BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

Nr. 1. Sibiiu, Sâmbătă 4/16 Ianuariu 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Din causa sf. sěrbători „Botezul Domnului“ numěrul cel mai de aproape va apărea Joi.

Prenumerațiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe anul 1886, cu preţul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumeraţiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignaţiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, şi eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atenţiunea on. domni abonaţi, al căror abonament se sfêrşeşte cu ultima Decembre 1885, a-şi înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie espeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei *).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espediţiune se face prin lipirea unei fâşii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, 3 Ianuariu 1886.

Suntem la începutul anului nou, şi trebuie sĕ ne tragem sama cu situaţiunea, ce ni s'a creat şi cu noi înşine, spre a nu greşì în lupta necurmată, care ne aşteaptă. Suntem la începutul unui an nou şi trebuie sĕ ne marcăm bine linia de conduită, spre a putea ḑice, că mergem în deplină cunoscinţă spre ţînta, care ne determină întreaga noastră activitate.

Întreagă viaţa publică din stat este îndreptată spre împedecarea desvoltărei noastre naţionale.

Este grozav a constata asemenea stare de lucruri într'un stat de drept, însĕ aceasta este faptă pe carea a o mărturisì nu se genează nici un suflet de om, începênd dela ministrul de culte până la cel din urmă esecutor de dare.

S'a format o ideă ficsă la cei mai mulţi oameni politici din Ungaria, şi ea normează astăḑi toate acţiunile vieţei publice din statul nostru. Este ideia de stat maghiar, care se poate realisa numai în o Ungariă unitariă. Unitatea se va manifesta mai ântâi în limbă, şi apoi dacă odată va esista această unitate ln limbă, ea va trebuì sĕ esiste şi în inimile cetăţenilor acestui stat.

Această nefericită ideă ficsă se urmăresce cu multă tenacitate. Cei mai aprigi luptători ai ei sunt: instrucţiunea publică şi administraţiunea.

Ruina poporului pe veci este asigurată, dacă noi nu-i vom da amploiaţi buni la administraţie şi învĕţători cualificaţi după recerinţele pedagogiei moderne.

Este asigurată pe veci de ani ruina poporului dela noi, căci i lipsesc aceste două condiţiuni de căpetenie: amploiaţii în comună şi învĕţătorii.

Luăm Ardealul de-alungul şi de-alatul şi nu găsim 10°/₀ de notari, cari pricep limba poporului, cu care au contact inmediat ḑi de ḑi. Şi aceasta, pentru că în Ardeal e foarte mestecată populaţiunea, şi la notari prima condiţiune e: limba maghiară, fără considerare la limba populaţiunei, pentru care este el înlocuit.

Omului simţitoriu i se rupe inima vĕḑênd că în comune, unde nu găsesci un suflet de ungur, în comune, unde un suflet de om nu pricepe un cuvênt unguresc, şi aceasta, pentrucă el numai la vre-un têrg a vĕḑut alte neamuri, — în asemenea comune se aplică de notari oameni scăpătaţi, cari un singur cuvênt nu sciu românesce, şi cu poporul se înţeleg numai prin semne.

Cum va fi posibilă în asemenea comună regularea leghioanelor de referinţe, aceasta şi-o poate închipuí ori şi cine.

Dela comună va trece omul la pretură, de aici la comitat, şi va avea a înregistra tot asemenea anomalie.

Câte neajunsuri isvoresc din această tristă întocmire a lucrurilor, numai noi o scim, căci nu trece ḑi lăsată de Dumneḑeu, în care sĕ nu ni se facă rapoarte despre prada, căreia e dat poporul dela sate.

Preste aceasta vine a se adăuga o calamitate şi mai mare, cu care nouă ardelenilor bine trebuie sĕ ne tragem sama.

Se urcă la mii numĕrul nemeşilor scăpătaţi, cărora statul trebuie sĕ le asigure esistenţa, unde numai o poate face aceasta. Acest soiu de oameni scăpătaţi sunt puşi parte la administraţie, parte la catastru.

Trăiţi odinioară în îmbelşugare, aceşti oameni n'au fost dedaţi nici la muncă intensivă şi conscienţioasă, nici la iubire către poporul român, căruia ei, ca unui iobagiu, i-i administrau dreptul cu biciul şi cu varga.

Chiemaţi acuma aceşti oameni la administraţie dela gradul cel mai jos până la cel mai înalt, nu e mirare dacă administraţiunea e turcească aproape în toate comunele.

Şi acesti oameni trebuiesc aplicaţi, ca ei sĕ nu moară de foame; trebuiesc aplicaţi, ca ei sĕ bage patriotism în popor prin propagarea ideei de stat unguresc, trebuiesc aplicaţi, ca prin ei sĕ se conserve interesele cele periclitate ale maghiarilor din Ardeal.

Ḑi de ḑi opinia publică este agitată de către pressa ungurească prin fel de fel de denunciaţiuni asupra românilor. E sistem în aceste denunciaţiuni, şi el e reclamat de ceata netrebnicilor, cari sunt espuşi pericolului de a murì de foame, dacă nu vor fi puşi în posturi grase, pentru cari posturi ei n'au altă vocaţiune, decât denunciarea noastră, şi burta lor cea nesăţioasă.

Este calamitate pentru statul nostru această ceată de oameni şi după semnele mai proaspete ei încă cresc şi se înmulţesc, în loc de a dispărea de pe faţa pămêntului.

Conservarea maghiarismului pretinde această anormală stare de lucruri, şi presa din Cluş e nesecată în lucruri sensaţionale despre pericolul, ce ameninţă statul din partea românilor. A trebuit deci ca pe lângă stat sĕ întrevină şi societatea şi sĕ mai înasprească şi ea agitata opiniune publică. Şi aceasta s'a şi întêmplat. S'a format aşa numita reuniune de maghiarisare, ale cărei tendenţe demoralisătoare încă nu ne pot fi cunoscute în toată estensiunea lor. Din cele de până acuma putem constata, că prin ea s'a întrodus un birou special chiemat a propaga prin presa de toate nuanţele politice antagonismul între maghiari şi popoarele conlocuitoare din Ardeal.

Ḑiarele mai proaspete ne aduc scirea, că această reuniune tocmai acuma ţine mare sobor în Cluş. La acest sobor s'au întrunit căpeteniile administrative de prin comitatele locuite în mare preponderanţă de români. Acolo e prefectul ambelor Târnave, al Albei, al Braşovului, mai mulţi amploiaţi din Solnoc, Deeş de pe la Bistriţa şi Năseud.

Vor face sfaturi, şi noi vom lua act despre lucrurile isprăvite de ei.

FOIȚA.

Curier literar.

Sumariu: Calendarele şi almanachurile în Francia şi în România. — Ion Frâncul sau Ion Românul. — Almanachurile cele vechi şi ciasloavele strămoşilor nostri. Almanach literar şi ilustrat dela stabil. grafic Socec şi Teclu.

Într'alte ţĕri şi mai cu deosebire în Francia, cu o lună sau două înainte de anul nou, maldăre de calendare încep sĕ se arete pe la ferestrele librarilor. Sunt de toate feliurile şi pentru toate gusturile, populare şi pentru lumea mare, pentru călugări şi pentru cocote, pentru advocaţi şi pentru tinerii la modă. Calendarele preced în Francia anul nou, cum la noi, odinioară, trimiterea la Constantinopole după târguieli precedea sĕrbătorile Crăciunului, sau sĕrbătorile Paştilor.

Şi aş putea adauge ca termin de comparaţiune încă unul, ceva şi mai apropiat. Calendariul frances ese aḑi cu câte-va luni înainte de anul nou, cum eşia şi în secolul XVII şi secolul XVIII tot înainte pentru a putea fi trimis în ţĕrile strĕine, pentru ca acolo, după ele, calendariştii sĕ facă almanachurile şi calendarele lor naţionale.

Cu câtă nerăbdare deci trebuia s'aştepte sosirea calendarelor francese scriitoriul român Ion Românul sau Ion Frâncul, scriitoriu de calendare românesci la finele secolului XVII şi la începutul secolului XVIII, secretariu poate pentru partea română şi partea francesă (de unde porecla) al lui Constantin Vodă Brancovean, una din figurile cele mai interesante şi mai curioase ale timpurilor noastre trecute, şi singurul personagiu istoric, pe care ḑiariştii români îl pot recunoasce ca cel dântâi al lor strămoş, — întocmai cum ḑiariştii francesi recunosc de părinte al lor pe Théophraste Renaudot, fundatoriul ḑiariului „La Gazette de France“ (1631), care apare şi aḑi.

Calendariul sau mai propriu almanachul, pe care Ion Frâncul sau Românul îl prelucra cu mai multă plăcere, era almanachul lui Nostradamus; de oarece în acest almanach erau, pentru fie-care lună, şi chiar pentru fie-cari ḑile, profeţii asupra diferitelor evenimente ce aveau sĕ se întêmple în decursul anului viitoriu. Cu acea candoare, care caracterisează adeseori multe din faptele strămoşilor nostri, Ion Frâncul muta cu 10 ḑile pentru secolul XVII îndĕrăt, şi pe urmă cu 11 ḑile pentru secolul XVIII tot îndĕrĕt faptele, pe cari Nostradamus, adecă succesorii lui, le profetisau pentru anul ce venea. După această prelucrare, calendariul era gata; avea toate profeţiile, toate lunele cu sĕrbătorile lor, şi în fine pe lângă alte lucruri trebuincioase calendariului, Ion Frâncul punea pe legătoriul calendariului şi lega printre paginile imprimate la Bucuresci ori la Horez, foi albe pentru adnotaţiuni.

Un astfel de esemplariu de almanach, prelucrat după Nostradamus, se presinta de anul nou principelui ţĕrii românesci. Într'un studiu publicat în primul an al „Revistei române,“ dl Al. I. Odobescu a dat o mulţime de interesante lămuriri asupra activităţei literare şi... calendaristice a lui Ioan Frâncul. In acel studiu asupra „Foletului Novel,“ psichologul de aḑi ar putea după notele scrise pe paginele albe de Constantin Brancoveanu sĕ vadă şi sĕ priceapă ca într'o oglindă, portretul moral al fastuosului domn.

Tot ast fel, superstiţiunile şi deplina încredere ce aveau românii de pe atunci în prefeţele astrologilor, apar în deplină lumină. Când prorocul ese de minciună — fapt ce se întêmplă foarte des — credinciosul principe silesce pentru el însuşi a interpreta şi aduce oracolul sĕ spună tocmai ce s'a întêmplat. Cu alte cuvinte, Brâncoveanu, şi cu el, foarte probabil boierii, ce 'şi procurau almanacurile lui Nostradamus, făcea ca şi preoţii dela Delfi, când versurile pitice spuneau tomai contrariul lucrurilor ce aveau sĕ se întêmple.

Ori cum ar fi, rĕmâne bine stabilit: almanacurile şi calendarele erau plăcute şi iubite de strămoşii noştri cu acelaş amor ca şi cele de astăḑi. Aşteptau calendariul ca şi cum la vederea lui „o nouă eră“ avea sĕ înceapă; se mângăiau cu speranţa, că anul ce vine n'are sĕ mai fie ca anul ce se duce,

„Ellenzék“ specialul organ al estravaganţilor din Cluş publică o scrisoare despre institutele romăne de credit, asigurând cu toată seriositatea, că iscălitura dela sfêrşitul ei nu e fictivă, dar în realitate cu netăgăduitul scop, de a agita în contra nevinovatelor noastre institute de bani.

Lăsăm sĕ judece cetitorii nostri. Eată scrisoarea:

„Onorată Redacţiune! În numĕrul ântâi al ḑiariului „Ellenzék,“ se scriu cu privire la institutul de economiă român, următoarele: „fiind-că fundatorii dau un caracter naţional şi banilor, se poate prevedè, că acest institut va călca în urmele tendenţioase ale „Albinei“ din Sibiiu“. La aceste fie-mi permis a observa: 1. Atribuim ce-i drept şi banilor caracter naţional, pentrucă şi maghiarii fac astfel, pentrucă din banii lor nu ajută decât instituţiuni maghiare, plătesc funcţionarii maghiari, contribuesc pentru scopurile culturale maghiare, cu toate că administrează şi banii multor români. 2. Dar chiar sĕ nu fie aşa, românii au mare lipsă sĕ dea caracter naţional banilor şi sĕ fundeze bănci, pentrucă românii în împregiurările actuale sunt fără de patriă. Patria îi tractează ca pe nişte fii vitregi ai ei. Funcţiuni nu primesc, şi dacă şi primesc, nu pot avansa decât numai până la copist şi scriitoriu. Pentru aceste funcţiuni patria vitregă pretinde astfel de jertfe, cari sunt egale cu moartea, pretinde adecă, ca românul sĕ-şi renege naţionalitatea. Nu este cas, ca un român sĕ fi fost numit într'o funcţiune mai înaltă, de vr'o 10—12 ani, de când pe maghiarii i-a cuprins ideia nebună, ca în Ungaria sĕ fie toţi maghiari. În Cluş locuiesc aproape 6000 de români, dar maghiarii aşa pricep libertatea, egalitatea şi fraternitatea că, de pildă în representanţa municipală, aleg mai bucuros pe toţi comisarii maghiari nepricopsiţi, decât sĕ-şi dea votul unui singur român cu carte. Acolo nici copistul cel de pe urmă nu poate sĕ representeze pe cei 6000 de locuitori români. Sub astfel de împregiurări dar avênd în vedere devisa: „ajută-ţi şi Dḑeu îţi va ajuta,“ avem lipsă ardĕtoare de institute de bani române. Cu aceste vom putea acoperì lipsele speciale ale naţiei noastre, vom putea crea funcţiuni, vom putea sĕ jertfim pentru scopuri culturale, vom putea mântuì pe mulţi români inteligenţi de greaua cale a emigraţiunei şi-i vom putea păstra pentru patrie. E drept, că nu e lucru plăcut a locuì într'o astfel de patrie şi a o mărturisì de a sa, care pretinde dela noi mari jertfe în bani şi în sânge, şi în loc de a ne îmbrăţişa cu simpatie, tinde a ne despoia de naţionalitatea noastră prin „Kulturegyleturi“ şi prin „striviri la părete“, — numai de aceea, că elementul maghiar domnitoriu sufere de anemiă (lipsă a sângelui.)

În mănia tuturor acestora însĕ noi voim sĕ rĕmânem aici sĕ aşteptăm timpul, când ne vom lua drepturile, pentru că drepturile nu se obicinuiesc a se da în urma rugămintelor prea plecate, ci ele se iau. În această privinţă am învĕţat mult dela maghiari, cari după „Ellenzék,“ au umblat pe căi legale şi ilegale spre aş recâştiga constituţiunea. Avem speranţă firmă şi temeiată, că cu anii din urma ai veacului al XIX-lea se vor sfêrşí şi ḑilele usurpătorilor drepturilor noastre. Dea Dḑeu, căci aceasta o poftesce şi libertatea, egalitatea şi fraternitatea mult purtate în gură de maghiari, în fapt însĕ plesnite în faţă. Aceasta ca gratulaţiune de anul nou on. redacţii.“

Un acţionariu al institutului de bani român.

Revista politică.

Încetul cu încetul începe sĕ se peardă în vălmăşala de pe peninsula balcanică cestiunea sêrbo-bulgară, ca sĕ lase loc unei cestiuni turco grecesci, care tot mai mult şi mai mult se ridică spre faţa scenei. Grecii sunt pe deplin înarmaţi şi cer rectificări de graniţe şi umblă şi ei cu idei unioniste în conta Turciei. Unele foi din Viena, cred chiar că rĕsboiul dintre turci şi greci este neevitabil.

Dar lucrul are sĕ fie clarificat în timpul cel mai deaproape, de oare-ce puterile la stăruinţele cabinetului rusesc printr'o notă colectivă au pretins dela toate statele balcanice demobilisare completă. Uu lucru acesta, care tinde la desfacerea cestiunei pendente cu ruptul şi care va fi în stare la o eventuală nesupunere, sĕ aducă mari încurcături şi 'n Balcani şi 'n Europa întreagă.

Asupra desbaterilor ce s'au urmat în consiliul de miniştri al noului cabinet frances, în care s'a redactat şi declaraţiunea pentru cameră, o telegramă din Paris, cu data de 9 Ianuariu, ne aduce următoarele amănunte:

Prim-ministrul a fost de părere, că resultatul alegerilor dela 4 Octombre pentru cameră, impune republicanilor datoria, în viitoarele alegeri pentru consiliile generale din toată ţara, sĕ facă a dispare toate vechile desbinări de partidă, spre a putea lupta contra vrăjmaşului comun. D'aceea în anul acesta trebuie sĕ se înlăture toate cestiunile ce ar putea provoca o desbinare şi sĕ se ocupe mai cu deosebire de următoarele puncte:

1 Reorganisarea şi disciplinarea administraţiunei sub o conducere unită, pentru ca în toate treptele ierarchice sĕ se stabilească respectul pentru republică şi supunere faţă cu guvernul republican.

2. Restabilirea ordinei la finance, adevĕratul echilibru în budgetul anului 1887, fără a se recurge la impunerea de nouĕ dări, sau la facerea de nouĕ împrumuturi.

3. Sĕ se resoalve cestiunile coloniale printr'o organisare cât mai puţin costisătoare a protectoratului asupra Tonkinului şi Madagascarului.

Aceste trei însărcinări sunt de ajuns pentru anul acesta. Tocmai în anul 1887 se va procede la esaminarea cestiunilor politice ce resultă din programele electorale.

Oficioase germane comunică, că toţi câţi vor fi loviţi în drepturile lor din causa înfiinţărei monopolului spirtoaselor vor fi despăgubiţi de către stat. Monopolul, odată înfiinţat va avea putere peste toată Germania. El va putea cu toate acestea sĕ fie suspendat pentru unele părţi ale imperiului după o hotărîre a consiliului federal. Venitul monopolului se va împărţì între statele federale după numĕrul locuitorilor ce are fie-care stat. Comunele pot lua pentru ele 50 la sută din venit.

Convocare.

„Hunedoara“ însoţire de anticipaţiune şi credit în Deva, conform §-filor 23 şi 24 din statutele sale îşi va ţînea adunarea generală ordinară anuală la 11 Februarie 1886 st. n., în localul însoţîrii la 3 oare după ameaḑi.

La ordinea ḑilei vor fi următoarele

Obiecte:

1. Alegerea unui preşedinte şi a unui vicepreşedinte precum doi scrutinatori şi doi secretari.
2. Raportul directorului, referitoriu la activitatea consiliului administrativ de pe timpul dela I-a Iuniu până la 31 Decembre 1885.
3. Raportul cassariului despre starea cassei însoţirii şi raportul comisiunei de supraveghiere; aşternerea bilanţului original şi arĕtarea câştigului curat tot pe acelaş timp.
4. Luarea dispositiunilor relativ la votarea împrumuturilor preste 500 fl.
5. Statorirea budgetului anual.
6. Statorirea remuneraţiunii manipulanţilor.
7. Alegerea comisiunii de supraveghere, eventual prolungirea mandatului pe durată de un an.

Drept aceea on. domni participanţi fundamentali sunt invitaţi a participa la adunare, cu observarea, că concluse obligătoare (§. 25) se vor putea lua numai fiind de faţă cel puţin preste jumĕtate din voturile totale. În lipsa acestui numĕr se va ţînea altă adunare în 21 Februarie 1886 st, n. în carea se vor lua concluse valide şi numai cu voturile presente

Din şedinţa consiliului administrativ al însoţirii de anticipaţiune şi credit în Deva, ţinută în 3 Ianuariu 1886 st. n.

Dr. Lazar Petco,
director.

Alecsandru Czura,
secretariu.

Varietăţi.

* (Gratulări la anul nou.) În ḑiua anului nou după eşirea din biserică, un numĕr mare din inteligenţa română din Sibiiu s'a presentat la Escelenţia Sa Domnul archiepiscop şi metropolit al nostru, spre a i aduce felicitările sale de anul nou şi a-i esprima alipirea sa către capul bisericei noastre atât de ameninţate în tot decursul anului trecut.

În numele inteligenţei a vorbit Preacuvioşia sa dl protosincel archiepiscopesc Dr. Ilarion Puşcariu. La frumoasa cuvêntare de felicitare a domnului protosincel Dr. Puşcariu, Escelenţia Sa Domnul archiepiscop şi metropolit a rĕspuns următoarele:

> Stimaţilor domni, iubiţi fraţi şi fii sufletesci! — Mulţămindu-ve pentru bunele simţeminte ce 'm-i le aduceţi şi astădată la întrarea în anul uou, ve poftesc de asemenea, ca bunul Dumneḑeu sĕ ve conserve şi de acì înainte în bună sănătate şi fericire, împreună cu cercurile familiare, din care faceţi parte.
>
> Mi-au fost totdeauna mult preţuite astfeliu de simţeminte ale credincioşilor bisericei mele, ale fiilor sufletesci, ale connaţionalilor mei. Ele însĕ 'mi sunt însutit preţuite astăḑi, când adunându-mi esperienţele anului trecut, trebuie sĕ constat cu multă durere: că între cele multe calamităţi generale, ce ne apasă, s'a ivit earăş, şi a devenit foarte acut un rĕu special în sinul bisericei noastre, un rĕu care se esprimă

şi că nesfêrşitul cârd al nĕcasurilor şi jalnicelor tragedii are sĕ dispară. Credinţe, ilusiuni, îngăimări ale omenescilor speranţe! *Les piperies de l'espérance*! esclama mai dinainte adânc-cunoscĕtoriul filosof al firei omenesci, şăgalnicul şi blajinul Montaigne.

Anul nou venea, şi după el, îndată cu Ianuariu apăreau aceleaş obositoare trude, ca şi cele din anul îngropat. Şi tot astfel, şi mereu tot astfel, şi fără nici un saţiu tot astfel, de când lumea e lume şi omul e om!

Şi totuş speranţa rĕmâne, că „dacă n'a fost, are sĕ fie“. Dacă n'ar fi speranţele, la urma urmelor cu ce s'ar alege omul!

Şi de aceea, în calendarele şi almanachurile lui Ioan Frâncul sau Ioan Românul, boierii şi domnii ţĕrilor române căutau sĕ însemne notiţele întêmplărilor celor fericite, pentru ca ei înşişi pentru mulţămirea lor propriă, sĕ fiă aduşi a crede, că tot e un bun în astă viaţă, chiar dacă ăst bun se resumă numai în ilusiune.

O carte care făcea p'atunci o puternică opositiune almanachurilor şi care aḑi a dispărut mai de prin toate casele, era „ciaslovul.“ O! eată o carte a căruia colecţiune de esemplare odinioară avute de marii boieri ai ţĕrei, ni-ar putea da cele mai adevĕrate amĕnunte asupra câtor şi câtor din întêmplările istorice ale ţĕrei.

În „ceaslov“ boieriul, ca şi negustoriul român din vremile de demult, scria pe paginele albe dela finele şi câte odată dela începutul cărţei o mulţime de fapte, cari „marcau“ în viaţa lor, cari făceau epocă, fapte şi întêmplări, cari nu puteau sĕ se uite de cât odată cu capul. Când boieriul român nu era un Grecean sau un Văcărescu, ca sĕ scrie memoriile sale a parte, în caiete speciale, de feliul căror au rĕmas multe în colecţiunile de aḑi, publice şi particulare, — ciaslovul era caietul de memorie, de notiţe, de şoapte ce se auḑiau.

Cutremurile de pămênt, aurorele boreale, secetele şi ploile, eclipsele şi ceţele de tăiat cu cuţitul, astronomii de aḑi nu le vor găsì nicăiri mai esact înregistrate, decât pe paginile albe ale ciasloavelor şi ale almanacurilor boeresci şi negustoresci din trecut. Un astronom român, în biblioteca căruia s'ar vedea o bogată colecţiune de vechi ciasloave, ar fi considerat la prima vedere de un profan ca un „nea într'o parte“; alţii însĕ l'ar judeca drept învĕţatul cel mai destoinic, pricepĕtoriu al adevĕrului scientific, care spune: legătura esiste între tot şi toate, chiar între ciasloave şi meteorologie.

Anul 1886 vine şi în ţara românească cu o mulţime de calendare. Am primit pe acela editat de stabilimentul artelor grafice, Socec şi Teclu intitulat „Almanach literar şi ilustrat 1886.“

Lucrarea stabilimentului grafic al d-lor Socec şi Teclu este fără nici o restricţiune cea mai frumoasă din toate acelea de feliul ei, câte s'au esecutat până acum în ţerile române, şi ar putea figura cu onoare şi fără teamă în ţĕrile streine, printre celelalte calendare şi almanacuri din cele mai îngrijite.

„Almanachul literar şi ilustrat“ se ţîne de cuvênt şi ne dă ceea ce calificativele sale „literar şi lustrat“ promit încă de pe copertă cumpĕrătoriului; el este cu adevĕrat literar; Carmen Sylva, Alecsandri, Hasdeu, Gr. M. Alecsandrescu, I. Heliade Rădulescu, C. Negruzzi, Eminescu, Ispirescu, Slavici şi alţii mulţi ofer cetitoriului bucăţi din scrierile lor edite şi inedite. Almanacul e cu adevĕrat ilustrat, căci portretelor d-lor Kogălnicean, Alecsandri, Maiorescu, Hasdeu şi alţii, precum şi foarte reuşite reproducţiuni în fototipie după tabeluri celebre, justifică şi acest al doilea calificativ.

Ḑiariştii şi deputaţii, adecă... deputaţii şi ḑiariştii vor fi recunoscĕtori celuia, care a întocmit lista ministerielor române dela 1862 până la 1885 sub titlul de „Fase ministeriale“.

Sciţi câte ministere, sau mai just, câte liste ministeriale s'au petrecut pe dinaintea camerilor dela 1862 şi până la 1885? Nici mai mult nici mai puţin decât 113. Şi pentru aceste 113 liste ministeriale se numĕră 103 ministri. Lucru curios! ministri sunt mai trainici decât ministeriile; acestea se demonetisează mai lesne într'un stat curat constituţional... „cu morală şi cu principiuri“. *Gion.*

„Românul“

în unele porniri mai noue, precât de nesocotite, pe atâta de stricăcioase, de a perena în sinul bisericei discordia şi a sgudui acele legături spirituale, care ne-au unit până acum într'un corp moral şi ne-au dat puteri spre a ne împlinì misiunea sublimă, ce o avem ca biserică şi naţiune.

Rĕul acesta va trebuì negreşit sĕ se delăture, fie prin aceea, că el va dispărea de sine, fie prin o cură radicală, care, cerênd interesele bisericei, va trebuì negreşit sĕ i se aplice.

Contez în tot casul la spriginul bărbaţilor nostri de simţ bun, şi în special la al Dniilor Voastre, pe cari cu deosebire ve iubesc şi preţuiesc, şi contând la acesta, Ve împărtăşesc tuturor binecuvêntările mele archieresci.

Inteligenţa bisericei noastre a ascultat cu deosebită atenţiune şi pietate părintescile cuvinte ale Escelenţiei Sale, şi s'a depărtat fie-care mângăiat în inima sa, şi cu cea mai bună credinţă, că biserica noastră va croì în anul viitoriu o direcţiune mai sănătoasă în a sa desvoltare, avênd în vedere interesul bine înţeles al fiilor sei.

Deie Dumneḑeu sĕ fie aşa!

* (O defraudare fără seamĕn.) — La Chichinda mare fură suspendaţi în ḑilele aceste 20 ḑi: *douĕḑeci* de oficianţi de administraţie dela comitat, din causă, că s'a constatat o diferenţă de casă de 117,493 fl. v. a.

Ca la noi la nimeni!

* **„Romänische Revue.“** La 15 a l. c. apare fasciclul I din anul II al acestei reviste politice-literare, redactată de Dr. Corneliu Diaconovich, cu următoriul cuprins:

1. „La anul nou,“ o dare de seamă a direcţiunei despre nisuinţele de păn' acum, apoi despre scopul şi succesul revistei; 2. „Starea românilor în Ungaria,“ o revistă asupra tuturor ramurilor vieţei publice din Ungaria cu privire la poporul român; 3. „Monarchia austro-ungară în scris şi ilustraţiuni,“ de Dr. Corneliu Diaconovich, un articol despre atitudinea comitetului de redacţiune a părţei ungare din opul Moştenitoriului de tron şi despre sistemul, după care se lucrează această parte; 4. „Din pressa română,“ enunciaţiuni mai însemnate din foile române; 5. „Revista“ şi 6. „Cronică“; în partea literară conţine fasciclul: 7. „Meşterul Manole“ sau „Mănăstirea Argeşului,“ poesiă, tradusă în limba germană de L. V. Fischer; 8. „Poveşti poporale române“ traduse de Leon Schönfeld (Viena): 9. „Românul ca vênătoriu,“ din „Memoriul“ lui I. Sterca-Şuluţ, în traducere germană de Petru Broşteanu; 10. „Zur romänisch-ungarischen Streitfrage“ (Skizzen zur ältesten Geschichte der Romänen, Ungarn und Slaven von Ios. Lad. Pic), darea de seamă a lui A. Xenopol despre acest op; 11. „Literatură şi artă,“ sciri literare şi artistice.

„Romänische Revue“ este organul german de informaţiune al românilor din Austro-Ungaria, care în partea politică publică sciri autentice despre starea şi aspiraţiunile românilor din acest stat, ear în partea literară informează publicul strĕin, prin traduceri după opuri mai însemnate române, recensiuni şi alte publicaţiuni informative, — despre nisuinţele culturale şi progresul cultural al neamului românesc de preste tot.

Ca această revistă sĕ-şi ajungă scopul, direcţiunea trimite mai multe sute de esemplare gratuit persoanelor, corporaţiunilor şi ḑiarelor politice şi literare mai însemnate din ţeară şi strĕinătate. Această revistă, la care colaborează cei mai însemnaţi politici români din Ungaria şi Transilvania, ear în partea literară un numĕr mare de scriitori români şi germani distinşi, în anul trecut a publicat un şir lung de articli politici, cari au fost bine primiţi şi în parte reproduşi chiar şi în cele mai însemnate ḑiare ale strĕinătăţii. De asemenea şi publicaţiunile literare, ca d. e. „Fântâna Blandusiei“ de V. Alecsandri, în traducere de Edg. de Hertz, apoi „Pădureanca“ de I. Slavici, tradusă în limba germană de Mite Kremnitz, şi altele, au contribuit mult la lăţirea cunoscinţei literaturei noastre şi la rădicarea vazei sale între streini. Din însemnătatea, ce o are o revistă română, scrisă într'o limbă europeană, resultă pentru noi românii datoria de a o susţinea din puterile noastre, fiindcă din partea strĕinilor sĕ ne mulţămim, dacă arată interes pentru causa noastră, dar jertfă nu putem cere şi aştepta.

Preţul abonamentului pentru Austro-Ungaria face pe an 8 fiorini, pentru strĕinătate 25 franci în aur, şi se trimite la adresa direcţiunei: Budapesta, Alte Postgasse, 2; pentru România sau de-adreptul la direcţiune, sau la librăria Socec et Teclu, Bucuresci, Calea Victoriei.

* (Teatru în Boiţa.) Joi în 26/XII a avut loc în Boiţa o producţiune teatrală, arangiată din partea corpului învĕţătoresc în folosul copiilor sĕraci. Resultatul a fost pe deplin mulţămitoriu. Programul esecutat a fost destul de bogat şi ca sĕ tac despre sucursul strĕin, care încă a contribuit mult la buna reuşită, voi amintì câteva piese reproduse de înşişi elevii. Era în adevĕr o pasiune a privì tinerii scolari, cu cât curagiu şi simţĕmênt îşi intonau rolele deosebite.

S'a representat cu această ocasiune 1. „Vivandiera“ de Alex.; 2. „Şoldan viteazul“; 3. „Moţul şi sĕcuiul“; 4. „Peneş curcanul“, declamare; 5. Hora, jucată de elevi într'un mod atrăgătoriu. Toate aceste puncte au fost viu aplaudate spre cea mai mare satisfacţiune a corpului învĕţătoresc, care a căpătat dela acest început greu un îndemn şi impuls spre a continua şi în aceasta direcţiune cu cultivarea tinerelor mlădiţe. *Z.*

* (Convocare.) Conform conclusului comitetului central al reuniunei adus în şedinţa sa din 14 Decembre 1885, adunarea generală a reuniunei învĕţătorilor gr. or. din districtul Sighişoarei, la carea sunt invitaţi a lua parte toţi membrii ordinari, fundatori şi ajutători ai acestei reuniuni, se va ţinea in 28, 29 şi 30 Ianuariu 1886, în scoala română gr. or. din Mediaş cu următoriul:

Program.

1 *a)* Marţi 28 Ianuarie la 8 oare a. m. servit divin cu invocarea S. Duch.

b) La 10 oare deschiderea şedinţei prin presidiu.

c) Constatarea membrilor presenţi.

d) Cetirea raportului comitetului central, al casariului şi bibliotecariului.

e) Esmiterea de comisiuni.

f) Incasarea tacselor restante şi curgĕtoare dela membri.

2. Mercuri în 29 Ianuariu: Tema „desvoltarea simţului religios în elevi, prelegere practică din religiune despre Iosif“ de Dimitrie Stuchirean învĕţătoriu în Biertan.

3 *a)* Joi în 30 Ianuariu: Tema „însĕmnătatea limbei materne şi modul de predare a celor 10 părţi ale vorbirei“, prelegere practică de Ioan Muntean, învĕţătoriu diriginte în Sighişoara.

b) Raportul comisiunilor.

c) Eventualele propuneri.

d) Esmiterea comisiunei pentru verificarea protocolului.

e) Defigerea locului pentru adunarea generală procsimă.

f) Inchieierea adunărei generale.

g) Seara petrecere cu danţ în sala ce se va designa de comitetul arangiator.

Venitul curat este menit pentru sporirea fondului reuniunei. Oferte benevole se primesc cu mulţămită şi se vor cuita pe cale jurnalistică.

Sighişoara, în 22 Decembre 1885.

Demetriu Moldovan, preşedinte. *Ambrosiu Stoicoviei*, notariu.

* (Societatea română de cântări şi musică din Caransebeş) a arangeat în seara de St. Vasiu în sala mare a „hotelului Lichtneckert“ o *„producţiune musicală“* cu următoriul program:

1. *a)* Tolinescu: „Cântarea“, *b)* Vorobchievici“: „Depàrtarea“, — corul bărb.

2. Popovici: „Frunḑuliţă verde de stejar“, corul micst.

3. Porumbescu: „Hora Severinului“, corul bărbătesc.

4. Popovici: „Mândruţa“ şi „Hai Mărie“, corul micst.

5. Porumbescu: „Earna“ corul bărbătesc.

6. Popovici: „Horą dobrugeană“, cor micst.

7. Porumbescu: „Marşul cântăreţilor“, corul bărbătesc.

După concert a urmat joc.

* (Convertire.) Notariul din comuna Şibot Albert Friedmann a trecut în sĕrbătorile Crăciunului dela religiunea mosaică la religiunea greco-orientală botezându-se şi luând prin botez numele de „Livius“ şi s'a căsătorit cu o vĕduvă română dintre fruntaşii comunei Şibot, Agapia Moise. Ospĕţul a fost cercetat de onoraţiori din Orĕştie, între cari amintim pe dl Samuil Pop, advocat cu soţia sa ca naşi şi pe dl Ioan Lazaroiu junior comerciant Au participat preoţi şi notari din cercul Orĕştiei şi o mulţime de fruntaşi economi. Convertirea şi căsătoria dlui notariu numit a fost întimpinată cu simpatii generale.

* (A treia şi a patra seară de convenire a inteligenţii române din Orĕştie.) Seara a treia de convenire s'a deschis prin disertaţiunea cetită de dl A. A. despre „Factorii vieţii noastre culturale şi sociale de aḑi.“ În disertaţiune s'a arĕtat, că românii în urma vitregelor împregiurări politice trebue a-şi concentra toată activitatea întru desvoltarea culturei naţionale pe terenele ce ni-au rĕmas deschise. Între altele s'a accentuat necesitatea unui contact mai viu cu poporul şi cultivarea intereselor lui pe terenul economic, industrial şi comercial. Disertaţiunea, din care s'a cetit numai partea primă a fost bine primită de public. După disertant a cântat doamna Baciu „Adio la Carpaţi“ cu multă vervă. Vocea i simpatică a fost secerat aplausele tuturor. După aceasta dşoara Teresia Corvin a declamat poesia „Sergentul“ de Vas. Alexandri. Piesa a fost cu succes declamată şi viu aplaudată. Programa s'a închieiat cu piesa musicală „Rip-Rip“ esecutată cu deplin succes de dl învĕţătoriu Popovici.

În afară de programă a declamat dl învĕţătoriu Joandrea poesia „Sila“ de Boliac. Declamaţiunea a succes pe deplin, ceeace au dovedit desele aplause, cu care l-au îngrămădit publicul.

A patra sară de convenire s'a deschis prin disertaţiunea dlui Dr. I. Mihu despre „limbă şi naţionalitate“ un tractat compus în liniamente principale şi concise, prin care ni s'a arĕtat valoarea graiului naţional şi a naţionalităţii. Disertaţiunea a fost întimpinată cu vii manifestaţiuni de simpatie şi cu adevĕrată satisfacţiune. Dşoara Sofia Barbu a declamat poesia „Călugăriţa“. Atât tonul declamatoric nimerit, cât şi siguranţa, cu care tinèra dşoară a declamat pentru primadată în public, i-au câştigat aplause meritate dela publicul ascultătoriu.

Ca închieiere a programei au esecutat dl Barcian piesa „Păstorii şi Plugarii“ de Porumbescu, făcênd o deosebită distracţiune publicului.

Seara de convenire s'a sfêrşit cu o „tombolă.“

* (Judele din Şibot), care a fost ales de primariu în locul ucisului Vasilie Madeanu, după 4 luni de funcţionare, s'a suspendat din oficiu în urma unei arĕtări din partea gendarmeriei din Geoagiu. Cercetarea va constata întru cât judele T. Viorel a meritat aceasta suspendare — venită fără veste şi pe neaşteptate în sĕrbătorile Crăciunului.

Mulţămită publică.

Direcţiunea scolii de fete a „Reuniunei femeilor române“ esprimă mulţumirile ei binevoitorilor contribuitori, ce au asistat la representaţiunea dată de elevele scolii. Lista contribuirilor este următoarea:

Escelenţia Sa Dl archiepiscop şi metropolit Miron Romanul 5 fl., Doamna E. br. Popp 1 fl., doamna Toma 1 fl. 40 cr., doamna Henţel 2 fl., domnul Stroia 1 fl., domnul Roşca 1 fl., doamna Răcuciu 1 fl., dna Roşca 1 fl., dl Harşan 1 fl., dna Cunţan 1 fl., dl Cosma 2 fl., dl Bădilă 1 fl., dl Bacu 1 fl., dl V. Roman 50 cr., dl Bologa 1 fl., dna Brote 1 fl., N. N. 40 cr., dl Muntean 1 fl., dl R. Simu 1 fl., dna Mateiu 1 fl., dl Hannia 2 fl., dna Ioan 1 fl., dl Popescu 1 fl., dl Puşcariu 1 fl., dl Bariţ 1 fl., dl Gămulea 1 fl., dl I. Todescu 1 fl., dl Mûţu 1 fl., dl David Candin 5 fl., N. N. 1 fl., dl Mateiu 1 fl., dl Teodorescu 1 fl., dna Popoviciu 2 fl., dna Barcian 1 fl., Pavel şi Victor 1 fl., dl Moga, 2 fl., dl Blaga 50 cr., dl Mathei, 4 fl., dna Secula, 1 fl., dl Popa Radu, 1 fl., dl Frateş, 1 fl., dl Stezar, 1 fl., dl Dima, 1 fl., N. N. 1 fl., dl Mihu, 1 fl., dl Stefan Rusu, 20 cr., dl Petru Paul, 70 cr., dl I. Băloiu, 30 cr., dna Cristea, 1 fl., N. N. 50 cr., dna Pipoş, 1 fl., dl Trifan 50 cr., dl Zariu Voilean, 50 cr., N. N. 1 fl.

Suma totală 62 fl. 30 cr. Scăḑêndu-se chieltuielile 3 fl., rĕmâne un venit curat de 59 fl. 30.

Direcţiunea.

„Paguba face pe om mai cuminte“ ḑice o vorbă bĕtrânească, care ar trebuì sĕ le servească tuturor acelora ca un „memento“ cari, — în loc sĕ întrebuinţeze singur veritabilele, de cei dântâi bărbaţi ai sciinţei esaminatele pilule de Sviţera ale lui R. Brandt, cari în casuri de conturbaţiune în organele intestinale inferioare lucră cu atât efect — întrebuinţează alte preparate false. Fie-care scătulă originală (ce costă 70 cr. în apotecă) poartă ca etichetă o cruce albă pe câmp roşu şi e provĕḑută cu iscălitura lui R. Brandt.

Morburi de tot soiul, şi mai cu samă: **boale de nervi, epilepsia, durerile de stomach, zuruitul nervos în urechi, înţĕpăturile în urechi** şi **asurḑirea, durerea de cap, migrena, gălbinarea şi paralisarea** se vindecă prin metoda noastră raţională-sigură şi renumită în lumea întreagă. — La **bolnavi de plămână** şi de **asthmă** am ajuns după o cură de 4 sĕptĕmâni la cele mai minunate resultate. Rugăm sĕ ni se trimită o descriere amănunţită a morbului cu marcă postală de retour, — fără genă şi confidenţial.

Clinica privată **„Freisal“** în **Salzburg** (Austria).

Loterie.

Mercuri în 13 Ianuariu.

Brünn: **61 75 6 50 38**

Nr. 798. [1225] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea parochiei de clasa a III-a Hetur, protopresbiteratul gr. or. al tractului Sighișoarei, devenită vacantă prin repausarea parochului Zacharia Boiu med., se escrie concurs cu termin de *30 de ḍile* dela prima publicare în „Telegraful Roman.“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Casa parochială, cu douĕ încăperi, o bucătărie și pivniță, din material solid de peatră și cărămidă, coperite cu țiglă, curte spațioasă cu grajd, șură de piatră coperită cu țiglă și alte edificate economice necesarie, împreună cu grădină de pomet și legumi	100 fl.
2. Porțiune canonică 12 jugĕre 584 □° de arat, 4 jugĕre 620 □° de cosit . .	180 fl.
2. 1 jugĕr de grădină de cosit	30 fl.
4. Viă parochială . .	5 „
5. 6 stânjini de lemne de foc	24 fl.
6. Dela 86 familii câte o ferdelă cucuruz sfârmat, mĕsură vechie	80 fl.
7. Dela 86 familii câte o clacă anuală cu palmele .	20 fi.
8. Dela 34 familii neorustice câte o ḍi de lucru cu palma	10 fl.
9. Dela înmormêntări .	10 „
10. Dela botezuri . . .	5 „
11. Dela cununíi . . .	5 „
12. La botezul Domnului	17 „
13. Dela sfeștănii . . .	2 „
14. Dela maslu . . .	8 „
Suma .	496 fl.

Doritorii de a ocupa acest post au ași așterne petițiunile instruite conform legilor in vigoare subscrisului oficiu protopresbiteral, în terminul susindicat, cu îndatorirea, a se presenta în vre-o Duminecă sau sĕrbătoare în biserică, spre ași arăta desteritatea în cuvêntare, cântări și tipic, preoții chirotoniți fără concesiunea Preaveneratului consistoriu archidiecesan, nu vor fi admiși în candidațiune. Concurenții cu cunoscința limbelor patriei vor fi preferiți.

Sighișoara, la 21 Novembre 1885.

Oficiul protopresbiteral român ortodocs oriental al tractului Sighișoarei.

În conțelegere cu comitetul parochial concerninte.

Dimitriu Moldovan,
adm. prot.

Concurență
înșelăciunilor comise
cu
Învĕlitoarele pentru cai!
De 50 de ani esistă
o fabrică de învĕlitoare și țoale
cu privilegiu ces. reg.

care ne-a însărcinat pe noi, ca sĕ punem odată capĕt **concurenței, ce s'a pornit în ḍiua de aḍi;**

și spre acest scop sĕ-i vindem fabricatele ei solide, reale și escelente, constătătoare din

Invĕlitoare pentru cai.

De aḍi încolo
numai cu fl. 1.60 bucata;
sunt mari, groase, late și foarte trainice aceste

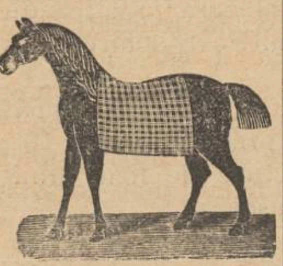

Invĕlitoare pentru cai. Ele au o lungime de 190 cm., și o lățime de 130 cm., cu borduri colorate și groase ca o scândură, de aceea într'adevĕr cu neputință de a fi nimicite.

Le espedăm cu rambursă sau bani gata. — Ḍilnic trimitem din aceste învĕlitoare în toate părțile lumei și pretutindenea sunt primite cu o deosebită plăcere, de oarece ele pot fi întrebuințate și ca **cuverte de pat** și mai nainte au costat de doue ori atât ca acum. Adresa: [1232] 2—4

Exportwaarenhaus L. Kon,
WIEN, II. Lichtenauergasse. 9.
☞ Me rog sĕ se observe adresa esact. ☜

Cancelaria Negrutiu
în **Gherla — Szamos-ujvár**
deschide abonament pe anul 1886 la:

„Amicul Familiei.“ Revistă beletristică și enciclopedică-literariă — cu ilustrațiuni. **Va eșì în 1-a și 16-a ḍi** a lunei în numeri câte de 2—3 coale; și va publica **poesii, romanuri, novele, schițe, piese teatrali, studii sociali, articlii scientifici, amĕnunte de instrucțiune și distracțiune** ș. a. Prețul de abonament pe anul întreg e **4 fl.** — pentru România **10 franci** — lei n., plătibili și în bilete de bancă și în timbre postali.

„Preotul Roman.“ Revistă bisericească, scolastică și literariă. **Va eșì în broșuri lunarie** câte de $2^{3}/_{4}$—$3^{1}/_{4}$ coale; și va publica articlii din sfera tuturor sciințelor teologice și între aceștia mulțime de **predici pe Dumineci, sĕrbători, funebrali și la diverse ocasiuni,** — mai departe studii pedagogice-didactice și scientifice-literari. Prețul de abonament pe anul întreg e **4 fl.** — pentru România **10 franci** — lei n., plătibili și în bilete de bancă și în timbre postali.

Abonanții vor primì unele premii de valoare și își vor putea procura cu prețuri foarte reduse toate opurile din edițiunea noastră.

Colectanții primesc gratis tot al patrulea esemplariu.

Tot acolo au apărut și se află de vênḍare:

Biblioteca „Săteanulni Român.“ Cartea I. II. III. IV, cuprind materii foarte interesante și amusante. Prețul la toate patru 1 fl., — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca „Familiei.“ Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amusante. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume în 8/XII. 1884, în limba maghiară și 25/II. 1885, în limba italiană prin Vincențiu Nicoară, profes. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu și chemiă, pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.

Apologie. Discusiuni filologice și istorice maghiare privitoare la românî, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbei românesci în vorbire și scriere, învederată și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. Broșura I. II. III. Prețul opului întreg e 1 fl v. a

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în viersuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în viersuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Branda sau Nunta fatală. Schițe din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică națională. Prețul 20 cr.

El trebue sĕ se însoare. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negrutiu. Prețul 25 cr.

Herman și Dorotea după W. de Göethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Economia pentru scoalele popor. de T. Roșu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comediă în 5 acte, după August Kotzebue, tradusă de Ioan St. Șuluț Prețul 30 cr.

Nu me uita. Colecțiune de viersuri funebrali, urmate de iertațiuni, epitafia ș. a. Prețul 50 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau **Cloșca cu puii ei de aur.** Studiu archeologic de Dionisiu O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Indreptar teoretic și practic pentru învĕțămêntul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), a învĕțătorilor și a altor bărbați de scoală de V. Gr. Borgovanu, prof. preparandial. Prețul 1 fl. 70 cr.

Micul mărgăritariu sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu aprobarea jurisdicțiunei sup. bisericesci. Prețul unui esemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr. — 50 de esemplare broșurate costau 6 fl, legate 9 fl., legate în pânză 12 fl. — 100 esemplare broșurate 10 fl., — legate 17 fl, legate în pânză 22 fl.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui esemplariu trimis franco e 10 cr.; 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esemplare 5 fl. v. a.

Visul prea sântei vergure Maria a Născătoarei de Dumneḍeu, urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui esemplar trimis franco e 10 cr.; 50 esemplare costau 3 fl.: 100 esemplare 5 fl. v. a.

Manual de Gramatica limbei române pentru scoalele poporali în trei cursuri de Maxim Pop, profesor la gimnasiul din Năsĕud. Prețul 30 cr. [1230] 3—10

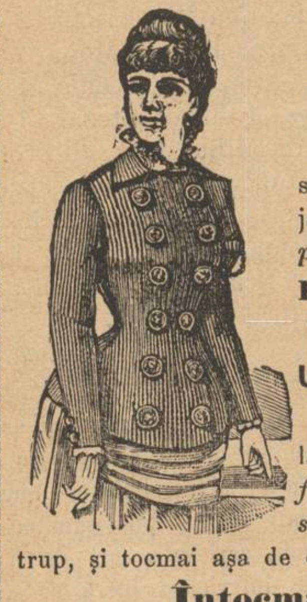

Cătră stimabilele P. T. dame!
Nou! Nou! Nou!
Moderne! Frumoase! Elegante!

sunt fabricatele celei d'ântâi și celei mai mari fabrici de jachete pentru dame, care *pentru soliditatea productelor sale, precum și pentru eleganța fasoanelor a fost premiată* **la esposiția cea mare din Viena;** aceste fabricate constau din

Jachete parisiane pentru dame.

Jachetele mele parisiane pentru dame, sunt produse din lâna cea mai fină numită „Zefir,“ ele sunt *costumul cel mai frumos și mai fin* pentru ori ce damă, *atât în casă, cât și pe stradă și promenadă* etc., sunt foarte flecsibile, se lipesc de trup, și tocmai așa de durabile, cât de elegante și moderne.

Întocmai desemnului de-alături! ☜

Din causa imensului esport spre toate părțile lumei, sunt în stare de a vinde cele mai noauă jachete parisiane pentru dame cu prețul posibil scăḍut de numai

☞ fl. 3.80 ☜

ear calitatea cea mai fină „înalt prima“ cu

☞ fl. 5.— ☜

Ori-ce damă, care voiesce sĕ aibă o jachetă frumoasă și elegantă parisiană, care e cât se poate de practică *pentru iarnă și primăvară*, sĕ poftească a'și procura cât mai degrabă, de oare-ce în urma comandelor numĕroase, magazinul întreg are sĕ ni se golească în timpul cel mai scurt.

În calitatea lor adevĕrată se pot comanda numai și numai dela

Pariser-Damenjacken-Fabriksniederlage Anton Gans,
WIEN, III. Kolonitzgasse Nr. 8.

La comande ne rugăm sĕ se însemne mărimea și mĕsura esact. — Espedarea se face cu rambursă sau în bani gata. [1233] 2

Minunile industriei!
Frumoase! Calde! Elegante! Eftine!
Impermeabile pentru frig și umeḍeală!
sunt
Jachetele mele de earnă pentru bărbați

produse de **prima fabrică de jachete din Viena,** pe cari le vênd pentru prețul ne mai pomenit de eftin de

☞ fl. 1.80. ☜

Jachetele mele de earnă pentru domni sunt **cât se poate de călduroase și cele mai higienice îmbrăcăminte, căci ele țin corpul în căldură, îl apără de rĕceală, se lipesc de ori-ce trup, sunt foarte practice și comoade și produc prin frumseța și ieftinătatea lor o admirațiune generală.**

☞ 12,000 de bucăți deja vêndute. ☜

Tot omul, cine vrea sĕ aibă o jachetă frumoasă, bună și caldă, **sĕ comande,** de oare-ce comandele vin foarte des, și provisiunea ni se va găta în timpul cel mai scurt. **Numai și numai** la:

Allgemeines Wiener Comisions u. Exportgeschäft, Viena, III, Mathäusgasse 5/s.

La comande ajunge a se observa: mare, de mijloc sau mic. — Se espedează pe lângă rambursă sau cassa. [1207] 7

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 2. Sibiiu, Joi 9/21 Ianuariu 1886. Anul XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumeraţiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sěptěmână, deschidem pe anul 1886, cu preţul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumeraţiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignaţiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, şi eventual al postei ultime sě fie scrise bine, ca sě se poată cetì.

Se atrage atenţiunea on. domni abonaţi, al căror abonament se sfêrşeşte cu ultima Decembre 1885, a-şi înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sě nu fie espeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espediţiune se face prin lipirea unei făşii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, 7 Ianuariu 1886.

Am ḑis, că o calamitate mare a vieţei noastre publice este lipsa de învěţători cualificaţi după recerinţele timpului nostru.

Legislaţia noastră a lucrat condusă de curentul bolnăvicios, care a devenit atotputernic în statul nostru, şi ea a lucrat cu un rar zel, care bine ar fi fost, dacă era pus în serviţiul unei cause sânte.

Vorbim numai de scoalele noastre românesci şi deocamdată lăsăm la o parte scoalele statului şi cele ale ungurilor de diferitele confesiuni.

Articolul de lege XXXVIII din anul 1868 dă voie confesiunilor, ca ele — dacă voiesc — sě înfiinţeze scoale proprii, şi sě le susţină din mijloacele lor proprii.

Enunciat acest principiu, legea a şi început îndată a săpa şanţuri şi a îngrăḑì principiul de mai sus. Paralel cu scoalele confesionale s'au pus pretutindenea scoalele comunale. Ca adaos s'a mai ḑis, că ministrul paralel cu scoalele confesionale şi comunale poate înfiinţa scoale de stat unde, şi când vor cere aceasta interesele bine pricepute ale statului.

Pentru scoalele confesionale s'au stipulat unele condiţiuni generale aplicabile la ori-ce scoale întocmite după principiele pedagogiei moderne.

S'a ḑis şi mai mult.

Românii până acuma sunt încă desbinaţi în două confesiuni. Legislatorii dela 1868 au fost mai cu reservă ca cei următori în fabricarea de legi privitoare la instrucţia publică. Cu reserva de atunci s'a stipulat deci, ca românii sě nu poată avea scoli comune, căci asemenea scoli puteau foarte uşor forma un puternic zid de apărare în cele naţionale ale românilor. Şi anume s'a ḑis:

Dacă confesiunile diferite din o comună se vor convinge, că unite, scoalele lor vor putea progresa cu mai multă vitalitate, greco-catolicii pot forma cu greco-orientalii o singură scoală. Va înceta deci a esista de sinestătătoarea scoală greco-catolică şi cea greco-orientală, din două se va forma una puternică, însě deodată cu îmbinarea, scoala 'şi perde ex lege caracterul confesional, şi devine scoală comunală, asupra căreia confesiunile nu mai au nici o influenţă.

Se va fi părut liberală legea noastră de instrucţiune la anul 1868, liberală se pare ea şi astăḑi conlocuitorilor nostri maghiari; în realitate însě ea numai liberală nu se poate numì, căci ne-a rěmas numai o singură posibilitate şi anume: în comunele micste o confesiune trebuie sě abḑică de scoala sa confesională, şi sě se alăture cu trup şi suflet la scoala celeilalte confesiuni, o condiţiune aceasta, la care cu înţelepciune va trebuì sě recurgem spre a ne putea salva scoala naţională.

Reserva dela 1868 s'a delăturat la anul 1879. Articolul de lege XVIII din anul 1879 prescrie obligata propunere a limbei maghiare în scoalele poporale. Învěţătorii aplicaţi cu anul 1872 începênd trebuie sě scie unguresce, aşa ca dela anul 1882 sě poată propune scolarilor limba maghiară.

Sunt scutiţi dela aceasta învěţătorii, cari au întrat în funcţiune înainte de anul 1872.

Legea este lege, şi noi trěbue sě o respectăm pe cât timp ea este lege.

În luna lui Mai anul trecut a eşit o ordinaţiune ministerială, care trece preste marginile croite de articolul de lege XVIII din 1879; ordinaţiunea aceasta prescrie, ca învěţătorii nostri sě scie propune unguresce. Distincţiunea bine trebuie precisată. A scì propune limba maghiară în limba de propunere a scoalei respective e cu totul alta, şi earăş alta este a pretinde, ca învěţătorii toţi sě scie propune *în* limba maghiară.

Provocata ordinaţiune mai prescrie, ca confesiunile lângă învěţătorii aplicaţi înainte de anul 1872 sě aplice învěţători suplenţi special numai pentru limba maghiară.

Cine cunoasce referinţele poporului nostru va înţelege, că o asemenea pretensiune invoalvă în sine intenţiunea de a nimicì scoalele confesionale. Lasă că în lege nu aflăm o asemenea dispositiune, şi ea prin urmare este volnică; însě dacă vom judeca serios, şi vom cumpănì sěrăcia poporului nostru, scurtul timp, în care cu toată bunăvoinţa nu s'a putut crea un stat învěţătoresc cu cunoscinţa limbei maghiare, şi severitatea, cu care purced organele statului la esecutarea ordinaţiunei amintite: venim la convingerea, că scoalelor noastre li se dă lovitura din urmă.

Şi apoi vedem, că pondul se pune pretutindinea pe cunoascerea limbei unguresci, ear în celelalte se ignorează total pregătirea oamenilor pentru cariera învěţătorească. Vedem că dacă produce cineva diplomă pentru limba maghiară, acela este cualificat la cariera de învěţătoriu; vedem că cu o febrilă agitaţiune se urmăresc învěţătorii nostri singur numai pentru a se constata dacă ei sciu sau nu unguresce, cu o agitaţiune febrilă, încât dacă ea ar fi îndreptată spre cualificaţiunea pedagogică a bărbaţilor chiemaţi la instrucţiunea publică, am fi în drept sě afirmăm, că stat mai îngrigitoriu ca al nostru pentru cultura poporului nu este în lume.

Ne întrebăm nu odată: e cu putinţă ca o asemenea stare de lucruri sě se poată susţinea pe la sfêrşitul veacului al 19, e cu putinţă, ca după atâtea triste esperienţe forţa publică sě ne împingă la superficialitate tocmai în instrucţiunea publică, care e chiemată a da statului nostru timbrul de stat cultural, căci nu e bine sě mai trăim în ilusiuni.

Este vorba de două lucruri: Sau ţinem socoteală de recerinţele timpului în ce privesce instrucţiunea publică la noi, şi atunci unindu-ne şi încordându-ne toate puterile morale, avem sě luptăm pentru a slăbì sila acelora, cari merg numai spre a mulţămì şovinismul magiar; sau preferim alte interese, interese personale, interese de partidă, de consorţiu şi atunci simţindu-ne moralminte slabi, sě abḑicem la interesele noastre culturale, şi sě le lăsăm toate pe mâna sorţii, mulţămindu-ne cu frasele goale şi dubioase ale ḑiariului local, care vrea sě treacă de cel mai naţional şi mai prudent în ḑilele noastre.

Ca biserică compactă, inspirată numai de scopuri sublime, biserica noastră mult ar putea face spre a împedeca cursul relelor ce le întimpinăm ḑi de ḑi; durere însě, că în sînul bisericii se află o seamă de oameni stăpâniţi astăḑi mai mult ca ori când de duchul urei, pismei şi al intrigelor, şi astfel de oameni fac imposibilă o acţiune solidară, care ar putea sě insufle respect chiar şi adversarilor nostri

FOIŢA.

Seminariul teologic şi pedagogic „Andreian“ al archidiecesei ortodocse române din Transilvania.

(Estras din programa I. a institutului pedagogico-teologic al archidiecesei ortodocse române din Transilvania, în Sibiiu.)

Ne-am mişcat până acum în viaţa institutului nostru teologico-pedagogic, în un cerc domestic, în un cerc familiar, supraveghiaţi de sus, ear de jos auctoritatea competentă superioară ţinută fiind în neintreruptă evidenţă despre acea mişcare prin rapoarte generale anuale.

În afară — în mare parte — am fost cunoscuţi doar numai dupa nume.

S'a bătut acum şi la uşile noastre cu pretensiunea formată de datina generală a tuturor institutelor publice de învěţământ, ca sě eşim şi noi din acel cerc familiar, sě eşim în public.

Sinodul nostru archidiecesan din 1884, cedând acestei pretensiuni a decretat, ear consistoriul archidiecesan de dato 26 Iuliu 1884 Nr. 3329 scol. ne-a însărcinat, ca începênd cu anul scolastic 1884/5 sě edăm şi sě publicăm şi noi programe anuale despre starea institutului nostru.

Când venim a satisface acestei recerinţe — iniţiată şi de corpul nostru profesoral — făcênd începutul prin edarea şi publicarea acestei prime programe şi în forma aceasta punênd institutul în faţa şi la judecata publicului; ne-am ţinut de datorinţă de a informa publicul nu numai despre starea presentă a institutului, ci — ca acela sě poată fi drept şi ecuitabil judecătoriu — sě-i arětăm şi trecutul lui şi după putinţă sě-i înfăţişăm toate fasele şi toate momentele mai însemnate, prin cari acela a trecut, până când a devenit aceea, ceea-ce este astăḑi; cu alte cuvinte, am aflat de lipsă cu ocasiunea acestei prime programe a face, şi prin aceasta ne şi supunem încercării de a face şi a presenta:

Istoricul institutului pedagogico-teologic al archidiecesei greco-rěsăritene în Transilvania.

Un institut teologic, o scoală clericală — şi fiindcă la noi şi alte scoale de carte totdeauna au stat şi stau şi astăḑi în strînsă legătură cu biserica — aşa dară ḑicem: un institut teologic şi pedagogic, ca stând în strînsă legătură cu biserica, şi viaţa lui condiţionată fiind dela viaţa bisericei spunêndu-ni-o istoria bisericească, de sine urmează, că şi istoria sau istoricul institutului nostru trebue sě o căutăm şi căutând o vom afla în istoria bisericei noastre.

Spre a putea aşa dară resolvì problema ce ne-am propus, vom lua de manuducětoriu istoria bisericei noastre şi — spre a încungiura în decursul acestui tractat desele provocări — notificăm aici, că vom lua anume: *istoria bisericei noastre ortodocse din Ardeal după Andreiu Baron de Şaguna, Sibiiu 1869*; pe basa momentelor şi evenimentelor decidětoare istorico-bisericesci — unde ne vor lipsì date şi documente positive — vom trage conclusiuni, vom face combinaţiunile noastre referitoare la obiect. Datele, documentele, ce ni-le-am putut procura, ne sunt de mare preţ şi cu mulţămită — faţă de cei ce ni le-au mijlocit — şi cu fidelitate le vom folosì. Însěmnăm aici — eară pentru-ca sě încungiurăm provocările — în prima linie istoricul fondurilor bisericei noastre archidiecesane (Protocolul sinodului archidiecesan din 1883) şi la acesta, operatul şi colecţiunea de documente de zelosul fiu al bisericei, domnul septemvir Ioan Cavaler de Puşcariu; vom lua în ajutoriu şi esperienţele proprii, ce le-am făcut începênd dela 1830. Pentru timpul mai recent şi anume începênd dela 1849 încoace, cărarea ni este netedă şi percurgerea ei la lumina ḑilei, conduşi fiind, pelângă esperienţa şi propria împreunălucrare, şi de datele şi documentele positive conservate în archiva institutului.

Momente mai însemnate în cadrul cărora au sě se învêrte privirile noastre, ne-am fipsat:

I. Periodul dela timpul istoric al bisericei ortodocse române în Transilvania, până la metropolitul Varlaam 1028—1693.

comuni. Bine vĕd acesti adversari ai nostri rĕul discordiei, care s'a încuibat între noi, fii aceiaşi biserici şi naţiuni; lor le convine aceasta, pentrucă cu cei învrăşbiţi între sine pot isprăvì mai curênd.

Eară în special nouĕ celor huliţi şi suspiţionaţi de către ai nostri, abia ne rĕmâne altă mângăiere în fatala situaţiune de astădi, decât speranţa, că publicul nostru cel mare în celea din urmă va afla unde zace rĕul relelor şi se va pune în mişcare pentru stîrpirea lui.

Revista politică.

În dieta Ungariei se desbate de present asupra budgetului anului 1886. Dintre numĕroşii vorbitori, amintim la acest loc pe Bela Grünwald cunoscutul luptătoriu al maghiarismului şi al ideei de stat maghiar, şi se înţelege neîmpăcatul inimic al naţionalităţilor.

Bela Grünwald printr'o vorbire, care a durat peste o oară a stăruit pentru o politică energioasă în contra naţionalităţilor. Toate luptele noastre politice — a dis vorbitoriul — pot avea numai un scop, acela de a întărì statul ungar şi domnía lui, precum şi naţiunea maghiară; deoarece prin pactul dela 1867 am ajuns în posiţie de a putea regula cu cea mai mare energie toate afacerile noastre interne. De present suntem într'o astfel de posiţie, în care avem ocasiune sĕ ne întrebăm, că oare suntem noi cu adevĕrat în stare de a întemeia un stat puternic maghiar şi de a contopì toate popoarĕle din ţară, atât din punct de vedere politic, cât şi cultúral într'un întreg compact? Durere până acum n'am avut un singur guvern, care ar fi ajutat ceva interesului ţĕrei in acest punct, căci fatala direcţiune a politicei noastre interne a adus lucrurile acolo, încât adi se dau cu totul pe faţă unele presemne de disoluţiune şi agitaţiunea a pătruns adênc în massele poporului. Greşala de căpetenie e de a se căuta în împregiurarea, că administraţia noastră nu e de astfel, ca sĕ poată câştiga simpatiile popoarelor de limbă străină. La întemeierea statului ungar s'au lăsat — în faţa vederilor doctrinare dominante — nebăgate in seamă garanţiile pentru conservarea intereselor statului ungar, şi de aici provine, că adi în mai mult decât o mie de scoale ale ţĕrei agitaţia în contra statului ungar e pornită pe faţă. Posiţia noastră adi e atare, — dice vorbitoriul — încât dacă vom continua a merge 'nainte în această direcţie, nimic de perire nu ne va putea scăpa. Dualismul s'a basat pe convingerea, că germanismul în Austria, ear în Ungaria maghiarismul sunt cari formează statul. Germanismului nu i-a succes a se validita; şi dacă nu-i va rĕuşì nici maghiarismului, — această nereuşită va nimicì naţiunea maghiară.

Somaţiunea adresată de marile puteri statelor balcanice pentru desarmare, în loc sĕ limpedească situaţiunea, a avut din protivă de urmare a o încurca şi mai mult, căci cabinetele din Athena şi Belgrad au şi rĕspuns categoric, că nu pot a se supune acestei propuneri întârdiete. Ceea-ce aruncă umbră asupra puterei concertului european şi trădează lipsa unei sincere înţelegeri a marilor puteri, pe care micele state trebuie sĕ o fi simţit, pentru ca sĕ'şi permită atâta sumeţie.

Camera comunelor e întrunită la Londra. Cestiunea irlandesă e obiectul, de care se interesează lumea mai mult. Oare cum se va resolvì ea?! Eată ce cetim în privinţa aceasta:

Chiar acum, după întrunirea unei camere a comunelor domnesce o desĕvêrşită neînţelegere asupra cestiunei irlandeze; cu toate că, chiar în cercurile conservatoare se aud voci, cari arată trebuinţa acordărei unei autonomii Irlandei, negreşit sub controlul puterei centrale din Londra. Ear scirea despre retragerea lordului Carnarvon, din postul de vicerege al Irlandei au dat nascere la sgomotele cele mai îngrijitoare, după cari ar isbucnì o revoluţiune înfricoşată în casul, când parlamentul ar refusa sĕ îndestuleze cererile irlandezilor.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Cincul mare, botezul Domnului 1886. Domnule Redactor! Voi începe corespondenţa mea cu o esclamaţiune foarte usitată, mai cu seamă în diaristica noastră.

Toată lumea înaintează, numai noi cei din noul arondat tract al Agnitei stăm, şi în loc de a da înainte, dăm îndărĕpt.

Unica mea predilecţiune este sânta scriptură. Aici aflu bogată materie pentru deosebitele fase ale dispoziţiunei sufletului omenesc, şi aceste fase sunt foarte, foarte variate, mai ales la noi preoţii dela sate.

Lumea dă înainte, şi noi în cele culturale am stat, ca sĕ nu dic, că am dat îndărĕt.

Pentru ce n'am putut înainta noi? se va întreba fie-care cetitoriu al acestui preţuit diariu al nostru şi nu fără cuvênt.

A fost scris în cartea sorţei, ca noi sĕ avem în fruntea tractului nostru un om, care nu mai putea ţinea rost cu spiritul timpului de adi, şi aceasta din causa adâncilor sale bĕtrâneţe. Era deci în mâni slăbănogite oficiul de protopresbiter al acestui tract.

Timpul trece şi tace. În fie-care an nouĕ ordinaţiuni ne soseau în cestiuni bisericesci, scolare şi epitropesci, conform împărţirei factorilor chiemaţi de „Statutul organic“ al bisericei noastre. Lacul Vifleemului în fie-care an se turburá cel puţin odată, slăbănogul era înaintea ochilor nostri.

Strigam cu evangelistul: Doamne om nu am!

Ca un ânger al mântuirei slăbănogului străbătù straturile societăţei noastre cerculariul Preacuvioşiei sale a domnului asesor consistorial şi protosincel Dr. Ilarion Puşcariu, prin care a convocat sinodul nostru protopopesc pe diua de 30 Decembre la Agnita pentru alegerea fiitoriului nostru protopop.

Duminecă la 29 Decembre după ameadi pe la 3 oare ne aflam o mulţime de credincioşi ai bisericei noastre cam la 15 minute îndepărtare de Agnita, aşteptând sosirea comisariului consistorial. Nu va fi de prisos sĕ amintesc, că în fruntea preoţimei şi a poporului adunat, se aflá administratorul nostru dl Gregorie Maier. Un banderiu de călăreţi cam vre-o 50 la numĕr cu trei stindarde încungiura mulţimea şi trăsurile preoţilor nostri.

La 4 oare sosesc dl comisariu, însoţit de deputaţii sinodului protopopesc Iacob Bologa, şi Ioan Popa, cari ca fii ai acestui tract din nobilul îndemn al inimei lor celei bune n'au cruţat osteneală, nu s'au înfricoşat de gerul cel cumplit al iernei, ci au venit sĕ'şi dee votul lor pentru fiitoriul nostru protopop.

Noi preoţii am mai vĕdut întimpinări de oameni cu o posiţiune mai distinsă în biserică şi în vieaţa noastră naţională, scim înşine, că românul chiar şi pentru vrăşmaşii sei are un cuvênt bun de bunăprimire. Altcum a fost însĕ cuvêntarea de întimpinare a dlui administrator.

Însufleţiţi de buna sosire a bunului nostru comisariu, şi de sarbeda, ba pot dice nerumegata bineventare a şefului nostru de până acuma s'a pornit banderiul, noi preoţii după el şi aşa cu rară pompă am sosit în Agnita, unde cu mic cu mare erau toţi locuitorii pe strade. Vedi Doamne aşa strălucită primire n'a prea avut un bărbat al bisericei in Agnita.

Ce s'a făcut dela 4 până la 8 oare nu sciu, am audit însĕ că s'a ţinut comitet protopopesc şi s'au făcut pregătirile pentru alegere.

O mişcare ne mai pomenită se observă către 8 oare pe stradele Agnitei. Lumea curgea cu gloata spre biserica românească peste Hârtibaciu. Curiositatea m'a împins şi pe mine cu mulţimea.

Ospitala masă a dlui paroch Ioachim Părĕu era întinsă şi bogat încărcată pentru dl comisariu, cei doi deputaţi la sinodul nostru protopopesc şi pentru oaspeţii din Sibiiu, căci era sĕ uit a face pomenire de candidatul nostru dl Sabin Piso, care încă a sosit aici, însoţit de simpaticul şi de toţi iubitul nostru artist, dl George Dima şi de DVoastre dle redactor *).

Destul că în jurul casei Părintelui Părĕu era lumea adunată. Copiii de scoală şi junimea mai proaspĕtă a esecutat mai multe cântări naţionale. Apoi junele. . . . . un fiu al poporului de aici din Agnita, inteligent ca toţi ţĕranii nostri, rostì o cuvêntare înflăcărată, bineventând pe dl comisariu.

Ce deosebire între această imposantă manifestare de bucurie a junimei, între cuvêntarea junelui ţĕran şi cea oficială a şefului nostru de până acuma!

Domnul comisariu a eşit la fereastră şi adânc mişcat a mulţumit pentru onoarea ce i s'a făcut.

Dimineaţa la oarele 9 s'a celebrat sânta liturgie, celebrată de domnul comisariu consistorial, asistat de administratorul nostru protopresbiteral şi parochul local Ioachim Părău.

Biserica era plină de evlavioşi creştini şi la priceasnă evlavia noastră crescù audind cum preaonoratul nostru patriot, Ilustritatea Sa domnul consilieriu Iacob Bologa cântă de cu rêvnă la strană, deopotrivă cu diecii nostri dela sate.

După terminarea sântei liturgii domnul comisariu a rostit o frumoasă cuvêntare către membrii sinodului protopopesc, spuindu-le ce act măreţ au ei a sĕvêrşì astădi, apoi a cetit rugăciunea impreunată cu chiemarea duhului sânt.

La 12 oare s'a început lucrarea pentru alegerea de protopop în edificiul scoalei din loc. Domnul comisariu a deschis sinodul prin o cuvêntare foarte potrivită, s'a ales de notariu al sinodului parochul Mihail Păcală, s'au verificat deputaţii sinodali estraordinari, s'a cetit protocolul comitetului protopopesc

---

*) Pentru ce nu me lăudaţi în diariul redactat de mine, căci alţii grozave laude 'şi fabrică în diarele redactate de ei. Redaţiunea.

II. Periodul sub Teofil începĕtoriul şi Atanasie esecutătoriul funestei desbinări a bisericei române ortodocse în Transilvania şi calamităţile de aici urmate asupra acesteia, până la episcopul Gedeon Nichitici 1693—1783.

III. Periodul dela Gedeon Nichitici până la episcopul Vasile Moga, 1783—1811.

IV. Periodul sub episcopul Vasile Moga, până la episcopul, respective archiepiscopul şi metropolitul Andreiu Baron de Şaguna 1811—1846.

V. Periodul sub archiepiscopul şi metropolitul Andreiu Baron de Şaguna, până în present 1846—1885.

I. Periodul dela 1028—1693.

Istorice este constatat şi nimenea nu poate trage la îndoială, că precum poporul român este cel mai vechiu popor dintre popoarele conlocuitoare astădi în Transilvania, — tot aşa şi credinţa, religiunea, biserica lui ortodocsă rĕsăriteană, este religiunea, biserica cea mai vechie dintre toate acelea confesiuni creştine, ce se profesează astădi de deosebitele societăţi bisericesci din Transilvania; că biserica noastră a avut până la 1700 neîntrerupt căpeteniile sale, episcopi, archiepiscopi, metropoliţi, şi că nici un timp n'a putut fi, în care ea sĕ nu fi avut şi preoţimea sa parochială. Această preoţime a trebuit sĕ fie o corporaţiune de bărbaţi cărturari şi anumit cărturari după specialitatea şi vocaţiunea lor preoţească; că aceşti bărbaţi sciinţa lor de carte au trebuit sĕ 'şi-o câştige în scoală, ear cunoscinţele speciali preoţesci 'şi-le-au putut câştiga numai în scoale anumite de specialitate, scoale clericale, scoale teologice, cari fel de scoale — după firea lucrului — totdeauna se află la centrul conducerii afacerilor bisericesci. Atari scoale deci au trebuit sĕ esiste în fiinţă şi la centrul conducerii afacerilor bisericesci, la reşedinţele episcopilor, archiepiscopilor şi metropoliţilor bisericei noastre din Transilvania din toate timpurile. Viaţa bisericei noastre, prelângă toate valurile şi furtunile, ce au fost pornite asupra ei, de multe ori a fost împedecată în funcţiunile ei, însĕ aceea nici când nu s'a stîns; în tenacitatea, tăria şi sfinţenia credinţei ei, s'a adeverit disa întemeietoriului ei: „şi porţile iadului nu o vor sfărâma“. Funcţiunile instituţiunilor ei au fost de multe-ori paralisate prin forţa majoră; acelea instituţiuni însĕ nici odată n'au fost, n'au putut fi date uitării, ci totdeauna, încetând sau micşorându-se presiunea acelei forţe majore, acele instituţiuni de nou îşi reîncepeau funcţiunile lor.

Precum la tot, ce aflăm astădi în viaţa bisericei noastre, stratul pus, sĕmênţa aruncată, fundamentul aşedat le aflăm în timpul mai de curênd trecut şi generaţiunei presente cunoscute din tradiţiune sau prin date autentice, — tocmai aşa şi la cele ce leaflăm şi le cunoascem ca esistente în timpul mai de curênd trecut, stratul, sĕmênţa, fundamentul trebuie sĕ le presupunem ca aşedate, ca puse încă din timpurile cele mai depărtate ale bisericei.

Nu fără cuvênt dară, ocupându-ne de istoricul institutului nostru pedagogico-teologic din present, faşiile lui, leagănul lui, începutul lui, trebuie sĕ le presupunem şi ar trebuì sĕ-le căutăm în timpurile cele mai depărtate ale bisericei noastre, începênd dela episcopul Jeroteiu (1025—1028) adus *de Ghiula domnul dela Constantinopole*, şi ca pe un lanţ neîntrerupt mergênd din verigă în verigă, sĕ-'i căutăm şi sĕ-'i descriem starea şi desvoltarea lui până în dilele noastre. Lipsa totală însĕ, nu numai de date istorice dar şi chiar de vre-o tradiţiune în obiectul acesta, nu ne permite a încerca aceasta, şi aşa necesitaţi suntem a trece preste timpul acestui period, mărginindu-ne a susţinea, că o biserică de milioane de credincioşi cu un cler numĕros şi de graduri diverse ierarchice, — că o biserică condusă de atâţa metropoliţi succedaţi unul altuia timp de aproape 700 de ani; o biserică înzĕstrată cu domenii, cu mănăstiri bogate, cu reşedinţă metropolitană şi biserică catedrală; o atare biserică — pelângă alte scoale — fără nici o îndoială a trebuit sĕ aibă şi o scoală clericală, — de sine se înţelege, după împregiurările şi gradul desvoltării culturale ale timpului. Cam ce fel va fi fost anume acea scoală în timpul mai din urmă, când biserica — precum se va vedea — era deja despoiată de întreagă proprietatea ei materială, se va putea vedea din cele următoare.

(Va urma.)

despre lista candidaţilor şi am vĕḑut că s'au candidat toţi trei concurenţii, şi anume Sabin Piso, teolog şi jurist absolut, Nicolau Moldovan administrator parochial în Verd, şi Nicolau Herlea, teolog absolut şi învĕţătoriu în Vinerea.

După ce s'a trecut preste multele, de tot multele forme recerute de actul alegerei, s'a proces la mĕduva lucrului, la însaşi alegerea. Din 48 de deputaţi au fost presenţi 45. Voturile s'au împărţit astfel: Sabin Piso a întrunit 25, Nicolau Moldovan 16 şi Nicolau Herlea 4 voturi.

S'a constatat starea faptică a lucrului, s'a încheiat şi în urmă subscris protocolul.

Într'aceea s'a lăţit ca fulgerul vestea despre resultatul alegerei.

Şi vedeai că connaţionalii nostri saşi ne felicitau pas de pas pentru fericitul succes al acestei alegeri, căci — ḑiceau ei — în cele din urmă va venì aici un protopop român, care va scì lucra, şi care va voì sĕ lucre.

Şi vedeai bucurie mare, feţe vesele la alegĕtori, şi era îndreptăţită bucuria, căci aici se pare a se fi împlinit scriptura, cu bărbatul doririlor.

Alegĕtorii spontaneu, unul câte unul s'au adunat la prânḑ în hotelul cel mare în piaţă. Fie-care venia cu câte 2 sau 3 bărbaţi din comună, căci aici nu era ca la alte locuri, erau adecă oameni doioşi de a căpăta un om.

Şi s'a încins o masă de români preste 80 de inşi, şi inima cea veselă şi-a întrebat limba: de ce eşti tu în gură.

Şi oamenii au început a vorbì dela inimă, şi refrenul era trăiască alesul Piso, trăiască dl comisariu, care cu un admirabil tact a condus actul alegerei.

Nu voi înşira aici lungul şir al toastelor şi al cântărilor, ajunge sĕ închiei cu clasica cântare a domnului consilier Bologa: Eată acum ce e bun sau ce e frumos, fără numai a locuì fraţii împreună, că întru aceasta a făgăduit Domnul viaţa de veci.

Domnule Redactor! Împreună am lucrat până acuma în via domnului, împreună vom lucra cu fiitoriul nostru protopop, şi dacă va voì şi Dumneḑeu, în câţi-va ani tractul nostru va fi un tract luminat şi respectat, căci elemente bune avem cu prisosinţă.

Deie Dumneḑeu! *Eu.*

Braşov, 1 Ianuarie v. 1885. Dnule Redactor! Însemnătatea unor adevĕruri rostite de o venerabilă persoană de aici cu ocasiunea producţiunei musicale declamatorice a societăţii sodalilor români din loc, me îndeamnă a ve scrie de astădată despre numita producţiune ţinută în ḑiua de crăciun.

Înainte de începerea programului, ce era de esecutat, neobositul preşedinte al societăţii, dl paroch şi catichet Bartolomei Baiulescu a rostit un cuvênt de deschidere, în care espune prin nisce cuvinte foarte pătrunḑĕtoare însemnătatea înmulţirii meseriaşilor români şi impregiurările cele critice cari ne împedecă progresul în această direcţiune. Atât de însufleţitoriu era d-sa şi atât de resolut în aceea, ce esprima, încât nici cel mai indiferent ascultătoriu nu putea rĕmânea nemişcat de ponderositatea celor auḑite. Aşi fi voit a prinde tot cuvêntul, rostit cu această ocasiune de dl Păr. Baiulescu, dar deoarece aceasta este dată numai stenografilor de profesiune, a trebuit sĕ me mulţămesc numai cu aceea, ce 'mi-a ajutat memoria.

Sunt foarte vesel — ḑice d-sa, cĕ aţi dat şi de astădată ascultare învitaţiunei noastre de a ne sprijinì causele, cari condiţionează bunăstarea meseriilor poporului nostru. Ve mulţămesc din inimă pentru bunăvoinţa, ce o aţi arătat şi o arătaţi prea adeseori faţă de această ponderoasă causă; cu atât mai mult ve datorez recunoscinţă, căci într'adevĕr prea adese ori ve molestăm cu apeluri pentru sprijinire; o facem aceasta, căci suntem necesitaţi şi fără sprijinul d-voastre ne e preste putinţă a ajunge la vre-un resultat mulţămitoriu.

Părea, că ţi se sfăşiă inima de compătimire la auḑul cuvintelor, prin cari descria d-sa miseria bieţilor băieţi orfani şi sĕraci, cari veniau cu mari nĕcazuri aici spre a se aplica la meserii, precum şi greutăţile, cu cari a avut şi are a se lupta comitetul pentru învingerea tuturor neajunsurilor, ca sĕ le poată da acelora câte un rênd de haine, pentru de a nu rĕmânea goli pe strade, — ca sĕ dea remuneraţiuni la măiestrii pentru învĕţătură, — ca sĕ plătească spital, leacuri, doftori în casuri de boale, apoi sĕ plătească tacse pe la scoalele de meserii şi alte multe. După ce ne au costat atâtea jertfe — ḑice d sa mai departe, aduse cu multă trudă şi osteneală, până am vĕḑut pe învĕţăceii liberaţi ca calfe, ne temeam apoi sĕ nu-i perdem, căci erau tot la măiestrii streini, la scoli strĕine şi în societăţi streine; după ce au ajuns sodali, erau şi mai espuşi ca mai înainte; unii mai slabi de ânger într'adevĕr, ajungênd sodali au şi uitat de serviţiile făcute pentru fericirea lor şi s'au renegat. De aci lipsa neapărată pentru înfiinţarea acestei societăţi a sodalilor, prin care li se dă ocasiunea a convenì mai des la olaltă şi a se cultiva împreună, a-'şi însuşì dela alţi oameni mai inteligenţi obiceiuri şi gusturi mai estetice, — o urbanitate corĕspunḑĕtoare posiţiei unui om binecrescut.

Cu atât nu e de ajuns; ar fi trebuit şi ar trebuì, sĕ trimitem pe unii dintre ei în străinătate, pentru de a învĕţa progresele cele mai nouĕ şi a se perfecţiona, ear apoi, întorcêndu-se, sĕ servească de model cestor-lalţi de acasă. Ar fi mai fost necesariu a se escrie premii pentru emulaţiune, a se ajutora sodali la procurarea instrumentelor şi materialului de lipsă pentru de a devenì de sine stătători; ear apoi făcêndu-se măiestri, sĕ fie susţinuţi de societatea românească. Toate acestea s'ar putea face numai dacă asociaţiunea noastră pentru meseriaşi ar dispune de mijloace suficiente, de fonduri mari; dar — durere — ne lipsesc toate acestea. Poporul nostru e foarte sĕrac şi dacă totuş am putea ḑice despre câte cineva, că e bogat, aceasta o putem afirma numai despre foarte puţini, cari sĕ fie şi însufleţiţi pentru scopuri naţionale de interes vital, ca cel din cestiune. Din întunerecul nesciinţei şi al neculturei am ajuns deodată faţă în faţă cu popoare luminate; aceşti paşi spre înainte i-am făcut în câteva decenii — un interval cu mult prea scurt pentru de a ajunge pe celelalte popoare culte, cari s'au ridicat pe încetul în decurs de sute de ani. Ori-ce moment trebuie deci folosit, dacă voim sĕ putem ḑice, că ne-am făcut datoria în direcţiunea progresului. Nimic nu e atât de lipsă poporului nostru între împregiurările de faţă ca meseriile. Inteligenţă ne-am format; doftori, profesori, ingineri, advocaţi s'au ridicat destui din sinul poporului, dar mai toţi ne-au părăsit, au emigrat în alte ţĕri, — dovadă, că nu mai e de trai aici. Inteligenţa ne părăsesce; fiii ţĕranilor sĕraci devin sluji şi apoi poate mai proletari decât părinţii lor; ce ne rĕmâne alta decât îmbrăţişarea şi cultivarea meseriilor. Fără ajutoriul tuturor românilor însĕ nu se poate face nimic, căci trebuinţe sunt foarte multe şi de fonduri nici poveste. În veci neuitat va rĕmânè numele rĕposatului comerciant Dim. Andronic, carele avênd vederi clare în privinţa aceasta, simţind necesitatea cultivării meseriilor la poporul nostru a întemeiat prea cunoscuta fundaţiune pentru promovarea meseriilor; dar faţă de estensiunea cea mare a proletariatului poporului nostru, chiar şi această mare fundaţiune e nesuficientă, căci din tot raionul reuniunei noastre abia 3 inşi s'au împărtăşit de ajutoare din acel fond. De aceea nu ne rĕmâne alta de făcut, decât tot numai aceea ce am repeţit de multe-ori — apel la bunăvoinţa şi marinimositatea publicului român, ca cel puţin sĕ se facă membri ai acestei societăţi şi prin tacsele anuale de membri sĕ se ajute scopurile înalte ale acesteia. Marea cât e de mare e compusă din foarte mici picături; din mici contribuiri, dar venite din multe părţi; sĕ acumulează puterea în mĕsură neesplicabilă; nu se cunoasce de unde ia cel ce dă, dar se fac mari lucruri, când se împarte din întregul cel mare acolo, unde e lipsa şi folosul cel mai simţitoriu. Numai cu mare anevoinţă ne mai putem decide a mai molesta publicul român cu rugări preste rugări, căci acestea au început a devenì stereotipe şi atât de dese încât, pare că nici nu mai avem curagiul a le mai face. Acesta e un adevĕr, pe care nu putem, ca sĕ nu-l recunoascem; dar ce sĕ facem când ne împedecăm la tot pasul de lipse arḑĕtoare, când întêmpinăm la toată mişcarea lacrămi ferbinţi, vĕrsate de bieţii învĕţăcei săraci, părăsiţi şi neajutoraţi de nime? Cu ce poate omul îndurătoriu a şterge astfel de lacrămi, decât cu leacul corĕspunḑĕtoriu — cu ajutoare? şi dacă nu ai de unde lua aceste ajutoare, ce va fi alta de făcut, decât a apela la marinimositatea sufletelor nobile ale neamului nostru, ca sĕ contribuie cu câte o picăturiţă pentru formarea lacului, din care sĕ se nutrească şi sĕ se mântuie cei avisaţi la acest mijloc de scăpare.

În modul acesta a vorbit respectabilul nostru concetăţean dl Baiulescu, carele a adus în fiinţă, a susţinut şi continuă a lucra cu puteri înoite pentru susţinerea societăţii pentru sprijinirea meseriaşilor şi a societăţii pentru cultivarea simţului naţional şi cultural între sodalii români. Ar fi trebuit sĕ fie cineva chiar mort de jumĕtate, ca sĕ nu simţă greutatea cuvintelor esprimate de d-sa. Întocmai ca un tată, ale cărui isvoare de câştig au secat cu totul şi familia-i numĕroasă lipsită de mijloacele de trai, — în grija sa ferbinte de esistenţa cruḑilor sei copilaşi atins la coarda cea mai simţitoare a inimei sale, strigă la cei dimprejur după ajutoriu. Într'adevĕr că nimenea altul nu poate sĕ simtă păsurile şi suferinţele bieţilor învĕţăcei meseriaşi de aici, decât singur dl părinte Baiulescu, carele e necesitat în toată bunăvremea cu ori-ce jertfă a şterge lacrămile jeluitoare a acelui copil, doară cu mai multă dragoste şi bunăvoinţă, decât un părinte pe care'l numim adevĕrat.

În fine ne împărtăşesce dl Baiulescu, cum-că la apelul din urmă li s'a rĕspuns dela un mare sprijinitoriu al causei, ce promovează dsa, cu un ofert de 1220 fl; acest marinimos binefăcĕtor dorind a rĕmânea anonim, nu-i poate comunica şi numele. De asemenea dl Diam. Manole a donat 100 fl. şi. Dnul Hernea din Ploiesci.

Pentru aceste însemnate binefaceri până la mulţămita carea va urma pe altă cale, îşi esprimă deosebita sa recunoscinţă în numele celor 40 de învĕţăcei îmbrăcaţi de Crăciun şi al altora, cari se vor mai ajutora în viitoriu.

Aplause nesfêrşite şi esclamări de „sĕ trăiască“ au fost rĕspunsul publicului ascultătoriu la cuvêntarea rostită de dl Păr. Baiulescu.

A urmat esecutarea programului următoriu: 1. Potpourri, de musica militară; 2. „În memoria lui Andronic“ versuri de N. Cismărescu, declam. de dl G. Filip; 3. „Iarna“ de Matilda Cugler, cântată de corul sodalilor; 4. „Bălcescu murind“ esecutată de musica mil.; 5. „Rĕmâi cu mine“ terţet esecutat de 6 sodali; 6. „Arcadion“ poesie de Creţianu, declam. de dl N. Jugănar; 7. „Hora“ de Porumbescu, cântată de corul sodalilor, 9. „Resunet“ esecutat de musica militară. Programul a fost esecutat cu bun succes; punctele esecutate de musica militară au fost repeţite; de asemenea şi declamarea dlui Jugănar.

După încheierea programului tinĕrul comerciant dl Nic. Senius, carele se află în negoţul dlui Stănescu a arĕtat în cuvinte scurte, dar adânc simţite şi bine întonate valoarea, la care a ajuns societatea meseriaşilor sub înţeleapta conducere a zelosului preşedinte al ei a dlui Baiulescu. La rostirea numelui Baiulescu o ploaie de aplause au înăduşit vocea cea puternică a vorbitoriului. Acesta, continuând, după ce arată nedeslipita atârnare a comercianţilor de către meseriaşi şi a acestora dela aceia prin mijloacele de schimb a productelor lor, recomandă cu toată tăria o concordie şi o armonie reciprocă, bine consolidată şi nealterată între cele douĕ societăţi ale lor, adecă între societatea sodalilor condusă de dl P. Baiulescu şi între societatea tinerilor comercianţi sub conducerea dlui Teochar Alexi. Musica militară a cântat apoi „marşul lui Stănescu“ compus de dl Alois Kraus. Luând cuvêntul dl Diamandi Manole aduce de esemplu pe poporul grec, unicul în orient, carele jertfesce fără nici o cruţare pentru cause naţionale. Asemenea acestuia, ḑice d-sa sĕ năzuiască fie-care român, fie bărbat, fie femeie, a contribuì cu ori-cât de puţin pentru înaintarea scopului meseriilor. Picătura dacă curge mereu, este în stare sĕ găurească cea mai mare peatră; deci sĕ ne desbrăcăm de nepăsarea, cu care ne-am prea familiarisat, şi cu puteri unite, umĕr la umĕr sĕ sprijinim această societate, care are sĕ formeze viitoarea burgesime a poporului nostru, pentrucă meseria şi comerciul sunt stêlpii cei mai puternici ai unei naţiuni.

Aplausele, cu cari au fost întimpinate atât vorbele esprimate de dl Diamandi Manole, cât şi cele esprimate de dl Senius, au fost o vie dovadă despre căldura, cu care au fost îmbrăţişate.

După acestea a urmat dans, care s'a început cu „căluşerul“ jucat de 6 sodali. *G.*

Convocare.

Adunarea generală a „Societăţii de lectură a inteligenţii române din Orĕştie şi giur“ se convoacă prin aceasta pe ḑiua de 18/30 (probabil luna curentă. Red.) 1886 după ameaḑi la 3 oare în localul societăţii.

Pentru comitet:

Samuil Pop, president,

Avram Armian, notariu.

Varietăţi.

* (Sânţirea apei.) La sĕrbătoarea botezului Domnului Escelenţia Sa Domnul archiepiscop şi metropolit Miron Romanul a celebrat sânta liturghie asistat de domnii asesori consistoriali. După sânta liturghie a sĕvêrşit sânţirea apei cu multă pompă.

Cântările liturgice le-a esecutat corul teologilor sub conducerea domnului Dima.

Tot în ḑiua aceasta a celebrat la biserica din suburbiul iosefin sânţirea apei Părintele capelan militariu, Simon Popovici cu îndatinata pompă militară, la care au luat parte 2 companii din regimentul Nr. 31 de aici sub comanda dlui maior Kazan.

Musica regimentului Nr. 82 a ridicat şi mai mult solemnitatea acestui act bisericesc.

*** (Representaţiune teatrală de diletanţi în Sibiiu.)** Atragem atenţiunea onoratului public din loc şi jur asupra anunţului teatral de mai jos. Atât piesele, cât şi diletanţii, domni şi domnişoare d'acì din Sibiiu, ne dau destulă garanţă ca cu privire şi la scopul filantropic, sĕ recomandăm cu tot dinadinsul această representaţie atenţiunei şi spriginului publicului nostru. Eată anunţul:

Vineri în 10/22 Ianuariu 1886 se va ţinea o representaţiune teatrală de diletanţi în sala dela „Împĕratul Romanilor“ după următoriul program:

I.

Zăpăciţii.

Comedie într'un act. După A. de Kotzebue.

Persoane:

Şervescu, maior în pensiune * * * Lisa, fica majorului * * * Blaga, căpitan în pensiune * * * Valeriu, fiul căpitanului * * *

II.

Sfredelul dracului.

Comedie într'un act de X.

Persoane:

Mustocsidis, un voiagior (grec) * * * Immergold zaraf * * * Goldimer, nepotul lui, jurnalist * * * Ruhala, proprietăreasă de han * * * Şloimescu, logodnicul Ruhalei, veterinariu * * * Coţofănescu, poet tragic * * * Stan Funduc, bucătariu * * * Gafia, fată 'n casă, logodnica lui Stan * * *

Scena se petrece în provincie la otelul Uniunii.

Preţul locurilor: logea mare 4 fl., logea mică 3 fl., cercle 1 fl., stal I. 80 cr., stal II 60 cr., par terre 40 cr.

Biletele de întrare se vênd Joi şi Vineri la Librăria archidiecesană, la Institutul tipografic şi seara la cassă.

Începul la 7½ oare seara.

Venitul curat e destinat pentru fondul scoalei de fetiţe cu internat din Sibiiu.

Oferte marinimoase se primesc cu mulţămită şi se vor cuita pe cale ḑiaristică.

* Societatea academică social-literară „România-Jună“ din Viena 'şi-a ales pe anul 1886 următoriul comitet:

D-rd med. G. Filipesc-Brăescu, president. Drd med. Al. Pop, vice-president. Stud jur. Ioan Crăciunel şi stud. jur. Ioan Baron de Stîrcea secretari. Stud. med. G. A. Ţĕran, cassariu. Stud. med. Iosif Turcu, bibliotecariu. Stud. jur. Mavrocordat, controlor şi stud. silv. Ioan Deac, econom.

În comisia literară Drd teol. şi stud. filos. George Popovici. Stud. med. Ioan Papanicol. Stud. med. I. G. Ţeran şi stud. med. Aurel C. Popovici.

În comisia revĕḑĕtoare Drd. med. Dum. Puhaci, Drd med. D. A. Goilav şi stud. med. Victor Roşca.

(Ruina economilor nostri.) Ni se scrie din Cohalm: „Opidul Cohalm are pe an 4 têrguri de ţeară cu adunare foarte mare de soi bun de vite, cari până în anul acesta erau cercetate de mulţi neguţători mari; însĕ de un an încoace tot mai puţini s'au arătat, dar apoi la têrgul acesta de iarnă, deşì bieţii economi cu sĕptĕmânile înainte îi auḑiai cum se rugau la Dḑeu, ḑicênd: „Doamne adu ne un têrg bun cu negustori cu bani mulţi, că vai mulţi ne mai trebuiesc, ca sĕ ne scăpăm mălaiu şi buhaiu“, creḑênd bieţii, că numai vĕrsându-şi aceia vistieriile sale în têrg, vor potea sterge din lacrămile cele multe şi vor mângăia din inimile cele întristate; dar neguţătorii cât de aşteptaţi erau, doar nici unul nu s'a ivit în acest têrg. La 11 oare a. m. erau stradele cele largi îndesuite cu o mulţime de vite, ca care nu au prea fost în Cohalm, aduse din toate părţile îndepărtate, cari stau ca legate la iesle, fără a le mişca cineva şi bieţii oameni cu trupul înplântaţi lângă ele, ear cu cugetul numai ei sciau unde, ba scim cu toţii!!. Dela un timp vĕḑênd că nu-i întreabă nime nimic de vite, începură a convenì câte 2, 3, sau mai mulţi indiviḑi la un loc pentru trecere de timp. Tocmai unde stam şi eu şi rugam în inimă pe Dḑeu sĕ-mi trimită vr'un noroc, eată că se adună vr'o 5 inşi, povestind fiecare din inima sa, dar se părea că tot o inimă au cu toţii, plină de vai. Odată numai ne curmă conversaţia un oftat lung al unuia din convenienţi, la ce al doilea rĕspunde: „De ar resufla fiecare din têrgul acesta, când oftează, câte o cărămidă, ş-ar putea face Cohalmenii acestia o biserică mare în locul la baraca aia de scânduri“ — care se vedea de unde stam.

Dar altul replică: „ba încă ar mai rĕmânea, de ş-ar putea face şi uniţii şi neuniţii o scoală mare, în care le-ar încăpea copiii la toţi“. Ear altul duplică: „d'apoi învĕţătoriu“? La aceasta încă rĕspunde cel de rênd: „Acuma mai facă şi ei ceva, că cine sĕ le dea toate pe de-a gata“? Apoi venind rêndul la mine, am ḑis: Ba, fraţilor! cu oftatul nu se face nici biserică, nici scoală, nici învĕţătoriu, ci cu conţelegere şi cu conlucrare, şi încă cu cât a rĕmas cineva (în patria noastră mai tare românii) cu acelea mai înapoi, cu atâta sĕ se silească mai tare, ca biserica şi scoala cu funcţionarii lor sĕ devină sfeşnice cu lumini aprinse, căci numai prin acestia se va putea lumina şi poporul nostru, ca sĕ scie cum sĕ-şi croiască o soarte mai bună, căci altul nu i-o va croì.

Şi cu acestea fiind seară plecarăm fiecare cătră ale sale. Eu pe drum cătră casă din întêmplare m'am nimerit a fi numai cu un român şi cu 4 unguri. Cunoscênd temperamentul fiilor lui Árpád, me aşteptam la altă distracţie, de cum avusem în Cohalm cu cei de un sânge, însĕ, pe semne, bieţii Árpádeni erau şi ei sbiciuiţi de Atila, căci în loc de a me întreba, ca de obiceiu, de mişcările popilor români etc. unul din ei tot oftând me întreabă: *„Hát uram! mit mondnak az ujságok, mikor fog vál-; tozni a sorsunk?* La ce, am ḑis: *Ezután!* Ceea ce el recunoasce, esprimêndu-se în limba sa, ce pe românesce sună cam aşa: „Sciu că după asta, adecă când nu vom mai avea cu ce arde cărămiḑile impuse în numĕr înmulţit noaue — deveniţi Israilteni în pămêntul Egipetului — de Faraon, care, nu sciu la ce sfêrşit ţinţesce, când acel numĕr din an în an ni-l tot sporesce, ear materialul trebuincios la pregătirea acelora ni-la detras şi ni-l detrage tot mai tare. Că va venì timpul şi acuma este, când în patria noastră puţini proprietari adevĕraţi vor fi, ci cei mai mulţi lipsiţi, proletari ş. a...“ Vedeţi on. domnule Redactor! dacă fii cei adevĕraţi se jeluesc astfeliu asupra părinţilor, apoi cei vitregi, ce sĕ ḑică? ei trebuie sĕ tacă, până când se vor mângăia mai ântâi cei adevĕraţi, şi numai după aceea sĕ aştepte ceva mai bine, că cine poate satisface la toţi odată? nici Dḑeu!

Doamne luminează mintea şi moaie inima părinţilor nostri patrioţi, ca sĕ ne vaḑă grumaḑii cei încovăiaţi de povara cea grea pusă pe umerii nostri fără milă, şi îndurându-se sau sĕ ni-o ridice, sau dacă nu o mai pot, măcar sĕ nu ne detragă nutrimêntul cel întăritoriu de puteri materiale şi spirituale, căci de va mai ţinea tot aşa numai 365 de ḑile, după aceea cred că nu va mai fi în stare nici alifia, nici cuţitul sĕ vindece rana din trupul fiilor, ci sĕ va infecta tot organismul din trup, de a cărui funcţionare ar avea lipsă mare mai târḑiu părinţii nemiloşi.“

* (Noua casă diecesană din Caransebeş.) Cetim în „Foaia diecesană“ din Caransebeş: „Sinodul eparchial din anul trecut a hotărît, ca edificiul consistoriului sĕ se străformeze conform trebuinţelor diecesei de mult simţite. Spre scopul acesta a votat sinodul o sumă de 20,000 fl. Încă în primăvara anului trecut s'au şi început lucrările de reedificare şi adaptare a acelei zidiri după frumosul plan şi sub conducerea architectului român Adrian Diacon. Astăḑi cu bucurie putem constata, că lucrările la acest edificiu sunt terminate, şi că vis-a-vis de reşedinţa episcopească, diecesa noastră posede un edificiu, care va satisface multor trebuinţe culturale şi administrative şi prin înfăţişarea sa elegantă contribuie la înfrumuseţarea oraşului Caransebeş.

Edificiul în spre stradă e cu etagiu, eară în curte parter. Parterul edificiului principal dela stradă cuprinde librăria diecesană şi încă două bolte de închiriat, dintre cari una cu cortel. În aripa parter din curte se află localele tipografie diecesane, a personalului şi directorului de tipografie. În etagiu sunt 5 sale pentru cancelariele referenţilor, esactorului şi controlorului diecesan, apoi un cortel de închiriat.“

Loterie.

Mercuri în 20 Ianuariu 1886.

Sibiiu: 62 33 60 9 48

Sâmbătă în 16 Ianuariu 1886.

Buda: 86 88 34 51 26

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 19 Ianuarie n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de a r ung. de 4%	100.70	99.65
Galbin	5 91	5.92
Napoleon	10.—	9.99
100 marce nemţeşti	61 90	61 90
London pe (poliţă de trei luni)	126.25	126.25

Nr. 659. [1227] 3—3

CONCURS.

Conform resoluţiunei consistoriale din 4 Ianuariu 1884. Nr. 4630. B. se institue un post de capelan lângă neputinciosul paroch Petru Nicoară din parochia de clasa III Vinţa, protopresbiteratul Lupşei, pentru ocuparea căruia se escrie concurs cu terminul *de 30 de ḑile* dela prima publicare în „Telegraful Român.“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Birul preoţesc de 60 ferdele vechi de grâu.
2. Folosirea cimiteriului.
3. Remuneraţiunea de 12 florini în bani şi
4. Venitele stolari regulate prin sinodul parochial, cari toate la olaltă dau un venit anual de circa 260 florini din care jumĕtate se va da neputinciosului preot.

Doritorii de a competa la acest post sĕ-şi aştearnă petiţiunile instruite în sensul statutului org. şi a regulamentului pentru parochíi din 1878 la subsemnatnl oficiu protopresbiteral.

Ofenbaia, în 6 Decembre 1885.

Pentru comitetul parochial.

Ioan Danciu,
protopresb.

Nr. pp. 184. [1226] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch în parochia gr. or. de a III-a clasă Cârcedea, protopresbiteratul Turdei, se escrie concurs cu termin de *30 ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Folosirea casei parochiale, a superedificatelor economice, grădinei şi cimiteriului, în sumă de	fl. 27.—
2. Porţiunea canonică avută mai nainte şi 5 jugĕre cumpĕrate prin Prea Ven. consistoriu	fl. 70.—
3. Câte 2 merţe bucate grâu ori cucuruz de familie, câte douĕ ḑile lucru dela palmă şi dela cei cu vite câte o ḑi de plug şi o dusătură cu carul, toate computate în	fl. 123.—
4. Stola usitată în sumă de	fl. 18.—
La olaltă	fl. 238.—

Doritorii de a ocupa supranumita parochiă au sĕ-şi aştearnă suplicele instruite amesurat prescriselor legei în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la arătatul termin.

Cojocna, 13 Decembre 1885.

Oficiul protopresbiteral gr. orient. al Turdei în conţelegere cu comitetul parochial.

Teodor Ciortea,
adm. ppres.

---

169 szam. 1885. [1236] 1—1

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a Szeredahelyi kir. járásbiróság 1655 számu végzése által „Albina“ hitelintézet, Dobrota Moise és társa ellen 212 frt. tőke, ennek 1885 év Február hó 24-dik öapjától számitandó 6% kamatai, és eddig nsszesen 40 frt. 95 kr. perköltség követelés ərejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 690 frtra becsült egy tehén, lovak és kocsiból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek az 1658 sz. kiküldést rendelő végzés folytán, a helyszinén vagyis Pojánán leendő eszközlésére **1886-ik év Ianuár hó 28-ik napjának** délelőtt 9 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szerdahelytt 1886-ik évi Ianuár hó 19 napján.

Maniu Visantiu,
bir. végrehajtó.

Concurenţă
înşelăciunilor comise
cu
învĕlitoarele pentru cai!
De 50 de ani esistă
o fabrică de învĕlitoare şi covoare
care ne-a însărcinat pe noi, ca sĕ punem odată capĕt **concurenţei ce s'a pornit în ḑiua de aḑi;**
şi spre acest scop sĕ-i vindem fabricatele ei solide, reale şi escelente, constătătoare din
Invĕlitoare pentru cai
numai cu fl. 1.60 o bucată;
sunt mari, groase, late şi foarte trainice aceste
Invĕlitoare pentru cai.

Ele au o lungime de 190 cm., şi o lăţime de 130 cm., cu borduri colorate şi groase ca o scândură, de aceea într'adevĕr cu neputinţă de a fi nimicite.

Le espedăm cu rambursă sau bani gata — Ḑilnic trimitem din aceste învĕlitoare în toate părţile lumei şi pretutindenea sunt primite cu o deosebită plăcere, de oarece ele pot fi întrebuinţate şi ca cuverte de pat şi mai nainte au costat de douĕ-ori atât ca acum. Adresa: [1224] 3—6

Exportwaarenhaus „zur Austria,“
Ober-Döbling, Mariengasse 3l,
în casa proprie.
Me rog sĕ se observe adresa esact. ☛

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 3. Sibiiu, Sâmbătă 11/23 Ianuariu 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe anul 1886, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfêrșește cu ultima Decembre 1885, a-și înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie speeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, 10 Ianuariu 1886.

Sunt desperate luptele noastre intreprinse pentru apărarea intereselor noastre naționale, sunt desperate, căci noi avem sĕ ne luptăm cu puterea publică din stat, și cu legioanele de neajunsuri ale noastre, cari nu odată fac aproape impossibilă o solidară și puternică respingere a necurmatelor atacuri din afară. Era sĕ vorbim astădată despre neajunsurile dintre noi, ale căror nascere este a se căuta în ură spurcată, ură personală, în rivalitate frivolă, provenită din o falsă și nefastă ambițiune personală, proprie numai unor neastêmpĕrați, cari multă nefericire au provocat și vor mai provoca poate asupra capului nostru, în interese de consorțiu și mai Dumneḑeu scie ce aiurări de gloriă pămêntească. După cum ne-am fost propus, era sĕ zăbovim astăḑi la această slabă parte a situațiunei interne dela noi. Ne abatem însĕ pentru astăḑi dela tema propusă, și ne vom ocupa cu o cestiune de tot arḑĕtoare, cu o cestiune, la care serios va trebuì sĕ reflectăm, pe care cu seriositate va trebuì sĕ o discutăm, o cestiune, pe care va trebuì sĕ o punem la inima fiecărui român, o cestiune, care va trebuì sĕ fie deslegată, și încă în favorul nostru deslegată, dacă voim sĕ ne închiegăm bine în vieața publică a statului nostru, și sĕ umplem cu demnitate locul ce ni compete în conducerea statului nostru, un loc care deocamdată, ce e drept cu zăvoară și lăcate e încuiat, dar care va trebuì sĕ ni se golească aḑi mâne spre a ne putea validita și noi puterile sufletesci, cari astăḑi se imprascie în zădar prin certe interne și încercări de anihilare, când în vieața noastră bisericească, când în cea socială.

Înțelegem classa cea mijlocie, pre meserieșii și comercianții nostri, înțelegem o industrie și un comerciu așeḑat pe base solide, ca apoi înarmați cu această clasă mijlocie, se putem resista cu mai multă forță la multele atacuri, cărora suntem espuși în vieața de toate ḑilele.

Ne cuprinde o adevĕrată duioșie când luăm la revistă piețele diferitelor orașe mai însemnate prin posițiunea lor topografică ca centre ale comerciului, și căutăm după firme românesci. Ne vine a plânge, și numai cu sila oare cum ne înădușim suspinul, când bĕtrânii ne istorisesc despre strălucita posițiune a comercianților români din vremile nu tocmai îndepărtate.

Începem cu Miscolțul, loc venerabil, la a cărui pomenire inima românului se umple de adevĕrată pietate, căci aici în acest oraș s'au deschis ochii fericitului regenerator al bisericei noastre, începem revista noastră la Miscolț, trecem apoi la Oradea mare și Arad, venim la Sibiiu, ne aruncăm la Brașov, și găsim numai semnele întinsului comerciu al românilor de odinioară, aceste semne însĕ sunt nemuritoare, căci ele parte sunt lăcașurile lui Dumneḑeu, parte fiice dulci ale acestor lăcașuri sânte. Ambele servesc pentru cultura omului, intenționând duplă fericire, aici pre pămênt, și dincolo în sînul Părintelui Avraam.

Asemenea creștinilor din timpurile antice „acesti bravi frați ai nostri de preste Dunăre — după cum classic se esprimă un celebru bărbat al nostru în celebra sa operă asupra celui mai mare și mai celebru bărbat al timpului nostru — impopulară orașele din Transilvania, Bănat, Ungaria și până la Viena și Polonia, constituind multe din cele mai distinse comune bisericesci de ale noastre, dând impuls comerciului, pe care, mai ales cel levantin, mai numai singuri îl eserciau, fondănd biserici și scoale în numĕr considerabil și în mod elegant, dându-ne mulți bărbați renumiți din sînul lor și contribuind astfel în grad mare la cultura intelectuală și materială a românilor din toate părțile.“

Așa era nu de mult. Era în floare comerciul fraților Macedoneni, era strălucită posiția lor în societate, erau oameni cu dare de inimă, și ei pretutindenea au fondat biserici și scoale, pre cari le-au dotat foarte bine și le-au îmfrumsețat, ca pre nisce locașuri ale adevĕratei iubiri, și ale păcei celei neprețuite în binefăcĕtoarele sale foloase.

Era în floare comerciul aici în Sibiiu încă și în ḑilele senine, la cari și noi cei mai tineri cu înduioșare reprivim, era în floare el în Brașov, oamenii erau cu trup și suflet a-i bisericei, și pomposul gimnasiu din Brașov, bisericele cele împodobite și mărețe sunt relicuii neperitoare ale bunei stări materiale de atunci.

Cum stăm astăḑi cu piețele noastre în Miscolț, Oradea mare și Arad ne va spune vre-un amic al culturei noastre, care e cunoscut cu împregiurările locale. Noi spunem ceea ce scim: Stăm rĕu aici în Sibiiu, uude mai avem o singură firmă, a cărei esistență e legată de ḑilele unui om, care se apropie de anii 80, lucru rar în vieața unui muritoriu. Stăm rĕu în Brașov, unde abea mai afli ici colea o firmă, carea se te îndreptățească a-i putea promite oarecare stabilitate și înflorire, după cum nu putem avea nici o speranță întemeiată în viitoriul Brașovului, ca centru al industriei și comerciului.

Necaḑurile noastre sunt multe, multe sunt și animositățile dintre noi, așa că puțini s'au putut ocupa cu soartea clasei mijlocie dela noi și nu fără cuvênt a ḑis Bekcics Gusztav, că în deceniul din urmă ungurii au cucerit orașele prin industria și comerciul lor.

S'au format și la noi reuniuni de meseriași, ale căror chiemare trebuie se fie și o închiegare mai compactă în viața socială și susținerea spiritului național ferindu-ne de contopirea în celelalte elemente, o împregiurare aceasta, care ne-a răpit o sumă de brațe laborioase.

Reuniunile dela sine nu vor putea face mult, e de lipsă sĕ ne cugetăm cu toții la ameliorarea soarței meseriașilor noștri, căci dela comerciu între fatalele noastre împregiurări nu putem aștepta mare avênt.

Cestiunea e arḑĕtoare și merită se fie discutată.

Pentru ce n'are românul atragere către meserii, pentru ce se ruinează în scurtă vreme puținii nostrii meseriași, pentru ce nu sunt sau nu pot fi ei sprijiniți de puțina noastră inteligență?

Cerem ca cestiunea se fie studiată și discutată.

FOIȚA.

Seminariul teologic și pedagogic „Andreian“ al archidiecesei ortodocse române din Transilvania.

(Urmare.)

II. Periodul dela 1693—1783.

Teofil metropolitul (1693—1697) precum se scie, s'a ocupat de alte afaceri funeste pentru neam și pentru biserică și așa trecem preste timpul chiriarchiei lui. Dar necesitați suntem a ne oprì la următoriul lui Teofil, la metropolitul Atanasie — deșì în stadiul când acesta era sigilat deja actul apostasiei — și anumit la memorabila: „Pohta Vlădicăi“ 1700, în carea pt. 2. se ḑice: „Diecii, cari vor vrea „sĕ se preoțească . . . . sĕ scie „psaltirea de înțeles, și glasurile și toate tainele bi„sericei și până nu vor fi la metropolie 40 de ḑile, „până atunci vlădica sĕ nu-'l preoțească“ . . . .

Punctul acesta ni este foarte prețios în materia de care ne ocupăm, pentrucă el este cel dântâiu dat istoric, care — voim a afirma — ne licuresce o raḑă de lumină, și asupra timpului înainte de Atanasie, asupra acelei materii

Părintele Atanasie — fără îndoială — n'a fost inspirat cu privire la cele cuprinse în punctele „Pohtei Vlădicăi“ de un spirit și de o revelațiune nouă; ci el a adus cu sine și a dat espresiune acelor cunoscințe de instituțiuni și de datini bisericesci, cari au esistat și cari s'au observat în biserica, în carea el a trăit și a crescut și căreia acum i s'a făcut necredincios, voind ca aceste sĕ se observe și în biserica acum despărțită de cea ortodocsă rĕsăriteană.

În amintitul pt. 2 din „Pohta Vlădicăi“ ni s'arată, că la metropolia noastră înainte de Atanasie a fost o scoală clericală cu un curs de 40 de ḑile; ear dela candidații de preoție se cerea o pregătire elementară, carea culminá în cetirea și înțelegerea psaltirei, cunoascerea tainelor, cântările și tipicul bisericesc, pelângă care se vor fi deprins candidații de preoție în decursul celor 40 de ḑile la metropolie, și în ritualele și ceremoniile la deosebitele servicii divine.

Dar cu funesta catastrofă realisată prin Atanasie, și acest puțin a trebuit sĕ înceteze, biserica noastră avênd a se lupta în decurs de 61 ani în contra porților iadului, cari i-au fost decretat stêrpirea totală de pe fața pămêntului.

Șase ḑeci și unul de ani biserica noastră din Transilvania a trebuit sĕ petreacă în doliul vĕduviei, ca o corabie fără cârmaciu isbită de toate furtunele, persecutată, asuprită, batjocorită; unde se mai căutăm în asemenea împregiurări și cum sĕ mai putem presupune esistența și a acelui curs de 40 de ḑile dinainte de Atanasie, sau vre-o umbră de scoală pentru candidații de preoție, cari, în lipsa de episcop propriu, pe ascuns se chirotoniau preoți pe la episcopiile din România și din Moldova!

Nu cu mult mai favorabilă a putut fi soartea bisericei noastre în materia, de care ne ocupăm, nici sub administratorii episcopesci, episcopii sêrbesci dela Buda Dionisiu Novacovici și Sofronie Cirilovici (1761—-1783.)

III. Periodul dela Gedeon Nichitici până la episcopul Vasiliu Moga 1783—1811.

După acest interval de provisoriu sub administratorii episcopiei noastre Novacovici și Cirilovici, au urmat un definitiv prin denumirea lui Gedeon Nichitici și Gherasim Adamovici (1783—1796), ca episcopi proprii ai bisericei noastre.

Abea sub episcopul Gedeon Nichitici, dăm de o urmă de încercare pentru înființarea unui seminariu și salarisarea profesorilor aceluia.

Când Gedeon Nichitici s'a denumit episcop (3 Sept. 1783 Nr. aulic 1516) i-s'a asemnat și un salariu anual de 4000 fl. renani, care sumă s'a repartiat pe familiile române ortodocse din Transilvania câte 2, mai târḑiu câte $2^1/_2$ cr. de familie, așa numita și până astăḑi în faptă esistenta „tacsă sidocsială.“

Revista politică.

În dieta Ungariei s'a terminat desbaterea generală asupra budgetului și el s'a supus acuma la desbatere specială. A fost interesantă pentru noi această desbatere interesantă pentru cestiunea naționalităților, care s'a sulevat, și care a produs iritațiune între părinții patriei chemați a ne fericì pre noi cei puși la grea cercare. Vom revenì la aceste enunciațiuni privitoarela politica internă a monarchiei noastre.

Cestiunea orientală începe a se încurca din nou, și cu cât ne apropiem mai tare de primăvară, cu atâta simțim că este în ferbere o a doua încăerare în peninsula balcanică, care ușor ne poate trage și pre noi în acțiune.

Cetitorii nostri sciu, că puterile europene au sommat pre guvernele micelor state din orient la desarmare. Sommarea puterilor nu și-a ajuns scopul. La pretensiunea bĕtrânei Europe a respuns pănă acuma Grecia și Serbia, și ambele au rĕspuns în mod negativ. Mai mult, în Serbia se lucră cu o febrilă activitate la înarmare generală, ca și când am sta în ajunul unei bătăi pe vieață și moarte. Ca și când nu s'ar fi întêmplat nimica dela 18 Septembre anul trecut, ca și când nu s'ar fi purtat un rĕsboiu sângeros cu glorioasa învingere a armelor bulgare, ca și când Sêrbia s'ar legăna în brațele unei fericiri feerice, guvernul Sêrbiei a pășit din nou cu pretensiunea „*status quo ante.*“

Unirea bulgarilor stă deci cât pentru vederile sêrbesci în stadiul înainte de rĕsboiu, și e fundată părerea acelora, cari susțin că cu începutul primăverei va începe a curge sânge pe câmpiile Bulgariei. Grecia încă se svêrcolesce din toate puterile, pregătindu-se la sĕvêrșirea de lucruri mari. Și ea a respins provocarea la desarmare. Guvernul Greciei a făcut un pas și mai cutezătoriu, el s'a ascuns la spatele regelui, punêndul pre el între diplomația europeană, și agitațiunea prin straturile poporului în favorul rĕsboiului. Dacă regele va poruncì noi vom ceda — ḑice guvernul grecesc, — cine va lua apoi responsabilitatea unei revoluțiuni între asemenea împregiurări, la aceasta nu ne dă rĕspuns nime, căci oamenilor nu le convine a limpeḑi situațiunea.

Bulgaria s'a declarat, că ea în tot momentul e determinată a se supune voinței Europei, și va ordina desarmare, dacă Europa va mijlocì ca mai ântâi se o facă Sêrbia, spre a nu fi Bulgaria espusă la o nouă năvălire sêrbească.

Așa stau lucrurile în Orient, și precând clocotesce vulcanul în Balcani, ḑiarele din Viena, și în urma lor cele din Budapesta și Cluș colportează faima, că în România esistă o primeșdioasă pornire îndreptată contra dinastiei actuale. Faima colportează doue versiuni. În înțelesul uneia rĕsvrĕtitorii țintesc la detronarea regelui Carol în favorul pretendentului Cuza, care și-a terminat studiele, și acuma, puindu-se în fruntea Moldovenilor, vrea se recucerească tronul tatălui seu. A doua versiune e, că elementele radicale și socialiste, la cari a aderat în juneța sa și ministrul president Brătianu, voiesce se facă republică din România.

Ca refren la această faimă ḑiarele din Cluș pun o codiță reuniunei pentru maghiarisare. Susțin adecă că pornirea problematică din România e îndreptată contra ungurilor din Ardeal.

Aceasta e situația cât pentru orient, și ea e destul de încurcată, așa că prospectele pentru pace dispar tot mai tare, dând loc temerei, că aḑi mâne ne vom treḑì cu rĕsboiu în afară, noi, care mult ne rĕsboim înlăuntru.

Corespondențe particulare
ale „Telegrafului Român.“

Brașov, 4 Ianuariu v. 1886. Dle Redactor! De vr'o 2 ani de ḑile esistă aici o nouă reuniune de femei — „reuniunea femeilor rom. pentru ajutorarea vĕduvelor sĕrace din Brașov și Săcele.“ Această reuniune e opera dnei Susana vĕd. poetului Andreiu Murĕșan, carea printr'un zel neobosit a lucrat împreună cu alte câteva onorabile dne, pănă ce a vĕḑut înființată reuniunea, ce poartă numele mai de sus. Laudabilă operă aceasta, cu atât mai mult, căci ddle lor tot aceea, ce fac pentru această reuniune, fac cu cele mai mari jertfe proprii, căci sunt avisate numai la puteri proprii. E măreț a muncì cu sudori de sânge pentru subsistința proprie și a rupe și din aceea puțină agoniseală câte ceva pentru urmașii lipsiți. E măreț cu atât mai mult, căci ddle lor cu toate greutățile, cu cari au avut și au a se lupta pentru promovarea intereselor însemnate ale unei astfel de reuniuni, au prevenit cu mult înaintea altora, cari întârḑiază a se consolida și a lucra prin asociare.

Cumcă reuniunea din cestiune se bucură de o vigoare însemnată, poate servì de barometru producțiunea musicală declamatorică de Duminecă sara (29 Dec. v. 1885), dată în sala gimnasiului român.

Podiul ridicat la un capĕt al salei pentru producerea diletanților a fost întocmit și înfrumsețat cu bun gust; toate aceste întocmiri au fost făcute tot numai de mânile dlor membre, cari se află la conducerea reuniunei.

Programul esecutat a fost următoriul:

1. Discurs ocasional țênut de dl director gim. St. Iosif actuariul reuniunei;

2. „Copila română“ poesie de I. Vulcan, declamată pe dșoara Lucreția Popescu;

3. *a)* „După tine rătăcind“ romanță de Gr. Tănăsescu și *b)* „Mândruliță dela munte,“ de G. Stefănescu, cântate de dl Corn. Popovici din Hațeg și acompaniate pe pian prin dșoara Maria Dobrean;

4. „Un devotament,“ poesie de Andr. Murĕșan declamată de G. Moroian scol. de clasa a IV reală;

5. Imprompt, op. 90 Nr. 2 de Fr. Schubert, esecutată pe pian de dșoara M. Dobrean;

6. „Apa trece petrile rĕmân“ cântată de dl Z. Butnar și acompaniată pe pian prin dșoara Maria Dobrean;

7. D-mol Nr. 5 de Ferd. David — cântată pe violină de Emil Gaertner scolariu în a IV reală, și acompaniată pe pian de doamna mama sa;

8. „Cuconul Eftimie Bârzoi ot Bârzoeni dela Bârzoenești,“ canționetă comică cu cântece de I. Pascali, jucată de Gr. Tănăsescu, cântările acompaniate pe pian prin dșoara Dobrean.

Dl director St. Iosif a vorbit despre reuniuni în general, făcênd un fel de istoric al reuniunilor din anticitate pănă aḑi.

Domnișoara Lucreția Popescu cu țênuta sa modestă și naturală cu espresiunea vie a feții, care dovedea o adevĕrată nevinovăție românească, apoi vocea cea dulce, carea în nuanțele blânde ale poesiei îți îndulcea auḑul, ear în espresiunile eroice îți înferbênta sângele în tot corpul, cu toate acestea caracteristice a dat declamațiunei un colorit neasceptat. Frumosul costum național românesc pe lângă caracteristicele de sus, încă a contribuit foarte mult la frumusețа înfățișărei.

Cântările de sub numĕrul 3 încă au avut bun succes, atât în cât privesce melodia primă, cât și acompaniamentul.

Scolariul Moroian, îmbrăcat în costum frumos național, a declamat cu întonare naturală și cu mult curagiu.

Domnișoara Maria Dobrean în esecutarea nrului 4 a dat dovadă că e o bună pianistă chiar la ântâia producere a sa în public. Ar trebuì, sĕ fie cineva specialist, ca sĕ poată aprecia toate detaiurile artei, cu care s'a produs; publicul a rĕsplătit cu aplause dibăcia mânilor d-sale în manipularea tastelor clavirului.

Scolariul Emil Gaertner, fiul inginerului Gaertner de aici, a cărui doamnă este fica rĕposatului pictor român Costande, a stors admirațiunea ascultătorilor prin arta, cu care a esecutat pe violină opul ales. Era într'adevĕr cam straniu a vedea pe un băiat de etate crudă încă, dlietant în violină, cum face pe artistul; căci într'adevĕr toată înfățișarea, ținuta și siguranța lui în purtarea arcului îți dovedeau, că are esercițiu îndelungat și bine condus. O astfel de educațiune face onoare stimabilei doamne, care a completat în modul cel mai nimerit succesul esecutărei acestui Nr. prin acompaniarea pe pian, nu mai puțin artistică ca cea dântâi.

Canționeta comică jucată de dl Tănăsescu, prof. de musică vocală, încă a avut bun succes; a produs malt rîs dl Tănăsescu la publicul privitoriu prin înfățișarea și mișcările curat originale, precum și la imitarea limbagiului, propriu timpului, în care s'a compus piesa.

În seara de 31 Decembre a. tr. — preseara anului nou — s'a dat convenirea colegială a reuniunei noastre de gimnastică și cântări cu următoriul program:

1. „*Cântec păstoresc*“ de Mendelssohn B. Cor de dame și bărbați.

2. „*Toată a mea gândire,*“ de Rheinberger. Cor de dame și bărbați.

3. „*Ilustrațiune română,*“ fantasie pentru pianoforte de C. R. Karrasz, esecutată de dșoara Zinca Zenescu.

4. „*Frumusețile primăverei*“, de Mozart. Cu cor de dame.

5. „*Nr. 22 și 23 din Iarna,*“ de Haydn. Solo de sopran și cor de dame și bărbați; Solo cântat de dșoara E. Perșenar.

6. „*Fântână cu trei isvoară,*“ de G. Dima. Cor de dame și bărbați.

Acompaniarea pe pian s'a făcut prin Domnișoara Octavia Rusu, care a dat probe de bună pianistă și la alte producțiuni ale reuniunei.

Tot programul a fost bine esecutat spre deplina mulțămire a publicului; Dșoara El. Perșenar în rolul sopran solo a cântat cu mult curagiu și precisiune, Deosebită impresiune a făcut asupra publicului „Ilustrațiunea română.“ Dșoara Zenescu ne a delectat pentru prima dată foarte plăcut. Succesul ce l-a avut această producțiune, face onoare dlui prof. Pandelie Dima conducĕtoriul esercițiilor de cântări; ceeace se atribuie foarte mult interesului, ce l-a arĕtat cu multă jertfă pentru promovarea scopurilor reuniunei.

Episcopul Nichitici pela anul 1785 a propus guvernului țĕrii urcarea acelei tacse în scopul înființării seminariului, salarisării profesorilor și a cumpĕrării unei case pentru locuința episcopului în Sibiiu, unde 'i era avisată reședința, în care cetate însĕ n'avea unde'și pleca capul. Aceasta propunere însĕ nu s'a încuviințat, cu atâta mai puțin (sĕ ḑice în decretul aulic dela 5 Sept. 1785 Nr. 10,945 către guvernul țĕrei): „Als ihm (guvernului) und gedachtem Bischof ohnehin aus dem unterm 1 August 1785 Z. 8635 erlassenen A. H. Befehle die A. H. Genehmigung, vermöge welcher für den Unterricht der nichtunirten Geistlichkeit in Temesvar auf A. H. Kosten ein Generalseminar errichtet werden soll, bekannt sein muss; der Ankauf eines bischöflichen Hauses aber, da derselbe ohne Bedrückung des gemeinen Volkes derzeit nicht geschehen könnte, bis auf einen gelegeneren Zeitpunkt ausgesetzt zu verbleiben hat.“

Ce fel de intențiuni vor fi fost și acelea și cu ce scop se va fi plănuit înființarea unui seminariu central în Timișoara pentru instruirea preoțimei neunite, nu este locul a cerceta aici, ajunge numai a constata, că acel seminariu central nu s'a înființat nici odată și așa lipsindu-ne alte date positive, suntem necesitați a ne provoca la tradițiunea, ce se susține și astăḑi și se propagă de generațiunea mai vechie din învecinatul sat Reșinari, unde, ca în o comună mai distinsă și mai împopulată ortodocsă, 'și-au petrecut vieața episcopii Nichitici și Adamovici și unde se află și înmormêntați, după care tradițiune, candidații de preoție înainte de a se preoțì, petreceau la episcopie câte-va sĕptĕmâni. Deci constrinși suntem a presupune, că o scoală formală clericală, fie și de un curs mai scurt, nici sub numiții episcopi nu au esistat.

După moartea episcopului Adamovici urmată la anul 1796, scaunul episcopesc a rĕmas vacant pănă la an. 1811, va sĕ ḑică în decurs de 15 ani. Sub acest lung interval de vĕduvire a scaunului episcopesc, eparchia în cele administrative a fost condusă de protopresbiterul Ioan Huțovici din Uniedioara, ca vicariu.

Scriitoriul acestora a avut ocasiune a cunoasce archivul dela episcopia noastră pănă la 1848. Până când în acel archiv nici urmă nu se aflá de pe timpul dela Novacovici pănă la Adamovici, șirul actelor în acel archiv începea dela începutul administrării eparchiei sub vicariatul lui Ioan Huțovici.

Dacă cu ocasiunea ocupării Sibiiului prin armata revoluționară a lui Bem în Martie 1849 nu se întêmpla vandalismul cel mai barbar în reședința episcopului Șaguna, dacă mai multe ḑile nu se întreținea în mijlocul curții un foc continu tot numai cu protocoale și cu acte — ceea-ce scriitoriul acestora cu ochii proprii a vĕḑut, fără a fi putut impedeca — dacă în modul acesta, pelângă toate celelalte din reședința episcopească, nu s'ar fi devastat dimpreună și întreg archivul, începênd dela vicariatul lui Ioan Huțovici pănă la 1849; am avea și în materia noastră o adevĕrată și limpede lumină, un călăuz sigur în toate amĕnuntele și fasele, prin cari a trecut afacerea institutului nostru clerical în rĕstimpul dela 1796—1848.

În lipsa simțită a acestui călăuz, ne sunt de mare preț datele, cari le-a scos la lumină din archivele statului zelosul bărbat al bisericei noastre dl septemvir Ioan Cavaler de Pușcariu în materia istoricului fondurilor bisericei noastre, care date aruncă multă lumină și asupra obiectului, de al cărui istoric ne ocupăm.

Am vĕḑut în cele trecute, că spre scopul dotațiunei episcopului Nichitici a trebuit sĕ se creeze un fond nou, fondul sidocsial, din contribuirile familiilor singuratice aparținĕtoare la biserica noastră ardeleană; că episcopul Nichitici a cerut urcarea acelor contribuiri în scopul înființării unui seminariu și a dotațiunei profesorilor acestuia. Semn învederat acesta, că biserica noastră pe acelea timpuri a fost lipsită de orice mijloc de subsistință și avisată pentru toate lipsele ei la nou creatul fond sidocsial.

(Va urma.)

După esecutarea programului a urmat petrecere cu dans. La oara 12 din noapte dl advocat Ioan Lengeru, preşedintele reuniunei, a întêmpinat publicul de faţă cu o cuvêntare, prin care intonează, că precum părăsim anul vechiu într'o veselă petrecere intimă, fără de a mai cugeta la năcazurile, cari ne-au trecut preste cap în decursul acelui an, şi precum ne găsesce anul nou în asemenea voie şi unire, aşa së dea Dḑeu a petrece întreg anul nou şi toţi ceilalţi viitori într'o unire, concordie şi nedeslipită ajutorinţă reciprocă astfel, ca ori ce greutate ne va obvenì, së ne găsească uniţi, uniţi în idei, uniţi în simţiri şi uniţi în puteri, încât neînvinşi së ne şi părăsească. Aprobări generale şi entusiastice au făcut së rësune întreagă sala; apoi s'a continuat petrecerea până la revărsatul zorilor.

G.

Poiana, 29 Decembre 1885. „Producţiunea literară", dată de corpul învĕţătoresc dela scoala capitală din Poiana, anunţată şi în coloanele „Telegrafului Român", avù loc în sĕrbătorile nascerei Domnului Joi, 26 Decembre în sala scoalei ortodocse orient. de aici.

Această producţiune este unul dintre resultatele îmbucurătoare ce le-am dobândit pentru scoala noastră prin o mai bună combinaţie la alegerea învĕţătorilor. O dovadă de un nou şi mai bun spirit, de noue şi mai bune puteri, ce au intrat in scoala noastră. O probă mai mult, cumcă numai acei indiviḑi au întru sine putinţa de a învĕţa pe alţii, cari şi ei înşişi au învĕţat carte; că unui învĕţător îi trebuiesce multişoară carte şi că cu „glasurile" şi „salomul" de sara, nu mai ajunge. În sine o dovadă mai mult, cumcă niscari învĕţători de carte, cresc şi instruiază, au putinţa, voinţa şi datorinţa, de a cresce şi instrua nu numai pe micuţii elevi de scoală, ci şi pe oamenii mai mari — pe popor.

Cât de mult se lăţesce restrînsul cerc de vedere al poporului prin o unică astfel de producţiune instructivă, întru tot soiul de cunoscinţe, ba anumit chiar şi în politică!...

Era ceva uimitoriu, a vedea cu câtă sete asculta şi absorbea poporul învĕţăturile practice, predate într'un corect ton şi stil popular, de către înv. dir. Em. Beşa în disertaţiunea sa. Poporul care pentru prima dată admira resultatele concordiei de pe paginele istoriei, mai vêrtos la strămoşii sei romani; care pentru prima dată auḑia de virtuţile şi eroismul unui Decius Mus, unui Mucius Scaevola; poporul, care pe de altă parte se indigna de „pĕcatele noastre" istorice, prin cari făcusem tuturor strĕinilor posibilă subjugarea noastră pe toate terenele, aici... şi dincolo... o mână de greci subjugă şi aduce la marginea perirei o ţeară întreagă curat românească. Lipsea consciinţa şi însufleţirea naţională,.... lipsia fica acestora concordia... În locul ei grassa fica ticăloşiei: invidia... „Pe voi ve nimiciră a pismei rĕutate", cità şi ilustră dl Beşa „aceea ve nimicesce chiar şi astăḑi şi chiar aici în sat"....

A ilustrat dl Beşa aceste şi avea drept şi tot poporul simţia că are drept. Cu mai multă vervă nimeni nu poate instrua!...

Dialogul din „Misantropul" de Moliere deşì de mai puţin folos practic pentru ascultători, a fost esecutat de înv. Branga şi Beşa cu o precisiune aproape artistică.

„Dor de rĕsbunare", Romanţă de G. Cavadia cântat solo de înv. I. Branga a încântat pe toţi. Dl Branga dispune de o voce sonoră şi puternică. Este născut pentru musică şi cânt. Are o bună parte din scoala dlui Dima. A cântat cu simţĕmênt acest cânt sentimental. A trebuit së'l repeteze şi aplausele tot nu mai încetau.

Tot cu aceeaşi vervă s'a cântat duetul „Cântec ostăşesc" de Stefănescu, esecutată de înv. Georgescu şi Branga. Se părea, că nu ai de a face cu nisce învĕţători dela sate, ci cu niscai artişti de pe bină. Şi acest duet a fost mult aplaudat şi a trebuit repetat.

Marele şi instructivul fabulist român A. Pan a pus la mare probă diliginţa învĕţătoriului Il. Georgescu, care a declamat lunga fabulă „Condamnarea strugurelui" cu o admirabilă diliginţă şi precisiune.

Pe scurt ḑis: programul a fost prea scurt. Înv. Georgescu a dat un adaus şi... programul a rĕmas tot prea scurt. Oamenii voiau a asculta şi ar fi ascultat până 'n ḑiori. Dovadă destulă, că producţiunea şi-a atins scopul şi că cu consideraţie la mijloacele, de care dispune corpul învĕţătoresc, resultatul a întrecut toate aşteptările noastre.

Rĕmâne së amintim despre contribuirile benevole ce au incurs în favorul bibliotecii scolare.

Dl protopresbiter tractual I. Droc împedecat de a venì, a trimis prin postă 5 fl.

Dintre participanţi:

Dl G. Babeş înv. în Mercurea 1 fl., Maria Măcelariu din Mercurea 1 fl., Dnii I. Gligor, Ar. Fântână, I. Branga, Ales. Toma, A. Bloţ, Il. Oprean, I. Vlad neguţĕtori în Poiana câte 1 fl.: 7 fl; G. Georgescu, Const. Bozdog, Ar. George, I. Oprean, D. Rodean, I. Şerb, meserieşi în Poiana câte 50 cr.: 3 fl.; D. Dobrotă, D. Şufană economi în Poiana câte 1 fl. 2 fl., D. Muntean, I. Rodean, I. Fântână, B. Marcu economi în Poiana câte 50 cr. 2 fl., Dna Agapia Droc 5 fl., dl N. Ciugudean, notariu comunal 3 fl, dl I. Măcelariu, not com. în Apoldul inferior 1 fl., I. Lazar paroch 1 fl., Ales. Ciugudean stud. în Poiana 50 cr., Nicolau Ciugudean neguţĕt. 2 fl, I. Oprean meserieş 60 cr., Ar. Georgescu 70 cr. d-nele Ev. D. Sêrbu şi A. Dobrotă câte 40 cr. 80 cr., D. Ghise econom în Poiana 2 fl., I. Mănit 20 cr., I. Şerb, paroch 1 fl., I. Suciu stud. 40 cr., N. Vraciu, vicenotariu 1 fl., N. M. 2 fl. — Suma 41 fl. 80 cr.

Din care substrăgêndu-se spesele acestei seri 12 fl., resultă un venit curat de 29 fl. 80 cr., pe sama bibliotecei scolare. Simţim o plăcută datorinţă a aduce tuturor contribuitorilor şi pe aceasta cale cele mai călduroase mulţumiri în numele acestui sânt scop.

N. M.

†

Dr. A. Marcovici.

O mare şi ireparabilă perdere scrie „Voinţa Naţională" a încercat corpul nostru medical şi întreaga ţară în persoana d-rului A. Marcovici.

Eminentul profesor al facultăţei de medicină, a încetat din viăţă în noaptea de Sâmbătă spre Duminecă la 4 oare, înconjurat de rudele sale, şi de mai mulţi medici, cari regretă perderea rudei şi colegului, plâns de un însemnat numĕr de suferinḑi, din cari multora le-a redat sănătate, de o pleiadă de tineri cari sau folosit de savantele şi preţioasele sale prelegeri, de ţara întreagă pe care o iubea cu tot devotamentul unui bun patriot.

Această nenorocire, de şi prevĕḑută de câteva ḑile, a produs impresiune dureroasă asupra tutulor amicilor şi cunoscuţilor regretatului doctor care, ca om de sciinţă, era unic în feliul seu.

Impărtăşind şi noi adânca durere a familiei pentru această perdere, credem de o datorie a noastră a consacra câteva rênduri unei scurte schiţe biografice a regretatului doctor.

Doctorul Marcovici, profesor de clinica medicală şi dermatologie la facultatea de medicină din Capitală, senator, membru în consiliul superior sanitar, efor al spitalelor civile din Bucuresci, s'a născut la 15 Iulie 1835.

Tinĕrul Al. Marcovici, care de mic copil încă promitea mult după ce absolvì cursurile a 6 clase liceale, în liceul Sf. Sava, obţinênd în toate clasele premiul I. plecă la Paris la 1853.

Ajuns la Paris, tinĕrul Marcovici duse o viaţă foarte modestă şi cu totul devotată studiului, ceea ce-i atrase admiraţia profesorilor şi colegilor sei, şi după doi ani, la 1855 obţinu cu mare succes diploma de bacalaureat în sciinţe.

La 1864 'şi termină studiele facultăţei de medicină din Paris, oţinênd cu distincţie diploma de doctor în medicină, după ce a fost 3 ani extern şi 4 intern în diferite spitale ale Capitalei Franciei.

Al. Marcovici obţinu ca intern Medalia de aur clasa I. El a fost unul din cei mai favoriţi scolari ai celebrului hirurg frances Velpeau şi al renumitului profesor Jobert de Lamballe.

Profesorul Velpeau adresându-se elevului Al. Marcovici nu-i ḑicea de cât *ma petite perle*.

Tesa sa de doctorat, care trata despre pleuresie a fost şi este citată de diferiţi autori.

Prin silinţele şi strălucitele sale studii, Al. Marcovici făcu multă onoare patriei sale.

În Mai 1864 se reîntoarse în ţeară şi fu numit profesor la scoala de medicină unde predă cursul de medicină legală, apoi fu numit medic primar la spitalul Colţea şi în fine trecu ca profesor la facultatea de medicină din Capitală la catedra de Clinica medicală şi Dermatologie.

Al. Marcovici a făcut parte din Constituanţa dela 1866 şi fu apoi ales deputat de oraşul Bucuresci, sub ministerul dlui Manolache Costache Epureanu.

Dela reîntoarcerea sa în ţară, Al. Marcovici îşi puse cunoscinţele în serviţiul patriei sale şi Statul nu puţin se folosì de dênsele.

El fu trimis în Rusia, 1865, spre a studia tifosul ce bântuia într'un mod teribil imperiul rus; apoi fu trimis la Brăila spre a studia angina difterică şi în fine în Moldova, când se ivi cholera.

Al. Marcovici fù de asemenea trimis ca delegat al României la congresele internaţionale din Amsterdam, Bruxelles, Viena, Londra precum şi la diferite alte congrese internaţionale.

De asemenea în 1883 când isbucnì cholera în Francia, el fù trimis de guvern la Marsilia, unde cu pericolul vieţei, făcù cele mai minuţioase studii asupra acestui teribil flagel.

La congresul medical internaţional ţinut la Bruxelles, Al. Marcovici fu ales de vice-preşedinte.

El îşi îndeplinì într'un mod foarte consciincios toate îndatoririle cu cari a fost însărcinat de guvernul sĕu; pentru amorul sciinţei şi artei sale, Al. Marcovici nu se dădea nici odată în lături, din contră se oferea el cel dintâi a merge, une-ori chiar cu propriile sale spese, acolo unde pericolul era mai mare.

Eată în câte-va cuvinte cine a fost Al. Marcovici.

Fiu de profesor eminent, el însuşi a fost un profesor ilustru

Dr. Al. Marcovici cunoscut de toate celebrităţile medicale din Europa, era incomparabil în sciinţă şi în sentiment, fiu afectuos şi respectuos, amic devotat, caritabil fără margine, rudă nepreţuită.

De aceea şi perderea lui este adânc simţită de ţeară şi de familie.

Al. Marcovici nu mai este în mijlocul nostru, memoria sa însĕ va rĕmânea neştearsă în inimile tuturor.

Înmormêntarea se va face mâne, Mercuri la oara 1 p. m.

Corpul regretatului profesor a fost îmbălsămat şi se află espus în salonul locuinţei sale.

Atât camera mortuară cât şi antreul sunt cu totul îmbrăcate în postav negru.

Corpul medical şi studenţii în medicină fac mari pregătiri pentru ca înmormêntarea iubitului şi ilustrului lor coleg şi profesor së se facă într'un mod demn de numele şi posiţia ce a avut în societate.

Varietăţi.

* (Botezul Domnului în Braşov.) Corespondentul nostru ne scrie: „Astăḑi (6 l. c.) s'a celebrat sfinţirea apei cu mare pompă la biserica noastră din cetatea Braşovului. La cererea dlui Păr. Baiulescu s'a dat musica militară şi o companie de soldaţi pentru salvele ceremoniale! În urma invitării dsale a luat parte la această frumoasă şi rară ceremonie tot corpul oficieresc în frunte cu generalul din loc.

A fost foarte îndesuit, atât publicul ales, cât şi poporul; chiar şi cei de naţiuni şi confesiuni streine erau atât de numĕroşi, încât nu mai puteau încăpea.

În decursul întregei slujbe Dḑeiesci s'au dat 6 salve după modul obicinuit.

Ordinea procesiunei dela biserică până la fântâna cea mare din piaţă şi de acì îndărăpt a avut un aspect foarte frumos: ântâi musica cu miliţia, preoţii în ornamentele cele mai impunĕtoare, corpul oficéresc, apoi inteligenţa laică, bărbaţi şi femei şi în fine poporul în ordine de câte trei.

Impresiunea de evlavie, ce a produs această ceremonie, atât de frumos arangeată, asupra sufletelor asistenţilor, a fost atât de imposantă, încât se putea observa aceasta pe faţa fie-căruia, atât la fiii bisericei noastre cât şi mai vêrtos la streini. Datorim deosebită recunoscinţă stimatului d. P. Baiulescu, căci nu lasă së treacă nici o ocasiune, prin care s'ar putea ridica nimbul naţiunei noastre atât în cele eclesiastice, cât şi în cele laice.

Asemenea ceremonie a fost şi la biserica Sf. Nicolae din Şcheiu; slujba Dḑeiască a fost sĕvârşită prin Reverenţia sa dl protopresbiter I. Petric, însoţit de dnii presbiteri: V. Voina şi I. Vătăşan. Salvele ceremoniale au fost date prin piuliţe. Rĕspunsurile liturgice la biserica din cetate le-a dat cu toată precisiunea corul acelei biserici sub conducerea dlui Pand. Dima, ear la biserica din Şcheiu corul scolarilor sub conducerea dlui Gr. Tănăsescu, de asemenea cu bun succes.

(Din Tirol.) Innsbruck. Tocmai îmi încep cura anuală cu pilulele DV. sviţerane ale apotecariului Brandt şi ve pot spune cu mulţămită că la grozavele mele dureri reumatice nici un feliu de mijloc nu mi-a putut ajuta, dar că în cel mai scurt timp după întrebuinţarea pilulelor sviţerane, durerea mi-a dispărut cu desĕvârşire. Deocamdată, n'am causă, ca së le întrebuinţez de nou, deoarece n'am dureri, — dar totuşi le voi lua, ca së fac o cură pentru curăţirea sângelui. Repet deci mulţămita mea şi ve conced a da chiar publicităţii espresiunea recunoscinţei mele, căci eu nici când nu me voi gena a lăuda pilulele dtale sviţerane (o scătulă costa 70 cr. în apotecă). Cu toată stima al DV. Kassian Schiendl, oficiant c. r. de telegrafie. Deoarece în Austria esistă o mulţime de imitaţiuni, de pilule sviţerane, me rog ca së se observe esact ca fie care scatulă se aibă drept etichetă o cruce albă pe câmp roşu şi së fie provĕḑută cu iscălitura lui R Brandt.

Nr. 738. [1235] 2—3

EDICT.

Elena Dumitru Mălaiu din Scheiu în Brașov gr. or.. carea de [8 ani de ḑilə a părăsit cu necredință pre legiuitul ei soț Radu G. Ardelean, fără a se sci ubicațiunea sa se citează prin aceasta a se presenta înaintea subscrisului for matrimonial în *termin de trei luni de ḑile* dela prima publicare a acestui edict, căci la din contră se va decide procesul seu divorțial și în absență-i, deoarece curentarea ei s'a încuviințat de Măritul consisoriu arch. în ședința sa din 29 Octombre a. c. Nr 5117 B.

Brașov, în 8 Novembre 1885.

Oficiul protopresbiteral din tractul Brașovului I.

Ioan Petric,
protop.

Anunț!

Prin intervenția plenipotențiatului ces. reg. al Austro-Ungariei în Belgrad, s'a împedecat deocamdată rĕsboiul dintre sêrbi și bulgari; și astfel me simt necesitat a vinde marele meu magazin de

Invĕlitoare pentru cai,

îngrămădite în marele meu deposit cu scop de a afla un debușeu în rĕsboiu, cari sunt în lungime de 185 cm., ear în lățime de 115 cm., țĕsute des, dintr'o stofă de lână foarte groasă, fiind astfel acomodate și pentru cuverte de pat; — trebuie sĕ le vênd cu ori-ce preț și espedez:

O bucată cu 1 fl. 55 cr. pe lângă rambursă.

☞ Invĕlitoare pentru birje cu fundamentul galben deschis și borduri negre și roșii, lungi de 180 cm., și late de 115, o bucată cu **fl. 2.55,** pĕn' ce nu mi se va găta provisiunea.

Cele ce nu convin se reprimesc fără nici o reservă. A se adresa la

Orient-Export-Bureau
Viena, Favoriten.

Atestat! Către onroatul: Orient-Export-Bureau!

Trimiteți-ne îndată încă 36 de bucăți din invĕlitoarele trimise, pe lângă rambursă de tren. Puszta Zichidorf, Societatea economică olandesă.

Telegramă! Orient Export Bureau! Trimiteți'mi îndată încă 14 bucăți din invĕlitoarele trimise. Conte Aponyi, Nagy Aponyi. [1212] 3—6

Nr. 553. [1234] 2—3

EDICT.

In sensul grațioasei resoluțiuni consistoriale din 20 August a. c. Nr. 3586 1885 B. se citează prin aceasta Radu Ioan Peteu din Satulung, carele a părăsit deja de 4 ani cu necredință pre soția sa Reveca George Pascu Constandin din Turcheș cu domiciliul în Brașov, a se presenta *în termin de 3 luni* dela publicarea acestui edict la subscrisul oficiu protopresbiteral, căci la din contră se va pertracta și decide causa lor matrimonială și în absența lui.

Brașov, în 28 Decembre 1885.

Oficiul protopresbiteral al tractului Brașovului I.

Ioan Petric,
protop. ca adm.

Adevĕrul durează mai mult!

Indispensabile sunt neîntrecutele și escelentele mele invĕlitoare pentru cai, pe care mi le-am acuirat **dela o fabrică vestită, care esistă de 50 de ani și are privilegiu c. r.,** în urma golirei localurilor, și astfel le vênd — până mi se va găta provisiunea cu prețul de jumetate al prețului regulat adecă

☞ **numai cu fl. 1.60** ☜

bucata din aceste

Invĕlitoare pentru cai.

mari, groase, late și foarte trainice.

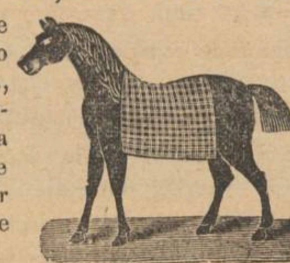

Ele au o lungime de 190 cm., și o lățime de 130 cm., cu borduri colorate și groase ca o scândură, de aceea într'adevĕr cu neputință de a fi nimicite.

Le espedăm cu rambursă sau bani gata. — Ḑilnic trimitem din aceste invĕlitoare în toate părțile lumei și pretutindenea sunt primite cu o deosebită plăcere, de oarece ele pot fi întrebuințate și ca **cuverte de pat** și mai nainte au costat de doue ori atât ca acum. Adresa: [1232] 2—4

Exportwaarenhaus L. Kon,
WIEN, II. Lichtenauergasse. 9.

☞ Me rog sĕ se observe adresa esact. ☜

Cătră stimabilele P. T. dame!

Nou! Nou! Nou!

Moderne! Frumoase! Elegante!

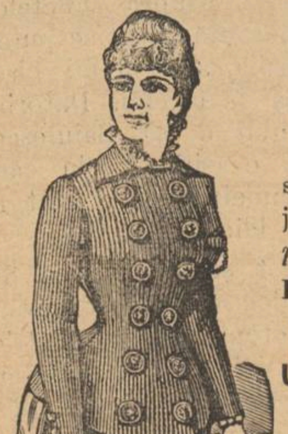

sunt fabricatele celei d'ântâi și celei mai mari fabrici de jachete pentru dame, care *pentru soliditatea productelor sale, precum și pentru eleganța fasoanelor a fost premiată* **la esposiția cea mare din Viena;** aceste fabricate constau din

Jachete parisiane pentru dame.

Jachetele mele parisiane pentru dame, sunt produse din lâna cea mai fină numită „Zefir," ele sunt *costumul cel mai frumos și mai fin* pentru ori ce damă, *atât în casă, cât și pe stradă și promenadă* etc., sunt foarte flecsibile, se lipesc de trup, și tocmai așa de durabile, cât de elegante și moderne.

Întocmai desemnului de-alături! ☜

Din causa imensului esport spre toate părțile lumei, sunt în stare de a vinde cele mai noauă jachete parisiane pentru dame cu prețul posibil scăḑut de numai

☞ **fl. 3.80** ☜

ear calitatea cea mai fină „înalt prima" cu

☞ **fl. 5.—** ☜

Ori-ce damă, care voiesce sĕ aibă o jachetă frumoasă și elegantă parisiană, care e cât se poate de practică *pentru iarnă și primăvară*, sĕ poftească a'și procura cât mai degrabă, de oare-ce în urma comandelor numĕroase, magazinul întreg are sĕ ni se golească în timpul cel mai scurt.

În calitatea lor adevĕrată se pot comanda numai și numai dela

Pariser-Damenjacken-Fabriksniederlage Anton Gans,
WIEN, III. Kolonitzgasse Nr. 8.

La comande ne rugăm sĕ se însemne mărimea și mĕsura esact. — Espedarea se face cu rambursă sau în bani gata. [1233] 2

Victoria industriei!

În urma primirei întregului magazin de haine a unei dintre cele mai însĕmnate fabrici, care 'și a terminat cu finea anului lucrările, — suntem în posiție de a lifera lucruri cu un preț atât de abnorm de ieftin, precum nu s'a mai pomenit. Și anume vênd cu prețul de batjocură bagatel, din care abia se rentează munca, — de

☞ **fl. 2.25** ☜

un rênd de haine bărbătesci

de earnă, foarte tari, calde, complet făcute gata, (numite și îmbrăminte „tigru"; aceste haine sunt indispensabile pentru ori-cine, fie bogat sau sĕrac, căci se potrivesc pentru ori-ce posiție socială. Aceste haine escelente și trainice se află în toată mărimea, și pentru ori-ce statură și ajunge a se indigita numai lungimea pasului și lățimea peptului, spre a primì o haină gata și bine întocmită de trup. Cine voesce deci a se 'mbrăca bine și cald, care 'și iubesce sănătatea și punga de bani, sĕ poftească a comanda cât mai degrabă, de oare-ce provisiunea ni se va găta în curênd.

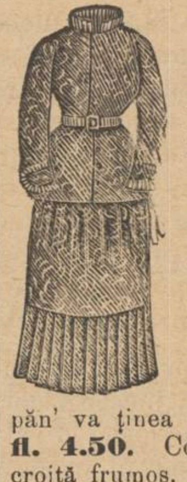

Numai fl. 3.50

un rênd gata de haine pentru dame.

Mii și mii de mostre dintre cele mai nouă și frumoase, cari se 'ntrec în delicatețâ: fantasii fermecătoare sau floricele, picurate sau cornurate, durabile, tari, barchete de modă și calmuc, în colorile cele mai frumoase și mai moderne, sur, vênĕt, cafeniu închis, drap, în diferite nuance frumoase, — toate aceste sunt anume lucrate și aplicate în hainele aceste de earnă; un rênd, asemenea desemnului de-alături, costă făcut gata, elegant,

cald, modern, frumos
din aceste

Costume de iarnă pentru dame

pĕn' va ținea provisiunea **numai fl. 3.50,** sau în calitate cu mult mai fină **fl. 4.50.** Costumul consistă dintr'o rochie largă și o tailă (blusă) potrivită și croită frumos.

Espedițiuni sĕ fac cu rambursă prin **Fekete's** [1237] 1—6

Niederlage inländischer Fabricate Wien, Hundsthurmerstrasse Nr. 18/17.

Rog sĕ se ferească publicul de oferte asemenea acestuia, dar imitate.

Apel către toate familiile!

Străduindu-se ne'ncetat, de a realisa ceva nou și practic pe terenul industriei, a succes la

Exportwaarenhaus din Viena
II. Lichtenauergasse 9,

a primì vênḑarea generală a **obiectelor de masă patentate de argint Phönix** și e în posiția de a le vinde cu prețurile cele mai reduse, cu toate că sunt neasemĕnat de bune, *en gros* și în detail.

Obiectele de masă din argint Phönix

cu privilegiu patentat c. reg.

rĕmân totdeauna albe și durabile, întocmai ca argintul de 13 loturi.

Eu sunt singur îndreptățit de a vinde obiectele din argint Phönix, și le dau cu următoarele prețuri ne mai pomenit de reduse:

6 **cuțite de masă cu tăiș de oțĕl,** care e ințepenit bine cu cuie	fl.	2.—
6 **linguri de masă din argint Phönix,** masive și patent. cu coroană	„	1.50
6 **furculițe de masă din argint Phönix,** masive și patent. cu coroană	„	1.50
6 **lingurițe de cafea din argint Phönix,** masive și patent. cu coroană	„	—.65
6 **lingurițe fine pentru oauă**	„	—.45
6 **păhăruțe pentru oauă,** minunate	„	—.80
1 **străcurătoare de teă escelentă,** masivă cu mănunchiŭ	„	—.50
1 **lingură de lapte, escelentă,** masivă	„	—.75
1 **lingură de supă, escelentă,** masivă	„	1.—
6 **răzimătoare pentru cuțite, escelente** și masive	„	1.25
2 **sfeșnice de masă,** foarte frumoase	„	1.—
1 **tasă foarte frumoasă și masivă**	„	1.50
1 **presărătoriu de zăhar sau piperiu**	„	—.40
49 bucăți	fl.	13.30

Un astfel de service complet constătătoriu din 49 de bucăți, luat de odată costă numai **10 fl.**

Acest Phönix-patentat ocupă între imitațiile de argint rangul prim și e recunoscut prin patentul rĕspândit în Europa întreagă, ca cele mai bune, mai sănătoase și practice obiecte de masă. Alpacca și pacfonul se coclesc și astfel devin foarte periculoase sănătății, în vreme ce obiectele Phönix sunt **foarte priincioase** sănătății, căci nu se coclesc și nici chiar oțetul nu le strică. Espediția se face după suma trimisă 'n bani, sau cu rambursă postală; comandele au a se face esclusiv numai la representanța generală [1240] 1—4

Exportwaarenhaus I. Kon, WIEN, II Lichtenauergasse 9.

Minunile industriei!

Frumoase! Calde! Elegante! Eftine!

Impermeabile pentru frig și umeḑeală!

sunt

Jachetele mele de earnă pentru bărbați

produse de **prima fabrică de jachete din Viena,** pe cari le vênd pentru prețul ne mai pomenit de eftin de

☞ fl. 1.80. ☜

Jachetele mele de earnă pentru domni sunt **cât se poate de călduroase și cele mai higienice îmbrăcăminte, căci ele țin corpul în căldură, îl apără de rĕceală, se lipesc de ori-ce trup, sunt foarte practice și comoade și produc prin frumseța și ieftinătatea lor o admirațiune generală.**

☞ 12,000 de bucăți deja vêndute. ☜

Tot omul, cine vrea sĕ aibă o jachetă frumoasă, bună și caldă, **sĕ comande,** de oare-ce comandele vin foarte des, și provisiunea ni se va găta în timpul cel mai scurt. **Numai și numai** la:

Allgemeines Wiener Comisions u. Exportgeschäft, Viena, III, Mathäusgasse 5/s.

La comande ajunge a se observa: mare, de mijloc sau mic. — Se espedează pe lângă rambursă sau cassa. [1207] 8

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**
Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 4. Sibiiu, Marți 14/26 Ianuariu 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sěptěmână, deschidem pe anul 1886, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sě fie scrise bine, ca sě se poată cetì.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfêrșește cu ultima Decembre 1885, a-și înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sě nu fie speeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei *).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

La adresa preoților și a învěțătorilor nostri.

Sibiiu, 13/25 Ianuariu 1886.

Trăim în timpuri foarte grele, și avem trebuință de toată presența noastră sufletească, trebuie sě luăm toate precautelele, ca sě nu putem cădea fără nici o vină în ispită, sě putem evita căderea în cursele cari ni se întind, am putea ḑice cu tendențe foarte vědite.

Esistă un mare rěu în viața publică a statului nostru. Cu ori-ce preț voiesc oamenii sě scoată doveḑi că suntem rěsvrătitori noi românii din Ardeal, cu ori-ce preț voiesc sě scoată doveḑi, că esistă uneltiri nepatriotice în sînul poporului român, cu ori-ce preț se nisuiesc oamenii a prinde lucruri, prin cari sě se poată proba insulta, ḑicem fără sfială, o infamă insultă aruncată în fața întregei tagme preoțesci și învěțătoresci: trădarea de patrie. Se caută ceartă cu luminarea, se provoacă oare-cum conflicte meșteșugite ca sě se poată proba, ceea-ce se afirmă și se afirmă, că preoții nostri folosesc sacrul altariu, învěțătoriul nostru folosesce catedra pentru înveninarea fragedei junime, plantând în inima ei simburele trădărei de patrie, care apoi sě crească de-odată cu vrêsta copilului, și pe când va ajunge el la maturitate, sě producă și în acesta cuvenita sa roadă.

Ne fierbe sângele în vinele noastre vĕḑênd atâta reavoință din partea spurcatului spirit modern, care mai ales dela inaugurarea reuniunei de maghiarisare a pus în flacări toată ungurimea din Ardeal.

Ni se rumpe inima vĕḑênd cu câtă ușurință se lucră în pressa ungurească pentru o mișcare în massa poporului unguresc, care din poveștile politicilor de profesiune nimica nu se folosesce.

Ni se ridică pěrul în cap, vĕḑênd ce groapă se sapă pentru preoții și învěțătorii nostri, și cum de ușor pot devenì ei jertfă fără greșala lor.

Cu posta de astăḑi am primit următoriul cerculariu:

Inspectorul regesc de scoale al comitatelor Târnava mare și Târnava mică. Nr. 20/1886. Ministrul de culte și instrucțiune publică cu datul de 28 Decembre 1885, Nr. 1848 presidial, indicând împregiurarea, că uneltirile naționale române în timpul mai din urmă au degenerat în agitațiuni antipatriotice de tot pronunțate, că „România irredentă“ constituită în România din neîndestuliți născuți în Ungaria și emigrați acolo, în proclamațiunea sa furișată pe teritoriul patriei îndeamnă la revoluțiune pre populațiunea română din patrie: — dispune, ca scoalele sě fie priveghiate sub strictă responsabilitate, accentuând cu deosebire controlarea în această privință a preoților și învěțătorilor români, prin cari simțěmintele antipatriotice se lățesc și printre copiii elevi.

Pe basa acesteia Te provoc, sě binevoiesci a controla cu mare severitate și esactitate și din partea dtale aceste uneltiri; mai ales vei controla cărțile, chartele și caietele folosite în scoale, și cari Ți se vor părea suspecte numai, totuș fără amânare sě mi le trimiți. Cu privire la aceasta observ, că charta de „Bordeaux“ a Ungariei în limba română, în care Transilvania e semnalată ca țară de sine stătătoare, mai departe caietele, pe a căror învělitoare se află portretul pěrechei regale române, sau vre-o schiță a locurilor unguresci sau bucovinene locuite de români, ca unele, cari sunt oprite, nu numai le vei secuestra, ci totodată vei avea a descoperì de unde au fost ele procurate, cu un cuvênt vei avea a-mi raporta despre ori-ce uneltiri antinaționale, și despre datele, cari se pot referì la ele. Sighișoara, 15 Ianuariu 1886. Horváth László, inspector regesc de scoale.

Nu ne este intențiunea a critica acest cerculariu al domnului inspector regesc de scoale din comitatele Târnava mare și mică.

Nu vom întreba la cine este el adresat, nu vom cerca a trage la îndoială autenticitatea lui, nu vom cerca a dovedì în cât va consolida o inchisițiune radicală și punctuoasă legăturile naturale dintre popoarele acestei țěri binecuvêntate de Dumneḑeu cu mari bogății și cu mulți denuncianți politici.

Scopul nostru e, sě punem în vedere preoțimei noastre și învěțătorilor primejdia, la care sunt ei espuși, primejdia, la care e espus țěranul nostru, primejdia, la care e espusă scoala, primejdia la care e espusă biserica noastră, primejdia la care e espusă tagma preoțească și învěțătorească.

Autoritățile bisericei la timpul seu au dat cerculare despre cărțile oprite din scoalele noastre confesionale și credem că în urma acestei drastice incuisițiuni ea va mai venì cu un cerculariu în această privință.

Datorința noastră e, sě atragem atențiunea preoțimei și a învěțătorilor asupra cărților și a chartelor oprite și cu aceasta trecem la a doua parte a lucrului, care e mai complicată.

Este vorba de chipurile de pe învělitoarea caietelor, cumpărate pentru scolari.

Învěțătorii și preoții nostri bine sciu, ce ușor poate cădea în prăpastie bietul țěran. Se duce adecă la têrg și cumpără caiet pentru fragedul seu prunc. Și țěranul se uită ca învělitoarea caietului sě fie cu chip, ca sě facă desfătare copilului. De unde va sci acuma țěranul, că icoana aceea nu este a Maiestății Sale regelui Carol sau a reginei Elisabeta, pěrechia domnitoare a unui stat, cu care noi trăim în bune relațiuni vecine, de unde va sci aceasta băiatul, care este începětoriu, de unde va sci țěranul, că chipul de pe învělitoare representă vr'o schiță, fie ea numai în conturi generale chiar a vre-unui loc din Ungaria și Bucovina, pe care locuiesc românii; mai mult, — riscăm a crede, că în cele mai multe casuri asemenea schițe nu vor fi cunoscute nici de preoții cei mai bětrâni.

Și e mare primejdia, căci necunoscutul controlor poate stêrni furtună asupra capului nostru chiar și din incidente, cari lui i se vor părea suspecte.

Pentru numele Domnului! „Chiar și dacă i se vor părea numai suspecte.“

Și apoi se va cerceta și asupra lucrurilor, cari pot sta în raport cu alte lucruri suspecte, și aceasta încă e pusă la discrețiunea controlorului necunoscut.

Lucru mare.

Conjurăm pre preoții și învěțătorii nostri la cea mai mare precauțiune.

Sě adune poporul și sě-i spună cum stă lucrul, și la ce primejdie este el espus. De aceea caiete pentru copii sě nu mai cumpere singuraticii părinți,

FOIȚA.

Seminariul teologic și pedagogic „Andreian“ al archidiecesei ortodocse române din Transilvania.

(Urmare.)

Este fapt nedisputabil, că biserica noastră până la urmata ruptură în sînul ei sub Atanasie, a avut neîntrerupt episcopii și metropoliții ei; de sine urmează deci întrebarea: de unde au avut acei metropoliți, acei episcopi subsistința lor corěspunḑětoare și dacă o au avut, unde au fost acelea isvoare de subsistință, cum de biserica a devenit atât de lipsită, de ea la anul 1783 a fost avisată la tacsa sydocsială și episcopul Nichitici la suplicarea pentru urcarea acelei tacse, spre scopul înființărei și susținerii unui seminariu? Rěspundem la aceasta: *pe timpul reformațiunii biserica noastră a fost despoiată de moșiile ei estinse la Lancrěm, Felgyógy, Vaad, Sâmbăta, Silvaș etc. și de alte proprietăți monăstiresci și bisericesci; reședința metropolitană în Alba-Iulia dimpreună cu apartinențele ei: biserică, tipografie etc. după urmata unație la 1699 cu ocasiunea prefacerii cetății Alba-Iulia în citadelă, s'au dărâmat fără nici o recompensă.*

Dacă mai adaugem la această jăfuire și timpul de 80 de ani dela apostasia lui Atanasie până la episcopul Nichitici, în care rěstimp biserica noastră a fost obiectul celor mai neomenoase persecuțiuni, acum nu numai din partea străinilor, ci mai înverșunat din partea fraților de un sânge, cine se va mai mira și cine nu va cuprinde causele sěrăciei, ale lipsei de ori ce mijloace materiale de subsistință, de desvoltare spirituală, de înființarea și susținerea de institute din puterile proprii ale bisericei!

Cestiunea înființării unui seminariu diecesan, sulevată, precum am vĕḑut, încă la 1785, a rěmas la ordinea ḑilei și în următorii ani, ba aceea s'a continuat până în ḑilele noastre.

În decretul aulic dela 25 Mai 1809, Nr. 1301 intențiunei preaînalte se dă espresiune în următoarele: „Circa supplendum vacantem graeci ritus non „uniti episcopatum resolutionem meam ad propositionem cancelariae dtto 4 Decembris 1807 jam „elargitus sum, prout et intuitu seminarii et educationis cleri huius ritus totiusque populi valachici „voluntatem meam etiam in parte adaperire . . . „et id unice volo, ut mihi quoad erigendum curae „animarum graeci non uniti ritus commensuratum „seminarium et comparandam in hunc finem domum, „seminariique huius regulationem et instructionem „ut et pro his requisitos sumtus, ac procurandum „fundum, propositio quam otius substernatur. Franciscus m. p.“

Prin alt decret aulic tot din 25 Mai 1809 Nr. 1301 se dispune, ca pentru susținerea unui seminariu și a profesorilor necesari, tacsa sydocsială dela 2½ sě se urce la 3 resp. la 5 cr. de familie, ear spre cultivarea profesorilor harnici, sě se trimită la universitatea din Viena mai mulți tineri talentați spre ascultarea studiilor teologice, pe spesele fondului sydocsial.

Decretul aulic dela 31 Dec. 1811 Nr. 2371 conține următoarele: „Cum benigna suae majestatis sacratissimae intentio eo directa sit, ut in erigendo „episcopi disuniti transilvaniensis seminario studium „theologicum sistematice tradatur . . . . . alte „fata eadem Majestas sacratissima vigore benignarum litterarum manualium isthic in copiis advolutarum clementer jubere dignata est, ut audito praevie gubernio regio super eo; an fundus sydoxialis „ad hanc erogationem suficiat? et si non suficeret, „ex qua alia cassa defectus supleri possit? demissa „suae Majestati sacratissimae exhibeatur informatio „ac opinio.“

Dacă până inclusive episcopul Adamovici n'am putut da de nici o urmă despre esistența vre-unei scoale clericale, despre vre-un curs pregătitoriu pentru candidații de preoție; trebuie sě admitem, că în timpul imediat înainte de episcopul Vasiliu Moga (1811) a trebuit sě esiste o asemenea scoală, un asemenea curs clerical.

ci aceasta sĕ o facă învĕţătoriul sau preotul, ca nu cumva sĕ fie vre-o icoană pe învĕlitoare.

Dacă va pune pĕcatele pre vre-un ţĕran sĕ cumpere el caiete cu chipuri pe învĕlitoare, atunci el din têrg sĕ meargă oblu la învĕţătoriu sau la preot, ca sĕ se constate identitatea sau neidentitatea chipului.

Pe această cale putem crede, că încâtva cel puţin, vom fi scutiţi de a cădea în prăpastie.

Revista politică.

Am espus în nrul nostru trecut situaţia penibilă din peninsula balcanică, o situaţie, care trebuie sĕ pună pe ori-ce om iubitoriu de pace pe gânduri. Între astfeliu de împregiurări toată lumea e bună-bucuroasă sĕ auḑă câte o enunciaţiune oficială, făcută cu scop de a ilustra sau chiarifica situaţiunea. În casa de sus a Angliei lordul Salisbury a aflat acomodat timpul de a esprima vederile guvernului englez asupra situaţiunei din peninsula balcanică. În privinţa cestiunei Rumeliei orientale el s'a esprimat, că aceasta numai printr'o înţelegere reciprocă şi directă dintre Poarta şi Bulgaria se poate resolva într'un mod favoritoriu; asupra Greciei s'a dechiarat Salisbury foarte aspru, spunênd, că pretensiunile de rectificări, ce ar avea sĕ se facă în conta Turciei fără nici un motiv, sunt neadmisibile.

De sigur că aceste cuvinte nu vor putea face impresie bună asupra celor dela Atena, cu atât mai mult, cu cât, se pare că multe din marile puteri aderează la o propunere a Rusiei, care cere o intervenire militară în balcani, conform căreia Austria ar avea sĕ între în Sêrbia, Rusia în Bulgaria şi Anglia în Grecia.

În potriva scirilor date de cercurile ungurescі, despre o deplină înţelegere asupra învoirei dualistice, ce este a se reînoì între Austria şi Ungaria, foaia cehă „Narodny Listy“ află dintr'un isvor oficios vienez, că lucrurile nu stau tocmai aşa de bine. Mai sunt de regulat diferende serioase în cestiunea Băncei Monarchiei, în cestiunea vamală şi mai cu seamă în privinţa legiuirei asupra impositelor.

Cu toate acestea, guvernul austriac speră, că va ajunge la înţelegere în conformitate cu vederile sale şi că, va obţinea aprobarea maiorităţei Reichsratului pentru proiectele de învoială. Posiţia cabinetului comitelui Taaffe este foarte tare şi încrederea coroanei e neclintită în actualul preşedinte al consiliului de ministrii austriac. Chiar recentele lupte pentru limbă în parlamentul Bohemiei, n'au avut nici o influenţă asupra posiţiunei politice a cabinetului, cu toate că guvernul e hotărît a aplica mĕsurile votate de dieta Bohemiei, ce sunt îndreptate contra limbei nemţesci.

Diferitele propuneri presintate parlamentului german în privinţa expulsărilor ordonate de guvernul prusian au fost discutate ḑilele trecute. Şi fiindcă două din aceste propuneri sunt în contraḑicere manifestă cu principiile puse de guvernul imperial în mesagiul ce cancelariul a citit de curênd la tribună, nici un membru al consiliului federal n'a asistat la şedinţă.

Acesta este casul mai ales pentru propunerea dlui Windthorst, şeful partidului ultramontan, propunerea tinḑênd sĕ declare că espulsările, avêndu se în vedere numĕrul lor şi modul cum au fost aplicate, nu sunt justificate şi sunt contrarie intereselor germane. Guvernul a privit această moţiune ca implicând un blam la adresa unui prusian.

Cu toată demonstraţiunea guvernului, cu tot mesagiul, coaliţiunea partidelor de oposiţiune a asigurat succesul propunerei, care s'a adoptat.

După unele ḑiare, votul acesta n'a fost provocat de cât de trebuinţa unei protestări în privinţa procedărilor administrative.

Presa română.

Din lungul şir de articuli, suprascrişi „Incapacitate ori rea credinţă?“ în cari „Gazeta Transilvaniei“ combate lipsa de principii şi politica vagă a „Tribunei“, reproducem ca o specialitate interesantă şi un material de studii caracteristice urmâtoriul articul, cu datul de 7 Ianuariu 1886:

„Tribuna“ din Sibiiu ne spune, că nici decum nu vrea sĕ stea de vorbă cu „Gazeta Transilvaniei.“

„Tribuna,“ care de un an şi noue luni, de când a eşit din găoacea cu „angagiamentele,“ stă de vorbă ḑilnic cu adversarii neamului românesc, mereu „căutând prietinia lor,“ nu găsesce a fi lucru „priincios şi neapĕrat“ sĕ se înţeleagă cu „fraţii sei români.“

„Tribuna,“ care face încercările cele mai desperate pentru ca prin tot feliul de însinuări „ordinare“ îndreptate în contra naţiunei române, a junimei şi a bărbaţilor ei fruntaşi, sĕ-şi pregătească „situaţiunea priincioasă“, când „prin bună învoială“ va ajunge la „resolvarea conflictului“ între ea si între ,,Nemzet“ şi „Pester Lloyd,“ cu „preţul cuvenit,“ — nu vrea sĕ scie de o învoială cu ,,colegii ei români din Braşov.“

Nu este straniă aceasta purtare din partea unui ḑiariu, care pretinde, că luptă pentru „interesele generale românesci“ ?

Dar sĕ cercetăm casul mai cu de amăruntul, obiectiv şi făr' de patimă, aşa cum s'a petrecut în adevĕr, sĕ-l cercetăm cu atât mai vêrtos, cu cât numĕroşilor nostri noi abonaţi, cari n'au avut ḑiariul nostru anul trecut, nu le este cunoscut.

„Tribuna“ din Sibiiu, când a păşit pentru prima-oară înaintea publicului român a declarat, că vrea sĕ meargă în solidaritate cu noi, pe basa programei stabilite în conferenţa alegĕtorilor români la 1881. Intre fundatorii acestui ḑiariu se aflau câţi-va, cu cari luptasem împreună şi cari ni-au susţinut pănă atunci, şi de aceea am salutat apariţiunea ,,Tribunei“ cu căldură, dorindu-i deplin succes şi, deşì nu eram convinşi despre necesitatea întemeiării unui al doilea ḑiariu cotidian la noi, ne-am ḑis împreună cu unul din fundatorii lui: unde's doi puterea cresce.

Cu toate aceste am trebuit sĕ ne impunem multă reservă faţă cu noul ḑiariu, a trebuit sĕ ne punem în posiţiune de aşteptare din causă, că conducerea lui politică a fost încredinţată unui om ,,politicesce compromis“, nu înaintea adversarilor, ci politicesce compromis înaintea românilor şi mai vêrtos a românilor ardeleni din pricina cărţii, ce a scris-o la 1881 pentru plată, alături cu Hunvalfy, despre românii din monarchiă, care cuprinde pagini, ce servesc numai spre batjocorirea neamului nostru şi spre compromiterea causei române ardelenesci înaintea strĕinătăţii *.) Am trebuit sĕ ne impunem reservă şi din causă, că programa, cu care a debutat ,,Tribuna“ cuprindea unele puncte foarte dubioase şi întunecoase, cari erau de natură a rĕsturna celelalte afirmaţiuni ale ei. Am tăcut şi am aşteptat sĕ vedem ce atitudine va lua în adevĕr această foaie. Şi eată că abia trecură câteva sĕptĕmâni dela apariţiunea ,,Tribunei“ şi o şi vedem pledând pentru modificarea programei dela 1881, şi cerênd — într'un şir de articoli scrişi cu multă nepricepere a situaţiunei politice şi cu ignorarea faptelor petrecute — sĕ recunoascem îndreptăţirea sistemului de guvernare actual.

Conferenţa dela 1884, sĕ 'nlelege, n'a vrut sĕ scie de propunerile „Tribunei“ şi a proclamat din nou solidaritatea în lupta de apărare naţională. Demonstraţiunile cluşenilor şi ale pressei maghiare contra românilor erau în toiul lor. Momentul acesta l'a aflat „Tribuna“ de oportun spre a începe realisarea, ,,angagiamentului“ ei pentru salvarea ,,bunei reputaţiuni a poporului român“ susţiind din rĕsputeri, prin însinuări de tot feliul la adresa românilor emigraţi şi a naţiunei române, agitaţiunea foilor maghiare pornită din incidentul hotărîrei, ce au luat-o acesti emigraţi d'a serba centenariul lui Horia. De-odată găsesce „Tribuna“ că ,,se agitează între românii de aici şi din România în contra Ungariei şi a naţiunei maghiare“ („Tribuna“ Nr. 76 din 1884) şi că sunt în Ardeal ,,esistenţe catilinare române ofensive“, cari ameninţă ordinea legală, pe când ,,esistenţele catilinare maghiare“, ,,nobili scăpătaţi şi necăpătuiţi“ sunt ,,inofensivi“ sunt nisce ,,elemente de ordine“. („Tribuna“ Nr. 104 din 1884.)

Într'aceea, din când în când, „Tribuna“ se lăuda înaintea publicului, că ea luptă pentru aceleaşi principii ca şi noi şi că vrea sĕ fie solidară cu noi. Noi vedeam intenţiunea şi ne întristam, dar gândeam în gândul nostru: dacă am tăcut pănă acum, sĕ mai tăcem cât-va timp, căci poate fundatorii ,,Tribunei“, pe cari nu-i cunosceam nici decum ca oameni de rea credinţă, vor vedea ei înşişi prăpastia spre care îi duce acela, căruia i-au încredinţat conducerea foii şi vor striga: pănă aici şi mai departe nu!

Ne-am înşelat în presupunerea noastră, căci directorul „Tribunei“ ne spune, că „Tribuna“ nu mai este a acelor ce au întemeiat-o, şi că el are împuternicirea de a o conduce după cea mai buna convingere a luî. („Tribuna“ Nr. 297 din 1885.) Pe lângă aceasta acţionarii acestui ḑiariu pot fi ori şi cum mai mult sau mai puţin preocupaţi în judecata lor asupra atitudinei ,,Tribunei.“

Mai mult acestei împrejurări trebuie sĕ-i ascriem, că după ce reserva noastră, ce ne-am împus-o din lealitate către causa noastră comună naţională, a trebuit sĕ înceteze în primăvara anului trecut, fiind noi atacaţi cu însinuările cele mai perfide din partea „Tribunei“ şi după ce am demascat atitudinea periculoasă a acestei foi, ea totuş nu şi-a schimbat-o, ci după o pausă de câteva luni, a început din nou cu insinuările şi denunţările.

La seducerea opiniunei publice în privinţa atitudinei „Tribunei,“ nu puţin a contribuit şi procesul ce i s'a intentat tocmai într'un timp, când ea prin însinuările ei făcea cele mai bune servicii adversarilor noştri. Resultatul acestui proces e cunoscut: mutarea juriului la Cluş.

După acest proces, care precum o scim s'a terminat cu un verdict achitătoriu, „Tribuna“ a creḑut de oportun a „pune la cale“ o manifestaţiune în favorul ei, folosindu-se de numele decanului publicisticei noastre, a căruia achitare voiau sĕ o sĕrbătorească împreună cu a redactorilor ,,Tribunei“ printr'un banchet, o manifestaţie, care, deşì a eşit cea mai mare parte din inimă curată, era de natură a compromite causa independenţei juriului şi a juraţilor şi a venì astfel în ajutoriul duşmanilor libertăţii noastre de presă.

Au urmat apoi insinuările perfide îndreptate în contra ,,Gazetei,“ ce le-am amintit mai sus, şi după o pausă de

---

*) Die Rumänen in Ungarn, Siebenbürgen und der Bukovina von Ioan Slavici. Wien und Teschen. Verlag von Karl Probasca 1881.

Bĕtrânii — cari astăḑi nu mai sunt în vieaţă — ne spuneau înainte de aceasta cu 40 de ani, că înainte de episcopul Vasiliu Moga, renumitul George Lazar era profesor la scoala clericală de atunci; că acea scoală se ţinea în suburbiul de către Turnişor în o casă închiriată spre apus de lângă biserica greco-cat., care casă astăḑi este proprietatea domnişoarei Eufemia Tobias; că Georgiu Lazar a fost şi el concurent la scaunul episcopesc al bisericei noastre cu Vasiliu Moga; că el — în superioritatea lui culturală şi scientifică faţă de devenitul episcop Vasilie Moga — disgustat, şi de acesta doar nici prea bine vĕḑut, a trecut în România, unde — precum se scie — a întreprins opera regenerării Românismului.

Georgiu Lazar — după cum se vede din un „aller unterthänigster Vortrag“ din 4 Decembrie 1807 Nr. aulic 4512 — ca stipendiat din fondul sydocsial, a absolvat studiile teologice la universitatea din Viena.

Eruditul domn Petru Poenariu, în discursul de recepţiune în societatea academică română, ţinut la 8 Septemvrie 1871, ne presentă pre Georgiu Lazar ca venit dela universitatea din Viena la episcopia noastră numai la an. 1814, când s'ar fi chirotonit (de episcopul Moga) archidiacon al scaunului episcopal şi a primit postul de profesor catichet la seminariul candidaţilor de preoţie, şi că Georgiu Lazar ar fi aspirat nu la scaunul episcopesc din Transilvania, ci la scaunul episcopesc vacant din Banat (între ani 1814—1816).

În toate acestea ni se pare a întimpina tot atâtea anachronisme.

Dacă Georgiu Lazar, după încetarea campaniei franceze la 1801 'şi-a reluat cursul învĕţăturilor teologice la facultatea din Viena — după istorisirea dlui Petru Poenariu — şi după terminarea acelora a venit la episcopia din Sibiiu; dacă încă la anul 1807, aflăm pre Georgiu Lazar la acea facultate teologică, ca absolvând studiile teologice, — apoi venirea lui la episcopia din Sibiiu nu poate cădea mai târḑiu, decât cel mult la 1808, când sub vicariatul lui Huţovici a deschis un curs pentru candidaţii de preoţie — despre a cărui esistenţă mai nainte — nu avem nici un dat, nici chiar tradiţional.

Georgiu Lazar nu s'a pregătit şi n'a aspirat în genere la episcopie; ci el s'a pregătit şi a aspirat anume la scaunul episcopesc vacant acum de ani al bisericei ortodocse din Transilvania, la carea aparţinea şi el şi ale cărei referinţe vitrege 'i erau cunoscute.

Suntem informaţi de connaţionali şi coreligionari contimporani lui Georgiu Lazar, că acesta a fost concurent cu Vasiliu Moga la scaunul episcopesc ortodocs din Transilvania, dar nu la un scaun episcopesc vacant din Banat şi că la această concurinţă „nota cea mai grea a concurentului fu: că este prea învĕţat în filosofie“ şi calumnia: „că este fără temere de Dḑeu“

Archidiacon, după nomenclatura latină luată din biserica apuseană şi usitată şi în biserica noastră, cât timp afacerile oficioase la episcopie se purtau în limba latină — nu înseamnă alta decât: protopop sau protopresbiter. Georgiu Lazar la 1814 a putut fi denumit protopresbiter de episcopul Vasiliu Moga chiar şi ca laic, ceeace s'a întêmplat şi cu alţii nu odată.

Causele, din cari Georgiu Lazar la 1816 a trecut în România, enumerate de dl Petru Poenariu, coincid cu cele conservate nouĕ prin tradiţiune.

După toate acestea deci susţinem, că sub vicariatul lui Huţovici şi inmediat înainte de venirea lui Vasiliu Moga ca episcop al bisericei noastre, a esistat o scoală, un curs clerical, fiind profesor Georgiu Lazar.

Ce fel de scoală clericală va fi fost aceasta, ce se va va fi învĕţat în ea, de ce estindere şi durată va fi fost acel curs clerical? despre toate acestea neputênd da rĕspunsuri positive, necesitaţi suntem a presupune, că în nici o privinţă acea scoală clericală nu va fi fost nici mai mult nici mai puţin, decât aceea, carea s'a continuat sub episcopul Vasiliu Moga şi a ajuns pănă la anul 1849, precum se va vedea din cele următoare. (Va urma.)

câteva luni venì la rênd debutul capital al „Tribunei“ în afacerea proclamaţiei.

„Tribuna“ a spriginit bărbătesce lucrarea de defăimare a duşmanilor neamului nostru şi cu adâncă durere a trebuit sĕ privim la nechibsuita şi perversa ei atitudine, dar trebuia sĕ ne impunem tăcere, căci arestările şi procesele pentru proclamaţie erau în toiul lor.

Cu atât mai mult însĕ a strigat „Tribuna“, care pretinde, că are chiemarea a apăra buna noastră reputaţie. Debutarea ei nenorocită şi-a ajuns culmea imediat după petrecerea prinţului moştenitoriu în Ardeal la vênătoare. Într'un moment, când se scia cu câtă rĕcelă s'a purtat Înălţimea Sa în rêndul acesta faţă cu ţĕranii noştri şi cât de măchnit era badea Nichita dîn causa aceasta, şi când se mai scia că 14 români au fost arestaţi din causa proclamaţiei, „Tribuna“ aruncă următoarea miserabilă insinuare în faţa ţĕranului nostru:

„Noi scim prea bine, că proclamaţiunea irredentistă a fost aruncată în lume de nisce oameni lipsiţi de toată importanţa, că cercurile politice române n'o aprobă şi că guvernul României a fost într'un mod foarte neplăcut atins de ea; săteanul român nu ne crede, când i le spunem acestea. El scie, că proclamaţiunea a venit din Ţară, vede că „Ungurii“ s'au spăriat rĕu de ea şi de luni de ḑile discută mereu asupra întrebării, *când vor sosì armele din Ţară,* ca sĕ ne batem cu „Ungurii“. („Tribuna“ Nr. 244 din 1885).

După terminarea proceselor pentru „proclamaţie“ ne-am ridicat vocea şi am admoniat serios pe colegii dela „Tribuna,“ sĕ înceteze de a mai da adversarilor noştri arme spre a-şi justifica prigonirile contra românilor.

La aceasta ne rĕspunde directorul „Tribunei“, dl I. Slavici, cu cele mai murdare insinuări, susţinênd, că interesele comune ar cere ca sĕ nu ne rĕspundă.

Vom cerceta.

†

Dr. Dimitriu Răcuciu.

În cele din urmă moartea s'a milostivit, şi i-a deslegat osămintele pământesci. A fost lungă chinuita viaţă de 4 ani la locul suferinţelor, între zidurile institutului, care închide de cătră lumea din afară pe indiviḑii, care Dumneḑeu scie din ce pricină 'şi perd mintea, poate în urma plesnirei unei vêne de sânge, 'şi perd puterea de a mai judeca, şi în viaţa lor spirituală nu mai comunică cu lumea din afară.

Sunt nefericiţi aceşti oameni cercaţi de soarte, de sute de ori mai nefericiţi însĕ aceia, cari stând în strînsă legătură cu ei, trebuie sĕ sufere durerile cele mai crâncene vĕḑêndu-şi pe iubiţii lor morţi de vii.

Între acesti morţi de vii a vieţuit Dr. Dimitriu Răcuciu ultimii 5 ani ai vieţii sale.

Născut la Sĕlişte din o bună familie de ţĕran fruntaş, rĕposatul a absolvat gimnasiul în Sibiiu, tot aici a absolvat şi studiile juridice, la facultatea din Graţ a depus doctoratul în drepturi, şi reîntors acasă 'şi-a deschis cancelaria de advocat.

Dr. Răcuciu a fost omul bisericei. El a fost un timp oare care secretariu la consistoriul archidiecesan sub fericitul Şaguna, a fost secretariu până la moarte la comisiunea tipografiei archidiecesane, asesor consistorial, şi deputat sinodal şi congresual.

Doi fii a avut Sĕliştea, Dr. Borcea şi Dr. Răcuciu, amêndoi au trecut la vecinicele locaşuri, şi amêndoi au lăsat gol sîmţit în urmă.

Ḑi de ḑi se răresce pădurea de stejari puternici, chiemaţi a apăra sub puternicele lor braţe fragedele mlădiţe, ce nisuiesc a cresce şi a se întări.

Din partea familiei s'a dat următoriul anunciu:

Iosefina Răcuciu născ. *Lobonţ,* ca soţiă, *Maria Lăpădat* născ. *Răcuciu, ca soră Eufemia de Horvath* născ. *Lobonţ, Nicolau Lobonţ,* amploiat de stat în Unidoară, *Simion de Horvath,* procuror regesc în Deva, ca cumnaţi, îşi împlinesc trista datorinţă, anuciându-ve trecerea din vieaţă a iubitului soţ, respective frate şi cumnat

Dr. Dimitriu Răcuciu,
advocat în Sibiiu,

întêmplată după lungi şi grele suferinţe Duminecă în 12/24 Ianuariu a. c. în al 46 an al vieţii pline de activitate şi al 13 al fericitei căsătorii.

Rĕmăşiţele pământesci ale repausatului se vor înmormênta din locuinţa propriă, strada Măcellarilor Nr. 30, Marţi în 14/26 Ianuariu după ameaḑi la 3 oare în cimiteriul gr. or. din Sibiiu, parochia Poarta Turnului.

Sibiiu, în 13/25 Ianuariu, 1886.

Varietăţi.

* (Necrolog.) **George Popoviciu,** paroch gr.-or. în Orĕştie a reposat în urma unui morb îndelungat, dându'şi nobilul seu suflet în mânile Creatoriului Mercuri în 8 Ianuariu v. la 8 oare dimineaţa în anul 85 al vieţii, servind în decurs de 58 de ani la altariul Domnului.

Osămintele reposatului se vor aşeḑa spre odichna vecinică Joi în 9 Ianuariu vechiu la 3 oare după ameaḑi în curtea bisericei gr. or.

Cu reposatul trece din viaţă un representant din venerabila preoţime gr. or. din timpul prigonirilor şi asupririlor.

Fie-i ţĕrîna uşoară şi amintirea neuitată.

* (Cas de moarte.) Teodor Şovrea, paroch gr. or. în Fênaţe, în numele seu şi al fiilor sei Valeriu şi Augustin, cu inima dureroasă, aduc la cunoscinţa — consângenilor şi a cunoscuţilor — că soţia sa preoteasă **Elisabeta Şovrea** născută **Hangea,** în 7/19 Ianuariu a. c. s'a mutat la cele eterne, în etate de 25 ani şi 3 în căsătorie, după un morb greu de pept, lăsând în mare jele pe ai sei.

Rĕmăşiţele pământesci se vor aşeḑa în 9/21 Ianuarie după ritul bisericei gr. or. în cimiteriul familiar din C. Monoştur.

Fie-i ţĕrîna uşoară şi memoria binecuvêntată!

* (Representaţiune teatrală.) Vineri seara avù loc representaţiunea teatrală a diletanţilor români de aici în folosul proiectatei scoale române de fetiţe din Sibiiu.

Programa este cunoscută publicului român, noi ne facem datorinţa de cronicari a întêmplărilor de toată ḑiua anunţând publicului, că diletanţii s'au purtat foarte bine, secerând cele mai vii aplause dela numĕrosul public adunat.

Domnişoara Mina Herbay în „Zăpăciţii“ a jucat cu o rutină proprie unei fiinţe, care nu pentru prima dată a păşit pe scenă; bine s'a purtat domnul Gămulea în rolul de tinĕr amoresat, şi alăturea cu ei cu demnitate şi au interpretat rolurile şi zăpăciţii. Domnul Oniţi şi Aiser ne-au dat doveḑi despre abilitatea lor chiar şi în piese mai grele.

În „Sfredelul dracului“ acţiunea principală a căḑut asupra dlui V. Oniţi, în jurul căruia s'au învêrtit toţi ceilalţi. Sĕ nu ni se iee în nume de rĕu dacă punem la locul prim pe domnul Oniţi, care a jucat rola principală, şi care şi-o a interpretat cu multă măiestrie.

S'a purtat bine domnişoara Elena Russu, ca proprietăreasă de han şi logodnica lui Şloim veterinariul, român nou, — bine domnişoara Aurelia Mihu, ca fată de casă la han, tipică figură a fost dl Aiser ca Imergold, jidan perciunat, domnii V. Tordoşan (Şloim) P. Oprişa (poet tragic) Isaia Popa (bucătariu) şi V. Gămulea (nepotul lui Imergold,) „şornalist care face gazete“ au contribuit mult la armonia întregului.

Piesa în general a fost peste toate aşteptările bine interpretată şi junii diletanţi, pot avea consciinţa, că au procurat o seară plăcută numĕrosului public, şi că au făcut un bun început, care promite mult.

* (Mulţămită publică.) P. T. Domni, cari cu ocasiunea representaţiunei teatrale dată în folosul bisericei din Galaţi pentru procurarea unor vestminte preoţesci au contribuit cu oferte, anume: Daniilă de Grămoiu, vice-comite cu 1 fl.; George Gollian, comerciante 1 fl.; Hariton Prescurea, amploiat Cincu mare 1 fl.; Herszényi Imre, pretore 40 cr.; Hirschorn, comerciante 40 cr.; Váro Bene, director scolar 40 cr.; şi Ioan Mihu, preot gr. or. Calbor 50 cr.; prin aceasta li se aduce în numele sf. biserici lipsită de ornamente necesarii cea mai călduroasă mulţămire.

Prin lista deschisă în toate ḑilele pe pulpitul bisericei din Galaţi, tot spre acest scop au mai contribuit următorii credincioşi: George Aron Lazar, econom 50 cr.; Petru Marhao, înv. 50 cr.; Nicolau Aron, capelan 3 fl.; şi Alecsandru Cepeş, comerciante 1 fl., cărora asemenea li se aduce mulţămită.

Contribuirile ce vor mai urma, se vor publica prelângă mulţămită.

Galaţi, 8 Ianuariu 1886 st. v.

La însărcinarea epitropiei parochiale
Nicolau Aron,
preot greco-oriental.

* (Secţiunea de albinărit) a reuniunei economice din comitatul Braşovului a avut o şedinţă în 8 l c. st. n. (cea dântâi din anul de faţă), din a cărei lucrări estragem următoarele:

1. Un membru comunică esperienţele sale făcute în anul trecut cu *adăparea* albinelor. Aceste esperienţe întăresc cele arătate in prelegerea din şedinţa ultimă a anului trecut şi susţên cu toată tăria practicabilitatea şi necesitatea întroducerii adăpatului la albine.

2. Acelaşi membru referează despre partea de albinărit a esposiţiei din Budapesta. — Succesele practice ale acestor studii se vor aplica şi la noi.

3. S'a luat conclus, ca sĕ se institue în anul de faţă două cursuri, unde sĕ se formeze apicultori (stupari) practici şi sĕ-şi înmulţească cunoscinţele lor în albinărit. Cel dântâi curs durează peste tot anul, cât timp adecă se pot efectuì lucrări in stupină şi constă în aceea, că participătorii acestui curs vor lua în primire câte 2 stupi, pe cari îi vor tracta sub conducerea conducĕtoriului secţiunei şi vor învĕţa în mod practic toate lucrările trebuincioase dela scoaterea din earnă până earăş la băgarea în earnă a albinelor.

La acest curs pot lua parte numai membri de ai reuniunei economice a comitatului Braşov. La cursul al doilea, care este legat de un timp anumit se vor da lecţiuni practice şi teoretice ca şi la cel din anul trecut în cele dântâi ḑile ale lui Mai după un program anumit. La acest curs pot lua parte şi nemembri. Însemnările la amêndouĕ cursurile sĕ se facă până în 1 Martie st. n. anul curent. Participarea la ambele cursuri este fără plată.

Acest conclus se va publica în deosebi.

4. Secţiunea şi-a procurat în anul acesta 20 de stupi, pentru a se sporì în folosul ei, şi pentru de a se forma mai multe stupine în diferite locuri, cari apoi sĕ servească ca un mijloc de studiu pentru cei din cercul respectivei stupine. Coşniţele trebuincioase pentru roi se vor procura pe spesele reuniunei. Aceste întreprinderi se vor face în tot casul, dacă se va da ajutoriul cerut dela locurile mai înalte pe anul 1886 şi dacă se vor afla persoane apte, cari sĕ primească însărcinarea de a primì şi cultiva stupii meniţi pentru studiu. Viitorii conducĕtori ai stupinelor de model, ce se vor înfiinţa, au a cerceta unul din cursurile numite mai sus şi au sĕ dovedească, că sunt în stare a tracta raţional cultura albinelor (după Dzirzon Berlepsch). Însciinţările mai deaproape vor urma la timpul sĕu.

5. Conducĕtoriul arată şi descrie mai multe planuri, după cari se pot face diferite stupine; spune condiţiile, cari trebuie sĕ le aibă locul, unde aşeḑăm stupina etc. În casuri de lipsă va da conducĕtoriul esplicaţiuni şi sfaturi speciale.

6. Fiitoriul îngrijitoriu al stupinei principale s'a angajat, şi acuma învaţă mai ântâi ceva măsărit.

7. Secţiunea se va unì cu reuniunea provincială de albinărit şi va cetì pe lângă ḑiariul apistic de Gravenhorst şi organul renumitei reuniuni.

* (Societatea de lectură a studenţilor dela scoalele române medii gr. or. din Braşov), a avut la 6 Ianuariu st. v. 1886 în preseara Sântului Ioan Botezătoriul o *„Şedinţă publică“* în sala gimnasiului român, după următoarea

Programă:

1. *„Cuvênt de deschidere“* din partea preşedintelui prof. N. Pilţa.
2. *„Familia ca focariu al civilisaţiunii,“* disertaţiune de octavanul G. Răşcan.
3. Alard D. *„Un ballo in maschera,“* fantasiă pentru violină cu acompaniare de pian, esecutată de octavanul E. de Lemeni.
4. Controversa:
   a) „Este ambiţiunea un rĕu pentru om? susţinută de septimanul C. Pop; şi
   b) „Este ambiţiunea un bine pentru om?“ susţinută de octavanul G. Popa.
5. *„Năvălirea Mongolilor în Transilvania,“* disertaţiune istorică de octavanul M. Murĕşan.
6. *„Polonaise“ B-moll* de Chopin, esecutată pe piano de octavanul N. Dima.
7. *„Inmormêntarea la Romani,“* disertaţiune de octavanul A. Perşinariu.
8. *„Condamnarea strugurelui,“* poesiă de A. Pann declamată de octavanul I. Bidu.
9. *„Sturmbeschwörung“* cor bărbătesc.

* *„Romänische Revue“*, fascicula I anul II a apărut la 3/15 Ianuariu cu următoriul cuprins: *Zum neuen Iahre. Zur Lage der Romänen in Ungarn. (ch). Die oesterreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild von Dr. Corneliu Diaconovich. Aus der romänischen Presse. Rundschau-Chronic. Manoli. (Der Klosterbau zu Argisch) Romänisches Volkslied. Deutsch von L V. Fischer. (Mit gegenüber dem Original geänderten Rithmus.) Romänische Volksmärchen Ein Teufel wie kein Zweiter! von Leon Schönfeld. Zur romänisch ungarischen Streitfrage. (Skizzen zur ältesten Geschichte der Romänen, Ungarn und Slaven, von Ios. Lad. Pic, Leipzig, 1886.) Besprochen von A. Xenopol. Literatur und Kunst.*

(Cum se prinde balena.) — Norvegianii, oameni cu totul practici, nu lasă sĕ le scape câştigul ce pot avea prin prinderea balenelor, şi acum s'au format vr'o două spre-ḑece companii, cari esploatează acest izvor de câştig. Balena nu se mai vêneează astăḑi de pe o barcă mică lovind-o cu o lance, ci de pe un vas solid în stare sĕ resiste la sforţările monstrului. Vênătoarea este mai puţin pitorească, mai puţin mişcătoare, dar câştigul este mai sigur.

Vasul este un mic vapor de opt-ḑeci de tone, mişcat de o maşină de 30 de cai şi este manevrat de nouă persoane. În partea dinainte este un tun pus pe un picior. Din acest tun se aruncă un obus, de care este legat cu un lanţ o lance cu urechi.

Eacă cum povestesce un martor ocular cele întêmplate cu vênătoarea unei balene:

A doua ḑi, cătră oarele ḑece dimineaţa, se semnalează ceva spre Nord-Vest. Vasul este îndreptat în acea parte. Este cu adevĕrat o balenă; ea înoată încet, se joacă în apă, fără sĕ se îngrijască de pericolul care o ameninţă; din când în când se scufundă, apoi vine la suprafaţa apei, aruncând cantitate mare de apă şi de aburi. S'ar fi ḑis că este un crater de vulcan. Îndată încep pregătirile pentru luptă.

Se încarcă tunul. Toţi oamenii vin la postul lor de luptă, observând cu cea mai mare băgare de samă toate mişcările balenei; căpitanul stă lângă tun — el are sĕ îndrepteze tunul, când ne vom afla la distanţa cerută — doi oameni aşteaptă sĕ primească rĕspunsul pentru a da foc.

Distanţa din ce în ce se micşorează. Drama are sĕ înceapă. Începi sĕ devii nervos, sĕ tremuri de nerăbdare, ai voì ca vaporul sĕ meargă mai repede. În fine ne apropiăm, balena îşi ridică spinarea d'asupra apei.

Căpitanul îndreptează tunul, obusul pleacă şi lovesce balena drept în spinare; făcênd esplosiune, cei trei dinţi ai lancei pătrund adânc în carne. Balena rĕmâne mai ântâi nemişcată, apoi, preste un minut sau două, sare în sus, se cufundă din nou şi pornesce nainte. Tot lanţul se desfăşură cu o mare iuţală.

În cinci minute, şepte sute metri din acel lanţ sau cablu sunt în apă. Repede nainte, comandează căpitanul. Deşì rănită, balena tot merge mai repede decât vaporul; îl trage după dênsa, întinḑêndu-l ca un fir telegrafic. Aceasta ţine un cuart de oară; în urmă monstrul revine la suprafaţa apei, respiră şi apoi pornesce din nou. Îndată iuţeala se mai micşorează, balena începe sĕ-şi peardă puterile. Atunci maşina mişcă vaporul 'napoi şi începe sĕ tragă balena.

În fine, suntem cei mai tari; dobitocul cu puterile cu totul slăbite, se svârcolesce în spasmurile agoniei; este agitat încă de nisce mişcări convulsive, cu coada lovesce valurile, ridicând vêrtejuri de spumă; sângele începe sĕ curgă din răni şi roşesce marea. Lupta este terminată. Se trage cablul, şi vaporul se îndreptează spre Verdoe, trăgêndu-şi după el prada.

Loterie.

Sâmbătă în 23 Ianuariu 1886.

Timişoara:	**60**	**39**	**44**	**4**	**69**
Viena:	**63**	**71**	**81**	**75**	**74**

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 23 Ianuarie n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur ung. de 4%	101.15	100.95
Renta ung. de hârtie	92.90	92.90
Renta de aur austriacă	112 20	111.80
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	98.40	98.30
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	127.—	127.—
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer oriental ung.	112.—	112.—
Obligaţiuni ung. de rescumpĕrarea ḑecimei de vin	98.25	98.50
Sorţi ungu eşti cu premii	117.75	117.25
Scrisuri fonçiare ale institutului „Albina“	—.—	101.—
Împrumutul drumurilor de fer ung.	152 50	151.75
Obligaţiuni urbariale transilvane	103.50	103.50
Sorţi de regularea Tisei	123.20	123.—
Acţiuni de bancă de credit ung.	304.50	303 —
Acţiuni de bancă austro-ung	871.—	870.—
Galbin	5 93	5.91
Napoleon	10 —1	10 —
100 marce nemţeşti	61 90	61 95
London pe (poliţă de trei luni)	126.40	126.40

Nr. pp. 184. [1226] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch în parochia gr. or. de a III-a clasă Cârcedea, protopresbiteratul Turdei, se escrie concurs cu termin de *30 ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Folosirea casei parochiale, a superedificatelor economice, grădinei şi cimiteriului, în sumă de . fl. 27.—
2. Porţiunea canonică avută mai nainte şi 5 jugĕre cumpĕrate prin Prea Ven. consistoriu . . . . fl. 70.—
3. Câte 2 merţe bucate grâu ori cucuruz de familie, câte două ḑile lucru dela palmă şi dela cei cu vite câte o ḑi de plug şi o dusătură cu carul, toate computate în . . . . . fl. 123.—
4. Stola usitată în sumă de . . . . . . fl. 18.—

La olaltă fl. 238.—

Doritorii de a ocupa supranumita parochiă au sĕ-şi aştearnă suplicele instruite amesurat prescriselor lege, în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la arătatul termin.

Cojocna, 13 Decembre 1885.

Oficiul protopresbiteral gr. orient. al Turdei în conţelegere cu comitetul parochial.

Teodor Ciortea,
adm. ppres.

Nr. 553. [1234] 3—3

EDICT.

In sensul graţioasei resoluţiuni consistoriale din 20 August a. c. Nr. 3586 1885 B. se citează prin aceasta Radu Ioan Peteu din Satulung, carele a părăsit deja de 4 ani cu necredinţă pre soţia sa Reveca George Pascu Constandin din Turcheş cu domiciliul în Braşov, a se presenta *în termin de 3 luni* dela publicarea acestui edict la subscrisul oficiu protopresbiteral, căci la din contră se va pertracta şi decide causa lor matrimonială şi în absenţa lui.

Braşov, în 28 Decembre 1885.

Oficiul protopresbiteral al tractului Braşovului I.

Ioan Petric,
protop. ca adm.

Nr. 738. [1235] 3—3

EDICT.

Elena Dumitru Mălaiu din Scheiu în Braşov gr. or.. carea de 8 ani de ḑile a părăsit cu necredinţă pre legiuitul ei soţ Radu G. Ardelean, fără a se sci ubicaţiunea sa se citează prin aceasta a se presenta înaintea subscrisului for matrimonial în *termin de trei luni de ḑile* dela prima publicare a acestui edict, căci la din contră se va decide procesul seu divorţial şi în absenţă-i, deoarece curentarea ei s'a încuviinţat de Măritul consisoriu arch. în şedinţa sa din 29 Octombre a. c. Nr. 5117 B.

Braşov, în 8 Novembre 1885.

Oficiul protopresbiteral din tractul Braşovului I.

Ioan Petric,
protop.

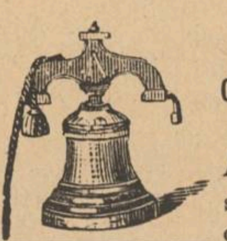

Turnătoriă
de clopote şi de metal
a lui
Antonie Novotny
se recomandă pentru facerea de clopote nouă, pentru turnarea din nou a clopotelor sparte de toată mărimea, precum şi pentru construirea a mai multor clopote în acord harmonic, oferind garanţa pe mai mulţi ani. Montate cu chivere (coarne) de lemn, fer turnat şi bătut; astfeliu construite, că după ce sunt usate pe o parte se poată fi îuvêrtite cu înlesnire în ori-ce direcţiune, prin ceea ce se evită creparea lor.

Cu deosebire recomand

clopotele găurite şi premiate

inventate de mine, care au un ton mai lung, mai puternic şi mai adênc, ca cele de sistemul vechiu; un astfeliu de clopot în greutate de 300 punţi egalează pe unul de 400 punţi.

Recomand mai departe scaune din fer bătut pentru clopote, solide şi frumoase, clopote pentru orologiu sau discuri pentru **oroloage** şi **toace** din metal, precum şi toate celelalte articole de alamă şi metal aparţinătoare de această categoriă, cu preţurile cele mai moderate. Se construesc clopote şi pre lângă plătire făcută în rate.

Clopote dela 300 punţi în jos, precum şi stropitoare de mână se află totdeauna per magazin.

Pentru comande binevoitoare, care se efectuiază solid şi cu punctualitate, se recomandă [1033] 9

Antonie Novotny.
Timişoara, Fabrică.

Cancelaria Negrutiu
în **Gherla — Szamos-ujvár**
deschide abonament pe anul 1886 la:

„Amicul Familiei.“ Revistă beletristică şi enciclopedică-literariă — cu ilustraţiuni. **Va eşì în 1-a şi 16-a ḑi** a lunei în numeri câte de 2—3 coale; şi va publica **poesii, romanuri, novele, schiţe, piese teatrali, studii sociali, articlii scientifici, amĕnunte de instrucţiune şi distracţiune** ş. a. Preţul de abonament pe anul întreg e **4 fl.** — pentru România **10 franci** — lei n., plătibili şi în bilete de bancă şi în timbre postali.

„Preotul Roman.“ Revistă bisericească, scolastică şi literariă. **Va eşì în broşuri lunarie** câte de $2^3/_4$—$3^1/_4$ coale; şi va publica articlii din sfera tuturor sciinţelor teologice şi între aceştia mulţime de **predici pe Dumineci, sĕrbători, funebrali şi la diverse ocasiuni,** — mai departe studii pedagogice-didactice şi scientifice-literari. Preţul de abonament pe anul întreg e **4 fl.** — pentru România **10 franci** — lei n., plătibili şi în bilete de bancă şi în timbre postali.

Abonanţii vor primì unele premii de valoare şi îşi vor putea procura cu preţuri foarte reduse toate opurile din ediţiunea noastră.

Colectanţii primesc gratis tot al patrulea esemplariu.

Numeri de probă se trimit gratis ori cui le cere.

Tot acolo au apărut şi se află de vênḑare:

Biblioteca „Săteanului Român.“ Cartea I. II. III. IV, cuprind materii foarte interesante şi amusante. Preţul la toate patru 1 fl., — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca „Familiei.“ Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante şi amusante. Preţul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ţinută în salele gimnasiului din Fiume în 8/XII. 1884, în limba maghiară şi 25/II. 1885, în limba italiană prin Vincenţiu Nicoară, profes. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Preţul 15 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu şi chemiă, pentru economi, industriaşi şi comercianţi. Preţul 50 cr.

Apologie. Discusiuni filologice şi istorice maghiare privitoare la românî, invederite şi rectificate de Dr. Gregoriu Silaşi. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Şincai. Preţul 30 cr.

Renascerea limbei românesci în vorbire şi scriere, învederată şi apreţiată de Dr. Gregoriu Silaşi. Broşura I. IV. Preţul opului întreg e 1 fl. v. a.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese şi arangiate. Preţul redus (dela 1 fl. 20 cr.). la 60 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în viersuri de Petru Dulfu. Preţul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în viersuri de Petru Dulfu. Preţul 30 cr.

Branda sau Nunta fatală. Schiţe din emigrarea lui Dragoş. Novelă istorică naţională. Preţul 20 cr.

El trebue sĕ se însoare. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negrutiu. Preţul 25 cr.

Herman şi Dorotea după W. de Göethe, traductiune liberă de Constantin Morariu. Preţul 50 cr.

Economia pentru scoalele popor. de T. Roşu. Ed. II. Preţul 30 cr.

Petulantul. Comediă în 5 acte, după August Kotzebue, tradusă de Ioan St. Şuluţ Preţul 30 cr.

Nu me uita. Colecţiune de viersuri funebrali, urmate de iertaţiuni, epitafia ş. a. Preţul 50 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau **Cloşca cu puii ei de aur.** Studiu archeologic de Dionisiu O. Olinescu. Preţul 20 cr.

Indreptar teoretic şi practic pentru învĕţământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), a învĕţătorilor şi a altor bărbaţi de scoală de V. Gr. Borgovanu, prof. preparandial. Preţul 1 fl. 70 cr.

Micul mărgăritariu sufletesc. Cărticică de rugăciuni şi cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu aprobarea jurisdicţiunei sup. bisericesci. Preţul unui esemplariu broşurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr. — 50 de esemplare broşurate costau 6 fl, legate 9 fl., legate în pânză 12 fl. — 100 esemplare broşurate 10 fl., — legate 17 fl, legate în pânză 22 fl.

Cărticică de rugăciuni şi cântări pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu mai multe icoane frumoase. Preţul unui esemplariu trimis franco e 10 cr.; 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esemplare 5 fl. v. a.

Visul prea sântei vergure Maria a Născătoarei de Dumneḑeu, urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu mai multe icoane frumoase. Preţul unui esemplar trimis franco e 10 cr.; 50 esemplare costau 3 fl.: 100 esemplare 5 fl. v. a.

Manual de Gramatica limbei române, pentru scoalele poporali în trei cursuri de Maxim Pop, profesor la gimnasiul din Năsĕud. Preţul 30 cr.

[1230] 2—10

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 5. Sibiiu, Joi 16/28 Ianuariu 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe anul 1886, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfêrșește cu ultima Decembre 1885, a-și înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie speeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Nr. 6704 Scol.

Cercularîu

către toate oficiile protopresbiterale din archidiecesa Transilvaniei.

Înaltul ministeriu reg. ung. de culte și instrucțiune cu hârtia din 26 Novembre 1885, Nr. 31221 recomândă **preparatele de animale împăiate** de Kunszt Carol, învĕțătoriu în Somorj, comitatul Pojonului, ca mijloace de învĕțământ esaminate și aflate de bune prin comitetul permanent al museului pentru mijloacele de învĕțământ, ceeace sĕ se notifice prin aceasta tuturor organelor scolare din archidiecesă spre scire, recomandându-se și pentru prețul moderat, cu cari se pot procura.

Din ședința consistoriului archidiecesan ținută în Sibiiu la 12 Decembre 1885.

Nicolae Popea m. p.,
archimandrit și vicariu archiepiscopesc.

Revista politică.

Situația din Balcani deocamdată încă nu s'a schimbat. Statele mici stau dârzoase față cu puternica Europă, care poate nici nu 'și-a tras bine de sama, că ce va avea sĕ facă, în casul când piticii — cum îi numesc strĕinii — din orient vor îndrăsnì a nu se supune poruncei preaînalte. Numai acesta poate fi adevĕratul motiv, de ce Europa, respective marile puteri — se restring la amenințări parte oficiale parte oficioase. Ear micile state se par a fi pătruns bine situația și răzimați pe slăbiciunea puterilor, cari când ar ajunge lucrul la esecutivă, de sigur că s'ar încăiera între sine, — își țin posiția și nu vreau sĕ desmobiliseze.

Corespondentul din Sofia a ḑiariului „Polit. Cor.“ afirmă, că cestiunea rechiemării oficerilor ruși pentru armata bulgară, va avea sĕ 'ntimpine niște greutăți foarte mari. Opiniunea publică cu tot filorusismul seu, e întărîtată în contra oficerilor ruși, cari au părăsit oastea bulgară, lăsând-o în voia sorții, tocmai când ea avuse mai multă lipsă de ei. Cei mai mulți resping cu desĕvêrșire pe oficerii ruși. O parte mai mică i-ar primì earăș, dar condiționat: nu mai mulți de 30 și nu ca strĕini, ci întrând în armata bulgară ca militari bulgari. Și 's de tot disparenți aceia, cari cer pe oficerii ruși îndărăt pentru armată, fără nici o condiție.

Cu toată gravitatea întêmplărilor din afară, toate cercurile politice engleze sunt stăpânite acum de crisa irlandeză, ce amenință, dintr'un moment într'altul, a lua o față amenințătoare.

Toate clasele, comerciale, financiare, industriale, cum și diferite comunități din Irlanda, au trimis deputațiuni primului ministru Salisbury, spre a-i espune starea de nesuferit a treburilor din Irlanda prin apăsarea tirăniei, ce esercită liga națională și care va duce țeara la ruină totală.

Cercurile dirigente, sunt atât de încurcate de grija, ce le dă această înfricoșată crisă, încât le este cu neputință până acum a se înțelege asupra mijloacelor ce sunt a se pune în lucrare.

Guvernul pare hotărît, a lua cele mai draconice mĕsuri de represiune, dar tocmai în aplicarea acestora stă primejdia și temerea de isbucnirea unor catastrofe înspăimântătoare.

În partidul liberal de asemenea domnesce cea mai mare neunire între șefi; ceea ce a și silit pe dl Gladstone, a da o desmințire planurilor ce i se atribuiau pentru organisarea Irlandiei.

Astfel parlamentul englez întră ăstimp în activitate fără nici un plan, avênd a străbate o întunecime, care poate sĕ fie fatală, la un moment dat, pentru pacea din lăuntru a bĕtrânei Albioane.

Ministrul instrucțiunei publice din Francia dl de Goblet a ținut nu de mult o vorbire asupra stării învĕțământului din Francia, accentuând multele reforme și îmbunătățiri, cari s'au făcut de când cu întroducerea formei republicane. Ministrul repetă declarația lui Freycinet, că regimul actual va considera pe deplin toate drepturile publice, dar că totodată va susținea în administrație acea tărie și stricteță, fără de care nimic nu se poate face.

Republicanii au primit cu bucurie aceste cuvinte, ear monarchiștii s'au indignat rĕu. „Iustice“ crede sosit timpul, când sĕ li se deie drumul la toți oficianții statului, cari umblă cu uneltiri anti-republicane, căci acestia sunt cari strică mai mult republicei.

Presa română.

Din articlii Intitulați „Încapacitate ori rea credință,“ apăruți în „Gazeta Transilvaniei, reproducem aḑi încă unul cu datul de 10 Ianuarie 1886.

Am ḑis eri, că vom lămurì publicul și asupra „pudoarei și reputațiunei literare“ a directorului „Tribunei“ Ioan Slavici, care în articolul subsemnat de el însuși și întitulat „O lămurire“ (Tribuna Nr. 297 din 1885) ne declară pe noi, cei dela „Gazeta Transilvaniei,“ de nisce oameni „insolenți“ conduși de „cele mai ordinare interese,“ fiind-că am cerut „Tribunei“ unele deslușiri cu privire la atitudinea ei în fața adversarilor neamului românesc.

Ce înțelege dl Ioan Slavici sub cuvintele „sentiment de pudoare literară“, mărturisim, e foarte anevoie a gâcì. Noi scim până acum, că esistă numai un fel de pudoare, numai un fel de rușine cinstită de a nu vorbì, scrie sau face ceva-și în contra bunei cuviințe și a onoarei și că un om cinstit trebue sĕ sêmță aceeași pudoare în toate posițiunile vieței sale și pe toate tĕrêmurile activității sale private și publice. Dl Ioan Slavici ne vorbesce însĕ de un special „sentiment de pudoare literară.“ De aceea, combinând declararea de mai sus a d-sale cu incidentul ce a provocat-o, dăm cu socoteala, că dl Ioan Slavici a vrut sĕ ḑică, că s'a „determinat“ a nu atinge sêmțul de pudoare a cetitorilor sei stând de vorbă cu „insolenta“ și „ordinara“ „Gazetă“. Trebue sĕ admitem aceasta cu atât mai vêrtos, cu cât dl Ioan Slavici, în ceea ce privesce persoana d-sale și-a pătat „pudoarea literară“, dacă a avut-o vr'odată, de mult, încă din anul 1881, când a scris pentru plată și la comanda unor strĕini, faimoasa carte: *Die Rumänen in Ungarn, Siebenbürgen und der Bukowina*“. (Wien und Teschen 1881.)

Niciodată n'am susținut ceva despre vr'o persoană, fie-ne aceasta chiar și dușmană, fără sĕ documentăm aserțiunile noastre. In casul de față însĕ, vrênd a critica noi înșine

FOIȚA.

Seminariul teologic și pedagogic „Andreian“ al archidiecesei ortodocse române din Transilvania.

(Urmare.)

IV. Periodul sub episcopul Vasiliu Moga până la episcopul resp. archiepiscopul și metropolitul Andreiu baron de Șaguna 1811—1846.

După o vĕduvie de 15 ani a scaunului episcopesc, amĕsurat decretului preaînalt regiu dtto 26 Mai 1810, la 19 Septemvrie aceluiași an, sinodul bisericei noastre constătătoriu din protopresbiterii diecesani, adunat în Turda, dintre 3 candidați — se ḑice, că la locul prim a fost candidat Georgiu Lazar, la al doilea Vasiliu Moga, și la al treilea vicariul Ioan Huțovici — a ales de episcop pe Vasiliu Moga, carele în 23 Aprilie 1811 s'a chirotonit episcop de metropolitul sêrbesc Stefan Stratimirovici în Carloviț și carele până în Octomvrie 1845 a păstorit biserica, numai Dḑĕu scie sub ce restricțiuni și între câte feliuri de greutăți și obstacule, care a le reamintí cu numele, nu este locul aici; ajunge a ne provoca la instrucțiunea cea draconică din 19 puncte, ce i-s'a dat la 21 Decemvrie 1810 deodată cu diploma de întărire preaînaltă.

Abia acum cu începutul episcopiei lui Vasiliu Moga ni-se chiarifică cu mai multă lumină orizonul obiectului, de a cărui pertractare ne ocupăm.

Prin decretul guvernial dela 13 August 1810 se aduce la cunoscința consistoriului, că Majestatea Sa regie a dispus, ca alegêndului episcop sĕ i se dea un salariu de 4000 fl. Rh. pe an din fondul sydocsial; că din acel fond sĕ se zidească un seminariu pentru educațiunea clerului neunit; tot cu spesele acelui fond sydocsial, mai mulți tineri cualificați sĕ se trimită la universitatea din Viena spre ascultarea sciințelor teologice și ăstmod spre cualificarea lor de profesori la înființândul seminariu; ear tacsa sydocsială, pentru-ca toate acestea sĕ se poată acoperì din fondul sydocsial, sĕ se urce dela 2½ stabil la 3 cr. de familie, dar până când se va zidì seminariul și se vor înființa mai multe scoale normale, spre a se putea salarisa profesorii acelora, sĕ se urce la 5 cruceri.

La representațiunea consistoriului recomandată de guvernul țĕrii și aprobată de cancelaria aulică prin decretul din 30 Octomvrie 1812 Nr. 2444, s'a trimis la universitatea din Viena pentru studiile teologice cu spesele fondului sydocsial: Ioan Moga, Luca Pop și Moise Fulea. Ce s'a ales din Luca Pop, nu avem cunoscință. Moise Fulea la 1814 a fost rechiemat de episcopul Moga dela studiile teologice și denumit director al scoalelor din întreagă diecesa în locul lui George Haines, despre carele în rescriptul preaînalt din 10 Mai 1816, Nr. 1281 se ḑice:

2. Propositioni ejusdem (Georgii Haines) scholarum non unitarum (ante ea) directoris etc.

Moise Fulea ca director era salarisat cu 400 fl. din fondul sydocsial, era protopresbiter al tractului Sibiiului II și asesor consistorial. În cualitatea de director, Moise Fulea făcea — în mod gratuit — și pre profesorul candidaților de preoție, din cântările bisericesci și din objectele rituale. Până pela anul 1830 Moise Fulea ca director de scoale a ținut — dela Dumineca Tomei până la Rusalii — și un curs așa numit pedagogic sau mai bine pregătitoriu, în care curs junii și toți, cari aspirau de-a fi aplicați ca dascăli, se esercitau în toate acelea objecte, cari se învĕțau pe atunci în scoalele noastre și tipicul, cetirea, aritmetica cele 4 specii, scrierea, catechismul. Dela 1830 încoace acel curs a încetat.

Ioan Moga a absolvat cursul teologic de 4 ani la universitatea din Viena; el la 5 Decemvrie 1816 s'a denumit profesor la institutul clerical în locul lui George Lazar, carele pe atunci — precum s'a amintit — își părăsise patria și trecuse în România, cu salariu anual de 450 fl. v. a., care salariu prin decretul guvernial dela 25 Octomvrie 1837 Nr. 10,861 s'a prefăcut în 300 fl. m. c. Ioan Moga ca profesor a fost totdeodată și protopop al tractului Sibiiului I. și asesor consistorial. In calitatea aceasta din urmă, Ioan Moga sub episcopia unchiului seu Vasiscrierea numită a dlui Ioan Slavici, am risca, ca dsa din nou sĕ ne doclare de „insolenţi“ şi sĕ susţină, că n'am avea destulă autoritate literară, ca sĕ ne putem da o judecată obiectivă în aceasta privinţă.

Dacă noi nu suntem competenţi a critica pe „marele literat“ Ioan Slavici, atunci de sigur este competent şi este autoritate literară destul de mare înaintea d-sale colaboratorul seu la opul etnografic şi istoric „Die Völker Oesterreich-Ungarns,“ cunoscutul istoric maghiar dl Paul Hunfalvy. Sĕ vedem dar cum ilustrează acest „savant“ ungur „pudoarea literară“ a d-lui Ioan Slavici.

Intr'un tractat istoric întitulat: „Cum scriu românii istoriă“ şi publicat în „Revista ungurească“, fasciculul din Martiu 1885, dl Paul Hunfalvy se încearcă a dovedì, că toţi istoricii români sunt nisce mincinoşi şi oameni făr' de caracter. Şi la ce autoritate credeţi, se provoacă istoricul maghiar spre a întărì aserţiunile sale infamante?

La autoritatea „marelui literat“ Ioan Slavici.

Eată ce scrie Hunfalvy alias Hundsdorfer, în unul din pasagele, în care vrea sĕ combată veracitatea istoriei lui Petru Maior:

„Sinceritatea şi iubirea de adevĕr nu zace în caracte-
„rul românulni, limba lui nici că are vr'un cuvênt, prin
„care sĕ le esprime, aşa ne învaţă unul din conducĕto-
„rii românilor, dl Ioan Slavici în Sibiu. Pentru aceea
„clevetirea şi defăimarea maghiarilor nu este decât un ade-
„vĕr valach.“

Hunfalvy îşi susţine aceasta aserţiune prin următoarea notă:

„Slavici scrie espres următoarele: (Die Rumänen, Ver-
„lag von Karl Prohaska, 1881.) „Sinceritatea după concep-
„tul român nu este o vîrtute, şi nici că esistă în limba ro-
„mână vr'un cuvênt pentru ea.“ Într'o notă esplică Slavici
„lucrul şi mai cu deamĕruntul ḑicênd: „Peste tot sincerita-
„tea nu e privită la români ca o datoriă, şi cel ce spune
„adevĕrul causându-şi prin aceasta o pagubă, e luat în rîs.
„Pentru cei mai apropiaţi vecini ai românilor însĕ, pentru
„maghiari, sinceritatea este o datoriă, şi maghiarul din causa
„sincerităţii sale e luat în rîs de români.“ (Pagina 115 din cartea dlui Ioan Slavici.)

„Sentimentul de pudoare literară“ 'l-a condus pe dl Ioan Slavici, când a aruncat o asemenea batjocură în faţa poporulni român, pentru ca sĕ poată trece înaintea lui Hundsdorfer ca singurul istoric român, care a scris „adevĕrul“?

Ori doară crede dl Ioan Slavici, că dacă scrie pentru bani şi pentru strĕini, nu trebuie sĕ aibă simţ de pudoare literară şi sĕ spună adevĕrul „căci ar da de pagubă?“ Dar atunci cum vine, că scriind românesce în „Tribuna“ pentru români, continuă a clevetì şi batjocorì neamul românesc? Cum vine că d-sa chiar şi între „esistenţele catilinare“ găsesce o deosebire în detrimentul românilor, declarând că numai cele române sunt primejdioase, pe când cele maghiare sunt inofensive? („Tribuna Nr. 104 din 1884).

Martore sunt colecţiunile ḑiariului nostru, că numai în casuri estreme şi cu multă părere de rĕu luăm notiţă despre pĕcatele altora, mai ales dacă aceştia sunt din mijlocul nostru, nu ca dl Ioan Slavici, care ne spune, că „totdeauna cu satisfacţiune ia notiţă despre greşelele făcute de aceia, pe cari îi combate.“ („Tribuna“ Nr. 200 din 1885.)

Cumcă afirmarea noastră este întemeiată pe adevĕr, documentează şi faptul, că un an şi nouă luni nu ne-am gândit a esploata în contra dlui Ioan Slavici batjocurile, ce le aruncă el, în cartea memorată, în faţa poporului român.

„Românul e îngăduitoriu şi sunt multe pĕcate, altfeliu grele, pe cari în curênd le trece cu vederea“ scrie dl Ioan Slavici („Tribuna“ Nr. 241 din 1885). Noi departe d'a fi trecut cu vederea, dar am voit sĕ uităm pentru moment, „cu adâncă măhnire, şi cu spirit îngăduitoriu“, insolenta scriere a dlui Ioan Slavici din 1881, în credinţă şi 'n speranţă, că d-sa se va îndrepta, şi din respect cătră fundatorii „Tribunei“ cari erau în credinţă, că au înfiinţat un ḑiariu cu program naţional.

Însĕ dl Ioan Slavici, necum sĕ se îndrepte, mai are curagiul de a ne însinua şi nouĕ celor dela „Gazeta Transilvaniei“, că am fi conduşi de „interese ordinare“, are cutezanţa de a susţinea, chiar într'un moment, când prin incapacitatea ori rea credinţa d-sale a dat adversarilor nostri din nou ocasiune spre a defăima causa românilor ardeleni, are cutezanţa, ḑicem a susţinea, că d-sa „e chiemat a spune adevĕrul asupra celor ce se petrec şi a esprima sentimentul public al românilor.“ („Tribuna“ Nr. 207 din 1885.)

Într'un articul final vom arĕta ce şi pe cine representă în adevĕr dl Ioan Slavici.

Comentariu.

Cu ocasiunea desbaterei budgetare în dieta Ungariei s'a încins o aspră campanie asupra naţionalităţilor din Ungaria, care a vĕrsat lumină asupra încordărei maghiarilor de a ne amalgamisa şi a încăpăţinării naţionalităţilor de a-şi conserva individualitatea lor naţională. Ḑiariul „Vaterland“ din Viena comunică în această privinţă un comentariu potrivit, pe care în traducerea „Gazetei Transilvaniei“ 'l publicăm şi noi. Eată comentariul:

„Cu ocasiunea desbaterei generale asupra budgetului statului ungar, oposiţiunea maghiară din dietă a adus din nou în discusiune şi *cestiunea naţionalităţilor* precum şi *atitudinea guvernului faţă cu diferitele popoare ale statului.* I s'a obiectat guvernului, că în cestiunea naţionalităţilor nu dovedesce „energiă“ şi că în urma aceasta „în cei ḑece ani din urmă agitaţiunea în contra ideei de stat ungare a crescut.“ Lipsesce în acţiunile guvernului „politica naţională“ conducĕtoare, care după definiţiunea unui distins deputat oposiţional consistă în aceea, „de a susţinea şi a întărì statul ungar, de a forma din poporaţiunea Ungariei o unitate tare şi de a asigura esistenţa naţională independentă şi domnirea rassei maghiare.“

„Această definiţiune ne învaţă în destul, că în fond *nu este nici o diferinţă între partida guvernului şi între oposiţiune asupra „politicei naţionale“ şi a „ideei de stat ungar.“* Amêndouĕ direcţiunile au scopul de a face din statul poliglot un stat naţional maghiar esclusiv, unificat şi prin limbă. Oposiţiunea numai de aceea este nemulţămită, pentrucă după a ei părere guvernul şi partida lui au procedat în această privinţă în mod prea moderat şi îngăduitoriu. Faptul, că toate partidele maghiare din dietă sunt una în cestiunea naţionalităţilor, care consistă mai vêrtos în întărirea egemoniei rassei domnitoare şi în *ilotisarea* (dela „ilot“) tuturor celorlalte naţionalităţi ale ţĕrii, acest fapt a încetat de mult a mai fi un secret pentru cei ce cunosc impregiurările. Nu trebue decât sĕ fie omul cu ochii deschişi şi uşor va putea observa pretutindenea această armoniă.“

„Cu toate acestea, se pare că politicului şi omului de stat maghiar, care conduce aḑi frênele guvernului, îi insuflă oare-cari temeri faptul, că *şovinismul maghiar cresce pe ḑi ce merge.* Am observat şi la altă ocasiune, cum a respins el proiectul de a se impune dări tuturor locuitorilor ţĕrii în favoarea reuniunilor de maghiarisare, şi cum i-a admoniat sĕ nu provoace pe maghiari. În discursul seu dela 14 l. c. declară, că el *„nu va ceda pretenţiunilor şovinismului maghiar.“*

„Aceasta nu poate fi decât laudabil; în treacăt observăm, că dl Tisza aproabă totodată esistenţa acestui „şovinism maghiar“, despre care dl Jókai a susţinut în discursul seu îndreptat contra comitelui Albert Apponyi şi rostit în Caşovia, că n'ar esista. Dar dl Tisza mai adauge, că *„respinge ori ce pretenţiune a naţionalităţilor ce merge prea departe“.* E de regretat, că n'a indicat unele din aceste pretenţinni, „ce merg prea departe“. Pe cât scim noi toate dorinţele şi gravaminele nemaghiarilor în privinţa naţionalităţii lor se mişcă în nisce margini foarte modeste; ba ele nici că consistă în alt-ceva decât în cererea de a se esecuta cu dreptate concesiunile şi aşa foarte minime ale aşa numitei „legi de naţionalitate“ (din anul 1868). Dacă şi această pretenţiune este considerată ca una „ce merge prea departe“, atunci într'adevĕr, că nu mai e modru de înţelegere cu aceste naţionalităţi; atunci fără îndoială, că stă rĕu şi cu pacea internă a ţĕrii şi cu prosperarea ei viitoare.

„Dl Tisza ḑice: „idea de stat nngar se poate apĕra şi în limba germană.“ „Mişcarea“ ce a produs-o această aserţiune pe băncile stângei estreme, o înţelegem foarte bine; dela „viua aprobare“ pe partea dreaptă (guvernamentală) am dorì însĕ, ca sĕ se tragă din ea şi consecinţele necesare şi practice. Dacă esistenţa şi prosperarea Ungariei nu este legată de şiboletul unificării limbistice; dacă această esistenţă este condiţionată în mod foarte însemnat şi dela energicul concurs al nemaghiarilor, atunci aceia, cari combat elementele nemaghiare ca „străine“ şi caută a-le slăbì pe acestea, sau chiar a-le respinge, sau cel puţin a-le absoarbe, atunci, ḑicem, lovesc într'un interes vital al ţĕrii; atunci pretinde acelaş interes, ca aceste elemente, ca tot atâţa factori însemnaţi pentru susţinerea şi prosperarea ţĕrii, sĕ fie înaintate în cultura lor materială şi spirituală şi sprijinite prin fapte. Şi fără de aceea legile positive ale ţĕrii prescriu guvernului, ca sĕ promoveze de fapt interesele naţionale ale popoarelor nemaghiare. Căci doară dreapta şi zeloasa esecutare a legilor este cea dintâiă datoriă a organelor statului.“

„Ce vedem însĕ în realitate? Puterea de stat întêmpină pe nemaghiari nu cu bunăvoinţă, ci cu hotărîtă neîncredere, cu toate că ministrul-preşedinte însuşi declară, că „în contra masei celei mari a naţionalităţilor ce trăiesc în această ţeară din punct de vedere al patriotismului nu se poate ridica nici o acusare.“ *Cum vine însĕ dl Tisza îndată după aceasta, ca sĕ vorbească de „nisuinţele incorecte ale naţionalităţilor?“* Este oare iubirea şi cultivarea limbei materne una din aceste nisuinţe? Cu cuvinte volante precum „apostol al Schulvereinului german,“ „omladinist,“ „dacoromân“ şi alte de acestea, nu este nimic ḑis. Acestea nu sunt decât mijloace de agitaţiune comoade ale şovinismului, care declară pe fie-care de un „rĕu patriot,“ dacă are nenorocirea de a fi născut din părinţi nemaghiari.

„Părerea ministrului preşedinte cu privire la posiţiunea maghiarismului, este asemenea plină de contraḑiceri. Odată se provoacă la aceea că, după datele statistice ungurismul în deceniul din urmă nu a scăḑut, ci s'a înmulţit în mod însemnat“, şi apoi totuş accentuează earăş frasa „reuniunilor de cultură şi de limbă“ maghiarisătoare, că „maghia-

---

liu Moga — ca bărbat erudit, rutinat, binecunoscĕtoriu de limba latină, carea era limba de administraţiune esternă faţă de auctorităţile superioare — era stâlpul, auctoritatea şi puterea spirituală, în jurul căruia se învêrteau toate afacerile administrative mai de însemnătate ale episcopiei.

Sĕ ne întoarcem acum la cestiunea seminariului.

Prin decretul aulic din 31 Decemvrie 1811 Nr. 2371 s'a cerut între altele dela guvern: una vero planum erigendo disunitorum seminarii . . . . absque ulteriori mora submittat. La aceasta guvernul, după ascultarea şi la propunerea consistoriului episcopesc rescrie din 30 August 1813 Nr. 7985, că propunerile consistoriului în scopul înfiinţărei unui seminariu, faţă cu puterea şi starea fondului sydocsial, sunt prea esagerate şi că spre ajungerea acestui scop, trebue sĕ se ia refugiu la facerea de colecte benevole.

În urma acestei relaţiuni guverniale, a urmat rescriptul preaînalt dela 10 Mai 1816 Nr. aulic 1281, care rescript — şi anume partea, ce privesce seminariul — fiindcă din mai multe puncte de vedere este de deosebită însemnătate, — lăsăm sĕ urmeze aici în întregime şi în tecstul lui original:

Circa seminarium pro clero non unito constituendum.

1-o Habita benigna reflexione motivorum per episcopum graeci-ritus nonunitum in eo adductorum quod plerique nonuniti in periferia Cibiniensi et Coronensi habitent.... benigne indulgemus ut pro residentia episcopi ac clero juniore nonunitorum in civitate Cibiniensi idonea aliqua domus exquirator, summa capitali per vos gubernium nostrum regium e fundo sydoxiali cum 15,120 fl. proposita, in comparationem et adaptationem aedium pro seminario aptarum una cum pecuniis e benevolis oblatis provenientibus convertenda. . . . .

2-o Numerum alumnorum in neoconstituendo seminario non unitorum intertenendorum quo primo exordio in 24 capitibus stabiliendum, media vero per Consistorium nonunitorum ad augendum questionatum seminarium projectata, in observum legum, eo minus attendi possunt, quod sicut aliarum receptarum religiorum instituta sensim et succesive accreverunt et benefactores invenerunt, ita Seminarium etiam cleri non uniti si semel exordium habuerit, absque ullis onerosis exactionibus promotores et benefactores reperturum sit. . . . .

3-o In constituendo Seminario benigne intentus finis atque intento Nostra ea sit, ut in hoc juvenes pro cura animarum promovendaque populi valachici non uniti cultura, apti et idonei eformari queant. .

5 o Ad seminarium non unitorum nonnisi tales juvenes recipiendos statuimus, qui studia gimnasialia bono cum successu terminarunt, in Seminario vero philosophica studia per biennium, et studia theologica per triennium tradanda erunt.

Pe basa acestui rescript s'a şi întreprins colecta de bani între creştini, din suma colectată şi din anticipaţiunea de 15,120 fl. din fondul sydoxial, s'a cumpărat pentru seminariu casa din strada Cisnădiei astăḑi sub Nr. 7 aflătoare. Însĕ până când s'a putut efeptuì actul cumpărării după formele prescrise, a trebuit sĕ se delature alte greutăţi şi afacerea a trebuit sĕ treacă prin multe peripeţii.

Contele Bánffy György, atunci gubernator al ţĕrei era proprietariul acelei case. Se ḑice, că el era decis sĕ o vêndă, însĕ nici decum la un cumpărătoriu sas, ci numai la români. Însĕ pe acele timpuri românului i era imposibil a-'şi agonisì şi a posede realităţi imobile în interiorul cetăţii. Dreptul statutar săsĕsc, aşa numitul „Jus protimiseos“ da rudeniilor vênḑĕtoriului şi vecinilor din meḑuina realităţei vênḑênde drept de preferinţă la cumpărarea acelei realităţi.

În lipsa rudeniilor contelui Bánffy şi a vecinilor casei vênḑênde, ca nu cumva aceasta — situată în centrul cetăţii — sĕ devină proprietate românească, magistratul cetăţii a usurpat pentru comuna cetăţenească acest drept de preferinţă faţă de têrgul contractat între contele Bánffy şi episcopul Moga.

(Va urma.)

rismul este ameninţat," că trebuie sĕ se păzească şi sĕ se apere?" Cine ameninţă maghiarismul? Contra căruia pericol trebuie el „sĕ se păzească şi sĕ se apere?" „Reuniunile de cultură" sĕ întreprindă această luptă cu şanse de rĕuşire? Aici este de interes contestarea ministrului, că aceste reuniuni nu sunt în adevĕr decât nisce „reuniuni de luptă." Ele provoacă lupta, ele duc neliniscirea între poporaţiunea maghiară, căci lor nu le este de „scut şi apĕrare," ci de atac şi cucerire, de estinderea domniei. Dacă „reuniunile de limbă şi de cultură" maghiară, ar avea în vedere numai înaintarea culturei poporului maghiar, nici un om cu minte n'ar putea sĕ obiecteze ceva contra lor. Dar o asemenea mărginire nu le stă în gând acestor reuniuni; toată organisarea lor tinde la ameninţarea şi combaterea celorlalte naţionalităţi, de aceea ele formează un mijloc de agitaţiune şi de neliniscire permanentă şi subminează societatea din ţeară, şi aşa destul de desbinată. A fost o ḑi nenorocită aceea, în care s'a născut idea aceasta de luptă."

„Guvernul însuşi nu se încrede în această privinţă păcii publice şi dl Tisza admoniează pe aceste reuniuni, ca „sĕ nu se arunce earăş în braţele unui şovinism esagerat". Durere, că sunt foarte cufundate deja în acest şovinism. Nu trebuie omul decât sĕ ceteascâ enunciările şi discusiunile acestor reuniuni spre a fi pe deplin convins de aceasta. Şovinismul „reuniunei scolare maghiare" din Pesta merge chiar aşa departe, încât şi pe vênḑĕtorii de paie şi femeile ce vênd nisip, voiesce sĕ le facă a-şi oferí marfa lor prin stradele Budapestei numai în limba statului. Servesce oare şi aceasta spre întărirea „ideei de stat maghiar?" După esperienţele de până acuma ne îndoim însĕ serios, că admoniţiunea ministrului preşedinte se va auḑì, observá şi urmá. Ministrul preşedinte vede în aceste reuniuni dovada, că „în sînul statului ungar, se întăresce poporul maghiar şi se simte apt, de a lua lupta cu şansele succesului"; ear oposiţiunea ḑice, că aceste reuniuni s'au născut din „sentimentul instinctiv", că statul şi guvernul este slab, şi contrarii nostri în urma slăbiciunilor şi lipsei a unui plan din partea noastră fac progrese şi ne iau una după alta, când o biserică, când o scoală. Spre a delătura acest pericol s'au asociat toate elementele independente ale socităţii, ele voiesc sĕ apere ungurismul ameninţat, care este părăsit de guvern; ele dau o nouă direcţie politicei naţionale.

„Cât pentru noi aceste „Kulturegylet"-uri nu sunt decât un product al şovinismului întărit, care stă în necs causal cu mănia de persecutare a tot ce nu e maghiar. Acest şovinism formează pentru o mulţime de renegaţi, ambiţioşi, fanatici naţionali, agitatori, un mijloc binevenit spre a continua agitaţiunile, prin care faptă pot ajunge cu bunicică siguranţă la nume, influenţe şi posturi. Marea massă a poporului maghiar este strĕin de terorismul acestor şovinişti, dar celelalte cercuri ale societăţii îi sunt supuse."

„Tocmai din punct de vedere al ideei de stat ungar trebue sĕ condamnăm uneltirile agitatorice şi turburătoare ale acestor şovinişti şi ale reuniunilor lor, căci ele împedecă o înţelegere şi împăcare a poporaţiunei poliglote. Odinioară toate popoarĕle considerau această ţeară ca adevĕrata lor patriă, pentru care jertfeau cu bucuriă avere şi sânge. De când însĕ maghiarii au proclamat principiul domnirei esclusive şi absolute a rassei lor şi politica naţională limbistică unilaterală, de atunci neliniscea şi îngrijirea între nemaghiari este durabilă. Este periculos de a mĕsura patriotismul după limba maternă. Ephialtes a fost şi el de nascere tocmai aşa de bun grec, ca şi Leonida şi de sigur n'a sciut sĕ vorbească decât numai grecesce. Aceasta însĕ totuş nu l'a scutit, ca sĕ-şi tradeze poporul şi patria sa!"

Varietăţi.

* Dr. Dimitriu Răcuciu, mult cercatul şi regretatul! Alaltăeri l-am petrecut la odichna cea de veci, împreună cu un public atât de numĕros, precum numai arare ori ţi se dă prilegiul sĕ veḑi la astfel de ocasiuni. Cuvêntarea funebrală a ţinut-o Rvdisimul domn Zacharia Boi, schiţând viaţa, activitatea şi apoi suferinţele reposatului în scurte dar pătrunḑĕtoare cuvinte.

Fiĕ-i ţĕrîna uşoară şi memoria 'n veci binecuvêntată!

* (Distincţiune.) Dl Dr. Corneliu Diaconovich, directorul revistei politice-literare, „Romänische Revue" este denumit din partea museului etnografic din Lipsca („Museum für Völkerkunde") de plenipotenţiat cu drepturile unui membru de onoare.

* (De ale timpului.) Ciudată vreme mai avem prin luna lui Ianuarie. Neauă ca în palmă, şi dacă n'ar fi în preajma ochilor nostri falnicul creştet al Carpaţilor, nu ne-am putea da seamă, că e earnă, şi că a mai şi nins de curênd.

Temperatura a scăḑut tare, şi pe la ameaḑi paltonul de earnă începe a ne fi spre greutate.

Cetim în „Vocea Covurluiului": Un fenomen foarte rar pe acest timp s'a observat ieri dimineaţă în oraşul nostru. Pela oarele 6 era un frumos curcubeu pe cer şi a fulgerat. Dar aceasta nu e de mirat, de oarece avem un timp de primăvară.

„Liberalul" scrie:

„Deşì suntem în plină earnă, de câte-va ḑile plouă cu abundanţă. Agricultorii sunt îngrijiţi de aceasta, şi mai cu seamă grâul de toamnă are a suferì mult din causa acestor necontenite ploi la un timp aşa de nepotrivit."

* („Foaia diecesană".) Organul eparchiei gr. or. române a Caransebeşului, apelul căreia l-am fost publicat acum sunt 2 sĕptĕmâni, a apărut. Până acum ne-au sosit deja doi numeri. El are formatul foaiei „Biserica şi Scoala" din Arad şi e cu mult gust adjustat, ear cuprinsul sub conducerea redactorului rĕspunḑĕtoriu Dl Ioan Bartolomeiu, este variat, bogat şi foarte instructiv, atât pentru cler, învĕţători, cât şi pentru popor şi în fine pentru ori-ce cărturariu român.

Îi urăm noului organ prosperare şi cel mai strălucit succes!

* (Luminătoriul) s'a decis ca, în loc de al 3-lea numĕr sĕptĕmânal, sĕ edee ca suplement al „Luminătoriului" o foaiă juridică sub numirea: „Advocatul poporal."

Aceasta foaie-supliment va fi astfeliu întocmită, ca sĕ se poată abona şi separat, şi se va ocupa eschisiv cu cestiunile de drept, în mod objectiv, instructiv şi esplicativ.

„Advocatul poporal" pe cetitorii sei îi va face cunoscuţi, în rênd sistematic cu toate instituţiunile ţĕrii, adecă cu partea cea mai de trebuinţă a dreptului public ungar, din dreptul privat ungar, apoi din codicele poenale, din dreptul cambial, comercial etc. etc. va esplica toate relaţiunile de drept în mod teoretic şi practic, dând formularie şi esemple despre obligaţiuni, contracte, de vênḑare, arendare, de închiriare, cuitanţe, împăcaţiuni, rogări de transcriere, de întabulare la cartea fundualā, formulare de socoţi tutoresci, de testamente, formulare de statute pentru coruri de plugari, pentru reuniuni de diferite soiuri şi cu diferite scopuri, pentru bănci de credit şi de economii etc. etc., cu un cuvênt: despre toate relaţiunile de drept şi finanţiale, electorale.

„Advocatul poporal" va apărea, în format ceva mai mic ca „Luminătoriul" — in scop de a se putea conserva şi lega, — în fie-care lună de douĕ-ori, şi va costa: pentru abonanţii „Luminătoriului" 2 fl. v. a. pe un an; pe jumĕtate de an 1 fl. pentru ceilalţi, va costa pe un an 4 fl. pe ½ de an 2 fl. — pe un pătrariu de an nu se vor primì abonamentele la „Advocatul poporal".

Primul numĕr al „Advocatului poporal" va apărea la 1/13 Februariu a. c.

Astfeliu „Luminătoriul" începênd cu sĕptĕmâna viitoare, va apărea numai de două-ori în sĕptĕmână şi adecă: Mercurea şi Sâmbăta, reducêndu-i-se şi preţul la 8 fl. anual, pe jumĕtate de an 4 fl., pe un pătrariu de an 2 fi.

* (Regulament pentru autoritatea sinodală şi concediele membrilor sf. sinod.) „Monitorul oficial" al României de Sâmbătă publică decretul regal, prin care se aprobă următoriul regulament votat de sf. sinod al bisericei gr. or. din România:

Art. 1. Sântul sinod al bisericei ortodocsce române, fiind singura şi unica autoritate superioară canonică, disciplinară şi judiciară a bisericei ortodocse în tot cuprinsul statului român, membrii sântului sinod nu pot provoca, pentru afaceri şi interese bisericesci întruniri, în afară de acelea ale sântului sinod, nici pot lua parte la alte adunări, decât la aceea a sântului sinod.

Se înţelege dela sine că membrii sântului sinod, cari fac parte din senat iau parte la deliberările acestui înalt corp.

Consultările preoţilor pentru a supune păsurile lor chiriarchului respectiv sau sântului sinod, se fac la reşedinţa protoereului cu binecuvêntarea episcopului sau metropolitului, conform art. 3 din regulamentul pentru buna conduită a clerului în genere, care este pe basa sântelor canoane.

Art. II. Metropoliţii şi episcopii eparchioţi nu pot merge în eparchia altuia, fără a încunosciinţa pe eparchiotul respectiv; ear P. P. S. S. archierei pe lângă aceasta sunt datori a cere şi binecuvêntarea chiriarchului, în a cărui reşedinţă se află.

Membrii sântului sinod pentru a eşì din cuprinsul regatului, trebue sĕ ceară autorisarea regală prin metropoliţii respectivi şi ministeriul cultelor.

Art. III. Ori-ce cleric, care nu va observa disposiţiunile sântului sinod sau se va împotrivì lor înlăturându-le într'un mod oare-care, se va da judecăţei, conform legilor pentru abateri bisericesci.

Acest regulament s'a votat de sântul sinod în şedinţa de 13 Decembre 1885. cu majoritate de 21 voturi, fiind şi 1 abţinere.

Preşedinte, archiepiscop mitropolit Primat † Calinic. † Iosif mitropolitul Moldovei. † Inocentie Buzeu. † Calinic Huşi. † Ghenadie Argeş. † Iosif episcopul Dunărei-de-jus. † Archiereul Ieremia Călăţeanu. † Silivestru B. Pitişteanu. † Inocent M. Ploeşteanu. † Calistrat Bărlădeanu. † Narcis C. Botoşeneanu. † Ghenadie Craioveanu.

* (Docurile din Galaţi.) Din planurile elaborate pentru construirea basinurilor, a cheiurilor şi docurilor din Galaţi resultă următoarele:

Basinul va avea o lungime de 550 metri şi o lărgime de 200 metri, representând o suprafaţă totală de vre-o 60,000 metri, cu o adâncime până la 7 metri. Apa în basin va întra prin josul Dunărei şi va fi oare-cum închisă, neavênd altă premenire, decât aceea, care ar resulta din evoluţiunea ce vor face vasele întrate. Vor putea întra în lungimea basinului 6—7 vapoare, avênd cea mai mare lungime de câte 75 metri.

Basinul cu cheiul ar costa 2½— 3 milioane. Prin urmare licitaţia ce s'a anunţat în Ianuariu, representând o valoare de 3.600.000 lei nu s'ar referì decât la basin şi la chieiu, rĕmânênd ca altă cifră sĕ fie desemnată pentru construirea docurilor.

Docurile vor cuprinde 2 mari clădiri: una pentru intrepositarea cerealelor şi alta pentru a mărfurilor. Trei elevatori de diferite puteri vor servì la operaţiile încărcărilor şi descărcărilor.

Clădirea pentru cereale va cuprinde 200 silozuri, în formă exagonică, cu o înălţime de 16 metri şi un diametru de 2½—3 m., încăpênd în unele 100 tone şi în altele 50 tone. Ori-ce vas de ori cât de mare capacitate e calculat sĕ poată întra în basin.

* (Paul Baudry). Din Paris se anunţă moartea unuia dintre cei dântâi pictori ai Franciei: Paul Baudry e născut în anul 1828. Baudry făcù progrese atât de repeḑi sub conducerea pictorilor Drolling şi Sartoris, încât în anul 1850 câştigă cu tabloul seu „Zenobie" marele premiu al Romei. Tablourile, pe cari le-a espus în anul 1857, „Saint Jean Baptiste", „Leda", „Norocul şi copilul", „Martiriul unei vestale", i-au stabilit pentru totdeauna reputaţia.

Un succes nu mai puţin mare a avut mai târḑiu „Magdalena pocăită", „Toaleta Venerei" şi un mare numĕr de portrete. Însărcinat cu împodobirea foyerului dela operă, a sacrificat pentru această lucrare aproape 10 ani, şi a terminat-o spre marea mulţămire a publicului şi a criticei. Dela anul 1870 Baudry era membru al academiei artelor frumoase.

* (Rĕspândirea drumului de fer tras pe sîrmă) devine din ce în ce mai mare, în întreprinderile de industrie, de esploatări de păduri, de mine, aşa că cu timpul, drumul de sîrmă va devenì mai distins mjloc de transport.

Acest drum de sîrmă este invenţiunea inginerilor vienesi şi fabricanţi de marine T. Obach, care încă din anul 1870 a luat o patentă pentru sistemul seu în toată monarchia austro-ungară.

* (Mulţămită publică.) Comitetul parochial din Agârbiciu fiind norocos a primì la îndemnul dlui protopresbiter Petru Roşca, pentru biserica gr. or. din loc un potir de bronz aurit şi un disc din darul parochienilor evlavioşi Ioan Văscan, şi soţia lui, ved. Todora Văscan cu fii ei: George, Ilie şi Simeon, în preţ de 18 fl., cari s'au sânţit cu ceremonie frumoasă în ḑiua de Crăciun, — le aduce prin asta o călduroasă mulţămită publică.

* (Mulţămită publică.) Comitetul parochial gr. or. din Sohodol sat, protopopiatul Câmpeni, îşi ţine de sântă datorinţă a aduce prin aceasta cea mai ferbinte mulţămită publică următorilor domni contribuitori din comunele vecine, cari din îndemnul dragostei şi împodobirei casei lui Dḑeu şi iubirei deaproapelui, în timpuri tare sĕrace de bani nu au pregetat a ne întinde ajutoriul lor banal la renovarea altariului şi têmplei cu sfintele icoane.

Din opidul Câmpeni: Rev. domn protopop Romul Furdui 2 fl; Dnii Gerasim Candrea, adv. 5 fl; Dr. Absolon Todea 2 fl; Topârcean Ilie 1 fl.

Din Scărişoara: Judele Teodor Morcan 1 fl.

Din Bucium: Ioan Ciura, par. gr. cat. 2 fl; Dr. Aureliu Chisbach 1 fl; Nicolae Baişan, par. gr. or. 2 fl; Alesandru Macavei, hodnogiu 2 fl; Stefan Bradean 2 fl; David Ioan Drăgan 2 fl; David Nicolae lui George 2 fl; David Culița 1 fl; Macavei Todor 1 fl; Macavei Arion 1 fl; Ionuț Nicolae 1 fl; Alesandru Macavei lui Ionuț 1 fl; David Vasilie 1 fl; Jurca Nicolae 1 fl; Macavei Macarie 1 fl; Simeon Ciura 1 fl; Ioan Macavei 1 fl; Nicolae Țandrău 1 fl; Nicolae Adamovici, preot ort. 1 fl; Nicolae Soica 1 fl; Ioan Janc 1 fl; Trifa Simeon 1 fl; Benbea George 1 fl; Candin David 1 fl; Nicolae Jurca 1 fl; George Tomuş 20 cr; Jurca Dumitru 30 cr; Cosma Nicolae 20 cr; Dandea Ionuț 50 cr. şi 1 cădelniță.

Din Abrud: Rev. domn prot. Ioan Gall 1 fl; dna Ana Gal 1 fl; D-nii Alesandru Filip 1 fl; Alesandru Tuhuț 1 fl; Alesandru Ciura preot rom. 1 fl; Alesandru Tobias 3 fl; Iosif Crişan 1 fl; Victor Bariț 1 fl; judele Draia 50 cr; Alesandru Drumariu 1 fl: Nicolae Cirlea 1 fl; Ioan Ebergenyi 50 cr; Nicolae Drumariu 50 cr; Petru Fizeşan 50 cr: David Simeon 20 cr; Pětruța Petru 20 cr.

Din Cărpiniş; preotul rom. gr. or. Gregoriu Sima lui Ioan 1 fl; Ioan Gligor 30 cr.

Din Vidra: Nicolau Candrea not. 5 fl; Petru Nicola 1 fl

Din Neagra; Mihai Candrea preot 1 fl.

Din Peleş: Ioan Goia 1 fl; şi Avram Corcheş 1 florin. — Suma 67 fl. 90 cr. v. a.

Fie convinşi prea stimații domni contribuitori, că fapta lor marinimoasă ca ajutoriu, va avea resunetul cuviincios în pepturile credincioşilor a acestei biserici, ear înaintea lui Dumneḑeu va fi bineprimită ca o jertfă preamărită şi bine resplătită de către Domnul acelui locaş sânt.

Din şedința comitetului parochial, ținută la 29 Decembre 1885. La însărcinarea comitetului parochial român gr. or.

Sohodol, 29 Decembre 1885

Nicolae Motora, preot ca preş. com. par.

Teodor Popa, not. ad hoc

* (Bibliografic.) A apărut: „Studiu istoric statistic asupra presintelui şi trecutului Românilor din opidul Codlea“. de Iosif Comanescu, preot gr. or. în Codlea. Cu note şi adnecse. Editura despărțěmêntului I. al Associațiunei transilvane. Braşov, tipografia Alecsi 1885.

Insciințare.

Multele agende de tot soiul, sporite în ḑilele din urmă într'un mod foarte însemnat, abia 'mi lasă timpul de lipsă la redactarea ḑiarelor „Amicul familiei“ şi „Preotul Român“. Drept aceea voind a'mi jertfi tot timpul disponibil spre a ridica aceste două ḑiare ale mele la nivoul publicității moderne şi aflând pentru continuarea scrierei periodice poporale „Cărțile Săteanului Român“ un individ destoinic, în persoana dlui IoanPop Reteganul, bine cunoscut publicului român din scierile sale de pănă acum — i-am predat d-sale redactarea şi editarea mai departe a acestei scrieri.

Despărțêndu-me dar prin acestea de „Cărțile Săteanului Român“ înființate chiar acuma-s ḑece ani (1 Ianuariu 1876): mulțămesc ferbinte tuturor românilor de inimă şi simțeminte, cari în mănia tuturor pornirilor duşmănoase şi a numěroaselor procese de pressă urzite contra noastră în decursul acestor ḑece ani, ne-au rěmas credincioşi susțiitori — fie ca colaboratori, fie ca abonanți. Împărtăşască îi rugăm, în binevoitoriul lor sprijin moral şi material şi pe noul redactor-editor, care de bună samă îşi va da toată nisuința spre a se face demn de acest sprijin, îmbunătățînd din ce în ce mai mult „Cărțile Săteanului Român“.

Dumneḑeu cu noi şi cu causa noastră.

Gherla, 10 Ianuariu 1886 st. n.

N. F. Negruț,
redactor şi proprietariu.

Loterie.

Mercuri în 27 Ianuariu 1886.

Brünn: **64 10 12 14 59**

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 26 Ianuarie n. 1886.

	Viena	B.-pesta
Galbin	5 93	5.91
Napoleon	101 —	10 —
London pe (poliță de trei luni)	126.40	126.40

Nr. 349. [1240] 1—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia gr. or. de clasa a III-a din comuna Velțu, în protopresbiteratul Mediaşului, pentru întregirea acesteia se escrie concurs cu termin *de 30* ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

a) Curte cu casă parochială, cu două încăperi şi bucătărie de earnă şi alta de vară, toate de material solid, apoi un şopron mare cu grajd pentru 6 vite din material solid.

b) Porțiune canonică constătătoare din 17 jugěre 460☐ şi adecă 13 jugěre 1036☐ arătoriu, 3 jugěre 1205☐ fênaț şi 1419☐ vie, 210☐ neproductiv păşune.

c) Stolarele usitate în tract.

d) Dela 36 familii câte 2 ḑile de lucru cu palma.

e) Două sorți de lemne din pădurea comunală. Toate acestea computate la olaltă dau un venit anual de 400 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa aceasta parochie au a-şi aşterne cererile lor instruite în sensul prescriselor statutului organic şi al regulamentului pentru parochii din 1878 pănă la terminul sus amintit, la subscrisul oficiu protopresbiteral în Mediaş.

Mediaş, la 26 Decembre 1885.

În conțelegere cu comitetul parochial

Dionisiu Chendi,
protopresbiter.

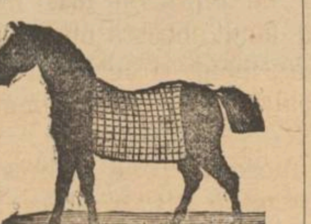

Concurență
înşelăciunilor comise
cu
învělitoarele pentru cai!
De 50 de ani esistă
o fabrică de învělitoare şi covoare

care ne-a însărcinat pe noi, ca sě punem odată capět **concurenței ce s'a pornit în ḑiua de aḑi;**

şi spre acest scop sě-i vindem fabricatele ei solide, reale şi escelente, constătătoare din

Invělitoare pentru cai
numai cu fl. 1.60 o bucată;

sunt mari, groase, late şi foarte trainice aceste Invělitoare pentru cai. Ele au o lungime de 190 cm., şi o lățime de 130 cm., cu borduri colorate şi groase ca o scândură, de aceea într'adevěr cu neputință de a fi nimicite.

Le espedăm cu rambursă sau bani gata — Ḑilnic trimitem din aceste învělitoare în toate părțile lumei şi pretutindene sunt primite cu o deosebită plăcere, de oarece ele pot fi întrebuințate şi ca cuverte de pat şi mai nainte au costat de două-ori atât ca acum. Adresa: [1224] 4—6

Exportwaarenhaus „zur Austria,“
Ober-Döbling, Mariengasse 31,
în casa proprie.
Me rog sě se observe adresa esact.

Cel mai frumos present de crăciun!

Pentru P. T. Doamne!

În urma unei întêmplări estraordinar de favorabile, 'mi-a succes sě cumpěr întreaga provisiune a unei dintre **cele mai de frunte fabrice vieneze de postavuri** cu prețul de jumětate al prețului de producțiune, — şi de aceea vênd — câtă vreme 'mi va ținea provisiunea

10,000 bucate de minunate, elegante şi foarte moderne
Plaiduri de earnă de învělit
(Umhängtücher.)

cu următoarele prețuri, aproape de necreḑut de ieftine:

1. **Plaiduri de învělit, mărime de mijloc, cu fl. 1.20.**
2. **Plaiduri numite Prima, mari, cu fl. 1.80,** [1206] 7
3, **Calitatea cea mai fină, de tot mari cu fl. 2.50,**

colorile cele mai minunate şi în cel mai frumos amestec de colori precum Bordeaux, granat, gensdarme, alb, sur, drapp, scoțian, turcesc, roşu, cafeniu, negru, vênăt, etc. etc. în 60 dintre cele mai fine fasoane.

Aceste mantaue de 'nvělit pentru dame sunt cele mai eegante şi moderne **pentru ori-ce damă, şi se pot întrebuința în casă, pe stradă, promenadă, la bal** etc. şi sunt **de tot călduroase.**

Sě nu neglige nici o damă, de a'şi procura o astfel de manta frumoasă şi fină, pentru un astfel de preț bagatel, prin care nici prețul producțiunii nu e plătit cu atât mai vêrtos, că aḑi mâne o sě ni se gate provisiunea.

Cele ce nu vor conveni se schimbă fără nici o reservă. La comande me rog sě se'nsemne esact coloarea şi mărimea. Se espedează pe lângă ramburse sau cassa. În calitatea aceasta fină se poate căpăta numai şi numai la

I. Wiener Tücher-Exportgeschäft, Wien, III, Mathäusgasse Nr. 5/s.

Cancelaria Negrutiu
în **Gherla — Szamos-újvár**
deschide abonament pe anul 1886 la:

„Amicul Familiei.“ Revistă beletristică şi enciclopedică-literariă — cu ilustrațiuni. **Va eşi în 1-a şi 16-a ḑi** a lunei în numeri câte de 2—3 coale; şi va publica **poesii, romanuri, novele, schițe, piese teatrali, studii sociali, articlii scientifici, aměnunte de instrucțiune şi distracțiune** ş. a. Prețul de abonament pe anul întreg e **4 fl.** — pentru România **10 franci** — lei n., plătibili şi în bilete de bancă şi în timbre postali.

„Preotul Roman.“ Revistă bisericească, scolastică şi literariă. **Va eşi în broşuri lunarie** câte de 2¾—3¼ coale; şi va publica articlii din sfera tuturor sciințelor teologice şi între aceştia mulțime de **predici pe Dumineci, sěrbători, funebrali şi la diverse ocasiuni,** — mai departe studii pedagogice-didactice şi scientifice-literari. Prețul de abonament pe anul întreg e **4 fl.** — pentru România **10 franci** — lei n., plătibili şi în bilete de bancă şi în timbre postali.

Abonanții vor primi unele premii de valoare şi îşi vor putea procura cu prețuri foarte reduse toate opurile din edițiunea noastră.

Colectanții primesc gratis tot al patrulea esemplariu.

Numeri de probă se trimit gratis ori cui le cere.

Tot acolo au apărut şi se află de vênḑare:

Biblioteca „Săteanului Român.“ Cartea I. II. III. IV, cuprind materii foarte interesante şi amusante. Prețul la toate patru 1 fl., — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca „Familiei.“ Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante şi amusante. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume în 8/XII. 1884, în limba maghiară şi 25/II. 1885, în limba italiană prin Vincențiu Nicoară, profes. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu şi chemiă, pentru economi, industriaşi şi comercianți. Prețul 50 cr.

Apologie. Discusiuni filologice şi istorice maghiare privitoare la români, invederite şi rectificate de Dr. Gregoriu Silaşi. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Şincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbei românesci în vorbire şi scriere, învederată şi aprețiată de Dr. Gregoriu Silaşi. Broşura I. — IV. Prețul opului întreg e 1 fl. v. a.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese şi arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în viersuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în viersuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Branda sau Nunta fatală. Schițe din emigrarea lui Dragoş. Novelă istorică națională. Prețul 20 cr.

El trebue sě se însoare. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negrutiu. Prețul 25 cr.

Herman şi Dorotea după W. de Göethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Economia pentru scoalele popor. de T. Roşu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comediă în 5 acte, după August Kotzebue, tradusă de Ioan St. Şuluț Prețul 30 cr.

Nu me uita. Colecțiune de viersuri funebrali, urmate de iertațiuni, epitafia ş. a. Prețul 50 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau **Cloşca cu puii ei de aur.** Studiu archeologic de Dionisiu O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Indreptar teoretic şi practic pentru învěțămêntul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), a învěțătorilor şi a altor bărbați de scoală de V. Gr. Borgovanu, prof. preparandial. Prețul 1 fl. 70 cr.

Micul mărgăritariu sufletesc. Cărticică de rugăciuni şi cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu aprobarea jurisdicțiunei sup. bisericesci. Prețul unui esemplariu broşurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr. — 50 de esemplare broşurate costau 6 fl, legate 9 fl., legate în pânză 12 fl. — 100 esemplare broşurate 10 fl., — legate 17 fl, legate în pânză 22 fl.

Cărticică de rugăciuni şi cântări pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui esemplariu trimis franco e 10 cr.; 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esemplare 5 fl. v. a.

Visul prea sântei vergure Maria a Născătoarei de Dumneḑeu, urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui esemplar trimis franco e 10 cr.; 50 esemplare costau 3 fl.: 100 esemplare 5 fl. v. a.

Manual de Gramatica limbei române pentru scoalele poporali în trei cursuri de Maxim Pop, profesor la gimnasiul din Năsěud. Prețul 30 cr.

[1230] 3—10

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 6. Sibiiu, Sâmbătă 18/30 Ianuariu 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 17 Ianuariu 1886.

„Duo quum faciunt idem, non est idem.“ Așa diceau în înțelepciunea lor străbunii nostri, și așa am putea dice și noi vědênd fariseismul diarelor din Cluș în combaterea aședămintelor noastre naționale.

Românii din Cluș au înființat un institut de bani. S'a simțit necesitatea unui asemenea institut și oamenii s'au pus a realisa acest lucru, care nu se mai putea amâna.

S'a turburat, tare s'a turburat din această pricină pressa ungurească din Cluș, și ea în a sa amărăciune a declarat rěsboi institutului de care e vorba.

E lucru mare a înființa un asemenea institut de bani, căci mai sunt încă în Cluș asemenea institute, se ruinează poporul românesc, se pune la dispozițiunea agitatorilor români prin acest institut, se împinge spre prăpastie.

E lucru mare. Și institutele de până acuma din Cluș n'au ruinat pe poporul român!? Institutele de bani din Cluș n'au pus pe popor la dispozițiunea acelor institute, ele n'au împins pe popor la prăpastie!?

S'a dat caracter național banului. E lucru mare!

„Vom avea de lucru cu bancă românească, ban săsesc, cucuruz român și pămênt săsesc.“

Da! Întocmai după cum avem de lucru cu pâne ungurească, aer unguresc, apă ungurească, și doară și esaltați unguresci.

Se va face politică cu banul, românul va sta în serviciul conducětorilor.

E lucru mare: Pentru ce s'a luat ajutoriul de stat din mânile bisericei noastre și se împarte prin organele statului? Doară nu din politică!!

Însě sě vedem cum cugetă „Magyar Polgár“, în un articol publicat la locul prim în numěrul 10 dela 14 Ianuariu a. c.

Cetiți:

Raporturile naționalităților degenerează tot mai tare și se învenineazá pe di ce merge. Este nu numai datorința statului, ci este și a societăței și este datorință pentru fie-care patriot adevěrat și cu simțeminte sănătoase, ca sě-și tragă seama cu aceste raporturi, și în cercul seu de activitate sě lucre pentru alinarea acelora, promovând nu divergența între naționalități, ci apropierea lor între sine. Lucrând cineva altcum, unitatea, libertatea constituțională a patriei noastre și a ei independență sunt espuse la mai mare periclu, ca altă dată.

Agitatorii naționalităților până acuma s'au restrins numai la terenul politic. Aici am făcut noi cunoscință cu pretensiunile, programele, pronunciamentele și nisuințele săsesci și românesci contrarie legilor și constituțiunei. Acuma aceste voiesc sě facă un pas înainte, voiesc sě-și pună agitațiunea și pe terenul economic, și astfel în viitoriu vom audì și vom vedea bancă românească, ban săsesc, cucuruz românesc, pămênt săsesc și așa mai departe.

De aici și până la furișarea considerațiunilor naționale pe toate terenele vieței sociale, și prin acesta până la disolvarea societății numai un pas mai este. Și după ce odată va întra descompunerea, atunci e pusă la mijloc și viața statului în cea mai mare měsură.

Așa stau lucrurile astădi în Ardealul cel de odinioară.

Românii fac bancă în Cluș. După cele premerse noi cu tot dreptul am urmărit cu suspițiunea cea mai serioasă această mișcare, căci o parte a și recunoscut fără nici o reservă, că ei au tendențe naționale. Ba ce e și mai mult, s'au silit a motivá acest pas al lor.

Mărturisim că noi aveam îngrigiri numai la început, pe când aměnuntele mișcărei nu ne erau în detai cunoscute. Și acuma dacă privim lista celor cu apelul, aflăm o desamăgire neplăcută. Între cei subscriși nu aflăm numai un nume, ci aflăm și nume de amploiați, cari până acuma pe față au jucat rola de oameni mai cu minte și mai moderați, vedem deci, că ei și-au făcut aceasta numai pentru a putea desvolta pe sub mână o activitate mai nesuspectă. Coiful la iveală este deci numai în avantagiul nostru.

Statutele în părțile cunoscute până acuma cu multă măiestrie au sciut ascunde adevěratul scop de bunăsamă pentru aceea, ca institutul sě se poată înființa pe basa legei de associațiuni. Și dacă un membru prea zelos nu și-ar fi deschis gura — (stimăm sinceritatea lui) — pe lângă numele de daco-romani dintre conducětori, — și acum am sta tot la suspițiuni, până când faptele nu ne-ar fi dat un rěspuns mai lămurit.

Ce e drept și fără de această sinceritate ne-am fi oprit la întrebarea: pentru ce nu se inrolează sub steagul reuniunei noastre de maghiarisare, dacă nu urmăresc scopuri naționale? Căci noi am pornit fără coloare politică, confesională sau națională; deopotrivă ne estindem noi asupra tuturor confesiunilor, asupra tuturor naționalităților. Espres o am spus aceasta cu toată ocasiunea, espres o am primit aceasta și în statutele noastre. Înaintea noastră fie-care om ca cetățan este egal, și ale lui interese culturale ne insuflă deopotrivă aceleaș îngrigiri.

Pentru ce am rěmas dară până acuma numai noi de noi? pentru ce din partea română nu s'a ridicat nici o voce mai cu vadă? Pentru ce a sunat aproape în pustie vocea săsească patriotică? și pentru ce concetățenii nostri români, în loc de a-și uní cu noi sumele însemnate ce le stau la dispozițiune, nu numai împrăștie puterile, ci încă le pun față în față spre a cotrabalanța unele și aceleași scopuri.

La aceste întrebări rěspunsul e foarte trist. În acest rěspuns se cuprinde indiferentismul de până acuma al unora dintre conducětorii români și nisuințele pěcătoase ale altora, dictate de egoism. Aceste nisuințe au împedecat până acuma și ele vor împedeca și pe viitoriu înțelegerea reciprocă și nisuințele ce am făcut și vom mai face în interesul unei apropieri pacinice, totodată ele justifică luptele și nisuințele noastre pentru lățirea maghiarisărei, ca poporul, care până acuma numai sufletesce a stat în robia lor, însě prin asemenea institute va fi pus și materialicesce în jugul lor, în cele din urmă sě'și poată cumpănì situațiunea, și sě nu poată fi stors ca instrument orb pentru blăstěmatele lor scopuri. Iubirea de dreptate, simțěmêntul de egalitate al națiunei unguresci a slobodit pe popor din iobăgie, și în această iobăgie voiesce sě-'l surpe acuma însuși sângele lui.

Căci ce altă însemnătate poate avea această bancă? Cărturarii, preoții lor, ușor pot seduce pe acești oameni simpli, ca ei sě-și lege capul la asemenea institute, ca apoi sě-i poarte după voia lor, sě-i poată folosì, după cum voiesc.

La aceasta nu voim sě rěspundem prin întroducerea considerațiunilor naționale pe toate terenele, nu voim sě clasificăm după naționalitate pre economi. Aceasta luptă ar putea avea consecuențe foarte triste, așa că nime nu le poate computa înainte. Noi credem în buna influență a luminărei, și scopul nostru e, ca prin lățirea culturei (a se înțelege maghiarisarea. Red. T. R.) sě punem pedecă acestor porniri.

La aceasta provocăm noi pe elementele patriotice ale concetățenilor români, și după contramișcarea observată le provocăm noi serios, că până acuma față cu noi a fost numai indiferentism, pe viitoriu însě ea va fi pěcat contra patriei. La aceasta provocăm în general pe fie-care cetățean cu spirit patriotic, pe toți, cari până acuma au stat în reservă, însě cari în urma acestor mai proaspete

---

FOIȚA.

Seminariul teologic și pedagogic „Andreian“ al archidiecesei ortodocse române din Transilvania.

IV. Periodul sub episcopul Vasiliu Moga până la episcopul resp. archiepiscopul și metropolitul Andreiu baron de Șaguna 1811—1846.

(Urmare.)

Casa menționată s'a têrguit la 11 Decembre 1819 cu suma de 36,000 fl. v. v, care sumă s'a rěspuns contelui Bánffy, magistratul Sibiiului însě o-a restituit episcopului Moga, silindu-l sě o primească Numai după multe plânsori, represnetațiuni, gravamine etc. și numai în urma unui mandat majestatic, în care apriat se dice, că episcopului Moga i s'a impus cu forța reprimirea sumei de 36,000 fl. din partea magistratului și că dreptul de prioritate (Vorkaufsrecht) al acestuia nu e basat pe nici o lege, s'a putut înfrânge cerbicoasa oposițiune a magistratului cetății Sibiiului și abea la 13 Martie 1821, acum la rêndul seu, fiind constrins magistratul Sibiiului sě reprimească dela episcopul Vasiliu Moga suma de 36,000 v. v., numita casă a devenit în posesiunea și proprietatea bisericei noastre.

După toate acestea, și anume după prescrierea decretului aulic dela 31 Decembre 1811, unde, după cum s'a arětat, apriat se dice: ut in erigendo episcopi disuniti transilvaniensis seminario studium theologicum *systematice tradatur*, după rescriptul împěrătesc dela 10 Maiu 1816 Nr. 1281 earăș mai nainte citat, din care se vede un seminariu construit cu internat de 24 indivizi, cu un curs filosofico-teologic de 5 ani, frecuentat numai de indivizi cualificați și trecuți prin scoalele gimnasiale, și după ce mai pe urmă biserica se aflá acum și în posesiunea și proprietatea unei case seminariale; conclusiunea logică ar trebuì sě fie, că biserica noastră a vědut înființat un institut clerical, un seminariu, acel focularíu, de unde și din care sě străbată și sě se rěspândească lumina și cultura asupra întregului popor de sub conducerea și păstorirea ei.

Insě deșartă ilusiune! Ne îngrozim a și face o asemênare între un seminariu, între un institut clerical cât de modest, și între seminariul — dacă se poate numì așa — ce s'a realisat după atâtea lupte, atâtea sforțări și după atâtea salutare și preagrațioase intențiuni majestatice.

Timpurile au fost într'adevěr grele, împregiurările au fost vitrige, biserica noastră tolerată *usque ad bene placitum*, huiduită, maltratată și asuprită din toate părțile; dar când punem în comparațiune acel trecut, când de pe tronul majestatic se demândă: *„in consequentiam relationis circa scholas non unitorum submissae iubetur, ut scholae in maioribus locis normaliter instituantur“* . . . . *„voluntatem meam intuitu seminarii et educationis cleri graeci non uniti totiusque populi valachici“* cu timpurile și împrejurările presentului, constrinși suntem a afirma, că și în acele timpuri și împregiurări grele, s'ar fi putut face cu mult mai mult de cum s'a făcut.

Sě privim însě în față seminariul acum realisat.

Casa cumpărată pentru seminariu era o zidire vechie cu un etagiu, avea preste tot 13 încăperi una cu alta, dintre cari 10 au fost folosite ca cuartire naturale de directorul Moise Fulea și de profesorul Ioan Moga și numai celelalte 3 încăperi scunde și întunecoase au remas destinate pentru candidații de preoție. Tot ce s'a adaptat la acea casă a fost zidirea unei încăperi nouă, luminoasă și spațioasă, menită pentru sală de prelegeri.

La anul 1839, numita casă s'a prefăcut în reședință episcopească, rěmânênd numai sala de prelegeri în folosul seminariului.

Cursul clerical în loc de 5 ani, aměsurat rescriptului împěrătesc dela 10 Mai 1816 Nr. aulic 1281, era redus la un curs de 6 luni, cercetat — în loc de gimnasisti absoluți — de bărbați, partea cea mai mare căsătoriți, înaintați în etate, foști învěțători sau cantori, a căror principală cualificațiune — precontramişcări s'au putut desillusiona, şi în cele din urmă s'au putut convinge, ca binevoitoarea aşteptare măresce numai pericolul, contra căruia trebuie sĕ desvoltăm o lucrare energică şi desinteresată.

Reuniunea noastră de maghiarisare s'a pornit pe base şi cu scopuri neegoiste, legale, patriote şi drepte, contra ei se pregătesce de luptă o mişcare egoistică, nelegală, nepatriotică şi nedreaptă. Lupta, pe care o aşteptăm în interesul patriei, nu este cea dântâi, însĕ dacă toţi ne vom face datorinţa, ea va fi doară cea din urmă.

Dacă Dumneḑeu e cu noi, cine e contra noastră?

Revista politică.

În politica noastră internă interpelarea contelui Iuliu Andrássy desvoltată în casa magnaţilor este aḑi obiectul cel mai presant. Interpelaţiunea a avut de ociect politica esternă a monarchiei şi interesul general cu care a fost întimpinată şi pe urmă desbătută în pressă, provine de sigur nu atât din cuprinsul interpelaţiunii, cât din împregiurarea, că a fost desvoltată tocmai de contele Iuliu Andrássy, care acum mai bine ca de 2 ani de ḑile se părea retras cu totul din arena fluctuaţiunilor politicei militante.

Toată interpelarea se poate resuma în aceea, că, după părerea contelui, uniunea personală a Bulgariei şi Rumeliei nu este o astfeliu de deslegare a cestiunii, care sĕ poată promite o durată lungă, — şi ori-cine poate afla că într'adevĕr aşa este.

Din rĕspunsul ministrului president Coloman Tisza, pe care l-a dat la interpelarea aceasta s'a putut vedea, că lui nu i-a cam venit la socoteală interpelarea, deşì unele jurnale guvernamentale rĕspândiseră faima, că ea a fost făcută în urma unei conţelegeri prealabile între cei doi bărbaţi de stat, şi cu învoirea ministrului president.

Anglia a ameninţat formal guvernul Greciei, că ori-ce mişcare a ei o va împedeca pe mare, ear Delyannis ministrul elen a respins într'un limbagiu măreţ această ameninţare; puterile au adresat imediat după nota englesă una colectivă cătră greci, dar la aceasta până acum nu a urmat nici un rĕspuns. Până atunci aşadară e întrebarea deschisă, — una din două: pace sau rĕsboiu?

Puterile au dat sĕ înţeleagă celor dela Atena, că ele's învoite cu intenţiile Angliei şi nu numai că nu o vor împedeca în planul ei de acţiune maritimă, dar că probabil chiar o vor şi sprigini cu flotele lor. Faptul acesta ar trebuì sĕ-i pună pe gânduri pe fiii lui Deucalion, şi după ce le va trece prima furie şovinistică, sĕ-i aducă la reson. La aceasta vor contribuì foarte mult şi împrejurările, că cestiunea Rumeliei orientale în urma înţelegerei perfecte, ce esistă între Alecsandru şi Poarta se apropie la o resolvare favorabilă şi astfel puterile Turciei nu vor fi angagiate în alte părţi, — şi că rĕuşita unui rĕsboi pe uscat după toate probabilităţile va trebuì sĕ fie în partea turcească şi în detrimentul Greciei.

Însĕ vom vedea!

Espulsările polonilor, apoi proiectul de lege pentru monopolul spirtoaselor, au făcut mult sânge rĕu în Germania, unde par a se fi conjurat toate în contra principelui Bismarck. După moţiunea de censură ce s'a votat de parlamentul imperiului asupra procederei guvernului prusian în cestiunea isgonirei polonilor, cancelaria imperială, a căutat a sprijinì acţiunea guvernului prusian prin celelalte corpuri constitutive ale imperiului. Astfel consiliul federal în şedinţa sa de alaltăeri, asupra adresei preşedintelui Reichstagului, care comunică consiliului de ministri al imperiului, votul dat de parlament contra procederei guvernului prusian, a adoptat în unanimitate hotărîrea, după care respinge de a lua în cercetare votul parlamentului imperial dela 16 ale curentei, de oare-ce competinţa guvernului prusian în cestiunea espulsărilor, pe care le blamează moţiunea, este fără de ori-ce îndoială şi esclusivă în puterea particulară a stateler confederate.

Pe de altă parte, o demonstraţiune contra Reichstagului, s'a pregătit de camera deputaţilor a Prusiei, a cărei maioritate a propus următoarea resoluţiune:

Camera hotăresce: I. Recunoscênd drepturile şi datoriile guvernului statului, d'a esercita o presiune pentru ocrotirea intereselor germane în provinciile rĕsăritene, 'şi esprimă mulţămirea pentru mĕsurile cuprinse în discursul tronului, în privinţa asigurărei esistenţei şi desfăşurărei populaţiunei şi culturei germane în aceste provincii. II-a. Camera se declară gata a acorda mijloacele trebuincioase, pentru esecutarea acelor mĕsuri, mai cu seamă pe tĕrêmul instrucţiei populare şi a administraţiunei comune; cum şi pentru înlesnirea aşeḑărei agricultorilor germani în aceste provincii.

Monopolul imperiului asupra spirtoaselor, atât de preconizat de prinţul Bismarck, pentru a cărui realisare cancelariul s'a supus chiar Curţei papale, spre a-şi asigura spriginul partidei clericale, înaintează cu multă greutate în parlamentele particulare ale statelor confederate.

Aşa, maioritatea Camerei deputaţilor din Bavaria este contra acestui monopol şi guvernul regelui Ludovic are de gând în vîrtutea art. 7 al constituţiei imperiului, a se abţine dela vot, în consiliul de ministri al confederaţiunei, asupra acestei cestiuni.

„Gazeta Transilvaniei“ reproducênd în Nrul 11 din anul curent notiţa, care o am luat noi în Nrul 135 al foaiei noastre din anul trecut despre ajutoriul de stat pentru parochul Nicolae Frateş din Sân-Petru, ne adresează următoarele:

„Cât pentru competenţă, am aştepta şi am cere, ca „Telegraful Român“ ca organ metropolitan, sĕ esplice lucrul cum se cade şi sĕ motiveze cu date positive aserţiunea sa. Ori dacă crede, că în cestiunea milei împĕrătesci nu mai este nimeni altul competent, de cât d. Trefort, sĕ ni-o spună curat, ca sĕ nu mai umblăm orbecând.“

Ca sĕ satisfacem acestei binevoitoare provocări, eată o spunem în scurt, dar „curat“: că după părerea noastră comitetul protopresbiteral nu e competent a se gera ca for disciplinariu preste preoţimea tractuală, ear în calea lungă dela comitetul protopresbiteral până la dl Trefort noi aşa scim, că se află alte foruri esclusiv competente pentru disciplinarea preoţimei. Dealtmintre noi n'am grăit nimic în casul din cestiune despre vre-o „milă împĕrătească,“ ci notiţa noastră s'a referit la „ajutoriul de stat.“ În sfêrşit noi mulţămim frumos onorabilei „Gazete“ pentru epitetul de „organ metropolitan“, care nici nouĕ, nici publicului nostru cetitoriu nu poate fi spre pagubă.

Mulţămită publică.

Venim a ne împlinì o plăcută datorinţă cătră publicul român din Sibiiu şi jur, când şi pe această cale îi esprimăm cele mai călduroase ale noastre mulţămite pentru spriginul moral şi material, care ni l-a dat cu ocasiunea representaţiunei teatrale de diletanţi din 10/22 a l. c., — sprigin, care de o parte ne'ncuragiază după această primă încercare la continuarea astorfel de representaţiuni filantropice, ear de altă parte ne-a adus în fericita posiţie, de a ajutora cu o sumă destul de considerabilă măreţul institut de crescere al femeei române, înfiinţat de Asociaţiunea transilvană.

Cu ocasiunea acestei representaţiuni au încurs

cu totul	**200 fl. 28 cr.;**
şi anume din vinderea biletelor de întrare	182 fl. 88 cr.
ear din oferte marinimoase .	17 „ 40 „
Cu totul	200 fl. 28 cr.

Oferte marinimoase au binevoit a solvì: Escelenţia Sa Domnul archiepiscop şi metropolit Miron Romanul 6 fl.; Ilustritatea Sa Dl septemvir Aug. Láday 4 fl.; Doamna C. Bugarski 2 fl.; Dl director al institutului de credit şi economii Albina, Parteniu Cosma 1 fl.; Dl secretariu consistorial Nicanor Frateş 1 fl.; Dl Şerban Cioran paroch în Rĕşinariu 1 fl.; Dl Nicolau Opriş, capelan 1 fl.; Dl Ioan Duma 1 fl; P. Muntean 40 cr.

Spesele avute se urcă la suma de **fl. 80. 25,** pe cari subtrăgêndu-o din venitul brut, resultă ca venit curat **120 fl. 03 cr.,** care sumă s'a administrat comitetului central al asociaţiunei transilvane pentru literatura şi cultura poporului român în Sibiiu.

Închieiênd cu aceste darea noastră de seamă, cu care-i datoriam publicului român, nu putem sĕ nu amintim cu mulţămită şi cea mai viă recunoscinţă zelul şi ostenelile Dlui prof. seminarial Dr. D. P. Barcianu, cărui ca regisorului nostru, i se cuvine în prima linie meritul, — după apreţierile jurnalistice: a bunei rĕuşite, ce a avut representaţia noastră, precum şi preastimabilei Sale Doamne, carea ne-a pus la disposiţie 'n decursul probelor saloanele sale.

Asigurând pe toţi de sentimentele noastre de mulţămită şi recunoscinţă

Sibiiu, în 17/29 Ianuariu 1886.

semnăm:

Diletanţii.

Din public.

Tuturor acelora, cari n'au pregetat a'mi documenta simpatiile lor cu ocasiunea trecerei din vieaţă a iubitului meu soţ, fie prin presentarea la înmormêntare, fie pe altă cale, le esprim prin aceasta adênca mea mulţămită.

Sibiiu, 17/29 Ianuariu 1886.

Iosefina Răcuciu n. Lobonţ.

Varietăţi.

* (Sânţirea apei) la rîu s'a celebrat în Orĕştie şi în anul acesta cu pompă îndatinată. Un public numĕros şi asistenţa unei companii militare în paradă, care a dat în decursul serviciului salvele cuvenite, a ridicat valoarea acestei ceremonii solemne.

---

lângă scriere şi cetire — era: moralitate comprobată şi desteritate în cântările bisericesci şi în cunoascerea ritualelor. Puţini fii de preoţi, şi acestia mai numai din cuprinsul fostului „fundus regius“, se strĕcurau prin acest curs clerical, trecuţi prin clasele gimnasiale.

Aceasta însĕ nu ne poate pune'n mirare, dacă ni reamintim acele timpuri, când noi Românii până bine de curênd scoale gimnasiale proprii nu aveam; în comitate Românului — sclav cum era — cercetarea scoalelor superioare îi era oprită din partea domnului pămêntesc; în fundul regiu Românii gr. rĕsăriteni până pe la anul 1830 nu se primiau nici în scoalele normale, şi aceia, cari prin deosebit patrociniu şi cu mari sacrificii se primiau, nu numai că erau de tot negleşi din partea profesorilor, ci prea de multe-ori erau batjocoriţi, polecriţi cu epitete ca: tolvaj oláh, Rauber Wallach etc. şi maltrataţi în cel mai neomenos mod, încât erau necesitaţi a părăsì scoala. Ni este în vie dureroasă memorie, cum cutare profesor dela k. k. Normalschule din Sibiiu, lăsând a trage jos pe cutare băiat român, se retrăgea în fundul clasei, se punea la discurs cu preparandul de clasă şi unul dintre cei mai cu putere scolari îi trăgea virgaşe nenumĕrate, până când bietul băiat leşiná; eară altul sub loviturile nuielelor se ruga: „lasă-me dle profesor, că nu mai viu la scoală.“

În loc de propunerea studiului teologic în mod sistematic, în loc de *philosophica studia per biennium, et studia theologica per triennium* — la care, prelângă ascultători cualificaţi, se recereau negreşit şi puteri didactice cel puţin de 5 profesori; în cursul nostru clerical se propunea *per trilunium* un tractat scurt din teologia dogmatică şi *per alt trilunium* un tractat din teologia morală de un singur profesor Ioan Moga. Cea mai principală problemă a acestui curs clerical era: cântările bisericesci, tipicul, scrierea, cetirea, aritmetica, manuarea protocoalelor matriculare, cari le instrua în mod gratuit directorul Moise Fulea.

În un an scolariu, se terminau în modul acesta douĕ rênduri de cursuri. Supravegherea o exercita consistoriul, înaintea căruia — in corpore — se ţineau la finitul fiecărui curs esamene mai mult pro forma, deoare-ce tot insul, carele petrecea odată 6 luni la acel curs, fără de a se clasifica de bun, de rĕu, se petrecea în o consemnare după nume, prin consistoriu se dechiara de absolut şi era în formă pregătit pentru preot.

Aceasta a fost faţa şi realitatea seminariului şi a scoalei noastre clericale începênd de sub vicariatul lui Ioan Huţovici şi anume dela cel dântâi profesor, care'l cunoascem al acelei scoale George Lazar, până la 1816 şi decì încoace sub episcopatul lui Vasiliu Moga şi profesorul Ioan Moga până la 1845.

Precum am vĕḑut, prin rescriptul împĕrătesc dela 10 Mai 1816 Nr. 1281 s'a aplacidat facerea unei colecte în scopul seminariului şi s'a anticipat din fondul sydocsial tot spre acest scop suma de 15.120 fl. După un raţiociniu, ce a depus episcopul Moga la 1830, provocat de guvern se vede, că suma perceptelor a fost de 50.427 fl., eară a erogatelor de 32.166 fl., rĕmânênd un plus de 8260 fl. v. a. În urma ordinaţiunei guverniale dela 25. Februarie 1830, Nr. 1640 suma aceasta de 8260 fl precum şi alte contribuiri, ce ar mai incurge în venitoriu spre scopuri seminariale, s'a destinat pentru punerea începutului formării unui fond seminarial al diecesei gr. or. din Transilvania şi s'a dat — ca şi fondul sydocsial — în administraţiunea cassei provinciale. Această disposiţiune guvernială s'a aprobat prin decretul aulic dela 12 Septemvrie 1832 Nr. 4174, cu acel adaus, ca la organisarea seminariului încetul cu încetul sĕ se proceadă numai în mĕsura şi în proporţiunea puterilor acestui fond seminarial.

Ce ironie! cât de departe îndĕrĕt am căḑut în rĕstimp de 16 ani cu ideea şi cu intenţiunea realisării seminariului dela 10 Mai 1816.

(Va urma.)

* (Bal.) La 20 Februarie nou se va da un bal in Orĕştie din partea inteligenţei române în favorul societăţii de lectură. Comitetul arangiator se ocupă mereu şi intensiv cu pregătirile necesare pentru a face ca balul sĕ reiese cât se poate de splendid. Interesul cel viu ce se manifesteaza în toate cercurile române mai de frunte, atât în Orĕştie cât şi în comunele rurale ne face, sĕ credem, că balul va corĕspunde aşteptărilor generale, atât cu privire la valoarea lui socială, cât şi în vederea scopului, pentru care se dă.

* (Cutremur de pămênt în Englitera.) Pare că vestul Europei nu este scutit de cutremurile de pămênt ca şi Europa meridională. Sĕptĕmâna trecută s'au simţit în Englitera sguduituri puternice pe drumul dela Darmouth la Kingsbrige. Căsile au oscilat de pe cele mai vechi a cădut tencīueala şi 'n multe din ele au cădut şi tavanurile în mai multe locuri cutrĕmurul de pămênt a fost atât de tare încât locuitorii înspăimântaţi au fugit din casele lor şi au stat toată noaptea pe câmp. Nu s'a întêmplat nici un accident nenorocit. Cu toate acestea, poporaţiunea este alarmată, căci acum simte că este cu putinţă o catastrofă, pe care o credea, că nu se putea întêmpla decât numai în regiunile vulcanice din sudul Europei şi din părţile depărtate.

* (Comitetul teatrelor) din Bucuresci în frunte cu dl C. Stănescu, vĕdĕnd că după 8 ani, dela moartea artistului Costache Caragealli, ţeara n'a dat nici o recompensă vĕduvei sale, a luat iniţiativa sĕ-i facă o pensiune lunară din cassa teatrului.

* (Sinucidere.) Tinĕrul Geiza Nagy, care a fost un distins student în colegiul reformat din Orĕştie s'a sinucis din motive necunoscute.

* (În afacerea omorului din Şibot.) Cei trei individi, asupra cărora s'a concentrat prepusul de ucigaşi, sunt puşi pe picior liber. Cercetarea, care a durat şase luni nu a putut constata culpabilitatea lor şi de aceea s'au eliberat.

* (Mişcarea economică în România.) Nu esistă adi subiect mai interesant, mai ardĕtor decât acesta. Mulţămită unui vast complecs de cause, pe care până acum încă nicăiri nu l-am vĕdut complect studiat, economia noastră naţională s'a împietrit într'o formă cu totul înapoiată, creând astfel pentru România condiţiuni rele în concurenţa internaţională; câte-va împregiurări secundare: recolte rele, crisa generală, desvoltarea intelectuală, au contribuit ca rĕul sĕ fie de odată adênc şi obştesce simţit. De acì preponderanţa, pe care cestiunile economice o iau în desbaterile publice şi private, în preocuparea tuturor românilor. Toţi oamenii, cari ţin condeiul în mână şi se pricep în economia politică s'au pus pe lucru şi au îmbogăţit piaţa noastră literară cu un şir de lucrări mai mult sau mai puţin meritorii. Printre aceşti muncitori, toţi însufleţiţi de cele mai bune gânduri, trebue sĕ numĕrăm pe Ioan Costachi Iepurean, a cărui lucrare, purtând titlul de mai sus, am primit-o dilele trecute.

Broşura dlui Iepureanu nu conţine nimic original; ea nu face alta, decât trece în revistă mişcarea sĕvêrşită în spirite şi acţiunea practică începută de cât-va timp. Tot ce s'a scris mai de seamă, tot ce s'a întreprins pe terenul practic, găsesce un loc în espunerea limpede a dlui Iepureanu, cu mici observări critice, mai mult sau mai puţin întemeiate. Şi cu toate acestea broşura are importanţa ei; tipărindu-şi lucrarea în „Revue française“ din Paris, tênĕrul autor a făcut cunoscut străinătăţii situaţiunea economică a ţĕrii sale şi tendenţa spiritelor dela noi. Un adevĕrat serviciu, care-şi esplică şi scuză lipsa de originalitate a lucrării.

În ce privesce vederile dlui Iepureanu asupra politicei ce trebuie urmată, pentru a ajunge la neatârnarea economica, nu putem face mai bine, decât sĕ reproducem aci următoarele linii din închieierea sa:

Aşa precum am arĕtat dela început, protecţionismul isbucnesce la noi pe toată linia; şi-şi trage în parte, cuvêntul seu d'a fi, în aplecarea firească a conservărei naţionale. Adesea el purcede, spre norocire, dintr'un simţĕmênt patriotic.

Dar de câte ori nu se rătăcesce el oare, pe căi întunecoase şi prăpăstioase, fiind totd'o-dată rodul patriotismului, ca şi al nesciinţei? Ear nesciinţa se ivesce mai cu samă când e vorba de a se lămurì şi de a se ţărmuì rolul statului în ordinea economică.

Sciinţa ne învaţă, cu drept cuvênt, că principiul, care trebuie sĕ ne călăuzească, mai înainte de toate, este: Neintervenirea statului. Dacă într'adevĕr vechia lozincă „Lăsaţi sĕ se facă, lăsaţi sĕ, treacă“ e încă pentru cât-va timp gonită depe câmpul practicei, trebuie sĕ ne ferim d'a ne arunca cu ochii închişi în braţele statului. Dar din nenorocire, această năzuire este destul de obştească la noi.

În România, ca şi aiurea, socialismul de stat află destui urmaşi, mai mult sau mai puţin conscienţi. Tendinţele protecţioniste la noi în momentul de faţă, sunt tare pronunţate, dar trebuie sĕ recunoascem, că ele sunt cel puţin de iertat, căci, de ce tocmai ţara noastră sĕ fie aceea, care sĕ dea pilda liberului schimb, când statele bĕtrâne ale Europei nu părăsesc rătăcirile trecutului? A fi liber schimbist, fără luare aminte, când esci înconjurat de ţĕri protecţionate! A fi liber schimbist până în capĕt, când lipsa industriei cum şi starea oare cum înapoiată a unei ţĕri au adus-o, încetul cu încetul, la douĕ degete de prăpastie, n'ar fi oare a face treaba acelora, cari cată a o subjuga economicesce şi a preface poate dintr'o di în alta, cucerirea lor economică, într'o cucerire politică?

Aceste temeri, trebue sĕ o mărturisim, nu sunt lipsite de temei; ori-cum însĕ, ar trebuì sĕ ne ferim a ridica protecţionismul în maximă desĕvêrşită de guvernament şi de a cere fără încetare, fără socoteală, ajutoriul statului mai în toate sferele lucrărei private. „Telegraful“

* (A cincea seară de convenire) a inteligenţii române din Orĕştie s'a ţinut în 17 l. c. în faţa unui public ales şi numĕros. Programa s'a deschis de dl A. A. prin continuarea disertaţiunii „Despre factorii vieţii noastre sociale şi culturale“. Această parte a disertaţiunei a tractat despre viaţa socială şi culturală a românilor din oraşele Transilvaniei şi despre valoarea actuală a românilor ca element orăşenesc. După disertant a declamat dşoara Maria Popovici poesia „Deşteptarea României“ de dl Bolintineanu. Poesia a fost predată cu o vervă declamatorică, ce corĕspunde sujetului eroic tractat în poesie. Numita dşoară şi-a ales un sujet, care corespunde naturelului seu şi s'a achitat într'un mod foarte satisfăcĕtoriu.

Partea principală din succesul producţiunii arangiate în sara a cincea, se cuvine fără îndoială dlui G. Joandrea, care a representat pe „Barbu Lăutariul.“ Dl Joandrea a sciut sĕ ne înfăţişeze pe Barbu Lăutariul cu toate însuşirile caracteristice ale acestei figuri tipice, ce ne transpune în timpurile cele vechi şi bune. Piesa a fost bine interpretată cu deplin succes, şi un vifor de aplause au silit pe dl Joandrea sĕ repeteze unele părţi mai caracteristice din piesă.

* (Rugare.) Precum se vede din însciinţarea Dlui N. F. Negruţ (publicată în numĕrul trecut) am luat asupra-mi redactarea editarea, şi pe mai departe a scrierei periodice poporale: „Cărţile Săteanului Român“ susţînute până acum cu atâtea jertfe din partea dlui N. F. Negruţ, proprietariu în Gherla şi redactor al diarelor „Amicul Familiei“ şi „Preotul Român“.

Drept aceea, prin aceasta deschid abonamentul pe anul 1886 la scrierea poporală „Cărţile Săteanului Român“. Va eşì în 1/13 a fie-cărei luni câte o carte de o coală în învĕlitoare colorată, papir bun tipariu mĕrunt şi îndesat; şi va publica: 1. Biografii de ale bărbaţilor români, cari au cultivat literatura, cu deosebire cea poporală, aducênd totdeauna mustre din scrierile lor; 2. Material din literatura pur poporală: poveşti, fabule, proverbe, cântece şi altele; 3. Notiţe economice şi îndrumări speciale relative la cultivarea pomilor şi a altor rami de economie; 4. Articlii din literatura scrisă, cari vom crede că sunt interesanţi pentru poporul nostru; 5. Articlii din higiena poporală, anunciuri despre scrieri cu deosebire poporale, vechi şi nouĕ; 6. Varietăţi, ce scim că interesează pe poporul nostru; — politică însĕ — *ba*.

Cerem dar spriginul moral şi material al publicului cetitoriu român şi mai ales a prea veneratului cler, a onorabilului corp învĕţătoresc şi a tuturor cărturarilor dela sate, spre a putea satisface justelor aşteptări.

Cartea I. va apărea peste câte-va dile şi se va espeda franco şi gratis ori-cui o va cere. Preţul de abonament pe un an 1 fl. 20 cr. v. a., pe o jumĕtate de an 60 cr. v. a, ne rugăm a se asigna cât mai curênd la adressa Redacţiunei dela „Cărţile Săteanului Român“ per Balázsfalva, în Sâmcel.

Dumnedeu ne ajute!

I. Pop Reteganul,
Redactor-editor a cărţilor Săteanului român.

* (Omoruri.) Un semn de regretabilă sĕlbătăcire a moralităţii şi religiosităţii sunt crimele, ce de un timp încoace se comit, am putea dice într'un mod constant. În dilele trecute fu ucis un onorabil ospetariu din comuna Orĕştioara — într'un mod cumplit şi îngrozitoriu. — I s'a sdrobit craniul cu o sĕcure. Făptuitorii şi complicii acestui omor se dice că au fost soţia ucisului şi servitoriul lor de casă, cari precum se vorbesce ar fi şi mărturisit fapta. Alt omor s'a întêmplat în comuna Romos. Cercetarea judecătoriei s'a întrodus cu toată rigorositatea în ambele casuri.

* (Archeologic.) Făcêndu-se săpături în împregiurimile dela Nantes, s'a descoperit temeliile unui vast hypodrom şi o cale romană ducênd la Loara.

Acolo s'au găsit multe ville, cari probează esistenţa unui oraş, cu un teatru, conţinênd 4,000 de locuri, numĕroase giuvaeruri, olării etc.

* (Încercări de tir asupra balaonelor captive.) — Încercări de tir foarte curioase au fost asupra balaonelor captive de un detaşament de aerostatici pe poligonul dela Tegel, aproape de Berlin, în presenţa unui mare numĕr de oficeri, generali şi superiori.

După ce s'a înălţat un balon captiv la o înălţime de 400 metri, s'au tras asupra-i focuri de o baterie de campanie de 6 tunuri, la o distanţă de 1200 metri. Prima lovitură a fost prea scurtă, ceea ce se recunoscù din împregiurarea, că fumul produs de obus după esplosia lui, rĕmase în suspensiune de desupt.

A doua lovitură, trasă la 1300 metri, n'avù un resultat mai favorabil; acelaşi lucru se întêmplă şi la a treia lovitură trasă la 1400 metri. Numai la a patra lovitură trasă la 1500 metri, se putù constata apariţiunea fumului d'asupra balonului. Tunurile fură depărtate la 1400 metri, distanţă, care în urma unor nouĕ încercări fu recunoscută ca cea mai bună. Balonul fu atins de mai multe-ori şi nu întârdie de a se lăsa încet la pămênt. Se scie, că în timpul asediului Parisului, Germanii aşedară pe un afete special mai multe guri de tunuri, destinate a vêna aerostatele înălţate de asediaţi.

* (Banca Angliei) şi-a angajat un fotograf anume avênd în vedere înpuţinarea înşelătoriilor, ce se comit cu şecuri şi mandate câştigate pe căi piezişe. Fotograful stă tot-d'auna aproape de casier, cu care se înţelege prin semne. Dacă se apropie cineva cam suspect de cassă şi înfăţişază mandate, fotograful îi ia posa fără sĕ observe streinul. De altmintreli se fotografiază ori-cine, care vine pentru o sumă mai mare şi pe care funcţionariul nu-l cunoasce personal. Astfel, la casuri de înşelătorii se poate face o descriere esactă a criminalului şi poliţia îl urmăresce mai cu înlesnire.

* (O ciudată musică funebră.) — Dnul Eduard Hanslick cronicariul musical al diariului „Die Presse“ din Viena, povestesce următoarele, pe care dice că i le-a spus chiar I. Strauss.

Acum de cât-va timp a murit la Viena o doamnă vĕduvă din înalta societate şi a cărei unică distracţiune fusese d'asculta valsurile lui Strauss, pretutindeni unde îi era cu putinţă d'a merge sĕ le asculte.

La moartea ei îşi esprimă dorinţa, ca sĕ se cânte la înmormêntare-i câte-va din aceste valsuri favorite, şi sĕ se dea fie-cărui din orşestră câte un galben.

I. Strauss, aflând despre dorinţa moartei, fù atât de mişcat, încât voì sĕ conducă singur esecuţiunea.

La diua ficsată, venì cu orchestra şi cu vioara lui, puse pe musicanţi dinaintea casei mortuare, şi în momentul, pe când se cobora corpul, cântă „Frumoasa Dunăre albastră“.

Esecuţiunea după spusele martorilor, fù dintre cele mai frumoase ce s'a putut audì vr'odată şi produse asupra publicului o impresiune mult mai mare, decât ar fi putut produce un marş funebru. Toată lumea era cu ochii plini de lacremi.

Ori-cine poate fi sănătos, şi poate ajunge la o vrêstă înaintată, dacă 'şi grigesce sănătatea. Cele mai multe morburi îşi au isvorul din sânge, trebuie sĕ fie deci cea mai sfîntă datorinţă a fieşte-cărui om, a grigì cu deosebire de el. După multe studii şi scrutări ne-a succes, a compune astfel de remedii, cari curăţă sângele sigur, grabnic şi fără vr'o urmare stricăcioasă, îl întăresc şi ţîn sângele întro circulaţie naturală. Metoda noastră e recunoscută prin multe orduri şi medaile, cu cari am fost decoraţi. Noi curăm totdeuna cu bun succes anumite **morburi, provenite din sângele stricat (fără mercuriu), urmările triste a unor învĕţuri secrete,** mai departe **slăbiciunea trupească, morburi de pele, ranele fie-cât de învechite, petele din faţă, căderea pĕrului, podagra şi reumatismul, toate morburile femeiesci,** — totdeuna cu cel mai strălucit succes. **Limbricul curelat** îl îndepărtăm noi, după o metodă proprie, chiar şi la copii, în decurs de câte-va oare. Cei ce sufer de **vătămătură** se vindecă încet şi sigur prin legăturile noastre, construite pe basa celor mai nouă scrutări, după o manipulaţie raţională. Noi primim ori-ce scrisoare confidenţială provĕdută cu o marcă postală retour şi o descriere amănunţită a morbului.

Clinica privată „**Freisal**“ în **Salzburg** (Austria)

Nr. 831. [1242] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan pe lângă neputinciosul paroch Iacob Balcăş, în parochia de clasa II-a din Vlădeni, protopresbiteratul Branului — pe basa încuviinţărei Venerabilului Consistoriu de dto 26 Novembre 1885, Nr. 5714 B., se escrie prin aceasta concurs cu termin *de 30 ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt a treia parte din toate venitele parochiale în suma de 200 fl v. a.

Concurenţii au a-şi trimite subscrisului suplicele lor instruite în sensul statutului organic şi al regulamentului congresual din 1878 pentru parochíi.

Zerneşti, în 11 Decembre 1885.

În conţelegere cu comitetul parochial respectiv.

Taian Meţian,
protopresbiter.

Adevĕrul durează mai mult!

Indispensabile sunt neîntrecutele şi escelentele mele învĕlitoare pentru cai, pe care mi le-am acuirat **dela o fabrică vestită, care esistă de 50 de ani şi are privilegiu c. r.,** în urma golirei localurilor, şi astfel le vênd — până mi se va găta provisiunea cu preţul de jumetate al preţului regulat adecă

numai cu fl. 1.60

bucata din aceste

Invĕlitoare pentru cai.

mari, groase, late şi foarte trainice.

Ele au o lungime de 190 cm., şi o lăţime de 130 cm., cu borduri colorate şi groase ca o scândură, de aceea într'adevĕr cu neputinţă de a fi nimicite.

Le espedăm cu rambursă sau bani gata. — Ḑilnic trimitem din aceste învĕlitoare în toate părţile lumei şi pretutindenea sunt primite cu o deosebită plăcere, de oarece ele pot fi întrebuinţate şi ca **cuverte de pat** şi mai nainte au costat de doue ori atât ca acum. Adresa: [1238] 3—4

Exportwaarenhaus L. Kon,
WIEN, II. Lichtenauergasse. 9.

Me rog sĕ se observe adresa esact.

Nr. 155/1886 civ. [1241] 1—3

Publicaţiune.

Spre a se deschide asupra permissibilităţei comasărei hotarului din Căpâlna de sus, tribunalul regesc din Elisabetopole designează ḑiua de pertractare pe **8 Martie 1886** la 10 oare dimineaţa, în cancelaria comunală din **Căpâlna de sus.** La aceasta sunt învitaţi toţi cei interesaţi cu observarea, că cei absenţi se vor considera ca şi când ar consimţì cu comassarea.

Elisabetopole, din şedinţa tribunalului ţinută la 19 Ianuariu 1886.

Nagy Lajos, president. **Gödri Sándor,** notariu.

Anunț!

Prin intervenţia plenipotenţiatului ces. reg. al Austro-Ungariei în Belgrad, s'a împedecat deocamdată rĕsboiul dintre sêrbi şi bulgari; şi astfel me simt necesitat a vinde marele meu magazin de

Invĕlitoare pentru cai,

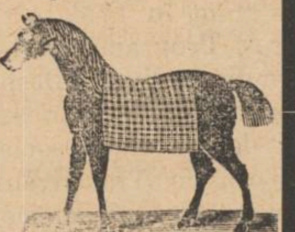

îngrâmădite în marele meu deposit cu scop de a afla un debuşeu în rĕsboiu, cari sunt în lungime de 185 cm., ear în lăţime de 115 cm., ţĕsute des, dintr'o stofă de lână foarte groasă, fiind astfel acomodate şi pentru cuverte de pat; — trebuie sĕ le vênd cu ori-ce preţ şi espedez:

O bucată cu 1 fl. 55 cr. pe lângă rambursă.

Învĕlitoare pentru birje

cu fundamentul galben deschis şi borduri negre şi roşii, lungi de 180 cm., şi late de 115, o bucată cu **fl. 2.55,** pân' ce nu mi se va găta provisiunea.

Cele ce nu convin se reprimesc fără nici o reservă. A se adresa la

Orient-Export-Bureau
Viena, Favoriten.

Atestat! *Către onroatul: Orient-Export-Bureau!*

Trimiteţi-ne îndată încă 36 de bucăţi din învĕlitoarele trimise, pe lângă rambursă de tren. Puszta Zichidorf, Societatea economică olandesă.

Telegramă! Orient Export Bureau! Trimiteţi'mi îndată încă 14 bucăţi din învĕlitoarele trimise. Conte Aponyi, Nagy Aponyi. [1212] 4—6

Către stimabilele P. T. dame!

Nou! Nou! Nou!

Moderne! Frumoase! Elegante!

sunt fabricatele celei d'ântâi şi celei mai mari fabrici de jachete pentru dame, care *pentru soliditatea productelor sale, precum şi pentru eleganţa fasoanelor a fost premiată* **la esposiţia cea mare din Viena;** aceste fabricate constau din

Jachete parisiane pentru dame.

Jachetele mele parisiane pentru dame, sunt produse din lâna cea mai fină numită „Zefir,“ ele sunt *costumul cel mai frumos şi mai fin* pentru ori ce damă, *atât în casă, cât şi pe stradă şi promenadă* etc., sunt foarte flecsibile, se lipesc de trup, şi tocmai aşa de durabile, cât de elegante şi moderne.

Întocmai desemnului de-alături!

Din causa imensului esport spre toate părţile lumei, sunt în stare de a vinde cele mai noauă jachete parisiane pentru dame cu preţul posibil scăḑut de numai

fl. 3.80

ear calitatea cea mai fină „înalt prima“ cu

fl. 5.—

Ori-ce damă, care voiesce sĕ aibă o jachetă frumoasă şi elegantă parisiană, care e cât se poate de practică *pentru iarnă şi primăvară*, sĕ poftească a'şi procura cât mai degrabă, de oare-ce în urma comandelor numĕroase, magazinul întreg are sĕ ni se golească în timpul cel mai scurt.

În calitatea lor adevĕrată se pot comanda numai şi numai dela

Pariser-Damenjacken-Fabriksniederlage Anton Gans,
WIEN, III. Kolonitzgasse Nr. 8.

La comande ne rugăm sĕ se însemne mărimea şi mĕsura esact. — Espedarea se face cu rambursă sau în bani gata. [1233] 3

Cancelaria Negrutiu

în Gherla — Szamos-ujvár

deschide abonament pe anul 1886 la:

„Amicul Familiei.“ Revistă beletristică şi enciclopedică-literariă — cu ilustraţiuni. **Va eşì în 1-a şi 16-a ḑi** a lunei în numeri câte de 2—3 coale; şi va publica **poesii, romanuri, novele, schiţe, piese teatrali, studii sociali, articlii scientifici, amĕnunte de instrucţiune şi distracţiune** ş. a. Preţul de abonament pe anul întreg e **4 fl.** — pentru România **10 franci** — lei n., plătibili şi în bilete de bancă şi în timbre postali.

„Preotul Roman.“ Revistă bisericească, scolastică şi literariă. **Va eşì în broşuri lunarie** câte de 2³/₄—3¹/₄ coale; şi va publica articlii din sfera tuturor sciinţelor teologice şi între aceştia mulţime de **predici pe Dumineci, sĕrbători, funebrali şi la diverse ocasiuni,** — mai departe studii pedagogice-didactice şi scientifice-literari. Preţul de abonament pe anul întreg e **4 fl.** — pentru România **10 franci** — lei n., plătibili şi în bilete de bancă şi în timbre postali.

Abonanţii vor primì unele premii de valoare şi îşi vor putea procura cu preţuri foarte reduse toate opurile din ediţiunea noastră.

Colectanţii primesc gratis tot al patrulea esemplariu.

Numeri de probă se trimit gratis ori cui le cere.

Tot acolo au apărut şi se află de vênḑare:

Biblioteca „Săteanului Român.“ Cartea I. II. III. IV, cuprind materii foarte interesante şi amusante. Preţul la toate patru 1 fl., — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca „Familiei.“ Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante şi amusante. Preţul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ţinută în salele gimnasiului din Fiume în 8/XII. 1884, în limba maghiară şi 25/II. 1885, în limba italiană prin Vincenţiu Nicoară, profes. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Preţul 15 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu şi chemiă, pentru economi, industriaşi şi comercianţi. Preţul 50 cr.

Apologie. Discusiuni filologice şi istorice maghiare privitoare la românî, invederite şi rectificate de Dr. Gregoriu Silaşi — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Şincai. Preţul 30 cr.

Renascerea limbei românesci în vorbire şi scriere, învederată şi apreţiată de Dr. Gregoriu Silaşi. Broşura I. — IV. Preţul opului întreg e 1 fl v. a

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese şi arangiate. Preţul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în viersuri de Petru Dulfu. Preţul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în viersuri de Petru Dulfu. Preţul 30 cr.

Branda sau Nunta fatală. Schiţe din emigrarea lui Dragoş. Novelă istorică naţională. Preţul 20 cr.

El trebue sĕ se însoare. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negrutiu. Preţul 25 cr.

Herman şi Dorotea după W. de Göethe, traductiune liberă de Constantin Morariu. Preţul 50 cr.

Economia pentru scoalele popor. de T. Roşu. Ed. II. Preţul 30 cr.

Petulantul. Comediă în 5 acte, după August Kotzebue, tradusă de Ioan St. Şuluţ Preţul 30 cr.

Nu me uita. Colecţiune de viersuri funebrali, urmate de iertaţiuni, epitafia ş. a. Preţul 50 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau **Cloşca cu puii ei de aur.** Studiu archeologic de Dionisiu O. Olinescu. Preţul 20 cr.

Indreptar teoretic şi practic pentru învĕţământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), a învĕţătorilor şi a altor bărbaţi de scoală de V. Gr. Borgovanu, prof. preparandial. Preţul 1 fl. 70 cr.

Micul mărgăritariu sufletesc. Cărticică de rugăciuni şi cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu aprobarea jurisdicţiunei sup. bisericesci. Preţul unui esemplariu broşurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr. — 50 de esemplare broşurate costau 6 fl, legate 9 fl., legate în pânză 12 fl. — 100 esemplare broşurate 10 fl., — legate 17 fl, legate în pânză 22 fl.

Cărticică de rugăciuni şi cântări pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu mai multe icoane frumoase. Preţul unui esemplariu trimis franco e 10 cr.; 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esemplare 5 fl. v. a.

Visul prea sântei vergure Maria a Născătoarei de Dumneḑeu, urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu mai multe icoane frumoase. Preţul unui esemplar trimis franco e 10 cr.; 50 esemplare costau 3 fl.: 100 esemplare 5 fl. v. a.

Manual de Gramatica limbei române pentru scoalele poporali în trei cursuri de Maxim Pop, profesor la gimnasiul din Năsĕud. Preţul 30 cr. [1230] 4—10

Minunile industriei!

Frumoase! Calde! Elegante! Eftine!

Impermeabile pentru frig şi umeḑeală!

sunt

Jachetele mele de earnă pentru bărbaţi

produse de **prima fabrică de jachete din Viena,** pe cari le vênd pentru preţul ne mai pomenit de eftin de

fl. 1.80.

Jachetele mele de earnă pentru domni sunt **cât se poate de călduroase şi cele mai higienice îmbrăcăminte, căci ele ţin corpul în căldură, îl apără de rĕceală, se lipesc de ori-ce trup, sunt foarte practice şi comoade şi produc prin frumseţa şi ieftinătatea lor o admiraţiune generală.**

12,000 de bucăţi deja vêndute.

Tot omul, cine vrea sĕ aibă o jachetă frumoasă, bună şi caldă, **sĕ comande,** de oare-ce comandele vin foarte des, şi provisiunea ni se va găta în timpul cel mai scurt. **Numai şi numai** la:

Allgemeines Wiener Comisions u. Exportgeschäft, Viena, III, Mathänsgasse 5/s.

La comande ajunge a se observa: mare, de mijloc sau mic. — Se espedează pe lângă rambursă sau cassa. [1207] 9

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 7. Sibiiu, Marți 21 Ianuariu (2 Februariu) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 20 Ianuariu 1886.

În momente lucide ḑiaristica maghiară ne spune adevĕrurile cele mai curate, caracterisează situațiunea fără nici o cruțare sau considerare la nenaturala stare de lucruri la noi. Aceasta o face ḑiaristica maghiară, când e vorba sĕ dovedească lumei câtă nedreptate se face unor popoară în statele vecine. S'ar părea că ḑiarele maghiare au anumit scop cu caracterisarea fără nici o reservă, voiesc adecă ca noi cei apăsați și de multe-ori maltratați în cele naționale, sĕ putem face aplicare, basați pe constatările lor.

Sĕ ni se erte o îndrăsneală prea mare, pe care o riscăm cu multă reservă, sĕ ni se erte paralela între marele cancellariu al Germaniei, principele Bismarck și între ministrul nostru president domnul Tisza. Și unul și altul e mare și puternic în feliul seu, și unul și altul a croit o stare de lucruri anormală, care cu greu se va putea susținea cu mijloace pacinice.

Sĕ rĕmânem la lucrurile cele mai proaspete.

Parlamentul Germaniei de multe-ori și-a auḑit lucruri mari dela principele Bismarck, lucruri cari nu se mai potriveau între cadrele constituționalismului, și ale parlamentarismului. Era și este consciu cancelariul de fer despre puterea sa, despre trecerea sa la impĕratul, și sciá că el a făcut unitatea națională. Parlamentul trebuia sĕ se plece, representanții poporului se închinau acestui bărbat fenomenal, căci se credea, că e bine așa după cum ḑice Bismarck, căci el a făcut unitatea națională, el scie cum sĕ o conserve mai bine.

Lucruri mari a auḑit parlamentul Germaniei Vinerea trecută din gura dlui Bismarck.

Cetitorii nostri află la alt loc tot ce doresc în această privință; principele Bismarck a pornit o persecuțiune contra polonilor,care nu mai are păreche în istoria timpului nostru, și el urmăresce această persecuțiune cu perseveranță de fer, întocmai ca și întreaga sa politică internă, la care parlamentul nu se poate împotrivì, „căci o sută de con cluse de va aduce parlamentul, eu totuș voi lucra după capul meu“, a ḑis dl Bismarck.

Un singur om stă în fața unui imperiu puternic și se bate cu pumnul în pept: „*Quis ego!*“

La această scenă unică în viața parlamentarismului, ḑiariul „Pesti Napló“ în numĕrul de Sâmbătă la locul prim între altele scrie:

„Ca și când n'ar esista civilisație, așa vorbesce Bismarck la sfêrșitul veacului XIX. A proclamat că va confisca bunurile cetățenilor și le va împărțì la alții, nu mai permite oamenilor sĕ se însoare de voia lor, ci numai după cum cer interesele statului, pune sub anatemă supușii sei și'i provoacă sĕ emigreze. Și toate aceste cu o aprigă ură le proclamă de lege.

Ca și când n'ar mai esista creștinătate, persecută pe cei innocenți cu sabie și foc, a căror unică greșală e, că ei nu sunt germâni. Înjură pe catolici, pentru că ei nu aproabă această purtare.

Un ce păgân este în această politică, care pune preste principiul umanităței principiul statului, pe care o lipsesee de ori ce basă îndreptățită și de a ei nobilă chiemare.

Un ce sĕlbatic este în această luptă de rassă, care se numesce politică națională,dar care este egală cu principiele și moralul din timpul migrațiunei popoarelor.

Este imposibilitate în această politică și partea ei cea mai bună e, că este neesecutabilă. Bismarck totuș va încerca, va aduce miserie asupra polonilor și rușine asupra nemților, sfêrșitul însĕ va fi, că aceste mĕsuri vor fi revocate.

Așa face Bismarck, sprea putea aprinde casa polonilor, pune toată Germania în flacări. Spre a germanisa pe poloni, frânge în lanțuri pe germâni.

Pănă aici din ḑiariul din Budapesta. Sunt momente lucide, când pressa ungurească spune adevĕrurile fără nici o reservă.

Fiat aplicatio.

Ca și când n'am trăì pe la sfêrșitul veacului al 19, s'a inaugurat în Ungaria la noi lupta de rassă, al cărui scop final este maghiarisarea

Ca și când am trăì departe de lumea civilisată, sub ficțiunea ideii de stat unguresc s'a întrodus în societatea din statul nostru o fantomă, politică națională se numesce ea, însĕ e lipsită de ori-ce basă morală, fiind îndreptată spre nimicirea altor neamuri: maghiarisarea.

Fiat aplicatio chiar și în prorocire, și atunci partea cea mai bună ar fi, dacă lumea dela noi n'ar mai atenta la consciința noastră

Bismarck.

Din importanta și de tot caracteristica cuvêntare a cancelariului de fer, ținută la 29 Ianuarie în camera germană, reproducem partiile cele mai momentuoase în traducere fidelă, după cum au fost rostite:

„Mișcarea polonă face progrese, cari nu se mai pot trage la îndoială. Întrebarea este, cum s'a putut întêmpla lucrul acesta, în vreme ce — după cum se afirmă — elementul german era spriginit cu toată puterea de guvern? Cu toate că este poate mai mare spriginul, ce i'l oferă oposiția polonilor. In deceniul ce a urmat anului 1863, mișcarea polonă era alimentată din partea secțiunei catolice a ministeriului de culte. (Contraḑiceri în centru și în partea polonă)

Secțiunea aceasta a avut caracterul organului de polonisare în cadrele administrațiunei germane. De aceea am fost silit sĕ disolv secțiunea aceasta. Astfel am ajuns la lupta de cultură (Kulturkampf), la care altmintre nici o disposiție nu am avut. Secțiunea catolică în loc ca sĕ apere drepturile regelui, a luat sub scutul seu drepturile bisericei catolice și ale polonilor în potriva regelui. Al doilea motiv a fost: posibilitatea cea mare, pe care a oferit-o tribunalul imperial agitațiunilor amintite.

În „Reichsrath“ se află o astfel de majoritate, care nu scie crea nimic positiv, și numai în negarea baselor de drept ale imperiului consimte și în combaterea guvernului este una. Aici ḑic și eu cu un vechi proverb german: Wer nicht will dycken, muss wicken, cine nu vrea sĕ cedeze, trebuie sĕ retereze. Toți aceia, cari neagă statul și instituțiunile sale, trebuie sĕ se lipsească de apărarea lui.

Noi suntem cu mult mai buni de inimă, decât ca sĕ ne putem atinge de mijloace omorîtoare; dar nu suntem datori sĕ apĕrăm pe aceia, care nu cunosc nici o datorință. Dacă acele 2 milioane de poloni ar fi numa ei! Dar răzimați pe celelalte state și partide ei formează o majoritate, de care eu — cât pentru desvoltarea noastră ulterioară — me tem. Și de altă parte sentimentul național e încă prea puțin desvoltat în Germania și este o mare aplecare la noi, de a face ca cei din afară!

Limba germână în toate țĕrile, a părăsit astfel de locuri, pe cari mai de mult le-a avut; a părăsit hegemonia sa de odinioară din statele de nord; Elsațianii se țîn cu o adevĕrată falǎ copilărească mai pre sus de consângenii lor din Șvaben, deoarece ai lor au luptat sub Napoleon I; un german, dacă a fost la Paris, îndată se ține mai sus ca altul, — chiar și astăḑi.

În Boemia și Ungaria, germanii 'și vênd proprietățile; în Polonia cei mai mari inimici ai germanismului poartă nume germane; preoții poloni conform unui raport adresat mie, nu voiesc sĕ primească la confirmare pe tineri, până vor rĕmânea în serviciul intereselor germane, — și totuș noi suntem acusați, că tindem la „lupta culturală.“

În parlament ne-au acusat că am espulsat jidanii; dar noi am fi căḑut din punct de vedere

---

FOIȚA.

Seminariul teologic și pedagogic „Andreian“ al archidiecesei ortodocse române din Transilvania.

(Urmare.)

Veḑi bine, că cu un fond de 8260 fl. nu se poate organisa un seminariu, nici nu se poate face mai mult decum am arĕtat, că s'a făcut; dacă însĕ am afirmat totuș, că s'ar fi putut face cu mult mai mult în direcțiunea aceasta, este împrejurarea, că episcopul Moga în decursul episcopiei sale de 35 de ani, a adunat și murind la 1845, a lăsat o avere considerabilă, carea și numai în a 3-a parte ar fi ajuns spre organisarea unui seminariu; acea avere însĕ întreagă a trecut la neamurile sale.

Intre altele multe neajunsuri pe timpul episcopiei lui Vasiliu Moga, mai era și împrejurarea, că în mijlocul legioanelor de suferințe, prigoniri, împilări și neîndreptățiri, atât episcopul Moga, cât și oamenii din jurul lui, deveniseră de tot sclavisați, perduseră toată încrederea în forțele proprii, precum și toată speranța în mai bine, ajunseră a nu mai simțì greutatea lanțurilor, în cari ca biserică eram încătușați, ajunseră a crede, că aceasta este soartea, acesta e destinul bisericei noastre în toate provințele, din cari a se smulge nime nu mai cugeta, sau cel mult toți erau de convingere, că zădarnică ar fi ori-ce opintire.

V. Periodul de sub archiepiscopul și metropolitul Andreiu baron de Șaguna 1846—1873 și până în present.

„In epocele de amorțire a națiunilor apar eve-
„nimente, cari, ca raḑe din ceriu, luminează popoa-
„relor ochii minții în deșteptarea consciinței de sine
„și le conduce pasul pe calea progresului în des-
„voltarea simțului național.

„Un eveniment de această natură din cele mai
„memorabile, avem a semnalá în istoria patriei noa-
„stre, înființarea scoalei marelui dascăl și înfocat
„patriot Georgiu Lazar, carele a deschis Românilor
„cartea sciinței și prețuirei de limba și naționalita-
„tea lor.“ (Petru Poenariu în discursul de recepțiune în societatea academică română, ținut la 8 Septemvrie 1871.)

Dacă domnul membru al societății academice române și marele patriot român Petru Poenariu așa de nimerit și de elocuent a sciut da espresiune adevĕrului neperitoriu despre deșteptarea simțului amorțit în cele naționale, prin aparițiunea de evenimente neașteptate, neprecalculate și neprevĕḑute, de multe-ori prin un singur bărbat providențial; apoi aceasta cu atâta mai vêrtos se poate afirma despre archiepiscopul și metropolitul Ardreiu baron de Șaguna în cele bisericesci ale noastre, în genere, și special în cele scolari, și mai special, în deosebita și neadormita îngrijire de cultivarea, crescerea și organisarea încetul cu încetul a institutului nostru pedagogico teologic, în căutarea, aflarea și folosirea mijloacelor înființării seminariului.

Șaguna rumpênd cu pusilanimitatea, cu timiditatea, cu neîncrederea, cu desperarea și cu amorțeala bărbaților încăruntiți, aflați de sub episcopul Vasiliu Moga; dând la o parte speranțele în ajutoriu — deșì meritat, dar foarte problematic — dela stat, ci privind în jurul seu, numĕrându-și fiii sufletesci și cumpenind valoarea și germinele — parangenit, dar nu omorît — de însufleţire al acelora, basat pe puterile proprii ale bisericei, — cu bărbăție și resolut s'a apucat de lucru.

Dacă la moartea episcopului Vasiliu Moga urmată în Octombre 1845, respective, dacă la 21 August (2 Sept.) 1846, când Șaguna a început activitatea sa ca vicariu — locțiitoriu episcopesc — nici urmă de un seminariu nu era, biserica ca atare nici batĕr de un fileriu nu dispunea, cursul clerical era de 6 luni cu un singur profesor salarisat cu 300 fl. m. c. — ca un servitoriu de cancelarie — și dacă astăḑi dispunem de un seminariu — deșì încă nu pe deplin și tuturor recerințelor corĕspunḑĕtoriu — în care însĕ se adăpostesc 130 de elevi internați și provĕḑuți cu pânea de toate ḑilele; dispunem de un institut teologic cu un curs de trei ani și de unu confesional în prepus, dacă am fi espulsat numai pe polonii catolici. Noi am espulsat jidanii, numai pentru că erau de naționalitate polonă; pentru confesiune pe nimeni nu persecutăm. (Neliniște 'n stânga și 'n centru).

Astfel de fapte vĕdite nu se pot discredita în ochii publicului cu zberături de batjocură. Sĕ recapitulez: Impresiunea noastră este aceea, că credința de a putea câștiga pe locuitorii poloni, sau barĕm pe corifeii sei, boerimea — în favorul intereselor Prusiei, — a fost o rătăcire, care ne-a condus 45 de ani de-a rêndul; convingera noastră e, că guvernul statului trebuie sĕ rumpă odată cu rătăcirea aceasta; tendința noastră va fi, sĕ trimitem oameni acreditați în ținuturile acele.

Scopul acesta se va ajunge prin sporirea pe de o parte a locuitorilor germani, ear pe de altă parte prin reducerea locuitorilor poloni. Spre aceasta n'avem alt mijloc mai legal, decât espulsarea acelora, cari nu sunt încetățeniți. Convingerea nostră e, că ne ajung nouă și locuitorii nostri poloni proprii.

Între aceste elemente streine, vor fi de sigur și mulți lucrători buni și nevinovați, dar sunt între ei și mulți cari au propagat agitațiunea polonă sub scutul legilor prusiane cu mai strălucit succes, decât cum o ar putea face în patria lor, în Austro-Ungaria.

Tocmai pentru aceea vin din Rusia elementele agitatorice. Guvernul rusesc sufere mult din causa acestei agitațiuni periculoase. De aceea voim sĕ alungăm din țară pre polonii streini, căci ne ajunge cu ai nostri. În această privință suntem de o părere cu vecinii nostri, și ne vom ținea de ea fără nici o considerare, cu toată puterea, *de a-ți lua DV. o sută de concluse parlamentare.*

Factorii acestei mișcări aparțin nobilimei poloneze. Aceasta dispune în Posen de pămênt preste 650,000 de hectare, și computând venitul curat al unei hectare cu 15 marce, nobilimea polonă dispune pe an în Posen preste un venit de 3 milioane taleri. Este întrebare, siguranța Prussiei nu este ea vrednică o sută de milioane taleri, cu cari s'ar putea procura averea nobilimei polone?

Dacă are drept statul sĕ esproprieze pentru drumuri de fer și fortărețe, dacă statul poate dărâma a patra parte din orașul Hamburg, spre susținerea portului liber, pentru-ce nu ar putea face totul pentru asigurarea germanismului și a păcei în Orient? Domnii poloni își pot cumpăra cu banii lor avere în Galiția, sau, dacă voiesc — pot merge la Monaco.

Această posibilitate o amintesc numai ca publicul sĕ mediteze asupra lucrului, și polonii ei însiși încă sĕ judece, n'ar fi oare cu cale, ca în această direcțiune sĕ facă ei prima propunere. (Ilaritate.) Noi le vom propune mĕsuri, în sensul cărora sĕ se cumpere proprietățile, cari vin la vênḑare din mână liberă, și pe aceea proprietate sĕ se coloniseze germani, bărbați și femei, însĕ sub asemenea condițiuni și stipulațiuni, cari garan'ează subsistința germanismului.

Spre controlarea folosirei și a întrebuințărei acestei averi, se va esmite immediat din partea regimului o comisiune immediațională, însĕ cu tragerea în lăuntru a unor membri din ambele corpuri legislative. Preste aceasta vom da polonilor ocasiune, ca ei ca militari și amploiați sĕ se aclimatiseze cu referințele provincielor germane, și sub condițiunea, că nu-'și vor lua poloneze de soții, le vom permite ca ei sĕ se coloniseze acolo.

Planul deci este: prin cumpărarea de pămênt, prin scoală și prin miliție sĕ se facă transițiune în nisce referințe pacinice, și — cât timp parlamentul face politică de obstrucție — mijloacele se vor procura prin împrumuturi. Prussia trebuie sĕ-și ajute ea în ale sale nĕcazuri.

Vederile mele în viitoriu descoper multe pericle în calea acestui plan, nu din afară, ci din rapoartele interne isvorăsc aceste pericle. Nu ne putem încrede în sprijinul polonilor, al social-democraților și al acelor din Elsația. În cele din urmă nu este cu neputință, ca odinioară sĕ avem a apĕra naționalitatea germană contra focului coalițiunei puterilor antigermane, căci strĕinătatea zidesce mult pe neînțelegerile noastre

După desvoltarea noastră internă cum ni-o arată parlamentul e posibil, că puterile aliate nu vor privì liniștite (cu voce mai radicată) *ne quid res publica detrimenti capiat*, și vor lua mĕsuri, ca desvoltarea imperiului sĕ fie asigurată contra maiorității parlamentare. Eu nu sunt advocatul unei asemenea politice, însĕ când voi vedea patria în pericol, nu voi hesita a da acest sfat împĕratului și principilor, căci e fricos ministrul, care n'are destulă tărie, ca sĕ salveze imperiul și în contra voinței maiorității."

Revista politică.

Am amintit pe scurt în nrul nostru trecut, că în camera magnaților comitele Andrássy a adresat ministrului președinte o interpelare asupra atitudinei ce are de gând sĕ o ia oficiul de esterne al monarchiei față cu plănuita resolvare a cestiunei unirei bulgarilor.

Estragem astăḑi din acea interpelare următoarele:

Comitele Andrássy nu socotesce imposibil ca ideia unirei personale a Rumeliei cu Bulgaria sĕ devină aḑi sau mâne fapt împlinit. Deși numai delegațiunile sunt chiemate sĕ ia hotărîri în cestiuni esterne, totuș crede că nu strică, ca ministrul președinte sĕ dee o lămurire despre atitudinea ministeriului de esterne.

Interpelantul e convins, că dacă acea resolvare, la care s'a referit, s'ar îndeplinì, aceasta ar fi vătĕmătoriu pentru pacea monarchiei și a Europei. Partea tractatului din Berlin privitoare la Rumelia ostică este dispozițiunea cea mai puțin trainică a congresului. El ar fi dorit altă resolvare și anume: în locul Bulgariei create prin tractatul dela San-Stefano, care prin întinderea sa amenință nu numai viitoriul Turciei, ci al tuturor celorlalte popoare din peninsula balcanică congresul sĕ fi creat o Bulgarie mai mică, cu granițe naturale după putință, ear ceea ce era necesariu pentru scutul Turciei, sĕ fi rĕmas ei. Dar Anglia cu Rusia se înțeleseserĕ. Spre a se garanta însĕ această creațiune, s'a dat Turciei dreptul d'a fortifica trecĕtorile Balcanilor și țĕrmurile mărei și d'a le provedea cu garnisoane turcesci; i s'a dat dreptul sĕ numească oficerii miliției și gendarmeriei. S'a numit apoi și o comisiune, ca sĕ lucreze o constituțiune, pentru ca creștinii sĕ nu mai fie rĕu tratați și așa sĕ nu mai ridice plângeri în contra guvernului turcesc. Din toate aceste disposițiuni numai această din urmă s'a esecutat. Turcia a negligeat tot ce-i da dreptul, așa că Rumelia era numai pe hârtie a Turciei. Congresul a prevĕḑut, că ordinea creată în Rumelia s'ar putea distruge prin violență. De aceea i s'a dat dreptul, ca în asemenea cas sĕ intervină Turcia cu putere armată. Turcia însĕ nu s'a folosit de aceste drepturi și așa conspirațiunea isbutì sĕ proclame în 24 de oare uniunea Rumeliei cu Bulgaria.

Status quo nu se mai poate stabilì acum. De acea trebue o resolvare trainică a cestiunei. Teoria compensațiunilor, interpelantul nu e înclinat a o recunoasce ca drept, cu atât mai puțin cu privire la acele state, ale căror granițe nici nu se ating; de altă parte o resolvare în profitul numai a acelor state, cari rup tractatele n'ar fi durabilă, pentrucă în viitoriu ar urmărì esemplul lor și alte state.

Considerând acum, că Europa nu dispune în orient de o putere esecutivă, că noi nu putem lua această sarcină și că nici altora nu li se poate încredința, de aceea numai o resolvare pe basa unui echilibru natural poate fi trainică, o resolvare, care nu ne-ar silì sĕ ne apărăm cu jertfe mari contra încurcăturilor, ale căror urmări ca stat vecin le-am simțì mai mult. Unirea personală nu dă garanții; principele Bulgariei ca guvernator nu va împedeca mai târḑiu poporul a proclama unirea și poate chiar regatul bulgar. Principele suzeran nici odată nu poate fi un bun vecin, cu atât mai puțin un guvernator de încredere. Prin urmare o asemenea resolvare nu e nici mulțămitoare nici trainică, ci va provoca în curênd, cu deplină siguranță, încurcături și mai mari. De aceea întreb acum, până ce nu e faptul împlinit, ce atitudine ia ministeriul de esterne în această privință?

Ministrul președinte Tisza ḑice, că în împregiurările date, rĕspunsul nu poate fi decât simplu și reservat, pentrucă ministrul președinte al Ungariei nu poate face politică esternă de capul lui. El roagă camera a-i da dreptul sĕ nu se esprime asupra cestiunei, care tocmai acum se găsesce în discusiunea puterilor europene.

Rĕspunsul Greciei la nota colectivă a puterilor, nici până aḑi încă nu a urmat. O depeșă a agenției „Havas“ anunțase o grabnică schimbare în modul de vedere a guvernului grecesc, schimbare, în favorul și înțelesul notei.

Această depeșă liniștise mult spiritele atât de agitate. Dar n'a trecut o ḑi la mijloc și pe cale oficială s'a desmințit în modul cel mai categoric și chiar îndrăsneț această îmbucurătoare veste. Astfel situația a rĕmas încordată, cum a fost mai nainte, ba poate chiar și mai încordată.

După informațiunile „N. fr. Pressei“, cele mai multe dintre marile puteri, au și hotărît asupra modului, cum sĕ iee parte la demonstrațiunea marină. Chiar și monarchia noastră va lua parte la această demonstrare, asemenea Francia, Italia și Germania, care din urmă va trimite fregata cuirasată: „Prinz Friedrich Karl“ în apele Pireului. Numai Rusia mai stă 'n reservă.

Anglia stă earăș în față cu o crisă ministerială. Salisbury după rapoartele, ce le cetim, 'și-ar fi și înaintat demisiunea reginei.

Incidentul a fost, o propunere-aditament a radicalului Jene Collings, representantul Ipswichului în cestiunea agrară, care punêndu-se la vot în cameră, a fost primită de oposiție cu o considerabilă maioritate. Aditamentul sună astfeliu:

---

pedagogic cu un curs eară de trei ani, în cari institute operează opt profesori onest și corĕspunḑĕtoriu salarisați și, dacă mai pe urmă, sinodul archidiecesan din ĕst an, a putut vota din averea, de care dispune biserica, suma de 150,000 fl. v. a. spre scopul zidirei unui edificiu seminarial; — apoi toate acestea resultate, cari — în privința timpului de 40 de ani, în care s'au realisat, față de cele realisate dela 1785 până la 1845 va se ḑică în rĕstimp de 60 de ani — le putem numì gigantice — toate acestea ḑicem nu sunt alta, decât opera marelui și estraordinariului bărbat, archiepiscopului și metropolitului Andreiu, carele ca un eveniment extraordinariu, ca o raḑă din ceriu a luminat ochii minții poporului în desamorțirea și deșteptarea consciinței de sine și a condus pasul pe calea progresului și a desvoltării.

După acestea în general premise, nu ne rĕmâne decât după putință sĕ arĕtăm fasele, prin cari a trecut institutul, de care ne ocupăm, dela 1845, respect. dela 1849 până în ḑilele noastre.

Timpul dela 1845—1849 a fost steril în afaceri culturale, el a fost consumat de alte ocupațiuni. Cea dintâi și mai ardentă era întregirea scaunului episcopesc, devenit vacant prin moartea episcopului Vasiliu Moga. Andrei Șaguna ca vicariu general și locțiitoriu episcopesc, începênd la 26 August 1846 activitatea sa, a avut a se lupta cu multe greutăți și neajunsuri, neaflând la vremea sa în Sibiiu nici reședință, nici cel mai modest fundus instructus episcopesc.

De sine se înțelege, că și partea cea mai însemnată a activității lui va fi fost absorbită de îngrigirea întregirei definitive a scaunului episcopesc.

Alegerea la 2 Decemvrie 1847 și întărirea preaînaltă de episcop a vicariului Șaguna urmată la 5 Februarie 1848 cad într'un timp, când tunurile revoluțiunei erau început deja a bubuì.

La 10 Decemvrie 1848 Ioan Moga dimisionează din profesură, în locul căruia la 17/29 Decemvrie 1848 episcopul Șaguna denumesce profesor pre absolutul teolog la universitatea din Viena și notariul consistorial Ioan Hannia și, tot în aceeași ḑi, Șaguna căutând a se ferì de furia revoluțiunei, pleacă din Sibiiu preste Turnu-roșu în România și de acolo preste Moldova, Bucovina și Galiția la locurile din Austria, unde augusta casă împĕrătească 'și avea reședința, de unde numai după restatorirea păcii și a ordinii legale în August 1849 se re'ntoarce.

Acum abia — după ce 'și-a restaurat și adaptat de nou cu cele mai trebuincioase reședința episcopească în casa cumpărată dela contele Bánffy, care a fost ținta furiei vandalice, devastându-se de revoluționari toate până la cel din urmă cui și prefăcută fiind în local pentru tribunalul de sânge revoluționariu „rögtön itélő szék“ — episcopul Șaguna s'a apucat bărbătesce de lucru precum pe alte terene bisericesci, așa și cu privire la scoala noastră clericală.

Episcopul Șaguna avênd în vedere și interesându-se de înaintarea în cultură a fiilor sei sufletesci în general și preste tot, ceea-ce numai prin scoale bune și prin învĕțători cualificați se poate ajunge, a vĕḑut necesitatea înființării unui institut la episcopie, în care sĕ se creeze puteri nu numai pentru cariera preoțească, ci — în legătură cu aceasta — și pentru cea învĕțătorească în scoalele populare; pentru aceea dela început institutului 'i-a dat numirea de „institut pedagogico-teologic“ și instrucțiunea în trênsul o a regulat succesive corĕspunḑĕtoriu acestui scop.

Cel dintâi pas s'a făcut prin ordinul dela 17/29 Octombrie 1849, Nr. 87, prin care se dispune:

1-o. cursul se statoresce pe un an cu douĕ semestre dela 1 Noemvre până la 1 Martie și dela 1 Martie până la 1 August.

2-a. Obiecte de învĕțămênt se prescriu:

a) Pentru profesorul Moise Fulea: Metodica, Dogmatica, Morala, Explicarea Evangeliilor;

b) pentru profesorul Ioan Hannia: Gramatica, Pastorala, Pedagogia, Istoria bisericească.

3-a. Se fac alte disposițiuni în privința primirei elevilor în institut, în privința serviciului divin de toate ḑilele, de Dumineca și sĕrbătoarea, în privința cântărilor bisericesci, oarelor libere de preste sĕptĕmână și în privința disciplinei.

(Va urma.)

„Casa 'şi esprimă părerea de rĕu, că Maiestatea Sa 'n discursul tronului n'a indigitat nici o mĕsură, pentru de a procura claselor agricultorilor un ajutoriu cât mai grabnic şi în deosebi ţĕranilor, şi şi altor persoane: mijloace de uşorare în cercurile de provincie, ca astfeliu sĕ poată câştiga parcele şi moşii mici între condiţiuni convenabile.“

Frânele guvernului după toată probabilitatea le va primì Dl Gladstone, fostul ministru president şi şeful partidului liberal, „*whig*.“

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Rĕşinari, 28 Ianuariu 1886 st. n. Domnule Redactor! Privitoriul nepreocupat şi imparţial de o parte, reamintindu'şi din trecut, timpul cel fericit, viaţa cea pacinică, ce domnia în comuna Reşinari, şi în aceasta progresul cel frumos, care l'au făcut odinioară locuitorii Reşinariului, vĕḑêndu'şi de afacerile sale private — pre de altă, — înfăţişindu'şi trista privelişte a vieţei din timpul present, când în loc de a fi cu mai multă trezviă sufletească, atât de trebuincioasă, cu mai multă iubire între noi, cu precauţiune, ca sĕ nu cădem în cursele streine, cari pe toată ḑiua ni se întind cu scop prea vĕdit — cu durere de inimă trebue sĕ mărturisească, că lucrurile merg tot spre mai rĕu, deoare-ce discordia e o boală periculoasă, fântâna immoralităţii, ea ocupă locul bunei înţelegeri, carea singură poate fi isvorul faptelor bune, şi a progresului în toată direcţiunea.

În faţa acestor neînţelegeri între oamenii de un sânge, dacă unde-va se poate aplica, apoi în comuna Reşinari de bună seamă se poate esclama cu poetul: pe voi ve nimicirâ a pismei rĕutate. Spre a ilustra mai bine cele ḑise, îmi permit a ve împărtăşì următoarele fapte scandaloase, trecênd cu vederea altele date uitărei.

În anul acesta avênd a se face organisarea representanţei şi primăriei comunale, spre acest scop, s'au început de bună vreme pregătirile sau mai bine ḑis uneltirile de tot feliul. Se scie că prin legea comunală se dă drept şi vĕduvelor a vota la întregirea representanţei prin plenipotenţiat. La dreptul vĕduvelor nu a apelat nime în comuna Reşinari până la actuala primărie, carea la organisarea din periodul trecut, a folosit toate mijloacele, spre a se asigura de votul vĕduvelor, prin a căror ajutoriu au reuşit a se susţinea în primăriă. Atunci au sedus vĕduvele umblând 2 juraţi din casă în casă, pentru a căpăta plenipotenţă. Acum nu se scie, cum au putut esopera dela pretorul cercual — dealtmintrea recunoscut de om, care ţine la lege, un ordin publicat cu 8 ḑile înainte în comună, în care se ḑice: toate vĕduvele, cari voiesc a plenipotenţia pre cineva sĕ voteze pentru ele, sĕ se ducă la cancelaria comunală, firesce la primăria actuală şi acolo sĕ facă cunoscut, cui au dat plenipotenţa de votare, ca astfeliu, dacă n'ar fi pe plăcere primăriei sĕ poată mai uşor face presiune asupra lor, ca sĕ şi schimbe plenipotenţa, precum s'a şi întêmplat, că pe unele, cari au plenipotenţat pre oameni din oposiţiă, le-au silit a-le abḑice plenipotenţa, amenințându-le pre cele mai sĕrace, că nu vor căpăta ajutoriu din fondul miserilor, pre altele, cari au ceva datoriă la comună, că le vor mai aştepta cu interesele. Era scandalisătoriu a vedea vĕduvele beate pe strade. La alegeri comunale s'au mai vĕḑut oameni beţi, însĕ muierile vĕduve până în ăst an nu. Se pare a se apropia sfêrşitul lumii, ajungênd la aşa mare grad corupţiunea. Juraţii, pristavii, păzitorii comunali, împreună cu femeile lor, alergau pe întrecute pe toate stradele, şi se întreceau, care sĕ aducă vĕduve mai multe la votare. Aşa stă lucrul cu vĕduvele. Ce se va întêmpla în ḑiua alegerii (3 şi 4 Faur a. c.) cu alegĕtorii, vom vedea. Oamenii de bun simţ îşi arătau indignaţiunea şi se esprimau: că mai bine ar fi ca în absolutism sĕ se poruncească de sus, căci atunci nu s'ar mai face aşa stricăciune în popor.

Toate merg spre rĕu: isvoarĕle de câştig din ḑi în ḑi se împuţinează, sĕrăcia cresce, populaţiunea emigrează, ne mai putênd suporta greutăţile cele mari.

E vai de loc! *i.*

Varietăţi.

* (Invitaţiune) Joi în 11 Februariu st. n. a. c. se va ţiné în sala „Otelului Naţional“ din Blaş balul filantropic, întru folosul „fondului pentru ajutorarea studenţilor miseri în cas de morb.“

Blaş, 29 Ianuariu 1886. Preşedinte:
Alesandru Uilacan

Preţul întrărei: Pentru persoană 1 fl. v. a., pentru familiă de trei membri 2 fl. v. a., pentru familiă de preste trei membri 3 fl. v. a.

Începutul la 7½ oare seara.

Oferte marinimoase se primesc cu mulţămită, şi se vor cuita pe cale ḑiaristică.

* (Clinică de moşit în Sibiiu.) Din partea direcţiunei institutului reg. ung. de învĕţămênt pentru moşit din Sibiiu, cu aceasta se face cunoscut: că în urma emisului înaltului Ministeriu reg. ung. de culte şi instrucţiune publică din 28 Novembre 1885, Nr. 41.976, s'a înfiinţat aici o **clinică de moşit**, împreunată cu acestaşi institut de învĕţămênt, care în viitoriu sub durata cursului *(Octombre până la finea lui Februariu)* este deschis.

Femeile îngreuiate se primesc pentru de a nasce în această clinică de moşit, conform spaţiului încăperei şi vor fi aci căutate, îngrijite şi provĕḑute gratuit cu toate recerinţele.

Primirea în această clinică se face la însaşi direcţiunea; *strada Poplăcei* (Quergasse) *Nr. 27.*

Sibiiu, la 5 Decembre 1885.

Direcţiunea.

NB. În această clinică de moşit Dr. Kreutzer va ţinea în fie-care Marţi şi Vineri între 2—3 oare după meaḑăḑi ordinaţiuni medicale gratuit pentru morburi femeiesci şi de copii.

* (Cătră iubitorii albinăritului.) Secţiunea de albinărit a reuniunei economice din comitatul Braşovului pregătesce în Mai a. c. un *curs de 5—7 ḑile*, unde se va tracta teoretic şi practic, ce e mai important din cultura raţională a albinelor.

La acest curs poate lua parte ori-cine, ori e membru al reuniunei, ori nu. Instrucţiunea e fără plată!

Afară de aceea secţiunea mai pregătesce un curs, care ţine preste tot timpul anului, în care se poate manipula cu albinele (Apriliu—Septembre) şi constă în aceea, că fie-care participătoriu capătă la primăvară din stupina conducĕtoriului secţiunei 2 stupi pentru tractarea practică, şi sub conducerea şi supravegherea conducĕtoriului învaţă toate lucrările, ce are sĕ le îndeplinească. Cursul din urmă încă este fără plată, este însĕ restrêns numai pentru membrii reuniunei economice ai comitatului şi ai secţiunilor acesteia.

Insinuările la amêndouĕ cursurile sĕ se facă verbal sau în scris la conducĕtoriul secţiunei George Horvath, oficial de telegraf în Braşov, cel mult până la 1 Martie st. n. a. c.

Braşov, 26 Ianuarie st. n. 1886.

Direcţiunea secţiunei.

* (Terra Aluttae) în 20 Ianuariu 1886 st. n Onorabile dle Redactor! Am aşteptat, ca o peană mai decstră ca a mea sĕ raporteze despre succesul obţinut de tinerimea ţĕrană română din Galaţi, debutând pe bină a două oară deja şi anume Mercuri în 13 l. c. st. n. în sara de anul nou, sub conducerea dlui preot şi a d-nei preotese Aron.

Vĕḑênd însĕ, că aşteptarea mea în respectul acesta este zadarnică, Ve rog deci dle redactor, binevoiţi a da loc următoarelor şiruri în coloanele preţuitului DVoastre organ de publicitate, „Telegraful Român,“ce aveţi onoare a'l redacta.

Revenind de altfel la scopul acestor şiruri, observ, că de astădată se predară piesele „Rusaliile“ şi „Gâci-gâcitoarea mea“ de Vasile Alecsandri.

Atât tinerii, cât şi fetiţele noastre au jucat peste toată aşteptarea, încât publicul a fost pe deplin satisfăcut. Observ totodată, că inima, spiritul conducĕtoriu al debutanţilor a fost stimabila doamna preoteasă Aron, carea şi-a jucat rolele cu multă presenţă de spirit şi pe lângă un succes perfect.

După representaţiune a urmat petrecere cu danţ tare jovială. Nu mai amintesc valoarea morală a acestor fenomene îmbucurătoare; pentrucă scim cu toţii că poporul român simte astăḑi mai mult ca ori şi când până acuma, lipsa ardentă a mijloacelor, acelora, prin cari sĕ se apropie şi el de nivelul de cultură a popoarelor mai civilisate din vestul Europei. *Nemo.*

* (Universitatea din Viena) are în anul acesta 5157 studenţi. Numĕrul juriştilor a scăḑut, dar a crescut foarte mult acela al mediciniştilor şi al studenţilor dela facultatea filosofică. Scoala technică are 844 studenţi. Universitatea germană din Praga are 1517 studenţi, cea bohemă 1952. Universitatea din Graz are 1175 studenţi, cea din Lemberg 1005, cea din Innsbruck 797, cea din Krakovia 1025 şi Cernăuţi 263 studenţi. Toate universităţile austriace au în semestrul acesta la un loc 12.891 studenţi, ear scolile technice 1972.

* (Principele Alecsandru) aflând, scrie „Românul“, că unul din oficerii sei a luat mai multe obiecte din Pirot, care aparţineau sêrbilor şi că încărcându-le în cară le-au adus la Sofia, a suspendat pe acel oficer din funcţiunile sale şi i-a luat decoraţiunea pe care o purta.

Prinsoneri bulgari, cari se întorc din Sêrbia, spun, că nu li s'a dat destulă mâncare, şi că au fost foarte maltrataţi de sêrbi.

* (Francisc List.) „L'Italie“ scrie, că dl List a părăsit Roma Sâmbăta trecută şi a fost salutat la gară de un mare numĕr de amici şi admiratori.

Celebrul pianist, după ce va sta o sĕptĕmână la Florenţa, se va duce la Veneţia, Viena, Pesta şi de acì la Londra.

* (Ex-mareşalul Bazaine.) De câtăva vreme se rĕspândise zgomotul, că mareşalul Bazaine s'ar fi despărţit de soţia sa şi că ar trăì foarte strêmtorat. După cum se scrie din Madrid, scirea aceasta este neadevĕrată, din potrivă fostul mareşal al Franciei, trăiesce foarte comod în exilul seu din Madrid, într'adevĕr însĕ, numai din veniturile moşiilor soţiei sale ce le are în Mexico.

Pe temeiul legăturelor soţiei sale cu lumea din Madrid, bĕtrânul ex-mareşal a fost primit în societatea înaltă a capitalei Spaniei, luând parte la seratele şi balurile aristocraţiei, întreţinênd mai cu samă relaţiuni cu casa fostului ministru mexican generalul Corona, care a primit odinioară la Queretaro spada Împĕratului Maximilian.

Cu toate acestea, într'una din ḑile ex-mareşalul a întêmpinat o mare umilinţă la un bal, pe care îl da ducele de Ferman Nunez, şi la care a luat parte şi ambasadorul Franciei d'atunci, Admiralul Jaurès, care părăsì saloanele ducelui, demonstrativ, îndată ce a băgat de samă printre învitaţi pe exmareşalul. Ceea-ce a produs o impresiune cu atât mai penibilă, pe cât se scie, că admiralul e bonapartist.

Această întêmplare, cum şi vêrsta de 74 de ani a exmareşalului, 'l-au făcut în timpul din urmă, a renunţa sĕ mai apară în lume, ceea ce a făcut a se împrăştia zgomotele despre traiul seu miserabil.

* (O sabie de onoare.) — Din Filipopoli se scrie, că populaţia rumeliotă a deschis o subscriere, al cărei produs este destinat pentru a oferì principelui Alecsandru al Bulgariei o sabie de onoare ca dar naţional.

* (O nouă espediţiune polară.) — Academia de sciinţe din St.-Petersburg, în şedinţa sa dela 9 Ianuariu, a fost informată despre apropiata plecare a unei nouă espediţiuni polare, avênd de scop d'a esplora insula Nouei Siberii, sub raportul topografic şi zoologic.

Această espediţiune trebuie sĕ se afle acolo în primăvara viitoare.

* (Shakespeare) are cu Omer partea de a-i fi pusă esistenţa în dubiu. Se scie că opinia emisă de o americană, Miss Delia Bacon în anul 1856, că Shakespeare este un pseudonim al lord-cancelariului Francisc Bacon, era susţinută chiar de Palmerston. Acum esistă o societate în Anglia, care încearcă toate probele posibile contra esistenţei celui mai mare dramaturg.

Numai documentele istorice din timpurile poetului nu se pot distruge, deşì ultimii ani ai vieţei sale sunt învĕliţi în mare obscuritate, căci se vede că trăia retras la proprietatea sa din Stratford, ocupându-se de numĕroasa sa familie. Totuş în ḑilele din urmă literatul francez M. H. Cochin a scos o nouă apărare formală pentru esistenţa lui Shakespeare.

* (O femee revoluţionară.) Ḑilele trecute, ne spun ḑiarele din Paris, vestita revoluţionară Luiza Michel a convocat un meeting, ca sĕ protesteze în contra „insultei“ ce i-a făcut „guvernul burghezei“ acordându-i graţia, pe când alţi tovarăşi de luptă rĕmân în închisoare.

În discursul, pe care l'a ţinut cu această ocasie Luisa Michel declară, că nu va mai rĕmânea în ţara, în care a fost astfeliu pălmuită. Se va duce în gheţurile Germaniei sau ale Rusiei, ca sĕ „combată şi acolo pe urşii tiRăniei“. Şi acolo sunt esploatori şi esploataţi. În faţa acestora, în faţa ţarului chiar, îşi va ridica glasul pentru causa sfîntă.

După Luisa Michel luară cuvêntul mai mulţi tovarăşi, cari toţi îşi luară sarcina sĕ-i dovedească, că e mai bine sĕ rĕmână în Franţa, pentrucă — după espresiunea unuia din ei, — „Franţa singură e leagănul revoluţiunei, ţara sentimentelor nobile şi a „vinului bun“, care dă energie şi curaj“.

Întrunirea s'a disolvat anunţându-se pentru sĕpşĕmâna viitoare alta, în care Luisa Michel va lua din nou cuvêntul.

Loterie.

Sâmbăta în 30 Ianuariu 1886.

Buda: 43 12 5 2 58

Nr. 418. [1243] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în vacanta parochie de a III classă Măgură, în protopresbiteratul român gr. or. al Cluşului, conform ordinaţiunei Ven. Consistoriu archidiecesan ddto 30 Decembre a. c. Nr. 6858, se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

a) Birul sau mierţa mică de bucate, pentru pâne, dela 130 familii sau case à 1 fl. . . . . . . 130 fl.

b) O ḑi de lucru cu palma (clacă) à 40 cr. dela 130 familii sau case . . . fl. 52·—

c) Dela cununii, botez, înmormêntări, precum şi dela alte serviţii îndatinate şi regulate . . . . fl. 119.60

Suma fl. 301.60

Aceste venite sunt regulate după un calcul mediu de 5 ani de sinodul parochial estraordinariu dela 8 Decembre a. c.

Spre sciinţă se mai notează, că în această parochie, casă sau supraedificate şi porţiune canonică nu se află.

Doritorii a ocupa acest post, sunt poftiţi a subşterne subscrisului suplicile lor concursuale, instruite pe basa legilor esistente în terminul indicat. În conţelegere cu comitetul parochial

Cluş, în 7 Ianuariu, 1886.

Vasilie Roşescu,
protopresbiter.

Nr. 349. [1240] 2—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia gr. or. de clasa a III-a din comuna Velţu, în protopresbiteratul Mediaşului, pentru întregirea acesteia se escrie concurs cu termin *de 30* ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

a) Curte cu casă parochială, cu două încbăperi şi bucătărie de earnă şi alta de vară, toate de material solid, apoi un şopron mare cu grajd pentru 6 vite din material solid.

b) Porţiune canonică constătătoare din 17 jugēre 460□ şi adecă 13 jugēre 1036□ arătoriu, 3 jugēre 1205□ fênaţ şi 1419□ vie, 210□ neproductiv păşune.

c) Stolarele usitate în tract.

d) Dela 36 familii câte 2 ḑile de lucru cu palma.

e) Două sorţi de lemne din pădurea comunală. Toate acestea computate la olaltă dau un venit anual de 400 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa aceasta parochie au a-şi aşterne cererile lor instruite în sensul prescriselor statutului organic şi al regulamentului pentru parochíi din 1878 pănă la terminul sus amintit, la subscrisul oficiu protopresbiteral în Mediaş.

Mediaş, la 26 Decembre 1885.

În conţelegere cu comitetul parochial

Dionisiu Chendi,
protopresbiter.

Nr. 831. [1242] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan pe lângă neputinciosul paroch Iacob Balcăş, în parochia de clasa II-a din Vlădeni, protopresbiteratul Branului — pe basa încuviinţărei Venerabilului Consistoriu de dto 26 Novembre 1885, Nr. 5714 B., se escrie prin aceasta concurs cu termin *de 30 ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt a treia parte din toate venitele parochiale în suma de 200 fl v. a

Concurenţii au a-şi trimite subscrisului suplicele lor instruite în sensul statutului organic şi al regulamentului congresual din 1878 pentru parochíi.

Zerneşti, în 11 Decembre 1885.

În conţelegere cu comitetul parochial respectiv.

Traian Meţian,
protopresbiter.

„ADVOCATUL POPORAL."

Aducem la cunoscinţa onor. public român, cumcă cu începere dela 1/13 Februariu a. c., va apărea în **Timişoara** ca supplement la foaia politică „Luminătoriul" şi sub respondabilitatea aceluiaşi redactor (Pavel Rotariu, advocat), *o foaiă juridică* în limba română sub numirea *„Advocatul poporal"*, în care se vor pertracta în mod obiectiv, instructiv şi esplicativ cestiuni de drept public, privat, cambial, comercial, ungar, în rênd sistematic.

Din **dreptul public** ungar se vor esplica toate instituţiunile statului nostru cu aşeḑămintele sale, adecă: puterea esecutivă a statului; numĕrul şi secţiunile tuturor ministeriilor din ţeară, a judeţelor comunale, bagatele, cercuale, districtuale; a forurilor apelative, de finanţe, comerciale.

Din **dreptul privat** ungar se vor esplica relaţiunile de drept privat, se vor da formulare despre obligaţiuni, cuitanţe, contracte: de căsătoriă, de vênḑare-cumpărare, de arêndare, de închiriare, de servitute; esemplarie de *toate soiurile de testamente;* de *socoţi tutoresci*; esemplarie de *statute:* pentru coruri de plugari, reuniuni musicale, puşcaşi, funebrale, etc. etc.

Se vor esplica în mod teoretic şi practic relaţiunile *de cartea fundualā*, cu formulare despre rugări de transcriere, de întabulare şi destabulare, de prenotare, asemenea şi despre *documentele* referitoare la aceste cause.

Cu un cuvênt: „Advocatul poporal" cu timpul va pune în posiţiune pe cetitorii sei, ca fie-care sĕ-şi fie advocatul seu propriu, în cele private sĕ şi scie face obligaţiune, cuitanţe, contracte de toate soiurile, rugări în cause estraprocesuale, toate valide şi corecte, şi de odată sĕ *cunoască întreg organismul statului nostru ungar.*

„Advocatul poporal" va apărea de două-ori în fie-care lună, ca suplement al **„Luminătoriului"** însĕ *se va putea abona şi separat* de fie-cine, şi va costa:

1. **Pentru abonaţii la „Luminătoriul":**
   pe un an . . . 2 [doi] fl. v. a.
   pe ½ an . . . 1 fl. v. a.
2. **In ediţiune separată (pentru cei ce nu abonează la „Luminătoriul"):**
   pe un an . . 4 [patru] fl. v. a.
   pe ½ de an . 2 [doi] fl. v. a.

Abonamentele se fac la:

Redacţiunea „Luminătoriului"
în **Timişoara.**

Învităm deci pe onor. public român ca sĕ concurgă cu abonamente. Abonaţii — „Luminătoriului" n'au trebuinţă a abona separat, ci numai aceia au sĕ ne aviseze, cari nu vor voì sĕ-l aibe;

cu stimă [1245] 1—3

Pavel Rotariu m. p.,
advocat şi redactor al „Luminătoriului" şi al „Advocatului poporal."

Nr. 13. [1244] 1—3

EDICT.

Silvestru Savu, carele cu necredinţă de 13 ani a părăsit pe legiuita lui soţiă Maria Pătulea, amêndoi de religiunea, gr. or. din Şulumberg, fără a se scì locul petrecerei lui, şi că mai trăiesce; se citează prin aceasta, ca în termin de 3 luni dela datul de faţă, sĕ se înfăţişeze înaintea subscrisului oficiu, căci la din contră, cererea de divorţiu a soţiei lui se va pertracta şi decide şi în absenţa lui.

Nocrichiu, în 8 Ianuariu, 1886.

Oficiul ppresbiteral gr. or. al Agnitei.

Grigorie Maier,
adm ppresb.

Nr. 7. [1245) 1—1

Publicaţiune.

Prin sentinţa Venerabilului Consistoriu archidiecesan dto 5 Novembre 1885 Nr. 4620 B., s'a desfiinţat căsătoria dintre Bucur Coca din Peştera şi Stana Trufăşilă din Măgură, ambii de religiunea gr. or. Aceasta se aduce la cunoscinţă cu acel adaus, că neivinduse incta în termin de 45 de ḑile dela prima publicare, conform § 124 din procedura matrimonială, actorului i se va da voiă a păşì la altă căsătorie.

Zerneşti, în 9 Ianuariu 1886.

Oficiul protopresbiteral al tractului Branului.

Traian Meţian,
protopresb.

Nr. 155/1886 civ. [1241] 2—3

Publicaţiune.

Spre a se deschide asupra permissibilităţei comasărei hotarului din Căpâlna de sus, tribunalul regesc din Elisabetopole designează ḑiua de pertractare pe **8 Martie 1886** la 10 oare dimineaţa, în cancelaria comunală din **Căpâlna de sus.** La aceasta sunt invitaţi toţi cei interesaţi cu observarea, că cei absenţi se vor considera ca şi când ar consimţì cu comassarea.

Elisabetopole, din şedinţa tribunalului ţînută la 19 Ianuariu 1886.

Nagy Lajos, president.
Gödri Sándor, notariu.

Sz. 4074. [1244] 1—1

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbiróság mint tkkönyvi hatóság részéről közzétételik, hogy a nagyszebeni „Albina" takarék és hitelintézetnek 160 frt tőke, ennek 1877 évi November 27 től járó 8% kamata, 49 frt. 70 kr. eddigi költség követelésének kielégitése végett végrehajtást szenvedő Irimie lui Szimonnak a Tóháti 148 sz. tjkönyvben, A + 1—4, 6, 14, 16, 17, és 18 rend szám alatt foglalt fekvőségei 1068 frt. megállapitott kikiáltási árban, Tóhát község elöljárósági helyiségében **1886 évi Február hó 27-ikén délelőtt 10 órakor** tartandó nyilvános árverésen, kikiáltási áron alol is eladatnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-ét készpénzben vagy pedig az 1881. évi LX. t. cz. 42 §. jelzett árfolyammal számitott ovadékképesnek nyilvánitott értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételárt pedig vásárló az árverezés jogerőre jutása után 3 egyenlő részletben az elsőt 15, másodikat 30 és a 3-ikat ettől 45 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó-, mint letétihivatalhoz lefizetni.

Különben az árverezés megállapitott feltételei alólirt tkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Tóhát község elöljáróságánál megtekinthetők.

A kir. járásbiróság mint tkvi hatóságtól.

N.-Enyeden, 1885 November 5-én.

Cancelaria Negrutiu
în **Gherla — Szamos-ujvár**

deschide abonament pe anul 1886 la:

„Amicul Familiei." Revistă beletristică şi enciclopedică-literariă — cu ilustraţiuni. **Va eşì în 1-a şi 16-a ḑi** a lunei în numeri câte de 2—3 coale; şi va publica **poesii, romanuri, novele, schiţe, piese teatrali, studii sociali, articlii scientifici, amĕnunte de instrucţiune şi distracţiune** ş. a. Preţul de abonament pe anul întreg e **4 fl.** — pentru România **10 franci** — lei n., plătibili şi în bilete de bancă şi în timbre postali.

„Preotul Roman." Revistă bisericească, scolastică şi literariă. **Va eşì în broşuri lunarie** câte de 2¾—3¼ coale; şi va publica articlii din sfera tuturor sciinţelor teologice şi între aceştia mulţime de **predici pe Dumineci, sērbători, funebrali şi la diverse ocasiuni,** — mai departe studii pedagogice-didactice şi scientifice-literari. Preţul de abonament pe anul întreg e **4 fl.** — pentru România **10 franci** — lei n., plătibili şi în bilete de bancă şi în timbre postali.

═══ Abonanţii vor primì unele premii de valoare şi îşi vor putea procura cu preţuri foarte reduse toate opurile din ediţiunea noastră.

Colectanţii primesc gratis tot al patrulea esemplariu.

═══ **Numeri de probă se trimit gratis ori cui le cere.** ═══

Tot acolo au apărut şi se află de vênḑare:

Biblioteca „Săteanului Român." Cartea I. II. III. IV, cuprind materii foarte interesante şi amusante. Preţul la toate patru 1 fl., — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca „Familiei." Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante şi amusante. Preţul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ţinută în salele gimnasiului din Fiume în 8/XII. 1884, în limba maghiară şi 25/II. 1885, în limba italiană prin Vincenţiu Nicoară, profes. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Preţul 15 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu şi chemiă, pentru economi, industriaşi şi comercianţi. Preţul 50 cr.

Apologie. Discusiuni filologice şi istorice maghiare privitoare la români, invederite şi rectificate de Dr. Gregoriu Silaşi. — Partea I. P ul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Şincai. Preţul 30 cr.

Renascerea limbei românesci în vorbire şi scriere, învederată şi apreţiată de Dr. Gregoriu Silaşi. Broşura I. — IV. Preţul opului întreg e 1 fl v. a

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese şi arangiate. Preţul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Preţul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Preţul 30 cr.

Branda sau Nunta fatală. Schiţe din emigrarea lui Dragoş. Novelă istorică naţională. Preţul 20 cr.

El trebue sĕ se însoare. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negrutiu. Preţul 25 cr.

Herman şi Dorotea după W. de Göethe, traductiune liberă de Constantin Moraru. Preţul 50 cr.

Economia pentru scoalele popor. de T. Roşu. Ed. II. Preţul 30 cr.

Petulantul. Comediă în 5 acte, după August Kotzebue, tradusă de Ioan St. Şuluţ Preţul 30 cr.

Nu me uita. Colecţiune de viersuri funebrali, urmate de iertaţiuni, epitafia ş. a. Preţul 50 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau **Cloşca cu puii ei de aur.** Studiu archeologic de Dionisiu O. Olinescu. Preţul 20 cr.

Indreptar teoretic şi practic pentru învĕţămêntul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), a învĕţătorilor şi a altor bărbaţi de scoală de V. Gr. Borgovanu, prof. preparandial. Preţul 1 fl. 70 cr.

Micul mărgăritariu sufletesc. Cărticică de rugăciuni şi cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu aprobarea jurisdicţiunei sup. bisericesci. Preţul unui esemplariu broşurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr. — 50 de esemplare broşurate costau 6 fl, legate 9 fl., legate în pânză 12 fl. — 100 esemplare broşurate 10 fl., — legate 17 fl, legate în pânză 22 fl.

Cărticică de rugăciuni şi cântări pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu mai multe icoane frumoase. Preţul unui esemplariu trimis franco e 10 cr.; 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esemplare 5 fl. v. a.

Visul prea sântei vergure Maria a Născătoarei de Dumneḑeu, urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu mai multe icoane frumoase. Preţul unui esemplar trimis franco e 10 cr.; 50 esemplare costau 3 fl.: 100 esemplare 5 fl. v. a.

═══ **Manual de Gramatica limbei române** pentru scoalele poporali în trei cursuri de Maxim Pop, profesor la gimnasiul din Năsĕud. Preţul 30 cr.

[1230] 5—10

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu.

Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 8. Sibiiu, Joi 23 Ianuariu (4 Februariu) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 22 Ianuariu 1886.

Cuvêntarea principelui Bismarck, prin care a pronunciat sentinţa de moarte asupra polonilor din Posen, a pus în mişcare întreagă pressa din monarchia noastră. Era la ordinea ḑilei crisa ministerială din Englitera, care a adus la guvern din nou pe liberalii abia eşiţi din fotoliurile ministeriale, şi cu ei o crisă, asupra căreia este îndreptată atenţiunea Angliei. Era la ordinea ḑilei cestiunea Greciei, şi după scirile cele mai proaspete, strănepoţii lui Leonida purtau sabia prin întreagă Grecia, spre a pune pe picior de rĕsboi toată suflarea elenească.

Îmbărbătată de îndrăsneala grecilor, Sêrbia visa la un revanche, şi ḑiarele ne scriau poveşti despre demonstraţiuni sgomotoase, cu scopul de a îndupleca pe rege şi guvern, sĕ iese din reserva impusă de desastrele ultimului rĕsboi, păşind din nou agresiv contra tendenţelor de unitate ale bulgarilor. Se vorbia, că putredul imperiu al otomanilor s'a deşteptat din a sa proverbială amorţală, şi inspirat de vitejia de odinioară, a pus armíi teribile dealungul graniţelor grecesci.

Era în perspectivă o încăierare generală în peninsula balcanică, era în perspectivă o nouă situaţiune politică în Englitera, şi ḑiarele ne istoriseau de un parlament irlandez după prototipul celui din Croaţia, când de odată vraciul din Berlin cu o cuvêntare a sa a tras vĕl asupra Europei, şi privirile tuturora sunt îndreptate spre Prusia, care pregătesce un rĕsboi de esterminare contra polonilor.

Prima impresiune a provocat o indignaţiune generală, şi noi am vĕḑut, că s'a făcut provocare la umanitate, la etica creştină şi la legea firei. S'a şters principiul evangelic prin cuvêntarea domnului Bismarck, s'a şters iubirea creştinească, chiemată a lega pre om de om, spre a se mângăia reciproc în nĕcazurile de toate ḑilele. S'a alterat legea firei, şi femeilor polone nu le mai este permis sĕ nască poloni, spre a-şi înmulţì neamul. S'a ḑis, că este lucru barbar a pronuncia în seclul al 19 esterminarea unui popor, numai pentru că el nu e german.

Îndată după generala consternaţiune, ḑiaristica ungurească a luat partea politică a cuvêntărei bărbatului de fer. Bine că ne a deschis ochii — acesta a fost refrenul în articolii ḑiarelor unguresci.

Va sĕ ḑică politica inaugurată de Bismarck contra polonilor, a deschis ochii politicei de rassă dela noi. Se va aplica deci şi la noi o asemenea politică, spre a ajunge mai curênd la ţînta dorită, maghiarisarea pe toate terenele.

Ḑiarul „Budapesti Hirlap“ vine cu detaiuri, şi ne spune, că trei ramuri sunt a se forma după cadrul arĕtat de puternicul cancellariu al Germaniei: statul, biserica şi miliţia.

După pactul dualistic miliţia ne este încă comună cu Austria, este deci cam riscat lucru a urmărì planul de maghiarisare în miliţie, căci aici are cuvênt şi cealaltă jumĕtate a imperiului, şi nu scim dacă Ungaria dispune de atâta putere, încât sĕ se rumpă de Austria tocmai acuma, când imperiului turcesc i se pregătesce lovitura de moarte. Abstragem deci dela această parte a noului program şi ne mărginim a pune în perspectivă numai esclusivismul, în ce privesce oficiele de stat şi biserica.

Dacă e sĕ se aplice programa domnului Bismarck la oficiele de stat, atunci amploiaţii din Ungaria trebue sĕ fie toţi unguri după nascere, sau dacă voiesc şi fiii naţionalităţilor sĕ facă serviţii statului, atunci ei sĕ se lepede de neamul lor, şi sĕ se însoţească numai cu muieri din neamul unguresc, spre a li se perde sĕmânţa.

Este cu greu a crede, că politicii din statul nostru vor aplica asemenea mijloace drastice spre a-şi atinge scopul în ce privesce maghiarisarea.

A arĕtat ce e drept domnul de Bismarck calea, pe care va purcede Prussia chiar şi contra parlamentului, însĕ această cale cu greu se va putea aplica în Ungaria de cătră maghiari, cari dacă şi-au câştigat simpatiile Europei, apoi şi le-au câştigat pe timpul, când contra lor se aplicau mĕsurile propuse de Bismarck, şi în momentul, când Europa va vedea, că liberalismul dela noi se mişcă între ângustele margini ale proiectului de esterminare, proclamat de pe tribuna parlamentului din ţara nemţască, ea va întoarce spatele acestui popor avisat la pretinia românului, la a sasului, germanului şi slavului, dacă nu voiesce sĕ dispară în noianul veciniciei, fără a lăsa urmă după sine.

Mai puţin se va putea ajunge în biserică, şi noi cu inima liniştită privim la lupta ce ni-o pune în perspectivă ḑiarul din Budapesta, căci e lungă calea dela: „Doamne miluiesce“ până la „*Uram irgalmazz.*“

Aşteptăm deci cu linişte sufletească declararea de rĕsboi.

Revista politică.

În privinţa unui tractat de alianţă, închieiat între Grecia şi Sêrbia, pentru întemeierea şi susţinerea reciprocă a cercului de interese sêrbo-grece în peninsula balcanică, oficiosul german „Norddeutsche-allg.-Zeitung“ află, că înţelegerea a fost aşeḑată pe următoarele base:

Sfera intereselor grece în Macedonia până la „Nevrecop“ din valea Carasu, la rĕsăritul acestei provincie va forma graniţa de nord din spre Sêrbia. D'acì sfera înrîurirei grece se va întinde cătră apus prin Bitolia, Ochrida, până la gurile rîului Scumbi, cari oraşe vor cădea Greciei, ear cetatea Prilip va cădea în partea Sêrbiei. În marginea acestei ţĕrmuiri de graniţă, grecii şi sêrbii nu vor turbura propaganda lor reciprocă din aceste ţinuturi; ear întinderea acestei linii ţĕrmuitoare, făcută deocamdată în teorie, va fi privită ca cea mai apropiată speranţelor de propăşire ale ambelor naţionalităţi. În privinţa graniţelor Sêrbiei şi a Greciei, în aceasta propagandistă împărţire a peninsulei balcanice, făţă de Bulgaria, amêndouĕ părţile 'şi reservă libertatea. Din potrivă însĕ, s'a stipulat o reciprocă susţinere în casul, când mişcarea panbulgară ar vătĕma interesele Greciei şi ale Sêrbiei.

Un raportor al lui Gaulois, a avut o întrevedere cu ministrul plenipotenţiar, al Greciei Nicolae Delyannis. Cu această ocasiune, după cum raportează dênsul, Delyanis a afirmat, că unirea Bulgariei cu Rumelia este un pericol pentru Grecia. Sau se restabilesce starea de mai nainte, sau sĕ se dea Greciei o despăgubire în Macedonia. În această privinţă Grecia nu cedează nimic. De altmintrelea Grecia numai atunci va întra în rĕsboiu, când nu va mai avea încotro. Grecia ar fi foarte bucuroasă sĕ încungiure ori-ce vĕrsare de sânge, şi nici n'ar face nici un act de duşmănie mai nainte d'a declara rĕsboiul în toată regula. Grecia speră, că puterile amice şi în special Francia vor intervenì în favorul ei.

Din Atena se comunică, că Grecia va protesta şi contra nouei note a puterilor şi Turcia a ameninţat, că va întra numai decât în Tesalia, pentru a lua înapoi partea de teritoriu, cedată Greciei, dacă grecii vor provoca o revoluţie în Creta.

„Journal des Débats“ află, că Rusia are de gând, sĕ pună din nou la ordinea ḑilei tractatul dela San Stefano, deoarece, prin unirea Bulgariei cu Rumelia orientală, tratatul din Berlin se schimbă.

Crisa ministerială din Anglia a ajuns într'un stadiu de resolvare finală. Regina a primit demisiunea lui Salisbury şi l-a însărcinat pe Gladstone cu formarea noului cabinet.

Sunt de tot grele împregiurările, între cari primesce de astădată căruntul şef al liberalilor conducerea, respective compunerea unui cabinet. Conservatorii se vede că 'şi-au tras bine sama cu greutăţile situaţiei şi fără de a disolva parlamentul, ceea-ce

---

FOIŢA.

Seminariul teologic şi pedagogic „Andreian“ al archidiecesei ortodocse române din Transilvania.

(Urmare.)

În urma acestei dispoşiţiuni, protopresbiterul şi directorul Moisĕ Fulea, carele ca profesor nu avea nici o remuneraţiune, ear ca director nici un cerc de activitate, la 25 Octombre 1849 a depus sarcina gratuită profesorală, carea primindu-se sub 29 Octombre 1849, Nr. consistorial 96, în locul aceluia se denumesce de al doilea profesor teologul de Viena şi vicenotariul consistorial Dr. în filosofie Grigoriu Pantazi.

Prin ordinul dela 1 Octomvrie 1852 Nr. 309, cursul pedagogico-clerical dela *unul*, se ridică la *doi* ani cu studiile:

Pentru anul I.

Gramatica română, Pedagogia şi Metodica, Istoria bisericească, Fisica populară, Economia rurală.

Pentru anul II.

Esegetica, Teologia morală, Teologia dogmatică, Teologia pastorală, Retorica bisericească.

Precum se vede, studiile anului I erau menite pentru ambele categorii de elevi, pedagogi şi clerici, ear cele pentru anul II numai pentru clerici.

Lângă cei doi profesori s'au mai adaus un al treilea în persoana lui Nicolau Begnescu, pentru cele rituali şi pentru instruirea în cântările bisericesci.

Cu începutul anului scolastic 1854/5, la 1 Octomvrie 1854 cursul clerical se desparte de tot de cursul pedagogic, ridicându-se cel dintâi la doi ani, ear cel din urmă restrîngêndu-se la un an şi instituindu-se pentru acesta anume profesori.

La 30 Noemvrie 1854, institutul şi cu el întreagă biserica noastră a suferit o daună ireparabilă. În această ḑi am petrecut la mormênt pe eruditul, bunul şi mult regretatul bărbat, profesorul şi protosincelul Dr. Grigoriu Pantazi, prin carele — dacă cruda şi nemiloasa soarte nu ni'l ar fi răpit — biserica noastră ar fi fost scutită de multe calamităţi.

În locul repausatului Dr Grigoriu Pantazi s'a substituit de profesor pentru 1854/5 fostul paroch în Rĕşinariu, asesorul consistorial Sava Popovici Barcian. Studiile s'au propus:

Pentru anul I.

Teologia dogmatică, Teologia morală, Gramatica, Istoria bisericească.

Pentru anul II.

Dogmatica, partea specială, Polemica, Esegetica, Dreptul canonic, Teologia morală, partea specială, Teologia pastorală, Retorica bisericească.

Pentru cursul pedagogic s'a instituit profesori în mod provisoric: Ioan Bădilă şi Visarion Roman, ear obiecte de învĕţământ s'au prescris:

Religiunea, Pedagogia, Gramatica română, Geografia, Aritmetica, Metodica, Economia rurală.

Avênd în cele următoare a ne ocupa acum de douĕ secţiuni ale institutului, adecă: de cea clericală şi de cea pedagogică, precum şi de desvoltarea lor succesivă şi de schimbările în personalul didactic; pentru chiaritatea espunerii, vom procede a tracta mai întâi despre secţiunea clericală în sine şi pentru sine şi apoi despre cea pedagogică. Se observă însĕ de acum, că separarea puterilor didactice a unei secţiuni faţă de ceealaltă, timp îndelungat nu s'a putut susţinea, mai întâi din lipsa mijloacelor salarisării corĕspunḑĕtoare a profesorilor, ear a doua — fiindcă cei mai mulţi dintre clericii absolvenţi, sau din lipsa de parochii vacante, sau din alte consideraţiuni, cu anii nu pot fi aplicaţi ca preoţi, ba prin lunga esperienţă constatându-se, că cu cât un cleric absolut face mai îndelungată praxă ca învĕţătoriu, devine mai bun preot; chiar autoritatea bisericească admiterea la chirotonire a unui cleric, o a condiţionat dela praxa de învĕţătoriu în un anumit şir de ani; deci erau în drept a face, şi chiar în contra dorinţei reginei, — s'au retras dela guvern, buni bucuroşi de a putea lăsa 'n urma lor pe Gladstone, ca sĕ vaḑă, cum o va scoate la cale cu irlandezii.

Cestiunea irlandeză este nodul gordic al diplomaţiei englese, şi dela programul iric al dlui Gladstone va depinde câştigarea sau înstrăinarea multora dintre amicii sei politici, precum şi durata cabinetului ce'l va forma. Fapt este, că aḑi încă partida liberală e dărăbuită, şi astfel posiţia Dlui Gladstone — pe care se ḑice că numai pofta de domnie l-a ademenit la primirea formărei cabinetului, — foarte precară.

Industria naţională în România.

De present se vorbesce mult în România despre un proiect de lege pentru desvoltarea industriei naţionale din ţară. Comisiunea permanentă a ministeriului de agricultură a elaborat acest proiect, care de present se află în mânile consiliului superior a ministeriului de justiţie.

Scim bine cât de negles este ramul acesta la noi românii în general şi cu deosebire în România, unde aproape toate producţiunile de fabrici se procură din ţĕri strĕine, contribuindu-se astfel într'un chip enorm la sĕrăcire, la sleirea mijloacelor bănesci a ţĕrii, şi la crescerea proletariatului, — lucruri cari umblă mână 'n mână, şi la spatele cărora stă totdeauna revoluţiunea socială, anarchia.

Se vede că dela un timp încoace şi fraţii nostri din România au pătruns situaţia şi voiesc cu tot preţul sĕ inaugureze nişte reforme salutare, căci afară de proiectul amintit, dl Costinescu a mai fost elaborat şi el unul în sensul acesta, pe care 'l-a înaintat camerei, asemenea şi cunoscutul nostru economist Dl P. S. Aurelian.

Credem de interes a publica mai la vale proiectul comisiunei permanente în tot cuprinsul seu, împreună cu apreţiările „Curierului financiar.“

Proiect de lege

pentru desvoltarea industriei naţionale.

Capitolul I.

Art. I. Industriile următoare:

1. *Industria lemnului* (rotăria, tâmplăria şi dogăria).

2. *Industria materiilor textile* (ţesăturile, împletiturile, pânzeturile şi obiectele confecţionate din in, cânepă, jută, urzică, bumbac, folium, tinax, lână şi mătase).

3. *Industria petroleului* (parafina, principii colorante şi rafinăria petroleului).

4. *Fabricaţiunea materiilor animale* (Tăbăcăria, curelăria, pielăria, blănăria şi conservele alimentare).

5. *Fabricaţiunea făinurilor* (făinuri de ori ce calitate, paste făinoase şi pesmeţi). Se vor bucura de favorurile legei de faţă, dacă vor îndeplinì condiţiunile arătate mai jos:

Art. II. Condiţiunile cerute prin art. pecedent sunt:

Sĕ se dovedească ministeriului agriculturei, industriei, comerciului şi domeniilor:

a) Că instalaţiunile cu toate accesoriile stabilimentului industrial represintă o valoare de minimum 300,000 lei;

b) Că va întrebuinţa ḑilnic un numĕr de 60 lucrători cel puţin în timp de 8 luni pe an;

c) Sĕ ia angajamentul că, după 2 ani dela începerea funcţionărei fabricei, cel puţin o treime din numĕrul lucrătorilor vor fi români;

d) Sĕ înfiinţeze o scoală de adulţi;

e) Sĕ înfiinţeze o cassă de economie şi de asigurare pentru lucrători;

f) Sĕ dovedească, că fabricaţiunea se va face după procedeurile cele noue ale technicei.

Art. III. Favorurile, de care se vor bucura aceşti industriaşi sunt următoarele:

a) Dacă întreprinḑĕtorii lor vor fi români, vor avea drept la 7 hectare pămĕnt, în plină proprietate pe ori-care din moşiile statului ar voì sĕ-'şi înfiinţeze stabilimentul industrial; ear dacă vor fi streini, vor avea folosinţa aceleiaşi întinderi de pămĕnt în timp de 90 de ani.

Dacă în locul ales pentru aşeḑarea unei asemenea fabrici s'ar putea face o cădere de apă, nici o despăgubire nu se cere pentru pămĕntul ocupat pe proprietatea statului cu trecerea canalului de aducerea apei şi scurgerea la matcă.

Asemenea nici o despăgubire nu se va cere de stat pentru aşeḑarea mijloacelor de comunicaţie (drum de fer, tramvay, jilip etc.), menite a pune fabrica în legătură cu o staţie de drum de fer, cu un rîu, sau cu un canal navigabil.

b) Stabilimentul industrial va fi scutit de dările de ori-ce natură către stat, comună sau judeţ, în timp de 15 ani.

Dacă după 4 ani dela începerea funcţionărei fabricei, tot personalul va fi şi va continua a fi român, afară de întreprinḑĕtoriu, scutirea de imposite va dura un numĕr îndoit de ani.

c) Toate actele relative la înfiinţarea şi la operaţiunile stabilimentului industrial vor fi scutite de tacsele de timbru şi înregistrare în timpul aceluiaş numĕr de ani şi în condiţiunile prevĕḑute în aliniatul precedent.

d) Nu se va plătì nici o tacsă vamală pentru maşinile şi părţile de maşini necesare stabilimentului industrial.

e) De asemenea vor fi scutite de tacsa vamală şi materiile prime, care nu se găsesc în ţară.

f) Transportul pe căile ferate, atât a materiilor confecţionate, cât şi a materiilor prime, se va face cu preţul regiei, plus 20 °/₀ când încărcările vor fi de 5000 kg. în sus.

g) Tacsele postale ce se vor plătì pentru transportul mărfurilor în interiorul ţĕrei, nu vor fi în nici un cas superioare tacselor stabilite de uniunea postală internaţională.

h) Statul, comunele, judeţele şi stabilimentele publice sunt datoare a cumpĕra dela stabilimentele industriale din ţară produsele, de care vor avea necesitate, dând 5 °/₀ peste preţul, cu care s'ar oferì produse concurente streine, când vor fi de calitate egală.

Art. IV. Ori-ce stabiliment industrial, stabilit în condiţiunile legei de faţă, ar esporta produsele sale, va putea primì dela stat o primă de esport, care nu se va putea urca mai mult de 5 °/₀ din valoarea acestor produse, după preţul făcut de fabrică pentru consumaţiunea internă.

Consiliul de miniştri, după propunerea ministrului agriculturei, comerciului, industriei şi domeniilor va decide despre acordarea acestei prime.

Capitolul II.

Art. V. Industriile următoare:

1. *Fabricaţiunile ceramice* (olărie, porţelanăria, faianţa si altele)

2. *Fabricaţiunea de ipsos şi ciment*

3. *Fabricaţiunea obiectelor*, ce servesc artei grafice (condeie, cerneală, creioane, ceară de pecetluit etc.)

4. *Industria metalelor* (usine, ateliere de turnătorii şi toate fabricile, care produc maşini sau unelte agricole şi industriale.)

5 *Fabricaţiunea luminărilor* de seu, săpun şi luminări de stearină.

6. *Fabricaţiunea sticlăriei.*

7. *Fabricaţiunea scrobelei.*

8. *Fabricaţiunea sforilor şi frânghiilor.*

9. *Fabricaţiunea uleiurilor.*

10. *Fabricaţiunea colorilor minerale, vegetale şi animale.*

11. *Fabricaţiunea vopselilor şi mas icurilor.*

12. *Fabricaţiunea obiectelor* de aur, argint, aramă, oţel, fer bătut fontă, fer, plumb, zinc, tinichea, platină şi altele.

Se vor bucura de foloasele prevĕḑute la art.... dacă vor îndeplinì condiţiunile de mai jos.

Art. VI. Condiţiunile cerute prin articolul precedent sunt:

Sĕ se dovedească ministrului agriculturei, industriei, comerciului şi domeniilor:

a) Că instalaţiunile cu toate accesoriile stabilimentului industrial represintă o valoare de minimum 50,000 lei.

b) Se va întrebuinţa ḑilnic un minimum de 20 lucrători.

c) Se ia angajamentul, ca după 2 ani dela începerea funcţionării fabricei, cel puţin o treime din numĕrul lucrătorilor fabricei vor fi români.

d) Se înfiinţează o casă de economie şi asigurare.

e) Sĕ dovedească că fabricaţiunea se va face după procederile cele nouĕ ale technicei.

Art. VII. Industriile dela art... care se vor înfiinţa în condiţiunile prevĕḑute în această lege se vor bucura de favorurile prevĕḑute la al. *b*) *c*) *d*) *e*) *f*) *g*) şi *h*) de sub art. III.

Ele nu vor beneficia însĕ de favoarea prevĕḑută la art. IV.

Dispoziţiuni transitorii.

Art. VIII. O lege speciale va determina condiţiunile înfiinţărei unui credit industrial care va face împrumuturi industriaşilor români cu dobândă mică şi termin lung.

Eată şi apreţiările „Curierului financiar,“ organul competent în astfel de cestiuni:

Desbaterile consiliului superior avênd a continua şi în şedinţa de Marţi, preferim a nu ne spune încă cuvêntul nostru, până ce ele nu se vor termina, spre a avea dinaintea noastră un tecst positiv de discutat. Până atunci, trebue sĕ constatăm acì, că în cestiunea de princip, unanimitatea consiliului superior a căḑut de acord. Sunt cu toate acestea oare-care puncte, care mai trebuesc bine lămurite, şi asupra acestor puncte vor continua desbaterile în şedinţa viitoare.

Trebue sĕ mai esplicăm acì în trăsuri generale, că deosebirea între proiectul Costinescu şi proiectul comisiunei permanente este că, pe când cel dintâi stipulează: că ori-cine va fonda o fabrică în România, sĕ poată sĕ se bucure de avantagele legei, cel de al doilea determină, care anume industrii trebue sĕ se bucure de foloasele legei.

O altă deosebire principală mai este şi aceea, că proiectul Costinescu mărginesce încuragierile la industria mijlocie cu un capital de 50,000 franci, pe când proiectul comisiunei le întinde şi la industria mare, cu un capital de 300,000 franci.

O a treia deosebire în fine este, că proiectul Costinescu acordă o primă pe producţiune şi devine mai costisitoriu pentru stat, pe când al comisiunei neacordând această primă, devine mai puţin costisitoriu.

Celelalte deosebiri decurg toate din deosebirile de mai sus. De altmintrea, proiectul comisiunei permanente este conceput cu părţile bune luate din proiectul Costinescu şi proiectul Aurelian, şi complectat cu ceea-ce ea a creḑut, că e indispensabil pentru a da un proiect de stat, practic şi folositoriu. Dacă trebue absolut sĕ mai repetăm părerea noastră esprimată şi prin alte numere precedente, apoi nu putem termina mai bine aceste puţine linii, de cât cu următoarele cuvinte:

Ţinem absolut a fonda în ţară o industrie mare.

Ţinem absolut, ca cifra capitalului sĕ nu sĕ suprime şi sĕ se înscrie chiar în lege.

---

pentru ca sĕ se poată corĕspunde acestei trebuinţe, s'a vĕḑut necesitatea de a se întroduce şi în cursul clerical unele din studiile pedagogice şi prin aceasta, concentrarea puterilor didactice asupra ambelor secţiuni.

Secţiunea clericală.

Pentru anul scol. 1855/6 în locul suplentului profesor Sava Popovici Barcian, carele s'a re'ntors la parochia sa în Reşinariu, s'a denumit profesor, eară numai în mod provisoric, parochul din Sebeş Nicolau Lazar, căruia în mod definitiv i-a urmat la anul 1856/7 părintele protodiacon şi secretariu episcopesc Nicolau Popea.

Până la anul 1861/2 n'a urmat nici o schimbare. La acest an, tinerii Ioan Popescu şi Zacharia Boiu, întorşi acasă dela universitatea din Lipsca în Germania, unde fusese trimişi de episcopul Şaguna pentru perfecţionarea lor la profesură — prelângă Ioan Hannia şi Nicolau Popea — au fost denumiţi profesori definitivi pentru institut.

Dela acest moment începênd, deşì cursul pedagogic rĕmâne de sine şi pentru sine deosebit de cel clerical, activitatea puterilor didactice se estinde asupra ambelor secţiuni.

Secţiunea pedagogică.

Profesorii la această secţiune n'au putut fi aplicaţi în mod stabil şi definitiv din simpla, însĕ puternica causă, că — precum mai sus s'a atins — lipsiau mijloacele materiale, din cari sĕ li se poată asigura subsistinţa şi esistinţa, pentru aceea, fiind ei aplicaţi numai în mod provisoric, îi vedem schimbându-se mai din an în an unul după altul. Aşa vedem:

la anul 1855/6 pe Ioan Bădilă şi Vasiliu Pipoş;

la anul 1856/7 pe Ioan Bădilă şi Nicolau Lazar;

la anul 1857/8 şi 1858/9 pe Ioan Popescu şi Zacharia Boiu;

la anul 1859/60 pe Ioan Raţiu, Moise Lazar şi Nicolau Cristea;

la anul 1860/1 pe Ioan Raţiu, Moise Lazar şi Ioan Dragomir, acesta ca instructor în cântările bisericesci, după ce Nicolau Begnescu 'şi-a părăsit staţiunea, dimpreună cu religiunea.

Corpul profesoral al institutului fiind acum închiegat din patru profesori definitivi, începênd cu 13 Ianuarie 1862, afacerile institutului le-a pertractat în conferinţe profesorale, nu arare-ori ţinute sub presidiul fericitului episcop Şaguna, conclusele esecutându-le numai după urmata aprobare a acestuia.

Cu începutul anului scolastic 1863/4 cursul clerical dela doi ani s'a urcat la trei ani, eară cursul pedagogic dela un an la doi ani, cu planul de instrucţiune:

A. Pentru cursul clerical.

Anul I.

Teologia dogmatică, Istoria bisericească.

Anul II.

Teologia morală, Retorica bisericească, Polemica.

Anul III.

Teologia pastorală, Dreptul canonic, Catechetica, Esegetica, Pedagogia.

Cântările bisericesci şi tipicul pentru toţi trei anii şi pentru toţi elevii institutului.

B. Pentru cursul pedagogic.

Anul I.

Religiunea, Limba maternă, Geografia, Computul, Istoria naturală, Fisica populară, Caligrafia, Cântările bisericesci.

Anul II.

Continuarea şi completarea cunoscinţelor din studiile anului I.

După ce în luna lui Martie 1864 morbul epidemic typhus, ce grasa în Sibiiu, a curmat firul vieţii şi a magistrului de cântări Ioan Dragomir, în locul acestuia s'a denumit în aceeaşi calitate, ierodiaconul Dimitrie Cunţan.

La anul 1865 urmează o organisare mai definitivă şi mai precisă a institutului. Întemeiătoriul lui, acum archiepiscopul şi metropolitul Andreiu, prin

Ţinem în fine absolut, ca pămênturi gratis sĕ nu se acoarde numai de pe moşíile statului, ci şi de pe moşíile Domeniului Coroanei, care sunt tot ale ţĕrei, şi unde ni se asigură, că M. S. Regele ar fi dispus sĕ vie şi cu bani în ajutoriul fabricelor ce se vor fonda pe acest domeniu Vom desvolta la timp toate aceste cestiuni.

Varietăţi.

* Ilustritatea Sa Dl episcop Ioan Popasu a adresat cerculariu cătră toţi domnii protopopi din diecesa Caransebeşului, în care îi face atenţi că: de representanţi ai părţilor litigante în procese divorţiale sĕ se primească numai advocaţi diplomaţi, ori astfel de persoane, cari dovedesc cu atestat, că din partea consistoriului diecesan s'au aflat de apţi şi deplin cualificaţi de a representa părţile în faţa judecătoriei bisericesci.

* (Dl D. Sturdza,) ministrul de instrucţiune a României a trimis M. S. R. Italiei operile sale privitoare la numismatică. R. Humbert, archeolog distins, a însărcinat pe ministrul italian dl Tornilli sĕ mulţămească donatorului, remiţênd dlui Sturdza din partea regelui Italiei o cupă de bronz.

* (Inundări în România.) Cetim în „Democratul" din Ploieşti: Scirile ce ne sosesc de pe afară sunt triste. Ele ne spun că, inundaţiunea rîurilor şi a rîuleţelor a fost mult mare din ploile de pe urmă, decât aceea a ploilor dela 29 şi 30 Decembre. Din partea muntelui, nu numai că poduri, podeţe, şosele şi alte pămênturi cu arbori au fost desfiinţate, dar o moară şi casa unui preot, aflată între comunele Isvoarĕle şi Măneciurile nu numai că au fost desfiinţate, dar nici urma lor nu se mai cunoasce din causa viiturei apelor rîului Teleajen, scăpând numai oamenii cu fuga; ear tot ce au avut în casă şi imprejur, cum şi o însemnată cantitate de porumb au fost luate de valuri.

Asemenea ni se spune că podul dela Gherghiţa a fost distrus şi că la împreunarea rîurilor Teleajenul, Cricov şi Prahova, a fost înnecată comuna Adăncataj, cum şi alte comune apropiate, cari cad în judeţul Ialomiţa: Moldobeni şi Patru-fraţi, pomenindu-se oamenii noaptea cu apa până 'n ghenunchi prin case şi scăpând prin suire în poduri, ear porumburile, galiţile şi porcii etc. li s'au prăpădit.

* (Date statistice din judeţul Iaşilor.) Din espunerea situaţiei judeţului Iaşi, estragem următoarele date statistice asupra mersului învĕţămêntului rural în anul 1885:

Au funcţionat în judeţ în cursul anului acestuia 4 scoale de băeţi cu 7 învĕţători, 4 scoale de fete cu 5 învĕţătoare şi 81 de scoale micste cu 82 învĕţători. Dintre acestea 57 scoale sunt ale statului şi 32 întreţinute de comune. Populaţiunea scolară, care s'a înscris a frecuenta şi s'a promovat în aceste scoale, comparată cu aceea a anului trecut, dă resultatul arătat prin cifrele următoare:

În anul 1883—84, înscrişi băeţi 2873, fete 553, au frecuentat băeţi 2,548, fete 417, s'au promovat băeţi 1,551, fete 247, au rĕmas repetenţi băeţi 961, fete 163.

În anul 1884—85, înscrişi băeţi 3,134, fete 446, au frecuentat băeţi 2,767, fete 446, s'au promovat băeţi 1,623, fete 258, au rĕmas repetenţi băeţi 1,144, fete 188.

Din tabela aceasta se vede, că populaţiunea scolară, care a frecuentat regulat scoalele, a crescut cu 248, ear a promovaţilor cu 88 elevi; luat terminul mediu al frecuenţilor şi al promovaţilor, dă de fiecare scoală 36 elevi şi eleve şi 21 promovaţi, resultat mai mult, decât satisfăcĕtoriu.

Din cifrele estrase după registrele stărei civile, cu începere dela 1 Iulie 1884 până la 1 Iulie 1885, mişcarea populaţiei judeţului Iaşi a fost:

Născuţi. — În comunele rurale 2,339 bărbaţi 2,263 femei, din cari 4,346 creştini, 256 israeliţi. Têrgul-Frumos 107 bărbaţi, 100 femei, din cari 116 creştini, 91 israeliţi. Comuna Iaşi 1,327 bărbaţi, 1,305 femei, din cari 1,093 creştini, 1,593 israeliţi.

Căsătoriţi. — In comunele rurale 1,446 totalul căsătoriţilor, din cari 1,382 creştini, 64 israeliţi. Têrgul-Frumos 48 totalul căsătoriţilor, din cari 40 creştini, 8 israeliţi. Comuna Iaşi 906 totalul căsătoriţilor, din cari 456 creştini, 450 israeliţi.

Morţi — In comunele rurale 1,575 bărbaţi 1,480 femei, din cari 2,979 creştini, 76 israeliţi. Têrgul Frumos 88 bărbaţi, 65 femei, din cari 103 creştini, 50 israeliţi. Comuna Iaşi 1,184 bărbaţi, 1,046 femei, din cari 1,335 creştini, 895 israeliţi.

Cifrele de mai sus, puse în comparaţiune cu cifrele din anul trecut, dovedesc un progres însemnat obţinut în mişcarea populaţiunei.

La născuţi sunt de înregistrat 308 suflete mai mult decât în anul espirat, pe când numĕrul morţilor a scăḑut cu 1,290.

* (O nouă conspiraţiune de nihilişti) s'a descoperit ḑilele trecute la Petersburg. Poliţia, care dăduse de mult de urmele ei şi cunoscea casa, în care se adunau conspiratorii şi în care instalaseră şi o tipografie, a pândit momentul, în care scia că îi află adunaţi şi după ce a blocat casa din toate părţile, sparse uşile şi găsì pe conspiratori, în numĕr de doispreḑece, bărbaţi şi femei. Vĕḑêndu-se descoperiţi, nihiliştii înarmaţi fie-care cu câte un toporaş, se apărară cu desnădăjduire, rănind 8 gendarmi, dintre cari pe unul foarte greu; fireşte împotrivirea a fost zadarnică.

* (Museul Goethe). Camera marelui ducat de Weimar a votat în unanimitate creditul pentru înfiinţarea unui *museu Goethe* în oraşul clasic al Germaniei, Weimar.

Acest museu va fi instalat de sigur chiar în casa, în care Goethe a locuit mult timp şi în care 'şi instalase preţioasele sale colecţiuni de lucrări de artă. In acest museu se va aduna tot ce esistă din manuscriptele lui Goethe şi originalele corespondenţei schimbată între el şi Schiller, pe care marea ducesă de Saxen Weimar, într'un avênt de marinimie literară, le-a cumpĕrat dela baronul Cotta, nepotul vestitului editor, devenit de mai multe-ori milioanariu prin editarea operelor lui Schiller şi Goethe. Această preţioasă colecţiune, marea ducesă a dăruit-o museului Goethe.

* (Ierni aspre.) Iarna din acest an, care prin părţile noastre a fost relativ puţin aspră, în părţile sudice ale Europei şi mai cu seamă în Italia de sud şi în Sicilia a fost mai aspră, decât toate ernile, pe cari le-a ajuns generaţia actuală; atâta zăpadă ca în anul acesta, n'a căḑut prin acele părţi din secolul trecut. Negreşit însĕ, că au fost ierne cu mult mai grele în vremurile vechi. Aşa în anul 1400 a fost în Europa întreagă un frig atât de mare, încât toate mările dela nord au îngheţat. În 1410 în Italia de sus îngheţa cerneala în calimări; animalele sĕlbatice se coborau din păduri şi căutau un adăpost în contra frigului în locuinţele oamenilor; în Francia, în acelaş an, îngheţase vinul în pivniţi, aşa că începuse sĕ se vênḑă cu bucata, după greutate.

Cea mai grea iarnă a fost însĕ fără îndoială cea din anul 1709; temperaturi de 23 până la 27 grade ajunseseră foarte dese în Europa centrală. Oamenii îngheţau cu sutele, clopotele se sfărămau în bucăţi, dacă le lovea cine-va cu un ciocan. În sfêrşit frigul din 1795 a făcut cu putinţă o faptă unică în istoria rĕsboaielor, aceea adecă, ca vr'o căte-va escadroane de cavalerie franceze sĕ prinḑă flota olandeză îngheţată lângă Texel. În secolul acesta cele mai aspre ierni au fost în anii 1830, 1870 şi 1880.

* (Furt de electricitate). În New-Yorc înfloresce acum în punga societăţii de iluminare Edison, o pungăşie cu totul nouă: furtul de electricitate! Lumea procedează într'un chip foarte simplu la aceasta, legând de cablul luminei, conductori suterani, prin cari abat în casele lor fluidul electric, procurându-şi astfel gratis lumină şi chiar putere motrice.

Dar ceea-ce e mai rĕu este, că locul unde se agaţă firul conductor nu se poate descoperì cu înlesnire, pentrucă împuţinarea luminei sau a puterei motrice, putea prea bine sĕ provie şi dintr'o nedestulătoare acţiune a conductelor.

Din această causă soiul acesta de hoţi scapă de sub pedeapsa legilor.

* **Bibliografic.** De curênd va eşì de sub tipariu şi se poate procura s'au abona până 'n 1 Aprilie cu preţul de 55 cr., dela autor în B Szarvas, comit. Békés — *„Cura naturală"* sau metodul curei cu apă rece de Grigoriu T. Miculescul, compusă după auctori practici şi date sigure, şi va cuprinde: Partea I. — Principiul curei de apă, mijloacele curei, causele morburilor. Alimentele stricăcioase şi sănătoase. Evaporarea corpului. Influinţele rele. Causa sucurilor băloase. Principiul fundamental al curei cu apă. Patimi de stomach şi de nervi. Alinarea morbului. Ce se poate spera dela cura de apă. Alimentarea pe timpul curei. Beutura de apă. Îmbrăcămintea. Asudatul şi pachetarea, — modul esoperărei acestora. În scaldă. Observaţiuni. Folosirea apei. Soiul diferitelor scalde şi metodul folosirei. Preumblarea. După scaldă. Scalda aerină. Boale colerice şi tiphus. — Partea II-a Normativ. Scaldele după soiul lor. Cuptuşelele: Brîul etc. etc. În fine Partea a III-a cuprinde: toate morburile, cari se pot cu succes cura prin apă, şi anume: tot soiul de sgârciuri şi convulsiuni de stomach. Strînsoare dysenterică, colera, obstrucţiuni şi emoroide, greaţă, vomarea, inflamaţiuni şi aprinderi. Vĕrsatul şi scuipitul de sânge. Udul sângeos, încuerea udului, morburi mueresci, şi bărbătesci. Nervositatea, somnulenţa. Nesomnul, durere de ochi, cap, de dinţi, gât şi de pept. Aprindere de plumâni, şi alte, mai departe orbanţ, scarlat, rîiă, scrofule, tusă, friguri, idropică (boală de apă), boale venerice sau siphilitice, buboii şi umflături, cangrena, boala angleză, tubercule, sclintituri, degerături, reumatism şi alte boale.

Acest opşor se va vinde în librării cu 80 cr.

Cu toată stima

Grigoriu T. Miculescul.

Loterie.

Mercuri în 3 Februarie 1886.

Sibiiu: **59 83 8 24 17**

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 1 Februarie n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur ung. de 4%	101.15	101.30
Renta ung. de hârtie	92.95	93 —
Renta de aur austriacă	112.30	112.—
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	99.—	99.—
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	128.50	126.50
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer oriental ung.	113.—	112.—
Obligaţiuni ung. de rescumpĕrarea ḑecimei de vin	98.50	98.75
Sorţi ungureşti cu premii	117.60	118.25
Scrisuri foncţiare ale institutului „Albina"	—.—	101.—
Împrumutul drumurilor de fer ung.	152 30	151.75
Obligaţiuni urbariale transilvane	103.50	103.50
Sorţi de regularea Tisei	123.20	123.—
Acţiuni de bancă de credit ung.	304.50	303.—
Acţiuni de bancă austro-ung	871.—	870.—
Galbin	5 9 2	5.91
Napoleon	10.01	10 01
London pe (poliţă de trei luni)	126.25	126.40
100 marce nemţeşti	61.90	61.90

---

decretul dela 6 Iuniu 1865, Nr. scolariu 29, publicat în conferinţa profesorală dela 10 Iuliu 1865 Nr. 28, denumesce de director al institutului pre profesorul Ioan Hannia şi emite o instrucţiune tipărită, datată 1 Iuniu 1865 Nr. scol. 37, în carea şi prin carea — instituindu-se prelângă corpul didactic şi un spiritual — se regulează întreagă viaţa şi mişcarea institutului ca atare şi a singuraticilor lui membrii: director, profesor, spiritual etc.

După prescrisele acestei instrucţiuni s'au condus toate afacerile institutului până la anul scolastic 1877/8.

Profesorii institutului, protosincelul Nicolau Popea înaintat fiind la demnitatea de vicariu archiepiscopesc, ear Zacharia Boiu ales fiind asesor consistorial; în locul acelora prin ordinul presidial consistorial dela 1 Iuliu 1870 Nr. 231, se denumesc profesori dnii Nicolau Cristea şi secretariul consistorial Dr. Ilariu Puşcariu, cari cu începutul anului scolastic 1870/1 încep activitatea lor ca atari.

Anul 1873 este acel moment din viaţa noastră bisericească şi a institutului nostru în special, care ţine şi va ţinea pentru totdeauna vii şi neşterse duple simţeminte în inimile fiilor acelei biserici: simţemintul adecă de stimă, pietate, mulţumită şi veneraţiune şi simţemêntul de durere şi de neconsolabilă întristare. La 16 Iuniu 1873 părintelui bisericei şi al institutului archidiecesan pedagogico-teologic, archiepiscopului şi metropolitului Andreiu baron de Şaguna i se curmà firul vieţii, — după-ce până la 17 Februarie 1873 a fost cu neadormită priveghiere asupra vieţei, mişcării şi desvoltării acelui institut, controlând toate acţiunile şi toate lucrările corpului profesoral, dând cu propria sa mână — chiar şi în aşternutul îndelungilor sale dureri şi suferinţe — sau aprobarea, sau făcênd observările sale şi dând inviaţiuni la toate conclusele şi procesele verbali ale conferinţelor profesorale.

Pe basele puse de fericitul şi rarul archipăstoriu se continuă acum în cele următoare viaţa institutului sub nemijlocita supraveghiere a consistoriului archidiecesan cu archiepiscopul, capul şi conducĕtoriul lui, în frunte.

Noul archiepiscop Procopiu Ivascovici, a fost timp prea scurt cu noi, ca sĕ putem amintì şi înregistra despre activitatea lui altceva, fără că la 23 Septemvrie 1873 anul scolastic 1873/4, 'l-a inaugurat singur în persoană, celebrând — asistat de P. P. profesori ai institutului — sânta liturgie cu invocarea spiritului sânt, cu toată solemnitatea, ear la 26 Ianuariu 1874 a ţinut sub preşedinţa sa o conferenţă cu corpul profesoral în afacerile institutului.

(Va urma.)

Nr. 418. [1243] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în vacanta parochie de a III classă Măgură, în protopresbiteratul român gr. or. al Clușului, conform ordinațiunei Ven. Consistoriu archidiecesan ddto 30 Decembre a. c. Nr. 6858, se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

a) Birul sau mierța mică de bucate, pentru pâne, dela 130 familii sau case à 1 fl. . . . . . 130 fl.

b) O ḑi de lucru cu palma (clacă) à 40 cr. dela 130 familii sau case . . . fl. 52·—

c) Dela cununii, botez, înmormêntări, precum și dela alte servіții îndatinate și regulate . . . . fl. 119.60

Suma fl. 301.60

Aceste venite sunt regulate după un calcul mediu de 5 ani de sinodul parochial estraordinariu dela 8 Decembre a. c.

Spre sciință se mai notează, că în această parochie, casă sau supraedificate și porțiune canonică nu se află.

Doritorii a ocupa acest post, sunt poftiți a subșterne subscrisului suplicile lor concursuale, instruite pe basa legilor esistente în terminul indicat. În conțelegere cu comitetul parochial

Cluș, în 7 Ianuariu, 1886.

Vasilie Roșescu,
protopresbiter.

Concurență
înșelăciunilor comise
cu
învělitoarele pentru cai!

De 50 de ani esistă
o fabrică de învělitoare și covoare

care ne-a însărcinat pe noi, ca sě punem odată capět **concurenței ce s'a pornit în ḑiua de aḑi;**

și spre acest scop sě-i vindem fabricatele ei solide, reale și escelente, constătătoare din

Invělitoare pentru cai
numai cu fl. 1.60 o bucată;

sunt mari, groase, late și foarte trainice aceste Invělitoare pentru cai. Ele au o lungime de 190-cm., și o lățime de 130 cm., cu borduri colorate și groase ca o scândură, de aceea într'adevěr cu neputință de a fi nimicite.

Le espedăm cu rambursă sau bani gata. — Ḑilnic trimitem din aceste învělitoare în toate părțile lumei și pretutindenea sunt primite cu o deosebită plăcere, de oarece ele pot fi întrebuințate și ca cuverte de pat și mai nainte au costat de douě-ori atât ca acum. Adresa: [1224] 5—6

Exportwaarenhaus „zur Austria,“
Ober-Döbling, Mariengasse 3l,
în casa proprie.
Me rog sě se observe adresa esact.

Nr. 831. [1242] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan pe lângă neputinciosul paroch Iacob Balcăș, în parochia de clasa II-a din Vlădeni, protopresbiteratul Branului — pe basa încuviințărei Venerabilului Consistoriu de dto 26 Novembre 1885, Nr. 5714 B., se escrie prin aceasta concurs cu termin *de 30 ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt a treia parte din toate venitele parochiale în suma de 200 fl. v. a

Concurenții au a-și trimite subscrisului suplicele lor instruite în sensul statutului organic și al regulamentului congresual din 1878 pentru parochíi.

Zernești, în 11 Decembre 1885.
În conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Traian Mețian,
protopresbiter.

Nr. 13. [1244] 2—3

EDICT.

Silvestru Savu, carele cu necredință de 13 ani a părăsit pe legiuita lui soțiă Maria Pătulea, amêndoi de religiunea, gr. or. din Șulumberg, fără a se scì locul petrecerei lui, și că mai trăiesce; se citează prin aceasta, ca în termin de 3 luni dela datul de față, sě se înfățișeze înaintea subscrisului oficiu, căci la din contră, cererea de divorțiu a soției lui se va pertracta și decide și în absența lui.

Nocrichiu, în 8 Ianuariu, 1886.
Oficiul ppresbiteral gr. or. al Agnitei.

Grigorie Maier,
adm. ppresb.

„ADVOCATUL POPORAL.“

Aducem la cunoscința onor. public român, cumcă cu începere dela 1/13 Februariu a. c., va apărea în **Timișoara** ca suplement la foaia politică „Luminătoriul“ și sub respondabilitatea aceluiași redactor (Pavel Rotariu, advocat), *o foaiă juridică* în limba română sub numirea *„Advocatul poporal“*, în care se vor pertracta în mod obiectiv, instructiv și esplicativ cestiuni de drept public, privat, cambial, comercial, ungar, în rênd sistematic.

Din **dreptul public** ungar se vor esplica toate instituțiunile statului nostru cu așeḑămintele sale, adecă: puterea esecutivă a statului; numěrul și secțiunile tuturor ministeriilor din țeară, a județelor comunale, bagatele, cercuale, districtuale; a forurilor apelative, de finanțe, comerciale.

Din **dreptul privat** ungar se vor esplica relațiunile de drept privat, se vor da formulare despre obligațiuni, cuitanțe, contracte: de căsătoriă, de vênḑare-cumpărare, de arêndare, de închiriare, de servitute; esemplarie de *toate soiurile de testamente;* de *socoți tutoresci*; esemplarie de *statute:* pentru coruri de plugari, reuniuni musicale, pușcași, funebrale, etc. etc.

Se vor esplica în mod teoretic și practic relațiunile *de cartea funduală*, cu formulare despre rugări de transcriere, de întabulare și destabulare, de prenotare, asemenea și despre *documentele* referitoare la aceste cause.

Cu un cuvênt: „Advocatul poporal“ cu timpul va pune în posițiune pe cetitorii sei, ca fie-care sě-și fie advocatul seu propriu, în cele private sě și scie face obligațiune, cuitanțe, contracte de toate soiurile, rugări în cause estraprocesuale, toate valide și corecte, și de odată sě *cunoască întreg organismul statului nostru ungar.*

„Advocatul poporal“ va apărea de douě-ori în fie-care lună, ca suplement al **„Luminătoriului“** însě *se va putea abona și separat* de fie-cine, și va costa:

1. **Pentru abonații la „Luminătoriul“:**
   pe un an . . . 2 [doi] fl. v. a.
   pe 1/2 an . . . 1 fl. v. a.
2. **In edițiune separată (pentru cei ce nu abonează la „Luminătoriul“):**
   pe un an . . 4 [patru] fl. v. a.
   pe 1/2 de an . 2 [doi] fl. v. a.

Abonamentele se fac la:

Redacțiunea „Luminătoriului“
în Timișoara.

Învităm deci pe onor. public român ca sě concurgă cu abonamente. Abonații — „Luminătoriului“ n'au trebuință a abona separat, ci numai aceia au sě ne aviseze, cari nu vor voì sě-l aibe;

cu stimă [1245] 2—3

Pavel Rotariu m. p.,
advocat și redactor al „Luminătoriului“ și al „Advocatului poporal.“

Nr. 155/1886 civ. [1241] 3—3

Publicațiune.

Spre a se deschide asupra permissibilității comasărei hotarului din Căpâlna de sus, tribunalul regesc din Elisabetopole designează ḑiua de pertractare pe **8 Martie 1886** la 10 oare dimineața, în cancelaria comunală din **Căpâlna de sus.** La aceasta sunt invitați toți cei interesați cu observarea, că cei absenți se vor considera ca și când ar consimțì cu comassarea.

Elisabetopole, din ședința tribunalului ținută la 19 Ianuariu 1886.

Nagy Lajos, president.
Gödri Sándor, notariu.

Sz. 295. [1247] 1—1

Visz-árverési hirdetmény.

A vizaknai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság részéről közhirré tétetik, hogy a nagyszebeni „Albina“ takarék pénztárnak Tomutza Nikulae s társai elleni végrehajtási ügyben a Tomutza Iuon és neje nevére felvett sorostélyi 9 sz. tjkben A + 1—14 rsz. ingatlanokból Tomutza Iuont illető s 385 frt. 50 krra becsült fele rész, — miután Hader Iuon az árverési feltételeknek nem tett eleget, ennek költség s veszélyére az „Albina“ takarék pénztár hátralék követelése s jelen kérelem 4 frt. költsége behajtására **1886 évi Február hó 20-ik napján délelött 10 órakor** Sorostély elöljárosági helyiségében tartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt eladatni fog.

1-ször. Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár, melyen alol is el fog adatni.

2-szor. Árverezni kivánók — végrehajtató kivételével tartoznak az ingatlan becsárának 10% készpénzben vagy ovadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

3 szor. Vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben, és pedig az árverezés napjától számitva az első részletet 15, másodikat 30, a harmadikat 60 nap alatt, ugyan azon naptól számitandó 6% kamatokkal együtt a Nagyszebeni kir. adó, mint birói letéti pénztárnál lefizetni; a bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámitatni.

4-szer. Az árverés jogerőre emelkedésekor vevő a megvett ingatlan birtokába lép, ennélfogva a megvett ingatlan haszna és terhei ez időtől öt illetik, de a tulajdonjog bekeblezése csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog vevő javára hivatalból eszközöltetni.

Az átruházási költségek vevőt terhelik.

5-ször. A mennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tenne, a megvett ingatlan az érdekelt felek bármelyikének kérelmére az 1881 évi 60 t. cz. 185 §-a értelmében, vevő veszélyére és költségére bánat pénzének elvesztése mellett, ujabb árverés alá bocsátatni és előbbi becsáron alol is eladatni fog.

A vizaknai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóságtól, 1885 December 28-án.

Koncz Gyula,
albiró.

Cancelaria Negrutiu
în Gherla — Szamos-ujvár
deschide abonament pe anul 1886 la:

„Amicul Familiei.“ Revistă beletristică și enciclopedică-literariă — cu ilustrațiuni. **Va eșì în 1-a și 16-a ḑi** a lunei în numeri câte de 2—3 coale; și va publica **poesii, romanuri, novele, schițe, piese teatrali, studii sociali, articlii scientifici, aměnunte de instrucțiune și distracțiune** ș. a. Prețul de abonament pe anul întreg e **4 fl.** — pentru Românіa **10 franci** — lei n., plătibili și în bilete de bancă și în timbre postali.

„Preotul Roman.“ Revistă bisericească, scolastică și literariă. **Va eșì în broșuri lunarie** câte de 2 3/4—3 1/4 coale; și va publica articlii din sfera tuturor sciințelor teologice și între aceștia mulțime de **predici pe Dumineci, sěrbători, funebrali și la diverse ocasiuni,** — mai departe studii pedagogice-didactice și scientifice-literari. Prețul de abonament pe anul întreg e **4 fl.** — pentru România **10 franci** — lei n., plătibili și în bilete de bancă și în timbre postali.

Abonanții vor primì unele premii de valoare și își vor putea procura cu prețuri foarte reduse toate opurile din edițiunea noastră.

Colectanții primesc gratis tot al patrulea esemplariu.

Numeri de probă se trimit gratis ori cui le cere.

Tot acolo au apărut și se află de vênḑare:

Biblioteca „Săteanului Român.“ Cartea I. II. III. IV, cuprind materii foarte interesante și amusante. Prețul la toate patru 1 fl., — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca „Familiei.“ Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amusante. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume în 8/XII. 1884, în limba maghiară și 25/II. 1885, în limba italiană prin Vincențiu Nicoară, profes. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu și chemiă, pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.

Apologie. Discusiuni filologice și istorice maghiare privitoare la români, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbei românesci în vorbire și scriere, învederată și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. Broșura I. — IV. Prețul opului întreg e 1 fl v. a.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Branda sau Nunta fatală. Schițe din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică națională. Prețul 20 cr.

El trebue sě se însoare. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negrutiu. Prețul 25 cr.

Herman și Dorotea după W. de Göethe, traductiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Economia pentru scoalele popor. de T. Roșu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comediă în 5 acte, după August Kotzebue, tradusă de Ioan St. Șuluț Prețul 30 cr.

Nu me uita. Colecțiune de viersuri funebrali, urmate de iertațiuni, epitafia ș. a. Prețul 50 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau **Cloșca cu puii ei de aur.** Studiu archeologic de Dionisiu O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Indreptar teoretic și practic pentru învěțămêntul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), a învěțătorilor și a altor bărbați de scoală de V. Gr. Borgovanu, prof. preparandial. Prețul 1 fl. 70 cr.

Micul mărgăritariu sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu aprobarea jurisdicțiunei sup. bisericesci. Prețul unui esemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr. — 50 de esemplare broșurate costau 6 fl, legate 9 fl., legate în pânză 12 fl. — 100 esemplare broșurate 10 fl., — legate 17 fl, legate în pânză 22 fl.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui esemplariu trimis franco e 10 cr.; 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esemplare 5 fl. v. a.

Visul prea sântei vergure Maria a Născătoarei de Dumneḑeu, urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui esemplar trimis franco e 10 cr.; 50 esemplare costau 3 fl.: 100 esemplare 5 fl. v. a.

Manual de Gramatica limbei române pentru scoalele poporali în trei cursuri de Maxim Pop, profesor la gimnasiul din Năsěud. Prețul 30 cr. [1230] 6—10

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**
Editura și tipariul tipografiei archidiecesane

Nr. 9. Sibiiu, Sâmbătă 25 Ianuariu (6 Februariu) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 24 Ianuariu 1886.

Domnesce un periculos curent în viața publică a statului nostru, și acest curent este causa celor mai multe necasuri, cu cari avem sě ne luptăm.

Se susține în mod meșteșugit lupta de rasă în Ungaria, și sunt puțini oamenii nemolepsiți de această boală cronică, și rari de tot bărbații, cari au curagiul opiniilor lor, și se opun curentului, care după cum am ḑis ne amenință cu totală nimicire.

Ne aducem aminte de scenele sgomotoase când cu desbaterea articlului de lege XXVIII din 1879, în parlamentul Ungariei.

Era uimitoriu de a vedea pe deputații naționalităților luptând umĕr la umĕr față cu deputații maghiari și maghiarisați de toate colorile politice.

Era vorba de maghiarisarea cu forța și oamenii cu inima la loc vedeau periclitată educațiunea tinerimei din nefericita noastră patrie și aceasta i-a adunat pe ei într'o taberă, spre a lupta contra unei nefericiri generale, căci de succese în maghiarisare nu aveau teamă nici atunci, întocmai precum nu o au astăḑi toți câți cunosc referințele etnografice din statul nostru.

În ceata deputaților unguri a fost un singur om, care a avut curagiul a păși pe față combătênd șovinismul pus sub scutul legei mai târḑiu, ḑicem unul, care a avut curagiul opiniilor sale, căci de asemenea convingere a trebuit sě fie toți deputații cu mintea la loc.

Acest om a fost deputatul Mocsáry, și ca trĕsnet a resunat în parlamentul Ungariei sentința de condamnarea maghiarisărei, pronunțată cu bărbăție de un ungur, în a cărui patriotism n'a cutezat a se îndoì nici o suflare în întreagă țeara.

Arare-ori se întêmplă, ca un cuvênt înțelept sě fie ascultat de mulțime. Așa s'a întêmplat și acest cas, s'a votat legea, și noi trebuie sě tăcem, căci datorim și voim sě dăm respect legei.

Ca valuri turbate, curentul de care vorbim, a inundat cu furie toate păturile societățeí, și s'au format reuniunile de maghiarisare, care fără picătură de pudoare se ascund sub cultură, o noțiune, cu care mult abus s'a făcut, mai cu samă la noi.

Vor fi și acuma unguri cu mintea la loc, cari împreună cu noi vor fi convinși, că reuniunile de maghiarisare cu un veac de ḑile ne vor arunca înapoi, de maghiarisat însě nu ne vor maghiarisa.

Nu mai sunt astăḑi oameni cu curagiul opiniilor lor în fața curentului cu reuniunile de maghiarisare, de aceea cei cu convingeri sănătoase și-au ales o altă cale, prin care sunt scutiți cel puțin de insulte personale, și aceasta este anonimitatea.

Ḑilele trecute a apărut adecă la Budapesta o broșură anonimă cu titlul: **A közmivelődési egyletek és a nemzetiségi kérdés.** Autorul necunoscut se semnează **X. Y.**

A făcut furoare această broșură anonimă, și a pus în mișcare toate păturile sociale.

Ḑiarele au luat notiță de această broșură și toate au constatat, că autorul este un om cuminte, poate prea cuminte, au constatat, că autorul este un publicist rutinat și măiestru în manuarea penei, au constatat că autorul este un debatant foarte bun, că adună toate argumentele contra, le înșiră ca un lanț puternic și apoi lovesce unde doare mai tare și sdrobesce fără crutare.

Și așa și este.

Broșura condamnă tendențele de maghiarisare ale diferitelor reuniuni înființate spre acest scop, condamnă agitațiunea pusă la cale prin comitate pentru promovarea acestor scopuri funeste, condamnă mai ales impositele votate de adunările comitatense, atrage atențiunea maghiarilor asupra magnaților lor, la cari pot face bune esperimente cu maghiarisarea.

Am spus că ḑiarele au pus mare pond pe această broșură. Guvernamentalul „Nemzet" s'a ocupat la locul prim cu ea, și a scris o apoteosă la adresa reuniunilor de maghiarisare, și aceasta spre a slăbì încâtva efectul broșurei, pe care o pune în spatele vre-unui deputat din stânga estremă.

Tot așa face și „Pester Lloyd," care în special recunoasce talent nu de toate ḑilele în autorul broșurei.

Opoziționalele „Pesti Napló" și „Egyetértés", asemenea și „Budapesti Hirlap" o atribuie slovacilor sau românilor; nu contestă însě valoarea ei în ce privesce mișcarea naționalităților în Ungaria.

Este un semn îmbucurătoriu apariținnea acestei broșuri tocmai acuma, când furia unor oameni înflăcărați și înferbêntați la creeri nu mai cunoasce margini, și noi ne îmbucurăm din inimă vĕḑênd că sunt unguri, cari deșì pe cale anonimă, totuș judecă serios asupra stării lucrurilor din statul nostru.

Atâta deocamdată și vom mai revenì!

Revista politică.

Cestiunea orientală, cuvêntarea memorabilă a principelui Bismarck și schimbarea cabinetului engles, — eată trei cestiuni, cari preocupă aḑi presa și diplomația europeană. Și preocuparea pentru aceste trei însemnate cestiuni, este cu atât mai serioasă, cu cât ele nu se pot privì ca fapte de sine, ci fiește-care avênd înrîurirea sa asupra celeilalte, pot sě producă noue schimbări în constelațiunea politică a Europei.

Cestiunea orientală pe un moment este lăsată la o parte, și cu multă îngrijire așteaptă cercurile politice europene primii pași ai ministeriului Gladstone. Continua-va noul president al consiliului de ministri din Anglia, politica predecesorului seu, sau se va separa dela o acțiune cooperativă cu puterile europene? „Norddeutsche allgemeine Zeitung" crede, că înlocuirea lui Salisbury prin Gladstone, întru atât se poate privì ca nefavorabilă pentru cestiunea pendentă a orientului, întru cât aceasta din stadiul înaintat spre resolvare, este aruncată de nou în stadiul nesigurității și îndoielniciei. De altă parte „Național Zeitung" este informat din isvor acreditat, că Gladstone nu se va retrage dela cooperarea cu puterile mari. La Berlin domnesce credința, că Grecia sau va rĕmânea pe lângă pace, sau dacă se va resolvì pentru rĕsboi, acesta va fi numai la părere și va avea o durată scurtă. Vorba e, că nu este eschisă posibilitatea unui rĕsboi, — ear noi scim din esperință, că fie cât de aparent și scurt un astfeliu de rĕsboiu, nici când nu se termină, fără a pune la ordinea ḑilei noue cestiuni și noue crise.

Ḑiarele polone se rostesc cu o mare reservă asupra celui din urmă discurs al principelui de Bismarck. Ele tăgăduiesc cea mai mare parte din afirmațiunile înaintate de cancelariul imperial. Ḑiariul „Dziennik Ploski" declară, că nimeni nu scie, când anume polonii s'au încercat sě semene desbinarea între Prusia și strĕinătate. Tot atât de neesact este, că guvernul prusian s'a încercat vr'odată sě câștige pe poloni prin bunăvoință.

Printr'o esperiență de mai mulți ani, principele de Bismarck a putut sě dobândească convingerea, că n'au putut sě ducă la scop nici măcar acele mĕsuri de germanisare, cari au fost combinate cu multă măiestrie. Polonismul, care s'a ținut bine cu toate siluirile de până acum, va eșì victorios și nevătĕmat și din nouele încercări. Trist este numai, că un bărbat de stat a fost nevoit, sě facă și astăḑi apel într'un parlament la închipuiri din veacul de mijloc.

FOIȚA.

29

Seminariul teologic și pedagogic „Andreian" al archidiecesei ortodocse române din Transilvania.

(Urmare.)

Înregistrând la locul acesta alegerea de Archiepiscop-Metropolit a Escelenției Sale înalt preasânțitului Părinte Miron Romanul, urmată în ședința congresului dela 21 Noemvrie 1874, în locul demisionatului antecesor Procopiu Ivascovici, precum și întărirea preaînaltă, urmată la 12 Decemvrie 1874 st. n., activitatea Escelenției Sale cu privire la institutul archidiecesan, reservată fiind aprețiării viitorimei, trecem la cele următoare.

Profesorul Nicolau Cristea prin sinodul archidiecesan din 1873, ales fiind asesor consistorial, activitatea lui profesorală cu începutul anului scol. 1873/4 înceată și la 2 Martie 1874 Nr. consistorial 62 ex 1873, se denumesce profesor al institutului, Ioan Candrea, cleric absolut și profesor la preparandia de stat în Deva.

Cu începerea anului scolastic 1874/5 institutul primesce un nou sucurs didactic și o amplificare în obiectele de învĕțământ. Consistoriul archidiecesan la 6 Septembre 1874 Nr. 1939 plen., denumesce de al cincilea profesor pre Dimitrie Comșa cleric absolut și agronomist teoretico-practic de Ungarisch-Altenburg, întroducênd pentru toți elevii institutului — prelângă celelalte obiecte — și studiul agronomiei cu toate ramurile ei.

Ca un eveniment rar și îmbucurătoriu se însemnă aici, că Majestatea Sa cesaro-regie și apostolică, augustul nostru împĕrat și rege Francisc Iosif I, petrecênd în Sibiiu în ḑilele dela 10—13 Septemvrie 1876, în 12 Septemvrie st. n, s'a îndurat prea grațios a onora cu prea înalta sa persoană și institutul nostru, cercetând seminariul în toate părțile lui și luând informațiuni despre starea institutului în toate direcțiunile.

Consistoriul archidiecesan prin ordinul dela 17 Novembre 1876 Nr. 3281, scoala parochială din cetatea Sibiiului, o destină ca scoală de model pentru exercițiile practice ale elevilor institutului.

În decursul timpului s'a simțit necesitatea a se sporì obiectele de învĕțământ, atât în secțiunea teologică, cât și în cea pedagogică, lucru, care a reclamat imperativ și sporirea puterilor didactice. Deci consistoriul archidiecesan în ședința plenară dela 30 Noemvrie 1876 Nr. 2570, instituie de al 6-lea profesor pre clericul absolut Dr. în filosofie Daniil Popoviciu Barcian.

Acestea ar fi pe scurt fasele, ar fi momentele principale, prin care succesive a trecut până acì institutul, de care ne ocupăm, în desvoltarea lui internă sau a instrucțiunii. Sě căutăm acum și sě vedem, prin ce fase va fi trecut acel institut și în privința esternă, sau mai potrivit în privința materială?

Vedem un curs clerical de 3 ani și altul pedagogic de doi ani, în cari operează șase profesori ordinari, unul estraordinariu pentru cele rituali și cântările bisericesci și un spiritual.

În decursul anilor scolari dela 1849/50 până inclusive anul scolastic 1876/7, după un calcul mediu, au aparținut institutului pe an câte 105 elevi.

Acesti elevi unde s'au adăpostit, cum s'au susținut, unde au avut localele pentru instrucțiune, ear personalul didactic cum și de unde s'a remunerat?

Cunoscută fiind starea până la 1845, respect. 1849, vom începe firul chronologic în privința aceasta dela începutul activității părintelui institutului nostru, archiepiscopul și metropolitul Andreiu.

Înțelepciunei și tactului acestui părinte, a succes de la 1850 — deșì în impregiurări escepționali-politice — a putut convoca și ținea un sinod eparchial. Acest sinod ținut în Sibiiu la 12 Martie 1850 a hotărit între altele, cumpărarea unei case în Sibiiu pentru trebuințele eparchiei, facerea unei colecte benevole între eparchioți spre acest scop. Începutul cu această colectă 'l au făcut însuși membrii sinodului, contribuind stante sessione, suma de 6000 fl. m. c. La vocea archipăstoriului cătră eparchioți, prin colectă s'a adunat în scurt timp suma de 20,062 fl. m. c. Din această sumă de 26.062 fl., cu suma de

Ḑiariul „Przeglond“ ḑice, că principele de Bismarck n’a voit sĕ facă decât o demonstraţiune, care sĕ arunce o ciudată lumină asupra unităţii germane.

În urma dechiarărilor principelui Bismarck, cari nu se poate nega, că au avut un ac şi pentru cojocul monarchiei noastre, — aplicat pe drept sau nedrept, sĕ nu fie cercetat acì, — este caracteristic, că reuniunea germană naţională din Viena a creḑut de cuviinţă sĕ iee următoarea resoluţiune, care s’a comunicat apoi pe cale telegrafică organului dlui Bismarck din Berlin:

„Adunarea reuniunei naţionale germane respinge cu indignaţiune dechiararea deputatului Bamberger, făcută de curênd în parlamentul german, că principele Bismarck prin politica sa crează o posiţiune nesuferibilă germanilor austriaci, — ca o încercare drastică, de a nimicì prin falsificarea faptelor *popularitatea lui Bismarck, de care se bucură el înaintea germanilor austriaci.*“

Camera francesă stă în faţa unei desbateri interesante, care asemenea celei urmate asupra propunerei deputatului Iessei Colling din parlamentul Britaniei, ar putea sĕ se sfêrşască cu o crisă ministerială, creând o situaţie cam tot atât de precariă, dacă nu şi mai precarie în Francia — ca cea a cabinetului Gladston în Anglia.

E vorba de proiectul de amnestie al radicalului Rochefort, în înţelesul căreia sĕ se deie amnestie tuturor indiviḑilor, ce stau sub pedeapsă pentru delicte politice, sau alte crime înrudite cu aceste.

Comisiunea parlamentară însărcinată cu discutarea prealabilă a proiectului, după îndelungate desbateri, a votat asupra lui. Nu va fi fără interes a nota la acest loc resultatul votărei speciale, ce s’a efectuit cu ocasiunea aceasta. Amnestia pentru delicte strict politice, a fost respinsă cu 7 contra 4 voturi, ear cea pentru înşelăciunile comise la alegeri, cu unanimitate. Amnestia pentru celelalte delicte, ce se comit la alegeri, a fost asemenea respinsă cu 8 contra 3 voturi, ear amnestia arabilor cu 9 contra 1.

De raportor al comisiunei s’a ales apoi deputatul Monis, care după cum se scie a primit mandatul, ca în numele comisiunei sĕ propună respingerea proiectului de amnestie.

Austria şi România.

Sub acest titlu „Neue freie Presse“ dela 20 Ianuarie publică următoarele:

„Conferenţa vamală austro-ungară, care şi-a sfêrşit lucrările preliminărei pentru negociările vamale cu România, se va întrunì din nou în curênd, spre a discuta asupra proiectelor ce i s’au presentat pentru închieierea unei convenţiuni de căi ferate şi a unui tratat de navigaţiune cu România. Acestea sunt douĕ puncte nouĕ din relaţiunile ce trebuia sĕ se stabilească între monarchie şi România, şi ambele puncte sunt de o mare însemnătate economică.

„Esistă şi actualminte unele aranjamente între Austria şi România, în privinţa tarifelor de căi ferate şi a comunicaţiunilor pe calea ferată, în privinţa întrebuinţării comune a gărilor dela fruntarii, a tratamentului vamal la trecerea dela o cale ferată pe ceealaltă, etc. Aceste aranjamente espiră în mare parte în anii viitori, şi de aceea este vorba sĕ se creeze chiar de acum, alipindu-se la convenţiunea comercială, un aranjament general între ambele state în privinţa relaţiunilor de pe căile ferate.

„Politica tarifală de căi ferate a guvernului a contribuit oare cum la jicnirea comerciului austriac, şi în special consideraţiunile fiscale ale României faţă cu drumurile sale de fer, au adus o mare vătămare celei mai eftine căi de comunicaţie dintre Austria şi România, calea de navigaţiune pe Dunăre. În această privinţă, tratatul de navigaţiune ce se va încheia va avea de îndreptat oare-care puncte însemnate de recriminaţie.

„În relaţiunile pe căile ferate, tariful germano-român din anul 1883 a avut o înriurire foarte vătĕmătoare asupra comerciului austriac; şi d’aceea suntem curioşi d’a vedea în ce chip vor lucra guvernele Austro-Ungariei spre a înlătura aceste jicniri pentru producţiunea austriacă În privinţa intenţiunilor guvernului ungar se vorbesce în acest moment numai atât, că el în interesul căilor sale ferate de stat, va pune o deosebită greutate pentru mănţinerea graniţelor de tarif, ce esistă acum în favoarea căii ferate Predeal. Aceste garanţii de tarif se pot resuma pe scurt în aceea, că guvernul român este datoriu d’a nu preleva pe linia Predeal-Bucureşti nişte tarife mai mari ca pe linia Vêrciorova-Bucureşti.

„Desfiinţarea tacsei de jumĕtate la sută va forma una din cele mai însĕmnate cestiuni în tratatul de navigaţiune ce se va închieia din nou. Această tacsă a fost totdeauna în unul din punctele de căpetenie pentru plângerile din partea comerciului austriac şi în practică s’au transformat într’un feliu de sarcină specială pentru producţiunea şi navigaţiunea austriacă, care a înmormêntat capacitatea de concurenţă a Austro-Ungariei pe pieţele române, şi căreia i se datoresce în mare parte căderea relaţiunilor noastre comerciale cu România.

„Deci se poate vedea, că acì se deschide un nou tĕrâm însemnat pentru activitatea politico-comercială a diplomaţilor nostri, pentru a cărei reuşită politicii vamali ai Austro-Ungariei trebuie sĕ contribuie, întrând într’un chip leal şi fără reservă pe calea politicei de tratate.“

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Din jurul Braşovului, în Ianuariu 1886 Mult Onorate Domnule Redactor! Ve rog a avea bunăvoinţă de a da loc în preţuitul jurnal ce redigeţi următoarelor rênduri.

Ve este deja cunoscut concursul publicat pentru întregirea parochiei Herman, aparţinĕtoare la protopresbiteratul al II. al Braşovului.

În urma acestuia şi a publicărei, efeptuite deja cu 8 ḑile înainte, la 12 Ianuariu a. c. s’a ţinut alegerea de paroch în această comună. Această cestiune devenì cunoscută mai tuturor bărbaţilor inteligenţi şi din comunele vecine. Astfeliu eu curios a vedea resultatul alegeri m’am decis în aceaşi ḑi a merge la Herman, cu atât mai vêrtos, căci în preḑiua alegerei am cetit în „Gazeta Transilvaniei“ un anunţiu relativ la această alegere. M’au surprins cele scrise în numĕrul 8 al acestui ḑiariu. Pe la 8 ½ oare ante meridiane me aflam în Herman. Apropiindu-me de biserică aflai, că rev. domn protopresbiter Ioan Petric ţine şedinţă cu comitetul parochial pentru compunerea listei de candidaţiune. La această şedinţă secretă nu’mi fu permis a intra, dar curênd după aceea, respective după finirea serviciului divin, fiind present în biserică, aflai din eminenta predică a Domnului protopresbiter, că pentru aceasta parochiă vĕduvită au competat 9 clerici deplin cualificaţi. Ordinea candidaţiunei a fost: 1. Beniamin Almăşan, 2. Iosif Macsimilian, 3 Alecsandru Dogariu, 4. Silivestru Cranga, 5. George Sglimbea, 6. Ioan Pulca, 7. Dionisie Nistor, 8. Niculae Puia şi al 9-lea George Ionescu. Toţi acesti candidaţi îmi sunt cunoscuţi în persoană; ce e drept toţi bărbaţi devotaţi binelui comun.

Dechiarându-se şedinţa sinodului electoral deschisă şi purceḑêndu-se la constituirea biroului sinodal, la cererea unanimă a sinodului se aleseră doi notari şi 4 bărbaţi de încredere; aceasta fiind-că s’a observat a fi mai multe partide. Purceḑêndu se la alegere, carea se făcù la apelul nominal al presidiului prin votisare nominală în biserică, se vĕdea pe feţele tuturor alegĕtorilor un adevĕrat interes pentru acest act sublim. Multe alegeri am vĕḑut, dar o astfeliu de alegere justă, nepresionată, şi fără corteşi nu mi s’a dat ocasiune a mai vedea. Lauda se atribue în prima linie presidiului, carele cu un tact rar a condus actul acestei alegeri.

Încheiându-se votisarea şi făcêndu-se scrutiniu, se constată, că învĕţătoriul diriginte Alecsandru Dogariu a întrunit maioritatea absolută a voturilor în numĕr de 92, al doilea concurent cu mai multe voturi (71) a fost parochul din Doboli. Ceialalţi candidaţi au întrunit prea puţine voturi.

Proclamat fiind dl Dogariu ca paroch ales, i se strigă un entusiasmat „sĕ trăiască“. Mulţămirea alegĕtorilor a fost satisfăcută. Nici o voce n’am auḑit cârtind sau criticând. După aceasta circa 140 alegĕtori dintre cei 176, plecară în cea mai bună linisce la birtul central al comunei unde se ospĕtară puţin şi urară alesului viaţă îndelungată.

Toate promisiunile şi chiar jurămintele unor votisanţi faţă de alţi candidaţi deveniră nulă şi consciinţa nu mustră pe nici unul, că nu ’şi-ar fi împlinit datoria în cunoscinţă de causă şi persoană.

Mulţi vorbeau „acesta — resp. Alecsandru Dogariu, a fost rênduit de Dumneḑeu, acesta a fost vrednic şi chiemat este.“

Din cele premise este dară constatat, că actul alegerii a fost neforţat, liber şi a decurs după cea mai bună aşteptare, şi prin urmare cele anunţate de Gazetă se pot considera ca vane scornituri.

Închieiu cu observarea, că parochienii români din Herman sunt şi au fost la înălţimea chiemărei lor, şi merită deci un viitoriu mai strălucit. Mulţi chiemaţi, puţini aleşi. *D.*

Varietăţi.

* (Denumire.) Ministrul r. ung. de interne a denumit în locul fostului director al institutului alienaţilor din Sibiiu Dr. Szabó — de director şi medic primariu pe dl Dr. Eugen Conrad fost medic secundariu al institutului alienaţilor din Austria de jos.

* (Promovare.) Ni se scrie din Budapesta: Onorată Redacţiune! Sunt în plăcuta posiţiune a ve trimite următoarele rênduri, cu rugare, sĕ binevoiţi a le da loc în mult stimatele coloane ale ḑiariul d-niei voastre.

Fac paşul acesta nu numai în cea mai pură convingere, că respectivul tinĕr merită toată lauda,

---

20.000 fl. m. c. s’a negoţiat şi la 1852 s’a realisat cumpărarea unei dintre cele mai de frunte case din cetatea Sibiiului (casa din strada Măcelarilor, astăḑi reşedinţa archiepiscopească.)

Această casă, (construită de baronul Sekelari exchisiv pentru un local privat al seu domnesc), la 1854 s’a destinat şi s’a folosit ca seminariu. S’a făcut încercarea de un internat al elevilor în această casă, însĕ curênd s’a vĕḑut, că un internat, fără de a fi acela împreunat şi cu alimentarea celor internaţi, este nepracticabil, este imposibil.

La 1858 numita casă s’a destinat unui scop mai corĕspunḑĕtoriu, s’a prefăcut adecă în reşedinţă episcopească, fosta până acì reşedinţă, casa din strada Cisnădiei cumpărată la 1821, după mai multe adaptări, prefăcêndu se ea în seminariu. În acest seminariu însĕ, prelângă locuinţa a doi profesori, salele de prelegere, capela domestică, abia câţi-va elevi mai puteau avea locuinţă, cei mai mulţi avisaţi fiind la locuinţe esterne şi toţi la susţinerea din mijloacele proprii.

Nici soartea profesorilor seminariali n’a fost mai puţin precară, un singur profesor salarisat fiind din vechime cu 300 fl. m. c. din fondul sydoxial.

Abia la anul 1860 a succes nĕsuinţelor şi stăruinţelor atunci episcopului Şaguna a esopera, mai întâi din fondul seminarial suma anuală de 500 fl. (decretul guvernial dela 23 Ianuarie 1860 Nr. 25.677) şi după aceea la 1861 (rescriptul preaînalt din 29 Mai 1861 Nr. 3093) din visteria statului suma anuală de 1000 fl. pentru trebuinţele seminariului.

Prin decretul aulic dela 27 Martiu 1863 Nr. 1164 s’au sistemisat salarii — dacă se pot numì aşa — pentru al doilea profesor 315 fl., pentru al treilea 206 fl., şi pentru al patrulea 210 fl. v. a. din fondul sydoxial.

În mijlocul tuturor acestor împrejurări, acestor greutăţi, episcopul Şaguna — de una parte — n’a desperat, n’a esitat şi n’a slăbit din calea, ce a apucat, şi dela ajungerea ţintei ce o avea înaintea ochilor. El dela început, prin nemărginita încredere, ce ’şi-a câştigat la eparchioţii sei, prin isteţimea şi înţelepciunea sa a sciut deştepta la aceia simţul filantropic, simţul de a sacrifica pentru binele public al bisericei şi al culturei, prin aceasta a sciut afla mijloace, a înfiinţa fonduri şi din acelea a asigura subsistinţa materială a bărbaţilor chiemaţi de el la profesură. Aceştia — de altă parte — mai puţin pretenţioşi pe atunci dispuşi a aduce şi ei sacrificii, atât pentru-că erau avisaţi, cât şi din lipsa de bărbaţi cualificaţi, îşi aflau recompensa modestă în purtarea şi a altor oficii bisericesci laterali.

Anul 1864 a fost anul cel mai mănos pentru institutul nostru. Stăruinţele archiepiscopului Şaguna au fost cele mai binecuvêntate, ear aderenţa lui la idealul de predilecţiune: înfiinţarea unui seminariu cu internat „mai corĕspunḑĕtoriu“ ’şi-a aflat adevĕrata şi faptica realisare. Maiestatea Sa preagraţiosul nostru împĕrat Fancisc Iosif I., prin preaînalta hotărîre dela 8 Aprilie 1864 Nr. presid. 293, a destinat preagraţios suma anuală de 25.000 fl. din vistieria statului spre scopuri de cultură şi de instrucţiune pentru credincioşii bisericei gr. or. din Transilvania, din care sumă 5000 fl. pentru susţinerea a 50 seminarişti, 3700 fl, pentru salarisarea profesorilor seminariali, doi câte 900 fl., doi câte 800 fl. şi 300 fl. remuneraţiune anuală pentru directorul seminarial.

Fericitul archiepiscop Şaguna, casa de rangul prim în cetatea Sibiiului, casa din strada măcelarilor Nr. 24, casă cu două ridicături şi cu 26 încăperi, cumpărată din propriile economisiri cu 30.000 fl. v. a., o a donat eparchiei sale anume pentru seminariu.

Prin aceste două coincidenţe a fost posibil — după aproape 100 de ani — a se face începutul unui seminariu în adevĕratul înţeles al cuvêntului.

Cu începutul anului scol. 1864/5, numita casă cu toate încăperile ei, s’a adaptat, provĕḑut cu mobiliarul necesariu, şi s’a prefăcut în seminariu, unde în sale anumite a început a se ţinea prelegerile, şi în care din 107 s’au internat 50 elevi din despărţemêntul clerical; s’a instituit un econom pentru alimenşi mai ales din acel motiv, că atare diligință și caracter nu e de toată ḑiua.

Dl Petru Opre, care pe lângă pracsa de advocat e aplicat și la banca de escompt și schimbe, s'a promovat la universitatea din Budapesta în ḑiua de 17/29 Ian a. c. de doctor în drepturi.

Bucurându-ne salutăm din inimă pe acest tiner cu diligință și voie de fer, care nu numai că după 4 ani de serviciu activ militariu a avut perseveranța a începe studiile de drepturi, ci între colegii sei și-a putut elupta de a fi graduat de doctor între cei mai primi.

Reînoindu-'mi rugarea, îmi iau permisiune a ve face cunoscut, ca dl Dr. Petru Opre e conducĕtoriu de cancelarie la renumitul jurist, care e și profesor la universitate Dell'Adami Rezsö."

Îi urăm noului doctor cel mai strălucit viitoriu!

* (Descoperire.) Profesorul Carol Jüngling din Brașov a descoperit în Carpații de sud ai Ardealului între condițiuni foarte favorabile și potrivite pentru esploatare, un magazin după toate semnele foarte bogat de argint, antimon și plumb. Asemenea a aflat în cantități mai mici și ținc, arsen cobalt, chrom, cadmiu și aramă.

Esploatațiunea se arată foarte favorabilă și spre scopul acesta descoperitoriul se va pune în conțelegere cu capitaliști și intreprenori.

* (Congres de horticultură la Roma.) În cursul lunei lui Mai se va ținea la Roma un congres de horticultură.

Comisiunea organisătoare a acestui congres s'a întrunit deja și a numit președinte de onoare al ei pe ducele de Torlonia.

* (Istoricul german Leopold Ranke), mulțămind împĕratului Germaniei, care îi dăruise portretul seu, i-a adresat o scrisoare, în care îi esprimă dorința, ca Providența sĕ-i permită sĕ asigure Germaniei continuarea binefacerilor păcei.

* D. Gnesoff, delegatul Bulgariei în conferența ce se va începe ḑilele acestea pentru închierea păcei între bulgari și sêrbi, a sosit Duminecă în București. Astăḑi sau mâne va sosì și dl Mijatovici, delegatul Sêrbiei, care înainte de a merge acolo, a trecut prin Pesta.

* (Espulsații din causa irredentei române) au adresat senatului României o petițiune, pentru de a li se permite întoarcerea în țară.

În ḑilele aceste s'a împărțit senatului raportul comisiunei de petițiuni asupra cererei dlor I. și A. Ciurcu și Cornean. Acest raport semnat de dl G. Orleanu, închieie prin următoarele cuvinte:

„Sunt sigur că, în momentul, în care guvernul va crede că depărtarea de pe teritoriul nostru a dlor A. Ciurcu și M. Corneanu ar mai avea rațiunea de a fi, va revoca această mĕsură; căci, cum am ḑis, nu alte interese decât acelea ale țĕrei noastre l'au condus sĕ ia aceste mĕsuri.

„Sĕ lăsăm dar guvernului sarcina de a revoca aceste mĕsuri, când va crede că nu mai este nici o utilitate ca sĕ le mănțină și fiți siguri că o va face.

„Pentru aceste motive, comisiunea de petițiuni a luat resoluțiunea, ca senatul sĕ treacă pur și simplu la ordinea ḑilei și ve roagă prin mine, ca sĕ admiteți această conclusiune."

* Cetim în „Revista armatei" din Bucuresci. „Darea soldaților ca ordonanțe, sau mai bine ḑis, cum se numesc ei în casarmă, ca servitori pe la oficeri, presintă foarte multe rele, atât din punctul de vedere al instrucțiunei soldaților unui contingent, cât și din acela al mândriei ce trebue sĕ însuflețească pe ori și ce soldat ca apărătoriu al țĕrei.

„Afară de aceasta nici oficerii nu sunt serviți precum trebue, căci a învĕța pe un soldat serviciul de ordonanță este tot atât de greu, ca și a-l face soldat. Apoi când a apucat sĕ se obicinuiască, el este necontenit chiemat la casarmă, ori înlocuit, ori se liberează, așa încât oficerul trebue sĕ reînceapă cea mai neplăcută operațiune.

„Astfel sufere instrucțiunea, sufere demnitatea soldatului, sufere oficerul și se perde fără folos un bun numĕr de oameni dintr'un contingent."

Aceste considerațiuni fac pe dl locot. Costăchescu, din reg. 8 din linie, a propune, ca ordonanțele sĕ se desființeze și la solda oficerilor sĕ se adauge, precum s'a făcut pentru indemnitatea de locuință, o sumă egală cu contul intreținerei unei ordonanțe, cu care oficeriul sĕ-și poată plătì un servitoriu civil."

* (Escadra englesă din marea mediterană) pusă sub ordinele vice-admiralului John Hay, se compune din 20 bastimente de tot feliul, cu 5000 oameni armați și 125 tunuri, dintre cari unele de cel mai mare calibru posibil. Marina grecească nu se compune decât din 16 vase, dintre cari 4 mici cuirasate, cu un total de 300 marinari.

* (Propaganda social revoluționară în Rusia.) „Monitorul oficial" al imperiului rusesc publică un raport despre încercările de propagandă social-revoluționară, descoperite în anul 1885. În Varșovia și în alte orașe mari rusesci, în cari polonezii sunt în numĕr mai însemnat, se formaseră așa numite comune social-revoluționare, cari trimeteau delegați la consiliul de protecțiune al lucrătorilor în Varșovia. Un juriu special judeca diferendele dintre lucrători și patroni și rostea sentințe în formă de amenințări și chiar de condamnări la moarte. După arestarea capilor, comunele se desorganisară și din ruinele lor se formară mai multe cercuri. Acestea, atrăgênd în partea lor pe representanții cercurilor de lucrători și pe ai așa numitului „comitet al lucrătorilor" au pus basa asociațiunei social-revoluționare: „Proletariatul." Cercetările cari s'au făcut, au avut de resultat darea în judecată a 200 membri ai acestei asociațiuni, dintre cari principalii culpabili în numĕr de 29 au fost trimiși înaintea tribunalului militariu, ear ceialalți dați pe mâna autorităților administrative.

„Monitorul" adaugă: Tribunalul militar a recunoscut, că asociațiunea „Proletariatul", care avea de scop rĕsturnarea ordinei politice, sociale și economice a imperiului prin mijloace violente, a comis prin comitetul ei central un șir întreg de omoruri și încercări de omor, că era solidară cu partida revoluțiunii, care se numea Narodnaia Volia (Voința poporului), și că nobilul Staslaus Kunitzky era șeful ei principal. Alți participatori la activitatea criminală a „Proletariatului" au fost: judecătoriul de pace Bardovsky, inginerul căpitan Luri Petrusinsky, Ossovsky și Schmauss. Acesti șase acusați au fost condamnați la moarte prin sentința tribunalului militar din Varșovia. Alți nouă-spre-ḑece acusați, au fost condamnați șese-spre-ḑece ani de muncă silnică, trei la câte ḑece și opt ani și doi la deportațiune în Siberia. Țarul a redus pedeapsa a mai mulți condamnați la muncă silnică și a schimbat pedeapsa cu moarte a condamnaților Luri și Schmauss la câte douĕ-ḑeci de ani muncă silnică. Sentințele s'au esecutat la 29 Ianuarie.

* (Grevă.) Se telegrafiază din Rodez, că în minele dela Decazeville, 200 de lucrători s'au pus în grevă, cerênd sĕ li se sporească salariul. Prin intimidări, capii acestei mișcări au făcut pe toți lucrătorii sĕ înceteze cu lucrările. Directorul Vatrain, refusând sĕ trateze cu deputațiunea greviștilor, a fost aruncat pe fereastră și călcat în picioare de mulțime. 700 de soldați au primit ordin sĕ plece la Decazeville, ca sĕ restabilească ordinea.

* (Combinațiuni matematice.) Ḑiarele germane anunță, că în curênd se va celebra la Altenburg, centenariul inventărei jocului Skat, care la germani a luat locul jocului Whist, ce era odinioară la favoare.

Cu această ocasiune, un matematic a calculat, că combinațiunile, în cari pot fi împărțite în acest joc, între cei trei jucători, cele 32 de cărți, sunt în numĕr de 2753 miliarde; la Wist numĕrul lor este de 53 octilioane, pentru că are 29 cifre. Pentru a le juca pe toate, nepunênd decât 3 minute pentru fie-care, ar trebuì mai mult decât 3 septilioane de ani; așa dar, dela inventarea jocului Wihst, de sigur că aceste combinațiuni sunt încă foarte departe de a se fi presentat toate pe mesele de joc.

* (Principele Muntenegrului.) Corespondentele din Paris al ḑiarului „l'Indépendance belge" scrie următoarele în privința principelui Muntenegrului:

Principele Nicolae al Muntenegrului are aproape patru-ḑeci și cinci de ani. Acum sunt tocmai trei-ḑeci de ani de când a vĕḑut Parisul pentru prima oară. La acea dată întra ca elev intern în curtea liceului Louis-le-Grand, și camaraḑii lui de colegiu de atunci 'mi-au spus impresiunea lor, pe care o resimțiseră la privirea acestui „nou venit." Costumul lui național, vesta lui cea largă, brodată cu fir de aur, strinsă pe talie cu o centură foarte frumoasă întuneca cu totul tunicele elevilor. Tênĕrul principe avea aerul unei aparițiuni din „O mie și una de nopți" în tristeța prosaică a vechiei locuințe universitare.

În momentul sosirii sale la colegiu, principele nu scia nici un cuvênt din limba franceză. Abia rĕspundea la numele lui de familie Petrovici; dar îndată ce se familiarisà puțin cu limba noastră, fu o adevĕrată plăcere pentru tinerii colegiani, de a se aduna în giurul lui și a-l asculta. Cu o gravitate și în același timp cu o emoțiune de mirat povestea luptele sângeroase ale țĕrei sale cu turcii, atacurile de prin munți făcute de tatăl și de unchii sei; cele mai interesante episode ale acelui rĕsbel secular, care a popularisat în Europa numele poporului muntenegrean. Trebue sĕ mărturisesc, că spuse de tênĕrul principe aceste lucruri, n'aveau în totdeauna caracterul cavaleresc, după cum le înfățișau imaginațiunile noastre occidentale, ca nisce epopeie resbelnice. Principele nu admitea mila față cu un inamic fără milă. Într'una din ḑile, pe când unul din cameraḑii sei, în urma unei păruieli, ce adesea se întêmplá între colegiani, trântise la pământ pe adversariul lui și mulțumit de victoria sa, se sculase sfêrșind d'a-l mai lovì, Petrovici îl chiemà d'o parte și-i ḑise:

— Pentru ce, când aveai genunchiul pus pe peptul inamicului tĕu, nu i-ai dat nisce pumni zdraveni în obraz?

— Pentrucă aceasta n'ar fi fost bine. Era deja desarmat, adăogă învingĕtoriul generos.

— Poate că ai dreptate, rĕspunse Petrovici, după ce se gândì puțin, — căci nu este turc.

Trebue sĕ adaog, că în liceul Louis-le-Grand, Petrovici n'a tratat nici odată pe cameraḑii lui de turci... Era cel mai dulce și mai binevoitoriu dintre camaraḑi. De altminteri, foarte inteliginte, a făcut îndată progrese în instrucțiune, și sciu, că de atunci a păstrat o bună suvenire de fostul seu colegiu.

Morburi de tot soiul, și mai cu samă: **boale de nervi, epilepsia, durerile de stomach, zuruitul nervos în urechi, înțĕpăturile în urechi** și **asurḑirea, durerea de cap, migrena, gălbinarea și paralisarea** se vindecă prin metoda noastră rațională-sigură și renumită în lumea întreagă. — La **bolnavi de plămână** și de **asthmă** am ajuns după o cură de 4 sĕptĕmâni la cele mai minunate resultate. Rugăm sĕ ni se trimită o descriere amanunțită a morbului cu marcă postală de retour, — fără genă și confidențial.

Clinica privată „**Freisal**" în **Salzburg** (Austria.)

---

tarea internaților și totdeodată inspector pentru supraveghierea și susținerea ordinei interne.

Prelângă crearea altor fonduri spre scopuri bisericesci-scolare, archiepiscopul Șaguna a creat și un fond seminarial, care fond — după istoricul fondurilor archidiecesane, protocolul sinodului 1883 pag 171 și 172 — la 1864 stetea din 7287 fl., ear după bugetul anului 1876/7 cu începutul anului 1877, avea un venit curat de 9066 fl.

După lungi și grele lupte suscepute încă dela 1850, pe la începutul anului 1868 a succes archiepiscopului Șaguna, toate fondurile bisericesci, între cari fondul seminarial urzit încă de sub episcopul Moga, a le scoate de sub administrațiunea statului și a le aduce sub administrațiunea bisericei. Acel fond seminarial la predarea lui stătea din 24.574 fl, ear în bugetul consistoriului archidiecesan pentru 1876/7 figurá cu un venit anual de 1959 fl. Ambele aceste fonduri seminariali, contopite în unul sub numirea: „fondul seminariului Andreian," în bugetul consistoriului archidiecesan pe anul solariu 1884 le vedem figurând cu venitul anual de 30.557 fl. 60 cr.

Sinodul archidiecesan din 1874 în ședința dela 10 Aprile, considerând meritele archiepiscopului și metropolitului Șaguna față de institutul archidiecesan și voind acelea ale perenná, în unanimitate a hotărît, ca acela pentru totdeauna sĕ poarte numele „Seminariul Andreian."

Sinodul archidiecesan dela 1877, ocupându-se mai de aproape de institutul archidiecesan pedagogico-teologic în ședința dela 13/25 Aprilie 1877 Nr. protoc. 196, acceptează și votează:

Regulamentul pentru seminariul teologic și pedagogic „Andreain" al archidiecesei ortodoxe române din Transilvania.

Prin acest regulament, basat pe esperiențele și succesiva desvoltare a institutului din trecut și până la acel moment, avêndu-se privire la însemnătatea unui institut menit a da bisericei preoți și învĕțători demni de aceste însĕmnate și vitale funcțiuni, se normează cu putere de lege și în mod stabil întreaga ființă, întreaga viață, întreg organismul institutului, care institut, pe basele și dispositiunile acelui regulament, se mișcă și funcționează până la moment.

Schimbările deci ce au mai urmat dela 1877 încoace — abstrăgênd dela acelea, care după timp și după împrejurări s'au arĕtat în personalul didactic, — toate au fost dictate de nisuința de a organisa seminariul după prescrisele regulamentului votat de sinod și de a'l pune succesive între marginile aceluia, amĕsurat paragrafului 82, care prescrie: „acest regulament întră în putere de lege cu 1 Septembre 1877, ear cu esecutarea lui succesivă și după putință se însărcinează consistoriul archidiecesan."

(Va urma.)

Nr. 845. [1249] 1—3

EDICT.

Maria Ioan Ticuşan din Codlea protopresbiteratul Branului, care de 7 ani a părăsit pe legiuitul ei soţ Miron Preda din Vulcan şi pribegesce în lume, fără a se sci ubicaţiunea ei, — se citează prin aceasta a se presenta înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral în termin de 3 luni de ḑile, dela publicarea acestui edict; căci astfel procesul divorţial incaminat de soţul ei, se va decide şi în absenţa ei.

Zerneşti, în 10 Decembre 1885.

Oficiul protopresbiteral al tractului Branului.

Traian Meţian,
protopresbiter.

Anunț!

Prin intervenţia plenipotenţiatului ces. reg. al Austro-Ungariei în Belgrad, s'a împedecat deocamdată rĕsboiul dintre sêrbi şi bulgari; şi astfel me simt necesitat a vinde marele meu magazin de

Invĕlitoare pentru cai,

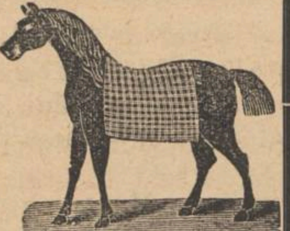

îngrămădite în marele meu deposit cu scop de a afla un debuşeu în rĕsboiu, cari sunt în lungime de 185 cm, ear în lăţime de 115 cm., ţĕsute des, dintr'o stofă de lână foarte groasă, fiind astfel acomodate şi pentru cuverte de pat; — trebuie sĕ le vênd cu ori-ce preţ şi espedez:

O bucată cu 1 fl. 55 cr. pe lângă rambursă.

Învĕlitoare pentru birje

cu fundamentul galben deschis şi borduri negre şi roşii, lungi de 180 cm., şi late de 115, o bucată cu **fl. 2.55,** păn' ce nu mi se va găta provisiunea.

Cele ce nu convin se reprimesc fără nici o reservă. A se adresa la

Orient-Export-Bureau
Viena, Favoriten.

Atestat! Către onroatul: Orient-Export-Bureau!

Trimiteţi-ne îndată încă 36 de bucăţi din învĕlitoarele trimise, pe lângă rambursă de tren. Puszta Zichidorf, Societatea economică olandesă.

Telegramă! Orient Export Bureau! Trimiteţi'mi îndată încă 14 bucăţi din învĕlitoarele trimise. Conte Aponyi, Nagy Aponyi. [1212] 5—6

Nr. 15. [1249] 1—1

Publicaţiune.

Desfiinţându se căsătoria dintre Elisafta Iovu Nasca ca actoră şi Ilie I. Negrea ca inct, ambii din Vlădeni, prin sentinţa Venerabilului Consistoriu dto 5 Novembre 1885 Nr. 4624 B; după ce s'a comunicat aceasta actorei în 15 Decembre 1885, se aduce la cunoscinţă publică, cu acel adaos, că neivinduse inctul în termin de 45 de ḑile dela prima publicare — conform § 124 din procedura matrimonială, — se dă voiă actorei a păşi la altă căsătorie.

Zerneşti, în 13 Ianuarie 1886.

Oficiul protopresbiteral al tractului Branului.

Traian Meţian,
protopresbiter.

Adevĕrul durează mai mult!

Indispensabile sunt neîntrecutele şi escelentele mele învĕlitoare pentru cai, pe care mi le-am acuirat **dela o fabrică vestită, care esistă de 50 de ani şi are privilegiu c. r.,** în urma golirei localurilor, şi astfel le vênd — până mi se va găta provisiunea cu preţul de jumetate al preţului regulat adecă

numai cu fl. 1.60

bucata din aceste

Invĕlitoare pentru cai.

mari, groase, late şi foarte trainice.

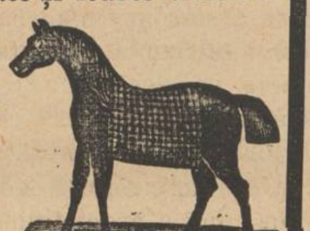

Ele au o lungime de 190 cm., şi o lăţime de 130 cm., cu borduri colorate şi groase ca o scândură, de aceea într'adevĕr cu neputinţă de a fi nimicite.

Le espedăm cu rambursă sau bani gata. — Ḑilnic trimitem din aceste învĕlitoare în toate părţile lumei şi pretutindenea sunt primite cu o deosebită plăcere, de oarece ele pot fi întrebuinţate şi ca **cuverte de pat** şi mai nainte au costat de doue ori atât ca acum. Adresa: [1238] 4—4

Exportwaarenhaus L. Kon,
WIEN, II. Lichtenauergasse. 9.

Me rog sĕ se observe adresa esact.

Victoria industriei!

În urma primirei întregului magazin de haine a unei dintre cele mai însĕmnate fabrici, care 'şi a terminat cu finea anului lucrările, — suntem în posiţie de a lifera lucruri cu un preţ atât de abnorm de ieftin, precum nu s'a mai pomenit. Şi anume vênd cu preţul de batjocură bagatel, din care abia se rentează munca, — de

fl. 2.25

un rênd de haine bărbătesci

de earnă, foarte tari, calde, complet făcute gata, (numite şi îmbrăminte „tigru"; aceste haine sunt indispensabile pentru ori-cine, fie bogat sau sĕrac, căci se potrivesc pentru ori-ce posiţie socială. Aceste haine escelente şi trainice se află în toată mărimea, şi pentru ori-ce statură şi ajunge a se indigita numai lungimea pasului şi lăţimea peptului, spre a primì o haină gata şi bine întocmită de trup. Cine voesce deci a se 'mbrăca bine şi cald, care 'şi iubesce sănătatea şi punga de bani, sĕ poftească a comanda cât mai degrabă, de oare-ce provisiunea ni se va găta în curênd.

Numai fl. 3.50

un rênd gata de haine pentru dame.

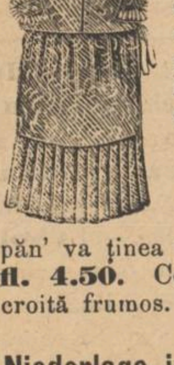

Mii şi mii de mostre dintre cele mai nouă şi frumoase, cari se 'ntrec în delicateţă: fantasii fermecătoare sau floricele, picurate sau cornurate, durabile, tari, barchete de modă şi calmuc, în colorile cele mai frumoase şi mai moderne, sur, vênĕt, cafeniu închis, drap, în diferite nuance frumoase, — toate aceste sunt anume lucrate şi aplicate în hainele aceste de earnă; un rênd, asemenea desemnului de alături, costă făcut gata, elegant,

cald, modern, frumos
din aceste

Costume de iarnă pentru dame

păn' va ţinea provisiunea **numai fl. 3.50,** sau în calitate cu mult mai fină **fl. 4.50.** Costumul consistă dintr'o rochie largă şi o tailă (blusă) potrivită şi croită frumos.

Espediţiuni sĕ fac cu rambursă prin **Fekete's** [1237] 2—6

Niederlage inländischer Fabricate Wien, Hundsthurmerstrasse Nr. 18/17.

Rog sĕ se ferească publicul de oferte asemenea acestuia, dar imitate.

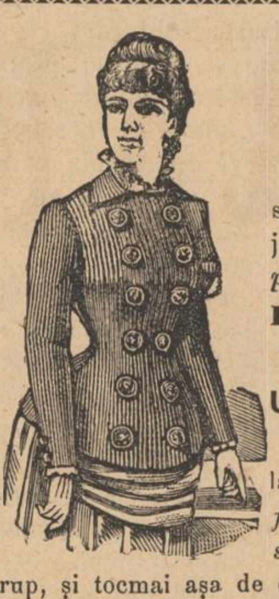

Cătră stimabilele P. T. dame!

Nou! Nou! Nou!

Moderne! Frumoase! Elegante!

sunt fabricatele celei d'ântâi şi celei mai mari fabrici de jachete pentru dame, care *pentru soliditatea productelor sale, precum şi pentru eleganţa fasoanelor a fost premiată* **la esposiţia cea mare din Viena;** aceste fabricate constau din

Jachete parisiane pentru dame.

Jachetele mele parisiane pentru dame, sunt produse din lâna cea mai fină numită „Zefir," ele sunt *costumul cel mai frumos şi mai fin* pentru ori ce damă, *atât în casă, cât şi pe stradă şi promenadă* etc., sunt foarte flecsibile, se lipesc de trup, şi tocmai aşa de durabile, cât de elegante şi moderne.

Întocmai desemnului de-alături!

Din causa imensului esport spre toate părţile lumei, sunt în stare de a vinde cele mai nouă jachete parisiane pentru dame cu preţul posibil scăḑut de numai

fl. 3.80

ear calitatea cea mai fină „înalt prima" cu

fl. 5.—

Ori-ce damă, care voiesce sĕ aibă o jachetă frumoasă şi elegantă parisiană, care e cât se poate de practică *pentru iarnă şi primăvară,* sĕ poftea-că a'şi procura cât mai degrabă, de oare-ce în urma comandelor numĕroase, magazinul întreg are sĕ ni se golească în timpul cel mai scurt.

În calitatea lor adevĕrată se pot comanda numai şi numai dela

Pariser-Damenjacken-Fabriksniederlage Anton Gans,
WIEN, III. Kolonitzgasse Nr. 8.

La comande ne rugăm sĕ se însemne mărimea şi mĕsura esact. — Espedarea se face cu rambursă sau în bani gata. [1233] 4

Minunile industriei!

Frumoase! Calde! Elegante! Eftine!

Impermeabile pentru frig şi umeḑeală!

sunt

Jachetele mele de earnă pentru bărbaţi

produse de **prima fabrică de jachete din Viena,** pe cari le vênd pentru preţul ne mai pomenit de eftin de

fl. 1.80.

Jachetele mele de earnă pentru domni sunt **cât se poate de călduroase şi cele mai higienice îmbrăcăminte, căci ele ţin corpul în căldură, îl apără de rĕceală, se lipesc de ori-ce trup, sunt foarte practice şi comoade şi produc prin frumseţa şi ieftinătatea lor o admiraţiune generală.**

12,000 de bucăţi deja vêndute.

Tot omul, cine vrea sĕ aibă o jachetă frumoasă, bună şi caldă, **sĕ comande,** de oare-ce comandele vin foarte des, şi provisiunea ni se va găta în timpul cel mai scurt. **Numai şi numai** la:

Allgemeines Wiener Comisions u. Exportgeschäft, Viena, III, Mathäusgasse 5/s.

La comande ajunge a se observa: mare, de mijloc sau mic. — Se espedează pe lângă rambursă sau cassa. [1207] 10

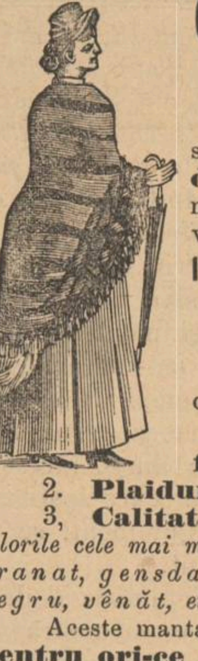

Cel mai frumos present de crăciun!

Pentru P. T. Doamne!

În urma unei întêmplări estraordinar de favorabile, 'mi-a succes sĕ cumpĕr întreaga provisiune a unei dintre **cele mai de frunte fabrice vieneze de postavuri** cu preţul de jumĕtate al preţului de producţiune, — şi de aceea vênd — câtă vreme 'mi va ţinea provisiunea

10,000 bucate de minunate, elegante şi foarte moderne

Plaiduri de earnă de învĕlit
(Umhängtücher.)

cu următoarele preţuri, aproape de necreḑut de ieftine:

1. **Plaiduri de învĕlit, mărime de mijloc, cu fl. 1.20.**
2. **Plaiduri numite Prima, mari, cu fl. 1.80,** [1206] 8
3, **Calitatea cea mai fină, de tot mari cu fl. 2.50,**

colorile cele mai minunate şi în cel mai frumos amestec de colori precum Bordeaux, granat, gensdarme, alb, sur, drapp, scoţian, turcesc, roşu, cafeniu, negru, vênăt, etc. etc.. în 60 dintre cele mai fine fasoane.

Aceste mantaue de 'nvĕlit pentru dame sunt cele mai eegante şi moderne **pentru ori-ce damă, şi se pot întrebuinţa în casă, pe stradă, promenadă, la bal** etc. şi sunt **de tot călduroase.**

Sĕ nu neglige nici o damă, de a'şi procura o astfel de manta frumoasă şi fină, pentru un astfel de preţ bagatel, prin care nici preţul producţiunii nu e plătit cu atât mai vêrtos, că aḑi mâne o sĕ ni se gate provisiunea.

Cele ce nu vor convenì se schimbă fără nici o reservă. La comande me rog sĕ se'nsemne esact coloarea şi mărimea. Se espedează pe lângă ramburse sau cassa. În calitatea aceasta fină se poate căpăta numai şi numai la

I. Wiener Tücher-Exportgeschäft, Wien, III, Mathäusgasse Nr. 5/s.

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane

Nr. 10 Sibiiu, Marţi 28 Ianuariu (9 Februariu) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Din causa sântei sĕrbători a sfinţilor trei ierarchi Vasilie, Grigorie şi Ioan, numĕrul procsim va apărea Sâmbătă în 1/13 Februariu.

Sibiiu, 27 Ianuariu 1886.

Oglinda cea adevĕrată a prosperărei unei ţĕri este instrucţiunea publică în estensiunea ei, şi spiritul în care se face instrucţiunea şi educaţiunea. Ḑe 4 ḑile se desbate în parlamentul Ungariei budgetul cerut de ministrul nostru de culte pentru fe ricirea patriei.

Parlamentul Ungariei îmbracă haine de sĕrbătoare de câte ori se presentă raportul ministeriului de culte despre starea scoalelor. Partidele se întrunesc toate la masă familiară şi glorifică pre bărbatul, care unic în feliul seu între toţi bărbaţii Ungariei — sau cu „Pesti Napló“ vorbind, singur întrunesce în sine cerc de vederi europene, dar de fapte şi puterea voinţei — glorifică pre bărbatul, care conduce destinele învĕţămêntului din patrie. Ḑiaristica cântă psalmi şi laude şi comisiunea financiară regretă din inimă, că ministrul nu cere mai multe milioane pentru resortul seu.

De 13 ani stă domnul Trefort la cultele şi instrucţiunea din Ungaria, a spesat pentru scoale milioane anume, a propus fel de fel de legi, prin care a măgulit vanitatea ungurilor, dar a ruinat instrucţiunea în scoalele naţionalităţilor, şi dacă a fost întrebat asupra secretului permanenţei sale la acest însemnat post, rĕspunsul a fost: „*M'am acomodat*“:

Secretul astăḑi nu mai e secret pentru unguri, el înse înaintea noastră n'a fost secret nici odat: ministrul de culte al Ungariei dela moartea fericitului fost ministru Baron Eötvös n'a mai stat pe picioare proprii, ci a mers condus, ca sĕ nu ḑicem răpit de curentul inscenat de ḑiaristica jidănită şi de câţi-va renegaţi lipsiţi de pânea de toată ḑiua, cari în zelul lor de a trece de mari patrioţi, duceau rola conducĕtoare.

Din incidentul desbaterei, de care vorbim şi-a luat ansă de a vorbit şi ministrul de culte. Pe noi vorbirea ne interesează numai întru cât ea pledează pentru cele ḑise de noi, că dela moartea regretatului Baron Eötvös, ministrul de culte n'a mai stat în picioare, ci a fost răpit de curent.

Nu mai poate fi trasă la îndoială amărăciunea ce domnesce dela o margine a ţĕrei pănă la cealaltă în privinţa scoalelor, atât cele comunale, cât mai vêrtos în privinţa celor confesionale.

S'a întrodus o incuisiţiune formală prin scoalele noastre şi după cum am vĕḑut din un cerculariu nu de mult publicat, s'au instituit agenţi secreţi la spatele scoalelor şi a bisericilor, abstracţie făcênd dela întreaga ceată a amploiaţilor dela administraţiune, care îşi face vîrtute din cel mai volnic amestec în afacerile interne ale scoalelor noastre.

Scoala şi biserica. Două asiluri sânte, dela cari mai aşteptăm mântuirea noastră. Scoala, ca ea sĕ ne lumineze ochii minţei, scoala chiemată a ne pune în vedere gradul de desvoltare al lumei civilisate, a ne spune ce am fost, ce suntem şi ce trebue sĕ fim, scoala chiemată a face din noi cetăţeni inspiraţi de sânta libertate, de egalitate şi frăţietate, pentru cari sute de ani a curs sângele şiroaie, şi biserica, care în veci ne predică răbdaţi pănă în sfêrşit, aceste doue sânte altare ale noastre sunt ţinta activităţii poate în viitoriu a ministrului dela culte.

Căci, *se arată deja îngrijitoarele semne ale dissoluţiei în statul maghiar* — a scris actualul ministru de culte cătră alegĕtorii sei din Pojon. Da, semnele dissoluţiei se apropie, căci nefericita politică de aḑi stăpânesce întreagă desvoltarea culturală a statului nostru şi tocmai unde ar trebuì ca sĕ aflăm punctele de nedumeriri în cele naţionale, tocmai la instrucţiune aflăm pedeca cea mai însemnată pentru o eventuală concordiă şi unire a forţelor noastre sufletesci.

În cuvêntarea de Joia trecută, dl ministru al cultelor revine asupra gravelor cuvinte adresate în epistola sa alegĕtorilor din Pojon, şi se silesce a le da esplicare. Semnele dissoluţiei sunt a se căuta în greşelile din trecut ale legislaţiunei. Aceste greşeli sunt mari, pun în cumpĕnă esistenţa Ungariei, deci delăturate trebuie ele sĕ fie, dacă e vorba sĕ nu se surpe edificiul statului şi parlamentul trebue sĕ le delăture.

Şi fără comentariu înţelegem unde lovesce ministrul nostru de culte prin indigitarea la greşelile legislaţiunei. Cu toate aceste ne sunt preţioase autenticele comentarii asupra enunciaţiunilor ministeriale, şi acestea le aflăm în presa ungurească

„Pesti Napló“ organul de frunte al oposiţiei, dela care aşteaptă mântuire aşa numitele ḑiare naţionale liberale, în numĕrul de Vinerea trecută ne spune, că aceste greşeli ale legislaţiunei din trecut sunt legea pentru naţionalităţi şi autonomia garantată a bisericelor orientale. Conglăsuiesce deci cu ministrul în ceea-ce privesce vindecarea acestor greşeli.

Dacă se susţinea, că disoluţia o a produs tocmai neesecutarea legei de naţionalitate, cu care se face atâta paradă în lumea mare şi aceasta apoi se şi putea proba cu fapte împlinite, dacă se afirma, că se întroduce disoluţie prin aplicarea legei din 1879 în ce privesce limba maghiară pentru scoalele poporale, dacă se cita ca factor al dissoluţiunei crâncena agitaţiune a curentului de aḑi, agitaţiune, pusă acuma şi pe terenul social, în aceasta am fi vĕḑut şi noi un semn al înţelepciunei, şi am avea cel puţin o mică raḑă de speranţă, că rĕul se va îndrepta.

Acuma însĕ, când prin rostul ministrului de culte şi instrucţiune publică ni se pune în vedere cassarea legei de naţionalitate, care şi altcum numai pe hârtie mai esistă în cele mai principale ale sale puncte, când ni se pune în vedere cassarea autonomiei bisericesci şi prin ea a scoalelor noastre destul de strêmtorate: întrebăm ce ne mai rĕmâne nouĕ ca cetăţeni liberi ai acestui stat?

Paralel cu ministrul de culte, cel dela interne ca şef al cabinetului se bate cu pumnul în pept, că libertate ca la noi nu este pe faţa pămêntului.

Cine mai are credinţă în statornicia lucrurilor dela noi, şi în planul bine chibsuit, care conduce instrucţiunea publică la noi, acela poate sĕ-şi sfarme capul cu deslegarea de asemenea dileme. Noi constatăm, că din rĕu tot în mai mare rĕu dăm, şi aceasta nu ne poate insufla credinţă în consolidarea statului. Suntem necessitaţi a da cuvêntul ministrului de culte în ce privesce dissoluţia în statul nostru.

Revista politică.

Representanţii Sêrbiei, Bulgariei şi a Turciei s'au întrunit de Joi la Bucuresci, pentru de a *stipula punctele de pace*, pe basa cărora sĕ ajungă apoi la o finală resolvare cestiunea sêrbo-bulgară. După rapoartele cari ne stau la dispositie, se vede că desbaterile delegaţilor îndată la început au avut sĕ întimpine nişte greutăţi, cari i-au făcut sĕ-şi amâne şedinţele, pănă la primirea de informaţiuni nouĕ dela guvernele lor. A fost vorba de programul discusiunilor, şi înţelegerea nu s'a putut face, deoare-ce Sêrbia stăruie, ca şi cestiunea Rumeliei orientale sĕ se iee în acest program, în vreme ce delegatul Porţii a protestat în modul cel mai energic.

Eată ce scrie în materia aceasta „Telegraful“ din Bucuresci:

„Astăḑi, în saloanele ministeriului de finance, încep negociările pentru închieierea păcii între doi vecini, cari îşi împart egal simpatiile noastre, între sêrbi şi bulgari; după şapte-ḑeci şi patru de ani, capitala noastră e din nou loc de împăcăciuire şi poate în împrejurări aşa de grave cum n'a mai fost.

Căci aḑi abea în chip oficial, începe a se deslega crisa balcanică, cea mai acută din câte a pomenit veacul nostru.

FOIŢA.

Seminariul teologic şi pedagogic „Andreian“ al archidiecesei ortodocse române din Transilvania.

(Închieiere.)

Cele mai însemnate şi mai essenţiale schimbări respect. prefaceri, întregiri, ameliorări în ordine chronologică ar fi următoarele:

În decursul anului scolastic 1876/77 institutul a avut o perdere simţită. Profesorul Ioan Candrea, după un serviciu abia de trei ani, în urma unui morb de piept, a încetat din viaţă în Iuniu 1877.

Spre repararea acestei daune şi spre îndeplinirea postului profesoral devenit vacant, consistoriul archidiecesan prin decretul dela 25 August 1877 Nr. 2120 plen., denumesce profesor pe Dr. Nicolau Maier catechet şi profesor la gimnasiul din Năsĕud, carele cu începutul anului scol. 1877/8 se întroduse de directorul seminarial în oficiu.

Pentru immediata supraveghiere a ordinei şi manţinerei disciplinei în internat, Consistoriul archidiecesan ddto 25 August 1877 Nr. 2123 plen. în locul ieromonachului German Bogdan, fost, ear acum la cererea proprie dimisionat spiritual şi inspector seminarial, denumesce inspector pre Simeon Popescu, cleric absolut şi rentors dela studiile academice făcute la universitatea din Lipsca în Germania.

După îndrumarea consistorială tot dela 25 August 1877 Nr. 2122 plen., cu începerea anului scol. 1877/8 se face începutul cu succesiva punere în lucrare a planului de învĕţămênt stabilit prin regulamentul seminarial §. 1—6.

Tot de odată prin acest ordin consistorial se regulează şi cercul de activitate al tuturor acelor profesori, cari mai nainte purtau şi alte oficii sistemisate şi beneficiate, amĕsurat legii de incompatibilitate, votată de sinodul archidiecesan în şedinţa dela 13/25 Aprilie 1877 şi în consonanţă cu prescrierea regulamentului seminarial §§. 55 şi 56.

Prelângă biblioteca seminarială, ale cărei prime base s'au pus îndată după înfiinţarea internatului seminarial la 1864/5 prin donaţiuni din diverse părţi şi dela deosebiţi binefăcĕtori şi prin procurări din propriile mijloace ale seminariului, care bibliotecă era menită mai mult folosirei elevilor institutului, formaţi în o societate de lectură; îndată cu începerea anului scolastic 1877/8 amĕsurat regulamentului seminarial §§. 7—15 din mijloace acolo indigitate, precum şi din donaţiuni dela generoşi binefăcĕtori, s'au pus basele înfiinţării unei bibliotece în folosul corpului profesoral, precum şi a unei colecţiuni de obiecte istorico-naturale, aparate fisicale şi instrumente şi modele agronomice.

Profesorul Dr. Ilariu Puşcariu prin sinodul archidiecesan din 1878 ales fiind asesor consistorial salarisat şi prin aceasta încetând activitatea lui profesorală cu finitul anului scolastic 1877/8, consistoriul archidiecesan prin decretul dela 30 August 1878, Nr. 1937, a denumit profesor pre Simeon Popescu ierodiacon şi inspector seminarial, carele la 8 Septembre 1878 s'a întrodus în oficiu.

Seminariul provĕḑut fiind dela înfiinţarea lui cu un anumit medic remunerat din fondurile archidiecesane în persoana domnului doctor în medicină Vasiliu Szabó, după depărtarea acestuia cu locuinţa din Sibiiu, consistoriul archidiecesan prin hotărîrea dela 21 Septembre 1878 Nr. 2782 plen. denumesce în calitatea aceasta pre Dr. Ioan Moga medic practic în loc.

Amĕsurat dispositiunei Consistoriului archidiecesan dela 24 Maiu 1879 Nr. 1352, cu începutul anului scol. 1879/80 cursul pedagogic dela doi, se urcă la trei ani. În urmarea acestei dispositiuni planul de învĕţămênt stabilit prin regulamentul semi-

Multe furtuni au trecut peste peninsula balcanică; după vremi, caracterul lor a fost crud înspăimântătoriu; rescularea grecilor, câștigarea neatârnării sêrbilor, sunt pagini sângeroase din istoria contimporană, cum Occidentul nu cunoasce, cu toate lucrările sciinţifice cari povestesc șirul lucrurilor; dar nici odată până acum, crisa n'a fost așa de gravă. Căci dacă ţinem seamă de pornirile diferitelor naţionalităţi balcanice, ađi e vorba nici mai mult nici mai puţin, decât de a desnoda o dramă istorică din cele mai mărețe: esistenţa statului turcesc în Europa. Dacă se sancţionează unirea Rumeliei cu Bulgaria, dacă se dă Greciei ce cere și Sêrbiei o compensare relativă din înfricoșatul imperiu al semi lunii, care a avut o înriurire așa de grozavă asupra sud-ostului Europei și e încă ađi rușinea continentului nostru, — nimic nu mai rĕmâne, seu mai nimic.

Multe și mari greutăţi stau în calea negociărilor păcii; procesul dintre Sêrbia și Bulgaria e foarte complicat. Mai întâi, e neînţelegerea asupra fruntariei, care trebuie sĕ fie tranșată acum; apoi e marea neînţelegere, care a fost pricina nemijlocită a resbelului.

Cea dântâi, cu un caracter particular, trece de sigur în al doilea rênd; nu poate fi vorba decât d'o dreaptă interpretare și împlinire strictă a tratatului de Berlin, care hotăresce în materie; lucrare mai mult technică, ușor de dus la capĕt când sunt bune intenţiuni d'amândoue părţile. În schimb, cestiunea unirii celor două Bulgarii va da mult de lucru negociatorilor.

După tot ce se scie până acum, Sêrbia menţine punctul de vedere lămurit în proclamaţiunea de rĕsboi; unirea Bulgariei cu Rumelia e, pentru statul sêrb, echivalentă cu ruperea echilibrului balcanic, adecă un pericol de toată điua. Sêrbia a pornit rĕsboi și nu va închieia pace. decât numai când unirea celor două Bulgarii nu s'ar face sau i s'ar da ei compensaţiuni din teritoriul bulgar de astăđi.

Tratări deci nu pot fi decât după deslegarea acestei întrebări prealabile: se va face, sau nu unirea Rumeliei cu Bulgaria? — Altfeliu nu se poate încheia un tratat, în condiţiunile date.

Și faptul că delegaţii păcei au sosit și că negociările încep astăđi, implică ipotesa, că această cestiune e deja tranșată între Turcia și Bulgaria, că arangiamentul între aceste două state e definitiv. Cu negociările de ađi începe adevĕrata lucrare pentru soluţiunea crisei balcanice.

Putem saluta deci începutul negociărilor cu oare-care linisce și cu legitima mândrie că, în împregiurări așa de grave, capitala noastră e loc de împăcăciune."

„Agenţia Havas" comunică, printr'o telegramă venită pe cale indirectă din Constantinopol cu data de 2 Februariu, următoarele puncte ca bază a aranjamentului turco-bulgar:

I. Principele Alecsandru va fi numit guvernator general al Rumeliei orientale pe cinci ani, cu condiţiune de reînoire a puterilor sale.

II. Satele musulmane din districtele Rodop și Khirdjali vor fi retrocedate Turciei, care în schimb va părăsì dreptul de ocupaţiune a balcanilor.

III. Contingentul militar al celor două provincii va fi pus la disposiţiunea Sultanului pentru apărarea posesiunilor europene ale Turciei. — Acest contingent militar va fi comandat de oficeri turci.

IV. În reciproc un contingent militar otoman va putea în mod eventual sĕ fie chiemat sĕ apere Rumelia și Bulgaria. — Acest contingent va fi comandat de principele Alecsandru.

V. O comisiune turco-bulgară se va întrunì la Filipopol pentru a determina modificaţiunile, ce trebue aduse statutului organic al Rumeliei.

VI. Celelalte stipulaţiuni ale tratatului dela Berlin sunt menţinute.

Acest aranjament supus la sancţiunea Sultanului a fost înapoiat Porţii cu oare-cari modificări. — Se crede cu toate astea că va fi în curênd rectificat.

Cercurile oficiale otomane cred, că Rusia nu va adera la această învoială.

Cea mai mare parte a trupelor turcesci cantonate în Albania și la graniţa sêrbo-bulgară, sunt concentrate la fruntariile grecesci.

„N. fr. Presse" observă, că presiunea ce o esercită pintre culise plenipotenţiaţii marilor puteri asupra ţînutei delegaţilor, devine tot mai simţită. Și anume Rusia ar fi stăruind cu toată inteţirea, ca delegaţii sĕ privească pe marile puteri ca o instanţă supremă, cari și ele ar avea cuvênt deciđĕtoriu asupra cestiunei.

Schimbarea cabinetului engles, care e acum definitiv constituit începe a'și da pe faţă, deși pe căi indirecte părerile sale în privinţa cestiunei grecesci. Optimismul celor din Berlin, cari păreau neîngrijaţi în urma căderei lui Salisbury, a scăđut cu câteva grade. Cei drept multele proiecte apărute în jurnalele englese pentru o uniune personală în Creta ori Epir, precum și scirile, că regele Georghe al Greciei ar avea de cuget sĕ abđică, — sunt desminţite și lumea 'și dă aerul că nu le crede, deoarece nu pot sĕ fie adevĕrate, — cu toate aceste puterile și în special Germania regretă mult, că schimbarea cabinetului engles a aruncat cestiunea aproape resolvată a Greciei, earăș pe un teren, unde toate au sĕ se înceapă „da capo."

Resultatul desbaterei asupra proiectului de amnestie al lui Rochefort, care a avut loc Sâmbătă în camera francesă, încă nu este cunoscut. Cu toate acestea suntem în drept a crede, că ea se va termina cu respingerea lui și astfel nu va da ansă la o nouă crisă ministerială. Și dacă se va întêmpla astfel, de sigur că mult va contribuì la aceasta, incidentul dela Decazeville, despre care am amintit și noi în unul din numerii nostri trecuţi, unde vr'o 800 lucrători revoltaţi au ucis pe directorul fabricei, pentru că n'a voit sĕ le urce lefile. Incidentul acesta va pune pe mulţi dintre deputaţii încă nehotărîţi, pe gânduri și i va convinge, că drumul, pe care va pornì republica în urma amnestiei generale a lui Rochefort, este un povârniș periculos pentru esistenţa sa, și i va face sĕ voteze în contra proiectului.

Din dieta Ungariei.

Apreciăm la locul prim resultatele câștigate de 13 ani de đile pe terenul instrucţiunei, asemenea spiritul de care ele au fost dictate și sub care au fost esecutate. La locul acesta vom urmărì desbaterea asupra budgetului resortului de culte și instrucţiune publică. În ședinţa de Vineri între alţii a vorbit și deputatul Constantin Gurban, espunênd gravaminele românilor faţă cu politica urmărită în scoale. Schiţăm aici cuvêntarea domnului deputat după điarele din capitală:

Activitatea ministrului de culte ne însuflă cele mai mari îngrijiri — đice dl deputat. Face amintire despre împregiurarea, că la scoalele de stat și în cele medii, chiar și unde elementul maghiar este în minoritate limba maghiară este limba de propunere, guvernul nu spriginesce nici o scoală românească, în întreaga ţeară statul nu susţine o singură pedagogie cu limba de propunere română, și dacă cineva se plânge pentru asemenea lucruri, lumea pășesce îndată cu ideia de stat unguresc, opiniunea publică îl condamnă și-l tacsează de agitator.

Mai mult: dacă o parte a ţĕrei voiesce sĕ-și facă din proprii sei bani gimnasiu cu limba de propunere românească, aceasta nu i se permite, cea ce servesce spre dovadă, că se pun pedeci nisuinţelor de cultură ale naţionalităţilor nemaghiare. Cu toate acestea, se fac imputări ministrului de culte, că nu spriginesce din destul elementul maghiar pe terenul cultural.

I se mai impută, că în scoalele poporale confessionale nu se învaţă cu destul succes limba maghiară. Naţionalităţile 'și dau silinţa sĕ întroducă pe copiii de scoală în cunoscinţele limbei unguresci, este însĕ impossibilitate ca copiii de scoală sĕ înveţe perfect unguresce; cine o poate pretinde aceasta pe locurile unde nime nu vorbesce unguresce. Inteligenţa naţionalităţilor vorbesce unguresce, dovadă că nu se înstrăinează de ea.

Cu toate acestea suspiţionările nu mai au margini, noi ne-am dedat cu ele, așa că nu mai au nici o trecere; prin însinuări false pot seduce pe guvern și opinia publică cei ce vênează după oficii, dela ei provin suspiţionările, însĕ de câte-ori s'a întrodus cercetare, s'a constatat, că suspiţiunea a fost sau fără basă, sau tendenţioasă.

Cu privire la irredentă declară, că poporul român n'are nici o parte în această manifestare, el nici o a făcut, nici a contribuit la lăţirea ei. Ideile din proclamaţie nu și le-a atribuit sie-și, și vorbitoriul protestează contra identificării nisuinţelor românesci cu proclamaţiunea.

E adevĕr că românii o au primit cu indiferentism, căci nu i-au atribuit nici o importanţă, pentru aceasta însĕ ei nu pot fi acusaţi.

Dacă ideia de stat unguresc va cuprinde în sine legalele aspiraţiuni ale naţionalităţilor, dacă naţionalităţilor le vor face institute de învĕţământ în limba lor, dacă i vor face părtași de favoruri, atunci nu va fi mai mult causă de a se plânge, că ele gravitează în afară, și până când nu va fi așa, este fără folos a aduna bani, a escrie noue imposite, fără folos inspiţionarea și înfricare, toate acestea vor mai învenina rana, însĕ nu o vor vindeca.

Cuvêntarea 'și-o închieie astfeliu: Fac atentă pe naţionalitatea maghiară (întrerumperi: Naţiunea maghiară.) Este și naţionalitate maghiară (întrerumperi: Nu este.) Așa dară fac atent pe parlament și guvern (o voce din stânga estremă: Tot nu đice: naţiune) la gravaminele, cari provoacă nemulţămirea naţionalităţilor, și în speranţa, că în cel mai deaproape viitoriu guvernul va îndrepta lucrul, primesc budgetul.

Varietăţi.

* (Hymen). Domnul Vasile Mihail Lazar inginer în România și-a încredinţat de soţie pe Domnișoara Elena G. Perșinar din Brașov.

* (Concert.) După cum suntem informaţi, concertul reuniunei de cântări române din Sibiiu va avea loc Duminecă în 2/14 Februariu a. c. în sala dela „Musikverein." Detaiuri în nrul procsim.

* (Balul.) arangiat de „Reuniunea femeilor române din Sibiiu" se va ţinea în 24 Februarie 1886 st. n. în sala hotelului la „Împĕratul roman." Începutul la 8 oare seara. Venitul curat este destinat în favorul reuniunei.

narial, s'a putut acum esecuta în totalitatea lui și faţă de cursul pedagogic.

În ulterioara esecutare a regulamentului seminarial §. 26 și în legătură cu aceasta, în urma disposiţiunei consistoriului archidiecesan dela 30 August 1880 Nr. 2474 plen., cu începutul anului scolastic 1880/1 toţi elevii institutului, atât din secţiunea teologică, cât și din cea pedagogică, se primesc în seminariu cu locuinţa și cu viptul comun, prelângă o contribuire de câte 60 fl. v. a., stabilită în §. 22 din regulamentul seminariului, punêndu-se la disposiţiune spre scopuri seminariale localităţile necesare.

În fine — după-ce profesorii Dr. Nicolau Maier și Simeon Popescu, cu finitul anului scolastic 1882/3; preferind a face bisericei serviţii pe terenul administrativ și după-ce în modul acesta pe calea prescrisă, numiţii profesori au fost promovaţi la posturi de protopresbiteri — în locul acelora Consistoriul archidiecesan în ședinţa dela 11 August 1883 Nr. 3211 plen. a denumit profesori pre Ioan Ghibu, fost administrator parochial în Arad și pre Dr. Ioan Crișian fost până acì inspector seminarial.

Totdeodată, în urma decretării sinodului archidiecesan dela 3/15 Maiu 1883, simţindu-se necessitatea de-a se întroduce în planul de instrucţiune și nstruirea în musica vocală și instrumentală a elevilor institutului — prelângă cântările bisericesci — sistemisându-se spre scopul acesta un post nou de profesor salarisat cu 800 fl. la an; consistoriul archidiecesan în ședinţa plenară tot dela 11 August 1883 Nr. 2881, pentru acest post, denumesce profesor extraordinar pre artistul Georgiu Dima; afacerile inspectorului seminarial relegându-le în sarcina spiritualului și profesorului de cântările bisericesci Dimitrie Cunţan.

Precum mai sus s'a đis, Consistoriul archidiecesan încă la 1880 dispunênd internarea tuturor elevilor, a pus la disposiţie și localităţile necesare; aceste localităţi în decursul timpului și din an în an — cerênd imperativa trebuinţă — au trebuit sĕ se sporiască și s'au sporit, până când cu începutul anului scol. 1884/5 spre scopuri seminariali — pre lângă casa seminarială principală „andreiană" — au fost puse la disposiţiune încă alte patru case grupate în jurul și situate în imediată legătură cu casa seminarială „andreiană", (toate patru proprietate a seminariului). Cu toate acestea, considerându-se că toate acestea cinci zidiri sunt construite pentru scopuri și pentru locuinţe private; că deși în nemijlocită legătură, ele sunt totuș așa de împrăștiate, încât ordinea și disciplina — cari trebuie sĕ domnească în un institut impopulat cu 120—150 elevi — nu se pot manţinea și supraveghia; că din acestea și din multe alte consideraţiuni, aceste cinci zidiri cu toate numĕroasele lor încăperi, nu corespund scopului unui seminariu; consistoriul, și la iniţiativa acestuia, sinodul archidiecesan a venit la convingerea, că face imperativă necesitate de un edificiu seminarial anume construit și corĕspunđĕtoriu tuturor recerinţelor unui asemenea institut.

Deci — după consultări și planisări în trei sesiuni sinodale din anii trecuţi — sinodul archidiecesan în sesiunea din anul curgĕtoriu 1885, pătruns de această convingere, a votat suma de 150.000 fl. v. a. pentru edificarea din fundament a unui seminariu.

Atunci când acest conclus sinodal va devenì realisat și prefăcut în faptă complinită, biserica noastră transilvană își va putea gratula, că institutul archidiecesan teologic și pedagogic, pe calea deschisă și pe basele puse de antecesori și anumit de fericitul archiepiscop și metropolit Șaguna, a făcut un pas gigantic înainte; eară acei anteluptători, în mormintele lor vor sălta de bucurie, vĕđênd că lupta și nizuinţa lor, susceputĕ încă la 1785, cel puţin după 100 de ani nu au rĕmas neîncoronate de resultat, și aceasta nu din ajutoriu străin cerșit, ci din crunta

Prețul de întrare:

a) de persoană 1 fl. 50 cr.; *b)* membrii de familiă câte 1 fl. 50 cr. de persoană, ear dela 3 persoane în sus de fie-care persoană câte 1 fl.

Logea mare 8 fl.; logea mică 5 fl. Publicul din loge, care doresce a participa la dans este rugat a-și scoate bilet de întrare în sală.

Bilete de întrare se vênd în ḑiua balului înainte de ameaḑi dela 10—12 și după ameaḑi dela 3—5, la hotelul „Împěratul roman,“ camera Nr. 1 și seara la cassă. *Comitetul reuniunei.*

* (Bal). Damele române din Mercurea vor arangia la 1/13 Februariu a. c. un bal în „Sala otelului roșu“ de aici.

Balului va premerge o producțiune literară-musicală. Venitul curat este destinat pentru scoala română de aici. Începutul la 7 oare sara.

Pentru comitetul aranjator:

Președintă: *Agapia Droc.*

Secretariu: *George Babeș.*

Prețurile întrărei: De persoană fl 1, de familie 2 florini.

Ofertele marinimoase se vor cuita cu mulțămită.

* (Societatea studenților în medicină din Bucuresci) ne trimite o învitațiune de următoriul cuprins:

Duminecă ’n 26 Ianuariu ą. c., societatea noastră serbând a XI-a aniversare, ve rugăm sě binevoiți a asista la ședința publică, care se va ținea la oarele 2 p. m., în salele societății din spitalul Colțea.

În această ședință vice președintele va face o dare de samă asupra mersului societății în decursul anului espirat, ear dl Al Obregea va întreținea onor. public cu o disertațiune asupra Tetanosului.

* (Interpretatio legis) Ni se scrie, că la judecătoria cercuală din Ocna Sibiiului, care numai din Novembre a întrat și ea în vieață, s’a înaintat o cerere de întabulare și această cerere fu respinsă cu provocare la § 70. din ordinațiunea ministrului de justiție despre procedura la cărțile funduarie cu adausul, că contractul închieiat în limbă streină se fie tradus și în limba oficială a statului.

Citatul §. în limba oficială a statului e de următoriul cuprins:

„Ha az okirat Erdélyben nem divatozó nyelven van szerkesztve, ahoz a biróságnál divatozó nyelven szerkesztett, teljes hitelt érdemlő forditás melléklendő.“

(Dacă documentul e compus în o limbă, care nu e în modă în Transilvania, atunci e a se aclude la el și o traducere vrednică de deplin creḑĕmênt în limba, care e în modă la judecătorie.)

Noi scim că limba românească în Ardeal este de tot în modă, putem ḑice și mai mult, ea este limba diplomatică a Ardealului, prin urmare respingerea cererei de întabulare se poate basa pe altceva, poate esces de zel, călcare de lege, kulturegylet, titlu de avansare etc. etc numai pe citatul §. nu.

Quomodo lex interpretanda est?

* (Museu pentru Bosnia și Herțegovina.) La Serajevo s’a format o reuniune, care are de scop sě înființeze acolo un museu regnicolar pentru provinciile adnectate. Această reuniune va scruta după monumentele vechi aflătoare în țară și va îngrijì ca acele sě fie păstrate bine, mai departe va sprijinì și înainta industria de casă și industria mare.

* (Reuniune pentru arderea morților) s’a format și la Budapesta; ea numěră până acum 330 de membri, cu deosebire din clasele mai inteligente ale capitalei. În sěptěmâna viitoare se vor pune la discusiune statutele acestei reuniuni, cari după ce vor fi votate, se vor așterne ministrului de interne spre aprobare.

* (Cum scriu maghiarii istorie?) Stefan Békey consilier ministerial de secțiune în pensiune, a edat în ḑilele aceste un op întitulat: *„Locuitorii străvechi ai Europei“*, care cuprinde 154 pag. litografate. În toate aceste 154 de pagini venerabilul domn nu face alta, decât demonstrează cu absurdități ne mai pomenite, că **locuitorii străvechi ai Europei au fost maghiari, nu numai, dar că chiar și vechii elini au fost maghiari**. Nu se poate sě nu rîḑi, când cetesci cum acest om, fost consilier de secțiune în ministeriu face deducțiunile sale limbistice ca aderent al scoalei lui Horvát István, susținênd că *„Dareios“* e cuvêntul unguresc „Tarajos“ (comat, cu creastă) *„Boristhenes“* = *„Boristen“* (ḑeul vinului) ș c.!

Curios este că „Pesti Napló“ luând o notiță bibliografică despre acest op, crede de cuviință a’l numì interesant pentru literatura istorică maghiară!!!

* (O scenă urîtă) s’a întêmplat eri, Miercuri, la gimnasiul unguresc de acì, scrie „Gazeta Transilvaniei“. Consiliul profesoral, la arătarea poliției, luase hotărîrea d’a elimina din gimnasiu pe doi studenți, dintre cari unul comisese un furt, ear celalalt spărsese niște ferești. Hotărîrea s’a așternut episcopului romano catolic din Ardeal, Lönhardt, spre aprobare sau respingere. Episcopul încă o aprobă și astfel trimeasă consiliului profesoral dela gimnasiul numit, acesta adună pe toți studenții la un loc și cetì sentința de eliminare a celor doi studenți culpabili. La despărțire, unul din cei doi studenți eliminați, care eșise mai înainte din sală, începú a înjura și insulta pe profesori. Unul din acestia, îi trase o palmă, ear studentul îl apucă de pept. Atunci se repeḑì profesorul Grünhut și apucă pe student de pept, ear acesta pe profesor, căruia îi rupse hainele. Mai mulți dintre studenți începură a face gură și a lua în apărare pe colegii lor eliminați, așa că directorul trebuì sě ceară sucurs dela poliție, care și trimise câți-va polițiști, potolind astfel pe rěsvrătitori. Studentul renitent fù dus între polițiști în arestul poliției, ear după ameaḑi fù eliberat, necăḑênd afacerea în competența poliției, ci în a tribunalului.

* (Jurnalistica pămêntului.) În comisiunea bugetară a Reichstagului german, directorul general al postelor, Stefan, dete următoarele comunicate asupra jurnalisticei pămêntului. Pe tot pămêntul apar acum 34,700 jurnale în 10,592 milioane de esemplare, adecă de fie care cap vin 6 esemplare și jumětate. În Europa apar 19,540, în America septentrională 12,400, în Asia 750, în America meridională 609. Cele mai multe apar în limba engleză anume 16,500, germane sunt 7,800, franceze 3,850 și spaniole 1,000. Între aceste la 4,020 sunt foi ḑilnice, la 20,000 apar de douě și de trei ori pe sěptěmână. Restul apare odată pe lună sau odată pe an.

* (Rețeaua telegrafică universală.) — Rețeaua telegrafică universală se întinde tot mereu.

În acest moment douě steamere engleze se află în golful Persic, pentru a așeḑa un cablu între cele douě puncte estreme ale acestui golf, și de a întărì ast-fel sistemul de comunicație repede între India și Europa.

Pe d’altă parte, insulele capului Verde vor fi legate printr’un nou cablu cu acelea, cari esistă deja pe coasta occidentală a Africei, și toate vor fi puse în comunicație cu Europa prin cablul brasilian, care trece prin Madera. Alte fire vor fi în fine așeḑate dela Dakar, posesiunea francesă, legată actualminte cu Cadix, până la capul bunei speranțe, trecênd prin Conakri, San Thome, gurile Congului, Laonga, Benguela și Walfirt-Bay.

Această desvoltare de linii telegrafice va înlesnì trimiterea de telegrame cu un preț scăḑut în toate părțile din lume.

* (Tesaurul Sultanilor.) Un englez I. C Robinson, care avu fericirea sě rěsbată în camerile tesaurului imperial, împuternicit de o irade al sultanului, face descripțiunea celor věḑute acolo în „Times.“ Condus de un ajutant al sultanului, întră acest englez în seraiul vechiu, unde se păstrează acest tesaur. Un impiegat superior, custodele tesaurului, primì pe visitator; trei-ḑeci de impiegați subalterni îi urmează și i ajută la deschisul ușelor. Ei se pun de o parte și de alta a ușei. Atunci merge o pungă mare de catifea verde, în care se păstrează chieile, din mână ’n mână până la tesaurariu. Acesta scoate chieile una câte una, le compară și le arată asistenților sěi. Apoi se deschide ușa din afară. După această ușă se vede o gratie de fer, înaintea cărei stau drugi puternice de fer, la cari atêrnă lăcate gigantice, care se deschid unul după altul într’o ordine determinată. După aceasta se presintă planul a trei sale mari și rěu luminate, în jurul pereților cărora se află o balustradă. În prima sală se vede mai întâi un tron de aur masiv încrustat cu mii de rubine, smaragde și mărgăritare în mozaic. După o inscripție de pe el, acest tron fu luat la 1514 de către sultanul Selim dela șahul persan Ismail.

Cu toate acestea mulți pun la îndoială etatea așa de vechie a acestui scaun. Mult mai interesant e un al doilea tron, care stă în aceeași sală lângă galerie și formează o rěmășiță prețioasă a artei turce din secolul al 16-lea. El are forma scaunelor de predică din moschee. Sultanii ședeau la mijloc cu picioarele încrucișate. Patru coloane la cele patru unghiuri poartă o cupolă deasupra lor în a cărei vêrf stă o piatră prețioasă. Tot scaunul e de lemn de abanos și sandal, încrustat cu sidef și baga, aur și argint. Toate fețele sale sunt ornate cu un desemn fantastic de plante în sidef, ear calicele fie-cărei flori dela aceste plante ornamentare este format de rubine, smaragde, opale și mărgăritare. Arme magnifice ornează toate trei salele. Așa se věd cuirase de Damasc, pe care le purtá sultanul Murad IV în anul 1638 la luarea Bagdadului. Lângă această cuirasă stă spada aceluiași sultan; atât mănunchiul, cât și teaca sunt bătute în diamante, puse în isvodul câmpurilor, pe care se joacă șah, un motiv de ornamentică care se repetă și la alte bucăți din acest tesaur. Toate obiectele de preț se păstrează în dulapuri de sticlă, în fundul cărora stau atârnate hârsele de catifea de o frumuseță rară. Una din aceste coperte e literal coperită peste tot cu mărgăritare mari ca mazărea. Apoi se vede o cască conică de aur masiv cu desemnuri admirabile, nenuměrate iartagane și pumnale cu lamă de aur și mânere bătute în pietri scumpe. Toate aceste lucruri de preț sunt mestecate în cea mai mare neregulă cu obiecte fără nici un preț ca ornice, musici de masă, vaze moderne în porțelan etc. Antichități de origine europeană lipsesc aproape cu totul. La părete stau de jur împrejur cupe mari pline de petri săpate și monede de aur și de argint. Aceste monede sunt în mare parte moderne, ear gemele gliptografice fără valoare. Se pare chiar că conținutul prețios al acestor vaze fu schimbat în cursul timpurilor cu monede ordinare. Interesantă e colecția vestmintelor sultanilor dela Mahomed II (1453) până la Mahmud, mort în 1839. Cu aceste vestminte stau îmbrăcate păpuși fără cap. Autenticitatea lor însě e mai mult decât dubioasă. Foarte de preț sunt armele atârnate la aceste costume și cu deosebire bogată ornamentarea de juvaere pe turbane. Vechia bibliotecă a sultanilor conține 2 până la 3,000 de volume manuscripte, dintre care 50 până 60 din biblioteca dela Buda a regelui Ungariei Matias Corvin!

* (Aeronauți nenorociți.) Din Brest se scrie, că balonul „Fugitiv“, în care se urcaseră compositoriul Aimé Girod, baritonul operei din New-York Jules Renand și Dubois-Cavoul a dispărut dus de un curent puternic aerian spre mare. O corabie rusască a întêlnit după câteva ḑile luntrea balonului la 5 miluri dela țěrm. Nenorociții aeronauți ’și-au găsit fără îndoială moartea în mare.

* (Bibliografic.) Nrul 1—2 din „Transilvania“ anul XVII. a apărut:

Sumariu: Documente manuscrise în limba română, aflate în archiva din Brașov. — Alt material pentru istoria contimpurană a țěrei noastre. Nic. Vlăduț. — Efectele simțului nobil și ale solidarității poporului român din ținutul Lăpușului și al districtului Chioar. — Cuvênt de deschidere, rostit la adunarea generală a despărțěmêntului XI al associațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută la Băsesci la 11 August 1885. — Raportul anuale al comitetului despărțěmêntului XI. către adunarea generală, ținută la 11 August 1885 în comuna Băsesci. — Procese verbale ale comitetului associațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, luate în ședința dela 19 Decembre și 30 Decembre st. n. 1885. — Bibliografiă. Lectură. Bibliotece.

Posta redacțiunei.

Domnului Gregoriu Maier, administrator protopresbiteral în Nocrihiu. Corespondența trimisă nu se poate publica, căci ea lovesce fără cruțare în persoane, cari în ḑiariul nostru nu pot fi lovite.

Personal pentru personala satisfacție a St. Dtale, declarăm, că în ḑiariul nostru n’ai fost atacat, din contră s’a ḑis, că stagnarea afacerilor bisericesci și scolare se reduce la adêncile Dtale bătrênețe, și după a noastră părere bětrânețele scusă multe slăbiciuni, chiar și atacurile personale ce ne faceți nouě, și apoi cereți sě le publicăm în ḑiariul, pre care avem „fericirea provisorică a-l redacta“, — după cum cu finețe credeți, că ve esprimați.

Amenințarea că ve veți folosi de alte ḑiare, pre noi nu ne privesce.

Loterie.

Sâmbătă în 6 Februarie 1886.

Timișoara:	**33**	**49**	**30**	**82**	**55**
Viena:	**44**	**42**	**2**	**11**	**46**

---

sudoare, din economie și din puterile proprii ale bisericei.

Ajunși la acest moment, am ajuns și la închieierea tractatului nostru modest.

Nu facem pretensiunea a fi eshauriat lucrul în toate părțile lui. Am făcut ceea ce ni-a fost posibil după combinațiunile noastre, după datele, ce ni-au stat la dispozițiune și — dela 1845 încoace — și ca martor ocular și împreună luptătoriu.

Programa ce urmează va presenta institutul archidiecesan pedagogico-teologic după fața și starea lui faptică de astăḑi. Scăderile și neajunsele lui nu vor putea fi judecate fără de a se aduce în combinațiune cu starea, în care acest institut se aflá numai cu 35 de ani înainte.

Eară cei competenți vor cunoasce, vor fi convinși, că mai sunt încă multe de făcut și nu vor înceta dela lucru, până când acest institut va devenì un complet focular de lumină, cultură, religiositate și moralitate.

Sibiiu, în ḑiua de sântul Ilie 1885.

Ioan Hannia m. p.,
director.

Nr. 349. [1240] 3—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia gr. or. de clasa a III-a din comuna Velțu, în protopresbiteratul Mediașului, pentru întregirea acesteia se escrie concurs cu termin *de 30* ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

a) Curte cu casă parochială, cu două inchăperi și bucătărie de earnă și alta de vară, toate de material solid, apoi un șopron mare cu grajd pentru 6 vite din material solid.

b) Porțiune canonică constătătoare din 17 jugěre 460☐ și adecă 13 jugěre 1036☐ arătoriu, 3 jugěre 1205☐ fênaț și 1419☐ vie, 210☐ neproductiv pășune.

c) Stolarele usitate în tract.

d) Dela 36 familii câte 2 ḑile de lucru cu palma.

e) Două sorți de lemne din pădurea comunală. Toate acestea computate la olaltă dau un venit anual de 400 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa aceasta parochie au a-și așterne cererile lor instruite în sensul prescriselor statutului organic și al regulamentului pentru parochii din 1878 pănă la terminul sus amintit, la subscrisul oficiu protopresbiteral în Mediaș.

Mediaș, la 26 Decembre 1885.

În conțelegere cu comitetul parochial

Dionisiu Chendi,
protopresbiter.

Nr. 418. [1243] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în vacanta parochie de a III classă Măgură, în protopresbiteratul român gr. or. al Clușului, conform ordinațiunei Ven. Consistoriu archidiecesan ddto 30 Decembre a. c. Nr. 6858, se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

a) Birul sau mierța mică de bucate, pentru pâne, dela 130 familii sau case à 1 fl. . . . . . . 130 fl.

b) O ḑi de lucru cu palma (clacă) à 40 cr. dela 130 familii sau case . . . fl. 52·—

c) Dela cununii, botez, înmormêntări, precum și dela alte serviții îndatinate și regulate . . . . fl. 119.60

Suma fl. 301.60

Aceste venite sunt regulate după un calcul mediu de 5 ani de sinodul parochial estraordinariu dela 8 Decembre a. c.

Spre sciință se mai notează, că în această parochie, casă sau supraedificate și porțiune canonică nu se află.

Doritorii a ocupa acest post, sunt poftiți a subșterne subscrisului suplicile lor concursuale, instruite pe basa legilor esistente în terminul indicat.

În conțelegere cu comitetul parochial

Cluș, în 7 Ianuariu, 1886.

Vasilie Roșescu,
protopresbiter.

Nr. 13. [1244] 2—3

EDICT.

Silvestru Savu, carele cu necredință de 13 ani a părăsit pe legiuita lui soțiă Maria Pătulea, amêndoi de religiunea, gr. or. din Șulumberg, fără a se scì locul petrecerei lui, și că mai trăiesce; se citează prin aceasta, ca în termin de 3 luni dela datul de față, sě se înfățișeze înaintea subscrisului oficiu, căci la din contră, cererea de divorțiu a soției lui se va pertracta și decide și în absența lui.

Nocrichiu, în 8 Ianuariu, 1886.

Oficiul ppresbiteral gr. or. al Agnitei.

Grigorie Maier,
adm ppresb.

„ADVOCATUL POPORAL.“

Aducem la cunoscința onor. public român, cumcă cu începere dela 1/13 Februariu a. c., va apărea în **Timișoara** ca suplement la foaia politică „Luminătoriul“ și sub responḑabilitatea aceluiași redactor (Pavel Rotariu, advocat), *o foaiă juridică* în limba română sub numirea „*Advocatul poporal*“, în care se vor pertracta în mod obiectiv, instructiv și esplicativ cestiuni de drept public, privat, cambial, comercial, ungar, în rênd sistematic.

Din **dreptul public** ungar se vor esplica toate instituțiunile statului nostru cu așeḑămintele sale, adecă: puterea esecutivă a statului; numěrul și secțiunile tuturor ministeriilor din țeară, a județelor comunale, bagatele, cercuale, districtuale; a forurilor apelative, de finanțe, comerciale.

Din **dreptul privat** ungar se vor esplica relațiunile de drept privat, se vor da formulare despre obligațiuni, cuitanțe, contracte: de căsătoriă, de vênḑare-cumpărare, de arêndare, de închiriare, de servitute; esemplarie de *toate soiurile de testamente;* de *socoți tutoresci*; esemplarie de *statute:* pentru coruri de plugari, reuniuni musicale, pușcași, funebrale, etc. etc.

Se vor esplica în mod teoretic și practic relațiunile *de cartea funduală*, cu formulare despre rugări de transcriere, de întabulare și destabulare, de prenotare, asemenea și despre *documentele* referitoare la aceste cause.

Cu un cuvênt: „Advocatul poporal“ cu timpul va pune în posițiune pe cetitorii sei, ca fie-care sě-și fie advocatul seu propriu, în cele private sě și scie face obligațiune, cuitanțe, contracte de toate soiurile, rugări în cause estraprocesuale, toate valide și corecte, și de odată sě *cunoască întreg organismul statului nostru ungar.*

„Advocatul poporal“ va apărea de două-ori în fie-care lună, ca suplement al **„Luminătoriului“** însě *se va putea abona și separat* de fie-cine, și va costa:

1. Pentru abonații la „Luminătoriul“:
pe un an . . . 2 [doi] fl. v. a.
pe $1/2$ an . . . 1 fl. v. a.

2. In edițiune separată (pentru cei ce nu abonează la „Luminătoriul“):
pe un an . . 4 [patru] fl. v. a.
pe $1/2$ de an . 2 [doi] fl. v. a.

Abonamentele se fac la:

Redacțiunea „Luminătoriului“
în **Timișoara.**

Învităm deci pe onor. public român ca sě concurgă cu abonamente. Abonații — „Luminătoriului“ n'au trebuință a abona separat, ci numai aceia au sě ne aviseze, cari nu vor voì sě-l aibe;

cu stimă [1245] 3–3

Pavel Rotariu m. p.,
advocat și redactor al „Luminătoriului“ și al „Advocatului poporal.“

Nr. 845. [1250] 2—3

EDICT.

Maria Ioan Ticușan din Codlea protopresbiteratul Branului, care de 7 ani a părăsit pe legiuitul ei soț Miron Preda din Vulcan și pribegesce în lume, fără a se sci ubicațiunea ei, — se citează prin aceasta a se presenta înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral în termin de 3 luni de ḑile, dela publicarea acestui edict; căci astfel procesul divorțial incaminat de soțul ei, se va decide și în absența ei.

Zernești, în 10 Decembre 1885.

Oficiul protopresbiteral al tractului Branului.

Traian Mețian,
protopresbiter.

---

[125] 1—3

EDICT.

Iuliana Marcoviciu născută Stura din Ciacova, carea de mai mulți ani a părăsit cu necredință pre legiuitul ei bărbat Mihaiu Marcoviciu din Maiere (suburbiul Timișoarei) de presinte locuitoriu Lugoșului în Cottul Caraș-Severin. Deci nesciindu-se ubicațiunea ei, se citează: ca în termin *de un an și una ḑi* dela prima publicare al acestui edict, sě se presenteze înaintea subsemnatului scaun protopopesc, ca for matrimonial de I-a instanță; căci la din contră, se va decide procesul divorțial incaminat contra ei și în absența ei.

Lugoș, în 14 Ianuariu 1886.

Scaunul protopopesc gr. or. român al Lugoșului.

---

253 szám. 1885. [1252] 1—1

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a Szeredahelyi kir. járásbiróság 1840 számu végzése által „Albina“ hitelintézet, Konnerth Frigyes és társa ellen 586 frt. töke, ennek 1885 év Iunius hó 2 dik napjától számitandó 6 % kamatai, és eddig összesen 46 frt. 35 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 401 frtra becsült ökrök, szekér, széna, buza és a tbbiből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek az 1840 sz kiküldést rendelő végzés folytán, a helyszinén vagyis Nagyapold leendő eszközlésére **1886-ik év Február hó 15-ik napjának** délelőtt 9 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szerdahelytt, 1886-ik évi Február hó 3 napján.

Maniu Visantiu,
bir. végrehajtó.

Cancelaria Negrutiu

în **Gherla — Szamos-ujvár**

deschide abonament pe anul 1886 la:

„Amicul Familiei.“ Revistă beletristică și enciclopedică-literariă — cu ilustrațiuni. **Va eșì în 1-a și 16-a ḑi** a lunei în numeri câte de 2—3 coale; și va publica **poesii, romanuri, novele, schițe, piese teatrali, studii sociali, articlii scientifici, aměnunte de instrucțiune și distracțiune** ș. a. Prețul de abonament pe anul întreg e **4 fl.** — pentru România **10 franci** — lei n., plătibili și în bilete de bancă și în timbre postali.

„Preotul Roman.“ Revistă bisericească, scolastică și literariă. **Va eșì în broșuri lunarie** câte de $2^3/_4$—$3^1/_4$ coale; și va publica articlii din sfera tuturor sciințelor teologice și între aceștia mulțime de **predici pe Dumineci, sěrbători, funebrali și la diverse ocasiuni,** — mai departe studii pedagogice-didactice și scientifice-literari Prețul de abonament pe anul întreg e **4 fl.** — pentru România **10 franci** — lei n., plătibili și în bilete de bancă și în timbre postali.

Abonanții vor primì unele premii de valoare și își vor putea procura cu prețuri foarte reduse toate opurile din edițiunea noastră.

Colectanții primesc gratis tot al patrulea esemplariu.

Numeri de probă se trimit gratis ori cui le cere.

Tot acolo au apărut și se află de vênḑare:

Biblioteca „Săteanului Român.“ Cartea I. II. III. IV, cuprind materii foarte interesante și amusante. Prețul la toate patru 1 fl., — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca „Familiei.“ Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amusante. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume în 8/XII. 1884, în limba maghiară și 25/II. 1885, în limba italiană prin Vincențiu Nicoară, profes. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu și chemiă, pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.

Apologie. Discusiuni filologice și istorice maghiare privitoare la români, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași — Partea I. P-ul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbei românesci în vorbire și scriere, învederată și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. Broșura I. — IV. Prețul opului întreg e 1 fl v. a.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în viersuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în viersuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Branda sau Nunta fatală. Schițe din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică națională. Prețul 20 cr.

El trebue sě se însoare. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negrutiu. Prețul 25 cr.

Herman și Dorotea după W. de Göethe, traductiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Economia pentru scoalele popor. de T. Roșu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comediă în 5 acte, după August Kotzebue, tradusă de Ioan St. Șuluț Prețul 30 cr.

Nu me uita. Colecțiune de viersuri funebrali, urmate de iertațiuni, epitafia ș. a. Prețul 50 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau **Cloșca cu puii ei de aur.** Studiu archeologic de Dionisiu O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Indreptar teoretic și practic pentru învěțămêntul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), a învěțătorilor și a altor bărbați de scoală de V. Gr. Borgovanu, prof. preparandial. Prețul 1 fl. 70 cr.

Micul mărgăritariu sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu aprobarea jurisdicțiunei sup. bisericesci. Prețul unui esemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr. — 50 de esemplare broșurate costau 6 fl., legate 9 fl., legate în pânză 12 fl. — 100 esemplare broșurate 10 fl., — legate 17 fl., legate în pânză 22 fl.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui esemplariu trimis franco e 10 cr.; 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esemplare 5 fl. v. a.

Visul prea sântei vergure Maria a Născătoarei de Dumneḑeu, urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui esemplar trimis franco e 10 cr.; 50 esemplare costau 3 fl.: 100 esemplare 5 fl. v. a.

Manual de Gramatica limbei române pentru scoalele poporali în trei cursuri de Maxim Pop, profesor la gimnasiul din Năsěud. Prețul 30 cr.

[1230] 7—10

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.** Editura și tipariul tipografiei archidiecesane

Nr. 11 Sibiiu, Sâmbătă 1/13 Februariu 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Din dieta Ungariei.

De tot interesant s'a desvoltat desbaterea proiectului de budget al ministrului de culte şi instrucţiune publică în dieta Ungariei. S'a pus pe tapet de cătră deputatul Constantin Gurban cestiunea naţionalităţilor, numai întru cât ne privesc gravaminele pe terenul instrucţiunei publice. Cetitorii nostri cunosc în esenţa ei cuvêntarea domnului deputat Gurban, publicată altcum la dorinţa domnului deputat per estens de un ḑiariu românesc, şi noi regretăm foarte, că domnul deputat Gurban n'a aflat de cuviincios lucru a ne trimite şi nouă cuvêntarea Domniei Sale, căci cât serviciu i-au făcut alţii prin comentarea frumoasei cuvêntări, şi noi i puteam face.

După deputatul Gurban a luat cuvêntul ministrul president Tisza spunênd, că libertate ca la noi în Ungaria nu mai este în lume. Cu această ocasiune domnul Tisza a recunoscut încâtva neesecutarea legii pentru naţionalităţi, pe care o a condiţionat dela patriotica conduită a naţionalităţilor, tot odată a caracterisat şi statul, afirmând că naţiunea, care l-a întemeiat, trebuie sĕ-i deie timbrul în toate amĕnuntele lui.

Mai lămurit a vorbit oposiţiunea prin conducĕtorii sei contele Apponyi şi Szilágyi, care au mărturisit, că statul nostru trebue sĕ fie maghiar în justiţie, maghiar în administraţie, şi că limba maghiară trebue sĕ fie legătura dintre acestea şi mediul, prin care sĕ se manifesteze unguritatea statului.

În numĕrul procsim vom aduce per estens cuvêntarea domnului deputat Vincenţiu Babeş; astăḑi dăm loc escelentei cuvêntări a unicului ungur, care mai are curagiul convingerilor sale, a ungurului, despre care colegii cari l'au combătut, contele Apponyi şi Irányi Daniel au mărturisit în parlament, că ei admiră resoluţiunea vorbitoriului, care singur înnoată contra curentului. Eată cuvêntarea dlui **Mocsáry**:

Onorată casă!

Fiindcă suntem la titlul institutelor de învĕţământ, cred că e cu neputinţă sĕ nu afle omul bucurie şi mulţămire, privind la şirul cel bogat al instituţiunilor de cultură. Trebue sĕ recunoascem în adevĕr, Onorată casă, că mari jertfe a adus naţiunea pentru promovarea culturei. Şi este lucru preste toată îndoiala, că însemnatul resultat al acestor jertfe se şi observă în ce privesce ridicarea inteligenţei din patrie.

Este însĕ un lucru, Onorată casă, care merită o apreţiare de tot serioasă la aceste institute de învĕţâmênt, şi în privinţa căruia eu nu sunt liniştit. Este adecă împrejurarea, că între toate institutele de învĕţâmênt înşirate aici, asemenea la scoalele poporale de stat, nu se află una cel puţin,a cărei limbă de propunere n'ar fi esclusiv cea maghiară.

Această stare de lucruri, On. casă, nu poate corĕspunde pretensiunilor, pe cari cetăţenii nemaghiari ai acestei patrii cu tot dreptul le pot formula faţă cu statul maghiar, în ce privesce promovarea culturei lor; nu corĕspunde stărei de drept, nu legei de naţionalităţi din 1868, cu toate că ea este lege vie, şi încă lege principală cu respect la importanţa cea mare a cestiunei naţionalităţilor din patria noastră. S'a cetit deja în parlament articolul privitoriu la limba de propunere din legea pentru naţionalităţi, deoarece eu am făcut esperienţa, că sunt foarte mulţi aicia, cari ar dorì sĕ treacă preste această lege, fără a o lua la cunoscinţă, sĕ mi fie ertat a mai cetì încă odată articolul acesta. §. 17. din legea pentru naţionalităţi este de următoriul cuprins:

„Determinarea limbei învĕţâmêntului la institute deja înfiinţate sau ce le va înfiinţa statul, şi respective regimul, în cât legea nu dispune despre aceasta, se ţine de resortul afacerilor ministrului instrucţiunei publice. Din punctul de vedere al succesului instrucţiunei publice însĕ, al cultivărei comune şi a bunei stări comune fiind ţinta supremă şi a statului, e deobligat acesta, a purta grije la institutele de învĕţâmênt ale statului cât numai se poate, ca cetăţenii ori-cărei naţionalităţi, ce trăiesc în masă mai mare la olaltă, sĕ se poată perfecţiona în limba lor maternă în apropierea ţinutului locuit de ei, până acolo, de unde se începe cultivarea mai înaltă academică“

Această lege o a citat condeputatul Gurban în cuvêntarea sa din ḑilele trecute, şi pe aceasta şi-a basat întreaga sa cuvêntare, ţinută într'un ton, contra căruia nici ministrul president n'a avut nici o obiecţiune, şi cu toate acestea cuvêntarea lui (Gurban) a atras asupră-şi o ceată de atacuri, recunosc că ele au fost la loc şi cu demnitate aici în parlament, după cum a pretins seriositatea lucrului, au fost însĕ fără demnitate afară de parlament, în presă, căci au suspiţionat pe domnul deputat cu formularea de pretensiuni nelegale.

Eu, On. Casă, recunosc norocoasa schimbare, care s'a manifestat aici cu ocasiunea desbaterei în cestiunea naţionalităţilor; dar cu durere observ, că şi în cercul acesta a întrat curentul şovinistic, care dominează, că mai esistă şi acuma însemnate păreri greşite în cestiunea naţionalităţilor. Me rog de On. Casă sĕ'mi permită, ca spre a împrăştia aceste păreri, sĕ fac câte-va observări la escelentele vorbiri, pe cari le-au rostit în şedinţa de alaltăeri contele Apponyi, şi Desideriu Szilágyi. Stimatul meu condeputat contele Apponyi, după cum a ḑis, a auḑit cu multă îngrigire, că deputatul Gurban în vorbirea sa a luat în nume de rĕu, că noi tindem cu mijloacele statului în prima liniă la crearea şi desvoltarea culturei maghiare.

Sĕ me ierte stimatul meu condeputat, eu n'am înţeles din toată vorbirea domnului Gurban, că el ar lua în nume de rĕu, dacă statul ungar în prima liniă şi-ar ridica institute maghiare. El a amintit numai ca gravamen, că după ce s'a făcut atât de mult pentru crearea şi ridicarea institutelor cu limba de propunere ungurească, — statul n'a făcut nimica în acea direcţiune, ca naţionalităţile sĕ se poată cultiva în limba lor propriă până la punctul unde — după cum se ḑice în lege — 'şi i a începutul instrucţiunea mai înaltă academică.

Eu cred, On. Casă, că în punctul acesta st. meu condeputat Gurban are deplină dreptate.

Nu sciu, întru cât sunt, şi întru cât nu sunt îndreptăţite aceste acusări, că adecă, este oare faptă, cumcă guvernul nu numai însuşi nu s'a îngrigit de astfel de institute pentru naţionalităţi, dar el a împedecat chiar naţionalităţile întru ridicarea astorfeliu de institute, — repet, nu sciu este aceasta adevĕrat sau ba; dară că nu esistă un singur institut de feliul acesta, care ar fi fost ridicat din banii statului, din dările publice şi în care conform legei ar fi nu limba maghiară limba de propunere, — aceasta o dovedesc faptele.

Ear adevĕrul acesta nu se poate motiva cu frumoasa frasă, întrebuinţată de stim. meu condeputat contele Apponyi, că limba maghiară în statul acesta nu e numai limba oficială a statului ungar, ci totodată organul unităţei culturale, unitate, în care trebue sĕ se contopească toţi cetăţenii Ungariei.

Sĕ-mi permiteţi, domnule deputat, dar cuvêntul: „unitate culturală,“ este o espresiune metafisică din categoria aceea, în care a numĕrat domnul deputat Desideriu Szilágyi ideia de stat maghiar, când a vorbit despre necesităţile concrete ale statului. Aceasta este o noţiune, de care fac întrebuinţare cei învĕţaţi, cu scop ca din ea sĕ poată deriva ori-ce consecinţe, de cari au lipsă. Ideia, pe care a o espus-o stim. meu condeputat despre unitatea culturală — dacă voim sĕ o curăţim de învĕlişul metafisic — după a mea modestă părere nu este altceva, decât că statul ungar e

---

FOIŢA.

Doi porumbi de aur.

— Poveste poporală de **Ioan Morariu** culegĕtoriu tipograf. —

A fost odată ca nici odată, ca pe timpul când Chir-Chicot cu barbă de un cot, călărea pe o jumĕtate de iepure, cu o traistă după cap de nouă-ḑeci şi nouă de măji şi călĕtorea împreună cu fraţii sei Strêmbă-lemne şi Sfarmă-peatră, ocolind lumea în patru-ḑeci şi opt de ceasuri.

Pe timpul acela în ţeara Argia, trăia un împĕrat foarte vestit; dar un ochiu îi rîdea, şi unu-i plângea. Ear împĕratul acela mai avea şi trei feciori foarte frumoşi şi învĕţaţi.

În una din ḑile, aflându-se tus-trei feciorii împĕratului în casă, se sfătuiau unul cu altul despre mai multe lucruri, căci ei — me rog DVoastră — ca feciori de împĕrat, sciau foarte multe, şi erau foarte învĕţaţi.

— Dragii mei fraţi! ḑise într'un târḑiu cel mai mic fecior cătră ceilalţi doi. — Nu sciu voi vĕḑutaţi, că la tatăl nostru un ochiu în totdeauna îi rîde, ear celalalt îi plânge... Haidaţi sĕ mergem toţi trei şi sĕ-l întrebăm, că de ce un ochiu îi plânge şi nu rîd amêndoi; căci fiind noi acuma în vrêstă, poate că îl vom putea ajuta şi noi cu ceva.

— Bine ḑici tu frăţioare, sĕ mergem, căci asta am băgat-o şi noi de samă, — ḑiseră ceialalţi doi mai bĕtrâni.

— Acum chiar putem sĕ vorbim cu dênsul, ḑise cel mai bĕtrân, căci se află în chilia sa şi este numai singur. Dar mai întâi o sĕ merg eu; şi apoi voi ear numai câte unul, ca sĕ vedem, ce ne va spune la fiesce-care.

Cu aceste se sculă cel mai bĕtrân dintre fraţi şi plecà. După ce întră în chilia tatălui seu, află pe împĕratul culcat pe o laviţă, desbrăcat, cu o haină lungă numai pe dênsul; la capul seu mai era şi o măscioară, pe care împĕratul îşi puse hainele desbrăcate şi sabia, ear feciorul se îndreptă spre dênsul şi-i sărută mâna, după ce adecă i dădù bună ḑiua.

— Bună sĕ-ţi fie inima dragul tatii, ḑise împĕratul, dar ce veste îmi aduci?

— Taică dragă! Veste bună. Eu am venit la dumnia-ta cu rugarea, ca sĕ faci bine şi sĕ-mi spui, că pentru ce îţi plânge un ochiu şi celalalt îţi rîde?

Împĕratul la întrebarea aceasta a feciorului seu se mănie foarte tare; se sculă de pe laviţă şi prinse sabia în mână, feciorul fugì, ear împĕratul în mănia sa svêrlì cu ea după el, dară nu l-a nimerit. Ear după ce ajunse la fraţii sei, acestia îndată îl şi întrebară:

— Ce ţi-a spus tata?

— Mergeţi şi voi, ve va spune şi voue ce mi-a spus mie, pe urmă apoi ne vom înţelege.

Cu aceste plecà şi cel mijlociu, întrà în chilie, găsind pre tată-seu tot culcat pe acea laviţă; şi el sărută mâna tatălui seu, şi după ce-l întrebă împĕratul, că de ce a venit, acesta încă îl rugă, sĕ facă bine şi sĕ-i spună şi lui, de ce un ochiu îi plânge şi altul îi rîde, — şi de ce nu-i rîd amêndoi.

Împĕratul auḑind rugarea fiului seu cel mijlociu, nu ḑise nimic, fără se sculă repede în picioare, prinse sabia în mână şi aruncă cu ea după fiul seu cu o măniă groaznică; ear acesta fără sĕ-şi mai facă mulţi pureci, puse mâna pe zăvor şi fuga la fraţii sei.

— Ce ţi-a spus ţie frăţoare, îl întrebă cel mai mic?

— Mergi şi tu de veḑi.

Vĕḑênd că nu voiesce a-i spune nici acesta, plecà şi cel mai mic la tatăl seu, ca sĕ-l întrebe. Întrând în casă, merse deadreptul la împĕratul, şi-l rugă şi acesta, precum a sciut el mai frumos, ca sĕ facă bine şi sĕ-i spună şi lui, pentru ce un ochiu îi plânge şi unul rîde.

— Atunci împĕratul atât se măniă de tare, încât părea că flacări şi schintei ieşiau din obrajii lui; se sculă la el şi strigă: Afurisiţilor! îndată îţi voi arăta şi ţie, de obrăznicia voastră! Atunci prinse sabia în mâni şi svârlì cu ea asupra feciorului seu atât de tare, încât sabia trecù pe lângă el şi întrà în uşă de jumătate.

Aurelian, aşa se chiema feciorul cel mai mic, stătù ca şi când ar fi fost amorţit, cu ochii plini de lacrămi, după aceea merse, scoase sabia din uşă, o şterse cu o cârpă, apoi o puse ear pe masa de unde o lua-se tată-seu şi ḑise:

— Drag taică!... Me rog de iertare pentru ceea ce am greşit înaintea DTale; dară eu totuş te rog încă odată a-mi spune, pentru ce un ochiu îţi plânge ear unul rîde, şi de ce nu rîd amêndoi? Căci noi fiind mari, poate că îţi vom putea fi şi noi de ceva folos. Aceste cuvinte le ḑise Aure datoriu a rĕspândì limba maghiară cu toate mijloacele, de cari dispune, un lucru, care — se înțelege nu se poate face decât prin reducerea numerică a celorlalte naționalități.

Eu On. Casă, cred, că peste tot nu se poate vorbì în cercul civilisațiunei creştine despre diferite culturi, adecă despre o cultură universală de stat, sau despre o cultură unitară sau neunitară, despre diferite culturi naționale etc. *Cultura după a mea părere este una şi nedespărțită, şi ea ca atare are o natură în adevĕr cosmopolită.*

Una şi aceeaşi este ea în toate țĕrile, şi eu cred că statul maghiar, a cărui problemă e fără îndoială înaintarea culturei în țară, nu trebue sĕ creeze feliu de feliu de culturi, ci trebuie sĕ ridice şi sĕ potențeze adevĕrata cultură. Dacă stă teoria desvoltată de stim. meu condeputat despre unitatea culturală, din aceasta în practică nu se poate deduce decât aceea, că în statul acesta cultura se poate comunica celor cu limbă strĕină numai în limba maghiară, și ast-feliu am sta în fața cestiunei: *dacă te vei face maghiar şi vei învĕța unguresce, — vei primì cultură; dacă nu — vei rĕmânea şi de acì înainte în starea cea neglească de până acuma.*

Părerea mea este, că statul ungar în modul acesta nu va corĕspunde chiemărei sale culturale, căci prin aceasta tocmai s'ar împedeca înaintarea culturală. Sĕ-mi fie permis a ilustra casul cu un esemplu practic. E un lucru, de care nime nu se îndoiesce, că în timpul când limba latină era limba de propunere în patria noastră, aceasta a fost pedeca cea mai însemnată pentru resultatul învĕțământului şi că cea mai de căpetenie dorință a națiunei, era delăturarea acestei pedeci.

Sau ve rog sĕ ve revocați în memorie începutul absolutismului, când s'au pus sĕ întroducă limba germană ca limbă de propunere în scoalele noastre. Noi ne-am îngrozit de pasul acesta, fără îndoială nu numai pentrucă ne-am vĕḑut naționalitatea periclitată, dar şi pentrucă am sciut, că el împedecă progresul cultural. (Mişcare.) Sĕ mai aduc însĕ o pildă încă şi mai concretă. Este sciut lucru, că la servi ciul militariu și astăḑi limba germană formează pedeca cea mai mare, pentru că nemțesce trebuie sĕ se învețe, şi nemțesce trebuie sĕ se facă esamenele, astfeliu pregătirea pentru cariera militară este foarte îngreunată.

Condeputatul Desideriu Szilágyi în escelenta sa cuvêntare de eri a recunoscut obligativitatea legei pentru naționalități din 1868, și a declarat: că doresce esecutarea loială a ei, a adaos însĕ, că dacă naționalitățile ar voì sĕ abuseze de drepturile date lor, atunci va stăruì și el, ca acele drepturi sĕ se steargă. Mărturisesc sincer, mi-a căḑut greu această declarare a condeputatului meu. Fiindcă eu cred, că dacă abusează unii de dreptul lor, asta nu poate forma pretecst pentru stergerea drepturilor, cu deosebire atunci, când, ca în casul de față e vorba de dreptul de egalitate la noi. Şi nici nu este lucru mai comod decât, voind a sterge drepturile garantate în legea pentru naționalități, sĕ pui în cârca naționalităților, că abusează de acele drepturi.

Unde ar conduce, on. casă, procedura, pe care s'a dechiarat învoit a o inaugura domnul deputat Desideriu Szilágyi? Nu e destul ca sĕ ştergem legea pentru naționalități, trebuie sĕ mergem cu mult mai departe, dacă voim sĕ împedecăm manifestarea fățisă a unor aspirațiuni naționale. Aceea se poate ḑice, că dechiarări antipatriotice în congregațiunile comitatense nu se pot suferì, și că comitatele nu pot sĕ fie terenul agitațiunilor antipatriotice.

Dar elementele diferitelor naționalități din congregațiuni nu se pot huiduì; dacă dar am voì se sistăm agitațiunile, ar urma, ca sĕ stergem și congregațiunile. (Strigări în stênga estremă: nu urmează!) Se poate ḑice mai departe, că libertatea de pressă nu poate servì de instrument agitațiunilor; din care ear resultă, ca sĕ dăm guvernului desamintitul drept pentru restricțiunea libertăței de pressă. (Contraḑiceri în stênga estremă.)

Se poate ḑice mai departe: Nu se poate suferì ca elevii naționalităților sĕ cânte: *Deşteaptăte Române*, (Strigări în stênga estremă: Se înțelege că nu se poate) resultă deci de aici, că scolile naționalităților trebuiesc încuiate (Contraḑiceri sgomotoase.) Eată unde ne-ar duce părerile domnului deputat Desideriu Szilágyi! (Strigări în stênga estremă: Da de dus!) Pe această cale, On. Casă, vom ajunge acolo, că aspirațiunile naționale nu se vor declara pe față.

Întreb acum, cu cale va fi sĕ facem tot aceea, cu ce învinovățesc, și pentru care combat contele Apponyi și Desideriu Szilágyi pe guvern, și în special pe ministrul president, că adecă vindecă simptoamele, fără a întreprinde o cură radicală. Corect este On. Casă sĕ suprimăm manifestările fățișe, din aspirațiuni ce sunt, sĕ le prefacem în conspirațiuni, ca mai curênd sau mai târḑiu asemenea aborilor condensați, sĕ ne trezim cu o năprasnică erupțiune?

Domnul ministru president, și domnul deputat Szilágyi i-au luat lui Gurban și Babeş în nume de rĕu, că fidelitatea față cu statul o încopcie de oare-cari condițiuni. Me rog sĕ me ierte Dlor, eu neg că aceşti domni condeputați ai mei s'ar fi declarat astfel, căci ei n'au ḑis alta, decât ce au ḑis cu ocasiunea desbaterei generale dnii Helffy, Horánszky, Bela Grünwald, și mai de curênd domnul conte Albert Apponyi; ce au ḑis ei? — că combat politica de naționalități a guvernului, pentru că ea nu arată nici un resultat, pentru că creează și în justiție și în administrație astfel de stări de lucruri, cari nu permit ca statul sĕ fie în ochii fie-cărui cetățean un obiect de egală iubire și alipire. Ei înșiși dar conced, că în unele privințe și alipirea către stat este condiționată, căci fără îndoială ea este mult promovată prin o procedură bună.

Și aceasta este foarte natural, căci dacă noi vom ingreuna poporul ungar fără considerațiuni de limbă și rasă cu dări, competințe și tarife mari, astfel voind sĕ-i îmbărbătăm la alipire către stat, — și dacă sub pretecstul, că inaugurăm o nouă politică de naționalități, vom face sĕ triumfeze reacțiunea, — se vor nimicì toate instituțiunile noastre liberale, astfel, că nu vom mai putea avea îndrăsneala sĕ ḑicem: Ungaria e patria libertăței; în sfêrşit, dacă în țara aceasta va fi ştearsă bunăstarea și libertatea, susțin, că alipirea către stat se va reduce tot mai mult și mai mult, nu numai la naționalități, dar chiar și în sinul poporului maghiar.

Așa dară din aceea, ce chiar și noi admitem, nu putem face puncte de acusă în contra altora, cari fac tot ca noi. Dealtmintre nu e bine sĕ premergem noi cu rĕu esemplu la punerea condițiunilor, cum a făcut stimatul meu condeputat Dl Desi deriu Szilágyi, când a condiționat respectarea drepturilor de egalitate ale naționalităților — de buna lor purtare.

Aceste observări mi-am ținut, onorată casă, de datorință ale espune la vorbirile pledate cu atât efect de stimații mei domni condeputați contele Albert Apponyi și Desideriu Szilágyi. De altă parte, cum am ḑis și mai nainte, cu plăcere iau la cunoscință schimbarea favorabilă, care s'a arĕtat cu această ocasiune în discutarea cestiunei naționalităților. Tonul, cu care s'a discutat ea în casa aceasta, co rĕspunde la seriositatea întrebării și la condițiunile tractării serioase, pe care fără îndoială o merită această gravă cestiune, — căci eu sunt pe deplin convins, că patria noastră afară de cestiunile de drept public, *nu are altă cestiune mai însemnată, ca ceea a naționalităților*, cu atât mai vêrtos, cu cât modul de desnodare a ei, noi înşine trebuie sĕ-l descoperim, deoarece relațiunile naționalităților dela noi n'au seamĕn în lume.

Eu cred, că nici însuși tonul, care s'a manifestat cu această ocasiune în dieta Ungariei în mod cu totul deosebit de *ținuta șovinistică a pressei*, — acele declarări de natură împăciuitoare, cari s'au făcut acì din ambe părțile, dar cu deosebire din partea maghiară, — toate aceste nu ajung nimica: cu fapte trebuie sĕ dovedim — *„facta loquuntur“*, că voim sĕ respectăm pretensiunile şi drepturile juste ale naționalităților noastre, cari nu vorbesc limba maghiară.

Cestiunea naționalităților se mişcă cu deosebire pe terenul instrucțiunei publice. Stimatul domn ministru al instrucțiunei publice are cu deosebire problema, ca cestiunea aceasta importantă a Ungariei sĕ se resoalve în mod favorabil; lui îi dă mâna mai mult sĕ facă se dispară acele triste fenomene, acele faimoase presemne ale disoluțiunei statului ungar, pe cari le-a accentuat în vorbirea sa dela Pojon.

Fie-mi permis sĕ sper, că stimatul domn ministru va înțelege şi se va pătrunde în deplină mĕsură de inalta şi importanta sa misiune în acest punct; şi de aceea 'mi iau voiă a me adresa cu acea modestă rugare către Dl ministru de culte, ca sĕ iee la o serioasă precumpănire, ceea ce naționalitățile pot cu drept cuvênt pretinde pentru ridicarea lor culturală, sĕ considere pe deplin ceea ce legea demandă direct; căci a sosit timpul, că după ce națiunea maghiară a făcut atât pentru ridicarea limbei și culturei sale, sĕ facă ceva și în interesul celor de limbi strĕine. (Mişcare.)

Fie-mi mai departe permis sĕ sperez, că cu ocasiunea budgetului din anul viitoriu ne vom putea întêlnì la aceasta rubrică și cu institute susținute esclusiv de stat, cu limbă de propunere nemaghiară, şi cu astfel de institute, cari vor fi cel puțin ajutorate de stat.

Esprimând speranța aceasta și repetând totodată rugarea mea, cât pentru rubrica din cestiune trebuie sĕ declar, — că după ce și cu ocasiunea desbaterii generale am spus, că proiectul nu-l primesc de basă pentru desbaterea specială, — că nici în părțile sale speciale nu-l pot primì. (Aprobări în stênga estremă.)

Revista politică.

Deşì de o sĕptĕmână de ḑile stau adunați delegații turci, sêrbi și bulgari la Bucuresci, până acum nimic n'au isprăvit. Adevĕratele motive ale acestei stagnări nu se cunosc, numai se simt, dar pretecstele ei într'adevĕr că se par chiar ridiculoase.

---

lian plângênd, apoi stătù și aşteptă sĕ vadă, că ce se va mai întêmpla cu el.

— Dragul tatii Aurelian!... ḑise împĕratul, căci vĕḑênd lacrămile fiului sĕu, îl muiă la inimă și începù acum și împĕratul a plânge. Merse la Aurelian și-l îmbrățișă, apoi îi mai ḑise:

— Eată dară ție îți voi și spune. Ochiul meu cel drept rîde pentru aceea, căci ve vede pe voi trei feciori ai mei atât de frumoși și învĕțați, ear cel stêng plânge pentru aceea, căci în țeara Ḑînelor împĕrăteasa de acolo are doi porumbi de aur, cari atât cântă de frumos și în tot timpul slobod aur din ochii lor și când i-ași putea vedea eu pe acei doi porumbi, atunci mi-ar rîde amêndoi ochii, dar în zadar, căci mulți viteji au plecat după ei și nici că s'au mai întors înapoi.

Aurelian sărută mânile tatălui seu, îi mulțămì foarte frumos, apoi ieşì afară și merse la frații sei.

— Ce ți-a spus ție frățioare, îl întrebară ceialalți frați.

— Eată ce mi-a spus mie, ḑise Aurelian, și începù a le povestì fraților sei toată vorba ce avuse cu tată-seu; apoi îi întrebă și pe ei că tot aceea le-a spus și lor?

— Da! rĕspunseră cei doi mai bĕtrâni, tot aceea ne-a spus și nouă.

— Atunci Aurelian le mai ḑise: Dragii mei frați, voi sciți bine, că noi pentru tatăl nostru trebuie sĕ ne dăm chiar și vieața. Veniți dar sĕ ne punem și sĕ plecăm după porumbii de aur; ori vom murì și noi, ori ne vom întoarce cu porumbii la tatăl nostru.

Feciorii împĕratului se puseră acum la sfat și se socotiră ca preste trei ḑile sĕ fie toți trei gata de plecare.

În a treia ḑi, precând feciorii erau aproape pe sfêrșite cu gătelile, era ḑî de vară, o ḑi cum nu se poate mai frumoasă, încât chiar și cei trei feți frumoși, cari încă stăteau privind la raḑe, apoi unul la altul, fără a-și putea da bine seama de cele ce voiau, — stăteau uimiți locului.

Pe când soarele începù a se scoborî spre culcușul sĕu, și așì trage lin raḑele din urmă după sine, cari par'că nu voiau sĕ se despartă de cei trei feciori de împĕrat, ba chiar și după ce asfințise soarele, multă vreme stătură ei încă nemișcați și mintea lor nu-i îngăduia a-și da seama de ceea ce simțeau, nici a-și lămurì chipurile despre vieață și moarte, despre fericirile trecute și nĕcaḑurile viitoare.

Aurelian pornì încetinel și întrà într'o grădină frumoasă, în care punêndu-se jos pe iarba cea verde și privind spre ceriu cu ochii nemișcați, părea că este pe o altă lume. Cu ochii ațintiți spre ceriul senin, rĕmase acolo multă, multă vreme.

Când s'a stîns și cea din urmă roșață ce lăsase sfîntul soare în urma sa pe bolta cerească, eată că deodată numai se ivì ca un fulger înaintea lui o ḑînă îmbrăcată de sus până jos în alb. Aurelian sărì ca trezit din vis oblu în sus, și sta ca un stâlp de peatră privind la frumoasa ḑînă, dar fără a putea grăì un singur cuvênt.

— Nu te teme ficior de împĕrat, că eu nu am venit la tine, de alta, fără numai sĕ-ți spun ceva, căci sciu foarte bine, unde aveți voi toți trei frații de a pleca. Dute la frații tĕi, și spunele lor, ca ei mâne sĕ plece, și mai spunele, că tu nu poți pleca cu ei deodată, că nu ți-ai adunat încă toate, ce 'ți trebuiesc pe cale, dar îi vei ajunge pe drum. Apoi după ce ei vor pleca, dute în stava tatălui tĕu și caută după calul lui, și după ce-l vei găsì ori și cât de slăbănogit va fi, roagă-l, după cum vei sci tu mai frumos, ca sĕ vină cu tine, spune-i că-l vei asculta și ce va poftì el vei face, numai sĕ vină, căci fără de el toată călĕtoria voastră este zadarnică și poate că încă și vieața vi'ți perde. Aceste le spuse ḑina lui Aurelian și apoi se făcù nevĕḑută.

Aurelian acum stătù o clipă privind în vĕzduch, părea ai mulțămì ḑinei de sfaturile ei; și după aceea se și duse la frații sei și le ḑise:

— Dragi frățiorii mei, eată voi sunteți gata cu toate, dar eu nu, deci noi cu toți sĕ ne apucăm, un jurământ sĕ jurăm, că noi cu toții vom pleca după porumbi. Dar voi sĕ plecați numai înainte, căci eu ve ajung pe drum.

În a patra ḑi de dimineață, pe când raḑele soarelui abia rĕsărit, luminau curțile împĕratului din Argia, cei doi feciori mai bĕtrâni erau călări. Mai luându-și odată ḑiua bună dela părinți, pornìră cu Dḑeu înainte.

(Va urma.)

Adecă plenipotenţiatului Turciei îi întârḑiase procura, ear Mijatovici delegatul Sêrbiei se înbolnăvise. Aste ar fi dar motivele oficiale. Lumea diplomatică însĕ crede a descoperì mâna Rusiei printre culise. Intenţiunile ei, ce i drept nu se sciu, şi cei din Viena şi Berlin se mângăie cu speranţa, că Rusia nu se va separa de marile puteri şi 'şi va da şi ea învoirea la ceeace vor afla de bine sĕ decidă conferenţiarii din Bucuresci. Ear astfel de speranţe o scie lumea toată, că în cercurile diplomatice vor sĕ ḑică, „ne temem de tine, că lucrii în contra intereselor noastre, deslucesce-ne!“

Proiectul de amnestie al lui Rochefort fu respins de camera francesă cu o mare majoritate de 366 voturi. În urma acestui resultat al votării, Rochefort 'şi-a dat demisiunea de deputat al Parisului.

Afară de cestiunea orientală, rĕmasă încă deschisă, criza ministerială din Englitera este singură, care preocupă astăḑi mai mult lumea politică din Europa.

Se scie, că după constituţiunea englesă, un membru al camerei comunelor devenit ministru, trebuie sĕ se înfăţişeze colegiului seu pentru a le cere din nou voturile. Cum majoritatea din cameră este foarte slabă, cu toată forţa ce i-a împrumutat-o Parneliştii, se înţelege lesne ce s'ar putea ivì, când într'o luptă desperată, torii ar putea smulge câte-va mandate din mânile noilor ministri.

De aceea pregătirile s'au şi început pe o cale destul de largă. Deja Gladstone şi Chamberlain şi-au redactat manifestele lor electorale, adevĕrate programe de guvernament.

Cum ne puteam aştepta, cestiunea irlandeză ţine primul loc în manifestul şefului cabinetului englez. Dl Gladstone ne reamintesce declaraţiunile sale din toamna trecută în această privinţă şi le confirmă. El declară, că avusese speranţa de a vedea guvernul lordului Salisbury luând în mânile sale soluţiunea acestei probleme, dar că a trebuit sĕ renunţe la această ilusiune, când un vot asupra unei materii cu totul de un alt ordin, venì sĕ pună capĕt esistenţei acestui cabinet. Enumeră apoi cele trei cestiuni principale, cari se pun în Irlanda, şi ordinea în care le pune el — în primul loc, ordinea socială, apoi cestiunea agrară şi în sfêrşit autonomia. Din restul manifestului resultă, că primul ministru are de gând deocamdată, sĕ facă o nouă şi amĕnunţită anchetă asupra stărei sociale din Irlanda, anchetă, pe care o consideră ca preliminariul indispensabil pentru formarea unei politice bine chibsuite. În sfêrşit schiţează de mai nainte soluţiunea, pe care ar voì sĕ o facă sĕ prevaleze, întrebându-se dacă nu ar putea esista un alt metod de a guverna Irlanda, de cât prin represiune şi prin legi esepţionale.

Varietăţi.

* (Chirotoniri.) În decursul lunei Ianuariu a. c. s'au chirotonit întru presbiteri: Moise Grecean, pentru parochia Chichiş, (ppresb. Braşov II.); Petru Câmpean, pentru parochia Fornadia, (ppresb. Gioagiu I); Petru Stef, pentru parochia Micănesci cu filia Almăşel, (ppresb. Ilia) şi Gavriil Todoruţiu, pentru parochia Butene, (ppresb Cluş.)

* (Hymen.) Dşoara Iustina Roman din Sibiiu şi dl Gavriil Man advocat în Bistriţa s'au încredinţat. — Dnul Ioan Pop, comerciant în Mediaş 'şi-a încredinţat în 7 a l. c. de soţie pe domnişoara Ana Almăşan. — Dl Nicolau Florea, cleric absolut al archidiecesei noastre îşi va serba cununia Dumineca în 2 Februariu v. cu dşoara Maria Pop din Bucuresci.

* (Concert.) Dumineca în 14/2 Februariu a. c. va avea loc în sala dela „Musikverein“ concertul ordinariu al „*Reuniunei române de cântări din Sibiiu.*“ Programul concertului e următoriul:

1. Douĕ cântece pentru cor micst de G. Dima: *a)* „*Rĕmâi sănĕtoasă*“; *b)* „*Fântână cu trei isvoare.*“

2. Douĕ cântări pentru o voce de sopran cu acompaniare de piano de W. A. Mozart: *a) Arie* din opera „*Fluerul magic*“; *b) Canzonă* din opera „*Nunta lui Figaro.*“

3. Trei terţete pentru voci femeesci cu acomp. de piano de F. Hiller: *a) Noaptea*; *b)* „*Zefir ce cu-a ta suflare;*“ *c)* „*Ah, câte flori.*“

4. Douĕ cântece pentru o voce de bas cu acomp. de piano de F. Schubert: *a) Cruciata*; *b)* „*Moartea şi fata.*“

5. Trei cântece pentru o voce de alt cu acomp. de piano: *a) Eu simt a ta suflare* de G. Dima; *b)* „*Nu secaţi lacremi*“ de L. de Beethoven; *c) Nimfea* de R. Schuman.

6 Noaptea vrăjită (Die 1. Walpurgisnacht), baladă pentru soli, cor şi acomp. de piano de F. Meldelssohn-Bartholdy.

Începutul concertului va fi la 7½ oare seara..

Biletele (numerisate) se vor estrada în ḑiua concertului (Dumineca în 14/2 Februariu a. c.) dela oarele 3—5 după ameaḑi în localităţile casinei române din loc, strada Cisnădiei Nr. 7.

* (Bal.) Reuniunea femeilor române din Arad şi provincia invită la balul ce-l va arangia Joi în 25 Februarie nou, 1886 în sala dela hotelul „Grand“ (mai nainte „Crucea albă.“) Venitul este menit pentru fondul reuniunei.

Bilete de intrare: pentru familie 5 fl., pentru persoană 3 fl. Bilete pe galerie: rêndul I. cu 2 fl., al II-lea cu 1 fl., al III-lea cu 50 cr. Începutul la 8 oare.

Oferte marinimoase sunt a se adresa cassierei în Arad, (Strada Petőfi Nr. 1.)

NB. Damele sunt rugate a se presenta, pe cât e cu putinţă, în costum naţional.

Pentru comitetul arangiator:

Ermina Popovici Desseanu, presidentă.

Letiţia Oncu, cassieră.

* (Bal în Timişoara.) Primim următoarea invitare: la balul ce se va arangia Marţi în 2 Martie st. n. 1886 în sala cea mare a redutei otelului „principele de coroană Rudolf“ din cetate în Timişoara, în favorul scoalelor române din suburbiul Fabric şi al Alumneului român din loc.

Preţul de întrare este de familiă 3 fl., de persoană 1 fl. Contribuiri benevole sunt a se trimite subscrisului cassier. Începutul la *8* oare seara.

Timişoara, în 31 Ianuariu st. n. 1886.

În numele comitetului arangiatoriu:

Stefan Adam, preşedinte.

Pascu Milu, cassariu

* (Învitare.) Societatea de lectură a inteligenţei române din Orĕştie şi giur invită la balul arangiat în folosul înfiinţândei sale biblioteci ce se va ţinea Sâmbătă la 20/8 Februarie 1886 în sala hotelului „Contele Stefan Szécsenyi.“ Începutul la 8 oare seara. Preţul biletelor de întrare: de familie 2 fl. şi de persoană 1 fl.

Oferte marinimoase se primesc cu mulţămită şi se vor cuita pe cale ḑiaristică.

În numele societăţei:

Comitetul arangiator.

* (Convocare.) Domnii învĕţători din tractul protopresbiteral Agnita, ca membri ai reuniunei învĕţătoresci sunt prin aceasta invitaţi a lua nesmintit parte la adunarea generală ordinară a subdespărţĕmêntului, ce se va ţinea Dumineca în 16 Februariu a. c. la 9 oare antemeridiane, în scoala română gr. or. din opidul Agnita cu următoarea

Programă:

1. Deschiderea adunărei generale prin preşedinte.
2. Raportul comitetului.
3. Raportul cassariului.
4. Material de desbătut, statorit de comitetul central şi anume:

Stilistica în scoalele elementare:

a) cât are a se propune la fie-care despărţĕmênt;

b) o temă practică cu despărţĕmêntul al III-lea, în care sĕ se arete modul cum are a se trece dela stilistica verbală la cea scripturistică.

5. Criticile însinuate în adunarea generală trecută la 9 Iuniu 1885, la disertaţiunile ţinute de învĕţătorii Ioan Bonea, Filaret Deişorean şi Toma Bârsan.
6. Curenţii.
7. Constituirea despărţĕmêntului pe periodul 1886—1888.

Din şedinţa comitetului subdespărţĕmêntului ţinută la Vĕrd în 19 Ianuariu 1886.

N. Moldovan, preşedinte.

I. Bonea, secretariu.

* (Corpul învĕţătoresc) dela scoala capitală din Sĕlişte a arangiat Joi în 30 Ianuarie v. în sala cea mare a scoalei o representaţiune teatrală după următoriul program:

„Cârlanii“ de C. Negruzzi. „Arvinte şi Pepelea“ de V. Alecsandri, vodeviluri în câte un act; după producţiune a urmat dans.

Venitul a fost destinat pentru biblioteca scoalei.

* (Academia ortodocsă) pentru literatură, retorică şi musică bisericească în Seminariul archidiecesan din Cernăuţi a arangiat Joi în 30 Ianuariu (11 Februariu) 1886 la oarele 4½ p. m. în sala sinodală o „Şedinţă solemnă.“

* (Vinuri false.) În urma desbaterilor din parlamentul ungar asupra marei întinderi a industriei falsificării vinurilor, s'a întrunit la ministeriul de comerciu din Pesta o conferenţă de oameni speciali şi deputaţi. Afară de D-rul Wartha, toţi cei de faţă s'au rostit pentru facerea unei legi, care sĕ pedepsească aspru pe producĕtorii de vinuri artificiale; dela o asemene mĕsură, pe lângă bunele efecte materiale, se aşteaptă o mare înrîurire morală asupra poporaţiunii. După Drul Wartha, asemene mĕsuri nu trebuesc luate, întru cât vinurile artificiale nu conţin substanţe vătĕmătoare. Ca conclusiune, s'a ales o comisiune de trei pentru aşternerea unui proiect de lege în sensul vederilor esprimate de maioritatea celor de faţă. Proiectul va fi în cel mai scurt timp dus în cameră.

* (Din camera României.) În şedinţa dela 25 Ianuariu a camerei române Dl C. G. Disescu dă cetire următoriului raport al comitetului delegaţilor şi proiect de lege:

Comitetul delegaţilor de secţii pentru esaminarea proiectului de lege, prin care se autorisă guvernul a emite rentă amortisabilă 5% până la suma de 6,000,000 lei pentru lucrările de fortificaţie ale Bucurescilor, compus din dd. Locusteanu Rusu, Vilacros Ioan, Călinescu general, Ionescu Tache, Carp Petre, Şendrea Stefan şi sussemnatul; întrunindu-se astăḑi, sub preşedinţa dlui general Călinescu, a luat în cercetare acest proiect de lege, şi avênd în vedere atât însemnătatea lui, cât şi natura lucrărilor 'l-a admis în unanimitate, însărcinând pe subsemnatul raportor a supune dvoastre resultatul deliberaţiunilor sale şi a ve ruga, sĕ daţi aprobarea d-voastre următoriului proiect de lege:

Proiect de lege pentru fortificaţia Bucurescilor.

Art. 1. Fortificaţia capitalei se declară de utilitate publică.

Art. 2. Se autorisă continuarea lucrărilor de fortificare a Bucurescilor, cari se vor termina în a. 1889—1890.

Art. 3. Pentru lucrările prevĕḑute a se esecuta în anul 1886—1887, guvernul este autorisat a emite rentă amortisabilă 5% până la suma de şase milioane lei treptat cu înaintarea lor.

Art. 4. Modul de esecutare va fi regia sau întreprinderea prin licitaţie publică.

* (Crucea roşie din România.) Din acte publicate în „Monitor“ resultă: că chieltuielile făcute de comitetul diriginte al societăţei Crucea Roşie din Bucureşti cu trimiterea ambulanţelor la Belgrad şi Sofia, se urcă la suma de lei 40,578,57; că societatea a primit ca dar dela diferite persoane şi comitete, cu ocasia resbelului, diferite obiecte şi suma de lei 28,788,—25; că ambulanţa din Belgrad a avut în căutare, dela 16 Novembre până la 4 Ianuariu trei spitale cu 500 bolnavi, din cari au eşit însănătoşiţi 382, amelioraţi 80, morţi 5, mai rĕmâind în căutare 33; că ambulanţa din Sofia a avut în îngrijire un singur spital, prin care, dela 22 Novembre până la 30 Decembre, au căutat 125 răniţi, din cari s'au însănĕtoşit 108, au rĕmas în căutare 17 şi nici un cas de moarte.

Medicii ş'au făcut datoria cu zel.

* (Mulţămită publică.) — După inchieierea socotelilor noastre, au mai întrat 3 fl. dela dl protopresbiter al tractului Sĕliscii Dr. Nicolau Maier, în favorul representaţiunii teatrale de diletanţi din Sibiiu, respective a scoalei edificânde de fetiţe a asociaţiunei.

Primească amintitul domn călduroasele noastre mulţămite. *Diletanţii români din Sibiiu.*

Posta redacţiunei.

Dlui G. B în Ch. şi tuturor, pe cari îi interesează. Redacţiunea nu rĕspunde pentru cele cuprinse în publicaţiuni, inserate, anunţuri şi reclame. Acele după obiceiul primit prin convenţiune generală, se trimit la administraţiunea jurnalului şi pe lângă solvirea unei tacse anumite se publică.

Astfeliu redacţiunea nu poate avea nici o cunoscinţă despre veritabilitatea sau falsitatea celor anunţate şi prin urmare nici nu poate recomanda nimĕnui şi nici desmênta pe nimeni dela procurarea obiectelor anunţate.

Ori-cine poate fi sănătos, şi poate ajunge la o vrêstă înaintată, dacă 'şi grigesce sănătatea. Cele mai multe morburi îşi au isvorul din sânge, trebuie sĕ fie deci cea mai sfîntă datorinţă a fieşte-cărui om, a grigì cu deosebire de el. După multe studii şi scrutări ne-a succes, a compune astfel de remedii, cari curăţă sângele sigur, grabnic şi fără vr'o urmare stricăcioasă, îl întăresc şi ţîn sângele întro circulaţie naturală. Metoda noastră e recunoscută prin multe orduri şi medaile, cu cari am fost decoraţi. Noi curăm totdeuna cu bun succes anumite **morburi, provenite din sângele stricat (fără mercuriu), urmările triste a unor învĕţuri secrete,** mai departe **slăbiciunea trupească, morburi de pele, ranele fie-cât de învechite, petele din faţă, căderea pĕrului, podagra şi reumatismul, toate morburile femeiesci,** — totdeuna cu cel mai strălucit succes. **Limbricul curelat** îl îndepărtăm noi, după o metodă proprie, chiar şi la copii, în decurs de câte-va oare. Cei ce sufer de **vătămătură** se vindecă încet şi sigur prin legăturile noastre, construite pe basa celor mai nouă scrutări, după o manipulaţie raţională. Noi primim ori-ce scrisoare confidenţială provĕḑută cu o marcă postală retour şi o descriere amănunţită a morbului.

Clinica privată „**Freisal**“ în **Salzburg** (Austria)

Loterie.

Mercuri în 10 Februarie 1886.

Brünn: 90 64 6 47 29

Nr. 433. [1253] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch în parochia vacantă de clasa a III-a Ponorel din protopresbiteratul Câmpeni, în urma încuviinţărei Venerabilului Consistoriu archidiecesan din 17 Decembre 1885, Nr. 6588 se publică concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare a acestuia.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Dela botezuri . . .	5 fl.
2. Dela cununii	10 „
3. Dela înmormêntări . .	125 „
4. Dela sfeştanii. . . .	5 „
5. Dela cununa anului. .	15 „
6. Dela botezul Domnului.	5 „
7. Din alte serviţii bisericesci	10 „
8. Dela ḑilele de clacă. .	5 „
9. Dela venitele de Dumineci şi sěrbători	20 „
Suma	200 fl.

Doritorii de a ocupa acest post sě-şi trimită cererile lor concursuali instruite conform legilor din vigoare pănă la terminul mai sus arětat, la subscrisul oficiu protopresbiteral.

În conţelegere cu comitetul parochial respectiv.

Câmpeni, 28 Ianuariu 1886.

Oficiul protopresbiteral greco-orient. al Câmpenilor.

Romul Furdui,
protopresbiter

Nr. 311. [1257] 1—3

CONCURS.

Pentru vacanta parochie de clasa a III-a Craiova în protopresbiteratul gr. or. al Albei-Iuliei — conform ordinaţiunei Prea Venerabilului Consistoriu archidiecesan dato 17 Decembre 1885 Nr. 6507, din nou se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Casă parochială din nou clădită din pămênt bătut cu celariu sub ea, grădină de legumi, şi pomi nobilitaţi.

2. Porţiune canonică 4 jugěre 776°☐ arătură, 5 jugěre 526°☐ fênaţ şi 1282°☐ vii.

3. Dela 60 familii una ferdelă cucuruz, sau una ferie must; precum şi una ḑiuă de lucru, numită clacă.

4. Venitele stolari regulate în sinodul parochial, ţinut în 22 Maiu 1883.

5. Toate acestea emolumente aduc la an un venit curat preste 400 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa această parochiă au de a'şi aşterne petiţiunile instruite conform dispoziţiunilor „Statutului organic“ şi a regulamentului congresual din 1878 subscrisului oficiu în terminul sus indicat.

Alba-Iulia, 27 Ianuariu 1886.

Alecsandru Tordăşan,
protopresbiter gr. or.

Nr. 845. [1250] 3—3

EDICT.

Maria Ioan Ticuşan din Codlea protopresbiteratul Branului, care de 7 ani a părăsit pe legiuitul ei soţ Miron Preda din Vulcan şi pribegesce în lume, fără a se sci ubicaţiunea ei, — se citează prin aceasta a se presenta înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral în termin de 3 luni de ḑile, dela publicarea acestui edict; căci astfel procesul divorţial incaminat de soţul ei, se va decide şi în absenţa ei.

Zerneşti, în 10 Decembre 1885.

Oficiul protopresbiteral al tractului Branului.

Traian Meţian,
protopresbiter.

Cancelaria advocaţială a advocatului

Dr. Coloman Albu

de aici încolo se află în **Sibiiu strada Bruckenthal Nr. 13,** în apropierea judecătoriei cercuali şi a oficiului cărţilor funduale. [1255] 1—3

Bolnavi de plămâni

pept, gât şi cei ce sufer de ameţeli

şi **Astmă** se fac atenţi la efectul minunat al plantei descoperite de mine 'n interiorul Rusiei şi numite **după numele meu „Homeriana,“** — efect, — probat de păreri medicale şi mii de atestate. Broşura despre acest preparat se trimite gratuit şi franco. Un pachet de ceă homeriană (60 grame) ajungênd 2 ḑile, costă 70 cr. şi drept semn al veritabilităţii sale poartă iscălitura numelui meu: — Paul Homero. — **Veritabil se poate primì numai prin mine şi prin depositoriul meu general Dl farmacist Stefan de Szöllősy în Budapesta, suburbiul Christina, strada maierilor.** — Atrag atenţia publicului, sě se păzească de tee homeriane oferite de alte firme, cari s'au constatat, că sunt false.

Paul Homero în Triest (Austria), descoperitoriul şi pregătitoriul singur veritabilei plante homeriane.

Mulţămită. În interesul tuturor **bolnavilor de plămâni** îi aducem subsemnaţii dlui Paul Homero în Triest cele mai sincere ale noastre mulţămite, căci ne-au scăpat de greul **morb de plămâni** prin o cură cu cunoscuta plantă medicală descoperită de el şi numită după **numele seu,** „homeriană“.

Carol Wagner în Innsbruck, strada universităţii 32 în Tirol (Austria) — **Franz Iohn** în Bodenbach 110 în Boemia. — **George Stöckl** în Hernals, lângă Viena, strada Ottakringer 60 (Austria). [1256] 1—3

!! Minunat !

Un esterior frumos, eleganţă, durabilitate mare, maşinărie escelentă, — prin aste se distinge de mine inventatul şi cu medalii de aur şi argint premiatul

Orologiu-Pendulă, format de remontoir.

Garanţă de 10 ani
pentru puterea luminătoare a platei cu cifrele.
Preţul:
2 fl. 85 cr.

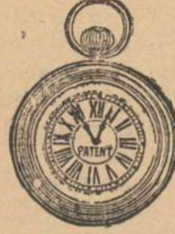

Garanţă de 2 ani
pentru mersul esact al orologiului.
Preţul:
2 fl. 85 cr.

Acest orologiu minunat se află într'un învěliş de metal Cuivre-poli aurit, întocmai desemnului de mai sus şi este provědut cu o plată de cifre din sticlă netedă patentă, care are escelenta însuşire **de a lumina ca luna** în noaptea cea mai adêncă. Afară de aceea mai are un aparat alarmătoriu cu clopot, 2 ponduri bronţate şi cu toate aceste costă numai **2 florini şi 85 cr.,** — ăst chip îi este ori-cui posibil a-şi procura un astfel de decor pentru locuinţa sa. Espediţia se face numai şi numai după trimiterea sumei în bani gata, sau cu rambursă postală prin

Ignaz Weiss, orologeriu şi fabricant Wien, II. Tempelgasse 6.—5.

Oroloage de buzunariu remontoir, compacte, durabile, cu maşinărie escelentă, în învěliş ce seamănă mult cu argintul, — cu **fl. 6.50** bucata; aurit fin, fără vr'o deosebire de aurul curat: **fl. 7.50** [1258] 1 4

Către stimabilele P. T. dame!

Nou! Nou! Nou!

Moderne! Frumoase! Elegante!

sunt fabricatele celei d'ântâi şi celei mai mari fabrici de jachete pentru dame, care *pentru soliditatea productelor sale, precum şi pentru eleganţa fasoanelor a fost premiată* **la esposiţia cea mare din Viena;** aceste fabricate constau din

Jachete parisiane pentru dame.

Jachetele mele parisiane pentru dame, sunt produse din lâna cea mai fină numită „Zefir,“ ele sunt *costumul cel mai frumos şi mai fin* pentru ori ce damă, *atât în casă, cât şi pe stradă şi promenadă* etc., sunt foarte flecsibile, se lipesc de trup, şi tocmai aşa de durabile, cât de elegante şi moderne.

Întocmai desemnului de-alături!

Din causa imensului esport spre toate părţile lumei, sunt în stare de a vinde cele mai noauă jachete parisiane pentru dame cu preţul posibil scăḑut de numai

fl. 3.80

ear calitatea cea mai fină „înalt prima“ cu

fl. 5.—

Ori-ce damă, care voiesce sě aibă o jachetă frumoasă şi elegantă parisiană, care e cât se poate de practică *pentru iarnă şi primăvară,* sě poftea că a'şi procura cât mai degrabă, de oare-ce în urma comandelor numěroase, magazinul întreg are sě ni se golească în timpul cel mai scurt.

În calitatea lor adevěrată se pot comanda numai şi numai dela

Pariser-Damenjacken-Fabriksniederlage Anton Gans, WIEN, III. Kolonitzgasse Nr. 8.

La comande ne rugăm sě se însemne mărimea şi měsura esact. — Espedarea se face cu rambursă sau în bani gata. [1233] 5

American Original-BAY RUM.

Ocupă între toate apele de pěr necondiţionat cel dintâi loc, bucurându-se în Anglia şi America de 10 ani încoace de cea mai estinsă întrebuinţare, fiind recunoscută ca cea mai escelentă. Ea n'ar trebuì sě lipsească din nici o casă. Influinţa apei acesteia este: căderea pěrului după câte-va spălări se înlătură cu desěvêrşire, pleşugirea se curează printr'o deosebită pătrundere la rădăcinile pěrului şi capul ear se acopere cu pěr în timpul cel mai scurt, ori ce necurăţenie ce se ivesce pe peliţa capului dispare după o întrebuinţare de 3—4 ḑile a Bay-rumului. Când pelea e sănătoasă: apa aceasta ţine pěrul şi pelea într'o deosebită curăţenie, pěrul devine moale, lucind ca catifeaua, încărunţirea fiind cu desěvêrşire împedecată. Ea întineresce şi conservă pěrul! Nu-i mijloc secret! Nu numai pe deplin nestricăcios, dar foarte suportabil pentru ori-ce vrêstă! În toată ḑiua primesc adrese noue de mulţămite! Singurul import direct de pe insula St. Thomas, prin depositoriul general **I. Wessely, farmacist diplomat în Viena, I. Augustinerstrasse 7/II. Preţul unui flacon fl. 1.40.** — Espediţiunile se fac ḑilnic.

Deposite la farmacistii: Morscher în Sibiiu, Hornung şi Fuhrmann în Braşov. [1254] 1—6

Victoria industriei!

În urma primirei întregului magazin de haine a unei dintre cele mai însěmnate fabrici, care 'şi a terminat cu finea anului lucrările, — suntem în posiţie de a lifera lucruri cu un preţ atât de abnorm de ieftin, precum nu s'a mai pomenit. Şi anume vênd cu preţul de batjocură bagatel, din care abia se rentează munca, — de

fl. 2.25

un rênd de haine bărbătesci

de earnă, foarte tari, calde, complet făcute gata, (numite şi îmbrăminte „tigru“; aceste haine sunt indispensabile pentru ori-cine, fie bogat sau sěrac, căci se potrivesc pentru ori-ce posiţie socială. Aceste haine escelente şi trainice se află în toată mărimea, şi pentru ori-ce statură şi ajunge a se indigita numai lungimea pasului şi lăţimea peptului, spre a primì o haină gata şi bine întocmită de trup. Cine voesce deci a se 'mbrăca bine şi cald, care 'şi iubesce sănătatea şi punga de bani, sě poftească a comanda cât mai degrabă, de oare-ce provisiunea ni se va găta în curênd.

Numai fl. 3.50

un rênd gata de haine pentru dame.

Mii şi mii de mostre dintre cele mai nouă şi frumoase, cari se 'ntrec în delicateţă: fantasii fermecătoare sau floricele, picurate sau cornurate, durabile, tari, barchete de modă şi calmuc, în colorile cele mai frumoase şi mai moderne, sur, vênět, cafeniu închis, drap, în diferite nuance frumoase, — toate aceste sunt anume lucrate şi aplicate în hainele aceste de earnă; un rênd, asemenea desemnului de alături, costă făcut gata, elegant,

cald, modern, frumos
din aceste

Costume de iarnă pentru dame

păn' va ţinea provisiunea **numai fl. 3.50,** sau în calitate cu mult mai fină **fl. 4.50.** Costumul consistă dintr'o rochie largă şi o tailă (blusă) potrivită şi croită frumos.

Espediţiuni sě fac cu rambursă prin **Fekete's** [1237] 3—6
Niederlage inländischer Fabricate Wien, Hundsthurmerstrasse Nr. 18/17.
Rog sě se ferească publicul de oferte asemenea acestuia, dar imitate.

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.** Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane

Nr. 12 Sibiiu, Marţi 4/16 Februariu 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 52. B.

Cerculariu

cătră toate oficiile protopresbiterale din archidiecesa Transilvaniei.

Prin ordinul înaltului ministeriu reg. ung. pentru apĕrarea ţĕrii, emanat la 17 Octobre 1885 sub Nr. 47810/XIV şi comunicat aicia prin emisul înaltului ministeriu reg. ung. de culte şi instrucţiune publică din 17 Decembre 1885, Nr. 42697, este strîns oprit organelor comunale a pretinde sau a primì vre-o tacsă ori remuneraţiune fie cât de mică pentru vidimarea cuitanţelor ostaşilor invaliḑi sau pentru certificatele despre traiul şi locuinţa acelora; totdeodată oprirea aceasta se susţine şi pentru preoţimea parochială, în ce privesce atestarea, ce se cere sĕ se petreacă din partea ei pe atinsele documente.

Carea oprire se face prin publicarea acestui cerculariu cunoscută tuturor oficiilor parochiale spre scire şi acomodare, cu atât mai vêrtos: căci fiind de a se instrua atinsele documente, nu numai în interesul respectivilor ostaşi, ci şi în al erariului, — înaltul ministeriu pentru casul călcării acestei opriri, pune în vedere aplicarea unei pedepse egale cu cea pentru abusul de oficiu.

Sibiiu, 21 Ianuariu, 1886.

Consistoriul archidiecesan ca senat strîns bisericesc.

Miron Romanul, m. p.,
archiepiscop.

Nicanor Frateş m. p.,
secretariu.

Din dieta Ungariei.

În şedinţa din 8 Februariu a Casei representanţilor dietei Ungariei, — şedinţă de tot memorabilă în istoria luptelor noastre naţionale, — după admirabilul pledoar ce făcù causei noastre cunoscutul deputat maghiar Dl Lud. Mocsáry, atacat fiind acesta mai întâi de contele Alb. Apponyi, astăḑi cel mai ilustru orator în Ungaria, dar nu numai atacat cu multă animositate Mocsáry, ci într'una apĕrat Dl Min. preşedinte Col. Tisza faţă de naţionalităţi; ear apoi tot Dl Mocsáry desavuat fiind şi de cătră Dl D. Irányi, primul corifeu al partidei Kossuthiane, al cărei membru este acela, deputatul român naţional Dl V. Babeş s'a creḑut datoriu, a întra şi el în această luptă, rostind la această ocasiune următoarele cuvinte, cari şi-au făcut efectul cuvenit asupra esaltatei turme de şovinişti.

Onorabilă Casă! Deja alaltă-ieri mi-am permis a reflecta, cum neîncetat auḑim din partea tuturor oratorilor maghiari, că bărbaţii naţionalităţilor nemaghiare rĕi patrioţi sunt, inspiraţi de sentimente contrarie patriei, dar încă n'am vĕḑut o unică dată dovedindu-se aceasta positiv. (Strigări din stênga: Ba da; avem esemplu viu.)

Babeş continuă: N'am vĕḑut o unică sentinţă judecătorească, prin care în mod competinte s'ar fi constatat în partea nostră crime în contra patriei. (Strigări zgomotoase din stênga estremă: „Ba sunt. Dar chartele.)

Babeş: Aud amintind ceva charte. Nu sciu, dar dacă atari vor fi fabricate doară prin unii dintre DVoastră, pentru scopul de a le provoca în contra-ne. (Contraḑiceri în stênga şi strigări: „Ele se propun în România!“)

Babeş: Dacă amintiţi de cele din România, acelea pe noi nu ne pot privì; acolo influinţa noastră nu ajunge. Eu on. Casă, nici n'am intenţiunea, nici obiceiul a vătĕma pe cine-va; rog înse sĕ mi se creadă, că este pentru noi cea mai dură ofensă, când asupra noastră se ridică aici asemenea insinuaţiuni. Nu cu astfel de mod se dovedesce în contra noastră învinuarea de rĕi patrioţi; nu prin provocări la proclamaţiuni sau la charte, sau alte d'al daste lucruri, neatêrnătoare de noi, veţi convinge pe cineva despre cele ce ne însinuaţi, ci — facă-şi tribunalele datoria cerceteze şi judece după lege, pe date positive, ear nu vorbe goale, şi apoi numai pe basa sentinţelor judecătoresci ridice-se imputări contra celor ce le merită. Până nu se va urma astfel, împutările sunt nedemne, specialminte cele ce ni se fac pe argumente din România, cari nu ne pot privì.

Onorabilă Casă! Precum Dl coleg D. Szilágyi alaltă-ieri, aşa şi domnul conte Alb Apponyi astăḑi recunoscênd validitatea legii pentru naţionalităţi, pretinseră ca atât aceea, cât şi ori-care altă lege în favorul naţionalităţilor, sĕ fie observată şi esecutată, dar ambii aduseră o condiţiune, acea condiţiune: de cumva naţionalităţile nu vor abusa de acea lege. Rogu-Ve, unde găsiţi în legea aceasta condiţiune?! (Murmur şi mişcare în partea stêngă.) Dar legile şi tribunalele criminale de aceea esist, ca sĕ tragă la rĕspundere şi sĕ pedepsească pe abusătorii de lege şi de drepturi, aceea însĕ, ca cetăţenilor sĕ li se însinue o intenţiune rea şi pe basa aceasta sĕ i se ḑică, fiindcă mie nu-mi placi, nu te ţin de bun patriot, aşa dară te despoi de drept, nu esecut legea esistentă în folosul teu, — om cu simţ drept şi cu cuget drept nu poate sĕ o aproabe! Pricep că dacă o lege s'a pus în lucrare, şi printr'un curs de ani se dovedesce, că aceea lege aplicată — vatĕmă interesele patriei, abusânduse de ea neîncetat, pricep ḑic, că în asemenea cas o astfel de lege poate fi suspinsă, poate fi modificată sau chiar abrogată pe calea legislaţiunei, că o astfel de procedere îndreptăţită şi onorabilă este; dar a ḑice: nu esecutăm legea de loc, sau — vom esecuta-o numai atunci dacă nu veţi abusa de ea, aceasta nu este logic, pe această basă nu se poate întemeia un stat de drept, un stat de cultură — pănă-i lumea!

Afirmaţi, că nu poate fi permis, ca patriotismul sĕ se lege de condiţiuni. În generalitateşi eu afirm aceasta; nici n'am apĕrat cândva contrariul; dar nici colegul meu Const. Gurban n'a susţinut, că patriotismul nostru depinde de condiţiuni, ci numai a reflectat, că dacă voim, ca în popor sĕ nu se nască nemulţămire şi înstrăinare, sĕ-i respectăm legile, sĕ nu dăm causă naţionalităţilor d'a rĕcì în patriotism. Ce credeţi Dvoastră, pentru ce emigrează maghiarii la America? Pentru ce emigrează atâtea mii de sĕcui în România, că doară aceia buni patrioţi sunt? Apoi emigrează, fiind-că aici în Ungaria nu-şi găsesc prosperarea. D'acì urmează, ca sĕ ne îngrigim de bunăstarea popoarĕlor şi atunci de bunăstare bucurându-se aici la noi, nici în minte nu le va venì sĕ emigreze, sĕ graviteze în afară.

Şi faţă de dl ministru preşedinte ḑic: dacă d-sa ne-ar fi venit vr'odată cu doveḑi positive şi ar fi luminat legislaţiunea, că — eată, pe basa defectului de patriotism, sau pentru agitaţiuni în contra statului, am tras în judecată pe conducĕtorii cutărei naţionalităţi şi crima lor a fost constatată, ei au fost judecaţi, şi pericol ameninţă ţara; deci sĕ suspindem sau stergem cutare legi: şi aceasta a'şi putea pricepe, şi a'şi sci regreta; a'şi recunoasce însĕ temei moral, patriotism în lucru; dar făr' a aduce un cas măcar de crimă constatată contra vre-unuia din inteliginţa română, sub diferite preteste ne'ncetat atacaţi şi suspicionaţi suntem aici, şi pe această basă ni se deneagă esecutarea legilor esistente în favorul nostru, nu pricep, cum se mai poate apĕra o astfeliu de procedere! Nu pricep, cum se mai poate numì dreaptă şi corectă această politică!

Rog această Onorată Casă, sĕ nu creadă, că dacă aici pronunţăm vorbe, cari n'au nici o raţiune, nici un moral, ci le aflăm numai de bune apucături politice, acele vorbe numai noi le auḑim şi — ni le aplaudăm, ear alţii colo afară nu ni le notează şi cumpĕnesc. Foarte se înşală, cine crede aceasta, se înşală şi strică patriei!

FOIŢA.

Doi porumbi de aur.

— Poveste poporală de **Ioan Morariu** culegĕtoriu tipograf. —

(Urmare.)

Aurelian încă se duse în stava tatălui seu şi căută şi căută trei ḑile şi trei nopţi şi trei albe dimineţi după calul tatălui seu, pe care i l-a spus frumoasa ḑină, şi abia în a treia ḑi îl aflase culcat jos lângă o tufă afară din stavă, dar atât de slab, încât numai oasele abia îi mai stăteau înşirate pe el; şi numai la câte un ceas mai rĕsuflă odată. Aurelian se puse acum pe lângă cal şi-l rugă după cum sciá el mai frumos, ca sĕ meargă şi sĕ-i ajute şi lui acum odată, căci mai mult nu-l va mai nĕcăjì.

— Calul uitându-se lung la Aurelian, îi ḑise: fecior de împĕrat, au nu veḑi că abia mai stau oasele înşirate pe mine, şi numai odată mai rĕsuflu pe ceas, mergi de acì, căci eu mi-am făcut vitejiile mele, acuma 'mi trebuie odichnă, veḑi tu bine că's cu doauă picioare în groapă şi cu doauă afară, şi aştept numai sĕ-mi bată ceasul din urmă.

Aurelian se puse încă odată, şi rugà pe cal din puterile sale şi pe cum scia el mai frumos, de începură a-î da chiar şi lacrămile din ochi.

— Calul privind multă vreme 'n tăcere la Aurelian, grăì într'un târḑiu:

— Drag domnul meu, lacrămile tale me ard la inimă, şi eu nu mai pot suferì, sciu şi aceea, mai adăugă calul, că a voastră călĕtoriă fără de mine este zădarnică. Fie dar; îţi fac pe voie. Bagă mâna în urechea mea cea dreaptă şi scoate de acolo frêul, ce-l vei găsì, apoi dă odată cu el din toate puterile tale în capul meu.

— Aurelian băgă mâna în urechea calului şi scoase de acolo un frêu cu totul de aur, dădù din puterile sale cu el în capul calului, atunci calul sărì în aer şi când se lăsà jos, era prefăcut în un cal atât de mândru şi de frumos, de părea că nu mai este pe sub soare altul ca el. Apoi îi mai ḑise lui Aurelian: Acum pune-te călare pe mine, şi după ce vom ajunge acasă, roagă pe tată-tĕu sĕ-ţi dee ţie şi sabia lui, cu care s'a încins el în tinereţele sale, şi pe mâne dimineaţă sĕ fii gata, ca sĕ plecăm.

După ce ajunse acasă, Aurelian merse la tată-seu, şi'l rugă pentru sabia, care a purtat-o el în tinereţe.

— Mergi, ḑise împĕratul, arătând cu degetul spre uşă, acolo în cămara aceea stă acăţată de cui; dară va fi cam ruginită şi nu'ţi va mai putea fi de nici un folos.

Aurelian mulţămì tatălui seu, apoi merse în cămară, şi luà sabia; o curăţì frumos de sclipea ca aurul, şi astfel se pregătì cu de toate.

Dimineaţa în revĕrsatul ḑorilor, Aurelian îşi îmbrăţişà părinţii, cari plângeau amar după el, le mai ḑise un rĕmas bun, încălecă pre cal şi cu Dḑeu în urma fraţilor sei.

— Cum sĕ te duc acum drag domnul meu, îl întrebă calul, — după ce eşì din cetatea Argia, — ca vêntul, sau ca gândul?

— Du-me ca vêntul, ḑise Aurelian, căci de me vei duce ca gândul, voi cădea de pe tine; şi sĕ me duci la fraţii mei.

— Dar acum ţîne-te bine, i mai ḑise calul, şi se aruncă cu Aurelian prin aer ca un vultur, şi când seara începù a se ivì, Aurelian se pomenì la călcâiele fraţilor sei, în o pădure mare, în care fraţii sei rătăciseră de trei ḑile şi nu mai puteau da de marginea ei.

— Bună seara dragi fraţii mei, ḑise Aurelian.

— Bună seara drag fratele nostru, ḑiseră cei doi, apoi se scoborîră toţi trei de pe cai; îşi deteră mânile şi se sărutară de bună întêlnire. După aceea plecară cu caii sĕ-i lege de un copac; dar calul lui Aurelian îi mai ḑise lui, fără sĕ auḑă ceialalţi, ca pe el sĕ-l lege totdeauna singur şi nu cu ceialalţi cai la un loc. Aurelian făcù întocmai şi îşi legà calul mai departe de ceialalţi, singur de un copac. Ear fraţii îşi căutară un loc mai ferit, şi acì se aşeḑară, făcênd foc şi frigênd iepuri puşcaţi din acea pădure. După cină mai povestiră una alta, care ce a păţit de când a plecat de acasă, pănă când cei doi mai bĕtrâni fiind foarte osteniţi de călĕtorie adurmiră lângă foc. Aurelian priveghea, căci lui îi era teamă sĕ nu vie vre-o dihanie sĕlbatică şi aflându-i pe toţi durmind, sĕ le facă vr-o stricăciune.

— Vorba românului, „de ce te temi nu te trece.“ Eată-mi-te, că într'un târḑiu se şi apropie un bălaur de ei cu două-spre ḑece capete. Aurelian sărì oblu 'n sus, prinse sabia în mână, şi se aruncă asupra bălaurului. Calul seu sărì

Alt punct, altă cestiune, la care doresc a reflecta, privesce obiecţiunea ce alaltă-eri on. d. D. Szilágyi şi tocmai aşa astăḍi on. d. conte Apponyi au întonat o, cumcă, din fericire, nu massele populaţiunei sunt cari ne'ncetat vin cu plânsori din partea naţionalităţilor, ci — unii agitatori. La aceasta rĕspund simplu, că, nici cele ce domnia-lor, onorabilii condeputaţi Szilágyi şi Apponyi le rostesc aici, nu sunt cuvintele poporului maghiar. Dacă vorbă ar fi de poporul maghiar, acesta s'ar mulţămì cu un picuţ de bună-stare, dacă i-aţi lăsa-o. Nici prin minte nu'i trec aceluia diferitele definiţiuni şi aspiraţiuni transcendentale, de cari ve adoperaţi aici. Dvoastră afirmaţi, că numai unii indiviḍi ambiţioşi ve provoacă aici turburare din motive egoistice. Oare serioasă sĕ fie această afirmaţiune? Că doară nu veţi cugeta, că noi prin păşirea noastră aici cu gravaminele naţionale, când venim a Ve comunica durerile noastre, ne recomandăm plăcerii celor dela putere, precând din contră bine scim, că rĕsplata sincerităţii noastre — supĕrare şi mănie este, ba încă şi persecuţiuni! Se poate că alţii, din alte tabere umblă după scopuri, foloase personali; despre noi însĕ doară nu veţi binevoì a presupune, că am tinde sĕ ajungem ministri! (Ilaritate generală.) Ce dară poate sĕ fie interesul nostru, pentru care păşim aici cu resoluţiune şi sinceritate, cu toate că cunoascem, care este retribuţiunea sincerităţii? Nu poate sĕ fie alta, decât — cea mai intimă convicţiune a noastră, că — astfeliu ne este datorinţa. Repet ceea-ce am ḍis alaltă-eri: fericiţi sĕ fim, că avem în patrie astfeliu de masse (popoare), din cari nasc astfeliu de indiviḍi, ce aici se presintă cu curagiul convicţiunei lor; aceasta dovedesce, că în acele masse esistă putere de viaţă, prin care vom avea viitoriu! Eară dacă ar fi de vocea masselor, apoi aceea scim cum sună din lumea lui Horia, dacă-mi poate fi permis a rostì acest cuvênt! Pănă atunci, pănă când noi vorbim, aşa cum vorbim, pănă atunci gloatele nu vor vorbì în acel înţeles. De aceea Ve rog se fiţi cu consideraţiune către noi şi sĕ nu ne luaţi la fie-care ocasiune în nume de rĕu spunerea adevĕrului. Atâta am avut a reflecta.

Revista politică.

Conferenţiarii din Bucuresci nici pănă aḍi n'au început discusia în merit asupra obiectului, pentru care s'au întrunit. Causele şi pretecstele sunt tot cele vechi, pe cari le-am espus în nrul precedent.

Corespondentul ḍiariului „Kőlnische Zeitung“ a avut o convorbire cu delegatul sêrbesc Mijatovici. Corespondentul spune, că acea convorbire i-a făcut impresiunea, că Mijatovici personal doresce pacea din inimă, cu toate că aceea — tot după a sa părere — între anumite împregiurări poate devenì fatală pentru politica Sêrbiei, urmărite de 6 ani încoace întru respectarea tractatelor esistente şi pentru nisuinţele sale de a acompania politica conservativă a Austro-Ungariei în Orient, nu numai, — dar poate sĕ ameninţe chiar serios independenţa tinĕrului regat şi a dinastiei sale. Cu Rusia uşor se poate împăca Sêrbia în ori-ce moment, numai sĕ păşească sub stindardul politicei purtate la Petersburg. Se pare totuş că 'n casul acesta prea puţine garanţii s'ar oferì pentru esistenţa dinastiei de aḍi a Sêrbiei, căci este oare-care legătură între călĕtoria principelui muntenegrin la Petersburg şi între tendinţele unor politici rusofili din Belgrad. Mijatovici cunoasce personal pericolul acestei stări şi de aceea doresce cu tot preţul sĕ'l micşoreze printr'o pace echitabilă cu bulgarii.

Cu multă îngrijire privesce Europa aḍi spre Anglia şi Francia, unde grozavele semne ale revoluţiunei sociale încep a se da tot mai mult şi mai mult pe faţă, manifestându-se dintâi în ḍeci de greve prin diferite oraşe, apoi prin escese hoţesci, crime şi altele.

Credem de interes a publica următoarele relatări oficioase în privinţa aceasta.

Greva persistă la Saint Quetin; nici un grevist n'a întrat ieri în ateliere.

Din causa întrunirii lucrătorilor alaltăieri, prefectul şi autorităţile s'au ţinut în permanenţă la primărie.

Întrunirea a fost foarte agitată; oratorii au escitat pe grevişti cu cea mai mare violenţă.

La eşire s'au tras câteva împuşcături de revolver; dar lucrătorii n'au putut prelungi manifestarea, căci gendarmii şi infanteria au împrăştiat grupurile, împedecându-le de a pătrunde în oraş.

Ieri, la un-spre-ḍece oare dimineaţa autorităţile militare, municipale şi judiciare s'au întrunit în piaţă. Greviştii au cerut autorisarea sĕ ţie o nouă întrunire, ceea ce li s'a refusat din causa incidentelor ce s'au întêmplat la întrunirea de ieri. Autorităţile pretind ca greviştii sĕ îndeplinească formaliăţile legale. Greviştii pun următoarele cereri:

1. Reducerea la opt oare a ḍilei de lucru;
2. Adoptarea unui tarif uniform pentru toate stabilimentele de ţesĕturi din oraş;
3. Suprimarea imediată a rabaturilor şi amendelor.

La ameaḍi greviştii au spart geamurile, comiţênd şi alte neorêndueli la usine şi la locuinţa dlor Roca şi Testart. Toate trupele sunt în picioare.

La patru oare a fost un început de turburare la usina Basquin. Comisariul central a primit o lovitură de piatră. S'au făcut câte-va arestări.

În Trafalgar Square s'a ţinut un meeting monstru de lucrătorii fără ocupaţiune. Socialiştii cu steaguri roşii, sub conducerea lui Hyndman, au ţinut discursuri şi au îndemnat pe mulţime sĕ spânzure pe membrii parlamentului şi sĕ proceadă la revoluţiune. Poliţia a împedecat de a se face alte demonstraţiuni. Socialiştii s'au dus spre Vestend, au spart ferestrile dela clubul Carlton, au jefuit şi distrus câteva prăvălii la apropierea bandelor. De acì socialiştii s'au dus la Hidepark. Adevĕraţii lucrători, al căror representant d. Broadhurst, a fost numit subsecretariu de stat la interne, au protestat contra faptelor neomenoase ale socialiştilor.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Cronică din Zarand.

Comitatul Huniedoara, la 31 Ianuariu 1886. Domnule Redactor! Luna Ianuariu 1886 a trecut şi ea acolo, de unde nu mai este rentoarcere. Evenimentele din ea trebue sĕ le notăm, ele aparţin posterităţii, şi nu trebuie date uitărei. Eată pentru ce aici am pus aceste şire pe hârtie, căci am creḍut că nu i fără scop ca sĕ scriu o mică cronică din părţile Zarandului, căci cu cât veţi fi DV. cei de pe la centrele noastre mai bine informaţi despre mersul lucrurilor în provincie şi cu cât veţi cunoasce mai esact starea morală, materială şi socială a noastră, cu atât veţi putea sĕ luptaţi mai cu temeinicie şi mai cu multă credinţă în succes pentru ridicarea bietului şi mult cercatului nostru popor.

În începutul lunei — prin 4 Ianuariu — s'a pus la cale pe aici anume în Brad, unul din planurile „Kultur egyletului.“ Un jurist, venind acasă pe ferii dela focularìul de cultură din Cluş, în conţelegere cu matadorii maghiari, a început a umbla din casă în casă, voind a aduna cărţi şi bani, eventual a face membri la „o bibliotecă populară“, din care apoi sĕ poată adăpa şi pe românii de aici cu fructele literaturei maghiare. Sunt graţioşi conlocuitorii nostri. După ce legislaţiunea a întrodus limba maghiară în scoalele populare, acum se fac încercări ca pe calea socială, prin înfiinţarea de biblioteci sĕ se întroducă productele literaturei maghiare în sînul familiilor române. Ei! dară au mai căpĕtat şi românii minte. Nu le trebuesc darurile Danai-lor.

Nu s'a făcut nimenea membru dintre români — nu a contribuit nici cu cărţi nici cu bani. Astădată românii din Brad au prevenit rĕul. La iniţiativa epitropiei, în conţelegere cu comitetul parochial, s'a înfiinţiat în sensul statutului organic o „bibliotecă parochială în Brad.“ Din prima Ianuariu pănă la 3 Ianuariu s'au adunat la 70 opuri şi vre-o 14 fl. v. a.

În trei ḍile s'a pus la cale un lucru bun. Inteligenţa a fost la locul seu. Astăḍi parochienii, cari sciu cetì, scot cărţi din biblioteca română parochială.

*

Fiind în carneval — balurile şi ospeţele sunt la ordinea ḍilei la noi, ca şi airea. În Brad s'au dat vre-o douĕ baluri. În Baia de Criş unul, Băiţa ear vr'o două. Dar sĕ me restring la balurile din Brad. Primul bal al casinei a fost la 23 Ianuariu. Casina de aici o ţin maghiarii dimpreună cu românii — în minoritate. Nu e mirare deci, că învitările la bal erau făcute numai în limba maghiară. Altcum şi la bal s'a putut observa, că separatismul a început a se încuiba şi pe terenul social.

La 25 Ianuariu v., a avut loc balul român dat în folosul gimnasiului din Brad. Balul român, ca şi toate petrecerile arangiate de românii de aici, a reuşit spre plăcerea publicului participatoriu. A luat parte public ales din loc şi giur. Amintesc la acest loc pre oficialii germani dela minele de aur din Ruda, cari s'au aflat foarte bine. Toalete elegante, precum şi costume naţionale române nu au lipsit. Vre-o 6 dame române, erau în costum naţional — atrăgênd asupra-le admiraţiunea străinilor. Altcum publicul maghiar încă a fost bine representat. Venitul curat al balului se urcă la 50 fl. v. a. Balul s'a arangiat de corpul didactic dela institutul gimnasial din Brad.

*

Dela baluri sĕ trec la ospeţe. Se fac multe ospeţe în Zarand — între 250—300 pe an în întreg protopresbiteratul, cele mai multe firesce în carneval.

Nu ospeţele de pe sate, cari se fac după datina străbună, ci ospeţele cari se fac în centre, bunăoară în Brad, Băiţa, Baia de Criş, Halmagiu, mai putem adauge apoi şi afară de Zarand opidele Huniadoara, Haţeg etc., trebuie sĕ ne atragă atenţiunea în aceste timpuri critice pentru vieaţa noastră naţională.

şi el îndată şi pune-te nene cu copitele, pănă amorţì bălaurul; ear Aurelian da în stênga, da în dreapta, pănă făcù pe bălaur tot dărabe.

— Dar în bătaia lor, bălaurul le stînse focul, încât nu mai rĕmase nici batĕr un cărbune aprins. Ce sĕ facă acum Aurelian, căci vedeţi Dv. om bun cum era el, se temea că fraţii lui îl vor dojenì, că pentru ce a lăsat focul sĕ se stîngă. Se suì deci într'un copac înalt, ca sĕ se uite nu vede oare unde-va vr'o ţîr de foc, ca sĕ aducă un tăciune.

— Di-ce te-ai suit acolo, domnul meu, — îl întrebà calul.

— Ca sĕ me uit nu vĕd unde-va foc, ca sĕ aduc de acolo.

— Şi vĕḍut-ai?

— Vĕḍut, — dar mi se-'mi pare că-i cam departe.

— Bagă mâna în urechea mea, mai ḍise calul, scoate săgeata ce o vei găsì, suie-te încă odată în copac şi săgetează cu ea în foc; şi de vei vedea că se risipe focul, atunci dute, dar de nu se va risipì sĕ nu mergi, căci nu te mai întorci.

Aurelian luà săgeata, se suì în copac şi săgetà, dar focul n'a vĕḍut sĕ se risipe, decât numai schintei mari au eşit.

— Risipitu-s'a focul domnul meu, întrebă calul.

— Nu am vĕḍut sĕ se risipe, da schintei mari am vĕḍut ieşind din el.

— Bagă mâna în urechea mea cea stêngă, ḍise calul, scoate cele trei aţe ce vei găsí acolo ie-le cu tine şi apoi mergi, dar mai bagă bine de seamă, cu cine te vei întêlnì, roagă-l sĕ vină cu tine, şi de nu va voì, leagă-l cu una din aceste aţe.

— Aurelian luă aţele şi plecà prin pădure în partea focului. Merse el cât merse prin pădure, când eată că se întêlnesce cu un moş bĕtrân, bĕtrân.

— Bună seara moşule, ḍise Aurelian.

— Bună sĕ-ţi fie inima fĕt frumos, rĕspunse moşul, dar unde ai plecat pe timpul acesta, în pădurea asta mare?

— Eată moşule me duc după o ţîr de foc, căci uită ce-i şi cum îi; — şi-i povestì bĕtrânului întêmplarea cu focul, ear în urmă 'l rugă sĕ meargă cu el.

— Nu pot fĕt frumos, ḍise moşul, căci eu sunt Bună seara, şi după mine vine Mieḍ de noapte şi de me prinde, îndată me şi înghite.

Aurelian se puse şi legà pe bĕtrânul de un arbore, apoi plecă mai departe. Dar nu merse mult şi se întêlnì şi cu un al doilea moşneag tot atât de bĕtrân.

— Bună sara moşule, ḍise şi către acesta.

— Eu nu sunt Bună seara, ḍise moşneagul, eu sunt Mieḍ de noapte, care umblu după Bună seara; dar tu fĕt frumos unde ai plecat?

— Eată după o ţîr de foc. Nu i face bine sĕ vii cu mine, îl întrebà Aurelian.

— Nu pot dragul meu, căci după mine vin Ḍiorile de ḍi şi de me prind, pe dată me şi înghit.

— Atunci Aurelian se puse şi legà şi pe acesta de un arbore gros şi plecà mai departe, nu mai merse el mult, când eată se întêlnesce şi cu al treilea moşneag.

— Bună seara, ḍise şi către acesta Aurelian.

— Eu nu sunt Bună seara, rĕspunse bĕtrânul, nici Mieḍ de noapte, eu sunt Ḍiori de ḍi, care urmăresc pe acestia doi. Dar tu unde şi pănă unde, aşa de dimineaţă?!

— Eu moşule me duc după o ţîr de foc; nu-i face bine sĕ vii cu mine?

— Nu pot dragul meu, căci mie aşa 'm-ii porunca ca sĕ nu am odichnă nici odată, şi tot mereu sĕ umblu după Mieḍ de noapte.

N'a avut Aurelian deci alta ce face, decât că legà şi pe al treilea moşneag; şi apoi plecà singur.

Mai merse el mult încă prin pădurea aceea mare, pănă odată sosì la marginea ei, de unde focul nu mai era departe, şi de unde putea vedea foarte bine pe cei ce şedeau împrejurul lui.

Mai întâi se spărià Aurelian, de oamenii cari şedeau în jurul focului, căci — me rog dvoastră — oamenii cari şedeau şi se încălḍeau la foc, erau doispreḍece uriaşi, atât de mari şi grozavi la vedere, încât ori şi cui i s'ar fi făcut chica măciucă, vĕḍêndu-i.

(Va urma.)

Mulți dintre inteligenții români și meseriași — spre rușinea noastră fie ḑis — își iau de nași strěini, buna oară maghiari, veḑi doamne! ca la timpuri de něcas sě le ajute nașii Este dureros a merge la ospěțul unui tiner român și a-l vedea încungiurat de nași de altă națiune. Mai anțerț eram la un ospěț în Halmagiu. Mirele era un teolog, mireasa fata unui învěțătoriu, nașul cel mai încarnat ungur, ear fratele de mire un jidov. Casurile aceste cu nași de unguri le-ași putea continua, căci în comitatul Huniadoarei sunt foarte dese. Ași putea amintì în fiecare oraș câte 4—5 și chiar mai multe casuri. Tot astfel se usitează nași strěini și la botezul pruncilor; de acì provine apoi că de călětoresci prin Zarand, dai la români curați, de nume ca: Lajos, Iános, Miclăuș, Treja, Zsuzsa. De aceste vei auḑì des chiar și pela Abrud, Huniadoara etc. Ba ce e mai dureros, le auḑi și la pomenirile din altariu. Oare fac și maghiarii așa? Nu! Atunci pentru ce se află între noi spirite așa mici și rětăcite!

Timpul de letargie trebuie sě treacă. Sě se lapede ce e strěin. Preoții acum ca și în alte timpuri grele sunt chiemați a întrevenì, și a se opune.

Mi se spune, că în comuna Băița parochul romano-catolic nu mai admite la botez ca nași, creștini de religiunea gr. orientală. Atunci pentru ce conced parochii nostri, ca reformații și creștini de alte religiuni sě le boteze pruncii și sě le cunune mirii? Sě o facă aceasta român cu român, dar nu român cu unul de altă limbă. Căci chiar este abus a admite la botezul unui prunc gr. or. pe un reformat sau la cununii tocmai pe un jidan!!

În Zarand reacțiunea sper că va prinde rădăcini, preoții cunoscênd rěul și fiind la înălțimea chiemării lor, — îl vor delătura.

*

Timpul e frumos. Pare că suntem la începutul lui April. Lipsa de bani între oameni e foarte mare. Vitele și bucatele sunt pe nimica. Esecutorii însě umblă în ruptul capului, vênḑênd cu prețuri bagatele tot ce află la sěrmanii oameni. Tot dă bietul țěran, nu capětă însě nimic în schimb.

Lipsa de fên a început a îngrigì pe economi, pe care nici pe bani nu-l mai capětă. Prețul fênului este foarte mare, carul, se vinde cu 20—30 fl.

La cas de nu se ridică prețul vitelor la primăvară, mulți economi vor rěmânea sěraci, din iernatul vitelor.

*

Renumitul notariu din Criscior Batternay — după multe trăgănări a fost în sfêrșit suspendat. Actele i s'au predat procurorului regesc. La 27 Februarie st. n., va fi alegere de notariu substitut în Criscior (Kristyor), pretura Bradului. Cercul notarial e foarte bun, și locuit de români. Tinerii cualificați pot sě reflecteze și vor afla sprigin.

La revedere. *Esop.*

Concertul reuniunei române de cântări din Sibiiu.

Cu mult interes a așteptat publicul român iubitoriu de musică seara de Duminecă, ca sě aibă ocasiunea a'și procura câteva momente de adevěrată plăcere, în cari înălțându-se peste preocupațiunile ḑilnice, sě se poată legăna negenat în brațele frumseților ce 'i oferă arta musicală.

„Arta“ ḑicem, căci reuniunea română de cântări din Sibiiu, de când e condusă de măiastra mână a Dlui G. Dima, represintă în modul cel mai demn adevěrata artă: ea cântă și încântă în mod artistic.

Concertul ie de Duminecă seara a fost și el unul dintre cele mai puternice motive ale tesei noastre de mai sus.

Programul s'a început cu „două cântece poporale“ pentru cor micst de G. Dima: „*Rěmâi sănătoasă*“ și „*Fântână cu trei isvoare*“. Dulcea duioșie și tainicul dor în cea dintâi, coloratura viie a contrastelor de sentimente de cea mai delicată iubire și cea mai respicată ură în a doua — aceste le-a adus Dl Dima și ca componist și ca măiestru de cor la o deplină valoare. Corul a cântat din inimă.

După acest punct urmă o lungă pausă pentru cor, ca sě avem în timpul acesta prilegiul a ne desfăta în piese pentru soli, date de cele mai probate puteri ale tinerei noastre reuniuni.

Dna Crișan a cântat cele două cântări pentru o voce de sopran (arie din „*Fluerul magic*“ și canzonă din „*Nunta lui Figaro*“) cu gust și multă vervă, care mai cu samă în „*Fluerul fermecat*“ a atins publicul present în modul cel mai plăcut, ca sě nu ḑicem chiar surprinḑětoriu. Vocea dnei Crișan are un timbru dulce, argintiu și mai cu samă în partiile de „pianissimo“ este de o limpeḑime rară.

Urmară trei terzete pentru voci femeesci cu acompaniare de piano de F. Hiller: *Noaptea; Către zefir; Ah câte flori pe câmp nu pier*. Au cântat Doamnele: Agnes Brote, Maria Crișan și dșoara Teresia Drechsler. Atât esecutarea, cât și sujetul acestor cântări s'au distins printr'o dulceață fină și delicată naivitate. Cântărețele au fost viu aplaudate.

Scie ori-cine, ce impresiune penibilă face asupra omului adâncit în meditațiuni serioase, sau perdut în lumea ideală admirând sublimitatea frumosului, — un incident de natură strěină, un incident divergent de cursul ideilor sale.

O astfel de penibilă depresiune a produs asupra publicului adunat Duminecă seara la concert incidentul, că la punctul al 4.) din programă cunoscutul și iubitul nostru basist dl I. Popa printr'o indispoziție momentană a fost silit a'și întrerumpe cântarea pe la finea nrului prim din acest punct, rěmânênd nrul doi (*Sorioara* de F. v. Holstein) cu totul afară.

Mult a contribuit la restabilirea bunei disposiții a publicului, vocea cea sonoră și de o rară gingășie „alto“ a Dnei Agnes Brote, care prin cele 3 cântece (*Eu simt a ta suflare* de G. Dima; *Nu secați lacrămi* de L. v. Beethoven; *Nimfea* de R. Schumann), după părerea unui jurnal germân din loc, 'și-a agonisit primul loc între solurile serii.

Nunc venio ad fortissimum!

Scim din trecut, că locul din urmă al programelor concertului, reuniunei noastre de cântări îl ocupă de regulă câte o piesă mai mare din musica clasică, care pune în cumpěnă toate forțele reuniunei și a măiestrului, sfêrșindu-se cu cele mai meritate succese și vii aplause.

De astădată *Noaptea vrăjită* (Die erste Walpurgisnacht) baladă pentru soli, cor și acompaniare de piano, de F. Mendelssohn-Bartholdy, a fost aleasă de Dl diriginte G. Dima, care s'a și esecutat cu cea mai fină pătrundere și esactitate esemplară.

Meritul principal dintre multele puteri angagiate la această capo d'operă, de sigur că este al Dlui dirigent și al corului. Începênd dela corul damelor de o veselă și săltăreață ușurătate dela început, apoi corul de jertfă cu misterioasa sa seriositate și pompă, corul de alarmă al druidelor, admirabila partie a druiḑilor cu versul ei sinistru, înfiorătoriu, — până la finalul maiestos — au fost tot atâța lauri pentru diriginte și cor.

Pentru soluri a fost silită reuniunea sě angajeze și două puteri streine, pe Dl profesor Thomandel (tenor) și Dl Connert (bariton), membrii la „Männergesangverein“; au mai avut partii „solo“ doamna Agnes Brote (alto) și Dl Isaia Popa (bass), cărui în restimpul acesta i se făcuse cevași mai bine. Ca și corul, asemenea și solurile au fost la înlțimea greutăților și frumseților pasagielor sale și împreună cu precisiunea acompaniărei, manuate de măiestria cunoscută a Dnei Minerva Brote, au făcut ca punctul al 6 din program sě fie unul dintre cele mai strălucite succese ale reuniunei.

Publicul adunat într'un numěr foarte mare, între care și mulți strěini, a recompensat pe dirigent, cor și soliști cu frenetice aplause. Ear noi ne-am rentors în inima noastră îndestuliți sciind, că reuniunea a noastră este și că succesele ei, fala noastră a tuturor și mărirea neamului nostru sunt. *Yff.*

Convocare.

Adunarea generală a **„Reuniunei române de cântări din Sibiiu“** va avea loc **Joi în 18/6 Februariu a. c. la 6 oare sara în sala de probe,** Seminariul Andreian.

Sibiiu, 15/3 Februariu 1886.

Direcțiunea.

Varietăți.

* (Distincțiune.) În ședința de eri a consistoriului archidiecesan asesorul consistorial, domnul Ioan Predovici, paroch în Ocna Sibiiului, fù distins cu brêu roșu.

* (Anghina.) Suntem informați, că în comunele Șura mare și Ogna Sibiiului anghina difterică grasează între copii, cu o ne mai pomenită cruḑime. La Șura mare în decurs de câteva sěptěmâni au murit 80 de copii din causa acestui morb epidemic.

* (Regele României) a acordat dlui Edgard de Herz medalia *Bene merenti* clasa I. pentru importanta sa traducere în nemțesce și în versuri a dramei „Fântâna Blandusiei“ de V. Alecsandri.

* Domnul P. Șendrea, a dăruit museului de antichități din București o ploscă, cu care s'a servit hatmanul Sandu Șendrea, străbunul seu, în mai multe rěsboaie purtate de țară pe timpul domniei lui Stefan cel mare.

* (O scire dureroasă.) D. P. Verussi, profesor de estetică la scoala Artelor frumoase dela Iași, deputat, un inteligent și iubit membru al partidului național-liberal, a încetat grabnic din vieață Mercuri seara, în casa dlui deputat Lupulescu, unde mai mulți deputați și senatori se întruniseră.

* (Îmbunătățirea soartei clerului de mir din România.) Preoții din județul Neamț au adresat corpurilor legiuitoare o petițiune, din care estragem următoarele:

Domnule președinte și domnilor deputați! Am věḑut, că prin mesagiul de deschidere a corpurilor legiuitoare din sesiunea trecută, Majestatea Sa regele și guvernul seu, a atras atențiunea onor. Camere asupra nevoilor bisericei și a clerului laic, care la rêndul ei a elaborat diverse proiecte din inițiativă parlamentară pentru îmbunătățirea soartei clerului mirean, însě nici unul n'a căpătat puterea de lege.

Sub-semnații preoți ai bisericilor urbane și rurale din județul Neamț, creḑênd că este în interesul progresului și a desvoltărei noastre naționale a se pune biserica și clerul laic la înălțimea misiunei lor, cu profund respect venim a ruga pe representanții națiunei, ca sě bine voiască a se interesa de soartea clerului mirean, organisându-l atât material, cât și intelectual.

Resumatul dorințelor noastre este:

a) A se organisa, determina și arangea parochiile, atât urbane cât și rurale, dându-se un cerc mai mare de activitate preotului.

b) A se salarisa preoții dela stat cu un salariu satisfăcětoriu, fără a mai fi nevoiți ca până acuma, sě aștepte totul dela buna voință a primarilor sau dela caritatea publică pentru a avea un salariu de cinci lei pe lună, care nu este îndestulătoriu nici pentru cel mai de pe urmă om din societate și nici pentru cea mai miseră esistență. Considerându-se și preoții ca săteni spre a-și putea cumpěra pământ ca un locuitoriu fruntaș spre a-și asigura esistența familiei, când nu vor mai fi în serviciu, sau la cas de moarte.

c) A se prevedea pentru întreținerea fie-cărei biserici parochiale sumele necesare, îmbunătățindu-se și soartea cântăreților și ficsându se anume venituri pentru plata clerului de mir.

d) În fie-care parochie pe pământul bisericei sě se facă casă parochială pentru locuința preotului cât va fi în activitate, și pământurile bisericilor sě se stâlpească de către autoritatea comunală, spre a se conserva nesășluite, rěmânênd în dispozițiunea servitorilor bisericesci pe cât timp vor fi în serviciu; ear la parochiile răzășesci sě se dea de către locuitorii răzași pământul cuvenit bisericei sau în natură, sau anual în bani.

e) A se dota seminariile (lăsându-se numai numěrul trebuitoriu) cu un program ecuivalent cu al liceilor, plus sciințile religioase și două facultăți teologice, una în Iași și alta în București, ca preotul sě fie pus în posițiune de a predica și susținea religiunea prin puterea cuvêntului și a argumentațiunei și

f) A se regula participarea preoților de mir în suprema autoritate bisericească sinodală, ca cei ce cunosc nevoile poporului, fiind totdeauna în mijlocul lui, căci de a ameliora soartea materială și intelectuală a preoților de mir și a-i trece cu vederea în această privire, ar însemna a nu voì de a se ridica pe base solide, ar însemna a nu le dorì misiunea și esistența lor în societate.

Astfel dându-se mijloace de o satisfăcětoare esistență materială și de cultură intelectuală și solidă, preotul va fi în totdeauna un adevěrat părinte și povățuitoriu al poporului, edificându-l și întărindu-l în morala evanghelică, care numai singură garantează desvoltarea și desěvêrșirea sa.

Binevoiți ve rugăm domnule președinte și dlor deputați, a primì distinsele noastre considerațiuni.

(Urmează semnăturile a 128 preoți).

* (Statistica mortalităței orașelor mai însemnate) din lume ne arată următoarele cifre pentru începutul anului 86, sau pentru finele anului 85. Socoteala este făcută pentru o mie pe an, lucru care nu corěspunde tocmai mortalităței anuale, care e ceva mai mică decât în Decembre și Ianuarie, lunile considerate acì. Așa începênd cu cea mai mică mortalitate, vine în Baltimore 16,5 la mie pe an, în Filadelfia 17,1, în Copenhaga 20, în Stockholm 20,5, în Berlin 21,3, în San Francisco 21,6, în Roma și Edinburg 22,1, în New-York 22,4, în Dresda 22,7, în Londra 23,9, în Breslau 24,9, în Paris 26,4, în Colonia 26,5, în Cristiania 26,8, în München 27, în Bombay 27,4, în Lipsca și Bruxela 27,8, în Amsterdam 27,9, în Petersburg 31,1, în Pesta 32, în Dublin 33,3, în Praga 33,4, în Odesa 35,8, în Königsberg 36,9, în Veneția 37,1 și în Madras 43,2.

Loterie.

Sâmbătă în 13 Februarie 1886.

Buda: 81 6 32 89 3

Nr. 433. [1253] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch în parochia vacantă de clasa a III-a Ponorel din protopresbiteratul Câmpeni, în urma încuviinţărei Venerabilului Consistoriu archidiecesan din 17 Decembre 1885, Nr. 6588 se publică concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare a acestuia.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Dela botezuri . . .	5 fl.
2. Dela cununii	10 „
3. Dela înmormêntări. .	125 „
4. Dela sfeştanii. . . .	5 „
5. Dela cununa anului. .	15 „
6. Dela botezul Domnului.	5 „
7. Din alte servіţii bisericesci	10 „
8. Dela ḑilele de clacă. .	5 „
9. Dela venitele de Dumineci şi sĕrbători	20 „
	Suma 200 fl.

Doritorii de a ocupa acest post sĕ-şi trimită cererile lor concursuali instruite conform legilor din vigoare pănă la terminul mai sus arĕtat, la subscrisul oficiu protopresbiteral.

În conţelegere cu comitetul parochial respectiv.

Câmpeni, 28 Ianuariu 1886.

Oficiul protopresbiteral greco-orient. al Câmpenilor.

Romul Furdui,
protopresbiter

Nr. 311. [1257] 2—3

CONCURS.

Pentru vacanta parochie de clasa a III-a Craiova în protopresbiteratul gr. or. al Albei-Iuliei — conform ordinaţiunei Prea Venerabilului Consistoriu archidiecesan dato 17 Decembre 1885 Nr. 6507, din nou se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Casă parochială din nou clădită din pămênt bătut cu celariu sub ea, grădină de legumi, şi pomi nobilitaţi.

2. Porţiune canonică 4 jugĕre 776°☐ arătură, 5 jugĕre 526°☐ fênaţ şi 1282°☐ vii.

3. Dela 60 familii una ferdelă cucuruz, sau una ferie must; precum şi una ḑiuă de lucru, numită clacă.

4. Venitele stolari regulate în sinodul parochial, ţinut în 22 Maiu 1883.

5. Toate acestea emolumente aduc la an un venit curat preste 400 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa această parochiă au de a'şi aşterne petiţiunile instruite conform dispoşiţiunilor „Statutului organic“ şi a regulamentului congresual din 1878 subscrisului oficiu în terminul sus indicat.

Alba-Iulia, 27 Ianuariu 1886.

Alecsandru Tordăşan,
protopresbiter gr. or.

---

[125] 2—3

EDICT.

Iuliana Marcoviciu născută Stura din Ciacova, carea de mai mulţi ani a părăsit cu necredinţă pre legiuitul ei bărbat Mihaiu Marcoviciu din Maiere (suburbiul Timişoarei) de presinte locuitoriu Lugoşului în Cottul Caraş-Severin. Deci nesciindu-se ubicaţiunea ei, se citează: ca în termin *de un an şi una ḑi* dela prima publicare al acestui edict, sĕ se presenteze înaintea subsemnatului scaun protopopesc, ca for matrimonial de I-a instanţă; căci la din contră, se va decide procesul divorţial incaminat contra ei şi în absenţa ei.

Lugoş, în 14 Ianuariu 1886.

Scaunul protopopesc gr. or. român al Lugoşului.

Nr. 13. [1244] 3—3

EDICT.

Silvestru Savu, carele cu necredinţă de 13 ani a părăsit pe legiuita lui soţiă Maria Pătulea, amêndoi de religiunea, gr. or. din Şulumberg, fără a se scì locul petrecerei lui, şi că mai trăiesce; se citează prin aceasta, ca în termin de 3 luni dela datul de faţă, sĕ se înfăţişeze înaintea subscrisului oficiu, căci la din contră, cererea de divorţiu a soţiei lui se va pertracta şi decide şi în absenţa lui.

Nocrichiu, în 8 Ianuariu, 1886.

Oficiul ppresbiteral gr. or. al Agnitei.

Grigorie Maier,
adm ppresb.

Nr. 429/1886 civ. 1260 1—3

Publicaţiune.

Tribunalul din Elisabetopole aduce la cunoscinţa publică, că pertractarea pentru admissibilitatea comassărei hotarului din comuna **Şoimuşul românesc,** cerute de proprietarinl din această comună Rosmann Jakab, **va avea loc la 22 Martie 1886** dimineaţa la 10 oare în cancelaria comunală din **Şoimuşul românese.** La această pertractare sunt invitate părţile interesate cu acea observare, că cei absenţi se vor considera ca învoiţi cu comasarea cerută.

Elisabetopole, din şedinţa tribunalului, ţinută la 25 Ianuariu 1886.

Nagy Lajos, president. **Gödri Sándor,** notariu.

Sz. 4184. [1244] 1—1

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbiróság mint tkkönyvi hatóság részéről közzétételik, hogy az „Albina“ takarék és hitelintézet végrehajtató 212 frt tőke, ennek 1884 Augusztus 22 tőli járó 6% kamata, 44 frt. költség követelésének kielégitése végett végrehajtást szenvedő Broszkeczán Iuonnak az ohábai 149 sz. tjkönyvben, A + 1—22, rend 1178 frt. kikiáltási árban, és Krisztea Nikulájnak az ohábai 99 sz. tjkvben A + 1—4. 6—8, 10—14, 16—21 r. sz. fekvökböli felerész jutaléka 680 frt. 50 kr. megállapitott kikiáltási árban Ohába község elöljárósági helyiségében **1886 évi Márczius hó 2-ikán délelőtt 10 órakor** tartandó nyilvános árverésen, kikiáltási áron alol is eladatnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-ét készpénzben vagy pedig az 1881. évi LX. t. cz. 42 §. jelzett árfolyammal számitott ovadékképesnek nyilvánitott értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételárt pedig vásárló 3 egyenlő részletben az árverezés jogerőre jutása után 15, 30 és 45 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó-, mint letétihivatalhoz lefizetni.

Külömben az árverezés megállapitott feltételei alólirt tkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Ohába község elöljáróságánál megtekinthetők.

A kir. járásbiróság mint tkvi hatóságtól.

N. Enyeden, 1885 November 14-én.

Szentpál,
zkir albiró.

---

26 szám. 1886. [1261] 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a balásfalvi kir. járásbiróság 1721 számu végzése által a nagyszebeni Albina hitelintézet javára, Moldovan Nikuláe és társa ellen 121 frt. 50 kr. tőke, ennek 1885 év Iulius hó 10 napjától számitandó 6% kamatai, és eddig összesen 27 frt. 46 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 337 frtra becsült 1 barnára festett sifoner, 1 drb. barnára festett kaszten, 1 barna ebédlő asztal 6 drb. hajtott nádszék, 1 fali óra ezek a toháti malomban Moldovan Nikolaenál, — és 2 drb 6 éves fejér szőrű ökör Moldovan Iuonunál Ohábán levő ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek az 54 sz kiküldést rendelő végzés folytán, a helyszinén vagyis előbb Tohátoп, utobb Ohábán alperesek lakásán leendő eszközlésére **1886-ik év Február hó 25-ik napjának** délelőtt 10 órája és délutáni 3 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában meg állapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Balásfalván, 1886-ik évi Február hó 10 napján.

Thát György,
kir. bir. végrehajtó.

Cancelaria Negrutiu

în Gherla — Szamos-ujvár

deschide abonament pe anul 1886 la:

„Amicul Familiei.“ Revistă beletristică şi enciclopedică-literariă — cu ilustraţiuni. **Va eşì în 1-a şi 16-a ḑi** a lunei în numeri câte de 2—3 coale; şi va publica **poesii, romanuri, novele, schiţe, piese teatrali, studii sociali, articlii scientifici, amĕnunte de instrucţiune şi distracţiune** ş. a. Preţul de abonament pe anul întreg e **4 fl.** — pentru Românıa **10 franci** — lei n., plătibili şi în bilete de bancă şi în timbre postali.

„Preotul Roman.“ Revistă bisericească, scolastică şi literariă. **Va eşì în broşuri lunarie** câte de 2³/₄—3¹/₄ coale; şi va publica articlii din sfera tuturor sciinţelor teologice şi între aceştia mulţime de **predici pe Dumineci, sĕrbători, funebrali şi la diverse ocasiuni,** — mai departe studii pedagogice-didactice şi scientifice-literari. Preţul de abonament pe anul întreg e **4 fl.** — pentru România **10 franci** — lei n., plătibili şi în bilete de bancă şi în timbre postali.

═══ Abonanţii vor primì unele premii de valoare şi îşi vor putea procura cu preţuri foarte reduse toate opurile din ediţiunea noastră.

Colectanţii primesc gratis tot al patrulea esemplariu.

═══ Numeri de probă se trimit gratis ori cui le cere. ═══

Tot acolo au apărut şi se află de vênḑare:

Biblioteca „Săteanulni Român.“ Cartea I. II. III. IV, cuprind materii foarte interesante şi amusante. Preţul la toate patru 1 fl., — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca „Familiei.“ Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante şi amusante. Preţul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ţinută în salele gimnasiului din Fiume în 8/XII. 1884, în limba maghiară şi 25/II. 1885, în limba italiană prin Vincenţiu Nicoară, profes. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Preţul 15 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu şi chemiă, pentru economi, industriaşi şi comercianţi. Preţul 50 cr.

Apologie. Discusiuni filologice şi istorice maghiare privitoare la românı, invederite şi rectificate de Dr. Gregoriu Silaşi — Partea I. P ul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Şincai. Preţul 30 cr.

Renascerea limbei românesci în vorbire şi scriere, învederată şi apreţiată de Dr. Gregoriu Silaşi. Broşura I. — IV. Preţul opului întreg e 1 fl v. a.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese şi arangiate. Preţul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Preţul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Preţul 30 cr.

Branda sau Nunta fatală. Schiţe din emigrarea lui Dragoş. Novelă istorică naţională. Preţul 20 cr.

El trebue sĕ se însoare. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negrutiu. Preţul 25 cr.

Herman şi Dorotea după W. de Göethe, traducţiune liberă de Constantin Morariu. Preţul 50 cr.

Economia pentru scoalele popor. de T. Roşu. Ed. II. Preţul 30 cr.

Petulantul. Comediă în 5 acte, după August Kotzebue, tradusă de Ioan St. Şuluţ Preţul 30 cr.

Nu me uita. Colecţiune de viersuri funebrali, urmate de iertaţiuni, epitafia ş. a. Preţul 50 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau **Cloşca cu puii ei de aur.** Studiu archeologic de Dionisiu O. Olinescu. Preţul 20 cr.

Indreptar teoretic şi practic pentru învĕţământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), a învĕţătorilor şi a altor bărbaţi de scoală de V. Gr. Borgovanu, prof. preparandial. Preţul 1 fl. 70 cr.

Micul mărgăritariu sufletesc. Cărticică de rugăciuni şi cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu aprobarea jurisdicţiunei sup. bisericesci. Preţul unui esemplariu broşurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr. — 50 de esemplare broşurate costau 6 fl, legate 9 fl., legate în pânză 12 fl. — 100 esemplare broşurate 10 fl., — legate 17 fl, legate în pânză 22 fl.

Cărticică de rugăciuni şi cântări pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu mai multe icoane frumoase. Preţul unui esemplariu trimis franco e 10 cr.; 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esemplare 5 fl. v. a.

Visul prea sântei vergure Maria a Născătoarei de Dumneḑeu, urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu mai multe icoane frumoase. Preţul unui esemplar trimis franco e 10 cr.; 50 esemplare costau 3 fl.: 100 esemplare 5 fl. v. a.

═══ **Manual de Gramatica limbei române** pentru scoalele poporali în trei cursuri de Maxim Pop, profesor la gimnasiul din Năsĕud. Preţul 30 cr.

[1230] 8—10

Materie pentru haine

din lână trainică pentru un bărbat de statură mijlocie.

3.10 metre un **rênd de haine**	**4 fl. 96 cr.**	din lână bună de oaie;
	8 „ — „	din lână mai bună de oaie;
	10 „ — „	din lână fină de oaie;
	12 „ 40 „	din lână de tot fină de oaie.

Plaiduri de călĕtorie dărabul fl. 4, 5, 8 pănă la 12. Stofe pentru haine foarte fine, pantaloni, paltoane de purtat şi pentru ploaie Tüffl, Lode, Commis, Cammgarn, Cheviots, Tricots, cârpe pentru dame, stofe pentru biliard, Peruviens, Dosking se află la

întemeiat **Joh. Stikarofsky,** — la 1866. —

deposit de fabrică în Brünn.

Modele franco. Pentru croitori cărţile de modele **nefrancate. Trimiteri cu rambursă** preste 10 fl. **gratuit.**

Am totdeauna un deposit de stofe în valoare de preste fl. 150,000, şi este în urma negoţului universal lucru natural că remân bucăţi de câte 1 pănă la 5 metri **ca rest,** de aceea asemenea rĕmăşiţe trebuie sĕ le vênd **în preţ de tot moderat. — Modele din aceste stofe nu se pot trimite,** cele neconvenabile se reprimesc în **schimb** sau se **înapoiază banii.** (Observ, că şi alte firme reprimesc în schimb resturile trimise, poate pentru marfă şi mai rea, dar **banii nu o înapoiază).**

Din causa **imitaţiunilor** prin **firmele înşĕlătoare** şi **nesolide,** sunt decis a părăsì publicaţiunile în jurnale, şi rog pe on. public a-'şi lua notiţă despre **firma mea solidă** şi a me onora cu comande, cari se vor efectuì cu cea mai mare băgare de seamă.

Corespondenţe se primesc în limbile: germană, bohemă, ungurească, polonă, italiană şi franceză.

[1259] 1—20

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.** Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane

Nr. 13 Sibiiu, Joi 6/18 Februariu 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

La Nr. cons. plen. 6064/1885.

Cerculariu

către onorații membri clericali și mirenesci ai sinodului ordinariu și estraordinariu electoral din protopresbiteratul greco-orient. al Sighișoarei.

Lucrările preparative, prescrise prin legile noăstre bisericesci pentru întrunirea sinodului protopresbiteral din tractul Sighișoarei în scopul alegerei de protopresbiter fiind terminate, Prea Venerabilul Consistoriu archidiecesan a binevoit prin resoluțiunea dtto 3 Februariu a c. a încredința subsemnatului onorifica misiune de a convoca și conduce acel sinod. Deci am onoare a convoca prin aceasta în sensul „Instrucțiunei pentru procedura la alegerea de protopresbiter“, pre onorații membri ai sinodului protopresbiteral ordinariu și înmulțit, preoți și mireni, din tractul Sighișoarei la sinodul electoral, ce se va ținea **Sâmbătă 22 Februarie (6 Martie)** a. c. la 11 oare a. m. în biserica noastră din **Sighișoara**, pentru alegerea de protopresbiter al tractului Sighișoarei. Actul de alegere va fi precedat de serviciul divin, ce se va celebra în aceeași ḑi la 9 oare în biserica noastră din Sighișoara, la care asemenea sunt invitați a participa onor. membri ai sinodului.

Pentru preconsultarea și lucrarea, prevěḑută în lege, am onoare a invita pe onor. membri ai comitetului protopresbiteral, preoți și mireni, la ședința ce va avea loc **Vineri 21 Februariu (5 Martie)** după ameaḑi la 4 oare, în edificiul scoalei noastre. din Sighișoara.

Sibiiu, 6/18 Februariu 1886.

Ioan Popescu m. p.,
protopresb. și comisariu consistorial.

Din dieta Ungariei.

Dăm acì vorbirea deputatului Szilágyi, care i-a fost dat ansă lui Ludovic Mocsáry, ca sě'și desvoalte adevěrat liberalele sale idei, reproduse fidel de noi într'unul din nrii precedenți.

Desider Szilágyi: Antevorbitoriul (Babeș) s'a ocupat de cestiunea naționalităților. Me alătur la părerea camerei, că simțěmintele amicale trebue sě se dovedească nu numai prin vorbe, ci și prin fapte, și aceasta nu pe calea apucată de antevorbitoriul, ci pe calea apucată de deputații sêrbi Szabovljevici și Gyurcovici, cari s'au pus fără reservă cu totul pe basa statului unguresc și constituțiunei unguresci, a legei. Ei au cerut numai corecta și fidela esecutare. Antevorbitoriul însě a mers mai departe, a amintit chiar ca eventuală dorință, modificarea constituțiunei noastre în numele dorințelor naționalităților. Sensul, deși nu literariu, al vorbirei sale este, că pentru satisfacerea dorințelor românesci, sě se dea Ardealului autonomia. Asta ar fi așadară constituirea naționalității române sub numele Ardeal și ar însemna începutul unei nouě formări constituționale, care continuată consecvent, ar duce la disolvarea unității statului unguresc în numele nisuințelor naționalităților și la îmbucătățirea lui în diferite formațiuni autonomiste. Asta-i o direcțiune, în care nici odată nu ne vom întêlnì și pe care toți fără deosebire, o considerăm necondiționat ca eschisă, și anume nu din îngâmfare sau din ură, ci din convingere, că pe acest pământ, sau se află un stat unguresc, sau că nu poate sě esiste peste tot un stat unitariu, (Aprobări generale), și că noi toți, fără deosebire, nu numai neamul unguresc, ci toți locuitorii țěrii, cari sunt alipiți de statul unguresc, (Aprobări generale), totalitatea statului nostru milenariu, pentru care a curs atâta sânge și de care sunt legate toate glorioasele suveniri ale trecutului și toate speranțele viitoriului, pentru un esperiment atât de îndrăsneț și nendoios în resultatele sale, — n'avem plăcere sě ne disolvăm. O astfel de organisare a naționalităților nu se unesce cu statul nostru, dacă e vorba sě corěspundă problemelor sale, și vom combate pe toți, câți vor lucra în acea direcțiune. (Vii aprobări generale.) Ce privesce Croația, lucrul stă altfeliu.

D. deputat a ḑis, că ar dorì sě i se definească ce este statul unguresc. (Babeș: Am ḑis, idea de stat unguresc.) In ce constă statul unguresc. (Babeș: idea de stat unguresc!) Eu nu vorbesc de ideă, spun în ce constă statul unguresc și consider de eroare, că se servesce acì de espresiuni metafisice, când este vorba de o formațiune politică concretă. (Vii aprobări.) Statul unguresc constă în aceea, că ceea ce este o creațiune de stat, așa dară politică, sě aibă caracter maghiar, guvern maghiar, legislațiune maghiară, jurisdicțiune maghiară și sě îndeplinească ungueresce funcțiunile de stat. Abstrăgênd de Croația și Slavonia, suntem un stat unitar și prin urmare trebue sě aibă caracter național maghiar. Statul maghiar constă și în aceea, că limba statului este cea maghiară, în care statul își resoalvă vocațiunea sa culturală și problemele sale. Al doilea, statul unguresc este, ale cărui atribute sunt, că în privința raselor, de ori-ce limbă ar fi, nu cunoasce nici un drept escepțional, nici o deosebire. (Vii aprobări generale.)

Ei ḑic totdeauna, că drepturile sunt înscrise în codice, dar că ei sunt dați înděrět. Eu ḑic, că în statul ungar egalitatea drepturilor este deplin realisată. Deosebire nu se face, ori de ce naționalitate ar fi cineva. Noi nu nutrim neîncredere față cu nici o naționalitate, n'avem nimic în contra nisuințelor leale culturale ale nici unei naționalități. (Vii aprobări generale). Dar când vedem, că dispositiunile privitoare la scoală și biserică, la viața comunală și municipală, care sunt prin lege asigurate, cum nu esistă nici un esemplu în micile state orientale și atât de rar în Europa, nu se folosesc în acel spirit, nici pentru ajungerea acelor scopuri și pentru satisfacerea acelor trebuințe, pentru care s'au dat, ci că din dispositiunile înarticulate se făuresce o armă în contra statului unguresc. (Vii aprobări generale) Atunci nu veți afla nici o națiune, care sě nu se apere în contra atacurilor îndreptate contra propriei formațiuni de stat. (Vii aprobări.) On. d. deputat a ḑis, că aceasta este o insinuare. Eu nu învinovățesc marea mulțime a singuraticelor naționalități, dar fiind sincer și punêndu-și mâna pe inimă, trebue sě mărturisească, că nu mulțimea, ci cercuri, persoane singuratice abusează în mod criminal de acele sfinte și naturale simțeminte, ce fie-care rassă le nutresce pentru limba ei maternă. (Aprobări generale.) Și guvernul statului unguresc, și ori-ce cetățean al statului unguresc, care e alipit cu fidelitate de această formațiune de stat, ar pěcătuì contra patriei sale, dacă n'ar împedeca o astfel de seducere. Dar este adevěrată acusarea, că în interesul culturei singuraticelor naționalități nu se face nimic, ci mai mult i se pun pedeci?! Numai rassa maghiară folosesce toate mijloacele culturale ale Ungariei, pe care statul unguresc și le procură cu mare osteneală și cu mari chieltueli? Ori d. deputat ar socotì drept, ca statul unguresc sě'și organiseze institutele sale de cultură în atâtea forme diferite, de jos pănă sus, câte rasse etnografice sunt în țeară? (Viuă ilaritate.) N'ar fi o nebuniă, ca un stat sě'și separe pe cetățenii sěi pe toate treptele culturei, sě-i isoleze și sě creeze stări de descompunere? (Vii aprobări generale.) Și sě facă aceasta în scopul întăririi și concordiei! Așa ceva nici în America, cu atât mai puțin în Europa se poate cere. (Adevěrat e! Așa e!)

D. deputat a protestat în contra afirmării, că acest stat l'au creat ungurii (Babeș: Singuri!) Da, singuri. Vedeți, acum ați grăit adevěrul. (Viuă ila-

FOIȚA.

Doi porumbi de aur.

— Poveste poporală de **Ioan Morariu** culegětoriu tipograf. —

(Urmare.)

Aurelian căutà împregiur de mai multe-ori, și zărì că o grămadă de tăciune era aruncată de câte o sută și mai bine de pași dela foc. Aceste sunt schinteile ḑise Aurelian, care mi s'au părut mie că au sărit din foc. Căci și focul me rog — era foc, nu glumă; era făcut din doispreḑece stânjini de lemne. Aurelian merse 'ncet înainte și puse mâna pe un tăciune, care era mai aproape de el, apoi pornì cu el în fuga mare spre pădure, vorba aceea „fuga-i rușinoasă, dar la urmă-i sănătoasă.“ Numai că cu prilegiul acesta nu s'a întêmplat întocmai. Căci mai pe când era sě ḑică „mulțămescu'ți Doamne c-am scăpat“, o bală de uriaș uitându-se împregiur, věḑù cum o raḑă de lumină aleargă spre pădure, se sculà în picioare și nici că-'mi făcù mai mult de vr'o douăḑeci de pași, când îl ajunge pe Aurelian, mi-l ia în palmă cu tăciune cu tot, și'l duce la ceilalți frați ai lui, ḑicêndu-le:

— Uitați-ve și voi fraților, și'mi spuneți, că ce gadină poate sě fie asta, care vine sě ne fure focul.

— Atunci îl luară toți unspreḑece frații uriașului în mână, se uitară la el. Unul ḑicea că-i un feliu de muscă, altul că-i furnică, al treilea că-i verme, socotindu-l care de care pe bietul Aurelian de cine scie ce neînsemnată bidiganie, ori goangă.

— Stați măi, ḑise unul, sě întrebăm și pe tatăl nostru, căci el e om bětrân de 999 de ani, și scie vr'o 199 de limbi, poate ne va spune dênsul că ce este.

— Întrebând urieșii pe tatăl lor, acesta le ḑise, mergeți dragi fiii mei și aduceți douě lăstare, și-'mi ridicați sprêncenele ca sě-l věd, c'apoi ve voi spune.

Feciorii aduseră două lăstare și-i ridicară patru inși sprêncenele, apoi luà bětrânul pe Aurelian în palme, și numai trei cuvinte 'l întrebà. *Cine ești? de unde ești? și unde ai plecat?*, abia numai cu multă trudă scoțînd vorbele din gură.

— Eu sunt Aurelian, feciorul împěratului din Argia; și apoi istorisì uriașului călětoria lui și a fraților sei.

— Atunci ți-i mai vedea tu pe frații tei și vei mai merge după porumbi, când îmi vei pușca cocoșul de pe turnul împěratului nostru, căci eată: Noi suntem aici doispreḑece inși și toți suntem dușmani împěratului nostru, căci ne prea asupresce; și noi am păzit acum pe împěratul de douěḑeci și patru de ani ca sě-l omorîm și nu putem, deoare-ce împěratul nostru are un cocoș năzdravăn și noi din pricina cocoșului nu ne putem apropia, căci cum ne apropiem de curțile lui, cocoșul îndată sare pe zid și cântă, cât îl ia gura, ear atunci împěratul ne alungă cu cătanele. De vei pușca dar tu cocoșul acela, noi îți dăruim ție vieața.

Ce sě-i faci něcazului!? N'avea ce face, că de codit nu se putea codì.

Și așa mai mult de silă ca de voie bună, rugà pe uriași sě-i arete dar curțile împěratului.

Dar pe când se apropiau de curțile împěratului uriașilor, cocoșul năsdravăn se și aruncà în sbor pe vêrful turnului, de unde apoi dă sě înceapă sě cânte, dar nu-și deschise bine ciocul, și Aurelian așa mi-l săgetà de bine, încât cocoșul se restogolì mort de pe turn.

— Bun noroc ai avut, ḑiseră uriașii plini de bucurie, dar acuma mai ai încă un lucru sě isprăvesci, ș'apoi poți merge de unde ai venit.

— Uită, ḑiseră uriașii, arătându-i cu degetele o gaură în zid; tu ești micuț și sě te bagi pe gaura aceasta pănă în curte, și de vei vedea pe cineva, sě eși afară sě ne spui, ear de nu vei vedea pe nimenea, strigă-ne și atunci vom venì și noi.

Aurelian se băgà prin gaura aceea, care pentru el era mare ca o ușă, și întrând în curte, se uità bine împregiur, și nevěḑênd pe nimenea, strigà către ei ca sě vină.

Am uitat sě ve spun, că pentru uriași gaura era tare mică, încât abia unul câte unul târându-se pe poale se putea vârî prin ea înlăuntru. Ear Aurelian îi aștepta la gura găurii, și care cum își scotea capul, cu o lovitură de sabie 'ndată i-l și reteḑa, — și tot așa, pănă îi omorî pe toți doispreḑece.

Ce sě facă acuma! Sě meargă la foc, — nu mai are de ce! Dacă am ajuns eu și pănă în curtea împěratului uriaș, își ḑise în urmă, — ori că periu, ori că nu, dar eu ritate şi aplause). Ei singuri l'au creat şi l'au susţinut. Asta o adaug. (Babeş: Toţi!) Foarte corect. Fie-care l'a creat, care a fost o parte constitutivă a lui, a naţiunii, şi atunci nu s'a făcut nici o deosebire între naţionalităţi în mijlocul acestei naţiuni ungurescî, care crea ţeara, şi fie-care, care 'şi-a făcut datoria sa de fidelitate către stat, l'a susţinut ca fiind patria sa şi ca membru al naţiunei. (Adevěrat, aşa este!) (Babeş: Şi eu ḑic asta!) Nenorocirea e, că numai o ḑiceţi. (Mare ilaritate şi aplause). Amintesc, că atunci, când în legile noastre era vorba de *„fidelis valachus,“* aceste veleităţi de naţionalitate, aceste nisuinţe separate după origine şi limbă erau necunoscute, mândrii şi cu consciinţă de sine se găseau toţi în necondiţionata alipire de patria comună. (Vii aprobări). La Belgrad, pe câmpul mierlei, la Mohaci, în scurt pretutindenea, unde cu toate perderile noastre s'a însemnat gloria noastră, n'au săngerat numai rěsboinici de limba ungurească, ci toţi, pe câţi îi înţelegem noi sub numele de „Hungarus“ şi pe cari îi înţelegem aḑi sub naţiunea politică ungurească. (Vii aplause). Atunci era o deplină contopire în fidelitate şi alipire pentru stat şi aceea nu era legată de condiţiuni deosebite. Sě nu facem nici aḑi aceasta. Am simţit şi simţim valoarea concordiei, vrem sě satisfacem toate trebuinţele culturale cuviincioase ale naţionalităţilor, dar ne vatěmă urechea şi inima, când auḑim voci, că fidelitatea şi alipirea pentru stat este legată de condiţiuni. Dnii deputaţi sêrbi au apucat în această privinţă calea cea corectă. Ei 'şi au esprimat numai dorinţele: ca sě se esecute legea de naţionalitate. Asta o consider ca o cerere dreaptă; eu încuviinţez o esecutare leală, asta e o datorie legală. Acele drepturi s'au dat cu intenţiune onestă, d'a se folosì spre binele, spre înflorirea statului. Dar dacă se vede, că se abusează de acele drepturi, că se întrebuinţează ca arme contra statului, atunci eu sunt acela, care votez pentru restrîngerea acelor legi. (Vii aplause).

A doua cerere este autonomia bisericească. Cestiunea autonomiei bisericei gr. or. sêrbesci nu e nouă. Vorba e numai sě se clarifice Asta-i corect, şi îmi pare rěu, că activitatea congresului sêrbesc s'a întrerupt şi n'a isbutit până acum. Eu cred, că la acel congres sêrbesc nu se lămuriseră destul părerile în două direcţiuni. Aşi fi voit sě vorbească guvernul despre aceasta. Una este, că statul are drepturi faţă cu bisericile şi chiar faţă cu biserica greco-orientală. Deoarece însě s'a esperiat, cât de agresive pot fi organismele bisericesci faţă cu problemele statului, atunci acesta nu poate renunţa la drepturile sale de supremaţiă, la dreptul de supraveghere şi de control Şi cu atât mai puţin poate renunţa, cu cât organismul confesional este şi naţional. (Vii aprobări şi aplause.) Oratorul vorbesce apoi de libertatea religionară, şi sprijinesce propunerea lui Irányi. Nu sciu, ḑice el, a glumit ori a vorbit serios ministrul cultelor cu pretextele ce le a invocat, (Ilaritate în stênga) d. e. că oamenii fără sciinţă nu pot lua un rol directiv la formarea confesiunilor? A fost oare Sf. Petru un mare învěţat? Ori poate că toţi apostolii au absolvat academia? (Îndelungă şi furtunoasă ilaritate). S'a pretextat, că sunt confesiuni, cari în puterea principielor credinţei lor, eschid împlinirea datoriilor generale cetăţenesci. Dar onor. dle ministru, în ce stat din lume, dacă nu în mijlocul Africei, s'ar suferì, ca cetăţenii sěi sě nu-'şi împlinească datoriile, fiindcă au oare care confesiune? Un asemenea argument cum a adus ministrul, e mai slab ca un paiu. (Aprobări în stênga) Aducênduse o lege nentru libertatea religionară, negreşit că s'ar aduce în ea garanţii pentru esistenţa statului şi pentru esacta împlinire a datoriilor cetăţenesci. Oratorul vorbesce şi pentru autonomia catolicilor. Ce privesce scoalele, el aprobă ca sě se permită comunelor, reuniunilor şi confesiunilor a'şi putea înfiinţa institute corěspunḑětoare legilor generale; dar necesitatea de viaţă, natura statului modern ne împinge într'acolo, ca pe acest těrêm *volens nolens* sě câştige tot mai mult spaţiu atotputernicia statului, pentru că scoala e o puternică educătoare a simţěmêntului cetăţenesc de stat şi a consciinţei comunităţii faţă cu toate diferinţele naţionale şi confesionale separatistice. Acest factor sě nu-l negligem, trebuie sě începem a educa acest simţemênt, acest mod de cugetare din copilărie, simţěmêntul deplinei contopiri. Instrucţiunea scoalelor medii cu deosebire sě nu se lase în sarcina confesiunilor, ci sě o ia statul asupra-şi. (Aprobări) Poate că nu e departe timpul, când vom grăbì acea politică hotărîtă, pe care o considerăm ca adevěrata politică a culturei şi instrucţiunei statului unguresc. Primesc bugetul. (Vii aprobări generale.)

Discursul

deputatului naţional V. Babeş în şedinţa Camerei representanţilor dietei ungurescî din 12 Faur, cu ocasiunea desbaterei speciale asupra bugetului cultelor, la posiţiunea de 100,000 fl. pentru biserica gr.-or.

Budapesta, 2/14 Faur 1886.

„Am onoare a ve trimite acì în traducere — ne scrie Dl Babeş — după stenografia dietei, cuvintele, ce alaltăeri Vineri am rostit în casa representativă a Ungariei, la pertractarea bugetului cultelor, anume la posiţiunea de 100,000 fl. subvenţiune pentru biserica gr.-orientală.

„Scopul mi-a fost — simplu numai în consecuinţa disputelor premerse asupra îndreptăţirii nemulţămirii generale la noi, a arěta în faţa lumei, cum cei dela putere, de sus până jos, ori unde li se oferă ocasiune, ca după o sistemă, vin a ne vătěma şi provoca. Atâta cred că deja am ajuns, de stăpânii nostri nu ne mai ţin nici fără minte, nici fără simţuri sănătoase. Dar de a'şi recunoasce greşelile şi a ceda, nici vorbă nu poate încă sě fie!“

V. Babeş: On. Cameră! Doue observaţiuui am, resp. douě rugări me simt datoriu a îndrepta către Dl ministru al cultelor la acest punct. Cred că nu voi venì în contraḑicere cu principiele şi vederile ce tocmai mai nainte auḑirăm întorcêndu-se aici, ba că acelea tocmai îmi vor justifica cuvêntul.

Am a premite On. Cameră, că un mare rěu, o grea rătăcire întimpinăm din partea deciḑětoare — pretutindeni, chiar şi în această Casă, aceea, că tractaţi suntem ca unii ce lipsiţi am fi de priceperea intereselor noastre, ca despre ale căror chiar simţeminte sănătoase ve îndoiţi. De acì provine apoi, că atât de mult s'a lăţit la noi credinţa, cumcă de sus până jos, dela suprema potestate păn' la organele guvernului din mijlocul poporului, din adins astfel se procede cu noi, cu reuniunile noastre, ba chiar cu autonomia noastră bisericească, par'că sistematic s'ar tinde a ne vătěma şi a ne provoca! Eu nu cred sě esiste această intenţiune la autorităţile şi organele publice ale ţěrii, trebuie însě sě mărturisesc, că aparinţa aceasta este.

Această dechiaraţiune premiţênd îmi, voi permite acum a trece la obiect.

Se prevěd aci la acest punct fl. 100,000, ca subvenţiune pentru biserica gr. or. spre scopuri bisericesci. Nu voi cerceta originea acestei subvenţiuni; dl ministru preşedinte bine a spus, că această sumă nici n'a fost pururea constantă; în primul budget dela 1868, sub acest titlu figurau numai 80,000 fl.; mai târḑiu, la solicitări din a noastră parte, asupra propunerei fericitului b. Eötvös, acest ajutoriu a fost urcat la 100,000 fl. Noi credem, că nu pate sě fie om, care sě nu scie că — ce propriamente este înţelesul, scopul, importanţa, adevěratul interes al afacerilor bisericesci. Dar d'un timp încoaci on. guvern astfel tratează această subvenţiune, incât într'adevěr ne vatěmă sentimentele religionari, ne confundă în convicţiunile noastre, astfel, încât foarte tare s'a înmulţit numěrul acelora între noi, cari se tem, că tinde-se, a se înstrăiná dela destinaţiunea sa această subvenţiune, dela destinaţiunea sa, precum numai mai 'nainte věḑurăm, esplicându-se şi definindu-se aceea.

Din atinsa sumă, 50,000 se împart bisericei gr. or. din părţile transilvane, pentru anumite scopuri; ear restul de 50,000 se dă bisericei sêrbesci şi celei române greco orientale din cestelalte părţi, în měsură egală. In cel dântâi an al budgetului, până la inarticularea autonomiei bisericei noastre prin crearea articolului de lege IX din 1868, fericitul b. Eötvös el însuşi dispunea şi împărţia de a dreptul aceşti bani între diecesele române şi sêrbesci, apertinente acestora. Dar intrând apoi în viaţă legea autonomiei noastre, l'am rugat, ca sě ţină cont de postulatele acelui drept al nostru, dând sumele, ce se vin fie-cărei diecese, resp. Archidiecesei, la mânile capilor acelora, spre a dispune acestea în sfera competinţei lor, sub controla supremei inspecţiuni; şi ministrul Eötvös a încuviinţat justa cerere, şi d'atunci ministeriul faţă d'a noastră biserică astfel a proces — până 'n timpul mai nou; însuşi on. d. ministru actual al cultelor, regulat în fie-care an a dat la disposiţiunea dieceselor din Arad şi Caransebeş partea de 25,000 fl. destinată aceloraş, pe lângă îndatorirea, ca regulat în fie-care an sě facă raport despre întrebuinţarea acestor bani.

Şi acum aici ajuns, sě'mi fie permis a da espresiune primei ofense, ce ne face on. d. ministru, chiar când ne întinde acest ajutoriu al statului.

A. Trefort, min cultelor şi al instrucţiunei publice: „Nici o ofensă!“.

V. Babeş: Eu supun cestiunea la apreţuirea onorabilei Camere. — Dl ministru de comun, când dă diecesei arădane, care are aproape 500,000 credincioşi, când îi dă bagatelul de 15,000 fl, ear diecesei din Caransebeş carea are 400,000 de credincioşi — bagatelul de 10,000 fl., pune condiţiunea, resp. restricţiunea, că — numai pentru scopuri bisericesci se pot folosì, de loc nu şi pentru scoale! On Casă! Eu din cuvintele de odinioară ale onorabilului d. Aug. Pulszky, precum şi din ale colegului Gull aşa am înţeles, că în biserica reformată augustină, banii acestei subvenţiuni de stat se folosesc şi pentru scoalele sěrace, pentru înaintarea culturei la popor: cum se întêmplă deci, că dl ministru la noi cu atâta rigoare sě interḑică folosirea acestoraşi mijloace într'o mică měsură şi pentru scoale? Ba dl ministru merge încă mai departe, merge până acolo, că dificultează chiar contribuirea din partea

---

totuş trebue sě věd cel puţin pe împěratul şi hait pe nişte trepte în sus, care duceau tocmai în chiliile împěratului. Şi fiindcă cei trei moşnegi de cari v'am povestit mai nainte, adecă, Bună seara, Mieḑ de noapte şi Ḑiori de ḑi erau legaţi, nu putea sě se mai facă ḑiuă şi tot noapte a rěmas; şi deoarece oamenii noaptea dorm ca, sciţi DV. după ostenelile ḑilei sě-şi odichnească trupul, aşa şi Aurelian găsì pe împěratul durmind pe un pat suflat tot cu argint, arḑêndu-i la cap şi la picioare câte douěspreḑece lumini. Aurelian stătù puţin; apoi merse mai departe în altă odaie ca sě vaḑă toate; aici găsì pe împěrăteasa tot astfeliu durmind. Lăsà dar şi pe împěrăteasa şi întrà în a treia casă, în care găsì pe fata împěratului durmind. Şi era fata asta atât de frumoasă, încât Aurelian privind mult la ea, gândì „acum tot una, cum îmi va fi scris.“ Şi ce nu-i plesnesce prin cap — iată-mi-te numai că sărută fata. Atunci ea treḑindu-se spăriată, vede pe un om mititel, da tare frumos lângă patul ei stând, şi-l întrebă cu multă mirare:

— Cine eşti tu?

— Eu sunt acela, care v'am scăpat pe voi de cei doispeḑece uriaşi duşmani ai vostri, care v'au păzit pe voi de două-ḑeci şi patru de ani ca sě ve omoare.

— Atunci îi trecù şi puţîna spaimă, care o prinsă şi ḑise: tu ne-ai scăpat pe noi de duşmanii nostri!? şi cum ai putut tu sě faci asta?!

— Aurelian se puse apoi de-i povestì frumoasei fete, cine este el, unde a plecat cu fraţii sei şi în urmă cum a ajuns, ca sě poată omorî pe uriaşi.

— Atunci fata îl luà în braţe şi merse cu el până la gaura aceea de se încredinţà. După ce věḑù pe uriaşii morţi unul preste altul, alergà cu Aurelian în casă, îl sărută de mai multe-ori, apoi îl rugà, ca el pentru totdeauna sě rěmână acolo, că ce i va poftì inima, va căpăta.

— Nu pot, ḑise Aurelian, căci eu trebue sě-'mi împlinesc datoria mea...

Atunci ea voì sě-i dee bani, dar el nu primì şi în urmă 'i mai ḑise fata:

— Dacă tu nu voiesci sě rěmâi, ia dela mine cârpa asta de mătasă şi băţul ăsta de argint şi când vei ajunge într'o primejdie mare, sau îţi va lipsì ceva, pune cârpa jos, şi dă cu băţul de trei ori în trei lături, şi atunci de vei poftì sě viu acolo eu, îndată voi şi venì, ori şi unde te vei afla, sau de vei poftì altceva, gândesce cu gândul, şi vei avea.

Aurelian luà cârpa şi băţul, mai mulţămì odată frumoasei fete pentru ele; apoi îşi luà ḑiua bună dela ea şi plecà.

Se duse deci Aurelian acuma la foc; luà tăciune, apoi merse şi deslegà pe cei trei moşnegi, şi până ajunse la fraţii sei de făcù focul, se luminà de ḑiuă.

— Mult am durmit noi frăţioare, ḑiseră cei mai bětrâni către el.

— Mult dragi fraţii mei, ḑise Aurelian, şi am fi durmit noi pentru totdeauna, dacă aşi fi adurmit şi eu cu voi de-odată.

Atunci cei doi căutară împregiur înspăimântaţi şi věḑură bălaurul tăiat în bucăţi, věḑură ei, că fratele lor Aurelian trebue sě fie un viteaz şi îi ḑiseră.

— Drag fratele nostru, tu trebue sě fii mai tare de cât noi şi şi mai învěţat; eată noi de aici înainte ne vom lăsa cu totul sub povăţuirea ta, că poate tu ne vei scoate la o margine din pădurea asta afurisită, căci noi în trei ḑile umblat-am şi în stênga şi în toate lăturile — şi nu am mai putut eşì din ea.

— Se puseră acum toţi trei şi mai îmbucară ceva şi haid călări! Aurelian o luà înainte, cei doi după el şi cu ajutoriul lui Dḑeu şi eşiră nu peste mult din pădure.

Mai merseră ei acuma multă lume 'mpěrăţie, ca Dḑeu sě ne ţie, până când deodată se oprì Aurelian. La marginea drumului pe care umblau, sta adecă o tablă mare înţepenită pe un stâlp de lemn, şi pe tablă era scris cu nişte slove mari de aur: „De aici încolo nu mai are nimeni slobodenie sě călětorească cu tovarăş, fără numai singur“; căci şi drumul, me rog DVoastră, dela tablă în colo se despărţia în trei părţi.

— Dragi fraţii mei, ḑise Aurelian, vedeţi şi cetiţi şi voi ce este aicia scris.

După ce cetiră cu toţii, se puseră măchniţi foarte pe iarba verde, cu inimile pline de jale, pentrucă trebuia de acolo sě se desparţă.

(Va urma.)

dieceselor, din aceşti bani la susţinerea metropoliei. Metropolia noastră din Sibiiu adecă, neavênd nici un fond, nici o subvenţiune, spesele administraţiunei sale se acoper prin cele trei diecese sufragane astfel, că fie care contribue anual câte 1000 fl. din mijloacele proprie ear în lipsă de alte resurse, acelea dau une-ori şi din subvenţiunea dela stat. Ar socotì omul, că mai bisericesc scop decât metropolia nici nu se poate; on. d. ministru însĕ chiar metropolia n'o consideră de „scop bisericesc“ şi — opresce folosirea banilor din subvenţiunea de stat pentru susţinerea ei! Mai mult: on d. ministru nu concede, ca din acea subvenţiune pentru scopuri bisericesci, chiar diferitele secţiuni ale consistoriului sĕ se facă părtaşe. Consistoriul diecesan la noi, după natura sa şi după lege, lucră în trei secţiuni, în una ce se ocupă de cestiunile pure bisericesci, una dirige cele scolari, şi una — cele materiali sau financiali, toate trei constituind un unic întreg. Ei bine, dl ministru nu admite sĕ fie spriginită din banii ţĕrii secţiunea scolară sau cea financială, măcar cu cât de puţin. Această tractare faţă de biserica noastră nu este nici îndreptăţită, şi pentru simţul religios al credincioşilor vătĕmătoare. Nu voi disputa cu dl ministru, căci este de altă opiniune; dar îmi permit a spune, a arĕta aici, din care motive noi, fiii acelei biserici, nu putem afla cu cale procederea ministrului, anume încât pentru scoale. Onorabilă Cameră! Motivul este, căci noi în biserica noastră, după tradiţiunile şi chiar canoanele bisericesci, ţinem la convicţiunea, că scoala noastră confesională, special cea poporală, atât de strîns legată este de biserică, încât a despărţi una de alta nu este permis. (O voce din stênga: Nu este aşa!“) Nu întrebăm de părerea altora, ţină ei cum vor vre, aceea pentru noi este indiferent; după a noastră credinţă, acea legătură este bisericească, şi în această privinţă la noi nu esistă diferinţă de opiniuni. Eată care este la noi relaţiunea între scoală şi biserică: considerăm scoala, special scoala poporală — de biserică pentru cei mici, şi considerăm sânta biserică — de scoală pentru cei mari. Ambele au în fond aceeaşi mĕsuri şi se întregesc. Astăḑi nici nu ne putem închipuì biserică fără scoală şi a tracta chiar această cestiune ca o afacere a statului, se împotrivesce cu tot trecutul.

(Va urma.)

Revista politică.

Adecă Poarta otomană, din Dḑeu scie ce motive trăgănează şi îngreunează activitatea conferenţei dela Bucuresci. Opt ḑile a stat fără sĕ isprăvească ceva conferenţa, din causă că lui Madjid paşa nu-i sosise procura dela Constantinopol şi acum tot atât, dacă nu mai mult, i s'a pus în perspectivă sĕ stee. Anume i s'a cerut lui Madjid şi Gheşov, ca propunerile în merit, cari au avut de gând sĕ le facă, sĕ le trimită la o prealabilă discusiune şi aprobare la Constantinopol şi desbaterea în merit asupra lor, sĕ se facă numai după aprobarea dată de acolo Nu se scie ce a putut îndupleca pe sultanul la pasul acesta enigmatic: o neîncredere faţă de Sêrbia, sau chiar faţă de delegaţii sei proprii?! — Dacă neîncrederea Turciei sună la adresa sêrbilor, atunci este propabil, că motivul sultanului, e acea scire emanată dela Atena, că ar esista o alianţă secretă între greci şi sêrbi, — o alianţă sub scutul şi patronagiul Rusiei. Întru cât sunt şi întru cât nu întemeiate aceste veşti, se va vedea mai la urmă; destul că nu numai la Constantinopol, dar cu deosebire la noi, ele au produs o depresiune, care nu se poate ascunde.

În vreme ce diplomaţia 'şi face treburile în direcţia indicată, peninsula balcanică parte stă gata, parte se pregătesce sĕ întimpine un eventual rĕsboi. Principele Alecsandru a adresat puterilor o notă, în care le anunţă, că apropiindu-se terminul, la care se sfêrşesce armistiţiul, ca sĕ nu fie earăş surprins de v'ro neaşteptată acţiune militară, se vede silit a mobilisa armata; şi în fapt bulgarii au şi început a ridica întărituri noue la Trn. Sêrbii au declarat de altă parte, că nu vor sĕ demobiliseze, până când pacea nu va fi legată. Ear Grecia 'şi continuă negenată pregătirile pentru rĕsboi.

Lumea se teme, că la primăvară va fi o încăĭerare năprasnică în peninsula balcanică, care numai Dḑeu scie, că unde are sĕ crepe!

Un spirit mai sănătos se pare a fi întrat în elementele republicane din Francia, decând poartă dl de Freycinet frênele guvernului. În republică, unde este libertatea mai mare, acolo se ivesc de regulă elemente numĕroase radicale şi estremiste, cari avênd concepte cu totul false despre adevĕrata libertate, tind la rĕsturnarea ordinei sociale esistente şi la crearea unei noue stări, care nu se poate numì mai corect: decât anarchie.

Mult rĕu a causat boala aceasta pentru prosperarea republicei francese, paralisându-i aproape toate forţele sale în politica europeană şi osîndindu-o la un rol cu totul secundariu, cu abatere dela acela, pe care l-a avut sub Napoleon III. în concertul statelor europene.

Marea maioritate cu care s'a respins proiectul radical de amnestie al lui Rochefort, — pasul stêngei senatului frances făcut la dl de Freycinet pentru a l ruga ca sĕ iee mĕsuri contra transgresiunilor, cari se fac cu ocasiunea întrunirilor publice, — sunt tot atâtea semne, că chiar republicanii au venit la convingerea, că principiile radicale şi libertăţile neţĕrmuite conduc la peire.

Nu se poate tăgăduì, că mult au contribuit la această favorabilă schimbare şi turburările în masse ale muncitorilor, — dar de sigur că şi teama de crescênda putere a monarchiştilor, a cărei basă e a se căuta tocmai în groaza de o revoluţiune socială a francesilor.

Şi Ruşii se vede c'au prins şi mai mult curagiu după vorbirea memorabilă a lui Bismarck, căci jurnalele rusesci cer o asemene procedură faţă cu polonii din Rusia, precum face cancelariul de fer cu cei din Posen.

Ḑiariul „Moskowskia Wiedomosti,“ organul lui Katkoff, pledează pentru o strictă supraveghere a elementului polon din oştirea rusească şi îndeamnă, ca soldaţii poloni sĕ fie înrolaţi în regimentele rusesci, precum şi în genere sĕ se aplice în Rusia aceleaşi mĕsuri anti-polone, pe cari principele Bismarck le preconisează pentru Prusia.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Bucium, 28 Ianuariu 1886. Onorată Redacţiune! Aflândune pe timpul ţinerii sinoadelor parochiale, Ve cer ospitalitatea coloanelor ḑiariului ce redactaţi, pentru ca sĕ descriu decursul sinodului parochial, ţinut la 26 Ianuariu a. c. în comuna bisericească Bucium-Cerbu.

Onorată Redacţiune! Voi constata acì la început, şi încă cu bucurie, că poporul nostru a început a se familiarisa cu această instituţiune, — că a început a-i cunoasce însemnătatea ei, căci d. e. astăḑi cu puţine escepţiuni, nu mai ḑice poporul ca în trecut că, ce face popa cu chitorii (comitetul) e făcut, şi ori e bine ori e rĕu, trebuie sĕ tăcem, nu; astăḑi îl auḑi pe parochian ḑicênd, las că vine sinodul, când îi vom trage noi la răfuială, pentru lucrurile ce nu ne vin la socoteală, — şi pe popa şi pe comitetul întreg, — astăḑi îl auḑi ḑicênd, că cutare lucru fără scirea sinodului nu se poate face etc.; dar îl şi vedem când cu ocasiunea ţinerii sinodului că, e cu mare atenţiune la toate obiectele ce sunt de pertractat, ba 'l vedem că neconvenindu-i ceva, ori nepricepênd atare lucru, face numai decât întrebare asupra lui, îl vedem cum până la finirea tuturor agendelor ce's de pertractat, nu părăsesce sinodul.

Un lucru acesta, care nu poate sĕ fie decât îmbucurătoriu, dând doveḑi, despre aceea, că acest popor e apt de a se familiarisa şi cu instituţiuni de acelea, cari s'ar părea că trec preste orisontul priceperei lui, dela sine înţelegêndu-se, că numai aşa poate sĕ priceapă astfeliu de lucruri, dacă va avea cine sĕ-l lumineze, cine sĕ-i arete însemnătatea acelor instituţiuni, avênd deci, cu deosebire preoţi conscii de sublima lor chiemare.

Tot asemenea vedem cum acest popor, prin preoţii sei, nu lasă ocasiuni binevenite, la cari sĕ nu'şi aducă aminte şi de neuitatul nostru păstoriu, — de neuitatul nostru cap de odinioară, de „marele Şaguna“, prin ridicarea de parastase, prin ridicarea de rugăciuni pentru ertarea sufletului acestui bărbat.

Veni-va timpul când sĕrbătorit va fi acest mare bărbat ca un sânt.

Tot aşa sunt cunoscute în cercuri largi şi binefacerile mecenaţilor bisericei noastre Emanuil Gozsdu şi Dimitrie Andronic, pentru sufletele cărora de asemenea se înnalţă rugăciuni către Dḑeu.

În urma acestora, sĕ trec la descrierea decurgerii sinodului parochial.

După serviţiul divin, s'a celebrat părăstas pentru odichna sufletelor „Archiepiscopului şi Metropolitului Andreiu Şaguna“, a mecenaţilor „Emanuil Gozsdu şi Dimitrie Andronic“, — era ceva pătrunḑĕtoriu a privì la feţele ascultătorilor, cum, de câte ori li se pronunţa numele acestor bărbaţi, — priveau cu jale, ba chiar şi cu lacrămi în ochi la preot.

După finirea părăstasului, părintele Ioan Todescu, arată poporului unele, căci, precum a ḑis Dsa, a vorbì despre toate faptele acestui mare bărbat ar trebuì ḑile, ba sĕptĕmâni întregi, — ḑic arată poporului unele din faptele măreţe ale lui Şaguna, — arată că el cât a trăit în mijlocul nostru numai pentru noi a trăit, ţinta lui fiindu-i numai luminarea, şi înavuţirea poporului seu, de aceea cât a trăit, mâna lui i-a fost totdeauna deschisă, ajutorind o mulţime de tineri, cari nedispunênd de mijloace n'aveau din ce, şi cu ce 'şi finì studiele, — cum după moartea-i întreaga lui avere, care astăḑi e de sute de mii de floreni, ni-a rĕmas noauă, făcêndu-se mai multe fundaţiuni, din cari se ajutorează biserici şi scoli sĕrace, apoi de acei tineri sĕraci, cari studiază pe la scoli, — cum iniţiativei lui avem de a-i mulţămì, că noi avem o aşa lege bisericească ca şi care puţine biserici mai au, — cum prin el şi din bani de ai lui s'au cumpĕrat mai multe case în Sibiiu, cari aduc frumoase venite şi cari sunt proprietatea noastră a bisericei etc. Pătrunḑĕtoare au fost, foarte pătrunḑĕtoare cuvintele preotului.

Fără a o mai şi spune cred că ori-cine 'şi va putea închipuì impresiunea acestor cuvinte asupra poporului, care cu ochii scăldaţi în lacrămi ḑicea, ca Dḑeu sĕ'l ierte şi sĕ'l odichnească.

Dela „Şaguna“ trece preotul la „Gozsdu“; arată cine a fost acest bărbat, şi ce binefăcĕtoriu a fost el pentru noi, lăsându-ne mai întreaga lui avere nouă, carea astăḑi face sute de mii de florini, cum din acea avere s'au ajutorat sute de tineri, lipsiţi de mijloace, pentru a'şi finì studiele, cum se dau şi astăḑi stipendii de câte 60 fl., 100 fl., 200 fl., 300 fl. şi 500 pe tot anul la tineri pe la gimnasii şi universităţi, cum dară mulţi de legea noastră s'au luminat şi se luminează din acea fundaţiune, ca apoi sĕ ne poată lumina şi pe noi.

Tot astfeliu vorbesce şi despre „Andronic“ şi fundaţiunea făcută de el, carea va fi astăḑi la vr'o 150 mii de fl., din cari bani se ajutorează pe an cu câte 30 fl., 50 fl., 100 fl., 150 fl., 200 fl. şi 300 acei tineri de legea noastră, cari vreau a învĕţa măiestrii, cum anul trecut s'au dat 100 ajutoare de acelea, ear în anul acesta la 70, vrênd prin aceasta acest bărbat, ca sĕ crească şi din naţia noastră tineri măiestri, — cu alte cuvinte sĕ avem şi noi: croitori, ciobotari, pălărieri etc., ca astfeliu banul românului sĕ meargă earăş în pungă de român.

Când preotul a finit cu cuvintele: „că Dḑeu sĕ ne dee încă mulţi bărbaţi de aceştia, ear pe acestia Dḑeu sĕ'i ierte şi sĕ'i odichnească în sinurile drepţilor“, poporul cu ochii plini de lacrămi a repetat cuvintele: sĕ-i erte şi sĕ-i odichnească Dḑeu.

Ar fi posibil on. Redacţiune ca poporul nostru luminat de către preoţii sei despre faptele acestor bărbaţi, sĕ nu-i cunoască? sĕ nu'ţi scie vorbì despre ei? Ba nu, nu se poate ca acest popor plin de recunoascere către binefăcĕtorii sei, sĕ nu'şi aducă aminte şi de acesti bărbaţi ai naţiunii noastre.

Şi bine fac preoţii nostri, că la ori-ce ocasiuni binevenite înalţă rugăciuni pentru sufletele acestor bărbaţi şi sĕ le împrospĕteze faptele, căci de o parte ne împlinim o datorinţă ear de altă parte numai aşa se va putea desvolta în poporul nostru o falĕ despre aceea, că şi noi am avut şi avem bărbaţi mari.

După invocarea spiritului sânt, preotul ca preşedinte, deschide sinodul, — care a decurs în ordinea cea mai bună, ceea ce fără îndoială e a se ascrie tactului bun observat cu ani înainte de aceasta din partea presidiului.

La ori-ce întrebări puse din partea membrilor sinodului, presidiul a dat cele mai minuţioase deslușiri, ca astfelin de către toţi sĕ fie priceput.

După deschiderea sinodului, preşedintele dă spre cetire raportul comitetului, — conţinutul căruia în puţine cuvinte îl voi schiţa în următoarele:

După o întroducere despre dreptul, ce legea (statutul organic) o dă parochienilor, se ocupă raportul mai întâi cu datele statistice ce privesc parochia, în raport cu anul precedent, aşa numĕrul familiilor, a sufletelor, acelor ce din acestea sciu cetì şi scrie, a celor născuţi, — morţi, — cununaţi, se înţelege după secse. Se raportează despre starea scoalei, a numĕrului copiilor obligaţi şi inmatriculaţi, earăş după secse. Raportează mai departe despre starea averei mişcătoare şi nemişcătoare a parochiei.

Finind cu datele acestea, comitetul îşi dă socoată despre activitatea lui dela sinodul ultim, anume câte şedinţe a ţinut şi în fie-care şedinţă ce s'a pertractat.

Comitetul enumĕră mai departe în raportul seu cu numele pe toţi acei parochieni, cari au făcut ceva donuri la biserică, fie în bani, fie în ornaminte pr. cărţi, icoane, perdele etc. toate acestea frumoase fapte sunt recomandate, ca sĕ se sĕvârşească şi pe viitoriu de către cei ce pot; măgulitoriu se esprimă raportul faţă de femei, cari au făcut cele mai multe donuri.

În fine comitetul la cei ce datoresc cu percente după capitalele ce le ţin dela biserică, le pune la inimă ca sĕ le solvească şi încă cât mai cu grabă, căci prin neplătirea lor comitetul ar venì în neplăcuta posiţiune de a incassa restanţele pe calea esecuţiunei, ceea-ce comitetului i-ar causa neplăcere, ear debitorilor numai daune.

Afară de acestea comitetul a mai venit și cu unele propuneri, cari au fost pertractate de către sinod la rêndul lor.

Finindu-se raportul, s'au pertractat agendele puse la ordinea ḑilei cetindu-se mai întâi raţiociniul bisericei din posiţie în posiţie.

Ne fiind de un interes general a sci mai în special celea pertractate, nu aflu de consult a le mai specifica.

Astfeliu a decurs acest sinod, despre decurgerea căruia creḑênd a fi instructiv în unele puncte ale sale și pentru alţii, am creḑut de bine, ca atât cât s'au espus sĕ'l dau publicităţii, finind cu aceea arḑêndă dorinţă, ca Dḑeu sĕ ne dee mulţi preoţi luminaţi, cari apoi și ei la rêndul lor sĕ fie în stare a'și lumina turma cuvêntătoare. *s.*

Varietăţi.

* (Convenţia comercială.) Comisiunea austro-ungaro-română pentru stabilirea baselor unei convenţiuni comerciale, se va întrunì la Viena pe la începutul lui Martie.

* (Material de rĕsboi.) Ḑilele trecute a sosit la gara din Praga un nou transport de 20 vagoane cu ghiulele sistem Krupp, cu destinaţie pentru România. Foile germane locale scriu că, de un timp încoace a începnt sĕ treacă prin gara Praga și tunuri sistem Krupp pentru România.

* (Catarina II.) — Într'o ḑi se aduse împĕrătesei spre confirmare o sentinţă într'un proces privat. Catarina semnă actul, care apoi merse la procurorul general, la secretariul general, și în fine la funcţionariul de serviciu, care avea sĕ'l comunice părţilor. Dar funcţionariului îi plăcea rachiul și nu era tocmai treaz când îi sosì hârtia pe biurou. Cetind cuvêntul confirmat i se deșteptă spiritul de oposiţie. „Prostia nu se confirmă“ ḑise el în sine, apoi luă condeiul și scrise pe margine de mai multe-ori: „Nu se confirmă, nu se confirmă....“ precum și numele sĕu întreg.

A doua ḑi când funcţionariul se trezise, nenorocirea se descoperise deja. Procurorul general, prinţul Wiesemski se duse cu hârtia stricată la împĕrăteasa.

— Ce s'a întêmplat? întrebă dênsa când prinţul îi căḑù la picioare.

— O nenorocire, Maiestate, rĕspunse Wiesemski și espuse lucrul.

— Nu e nimic replică împĕrăteasa. Voi semna încă odată și s'a isprăvit. Dar poate este un semn din ceriu — cine scie, dacă sentinţa e dreaptă? Ar fi bine sĕ faci revizuirea procesului!

Într'adevĕr s'a constatat în urmă, că hotărîrea nu fuse dreaptă. Funcţionariul prin beţia sa făcuse sĕ triumfe dreptatea.

Conspectul operaţiunilor institutului de credit și de economii „Albina“ în luna Ianuariu 1886.

Intrate.	fl. cr
Numerariu din 31 Decembre 1885	58,248.73
Depuneri	93,543.88
Cambii rescumpĕrate	262,522.66
Împrumuturi hipotecare și alte împrumuturi	33,069.56
Interese și provisiuni	13,295 22
La fondul de pensiune	127.01
Monetă vêndută	6,982.19
Effecte	14,237.39
Conturi curente	59,301.38
Diverse	2,071.80
	fl. 543,399.82

Eșite.	fl. cr
Depuneri	103,028.80
Cambii escomptate	270,719.24
Împrumuturi hipotecare și alte împrumuturi	24,936.—
Interese pentru depuneri	80.69
Contribuţiuni și competinţe	6,235.08
Salarie și spese	2,711.05
Monetă cumpĕrată	14,333.10
Conturi curente	65,629.18
Diverse	1,298.30
Numerariu cu 31 Ianuariu 1886	54,428.38
	fl. 543,399.82

Sibiiu, 31 Ianuariu, 1886.

P. Cosma, director esecutiv. *Iosif Lissai*, comptabil.

Loterie.

Mercuri în 17 Februarie 1886.

Sibiiu: 15 51 2 14 13

Nr. 587. [1243] 1—3

CONCURS.

Neivinduse nici un concurent cualificat pentru ocuparea postului de paroch în comuna bisericească de clasa III-a Ormeniș, aparţinĕtoare la protopresbiteratul Brașovului al II-lea, pentru care s'a publicat concurs în Nr. 30/1885 și următorii din „Telegraful Român“, deci se publică acela de nou cu termin de 30 de ḑile dela publicarea acestuia, încuviinţată fiind aceasta prin părinteasca resolvire consistorială din 10 Decembre a. c. Nr. 5986 B.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Dela 85 familii întregi câte o ferdelă de grâu și una cucuruz, computate cu. . . . . 204 fl.
2. Dela 60 familii, cari au, vite câte un car de lemne, computate în bani cu . . . 60 fl.
3. Dela 45 de familii fără vite câte douĕ ḑile de lucru și o ferdelă cucuruz. . 70 fl.
4. Venite stolare în genere . . . . . 36 fl.
5. Casa parochială, computată în bani cu . . . . 30 fl.

Suma totală 400 fl.

Doritorii de a ocupa acest post au de a-și așterne suplicele lor în terminul deschis, instruite în sensul legilor din vigoare, dovedind tot deodată că posed cunoscinţa limbei maghiare, la subsemnatul oficiul protopresbiteral al Brașovului II-lea.

In conţelegere cu comitetul pachial.

Brașov, în 22 Ianuariu, 1886.

Ioan Petric,
protopresb.

Nr. 311. [1257] 3—3

CONCURS.

Pentru vacanta parochie de clasa a III-a Craiova în protopresbiteratul gr. or. al Albei-Iuliei — conform ordinaţiunei Prea Venerabilului Consistoriu archidiecesan dato 17 Decembre 1885 Nr. 6507, din nou se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Casă parochială din nou clădită din pămênt bătut cu celariu sub ea, grădină de legumi, și pomi nobilitaţi.
2. Porţiune canonică 4 jugĕre 776°☐ arătură, 5 jugĕre 526°☐ fênaţ și 1282°☐ vii.
3. Dela 60 familii una ferdelă cucuruz, sau una ferie must; precum și una ḑiuă de lucru, numită clacă.
4. Venitele stolari regulate în sinodul parochial, ţinut în 22 Maiu 1883.
5. Toate acestea emolumente aduc la an un venit curat preste 400 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa această parochiă au de a'și așterne petiţiunile instruite conform disposiţiunilor „Statutului organic“ și a regulamentului congresual din 1878 subscrisului oficiu în terminul sus indicat.

Alba-Iulia, 27 Ianuariu 1886.

Alecsandru Tordășan,
protopresbiter gr. or.

---

[125] 3—3

EDICT.

Iuliana Marcoviciu născută Stura din Ciacova, carea de mai mulţi ani a părăsit cu necredinţă pre legiuitul ei bărbat Mihaiu Marcoviciu din Maiere (suburbiul Timișoarei) de presinte locuitoriu Lugoșului în Cottul Caraș-Severin. Deci nesciindu-se ubicaţiunea ei, se citează: ca în termin *de un an și una ḑi* dela prima publicare al acestui edict, sĕ se presenteze înaintea subsemnatului scaun protopopesc, ca for matrimonial de I-a instanţă; căci la din contră, se va decide procesul divorţial incaminat contra ei și în absenţa ei.

Lugoș în 14 Ianuariu 1886.

Scaunul protopopesc gr. or. român al Lugoșului.

Concurenţă
înșelăciunilor comise
cu
învĕlitoarele pentru cai!
De 50 de ani esistă
o fabrică de învĕlitoare și covoare
care ne-a însărcinat pe noi, ca sĕ punem odată capĕt **concurenţei ce s'a pornit în ḑiua de aḑi;**

și spre acest scop sĕ-i vindem fabricatele ei solide, reale și escelente, constătătoare din

Invĕlitoare pentru cai
numai cu fl. 1.60 o bucată;

sunt mari, groase, late și foarte trainice aceste

Invĕlitoare pentru cai. Ele au o lungime de 190 cm., și o lăţime de 130 cm., cu borduri colorate și groase ca o scândură, de aceea într'adevĕr cu neputinţă de a fi nimicite.

Le espedăm cu rambursă sau bani gata — Ḑilnic trimitem din aceste învĕlitoare în toate părţile lumei și pretutindene sunt primite cu o deosebită plăcere, de oarece ele pot fi întrebuinţate și ca cuverte de pat și mai nainte au costat de douĕ-ori atât ca acum. Adresa: [1224] 6—6

Exportwaarenhaus „zur Austria,“
Ober-Döbling, Mariengasse 31,
în casa proprie.

Me rog sĕ se observe adresa esact.

Cancelaria Negrutiu

în Gherla — Szamos-ujvár

deschide abonament pe anul 1886 la:

„Amicul Familiei.“ Revistă beletristică și enciclopedică-literariă — cu ilustraţiuni. **Va eșì în 1-a și 16-a ḑi** a lunei în numeri câte de 2—3 coale; și va publica **poesii, romanuri, novele, schiţe, piese teatrali, studii sociali, articlii scientifici, amĕnunte de instrucţiune și distracţiune** ș. a. Preţul de abonament pe anul întreg e **4 fl.** — pentru România **10 franci** — lei n., plătibili și în bilete de bancă și în timbre postali.

„Preotul Roman.“ Revistă bisericească, scolastică și literariă. **Va eșì în broșuri lunarie** câte de $2^3/_4$—$3^1/_4$ coale; și va publica articlii din sfera tuturor sciinţelor teologice și între aceștia mulţime de **predici pe Dumineci, sĕrbători, funebrali și la diverse ocasiuni,** — mai departe studii pedagogice-didactice și scientifice-literari. Preţul de abonament pe anul întreg e **4 fl.** — pentru România **10 franci** — lei n., plătibili și în bilete de bancă și în timbre postali.

Abonanţii vor primì unele premii de valoare și își vor putea procura cu preţuri foarte reduse toate opurile din ediţiunea noastră.

Colectanţii primesc gratis tot al patrulea esemplariu.

Numeri de probă se trimit gratis ori cui le cere.

Tot acolo au apărut și se află de vênḑare:

Biblioteca „Săteanului Român.“ Cartea I. II. III. IV, cuprind materii foarte interesante și amusante. Preţul la toate patru 1 fl., — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca „Familiei.“ Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amusante. Preţul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ţinută în salele gimnasiului din Fiume în 8/XII. 1884, în limba maghiară și 25/II. 1885, în limba italiană prin Vincenţiu Nicoară, profes. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Preţul 15 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu și chemiă, pentru economi, industriași și comercianţi. Preţul 50 cr.

Apologie. Discusiuni filologice și istorice maghiare privitoare la români, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Preţul 30 cr.

Renascerea limbei românesci în vorbire și scriere, invederată și apreţiată de Dr. Gregoriu Silași. Broșura I. — IV. Preţul opului întreg e 1 fl v. a.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Preţul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în viersuri de Petru Dulfu. Preţul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în viersuri de Petru Dulfu. Preţul 30 cr.

Branda sau Nunta fatală. Schiţe din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică naţională. Preţul 20 cr.

El trebue sĕ se însoare. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negrutiu. Preţul 25 cr.

Herman și Dorotea după W. de Göethe, traductiune liberă de Constantin Moraru. Preţul 50 cr.

Economia pentru scoalele popor. de T. Roșu. Ed. II. Preţul 30 cr.

Petulantul. Comediă în 5 acte, după August Kotzebue, tradusă de Ioan St. Șuluţ Preţul 30 cr.

Nu me uita. Colecţiune de viersuri funebrali, urmate de iertaţiuni, epitafia ș. a. Preţul 50 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau **Cloșca cu puii ei de aur.** Studiu archeologic de Dionisiu O. Olinescu. Preţul 20 cr.

Indreptar teoretic și practic pentru învĕţămêntul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), a învĕţătorilor și a altor bărbaţi de scoală de V. Gr. Borgovanu, prof. preparandial. Preţul 1 fl. 70 cr.

Micul mărgăritariu sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu aprobarea jurisdicţiunei sup. bisericesci. Preţul unui esemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr. — 50 de esemplare broșurate costau 6 fl, legate 9 fl., legate în pânză 12 fl. — 100 esemplare broșurate 10 fl., — legate 17 fl, legate în pânză 22 fl.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu mai multe icoane frumoase. Preţul unui esemplariu trimis franco e 10 cr.; 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esemplare 5 fl. v. a.

Visul prea sântei vergure Maria a Născătoarei de Dumneḑeu, urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu mai multe icoane frumoase. Preţul unui esemplar trimis franco e 10 cr.; 50 esemplare costau 3 fl.: 100 esemplare 5 fl. v. a.

Manual de Gramatica limbei române pentru scoalele poporali în trei cursuri de Maxim Pop, profesor la gimnasiul din Năsĕud. Preţul 30 cr.

[1230] 9—10

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane

Nr. 14 Sibiiu, Sâmbătă 8/20 Februariu 1886. **Anul XXXIV.**

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de douĕ ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Discursul

deputatului naţional V. Babeş în şedinţa Camerei representanţilor dietei ungurescí din 12 Faur, cu ocasiunea desbaterei speciale asupra bugetului cultelor, la posiţiunea de 100,000 fl. pentru biserica gr.-or.

(Încheiere.)

Chiar privind ordinaţiunile preamăritei Maria Teresia, care a întemeiat scoalele noastre, prin acelea curat se dispune, ca lângă fie-care biserică sĕ se ridice scoală pe sama copiilor poporului, ce se ţîne d'acea biserică. Aşa a şi fost pănă 'n timpul mai nou şi eu nu preget a dechiará, că în momentul când de lângă biserica noastră va fi dispărut scoala poporală, va dispărea religiositatea şi pietatea poporului, fiind scoala temeiul bisericii, atât în punctul chiemării luminătoare, cât şi moralisătoare. Dar că această întrebare este o întrebare de competinţă bisericească, cred că nime nu-mi va contraḑice; prin urmare asemenea întrebări nu sunt de domeniul guvernului, ci după lege au a fi decise de organele competinte ale bisericii. Astfel este aceasta la celelalte confesiuni, astfel trebuie sĕ fie şi la noi. Fatalminte cei dela putere tind a guverna tocmai aşa biserica, ca şi instituţiunile lumesci, desconsiderând atât dreptul, cât şi sentimentele credincioşilor.

Acesta 'mi era primul gravamen, asupra cărui trebuiá sĕ-mi fac observaţiunile. Al doilea — este următoriul, care privesce cele 24,000 fl., ce din totalul subvenţiunei de 100,000 fl. pe basa dispositiunilor preaînalte, pe fie-care an se rĕspundeau părţilor ardelene, anume archiepiscopiei din Sibiiu, întru ajutorarea clerului lipsit; această sumă pănă la anul 1883 regulat se da la dispositiunea Consistoriului archidiecesan cu archiepiscopul, d'atunci însĕ dl ministru, sigur nu fără causă, causă oare-care va fi avut, luà el însuşi în mâna sa distribuirea acelei sume de a dreptul, delăturând competinţa bisericii. Această procedere a dlui ministru isbesce în mod flagrant dreptul de autonomie al bisericii, precum de asemenea vatĕmă cel mai intim simţ de dreptate al clerului şi poporului. Nici eu, nici cineva la noi nu trage la îndoială dreptul legal de supremă inspecţiune şi prin aceasta de controlă a ministrului asupra modului şi mĕsurii, după care se face împărţirea între preoţii lipsiţi; dlui ministru i sta în drept, atunci, când anual primea raporturile despre împărţire, a face cea mai ageră critică, şi eu nu odată aşi fi dorit sĕ vĕd asemenea critică, sĕ-l vedem esercitându-şi dreptul de supremă inspecţiune, şi dacă în urmarea acestei intreveniri legale ar fi întîmpinat unde-va dificultăţi, sau justele sale reflecsiuni nu s'ar fi luat în consideraţiune, liber şi detorinţa i era, prin mijlocirea Consistoriului metropolitan şi resp. a congresului naţional, a creá regulamente obligatoare în causă, acestea a le supune aprobării mai înalte; aceasta toţi trebuiau s'o recunoască de întrevenire corectă: dar făr' o astfel de încercare, a se îngera de o dată direct în afacerea legală a bisericei, a înlătura chiemata autoritate şi a dispune după propriul arbitriu, aceasta trebue sĕ ne vatĕme şi sĕ ne doară, precum tot această păşire vatĕmă şi citata lege a autonomiei noastre, lege votată de dieta ţĕrii şi sancţionată de Maiestatea Sa.

Dacă on. domn ministru acest scop l-a urmărit, adecă a vătĕma în toate părţile, dacă peste tot înaltul guvern aţintesce astfel de scop, apoi l-a atins în mare mĕsură; căci pot să afirm on. Casă, că nu esistă om în biserica noastră, care dlui ministru nu i-ar lua în nume de rĕu această procedere, chiar supremii factori ai bisericii amar regretă această necruţare, însuşi concernintele sinod archidiecesan în unanimitate s'a pronunciat contra procederii dlui ministru.

Nu mai puţin ciudat şi nepriceput este tuturor acea mĕsură a dlui ministru, că pre când din suma pentru ajutorarea clerului lipsit 20,000 fl. ia în propria dispositiune arbitrară, 4000 fl. dă în dispositiunea archiepiscopului, cu motivul, ca sĕ'şi câştige vază prin împărţirea acestei sume. Cine nu pricepe — ve rog, ce grea vătĕmare este aceasta, atât pentru biserica noastră, cât şi pentru persoana archiepiscopului! Şi noi nu scim sĕ ne mirăm destul, cum unui archiepiscop şi metropolit, în fruntea unei biserice de 1,600,000 suflete, se poate însinua, ca cu preţul împărţirii de 4000 fl. sĕ'şi ridice vaza, dacă aceea într'adevĕr i-ar lipsì! Eu cred cu totul prin alte mijloace se ridică vaza unui cap bisericesc, se ridică în special prin păstrarea în întregitate şi respectarea drepturilor bisericei.

Se poate că onorabilul d. ministru avea trebuinţă de suma de sub întrebare pentru alte scopuri, nu ale bisericei. Ei bine, dacă dl ministru simte această trebuinţă şi nu este în stare a'şi provedea acea trebuinţă de alt undeva, bine, ocupe această sumă din rubrica bisericei noastre, dar şteargă-i titlul de — „scopuri bisericesci“ şi pună-o sub adevĕratul nume de — „fond dispositional al ministrului“! Eu altmintrelea nu pot sĕ cred, că on. domn ministru prin acest fond dispositional va servì vr'o causă bună. De unde eu rog pe dl ministru: sĕ cruţe legea şi sĕ cruţe simţemintele noastre de drept şi cele religioase! Sĕ renuncie la vătĕmătoarea sa directă dispositiune în biserica noastră.

Aceasta este a doua causă, pentru carea am luat cuvêntul. O recomând deosebitei atenţiuni a dlui ministru şi'l mai rog odată, sĕ binevoiască a judeca, oare prin astfeliu de purtare faţă de noi ne dovedesce bunăvoinţă? Oare are cineva, are guvernul, are patria, are legislaţiunea vr'un folos după astfeliu de isbire în cetăţenii patriei şi drepturile lor?

Am spus că — nu ne supĕră suprema inspecţiune, ba că dorim s'o vedem validitându-se, firesce cu respectarea legii şi a bisericei; m'am provocat la trecut, că biserica noastră nici odată n'a abusat de drepturile autonomiei sale, din acestea veţi pricepe cât de mult trebue sĕ ne doară, când ni se însinuă de sus vr'o faptă sau intenţiune rea şi pe basa de atari insinuaţiuni ni se confiscă drepturi ce ne compet după lege, drepturi, în a căror esercitii suntem de mulţi ani. Eu provoc pe dl ministru, sĕ aibă bunătatea dacă poate afirma şi dovedì cu date positive, cumcă vr'odată am abusat de drepturile noastre, că am fost admoniaţi şi nu ne-am acomodat legii! Şi dacă nu poate, cu ce drept, cu ce inimă ne suspicionează, că am fi, sau am putea fi influinţaţi de serbarea lui Horea şi mai sciu eu de ce; ear pe temeiul unor atari suspicionări ne calcă legea, ne amână adunarea congresului, ne împedecă desvoltarea.

Binevoiască domnul ministru a judeca logic şi serios: oare astfeliu de tractare de sus, poate sĕ rĕmână fără urmări dureroase?

Cred că am arĕtat, că suferim grele isbiri în dreptul nostru, că iubire şi bunăvoinţă din partea guvernului rar, sau nici odată nu întimpinăm. Aceasta a spune şi a arătá mi-a fost scopul. Recomând încă odată cele spuse în atenţiunea onorabilului d. ministru.

Ludovic Mocsáry şi V. Babeş. Ḑiarele din capitală publică 2 telegrame de felicitare, pe cari le-au primit deputaţii dietali Ludovic Mocsáry şi Vincenţiu Babeş dela sêrbii din Neoplanta, drept felicitare şi aprobare pentru vorbirile lor ţînute de curênd la dietă, în cestiunea naţionalităţilor.

Credem de interes public a reproduce acì aceste telegrame împreună cu rĕspunsul deputatului Mocsáry. Cea către L. Mocsáry sună astfel:

„Primiţi espresiunea de recunoscinţă a sêrbilor din

FOIŢA.

Doi porumbi de aur.

— Poveste poporală de **Ioan Morariu** culegĕtoriu tipograf. —

(Urmare.)

Atunci calul chiemà pe Aurelian la o parte şi îi ḑise:

— Drag domnul meu, mai înainte de a ve despărţì voi, roagă pe fraţii tei sĕ aducă două lemne şi sĕ ridice peatra acea mare de lângă tablă şi drept ca semn de aducere aminte, sĕ puneţi fie-care câte un galbin sub peatră. Ear de nu o vor putea ridica ei, pune tu degetul cel mic şi o ridică, şi spune-le lor, că atunci te vor mai cunoasce ei pe tine, când vei mai ridica încă odată peatra aceea cu degetul cel mic.

Atunci Aurelian se duse la fraţii sei şi le ḑise:

Dragi fraţii mei, mai nainte de a ne despărţì noi, mergeţi voi şi aduceţi două lăstare şi ridicaţi peatra acea mare, şi drept semn de aducere aminte sĕ băgăm sub peatră fiecare câte un galbin.

Atunci se duseră cei doi şi aduseră lăstarele, apoi se puseră ca sĕ ridice peatra, dar nu puteau. S'au muncit ei de mai multe-ori, însĕ înzădar au fost toate, căci peatra n'o puteau urnì din loc.

Atunci merse Aurelian, puse degetul cel mic şi ridicà peatra oblu 'n sus, şi întorcêndu-se către fraţi, le spuse sĕ bage galbinii, apoi le mai ḑise, dragi frăţiorii mei, atunci me veţi mai cunoasce voi pe mine, când voi mai ridica eu încă odată peatra aceasta cu degetul cel mic; şi lăsà peatra sĕ cadă.

După aceea se îmbrăţişară cu dulceaţă şi îşi luară ḑiuă bună; apoi plecară fie-care în drumul seu — cel bĕtrân pe drumul de a dreapta, celalalt pe drumul din mijloc, şi cel mic pe cel de a stênga.

Aţi putut DV. vedea me rog din cele de pănă aici înşirate, că dintre toţi fraţii Aurelian era ce era, ear ceialalţi făr' de el: tufă! De aceea dacă nu ve va fi cu supărare, apoi noi ne-om lua pe drumul, pe care a pornit el, ca sĕ putem însemna păţaniile sale.

Aurelian încă mai călĕtorì multă lume 'mpĕrăţie ca Dumneḑeu sĕ ne ţie, şi merse el pănă ajunse departe într'un oraş. Ear aci i ḑise calul.

— Drag domnul meu!... aici mergi la un lucrătoriu de aramă şi roagă'l ca sĕ facă pentru tine nouăḑeci şi nouă de rênduri pe haine de aramă, şi pentru mine ear asemenea, — dar în două ceasuri sĕ fie toate gata.

Aurelian după ce găsì un lucrătoriu de aramă, îl rugà pentru facerea hainelor, spunêndu-i că-i va plătì cât va cere.

Lucrătoriul trimise copiii şi pe câţi îi avea în curte după lucrători prin oraş şi ḑileri; se puse frate mulţime de om la lucru şi preste două ceasuri îi şi gătară şi i le dete meşterul lui Aurelian, dar fără sĕ-i poată spune preţul lor, că adecă cât sĕ-i plătească.

Aurelian puse cârpa dela fata împĕratului uriaş jos şi a dat de trei-ori în trei laturi cu băţul de argint; şi după aceea scuturà cârpa, pănă ce căḑù o grămadă atâta de bani, pe cât fură şi hainele. Atunci strigà lucrătoriul de aramă.

— Acum sunt destui!

Aurelian luà hainele; îmbrăcà calul cu toate nouăḑeci şi nouă rênduri; apoi se îmbrăcà pe sine şi plecà mai departe.

După ce mai străbătù el multă lume, ajunse într'o ţeară afurisită, pe unde nici picior de om n'a mai călcat. Acì se luptà Aurelian cu tot feliul de fiară sĕlbatice, lei, urşi, smei şi după ce se bătea câte doauă ḑile şi doauă nopţi, — calul se aruncá cu el în aer ca sĕ poată hodinì câte doauă ḑile; apoi ear se lăsá jos, şi lupta ear începea, şi tot aşa până când bietul Aurelian eşind din ţeara aceea afurisită, abia mai rĕmaseră patru rênduri de haine de aramă pe el şi patru pe cal; atunci îi ḑise calul:

— Drag domnul meu acum scoboară-te jos, ia hainele de aramă de pe tine şi de pe mine şi acaţăle de pomul acesta, care stă de marginea drumului.

— Drag calul meu ḑise Aurelian, cum pot eu sĕ le acăţ acì în pom, căci ni le va lua cineva, şi când ne vom întoarce nu le vom mai avea nici acelea.

— Drag domnul meu nu socotí nici odată timpul înainte, ḑise calul, căci cine scie mai întoarce-ne-om noi vr'odată.

— Aurelian se scoborî de pe cal şi începù sĕ lăcrimeze auḑind dela cal, că cine scie se vor mai întoarce ei; desbrăcà hainele şi le puse pe pom, apoi încălecà ear, şi

Neoplanta pentru ultima-Ve vorbire din dietă. Că după vorbirile lui Tisza, Szilágyi şi Apponyi, n'au ajuns naţionalităţile în stadiul desperării, în prima linie Dtale este de a se mulţămì. Fericirea patriei noastre iubite sĕ dee, ca cuvintele Dtale sĕ afle altădată 'n dietă un resunet mai favorabil, — căci numai deplina egală îndreptăţire poate aduce pace 'n sînul naţionalităţilor, spre fericirea şi salvarea patriei noastre comune!“ (Urmează 24 subscrieri.)

Mocsáry a rĕspuns:

„Aprobarea ţînutei mele 'mi servesce drept dovadă despre ţînuta DV. loială şi bărbătească. Sĕ nu ve geneze resentimentul, cu care am fost întimpinat în dietă. Oameni serioşi mi-au declarat, că aprobă vederile mele, precum şi cele ce am scris în broşura despre reuniunile de cultură. În legătură cu aceste, tonul serios, care a domnit de astădată la discuţiunea asupra cestiunei naţionalităţilor în dietă, e semnul, că dreptatea începe a'şi face cale. Ludovic Mocsáry.

Dl Babeş a primit tot dela aceia următoarea telegramă:

„Felicităm pe colegul cel vechiu al lui Miletici. Ve mulţumim, că Ve vedem earăş ridicându-ve pentru apĕrarea drepturilor naţionalităţilor impilate. Iubirea şi respectul, pe cari sêrbii totdeauna le-au nutrit faţă de DV., astăḑi s'au sigilat pentru toate tîmpurile. Dḑeu sĕ-ţi dee încă mulţi ani, în interesul nefericitei noastre patrie.“

Cât pentru noi, ne alăturăm şi noi din toată inima la felicitările sêrbilor din Neoplanta, şi aşteptăm cu îndelungă răbdare, ca provedinţa sĕ 'ncoroneze cu doritul succes ţînuta bărbătească, ce au luat-o Dnii Mocsáry, Babeş şi Gurban în dieta ţĕrii!

Revista politică.

Articulul prim al păcii de Bucuresci este stilisat şi primit de conferenţiari în mod definitiv. El sună în tecstul seu original astfel: *Il y aura désormais paix et amitié entre le royaume de Serbie et la principauté de Bulgarie.* (De acum începĕnd va fi pace şi prietinie între regatul Sêrbiei şi principatul Bulgariei).

În şedinţa de Marţi a conferenţii, după cum i se anunţă jurnalului „N. fr. Presse“, s'a decretat amnestie generală pentru toţi cari au fost compromişi în rĕsboiul sêrbo-bulgar. Sciri sosite din Constantinopol vorbesc despre pace, ca despre un lucru sigur, cu atât mai mult, cu cât bulgarii sĕ fi renunţat cu totul dela pretensiunea lor de despăgubire a speselor de rĕsboi. Căci într'adevĕr acesta ar fi fost punctul cel mai greu de resolvat al conferinţei, pe care susţinêndu-l bulgarii, de sigur, că conferenţa de pace trebuia sĕ se disoalve, fără sĕ fi putut pune pacea dorită la cale. Deoarece sêrbii sunt într'o mare crisă de bani şi împrumutul dela Länderbank-ul din Viena s'a păpat, fără vr'o recompensă, după cum ar fi dorit Sêrbia înainte de a începe rĕsboiul. Astfel că Sêrbia aḑi nu ar mai fi capabilă sĕ dee o despăgubire în bani bulgarilor, fără ca sĕ i se pregătească ruina totală.

În vreme ce naia păcii plutesce la Bucuresci cu vênturi favorabile, — grecii se pregătesc cu toată seriositatea de rĕsboi. Se telegrafează din Atena, că un comitet revoluţionariu, până acum încă necunoscut, a afişat placate pe păreţii capitalei, provocând pe rege şi guvern, sĕ înceapă rĕsboiul, dacă nu voiesc sĕ fie delăturaţi cu forţa din locurile, pe cari le ocupă. Anglia şi Prusia au trimis earăş o notă guvernului grecesc, provocându'l sĕ demobiliseze, — dar păn' acum nu s'a dat ascultare acestei provocări. Seraskieratul turcesc de altă parte vĕḑênd, că ţînuta Greciei devine din ḑî în ḑî mai amenintătoare, a ordonat o mare concentrare de trupe de către graniţa grecească. O parte însemnată a trupelor cantonate la graniţa Rumeliei orientale au primit porunca sĕ-şi părăsească posturile şi sĕ grăbească la graniţa grecească. Transportul se face păn la Dedeagaci cu trenul, ear d'aci păn' la Salonic cu vapoare şi în urmă pedestru până la graniţă. Cei din Creta au adresat o rugare către şeful cabinetului engles Dl de Gladstone, ca sĕ conlucre pentru unirea acestei insule cu patria străbună: Grecia.

Iţele se încurcă tot mai rĕu şi mai rĕu!

Republicanii francesi au ḑile de bucurie. In locurile monarchiştilor, a căror alegeri au fost dechiarate de invalide, aproape pretutindeni s'au ales tot deputaţi republicani. Numai pe un singur bonapartist pe Gavini 'l-au putut scoate monarchiştii 'n Corsica. Alegêndu-se pe lângă singurul imperialist tot acolo, în fortăreaţa aceasta a imperialiştilor, trei deputaţi republicani.

Alegerile de Duminecă au slăbit dreapta parlamentului cu 18 representanţi, cari trecênd la stênga, au ridicat numĕrul republicanilor peste 400 de voturi, faţă cu cele 184 ale monarchiştilor. Proporţia aceasta a adus cu sine nişte stări foarte favorabile pentru actualul guvern şi pentru republică. Eată de ce. Stênga estremă ocupată de radicalii şi socialiştii atât de periculoşi, are 70 de voturi, şi astfel ea chiar şi cu monarchiştii împreună, cu cari s'ar putea alia pentru rĕsturnarea guvernului actual, ar poseda cu vr'o 50 de voturi mai puţin, ca republicanii mai moderaţi. De aici bucuria republicanilor, cari sunt scăpaţi de trema ce o aveau păn' acì, pentru crisele necontenite, la cari erau espuşi.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

De lângă Napoaca, 3/15 Faur. Dle Redactor! Ḑiariul din Braşov „Gazeta Transilvaniei“, care este ḑiariul cel mai lăţit în părţile noastre, voind a arunca cu tină în biserica noastră, se folosesce de incidentul alegerei de protopresbiter în Deş, şi vorbesce multe neesactităţi, învinuiesce pe comisariul consistorial încredinţat cu conducerea acestei alegeri, căruia-i atribuie o păşire violentă faţă cu comitetul şi sinodul protopresbiteral al tractului Deş, învinuiesce pe consistoriul nostru archidiecesan şi în special pe Preasânţitul nostru cap bisericesc, afirmând că ruinează biserica, deoarece s'a întărit de protopresbiter al tractului nostru Teodor Herman, în fine ameninţă „Gazeta Transilvaniei“, că causa se va apela la guvern, ca sĕ se facă dreptate candidatului la acest post în locul al doilea, dlui Teodor Cotuţ, paroch în Diug.

Întreagă corespondenţa este foarte tendenţioasă şi dovedesce totala necunoscinţă a legilor noastre bisericesci. E probabil, că la atacurile „bisericanil or nostri din Sibiiu“ a voit sĕ mai adaogă o bunicică dosă şi corespondentul din „Gazeta Transilvaniei“ ca sĕ nu se poată ḑice, că numai ḑiarele ortodocsi-, lor lovesc în biserica noastră, — se poate ḑic, căci mai afund nu voiesc sĕ străbat.

Dacă n'aş sci că articolul din „Gazeta“ a fost scris la adresa bisericei noastre cu tendenţa vĕdită de a innegrì după usul modern, şi dacă n'ar fi denaturată procedura urmată la alegerea de protopresbiter în tractul nostru, eu aş fi tăcut, căci nu aceasta a fost prima insultă, ce ni s'a aruncat în faţă.

M'am rugat deci de on. Redacţiune a „Gazetei Transilvaniei“ sĕ'mi publice această rectificare, şi ea nu s'a aflat îndemnată a'mi da ospitalitate. Ve rog pe DVoastre sĕ'mi daţi puţintel loc în stim. DVoastre ḑiariu, spre a reduce lucrul la a lui adevĕrată valoare.

„Constantul“ se iscălesce corespondentul din „Gazeta Transilvaniei“, şi el îşi dă aerul de fiu al sântei noastre biserici, căci pretutindenea în numele ei vorbesce, chiar şi acolo unde uitându'şi că are sĕ fie advocatul ortodocsilor vorbesce cu mult dispreţ de **apostaţii din Deş**, cărora actualul protopop Teodor Herman le-a fost doi ani de ḑile administrator parochial.

Că n'a putut fi constant în rola sa de pseudo-ortodocs „Constantul“ nostru din Deş, nu este mirare, deoarece ce zace la inimă, şi peste voiă se manifestă.

Este fapt, că comitetul protopresbiteral al tractului Deşului a eschis din candidaţie pe concurentul Teodor Herman sub cuvêntul, că el acuma 10 ani a fost soldat şi încă sergent, şi în această calitate ar fi dat o palmă unui al doilea soldat.

Comisariul consistorial s'a opus acestei proceduri, care cu nimica nu se poate escusa nici proba, şi aceasta o a făcut ca representant al consistoriului archidiecesan, tot în această calitate a însinuat comisariul şi vot separat contra acestui conclus.

Corespondentul din „Gazeta Transilvaniei“ se miră cum poate însinua vot, cel ce n'are vot.

Eată cum!

În sensul §. 63 din statutul organic agendele comitetului protopresbiteral în trebile protopopiatului sunt acele, cari în trebile ce se ţin de parochiă sunt ale comitetului parochial.

§. 23 în punctul 6 spune, că doi factori conlucră la compunerea listei candidaţilor: protopopul şi comitetul parochial, acestia *consultă* şi *combină.*

La alegerea de protopop lista candidaţilor o combină deci doi factori: comisariul consistorial şi comitetul protopopesc. Atâta drept are unul cât şi celalalt dintre acesti doi factori, prin urmare nu mai încape discusie la acest obiect.

Corespondenţa mai afirmă, că consistoriul respective Escelenţia Sa Dl archiepiscop a întărit de protopop pe cel neales, adecă pe dl Herman şi se miră cum de consistoriul a putut face un lucru ca acesta, totodată întreabă după care §, a urmat această întărire de protopop.

Eată după care.

Dupăce comitetul protopresbiteral al tractului Deş a eschis dela candidaţie pe al doilea concurent Teodor Herman, acest conclus s'a espus deliberărei sinodului protopopesc. Acesta cu maioritate de voturi a primit propunerea, faţă cu care comisariul consistorial earăşi şi-a făcut reservele sale, însĕ ca om cult el le-a făcut în mod convenabil, nu aşa însĕ cum i le însinuă corespondentul din Gazetă.

S'a purces apoi la alegere, şi dintre 43 de voturi candidatul Teodor Cotuţ a întrunit 24 de voturi, Teodor Herman 15, celelalte şedule ca dubii, s'au delăturat.

S'a aşternut actul consistoriului, şi acesta a denumit pe unul dintre cei doi candidaţi, în casul de faţă pe Teodor Herman. Nu pot sĕ sciu ce motive au condus pe consistoriu la această denumire, con-

---

merse el încă mult, până ce abia odată zărì în depărtare ceva tare luminos. Adecă se apropiau de palaturile crăiesei ḑînelor.

Ajungênd acolo era seară, şi calul se aruncà cu el în vĕzduh, apoi se lăsà oblù în curtea palatului, şi îi mai ḑise lui Aurelian.

— Acuma drag domnul meu, ia frêul din capul meu, dă odată cu el în capul meu, şi eu me voi face un cap de cal, apoi acaţă-me de a stênga de acesta — şi-i arătà cu alt cap de cal acăţat la zid, — şi după ce me vei acăţa du-te în casă; dar bagă de seamă, de ţi se va întêmpla ceva rĕu, atunci vină iute jos şi dă cu frêul în capul celalalt de cal, căci acela este frate-meu, care are încă odată atâta putere ca mine, şi numai cu el vei mai putea scăpa, dar cu mine nu, ear de nu ţi se va întêmpla nimica rĕu, atunci dă cu frêul în capul meu şi ne vom duce ear amêndoi — de unde am venit.

Aurelian făcù întocmai după cum îi spusese calul. Şi capul de cal îl acăţà sus de un cui bătut în părete, apoi pornì cu grijă, după cum îl sfătuise calul.

Ajungênd pe gangurile, cari sclipeau şi oglindau ca oglinda, merse până la o uşă; stătù puţîn şi ascultà, apoi deschise uşa şi întrà în casă.

Aici era o casă atât de frumoasă, cum el, cu toate că era ficior de împĕrat, nu mai vĕḑuse, toate sculele păreau a fi numai din flori aurite. În mijlocul casei era un leagăn tăiat numai din petri scumpe, care singur se mişca în dreapta şi în stênga, ear în leagăn era crăiasa ḑînelor durmind, dar toate auriile şi petrile scumpe erau nimica cu frumseţea lor pe lângă crăiasa; ochii ei păreau ca douĕ mure negre, obrajii rumeni grumazii albi ca şi zăpada, şi împodobiţi cu mai multe şire de mărgeluţe; pĕrul ei de aur era până pe podile şi fluşturat de legănatul leagănului, făcea o boare lină, şi i înteţia somnul cel dulce.

Aurelian vĕḑênd toate acestea şi minunându-se de frumseţea ḑinei, oftà odată adênc din fundul peptului şi cu atâta dor, încât frumoasa ḑînă se treḑì şi vĕḑênd pe Aurelian ḑise:

— O! Aurelian, de mult te-am aşteptat, ce bine 'mi pare că ai venit.

— Dară tu frumoasă ḑînă ai sciut, că eu am sĕ vin încoace?!

— Cum sĕ nu! rĕspunse ḑîna, căci porumbii sunt numai pentru tine, şi numai tu poţi sĕ-i duci de aici, căci mulţi viteji au mai trimis tată-tĕu după ei, dară n'au putut ajunge până aici; toţi s'au prăpădit în ţeara afurisită.

— Aurelian mulţămì frumoasei ḑîne; îi sărutà mânuţa ei cea frumoasă şi albă ca zăpada; ear ea 'mi-l sărutà pe frunte, — şi nici una nici alta, dar prinseră dragoste unul într'altul.

— Şeḑù deci Aurelan douĕ sĕptĕmâni la frumoasa crăiasă, petrecênd ḑilele şi serile în veselie şi dragoste.

După doauă sĕptĕmâni crăiasa merse la mama ei, care durmea în o altă odaie, şi-i furà chieile din şold, căci ea me rog DVoastră, când durmea durmea, totdeauna 6 sĕptĕmâni de ḑile de-a rêndul; ear atunci durmea de cinci, şi mai avea numai o sĕptĕmână, apoi se duse de aduse porumbii şi i dădù lui Aurelian, mai dându-i încă o cârpă de mătasă şi un băţ de aur. Apoi îi ḑise:

— Ia această cârpă şi băţul acesta şi când te vei afla vr'odată în vr'o primejdie, pune cârpa jos, dă cu băţul în trei părţi şi eu voi venì cum vei poftì într'ajutoriu, şi mai bagă de seamă, când te vei coborî pe trepte la vale, ce vei găsì pe ele, bagă în buzunariu.

— Cu aceste cuvinte se mai îmbrăţişară odată sărutându-se, după aceea plângênd îşi luară ḑiuă bună unul dela altul, căci Aurelian nu s'ar mai fi despărţit de frumoasa crăiasă nici odată; dară lui îi era ca sĕ nu se scoale bĕtrâna mama ḑînei şi sĕ-l omoare, căci ea me rog DVoastră, era grozav de tare, cu capul de fer, măsele de oţel, care şi pe fiă-sa, frumoasa ḑînă, o bătea pe toată ḑiua de trei ori.

— Coborând Aurelian, treptele găsì mai întâi o perie, apoi o grese (cute) şi în urmă un ciocan de fer: el dar după cuvintele frumoasei ḑîne luà toate aceste trei lucruri, le băgà în buzunariu; apoi venì la cal, dădù cu frêul în cap, şi capul sărì 'n sus şi se prefăcù earăş în cal cum a fost mai nainte.

— Venit-ai drag domnul meu?

— Venit.

— Nu ţi s'a întêmplat nimic?

— Nu.

— Dar porumbii adusu-i-ai?

— Adus.

— Acum pune-te călare pe mine şi ţîne-te bine.

(Va urma.)

stat, numai că este falsă afirmarea din Gazetă, că consistoriul are dreptul și datorința a desemna pe cel cu mai multe voturi. Drept are, căci acesta i l dă Statutul organic în §. 53 alinea penultimă..... „Se presintă consistoriului eparchial spre a denumì pe unul dintre ei.“ În sensul acestui §, consistoriul are sĕ cumpenească bine între candidați și apoi sĕ denumească pe ori și care dintre ei.

Se sbuciumă corespondentul în ciuda sa, și lovesce în dreapta și stênga, amenință pe consistoriu, amenință pe Escelenția Sa capul bisericei noastre și în fine tot drăguța de „apostasie“.

Cunoascem noi pe aceste locuri pe adevĕrații binevoitori ai bisericei noastre, tocmai de aceea ne am lăsat la vorbă cu „Constantul“ dela „Gazeta Transilvaniei.“ Credem că e dureroasă desamăgirea, cu toate acestea simțul de dreptate nu ne iartă sĕ trecem preste lucru, când sunt trase în tină persoane și instituțiuni bisericesci și ele sunt trase în tină prin ḑiare, cari nu primesc rectificări, și cari nu'și fac reserva nici față cu neesactățile în provocarea la legile bisericesci.

Un membru al sinodului parochial.

Varietăți.

* (Hymen.) Dl Sabin S. Piso 'și-a încredințat de soție pe domnișoara Ana E. Stoian din Cernat.

* (Nenorocire.) Două copilițe se jucau eri înainte de ameaḑi în colțul stradei Poplăcii cu o căruță de copii. Deodată căruța se rĕsturnă de pe trotoir, una dintre copile se rostogolesce în drum, și în momentul acela vine repede un car cu 3 cai din strada vecină. Copila fù călcată, o roată-i trecù peste cap, alta pe pept, lăsând-o diformată în stradă. Servitoriul negligent fu prins, ear copila dusă în starea cea mai desperată la casa părintească. La însănătoșarea ei aproape nici o speranță nu mai este.

Poliția ar trĕbuì sĕ iee mĕsuri severe, ca astfel de grozăvii sĕ nu se mai întêmple.

* (Guvernul față cu Kulturegylet.) Am fost luat de repețite-ori notiță și am și comentat în jurnalul nostru casul din comitatul Têrnavei mici, care a aflat cu cale sĕ voteze din sĕrăcia sa 10,000 fl. v. a., pentru „Kulturegylet“. Ḑiarele din capitală ne aduc acuma scirea, că guvernul nu a încuviințat conclusul comitatului, sub cuvênt, că n'ar fi fost adus pe calea congregațiunii comitatense, după prescrisele legei. „Ellenzék“ din Cluj luând notiță despre aceasta, își esprimă credința în mintea cea sănătoasă a celor din comitatul amintit, cari vor înțelege de sigur intențiile binecuvêntate ale guvernului și i-or mâna apa pe moară, aducênd un nou conclus în sensul celui nulificat, într'o adunare, ținută în tocmai după cum prescrie legea.

Oare făcutu-i-s'a într'adevĕr și guvernului greață de bârfelile „Kulturegylet“-ului, sau se aibă intențiunea, pe care i-o ascrie „Ellenzék“, umblând sĕ înbete lumea cu apă rece?! Suntem curioși sĕ vedem!

* „L'Indépendance roumaine“ află, că doctorul Gaster, care a fost gonit din țară în Octombre trecut, s'a numit profesor de literatura românească și slavă, la universitatea din Oxford.

* (Serata împreunată cu dans din Mercurea). Ni se trimit spre publicare următoarele rênduri:

„Sâmbătă în 1/13 Februariu au arangiat damele române din Mercurea un bal, căruia i-a premers o producțiune literară, cu următoriul program: Dl G. Babeș învĕțătoriu, în numele comitetului, deschide serata prin o cuvêntare bine întocmită, după care a urmat poesia „Dor de rĕsbunare“ cântată cu mult sentiment de dl I. Branga, acompaniat de piano. După asta dnii E. Beșa și Georgescu reproduc dialogul „Misantropul“ de asemenea cu mult gust; domnișoara Marie de Heidendorf cântă pe pian o idilă „La chlochette du village“ cu o adevĕrată artă; grațioasa domnișoară a fost viu aplaudată. Punctele următoare, cântarea poesiei „Asra“, declamarea poesiei „Condamnarea strugurelui“ de dnii Branga și Georgescu, de asemenea au fost ascultate cu plăcere; coroana s'a pus prin representarea cantonetei „Șoldan Viteazul“ de către dl Branga, care a sciut sĕ se transpună atât de bine în posițiunea falnicului militariu, încât a produs efectul dorit, ceeace s'a adeverit prin neîntreruptele aplause. La urmă dl protopop I. Droc mulțămesce publicului asistent destul de numĕros pentru interesul și sprijinul ce l-au oferit scoalei române, în folosul căreia sa arangiat petrecerea.

Mulțămiți și satisfăcuți se depărtară bĕtrâni și tineri către sala de dans, care era la „otelul roșu“ și unde aveau sĕ-'și petreacă cu toții dimpreună. Aici așteptau tinerii cu nerăbdare sĕ se înșire la horă, cu care avea sĕ se înceapă jocul, când eată ne surprinde prea stimabila dnă Agapia Droc, aparênd în costum național foarte elegant și dl G. Babeș în opinci naționale. Între aplause de bucurie se înșirară apoi tinerii la horă, cu care s'a deschis șirul jocurilor în frunte cu amabila dnă Droc. E foarte atrăgătoriu costumul românesc, și cu deosebire în locuri unde rar poți întêlni costume de acelea, precum a fost al dnei protopopese și al dșoarei Eugenia Măcelariu. Astfel a urmat jocul până în ḑiori, cu multă animare. Am avut și eu fericirea de a participa la acest bal, care în adevĕr mi-a procurat o dulce suvenire.

Nu în zadar trăim în secolul asociațiunilor, în care românul din toate unghiurile începe sĕ arete că poate și voiesce cu tot prețul a se cultiva; și în adevĕr aceasta cale e una din cele mai productive, căci cetim în tot momentul: teatru colo, bal dincolo, ear aste sunt semne de progres.

Sprijinul puternic la arangiarea de petreceri îl avem în damele noastre române, care contribuiesc și mai mult la lățirea ideii de asociare și la incorporarea ei în toate formele vieții sociali, dând astfel impuls pentru interesul ce trebuie sĕ-l avem față de începutul pornit, între auspicii destul de favoritoare.

Sufletul petrecerei de față au fost, cum am ḑis damele române din Mercurea, în frunte cu doamna protopopeasă Agapia Droc, care a luat inițiativa, și care n'a pregetat a aduce sprijinul material și spiritual până în momentul ultim, numai ca reușita sĕ fie aceea, care a fost.“ *N.*

* (Esposiție universală la Paris.) Ḑiarele din Paris ne spun, că dl Lockroy a terminat proiectul esposițiunei din 1889. Proiectul e basat pe concursul unei societăți de garanțe. Dacă veniturile vor constituì un beneficiu, el va fi pe sama societății. Dacă va fi deficit, tot ea 'l va acoperì. Capitalul prevĕḑut va fi de 40 milioane, dintre cari 20 le va plătì societatea, 12 statul și 8 orașul Paris.

Un comitet de trei membri va fi însărcinat cu supraveghierea lucrărilor și un comitet de două sute de membri cu esecutarea lor și cu supraveghierea esposiției. Acest comitet de două sute de membri se va compune din senatori, deputați, consiliari municipali, funcționari superiori din diferite ministere și somități din lumea artistică și literară.

Esposiția va fi universală și se va instala pe câmpul lui Marte.

* (Mortalitatea în România.) Estragem următoarele linii din espunerea situațiunei județului Roman:

„În anul acesta locuitorii au suferit mult din „causa lipsei porumbului de bună calitate. La în-„ceputul verei, locuitorii din unele comune au în-„ceput a mânca un fel de mămăligă făcută din fă-„ină de orz, care le-a produs vĕrsĕturi, diare și di-„sentarii; m'am adresat onor. prefecturi de a da or-„dine, ca în loc de mămăligă, sĕ confecționeze pâne „de orz, și multe localități, urmând acestui consiliu, „au găsit în această pâne o alimentare mai corectă. „Cred că prin autoritatea onor. consiliu județan, se „poate schimba hrana locuitorilor, care astăḑi este „esclusiv cu făină de porumb, și care s'ar putea schimba „făcênd fie-care pâne compusă din făină de orz, „sau de grâu amestecată cu făină de porumb; numai „cu acest mijloc putem scăpa și de pelagra, care „bântuie clasa muncitorilor.

„Ceea-ce privesce construcțiunea caselor și in-„salubritatea comunelor, dvoastră cunoasceți defec-„tuositatea și este de dorit ca onor. consiliu, în con-„formitate cu art. 14 alin b. din regulamentul ser-„viciului sanitar, sĕ ia mĕsuri pentru o mai bună „construcție higienică a caselor de locuință și pentru „salubritatea comunelor.

„Îmbrăcămintea și hrana copiilor, sunt foarte „insuficiente; copiii sĕ plimbă goli și desculți prin „omĕt și noroi, avênd singura hrană o bucată de „mămăligă rece cu murături și foarte rar cu fasole „fiartă și aceea rece. Această miserabilă stare a lo-„cuitorilor este timp de a fi schimbată.

„Pe lăngă aceea se simte mare nevoie de un „spital rural, spre a se putea cura toți acei bol-„navi din județ și cari nu găsesc loc la spitalul „din Roman, fiind paturile tot-d'a-una ocupate.

„Cu toate că medicul de plasă întrebuințează „toate ḑilele în darea ajutoriului medical sătenilor „bolnavi prin inspecțiunile regulate în toate comu-„nele conform itinerariului și extra se visitează bol-„navii gravi în domiciliul lor și celor-l'alți li se „dau consultațiuni gratuite în localurile primăriilor, „totuș nu ajung scopul, fiind-că nu esistă un spital „rural, spre a putea trimite pe cei mai grav bolnavi „și medicamentele date lor, sau nu sunt folositoare, „nefiind întrebuințate din causa gustului rĕu, sau „nu sunt folositoare, nefiind întrebuințate la timpul „necesariu și cu o alimentare potrivită cu tratamen-„tul medical.“

* (Aparat de filtrațiune micro-membran). Sub numirea aceasta a construit inginerul din Viena Frideric Breyer un aparat, care întrece în toate privințele aparatele de până acum a filtrațiunii apei. Căci ceeace până acum n'a succes, inventătoriul promite a face; prin aparatul seu apa se curăță nu numai de gozurile și rĕmășițele organice din ea, dar chiar și de micile bacterii, cari sunt causa la nenumĕrate morburi. Aparatul acesta în mărime de un metru cuadrat în 24 de oare filtrează perfect 5565 litre de apă, întrecênd dar în sporiu toate aparatele de filtrațiune cunoscute până acum.

* (Remediu contra filocserei.) — D. Dr. Konya dela Iași scrie „Economiei Naționale“ următoarele rênduri:

Ca mijloc eficace în contra filocserei se recomandă acuma de tot recent următoarea metodă:

Sĕ se facă în apropierea viței de vie o gaură, în care sĕ se toarne un amestec de 100 grame licoare de amoniac caustic cu 2 litre de apă și după aceea sĕ se astupe gaura cu pămênt.

Fiind-că acest mijloc foarte simplu și eftin îmi pare rațional, me grăbesc de a'l aduce la cunoscința d-voastră.

Bibliografie.

„Foișoara“ *pentru rĕspândirea cunoscințelor folositoare și a iubirei de carte între popor*, este titlul unui nou jurnal apărut în luna trecută aici în Sibiiu sub redacția cunoscutului scriitoriu poporal Dl Gr.' Sima al lui Ioan.

Cetitorii nostri 'și vor fi aducênd aminte încă din anul trecut, când am publicat în ḑiariul nostru doi articli despre necesitatea unei foi poporale la noi și despre principiile, după cari am creḑut noi că s'ar putea pune ea la cale cu doritul succes. Doi numeri au apărut până acum din *„Foișoara“* Dlui Sima, și dacă și nrii viitori vor fi redactați tot în chipul, în care sunt acestia, — putem sĕ o recomandăm cu consciința liniștită cărturarilor nostri dela sate, ca pe o foaie, care întocmai așteptărilor noastre poate sĕ-i fie poporului nostru spre mare folos și zidire sufletească.

„Foișoara“ apare de două-ori la lună și costă pe un an numai 4 fl; pe 6 luni 2 fl., și pe 3 luni 1 fl; — așa dară și prețul și condițiunile de abonament sunt cât se poate de favorabile și ușoare.

Eată sumariul:

Nrului I: Frumoasa din Făgești. — Bărbații tot ca ei. — Material pentru limbă. — Doauă descoperiri. — Din fată-fecior. — O pasere rară. — Notițe folositoare. — Doine și Hore. — Glume din popor. — De ale bĕtrânilor. — Întrebări. — Feliurimi.

Nrul II cuprinde: Frumoasa din Făgești. — Chivuța. — Material pentru limbă. — Doauă descoperiri. — Cântece poporale. — Din fată-fecior. — Descrierea poporală a cholerei asiatice și regulele de pază. — Notițe folositoare. — Glume din popor. — Vorbe. — Rĕspunsuri. — Intrebări. — Feliurimi. — Bibliografie. — Posta Redacției.

— A apărut nrul II din anul II al revistei politice literare *„Romänische Revue“*. Cuprinsul foarte bun și bogat îl schițează următoriul sumariu: Die Budgetdebatte im ungarischen abgeordnetenhause. (— ch) — *Zur Lage de Romänen in Ungarn* von Fabius Rezeiu. — *Aus der romänischen Presse.* — Rundschau. — Chronic. — Thesen des Profesor Dr. I. L. Pic über die Abstammung der Romänen. — Liebe wie das Salz in den Speisen. Romänisches Volksmärchen von M. Kremnitz. — Der Romäne als Jäger. — Literatur und Kunst.

Ori-cine poate fi sănătos, și poate ajunge la o vrêstă înaintată, dacă 'și grigesce sănătatea. Cele mai multe morburi își au isvorul din sânge, trebuie sĕ fie deci cea mai sfîntă datorință a fiește-cărui om, a grigì cu deosebire de el. După multe studii și scrutări ne-a succes, a compune astfel de remedii, cari curăță sângele sigur, grabnic și fără vr'o urmare stricăcioasă, îl întăresc și țin sângele întro circulație naturală. Metoda noastră e recunoscută prin multe orduri și medaile, cu cari am fost decorați. Noi curăm totdeuna cu bun succes anumite **morburi, provenite din sângele stricat (fără mercuriu), urmările triste a unor învĕțuri secrete,** mai departe **slăbiciunea trupească, morburi de pele, ranele fie-cât de învechite, petele din față, căderea pĕrului, podagra și reumatismul, toate morburile femeiesci,** — totdeuna cu cel mai strălucit succes. **Limbricul curelat** îl îndepărtăm noi, după o metodă proprie, chiar și la copii, în decurs de câte-va oare. Cei ce sufer de **vătămătură** se vindecă încet și sigur prin legăturile noastre, construite pe basa celor mai nouă scrutări, după o manipulație rațională. Noi primim ori-ce scrisoare confidențială provĕḑută cu o marcă postală retour și o descriere amănunțită a morbului.

Clinica privată **„Freisal“** în **Salzburg** (Austria)

La Nr. pp. 412. [1264] 1—3

Concurs nou.

În urma concursului publicat în „Telegraful Roman“ Nr. 91. 1885 și următorii, neaflându-se nici un concurent cualificat pentru parochia Mărișel, pe basa ven. ordinațiuni consistoriale dto 22 Octobre 1885 Nr. 5454. B. se prolungesce concursul deja publicat, respective se escrie nou concurs pentru numita parochie, cu termin de *30 ḑile* dela prima publicare pre lângă următoarele emolumente:

a) birul preoțesc în naturale, grâu, sĕcară, cucuruz sau orz, dela 180 de case câte o merță mică, à fl. 1 .	180 fl. — cr.
b) porțiunea canonică, 6 jugĕre fênaț și arătură și grădină parochială 30⁰☐ venitul anual.	60 fl. — cr.
c) casa parochială cu 2 încăperi, grânariu, șură cu grașd de vite . . .	30 „ — „
d) botezul 115 casuri à 22 cr.	25 „ 30 „
e) cununia 15 casuri à 2 fl.	30 „ — „
f) înmormêntarea 58 casuri à 2 fl.	116 „ — „
și 60 casuri a 60 cr.	36 „ — „
g) una ḑi de lucru cu palma la coasă sau secere à 20 cr. dela 180 familii	36 „ — „
h) Alte venite mai sigure precum umblarea cu s. cruce la Botezul Domnului, Sânțirea apei mici, Jertfa anuală, Rugăciunile în s. parasemi, s. maslu și altele . . .	82 „ — „
Suma .	595 fl. 30 cr.

Din care sumă subtragêndu-se terțialitatea cantorală de sub *a)* și *g)* 72 fl. resultă suma după calculul mediu de 5 ani ultimi, socotită 523 fl. 30 cr.

Din această sumă de 523 fl. 30 cr. în sensul decisiunei consistoriale dto 12 Martiu 1885. Nr. 282. B. alesul paroch va fi datoriu a da neputinciosului paroch anterior Teodor Lungu jumĕtate.

Doritorii a ocupa acest oficiu preoțesc sunt poftiți a susțerne suplicele sale instruite conform legei, la subscrisul în terminul indicat.

În conțelegere cu comitetul parochial concernente.

Cluș, 19 Ianuariu 1886.

Vasiliu Roșescu,
protopresbiter.

Nr. Protop. 23. [1265] 1—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia gr. or. de classa a III-a din comuna „Copșa mică“ în protopresbiteratul Mediașului, pentru întregirea acesteia, se escrie concurs cu termin de *30 de ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

a) Casa parochială de zid, coperită cu țiglă, șură nouă cu grajd pentru 6 vite, cu grădină de pomi și legumă.

b) 6 jugĕre pămênt arătoriu și fênațiu.

c) Venitele stolare usitate în tract.

d) Dela 42 familii în ḑiua de Sf. George câte 25 cr. ca clacă, la Bobotează dela 42 familii câte 20 cr.

e) Doauă sorți de lemne din pădurea comunală.

Toate acestea computate la olaltă în bani fac 300 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa aceasta parochiă au de a-și aşterne rugările lor instruite conform prescriselor statutului organic și a regulamentului pentru parochii din 1878 până la terminul sus amintit, la subscrisul oficiu protopresbiteral în Mediaș.

Mediaș, 10 Ianuariu 1886.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresb. gr. or. al Mediașului.

Nr. 501. [1266] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea stațiunei de paroch în parochia de a III-a clasă Găunoasa cu filiile Cutini și Ciulpez, prin aceasta se escrie concurs cu termin *de 30 de ḑile* dela apariţiunea acestui concurs.

Emolumentele sunt:

1. Casă de locuit în materă cu superedificatele pentru economia de câmp.

2. Porțiunea canonică, 14 jug. 866☐⁰ arătoriu, 432☐⁰ grădină, 3 jug. 1337☐⁰ fênaț și cimeteriile.

3. Dela 26 Nri de casă din filia Cutini, câte 2 mĕs. de cucuruz nesfărămat.

4. Stola usuată din parochia întreagă.

Toate aceste emolumente la olaltă computate dau un venit anual de 300 fl.

Doritorii de a ocupa această stațiune, vor avea a'și aşterne suplicile lor de concurs instruite în sensul statutului organic și a regulamentului pentru parochii, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Deva, la 20 Ianuariu 1886.

Pentru comitetul parochial.

Ioan Papiu,
protopresbiter.

Nr. 502. [1267] 1—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului de paroch în parochia de clasa III a din Măniarĕu cu filia Răcăștia, se escrie prin aceasta concurs cu termin *de 30 ḑile* dela aparițiunea acestuia

Emolumentele sunt:

1. Casă de locuit corĕspunḑĕtoare în materă.

2. Birul dela 146 numeri de case, în naturale.

3. Stola usitată.

Aceste toate la olaltă computate dau un venit anual de 300 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post vor avea a'și aşterne suplicile de concurs, instruite în sensul legilor vigente în terminul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiteral.

Deva, la 20 Ianuariu 1886.

Pentru comitetul parochial.

Ioan Papiu,
protopresbiter.

!! Eu singur !!
sunt unicul producĕtor al
Oroloagelor cu pendul
escelente în privința cualității, cu curs minuțios regulat și adjustare elegantă, premiate cu 6 medalii de aur și argint, pregătite cu cadre rotunde imitate din eben, stejar, nuc ori acer.

Cu aparat de trezit și sgomot și două ponduri de bronz, a căror cadră de sticlă luminează de sine în forma luminii lunei, așa încât fără a aprinde se poate vedea îndată câte oare sunt. Pentru intensitatea puterii de luminat, ofer **garanță pe 10 ani,** întocmai cum garantez și pentru cursul escelent al orologiului. Pentru a esclude de cu bun timp ori-ce concurență, am statorit minimul prețului, așa fiecine își poate procura pentru numai fl. 2.10, ḑi
doi floreni și ḑece cruceri
un astfel de orologiu elegant, escelent în mers și țiitor.

Feluri mai mari de astfel de oroloage cu jumĕtăți și oare întregi, cu coardă de ton, aparat de bătut, dar fără treḑitor, anunțate pentru **fl. 4.50** ofer eu la cerere pre lângă garanță pentru calitatea escelentă numai pentru **3 fl. 80 cr.** [1269] 1—4
Espedare per cassa sau rambursă.
Ignaț Weiss,
Viena, II Tempelgasse 6—5.

Nr. 429/1886 civ. 1260 1—3

Publicațiune.

Tribunalul din Elisabetopole aduce la cunoscința publică, că pertractarea pentru admissibilitatea comassărei hotarului din comuna **Șoimușul românesc,** cerute de proprietarinl din această comună Rosmann Jakab, **va avea loc la 22 Martie 1886** dimineața la 10 oare în cancelaria comunală din **Șoimușul românesc**. La aceast pertractare sunt invitate părțile interesat cu acea observare, că cei absenți se vo considera ca învoiți cu comassarea cerută.

Elisabetopole, din ședința tribunalului, ținută la 25 Ianuariu 1886.

Nagy Lajos, president. **Gödri Sándor,** notariu.

„ALBINA“ Institut de credit și de economii în Sibiiu.

Convocare.

Domnii acționari ai **Institutului de credit și de economii „ALBINA“** se invită prin aceasta, în virtutea §. 20 al statutelor societății la

a XIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține la Sibiiu, în **30 Martie 1886** stilul nou înainte de ameaḑi la 10 oare în casa institutului (*strada Baier Nr. 1*).

Obiectele:

1. Raportul anual al Direcțiunei, bilanțul anului 1885, și raportul comitetului de supraveghiare.
2. Distribuirea profitului realisat conform bilanțului.
3. Distribuirea sumei destinate pentru scopuri de binefacere.
4. Ficsarea prețului marcelor de presență pe anul curent.
5. Propunerea din partea direcțiunei, referitoare la pensionarea vĕduvei și orfanilor rĕmași după fostul director Visarion Roman.
6. Alegerea alor doi membrii în consiliul de direcțiune în locul a celor doi, al căror mandat a espirat în sensul §. 36. din statute, și substituirea definitivă prin alegere alor doi membrii tot în consiliul de Direcțiune, cari au dimisionat dela ultima adunare generală încoace (§ 37.)

Domnii acționari, cari în sensul §§. 22, 23 și 24 din statutele societății voiesc a participa la adunare în persoană, sau prin plenipotenți, sûnt rugați, *a-și depune la cassa institutului acțiunile lor și eventual dovedile de plenipotență cel mult până* **Sâmbătă 27 Martie st. n. 6 oare p. m.**

Sibiiu, 18 Februariu 1886.

[1268] 1—3 **Direcțiunea institutului.**

Victoria industriei!

În urma primirei întregului magazin de haine a unei dintre cele mai însĕmnate fabrici, care 'și a terminat cu finea anului lucrările, — suntem în posiție de a lifera lucruri cu un preț atât de abnorm de ieftin, precum nu s'a mai pomenit. Și anume vênd cu prețul de batjocură bagatel, din care abia se rentează munca, — de

fl. 2.25

un rênd de haine bărbătesci

de earnă, foarte tari, calde, complet făcute gata, (numite și îmbrăminte „tigru“; aceste haine sunt indispensabile pentru ori-cine, fie bogat sau sĕrac, căci se potrivesc pentru ori-ce posiție socială. Aceste haine escelente și trainice se află în toată mărimea, și pentru ori-ce statură și ajunge a se indigita numai lungimea pasului și lățimea peptului, spre a primi o haină gata și bine întocmită de trup. Cine voesce deci a se 'mbrăca bine și cald, care 'și iubesce sănătatea și punga de bani, sĕ poftească a comanda cât mai degrabă, de oare-ce provisiunea ni se va găta în curênd.

Numai fl. 3.50

un rênd gata de haine pentru dame.

Mii și mii de mostre dintre cele mai nouă și frumoase, cari se 'ntrec în delicateță: fantasii fermecătoare sau floricele, picurate sau cornurate, durabile, tari, barchete de modă și calmuc, în colorile cele mai frumoase și mai moderne, sur, vênĕt, cafeniu închis, drap, în diferite nuance frumoase, — toate aceste sunt anume lucrate și aplicate în hainele aceste de earnă; un rênd, asemenea desemnului de alături, costă făcut gata, elegant,

cald, modern, frumos
din aceste
Costume de iarnă pentru dame

păn' va ținea provisiunea **numai fl. 3.50,** sau în calitate cu mult mai fină **fl. 4.50.** Costumul consistă dintr'o rochie largă și o tailă (blusă) potrivită și croită frumos.

Espedițiuni sĕ fac cu rambursă prin **Fekete's** [1237] 4—6
Niederlage inländischer Fabricate Wien, Hundsthurmerstrasse Nr. 18/17.
Rog sĕ se ferească publicul de oferte asemenea acestuia, dar imitate.

American Original-
BAY RUM.

Ocupă între toate apele de pĕr necondiționat cel dintâi loc, bucurându-se în Anglia și America de 10 ani încoace de cea mai estinsă întrebuințare, fiind recunoscută ca cea mai escelentă. Ea n'ar trebuì sĕ lipsească din nici o casă. Influința apei acesteia este: căderea pĕrului după câte-va spălări se înlătură cu desĕvêrșire, pleșugirea se curează printr'o deosebită pătrundere la rădăcinile pĕrului și capul ear se acopere cu pĕr în tîmpul cel mai scurt, ori ce necurățenie ce se ivesce pe pelița capului dispare după o întrebuințare de 3—4 ḑile a Bay-rumului. Când pelea e sănătoasă: apa aceasta ține pĕrul și pelea într'o deosebită curățenie, pĕrul devine moale, lucind ca catifeaua, încăruntirea fiind cu desĕvêrșire împedecată. Ea întineresce și conservă pĕrul! Nu-i mijloc secret! Nu numai pe deplin nestricăcios, dar foarte suportabil pentru ori-ce vrêstă! În toată ḑiua primesc adrese noue de mulțămite! Singurul import direct de pe insula St. Thomas, prin depositoriul general **I. Wessely, farmacist diplomat în Viena, I. Augustinerstrasse 7/II. Prețul unui flacon fl. 1.40.** — Espedițiunile se fac ḑilnic.

Deposite la farmacistii: Morscher în Sibiiu, Hornung și Fuhrmann în Brașov. [1254] 2—6

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane

Nr. 15 Sibiiu, Marți 11/23 Februariu 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 6703/1885. B.

CercularIu

cătră toate oficiile protopresbiterale din archidiecesa Transilvaniei.

Fiindcă protocoalele matriculare ale botezaților, cununaților și repausaților, ca documente publice, sunt de o mare însemnătate nu numai pentru administrațiunea publică, ci în multe casuri chiar și pentru interesele vitali ale particularilor: legislațiunea Ungariei s'a îngrigit încă mai de mult, și anume prin Art. de lege XXIII. din 1827, ca atinsele matricule sĕ se poarte câte în două esemplare, și din acestea unul sĕ se transpună cu finea fie-cărui an la archivul jurisdicțiunilor politice, rĕmâind cela-lalt la parochiă; de asemene s'au făcut și pentru Transilvania îngrigirile necesari începênd cam pe la anul 1832 prin ordinațiuni guberniale, care aveau de scop, ca al doilea esemplariu al matriculelor sĕ se păstreze la loc sigur.

Cu toate acestea însĕ afacerea aceasta de interes public n'a ajuns sĕ fie regulată pretutindeni în mod satisfăcĕtoriu; anume s'a aflat, că mai ales în părțile noastre transilvane încă nu s'au aplicat toate mĕsurile necesari pentru transpunerea matriculelor câte într'un esemplariu la archivele jurisdicțiunilor politice; de acea înaltul ministeriu reg. ung. de culte și instrucțiune publică în mai multe rênduri, și anume mai de curênd prin emisul seu din 13 Novembre 1885. Nr. 28862 a recuirat întrevenirea autorității archidiecesane spre acel scop, ca pe viitoriu preoțimea noastră parochială sĕ poarte protocoalele matriculare câte în doue esemplare, și din acele unul autenticat în regulă sĕ-l transpună cu finea fie cărui an la archivul concernentei jurisdicțiuni politice spre păstrare sigură.

Recunoscêndu-se și din partea autorității bisericesci însemnătatea acestei afaceri, și aprețiându-se pe deplin grigea specială a guvernului țerii pentru asigurarea matriculelor ca a unor documente publice, — spre acest scop se emit, și pe calea ordinară se publică preoțimei noastre archidiecesane spre strînsă observare următoarele dispozițiuni normative:

1. Începênd cu 1 Ianuariu a. c. 1886 protocoalele matriculare ale botezaților, cununaților și repausaților sĕ se poarte pretutindeni după formularele prescrise de autoritatea superioară bisericească, câte în două esemplare, scrise amêndouă întru toate asemenea, cu cea mai mare esactitate, curat și legibil.

2. Esemplariul prim și propriaminte original al singuraticelor matricule sĕ se cuprindă într'un tom legat bine în tăbli tari și compus din mai multe coale așa, ca un tom sĕ ajungă pentru trebuința mai multor ani, d. e. 8—10, sau și mai mulți.

3. Esemplariul al doilea sĕ se compună pentru fie-care an numai din atâtea coale, câte rĕspund trebuinței unui an, formând astfel câte un fascicol anual cusut bine și provĕḑut cu o învĕlitoare de hârtiă mai groasă.

4. Esemplariul prim sĕ se păstreze pentru totdeauna cu scumpĕtate la oficiul parochial sub încuietoare, ferit de mâni străine; ear esemplariul al doilea la finea fie-cărui an solar după calendariul bisericii noastre sĕ se legaliseze prin subscrierea parochului și prin punerea sigilului parochial; apoi fascicolul, respective toate trei fascicolele legalisate astfel, sĕ se transpună în fie-care an cel mult până la *15 Ianuariu* oficiului concernent protopresbiteral, pe lângă o comitivă scurtă, în care sĕ fie anumit comitatul sau orașul liber regesc, în care este îngremiată comuna bisericească.

5. Oficiul protopresbiteral adunând fascicolele matriculare din toate comunele tractului seu, are sĕ le revadă și revĕḑute sĕ le sorteze după comitatele la cari ele aparțin; apoi sĕ le transpună numai decât la oficiul comitatului, respective orașului liber regesc, pe lângă comitive, în care sĕ fie evidente după nume toate comunele respective; în fine despre transpunerea acelora sĕ raporteze consistoriului archidiecesan în tot anul, cel mult *până la finea lui Ianuariu.*

6. Dacă în decursul timpului s'ar nasce necesitatea de a se face în matriculă oare-care notă supletoriă sau rectificare din oficiu, d. e. când cineva și ar fi schimbat în mod legal numele de familiă: parochul e datoriu a petrece numai decât astfel de notă ori rectificare în ambele esemplare ale matriculei, la locul reservat pentru observări, fără a rade sau sterge ceva din cele scrise; ear dacă esemplariul al doilea ar fi deja transpus la destinațiunea sa: parochul are sĕ facă o copiă fidelă a rubricei din esemplariul prim, în care s'a făcut nota sau rectificarea, indicând numĕrul curent al matriculei, și astfel de copiă sĕ o transpună numai decât la oficiul protopresbiteral, ear acesta la oficiul comitatului, respective orașului liber regesc, în al căruia archiv este depus esemplariul al doilea.

7. Transpunerea fasciculelor matriculare și a copielor atinse mai sus, sĕ se facă pe calea cea mai sigură și cu precauțiunea, ca respectivul oficiu parochial sau protopresbiteral la cas de vre-o reclamare sĕ poată adeverì ori-când transpunerea lor, fie prin carte sau recipisă postală, fie prin o foaiă de înmanuare sau prin immediată adeverință de primire.

8. Dispozițiunile acestea pentru purtarea matriculelor în două esemplare avênd sĕ între numai decât în viață: oficiile protopresbiterale sunt datoare a controla în decursul timpului esecutarea lor cu rigoarea cele compete; înțelegêndu-se de sine, că procurarea blanchetelor necesari dela tipografia archidiecesană, autorisată spre edarea lor, cade în sarcina oficiilor parochiale.

Sibiiu, 21 Ianuariu, 1886.

Consistoriul archidiecesan ca senat strîns bisericesc.

Miron Romanul m. p.,
archiepiscop.

Nicanor Frateșiu m. p.,
secretariu.

Sibiiu, 10 Februariu 1886.

Parlamentul din capitala noastră a trecut preste budgetul înaintat de ministrul de culte și instrucțiune publică. A căḑut o peatră de moară de pe consciința oamenilor chemați a susținea o causă atât de primejdioasă patriei, după cum este curentul observat astăḑi față cu naționalitățile din Ungaria, a căḑut o peatră de pe inima actualului ministru de culte prin primirea budgetului și el acuma un an de ḑile poate continua cu esperimentele politicei sale în instrucțiunea publică din statul nostru, și continuarea o poate începe acolo, unde a întrerupt înainte de pertractarea budgetului.

În vieața constituțională posiția unui ministru atêrnă dela ținuta parlamentului față cu succesele din resortul încredințat conducerei lui proprii. Și fiindcă guvernul nostru special plutesce fără multe greutăți pe aripile întinse ale majorităței din parlament, fără considerare la nemulțămirea generală a cetățenilor asupriți pe toate terenele, e lucru natural, că cursul lucrurilor va da înainte tot pe calea de până acuma. Și dacă o majoritate cum este cea de facto o parlamentului din Ungaria în vieața de stat însemnează: Înainte Onorabile guvern, căci noi te susținem, înainte pe calea apucată, căci noi aprobăm pașii tei, — ce vom ḑice atunci despre acel ministru înaintea căruia toate partidele din parlament au plecat genunchii, ce vom ḑice despre acel ministru, la al cărui car s'a înjugat întreg parlamentul, și cu pompă a sĕvêrșit scena de glorificarea activității ministeriale? ce vom ḑice despre ministrul nostru de culte, care în politica sa față cu biserica și scoala noastră în special e susținut, impintenat și îmbărbătat tocmai din partea oposițiunei?

FOIȚA.

Doi porumbi de aur.

— Poveste poporală de **Ioan Morariu** culegĕtoriu tipograf. —

(Urmare.)

Aurelian se suì pe cal, apoi se aruncà calul cu Aurelian prin vĕzduh, și când trecù preste zidul înalt al curții, calul atinse cu coada zidul, și atunci așa țiuì de tare, de părea că și pămêntul se despică în ḑece părți.

— Acum ține-te bine drag domnul meu, mai ḑise calul; că acum trebue sĕ fugim din toate puterile noastre, căci va venì bĕtrâna după noi și de ne va prinde, va fi vai și amar de noi, că îndată ne și omoară.

Bĕtrâna se și pomenì îndată la țiuitul cel mare al zidului și — fuga — alergà la casa porumbilor, vĕḑù că porumbii nu sunt acolo, se întoarse iute la frumoasa ḑînă, îi trase o palmă pe partea dreaptă și strigà spumegând de turbare:

— Corbii sĕ-ți bee sângele și vermii sĕ-ți mânce carnea, unde sunt porumbii mei?

— Eu nu pot sĕ sciu, rĕspunse frumoasa crăiasă, căci chieile sunt la dumnia-ta.

— Apoi fugì bĕtrâna la capul cel din zid, îi dădù cu un frêu în cap și calul sărì sus, cu mult mai voinic și frumos ca al lui Aurelian, apoi bătù bĕtrâna și pe cal, strigând:

— Aleleu paraleu! lupii mânce'ți capul tĕu; cine a fost la mine în curte și 'mi-a furat porumbii?

— Nu sciu, n'am vĕḑut, rĕspunse calul.

Atunci bĕtrâna, se puse pe cal și pornì după Aurelian.

După ce Aurelian călĕtorì departe de palaturile frumoasei sale ibovnice, deodată simțì că'l arde o căldură mare în spate, și ḑise cătră cal:

— Drag calul meu nu sciu ce poate sĕ fie cu mine, că me arde foarte tare în spate.

— Sĕ veḑi că vine babornița bĕtrână după noi; dar aruncă jos domnul meu, ce ai găsit mai întâi pe trepte.

Aurelian aruncà peria... și îndată s'a făcut în urma lor așa o pădure de mare și deasă, încât lemnele erau crescute unul lângă altul, de nici un șoarece n'ar fi putut sĕ'și găsească o gaură, unde sĕ se ascundă.

Ajungênd bĕtrâna la pădurea aceea deasă, începù cu unghiile și cu dinții a rupe pomii și a'și face loc de trecere.

Până bĕtrâna își făcù loc prin pădure de ajunse la larg, Aurelian înaintase foarte departe.

Deodată simțì Aurelian că-l arde în spate; îi spuse calului.

— Svêrle îndărĕt drag domnul meu, ḑise calul, ce ai găsit a douaoară pe trepte.

Aurelian svêrlì gresea (cutea) și îndată se și prefăcù gresea într'un munte înalt ce se ridicá oblu 'n sus spre ceriu și era lung de părea a nu avea margini.

Ajungênd babornița bĕtrână la acest munte, făcù prin el gaură cu unghiile ei cele tari, și alergà din toate puterile ei de nou după Aurelian.

Când Aurelian simțì earăș căldura că-l arde în spate, îi spuse calului, ear acesta-i ḑise:

— Svârle drag domnul meu ce ai găsit mai în urmă pe trepte.

— Aurelian svêrlì și ciocanul de fer, care încă se prefăcù într'un munte cu mult mai mare decât celalalt.

Ajungênd bĕtrâna la al doilea munte, făcù gaură și prin acesta, după ce eșì afară strigà după Aurelian:

— Alelei!... fecior de lele nebună, acum de te voi prinde, nu mai rĕmâne nici un dărab de carne pe oasele tale.

Dar până 'și făcù ea loc prin muntele cel de peatră, Aurelian eșise din țeara ei, și ea fugind cu calul după el, pe când ajunse la graniță, calul se oprì în loc și nu merse mai departe.

Bĕtrâna bătù pe cal, și-l blăstĕma, cum putea, numai sĕ meargă mai departe; dar calul odată cu capul nu voì nici măcar un singur pas sĕ mai facă.

(Va urma.)

Este deosebită vîrtute a putea resista insultelor neomenoase, și intrigelor, cari doară nici odată nu s'au practicat cu atâta inconsciență, ca și în ḑilele noastre. Este vîrtute a-ți călca pe inimă și, cu considerare la critica situațiune în care ne aflăm, sĕ ḑici: Eartă-le Doamne căci nu sciu ce fac. Dacă este vîrtute resistarea la atacuri violente, e și mai mare vîrtute a asista lingușirilor și vanității tămâiate la toată ocasiunea.

Nu este dară mirare, că are o mare dosă de vanitate și ministrul nostru de culte, și nu este mirare, dacă vîrtutea resistenței l-a părăsit dela intrarea lui în cabinet.

Este o raritate a putea sta la un post timp așa de îndelungat, după cum a stat domnul Trefort la postul cel mai însemnat: la culte și instrucțiune.

Nu odată ne-am întrebat: cum este cu putință ca un om sĕ steie cu ḑecile de ani neclătit la unul și același post; cum sĕ poate ca schimbarea partidelor dela guvern sĕ nu poată clătina posiția unui om.

Nu odată s'a întrebat chiar și ḑiaristica maghiară asemenea nouă, nu odată s'a ḑis: este enigmă rĕmânerea domnului Trefort la cultele și instrucțiunea publică din Ungaria.

În cele din urmă secretul cel mare s'a descoperit. Însuși ministrul a spus, în ce stă acest secret și el se esprimă în două cuvinte: M'am acomodat.

Și adevĕrul l'a mărturisit domnul ministru. Șovinismul cel mai spurcat de aḑi prescrie politica, ce are sĕ urmărească ministrul de culte.

E trist, când trebuie sĕ constate omul, că la noi mintea sănătoasă nu mai are nici o trecere, e trist, când trebuie sĕ constatăm, că curentul maghiarisărei a prins rădăcini atât de adânci în viața noastră publică, încât singur numai ea unică este scara, pe care se poate urca omul la oare-care valoare în Ungaria.

Desbaterea asupra budgetului ministrului de culte ne-a dat doveḑi despre gradul, la care s'a avêntat acest curent la noi.

Ministrul de culte s'a acomodat curentului, și s'a susținut la putere.

Oposiția din dieta Ungariei a auḑit secretul din gura domnului ministru Trefort, a înțeles, pe ce coardă trebue cântat, spre a putea pune în vibrare inimile șoviniste, și ea a făcut unele enunciațiuni, pe cari fie-care om cu minte trebue sĕ le condamne, ca pe unele, ce sunt în stare a pune în cele din urmă în cumpĕnă esistența statului chiar.

Conducĕtorii oposiției contele Apponyi și Desideriu Szilágyi, au măgulit în mod neobicinuit până acuma vanitatea ministrului de culte și curentul șovinistic de aḑi.

Față cu ei acomodarea nu mai avea trecere, căci ei în mania acomodărei, voiesc sĕ ne aprindă coperișul casei asupra capului nostru.

Sĕ ne întoarcem la începutul acestui articol.

Desbaterea parlamentară asupra budgetului ministrului de culte și instrucțiune publică a fost importantă, am ḑis, — și ea va rĕmânea importantă, adaogem acuma, căci a căḑut o peatră de moară de pe inima ministrului, nu doară de frica, că i se va da vot de neîncredere, Doamne feresce, ci genat de penibila situațiune creată prin împrejurarea, că desbaterile din dietă se publică nu numai în ḑiarele unguresci, ci și în cele ale limbilor cunoscute în Europa cultă, care judecă și ea, și reduce liberalismul dela noi la adevĕrata lui valoare. Este și va rĕmânea interesantă această desbatere, căci prin ea s'a rostogolit o peatră de moară de pe inima românilor patentați și naționaliști cu sentiment public, cari combăteau politica de aḑi, nu pentru că ea este rea, ci pentru că în fruntea guvernului se află domnul Tisza. Făceau adecă politică de partidă și legau munți de aur de căderea domnului Tisza, căci cu venirea lui Apponyi-Szilágyi, li se deschidea o nouă vieață în nefericita noastră patrie.

Va fi importantă această desbatere, căci avem firma credință, că ḑiaristica noastră nu va mai avea cuvinte sĕ ḑică: voi sunteți guvernamentali și noi oppoziționali, voi cu Tisza ne împedecați pre noi și nu ne dați voie ca noi cu Apponyi sĕ fericim națiunea română.

S'a făcut lumină.

Nu domnul Trefort face politică în biserică și scoală, nu candidatul Szilágyi în justiție, nu domnul Tisza în administrație.

Cu aceasta suntem în clar. Curentul este bolnăvicios, și unicul Mocsáry are curagiul sĕ se opună, fără a se teme că *„el lesz sodorva.“*

Clarificați odată în această privință, sĕ reluăm firul unde s'a întrerupt înainte de conferența dela Mercurea, și sĕ țesem o pânză puternică, care sĕ resiste vêntului turbat.

Cimiteriile noastre.

În cadrele „Telegrafului Român“ întrebarea despre cimiterii nu mai poate rĕmânea nediscutată. În starea lor actuală în multe locuri ele presentă un tablou de tot trist, și am putea ḑice dureros.

Un popor cu aspirațiuni de cultură cum e și poporul român, nu poate fi indiferent față de această întrebare de mare ponderositate.

Vorba e, că așa cum suntem datori sĕ ne prețuim unii pre alții până ce trăim, cu asemenea respect și venerațiune suntem datori umbrelor celor reposați ai nostri. În vechime grecii și chiar și romanii cei vechi au ars cadavrele oamenilor ear relicuiile lor le-au astrucat la un loc anumit.

În timpurile noastre se vorbesce mult de a se introduce ear arderea cadavrelor și chiar la esposițiunea din Budapesta din anul 1885, s'a putut vedea un cuptoriu destinat pentru arderea cadavrelor — ca model pentru de a și-'l procura orașe și comunități. Sunt unii oameni, cari vin și reclamă dela legislativa țĕrei, ca sĕ dispună introducerea arderei cadavrelor și astfel sĕ rĕmână numai ceremonia, împreunată cu astrucarea și așeḑarea relicuiilor.

Noi românii nu împărtășim vederile aceste, pentrucă poporul nostru cu mic cu mare s'ar revolta în internul seu contra unei astfeliu de disposițiuni, și așa ne remâne ca sĕ ne ocupăm serios cu regularea cimiteriilor noastre din toate comunitățile bisericesci.

După împregiurările locale fie-care comună bisericească 'și are cimiteriul seu, cu acea deosebire, că unele sunt în jurul bisericei va sĕ ḑică imediat lângă biserică, altele, ear sunt de marginea satului — orașului etc. etc.

Sĕ ne oprim la cele de lângă biserică.

Nimenea nu va putea nega, că din punct de vedere al religiosității poporului nostru este de mare însemnătate, ca morții sĕ fie îngropați în apropierea bisericei. Creștinul evlavios își aduce în toată Dumineca și sĕrbătoarea aminte de cei rĕposați ai sĕi, și revoacă în memoriă faptele lor, suferințele trecutului lor, sfaturile, ce a primit dela ei, binefacerile morale și materiale și totdeauna provocându-și aceste în memoriă se edifică, devine bun creștin și-i place a urma sfaturile înțelepte ale părinților sei și a face binele, parte pentru că e bine, parte pentru că așa i se revoacă în memoriă că a făcut, tata, moșul etc. Chiar și în vechime cimiteriile au fost în apropierea bisericei și dovadă despre aceasta avem chiar și în rugăciunile noastre bisericesci. Dacă vedem însĕ, că o mare parte a edificiilor bisericesci prin deasa săpare a gropilor după câți-va ani încep sĕ crepe și chiar sĕ se misce, ne vine sĕ pĕrtinim fără voie pĕrerea acelor oameni, cari nu admit nici din punct de vedere architectonic, nici din cel sanitar îngropătorile în imediata apropiere a bisericei.

În casul din urmă nu ne-ar rĕmânea alta, decât sĕ pledăm pentru înființarea unor cimiterii afară din comună, la capetul comunei din jos de regulă, ca astfel sĕ satisfacem postulatelor din urmă.

Această pĕrere ar afla contrarii cei mai mari ântâi în preoțime.

Preoțimea purcede din punct de vedere al îndepărtărei de biserică și din punct de vedere al scurtărei venitelor.

Punctul cel dintâi în multe casuri e motivat, al doilea nici decât. Un om evlavios, care voiesce sĕ facă la mormêntul rĕposaților sei o rugăciune, o face dacă e departe de biserică întocmai ca și dacă e aproape și vice-versă; și așa aici preoțimea noastră n'ar avea de a fi contrariă disposițiunei de a se înființa cimiteriile în afară de comună — dacă împregiurările o ar permite aceasta. La tot casul în o îngropătoare sau cimiteriu nou — ar trebuì mai ântâi sĕ se facă o cruce frumușică în mijloc, după aceea sĕ se traseze terenul în figuri regulate și sĕ se împartă și asigneze fie-cărei familii locul seu, pe lângă o tacsă cuviincioasă.

Cimiteriul trebue sĕ se folosească de preot — aceasta e prima recerință, ca sĕ aibă un îndemn de a-l regula și după oare-care spese sĕ tragă și ceva folos. În mărginime aproape de Sibiiu, comunele cele mai frumoase bisericesci folosesc ele singure cimiteriile, o împregiurare aceasta, că cei mai mulți preoți nici nu se interesează de cimiteriu, că cum, și în ce stare sunt, ci le lasă în voia Domnului, stêlpi preste stêlpi, pruni uscaț și rupți, așa încât cimiteriile presentă un aspect de tot vandalic — ba în o comună preotul și aḑi susține cu plăcere o datină de a îngropa morții în grădina fie-cărui om, contribuind astfeliu în mare grad la demoralisarea poporului în respectul de a cinstì umbrele celor rĕposați. Nu e doar în comuna aceasta cimiteriu? vor întreba cei ce nu cunosc împregiurările? Ba da! sunt două, cea de lângă biserică pentru bogătani, ear cea pentru sĕraci e afară din sat, deschisă, de întră vitele, rîmă porcii vin bolovani și astupă ori ce urmă, de nici nu mai scie omul, că unde și-a îngropat pe ai sei! Așa sĕ îngrijească cei bogați de cei sĕraci, ear preotul fiindcă nu folosesce acest loc, apoi susține datina de a îngropa morții prin grădini! Deci așa nu e bine — ci îngropătoarea trebuie sĕ fie un loc comun, unde toți suntem egali și deosebire nu este — și o comună cum e cea din cestiune, n'ar avea decât sĕ caseze pe cea de lângă biserică și sĕ adapteze pe cea afară din comună, plus sĕ stêrpească reaua datină de a îngropa morții după șuri.

Pygmalion.

Mercurea trecută s'a presentat pentru prima dată la teatrul național din Bucuresci o tragediă nouă originală, scrisă de Dnul Bengescu: *„Pygmalion.“*

Recensiunile apărute prin toate jurnalele din capitală n'au cuvinte de a lăuda această lucrare și o tacsează de cea mai bună tragedie, ce s'a scris păn' acum în limba română.

Credem deci cu cale a reproduce 'n cele de jos una dintre aceste recensiuni, făcute de raportorul jurnalului „Epoca“.

În fine teatrul național a repurtat eri un adevĕrat succes cu tragedia dlui Bengescu. Sub toate punctele de vedere Pygmalion este o lucrare dramatică de un ordin superior. Proporțiunile, cadrul, în care se mișcă personagele, țesătura dramatică, sunt mărețe. Mărturisesc că la prima vedere, punerea pe scena noastră a unor figuri, atât de antice, ca aceea a regelui Feniciei deșteptase în mine un simțemênt de neîncredere în succesul tragediei. Era greu ca un public blazat pentru clasicitate, cum este al nostru, sĕ urmărească cu interes o operă dramatică, scrisă în versuri pe un subiect atât de antic. Me grăbesc a spune, că temerile mele nu erau întemeiate. Calitățile literare, istețimea țesăturei dramatice, frumsețea versului și a ideilor conținute în el, au produs asupra auditoriului un efect atât de mare, încât opiniunea generală este, că Pygmalion se poate numì cea mai bună adevĕrată tragedie, pe care până astăḑi o posedă literatura dramatică română.

Prima condițiune a unei tragedii este, sĕ presinte una sau mai multe figuri ce se mișcă sub influența unor pasiuni estraordinare. Osebirea ce esistă între dramă și tragedie este, că drama istorică socială și episodică nu ne dă decât caractere sau figuri în mărimea lor naturală, fie sub formă realistă sau cu apucături idealiste, după temperamentul autorului; tragedia din contră ne represintă, trebuie sĕ ne represinte, pasiuni mari, figuri ce sunt de o mărime supra-naturală. Afară de aceasta o tragedie conține o pasiune dominantă, fatală, care duce pe personagiul principal la sĕvêrșirea faptelor și are de resultat moartea lui.

Aceste condițiuni sunt cu totul împlinite în Pygmalion. Unitatea în mersul acțiunei nu se desminte un singur minut. Situațiunile sunt aduse într'un mod rațional firesc și conform cu ideea mumă ce domnesce în piesă. Dacă p'aici-colo unele amănunte ale acțiunei nu sunt rĕușite, impresiunea generală e măreață, deamnă, severă.

Subiectul piesei este tras dintr'un episod al istoriei feniciane. Pygmalion regele, sau mai bine, tiran al Feniciei, prin cruḑimi și împilări de tot feliul a adunat comori nenumĕrate și'și petrece viața în desfrênări.

El a despoiat pe Siche, soțul surorei sale Didona, de averea sa și l'a ucis. Didona a părăsit Fenicia cu floarea tinerimei și inteligenței feniciane și a fundat Cartago.

Pygmalion nu așteaptă decât momentul pentru a ucide pe ultimii sei adversari, între cari el numeră pe fiii sĕi și pe regina Tofa soția sa virtuoasă. Dela începutul piesei se vede, că geniul cel rĕu, care împinge pe rege la atâtea fapte mârșave este Astarbea, o femee frumoasă, isteață, prefăcută.

Ea represintă firul conducĕtoriu al acțiunei. Împrejurul ei se gupează mai toate situațiunile. Dar și dênsa este împinsă în acțiunea sa de o pasiune: iubirea ce o simte pentru tênĕrul Iuazar, un nobil tirian din care ambițioasa Astarbea voiesce sĕ facă rege. Tot ce face în decursul tragediei, (și Dḑeu scie că face multe) este condus de acest amor.

Pentru dênsul, ea se preface că iubesce pe Malachon, solul cartagen trimis de Didona, pentru a cere dela Pygmalion înapoierea averei lui Siche; pentru dênsul infernala ființă învĕluiesce pe Pygmalion în mreaja intrigilor ei și-l face sĕ repudieze și sĕ osândească la moarte pe soția sa; pentru dênsul în fine, Astarbea, o specie de Lucrezia Borgia antică, înveninează chiar pe rege, după ce a făcut sĕ ucidă pe Malachon, până în fine cade sub ura poporului. Prin urmare adevĕratul titlu al tragediei ar fi fost Astarbea. Dar la urma urmelor e indiferent; e destul ca mersul acțiunei sĕ nu se întrerupă până la catastrofă; și nu se întrerupe. Cât de încâlcite sunt firele intrigei, autorul le ține în mână până la desvoltarea finală, unde se adună toate într'un mănunchiu îngrozitoriu. Dar din această luptă teribilă binele e triumfătoriu. Crudul rege moare victima uneltirilor Astarbeei, Ma-

Cred că nu e de prisos a accentua şi aici, că în cimiterii ar trebuì plantaţi pomii cei mai frumoşi şi aleşi cum sunt meri, peri, perseci, nuci şi alte soiuri de pomi rentabili de o parte, ear de alta, cari sĕ dea un aspect frumos locului destinat pentru odichna celor adurmiţi pentru vecie. În multe locuri d. e. acum comasarea e în curgere şi nu putem din destul recomanda preoţimei noastre şi comitetelor parochiale, de a se îngrijì, ca în imediata apropiere de comună sĕ li se asigneze un loc estravilan pentru cimiteriu, care la timpul seu ar putea devenì o grădină frumuşică şi împreunată cu oare-care venite pentru preot.

Recerinţa cea d'ântâi atât pentru o grădină, dar cu atât mai vêrtos pentru un cimiteriu e, sĕ fie închis şi e dureros a vedea boii preotului, calul ţîrcovnicului şi porcii vecinilor rîmând afară crucile, în unele locuri chiar şi oasele celor rĕposaţi.

Dacă însĕ în unele locuri, locul din jurul bisericei e spaţios, edificiul bisericei nu sufere prin săparea gropilor, ear din punct de vedere sanitar nu obvine necesitatea de a se muta cimiteriul, atunci poate sĕ rĕmână şi lângă biserică, însĕ închis bine cu zid sau cel puţin cu scânduri puse în pălanuri verticale şi plantat cu pomi nobili, după ce va fi trasat din nou în mai multe table şi provĕdut cu unele cărări pentru publicul, care cercetează mormintele.

Dispoşiţiunea din urmă, pe care o cere simţul estetic — şi care cu mândrie trebuie sĕ o susţinem, a început a se desvolta binişor şi la poporul nostru. Românii din fundul regiu au cele mai frumoase modele în cimiteriile săsesci, ear românii din comitate, n'au decât sĕ se conformeze gustului ce l reclamă întocmirea unui cimiteriu.

Nu arare-ori vin germani, englesi, francesi pe la noi şi de regulă sunt conduşi în bisericele, scoalele şi cimiteriile noastre. Nu voi sĕ spun intenţiunea, că pentru ce fac — conlocuitorii nostri aceasta, însĕ ei o fac, ca sĕ ne arete în ochii lumei, cine suntem şi cum scim sĕ îngrijim de locurile şi de edificiile noastre publice. E o adevĕrată miserie pe unele locuri. Câte 5—10 morţi ingropaţi unul peste altul; când se înmormêntează cineva din nou se scot cadavre mai întregi încă neputrezite, se aruncă în dreapta şi în stênga, căci de regulă săpătorii de gropi lucră mai tot beţi — şi încă li se dă în adins mult de beut, ca nu cumva sĕ blasteme pre cel rĕposat.

Astfeliu de stări triste ar trebuì sĕ înceteze, comitetele parochiale, chiemate a îngrijì de moralitatea publică, ar trebuì sĕ dispună ca un om sĕrac dar onest şi nebeţiv, sĕ fie aplicat ca săpătoriu de gropi, şi apoi care sĕ fie tras la rĕspundere pentru neorênduelile făcute în cimiteriu. Închiderea tuturor cimiteriilor ar trebuì însĕ ordinată numai decât, făcêndu-se responsabile organele negligente pentru ori-ce întârdiere şi afară de o poartă, pe unde are poporul sĕ între la ceremonii mai mari — şi o portiţă pentru comunicarea cu cimiteriul, respective biserica — alta intrare nu e permis sĕ fie, afară dacă cumva sunt porţi regulate de fer, cum e d. e. la biserica cea mare din Sĕlişte, unde comunicaţiunea cu scoala reclamă cele 3 porţi mari.

Tot odată usufructul tuturor cimiteriilor sĕ se declare de al preoţilor, ca aşa aceştia sĕ aibă îndemnul de a planta pomi şi de a-l regula cât se poate de bine.

Dispoşiţiunea aceasta sĕ poate introduce cu mare înlesnire unde e numai un preot, dar unde sunt 2 şi mai mulţi e mai greu de introdus — cu toate, că spre încungiurarea ver căror neînţelegeri, cimiteriul ar fi de a se da aceluia, care poartă oficiul parochial va sĕ dică parochului primariu, drept recompensă pentru serviţiile ce le prestează ca atare în mod gratuit faţă de diferitele oficii! Comuna bisericească sĕ supoarte spesele de închisoare şi cu puterile de concurenţă ce-i stau la disposiţie sĕ ajute trasarea şi împărţirea cimiteriului în table mai mari şi în cât ar fi posibil la planarea lui.

În modul acesta am scăpa de o calamitate, ca sĕ nu o numesc ruşine pentru noi, căci în multe locuri cimiteriile sunt în o stare de tot părăsită şi tradează o ignoranţă ne mai ertată de acum încolo la poporul nostru.

Un preot ortodocs.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Rîmeţ, în 4 Faur 1886 v. Stimate Domnule Redactor!*) Atât locuitorii comunei noastre cât şi ai comunelor învecinate, s'au luat pe gând de frêul cel lung ce-l dau puternicii dilei gendarmeriei, cari cu capetele pline şi în mod ne mai pomenit cu vină şi fără de vină bat şi maltratează la pacinicii locuitori din aceste părţi.

Spre dovedirea acestui adevĕr, vin a pune sub ochii publicului cetitoriu un cas scandalos intêmplat în comuna noastră Rîmeţ-sat de către „activa“ gendarmărie din părţile noastre.

In diua de 26 Ianuarie a. c se coborîră din comuna Ponor în comuna noastră (ambele ţinĕtoare de cercul Aiudului) doi gendarmi, ambii cu capetele pline. Aci ca de obicei se abat la un birt, unde ca la alte birturi erau mai mulţi oaspeţi adunaţi, fiindcă era di de Duminecă.

Românul bun de inimă cum e firea lui, primesce bucuros în societatea sa, fie ţigan, fie ungur, şi se simte fericit dacă-şi poate petrece cu străini. Astfel au primit şi muntenii nostri pe aceşti doi gendarmi, cu cari s'au petrecut până la o vreme. După ce gendarmii se îmbĕtară bine, începură a colinda pela casele vecine cu pofte mârşave.

Colindând ei pela mai multe case, fără aşi putea împlinì neruşinatele lor plăceri, în urmă ajung la casa unui biet bĕtrân de aproape 90 de ani, care împreună cu bĕtrâna, fata şi nepoata acestuia, îşi petreceau împreună. Ajungênd obrasnicii în casa bietului bĕtrân, îl provocară, ca numai de cât sĕ-şi părăsască casa; acesta se supusă ordinului gendarmilor şi eşì afară, dar cu el eşiră fata şi nepoata acestuia, cari înţeleseră obrasnicele planuri ale gendarmilor. Gendarmii le urmăriră ocolind mai de multe ori casa bĕtrânului după cele două femei, dar în zadar căci femeilor le-a succes a se ascunde în o poiată, unde încuind uşa, au rĕmas.

Gendarmii vĕdênd că nu le mai dă de urmă, legară pe betul bĕtrân, desbrăcat şi în cap de noapte îl duc până la birt; ce va fi luat betul bĕtrân pe spate până la birt fără pui de vină, numai el poate spune.

La birt gendarmii încep a-şi rĕsbuna cu palma şi în urmă cu patul puscei asupra celor nevinovaţi ce erau de faţă, fără nici un motiv; şi asfel s'a început intrĕ gendarmi şi munteni o scenă înfricoşată: gendarmii descărcară vre-o 6—8 focuri, dar spre norocirea muntenilor, fără succes; muntenii vĕd că nu e glumă, se apropie de gendarmi. Mai mulţi munteni au fost răniţi; dintre gendarmi unul a fost rĕu rănit.

Acestea trecură şi se petrecură, dar sosì diua sau mai bine dis: noaptea de investigaţiune.

A treia di sosesc la casa sub-judelui de aici vre-o 8 gendarmi, unde au adunat pe cei 7 oameni bătuţi de gendarmi, cu acestia au început investigaţiunea în următoriul mod: Au pus o ferie cu vin pe masă, doi gendarmi luau pe unul câte unul dintre cei 7, pe care legându-l îi umpleau gura cu câlţi, ca sĕ nu poată striga şi scoţêndu-l în tindă, îl puneau jos şi astfel îl pisau din tălpi până 'n creştet. Această procedură scandaloasă s'a repetat până de 6—7 ori cu fie-care persoană, perondându-se gendarmii, până când i-a lăsat abea suflând. Tot astfel s'a urmat cu ei în lungul drum din comuna noastră până în Aiud, unde fără nici o vină şi bătuţi fără speranţă de a se mai însănătoşa, sunt aruncaţi în temniţă.

Mi-ar plăcea sĕ ne rĕspundă aceia, cu a cărei scire s'au comis astfel de fapte: că oare cine poartă vina la toate acestea? pacinicii munteni, cari îşi petreceau liniştiţi, ori gendarmii, cari după ce s'au îmbĕtat, au început fără pui de vină a da cu patul puscelor în piept la cei ce erau în birt? Lucru minunat în felul seu: muntenii bătuţi fără nici o vină şi ei vinovaţi. Şi aci se poate aplica vechiul proverb: „Turcul te bate, turcul te judecă“.

Şi aceasta încă se poate numĕra între „dreptăţile“ statului ungar.

i...atob.

Insciinţare.

Biletele de întrare la balul arangiat de reuniunea femeilor române din Sibiiu, se pot cumpĕra în diua balului 24 Februariu a. c. dela 10—12 oare înainte de ameadi şi dela 3—5 oare după ameadi în odaia Nr. 1 a otelului la „Împĕratul romanilor,“ apoi seara la cassă, pe lângă producerea învitărilor.

Varietăţi.

* (Petrecere împreunată cu dans) va avea loc în 27/15 Februarie a. c. la Avrig, în domiciliul Dlui Dr. Comşa, medic cercual.

Începutul petrecerei e la 8 oare seara. Eventualul venit curat al acestei petreceri este menit pentru înfiinţarea fondului unui spital, care are sĕ se formeze în Avrig. Ofertele vor fi cuitate pe cale diaristică.

* (Inundaţia din com. Visani judeţul Rîmn.-Sărat.) „Gazeta Săteanului“ scrie, că în Ianuariu 1886, din causa mai multor ploi ce au urmat înainte, rîul Buzĕului a eşit din matca sa, cu sloi de ghiaţă cât casele de mari, încât s'a înspăimântat toată lumea. S'au înecat aprocsimativ ca la 600 pogoane, loc arabil şi islaz din moşia proprietariului spre gara Făurei şi comuna Filipeşti (Başa) şi spre comuna Jirlău ca 200 pogoane, loc arabil şi islaz din proprietatea locuitorilor cedate lor după legea rurală din 1864. Apa înaintase cu sloi până în interiorul satului înecând 14 case, ear locuitorii cari se aflau înlăuntru abia au scăpat cu ajutoriul celor de pe afară, găsindu-i prin podurile caselor ascunşi de frica înecărei, fiind aproape sĕ înece şi sf. biserică.

Pe acest rîu au trecut o mulţime de lemne bune de stejariu şi brad, scânduri, dulapi, etc. preparate pentru construcţiuni la locul de unde au fost răpite de furiosul rîu, precum şi o mulţime de soiuri de vite moarte. La armanul dlor arendaşi locali, (Irimia Petric şi Radu Mihăescu (Gealep) s'au înecat 8 vite cornute; dacă n'ar fi sărit bieţii argaţi sĕ dărime o şiră mare de pae, pe care s'au urcat celelalte vite, cu greu scăpau. Acesti servitori au stat o di şi o noapte în podurile caselor dela arman, ţipând şi văetându-se, încât se audia tocmai dela sat, distanţă de un chilometru.

Acest rîu a comunicat chiar şi cu balta Drogului, făcênd un senin de apă cu sloi, încât nu se putea cuprinde cu ochii, înecând şi câte 7—8 sute snopi de stuf, tăiat de bieţii locuitori din timpul gerului, rĕmâind ast-feliu păgubaşi de câte un pol, ce au plătit dlor arendaşi ca învoială pentru tăiat pe stuf.

Această inundare a ţinut peste 5—6 dile, făcêndu-se cele mai mari stricăciuni.

* (Ferran), inoculatoriul contra holerei, care variază aşa de des în opiniunile sale scientifice, declară de curênd printr'o notă adresată la Paris, că acţiunea preservatică a inoculaţiunilor sale se datoresce unei influenţe esclusiv chemice şi că această acţiune, care procură imunitatea contra holerei, este aceeaşi, care produce şi moartea prin holeră. De sigur că chiar dacă inoculaţiunile sale ar preserva contra holerei, întroducerea unei atari acţiuni cu douĕ feţe, n'ar esplica nimic.

* (Nenorocire grozavă.) Un diar din Odesa spune, că o catastrofă îngrozitoare s'a întêmplat acum câte-va dile în portul dela Taganrog. Dimineaţa, când pe ghiaţa portului se aflau mai multe mii de pescari cu carele şi caii lor, ghiaţa se desprinse fără veste şi începù sĕ se depărteze de ţĕrm. O învălmăşeală îngrozitoare se produse pe ghiaţă. Toţi căutau sĕ ajungă la ţĕrm, dar înzadar, căci ghiaţa se desfăcù în sloiuri mai mari sau mai mici, şi un vênt puternic le împinse dimpreună cu oamenii, cari se aflau pe ele în largul mărei. Încetul cu încetul sloiurile de ghiaţă se împrăştiară şi dispărură, pe când oamenii din port asistau neputincioşi la încercările zadarnice ale nenorociţilor de a se lupta în contra unei morţi sigure şi audeau din ce în ce mai slabe, strigătele lor de ajutoriu. Peste câte-va minute nu mai vĕdură decât valurile.

Loterie.

Sâmbătă în 20 Februarie 1886.

Timişoara:	**24**	**2**	**5**	**63**	**23**
Viena:	**29**	**12**	**55**	**31**	**35**

---

lachon cade jertfa pasiunei sale pentru această femee, în fine şi Astarbea nu isbutesce în planurile sale şi morala eternă e rĕsbunată de popor, ca în drama antică. Vîrtutea triumfă în persoana reginei Tofa şi a fiului seu Baleazar.

Din această scurtă espunere ori-cine vede, cât de măreţ este cadrul, în care se mişcă acţiunea. Cu toate acestea nu se simte nicăiri o slăbiciune. Dialogul curge măiestos şi limpede în părţile în cari ideia se desvoaltă filosoficesce, energic şi măreţ, acolo unde esprimă pasiuni, gingaş şi plin de comparaţiuni frumoase în părţile lirice.

Din punctul de vedere literariu, tragedia dlui Bengescu este o operă de mare valoare. Limba e întrebuinţată cu mare măestrie. Versul e totdeauna frnmos, în unele locuri el devine chiar lapidar.

Am putea cita scene întregi, în care nu este un singur vers, care sĕ fie slab.

Sunt unele imagini cam riscate, cam esagerate, unele versuri în care inversiunea e cam sforţată. Dar asemenea umbre sunt foarte rare. In general nu me sfiesc a dice sus şi tare că, Pygmalion va rĕmânea în literatura noastră şi în repertoriul nostru dramatic, ca un giuvaer, care face onoare atât autoriului, cât şi ţĕrei. Este un pas însemnat în progresul artei dramatice române. Interpretarea în general a fost bună.

---

*) Publicăm cu toată reserva cele scrise aici de corespondentul nostru. Mai dilele trecute am cetit prin diarele din capitală despre asemenea schingiuiri ale gendarmeriei, cu cari au stors fasiuni, cari au dus pe oameni sub furci.

Dacă se vor adeverì aceste atrocităţi, şi se vor mai repeţi în giurul Aiudului, atunci sĕ nu se mire omul de o eventuală turburare a moţilor.

Nr. 433. [1253] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch în parochia vacantă de clasa a III-a Ponorel din protopresbiteratul Câmpeni, în urma încuviinţărei Venerabilului Consistoriu archidiecesan din 17 Decembre 1885, Nr. 6588 se publică concurs cu termin de 30 ɖile dela prima publicare a acestuia.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Dela botezuri . . .	5 fl.
2. Dela cununii	10 „
3. Dela înmormêntări . .	125 „
4. Dela sfeştanii. . . .	5 „
5. Dela cununa anului. .	15 „
6. Dela botezul Domnului.	5 „
7. Din alte serviţii bisericesci	10 „
8. Dela ɖilele de clacă. .	5 „
9. Dela venitele de Dumineci şi sĕrbători	20 „
Suma	200 fl.

Doritorii de a ocupa acest post sĕ-şi trimită cererile lor concursuali instruite conform legilor din vigoare până la terminul mai sus arĕtat, la subscrisul oficiu protopresbiteral.

În conţelegere cu comitetul parochial respectiv.

Câmpeni, 28 Ianuariu 1886.

Oficiul protopresbiteral greco-orient. al Câmpenilor.

Romul Furdui,
protopresbiter

Nr. 587. [1263] 2—3

CONCURS.

Neivinduse nici un concurent cualificat pentru ocuparea postului de paroch în comuna bisericească de clasa III-a Ormeniş, aparţinĕtoare la protopresbiteratul Braşovului al II-lea, pentru care s'a publicat concurs în Nr. 30/1885 şi următorii din „Telegraful Român“, deci se publică acela de nou cu termin de 30 de ɖile dela publicarea acestuia, încuviinţată fiind aceasta prin părinteasca resolvire consistorială din 10 Decembre a. c. Nr. 5986 B.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Dela 85 familii întregi câte o ferdelă de grâu şi una cucuruz, computate cu.	204 fl.
2. Dela 60 familii, cari au, vite câte un car de lemne, computate în bani cu . . .	60 fl.
3. Dela 45 de familii fără vite câte douĕ ɖile de lucru şi o ferdelă cucuruz. .	70 fl.
4. Venite stolare în genere	36 fl.
5. Casa parochială, computată în bani cu	30 fl.
Suma totală	400 fl.

Doritorii de a ocupa acest post au de a-şi aşterne suplicele lor în terminul deschis, instruite în sensul legilor din vigoare, dovedind tot deodată că posed cunoscinţa limbei maghiare, la subsemnatul oficiul protopresbiteral al Braşovului II-lea.

In conţelegere cu comitetul pachial.

Braşov, în 22 Ianuariu, 1886.

Ioan Petric,
protopresb.

La Nr. pp. 412. [1264] 2—3

Concurs nou.

În urma concursului publicat în „Telegraful Roman“ Nr. 91. 1885 şi următorii, neaflându-se nici un concurent cualificat pentru parochia Mărişel, pe basa ven. ordinaţiuni consistoriale dto 22 Octobre 1885 Nr. 5454. B. se prolungesce concursul deja publicat, respective se escrie nou concurs pentru numita parochie, cu termin de *30 ɖile* dela prima publicare pre lângă următoarele emolumente:

a) birul preoţesc în naturale, grâu, sĕcară, cucuruz sau orz, dela 180 de case câte o merţă mică, à fl. 1 .	180 fl. — cr.
b) porţiunea canonică, 6 jugĕre fênaţ şi arătură şi grădină parochială 30°□ venitul anual.	60 fl. — cr.
c) casa parochială cu 2 încăperi, grânariu, şură cu graşd de vite . . .	30 „ — „
d) botezul 115 casuri à 22 cr.	25 „ 30 „
e) cununia 15 casuri à 2 fl.	30 „ — „
f) înmormêntarea 58 casuri à 2 fl.	116 „ — „
şi 60 casuri a 60 cr.	36 „ — „
g) una ɖi de lucru cu palma la coasă sau secere à 20 cr. dela 180 familii	36 „ — „
h) Alte venite mai sigure precum umblarea cu s. cruce la Botezul Domnului, Sânţirea apei mici, Jertfa anuală, Rugăciunile în s. parasemi, s. maslu şi altele . . .	82 „ — „
Suma .	595 fl. 30 cr.

Din care sumă subtragêndu-se terţialitatea cantorală de sub *a)* şi *g)* 72 fl. resultă suma după calculul mediu de 5 ani ultimi, socotită 523 fl. 30 cr.

Din această sumă de 523 fl. 30 cr. în sensul decisiunei consistoriale dto 12 Martiu 1885. Nr. 282. B. alesul paroch va fi datoriu a da neputinciosului paroch anterior Teodor Lungu jumĕtate.

Doritorii a ocupa acest oficiu preoţesc sunt poftiţi a suşterne suplicele sale instruite conform legei, la subscrisul în terminul indicat.

În conţelegere cu comitetul parochial concernente.

Cluş, 19 Ianuariu 1886.

Vasiliu Roşescu,
protopresbiter.

Nr. Protop. 23. [1265] 1--3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia gr. or. de classa a III-a din comuna „Copşa mică“ în protopresbiteratul Mediaşului, pentru întregirea acesteia, se escrie concurs cu termin de *30 de ɖile* dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

a) Casa parochială de zid, coperită cu ţiglă, şură nouă cu grajd pentru 6 vite, cu grădină de pomi şi legumă.

b) 6 jugĕre pămênt arătoriu şi fênaţiu.

c) Venitele stolare usitate în tract.

d) Dela 42 familii în ɖiua de Sf. George câte 25 cr. ca clacă, la Bobotează dela 42 familii câte 20 cr.

e) Doauă sorţi de lemne din pădurea comunală.

Toate acestea computate la olaltă în bani fac 300 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa aceasta parochiă au de a-şi aşterne rugările lor instruite conform prescriselor statutului organic şi a regulamentului pentru parochii din 1878 până la terminul sus amintit, la subscrisul oficiu protopresbiteral în Mediaş.

Mediaş, 10 Ianuariu 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresb. gr. or. al Mediaşului.

Nr. 501. [1266] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea staţiunei de paroch în parochia de a III-a clasă Găunoasa cu filiile Cutini şi Ciulpez, prin aceasta se escrie concurs cu termin *de 30 de ɖile* dela apariţiunea acestui concurs.

Emolumentele sunt:

1. Casă de locuit în materă cu superedificatele pentru economia de câmp.

2. Porţiunea canonică, 14 jug. 866 □° arătoriu, 432 □° grădină, 3 jug. 1337 □° fênaţ şi cimeteriile.

3. Dela 26 Nri de casă din filia Cutini, câte 2 mĕs. de cucuruz nesfărămat.

4. Stola usuată din parochia întreagă.

Toate aceste emolumente la olaltă computate dau un venit anual de 300 fl.

Doritorii de a ocupa această staţiune, vor avea a'şi aşterne suplicile lor de concurs instruite în sensul statutului organic şi a regulamentului pentru parochii, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Deva, la 20 Ianuariu 1886.

Pentru comitetul parochial.

Ioan Papiu,
protopresbiter.

Nr. 502. [1267] 2—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului de paroch în parochia de clasa III-a din Măniarĕu cu filia Răcăştia, se escrie prin aceasta concurs cu termin *de 30 ɖile* dela apariţiunea acestuia

Emolumentele sunt:

1. Casă de locuit corĕspunɖĕtoare în materă.

2. Birul dela 146 numeri de case, în naturale.

3. Stola usitată.

Aceste toate la olaltă computate dau un venit anual de 300 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post vor avea a'şi aşterne suplicile de concurs, instruite în sensul legilor vigente în terminul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiteral.

Deva, la 20 Ianuariu 1886.

Pentru comitetul parochial.

Ioan Papiu,
protopresbiter.

Cancelaria advocaţială a advocatului

Dr. Coloman Albu

de aici încolo se află în **Sibiiu strada Bruckenthal Nr. 13,** în apropierea judecătoriei cercuali şi a oficiului cărţilor funduale. [1255] 2—3

Nr. 429/1886 civ. 1260 3—3

Publicaţiune.

Tribunalul din Elisabetopole aduce la cunoscinţa publică, că pertractarea pentru admissibilitatea comassărei hotarului din comuna **Şoimuşul românesc,** cerute de proprietarinl din această comună Rosmann Jakab, **va avea loc la 22 Martie 1886** dimineaţa la 10 oare în cancelaria comunală din **Şoimuşul romanese.** La aceasta pertractare sunt învitate părţile interesate cu acea observare, că cei absenţi se vor considera ca învoiţi cu comasarea cerută.

Elisabetopole, din şedinţa tribunalului, ţînută la 25 Ianuariu 1886.

Nagy Lajos, president. **Gödri Sándor,** notariu.

„ALBINA“ Institut de credit şi de economii în Sibiiu.

Convocare.

Domnii acţionari ai **Institutului de credit şi de economii „ALBINA“** se învită prin aceasta, în vîrtutea §. 20 al statutelor societăţei la

a XIII-a adunare generală ordinară,

care se va ţiné la Sibiiu, în **30 Martie 1886** stilul nou înainte de ameaɖi la 10 oare în casa institutului (*strada Baier Nr. 1*).

Obiectele:

1. Raportul anual al Direcţiunei, bilanţul anului 1885, şi raportul comitetului de supraveghiare.
2. Distribuirea profitului realisat conform bilanţului.
3. Distribuirea sumei destinate pentru scopuri de binefacere.
4. Ficsarea preţului marcelor de presenţă pe anul curent.
5. Propunerea din partea direcţiunei, referitoare la pensionarea vĕduvei şi orfanilor rĕmaşi după fostul director Visarion Roman.
6. Alegerea alor doi membrii în consiliul de direcţiune în locul a celor doi, al căror mandat a espirat în sensul §. 36. din statute, şi substituirea definitivă prin alegere alor doi membrii tot în consiliul de Direcţiune, cari au dimisionat dela ultima adunare generală încoace (§ 37.)

Domnii acţionari, cari în sensul §§. 22, 23 şi 24 din statutele societăţii voiesc a participa la adunare în persoană, sau prin plenipotenţi, sûnt rugaţi, *a-şi depune la cassa institutului acţiunile lor şi eventual doveɖile de plenipotenţă cel mult până* **Sâmbătă 27 Martie st. n. 6 oare p. m.**

Sibiiu, 18 Februariu 1886.

[1268] 2—3 **Direcţiunea institutului.**

Materie pentru haine

din lână trainică pentru un bărbat de statură mijlocie.

3.10 metre un **vênd de haine**	**4 fl. 96 cr.** din lână bună de oaie;
	8 „ — „ din lână mai bună de oaie;
	10 „ — „ din lână fină de oaie;
	12 „ 40 „ din lână de tot fină de oaie.

Plaiduri de călĕtorie dărabul fl. 4, 5, 8 până la 12. Stofe pentru haine foarte fine, pantaloni, paltoane de purtat şi pentru ploaie Tüffl, Lode, Commis, Cammgarn, Cheviots, Tricots, cârpe pentru dame, stofe pentru biliard, Peruviens, Dosking se află la

întemeiat **Joh. Stikarofsky,** — la 1866. —

deposit de fabrică în Brünn.

Modele franco. Pentru croitori cărţile de modele **nefrancate. Trimiteri cu rambursă** preste 10 fl. **gratuit.**

Am totdeauna un deposit de stofe în valoare de preste fl. 150,000, şi este în urma negoţului universal lucru natural că remân bucăţi de câte 1 până la 5 metri **ca rest,** de aceea asemenea rĕmăşiţe trebuie sĕ le vênd **în preţ de tot moderat. — Modele din aceste stofe nu se pot trimite,** cele neconvenabile se reprimesc în **schimb** sau se **înapoiază banii.** (Observ, că şi alte firme reprimesc în schimb resturile trimise, poate pentru marfă şi mai rea, dar **banii nu o înapoiază).**

Din causa **imitaţiunilor** prin **firmele înşĕlătoare** şi **nesolide,** sunt decis a părăsì publicaţiunile în jurnale, şi rog pe on. public a-'şi lua notiţă despre **firma mea solidă** şi a me onora cu comande, cari se vor efectuì cu cea mai mare băgare de seamă.

Corespondenţe se primesc în limbile: germană, bohemă, ungurească, polonă, italiană şi franceză. [1259] 2—20

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu. Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane

Nr. 16 Sibiiu, Joi 13/25 Februariu 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Scoala de repetiţiune sau crescerea tinerimei adulte.

Dacă e ca sě satisfacem unui postulat reclamat încă prin anii 1860 de un distins bărbat român, ca adecă sě facem ca românul sě rěmână şi sě fie român acasă la vatra sa, român în biserică şi scoală, român înaintea legii şi autorităţilor, român înaintea stăpânirei, român în armată, de jos pănă sus român, — trebuie sě ne dăm o deosebită nisuinţă de a ne ridica scolile de repetiţiune sau scoalele menite pentru crescerea tinerimei adulte, la un nivel corěspundětoriu cu legea şi cu spiritul ei. Nu vin de astădată sě fac inventariul multelor erori ce s'au comis cu instituţiunea aceasta menită a lumina şi a completa cunoscinţele acuirate în familiă şi în scoala de toate ḑilele, ci voi sě constat, că puţin, de tot puţin s'a făcut şi se face pentru crescerea tinerimei adulte la noi.

Îmi este dat sě věd ḑi de ḑi oameni, cari au umblat la scoală 3—4 ani, dar recerinţele în cari au trăit, le-au redus de totului tot la suma cunoscinţelor câştigate în scoala de toate ḑilele. Nu-i destul că numai ca prin vis îşi mai aduce omul aminte, că a fost la scoală, ci mâna i s'a ingreunat, încât nu mai e capace nici de a-şi scrie numele, ear cu cetitul încă o duce de tot rěu, afară de cartea sa, în care a învěţat el în tinereţele sale, în altă nici că mai poate cetì.

Sě învinovăţim aici scoala de toate ḑilele? Eu cred că nu! Un băiat în etate de 6—10 ani învaţă de multe-ori cu atâta uşurinţă, încât el singur nu'şi poate da sama de modul cum a învěţat, şi tot cu această uşurinţă în timp scurt, dacă nu mai ia cartea în mână şi peana, îşi uită a cetì şi a scrie, ca şi cum el n'ar fi avut aceste desterităţi nici când.

Sě venim la conclusiunea că scoala de toate ḑilele a lucrat fără temei, nu a pus base sigure, — nu putem; pentrucă în acel cas am trebuì sě condamnăm instituţiunea întreagă, ce nu putem şi nici că ne e permis sě o facem. Scoala de toate ḑilele 'şi face datorinţa sa, sădesce în inimele scolarilor simţul de religiositate şi moralitate, pune temei la cele mai elementare cunoscinţe din cetit şi scris, dă din elementele computului aceea ce şi cât trebuie sě dea şi apoi privesce tema sa încâtva de resolvată. Nici că e capace elevul în frăgeḑimea sa sě cuprindă mai mult şi încă un elev dela sate, unde primul institut de educaţiune, familia nu a prelucrat inima şi spiritul aşa cum trebuie. Scim că este de o influinţă deciḑětoare modul, în care viaţa familiară contribuie la desvoltarea unui copil. Conceptele de ordine sau disordine, curăţenie sau necurăţenie, esemplul bun sau rěu, obiectele de bucurie sau durere aici îşi au leagănul lor!

Ce trist e când un copil nu poate sě'şi câştige aceste cunoscinţe la casa părintească, în familiă! Dar şi mai trist e, când aceste însuşiri vor rěmânea nedesvoltate în scoală! După cum vedem la noi, scoala de toate ḑilele nu poate sě o facă aceasta cu succes din prea multe motive. Individualitatea elevilor este atât de diferită la unul şi la altul elev, încât aproape în câte case atâtea datine, atâtea regule şi atâtea obiceiuri, bune sau rele, — nu voi sě constat. Sě aducă acum învěţătoriul toate în uniformitate, îi este absolut imposibil. Imposibil, pentrucă influinţa învěţătoriului inceată, când acasă mamă şi tată comandează altfeliu! Copiii mici au bunul simţ de a asculta de învěţătoriul lor în scoală, dar acasă ei věd în părinţii lor o superioritate cu mult mai mare, din care causă nu li se poate imputa dacă în acţiunile lor casnice ascultă orbesce de comanda tatei ori mamei.

Ce fericit e un astfeliu de elev, ai cărui părinţi sciu din esperinţa propriă, care e misiunea scoalei şi cari caută, ca copilul lor sě şi întocmească trebile de aşa, ca sě satisfacă mai întâi recerinţelor din scoală.

De două-ori fericit e învěţătoriul, care lucră în o astfeliu de comunitate, unde părinţii îl pricep, unde intenţiunea lui e primită de o acţiune binefăcětoare, cu un cuvênt, unde este armoniă între casa părintească şi între scoală. Rěu şi de tot rěu se află lucrul acolo, unde mama ori tata aruncă cartea din mâna micuţului scolariu, profeţează că n'are sě'l facă popă şi mai alte şi alte basaconii necălite! De acì urmează, că o mulţime de învěţători de ai nostri 'şi perd gustul de a mai fi învěţători, pentrucă famila nu numai că nu le vine într'ajutoriu, ci de multe-ori le paralisează toată acţiunea lor; chiar avem noi şi aşa nenorocire, că părinţii în multe locuri între sine, făr' se cugete la rěul ce fac singuri copiilor lor, vorbesc de rěu pe învěţătoriul şi pe alţi factori, pe cari învěţătoriul în scoală îi presentează de tot în altă lumină şi cu alte colori. Cumcă contrastele acestor două activităţi în direcţiuni opuse nu duc şi nu pot duce la bine, e evident şi va trebuì sě treacă încă mult timp pănă şi în cea mai simplă colibă n'a venì ţěranul la convingerea, că educaţiunea şi instrucţiunea pentru sufletul copiilor sěi, e tot aşa de necesară, ca mămăliga pentru hrana corpului. Cu toate acestea stări triste şi impedimente, cu cari au sě lupte scoalele române, nu e de desperat. Starea, în care s'au găsit scoalele noastre înainte de aceasta numai cu 5—6 ani, ne pune în plăcuta posiţie de a constata progrese frumoase, şi pe unele locuri chiar resultate positive destul de îmbucurătoare. În fie-care an părăsesc institutul pedagogic-teologic câte 40—50 oameni însufleţiţi pentru binele poporului din care fac parte, şi ei ca tot atâţa apostoli propověduesc cu fapta şi cu cuvêntul, de pe catedră şi în altariu cuvêntul luminărei neamului nostru şi al prosperărei lui.

Cel mai puternic mijloc pentru de a prepara o generaţiune viitoare conscie de datorinţele ei cetăţenesci, îl aflu eu în ridicarea scoalelor de repetiţiune. Sě nu ne sfiim a fi drepţi şi a spune, că ele păn' acum au esistat şi esistă numai pe hârtie în prea multe locuri şi dacă ele esistă în câteva comunităţi, de fact sunt numai nisce escepţiuni frumoase.

În scoala de repetiţiune se vor completa toate cunoscinţele agonisite în familiă şi în scoala de toate ḑilele. Aici elevii ne pricep mai bine. Ei încep a avea cunoscinţă, că mâne poimâne au sě între în viaţă, în lumea mare şi trebuie sě se înarmeze cu cunoscinţele de lipsă. A se deda sě scrie şi cetiască frumos, o vor privì de o ambiţiune nobilă.

A resolvì unele teme aritmetice, tot asemenea! A scì din geografiă patriei sale locurile cele mai însemnate şi a scì încopcia de fie-care parte un eveniment istoric din trecut, parte lucruri stabilite în present, va ridica mândria şi ambiţiunea lui.

Eată deci lucruri, cari în scoala de toate ḑilele sau se predau fără succes, sau succesul e numai momentan! În scoala de repetiţie se vor putea preda cu bun succes regule stilistice despre epistolă, obligaţiune ş. c. l.

Aici se vor putea cânta poesii naţionale şi se vor putea forma coruri de cântăreţi pentru cântările bisericesci contribuind astfel la ridicarea solemnităţei serviciului divin. Resultatele practice înşirate aici, vor fi tot atâtea fructe ale scoalei de repetiţiune. În etatea aceasta e mai necesariu de a se pune puterea naturei în anumite margini, dacă voim ca tinerimea adultă sě devină capace de destinaţiunea sa. Esperinţa ne indigitează singură la această necesitate şi ne spune, că imoralitatea şi crimele le aflăm mai bine representate la acele stări de oameni, la cari se face puţin pentru crescerea tinerimei.

În sîmburele unui pom se află germenele fiitoriului pom, este dată posibilitatea cu germenele însuşi, dar influinţele din afară: pămênt bun, umeḑeală corěspunḑětoare, căldură şi lumină nu e permis sě lipsească.

FOIŢA.

Doi porumbi de aur.

— Poveste poporală de **Ioan Morariu** culegětoriu tipograf. —

(Urmare.)

Odată ne mai putênd suferì calul bătaia cea mare şi îmbolditurile în coastele sale, cari întrau prin carne pănă la oase, strigà cătră calul lui Aurelian:

— Stai frate!... Sě viu şi eu sě te ajung, căci baborniţa asta de bětrână îmi curmă viaţa sub ea.

— Stau frate, dacă tu vei arunca pe bětrâna aceea pănă 'n înălţimea nourilor, ca sě se facă tot praf şi spusă, când va cădea jos

Atunci calul nu mai aşteptà mult, şi deodată aruncà pe bětrâna prin aer sus, încât când a căḑut jos, n'a mai rěmas din ea, decât tot dărabe, ici colea câte unul.

Atunci calul lui Aurelian stătù şi aşteptà pre celalalt, ear după ce sosise, Aurelian se scoborî, scrise o carte prin carea i făcea cunoscut iubitei sale, că mulţămită lui Dḑeu, pănă la trecerea din ţeara ei a scăpat sănătos, cu toată frica care a avut-o, dar şi ea sě fie liniştită, că de acì înainte nu o va mai bate bětrâna, că ea este moartă, şi mai scie prea bunul Dḑeu — me rog DVoastră — câte şi mai câte i-o mai fi scris; destul că după ce isprăvise cu scrisul, îndoì scrisoarea, o băgà în urechea calului bětrânei; apoi îl trimise cu cartea pecetluită la ḑîna cea frumoasă.

Dupăce calul plecà în sbor, Aurelian încă încălecà pe calul seu şi pornì cu mare dor, ca sě ajungă odată la părinţii sei.

Merse el mult, pănă ce dete de un oraş şi fiind ostenit foarte de atâta călětorie trase la o ospětărie, ca sě mânânce ceva, căci era tare flămând şi voia sě se şi odichnească.

Pe când întrase pe poarta ospětăriei, ce sě vaḑă frate, — vede pe fratele seu cel mai mare tăind lemne, desculţ într'o cămaşă ruptă şi 'n ismene; Aurelian l'a cunoscut îndată, dar fratele seu nu-'l mai cunoscea.

— Dupăce întrà în ospětărie, întrebà pe ospětariu n'ar face bine sě lase pe tăietoriul acela de lemne, ca sě-i arete drumul încotro sě apuce, că-i va plătì ceva.

— Prea bucuros, rěspunse ospětariul, căci acela încă e om sěrac şi i vor prinde bine vr'o câţi-va creţari.

După aceea poruncì Aurelian sě-l chieme în casă, i dădù de mâncare şi apoi spuse ospětariul sě meargă cu domnul acela pănă la un loc, ca sě-i arete drumul.

Dupăce se odichnì Aurelian, se puse ear la drum şi plecară amêndoi, pe drum înainte, fără de a vorbì un singur cuvênt unul cu altul. Dar dupăce întrară într'un alt oraş, rugà omul cel sěrac pe Aurelian sě stee şi acì puţin ca sě se odichnească.

— Bine, ḑise Aurelian, şi trase ear la o ospětărie din apropiere. Când întrà în curte, acì veḑù Aurelian şi pe al doilea frate al seu mijlociu, scoţînd gunoiul din grajd. Nici de astădată fraţii nu se cunoscură unul pe altul; numai singur Aurelian i cunoscù pe amêndoi, dar nu ḑise nimic cătră ei.

Acì rugà Aurelian pe ospětariu sě lase pe omul acela ca sě-i arete drumul, căci el n'a mai umblat prin părţile acele.

Ospětariul om bun, fù prea bucuros a-i sta într'ajutoriu; chiemà deci pe omul dela gunoi în casă, şi Aurelian le plătì acum la amêndoi fraţii sei, de au mâncat bine şi după plac.

Dupăce se hodinì şi acì o ḑi şi o noapte, pornì mai departe pe drum, şi după o călětorie de vr'o câte-va ḑile, pe când se scoborîse de pe un deal la vale, ajunseră chiar la acel loc, unde se despărţiră toţi trei, pe când mergeau după porumbi.

— Amêndoi oamenii sěraci dupăce ajunseră acolo şi mai cetiră încă odată şirele: „De acì încolo nu mai are nimeni slobodenie sě călětorească cu tovarăş fără numai singur,“ se puseră ei unul de o parte la peatra unde ei au băgat galbinii ca semn de aducere aminte şi unul de cealaltă, începênd a-şi plânge cu amar jalnica lor soarte, la care au ajuns.

Aurelian care sta mai departe de ei, privì un dărab de vreme la fraţii sei, cum ei sě înecau în plânsete, începù a-şi sterge şi el lacrămile ce curgeau din ochii sei de mila lor, apoi se duse la cel mai bětrân şi ḑise:

— Bade! di-ce plângi dumniata aşa cu amar.

— Cum sě nu plâng domnule, rěspunse acesta. Căci şi eu sunt fecior de împěrat şi noi am fost trei fraţi, cari am plecat în ţeara Ḑînelor după doi porumbi de aur, şi eată ce am ajuns eu din fecior de împěrat şi povestì călě-

Influințele aceaste din afară trebuie sĕ le aplicăm și la tinerimea noastră, și aceasta o vom face cu succes, dacă vom ridica scoalele de repetițiune. Scoalele de repetițiune au sĕ fie conduse chiar de învĕțătoriul sau de preot. Și unul și altul ar trebuì ca pentru acest serviciu sĕ fie remunerat cu ceva.

In ḑile de lucru nu se ține și nu se poate ținea scoală de repetițiune, deci timpul destinat pentru aceasta trebuie sĕ fie dumineca și sĕrbătoarea imediat după prânḑ. Dispositiunea aceasta scutesce și pe preot și pe învĕțătoriu și pe tinerime de multe alte calamități, pe cari nu avem lipsă a le espune acì. Destul că acesta e timpul cel mai acomodat pentru ținerea oarelor de prelegere pentru tinerimea adultă, ear terminânduse oara sau oarele de prelegere, învĕțătoriul cu preot și cu tinerimea toată merge din scoală în ordine bună la biserică.

Introducêndu-se în întreaga metropolia noastră aceasta salutară disposițiune, nu ne vom plânge de jertfele ce aducem pentru scoalele de repetițiune, căci ele vor da nisce resultate prea mulțămitoare și de prins cu mâna. Tinerimea noastră va devenì pentru noi o mândrie națională, corurile de plugari se vor forma pretutindenea cu înlesnire, moralitatea publică se va ridica la culmea, la care trebue sĕ se ridice, ear crimele ce se comit din ușurință și din sanguinitatea proprie gintei latine, se vor împuțina — și vom merge spre o cale de bine — și românul va fi de jos până sus numai român. La miliție, la judecătorie ori-unde el se va presenta cu demnitate; și starea umilită și dejositoare de păn' acum o va schimba cu ceea a unui cetățean consciu de drepturile și datorințele sale. *Un amic al scoalei.*

Revista politică.

În conferința de Luni a partidului guvernamental din Ungaria, dl ministru president Coloman Tisza a făcut sub presiunea opiniunei publice din țară o momentuoasă declarațiune. Era vorba de proiectul de lege pentru reorganisarea comitatelor, prin care, după cum prea bine se scie, li s'a dat comiților supremi și guvernului o putere absolută în administrație, 'n magistratură și în toate.

Foile oposiționale au atacat guvernul în tonul cel mai aspru și'l tacsau pe ministrul president și pe maioritatea dietei, că voiesc sĕ despoaie țara de libertatea sa tradițională și s'o dee sub discrețiunea unei clice. Oficioasele din Budapesta și chiar și cele de pe la noi și-au pus toate forțele lor întru apĕrarea acestor nedreptăți. Cu toate aceste ministrul Tisza, care împreună cu dl Trefort este cel mai incarnat oportunist, a priceput, că poate sĕ aibă urmări rele o stăruință prea oarbă în direcția asta și a declarat că §§.-fii, cari privesc influința comiților supremi asupra magistraturei, resp. asupra persoanelor, ce se vor candida și denumì pe la oficiile judecătoresci, — vor avea sĕ rĕmână afară din proiectul de lege. Cât pentru punerea organelor inferioare de administrație (notari comunali, cercuali, primari etc.) sub îngrijirea și susținerea statului însuși, — dl Tisza a declarat, că cu cestiunea aceasta de present încă nu se poate ocupa.

Conferința din Bucuresci tot întrunită este, dar la resolvarea punctelor principale ale problemei sale încă până acum nu a ajuns. Sunt cunoscute temerile, cari le aveau puterite față cu Rusia, pe care o 'nvinuau că împedecă pe conferențiari sĕ ajungă la un resultat final. Se comunică acum scirea, că Rusia a notificat Porții, că sub anumite condițiuni își va da învoiala și ea la hotărîrile, ce se vor lua 'n special între Turcia și Bulgaria. Aceste condițiuni ar sta din următoarele 3 puncte: 1. Europa sĕ fie consultată cu ocasiunea reînoirii plenipotenței lui Alecsandru ca guvernor pentru Rumelia; 2. statutul organic ce se va stabilì pentru Rumelia, trebuie sĕ se facă sub supraveghierea Europei; 3. determinarea ajutoriului reciproc militariu sĕ nu se stipuleze în contractul de pace.

În urma unor dechiarațiuni categorice date de cabinetul engles în contra Greciei, depresiunea grecilor este generală. Toată nădejdea lor, puțină, câtă le-a mai rĕmas, se razimă pe ținuta cam reservată a Franciei și a Rusiei, cari n'au îmbrățișat cu căldura așteptată idea demonstrațiunei navale. Dar probabil este, că nici de aici nu au nimic ce aștepta și vor trebuì sĕ abḑică de marile lor planuri, abḑicere, care va fi împreunată cu rĕsturnarea cabinetului Delyannis și cu o periculoasă crisă financiară.

Corespondențe particulare

ale „*Telegrafului Român.*"

Ungra, în 1 Februariu v. 1886. (Armonie și bună înțelegere.) Comuna Ungra, în cercul Cohalmului, situată pe țermul drept al Oltului, elocuită de sasi și de români; acesti locuitori au avut de mult fericirea, a trăì aproape totdeuna în armonie și bună înțelegere unii cu alții. Vreau sĕ înțeleg sub această armonie și bună înțelegere, că de câte-ori a fost vorba de interesele vitale ale acestor locuitori de doaue naționalități, adecă: de scoală și de biserică, totdeauna s'au sciut ajuta în mod reciproc. Veḑi bine, sasii ca element preponderant și dispunĕtoriu, nu aveau a aștepta așa mult dela români, acestia însĕ erau totdeauna avisați la cererea ajutoriului dela cei dintâi.

O faptă de armonie și bună înțelegere între sasii și românii din Ungra, deamnă de a o imita și alții, e următoarea: Înainte cu 2 ani ruinându-se scoala noastră română gr. or. prin întêmplări elementari: devenind nestatornic pămêntul, pe care era clădită scoala din causa multelor ploi, de atunci și până astăḑi ne-am ajutat și ne ajutăm cu ținerea prelegerilor în casa parochială. Comitetul parochial a făcut pașii necesari la comuna politică din Ungra, pentru esoperarea unui loc potrivit în scopul zidirei unui nou edificiu scol. Și în urma întrevenirei oficiului pretorial concerninte la recercările oficiului protopresbiteral, comuna politică a și fost desemnat un complecs din pămêntul comunal, dar acest complecs nu era de ajuns pentru a împăca toate lipsele obvenitoare pentru o scoală, carea sĕ aibă toate atributele pretinse de lege în ceea-ce privesce edificiul cu încăperile necesarie, atât pentru învățĕmênt, cât și pentru învĕțătoriu, adjustat cu o grădină pentru scoala de pomărit și loc pentru gimnastică.

La 1 Februariu a. c. însĕ au eșit în fața locului la Ungra protopresbiterul tractual P. Nicolau D. Mircea cu inginerul Dobiesky din Cohalm, în afacerea aceasta. Poftită representanța comunală din partea acestor domni la fața locului, curênd s'a constatat, că complecsul destinat, e cu mult mai mic decât a putea împăca toate trebuințele unei scoale. Tactul și buna înțelegere între protopresbiter, inginer și representanța comunală, la care se mai adaugă, legăturile de cunoscință vechie a protopresbiterului cu representanța comunală din Ungra, toate aceste împrejurări, au sciut pre cale amicabilă, la fața locului, a îndupleca pe representanța comunală, ca sĕ mĕsure în lungime și lățime, un complecs, care sĕ împace în mod suficient, toate trebuințele unei scoale cu grădină pentru pomărit și loc de gimnastică. Era un ce frumos, a se vedea în lunca cea frumoasă cpre Olt, în apropierea biseric i și casei parochiale, cum se mĕsura un complecs foarte frumos din aceea luncă, pămênt de cl. I. spre scopul scoalei noastre române gr. or. din Ungra

Vatra deci o avem, rĕmâne ca pe această vatră sĕ facem cele de lipsă. Am ḑis vatra, dar ce feliu de vatră, ar trebuì omul sĕ umble mult în dreapta și stênga, până ar mai afla un asemenea loc frumos.

Dupăce s'au marcat marginile acestui complecs frumos, comitetul parochial concerninte, a improvisat un prânḑ comun, la carea a învitat pre Domnul P. protopresbiter, pe ingineriu și representanța comunală și la care a luat parte și domnul paroch evang. luth. din loc.

Deoare-ce biserica noastră din Ungra nu dispune de niscari venite, din care s'ar putea ajuta și scoala, ci din micile sale isvoare de venit, abia își poate împăca lipsele de toate ḑilele, eară scoala dispunênd ce e drept de un mic fonduleț, din care se plătesce învĕțătoriul cu un salariu prea modest, acest fonduleț nu se poate altera; și apoi în fine, la un popor care numĕră numai vre-o 60 familii, neputêndu-se în timpul cel greu de astăḑi a se face o repartițiune mare: toată nădejdea noastră o avem în Escelența Sa P. nostru Archiepiscop și Metropolit și Ven. Consistoriu archid., ca sĕ ne dea mână de ajutoriu din vre-un fond al archidiecesei la ridicarea edificiului celui nou pentru scoală, prelângă ceea-ce va putea contribuì și acest mic popor dela sine. *C.*

Sĕliște, 9 Februariu 1886. Onorate domnule Redactor! Representațiunea teatrală: „*Cârlanii*" de C. Negruzzi și „*Arvinte și Pepelea*" de V. Alecsandri, vodeviluri în câte un act, urmată de petrecere cu joc s'au ținut în 30 Ianuariu st. vechiu conform programului anunțat în ḑiariul ce aveți onorul a-l redacta.

Despre succesul ce au avut acea representațiune teatrală, cât și despre petrecerea cu joc rĕmâne la aprețiarea nepărtinitoare a p. t. oaspeți, cari într'un numĕr considerabil au luat parte și au contribuit în bani. Datorința ce o avem însĕ față de p. t. ospitanți, ca corp învĕțătoresc, fiind totdeodată și diletanții acelei serate, e de a aduce pe aceasta cale, pe lângă recunoscință, mulțămirile noastre tuturor acelora cari au luat parte.

Spre a nu ni-se lua în nume de rĕu punctul din program unde s'a ḑis, că representațiunea teatrală va avea loc pe lângă cooperarea dnului Isaia Popa, d-lui fiind împedecat din causă binecuvêntată, au fost silit a ne abḑice concursul seu numai cu douĕ ḑile înainte, ceea ce nu am mai putut aduce la cunoscința publicului fiind timpul prea scurt.

Primească stimabilele d-șoare Emilia și Elena Maxim, cât și d șoara Elena Prodan mulțămirile noastre, pentru bunăvoința care au avut-o, luând parte activă la producțiune și fără a căror sucurs producțiunea teatrală nice nu se putea duce în deplinire, dovadă

---

toria lui, mai adăugênd la urmă, că ar voì macar numai sĕ scie unde sunt frații lui, morți sau vii.

— Celalalt om sĕrac ascultà la acesta până ce gătase cu vorba, apoi se aruncà numai odată cu o iuțeală mare și prinse pe celalalt în brațe și strigà:

— Eu sunt aicia frate! Și atunci amêndoi se îmbrățișară și se sărutară, de bucurie că s'au întêlnit totuș încă odată.

— Dar bine oameni buni, dacă dumniavoastră ați fost trei frați și aici a trebuit sĕ ve despărțiți unul de altul, nu ați lăsat ceva semn de aducere aminte aici?

— Ba da, rĕspunsĕră sĕracii.

— Și ce?

— Eată domnule! Aici sub peatra asta mare am băgat fie-care câte un galbin.

— Vedeți, acum dar scoateți cei trei galbini și cu ce ve voi da eu, îndată aveți vr'o doi bani, cari ve pot fi de folos și spre scăpare.

Atunci oamenii cei sĕraci se pun și se muncesc ca sĕ ridice peatra, dar în zădar, căci ei nu o putură ridica.

Dupăce vĕḑù Aurelian că nu o pot, se duse la peatră, puse degetul cel mic și o ridică, apoi ḑise:

— Dragi frații mei!... Mai aduceți-ve voi aminte, când eu v'am ḑis, că atunci me veți mai cunoasce voi, când eu voi mai ridica încă odată peatra aceasta cu degetul cel mic.

Atunci cei doi sĕraci, căḑură în genunchi rușinați de ceea-ce ajunseră ei și plângeau.

— Când aș scì eu,... le mai ḑise Aurelian, că voi a-ți fi nesce oameni buni, și nu mi-ați face nici un rĕu, eu v'aș cumpĕra haine și cai, și v'aș duce acasă la tatăl nostru.

Frații lui Aurelian îl rugară acum ca sĕ-i ducă și pe ei acasă, spunêndu-i că vor fi întotdeauna supușii lui, ba nici pe dinainte-i nu vor mai trece.

— Aurelian împlântà sabia în pămênt și frații lui jurară sub sabia lui Aurelian, că ei totdeauna vor fi ascultători și supuși lui.

După aceea încălecà Aurelian pe calul seu și se duse în sbor până la un oraș, de unde cumpĕrà haine și cai pentru frații sei și le aduse dându-le sĕ le îmbrace.

După ce se îmbrăcară, porniră acum toți trei către casă.

După ce plecară, întrebà fratele cel mai mare pe Aurelian:

— Drag fratele nostru, dar aduci tu porumbii, după cari noi am plecat.

Aduc, ḑise el și i aratà și lor.

După ce ajunseră în pădurea cea mare, unde cei doi au fost rătăcit trei ḑile, rĕmaseră ei și acum mai îndărăt și vorbiră amêndoi, ḑicênd cel mai bĕtrân către celalalt:

— Bine frățioare! fratele nostru ne duce pe noi acasă, dar tu scii bine cât îl are de drag tata pe el; și după ce va duce el porumbii, îl va avea și mai drag, și pe noi ne va urî, hai dar sĕ mergem și sĕ-l rugăm sĕ ne dea noauă porumbii sĕ-i ducem noi, căci pe el și așa îl are mai drag ca pe noi.

Calul încă îi ḑise lui Aurelian:

— Drag domnul meu! ce vor cere frații tei dela tine, dă-le; și ce vor voì sĕ facă cu tine — supune-te lor fără nici o zăbavă.

Atunci și veniră frații sei la el, și-l rugară sĕ le dee lor porumbii, sĕ-i ducă acasă și sĕ ḑică, că ei au adus porumbii.

— Bine dragi frații mei! dar cum a-ți jurat voi înaintea sabiei mele?

— Ei frate! tot atâta; jurămênt nejurămênt dă-ne tu noauă porumbii!

Aurelian le dădù porumbii și apoi merseră mai departe.

Pe când erau aproape de marginea pădurii, cei doi frați mai bĕtrâni rĕmaseră mai înapoi și începură earăș a se sfătuì. Cel de mijloc ḑicea celui mai bĕtrân:

— Bine măi frate, noi ducem porumbii acasă, dar fratele nostru Aurelian va avea ceva sĕmn și de ne va prinde cu minciuna, pe noi ne va omorî tata; hai dar mai bine sĕ rugăm pe fratele nostru sĕ se lase sĕ-l omorîm noi pe el, mai bine sĕ moară unul ca doi, și de nu se va supune sĕ-l omorîm cu puterea.

(Va urma.)

e şi corectitatea cu care şi au jucat rolurile bine studiate şi te făcea sĕ cugeţi că sunt într'adevĕr neşte drăgălaşe ţĕrăncuţe române. Umorul natural, un ce propriu d-şoarei El. M. (Mandica), nepoata lui Arvinte a corespuns pe deplin rolului ce l'a representat;

asemenea mult stimata noastră patroană, la toate intreprinderile noastre, doamna I. Maxim, carea cu cunoscuta i afabilitate ne-au pus la dispoziţie casele D-ei Sale pentru probe;

tot la acest loc nu putem a nu înregistra bunavoinţă ce a avut stimatul Domn Ioan Maxim, jude reg. ung. pentru de a ne instrua, făcêndu-ne observările corective la probele ce le-am ţinut.

Mulţămim fraţilor colegi condiletanţi Ioan Branga, învĕţătoriu în Poiana şi George Babeş, învĕţătoriu în Mercurea, cari n'au pregetat a venì şi a lua parte la mai multe probe, cât şi la producţiune.

Resultatul bănesc au fost conform listei contribuenţilor: 103 fl. 30 cr. v. a. din care sumă scoţindu-se spesele de 33 fl. pentru constituirea binei, carea rĕmâne ca avere a scoalei noastre; şi 19 fl. 90 cr. pentru arangiarea salei de joc şi musică, resultă un venit curat destinat pentru îmbogăţirea bibliotecei scolare de: *50 fl. 40 cr. v. a.*

Cu supra-solviri au binevoit a contribuì p. t. Dni: Ioan Droc, protop. Mercurea, Liviu Bran de Lemeny, Dna prot. M. Maier, Dr. Ioan Nemeş, adv. Dr. Nicolau Maier, prot. Sĕliştei cu câte 2 fl. v. a.; Gaibel, silvicultor, Petru Comşe sen., Ioan Ivan, notariu, Moise Branişte, pretor, Ioan Duma, notariu şi Petru Muntean, postar în Orlat cu câte 1 fl. v. a.

Nicolae Henţ, not. Emanuil Beşa, învĕţătoriu, Ilie Ciugudean substitut de sublocotenent, Bucur Comşe, primar în Sĕlişte, Nicolae Mosora, cassieriu, Onisifor Borcia, paroch, Dumitru Beju, Ioan Moga, Oprea N. Borcia, Dumitru Stănişor, representanţii junimei, Nicolae Lupeş, econom, Ilie Gitiean, econom, d-na Ana Şerăr, d-na Ida Calefariu, d-şoara Ana Răcuciu, dna Ana I. Popa Acileanu dna Ana Hênsa, Stefan Cifra, cancelist şi Ioan Comşe senior, comerciant, cu câte 50 cr. v. a.

Corpul învĕţătoresc.

Cricău, în Februariu 1886. Stimate Domnule Redactor! Nu e ḑi lăsată de Dumneḑeu, ca sĕ nu vedem cu ochii nostri multele neîndreptăţiri ce le întimpină poporul dela sate.

Nu ne-am face nici un scrupul, am suferì şi înghiţì încă la găluscele nedreptăţei, dacă n'am vedea, că noi petrecem prin părţile comitatului Albei de jos — povestea mielului cu lupul.

Un popor mai blând şi mai pacinic ca poporul nostru nu a lăsat Dumneḑeu pe faţa pămêntului, şi totuş rĕsvrătitoriu şi mişel este timbrat el de mic şi mare dintre micii tirani. Vorbele noastre pacinice, reservele noastre toate nu ajută nimica şi pare că vor oamenii în adins sĕ provoace conflictul între noi şi sĕ ne ducă pe povêrnişuri cătră prăpăstiă. Nu avem noi destule necazuri, nu destule poveri de suportat, ci mai trebue sĕ fim şi provocaţi la fapte în adevĕr scandaloase. De astădată nu voi sĕ scriu despre multele calamităţi, cari le îndură poporul nostru, ci voi sĕ enarez faptul cu gendarmii din Teiuş — ca sĕ se vaḑă în cât e dreaptă notiţa publicată de ḑiariul „Kőzérdek“ din Aiud din 14 Fabruariu, care notiţă rĕutăcioasă a făcut o roată prin toate ḑiarele din capitală şi din provincie.

Românii din munţii nostri au păstrat încă acel simţ de religiositate şi moralitate, ca Dumineca sĕ plece cu mic cu mare la biserică. Aşa s'a întêmplat şi Duminecă în 7 Faur st. n.; s'au dus oamenii din parochia Valea Uzei la sf. biserică, unicul loc unde ei află mângăiere în aceste timpuri de grea cercare. Pe la 10 oare poporul easă în ordine şi linisce din biserică şi birtaşul, care încă fusese la biserică se reîntoarce cu vr'o 5—6 oameni de ai sei, ca sĕ beie câte un păhărel de rachiu înainte de prânḑ.

Aici în birt află doi gendarmi, unul nu tocmai beat, dar unul beat „cute“ vorbind pe românie. Gendarmul cel beat a vătĕmat pe soţia birtaşului în un mod neobicinuit, şi apoi femeia română încă ţine la moralul public, de a cinstì Duminecile şi sĕrbătorile şi a se ferì de atentatele la pudoarea sa, tocmai când e popa în biserică. Gendarmul nu s'a mulţămit cu refusul primit, ci a devenit tot mai impertinent păn ce în o astfel de stare i-a aflat bărbatul venind dela biserică.

Provocat la ordine a fost gendarmul cel beat de celalalt, care i-a dat şi două pălmi, dar el nu voia sĕ scie de provocările colegului seu, ci a mai făcut o încercare.

Bărbatul vĕḑênd obrăsnicia gendarmului 'l-a prins de pept, ear acesta a încins sabia şi a voit sĕ lovească pe birtaş, când ceilalţi consoţi ai sei încă au sărit, şi astfeliu i-au luat sabia şi puşca — ear celui mai treaz nu i-a făcut nimenea chiar nimica, ci el singur vĕḑênd scandalul, a pornit cătră Teiuş, lăsând pe colegul seu bătut în Rêmeţ. Acum sĕ ne spună ori-ce om cu simţ de dreptate, oare nu a fost în drept de a apĕra românul onoarea femeei sale faţă cu un astfel de atentator?*)

De aceea sunt gendarmii, ca sĕ strice moralitatea publică prin comune, până ce sunt oamenii în biserică?! Ei dar altmintrenea a fost scris în cartea cea domnească! sĕ dea lucrului colorit politic, sĕ se alarmeze comitatul că s'au sculat mocanii, că au omorît gendarmii, până când pe un gendarm neconsciu de datorinţele sale l'au adus la reson — prin o păruială potrivită. Aflăm, că apoi în 11 Februariu, 7 inşi au fost aduşi la Aiud şi după nisce tractări, pe cari sĕ şi le închipuiască publicul cetitoriu, la 13 Februariu au fost predaţi judecătoriei cerc. reg.

Nu scim care domn a fost încredinţat cu cercetarea, destul că deja în 14, va sĕ ḑică după o ḑi de încarcerare, toţi 7 au fost puşi pe picior liber, după ce au mărturisit faptul din 7 Februariu şi după ce s'a constatat nevinovăţia lor.

Cine e acum vinovat, — poporul, cei 7 oameni cari au venit dela biserică, şi cari încă cinstesc pe gendarmi, ca pe nisce organe, chiemate a susţinea ordinea şi liniscea publică sau un gendarm beţiv — neconsciu de datorinţele sale.

Nu ar fi mai potrivit, ca gendarmii sĕ aibă instrucţiuni stricte, de a se ferì de birturi şi de a atenta la pudoarea femeilor, ca astfeliu sĕ nu vină în conflict cu poporul? Eu cred că da — şi ar fi timpul sĕ nu se suspiţioneaze poporul cu tot feliul de intenţiuni ascunse, de cari el n'a avut şi n'are. Pe timpii dela 1850—1870 gendarmii erau foarte iubiţi de popor şi stimaţi, pentrucă se alegeau din floarea tinerimei, purceade-se şi acum astfeliu şi nu vor obvenì casuri de aceste regretabile între gendarmi şi popor.

Pace şi linisce, iubire de adevĕr şi de dreptate, oare va mai venì împĕrăţia ta — ori nu?

Sĕ avem speranţă în Dumneḑeu, sĕ fim pe pace şi în linisce, sĕ suferim căci nu poporul maghiar e ce ne insultă şi ne şicanează, ci nisce oameni de rea credinţă, cari mai curênd sau mai târḑiu doar vor fi demascaţi, căci e de mult de când exerciază meseria aceasta în acest comitat.

Stan-Păţitul.

Varietăţi.

* (Convocare.) „Reuniunea învĕţătorilor rom. gr. or. din districtul Făgăraşului“ 'şi va ţinea adunarea sa generală tractuală în 21 Faur a. c. st. v., la care sunt invitaţi a lua parte toţi membrii, cum şi amicii, şi binevoitorii acestui despărţĕmênt.

Program:

a) Deschiderea şedinţei.

b) Constituirea pe trei ani, în sensul §-lui 26 din statute.

c) Tractarea metodică-didactică a comitatului Făgăraş, dimpreună cu părţile lui constitutive: comună, cerc etc.

d) Critica lui Georgiu Dobrin asupra disertaţiunei: „Învĕţătoriul în faţa scoalei ca institut de educaţiune morală, estetică, religioasă“ de Nicolau Aron.

e) Stilistica în scoalele elementari:

1. Cât are a se propune la fiecare despărţĕmênt.

2. O temă practică cu despărţĕmêntul al III-lea, în care sĕ se arete modul cum are sĕ se treacă dela stilistica verbală la cea scripturistică.

f) Critica lui Nicolau Aron asupra disertaţiunei: „Originea şi problema scoalei în general şi în special problema scoalei noastre poporale“ de Ioan Capĕtă.

g) Critica lui Nicolau Ludu asupra disertaţiunei: „Tractarea limbei maghiare în scoalele poporale“ de George Taflan.

h) Critica lui Spiridon Mardan asupra disertaţiunei: „Din însuşirile învĕţătoriului relative la ţinerea unei disciplini bune în scoala poporală“ de Nicolau Ludu.

i) Raportul casariului.

j) Propuneri.

Din şedinţa comitetului central al reuniunei învĕţăt. rom. gr. or. din districtul Făgăraşului ţinută la 31 Ianuariu 1886.

Vincenţiu Grama, preşedinte.

Nicolau Ludu, secretariu.

* Despărţĕmêntul I. al reuniunei învĕţătorilor rom. gr. or. din districtul a X-lea Braşov 'şi va ţinea adunarea sa generală Duminecă în 9/21 Martie a. c. dela 10—12 oare a. m. şi dela 2½—5½ oare p. m. în scoala rom. din comuna Dârste.

Obiectul: 1. Se va discuta tema propusă de comitetul central al reuniunei: „Disciplina în scoală“, în special mijloacele positive de a o susţinea.

2. Propuneri de sine stătătoare.

Deci on. membrii ai acestui despărţĕmênt precum şi alte persoane amice ale scoalei sunt prin aceasta invitaţi cu toată stima a lua parte.

Satulung, 8 Februariu 1886 st. v.

Domeţiu Dogariu, vice-preşedinte.

I. Dariu, notariu.

* (Academia română) a ţinut Vinerea trecută o şedinţă publică.

D. B. P. Haşdeu a cetit cuvêntul „aliază“ din însemnata sa operă „Etymologicum magmum“; dl Gr. Tocilescu a făcut critica unei lucrări a dlui Bariţ asupra cetăţei Apula.

* (Oficeri francezi în Austria.) După informaţiunile ḑiarelor vieneze primite din Gratz, mai mulţi oficeri francesi ar fi sosit în acest oraş pentru a învĕţa limba germană. Se semnalează asemenea acelora'şi ḑiare, din alte capitale de provincie, aflarea mai multor oficeri francesi în concediu, veniţi în Austria pentru acelaşi scop.

* (Vĕrsatul.) La Pojon bântue în mod înfiorătoriu vĕrsatul. În ḑilele din urmă boala a luat nisce dimensiuni încât ne mai fiind locuri pentru bolnavi în spitalul cel mare, primăria a fost nevoită sĕ întocmească într'o casă mare un spital anume pentru cei bolnavi de vĕrsat.

* Se anunţă din Cracovia, că este foarte mult vorba, în cercurile aristocratice, de a se înfiinţa o mare Bancă fonciară în scopul d'a dobândì terenuri foarte întinse în ducatul Posen ş'a combate astfel proiectele dlui de Bismarck.

* (Mine noue de sare.) Dl Gheorghiu, antreprenorul puţurilor de pĕcură depe proprietatea dlui Grigorie Cireşanu din Mălăeşti (în România) săpând a dat de sare amestecată cu pămênt. Autoritatea din localitate a constatat faptul şi a luat mĕsurile privitoare la asemenea casuri. Lucrările se urmează, ḑice „Curierul Prahovei.“

* (Comisiunea antifiloxerică din România) s'a întrunit în ḑilele aceste la ministeriul domenielor în Bucuresci şi a decis ca viile sĕ fie tractate cu naftalină, ear distrugerea sĕ se facă numai pentru acele vii infectate, ai căror cultivatori n'ar voì sĕ le aplice tratamentul cu naftalină.

Naftalina se procură gratuit de stat, ear lucrul se face de cei interesaţi.

S'a discutat apoi şi bugetul staţiuni filoxerice, care a fost redus dela 800,000 lei la suma de 500,000, prin reducerea personalului de supraveghiare şi de aplicare a tratamentului cu naftalină, dar s'a mai adaos câţi-va funcţionari la personalul staţiuni filoxerice.

* (Exportul de vinuri din România.) „G. Buzeului“ spune, că ḑilele trecute s'a exportat din acel judeţ o mare cantitate de vin negru în Bavaria.

Exportul ar lua dimensiuni mai mari, dacă direcţiunea căilor noastre ferate s'ar interesa a pune staţiunile noastre vinicole în legături tarifare directe cu Germania de Sud, şi mai cu seamă cu oraşele consumătoare. Atunci am putea concura cu vinurile ungare, care astăḑi n'au alte avantage decât acela de a fi introduse mai dinainte pe acele pieţe, osebit că au transportul foarte eftin în raport cu noi.

Diferenţa aceasta ne o arată dl Focşeneanu: Oferind în Elveţia vinurile noastre cu 40, 30, 20 lei hectolitra, după calitate, gara Buzĕu, i s'a rĕspuns că costul transportului de acì până la staţiunea de transit spre Elveţia, Bregenz, costând pro vagon 1000 lei, pe când dela staţiunile ungare se oferă tot astfel de calităţi cu aceleaşi preţuri, cu un cost de transport de numai 400 lei pro vagon, nu poate cumpĕra.

Loterie.

Mercuri în 24 Februarie 1886.

Brünn: 81 36 8 72 1

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 24 Februarie n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur ung. de 4%	104.55	104.40
Renta ung. de hârtie	92.85	95 75
Renta de aur austriacă	113.75	113.60
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	100 10	99.75
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	127.—	126.75
Acţiuni de bancă austro-ung	870.—	874.—
Galbin	5 96	5.93
Napoleon	10.02½	10.01
London pe (poliţă de trei luni)	126.25	126.40
100 marce nemţeşt	61.90	61.90

---

*) A se vedea detaiurile acestei scandaloase întêmplări în corespondenţa unui alt corespondent al nostru din Rîmeţ, publicată în numĕrul trecut. Red.

Nr. 501. [1266] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea stațiunei de paroch în parochia de a III-a clasă Găunoasa cu filiile Cutini și Ciulpez, prin aceasta se escrie concurs cu termin *de 30 de ḑile* dela aparițiunea acestui concurs.

Emolumentele sunt:

1. Casă de locuit în materă cu superedificatele pentru economia de câmp.

2. Porțiunea canonică, 14 jug. 866 □° arătoriu, 432 □° grădină, 3 jug. 1337 □° fênaț și cimeteriile.

3. Dela 26 Nri de casă din filia Cutini, câte 2 měs. de cucuruz nesfărămat.

4. Stola usuată din parochia întreagă.

Toate aceste emolumente la olaltă computate dau un venit anual de 300 fl.

Doritorii de a ocupa această stațiune, vor avea a'și așterne suplicile lor de concurs instruite în sensul statutului organic și a regulamentului pentru parochii, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Deva, la 20 Ianuariu 1886.

Pentru comitetul parochial.

Ioan Papiu,
protopresbiter.

La Nr. pp. 412. [1264] 3—3

Concurs nou.

În urma concursului publicat în „Telegraful Roman“ Nr. 91. 1885 și următorii, neaflându-se nici un concurent cualificat pentru parochia Mărișel, pe basa ven. ordinațiuni consistoriale dto 22 Octobre 1885 Nr. 5454. B. se prolungesce concursul deja publicat, respective se escrie nou concurs pentru numita parochie, cu termin de *30 ḑile* dela prima publicare pre lângă următoarele emolumente:

a) birul preoțesc în naturale, grâu, sěcară, cucuruz sau orz, dela 180 de case câte o merță mică, à fl. 1 . 180 fl. — cr.

b) porțiunea canonică, 6 jugěre fênaț și arătură și grădină parochială 30°□ venitul anual. 60 fl. — cr.

c) casa parochială cu 2 încăperi, grânariu, șură cu grașd de vite . . . 30 „ — „

d) botezul 115 casuri à 22 cr. . . . . . . 25 „ 30 „

e) cununia 15 casuri à 2 fl. . . . . 30 „ — „

f) înmormêntarea 58 casuri à 2 fl. . . . . 116 „ — „
și 60 casuri a 60 cr. 36 „ — „

g) una ḑi de lucru cu palma la coasă sau secere à 20 cr. dela 180 familii . . . . 36 „ — „

h) Alte venite mai sigure precum umblarea cu s. cruce la Botezul Domnului, Sânțirea apei mici, Jertfa anuală, Rugăciunile în s. parasemi, s. maslu și altele . . . 82 „ — „

Suma . 595 fl. 30 cr.

Din care sumă subtragêndu-se terțialitatea cantorală de sub *a)* și *g)* 72 fl. resultă suma după calculul mediu de 5 ani ultimi, socotită 523 fl. 30 cr.

Din această sumă de 523 fl. 30 cr. în sensul decisiunei consistoriale dto 12 Martiu 1885. Nr. 282. B. alesul paroch va fi datoriu a da neputinciosului paroch anterior Teodor Lungu jumětate.

Doritorii a ocupa acest oficiu preoțesc sunt poftiți a sușterne suplicele sale instruite conform legei, la subscrisul în terminul indicat.

În conțelegere cu comitetul parochial concernente.

Cluș, 19 Ianuariu 1886.

Vasiliu Roșescu,
protopresbiter.

Nr. 502. [1267] 3—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului de paroch în parochia de clasa III a din Măniarěu cu filia Răcăștia, se escrie prin aceasta concurs cu termin *de 30 ḑile* dela aparițiunea acestuia.

Emolumentele sunt:

1. Casă de locuit corěspunḑětoare în materă.

2. Birul dela 146 numeri de case, în naturale.

3. Stola usitată.

Aceste toate la olaltă computate dau un venit anual de 300 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post vor avea a'și așterne suplicile de concurs, instruite în sensul legilor vigente în terminul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiteral.

Deva, la 20 Ianuariu 1886.

Pentru comitetul parochial.

Ioan Papiu,
protopresbiter.

Nr. 587. [1263] 3—3

CONCURS.

Neivinduse nici un concurent cualificat pentru ocuparea postului de paroch în comuna bisericească de clasa III a Ormeniș, aparținětoare la protopresbiteratul Brașovului al II-lea, pentru care s'a publicat concurs în Nr. 30/1885 și următorii din „Telegraful Român“, deci se publică acela de nou cu termin de 30 de ḑile dela publicarea acestuia, încuviințată fiind aceasta prin părinteasca resolvire consistorială din 10 Decembre a. c. Nr. 5986 B.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Dela 85 familii întregi câte o ferdelă de grâu și una cucuruz, computate cu. . . . . 204 fl.

2. Dela 60 familii, cari au, vite câte un car de lemne, computate în bani cu . . . 60 fl.

3. Dela 45 de familii fără vite câte douě ḑile de lucru și o ferdelă cucuruz. . 70 fl.

4. Venite stolare în genere . . . . 36 fl.

5. Casa parochială, computată în bani cu . . . . 30 fl.

Suma totală 400 fl.

Doritorii de a ocupa acest post au de a-și așterne suplicele lor în terminul deschis, instruite în sensul legilor din vigoare, dovedind tot deodată că posed cunoscința limbei maghiare, la subsemnatul oficiul protopresbiteral al Brașovului II-lea.

In conțelegere cu comitetul pachial.

Brașov, în 22 Ianuariu, 1886.

Ioan Petric,
protopresb.

Cancelaria advocațială a advocatului

Dr. Coloman Albu

de aici încolo se află în **Sibiiu strada Bruckenthal Nr. 13,** în apropierea judecătoriei cercuali și a oficiului cărților funduale. [1255] 3—3

„ALBINA“ Institut de credit și de economii în Sibiiu.

Convocare.

Domnii acționari ai **Institutului de credit și de economii „ALBINA“** se învită prin aceasta, în vîrtutea §. 20 al statutelor societățeі la

a XIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține la Sibiiu, în **30 Martie 1886** stilul nou înainte de ameaḑi la 10 oare în casa institutului (*strada Baier Nr. 1*).

Obiectele:

1. Raportul anual al Direcțiunei, bilanțul anului 1885, și raportul comitetului de supraveghiare.
2. Distribuirea profitului realisat conform bilanțului.
3. Distribuirea sumei destinate pentru scopuri de binefacere.
4. Ficsarea prețului marcelor de presență pe anul curent.
5. Propunerea din partea direcțiunei, referitoare la pensionarea věduvei și orfanilor rěmași după fostul director Visarion Roman.
6. Alegerea alor doi membrii în consiliul de direcțiune în locul a celor doi, al căror mandat a espirat în sensul §. 36. din statute, și substituirea definitivă prin alegere alor doi membrii tot în consiliul de Direcțiune, cari au dimisionat dela ultima adunare generală încoace (§ 37.)

Domnii acționari, cari în sensul §§. 22, 23 și 24 din statutele societății voiesc a participa la adunare în persoană, sau prin plenipotenți, sûnt rugați, *a-și depune la cassa institutului acțiunile lor și eventual doveḑile de plenipotență cel mult până* **Sâmbătă 27 Martie st. n. 6 oare p. m.**

Sibiiu, 18 Februariu 1886.

[1268] 3-3 **Direcțiunea institutului.**

Cancelaria Negrutiu

în **Gherla — Szamos-ujvár**

deschide abonament pe anul 1886 la:

„Amicul Familiei.“ Revistă beletristică și enciclopedică-literariă — cu ilustrațiuni. **Va eșì în 1-a și 16-a ḑi** a lunei în numeri câte de 2—3 coale; și va publica **poesii, romanuri, novele, schițe, piese teatrali, studii sociali, articlii scientifici, aměnunte de instrucțiune și distracțiune** ș. a. Prețul de abonament pe anul întreg e **4 fl.** — pentru România **10 franci** — lei n., plătibili și în bilete de bancă și în timbre postali.

„Preotul Roman.“ Revistă bisericească, scolastică și literariă. **Va eșì în broșuri lunarie** câte de $2^3/_4$—$3^1/_4$ coale; și va publica articlii din sfera tuturor sciințelor teologice și între aceștia mulțime de **predici pe Dumineci, sěrbători, funebrali și la diverse ocasiuni,** — mai departe studii pedagogice-didactice și scientifice-literari. Prețul de abonament pe anul întreg e **4 fl.** — pentru România **10 franci** — lei n., plătibili și în bilete de bancă și în timbre postali.

Abonanții vor primì unele premii de valoare și își vor putea procura cu prețuri foarte reduse toate opurile din edițiunea noastră.

Colectanții primesc gratis tot al patrulea esemplariu.

Numeri de probă se trimit gratis ori cui le cere.

Tot acolo au apărut și se află de vênḑare:

Biblioteca „Săteanului Român.“ Cartea I. II. III. IV, cuprind materii foarte interesante și amusante. Prețul la toate patru 1 fl., — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca „Familiei.“ Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amusante. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume în 8/XII. 1884, în limba maghiară și 25/II. 1885, în limba italiană prin Vincențiu Nicoară, profes. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu și chemiă, pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.

Apologie. Discusiuni filologice și istorice maghiare privitoare la românî, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași — Partea I. P ul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbei românesci în vorbire și scriere, învederată și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. Broșura I. — IV. Prețul opului intreg e 1 fl v. a.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Branda sau Nunta fatală. Schițe din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică națională. Prețul 20 cr.

El trebue sě se însoare. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negrutiu. Prețul 25 cr.

Herman și Dorotea după W. de Göethe, traductiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Economia pentru scoalele popor. de T. Roșu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comediă în 5 acte, după August Kotzebue, tradusă de Ioan St. Șuluț Prețul 30 cr.

Nu me uita. Colecțiune de viersuri funebrali, urmate de iertațiuni, epitafia ș. a. Prețul 50 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau **Cloșca cu puii ei de aur.** Studiu archeologic de Dionisiu O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Indreptar teoretic și practic pentru învěțământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), a învěțătorilor și a altor bărbați de scoală de V. Gr. Borgovanu, prof. preparandial. Prețul 1 fl. 70 cr.

Micul mărgăritariu sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu aprobarea jurisdicțiunei sup. bisericesci. Prețul unui esemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr. — 50 de esemplare broșurate costau 6 fl, legate 9 fl., legate în pânză 12 fl. — 100 esemplare broșurate 10 fl., — legate 17 fl, legate în pânză 22 fl.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui esemplariu trimis franco e 10 cr.; 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esemplare 5 fl. v. a.

Visul prea sântei vergure Maria a Născătoarei de Dumneḑeu, urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui esemplar trimis franco e 10 cr.; 50 esemplare costau 3 fl.: 100 esemplare 5 fl. v. a.

Manual de Gramatica limbei române pentru scoalele poporali în trei cursuri de Maxim Pop, profesor la gimnasiul din Năsěud. Prețul 30 cr.

[1230] 10—10

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu.

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane

Nr. 17 Sibiiu, Sâmbătă 15/27 Februariu 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 14 Februariu 1886.

S'a ḑis nu odată, că soartea noastră este pusă în mâna dascălilor. Cum va fi învĕţătoriul, aşa va fi scoala, şi cum va fi scoala, aşa va fi tinera generaţiune, care la timpul seu va avea sĕ ocupe locul nostru, şi sĕ lupte cu bărbăţie pentru ridicarea generaţiunei, care va urma în locul ei.

Nime nu trage la îndoială importanţa cea mare a învĕţătorilor pentru bunăstarea şi înflorirea patriei noastre şi nime nu va putea nega, că la noi în stat mai multă politică se face cu scoala.

Ḑicem cu scoala, deşi am putea ḑice în scoală, şi nici una nu se poate aplica la scoalele noastre românesci, căci noi nu facem politică nici cu scoala nici în scoală, ci deocamdată luptăm cu sĕrăcia noastră, luptăm cu asupririle de tot soiul, şi suntem în aşteptare, sperând ḑile mai bune.

Sunt anormale dispoziţiunile sufletesci la zămislirea reformelor scolare în capul celor chiemaţi a se ocupa cu asemenea reforme, sunt anormale dispoziţiunile sufletesci, sub impresiunea cărora se lucră asemenea reforme, anormale rĕmân ele la desbaterea de asemenea reforme în corpurile legislative, şi după ce ele se înarticulează în lege, devin cu desĕvêrşire anormale dispoziţiunile, cari couduc pe cei chiemaţi în aplicarea acestor legi.

Aceasta o simţim mai vêrtos noi românii din Ardeal, căci contra noastră se susţine cu multă îndărĕtnicie o deosebită stare de lucruri pe toate terenele vieţei publice. O simţim acuma şi tare ne temem, că o vom simţì şi în viitoriu tot mai tare, căci ḑi de ḑi facem esperienţa, că tot mai tare se string verigile lanţului, care ne ţine strîns, şi nu ne dă voie liberă în dorinţa noastră de a ţinea paşi cu lumea cultă.

Primim rapoarte din aproape toate părţile ţĕrei despre persecuţiunea scoalelor noastre pe diferite căi.

Ni se spune, că organele politice în cele mai multe casuri fac fel de fel de denunciări asupra preoţilor şi asupra învĕţătorilor nostri, şi din aceasta se nasc dese frecări între amploiaţii mai inferiori şi organele noastre inferioare bisericesci, frecări, cari de multe-ori degenerează în vrăjmăşii formale. Aşa spre pildă un notariu dela sate crede că face mari servicii statului denunciând pre învĕţătoriul dela scoala noastră confesională mai cu negligenţă în propunerea limbei maghiare, mai cu vrăjmăşie sau chiar despect faţă cu această limbă, ca studiu obligat în scoală. Asemenea casuri întâlnim mai cu seamă prin comitate, unde populaţiunea română este mai compactă, şi unde curentul politic de aḑi cere sĕ fie câte un asemenea denunciant, care sĕ poată pune în mişcare furtuna. Denunciarea face drumul la Cluş, se inserează în ḑiarele de acolo, face drumul prin oraşele din Ungaria şi oraşele mici ardelene, şi îndată e întreg aparatul administrativ pe picior de rĕsboiu.

Este de însemnat că în asemenea ţinuturi denunciarea a ajuns a fi o meserie, care rentează foarte bine, şi sunt oameni, cari numai după meseria aceasta trăiesc.

Încordarea în această privinţă nu mai cunoasce margini dela organisarea reuniunei de maghiarisare din Cluş, care şi-a pus filiale pe la locuri — după a ei caracterisare *espuse* — şi pe aceste espuse locuri numai amploiaţii fac populaţiunea maghiară, şi ei sunt chiemaţi a forma aluatul pentru dospitura, de care se fantasează prin Cluş.

Este aceasta o miserie destul de mare, care ţine în continuă agitaţiune pe pacinicii cetăţeni, însĕ ea nu este fără păreche.

Tot acest sfredel în organisarea comunelor scie produce ne'nţelegeri între comitetul nostru parochial şi între cel politic, şi noi scim că în cele mai multe comune d'ale noastre aceste două sunt avisate unul la altul, dacă e vorba sĕ înainteze scoala.

Este proverbială sĕrăcia poporului nostru şi leghioane impositele, cu care sunt copleşiţi pacinicii cetăţeni ai acestui stat.

Spre a putea susţinea o scoală corĕspunḑĕtoare, trebuie sĕ contribuie poporul cu arme însemnate. Aici dăm preste cele mai mari greutăţi.

Este duplă aici activitatea organelor politice. Ni se spune, că sunt cu sutele casurile, în cari asemenea cavaleri de industriă nu mai încetează cu rapoartele despre trista stare a edificiului scolar, despre nefavorabilele condiţiuni igienice, despre cercetarea neregulată a scoalei etc. etc. şi toate acestea cu espresa intenţiune de a ruina scoala noastră.

Ni se spune că pe alte lòcuri procedura este mai cu rafinărie. Cu provocare la sĕrăcia poporului şi la nenumĕratele imposite organele diferite ale statului provoacă pe popor, ca sĕ nu mai sacrifice nimica pentru scoală, căci dacă el nu va mai ajuta cu nimica, atunci se va închide scoala confesională şi se va deschide scoala de stat, la care poporul cu nimica nu va fi silit sĕ contribue.

Cu chipul acesta se sistează pe multe locuri scoala confesională, şi se deschide scoala comunală, sau scoala de stat. Îndată după deschidere se aruncă asupra poporului cele 5% după darea directă, pro vĕḑute în § 35 articolul de lege 38, şi ca adaus alte aruncuri, cu cari apoi se pun la cale pe ruinele scoalelor confesionale, scoalele comunale, şi poporul în loc de câştig, perde însutit.

Nu este mirare, că poporul nu poate resista la asemenea ispite, căci el e uşor creḑĕtoriu; nu este mirare că amploiaţi subalterni au pus în lucrare o formală vênătorie în direcţiunea aceasta, căci ea este unicul titlu justificat pentru înaintarea amploiatului; mirare este numai împrejurarea, că curentul atât e de bolnăvicios, încât dacă oameni mai pricepuţi intervin şi arată poporului abisul în care s'a aruncat, şi sêrmanul popor, vĕḑêndu-se fără scoală, o înzestrează cu cele necesarii, sistemizează salariu învĕţătoresc şi acuiră învĕţătoriu cu toate condiţiunile prescrise de lege, nu se permite poporului deschiderea scoalei confesionale contra espreselor prescripţiuni din §. 11 articolul de lege XXXVIII ex 1868, ci spre aceasta se cere o specială autorisare ministerială.

Sunt greutăţi acestea, preste cari ne împedecăm în toată ḑiua.

Cumcă în asemenea condiţiuni nu poate prospera educaţiunea şi instrucţiunea, este lucru evident, şi putem scrie cu ridicata la articoli de ḑiare inspiraţi sau neinspiraţi de sentimentul public al poporului, putem face la frase, şi sĕ întoarcem lucrul şi pe faţă şi pe dos, faptul rĕmâne fapt: Stăm rĕu cu scoalele şi trebue sĕ facem politică internă puind mâna pe rană.

Din dieta Ungariei.

Cu ocasiunea desbaterei urmate asupra legei financiare în dieta Ungariei, s'a desvoltat o interesantă desbatere asupra politicei noastre esterne.

Deputatul Gabriil Ugron s'a plâns, că simţul de siguritate, care domnea mai de mult în Ungaria slăbesce din ḑi în ḑi, ceea-ce se poate observa cu deosebire de atunci, decând alianţa celor doi împĕraţi s'a prefăcut în alianţă de trei. Ugron i face imputare lui Tisza, că de ce nu s'a presentat în persoană la întrevederea din Kremsier.. Rusia are interese în orient, cari divergează de ale noastre; Sêrbia dacă a atacat Bulgaria, a făcut-o numai pe basa deplinei sale încrederi în simpatiile Austriei, ear când a fost bătută, ce e drept Austria a împedecat înaintarea inimicului, dar cu toate acestea simpatiile sêrbilor le-a perdut Dar Tisza el face tot ceea ce se cere din Berlin şi Viena.

„N'avem lipsă de o astfel de politică,“ ḑice Ugron, „care amână resolvarea cestiunei orientale pe atunci, când constelaţiunea în orient va fi după dorinţa şi placul Rusiei.“ Ugron pledează pentru o convenţiune militară între statele balcanice şi Austria, care în sens mai larg sĕ fie tot odată şi o convenţiune comercială.

Ministrul president în rĕspunsul seu a susţinut politica monarchiei representată prin contele Kálnoky. E momentoasă declaraţiunea lui Tisza, în care ḑice, că nu este intenţiunea politicei noastre, ca sĕ-şi agonisască supuşi în peninsula balcanică, şi că nu esistă nici un pact, care sĕ statorească linia

---

FOIŢA.

Doi porumbi de aur.

— Poveste poporală de **Ioan Morariu** culegĕtoriu tipograf. —

(Închieiere.)

La margine 'l ajunsĕră pe Aurelian, spunêndu-i sĕ se lase sĕ-l omoare, că ei îl vor înmormênta cum va fi mai frumos; ḑicênd, mai bine unul sĕ moară ca doi, şi că de nu se va supune, au sĕ 'l omoară ei cu puterea.

Aurelian se întoarse la ei şi le ḑise plângênd: Dragi fraţii mei! Dar aduceţi-ve aminte de jurămêntul, ce l-aţi făcut sub sabia mea.

— Tot atât; jurămênt nejurămênt, frate, brânza-i pe bani.

Vĕḑênd deci Aurelian, că nu-i mai ajută nimic şi că după spusa calului trebuia sĕ se supună, mai ḑise către fraţii sei:

— Dragii mei frăţiori, dacă pănă într'atât am ajuns cu voi, lăsaţi-me dar numai o singură rugăciune a me ruga lui Dumneḑeu, apoi faceţi cu mine ce-ţi voí.

Cu aceste se puse Aurelian în genunchi pe calul seu, înălţând mânile către ceriu, şi privind în sus îşi ḑicea rugăciunea sa. Dar când era pe gătate cu rugăciunea, Dumneḑeu îl prefăcù pe Aurelian într'un stan de peatră, tot atât de frumos, precum a fost el şi viu.

După-ce vĕḑură fraţii lui Aurelian, că el este în peatră prefăcut cu cal cu tot, ḑise cel mai bĕtrân către cel mijlociu:

— Frate!... Ce-i odată peatră, mai mult om cu viaţă nu mai poate fi nici odată. Haida! sĕ mergem acasă, şi sĕ-l lăsăm pe el aici cum este, că veḑi aşa suntem scăpaţi şi de pĕcat, căci noi nu l-am ucis, — el de sine s'a prefăcut în peatră.

Cu aceste plecară cei doi, buni bucuroşi c'au scăpat aşa uşor de dênsul — către casă, şi nu trecù mult timp şi ajunseră.

La întrarea lor în curte, merse vestea foarte iute la împĕratul despre sosirea lor, împĕratul alergà de grabă a-şi vedea pe fiii sei, şi vĕḑêndu-i strigà către ei plin de bucurie:

— Dḑeu v'a adus dragi fiii mei!

— Sĕ trăiesci drag taică!

— Dar pe fratele vostru Aurelian unde l-aţi lăsat? fú a doua întrebare a împĕratului.

— Nu scim taică! rĕspunseră, căci noi ne-am despărţit de el la un drum, când ne-am dus, şi de atunci noi nu l-am mai vĕḑut; ba nici n'am auḑit de el.

— Dar porumbii adusu-i-aţi? întrebà împĕratul.

— Adus, ḑiseră ei.

După-ce luà împĕratul porumbii, şi i băgà în grătariul, care era făcut pentru ei anume, privì lung la ei, ca sĕ-i încete ochiul de a mai plânge şi sĕ asculte cântatul lor cel frumos, şi de a vedea cum aurul picà din ochii lor.

Dar toate fură înzadar, căci ochiul nu încetà decât foarte puţin a plânge; porumbii în loc de a cânta, plângeau soartea stăpânului lor, care i-a adus pe ei, şi stăteau cu ochii plecoşaţi şi în loc de aur vĕrsau nencetat şiroaie de lacrămi din ochi.

Împĕratul vĕḑênd toate aceste, se întoarse către feciorii sei şi le ḑise:

— Dragii mei fii! Nu aţi omorît voi pe fratele vostru Aurelian?

— Nu taică.

— Dacă este aşa precum spuneţi voi: bine; Aurelian poate a rătăcit, dar va venì mai târḑiu şi eu deci nici nu me supĕr pentru el, că omului bun Dḑeu îi stă totdeuna şi în toată vremea 'n ajutoriu. Ear Aurelian era bun, foarte bun! Voi acum dar trebue sĕ ve însuraţi şi ospĕţul vostru de demarcare între interesele noastre şi cele ale Rusiei.

Declaraţiunea aceasta, precum şi asigurarea, că nu numai cei trei împěraţi, dar toate puterile mari stăruie serios pentru susţinerea păcei, a trebuit sě mulcomească încâtva disposiţia de acţiune a oposiţiunei, dară nu va fi ajuns ca sě nimicească multele noastre îngrigiri, cari le avem pentru posiţia noastră presentă faţă cu Orientul.

În camera deputaţilor austriaci s'a presentat un proiect de lege privitoriu la înarmarea gloatelor, care va trěbuì sě treacă şi prin dieta Ungariei, înainte de ce 'şi-ar primì sancţiunea.

După acest proiect, fie-care cetăţean al statului, care nu face parte nici din armată, nici din marină sau din reserva întregitoare, nici din honveḑime (Landwehr), e îndatorat dela etatea de 19 ani până la împlinirea anului 42 de etate a face parte din gloate. Mai departe sě ţin de gloate întru cât sunt în stare a purta arme şi anume până la 60 de ani, toţi cari se află în retragere şi afară din serviciul armatei şi honveḑimei, întru cât nu se pot întrebuinţa în armată (marină). Personalul gendarmeriei, gardei financiare şi foresteriei statului, îndată ce evenimentele rěsboiului le împedică oficiul în cercul lor, se trec în gloate.

Gloatele se împart în două chiemări: de cea dântâi se ţin toţi câţi au împlinit 29 ani de etate până la 37 de ani ai etăţii inclusiv, precum şi cei eliberaţi la timp sau înainte de timp din armată şi din honveḑime; de a doua chiemare se ţin toţi câţi au împlinit 37 de ani până la împlinirea anului 42 de etate. Gloatele se chiamă sub arme la ordinul Maiestăţii Sale.

De regulă gloatele se pot întrebuinţa şi în afară de ţěrile coroanei unguresci, dacă legislaţiunea va dispune aceasta. Numai dacă dieta n'ar fi întrunită, şi din întârḑiare s'ar nasce pericol, poate Maiestatea Sa sě ordone, pe lângă responsabilitatea ministeriului întreg şi aprobarea ulterioară a representanţei ţěrii întrebuinţarea gloatelor şi în afară de graniţele ţěrii. În cas de lipsă cu chiemarea întâi se întregesce armata şi honvenḑimea. Persoanele chiemate în serviciul gloatelor sunt supuse, din ḑiua convocării, până la disolvarea chiemării, sub prescripţiunile penale şi disciplinare militare, nu tot aşa însě în timpul concediului.

Glotaşii şi oficerii lor, întru cât nu se pot îmbrăca şi echipa milităresce, în timpul întrebuinţării lor poartă un semn, care sě se distingă din depărtare, oficerii şi suboficerii semnele onorifice şi de distincţiune militare. Cu privire la premii şi distincţiuni, la pretenţii de transport, de provedere cu bani şi nutrimente, de tractare în cas de rănire şi boală, precum şi de îngrijire a celor rěmaşi în vieaţa, se tractează ca şi armata şi ca şi honveḑimea.

Oficerii se numesc de M. Sa la propunerea ministrului de apěrare a ţěrii. Suboficerii se aleg, eventual, în înţelegere cu autoritatea politică respectivă, din an în an de acel comandant de batalion de honveḑi sau de regiment de husari honveḑi, şi în cas de lipsă se numesc în al căruia cerc de evidenţă cade despărţěmêntul de gloate. Numirea acestor oficeri şi sub-oficeri se face numai pe timpul duratei mobilisării şi încetează deodată cu aceasta.

Ţinerea în evidenţă şi împărţirea chemărilor în unităţi tactice se face de către comandanţii honveḑi. Autorităţile administrative încă sunt obligate a ţine evidenţa. Cadrele gloatelor convocate se desemnează deja în timp de pace. Chieltuelile gloatelor convocate se acoper din bugetul ministrului de rěsboi comun.

Această lege se va aplica îndată ce va întra în putere şi cu esecutarea ei e însărcinat ministrul de apěrare al ţěrii.

Revista politică.

Întrě noutăţile mai interesante politice aparţine de sigur proclamaţiunea principelui Carageorgevici, adresată către sêrbi. În această proclamaţiune Petru Carageorgevici espune motivele sale individuale cari l'au îndemnat la pasul acesta, asigurând că nu consideraţiuni personale, nu pofta de domnie asupra sêrbilor, la ce ar avea drept, ci singur binele patriei, reputaţiunea poporului sêrbesc, umbra glorioşilor sei predecesori şi nesocotinţa, cu care actualul rege al sêrbilor calcă în picioare sentimentele firesci ale poporului, — aceste sunt motivele, cari l-au îndemnat sě părăsească reserva de până acum. După aceasta espunere principele Carageorgevici se adresează către sêrbi, ca sě depărteze de pe tronul Sêrbiei pe capul tuturor rěutăţilor şi pe causa rěsboiului fratricid şi umilitoriu, — pe regele Milan.

Că oare rěspânditu-s'a în popor această proclamaţiune, şi dacă da, în ce měsură, — până acuma nu se scie; precum nici aceea nu se poate prevedea că fi-va oare în stare sě pornească acolo o acţiune revoluţionară în contra dinastiei actuale, a cărei posiţie de sigur s'a îngreuiat şi a devenit chiar precarie, de când cu rěsboiul sêrbo-bulgar. Fapt este, că sêrbii cari în timpul din urmă au pus cele mai mari pedeci iu calea conferinţei de pace din Bucuresci, momentan şi-au schimbat tactica I s'au dat adecă instrucţiuni speciale lui Miatovici, ca sě conlucre cu posibilă grăbire la realisarea păcii şi spre acest scop, dacă nu se va putea altfeliu, sě propună un singur articol de pace, prin care sě se decreteze pacea şi „*statul quo ante*“ dintre sêrbi şi bulgari, rěmânênd ca determinarea specială a condiţiunilor sě se facă ulterior şi cu altă ocasiune

Aducênd acum în necsul cuvenit proclamaţiunea lui Caragheorghevici cu ţinuta recentă a guvernului sêrbesc, nu se poate nega, că ea a avut o influinţă favoritoare pentru încheierea păcii şi că tot odată s'a dat ansă la serioase îngrigiri în cercurile domnitoare din Belgrad.

În parlamentul Germaniei se discută de present asupra proiectului de lege în cestiunea polonă. Partea care privesce colonisarea în districtele polone a fost combătută din partea centrului în modul cel mai vehement. Chiar şi partida naţională liberală n'a pregetat a pretinde o precisare mai hotărîtă pentru responsabilitatea constituţională.

Nedumerirea se vede că nu culminează atât în creditul colosal de 100 milioane, cât mai mult în definiţiunea competinţei comisiunei mijlocitoare şi în raportul ei faţă cu poporaţiunea.

38 de vorbitori au fost insinuaţi la cuvênt şi după 2 ḑile de discuţiune proiectul s'a predat unei comisiuni de 21 de membri, cu însărcinarea, ca legea sě se provadă cu acele garanţii constituţionale, pe care le-a accentuat oposiţiunea în decursul desbaterei. După cum se anunţă din Berlin, consiliul de stat s'a întrunit, ca sě discute asupra modului de procedere a comisiunei, ca měsurile în contra polonisării provinciilor de ost, sě se statorească sub conducerea şi influinţa directă a guvernului.

Doi corifei din partida conservativilor englezi: Lordul Salisbury şi lordul Churchill s'au declarat în ḑilele din urmă asupra politicei irlandeze a lui Gladstone. Cel dântâi s'a ocupat cu elementele divergente ale noului cabinet, constatând, că între radicali şi liberali esistă o sfâşiere. Hartington şi Göschen — după părerea sa — se vor asocia cu partida conservatoare când va fi vorba de intregitatea statului şi de apěrarea dreptului de proprietate. Membrilor casei de jos le-a recomandat Salisbury ca tactică de partid, ca cu toată ocasiunea sě stăruie pentru o dechiarare formală din partea lui Gladstone asupra programului seu iric; cât pentru aducerea unui proiect special sě-i lase cabinetului mână liberă. Lordul Churchill 'şi-a esprimat între altele speranţa, că lupta pentru uniunea anglo-irică nu va călca peste marginele marcate prin constituţiunea ţěrei, cu toate acestea le a atras atenţiunea celor de o părere cu el, ca sě fie pregătiţi la toate eventualităţile.

Varietăţi.

* (Necrolog) In 6 Februariu st. v. după lungi şi amare suferinţe a trecut la cele eterne Ioan Samuilă în comuna sa natală Cacova-Ierii. Rěposatul în domnul ca practicant notarial tiněr a fost iubit şi stimat de toţi consângenii şi cunoscuţii; prin purtarea-i esemplară promitea a fi un zelos luptătoriu al naţiunei şi patriei sale. Rěmăşiţele pămêntesci s'au aşeḑat spre repausul etern Sâmbătă în 8 Februariu a. c.

* (Balul arangiat de reuniunea femeilor române din loc) cercetat fiind de un numeros şi distins public din elita Sibiiului, a devenit adevěratul mărgaritariu al carnevalului present. Presenţa şi zelul manifestat din partea publicului participătoriu, fără considerare la naţionalitate, e dovadă palpabilă, că nobila intenţiune urmărită de reuniunea deamnă de al seu nume e aprobată de întreaga societate, care ţine cont de spiritul timpului de astăḑi. Era un lucru cu deosebire de admirat: „frumosul“. Şi acesta cu atât mai vêrtos, cu cât el era representat atât prin frumseţele naturei, cât şi prin a le artei. Fiinţe frumoase, gingaşe ca floarea, storceau admiraţiunea privitoriului. Toaletele diferite ca colorile naturei, şi întocmite cu măestrie artistică compuneau adevěratul frumos natural.

Balul s'a început immediat după oara a 8. prin jocul naţional „Hora“, care împreunând diferitele persoane într'un inel mobil, nu preste mult a trecut într'un vals, la a cărui sunet precum plutea „Barca pe valuri“ intonată de musică, astfel a început a plutì întreagă sala. Începutul l'a făcut dna presidentă a reuniunei femeilor române şi patronesa balului Maria Cosma cu dl Valeriu Bologa membru al comitetului arangiatoriu, urmându-le apoi nenuměraţi jucători. Dintre jocurile naţionale s'a mai jucat „Romana“ arangiat de Nicolau Henţu notariu din Gurariului. Deşì „Romana“ cu învêrtirile sale cele gingaşe, pretinde ca toaletele sě fie anume întocmite pentru ea, totuş arangiarea esactă şi esecutarea promptă a ţinut timp îndelungat atenţiunea publicului în cea mai mare încordare. Astfel a durat petrecerea până către revěrsatul ḑiorilor, când fiecare s'a depărtat către ale sale, ducênd cu sine cele mai plăcute suveniri.

Nu va fi de prisos sě amintim, că la acest bal au fost representate toate notabilităţile din Sibiiu, atât civile cât şi militare.

Venitul brut — după cum ni s'a spus — se urcă la 521 fl.

* (Dare de seamă.) În Nr 10 al preţuitului ḑiar ce redactaţi a-ţi avut bunăvoinţă a publica arangiarea unui bal în Mercurea de către damele române din loc premers de o producţiune literarămusicală, care s'a şi ţinut în acea ḑi. (1/13 Faur a. c.)

---

sě ţie şepte ani de ḑile, şi câţi sěraci vor venì la curtea noastră în cei şepte ani, pe toţi trebue sě-i primim cu mâncări şi beuturi şi în urmă sě le dăm un pumn de galbini şi aceea sě fie pomana fratelui vostru Aurelian, dacă cum-va totuş ar fi perit.

— Preste câte-va ḑile ospěţul începù şi ţînù şepte ani de ḑile; dar ce ospěţi me rog d-voastră? Toţi sěracii erau primiţi la acel ospěţ şi se ospětau, şi toţi rugau pe Dḑeu ca sě-i dee sănătate împěratului, ca sě-şi mai poată vedea pe fiul seu dorit încă odată.

În al şeptelea an venirâ şi Domnul Christos cu sfîntul Petru ca oameni sěraci pe la împěratul, şi-i primiră şi pe ei cu mâncări, beuturi şi câte un pumn de galbini, ca şi pe toţi ceilalţi sěraci.

După-ce merseră ei dela împěratul, călětoriră chiar pe la acea pădure, unde Aurelian cu calul seu erau prefăcuţi în peatră. Acì vědù sfîntul Petru pe Aurelian şi ḑise către mântuitoriul Christos:

— Veḑi Doamne! Ce stan frumos de peatră-i ăsta aici, pare că-i un om viu cu cal cu tot.

— Petre! ḑise domnul.

— Aud Doamne.

— Scii tu cine este omul acesta?

— Nu sciu Doamne.

— Acesta este Aurelian feciorul împěratului din Argia, pentru acesta a dat împěratul porunca sě se ţînă ospěţul şepte ani de ḑile, şi drept pomană, de va fi el undeva mort, sunt sěracii ospětaţi; pe acesta au vrut fraţii lui — cei doi miri — sě-l omoară, şi eu nu l-am lăsat. Dar vrere-ai tu Petre sě-l veḑi viu, mai adăugà Domnul.

— Vrea Doamne, din toată inima.

Atunci Domnul Christos suflà de trei ori asupra stanului de peatră şi el începù a se mişca şi îndată învià Aurelian cu cal cu tot.

— Cine m'a trezit pe mine din somnul cel dulce şi m'a scos din grădina cea frumoasă? ḑise Aurelian.

— Eu! rěspunse Domnul Christos, ca sě mergi şi tu acasă sě veḑi ospěţul fraţilor tei, care acuma ţîne de şepte ani de ḑile.

Aurelian în genunchi pe cum a fost pe cal, împletì mânile şi se rugà lui Dumneḑeu mulţămindu-i, că i-a mai dăruit încă odată víaţa, apoi pornì către casă.

După ce ajunse în cetatea Argia, întrà mai întâi la o bětrână, îşi lăsà calul acolo şi el prefăcut, în haine de cerşitoriu, venì la tată-seu în curte, unde şi el a fost ospětat ca toţi ceilalţi cerşitori.

La întrarea lui în curte, porumbii începură a cânta atât de frumos, de inima omului îi plângea în pept, când îi auḑia şi aurul curgea şiroaie, în loc de lacrămi din ochii lor şi erau foarte veseli.

Vestea despre porumbi ajunse la împěratul, unde îndată alergà şi el sě vaḑă şi sě asculte; ear după aceea fugì la cerşitoriu ducêndu-l în altă odaie şi l-a rugat plângênd sě-i spue, că nu este el fiul lui.

După mai multe rugăminte ale împěratului, cerşitoriul n'a mai putut sě tacă. Eu sunt taică, ḑise îmbrăţişând pe împěratul, şi rupse şi el a plânge.

— Dragul tatii Aurelian! Cum de vii tu numai acuma acasă şi îmbrăcat aşa în haine slabe.

— Aurelian dupăce 'şi mai stăpânì plânsul, îi spuse tatălui seu toate întêmplările lui cu fraţii sei din fir în pěr, apoi arătà tatălui seu şi semnele ce le avù dela fata împěratului uriaş şi dela frumoasa crăiasă a ḑînelor.

Împěratul, ascultà toate ce-i spuse fiul seu Aurelian; se mănià foarte tare şi se duse în odaia, unde fraţii lui Aurelian îşi petreceau în veselii cu oaspeţii lor. Şi le ḑise, ca sě aleagă, căci a venit o plânsoare ḑicênd: *au fost trei fraţi şi doi omorîseră pe unul fără nici o vină; ce sunt vrednici acei doi fraţi?*

— Aceia nu sunt vrednici alta, fără tăiat fie-care în două părţi şi puşi în patru cornuri de oraş, ca sě-i mânânce cioarele şi corbii.

Constatăm cu plăcere şi bucurie, cumcă resultatul atât moral cât şi material, a fost deplin îndestulitoriu.

Deşì dl prot. Ioan Droc a avut bunăvoinţa ca de închieierea producţiunei a mulţămì în numele comitetului arangiator tuturor factorilor, cari au contribuit la succesul acelei serate, totuş acesta, îşi ţine de a sa plăcută datorinţă a mulţămì şi pe calea aceasta dlor debutanţi Em. Beşa, Ioan Branga şi Ilie Georgescu învĕţătoriu în Poiană şi G. Babeş învĕţătoriu în Mercurea, cari au luat parte activă la producţiune şi cari prin predarea cu succes a punctelor respective din program şi-au câştigat merit şi laudă nu numai d-lor ci şi noauă tuturor.

În special primească mulţămita şi recunoscinţa noastră gentila dră Maria de Heidendorf, care a fost aşa de afabilă a lua parte activă la producţiune, acompaniând la piano pe dl Branga şi esecutând „solo“ pe piano piesa „La clochette du village“ cu succes strălucit.

Înfăţişarea elegantă şi plină de demnitate a dşoarei de Heidendorf, acurateţa, siguranţa şi desteritatea cu care a esecutat acea piesă, delicata abilitate şi iuţeală în mişcarea proporţionatului ei corp, au făcut o vie şi plăcută impresiune asupra întregului public auditoriu.

Dotată cu frumoase calităţi spirituale şi corporale juna dşoară Maria de Heidendorf, are în perspectivă un frumos viitoriu, ear bunii ei părinţi pot fi mândri numindu-o fica lor.

Primească mai departe sincera noastră mulţămită On. domn paroch ev. lut. de aici Walentin, pentru oferirea salei din scoala luterană, precum şi dl învĕţătoriu Huber, dela aceeaşi scoală, carele a binevoit a pune la disposiţia debutanţilor nostri fortepianul sĕu.

Frumosul venit material avem a-l mulţămì numĕrosului public participant. În special li se aduce mulţămită publică următorilor domni, cari au contribuit pe lângă tacsa de întrare şi suprasolviri.

Dl Welter jude cerc. în Mercurea 1 fl., dl Ilie Pop, not. Ludoş 1 fl., dl Ioan Droc, prot. Mercurea 3 fl., dl Iulius Nemeş 1 fl., dl Nic. Ciugudean 1 fl., dl Ioan Şerb paroch Poiană 1 fl., dl Moise Branisce pretor Mercurea 1 fl., dl Kapesius silvicultor 1 fl.

Prin postă am primit oferte benevole dela următorii domni:

Dl Simion Popescu, prot. 2 fl., dl protosincel Dr. Ilarion Puşcariu 1 fl., dl „Petru“ 2 fl., dl Ilie Măceleriu cons. gub. în pens 5 fl., dl Liviu Bran de Lemeny pretor Sĕlişte 2 fl.

Suma totală a întratelor . . fl. 105. —
Suma speselor . . . . fl. 42. 19

Substrăgând spesele din întrate, rĕmâne un venit curat de 62 fl. 81 cr.

Această sumă s'a transpus on. comitet parochial de aici spre întrebuinţare la scopul, pentru care e destinată, adecă pentru ajutorarea scoalei române.

Li se aduce în fine sincera noastră mulţămită dlui Ioan Droc prot. şi dlui Moise Branisce pretor în Mercurea, pentru interesul, îngrijirea, osteneala şi munca manifestată cu această ocasiune în toate direcţiunile, numai ca petrecerea se poată reuşì cât se poate mai bine.

Comitetul arangiatoriu.

* (Un cutremur de pământ) sa simţit în capitala României Luni pela oarele 4 fără un sfert d. a. scrie „Rĕsboiul“. Sguduitura a fost destul de tare şi a ţinut vr'o 3—4 secunde.

* (Românii din Basarabia) nu pot cetì cărţi romànesci, de oarece guvernul Rusiei n'a numit un censor pentru limba românească, după cum a numit pentru celelalte limbi strĕine limbei oficiale a imperiului.

Ni s'a întêmplat, scrie „Liberalul“, se vedem mulţi români băsărăbeni înflăcăraţi de ardoarea de a cetì cărţi românesci. Avem pănă acuma multe cărţi de valoare, al căror cuprins ar îngăduì trecerea lor peste graniţele imperiului vecin. Şi e în interesul românismului ca limba noastră sĕ fie cultivată de fraţii de peste Prut.

De aceea ne facem o datorie, adaugă diariul ieşan, rugând pe domnul ministru al instrucţiunii, ca împreună cu confratele seu dela esterne sĕ intervină pe lângă guvernul Rusiei, ca sĕ numească un censor pentru limba românească, după cum a numit pentru celelalte limbi ce se vorbesc în imperiu.

* „L'Italie“ ne spune, că în Ianuariu 1886 importaţiunile s'au ridicat la suma de 116,843,065 lei, ear esportaţiunile la cifra de 86,113,424 lei. În aceeaşi lună a anului precedent, importaţiunile au produs suma de 108,827,957 lei, ear importaţiunile de 81.042,042 lei.

* După o depeşă din Constantinopol publicată de diarele din Londra, Said-paşa fost mare vizir, precum şi doi foşti ministri, Assim paşa şi Afic paşa, au primit ordin sĕ părăsească capitala şi sĕ se ducă în exil la Silvas.

Se dice că această mĕsură a fost luată în urma unor intrigi, ce urziau cei trei paşi contra membrilor cabinetului actual otoman.

* (Patriotism intransigent.) — Pictorul rus Vereşaghin, vorbind fără nici o reverinţă despre operile lui Munkácsy, cunoscutul pictor ungur, mai multe scrisori ameninţătoare au fost adresate în contra lui secretariului general al societăţei artistice din Pesta.

Într'una din aceste scrisori se dice:

„Faceţi cunoscut pictorului calomniator, că nu este dinamită numai în Rusia ci şi în Ungaria.“

* (Esposiţiune la Viena.) — Se anunţă din Viena că într'o şedinţă din urmă a municipiului din acest oraş, consilieriul Söblich şi grupul seu au propus „pentru a ridica comerciul şi industria, cari se află în suferinţă“, d'a deschide în 1888, cu ocasiunea aniversărei 40 a suirei pe tron a împĕratului Francisc Iosif, o esposiţiune comercială şi industrială la Viena.

Această propunere a fost trimisă la o comisiune specială.

* (Bibliografic.) A apărut cartea II din *„Cărţile Săteanului român“* şi conţine: Ioan Bărac şi opurile sale. — Aflatul. — Ce sĕ lucre economul în luna lui Februariu? Ce ne spun bĕtrânii despre timp? — Ghicituri.

În toată luna apare odată, în mărime de o coală, format de carte şi cu învĕlitoare colorată. Preţul pe an **1 fl. 20 cr.** A se adresa la redacţiune în Blaş (Balázsfalva).

* (O hoţie îndrăsneaţă.) — Se scrie din Berlin, că o hoţie foarte îndrăsneaţă s'a făcut într'una din nopţile trecute la adjutantul general al împĕratului şi şef al cabinetului militar, generalul d'Albedyel.

Hoţii au dat dovadă de o cugetare estraordinară.

Locotenentul general d'Albedyel locuiesce cu soţia şi servitorii lui în primul cat al casei Nr. 69 Behrenstrasse, care este a fiscului militar.

Generalul lucrase în cabinetul lui până la oarele două după miedul nopţii ş'apoi se culcase. Către oarele trei, hoţii cari sciuseră sĕ se introducă în casă deşì era bine păzită, deschiseră uşa coridorului cu nisce chiei false şi pătrunseră în apartament.

Ei merseră cu îndrăsneală, pănă au întrat în camera de culcare, şi d na d'Albedyel, vĕdênd că întră o persoană cu luminarea aprinsă, credù mai întâi că este servitoarea ş'o întrebà ce vrea.

Hoţii, vĕdênd că sunt descoperiţi, o luară la fugă, luând cu ei o mică sumă de bani şi mai multe decoraţiuni d'ale generalului.

* (Pe poarta unui cimiteriu.) — În Francia, într'o mică comună lângă Rouen, se cetesce pe poarta unui cimiteriu:

„În urma decisiunei consiliului municipal, nu se vor înmormênta aici decât morţii cari trăiesc în comună.“

* (O esecuţiune sumară în India.) Negrul Holly Epps, care omorîse acum în urmă la Bloomfield, India, pe un arêndaş anume Dobson, a cărui soţie în urmă a violat-o, 'şi-a espiat crima la Vincennes: unde îl adusese şeriful din Bloomfield în speranţa, că va putea sĕ'l scape de a nu fi omorît. Dar crima odioasă comisă de acest miserabil, indignase atât de mult pe locuitorii din acea parte, încât precauţiunea luată de şerif a devenit cu totul nefolositoare.

În adevĕr, câte-va dile în urmă în timpul nopţii, vre-o trei-deci de oameni mascaţi, armaţi cu ciocane mari de ferari şi cu alte instrumente analoge, au întrat în oraşul Vincennes. Ei au întrat în tăcere, dar hotărîţi spre închisoare. Ajungênd dinaintea tribunalului, care este aproape de închisoare, săriră doi policemani de sentinelă. Unul din oamenii mascaţi, care părea a fi şef, eşì din rêndurile lor, şi înaintând spre policemani, le dise sĕ se retragă. Aceştia, sciind foarte bine că ori-ce resistenţă este zadarnică, îndată se şi retraseră.

După ce puseră sentinele în cele patru colţuri ale închisorii, se îndreptară spre uşa unde se aflau apartamentele şerifului. Atunci tot acel care dăduse ordin policemanilor de a se retrage, înaintà făcênd celorlalţi semn de a se oprì. Ajungênd dinaintea uşei, bătù de mai multe ori în ea şi deşteptà pe şerif. Acesta fără sĕ deschidă uşa, căci fără îndoială presupunea ce voiau aceşti visitatori de noapte, întrebà:

— Cine este acolo?

— Oameni buni; deschide uşa, avem trebuinţă sĕ întrăm pentru a'ţi vorbì.

— Este cu neputinţă, dlor, d'a ve primì acum, rĕspunse şeriful cu voce hotărîtă.

— Dar, dise şeful oamenilor mascaţi, avem trebuinţă sĕ întrăm pentru a'ţi vorbì; trebue sĕ ne dai pe acel negru, care a omorît pe bĕtrânul arendaş Dubois în comitatul Green. Dacă nu vrei sĕ deschidi, vom întra cu forţa.

— Nu puteţi sĕ întraţi, se mulţămì de a rĕspunde şeriful.

— Atunci, prea bine! dise omul mascat.

Apoi, adresându-se către tovarăşii lui:

— Fiţi gata, copiii mei, pentru a sparge uşa!

La aceste cuvinte, vr'o cinci-spre-dece oameni începură sĕ lovească cu ciocanele în uşe până ce o sparseră.

Îndată ce se aflară în întrarea casei, oamenii mascaţi aprinseră o luminare şi puseră mâna pe şerif, legându-l cot la cot. În urmă începură sĕ spargă uşile de fer ale închisorii; dar aceste uşi erau cu mult mai tari decât cele d'intâi, astfel că l-ea trebuit o jumĕtate de oară pentru a le sparge. După ce terminară această operaţiune, se repediră în celula, în care se afla închis Epps, pe care'l sculară din pat fără sĕ'l lase nici chiar sĕ se mai îmbrace. Negrul, vĕdênd p'aceşti oameni mascaţi, înţelese că i-a venit momentul din urmă, şi începù sĕ ţipe cât îl luà gura, dar dându-i-se un pumn în faţă i se închise gura. Peste câte-va minute, corpul lui se legăna în aer, atârnat de cracul unui copac din curtea închisorii.

Negrul Holly Epps nu murì decât peste 15 minute. Sute de spectatori asistase la această scenă îngrozitoare. Ca de obicei, în asemenea împregiurări autorităţile şi poliţia oraşului durmeau liniscite, prefăcêndu-se că nu sciu nimic.

Cu toate acestea se luase hotărîrea, ca procurorul sĕ ordone a da jos pe spânzurat mai nainte d'a se face diuă; dar câţi-va cetăţeni au făcut pe acest magistrat sĕ înţeleagă că nu trebue sĕ se grăbească şi că era bine sĕ lase cadavrul pentru a fi espus publicului mai mult timp. Spectatorii au rupt cu toţi câte o bucăţică din puţinele haine ce Epps avea pe el, ca suvenire a acestei espiaţiuni îngrozitoare. Când s'a făcut diuă, un fotograf a venit şi a luat fotografia lui Epps din diferite posiţiuni, şi dându-le apoi cu miile locuitorilor din părţile cele mai depărtate.

Printre mulţimea, care se compunea în timpul nopţii numai de bărbaţi, se aflau acum mai multe femei şi copii.

Numĕrul curioşilor cari au defilat pe dinaintea cadavrului, a fost de peste şase mii.

Atunci poruncì împĕratul, ca toţi oaspeţii sĕ se gătească şi sĕ iasă afară pe o luncă mare şi frumoasă; după aceea dădù poruncă, ca pe mirii sĕ-i lege şi sĕ-i ducă acolo.

După-ce ajunseră pe luncă, Aurelian puse jos cârpa de mătasă dela fata împĕratului uriaş, dădù cu băţul de trei ori în trei laturi, şi atunci numai deodată ca un nour mare venì palatul împĕratului uriaş cu fata, care eşise afară şi strigà:

— Acesta este Aurelian feciorul împĕratului din Argia, acesta a omorît pe cei doispredece uriaşi, duşmani ai nostri, pe acesta voiesc a-l avea de bărbat.

— Nu se poate, dise Aurelian; eu te-am chiemat numai de mărturie pentru călĕtoria mea, — apoi fata plecà supĕrată.

După-ce s'a dus fata de uriaş — Aurelian puse a doua cârpă de mătasă, şi dădù cu băţul de aur în trei lături, şi deodată ca un fulger luminos venì palatul dela frumoasa crăiasă a dînelor, cu ea cu tot. Şi ea eşì afară la Aurelian, îl sărutà pe frunte şi dise:

— Acesta este Aurelian feciorul împĕratului din Argia, acestuia i-am dat eu porumbii sĕ-i aducă acasă la tată-seu! Şi pe acesta voiesc sĕ-l am eu de bărbat.

După-ce împĕratul vĕdù toate aceste îşi luà coroana de pe capul seu, o puse pe capul lui Aurelian, şi îl binecuvêntà pe el şi pe dîna, apoi dădù porunca ca pe ceilalţi doi sĕ-i taie în douĕ părţi şi sĕ-i pue în patru cornuri de oraş.

După aceea făcù împĕratul un ospĕţ mare de până şi cânii fugiau pe uliţă cu colacul în coadă. Am fost ajuns şi eu pe acolo, şi mi-au dat şi mie atâtea mâncări şi beuturi, de m'am chiar betegit. Aşa beteag am venit în spitaiul din Sibiiu şi după ce mi-a fost mai bine, m'am pus de v'am povestit astă frumoasă poveste ca sĕ ascultaţi şi DVoastră. Căci doar nu se cumpĕra mulţămita pe cum cumpĕră ţîganul pita, în têrg o cumpĕră, în têrg o mâncă, merge acasă mort de foame, altul avea bâtă, altul n'avea, altul de-abia o târăia.

---

* (Vagabondagiul în Germania.) — „Gazeta Germaniei de nord“ dice că, după datele statistice aprocsimative numĕrul individilor fără căpătâi şi care trăesc cerşind în imperiul Germaniei, se urcă la 200,000.

După foaia citată, această cifră fiind mai mică decât cifra din anii trecuţi, resultă, că în Germania condiţiunile muncei s'au îmbunătăţit.

Nr. Protop. 23. [1265] 3—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia gr. or. de classa a III-a din comuna „Copșa mică“ în protopresbiteratul Mediașului, pentru întregirea acesteia, se escrie concurs cu termin de *30 de ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

a) Casa parochială de zid, coperită cu ţiglă, șură nouă cu grajd pentru 6 vite, cu grădină de pomi și legumă.

b) 6 jugěre pămênt arătoriu și fênaţiu.

c) Venitele stolare usitate în tract.

d) Dela 42 familii în ḑiua de Sf. George câte 25 cr. ca clacă, la Bobotează dela 42 familii câte 20 cr.

e) Doauă sorţi de lemne din pădurea comunală.

Toate acestea computate la olaltă în bani fac 300 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa aceasta parochiă au de a-și aşterne rugările lor instruite conform prescriselor statutului organic și a regulamentului pentru parochii din 1878 pănă la terminul sus amintit, la subscrisul oficiu protopresbiteral în Mediaș.

Mediaș, 10 Ianuariu 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresb. gr. or. al Mediașului.

Anunț!

Prin intervenția plenipotențiatului ces. reg. al Austro-Ungariei în Belgrad, s'a împedecat deocamdată rěsboiul dintre sêrbi și bulgari; și astfel me simt necesitat a vinde marele meu magazin de

Invělitoare pentru cai,

îngrămădite în marele meu deposit cu scop de a afla un debușeu în rěsboiu, cari sunt în lungime de 185 cm, ear în lăţime de 115 cm., ţěsute des, dintr'o stofă de lână foarte groasă, fiind astfel acomodate și pentru cuverte de pat;—trebuie sě le vênd cu ori-ce preţ și espedez:

O bucată cu 1 fl. 55 cr. pe lângă rambursă.

Învělitoare pentru birje cu fundamentul galben deschis și borduri negre și roșii, lungi de 180 cm., și late de 115, o bucată cu **fl. 2.55,** păn' ce nu mi se va găta provisiunea.

Cele ce nu convin se reprimesc fără nici o reservă. A se adresa la

Orient-Export-Bureau
Viena, Favoriten.

Atestat! Cătră onroatul: Orient-Export-Bureau!

Trimiteţi-ne îndată încă 36 de bucăţi din învělitoarele trimise, pe lângă rambursă de tren. Puszta Zichidorf, Societatea economică olandesă.

Telegramă! Orient Export Bureau! Trimiteţi'mi îndată încă 14 bucăţi din învělitoarele trimise. Conte Aponyi, Nagy Aponyi. [1212] 6—6

!! Orologiu cu pendul Mignon !!

Un decor pentru fie-care locuinţă, atât pentru odăile de mâncat, cât și pentru salon, de oare-ce aceste corespund pe deplin tuturor condiţiunilor cerute de eleganţă, durabilitate și soliditate, ca însușiri ale unui orologiu bun.

Preţul în cutiă de stejar

cu garanţă
pe 3 ani

fl. 12.50

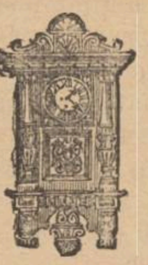

Înălţimea 75 cm.
Lăţimea 35 cm.

Preţul în cutiă de eben

cu garanţă
pe 3 ani

fl. 15.50

Acest orologiu cu pendul cel mai nou după cum îl arată desenul de mai sus, e prověḑut cu un aparat, care cere tras numai la 10 ḑile odată; pendulul care e de tot invisibil se pune în mișcare pe dinafară prin o întocmire de tot din nou îmbunătăţită, astfel încât cutia nu trebue deschisă, prin urmare orologiul e scutit și mulți ani nu are lipsă de reparatură. Impachetarea în cutiă de lemn à 80 cr.; se espedează numai per cassa sau rambursă.

Ignaţiu Weiss, orologier și fabricant.
Viena, II Tempelgassc Nr. 6—30.

Am în deposit și oroloage cu pendul, cu cadre rotunde, cu cadră cu iluminare de noapte, cu $^1/_2$ și oare întregi, cu aparat de bătut și 2 ponduri de bronz à fl. 3.80 sau soiuri mai mici cu aparat de sgomot și trezire à fl. 2.10. Garantăm pentru cualitatea escelentă. [1270] 1—4

De 87 de ani esistă

Fabrica de învělitoare și ţoale

mai nainte Lichtenauer's W-we & Söhne

cu privilegiu ces. reg.

care prin depositul sěu din Viena espedează

Învělitoare pentru cai

lungi de 190 cm. și late de 130 cm., de o calitate nestricăcioasă în coloare închisă și cu borduri vii, o bucată cu

fl. 1.60, **socotită fiind aici și pachetarea.**

Vindem mai departe, până când ne va ţinea provisiunea

Învělitoare de cai gălbinie

lungi de 2 metri și late de circa $1^1/_2$ metru, cu 6 rěnduri de borduri vinete-roșii și negre-roșii de calitate nestricăcioasă o bucată cu

fl. 2.50 **socotită fiind aici și pachetarea.**

La comande de cel puţin 10 bucăţi dăm 1 bucată gratuit sau 10% rabat.

Numai prin fabricaţiunea în masse mari și vênḑarea enormă suntem în stare de a vinde **cu așa un preţ neînsemnat acestea învělitoare de cai de o mărime atât de neobicinuită și de o calitate atât de escelentă.** Sute de scrisori de mulţumită stau la disposiţia ori și cui.

Espedarea se face cu rambursă. Cele ce nu convin sě reprimesc fără nici o reservă.

Rugăm sě se observe adressa esact:

Pferde-Decken-Fabriks-Haupt-Niederlage.
Wien, 1, Rothenthurmstrasse 14. [1269] 1—6

Victoria industriei!

În urma primirei întregului magazin de haine a unei dintre cele mai însěmnate fabrici, care 'și a terminat cu finea anului lucrările, — suntem în posiţie de a lifera lucruri cu un preţ atât de abnorm de ieftin, precum nu s'a mai pomenit. Și anume vênd cu preţul de batjocură bagatel, din care abia se rentează munca, — de

fl. 2.25

un rênd de haine bărbătesci

de earnă, foarte tari, calde, complet făcute gata, (numite și îmbrăminte „tigru“; aceste haine sunt indispensabile pentru ori-cine, fie bogat sau sěrac, căci se potrivesc pentru ori-ce posiţie socială. Aceste haine escelente și trainice se află în toată mărimea, și pentru ori-ce statură și ajunge a se indigita numai lungimea pasului și lăţimea peptului, spre a primì o haină gata și bine întocmită de trup. Cine voesce deci a se 'mbrăca bine și cald, care 'și iubesce sănătatea și punga de bani, sě poftească a comanda cât mai degrabă, de oare-ce provisiunea ni se va găta în curênd.

Numai fl. 3.50

un rênd gata de haine pentru dame.

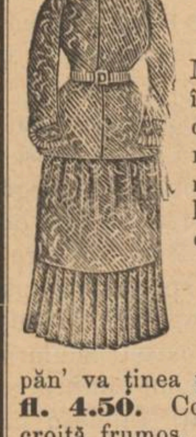

Mii și mii de mostre dintre cele mai nouă și frumoase, cari se 'ntrec în delicateţă: fantasii fermecătoare sau floricele, picurate sau cornurate, durabile, tari, barchete de modă și calmuc, în colorile cele mai frumoase și mai moderne, sur, vênět, cafeniu închis, drap, în diferite nuance frumoase, — toate aceste sunt anume lucrate și aplicate în hainele aceste de earnă; un rênd, asemenea desemnului de alături, costă făcut gata, elegant,

cald, modern, frumos
din aceste

Costume de iarnă pentru dame

păn' va ţinea provisiunea **numai fl. 3.50,** sau în calitate cu mult mai fină **fl. 4.50.** Costumul consistă dintr'o rochie largă și o tailă (blusă) potrivită și croită frumos.

Espediţiuni sě fac cu rambursă prin **Fekete's** [1237] 5—6

Niederlage inländischer Fabricate Wien, Hundsthurmerstrasse Nr. 18/17.

Rog sě se ferească publicul de oferte asemenea acestuia, dar imitate.

American Original-
BAY RUM.

Ocupă între toate apele de pěr necondiţionat cel dintâi loc, bucurându-se în Anglia și America de 10 ani incoace de cea mai estinsă întrebuinţare, fiind recunoscută ca cea mai escelentă. Ea n'ar trebuì sě lipsească din nici o casă. Influinţa apei acesteia este: căderea pěrului după câte-va spălări se înlătură cu desěvêrșire, pleșugirea se cureazǎ printr'o deosebită pătrundere la rădăcinile pěrului și capul ear se acopere cu pěr în tîmpul cel mai scurt, ori ce necurăţenie ce se ivesce pe peliţa capului dispare după o întrebuinţare de 3—4 ḑile a Bay-rumului. Când pelea e sănătoasă: apa aceasta ţine pěrul și pelea într'o deosebită curăţenie, pěrul devine moale, lucind ca catifeaua, încărunţirea fiind cu desěvêrșire împedecată. Ea întineresce și conservă pěrul! Nu-i mijloc secret! Nu numai pe deplin nestricăcios, dar foarte suportabil pentru ori-ce vrêstă! În toată ḑiua primesc adrese noue de mulţămite! Singurul import direct de pe insula St. Thomas, prin depositoriul general **I. Wessely, farmacist diplomat în Viena, I. Augustinerstrasse 7/II. Preţul unui flacon fl. 1.40.** — Espediţiunile se fac ḑilnic.

Deposite la farmacistii: Morscher în Sibiiu, Hornung și Fuhrmann în Brașov. [1254] 3—6

Minunile industriei!

Frumoase! Calde! Elegante! Eftine!

Impermeabile pentru frig și umeḑeală!

sunt

Jachetele mele de earnă pentru bărbaţi

produse de **prima fabrică de jachete din Viena,** pe cari le vênd pentru preţul ne mai pomenit de eftin de

fl. 1.80.

Jachetele mele de earnă pentru domni sunt **cât se poate de călduroase și cele mai higienice îmbrăcăminte, căci ele ţin corpul în căldură, îl apără de rěceală, se lipesc de ori-ce trup, sunt foarte practice și comoade și produc prin frumseţa și ieftinătatea lor o admiraţiune generală.**

12,000 de bucăţi deja vêndute.

Tot omul, cine vrea sě aibă o jachetă frumoasă, bună și caldă, **sě comande,** de oare-ce comandele vin foarte des, și provisiunea ni se va găta în timpul cel mai scurt. **Numai și numai** la:

Allgemeines Wiener Comisions u. Exportgeschäft, Viena, III, Mathäusgasse 5/s.

La comande ajunge a se observa: mare, de mijloc sau mic. — Se espedează pe lângă rambursă sau cassa. [1207] 11

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane

Nr. 18 Sibiiu, Marţi 18 Februariu (2 Martiu) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de douĕ ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 17 Februariu 1886.

Nu ne este ertat sĕ criticăm la acest loc legea positivă, care regulează instrucţiunea publică în statul nostru. Nu vom arăta aşadară, care sunt părţile ei cele umbroase, nu cari dispositiuni sunt în special pentru noi românii de tot dăunoase, nu vom vorbì nici de ordinaţiunile ministeriale, prin care se pune la cale esecutarea legei, şi cari ordinaţiuni în cele mai multe casuri sunt cu mult mai aspre ca legea însaşi, vom face pomenire însĕ de dispositiunile mai noaue, prin cari organismului administrativ i se dă o directă influenţă asupra scoalelor noastre, vom vorbì de o ordinaţiune ministerială eşită la lumină în Mai anul trecut, şi care deschide poarta la o droaie de abnormităţi în detrimentul instrucţiunei şi al educaţiunei.

Avem date de prin comitatele cu compactă poporaţiune română, avem date despre o ingerinţă a organelor politice în afacerile scoalelor noastre, care numai noue complicaţiuni, noue ispite pot sĕ aducă.

După cum se scie în vara anului trecut a espirat terminul, până la care toţi învĕţătorii aplicaţi dela anul 1872 încoace trebuiau sĕ cunoască limba maghiară în scriere şi vorbire, dacă mai reflectează şi la oficii învĕţătoresci pentru viitoriu. Ministrul de culte şi instrucţiune publică recapitulează încă odată dispositiunile articolului de lege XVIII din 1879 şi ḑice:

1. De aḑi încolo în scoalele poporale nime nu poate fi instituit de învĕţătoriu fără diplomă din limba maghiară.

2. Testimoniile de cualificaţiune câştigate între anii 1872—1882 nu mai au valoare, dacă nu se va procura şi o diplomă din limba maghiară.

3. Acei învĕţători, cari fură instituiţi dela 1872 încoace şi până în Iuliu 1885, nu şi-au procurat diplomă din limba maghiară, trebue delăturaţi fără nici o cruţare, şi în locul lor trebuesc puşi oameni, cu condiţiunile provĕḑute de lege: adecă diplomă despre cunoscinţa limbei maghiare.

Până acì ordinaţiunea se basează pe lege, şi noi nu putem avea nimica contra ei. Legea este lege, ea ne obligă de asemenea pre toţi, prin urmare regularea cestiunei scolare până aici trebue sĕ se facă.

Altcum stă lucrul cu acea parte a citatei ordinaţiuni, care trece preste dispositiunile legei, şi cu care trebue sĕ ne dăm seama.

§ 3 din articolul de lege XVIII ex 1879 prescrie ca: *învĕţătorii, cari sunt deja în oficiu, sau cari vor păşì pe această carieră, şi cari au absolvat cursul pedagogic între 1872 şi 1881, respective 'l vor absolva atuncia, sau cari în acest interval au păşit sau vor pâşì în oficiul învĕţătoresc, sunt datori sĕ-şi însuşească în curs de 4 ani adecă până la 1884 limba maghiară — se înţelege dacă nu o sciu deja — sĕ 'şi-o însuşească în a acea mĕsură,* **ca sĕ o poată propune în scoalele poporale.**

Ordinaţiunea ministerială trece peste dispositiunile acestea şi se agaţă de învĕţătorii instituiţi înainte de anul 1872, despre cari legea nu vorbesce nimica. Şi ca sĕ aibă puţină umbră de legalitate, ordinaţiunea permite acestor învĕţători, ca ei sĕ funcţioneze şi mai departe, prescrie însĕ instituirea de învĕţători adiuncţi, special pentru limba maghiară.

Toată lumea scie ce va sĕ însemne această dispositiune. Noi sĕracii de noi, cari abia putem scoate cu chiu şi vai puţinticul salariu al sĕrmanului învĕţătoriu bĕtrân, sĕ facem încă un salariu estra pentru al doilea învĕţătoriu special numai pentru limba maghiară.

Din § 3. art. de lege XVIII ex 1879, am subliniat macsimul pretins de lege pentru cunoscinţa limbei unguresci.

Sĕ-o poată propune!

Ordinaţiunea ministerială 'şi dă aerul, ca şi când n'ar sci face distincţiuni fine, şi ea dispune, ca învĕţătorii sĕ scie propune unguresce.

Este mare distanţa între a propune de pildă în limba română gramatica limbei maghiare, şi între a sci propune sciinţele în limba maghiară.

Facem pomenire numai de aceste lucruri, şi trecem la tema noastră, căci forurile competente 'şi vor sci face datorinţa lor în această privinţă.

Ordinaţiunea de care vorbim s'a trimis la toate municipiele cu straşnică poruncă, de a se esecuta.

S'a dat deci poruncă la solgăbirae, aceştia au dat la notari, notarii la primari, şi s'a făcut o vênătorie formală pe la învĕţătorii nostri.

Şi s'au făcut rapoarte preste rapoarte. Notarii erau clasificatorii cunoscinţelor şi a desterităţii învĕţătorilor nostri cu privire la limba maghiară.

Rapoartele au ajuns la solgăbirăi, de aici la municipiu, apoi la adunările municipale, şi am vĕḑut numai prin Bistriţa, Deeş, Murĕş-Oşorhei, ca sĕ nu vorbim de Deva, am vĕḑut conspecte despre învĕţătorii cualificaţi sau necualificaţi în sensul legei, am vĕḑut apoi, că fără previa încunoscinţare a autorităţilor bisericesci, s'au încuiat scoalele noastre, s'au aruncat prescrisele 5% de dare asupra poporului nostru, şi bietul dascăl în faţa acestei proceduri a rĕmas uimit, şi de bună seamă s'a întrebat: Suntem doară daţi în clacă?

Aceasta este ingerinţa, la care am făcut provocare şi care după a noastră părere numai daune va aduce, şi va strica şi moralitatea poporului, care până acuma ţinea sânt la scoala şi la biserica sa.

Se ḑice că formidabilul aparat administrativ s'a pus cu chipul acesta în mişcare numai şi numai pentru supraveghierea învĕţământului.

Se scie, că prin comunele noastre aproape pretutindenea s'au pus notari, care pe de o parte nu cunosc limba română, sau şi dacă o sciu vorbì, apoi o vorbesc de sĕ te ferească Dumneḑeu, pe de alta cualificaţiunea lor preste tot este de tot problematică, cea pedagogică însĕ stă pe o treaptă de tot inferioară. Cum se poate acuma susţinea, că un asemenea om va controla el cursul învĕţământului, şi cum se poate crede, că-l va controla el, care n'are altă privire decât: limba maghiară, şi resultatele dobândite în propunerea ei?

De o jumĕtate de an se susţine deja acest soi de controlă, şi după cum ni se spune, tot în defavorul învĕţământului.

Se face vênătorie formală prin scoalele noastre, şi cu toată ocasiunea tot unul şi acelaşi lucru: Scie sau nu scie unguresce?

Oamenii s'au pus pe gânduri, şi încep a resona. Pentru ce oare organele dela administraţiune nu se interesează — dacă e vorba de interesare — pentru ce nu se interesează de întreg cursul instrucţiunei în scoală, pentru ce nu despre cualificaţiunea preste tot a învĕţătoriului, pentru ce se cere totdeuna numai „oklevél“ fără privire la alte lucruri, cari trebuesc învĕţate şi sciute?

Pentru ce?

Pentrucă formidabilul aparat este pus în mişcare numai pentru stricta controlă a esecutărei articolului de lege XVIII. din 1879, pentrucă citata ordinaţiune ministerială n'are în vedere decât limba maghiară, dela a cărei cunoascere atêrnă fericirea patriei.

Aşa stăm astăḑi, şi stăm rĕu după a noastră părere şi pe această cale nu ne vom fericì.

Revista politică.

Idea, ca pacea între sêrbi şi bulgari sĕ se contracteze într'un singur articul, se vede, că a primit aprobarea părţilor interesate, de oarece s'au presentat păn'acum douĕ proiecte, unul sêrbesc şi unul turcesc în înţelesul acesta. Care dintre aceste 2 proiecte a singurului articul de pace, are sĕ fie primit, se va decide în viitoriu; dar „N. freie

FOIŢA.

Câte-va vorbe.

Umblaţi întru lumină, ca sĕ nu ve cuprindă întunerecul — Cich.

Era cincispre-ḑece Septembre, ḑiua luminată. În catedrală se sĕvêrşea un măreţ act. Mai marii bisericii noastre cu inimă cucernică înnălţau tainice rugăciuni marelui creator. Mulţimea de tineri, veniţi din toate unghiurile archidiecesei, aştepta uimită sĕvêrşirea actului măreţ Spiritul blândeţii şi al evlaviei se cetea pe faţa fie-cărui creştin, când dodată între cântări de laudă uşa împĕrătească 'şi desface aripile. Cuviosul părinte şi director al seminariului îngenunche smerit şi înaintea d-ḑeescului altar inima-i nobilă prin vocea sonoră înalţă rugăciuni atot-puternicului, sĕ trimită din înălţime duchul dragostii, duchul înţelepciunei, duchul dreptăţii, sĕ adumbrească inimile tinerilor.

S'a sĕvêrşit! Şi eată-ne tot acei tineri în sala faimosului seminariu, ca înaintea măestrilor ocrotitorilor nostri, sĕ auḑim norma vieţii noastre. Nimic mai frumos, nimic mai solemn! Cugetul me transporta prin vechile timpuri, îmi părea, că vĕd filosofi şi învĕţăcei! De sus de pe tribună stimabilul director dă sfaturi şi îndeamnă pe tineri la fapte bune creştinesci.

— Dragi elevi, venit'aţi sĕ ve înarmaţi cu sciinţa..... dar aşa sĕ lumineze lumina voastră înaintea oamenilor ..... căci chiemaţi sunteţi a fi stêlpul neamului nostru.“

Cine ar fi aflat vorbe mai frumoase şi mai nimerite de a ne întîmpina?! Cine scie sĕ pună condiţiuni cu vorbe atât de dulci şi de blânde!? Vorbele's condiţiuni pentru tineri, cari în curênd aveavor sĕ păşească şi sĕ lucre la prosperarea neamului nostru!

Siguranţa şi căldura pătrunḑĕtoarelor cuvinte ne răpesc spiritele, ne farmecă şi noi fermecaţi primim tainic condiţiunile!

. . . .

. . . .

Chipzuit-am sĕ pătrund mai bine spiritul ăstor vorbe şi n'a stat mult la cumpĕnă cugetul meu, căci aflat-am esprimată dorinţa ferbinte, ca fie-care cleric în tinereţe datoriu e a şi câştiga temeinice cunoscinţe, ca fie care preot devenind, sĕ fie sublimul model de activitate în parochia s'a şi atunci cu toţii ne vom putea aţinea la apĕrarea religiei şi a dreptăţii, cele mai însemnate momente pentru păstrarea cărora fie-care datoriu e sĕ lupte, datoriu e sĕ se jertfească chiar!

Cetesc în istoria omenirei şi aflu, că bărbaţii cu mintea luminată, cu sufletul împodobit de sciinţă ocârmuesc semenii lor.

Asta-i şi legea naturei, căci sciinţa e putere mare şi cu putere poţi sĕvêrşì lucruri mari, fapte măreţe!

Chiemaţi sunt tinerii sĕ se împodobească cu sciinţă; căci timpul cel mai fericit în care se sădesc frumoasele precepte de vîrtute, nu-i altul decât tinereţea. Comoară nesecată vor câsciga şi toamna vieţii lor va fi plină de roade divine, din cari gustând în iarna bĕtrâneţelor, pururea simţi-se-vor feriaţi.

Iertemi-se vorba, dacă earăş repetez şi ḑic, că tinerilor clerici se cer aḑi temeinice cunoscinţe; fiind ei din neamul nostru chiemaţi a apĕra după norma, ce li-o arată scoala — a-şi apĕra biserica, ce doresce şi datoare e sĕ rĕmână aşa, cum a întemeiat-o Christos, cum perfecţiunea prin fiul omului i-a descoperit destinul prescris în economia revelaţiunii sale.

Cu frumoase precepte de vîrtute primite în tinereţe intrând în terenul larg al activităţii omenesci, avea-vom puternice arme sĕ ne aţinem şi sĕ respingem toate piedecile şi grozavele suferinţe ce ne apasă şi în cari învĕlită-e întreaga lume. Ochii lumei sunt şi buni şi rĕi. Ei vĕd vieaţa tinĕrului şi-i prorocesc viitoriul cu vorbele: *Jung gethan, alt gewohnt* şi tot ei judecă vieaţa bĕtrânului şi 'şi ghi-

Presse“ crede, că proiectul turcesc are mai multe şanse de rĕuşită, de oarece el cere nu numai contragerea păcii, dar tot odată şi restabilirea relaţiunilor amicale între cele douĕ ţĕri învecinate. Care cu alte cuvinte nu va sĕ ḑică, decât reciprocă şi totală demobilisare. Că puterile, sau dacă nu toate, unele din ele, nu s'ar învoì cu o astfel de formulare a păcii, de oare ce ea ar lăsa neresolvite cestiuni de controversă foarte însemnate, — cu greu se poate presupune.

Se anunţă din Atena: Pe la mijlocul acestei luni s'a putut observa, o mişcare deosebită a trupelor turcesci spre graniţa greacă a Epirului. Din Albania s'au îndreptat încă douĕ batalioane de nizami şi o baterie de câmp spre Elassona. O egală atenţiune s'a dat şi înmulţirii trupelor concentrate spre graniţa epirotă a Greciei. Autorităţile militare au primit ordinele cele mai severe sĕ se adune cât mai multe trupe la Ianina şi Prevesa, spre a asigura aceste douĕ posiţiuni contra unui atac al grecilor. Într'adevĕr că cete de başibuzuci merg în aceste direcţiuni. Din Bitolia se duc douĕ baterii de cetate şi patru batalioane de infanterie spre graniţa greacă; Osman-paşa e pe drum dela Dibra spre Ianina cu un mare detaşament de artilerie.

Cu toate asigurările date de Delyannis, se manţine sgomotul despre apropiata demisiune a ministeriului şi înlocuirea lui prin un cabinet de transiţie, format din elementele camerei, ce nu sunt angagiate în nici o direcţie.

În Grecia a produs o mare sensaţie de iritaţiune un articol publicat în ḑiariul „Akropolis,“ în care un colaborator militariu al acestei foi relatează asupra unei călĕtorii, întreprinsă din patriotism la graniţă spre a vedea armata, şi în care spune, că organisaţia e defectuoasă şi că oştirea greacă nu e de loc în stare a purta rĕsboi.

În Francia este earăş la ordinea ḑilei cestiunea espulsării principilor, pe care mulţi dintre republicanii radicali o pretind ca o cură pentru republică. Guvernul se vede a fi reservat păn'acum.

Principele Jérôme Napoleon a adresat camerei francese din acest incident următoarea scrisoare:

> Legea esiliului şi a ostracismului este francă. Cel mai tare lovesce pe cel mai slab, fiindcă se teme de el. Aceasta voiţi s'o faceţi? Nu, dvoastră voiţi sĕ faceţi o lege de bănuială, fără ca sĕ aveţi curagiul d'a numì pe cei bănuiţi. Îi numiţi într'o formă vagă, generală. Este o primă categorie, care îi pune la discreţiunea ministeriului. Cel din urmă criminal are oare-cari garanţii; dvoastră le nimiciţi şi înlocuiţi justiţia cu poliţia. Puteţi dvoastră sĕ puneţi pe aceeaşi linie pe Napoleon şi Burboni? Pe descendenţii lui Filip Egalité, cari printr'o ironie a soartei represintă dreptul monarchic şi pe mine, descendentul lui Napoleon I, care nu poate fi nimic fără suveranitatea naţională? Cunosc esiliul, acolo m'am născut şi am crescut. Ai mei, cari au fost proscrişi de către sfânta alianţă, au dus cu ei în strĕinătate un dor de patrie. Cine este dintre noi, care sĕ nu fi fost vĕḑut în rêndurile emigranţilor? Şi dvoastre voiţi, printr'o egală proscripţiune, sĕ puneţi într'un cazan pe acesti adversari seculari: pe bonapartişti, apărătorii şi soldaţii revoluţiunii şi pe Burboni, al căror destin este d'a-i combate şi a-i trăda? Ce crimă am comis eu? Ce lege am călcat? Eu sunt cetăţean frances. Acest titlu nu mi'l poate nimeni lua. Chiar şi dvoastră mi l-aţi recunoscut. Judecătorii dvoastră au esaminat purtarea mea şi au scotocit toate hârtiile mele. Ce au găsit? Nimic. Naţiunea m'a desemnat pe mine cu 7,300,000 de voturi. Am aşteptat eu mai întâi ameninţările dvoastră, pentruca sĕ recunosc că republica este consecinţa logică a sufragiului universal? Guvernul dvoastră, eşit dintr'o adunare monarchică, nu este decât o oligarchie parlamentară, care trăesce din persecuţiuni, aventuri şi risipe şi sfârşesce cu isolarea naţională şi cu miseria publică. Republica trebue reformată, dar nu rĕsturnată. Poporul trebue sĕ aleagă pe capul sĕu. Democraţia are nevoie de autoritate, precum are de libertate. Dară este o crimă a spune aceasta, pedepsiţi-me. Francia şi istoria ve va judeca. Semnat: Napoleon.

Eată ce i se relatează din Paris „României“ în această cestiune:

Nu se scie încă ce mĕsuri va lua guvernul francez faţă cu recenta manifestaţiune a principelui Napoleon. Din faptul, că ḑiarele moderate, care sunt în legătură cu ministeriul, precum „Le Temps,“ îl sfătuesce a trata cu indiferenţă şi dispreţ manifestaţiunea şefului familiei Bonaparte, s'ar putea deduce că şi guvernul este de această părere.

Întrebarea este numai, dacă guvernul va fi în stare, ca faţă cu serioasa provocare a principelui Napoleon, sĕ manţină liniscea dorită. Radicalii, de esemplu mai nainte de publicarea scrisorei, erau pentru o espulsare necondiţionată, după cum se şi dovedesce prin articolii ḑilnici publicaţi în „la Justice“ organul dlui Clémenceau. Scrisoarea principelui Napoleon nu este nici cum de natură d'a îmblânḑì acest grup faţă cu principii. Ba încă această scrisoare va face şi pe mulţi oportunişti, cari erau pentru propunerea Rivet, adică pentru o espulsare facultativă, sĕ treacă de partea dlui Clémenceau.

În aceste împregiurări guvernul va putea încă găsì o majoritate pentru vederile sale dacă ar primí spriginul dreptelor. În acest cas însĕ partidul republican s'ar desbina, astfel că ministeriul este pus într'o foarte ciudată alternativă.

Din camera României.

Aḑi sĕptĕmână a avut camera României o şedinţă interesantă, care deşì indirect, dar ne privesce şi pre noi.

Dl Cogălniceanu a interpelat pe guvern pentru espulsarea celor şase români, învinuiţi cu urḑirea proclamaţiunei irredentiste.

Reproducem în cele mai de jos decursul acestei şedinţe, după cum îl aflăm espus în jurnalele de dincolo.

D. Cogălniceanu începe prin a declara, că această interpelare, o adresează guvernului român, dar în parte o adresează şi guvernului din Budapesta. D. Cogălnicean spune, că are dreptul sĕ facă aceasta, fiind-că a făcut multe servicii actualilor oameni de stat ai Ungariei şi a dat doveḑi, că iubesce Ungaria.

Astăḑi însĕ acesti oameni de stat, au uitat serviciile primite, precum şi Kossuth a uitat părerile lui de altădată privitoare la români, şi fac vieaţa românilor din Austro-Ungaria, ca sĕ fie nesuferită.

D-sa declară, că este om de ordine şi autoritar şi că dă guvernului dreptul de a nu permite, ca România sĕ nu devie un focariu de agitaţiuni şi revoluţiuni, însĕ diferă asupra mijloacelor de reprimare. Dacă acei tineri erau vinovaţi, adaogă d. Cogălnicean, apoi trebuiau daţi în judecată pentru a fi pedepsiţi, ear nu sĕ fie asvârliţi în streinătăţi unde sĕ moară de foame.

(Acì d. Cogălnicean începe sĕ plângă.)

După aceasta dsa cetesce o parte din memoriile lui Kossuth, prin care dovedesce serviciile făcute de români ungurilor la anul 1848; dsa mai cetesce şi ceva din cele trei convenţii închieiate de Cuza-Vodă cu ungurii, şi declară că atunci când corespondenţa lui Cuza va eşì la iveală, se va vedea, că acel domn a cugetat şi a simţit românesce.

D. Cogălnicean declară, că dsa nu este inedeotist, că nu este daco român şi că nu crede, că ţara românească, are dreptul de a cucerì Transilvania, dar românii nu pot sta imposibili în faţa suferinţelor fraţilor lor de dincolo de Carpaţi.

Oratorul contestă apoi că românii de acì ar agita în Transilvania şi citează rĕspunsnl ce a dat unui om politic ungur, care i-a spus contrariul: „Dacă noi am voì sĕ agităm, apoi am agita în Bucovina care este ţară ruptă din trupul nostru, unde avem mormintele străbunilor şi unde la fie-ce pas se găsesc urme de ale trecutului nostru.“

D. Cogălnicean spune, că a venit la dsa soţia unuia din espulsaţi, cu lacrămile în ochi şi 'i-a arĕtat miseria în care se află, precum şi neputinţa în care se găsesce de a merge lângă bărbatul ei.

Dsa face apel la dl Brătianu ca sĕ-şi aducă aminte de lacrimele mamelor, surorilor şi soţielor române, când la 1848 dsa şi ceilalţi români mergeau în ecsiliu şi'l conjură în numele trecutului seu ca sĕ-şi aducă aminte de românii espulsaţi; dsa mai conjură şi pe regele Carol I. ca sĕ-şi aducă aminte, cumcă tênĕrul arbore al dinastiei noastre nu trebuie stropit cu lacrămi şi că n'ar trebuì pătate paginele întâiului nostru regat. (Aplause).

Dl prim-ministru I. Brătianu, rĕspunḑênd la lungile consideraţii istorice, cu cari şi-a început dl Cogălniceanu cuvêntarea, ḑice că e o eroare ḑicerea, că dacă românii din Transilvania ar pierì, ar pierì şi România. Nici românii de peste munţi, nici cei de dincoace nu vor pierì nici odată, cum n'au pierit în curgerea atâtor veacuri grele. Vieaţa comună intelectuală şi morală a esistat între românii din toate părţile, dar statul român aḑi ar face o neghiobie, dacă s'ar ridica şi s'ar încerca sĕ rĕstoarne statul Austro-Ungar.

Dl Cogălniceanu a studiat cestia dintr'un singur punct de vedere, şi de aceea conclusia dsale nu poate fi decât unilaterală.

Întreaga activitate a societăţii „Carpaţii“ a fost îndreptată în sens de agitaţie politică foarte periculoasă şi pentru noi, dar mai ales pentru românii din Transilvania, pe capul cărora cădea groaznică urgie. Nu s'a făcut manifestăţii sgomotoase pe strade şi nu s'a ameninţat a se sparge ferestrele ambasadei Austro-Ungariei?

Apoi, trimiterea câtor-va manifeste numai în Ardeal, ce foc a aprins în capul românilor de acolo? O manifestaţie sgomotoasă sau trecerea numai a patru oameni armaţi în Ardeal, ar fi fost o nenorocire nereparabilă pentru românii transilvăneni.

Dl prim-ministru nu putea sĕ dea în judecată pe agitatori, din causă că nu putea sĕ înceapă o serie de procese de presă, care ar fi fost un precedent foarte nefericit pentru ţeara noastră, şi care ar fi amintit faptele guvernului trecut.

Tinerii cari au plecat la Paris învaţă acolo carte, ear cei dela Rusciuc se scie că d'abia trecuseră hotarul şi se făcuseră bulgari şi voiau sĕ 'şi înfiinţeze acolo un ḑiariu ca acela pe care l-au înfiinţat la noi.

Mĕsura pe care a luat-o, cu părere de rĕu, era necesară şi dictată de interesul ţĕrii şi al siguranţei şi

---

cesc timpul tinereţelor cu vorbele: *Jung gewohnt, alt gethan.*

Nimerită de tot este alusiunea la cuvintele lui Christos: Aşa sĕ lumineze lumina voastră înaintea oamenilor.... O dorinţă ferbinte se esprimă prin aste vorbe — dorinţa ce trebue realisată; ear realisarea ei se va întêmpla numai dacă tinerii clerici, preoţi ajungênd, vor face „totul“ pentru prosperarea neamului nostru în butul tuturor relelor vrăjmaşe!

Prin urmare ăşti tineri au sĕ documenteze odată prin măreţe fapte, că au fost „aleşi.“ Lor nimic nu li se va erta, căci s'au cugetat a fi harnici pentru cariera, ce o au îmbrăţişat, sau a nu fi. Dacă sunt harnici şi lumina lor nu luminează înaintea poporenilor, demni de condamnat sunt. Dacă nu sunt harnici şi totuş ş'au ales cariera aceasta sfîntă, demni de condamnat sunt! Şi cel mai nefericit e bărbatul, care întrelasă ce poate şi s'apucă de ce nu-i harnic; nici o mirare, dacă peirea ca un paiangen i întinde mreji şi îl cuprinde în veninoase braţe. Vieaţa unui astfel de bărbat se oglindează în însemnatele cuvinte: „*Video meliora proboque, deteriora sequor!*“

Fericit şi mulţămit cu consciinţa sa morală va fi preotul vrednic, care din tinereţe înarmat cu temeinice cunoscinţe delătură piedecile, procură dulce mângăiere poporului şi deapururea însoţit de măreţele precepte de vîrtute păşesce liniscit pe calea apucată. Nobila-i inimă prinde-va adênci rădăcini în inimile poporenilor şi astfel ivise-vor fapte măreţe, fapte a căror culme până în ceriuri se vor ridica ş'a căror rĕsplată va fi o frumoasă cunună cu verḑi ramuri.

Bĕtrânul preot gândesce de multe-ori, dac'ar mai fi odată cleric tiner, marele filosof doresce adese-ori anii tinereţii; dar fiind-că dorinţele lor nu se pot realisa, se par mângăieţi arătând altora calea cum sĕ urmeze:

„Împodobiţi-ve cu sciinţe tinerilor — ḑic ei — floarea juneţei se va vestejì!“

A nu'ţi câştiga cunoscinţe în tinereţe, însemnează a resfoì numai cartea vieţii, dar a nu o cetì profundat ca înţeleptul, care bine scie, că odată numai o poate cetì. Şi înţeleptul întrebuinţează primăvara vieţii sale ca sĕ'şi procure mângăiere sufletească în toamna bĕtrâneţelor; căci strîns ţine el la macsima: Omul se nasce vieţuiesce şi moare, ear moartea se poate înlocuì numai prin fapte de bun neam. Fapte bune trebuie sĕ sĕvârşească fie care preot brav; pentru ca vecinic sĕ rĕsune vocea lui în biserică şi măreţele-i fapte falnic sĕ strălucească strănepoţilor. Şi din institutul de lumină trebuie sĕ iasă astfeliu de tineri crescuţi, cari preoţi ajungênd sĕ nu servească numai altariului, ci vecinic sĕ rĕsune glasul lor în biserică şi mândri sĕ le fie strănepoţii lor de strălucitele lor fapte. Aşa se înlocuiesce moartea, căci astfeliu de bărbaţi îndeplinindu'şi misiunea în calea vieţii, nu mor, ci trăiesc pentru toate timpurile!

Şi-a avut neamul nostru astfeliu de bărbaţi; deschidă-se numai sântele cărţi, în cari scrisă se află hărnicia lor şi mira-ne-vom de glorioasa lor viaţă. Stâlpul neamului nostru fost-au părinţii nostri, căci aşa de aprig s'au luptat în veacurile trecute de s'au sacrificat chiar pentru prosperarea neamului nostru şi realisarea drepturilor lui. În numele legii, ce leagă pe tineri de străbuni, avem sânta datorie, ca cu mândrie sĕ ne aducem aminte de anii vieţei lor. Numele metropolitului Sava, anii din vieaţa Marelui Şaguna vor deştepta în noi simţĕmêntul datorinţei către biserică, către scumpa noastră naţiune. Şi câţi mulţi alţi bărbaţi puteare-aş amintì, cari din tinereţe împodobiţi cu multe şi înalte cunoscinţe asemănatu-s'au fericirii dḑeesci prin faptele şi bunătăţile lor. Binecuvêntat e numele lor în inima fiecărui român şi pagine glorioase cuprinde viaţa lor în cartea istoriei!

Bine sĕ ne tragem sama, că întocmai precum noi ne provocăm şi judecăm virtuţile părinţilor, aşa urmaşii nostri în cercuri mai mici ori mai mari aduna vor într'o ḑi toate piesele vieţei noastre şi pronunţa-se-vor bine sau rĕu!!

Bine sĕ băgăm de samă, ca nu cum-va vîrtuţile bĕtrânilor sĕvêrşite cu mulă chipzuială în vrebunelor relaţii ale statului nostru cu o putere mare vecină. şi în interesul românilor ardeleni pe socoteala cărora se făcea agitaţia şi pe capul cărora cădeau toate nenorocirile. (Aplause prelungite).

Varietăţi.

* Dl Dr. Octavian Russu a susţinut cu succes censura de advocat, şi s'a şi primit în lista camerei advocaţiale de aici. Domnul Russu e denumit de advocat al institutului de credit şi economii „Albina“ din Sibiiu.

Felicităm din toată inima pre noul advocat şi 'i dorim succese în această carieră.

* (Convocare). Onoraţii membri ai reuniunei învĕţătoresci din tractul protopresbiteral gr. or. al Cohalmului, sunt prin aceasta invitaţi a lua parte la adunarea generală ordinară a subdespărţĕmêntului, ce se va ţinea la 8 Martie a. c. st. v. în comuna Ungra la 9 oare ante meridiane în scoala română gr. or. cu următoarea

Programa:

1. Deschiderea adunărei generale prin preşedinte.
2. Raportul comitetului.
3. Raportul casariului.
4. Stilistica în scoalele elementare: *a*) Cât are a se propune la fiecare despărţĕmênt, *b*) O temă practică cu despărţĕmêntul al III-lea, în carea sĕ se arete modul cum are a se trece dela stilistica verbală la cea scripturistică. Va prelege învĕţătoriul Ioan Roşca.
5. Prelegere practică din studiul religiunei: „Simbolul credinţei“ art 1 2 şi 3 de către învĕţătoriul Ioan Filipescu.
6. Curenţii.
7. Constituirea despărţĕmêntului pe periodul 1886—1888.

Din şedinţa comitetului subdespărţĕmêntului, ţinută la Cohalm în 14 Februariu 1886.

Ioan Popescu, notariu.
Nicolau D. Mircea, preşedinte.

* (Necrolog.) În 30 Ianuariu a. c. st. v. în Boşorod, comitatul Huniedoara s'a înmormêntat preotul nostru Ioan Popovici în etate de 72 ani, un preot iubitoriu de biserică, scoală şi de fiii sei sufletesci — lăsând după sine 4 ficior şi 4 fete toţi majoreni — şi peste 50 de nepoţi şi strănepoţi în adêncă jale. Fericitul preot a fost petrecut cu ceremonialul ritual al bisericei sale în presenţa a 7 preoţi de prin comunele apropiate îmbrăcaţi sĕrbătoresce — până la astrucarea în cripta zidită de mânile sale proprii, încă în vieaţă fiind. Tristi au rĕmas toţi consângenii sei — trist şi întreg poporul. Eternă sĕ-i fie memoria, — şi ţĕrîna uşoară!

Un poporean.

* (Societatea acad. „România-Jună“ din Viena) şi-a schimbat localităţile. Se aflǎ în VIII Bez, Schlösselgasse Nr. 28.

Pentru comitet:

G. Brăescu, president.
I. Crăciunel, secretariu.

* (Societatea cooperativă) a hotărît sĕ facă o esposiţiune la Craiova. Data deschiderei acestei esposiţiuni va fi 1 Aprile.

Dl deputat Butculescu, preşedintele acestei societăţi, în unire cu membrii craioveni au convenit asupra primelor mĕsuri de luat.

Urările noastre acestei folositoare întreprinderi.

* (Ministrul instrucţiunii) din România a convocat pe decanii diferitelor facultăţi din Iaşi şi din Bucuresci pentru a se consfătuì asupra proiectului de lege privitoriu la instrucţiunea publică.

* (O scoală superioară de fete română) se va înfiinţa în Cernăuţi şi va fi întreţinută din fondul religionariu al bisericei greco-ortodocse.

Guvernul austriac, mulţămită stăruinţelor Mitropolitului Silivestru Morariu a aprobat creaţiunea acestui folositoriu institut de cultură.

* (Balul român din Viena), ţinut la 21 Februariu n. a. c. a avut ca şi cele din anii trecuţi cel mai splendid succes; aproape toate foile din capitala Austriei iau notiţe favoritoare despre acest bal, lăudând mica colonie română din Viena.

Dintre toate recensiunile apărute, mai completă şi mai interesantă ni se pare cea făcută de foiletonistul Max (Schlesinger) în coloanele ḑiariului „Neues Wiener Tageblat“ Eată-o:

„Pĕcat şi durere, că duşmănoasa ură naţională, care rupe şi sfâşie frumoasa noastră patrie, nu se poate transpune spre resolvare pe arena de joc; pentrucă nici un teren nu este mai favorabil pentru aplanarea pacinică a tuturor contrastelor naţionale, ca parchetul carnevalului de elită din Viena. Pe acest teren comod şi plăcut e asigurată fie-cărei naţionalităţi cea mai liberă mişcare în doi, trei şi şase paşi şi de şicanări şi jalusii naţionale aici nu este vorbă. Vienesele iubesc atât de mult jocul, încât nu s'ar sfiì sĕ onoreze cu atrăgătoarea lor presenţă chiar balul arangeat de un comitet compus din cei mai radicali cehi; cele mai mari antipatii încetează pe pragul salei de bal şi trecut odată pragul, ele dispar cu desĕvêrşire în tactul polcei şi al valsului. Dar faţă cu festivitatea naţională, care a întrodus-o de câţi-va ani cu mare succes junimea română studioasă de aici în repertoriul carnevalului vienez — faţă cu balul românilor nu poate fi vorba de încetarea antipatiei naţionale, pentrucă o astfeliu de antipatie nu a esistat nici odată şi nici nu esistă. Chiar din contră, mica colonie română din capitala noastră, compusă în mare parte din oameni cu distinse posiţii sociale şi comerciale, se bucură în societatea vieneză de cele mai esprese simpatii şi stă cu dênsa în cea mai strînsă legătură, — trebue sĕ scim numai că dl Nicolae Dumba face oare-cum pe „stăpânul casei“ la balul român, pentru ca sĕ ne facem o noţiune clară despre relaţiunile dintre societatea vieneză şi colonia română. Pelângă toată simpatica contopire a elementelor de bal vieneze şi române, şi pelângă preponderanta maioritate a vienezelor, a avut balul şi ceva curat naţional; aşa a fost „Hora“, cu care s'a deschis balul în locul „Polonaisei“, o horă nouă întitulată; „Hora junimei române vieneze“, compusă de dl Constantin de Bruckenthal şi dedicată protectorului, archiducelui Rainer.

Pe logea patroneselor era: dna Maria Dumba (în o prea frumoasă robă de chaudron-brocat); baronesa Antonia Drasche de Wartimberg (robă albă cu touffeuri de pene vinete pe devant şi umeri, tot astfeliu de pene în pĕr); dna Clarisa de Lindheim Vivenot (rosa-brocat cu devant verde, voilat cu dantele negre), dna Coelestina de Oppolzer (robă neagră cu funde vinete decorată); baronesa Elisabeta Vaux (roşu bordeaux cu devant alb) şi d-na Teresia Kanitz (catifea roşu bordeaux cu devant în rosa brocat). Absenţa d-nei de Dunajewski a fost rebonificată prin presentarea dlui ministru, a cărui conversare viuă cu cel mai pronunţat contrariu politic al seu Dr. Tomasciuc a fost bătĕtoare la ochi în sala balului este după cum am spus o atmosferă pacinică. Mai cu un contrariu politic a convenit cancelariul tesaurului, cu un contrariu, care până în timpul din urmă i-a fost foarte aproape — în apelul nominal al parlamentului: ca o amintire glumeaţă a acestei duşmănii parlamentare, dl Dunajewski şi dl N. Dumba obicinuiesc a saluta în următoriul chip: „Bună seara Escelenţă — ba“! — „Bună seara d-le Dumba — da!“ Cele douĕ cuvinte opuse se auḑiau, adecă imediat după olaltă în decursul mai multor ani cu ocasiunea votărilor în parlament — pentru-că votul domnului Dunajewsky urma imediat votului domnului Dumba şi astfel auḑiai totdeauna la cetirea celor două nume: „da — ba“; or „ba — da“!“ Acum se înţelege, fiind dl Dumba în senat, s'a sfârşit episodul reciprocităţii — dar întêlnindu-se cei doi domni, Duminecă seara pe parchetul balului român s'au salutat după obiceiul vechiu cu: „da şi ba!“ Afară de ministrul de finanţe a fost cabinetul representat prin ministrii Baron Pino, dl de Ziemialkowski şi dl de Kállay; un prea interesant oaspe a fost contele Khevenhüller, în timpul din urmă mult numitnl nostru representant la curtea regelui Sêrbiei — ştrapaţele de mijlocire pe câmpul de rĕsboi se vede că 'i-au făcut bine dlui conte, pentru că el are şi acuma aceeaşi înfăţişare tineră şi vioae ca şi mai nainte. Am mai vĕḑut pe consulul general al României dl de Lindheim, mai mulţi membri ai corpului diplomatic, consilieriul Oppolzer, deputaţii Dr. Tomasciuc, Zotta, Baron Stîrcea, Lupul, Iaksch ş. a.

„După ḑece oare a venit protectorul balului, Archiducele Rainer, şi a fost condus de comitet la logea curţii. Încă mai nainte veniseră prinţii Philip şi Ferdinand de Coburg-Gotha, ear cu neastêmpĕr aşteptatul „stăpân al munţilor negri“, principele Nicolau de Muntenegru a fost împiedecat de a cerceta conform promisiunii balul şi a făcut prin aceasta o mică amăgire. Archiducele şi Prinţii au petrecut în cea mai viuă conversaţie cu patronesele şi notabilităţile mai bine de 1 oară şi jumĕtate în sala balului. Înalţii oaspeţi au exprimat comitetului deosebita mulţămită la succesul acestui prea distins bal şi anume la arangiamentele de un escelent gust al decoraţiunii, făcută de decoratorul dl Schmeissel. Un mare numĕr de nobili palmieri decorau logele şi făceau din sală o drăgălaşă grâdină de iarnă. Galeriile erau îmbrăcate cu bogate tapiserii de Persia, şi un adevĕrat juvaer al artei de decoraţiune era logea curţii: un cort format din o grea catifea vînĕtă cu bogate brodării de aur, arangiată în creţele de cele mai răpitoare forme. Prelângă aceasta o bogăţie într'adevĕr prădătoare de flori vii, camelii nobile în toate părţile şi în toate unghiurile.

„De minune frumoase erau ordurile de joc: nisce gingaşe medalioane în filigram de aur, decorate cu türchise imitate şi pe partea din nainte sub sticlă un fir de trifoiu în patru frunḑe — o ideă modernă şi drăgălaşă. Un vals nou „Saluts des montagnes“ dedicat patroanelor de F. de Flondor şi o polcă nouă: „Lyra“ de E. Strauss, care a condus orchestra în persoană, dedicată comitetului — au fost foarte bine primite.

„În sfêrşit vom amintì, că la „Hora“ de deschidere deputatul Bar. Stîrcea şi d-na Maria Dumba formau prima păreche, ear jocul l-a deschis domnul president Dr. Ciurcu, — care prin deosebita sa ac-

---

murile trecute, sĕ servească numai spre o mai mare ruşine a urmaşilor lor.

Cade-se deci mai ales tinerilor clerici, a căror lumină limpede sĕ lumineze înaintea poporenilor, a se împodobì cu frumoase precepte de virtute, a'şi câsciga temeinice cunoscinţe, ca la vreme după cuviinţă sĕ'şi poată apĕra poporul. Aşa vor ajunge tinerii, floarea poporului: ear poporul va lua pildă din viaţa preotului sĕu, preotul împărtăşind sfaturi pline de înţelepciune, câştiga'şi-va inimile poporenilor. Ale preoţilor strălucite fapte umbri-vor pe toţi românii şi toţi vor privì falnic în faţa conducĕtorilor, căci împlinesce-se datorinţa neamului nostru s'asigurase viaţa noastră! Scut fi-va preotul poporului seu şi poporul scut fi-va preotului seu!!

Împodobiţi cu temeinicie şi multe cunoscinţe avea-vom mijloace a ne ţinea şi a ne apĕra religia.

Religia e raportul în care se crede, că stă omul cu Dḑeu. Perfecţiunea însaşi se întrupă pentruca ăst raport sĕ fie cât se poate mai intim şi că prin fiul omului sĕ lase o lege ce nu-i decât legea naturei ajunsă la adevĕrata sa perfecţiune! Doctrinele lui Christos de unitate, frăţietate şi libertate sunt basele religiunii, ear credinţa, comunitatea şi societatea religioasă formează esenţa ei.

Studiind mai de aproape afla-vom, că statul ori biserica ca organisme sociale trebue sĕ se baseze pe religiune; căci numai religiunea e adevĕratul ideal, în care se presintă iubirea între oameni, frumoasa moralitate, iubirea de naţiune şi sacrificarea pentru causele ei bune. Încerce sĕ combată ori şi cine, aducă-se ori şi câte doveḑi contrare, adevĕrul stă, că iubirea consoţilor numai în religiune trebue căutată!...

Era un timp, în care toţi creştinii mărturiseau tot într'un feliu învĕţăturile lui Christos. Veniră însĕ mai târḑiu timpuri grele, încercări amarnice. Creştinii în dauna creştinismului, fie că au fost conduşi de interese, fie că au fost conduşi de alte vederi nu mai voiră se înţeleagă un feliu aşeḑămintele şi doctrina lui Christos. Neînţelegerile păgubitoare deschiliniră biserica lui Christos. Astfeliu bisericele deschilinite 'şi-au confesiunile respective religiunea lor şi aşeḑăminte bazate mai mult sau mai puţin pe doctrinele Mântuitoriului.

. . . .

. . . .

În religiunea noastră aflăm adevĕrata prosperare a bisericei noastre şi cu prosperarea bisericei prosperarea neamului nostru.

Părinţii pricepuţi temêndu-se ca nu cumva vrăşmaşii amăgitori sĕ strice bisericei, adu-s'au aşeḑĕminte puternice, basate pe doctrinele lui Christos!

Bucură-se biserica noastră de constituţiuni canonice şi în urma stăruinţei părinţilor identificatu-s'a naţionalitatea credincioşilor cu geniul astei biserici!

Avem legi întocmite de prevĕḑĕtorii părinţi, avem datine întărite; ear noi urmaşii lor trebuie sĕ le respectăm, căci ele întăresc consolidarea religiunei; prin urmare a bisericei şi a naţiunei. Durere, au fost mulţi, cari au considerat aşeḑĕmintele altora mai bune, numai pentrucă acelea au fost străine; făr' a se fi cugetat sĕ se închine la tot ce ne-a conservat şi ne conservă!

Şi oare n'avem causă a ne apĕra religia pentru de a fi tari în credinţă şi puternici în fapte nobile, căci în religiă se cuprinde credinţa. Şi credinţa adese-ori procură în fericire, pricepere şi siguranţă, în nefericire oferă cea mai dulce mângăere şi preocupă speranţele cele mai divine.

Me întreb deci, ce misiune mai frumoasă avem în viaţa noastră, decât sĕ apĕrăm religia şi prin ea biserica, singura mângăere a neamului nostru!

Dar se va ḑice: ni se cer jertfe şi în aste împregiurări, periclitămu-ne chiar viaţa. Celor ce astfeliu ar reflecta, le doresc sĕ iubească neamul nostru numai cum Moise a iubit pe neamul sĕu: Ori le iartă lor Doamne — ḑicea el — ori me şterge şi pe mine din cartea vieţii!

(Va urma.)

tivitate are mare merit la înflorirea balului român, — cu d-șoara Irina Dumba, tinera și interesanta copilă a primei patronese. Nu vom uita nici de corabia cea mare acoperită cu flori, care pe timpul cotillonului a aruncat ancora în portul salei de bal și cu o iuțeală scamatorică a fost descărcată de mulțimea de buchete, pentru ca sĕ decoreze pe femeile și fetițele frumoase ale balului român. Ca ultimă figură în cotillon a înfățișat Rabensteiner în mai multe colori „Steaua României“. — Erau acolo oameni, cari de bună sama s'ar fi bucurat, dacă li s'ar acorda baremi o parte din această „Stea a României.“

* „România Liberă“ publică următoarele cu privire la interpelarea de Marți a dlui Cogălniceanu:

— Chipul cum și-a desvoltat eri dl Cogălniceanu interpelarea relativă la espulsații români, a făcut pe mulți sĕ bănuiască o apropiare dintre interpelator și guvern. Amicii dl Cogălniceanu par foarte contrariați de atitudinea leaderului lor.

— Eri, în desvoltarea interpelărei sale privitoare la espulsați dl Cogălniceanu a avut unele momente adevĕrat patetice. Pe când oratorul se opria sufocat de emoțiune și'și ștergea ochii, câți-va deputați de origine transilvană plângeau.

Rare-ori s'a vĕḑut în tribune un public mai numĕros.

* (Legea gloatelor în Austria.) „Fremden-blatt“ din Viena face următoriul comentariu la legea gloatelor:

O mică revistă a cifrelor va lămurì situațiunea armatei noastre și va justifica organisarea gloatelor. Dacă luăm în considerare stările militare ale Germaniei, Rusiei, Italiei și ale tinerilor regate vecine Sêrbia și România, și le comparăm cu starea militară a Austro-Ungariei, ajungem la resultate foarte interesante. Astfel numĕrul total aproximativ al acelor elemente, ce sunt disponibile pentru gloate, este în Germania 3 milioane oameni, în Rusia 7.568.000, în Italia 1.366,000, în Francia 718,118, în Sêrbia 96,000, în România 150,000, în Austria 146,054 oameni. Așa dar în această privință stăm îndărĕtul României. Germania numĕră între cele 3 milioane de oameni ai gloatelor 900,000 soldați vechi; Italia are 366,600 de oameni miliție teritorială și 1 milion trupe întregitoare.

Dar chiar armata activă, marina de rĕsboi și Landwehrul monarchiei noastre nu ocupă un rang corespunḑĕtoriu în privința numerică. Pe când armata permanentă a Rusiei numĕră 2,187,000, a Germaniei 2.140,000, a Franciei 1 milion 971,900 de oameni, armata noastră este mărginită la 881,786 oameni, prin urmare îi e superioară numeric numai Italiei, care are 807,942 oameni, tot așa amêndouĕ landwehrurile noastre (396,898 oameni) sunt inferioare numeric landwehrurilor Rusiei (737,000), Germaniei (565 de mii) și Franciei (945,000). Mai bătătoriu la ochi e raportul procentelor față cu poporațiunea totală: Sêrbia ia din poporațiunea totală 15°/₀ pentru armată, Germania 12.2°/₀, Rusia 10.3°/₀, România 10°/₀, Francia 9.6°/₀, Italia 8.5°/₀, pe când Austria s'a mulțămit până acum numai cu 3.8°/₀. Prin urmare puterile disponibile ale monarchiei noastre fac numai 1/9 parte din puterea combatantă a Rusiei. În Germania servesce soldatul 25 de ani, dintre cari 12 în armata permanentă și 13 în gloate, ceilalți cetățeni ai statului sunt glotași dela 17—42 de ani; în Rusia tot timpul serviciului e de 20 de ani (15 în armata permanentă, 5 în gloate), în Francia tot 20, În Italia 19, în Sêrbia 30 de ani. În Austro-Ungaria serviciul e numai 12 ani, în marină 9, numai în Tirol serviciul e de 27 de ani, Voralberg de 32 de ani.

* (Esposiția dela Paris.) Consiliul de ministri din Paris a hotărît sĕ se țină cu ori-ce preț proiectata esposiție internațională, în 1889. Ministrul Freycinet a întrebat la Berlin, dacă Germania e dispusă sau nu sĕ participe. Englitera va participa după toate probabilitățile, în mod oficial.

* (Un eveniment literariu.) În cercurile literare și artistice din Berlin nu se vorbesce decât de o nouă carte a dlui F. Th. Vischer: Al treilea Faust. Nu este vorba de o urmare la al doilea Faust de Goethe, nici de vre-o parodie. Este o poemă satirică de o intensitate rară cu privire la politică, la litere și la arte. Dl Vischer este implacabil în protiva unor oameni și a unor instituțiuni din timpul nostru. El atacă cu o vervă estraordinară Goetomania profesorilor și filologilor germani, al căror pedantism și-a făcut un piedestal din obscuritățile celui d'al doilea Faust. Vischer tratează de asemenea cu o forță și'n acelaș timp cu o grație rară în Germania, o mulțime de cestiuni arḑĕtoare de actualitate, precum spre pildă cea din urmă față a Kulturkampfului. Îndrăsneala limbajului sĕu în potriva chipului de a scăpa din încurcătură, în luptele în contra clericalismului, amintesce bucățile ale mai bune de comedie ale lui Aristofane. Opera lui Vischer s'ar putea traduce cu greu într'altă limbă. Autorul a luat cu mânile din comorile vechei limbi germane.

Vischer este unul din cei d'ântâi poeți și cugetători ai timpului nostru, și de aceea sgomotul ce a făcut cartea sa în Germania este îndreptățit.

* (Biroul statistic din Pesta) publică următoarele date despre mișcarea poporațiunei în Ungaria: în anul 1884 s'au contractat 144,416 căsătorii, dintre care 132,318 părechi de aceeași confesiune, ear 12,093 căsătorii micste. S'au născut 339,084 băeți și 321,002 fete, cu totul 660,086 copii; dintre aceștia 310,830 băeți și 294,012, fete legali, ear 28,253 băeți și 26,990 fete ilegali. Au murit 232,274 parte bărbătească și 217,349 parte femeească; cu totul 449,623; dintre aceștia în etate sub 5 ani 124,498 băeți și 108,880 fete. Nascerile dau prin urmare un plus de 210,453 suflete. Poporațiunea țĕrilor coroanei unguresci e în crescere și în anul 1884 a ajuns la cifra de 16,355,686 suflete.

* (Arborul care plouă.) Esistă în Peru, prin pădurile de lângă Moyombaba un arbor fenomenal numit de indigeni tamaicaspi, adecă arborul care plouă. Când acest arbor ajunge la desvoltarea lui complectă, mĕsoară până la 18 metri de înălțime și un metru de diametru la trunchiu. El absoarbe cu o rapiditate prodigioasă umĕḑeala atmosferei, astfel că apa curge continuu pe trunchiul sĕu și cade în formă de ploaie după crăcile sale în așa mare abundență, că pămêntul prin pregiur formează niște adevĕrate mlaștine. Mai ales în timpul verii, atunci când ploile sunt rari, acest arbor posedă minunata proprietate despre care menționasem; astfel, se iau mĕsurile cele mai eficace spre a'l planta în regiunile secetoase ale Perului, unde nu va întârḑia a produce efectele sale bine-făcĕtoare pentru agricultură.

* (Moartea unui eremit.) La Lehman Township Pensilvania, a murit acum de curênd un bĕtrân de opt-ḑeci și trei de ani anume Austin Sheldon, cunoscut mai bine sub numele de „eremitul dela Lehman.“

Sheldon a trăit aproape cinci-ḑeci de ani într'o colibă miserabilă, în mijlocul unei păduri seculare și nevisitată de nimeni, fugind de societatea oamenilor și petrecêndu-și timpul în a cetì și a recetì Biblia.

Născut la Stony Brook, Connecticut, 1802, Sheldon era dintr'o familiă avută; chiar el făcuse oare-care avere personală prin munca lui, când se căsătorì la etatea de trei-ḑeci și doi de ani. Soția lui murind peste câteva luni, Sheldon dispărù într'o bună dimineață din țara lui natală. Părinții, rudele nesciind ce se făcuse, îl credeau de mult mort, când la 1863 un ḑiariu din Pensilvania vorbì de viața ciudată pe care o ducea de aproape treiḑeci de ani un eremit anume Austin Sheldon, locuind într'o colibă pe un munte în comitatul Pike, în partea cea mai sĕlbatică și mai retrasă, în apropiere de Lehman Township.

Acest articol căḑênd în mâna uneia din surorile lui Sheldon, în Connecticut, se duse îndată cu soțul ei la Lehman Township și-'și găsì pe frate-seu, pe care îl cunoscù ca pe un băiat frumos și cu o înfățișare din cele mai plăcute, trăind ca un adevĕrat sĕlbatec, în mijlocul unei dese păduri, îmbrăcat cu nisce sdrențe, și avênd pĕrul și barba, cari crescuseră peste mĕsură, într'o stare cu totul de sĕlbăticie.

Eremitul, vĕḑênd pe sora sa fu oare-cum nemulțămit; nu voia sĕ fie turburat în singurătatea lui. În 1845 cumpĕrase pămêntul pe care trăia, nu se scie cum, și se ducea odată pe an la Milford pentru a'și plătì impositele. La aceasta se mărgineau toate relațiunile lui cu oamenii.

Sora lui, voind sĕ'l ea cu dênsa în țeara natală, unde ar fi putut sĕ trăiască în îmbelșugare, eremitul respinse această propunere și refusà ori-ce alt ajutoriu. Acum câte-va sĕptĕmâni Sheldon a căḑut bolnav în coliba lui.

Câte-va persoane caritabile din Lehman Township, aflând din întêmplare, că bĕtrânul eremit este aproape sĕ moară, l'au luat la ele, unde a murit cu toate îngrijirile ce i s'au dat.

Rectificare. În nrul 17 al ḑiariului nostru pag. 1. col. II. cam pela mijloc, sĕ se citească: Spre a putea susținea o scoală corĕspunḑĕtoare, trebuie sĕ contribue poporul cu sume însemnate.

Convocare.

Onor. membri ai „Reuniunei române de lectură din Sibiiu“ se convoacă prin aceasta la adunarea generală, ce se va ținea *Duminecă în 7 Martie a. c. st. n* la 4 oare p. m. în localul reuniunei (Strada Cisnădiei Nr. 7). *Comitetul.*

Mulțămită publică.

La balul arangiat în Abrud la 11 Faur a. c. în favorul Reuniunei femeilor române din Abrud, Abrud-sat și giur, pentru înființarea unei scoale de fetițe române în Abrud, au binevoit a contribuì următorii Domni și Doamne:

Alecsandru Danciu, proprietariu de mine și direct. 5 fl., Alecsandru Filip, advocat 5 fl., Ioan Gall, protopop gr. or. 5 fl., Carol Henzel, proprietariu de mine 5 fl., László Képes, proprietariu de mine 1 # (galben), Dr. Nagy Károly, proto-medic 4 fl., Romul Furdui, protopop gr. or. 3 fl., Dr. Basiliu Preda, advocat 3 fl., Constantin Cotișel, paroch gr. or. 3 fl., Iosif Keller, comerciant 3 fl., Simeon Cajan, medic mont. 2 fl., Ferencz Szebeni, advocat 2 fl., Gerasim Teofil, comerciant 3 fl. Iosif Ciura, paroch gr. cat. 1 fl., Alecsandru Ciura, paroch gr. cat. 2 fl., Aron Papiu, asesor consistorial, gr. cat. 1 fl., Dra Ersilia Rațiu, învĕțătoreasă 1 fl., George Baltă, propriet. 2 fl., Ioan Ciora, proprietariu 1 fl., Ioan Cristea not. cerc. 1 fl., Alberth Kagerbauer, diurnist 1 fl., Georgiu Ivașcu, comerciant 3 fl., Iuliu Floch, arendator 1 fl., Michail Andreica, proprietariu 4 fl., Ioan Șulea, metalurg 1 fl., Nicolau Jurca, proprietariu 1 fl., Alecsandru Tobias, cancelist 1 fl., Alecsandru Papiu, teolog. abs. 1 fl., Absolon Faur, propriet. 2 fl., Márton Persian, neguțĕtoriu 2 fl., Dna Rákosy, 1 fl., Dna Gellei, 1 fl., Dna Gelei, 1 fl., Dionisiu Adamovici, paroch gr. or. 1 fl., Ludovic Rátzkövy, comerciant 2 fl., Iosif Pálfi, comis. mont. 2 fl., Samuil Pálfi, cămerași reg. 2 fl., Georgiu Danciu, metalurg 1 fl., Alecsandru Danciu, preot gr. or. 2 fl., Petru Fizesian, propriet. 2 fl., Ioan Danciu, proprietariu 1 fl., Alecsandru Danciu, metalurg 1 fl., Iosif Űrmösy, 1 fl., George Toma, propriet. 1 fl., Simeon Brădean, metalurg 1 fl., Simeon Tomuș, proprietariu, 2 fl., Georgiu Candrea, învĕțătoriu 1 fl., Dumitru Bodea, metalurg 1 fl., Istfán Székely, comerciant 2 fl., Nicolau Șerban, proprietariu 3 fl., Emil Poruțiu, not. reg. 2 fl., Teofil Faur, calfă de comer. 1 fl., Georgiu Schmidt, calfă de comerc. 1 fl., Nicolau Baieșan, paroch gr. or. 3 fl., Augustin Corvin, 1 fl., Candin David, proprietariu de mine 3 fl., Alberth Szőcs, apotecariu 2 fl., Simeon Faur, măestru pelariu 2 fl., Ana Telegutiu, 1 fl., Deonisiu Balossu, comerciant 3 fl., Emil Pop, not. reg. 2 fl., Iosif Draia, jude com. 2 fl., Alecsandru Danciu, proprietariu 2 fl., Dna Iulia Vasiu, 6 fl., Alecsandru Mladin, metalurg 2 fl., Nicolau Mestecan, met. 2 fl., Georgiu Danciu, met. 2 fl., Simeon Popescu, măestru 1 fl., Simeon Braș coviția, metalurg 2 fl., Nicolau Opriș, met. 2 fl., George Cobori, met. 1 fl., Alecsandru Opriș, metalurg 1 fl., Alberth Képes, comerciant 1 fl., Vasilie David, metalurg 1 fl., Alecsandru Cociș, 1 fl., Kálmán Képes, apotecariu 1 fl., Francisca Șuluțiu, 2 fl., Elena Șiuluțiu, 2 fl., Petru Corpade, calfă de comerc. 1 fl., Iosif Bara, metalurg 2 fl., Paul Stoica, canc. reg. 2 fl., Dra Vilma Crișan, 1 fl., Nicolau Lobonț, proprietariu 3 fl., Amos Popescu, not. cerc. 1 fl., Eugen Hocman, învĕț. 1 fl., Basiliu Groza, calfă de comerciant 1 fl., Teodor Vîtca, metalurg 1 fl., Pompiliu Șuluț, proprietariu 2 fl., Iosif Kőváry, proprietariu 2 fl., Iosif Crișan, advocat 2fl., Emilia Schreiber, 2 fl., Iuliu Mîțu, măestru 2 fl., Alecsandru Ciana, calfă de comerciant 1 fl., Hendrea, calfă de comerciant 1 fl., Zoltán Tobácovics, comerciant 2 fl., Carol Geber, oficial 1 fl., Reinhardt Glüksel, comerciant 2 fl., Iosif Cobori, metalurg 1 fl., Alecsandru Tobias, notariu cerc. 2 fl., Alecsandru Macavei, proprietariu de mine 2 fl., Ioan Todescu, paroch gr. or. 2 fl., George Anca, paroch gr. ort. 2 fl., Radu Jantea, paroch gr. cat. 2 fl., Lanes Iurchescu, econom de baie 2 fl., Dna Francisca Cuman, 1 fl., Dna Iulia Rusu, 1 fl., Dna Sofia Teleki, 1 fl., Dna Agaftia Rusu, 1 fl., Zaharia Ciora, proprietariu 1 fl., Nicolau Deoanca, subjude comunal 1 fl., Maria Gönczi 1 fl. 50, George Mera, proprietariu 1 fl., Nicolau Anca, propr. 1 fl., Ioan Ciura, met. 1 fl., Alecsandru Drumariu, vice not. com. 2 fl., Bîrlea, jude com. 50 cr., Ivan Almașan, proprietariu de mine 2 fl. Suma = 1 # 208 fl. v. a.

Schimbânduse galbenul à 6 fl. suma = 214 fl. v. a. Din suma de 214 fl. subtrăgânduse spesele în sumă de 81 fl. 72 cr., resultă un venit curat de 132 fl. 28 cr.; un venit destul de frumos, mai ales acum, când mai toate venitele poporului de aici și giur sunt destul de sterile; deci mișcați de sîmțul de mulțămită și recunoscință, în numele comitetului Reuniunei vinim a esprima, cea mai ferbinte mulțămită tuturor acelor domni și doamne; cari și cu această ocasiune ne-au dovedit viul interes și nobila bunăvoință față de reuniunea noastră.

Abrud, 24 Faur 1885.

In numele Comitetului:

Ana Gall, *Alecsandru Ciura,*
președintă. secretariu.

Loterie.

Sâmbătă în 27 Februarie 1886.

Buda: 36 7 73 70 25

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane

Nr. 19 Sibiiu, Joi 20 Februariu (4 Martiu) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 19 Februariu 1886.

În fața atâtor neajunsuri, parte provenitoare din însași legea, parte din volnica ei aplicare, soartea scoalelor noastre devine foarte precariă. Este cu neputință sĕ resiste omul la atâtea atacuri din toate părțile și resistența devine periculoasă în fața curentului bolnăvicios, care — o mărturisim fără reservă — determină aproape întreagă pulsarea vieței din statul nostru. Căci sĕ nu perdem din vedere un lucru. Noi suntem suspiționați în toate acțiunile noastre, și unicul pĕcat, care ni se poate cu drept imputa —, este: că noi suntem români, și am arătat că avem și vitalitate. De acea ori-ce organisare a noastră, fie ea pe terenul bisericesc, fie pe cel scolariu, fie pe cel economic, este privită de o lucrare neertată în Ungaria, căci noi aici — după curentul de ađi, nu avem sĕ ne consolidăm cu firea și individualitatea noastră, ci trebue sĕ dispară nota caracteristică a naționalității noastre. Atunci apoi fiecare cetățean va fi privit cu ochi buni în interesul unității de rassă.

Din grea ce ne este posițiunea, din precariă ce ne este soartea în cele scolare, ea devenì și mai precariă din vina noastră.

Ating la acest loc o coardă delicată, pentru care de bună seamă voi stêrnì din nou un puternic viscol asupra acestui điariu. Atacările sĕ fie însĕ îndreptate numai asupra capului meu, căci điariul nu este de vină.

Din rĕu ce am stat și stăm, vom sta și mai rĕu pe viitoriu și — repet — aceasta din vina noastră.

A fost un rĕu obiceiu la unele organe inferioare bisericesci, că ele în tot anul schimbau pre învĕțătoriu din sat în sat, dela un post învĕțătoresc la altul.

Constat numai faptul și cu aceasta trec la resultatele lui, fără a îndrăsnì sĕ caut după motivele, cari au produs acest fapt pe unele locuri.

Sunt protopopiate, în cari nici un învĕțătoriu nu este întărit definitiv, nici unul nu poate documenta un servițiu continuu de cel puțin a đecea parte din îndelungata sa activitate. Cu chipul acesta avem sute de învĕțători cu servițiu de preste 20 de ani, și cari în anul viitoriu vor trebuì sĕ rĕmână pe stradă.

Și pentru ce?

Eată pentru ce!

În puterea articolului de lege XVIII din 1879, nime nu poate fi instituit de învĕțătoriu la scoalele poporale, fără ca el sĕ cunoască limba maghiară. Facultatea cunoascerei limbei maghiare trebue documentată prin o diplomă.

Învĕțătorii instituiți înainte de anul 1872 erau scutiți de această asprime a legei, căci ei cu provocare la §. 133, art. de lege XXXVIII din 1868 nu erau băntuiți. Erau deci lăsați acești învĕțători în posturile avute, și și cu o bună înțelegere până la adênci bĕtrânețe puteau fi asigurați, dacă amara pâne de dascăl românesc, asigurare se poate numì.

Ei însĕ dela anul 1872 s'au mutat când aici când colo, și cu sfêrșitul acestui an se va escrie concurs pretutindenea unde nu sunt învĕțători cualificați.

La concurs sunt îndreptățiți numai cei cu diplomă și din limba maghiară.

Tot de aceștia vor trebuì sĕ se folosească și autoritățile bisericesci în suplinirea posturilor, cari nu se vor putea întregì prin concurs.

Vom accentua încă odată: rĕul esistă, și trebue căutată vindecarea lui. Cu mic cu mare sĕ ne ridicăm preste slăbiciunile omenesci, cari tocmai în aceste đile de grea cercare sunt considerate de o deosebită virtute națională românească, sĕ ne ridicăm preste slăbiciunea de multe soiuri a firei omenesci, și sĕ căutăm vindecarea rĕului.

Noi cu mâna pe consciință ne facem datorința la locul acesta, arătând după ale noastre puteri mărimea rĕului. Vină alții cu a lor esperiență și bogăție de cunoscințe și ne propună vre-un modru de trai, vină și ne arete ce e de făcut, ca sĕ nu stagnăm in calea aceasta spre cultură.

La locul prim sunt interesați învĕțătorii nostri, căci a lor esistență este atinsă mai întâi după esistența scoalelor noastre, la care cu jale privesce biserica, cu jale va trebuì — credem noi — sĕ privească și națiunea.

Încât mintea omenească mai admite posibilitatea, ca învĕțătorii în vêrstă, pe locuri, unde cu anii nu se aude cuvênt unguresc, sĕ'și poată însușì limba ungurească, noi din adâncul inimei sfătuim pe învĕțători: sĕ facă din noapte điuă, și din Dumineci și sĕrbători đile de grea muncă, sĕ învețe unguresce din toate puterile, ca la vară în 1 Iuliu sĕ se supună esamenului aici la forurile competente bisericesci.

Revista politică.

Luni a trecut terminul armistițiului sêrbo-bulgar, și toată lumea aștepta, ca pacea cu această đi sĕ fie închieiată. Dar cu toate aceste tocmai în acest tîmp se părea, că conferențiarii stau mai rĕu cu prospectele lor de pace. E sciut, că s'au fost presentat comisiunii 2 proiecte de pace, ambele de câte un singur articul, și aproape cu totul identice, afară de clausula cuprinsă în proiectul turcesc, în înțelesul căreia, relațiunile amicale de mai nainte trebuie sĕ se restabilească între cele 2 țĕri vecine, sau cu alte cuvinte, demobilisarea reciprocă sĕ urmeze îndată după contragerea păcii. Sêrbii punctul acesta nu-l voiau sĕ-l primească, din nu se scie ce motive, — și 48 de oare înzadar s'au sbuciumat delegații, că n'au putut ajunge la nici o înțelegere.

Acum în sfêrșit ne vine scirea, că turcii și bulgarii — pe semne singurii adevĕrați doritori ai păcii — au cedat, declarându-se învoiți cu ștergerea clausulei cu relațiunile amicale. Și astfel poate că pe când vor primì cetitorii nostri nrul nostru de față, *„Article seul et unique“* a păcii de Bucuresci va fi subscris și conferința 'și va fi terminat activitatea.

„Norddeutsche allgemeine Zeitung,“ organul cancelariului german, îi dă ministrului president al Greciei Delyannis o aspră dojană pentru conduita Greciei.

„Prin politica, ce urmăresce Grecia de câte-va luni încoace — đice foaia citată — ea a ajuns într'o situație foarte periculoasă; dar guvernul ei nu face nimic spre aleviarea acestei stări.

„În purtarea ei provocătoare față cu Turcia, ea a așteptat, ca schimbarea cabinetului engles sĕ-i mâne apa pe moară. Cabinetul din Berlin i-a comunicat guvernului grecesc, că se înșală în așteptările sale. Cu toate că aceste comunicări s'au făcut verbal și pe cale confidentă, avênd în vedere singur numai binele Greciei, 2 foi grecesci au dat publicității acest incident diplomatic. Indiscrețiunea aceasta nu se poate reduce decât numai la persoana ministrului president grec. Nu numai, dar s'a mai însărcinat și representantul din Londra a Greciei, ca sĕ întrebe la noul cabinet, că oare cele împărtășite de către ministrul plenipotențiar al Germaniei sunt în adevĕr vederile dlui Gladstone, ceeace conform unei telegrame preaalabile adresate regimului german s'a și confirmat. Această procedere a premierului Greciei nu va putea sĕ-și asigure încrederea celorlalte puteri, și va face ca Grecia din vina sa proprie sĕ peardă simpatiile tuturor cabinetelor“.

Ce privesce demonstrațiunea navală, i se telegrafează điariului „Kölnische Zeitung“: Flota englesă stă gata și este pregătită pentru ori-ce eventualitate; ađi mâne are sĕ sosească un mare transport de torpile cu vaporul „Hecla“ la portul

---

FOIȚA.

Câte-va vorbe.

Umblați întru lumină, ca sĕ nu ve cuprindă întunerecul — Cich.

(Închieiere.)

Nu ni se cer însĕ așa sacrificii mari — numai sfaturi pline de înțelepciune — și de ni s'ar cere chiar — „o đi trăim în astă lume.“ Și nimic nu i mai frumos, decât sĕ mori și neamul tĕu sĕ învieze! Că nu-i lucru nou jertfirea la noi, o scim cu toții. Părinții nostri încă se jucau cu đilele vieții lor. În momentul d'a triumfa, biserica noastră trebuì sĕ încerce o groasnică persecuțiune și expusă a fost celor mai neomenoasă grozăvenii! Și triumfà! căci părinții s'au pus în fruntea poporului, l'au luminat și credința puternică le-a ajutat. Sĕ deschidem numai sântele cărți și vedea-vom persecuțiuni groasnice, dar vedea-vom și stăruința de fer a poporului, vedea-vom lupte înverșunate, în cari preoțimea sub povața Marelui Archiereu își apărá religia, și așa se întăria biserica.

Așa ne esplicăm cum nu s'a alterat cultul, cum nestrivită a rĕmas credința și nu s'au stricat datinile în biserica noastră; deși mulți vrăjmași puternici ar fi voit sĕ le steargă.

Și natural e, că din rădăcina copacului bĕtrân rĕsar și vlăstare tinere, cari copaci crescênd, earăș vor fi trainici și puternici, de nici vijeliile cele mai furioase nu-i vor îndoì. Părinții au fost, ș'au apĕrat cu tărie religia; noi suntem și datori suntem s'o apĕrăm. Ca s'o apĕrăm ne trebuie temeinice cunoscințe! Cultul în biserică rĕmâne-va nejicnit și toate relele încercări și uneltirile, ce le-ar face nepretinii, zadarnice vor rĕmânea; căci condus de bravi preoți poporul va fi una și va ținea strîns la religiunea sa și va apĕra interesele bisericei sale.

Una dintre simptoamele cele mai urîte s'ar ivì îndată ce religia n'ar fi apĕrată; căci în acest cas religiunea n'ar spriginì biserica, ear biserica nesprigінită va trebuì sĕ părăsească religiunea; atunci ai vedea popor dejosit, ai vedea pe credincioși îndoindu-se în credințele lor și momentul fatal a sosit ca nepretinii sĕ-și bată joc, ear noi n'am împlinit nici chiar vorbele lui Horaț: „Cave nisi inimicis debes ludibrium!“ Rĕmână biserica curată și nici când sĕ n'o poată întina spiritul servilismului, ce strĕinul cearcă sĕ-l vîre ca pe un șerpe veninos între români! căci de nu va rĕmânea curată, biserica va trebuì sĕ devină ipocrită și încă chiar prin preoți. Apoi bine sĕ ne aducem aminte, Christos n'a întemeiat astfel de biserică, nici o astfel de preoție!!

Așa ne spune și istoria țĕrii românesci: că erau nĕcađuri grele odată asupra țĕrii, dar erau episcopi, cari de pe înaltul tron apĕrau religiunea; și că prin astă apĕrare devenirĕ sceptrul moralității și rĕspunđĕtorii națiunii. Că isvorul, din care curgeau consciințele spre bine, nu era decât religiunea Că cel tare nu-și putea vĕrsa înfricoșata urgie asupra semenului mai slab. Ce iubire! ce respect era atunci pentru biserică! Cetească-se numai în istorie pasage din acele timpuri vrednice de aducere aminte.

Și ce a putut face un episcop pentru întreaga eparchia sa, nu va putea face un preot în parochia sa și toți preoții pentru episcopie ori metropolie?!

Fericit simți-se-va metropolitul conducênd o astfel de turmă cuvêntătoare!!

Îmi închipuesc cât de norocoase sunt timpurile, când biserica prin popor și poporul religios prin biserică 'și va cunoasce misiunea în economia lumei!

Religiosul popor va înainta tare în desvoltarea sa, căci bravul preot drept îl ocârmuiesce. Domnia credințelor religioase va fi curată, dacă religia e curată, curată va fi și credința morală, și aste escelente însușiri sădindu-se în inimile adevĕraților credincioși, îi va însuflețì spre tot ce-i măreț și toți credincioșii simți-se-vor fericiți. Și asta fericire, de care vrednic e românul, înveseli-va inimile tuturora, stêrpì-va toate relele dintre frații de acelaș sânge și earăș đic: rĕmânea-vom mari, fi-vom fericiți!!

de mare „Suda.“ După aceasta, dacă nu va părăsì Grecia cu totul ţinuta sa de păn’ acì, se va intreprinde fără nici o amânare demonstraţiunea navală, ca sĕ fie silit guvernul Greciei cu forţa, dacă nu-i dă mâna de voie bună, a se supune voinţei puterilor mari.

Cabinetul Freycinet a primit un vot splendid de încredere şi aderare din partea camerei francese. Era la ordinea ḑilei cestiunea Madagascarului, respective convenţiunea închieiată de guvern cu dinastia domnitoare a unei părţi din această insulă, convenţiune, prin carea s’a aplanat conflictul dintre francesi şi indigeni în chipul cel mai favoritoriu pentru interesele Franciei şi fără de vĕrsare de sânge.

Oposiţia radicală, care combătuse guvernul într’o cestiune identică (Tonking) tocmai pentru acţiunea sa militară, cerênd aplanarea diferinţelor printr’o convenţiune, — acum a atacat în modul cel mai vehement pe guvern, sĕ vede că numai din mâncărime de opunere, că de ce nu a cerut continuarea ostilităţilor şi de ce a subscris convenţiunea amintită. Cu tot focul şi vehemenţa oposiţiei, procedura guvernului a fost aprobată de cameră cu 459 contra 29 voturi.

Inchieierea păcei.

Acum, când pacea mult aşteptată are sĕ se închieie aḑi mâne la Bucuresci, scrie „Voinţa Naţională“ un articol interesant în această materie, pe care în cele mai de jos îl reproducem şi noi.

Eată articolul:

„Dela începutul negociărilor dintre dnii delegaţi ai conferinţei din Bucuresci am esprimat părerea, că e cu neputinţă ca Bulgaria şi Sêrbia sĕ nu ajungă în definitiv a se înţelege. Faptele ne dovedesc că nu ne-am înşelat în apreciările noastre. Astăḑi pacea poate sĕ fie considerată ca definitiv închieiată.

Dnii delegaţi au ajuns la acest resultat nu fără a avea sĕ întimpine mari şi feliurite greutăţi. Dorinţa naturală a Bulgariei de a trage oare-cari roade materiale din victoriile repurtate şi amorul propriu blesat al Sêrbiei, care cu nici un preţ nu voia sĕ se considere ca bătută, împiedecau mult mersul negociărilor. Trebue sĕ mai ţinem seamă, pe lângă aceasta, încă de un lucru: Ori cât de mare ar fi fost dorinţa Sêrbiei de a închieia pacea, ea nu putea sĕ ia nici o hotărîre înainte de a cunoasce modul cum vor privì puterile înţelegerea turco-bulgară şi înainte de a scì dacă Grecia se va mişca sau nu. Cu cât împotrivirea unor puteri faţă cu acea înţelegere crescea, cu atâta Sêrbia avea drept sĕ nu se grăbească; pe de altă parte cu cât atitudinea Greciei devenea mai ameninţătoare, cu atâta speranţele de revanşă ale partidei de acţiune sêrbesci, se măreau. În asemenea condiţii, putem lesne sĕ ne închipuim de ce negociările se trăgănau mereu.

Din fericire puterile, cari conduc astăḑi politica generală a Europei, sunt otărîte cu ori-ce preţ sĕ manţină pacea. Pe de o parte aceste puteri au căutat sĕ influinţeze la Constantinopol pentru a se scoate din înţelegerea turco-bulgară toate articolele cari jigneau pe Rusia, ear pe de alta ele au întreprins o campanie din cele mai energice spre a silì pe Grecia sĕ nu turbure liniscea.

Acţiunea Europei a fost încununată cu succes. E mai presus de ori-ce îndoială, că înţelegerea turco-bulgară va fi primită în definitiv şi de către Rusia şi e mai mult decât sigur, că grecii nu vor îndrăznì sĕ înfrunte armatele imperiului otoman şi acţiunea combinată a flotei anglo-turcă.

Puterile nu s’au mulţumit sĕ apese cu influenţa lor numai la Constantinopol, ele au însărcinat în acelaşi timp pe representanţii lor la Bucuresci sĕ lucreze din rĕsputeri pe lângă dnii delegaţi pentru a-i aduce cât mai curênd la o înţelegere. Graţie acestei interveniri, Sêrbia se înduplecă sĕ presinte mai ḑilele trecute un proiect de tractat pe masa conferenţei alături cu proiectul turco-bulgar.

Tot graţie acestei interveniri se datoresce şi redactarea acestui din urmă tractat în termini aproape identici cu acei ai proiectului sêrbesc.

Dnii delegaţi au acum înaintea lor două proiecte fie-care compuse din câte un singur articol; amêndouă enunţă aproape în acelaş mod că pacea este închieiată între Bulgaria şi Sêrbia şi că între aceste două ţĕri se restabilesce ordinea de lucruri ce esista înainte de declaraţia de rĕsboi.

Atât Bulgaria cât şi Sêrbia au convenit sĕ lase afară din tratat toate cestiunile, cari ar fi putut da nascere la neînţelegeri precum cestiunea delimitărei, a relaţiilor comerciale etc., cestiuni cari se pot resolva foarte bine după închieierea tratatului de pace.

Astfel stând lucrurile, închieierea definitivă a păcei nu mai e de cât o cestiune de câte-va ḑile cel mult. Nu e cu neputinţă chiar ca în momentul când vor apare aceste rênduri, instrumentul de pace sĕ fie deja semnat de cei trei delegaţi.

Chiar dacă pacea nu ar fi închieiată până la 1 Martie — lucru pe care ’l credem cu neputinţă — faptul că armistiţiul încetează la aceea epocă, nu poate periclita câtuş de puţin opera de pace, care e pe cale de a fi terminată. Se scie în adevĕr, că partea care va voì dela 1 Martie sĕ reînceapă rĕsboiul, va trebuì sĕ prevină cu 10 ḑile înainte pe partea cealaltă. Nefăcênd nici una o asemenea declaraţie, armistiţiul poate curge şi după 1 Martie în mod indefinit până la închieierea păcei, fără ca sĕ mai fie nevoie de vr’o prelungire.

Concentrările de trupe cari se fac mereu în Bulgaria şi în Sêrbia nu pot fi considerate ca nisce indicii turburătoare; ambele ţĕri nu fac de cât sĕ urmeze, până la închieierea păcei, poveţele celei mai elementare prudenţe: *si vis pacem para bellum.*

Putem considera deci pacea ca asigurată.

O asemenea veste va contribuì negreşit la liniscirea pieţei noastre atât de alarmată dela începutul conflictului dintre Bulgaria şi Sêrbia şi la înlăturarea, cel puţin parţială, a unei din causele cari au contribuit la mărirea crisei ce ne bântuie de atâta timp.“

Meseriaşul român.

Luăm la alt loc notiţă despre aparinţa unui nou ḑiariu cu titlul mai de sus, pe care ’l recomandăm în atenţiunea meseriaşilor nostri.

Reproducem acì programul, pe care ni ’l presentă redacţia foii:

Către cetitori!

Este oare de lipsă această foaie? se vor întreba de bună seamă mulţi din cei ce vor lua în mână gazeta de faţă.

Este! ne luăm voie a rĕspunde, şi eată pentru ce:

După cum se scie, în timpul din urmă a început şi la noi a se înfiinţa o clasă de meseriaşi. Meseriile, rĕmase atâta vreme departe de poporul nostru, începură a fi îmbrăţişate cu atât mai mare căldură, cu cât isvoarele de câştig de până acum începură a seca din ḑi în ḑi tot mai mult, şi cu cât oamenii se convinseră, că dacă vor rĕmânea tot cu chipul de vieţuire de până acum, vor fi vecinici robii popoarelor mai culte şi mai pricepute într’ale meşteşugului.

Precum însĕ membrii celorlalte clase sociale aflară de bine a se pune în înţelegere unii cu alţii, a’şi împărtăşì unii altora ideile lor, a comunica între olaltă bucuriile şi durerile întêmplate în calea vieţii, tot astfel, credem noi, este de lipsă, ca şi meseriaşii nostrii sĕ aibă un organ, în care sĕ facă cunoscinţă unii cu alţii; un organ, în care sĕ şi împărtăşească unii altora aflările lor, păsurile lor; un organ, care sĕ ţină totdeauna socoteală de mersul meseriilor la poporul nostru românesc şi de înaintările pe acest teren la popoarele mai luminate şi mai dedate cu învĕţătura decât noi. Acest organ sĕ fie un isvor nesecat de învĕţătură şi de informaţiuni pentru meseriaşii nostri, totodată însĕ sĕ caute a încălḑì inima cetitorilor sĕi şi a le face munca mai plăcută prin câte o povestire potrivită, prin câte un vers bine alcătuit, prin câte o glumă nevinovată şi printr’alte lucruri de acest fel.

Un astfeliu de organ ar voì sĕ fie şi foaia noastră. Ḑicem „ar voì“, deoarece suntem pe deplin convinşi de o parte de greutăţile, cu care este împreunată scoaterea la iveală a unui asemenea organ, eară de altă parte de puţina deprindere a puterilor noastre pe terenul, pe care voim a păşì.

Cu toate acestea întru cât ne va sta prin putinţă, vom căuta sĕ mulţămim cât se poate mai mult aşteptările cetitorilor noştri, vom căuta, ca foaia, cu a cărei conducere ne însărcinăm, sĕ fie în adevĕr folositoare acelora, pentru cari este menită.

Vom căuta sĕ facem cunoscute cetitorilor nostri întêmplările mai însemnate privitoare la clasa meseriaşilor, şi în deosebi vom căuta a-i informa cât mai des despre mersul societăţilor noastre de meseriaşi şi al tuturor întocmirilor privitoare la spriginirea şi lăţirea meseriilor între români.

Vom face pe meşteşugarii nostri mai deaproape cunoscuţi cu legea de meserii şi le vom împărtăşì treptat dispoziţiunile, ce se vor mai lua în privinţa lor din partea locurilor mai înalte.

Vom urmărì cu toată băgarea de samă îmbunătăţirile, ce se vor face în deosebitele ramuri de meserii şi le vom comunica cetitorilor nostri, ca astfeliu sĕ nu rĕmână îndĕrăt faţă cu înaintările lumei mai cultivate.

Vom căuta sĕ deşteptăm şi sĕ nutrim între meseriaşii nostri simţul de chivernisire, arĕtând totodată şi mijloacele, prin care averea adunată s’ar putea înmulţì mai sigur şi mai cu folos.

Vom îngrijì ca şi soţia meseriaşului sĕ poată găsì în foaia noastră deosebite sfaturi bune, deosebite recepte, prin care sĕ facă vieaţa casnică cât mai plăcută şi cât mai atrăgĕtoare pentru soţul ei.

Vom aduce din când în când articuli despre păstrarea sănătăţii, care este averea cea mai scumpă a ori-cărui om şi mai cu seamă a unui meşteşugariu.

Vom presera deosebitele poveţe şi învĕţături cu câte o povestire sau cu câte o glumă potrivită

Fie-ve ce e adevĕrat adevĕrat, ce nu e — nu — Ev. —

Dar „religia e principiu, ce conduce la dreptate.“

Dacă ar trebuì sĕ me esprim şi sĕ arĕt ideea de nedreptate, sĕ aduc de pildă numai o societate în care domnesce această însuşire vicleană şi uricioasă! Neregulată e starea unei astfel de societăţi. Cei mai mari sunt apăsători şi cei mai mici sunt apăsaţi; căci legile sunt purtate în viclenie şi de loc nu sunt respectate.

Cei mai vicleni şi mai tari sunt tot odată jefuitorii cei mai mari, ear jefuiţii vor trebuì sĕ îndure toate relele, urînduli-se a se mai provoca la legi, bine sciind, că legile pentru ei sunt numai scrise.

O persecuţiune groasnică, ş’o ură înfricoşată amenință în toată bună-vremea pe individii cu consciinţa morală curată; ear aceşti indivizi nenorociţi se vĕd tot-de-una isolaţi şi streini în cea-ce voiesc sĕ lucre bine.

Nedreptatea iese din consciinţa rĕului, ear mama acestei consciinţe este lăcomia, urîta fantomă, ce în toate timpurile corupe datinile, şi a lăsat tuturor popoarelor păgubitoarea moştenire — luxul —! După cum cetim, vedem pe toţi moraliştii, că combat luxul ca pe un înverşunat inimic al dreptăţii şi dovedesc prin puternice argumente, că el moleşesce spiritele şi tăgăduiesce dreptatea.

Dreptatea după definiţiunea învĕţaţilor e: dorinţa puternică şi statornică de a da fie-căruia, ce este al seu! Preţios dar mai e deci dreptatea. Şi nu trebue sĕ ne mirăm, dacă ori-ce organism social pentru conservarea esistenţei sale se folosesce de acest dar atât de scump şi de natural.

Dreptatea! numai ăst cuvênt atât de sublim e în stare sĕ înalţe inima nobilului şi sĕ inunde în lacrămi faţa celui apăsat.

Dreptatea e isvorul curat al sentimentelor de egalitate şi de libertate; în dreptate aflăm virtuţile morale şi religioase, tot marinimoase sentimente, ce înneacă cu totul egoistele patimi!

Cu tot dreptul trebuie deci sĕ apere ori-ce organism social dreptatea, pentru ca dreptatea sĕ-i fie adevĕratul şi puternicul scut.

Studiind, aflăm un frumos raport între dreptate vîrtute şi datorinţe. Datorinţele trebuie sĕ le împlinim. Asta o cere vîrtutea. Ca sĕ avem vîrtute, drepţi trebue sĕ fim. Şi norocos e neamul, ai cărui fii îşi împlinesc consciincioşi datorinţele. Întreg poporul va năzuì spre o ţîntă, mii de suflete vor forma un suflet, mii de corpuri un corp şi cu triumf va lucra întreg neamul pentru prosperarea sa frumoasă; căci lucră cu dreptate.

Nici nu-’mi pot închipuì datorinţe mai frumoase, decât a fi adevĕratul apĕrătoriu al causelor drepte, decât a apĕra dreptatea celor apĕsaţi!

Avut-am bărbaţi, cari au trăit numai pentru realisarea dreptăţii în neamul lor şi pentru apĕrarea ei! O, umbre măreţe de români, erau timpuri, de voi muriaţi chiar pentru apĕrarea dreptăţii şi cu dreptate apĕraţi sfînta libertate, credinţa şi biserica! Sĕ cetim istoria suferinţelor, ce-i, şi istoria gloriei şi ne vom convinge cum părinţii apĕrau dreptatea prin jertfe sublime, demne de tăria românului. Ceti-vom, cum credincioşii nostri părinţi, îngenunchiau înaintea sântului altar, cerênd dela dreptul Dḑeu triumf dreptăţii sau pentru ei cunună de martir. Şi Dḑeu trimis-a triumf dreptăţii, şi astfel s’a garantat esistinţa bisericei, libertatea religiunii şi libertatea neamului! Şi când preotul are drept şi e chiemat a contribuì mai mult la prosperarea neamului seu şi apĕrarea drepturilor lui, ear el se plânge „că-i nefericit în o astfel de posiţie, însemnează, că nu-i vrednic de drepturile sale liberale!“

Nici odată nu-i mai trist decât, când bărbaţii chiemaţi nu vin în ajutoriul neamului lor, naţiunea nu se va bucura de nici un drept, de nici o lege; căci drepturile şi legile ei sunt numai scrise! Egoismul şi ura între fraţii d’acelaş sânge se va îndulcì tot mai tare în detrimentul moralităţii şi a bunelor intenţiuni; ear fiii altor neamuri nu vor mai înceta cu dispreţul!

Ori cât de mică şi slăbuţă ar fi parochia unui brav preot, poporenii vor fi respectaţi şi stimaţi de vecini, dacă la desvoltarea şi prosperarea popoși astfeliu ne vom strădui sĕ facem foaia nostră cât se poate mai atrăgĕtoare și mai ușoară de cetit.

Se înțelege însĕ, că cele mai multe din aceste lucruri le vom putea face, numai dacă cei mai de frunte dintre cetitorii nostri vor binevoì a ne da tot ajutoriul lor, dacă nu vor pregeta a ne împărtășì esperiențele lor și a ne face cunoscute schimbările mai de căpetenie privitoare la meșteșuguri și la meșteșugari din ținuturile, în cari trăiesc.

Cu deosebire apelăm la domnii preoți și învĕțători din toate colțurile patriei noastre, sĕ binevoiască a ne informa despre tot ce se întêmplă în jurul dênșilor în cestiunea meseriilor și tot odată sĕ îndemne pe deosebiții nostri meseriași, cari cunosc ceva carte, sĕ spriginească această foaiă.

„Meseriașul român“ nu este o foaiă de speculă, aceasta o poate vedea ori și cine din prețul ei, cât se poate de redus (numai 1 fl. 20 cr., pe un an întreg), ci după cum ni-am luat voie a spune mai sus, scopul ei este a forma o legătură cât se poate mai strînsă între meșteșugarii români, a-i informa despre tot ce-i privesce pe ei, și a-i ajuta la vreme de lipsă cu un sfat isvorît dintr'o inimă în adevĕr prietenească. Fie, ca foaia noastră sĕ afle o primire cât mai călduroasă la meseriașii nostri: fie, ca ea sĕ poată contribuì în adevĕr la realisarea devisei:

La bunăstare, prin muncă și crutare!

Redacțiunea.

Mulțămită publică.

Reuniunea femeilor române din Sibiiu, fiind în plăcuta posițiune de a putea face cunoscut, că balul dat de dênsa în 24. Februariu a. c. a adus un venit curat de 302 fl. 11 cr., în favorul scoalei de fetițe a Reuniunei, mulțămesce prin aceasta onoratului public, care participând la acest bal, a făcut possibilă ajungerea resultatului indicat.

În deosebi însĕ aduce călduroasele sale mulțămiri acelor p. t. dame și domni, cari prin suprasolviri au avut bunăvoința a promova scopul balului, precum și domnului măiestru de capelă P. Herman, care pentru această seară a redus prețul musicei cu 5 fl., sub cel îndatinat.

Suprasolviri au incurs dela domnii: archimandrit Nicolae Popea, director F. W. Herberth, locot. col. Servitzky câte 5 fl., domnișoara Sofia Buceșan 4 fl., domnii: general Getz, protosincel Frateș, Dr. I. Moga, Tr. Hamrodi câte 3 fl. 50 cr., doamna Agafta Pop, domnii: director P. Cosma, subjude I. Bădilă, banchier M. Kabdebo, neg. C. Bugarsky, și „Un necunoscut“ câte 2 fl., domnii Dr. I. Pușcariu protosincel, protopop S. Popescu, prof. G. Dima, Petru și Pavel câte 1 fl. 50 cr., domnii: intend. supr. Mentschik, prof. Domanovsky, adv. I. Popa, locot. Lang, notariu N. Henț câte 50 cr.

Pentru reuniunea femeilor române din Sibiiu.

Maria Cosma,
presidentă.

Varietăți.

* (Hymen.) Domnul Sabin Piso, ales protopresbiter al tractului Agnita, Dumineca trecută și-a serbat cununia cu domnișoara Ana Stoian în Cernat, și domnul Michail Lazar, ingineriu în România tot atunci și-a serbat cununia în Brașov cu domnișoara Elena Perșenariu.

Felicităm și pe această cale pe tinerile părechi.

* (Balul arangiat de reuniunea femeilor române din Arad) Joia trecută în sala dela „Grand Hotel“ a fost cercetat de un public ales și elegant, și a fost o petrecere succeasă, ḑice „Bis. și Scoala“. Dintre dame multe se presentară și de astădată în costum național, așa încât acest costum s'a împămêntenit binișor și în părțile noastre. Petrecerea a decurs până la ḑiua albă. Dintre notabilii strĕini am vĕḑut în acest bal pre dnii: comitele suprem Carol Tabajdy, vicecomitele Petru Ormoș, protonotariul comitatului Szathmáry și alții. Venitul curat, incurs până acum, precum ni-se spune trece preste suma de 600 fl. v. a.

* (D. Al. D. Xenopol,) profesor la universitatea din Iași, va ținea la Ateneul din Bucuresci, în ḑiua de 18 Martie, conferința dsale asupra Idealismului și realismului.

* (Ḑiare nouĕ.) Am primit numĕrul întâi din **„Meseriașul român“**, foaie pentru învĕțătură și petrecere, alcătuită pentru meseriași și toți iubitorii de meserii.

„Meseriașul român“ apare în editura și sub redacția cunoscutului președinte al reuniunei pentru sprijinirea meseriașilor români din Brașov dl Bartolomei Baiulescu. Tipariul e al tipografiei Alexi din Brașov. Va eșì la 1 și 15 a fiecărei luni în format de o jumătate coală de tipariu și costă: pentru Austro-Ungaria pe un an fl. 1.20., pe șase luni 60 cr.

O recomandăm în deosebita atențiune a meseriașilor nostri.

— La Pitești a apărut un nou ḑiariu întitulat: „Dorința Argeșului“; el nu se ocupă cu politica, ci numai cu interesele județului, a cărui nume îl poartă.

* (Cultura vermilor de mătasă în Banat.) Dl C. Radulescu antiste comunal în Lugoș publică următoarea însciințare:

„Timpul de primăvară al anului curinte se apropie, și cu acesta și începutul ocupațiunei cu crescerea, și cultivarea vermilor de mătasă. Încă în anul trecut am fost făcut începutul cu această ocupațiune, provocând atunci pe toți aceia, cari au voie și plăcere către această ocupațiune, a ni se adresa cu dechiarațiunea, pentru ca sĕ le procurăm sĕmânța de lipsă, și cu bucurie trebue sĕ constatăm, cá la unica reflectare făcută anul trecut în foaia „Luminătoriul“ s'a fost deșteptat la mulți de ai nostri rîvna și interesul în acel grad, cât adresându-ni-se singuraticii pentru a le câștiga sĕmânța de vermi și prin noi mijlocindu-li-se aceea, încă în anul trecut s'au adus la Lugoș spre rescumpărare, și au fost rescumpărate 500 chilograme de gogoașe de mătasă, solvindu-se de 1 chlg. de I clasă 1 fl. 20 cr. v. a. și de II. clasă 50 cr. v. a. Este constatat din tablele de rĕscumpărare din Lugoș, că un cutare om sîrguitoriu dintr'un sat învecinat, carele a luat o cutie cu 21 grame de sĕmânță, în timp de 2 luni a căpătat pe 10 chilograme de gogoașe 25 fl. v. a. și acesta poate fi esemplu destul de îndemnătoriu pentru fiecare om sau familie, care n'are alt mijloc de câștig în lunile Mai și Iuniu, pre când tocmai cade cultivarea vermilor de mătasă. Făcênd atent pe public la aceasta deschilinire, ne adresăm către domnii preoți și învĕțători și le invocăm zelul lor cel cunoscut, și în aceasta direcțiune, binevoiască a îndemna către aceasta ocupațiune, care este tot odată și rentaveră pentru popor. Pentru a vedea în ce mĕsură s'a desvoltat această ocupațiune la poporul părților sudice ale Banatului în jurul orașului Biserica Albă, suntem în stare a comunica, că la locul de rescumpărare în acel oraș în anul 1885 au fost rĕscumpărate circa 7000 de chilograme de gogoașe, ceva sĕ ḑică un câștig pentru poporațiunea lucrătoare din acele părți de peste 7000 fl. v. a., ce încă este ceva. Dar fiindcă cultivarea vermilor de mătasă stă în strînsă legătură cu plantarea și cultivarea frăgarilor de soiul alb, în care privință în fie-care comună prin antistia comunală sunt și făcute disposițiuni pentru possibilitatea de a câștiga sede de atari arbori, așa dar ar fi bine, ba chiar de lipsă, că la fie-care casă în comunele noastre sĕ se cultiveze 5 până la 10 frăgari de acest soi de arbori îndoit folositori la casa economului, adecă prin lemn, frunze și prin fructe. Așteptăm dar aici la subscrisul însinuări cât mai multe pentru procurarea sĕmânței de vermi, și premitem, că pentru fie-carele, cel ce ni se va adresa la timp, bucuros vom face pașii necesari de procurare, dar însĕ sĕ ni se scrie cât de apriat locul postei, la carea sĕ le trimitem sĕmânță de ajuns. Însinuările sĕ ni se facă mult până în primele ḑile ale lunei lui Martiu a. c. v. Lugoș, în Februariu 1886
C. Radulescu m. p. antiste comunal în Lugoș.“

* „Egyetértés“ ne spune, că comitele Khevenhüller, ministrul plenipotențiar al Austro-Ungariei la Belgrad, a declarat înaintea corespondentului seu din Viena, că în timpul resbelului, cartierul general sêrbesc s'a folosit de charta statului-major austriac și aceasta s'a constatat că este greșită, pe când bulgarii s'au folosit de cărțile rusesci, cari sunt escelente.

* (O nouă dovadă de iubire a regelui României către țeară.) — Cu o vie satisfacțiune cetim în „Curieriul financiar“ următoarele rênduri: Ni se comunică de un corespondent al nostru, că M. S. regele României are intențiunea d'a destina toată averea mobilă ce i-a revenit din moștenirea augustului sĕu părinte, la cumpărare de pămênt în țeară.

Această scire ne-a făcut o impresiune din cele mai plăcute: 1, pentrucă un nou capital întră în țară pentru a se pune la disposițiunea pămênturilor noastre, și al doilea pentrucă cu modul acesta, toate interesele materiale ale regelui se concentrează în România, fapt, care va contribuì puternic d'a accelera propășirea și desvoltarea noastră economică pe o scară sistematică și după cele mai noue modeluri.

Când ne gândim, că administrația regelui este o administrație model; când vedem, nu mai departe decât la Brosceni, unde dificultățile esploatărei pădurilor sunt din cele mai mari, că s'au făcut instalațiuni unice în țara românească; când observăm că administrația domeniului coroanei, care funcționează numai d'un an, are deja format un personal silvic și o organisație silvică din cele mai înaintate, cu pepiniere chiar de păduri și plantațiuni de mai multe domenii; când ne gândim ḑicem, că douĕ din domeniile coroanei, espirând contractele de arênduire, s'au luat deja a se esploata în regie, cu perspectiva d'a devenì în curênd nisce ferme model; când vedem că chiar biserica și scoala au devenit pe aceste domenii adevĕrate altare, construindu-se, reparându-se și înzestrându-se cu tot ce le trebue peste 27 biserici și scoli, și când ne amintim, că mai toți suveranii din Europa își plasează averile în fonduri strĕine și în imobile situate în țeri strĕine, scirea ce o dăm mai sus, de se va adeverì, nu poate decât sĕ ne bucure, deoarece ea dovedesce o încredere și o afecțiune deplină a suveranului în țeara aceasta, de care s'a alipit cu mintea, cu inima și cu toată averea sa.

* (Protecțiunea industriei în România.) Într'unul din nrii nostri trecuți am fost espus un interesant proiect de lege pentru încuragearea industriei mari în România. Reproducem în cele mai de jos tot în această cestiune din „Curieriul financiar“ încă următoarele: Din inițiativa dlor deputați A. Vilner, C. F. Robescu, D. M. Ionescu, Dr. Iovits, A. I. Popescu, C. Chivu, D. Paraschiv și Petre Ene, s'a depus pe biuroul camerei un proiect de lege, în sensul, în care am creḑut că e bine a se asigura protecțiunea unor serii de industrii naționale, care au mare nevoie d'a se bucura pe o periodă de mai mulți ani de avantagele tarifului vamal protecționist. Acest proiect de lege e însoțit de o espunere de motive, a cărei cuprindere e următoarea:

„Este un ce netăgăduit că o mare mișcare economică se agită astăḑi în țară și corpurile legiuitoare și guvernul nu a fost o ocasiune, ca sĕ nu arete toată solicitudinea ce au de a înlesnì, a protegia ba chiar a face sacrificii, pentru desvoltarea și prosperarea resurselor bogăției noastre naționale. În scopul acesta vedem presentate mai multe proiecte din inițiativa parlamentară, și guvernul cu o stăruință ce merită toată lauda, a întins investigațiile sale, face anchete, ca sĕ constate toate forțele economice, cari sunt susceptibile de desvoltare spre a le venì în ajutoriu și a face din ele forțe producĕtoare.

Mai multe proiecte sunt propuse spre a venì în ajutoriul industriilor deja esistente, sau cari sunt măcar în început de formațiune. Toate acele proiecte, mai mult sau mai puțin, sunt basate pe sacrificii din partea statului; dar mijloacele noastre financiare nu ne prea permit mari sacrificii, încât sĕ ne putem aștepta la o repede desvoltare a mișcărei industriale.

Pentruca o industrie sĕ se înființeze, sĕ poată esista și sĕ prospere, se cer mai multe condițiuni: se cere a avea materiile prime, lucrători, personal technic, înlesniri de transport și mai totdeauna, la început, o mĕsură de protecțiune, ca sau sĕ fie apĕrată de a lupta cu industria similară strĕină, sau sĕ fie pusă în posițiune de a putea concura cu ea; în casul dintâi este prohibițiune, în casul al doilea tarifa vamală ridicată; cele întâi condițiuni nu au trebuință de concursul legislativ, cea din urmă numai este o condițiune, care atârnă cu totul dela puterea legei.

Când toate acestea condițiuni ar fi întrunite, atunci numai capitalul, acest factor puternic, se pune în serviciul industriei; el cercetează și se poate

---

renilor și la apĕrarea intereselor și a drepturilor contribuie preotul cu făclia cuvêntului ce arde limpede și luminează spiritele! El dacă împărtășesce adevĕrul cu bun spor, se numĕră între cei dintâi binefăcĕtori!

Dreptate, scumpă, nobilă vîrtute, înflăcărează sufletele și așaḑă-le spre priveghiere, ca nu urmașii urmașilor nostri sĕ ḑică vr'odată: Blăstem asupra părinților, cari n'au avut curagiul sĕ ne apere dreptatea și interesele noastre.

Ignoreze-se abusul de putere, ce cere sclavagiu și învingă scumpele credințe, ca sĕ domnească frumoasa libertate. Toate acestea ca sĕ fie, chiemați sunt preoții români sĕ lupte cu armele sciinții pentru apĕrarea dreptății și vor lupta cu triumf!!

Cât timp triumfează dreptatea, ce-i dela Dḑeu lăsată tuturor neamurilor și se propagă credința puternică în inimile românilor, acusele nedrepte se vor desprețuì, poporul va apĕra pe înaintestătătorii lui și când toți vor apĕra biserica și pe fruntașii ei, se va înțelege ce va se ḑică, a fi mare într'o epocă așa de mică!

O singură tabĕră va forma poporul, cei mari vor apĕra drepturile celor mici; ear scânteile sacre rĕspândite vor da nascere unei mari și violente flacări!! Mama 'și va rĕsfăța copiii și-i va cresce în idei morale religioase, însuflețiți totdeuna de sânta iubire de națiune! Atari copii bărbați devenind își vor scì împlinì datorința, și vieața lor va fi presĕrată numai de fapte mărețe. *Ion Broju.*

încredinţa dacă cele dintâi condiţiuni esistă, rĕmâne ca condiţia din urmă sĕ-i ofere destule garanţii de stabilitate, ca sĕ poată calcula timpul ce-i trebue pentru a se amortisa.

În materie de protecţiune pe basa tarifelor vamale se preferă totdeauna regimul convenţional; căci atunci este asigurată durata acelor tarife: regimul tarifului autonom este supus la multe fluctaţiuni şi nu represintă acea siguranţă de stabilitate atât de necesară, ca capitalurile sĕ se avênte în intreprinderi industriale basate pe protecţionism. Ca sĕ înlăture acest inconvenient al regimului autonom, ca sĕ dea credinţă de durabilitate, este singurul mijloc: determinarea unui period fics, în care nu se va putea schimba tariful autonom.

Noi vĕḑênd industriele: făinei de cereale, zăharului, vinurilor, berei, săpunurilor, peilor, frînghiei lemnăriilor, petroleului, ceramicei şi cleului, cari deja sunt încercate în ţară şi cărora le trebuie numai ajutoriul capitalului pentru a se desvolta.

Voind a oferì capitalului garanţii că întreprinderea industrială, la care se dedă, se va bucura o periodă de mai mulţi ani de avantagiele tarifului vamal protecţionist. Propunem următoarea lege: etc.

* (În Portugalia) s'au făcut manifestări violente contra mĕsurilor financiare ale guvernului conservator.

La Broga, ţĕranii au tras la mieḑul nopţei clopotele şi au strigat: Trăiască republica! jos cu impositele!

La Oporto s'a ţînut un meeting, la care au luat parte 6000 de persoane.

Asemenea manifestaţiuni s'au făcut şi în mai multe alte localităţi.

* (Curios!!) Un ḑiar de judeţ din România anunţă, că în comuna Homerîciu, judeţul Prahova, au fost opt casuri de pojar cu gâlci precedate de moarte. Va sĕ ḑică moartea a precedat boalii, ear aceasta a succedat morţii. Casul e ciudat de tot.

* (Cununia contelui Herbert Bismarck.) — Herbert Bismarck în sfêrşit şi-a arangiat treburile, cari înainte cu doi ani au produs mare sensaţiune în cercurile aristocratice morale din Berlin; în ḑilele trecute şi-a luat de soţiă pe principesa Elisa Hatzfeldt-Trachenberg. Această cununie are precedente foarte interesante. La anul 1878 a fost espusă o fotografie de femeie în salonul berlinez. Frumseţa acelei fotografii, respective a femeei, a esercitat o influinţă deosebită asupra tuturor visitatorilor salonului; Herbert Bismarck, fiul cancelariului Germaniei, care astăḑi ocupă postul de secretariu de stat la ministeriul afacerilor streine, mergênd şi el sĕ vaḑă mult lăudata fotografiă, fù fermecat de frumseţea răpitoare a femeei. În urmă s'a aflat, că acea femee era soţia principelui din Silesia, Karolath-Benthen, născută principesa Hatzfeldt. Eventualitatea a adus cu sine, că principele silesian, ca representant al naţiunei, în earna anului 1878 a venit la Berlin, aducênd cu sine, şi pe soţia sa. Principele silesian se interesa foarte mult de afacerile politice, şi pe când el era adêncit în studiarea cestiunei socialiste, soţia lui cerceta regulat toate balurile şi seratele danţante, primind neîntrerupta curtenire a contelui Herbert. La anul 1881 s'a scandalisat toată aristocraţia din Berlin, auḑind, că principesa a fugit singură în Florenţa, ca sĕ cerceteze pe amantul ei, contele Herbert, care în acel timp era ataşatul ambasadei germane pe lângă Quirinal. Numai un om s'a aflat, care nu s'a scandalisat de acest cas şi care nu şi-a perdut presenţa de spirit; acest om a fost principele silesian, soţul principesei fugare. Principele silesian a dat soţiei sale sĕ înţelegă, că-i va înlesnì divorţiul şi-i va pregătì calea, pentru ca sĕ se mărite după amantul ei. Înfuriatul părinte al amantului, cancelariul de fer, s'a opus la toate aceste şi a ḑis: „Nu, nici odată nu-ţi voi permite ca s'o iai pe soţia prietenului tĕu!“ Şi după aceea l'a trimis pe fiul sĕu dintr'o staţiune într'alta, ca sĕ înveţe a iubì frumseţele holandeze, ruse şi englese. Toate însĕ înzadar. Fiul pare că a moştenit voinţa de fer a părintelui sĕu, n'a putut sĕ uite pe frumoasa sa Elisă. Această firmitate a învins opunerea părintelui, care încă s'a bucurat, că frumoasa moşiă a principesei va fi moştenită de către nepoţii lui, şi el singur a înlesnit divorţiul principesei. Cununia ei cu Herbert Bismarck s'a serbat în luna trecută în cea mai mare linisce. Principele silesian şi el a asistat la cununiă şi a felicitat fără vr'o supĕrare noua părechie fericită. E de însemnat, că mireasa e de 40 de ani şi are o fetiţă de 15 ani, astfel e mai bĕtrână cu vr'o trei ani ca mirele; pe lângă toată vêrsta înaintată, ea şi astăḑi se consideră ca Andalusiana Berlinului.

* (Curiosităţi.) — S'a petrecut, ḑilele trecute la Paris, un fapt destul de curios.

Un anume domn Cova e părintele unei fetiţe de doi ani. El n'a voit s'o boteze, fiind ateu. Dar se vede că o călugăriţă s'a întrodus în casa lui, a deşteptat la doamna Cova scrupuli de consciinţă, şi ḑilele aceste, această doamnă şi-a dus fata la un popă, însoţită de doi naşi, a botezat-o. Din această causă, dl Cova a cerut anularea actului de botez al bisericei.

Preotul a declarat, că în adevĕr botezul nu se putea face fără de învoirea părinţilor, dar că nu se poate, după legile bisericesci, sĕ se şteargă în registru ceva, căci asupra acestei sfinte taine nu se poate revenì.

Afacerea, dar va venì la tribunal.

Familia Cova, de altfel, n'are noroc cu copiii. Botezul fetiţei a adus neînţelegerea în casă şi a creat o greutate cu biserica. Nascerea unui băiat a dat nascere altei greutăţi cu oficerul stării civile. Acest băiat a fost declarat sub numele Nemo — Nimeni. — Oficeriul stării civile a declarat, că nu cunoscea nici vre-un sfânt, nici vre-o persoană istorică care sĕ se numiască Nemo, şi a refusat înscrierea. Dl Cova obţinuse deja pentru alţi copii ai sei numele de Vera, pentru o fată, şi Vizio, pentru un băiat. Dsa susţine, că dacă s'a primit Vizio (Viţiu), nu e cuvênt sĕ nu se primească Nemo.

Spre scire şi orientare.

Faţă cu cele afirmate în corespondenţa noastră din ţeara Bârsei despre alegerea de preot în Herman, un amic al nostru ne scrie şi el o lungă corespondenţă plină de grave acuse la adressa candidatului Dogariu.

Noi nu cunoascem starea lucrului, nu cunoascem nici pre canditatul Dogariu. De aceea datori suntem sĕ mărturisim, că noi n'am avut intenţiunea sĕ lăudăm pre domnul Dogariu, după cum nu avem îndreptăţirea sĕ aruncăm bănuieli asupra dênsului, şi încă acuma când actul de alegere este la forurile bisericesci.

Amicul nostru deci nu se va supĕra dacă deocamdată ḑiarul nostru nu va publica nimica în această afacere.

Redacţiunea.

Loterie.

Mercuri în 3 Martiu 1886.

Sibiiu: **66 74 55 2 62**

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 10 Ianuarie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	**6.20**
Szolnok	11.22	3.51	**7.29**	**9.26**
P. Ladány	2.20	5.28	**8·27**	**11.40**
Oradea-mare	4.39	**6.41**	8.37	**1.28**
	—	6.46	9.37	**1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.45	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.14**	10.28	**2.34**
Rév	—	**7.42**	11.36	**3.18**
Bratca	—	—	12.10	**3.41**
Bucia	—	—	12.46	**4.01**
Ciucia	—	**8.31**	1.48	**4.26**
Huiedin	—	**9.01**	3.09	**5.08**
Stana	—	—	3.42	**5.27**
Aghireş	—	—	4.12	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluş	—	**10.01**	5.17	6.43
	12.05	—	—	7.03
Apahida	12.31	—	—	7.26
Ghiriş	2.16	—	—	8.54
Cucerdea	3.32	—	—	9.43
Uioara	3.41	—	—	9.51
Vinţul de sus	3.50	—	—	9.58
Aiud	4.25	—	—	10.24
Teiuş	5.10	—	—	10.59
Crăciunel	5.41	—	—	11.28
Blaş	**6.02**	—	—	11.44
Micăsasa	**6.40**	—	**5.40**	12.18
Copşa mică	**7.—**	—	6.01	1.01
Mediaş	—	-	6.40	1.22
Elisabetopole	—	—	7.35	1.56
Sighişoara	—	—	8.01	2.44
Haşfalĕu	—	—	10.05	3.02
Homorod	—	—	11.02	4.41
Ágostonfalva	—	—	11.37	5.30
Apatia	—	—	12.32	**6.03**
Feldioara	—	—	1.09	**6.35**
Braşov	—	—	1.50	**7.14**
	--	—	2.48	—
Timiş	—	—	3.23	—
Predeal	—	—	4.65	—
Bucuresci	—	—	**9.40**	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	—	7.45	—
Predeal	—	—	12.50	—
Timiş	—	—	1.40	—
Braşov	—	—	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Haşfalĕu	10.10	—	**7.37**	—
Sighişoara	10.39	—	**8.21**	—
Elisabetopole	11.19	—	**9.05**	—
Mediaş	11.54	—	**9.43**	—
Copşa mică	12 12	—	**10.02**	--
	12.37	—	6.—	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaş	1.30	—	6.59	—
Crăciunel	1.45	—	7.15	—
Teiuş	2.34	—	7.43	—
Aiud	2.55	—	**8.—**	—
Vinţul de sus	3.17	—	**8.29**	—
Uioara	3.24	—	8.55	—
Cucerdea	3.36	—	9.04	—
Ghiriş	4.11	—	9.32	—
Apahida	5.36	—	10.32	—
Cluş	5.56	--	12.32	—
	6.16	6.03	12.59	8.—
Nadisul ung	**.37**	—	—	8.34
Ghîrbou	**53**	—	—	8.59
Aghire	**7.08**	—	—	9.56
Stana	**7 34**	—	—	10.16
Huiedin	**7.55**	7.14	—	11.04
Ciucia	**8.37**	7.43	—	12.17
Bucia	**8.53**	—	—	12.47
Bratca	**9.12**	—	—	1.21
Rév	**9.31**	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	**10.06**	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	**10.25**	—	—	3.39
Várad-Velencze	**10.35**	—	—	3.55
Oradea-mare	**10.41**	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	**12.50**	10.38	1.45	**5.35**
Szolnok	**3.06**	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	**10.05**	10.30
Viena	3.—	**8.—**	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.—**	—
Budapesta	—	8.05	**8.—**
Szolnok	—	11.02	**12.—**
Arad	—	3.37	**5.55**
	—	4.—	6.05
Glogovaţ	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliş	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborşin	—	**6.42**	8.58
Zam	—	**7.14**	9.28
Gurasada	—	**7.43**	9.56
Ilia	—	**8.01**	10.17
Branicĭca	—	**8.21**	10.38
Deva	—	**8.47**	11.05
Simeria (Piski)	—	**9.40**	11.55
Orĕştia	—	**10.10**	12.24
Şibot	—	**10.34**	12.53
Vinţul de jos	—	**11.04**	1.22
Alba-Iulia	6.59	**11.31**	1.40
Teiuş	7.33	**12.05**	2.24

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.09	**3.56**	5.20
Alba-Iulia	11.56	**4.27**	5.57
Vinţul de jos	12.20	**4.53**	—
Şibot	12.25	**5.19**	—
Orĕştia	1.19	**5.41**	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicĭca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborşin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	**6.18**	9.49	—
Radna-Lipova	**6.57**	10.23	6.14
Pauliş	**7.12**	10.37	6.30
Gyorok	**7.27**	10.52	6.47
Glogovaţ	**7.56**	11.18	7.17
Arad	**8.10**	11.32	7.32
	9.—	12.27	—
Szolnok	**2.39**	5.10	—
Budapesta	6.50	8.16	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	7.27	3.23
Haţeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Baniţa	3.35	**6.07**
Petroşeni	4.04	**6.39**

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	**8.18**
Aradul nou	6.25	**8.32**
Németh-Ságh	6.50	**8.51**
Vinga	7.19	**9.07**
Orczifalva	7.38	**9.20**
Merczifalva	7.56	**9.32**
Timişoara	8.42	**10.09**

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.49	9.33
Baniţa	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Haţeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	**6.07**
Vinga	6.52	**6.32**
Németh-Ságh	7.06	**6.53**
Aradul nou	7.21	**7.24**
Arad	7.53	**7.40**

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	1.11
Şeica mare	1.32
Loamneş	2.01
Ocna	2.24
Sibiiu	2.44

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	10.25
Ocna	10.46
Loamneş	11.09
Şeica mare	11.32
Copşa mică	11.52

Cucerdea—Oşorheiu – Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheţa	10.31	4.21
Luduş	10.53	4.43
M. Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireşteu	12.26	**6.10**
Oşorheiu	12.46	**6.30**
	1.16	**7.43**
Reghinul-săs.	3.08	**9.35**

Heghinul-săs.—Oşorheiu—,Cucerdea

Reghinul-săs.	**4.22**	4.—
Oşorheiu	6.14	5.52
	6.34	**12.25**
Nireşteu	6.55	**12.55**
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	**1.24**
Cipeu-Iernut	7.37	**1.54**
M. Bogat	8.07	**2.31**
Luduş	8.21	**2.46**
Cheţa	8.38	**3.06**
Cucerdea	9.07	**3.40**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Pisk.)	11.03

Ghiriş — Turda

Ghiriş	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriş

Turda	8.20	1.41
Ghiriş	8.41	2.06

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane

Nr. 20 Sibiiu, Sâmbătă 22 Februariu (6 Martiu) 1886. Anul XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 21 Februariu 1886.

Telegramele mai proaspĕte ne-au comunicat scirea, că în conferenţa din Bucuresci s'a închieiat pacea între Sêrbia şi Bulgaria.

S'a întêmplat deci un lucru, în a cărui realisare n'au creḑut nici bàrbaţii, cari conduc destinele statelor europene, s'au înţeles între sine beligeranţii şi au preferit binefacerile păcei.

Primăvara va afla deci împăcaţi între sine pe fraţii de un sânge şi o lege, pe cari interesele de dinastie în toamna anului trecut i-au împins în o vrăjmăşie nesocotită, din care s'a desvoltat un rĕsboi sângeros, fără a trage folos practic din el aceia, cari l'au provocat.

S'a pus stavilă flacărilor din peninsula balcanică prin pacea de Bucuresci, şi bulgarii fraţi de un sânge cu sêrbii, vor putea continua lucrarea începută pentru ulterioara lor consolidare, ear sêrbii 'şi vor da silinţa a-şi vindeca ranele, cari şi astăḑi mai sângerează, şi se vor re'ntoarce şi ei la ocupaţiunile lor de toate ḑilele.

Scirea despre închieierea păcei şi restabilirea ordinei în peninsula bàlcanică va umplea de bucurie inimile tuturor oamenilor, cari doresc desvoltare pacinică şi naturală. Aceasta va trebuì sĕ ne umple de bucurie pe noi, căci la erumperea unui rĕsboi în peninsula balcanică, nime nu va putea prevedea ce soarte ni se va reserva noue, căci, cumcă statul nostru nu va putea rĕmânea în reservă la o asemenea eventualitate, despre aceasta ne-am putut convinge în rĕsboiul dintre Sêrbia şi Bulgaria.

Nici un rĕsboi n'a adus fericire asupra poporului, pe spatele căruia se raḑimă toate sarcinile publice. Nici o fericire nu va urma asupa noastră din eventuala nouă încăerare în peninsula balcanică, şi o asemenea eventualitate ni se pune în vedere prin combinaţiunile cele dese despre o nouă constelaţiune în peninsula balcanică. Ni se pune adecă în vedere o încăerare între monarchia noastră şi Russia, încăerare, de care politicii unguri ne vorbesc la ocasiuni, ear ḑiarele lor agitează spiritele în această direcţiune, zugrăvind cruḑimile dela anul 1844 şi 1849.

Pentru noi este îmbucurătoare scirea despre închieierea păcei, căci cel puţin pe un timp oarecare nu vom mai fi alarmaţi, nu vom mai fi agitaţi, şi astfeliu în pace ne vom putea continua pacinica noastră lucrare.

Aveam lipsă de linisce de din afară, căci destule rĕsboaie se fac la noi în cele interne ale noastre, sunt destul de vehemente atacurile îndreptate contra esistenţei noastre, şi ne vine bine când situaţia critică esternă nu mai contribue şi ea la inăsprirea atacurilor vehemente.

Şi cumcă cestiuni esterne contribuesc la inăsprirea mĕsurilor escepţionale luate contra noastră, despre aceasta am avut bogată ocasiune sĕ ne convingem. Nu trebue sĕ mergem departe spre a căuta asemenea ocasiuni.

Câtă sfară s'a făcut cu proclamaţiunea irredentă venită din România, şi ce mĕsuri aspre s'au luat atunci contra elementului românesc din Ungaria, ca şi când o revoluţie a unui popor de aproape trei milioane s'ar putea pune în lucrare prin unele epistole, dintre cari cea dintâi s'a trimis primului nostru ministru şi totodată şi ministru la cele interne, ear a doua tuturor denunciantilor de prin colţurile locuite de români.

Omul cu mintea sănătoasă se pune pe gânduri de seriositatea unei revoluţiuni interne, care în locul prim este anunciată poliţiei de inşişi autorii ei. Şi cu toate acestea ce straşnic am fost tractaţi noi românii pentru pasul unor aventurieri în politică.

Am vĕḑut numai ḑilele aceste câtă gâlceavă a produs în ḑiaristica ungurească interpelarea Dlui Cogălniceanu, şi ce groază a băgat în micii tirani din Cluş, ţipetul de durere al acestui bătrân om de stat al României.

Sĕ ne închipuim acum un rĕsboi în peninsula balcanică, o încăerare între Rusia şi Austro Ungaria, sĕ ne închipuim apoi o a doua ediţiune a rĕsboiului civil dela 1848 dimpreună cu toate condiţiunile lui. Şi după prorociile ḑiarelor unguresci o încăerare cu Rusia va trebuì sĕ producă vrăjmăşiile interne de odinioară.

Noi dorim din inimă desvoltare pacinică, şi ne bucurăm când ni se pune ea în prospect prin pacea din afară, după carea va urma doară şi cea din lăuntru.

Revista politică.

După cum era de prevĕḑut, le-a succes în sfêrşit conferenţiarilor din Bucuresci, sĕ ajungă la o reciprocă 'nţelegere şi sĕ **subsemneze Mercuri singurul articul de pace**, caracteristic în fe

liul seu, care nu admite raporturi amicale de vecini între cele două ţĕri. Acum dar după-ce pacea curioasă cum e, s'a subsemnat, se va vedea ce influinţă o sĕ esercite ea asupra cestiunei grecesci, care stă ca o enigmă, fără de a se mai resolva 'n faţa Europei. În Constantinopol unde se admitea până aḑi posibilitatea unei nesocotinţe din partea grecilor, acum se crede, că grecii nu vor mai îndrăsnì sĕ întreprindă un rĕboi atât de problematic şi aventurios, de care visară păn' acì.

În timpul din urmă s'a vorbit, cumcă s'ar fi ivit earăş dificultăţi între Francia şi China cu ocasiunea stabilirei graniţelor. „Le Temps“ este informat însĕ, că guvernul chines se poartă foarte corect şi este hotărît sĕ esecute în mod leal tratatul. Dificultăţile le au ridicat numai comisarii, de oare-ce ei au luat într'un înţeles prea larg cuvêntul rectificare. Aceste diverginţe de opiniuni s'au şi aplanat pe calea diplomatică. Astfel lucrările comisiunei pentru stabilirea graniţelor a suferit numai întârḑieri, cari, în împregiurările în cari se operează, erau uşor de prevĕḑut. De altă parte dl Cogordan a comunicat, că negociările în privinţa unui tratat comercial sunt pe cale bună. După „Telegraph“, Englitera, în faţa tratatului franco-chinez, pretinde pentru ea dreptturile naţiunei celei mai favorisate.

Se raportează din Londra, că 'n cabinetul engles s'au ivit diferinţe de păreri cu privire la politica irică a lui Gladstone, cari pot sĕ aibă de resultat eşirea din cabinet a lui Chamberlain şi Trevelyan. Că între astfel de împregiurări foarte grele, deja până acum se vorbesce de un fiasco a lui Gladstone în politica irlandeza, este lucru foarte natural, — dar că oare cu căderea acestui ministeriu şi cu înlocuirea lui printr'un cabinet Hartington—Salisbury — Cross, ajunge-ar cestiunea irlandeză în stadiul unei fericite resolviri, este foarte enigmatic.

În camera seniorilor din Berlin s'a continuat discuţia asupra proiectului de lege contra polonilor. Guvernul are de gând sĕ presinte camerei şi un proiect de lege, prin care sĕ vor dispune oare-cari restricţiuni în întrebuinţarea limbei polone.

Organul prinţului Bismarck anunţă, că polonii adună semnături pentru un protest general la Papa în contra numirii preotului german Dinder de archiepiscop în Posen, vestit prin urgia ce o păstrează faţă de poloni.

FOIŢA.

Iasygii şi vlachii.

Pera, 11 (23) Februariu.

Un tribut de admiraţiune conferenţiarilor dela societatea geografică română. — Gr. Lahovary, Mustapha Djel-al-eddin şi Iasygii fondatorii Iaşului. — Aprecierile lui Mustapha Djel-al-eddin în privinţa noastră — Etimologia numelui de Valach. — Aiurări în domeniul istoriei. Pie desiderata tardiva. — Marii Valachi — Ce voiau dênşii. . . . . ??“

I

Am cetit cu o deosebită luare aminte, darea de samă a primei şedinţe, ce societatea geografică a ţinut în capitala României — publicată în „România“ de la 5 a curintei — şi trebuie sĕ mărturisesc în consciinţă, că am simţit o mare mulţămire sufletească, vĕḑênd munca şi truda, ce îşi dau conferenţiarii spre a ne proba derivaţiunea numelui ce port diversele noastre oraşe. N'am neapărat pretenţiunea a me mĕsura în erudiţiune câtuş de puţin, cu docţii nostri conferenţiari — departe de mine o astfel de „pretenţioasă pretenţiune“ — însĕ dacă-i vorba de a „proba“ cu ipotese şi sofisme, apoi îmi permit şi eu, obscur şi umil cetăţean a-mi emite părerea, că Bucureştii — de vreme ce după dl Gr. Lahovary pe viitoriu trebue sĕ se numească Bucaresti — trebue sĕ derive dela Bukhara capitala Bukhariei, precum Iaşii derivă dela Iassy capitala Turkestanului *), după Mustafa Djel-al eddin! De se potrivesce sau nu, nu sciu; ţîn însĕ a fi agreabil dlor conferenţiari, şi eată pentru-ce me pun în chieltuieli şi osteneală de a trece podul la Stambul, spre a traduce cu fidelitate, din biblioteca muscheii lui Sultan Mahmud, pasagiile din opusul autorului sus menţionat, care sunt relative la Jasygi, şi cari coroboră cu cele susţinute în conferenţa de dl Lahovary, cu deosebire numai, că Mustafa Djel-al-eddin n'a vĕḑut piatra votivá găsită în Transilvania, şi „care deslușesce această cestiune,“ căci atunci ar afirma, nu ar presupune.

Spre a-i îndatora, trec prin urmare podul la Stambul, unde se găsesce preţioasa carte, şi după ce 'mi-am plătit cu religiositate tradiţionalul şi indispensabilul „firfiric,“ apoi odată ce sunt, profit de ocasie spre a traduce tot ce e relativ la ţara noastră, în speranţă că aceasta va profita oareşi-cum ilustrisimilor conferenţiari, pentru a doua şedinţă ce de sigur vor ţinea.

Iasygii apărură, către primul secol înaintea Mântuitoriului, şi năvăliră pămênturile sciţilor, se uniră apoi cu Mitridat contra acestui popor, şi se stabiliră între Tanaïs şi Boristeni. În timpul lui August, unul din triburile lor, a trecut fluviul, şi s'au întins până la Dunăre. Un alt trib, sub domnia lui Claudiu, se stabilì între Dunăre la „vest“ şi „sud“ şi a Theissei la „vest“ şi Carpaţii inferiori ai Nordului. Dênşii se chiemau Jasygi metanaşti (transplantaţi.) Ei rĕmaseră un întreg secol amici ai Romei, şi fură atacaţi de Decebal, regele Daciei, care le luă cu sila o parte din posesiunile lor. Traian, după victora sa, nu le-au înapoiat. Dênşii luară parte pentru Marcomani, contra lui Marc-Aureliu, şi pustiiră Moesia şi Panonia *) Făcură apoi parte din imperiul goţilor, ear în urmă din acel al lui Attila şi a avarilor. Iasygii erau călăraşi uşori, combăteau cu săgeţi şi nu dau ascultare de cât unei aristocraţii militare. Vechele lor oraşe erau: „Uscenum, Baimanum Pessium, Trissum, Partiscum.“ Astăḑi ei formează cu Cumanii turci, un comitat în însuşi cercurile Pestei.

Nu trebue sĕ confundăm Jasygii sau Jassii cu Jasigii sarmaţi, de care vorbesce Ptolomeiu L. 3 c. 5, cari trăiau în lungul Palusiei meotide. Pliniu L. 4 c. 11 vorbind de Jasygii, vecini ai Dacilor îi numesce sarmaţi, precum şi Strabo. Precum Casanbon remarca foarte bine, Jasygii dela Palus meotid nu erau depărtaţi de Dunăre.... Neapărat următoarele versuri a lui Ovid se rapoartă la aceste două specii de Jasigi:

---

*) Dacă nu cumva dela Jason, eroul mitologic, care condusĕ Argonauţii la cucerirea tonsiei aurite (tonsion d'or.)

*) Moreri: Dictionnaire historique.

„Finis Rusiae“ în Bulgaria.

Influența Rusiei asupra poporului bulgar și mai cu samă asupra elementului inteligent al acestei țĕri, scade din ḑi în ḑi. Conduita oficerilor ruși, pe timpul cât aceștia au stat în Bulgaria; atitudinea dușmănească a guvernului rus față cu revoluțiunea dela 6 Septembre; paralisarea forțelor de apĕrare ale țĕrei într'un moment de ispită groasnică, când se părea că Bulgaria se află pe marginea unui abis; rechiemarea oficerilor ruși în momentul când țeara a fost amenințată de nĕvala turcilor și sêrbilor; răpirea flotei și a munițiunilor de resbel — toate acestea și multe alte, despre care în atâtea rênduri s'a vorbit în ḑiariul nostru, au amărît greu pe bulgari și au înstrăinat simpatiile sale dela Rusia oficială. Avem înaintea noastră o scrisoare lungă adresată din partea leaderului partidei irredentiste bulgare, dl Zaharia Stojanoff, cătră un domn din Sofia, anume dl Kissimoff. Influența morală, patriotismul încercat și rolul periculos și activ, pe care l'a jucat dl Zaharia Stojanoff înaintea revoluțiunei rumeliote și pe timpul acestei revoluțiuni, dau acestei scrisori o valoare reală. În ea se oglindesce, în toată întregimea sa, opinia societăței culte bulgare despre politica actuală a Rusiei.

Eată scrisoarea:

„Multe lucruri frumoase și patriotice a-ți ḑis în scrisoarea dvoastă, dle Kissimoff. Sunt sigur, că scriindu-mi, n'ați avut alta în vedere decât dorința de a ve preschimba părerile cu mine în ceea ce privesce actuala stare de lucruri. Altmintrelea nu-mi pot esplica scopul scrisoarei dvoastră. Nu ve cunosc personal, nu mi-ați scris până acum nici odată, cu toate că v'am provocat pe față. De sigur v'ați ḑis: așteaptă! Acum am găsit locușorul vulnerabil. Vei scì acum cum trebuesce apărată memoria lui Liuben Caraveloff*) al cărui frate Petcu Caraveloff se pupă aḑi cu vizirul. Aveți dreptate, scrisoarea dvoastre a venit nu se poate mai la timp, și adevĕrat este, că a-ți găsit locușorul vulnerabil. Momentul l'ați ales de minune. Nu veți primì deci ca lingușire cuvintele mele: sunteți adevĕrat fiu al epocei. Da, dle putem oare răbda rușinea care se face la Stambul și Sofia? Ce inimă patriotică nu se va strînge de durere privind la cele ce se petrec, la cele care se fac de diplomații nostri. Amice de ocasiune, dă mâna și sĕ plângem împreună. Cum, oare cucuvaia n'a mâncat creerii oamenilor nostri de stat, când ei au întins mâna agarenilor. Bulgaria creștinească, în care abia s'a auḑit sunetul clopotelor bisericesci, a făcut alianță cu inamicul ei de 500 de ani, cu păgânii, cu fesurile roșii Și putem îndura una ca asta! A pierit poporul nostru, s'a șters el de pe fața pămêntului? Civilisațiunea turcească, cultura turcă, comerciul ei colonial și bogata sa literatură ne vor ucide înainte de toate moralicesce pe noi, apoi vor venì scoalele turce propagatorii coranului ne vor da lovitura de grație.

„Și cum ne-au jucat bine turcii: am făcut o revoluție, ne-am resculat în contra lor, am trimis la hotare armata, ear ei privesc și aștept. Cine ar fi creḑut că sunt mai isteți de cât noi? Drept ḑice proverbul, că turcii prind iepuri cu carul. Am înțeles bine acest proverb Când rĕsvrătitorii rumelioți trimiseră la Țarigrad pe Ciomacoff și Nemiroff, dândule un charzavan (petițiune) turcii în loc sĕ îi închidă în temniță precum se cuvenea sĕ se facă cu delegații din partea insurgenților i-au primit cu bine, miniștri otomani i-au ospĕtat, ei au rostit discursuri față cu vizirul, în care i au esplicat că Rumelia piere economicesce și că principele Bulgariei a făcut o faptă umanitară venind spre a restabili ordinea. Vizirul îi întêmpină în picioare și vorbind despre principe, il numì chazretleri (Altețea Sa), ḑicênd că este tinĕr, viteaz etc. Aceste laude ne făcù unul din agareni! Vom tolera una ca asta? La o altă delegațiune tot de noi trimisă, dl Giers rĕspunse foarte cuminte. Dl Gheșoff îi mormoì asemenea despre starea economică, despre crisă și despre celelalte, ear ministrul rus îi rĕspunse:

„— Sunt prostii, dnul meu, toate acestea se vor trece poate cu englezii, ear nu cu mine.

„Eată ce vrea sĕ ḑică francheța și buna voință Omul cuminte nici c'a întins mâna delegaților nostri. Noi cești simpli vom declara, că această conduită e lipsită de educație, că e proastă, dar alții vĕd în ea un mare tact politic. Întrebați despre aceasta pe Dumitru Papazoglu din Cazanlic și pe dl Stamatoff din Sofia.

„Și ce demoralisare ne va aduce alianța cu păgânii. Frații nostri, cari locuesc în Turcia și al căror numĕr întrece 1,500,000, vor simțì aceasta.“

După aceste linii, dl Zacharia Stoianoff critică aspru actuala politică a guvernului din Sofia; d-sa biciuesce nu atât resultatul dobândit, care a devenit întru cât va neînlăturabil, cât atitudinea oamenilor ca dl Caraveloff, cari au nesocotit prea mult principiele liberale ale partidei în fruntea căreia se află. După aceasta, dl Stoianow vorbesce despre Rusia:

„Abia s'a făcut revoluțiunea dela 6 Septembre și protectoarea noastră a rechiemat pe oficierii ruși. Pentru ce? vor întreba oamenii simpli, pentru că, vom rĕspunde, au voit sĕ ne corige, precum se corig copiii neascultători. Pentru ce am făcut revoluție? A fost oare aceasta afacerea noastră? Am uitat că alții aveau grijă de noi? Maj. Lor împĕrații Rusiei și ai Austriei au hotărît la Kremsir, când și cum sĕ se facă unirea și de odată vine depeșă din Filipopoli și anunță despre cele întêmplate în ḑiua de 6 Septembre. Apoi deh, aceasta a fost o adevĕrată trădare! Eu, până acum îmi mușc mânile că ne-am zăbovit la Plovdin și n'am trimis pe atunci o delegațiune din partea comitetului revoluționariu la Petersburg pentru a substerne guvernului rus planul cum vom detrona pe pașa, cum vom încunjura conacul și celelalte. Am fi putut chiar sĕ cerem ca sĕ ni se dea cantitatea trebuincioasă de dinamită, în cas dacă ne ar fi trebuit. Credeți poate că ne-ar fi refusat? Dar abia ar fi aflat scopul, ș'ar fi ordonat sfeștanie și unii din noi ar fi primit decorațiuni.

„După rechiemarea oficerilor s'au dat pe față un șir lung de binefaceri, cari ne-au arĕtat până ce sunt puternice legăturile de frăție, care ne leagă cu Rusia. Când armata turcă a fost gata sĕ între în campanie lângă Mustafa-pașa, protectoarea noastră comisese următoarele fapte. Primo dl Nelidoff a mers la marele vizir și i-a ḑis:

„— Ce mai așteptați? Pentru ce nu ștergeți de pe fața pămêntului pe resvrătitorii din Rumelia? Credeți oare că ei au o armată? Ei sunt bravi pe douĕ ḑile.

„În acel timp, la Petersburg, acolo unde se află speranța noastră, principele nostru a fost șters de pe listele oficerilor ruși ca un criminal ce este. Și a cui e vina? Pentru ce nu s'a dus sĕ sărute icoana făcĕtoare de minuni din Moscova? Trebuia s'o facă înainte de a venì la Plovdin. Pentru ce n'a primit cele 3,000,000 ruble, ce-i propusese dl Ionin? Se invidieze acum pe Nikita, acest vultur din Munții Negrii. Ce primire i s'a făcut, câte făgăduieli i s'a dat! Și apoi ce de a camboli (clopote) sunară, când sosì el? Toate estea pentru că ascultă și face după poruncă.

„Apoi protectoarea noastră a insistat ca conferința sĕ se facă, ear când aceasta s'a întrunit Rusia se declară pentru menținerea tratatului dela Berlin. Pentru ce? se va întreba, pentru-ce Rusia apărase tratatul dela Berlin, când acesta a fost resultatul învingerei diplomației ruse? Așa judecă oamenii mărginiți. În cartea dlui Lecontieff, fostul consul rus, se scrie, că „de aceea nu mai apar aḑi sfinții printre popoarĕle creștine, că nu mai sunt asupririle, nu se mai torturează lumea.“ Așa dar earăș pentru binele nostru se lucrează, și cu toate că acest bine costă cam scump, totuș am fi avut și noi acum nisce sfinți. Infama de Englitera a distrus toate planurile conferenței și mai cu samă a protectoarei.

„Rusia vĕḑênd că turcii nu ascultă, s'a adresat aiurea. Milan, cu consimțimêntul protectoarei năvălì în Bulgaria, pentru a pedepsì pe neascultători. Apoi după ce Milan ar fi beut șampania ce i-ar fi oferit Coiander la Sofia, imediat după învingerea noastră, protectoarea ar fi declarat sus și tare: opresce-te, eu am vĕrsat aci sânge, eu voi sĕ fac bine!

„Atunci!.. Ei de, de! Atunci ar fi triumfat creștinătatea și slavismul. Ear principele de Muntenegru ar fi venit sĕ se urce pe tronul Bulgariei. Muntenegrenii câți sunt s'ar fi transformat în gendarmi bulgari, ear prefecții și polițaii ni s'ar trămite din Rusia. Prefect de capitală s'ar numì Benelinghen, ear în cea ce privesce constituția, apoi ni s'ar trimite una asemenea din departamentul asiatic din Petersburg cu trei vapoare pline de clopoței de atârnat la gât cu instrumentul de cultură rusească, care are doue coade, una de lemn, ear alta de piele (knută). Și ce fericire, ce liniște ar fi în țară: cu alegerile s'ar isprăvì, deputația n'ar mai esista, partidele politice asemenea, scoalele, instituțiunile diferite, spitalele s'ar putea lichida și mulți din noi cari acum abea aud vorbindu-se de Siberia și de insula Sahalin le-ar fi putut visita pe socoteala statului. Ce fericire! Totuș la noi n'ar fi devenit precum este aḑi la Bolgrad în Basarabia. Altădată când domneau acolo vlahii, desfrâul domnea pretutindeni; deputații alegerile, gimnasiul bulgar, partidele. Și acum?! Acum liniscea și pacea. Nici o voce nu se mai aude, par'că nici odată n'au trăit acolo bulgarii. În gimnasiul bulgar s'a interḑis limba bulgară. Dar ce este aceasta! Ori-ce bulgar trebue sĕ fie fericit, căci gimnasiul bulgar, s'a prenumit aḑi gimnasiul Alesandru al III. Ce voiți mai mult? Ei deh, deh! și deci întreagă Bulgaria s'ar prenumì în Alecsandrovska Gubernia!? O fericire, o ve-

---

*) Dnul Kisimoff a atacat altă dată pe marele martir al libertății bulgare, ear dnul Stojanoff a respuns la aceste atacuri scriind o broșură întitulată „Defaimatorilor lui Liuben Caraveloff.“

> „Aut quid Sauromatae faciam, qui Jasyges acres
> Cultaque Orestae Taurica terra Deae (L 1 c. 2)
> Ipse vioes onerata ferox ut ducat Jasyx.“

Vechii geografi disting încă pe Jasygii Basilii (regali), cari după Ptolomeu trăiau în Sarmația asiatică, și pe cari Ponponius Mola îi deosebia de nomaḑi.

Sunt și alți Jasygi, cunoscuți sub numele de Jadzwingi, cari ocupau palatinatul Potlasiei sau Sudava în Polonia, și cari împreună cu Lituanii, combătură mult timp contra germanismului cavalerilor teutoni. Acești Jadwingi au fost biruiți în 1265 de Polonezi, și se împrăștiară în pădurile Lituaniei. Theodor Vaga (edițiunea lui Lelevel p. 124) deploră căderea lor în acești termini: „Nenorocita națiune a Jadwingilor, ruinată prin faptele cavalerilor teutonici, prin negligența polonilor, și prin o oareș-care repugnanță a lituanilor, deveniră inamicul tutulor vecinilor lor.“ Dar sĕ revenim la Jasii metanasci.

Cavaleria ușoară a Jasygilor, armată cu săgeți, și a căror isprave le cântă însuși Ovid, însoțiră pe împĕratul Traian în escursiunea ce făcù în Moldova actuală. Împĕratul pentru considerațiuni militare nu putea decât de a pune o parte din jasygii metanasci ca eclerori ai colonielor romane. Acum dacă au fost aceștia, sau ceilalți jasygi, cari au fondat Iașul capitala Moldovei, nu se scie. Un lucru însĕ e cert, că acest oraș esista în secolul al II-lea după Christos. În tot casul acest oraș nu e de cât o amintire a „Iașului capitala Turkestanului,“ despre care Djihanuma povestesce vechea splendoare, și puterea, și pe care noi credem a fi acelaș oraș situat pe „Jaxart“, oraș eclipsat mai târḑiu de Otrar musulmanul, cu toate că Hammer dă vechiului Iassy o latitudine și longitudine diferentă.

Sĕ ne transportăm acum la un alt punct foarte favorabil pentru observațiunile noastre istorice în Dacia, „Regio Dacorum“, grecesce Dakia, care în turcesce semnifică: țară muntoasă, țară confinând cu Jasygii turci în momentul morții tragice al regelui Decebal (106 d. Chr.), a cărui nume amintesce pe marele Khan al turcilor „Disabul“, visitat 4 secoli în urmă de Zemarg, trimis al lui Iustin II. Împĕratul Traian stabilind în Dacia colonii romane, dacii, foarte supuși de astădată, se legară cu atât mai mult de biruitorii lor, că teroarea invasiunilor alanilor, quaḑilor, geților și goților, îi obligă a împărtășì aceeași soarte. Cu toate acestea, 170 de ani după stabilirea coloniilor în Dacia, după bătălia dată în Turcia contra goților, și rĕmasă indecisă, împĕratul Aurelian, se vĕḑù obligat a le abandona Dacia, pe a cărei locuitori îi transportă în Moesia, care luà de atunci numele de Dacia Aureliană. De atunci Dunărea devenì limita imperiului sĕu dela această dată. Dacii romanisați rĕmaseră în cealaltă parte a Dunării; îmbrățișind cu goții christianismul, se vĕḑură espuși până la sosirea otomanilor a urma legile primei națiuni, cari se stabilea între dênșii.

Sĕ nu se dispere însĕ de civilisațiunea lor. Dunărea înghiețată în timpul iernei face posibilă trecerea lor cu turme cu tot în Tracia, Macedonia și Tesalia, unde cunoscința limbii latine le-au fost de atâta utilitate, în loc că în timpul de vară Carpații și pădurile Bucovinei le serveau de adăpost.

Într'adevĕr Dacia nu putea sĕ fie decât basa și pivotul națiunilor barbare, cari se duceau către occident, și mai ales a acelora, cari treceau Dunărea, spre a se duce în Tracia. Ori-cine cunoasce ce vrea sĕ ḑică o armată, și mai ales o națiune armată, va convenì, că Dacia, nu putea sĕ fie decât piața de arme și depositul tuturor popoarĕlor, cari în mod succesiv inundară Dacia, precum: *ghezii*, *quaḑii*, *ostrogoții*, *alanii*, *herulii*, *vandalii*, *hunii*, *avarii*, *bulgarii*, *gepiḑii*, *rutenii*, *magyarii*, *pecenegii*, *uzii*, *cumanii* și *tătarii*.

Dacă acum, se ia în considerațiune numĕrul legiunilor ce acești barbari au tăiat în bucăți, se putea oare esplica altfel decât s'a esplicat mai sus, esistența în timp de 18 secoli a unui pumn de Daco-Români? E clar din contră, că aceștia prin posițiunea lor geografică și politică, precum și prin limba universală ce dênșii vorbiau, 'și-au făcut o posițiune internațională din cele mai importante. Barbarii aveau neapărat nevoie de serviciile dacilor, și istoria atestă, că aceștia departe de a voì sĕ resiste la vre unul din aceste popoare, și departe de selie! Ce ne ar mai trebuì atunci Sobranie la Sofia! Din palatul parlamentului ar eşì o temniţă minunată, ear la biserică s'ar putea atârna un clopot în greutate de 300 puduri. Ce sunet, ce sunet!"

Spaciul nu ne permite a urma cu citaţiunile, dar credem că sunt destule şi cele făcute pentru a putea constata, că bulgarii au sciut în curgerea acestor şepte ani din urmă sĕ se adape la isvorul libertăţilor şi a se descepta pentru progres şi civilisaţiune. Privirea societăţei bulgare este deci îndreptată aḑi spre Europa, ear nu spre Rusia, unde dorm duse toate popoarele subjugate de muscali.

„Telegraphul".

Conspectul operaţiunilor institutului de credit şi de economii „Albina" în luna Februariu 1886.

Intrate.	fl. cr.
Numerariu din 31 Ianuariu 1886	54,428.38
Depuneri	109,796.69
Cambii rescumpĕrate	254.333.22
Imprumuturi hipotecare şi alte împrumuturi	43,160.16
Interese şi provisiuni	18,942 49
La fondul de pensiune	97.01
Monetă vêndută	17,519 57
Effecte	67,824.12
Conturi curente	120,050.85
Diverse	1,448.47
	fl. 687,600.96

Eşite.	fl. cr.
Depuneri	83,243.67
Cambii escomptate	284,579.86
Împrumuturi hipotecare şi alte împrumuturi	42,622.—
Interese pentru depuneri	238.05
Contribuţiuni şi competinţe	242.36
Salarie şi spese	2,936.04
Monetă cumpĕrată	8,192.48
Conturi curente	124,229.25
Diverse	1,704.07
Effecte	89,000.—
Numerariu cu 28 Februariu 1886	50,613.18
	fl. 687,600.96

Sibiiu, 28 Februariu, 1886.

P. Cosma, director esecutiv.

Iosif Lissai, comptabil.

Varietăţi.

* (Distincţiune.) Dumineca trecută s'a predat din partea presidentului tribunalului din Turda, ordul de cavaler classa III între călduroase cuvinte judelui pensionat dlui Dionisiu St. Şuluţiu; fiind presenţi toţi membrii tribunalului, presidiul intonând meritele veteranului jude, îndeplinì ordinul ministrului de justiţie, ear dl Şuluţ accentuând, că crede a fi satisfăcut numai datorinţei sale, mulţămesce pentru distincţiune şi roagă pe membrii tribunalului a-i păstra amiciţia şi pe viitoriu. Luni mai mulţi români din loc au gratulat dlui jude, care se bucură de stima tuturor în oraşul nostru, unde a trăit şi lucrat ca jude timp îndelungat şi astfel distincţia lui a făcut cea mai bună impresie la români.

* (Necrolog.) În 15 Februariu a. c. după un morb scurt dar greu s'a mutat la cele eterne **Ioan Caliman** paroch gr. ort. din comuna Homorod suseni în etate de 48 de ani, lăsând în doliu pre iubita sa consoartă şi 4 orfani, pre iubiţii sei fraţi Iosif paroch gr. ort. în Uroiu, Avram comerciant şi Raveca ca soră.

Rĕmăşiţele pământesci ale defunctului se ridicară în 18-lea l. c. dela casa sa, şi se transpuseră în cimiteriul din loc pentru eternul repaus şi odichnă, la care ceremonia funebrală pre lângă multele rudenii au mai asistat şi o mulţime de cunoscuţi şi amici ai reposatului şi un public numeros, dându-i onorul cel din urmă ca semn de stimă şi veneraţiune. Actul funebral s'a celebrat de 6 preoţi din jur, toţi amici ai reposatului, cari mai mult ca împreună-compătimitori 'şi-au împlinit sacra misiune a chemării lor preoţesci prin serviciul prestat.

Între cei 6 preoţi au asistat şi dl Ioan Botean paroch din Binţinţiu luând parte activă la slujbă, carele prin elocinţa sa, cunoscut deja ca orator bun cu alte multe ocasiuni, aşa şi de astădată rostì cuvêntul funebral, storcênd lacremi din ochii auḑitorilor.

X.

* (Artista Elena Teodorini) distinsa cântăreaţă română, care a secerat cele mai strălucite succese pe bina spaniolă, a sosit în Bucuresci.

* (Baritonistul Popovici.) „Naţiunei" i se scrie din Viena, că dl Dimitrie Popovici, cunoscutul nostru bariton, care acum se află la Opera din Viena, va venì în curênd în ţeară, pentru a da câte-va concerte la Bucureşti, între cari şi unul pentru Ateneu.

După aceste concerte, dl D. Popovici se va reîntoarce la Viena.

* (Monumentul Drului Davila.) — Comitetul însărcinat cu subscripţiunile pentru ridicarea unui monument în Bucuresci regretatului Dr. Davila a strîns până acuma peste 5300 lei.

* (Aniversarea de 25 ani a constituţiunei austriace.) La 26 Februariu st. nou, s'a serbat în Austria a 25 aniversare a acordărei constituţiunei.

Constituţiunea austriacă fù acordată în Februariu 1861, sub preşedinţa ministerială a lui Schmerling. Întâiul preşedinte al camerei deputaţilor fù baronul Heine; prima şedinţă se ţinù la 1 Mai 1861.

Dela 1861 încoace, constituţiunea a fost suspendată în 1865; şi avù se sufere la 1870 un atac din partea federaliştilor. Din amêndouĕ încercările, ea eşì triumfătoare.

Camera de astăḑi mai numĕră încă câţi-va din membrii primei camere: contele Clam-Martinitz, Dr. Herbst din oposiţiunea liberală; Prazac, ministrul justiţiei; Smolka preşedintele actual al Camerei.

* (Un nou preparat.) „România" află, că dnii architecţi M. Vîrgolici şi I. Exner, au inventat un nou preparat, un fel de lac, cu care ungênd scândurile şi lemnele de construcţie, le fac neatacabile la foc. Aceşti domni au şi construit o baracă de scânduri la şosea şi vor face esperienţă Dumineca viitoare, în presenţa autorităţilor şi a oamenilor de sciinţă.

* (Principele Muntenegrului) a luat în împrumut dela guvernul rusesc o jumĕtate de milion de ruble, fără dobândă. Scopul acestui împrumut este d'a construì un port la Antivari. Suma se va da principelui Nicolae în rate, după trebuinţă, de către casieria centrală rusească.

* (Un incident straniu.) În şedinţa dela 25 curent a Camerei deputaţilor din Paris s'a produs un grav incident, care a causat, în timp de câte va momente, o mare perturbaţie.

Un individ, care se afla în tribuna publică a tras în aer de două-ori cu revolverul şi a aruncat o hârtie în sala de şedinţă.

Individul era bine îmbrăcat, el se numesce Pionnier şi e în vrêstă de 35 ani.

Hârtia aruncată este o scrisoare adresată dlui Clemenceau.

Pionnier a declarat, că s'a adresat domnului Clemenceau pentrucă apreciează mult patriotismul seu şi pentru că a voit sĕ atragă atenţiunea Franciei asupra procesului seu, din care vor resulta noue particularităţi, asupra ofiţerilor, cari au predat inamicului cetatea Metz.

* (Diamantele coroanei Engliterei. — Eacă câteva amĕnunte asupra diamantelor coroanei Engliterei numite „Regalia".

Aceste diamante şi petri preţioasă de tot felul n'au fost în totdeauna păstrate după cum sunt păstrate astăḑi de regina Victoria. Ele au călătorit adese ori, şi de multe-ori au fost puse amanet.

Pe la anul 1270 Regalia erau la Paris în templu, sub paza Margaretei, regina Franciei. Puţin după aceea fură puse amanet la nisce comercianţi francezi, cari deteră lui Enric II suma de bani, de care avea trebuinţă pentru a înăbuşì revolta baronilor. În 1272 fură aduse la Londra, şi tocmai cu această ocasiune se şi făcù inventariul care se află şi astăḑi. Sub Eduard III, servirĕ de cauţiune la flamanḑi pentru un nou împrumut. Enric V îşi angajà colanul cel mare „Persanul" la primariul şi la comuna Londrei. Enric VI făcù de mai multe-ori acelaşi lucru.

Sub Enric VIII sarcina păzitoriului diamantelor Regalia devenì una din cele mai mari şi mai plătite. Pe lângă locuinţa ce avea în toate reşedinţele regale, acestui titulariu i se mai plăteau 33,000 livre, şi i se dădea la masă 14 feliuri de bucate, vin, bere etc. Fără a mai vorbì de onoarea de a mai pune coroana pe capul M. S. şi d'a i-o lua ori de câte ori deschidea sau închidea parlamentul. Toate acestea privilegii fiind în urmă desfiinţate, păzitoriului acestor diamante i se dădù voia d'ale face sĕ fie vĕḑute pentru o plată oare-care de întrare.

Pentru a sfêrşì trebue sĕ mai spunem, că puţin a rĕmas, în anul 1673, pentruca tentativa lui Blood d'ale fura sĕ isbutească. Blood era un scelerat de cea mai rea specie, dar de sigur că nu lucrase pe socoteala lui, căci Carol nu numai că'l iertà, dar îl făcù şi cu avere.

* (O întrunire de femei la Berlin.) Sĕptĕmâna trecută a fost convocată, într'unul din marile stabilimente din Berlin, o întrunire a representantelor secsului frumos, în scopul de a se afirma revindicările femeilor, adecă completa lor asimilare cu bărbaţii, atât din punctul de vedere politic, cât şi din punctul de vedere social.

În urma unor atacuri violente contra religiunei, profesate de unele din aceste doamne, întrunirea a fost disolvată din ordinul poliţiei.

* (O escrocherie ingenioasă.) — Sunt acum vre-o două luni de când o doamnă foarte elegantă, care părea a fi în vêrstă de vre-o 25 de ani, se presintă la doctorul X..., medic alienist foarte bine cunoscut la Paris.

— Domnule doctor, îi ḑise ea, sunt baroneasa de K... Poate că numele meu 'ţi este necunoscut.

Doctorul se înclinà fără sĕ rĕspunḑă. Tênĕra femeie reluà.

— Am un nepot a cărui stare me îngrijesce. Este student în drept; inteligenţa lui n'a fost nici odată bine echilibrată, face o mulţime de prostíi; dar findcă a avut totdeauna un caracter foarte blând, eu şi muma lui, l'am lăsat până acum sĕ trăiască după placul sĕu, mărginindu-ne numai a-l supraveghia puţin. Din nenorocire de vre-o 2 sau 3 luni bietul băiat ne dă serioase îngrijiri; mi se pare că are sĕ înebunească de tot.

— Ce fel de nebunie are, după părerea dtale doamnă; întrebà doctorul?

— Nu sciu... i se pare că are a face numai cu inamici; 'şi închipuesce că fie-care îi întinde curse că toţi vor sĕ'l omoare...

— A eată caracterele maniei persecuţiunei.

— Aşa este, şi trebuie sĕ'ţi semnalez un cas ciudat. Nepotul meu crede că i se datoresc bani şi că nu sĕ i se plătesce; are în totdeauna buzunarele pline cu facturi şi cu efecte. El cere plata dela toţi aceia pe cari îi întêlnesce, şi se supĕră grozav şi devine chiar furios când nu voiesce cine-va sĕ-i plătească aceste creanţe imaginare.

— Aceasta este în adevĕr ciudat, rĕspunse doctorul; în tot casul, doamnă nu me pot pronunţa asupra gravităţei rĕului, până ce nu voi esamina pe tînĕrul în cestiune.

— Aceasta se înţelege de sine, de aceea vi-l voi aduce chiar aḑi; n'am trebuinţă sĕ ve spun, că pentru aceasta am găsit un pretext. El me crede de doamnă patroneasă a unei opere întreprinsă de d-ta, şi pentru care trebue sĕ ve remit diferite obiecte destinate pentru sĕraci.

După ce această conversaţie se terminà, doamna K... sau mai bine aceea, care 'şi luase acest nume, eşì din apartamentul doctorului şi se suì din nou în trăsură.

Ea ordonà birjariului sĕ o ducă la dnii S..., giuvaergii, din strada: 4 Septembre.

Acì cerù sĕ vaḑă mai multe bijuterii de valoare şi alese o găteală de diamante şi mărgăritare fine de o valoare de 5000 lei.

Ea spuse însĕ giuvaergiului, roşind puţin, că nu dênsa trebuia sĕ rĕspundă preţul obiectului ales; avea un amic care, ḑicea ea, o îngrijia, şi care era gata sĕ-i facă acest present. Trebuia dar sĕ meargă cine-va cu dênsa pentru ca sĕ-i remită cutia cu bijuterii în momentul când i se va achita contul.

Neguţătoriul nu avu nici o bănuială, căci asemenea casuri se întêmplă foarte des la Paris. El se ferì sĕ facă oare-cari întrebări indiscrete şi făcù fără nici o obiecţiune ceea ce clienta doria.

Aceasta însoţită de un împiegat şi merse pentru a doua oară la medicul alienist.

Ea întrà mai întâi singură în cabinetul doctorului. Îi anunţà că, după cum vorbise îi aducea de nepotul ei; îl rugà sĕ primească pe tinĕrul băiat şi adăogà că n'ar dorì sĕ asiste la o cercetare, care ar fi prea penibilă pentru dênsa şi că va aştepta în salon până ce totul va fi sfîrşit.

Doctorul X... ordonà sĕ i se întroducă băiatul ce remase în sală. Acesta se presintă ţinênd în mână cutia cu bijuterie învĕlită în hârtie de mătase.

Dna de K... i-o luà din mână şi o arĕtà doctorului, ḑicênd: „Eată obiectul de care 'ţi-am vor-

---

a voì sĕ se retragă în noua Romă*) căutau a le fi utili, pe cât timp nu puteau sĕ fie neutri.

Probele acestor aserţiuni, sunt prea numeroase pentru a le putea înşira aici. Sĕ amintim numai că, în urma participaţiunii valachilor, la espediţiunile Petzenegilor şi a cumanilor turci în Tracia şi Macedonia, împĕratul Andronic Paleolog, la apropierea tătarilor, temêndu-se ca valachii sĕ nu facă causă comună cu dênşii, îi transportă în mijlocul iernei în Asia mică, după ce mai ântâi după laudabilul seu obicei le confiscà o parte din turmele lor. Aceste consideraţiuni esplică pentru ce o mână de daci rĕsboinici, în loc sĕ se împuţinească prin perderi şi invasiuni nesfêrşite, a sciut, prin mijlocul creştinismului şi limbei lor internaţionale, a recruta unul sau douĕ milioane de nomaḑi sau semi-nomaḑi, cu timpul atât de puţin Roman. Nu conservaţiunea limbei române, ne pune în mirare; ceea ce ne surprinde mai ales e, că o mână de valoroşi daci ar fi părăsit pe goţi în espediţiunile lor, şi dacă erau romani, că nu s'au alăturat pe lângă romani sub împĕraţii Constantin I, Constanţiu, Iulian, Teodosie sau Iustinian, în loc de a îndura migraţiunile barbarilor, succedêndu-se unii altora.

„România" *Leandru.*

---

*) Astfel numesce clerul grec Constantinopolul.

bit.“ Și adresându-se tinĕrului adaoase cu un suris pe buze arĕtând pe doctor: „Cu domnul ai sĕ te înțelegi; dlui ’ți va da ceea ce ne-am învoit.“

Apoi ieșì, prefăcêndu-se că merge în salon sĕ aștepte, în realitate, însĕ se grăbì sĕ easă din apartament, scoborî iute scările celor două etaje și se făcù nevĕḑută.

Împiegatul giuvaergiului rĕmase însĕ singur cu doctorul, creḑênd că acesta îi va plătì nota. Dar în loc sĕ-i plătească, doctorul ’l luă binișor și ’l puse pe un scaun.

— Amice, îi ḑise el, trebue sĕ scii fără îndoială că sunt medic?

— Nu sciam, domnule, rĕspunse celalalt.

— A! nu sciai . . . foarte rĕu. Permite-mi cu toate acestea sĕ te întreb asupra stărei sănătăței dtale; cum mergi cu digestiunea?

— Dar, domnule, nu sunt bolnav, rĕspunse bietul băiat uimit.

— Da, așa este, nu esci bolnav . . . . o sciu; dar . . . dar . . . scii dta, medicii au mâni de a crede toată lumea bolnavă . . . permite-mi sĕ pipăi pulsul.

De astă dată lucrurile merseră prea departe. Impiegatul creḑù că doctorul vrea sĕ-și bată joc de dênsul. Îl întrerupse ḑicêndu-i cu un ton supĕrat:

— Domnule, ’mi datoresci costul acestei facturi; plătesce-mi, aceasta este tot ce trebue sĕ faci.

— A! — cugetă doctorul, i-a venit accesul; sĕ ne ținem bine!

Ori-cine poate ghìcì ceea-ce urmà. Doctorul refuză, bine înțeles, sĕ plătească; tênĕrul, simțind că este victima unei eschrocherii, creḑênd însĕ că și dl X . . . este complice, se înfurià, bătù din picior, devenì amenințătoriu; atunci doctorul, creḑênd încă că are a face cu un nebun, chiemà pe servitorii sĕi în ajutoriu. Puțin lipsì ca împiegatul sĕ nu fie pe loc internat într’o casă de sănătate, punêndu-l chiar în cămașa de forță.

Din fericire, la fine, totul se esplicà. Doctorul înțelese că servise de instrument al unei hoațe din cele mai abile și îndemnà el însuși pe împiegat sĕ facă o plângere poliției.

Această afacere este acum la instrucție. Poliția din Paris pare a fi pe urmele falsei dna de K. . ., care după cum se crede, nu va reușì pe deplin în ingenioasa-i escrocherie.

Morburi de tot soiul, și mai cu samă: **boale de nervi, epilepsia, durerile de stomach, zuruitul nervos în urechi, înțĕpăturile în urechi** și **asurḑirea, durerea de cap, migrena, gălbinarea și paralisarea** se vindecă prin metoda noastră rațională - sigură și renumită în lumea întreagă. — La **bolnavi de plămână** și de **asthmă** am ajuns după o cură de 4 sĕptĕmâni la cele mai minunate resultate. Rugăm sĕ ni se trimită o descriere amanunțită a morbului cu marcă postală de retour, — fără genă și confidențial.

Clinica privată **„Freisal“** în **Salzburg** (Austria.)

!! Minunat !

Un esterior frumos, eleganță, durabilitate mare, mașinărie escelentă, — prin aste se distinge de mine inventatul și cu medalii de aur și argint premiatul

Orologiu-Pendulă, format de remontoir.

Garanță de 10 ani pentru puterea luminătoare a platei cu cifrele.

Prețul:

2 fl. 85 cr.

Garanță de 2 ani pentru mersul esact al orologiului.

Prețul:

2 fl. 85 cr.

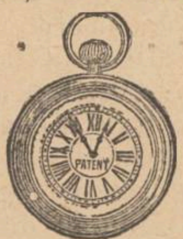

Acest orologiu minunat se află într’un învĕliș de metal Cuivre-poli aurit, întocmai desemnului de mai sus și este provĕḑut cu o plată de cifre din sticlă netedă patentă, care are escelenta însușire **de a lumina ca luna** în noaptea cea mai adêncă. Afară de aceea mai are un aparat alarmătoriu cu clopot, 2 ponduri bronțate și cu toate aceste costă numai **2 florini și 85 cr.**, — ăst chip îi este ori-cui posibil a-și procura un astfel de decor pentru locuința sa. Espediția se face numai și numai după trimiterea sumei în bani gata, sau cu rambursă poștală prin

Ignaz Weiss, orologeriu și fabricant Wien, II. Tempelgasse 6.—5.

Oroloage de buzunariu remontoir, compacte, durabile, cu mașinărie escelentă, în învĕliș ce seamĕnă mult cu argintul, — cu **fl. 6.50** bucata; aurit fin, fără vr’o deosebire de aurul curat: **fl. 7.50** [1258] 2—4

Materie pentru haine

din lână trainică pentru un bărbat de statură mijlocie.

3.10 metre un **rênd de haine**	**4 fl. 96 cr.**	din lână bună de oaie;
	8 „ — „	din lână mai bună de oaie;
	10 „ — „	din lână fină de oaie;
	12 „ 40 „	din lână de tot fină de oaie.

Plaiduri de călĕtorie dărabul fl. 4, 5, 8 până la 12. Stofe pentru haine foarte fine, pantaloni, paltoane de purtat și pentru ploaie Tüffl, Lode, Commis, Cammgarn, Cheviots, Tricots, cârpe pentru dame, stofe pentru biliard, Peruviens, Dosking se află la

întemeiat **Joh. Stikarofsky,** — la 1866. —

deposit de fabrică în Brünn.

Modele franco. Pentru croitori cărțile de modele **nefrancate. Trimiteri cu rambursă** preste 10 fl. **gratuit.**

Am totdeauna un deposit de stofe în valoare de preste fl. 150,000, și este în urma negoțului universal lucru natural că remân bucăți de câte 1 până la 5 metri **ca rest,** de aceea asemenea rĕmășițe trebuie sĕ le vênd **în preț de tot moderat. — Modele din aceste stofe nu se pot trimite,** cele neconvenabile se reprimesc în **schimb** sau se **înapoiază banii.** (Observ, că și alte firme reprimesc în schimb resturile trimise, poate pentru marfă și mai rea, dar **banii nu o înapoiază).**

Din causa **imitațiunilor** prin **firmele înșelătoare** și **nesolide,** sunt decis a părăsi publicațiunile în jurnale, și rog pe on. public a-’și lua notiță despre **firma mea solidă** și a me onora cu comande, cari se vor efectuì cu cea mai mare băgare de seamă.

Corespondențe se primesc în limbile: germană, bohemă, ungurească, polonă, italiană și franceză.

[1259] 3—20

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 10 Ianuarie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	**6.20**
Szolnok	11.22	3.51	**7.29**	9.26
P. Ladány	2.20	5.28	**8·27**	**11.40**
Oradea-mare	4.39	**6.41**	8.37	**1.28**
	—	**6.46**	9.37	**1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.45	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.14**	10.28	**2.34**
Rév	—	**7.42**	11.36	**3.18**
Bratca	—	—	12.10	**3.41**
Bucia	—	—	12.46	**4.01**
Ciucia	—	**8.31**	1.48	**4.26**
Huiedin	—	**9.01**	3.09	**5.08**
Stana	—	—	3.42	**5.27**
Aghireș	—	—	4.12	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluș	—	**10.01**	5.17	6.43
	12.05	—	—	7.03
Apahida	12.31	—	—	7.26
Ghiriș	2.16	—	—	8.54
Cucerdea	3.32	—	—	9.43
Uioara	3.41	—	—	9.51
Vințul de sus	3.50	—	—	9.58
Aiud	4.25	—	—	10.24
Teiuș	5.10	—	—	10.59
Crăciunel	5.41	—	—	11.28
Blaș	**6.02**	—	—	11.44
Micăsasa	**6.40**	—	**5.40**	12.18
Copșa mică	**7.—**	—	6.01	1.01
Mediaș	—	—	6.40	1.22
Elisabetopole	—	—	7.35	1.56
Sighișoara	—	—	8.01	2.44
Hașfalĕu	—	—	10.05	3.02
Homorod	—	—	11.02	4.41
Ágostonfalva	—	—	11.37	5.30
Apatia	—	—	12.32	**6.03**
Feldioara	—	—	1.09	**6.35**
Brașov	—	—	1.50	**7.14**
	--	—	2.48	—
Timiș	—	—	3.23	—
Predeal	—	—	4.65	—
Bucuresci	—	—	9.40	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	—	7.45	—
Predeal	—	—	12.50	—
Timiș	—	—	1.40	—
Brașov	—	—	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Hașfalĕu	10.10	—	**7.37**	—
Sighișoara	10.39	—	**8.21**	—
Elisabetopole	11.19	—	**9.05**	—
Mediaș	11.54	—	**9.43**	—
Copșa mică	12 12	—	**10.02**	--
	12.37	—	6.—	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaș	1.30	—	6.59	—
Crăciunel	1.45	—	7.15	—
Teiuș	2.34	—	7.43	—
Aiud	2.55	—	8.—	—
Vințul de sus	3.17	—	**8.29**	—
Uioara	3.24	—	8.55	—
Cucerdea	3.36	—	9.04	—
Ghiriș	4.11	—	9.32	—
Apahida	5.36	—	10.32	—
Cluș	5.56	--	12.32	—
	6.16	6.08	12.59	8.—
Nadisul ung	**.37**	—	—	8.34
Ghirbou	**53**	—	—	8.59
Aghire	**7.08**	—	—	9.56
Stana	**7 34**	—	—	10.16
Huiedin	**7.55**	7.14	—	11.04
Ciucia	**8.37**	7.43	—	12.17
Bucia	**8.53**	—	—	12.47
Bratca	**9.12**	—	—	1.21
Rév	**9.31**	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	**10.06**	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	**10.25**	—	—	3.39
Várad-Velencze	**10.35**	—	—	3.55
Oradea-mare	**10.41**	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	**12.50**	10.38	1.45	**5.35**
Szolnok	**3.06**	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	**10.05**	10.30
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase însemnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.—**	—
Budapesta	—	8.05	8.—
Szolnok	—	11.02	**12.—**
Arad	—	**3.37**	**5.55**
	—	4.—	6.05
Glogovaț	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliș	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborșin	—	**6.42**	8.58
Zam	—	**7.14**	9.28
Gurasada	—	**7.43**	9.56
Ilia	—	**8.01**	10.17
Branicĭca	—	**8.21**	10.38
Deva	—	**8.47**	11.05
Simeria (Piski)	—	**9.40**	11.55
Orĕștia	—	**10.10**	12.24
Șibot	—	**10.34**	12.53
Vințul de jos	—	**11.04**	1.22
Alba-Iulia	6.59	**11.31**	1.40
Teiuș	7.33	**12.05**	2.24

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.09	**3.56**	5.20
Alba-Iulia	11.56	**4.27**	5.57
Vințul de jos	12.20	**4.53**	—
Șibot	12.25	**5.19**	—
Orĕștia	1.19	**5.41**	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicĭca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborșin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	**6.18**	9.49	—
Radna-Lipova	**6.57**	10.23	6.14
Pauliș	**7.12**	10.37	6.30
Gyorok	**7.27**	10.52	6.47
Glogovaț	**7.56**	11.18	7.17
Arad	**8.10**	11.32	7.32
	9.—	12.27	—
Szolnok	**2.39**	5.10	—
Budapesta	6.50	**8.16**	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	7.27	3.23
Hațeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Banița	3.35	**6.07**
Petroșeni	4.04	**6.39**

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	**8.18**
Aradul nou	6.25	**8.32**
Németh-Ságh	6.50	**8.51**
Vinga	7.19	**9.07**
Orczifalva	7.38	**9.20**
Merczifalva	7.56	**9.32**
Timișoara	8.42	**10.09**

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.49	9.33
Banița	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Hațeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	6.07
Vinga	6.52	**6.32**
Németh-Ságh	7.06	**6.53**
Aradul nou	7.21	**7.24**
Arad	7.53	**7.40**

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	1.11
Șeica mare	1.32
Loamneș	2.01
Ocna	2.24
Sibiiu	2.44

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	10.25
Ocna	10.46
Loamneș	11.09
Șeica mare	11.32
Copșa mică	11.52

Cucerdea—Oșorheiu – Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheța	10.31	4.21
Luduș	10.53	4.43
M. Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireșteu	12.26	**6.10**
Oșorheiu	12.46	**6.30**
	1.16	**7.43**
Reghinul-săs.	3.08	**9.35**

Heghinul-săs.-- Oșorheiu—,Cucerdea

Reghinul-săs.	**4.22**	4.—
Oșorheiu	6.14	5.52
	6.34	**12.25**
Nireșteu	6.55	**12.55**
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	**1.24**
Cipeu-Iernut	7.37	**1.54**
M. Bogat	8.07	**2.31**
Luduș	8.21	**2.46**
Cheța	8.38	**3.06**
Cucerdea	9.07	**3.40**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Pisk.)	11.03

Ghiriș — Turda

Ghiriș	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriș

Turda	8.20	1.41
Ghiriș	8.41	2.06

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tiparul tipografiei archidiecesane

Nr. 21 Sibiiu, Marţi 25 Februariu (9 Martiu) 1886. Anul XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 24 Februariu 1886.

Suntem în postul pascilor. Biserica a întocmit pentru ḑilele până la prăsnuirea învierii Domnului un bogat și pompos ceremonial bisericesc, a adunat cele mai frumoase rugăciuni și cântări, pentru aceste 50 de ḑile. Mai de multe ori pe ḑi, și cu mai multă sete sufletească ca ori când altă dată se adună acum creștinii nostri în casa Domnului, pentru a-și întărì sufletul și inima prin rugăciuni și meditaţiuni evlavioase, pregătindu-se astfel, ca mai apoi sĕ fie vrednici de a se împărtășì cu sântul trup și sânge al Domnului, cu acest simbol creștinesc al nutrimentului spiritual pentru viaţa de veci, pentru nemurire.

Este adânc înrădăcinată în inima românului evlavia și cucernicia mai ales în postul pascilor și însutit primesce el sfaturile și poveţele preotului, cu mângăere și cu oare-care prevenire împlinesce canonul ce i se dictează de către preot fie canonul împlinirea de datorinţe creștinesci, fie el aducerea de prinoase, sau facerea de bine pentru scopuri filantropice sau culturale.

Cunoscênd dispoziţiunea sufletului românului mai ales în aceste ḑile sânte, nu putem sĕ nu reflectăm la buna ocasiune ce i se dă preotului de a îndemna pe popor la jertfă pe seama bisericei.

Înţelegem prin aceasta activitatea preotului ca predicator în ḑilele postului celui mare, o activitate aceasta, care de câte-ori s'a pus în lucrare, totdeauna a produs roadele cele mai mănoase.

Nu este a noastră chiemare sĕ vorbim la locul acesta despre marea importanţă a amvonului pentru viaţa noastră naţională bisericească, nu ne este dat sĕ cercăm încât sau încât nu e la a sa înălţime amvonul în biserica noastră, și prin urmare nu vom arăta întru cât ne-am înălţat sau doară ne am fi putut înălţa, dacă amvonul ar împrăștia în prisos învĕţăturile bisericesci. Chiemarea aceasta altora le compete, și credem că ea se va și realisa. Este însĕ de a noastră datorinţă sĕ punem la inima preoţilor nostri datorinţa cea mare a lor faţă cu causa noastră bisericească și scolară.

Este frumoasă misiunea preotului român, căci el este apostolul tuturor causelor noastre naţionale-bisericesci. Și pe cât de nobilă este a lui misiune, și grea, de tot grea sarcina împreunată cu ea, pe atâta este de precariă esistenţa, ce biserica noastră poate asigura în timpurile de aḑi preoţimei.

Avisată aproape pretutindinea numai la prinoasele dela credincioși, preoţimea noastră este dată în mâna sorţei, espusă la fluctuaţiunile de tot soiul, cari mișcă viaţa poporului. Și sunt multe ispitele îndreptate contra poporului nostru, ispite dela streini și ispite dela ai nostri. În valurile ameninţătoare preotul trebue sĕ scie afla drumul cel mai norocos, sĕ îndrepte cu resoluţie și precauţiune naia printre stânci, sĕ conserve pe popor pentru el însuși și pentru sine, promovând totodată și causa comună pentru fericirea noastră a tuturora.

Pre noi mai tare ne interesează causa scoalelor noastre, și de aceea voim sĕ recomandăm preoţilor nostri, ca ei în cel mai potrivit timp care este postul acesta, sĕ vorbească la inima poporului, punându-i în vedere scoala, care este unica mântuire a noastră a tuturora.

Câștigată odată inima poporului, ușor putem învinge celelalte greutăţi, și va trebuì sĕ ne facem seama cu greutăţile interne și esterne, căci mai mult nu ne vom putea susţinea ca până acuma.

Sunt diferite mijloacele, prin care se poate ameliora starea scoalelor noastre.

Și dacă preoţimea noastră va scì vorbì la inima poporului, și i va succede a-l capacita, că scoală trebue sĕ fie cu ori-ce preţ, și că dacă nu se va face de voie bună sub scutul maicei noastre biserici, atunci se va face la poruncă dela stăpânirea lumească tot din banii poporului preoţimea va isbutì sĕ lumineze mintea poporului, făcêndu-i evident că sunt înșelăciuni vorbele prin cari se desmêntă poporul dela susţinerea scoalelor noastre confesionale sub cuvêntul, că după ce se va preface ea în scoală comunală sau de stat, poporul nu va mai contribuì cu nimica; dacă preotul prin cuvêntări pastorale va lumina pre popor, și acesta cuprinḑênd bine lucrul, nu va mai cădea în ispită, ci va merge pe calea cea adevĕrată, atunci preoţimea și-a împlinit cu demnitate nobila sa misiune, a asigurat soartea poporului, și prin aceasta și pre a sa proprie.

Revista politică.

În ședinţa de Mercuri a parlamentului ungar, a interpelat deputatul kossutist Otto Herman pe ministrul president Tisza pentru „stările deplorabile“ din comitatul Maramurĕșului. Și stările aceste deplorabile în ce consistă? Consistă în estinderea din ḑi în ḑi a agitaţiunilor valache (!), cari au mers așa de departe, încât au cutezat prin reuniunea lor pentru un fond de teatru român sĕ ţină chiar o adunare generală demonstrativă în Sziget!! Nu numai, dar ei toastează la petrecerile lor pentru regele Carol al României și nu pentru M. S. regele nostru! Și „risum teneatis,“ Mihalka, vestitul Mihalka, care întreprinse mai acum câţi-va ani campania în contra unanimei voinţe a naţiunei române întru spriginirea proiectului de lege XVIII din 1879, — acest Mihalka, e acusat de Dl deputat, că ar fi capul rĕutăţilor și că lucră pe sub mână împreună cu blăstĕmaţii de valahi!

După această grozavă espunere a interpelaţiunii sale, Otto Herman îl întreabă pe ministrul president, că are de gând, și dacă da, ce feliu de mĕsuri vrea sĕ iee spre sanarea rĕului.

Ministrul Tisza până acum încă nu i-a rĕspuns. Suntem curioși sĕ auḑim, că ce va rĕspunde dl Bismarck al Ungariei.

Se apropie timpul reînoirii mult discutatei convenţiuni vamale dintre Austro-Ungaria și România. Este prea bine sciut, că maghiarii prin șicanele lor vamale au făcut mult sânge rĕu la românii de dincolo și este de temut, că convenţia va avea sĕ întimpine serioase greutăţi. Spre aplanarea acestora se vor începe aḑi mâne pertractările la Viena.

Eată ce scrie în privinţa aceasta ḑiariul „Neue freie Presse“ din Viena:

„Miniștrii unguresci vor sosì sĕptĕmâna aceasta la Viena ca sĕ reînceapă lucrările în privinţa compromisului, care a stat atâta *in suspenso*. Acum se speră că dificultăţile provenite din causa petroleului vor fi înlăturate și se va face un compromis, care, până la un punct oare-care, sĕ corespundă vederilor ambelor guverne. Ar fi foarte necesariu ca ambele guverne sĕ grăbească spre a intra în negocieri cu România pentru reînoirea convenţiunei, de oare-ce întreaga poporaţiune comercială și industrială a Austriei sufere foarte mult din causa actualelor relaţiuni politico-comerciale între monarchia noastră și România. În această privinţă însĕ s'a ivit o nouă necesitate, din causă că deputaţii galiţiani din Reichsrath, cari și în cestiunea petroleului, cu totul contra vederilor Ungariei, combat întrarea liberă a cerealelor române. Noi tot mai sperăm încă, că într'o cestiune atât de importantă guvernul austriac nu se va lăsa sĕ fie condus de un interes local și că sferele noastre oficiale vor ţinea samă de împregiurarea, că acì este vorba d'a conserva un mare teritoriu de esport, care odată perdut, în actualele împregiurări economice, cu anevoie i s'ar mai putea găsì un echivalent.“

Cestiunea espulsărei principilor francezi, despre care făcusem amintire în unul din nrii nostri trecuţi, a fost supusă Vineri votului camerei franceze, — resolvându-se earăș cu un strălucit succes pentru cabinetul dlui de Freycinet.

Erau două proiecte: unul al al deputatului Duché pentru espulsarea tuturor principilor francesi, altul lui Rivet pentru espulsare facultativă numai. Cea dintâi se scia că avea sĕ cadă, a doua însĕ se credea că va fi primită de maioritatea camerei. Dar la întrepunerea energică a premieriului Freycinet, camera a dat un strălucit vot de încredere cabine-

FOIŢA.

Iasygii și vlachii.

II.

Eacă, în adevĕr, împrejurările, cari esplică conservaţiunea limbei române. Coloniile romane se stabilesc dela începutul secolului al II-lea și în timp de 160 de ani dacii trăiesc cu romanii. La sosirea goţilor, limba latină devine internaţională în ambele părţi a Danubiului, și viaţa nomadă în Tracia și Macedonia, face ca această limbă sĕ devie necesară. În secolul al 4-lea în fine, evanghielia le e propoveduită în latinesce ca și goţilor; *Elenismul* păgân altfel era foarte persecutat sub Justinian, și după Teofan, latineasca vulgară, se vorbea încă în secolul al 6-lea, nu numai în Tracia și în Macedonia, dar chiar și în Asia mică (Teoph Ch. 5 Faur, p 218). Acest autor citează esemplul unei panice a grecilor în timpul asediului Constantinopolului de către avari. Un cal rupênd-o la fugă, la strigătul soldaţilor anatoliţi: toarnă frate! armata bizantină a luat-o la fugă, ḑicêndu-și: fuga-i rușinoasă, însĕ sănătoasă! Se vede totuș că numai după Photius romanii degeneraţi din marele orașe, își uitară limba.*) Prin urmare, la acea epocă dacii nomaḑi, fiind isolaţi de capitala mai mult sau mai puţin grecisată, și separaţi de ai lor prin valuri de bulgari, e puţin probabil, că 'și-ar fi schimbat latineasca ce vorbeau de 7 secole, pentru limba slavă, care se muncea atunci foarte greu, pe limba lui Ciril.

Sĕ mai observăm un element, care a înfluinţat foarte mult la coservaţiunea limbei române. Aceasta e concurenţa politică a ambelor imperii a orientului și occidentului în proselitismul barbarilor. Illirianii posedau de mult, scriptura ieronimică. Ciril și Metodius, doi apostoli cărora tradiţiunile morave, ceche, sêrbe și bulgare î-i dau o viaţă prea lungă, inventă scrierea greco-slavă, și-și câștigă causa, traducênd biblia în limba slavă; pe când croaţii și slavii d'abia descinși în Illiria în al 7-lea secol, devin creștini, bulgarii devin definitiv slavi și Evanghelia e propoveduită de greci cehilor și moravilor.

Francii și germanii nu fac de cât d'a germanisa pe vandoi, pe carintieni și pe pomeranieni. Sângele curge în Saxa și în Pomerania precum și în Prusia, și numai după mii de greutăţi, cam pe la al 9-lea secol, latinismul se stabilesce în Ungaria și în Iliria, graţie mai ales armelor lui Carol Magnus. Trebuie dar, sĕ ne mirăm dacă dacii semi-nomaḑi, greci prin ortodoxia lor, și latini prin limbă, au trăit liberi între aceste două curente, felicitându-se d'a fi creștini din timpurile gotice, și de a vorbì o limbă internaţională.

Nu încape îndoială, că trebue sĕ se acoarde dacilor titlul de romani, pe care l posedă în virtutea edictului din Caracal de Civitate, prin care ori-ce supus roman devenea cetăţean roman. Dacă prin urmare întrebuinţăm numele de daci, pe care Pliniu pretinde că aparţine unei ginte analoge bastarnilor, este că dênșii singuri traduceau acest nume turcesc, numindu-se munteni, precum aceasta se atestă de însuși Vaga, de unde după Lelevel, derivă numele de munteni, semnificând în limba polonă, Valachia riverană și în particular Moldova. Cu toate acestea numele generic de valach a fost întrebuinţat și acceptat de dênșii chiar din secolul II lea. Acest nume, tului, respingênd ambele proiecte şi lăsând la bunăchibzuiala guvernului, ca sĕ urmărească cu atenţie pe principi şi în vreme de uneltiri antirepublicane sĕ observe o procedură legală în contra lor. Maioritatea a constat din 353, ear minoritatea din 112 voturi.

---

*) Limba latină vulgară, s'a vorbit în Asia mică până la al un-spre-ḑecelea veac, căci romanii, sau supușii romani, cari erau stabiliţi mai nainte d'a fi surprinși de Seldjukiţi, nu avură timpul d'a grecisa. Astfel astăḑi nu vorbesc dècât turcesce, și chiar liturghia lor e făcută în această limbă; greșit prin urmare li se dă nominaţiunea de greci, prin simplul fapt că sunt ortodoxi. Sunt rumi (abreviaţiune de romani) ear nu greci. (Veḑi Koranul cap. XXX, v. I, nota traducĕtoriului M. Kașimirski, interpretul legaţiunei francese în Persia.)

Acum că pacea s'a închieiat între Sêrbia şi Bulgaria — o pace însĕ fără amiciţie — atenţiunea lumei politice se îndreptează din nou către negociările arangiamentului turco-bulgar.

În această privinţă se asigură, că o înţelegere a puterilor în privinţa modului de resolvare a acestei cestiuni, dacă nu s'a stabilit încă, e însĕ pe cale de a se stabilì. Puterile, se ḑice, sunt unanime în a recunoasce, că dispositiunile privitoare la cooperaţiunea militară trebuesc scoase din arangiament, şi că numirea principelui Bulgariei în postul de guvernator al Rumeliei orientale trebue sĕ se facă fără indicarea numelui şi fără limită de timp. Mai departe puterile sunt învoite a da îndată aprobarea lor, în principiu, arangiamentului astfel modificat, şi sĕ se lase Sultanului dreptul de a promulga convenţiunea printr'o iradeă specială.

Ele însĕ amână în acelaşi timp sancţionarea formală a arangiamentului, până în momentul când se va face revizuirea statutului organic pentru Rumelia Orientală.

În ḑilele aceste are sĕ se întrunească o conferinţă a plenipotenţiaţilor la Constantinopol, ca sĕ discute asupra arangiamentului turco-bulgar şi sĕ-i dee apoi sancţiunea cuvenită din partea marilor puteri.

Cuvêntarea

Dlui Mihail Cogălniceanu, ţinută cu ocasiunea interpelaţiunii sale asupra espulsării celor 6 români transilvăneni, locuitori în România.

Am schiţat după rapoartele jurnalelor de dincolo, cuvêntările Dlor Cogălniceanu şi Brătianu, ţinute în incidentul de mai sus în camera României.

Reproducem acum cuvêntările în întregul lor cuprins, după cum s'au rostit.

D. M. Cogălniceanu: Dlor deputaţi! Când în una din şedinţele trecute după înţelegerea ce am avut cu dl ministru preşedinte pentru amânarea interpelărei mele, am avut onoare a ve ḑice, că această interpelare privea o causă de naţionalitate, de umanitate, am omis a ve spune, că ea privea şi causa legalităţei. Aceasta o fac astăḑi.

Şi din început, dlor declar, că causa de legalitate şi de umanitate privesce special pe guvernul ţĕrei mele; ear interpelarea mea ca cestiune de naţionalitate se adresează şi acì şi la Budapesta, ea se adresează şi guvernului român şi naţiunei române, şi guvernului maghiar şi naţiunei maghiare.

Unii din dvoastră se vor mira poate, că eu dela tribuna ţĕrei mele adresez o interpelare unui guvern strĕin; dar dlor, de atâtea ori în parlamentul din Budapesta s'au tratat nu numai cestiuni privitoare în special pe România, dar ş însuşi causa românismului în general. Prin urmare, avem şi noi dreptul şi datoria sĕ tratăm odată în parlamentul din Bucuresci faţă în faţă cu vecinii nostri şi causa românismului.

Spre a accentua din început spiritul, în care înţeleg a desvolta interpelaţiunea mea, declar că sunt om de ordine şi de autoritate, de mai multeori ministru al afacerilor strĕine şi preşedinte de consiliu al ţĕrei mele, înţeleg importanţa şi datoria pentru fie-care stat de a fi în bune relaţiuni cu celelalte state şi mai ales cu vecinii nostri; asemenea recunosc că este o lege internaţională, pe care toate naţiunile trebue sĕ o respecte, aceea de a nu devenì un focariu de desordini şi de comploturi cu scop de a produce rescoala în celelalte state. Prin urmare, mai înainte declar că osândesc cu desĕvêrşire ori-ce încercări de agitaţiuni şi de rĕsvrătiri în contra Ungariei, uneltite in România, fie de românii născuţi în ţara mea, ori de românii născuţi afară de hotarele noastre, fie de strĕini, fie chiar de români! Recunosc ca drept şi datorie pentru guvernul român dreptul şi datoria pentru a prevenì şi a pedepsì ori-ce mişcări revoluţionare în contra statelor străine cu care sunt în pace! Singura deosebire între mine şi banca ministerială este în modul de înfrênare al acestor uneltiri criminale. Vecinii nostri de peste Carpaţi nu-'mi vor voì rĕu, că eu me adresez la d-lor: guvern şi naţiune maghiară. Mai mult decât ori-care din oamenii de Stat mari şi mici în această ţara, eu am nu numai dreptul, dar am şi datoria de a le adresa această interpelare.

Nici odată n'am predicat resvrătirea, nici odată n'am provocat cearta între români şi între unguri, nici odată nu m'am amestecat în certele din lăuntru ale acestor două naţiuni, care în interesul lor reciproc ar trebuì sĕ trăiască alăturea una de alta în cea mai bună înţelegere. Şi merg mai departe declarând că nici direct nici indirect, am făcut sau fac parte din irredentismul român, pentrucă nu recunosc ţĕrei mele România dreptul de a revendica stăpânirea Transilvaniei; precum asemenea nu recunosc Ungariei cel mai mic drept asupra României. Eu nu aparţin Daco-românismului, de cât ca istoric şi nu ca om politic! Ca român însĕ şi mai ales ca om politic, prin trecutul meu, prin faptele mele privitoare la causa ungară, când această causă era persecutată şi pot ḑice chiar perdută, am dreptul şi datoria de a adresa dela tribuna ţĕrei mele această interpelare guvernului din Buda-Pesta şi mai ales oamenilor de Stat, cari sunt astăḑi în capul afacerilor Ungariei! pentru că eu i-am ajutat, pentru că eu i-am spriginit când ei erau fugari, când ei în exil lucrau pentru renascerea Ungariei! pentru că eu ca prim-ministru al aceluia, căruia ḑiua de astăḑi 11 Februarie, readuce aminte nedreapta cădere, împreună lucrat-am la închieierea convenţiunilor dintre Domnul Cuza şi dintre capii guvernului naţional-ungar şi care regula relaţiunile între România şi Ungaria, şi privitoare la Transilvania în deosebi!

Prin urmare nu pot crede, că exilaţii de odinioară, astăḑi ajunşi la putere, vor scuipa asupra iscăliturei lor din 1859 şi 1860, adică nu vor lipsì lealităţei maghiare

D-lor, — încă la 1868 pentru întâiaşi dată m'am oprit câte-va ḑile în Buda-Pesta. Om politic, am ţinut sĕ visitez parlamentul Ungariei. Aşeḑându-me într'o loje şi aruncându'mi ochii asupra incintei Camere, în care erau deputaţii, am recunost mai mulţi din aceia pe cari în 1859 şi 1860 i am fost scăpat de ştreang, ori cel puţin de puşcăriile regimului reacţionariu din Viena, care atunci era întins peste toată Ungaria! Între aceştia am recunoscut mai ales doi dintre emigraţii ungari, pe care şi onor. domn Nicu Catargiu şi alţi vechi cetăţeni bĕtrâni din Galaţi trebue sĕ-i cunoască cel puţin de nume. Erau Berzenczy comitele Sĕcuilor din timpul lui Kossuth şi deputatul Vidasz!

D-lor, eram prim ministru al Moldaviei în anul 1860. Resbelul se pregătea, ba chiar era în isbucnire între Francia, Italia şi Austria. Intr'o ḑi întrà la mine uşierul şi îmi spune, că doi unguri voiau sĕ'mi vorbească. Era în luna lui Decembre pe un ger grozav. Se deschise uşa şi vĕḑui întrând doi unguri, unul de o statură înaltă şi celalalt mic. Ei tremurau de frig, pentrucă nu aveau pe dênşii decât o atilă de postav subţire. Erau cei menţionaţi mai sus, Sĕcuiul Berzenczy şi Vidasz. I-am întrebat ce doreau dela mine şi îmi rĕspunseră, că veneau ca fugari dela Galaţi, pentru-că prefectul de acolo Alecsandru Cantacuzino, cunoscut în general sub numele de Kneaz, din ordinul primit dela Vodă-Cuza voia sĕ-i dea pe mâna consulatului Austro-Ungar. I am ascultat cu interes si cu compătimire, cum în ţara românească s'au ascultat pururea glasul ecsilaţilor, i am asigurat că în ei ospitalitatea românească nu va fi lovită, şi în fine i-am învitat sĕ stea, sĕ primească ceaiul meu spre a se încălḑì, apoi le-am dat trăsura mea le-am pus la dispoşiţiune din blănile mele în contra frigului, şi le am dat un saufconduit, prin cari ordonam tuturor autorităţilor publice ale ţĕrei de a le învoì şederea în România, amenințând pe acei ce ar cuteza sĕ asculte alte ordine afară de ale mele, ministru constituţional al ţĕrei, şi prin urmare, rĕspunḑĕtoriu pentru paza ţĕrei şi în deosebi al marei legi a ospitalităţei române, arătând că acei cari vor contravenì actului de saufconduit, vor fi pedepsiţi ca pentru înalta trădare comisă contra ţĕrei. (Aplause).

Când dar fui zărit în parlamentul ungar, Berzenczy şi Vidasz urmaţi de un mare numĕr de deputaţi, întrară în logea mea felicitându-me de buna mea venire şi arĕtând colegilor sei purtarea mea din 1860, Berzenczy 'mi adăogă, că el poartă încă sauf-conduitul meu ca una din hârtiile sale cele mai preţioase.

Deputatul Vidasz 'şi a arĕtat recunoscinţa sa pentru ospitalitatea şi protecţiunea ce a primit în România într'un chip mai practic. El la ori-ce ocasiune s'a arĕtat simpatic causei române. Lucru rar dlor, din partea unui maghiar, când vedem astăḑi dujmănia, care insuflă pe mai toţi maghiarii în contra tuturor naţionalităţilor nemaghiare din cuprinsul ţĕrilor aparţinênd Coroanei St. Stefan.

Mai am şi alt drept şi altă datorie de a me adresa către guvernul şi către naţiunea maghiară. V'am spus că în 1860 resbelul între Francia şi Italia şi între Austria era la uşe. Patrioţii unguri, şi cei din năuntru şi cei ecsilaţi, vedeau în acest resbel emanciparea Ungariei. Cuza-Vodă şi cu guvernele lui din Bucuresci şi din Iaşi ajutară mult mişcărei unguresci. Afară de tabĕra dela Floresci, care deturnă de pe câmpul de bătae o armată întreagă austriacă, Cuza-Vodă primì sĕ lase a se întroduce în România însemnate transpoarte de arme, destinate mişcărei revoluţionare din Ungaria. Ca ministru al lui Vodă Cuza, am participat învoirea dată pentru întrarea acestor arme. Întâiul transport era de 30.000 pusci, al doilea transport era şi mai mare! Erau şi tunuri date de Napoleon şi de Victor Emanoel.

Însĕ ungurii însărcinaţi cu aducerea lor au fost indiscreţi, astfel Rusia, Anglia, Turcia şi mai ales Austria aflară despre al doilea transport sosit în Galaţi.

Un vapor de resbel austriac şi alte vapoare turcesci se puseră între ţĕrmul nostru şi între corăbiile de sub drapelul italian, care venise cu armele şi opriră descărcarea lor.

Cu toate cererile, am refusat de a preda aceste arme. Numai după solemna promisiune dată sub parola de onoare de Sir Henri Bulver, ambasadorul

---

după aceiaşi autori, derivă din cuvêntul slav Vloka, Vlotsy, adecă nomad. Anne Comnen, pare a spriginì această etimologie, ḑicênd că numele de valach era dat tuturor nomaḑilor fără deosebire. Se pare cu toate acestea că această poreclă slavă sĕ semnifice pletos, căci lombarḑii şi italienii fură botezaţi de către câteva triburi slave, cu un nume analog; credem cu toate acestea, că această clasificaţiune slavă, n'a fost făcută de cât din causa asemănării limbei italiane cu cea română. Sĕ facem aici câte-va încercări asupra nomaḑilor din timpul lui Anne Comnen.

Trebue remarcat mai ântâi, că valachii din peninsula Balcanilor se disting de cei din Dacia prin numele de Kutzo-valachi, sau extropiaţi. Sĕ observăm, că prin aceste popoare dispărute sau extropiate sunt mai ântâi Alanii Caucasiei, cari umplură lumea prin măreţele şi glorioasele lor fapte, atât în Persia, Tracia şi Panonia, cât şi în Francia, Germania, Spania şi Portugalia, şi cari compătimeau la nenorocirile lui Papa Martin, esilat de iconoclaşti în Caucasia, şi pe care istoricii din timpul acela (Le Beau, Histoire du bas Empire) chiamă cei mai bravi din lume. Ovid îi chiamă Colchi. Astfel în al 4-lea secol, combăteau ei pentru principele Naghaia, ginerele lui Michail Paleologo. O parte din aceşti Alani veniţi în Tracia, chiar pe la al 4-lea secol, îmbrăţişară christianismul. O altă parte comandată de Georgius fu aproape esterminată în 1308 de Catalani şi Turcopoli. Dacă rĕmăşiţele lor au mai rĕmas în Rumelia, dênşii nu pot fi neapĕrat acei Alani sau olari (potiers) din diocesul Moglenei în Macedonia, pe cari glumeţii indigeni îi arată adesea străinilor.

În tot casul dubiul asupra valachilor nomaḑi ignorând numele lor, nu mai e permis, căci dacă s'ar lua în consideraţiune, că nici un Roman în Italia sau Gallia, nu se făcù nomad din causa invasiunilor francilor, burgunḑilor, hunilor, herulilor, goţilor, vandalilor etc. etc., e de presumat că vieaţa nomadă a valachilor ţine mai mult la estracţiunea (?!) lor asiatică şi la tot trecutul lor (!!!). Această problemă se resoalvă lesne, dacă se gândesce cineva la cei o sută de mii de bastarni, cari fură colonisaţi în Tracia în 179 de împĕratul Probus, cu recompensa serviciilor lor (Duruy, Histoire romaine p. 158) precum şi trei sute mii iasygi vechi aliaţi a lui Traian şi a lui Constantin I, pe care acesta 'i raliă după ce fură învinşi pe malurile Murăşului de Goţi, şi stabilì în Tracia, după cum ne ḑice Euseb (De vita Constantini Magni). În ceea-ce privesce mândra naţiune a iasygilor aliaţi ai romanilor, nu mai încape îndoială, că dênşii erau turci, demni de dreptul de cetate; dênşii combătură pe goţi şi pe slavi până la esterminarea lor! De acolo vine numele lor de Kutzo sau estropiaţi. Acoperind ambele provincii romane Panonia şi Iliria, în timp de trei secole, dênşii vorbeau neapărat atunci limba latină mai bine decât dacii, şi transplantaţi în Tracia, nu putură neapărat decât d'a se servì de această limbă. Pe atunci limba latină vulgară era, ceace este astăḑi limba turcă prin populaţiunile, cari compun mosaicul imperiului otoman.

Dar, astăḑi, când otomanii nu mai fac proselitism religios, pentru ce sĕ negăm, că interesul chiar a conservaţiunei noastre trebue sĕ ne lege pe toţi creştinii şi musulmanii, într'un corp compact şi puternic? Această pie desiderată e cu atât mai necesară, că graţie proselitismului politicei din Fanar, o mare parte de valahi, cari fură atât de funeşti, imperiului de jos, şi cari acum câţi-va ani făceau causă comună cu turcii, contra Klefţilor, *vĕḑêndu-se astăḑi necunoscuţi de cei la cari sunt legaţi prin sânge şi gintă* (rasă), respinşi de amicii lor de ieri, par a fi decişi a se grecisa. (Avalez-moi ça, comité Macedo-roumain!)

Pe de altă parte, petzenegii nomaḑi, în 1150 bat pe lângă Dunăre pe Calaman generalul lui Ma-

Marei-Britanii la Constantinopol, că armele se vor înapoia în porturile Italiei, de unde plecaseră, Vodă-Cuza şi guvernul seu consimţì la înapoiarea lor.

Însĕ Sir Henri Bulver nu se ţinù de cuvênt; armele furǎ predate Turciei, care în adevĕr consimţì în fine, deşì târḑiu ale înapoia Italiei.

In faţa lipsei de cuvênt al ambasadorului englez, Vodă-Cuza nu tăcù. El protestă formal. Atunci, Sir Henri Bulver se recunoscù greşit, dar adăogă aceste cuvinte către agentul nostru din Constantinopol, nemuritoriul C. Negri, pe care naţiunile cele mici nu trebue sĕ le uite nici o dată în faţa promisiunilor naţiunilor celor mari: „da! am făcut o din ordinul guvernului meu, prin urmare, dacă Vodă-Cuza este ofensat prin neţinerea cuvêntului meu, sĕ declare resbel Majestăţei Sale Britanice.“ Aceste spuse ale mele constitue o pagină a istoriei noastre, din care voi deduce conclusiunile ce-'mi sunt necesarii în interpelarea mea.

Tot în acelaşi timp preşedintele guvernului naţional ungur, Kossuth, marele Prometeu al Ungariei, trata cu Cavour pentru formarea unei legiuni cât de numĕroase de unguri, care sĕ coopereze cu armata italiană în contra Austriei pe lângă însaşi revoluţionarea Ungariei şi Transilvaniei.

Avisat de acestea guvernul Austriei, îşi închise ermetic graniţile prin un îndoit cordon pentru a oprì emigrarea maghiarilor tineri, cari voiau a se înrola în legiunea ungară. Singura fruntariă prin care se putea străbate, cu toate mĕsurile luate de autorităţile austriace, era frontiera de Carpaţi, faţă cu România.

În adevĕr pe lângă greutatea de a păzì o frontieră atât de întinsă şi de variată, pe lângă simpatiile ce causa ungară avea în România, apoi patrioţilor unguri mai le veneau în ajutoriu însuşi autorităţile vamale şi însuşi autorităţile militare de graniţe, care deşì supuse guvernului austriac, totuş erau în cea mai mare parte de maghiari şi însuşi acestia conduceau pe junii emigraţi până la fruntariile române, arătându-i căile şi prevenindu i în contra ori-ce pericole până la întrarea în România. Ast-feliu numai în Moldova au fost întrat peste 4000 de unguri.

Agentul Austriei din Iaşi, baronul Goedel de Lanoie mi a adresat atunci după multe conversaţiuni verbale, o notă ameninţătoare, făcêndu-ne rĕs pundĕtori, pentrucă autorităţile noastre luau din mâna autorităţilor austriace pe tinerii maghiari şi le dau ospitalitate în România.

Pentru istorie, dlor, ve voi spune, că acea notă poartă data de 7/19 Octombre 1860. O a doua notă cu data 21 Novembre (3 Decembre) făcea pe guvernul român rĕspunḑĕtoriu şi despre întrarea armelor franceze şi italiene în România. Şi în sfêrşit a treia notă cu data 26 Novembre (8 Decembre) repetă pe celelalte. Tot pentru istorie, dlor mei, nu pentru a me lăuda ve voi spune rĕspunsul ministeriului din Iaşi la aceste ameninţări.

Guvernul slab al Moldovei a rĕspuns, că departe de a se face rĕspunḑĕtoriu de întrarea ungurilor în ţară, cari ne sileau pe noi sĕ facem enorme chieltuieli pentru întărirea fruntarielor române, pentru sporirea numĕrului agenţilor poliţenesci prin oraşe, noi făceam rĕspunḑĕtoare pe autorităţile austriace, cari înlesneau emigrarea ungurilor şi ne sileau la chieltuieli ce nu trebuiau sĕ ne privească ca nefăcute în interesul nostru. Nota mea se află tipărită în analele diplomatice din anul 1860 sau 1861, nu'mi aduc aminte.

Vĕḑênd Austria, că nu poate dobândì nimic dela guvernul român, s'a adresat la alte puteri, şi în curênd ne am vĕḑut asediaţi de note din toate părţile, şi mai ales dela puterile Nordului, ameninţând România chiar cu ocupaţiune, dacă vom cuteza a înlesnì rescularea Ungariei şi Transilvaniei prin simpla învoire a patrioţilor unguri de a se concentra în România. — Ministeriul din Bucuresci, care a urmat ministeriul dlui Ion Brătianu, nu avù curagiul de a resista. El începù a înapoia pe tinerii unguri, parte înapoi peste Carpaţi, parte peste Dunăre, parte a-i da in mâna autorităţei vamale austriace.

Domnul Cuza ameninţat, îngrijat de pericolul ocupărei ţĕrei şi găsind resistenţă în ministeriul meu, s'a adresat direct cu ordin la prefect. — Acel din Galaţi, cât p'acì era sĕ dea 20 de tineri pe mâna consulatului austriac.

Ear am aflat la timp şi ear am oprit această călcare a ospitalităţei.

Acestea nu sunt lucrui născocite, sunt toate de notorietate publică; sunt cunoscute însuşi ungurilor de pe timpul din 1860 şi sunt mărturisite de însuşi marele patriot maghiar Kossuth în memoriile sale.

Atuncea Vodă-Cuza a venit în Iaşi ca sĕ doboare împotrivirea mea, sau la cas contrariu sĕ'şi schimbe ministeriul; se arestase şi se dase în judecată metropolitul pentru mituirea patrachirului şi recurgere la străini. Camera vrea numai decât sĕ sechestreze averea lui Vogoride, spre a se imita ceea ce făcuse în ţara românească, unde se sechestrase averea lui Ştirbeiu sau a lui Alecsandru Ghica, nu'mi aduc bine aminte. Eu m'am împotrivit acestui sechestru votat de cameră cu un vot de maioritate. Toate aceste au servit de pretest demisionărei mele. În fapt însĕ retragerea mea dela guvern a fost concursul ce am dat causei ungare în tot timpul cât am stat la putere. La Băcău, Roman şi Galaţi, acolo se concentraseră încă cu deosebire ungurii, acolo ei se pregăteau până la desgheţul Dunărei pentru formarea legiunii. Mulţi din ei erau fără mijloace; le afectasem dar câte un franc pe ḑi fie-căruia. Aceasta s'a găsit rĕu; şi pe lângă cele de mai sus mi se imputară şi aceste chieltueli făcute cu ungurii, şi dar me hotării sĕ'mi dau demisiunea.

Eată, dlor, ce ḑice Klapca care era în Iaşi venit spre a închieia cu Vodă-Cuza o nouă convenţiune, eată ce ḑice el în raportul seu către Kossuth, raport care poartă dată din 16 Februariu 1861:

„În principate, afacerea noastră din nou a luat o turnură nefavorabilă. Ministeriul Cogălniceanu a fost silit sĕ se retragă dela putere, făcênd loc unui alt ministeriu unde figurează Hurmuzachi, care e cunoscut în deobşte ca un partisan al Austriei, şi care a fost totdeauna pe faţă în contra ministeriului d'înainte, care da nenorociţilor maghiari adunaţi în Valea-Siretului, câte trei lei vechi ajutoriu pe ḑi.“

Prin urmare, dlor, vedeţi că eu am dreptul sĕ me pun în faţa naţiunei maghiare ca partisan al ei. D-voastră poate veţi vedea în purtarea mea o politică anti-românească, căci veţi ḑice: cum se poate ca un ministru român sĕ fi fost partisan ungurilor, mai ales în apropiere de anul 1848! Daţi-mi voie sĕ ve spun şi sĕ ve arăt ce fel de partisan al ungurilor am fost şi sunt.

Am fost partisanul lor, Dlor, tocmai pentru ca se fac sĕ rĕmână Transilvania cum a făcut-o Dumneḑeu şi cum a recunoscut-o însuşi marele rege al Ungariei, Sântul Stefan că trebue sĕ fie: o ţeară poliglotă, o ţeară care sĕ fie trăsătura de unire între naţiunea maghiară şi între naţiunea română.

Pentru români, Transilvania este leagănul naţionalităţei noastre, este bascina, este matca, din care au eşit roiurile române, care trecênd dincoa de Carpaţi au fundat statele lui Radu-Negru şi al lui Bogdan-Dragoş, astăḑi regatul liber şi independent al României, dar care are în dosul ei drept zid de apărare naţionalitatea română de preste Carpaţi, naţionalitate, care dacă se va estermina în Transilvania, va compromite şi în România scumpa noastră naţionalitate. (Aplause). (Va urma.)

Convocare.

Pe basa §-lui 13 din statute se convoacă prin aceasta adunarea generală a „Reuniunei femeilor române din Sibiiu“, care se va ţinea *Duminecă în 14 Martie 1886 st. n.* în localităţile societăţei de lectură, strada Cisnădiei Nr. 7 d. a. la 3 oare.

Obiectele:

1. Raportul comitetului.
2. Revisiunea raţiocinielor anului trecut.
3. Alegerea unui membru în comitet.
4. Propuneri eventuale.

Sibiiu, în 5 Martie 1886.

Maria Cosma, presidentă. *Anastasia Toma*, secretară.

Varietăţi.

* (Diplomă de doctor în medicină) a obţinut domnul Emil Puşcariu, care Sâmbătă în 6 Martiu a. c. fu promovat la gradul de doctor la universitatea din Budapesta. Domnul Dr. Emil Puşcariu, care bucurându-se de stima colegilor sei universitari, fu ales la începutul acestui an scolariu de preşedinte al societăţei academice române „Petru Major“ în Budapesta, este al 3-lea fiiu al Domnului Septemvir Ioan Cavaler de Puşcariu. Gratulăm sincer dlui Dr. Emil Puşcariu la succesul strălucit în studiile sale şi i dorim, ca şi pe terenul practic ostenelele sale sĕ fie încoronate de resultate binefăcĕtoare pentru patriă şi omenime.

* (Alegere de protopresbiter.) În 22 a l. c. a avut loc alegerea de protopresbiter al tractului Sighişoarei. Resultatul este: din 48 de voturi a întrunit actualul administrator protopresbiteral Dl Dumitru Moldovan 31, Dnul profesor dela Brad Stefan Albu 11 şi Dl Titu V. Gheaja, presbiter 6 voturi.

* (Carneval.) Reuniunea română de cântări şi musică din Oraviţa a arangiat Duminecă în 23 Faur (7 Martiu) 1886 în sala casinei române, otelul „Cerbul de aur“ din Oraviţa, „Bal costumat“ împreunat cu producţiunea corului seu vocal:

1. „La malurile Prutului,“ cor bărbătetc de Porumbescu.

2. „Concertul jivinilor“, cor bărbătesc de Brixner.

3. „Serenada chinesă“, cor bărb. pe lângă cooperarea unui adevĕrat chines uriaş, peste 1 $^1/_2$ stânjin de 'nalt, adus în adins dela China spre acest scop. *Comitetul.*

* (Serată literară şi socială în Cincu-mare.) Ni se scrie: „Duminecă seara, în 16 a. c. s'a arangiat în Cincul mare din partea învĕţătorilor nostri şi societatea de lectură din loc o „producţiune literară“ cu tinerimea scolară, împreunată cu declamaţiuni şi cântări naţionale, conduse de zeloşii învĕţători Ioan Bonea şi Emil Mândocea.

Producţiunea s'a deschis prin presidentul dl p. Ig. Mândocea arătând, că astfel de petreceri încă au o foarte mare importanţă în viaţa noastră culturală.

După producţiune a urmat cina, la care încă s'au ţinut mai multe toaste din partea învĕţătorilor şi altor inteligenţi binevoitori, toate toastele au fost aclamate cu strigări de „sĕ trăiască!“

După cină a urmat aşa numitul joc „Căluşerul,“ jucat de vr'o câţi-va juni sub conducerea învĕţătoriului Emil Mândocea.

Publicul foarte numĕros a rĕmas pe deplin încântat; petrecerea a durat până în ḑiori de ḑi. Venitul curat e destinat pre seama bibliotecei „Societăţei de lectură română din Cincu-mare.“

Un Cincan.

* Ministrul de interne ungar a atras earăş atenţiunea autorităţilor ungare asupra negoţului cu fete din Ungaria în Orient. Pentru împedecarea abusului cu paşapoartele, căpitanul suprem al Budapestei intenţionează sĕ ceară dela ministrul de interne emiterea unui ordin, prin care pe paşapoartele eliberate pentru femei sĕ se imprime fotografia respectivei.

* (Elena Teodorini), care a sosit nu de mult la Bucuresci, va da trei representaţii la teatrul naţional, cu începere dela 12 Martiu viitoriu, cu concursul trupei române de operă, ḑice „Rĕsboiul.“

* (Cutremur de pământ în Elveţia.) — Sâmbăta trecută, la 9 oare $^1/_2$ seara, a fost la Soleure, cum ne spune un ḑiariu din acest oraş, o puternică sguduitură de cutremur de pământ. Ea a fost însoţită de o detunătură surdă, al cărei sgomot se asemăna cu acela al unei descărcături de tun, trasă la o distanţă puţin mare; sguduitura era îndreptată dela sud-vest spre nord-vest; acest fenomen s'a mai constatat, în circumstanţe analoage, la Steingruben şi Biberist; în vecinătatea muntelui Emma, aproape de Reredingen, acest cutremur de pământ pare a se fi simţit mai tare.

* (Descoperire archeologică.) — Întreaga Atenă, dar mai ales cercurile archeologice, sunt în mare ferbere asupra importantelor descoperiri, ce s'au făcut cu ocasiunea desgropărilor în Acropole în ḑilele din urmă. Un şir de inscripţiuni de coloane şi statue de ḑei, de o frumseţe deosebită, pictate şi mai toate bine conservate, s'au găsit în partea sudostică a Erechtheionului, într'o adâncime de doi metri sub suprafaţă. Acheologii sunt de părere, că vor urma încă multe astfel de descoperiri, deducênd aceasta din poziţiunea statuelor aflate, care arată, că ele au fost cu intenţiune aşeḑate şi îngropate acolo. Se crede, că aceasta s'a întêmplat pe timpul rĕsboaielor persice, aşa dar cu mult înainte de Phidias.

---

nuel Comnen şi în 1188 dênşii reapar din nou. Cu toate acestea profitând de resbelul civil ce ridică Branas contra lui Isaac Iagerul, bulgarii cu valachii din Macedonia şi petzenegii, trec preste muntele Emus. Şi fiind-că basa acestei insurecţiuni e tot pe lângă Bastarna, şi află că petzenegii nomaḑi, trec Dunărea pentru a se duce în ajutoriul fraţilor lor, se grăbesce a începe bătălia, însĕ în urma neisbândei sale, închieie un armistiţiu (Le Beau, Histoire du Bas-Empire).

Mai târḑiu, ḑicea tot Le Beau, Alexis III aflând că valachii şi bulgarii merg spre Serres în Macedonia, aleargă în întimpinarea lor, însĕ e făcut prinsonier. În fine după mai multe campanii inutile în Macedonia, împĕratul în 1200 părăsind acele locuri spre a se reîntoarce în Constantinopole, valachii merg după urmele lui, întră în Tracia şi o nimiciră. De atunci încoace, începe a ne apare în istorie numele de mari valachi. Cum se formară ei, ce voiau acesti mari valachi? Aceasta rĕmâne sĕ ne-o esplice alţii mai competenţi. *Leandru.*

„România.“

* (Din memoriile lui Bismarck.) Din Berlin se scrie diariului „Standard“, că în curênd va eşì la lumină publicarea unor fragmente din jurnalul principelui imperial al Germaniei cu privire la principalele evenimente din viaţa sa, cu estracte de scrisori, etc.

Printre aceste scrisori, este una a lui Napoleon III cu data de 22 Decembre 1856.

* (Pasteur şi vindecarea turbării.) Pasteur a cetit în Academia de sciinţe un raport asupra resultatelor întrebuinţărei metodei sale contra isbucnirii turbării în urma unor muşcături de câni turbaţi. Pasteur ḑice, că n'ar crede cine-va câţi oameni cad victima turbării. Dela 1 Novembre până la 15 Decembre anul trecut au venit 110 persoane în localul scoalei normale, toate muşcate de câni. Pasteur arată cum a isbucnit boala la fie-care bolnav. Aşa un băiat a fost muşcat în obraz; el se găsesce acum bine. Numai un cas n'a reuşit, şi anume la o fată, care a venit la Pasteur după 37 ḑile, de când fusese muşcată. Rana era de 12 centimetre de lungă. Pasteur a vĕḑut îndată că nu era scăpare. Din umanitate însĕ n'a respins copila. Dar şi în acest cas Pasteur constată printr'un esperiment, că fata a murit de virusul cânelui şi nu de virusul preventiv.

Pasteur ajunge la conclusiunea, că metoda cea nouă a susţinut proba. Pasteur a esaminat statistica casurilor mortale în urma muşcăturilor de câni. Din o sută persoane venite la dênsul 33 ar fi trebuit sĕ moară după un timp oare-care. Nici unul din bolnavii trataţi de Pasteur n'a murit, afară de acea fată. Pasteur ḑice, că profilasa este întemeiată şi deci cată sĕ se creeze un stabiliment de vaccinare. Pasteur mai spune, că la început a creḑut, că poate trata cu succes numai pe acei oameni, ale căror răni datează numai de puţine ḑile. Dar s'au vindecat oameni cu răni de patru luni, ba şi de ani întregi. Patru copii sosiţi din New-York au fost inoculaţi după 31 ḑile; ei sunt pe cale de vindecare. Acum mai are pacienţi din Rusia, Austria, Anglia, Belgia, Italia şi Spania. Institutul de vaccinare sĕ fie internaţional. I s'au trimes bani din toate părţile pentru înfiinţarea lui. Personage înalte din Rusia, Austria şi Anglia i-au oferit concursul la zidirea edificiului.

Ministrul preşedinte Freycinet, care era de faţă la şedinţă, a declarat, că guvernul va face totul în favoarea grandioasei opere a lui Pasteur. S'a ales îndată o comisiune spre a începe lucrarea. Şedinţa s'a terminat cu cele mai mari laude pentru Pasteur din partea colegilor sei.

* (Uneltiri nihiliste 'n-Russia). Din Petersburg se scrie diariului „Berliner Tagblatt“: după nisce sciri nou sosite din Moscova, poliţia acestui oraş a pus mâna acum de curênd pe un mare numĕr de esemplare din diariul „Narodnaja Volja“ („Voinţa Poporului,“) şi a descoperit în afară de aceasta şi o tipografie secretă.

* (Apa caldă dată vacilor de lapte.) Apa caldă distribuită în fie-care ḑi vacilor de lapte, înmulţesce într'un mod sensibil producţiunea laptelui şi a untului. Pentru acest cuvênt dar trebue sĕ se dea vacilor de lapte în fie-care ḑi, apă puţin cam căldicică, în care sĕ se pună şi puţină sare şi puţine tărâţe. Făcêndu-se esperienţă cu această metodă, s'a constatat, că vacile au dat cu 25% mai mult lapte. Această apă vacile o beau cu mai multă plăcere decât apa curată, chiar şi când nu le este sete. Se poate da unei vaci din această apă de 3 ori pe ḑi.

Un cultivator frances, care a făcut us de această apă, afirmă, că în cursul unui an el a putut avea 260 livre de unt, după ce s'a luat mai întâi o cantitate de lapte necesare la o familie compusă din 8 persoane. S'a constatat că cu cât o vacă bea mai multă apă, cu atât dă mai mult lapte.

* (Institutul „American Pasteur“). Ḑilele acestea în oficiul „New-York County Clerk“ se puseră basele unui institut, care va purta numele de „American Pasteur institut“ şi care va avea scop de a aplica nouĕle descoperiri ale lui Pasteur asupra turbărei, gratuit, bolnavilor atinşi de această boală. Tot odată în laboratoriul ataşat la acest institut se va face sĕ repete toate cercetările asupra microbilor şi microorganismelor, boalelor infectoase şi contagioase, căutându-se astfel a găsì mijloace radicale pentru tratarea lor. Printre capii conducĕtori ai acestui institut sunt profesorii din facultatea din New-York ca Alecsander B. Mott, Michail I. B. Messeiner, Louis de Pease, A. F. Trantard, Charles F. Nirdlinger, Charles Villi, Valentine Mott şi Adolphe Corbett. Aflăm că şi învĕţaţii şi profesorii din st. Louis au hotărît a funda şi ei un institut de felul acesta, dar pentru moment numai cu scopul d'a face oculaţiuni în contra turbărei.

* (O nouă invenţie.) Pianul va devenì în curênd folositoriu. La Paris adecă s'a inventat un piano, care coase pe timpul cântărei. Acele se pun în mi- de câte ori se bat tastele şi confecţionează tot feliul de cusături. Spre acest scop s'au compus deja mai multe piese de piano, pe care cântându-le, se pregătesc mantale, şorţuri, batiste, aşa încât când se termină actul, e gătit şi vestmêntul. Se spune că lucrul e probat. Bieţii bărbaţi vor fi recompensaţi prin invenţiunea parisiană pentru suferinţele de urechi.

* (O ciudată aplicaţie a reclamei, — „Guttenberg journal“ semnalează următoriul fapt:

În Anglia a eşit la lumină „Băcanul Tipograf“.

Un băcan pentruca se atragă mai mulţi musterii, se puse sĕ publice o lucrare a lui Carol Dickens, Nicholas-Nickleby, un volum în 8°, avênd 220 pagini de câte douĕ coloane, ilustrat cu ḑece gravuri.

În josul fie-cărei pagini se cetesce anunţul unor mărfuri recomandate şi debitate de ḑisul băcan.

Loterie.

Sâmbătă în 6 Martiu 1886.

Timişoara:	**74**	**86**	**53**	**3**	**30**
Viena:	**39**	**51**	**6**	**82**	**12**

Bolnavi de plămâni

pept, gât şi cei ce sufer de ameţeli

şi **Astmă** se fac atenţi la efectul minunat al plantei descoperite de mine 'n interiorul Rusiei şi numite **după numele meu „Homeriana,“** — efect, — probat de păreri medicale şi mii de atestate. Broşura despre acest preparat se trimite gratuit şi franco. Un pachet de ceă homeriană (60 grame) ajungênd 2 ḑile, costă 70 cr. şi drept semn al veritabilităţii sale poartă iscălitura numelui meu: — Paul Homero. — **Veritabil se poate primì numai prin mine şi prin depositoriul meu general Dl farmacist Stefan de Szöllősy în Budapesta, suburbiul Christina, strada maierilor, precum şi la apotecariul Eduard Kugler în Braşov.** — Atrag atenţia publicului, sĕ se păzească de tee homeriane oferite de alte firme, cari s'au constatat, că sunt false.

Paul Homero în Triest (Austria), descoperitoriul şi pregătitoriul singur veritabilei plante homeriane.

Mulţămită. În interesul tuturor **bolnavilor de plămâni** îi aducem subsemnaţii dlui Paul Homero în Triest cele mai sincere ale noastre mulţămite, căci ne-au scăpat de greul **morb de plămâni** prin o cură cu cunoscuta plantă medicală descoperită de el şi numită după **numele seu,** „homeriană“.

Carol Wagner în Innsbruck, strada universităţii 32 în Tirol (Austria) — **Franz Iohn** în Bodenbach 110 în Boemia. — **George Stöckl** în Hernals, lângă Viena, strada Ottakringer 60 (Austria).

[1256] 2—3

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 10 Ianuarie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	**6.20**
Szolnok	11.22	3.51	**7.29**	**9.26**
P. Ladány	2.20	5.28	**8·27**	**11.40**
Oradea-mare	4.39	**6.41**	8.37	**1.28**
	—	**6.46**	9.37	**1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.45	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.14**	10.28	**2.34**
Rév	—	**7.42**	11.36	**3.18**
Bratca	—	—	12.10	**3.41**
Bucia	—	—	12.46	**4.01**
Ciucia	—	**8.31**	1.48	**4.26**
Huiedin	—	**9.01**	3.09	**5.08**
Stana	—	—	3.42	**5.27**
Aghireş	—	—	4.12	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluş	—	**10.01**	5.17	6.43
	12.05	—	—	7.03
Apahida	12.31	—	—	7.26
Ghiriş	2.16	—	—	8.54
Cucerdea	3.32	—	—	9.43
Uioara	3.41	—	—	9.51
Vinţul de sus	3.50	—	—	9.58
Aiud	4.25	—	—	10.24
Teiuş	5.10	—	—	10.59
Crăciunel	5.41	—	—	11.28
Blaş	**6.02**	—	—	11.44
Micăsasa	**6.40**	—	**5.40**	12.18
Copşa mică	**7.—**	—	6.01	1.01
Mediaş	—	-	6.40	1.22
Elisabetopole	—	—	7.35	1.56
Sighişoara	—	—	8.01	2.44
Haşfalĕu	—	—	10.05	3.02
Homorod	—	—	11.02	4.41
Ágostonfalva	—	—	11.37	5.30
Apatia	—	—	12.32	**6.03**
Feldioara	—	—	1.09	**6.35**
Braşov	—	—	1.50	**7.14**
	--	—	2.48	—
Timiş	—	--	3.23	—
Predeal	—	—	4.65	—
Bucuresci	—	—	**9.40**	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	—	7.45	—
Predeal	—	—	12.50	—
Timiş	—	—	1.40	—
Braşov	—	—	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Haşfalĕu	10.10	—	**7.37**	—
Sighişoara	10.39	—	**8.21**	—
Elisabetopole	11.19	—	**9.05**	—
Mediaş	11.54	—	**9.43**	—
Copşa mică	12 12	—	**10.02**	--
	12.37	—	6.—	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaş	1.30	—	6.59	—
Crăciunel	1.45	—	7.15	—
Teiuş	2.34	—	7.43	—
Aiud	2.55	—	8.—	—
Vinţul de sus	3.17	—	**8.29**	—
Uioara	3.24	—	8.55	—
Cucerdea	3.36	—	9.04	—
Ghiriş	4.11	—	9.32	—
Apahida	5.36	—	10.32	—
Cluş	5.56	--	12.32	—
	6.16	6.03	12.59	8.—
Nadisul ung	**.37**	—	—	8.34
Ghirbou	**53**	—	—	8.59
Aghire	7.08	—	—	9.56
Stana	7 34	—	—	10.16
Huiedin	**7.55**	7.14	—	11.04
Ciucia	**8.37**	7.43	—	12.17
Bucia	**8.53**	—	—	12.47
Bratca	**9.12**	—	—	1.21
Rév	**9.31**	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	**10.06**	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	**10.25**	—	—	3.39
Várad-Velencze	**10.35**	—	—	3.55
Oradea-mare	**10.41**	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	**12.50**	10.38	1.45	**5.35**
Szolnok	**3.06**	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	**10.05**	10.30
Viena	3.—	**8.—**	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.—**	—
Budapesta	—	8.05	8.—
Szolnok	—	11.02	**12.—**
Arad	—	3.37	**5.55**
	—	4.—	6.05
Glogovaţ	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliş	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborşin	—	**6.42**	8.58
Zam	—	**7.14**	9.28
Gurasada	—	**7.43**	9.56
Ilia	—	**8.01**	10.17
Branicĭca	—	**8.21**	10.38
Deva	—	**8.47**	11.05
Simeria (Piski)	—	**9.40**	11.55
Orĕştia	—	**10.10**	12.24
Şibot	—	**10.34**	12.53
Vinţul de jos	—	**11.04**	1.22
Alba-Iulia	6.59	**11.31**	1.40
Teiuş	7.33	**12.05**	2.24

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.09	**3.56**	5.20
Alba-Iulia	11.56	**4.27**	5.57
Vinţul de jos	12.20	**4.53**	—
Şibot	12.25	**5.19**	—
Orĕştia	1.19	**5.41**	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicĭca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborşin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	**6.18**	9.49	—
Radna-Lipova	**6.57**	10.23	6.14
Pauliş	**7.12**	10.37	6.30
Gyorok	**7.27**	10.52	6.47
Glogovaţ	**7.56**	11.18	7.17
Arad	**8.10**	11.32	7.32
	9.—	12.27	—
Szolnok	**2.39**	5.10	—
Budapesta	6.50	8.16	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	7.27	3.23
Haţeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Baniţa	3.35	**6.07**
Petroşeni	4.04	**6.39**

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.49	9.33
Baniţa	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Haţeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	**8.18**
Aradul nou	6.25	**8.32**
Németh-Ságh	6.50	**8.51**
Vinga	7.19	**9.07**
Orczifalva	7.38	**9.20**
Merczifalva	7.56	**9.32**
Timişoara	8.42	**10.09**

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	**6.07**
Vinga	6.52	**6.32**
Németh-Ságh	7.06	**6.53**
Aradul nou	7.21	**7.24**
Arad	7.53	**7.40**

Copşa mică—Sibiu

Copşa mică	1.11
Şeica mare	1.32
Loamneş	2.01
Ocna	2.24
Sibiiu	2.44

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	10.25
Ocna	10.46
Loamneş	11.09
Şeica mare	11.32
Copşa mică	11.52

Cucerdea—Oşorheiu - Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheţa	10.31	4.21
Luduş	10.53	4.43
M. Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireşteu	12.26	**6.10**
Oşorheiu	12.46	**6.30**
	1.16	**7.43**
Reghinul-săs.	3.08	**9.35**

Heghinul-săs.—Oşorheiu—,Cucerdea

Reghinul-săs.	**4.22**	4.—
Oşorheiu	6.14	5.52
	6.34	**12.25**
Nireşteu	6.55	**12.55**
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	**1.24**
Cipeu-Iernut	7.37	**1.54**
M. Bogat	8.07	**2.31**
Luduş	8.21	**2.46**
Cheţa	8.38	**3.06**
Cucerdea	9.07	**3.40**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.41
Simeria (Pisk.)	11.03

Ghiriş — Turda

Ghiriş	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriş

Turda	8.20	1.41
Ghiriş	8.41	2.06

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tiparul tipografiei archiḑiecesane.

Nr. 22 Sibiiu, Joi 27 Februariu (11 Martiu) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de doue ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 26 Februariu 1886.

O organisare binechipsuită este principala condițiune a puterei noastre de viață, dacă voim ca în afacerile publice ale statului nostru sě fie considerată și vocea noastră. Am trebuì sě ne plângem de totala lipsă de organisare la noi, și ar merita sě ne plângem, căci noi nu suntem organisați, nu scim cu esactitate de ce putere dispunem, nu scim cum se risipesc aceste puteri ale noastre prin comune, pe municipii, și din trei în trei ani la alegerile parlamentare. Nu scim în cele mai multe casuri nici aceea, dacă cu puterile noastre nu se face abus de cătră unii sau alții dintre bărbații, cari de facto se bucură de rol conducětoriu în vieața publică a românilor.

Am avut, și se susține încă nefericirea, că sunt diferite căile, pe cari credem că ne vom putea apăra mai cu efect interesele noastre naționale. Această nefericire a noastră a dat ansă la lupte interne, cari judecând omul cu sânge rece, nu trebuiau nici tolerate, mai puțin era însě permis, ca ele sě degenereze, până la ură estremă, din care a isvorit apoi bolnăviciosul curent din vara anului 1884, când o parte a ḑiaristicei noastre și-a pus pe steag stêrpirea tuturor oamenilor, cari nu și-au supus judecății ei a lor judecată în politica, ce ar trebuì sě urmăm noi românii.

Este lucru cunoscut, că neofiții pretutindinea sunt oamenii cei mai fanatici. Se poate că fanatismul ar fi sě fie scutul, sub care se umbresce tăria credinței celei noue.

Așa vedem, că din bolnăviciosul curent politic de aḑi au rěsărit în měsură nespusă de mare jidanii maghiarisați. Acest nou soi de viță a gintei domnitoare în statul nostru din specul s'au făcut unguri cu mâni și cu picioare, din speculă au ajuns ei în fruntea afacerilor publice din statul nostru, din speculă au ajuns ei a pune mâna pe pressă, și au devenit fanatici spre a-și acoperì adevěratele interese, cari întru nimica nu sunt identice cu cele ale curentului de aḑi, cu maghiarisarea.

Din speculă o seamă de oameni din vechia partidă, care pe față mărturisea, că a ei credință este: sě ne folosim de drepturile date, sě pășim la alegeri, ca în parlament sě ne apărăm în fața lumei puținele drepturi ce ni-au mai rěmas, ḑicem o seamă de oameni din vechia partidă a activiștilor au trecut ca prin minune în partida oamenilor, cari și ei pe față au susținut, că pentru români e mai bună abstinența passivă, din speculă ei s'au pus în fruntea acestei partide, încât adecă cei vechi au permis neofiților un rol oare-care în conducere, din speculă au pus acești oameni mâna pe unele din tre ḑiarele române din Ardeal, au devenit apoi fanatici, și au provocat o scisiune între partidele, cari până atunci țineau ce va la luptă onestă, au învrășbit pe frate cu frate, au inscenat nisce manifestațiuni copilăresci, și fiind-că acești neofiți nu aveau încredere în vechii oameni, cari aveau temei sě le pună la îndoială sinceritatea, s'au folosit de corporațiunile noastre bisericesci, au adunat preoții noștri, și fără durere de inimă pentru abisul în care ne aruncau biserica, au pus pe preoți de au escomunicat pe alții împreună slugitori la altariul Domnului, și au voit sě aducă blasfemie pe capul bisericei.

Așa am stat noi de doi ani de ḑile. Frate scuipă după frate, preot scuipă asupra preotului căci așa cere fanatismul, așa cere specula.

Și niște oameni innocenți, oameni cari nu cunosc curentul politic, au inscenat vênătorii formale pentru a face impossibilă o lucrare comună, căci trebue sě avem și noi niște scopuri mai înalte, trebue sě esiste o treaptă în lunga cale a aspirațiunilor noastre politice, o treaptă pe scara cea înaltă, pe care deopotrivă sě steie și românul activist cu românul pasivist, trebue sě esiste o lucrare binechipsuită și cu scop, la care și românul activist, și românul passivist sě poată contribuì cu cea mai bună parte a cunoscințelor sale și cu toată tăria sufletului sěu, trebue sě avem o țintă mai nobilă în aspirațiunile noastre naționale, în fața căreia sě roșească toți câți în numele speculei strigă: anihilare, stêrpire de pe fața pământului sau *„anathema sit!“*

Organisarea internă este și ea una dintre acele scări, pe care de o potrivă trebue sě steie fie-care român cu mintea și inima la loc. În privința aceasta noi ne-am mai esprimat nu odată, și nu putem crede, că vor fi oameni, cari la această muncă sě mai facă deosebiri între români.

Și dacă e ca toți cei ce voiesc o organisare cu toate puterile sě se numească partida alegětorilor români, atunci noi voim sě fie constatat, cumcă acea partidă a alegětorilor români cuprinde în sine pe toți românii, și dacă în adevěr apelul ce-l publicăm la alt lor ar voì sě revindece această numire numai bărbaților întruniți la 1884 aici în Sibiiu, și nouă sě ne denege dreptul de a fi considerați ca partidă a alegětorilor români, atunci ținem de a noastră datorință a pretinde aplicarea principiului: *Suum cuique.*

Luni în 8 c. st. nou dl Hunfalvy a interpelat în casa magnaților, pe ministrul-președinte Tisza asupra aserțiunilor dlui Cogălniceanu în camera română, că — precum ḑice el — principele Cuza a încheiat cu națiunile ce locuesc dincoace de Carpați tractate, care i-ar fi permis a esercita influență asupra naționalităților. După ce dl Cogălniceanu a accentuat, că guvernul unguresc asupresce pe români și că se cere imperios a intervenì urgent în interesul poporului român din țěrile ungare, interpelantul întreabă, dacă are ministrul-președinte cunoscință de esistența unor asemenea tractate, ce le-ar fi încheiat principele Cuza cu regimul austriac de atunci, și dacă domnul ministru-președinte, n'are cunoscință de aceasta, este el aplecat a căuta în oficiul de esterne toate tractatele încheiate cu Cuza și a le presenta dietei ungare, fiind aceasta cu atât mai necesariu, cu cât aserțiunile dlui Cogălniceanu sunt de natură a produce iritațiune între românii din Transilvania.

Ministrul-președinte *Tisza* rěspunde, că trebue, fără a cerceta mai departe, sě declare de acum categoric, că nu esistă nici cu România, nici cu principele Cuza, nici cu alt cineva vre un tractat, care sě îndreptățească pe cine-va d'a se amesteca în afacerile interne ale Ungariei. (Strigăte de „Éljen“.)

Rěspunsul se ia la cunoscință.

Cătră alegětorii români din Ungaria și Transilvania.

Pregătirile pentru asecurarea dreptului electoral se fac și în statul Ungariei cu mai mult de un an înainte de împlinirea periodului parlamentariu; ear revisiunea și respective rectificarea sau coregerea listelor electorali se face în fie-care an.

În prevederea alegerilor viitoare parlamentarie, comitetele celorlalte partide politice din țeară s'au și adresat cătră partisanii lor cu proclamațiuni și cercularie motivate, întru care le trage înainte de toate luarea aminte la împregiurarea, că conform §-lui 8 din art. de lege electorală XXXIII dela 1874, censul fie-cărui alegětoriu se constată în listele electorali după venitul și contribuțiunea ce va fi plătit fie-care cu un an mai înainte; eară în urmarea altor měsuri posteriori, toți locuitorii câți nu vor fi plătit, d. e. restanța de contribuțiuni directe din anul trecut 1885 până în 15 Aprile nou 1886, își perd dreptul de alegere în periodul următoriu.

Subscrisul comitet își ține de a sa datorință patriotică a reflecta și pe alegětorii români la împregiurările sus atinse și a-i îndemna, ca cei cari au rěmas în restanță cu contribuțiunea din 1885, sě o reguleze nesmintit până în ḑiua numită, adecă 15 Aprile nou 1886.

Tot odată este învitat fie-care alegětoriu și în general fie-care contribuent cetățean al statului, ca atât în tabelele de contribuțiuni, cât și în listele

---

FOIȚA.

Din Rusia.

(Corespondință particulară a „Telegrafului“)

St.-Petersburg, 14 Februariu 1886.

Abia au trecut doue ḑile și eată-me cu condeiul în mână, decis a ve trimite o scrisoase lungă. Me grăbesc a ve povestì un fapt de toată nostimada și care, chiar acì, a produs cea mai stranie impresiune. Înmormêntarea lui I. G. Aksacoff a dat nascere acestui eveniment.

V'am fost scris în rêndul trecut despre această înmormêntare. A'ți věḑut deci că un numěr mare de cununi s'au depus pe mormêntul marelui om rusofil și că la ceremonia funebră au luat parte numěroase delegațiuni purtând nisce cununi cu feliurite inscripțiuni. Între aceste cununi au fost trei trimise de MM. LL. împěratul și împěrăteasa. Închipuiți ve acum cât de surprins trebuie sě fie publicul de acì, cetind preste doue sěptěmâni de ḑile după această înmormêntare următoriul Ucaz împěrătesc, tipărit n *Praviteltsveni Wiestnik*:

„Se interḑice riguros și într'un mod absolut întrebuințarea cununelor la înmormêntare. Anii de pe urmă, după obiceiul strěin, s'a întrodus și la noi în imperiu, obiceiul seducětoriu *(soblasnitelni)* de a împodobì cosciugul cu rěmășițele mortuare cu flori și cununi, cari port diferite embleme și inscripțiuni. Prea sântul sinod, luând în desbatere cestiunea de față, a dispus, după o lungă cercetare, sě supue vederei puterii de stat, că canoanele bisericei ruse ortodocse sunt opuse obiceiului care se lățesce. Pe temeiul poruncilor apostolice: Totul în biserică trebue sě fie orânduit (I Cor. 14, 40), persoanele particulare nu sunt în drept de a introduce nici cea mai mică schimbare în tradițiunile, pentru eternitate stabilite a bisericei creștine. Biserica onorează rěmășițele corporale ale repausatului, pentrucă acestea sunt împărtășite de sf. Taine, ea încungiură cosciugul cu luminări aprinse și cu molitvele, cari trebue sě fie singurele podoabe admise pentru înmormêntare. Așa fiind, sinodul e de opinie, că toate alte podoabe ce se aduc, sunt rěmășițele religiunilor păgâne *(iasicestva)* și ca atare, trebuesc desființate. Pe temeiul acestor considerațiuni, M. S. împěratul, ascultând raportul procurorului general al sf. sinod, ordonă ca de aḑi înainte sě nu se permită întrebuințarea la ceremoniile înmormêntărilor a cununelor, florilor și altor embleme de asemenea natură“.

— Dar bine! se întreabă fie-care rus, cetind acest ukaz, cum rěmâne cu cununile lui Aksacoff?

La aceasta legiștii d'acì rěspund, că ucazul n'are acțiune retroactivă. Ce a fost, a fost, însě de aḑi înainte n'are sě mai fie. Ce este curios în toate astea, este faptul, că până acum mormintele țarilor din biserica Petro Pavlovska au fost pururea împodobite cu cununi și flori. Mormêntul repausatului împěrat este adesea acoperit cu flori. Ce se va face cu aceste podoabe?

* * *

Fiind că am început cu lucrurile religioase, sě ve aduc încă un episod de această categorie; ḑilele trecute s'a judecat acì un proces foarte caracteristic și care poartă pe sine fisionomia particulară a vieții sociale ruse. În guvernamentul Simbirsk s'au descoperit vestigiele unei secte religioase necunoscute până acum.

Eată cum narează procurorul în rechisitoriul seu faptele, care au dat nascere acestui proces. „În ḑiua de 17 Martiu anul trecut, au sosit la stația Tuturani cinci căruțe de pasageri, cari scoborânduelectorali, numele și connumele, adecă numele din botez și celalalt nume de familiă sĕ fie scris și trecut din literă în literă, întocma precum se află în matriculele parochiei, în care a fost botezat fie-care; sĕ nu sufere nici-unul schimbări și schimosiri în numele ce poartă, sĕ'și spună toți încă și adevĕrata etate (vrêsta) după ani, pentru ca sĕ nu se mai vadă casuri nenumĕrate, de care s'au întêmplat până acuma, că din causa numelui scris rĕu ori falsificat cu totul, alegĕtori numĕroși au fost respinși în momentul alegerei; eară în alte casuri din nesciința vrêstei au fost chiemați la urnă oameni morți, cari dacă ar mai trăì, ar fi trecuți de o sută și mai bine de ani; eară alți locuitori cari din întêmplare poartă același nume și conume, se află și în etatea cea mai bună de câte 30—40 de ani, au fost dați la o parte. Neregularități de acestea se întêmplă mai vêrtos în comune de acelea, care deșì au locuitori dela 600 până la una mie de suflete, dară nume de familii, abea vei afla în comuna întreagă câte ḑece până la douĕḑeci. Preste tot este prea de recomandat, ca locuitorii sĕ țină de aici încolo mult mai strîns la numele și conumele lor trecute în matriculele botezaților, nu numai din punct de vedere al legei electorale, ci și din alte cause de cea mai mare importanță, din care se născură adesea procese foarte periculoase pentru familii, care le costa odichna sufletească, averea, uneori chiar și onoarea.

De altmintrea comitetele alese de către conferențele electorale dela 1881 încoace n'au lipsit a învita mai de multe-ori prin cerculare tipărite, pe alegĕtori preste tot și în special pe membrii cluburilor din cercurile electorale, ca sĕ nu-și pregete a controla de aproape listele, de câte ori se espun acelea spre vedere pe câte opt ḑile în localele municipiilor, precum și a reclama în cas de lipsă atât în numele lor, cât și în numele altor alegĕtori, dacă ar afla că li se face nedreptate prin omiterea de liste, prin schimosirea numelor sau în ori-care alt mod, eară apoi cel puțin despre casuri mai strigătoare sĕ informeze pe comitet.

Aceeaș învitare onorabilă li se face și cu aceasta ocasiune și li se cer informațiuni pe cât se poate de esacte.

Sĕ nu sufere nici un român cetățean de stat a fi sedus prin cunoscutele parole efemere de activitate și pasivitate parlamentară ori-când este vorba de dreptul cel mai prețios al omului. Parlamentarismul este o instituțiune omenească, cu care se fac esperimente în staturile continentali ale Europei abea de o sută de ani încoace. Dreptul electoral este dat oamenilor cu mintea întreagă dela Dumneḑeu, eară nu dela oameni; aceștia sciu numai sĕ mărginească, sĕ violeze drepturi, eară nu sĕ le dea. Aplicarea practică a drepturilor politice are sĕ depende dela învoirea liberă a oamenilor după legi adoptate de către toți.

Dară dreptul de alegere al cetățenilor unui stat nu e destinat a-l folosì cineva numai față cu un corp legislativ, ci el are valoare eminentă în multe alte raporturi ale individului, atât în viața privată, începênd dela alegerea profesiunei după care voim sĕ trăim, sau dela alegerea soțului în căsătorie, cât și în viața civilă, comunală, municipală, încă și în cea bisericească.

Însĕ și față cu alegerile parlamentare nici un român din statul acesta nu a înțeles nici odată, că abstinența ardelenilor are sĕ fie absolută și permanentă, ci s'a ḑis pur și simplu, că legea electorală escepțională aplicată la cetățenii din Transilvania nu sufere pe alegĕtorii români sĕ se apropie de urna electorală, eară pe cât ar suferì legea ici-colo, îi împedecă mijloacele de corupțiunea recunoscută și adeverită de atâtea-ori chiar și în desbaterile dietei unguresci; sau dacă nu-i împedecă dela urnă, îi degradă la stare de unelte oarbe, prin care se compromite dreptul și demnitatea omenească, dându-se poporului o educațiune politică din cele mai periculoase, care mai curênd sau mai târḑiu poate sĕ aibă urmări foarte triste pentru dênsul.

Așa dară sĕ ținem toți cu ambele brațe la dreptul nostru electoral pentru ori-ce cas, și între toate împregiurările sĕ ni'l avem în evidență pe atâta pe cât este el mărginit, atât prin legea dela 1848, cât și mai de aproape prin art. de lege ungurească XXXIII din a. 1874 și art. VI din 1875; eară pentru ca sĕ ne convingem din nou de diferența cu totul abnormă, care esiste despre o parte între articlii de lege aplicați la Ungaria și între cei ce apasă asupra Transilvaniei, eară de altă parte între această lege complicată foarte și între cea austriacă (cislaitană) mult mai limpede, — sĕ nu-și pregete nimeni a mai cetì cu toată luarea aminte încai primii șesespreḑece §§-i din legea electorală dela 1874, însĕ așa, ca sĕ-i combine cu legea electorală art. II din Transilvania dela 1848, pe care o susține și cea din Ungaria în §§-ii ei cei mai asupritori.

Datu-s'a în Sibiiu, 5 Martiu st. n. 1886.

Comitetul central al partidei alegĕtorilor români.

Cuvêntarea

Dlui Mihail Cogălniceanu, ținută cu ocasiunea interpelațiunii sale asupra espulsării celor 6 români transilvăneni, locuitori în România.

(Urmare.)

Dlor, cum v'am spus, nu puteau ungurii sĕ iee parte la luptă alături cu armata italiană, decât trecênd prin România, fiindcă numai prin frontiera de-alungul Carpaților putea sĕ se întrețină o comunicațiune ușoară între emigrații și patrioții maghiari dinafară și dinlăuntru, fiindcă numai prin spriginul guvernului român putea sĕ se înlesnească isbucnirea revoluțiunii ungare.

Alecsandru-Cuza-Vodă primì a se înțelege cu ungurii în această privință. Insĕ ca condițiune *sine qua non* puse înțelegerea pentru asigurarea esistenței și drepturilor naționalității române în Transilvania. Aceasta a fost și ântâia și ultima condițiune a ministeriului din Moldova; căci acolo s'a tratat mai mult închieierea convențiunilor între România și între guvernatorul Ungariei, titlu ce păstra Kossuth și după retragerea sa dela putere.

În Țara-Românească tratările s'au condus, pe cât sciu, în-de-afară de schimbările dese ale ministeriului, direct de Vodă-Cuza prin mijlocirea dlui Ioan Bălăceanu, acreditat lângă marele ministru al Italiei, Cavour. În Moldova afacerea s'a tratat cu Klapka și Teleki și prin corespondență chiar cu Kossuth.

Eu, dlor, nu desperez, că odată au sĕ easă la iveală actele diplomatice ale lui Vodă-Cuza, sustrase archivelor statului dela 1866; atunci se va vedea, că cu toate greșelile sale, acest Domn a avut o inimă, care simția românesce, o inteligență și o voință, lucrând românesce.

Dați-'mi voie, dlor, sĕ ve dau pe scurt cetire de convențiunile închieiate în acel timp cu patrioții unguri. Aceasta o fac mulțumită lui Kossuth, care deșì după ce au trecut nevoile, după-ce statul ungar 'și-a redobândit individualitatea patriei, 'și-a schimbat opiniunea și a redevenit dușmanul românilor, cu toate acestea totuș a publicat tustrele convențiunile închieiate cu Cuza-Vodă.

Eată ântâia convențiune închieiată cu Cuza-Vodă de către generalul Klapka, în Mai 1859:

„Domnul Cuza învoiesce patrioților unguri de a forma deposite de arme în valea Siretului, la Băcău, la Roman sau în alte locuri mai apropiate de granița transilvană, precum Ocna și Peatra. Principele va cere dela imperatorul francezilor 30.000 pusci, din cari 10.000 bucăți vor fi menite pentru armata moldo-română, ear 20.000 vor fi puse la dispositiunea capilor insurgenților unguri și ardeleni.

„De altă parte generalul Klapka va desvolta cea mai mare activitate în Paris și Londra, pentruca atât armele cu trebuincioasa pulvere, precum și toate celelalte obiecte de echipament trebuitoriu trupelor române și ungare sĕ poată neîntârḑiat a fi transportate pe câmpul de rĕsboi. El va lucra asemenea, ca sĕ înroleze în Paris sau și aiurea un personal medical îndestulătoriu, precum și de a găsì câțiva oficeri de geniu, de artilerie, spre a se putea organisa aceste două arme speciale în principate."

Eată estracte mai caracteristice din a doua convențiune închieiată tot de Klapka:

„Pentru succesul insurrecțiunii unguresci este de mare importanță ca naționalitățile ungară, română și sêrbă, care locuiesc în Ungaria sĕ renunțe la ori-ce spirit de partid, la ori-ce idei de cesiune și la toate dușmăniile, cari au produs atât rĕu în anii 1848 și 1849.

„Națiunea ungară este de mai înainte convinsă, că simpatiile patrioților români îi sunt asigurate și în Paris se așteaptă dela guvernul principatelor, că acesta povățuit de propriul seu interes se va folosì de influința sa asupra connaționalilor sĕi ce locuiesc în Ungaria și Transilvania spre a aduce împăcarea dorită.

„De altă parte patrioții unguri vor publica de odată cu începerea rĕsboiului următoarele principii, cari sunt a se scoate din constituțiunea lor:

„1. Uitarea tuturor desbinărilor vechi și deplina împăcare între sêrbi, români și unguri.

„2. Drept egal și libertate egală pentru toți cetățenii Ungariei, fără deosebire de neam și de confesiune.

„3. Autonomia comunei și a comitatului. Porațiunea localităților locuite de cetățenii de deosebite limbi va statornicì limba administrațiunii pe cale amicală.

„4 În afacerile bisericesci și de instrucțiune deplină neatîrnare pentru deosebitele confesiuni și naționalități.

„5. Trupele sêrbesci și române vor fi organisate îndeosebi și vor fi comandate în limbele sêrbească sau românească. Pentru obținerea deosebitelor posturi fie-care în armată va avea acelaș drept.

„6. După finitul resbelului se va convoca în Transilvania o adunare, care va avea a se rostì asupra unității administrative a acestor țĕri cu Ungaria și în cas ca maioritatea sĕ hotărască, ca Transilvania în privința administrativă sĕ păstreze și în viitoriu posițiunea sa de sine stătătoare de mai nainte, nu se va face împotrivire acestei hotărîri.

„7. Principiul fraternității trebue sĕ ne povățuiască în toate. Numai această frăție ne poate pe toți conduce la scopul, pe care ne silim de a-l ajunge. Și acest scop este confederațiunea a tus-trelelor state Dunărene: Ungaria, Sêrbia și România.

---

se din trăsuri, năvăliră în salonul de așteptare al căiei de poștă (poșta de cai) și imediat se puseră la mâncare. Pasagerii aduseră cu dênșii provisiuni și vin. O masă întreagă a fost umplută cu pachete și butelii. Înainte de a se pune la masă, voiagiorii se desbrăcară în pielea goală, apoi începură a cânta și a dansa în jurul mesei. Apoi unul din bărbați dete ordin sĕ se stingă lumînările și în întunerec s'a început un danț, care s'a isprăvit prin desfrênul cel mai mare. Femeile, care au fost la această întrunire, mai cu samă, s'au arĕtat desfrênate și fără pudoare."

Eată *mot a-mot* citațiunea din rechisitoriu.

Oamenii în cestiune au fost arestați și dați judecății ca aparțiind unei religiuni imorale. La jurați arestații se ținură cu o reservă și cu un spirit de solidaritate bătătoare la ochi. La întrebarea președintelui de ce religiune sunt, omul cel mai în vêrstă din sectanți, Ivan Oleinicoff, rĕspunse:

— Suntem creștini.

— Dar ce fel de creștini sunteți, dacă nu mergeți la biserică?

— Ba, că da; biserica creștinească e acolo, unde se adună trei în numele Domnului. Când am fost arestați, am fost mulți.

— V'ați desbrăcat în pielea goală și ați făcut fapte imorale.

— În fața lui Dumneḑeu, omul n'are trebuință de haine, și sf. scriptură ḑice... (aci urmează un șir lung de citațiuni, ce arestatul aduce ca argumente). N'am făcut fapte imorale ci am doborît pasiunile cari de altmintrelea păgubesc sufletul.

Aceasta mică bucățică luată din darea de samă a procesului, ve poate da o idee despre sectanți. Curtea cu jurați a condamnat pe Oleinicoff, considerat a fi sacerdotele sectei, la esil în Siberia, ear pe proseliții sei la închisoare pe termin dela un an și până la trei. Femeile au fost trămise la monastire pentru pocăință — obiceiul rusesc la asemenea ocasie.

* * *

Cu deschiderea navigațiunei, care se crede că va avea loc cel puțin peste o lună, mari reforme sunt menite a se face în marina rusă. După sgomotele cari sunt respândite p'aci, reorganisarea flotei de pe marea neagră se va activa în curgerea acestui an. Patru vase mari cuirasate se vor trimite din Cronstadt la Sevastopol. Dl Neldoff a și deschis deja tratări diplomatice cu Poarta pentru trecerea acestor vase prin Bosfor. Se ḑice că întăririle Sevastopolului sunt în ajun de a se începe. Aceste întăriri vor îmbrățișa Balaclava, Simferopol, Kerei și Bacu; asemenea și Suhum-Kale va fi întărit.

Se vorbesce despre voiagiul familiei imperiale la Livadia. Se ḑice că în vara aceasta Maj. Sea împĕratul va petrece acolo până la Octombre. Primăvara curtea va locuì ca de obicei la Gatcina.

* * *

Principele Jurie Gagarin împreună cu principele Sain-Donato au întocmit definitiv o societate pe acțiuni pentru crearea unei companii de navigațiune pe marea Neagră și Dunăre. Convențiunea și statutele societății sunt aprobate de guvern, ear dl Bunghe, ministrul de finance a supus Maj. Sale împĕratului un raport, prin care arată, că această companie este menită a aduce cele mai mari foloase comerciului Rusiei, mai cu samă, ḑice raportul în cestiune, va câștiga nedubitabil esploatațiunea petroleului și a naftei din Caucasia. Compania în cestiune crede că va putea avea o subvenție din partea guvernului.

B.

Nu ve voi ostenì, dlor, cu cetirea întregilor acte preţioase publicate de însuşi Kossuth. Me voi mărginì a ḑice, că a doua convenţiune nu o privim ca actul de legăminte încheiat între Ungaria şi România. Acest act ne dă nouĕ românilor din România dreptul de a ḑice şi noi un cuvênt în afacerile fraţilor noştri români de preste Carpaţi şi de a cere sânta păzire a celor stipulate în anii 1859 şi 1860! Însĕ ni se va putea întimpina, că împregiurările de pe atunci schimbate sunt şi că prin urmare căḑute sunt şi promisiunile şi legăturile de atunci.

Ei bine, dlor, întreb, oamenii onesti, patrioţii inteligenţi şi mai ales oamenii de stat, numai în nenorocire trebue sĕ-şi ţină cuvêntul dat? Eu socotesc, că tocmai pentrucă patrioţii unguri au ajuns la ţelul sforţărilor lor, ei trebue sĕ facă onoare angagiamentelor lor, luate în timpul restristei. Au fost unii oameni, cari mustraţi de cuget au ţinut dacă nu în tot, măcar în parte vechile lor legăminte; acestor oameni românii datoresc ceea-ce în Ungaria se numesce legea naţionalităţilor.

Ei bine şi această lege cum se păzesce? Mai deunăḑi, în parlamentul ungar Dl Babeş omul cel mai pacinic şi mai moderat dintre românii din parlament, ca sĕ poată sĕ facă pe maioritate sĕ asculte glasul seu şi din nenorocire şi pe minoritate, care se revoltă numai când aude cuvêntul de „român“, el a trebuit sĕ spună mai întâi, că copiii lui vorbesc unguresce mai bine decât românesce, ceea-ce între românii de preste Carpaţi a provocat în contra-i o mare furtună, tratându-se aceasta crimă în contra naţiunii, când bietul om a ḑis aceste cuvinte, numai ca sĕ poată fi ascultat. Astfel dl Babeş a putut spune în faţa guvernului şi parlamentului, că din legea naţionalităţii atât de trimbiţată astăḑi n'a mai rĕmas o linie păzită, sfêrşind a ḑice, că lucrurile au mers atât de departe, încât în ţĕrile supuse coroanei sfântului Stefan de către maghiari se numesce patriot, şi se tratează ca patriot numai acela, care s'a lăpĕdat de naţionalitatea sa. Şi când la finitul vorbirii lui Babeş, deputaţii unguri Szilágyi şi Albert Apponyi au întimpinat, că din fericire nu „massele poporaţiunii“ române vin neîncetat cu plângeri din partea naţionalităţilor nemaghiare, ci „numai unii agitatori,“ eată ce blândul, moderatul şi cumpĕtatul le-a rĕspuns nobililor sei adversari: „Fericiţi în fine, că avem în patrie astfel de masse (gloate), din care nasc astfel de „agitări,“ cari aici se presentă cu curagiul convicţiunii lor; aceasta dovedesce, că în acele masse esistă putere de vieaţă, prin care vom avè viitoriu.

„Ear dacă vorba ar fi de vocea masselor, apoi aceea scim cum sună — din lumea lui Horia — dacă îmi poate fi permis a rostì acest cuvênt. Până atunci, până când noi vorbim aşa cum vorbim, până atunci gloatele nu vor vorbì în acel înţeles.“

O furtună complectă de pe toate băncile isbuncnesce obicinuit la cuvintele ori-cărui deputat român sau sêrb, când are curagiul de a cere respectarea drepturilor naţionalităţilor nemaghiare. Dar aceste furtuni au fost şi mai mari, când Ludovic Mocsáry, şeful stângei estreme, partisanul credincios al lui Kossuth, unul între toţi ungurii, corbul alb intre unguri, cum îl califică „Gazeta Transilvaniei,“ a cutezat în parlament sĕ reiee apĕrarea naţionalităţilor nemaghiare.

Acest patriot luminat, acest adevĕrat bărbat de stat cu vederi largi şi prevĕḑĕtoare, încă în dieta din anul 1879 a avut curagiul sĕ spună verde în ochii ministrului preşedinte Tisza, că rĕu făcea de prigonia naţionalităţile nemaghiare, că mari pericole pregătea pentru Ungaria politica sa oarbă şi violentă de a maghiarisa toată suflarea omenească din Ungaria, şi trebue sĕ se recunoască de toţi, că „Ungaria este un stat poliglot“.

De atunci şi până astăḑi Mocsáry a protestat necontenit în contra violenţelor unguresci, în contra silniciei maghiarisărei a scoalelor românesci şi în discuţiunea ce de curênd a urmat în sinul parlamentului din Budapesta asupra budgetului cultelor şi instrucţiunii publice, el sus şi tare a ḑis miniştrilor şi legislatorilor maghiari următoarele cuvinte pline de înţelepciune:

„Inima îmi saltă de bucurie, ḑice el, vĕḑênd ce progrese mari am făcut pe terenul instrucţiunei publice, şi nu pot decât sĕ doresc din suflet înaintarea şi înflorirea cât mai mare a culturei maghiare: „o profundă îngrigire însĕ me cuprinde, când trebuie sĕ vĕd, că tot ceea-ce se face, se face numai pentru cultura maghiară, ear nimic pentru cultura cetăţenilor nemaghiari!“

Şi când şovinistii maghiari ameninţă naţionalităţile nemaghiare de a li se ridica drepturile asigurate prin legea naţionalităţilor — drepturi, cari în fapt sunt toate doborâte — acestaşi Mocsáry aruncă în obrazul pretinşilor liberali şi constituţionali maghiari aceste cuvinte: „Nu este nimic mai uşor, decât sĕ găsim pretecste, ca sĕ revocăm aşa numitele drepturi din legea de naţionalitate, nimic mai uşor, decât ca sĕ imputăm naţionalităţilor că abusează de aceste drepturi.“

(Va urma.)

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Făgăraş, 23 Februarie 1886 st v. Onorate domnule Redactor! Sĕ ve relatez ceva despre adunarea generală a reuniunei învĕţătorilor noştri gr. or. din tractul protopresbiteral al Făgăraşului, care a avut loc Vineri în 21 Februarie a. c. st. v. în scoala elementară gr. or. de aici.

Învĕţătorii, membrii ai acestei corporaţiuni s'au presentat într'un numĕr mic. Cu toate acestea obiectele din programa acestei adunări publicate în Nr. 16 al acestei preţuite foi, s'au pertractat într'un mod demn, aşa că cei presenţi nu înzădar au alergat prin vêntul rece, pentru a se adăpa cu cunoscinţe din sfera pedagogică.

S'a constituit reuniunea din acest tract protopresbiteral pe un period nou de trei ani, alegêndu-şi următorii funcţionari: preşedinte Părintele administrator protopresbiteral Mult on. domn Iuliu Dan, vice-preşedinte dirigintele scoalei grăniţeresci din Voila domnul George Dobrin, secretariu învĕţătoriul gr. or. din loc domnul Nicolae Şoldea, eară membrii în comitet învĕţătorii Nicolae Traian Pop din Mărgineni şi Iosif Drugociu din Hurez.

Sub nou alesul preşedinte s'au desvoltat apoi obiectele din program după rêndul lor, şi anume: *a)* Critica membrului George Dobrin asupra disertaţiunei „Învĕţătoriul în faţa scoalei ca institut de educaţiune morală, estetică şi religioasă“ de Nicolau Aron. Dnul Dobrin a dovedit prin desvoltarea criticei sale un zel deosebit pentru reuniune, căci într'un tractat lung scris foarte bine, nu numai că a obiecţionat la unele puncte din elaboratul de sus, dar a dat la iveală şi alte cunoscinţe nouĕ în legătură cu cuprinsul elaboratului, al căruia criticante a fost. *b)* Tractarea metodică-didactică a comitatului Făgăraş, dimpreună cu părţile lui constitutive: comună, cerc etc. cu deplin succes ni-au spus-o membrul George Taflan. Punctul de mânecare la tractarea geografică a comitatului Făgăraş, 'şi-i l a luat dl prelegĕtoriu din scoală, a pâşit apoi la un cerc mai lărguţ, la comună, merge mai departe la hotar, comunele vecine, îşi formează cercurile comitatului şi apoi comitatul. Vorbesce despre locuitori, productele, animalele şi mineralele comitatului, despre locurile istorice din comitat etc. etc. — *c)* Stilistica în scoalele elementari: cât are a se propune la fiecare despărţĕmênt şi o temă practică cu despărţĕmêntul al III-lea, în care sĕ se arete modul cum are sĕ se treacă dela stilistica verbală la cea scripturistică, ne-au tractat o membrul Nicolae Traian Pop. Dnul Pop însciinţat de timpuriu sĕ vie pregătit cu punctul acesta din program, a satisfăcut misiunei sale. Ne-a spus cum are sĕ se facă începutul cu stilistica în scoala elementară, cât şi cam ce are a se lua din stilistică în fie-care an de scoală, şi în urmă ne-a desvoltat şi o prelegere practică din stilistică, anume: descrierea oaiei, prin care ne-a arătat cum are sĕ se treacă dela stilistica verbală la cea scripturistică. — *d)* Critica membrului Nicolae Ludu asupra disertaţiunei „Tractarea limbei maghiare în scoalele poporale“ de George Taflan. Încă de când am ascultat pe dl Taflan în adunarea anului trecut cetindu-şi elaboratul sĕu, am prevĕḑut că acestei lucrări are sĕ-i urmeze o critică severă, — ceea-ce s'a şi întêmplat. Aceasta însĕ sĕ nu descurageze pre autor a continua cu astfel de lucrări, căci sciut este că tot începutul e greu. Critica dlui Ludu a fost dreaptă, dar prea îngreuiată de minuţiosităţi; sĕ fi luat lucrul ceva mai în general, era mai bine.

Mai erau în program două critici a dlui Nicolau Aron şi a dlui Spiridon Mardan; acelea însĕ nu s'au desvoltat, căci la una a lipsit autorul, membrul Ioan Capĕtă, la alta criticantele, capelanul Spiridon Mardan. Drept aceea ascultarea acestora s'a amânat pe adunarea generală viitoare.

Mai este de amintit raportul cassariului, — după care în curs de trei ani, am putea ḑice dela înfiinţarea reuniunei, au incurs dela membrii acestei reuniuni numai 41 fl. v. a., eară restanţele se ridică preste 80 fl. v. a. E timpul sĕ se îndrepteze odată acest neajuns cu tacsele restante de pe un an pe altul; — s'a luat deci conclus, ca prin intrevenirea oficiului protopresbiteral până la adunarea generală viitoare sĕ se încaseze toate restanţele dela membri.

Fie ca reuniunea aceasta învĕţătorească din tractul protopresbiteral gr. or. al Făgăraşului sĕ prospereze din ce în ce mai mult, căci acum îşi are în frunte pre inspectorul districtual de scoale şi al învĕţătorilor noştri confesionali, care poate influinţa mult, ca participarea membrilor în reuniune sĕ fie mai călduroasă şi împlinirea datorinţelor acelora mai severă. *N.*

Desvoltarea industriei casnice în România.

În unul din nrii noştri trecuţi am reprodus un proiect de lege pentru înaintarea şi desvoltarea marei industrii în România, elaborat de comisiunea permanentă de pe lângă ministeriul agriculturei şi domeniilor din Bucuresci.

Dăm acum un alt proiect elaborat de dl Ioan Calinder, membru al consiliului superior de pe lângă acest ministeriu, referitoriu la desvoltarea industriei casnice.

Oamenii de pe la noi, cari cunosc bine referinţele sociale, economice şi culturale din România, cu toată predisposiţia ce o au a judeca asupra acestor referinţe în cel mai cras optimism, — aproape fără escepţiune ţin, că starea ţĕranului român de acolo preste tot vorbind este deplorabilă, şi că 'n genere starea ţĕranului român din Ungaria este cu mult mai bună ca ceea a ţĕranului român de dincolo.

Nu voim sĕ întrăm mai de aproape în apreciarea cuvintelor, cari îndeamnă pe oameni sĕ creadă astfel; constatăm numai, că această credinţă este un feliu de opinie publică în părţile noastre.

Proiectul de mai jos tinde şi el la îmbunătăţirea stării locuitorilor rurali din România prin propagarea, desvoltarea raţională şi perfecţionarea industriei casnice a ţĕranului român.

Eată proiectul amintit:

Art. 1. În scop de a face sĕ propăşească fabricaţiunea ţeseturilor, a stofelor tricotate, a broderiilor, a rogojinilor, a împletiturilor de pae şi de nuiele şi a ori-ce alte articole obicinuite în industria casnică, prin întroducerea procederilor şi a aparatelor perfecţionate, ministeriul agriculturei, industriei, comerciului şi domeniilor este autorisat sĕ formeze sau sĕ recruteze, din ţară sau din strĕinătate, un corp profesoral special în această industrie.

Art. 2. Profesorii de mai sus vor avea caracterul de măestri ambulanţi şi vor avea ca misiune d'a merge prin comunele rurale pentru a învĕţa sau perfecţiona pe ţĕrani în fabricarea sistematică a obiectelor ce întră obicĭnuit in industria casnică.

Aceste comune se vor ficsa de ministeriu în raport cu necesităţile regiunilor, cu numĕrul profesorilor şi cu mijloacele bănesci de care va dispune.

În alegerea diferitelor meserii se va ţinea samă de obiceiul, aptitudinea şi gustul locuitorilor, precum şi de materiile prime ce se găsesc în localitate.

Art. 3. Pentru a asigura mersul industriilor casnice, se va înfiinţa, prin iniţiativa ministeriului, o societate centrală cu reşedinţa în Bucuresci, destinată a supraveghia fabricările, a da poveţe şi instrucţiuni, a înlesnì cumpărarea materiilor prime şi a asigura vênḑarea obiectelor confecţionate.

Această societate se va compune din două secţiuni, una în Bucuresci şi alta în Iaşi.

Art. 4. Tot în scopul arătat mai sus, prin îngrigirea ministeriului şi a societăţei centrale, se vor înfiinţa, treptat, şi în raport cu progresele industriilor, societăţi judeţene, care vor conserva caracterul de asociaţiuni private.

Art. 5. De asemenea, pentru a venì în ajutoriul locuitorilor dela ţară, cari esercită o industrie casnică şi care vor constata că n'au mijloace, ministeriul este autorisat, fie direct, fie prin ori-ce alte mijloace, a le procura instrumentele, de care vor avea nevoie.

Plata acestor instrumente se va face în 2 sau 3 ani dela procurarea lor.

Art. 6. Comunele şi judeţele sunt autorisate în limitele mijloacelor de cari vor dispune, a da gratis ca premii ţĕranilor cari se disting în meseria lor, instrumente sau maşini usitate în industrie.

Art. 7. În cel mai scurt timp dela aplicarea acestei legi, toate materiile de îmbrăcăminte necesare persoanelor întreţinute în internate cu spesele statului, judeţelor, comunelor sau altor stabilimente publice, precum şi toate celelalte obiecte necesare întreţinerei stabilimentului, se vor confecţiona sau procura din stofele, pânzăturile şi alte obiecte produse de industria casnică.

În acest scop, toate autorităţile de cari depind stabilimentele de binefacere sunt autorisate a cumpĕra, chiar prin bună învoială, obiectele confecţionate de industria domestică, avênd de normă preţurile curente ale acestor obiecte.

Art. 8. O lege specială va regula învĕţământul profesional în ţară şi în special modul înfiinţărei şi funcţionărei scoalelor practice de meserii şi aceasta treptat şi în raport cu necesităţile diferitelor regiuni.

Art. 9. Presenta lege se va pune în aplicare dela 1 Ianuariu 1887.

Un regulament de administraţie publică va desvolta disposiţiunile ce cuprinde şi modul ei de aplicare.

Varietăţi.

* (Chirotonire.) În decursul sântei liturgii de Sâmbătă s'a chirotonit întru presbiter paroch

pentru parochia Viștea de jos (ppresbiteratul Avrigului) Dl Nicolau Borzea cleric absolut și învĕțătoriu în Boița.

* (De-ale timpului.) Rare ierni au fost atât de blânde și călduroase prin părțile noastre ca cea de față. Luna Ianuariu a trecut cu foarte puțin ger pe la 'nceput, ear pe la mijlocul și sfêrșitul ei, precum și 'n tot decursul lunei lui Faur am avut un timp ca de primăvară, care cât pentru recoltă deși i-a pus pe gânduri pe economii nostri dela sate, totuș le-a prins bine, căci iernarea vitelor, care 'n urma de tot slabei recolte a nutrețului din anul trecut, putea sĕ devină 'n casul unei ierne grele imposibilă bietului popor, — nu le-a causat astfel de griji ca mai an-țerț.

În ḑilele aceste s'a schimbat earăș temperatura. Mercuriul termometrului s'a coborît sub nulă, și o pătură de zăpadă de mai mulți centrimetri a astrucat suprafața pămêntului.

* (Balul de curte din Bucuresci.) — În sara de joi, 20 ale curentei, avù loc la curtea din București o mare serată cu danț.

La oarele 10 și un sfert, Regele a întrat în sala tronului, unde se aflau adunați dnii membri ai corpului diplomatic cu doamnele, dnii președinți ai corpurilor legiuitoare, dl procuror-general și consiliari ai înaltei curți de casație și compturi cu doamnele, mai mulți domni senatori și deputați cu doamnele, curțile de apel și tribunalele, consiliul municipal, funcționarii superiori și șefii de serviciuri ai diferitelor ramuri ale administrațiunei publice, oficerii generali și superiori ai garnisoanei, mai mulți representanți ai proprietăței și comerciului; preste 1,600 persoane.

Regina, fiind încă indispusă, nu a putut asista la această serbare.

Curênd după întrarea regelui în saloanele de danț, splendid iluminate, danțul începù cu mare animațiune, în timpul căruia regele binevoì a se întreținea în mod cordial, cu cea mai mare parte din persoanele presente.

La oara 1 regele, împreună cu oaspeții s'au coborît la supeu, la care au luat parte mai bine de 900 persoane.

La oarele 2, un foarte mare numĕr de dănțuitori a jucat cotilionul în presența regelui, care s'a retras la oarele 4 și jumĕtate.

Danțul a urmat cu aceeași animațiune până la oarele 6 dimineața.

* (Manifestațiunea polonezilor din Statele-unite). Se anunță din Chicago „Curierului Statelor-unite“, că polonezii cari locuesc în acest oraș s'au întrunit pentru a protesta în contra decretului de espulsiune dat acum în urmă de principele de Bismarck în contra polonezilor din Polonia prusiană. S'au ținut mai multe discursuri în limba polonă și germană; oratorii au atacat într'un mod foarte violent pe cancelariul german și pe guvernul împĕratului Vilhelm.

In urma discursurilor s'au votat în unanimitate resoluțiunile următoare:

„Avênd în vedere că decretul dat de Bismarck în contra polonezilor este infamia cea mai barbară ce a comis un despot și un tiran în timpii moderni;

„Avênd în vedere că lovitura dată polonezilor nu poate fi considerată ca îndreptată numai în contra fiilor Poloniei deja apăsați, dar și în contra marei familii omenesci ale cărei naționalități sunt toate membrii ei cu același titlu;

„S'a luat hotărîrea sĕ se facă o mare manifestațiune pentru a protesta într'un mod eficace în contra esilărei polonezilor isgoniți din caminele lor, și ca toți locuitorii din acest oraș, ori-care ar fi naționalitatea lor, vor fi invitați a lua parte la această manifestațiune.“

* (Furtuni.) Se comunică din Londra, că la 1 Martiu în toată Englitera au bântuit mari viscole. Trenurile au fost nomolite de zăpadă și circulațiunea a suferit mari pedece. In Scoția numai în anul 1832 a mai fost o earnă așa de grea ca cea din anul acesta. În Londra circulațiunea pe strade a fost întreruptă și mii de lucrători sunt ocupați cu curățirea zăpeḑei.

Asemenea se scrie și din New-York, că și în statele-unite au fost asemenea mari viscole în ḑilele prime ale lunei lui Martiu. Viscolul a venit din spre nord vest cu o celeritate de 50 miluri pe oară. Multe care au fost desvĕlite și circulațiunea cu desĕvêrșire întreruptă. In Troy și New-York au isbucnit mai multe incendii, cu care ocasiune șepte pompieri au fost grav răniți prin dărîmarea zidurilor.

* (Hazardul la cărți în lumea mare prusiană.) Din Berlin se scrie că jocul de cărți face numĕroase victime în lumea înaltă a aristocrației prusiane și germane. Un mare numĕr de membri ai clubului unirei, unde jocul este cu toate acestea oprit, au încercat perderi considerabile.

Așa de esemplu principele H. W... se ruină încetul cu încetul; familia sa 'l scăpà pentru prima oară plătind două milioane și jumătate de mărci, dar tinĕrul principe se apucă din nou de joc și într'o seară numai, pierdù 500,000 mărci. De atunci nobilul jucătoriu dispărù; nu se mai aude vorbindu-se de dênsul.

Un baron din Germania de sud, locotenent în regimentul gardelor, perdù pe parolă de onoare, într'o singură noapte, vre-o 300,000 mărci.

Justiția avù sĕ se ocupe de un alt cas, acela al unui banchieriu,care a pierdut 350,000 mărci.

De asemenea mai este pendentă înaintea justiției o altă afacere; este vorba de nisce jucători berlinezi, cari au pierdut mulți bani într'un stabiliment dintr'un oraș bades, ținut de un căpitan în retragere.

Sz. 5847. [1272] 1—1

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbiróság mint tkkönyvi hatóság részéről kőzzététetik, hogy az „Albina“ takarék és hitelintézet végrehajtató 15 frt 20 kr. tőke, ennek 1884 Aprilis 15 től járó 6% kamata, 13 frt. 30 kr. költség követelésének kielégítése végett végrehajtást szenvedő Bágy Todornak az a. gáldi 1 rész 115 sz tjkönyvben, A + 1, 4, 5, 8, 13, r. sz. alat foglalt 343 frt. megállapitott kikiáltási árban, és Styáv Izidornak az a. gáldi I rész 63 sz tjkvben A + 1,4, 6, 8—12 és 14 rsz. fekvöségei 1025 frt. megállapitott kikiáltási árban A. Gáld község elöljárosági helyiségében **1886 évi Április hó 7-én délelőtt 10 órakor** tartandó nyilvános árverésen, kikiáltási áron alol is eladatnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-ét készpénzben vagy pedig az 1881. évi LX. t. cz. 42 §. jelzett árfolyammal számitott ovadékképesnek nyilvánitott érték papirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételárt pedig vásárló 3 egyenlő részletben az árverezés jogerőre jutása után 15, 30 és 45 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó-, mint letétihivatalhoz lefizetni.

Külömben az árverezés megállapitott feltételei alólirt tkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és A. Gáld község elöljáróságánál megtekinthetők.

A kir. járásbiróság mint tkvi hatóságtól.

N. Enyeden, 1885 December 29 én.

Csernátoni,
kir. járásbiró.

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 10 Ianuarie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	**6.20**
Szolnok	11.22	3.51	**7.29**	**9.26**
P. Ladány	2.20	5.28	**8·27**	**11.40**
Oradea-mare	4.39	**6.41**	8.37	**1.28**
	—	**6.46**	9.37	**1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.45	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.14**	10.28	**2.34**
Rév	—	**7.42**	11.36	**3.18**
Bratca	—	—	12.10	**3.41**
Bucia	—	—	12.46	**4.01**
Ciucia	—	**8.31**	1.48	**4.26**
Huiedin	—	**9.01**	3.09	**5.08**
Stana	—	—	3.42	**5.27**
Aghireș	—	—	4.12	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluș	—	**10.01**	5.17	6.43
	12.05	—	—	7.03
Apahida	12.31	—	—	7.26
Ghiriș	2.16	—	—	8.54
Cucerdea	3.32	—	—	9.43
Uioara	3.41	—	—	9.51
Vințul de sus	3.50	—	—	9.58
Aiud	4.25	—	—	10.24
Teiuș	5.10	—	—	10.59
Crăciunel	5.41	—	—	11.28
Blaș	**6.02**	—	—	11.44
Micăsasa	**6.40**	—	**5.40**	12.18
Copșa mică	**7.—**	—	6.01	1.01
Mediaș	—	-	6.40	1.22
Elisabetopole	—	—	7.35	1.56
Sighișoara	—	—	8.01	2.44
Hașfalĕu	—	—	10.05	3.02
Homorod	—	—	11.02	4.41
Ágostonfalva	—	—	11.37	5.30
Apatia	—	—	12.32	**6.03**
Feldioara	—	—	1.09	**6.35**
Brașov	—	—	1.50	**7.14**
	—	—	2.48	—
Timiș	—	—	3.23	—
Predeal	—	—	4.65	—
Bucuresci	—	—	**9.40**	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	—	7.45	—
Predeal	—	—	12.50	—
Timiș	—	—	1.40	—
Brașov	—	—	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Hașfalĕu	10.10	—	**7.37**	—
Sighișoara	10.39	—	**8.21**	—
Elisabetopole	11.19	—	**9.05**	—
Mediaș	11.54	—	**9.43**	—
Copșa mică	12 12	—	**10.02**	--
	12.37	—	6 —	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaș	1.30	—	6.59	—
Crăciunel	1.45	—	7.15	—
Teiuș	2.34	—	7.43	—
Aiud	2.55	—	8.—	—
Vințul de sus	3.17	—	**8.29**	—
Uioara	3.24	—	8.55	—
Cucerdea	3.36	—	9.04	—
Ghiriș	4.11	—	9.32	—
Apahida	5.36	—	10.32	—
Cluș	5.56	--	12.32	—
	6.16	6.08	12.59	8.—
Nadisul ung	**.37**	—	—	8.34
Ghirbou	**53**	—	—	8.59
Aghire	**7.08**	—	—	9.56
Stana	**7 34**	—	—	10.16
Huiedin	**7.55**	7.14	—	11.04
Ciucia	**8.37**	7.43	—	12.17
Bucia	**8.53**	—	—	12.47
Bratca	**9.12**	—	—	1.21
Rév	**9.31**	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	**10.06**	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	**10.25**	—	—	3.39
Várad-Velencze	**10.35**	—	—	3.55
Oradea-mare	**10.41**	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	**12.50**	10.38	1.45	**5.35**
Szolnok	**3.06**	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	**10.05**	10.30
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.—**	—
Budapesta	—	8.05	8.—
Szolnok	—	11.02	**12.—**
Arad	—	**3.37**	**5.55**
	—	4.—	6.05
Glogovaț	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliș	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborșin	—	**6.42**	8.58
Zam	—	**7.14**	9.28
Gurasada	—	**7.43**	9.56
Ilia	—	**8.01**	10.17
Branicîca	—	**8.21**	10.38
Deva	—	**8.47**	11.05
Simeria (Piski)	—	**9.40**	11.55
Orĕștia	—	**10.10**	12.24
Șibot	—	**10.34**	12.53
Vințul de jos	—	**11.04**	1.22
Alba-Iulia	6.59	**11.31**	1.40
Teiuș	7.33	**12.05**	2.24

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.09	**3.56**	5.20
Alba-Iulia	11.56	**4.27**	5.57
Vințul de jos	12.20	**4.53**	—
Șibot	12.25	**5.19**	—
Orĕștia	1.19	**5.41**	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicîca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborșin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	**6.18**	9.49	—
Radna-Lipova	**6.57**	10.23	6.14
Pauliș	**7.12**	10.37	6.30
Gyorok	**7.27**	10.52	6.47
Glogovaț	**7.56**	11.18	7.17
Arad	**8.10**	11.32	7.32
	9.—	12.27	—
Szolnok	**2.39**	5.10	—
Budapesta	6.50	8.16	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	7.27	3.23
Hațeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Banița	3.35	**6.07**
Petroșeni	4.04	**6.39**

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	**8.18**
Aradul nou	6.25	**8.32**
Németh-Ságh	6.50	**8.51**
Vinga	7.19	**9.07**
Orczifalva	7.38	**9.20**
Merczifalva	7.56	**9.32**
Timișoara	8.42	**10.09**

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.49	9.33
Banița	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Hațeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	**6.07**
Vinga	6.52	**6.32**
Németh-Ságh	7.06	**6.53**
Aradul nou	7.21	**7.24**
Arad	7.53	**7.40**

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	1.11
Șeica mare	1.32
Loamneș	2.01
Ocna	2.24
Sibiiu	2.44

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	10.25
Ocna	10.46
Loamneș	11.09
Șeica mare	11.32
Copșa mică	11.52

Cucerdea—Oșorheiu – Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheța	10.31	4.21
Luduș	10.53	4.43
M. Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireșteu	12.26	**6.10**
Oșorheiu	12.46	**6.30**
	1.16	**7.43**
Reghinul-săs.	3.08	**9.35**

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	**4.22**	4.—
Oșorheiu	6.14	5.52
	6.34	**12.25**
Nireșteu	6.55	**12.55**
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	**1.24**
Cipeu-Iernut	7.37	**1.54**
M. Bogat	8.07	**2.31**
Luduș	8.21	**2.46**
Cheța	8.38	**3.06**
Cucerdea	9.07	**3.40**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Pisk.)	11.03

Ghiriș — Turda

Ghiriș	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriș

Turda	8.20	1.41
Ghiriș	8.41	2.06

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 23 Sibiiu, Sâmbătă 1/13 Martiu 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sëlişte, în Februariu 1886.

Este o stare de tot abnormală în care trăim noi românii şi va trece încă mult timp până vom venì la idealul: „Fiţi perfecţi, precum şi tatăl vostru perfect este.“ — Economicesce începem a da îndărăt şi aceasta o simţim noi mai bine, cari ne aflăm în imediată atingere cu poporul. Ajunge o simplă ordinaţiune a cancelariului de fer, prin care se opresce întrarea rîmătorilor în Germania, şi Boiţa o simte aceasta la moment! Dar nu numai că o simte, ci o mulţime de oameni cu bune combinaţiuni de speculă altmintrea, pot sĕ se trezească cu un faliment şi ei sunt ruinaţi economicesce, poate pentru toată vieaţa lor.

O lege în regatul vecin România, în urma căruia s'a oprit neguţătoria ambulantă din diferitele oraşe şi sate ale României întru atât a fost simţită la Sëlişte, încât dacă neguţătorii nu aveau capitalele lor, şi conecsiuni familiare cu oameni de stare, uşor s'ar fi putut întêmpla sistările plăţilor, ce mulţămită lui Dumneḑeu nu a urmat, căci neguţătorii de aici deşì învêrt capitale de 40—80 mii prin boltele lor, totuş în urma pretensiunilor lor neesagerate şi economiei lor, până aḑi nu au venit în neplăcuta posiţie, ne cum a falimenta, dar nici barăm momentan în vr'o dilemă de bani. Constatăm aceasta cu bucuriă, dar nu fără oare-cari temeri pentru viitoriu.

Sub astfeliu de împregiurări unde aservirea economică se privesce de cel mai mare triumf al politicei naţional-economice, în care avutul, caută sĕ tragă folos dela sĕrac, cel tare dela cel debil, ca tot atâtea urmări nefaste ale egoismului, o fi bine şi consult ca sĕ ne tragem şi noi seama cu toţi factorii de cari dispunem şi putem dispune, ca cel puţin sĕ nu fim omorîţi şi politicesce de tot. Un popor, care-şi închipuesce că forţele lui sunt mai mari, de cum sunt ele în realitate, ignorează legile naturei, şi nu cunoasce legile istoriei. Noi românii deci avem sĕ căutăm bine împregiurul nostru, sĕ vedem şi cunoascem pe bine sau rĕu voitorii nostri, şi după ce ne-am convins despre binele sĕu rĕul ce ni-l pot ei face şi causa, sĕ combinăm un plan bine chipsuit pentru ulterioarele noastre acţiuni. Nu este aḑi român cu mintea şi inima la loc, care sĕ nu scie şi simtă, că ne aflăm în o stare, care confirmă cu prisos îngrigirile noastre, ale poporului nostru şi ale sincerilor sei apĕrători. Ieremiadele şi vaetele noastre, nu mai ajută nimica, că guvernul e rĕu şi satrap faţă de noi şi nu va îndrepta întru nimica posiţiunea noastră.

Ne place ḑi de ḑi sĕ constatăm că administraţia e detestabilă, scoala stă locului, biserica scade, dar ca sĕ căutăm *un modus vivendi* — nu am căutat până acum şi se pare că nu voim sĕ căutăm. Prin procederea noastră de când cu conferinţa din Miercurea încetul cu încetul am lăsat un gol între noi şi poporul maghiar, care nu se va umplea curênd. Dacă ar fi numai acì rĕul — nici că am despera, dar chiar şi coroana pururea simpatică noue românilor şi pentru al cărei cap românii şi aḑi dau şi ofer sângele, viaţa şi averea lor, e dispusă de tot rĕu faţă de noi şi aceasta o au simţit românii la Seghedin şi airea destul de eclatant.

Este deci vorba sĕ vedem odată noi şi vĕḑênd starea noastră, puterile noastre, sĕ ne tragem sama de factorii, de cari dispunem şi după ce o am făcut aceasta, sĕ ne alegem un alt plan de acţiune.

Marele Bismarck ḑice, că în politică un stat şi un popor nu pot prospera dacă oscilează dela un sistem la altul şi aceasta cu drept cuvênt.

Noi românii avusesem programul nostru naţional la 1848 şi continuat până la conferinţa dela Mercurea — şi din 1848 până la 1868 nu s'a aflat om sĕ tragă la îndoială competinţa capilor bisericei noastre, ca conducĕtori politici ai românilor. Sĕ asemânăm starea noastră înainte de 1868 şi de atunci încoace şi ne vom înfiora de desastrele suferite anume numai din atitudinea noastră politică. Dualismul inaugurat la 1867 este un act fundamental — şi el nu este provocat de cestiuni interne, ci de influinţele esterne în urma desastrelor ce a suferit monarchia la 1866. Inaugurat odată dualismul aşa cum e — popoarĕle din läuntrul monarchiei nu vor putea schimba întru nimica acest act fundamental şi cu atât mai puţin noi românii.

Sasii — fac şi ei oposiţie — dar ei *viri circumspecti* cum sunt, nu au atacat nici când un act fundamental recunoscut şi sancţionat de monarchie.*)

Îndată ce ne-am pus pe acest teren — noi am fost declaraţi de inimici ai statului şi ni s'a insinuat gravitarea în afară.

Am protestat şi protestăm contra acestei însinuări, dar nu e nimenea dispus sĕ ne-o creadă păn' ce nu întrăm în barierele legei, păn' ce nu căutăm remediile de drept pe calea legală.

Pressa e o putere şi de puterea aceasta dispunem şi noi românii! „Telegraful Român“ ca organ al metropoliei, odată era condus de cele mai raţionabile motive de a crede, că noi numai pe terenul urmat cu mare perseveranţă de întemeiătoriul sĕu, vom scoate la isbândă. Luptătorii de odinioară ai acestui ḑiariu şi-au părăsit cu toţii programul, şi caută fericirea naţiunei române în conducerea trebilor noastre naţionale de mâni deja de mult compromise. Sub astfeliu de împregiurări nu ne mai e permis nouă sĕ tăcem, ci trebue sĕ ne formulăm pretensiunile noastre în un program solid şi realisabil şi sĕ vedem ca capul bisericei noastre sĕ reia firul întrerupt la 1867. — În ăst mod vom ajuta scoalei, ne vom rehabilita ajutoriul de stat — şi vom ajunge la resultate practice, singurele, după cari se judecă o politică naţională de bună ori rea.

Dela 1868 încoace n'am vĕḑut decât persecuţiuni, şi nu o fi bine ca sĕ lăsăm poporul păn va venì el sĕ ne dicteze un program mai sănătos, ca şi cel dela Mercurea şi cele de atunci încoace.

Închieierea pactului dualist e ear la ordinea ḑilei şi trebile se vor cristaliza tot mai spre rĕul nostru, dacă vom persista în rĕul de acum. Cumcă maghiarii au influinţa lor de multe-ori decisivă, o am vĕḑut la 1871, când încercase cabinetul Hochenwart împăciuirea cu cehii — dar încercarea a picat cu „Articuli fundamentali“ şi cu cabinetul Hochenwart cu tot.

Şi aceasta a fost manopera contelui Iuliu Andrássy ministrul-preşedinte de atunci al Ungariei. Sĕ nu credem deci vocilor sirenice, cari ne pun în perspectivă schimbarea situaţiunei, ci sĕ vedem a afla un mod de procedere combinat bine, în o conferinţă preliminară şi sancţionată mai târḑiu de un congres politic, la care sĕ poată lua parte toţi românii de sfat.

Tîmpul de a formula aḑi un program românesc e priincios din multe puncte de vedere; şi cabinetul dlui Tisza nu credem sĕ nu fie dispus a ne asigura cel puţin modificarea legei electorale pentru Transilvania, predarea ajutoriului de stat şi introducerea limbei române la judecătorii comune şi municipii, unde românii formează o populaţiune compactă.

Denumirile de amploiaţi superiori români la tribunale şi ca şefi ai administraţiunei încă ar putea venì sub astfeliu de împregiurări obiect de discusie între noi şi şeful cabinetului.

Dela contele Apponyi, Szilágyi *et tutti quanti* nu avem sĕ aşteptăm nimica şi dl Babeş e cel mai competent român aḑi de a ne putea asigura despre aceasta.

Autonomia Transilvaniei şi încorporarea ei la Ungaria *de nobis sine nobis* aḑi o putem lua dela ordinea ḑilei, pentru că aceasta ar complica şi mai mult referinţele actuale şi nici că e possibil aḑi a o discuta, fiind aceasta în strînsă legătură cu dualismul, care e un act provocat de influinţe esterne şi recunoscut de monarchul nostru

Un vechiu activist.

---

*) Ba nici chiar pernicioasele egylet-uri de cultură. Veḑi: Baussnern şi Zay. Red.

Cuvêntarea

Dlui Mihail Cogălniceanu, ţinută cu ocasiunea interpelaţiunii sale asupra espulsării celor 6 români transilvăneni, locuitori în România.

(Urmare.)

Şi apoi bărbatul cu înalte vederi (L. Mocsáry) îşi închieie argumentaţiunea prin următoarele cuvinte sdrobitoare:

„Unde am ajunge cu ameninţările dlui Szilágyi? Dacă unii abusează de drepturi, aceasta nu poate servì de pretecst ca ele sĕ se nimicească şi dacă voim sĕ împedecăm ca aspiraţiunile naţionalităţilor sĕ se manifeste pe faţă, atunci nu e destul sĕ ştergem legea de naţionalitate, ci trebue sĕ mergem şi mai departe. Vedeţi însĕ ca nu cumva suprimând simptoamele aspiraţiunilor naţionale, ce se arată pe faţă, sĕ faceţi din aspiraţiuni conspiraţiuni!“

Nu eu, nu un român de peste Carpaţi, ci un patriot ungur, un partisan a lui Kossuth ne spune aceste cuvinte, ne arată resbelul de moarte ce ministeriul şi parlamentul din Budapesta fac naţionalităţii române, incercându-se de a o nimicì în însuşi focularíul ei intelectual, în scoală.

Dar' sĕ mergem mai departe.

În adunarea, în congregaţiunea comitatului din Braşov, ţinută în 17 Decembre trecut, a venit în desbatere proclamaţiunea irredentei române, care a servit de pretecst disţerărei acelor şase români. S'a sculat advocatul român Lenger şi a tratat această cestiune: „Românii irredenţi“, deoarece vice-comitele a fost pus-o pe tapet; el a întrebat pe vice-comitele despre somaţiunea ce s'a făcut pentru a se strînge toate esemplarele proclamaţiunei din Bucuresci, de ce nu s'a făcut şi în limba românească? Vice-comitele a rĕspuns, că era de prisos, fiind-că proclamaţiunea irredentei, mulţumită prudenţei cetăţenilor n'a avut urmări.

Atuncia advocatul Lenger în faţa delegatului guvernului a rĕspuns următoarele:

„Românii sunt destul de inteligenţi, pentru a nu lupta pentru principiile irredentei; noi suntem aderenţi fideli ai politicei naţionale; vom rĕmânea şi pe viitoriu şi totdeauna, dar pentru aceea nu vom uita nici când, că suntem fii ai patriei acesteia, al cărei bine îl vom avea totdeauna înaintea ochilor. Eu nu neg, că românii au ceva comun cu irredenta: *Nemulţumirea* (deputatul dietal Immrich: Aşa este!) Administraţiunea e rea, autorităţile nu respectă legea; legea pentru naţionalităţi nu se observă (Immrich: Aşa este!) Lengeru cu toate întimpinările representantului guvernului a continuat, enumĕrând plângerile naţionalităţilor; numai dacă se vor satisface aceste plângeri, vor fi naţionalităţile mulţumite. El a accentuat, că guvernul numesce comiţi supremi, cari nu cunosc limba poporului, justiţia nu este destul de nepărtinitoare; cu un român nu se ia protocol în limba română; advocatul român nu poate vorbì în sala tribunalului românesce etc.

Ei dlor, acestea toate se spun în parlamentul ungar, acestea se spun în congregaţiunea comitatului din Braşov, acestea le spun ḑiarele, acestea le spun maghiarii poporului întreg al românilor de preste Carpaţi.

Sĕ vedem dlor, dacă acestea erau la 1848, la 1859 şi 1860 ideile oamenilor de stat, promisiunile patrioţilor unguri, care astăḑi ocârmuesc Ungaria, dacă acestea erau chiar ideile însuşi ale lui Kossuth.

Eată, dlor, ce gândea şi ce mărturisea Kossuth, când se pregătea a reîntra în Ungaria, cu mână înarmată, cu ajutoriul românilor; aflăm aceasta în memoriile sale.

„Instrucţiunile date de Kossuth ca preşedintele guvernului provisor, de Klapka şi Teleki, ca membri ai acestui guvern, şi comunicate agenţilor pegătitori revoluţiunii, cuprind următoriul period:

„Noi avem încă a chiema luarea aminte a dvoastre asupra unei cestiuni foarte importante: relaţiunile noastre cătră naţionalităţile strĕine. Silesce-te a cerceta simţemintele şi dorinţele românilor şi saşilor, precum şi ale sêrbilor şi croaţilor. Pentru acest finit, adresaţi-ve la cei mai influenţi representanţi ai acestor naţionalităţi. În timp ce pe de o parte îi veţi asigura, că noi pe basa intregităţii teritoriului unguresc şi a legilor din 1848, suntem gata de a face toate concesiunile ce le poate cere un frate dela frate seu, învitaţi-i pe de altă parte de a aduce cele mai departe dorinţe ale lor la cunoscinţa noastră, de se poate prin oameni de ai lor înadins trimişi aici. Dacă nu între aceste privim legile din 1848 ca punct de plecare, noi *suntem departe de a păstra neschimbate aceste legi;* din contră noi voim a lărgì şi întinde principiile cuprinse în ele astfeliu, ca toate interesele precum cele naţionale aşa şi cele confesionale sub protecţiunea constituţiunii unguresci sĕ găsească deplina lor îndestulare. Ca povaţă sĕ ne serveze alăturatul proiect al unei constituţiuni, pe care subscrisul preşedinte 'l-a lucrat, şi a căruia principii fundamentale noi cu toţii le aprobăm.

(Subscrişi) Ludovic Kossuth, preşedinte.
G. Klapka, L. Teleki“.

Eată acum şi estractul constituţiunii proiectate, privitoriu mai ales la cestiunea naţionalităţilor:

„Precum religiunea, asemenea şi naţionalitatea este de interes social. Statul ca asemenea nu are nimic comun, nici cu una nici cu alta. Fiindcă constituţiunea asigurează dreptul de întrunire, *cetăţenii sunt liberi de a se asocia pentru ocrotirea şi desvoltarea intereselor lor naţionale,* precum şi altele, şi de a convoca adunări în comune, comitate sau în toată ţeara... Ei pot ţinea adunări, şi lua hotărîri, dar numai în marginile constituţiunii şi ale legilor, şi statul nu poate nimic pretinde decât ca adunările sĕ fie publice. Acest princip îşi va avea aplicaţiunea atât către naţionalitatea maghiară, cât şi către celelalte naţionalităţi, nici una nu va avea un privilegiu deosebit, şi guvernul nu va protege pe nici una în paguba celorlalte. *Întru cât însĕ guvernul, parlamentul, comitatul, comuna, are nevoie de o limbă oficială, acest princip se va aplica astfel ca pretutindeni,* maioritatea hotăresce, în care limbă sĕ se trateze afacerile publice, fără a se jicnì drepturile minorităţii. Dacă de esemplu o adunare comitatensă hotăresce pentru anul curgĕtoriu ca limba oficială, limba română, slavă, sêrbă, germană, ungară, atunci cetăţenii de alt neam au dreptul în limba lor proprie nu numai de a da petiţiuni, de a trata procese, dar încă şi de a vorbì în adunări. Guvernul însĕ, în cas când comitatul, către care adresează un ordin, a adoptat o altă limbă ca limbă oficială, este datoriu la trimiterea ordinelor scrise în limba oficială maghiară a adăuga o traducere în limba comitatului, precum asemenea şi comitatul trebuie sĕ urmeze aceeaşi regulă în relaţiunile sale cu diferitele comune.

Şi vice-versa, comitatul, când limba sa oficială nu este cea maghiară, nu e dator a pune alăture cu rapoartele sale o traducţiune. Legile vor fi traduse în toate limbile întrebuinţate în ţară şi tot aşa vor fi publicate“.

Eată, dlor ce mai ḑice Kossuth despre unitatea statului:

„Principiul unităţii statului, care s'a vizat ca un isvor de putere şi care cu toate deşteptările istoriei se privesce de asemenea, a primit în Viena la ântâia crisă o lovitură deplină, precum asemenea şi în trecut a primit mai multe desfaceri şi earăş şi în viitoriu va primì asemenea lovituri; căci în aşa numita Austrie unitatea nu este sorgintea puterii, ci a slăbiciunii, şi aceasta este o lege naturală, pe care nici o meşteşugire nu va isbutì a o desminţì. *Principiul unităţii* este la locul seu numai la o naţiune. Acolo numai este putere, pentru că unesce şi leagă. Dar ceea-ce se numesce Austria, nu este o naţiune, ci un conglomerat de diferite naţiuni. (Nu naţionalităţi, ci naţiuni!) Într'o asemenea situaţiune ori-ce silinţă spre întrunire nu împreună, ci desparte. Între elemente disparate nu numai nu se poate sĕvîrşì vre-o asimilaţiune, dar chiar o cohesiune mecanică nu se poate efectua. *Cu cât aceste elemente se vor împreună-lega, cu atât ele vor tinde a se desface.*“

Ei bine, dlor, această comparaţiune caracteristică, care o face Kossuth pentru Austria, nu vedeţi că se potrivesce şi mai bine cu Ungaria, ceea-ce se face şi se practică de sus până jos şi în fiecare ḑi în patria maghiarilor. Toate partidele, guvern şi oposiţiune, dreapta şi stênga, în interesul, în realisarea ideii de stat ungar, face a se uita, cum ḑicea Kossuth, că principiul unităţii nu poate a-'şi găsì locul numai la o naţiune; şi ce adesiune poate sĕ esiste între maghiari şi între români. Astfel s'au uitat toate apromisiunile, toate închezeşuirile date, toţi astăḑi proclamă, că nimeni nu poate sĕ fie patriot, sĕ-'şi iubească ţeara decât când va simţì şi vorbì unguresce; nimeni nu poate sĕ fie patriot, decât lăpĕdându-se de sângele, de limba, de tradiţiunile şi aspiraţiunile sale naţionale! Dar ean sĕ mai ascultăm puţin pe Kossuth! deşi doresc sĕ nu ve obosesc, este însĕ de interes naţional sĕ arĕt încă odată celor cari prigonesc neamul şi sângele nostru şi mai ales acelora, cari cred pe Kossuth, sĕ le spun ce gândesce, vorbesce şi scrie dela 1848 şi până astăḑi despre naţionalităţile din Ungaria:

„Eu voi numai sĕ amintesc încă, cumcă toate celelalte limbi, cari se vorbesc în ţeară au o patrie, în care naţionalitatea ce le concerne are o esistenţă naţională şi politică, aşa pentru limba germană este Germania; pentru limba ruteană este Rusia; toate celelalte dialecte slave îşi au ţeara lor; limba română are Moldavia şi Valachia, limba sêrbească are Sêrbia, limba ungurească însĕ afară de Ungaria nu are nici o patrie. După cuvintele unui mare poet al nostru, pentru noi ungurii afară de Ungaria în întinsa lume nu este nici un loc liber. Acì noi trebue sĕ trăim şi sĕ murim acì, ori care ar fi soartea noastră.“

După-ce a-ţi ascultat, dlor mei, cele ḑise de Kossuth, cum pot crede ungurii, că pot sĕ ucidă limba română, care are patria sa în România? Cum sĕ ucidă limba sêrbească, care are patria sa în Sêrbia? Cum sĕ ucidă limba germană, care are domiciliul în marea şi puternica Germanie? Şi cu toate acestea ei 4,000,000 de unguri, au intreprins această luptă eroică contra a ḑece milioane de nemaghiari, luptă nepotrivită şi nedreaptă, pe care ori-ce om cu minte nu poate sĕ ḑică, că va putea sĕ isbutească vr'odată.

Lupta pentru limbi, dlor, dureroase efecte a avut asupra românilor de preste Carpaţi. Până în secolul nostru limba latină era limba oficială a statului poliglot al Ungariei, asemenea şi în Transilvania. Din toţi locuitorii acestor ţĕri, românii se acomodau mai bine cu această limbă, rădăcina limbei românesci. După 1848, sub regimul absolutismului, limba latină fù înlocuită ca limbă de stat, prin limba nemţească. Românii fură dar nevoiţi a învĕţa o a doua limbă. Pentru aceasta, ei însĕ erau atraşi prin bogăţia literaturei, prin sciinţele în care ei, prin mijlocirea limbei germane puteau a se iniţia. Limba germană, limbă a unui mare popor era o limbă de înaltă şi întinsă civilisaţiune. După mai puţin de un cuart de secol, eată că românii sunt siliţi a înlocuì această limbă, prin o a treia limbă de stat, limba ungurească.

Astfel aceeaşi generaţiune trebue, afară de cea maternă, sĕ înveţe trei limbi de stat şi cea de pe urmă sĕ fie limba ungurească; aceea despre care însuşi Kossuth ḑice, că afară de cuprinsul Ungariei, limba ungurească nu mai are nici loc, nici fiinţă. A întrat în capul ungurilor, ca îndeosebi românii sĕ devină maghiari. Pentru aceasta un resbel de moarte s'a declarat limbii, scoalelor şi culturii românesci în general. Românii insistă, şi de acolo învinovăţirea, că românii mai ales cei din Ardeal, conspiră contra statului ungar spre a se unì cu România independentă! Şi eată daco-românismul inventat! eată irredentismul român eşit la iveală!

Ei bine, dlor, ean sĕ vedem ce este acest daco-românism, ce este acest irredentism? Până acum guvernul maghiar nu sciu sĕ fi găsit în sarcina românilor altă crimă — dacă crimă este — decât lupta lor pentru a-şi păstra limba şi naţionalitatea.

Dovada daco-românismului, a irredentismului român, maghiarii cred a o fi găsit în nisce charte ale Daciei vechi, făcute de rĕposatul Laurian, în care, ca parte a vechei Dacii este pusă şi *Transilvania!*

Apoi, ce putem sĕ facem noi românii, când Dumneḑeul cel sfânt a făcut, ca Transilvania sĕ fie alături cu Moldavia şi cu Ţeara Românească şi că toate acestea trei ţeri formau vechia Daciă. (Aplause.)

Ei bine, putem noi astăḑi sĕ venim şi pentru hatîrul maghiarilor sĕ lăpĕdăm originea noastră, trecutul nostru, istoria noastră, şi pentru bunul plac al şovinismului maghiar, sĕ prefacem geografia şi chartele geografice şi sĕ spunem, că dela crearea lumei, Transilvania a fost destinată sĕ fie ţeară ungurească? (Aplause).

Atlasul lui Laurian dela apariţiunea sa şi până astăḑi este calul de bătaie, pe care fiii lui Árpád au încălecat oribila lor campanie, intreprinsă pentru stîrpirea naţionalităţii române! Nu me veţi crede serios, când ve voi spune, că chiar în parlamentul din Budapesta, atunci când a vorbit Babeş spre a apĕra naţionalităţile de imputarea de crimă în contra statului ungar, i s'au aruncat ca dovadă sdrobitoare chartele geografice ale lui Laurian!

Lăsaţi-me sĕ ve citez însuşi estractul din desbaterile camerei ungare:

Şedinţa din 8 Decemvrie 1885.

Deputatul V. Babeş: „Onorabilă Casă! Deja alaltăieri mi-am permis a reflecta, cum neîncetat auḑim din partea mai tuturor oratorilor maghiari, că bărbaţii naţionalităţilor nemaghiare rĕi patrioţi sunt, inspiraţi de sentimente contrare patriei, dar încă n'am vĕḑut o unică dată dovedindu-se aceasta positiv. (Strigări din stênga: „Ba da; avem esemplu viu.“)

Babeş continuă: „N'am vĕḑut o unică sentenţă judecătorească, prin care, în mod competinte s'ar fi constatat în partea noastră crime în contra patriei. (Strigări sgomotoase din stênga estremă: Ba sunt. *Dar chartele geografice!*“)

Babeş: Aud amintind ceva charte. Nu sciu, dar dacă atari vor fi fabricate doară prin unii dintre D-voastre, pentru a le provoca în contră-ne. (Contraḑiceri în stênga şi strigări: „*Ele se propun în România!*“)

Babeş: Dacă amintiţi de cele din România, acelea pe noi nu ne pot privì; acolo influinţa noastră nu ajunge. Eu, onor. Casă, nici n'am intenţiunea, nici obiceiul a vĕtĕma pe cineva; rog însĕ sĕ mi-se creadă, că este pentru noi cea mai dură ofensă, când asupra noastră se ridică asemenea insinuaţiuni. Nu cu astfel de mod se dovedesce în contra noastră invinuirea de rĕi patrioţi; nu prin provocări la proclamaţiuni sau la charte, sau alte de aceste lucruri neatêrnătoare de noi, veţi convinge pe cineva despre cele ce ne insinuaţi, ci — facă-'şi tribunalele datoria, cerceteze şi judece după lege, pe date positive, ear nu vorbe goale, şi apoi numai pe basa sentenţelor judecătoresci ridice se imputări contra celor ce le merită. Până nu se va urma astfel, imputările sunt nedemne, specialminte cele ce ni se fac pe argumente din România, cari nu ne pot privì.“

Acest dialog oficial, ţinut în parlamentul ungar, în faţa guvernului care aprobă, este de ajuns, dlor, spre a ve arĕta starea miserabilă şi barbară, care este făcută fraţilor de sânge de preste Carpaţi. Tot ce a promis Titanul maghiarilor, Kossuth, prin constituţiunea ungară, prin proclamaţiunile sale dela 1848 până la 1861, prin convenţiunile sale închieiate cu Cuza-Vodă, a devenit minciună. Tot aşa este şi din legea naţionalităţilor. Limba românească este isgonită din parlament, din comitat, din comună, chiar din scoale, şi românului chiar numele fără voie i-se maghiarisează. Nici o scoală românească nu se ridică sau se întreţine din fondurile statului, când românii contribue toţi şi de o potrivă cu toate celelalte naţionalităţi la fondarea şi întreţinerea tuturor aşeḑămintelor de instrucţiune ale maghiarilor, dela scoalele de sat până la universităţi. Notarii de sate trebue sĕ scie unguresce, şi sunt pedepsiţi prin destituiri, ori-care, dacă întrebuinţează limba românească, chiar în desemnarea numelor de botez şi de familie. Pe toată întinderea Ungariei şi a Transilvaniei, chiar în localităţile locuite esclusiv de români, nu este permisă nici chiar spre indicarea drumurilor, o inscripţiune, un avis în limba românească. Vai de conductorul postal, vai de conductorul căii ferate, care ar cuteza sĕ se adreseze cuiva în limba românească. În administraţiune, în justiţie, nu petiţiunile, dar chiar interogatoriul şi încă mai puţin pledările nu sunt permise decât în limba ungară.

Maghiarismul a străbătut până şi în afacerile confesionale. În multe locuri deja este impus, ca matricule de nascere, de botez, de cununie, sĕ se facă în limba maghiară. Şi ca mijloc mai energic de maghiarisare s'au înfiinţat pe toată întinderea Transilvaniei şi a Bănatului aşa numite societăţi de cultură ungurească, a căror menire este ca cu ori-ce preţ, cu ori-ce mijloc, fie chiar barbar sau coruptor, sĕ facă pe români sĕ 'şi lapede naţionalitatea şi sĕ devină maghiari. Subscripţiuni pentru aceste societăţi s'au făcut în toată ţeara, comunele şi comitatele au contribuit, şi s'a întêmplat în unele comitate, că consiliile judeţene au impus până şi românilor o dare de 1 la sută pentru aceste societăţi. Mai vine apoi şi maxima de stat a Ungariei şi care se practică pe scări mari şi a realisat partea dintâi a maximei: „fă pe român dintâi sĕrac, apoi maghiar!“

Tot tineretul român deja de pe băncile scoalelor şi mai ales ale universităţilor este persecutat. Nici o carieră nu le este deschisă, afară de aceea a armelor. În întregul stat maghiar nu este în funcţiunea statului un singur român, care a absolvit technica ori medicina. Sub regimul absolutist, la curţile judecătoresci superioare se numesc mai mulţi români, doctori în drept, absolvenţi, etc. Mai toţi acestia, unul după altul s'au distituit sau fără voia lor s'au pus în pensiune. În partea judecătorească mai că nu se mai numesc români, şi dacă în mod escepţional se numesce câte un român la vre-un tribunal, aceasta se face trimiţêndu-'l prin pustiile Ungariei, aicia nenorocitul ofensat ḑilnic în naţionalitatea sa de şoviniştii maghiari, este silit curênd de a demisiona. Mai nainte de toate goana de moarte este declarată inteligenţei române.

Astfel injuriile, ameninţările nu se cruţă românilor, nu numai în scoală, în cancelarie, dar chiar pe strade, chiar în sĕrbări. În 3/15 Mai 1884 românii din Cluş au voit a sĕrba, sub acoperemênt, ḑiua aniversară a adunării ţinută în 1848, la Blaş, pe aşa numitul câmp al libertăţii. Studenţi universitari îi încungiură, îi insultă şi la pacinica cântare românească „Deşteaptă-te Române," ei intonează imnul unguresc, din care voi cita numai o strofă:

Rotundă e lumea aceasta
Şi cresc multe flori în ea,
Pentru români însě numai una:
E „floarea furcilor."

Ve citez şi un alt cas şi mai caracteristic. Se serbează, mi se pare, în anul trecut instalarea unui prefect; se dă un banchet, la care sunt invitate toate demnităţile oficiale şi aristocratice din oraş. Este invitat şi protoiereul român Roşescu. Maghiarii cer ca şi acest protoiereu, ca representând pe români, sě feliciteze pe noul administrator. Sânţia sa îşi începe cuvêntarea în limba română. Atunci întreaga societate se scoală în picioare, înfuriată, şi vociferând strigă cu toţii „în frigare cu el, în foc cu el!" Ei bine, dlor, aicea nu erau copii, erau bărbaţi maturi, erau funcţionari înalţi, era fruntea aristocraţiei!

Soartea fraţilor nostri de preste Carpaţi, cum vedeţi, este nesuferită, este o luptă pe moarte. De aceea vedem emigrând necontenit, români ardeleni şi bănăţeni în România noastră cu sutele şi cu miile!

Ei bine, dlor, în starea actuală unde au ajuns lucrurile nu a sosit timpul ca fără sě lipsim datorinţelor noastre internaţionale, sě ḑicem şi noi un cuvênt de compătimire pentru nenorociţii nostri fraţi de sânge? Nu a venit timpul ca dnul primministru Brătianu sě şi aducă aminte cuvintele, pe cari în 1868, cu ocasiunea discusiunii asupra proiectului de adresă la Tron, le a ḑis de pe această tribună: . . . .

. . . .

Aceste cuvinte esplică proclamaţiunea irredentei române. Scriitoriul, autorul acestei proclamaţiuni a fost în Bucuresci, dar isvorul ei este în Budapesta, este în actele şi în persecuţiunile administraţiei maghiare în contra românilor, şi stîngerea irredentei nu o va face isgonirea a şese români, ci contenirea erei persecuţiunilor şi înlocuirea prin un regim de pace, de libertate şi de frăţie!

Oamenii de stat din Ungaria îmi vor ierta acest consiliu ce îmi permit a le da; îl dau în acelaşi spirit, care m'a povăţuit în 1859 şi 1860 de a da ospitalitate la mii de emigraţi unguri, de a scăpa dela furci mai multe capete scumpe naţiunii maghiare! . . . .

. . . .

Vin acum la a doua parte a interpelării mele, la espulsiunea a şese români transilvăneni, şi la legalitatea acestei měsuri!

Mai înainte de toate declar, că această měsură, departe de a face bine causei românesci, fie aici, fie preste Carpaţi, i-a făcut rěu şi în Bucuresci şi în Budapesta.

Proclamaţiunea aşa ḑisei irredente române, străbătând în Ungaria şi mai ales în Transilvania, a dat loc la tot felul de persecuţiuni. Un strigăt de rěsbunare a rěsunat în toate cercurile maghiare! Toate autorităţile publice au fost puse în picioare, ca aflându-se în faţa isbucnirii unei noue revoluţiuni à la Horia! Şi toate acestea erau lucrarea a doi copii! cea mai bună dovadă despre neînsemnătatea lucrului, e espedarea de esemplare prin postă la adresa primului-ministru al Ungariei! Toate cercetările, toate perchisiţiunile, chiar şi secuestrarea şi deschiderea tuturor scrisorilor din România *n'au dovedit nimic!* Era o frasă sau o simplă teamă de colegieni esaltaţi prin simţirea dureroasă pentru suferinţele părinţilor şi fraţilor lor rěmaşi acasă preste Carpaţi!

Dar eată că guvernul român se însărcinează sě dee vecinilor nostri o dovadă netăgăduită, o dovadă oficială: Espulsarea a şese români din România. De 20 de ani se acusă românii de preste Carpaţi, că conspiră în contra tronului Habsburgilor, că conspiră in contra statului ungar, că tind la reînfiinţarea Daco-României! La apěrarea românilor despre aceste nedrepte acusări, eată acum ce rěspund ministrii, comiţii şi procurorii Ungariei: rěspund cu espulsarea, rostită de un guvern românesc! Ce se mai poate ḑice mai mult?

Se mai poate ḑice încă ceva. Acest ceva este, că bunii nostri vecini, după ce în espulsiune au găsit o probă învinovăţitoare în contra românilor ardeleni şi bănăţeni, vor găsì o probă învinovăţitoare şi în contra noastră a românilor independenţi. Vor putea a ne imputa: de ce permitem românilor supuşi coroanei Sântului Stefan de a emigra şi a se statornicì la noi? de ce permitem ca acestia sě se transforme în irredenţi? Şi astfeliu guvernul maghiar va finì spre a ne declara, că nu se mulţumesce cu disţerarea numai a şese români!

Permiteţi-mi dlor deputaţi, înainte de a trata în special cestiunea espulsiunii, sě ḑic câte-va cuvinte asupra imputărei ce vecinii nostri ne fac, că dăm refugiu românilor de peste Carpaţi, pe cari neajunsurile şi prigonirile îi silesc sě treacă munţii şi sě descindă în ţară; întrebuinţez espresiunea lor.

Dar noi suntem vinovaţi, dacă ei emigrează? Când românii trec din Transilvania la noi, de ce vin? Cine fuge de bine? De ce guvernul ungar nu face condiţiunea românilor din Transilvania bună, astfel încât ei cu bucurie sě şeḑă acolo? căci, cine bucuros fuge de locul nascerei sale?

Nu 'mi e permis, fără voia lui, sě citez pe nume un mare patriot, un mare bărbat de stat al Ungariei, cu care la începutul ultimului rěsboi românoturc, am avut o conversaţiune intimă despre relaţiunile noastre române cu Ungaria.

Îi ḑiceam: Suntem făcuţi de Dḑeu, ungurii şi românii alături unii de alţii; trebue dar sě ne înţelegem ca sě avem o viaţă de pace şi de frăţie.

Numai astfel şi românii şi ungurii ne vom putea păstra naţionalitatea şi individualitatea noastră politică în faţa marilor imperii, de cari suntem încungiuraţi şi ameninţaţi.

(Va urma.)

Din viaţa constituţională a bisericei noastre.

— Sinodul protopresbiteral ordinariu al protopresbiteratului Cohalmului.

Cohalm, în Februariu 1886. — Cu permisiunea prea stimat. dvoastre dle redactor, în calitate de membru al sinodului protopresbiteral ordinariu, îmi permit a descoperì din şedinţa acestui sinod următoarele notiţe ce mi-am făcut.

În 21 Februariu a. c. st. v. s'a ţinut sinodul protopresbiteral ordinariu în Cohalm, sub presidiul Părint. protopresbiter Nicolau D. Mircea. Acesta, după cântarea „Împěrate Ceresc," deschide şedinţa printr'o cuvêntare, în care după ce face o reprivire asupra trecutului de 34 ani încoace a acestui protopopiat, adecă dela moartea fericitului întru aducere aminte a protopopului Stan Iosif, accentuând *armonia şi bunaînţelegere,* care au domnit totdeuna între fiii acestui tract protopopesc, îndemnează şi încuragiază ca şi *în viitoriu, sub ori ce împregiurări,* — fiii acestui tract sě fie inspiraţi de asemenea iubire reciprocă şi consolidare *ca în trecut,* căci numai aşa se va propaga în spirit adevěrat creştinesc, religiositatea şi moralitatea în scoală şi biserică, şi numai aşa se vor putea apěra porţile Sionului nostru de inimicii ce vor a le încungiura şi sdrobì, fiind noi adecă preoţii în genere şi membrii sinodului, străjarii (custodiile), cari cu sfinţenia şi cu priveghiere de ḑi şi noapte, trebue sě apěrăm acele porţi faţă de duşmanii ameninţători. Cu acestea declară sesiunea ordinară a sinodului protopopesc de deschisă.

Constituindu-se sinodul ppresbiteral, şeful tractual dă cetire raportului seu general cu privire la starea protopresbiteratului. Din întreg acest raport mi-am estras următoarele: în protopresbiteratul Cohalmului sunt 39 comune bisericesci, cu 20 parochíi, numěrând 13,101 suflete, va se ḑică, jumětate acest protopopiat e compus din filii. În ce stare se află parochiile? S'a constatat cu mare durere, că sunt parochii cu 20 fl. venit anual pentru preot, 80 fl., 100 fl. şi cel mult 400 fl., care va se ḑică, că absoluta maioritate a preoţilor din acest tract are o dotaţiune sub cea mai de jos clasă, adecă sub clasa a III (400 fl;) abia 2 sau 3 parochíi trec classa a III., dar de clasa a II nu se pot numěra nici una cu 600 fl. Protopresbiterul descopere că sunt 3 parochíi în protopopiatul Cohalmului în vacanţă de preot de mai mulţi ani, şi din causa acestei sěrăcii mari, pre lângă toate încercările făcute în mai multe rênduri — aceste parochíi nu se mai pot reîntregì cu paroch, neputêndu-se face nici o dotaţiune, şi astfeliu sunt espuse la multe neajunsuri.

Din acest raport s'a věḑut totodată, că poporul merge spre sěrăcia cu paşi repeḑi, şi deodată cu aceasta şi moralitatea în popor şi chiar simţul religios începe a scădea pe ḑi ce merge. De aici urmează desele emigrări în România, colonisarea de familii întregi în Dobrogea, părăsindu-şi cu totul caminul şi moşioara de acasă; ba chiar şi cele mai multe casuri de concubinat şi a nascerilor de copii nelegiuiţi mai mulţi ca în anul trecut cu 16 nasceri, în acest protopopiat, — se adscriu sěrăciei, căci sěrăcia în cele mai multe casuri aduce după sine inmoralitate, ceea ce se comprobează prin împregiurarea, că contingentul cel mai mare de nelegiuiri îl dă clasa cea mai sěracă, cel puţin în protopopiatul acesta al Cohalmului. Între oamenii mai cu putere sau mai avuţi, *mai numai într'un singur cas se încuibează, şi anume: în casuri de procese divorţiale,* când p. e. părţile nu se admit la divorţ lipsindu-le basa canonică — sau dacă se şi admit, forurile voind se proceadă conform legii le fac părţilor greutăţi legale în decursul procesului, încât nu se pot divorţa, şi care împregiurarea poate că provine sau din lipsa de motive, sau din defecte formale în proces, când, părţile îndrumându-se, sau la întregirea căsătoriei, sau la reînoiri de proces, prefer mai bine a nu'şi mai căuta de drept, ci de a lua calea oablă a concubinatului, sciind a priori, că în această viaţă cu *atestat de servitoriu sau servitoare,* pot trăì nejigniţi din partea organelor publice.

Scoalele poporale din protopopiatul Cohalmului au fost frecuentate în anul scol. 1884/5 de 1368 elevi şi eleve. Cu instruirea acestora s'au ocupat 22 învěţători, dintre cari 6 au făcut cursul pedagogic, 1 cel teologic, 12 au esamen de cualificaţiune; 13 au fost instituiţi provisorice, ear 6 în mod definitiv.

Salariul ce s'a dat la singuraticii învěţători variază între 40 fl. (în filii) şi 200 fl. Edificii scolare sunt 13; 9 au fost închiriate. Protopresbiterul a făcut amintire în raport despre aşa numitul *fond de pensiune învěţătoresc,* cu privire la sěrăcia ce a causat acest fond cu deosebire în comunele mai sěrace scoţind esecutorii câte 80—100 fl. dela biserici, încât acestora nu le-a mai rěmas *un cruceriu pentru a şi cumpăra unt de lemn în candelă la o ḑi de Duminecă ori sěrbătoare,* precum sunt comunele Meşindorf, Viscri, Fişier etc.

Cu privire la fonduri şi raţiocinii protopresbiterul pune spre deliberare sinodului protopopesc, raţiociniul protopresbiteratului pro 1884, care se compune din inventariu, jurnalul de casă cu documentele recerute şi contul capitalelor, pe care sinodul aflându-l în regulă, dă absolutoriu epitropiei protopresbiterale, staverind totodată şi budgetul pro 1886. Din acest raţiociniu s'au věḑut că protopopiatul Cohalmului posede 2 fonduri: *a)* fondul tractual învěţătoresc înfiinţat sub fostul administrator protopopesc Ioan Iosif paroch în Draos, şi care fond a stat sub patronatul marelui, nemuritoriului Andrei Baron de Şaguna, şi *b)* fondul tractual scolastic înfiinţat sub fostul administrator protopopesc, ear acum protopresbiter Părint. Nicolau D. Mircea. Ambele fonduri ar fi la 1985 fl. Protopresbiterul făcênd istoricul înfiinţărei acestui fond cu mari jertfe şi osteneli la anul 1871, atrage atenţiunea sinodului, că cu privire la formarea acestui fond tractual scol. şi carele are menirea: ca ori-când sě se înfiinţeze o scoală normală română gr. or., din tacsa hotărîtă de 1 fl. pe fie-care familie purtătoare de poverile comunale, *numai jumětate s'a scos până acum de pe la singuraticele familii, adecă 50 cr.,* rěmânênd ca *cealaltă jumětate* (50 cr.) sě se scoată dacă vor urma ani mai buni şi mai roditori. Deoarece însě în loc de îmbunătăţire, au urmat ani tot mai rei şi mai nefructiferi pe de o parte, eară pe de altă parte, greutăţile şi poverile asupra poporului au crescut din ḑi în ḑi, *a 2-a parte din formarea acestui fond (50 cr) nici până astăḑi nu s'a aflat timp oportun a sě pune în lucrare, ceea ce presidiul pune în vedere sinodului protopopesc*

La acest loc s'a constatat cu mare părere de rěu, că unele din comunele de nou arondate la protopopiatul Cohalmului, şi care nu au adus cu sine nici *preţ de un cruceriu cu ocasiunea încorporărei lor la protopresbiteratul Cohalmului,* nu voiesc sě contribue nimic la averea comună a protopresbiteratului, ḑicênd: „că nu vor sě se împărtăşască de beneficiile acestor fonduri, şi astfel nu voiesc a suporta nici sarcinile tractuale." A urmat apoi cetirea raportului comitetului protopresbiteral, carele în decursul anului 1885 a ţinut trei şedinţe, dintre care în a 2 şedinţă comitetul s'a ocupat *cu multele formalităţi pentru a 2 a alegere de protopresbiter în protopresbiteratul Cohalmului, fiind prima alegere nulificată din partea Consistoriului,* ear în a treia şedinţă s'a ocupat de afacerile tractuale precum: revisiunea fondurilor tractuale scolastice şi tractuale învěţătoresci, şi unele proiecte la sinod.

După unele discusiuni asupra acestor rapoarte şi după ce sinodul a mai adus unele decisiuni cu privire la ameliorarea cancelariei protopopesci, precum şi cu privire la unele comune arondate la protopopiatul Cohalmului, cari încă nu au solvit tacsa repartiţiată la fondul tractual scolastic, precum şi luarea unor měsuri faţă de debitorii, cari nu au solvit interesele după împrumuturile făcute din fondurile tractuale, — şedinţa se ridică la patru oare după ameaḑi.

Vom privì deci, la ulterioara desvoltare a sinoadelor noastre protopresbiterale, avênd firmă speranţă, că dacă toţi lucrătorii viei, vor fi la locul lor, şi vor lucra în armonia şi bună înţelegere, şi dacă protopresbiterul va fi spriginit în intreprinderile sale de către membrii sinodului protopresbiteral: nu mai rěmâne îndoială, că pe lângă toată sěrăcia şi poverile, de cari e cuprins astăḑi poporul nostru, totuș se mai pot face îmbunătățiri în ceeace privesce biserica, scoala și fondurile tractuale.

Un lucru însĕ nu trebue lăsat din vedere nici odată: rĕul, pe ori-ce teren s'ar ivì, trebue delăturat dela început pe cât e posibil, până a nu prinde rădăcini, căci pedagogul dice: *principiis obsta sero medicina paratur.* *Un membru sinodal.*

— Sinodul protopresbiteral ordinariu al tractului Treiscaunelor. —

Din Treiscaune, 19 Februar a. c. Dnule Redactor! În 17 Faur a. c. s'a ținut, sinodul protopresbiteral al tractului Treiscaunelor în opidul S. Sz. György.

După ce au premers modalitățile prescrise de Statutul organic, dl protopresbiter deschide ședința, prin o cuvêntare foarte îmbărbătătoare, pe atât însĕ de frumoasă și instructivă; după deschiderea ședinței, se cetesce raportul anual al dlui proto presbiter despre starea protopresbiteratului. Acesta a fost cel dintâi raport în feliul seu, căci ni s'a dat ocasiune a cunoasce starea esactă a parochielor. În protopresbiterat, până acum nici pomenire despre astfeliu de rapoarte nu era.

Obiectele puse la ordinea dilei s'au desbătut cu viu interes.

Raportul comitetului protopresbiteral, despre starea financială a protopresbiteratului ce are numai o avere de 70 fl. v. a., au îndemnat pe on. sinod a primì propunerile comitetului pentru ameliorarea fondului protopresbiteral. Ear la raportul aceluiași comitet despre constrîngerea Prea Ven. Consistoriu archidiecesan gr. or., ca dl protopresbiter sĕ se strămute în locul designat de reședință, în opidul S.-Szt.-György, s'a desvoltat o animată discusiune.

Acest obiect va forma și pe venitoriu deosebitul interes al sinodului protopresbiteral, căci avem deosebit interes, ca protopresbiteratul nostru se asigureze șefului seu o esistență sigură, și precum până acuma Preaveneratul Consistoriu a fost față cu noi adevĕrat bun părinte, așa sperăm ca și pe viitoriu sperăm că vom fi obiectul deosebitei îngrigiri. Ne vom ajuta noi, ne va ajuta Ven. consistoriu, și cu bună ințelegere vom progressa.

Noi în sĕcuime nu avem un singur om de influință, ci toți ne îndreptăm speranțele la dl protopresbiter și în persoana dniei sale vedem pre Moise de a ne scoate la limanul mântuirei. Apoi astădi a trecut facerea minunilor; în speranță că va cădea mana din ceriu și va scoate apa din stânci, trebuie sĕ ne îngrigim noi inșine.

După ce s'a terminat cu agendele sinodului, amĕsurat învitărei dlui protopresbiter a întregei preoțimi la o conferință, s'a început conferința. Cetindu-se o hârtie a proiectatei reuniuni din țeara Bârsei a preoțimei rom. gr. or., prin care ne învită a lua parte, la ce preoțimea noastră declară, că: de oarece Prea Ven. Consistoriu archidiecesan lucră de câțiva ani la statute pentru pensionarea preoților și familiilor acelora, și cari nu mai încape îndoială că în anul acesta vor fi subșternute Măritului sinod archidiecesan, de o camdată preoțimea nu se poate declara nici pro nici contra.

S'au întêmplat mai multe convorbiri colegiali, cari ar putea fi de interes general, dar că sĕ nu abuses de bună voința onorat dvoastre, închei cu acestea, pre lângă care rĕmân al onorat dvoastre cu deosebită stimă. *Un membru.*

Varietăți.

* („Societatea română delectură“ din loc) constituindu-se în adunarea sa generală din 7 a l. c. a ales în noul comitet pe dnii:

Ales. Bacu, Iacob Bacea, I. G. Barițiu, Part. Cosma, Bas. Harșan, Dr. Il. Pușcariu, Const. Stejar, ear ca revisori pe dnii: Eugen Brote și Ios. St. Șuluțiu.

(Raportul comitetului din lipsă de spaciu suntem nevoiți a'l publica într'unul din numerii procsimi. — Red.)

* (Ni se scrie din Alba-Iulia) că un oficier dela batalionul de honvedi staționat în Aiud, maghiar neaoș — pentru defraudarea unor bani veniți dela locurile mai înalte pentru vĕduva unui oficier — ar fi deja dat pe mâna justiției. Până au ocupat locurile de adiutanți românii cei transferați de acolo, casuri de aceste triste nu am avut de înregistrat, și cu durere luăm act de ele.

* (O dorință justă) ar avea părinții cari își trimit copiii lor la scoalele din Alba Iulia, ca sĕ se țină catechisațiune cu ei, căci e de tot dureros a vedea copii trecuți prin scoale, fără cele mai elementare și fundamentale cunoscințe din principiile religiunei noastre ortodocse. Și mai trist când cercetează la uniți religiunea și la noi li se dau numai atestate.

Unul pentru toți.

* (Procesul Starcevici.) Curtea de casație din Agram (Croația) a redus pedeapsa pronunțată în prima instanță în contra deputaților Dr. Starcevici și Grzanici pentru acte de violentă față de un funcționar public, la cinci luni închisoare, socotindu-se și deținerea preventivă. În prima instanță, cei doi deputați fuseseră condamnați, pentru insulte adresate Banului în Cameră, la mai multe luni de reclusiune, ear doctorul Starcevici, și la pierderea gradului sĕu de doctor.

* (Representațiunile dșoarei Teodorini) în teatrul național din Bucuresci, sunt ficsate pentru dilele de 7, 14, 16 Martie, scrie „Rĕsboiul.“ Operile în care va cânta rĕsfățata craioveancă par a fi: Lucia, Faust și Traviata.

Se vorbesce dice „România Liberă“, că renumita noastră cântăreață ar fi regretând, că nu se poate presenta publicului bucureștean în unele părți din marile opere, în care a fost aplaudată prin strĕinătate. — Causa e lesne de ințeles: în teatru îi lipsesce personalul încungiurătoriu.

Ori-cine poate fi sănătos, și poate ajunge la o vrêstă înaintată, dacă 'și grigesce sănătatea. Cele mai multe morburi își au isvorul din sânge, trebuie sĕ fie deci cea mai sfîntă datorință a fiește-cărui om, a grigì cu deosebire de el. După multe studii și scrutări ne-a succes, a compune astfel de remedii, cari curăță sângele sigur, grabnic și fără vr'o urmare stricăcioasă, îl întăresc și țin sângele întro circulație naturală. Metoda noastră e recunoscută prin multe orduri și medaile, cu cari am fost decorați. Noi curăm totdeuna cu bun succes anumite **morburi, provenite din sângele stricat (fără mercuriu), urmările triste a unor învĕțuri secrete,** mai departe **slăbiciunea trupească, morburi de pele, ranele fie-cât de învechite, petele din față, căderea pĕrului, podagra și reumatismul, toate morburile femeiesci,** — totdeuna cu cel mai strălucit succes. **Limbricul curelat** îl îndepărtăm noi, după o metodă proprie, chiar și la copii, în decurs de câte-va oare. Cei ce sufer de **vătămătură** se vindecă încet și sigur prin legăturile noastre, construite pe basa celor mai nouă scrutări, după o manipulație rațională. Noi primim ori-ce scrisoare confidențială provĕdută cu o marcă postală retour și o descriere amănunțită a morbului.

Clinica privată „**Freisal**“ în **Salzburg** (Austria)

Loterie.

Mercuri 26 Februariu.

Brünn: **86** **56** **49** **20** **19**

Bolnavi de plămâni

pept, gât și cei ce sufer de amețeli

și **Astmă** se fac atenți la efectul minunat al plantei descoperite de mine 'n interiorul Rusiei și numite **după numele meu „Homeriana,“** — efect, — probat de păreri medicale și mii de atestate. Broșura despre acest preparat se trimite gratuit și franco. Un pachet de ceă homeriană (60 grame) ajungênd 2 dile, costă 70 cr. și drept semn al veritabilității sale poartă iscălitura numelui meu: — Paul Homero. — **Veritabil se poate primì numai prin mine și prin depositoriul meu general Dl farmacist Stefan de Szöllősy în Budapesta, suburbiul Christina, strada maierilor, precum și la apotecariul Eduard Kugler în Brașov.** — Atrag atenția publicului, sĕ se păzească de tee homeriane oferite de alte firme, cari s'au constatat, că sunt false.

Paul Homero în Triest (Austria), descoperitoriul și pregătitoriul singur veritabilei plante homeriane.

Mulțămită. În interesul tuturor **bolnavilor de plămâni** îi aducem subsemnații dlui Paul Homero în Triest cele mai sincere ale noastre mulțămite, căci ne-au scăpat de greul **morb de plămâni** prin o cură cu cunoscuta plantă medicală descoperită de el și numită după **numele seu,** „homeriană“.

Carol Wagner în Innsbruck, strada universității 32 în Tirol (Austria) — **Franz Iohn** în Bodenbach 110 în Boemia. — **George Stöckl** în Hernals, lângă Viena, strada Ottakringer 60 (Austria). [1256] 3—3

!! Eu singur !!

sunt unicul producĕtor al

Oroloagelor cu pendul

escelente în privința cualității, cu curs minuțios regulat și adjustare elegantă, premiate cu 6 medalii de aur și argint, pregătite cu cadre rotunde imitate din eben, stejar, nuc ori acer.

Cu aparat de trezit și sgomot și două ponduri de bronz, a căror cadră de sticlă luminează de sine în forma luminii lunei, așa încât fără a aprinde se poate vedea îndată câte oare sunt. Pentru intensitatea puterii de luminat, ofer **garanță pe 10 ani,** întocmai cum garantez și pentru cursul escelent al orologiului. Pentru a esclude de cu bun timp ori-ce concurență, am statorit minimul prețului, așa fiecine își poate procura pentru numai fl. 2.10, di

doi floreni și dece cruceri

un astfel de orologiu elegant, escelent în mers și țiitoriu.

Feluri mai mari de astfel de oroloage cu jumĕtăți și oare întregi, cu coardă de ton, aparat de bătut, dar fără treditor, anunțate pentru **fl. 4.50** ofer eu la cerere pre lângă garanță pentru calitatea escelentă numai pentru **3 fl. 80 cr.** [1269] 2—4

Espedare per cassa sau rambursă.

Ignaț Weiss,

Viena, II Tempelgasse 6—5.

Turnătoriă

de clopote și de metal

a lui

Antonie Novotny

se recomandă pentru facerea de clopote nouă, pentru turnarea din nou a clopotelor sparte de toată mărimea, precum și pentru construirea a mai multor clopote în acord harmonic, oferind garanța pe mai mulți ani. Montate cu chivere (coarne) de lemn, fer turnat și bătut; astfeliu construite, că după ce sunt usate pe o parte se poată fi învêrtite cu înlesnire în ori-ce direcțiune, prin ceea ce se evită creparea lor.

Cu deosebire recomand

clopotele găurite și premiate

inventate de mine, care au un ton mai lung, mai puternic și mai adênc, ca cele de sistemul vechiu; un astfelin de clopot în greutate de 300 punți egalează pe unul de 400 punți.

Recomand mai departe scaune din fer bătut pentru clopote, solide și frumoase, clopote pentru orologiu sau discuri pentru **oroloage** și **toace** din metal, precum și toate celelalte articole de alamă și metal aparținătoare de această categoriă, cu prețurile cele mai moderate. Se construesc clopote și pre lângă plătire făcută în rate.

Clopote dela 300 punți în jos, precum și stropitoare de mână se află totdeauna per magazin.

Pentru comande binevoitoare, care se efectuiază solid și cu punctualitate, se recomandă [1033] 10

Antonie Novotny.
Timișoara, Fabrică.

Victoria industriei!

În urma primirei întregului magazin de haine a unei dintre cele mai însĕmnate fabrici, care 'și a terminat cu finea anului lucrările, — suntem în posiție de a lifera lucruri cu un preț atât de abnorm de ieftin, precum nu s'a mai pomenit. Și anume vênd cu prețul de batjocură bagatel, din care abia se rentează munca, — de

fl. 2.25

un rênd de haine bărbătesci

de earnă, foarte tari, calde, complet făcute gata, (numite și îmbrăminte „tigru“; aceste haine sunt indispensabile pentru ori-cine, fie bogat sau sĕrac, căci se potrivesc pentru ori-ce posiție socială. Aceste haine escelente și trainice se află în toată mărimea, și pentru ori-ce statură și ajunge a se indigita numai lungimea pasului și lățimea peptului, spre a primì o haină gata și bine întocmită de trup. Cine voesce deci a se 'mbrăca bine și cald, care 'și iubesce sănătatea și punga de bani, sĕ poftească a comanda cât mai degrabă, de oare-ce provisiunea ni se va găta în curênd.

Numai fl. 3.50

un rênd gata de haine pentru dame.

Mii și mii de mostre dintre cele mai nouă și frumoase, cari se 'ntrec în delicateță: fantasii fermecătoare sau floricele, picurate sau cornurate, durabile, tari, barchete de modă și calmuc, în colorile cele mai frumoase și mai moderne, sur, vênĕt, cafeniu închis, drap, în diferite nuance frumoase, — toate aceste sunt anume lucrate și aplicate în hainele aceste de earnă; un rênd, asemenea desemnului de alături, costă făcut gata, elegant,

cald, modern, frumos

din aceste

Costume de iarnă pentru dame

păn' va ținea provisiunea **numai fl. 3.50,** sau în calitate cu mult mai fină **fl. 4.50.** Costumul consistă dintr'o rochie largă și o tailă (blusă) potrivită și croită frumos.

Espedițiuni sĕ fac cu rambursă prin **Fekete's** [1237] 6—6

Niederlage inländischer Fabricate Wien, Hundsthurmerstrasse Nr. 18/17.

Rog sĕ se ferească publicul de oferte asemenea acestuia, dar imitate.

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 24 Sibiiu, Marţi 4/16 Martiu 1886. Anul XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 3 Martiu 1886.

Minunate lucruri mai vede omul publicându-se prin ḑiarele aşa numite patriotice din Cluş. Ocupaţi preste mĕsură cu nĕcazurile noastre, rar ni se dă ocasiune sĕ mai reflectăm la seriositatea copilărească, cu care aceste organe apĕră în publicitate îndreptăţirea şi necesitatea reuniunei de maghiarisare, pentru care reuniune ele au rubrică permanentă în fie-care numĕr, şi această rubrică e chiemată a adăpa spiritele cetăţenilor cu duchul toleranţei şi al înţelepciunei dictate de esperienţele de toate ḑilele.

Noi am creḑut că între încordatele împregiurări de aḑi sĕ trecem cu vederea aiurările reuniunei de maghiarisare, şi aceasta cu atât mai vêrtos, cu cât suntem convinşi, că încercările de tot problematice, după cum bunăoară şi cele ale maghiarisărei cu forţa, numai la aparenţă produc din paşti în paşti, cum s'ar ḑice, vre-un resultat oare-care, în realitate însĕ ele produc contrariul, trăgênd atenţia celor atacaţi în esistenţa lor la pericolul amenințătoriu.

Aşa a fost aceasta de când e lumea, şi aşa va fi până la sfêrşitul veacurilor. Până când omul nu se simte atacat, nu se cugetă la mijloacele de apĕrare. Cu atâta mai tare se reculege şi 'şi concentrează forţele atunci, când vede, că de toate părţile s'a pornit atacul. Este simţibilă atunci resistenţa, şi se simte oţelit omul în forţele sale, când vede că atacul se face sub auspiciele puterei publice din stat, sub cuvêntul, că individualitatea celui atacat pe nesciute a avut puterea atractivă de a asimila din giurul seu.

Veacuri întregi am gemut în robie noi românii, şi cumplite vijelii au trecut preste capul nostru. În aceste timpuri de adâncă umilire noi nu am dispărut, din contră rassa, care a fost la putere, şi care cu o nespusă barbarie ne-a ţinut în tiranică robie, se umilesce acuma, şi ne mărturisesce, că noi pe timpul umilirei noastre am tras şi pre domnii de atunci la a noastră umilire, şi că rassa domnitoare la glasul nostru şi-a plecat cerbicea sub jugul greu al robiei noastre.

Sub acest pretecst s'a pus în lucrare formidabila agitaţiune a reuniunei de maghiarisare, şi ea se urmăresce astăḑi cu un zel, care numai pe basa fanatismului se poate esplica.

Am judecat psychologicesce noi românii şi am ḑis: dacă a fost aşa de sirenică puterea noastră de vieaţă, încât noi am atras şi am contopit în sângele nostru pre unguri în ḑilele de robie, atunci nu avem sĕ ne temem astăḑi, când raḑele civilisaţiunei au luminat şi mintea noastră.

E viuă şi puternică în noi această consciinţă, şi de aceea am ḑis că ne simţim oţĕliţi în forţele noastre de apărare.

Ne cresce inima când vedem copilăria, cu care se continuă activitatea reuniunei de maghiarisare, mai cu seamă de oameni chiemaţi a regenera o naţiune întreagă.

Sĕ cităm un esemplu concret. O corporaţiune de învĕţători dela o scoală a statului, pe care nu o numim, ajunge deci a sci că o corporaţiune de învĕţători dela o scoală de stat situată pe un loc, unde românii şi saşii locuesc compact şi unde amploiaţii dela diferitele dicasterii fac elementul maghiar, au făcut după multă spargere de cap un plan ingenios: Sĕ se întrunească învĕţătorii în reuniuni de maghiarisare. Motivarea se face cu provocare la ticăloasa stare economică dela noi, şi se ḑice: Sĕ lăţim pretutindenea cunoscinţa limbei unguresci, ca sĕ alinăm nĕcasurile poporului, sĕ-i uşurăm soartea.

De sunat sună a ceva vorba acestor dascăli. Va da Dḑeu la vară bucate bune şi pe locurile unde va ajunge binecuvêntarea lui Dḑeu predicată de reuniunea de maghiarisare, pe unde va ajunge dorul limbei unguresci, nu va mai bate nici bruma nici peatra, nu va fi nici prea mare ploaiă, nici prea mare năduf, nu va mai grasa boala de vite, nu boala care cu miile ne seceră copilaşii nostri, şi în veci nu vor mai da faţă cu cea mai puternică filocseră: cu esecutorul de dare.

Este greu a te susţinea la cuvenita seriositate, când veḑi şi cetesci asemenea aiurări eşite dela o corporaţiune de oameni, cari trebue sĕ facă pretensiune la cultură, când asemenea aiurări se fac pentru un scop ocrotit de toată suflarea ungurească (escepţie face, luminatul patriot Mocsáry Lajos) — şi când ele cu predilecţiune se publică în ḑiare, cari încă trebue sĕ facă pretensiune la seriositate.

Reuniunea de maghiarisare se poate apĕra sub alte pretecste, când se invoacă însĕ starea financiară a ţĕrei, şi multele neajunsuri economice, cari au sĕrăcit poporul până la os, când se provoacă acestea ca justificare, şi se susţine că cunoscinţa limbei unguresci va delătura aceste calamităţi, atunci sĕ ne fie permis a trage la îndoială seriositatea ḑiarelor din Cluş, chiar şi la invocarea de pretecste menite a ne tortura pe noi nemagiarii şi a ne pune pedeci în cursul firescei noastre desvoltări.

Revista politică.

În şedinţa din 10 a l. c. fiind la ordinea ḑilei în dieta ţĕrii desbaterea asupra reformei administraţiunei, a vorbit dl deputat naţional Petru Truţa în contra proiectului.

Dep. Truţa îşi începe cuvêntarea prin dovedirea, că cu totul infirme motivul ca şi când agitaţiunile între naţionalităţi ar pretinde mĕsuri estraordinare. Adevĕrat este că esistă la noi cestiunea naţionalităţilor ca şi în ori şi ce stat poliglot şi că naţionalităţile vreau sĕ'-şi validiteze drepturile lor, dar aceasta o fac în cadrul legilor şi nu vreau sĕ vateme ordinea legală. De altă parte nu se poate contesta, că cestiunea naţionalităţilor trebue resolvată cât mai îngrabă, fiind ea de natură socială, fără a cărei resolvare consolidarea statului e imposibilă. Oratorul regretă apoi politica guvernului urmată în contra naţionalităţilor, politică ce urmăresce esclusiv interese maghiare şi împedecă deadreptul libera desvoltare a naţionalităţilor. Guvernul urmăresce o politică de rasă, ear nu de stat. În timpul mai din urmă s'a mers până acolo, încât se asmuţă de societatea maghiară în contra naţionalităţilor. (Oratorul e provocat la ordine.) E lucru mai mult ca neomenesc, dacă se dă politicei acesteia consentimentul. Oratorul doresce schimbarea legii electorale, întroducerea jurisdicţiunei administrative, delăturarea dreptului virilistilor şi votarea secretă. Faţă cu Szilágyi, oratorul accentuează, că e patriot tot atât de bun ca ori-cine altul, dar nu poate accepta o ideă de stat, care pretinde jertfirea limbei şi a naţionalităţii. Dacă se tinde la asimilare, Ungaria şi România nn vor ajunge nici când la concordiă, dar lupta va rĕmânea totdeauna numai morală. Alianţa cu Germania şi Rusia are de scop numai asuprirea naţionalităţilor; aceste sunt devotate tronului şi patriei în credinţă şi loialitate, dar nu vreau sĕ fie sclavi politici. Oratorul protestează în contra însinuării, ca şi când în cercul naţionalităţilor s'ar agita contra Ungariei. Naţionalităţilor li se însinuă chiar faptele cele mai joase. Oratorul respinge proiectul de lege.

Ministrul-president Tisza rĕspunḑênd, reflectează numai la două împregiurări: Antevorbitoriul s'a provocat la atacurile foilor maghiare în contra naţionalităţilor. Oratorul de sigur că nu aproabă tot ce apare în foi maghiare în privinţa naţionalităţilor; ar fi însĕ pĕcat a judeca astfel de emanaţiuni cu rigorositate, de oare-ce în foi române se tipăresc lucruri, cari nicăiri nu rĕmân nepedepsite (?!). Cu toate aceste antevorbitoriul a afirmat, că naţionalităţile sunt asuprite. Afirmarea, că proiectul de lege din discuţie ar fi un mijloc spre asuprire a naţionalităţilor, se invalidează cu desĕvêrşire prin indicarea la împregiurarea, că proiectul nu vorbesce de alte casuri, de cât de acele, unde se presentă momente duşmănoase statului. Dacă cineva privesce aceste mĕsuri, drept mijloace de asuprirea naţionalităţilor, atunci aceasta este mărturisirea vinei. (Aprobări).

După cum se anunţă din Sofia, guvernul bulgar voiesce îndată după schimbarea ratificaţiunilor tratatului de pace, sĕ facă primul pas pentru restabilirea relaţiunilor diplomatice cu Sêrbia, de oare-ce negocierile în privinţa diferendelor ce esistă în Bulgaria şi Sêrbia, şi în special negocierile în privinţa încheierei unei convenţiuni comerciale pot sĕ dureze mai multe luni şi din lipsa unei legături diplomatice directe între aceste două state vecine, s'ar nasce continue ciocniri şi nenţelegeri. Până acum în Sofia esistă prea puţină speranţă cum s'ar putea pune la cale o convenţiune comercială cu Sêrbia; greutatea provine din causa convenţiunei comerciale şi veterinare ce esistă între Austro-Ungaria şi Sêrbia şi ale cărei disposiţiuni împedică pe Sêrbia d'a lăsa sĕ între la ea vite şi piei din Bulgaria. Fără concesiunea aceasta însĕ Bulgaria, bine înţeles, nu poate sĕ încheie nici convenţiune comercială cu Sêrbia.

Arangiamentul turco-bulgar aḑi mâne va trebuì sĕ primească sancţiunea din partea ambasadorilor întruniţi în conferenţă la Constantinopol.

Dar sancţiunea aceasta, după cum anunţă jurnalele, are sĕ fie numai o sancţinne provisorică, şi după 4 luni de ḑile o nouă conferenţă va avea sĕ decidă definitiv asupra relaţiunei dintre Turcia şi Bulgaria.

E un lucru foarte straniu acesta, pe care aducêndu'l în cuvenita legătură cu pacea din Bucuresci, care nu admite prietinia, aşa dară este şi ea numai un ce provisoriu, — ne face sĕ credem, că se pregătesce ceva, 'n marea diplomaţie europeană, de ce ne temem, dar ce nu putem încă deplin înţelege.

Cuvêntarea

Dlui Mihail Cogălniceanu, ţinută cu ocasiunea interpelaţiunii sale asupra espulsării celor 6 români transilvăneni, locuitori în România.

(Încheiere.)

Da, 'mi-a rĕspuns el, şi eu ḑic, că aşa este. Însĕ este un punct negru, care poate a ne pune în ceartă, îi ḑisei! Care punct? me întrebă; deşì îl înţelese, me întrebă. Este Transilvania, îi rĕspunsei. Nu voim sĕ luăm Transilvania, aceasta nici ne trece prin minte; dar am adăugat: Transilvania trebue sĕ rĕmână un stat poliglot; fie-care naţionalitate trebue sĕ-'şi păstreze fiinţa şi drepturile ei spre desvoltarea sa pe piciorul unei depline egalităţi cu maghiarii.

Fără această condiţiune nu poate sĕ fie pace între noi; trebuie, o mai repet, ca Transilvania sĕ urmeze a fi trăsătura de unire între români şi între unguri! Ce 'mi-a rĕspuns marele patriot? Noi ungurii nici nu putem întra în cea mai mică conversaţiune cu dvoastră în privinţa Transilvaniei! Cea mai mică conversaţiune asupra acestei cestiuni, ar favorisa ideile de cucerire sau cel puţin de intervenţiune ale dvoastră în afacerile noastre interioare, ar legitima propaganda dvoastră, pe care noi nu o putem tolera! Vom chieltuì cel de pe urmă cruceriu; vom vĕrsa cea de pe urmă picătură de sânge a honveḑilor nostri înainte de a transige asupra Transilvaniei. Dar cine gândesce sĕ ve iee Transilvania? îi ḑisei. Însĕ ocârmuiţi-o bine, opriţi strigătele de durere, care trec preste Carpaţi şi nu ne lasă în odichnă, indiferenţi. Dar cum dvoastră ve amestecaţi la noi, deşì nu aveţi acelaş drept, deşì afacerea nu privesce un întreg popor?

În România avem câteva sate, avem o mică populaţiune, Ciangăii stabiliţi încă de pe timpurile lui Stefan cel Mare. Totuş dvoastre ve ocupaţi de ei trimiţêndu-le popi, bani, cărţi; trimiteţi chiar agenţi spre a-i îndemna de a repatria! Până acolo merge interesul şi compătimirea dvoastre pentru un mic nnmĕr de fraţi perduţi, şi noue ne cereţi, ca sĕ nu avem nici inimă nici urechi la strigătele de durere ale alor două milioane de fraţi? Astfel oare noi facem propagande la dvoastre, ori dv. la noi? Ca dovadă că noi nu facem propagande peste hotarele noastre, ve citez următoriul fapt:

Este o ţară, în care noi poate am avea drepturi de a face propagandă, căci acea ţară a fost ruptă din corpul nostru, din sângele nostru, fără voia noastră şi care a fost alipită de ţĕrile casei Habsburgilor, aceasta este Bucovina. Patrioţii unguri şi în 1847, şi în 1859 şi 1860 au recunoscut strîmbătatea seculară ce ni s'a făcut; şi prin anume convenţiuni au propus lui Vodă-Cuza, că această ţară fiind răpită în contra ori-cărui drept, se îndatoria a ne ajuta ori-când ca sĕ o luăm înapoi, şi noi am refusat. De ce am refusat, de ce nu facem acolo nici o propagandă? Pentru-că guvernul Austriei este un guvern cuminte şi cu prevederi politice, el dă tuturor naţionalităţilor ceea-ce li se cuvine, aşa a făcut şi în Bucovina. Ne-am ḑis dar: soartă bună au românii din Bucovina? Ei nu ţip? Ei sunt mulţumiţi. Dacă ei socotesc că sunt mai fericiţi sub dominaţiunea casei Habsburgice, de cât sub dominaţiunea noastră, unde guvernele se schimbă în toate ḑilele, unde legile sunt scrise numai pe hârtie, de ce sĕ nu-i lăsăm în pace acolo unde se află? Şi aşa şi facem: ne bucurăm de soartea lor, dar ne abţinem de ori-ce propagandă, şi toate aceste acolo, în Bucovina, unde avem moşii, unde avem rude, unde avem osemintele străbunilor nostri, ale gloriosilor nostri Domni; unde la tot pasul găsim urmele de victorie ale eroilor nostri!

La aceste cuvinte bărbatul de stat al Ungariei, se mărginì a ḑice, că revinindu-se din vieaţa generaţiunii din 1848, şi acea maghiară şi acea română, este de sperat, că tot cu dênsa vor dispărea şi urile şi prigonirile dintre unguri şi români, resultat al atrocităţilor făcute, şi al sângelui reciproc vĕrsat în acest an oribil! Dar generaţiunea aceea a murit mai toată; însĕ urile şi prigonirile tot trăiesc!

V'am citat cuvintele ḑise de dl Brătianu în 1869.

. . . .

Astăḑi dar, ridic şi eu glasul pentru a apĕra pe sora noastră, pentru a protesta în contra regimului nesuferit, care se face fraţilor nostri români de preste Carpaţi. (Aplause). Dar şi aci mai chiem încă odată spre mărturie pe dl I. Brătianu, la o întrebare făcută în senat de dl C. Boerescu; eată cum mai deunăḑi îi rĕspundea preşedintele consiliului:

„Când me acusa guvernul austro-ungar, că noi avem societăţi şi că lucrăm ca sĕ rĕsculăm Transilvania şi sĕ facem anecsiuni, îmi aduc aminte, că era agent diplomatic Baron Eder. De atunci până mai deunăḑi, până la Baronul Calice, le ḑiceam: „Dacă eu v'aş spune că nu doresc ca toţi românii sĕ formeze un singur stat, ar trebuì sĕ socotiţi că sunt sau mincinos, sau mişel; dar sĕ vin astăḑi sĕ agit cestiunea Transilvaniei, sĕ dĕrîm imperiul austoungar, ar fi o nebunie; atunci n'aş fi ministru, ci aş merita sĕ fiu dus într'o casă de sănătate. Şi dvoastră, le ḑiceam eu acelor diplomaţi, ori cât aţi spune, că nu voiţi şi nu voiţi sĕ mergeţi la Marea-neagră, nu ve crede nimeni; dar sunteţi oameni cu minte; sciţi că dacă aţi voì sĕ mergeţi acolo, aţi avea în contră-ve şi pe Rusia şi pe noi, şi ve mărginiţi poftele dvoastre. Cu atât mai mult noi scim sĕ le mărginim, că suntem o putere mică".

Aceste cuvinte drepte, şi pentru care fac complimentele mele dlui Brătianu sunt şi ale noastre. Noi nu alergăm pentru luarea Transilvaniei, dar nu putem sĕ lăsăm naţionalitatea română în părăsire, şi ungurii nu se vor putea împăca cu noi până nu vor face o viaţă ticnită românilor de preste Carpaţi. Radu Negru şi Bogdan de preste Carpaţi, din Făgăraş şi din Maramurĕş, au descălicat în această parte şi au fondat vechile noastre domnii, în fie-care secol gloate mari de români ca roiurile de albine au venit de preste munţi, de au împoporat adesea câmpiile noastre, adesea pustiite de oardele păgâne. Oameni de biserică, oameni de carte au venit sĕ întărească staturile române dela Dunăre.

A fost de secoli o mişcare continuă de români între ambele coaste ale Carpaţilor. Nici odată această comunicaţiune frăţească n'a fost întreruptă. *Idea română* pururea a însufleţit şi pe acei ce veniau la noi, şi pe acei ce mergeau la ei! Dacă această ideă se califică de irredentism, sau de Daco-românism, irredenţi au fost Radu Negru şi Bogdan Dragoş, irredentişti au fost toţi acei mari bărbaţi de sabie şi de carte, pe care pe fie-care pagină a istoriei noastre îi întêlnim veniţi de preste Carpaţi. Osămintele lui Lazar în loc de a-i ridica statue, sĕ le aruncăm în aer, căci mare irredent, mare daco-român a fost Lazar. Dar Fabian, dar Laurian bĕtrânul, dar Maiorescu tatăl, Bojinca, Papiu şi atâţi alţi mari dascăli, toţi acestia cari au trăit în mjlocul nostru apĕrând şi desvoltând naţionalitatea română, apĕrând românismul, irredenţi şi daco români au fost?! Sĕ-mi permită dl ministru sĕ rectific acì o parte din cuvêntarea ce a ţinut în senat tot în privinţa espulsaţilor transilvăneni, că sĕ nu facă politică pentru noi:

„Am ḑis în totdeauna românilor de preste Carpaţi: sĕ nu voiţi ca dvoastre sĕ daţi direcţiune politicei noastre. Noi cari ne cunoascem ţeara, cari din generaţii în generaţii am luptat, ca sĕ aducem această ţeară unde este, sĕ ne lăsaţi în pace sĕ ne regulăm noi politica noastră; căci noi nu venim sĕ ve dăm lecţiune d-voastre, nu ne amestecăm în luptele, cari le aveţi în contra ungurilor şi sasilor, şi numai atunci a-ţi avea dreptate sĕ ve amestecaţi în afacerile noastre, dacă ne-am amesteca şi noi în luptele dvoastre."

Cuvintele acestea mi se par perfecte; dar totuş pare-mi se, că dsa nu le-a ţinut totdeauna; eu nu sciu, ca vr'odată românii de preste Carpaţi sĕ le fi provocat sau motivat. Noi câte odată, fără indemn ne-am amestecat în trebile românilor de preste Carpaţi! Sunt câţiva ani înaintea proclamării regatului, colegul nostru dela academie, bĕtrânul Bariţiu îmi ḑicea odată la adresa acelora, cari trimiteau agenţi în Transilvania, cari fundaseră, mi se pare chiar un ḑiar: „Carpaţii" spre a întreţinea românismul de preste munţi: „De ce ve amestecaţi în trebile noastre?" şi ne ruga sĕ nu ne mai amestecăm în trebile lor. Această rugăciune ni s'a făcut şi de Babeş, şi de Roman, şi de Hodoş, şi ei mai adaugau:

„Eată singura cerere ce ve facem: întăriţi-ve în unire şi în cultură, desvoltaţi-ve puterile şi când drapelul României va fi acoperit de glorie, va restatornicì România în vechia ei glorie şi putere, o! atunci ne vom mândrì şi noi de acel drapel . . . . (Aplause prelungite.) Când România va însemna ceva în Europa, o! atunci vom fi mândri şi noi, ne vom fălì şi noi de puterea voastră şi vor fi mândri şi toţi românii din ori-ce parte vor fi. Şi atunci şi ungurii ne vor respecta şi ne vor cruţa mai mult." Eată pentru ce pe mine me doare ceea-ce s'a făcut în capitala României, cu toate că drapelul nostru astăḑi este glorios, cu toate că astăḑi avem şi noi dreptul de a ne ţinea capul sus. (Aplause.)

Recunosc, că vre-o câţi-va băieţi au făcut un act nebunesc şi că acest act trebue a fi reprimat, dar cum dl ministru Brătianu nu-'şi aduce aminte, că şi dlui a fost odată tinĕr, cum am fost şi eu, că şi noi am făcut proclamaţii, ba şi mai mult chiar.

Apoi dl Brătianu singur 'şi-a dat deunăḑi, ca un titlu de glorie a juneţei sale, serviciile ce odinioară a făcut Franciei, apărênd causa republicei. Ei bine tinerii aceia făcut-au mai mult ei? Au redigiat, au trimis în Transilvania, o mai repet, o tesă elocuentă, dar imprudentă, primesc, chiar criminală. Dar toate acestea avut-au urmări astfel, pe cât sĕ ne pună în luptă cu ungurii? Dar ungurii, cel puţin ḑiarele unguresci ḑic, că nici odată nu au cerut ca România sĕ fie gendarmul Ungariei! Dl Brătianu cred că a fost prea aspru, că s'a prea grăbit şi îmi place a crede, că dsa astăḑi se căiesce.

Recunosc, că fapta trebuia reprimată, dar pentru aceasta trebuia ca pe nenorociţii autori sĕ-i ucidem? Adecă sĕ-i gonim din Ţeara-Românească?

Căci pentru un român aceasta este tot una. Sĕ nu uităm, d-lor, că Suveranul nostru înainte de a fi rege al României, era Domn al românilor. Ca astfel inima lui, sunt sigur, bate pentru toţi românii şi nu poate permite, ca acei ce sunt români sĕ fie isgoniţi din patria română. Şi apoi unde sĕ se ducă ei; dar în Ardeal îi aşteaptă furcile sau ferele, cum am vĕḑut, că chiar din biserici s'au luat preoţi şi s'au tîrăit în puşcărie, pentru crima, că au avut la ei proclamaţiune irredentistă. Dar primesc, că fapta era gravă, că proclamaţiunea putea sĕ ne causeze dificultăţi internaţionale, dar ce, pentru asemenea vine nu avem legi şi tribunale? Sĕ-i fi judecat dl I. Brătianu, sĕ-i fi închis dl Brătianu; dar ei rĕmâneau în România. Au însaşi legea pentru espulsiuni ḑice, că aceia, cari se vor încerca sĕ revină în ţeară, sĕ fie închişi, o mai repet, dar sĕ nu-i trimitem preste graniţă sĕ moară de foame. Dar sĕ vedem, că Rusciuciul a devenit loc de esil, când acesta era odată onoarea străvechei ospitalităţi române. (Aplause).

D-lor, am spus că în interpelaţiunea mea am sĕ tratez şi cestiunea de legalitate. Deci cu legile noastre în mână, susţin, că românii nu pot fi isgoniţi din această ţară, că românii din alte ţĕri sunt români şi în ţara noastră, şi dovadă am mai întâi constituţiunea, care ḑice, că un român n'are nevoie de alt nimic spre a devenì şi cetăţean român, decât de a avea recunoascerea calităţii sale de român, atât şi nimic mai mult. Încă ceva chiar: aceluia care n'a cerut recunoascerea sa de cetăţenie română, legea încă îi recunoasce dreptul de a cumpĕra proprietate rurală, care precum sciţi, este un drept politic. Eată ce ḑice legea proprietăţii rurale din Dobrogea:

„Art. 2. Numai românii pot dobândì proprietatea imobiliară rurală.

„Românii de origine, cari conform art. 9 din constituţiune pot dobândì recunoascerea fără stagiu şi prin un simplu vot al adunărilor, au acelaş drept."

În faţa acestui tecst cum putem spune noi, că românii din ţĕrile megieşite sunt străini? Eu cred, că după dureroasa impresiune ce espulsiunea din ântâiul moment a făcut şi în ţară şi în străinătate, şi mai ales în Transilvania, cred şi aştept dela liberalismul, dela pariotismul, dela aducerile aminte ale trecutului dlui Brătianu, că d-sa va deschide espulsaţilor uşile României. Nu înţeleg a se esercita asupra dsale vre-o presiune, de aceea aţi vĕḑut cât sunt de blând către guvernul ţĕrii mele, cât menagiez personalitatea primului-ministru.

Dacă am pus energie, am pus-o numai în apĕrarea naţionalităţii mele în faţa ungurilor! Acest limbagiu 'l-a ţinut în 1879 deputatul român Mocioni faţă cu Kossuth. Eată ce ḑicea acest mare luptătoriu al românilor de peste Carpaţi, când s'a întêlnit la Turin cu guvernatorul; ve citez propriile sale cuvinte traduse din nemţesce: eu n'aş cuteza sĕ ḑic în românesce cel puţin o espresiune:

„Eu sciu că vre-o câţiva K......... (decât prosti mai mult), au vîrît în urechile ungurilor, şi 'i-au îmbĕtat cu paradocsele daco-românesci, dar nici un om cuminte nu gândesce la aceasta. Românii ar avea sĕ se gândească de ḑece-ori mai înainte, dacă ar trebuì sau n'ar trebuì sĕ-şi anecseze Transilvania, acesta ar fi un dar funest, ar fi o petardă, ar fi un cuib de viespe, care la cel dintâi conflict ar face sĕ isbucnească România în aer. Noi transilvănenii avem o neatîrnare asigurată, dar pentru aceasta e trebuinţa de o Ungarie neatîrnată şi tare. Dacă Ungaria devine dependentă şi . . . .

. . . .

atunci ungurii nu trebue sĕ se îngrijească nici odată de români; nici odată noi nu vom privì rĕu preponderanţa în Ţara-Ungurească, întru cât arbitrarul nu va fi esercitat contra noastră: . . . .

. . . .

Aceasta nu este. Ungaria e liberă; Ungaria e de sine stătătoare, românii din Ungaria n'au pentru-ce sĕ se uite la noi; dee-li-se drepturile, respecte-li-se naţionalitatea şi ei şi fără silă vor devenì buni cetăţeni unguri; cât pentru noi cetăţeni ai României independente, ne vom contenì de a ne teme de cea mai mică ameninţare! Când a isbucnit ultimul resbel, o bandă de sĕcui, a întrat în ţeara noastră pe la Severin, s'a atins de teritoriul nostru, erau sĕ între chiar în luptă cu armata noastră, a sărit însĕ poporaţia, şi i-a luat pe fugă. Am cerut esplicări dela guvernul ungar. Ce a făcut acest guvern? I-a dat în judecată şi tribunalele i-au achitat. Tot astfel trebuia sĕ facem şi noi, şi chiar de ar fi fost achitaţi, n'am fi întrat încă în resbel cu honveḑii Ungariei!

Dlor, am ḑis că interpelarea mea mai are şi o parte umanitară, aceasta o adresez în special dlui prim-ministru; me adresez la umanitatea dsale, la 1848, când şi dsa şi eu, şi mai toată generaţiunea de atunci am fost disţeraţi. Aveam mume, aveam surori, aveam rude; multe lacrĕmi au vĕrsat atunci mumele, surorile noastre şi 'n genere femeile române pentru esilul nostru.

Dar cel puţin această disţerare a fost rostită de străini! Dacă a uitat, astăḑi îi readuc aminte poemul lui Michelet! Fac apel, dle Ioan Brătiene, la tinereţele dtale, la cele ce profesai atunci, la principiile ce le afişai; căci aceste te-au adus astăḑi unde eşti! Ori-cât eşti om de stat, nu este bine sĕ rupi cu trecutul dtale. Când mai ales acel trecut a fost frumos! Sunt câteva ḑile, decând a venit la mine femeia unuia din disţeraţi, cea mai sĕracă, cea mai nevoiaşă, cea mai simplă ardeleancă, spunêndu-'mi că bărbatul-seu este isgonit din ţeară, fără sĕ fi făcut altceva decât, că a fost surprins la drumul de fer cetind o proclamaţiune; ea plângea cu patru şiruri de lacrĕmi şi-'mi ḑicea: m'aş duce lângă bărbatul meu la Rusciuc, aşi muncì chiar cu braţele ca sĕ-'mi hrănesc bărbatul, dar am copii şi trebue sĕ stau cu ei acì pentru scoli! Acel rîu de lacrĕmi care curgea pe faţa bietei romănce 'mi-a adus aminte de lacrĕmile ce în 1848 mamele şi surorile noastre vĕrsau pentru noi esilaţii! Om dela 1848, care totdeauna amintesci faptele dtale dela 1848 şi cu drept cuvênt, căci dela 1848 începe regeneraţiunea noastră, la care ai luat parte, adu'ţi aminte de acele lacrĕmi şi şterge pe acele, care astăḑi se varsă în urma ordinului dtale de espulsare; şi după-ce m'am adresat la guvern, me adresez şi la regele României, la fostul domn al românilor, îl conjur sĕ se gândească, că dacă sângele vĕrsat pe câmpurile de bătaie ale Plevnei, Grivița și Smârdan, a acoperit de glorie și a întărit tulpina tinerii noastre dinastii, lacrĕmile poporului, lacrĕmile mumelor, soțielor și fetelor române departe de a întărì și de a face sĕ se desvoalte acea tulpină, o vor slăbì, putredêndu-i tinerile vlăstare! Și sfîrșind conjur pe dl Ioan Brătianu sĕ nu facă ca lacrĕmile vĕrsate din ochi de români sĕ păteze paginile istoriei ântâiului rege al României. (Aplause.)

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Adunarea municipală a comitatului Albei-inferioare.

S'ar părea un lucru de tot de prisos a scrie despre această adunare, ținută la 25 Februariu a. c., dacă ea nu ar fi de astădată pentru noi românii din comitat și din țeară de o deosebită importanță.

Nu voi scrie despre aceea, că românii au escelat și de astădată prin absența lor și numai un singur representant a fost de față, dl Georgiu Pop, președintele oficiului pentru demĕsurarea competințelor din Alba-Iulia, ci voi sĕ scriu despre cuvêntarea ținută de Baronul Kemény Kálmán noul comite suprem al acestui comitat, și despre raportul anual al dlui vice-comite.

E aproape un an de când dl Baron Kemény Kálmán, ocupă postul de șef al acestui comitat. Deși prea puțin a locuit în mijlocul oamenilor acestui comitat, totuș el se pare a cunoasce pe oamenii sei foarte bine, căci în cuvêntarea sa de deschidere a atins douĕ coarde foarte delicate. Prima a fost, că se va nisuì *ca prin dreptate sĕ câștige inimele tuturor locuitorilor din comitat fără deosebire de naționalitate și confesiune*, ear a doua a constatat dl comite, că în *comitatul întreg domnesce cea mai perfectă linisce și că încercările irredentiste n'au aflat pămênt roditoriu pe teritoriul comitatului Albei de jos.*

Încă până acum nu a cutezat sĕ afirme nici un comite suprem așa publice ca de astădată, că doresce a câștiga inimile tuturor locuitorilor fără deosebire de naționalitate și confesiune, ca cum o a accentuat de astădată dl comite actual — și noi românii nu avem de cât sĕ așteptăm ca noul comite sĕ se și țină de cuvêntul sĕrbătoresc dat și sĕ nu aibă urechi pentru mulții denuncianți, cari 'și-au făcut un feliu de meseriă din denunțarea oamenilor, curați ca aurul și conscii de datorințele lor patriotice.

În ce privesce constatarea Illustrului comite, că adecă pe teritoriul întreg al comitatului Albei de jos, încercările irredentiste n'au aflat pămênt roditoriu, ne unim cu Dsa, și aceasta o am constatat și noi nu odată în coloanele acestui diariu.

Este deci și rĕmâne un secret pentru noi, cine a inscenat totuș multele faime alarmătoare în comitat? cine a dispus dislocarea trupelor din Sibiiu la Ighiu și Roșia? Cum de Illustritatea Sa bărbatul acela, care e o persoană prea bine vĕdută în cercurile cele mai inalte nu a putut, ori nu a voit sĕ impedece mĕsurile draconice ce s'au luat. Era oare posibil, ca sĕ nu scie cu siguritate că în comitatul Albei inferioare domnesce cea mai perfectă linisce, când în lunile Septembre — Octombre, însuși capul comitatului petrecea la vênătorile din Gurghiu și însoția pre clironomul nostru archiducele Rudolf, și totuș sĕ se ia dispoziții ca cele luate. Acum ne e permis sĕ ne facem aceste întrebări, ne e permis sĕ combinăm și ne e permis chiar și sĕ căutăm remediile pentru salvarea onoarei noastre naționale, atacată în mod de tot dureros, fără sĕ scim, că cine sunt factorii cari au putut alarma, ba că adi o sĕ aprindă Aiudul pe 4 locuri, ba că dinamitul e plasat la popa din Cricău, ba că Acsente deja are de cuget sĕ-și înceapă rola din 1848, ba că s'au adunat popii românesci la sfaturi, ba că încoace în colea, că a cutezat a vorbì pe stradele din Aiud cineva românesce!

Am dis și dicem, că pacinici de tot sunt oamenii de pe teritoriul Albei de jos, luptă cu sĕrăcia și nĕcasurile dilnice, nu au drumuri regulate, biserice cum trebue, scoli grijite, eată durerile lor, ear nu cele închipuite de oameni cu creeri înferbêntați și cari din malițiă din tot lucrul de nimica vor sĕ facă cestiune de naționalitate.

Constatarea Ilustrului comite e pentru noi o viă dovadă, că toate cele ce s'au scris prin presa din Cluș, toate cele ce s'au înscenat de oamenii cei rĕutăcioși au fost numai nisce persecuțiuni provocate de dușmănia neîmpăcată, care o au unii oameni față de noi românii și cari ar vedea bucuros un conflict sângeros între noi, ca sĕ ne strivească puțina inteligență ce o avem și apoi sĕ ne presinte de rĕsvrătitori contra patriei și tronului, pentru care noi românii avem tot aceea iubire ca și alții, și nici că permitem cuiva sĕ ne întreacă în iubirea de patrie și în apărarea tronului.*)

Așteptăm deci cu nerăbdare ulterioara desvoltare a lucrurilor și tot odată credem de sosit timpul ca sĕ înceapă și românii a forma un club comitatens cu reședința în Alba-Iulia, ori chiar în Blaș și apoi membrii clubului român sĕ pertracteze ca în alte comitate cestiunile privitoare la singuraticele obiecte puse la ordinea dilei.

Raportul vice-comitelui dlui Joan Csató constată multe de toate.

Ridicarea unei casarme de honvedi pentru cele 2 batalioane de honvedi cu reședința permanentă în Aiud și tragerea unei linii de drum, care are sĕ împreune Aiudul cu Abrudul și Câmpenii peste munți. Din punct de vedere românesc salutăm proiectul de drum încuviințat, care devenind realitate, va înlesnì mult comunicațiunea spre Abrud — Roșia — Câmpeni și nu vor mai ocolì oamenii la Alba-Iulia, Zlagna ca până acum, ear comunicația postală va pune negoțul prin comunele muntene în posițiune de tot favorabilă și eftină.

Celelalte comunicate din raport, precum și singuraticele obiecte fiind de interes local și particular, le trec cu vederea. După terminarea ședinței, comitele suprem — a întrodus vechia regulă de a întrunì pe onorațiorii din loc și comitat la masa sa.

Confesiunile au fost toate representate prin preoții lor, ear aristocrația din comitat prin Keményeștii Zeykeștii și alții. Toastele nu au lipsit, și dacă ar domnì înfrățirea și bunavoința așa după cum o a accentuat dl vice-comite în un toast al sĕu ridicat pentru representanții români și sasi parochul luteran Greger și cel român Ivan, atunci n'am avea sĕ ne plângem; dar când vedem că numai un vice-pretor e în tot comitatul român, că în Ocna nu s'a ales barem un asesor ori un notariu român, ne vine sĕ dicem: *„Timeo Danaos et dona ferentes“.*

Dr. St.

— Adunarea generală a reuniunei femeilor române din Sibiiu.

Sibiiu, 3 Mărțișor. Onorate Dnule Redactor! Vin a ve face un mic raport despre adunarea generală a Reuniunei femeilor române din Sibiiu, care s'a ținut eri după ameadi la 4 oare în localitățile casinei române. Adunarea a fost cercetată binișor, dovadă că această reuniune a sciut concentra centrifugalele noastre puteri din Sibiiu la o armonică conlucrare. După deschiderea adunărei prin presidenta reuniunei doamna Maria Cosma, s'a dat cetire următoriului raport general:

Onorată adunare generală!

În intervalul ultimelor 4 luni de dile dela adunarea generală din Octombre anul trecut încoace, comitetul are de a raporta despre balul, care ca totdeuna dela înființarea reuniunei noastre, s'a ținut și în carnevalul anului present. Acest bal care s'a ținut în 27 Februariu st. n. în sala dela „Împĕratul roman,“ a fost și acum, ca în trecut unul din cele mai elegante și cercetate ale sesonului. Resultatul material este foarte îmbucurătoriu pentru reuniune. Venitul curat al balului este de fl. 313. 61 cr.

Cu plăcere aducem la cunoscința onor. ad. gen., că între membrii ord. ai reuniunei noastre s'a înscris și dșoara Sofia Bucișan din Sĕliște cu tacsă anuală de 3 fl.

Avem însĕ și regretabila datorință a anunța, că dna Eufrosina Ioan, din causa strămutărei sale din Sibiiu a eșit din comitet; acesta la timpul seu va face onor. ad. gen. propunere de a întregì locul vacant.

Numĕrul membrilor reuniunei este de fundatori 1, ordinari cu tacse pe viață 24, ordinari cu tacse anuale 118, ajutători cu tacse pe viață 27, ajutători cu tacse anuale 51.

Averea reuniunei se urcă la suma de fl. 8797. 77 cr.

În sfêrșit ne permitem a face următoarele propuneri:

I. A da comitetului absolutoriu pentru rațiociniile anului 1885.

II. A întregì și locul vacant în comitet.

Din ședința comitetului „Reuniunei femeilor române“ din Sibiiu, ținută la 12 Martie 1886 st. n.

Maria Cosma,
președintă.

Anastasia Toma,
secretară.

S'a constatat cu plăcere activitatea aceasta a comitetului și i s'a dat absolutoriu, alegêndu-se de membru în comitet în locul doamnei Ioan George Ioan, doamna Ana Ghibu, soția domnului profesor Ioan Ghibu.

Reuniunea femeilor române din Sibiiu este cea dintâiă încercare națională în feliul seu, care în scurt timp a produs așa însemnate resultate. Scoala română de fetițe din Sibiiu funcționează deja de trei ani de dile și ea a fost aluatul, din care s'a zămislit scoala de fetițe cu internat a Asociațiunei transilvane, a cărei măreț edificiu este astădi sub coperiș și în toamna viitoare se va pune la nobila ei destinațiune.

Se dice că noi Sibienii suntem tare împărechiați. Reuniunea femeilor române ne poate servì de model în toată forma

E nobilă missiunea femeilor române. Reuniunea femeilor române din Sibiiu își împlinesce cu mult zel missiunea sa. Onoare ei, și onoare acelora, cari o îmbărbătează.

Slovă.

Raportul comitetului

„societății de lectură române din Sibiiu“ pe anul 1886 către adunarea generală ținută în 7 Martiu stilul nou 1886.

Onorată adunare generală!

Cu toate că „societatea noastră de lectură română din Sibiiu“, înființată în anul 1862, a trecut de atuncea prin mai multe fase dureroase până ce a ajuns la totală amorțală, ea astădi totuș esistă, grație inițiativei inteligenței noastre române din loc, care simțind lipsa imperativă, ca și românii sĕ aibă un loc așa dis neutral, unde sĕ se poată întêlnì și petrece câteva oare de distracțiune, de lectură și jocuri inofensive, au adus chiar jertfe materiale, pentruca sĕ o reînvieze la anul 1880.

De atunci încoace societatea noastră, nefiind susținută cum ar fi sĕ fie între împregiurări mai favorabile, nici nu a putut face progrese mari în consolidarea și desvoltarea sa, și nu le-a putut face cu atât mai puțin, că îndată dela reînoirea ei a fost încărcată cu pasive.

Comitetul Dvoastră este vesel a ve putea anunța astădi îmbucurătoarea faptă, că conform rațiociniului de pe anul de gestiune 1885, revĕdut și de dnii censori, bilanțul anului espirat nu numai, că nu închieie cu un deficit ca în anii precedenți, ci ne arată un escedent real în plus de fl. 130. 15 cr. sau cu alte cuvinte, societatea noastră în butul tuturor neajunsurilor și dificultăților morale și materiale, cu care a avut a se lupta, în fine a ajuns la mal și s'a scuturat de datoriele ce o apăsau atât de greu.

Ca și până acuma activitatea noastră s'a concentrat și în anul trecut asupra a douĕ puncte și anume: economie în administrare și înmulțirea venitului societății. Încât privesce economia, ne-am mărginit pe lângă chieltuielile nedispensabile, ear în privința venitului ni s'a oferit în vara anului trecut o favorabilă ocasiune de a câștiga pe sama societății 100 fl. v. a.

Oferinduni-se adecă pentru lunile de vară Iulie și August în mod gratuit localitățile din grădina „Flora“, ne-am mutat cu casina acolo, ear localul acesteia l'am închiriat prin mijlocirea dlui Ales. Bac meritosul nostru casariu și econom pentru acele 2 luni dlui Demetriu Marinescu Bragadir, proprietariu din România, care venise sĕ'și vadă rudeniile. La plecarea sa acest domn generos ne-a plătit titulo chirie pe 2 luni suma rotundă de 100 fl. v. a. și dacă situațiunea noastră s'a îmbunătățit așa, că ne-am putut abona câteva diare pe banii nostri și-am închieiat un bilanț activ, avem a o mulțămì în mare parte acelei donațiuni generoase a numitului domn.

Aceste premise vom trece la o repede espunere a situațiunei societății, comunicându-ve următoarele date:

Numĕrul membrilor ordinari cu 31 Decembre 1885 a fost de 40.

Nu a repășit nici unul.

Membri noi s'au înscris doi.

A murit Visarion Roman directorul institutului de credit și de economii „Albina“ în Sibiiu, prin care societatea noastră a pierdut un membru valoros, ear în special comitetul pe unul din cel mai zeloși și impulsivi membrii ai sĕi. Ca espresiune a regretelor noastre și întru onorarea memoriei sale, ve învităm a ve scula.

Averea societății este mișcătoare și se compune din mobiliariul, utensiliele și mica bibliotecă a localului, ce sunt induse într'un inventariu separat.

Bani gata în numĕrariu au fost per casa la 31 Decembre 1885 suma de 130 fl. 15 cr. v. a.

Fiindcă nici în §. 8 și nici în alt loc al statutelor noastre nu este ficsată cifra, că din câți membri are sĕ constea comitetul și fiindcă numĕrul de 12 usitat de până acuma s'a arĕtat a fi prea greoiu și neespeditiv, așa că d. e. în tot decursul anului trecut din lipsa numĕrului recerut de a se putea lua decisiuni valide, comitetul nu a putut ținea nici o singură ședință plenară, ne permitem a ve face propunerea de a reduce în ședința de astădi numĕrul membrilor la 7.

Onorată adunare generală!

Fiind de firma convingere, că rotind privirile în giurul nostru la ceea-ce fac și lucră concetățenii nostri de alte limbi, nu vom putea nega, că susținerea acestei societăți de lectură ca centru de întêlnire românesc ni se impune ca o necesitate socială, ca sĕ nu dicem alt cuvênt, ear nici decum ca întreprindere de lucs sau vanitate, ne simțim îndemnați ca la finea raportului nostru present, sĕ apelăm de nou la bunăvoința, generositatea și liberalismul clasei culte și inteligente a societății noastre române din loc și în deosebi al onor. membri presenți ai acestei adunări generale și sĕ-i rugăm, a nu pregeta de a susținea și sprijinì și de acì nainte după puteri și materialicesce și moralicesce acest centru numit „Societatea de lectură rom. din Sibiiu“, care deși modest încă, poate devenì însemnat prin voința și perseveranța noastră a tuturor. Nu ne sfiim a face un pas și mai departe și a susținea ca tesă, că din deosebite puncte de vedere, a căror enumĕrare și espunere nu este timpul nici locul a o face aci, a ajuns a fi pentru elementul românesc din loc, o adevĕrată cestiune de onoare, care ne privesce pe noi toți în mod solidariu.

---

*) Nici chiar aceea nu o permitem ca în alipirea către tron și iubirea de patrie sĕ se compare alții cu noi. Red.

Sĕ mergem deci înainte, ca sĕ nu regresăm, ceea-ce ar fi identic cu un vot de blam dat nouĕ înșine.

Sibiiu, 6 Martie 1886 st. n.

Parteniu Cosma, director. *I. G. Barițiu,* secretariu.

Varietăți.

* (Cas de moarte.) Ni se scrie din Petroșeni: În 18 Februariu a. c. st. v. petrecurăm la mormênt pe un confrate al nostru anume: **Dimitrie Stefone Preda,** fost paroch gr. or. în comuna Petrila, tractul Hațegului.

Repausatul și-a deplinit cursul vieții sale în etate de 64 ani, după ce a servit la altariul Domnului — timp de 36 ani, în care timp s'a luptat cu multe nĕcasuri și greutăți, atât pentru împlinirea datorințelor sale preoțesci, cât și pentru celea necesarii la susținerea — numĕroasei sale familii, la cari s'au mai adaus la anul 1880 și moartea scumpei sale soții.

Pe defunctul îl jelesc fiii și ficele sale, între cari se numĕră și părintele Ioan, pe care l-a susținut la scoală cu multe sacrificii și mare abnegațiune.

Înmormêntarea s'a întêmplat în presența unui public numĕros de diferite naționalități, semn că repausatul a fost iubit de toți locuitorii parochiei sale.

Fie-i țĕrêna ușoară și memoria binecuvêntată!

S.

* (Dare de seamă.) La balul arangiat în Brad la 25 Ianuariu stilul vechiu a. c. de către corpul didactic dela gimnasiul rom. greco-oriental din Brad pentru procurarea de aparate fisicale, au binevoit a contribuì următorii domni și doamne: Vasiliu Damian, protopop gr. or. și director gimnasial 3 fl., George Părău, prof. 2 fl., Const. Costin, prof. 2 fl., Stefan Albu, prof. 2 fl., Vasiliu Boneu, prof. 2 fl., Ioan German, învĕțătoriu 2 fl., Petru Rimbaș, învĕțătoriu 1 fl., Hargesheimer Lajos, faur 2 fl., Szentiványi Elek, proprietariu 1 fl., Szakács István, notariu cercual 2 fl., Alecsandru Danciu, paroch greco-oriental 2 fl., Lednicky István 1 fl., Pataky Victor, comerciant 1 fl., Nicolau Bedea, adjunct notarial 1 fl. 50 cr., Vilmos Sándor, proprietariu 1 fl. 50 cr., Veczeg Károly, ingineriu 1 fl., Impĕrat George, proprietariu 2 fl., Balia Ödőn, farmacist 2 fl., Krasznay Olivér pretor 2 fl., Krasznay Béla, tutor public 1 fl., Markovics Izidor, arêndatoriu 2 fl., R. Schwartz, ingineriu 2 fl., Antoniu Pietsch, primariu 2 fl., Brády Leopold, 2 fl., Brády Arpád, cancelist 1 fl., Romul Coțoiu, calfă de comerciant 1 fl., Lázár László, comerciant 2 fl., Ioan Safta învĕțătoriu 3 fl., Brády Lajos, oficial de mine, 1 fl., Augustin Oniț, notariu cerc. 3 fl., Nicolau Pĕcurariu proprietariu 2 fl., Iuliu Pop, oficial de mine 1 fl., Bellany, sculptor, 5 fl., Simeon Băcillă, paroch gr. or. 2 fl., Pánkel Iózsef, proprie. 2 fl., Neuerburg Károly, ingineriu 1 fl., Constantin Costin, calfă de faur 1 fl., N. Mandel, arendatoriu 2 fl., Aron Feier, proprietariu 2 fl., Ioan Luca, proprietariu 2 fl., Nicolau Fugătă, notariu cercual 2 fl., Frátnik Vilhelm, oficial de mine 2 fl., Estira Frânc 1 fl., N. Ziegler, chimist 2 fl., d-șoara Eleonora Cosma 1 fl., Brády Albert proprietariu 4 fl., Br. Györfi Árpád 2 fl., Ioachim Comșa paroch greco-oriental 2 fl., Ioan Rusu, medic 1 fl., Blédy Dénes proprietariu 1 fl., Nicola Nicorescu, înv. 1 fl., Beneken Vilhelm casariu 1 fl. Dela Băița s'a trimis prin dl Lazar Perian după detragerea speselor de espedare pe poștă 30 cr., una colectă de 12 fl. 70 cr., dela dnii Dr. Petcu Lazar, advocat, 1 fl., George Moldovan notariu cerc: 1 fl., Lazar Perian, primariu 1 fl., Nicolau Sacander, notariu 50 cr., Aurel Cutean, farmacist 1 fl., Dr. Cornel Moldovan medic 1 fl., Demeter Lakataș, notariu 1 fl., Alecsandru Moldovan comerciant 1 fl., Adam Grădina proprietariu 2 fl., K. Műller, proprietariu 1 fl., Ioan Popovici jude comunal, 50 cr., George Bardoși comerciant 2 fl., cari contribuiri cu totul dau suma de 107 fl. 70 cr., din care sumă subtrăgêndu-se spesele de 58 fl. 76 cr., resultă un venit curat de 48 fl. 94 cr., care sumă s'a transpus epitropiei fondului gimnasiului din Brad cu destinațiunea sus indicată. Pentru spriginul moral și materal oferit din partea onoratului public, corpul didactic, se află îndemnat a-i esprima pe calea aceasta cea mai ferbinte mulțămită.

Din conferința estraordinară a corpului didactic dela gimnasiul public român gr. or. din Brad.

Brad în 22 Faur st. v. 1886.

Vasiliu Damian, președinte. *Constantin Costin,* notariu ad hoc.

* (Întrunirile literare din Brașov) se încep de nou în postul Paștilor și se țin în fiecare Joi seara în sala gimnasiului român. Programa e următoarea: Joi în 27 Febr. st. v. părintele V. Voina a vorbit: „Despre caracterul femeesc.“ Joi în 6 Martie st. v. dl prof. L. Nastasi va vorbì despre: „Fenomenele, ce resultă din rotațiunea pămêntului în giurul osiei sale și în giurul soarelui.“ Joi 12 Martie st. v. dl St. Bobancu: „Slavii din sud“ studiu social. Joi 20 Martie st. v. dl N. P. Petrescu: „Natura și folosul societăților de asigurare.“ Joi 27 Martie st. v. dl prof. I. Ilasievici: „Despre originea și desvoltarea pămêntului.“ Joi 3 Aprilie st. v. dl prof. I. Socaci: „Socialismul modern sau Internaționala roșie.“

* (Din Caransebeș.) Cetim în „Foaia diecesană“, că adunarea generală a representanței orașului ținută în 22 Febr. sub presidiul vicecomitelui comitatului Caraș Severin, a ales de representanți ordinari ai orașului Caransebeș la comunitatea de avere a fostului regiment român bănățean grănițăresc nr. 13, pre dl deputat dietal general Traian Doda cu aclamațiune, și pre dl vicecolonel ces. reg. în pensiune Iosif Seracin cu maioritate de voturi. Dnii Ioan Popovici căpitan în pensiune și Ioachim Serbu epitrop primariu bisericesc fuseră aleși membri representanți suplenți.

* (Sesiunea Academiei Române) se va deschide la 11 Martiu viitoriu. În această sesiune se va decerne și prețul pentru cea mai bună colecțiune de arii naționale.

Singurul concurent care s'a presintat, este dl Vulpianu.

* (Un sculptor român.) „Românului“ i se scrie din Roma, că sculptorul român dl Ionescu Valbudia, absolvent al scoalei de sculptură din Paris, a cărui statuă a obținut un mare succes la esposițiunea din anul trecut, se află în Roma, unde se ocupă cu esecutarea unei statue, care a fost admirată de cei cari au vĕdut-o.

* (Societățile slave) fac pregătiri mari pentru serbarea, în anul 1888, a aniversării a 900 de ani dela convertirea Rusiei la creștinism. Cu această ocasie se va arangia o mare demonstrație panslavistă.

Loterie.

Sâmbătă 13 Martiu n.

Buda:	**26**	**28**	**48**	**69**	**64**

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 10 Ianuarie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	**6.20**
Szolnok	11.22	3.51	**7.29**	**9.26**
P. Ladány	2.20	5.28	**8·27**	**11.40**
Oradea-mare	4.39	**6.41**	8.37	**1.28**
	—	**6.46**	9.37	**1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.45	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.14**	10.28	**2.34**
Rév	—	**7.42**	11.36	**3.18**
Bratca	—	—	12.10	**3.41**
Bucia	—	—	12.46	**4.01**
Ciucia	—	**8.31**	1.48	**4.26**
Huiedin	—	**9.01**	3.09	**5.08**
Stana	—	—	3.42	**5.27**
Aghireș	—	—	4.12	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluș	—	**10.01**	5.17	6.43
	12.05	—	—	7.03
Apahida	12.31	—	—	7.26
Ghiriș	2.16	—	—	8.54
Cucerdea	3.32	—	—	9.43
Uioara	3.41	—	—	9.51
Vințul de sus	3.50	—	—	9.58
Aiud	4.25	—	—	10.24
Teiuș	5.10	—	—	10.59
Crăciunel	5.41	—	—	11.28
Blaș	**6.02**	—	—	11.44
Micăsasa	**6.40**	—	**5.40**	12.18
Copșa mică	**7.—**	—	6.01	1.01
Mediaș	—	—	6.40	1.22
Elisabetopole	—	—	7.35	1.56
Sighișoara	—	—	8.01	2.44
Hașfalĕu	—	—	10.05	3.02
Homorod	—	—	11.02	4.41
Ágostonfalva	—	—	11.37	5.30
Apatia	—	—	12.32	**6.03**
Feldioara	—	—	1.09	**6.35**
Brașov	—	—	1.50	**7.14**
	—	—	2.48	—
Timiș	—	—	3.23	—
Predeal	—	—	4.65	—
Bucuresci	—	—	**9.40**	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	—	7.45	—
Predeal	—	—	12.50	—
Timiș	—	—	1.40	—
Brașov	—	—	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Hașfalĕu	10.10	—	**7.37**	—
Sighișoara	10.39	—	**8.21**	—
Elisabetopole	11.19	—	**9.05**	—
Mediaș	11.54	—	**9.43**	—
Copșa mică	12 12	—	**10.02**	—
	12.37	—	6 —	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaș	1.30	—	6.59	—
Crăciunel	1.45	—	7.15	—
Teiuș	2.34	—	7.43	—
Aiud	2.55	—	8.—	—
Vințul de sus	3.17	—	8.29	—
Uioara	3.24	—	8.55	—
Cucerdea	3.36	—	9.04	—
Ghiriș	4.11	—	9.32	—
Apahida	5.36	—	10.32	—
Cluș	5.56	--	12.32	—
	6.16	6.08	12.59	8.—
Nadisul ung	**.37**	—	—	8.34
Ghirbo.ı	**53**	—	—	8.59
Aghire	**7.08**	—	—	9.56
Stana	**7 34**	—	—	10.16
Huiedin	**7.55**	7.14	—	11.04
Ciucia	**8.37**	7.43	—	12.17
Bucia	**8.53**	—	—	12.47
Bratca	**9.12**	—	—	1.21
Rév	**9.31**	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	**10.06**	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	**10.25**	—	—	3.39
Várad-Velencze	**10.35**	—	—	3.55
Oradea-mare	**10.41**	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	**12.50**	10.38	1.45	**5.35**
Szolnok	**3.06**	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	**10.05**	10.30
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.—**	—
Budapesta	—	8.05	8.—
Szolnok	—	11.02	**12.—**
Arad	—	**3.37**	**5.55**
	—	4.—	6.05
Glogovaț	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliș	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborșin	—	**6.42**	8.58
Zam	—	**7.14**	9.28
Gurasada	—	**7.43**	9.56
Ilia	—	**8.01**	10.17
Branicĭca	—	**8.21**	10.38
Deva	—	**8.47**	11.05
Simeria (Piski)	—	**9.40**	11.55
Orĕștia	—	**10.10**	12.24
Șibot	—	**10.34**	12.53
Vințul de jos	—	**11.04**	1.22
Alba-Iulia	6.59	**11.31**	1.40
Teiuș	7.33	**12.05**	2.24

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.09	**3.56**	5.20
Alba-Iulia	11.56	**4.27**	5.57
Vințul de jos	12.20	**4.53**	—
Șibot	12.25	**5.19**	—
Orĕștia	1.19	**5.41**	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicĭca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborșin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	**6.18**	9.49	—
Radna-Lipova	**6.57**	10.23	6.14
Pauliș	**7.12**	10.37	6.30
Gyorok	**7.27**	10.52	6.47
Glogovaț	**7.56**	11.18	7.17
Arad	**8.10**	11.32	7.32
	9.—	12.27	—
Szolnok	**2.39**	5.10	—
Budapesta	6.50	8.16	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	7.27	3.23
Hațeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Banița	3.35	**6.07**
Petroșeni	4.04	**6.39**

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	**8.18**
Aradul nou	6.25	**8.32**
Németh-Ságh	6.50	**8.51**
Vinga	7.19	**9.07**
Orczifalva	7.38	**9.20**
Merczifalva	7.56	**9.32**
Timișoara	8.42	**10.09**

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.49	9.33
Banița	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Hațeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	**6.07**
Vinga	6.52	**6.32**
Németh-Ságh	7.06	**6.53**
Aradul nou	7.21	**7.24**
Arad	7.53	**7.40**

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	1.11
Șeica mare	1.32
Loamneș	2.01
Ocna	2.24
Sibiiu	2.44

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	10.25
Ocna	10.46
Loamneș	11.09
Șeica mare	11.32
Copșa mică	11.52

Cucerdea—Oșorheiu – Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheța	10.31	4.21
Luduș	10.53	4.43
M. Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireșteu	12.26	**6.10**
Oșorheiu	12.46	**6.30**
	1.16	**7.43**
Reghinul-săs.	3.08	**9.35**

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	**4.22**	4.—
Oșorheiu	6.14	5.52
	6.34	**12.25**
Nireșteu	6.55	**12.55**
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	**1.24**
Cipeu-Iernut	7.37	**1.54**
M. Bogat	8.07	**2.31**
Luduș	8.21	**2.46**
Cheța	8.38	**3.06**
Cucerdea	9.07	**3.40**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Pisk.)	11.03

Ghiriș — Turda

Ghiriș	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriș

Turda	8.20	1.41
Ghiriș	8.41	2.06

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 25 Sibiiu, Joi 6/18 Martiu 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de douĕ ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 5 Martiu 1886.

Suntem siliţi a scrie pentru justificarea noastră şi pentru restabilirea adevĕrului, despre un lucru, care ne desbină pre noi românii, ne învrăjbesce până la cuţit, şi în unele casuri face din noi denuncianţi formali, spre cea mai mare pagubă a noastră, spre defăimarea neamului nostru, şi spre ruinarea poporului, fără privire la religiunea lui. Suntem siliţi a revenì la desbinarea confesională dintre noi românii, şi sĕ ne clarificăm, căci după unele învinuiri aruncate în un ḑiariu de aici din loc, s'au aflat chiar şi amici de ai noştri, cari ne-au făcut imputări, că noi provocăm cearta confessională fără motiv, fără vreme, numai aşa ca din senin, spre a mai înmulţì necasurile şi suferinţele poporului nostru.

Voim sĕ fim luminaţi asupra unui lucru, şi cine nu va pricepe, şi va mai tăbărî asupra noastră cu învinuiri, acela sĕ scie totodată, că el nu este omul adevĕrului, nu este amicul dreptăţei, şi ca fiu al minciunei pentru noi nu mai are îndreptăţire la seriositate şi loialitate în apreţiarea stărei noastre naţionale.

Suntem atacaţi sistematicesce în întreagă archidiecesa de fraţii greco-catolici, atacaţi în biserică, atacaţi în scoală, aşa că de multe-ori ne punem întrebarea: Se poate justifica o asemenea stare de lucruri între apriga asuprire, de care ne fac părtaşi cei chiemaţi a fericì statul după devisa Kultur-egylet-urilor.

Răbdarea noastră încă 'şi are şi ea marginile sale. Se întêmplă că noi câte odată constatăm machinaţiunile proselitistice inscenate de către fraţii greco-catolici, le constatăm cu durere de inimă.

Se poate afirma dară cu mintea şi inima la loc, că noi provocăm frecările confesionale, se poate arunca asupra noastră învinuirea, că noi provocăm desbinarea, constatând starea faptică a lucrulni?

Sĕ nu ne jucăm cu cuvintele şi bine sĕ ne tragem seama, căci nu e departe timpul, când vom fi siliţi a vorbi cu cărţile deschise şi cu fraţii greco-catolici şi cu ortodocsii noştri, provocându-ne la însăşi actele lor.

Dacă prin aceea că ne plângem de uneltiri proselitistice din partea fraţilor greco-catolici, constatând altcum purul adevĕr încât ne-a fost possibil în cea mai domoală formă, dacă prin această provocăm desbinare confessională, şi agităm: atunci noi nu mai avem cuvênt sĕ ne plângem contra imputărilor nedrepte, ce ni se fac chiar şi din partea organelor guvernului; atunci trebue sĕ dăm cuvêntul ḑiaristicei unguresci, care ḑi de ḑi ne aruncă în faţă învinuirea de agitatori, şi pentruce? pentrucă noi nu mai putem tăcea, nu mai putem suferì asupririle ce ni se fac.

Ḑiarele românesci şi amicii noştri, cari ne învinuesc pentru ţipetul nostru de durere, falsifică adevĕrul întocmai ca ungurii dela Kultur-egylet.

Machinaţiunile proselitistice întru nimica nu stau sub cele ale Kultur-egyletului în ce privesce pericolul ce isvoresce din ele, şi dacă este o datorinţă de om de omenie a fie-cărui român şi chiar şi ungur sĕ deie pe faţă toate uneltirile sistemului demoralisătoriu al reuniunei de maghiarisare, atunci e datorinţă de om de omenie a fie-cărui român, sĕ deie la iveală uneltirile proselitistice, cari bântuiesc consciinţa nefericitului nostru popor, şi cine va arunca cu petrii asupra noastră sub cuvêntul, că noi apărându-ne, provocăm certe confessionale, că noi constatând starea lucrului, agităm, — acela nu este om de bună credinţă.

După tipicul maghiarisărei s'au făcut fundaţiunii speciale pentru câştigarea sufletelor greco-orientale, şi aceasta la sfêrşitul veacului nostru, care se numesce veacul luminei şi al culturei.

A face fundaţiunea pentru premiarea celor cu proselitismul şi cu câştigarea sufletelor, **B** vine şi condamnă fundaţiunea, şi pe basa faptelor întêmplate constată, că ea pas de pas ne duce la demoralisare, la perire naţională.

Şi pentru aceasta B. este mişel, căci provoacă ura între fraţi. Ergo asupra lui cadă blăstemul fericiţilor metropoliţi Şuluţ şi Şaguna.

Pentru numele lui Dumneḑeu, această consecuenţă în casul cel mai bun se poate numì morală jidovească.

Oameni dedaţi a avea trecere mare la noi ne spun în faţa consciinţei lor: trebue sĕ alegem între cultură şi popor.

Voim cultură, ne perdem poporul, voim sĕ ne conservăm poporul, trebue sĕ abḑicem de cultură şi possibilitatea de a ne cultiva.

Cum pentru numele lui Dumneḑeu, — ne-am întrebat noi.

Eată cum ni s'a ḑis:

Dacă e sĕ ameliorezi salariul învĕţătoriului, poporul trece cu gloatele la religiunea greco-catolică, căci preotul greco-catolic ḑi de ḑi le ḑice: veniţi la mine şi nu trebue sĕ plătiţi dascăl.

Dacă e sĕ repareze edificiul scoalei, poporul ameninţă cu trecere, căci preotul confrate ḑi de ḑi le predică: veniţi la mine, căci atunci nu trebue sĕ mai plătiţi pentru scoală.

Dacă e vorba sĕ se amelioreze încâtva salariul preotului amărît şi necăjit, se face gâlceavă, poporul trece, căci i spune ḑi de ḑi: vină la mine, căci atunci nu trebue sĕ plătesci la popă.

Şi se întêmplă casuri de trece. Autorităţile bisericesci intrevin la organele dela administraţie.

Şi se întêmplă că de comun au dreptatea ca lumina soarelui, — biserica noastră pierde, şi ea pierde, căci organele, cari judecă sunt compuse din unguri, a cărora cea mai mare groază le este frica de muscan, şi fraţii de un sânge argumentează astfel: judecaţi în favorul nostru, căci el este şi al nostru şi el este şi al vostru, deoarece acestia să ţin de religia muscanului. Şi amploiatul cetesce în acte **„muszka vallás,“** religiunea muscanului, aceasta îi pătrunde mĕduva şi rărunchii, şi el condamnă, căci „muszka vallás“ este „muszka vallás.“

Şi ce ciudată mai este lumea. Oameni de trecere, de cari amintirăm, sunt tot odată consilieri în sfatul ḑiariului din loc, care ne aruncă în faţă că resuscităm ura confesională, şi ei la noi fac una, dincolo lucră alta, şi noi suntem cei cu pricina, noi cesti dela „Telegraful Român“, pentru că constatăm un rĕu periculos, ce roade la rădăcina moralităţii poporului nostru.

Acestea şi de acestea sunt ranele, la cari indigităm noi, când nu mai putem răbda. Suntem loviţi noi, şi pentru apărarea noastră cea mai moderată fariseii ne aruncă cuvinte de hulă.

Pe noi ne doare această stare de lucruri, o denunciăm pentru a căuta vindecarea ei, şi acei oameni, cari pentru nisce interese de clică şi mai pentru altele ştiute deja, plesnesc în faţă adevĕrul şi totodată consciinţa şi tot trecutul lor, nu fac serviţii nici causei naţionale, nici proselitismului demoralisătoriu al fraţilor greco-catolici.

Credem că tot românul cu inimă ne-a înţeles.

Revista politică.

Unul dintre cei mai distinşi oratori ai parlamentului ungar şi al partidei oposiţionale moderate, Desider Szilágyi, a eşit din sinul acestei partide.

Despre acest cas cetim următoarele comentarii:

Prin eşirea lui Szilágyi din oposiţia moderată, a erupt un vechiu conflict acut, care băntuia în ascuns partida. Oposiţia condusă de Albert Apponyi a luat un caracter din ḑi în ḑi mai conservatoriu, ca sĕ nu ḑicem reacţionariu; dar conservatismul n'a împedecat de feliu partida, ca sĕ fraterniseze cu stânga estremă şi sĕ adopte în multe, ţinuta şi tonul estremiştilor.

Aceste au fost motivele, cari l-au înduplecat pe Szilágyi sĕ iese din sînul partidului moderat. Lui Szilágyi au sĕ-i mai urmeze câţi-va amici politici, cari sub conducerea lui deocamdată nu se vor alătura la nici un partid, ci vor lua o posiţie neutrală.

Le au întrat gărgăuni în capul grecilor şi pace. N'ai ce le face, ei vreau sĕ se bată cu tot preţul. Puterile vĕḑênd că cu ameninţările nu-i pot aduce la reson pe Don Quixoţii dela Atena, voiesc sĕ esercite acum încă o ultimă şi deciḑĕtoare presiune asupra dlui Delyannis. E vorba, ca representanţii puterilor sĕ fie cu toţii rechiemaţi dela Atena, relaţiunile diplomatice întrerupte şi totdeodată flotila grecească blocată de marina puterilor.

De oarece însĕ, se vede că nici aceste ameninţări vrăjmaşe nu-i genează pe greci, unele dintre organele semi-oficiale ale puteriler au început cu binele, mângăind pe greci şi asigurându i de ale lor simpatii. Astfel ministrul engles dl de Chamberlain a scris într'o epistolă următoarele măgulitoare cuvinte la adresa grecilor: „Demnitatea naţiunei eline nu va pierde nimic din nimbul seu, dacă sfaturile adevĕraţilor sei amici, le va lua în considerare.“

Cestiunea irlandesă, acest nod gordic al cabinetului engles, are sĕ-i aducă căderea lui Gladstone, ḑic conservatorii din Anglia. Şi într'adevĕr toată lumea e curioasă sĕ vaḑă cum va resolva distinsul politic această cestiune. Cât mai curênd, se ḑice că el îşi va presenta proiectul seu în această privinţă, care are sĕ decidă asupra sorţii cabinetului şi după care se vorbesce ca sigur, că parlamentul se va disolva.

Discursul

dnului prim-ministru I. Brătianu rostit în şedinţa camerei dela 11 Februarie 1886 cu ocasiunea interpelării Dlui Mihail Cogălniceanu.

Dlor, rugasem de dimineaţă pe dl Cogălniceanu ca sĕ amâne interpelarea dsale, sperând că o va amâna pentru totdeuna în urma esplicaţiunilor ce-i dedeam; dar vĕd că nu a voit sĕ o amâne.

În adevĕr, dlor, regulamentul acordă ministrilor trei ḑile spre a se putea pregătì, ca sĕ rĕspundă la o interpelare; dar acele trei ḑile sunt mai mult, cum ḑice fracezul *une fiche de consulation*, mai cu seamă când interpelarea vine dela un deputat ca dl Cogălniceanu, fiind că eu nu pot scì mai dinainte, cum are sĕ se desvoalte interpelarea, ca sĕ pot sĕ rĕspund.

Astfel, astăḑi, când am vĕḑut pe dl Cogălniceanu că se suie la tribună cu un vraf de cărţi şi de hârtii, de unde sciam eu, ce citaţiuni avea sĕ aducă înaintea dvoastre, pentru ca sĕ caut şi eu sĕ aduc alte citaţiuni, cu cari sĕ pot combate argumentele dlui Cogălniceanu? Eu socotiam că mie îmi va face o interpelare; însĕ, după cum cred că şi dvoastră veţi fi observat, numai pe mine nu m'a interpelat; eu am servit la interpelarea dsale, la rechisitoriul dsale; rechisitor pornit din bune sentimente, am servit numai de buchet, cum se ḑice. Prin urmare, aşi putea sĕ ḑic, că sunt afară din causă. Dar dacă am luat cuvêntul, am făcut-o numai pentru ca sĕ şterg lacrămile de pe faţa dlui Cogălniceanu....

Dl M. Cogălniceanu: Sĕ-i aduci înapoi, şi le-ai şters.

Dl I. C. Brătianu, preşedintele consiliului: Onorabile dle Cogălniceanu, eu îmi ḑiceam adineaori: cum se poate ca un om inteligent ca dta, un om cu atâta esperienţă, un om, căruia nu i se poate ḑice că nu este competent în istorie, — cum se poate sĕ nu scie, că istoria nu se face la tribună; la tribună numai se servesce cineva de citaţinni din istorie. Partea întâi a discursului dlui Cogălniceanu a fost consacrată numai ca sĕ facă istorie.

Ei bine, onorabile dle Cogălniceanu, istoria nu se face la tribună, fiind-că dai bănuială, că nu este o istorie adevĕrată, ci făcută numai pentru serviciul causei. D-voastră a-ţi fost impresionat mai cu deosebire de o scriere a lui Kossuth. În adevĕr, Kossuth este o mare individualitate, şi ceea ce se întêmplă foarte des cu individualităţile cele mari, este de a crede, că totul se învêrtesce în giurul seu, că el este factorul principal în tot ce se produce în o societate. Eu am mare admiraţiune pentru talentul de orator de tribună al lui Kossuth, şi am luat sĕ cetesc şi eu scrierea aceea a lui Kossuth, dar sĕ ve spun drept, că nu am avut curagiul s'o sfêrşesc, fiindcă se pusese pe dênsul la o înălţime aşa de mare, încât nu vedea decât pe el şi ideile lui; şi tot ceea-ce este în de afară de ideile şi de faptele lui, le arată în mod foarte eronat. Kossuth a fost un om mare, cu merite foarte mari, dar numai om de stat nu a fost.

Onor. d. Cogălniceanu ne a cetit convenţiuni, nisce pretinse convenţiuni. Cunosc şi eu acele memorii, acele proiecte de tot feliul, dar nu este bine sĕ le ecsibăm astăḑi la tribună şi sĕ le arătăm în toată golăciunea lor, fiind-că nu cred că este timpul bine ales pentru aceasta.

Dlor, pe lângă celelalte cuvinte ce aveam, ca sĕ me aştept la amânarea şi chiar la înlăturarea acestei interpelări este şi acela, că dl Cogălniceanu scie foarte bine, că dacă d sa ca deputat, şi mai cu samă ca deputat din oposiţiune, poate sĕ vorbească despre toate şi în modul cum i-ar plăcea dsale, nu tot în aceeaşi posiţiune comodă me aflu şi eu ca ministru, fiind-că oamenii de stat ai Europei sciu ce valoare au atacurile ce aduce cineva când este în oposiţiune; şi dacă Gladstone, dacă Derby, dacă Salisbury au atacat în rêndul lor fie-care câte o putere într'un mod mai mult sau mai puţin violent, după ce au venit la putere au ḑis: cu iertăciune (Ilaritate, aplause.)

D. M. Cogălniceanu: Eu n'am atacat pe nimeni, şi declar de mai nainte, că dacă voi venì la putere, nu voi cere iertăciune.

D. I. C. Brătianu, preşedinte al consiliului: Dl Cogălniceanu este un istoric de merit, dar 'mi-a părut rĕu că astăḑi a făcut istorie la tribună, fiind-că istoria a făcut-o după cum ḑiceam adineaori din punctul de vedere al tesei, pe care o apără astăḑi.

Eu cred că onor. d. Cogălniceanu nu studia numai când era tînĕr, ci s'a ţinut totdeauna în curent cu progresul care se face în istorie şi cu adevĕrurile ce ea descopere şi constată pe fie-care ḑi şi unul din aceste adevĕruri este, că cei dintâi domni, cari au venit în România dela Făgăraş şi dela Mara-Murĕş în Câmpu-Lung, când Banul Craiovei cu toţi ai lui le-a ieşit înainte şi se închinau lui, nu erau nisce fugitivi, cari căutau asil la noi contra persecuţiunilor religioase, aceasta este o absurditate din cele mai mari, ci ei, după stricarea principatului de către tătari, se reîntorceau în scaunul lor; când fac această rectificare istorică, nu voi pune în îndoială resfrângerea vieţei naţionale şi intelectuale ce se opera între Valachia şi Moldavia de o parte, şi Transilvania şi celelalte provincii române de altă parte; căci dacă în unele epoce am împrumutat oamenii şi scrierile românilor de peste Carpaţi, scie dl Cogălniceanu că şi ei, în timpul lui Vasile Lupu şi Matei Basarab, veneau din Transilvania şi au învĕţat carte acì în România, în scoalele noastre din Bucuresci şi Iaşi. Prin urmare a fost, şi nu poate fi altfel, a fost o viaţă intelectuală comună între românii din toate ţĕrile.

D. Cogălniceanu. În totdeauna.

D. I. C. Brătianu, preşedintele consiliului: Dar dta ai ḑis o frasă, care nu numai nu mi-a plăcut, dar o găsesc şi periculoasă şi de aceea voi sĕ o rectifiic; ai ḑis: când elementul român va perì în Transilvania, va perì şi în România! Eu dlor, ḑic, că nu va perì nici în Transilvania, nici în România, nici odată! (aplause prelungite).

Eu ḑiceam oamenilor de stat ruşi când am început sĕ tratez cu ei, noi n'am avut resbel de cât cu polonii, cu ungurii şi cu turcii.

D. B. Maniu. Şi cu tatarii.

D. I. C. Brătianu, preşedinte al consiliului: Tătarii au trecut ca neşte lăcuste, ca o furtună, dar nu au format un stat. Dar aceste naţiuni, ungurii şi polonii, voiau sĕ ne cucerească şi sĕ ne distrugă în numele bisericei catolice, ear turcii în numele barbariei fanatice, şi de aceea am resistat atât de puternic. Cu slavii însĕ şi cu toate celelalte naţiuni am trăit în totdeauna frăţesce şi dar noi nu suntem o ginte, despre care sĕ ḑiceţi că este preste putinţă sĕ trăiţi cu noi şi că trebue sĕ ne esterminaţi. Noi v'am lăsat în totdeauna sĕ trăiţi în pace; prin urmare nu este o necesitate ca, dacă noi nu suntem slavi, sĕ ne despreţuiţi. Şi apoi credeţi d-voastră, că la sfêrşitul secolului XIX veţi putea sĕ esterminaţi o naţiune de 10, 12 milioane, pe care n'a putut sĕ o estermine toate furtunile venite din Asia (aplause) şi care a rĕmas până astăḑi cu titlul seu de onoare, cu caracterul seu de roman şi se impune Europei? (Aplause). D-voastră puteţi sĕ veniţi cu forţe uriaşe asupra noastră sĕ ne sfărămaţi, sĕ ne distrugeţi statul român, dar şi acelea vor fi cum au fost cu furtunile lui Baiazet şi Mohamet, şi vom reînvia cu mai multă putere şi mai oţeliţi. (Aplause).

Şi scii, dle Cogălnicene, pentru ce ḑic aceste cuvinte? Pentrucă dacă ungurii s'ar convinge că ar putea sĕ fie adevĕrat ceea-ce ai ḑis d-ta, că perind Transilvania are sĕ piară şi România, atunci fiţi încredinţaţi, că ei şi-ar pune toate silinţele ca sĕ sdrobească Transilvania. (Aplause). Şi de aceea ḑiceam că me cred datoriu sĕ rectific această eroare a d-tale, fiind periculoasă.

On. d. Cogălniceanu 'mi aduce aminte ceea-ce ne ḑicea odată amicul dsale din copilărie d, V. Alecsandri, că ceea-ce a avut de comun între dênşii românii de pretutindeni a fost în toţi timpii şi în toate împregiurările o viaţă intelectuală, o viaţă morală. Eată care a fost în totdeauna marea legătură dintre noi şi care trebue sĕ fie şi astăḑi.

Onor. d. Cogălniceanu ne spunea că toţi membrii academiei române cari sunt de dincolo de Carne ḑic sĕ nu ne amestecăm în afacerile lor politice.

În adevĕr a venit la mine dl Babeş şi alţi membri de dincolo ai academiei române şi mi-au pus cestiunea aceasta: Ce faci cu noi? Eu le-am rĕspuns: când un om abia'şi cultivă grădina lui, ar fi un neghiob sĕ meargă sĕ cultive şi grădina vecinului sĕu. Atunci dl Babeş şi toţi ceialalţi mi-au ḑis, că am dreptate şi că dorinţa tuturor românilor este ca cu toţii sĕ lucrăm pentru desvoltarea şi prosperarea României.

Dar această academie română, în care elementele din Transilvania ce sunt într'ênsa joacă un rol important, de cine este fondată, dacă nu de noi?

Când ḑiceţi, că românii din alte ţeri au nevoie numai de recunoascere, ear nu de împămêntenire pentru a devenì îndată cetăţeni ai ţĕrei noastre, v'aş ruga dle Cogălniciene, sĕ luaţi procesele verbale ale camerei, ca sĕ vedeţi cine a propus aceasta în cameră şi cine a făcut sĕ se acoarde românilor acest drept de recunoascere? Eu; şi când am venit în urmă la putere am găsit că această disposiţiune cam degenerase sub guvernul conservatorilor, am căutat a se stabilì şi mai bine acest drept al românilor de simplă recunoascere, fiind-că ei nu au nevoie de împămêntenire deoarece sunt români de sânge...

D. M. Cogălniceanu. Dacă ai făcut aşa, urmează înainte tot aşa.

D. I. C. Brătianu, preşedinte al consiliului: Dar care român a venit în ţară la noi din vre-un colţ de pămênt românesc şi n'a fost îmbrăţişat de noi. (Aplause.)

D. M. Cogălniceanu. Şi de noi toţi.

D. I. C. Brătianu, preşedinte al consiliului: Nu e vorba de dvoastră, fiind-că eu nu te acus pe dta că ai persecutat pe românii din Transilvania; dta m'ai acusat pe mine, şi de aceea a trebuit sĕ rĕspund şi sĕ vin a 'ţi şterge lacrămile şi a te încredinţa, că nu sunt rĕu român şi n'am persecutat pe fraţii nostri din celelalte părţi ale pămêntului. Un singur român sĕ spună că a venit de dincolo sau de ori unde şi că nu l'am îmbrăţişat şi n'am căutat sĕ-i facem loc chiar înaintea sentimentelor de amicie sau de simpatie ce am fi avut pentru vre-un român de aici din ţeară.

Apoi, dlor, nu sciu cum s'a întêmplat, că în scoalele noastre mai mult sub guvernul liberal s'au primit profesori din Transilvania. Oare astfel se presentă românii? Mai de ună-ḑi a fost un loc vacant la bibliotecă şi un amic al meu stăruia pentru cine-va, care solicita acest post; dar fiind-că era solicitaţiune şi dela un transilvănean, am ḑis, că mai ântâi trebue sĕ vină acela care e în nevoie.

Eu credeam că onor. d. Cogălniceanu va fi cetit ceea-ce am ḑis în senat în privinţa acestei cestiuni şi tocmai de aceea me aşteptam, după cum ḑiceam la început, ca d-sa sĕ fi amânat această interpelare şi chiar sĕ nu o mai facă.

Dlor! când o cestiune se discută şi se resolvă considerându-se numai dintr'un punct de vedere, se fac multe greşeli; căci cestiunea trebue a fi analisată de toate punctele de vedere şi cercetate toate elementele din cari se compune.

Fost-au oare astfel lucrurile, că doi tineri au făcut o proclamaţiune, şi noi pentru acea proclamaţiune i-am espulsat din ţară.

D-voastră, dle Cogălnicene, nu aveţi repulsiune ca vecinul d-voastră dl Ianoli de a trece pe la ministeriul de esterne ca sĕ vedeţi că de mai mult timp era o mişcare pe toată linia Dunărei, ca sĕ treacă ţĕranii dincolo şi sunt petiţiuni din partea lor, ḑicênd că cu guvernul bulgar au contractat ca sĕ le dea atâtea ḑecimi de hectare, care cu boi, case, pluguri, etc., şi această propaganeă se făcea în judeţele Brăila, Ilfov, Vlaşca, de unde s'au şi dus câţi-va peste Dunăre, dar în curênd s'au întors de acolo în sapă de lemn. Din judeţele Teleorman, Romanaţi, Dolj, tot asemenea s'au dus şi ear s'au întors în aceeaşi tristă stare. Şi acea societate numită a Carpaţilor sciţi d-voastră ce era? A fost mai ântâi societatea Transilvania, fondată de regretatul Papiu Ilarian şi la care noi cu toţii am contribuit mereu şi am apĕrat-o toţi românii, fiind-că nu avea un scop politic. Dar societatea Carpaţilor ce rol avea? Ea ḑicea că se fondează în scop de a strînge bani, ca sĕ ajutăm pe românii de dincolo spre a se duce înapoi cu mijloace dela noi. Dacă ar fi fost în adevĕr aşa, nimeni nu putea sĕ ḑică nimic; dar ean sĕ vedem cum s'a manifestat ea chiar de când s'a constituit? Ca o societate literară? Nu, ci ca o societate politică şi dacă ar fi fost numai politică, tot n'ar fi fost nimic, dar era o societate de agitaţiuni şi onor. dl Cogălniceanu a fost indus în eroare, fiind-că mulţi din amicii dsale erau instigători.

Dl M. Cogălniceanu. Amicii mei?

Dl I. C. Brătianu, preşedinte al consiliului: 'Mi pare bine că te lapeḑi de ei (ilaritate).

Apoi, onor. dni, când ese cu drapelul pe strade şi ameninţă, că are sĕ se ducă sĕ spargă geamurile ministrului austriac, nu este aceasta agitaţiune? A trebuit ca poliţia sĕ apere mai multe ḑile casa, pe care ei o puseseră la ochi. De aceea 'ţi ḑic dle Cogălniceanu, că n'ai fost bine iniţiat....

D. M. Cogălniceanu. Eu nu sciu de aceasta.

Dl I. C. Brătianu, preşedinte al consiliului: Sciu că nu scii; sĕ nu me creḑi atât de tîmpit ca sĕ-mi închipuesc că un om de stat ca dta, ar putea sĕ se amestece în asemenea lucruri.

Dl M. Cogălniceanu. Le desaprob din toate puterile mele.

Dl I. C. Brătianu preşedinte al consiliului: Dar credeţi că se făcea numai atât? In acelaş timp când agitaţiunea se încerca a prinde temei aici, se lăţea şi prin judeţe, se îndemnau oamenii sĕ se scoale şi sĕ treacă Carpaţii, şi sciţi ce li se spunea? Li se spunea că au arme multe gata ca sĕ treacă în Transilvania. Va sĕ ḑică putea sĕ ne facă şi încurcătura aceasta; căci dacă ar fi trecut peste frontiere numai ḑece inşi cu arme cât de ruginite, ve închipuiţi dvoastră la ce consecinţe ne puteam aştepta.

Apoi, dlor, şi mai alaltă-eri am primit raporturi, că se face asemenea propagandă prin judeţele despre munte. Cercetaţi, dle Cogălniceanu, pe la ministeriul de interne şi pe la poliţie ca sĕ vedeţi, că de un an şi jumĕtate le-am dat toate poveţele, 'i am rugat şi ear i-am rugat sĕ se astâmpere. Onor. dl Sturdza scie când venise unul de dincolo de Carpaţi, şi i-am ḑis sĕ se astâmpere... Ei bine, 'mi e ruşine sĕ ve spun rĕspunsul, care mi l'a dat. Dl Sturdza ve va spune la ureche şi rĕspunsul şi persoana care mi l'a dat.

Dlor, ceea ce francesul numesce „la chantage“ era până acum câţi-va ani cu totul necunoscut la noi, şi astăḑi vĕd că începe a se forma şi la noi o scoală din cele mai detestabile... (Aplause).

Cetit-ai dta, dle Cogălnicene, acea proclamaţiune? Adine-ori făceai apel la mine, la ideile pentru cari luptam în tinereţele mele, dar fac şi eu apel la d ta şi te rog sĕ spuni, dacă în tinereţele noaştre, d ta şi eu ne-am gândit vre-o dată sĕ propagăm ceea ce aceşti oameni îndemnau pe alţii sĕ facă; sĕ spui dacă noi recomandam cui-va dinamita, ca sĕ facă sĕ sară totul în aer.

D. M. Cogălniceanu. Pe atunci nu era dinamita.

Dl. I. C. Brătianu, preşedinte al consiliului: Dinamita nu era, însĕ alte mijloace incendiare şi distructive esistau şi atunci. Asasinatul esistă de când lumea, dar nici dl Cogălniceanu, nici eu nu l'am propagat vre-o dată.

D. M. Cogălniceanu. Alţii au voit sĕ me asasineze şi d-ta ai aflat-o şi mai scăpat şi pentru aceasta îţi sunt recunoscĕtoriu.

D. I. C. Brătianu, preşedinte al consiliului: Scoala asasinatului nu a fost la noi până acum, ai sĕ veḑi că a început sĕ se propage şi astfel de idei la noi. Până acum nici un român în România nu a fost victima asasinatului politic, şi dacă va fi fost vre-unul, asasinul trebue sĕ fi fost un strĕin. (Aplause).

O voce. Dar Barbu Catargiu?

D. I. C. Brătianu, preşedinte al consiliului: Eu nu sciu de cine a fost asasinat Catargiu. Dnul Cogălniceanu o scie?

D. M. Cogălniceanu. Am căutat mult sĕ aflu, cu toate acestea nu am aflat.

D. I. C. Brătianu, preşedinte al consiliului. Poate că trăiesce unul care o scie.

Dlor! dacă eu nu aşi fi luat toate mĕsurile, pentru ca sĕ opresc mişcarea ţĕranilor de pe marginea Dunărei; dacă nu aşi fi căutat sĕ iau toate mĕsurile contra acelor, cari se lăuda că acì în România au făcut deposite de arme pentru a rĕscula Transilvania, dacă eu nu veneam sĕ dau o lovitură societăţei Carpaţilor, ca sĕ-i fac sĕ le vină minţile în cap şi sĕ nu facă ceea-ce voiau sĕ facă; dacă prin negligenţa noastră se efectua acea mare mişcare a ţĕranilor pe Dunăre şi dacă treceau numai vre-o ḑece oameni înarmaţi peste Carpaţi, şi apoi venia şi mişcarea dela Filipopol, întreb pe onor. D. Cogălniceanu, care ar fi fost posiţiunea noastră?

D. M. Cogălniceanu, De ce nu i-ai dat în judecată în loc de a îi arunca afară din ţară?

D. I. C. Brătianu, preşedinte al consiliului. De ce nu i-am dat în judecată în loc de a îi arunca afară din ţară?

Apoi, dle Cogălnicene, şi în aceasta ai fost indus în eroare, fiind-că numai aruncaţi nu au fost. Bine-voiesce a te informa, dacă pentru dênşii nu am luat mai multe precauţiuni, decât am luat pentru însuşi copíii mei când i am trimis la studiu în strĕinătate; nu i-am aruncat, ci am luat toate precauţiunile posibile pentru ca sĕ nu sufere; şi aceia cari s'au dus la Rusciuc, s'au dus acolo pentrucă încă de mai nainte a fost un concert între dênşii, au voit sĕ-şi vênḑă jurnalul pentru ca sĕ se ducă în altă parte; şi onor. d. Cogălniceanu scie, că cu mult mai nainte venise dl Galli de Filipopol ca sĕ facă se apară un jurnal la Sofia sau la Filipopol.

D. M. Cogălniceanu. Nu sciu aceasta.

D. I. C. Brătianu, preşedinte al consiliului: Te rog sĕ te informezi şi fi sigur că vei sci toate acestea ca şi mine.

Cât pentru Ciurcu cel bĕtrân, me iertaţi, îl cunosc dela 1848.

D. M. Cogălniceanu. A jucat un rol frumos.

D. I. C. Brătianu, preşedinte al consiliului: Ve rog sĕ nu me siliţi a ve spune dela această tribună ce rol a jucat.

Apoi, numai fiind-că cineva vine acì de peste Carpaţi, de peste Dunăre, ori de peste Prut şi fie el cât de scelerat, eu trebuie sĕ'l onorez? (Aplause.)

De ve veţi duce la poliţie, la justiţie, veţi găsì că cei mai mulţi tâlhari şi asasini sunt strĕini, şi sunt unii şi dintre românii din Transilvania.

Acestora din urmă trebue sĕ le dăm drumul?

D. M. Cogălniceanu. Sĕ i pedepsiţi după lege, ear nu sĕ-i espulsaţi.

D. I. C. Brătianu preşedinte al consiliului: On. d. Cogălniceanu ḑice sĕ-i pedepsim după lege,

D. V. Maniu. Asasinii nu au fost români, au fost unguri şi secui. Acestia sun cari vin şi fac tâlhării la noi, ear nu românii.

D. I. C. Brătianu, preşedinte al consiliului. Nu este pădure fără uscături. Şi aci la noi, nu sunt toţi oameni onesti, şi aşa pot fi airea. Dacă cineva va face un act mişelesc, trebuie sĕ'l menagez, fiind-că este frate de dincolo? De geaba dle Maniu protestaţi; eu fac numai o suposiţiune, că poate sĕ fie şi acolo un om neonest, unul singur, care ar putea venì aici la noi.

S'a ḑis că am făcut un act ilegal, pentru că am espulsat doi dintre dênşii. Dar nu aveau recunoascerea calităţei de român, şi ca dovadă ve spui că atunci când i-a chiemat sĕ tragă la sorţi pentru armată, au presentat paşapoarte strĕine şi adresa ministr. Austro-ungar către ministeriul de esterne...

D. G. Cantili. Auḑiţi dle Maniu? Ce aveţi sĕ mai ḑiceţi acum? (Ilaritate.)

D. V. Maniu. *Pro uso delfini* s'a făcut aceasta.

D. I. C. Brătianu, preşedinte al consiliului: Când am propus legea contra străinilor, nu am voit sĕ aştept ca Elveţia şi alte state a mi se impune, ci am făcut-o din propria mea iniţiativă.

D. M. Cogălniceanu. Bine ai făcut.

D. I. C. Brătianu, preşedinte al consiliului: Me întrebi de ce nu i-am dat în judecată? Nu i-am dat, fiind-că nu am voit sĕ avem un proces de presă, noi, cari am fost în contra proceselor politice.

Dacă dvoastră ţineţi atât de mult sĕ me daţi jos dela putere...

D. M. Cogălniceanu. Nu.

D. I. C. Brătianu, preşedinte al consiliului. Primesce-o cel puţin ca ipotesă (mare ilaritate.)

Oposiţiunea multicoloră voiesce sĕ me dea jos dela putere, şi cu drept cuvênt, căci altfel ar fi prea naivi cei din oposiţiune, dacă 'mi fac oposiţiune fără sĕ voiască sĕ vie la putere; dar ve spun drept, că rĕu faceţi de nu ve serviţi de singura armă ce trebue sĕ aveţi, sĕ ne ḑiceţi: nu mai staţi acolo, pentru-că prea a-ţi împins departe libertăţile publice..

O voce. Ce se potrivesce.

D. I. C. Brătianu, preşedinte al consiliului: Ce? Aveţi sĕ o spuneţi după ce veţi venì la putere (Aplause).

Ei bine, eu o simţ aceasta în toate ḑilele. 'Mi aduc aminte că eram la Paris, când într'o ḑi Saint-Marc Girardin venise sĕ me vadă, fusesem scolariul lui la Sorbona, şi venise sĕ-mi întoarcă visita ce-i dedesem; era şi dl Candiano faţă...

D. M. Cogălniceanu. Nu luaţi ca martor pe dl Candiano; a fost redactorul unui jurnal irredentist.

D. I. C. Brătianu, preşedinte al consiliului: Cel puţin nu i-am făcut eu educaţiunea, şi dl Candiano are reputaţiunea de om onest, şi chiar sĕ nu fie om onest ce interes ar avea în această cestiune sĕ minţă. Dar erau mai mulţi români în camera mea; şi me plângeam eu că guvernul Franciei era atunci contra noastră, pentrucă aveam o constituţiune prea liberală; ḑiceam dlui Girardin: dv. puteţi sĕ ve daţi fantasia sĕ fiţi şi despotici, şi dictatori, fiindcă sunteţi o naţiune mare, puternică, dar noi, o naţiune mică, dacă nu vom avea libertăţi, pentru ca tot românul sĕ poată lua parte la viaţa publică, rĕmânem prea slabi.

Eată pentru-ce — deşì de multe-ori vĕd inconvenientele unor libertăţi prea întinse — eată pentru-ce nu ne-am atins de dênsele, fiind-că me tem sĕ nu fac dîră prin barbă, me tem că nu cum-va noua generaţiune sĕ nu găsească astfel de precedente. De aceea ḑic că puteţi sĕ ne acusaţi, că suntem prea liberali; dar nu ne comparaţi cu Ciurcu în faptele şi conduita noastră dela 1848. Atunci luptam pentru ţară, pentru părinţii nostrii pentru mamele noastre, ca sĕ nu mai fie gazde ale soldaţilor străini, şi au venit streinii şi ne-au dat afară din ţeară. Nu este dar nimic de comparat în rolul şi situaţiunea noastră de atunci, cu posiţiunea de astăḑi a Ciurcului.

Cât pentru băeţii aceia, cari s'au dus sĕ înveţe carte...

O voce. Mor de foame.

Dl I. C. Brătianu, preşedinte al consiliului: Atunci suntem vinovaţi dacă noi toţi nu ne vom unì sĕ i ajutăm. Au sĕ înveţe şi atunci are sĕ le vie mintea la cap. Sciţi cum au fost aduşi sĕ facă actul pe care 'l au făcut? N'au fost împinşi de simţimêntul, de interesele acelora, cari vor cu ori-ce preţ sĕ ajungă la putere (aplause.)

Cronică din Zarand.

—Luna lui Februariu. — Baluri peste baluri. — Petrecere sfeclită şi păruială improvisată în favorul „Kulturegylet“-ului. — Respectul faţă de legi. — Directorul suprem Elischer şi gimnasiul din Brad. — „Meseriaşul român“.

Zarand, la 1 Martiu 1886. Nu sciu, ce va fi greşit, ce nu, luna lui Februariu, de a rĕmas mai scurtă între celelalte luni. Pre când unele se îmbuibă cu câte 31 ḑile, pre atunci ea abia la 4 ani se ridică la 29 ḑile. I s'a făcut şi lui Februariu dreptatea ce-o fac maghiarii românilor. În schimb Februariu încă 'şi rĕsbună câte odată cu ger aspru, şi cu multele petreceri de dans, şi de baluri.

Februariu în Zarand, a fost aspru, uscat, şi plin de voie bună. De multe-ori omul lasă nĕcasul la o parte şi se ascunde de el în vre-un salon, ori vre-o casă amicală.

Aşa făcurăm şi noi Zarandanii. Baluri în Băiţa, ca sĕ-şi petreacă omul, baluri în Brad, şi încă unul costumat la 15 Februariu arangiat de oficialii germani dela minele de aur din Ruda. Un altul pentru meseriaşi. Şi cel mai nostim bal la toată întêmplarea cel din Baia de Criş, arangiat la 22 Februariu v. de filiala Kulturegyletului din Cluş, ce-şi are reşedinţa în Baia de Criş. Ce sĕ ḑic de Halmagiu? Acolo se pare că toată suflarea românească în frunte cu protopopul a amorţit. Altcum sunt şi aici interesanţi oameni. Sunt vre-o 20 membri români la casină şi abia ţi-se prenumeră de graţiă „Telegraful Român.“

Asta e resonul politic al mamelucilor.

Dar sĕ me mai rentorc puţin la baluri, cel puţin pe hârtie, căci altfeliu nu se poate, fiind post, şi ortodocşii ca şi mine fug de sgomotul musicei.

Balul arangiat de filiala Kulturegyletului din Baia de Criş, merită atenţiunea noastră, după-ce scim scopul Kulturegyletului. Sunt multe incidente dela acesta. S'a făcut cu un mare sgomot, cu multe pregătiri, şi s'a finit cu un duel modern.

În comitetul balului aflu vre-o 14 membrii, firesce nu au lipsit dintre dênşii oficialii dela justiţie şi administraţiune. Aceasta nici nu se putea, dacă lipsia vre-unul, nu era patriot bun de calibrul modern. Am dat şi de un nume românesc între membrii arangiători, de Inco, notariul dela Vaţa de jos. Inco acela, carele a trăit la scoală din bani colectaţi pe la românii din Brad, Baia de Criş etc. Acum însĕ! Inco striga cine e patriot mare ca mine, după modelul lui Moldován Gergely. Oamenii însĕ 'şi ḑic, mai puţin cu un pĕcătos între noi, şi nime nu-l reclamă pre Inco.

La bal au luat parte dintre români numai judele singular: Nemeş, un cancelist Bogdan, şi încolo nime, deşì presiuni s'au făcut. Eram sĕ uit! Un tinĕr de ai nostri, ca sĕ scape de . . . 'ş-a adus cina acasă, firesce cu bani grei, pentru-că la bal deşì au fost mâncările colectate dela public, s'au vêndut foarte scumpe. Un pocal de apă a costat 5—10 cruceri.

Nu a lipsit nici scandalul. Domnul Nemeş a fostremunerat. Dând la vorbe cu comisariul finanţial Herceg, acesta, spun, i-ar fi dat domnului Nemeş epitetul de: „Valach prost.“ Cu atâta nu s'a finit.

Pretorul Markosy vine el la ceartă cu comisariul Herceg. Pretorul îşi aduce haiducul de acasă, provoacă pre comisariu a părăsì sala, acesta încinge sabia, nu cedează, publicul încremenesce, domnul pretor nu are în cătro, şi provoacă la duel pre comisariu.

Tablou demn de membrii Kulturegyletului!!

A doua ḑi la Vaţa de jos Markosy a avut duelul cu Herceg. Markosy a fost tăiat la mână, şi aḑi nu-i este iertat a părăsì casa. Sĕ notăm bine Markosy e pretor, secundantul sĕu a fost subpretorele Farkas; duelul, e oprit, şi totuş chiar cei ce sunt obligaţi a împedeca duelul îl comit. Apoi se nu ḑici că: în Ungaria respectul de legi a ajuns la suprema potenţă.

Şefii comitatului îşi pot gratula, căci minunaţi oameni trimit pe capul Zarandului!! Înainte numai!!

Nu a lipsit nici trupa teatrală maghiară în carneval. Aproape de vre-o trei luni sub direcţiunea unui Kovács s'au dat representaţiuni în Baia de Criş şi Brad. Acum abea ne părăsesce Talia, nu prea mulţumită, căci e lumea scumpă, şi oamenii au ochi ageri.

În 25 şi 26 Februariu a cercetat gimnasiul din Brad inspectorul de scoale medii, dl Elischer. Venirea dênsului a fost pe nesciute. În 25 st. v. la 2 oare a întrat în gimnasiu. A cercetat de amĕnuntul întreg edificiul gimnasial. Biblioteca, aparatele fisicali, şi colecţiunile minerali. A luat parte la oarele de propunere, în fie-care clasă. Unii dintre domnii profesori au şi propus în presenţa dênsului. Tot asfel se 'ntêmplà şi în 26 Februariu. După o cercetare scrupuloasă, şi după notiţele ce şi-a făcut, s'a ţinut o conferinţă cu profesorii, în carea dl inspector şi-a comunicat părerile sale asupra metodei, asupra lipselor ce ar mai fi la gimnasiu. A cerut în scris dela direcţiune, ca sĕ-i comunice părerile sale asupra institutului, şi asupra corpului profesoral. Domnul Elischer este un pedagog cunoscut teoretic şi practic, şi dispune de energie. Vorbesce prelângă alte limbi şi limba română. Denumirea dênsului făcută credem pe basa meritelor, va face mari serviţii scoalei. Ni se spune că a fost mulţămit cu progresul şi cu nouĕle acuisiţiuni ce s'au făcut la bibliotecă, la aparatele fisicali etc.

Om cu cultură omnilaterală — domnul Elischer — a voit sĕ se convingă din toate studiile — asupra progresului obţinut. — A asistat la propunerea din limba română până la cel din urmă obiect.

Eu din parte'mi una aş avea de ḑis: înfiinţarea clasei a V şi a VI gimnasială este o cestiune de viaţă pentru gimnasiu, şi pentru Zarand.

— — — — — — — — — — —

Apariţiunea jurnalului „Meseriaşul Român“ este un eveniment îmbucurătoriu şi pentru Zarand. Meseriaşii nostri au sfânta datorinţă a-l prenumĕra. Aici în Brad s'au făcut mai multe prenumeraţiuni. Bine ar fi ca inteliginţa din celelalte centre de Zarand sĕ întrevină, spre a se face cât mai numĕroase abonamente.

Preţul de abonament 1 fl. 20 cr. la an este un bagatel, şi cel mai sĕrac îl poate câştiga.

Sĕ auḑim de bine. *Esop.*

Varietăţi.

* (Asociaţiunea naţională din Arad) va arangia în timpul postului mare un ciclu de prelegeri publice în sala seminariului diecesan.

Programa va fi următoarea: Va prelege:

1. În 15 Martie dl Vasilie Mangra despre „Viţiile educaţiunei.“ 2. În 22 Martie dl George Purcariu „Despre industrie.“ 3. În 29 Martie dl Petru Popoviciu despre „Haiducul Bostanu.“ 4. În 5 Aprilie v. dl Teodor Ciontea despre „Cutremurul de pământ.“

* (Academia română) va împărţì, în sesiunea din Martie, trei premii: unul pentru cea mai bună colecţie de arii populare, altul pentru cea mai bună carte scientifică, şi al treilea pentru cea mai bună lucrare literară.

* (Viscol de zăpadă) cum de mult nu s'a mai pomenit, a troienit în ḑilele trecute drumurile liniilor ferate române şi bucovinene, împedecând cu totul circulaţiunea.

„Românul“ scrie:

Întreruperile pe linia ferată au provenit din causa marei zăpezi, care este de 1 metru până la 4 şi 5 metri înălţime. Circulaţiunea a fost oprită între Muftiu-Ianca, Barboşi-Tecuciu, Tecuciu-Bêrlad, Tecuciu-Mărăşeşti, Mărăşeşti-Cosmeşti, Adjud-Têrgu-Ocna şi Galbeni-Roman. La Ianca plugul de zăpadă a rĕmas înzăpăzit.

Două maşini au venit spre a-l scoate, dar din causa viscolului şi al ninsorii repeḑi nu s'a recunoscut locul unde a rĕmas plugul și mașinele dând preste el au deraillat.

Bilete pentru trenurile de persoane Roman și Bucuresci nu se vênd încă.

Eri Vineri s'a restabilit liniile între Tecuciu-Galaţi, Tecuciu-Bêrlad. Circulaţiunea a reînceput între Buzĕu-Galaţi, tot cu transbordare la Ianca. Colete și bagage nu se pot primì decât în greutate de 25 chilograme. Tot aḑi se va restabilì și între Barboși-Tecuciu.

La Cosmești lucrează 150 oameni. Se crede că pe astăḑi linia va fi restabilită.

Eri s'au întrerupt circulaţiunea între Brăila-Brăila-port.

Nouĕ vagoane noue puse spre a se încerca pe linia Fetesci, s'au ciocnit, din care causă s'au stricat 14 vagoane, cari vor fi trimise din nou la atelier spre a se repara.

* (Ambulanţe rurale militare.) La ministeriul de rĕsboi din România se lucrează pentru întocmirea a 16 ambulanţe rurale militare, care vor începe sĕ funcţioneze dela 1 Mai anul curent. Fie-care din aceste ambulanţe este destinată a funcţiona în câte douĕ judeţe, în fie-care câte douĕ luni, dând ajutoriu ţĕranilor bolnavi.

* (Distribuţiunea apei în orașul Bucuresci). — Dl inginer Nicolae Cucu directorul lucrărilor technice ale orașului Bucuresci, observând că, vechiul proiect pentru distribuţiunea apei în oraș avea defecte capitale, a elaborat un nou proiect, care a atras cu sine și modificarea mai multor articole din caetele de sarcini pentru fabricarea și predarea de tubărie și robianterie. Atât proiectul, cât și modificările au fost aprobate de consiliul comunal în urma raportului unei comisiuni compusă din dnii consilieri: I. Procopie Dumitrescu, Dr. Sergiu, Dr. Vlădescu și I. Dobrovici.

Deosebirea ce esistă între vechiul proiect și noul proiect, dl Cucu o esplică precum și urmează:

În programa sa pentru proiectul alimentării orașului cu apă, dl Bürkli a admis:

200 litre de apă pe cap din populaţiune și pe ḑi de consumaţiune mediă, și
400 „ „ pentru consumaţiune macsimă.

Ambele aceste cifre mi se par prea mari.

Parisul distribue 168 litre de suflet și ḑi.

În Englitera, luându-se media consumaţiunii de apă la 128 orașe, s'a găsit 142 litre pe ḑi și suflet.

În Germania o asemenea mediă pentru 17 orașe dă 120 litre.

La Brussela se împarte în mediu 25000 metri cubi de apă pe ḑi la o populaţiune de 397300 suflete, cea-ce dă pe ḑi și cap din populaţiune 68 litre.

Sunt, negreșit, orașe cari distribue populaţiunii lor cantităţi de apă cu mult mai mari, decât mediele mai sus arătate, cum:

Roma cu 1000 litre pe ḑi și suflete,
Washington „ 522 „ „ „ ,
New-York „ 470 „ „ „ ,
Würzbourg „ 258 „ „ „ ,
Besançon „ 246 „ „ „ ,
Glascow „ 241 „ „ „ , și altele;

însĕ condiţiunile favorabile sau sacrificiele prea mari făcute de aceste orașe pentru a ajunge la nisce atari cantităţi nu pot fi luate de normă pentru stabilirea cantităţii necesare și suficiente pentru alimentarea unui oraș.

Cantităţile mari de apă cu cari se vĕd înzestrate *nominal* cele mai multe din orașele americane, nu pot fi cu atât mai vêrtos luate ca termini de comparaţiune, cu cât, după opiniunea inginerilor americani, esistă în lumea nouă multe distribuţiuni, în cari jumĕtate din apă nu ajunge la destinaţiune, din causa curgerilor anormale și ascunse, ce esistă în conducte. Este destul o gaură numai de un milimetru lature, în canalisaţiune, pentru ca sub o presiune de 16 metri sĕ se peardă 864 litre de apă pe ḑi. Și câte găurele de acestea nu pot sĕ se producă într'o canalisaţiune de sutimi de kilometri lungime,ce n'ar fi fost bine construită sau întreţinută?

E de preferat dar d'a se efecta pentru alimentarea unui oraș o cantitate de apă mai modestă și a se ţine foarte mult, ca întreagă această cantitate sĕ pervină la destinaţiune, făcêndu-se o bună canalisaţiune și supraveghiându-se, prin contorul *Deacon* sau prin alte mijloace, ca apa sĕ nu se piardă prin curgeri ascunse.

În această ordine de idei,

Durcy stabilesce la 150 litre, pe ḑi și cap, cantitatea de apă necesară și suficientă la alimentarea unui oraș.

Veitmeyer socotesce 139 litre pentru o fiitoare alimentare a Berlinului.

Wiebe recomandă 150 litre pentru Königsberg.

Gill și *Folsch* consideră că 100 litre ar fi o cantitate suficientă pentru Hamburg.

Salbach socotesce pentru o populaţiune dublă a orașului Dresda, câte 125 litre pe cap și ḑi.

Dl *Lindley*, în fine ţinênd cont de variaţiunea consumaţiunii în ḑilele de vară și cele de iarnă, recomandă pentru Bucuresci următoarele cantităţi.

120 litre pe ḑi și cap, ca mediă anuală,
170 „ „ „ „ „ pe ḑi de vară.
250 „ „ „ „ macsimă pe ḑi pentru oarele de macsima consumaţiune.

Datele și recomandaţiunile de mai sus mi s'au părut că me pot autorisa, ḑice dl Cucu, a admite cifrele date de dl *Lindley* pentru calculul consumaţiunii de apă în orașul nostru. Pe basa acestora s'a întocmit proiectul.

* (Muntele Etna.) O telegramă din Catana anunţă, că muntele Etna amenință sĕ facă în curênd erupţiune. Necontenit se varsă din craterul lui cenușă și lavă. Vêrful muntelui e acoperit de o ceaţă groasă. La poale s'au simţit mai multe cutremure ușoare de pămênt.

* (O interesantă descoperire archeologică.) „L'Italie“ scrie, că la Via Appia s'a făcut o interesantă descoperire archeologică. Este vorba de un frumos mosaic, care a fost recunoscut a fi aparţinut primului secol din era creștină. Acest mosaic este foarte bine păstrat. El are o mărime de 9 pe 6 picioare și represintă „Răpirea Proserpinei.“ La cele patru unghiuri se vĕd figuri alegorice representând cele patru anotimpuri, ear pe marginea cadrului se vĕd sculptate flori.

* (Un rîu în foc.) — „L'Indépendance belge“ spune că Clydul, unul din rîurile Scoţiei, a oferit, acum câte-va ḑile, spectacolul estraordinariu al unui rîu în foc. De mai multe sĕptĕmâni s'au observat pe suprafaţa apei nisce vapori luminoși, cărora nu s'a dat multă atenţiune; acum câte-va ḑile, un pescariu din apropiere de Glasgow, după ce'și aprinse pipa, aruncă în apă chibritul, care încă ardea, și în acel moment se vĕḑură nisce flacări pe suprafaţa apei, care împrăștiau departe, în timp de mai multe secunde, lumină roșie.

Se atribue acest fenomen unei acumulări de gazuri, provenind din stratele de carbon, cari se află de de subtul rîului.

Un fapt analog s'a constatat în 1829, la Holms, unde mai mult timp apele erau pline de gazuri, pe cari omul putea sĕ le aprindă ori când voia și a căror presenţă era datorită tot unei asemenea cause.

* (Furt din invidie.) În cercurile cele mai înalte din Berlin se povestesce următoarea întêmplare, care face mare sensaţiune: O principesă, întorcêndu-se dela un bal aristocratic, observă că îi dispăruse din pĕr un giuvaer în formă de porumbel împodobit cu brilante de mare valoare. Printr'o anchetă făcută cu mult tact și discreţiune, poliţia descoperì că o contesă, femeia unuia din cei mai înalţi funcţionari din aristocraţia prusiană, sub pretecst ca sĕ arangieze frisura princesei, îi furase brilantele. Contesa n'a tăgăduit faptul, — nici nu putea sĕ'l tăgăduiască, pentru că corpul delictului s'a găsit în casă la dênsa, — a declarat însĕ, că numai invidia a îndemnat-o sĕ lipsească pe rivala ei de un giuvaer, pe care'l admira toată lumea. Până acum procurorul n'a intervenit în această afacere și se crede, că nici nu va intervenì.

Loterie.

Mercuri 17 Martiu n.

Sibiiu: **73** **40** **22** **5** **1**

Nr. 16. [1273] 1—3

EDICT.

Paraschiva Ioan Navrea din Brașov, carea de $3\frac{1}{2}$ ani de ḑile părăsì cu necredinţă pre legiuitul ei bărbat Constantin Ioan Badea tot din Brașov, fără a se scì ubicaţiunea sa, se citează prin aceasta a se presenta înaintea subscrisului for matrimonial în termin de șese luni dela prima publicare a acestui edict, căci la din contră se va decide procesul seu divorţial și în absenţa ei.

Brașov, în 15 Ianuariu 1886.

Oficiul protopresbiteral al tractului
Brașovului I.
Ioan Petric,
protopop ca administrator.

Materie pentru haine

din lână trainică pentru un bărbat de statură mijlocie.

3.10 metre un **rênd de haine**
4 fl. 96 cr. din lână bună de oaie;
8 „ — „ din lână mai bună de oaie;
10 „ — „ din lână fină de oaie;
12 „ 40 „ din lână de tot fină de oaie.

Plaiduri de călĕtorie dărabul fl. 4, 5, 8 până la 12. Stofe pentru haine foarte fine, pantaloni, paltoane de purtat și pentru ploaie Tüffl, Lode, Commis, Cammgarn, Cheviots, Tricots, cârpe pentru dame, stofe pentru biliard, Peruviens, Dosking se află la

întemeiat **Joh. Stikarofsky,** — la 1866. —
deposit de fabrică în Brünn.

Modele franco. Pentru croitori cărţile de modele **nefrancate.** **Trimiteri cu rambursă** preste 10 fl. **gratuit.**

Am totdeauna un deposit de stofe în valoare de preste fl. 150,000, și este în urma negoţului universal lucru natural că remân bucăţi de câte 1 până la 5 metri **ca rest,** de aceea asemenea rĕmășiţe trebuie sĕ le vênd **în preţ de tot moderat.** — **Modele din aceste stofe nu se pot trimite,** cele neconvenabile se reprimesc în **schimb** sau se **înapoiază banii.** (Observ, că și alte firme reprimesc în schimb resturile trimise, poate pentru marfă și mai rea, dar **banii nu o înapoiază).**

Din causa **imitaţiunilor** prin **firmele înșĕlătoare** și **nesolide,** sunt decis a părăsì publicaţiunile în jurnale, și rog pe on. public a-'și lua notiţă despre **firma mea solidă** și a me onora cu comande, cari se vor efectuì cu cea mai mare băgare de seamă.

Corespondenţe se primesc în limbile: germană, bohemă, ungurească, polonă, italiană și franceză. [1259] 4—20

De 87 de ani esistă
Fabrica de învĕlitoare și ţoale
mai nainte Lichtenauer's W-we & Söhne

cu privilegiu **ces. reg.**

care prin depositul sĕu din Viena espedează

Învĕlitoare pentru cai

lungi de 190 cm. și late de 130 cm., de o calitate nestricăcioasă în coloare închisă și cu borduri vii, o bucată cu

fl. 1.60, **socotită fiind aici și pachetarea.**

Vindem mai departe, până când ne va ţinea provisiunea

Învĕlitoare de cai gălbinie

lungi de 2 metri și late de circa $1\frac{1}{2}$ metru, cu 6 rĕnduri de borduri vinete-roșii și negre-roșii de calitate nestricăcioasă o bucată cu

fl. 2.50 **socotită fiind aici și pachetarea.**

La comande de cel puţin 10 bucăţi dăm 1 bucată gratuit sau $10\,^0/_0$ rabat.

Numai prin fabricaţiunea în masse mari și vênḑarea enormă suntem în stare de a vinde **cu așa un preţ neînsemnat acestea învĕlitoare de cai de o mărime atât de neobicinuită și de o calitate atât de escelentă.** Sute de scrisori de mulţumită stau la disposiţia ori și cui.

Espedarea se face cu rambursă. Cele ce nu convin sĕ reprimesc fără nici o reservă.

☞ **Rugăm sĕ se observe adressa esact:** ☜

Pferde-Decken-Fabriks-Haupt-Niederlage.

Wien, 1, Rothenthurmstrasse 14. [1269] 2—6

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 26 Sibiiu, Sâmbătă 8/20 Martiu 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 7 Martiu 1886.

Oláh nő, oláh anya, oláh családi élet, oláh tüzhely.

Pe românesce: nevastă de român, mumă de român, viaţă de familie românească, vatră românească.

Acestea au ţinut viaţa naţională în românii din suburbiele Cluşului, acestea au influinţat, de acesti români nu sciu nici un cuvênt ungeresce.

Pănă aici am citat cuvintele unui ungur după simţeminte, dar slovac de nascere, ungur după crescere, care după cum se vede nu s'a născut din mamă slovacă, nu a fost desmierdat în limba slovacă, la leagănul lui nu a cântat maică-sa cântece din suferinţele slovacilor, nu l-a sărutat în copilăria lui cu buze de slovac, şi n'a ajuns în el făclia cea vecinică a consciinţei naţionale, care odată ajunsă, nu e pe lume putere, ca sĕ o poată stânge.

Am citat cuvintele lui Kossuth. Şi cine este Kossuth, toată lumea scie.

Vrăjmaşul cel mai neîmpăcat al dinastiei şi al casei de Habsburg, după potolirea revoluţiei dela 1848, resvrătesce pentru restornarea ordinei publice în stat, planează în feliu şi formă la detronarea Habsburgilor. Şi pentru această ţicuţă politică, junimea maghiară dela universitatea din Budapesta mai alaltăeri la aniversarea erumperei revoluţiunei dela 1848, i-a trimis prin firul electric omagiele de supunere, s'a închinat pănă la pămênt gubernatoriului.

Sĕ notăm bine acest fapt, căci el ne va fi bună mărturie.

Vor venì timpuri, când şi românii vor formula mai concret serbarea eroilor redeşteptărei noastre naţionale. Va venì timpul ca şi noi sĕ serbăm pe eroii şi martirii dela 1848, cari şi-au pus viaţa pentru patrie şi tron.

Trăim sub sceptrul august al casei de Austria, sub gloriosul scut al Maiestăţii Sale împĕratului şi regelui nostru, şi totuş ungurii n'au aţintită privirea la regele lor, ci la guvernatorul Ungariei, speranţa lor nu e legată de casa de Austria, nu de Viena, ci de *„Collegno al Baraccone,“* aici sboară cugetele lor, aici inima lor la sĕrbători mai însemnate.

Nu bunăvoinţa împĕratului — rege, — nu iubirea lui faţă cu popoarĕle de sub gloriosul lui sceptru povăţuesc acţiunile sistemului dela noi, ci direcţiunea croită şi dictată de Kossuth.

Nu dela noi le vorbim acestea.

Ḑilele acestea a apărut o broşură — pe care ḑiarele din Cluş o numesc de tot interesantă, şi noi nu contraḑicem. Este ḑeci interesantă această broşură şi pentru publicul unguresc şi pentru noi.

Este interesantă pentru publicul unguresc, căci broşura cuprinde două epistole ale lui Kossuth dela anul 1877, pe când adecă s'a fost format o reuniune microscopică în Deva, cu scopul de a remaghiarisa pe ungurii romanisaţi, e interesantă, căci ea spune ungurilor nişte adevĕruri eterne, cari în vecii vecilor adevĕruri vor rĕmânea, le spune adecă că zădarnice sunt toate sforţările pentru maghiarisarea naţionalităţilor din această ţeară.

Este interesantă această broşură de oarece compilatorul ei Otto Herman — ce mai nume tipic unguresc — publică în ea două epistole ale lui Kossuth. Epistolele au fost scrise la 1877 şi după cum vor vedea cetitorii nostri, în ele este espus planul, pe basa căruia s'a pus anul trecut în lucrare reuniunea de maghiarisare din Cluş.

9 ani de ḑile acestea epistole n'au vĕḑut lumina soarelui. S'a chipzuit mult, s'a lucrat un plan sistematic, şi apoi s'a pus la cale constituirea reuniunei de maghiarisare.

Otto Herman însuşi mărturisesce în prefaţa broşurei, că aceste epistole acuma 9 ani ar fi produs descuragiare generală în unguri, acuma însĕ dupăce reuniunea este în lucrare, deputatul Otto Herman a făcut un lucru de consciinţă revindecând dreptul de paternitate al acestei reuniuni, înaugurate sub firma dlui Haller.

Pentru noi aceste epistole au importanţă şi pentru adevĕrurile esprimate în ele. Am fost şi noi şi suntem de o convingere cu autorul epistolelor, că o naţiune, care a ajuns la cunoscinţa demnităţei sale naţionale în veci nu va fi despoiată de limba sa. Pricepem şi noi, că prin legea dela 1879 nu ne vom maghiarisa şi subscriem cu ambe mânile puternicul farmec, despre care guvernatorul Ungariei -- vorbim în terminii junimei din Pesta — deci cerem scusele procurorului de stat — vorbesce cu atâta entusiasm.

Interesul cel mai mare zace după noi în partea politică a acestor epistole.

După remarcabila cuvêntare a deputatului Mocsáry contra reuniunilor de maghiarisare, întreagă ḑiaristica ungurească s'a pus pe laude pentru maghiarisare şi pe recriminări contra naţionalităţilor. Oposiţie şi guvern a plesnit în domnul Mocsáry, a plesnit în naţionalităţi, şi a început a fâlfăi steagul Kultur-egylet-ului.

Acest steag a întrunit pelângă sine toate elementele din stat, şi s'au făcut enunciaţiuni de tot importante în această privinţă, a căror essenţă se esprimă în cuvintele: acest steag este mântuirea noastră.

Aşa dară acest steag este mântuirea noastră.

Sĕ o scie aceasta oraşele, municipiele, parlamentul şi coroana!

Otto Herman vine şi ne pune pe steag pre adevĕratul părinte: Kossuth.

Sĕ o scie aceasta toţi, cărora se cuvine a o scì.

După acestea atragem atenţiunea cetitorilor nostri asupra epistolelor, dintre cari I urmează mai jos.

Kossuth şi remaghiarisarea ungurilor valachisaţi.

Ludovic Kossuth către Otto Herman.

I.

Collegno al Baraccone, 22 Martiu 1877.

Stimate Domnule!
Preţuitul meu amic!

Am cetit cu atenţiune şi am judecat atât articlul Dtale despre valachisarea câmpiei ardelene, cât şi preţuita Dtale epistolă, care ai alăturat-o la ea. Am cetit şi discusiunea urmată.

Şi scii Dta ce presupunere s'a născut în mine în urma acelor triste descoperiri?

Că Transilvania e ameninţată din punct de vedere naţional de cel mai serios pericul.

Şi de ce anume? Pentrucă abstracţie făcênd de Cluj şi sĕcui, se pare că sentimentul de rassă e 'n decădinţă la poporaţiunea maghiară a Ardealului!

Dta cu talentul acela fin de observare, care-'ţi caracterisează toate scrutările Dtale, cercetezi după causele, cari au produs această decădinţă.

De sigur nu eu voi fi omul, care sĕ detrag nici cât un fir de pĕr din pĕcatele, pe cari Dta i le ascrii sistemului de guvernare. Ba din contră me iau ameţeli şi me revolt în internul meu, când îmi trag bine sama şi în toate direcţiunile asupra acestui sistem.

Nu e forţă, nu e intrigă rafinată, nu sunt împrejurări în lumea toată, cari ar putea desbrăca miile şi miile poporului de individualitatea lor naţională, dacă odată poporul are — sĕ nu ḑic o consciinţă mai înaltă, dar chiar şi numai un instinct dobitocesc al sentimentului seu de rassă.

Vorbesc de massele (miile) poporului. Numai în comitatul Huniădoarei, se ḑice că numĕrul celor valachisaţi este de 15,000. Căci unde numĕrul e neînsemnat, aşa că „încrucişarea“ cu poporaţiunile de limbi streine e inevitabilă, stă lucrul cu totul altfel; *dar de când cu aşeḑarea toiulni pornit de migraţiunea popoarelor şi din momentul, când diferitele formaţiuni naţionale apărute pe ruinele risipite ale imperiului roman de apus — au trecut peste procesul nascerei, — după cât sciu eu, nu esistă esemplu, ca miile de mii (massele) ale poporului, fie sub presiunea împregiurărilor, sau din causă de negligiare sau de apĕsare, — sĕ 'şi fi desbrăcat undeva individualitatea lor naţională.*

FOIŢA.

Curier sciinţific.

Simţul pipăitului la orbi. — Metoda Pasteur aplicată la frigurile galbene. — O nouă ţesătură. — Pentru amatorii de cafea.

Doi învĕţaţi elveţiani, dl Herzen şi dl Soret, s'au ocupat acum de curênd de simţul pipăitului, a cărui teorie nu este departe de a fi făcută. Observaţiunile dlui Herzen par a stabilì, că acest simţ se descompune în simţul tactului propriu ḑis, simţul frigului, simţul durerei şi simţul căldurei. În tot casul acestea diferite aptitudini ale nervilor periferici se eclipsează succesiv asupra unui membru supus compresiunei metodice. Dl Herzen citează asemenea casul unei femei bĕtrâne lovită de o paralisie parţială a picioarelor şi care nu era simţitoare de cât la durere şi la frig. La autopsie, se găsì o lesiune a măduvei spinării. Această observaţiune servì de punct de plecare pentru a se face cercetări directe asupra dobitoacelor, prin vivisecţiune. Dl Herzen crede că a ajuns sĕ claseze diferitele sensaţiuni ale pipăitului şi chiar a le localisa.

Cât pentru profesorul Soret, el s'a ocupat mai cu samă de simţul pipăitului din punctul de vedere psichologic, căutând în particular a determina pănă la ce punct poate fi de ajuns, pentru a da unui orb din nascere ideia frumosului în ceea-ce privesce formele. Se scie deja, că un surdo mut poate sĕ aibă şi sĕ aprecieze după feliul seu sensaţiunile musicale, prin transmisiunea vibraţiunilor sonore sistemei sale nervoase. Dl Soret stabilì că un orb poate sĕ ajungă asemenea a deosebì şi aprecia frumuseţia formelor. Şi mai întâi s'a asigurat printr'o anchetă la asilul din Lausanne, că orbii au acelaş gust pentru simetrie, care caracterisă pe surdo-muţi: de esemplu, femeile cari lucrează la broderii din acest asil dau cea mai mare însemnătate regularităţii desenurilor, pe cari au sĕ le producă; lucrătorii de coşuri nu pot sĕ sufere ca răchita de care se servă sĕ nu fie dreaptă şi sĕ nu aibă aceeaş lungime. În general, se poate ḑice, că neregularităţile de ori ce fel, sunt pentru orbi, indicele urîciunei. Le place suprafeţele regulate, formele simetrice: o ştirbitură a unui vas, o sgărietură a mesei, le pricinuesce o sensaţiune îndestul de penibilă.

Se înţelege de sine că desvoltarea simţului estetic la orbii din nascere este un lucru cu totul artificial şi care cere multă răbdare pentru profesor ca şi pentru elev. Dar profesorele Soret citează câteva esemple ciudate de educaţiune de această ordine: un servitoriu dela o moşie, între alţii, care ajunsese sĕ recunoască prin pipăitul pe mese, desenul familiar pentru el al unui cal sau al unui bou; un alt tînĕr, care recunoscea paserile în acelaş mod. Această educaţiune estetică poate sĕ meargă încă şi mai departe, pănă a face ca orbul sĕ aprecieze frumuseţea şi graţiile unei figuri omenesci.

Acum trei ani, povestesce dl Soret, trei profesori visitară împreună asilul din Lausanne: unul din ei era un înalt şi frumos Suedez, cu trăsurile cele mai nobile şi mai regulate; al doilea, un Elveţian cu deosebire urît; al treilea un om ordinariu şi care nu se deosebea în nimic de cei-l-alţi muritori. Printre pensionarii asilului, se afla un surdo-mut orb, anume Meystre, foarte inteligent şi mai cu samă foarte impresionabil la sensaţiunile pipăitului. Esaminarea unei fiinţe rĕu făcută sau mutilată, îl făcea sĕ-şi arate impresiunea fie prin semne de compătimire, fie prin manifestaţiuni ironice. I se presintă cei trei visitatori, pe cari începù sĕ-i pipăie după obi-

Așî putea cita multe date spre justificarea afirmațiunii mele de mai sus, dar cred că va ajunge sĕ fac o simplă provocare numai la satele maghiare din Moldova și Bucovina. Acestia trăiesc din punct de vedere național sub un sistem și mai dușmănos, și încă nu numai de scurtul restimp al unei generațiuni încoace, sunt cu mult mai espuși și potopiți de jur împregiur de valachime și isolați de contactul cu lumea maghiară; se înțelege că și sciu românesce, poate toți, dar de aceea nu s'au valachisat, limba maternă nu 'și-au uitat-o, nu s'au desbrăcat de naționalitatea lor, au rĕmas maghiari, deoarece au avut instinctul de rassă, — aceasta le-a susținut naționalitatea lor în butul tuturor referințelor inimice, pentru că le-a susținut limba în viața familiară, în jurul vetrei părintesci, care este zidul, altariul naționalității.

Aceste au fost cuvintele, cari m'au făcut, ca rĕspundênd Dlor Szathmáry și György sĕ ḑic, *că valachisarea maghiarimii ardelene este un fenomen, care ne încurcă cu desĕvêrșire noțiunile, pe cari le avem despre psichologia vieții popoarĕlor și despre caracterul național al rassei noastre.*

Dta te-ai mirat de asta și mi-ai ḑis: nu poporul poartă vina; el (poporul) este jertfa acelei legi nendurate a naturei, în puterea căreia, cel mai frumos porumb nobil degenerează în „Columba livia," dacă se negligă.

Deoarece Dta te provoci la Darwin, observ, că acelor naturaliști, cari susțîn, că *„our domestic varieties, when nun wild revers in character tho their original Stock"*, — Darwin le rĕspunde: *„there would begreat difficulty in proving this."* Eu nu afirm aceasta. Cu atât mai puțîn pledez pentru rĕspunsul, care l-a dat un curtisan al lui Carol II, când acesta pusese întrebarea următoare celor din jurul seu: ce este causa, că pescele mort e mai greu ca cel viu? Unii 'și-o esplicau într'un feliu, alții într'altul, până când un curtisan îi dete 'n sfêrșit următoriul rĕspuns: *May it please Your Majesty. I doubt the fact"* ear Carol a rĕspuns: *„So do I my good man."* Eu nu susțin aceasta, căci chiar și eu am observat, atât la animale, cât și la plante decăderea, numai că am observat-o arătându-se, cu toate că erau sub o îngrigire bună și o cultură rațională În grădina mea de sigur că nu în urma negligărei a degenerat un „Pinus clambrasiliana" prefăcênduse într'un simplu „Pinus abies" și o „Lonicera quercifolia" într'o „L. flexuosa" și ce-i mai mult, nu generațiunile, ci chiar planta-tulpină. Care va sĕ ḑică, eu nu trag la îndoială legea columbei livie, dar țîn numai, că ea nu se poate aplica la casul din cestiune, căci dacă porumbul nobil negles degenerează în Columba livia, prin asta el urmează numai principiul lui Darwin, care ḑice: *„reversion to ancestral characters."* Ei, asta așî putea-o înțelege pe deplin, dacă maghiarimea din Hunedoara și de pe câmpie ar fi recăḑut în urma stărei sale neglese la caracteristicele acele străvechi ale tipului mongolic, pe cari le aveau strămoșii nostri când alergênd pe pustiile Asiei de mijloc, își frigeau carnea sub șeaua calului: — *dar că nu o grupă mică isolată a maghiarimei, ci miile maghiarilor s'ar fi prefăcut în români, asta nu mi o pot esplica prin nici un feliu de negligare*, pentrucă acestia (românii) într'adevĕr nu sunt „ancestral caracterul" de Columba livia a porumbului nobil maghiar.

Tot ce ai espus Dta a putut contribuì la înăspirea rĕului, dar nu e isvorul lui. Isvorul e de a se căuta în împregiurarea, că maghiarimea acolo nu posede consciința de rassă.

Acesta este un punct de privire foarte întristătoriu, deoarece-i împrumută rĕului un caracter aproape incurabil; dar dacă de vindecare mai poate fi vorba, (în tot casul este timpul suprem ca sĕ ne apucăm de lucru) primul pas trebue sĕ fie diagnosa corectă, căci dacă diagnosa se va greșì, greșită va fi și sanarea.

Fără nici o crutare acus și eu sistemul; cu ferul înroșit mi-ar plăcea sĕ le pun stigma pĕcatului pe frunte, fiește-căruia care are parte fie „commitendo," fie „ommitendo" de blăstĕmul acestui sistem, — dară nici crima proprie a poporului n'o vreau s'o înfrumsețez, căci sunt omul principiului „ajută'ți și te va ajuta Dḑeu" și ḑic: că am avea cu mult mai mari prospecte de succes, dacă cei din apropiere de fața locului ar lucra într'acolo, ca sĕ roșască fața acelui popor de rușinea propriei sale crime, și sĕ se reivească barĕm o schinteie slabă a consciinței sale naționale în spusa sufletului seu, — decât dacă ne punem sĕ 'l giugiulim, pe el, care s'a desbrăcat de întreaga sa consciință de rassă, ca pe un biet nevinovat și vrednic de compătimit, care fără nici o vină a căḑut jertfă numai sistemului pĕcătos, care are deci dreptul sĕ aștepte cu mânile 'n sin, ca sĕ-i sboare porumbul fript în gură.

Dta stimate amice citezi un cas teribil. Amintesci de o comună, în care maghiarimea la 1848 numĕra 130 de fumuri, de atunci au trecut ani 29, așa dară în decursul abea a unei generațiuni, sĕ se fi redus maghiarii la 10 fumuri.

Te rog pentru Dḑeu Dl meu sĕ 'mi spui, mai esistă undeva 'n lume un sistem atât de afurisit, care într'un timp atât de scurt sĕ poată face o astfel de grozavă metamorfosă, dacă esistă numai un atom din schinteia viiă a consciinței de rassă în popor?

E imposibil.

Căci dacă „scoala" ar fi o preservativă 'n sine 'n protiva epidemiei de desnaționalisare, *(ceea-ce eu nu cred* — despre asta mai jos) ve 'ntreb, 130 de fumuri nu 's destule, ca sĕ aibă o scoală maghiară, un preot maghiar, sau un dascăl maghiar? fie cât de sĕrac, cum e preotul valach, dascălul valach, — numai sĕ fie maghiar.

Numai că nu în cursul acesta de idei este de a se căuta chieia acestei teribile metamorfose. Lipsa scoalei, preotul, care folosesce biserica de magazin, (probabil pentru că n'a avut cui sĕ predice), dascălul cu 7 slujbe (care n'are cui sĕ preleagă, deoarece nimeni nu vrea sĕ învețe), — o astfeliu de schimbare horibilă nu se poate produce în decursul unei singure generațiuni. O sĕ v'o spun eu pe nevĕḑute, că ce o a produs. Aceea, că moștenitorii a 120 de fumuri din cele 130, s'au căsătorit cu fete valache. (??!!) Și femeia valachă, e foarte natural că viața casnică în 120 de case a prefăcut o în viață valachă; românesce 'și-a adurmit copilașul, cu cuvinte române 'și a comentat sărutările sale de mamă și cu cuvinte române i-a scos din gura copilului primele gângăiri ale lui — și din copilul mamei valache se înțelege că s'a făcut valach. **Vatra părintească și nu scoala este biserica naționalității, și femeia, mama, ea e preotul, sub mâna căruia focul vestalin al naționalității nu se poate stînge.** Cu puterea ei nu se poate lupta scoala, și unde (la popoare ce 's în decădere) limba din scoală, vine în conflict cu limba din casă, fără îndoială că scoala va trebuì sĕ sucumbă. Sĕ fi luat cei 130 de descendenți ai familiilor maghiare 130 de fete maghiare de soții, și cu tot blăstemul sistemului afurisit și cu toată negligarea și acum nefericita comună ar posede tot ca mai nainte 130 de familii maghiare. Facà numai o încercare fostul proprietariu de pământ al acelei comune Puie ca present de nuntă 5 vaci cu lapte pentru 5 feciori valachisați din sat, cari vor lua 5 fete maghiare de soții, și se va convinge, că din cele 10 fumuri rĕmase în curênd se vor face 15; și va avea dascălul cu 7 slujbe pe cine sĕ instrueze; sau vor putea fi obiectul unei grădini de copii maghiare, unde apoi sub conducere maghiară și jucându-se dascălul cu copiii celor 12 fumuri, aud și 'nvață și ceilalți unguresce, ceea-ce se 'nțelege că mai târḑiu vor uita, dacă referințele lor sociale și familiare nu le vor susținea aducerea aminte (întocmai după cum am uitat și eu cu desĕvêrșire limba slovacă, care în vreme când frecuentam scoalele din Eperjes s'a fost lipit de mine).

Dar fie cum ar fi, rĕul esistă, și întrebarea este, că ce feliu de procedură ne-ar oferì șanse mai mari pentru reușită?

Despre aceea sunt pe deplin convins, că acea cale, pe care a apucat Dl Szathmáry și reuniunea de ajutoriu din Deva, nu vor putea scăpa maghiarismul periclitat de valachisare, cu atât mai puțîn vor putea remaghiarisa comunele deja valachisate.

Meritul și folosul acestei mișcări este de a se căuta în împregiurarea, că a atras atențiunea publică asupra cestiunei.

Eu pot afirma cu siguranță, că singuraticele ajutorări intenționate de reuniunea din Deva nu vor putea conduce la resultate sociale. Tinerii cari vor primì instrucțiunea maghiară, se vor așeḑa prin alte părți și astfeliu la remaghiarisarea comunelor valachisate, nu se pot lua în considerare; sau că merg acasă, și în casul acesta uită și ei limba învĕțată 'n scoală și vor vorbì ear limba familiei și a comunei lor.

Ce privesce punctul Dtale de vedere, vĕd că Dta ții instrucțiunea poporală organisată de singurul remediu.

Omul, care din ori-ce incident amintesce instrucțiunea poporală, ḑice un lucru la care eu ori-când voi rĕspunde cu un foarte evlavios „amin."

Deoarece însĕ în special e vorba de susținerea naționalității și de recâștigarea terenului național pierdut, mărturisesc, că eu unul, nu cred ca scopul acesta sĕ se poată ajunge singur numai prin scoală.

Fie-ce plan de s'ar statorì spre ajungerea acestui scop, se 'nțelege că din acela instrucțiunea populară organisată nu va putea lipsì. Le-am scris aceasta și Dlor Szathmáry și György, și încă și aceea, că deoarece copiii învață o limbă mai ușor jucânduse, eu (ca și dta după cum vĕd din replica Dtale ce ai publicat) pun un deosebit pond pe grădinele de copii (scoale Froebeliane), dacă nu a-și presupune, că degenerații din comitatul Huniedoarei s'au valachisat nu numai în privința limbei, dar și 'n privința datinelor, că adecă locuiesc nu compact în comune rurale, ci risipiți pe moșiile lor.

Dar când se recomandă în cestiune de limbă și naționalitate, ca unicul preservativ sau chiar medicament, instrucția poporală, eu întreb, *creḑi oare Dta, că copilul, care 'nvață numai în scoală unguresce, se va maghiarisa, și maghiar va rĕmânea în toată viața sa, — dacă din momentul ce iese din scoală, în viața familiară la vatra părintească și mai târḑiu în mijlocul ocupațiunilor sale ḑilnice și a atingerilor sale sociale — aude vorbindu-se numai românesce, și el însuși este silit a se adresa românesce cătră părin-*

---

ceiul seu. Frumusețea Suedezului îl făcù sĕ esprime îndată o viuă admirațiune. Venind la Elvețian, fu apucat de un rîs batjocoritoriu și arătà prin gesturi că acel om avea partea dinapoi a capului băgată în întru; cât pentru al treilea profesor, la dênsul nu găsì nimic particular, și nu esprimà nici mulțămire, nici plăcere.

Profesorul Soret crede că poate conchide din aceste fapte și din câte-va altele, că orbii din nascere au un ideal de frumsețe ca și cei cari vĕd, și că acest ideal este înăscut la ei. Conclusiunea pare puțin cam forțată; dar trebue sĕ fim cu totul de acord cu dênsul când stărue asupra trebuinței de a desvolta simțul estetic la orbii din nascere printr'o educațiune sistematică, și de a lărgì astfel pentru acești nenorociți cercul impresiunilor și al multămirilor.

Congresul Statelor-Unite se ocupă în acest moment cu o cestiune, care interesează în gradul cel mai mare poporațiunile din părțile espuse la frigurile galbene. S'a numit câte un comitet special compus din membri din amêndouĕ camerile pentru a decide în privința unei petițiuni, semnată de mai multe somități medicale, cerênd sĕ se numească o comisiune, care sĕ fie însărcinată a face studii asupra sistemei de inoculațiune a doctorului Carmona, profesor de clinică la scoala de medicină din Mexico pentru prevenirea acestei boale. Aceste douĕ comitete s'au pronunțat pentru adoptarea proiectului, care a fost presintat, sub formă de resoluțiune, de doctorul Blanchard, membru al camerei representanților.

Sistema doctorului Carmona, după documentele supuse congresului, se întemează pe principiile cari reies din descoperirile doctorului Pasteur. Frigurile galbene, după esperiențele doctorului mecsican, ar fi pricinuite de întroducerea în organism a unui ferment, care ar fi distrus prin inoculațiunea virusului. Aceste aserțiuni sunt susținute prin observațiuni practice cari, dacă ar fi verificate, ar resolva toată cestiunea. Cu această verificare sunt însărcinați membri comisiunei americane. Este de prisos de a mai stăruì asupra însemnătății acestor studii și asupra resultatelor lor, acesta este de un interes vital pentru o mare parte a statelor uniunei, și chiar pentru continentul american.

Acum de curênd, s'a descoperit o mare țesătură din fulgii după pene, cari se separă într'un mod mecanic de partea tare, și se fabrică astfel un postav foarte moale și foarte trainic.

Printr'o sistemă particular întrebuințată pentru spălarea și uscarea fulgilor, inventătoriul, dl Bourguignon, face ca fulgii sĕ fie tot atât de lesne de lucrat ca și lâna; el a isbutit a văpsì fulgii, a da toate nuanțele stofelor fabricate și chiar a toarce fulgii. Cu firele fabricate se confecționează stofe, cari sunt cât se poate mai ușoare, mai moi și mai călduroase. Ele sunt deci igienice și pe lângă aceasta și foarte eftine, din causa marei îndestulări a materiei prime.

Făcênd cafeaua cu apă destilată, pare că cine-va este cu adevĕrat surprins de deosebirea între resultatele pe cari le dă apa destilată în comparație cu apa ordinară.

Cafeaua făcută cu apă destilată are o finețâ și o delicateță de gust și de miros cu totul superioară; calitățile sale gustoase, îndestul de desvoltate, sunt atunci complete și perfecte.

Deosebirea provine din causă, că carbonatele pământoase, pe cari le conțin toate apele potabile, distrug o parte din taninul cafelei cu cari formează un produs nesolubil și fără gust, pe când apa destilată lasă taninul neatins și conservă cafelei tot gustul și toate proprietățile sale tonice, a căror acțiune este atât de binefăcĕtoare pentru stomac.

„Românul."

tele seu şi către maică-sa, cum s'a dedat, de când scie vorbì?

Ei, o credi Dta asta? Eu nu o cred. Numai prin scoală, o limbă nu poate devenì limba, cu care ai sĕ trăiesci.

Sĕ nu ne facem *ilusiuni.* Scoala desvoaltă mintea, dă cultură. Dară trăsura misterioasă ale deosebitelor specii din genus „homo“, pe care noi o numim naţionalitate, în cele din urmă *este foarte independentă, de ceea ce la omul cel mare se numesce cultură.* Adu-ţi numai aminte de timpurile, în cari cele mai culte clase ale rassei unguresci cu câtă plăcere s'au desbrăcat de limba ungurească, cât de uşor s'au desbrăcat de naţionalitate şi cu câtă greutate se introduc în ea din nou. Cui putem mulţămì, că limba, naţionalitatea noastră nu o au şters potopul desnaţionalisărei? În analisa din urmă totuş poporul a fost, deşi în privinţa culturei a fost provĕdut de tot maşter. Dacă nu rĕmânea la popor în viaţă limba ungurească, după ce a murit ea în cele politice, cu greu ar fi rĕmas ceva academiei de cultivat.

Dacă rĕmăşiţa catorrhinelor fără coadă (lipocercae) care se numesce om, dacă ea ar pretinde pentru sine escepţiune de sub legile dumnedeescei sisteme universale, care după Harvey nu lucră după voinţă specială, ci după legi universale, a-şi dice: e grozavă legea după care în privinţa rassei şi a naţionalităţei civilisaţia nu are putere de asimilare faţă cu rasele necivilisate. Unde se întêlnesc, *aceea, dacă dă înainte în mase mari, estermină pe acestea, tocmai pentru că nu le poate asimila.* (Pildă: maorii în Australia, şi indienii în America de nord). Ce e drept noi nu vom stêrpì pe valachi în Ardeal, căci nu o putem face aceasta, căci ei sunt mulţi; una e fără îndoială, faţă cu noi nu superioritatea culturei lor dă naţionalităţii lor puterea de a contopì pe unguri (căci ei stau aşa de inferior în cultură, încât nici preoţii lor nu sciu cetì toţi). Acolo e Mănăşturul dela Cluş citat şi de Dta. Doară învĕţătura valachă a poporului a susţinut alipirea cea nefrântă către limbă şi naţiune, încât nu 'şi-au însuşit nici o boabă din limba ungurească dela cetăţenii din Cluş, deşi ei sunt legaţi de Cluş cum s'ar dice; **i a susţinut muierea valachă, mama valachă, viaţa valachă în familie, vatra valachă.**

Sigur e, că fără cultură rassa noastră n'are viitoriu. Necultura însĕ nu omoară naţionalitatea. Naţiunea da, dar naţionalitatea ba.

Şi fiindcă rassa noastră ca naţiune numai prin cultură 'şi poate asigura viitoriu, eu dic, sĕ desvoltăm cât mai multă energie pentru educaţiunea rassei maghiare, pentru cultura ei maghiară. Şi confessiunea calvinistă maghiară, care trece preste 2 milioane suflete, bine sĕ mediteze, şi *„religiunea maghiară“*, care ar putea fi puternic razim al naţionalităţei unguresci, sĕ nu fie dată periciunei pe câmpia din Ardeal, sĕ nu cadă pradă în ghiarĕle **„religiunei valache“.** Alt suflet a fost în străbunii aceia, cari au zidit fortăreaţă tare reformaţiunei în patria noastră, şi au sciut da pept cu stipulaţiunile din Viena şi Lintz. Repet, sĕ desvoltăm toată possibila energie pentru crescerea poporului, *sĕ nu credem însĕ că cu această unică unealtă* vom remaghiarisa pre cumetrii valachisaţi. Spre acest scop trebue sĕ creăm **centre maghiare,** cari pe **cale socială** sĕ influinţeze asupra acţiunei scoalei, după cum ploaia şi rada soarelui înfluinţează asupra sĕmênţei. Sĕ îngrigim de vatra familiară, de contactul social, şi interesele materiale sĕ le aducem în legătură cu interesele naţionale, şi sĕ coordinăm viaţa şi scoala. Şi în esecutarea acestora sĕ cerem sfat dela împregiurări după referinţele locale. După a mea părere în această afacere nu se poate generalisa teoria.

Dta dici: aceasta nu poate fi chiemarea reuniunilor, aceasta e chiemarea naţiunei. Este aşa, însĕ naţiunea aceasta a sa chiemare în practică numai pa calea reuniunilor o poate îmbrăţişa; *căci după ce popii strĕini au băgat în capul regelui Stefan imposibilitatea politică, devenită maximă de stat,* **că ţeara cu o limbă, este ţeară slabă**, şi au putut mijlocì, ca în locul limbei naţionale, cea latină sĕ devină limbă de stat; străbunii nostri seclii întregi au negligat interesele noastre naţionale, pe când atunci generalisarea lor ar fi fost lucru uşor, fără a întimpina cel mai mic resens, acuma este impossibilitate a repara cele neglese. Acuma nici nu mai putem cugeta, nici nu mai trebue sĕ cugetăm la aceea, ca naţiunea prin puterea guvernului sau prin lege sĕ se pună între veninoasa sărutare a popei de valach, şi între acei maghiari, cari de acel venin nu se lapădă nici ca boul de podbalul cel veninos. *Naţiunea numai pe cale socială poate îmbrăţişa această afacere,* **aşadară pe calea de reuniuni.**

Şi ca sĕ o poată îmbrăţişa, trebuie sĕ i se presente lucrul în formă concretă. Spre aceasta, după părerea mea se recere o muncă prealabilă, pe care o poate împlinì numai zelul unor bărbaţi de inimă. *Trebue hotărît terenul de acţiune, trebue indicate locurile, cari vor forma obiectul de acţiune, compuse apoi datele statistice speciale, nu numai după populaţiune, ci şi după starea economică, după câştig, apoi trebue sĕ fim în curat cu elementele, pe cari ne putem radima, cari sunt pedecile, cari trebuesc învinse, cari sunt trebuinţele, şi cari modalităţile indicate de referinţele locale.* Numai pe basa acestora se poate face un plan despre lucrările speciale, cari ar fi sĕ se separeze apoi după lucruri şi după grupe. Acestea apoi ar trebuì publicate spre a escita interesul public, şi în cele din urmă publicul interesat ar trebuì *convocat la adunare imposantă, spre a organisa acest plan.*

După a mea părere ar fi sĕ se urmeze sau în chipul acesta, sau dacă nu, atunci sĕ se apuce cineva cu dărabul — din cas în cas, de pildă: acì este Tőtőr. Acì lipsesce asta, este desideratul acesta, sĕ facem aceasta, sĕ se provoace interesul general asupra lucrului, dacă casul special e de natură ca sĕ pretindă sucursul publicului, şi dacă nu e, sĕ se pună pondul pe o intreprindere basată pe interese materiale, ceea-ce eu o ţin mai sigură şi mai cu efect în cele mai multe casuri, şi aceasta cu atâta mai vêrtos, cu cât o întreprindere productivă, după cum este şi remaghiarisarea sau formarea de centre pentru salvarea şi desvoltarea celor esistenţi deja, se poate face prin mijloace ausiliare (institute pentru copii mici, educaţiune, instrucţiune etc) cari, după cum stau adi lucrurile se vor realisa prin colecte în mod nedefiniat.

Cu un cuvênt; trebue sĕ se lucre după un plan binecugetat, altcum tare me tem, că o vom păţì ca cu stêrpirea phylocserei la Panciova. Vom arunca banii şi phylocsera tot va rĕmânea.

Kossuth.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Ţara moţilor, Mărţişor, 1886. Între curioase împrejurări am ajuns sĕ vieţuim noi românii din regatul ungar, aicea în pămêntul nostru eredit dela străbunii nostri, cari cu sânge scump s'au luptat ca sĕ ni-l poată lăsa moştenire şi pe care şi noi ca alte popoară sĕ ne putem desvolta liberi, păstrândune tesaurul cel mai preţuit adecă: limba maternă şi datinile noastre străbune.

Nu este nici un popor, care sĕ nu lupte pentru înaintarea sa şi pentru apărarea limbei ş'a obiceiurilor sale.

Făcutu-s'au rĕsboaie înfricoşate, nimicitu-s'au împĕrăţii supunênd popoară, dar pe lângă toate luptele şi vărsările de sânge n'au succes nici unui popor a desface pe alte popoară de limba şi datinile sale.

Uitându-ne cu ochii minţii asupra greutăţilor şi a jertfelor ce are sĕ le întimpine o naţiune, ca sĕ poată desface pe o altă naţiune de limba şi obiceiurile sale, apoi nu ne putem mira din destul cum naţiunea maghiară carea dice despre sine, că propagă cultura în orient, nu înţelege ce va sĕ dică a maghiarisa mai multe naţiuni deodată.

E lucru minunat în feliul sĕu, când cugeţi cu toată seriositatea asupra lui: că din paralele noastre câştigate numai Dumnedeu scie cu câte ostenele, sĕ se făurească arme, cu cari sĕ lupte contra desvoltării noastre naţionale; e mai minunat însĕ când lupta e aşa de făţişă încât a ajuns a fi cunoscută până şi de clasa cea inferioară a neamului nostru. Şi e lucru sciut, că pe cât procedura e mai făţişă cu atâta ne vom apĕra mai cu zel contra acelor porniri dăunăcioasă pentru noi.

Ar fi un bine pentru stat şi în fine pentru toţi cetăţenii statului maghiar, dacă organele chiemate a conduce acest stat, ş'ar cunoasce procedura lor greşită şi carea se continuă pe di ce merge de către respectivele organe, contra naţiunei noastre, cu scop de a ne împedeca în desvoltarea noastră culturală; şi care durere decurge chiar şi în detrimentul statului maghiar. Şi recunoscêndu'şi greşala sĕ renunţe dela paşii lor greşiţi, deschidêndune drumul ca în pace şi după placul nostru sĕ ne putem desvolta aici în patria noastră.

Dar dela aşa ceva suntem departe: fiind-că organele statului nici pe departe nu cugetă la aşa ceva. Noi nici pe departe nu credem că îşi vor ajunge scopul, fiindcă ne-am dedat a suferì ca Israiltenii în Egipt.

Dintre cei ce sufer dela propagatorii culturei maghiare, în posiţiunea cea mai critică se află oficianţii atârnători dela bunăvoinţa statului.

Şi ca sĕ ne lămurim asupra tristei situaţiuni a românilor din regatul ungar, servească-ne de esemplu situaţiunea unui notariu cercual, care numai Ddeu scie prin câte metamorfose a trecut până a ajuns în oficiu, din care lămurit putem vedea de ce libertate ne putem bucura în pămêntul nostru.

În cele mai multe afaceri notariul constrêns din partea superiorilor sĕi, cu voie sau fără voie, trebue sĕ'şi calce pe inimă şi sĕ lucre contra intereselor neamului seu din a cărui sudoare trăiesce, şi încă chiar contra consciinţei sale.

Poporul scie şi nu prea scie de unde se coboară rĕul şi de aceea îl ascrie şi notariului, credênd că acesta s'ar putea pune în cale sĕ împedece rĕul. Acesta trebue sĕ-o şi facă, strigă poporul care 'şi-a pus încrederea în el; căci almintrilea nu'l mai cunoascem de român. De vei apĕra causa română: jos cu tine, strigă puternicii dilei.

Ce-i de făcut pentru delăturarea rĕului?

La doi domni nu poţi servì.

Astfeliu stând lucrul, notariul pe di ce merge devine din ce în ce mai discreditat, atât faţă de neamul sĕu, de care-l doare inima, cât şi de organele statului maghiar, cari împreună lucră spre a-i crea bietului notariu o situaţiune, cât se poate mai critică. În astfeliu de împrejurări luptă bietul notariu până la un timp, când în cele din urmă disperat se vede necesitat a se retrage.

În astfeliu de situaţiuni triste se află aproape toţi oficianţii români atêrnători dela bunăvoinţa statului maghiar, esceptiune fac însĕ cei renegaţi, cari prin „hărnicia“ lor lucră în detrimentul românilor, cari după cum se dice sunt merite pentru funcţionarii statului maghiar.

De eşti funcţionariu atârnătoriu dela bunăvoinţa statului maghiar şi voiesci sĕ fii numĕrat între cei binemeritaţi ai acestui stat: fă-te renegat, batjocoresceţi naţiunea din care faci parte, persecutează pe cei ce consimt cu neamul tĕu şi eată te-ai făcut fiu credincios şi bărbat meritat al statului maghiar; şi făcândute fiu, te-ai bucurat de favorurile statului maghiar.

Acestea sunt dreptăţile statului maghiar, de cari ne „bucurăm“ noi românii şi acestea le simte şi scie şi nenea Iuon de lângă pădure, care cu sapa în loc de plug îşi agonisesce pânea de toate dilele şi care contribue şi el la salariul celui ce cu arma 'n mână se luptă ca sĕ'l desfacă de limba sa maternă şi datinele eredite dela străbunii sei.

Până când nu va înceta lupta de rasă dintre aceste două elemente ce constituesc partea cea mai însemnată a statului ungar, prospectele de-o bună înţelegere pe di ce merge vor fi tot mai slabe.*)

atob… i.

Varietăţi.

* (Himen.) Dl Manasie Iar, teolog absolut al archidiecesei noastre şi învĕţătoriu gr. or. în Simeria, şi-a serbat cununia cu dşoara Maria Todor, fica preotului gr. or. din Simeria la 16/28 Februariu a. c.

* (Necrolog.) Clericul abs. al archidiecesei noastre **Ifraft Popovici,** fost învĕţătoriu la scoala centrală gr. or. din Orĕscioara de sus, după un morb greu şi îndelungat la 3 Martie c. s'a mutat la cele eterne. Rĕmăşiţele pămêntesci s'au aşedat în faţa unui public ales şi numĕros în cimiteriul bisericii gr. or. din Tămăşasa.

* (Mulţămită publică.) Pentru balul arangiat la 12/24 Februariu a. c. de reuniunea femeilor române din Sibiiu au întrat ulterior următoarele contribuiri:

Dela Escelenţia Sa Domnul archiepiscop şi metropolit Miron Romanul 10 fl., dela domnul Pavel Petruceanu, căpitan ces. reg. în pensiune 1 fl. 50.

Comitetul reuniunei femeilor române din Sibiiu le aduce pe această cale adênca sa mulţămită.

Sibiiu, 7/19 Martiu 1886.

Maria Cosma, presidentă

Anastasia Toma, secretară.

* (Societatea pentru cultură şi literatură română din Bucovina) anunţă că Joi în 6/18 Martiu a. c. va ţinea dl Dionisiu O. Olinescu prelegerea sa despre „Anticităţile din Bucovina“. Locul prelegerii este sala societăţii „Armonia“, Hotelul de Moldavie.

* (Năzdrăvănii patriotice.) E sciut că guvernul a fost oprit purtarea a ori-ce feliuri de insignii şi colori strĕine, fiind acele vedi Doamne mijloace de agitaţiune.

Urmările interdicerii d'a se purta insemne „straine“ a început sĕ se arete în Braşov. După cum scrie „Kronst. Ztg.“ un băiat de scoală sas, care purta la chipiul sĕu albastru o panglică roşie, a fost atacat şi maltratat Marţi de un scolar maghiar dela gimnasiul catolic. Direcţiunea numitului gimnasiu, dice „K. Ztg.“ ar face bine sĕ se intereseze mai mult de scolarii ei, ca sĕ înveţe tabla înmulţirii şi abc, ear nu sĕ se lege de chipiurile băeţilor sasi.

---

*) Cetesce cu mare atenţiune epistola lui Kossuth reprodusă în diariul nostru, urmăresce cu atenţiune paşii Kultur-egylet-ului din Cluş, şi vei vedea ce soiu de prospecte ni se pun în vedere. Red.

Tot ca urmare a acestei nesăbuite opriri, o servitoare ţigancă, care avea în coadele părului colorile române, a fost atacată de un ungur şi 'i-a rupt o şuviţă de păr cu panglică cu tot. „Gazeta“ recomandă reuniunilor de cultură şi coadelor şi codiţelor „patriotice“, ca înainte d'a se gândì la cultivarea altora, sĕ'şi cultive mai întâi p'ai lor.

* (Patti fluerată.) Din Paris se relatează: Adelina Patti, care a jucat în opera Traviata în Valencia a fost fluerată, ceea-ce nu i s'a mai întêmplat. Nemulţumirea publicului a fost provocată de greşelile cântăreţilor, a căror causă se consideră a fi fost refuzul dnei Patti a lua parte la probe. Afară de asta Patti a arătat prea puţin foc pentru spaniolii cei înfocaţi, mai ales în aria Morir si giovane, încât de multele fluerături Patti a fugit din teatru şi a trebuit sĕ fie apărată de poliţie. Giuvaericalele şi toaleta îi erau păzite de Nicolini în garderobă. Foile din Valencia ḑic, că nici o cântăreaţă n'a fost fluerată aşa de tare. Venitul a fost de 36,000 franci, din care 15,000 se cuvine dnei Patti.

* (Svat bun, dar scump.) Între lucrurile rĕmase după moartea renumitului doctor olandez Boerhave s'a găsit şi un pachet bine închis şi sigilat, care purta înscripţia: „Singurele şi cele mai profunde secrete ale medicinei“. Când s'a licitat biblioteca doctorului repausat, pachetul acesta s'a plătit cu 10,000 florini. Ajungênd cumpărătoriul acasă cu comoara dobândită, o deschise cu o nerăbdare nespusă Ce sĕ veḑi însĕ! După ce a desfăşurat o mulţime de hârtii, găsì în fine o foiţă, pe care erau scrise cuvintele: „Ţine capul rece, picioarele calde şi trăiesce regulat, poţi apoi sĕ rîḑi de toţi doctorii!“

* (Limba universală „Volapük“.) „Volapük“, limba universală, a întrat în un stadiu serios; bărbaţi serioşi cu posiţie socială înaltă se ocupă cu această limbă, şi Francesii se străduesc, ca sĕ o rĕspândească în Paris, în Franţa şi în coloniele ei. Această limbă a alcătuit-o Schleyer în 1881, după o ostenitoare muncă de 20 ani. „Volapük“ e o limbă, care e compusă din rădĕcinile limbelor europene. Prin această limbă, care se poate învĕţa — după cum ḑice profesorul din Paris Krekhofs — în decurs de 8 ḑile, s'ar înlesnì călĕtoria în toată lumea, s'ar înlesnì comerciul şi industria. „Volapük“ este compusă din limbele romanice şi germanice şi are 13,000 de cuvinte, dintre cari vom cita câteva: Durere *dol* (din dolor), fluviu *flum* (din flumen), înţelepciune *sap* (din sapientia), popor *pop* (din populus), câmp *fel* (din nemţescul Feld), sfoară *fad* (din nem Faden), doamnă *löd* (din angl. lady), fumatul *smok* (din smoke), peatră *ston* (din stone), timp *tim* (din română) etc. Din aceste pilde se vede, că cuvintele limbei „Volapük“ sunt mai toate cunoscute. Cuvintele se rostesc după cum sunt scrise, fără nici o accentuare. Formarea cuvintelor earăş e foarte simplă, de pildă: Europa *Iulop*, european *iulopel*, România *Rom*, din România sau român *romel*, Bucuresci *Buk*, bucurescean *bukel*, Franţa *Flent*, din Francia sau frances *flentel*, Paris *Plis*, parisian *plisel*. Sĕ vedem acum, cum se leagă cuvintele sau cum se formează o ḑicere. De pildă: Preşedintele republicei *Biziedal*, Duminecă *baludel*, Mercuri *maludel*, servitor *dunel*, camerier *camadunel*, ḑiar *lazed*, femeie *vom*, femeie măritată *of man*. Ḑicerea: La mine este cartea Hortensiei: *Lobob buki deHortensia*. Am cumpĕrat o sticlă de vin: *Elemob fladi de vin*. Aurel vine dela vênătoare: *Vurel kömom de jag*. Fiul meu e în Bucuresci: *Son obic binom in Buk*. Voi călĕtorì în Italia: *Motövob ab Tael*. Bună ḑiua, domnul meu: *Glidi szol*. Cum ve simţiţi: *Liko stadols? Sphincs* astăḑi a scris un articul despre teatru: *Sphincs epenom laltugi dö teat*. Aici vorbesc în limba volapük: *Volapükon*. Cuvêntul „Volapük“ însemnează: limbă universală din cuvintele: *vol* lume (din nemţescul Welt) şi *pük* a vorbì (din englesecul speak).

Mulţămită publică.

Ilustritatea Sa dna baroneasă Maria de Szentkereszti n. Florescu, din Arcuş, încredinţêndu-se că biserica noastră gr. or. din S. Sângiorgiu, din a sa putere nu-şi poate procura vestmintele trebuincioase, care sĕ corespundă unui gust estetic şi sentimentului pentru dignitatea serviciului D-ḑeesc la s. altar — a binevoit a dăruì un rênd întreg frumos de vestminte bisericesci, în preţ ca de 120 fl. pe seama acestei biserici.

Atât cualitatea materiei, cât şi frumoasa formă rituală, în care s'au gătit vestmintele, dovedesc în destul rîvna crescinească şi nobilul simţ al marinimoasei donătoare.

Deşi pe deplin sigur, că această binefacere a urmat din curată caritate cristiană, spre ridicarea influenţei religioase morale asupra poporului cam scăpătat pe acì, în această privinţă cred a nu vĕtăma simţul Ilustrităţii Sale, dacă — la învitarea comitetului parochial respectiv — 'mi ţin de plăcută datorinţă a-i esprima şi pe această cale cea mai călduroasă, recunoscĕtoare mulţămită pentru acest act de binefacere tocmai acolo, unde trebuinţa s'a arătat mai mare.

Breţcu, în 3/15 Martiu 1886.

D. Coltofean,
protopresbiterul Treiscaunelor.

Morburi de tot soiul, şi mai cu samă: **boale de nervi, epilepsia, durerile de stomach, zuruitul nervos în urechi, înţĕpăturile în urechi** şi **asurḑirea, durerea de cap, migrena, gălbinarea şi paralisarea** se vindecă prin metoda noastră raţională-sigură şi renumită în lumea întreagă. — La **bolnavi de plămână** şi de **asthmă** am ajuns după o cură de 4 sĕptĕmâni la cele mai minunate resultate. Rugăm sĕ ni se trimită o descriere amanunţită a morbului cu marcă postală de retour, — fără genă şi confidenţial.
Clinica privată **„Freisal“** în **Salzburg** (Austria.)

[1256] 1—17

Bolnavi de plămâni

pept, gât şi cei ce sufer de ameţeli

şi **Astmă** se fac atenţi la efectul minunat al plantei descoperite de mine 'n interiorul Rusiei şi numite **după numele meu „Homeriana,“** — efect, — probat de păreri medicale şi mii de atestate. Broşura despre acest preparat se trimite gratuit şi franco. Un pachet de ceă homeriană (60 grame) ajungênd 2 ḑile, costă 70 cr. şi drept semn al veritabilităţii sale poartă iscălitura numelui meu: — Paul Homero. — **Veritabil se poate primì numai prin mine şi prin depositoriul meu general Dl farmacist Stefan de Szöllősy în Budapesta, suburbiul Christina, strada maierilor, precum şi la apotecariul Eduard Kugler în Braşov.** — Atrag atenţia publicului, sĕ se păzească de tee homeriane oferite de alte firme, cari s'au constatat, că sunt false.

Paul Homero în Triest (Austria), descoperitoriul şi pregătitoriul singur veritabilei plante homeriane.

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 10 Ianuarie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	**6.20**
Szolnok	11.22	3.51	**7.29**	**9.26**
P. Ladány	2.20	5.28	**8·27**	**11.40**
Oradea-mare	4.39	**6.41**	8.37	**1.28**
	—	**6.46**	9.37	**1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.45	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.14**	10.28	**2.34**
Rév	—	**7.42**	11.36	**3.18**
Bratca	—	—	12.10	**3.41**
Bucia	—	—	12.46	**4.01**
Ciucia	—	**8.31**	1.48	**4.26**
Huiedin	—	**9.01**	3.09	**5.08**
Stana	—	—	3.42	**5.27**
Aghireş	—	—	4.12	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluş	—	**10.01**	5.17	6.43
	12.05	—	—	7.03
Apahida	12.31	—	—	7.26
Ghiriş	2.16	—	—	8.54
Cucerdea	3.32	—	—	9.43
Uioara	3.41	—	—	9.51
Vinţul de sus	3.50	—	—	9.58
Aiud	4.25	—	—	10.24
Teiuş	5.10	—	—	10.59
Crăciunel	5.41	—	—	11.28
Blaş	**6.02**	—	—	11.44
Micăsasa	**6.40**	—	**5.40**	12.18
Copşa mică	**7.—**	—	6.01	1.01
Mediaş	—	—	6.40	1.22
Elisabetopole	—	—	7.35	1.56
Sighişoara	—	—	8.01	2.44
Haşfalĕu	—	—	10.05	3.02
Homorod	—	—	11.02	4.41
Ágostonfalva	—	—	11.37	5.30
Apatia	—	—	12.32	**6.03**
Feldioara	—	—	1.09	**6.35**
Braşov	—	—	1.50	**7.14**
	—	—	2.48	—
Timiş	—	—	3.23	—
Predeal	—	—	4.65	—
Bucuresci	—	—	**9.40**	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	—	7.45	—
Predeal	—	—	12.50	—
Timiş	—	—	1.40	—
Braşov	—	—	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Haşfalĕu	10.10	—	**7.37**	—
Sighişoara	10.39	—	**8.21**	—
Elisabetopole	11.19	—	**9.05**	—
Mediaş	11.54	—	**9.43**	—
Copşa mică	12 12	—	**10.02**	—
	12.37	—	6.—	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaş	1.30	—	6.59	—
Crăciunel	1.45	—	7.15	—
Teiuş	2.34	—	7.43	—
Aiud	2.55	—	8.—	—
Vinţul de sus	3.17	—	8.29	—
Uioara	3.24	—	8.55	—
Cucerdea	3.36	—	9.04	—
Ghiriş	4.11	—	9.32	—
Apahida	5.36	—	10.32	—
Cluş	5.56	—	12.32	—
	6.16	6.08	12.59	8.—
Nadisul ung	**.37**	—	—	8.34
Ghirbou	**53**	—	—	8.59
Aghire	**7.08**	—	—	9.56
Stana	**7 34**	—	—	10.16
Huiedin	**7.55**	7.14	—	11.04
Ciucia	**8.37**	7.43	—	12.17
Bucia	**8.53**	—	—	12.47
Bratca	**9.12**	—	—	1.21
Rév	**9.31**	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	**10.06**	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	**10.25**	—	—	3.39
Várad-Velencze	**10.35**	—	—	3.55
Oradea-mare	**10.41**	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	**12.50**	10.38	1.45	**5.35**
Szolnok	**3.06**	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	**10.05**	10.30
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.—**	—
Budapesta	—	8.05	8.—
Szolnok	—	11.02	**12.—**
Arad	—	**3.37**	**5.55**
	—	4.—	6.05
Glogovaţ	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliş	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborşin	—	**6.42**	8.58
Zam	—	**7.14**	9.28
Gurasada	—	**7.43**	9.56
Ilia	—	**8.01**	10.17
Branicĭca	—	**8.21**	10.38
Deva	—	**8.47**	11.05
Simeria (Piski)	—	**9.40**	11.55
Orĕştia	—	**10.10**	12.24
Şibot	—	**10.34**	12.53
Vinţul de jos	—	**11.04**	1.22
Alba-Iulia	6.59	**11.31**	1.40
Teiuş	7.33	**12.05**	2.24

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.09	**3.56**	5.20
Alba-Iulia	11.56	**4.27**	5.57
Vinţul de jos	12.20	**4.53**	—
Şibot	12.25	**5.19**	—
Orĕştia	1.19	**5.41**	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicĭca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborşin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	**6.18**	9.49	—
Radna-Lipova	**6.57**	10.23	6.14
Pauliş	**7.12**	10.37	6.30
Gyorok	**7.27**	10.52	6.47
Glogovaţ	**7.56**	11.18	7.17
Arad	**8.10**	11.32	7.32
	9.—	12.27	—
Szolnok	**2.39**	5.10	—
Budapesta	6.50	8.16	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	7.27	3.23
Haţeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Baniţa	3.35	**6.07**
Petroşeni	4.04	**6.39**

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.49	9.33
Baniţa	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Haţeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	**8.18**
Aradul nou	6.25	**8.32**
Németh-Ságh	6.50	**8.51**
Vinga	7.19	**9.07**
Orczifalva	7.38	**9.20**
Merczifalva	7.56	**9.32**
Timişoara	8.42	**10.09**

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	**6.07**
Vinga	6.52	**6.32**
Németh-Ságh	7.06	**6.53**
Aradul nou	7.21	**7.24**
Arad	7.53	**7.40**

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	1.11
Şeica mare	1.32
Loamneş	2.01
Ocna	2.24
Sibiiu	2.44

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	10.25
Ocna	10.46
Loamneş	11.09
Şeica mare	11.32
Copşa mică	11.52

Cucerdea—Oşorheiu – Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheţa	10.31	4.21
Luduş	10.53	4.43
M. Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireşteu	12.26	**6.10**
Oşorheiu	12.46	**6.30**
	1.16	**7.43**
Reghinul-săs.	3.08	**9.35**

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	**4.22**	4.—
Oşorheiu	6.14	5.52
	6.34	**12.25**
Nireşteu	6.55	**12.55**
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	**1.24**
Cipeu-Iernut	7.37	**1.54**
M. Bogat	8.07	**2.31**
Luduş	8.21	**2.46**
Cheţa	8.38	**3.06**
Cucerdea	9.07	**3.40**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Pisk.)	11.03

Ghiriş — Turda

Ghiriş	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriş

Turda	8.20	1.41
Ghiriş	8.41	2.06

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 27 Sibiiu, Marţi 11/23 Martiu 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de douĕ ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 10 Martiu 1886.

Trebue neapărat sĕ trăiască omul în statul nostru, sĕ urmărească pas de pas evoluţiunile spiritului rassei unguresci, sĕ cunoască din intuiţiune propriă gradul de şovinism al publiciştilor unguri, şi numai atunci va cuprinde cu mintea sa actuala stare de lucruri, care bântue necontenit liniştea sufletească a cetăţenilor.

Bĕtrânul esilat le-a pătruns toate acestea, şi de aceea înnoată şi el cu curentul, de aceea provoacă şi la mai mare gâlceavă pre connaţionalii sei, cari şi fără această provocare au trecut deja gradul, preste care judecata sănătoasă nu se încumetă a-i mai urmărì.

Din epistola publicată în numĕrul precedent al ḑiariului nostru am subliniat nisce adevĕruri, cari vecinice vor rĕmânea până la judecata cea de obşte. Am subliniat cuvintele, în cari se esprimă necontestabilul adevĕr, că în veci nu se va desnaţionalisa un popor, care ajuns la consciinţa demnităţei sale, fie această consciinţă pe cel mai inferior grad, redus de Kossuth la instinctul dobitocesc chiar.

Reuniunile de maghiarisare şi-au pus de scop amalgamisarea popoarelor din statul acesta, contopirea lor în elementul maghiar.

Acesta este scopul şi spre acest scop s'a pus în lucrare întreagă viaţa publică din stat.

„Magyarosodás“ şi *„magyarosítás“* aşa se cântă pe toate strunele.

Sĕ ne tragem seama cu aceste cuvinte, cari esprimă mult, esprimă douĕ periode a curentului de maghiarisare.

Istoria este vechiă şi va fi bine sĕ o cunoascem.

Dela Sântul Stefan începênd maxima statului a rĕmas între barierele croite de acest înţelept rege: Ungaria nu poate sĕ fie împĕrăţie cu o limbă, căci, *regnum unius linguae imbecille et fragile,* aşa s'a ḑis atunci, şi aşa a fost şi este până astăḑi.

Au bântuit multe nĕcasuri pe aceste popoarĕ de aici, a grassat o sclăvie îngrozitoare, însĕ de consciinţa naţională a acestor popoare nimenea nu s'a atins. Maghiarii în ale statului se folosiau de limba latină. De sub regimul lui Iosif al doilea, încoace sunt acuma o sută de ani de atunci, s'a încercat a se octroa întru toate limba maghiară. S'a lucrat cu sêrguinţă în direcţiunea aceasta, şi acţiunea pentru limba germană a provocat reacţiunea maghiarilor. Reacţiunea a făcut minune în scurt timp, s'a desvoltat o acţiune literară, care pune pre om în uimire, şi nu sunt încă 10 ani, de când noi cei ce acuma privim cu dispreţ şi indignaţiune la uneltirile Kulturegyletului, sorbeam cu adoraţiune tot cuvêntul de pe buza profesorului, care în a sa amărăciune zugrăvea cu cele mai vii colori epoca redeşteptărei limbei unguresci. Admirat-am pre Kazinczy părintele literaturei unguresci, admirat-am pre poeţii lor cei classici, şi în deosebi ca la idoli priveam la Berzsenyi, Kisfaludy Sándor şi Károly, mai pre urmă la Petőfy.

Reacţiunea provocată de acţiunea sistemului inaugurat de Iosif al doilea a născut reînvierea limbei unguresci.

Pela 1840, s'au născut amintitele doue direcţiuni în maghiarisare: „magyarosodás-ul“ şi magyarositás-ul.“

„Magyarosodás“ însemnează maghiarisare de bună voie, „magyarositás“ însemnează maghiarisare cu forţa.

Representanţii magyarosodás-ului erau contele Széchenyi şi Dessewffi Aurel, ai magyarositás-ului Wesselényi şi Kossuth.

Széchenyi a fost om politic, şi a predicat tocmai ceea-ce predică astăḑi Kossuth. Avea adecă înaintea ochilor sei trecutul redeşteptărei limbei unguresci şi cu el al naţiunei întregi, scia că acţiunea provoacă reacţiune, de aceea fără întrerumpere a predicat moderaţiunea. A ḑis adecă: Sĕ tragem sfoară de miere prin gura naţionalităţilor, sĕ le îndulcim, sĕ le arătăm favorurile ce resultă din maghiarisarea lor, căci atunci se vor maghiarisa de bună voie.

În faţa lui sta radicalul Kossuth cu recepta celor din Cluş, adecă maghiarisarea cu forţa.

Era vorba de prinderea de musce şi unul umbla cu o lingură de miere, celalalt cu un borcan de oţĕt.

Maghiarisarea de bună voie — magyarosodás — şi maghiarisarea cu forţa — maghiarositás — aceste au fost căile urmărite atunci.

Dḑeu a dat, de direcţiunea lui Kossuth a cucerit terenul.

A urmat revoluţiunea dela 1848.

După 30 de ani ear au ajuns ungurii la putere, şi îndată s'au apucat de recepta lui Kossuth, maghiarisarea cu forţa.

Legislaţiunea dela 1868 ne este dovadă vie despre această tendenţă, căci toate legile create atunci, după cum se afirmă în favorul naţionalităţilor — s'au provĕḑut cu câte o uşiţă — a lehetőségig, şi această uşiţă a făcut illusoriă legea, aşa că spre batjocura lumei, naţionalităţile, cari la 1868 au combătut aceste legi, acuma stăruiesc ele pentru esecutarea ecuitabilă a acelora.

După 10 ani de ḑile rabbinul din esil vede că naţionalităţile au ajuns la cunoscinţa demnităţei lor naţionale, nu voiesc sĕ se maghiariseze nici prin scoală, nici prin oficiile publice, dela cari sistematicesce sunt eschise, de aceea el a propus o acţiune pe cale socială.

Era tocmai în toiul resboiului dintre ruşi şi turci, când Otto Herman purta corespondenţa cu Kossuth în privinţa noului plan al reuniunilor de maghiarisare.

Cu ajutoriul armelor românesci, ruşii au luat Plevna şi Griviţa; mai târḑiu Montpellier a dus pe aripile vênturilor gloria neamului românesc în cele patru părţi ale lumei.

La oameni le-a fost frică sĕ insceneze demonstraţiuni la 1877.

Planul s'a pus în lucrare la 1885.

Kossuth a cunoscut firea ungurului. Sĕ se facă statute — a ḑis el, sĕ se facă larmă mare, mare, mare, şi alaiu, pe urmă sĕ se convoace o adunare imposantă, pentru inaugurarea reuniunei de maghiarisare.

Amin, aşa sĕ fie.

Amin, aşa a fost.

S'au făcut statutele, s'au făcut alaiu şi reclame prin ḑiare, s'a designat Cluşul de loc pentru adunarea cea mare, şi la sfêrşitul lui August s'a inaugurat reuniunea de maghiarisare.

Vom trage consecuenţe.

Kossuth şi remaghiarisarea ungurilor valachisaţi.

Ludovic Kossuth către Otto Herman.

II.

Collegno al Baraccone, 10 Maiu 1877.

Stimate Domnule!
Preţuitul meu amic!

Nu este o 'ntrebare tocmai de şagă, că în care punct adecă se află isvorul acestui curent valachisătoriu.

Precum la morburile singuraticilor, tot aşa şi la cele ale societăţii, multe împregiurări pot contribuì la crescerea rĕului, dar ori-ce boală îşi are causa sa genetică; şi dacă greşim întru cunoascerea acestei cause, greşim şi la sanarea rĕului; dacă vom tinde a contrabalansa numai influenţa împregiurărilor agravătoare, dar isvorul de unde provine boala, îl lăsăm nebăgat în samă, — nu vom putea ajunge la succesele dorite.

Eu vĕd în valachisarea aceea des amintită o boală organică. E bolnavă inima poporului. Nu circulează sânge maghiar în canalele sale, sau cu alte cuvinte e în părăginire sentimentul seu de rassă (nu înţeleg acì un purism descendental), şi de oare-ce eu îmi esplic lucrul în ăst mod, ţin, că *numai aşa vom putea scăpa de calamitate, dacă vom tinde la îmbunătăţirea stărei locuitorilor valachisaţi, dar astfeliu, ca această îmbunătăţire sĕ stee în strînsă legătură cu recepţiunea maghiarimei desnaţionalisate, încât valachul-maghiar remaghiarisat, sĕ se simţă în preferinţă mare ca maghiar, în toate, în viaţa casnică, familiară şi socială, — faţă cu vecinul seu valach.*

Scurt, eu cred, că la ori-ce s'ar intreprinde pentru susţinerea naţionalităţii maghiare pornite spre peire şi pentru revindecarea celor perduţi, interesele materiale ale poporului sĕ servească drept pârghiă.

Eu sunt de părerea, că pe altă cale nu vom putea isprăvì nimic.

Dta ai cetit rĕspunsul meu scris la provocarea redacţiunii albumului lui Hunyadi: aşa dară scii că la problema din cestiune ce pond deosebit pun pe instrucţia poporală de caracter maghiar. Şi tocmai de aceea, ţin neevitabil a o aduce aceasta în legătură cu interesele noastre proprii, căci dacă asta nu se va face cu scoala maghiară, care divergează de viaţa familiară, — susţinerea naţionalităţii maghiare în grabnica sa decădinţă, sau chiar remaghiarisarea celor valachisaţi, devine o absolută impossibilitate. Căci vatra părinţească va paralisa cu desĕvêrşire scoala.

Dar sĕ ne chiarificăm cu noţiunea „sentiment (consciinţă) de rasă.“

Eu ţi-am ḑis Dtale în scrisoarea trecută, că „miile de mii“ ale unui popor nu se pot desbrăca de naţionalitatea lor, nici prin negligare, nici prin intrigi, nici prin forţă şi nici prin presiunea împrejurărilor, — dacă poporul posede numai şi instinctul „sentimentului seu de rassă.“

Am subtras cuvintele „miile de mii“ ale poporului, deoarece desnaţionalisarea unui poporal stabil, adecă scutit de frecările causate prin migraţiune, e de a se judeca cu totului tot din alte consideraţiuni, — căci este un fenomen foarte natural, ca singuraticii sĕ se acomodeze recerinţelor ivite din propriile lor referinţe. Asta e o adoptare normală. Aceea defeliu nu este.

Dta 'mi-ai rĕspuns, că aserţiunea mea atât de resolută ar fi o problemă grea pentru Dta; şi 'nprotiva părerei mele, te provoci la esemplul propriu al Dtale; mai departe la formaţiunea din elemente micste chiar şi a naţiunilor celor mai puternice 'n punctul sentimentului de rassă, — la curentul de rĕspândire al omenirei (aşa ḑici Dta) de către rĕsărit spre apus, — curent, care esterminând, formează amestecări nouĕ, în ceeace Dta descoperi legea de migraţiune şi desvoltare a „luptei pentru esistinţă“, — ceeace o vedem în miniatură la planta, care nu 'şi lasă sĕmânţa imediat la locul plantei-tulpine, şi de sub care lege, atât în mare, cât şi 'n mic nici omul nu face escepţiune.

Am cetit cu interes aceste scrutări. Îmi place sĕ privesc, că coordinarea faptelor la ce deducţiuni causale pot sĕ conducă pe un scrutătoriu analitic de feliul stimat Dtale. Dar eu cred, că afirmaţiunea mea numai de aceea ţi s'a părut Dtale că ar fi tesă grea, deoarece am omis a te desluşì asupra „sentimentului de rasă,“ adecă despre modul cum îl înţeleg eu. Eroarea mea este, că 'ţi-am oferit ocasiune, sĕ esplici cuvêntul „rassă“ în modul cum se înţelege el în sciinţele naturale. Eu nu în acest înţeles 'l-am luat, ci d. es. ca atunci când vorbim de „rassa latină“ cu toate că se scie, că în vinele naţiunilor, pe cari le numim rassa latină — d. es. italienii — sângele este amestecat din cela al atâtor rase, încât dacă l-am putea descompune în picături, de sigur că sângele latin numai în dose homeopatice l-am putea descoperì; poate nici chiar spectroscopul nu i-ar putea constata presenţa, cu toate că e în stare sĕ reveleze până într'a 100 diluţiune. Naţiunile s'au format din elemente micste, dar în Europa ele s'au format de mult, şi pe o astfel de formaţiune 'şi-a pus apoi câte un tip predominant sau micst sigilul seu, carele se 'ntinde ca un fir roşu prin toate procesele ei de desvoltare şi metamorfosă; acest tip ne determină apoi la numirea diferitelor rasse, şi vorbim spre pildă despre consciinţă de rassă englesă, — cu toate că scim, că englesii de jumătate sunt sacsoni ear de jumătate normani, „besides several other halfs“, după cum se obicinuise a ḑice „Paddy“-ul lui Erin cu o acurateţă matematică nu tocmai escelentă.

Aşadară eu, când vorbesc despre o consciinţă (sentiment) de rassă cu privire la masse stabile (aici ear am subtras), — înţeleg dedarea, simţul instinctiv de alipire cătră caracterul străvechiu naţional.

Ei, eu susţîn, că această dedare a alipirei, acest simţ instinctiv, cu toate provocările Dtale la legi naturale, cu cari aduci obiectul într'o legătură analogică, şi în butul celor mai contrare împrejurări, — este de ajuns ca sĕ scutească o massă, fie numai cu caracter de naţionalite, de uitarea limbei străbune, de desbrăcarea caracterului strămoşesc, — despre ce destul de frapant ne vorbesce esemplul ciangăilor din Muntenia. Şi în sfêrşit într'un astfel de cas, acesta este un lucru, care aparţine luptei dintre trăinicia şi puterea de asimilare a popoarelor.

Valachisarea ungurilor din Ardeal nu e de feliul acesta. Asta ar fi, ca şi când am ḑice, că prin intrigi, negligare, prin contact cu popoare streine, am putea desbrăca în masse pe poporul stabil german din Germania, pe cel italian din Italia, pe cel frances din Francia, pe cel engles din Anglia, de individualitatea lor naţională. E imposibil Dl meu! Imposibil! Nu avem esemplu în privinţa aceasta, nu numai la popoare cari trec acum prin [illegible]ul formaţiunii, dar nici în istoria naţiunilor deja formate. Nicăiri! Nicăiri! Din India şi până la „Ultima Thuele“ nicăiri, nicăiri.

Aruncă-ţi Dta odată privirea spre nord la nefericita aceea de „statuă viă“ (Polonia.) În istoria omenimei atât de avute 'n chinuri şi dureri, nu esistă o pagină mai oribilă, ca aceea, pe care stă 'nsemnată tendinţa de russificare a naţiunei polone. Şi naţiunea aceea martiră stă acolo fără nici un scut de apĕrare, cu un picior pe eşafodul tiràniei, ear cu celalalt pe lunecuşul seducerii şi a coruptiunei depravatoare, mai bine ca de un veac încoace. Micul zîd scutitoriu al ei este sentimentul seu de rassă neadurmit. Dar în acest zîd s'au frânt şi se frâng toate săgeţile tiràniei şi a intrigelor. Fiindcă instinctul de conservare a limbei şi a tipului polon, nu este numai o trăinicie în patria proprie, d. es. ca la ciangăii din România. Acolo-i sentimentul gloriei, a erorilor comise şi a nenorocirilor trecute, — acolo-i consciinţa chinurilor presente şi a speranţelor în viitoriu, care stau legate strêns de numele de polon. Alte motive lucră pe terenul sentimentelor, nu acele legi ale mechanismului fisical, la cari te provoci Dta. Aceste lucră fără consciinţă; dincolo consciinţa de sine 'l scoate pe om din cercul chiemiei şi al mechanicei. În peptul „statuei vii“ consciinţa naţională este (sau după cum am numit-o eu: consciinţa de rassă) care — 'n butul esterminării întreprinse, a amestecărei şi a desvoltărei continue — renvie din generaţiune în generaţiune cântecul plin de încredere în puterea vie de viaţă a polonilor: „*Jestye polscka nye zgimela docut mi zijeme.*“

Aşa este „consciinţa naţională“, când e vorba de massa unei naţionalităţi, şi anume (te rog sĕ fii atent la aceasta) în propria sa patrie, — carea a împrumutat patriei propriul sĕu nume, sub firma căreia a 'nsemnat istoria acea patrie în cartea de aur a naţiunilor europene şi a cărei strînsă alipire la limba sa străbună, la caracterul seu strămoşesc, — este representanta şi garanţa unei noţiuni geografice de stat. Dacă s'ar desnaţionalisa poporul maghiar din Ungaria, aceasta ar fi un fenomen de părăginire morală, care aparţine unei alte serii de idei ca aceea, când şvabul din Bacica, slovacul din Oroshaza etc. ar devenì — fiind în Ungaria — ungur. Căci asta din urmă este numai o acomodare firească, pe care poate că am putea o aduce în necs analogic cu una dintre legile principale a evoluţiunei fisice. Dar cea dintâiă are a se privì dintr'un alt punct de vedere. Pe aceea nu mai părăginirea consciinţei naţionale o poate esplica.

Aceasta e convingerea mea, şi tocmai de aceea consimt perfect cu Dta în punctul, că trebuie sĕ se lucre 'ntru punerea 'ntr'o mişcarea mai vie a sângelui maghiar.

Dar dacă creḑi Dta, că o circulaţie mai viă în vinele ungurimei valachisate sau aplecate spre valachisare din Transilvania, o va putea efectuì, fără nici o aplicare a altor ajutoare laterale, numai întroducerea de învĕţători maghiari: atunci Dta esci în rătăcire. *Căci pusă în faţă această activitate cu aceea a vatrei părintesci, resultatul nu va fi maghiarisarea băeţilor valachi ai poporului valachisat, ci aceea, — că şi învĕţătoriul maghiar se va valachisa.* (Cunoascem trăinicia şi puterea de amalgamisare a naţiunei române, dar asta par'că nici chiar noi n'am fi cutezat a o crede, cu atât mai puţin a o spune. — Red.) Şi dacă nu chiar el în persoană, de sigur copiii sei.

Sĕ scii Dta că aşa are sĕ se 'ntêmple.

Nu ḑic eu, că nu este lipsă de învĕţătoriul maghiar. Ba este, şi încă foarte mare. Lipsă neevitabilă. Nici chiar aceea nu o ḑic, că asta aparţine primelor noastre agende. Numai aceea o ḑic, că această metodă trebue sĕ meargă mână în mână cu alte lucrări. Căci de altmintre nu ne va duce la scop. Sunt multe lucruri, cari fără dascăl nu se pot îndeplinì. E o forţă mare şi binecuvêntată acesta. E faurul viitoriului patriei noastre. Dar în punctul limbei şi naţionalităţii, preotul dela altariul vetrei părintesci: *mama*, face mai mult ca 10 învĕţători.

De almintre problema e de natură pur practică, la care numai referinţele date pot da îndigitările necesarie. Că am înţeles lucrul corect în privinţa comunelor valachisate, despre asta ve va convinge practica lucrului; dar unde sângele maghiar nu s'a perdut încă, ci stă numai amorţit, aşteptând sĕ fie pus în mişcare: acolo poate că ar putea ajuta şi învĕţătoriul maghiar.

Şi tocmai pentru aceea, Te rog sĕ nu treci aşa uşor cu vederea preste idea de a procede după trebuinţă, când într'un loc, când într'altul. Sĕ 'mi creḑi pracsei câştigate în lunga mea viaţă, — este un metod foarte practic acesta. Ajungi cu el mult mai departe, decât cu începuturi grandioase.

Dta ḑici, că nu e esecutabil, fiindcă „nu are cine sĕ-l esecuteze.“ Asta sĕ n'o mai ḑici. „Pulsate et aperietur vobis.“ Se află, numai trebue căutaţi! Căci doar tocmai în aplicarea intereselor locale ca pârghii în punerea 'n lucrare a forţei inerte, consistă metodica unei activităţi sociale cu şanse de reuşită.

(Va urma.)

†

Anania Trombiţaş.

În cele din urmă moartea totuş a învins.

De luni de ḑile rĕmăşiţele pămêntesci au susţinut grea luptă pentru viaţă. De luni de ḑile cu fiori de moarte priveam la veştedа lui faţă, şi la surisul plin de speranţe, când îi vorbiam despre însănătoşare şi despre restaurare în o climă mai priincioasă.

Zadarnice erau încuragiările noastre, zadarnice speranţele lui, în cele din urmă moartea devenì stăpână.

În floarea vieţei, dotat cu emeninte însuşiri sufletesci, cu un zel, care l-a dus la groapă şi cu o voinţă de fer, Anania Trombiţaş era chiemat sĕ facă bune servicii naţiunei şi bisericei sale.

În viaţa sa familiară, — inima ni se sfăşie de durere la amintirea acestora — în viaţa sa familiară reposatul era unica mângăiere a nemângăiatului seu părinte, care aproape la anul 80 al sbuciumatei sale vieţi, după ce de vre-o 10 ani n'a mai avut ḑi senină, se vede lipsit de ultima sa raḑă de speranţă; era unica mângăiere a neconsolatei sale soţii, şi a celor doi fii ai sei.

Familia a perdut un bun părinte, respective doios fiu, biserica şi naţiunea un luptătoriu ager şi lucrătoriu neobosit.

Din fragedа mea copilărie am crescut la casa defunctului. S'a înrădăcinat în mine detorinţa cea mai sântă, care trebue sĕ caracteriseze pre fie-care om tênĕr, recunoscinţa. Încât până acuma nu voi fi putut da espressiune acestei recunoscinţe a mele faţă cu repausatul, umbra lui în lăcaşurile cele vecinice primească aceste cuvinte ale mele drept resplată pentru binefacerile şi simpatia, de care am fost părtaş cât timp a trăit.

Reposatul s'a născut la anul 1838 în oraşul Murĕş-Oşorhei. Venerabilul domn protopresbiter a avut trei fii, acesta a fost cel din urmă, ceialalţi au reposat toţi după ce'şi terminară studiile în fragedа etate de 21 de ani.

Gimnasiul l-a absolvat aici în Sibiiu, facultatea juridică la universitatea din Viena.

Despre a lui activitate în viaţa publică vor vorbì alţii, cari l'au cunoscut şi prin urmare 'l sciu apreţuì cu cuviinţă.

La locul acesta fie amintit, că după trecerea din viaţă a fericitului Dr. Hodoş, reposatul fù ales de asesor consistorial ordinariu în senatul scolariu la consistoriul nostru archidiecesan, în care funcţiune a fost până în momentele din urmă şi a lucrat cu un zel vrednic de toată recunoscinţa.

În Iuniu anul trecut boala de pept începù a se pronuncia în forme tot mai vĕdite.

S'a suit reposatul la munte căutând însănătoşare.

În August s'a re'ntors, însĕ boala a fost luat dimensiuni înfricoşate, a căḑut la pat, şi aḑi la 9 oare durerile au încetat pentru totdeuna.

Se răresc bărbaţii cei cu vêrtute, se răresce pădurea de stejari, şi sarcina cade asupra noastră, cari nu suntem vênjoşi ca ei, n'avem esperienţa lor, nu scim, nu putem sĕ purtăm greutatea ca ei.

Fie-i ţĕrînă uşoară, şi vecinică aducerea aminte.

Din partea familiei s'a dat următoriul anunciu:

Subscrişii cu inima frântă de durere anunciă trecerea din viaţă a iubitului fiu, respective soţ, tată şi cumnat

Anania Trombiţaş de **Betlen,**
asesor consistorial ordinariu şi asesor suplent la consistoriul metropolitan,

urmată după lungi şi grele suferinţe aḑi, la 10/22 Martie 1886 dimineaţa la 9 oare, în anul 48 al vieţei şi 6 al fericitei căsătorii.

Rĕmăşiţele pămêntesci se vor petrece la vecinica odichnă din locuinţa defunctului Strada Măcellarilor Nr. 5, Mercuri în 12/24 Martiu a. c. după ameaḑi la 4 oare în cimiteriul din suburbiul Iosefin.

Sibiiu, 10/22 Martiu 1886.

Parteniu Trombiţaş de *Betlen*, protopresbiter gr.-or. tată. *Irena Trombiţaş* născ. *Moga* de *Chieriu*, soţiă. *Silviu*, *Irena* fii. *Alecsandru Onaciu*, jude la tribunal. *Eugen Moga*, jude la tribunal. *Ottilia Moga*, cumnaţi.

FOIŢA.

Artele şi femeia română.

Tabelurile vii.

E vorba de representaţiunea de Luni seara, dată de doamnele bucurescene la Teatrul Naţional pentru Ateneu şi palatul lui.

Vedeam prin sală vr'o doi-trei poeţi recunoscuţi ca atare. Ei singuri ar putea sĕ cânte, înstrunându-şi coarda entusiasmului pe lira lor, vĕḑênd ceea ce face femeia română când voiesce, mai cu seamă când voiesce cu tot dorul inimei şi deşteptăciunei sale.

De mult încă se respândise vestea, că doamnele române au de gând sĕ dea pentru Ateneu un fel de representaţiune, în care sĕ se vadă ceea ce nu se mai vĕḑuse până acum în societatea noastră. O sĕ fie aşa! ba o sĕ fie altfel! incertitudinea amestecată cu curiositatea, care la rêndul ei era însutită de imaginaţiune, crescea în raport direct cu pofta mai mult decât înflăcărată ce toate doamnele aveau sĕ vadă acel fel misterios de representaţiune, care era sĕ se dea la teatru de vr'o câteva din doamnele societăţii noastre.

Pofta doamnelor şi voinţa lor de a mărì şi mai mult aceasta „great atraction“ făceau pe domni sĕ palpite... dar fără sĕ scie de ce. Palpitau cocoanele.., prin urmare cum vreţi sĕ nu fi palpitat boierii!!

De aceea s'a calculat seara pe teren, „stanto pedo“ (cum ḑic deputaţii) de un engles statistican, care a fost chiemat de guvern a înlocuì întreg serviciul de statistică al ţĕrei desfiinţat prin noul buget pentru cause de economie, s'a calculat, ḑic, că dacă sala teatrului ar fi fost mai mare de 4 ori, şi de 4 ori şi o cincime mai încăpătoare ca teatrele „San-Carlo“ din Napoli „Scala“ din Milano şi „Grand-Opéra“ din Paris, totuş casieriul teatrului naţional ar fi fost condamnat a face nemulţumiţi.

Ce vreţi! Când ahtiarea sau pofta de a vedea e atât de mare şi atât de întinsă, încât un arendaş, care a vêndut grâul acum la Brăila, pus pe foc de doamna soţia domnialui, strigá Casierului: îţi plătesc în aur, domnule! în aur, nu înţelegi, dă-mi o loge pe ḑece bucăţi!!! când Luni seara scene nervoase se petreceau prin deosebite case între „dumnealui“ şi „dumneaei,“ căci „dumnealui“ nu găsise măcar un fotoliu, necum o logiă — cum vreţi, ḑic, sĕ nu se admire puterea, voinţa, stăruinţa femeiei române.

Pe fie care ḑi, ea demonstră adevĕrul secolilor cavaleresci, chiar în positivismul şi'n indiferentismul secolului nostru, dar aseară „*ce que femme veult, Dieu le veult*“ fu mai adevĕrat şi mai strălucit decât totdeauna.

Pricepeţi tare bine, că toate doamnele cari au cântat, declamat, figurat şi jucat comedia, au fost sublime. Ar trebuì sĕ le citâm pre toate în prima liniă, sĕ acordăm tuturor absolut „ex aequo“ premiul de onoare al voinţei stăruitoare, al sacrificiului antic, al gingăşiei, şi frumseţei, şi gustului, puse toate în serviciul uneia din cele mai frumoase cause: vieaţa artelor române.

Neputênd deci cita pe cele mai frumoase, — căci toate erau frumoase; — pe cele mai artiste, — căci toate erau artiste; — pe cele mai neobosite —

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

— Prelegerile publice ale damelor române. — Prelegerea dlui părinte Vasilie Voina „Despre caracterul femeesc“. — Espunerea şi sugetul ei. — Observări. —

Braşov, 3/15 Martiu 1886. Dle Redactor! Causele, cari me împedecă de un timp încoace de a ve mai scrie unele şi altele de pe la noi, sunt însemnate; începutul prelegerilor literare însĕ ale societăţii secsului frumos de aici şi în special prima prelegere, ţinută în Joia trecută de dl păr. V. Voina, a provocat în spiritul meu o astfel de emoţie, încât singură această împrejurare a fost de ajuns pentru învingerea tuturor acelor pedeci.

Prelegerile din cestiune au prins o vieaţă durabilă, atât de durabilă, încât — considerând modul lor de desvoltare de până acum — s'ar putea ḑice, că vor esista, până ce va mai fi o suflare inteligentă română pe aici.

Programul ciclului de prelegeri din postul Pascilor favorisează foarte mult această aserţiune, căci numĕrul puterilor, cari s'au angagiat a conlucra în această direcţiune, s'au mai sporit încă cu câţiva bărbaţi, nu mai puţin devotaţi scopului, ca cei de până acum.

Primul numĕr din program a prelegerilor s'a esecutat în Joia trecută. Dl paroch V. Voina, mai nainte profesor la gimnasiul nostru de aici, a desvoltat o temă pe cât de frumoasă, pe atât şi de instructivă pentru societatea, căreia a fost adresată. Dsa în întroducere vorbesce despre posiţia dejositoare a femeii în societatea omenească înainte de nascerea Mântuitoriului Christos, despre schimbările favorabile ale sorţii ei prin învĕţăturile creştinesci până la ajungerea considerării adevĕratei ei demnităţi, de care se bucură astăḑi în societăţile civilisate, apoi despre tractările nehumane, cari se mai practică încă şi aḑi faţă cu femeea la popoarele sĕlbatice. Desvoltarea temei o împarte dl prelegĕtoriu în trei părţi: *a)* femeea ca om în societate, *b)* femeea ca mamă şi *c)* femeea ca econoamă sau ca găzdoae. Pe lângă aceste trei puncte îşi desvoaltă dsa ideile într'un curs foarte natural, inductiv şi atrăgĕtoriu. Însuşirile femeii ca om în societate sunt agerimea spiritului, nobleţa inimei, simţul de pudoare desvoltat într'o mĕsură cu mult mai pronunţată decât la bărbat; de aici perderea valoarei unei femei, care e lipsită de acest simţ — „O femee fără pudoare e ca un cercel de aur acăţat de botul porcului“ — ḑice înţeleptul Solomon.

Despre celelalte două puncte: femeea ca mamă şi ca econoamă, a vorbit mai mult şi mai în special, aducênd dese şi varii esemple din vieaţa de toate ḑilele.

Tot aceea, ce devine fiiul sau fiica mai târḑiu, este opera mamei, pentrucă aceia petrec în nedeslipită legătură cu mama, chiar dinainte de a vedea lumina ḑilei. Deci mama poartă rĕspunderea în cea mai mare mĕsură despre crescerea dată fiilor ei.

Dacă însĕ se ivesc totuş casuri, de cutare sau cutare fiiu, făcêndu-se mare, se face un om depravat şi criminalist, aceasta nu se poate atribuì negrijei părinţilor, cari şi-au făcut datorinţa în privinţa educaţiunei, pe când era timpul pentru aceasta, căci în acest cas a influinţat asupra tinĕrului alte împrejurări dinafară, bunăoară asociarea cu oamenii demoralisaţi ş. a.

Astfel a presentat dl prelegĕtoriu pe femeea ca mamă şi ca econoamă, încât ţi se părea, că veḑi toată activitatea ei, atât din partea bună cât şi din partea rea, întocmai ca într'o oglindă.

Câtu-i pentru modul compunerii şi al predării prelegerii din cestiune, e de prisos a mai vorbì, îndată ce e constatat, că dl prelegĕtoriu a fost profesor mai mulţi ani de ḑile, cu care ocasiune a sciut sĕ-şi însuşiască în privinţa aceasta şi în practică o dibăcie deamnă de imitat. În acest mod a atins şi a combătut dsa multe scăderi ivite ici-colea în privinţa educaţiunei, cari combateri — de sigur — ar fi fost luate în nume de rĕu, dacă nu ar fi fost espuse în acel mod fin şi simpatic, precum a sciut dl prelegĕtoriu sĕ le înfăţişeze. Stimabilele ascultătoare din contră, nu s'au simţit de loc vătĕmate pentru cele desfăşurate cu toată francheţa, ci au fost atât de satisfăcute, încât la intonarea ultimelor vorbe ale prelegerii, au erupt în aplause şi în strigări de „sĕ trăiască!“

Astfel de prelegeri atât de instructive şi folositoare, n'ar strica — cred eu — sĕ se tipăriască în broşuri şi sĕ se vêndă cu un preţ mic de 10—12 cr., căci de sigur le-ar cumpĕra foarte mulţi, le-ar cetì cu rĕgazul şi şi-ar întipărì în memorie mai bine învĕţăturile, ce le pot scoate din trênsele. Remânênd însĕ cineva numai cu atâta, cât a putut cuprinde cu memoria dintr'o simplă ascultare, — rĕmâne numai cu impresiunea, ce i-o ofere momentul. Atâta relativ la prelegerea de faţă.

O împrejurare de natură administrativă a arangiamentului prelegerilor din cestiune, care o atinsei în treacĕt într'una din corespondenţele mele din a. tr. (Nr 130 al „Tel. Rom.“ — 1885), me îndeamnă a mai adauge cu această ocasiune încă câteva rênduri.

E sciut că ori-ce obiecţiune critică nu se cam prea obicinuesce a se lua în plăcută cunoscinţă din partea aceluia, pe care-l privesce, chiar şi când e făcută aceasta cu cea mai mare bunăvoinţă. Sunt de firmă speranţă însĕ, că obiecţiunea ce-mi iau voie a o face cu această ocasiune în favorul prelegerilor însăşi, nu'mi va fi luată în nume de rĕu din partea stimatelor doamne de aici, cătră cari este îndreptată. La adresa domnielor lor o fac, pentrucă domniele lor formează societatea acestei frumoase întocmiri de prelegeri şi prin urmare tot domnialor au şi îndatorirea de a îngrijì de cele administrative ale acelora.

E vorba de tribuna, de pe care se cetesc elaboratele de prelegere. Tribuna aceasta e foarte frumoasă şi bine întocmită pentru trebuinţele institutului. Pentru ca sĕ corĕspundă însĕ şi unor prelegeri de natura celor din cestiune, ar mai fi de neapărată trebuinţă un scaun anume întocmit spre acest scop.

Am ḑis altă dată că fără un astfel de scaun, un prelegĕtoriu nu poate nici şedea (pe un scaun de mĕsură ordinară) şi nu poate nici sta drept în picioare. În casul dintâi ar trebuì sĕ se întindă, în casul al doilea sĕ sĕ plece la luminări pentru de a putea cetì. Deci, după obosala, la care e espus prelegĕtoriul prin întocmirea şi cetirea cu voce înaltă a prelegerii sale, dacă se mai adauge încordarea capului prin posiţia lui forţată în decursul unui interval de 1¼—1½ oare, cât timp durează prelegerea, — cred că o astfel de „plăcere“ nimenea nu o doresce. Dacă se jertfesc dnii prelegĕtori cu compunerea unor lucrări folositoare şi plăcute în interesul oarecărui auditoriu, atunci se poate aştepta — cred eu — cu drept cuvênt, ca acesta sĕ-i ofere acelora cel puţin comoditate la espunerea materialului, compus — se înţelege — nu cu puţină osteneală. *G.*

Raportul anual

al societăţii „Armonia“ în Cernăuţi.

Raportul present al comitetului societăţii „Armonia“ se mărginesce numai la o dare de seamă scurtă asupra activităţii sale, relativă la principiul seu, de a consolida mai întâi starea materială a societăţii şi a asigura întreprinderile ei culturale, cari până acuma nu s'au putut realisa.

În urma stărei materiale critice a societăţei cu finea anului 1884, a cercat comitetul toate mijloacele de a reduce spesele societăţei şi a face strict numai acele chieltuieli, cari erau numai decât necesare. Tot aşa a încetat comitetul şi cu arangiamente dese de teatru şi de petreceri sociale, cari causau chieltuieli mari şi aduceau puţin venit.

Însĕ cu toate acestea scena diletantă nu s'a negligiat, ci conform cu statutele s'au dat mai multe representaţiuni teatrale, dintre cari una şi în folosul incendiaţilor din Vijniţa.

Cu părere de rĕu trebue sĕ amintească comitetul, că o întreprindere a „Armoniei,“ care era menită sĕ-i aducă nu numai folos material, ci mai ales moral, nu s'a putut realisa; adecă, venind renumita artistă a teatrului curţii imperiale din Viena, d-ra Agata Bârsescu la Cernăuţi, comitetul a primit dela d-sa promisiunea, că va coopera la două representaţiuni, cu diletanţii noştri. Comitetul işi făcu-se pregătirile trebuincioase cu cari era necesitat sĕ facă spese însemnate, — dară din motive neprevĕḑute d-sa nu şi-a putut ţînea promisiunea — şi spesele au rĕmas zădarnice.

Pe basa statutelor societăţei (§. 1 al. 2) a stăruit comitetul de a publica composiţiuni corale în formă de broşure, spre a rĕspândì cântarea vocală. Greutăţile, ce le întimpină ori-cine care se ocupă cu edarea şi redigiarea astorfeliu de publicaţiuni, au provenit şi la edarea broşurelor menţionate. Totuş comitetul a isbutit de a învinge acele greutăţi, astfeliu că în present, merge aceasta întreprindere naţională, care-i prima în feliul ei, calea sa regulată, esistând un fond special pentru prourmarea ediţiunii acesteia. Până cu finea anului 1885 au apărut deja 5 broşure, câte o partitură şi patru esemplare pentru fie-care voce. Preţul unei broşuri 2 fl. v. a.

Aceasta întreprindere are viitoriu, căci societăţile de cântări se înmulţesc din ce în ce, mai cu seamă în Transilvania, de unde avem şi contingentul cel mare de abonenţi.

Era acum şi timpul de a începe cu astfeliu de publicaţiuni şi prin aceasta şi-a câştigat societatea renume, astupând o mare lacună în literatura musicală română. Pentru sporirea acestei întreprinderi, a petiţionat comitetul şi la înalta dietă a ţĕrei după o subvenţiune, care i s'a şi acordat cu resoluţiunea din 21 Decembre 1885 Nr. 3290 în suma de 150 fl., pentru care îi esprimă comitetul adânca sa mulţămită.

Cu mare mulţămire sufletească şi cu adâncă recunoscinţă amintesce comitetul aici de un sprijin înalt, de cea mai mare valoare pentru esistenţa societăţii.

Eminenţa Sa, Înalt Preasânţitul Mitropolit Dr. Silvestru Morariu Andreeviei, adevĕratul protector şi propagator a fie-cărei întreprinderi culturale, amator de arte şi de tot ce este nobil şi frumos, recunoscênd tendinţele societăţii şi apreţuindu-le în mai multe casuri chiar prin înalta sa presenţă, auḑì despre starea materială critică a societăţii şi ca un adevĕrat părinte, dorind ca această instituţiune folositoare sĕ nu pătimească în desvoltarea sa, s'a unit cu marele proprietariu şi marşal al ţĕrei dl Br. Alexandru de Vasilco şi a învitat în 25 Ianuariu (6 Februariu) 1885 pre representanţii tuturor păturilor sociale la o conferenţă în palatul sĕu archieresc, cu scop, de a afla un mod spre a ajutora societatea şi a-i înlesnì ajungerea scopurilor sale.

Resultatul acestei conferenţe a fost o subscripţiune pe trei ani, din cari sĕ poată plătì societatea chiria localităţilor sale; din aceasta subscripţiune au incurs în anul 1885 suma de 1112 fl.

Acest act de mare binefacere, această acţiune spontană, provenită din adevĕrată nobleţă a inimei, vor rĕmânea vecinic neuitate în analele societăţei „Armonia.“

Comitetul societăţei nu este în stare sĕ mulţămească altfeliu Eminenţei Sale Înalt Preasânţitului Părinte Mitropolit, dlui Br. Alexandru de Vasilco şi tuturor acelor domni contribuitori, cari au devenit prin aceasta adevĕraţi binefăcĕtori ai societăţei, decât inducând numele dsale aici spre cunoscinţa publică.

I. P. S. Mitropolit Dr. Silvestru Morariu Andreevici 120 fl., Br. Vasilco Alexandru, proprietariu mare 120 fl., Br. Petrinó Alexandru, proprietariu mare 100 fl., Br. Mustatza Nicu, proprietariu mare 60 fl., Flondor Storojineţeanul Georgiu cav. de, propr. mare 60 fl., Popovici George cav. de, propr. mare 60 fl., Goian Leon cav. de, consiliariu c. r. de tribunal 60 fl., Grigorcea Modest cav. de, propr. mare 60 fl., Tabora Emanuil cav. de, propr. mare 50 fl., Morariu Vasile, adjunct c. r. 35 fl., Buberl Casandra, prop. mare 30 fl., Popovici Dimitrie cav. de, propr. mare 30 fl., Dr. Volcinschi Ioan cav. de, medic profesor 30 fl., Tabacariu Antoniu, propr. mare 25 fl., Calinescu Miron, archimandrit 24 fl., Petrinó Eufrosina Br. 2 napoleoni (20 fl. schimb) Berariu Artemiu, protopresbiter 20 fl., Isecescu Georgiu, adjunct c. r. 20 fl., Pruncul Tudor, cav. de, notariu c. r. 20 fl., Renney de Herszeni Orest, c. r. consiliariu gubernial 18 fl., Repta Vasile de, c. r. profesor de universitate 16 fl., Br. Pe-

---

căci toate erau neobosite; pe cele mai superb îmbrăcate, — căci toate erau superb îmbrăcate, — ne mulţămim a ḑice în ceea ce le privesce: aţi fost, doamnele mele, nisce ângeri de frumseţe şi de bună-voinţă; din ceriul azuriu al friselor Teatrului, din acele regiuni de unde norii luminoşi se coboară asupră-ve, artele române, musica, pictura, poesia, elocinţa, comedia, toate în fine, ve surîdeau cu recunoscinţă şi scriau pe cartea lor de aur cu stilul memoriei serata dată de femeile române bucurescene la 3 Martiu 1886, în folosul edificiului, care în curênd are sĕ fie deamna lor locuinţă.

Cei ce erau în sală atât Duminecă la marea repetiţiune generală, cât şi cei ce asistau Luni seara la prima şi unica representaţiune, admirau numai d'a gata tabelul făcut, comedia jucată, poesia ḑisă, dar nu puteau sĕ'şi dea sama de cele ce se petreceau după cele trei-patru cortine, care se lăsau una după alta pentru a-i ascunde tabelurile.

O! dincolo de cortină! ce spectacol şi ce scene de o vivacitate, de o poesiă, de o varietate, de un *impromptu*, care lăsa departe pe cel dela Versailles al lui Molière. Un ateneist, filosof convins, nota cu frenesiă printre culise cugetările ce-i inspirau aste roiuri de magnifice albine artistice.

Principese române, gentildone veneţiane, fecioare romane, orientale, muiate în aur, elegante ale secolului nostru, în rochii, pe cari pentru ale descrie până şi Claymoor 'şi-ar tocì peana până în cotor; mitologia, istoria, moda, fantasia, în viaţă şi sub figure răpitoare, se amestecau cu boieriul moldovean din secolul XVII, a cărui maiestuoasă barbă spălată în apă de iasomiă şi parfumată cu parfum de odogaciu era o poemă întreagă, cu gondolierul adus de pe *Canal grande* al Veneţiei, cu pagiul tînĕr cu ochi adênci, cu fracul admiratorilor, cu blusa hamalilor de tabeluri.

Vedenii şi farmece! Beţiă de culori, de priviri scânteiătoare în emoţiune, de chipuri, pe cari roşul Teatrului aruncase ca un fel de vĕl focos şi străvĕḑĕtoriu.

(Va urma.)

trinó Petru, propr. mare 15 fl., Popoviciu Euseviu, c. r. profesor de universitate 12 fl., Popoviciu Constantin, c. r. profesor de universitate 12 fl., Dr. Ilasievici Vasile, consiliariu consistorial 10 fl., Isopescul Dimitrie, director al pedagogiului c. r. 10 fl., Luția Ilie, profesor c. r. 10 fl., Grigorcea Victor cav. de, propr. mare 10 fl., Goian Ioan cav. de propr. mare 10 fl., Drogli Ioan, profesor c. r. 9 fl., Medwecky Fanny 6 fl., Dr. Zurcan Ioan, consiliariu consistorial 6 fl., Sbiera Ioan, c. r. profesor de universitate 6 fl., Dr. Seleschi Emanuil, advocat 6 fl., Zotta Isidor, cav. de, con. c. r. de tribunal 4 fl., Popescul Leon, protopresbiter 4 fl,, Coca Calistrat, profesor c. r. 4 fl. — Suma 1112 fl.

(Va urma.)

Varietăți.

* (Necrolog:) Ḑiarele din Iași ne aduc trista scire, că Drul **Atanasie Fĕtu;** unul din cei mai distinși medici și oameni de sciință ai Iașilor, profesor la facultatea de sciințe de acolo, a încetat din vieață.

Nu numai Iașii, nu numai România de preste Milcov plânge pierderea acestui ilustru bărbat, ci țara întreagă, românii toți, — căci în pretutindeni erau cunoscute meritele lui.

* (Antisemitismul în Ungaria). Din Zala Egerszeg vin earăși sciri alarmante. În urma agitațiunilor continue ale candidaților antisemiți la deputație s'a produs o mare ferbere în poporațiune. Ieri deja s'au spart ferestile la mai mulți mulți evrei. Comandantul de aici a primit cererea telegrafică se trimeață imediat două compănii de infanterie, ce pleacă astăḑi la Egerszeg.

* (Regele Humbert decorat de poporul sĕu.) — Din Roma se telegrafează: „Dumineca trecută, cu ocasiunea serbării ḑilei onomastice a regelui, ministri i-au presentat medalia de aur, dimpreună cu diploma, ce i-a dedicat-o națiunea, pentru că a visitat pe bolnavii de holeră în Neapole și Busca.“

* (Holera în Italia.) — Din Triest se relatează: In Badia Polese, provincia Rovigo, au fost mai multe casuri de holeră, dintre care trei urmate de moarte. Și pe la Padua au fost din nou douĕ casuri; peste tot s'au constatat pănă acum unspreḑece casuri, din care 7 mortale. Consiliul comunal din Ancona protestează contra intențiuni de a fi și Ancona cuprinsă în teritoriul de carantină. Foile din Veneția pretind, că holera s'a întrodus acolo din Triest și Grecia pe vapoarele *Oreste* și *Lesbian.*

* (Un romanț din tinerețele împĕratului Wilhelm.) — În al treilea tom al istoriei germane de Heinrich Treitschke se povestesce următoriul episod din vieața împĕratului Wilhelm: Principele Wilhelm iubea pe princesa Elise Radziwil, cea mai frumoasă damă a curții și căuta în toate chipurile sĕ o ia de soție. Dar fiind-că fratete sĕu mai mare n'avea copii, trebuia sĕ se ție sama și de posibilitatea, că coroana putea sĕ treacă asupra principelui Wilhelm. Această împregiurare făcea imposibilă unirea cu fica fostei dinastii litvane, ce nu era considerată ca egală în rang cu casele domnitoare. Părintele principelui regele Friedrich Wilhelm III recunoscuse acest principiu de drept la a doua sa căsătorie cu contesa Harrach. Cu toate astea nici principele, nici familia Radzivil nu pierdură speranța. Celebrul iurisconsult și bărbat de stat Eichorn își dete avisul în favoarea Radziwillilor, dar alți juriști fură contra; apoi se făcù propunerea unei adoptări a princesei Elisa de către principele August de Prusia, dar cinci miniștri se opuseră. În timp de cinci ani amoresații lucrară contra dreptului. Într'acestea fratele lui Wilhelm, principele Carl, se căsătorise cu o princesă de Weimar și curtea marelui duce de acolo declarà espres, că trebue sĕ pretindă dreptul de prioritate pentru copiii din această căsătorie, dacă fratele mai mare va mai persista în înclinarea sa. Așa dar era sĕ se nască o ceartă dinastică de succesiune la tron; consilierii coroanei începură sĕ lucreze și mai energic și Friedrich Wilhelm III decise sĕ'și întrebuințeze autoritatea părintească. Într'o scrisoare el arată fiului seu, în termini foarte dulci, că nu-i rĕmâne alt-ceva, decât sĕ'și sacrifice nobila-i înclinare a inimei. Generalul Witzleben aduse scrisoarea principelui, care la început a fost cu totul abătut. Dar în fine 'și-a luat inima în dinți și chiar în sara acelei ḑile (23 Iuniu 1826) a făcut cunoscut regelui, că se supune, deșì cu mare durere și rugând pe Dḑeu sĕ nu-l părăsască în acel moment de grea încercare. Trei ani mai târḑiu se căsătorì cu princesa Augusta de Weimar, o unire, care în curênd va împlinì o durată de 60 de ani.

Loterie.

Sâmbătă 20 Martiu n.

Timișoara:	**43**	**34**	**16**	**62**	**78**
Viena:	**85**	**68**	**74**	**15**	**73**

Banca generală de asigurare mutuală „TRANSILVANIA.“

A XVII-a adunare generală ordinară

va avè loc **Dumineсă în 11 Aprilie c. n. a. c. la 3 oare după prânḑ** în casa propriă a institutului (strada Cisnădiei Nr. 5.)

Obiecte de pertractare sunt:

1. Darea de seamă despre afacerile anului 1885
2. Raportul comitetului de supraveghiare.
3. Intregirea consiliului administrativ.
4. Alegerea comitetului de supraveghiare.
5. Propuneri incurse.
6. Sorțiri de obligațiuni ale fondului de întemeiare.

Sibiiu, în 8 Martie 1886.

[1275] 1—2

Consiliul administrativ.

Bilanțul anual

din 31 Decembre 1885 al societății
„Albina“ Institut de credit și de economii în Sibiiu.

Active.		fl. cr.
Cassa în numĕrar . . .		58,248.73
Monetă		6,334.45
Cambie de bancă		1,212,086.32
Împrumuturi pe hipotece:		
a) în scrisuri fonciare .	1,026,664.52	
b) în numĕrar	77,074.29	1,103,738.81
Credite fixe		123.685.77
Avansuri pe efecte publice		102,946.03
Credite de cont-curent . .		60,304.04
Împrumuturi pe producte .		7,269.40
Cassa institutului și diverse realități de vênḑare . .		125,604.66
Effecte publice		170,841 07
Effectele fondului de garanță ale scrisurilor fonciare .		222,701.49
Effectele fondului de pensiuni al funcționarilor institutului		15,652.90
Mobiliar	5,166.86	
după amortisare de . .	516.69	4,650.17
Diverse conturi debitoare .		87,924.25
		fl. 3,301,988.09

Passive.		fl. cr.
Capital social 3000 acțiuni à fl. 100 .		300,000.—
Fondul de reservă al acționarilor		46,640.17
Depuneri pentru fructificare		1,749,780.88
Scrisuri fonciare în circulațiune	970.300.—	
Scrisuri fonciare eșite la sorți în circulațiune . .	1,800.—	972,100.—
Fondul de pensiuni al funcționarilor		15,756.58
Dividende neridicate . . .		1,700.—
Cambie de bancă reescomptate		128,298.69
Interese anticipate pro 1886		13,849.13
Diverse conturi creditoare .		29,550.33
Profit curat		44,312.31
		fl. 3,301,988.09

Sibiiu, 31 Decembre 1885.

Șuluțiu m. p., membru al direcțiunei.
Ioan Popa m. p., membru al direcțiunei.
P. Cosma m. p., director esecutiv.
Iosif Lissai m. p., comptabil.

Subsemnatul comitet am esaminat bilanțul present și confrontându-l cu registrele principale și ausiliare ale societății ținute în buna regulă, l'am găsit în consonanță cu aceleși și esact.

Sibiiu, în 17 Martie 1886.

[1274] 1-1

Comitetul de supraveghiere:

Dr. Aurel Brote m. p. **Michail Kabdebo** m p. **Corneliu Tobias** m. p. **N. Frateșiu** m. p.

De 87 de ani esistă
Fabrica de învĕlitoare și țoale
mai nainte Lichtenauer's W-we & Söhne

cu privilegiu ces. reg.

care prin depositul sĕu din Viena espedează

Învĕlitoare pentru cai

lungi de 190 cm. și late de 130 cm., de o calitate nestricăcioasă în coloare închisă și cu borduri vii, o bucată cu

fl. 1.60, **socotită fiind aici și pachetarea.**

Vindem mai departe, pănă când ne va ținea provisiunea

Învĕlitoare de cai gălbinie

lungi de 2 metri și late de circa 1½ metru, cu 6 rĕnduri de borduri vinete-roșii și negre-roșii de calitate nestricăcioasă o bucată cu

fl. 2.50 **socotită fiind aici și pachetarea.**

La comande de cel puțin 10 bucăți dăm 1 bucată gratuit sau 10% rabat.

Numai prin fabricațiunea în masse mari și vênḑarea enormă suntem în stare de a vinde **cu așa un preț neînsemnat acestea învĕlitoare de cai de o mărime atât de neobicinuită și de o calitate atât de escelentă.** Sute de scrisori de mulțumită stau la disposiția ori și cui.

Espedarea se face cu rambursă. Cele ce nu convin sĕ reprimesc fără nici o reservă.

☞ Rugăm sĕ se observe adressa esact: ☜

Pferde-Decken-Fabriks-Haupt-Niederlage.
Wien, 1, Rothenthurmstrasse 14.

[1269] 3—6

Materie pentru haine

din lână trainică pentru un bărbat de statură mijlocie.

3.10 metre un **rênd de haine**	**4 fl. 96 cr.**	din lână bună de oaie;
	8 „ — „	din lână mai bună de oaie;
	10 „ — „	din lână fină de oaie;
	12 „ 40 „	din lână de tot fină de oaie.

Plaiduri de călĕtorie dărabul fl. 4, 5, 8 pănă la 12. Stofe pentru haine foarte fine, pantaloni, paltoane de purtat și pentru ploaie Tüffl, Lode, Commis, Cammgarn, Cheviots, Tricots, cârpe pentru dame, stofe pentru biliard, Peruviens, Dosking se află la

întemeiat **Joh. Stikarofsky,** — la 1866. —
deposit de fabrică în Brünn.

Modele franco. Pentru croitori cărțile de modele **nefrancate. Trimiteri cu rambursă** preste 10 fl. **gratuit.**

Am totdeauna un deposit de stofe în valoare de preste fl. 150,000, și este în urma negoțului universal lucru natural că remân bucăți de câte 1 pănă la 5 metri **ca rest,** de aceea asemenea rĕmășițe trebuie sĕ le vênd **în preț de tot moderat. — Modele din aceste stofe nu se pot trimite,** cele neconvenabile se reprimesc în **schimb** sau se **înapoiază banii.** (Observ, că și alte firme reprimesc în schimb resturile trimise, poate pentru marfă și mai rea, dar **banii nu o înapoiază).**

Din causa **imitațiunilor** prin **firmele înșĕlătoare** și **nesolide,** sunt decis a părăsì publicațiunile în jurnale, și rog pe on. public a-'și lua notiță despre **firma mea solidă** și a me onora cu comande, cari se vor efectuì cu cea mai mare băgare de seamă.

Corespondențe se primesc în limbile: germană, bohemă, ungurească, polonă, italiană și franceză.

[1259] 4—21

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 28 Sibiiu, Joi 13/25 Martiu 1886. Anul XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei o r** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 12 Martiu 1886.

În Maiu anul trecut a espirat terminul conventiunei de vamă cu România şi în virtutea convenţiunei dela 1885 trebuia sĕ se declare în termin de un an de ḑile fie-care parte contractantă dacă voiesce sĕ se înnoiască această convenţiune, şi sub ce condiţiuni.

Numai douĕ luni ne mai despart de terminul, când opiniunile trebue sĕ fie bine stipulate, ca sĕ nu sufere industria şi comerciul nostru.

Tocmai în ḑilele acestea se lucră din puteri pentru o bună înţelegere cu privire la statorirea şi contractarea unei noue convenţiuni vamale.

Pertractările se vor face în Bucuresci. Era vorba adecă de Viena, Budapesta sau capitala României şi ḑiarele din Budapesta ne-au comunicat scirea, că monarchia noastră a primit ca loc de pertractări oraşul Bucuresci, deoarece România are aşa de puţini bărbaţi cunoscători în cele ale industriei şi comercinlui, încât dacă ar trimite vre-un representante sau doi peste graniţe, acasă nu ar mai rĕmânea nici unul.

Noi trecem preste această fasă a cestiunei cu convenţia vamală dintre monarchia noastră şi România. Constatăm numai că aproape ca în toate cestiunile, aşa şi în cea de faţă se observă mare divergință de păreri între Austria şi Ungaria. Cercurile din Viena sûnt foarte prevenitoare faţă cu pretensiunile, respective vederile desvoltate de România, precând pressa din Pesta a trecut şi preste reserve, şi se esprimă cu oare-care duşmănie chiar, tractând aspru atât pressa din Bucuresci, cât şi pe opoziţie şi guvern pentru zelul desvoltat în apărarea intereselor lor.

Spre a cunoasce şi cetitorii nostri cursul lucrurilor în această cestiune, reproducem aici următoriul articol din ḑiariul „Pester Lloyd:

În ce privesce obicinuita frasă despre misiunea noastră în Orient, de sigur nu este o ilustraţiune mai elocuentă de cât indiferentismul grozav, cu care privesc sferele noastre conducĕtoare desvoltarea actuală a relaţiunilor comerciale ale monarchiei cu România. În România, nu este la ordinea ḑilei nici o cestiune, care sĕ înflăcăreze aşa de mult opiniunea publică, de cum este aceasta şi, Dḑeule! preţuiţii nostri vecini, de altfel, nu sunt sĕraci de subiecte, pentru cari sĕ se poată aprinde peste mĕsură. Si noi, aici acasă, suntem în cât-va obicinuiţi cu limbagiul necioplit al ḑiarelor, dar de forţa şi necioplirea, care domnesce în ḑiarele din Bucuresci, un cetitoriu maghiar nici nu-şi poate face măcar ideiă. Aceia cari ḑic despre dl Brătianu, că este un bandit şi că partida sa se compune tot din şarlatani, nu se ţîn încă de categoria celor mai destrăbălaţi; sunt alte frumseţi de acest soi la ordinea ḑilei. Lăsând la o parte ḑiarele anarchiste din Paris, nu mai esistă în Europa un esemplu de destrăbălare ḑiaristică, care domnesce într'o mare parte a pressei din Bucuresci, îndată ce începe sĕ delibereze durerile sângeroase ale patriei. Amintim aceste calităţi frumoase ale escelenţilor nostri prietini dela ţermurii Dîmboviţei, pentru ca dela început sĕ preîntimpinăm obiecţiunea, cum că trebue în ce privesce comerciul cu monarchia noastră, sĕ se facă diferite concesiuni, cerute cu zgomot, întăritatei opiniuni publice din România. Dacă s'ar lua cineva totdeauna după aşa ḑisa opiniune publică din Bucuresci, atunci regele Carol de mult n'ar mai fi în ţeară şi dl Brătianu ar fi trebuit probabil sĕ fie frânt pe roată pentru crimele sale la ceriu strigătoare; tot astfel şi colegii sei din cabinet, senatorii şi deputaţii din partida sa. Dar toate aceste manifestaţiuni sanguine ale ḑiaristicei române nu sunt în stare sĕ turbure liniştea guvernului român şi astfel putem cere, ca şi de astă dată guvernul sĕ nu devie deodată servitoriul plecat al acestor curente şi nemulţumiri naţionale în paguba Austro-Ungariei.

Prin urmare deşi pot constata în modul cel mai clar, întru cât este adevĕrată şi întru cât este falsă indignarea cea mare a organelor de publicitate române, totuş nu voim sĕ contestăm, că o bună parte din supărarea ce esistă astăḑi contra Austro-Ungariei, nu este meşteşugită, ci isvoresce dintr'un adevĕrat sentiment de vecinătate prietenească. Anumite aspiraţiuni, cari altădată tot nu îndrăsnesc a se manifesta într'un mod general, se pun acum în practică sub titlu de bilanţ comercial şi de literar de esploatarea austro-ungară, şi noi am dorì sĕ se scie cu toată siguranţa, că lupta care se poartă contra Austro-Ungariei are cel puţin tot atâtea motive politice, câte economice. Cu atât mai uimitoriu este acel indiferentism vesel, care după cum se vede, tot n'a dispărut din sferele noastre guvernamentale, deşi astăḑi se recunoasce chiar din partea oficioasă, că de înoirea convenţiunei comerciale cu România înainte de espirarea conventiunei în fiinţă, nu mai poate fi nici vorbă. Oficioasele din Viena nu-i vorbă, sunt atât de politicoase încât ele nu se mulţumesc sĕ apere numai pe guvernul lor, după cum le este datoria, dar în generositatea lor acopere cu scutul lor şi pe guvernul român; dacă au vre-o învinuire mai ascunsă, atunci aceasta este îndreptată contra guvernului unguresc, dar ferească Dumneḑeu, nu contra celor din Bucuresci. După o versiune publicată într'un ḑiar oficios din Viena, guvernul român n'a întârḑiat de loc negociările, din potrivă el şi-a esprimat dorinţa sĕ se facă negociările la Bucuresci şi ministeriul de comerciu din Austria a şi declarat, că este gata sĕ trimită un delegat la Bucuresci.

În curênd este probabil, că şi dela Buda-Pesta se va face cunoscut ministeriului de esterne această bună voinţă. Noi credem acum pe de o parte, că cestiunea de formă, dacă negociările au sĕ se facă la Bucuresci sau Viena sau la Buda-Pesta, este cu totul neînsemnată în faţa intereselor foarte reale, cari sunt în joc; pe de altă parte însĕ că, acest „în curênd,“ ar trebuì sĕ fie cât se poate mai aproape, pentru ca sĕ nu mai rĕmână nici umbră de îndoială, cum că acea stare, spre care după cum se vede suntem porniţi, nici într'un cas n'a fost provocată de către Austro-Ungaria.

Totodată însĕ sĕ i se spună şi guvernului român verde, că întêmplându-se un resbel vamal, el va fi purtat de către Austria cu toate forţele de care dispune. Acţiunea de până acum a fost pusă în scenă de către representaţiunea oficială a României cu o astfel de îngâmfare şi îndrăsneală, ca şi când numai guvernul din Bucuresci ar fi în drept sĕ dicteze condiţiuni, pe când guvernele din Viena şi Buda-Pesta n'au de cât sĕ primească în tăcere aceste condiţiuni. Trăgănirea, pe care parlamentul român o însemnează cu atâta dibăcie, nu este împiedecată de către guvern, din potrivă, acesta ameninţă încă de pe acum cu cea mai severă categorie de prohibiţiune. În faţa acestei stări de lucruri, ar fi timpul ca sĕ li se spună şi celor din Bucuresci, că guvernele austro-ungare, pentru casul unui resbel, sunt pe deplin pregătite. Legea noastră privitoare la tariful vamal general din 1882, permite guvernului de a impune mărfurile staturilor, cari refuză Austro-Ungariei condiţiunile naţiunei celei mai favorisate, cu un adaos de 30 la sută, şi în cas când după tarif vor fi libere de vamă, cu o tacsă vamală specifică de 15 la sută din valoarea comercială, ar atinge foarte puţin articolele de import române, porumbul şi grânele. Nimic nu împedecă însĕ pe guvern de a se folosì de o altă dispositiune, care îi permite de a impune unele categorii de mărfuri cu tacse vamale mai mici sau mai mari. Pot fi siguri cei din Bucuresci că, în cas când mărfurile noastre, la întrarea lor în România, ar fi în adevĕr tacsate după tariful autonom, care după cum se scie, a fost făcut anume ca mijloc de presiune contra Austro-Ungariei, guvernele noastre nu vor esita de a urca în aceeaşi mĕsură tacsele asupra provenienţelor române şi astfel va dovedì României, chiar în vara viitoare, ce poate ea sĕ facă fără Austro-Ungaria.

Toate aceste lucruri trebuesc lămurite cât se poate mai repede, de oare-ce nesiguranţa de până acum apasă mai greu asupra împregiurărilor, decât încetarea definitivă a relaţiunilor comerciale. Încă de mult s'a anunţat, că unele firme de confecţiune din Austria se stabilesc în Germania, peutru ca sĕ nu piardă piaţa română; astăḑi earăş ni se spune, că din România s'au făcut mari comande în Germania pentru earna viitoare, din causă că esportatorii austriaci n'au îndrăsnit sĕ le primească. Partea care câştigă şi din acest conflict este Germania. În curênd vom mai avea ocasiune d'a ne ocupa mai pe larg, cu date sigure, de această parte a obiectului, în unire cu întregul nostru comerciu oriental; astăḑi

---

FOIŢA.

Artele şi femeia română.

Tabelurile vii.

(Închieiere.)

Căci, entusiasmul şi voinţa doamnelor române merseseră până acolo, încât voiseră pentru reuşita tabelelor sĕ pună pe rumena şi catifelata lor peliţă pudra *Rachel* şi roşul *Favart*, întrebuinţate de artistele teatrelor.

Ve spun, – nu me veţi crede, dar lucrul este aşa!! — ve spun, că am vĕḑut în logiele artiştilor nostri, supunêndu-se crudei operaţiuni a „pudrării, înroşirii, sprincenificării, ochificării şi buzeroşirii“ pe toate doamnele române, cari au figurat în tabelele vii.

D-na Ana Manolescu, simpatica noastră artistă, rugată de comitetul organisatoriu al sĕrbării îndeplinea cu o cruḑime afabilă şi cu o abilitate diabolică rolul de doctor estetic în operaţiunile de mai sus. Creionul de negru, piciorul de iepure al pudrei, pensula buzeroşirii, pămătuful roşului şi mica bidinea a nivelării tonurilor de carnaţiune, se învêrteau conduse de mâna doamnei Manolescu pe figurele doamnelor cu o iuţală ameninţătoare.

Şi le ai fi auḑit, fericite muritoriu, de ai fi fost acolo, le-ai fi auḑit pe toate principesele şi pe toate gentildonele veneţiane, ḑicênd cu o abnegaţiune de martire:

— Mai daţi, me rog, pe sprêncenele mele căci s'au scuturat.

— Coadele ochilor mei, dragă Madame Manolescu!

— Doamne! ear mi s'a dus carminul buzelor!

— Nările nasului meu, scumpă Doamnă Manolescu, ear s'au şters, şi deci că trebue la lumina electrică sĕ fiă roşii străvĕḑĕtoare pentru a părea neastâmpĕrate; te rog deci, mai refă-le, scumpă doamnă Manolescu!

Şi doamna Manolescu infatigiabilă, făcea, roşiă, pudra, sprîncenifica, ochifica şi carmina mereu, cu mult gust şi fără saţiu.

Ascuns într'un colţ, un pictor impresionist schiţa cu turbare astfel de scene. Vor fi espuse la esposiţiunea *Intimului* la 1 Mai.

Şi pe scenă şi în sală, în lumina îndoită a lampelor electrice, o feeriă, în care toate scoalele de pictură trecute, presinte şi viitoare erau representate: carnaţiuni superbe à la Rubens şi Jordans, paliditatea mată şi severă a scoalei espaniole, figuri angelico-femenine ca fecioarele lui Rafael, obraz şi busturi, *chiffonnes et chiffonnants*, ca parisianele lui de Nittis şi lui Clairin.

Şi dacă ducesa de Coigny, care acuma 82 de ani trecu, şi stetea în Bucuresci vr'o câte-va ḑile, n'ar mai avea de admirat multe frumseţi de celea clasice, perfecte, sculpturale, visate de imaginaţiunea colosală a vre-unui sculptor, frumuseţi de cele de cari aprindeau podul Mogoşoaiei şi împietreau în loc pe ruşi, pe nemţi, pe turci şi pe francezii ce le vedeau — în schimb, ducesa de Coigny ar vedea frumuseţi spirituale, gingaşe, răpitoare, cărora nu le-ar mai da noţiuni de toaletă ca acum 82 de ani!

O nu! ducesa de Coigny ar avea de învĕţat multe din sciinţa contrastelor, din estetica potrivelei, din mimica si portul de teatru al doamnelor, cari, ca acelea de ieri, făceau sĕ scânteiă Teatrul Naţional în lumini de frumuseţă de diamante, de podoabe şi de artă.

Nu cred a spune în această privinţă ceva paradocsal, ḑicênd că, dacă vr'una din doamnele corpului diplomatic dela noi scrie ca şi lady Bloomfield memoriile sale pe la curţile pe unde este acreditată, apoi de sigur reîntrând aseară acasă, trebue sĕ fi scris:

— „3 Martiu, 1886. Credeam pe Bucurescence, „şi 'n genere pe Romănce, îndĕrĕt mult cu greaua „artă a toaletei. Me 'nşelam foarte. Viu dela o întrevoim sĕ observăm, că esperienţele din ultimii ani ne-au dovedit deja următoarele:

Sunt două state, al căror import în România scade continuu: Austro-Ungaria şi Francia şi douĕ state al căror import cresce continuu: Germania şi Englitera. Resbelul vamal, fără nici un înţeles, provocat acum de către România, se poate prevedea, va folosì earăş numai Germaniei, dacă nu vom căuta mijloace, din partea noastră, spre a împedeca acest lucru.

Aceste mĕsuri stau cu totul sub ingerinţa guvernelor; sferele comerciale din partele, cel puţin în Ungaria, încă de mult au început cu multă precauţiune sĕ ia toate mĕsurile posibile. Astfel ni se raportează, că mai multe case mari din Ungaria au înfiinţat deposite de mărfuri în România, pentru ca cel puţin în prima periodă a conflictului, sĕ poată conserva piaţa. Esistă însĕ o industrie, care nu poate emigra în Germania, care nu poate înfiinţa deposite de mărfuri, care este lipsită de ori ce putere, dacă nu este ajutată cu toată energia de către guvernul unguresc. Aceasta este industria din Transilvania, care este mai mult o meserie într'o stare cam primitivă şi care nu poate suporta nici o sguduire fără sĕ se ruineze sau sĕ emigreze în România. Contra acesteia, mai mult decât contra industriei austriace, sunt îndreptate privirile resboinice ale guvernului din Bucuresci, şi după modul cum va fi apărată această îmsemnată clasă de interese, vom mĕsura aptitudinea cabinetului unguresc d'a ocrotì cererile legitime ale muncei naţionale în ţeara noastră. Şi ca sĕ fim şi mai desluşiţi, mai observăm că acestea, ca şi toate interesele ungurescì, în ce privesce comerciul cu România, sunt de ocrotit nu numai în spre Bucuresci, dar, şi încă poate mai mult, şi în spre Viena, unde oamenii şi de astă dată sunt gata la sacrificii, dacă nu este vorba decât de Ungaria şi de interesele ei.

Revista politică.

În dieta ţĕrei e de present la ordinea ḑilei desbaterea specială asupra jurisdicţiunilor. În şedinţa de Luni a dietei, la paragraful 47, care vorbesce despre cercul de activitate al congregaţiunilor generale, deputatul **Babeş** observă, că nu vede în el nici o îngrijire pentru cultura poporului; polemisează apoi în contra lui Bartha, care identifică cultura cu limba maghiară. Ar fi mai bine, ḑice Babeş, dacă organele oficiale s'ar ocupa cu lăţirea culturei, decât dacă se face aceasta unilateral prin reuniuni. Statul ungar a putut avea vr'odată tot feliul de misiuni, dar n'a avut misiunea culturei. Nu esistă nici o scoală română ce ar fi înfiinţat-o statul. Face atent pe statul ungar, ca sĕ-şi implinească datoriile unui stat cultural.

Ministrul-preşedinte **Tisza** respinge învinovăţirea, că pentru cultura poporului nu s'ar face nimic. Statul ungar jertfesce mult în interesul culturei. Deşì Babeş n'a făcut nici o propunere, şi prin urmare nu era nici un motiv de a replica, ministrul-preşedinte n'a voit sĕ lase nereplicată acusaţiunea în contra statului ungar.

Madarász, din stânga estremă, aprobă vorbele ministrului-preşedinte şi respinge afirmaţiunea, că statul ungar n'ar fi avut nici o misiune culturală.

E sciut, că unul dintre obiectele ce stau la ordinea ḑilei în diplomaţia ţĕrei noastre şi a României, este cestiunea **reînoirii convenţiunei vamale cu România**. La alt loc publicăm un articul în meritul cestiunei, aici credem de interes a însemna numai o scire primită din Pesta, care aparţine obiectului amintit.

Conferinţa deputaţilor ardeleni a hotărît sĕ adreseze guvernului o interpelare asupra stării tractărilor privitoare la tractatul comercial român, sĕ lucreze un memorand, în care sĕ se recomande guvernului a ridica industria poporală ardeleană, anume în ţinuturile dela graniţe. prin întroducerea de vămuri specifice şi prin îmbunătăţirea comunicaţiunei.

Conferinţa dela Constantinopol întrunită pentru de a desbate asupra arangiamentului turco bulgar nu a ajuns până acum la nici un resultat positiv. Causa este votul separat al principelui Alecsandru, care dintr'odată şi ca din senin a pus un mare obstacul în calea lucrărilor conferinţei prin observarea, că nu se 'nvoiesce cu denumirea sa de guvernor al Rumeliei pe timpul scurt de 5 ani numai, după cum stipulează arangiamentul, ci cere ca guvernarea sĕ-i se predee pe viaţă.

Demersurile puterilor pentru a'l face, sĕ 'şi retragă cererea, n'au avut încă nici un succes. Că cine stă în dosul Bulgariei şi cine a îndemnat pe Alecsandru la acest pas, positiv nu se scie, dar e de temut, că Russia sau Anglia îşi au rola lor în această manevră.

Ţinuta Greciei nu a 'ncetat, cu toate ameninţările puterilor, a fi provocătoare şi periculoasă, tot cum a fost de vr'o 2 luni de ḑile încoace. Îngrijirile Porţii de această ţinută devin din ḑi în ḑi mai serioase. Sultanul se pare a se 'mpăca cu idea, că dacă va mai avea multe consideraţiuni faţă cu greci, şi 'şi va continua atitudinea lăsătoare, ar putea da ansă la nascerea unui mare pericul pentru imperiul ottoman. De aceea mai cu samă pe cale financiară s'au luat paşi noi de seraskierat, ca armata să se poată mobilisa, şi sĕ fie pregătită la ori ce surprindere. Spre acest scop sultanul a oferit din şatula sa privată 50,000# şterlingi; ear plenipotenţiaţii turci din Viena, Berlin, Londra şi Paris au întreprins paşii necesari pentru a contrage un împrumut de 2—3 milioane# şterlingi, a căror garanţă s'o formeze **veniturile vamale** de circa 500—600,000 # şterlingi a oficiilor vamale din Smirna şi Salonic.

Kossuth şi remaghiarisarea ungurilor valachisaţi.

Ludovic Kossuth către Otto Herman.

II.

(Închieiere.)

Părţile, cari urmează d'acì, sunt mare parte nişte consideraţiuni scientifice ale bĕtrânului esilat asupra formării popoarĕlor şi păreri darwiniste asupra morfologiei omului.

În genere ele ne fac impresiunea, ca şi când Kossuth în legătură cu părerile analoge ale lui Otto Herman ca om de sciinţă specialist, ar voì sĕ arete lumii, că e în curentul sciinţelor moderne şi că chiar îşi poate permite a combate pe Herman specialistul, el — diletantul, cum se numesce pe sine.

Vom urmărì deci d'acì înainte numai cursul ideilor sale (ce-i drept foarte confus), reproducênd alocurea câte un pasagiu, care ni se va părea mai de interes pentru cetitorii nostri.

Kossuth susţîne, că toate naţiunile de aḑi ale Europei s'au format prin amestec, şi încă un amestec atât de variu şi mare, încât poporul genetic, care a servit de basă şi care i-a dat nume naţiune cutare, e de tot disparent representat în sînul popoarĕlor de aḑi. Sentimentul de rassă, ḑice el, este resultatul tipului colectiv a naţiunei formate prin amalgamisarea atâtor elemente străine. Apoi continuă astfeliu:

„Că Dta, ca cetăţean ungar dar de origine germân, în patria Dtale, în Ungaria, te-ai desvoltat întru maghiar cu un puternic sentiment de rassă, — de aici eu nu pot deduce, că precum asta la Dta ca individ e o naturală desvoltare, ar fi şi la popoarĕle formate prin amestec tot asemenea, şi că prin urmare ar fi un lucru firesc, că maghiarimea în ţeara sa proprie se valachisează în masse. Asta din urmă nu e desvoltare, ci o părăginire naţională, pe care numai lipsa sentimentului de rassă o poate esplica, precând casul cel dintâi este o simplă adoptare socială, în faţa căreia aducerea aminte la originea genetică a individului dispare. *Cel ce trăiesce 'n Ungaria ca cetăţean ungar şi se simte aplecat de a trăì în viaţa tipică colectivă a patriei sale, acela, — lucru foarte firesc — trebue sĕ adopteze tipul istoric (cel maghiar) al patriei sale, afară dacă cumva nu e duşmanul ideei, ca Ungaria sĕ rĕmână şi pentru viitoriu tot Ungarie.*“

De când limba maghiară 'şi-a reocupat terenul, ce era dominat în viaţa publică de cea latină, din ḑi în ḑi mai viu se dovedesce afirmaţiunea mea de mai sus, şi pretutindeni lucrul stă tot astfeliu. Fiecare naţiune ce formează un stat, primesce în sînul seu necontenit elemente singuratice de *venitúri*, fără ca impregiurarea aceasta sĕ însemne decădinţa sentimentului de rassă al acelei naţiuni, căreia individul a aparţinut de origine.

„Cu un cuvênt este un lucru formaţiunea din elemente micste a naţiunilor; alt lucru acomodarea singuraticilor la tipul istoric al patriei lor; şi earăş cu totul altceva este valachisarea în masse a poporului maghiar în propria sa patrie maghiară; nici un necs causal, nici o analogie faptică între aceste trei nu esistă.“

De acì sare Kossuth deodată nu scim pe ce basă, la curentul de estindere a omenimei, pe care considerându-l din puncte de vedere istorice, geografice, fisice etc., nu împărtăşesce vederile lui Herman, ca şi când curentul de estindere al omenimei de către rĕsărit spre apus ar fi o lege firească. El în genere nici nu o poate admite ca lege. Vĕḑênd în sfêrşit că prea s'a abătut dela obiect adauge:

„În sfêrşit aceste numai întru atât se ţîn de obiectul nostru, întru cât Dta din ele ai dedus pentru nascerea şi stângerea sentimentului de rassă, acea lege; că curentul din ost spre vest al omenimii face amalgamisări continue, stêrpind pe de o parte şi formâod noue individualităţi de pe altă parte.

„Din punct de vedere obiectiv, am sĕ'ţi observ acì, că amestecarea valachilor din Ardeal cu maghiarimea de acolo, e împreunată în stêrpirea acestora, dar o nouă individualitate nu se formează, ci simplu numai maghiarii devin valachi“.

E de tot hazul o frasă următoare esprimată apodictice şi cu multă amărăciune a lui Kossuth, pe care o reproducem precum urmează:

„Colonisatorii „par excellence“ ai omenimei, englesii, cât se amestecă cu alte popoare pe acel mare teritoriu din jurul pământului întreg, dar noue individualităţi naţionale nicăiri n'au creat; crează staturi nouĕ, cari au interese noue, de multe ori streine de ale lor, dar naţionalităţi noue ei nu au

---

„cere de toalete. Erau superbe. Doamna X... cea mai „frumoasă şi cea mai gustoasă brună ce am vĕḑut, „îşi pune peana sa cea roşie pe pĕru-i de corb cu „un gust, pe care nu l'am zărit decât la bruna co„mitesă Potocki, la Paris...“

Şi diplomata doamnă străină ar fi sinceră şi istorică scriind astfeliu.

Câte n'ar fi de spus?! căci sunt multe minunile făcute de voinţa şi entusiasmul doamnelor române, şi nici unele nu trebue sĕ treacă sub tăcere; toate's însemnate.

Trebue însĕ sĕ sfêrşim pentru aḑi. Vom mai revenì pentru a completa tributul nostru de admiraţiune pentru acest splendid efect al muncei doamnei române. Cu aceste grăbite rênduri nu constatarăm decât o parte din succesul de Luni seara, care, avêndu-se în vedere scopul şi persoanele actoare şi spectatoare, a fost mare. *Lyonel.*

„Românul.“

Elena Theodorini la Bucuresci.

În fine, după nisce preliminări mai laborioase decât acele ale conferinţei sêrbo-bulgare, am putut auḑì Vineri seară pe marea noastră cântăreaţă, dşoara Elena Theodorini. Curiositatea publicului ţinută aşa de mult în suspens de o direcţie puţin dibace, a fost pe deplin satisfăcută. Succesul s'a desinat mare şi strălucit, mai ales că privighetoarea noastră română vine tot în acel rol imediat după Adelina Patti.

Dra Elena Theodorini a putut susţine comparaţia. Dsa e un soare care se urcă, Patti e un soare, care apune. Dra Theodorini a trebuit sĕ cânte un rol, care nu e în repertoriul sĕu. La noi ne fiind sciute decât trei opere, vrênd ne vrênd, o cântă reaţă n'are mijloc sĕ aleagă. Vocea drei Theodorini e superbă, de o întindere nespusă. mergênd dela nota cea mai basă a unei mezo soprano, urcându-se la cea mai acută a unei soprano absoluto, cu un medium din cele mai perfecte, toate notele fiind clare şi pure ca cristalul. Tot glasul ese din piept franc şi de o căldură plină de tinereţe. Timbrul e agreabil şi de o vibraţiune metalică, care probează o bună calitate. Fie-care notă, cum ḑice francezul, „porte.“

Vocalisaţiunea e de o agilitate de mirat. Dra Theodorini se joacă cu trilurile ca jonglorii cu bilele. Trecerea dela un ton la altul e făcută cu o măiestrie care denotă scoala cea mare. Pentru dsa nu e nici o dificultate.

Juna artistă atacă de frunte barierile musicale, le sare ca acei frumoşi cai de curse, surîḑênd şi fără nici o teamă fiind sigură de ea. Filarea notelor e condusă cu atâta dibăcie, încât imediat recunosci o cântăreaţă, care scie tradiţiile vechiei şi frumoasei scoli represintată de cea din urmă cântăreaţă dna Alboni, cu care dra Theodorini are multă asemĕnare.

Întrarea pe scenă a Violetei Valery a fost salutată de aplause frenetice. Brindisul cântat cu o agilitate nespusă şi romanţa „Folia“, detaliată cu mare fineţă, a transportat toată sala. Cortina a căḑut sub o ploaie de flori şi de coroane. Dşoara Theodorini a fost rechiemată într'una de un public în delir. Actul al II, idyla amoroasă, a probat supleţea talentului artistei. Duetul între dsa şi tatăl lui Alfredo a fost cântat cu pasiune şi cu lacrămi. Scena plecărei, unde Violeta părăsesce pe amantul sĕu, triumful dnei Patti a fost bisară, şi dra Theodorini a trebuit sĕ reînceapă acel frumos joc de scenă. Succesul merge tot crescênd. Scena insultei din actul al III-lea a produs efectul cel obicinuit. Ear ovaţiuni şi flori. Actul al IV-lea, agonia Violetei, cântată şi jucată cu o artă admirabilă, a emoţionat toată sala. Moartea a fost de o realitate îngrozitoare. Un cuvênt eşea din toate gurile: „Sublim.“

Dşoara Elena Theodorini, ca toate artistele mari e foarte elegantă. Cele patru toalete ce poartă în piesă sunt frumoase şi bogate.

Actul I, o rochie pompadour, mătase verde, smaragd; broşată cu flori mari, trenă imensă acoperită cu camelii; corsagiul, jumĕtate decoltat, plin de flori; pe cap, la mâni şi la braţe briliante.

produs; şi curios, în vreme ce englesii 'şi risipesc limba cu atâta uşurinţă 'n cele mai espuse depărtări, — acasă la ei nu le a succes sĕ amalgamiseze nici massele stabile ale francesilor din Jersey şi Guernsee, şi nici cele ale celţilor din Wales, — *pecând valachimea Ardealului e 'n stare sĕ valachiseze pe maghiarii din ţara lor proprie. Celţii din Wales nu au sucumbat culturei engleese, ear pe maghiarii din Ardeal îi absoarbe necultura valachă!*"

D'acì începênd în decurs de 2 coloane de tipariu Kossuth nu face alta, decât cu istoria naturală, etnologia, biologia socială şi logica 'n mână combate toate părerile lui Otto Herman esmise ca motivele sau ca esplicările faptului, — care lui Kossuth, deşì nu se îndoiesce pe faţă, nu vrea sĕ-i între 'n cap — că ungurii ardeleni se valachisează. Şi spre închieiere reasumează astfeliu:

„Scurt, eu sunt convins, că toate aceste nu esplică valachisarea în Ardeal. Nimicirea sentimentului de rassă o esplică.

„Ei, dar aceasta prin ce se esplică? Nu se poate face spontaneu ca bureţii după ploaie. Ei, dar ce o esplică?

„*Femeia o esplică. Soţia valachă, mama valachă.*

. . . .

„Ruth din testamentul vechiu îi ḑicea soacră sii: poporul teu va fi al meu popor, Dḑĕul tĕu, al meu Dumneḑĕu.

„Maghiarul valachisat al Ardealului n'a ḑis aşa, dar a făcut întocmai . . . .

. . . .

„Şi 'şi luară fiii ungurului fete valache de femei; şi poporul acestora a lor popor se făcù; şi Dḑeul lor al lor Dḑeu.

„Atâta-i tot. Mama valachă a adus apoi la 'ndeplinire, ceeace soţia valachă a început.

„Isvorul ne indigitează medicamentele. *Eu aşi începe lucrul în localitatea aceea, care s'a valachisat aşa de repede dela 1848 încoace, încât i-au mai rĕmas numai 10 case. Cu daruri de nuntă în valoare de câteva mii de florini, împărţiţi în carnevalul viitoriu sĕrbătoresce între 12 părechi ce se vor cununa, şi cu un învĕţătoriu maghiar cu familie, eu a'şi remaghiarisa toată comuna.*"

. . . .

. . . .

Kossuth.

Raportul anual

al societăţii „Armonia" în Cernăuţi.

(Închieiere.)

Comitetul dorind a păşì şi mai departe în activitatea sa, a escris conform §. 3 din statute, în 12/24 Mai, un concurs cu premii pentru composiţiuni de coruri lumesci bărbătesci şi anume: Un premiu cu 30 fl., două premii câte 20 fl., şi două premii câte 15 fl., cu termin până la sfĕrşitul lui Septembre 1885.

Prin acest concurs publicat mai în toate jurnalele romānesci, a dorit comitetul, sĕ atragă pe compositorii români din toate părţile la o activitate mănoasă pe terenul artei musicale. Composiţiunile premiate are societatea dreptul sĕ le esecute şi sĕ le publice în broşurile sale, fără ca autorii sĕ poată pretinde vre-o desdaunare.

Nu se scie causa, că din mulţimea compositorilor românesci a concurat numai unul cu şese composiţiuni; sĕ sperăm însĕ, că în viitoriu vor încurge la concurs composiţiuni dela mai mulţi autori, decât astădată.

Espirând terminul de concurs, a învitat comitetul pre dnii Br. Victor de Stîrcea, Adalbert Hrimaly, director al societăţei filarmonice şi Emil A. Weitzsecker, dirigentul artistic al societăţii „Armonia," bărbaţi eruditi în arta musicală, ca sĕ binevoiască a censura composiţiunile incurse şi a decide, ce premii sĕ se acoarde celor demne de premiare.

Primind comitetul dela numiţii domni raportul de censurare şi desfăcênd apoi plicurile, a trimis pe basa ecestui raport dlui profesor de musică Isidor Vorobchievici premiul al II-le în sumă urcată la 30 fl. pentru cântecul „Hora Dobrogei."

Cu aceasta escriere de premii, 'şi-a inaugurat societatea „Armonia" o activitate salutară pentru desvoltarea musicei naţionale române şi sperăm, că acest prim paş va fi bun augur pentru viitoriul ei.

O mare pierdere a îndurat societatea „Armonia" şi comitetul ei present prin mutarea la Suceava a celui mai distins membru al ei, c. r. procuror de tribunal colegial, cav. Leon de Goian; carele s'a vĕḑut necesitat, sĕ predee presidenţa societăţei ce o purtase dela înfiinţarea ei, vice-presidentului, părintelui esarch Ioan Procopovici.

Comitetul societăţei nu află cuvinte de a descrie zelul, activitatea şi meritele d-sale în toate cele ce privesc desvoltarea societăţei, căci i-ar trebuì pagine întregi. Autoritate atât prin cunoscinţa sa teoretică şi practică în tot ce privesce arta musicală, cât şi prin gustul seu ales, d-sa a fost cârma şi sufletul comitetului şi a întregei societăţi. Nobleţa caracterului seu, precum şi posiţiunea sa socială şi celelalte calităţi alese ale d-sale, făceau nu numai pre comitet, dară şi pe întreaga societate de a se mândrì că-l au în fruntea lor.

Din aceste motive simţesce comitetul de adânc lipsa d-sale şi se mângăe numai cu convingerea, că dsa, şi din depărtarea în care se află, nu va înceta de a sprijinì societatea atât cu sfatul d-sale probat, cât şi cu ajutoriul seu eminent; pentru acuma însĕ nu-i rĕmâne comitetului alta, decât a-i esprima cea mai adâncă recunoscinţă şi mulţămită.

Tot odată se simte comitetul îndatorit de a-i esprima mulţămita sa următorilor onoraţi membri ai societăţei, cari s'au distins prin activitatea şi zelul lor, dară înaintând în posturi, trebuiră sĕ părăsească Cernăuţul. Acesti dni sunt: Chibici Vasile, Cocinschi Iancu, Gribovschi Visarion, Grigorovici Mihaiu, Onciul Ilarion, Dr. Popescu Georgiu şi Tudan Vasile.

Adunarea generală ţînută pe anul 1884, şi-a esprimat dorinţa, ca comitetul pe anul 1885 sĕ se îngrijească de cântarea corală în biserica catedrală. Comitetul deci a împuternicit pe secretariul societăţei dl Eugeniu Meşeder, de a se ocupa cu îndeplinirea dorinţei amintite. D-sa după studii serioase şi esercìţii dese a şi esecutat cu concursul mai multor doamne şi domnişoare şi al membrilor activi ai societăţei, liturgia pontificală op. 3 de Gavriil Musicescu în 6/18, 15/27 August şi în 22 Septembre (4 Octombre).

Precum se vede, un cor şi o cântare nepracticată până acuma nici în biserica catedrală, nici în alte locuri din ţeară.

Prin aceste trei esecutări liturghice s'a pus temelie pentru o cântare aleasă şi sistematică în biserică şi de acum înainte vor avea onoraţii membri ai societăţei „Armonia," precum şi toţi ceilalţi creştini ortodocşi-orientali satisfacţiunea, de a nu mai vedea trecênd sĕrbătorile însemnate de preste an, lipsite de o cântare amĕsurată timpului şi rangului ce ocupă biserica noastră în Bucovina.

Este numai de dorit, ca onorabilii nostri creştini sĕ îmbrăţoşeze cât se poate de călduros aceasta întreprindere de mare insemnătate pentru întărirea creştinismului ortodox-oriental şi sĕ spriginească cu fapte tendinţele unei societăţi, care se sacrifică pentru atari instituţiuni culturale şi umane!

Comitetul deci se simte îndatorat a mulţămì mai cu samă preaonoratelor doamne şi domnişoare pentru zelul, interesul, mare stricteaţă şi deosebita sirguinţă, care au arătat d-lor la frecuentarea esercìţiilor şi la esecutarea composiţiunilor în biserică.

Afară de aceasta este comitetul datoriu de a da publicităţii numele acestor doamne şi domnişoare, cari au contribuit atât de mult la întemeierea întreprinderei acesteia.

Aceste dame sunt: Dna Bendeschi Elena, d-rele Bodnărescu Victoria, Carapeţ Alma, Cernăuţan Eugenia, Cernăuţan Zenovia, Ciupercovici Elena, doamna Drogli Aglaia, d-rele Gribovici Aglaia, Grigorovici Adela, Lenco Melania, Litviniuc Aglaia, Litviniuc Victoria, Mandicevschi Catinca, Mandicevschi Marie, Onciul Aspasia de, Palievici Eufrosina, Pitei Eufrosina, Procopovici Ana, Pruncul Florentina de, Renney de Herszeni Elena, Renney de Herszeni Victoria, Stefanelli Minodora, Tomiuc Eugenia, Trouveller Eugenia, Zavadovschi Olimpia şi Zotta Marie de.

Demisionând în 22 Februariu (6 Martiu) 1885 trei ḑile înainte de concertul de inaugurare dirigentul artistic al societăţii dl H. Horner fără motive întemeiate, ajunse comitetul în perplesitate, mai cu samă din acea causă, căci pe ḑiua susnumită, promisese celebra cântăreaţă a curţii regale românesci, d-ra Carlotta Leria din Bucuresci împreună cu pianistul dl E. A. Weitzaecker din Iaşi concursul d-lor sale. Deci comitetul telegrafà dlui cav. Tudor de Flondor la Storojineţi rugându-'l se binevoiască a lua asupra-şi dirigerea artistică a concertului sus numit. D-sa ca totdeauna gata a sporì scopurile societăţii, sosì imediat şi prin zelul sĕu neobosit şi activitatea plină de sacrificii, ni-a succes a da concertul la ḑiua ficsată, adecă în 25 Februariu (9 Martiu), carele a reuşit pe deplin.

Neputênd dl cav. Tudor dr Flondor lua mai departe conducerea artistică a societăţii, se simţì comitetul fericit, că profesorul de musică dela pedagogiul c. r. dl A. Kuzela, o primì gratuit până ce'şi va fi aflat societatea un dirigent permanent. În acel restimp dădù societatea 1/13 Iuliu o serată în grădina J. Weiss cu succes bun.

Cu 1 Octombre 1885 primì dl E. A. Weitzsecker, absolvent al conservatoriului din Viena, postul de dirigent artistic permanent al societăţii. Comitetul a făcut un angagiament foarte potrivit; dovadă sunt esecutările artistice musicale dela începerea sesonului de earnă foarte bine reuşite.

Atât dlui cav. Tudor de Flondor, cât şi dlui profesor de musică A. Kuzela, le mulţămesce comitetul din inimă pentru serviciile însemnate, făcute în favorul societăţei „Armonia"; în deosebi însĕ preaonoratei domnişoare Carlotta Leria, dnilor E. A. Weitzsecker, A. Hrimaly, Dr. cav. B. de Duzinkiewicz şi cav. Ioan de Flondor, pentru cooperarea benevolă a d-niilor sale în concertul de inaugurare.

Cursul de cântare pentru domnişoare, care încetase cu eşirea dirigentului H. Horner, se începù dela 1 Octombre 1885 earăş, şi se prourmează ca şi acela al domnilor. Ca sĕ poată fi instrucţiunea şi la dame în limba română, s'a întrodus ca manual „Cursul practic de musica vocală" în 3 broşuri de Gavriil Musicescu profesor de armonie la conservatoriul din Iaşi.

Varietăţi.

* (An mănos pentru ḑiaristica română din Ungaria) se pare a fi anul 1886. Într' alt loc luăm o notiţă blibliografică despre apariţiunea unei foi pedagogice la Reşiţa; tot cu anul acesta au eşit la lumină „Foaia diecesană" în Caransebeş, „Foişoara" în Sibiiu, apoi „Meseriaşul român" la Braşov. De altă parte suntem informaţi, că reuniunea învĕţătorilor români din ţara Bârsei are şi ea sĕ scoată la lumina ḑilei în ḑilele cele mai de aproape un organ pentru învĕţători, un lucru pe care şi învĕţătoriul Stoica din Satul nou din părţile ungurene are de gând sĕ-l facă. Adecă **6** ḑiare noue!

Anul 1886 se arată foarte mănos întru producerea de jurnale nouĕ, dar tare ni-e teamă, că pe cât de mănos e anul present, pe atât va fi de maşter cel viitoriu întru conservarea acestei mari producţiuni, care aşa ni se pare, că trece peste puterea de consumare a publicului cetitoriu român.

Dee bunul Dḑeu ca sĕ ne înşelăm!

* (Schimbarea de nume.) În Ungaria cu concesiune ministerială şi-au schimbat conumele în decursul anului precedent, — 675 persoane, adecă cu 35 mai puţine, ca în anul 1884. Dintre cei 675 indiviḑi sunt 340 israeliţi, 225 catolici, 66 luterani, 9 greco-orientali şi 7 greco-catolici. Cu privire la ocupaţiune, cei mai mulţi sunt oficianţi, profesori, soldaţi, învĕţători, preoţi, medici, advocaţi, ingineri negoţiători, puţini industrieaşi şi studenţi.

* (Urmările viscolului de zăpadă în România.) — „Gaz. Buzĕului" spune, că din causa zăpeḑii şi a ploilor ce au căḑut în comuna Buzior, s'a dărîmat pămêntul cu sădiri, păduri, arături şi fênaţe, în întindere aproximativă de 380 pogoane, ca 2000 pruni, 300 nuci, 150 peri şi meri, distrugêndu-se şi cea mai mare parte din drumurile principale şi 11 poduri.

* Într'un articol privitoriu la negociările ce se vor începe între Austro-Ungaria şi România relativ la tratatul de comerciu „N. fr. Presse" spune că cabinetul din Viena ar fi într'adevĕr orb dacă n'ar aprecia posiţiunea dificilă a guvernului din Bucureşti şi dacă n'ar ceda voinţelor României, în ceea ce privesce cestiunea importului grânelor şi a vitelor, într'un cuvênt dacă n'ar face tot ce trebue pentru a uşura relaţiunile politice cu România, graţie unei înţelegeri pe tărêmul economic.

Pe de altă parte, acelaşi ḑiariu recomandă guvernului român sĕ facă probă de oare-care indulgentă, demonstrând că România n'ar câsciga nimic, dacă ar începe un resbel de tarife cu cele mai multe din marile puteri.

* (Cutremur de pămênt în Spania.) — Se telegrafează din Madrid cu data de 15 Martie:

Eri seară la 11 oare s'a simţit la Granada un cutremur de pămênt, care a ţinut şepte secunde. Spectatorii înspăimântaţi au deşertat în câteva minute toate teatrele.

La Arenas de Rey s'au întêmplat nenorociri mari. Populaţiunea a rĕmas fără nici un adăpost în mijlocul ruinelor. Autorităţile au luat toate mĕsurile necesare.

* (Bibliografic.) Nrul 5—6 din „Transilvania" anul XVII. a apărut:

Sumariu: Agricultura la romani cu toate ramurile sale după Columella. Întroducere. — Alte documente istorice relative la istoria romanilor. — Cărţi intrate la concurs pentru premiile academiei române pe anul 1886. — Descrescerea poporaţiunei

---

Actul II, toaleta foarte poetică, rochie de gaz alb pe un transparent roşu, garnituri de panglice rose şi chaudron.

Actul al III, mare toaletă de bal albastru azuriu deschisă, pe un tablier de dantele, trenă imperială brodată cu camelii de douĕ feţe; corsagiul decoltat, acoperit cu pansele de brilant; la gât un coliet de brilant de mare preţ; pe cap o comoară de bijuterie.

Actul al IV, un capot de satin alb, învĕlit în dantele şi deschis pe o jupă de satin crem cu garnituri şi noduri de dantelă.

Alături cu dra Theodorini s'a luptat cu isbândă dl Gabrielescu, simpaticul nostru tenor, care în toate ocasiile cele mari face onorurile scenei noastre cu o mare isbândă. Alături cu Patti a eşit victorios, încât marea cântăreaţă, fără ca dlui s'o ceară, i-a dat un certificat de talent. Dl Gabrielescu, al cărui glas se desvoaltă din ḑi în ḑi, a jucat şi cântat în perfecţie rolul lui Alfredo. Musicant consumat, toate felicitările noastre tinĕrului tenor.

O menţiune onorabilă dlui Cairetti, care a ţinut bine rolul lui Germont. Corurile au fost bune după obicei. *Montréal.*

„Voinţa Naţ."

române mai ales în Moldova. — Opiniune motivată a subscrisului relativă la planul de învĕţământ pentru scoala de fetiţe cu internat a asociaţiunei transilvane. — Procese verbale ale comitetului asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român luate în şedinţele dela 11, 13 şi 16 Februarie n. 1886. — Bibliografic. — Concurs. — Coala de prenumeraţiune.

— A apărut la Gherla în tipografia „Aurora“ şi editura „Preotului român“:

„Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la români,“ disertaţiune cetită la adunarea generală a Asociaţiunei transilvane pentru literatura şi cultura poporului român ţinută în Gherla, în 29 şi 30 August 1885 de V. Gr. Borgovanu, profesor preparandial şi membru ord. al Asociaţiunei transilvane.

Broşura e în format octav; cuprinde 26 pagini şi costă 15 cr.

* **Ludimagister** este titlul unei noue foi române, apărute în 16 Martiu n. a. c. la Reşiţa. Ea va fi un *organ pentru trebuinţele învĕţătorilor.*

Apare de douĕ ori pe lună, în mărime de o coală de tipariu şi va costa pe an 3 fl. v. a., ear pe o jumĕtate de an 1 fl. 50 cr.

Redactor, proprietariu şi editor este Ionu Simu. Tipografia lui Rudolf Wunder în Reşiţa.

Numĕrul I de probă cuprinde: Prospect. — Învĕţătoriul poporal în organismul social. — Educaţiunea prin natură. — Planul de învĕţământ la scoalele poporale. — Caietele oprite. — Din viaţa învĕţătorilor. —

În posta redacţiunei cetim următoarele:

„Tuturor-pretutindeni. Numĕrul de faţă, pe cât am avut adrese sigure, s'a trimis ca numĕr de probă şi se va trimite gratuit tuturor, celor ce-l vor cere. Numĕrul al doilea va apare îndată, ce vom întrunì 140 de prenumĕraţiuni plătite. Când foaia va avea 400 de abonenţi va apare în fie-care Mercuri, fără a i se urca preţul.

Redacţiunea.

Loterie.

Mercuri 24 Martiu n.

Brünn:	**34**	**47**	**80**	**23**	**41**

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 23 Martie n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur ung. de 4%	104.55	104.40
Renta ung. de hârtie	92.85	95 75
Galbin	5 96	5.93
Napoleon	10.02½	10.01
London pe (poliţă de trei luni)	126.[illegible]5	126.40
100 marce nemţeşt	61 90	61.90

Banca generală de asigurare mutuală „TRANSILVANIA.“

A XVII-a adunare generală ordinară

va avè loc **Duminecă în 11 Aprilie c. n. a. c. la 3 oare după prând** în casa propriă a institutului (strada Cisnădiei Nr. 5.)

Obiecte de pertractare sunt:

1. Darea de seamă despre afacerile anului 1885.
2. Raportul comitetului de supraveghiare.
3. Intregirea consiliului administrativ.
4. Alegerea comitetului de supraveghiare.
5. Propuneri incurse.
6. Sorţiri de obligaţiuni ale fondului de întemeiare.

Sibiiu, în 8 Martie 1886.

[1275] 2—2

Consiliul administrativ.

Nr. 16. [1273] 1—3

EDICT.

Paraschiva Ioan Navrea din Braşov, carea de 3½ ani de ḑile părăsì cu necredinţă pre legiuitul ei bărbat Constantin Ioan Badea tot din Braşov, fără a sescì ubicaţiunea sa, se citează prin aceasta a se presenta înaintea subscrisului for matrimonial în termin de şese luni dela prima publicare a acestui edict, căci la din contră se va decide procesul seu divorţial şi în absenţa ei.

Braşov, în 15 Ianuariu 1886.

Oficiul protopresbiteral al tractului
Braşovului I.
Ioan Petric,
protopop ca administrator.

Sz. 47/1886. végreh. [1276] 1—1

Árverési hirdetmény.

Alolirt kir. bir. végrehajtó ezennel közhirré teszi: miszerint a N. Szebeni kir. törvényszéknek 1885 évi 6416 polg. számu Hossznaszói kir. járásbiróságnak 1885 évi 1897 polg. számu kiküldö végzése folytán N.-Szebeni „Albina“ hitelintézet végrehajtató részére Szancsalli Ruszkán Miklos, Fraczilla Iuon és Elek Albert végrehajtást szenvedök ellen 360 frt. o. é. töke s járulékai iránt kielégités képen biróilag foglalt és 1510 frtra becsült ingóságokra a Hossznaszói kir. járásbiróságnak 1886 évi 5 polg. számu végzésével 360 frt. töke, ennek 1885 évi Szeptember hó 12-ik napjától járó 6% kamatai, 15 frt 80 kr. ovási ⅓ % váltódij s eddig összesen 33 frt 93 krban megállapitott költségek iránt a további kielégitési végrehajtás elrendeltetvén. Ennek folytán az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében Dr. Oct. Russu ügyvéd végrehajtató képviselö irásbeli jelentkezésére a végrehajtási jegyzökönyv alapján végrehajtató, foglaltatók s felülfoglaltatók javára is, a menyiben ezek is árverési jogot nyertek volna, tekintettel az idézett t.-cz. 103 §-ára, az árverésnek Szancsal községben végrehajtást szenvedök lakásán leendö megtartására határnapul **1886 évi Márczius hó 30 napjának délelötti 10 órája** kitüzetik, a mikor a biróilag foglalt tárgyak: A. Ruszkán Miklosnál, 25 szekér széna és 25 szekér sarju. B. Fraczilla Iuonnál: 4 drb pej és sárga szörü kancza. C. Elek Albertnél 2 fekete kancza, legtöbbet igérönek, az idézett t.-cz. 108 §-ában megállapitott feltételek mellett, készpénzért, szükség esetén a becsáron alol is el fognak adatni. Egyszersmind felhivatnak mindazok, kik az elárverezteni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtató követelést megelözö kielégitéshez tartanak jogot, hogy elsöbbségi igénybejelentéseiket a felhozott t.-cz. 111 és 112 §§-ai értelmében az árverés kezdetéig alólirt kiküldött végrehajtónál vagy irásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak, különben a késöbben beadott igények a törvényes eljárást akadályozni nem fogják.

Kelt Hosznaszon, 1886-ik évi Márczius hó 17-ik nagján.

Reinerth Iános,
kir. bir. végrehajtó.

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 10 Ianuarie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	**6.20**
Szolnok	11.22	3.51	**7.29**	**9.26**
P. Ladány	2.20	5.28	**8·27**	**11.40**
Oradea-mare	4.39	**6.41**	8.37	**1.28**
	—	**6.46**	9.37	**1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.45	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.14**	10.28	**2.34**
Rév	—	**7.42**	11.36	**3.18**
Bratca	—	—	12.10	**3.41**
Bucia	—	—	12.46	**4.01**
Ciucia	—	**8.31**	1.48	**4.26**
Huiedin	—	**9.01**	3.09	**5.08**
Stana	—	—	3.42	**5.27**
Aghireş	—	—	4.12	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluş	—	**10.01**	5.17	6.43
	12.05	—	—	7.03
Apahida	12.31	—	—	7.26
Ghiriş	2.16	—	—	8.54
Cucerdea	3.32	—	—	9.43
Uioara	3.41	—	—	9.51
Vinţul de sus	3.50	—	—	9.58
Aiud	4.25	—	—	10.24
Teiuş	5.10	—	—	10.59
Crăciunel	5.41	—	—	11.28
Blaş	**6.02**	—	—	11.44
Micăsasa	**6.40**	—	**5.40**	12.18
Copşa mică	**7.—**	—	6.01	1.01
Mediaş	—	-	6.40	1.22
Elisabetopole	—	—	7.35	1.56
Sighişoara	—	—	8.01	2.44
Haşfalĕu	—	—	10.05	3.02
Homorod	—	—	11.02	4.41
Ágostonfalva	—	—	11.37	5.30
Apatia	—	—	12.32	**6.03**
Feldioara	—	—	1.09	**6.35**
Braşov	—	—	1.50	**7.14**
	—	—	2.48	—
Timiş	—	—	3.23	—
Predeal	—	—	4.65	—
Bucuresci	—	—	**9.40**	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	—	7.45	—
Predeal	—	—	12.50	—
Timiş	—	—	1,40	—
Braşov	—	—	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Haşfalĕu	10.10	—	**7.37**	—
Sighişoara	10.39	—	**8.21**	—
Elisabetopole	11.19	—	**9.05**	—
Mediaş	11.54	—	**9.43**	—
Copşa mică	12 12	—	**10.02**	--
	12.37	—	6.—	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaş	1.30	—	6.59	—
Crăciunel	1.45	—	7.15	—
Teiuş	2.34	—	7.43	—
Aiud	2.55	—	8.—	—
Vinţul de sus	3.17	—	8.29	—
Uioara	3.24	—	8.55	—
Cucerdea	3.36	—	9.04	—
Ghiriş	4.11	—	9.32	—
Apahida	5.36	—	10.32	—
Cluş	5.56	--	12.32	—
	6.16	6.08	12.59	8.—
Nadisul ung	**.37**	—	—	8.34
Ghîrbou	**53**	—	—	8.59
Aghire	**7.08**	—	—	9.56
Stana	**7 34**	—	—	10.16
Huiedin	**7.55**	7.14	—	11.04
Ciucia	**8.37**	7.43	—	12.17
Bucia	**8.53**	—	—	12.47
Bratca	**9.12**	—	—	1.21
Rév	**9.31**	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	**10.06**	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	**10.25**	—	—	3.39
Várad-Velencze	**10.35**	—	—	3.55
Oradea-mare	**10.41**	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	**12.50**	10.38	1.45	**5.35**
Szolnok	**3.06**	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	**10.05**	10.30
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.—**	—
Budapesta	—	8.05	8.—
Szolnok	—	11.02	**12.—**
Arad	—	3.37	**5.55**
	—	4.—	6.05
Glogovaţ	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliş	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborşin	—	**6.42**	8.58
Zam	—	**7.14**	9.28
Gurasada	—	**7.43**	9.56
Ilia	—	**8.01**	10.17
Branicîca	—	**8.21**	10.38
Deva	—	**8.47**	11.05
Simeria (Piski)	—	**9.40**	11.55
Orĕştia	—	**10.10**	12.24
Şibot	—	**10.34**	12.53
Vinţul de jos	—	**11.04**	1.22
Alba-Iulia	6.59	**11.31**	1.40
Teiuş	7.33	**12.05**	2.24

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.09	**3.56**	5.20
Alba-Iulia	11.56	**4.27**	5.57
Vinţul de jos	12.20	**4.53**	—
Şibot	12.25	**5.19**	—
Orĕştia	1.19	**5.41**	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicîca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborşin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	**6.18**	9.49	—
Radna-Lipova	**6.57**	10.23	6.14
Pauliş	**7.12**	10.37	6.30
Gyorok	**7.27**	10.52	6.47
Glogovaţ	**7.56**	11.18	7.17
Arad	**8.10**	11.32	7.32
	9.—	12.27	—
Szolnok	**2.39**	5.10	—
Budapesta	6.50	8.16	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	7.27	3.23
Haţeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Baniţa	3.35	**6.07**
Petroşeni	4.04	**6.39**

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	**8.18**
Aradul nou	6.25	**8.32**
Németh-Ságh	6.50	**8.51**
Vinga	7.19	**9.07**
Orczifalva	7.38	**9.20**
Merczifalva	7.56	**9.32**
Timişoara	8.42	**10.09**

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.49	9.33
Baniţa	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Haţeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	**6.07**
Vinga	6.52	**6.32**
Németh-Ságh	7.06	**6.53**
Aradul nou	7.21	**7.24**
Arad	7.53	**7.40**

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	1.11
Şeica mare	1.32
Loamneş	2.01
Ocna	2.24
Sibiiu	2.44

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	10.25
Ocna	10.46
Loamneş	11.09
Şeica mare	11.32
Copşa mică	11.52

Cucerdea—Oşorheiu – Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheţa	10.31	4.21
Luduş	10.53	4.43
M. Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireşteu	12.26	**6.10**
Oşorheiu	12.46	**6.30**
	1.16	**7.43**
Reghinul-săs.	3.08	**9.35**

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghlnul-săs.	**4.22**	4.—
Oşorheiu	6.14	5.52
	6.34	**12.25**
Nireşteu	6.55	**12.55**
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	**1.24**
Cipeu-Iernut	7.37	**1.54**
M. Bogat	8.07	**2.31**
Luduş	8.21	**2.46**
Cheţa	8.38	**3.06**
Cucerdea	9.07	**3.40**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Pisk.)	11.03

Ghiriş — Turda

Ghiriş	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriş

Turda	8.20	1.41
Ghiriş	8.41	2.06

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 29 Sibiiu, Sâmbătă 15/27 Martiu 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de douĕ ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Din dieta Ungariei.

În ședința de Luni a camerei deputaților continuându-se desbaterea generală asupra proiectului de lege pentru regularea municipielor, deputatul național Vinc. Babeș la §. 47, prin care se normează agendele congregațiunilor generale, profitând de ocasiune, fiind-că în acel §. de loc nu se amintesce importanta afacere a culturei poporului, a sulevat din nou după cum am amintit în nrul trecut cu noue argumente cestiunea instrucțiunei publice, anume în scoalele poporale, totodată trăgênd în discusiune și momentoasa cestiune despre pretinsa misiune culturală a statului maghiar sau mai limpede vorbind, a națiunei maghiare — în Orientul Europei. Această întreprindere a deputatului nostru — ear alarmà spiritele privilegiaților nostri, și numai decât patru din patru părți săriră întru combaterea cutezătoriului român! Eată în traducere după stenografia dietei discursul deputatului național.

Vincențiu Babeș: În acest al 47-lea §. se înșiră tacsativ agendele congregațiunei generale. Aflu că lipsesce dintre ele una foarte importantă, de interes principal în patria noastră. Îmi voi permite a'mi spune opiniunea în această privință.

Este lucru cunoscut că statul maghiar, resp. națiunea maghiară își vindică misiune culturală în Orientul Europei. Cum cred eu, bine face, căci numai prin astfeliu de misiune, bine asigurat i va fi și viitoriul și puterea nu-i va scădea. Cred că prin această misiune culturală alta nu se poate înțelege decât că — voiesce sĕ cultive popoarele necultivate ale Orientului; ear dacă vorba este de aceasta, atunci eu cred, că prima datorie este a'și începe această misiune acasă față de popriele sale poporațiuni. Apoi voind aceasta, voind o serios, nu numai din gură, cel mai chiemat organ, prin care ar putea-o esecuta, ar fi — după mine, tocmai adunanarea generală, despre care sună paragraful de care ne ocupăm. Pentrucă poporul nici într'un loc în stat nu se află atât de direct și bine representat ca tocmai în adunarea generală a municipiului, și nici într'un loc nu se poate ocupa atât de bine de causa desvoltărei sale, de progresul seu în cultură, ca acì. Dar eu despre aceasta nu găsesc în cuprinsul paragrafului nici o disposițiune espresivă, directă.

Onorabilul domn condeputat Bartha M. deunădi ne spunea, că reuniunea culturală din Transilvania va avea chiemarea „d'a rĕspândì sĕrmanului popor român binecuvêntările culturei maghiare.“ Lucru frumos și cu cale. Voiesc a crede, că Dta nu identifici acele binecuvêntări ale culturei cu maghiarisarea sau lățirea limbei maghiare printre poporul nemaghiar; cred că și dênsul ca și marele patriot Kossuth L. face distincțiune între cultură și între limba maghiară. Apoi dacă este ca într'adevĕr cultura sĕ o lățim printre popor, mărturisesc că a'și preferì a se face aceasta prin mijlocirea acelui organ, ce prin lege chiemat este a se îngrijì de bunăstarea poporului, a priveghia asupra intereselor acestuia, decât prin reuniuni de caracter privat și mai vêrtos unilateral. Dar mai departe țin, că ar trebuì sĕ o rupem odată cu trecutul, nu numai cu cel îndepărtat, ci chiar și cu cel de 18 ani încoace. Căci fie ca domnul Bartha sau ori-cine altul s'ar convinge că, după cum mărturisesce istoria și mărturisesc faptele, acest stat și această națiune putea sĕ fie avut ori și care altă misiune numai culturală, culturală pentru popor, — nu. Nici n'a împlinit cândva asemenea misiune. (Mișcare) Atâta sciu, că pănă pe la începutul acestui secol, chiar printre poporul maghiar nu prea se găsea vr'o cultură și începutele ce se făcuseră, cu durere trebuie sĕ recunoascem, că proveneau din Viena, eară nu din Pesta. La noi învĕțămêntul în popor își trage originea dela Maria Teresia, dela împĕratul Iosif și Francisc și din decretele și disposițiunile guvernului absolut. Așì întreba pe cei-ce se îndoiesc: esistă oare o unică scoală română în țară întemeiată de statul maghiar? dar despre aceasta vom vorbì mai târdiu, altădată.

Ve rog sĕ nu'mi luați în nume de rĕu, că ve spun acestea aici. Că dacă a'și fi inspirat de rea voință, dacă m'ași bucura de rĕtăcirile neamului unguresc, de decăderea acestuia, dĕu nu mi-aş ridica vocea ca sĕ încerc a ve împedeca, a ve oprì.

Binevoiți a ve aduce aminte de acea chartă grafică, care înainte ca 7—8 ani dl ministru al instrucțiunei publice a presentat-o dietei, spre a arĕta prin trênsa gradele de cultură în popor, prin diferitele părți ale țĕrei. Cele mai întunecate părți ni se înfățișară tocmai acolo, unde poporațiune maghiară abia esistă, dar stăpânirea, administrațiunea se află în mâni maghiare; de altă parte ținuturile cele mai luminate sunt, pe fundul regiu, unde administrațiunea este în mânile sasilor, nu că doară acestia de a dreptul ar fi înaintat cultura la poporul român, ci pentru că n'au împedecat înaintarea aceleia prin organele sale proprie; urmează apoi părțile cele sĕrace din Zarand, Năsĕud, Făgăraș, unde în fruntea administrațiunei se aflau români; în fine părțile fostelor confinii militare, unde autoritățile se îngrigeau de scoale și învĕțămênt. Repet că, întunerecul întunerecului domnesce p'acolo, unde cultura poporului român a atârnat dela domnii maghiari (Ilaritate sgomotoasă; contradiceri din partea stângei) Ve rog sĕ me ascultați apoi combateți-me!

Dela anul 1872, dl ministru al instrucțiunei publice, pe temeiul de drept unguresc, care sună: „R-á-rá, fogd rá,“ a ocupat 98 de scoale române din fostul confiniu militariu banatic, scoale ce sub administrațiunea militară prosperau; și anume după 14 ani de îngrigire maghiară, sĕ le vedeți, cum stau părăsite. (Contradiceri din partea stângei estreme.) Dacă ar fi cu plăcere, aducerea'și încă multe esemple; dar ajunge sĕ ve reamintesc, cum cu ocasiunea desbaterilor asupra budgetului, Dl ministru al instrucțiunei cu voce înaltă aprobat de mulțime ne spuse că — dĕu dênsul nu va da un cruceriu din banii țĕrei pentru instrucțiunea în scoalele noastre poporale.

(Va urma.)

X d. aici

Sibiiu, 24 Martiu 1886.

Diariul cuotidian „*Tribuna*“ în numerii sei 39 din 28 Februariu și 40 din 2 Martiu, în doi articoli lungi, unul de 2½ altul de 3½, în total de 6 coloane, din incidentul, că ar fi în posesiunea unui manuscript al meu din anul 1884, pe când eu eram președintele comitetului permanent electoral, me defaimă în modul cel mai brusc, presentându-me naintea cetitorilor sei ca pe un om perfid partidei naționale, și ca pe unul carele în conțelegere cu Înalt prea Sânția Sa metropolitul, lucru la desființarea „actualei constituțiuni bisericesci gr.-orientale“ — care în tovărășie cu „Părintele metropolit Miron și cu Părintele episcop Mețian“ m'am folosit de înriurirea, pe care o aveam ca rudă apropiată a metropolitului, ca advocat al „Albinei“ și ca președinte al comitetului național, pentru ca sĕ duc în eroare pe cei ce aveau încredere în mine și sĕ țin în desbinare partidul național“ etc. etc. tot grațiosități speciale de ale acestui diariu, devenit de tot personal, până când în fine escomunicându-me din sinul partidului național, închieiă cu următoarele cuvinte:

„De aceea partidul național, dacă e în adevĕr partid și nu un moft, trebue sĕ se dumerească asupra unui lucru: cum stăm cu aceia, carii se declară de membri ai partidului național, dar fac tovărășie cu Părintele metropolit Miron, cu dl Cosma și cu Părintele episcop Mețian“?

Va sĕ dică provoacă pe toată lumea română sĕ se ferească de mine ca de un „lepros“.

Ca rĕspuns la acele vătĕmări personale mi-am trimis adi reflecsiunile la Redacțiunea „Tribunei“ pe lângă epistola următoare:

„*Onoratei Redacțiuni a „Tribunei.“ Loco.*“

Sibiiu, 23 Martiu 1886.

„Onorată Redacțiune! În Nrii 39 și 40 ai „Tribunei“ din anul curinte, ați publicat doi articuli, în cari Ve ocupați numai de persoana mea.“

„A nu rĕspunde la acei articuli vătĕmători în modul cel mai desprețuitoriu pentru mine — ar însemna sau a Ve desconsidera pe Dvoastră, sau reputațiunea mea.“

„Voind a evita aceasta, Ve rog sĕ binevoiți a da loc în coloanele diariului ce-l redigiați reflecsiunilor alăturate acì. Cu toată stima P. Cosma m. p.“

O oară mai târdiu, un trămis al Redacțiunei „Tribunei“ îmi readuse manuscriptul reflecsiunilor mele pe lângă următoarea epistolă:

„*D-Sale Dlui Parteniu Cosma. — Loco.*“

Sibiiu, 24 Martiu 1886.

„Stimate Domnule! Cu părere de rĕu trebue sĕ Ve împărtășesc, că nu me sîmt în drept, și nici nu voiesc sĕ public în coloanele „Tribunei“ lunga scrisoare ce ați binevoit a-mi adresa cu data dela 22 ale curentei, fiind-că Dvoastră ați credut de cuviință a profita și de astă dată de dreptul, pe care-l aveți în vîrtutea legii, și a convenienților diaristice, spre a rectifica, pentru ca sĕ loviți în alții și în deosebi și în mine.“

„Ve stă dar deschisă și de astă dată calea legală, dar Ve declar, că scrisoarea Dvoastră, așa cum este concepută, câtă vreme sunt eu director al „Tribunei“, nu se va publica în coloanele acestui diariu, de cât în vîrtutea unei sentințe judecătoresci, *devenite definitivă în ultima instanță.*“

„Aceasta nu pentru că atacurile adresate mie m'ar nelinisci, ci pentru că sunt datoriu a ferì acest diariu de abusuri, și am credința, că nici chiar instanțele judecătoresci ale Ungariei, nu vor impune unui diariu sĕ publice drept rectificare cele mai nesfiite atacuri.“

„Ve rog dar sĕ binevoiți a Ve mărginì la rectficări și esplicări, dacă o credeți aceasta de cuviință, și țineți sĕ Vi se restabilească buna reputațiune, și Ve încredințez, că aceste se vor publica în coloanele „Tribunei.“

„Ve declar, în sfêrșit, *că nu am cetit din manuscriptul ce ați binevoit a ne trimite, de cât prima pagină.*“

„Al DVoastre devotat servitoriu

Ioan Slavici m. p.“

Va sĕ dică dl director al „Tribunei“ îmi refusă comunicarea rĕspunsului la *atacurile personale* ce mi le a făcut, pentrucă acelea *lovesc în alții, și în deosebi și în dênsul*, pentrucă conțin „cele mai nesfiite atacuri.“

Lui deci îi este permis, fără nici un incident actual, numai așa din senin, *în diariul care i stă la disposițiune*, sĕ imprime „*cele mai nesfiite atacuri*“ la adresa altor persoane, care în opiniunea publică, și în societate, stau cel puțin pe un niveau cu dênsul, și în atacurile sale îi este permis *sĕ se estindă și asupra altor persoane*, cari prin rudenie și prin alte conecsiuni sociale stau în legături cu cele atacate, ba chiar și asupra unor persoane cari nici într'un necs nu stau cu dênsele, — și aceasta nu se consideră de „*abus*“ nici de „*atacuri nesfiite*“; persoanei atacate însĕ, nu îi este permis în *apĕrarea* sa, a se estinde asupra persoanelor și împregiurărilor, *cari sunt în necs cu casul pentru care este atacată*, ci are sĕ se mărginească la „*rectificări*“ și „*esplicări*“ — căci altmintre comite „*abus*“ și atacuri „*nesfiite.*“

Și toate acestea le constată dl Slavici *fără a fi cetit 16 din 17 părți ale rĕspunsului meu*, căci pagina primă nu conține numai 5 alinei, din care n'a putut sci încă, carii mai devin „loviți“ afară de dênsul?

Dovada cea mai eclatantă e aceasta, despre slăbiciunile dênsului enumerate la capetul rĕspunsului. meu.

Me îndrumă la calea legei, dacă voi ca sĕ-mi apĕr reputațiunea în diariul, în care am fost atacat.

Am drept sĕ o fac și aceasta și urgisitul de §. 20 al legei de presă negreșit i-ar impune sĕ-mi comunice rĕspunsul, nerĕmânêndu-i dlui Slavici altă mângăiere, decât dreptul de a-mi tacsa, ca pe alte publicațiuni, șirele ce ar trece peste duplul articulilor prin cari am fost atacat, va sĕ dică, șirele ce ar trece peste 12 coloane de ale „Tribunei“ ceeace n'ași crede sĕ se întêmple; dar nu o voi face de astă dată, pentrucă în necunoscința sa de lege, pune o condițiune *carea nu se poate împlinì*, ear neîmplininduse *face cestiune de cabinet pentru sine la „Tribuna“*, apoi eu n'aş voi sĕ fiu considerat nici de dênsul nici de alții, că îi invidiez posițiunea.

Me amenință adecă, că scrisoarea mea *„câtă vreme este dênsul director al „Tribunei“* nu se va publica în coloanele acestui ḑiariu, decât în virtutea unei sentințe judecătoresci devenite definitivă *în ultima instanță.*

Va sĕ ḑică îşi închipuesce dlui, că ar putea trăgăna lucrul, pănă când ş'ar perde actualitatea, pănă când ar face o escursiune şi pe la Curia din Bpesta; pe când §. 9. al procedurei de presă dispune: că judecătoria, în astfel de casuri, are sĕ decidă *la moment*, ear eventualul remediu în contra dispositiunei de a publica rĕspunsul *nu se consideră;* prin urmare ar trebuì sĕ publice rĕspunsul *îndată* la mandatul *judecătoriei de prima instanță*, şi încă conform §-lui 20 al legei de presă *în nrul procsim* după primirea mandatului.

Deci ca nu din vina mea sĕ se întêmple vr'o catastrofă la „Tribuna,“ nu voi face us de dreptul ce mi-l dă legea, — ci vin a Ve ruga pe DVoastră sĕ aveți bunătate a primì în coloanele „Telegrafului Român“ rĕspunsul meu refusat de „Tribuna.“

Firesce, ca publicul DVoastre sĕ aibă idee clară de ceeace a provocat acest rĕspuns, ar fi de lipsă sĕ cunoască şi articlii „Tribunei,“ ar fi prea mult însĕ, sĕ Ve cer şi publicarea acelor 6 coloane din „Tribuna,“ Ve rog numai ca pentru câtăva informațiune, la locul seu, sĕ reproduceți sub stea, după „Tribuna“ Nr. 40. cuprinsul manuscriptului care l'a folosit „Tribuna“ de pretecst ca sĕ me defaime; — ear din parte-mi me voi îngrijì, ca cel puțin o parte din cetitorii „Tribunei“ sĕ poată cetì rĕspunsul din „Tel. Rom.“

Primiți Ve rog asigurarea deosebitei considerațiuni, cu care sum

Al Dvoastre stimătoriu

P. Cosma.

Eată rĕspunsul refusat.

„Un lucru urît.“

Sibiiu, 22 Martiu 1886.

Sub titlul de sus ați aflat cu cale a publica doi articuli în Nrii 39 şi 40 ai „Tribunei“ la adresa mea.

Pe când au apărut acei articuli, absentam din Sibiiu pe mai multe ḑile, şi numai după reîntoarcerea mea acasă, reflectat de alții, i-am cetit; alte lucruri oficioase însĕ mi-au absorbit timpul şi numai acuma mi se dă puțină ocasiune a cugeta şi la persoana mea.

Ce e drept, după ce ați publicat şi cuprinsul conceptului pe care V'ați zidit escomunicarea mea din partidul național, *într'un mod neusitat 'nainte de Dvoastră în ḑiaristica română*, n'ar fi nici o trebuință de reflecsiunile mele; căci tocma aşa se potrivesc consecințele ce trageți DV. din acel concept cu însuşi actul, ca pumnul la ochi — după ḑisa neamțului; fiind însĕ că DV. mai trageți în combinațiune şi alte porsoane, şi impregiurări, cari n'au avut nici o scire de lucrurile care le pomeniți şi n'au fost nici într'un necs cu cele întêmplate, îmi iau voiă totuş de a face unele reflecsiuni la *atacurile personale* ale DVoastre, **atacuri**, cari deşi totdeauna am condamnat şi condamn *personalitățile* în jurnalistică, cred că-'mi dau şi mie dreptul, *ca în apĕrarea mea sĕ nu cruț nici eu persoana aceluia, care me atacă într'un mod atât de brusc.*

O spun din capul locului însĕ, că pentru întreg cuprinsul acelor doi articuli, nu fac rĕspunḑĕtoare redacțiunea, nici pe comitetul consorțiului ce susține jurnalul, ci numai pe autorul articlilor, pe dl Slavici, care încă din vara trecută se tot laudă că poşede un concept compromițătoriu pentru mine, care i-a costat 300 fl., şi dacă nu me voi închina şi eu dênsului, me va face imposibil.

Dacă voiesci dle Slavici probe, nu în public, — pentru că asemenea lucruri nu se cuvin a se lega de limba clopotului, — dar între patru ochi, ți le voi descoperì. Sunt persoane demne de toată onoarea acelea cari mi-au descoperit intențiunea Dtale, — nu ca spionul năimit de Dta, — noaua acuisițiune a Dtale, — „Blojul.“

Firesce, oamenii căror le povesteai Dta ca despre un lucru mare, despre tesaurul cel scump, procurat dela un om, care după cum însuşi şi-a făcut fotografia în acest jurnal, pentru parale 'şi-ar vinde şi pe tatăl sĕu, cugetau că Dḑeu scie ce trădare voi fi comis eu într'un moment de slăbiciune; acuma însĕ dupăce în urma premiselor din Nrul 39 al „Tribunei“, îl vor fi cetit în Nrul 40, vor fi avênd şi dênşii ideă clară despre ceeace va sĕ ḑică proverbiul latin: *„parturiunt montes et nascitur ridiculus mus.“*

Nainte de toate Dle Slavici, ca unul carele de când locuesci în Sibiiu, te eschiḑi hermetice din societatea, carea nu direge lumea din *Café Lazar*, şi nu participă la *„jour fix“*-urile de Vineri sara la „Navara“ şi te mulțumesci cu cunoscințele proprii şi cu informațiunile dela „cercurile“ ce le „representați“ — trebuie sĕ-ți reflectez, că „partida națională“ nu datează dela înființarea „Tribunei“ şi nici organisarea ei în forma de astăḑi *nu este opera întemeiătorilor* „Tribunei.“

Aceia, pe acelea timpuri, sau erau indiferenți, *sau nu aparțineau la partida națională.*

Esistá deja partida națională şi în Arad şi în Biharia de unde suntem noi doi, când ai părăsit Dta bancele scoalei, şi Dta după o scurtă probă de a muncì în sînul națiunei şi bisericii, carea te-a născut şi crescut, carea atâta trebuință a avut şi are de toate puterile ce şi le crează, — *nici nu te-ai angagiat la luptă,* ci ai preferit, din libera voiă, a emigra acolo *unde este mai uşor şi mai plăcut pentru un român a viețuì,* — şi te-ai reîntors numai atunci când *ți s'a asigurat o posițiune bine dotată.*

Nu i se cuvine deci nici „Tribunei“ a se gera de privilegiatul organ al partidei naționale, şi de infalibilul judecătoriu al membrilor acelei partide, dar nici Dtale nu-ți stă bine, ba doară nici nu eşti competent, a lua la păruială pe acei bărbați, cari dela nascerea partidei naționale pănă astăḑi, au lucrat cu zel şi consciincioşi, după a lor sciință şi putință, la susținerea şi organisarea partidei, între carii, fără nici o temere de desavuare din partea oamenilor competenți, me numĕr şi eu.

După acestea trecênd la meritul lucrului:

Dta, în general, după ce aproape dela nascerea „Tribunei“ te-ai nesuit a depopularisa pe capul bisericei gr. or. naintea fiilor sei sufletesci, şi a-l înfățişa înaintea națiunei ca pe un om periculos şi în politică, dela care nu mai poți aştepta nici un bine pentru români, în urma necsului familiar, în care am onoare a fi cu Dênsul, me pui şi pe mine alăturea cu Dênsul, şi pe ambii ne denuncii *ca pe nisce conspiratori*, cari abusând de posițiunea ce o avem în sînul națiunei, lucrăm cu plan la paralisarea, şi la desbinarea partidei naționale.

Eu sum după Dta *„alter ego“* Metropolitului, prin urmare tot ce face El este şi faptul meu, şi ce fac eu este şi faptul Lui.

Veḑi acì esci pe un teren şi de cel mai perfect acord cu ministrul preşedinte Tisza şi cu ministrul de culte Trefort, şi cu toți denuncianții secreți de aici, cari informează pe guvern; căci precum sum informat din fonte sigur, dela deputați demni de toată încrederea, nici pe Tisza nu-l poate capacita nimene, că Cosma nu este secretariul Metropolitului, şi că ceea ce face Cosma, nu o face cu consimțul şi la comanda Metropolitului.

Pentru aceasta apoi, guvernul persecutează pe Metropolitul pentru faptele lui Cosma, ear DVoastră persecutați pe Cosma pentru faptele Metropolitului.

Nici unul, nici altul nu aveți drept.

Da! eu, ca bărbatul nepoatei Escelenției Sale Metropolitului Miron Romanul am norocirea a fi rudă cu Dênsul, şi pe cât se poate, ca unul mai tênĕr şi de posițiune mai inferioară, sĕ fie amic cu unul ceva mai înaintat în etate şi de posițiune mai înaltă, *i-am fost amic şi 'nainte de ai devenì rudă*, ca unui compatriot în înțelesul mai strîns al cuvêntului, şi ca unui om erudit, şi *conducătoriu înțelept şi cu tact al românilor din Arad*, pe têmpul când Dta doară nici nu începuse a umbla la scoală; dar sĕ o scii şi sĕ o scie şi Dl Tisza, că în afacerile noastre politice, şi chiar şi în cele bisericesci, *ambii am fost* dela început chiar, dela prima conferință a partidei naționale din Arad — unde Metropolitul de astăḑi n'a consimțit cu noi în privința combaterei dualismului — *şi suntem şi astăḑi în deplină independință unul de altul*, şi *nici astăḑi, nici când eram preşedinte al comitetului național*, binecunoscênd fie-care posițiunea celuialalt, *nu am nici încercat măcar ca sĕ ne capacităm unul pe altul,* ci am urmat fie-care direcțiunea, carea după priceperea şi convingerea sa, a fost mai potrivită posițiunei ce o ocupă.

Asta, în epoca de astăḑi a corupțiunei, firesce nu o înțeleg şi nu o țin de posibilă aceia, cari *în posițiunea noastră, n'ar fi în stare sĕ o facă;* dar este faptă; — *şi cei ce ne cunosc* pe ambii, nu din şoapte, nu din presupuneri şi din denunciări tendențioase, ci *din fapte, din caracterul nostru*, nu au cuvênt sĕ o tragă la îndoială.

Chiar şi Dta dle Slavici, care deşi scurt têmp dar pentru de a cunoasce capacitatea şi caracterul cuiva, totuş de ajuns pentru un om pătrunḑĕtoriu, ai servit la consistoriul din Oradie sub Vicariul de atunci şi Metropolitul de astăḑi, trebue sĕ scii, că Escelenția Sa Metropolitul este *un cap luminat*, care mai bine ca ori-cine din noi este în stare sĕ cumpănească *ponderositatea posițiunei şi faptelor sale*, care n'are lipsă de sfatul altora, şi dacă voim sĕ fim drepți, trebue sĕ recunoascem, că *ne este superior tuturor celor din giurul Dênsului;* — ear în cât me privesce pe mine, eu eram deputat deja când i-am devenit rudă, cu oare-care trecut politic, un trecut, *căruia i-am rĕmas fidel pănă astăḑi*, şi aşa cred că nime nu îmi poate imputa că ori pe ce teren, aş fi mers orbiş după cineva, numai pentru nimbul sau posițiunea lui, ci totdeuna *am făcut aceea ce însumi am aflat că este bine sĕ fac*, ear Metropolitul, ca om cult şi cu tact, m'a prețuit şi me prețuiesce mai mult, *decât sĕ încerce a me abate dela convingerile mele.*

Toate coniecturile dară ce le face dl Tisza et cons. fată cu Metropolitul şi Dvoastră fată cu mine pe basa necsului familiar ce esistă între mine şi între Metropolitul, *sunt luate din vênt, sunt apucături malițioase.*

Ca sĕ faci mai plausibile combinațiunile Dtale, contând la credulitatea cetitorilor, faci sĕ coincidă începerea funcțiunei mele de preşedinte în comitetului electoral instituit de partidul național, cu conferința Viitoriştilor din Pesta, şi anume pe ambele le datezi din începutul anului 1884.

Nu sum nici chiemat nici împuternicit ca sĕ fac pe advocatul I. P. S. Sale a Metropolitului, dar ceea ce scie toată lumea pot sĕ sciu şi eu, şi anume: că partida Viitoriului o a inițiat dl deputat Gall, el a convocat conferința, el a înființat „Viitoriul“ şi el l'a susținut pănă când i-a venit la socoteală, şi dacă la conferința constituantă, învitat, a participat între alții şi Metropolitul, şi dacă cei de fată au avut curtoasia a-l alege pe Dênsul de preşedinte, nu urmează că Dênsul „umbla sĕ-şi creeze o posițiune politică.“

Dar fie chiar aşa, nu este adevĕrat, că tot atunci — „pe la începutul anului 1884“ — „ne-am pomenit de odată, că *în urma unei neînțelegeri* ivite între fruntaşii partidului național, o rudă foarte apropiată, un *alter ego* al Părintelui Metropolit Miron, dl Partenie Cosma, a ajuns preşedinte al comitetului electoral instituit de partidul național.“

Asta este numai o tesă pusă cu intențiune de Dta dle Slavici, ca din ea sĕ poți trage consecuențele de cari aveai trebuință, dar adevĕrul este, că eu am devenit preşedintele comitetului electoral în *luna Novembre 1882*, pe când nici pomeană nu era de partida Viitoriului.

Şi nu am devenit în urma „unei neînțelegeri ivite între fruntaşii partidului național“ — ci chiar în urma înțelegerei ivite între aceia, dacă îmi este permis sĕ țin de fruntaşi ai partidului național pe acei bărbați, pe carii i a ales conferința dela 1881 de membrii ai comitetului central, — căci acestia *m'au ales*, dupăce Părintele Vicariu N. Popea a abḑis de acel post şi nici la repețitele rugări ale membrilor comitetului n'a voit sĕ mai rĕmână nici membru în comitet

Motivele din cari a abḑis dl Popea sunt secretul comitetului, sunt scrise, şi pot asigura pe oricine, că nu provin de neînțelegere, şi nici din cause, cari ar arunca vr'o umbră asupra dênsului sau asupra celoralalți membrii ai comitetului.

„Trebuia sĕ fim noi românii precum eram atunci, pentruca sĕ ne împăcăm cu situațiunea aceasta“ ḑici Dta.

Ai dreptate. Că atunci erai Dta prin Bucuresci, te ocupai cu povesti şi cu altfel de lucruri literare, ear ăstor de aici nu le venea în minte sĕ se amestece unde nu le ferbe oala, căci alegerea preşeḑintelui fiind treaba membrilor comitetului, şi nu a jurnalisticei, nici a altor conveniri închise, toți acei bărbați pe carii conferința din 1881 i-a ales de membrii ai comitetului, au fost cualificați de preşedinți, şi comitetul n'a avut sĕ-şi supună votul nici sancțiunei dlui Slavici, nici al Tribunei, carea încă nici în idee nu esista.

Tot asemene de esacte sunt şi celelalte asertiuni ale Dtale, şi anume:

Nu este nici un necs între dimisionarea dlui Cristea dela „Telegraful Roman“ şi între proiectatul Atheneu, de care Dta taci, mistificându-l cu un „comitet ce se constituise pentru înființarea unui ḑiariu cuotidian menit a fi organ al partidului național“ în care dl Cosma „era mare şi tare“ şi pentru paralisarea căruia „se produse necesitatea unei nouĕ combinațiuni“ din aşa numiții „Şagunisti“ fostii „activisti.“

Nu este adevĕrat că s'ar fi constituit aici un comitet pentru înființarea unui ḑiariu cuotidian, menit a fi *„organ al partidului național“*, în care eu aşi fi fost „mare şi tare“ — ci comitetul național, oficios *„comitetul conferenței generale al alegĕtorilor români“* a fost acela, care a decis a înființa „Atheneul Român institut tipografic“, care la timpul sĕu avea sĕ edee şi un ḑiariu cuotidian, „organ al partidului național“ sau eventual sĕ subvenționeze un atare ḑiariu, pe carele el îl va afla demn de a-l cualifica de „organul partidului național“ şi după părerea mea nici nu putea fi îndreptăţit nime altul de a întemeia „organ al partidului naţional“ *decât numai representanţa partidului naţional.*

Nu este timpul şi locul acì, ca sĕ se descopere toate fasele, prin cari a trecut afacerea „Ateneului Român;“ dar fiindcă acesta este causa causelor, totuş pe scurt îmi ţin de datorinţă a informa pe cetitorii Dvoastre despre adevĕrata stare a lucrului.

Încă în 1881 s'a discutat în sinul comitetului necesitatea creărei unui fond, din care cu timp sĕ se acopere eventual deficitul neîncungiuraver la noi — al unui ḑiariu cuotidian.

Dupăce am mai căpĕtat provocări în astă privinţă şi din provinciă, s'a luat cestiunea la pertractare serioasă, şi pornind după esemplul altor popoare, a hotărît comitetul înfiinţarea „Atheneului Român“, încredinţând pe fie iertatul conmembru V. Roman cu compunerea statutelor.

Roman a pregătit statutele. În luna lui August 1883 s'a ţinut în Braşov o şedinţă de comitet anume pentru staverirea tecstului statutelor, dela care însĕ deşì învitat special, a absentat Dl membru Diamandi Manole fiind la băi în Tuşnad.

Statutele s'au staverit cu unanimul consêmţĕmênt al membrilor presenţi, şi s'a hotărît ca sĕ se comunice şi cu dl Manole, ca dacă voiesce sĕ adere şi dênsul la ele.

După §. 6. capitalul social avea sĕ stee deocamdată din 100.000 fl., împărţit în 1000 acţiuni, à 100 fl.

Edarea ḑiariului cuotidian nu avea sĕ urmeze în linia primă, ci numai atunci, când din venitele tipografiei s'ar fi format fondul necesariu pentru susţinerea, eventual subvenţiunea aceluia.

Roman a comunicat cu dnul Manole hotărîrea comitetului. Ocasionalminte în persoană i-a comunicat şi statutele şi i le-a predat spre studiare.

Dl Manole însĕ, prea ocupat cu alte afaceri, şi cu călĕtorii în afacerile sale comerciali pe la Bucuresci, tot a amânat rĕspunsul definitiv, tot nu era destul de „luminat“ precum se esprimă dênsul, — până când cumnatul D-Sale Dl Nicolau Cristea, fostul redactor al „Telegrafului Roman“ *a devenit martir.*

Atunci apoi a devenit iminentă necesitatea înfiinţărei unui ḑiariu cuotidian, şi pentru realisarea acestui scop a devenit dl Manole cel mai activ *„auf eigene Faust“* cum ḑice neamţul, fiindcă persoanele din comitet nu i-se păreau destul de „puternice pentru conservarea principiilor politice.“

Cu începutul anului 1884 s'au început alergările în sus şi în jos, conferările, capacitările şi suspicionările în dosul comitetului.

Lucrul era uşor. Publicul era preparat deja pentru „Atheneul român“ — statutele erau gata, nu trebuia numai şters titlul şi strămutate cele de strămutat, precum s'a şi întêmplat, ear paralele pentru un Manole şi pentru alţii, cari dispun de agenţi în toate părţile, nu erau aşa greu de câştigat.

Comitetul central electoral era însĕ tot în pertractări cu conmembrul sĕu dl Manole, pe când ne pomenim că în Sibiiu se ţin conferinţe cu domni esterni, convocaţi anume ca sĕ se constitue Direcţiunea „Institutului tipografic,“ — ear la 1 Martiu s'a emis pe sub mână apelul comitetului fundatorilor, pentru subscriere de acţiuni pentru acel „Institut tipografic“ cu capital social de 40,000 fl., subscris de către d. d. Ioan Bechnitz, particulariu în Sibiiu, Dr. Aurel Brote, directorul „Transilvaniei“, Eugen Brote, proprietariu, Nicolau Cristea, asesor consistorial, Ioan Duşoiu, comerciante în Braşov, Diamandi Manole, comerc. şi preşed. camerei comerciale în Braşov, Simion Popescu, protopresbiter, în Sibiiu, Ioan de Preda şi Ioan Slavici, particular în Sibiiu.

La comitetul central soseau mereu informaţiuni, că agenţii d-voastre din provinciă capacitează pe oameni la subscriere de acţiuni cu aceea, că tipografia ce se intenţionează a se înfiinţa, *va fi a „Atheneului român“ iniţiat de către comitetul electoral.*

Nu ḑic că astfel ar fi mers instrucţiunile dela fundatori, este faptă însĕ, că agenţii, poate din prea mare zel au abusat de numele comitetului central electoral, pentru seducerea publicului, şi susţin, că sunt mulţi proprietari de acţiuni, cari au subscris în convingerea, că subscriu pentru „Atheneul român.“

Comitetul central electoral, vĕḑênd că pentru „Atheneul român“ nu mai poate conta la dl Manole, a compus direcţiunea Atheneului din toţi membrii sĕi, afară de dl Manole, care a refusat, şi anume din d. d. Vincentiu Babeş, George Bariţ, George Pap, Dr. Ioan Raţ, George Secula, Visarion Roman, Anania Trombiţaş şi P. Cosma, şi prin un anunciu scurt a adus aceasta la cunoscinţa publicului.

Ca sĕ fie între marginile legei comerciale, n'a putut sĕ se numească de fundator comitetul politic, ca atare, ci a trebuit sĕ figureze persoane ca fundatori, dar persoanele au fost toate membrii comitetului central şi nici una străină.

Acesta este comitetul, despre cari afirmi D-ta dle Slavici că „se constituise pentru înfiinţarea unui ḑiar cuotidian menit a fi organ al partidului“, — în care eu eram „mare şi tare“ — căruia m'am „impus cu oare-care stăruinţă“ şi am „mai sciut poate sĕ-i angajez şi interesele.“

Dacă vei mai arunca odată privirea preste numele membrilor acelui comitet, cred că vei recunoasce însuţi, că n'ai rumegat bine cele ce ai scris, când presupui, că unor bărbaţi ca acelora li se poate cine-va impune, şi le poate angaja şi *interesele,* — ear punêndu-le în faţă pe „grupul oamenilor independenţi,“ fundatorii Institutului tipografic, care l'aţi format d-v., precum insuţi te esprimi, din „aşa numiţii“ „Şagunisti“ fosti „activisti“, las la apreciarea publicului se judece, care din aceste două grupuri este mai apt de a fi „independent“ în causele naţionali, ear membrii sei „neinteresaţi“ personal, şi peste tot sĕ nu insufle greco-catolicilor îngrijirea, că jurnalul ce va apărea sub auspiciile grupului, va fi „Orthodocs“?

Aţi mers înainte, aţi adunat capitalul de 40,000 fl — aşa cred cel puţin eu, deşì încă n'am vĕḑut publicat nici un bilanţ, şi nici o adunare generală — şi a-ţi înfiinţat „Tribuna,“ cu toate că ve prevenise „Gazeta.“

Comitetul central electoral, faţă cu faptele complinite, ca nimene sĕ nu aibă cuvênt a ḑice, că nici chiar după o astfel de procedere, este condus de spirit de resbunare faţă de DVoastră, a hotărît ca deocamdată sĕ nu întreprindă subscrierea acţiunilor pentru „Atheneul Român,“ ci sĕ subştearnă afacerea deliberărei conferinţei, convocate pe 1 Iuniu 1884. (veḑi raportul comitetului punct 4. Act. conf. elect. pag. 30 şi 31.)

Conferinţa după-ce prin comisiunea esmisă din sînul sĕu a esaminat toate anteactele, a adus următoriul conclus:

„Avênd în vedere; că comitetul electoral permanent instituit la 1881, după cum se arată din numĕroasele acte, şi din raportul aşternut acestei conferinţe a ţinut cont de situaţiunea politică a românilor în toate direcţiunile, şi cu deosebire prin compunerea şi publicarea memorandului naţiunei române, *precum şi prin stăruinţa de a întemeia „Atheneul român“ institut pentru înlesnirea edărei unei foi cuotidiane şi a tot feliul de opuri literare* — a resolvit în modul cel mai satisfăcĕtoriu greaua sarcină impusă lui de conferenţa generală dela 1881, *raportul se ia la plăcută cunoscinţă*, ear comitetului pentru activitatea desvoltată în acest period de trei ani, i se votează mulţămită şi recunoscinţă din partea conferenţei“ (veḑi Actele conferenţei elector. pagina 23.)

Veḑi dară dle Slavici, că conferinţa generală n'a considerat pe bărbaţii cari s'au „grupat“ pentru înfiinţarea „Atheneului Român,“ *de persoane private* precum le înfăşişaţi DV. publicului atunci, şi le consideraţi şi astăḑi, *ci de mandatariul sĕu.*

După-ce s'a publicat anunţiul comitetului prin ḑiarele de atunci, Dl Manole, pentru persiflarea comitetului, a alergat după subscrieri prin Braşov şi a publicat prin aceleaşi ḑiare, că subscrietorii nu vor sĕ scie de „Atheneul Român,“ ci au subscris acţiuni la întrevenirea altor bărbaţi demni de toată încrederea, dar pentru firma Cosma-Trombiţaş (eshibitele comitetului electoral central se subscrieau de către mine ca preşedinte şi A. Trombiţaş ca secretariu) ei n'ar subscrie.

Din memoriă nu pot cita chiar cuvintele acelei publicaţiuni, dar înţelesul este acesta.

Le-am descris toate în modul cel mai cruţătoriu.

Acum sĕ revenim la vestitul manuscript.

Nu numai eu, şi nu numai membrii comitetului, al cărui preşedinte eram, dar toată lumea românească, vĕḑênd acea activitate febrilă, cu care se lucră pentru scoaterea „Institutului tipografic“ şi paralisarea „Atheneului român“ — trebuia sĕ-şi pună, întrebarea, că *cine sunt unii, şi cine sunt alţii?* şi ce poate fi causa acelei estraordinare opintiri din partea consorţiului DVoastre?

Dimisiunea Dlui Cristea dela „Telegraful Român“ n'a putut fi motiv de ajuns, ca sĕ despereze naţia.

„Telegraful Român“ dela întemeiarea sa prin Metropolitul Şaguna până în ḑiua de astăḑi, a avut fatalitatea de a fi considerat în afară de mai rĕu de cum este. Nici odata n'a fost considerat de organul partidului naţional, cu atât mai puţin dela întroducerea pasivităţii încoace, combătută prin Şaguna, şi prin toţi oamenii lui, *în prima lineă prin Dl Cristea,* şi mai cu seamă de greco-catolici n'a fost nici prenumĕrat, nici cetit, nici sub Părintele Cristea.

Demisiunea sau rĕmânerea dlui Cristea la „Telegraful Român“ deci, n'a avut de a face nici în clin nici în mânecă cu partida naţională.

Împregiurarea — prin urmare — că „Telegraful Român“ a rĕmas orfan de dl Cristea *nici pentru un om serios n'a* fost motiv de ajuns ca sĕ justifice procederea consorţiului „Şaguniştilor.“

Ei bine! un motiv a trebuit totuş sĕ fie.

Eu îmi sciu închipuì *toate* motivele, dar îmi sciu închipuì şi aceea, că chiar între membrii direcţiunei sĕ fie oameni, cari din diferite motive s'au angagiat la conlucrare, fără ca sĕ cunoască motivele tuturor, şi îmi sciu închipuì şi chiar aceea, că nici chiar Dta Dle Slavici n'ai cunoscut toate motivele şi doară nici astăḑi nu le cunosci, deşì cu un zel demn de o causă mai bună le servesci.

Opiniunea publică — afară de „cercurile“ Dv. era, că numai aceia sciu ce fac, carii cu ori ce preţ doresc sĕ aibă la disposiţiune pe terenul bisericesc un organ, *care sĕ înlocuiască pe „Telegraful Român“ până când era sub redacţiunea părintelui Cristea*, va sĕ ḑică: un organ al malcontenţilor dela alegerile de metropolit, pe cari Dl Manole îi botezate de „Piţigoi“, cari nu pot şi nu vor sĕ se impace cu situaţiunea, *ci prefer a provoca anarchiă în biserica gr. or.*

Pentru un astfeliu de organ, vei concede şi Dta că comitetul permanent electoral nu s'a putut însufleţì, prin urmare nici preşedintele aceluia, — ear iniţiatorii lui, prin procederea lor duşmănoasă, faţă cu comitetul permanent elect., prin carea au zădărnicit un scop mare naţional, pentru un scop particulariu, fie chiar de partidă, care însĕ numai naţional nu poate fi — n'au fost în drept a avea pretenţia, ca oamenii cari nu sunt angagiaţi la scopurile lor particulare, sĕ-i menageze.

Vĕḑênd ostentaţiunea cu care se lucră la înfiinţarea unui jurnal *politic* cuotidian, fie-care om politic, român ori neromân, ca sĕ poată combina viitoriul, a trebuit sĕ esamineze trecutul *politic* al persoanelor grupate pentru scoaterea acelui ḑiariu.

Asta am făcut-o şi eu când am pus pe hârtie trecutul *politic* al fruntaşilor grupului DVoastră, şi când am terminat, am aflat că într'adevĕr ar fi *material* bun pentru o foaie guvernamentală precum sunt „Hermannstädter Zeitung“ şi „Pester Lyod.“

Venind apoi un individ la mine, carele se ocupa cu notiţe pentru jurnalele nemţesci de ori ce coloare, pentru cari după cum ḑicea el îl remunerează după şire, am pus manuscriptul la disposiţiunea acelui individ însetat după noutăţi, ca *în numele seu* sĕ facă us de el după plac. Dup'aceea am vĕḑut şi eu în „Hermannstädter Zeitung“ publicat nemţesce cuprinsul conceptului românesc. *)

---

*) Veḑi-l reprodus după nrul 40 al „Tribunei.“

(Material bun pentru „Hermannstädter Zeitung“ sau „Pester Lloyd“.)

(Semne de activitate politică între români.)

Îndată după îndepărtarea dlui N. Cristea dela redactarea „Telegrafului Român“ se lăţise faima prin Sibiiu, că „oamenii lui Şaguna“, cum se numesc ei pe sine, cari prin eşirea domnului Cristea dela „Telegraf“ şi-au perdut organul, prin care cu înlesnire şi fără nici un sacrificiu îşi eserciau influenţa asupra poporului, dar mai cu samă asupra preoţimei şi învĕţătorilor dela sate, se ocupau cu idea ca sĕ întemeieze un organ de ḑi, după modul cum s'a întemeiat „Tageblatt“-ul.

În conţele ere cu cumnatul dlui Cristea — dl Diamandi Manole din Braşov au şi făcut planul, precum suntem informaţi, angagiând şi pe unii domni dela Cluş, Deeş şi Lugoş şi acum ar fi gata toate pregătirile de a se face apelul pentru scrierea acţiuniloru.

De sine se înţelege, că a cumpĕra o tipografie şi a sustiné o foaia de ḑi românească, se recere un capital însemnat, care dela un popor materialminte sĕrac va fi greu de căpătat, dar în fine cei ce conduc treaba pe faţă şi pe ascuns sunt oameni cu stări, şi dacă vor voì se bage mâna în pungă, vor putea realisa planul.

Noi le dorim succes cu atât mai vĕrtos, că cunoscênd trecutul persoanelor conducĕtoare cum sunt: Diamandi Manole, preşedintele camerei comerciale din Braşov, care cu românii braşoveni dela inaugurarea pasivităţii încoace în 2 rênduri s'a abătut dela conclusele de pasivitate, înfrăţêndu-se cu maghiarii şi alegând deputaţi pentru dieta din Budapesta, apoi dl Cristea care după instrucţiunea primită dela Şaguna chiar în conferenţa din Mercurea, unde s'a proclamat pasivitatea s'a espus pentru activitate, pentru care faptă Şaguna cu testament 'l-a lăsat de redactor al foii întemeiată de dênsul până când va voì dênsul, ear ca redactor al „Telegrafului Român“ contra vehementelor atacuri ale pasiviştilor a luptat pentru activitate până la conferenţa din Sibiin dela 1881, ear de atunci s'a pus în reservă numai, fără ca măcar numai cu un cuvênt sĕ fi recomandat pasivitatea, — dl Dr. Aurel Brote care până acì n'a jucat nici o rolă politică, dar fiind dênsul secretariul instituit prin Şaguna al „Fundaţiunei Şaguna“, presupunem că va adera la ideile aceluia, şi în fine dl Bechnitz, care ca asesor consistorial şi secretariu la comisiunea tipografică a fundaţiunei „Şaguna“, deşì persoană necunoscută încă pe terenul politic, totuş presupunem, că ca un mare adorator a lui Şaguna nu va nisuì la desavuarea părintelui politicei de activitate.

O intreprindere jurnalistică deci în mânile acestui consorţiu, în momentele aceste credem că nu poate avea altă raţiune, decât a prepara pe români, ca la alegerile proxime sĕ se lapede de pasivitate.

Din acest punct de vedere salutăm întreprinderea „oamenilor lui Şaguna.“

Acel individ a fost noul colaborator al DVoastre — Blojul, carele acuma věd din revelaţiunile dênsului publicate în „Tribuna,“ că era un om fără caracter, şi că era angagiat prin DVoastră de spion contra metropolitului şi a rudelor lui.

Lucru de morală modernă impământenită la Tribuna!

Fie-ve de bine! dar multă onoare nu Ve face.

Ei bine! ce este neadevĕrat în tecstul acelui concept? Acelea sunt fapte istorice, cari nu se pot sterge cu o simplă negare.

Dar ce este vătĕmătoriu chiar? Nimic! În politică nime nu este infalibil, şi ori care opiniune este de respectat, dacă aceea purcede din convingere, şi are intenţiuni curate.

Eu n'am presupus intenţiuni rele nici despre Dl Diamandi atunci când a fost activist şi a înscenat înfrăţiri între diferitele naţionalităţi, nici despre Dl Cristea, când cu o perseveranţă rară a luptat pentru activitate contra torentelui.

Cine are curagiul a face politică şi încă a se pune în frunte şi a pretinde ca toată lumea sĕ-l considere că este chiemat a fi organul unei naţiuni, acela sĕ aibă şi bărbăţia de a fi criticat.

Acea apreţiare inofensivă nu a produs şi nu a putut produce desbinare în partidul naţional dle Slavici, ci dacă s'a produs desbinare, acea s'a produs *prin acel grup, care cu vătĕmarea şi paralisarea comitetului permanent, care era organul oficios al partidului national, s'a obtrudat de conducători ai partidului, pretindênd a fi consideraţi de atari fără nici un mandat dela naţiune, şi fără un trecut politic, care i-ar îndreptăţì la aceasta.*

Nu pricep şi nu va pricepe nici un om nepreocupat iritaţiunea şi espectoraţiunile Dtale contra mea, pentru cuprinsul acelui concept — mai cu samă dacă vei cumpenì impregiurările de atunci, *cari au provocat acea apreţiare.*

Nu acela este programul politic ca al fostului preşedinte al comitetului permanent, ci este cuvêntul de deschidere ce l-a ţinut în şedinţa conferenţei electorale dela 1 Iuniu 1884 (veḑi Act. conf. elect. pag. 31—36), ear al individului, este toată activitatea lui pe toate terenele, de ani 25 şi în special 9 ani în parlament, carea bună rea cum este, se poate vedea din analele parlamentului, şi pentru cel ce se interesează de ea, este accessibilă fără nici o mijlocire de agenţi secreţi.

Poate aceea te-a vătĕmat pe D-ta, ca în apreţiarea din cestiune ai fost ignorat, cu toate că D-ta ai devenit sufletul „Tribunei“!

Sĕ-mi pardonezi, dar fiind vorbă de ḑiariu politic, D-ta atunci, în ochii mei, nu veniai în cumpĕnă, pentrucă aveai trecut literariu şi pentru noi cesti de dincoace, *dar n'aveai trecut politic*; — astăḑi însĕ, după esercițiile ce le-ai făcut de când conduci „Tribuna,“ nu sciu dacă mai sunt şi alţii de părerea mea sau ba, dar eu ţi-o spun sincer, *că nu te ţin de apt de a conduce un ḑiariu politic*, care are pretenţia de a trece de organul partidului naţional românesc.

Nu doară pentru fotografiile ce ţi le-a făcut „Epoca“ şi „Gazeta Transilvaniei“ — cari şi ele încă sunt apte de a detrage mult din nimbul unui bărbat, care după posiţiunea ce o ocupă, este chiemat sĕ fie considerat de conducĕtoriu; ci pentrucă D-ta, pe lângă o nervositate estraordinară, ceea ce nu este vina D-tale — *nu eşti destul de serios pentru un astfeliu de post.*

Dta însuţi ai ḑis-o de repeţite-ori în „Tribuna,“ că „Tribuna“ nu are şi nu face politică, ci ea dă numai espresiune „sentimentului public“ al poporului român.

Sentimentul public al poporului, sau al unui partid îl represintă ori-care ḑiariu politic, şi atunci *când el merge înainte cu luminarea*, dacă poporul resp. partidul îi urmează şi îl spriginesce, dacă nu-l spriginesce nu are raţiune de a esiste; *dar rolul conducĕtoriu, îi compete capului şi nu picioarelor*, al capului este şi rĕspunderea şi meritul.

Şi cu toate acestea, Dta ai ambiţiunea de a pretinde, ca cei ce vor sĕ se înţeleagă cu naţiunea română, *la Dvoastră au sĕ se adreseze*, căci Dvoastră sunteţi organul ei, pe când de altă parte, comiteţi şi copilăria, de a ve desavua şi a accepta părerea contrariă, *numai ca sĕ fiţi de acord cu Gazeta.*

Dta decând ai venit aici, poate pentru multele linguşiri ce ţi le fac „cercurile“ Dtale, ai devenit *van* până la estremitate.

Dacă partida contrarie îţi pune un contracandidat, d. e. la alegeri bisericesci, te-a ofensat de moarte, a comis crimen lesae nationis, — dacă vr'un ḑiariu te critică pentru faptele Dtale din trecut, ceri satisfacţiune *dela naţie* — dar cu el nu stai de vorbă.

Dta consideri de inimici personali pe aceia, cari îţi sunt adversari sau pe un teren sau pe altul, şi primind de bani buni, ori-ce minciuni ce ţi-le spun linguşitorii, carii îţi cunosc slăbiciunea, te folosesci de ori ce pretecst ca sĕ-i nimicesci.

Afară de acestea ai întrodus în jurnalistica de dincoace, toate *patimile şi relele jurnalisticei din România*, unde ţi-ai făcut educaţiunea politică.

Dacă nu aparţine cineva la „grupul“ Dvoastră, fie măcar numai ca acţionariu, acela nu mai este român, acela „data ocasione“ trebue escomunicat din sinul naţiunei. Tot ce a fost este putred, este rĕu; bun, curat şi corect este numai grupul Dvoastre. Nici n'a rĕmas de Dvoastră, nici un bărbat care a avut în trecut, o autoritate, un nume oare-care ne-batjocorit, dacă n'are cel puţin o acţiune dela Institutul tipografic.

Terorisarea şi „personalităţile“ sunt la culme în ḑiariul Dvoastre.

Dar la toate acestea le pune vêrf politica Dtale bisericească.

Las că aceasta a dat impuls la înfiinţarea Tribunei, dar apoi Dta ai perfecţionat aparatul de mai nainte.

Cu toate că Dta eşti mare meşter de a vorbì printre şire, Dta nu te-ai mulţămit cu metodul antecesorului Dtale întru a sĕmêna neghina între capul bisericei şi între credincioşii sei, dar precum se vede din mărturisirea proprie alui Curţius, pe basa amiciţiei vechi, cunoscênd slăbiciunea de caracter şi perplesităţile financiare ale unui individ, care destituit din postul sĕu din Arad, din milă către familia sa a fost aplicat în cancelaria metropolitană, *l'ai angajat de spion în contra capului bisericesc*, şi pe basa tendenţioaselor informaţiuni *false* primite dela acea fiinţă nenorocită, nu te-ai sfiit, tot la ocasiuni mari, nainte de sinoade etc: a publica în coloanele „Tribunei“, tot feliul de scorniturì alarmătoare, cu intenţiune *de a compromite capul bisericei în sus şi în jos.*

Toate acestea se vĕd din revelaţiunile lui Curţius, care spre marea edificare a publicului, le-aţi publicat în mai mulţi numeri ai „Tribunei“ din gratitudine, ca sĕ-i daţi ocasiune de a se sinucide moralicesce.

Biserica noastră este naţională, prin urmare cel ce contribue la desorganisarea ei, comite pĕcat naţional, — ear cel ce cugetă, că isbind mereu în capul bisericei nu produce anarchiă, ear că anarchia în biserică va produce sanarea relelor închipuite, sau adevĕrate, — acela îşi poate închipuì ce voiesce despre sine, *dar numai chiemat de a conduce politica naţională nu poate fi*, cu deosebire astăḑi, când ambii factori ai naţiunei, ortodocşi şi uniţi, *n'avem alt scut naţional decât numai biserica.*

Aceste dle Slavici sunt în ochii ori-cărui om serios şi cugetătoriu, astfeliu de slăbiciuni, pe cari nu le pot acoperì frasele şi copiositatea de cuvinte cu cari variezi Dta de doi ani de ḑile, ḑi de ḑi una şi aceeaşi temă politică în „Tribuna“: dispută cu ḑiarele maghiare, paralela între guvernul de dincoace şi de dincolo de Laita, şi apelarea la coroană în numele credinciosului popor român *contra guvernului sĕu maghiar.*

O broşură întreagă ar trebuì sĕ scriu dacă aş reflecta la toate apucăturile Dtale, dar deja m'am estins mai tare decât îmi propusesem la început; — me mărginesc deci la puţine observări pe cât se poate de scurte, şi anume:

Este o însinuaţiune tendenţioasă şi un neadevĕr, că eu aşi fi trimis direct sau indirect „Hermannstädter Zeitung“-ul din cestiune la cineva;

că eu aşi fi trimis cândva în viaţa mea notiţe la „Pester Lloyd“ şi la alte ḑiare guvernamentale;

că sau singur, sau în tovărăşie cu alţii aş fi lucrat la desbinarea partidului naţional.

Dar chiar şi faţă de ḑiariul Dvoastre, deşi ve plângeţi la frunḑă şi la earbă că ve persecutez, totul ce am făcut este că nu 'l-am prenumĕrat, pentrucă nu 'l-am considerat la nascerea lui, şi nu-'l consider nici aḑi de un organ *la înălţimea sa* al partidului naţional.

Nu este adevĕrat, că eu m'aş fi folosit cândva de posiţiunea mea dela „Albina“, sau de necsul meu cu metropolitul în detrimentul sau în favorul oricărei partide.

Eu nici când n'am încercat sĕ me *impun* nimĕrui nici pe un teren, şi dacă cineva m'a onorat cu încrederea, n'a făcut-o la rugarea mea nici de frica mea; ear dacă cineva mi-a cerut sfatul şi l'a urmat, n'a făcut-o pentru posiţiunea mea, ci a făcut-o pentru-că l-a aflat de bun.

Frasa, că „Părintele Metropolit, ajutat de dl Cosma şi de cei ce se lasă amăgiţi, ori angajaţi prin interese, s'ar nesuì a isbutì sĕ obţină desfiinţarea actualei constituţiuni bisericesci greco-orientale“ ori cât pond puneţi DVoastră pe „nămolul“ ce vi l-a preparat Curţius — este un moft, pe care nu-l crede nimene, nici chiar DVoastră, căci toată lumea scie, că Metropolitul este cel mai conscienţios apĕrătoriu şi esecutătoriu al constituţiunei bisericesci; ear încât me privesce pe mine, nu me sfiesc, şi nu me tem că voi fi dat de minciună de nici un adevĕrat fiu al bisericei mele, când susţîn, că am lucrat mai mult, mai neinteresat şi mai cu devotament la *facerea* constituţiunei bisericesci, la punerea în lucrare şi la consolidarea aceleia, decât DVoastră *„tutti quanti,“* în sinoade şi în congrese nici odată n'am aparţinut nici la o partidă *personală* şi nici nu voi aparţinè, ci totdeuna voi face aceea ce după convingerea mea va fi în interesul bisericei mele, *ori ve va plăcea DVoastră ori ba.*

Sciu bine, că acì v'am fost eu şi ve sum spin în ochi, şi de acì provine vehemenţa cu care me atacaţi, nu politica mea. Începutul s'a făcut la sinodul din anul trecut, dar chiar Dta dle Slavici, cât eşti de genial, vei mai avea sĕ te ocupi mult încă cu afacerile bisericesci până vei cunoasce şi vei penetra litera şi spiritul constituţiunei noastre bisericesci, ear de astădată nu eşti competent sĕ te gerezi de interpretătoriul ei.

În fine după ce ai terminat cu escomunicarea mea, ca cel mai competent a împărţì porunci în numele partidului naţional, enuncii verdictul că:

„Partidul naţional, dacă e în adevĕr partid şi nu un moft, trebue sĕ se dumirească asupra unui lucru: cum stăm cu aceia, care se declară membri ai partidului, dar fac tovărăşie cu Părintele Metropolit Miron, cu dl P. Cosma şi cu Părintele Episcop Meţian?“

Poftim dle a esecuta lucrul început! Aveţi mijloace, aveţi procedura creată şi pusă în practică de DVoastră în diferite forme, după cum e cestiunea, politică sau bisericească; şi fiindcă acì este şi de una şi de alta, puneţile pe ambele în lucrare.

Tipăriţi în „Institutul tipografic“ o dechiaraţiune după cum ve cere inima, şi o trimeteţi pentru subscriere la aderenţii DVoastre, mai faceţi apoi şi în forul cel mai înalt al DVoastră, în *sinodul protopopesc al Sibiiului* unde Dta esci mare şi tare, — o „interpelaţie“ şi lucrul este isprăvit.

Dar tot înzădar dle Slavici, din mine nu vei face Dta nici cu terorisări, nici cu laude, om *care sĕ se închine la idoli*, nici *ca sĕ cunosc oameni infalibili.* Eu nu sum făcut pentru astfeliu de *„slugărnicie.“*

P. Cosma.

---

†

* Mercuri la 4 oare am petrecut la odichna cea vecinică rĕmăşiţele pământesci ale reposatului în Domnul **Anania Trombiţaş** de **Betlen.** Ceremoniele funebrale le-a sĕvêrşit asesorul consistorial dl Dr. Ilarion Puşcariu, protosincel, asistat de dnii: Zacharia Boiu, asesor consistorial, Simeon Popescu, protopresbiter şi paroch în Sibiiu cetate, şi Petru Simtion paroch în suburbiul Iosefin. Ca diacon a funcţionat dl Sabin Piso, ales protopresbiter în tractul Agnita.

Elevii seminariului nostru archidiecesan s'au presentat in corpore, dând mortului cea din urmă onoare. Respunsurile funebrale le a esecutat corul seminarial sub conducerea profesorului de musica vocală a dlui Dimitriu Cunţan.

Conductul a fost imposant, toate păturile societăţii din Sibiiu cu mic şi mare s'au presentat spre a vĕrsa o lacrimă de condolenţă la mormêntul defunctului.

Cosciugul era împodobit cu cununi de flori, între acestea vom amintì pre cea a membrilor consistoriului archidiecesan, a comitetului naţional central electoral, a elevilor din institutul nostru pedagogic cu pantlică tricolor naţional, şi pre cea a familiei Schiau dela Budapesta.

La mormênt domnul asesor consistorial Zacharia Boiu a rostit un discurs pătrunḑĕtoriu, schiţând în cuvinte alese activitatea reposatului în Domnul.

Ne-a atins foarte plăcut atenţiunea învĕţătorilor, cari n'au pregetat a se înfăţişa din depărtări spre a petrece osemintele aceluia care în timpul din urmă şi-a sacrificat viaţa causei scolare. Corpul învĕţătoresc din Avrig s'a presentat in corpore sub conducerea protopresbiterului Ioan Cândea, tot in corpore au fost presenţi învĕţătorii dela scoala noastră din Rĕşinari, Gurarîului, Poplaca şi Sĕlişte.

Către şese oare un mormênt proaspĕt se ridica între celelalte morminte din suburbiul iosefin. Era locul de odichnă al unui om, care a vieţuit timp scurt între noi, dar care prin activitatea sa şi-a făcut încă în viaţă monument neperitoriu, căci viaţa lui e legată de viaţa poporului nostru.

„Opinca“ este talpa ţĕrei, şi „scoala“ soarele care dă lumina şi căldura de lipsă pentru trăinicia opincei.

Rĕposatul pentru acestea a lucrat.

Fie-i ţĕrîna uşoară.

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 30 Sibiiu, Marţi 18/30 Martiu 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei or 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Prenumeraţiune nouă

la

„Telegraful Român"

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Aprilie-Iunie al anului 1886, cu preţul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumeraţiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignaţiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, şi eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atenţiunea on. domni abonaţi, al căror abonament se sfêrşeşte cu ultima Martiu 1886, a-şi înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie speeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei *).

Editura „Telegrafului Român" în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espediţiune se face prin lipirea unei făşii de adresă dela abonamentul ultim.

Din dieta Ungariei.

(Închieiere.)

A. Trefort, ministrul instrucţiunei publice. Legea sună aşa.

Vincenţiu Babeş. Dar eu nu provoc acel incident în contra dlui ministru, ci voiesc numai a pune în vederea camerei şi a ţerei, principiile şi situaţiunile ce domnesc la noi. Aşa mai amintesc, cum on. domn conte Alb. Apponyi găsesce, că cele 4—5 milioane de fl., ce pe fie-care an se chieltuiesc din banii comuni ai ţĕrei, pentru instrucţiunea maghiară abia ajung, ba — nici n'ajung pentru cultura maghiară, şi deci — de unde sĕ se mai dee şi pentru cultura celorlalte limbi şi popoară! Cum se potrivesce astfeliu de cuget, astfeliu de păşire cu pretinsa misiune culturală a statului maghiar, a naţiunei maghiare?

A mai ḑis dl Bartha M., că reuniunea de cultură din Cluş prin împărtăşirea cu binecuvêntările culturei maghiare a sĕrmanului popor român, voiesce tot-d'odată a scăpa p'acest „sĕrac popor" de amăgitorii sau agitatorii sei naţionali. Oare dl condeputatat Bartha sĕ nu scie aceea, că nu esistă popor în lume, care altcum s'ar fi făcut părtaş de cultură, decât prin fiii sei, cu mijlocirea limbei sale? Dacă n'o scie, înveţe-o dela însuşi poporul maghiar. Dar tocmai acestei stricte regule, on. guvern nu corespunde de feliu. Eu însĕ merg mai departe şi observ, că statul maghiar resp. on. guvern maghiar nu se îngrigesce cum se cade nici chiar de cultura poporului maghiar. Căci ce alta va se ḑică verdictul marelui patriot maghiar Lud. Kossuth, cum că acel popor maghiar din Transilvania care s'a romanisat, „nu posede consciinţa rassei sale" ce alta poate sĕ ḑică, decât că, lipsit este de cultură. Şi reuniunea de cultură a dlui Bartha vrea sĕ'şi risipească binecuvêntările sale printre români! Un lucru de tot nepriceput. Eu a'şi crede, că statul maghiar, guvernul maghiar, corifeii maghiari, dacă serios se cugetă la cultură, s'o înceapă serios la al lor popor, şi atunci cultura mult mai sigur se va lăţì şi la alte popoare şi spriginită va fi de toţi cu zel şi plăcere; de aceea aflu de lipsă ca curat şi espres temeiu sĕ se pună acelei serioase tendinţe culturale, chiar în legea de faţă la §-ful de sub întrebare.

Esist, on. cameră, staturi cu municipii mult mai centralisate ca la noi, luaţi d. e. România, unde funcţionarii administratori toţi sunt numiţi de guvern, totuş in consiliile lor generale, prefectul resp. secretariul aceluia, precum despre celelalte afaceri tot asemenea despre scoale şi instrucţiune trebue sĕ facă raport detaiat, care se supune criticei comune şi se înainte guvernului central, publicându-se regulat în „Monitoriul oficial."

De ce sĕ nu esiste asemenea dispoziţiune formală şi în această lege municipală? Mai vêrtos că scim cum în astfeliu de lipsă arbitriul celor din fruntea administraţiunei esplică şi aplică legea necompletă pururea după planul lor. Căci nu ajunge a intona un interes mare numai din gură şi prin gazete, ci dacă'l recunoascem serios, trebue sĕ'l codificăm espres, curat în lege şi sĕ'l traducem în fapte. Nu fac în această privinţă propunere sau emendament, pentrucă m'am convins, cumcă la cas dacă onoratul guvern, resp. dl prim-ministru consimte cu vederile oposiţiunei, dênsul prin câteva cuvinte completează dreptul în lege, ear dacă dênsul nu consimte, după cum de comun se întêmplă, atunci propunerile din această parte înzadar se fac; ear ceea-ce noi naţionalii propunem în interesul naţiunilor nemaghiare sau chiar şi al patriei comune, după esperiinţă nu află spriginire nici din partea oposiţiunilor maghiare, astfeliu nici odată nu este bineprimit în această onorabilă cameră. Eu mi-am făcut datorinţa, reflectând asupra celor ḑise de guvern şi această onorată cameră. Nu'mi este interesul şi dorinţa, ca această ţară sĕ sufere scădere, sĕ scapete în valoare prin greşelile naţiunei maghiare; de aceea ocasionalminte îmi ridic vocea reflectând, ca cuvintelor, promisiunilor sĕ corĕspundă faptele.

Pentru a combate argumentele, vederile şi datele deputatului naţional luară cuvêntul unul după altul — dl prim-ministru Tisza, apoi dl Mocsári Iosif din partida lui Kossuth, apoi dl Láng, mai guvernamental decât guvernul şi mai maghiar decât direcţii descendenţi ai lui Árpád, în fine dl Györffi Gy. în numele ungurilor şi sĕcuilor din Ardeal.

Dl Babeş s'a încercat a reflecta la unele mistificări din partea prim-ministrului Tisza şi a lui Mocsári; dar celorlalţi — mult ar fi fost a le ḑice, spre a le arăta falsitatea afirmărilor lor, o întreprindere nepermisă de regulament.

Revista politică.

Ḑiarele sêrbesci din Neoplanta („Branic" şi „Zastava") publică epistola deputatului nostru naţional Vincenţiu Babeş, pe care a adresat-o, ca rĕspuns la adresele de felicitare ale sêrbilor, — către redactorii ḑiarelor numite.

Eată epistola 'n traducere:

Budapesta, 16/28 Faur 1886.

Scumpe amice!

Te rog sĕ ai bunăvoinţa d'a-mi permite a me adresa prin mijlocirea organului DTale către connaţionalii DTale din Neoplanta, Ciacova, Verşeţi şi Biserica-albă, cari în numele locuitorilor sêrbi din acele oraşe, apoi încă unora din Neoplanta, cari în numele foştilor Ciaicaşi locuitorilor din districtul Titel, prin depeşe telegrafice, în fine şi celor mulţi amici ai mei, cari din diferite părţi locuite de sêrbi, prin epistole private m'au felicitat, descoperindu'mi consentimentul şi încrederea şi iubirea lor pentru apĕrarea, ce dĕunăḑi cu ocasiunea desbaterei budgetului, am făcut causei de dreptate şi legalitate a naţionalităţilor nemaghiare din patrie, a me adresa spre a le mulţămì tuturor de-odată pentru manifestarea acelor sentimente către mine. Rĕspunsul meu e: ferice d'acea ţară, ai cărei cetăţeni au priceperea şi curagiul ideilor de drept şi de lege. Numai atare ţară sigură este de progres şi are îndreptăţirea la un viitoriu frumos; precum d'altă parte perdută este ţara, în peptul cetăţenilor căreia perit-a priceperea de drept şi de lege! Această credinţă a mea poate sĕ Ve convingă, cât de vesel me face esperienţa, că fraţii sêrbi şi cu această ocasiune dovediră cumcă în ei esistă acea pricepere. Eu îi salut din toată inima mea.

V. Babeş.

Cestiunea Rumeliei orientale, care chiar şi după enigmatica pace de Bucuresci, se credea că

FOIŢA.

ACADEMIA ROMÂNĂ.

Raportul secretariului general

asupra lucrărilor Academiei Române în decursul anului 1885—1886.

Domnilor colegi!

Înainte de a ve espune relaţiunea obicinuită asupra lucrărilor îndeplinite de Academie în decursul anului încetat, am durerea a ve comunica încetarea din viaţă a unora din membrii onorari şi corespondenţi.

Membrul academiei Dr. Anastasie Fĕtu a încetat din viaţă la 3/15 ale lunei curgĕtoare. Scirea despre aceasta ne-a sosit tocmai în ḑiua înmormêntărei, aşa încât a fost preste putinţă ca Academia sĕ fie direct representată la ceremonia funebră. Meritele pre cari şi le-a câştigat Drul Fĕtu prin îndelungata sa activitate sunt cunoscute tuturor românilor. El a făcut sacrificii însemnate pentru cultivarea sciinţelor naturale, pentru ajutorarea studiilor tinerimei române, şi a scris mai multe opere scientifice şi medicale. Academia îi păstrează cu deosebire o adêncă recunoscinţă pentru donaţiunea unui fond destinat în special sciinţelor naturale şi care poartă numele sĕu.

La 29 Aprilie (11 Maiu) 1885 a încetat din viaţă Visarion Roman, membru corespondent pentru secţiunea literară. Reposatul a desvoltat o însemnată activitate pentru rĕspândirea culturei în poporul român.

La 9/20 Iulie 1885 a încetat din viaţă membrul corespondent pentru secţiunea scientifică, Dr. M. G. Obedenaru, a cărui zel neobosit pentru sciinţă şi pentru prosperitatea Academiei ne este tuturor cunoscut. El a îmbogăţit colecţiunile noastre cu cărţi şi documente istorice, ne-a pus în relaţiune cu archivele Vaticanului, şi a făcut însemnate lucrări statistice şi filologice, cunoscute şi apreţiate şi aiurea de lumea învĕţată. Obedenaru a dovedit prin fapt înţelegerea şi interesul cel mare pe care-l nutria pentru marea instituţiune naţională ce representăm, făcêndu-ne donaţiune toată averea sa.

La 10/22 Ianuarie 1886 s'a primit altă scire întristătoare despre pierderea Doctorului George Cuciureanu dela Iaşi, fost ministru al instrucţiunei publice în Moldova şi membru corespondent pentru secţiunea scientifică. Meritele acestui bărbat pentru organisarea spitalelor şi a serviciului sanitariu în Moldova, precum şi stăruinţele lui în ale instrucţiunei publice sunt titluri, cari îi asigură amintirea unui bărbat luminat, activ şi patriot.

Anul trecut ne-a răpit asemenea doi dintre cei mai ilustri şi mai stimaţi membri onorari din străinătate.

Emile Egger, renumitul elenist şi profesor al Sorbonei, a încetat din viaţă la 30 August st. n. 1885. Pierderea ilustrului erudit a atins în special pe mai mulţi din colegii noştri, cari s'au adăpat în lecţiunile lui pline de erudiţiune şi de nemărginită iubire pentru studiul literaturei elene.

G. Vegezzi-Ruscalla a încetat din viaţă la 2 Decembre 1885 st. n. În decursul anilor grei, în cari românii se luptau pentru recâştigarea independenţei lor, acest bărbat a fost unul dintre cei mai activi amici ai naţiunei noastre şi a susţinut causa românească fără încetare prin scrierile sale.

Pierderea dureroasă suferită de naţiunea întreagă prin încetarea din viaţă a lui C. A. Resetti a lovit şi Academia noastră. Rosetti fusese numit membru al societăţii academice chiar la fundarea ei, prin decretul dela 2 Iunie 1867. Dintr'un esces de modestie el n'a voit nici odată sĕ iea parte la lucrările Societăţei, nici după reorganisarea ei la 1879, când a fost din nou învitat sĕ-şi ea între noi locul ce i s'a acordat prin numirea dela 1867. Totuş de drept, dacă nu de fapt, el a fost membru al acestei instituţiuni, prin munca lui neobosită şi constatată pe tĕrêmul întregei culturi naţionale.

Delegaţiunea şi-a făcut datoria de a arĕta durerea noastră a tuturor familiilor acestor colegi încetaţi din viaţă.

I.

Şedinţele de peste an.

În decursul anului şedinţele de sĕptĕmână, publice sau private, au fost ocupate cu diferite comunicări şi discusiuni scientifice sau administrative. Voi amintì dintr'acestea numai pe cele mai însemnate.

În şedinţa dela 12 Aprile 1885 D-l V. A. Urechiă a arătat îndoielile, ce are asupra adevĕratului autor a cărţii 'n curênd va ajunge la resolvare, — stă tot în stadiul ei de încurcătură completă.

Principele Alecsandru a declarat categoric, că nu voiesce sĕ cedeze dela pretensiunea sa, de a fi numit pe viaţă de guvernator al Rumeliei, nici în casul dacă ar scii, că ar trebuì sĕ întrerupă toate relaţiunile cu sublima Poartă.

Că această categorică dechiarare îi pune pe gând pe cei din Constantinopol şi îi îndeamnă sĕ întreprindă noue demersuri şi sĕ facă noue concesiuni principelui, — e uşor de înţeles, dacă considerăm critica posiţiune a turcilor, cari sunt aḑi ameninţaţi de un serios pericul din partea grecilor, ce aşteaptă cu toate reservele lor mobilisate, ca sĕ invadeze peste graniţe în Turcia.

Împregiurarea asta esplică, de ce sultanul, după o depeşă a agenţiei Havas, — ar fi promis o nouă formulare a arangiamentului turco-bulgar, în înţelesul cărei, principele se va denumì pe viaţă de guvernor al Rumeliei orientale, sub condiţiunea însĕ, că din 5 în 5 ani sĕ fie earăş întărit de sultanul.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Administraţiunea comunală a oraşului Orĕştie.

Orĕştie în Martiu.

În corespondenţele mele de până acum am arĕtat, prin mai multe casuri concrete, că administraţiunea comunală a Orĕştiei, care se află în mâni săsesci, e destrăbălată, rea, şi chiar revoltătoare.

Drept rĕspuns sau ilustraţiune la această stare administrativă deplorabilă, organul partidei naţionale săsesci „Sieb. d. Tageblatt“ a publicat într'unul din numerii sei trecuţi o corespondenţă, care cu multă sfruntare, nu numai că nu supune aceasta administraţiune rea la o critică serioasă şi dreaptă, ci din contră o presentează publicului ca un model de imitat şi pentru alţii.

Dar sĕ vedem faptele!

În urma stăruinţelor energice ale membrilor din comunitatea oraşului, dd. Sigismund Bágya, d. Dr. I. Mihu şi adv. S. Pop — în cele din urmă comitatul Hunedoarei a esmis în faţa locului, la Orĕştie, o comisiune investigătoare, în persoanele: dd. Dr. L. Petco, Lazar Győrgy advocaţi şi Dobay Ferencz, esactor comitatens în Deva, spre a cerceta iregularităţile cele mari în administraţiunea comunală. Aceasta comisiune a stat 7 ḑile în Orĕştie, fără de a fi putut însĕ termina de tot agendele de investigaţiune, mai rĕmânênd ca cei ce au indicat gravamenele sĕ-şi dea plânsorile ulterioare în scris la această comisiune.

Atât e tot ce a isprăvit comisiunea în Orĕştie.

Corespondentul săsesc anticipând dorinţe 'n loc de fapte, spune că această comisiune a aflat toate în ordine şi i-a dat magistratului testimoniul, că administraţiunea oraşului poate figura drept model.

Aceasta e o afirmaţiune impertinentă, pentru că comisiunea investigătoare n'a avut sĕ se pronunţe şi nici că s'a pronunţat asupra resultatului cercetării, ci a adunat numai material necesariu pentru forul disciplinariu competent.

Din actul de investigaţiune vom releva următoarele fapte, care aruncă o drastică lumină asupra acestei administraţiuni-model.

Este faptă constatată, că socotelile comunale ale oraşului Orĕştie nu s'au revidat de 10 ani de către organele competente; — de asemenea nu s'au revidat socotelile fondurilor, care se urcă la respectabila sumă de 75,000 fl.

Este faptă mai departe, că magistratul a purces la acordarea de împrumuturi pe la particulari cu o uşoritate neescusabilă. Despre 50 pretensiuni lipsesc obligaţiunile de tot din cassa oraşului, 68 pretensiuni plasate pe la sasi nu sunt asigurate prin hipotecă, după 60 pretensiuni de mai mulţi ani nu s'au încassat interese, aşa că interesele au ajuns la suma capitalului.

Comisiunea esmisă din sînul representanţii comunale pentru a cerceta această manipulare ilegală, a constatat defectele mai sus atinse, însĕ primariul Ios. Schuller, care e autorul intelectual al acestor iregularităţi şi vinovatul principal, vĕḑênd acest resultat compromiţĕtoriu, n'a voit sĕ admită la discusiune în representanţă raportul acestei comisiuni.

Averea pupilară se află într'o stare deplorabilă — agendele orfanale se părăginesc în biurou şi interesele minorenilor sunt păgubite — şi chiar periclitate. Banii pupilari se depun prin primariu brevi manu la „Vorschuss-Verein“, fără de a se mai cere vre-o autorisare din partea representanţii comunale. Fiscalul n'are loc în magistrat — prin urmare nu poate sĕ validiteze vre un veto.

Instituţiunea pompierilor voluntari, care după statute e pusă sub ocrotirea organelor comunale administrative, e ignorată, negligeată, ba chiar păgubită prin încassarea defectuoasă a tacselor prescrise. Funcţionariul S.... a încassat ex officio 72 fl. pentru pompieri, i-a păpat în dulci jubilo şi primariul la arĕtarea comandantului pompierilor, a promis că va pune pe dl S.... sub cercetare disciplinarie, dar din aceasta promissiune ca şi din multe altele, nu s'a ales nimic. Paşa îşi joacă festele mai departe.

Şi cum stăm cu casarma? Publicul cunoasce această scandaloasă afacere. N'a fost de ajuns traficul la pertractarea ofertelor — acum publicul din Orĕştie vede, că se ridică o casarmă atât de defectuoasă, încât se scandalisează ori ce om cu simţ, de cinismul neruşinat cu care sub-anteprenorii lui Metz se poartă la edificarea acestei casarme. S'a ridicat fundamentul cu material slab — cu nisce cărămiḑi sfărămicioase, rele, aşa încât zidul apare ca un ciur spart. Se vĕd găurile prin zid din depărtare! — un adevĕrat scandal. În cele din urmă s'au indignat chiar şi unii trabanţi de ai primariului din representanţa comunală. Urmarea indignaţiunei a fost, că comisiunea (Baucomision) esmisă de representanţă în persoanele Adolf Schuller (fratele primariului), Sam. Orelt şi S. Bocz fu delăturată într'una din şedinţele representanţii, alegêndu-se o comisiune în persoanele: dd. Bágya, Dr. Mihu şi technicul F. Sentner. Această comisiune a cercetat lucrările de zidire de până acum şi s'a convins, că acele sunt atât de defectuoase, încât a trebuit sĕ propună sistarea lucrărilor şi luarea unor disposiţiuni corective.

Acesta e stadiul actual, în care a ajuns faimoasa istoriă cu casarma — protegiată şi la comitatul Hunedoarei de alter ego al primariului, de vicecomitele et cons.

Şi factorii militari, sub ochii cărora se ridică un edificiu atât de defectuos pentru garnisoana de aici, tac şi nu ḑic nimic, cu toate că eludarea erariului bate la ochi.

Eată în puţine trăsături administraţiunea oraşului, înfăţişată drept model în coloanele lui „S. d. Tgbtt“ de corespondentul săsesc din Orĕştie!

În fine întrebăm pe corespondentul săsesc, oare din astfel de fapte cu ce drept conclude dênsul, că administraţiunea oraşului e model demn de imitat!?

Nu'şi aduce dl corespondent aminte, cu câtă amărăciune s'a plâns „Sieb. d. Tagebl.“ asupra insolenţei ce o dovedesc corespondenţii pressei maghiare când scriu despre afaceri de ale naţionalităţilor? Poftească şi cetească încă odată acel articul intitulat: „Niedertracht magyarischer Corespondenten“ şi apoi asemeneze afirmaţiunile sale cu ale corespondenţilor maghiari şi va vedea, că şi dênsul se află la acelaşi nivou cu privire la adevĕrurile ce le scrie din Orĕştie.

Sasii, cari stau la cârma afacerilor comunale, ḑi de ḑi ne dau doveḑi despre egoismul esclusiv şi despre cinismul, cu care 'şi bat joc de români şi de adevĕratele interese ale oraşului. Vom vedea până unde va mai merge această sistemă de călcarea pe faţă a legilor positive şi de monopolisarea intereselor publice în favorul unei clice impertinente şi lacome.

X.

Adunarea generală a reuniunei învĕţătorilor greco-orientali din protopresbiteratul Cohalmului.

În anul acesta s'a ţinut prima adunare generală în comuna Ungra în 8 Martie a. c. sub presidiul P. protopresbiter Nicolau D. Mircea. — Din procesul verbal al acestei adunări s'au constatat numai 9 învĕţători presenţi, eară 8 învĕţători absenţi. Pre lângă membrii ordinari presenţi, s'au mai presentat ca asistenţi M. on domn Clemente Raicu, paroch gr. cath. în Cohalm, domnul Andreiu Stroia, învĕţ. gr. cath. în Cohalm, parochul local Sofr. Roşca şi mai mulţi indiviḑi din comună.

I. Părint. protopresbiter în calitate de preşedinte deschide adunarea printr'un discurs, din care cu permisiunea prea onorat Dvoastre Dle Redactor, precum şi din procesul verbal, — vom estrage părţile mai esenţiale. După-ce face disertatoriul în introducere o scurtă privire în istoria desvoltărei popoarĕlor din vechime în cultură, arte şi sciinţe, punênd de model pre vechii greci şi romani, arată totodată, că din isvorul cel nesecat al sciinţelor clasicităţei grece şi romane, s'au lăţit artele şi sciinţele la toate popoarĕle prin toate timpurile. Arată că unele din sciinţele şi artele din anticitate, le aflăm şi astăḑi în starea lor primitivă, cari din cause geniali (?!) aşa ḑicênd nu s'au putut aduce la un grad mai înalt sau mai perfect de desvoltare, eară apoi altele tot din atari arte şi sciinţe, le aflăm în timpul present ajunse la un grad înalt de desvoltare. Între acestea numĕră şi sciinţa pedagogiei, pe care teren s'au făcut cele mai mari progrese, arĕtând, că şi scopul întrunirei de astăḑi este reciproca împrumutare şi comunicare de idei şi esperiinţe pe terenul cel vast al pedagogiei. Disertatoriul, deşi presupune că la unii dintre învĕţători le vor fi cunoscute căile sau metoadele, cari duc într'un mod mai înlesnitoriu spre ajungerea scopului în educaţiune şi instrucţiune, — totuş după axiomele *discendo discimus* (când învĕţăm pre alţii, ne învĕţăm şi pre noi înşine), şi că *repetitio est ma-*

„Osservazioni storiche, naturali e politiche interno la Valachia e Moldavia, Napoli 1788,“ cunoscută sub numele lui Raicevici. Aceste îndoieli au fost provocate prin faptul, că această carte s'a tipărit în nouă ediţiune italiană sub numele lui Sestini, cunoscut prin alte publicaţiuni privitoare la ţĕrile române.

În şedinţa dela 30 August s'a comunicat catalogul bibliotecei foste a lui George Lazar. Protosincelul Dr. Ilarion Puşcariu din Sibiiu a adunat această colecţiune de cărţi dela rudele vestitului dascăl din Avrig şi a trimis Academiei un catalog, din care se vede, că valoarea lor intrinsecă nu e însemnată.

În şedinţa publică dela 4 Octombre D-l V. A. Urechiă a cetit unele capitole din „Schiţele de istoria literaturei române,“ cari de atunci s'au şi publicat în volum, precum şi unele părţi din noua sa dramă „Marţial.“

D-l membru corespondent Gr. G. Tocilescu a presentat Academiei, în mai multe şedinţe, interesante relaţiuni despre inscripţiunile romane descoperite în ţeară în anul trecut. De o deosebită însemnătate este o inscripţiune dela Recica, despre care D-nia sa a relatat Academiei în şedinţa dela 6 Decembre şi din care resultă că pe tărêmul satului Recica de astăḑi se ridica în timpurile romane „Colonia Romula“ şi că la anul 248 s'a construit un „vallum“ împregiurul zidului oraşului, ca sĕ proteagă pe locuitorii coloniei.

Academia a luat şi în acest an, ca şi în cei precedenţi, partea sa la marea sĕrbătoare naţională dela 10 Mai.

În şedinţa dela 3 Mai, care preceda această mare ḑi, am avut şedinţă publică, în care dl Gr. G. Tocilescu a făcut o comunicaţiune asupra unei noue şi preţioase diplome militare dela împĕratul Traian, descoperită în Dobrogea şi care este unică în Museul nostru de anticităţi.

Comunicarea dlui Tocilescu a fost precedată de cetirea unor notiţe ale subscrisului despre un bilet autograf al lui Mihaiu Viteazul şi despre monede dela Alexandru cel Bun, pe cari am avut fericirea a le dăruì colecţiunilor Academiei, precum şi despre un steag al lui Şerban vodă Cantacuzino, care se păstrează în museul dela Dresda şi de pe care am depus o fotografie.

În şedinţa dela 7 Februarie a. c. dl membru corespondent Gr. G. Tocilescu a întreţinut Academia şi publicul asupra elaboratului dlui coleg G. Bariţ despre oraşul roman „Apulum“.

Din şedinţele de sĕptĕmână s'au recomandat secţiunilor lucrările de competinţa lor. În special secţiunii istorice s'au recomandat douĕ lucrări trimise de dl G. Bariţ, douĕ rapoarte ale dlui Gr. G. Tocilescu, adresate ministeriului instrucţiunii publice, despre mai multe mânăstiri din ţeară.

Secţiunile ne vor relata despre decisiunile luate de dênsele.

Despre toate amĕruntele ocupaţiunilor noastre în şedinţele sĕptĕmânale veţi putea lua cunoscinţă din „Anale“.

Suma prevĕḑută în budgetul anual pentru diurnele şedinţelor de sĕptĕmână nefiind de ajuns în acest an, faptul s'a comunicat Academiei în şedinţa dela 31 Ianuarie a. c., în care s'a decis în unanimitate a nu se depăşì suma budgetară, renunţând la diurne membri, cari au venit la şedinţele ulterioare.

II.

Publicaţiunile Academiei.

Starea publicaţiunilor noastre este următoarea:

1. Analele pe anul 1884—1885 (Tom. VII, Secţ. I.), partea administrativă şi desbaterile, s'au tipărit în scurt timp după închiderea sesiunii generale trecute şi fără întârḑiere s'au împărţit şi pus la disposiţiunea publicului.

Din secţiunea a II-a din acelaşi volum s'au tipărit 39 coale, în cari se cuprind toate memoriile, cari fuseseră puse la disposiţiunea cancelariei în numĕr de 5 şi cari sunt:

1. Flora din fostul district românesc al Năsĕudului în Transilvania. Discurs de recepţiune de Fl. Porcius; cu rĕspunsul dlui P. S. Aurelianu.
2. Cuvênt despre espediţia lui Igor Sveatoslavici, principele Novgorodului nordic, contra polovţilor sau cumanilor. Traducere şi note de A. Papadopol-Calimachu.
3. Inscripţiunea dela mănăstirea Rĕzboienii din Judeţul Neamţului, comentată de P. S. Ep. Melchisedec.
4. O visită la câte-va mânăstiri şi biserici antice din Bucovina de P. S. S. Ep. Melchisedec.
5. Câteva inscripţiuni şi documente din Bucovina de S. Fl. Marian.

(Va urma.)

ter studiorum, află cu cale a vorbì la acest loc despre metoda elementară și metoda scientifică. Arĕtând prin definițiuni clare insemnătatea uneia și celeilalte, arată totodată, că pentru scoala elementară metoda elementară este unica și cea mai potrivită, carea desfășură materia de învĕțământ în elementele sau părțile ei, și care metodă purcede dela părți la întreg, dela concret la abstract și începe cu intuițiunea (privirea) lucrurilor singuratice. Arată, că mijlocul prin care se comunică învĕțământul este limba, și că învĕțătoriul poate prin limbă îmbrăca în cuvinte ideile și cunoscințele ce are de a le comunica învĕțăceilor sei, în mai multe forme. Formele cele mai potrivite pentru predarea învĕțĕmêntulni elementar sunt forma acroamatică (dela grecescul *ακροάμαι* a asculta) și forma erotematică (dela grecescul *ἐρώτημα* întrebare). Vorbesce și desfășură *per extensum* în mod foarte instructiv despre însemnătatea acestor forme. Disertătoriul în fine întonează, că ceea ce se cere cu deosebire dela fie care învĕțătoriu este: că mai întâi însuși învĕțătoriul sĕ scie bine și din temei ceea ce are de a învĕța pre elevii sei, căci e cunoscut, că omul pre lângă toată bunăvoința nu poate sĕ dee și sĕ împărtășască altuia ce el însuși nu are. De aceea recomandă învĕțătorilor procurarea și cetirea opurilor de cuprins pedagogic.

II. Se dă cetire raportului comitetului despărțĕmêntului, carele se primesce cu unele mici observări.

III. Se cetesce raportul cassariului, din care neputêndu-se vedea membrii cari restează, din causă că unii dintre aceștia au solvit tacsele directe la cassariul general, se decide: a se cere dela cassariul general un conspect esact despre atari plătiri. Tot odată cassariului tractual Ioan Roșca i se dă absolutoriul.

IV. Conform programei publicate, a urmat tema: Stilistica în scoala poporală preleasă de cătră învĕțătoriul Ioan Roșca, carele printr'o temă bine lucrată, a arătat că cât are a se propune în fie-care despărțământ: a făcut evidentă importanța acestui obiect de învĕțământ, ținênd și o lecțiune practică cu elevii despărțĕmêntului al 3-lea, prin care a arătat într'un mod practic și satisfăcĕtoriu, trecerea dela stilistica verbală la cea scripturistică, urmând „descrierea linealului.“ Tema aceasta după ce a fost însoțită și de puțină critică făcută de învĕțătoriul Ioan Popescu, atât tema cât și critica, au fost bine primite, eară prelegĕtoriului adunarea i-a dat laudatoriu.

V. Învĕțătoriul Ioan Filipescu prelege în mod practic despre „Simbolul credinței art. 1, 2 și 3. La această prelegere tot membrul Ioan Popescu face unele observăvi critice: că prelegĕtoriul s'a pus ceva pe treaptă mai înaltă de esplicare și predare, și cum ar fi trebuit sĕ se pună față de elevii dintr'o scoală poporală. De alt cum tema a fost bine lucrată, eară observările făcute au fost la la locul lor.

VI. Membrul Ioan Popescu cu privire la comitetul central pentru înființarea unei biblioteci, așterne 11 opuri donate de cătră zelosul paroch în Mateiaș, dl Ioan Brotea, de cuprins bisericesc și scolastic; 3 opuri donate de învĕțătoriul Ioan Popescu din Mateiaș, de cuprins pedagogic-didactic, cari opuri le primesce adunarea esprimându-și mulțămita față de donatori, rugând tot odată pe toți membrii a-și lua de esemplu pe donatoriu. Prin această publicare însĕ, adunarea generală a învĕțătorilor din protopopiatul Cohalmului, face apel în această direcțiune cătră toți bărbații nostri de sciință, cari vor avea bunăvoința a'și arunca privirea la mica această întreprindere, ajutorându-ne totodată cu vre-un op.

VII. Membrul Ioan Filipescu cu privire la fondul tractual învĕțătoresc cere, ca toată manipularea acestui fond sĕ se predea învĕțătorilor. După ce presidiul dă unele deslușiri despre timpul când s'a înființat acest fond și menirea lui, și că acest fond se manipulează de cătră epitropia protopopească, adunarea decide: ca comitetul despărțĕmêntului tractual sĕ aștearnă o rugare la sinodul protopopesc, carele pe lângă epitropia protopresbiterală sĕ lase a figura și 2 învĕțători în formă de controlori.

VIII. Se decide: a se pedepsì fie-care membru absent cu câte 2 fl.

Se pune la ordine constituirea biroului tractual pe periodul dela 1886—1888 conform §. 26 din statute. Se alege prin aclamațiune de președinte P. protopresbiter N. D. Mircea, vice-președinte Ioan Popescu învĕțătoriu în Mateiaș, notariu Ioan Filipescu învĕțătoriu în Paloș, de membrii comitetului Naftanailă Pulcă, învĕțătoriu în Stena și Ioan Boranciu inv. în Cohalm, avênd acesta totodată a îngrigì și de bibliotecă, și de casariu Ioan Roșca înv. în Ungra.

Cu plăcere comunicăm la acest loc, că dl Andrei Stroia înv. gr.-cath. în Cohalm s'a însinuat a venì la procsima adunare generală cu tema din fisică: Negura, norii, ploaia, mielușeii și grindina, tractată cu elevii anului al 4, material împărțit pe 4 oare. Cu aceasta s'a terminat prima adunare generală a acestui subdespărțĕmênt.

y.

Mulțămită publică.

La balul I-iu arangiat în Abrud-sat la 18/30 Ianuariu și al II-lea arangiat la 15/27 Februariu a c. în favorul înmulțirei fondului scoalei confesionale gr. or. din Abrud-sat, au binevoit a contribuì următorii domni și doamne:

Alecsandru Ciura, paroch gr. cat. Abrud 50 cr., Alecsandru Papiu învĕțătoriu Abrud 50 cr., George Anca, paroch gr. or. Soharu 2 fl., George Hendrea, Abrud 2 fl., Basilie Groza, Abrud fl. 1.50, Iosif Ekert, Abrud 60 cr., George Cenușa, Soharu 2 fl., Ioan Cenușa, Soharu 2 fl., N. Daniel, Abrud 1 fl., Vasilie David, Abrud 50 cr., Gerasim Jurca, Roșia 1 fl., Petru Mignea, 1 fl., Teodor Jambor, 50 cr., Nicolau Iurca, 50 c., Nicolau Marza 1 fl., Grigore Cenușa, Soharu 50 cr., Doamna Filuța Sima, Carpiniș 50 cr., Dumitru Mera, Roșia 1 fl., Teodor Gligor, Cărpiniș 50 cr, Ioan Almașan, Roșia 1 fl, Persian Marton, Abrud 50 cr., Molomet George, Roșia 1 fl.

Din Abrudsat a contribuit următorii dni și dne: Ioan Gall, protopop 3 fl., Iosif Draia, primar comunal 3 fl., George Balta, epitrop 2 fl., Dna Iulia Vasiu 2 fl., Dșoara Maria Vișa 1 fl., Dl Solomon Coroiu, învĕțătoriu 1 fl., Ioan Chișa 2 fl., Teodor Vatca fl. 1.50, George Mera 2 fl., Nicolau Anca 2 fl., Nicolau Morariu 1 fl., George Prada 1 fl., Dionisiu Iurca 50 cr., Solomon Faur 1 fl., George Brascovita 1 fl., Constantin Costea 2 fl., Elena Mladin 1 fl., Alecsandru Danciu 50 cr., Simeon Sturza 2 fl., Alecsandru Vărzariu 1 fl. 50 cr., Alecsandru Mladin 1 fl. 50 cr., Ioan Deonca l. Petru 50 cr., Petru German 1 fl., George Tuhuțiu 1 fl, Iulia Rus, 50 cr., Nicolau Tuhuțiu 1 fl., Alecsandru Tuhuțiu l. George, 50 cr., Ioan Morariu 50 cr., Alecsandru Baltă 50 cr., Neiman Adolf 2 fl., George Danciu 50 cr., Iuliu Faur 50 cr., Nicolau Maț 50 cr, Nicolau Boldaș 1 fl., Nicolau Deonca, v. primariu 2 fl., Niculau Jurca 1 fl., George Morariu 1 fl., Salvina Susa, 1 fl., George Vajdea 50 cr., Petru Manea 1 fl., Dumitru Ciora 1 fl., Avisalon Vajda 50 cr., George Vajda 50 cr., Alecsandru Deonca 1 fl., Dumitru Avram 1 fl., Nicolau Leterna 1 fl. 50 cr., Nicolau Anca 50 cr., Jonuț Deonca 1 fl., Simeon Tuhut 1 fl., Ioan Cenușa 1 fl., Ieter Elena 50 cr., Ferențiu Iurchescu 1 fl., Dionisiu Trifan 50 cr., Nicolau Vărzar 1 fl., Nicolau Deonca fl. 1.50, Nicolau Șerban 1 fl., Susana Neagu 1 fl., Iuliu Maț fl. 1 50, Emilia Schreiber fl. 1.50, George Furdui 1 fl., Carol Faur 1 fl., Simeon Furdui 1 fl., George German 1 fl., Zacharia Cioară 2 fl. Suma totală 95 fl. 10 cr. adecă nouă-ḑeci și cinci florini și ḑece cr. v. a., din carea subtrăgêndu-se spesele dele ambele petreceri în suma de 46 fl. 10 cr. au remas un venit curat de 49 fl. v. a., observânduse că membrul din comitetul parochial Zaharie Ciora ne a ertat încă spese de vr'o 6 fl. v. a. ale luminatului și altele.

Acest venit de 49 fl. este destul de frumos, mai ales acuma, când venitele poporului nostru băieșesc sunt atât de reduse. Deci mișcați de recunoscință venim a esprima mulțămita noastră publică tuturor binefăcătorilor, cari și cu astă ocasiune avură bunăvoința a sprijinì înmulțirea fondului nostru scolariu din Abrud-sat, care în restimp de 5 ani a ajuns la suma de 400 fl. v. a. Este un lucru nobil a sprijinì scoala, căci aceasta este chiemată de a respândì lumină și cultură la poporul nostru român.

Dumneḑeu sĕ țină pe conducătorii nostri cei buni, căci din ei vorbesce fapta la toate ocasiunile, eară nu duchul rĕsvrătirilor și a neînțelegerilor. Dumneḑeu sĕ țină pe membrii cei buni ai comitetului nostru parochial din Abrud-Sat, cari și cu această ocasiune au dovedit, că își iubesc biserica și scoala oferind denariul lor.

Abrud-Sat, la 26 Februariu 1886.

Comitetul arangiatoriu.

George Balta, epitrop.
Solomon Coroiu, învĕțătoriu gr or.

Varietăți.

* (Decorarea medicilor români.) Ḑiarele anunță, că M. S. Regele Sêrbiei a dat mai multe cruci de oficer și cavaler ai ordinului regal sêrb Sântul Sava doctorilor români cari au fost cu ambulanța în Sêrbia, în timpul resbelului sêrbo-bulgar.

* (În interesul instrucției publice.) Dl Virgiliu Arion, profesor la scoala normală din Bucuresci, va fi trimis de dl ministru al instrucțiunei publice în Germania, pentru a studia mai multe cestiuni pedagogice.

Se scie că tot în acest scop a fost trimis și dl Bogdan, profesor la Iași, dl Nenițescu, revisor scolariu, și un alt domn din spre Bacău, al căror nume ne scapă.

Dacă de rêndul acesta, pedagogia adusă în țeară de atâța misionari nu va prinde rodnice rădăcini, apoi de sigur va trebuì sĕ desperăm de cursul ei pentru totd'auna, ḑice „Românul.“

* (Aniversarea proclamării regatului român.) Astăḑi în 14 l. c. scrie „Telegr.“ din Bucurescic capitala e împodobită cu steaguri tricolore.

„Toți românii serbează aniversarea proclamării regatului ș'a confirmării depline a independinței noastre.

„Se vor face Te-deumuri în toată țeara pentru serbătorirea acestei glorioase ḑile.“

* (Bibliografic.) „*Romänische Revue.*“ III Heft; II. Jarhg. Die Nationalitätenpolitik der Magyaren. M. Kogalniceanu's Rede in der romänischen Kammer. Rundschau. Ovid, Schauspiel in vier Aufzügen von V. Alexandri. Aus dem Romänischen von Dr. Adolf Stern (Bucarest) Der Romäne als Jäger. Aus dem „Memoriu“ des J. Sterca Siulutiu de Carpenisiu, in's Deutsche übersetzt von Peter Brosteanu (Schluss.) Literatur und Kunst. Berichtigung.

* Prin decisiunea Academiei s'a redus la *25 lei* (dela 40 lei) prețul nnui volum din *Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudocsiu de Hurmuzaki.*

S'au publicat până acuma următoarele opt volume: vol. III (1576—1599), vol. IV part. I (1600—1649), vol. IV part. II (1576—1650), vol. V part. I (1650—1699), vol. VI (1700—1750), vol. VII (1750—1818); Suplement I (1518—1780), II (1781—1814).

Ni s'au trimis următoarele broșuri și cărți apărute de curênd:

— „Politica noastră comercială“ și „Convențiunea cu Austro-Ungaria“ de Stefan Pop. Bucuresci. Tipografia Stefan Mihalescu, strada Covaci Nr. 14. 1886. Prețul: 1 leu 50 b.

— „Orientele catolic“ sau „concordanțele tradițiunei“, prin cari din s. scriptură și din variele monumente ale bisericei orientali conservate în cărțile bisericesci și în alte scripte se demustră credința catolică despre primatul fericitului Petru apostolul și al următorilor aceluiași Pontificilor romani, prin Ioan Papiu preot catolic de ritul grecesc din diecesa Gherlei, spiritual la casa u. r. corect., asesor consist. și v. protop. onor. Cu permisiunea superiorilor. Gherla, tipografia „Aurora“ p. A. Todoran 1885. Prețul 2 fl. v. a.

— „Codicele Voronețean“ cu un vocabulariu și studiu asupra lui de I. al lui G. Sbiera, critică de Gr. Crețu, profesor de limba română la liceul Matei Basarab (cursul inferior.) Bucuresci, tipografia academiei române (laboratorii români.)

— „Cuvêntări bisericesci“ scrise de Joan Papiu, preot de diecesa Gherlei, spiritual la institutul corect. ung. reg. provinc., asesor consist. și v.-protopop onor. Tomul III. Gherla; cu literile tipografiei diecesane. 1885. Prețul 1 fl. 50 cr.

— „Resultatele filosofiei“ sau cunoscințele cele mai de frunte despre natura spirituale a omului, despre ralațiunile și scopul lui espuse în mod popural de profesorul Dr. Iosif Frapporti, și prelucrate în traducere liberă de Ioan Papiu, preot de diecesa Gherlei spiritual la institutul corector. ung. reg. provinc., asesor cons. și v. protopop onor. Gherla, 1885 cu literile tipografiei diecesane. Prețul unui esemplariu 60 cr. și portul postal.

Loterie.

Sâmbătă 27 Martiu n.

Buda: 79 35 41 83 5

Bursa de Viena și Pesta.

Din 27 Martie n. 1886.

	Viena	B.-pesta
Renta de aur ung. de 6°/₀	—.—	—.—
Renta de aur ung. de 4°/₀	103.65	103.80
Renta ung. de hârtie	95.35	95 55
1 emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	100 20	10 .2
Obligațiuni ung. de rescumpĕrarea ḑecimei de vin	100.—	100.—
Sorți ungu-ești cu premii	121.20	121.—
Scrisuri foncțiare ale institutului „Albina“	—.—	101.—
Împrumutul drumurilor de fer ung.	152 75	152.50
Obligațiuni urbariale transilvane	104 75	104.75
Sorți de regularea Tisei	124.—	124.50
Acțiuni de bancă de credit ung.	306.25	307.50
Renta de aur austriacă	114.35	114.50
Galbin	5.93	5.90
Napoleon	9.98½	9 97
London pe (poliță de trei luni)	125.60	125.70
100 marce nemțești	61 75	61.55

Nr. 103. [1276] 1—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia de clasa a II a a Rîpei superioare, protopresbiteratul Reghinului, se escrie concurs pentru ocuparea acestui post cu termin *de 30 ḑile dela* prima publicare în foaia archidiecesană „Telegraful Român.“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Porţiune canonică constătătoare din 6 jugere 1371☐° agrii, 466☐° grădină, 10 jugere 664☐° fênaţ şi 300☐° păşune, cari aduc un venit anual de .	129 fl. —
2. Dela înmormênt. calcul mediu de 5 ani . .	50 „ —
3. Dela botezuri . .	12 „ —
4. Dela cununii . .	40 „ —
5. Dela 200 familii à o ferdelă (16 cupe) cucuruz sfârmit	200 „ —
6. Dela 200 familii câte o ḑi de lucru computat à 30 cr.	60 „ —
7. Venite accidentali (sânţirea apei la botezul Domnului)	120 „ —
Suma	611 fl. —

Se observă, că edificii parochiali nu esistă, acelea însĕ se vor edifica cât mai curênd.

Petenţii 'şi vor adresa suplicele întocmite în sensul regulamentului pentru parochii subscrisului, posta ultimă Ieciu (Maros Vécs.)

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Reghinului. Idicel, 20 Februariu 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Galaction Şagău,
protopresbiter.

Nr. 16. [1273] 2—3

EDICT.

Paraschiva Ioan Navrea din Braşov, carea de 3½ ani de ḑile părăsì cu necredinţă pre legiuitul ei bărbat Constantin Ioan Badea tot din Braşov, fără a sescì ubicaţiunea sa, se citează prin aceasta a se presenta înaintea subscrisului for matrimonial în termin de şese luni dela prima publicare a acestui edict, căci la din contră se va decide procesul seu divorţial şi în absenţa ei.

Braşov, în 15 Ianuariu 1886.

Oficiul protopresbiteral al tractului Braşovului I.

Ioan Petric,
protopop ca administrator.

Nr. 77. [1277] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei de clasa III a din comuna Ilimbav, protopresbiteratul Agnitei, se escrie concurs pe basa încuviinţărei Venerabilului Consistoriu Archidiecesan de dto 4 Martiu a. c. Nr. 1086 cu termin *de 30 ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Porţiune canonică 6 jugere 1252☐° arătură şi fênaţ.

2. Dela 105 de familii câte o mirţă veche bucate, jumătate grâu şi jumătate cucuruz.

3. Tot dela 105 familii câte o ḑi de lucru cu palma sau 40 cr. de fiecare familie.

4. În ajunul botezului dela fiecare familie 10 cr.

5. Din pădurea comunală 2 sorţi lemne gratis, cu escepţiunea, când lemnele se vor vinde şi nu se vor împărţì între locuitorii comunei, preotul încă sĕ nu capete.

6. Venitele stolare îndatinate şi regulate.

Toate acestea computate laolaltă dau un venit anul de 260 floreni 50 cr.

Cei ce doresc a competa la acest post au a-şi subşterne suplicile instruite conform prescriselor legei în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc până la terminul susindicat.

Nocrichiu, 14 Martiu 1886.

În conţelegere cu Comitetul parochial.

Gregoriu Maier,
adm. pp.

Deschiḑênd acum ca măiestru,

stabilimentul meu de tapiserie

am onoare a me recomanda onoratului public din loc şi giur cu tot feliul de lucruri de tapiserie, pe lângă preţurile cele mai moderate, şi efeptuire promptă.

Nicolau Marcu,
tapesieriu.
Sibiiu, Strada măcelarilor Nr. 17.

[1278] 1—3

Materie pentru haine

din lână trainică pentru un bărbat de statură mijlocie.

3.10 metre un rênd de haine	**4 fl. 96 cr.**	din lână bună de oaie;
	8 „ — „	din lână mai bună de oaie;
	10 „ — „	din lână fină de oaie;
	12 „ 40 „	din lână de tot fină de oaie.

Plaiduri de călĕtorie dărabul fl. 4, 5, 8 până la 12. Stofe pentru haine foarte fine, pantaloni, paltoane de purtat şi pentru ploaie Tüffl, Lode, Commis, Cammgarn, Cheviots, Tricots, cârpe pentru dame, stofe pentru biliard, Peruviens, Dosking se află la

întemeiat **Joh. Stikarofsky,** — la 1866. —
deposit de fabrică în Brünn.

Modele franco. Pentru croitori cărţile de modele **nefrancate. Trimiteri cu rambursă** preste 10 fl. **gratuit.**

Am totdeauna un deposit de stofe în valoare de preste fl. 150,000, şi este în urma negoţului universal lucru natural că remân bucăţi de câte 1 până la 5 metri **ca rest,** de aceea asemenea rĕmăşiţe trebuie sĕ le vênd **în preţ de tot moderat. — Modele din aceste stofe nu se pot trimite,** cele neconvenabile se reprimesc în **schimb** sau se **înapoiază banii.** (Observ, că şi alte firme reprimesc în schimb resturile trimise, poate pentru marfă şi mai rea, dar **banii nu o înapoiază).**

Din causa **imitaţiunilor** prin **firmele înşĕlătoare** şi **nesolide,** sunt decis a părăsì publicaţiunile în jurnale, şi rog pe on. public a-'şi lua notiţă despre **firma mea solidă** şi a me onora cu comande, cari se vor efectuì cu cea mai mare băgare de seamă.

Corespondenţe se primesc în limbile: germană, bohemă, ungurească, polonă, italiană şi franceză.

[1259] 5—21

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 10 Ianuarie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	**6.20**
Szolnok	11.22	3.51	**7.29**	**9.26**
P. Ladány	2.20	5.28	**8·27**	**11.40**
Oradea-mare	4.39	**6.41**	8.37	**1.28**
	—	**6.46**	9.37	**1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.45	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.14**	10.28	**2.34**
Rév	—	**7.42**	11.36	**3.18**
Bratca	—	—	12.10	**3.41**
Bucia	—	—	12.46	**4.01**
Ciucia	—	**8.31**	1.48	**4.26**
Huiedin	—	**9.01**	3.09	**5.08**
Stana	—	—	3.42	**5.27**
Aghireş	—	—	4.12	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluş	—	**10.01**	5.17	6.43
	12.05	—	—	7.03
Apahida	12.31	—	—	7.26
Ghiriş	2.16	—	—	8.54
Cucerdea	3.32	—	—	9.43
Uioara	3.41	—	—	9.51
Vinţul de sus	3.50	—	—	9.58
Aiud	4.25	—	—	10.24
Teiuş	5.10	—	—	10.59
Crăciunel	5.41	—	—	11.28
Blaş	**6.02**	—	—	11.44
Micăsasa	**6.40**	—	**5.40**	12.18
Copşa mică	**7.—**	—	6.01	1.01
Mediaş	—	-	6.40	1.22
Elisabetopole	—	—	7.35	1.56
Sighişoara	—	—	8.01	2.44
Haşfalĕu	—	—	10.05	3.02
Homorod	—	—	11.02	4.41
Ágostonfalva	—	—	11.37	5.30
Apatia	—	—	12.32	**6.03**
Feldioara	—	—	1.09	**6.35**
Braşov	—	—	1.50	**7.14**
	--	—	2.48	—
Timiş	—	—	3.23	—
Predeal	—	—	4.65	—
Bucuresci	—	—	**9.40**	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	—	7.45	—
Predeal	—	—	12.50	—
Timiş	—	—	1.40	—
Braşov	—	—	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Haşfalĕu	10.10	—	**7.37**	—
Sighişoara	10.39	—	**8.21**	—
Elisabetopole	11.19	—	**9.05**	—
Mediaş	11.54	—	**9.43**	—
Copşa mică	12 12	—	**10.02**	--
	12.37	—	6 —	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaş	1.30	—	6.59	—
Crăciunel	1.45	—	7.15	—
Teiuş	2.34	—	7.43	—
Aiud	2.55	—	8.—	—
Vinţul de sus	3.17	—	8.29	—
Uioara	3.24	—	8.55	—
Cucerdea	3.36	—	9.04	—
Ghiriş	4.11	—	9.32	—
Apahida	5.36	—	10.32	—
Cluş	5.56	--	12.32	—
	6.16	6.08	12.59	8.—
Nadisul ung	**.37**	—	—	8.34
Ghîrbou	**53**	—	—	8.59
Aghire	**7.08**	—	—	9.56
Stana	**7 34**	—	—	10.16
Huiedin	**7.55**	7.14	—	11.04
Ciucia	**8.37**	7.43	—	12.17
Bucia	**8.53**	—	—	12.47
Bratca	**9.12**	—	—	1.21
Rév	**9.31**	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	**10.06**	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	**10.25**	—	—	3.39
Várad-Velencze	**10.35**	—	—	3.55
Oradea-mare	**10.41**	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	**12.50**	10.38	1.45	**5.35**
Szolnok	**3.06**	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	**10.05**	10.30
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.—**	—
Budapesta	—	8.05	8.—
Szolnok	—	11.02	**12.—**
Arad	—	3.37	**5.55**
	—	4.—	6.05
Glogovaţ	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliş	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborşin	—	**6.42**	8.58
Zam	—	**7.14**	9.28
Gurasada	—	**7.43**	9.56
Ilia	—	**8.01**	10.17
Branicîca	—	**8.21**	10.38
Deva	—	**8.47**	11.05
Simeria (Piski)	—	**9.40**	11.55
Orĕştia	—	**10.10**	12.24
Şibot	—	**10.34**	12.53
Vinţul de jos	—	**11.04**	1.22
Alba-Iulia	6.59	**11.31**	1.40
Teiuş	7.33	**12.05**	2.24

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.09	**3.56**	5.20
Alba-Iulia	11.56	**4.27**	5.57
Vinţul de jos	12.20	**4.53**	—
Şibot	12.25	**5.19**	—
Orĕştia	1.19	**5.41**	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicîca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborşin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	**6.18**	9.49	—
Radna-Lipova	**6.57**	10.23	6.14
Pauliş	**7.12**	10.37	6.30
Gyorok	**7.27**	10.52	6.47
Glogovaţ	**7.56**	11.18	7.17
Arad	**8.10**	11.32	7.32
	9.—	12.27	—
Szolnok	**2.39**	5.10	—
Budapesta	6.50	8.16	—
Viena	—	6.05	—

Copşa mică—Sibiu

Copşa mică	1.11
Şeica mare	1.32
Loamneş	2.01
Ocna	2.24
Sibiiu	2.44

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	10.25
Ocna	10.46
Loamneş	11.09
Şeica mare	11.32
Copşa mică	11.52

Cucerdea—Oşorheiu - Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheţa	10.31	4.21
Luduş	10.53	4.43
M Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireşteu	12.26	**6.10**
Oşorheiu	12.46	**6.30**
	1.16	**7.43**
Reghinul-săs.	3.08	**9.35**

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	**4.22**	4.—
Oşorheiu	6.14	5.52
	6.34	**12.25**
Nireşteu	6.55	**12.55**
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	1.24
Cipeu-Iernut	7.37	1.54
M. Bogat	8.07	2.31
Luduş	8.21	2.46
Cheţa	8.38	3.06
Cucerdea	9.07	3.40

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	7.27	3.23
Haţeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Baniţa	3.35	**6.07**
Petroşeni	4.04	**6.39**

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.49	9.33
Baniţa	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Haţeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	**8.18**
Aradul nou	6.25	**8.32**
Németh-Ságh	6.50	**8.51**
Vinga	7.19	**9.07**
Orczifalva	7.38	**9.20**
Merczifalva	7.56	**9.32**
Timişoara	8.42	**10.09**

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	**6.07**
Vinga	6.52	**6.32**
Németh-Ságh	7.06	**6.53**
Aradul nou	7.21	**7.24**
Arad	7.53	**7.40**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.41
Simeria (Pisk.)	11.03

Ghiriş — Turda

Ghiriş	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriş

Turda	8.20	1.41
Ghiriş	8.41	2.06

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 31 Sibiiu, Joi 20 Martiu (1 Aprilie) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Prenumeraţiune nouă
la
„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Aprilie-Iunie al anului 1886, cu preţul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumeraţiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignaţiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, şi eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atenţiunea on. domni abonaţi, al căror abonament se sfêrşeşte cu ultima Martiu 1886, a-şi înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie speeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei *).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espediţiune se face prin lipirea unei făşii de adresă dela abonamentul ultim.

Întregirea ppresbiteratelor din archidiecesă.

Cu cea din urmă alegere efectuită la 22 Februariu a. c. la Sighişoara — putem privì cestiunea arondărei şi întregirei protopresbiteratelor aproape ca terminată şi acum nu va strica sĕ aruncăm o ochire asupra acestei cestiuni puse de mult la ordinea ḑilei, dar din prea multe motive amânată până în anul 1883.

Motive grave vor fi fost de sigur motivele, cari au îndemnat pe autoritatea noastră supremă bisericească, de a amâna întregirea protopresbiteratelor păn la 1883, şi oamenii preocupaţi nu voiau nici decât sĕ pătrundă în greutatea acelor motive.

Fiind cestiunea terminată, acum putem mai bine sĕ ne dăm seamă, dacă motivele amânărei au fost juste sau au fost numai consideraţiuni de interes — nepotism sau alte consideraţiuni, cari nu pot sĕ tragă în cumpĕnă, când e vorba de a aplica unii din cei mai însemnaţi factori în organismul bisericei noastre.

Din 37 protopresbiterate aflătoare acum în fiinţă, 21 erau date în administrare provisorie unor bărbaţi, din cari o parte nu puteau venì în combinaţiune de a fi protopresbiteri definitivi în urma legei incompatibilităţei, ear o parte, nu putea, pentrucă nu avea cualificaţiunea recerută şi îndelungata pracsă de vedea, că ei nu vor putea satisface fiind denumiţi — ca protopresbiteri definitivi!

Puţini numai din fostii administratori puteau deci venì în combinaţiune de a devenì protopresbiteri definitivi, şi aşa consistoriul trebuia sĕ calculeze cu factori reali, că adecă de unde sĕ recruteze deodată şi în fuga mare 21 de bărbaţi, cari sĕ fie înzestraţi cu calităţile recerute dela un protopresbiter. Din numĕrul profesorilor seminariali se putea recruta unul sau doi cum s'a şi întêmplat, ear dintre tinerii universitari 3—4 şi acum vorba era, de unde ceilalţi bărbaţi luminaţi, caractere firme, voinţe resolute, de a împăca trebuinţele generale ale diferitelor tracte vacante resp. administrate, unele mai bine, altele destul de rĕu şi încă timp prea îndelungat. Fără sĕ detragem cât e negru sub unghie din vaḑa sau calităţile fie-căruia din cei denumiţi şi aleşi — trebuie sĕ constatăm, că temerile, pentru cari s'a amânat întregirea protopresbiteratelor, acum le vedem pe deplin justificate.

Consistoriul plenariu sub presiunea votului unei maiorităţi imposante a întărit pe cei aleşi cu maioritate şi numai în două casuri a preferit a întărì pe cei aleşi de minoritate, şi dacă consistoriul încă în vr'o 2 sau 3 casuri s'ar fi folosit de acel drept garantat în statutul organic — opera cea mare sĕvêrşită în linisce şi fără sguduiri în biserica noastră, ar fi fost încoronată de mari şi laudabile succese pentru viitoriul bisericei noastre ortodocse. Ei dar se pare, că şi acì motive plausibile vor fi fost, pentru cari s'a urmat aşa şi nu altfeliu şi trebuie sĕ constatăm numai cu bucurie, că întregirea protopresbiteratelor e aḑi o faptă împlinită în archidiecesa noastră.

Cu anul 1886 vom trebuì sĕ începem o eră nouă în biserica noastră, căutând acum remedii de boalele cari suferim. Cumcă organismul nostru bisericesc a suferit şi sufere de nenumĕrate rele, cumcă sĕrăcia morală şi materială ne sugrumă de mult — e un lucru deja constatat. Ne-am plâns în treacĕt de aceste rele, dar nu am avut curagiul de a cerceta, cari sunt adevĕratele cause ale acestei stări îngrijitoare.

Între noi am constatat, că nimica nu ne lipsesce aşa mult, ca bărbaţii devotaţi binelui comun. Am constatat, că biserica nu poate progresa cu legi bune neaplicate, ci cu oameni onesti şi cu tragere de inimă.

Legile le avem — bărbaţii ne lipsesc şi e constatat de lumea mare şi de istoriă, că multe lucruri şi fapte mari s'au sĕvêrşit, nu în vîrtutea unei legi, ci în urma stăruinţelor de fer ale oamenilor dela cârmă.

După o muncă continuă de 3 ani — protopresbiteratele noastre întregite cum sunt ele, avem dreptul de a pretinde, ca cei puşi în fruntea lor, lamura bisericei noastre, ce am avut aproape mai bun, sĕ se apuce de lucru! Poporul român e sătul de răniri, linguşiri, favorurui şi prăḑi şi astfeliu legea trebue sĕ facă loc acestor rele cari au domnit pe unele locuri ca nisce morburi epidemice! Biserica nu mai voiesce prerogative pentru familii şi persoane, nici fii, cari sĕ desbrace pe fiii ei, ci ea doresce îmbunătăţiri potrivite veacului în care trăim şi împregiurărilor! Prima datorinţă a protopresbiterilor nostri e sĕ ne vadă de scoli, sĕ împinteneze instrucţiunea, basa educaţiunei poporului nostru, sufletul şi vieaţa lui naţională, pentru de a prepara poporul ca sĕ scie apreţia drepturile garantate prin legi şi instituţiuni şi a se bucura de ele. Până nu vom da poporului instrucţiune, legile cele bune şi frumoase, principiile noastre cele liberale aplicate în legi, vor servì numai unor şarlatani de a le esploata în favorul lor şi al familiilor lor. Participarea tuturor cetăţenilor ortodocsi la afacerile publice, trebue sĕ fie pentru noi macsima de a forma în biserică un element de putere.

Aceasta va urma atunci, dacă vom căuta a lumina poporul cu toate mijloacele de cari dispunem şi putem dispune în aceste timpuri de grea cercare. O mare şi grea rĕspundere au luat asupra-le aceia, cari au avut plăcerea de a devenì protopresbiteri în aceste timpuri, unde biserica, statul, societatea şi alte instituţiuni stau cu ochii aţintiţi asupra faptelor lor, întreprinderilor lor şi a iscusinţelor lor spre bine ori doar spre rĕu.

Pentru ca în viitoriu sĕ fim în pace a judeca progresele făcute în unul sau alt tract protopresbiteral, trebue sĕ cunoascem antecedenţele din tract, scoalele, disciplina, prin care au trecut diferitele comune bisericesci sub preoţii ei şi fostul protopresbiter, şi în fine linia de demarcaţiune între aceea-ce au fost în trecut şi ceea-ce va fi în viitoriu. Vedem în o comună bisericească îmbunătăţiri, dar cine ne garantează, că aceste nu sunt fructul sĕmânţelor din trecut?

Vedem că o comună progresează, dar cine ne asigură că comuna nu a dorit acest progres de mult, dar nu 'l-a putut realisa decât acum, şi că luptele datează de mult în această direcţiune! Vedem în o scoală un esamen cu rĕspunsuri bune, însĕ cine ne stă bun că meritul nu e al învĕţătoriului

FOIŢA.

ACADEMIA ROMÂNĂ.

Raportul secretariului general

asupra lucrărilor Academiei Române în decursul anului 1885—1886.

(Urmare.)

Aceste memorii s'au tipărit după obiceiu şi separat. Ele însĕ nu au fost suficiente pentru a forma un volum, din care causă volumul nu s'a închis, ci aşteaptă mai înainte a fi completat cu mai multe memorii, cari sunt în întârḑiere.

2. Colecţiunea de poesii populare din Ardeal s'a terminat de tipărit, dimpreună ca glosariul întocmit de dl membru corespondent I. U. Jarnik şi cu o prefaţă de dl A. Bârsan. Volumul s'a publicat sub titlul: „Doine şi strigături din Ardeal.“

3. „Psaltirea lui Dosofteiu.“ S'a tipărit în decursul anului întreg tecstul în 32 coale în 8⁰. Întroducerea la această publicaţiune este preparată, dar diferite cause au întârḑiat tipărirea ei. Îndată însĕ după închiderea sesiunii generale această publicare se va termina.

4. Dl coleg I. Sbiera a sfêrşit în decursul anului tipărirea preţiosului tecst din testamentul nou, cunoscut sub numele de „Codicele Voroneţean,“ conform însărcinării ce i s'a dat de către Academie. Dsa a înzestrat ediţiunea cu un studiu lung şi amărunţit asupra lui.

5. În sesiunea generală trecută (şedinţa din 5 Martie) aţi decis a se retipărì cronica lui Miron Costin, şi dl coleg V. A. Urechiă, care s'a însărcinat cu această lucrare, a şi început tipărirea, din care s'au făcut până acum 10 coale. Dl Urechiă a dat lucrării sale o întindere mult mai mare decât cea prevĕḑută, voind a publica în această ediţiune toate operele cunoscute ale lui Miron Costin, atât cele nepublicate, cât şi cele deja tipărite în alte ediţiuni. Ministeriul Instrucţiunii publice a binevoit a venì în ajutoriul acestei lucrări, luând asupra sa sumele, cari ar trece preste 2000 lei prevĕḑuţi în budgetul Academiei.

6. Lucrarea premiată a dlui Gr. G. Ţocilescu „Ţĕranul român“, nu a început a se tipărì. Manuscriptul se află la autorul spre a-l revedea şi suma de 2000 lei prevĕḑută în budget pentru tipărirea lui, a rĕmas neatinsă. Sperăm că în anul curent această lucrare se va tipărì.

7. În aceeaşi situaţiune se află şi catalogul epigrafic al Museului de anticităţi, pentru care aţi prevĕḑut, în budgetul anului trecut suma de lei 1000.

8. În sesiunea trecută aţi acordat colegului nostru dlui S. Fl. Marian suma de lei 500 ca ajutoriu pentru publicarea colecţiunii de „Descântece“ adunate de dnia sa. Dl coleg Marian nu ne-a făcut până acum nici o comunicare asupra acestei publicaţiuni.

9. În sesiunea generală trecută aţi aprobat propunerea făcută de dl P. Ispirescu, tipograful Academiei, de a face o nouă editiune a „Istoriei lui Mihaiu Viteazul de N. Bălcescu.“ După decisiunea luată atunci, noua ediţiune a acestei opere era a se face după manuscrisele autorului, reproducêndu-se toate notele la tecst, cari au fost toate omise în ediţiunea făcută la 1878 de dl coleg A. Odobescu. Manuscrisul lui Bălcescu este însĕ în cea mai mare parte numai prima redacţiune, ear notele sunt adeseori dispuse provisoriu, aşa încât este foarte greu a scì la ce anume loc din tecst se refer. Pentru aceasta ar fi necesariu a se controla aproape toate notele cu cărţile din cari sunt luate. Această controlare cere însĕ o muncă foarte îndelungată, aşa încât a fost peste putinţă ca delegaţiunea cu personalul cancelariei sĕ o poată esecuta. Această dificultate a fost comunicată Academiei în şedinţa dela 11 Octombre trecut, când s'a decis a se lăsa lucrarea în suspensiune şi a se raporta casul sesiunii generale, pentru a se lua mĕsurile necesare în consecinţă.

10. Îndată după închiderea sesiunii trecute colegul nostru dl B. P. Haşdeu a început tipărirea Marelui Etimologic al României. Primele doauĕ fascicule din această însemnată lucrare, cari formează întâia jumĕtate din cel dintâi volum, ve sunt cunoscute. În aceste două fascicule se cuprind cuvintele dela „A — Aflu.“

Dl Haşdeu ne va face o relaţiune mai amĕrunţită despre starea lucrărei sale şi despre continuarea ei. În decursul anului dsa a ţinut Academia în curent despre progresul lucrării şi în mai multe şedinţe a cetit unii articoli dintr'ênsa.

din anul trecut? Eată deci pentru ce e de tot necesariu, ca sĕ se presinte publicului român rapoarte despre starea tuturor protopresbiteratelor aşa după cum sunt ele aḑi — bune, rele, ca apoi sĕ putem dejudeca demersul lucrurilor pentru viitoriu! Rapoartele aceste ce e drept oficiile protopresbiterale nu pot fi silite a le da publicităţei, însĕ ele pot fi decopiate din cancelaria archiepiscopească şi pot fi publicate în foaia archidiecesei ca un material dintre cele mai preţioase, cu deosebire pentru tinerimea studioasă din seminariul andreian.

Din aceste rapoarte vom vedea cum stă fiecare comună bisericească cu averea, cu scoala, cu biserica, cum stă tractul, ce disciplină domnesce în tract, cum funcţionează organismele bisericei din diferitele tracte, se ţin şedinţe cu comitetul şi scaunul protopresbiteral, cum? câte? ce concluse se aduc? bune sau rele? realisabile sau nerealisabile? cu un cuvênt aceste rapoarte vor forma studiul cel mai interesant din actuala viaţă a bisericei noastre. Cu durere vom trebuì sĕ luăm act dacă cumva funcţionarea regulată a trebilor bisericesci va mai fi împedecată şi în viitoriu cum a fost păn' acum.

Pănă acum ne-am ḑis, nu avem oameni, acum ei sunt acì, sunt puşi sĕ lucre, sunt puşi sĕ privegheze ḑiua şi noaptea, ca poporul sĕ se întărească în moralitatea sa, scoala sĕ se ridice, biserica sĕ se împodobească cu factorii chiemaţi a o lumina şi aduce la calea cea adevĕrată.

Chiemarea protopresbiterilor nostri e sĕ ridice pe preot şi învĕţătoriu, sĕ grupeze pe credincioşi în giurul lui, sĕ împace toate trebuinţele morale ale oamenilor sei, şi sĕ meargă ca apostoli din comună în comună, de pe amvon sĕ predice poporului legile firei din cartea adevĕrului, ca astfeliu prin esemplul, prin activitatea lor se îndrepteze minţile pe calea onestului şi justului, şi se dea directiva în toate afacerile. Numai lucrând ăst mod vor justifica aşteptările cari s'au manifestat la alegerile lor, numai astfeliu vom privì cu linisce şi cu bucurie în un viitoriu mai fericit pentru biserica şi scoala amenințată de duşmanii vĕḑuţi şi nevĕḑuţi ai neamului nostru şi în special ai bisericei noastre.

Un preot ortodocs.

Revista politică.

Pe terenul politicei noastre interne cestiunea conventiunei vamale cu România este, care preocupă de cătăva vreme cercurile diplomatice din Cis-şi Translaitania şi în special pe cele parlamentare dela noi.

Am amintit într'unul din nrii nostri trecuţi despre o conferinţă a deputaţilor ardeleni asupra acestui obiect. Această conferinţă a ajuns acum la un resultat positiv, întru cât a însărcinat pe deputatul Dr. Ambrosiu Neményi sĕ interpeleze guvernul asupra convenţiunii, care este a se închieia cu România.

Sâmbătă în 27 a l. c. a urmat interpelarea, carea se poate reasuma în următoarele. Interpelantul nu crede ca convenţia sĕ se poată efeptuì păn' la sfêrşitul lui Iunie, timpul fiind înaintat. Cu toate că cei 10 ani trecuţi au dat ocasiune la multe nemulţumiri în Austro-Ungaria faţă cu procederile vamale române, la noi — nu ca în România — cestiunea s'a discutat serios şi fără ca sĕ vateme nici cât de puţin statul vecin. În vreme ce 'n România agitaţiunea e vehementă în contra noastră, şi se trimbiţă de toţi rĕsboiul vamal. Adresânduse mai pe urmă cătră ministru, cere sĕ i se arate mĕsurile pe care le ar lua contra ori-căruì sistem prohibitiv român, mai cu seamă contra tarifului autonom din 1885, pentru casul în care convenţiunea actuală nu s'ar prelungì pănă la 10 Iulie st. nou.

Interpelantul întreabă dacă guvernul voiesce sĕ lămurească Camera asupra stării actuale a negociărilor şi supra causelor de întârḑieri deja suferite.

Motivându-şi interpelarea, la care i se va rĕspunde ḑilele acestea, D. Neményi a criticat într'un mod viu atitudinea României în relaţiunile sale comerciale şi a cerut sĕ se ia mĕsuri pentru a face sĕ se respecteze noul tratat într'un mod sincer şi strict atât din partea României, cât şi din partea monarchiei Austro-Ungare.

Ministrul încă nu a rĕspuns.

Cu toate relele semne, se pare că totuş nu guvernul român este, care împedecă realisarea unei echitabile convenţiuni vamale între douĕ state vecine, căci cea mai nouă scire venită din Bucuresci, ne relatează, că guvernuul român a însărcinat pe d. P. Mavrogheni, ministrul ţĕrii la Viena, sĕ înceapă negocierile cu guvernul austro-ungar pentru închieierea convenţiunii comerciale.

În nici într'un an mişcările social-anarchiştilor nu s'au arătat într'o astfeliu de dimensiune şi aşa lăţite în Europa, ca în cel de faţă. Greve peste greve, turburări peste turburări, jefuiri peste jefuiri, — comise toate sub stindardul cel roşu al anarchiei, au fost la ordinea ḑilei în mai multe ţĕri.

Turburările din Viena au fost de un caracter foarte nevinovat, cele din Decazeville (în Francia) au pus guvernul republicei pe serioase îngrigiri, cele din Londra au luat o posiţie de tot ameninţătoare şi după ce abia începù a se liniscì puţin lumea, sciri noue ne vin din Belgia, cari ne arată mişcarea lucrătorilor din diferite oraşe ca o adevĕrată rebeliune, ce a silit pe guvern sĕ 'şi concentreze trupele la locurile espuse şi sĕ conchieme reservele, precum şi garda civilă, cari aḑi toate stau sub arme. La Lüttich, Charleroi şi Chatelineau situaţia e penibilă, miliţia a 'ntrebuinţat arme spre disciplinarea mulţimei.

Reproducem acì douĕ telegrame despre meetingul şi miscarea anarchiştilor din Brussela.

„Bruxela, 13 Martie. — Pentru de seară s'a convocat aici, de partida lucrătorilor coalisaţi, un meeting de indignare contra purtărei trupelor faţă cu lucrătorii din minele dela Liege. Organul socialist „Le peuple“ publică articoli incendiari contra guvernului, care declară pe popor în afară de legi şi la strigătul lui după pâne rĕspunde prin gloanţe. Primariul din Liege a interḑis vênḑarea acestei foi pe stradele oraşului.

Toţi soldaţii în congediu au fost rechiemaţi, precum şi ultimele clase de miliţii. — Pretutindeni e ferbere; sunt temeri de turburări în Anvers şi Gand. Garda civică din Bruxela şi din suburbii a fost chiemată sub drapel.“

„Bruxela, 14 Martiu. Meetingul socialist de ieri seara a fost vizitat de multă lume. Oratorul principal a fost redactorul şef dela „Peuple“, Vol ders. El a pledat pentru rĕsturnarea ordinei esistente şi speră, că un regim al lucrătorilor, în urma sufragiului universal, va face ca cei de jos sĕ ajungă sus; de aceea nimeni sĕ nu lipsească la 1 Iuniu, ori-ce resistenţă ar fi de învins. Cuvêntarea a fost mult aplaudată. Unii strigau: „Jos regele! Trăiască Republica!“

După ce s'a adoptat o resoluţie în acest sens, mulţimea a plecat cântând Marseilesa şi Carmagnole; o coloană vrea sĕ pătrundă în stradele principale; deşì a fost respinsă de poliţie, ea a făcut un ocol şi a ajuns în „Rue Royale“ pănă la palat. Însĕ acì era multă forţă publică şi turburătorii au fost împrăştiaţi şi respinşi cu arma. Poliţia a rupt cinci afişuri, în care se îndemna la jaf şi omor.

Scirile dela Liege sunt mai bune; dar în Charleroi agitaţia e mare. Consiliul comunal a ţinut eri sara o şedinţă estraordinară, la care au asistat autorităţile militare şi judiciare.

Primariul din Chatelineau a cerut trupe. Sunt mari temeri pentru de seară, astăḑi fiind ḑi de plată. Se observă o ferbere şi între lucrătorii din minele de cărbuni dela Jemappes şi Frameries.“

După o telegramă a agenţiei Reuter, Poarta ar fi învoită sĕ primească ori-care arangiament în cestiunea Rumeliei orientale, contras de puteri şi primit de principele Alecsandru, şi astfel lucrul s'ar putea aduce uşor la capĕt, dacă Russia nu ar împedeca neîncetat cursul natural al lucrului. Se ḑice că plenipotenţiaţii i-ar fi recomandat sultanului, ca arangiamentul, aşa cum este, sĕ i-l octroieze lui Alecsandru printr'un simplu ferman împĕrătesc, dar sultanul a respins această propunere, voind ca lucrul sĕ se aplaneze prin bunăînţelegere.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Viena, 25 Martiu. Mult buciumata împăciuire cu maghiarii, pe calea bunei înţelegeri, este atât de problematică, încât cele ce se petrec ḑilnic înaintea ochilor nostri, fac chiar şi din cel mai mare optimist, un adevĕrat adorator al pesimismului, nu însĕ în sensul lui Schopenhauer.

Este ciudată uşorătatea, cu carea le a succes acestora, de a rĕspândì cele mai nedrepte învinuiri, faţă cu credinciosul popor român, pănă şi la locurile, unde ţi-s'ar părea, că influinţa lor se reduce la nulă.

Toată suflarea românească, dela mic pănă la mare, este ochită şi suspiţionată la fiecare pas.

Ar fi cineva, poate aplicat a crede, că cu graniţele Ungariei, suspiţionările de ori şi ce natură, încetează.

E drept, că modul vehement, precum şi numĕrul casurilor, cu care ni se representă acestea în patria mamă, nu este şi nici nu poate fi acelaşi şi pe airea.

Este de ajuns însĕ, a constata câte o licurire de atare natură, pentru ca sĕ ajungem la convincţiunea, că mult suntem suspiţionaţi şi mare trebue sĕ ne fie precauţiunea.

Suntem puşi în posiţiunea neplăcută, de a face cunoscut onoratului public român, o întêmplare deprimătoare din capitala Austriei, nu din altă consideraţiune, fără numai din simplul motiv de a cunoasce situaţiunea, în care ne aflăm şi a sci totodată lua mĕsurile necesari profilactice.

Dl Haşdeu ne promite, că în scurt timp volumul întâi, adecă întreagă litera „A“, va fi terminat.

III.

Publicaţiunile Hurmuzaki.

Din raportul, pe care am avut onoare a vi-l presenta la deschiderea sesiunii generale trecute, aţi vĕḑut întinderea ce s'a dat cercetărilor şi tipăririlor de documente istorice, cari completează colecţiunea adunată de nemuritoriul nostru Eudoxiu Hurmuzaki. În decursul anului încetat aceste lucrări au făcut nouĕ progrese şi s'au deschis nouĕ isvoare de cercetări.

Starea acestei publicaţiuni istorice, pe care o putem numì astăḑi monumentală, este următoarea în momentul de faţă:

1. Din seria „Documentelor privitoare la istoria românilor,“ s'a terminat de tipărit în decursul anului volumul V partea I, care era de abia început la adunarea generală trecută. În acest volum, de XXII şi 547 pagine, se cuprind documentele adunate de Hurmuzaki pentru anii 1650—1699.

2. După terminarea părţei I a volumului V s'a început tipărirea părţei a II-a a aceluiaş volum, avênd a cuprinde documente adunate din archivul statului şi din biblioteca San-Marco dela Veneţia, precum şi din diferite archive şi bibliotéci dela Roma. Din această parte s'au tipărit pănă acum 386 documente în 31 coale (pagine 248). La sfêrşitul părţei a II-a a volumului, se va tipărì un indice general alfabetic asupra cuprinsului documentelor din amêndoauĕ părţile lui.

3. Din *„Fragmente zur Geschichte der Rumänen“* s'a terminat de tipărit şi s'a publicat volumul IV. S'a tipărit apoi întreg volumul V, care nu mai aşteaptă pentru a eşì la lumină decât indicele alfabetic.

4. Colecţiunea de documente adunate sub îngrijirea dlui coleg A. Odobescu din archivele ministeriului de esterne din Paris s'a terminat de tipărit. Ea a fost precedată şi completată prin colecţiunea de documente adunate şi estrase de dl Gr. G. Tocilescu, pentru secolul XVI şi o parte din al XVII, din diferite publicaţiuni francese, precum şi din biblioteca naţională dela Paris. Acest material a fost împărţit în doauĕ părţi, cari formează doauĕ mari volume: I-l cuprinḑênd anii 1518—1780 de 135 coale (pagine LXXII şi 1003), al II-lea cuprinḑênd anii 1781—1814, de 101 coale (pagine XLVIII şi 756.)

Pentru documentele cuprinse în aceste 2 volume, în numĕr de 2402, este în lucrare un indice general şi complet alfabetic, care se va tipărì în decursul anului viitoriu.

Tabloul următoriu arată starea actuală a tuturor documentelor tipărite în această colecţiune pănă acum:

Volumul.	Anii.	Documente	Adunate de Hurmuzaki.	Adause de Academie.	
III	1576—1499.	443	341	102	
IV p. 1.	1600—1649.	629	629	—	
IV p. 2.	1576—1650.	732	—	732	
V p. 1.	1650—1699.	362	362	—	
V p. 2.	1650—1699.	386	—	386	(în curs de tipărire)
VI	1700—1750.	355	355	—	
VII	1750—1818.	308	308	—	
Suplem. I.	1518—1780.	1414	—	1414	
„ II.	1781—1814.	988	—	988	
		5617	1995	3622	

5. În anul trecut am avut onoare a ve arĕta modul în care comisiunea publicaţiunilor Hurmuzaki, a hotărît la 1 Iulie 1884, sĕ se completeze colecţiunea cu documentele secolilor XIII, XIV şi o parte din XV, cari sunt a se aduna din diferitele publicaţiuni anterioare făcute mai cu seamă de străini. Am arĕtat atunci, că cu această lucrare Comisiunea a însărcinat pe dl membru corespondent al Academiei Nicolae Densuşianu. În decursul anului încetat dsa a continuat fără întrerupere cercetările spre acest scop. Dsa a estras pănă acum 1400 documente privitoare la români, începênd cu anul 1200, din ḑece mari publicaţiuni, şi anume din:

Fejer, Codex diplomaticus Hungariae. 41 vol. 8^0.

Theiner, Vetera monumenta Poloniae et Lithuaniae gentiumque finitimarum historiam illustrantia. vol. I, II.

Theiner, Vetera monumenta Slavorum meridionalium historiam illustrantia. Vol. I, II.

Theiner, Vetera monumenta historica Hungariam Sacram illustrantia. Vol. I, II.

Codex diplomaticus Comitum Károlyi I.

Ljubici, Monumenta spectantia historiam Slavorum meridionalum. Vol. I, II, III. IV.

Ant. Szeredai, Notitia veteris et novi capituli ecclesiae Albensis Transilvaniae.

Kemény, Notitia historico-diplomatica Archivi... Capituli Albensis.

Fr. Pesty, A Szörényi Bánság. Vol. III.

Kurz, Magazin für Geschichte Siebenbürgens. Vol. I, II.

Engel, Geschichte der Moldau und Walachey.

Századok, 1882.

Istoria resbelelor purtate de imperiul nostru, nu pune nici când în rêndul din urmă bravura opincarilor români.

Aicea cel puţin, i s'a dat poporului nostru, recunoscinţa cuvenită.

Durere însĕ, că nu s'a transplântat acest simţ de dreptate şi pe alte terene, căci atunci de sigur nu am fi fost nevoiţi, sĕ răbdăm, câte am răbdat şi mai răbdăm încă.

Sĕ nu perdem, cu toate acestea sperarea, căci dreptatea neperitoare este.

Constatând cu recunoscinţă simţul de dreptate esercitat, faţă de prestaţiunile voinicilor români în diferitele bătăi, amintim totodată că atari momente de bravură, s'au eternisat chiar şi prin unele serbări, în semn de aducere aminte.

O serbare de atare natură, a avut regimentul românesc Cussevici (33) în ḑiua de 23 Martiu, în memoria bravurei raportate la 1849, pe câmpul Italiei, la Novara şi Mortara, sub conducerea comandantului Benedek.

Înainte de a trece la descrierea numitei festivităţi, spre ilustrarea celor afirmate mai sus, amintesc că suboficierii dela acest regiment, au legat de această serbare şi o petrecere cu dans, la care fu învitată şi tinerimea universitară română.

Dintr'o neprecauţiune, se străcură în una din şedinţele soc. „România Jună,“ printe celelalte referate a comitetului şi referatul despre învitarea amintită.

Asistentul poliţiei relatează despre cele petrecute în şedinţă şi prin urmare şi despre aceasta, conform datorinţei sale.

Lucrul însĕ nu se termină cu atât, ci din partea poliţiei se face întrebare la „Corps-Comando“ că ce legături esistă, între tinerimea universitară de aici şi între suboficierii dela regiment.

Se înţelege, că din partea numitei comande numai decât se face cercetare şi sunt traşi la rĕspundere aceia, cari au pus la cale această petrecere şi prin urmare au învitat tinerimea.

Se respândesce ca fulgerul faima, că o comisie va venì sĕ cerceteze actele societăţii.

Toată afacerea ni se presenta într'o coloare miraculoasă, de oare-ce se scia, că societatea şi preste tot tinerimea română de aici, nici n'a visat când-va despre vre-o astfel de legătură.

Ba ce e mai mult, chiar nici cunoscinţă mai deaproape nu au tinerii români, nici cu oficerii, nici cu suboficerii dela regimentul numit.

Fie-care 'şi caută de trebile sale, unii a fi credincioşi fideli steagului Maiestăţii Sale, alţii a folosì timpul scopului pentru care au venit şi sunt aici.

Ce resultat va avea toată afacerea, nu se scie.

Este de ajuns, a sci deocamdată că nu s'a făcut incuisiţiune la societatea noastră academică şi toată treaba pare că doarme.

Se pare că autorităţile hotărîtoare convinse fiind, atât de fidelitatea unora, cât şi de maturitatea altora, vor fi trecut, sau cel puţin vor trece, preste aceasta la ordinea ḑilei.

Aceasta sĕ o credem, ne îndreptăţesce imprejurarea, că cualitatea românului ca element de ordine şi credincios aderent a casei de Austria, pe lângă toate încercările inimice, n'a putut fi ştearsă nici când din catalogul meritelor sale.

Trecênd preste această notă discordantă, în concertul de bucurie a flăcăilor români, sĕ ascultăm mai departe sunetile melodioase a arielor cântate.

La oarele 9 s'a început festivitatea în casarma regimentului.

Soldaţi îmbrăcaţi sĕrbătoresce, se postară înaintea capelei, pe care fâlfăiau stindardele imperiali

Patru piramide făcute din arme, erau aşeḑate chiar în gura întrării din capelă.

În mijlocul decoraţiunii se vedea bustul renumitului comandant austriac Radezki, sub mâna căruia a fost întreagă campania din Italia.

După sosirea generalităţilor, între cari amintim pre Escelenţia Sa Bauer, principele de Saxen-Weimar etc., se începe festivitatea în toată ordinea.

Comanda sună într'o parte şi un puternic echo îi rĕspunde în altă parte.

Soldaţii cu o precisiune admirabilă fac fală comandanţilor.

Urmează apoi o tăcere adâncă.

Singur vocea unuia se aude, şi toţi cei dimprejur, îşi aţintesc privirea spre respectivul, căutând sĕ-i fure fie-care cuvênt încă de pe buse.

Şi oare ce era această atragere magnetică?

Era aceasta, descrierea bravurei raportate de opincarii nostri.

Prima vorbire a fost în limba germână, a doua în limba română.

Eată dar şi un loc unde se respectează cu cuviinţă şi limba română.

După terminarea vorbirei în limba română, s'a ţinut serviciul Dumneḑeesc din partea reverendisimului domn protopresbiter Sava Popovici.

S'au împărţit apoi cinci premii, dintre cari au primit trei români, un sergent şi doi soldaţi de rênd.

Cu aceasta s'a terminat serbarea dinainte de ameaḑi pentru ca astfel cu nouă putere, sĕ se înceapă petrecerea de seară.

La petrecerea aceasta a luat parte principele ne Saxen Weimar, colonelul Puti (italian) şi alte dignităţi militare.

Cu ocasiunea acestei petreceri s'au dansat jocurile noastre naţionali „Căluşerul“ şi „Bătuta“ de 12 feciori sub conducerea domnului Octavian Pop, stud. techn.

Onoare acelora, cari se străduiesc de a face cunoscut în cercuri cât mai estinse ori şi ce e românesc, pentru că numai făcênd astfeliu, vom putea sĕ fim preţuiţi după merit.

Entusiasmul publicului a fost atât de mare, încât a trebuit sĕ se joace de trei ori după olaltă; ear bucuria noastră a românilor, cari ne presentarăm într'un numĕr frumos, a fost asemenea unui părinte, care ajunge sĕ vadă cu ochii fericirea fiilor sĕi.

X.

Varietăţi.

* (Mulţămită publică.) Rugăm printr'aceasta pe prea onor. domn Alecsandru Leb, proprietariu în Sibiiu şi Cacova, ca sĕ binevoiască a primì dela subscrisul comitet parochial gr. or. în numele acestuia şi a întregei comune bisericesci Sĕlişte cea mai vie şi sinceră mulţămită pentru darul de 200 fl. v. a. făcut fondului bisericei gr. orient. din Sĕlişte, spre a se ajuta biserica din el în afaceri culturali.

Din şedinţa comitetului parochial gr. or.

Sĕlişte, 8 Martiu 1886.

Ioan Maxim,
preşedintele comitet. parochial.

* (Concertul împreunat cu dans al societăţei Petru-Maior din Budapesta.) — Primim o învitare la concertul împreunat cu dans, care se va arangia din partea junimei române din Budapesta în favorul societăţei de lectură „Petru Maior“ în 3 Apriliu st. n. 1886 în localitaţile căpitanului din Ferenczváros, Bakácstér 14. În pausă se vor dansa jocurile naţionali „căluşeriul şi bătuta“

Începutul la 8 oare sara. Bilete de persoană 2 fl., de familie de 2 membri 3 fl., de aici în sus de fie-care membru 1 fl.

Oferte marinimoase se vor primì cu mulţămită şi se vor cuita pe cale ḑiaristică.

Pentru comitetul arangiatoriu:

Dr. Emil cav. de Puşcariu, preşedinte.
Şerban de Voila, casariu.

* (Vineri, 14 Marte, aniversarea proclamării regatului român), la oarĕle 11 dimineaţa, un Te-Deum s'a oficiat, la Bucuresci, în sfânta Metropolie de I. P. S. S. metropolitul Moldovei şi Sucevei, încungiurat de înaltul cler.

La acest serviţ divin se aflau faţă dd. ministri, dl preşedinte al Adunării deputaţilor, Casa regală, mai mulţi domni senatori şi deputaţi, primariul capitalei, funcţionarii superiori ai autorităţilor publice, oficerii generali şi superiori aflaţi în capitală, precum şi mai multe alte persoane de distincţie.

O gardă de onoare din regimentul 4 de linie se află înşiruită de curtea Metropoliei.

La oarĕle 12 din ḑi, MM. LL. Regele şi Regina au primit consiliul de ministri, care a adus Suveranilor felicitări pentru aniversarea proclamării regatului prin următoarele cuvinte:

Sire! Doamnă!

Venim cu cel mai profund respect şi cu cel mai întreg devotament sĕ depunem urările noastre cele mai călduroase la picioarele Tronului Maiestăţilor Voastre cu ocasiunea reînoirei unei aniversări măreţe şi scumpe tuturora.

Amintirea ḑilei de 14 Martie 1881 va rĕmânea totdeauna adênc întipărită în inima poporului român. În acea ḑi a fost consacrat solemn şi definitiv resultatul muncei neobosite a ţĕrei pentru reconstituirea statului nostru. În acea ḑi înălţarea regatului României a fost recompensa unor silinţi oneste, a unor stăruinţi patriotice, a unei cugetări mature şi bărbătesci. În acea ḑi au fost încoronate în faţa lumii faptele născute din înţelepciune şi prevedere, din perseveranţa şi eroismul Maiestăţii Voastre.

Ţara întreagă în acea ḑi a binecuvêntat pe Carol I, şi generaţiunile viitoare vor saluta cu iubire şi recunoscinţă numele fundatorului regatului României.

Dorim împreună cu ţeara, ca Maiestatea Voastră şi prea graţioasa noastră Regină sĕ sĕrbaţi mulţi şi îndelungaţi ani această ḑi, bucurându-ve de mărirea, de prosperitatea şi de progresele patriei.

Maiestăţile Lor au binevoit a esprima viile lor mulţămiri pentru aceste urări bine simţite.

Cuprinsul tuturor documentelor alese spre a fi reproduse, a fost resumat în scurt şi resumatele au fost aşeḑate în ordine cronologică, însemnându-se la fie-care publicaţiunea, în care documentul se află tipărit.

În anul trecut am avut onoare a ve comunica, că prin mijlocirea reposatului Obedenar s'au colaţionat până acum aproape toate documentele privitoare la istoria noastră, cari au fost publicate de Theiner din archivul Vaticanului. Lucrarea aceasta se continuă şi greşelile constatate se vor avè în vedere la retipărirea documentelor în colecţiunea noastră.

O deosebită dificultate presintă însĕ numele proprii, mai cu seamă cele topografice. De aceea pre lângă colaţionarea lor s'au luat mĕsuri a se decalca esact după originale şi a se reproduce în facsimile litografice, pentru ca istoricii sĕ aibă sub ochi aceste facsimile, când ar fi vre-o îndoială asupra cetirii vre-unui nume. Lucrarea aceasta, începută asemenea prin mijlocirea rĕposatului Obedenar, se continuă şi sperăm că peste puţin timp aceste facsimile, dispuse pe trei tabele, vor fi gata şi ni se vor trimite.

La amêndouĕ aceste lucrări, pentru cari se cer solide cunoscinte paleografice, suntem ajutaţi de persoane foarte competente dela Roma.

6. Decopiarea de documente din archivul de stat din Veneţia sub îngrijirea dlui Cechetti şi din biblioteca Marciană sub a dlui C. Soranzo, continuă şi primim numĕroase copii de documente de cel mai mare preţ, mai cu samă pentru istoria secolilor XVI, XVII, şi XVIII.

7. În vara anului trecut ministeriul Instrucţiunii publice a însărcinat pe bibliotecariul Academiei, Dl I. Bianu, a face o călĕtorie în Galiţia pentru cercetări literare şi istorice, comunicându-i tot odată, că relaţiunea asupra acestei călĕtorii sĕ o presinte deadreptul Academiei.

Academia, ascultând această relaţiune, a decis în şedinţa dela 10 Octombre trecut, ca resultatele şi informaţiunile adunate în acea călĕtorie, sĕ se întrebuinţeze pentru complectarea colecţiunii Hurmuzaki, dispunêndu-se decopiarea documentelor semnalate. Cu ocasiunea călĕtoriei sale Dl Bianu a făcut cercetări în mai multe biblioteci şi archive ale Galiţiei, luând însemnări despre documentele privitoare la istoria românilor. Pe basa acestor însemnări s'a dispus de o camdată decopieri de documente în biblioteca Ossolinski din Lemberg, în Archivul Instituţiunii Stavropighi din acelaşi oraş, în bibliotecele Czartoryski şi a Universităţii Jagellonice din Cracovia. S'au primit până acum copii de pe numĕroase documente din aceste colecţiuni şi lucrarea continuă.

Cu deosebire istoria relaţiunilor Domnilor Moldovei în secolul XVII cu Polonia câştigă o mulţime de nouă informaţiuni de cea mai mare însemnătate.

8. Dl coleg V. A. Urechiă, în mai multe şedinţe de peste an, a atras atenţia Academiei asupra numĕroaselor documente istorice, cari se află prin archivele tribunalelor şi curţilor de justiţie ale Moldovei.

Spre a mijlocì decopiarea celor mai preţioase dintre dênsele i s'a pus la disposiţiune de către Delegaţiune 200 lei. Copiile câştigate vor aparţinea materialelor istorice ale colecţiunii Hurmuzaki, cu al cărei fond se fac.

IV.

Cercetări şi esplorări sciinţifice.

Restrînsele mijloace de cari dispune Academia ne permit a da foarte puţine însărcinări şi a dispune foarte puţine cercetări sciinţifice de ori-ce natură.

1. Suma de 5000 lei trecută în budgetul anual pentru copiarea de documente istorice a fost împărţită între domnii colegi A. Odobescu şi G. Bariţ. Până acum dl G. Bariţ a trimis mai multe documente copiate în Transilvania şi Ungaria, cari au fost comunicate Academiei în şedinţa dela 12 Iulie trecut.

2. În decursul anului s'au dat directorului Museului de anticităţi sumele remase pentru Museu din anul trecut, cari au fost cerute pentru aducerea anticităţilor descoperite la Adam-Clissi şi pentru alte chieltuieli ale Museului.

3. Înfiinţânduse institutul metereologic în Bucuresci, Academia, în şedinţa din 31 Mai, sub reserva aprobării sesiunii generale, i-a dat instrumentele meteorologice cumpĕrate în anii trecuţi şi din cari o parte s'a deteriorat cu ocasiunea incendiului. I s'a dat tot odată şi suma de 300 lei, care fusese trămisă de judeţul Iaşi pentru a se face acolo o staţiune meteorologică.

(Va urma.)

* (Academia Română.) În şedinţa de Sâmbătă a Academiei române, dl G. Bariţ, a făcut o amĕnunţită şi foarte însemnată dare de seamă asupra escursiunei d-sale în Banat şi în special asupra museului de archeologie şi istorie din Timişoara.

În Timişoara se află o societate maghiară de archeologie şi istorie înfiinţată acum 11 ani. Această societate editează un Buletin, din care au apărut 7 fascicule, în cari se cuprind toate lucrările sĕvêrşite de societate în decurs de 7 ani, precum şi colecţiunile aflătoare în acel museu.

Pentru noi sunt de mare interes acele fascicule, fiind-că în urma cercetărilor făcute de membrii societăţei s'au descoperit locuri, până acum necunoscute, unde au esistat localităţi romane, precum de esemplu, oraşul Margum şi altele. Asemenea s'a descoperit şi drumul roman al lui Trajan, asupra căruia opiniunile emise până astăḑi chiar şi de renumitul istoric Mommsen erau greşite.

Tot aceea societate, ne spune distinsul academician, dl Bariţ, a mai descoperit în jurul Timişoarei mai multe monete de ale împĕraţilor romani, precum şi o mulţime de pietre cu inscripţiuni romane, din cari se dovedesce împărţirea Daciei în trei părţi.

D. G. Bariţ cu ocasiunea escursiunei d-sale a mai cercetat şi museul din Deva, archiva din Arad şi Oradea-Mare, unde asemenea a descoperit însemnate documente istorice, din cari unele se refer mai cu seamă la certele religioase ale românilor cu Catolicii.

D. Maiorescu a propus ca pe viitoriu sĕ nu fie admis la concurs nici un membru activ al Academiei, prin urmare premiurile sĕ se dea la cei d'afară din Academie.

Loterie.

Mercuri 31 Martiu n.

Sibiiu: 21 70 19 77 8

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 30 Martie n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6°/₀	—.—	—.—
Renta de aur ung. de 4°/₀	103.05	103.20
Renta ung. de hârtie	95.05	95 10
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	100 10	100.—
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	127.—	126.75
Obligaţiuni ung. de rescumpĕrarea ḑecimei de vin	100.—	100.—
Sorţi ungu eşti cu premii	121.—	121.—
Scrisuri fonciare ale institutului „Albina“	—.—	101.—
Împrumutul drumurilor de fer ung.	152 75	152.50
Obligaţiuni urbariale transilvane	104.75	104.75
Sorţi de regularea Tisei	123.80	124.—
Acţiuni de bancă de credit ung.	305.25	306 —
Renta de aur austriacă	114.20	114.50
Galbin	5.93	5.90
Napoleon	9.99	9 98
London pe (poliţă de trei luni)	125.70	125.65
100 marce nemţeşt	61.60	61 60

Nr. 103. [1277] 2—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia de clasa a II a a Rîpei superioare, protopresbiteratul Reghinului, se escrie concurs pentru ocuparea acestui post cu termin *de 30 ḑile dela* prima publicare în foaia archidiecesană „Telegraful Român.“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Porţiune canonică constătătoare din 6 jugere 1371□° agrii, 466□° grădină, 10 jugere 664□° fênaţ şi 300□° păşune, cari aduc un venit anual de	129 fl. —
2. Dela înmormênt. calcul mediu de 5 ani	50 „ —
3. Dela botezuri	12 „ —
4. Dela cununii	40 „ —
5. Dela 200 familii à o ferdelă (16 cupe) cucuruz sfârmit	200 „ —
6. Dela 200 familii câte o ḑi de lucru computat à 30 cr.	60 „ —
7. Venite accidentali (sânţirea apei la botezul Domnului)	120 „ —
Suma	611 fl. —

Se observă, că edificii parochiali nu esistă, acelea însĕ se vor edifica cât mai curênd.

Petenţii 'şi vor adresa suplicele întocmite în sensul regulamentului pentru parochii subscrisului, posta ultimă Ieciu (Maros Vécs.)

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Reghinului. Idicel, 20 Februariu 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Galaction Şagău,
protopresbiter.

Nr. 77. [1278] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei de clasa III a din comuna Ilimbav, protopresbiteratul Agnitei, se escrie concurs pe basa încuviinţărei Venerabilului Consistoriu Archidiecesan de dto 4 Martiu a. c. Nr. 1086 cu termin *de 30 ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Porţiune canonică 6 jugere 1252□° arătură şi fênaţ.

2. Dela 105 de familii câte o mirţă veche bucate, jumătate grâu şi jumătate cucuruz.

3. Tot dela 105 familii câte o ḑi de lucru cu palma sau 40 cr. de fiecare familie.

4. În ajunul botezului dela fiecare familie 10 cr.

5. Din pădurea comunală 2 sorţi lemne gratis, cu esceptiunea, când lemnele se vor vinde şi nu se vor împărţi între locuitorii comunei, preotul încă sĕ nu capete.

6. Venitele stolare îndatinate şi regulate.

Toate acestea computate laolaltă dau un venit anul de 260 floreni 50 cr.

Cei ce doresc a competa la acest post au a-şi subşterne suplicile înstruite conform prescriselor legei în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc până la terminul susindicat.

Nocrichiu, 14 Martiu 1886.

În conţelegere cu Comitetul parochial.

Gregoriu Maier,
adm. pp.

Deschiḑênd acum ca măiestru,

stabilimentul meu de tapiserie

am onoare a me recomanda onoratului public din loc şi giur cu tot feliul de lucruri de tapiserie, pe lângă preţurile cele mai moderate, şi efeptuire promptă.

Nicolau Marcu,
tapesieriu.

[1279] 2—3 Sibiiu, Strada măcelarilor Nr. 17.

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 10 Ianuarie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	**6.20**
Szolnok	11.22	3.51	**7.29**	**9.26**
P. Ladány	2.20	5.28	**8·27**	**11.40**
Oradea-mare	4.39	**6.41**	8.37	**1.28**
	—	**6.46**	9.37	**1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.45	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.14**	10.28	**2.34**
Rév	—	**7.42**	11.36	**3.18**
Bratca	—	—	12.10	**3.41**
Bucia	—	—	12.46	**4.01**
Ciucia	—	**8.31**	1.48	**4.26**
Huiedin	—	**9.01**	3.09	**5.08**
Stana	—	—	3.42	**5.27**
Aghireş	—	—	4.12	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluş	—	**10.01**	5.17	6.43
	12.05	—	—	7.03
Apahida	12.31	—	—	7.26
Ghiriş	2.16	—	—	8.54
Cucerdea	3.32	—	—	9.43
Uioara	3.41	—	—	9.51
Vinţul de sus	3.50	—	—	9.58
Aiud	4.25	—	—	10.24
Teiuş	5.10	—	—	10.59
Crăciunel	5.41	—	—	11.28
Blaş	**6.02**	—	—	11.44
Micăsasa	**6.40**	—	**5.40**	12.18
Copşa mică	**7.—**	—	6.01	1.01
Mediaş	—	-	6.40	1.22
Elisabetopole	—	—	7.35	1.56
Sighişoara	—	—	8.01	2.44
Haşfalĕu	—	—	10.05	3.02
Homorod	—	—	11.02	4.41
Ágostonfalva	—	—	11.37	5.30
Apatia	—	—	12.32	**6.03**
Feldioara	—	—	1.09	**6.35**
Braşov	—	—	1.50	**7.14**
	—	—	2.48	—
Timiş	—	—	3.23	—
Predeal	—	—	4.65	—
Bucuresci	—	—	9.40	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	—	7.45	—
Predeal	—	—	12.50	—
Timiş	—	—	1.40	—
Braşov	—	—	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Haşfalĕu	10.10	—	**7.37**	—
Sighişoara	10.39	—	**8.21**	—
Elisabetopole	11.19	—	**9.05**	—
Mediaş	11.54	—	**9.43**	—
Copşa mică	12 12	—	**10.02**	—
	12.37	—	6.—	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaş	1.30	—	6.59	—
Crăciunel	1.45	—	7.15	—
Teiuş	2.34	—	7.43	—
Aiud	2.55	—	8.—	—
Vinţul de sus	3.17	—	8.29	—
Uioara	3.24	—	8.55	—
Cucerdea	3.36	—	9.04	—
Ghiriş	4.11	—	9.32	—
Apahida	5.36	—	10.32	—
Cluş	5.56	--	12.32	—
	6.16	6.03	12.59	8.—
Nadisul ung	**.37**	—	—	8.34
Ghîrbou	**53**	—	—	8.59
Aghire	**7.08**	—	—	9.56
Stana	**7 34**	—	—	10.16
Huiedin	**7.55**	7.14	—	11.04
Ciucia	**8.37**	7.43	—	12.17
Bucia	**8.53**	—	—	12.47
Bratca	**9.12**	—	—	1.21
Rév	**9.31**	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	**10.06**	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	**10.25**	—	—	3.39
Várad-Velencze	**10.35**	—	—	3.55
Oradea-mare	**10.41**	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	**12.50**	10.38	1.45	**5.35**
Szolnok	**3.06**	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	**10.05**	10.30
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.—**	—
Budapesta	—	8.05	**8.—**
Szolnok	—	11.02	**12.—**
Arad	—	**3.37**	**5.55**
	—	4.—	6.05
Glogovaţ	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliş	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborşin	—	**6.42**	8.58
Zam	—	**7.14**	9.28
Gurasada	—	**7.43**	9.56
Ilia	—	**8.01**	10.17
Branicîca	—	**8.21**	10.38
Deva	—	**8.47**	11.05
Simeria (Piski)	—	**9.40**	11.55
Orĕştia	—	**10.10**	12.24
Şibot	—	**10.34**	12.53
Vinţul de jos	—	**11.04**	1.22
Alba-Iulia	6.59	**11.31**	1.40
Teiuş	7.33	**12.05**	2.24

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.09	**3.56**	5.20
Alba-Iulia	11.56	**4.27**	5.57
Vinţul de jos	12.20	**4.53**	—
Şibot	12.25	**5.19**	—
Orĕştia	1.19	**5.41**	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicîca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborşin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	**6.18**	9.49	—
Radna-Lipova	**6.57**	10.23	6.14
Pauliş	**7.12**	10.37	6.30
Gyorok	**7.27**	10.52	6.47
Glogovaţ	**7.56**	11.18	7.17
Arad	**8.10**	11.32	7.32
	9.—	12.27	—
Szolnok	**2.39**	5.10	—
Budapesta	6.50	8.16	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	7.27	3.23
Haţeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Baniţa	3.35	**6.07**
Petroşeni	4.04	**6.39**

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.49	9.33
Baniţa	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Haţeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	**8.18**
Aradul nou	6.25	**8.32**
Németh-Ságh	6.50	**8.51**
Vinga	7.19	**9.07**
Orczifalva	7.38	**9.20**
Merczifalva	7.56	**9.32**
Timişoara	8.42	**10.09**

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	**6.07**
Vinga	6.52	**6.32**
Németh-Ságh	7.06	**6.53**
Aradul nou	7.21	**7.24**
Arad	7.53	**7.40**

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	1.11
Şeica mare	1.32
Loamneş	2.01
Ocna	2.24
Sibiiu	2.44

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	10.25
Ocna	10.46
Loamneş	11.09
Şeica mare	11.32
Copşa mică	11.52

Cucerdea—Oşorheiu – Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheţa	10.31	4.21
Luduş	10.53	4.43
M. Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireşteu	12.26	**6.10**
Oşorheiu	12.46	**6.30**
	1.16	**7.43**
Reghinul-săs.	3.08	**9.35**

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	**4.22**	4.—
Oşorheiu	6.14	5.52
	6.34	**12.25**
Nireşteu	6.55	**12.55**
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	**1.24**
Cipeu-Iernut	7.37	**1.54**
M. Bogat	8.07	**2.31**
Luduş	8.21	**2.46**
Cheţa	8.38	**3.06**
Cucerdea	9.07	**3.40**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Pisk.)	11.03

Ghiriş — Turda

Ghiriş	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriş

Turda	8.20	1.41
Ghiriş	8.41	2.06

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 32 Sibiiu, Sâmbătă 22 Martiu (3 Aprilie) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei or 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Din causa sĕrbătorii de Marţi „Bunavestire“ Nrul cel mai de aproape va apărea Joi în 27 Martiu.

Prenumeraţiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Aprilie-Iunie al anului 1886, cu preţul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumeraţiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignaţiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, şi eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atenţiunea on. domni abonaţi, al căror abonament se sfêrşeşte cu ultima Martiu 1886, a-şi înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie speeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei *).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espediţiune se face prin lipirea unei făşii de adresă dela abonamentul ultim.

Din dieta Ungariei.

Am anunţat că cu ocasiunea conferinţei deputaţilor unguri din Transilvania, deputatul Neményi s'a angagiat sĕ facă o interpelare asupra stării negociărilor cu România.

În şedinţa dela 27 st. nou, dl Ambrosiu Neményi îşi motivà astfel interpelarea:

„Onorată adunare! În cestiunea convenţiunii comerciale cu România au circulat în timpul din urmă o mulţime de sciri, adeseori contra-ḑicĕtoare. Nu me simt chiemat sĕ-mi dau părerea asupra veracităţei acestor sciri; atât îm pare sigur, că reînoirea convenţiunei în forma cuvenită e peste putinţă sĕ se facă până la 1 Iuniu anul curent. Nu cercetez causele cari au provocat această regretabilă amânare; cred însĕ că ele nu pot fi puse în sarcina nici a guvernelor monarchiei noastre, nici a opiniunii publice dela noi. Căci, deşì aceste lucruri nu se pot stabilì oficial, ḑilnic se poate vedea deosebirea cu care se tractează această cestiune în monarchia noastră şi în învecinata Româniă. Deşì ultimii ḑece ani ne-au dat prilegiu la multe plângeri contra guvernului român, a cărei procedere, *adese* fără nici un temei drept, a vătĕmat interesele legitime ale comerciului nostru, opiniunea publică din monarchia noastră a tratat tot-d'a-una acest subiect *cu cea mai deplină obiectivitate* şi *cu cea mai îngrijită respectare a consideraţiunii ce se datoresce statului vecin,* aşa că — după scirea mea — din partea noastră nu s'a putut auḑì nici un cuvênt, care sĕ fi putut produce neplăcere dincolo. Această atitudine merită cu atât mai multă laudă, cu cât în România s'a produs în legătură cu această cestiune o agitaţie fără mĕsură, care s'a manifestat nu numai în presă şi în corporaţiunile speciale, ci chiar în parlament, ca şi cum convenţiunea actuală ne-ar da avantagii şi ar aduce României numai pagubă, ca şi cum România n'ar avea decât sĕ declare rĕsboi vamal, fără ca noi sĕ fim în stare ca sĕ ne apărăm.

„Socot că e zadarnic sĕ insist asupra acestui mod d'a privì lucrurile. N'am amintit aceste împrejurări decât pentru a arăta la ce trebue sĕ ne aşteptăm în viitoriu — când nu s'ar închieia convenţiune — dela o ţeară, care arată atâta arbitrarietate în înţelegerea datoriilor sale internaţionale, în timpul când convenţiunea esistă. Şi tocmai din această causă mărturisesc că, personal, prefer o stare de lucruri neconvenţională, unei convenţiuni, care numai de noi sĕ fie respectată. Căci ce am vĕḑut până acum? Am vĕḑut că autorităţile vamale române fac cele mai mari şicane comerciului nostru; am vĕḑut că justiţia română n'a protegiat îndestul pe supuşii statului nostru, nici în afaceri de persoane, nici în afaceri de avere; am vĕḑut că, contra tecstului clar al convenţiunii şi cu făţişa ei călcare s'au întrodus vămi interne, care n'aveau alt scop decât sĕ confisce libertatea comercială a supuşilor unguri; într'un cuvênt, am vĕḑut că avantagele acordate nouă de convenţiune au fost mereu micşorate, ear desavantagele înăsprite, pe când cea-l-altă parte contractantă *se folosesce numai de avantagii,* încungiurând făţiş îndatoririle.

„Unei asemeni stări de lucruri fără îndoială prefer deslegarea convenţiunei, care ar reda fie-cărei părţi libertatea de acţiune şi represiune. Şi acì, cu privire în deosebi la opiniunea publică din Austria, cred de trebuinţă sĕ fac o observaţiune. Pentru a prevenì prejudecăţile obicinuite din Austria, declar că recunosc însemnătatea convenţiunei şi că doresc reînoirea ei. Fac aceasta, deşì am consciinţă deplină, că desavantagiele uniunei noastre vamale cu Austria nicăiri nu se manifestă într'o formă mai plastică, decât în această convenţiune. Dar repet, independent de această consideraţiune prefer reînoirea convenţiunii; dar numai dacă voi vedea garanţii îndestulătoare, *că acest tratat va fi rcspectat de ceealaltă parte cu aceeaşi sinceritate, cu care va fi observat de noi.* Dacă nu căpătăm asemenea garanţii, convenţiunea ar fi pentru ambele părţi ale monarchiei noastre o sarcină, de care ar trebuì sĕ ne scăpăm, şi nu un avantagiu, care sĕ justifice cel mai mic sacrificiu din partea noastră.

„Fiind că, după convingerea mea, în această privinţă *nu poate fi deosebire între ambele state ale monarchiei şi guvernele lor*, cercurile interesate trebue sĕ fie de timpuriu şi limpede încunosciinţate, ca la nevoie sĕ se pregătească pentru acea deplorabilă eventualitatea, spre care monarchia noastră e împinsă *de alţii,* dar ale cărei chieltuieli şi pericole vor cădea în spatele acelora, cari cu atâta uşurinţă o provoacă. Căci un rĕsboiu vamal între Austro Ungaria şi România poate da foloase Germaniei, Angliei şi altor state, dar n'am putut scì până acum ce folos va aduce României, deşì urmăresc cu atenţiune tocmai acea parte a opiniunei publice române, care cere cu atâta vehemenţă rĕsboiul vamal contra monarchiei noastre.

„Sĕ constatàm acum, onorată cameră, situaţiunea amânduror părţi.

„Convenţiunea noastră espiră la începutul lunei Iuniu. Atunci guvernul român poate sĕ ne acoarde o transiţie de 40 ḑile, şi dacă la espirarea ei, adecă la 10 Iuliu, nu vom fi ajuns la nici o reunire, nici la o prelungire a vechei convenţiuni, atunci guvernul din Bucuresci va fi ţinut sĕ ne aplice tariful autonom, care e egal cu prohibiţiunea. După legile în vigoare, guvernul român nu poate face altfeliu. Şi dacă tragem conclusiuni din esperienţa trecutului, *putem fi siguri, că guvernul român va aplica acele legi în toată rigoarea lor.* În această privinţă situaţiunea e cu desĕvêrşire limpede.

„Şi acum sĕ aruncăm o privire asupra pregătirilor celeilalte părţi.

„Nu vorbesc aḑi de acei factori, cari vin în favoarea monarchiei noastre din posiţiunea geografică şi supremaţia asupra mijloacelor de comunicaţiune şi cari sunt d'ajuns pentru a ne linìscì asupra sfêrşitului conflictului. Sĕ luăm în consideraţiune numai mĕsurile, pe cari ni le pune la disposiţiune legea actuală. Legea vamală austro-ungară din 1882, prin §. 3, împuternicesce pe guvern sĕ impună importul acelor state, cari supun mărfurile austro-ungare unui tratament mai nefavorabil decât mărfurile altor state, cu o supra tacsă de 30 la sută, şi dacă mărfurile

FOIŢA.

ACADEMIA ROMÂNĂ.

Raportul secretariului general

asupra lucrărilor Academiei Române în decursul anului 1885—1886.

(Închieiere.)

4. În urma relaţiunii verbale făcute de dl V. Babeş, în sesiunea trecută secţiunii istorice, asupra cercetărilor archeologice în Banat, cu cari a fost însărcinat acum doi ani, dsa va presenta acum raportul sĕu asupra progreselor ce au făcut aceste cercetări.

V.

Legate şi donaţiuni.

În decursul anului s'au făcut Academiei trei legate testamentare, asupra cărora Academia, în şedinţele de preste an, a luat decisiuni provisorie, remâind ca în sesiune generală, conform articl. 7 lit. n. din Statute, sĕ se iea asupra lor decisiuni definitive şi sĕ se regulamenteze:

1. Rĕposatul A. I. Dimitriu, fostul profesor şi director la scoala comercială din Iaşi, a lăsat prin testamentul seu Academiei doauĕ bucăţi obligaţiuni 6% de câte 500 lei, cu condiţiunea ca sĕ se deie ca premiu celei mai bune composiţiuni literare pentru scoalele comerciale din Iaşi, şi pentru biografia sa.

În şedinţa dela 12 Aprilie Academia a decis a nu primì acest legat.

2. Rĕposatul Gheorghe Sân-Marin, proprietariu în Bucuresci, prin testamentul sĕu a lăsat ḑece mii lei Academiei Române, al căror venit va servì de a se da premiuri ce vor purta numele sĕu.

Academia, în şedinţa dela 11 Octombre a. tr., a decis a primì acest legat şi după această decisiune s'a şi incasat suma fondului.

3. Rĕposatul Dr. M. Gr. Obedenaru, prin testamentul sĕu, a lăsat Academiei nuda proprietate a întregei sale averi, fără a impune nici o condiţiune asupra întrebuinţării ei. Această avere constă în:

a) 300 franci venit în rentă francesă 3%. Titlurile de rentă sunt depuse la Banca Franciei, afară de un titlu de 50 franci venit, care se afla la rĕposatul.

b) 65,000 lei în scrisuri fonciare rurale 7% şi 12,000 în scrisuri fonciare 5% depuse la Banca Naţională a României.

c) Partea rĕposatului din moşia Obedenii, care aduce 12,000 lei venit pe an.

Usufructul averii de sub *a)* şi *b)* rĕposatul l'a lăsat soţiei sale cât va trăì; ear usufructul moşiei, fratelui sĕu Pandele pe vieaţă. După moartea acestora întreg venitul va fi al Academiei.

Academia, în şedinţa dela 16 August, a decis a se primì acest legat. În consecinţă s'au făcut formalităţile necesare pentru luarea în posesiune a averii lăsate.

S'a mijlocit ridicarea valorilor aflătoare la Banca Naţională şi depunerea lor la Cassa de depuneri şi consemnaţiuni, dându-se doamnei vĕduve Obedenaru cupoanele acelor valori.

De asemenea s'au luat mĕsurile necesare pentru ridicarea valorilor depuse la Banca Franciei.

După punerea Academiei de către tribunal în posesiunea întregei averi, doi din fraţii rĕposatului au deschis proces asupra succesiunii. Dl coleg T. Maiorescu a binevoit a se însărcina sĕ apere interesele Academiei înaintea justiţiei în tot ce privesce acest legat.

4. Academia nu a putut încă întra în posesiunea legatului ce i s'a făcut de rĕposatul Dimitrie Hagi-Vasile şi primit de Academie în şedinţa dela 13 Ianuarie 1884, din causa unor dificultăţi cari s'au ivit la esecutarea disposiţiunilor testamentului. Regularea acestei succesiuni se află înaintea justiţiei şi sperăm că ea va lua în curênd soluţiunea dorită.

VI.

Colecţiunile.

Colecţiunile Academiei au continuat a cresce foarte mult şi în decursul anului încetat. Biblioteca, cu colecţiunile sale de cărţi tipărite, manuscrise şi documente, s'a îmbogăţit prin numĕroase donaţiuni, pre lângă cele ce s'au pua suferit institutul prin moartea fostului seu direcnu sunt prevědute în tarif, cu o tacsă specifică de 16 la sută.

„Această dispoziţiune însě nu e de ajuns din causa naturei mărfurilor române. Dar acelaşi paragraf în ultimul sěu alineat dă drept guvernului sě facă esceptiuni la această regulă, fie sporind, fie micşorând tacsele. Această dispoziţiune pentru casuri ca acela al României, cred că e îndestulătoare.

„Monarchia deci sě poate mulţumì pe basa acestei legi, sě supună importul român la acelaşi tratament, pe care România, în sensul tarifului seu autonom, crede de cuviinţă sě'l aplice faţă cu noi. Această procedere îşi va avea efectul în foarte scurt timp, cu atât mai curênd, cu cât România esportă aproape esclusiv produse de acele, cari formează şi esportul nostru şi escluderea lor de pe teritoriul nostru, ar fi salutată cu bucurie de însemnate cercuri interesate din ambele părţi ale monarchiei. Dar, deşì ruperea relaţiunilor convenţionale, nu ne privesce pe noi în primul loc; deşì scim, că în mâna guvernului sunt toate mijloacele necesare de represiune şi nimic nu legitimează temerea, că el nu va desfăşura energia cerută în întrebuinţarea lor: cred folositoriu ca opiniunea publică sě capete asigurarea, în acest parlament, că guvernul nostru va fi la înălţimea grelei şi complicatei sale misiuni şi urmărilor ei. Scopul înterpelărei pe care o adresez ministrului de comerciu în forma următoare, nu are alt scop decât ca cercurile interesate sě fie lămurite din sorginte autorisată.

„*Interpelare cătră dl ministru al Comerciului:*

„Considerând, că chiar dacă negocierile privitoare la convenţiunea comercială cu România s'ar accelera cât prin putinţă, totuş noua convenţiune nu s'ar putea închieia până la 1 Iuniu, adecă până în ḑiua când vechia convenţiune espiră; întreb respectuos pe dl ministru al comerciului:

1. Este vr'o perspectivă, că vechia convenţiune va fi prelungită şi peste durata obicinuitelor 40 ḑile.

2. În cas dacă prelungirea convenţiunei actuale nu s'ar obţine nici până la 10 Iuliu, care sunt měsurile, pe care dl ministru are de gând sě le ia contra sistemului prohibitiv al României, adecă în contra tarifului autonom din Apriliu 1885, pe care camerile române voiau a'l înăsprì şi mai mult acum în urmă, de oare-ce legea vamală austro-ungară din 1882, în secţia III, dă dreptul guvernului, ca sě ia astfel de měsuri şi fără de a mai întreba corpurile legiuitoare?

3. Este dispus dl ministru, ca sě dea deslușiri camerei deputaţilor cum stau negociările actuale relative la înoirea convenţiunei comerciale cu România, precum şi motivele pentru ce s'a trăgănit atâta aceste negociări?“

Revista politică.

Situaţia în peninsula balcanică nici după cele 6 luni trecute dela crisa din Rumelia de ost nu s'a schimbat mai spre bine, ba după scirile cele mai proaspete ce le avem, ea a luat o faţă de tot ameninţătoare.

Alecsandru nu vrea sě cedeze odată cu capul dela pretensiunea sa, sě fie denumit de guvernor pe viaţă al Rumeliei. Ear puterile încep a se împăca tot mai mult şi mai mult cu ideea, că cestiunea va trebuì sě se aplaneze prin consensul Porţei şi al lor, rěmânênd ca Bulgaria sě se supună voinţei Europei.

Pe astă cale se 'nţelege deci, că o constelaţiune pacinică nu s'a forma în Orient şi după părerea unui jurnal german nici nu se va putea forma, până când uniunea bulgară va fi privită la Petersburg ca periculoasă pentru interesele Rusiei, şi principele Alecsandru de duşman al panrusismului.

În strânsă legătură cu aceste păreri stau unele comunicări ce le primesce „N. fr. Presse“ din Odessa, că 'n Rusia s'ar face pregătiri serioase pentru ocuparea Bulgariei. Comanda generală din Odessa se ḑice, că ar fi primit deja ordinaţiunile sigilate pentru trecerea trupelor pe marea neagră la Varna. Toate jurnalele rusesci scriu coloane întregi despre un rěsboi în contra Bulgariei, ear censura cea atât de aspră rusească, păn' acum n'a aflat cu cale a confisca nici un numěr din aceste jurnale. O împregiurare destul de semnificativă.

Discursul principelui Bismarck, ţinut cu ocasiunea discuţiunei asupra monopolului, conţinênd mai multe pasage la adresa Franciei, era de prevědut că nu putea sě treacă fără d'a provoca observaţiuni din partea ḑiarelor francese.

„La Liberté“ ḑice: Dacă principele Bismarck a vorbit serios, atunci se află într'o mare eroare. Nu Francia a declarat resbelul la 1789, ci Europa Franciei. Revoluţiunea n'a negat nici odată principiul proprietăţei Ceea-ce se numesce astăḑi socialism este numai un mixtum compositum de învěţături nebuloase, eşite din creeri germani, în această privinţă Germania este mai ameninţată decât Francia.

„Le Temps“ observă: Greva dela Decazeville şi discursul generalului Boulanger i-au dat pretecst principelui Bismarck d'a face o alusiune, care venind din partea unui ministru al unui stat strěin ar trebuì sě producă uimire ba chiar supărare, dacă lumea nu s'ar fi obicinuit de mult cu digresiunile pe cari 'şi-le permite principele Bismarck.

Sěptěmâna viitoare va fi supus discusiunei în camera englesă proiectul iric „Home Rule“ al lui Gladstone. Jurnalele anunţă o ferbere mare în sînul parlamentului şi dubietatea asupra resultatului votisării este cât se poate de mare. Gladstone crede că va putea întrunì maioritatea voturilor; ear „United Ireland“, organul separatiştilor din Irlanda, o spune pe faţă, că 'n cas de va cădea proiectul, rěsboiul civil devine inevitabil.

Adunarea generală a „Albinei.“

La 30 Martiu s'a ţinut adunarea generală a „Albinei.“

A fost mai bine cercetată ca ori-când.

Acţiuni depuse au fost peste 900 dela 121 acţionari.

Presenţi au fost 35 de acţionari, cari au representat 525 de acţiuni cu 206 voturi.

Credem că ni se va trimite spre publicare ca şi în alţi ani, raportul general, din care se va informa publicul pe deplin despre starea acestui institut românesc, — de astădată ne mărginim deci la notiţe scurte despre decursul adunărei.

Constatându se presenţa acţionarilor şi al acţiunilor recerute prin statutele institutului, Dl preşedinte Iacob Bologa deschide şedinţa.

Dl director esecutiv dă cetire raportului Direcţiunei, referitoriu la gestiunile anului 1885.

La primul loc se face amintire de perderea ce tor esecutiv Visarion Roman, enumerându-i-se meritele pentru acest institut, carele este creaţiunea dênsului.

Mai notăm din raport şi din bilanţ numai atâta, că aceasta a fost a XIII. adunare generală, şi că averea pusă în administraţiunea institutului a fost la 31 Decembre 1885 considerabila sumă de 3,301,988 fl. 9 cr., în carea figurează capitalul social (3000 acţiuni à 100 fl.) cu 300,000 fl. Fondul de reservă cu 46,640 fl. 17 cr., depunerile pentru fruptificare cu 1,749,780 fl. 88 cr. Fondul de pensiuni al funcţionarilor institutului cu 15,756 fl. 58 cr.

Venitul curat 44,312 fl. 31 cr., cu 3536 fl. 21 cr., mai mult ca în anul precedent, — ear reverimentul total 12,971,313 fl. 14 cr., cu 574,839 fl. 65 cr., mai mult ca în anul precedent.

Filiala din Braşov carea abia esistă de 3 ani şi 5 luni a contribuit la venitul curat cu 6719 fl. 57 cr.

Un progres acesta, căruia asemenea puţine institute de bani din patriă vor potea produce.

Dividenda s'a staverit şi de astădată cu 10 fl. de acţiune, ceea ce numai astfel a fost possibil, că s'a dotat fondul de reservă cu macsimul permis prin statute, s'a amortisat 1500 fl. şi din valoarea căsii institutului, s'a dotat şi fondul de pensiuni al funcţionarilor, cu un cuvênt s'au pus pondul cel mai mare pe soliditatea institutului.

Toate propunerile direcţiunei s'au primit cu unanimitate, afară de cel referitoriu la pensiunea familiei fostului director V. Roman, unde dl Basiliu Harşan a rěmas sîngur cu contrapropunerea sa.

Pentru scopuri de binefacere s'au votat 1172 fl. 48 cr., din care capětă:

1. Fondul Asociaţiunei transilvane pentru scoala de fete	500 fl. —
2. Reuniunea română de cântări din Sibiiu	50 fl. —
3. Reuniunea pompierilor din Sibiiu	25 fl. —
4. Reuniunea pentru înfrumseţarea oraşului din Sibiiu	25 fl. —
5. Reuniuea de gimnastică şi cântări din Braşov	100 fl. —
6. Reuniunea pompierilor în Braşov	50 fl. —
7. Asociaţiunea pentru îngrigirea sodalilor şi învěţăceilor români în Braşov	50 fl. —
8. Alumneul din Timişoara	100 fl. —
9. Fondul studenţilor miseri din Blaş	72 fl. 48 cr.
10. Fundaţiunea de pâne „Zsiga“ din Beinş	100 fl. —
11. Reuniunea femeilor române din Abrud	50 fl. —
12. Reuniunea femeilor române din Arad	50 fl. —

Faţă de familia decedatului director Visarion Roman, întru recunoascerea meritelor neperitoare pentru institut ale aceluia, adunarea generală s'a arětat generoasă şi dupăce s'a convins, că după decedatul n'a rěmas nici o avere, a decis ca din averea institutului: věduva se capete o pensiune de 1200 fl. la an, ear cei 7 orfani minoreni, un adaus de câte 100 fl. de persoană la an, până când îşi vor termina studiile, resp. până când vor devenì maioreni.

Numai una voce s'a ridicat asupra acestei propuneri a dlui advocat B. Pop Harşan, carele a propus ca copiilor sě nu li se acoarde nici un adaus de educaţiune, ci ei împreună cu mama lor sě ca-

---

tut procura cu ajutoriul sumelor puse în budget spre acest scop.

De asemenea s'au dat cele mai mari silinţe pentru punerea lor în bună orênduială şi pentru facerea cataloagelor, întru cât a fost cu putinţă în condiţiunile în cari se află localul şi personalul cancelariei, Comisiunea bibliotecei va comunica Academiei relaţiuni mai aměrunţite asupra stării şi progreselor bibliotecei.

Aici voi amintì următoarele!

1. Rěposatul membru al Academiei şi cunoscutul filoromân Ubicini, prin testamentul seu, a lăsat toată biblioteca sa Statului român. Ministeriul Instrucţiunii publice a dispus ca această bibliotecă sě se deie Academiei. Biblioteca a fost primită la 14 Martie 1885. Ea se compune din 1049 volume tipărite şi 8 manuscrise. Cărţile au fost regulate şi întroduse în cataloagele bibliotecei noastre.

2. Dl general Pencovici a dăruit Academiei o preţioasă colecţiune de cărţi românesci în numěr de 809 volume. Această colecţiune, adunată în decurs de mai mulţi ani, este compusă mai cu seamă din cărţi şi broşuri publicate la sfêrşitul secolului trecut şi în întâia jumětate a celui present. Între ele se află multe adevěrate rarităţi bibliografice române. Colecţiunea dlui Pencovici s'a primit la Academie la 12 Maiu a. tr. şi s'a instalat şi catalogat.

3. Dl C. Hepites dela Brăila, prin scrisoarea comunicată în şedinţa dela 6 Septembre a făcut cunoscut, că dăruiesce biblioteca sa Academiei. Aşteptăm numai timpul favorabil, în care donatoriului i-ar convenì a o preda.

4. Ministeriul Instrucţiunii publice, în vara anului trecut, a aprobat a se aduce pentru biblioteca noastră colecţiunea de cărţi, cari s'au aflat în vechea biserică a Metropoliei din Târgovişte. Biblioteca noastră s'a îmbogăţit astfel între altele cu trei preţioase cărţi din prima epocă a tipografiei în România, adecă din întâia jumětate a secolului XVI.

5. Colegul nostru dl N. Cretzulescu, profitând de petrecerea sa în capitala Rusiei, a isbutit a căpěta pentru biblioteca noastă foarte bogate colecţiuni de publicaţiuni dela archivele imperiale din Moscva şi dela Universitatea din Petersburg, stabilind în acelaşi timp relaţiuni de schimb pentru publicaţiunile Academiei noastre şi ale acelor instituţiuni.

6. În urma călětoriei în Galiţia făcută de bibliotecariul Academiei, după cum s'a arětat mai înainte, s'a întrat în relaţiuni de schimb şi cu Institutul Ossolinski din Lemberg.

7. În urma unei învitări ce ni s'a făcut, aceleaşi relaţiuni s'au stabilit între Academie şi Ministeriul de lucrări publice şi de comerciu din Mexico.

8. Subscrisul a avut plăcere a dăruì în decursul anului pentru biblioteca noastră o colecţiune de manuscrise românesci şi cărţi tipărite.

9. La 2 Aprilie 1885 s'a sancţionat legea, prin care se obligă toate tipografiile din ţeară a trămite Academiei precum şi bibliotecelor centrale din Bucuresci şi Iaşi câte 3 esemplare din toate imprimatele lor. În urma acestei legi s'au primit pe lângă o mare colecţiune de jurnale preste 400 de volume şi broşuri.

Această lege va înzestra pe viitoriu cele trei biblioteci cu colecţiuni complete de tot ce se publică în ţeară.

10. Colecţiunea numismatică a crescut foarte mult şi în anul trecut. Suma pusă în budget pentru cumpěrare de monete a fost departe de a putea satisface trebuinţele în faţa ofertelor ce ni s'au făcut. Spre a venì în ajutoriul acestei dificultăţi dnii Gheorghe Gr. Cantacuzino şi Ioan Calinderu au donat cel dintâi 800 şi al doilea 500 lei, pentru cari Academia le-a esprimat mulţămirile sale cele mai vii.

În urma neorênduielii, în care ajunsese colecţiunea numismatică cu ocasiunea incendiului, monedele au început a fi din nou clasificate şi descrise.

VII.

Concursurile.

Pentru anul curent erau publicate concursuri pentru două premii anuale.

1. La concursul premiului Năsturel-Herescu de 4000 lei s'au presentat următoarele publicaţiuni, cari au fost trămise membrilor comisiunii spre studiare:

V. Gr. Borgovan, Indreptariu teoretic şi practic pentru învěţământul intuitiv. Gherla 1885.

V. Gr. Borgovan, Întâia, a doua şi a treia carte de Aritmetică pentru scoalele populare române.

Th. Alexi, (Stan Pârjol), Moartea lui Mihaiu Viteazul. Tragedie în 5 acte, Braşov 1881.

pete numai pensiunea ce li-ar compete după statutele fondului de pensiuni, cam 1140 fl. la an, — și a pretins ca această propunere sĕ i-se iee la protocol. Adunarea însĕ a primit propunerea direcțiunei sprigintă și de dl canonic din Blaș, I. M. Moldovan, cu adausul: ca din aceasta sĕ nu se formeze cas de precedință pentru viitoriu.

A mai făcut o interpelațiune și dl advocat I. de Preda, în privința desființărei vechilor reuniuni de credit, la carea i-a respuns dl director esec. P. Cosma, că deja sunt reduse la o sumă neînsemnată,, sunt sub desființare și speră că în anul acesta se va esecuta total desființarea.

În direcțiune s'au reales dd. Ioan Popescu, profesor seminarial și Dr. Aureliu Maniu, notariu publ. reg. în Oravița, și s'au ales membrii noi: dd. Const. Popazu, comerciante și Petru Nemeș, notariu publ. r. în Brașov.

În fine direcțiunei i s'a dat absolutoriu, și i s'a votat mulțămită protocolară pentru corecta sa administrare.

Preste tot adunarea a decurs în ordinea cea mai perfectă.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Sibiiu, în 27 Martie 1886. Onorate dle Redactor! Cu permisiunea dvoastre îmi iau libertate a Ve raporta despre cursul celor pertractate în sinodul ordinariu protopresbiteral al tractului Sibiiu, care în urma învitării din 9 Faur a. c. la Nr. 355 1886 presid. s'a ținut pentru anul acesta în 9 Faur și 11 Martie. Nu ași face aceasta, dacă atât în ședința primă, cât și în a doua nu s'ar fi adus concluse și pertractat afaceri, care după părerea mea și în legătură cu prescrisele statutului organic, nu pot fi obiect de desbatere în un sinod protopresbiteral; — este de lipsă sĕ le cunoascem, ca sĕ ne putem orienta; căci trebuie sĕ mărturisesc, că noauă Sibienilor, sau cel puțin unei părți, nu sciu de unde provine aceasta, de multe, ba adese ori, ni se ḑice, că suntem deosebiți în feliul nostru de cei din afară, în multe direcțiuni; ne place, poate nebăgând sama, sau din posițiunea naturală, a ne gera de ceva estra; aceasta în sine nu ar strica, ba ar folosì, dacă am fi totdeauna obiectivi, dacă toate întreprinderile noastre, înainte de a le pune în lucrare, ar fi bine cugetate și dacă aceștia s'ar restringe în cercul lor de competință.

Nu totdeauna se întêmplă așa. Odată voim sĕ ajutăm, poate cu gând bun, unei cause neînsemnate, o facem însĕ mai celebră, de cum e în fond, i dăm importanță mai mare, fie din prea mult zel, fie cu anumită intențiune, și astfeliu voind sĕ ajutăm, mai mult ne stricăm; acestea observări se pot aplica și la sinodul nostru, care a decurs în următoriul mod.

Ședința primă s'a țênut în sala cea mare a Seminariului Andreian, și s'a deschis, amĕsurat convocatoriului, la 10 oare a. m., prin dl prot. S. Popescu cu o cuvêntare potrivită pentru această ocasiune; pasagiul din urmă al acestei cuvêntări: „căci dorul care ne întrunesce, este a face numai bine“ a produs un simțemênt destul de simpatic la membri presenți.

Primească complimentele noastre pentru această cuvêntare.

Purtarea protocolului se încredințează părintelui G. Bobeș; urmând apoi apelul nominal se constată presența a 28 de membrii, și prin urmare, că sinodul protop. e capace, a aduce concluse valide. Presidiul anunță, ca în locul regretatului deputat V. Roman, s'a ales în acest cerc „Maierii de jos ai Sibiiului“ redactorul „Tribunei“ dnul P. Pipoș, pre care sinodul îl declară de verificat; tot presidiul aduce la cunoscință, că deputatul Sadului Dr. V. Preda a părăsit Sibiiul și fiind și membru în epitropiă, a fost necesitat a-l provoca de două ori, pentru a se pronunța, că mai doresce a remânea deputat și epitrop? Respectivul nu l'ar fi învrednicit de rĕspuns; cerênd deslușire în astă direcțiune, se decide a se provoca numitul deputat: sĕ se dechiare asupra mandatului.

Înainte de a se pertracta obiectele puse la ordinea ḑilei prin citata învitare, profesorul sem. D. Comșa face presidiului următoarea interpelațiune: „Are prea onoratul presidiu cunoscință despre gravele (?!) învinuiri, ce s'au ridicat mai de multe ori în coloanele „Telegrafului Roman“ asupra șefului și preoțimei acestui tract protopresbiteral în paguba foarte simțită și chiar ireparabilă a reputațiunei și vaḑei acestei preoțimi și dacă are cunoscință întreabă: 2. Dacă și în cât vinuirile sunt motivate; dacă da, prin ce și cum s'ar putea justifica, respective: a intrevenit ca șef al tractului și cu ce resultat? eară dacă învinuirile sunt calumnii rĕutăcioase lipsite de ori și ce temeiu, după cum are cuvênt a crede, își permite a întreba a 3-a: Ce pași a întreprins prea onoratul presidiu ca șef al tractului și resp. ce pași a întreprins preoțimea calumniată (?!) în scopul de a obținea cuvenita satisfacție și care este resultatul pașilor întreprinși?“

Presidiul rĕspunde: „declar că învinuirile sunt nemotivate; că am întreprins pașii de lipsă, însĕ cu ce resultat, nu pot spune acì.“

D. Comșa se dechiară mulțămit cu partea primă a rĕspunsului; eară la 2-a parte 'și reservă dreptul a face propunere specială, din motivul, că s'ar fi făcut presiune asupra bietului șef tractual. Când, cum și în ce mod, aceasta nu o spune! Am observat la început, că se întêmplă câte odată, de ne ocupăm și cu cestiuni, cari nu se țin de sfera și competința noastră; așa a făcut și dl prof. D. Comșa cu această interpelațiune, nu sciu cu intențiune rea, sau din nesciință. Această interpelațiune ori și unde poate, numai în sinod nu putea avea loc și nici putea fi admisă.

Dl D. Comșa, ca fost deputat la sinodul archidiecesan și congres, trebue sĕ cunoască statutul organic și în specie și § 50 punctul 1—4, unde hotărît sunt specificate agendele sinodului protopresbiteral: Dela acest statut nu n-i permis, sĕ ne abatem, dacă suntem binevoitori constituțiunei bisericei noastre, și dacă ne gerăm de atari, precum face și dl profesor cu consorții; intențiunea dlui profesor însĕ este evidentă, e a înegrì și pe aceasta cale neadmisă ținuta „Telegrafului Român“, al cărui colaborator a fost, fiind că la un deputat în atâtea corporațiuni, precum e dl profesor, nu putem presupune și nu ne e permis a presupune necunoscința, că ce se poate pertracta în un sinod protopopesc și ce nu?

Presidiul, dacă voiesce sĕ fie la culmea misiunei sale, era datoriu pe basa §. 50 a-l chiema la ordine și a nu admite a se desbate în sinod despre ținuta „Telegrafului Român“ sau altui ḑiariu, căci în sinod nu suntem în consiliul institutului tipografic; sinodul nu este nici îndreptățit și nici competent la astfeliu de desbateri, de oare-ce citata interpelațiune, ce-și arată ghiarele și aici, nu se poate subsuma în marginile paragrafului citat din statutul organic.

Dacă dl profesor nu mai poate trăì de „Telegr. Rom.“, poate sĕ se espectoreze după gust, bună oară în ḑiariul fundat și cu concursul dsale, — numai în sinod nu; abstrăgênd că interpelațiunea s'a făcut în anul dlui 1886 — despre ce s'ar fi scris în numitul ḑiuariu în 1884 — și prin urmare fără sens practic și repetiție din anul trecut!

Se vede însĕ că dl profesor cu presidiul împreună nu sciu, sau nu vor sĕ facă distingere între biserică și persoane singuratice; și mai remânêndu-i primului deocamdată numai sinodul protopresbiteral al Sibiiului, unde precum bine a ḑis dl director P. Cosma, „sunt tari și mari“ sĕ și esprime indignațiunile aici, unde mai poate și sĕ dovedească, că biserica și autonomia ei, trebuie sĕ cedeze, când este vorba de șeful tractului, sau mai bine ḑis de un membru din consiliul „Tribunei.“ Că ar fi calumniat, fiind că în 1884 s'a scris cu tot dreptul în „Telegr. Roman,“ că procederea dênsului ca protopop în unele afaceri nu ar fi fost corectă!

Regretăm că dl protopop s'a lăsat sedus prin măgulitoarea interpelație a dlui D. Comșa — față de dênsul, și nu a ținut cont, de ce este permis și ce nu este permis a se desbate în sinod, fiindcă nu e de presupus, că dsa ca fost deputat la sinodul archidiecesan, și la congres, ca fost asesor consistorial și prof. sem. sĕ nu cunoască statutul organic și §. 50 din acesta. Repet, că ne-ar sta cu mult mai bine, dacă ne-am ținea strict de obiect și nu am perde timpul cel scump cu afaceri, cari nu cad în competința noastră, eară acelea ce ar fi de eliberat sĕ rĕmână neresolvite, precum s'au întêmplat și în casul de față. Deputatul I. Slavici face întrebarea la presidiu: „are ori nu are cunoscință, dacă preoții din acest tract au primit vre-un ajutoriu sau nu?“ Presidiul respunde: „că nu are cunoscință, scie însĕ că păr. I. Bânda a înaintat o suplică la înaltul ministeriu pentru ajutoriu; primit-a acest preot ajutoriu sau ba, nu se poate sci.“

Deputatul I. Popovici propune, ca oficiul protopopesc sĕ întrevină la oficiul comitatens, ca preoții sĕ fie scutiți dela sarcina de drum; presidiul rĕspunde că nu se ține competent a întrevenì, de oare-ce numai ven. Consistoriu poate întrevenì; acelaș deputat face întrebarea, de care ordin au sĕ țină preoții referitoriu la purtarea matriculelor în 2 esemplare, fiind ordinul pretorial în contraḑicere cu al Consistoriului. La aceasta i se respunde, că au a se ținea strict de ordinul Consistoriului.

Urmând apoi obiectele din program, dl prot. cetesce raportul despre activitatea sa și despre starea protopresbiteratului din anul 1885, eară după aceasta prin G. Bobeș raportul comitetului protopresbiteral. Acestea rapoarte sunt aproape identice; puteau fi cu mult mai scurte și totuș complete.

Ambe conțin multe teorii frumoase, numai puțin practice; nu voi întra în detaiul acestor rapoarte, căci aceste se vor tipări, ca și în anul trecut la institutul tipografic, de altă parte ar trebui sĕ fie un mare Brachelli, ca sĕ țină aminte atâtea date statistice câte s'au scris în primul raport, care în momentul când s'au scris, nu au mai fost esacte; voiu amintì, că dl protopop a avut în anul 1886, 1759 esibite de resolvat; eată necesitatea inevitabilului cancelist!

Lamentațiunile cunoscute din anul trecut („Tel. Rom.“ Nr. 52 ex 1885,) obvin earăș: „că statutele reuniunii preoțesci nici până aḑi nu sunt întărite de ven. Consistoriu, că veneratul acelaș n'a resolvat de 2 ani proiectul pentru blanchete, că toate intențiunile bune se zădărnicesc și tragănă și că peste tot decând sinodul nostru archidiecesan a comis pĕcatul de nu a mai ales pe dl protopop și consorții în Consistoriu, de atunci veneratul acesta nu mai lucră nimică și toate acusațiunile dlui prof. Comșa, nu 'și au resultatul dorit, în scurt e coada veacului, că nime nu se mai interesează de biserică, scoală și națiune, decât numai „Tribuna.“

Din raportul comitetului sunt de însemnătate: *a)* propunerea pentru un aruncuș de un cruceriu pe fie-care suflet din acest tract pentru înființarea unui fond protopresbiteral, sau mai bine ḑis pentru darea neapăratului cancelist protopresbiteral; *b)* că protopopului i se dă voie a'și angagia un cancelist după gustul sĕu, care se va renumĕra din creândul fond „prin aruncuș.“

Acestea două propuneri inoportune ca sĕ nu ḑicem periculoase, au dat ansă la desbatere între mai mulți membri; se susținea dela masa verde, că Consistoriul nu ar avea nimica contra astorfeliu de instituțiuni și imposite; deşì nu este lipsă a dovedi, e la toată lumea cunoscut, că poporul nostru în sine sĕrac și prin sistemul present adus la sapă de lemn, este sătul de imposite, și ar trebuì sĕ-l mai cruțăm noi, fiind-că străinii ș-așa nu-l cruță, totuș cu mare majoritate s'a primit propunerea sub *a)* în o forma, care dl protopop o va esploata astfel, cum îi place și precum ni se spune a și emis circularie în asta privință, spre a se pronunța sinoadele parochiali, cărora nu le va merge mai bine, decum i-a mers sinodului parochial din cetatea Sibiiu, adecă *„wenn's nicht willst, so hau ich dich.“* La propunerea sub *b)* în zadar s'a observat, că nu avem de unde sĕ dăm remunerațiuni obligate, s'a primit și aceasta cu mare majoritate. Suntem curioși a vedea, în ce mod se va esecuta conclusul prim.

Contra acestor 2 concluse Dr. N. Olariu a insinuat vot separat.

Avem însĕ firma speranță, că ven. Consistoriu astfeliu de concluse aduse în hatîrul dlui protopop, și în detrimentul poporului, ca sĕ nu ḑic al bisericii, fiindcă scim bine cum folosesc frații nostri din Blaș astfel de ocasiuni, binevenite lor — nu le va întărì. În sine tacsa de un cruceriu e neînsemnată; dacă toți protopopii ar decreta în sinoade astfeliu de imposite, pentru interese particulare sub masca progresului, ca protopopul Sibiiului, atunci cruceriul

---

G. Dem. Teodorescu, Poesii populare române. Bucuresci 1885.

Ar. Densușianu, Istoria limbei și literaturei române. Iași 1885.

G. G. Meitani, Studii asupra constituțiunei românilor, Fasc. X. Bucuresci 1885.

Gr. H. Grandea, Miosotul, Poesii. A 4-a ediție. Bucuresci 1885.

Gr. H. Grandea, Fulga sau ideal și real. A 8-a ediție. Bucuresci 1885.

Ion al lui G. Sbiera, Codicele Voronețeanu, cu un vocabulariu și studiu asupra lui. Cernăuți 1885.

2. La concursul premiului Lazăr s'au presentat următorii concurenți, a căror lucrări au fost asemenea trămise comisiunii:

Col. A. Costiescu, Equerul grafometru sau Qadrantul de companie.

I. I. Pușcariu, Supra structura de cale metalică cu studiul unui nou sistem. Bucuresci 1885.

3. La concursul premiului Heliade pentru cea mai bogată colecțiune de arii populare române s'a presentat un singur concurent, dl Vulpianu.

Colecțiunea de arii presentată a fost pusă la dispositiunea comisiunii însărcinate cu studiarea ei.

VIII.

Ca închieiere a acestei scurte relațiuni asupra activității Academiei în decursul anului trecut, am onoare a ve espune în următoarele resumatul operațiunilor cassei Academiei pentru anul budgetar 1885—86. Secretariul general

D. Sturdza.

acèsta face în archidiecesă, aproape 10,000 fl.! Ce n'ar face consistoriul nostru cu suma aceasta, dacă o ar putea realisa, fără a produce nemulţămire şi resens neplăcut! Şi apoi Consistoriul şi sinodul nostru archidiecesan, n'ar putea decreta imposite, când ar sci că nu produce nemulţămire?

(Va urma.)

Varietăţi.

* (Necrolog.) **Gavriil Lador,** paroch gr. or. în Chiueşti protopresbiteratul Deeş, după un morb grav de 9 ḑile a reposat Marţi în 25 Februariu st. v. la oarele 6 dimineaţa, în al 60 an al etăţii şi al 35-lea al păstorirei sale, lăsând în doliu pe soţia sa cu 6 prunci.

Rĕmăşiţele pămêntesci ale defunctului s'au depus spre vecinica odichnă Joi în 27 Febr. în cimiteriul bisericei gr. or. din Chiueşti.

Fie-i ţĕrîna uşoară!

* (Kulturegyletiştii) au hotărît, ca în toate birturile şi prăvăliele mai mari din Transilvania sĕ pună câte o puşculiţă, pentru ca „marinimoşii prieteni ai culturei maghiare, în loc ca sĕ-şi arunce banii în vênt, mai bine sĕ contribuească pentru prosperarea celei dintâi reuniuni a veacului present; acest soi de colectă este cel mai practic, ḑic ei şi roagă pe propagatorii culturei maghiare din Ungaria, ca sĕ facă şi ei asemenea colecte.“

Când vrea sĕ bată Dḑeu pe cineva mai rĕu, îi ia minţile!

* (Societatea pentru cultura şi literatura română în Bucovina.) Joi în 20 Martie 1 April a. c. a ţinut dl Ion I. Bumbac la Cernăuţi prelegerea sa despre viaţa şi activitatea literară şi pedagogică a lui Aron Pumnul.

* (Sciri financiare.) Budgetul Ungariei pe 1886 a fost sancţionat de Maj. Sa. Contele Szapári negociază cu grupul Creditului Mobiliariu austriac pentru acoperirea deficitului. E vorba de emisiunea a 14.400.000 fl. efectiv în rentă de hârtie 5%

Camera francesă a aprobat proiectul de lege prin care se autorisă guvernul a emite renta 3% până la concurenţa sumei de un miliard şi cu scop de a servì pentru convertirea bunurilor de tesaur în circulaţie în suma de 446,149,515 lei; *b)* pentru înlocuirea emisiunei de obligaţiuni cu termin scurt autorisat prin legea dela 1885 şi până la concurenţa sumei de 152.828,200 lei; *c)* pentru acoperirea sumelor prevĕḑute în budgetul ordinariu pentru reconstituirea materialului militariu; *d)* pentru rambursarea unei părţi din garanţele casierilor generali. Restul se va întrebuinţa pentru diferite alte plăţi.

Proiectul de budget al Franciei pe 1887 prevede: Venituri ordinare, lei 3.142.687.567, din care 441.110.032 lei din imposite directe, 1.879.512.700 lei din imposite indirecte şi 822.064.835 venituri, care nu provin din imposite. Chieltuieli se cifrează cu 3.140.994.820 lei, din care 3.015.474.036 budgetul ordinariu, 163.508.200 estraordinariu şi restul diferite alte servicii.

* (Tunuri pentru Bulgaria.) — Din Timişoara se depeşează: 48 tunuri sistem Krupp, cari sunt destinate pentru armata bulgară, au trecut pe aci la Orşova, de unde vor fi apoi transportate pe corăbii la Rusciuc.

* (Împĕratul Wilhelm.) La Berlin s'a sĕrbat cu mare pompă aniversarea a opt-ḑeci şi noua a nascerii împĕratului. La recepţiunea ce a avut loc cu acea ocasiune, împĕratul 'şi-a esprimat mirarea ce i-au causat cuvintele dlui Windthorst, când acesta a declarat în Reichstag, că nu va vota prelungirea legii în contra socialiştilor de cât din consideraţie pentru persoana suveranului. „Un prusian, a ḑis împĕratul, nu 'şi va închipuì nici odată că regele lui poate sĕ ceară sĕ se voteze o lege pentru protegiarea persoanei sale; ori ce prusian scie că în astfel de materie regele Prusiei n'are în vedere de cât binele tuturor şi nu se gândesce nici odată la el.“

* Un ḑiariu din Triest comunică, că principele de Bismarck se va stabilì în curênd pentru câte-va sĕptĕmâni, în imprejurimile Triestului. Medicii sfătuind pe cancelariul german sĕ petreacă cât-va timp în Sud, M. Sa împĕratul Francisc Iosif ar fi pus la disposiţia principelui de Bismarck castelul Miramare.

* (Plecarea ovreilor.) Imediat după sĕrbătorile Sf. Pasci un însĕmnat numĕr de familii israelite din Iaşi vor pleca la America. Comitete sunt instituite pentru acest scop şi fac toate înlesnirile posibile, ca cei sĕraci sĕ poată pleca şi cu puţin. Pe lângă aceasta, preţul drumului e redus la mai mult de jumĕtate. Placarde sunt deja lipite în uliţi, prin cari se vestesce tuturora de a fi gata la drum după Pasci. Numĕrul familiilor care pleacă ar fi, după „Opiniunea,“ numai din oraşul Iaşi de câte-va sute.

* (Pe Marea-Neagră) s'a înnecat, din causa furtunii, patru corăbii încărcate cu grâne şi vite din România.

* (Guvernul italian) va da un premiu de 10,000 lire aceluia, care va deslega tema: „Cum s'ar putea impedeca sporirea casurilor de orbire?“ În Italia aprope la 30,000 indiviḑi îşi perd vederea în tot anul.

* (Ducele de Sevilla), un nepot al reginei Isabella II, se scie că a fost condamnat la opt ani închisoare, pentru că a insultat pe regina Christina, care însĕ l'a graţiat. Corespondentul unei foi din Berlin a avut o convenire cu ducele, pe când acesta era încă în închisoare. Cu acea ocasiune ducele a ḑis între altele:

Eu sunt Bourbon cu vederi liberale (textual: Soy Borbon de rasa liberal) şi nu voi sĕ am ceva comun cu Bourbonii, cari sunt duşmani ai libertăţii. Urmez tradiţiunii părintelui meu şi poate merg ceva mai departe de cât dênsul. Eu sunt pe faţă pentru restaurarea republicei. În ḑiua în care m'am întors dela înmormêntarea vĕrului meu, regele Alfonso XII, am ḑis în sinul familiei, că monarchia a murit cu Alfonso XII. N'am de gând sĕ sacrific interesele naţiunei pentru cele ale dinastiei. Dacă o fac rudele mele, cu atât mai rĕu pentru ele. Eu deplâng aceasta şi'mi pun toată speranţa în republică. Puteţi sĕ o spuneţi şi altora; n'am nici un secret. Me duc la republică, fără ca sĕ'mi pese de originea mea, căci angagiamentele mele personele au murit cu Alfonso XII şi vedeţi înşive, că legăturile de rudenie n'au valoare nici pentru alţii, căci nu împedecă pe nimeni de a me persecuta. Mie şi mai puţin îmi pasă de ele. Am primit din multe ţĕri adrese simpatice; numai din Germania şi Austria mi se trimit scrisori anonime contra mea. Eu ajung cel mult la înălţimea dispreţului meu. Sunt un adversariu al Germaniei, dar pentrucă sunt Spaniol şi pentrucă cred, că interesele ambelor ţĕri sunt opuse, însĕ eu sunt un adversariu loial. Pe viitoriu nu me voi opune nici unui guvern republican, ci voi servì ţĕrei în tot modul cu viaţa.

* (Care de care.) În vagon, între New-York şi Chicago: Străbătând Columbia, ḑice un Yankeu, am fost cuprins de nisce friguri aşa de întinse, încât pulsul îmi bătea cu sgomotul unui ceasornic.

— O! dar eu, rĕspunse un altul, am păţit-o mai rĕu. În călĕtoria mea prin Georgia, m'au prins nisce friguri aşa de grozave, în cât medicul nici nu cuteză sĕ'mi mai pipăe pulsul, decât cu cleştele.

Ori-cine poate fi sănătos, şi poate ajunge la o vêrstă înaintată, dacă 'şi grigesce sănătatea. Cele mai multe morburi îşi au isvorul din sânge, trebuie sĕ fie deci cea mai sfîntă datorinţă a fieşte-cărui om, a grigì cu deosebire de el. După multe studii şi scrutări ne-a succes, a compune astfel de remedii, cari curăţă sângele sigur, grabnic şi fără vr'o urmare stricăcioasă, îl întăresc şi ţîn sângele întro circulaţie naturală. Metoda noastră e recunoscută prin multe orduri şi medaile, cu cari am fost decoraţi. Noi curăm totdeuna cu bun succes anumite **morburi, provenite din sângele stricat (fără mercuriu), urmările triste a unor învĕţuri secrete,** mai departe **slăbiciunea trupească, morburi de pele, ranele fie-cât de învechite, petele din faţă, căderea pĕrului, podagra şi reumatismul, toate morburile femeiesci,** — totdeuna cu cel mai strălucit succes. **Limbricul curelat** îl îndepărtăm noi, după o metodă proprie, chiar şi la copii, în decurs de câte-va oare. Cei ce sufer de **vătămătură** se vindecă încet şi sigur prin legăturile noastre, construite pe basa celor mai nouă scrutări, după o manipulaţie raţională. Noi primim ori-ce scrisoare confidenţială provĕḑută cu o marcă postală retour şi o descriere amănunţită a morbului.

Clinica privată „**Freisal**“ în **Salzburg** (Austria)

Nr. 103. [1277] 3—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia de clasa a II a a Rîpei superioare, protopresbiteratul Reghinului, se escrie concurs pentru ocuparea acestui post cu termin *de 30 ḑile dela* prima publicare în foaia archidiecesană „Telegraful Român.“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Porţiune canonică constătătoare din 6 jugere 1371□° agrii, 466□° grădină, 10 jugere 664□° fênaţ şi 300□° păşune, cari aduc un venit anual de .	129 fl. —
2. Dela înmormênt. calcul mediu de 5 ani . .	50 „ —
3. Dela botezuri . .	12 „ —
4. Dela cununii . .	40 „ —
5. Dela 200 familii à o ferdelă (16 cupe) cucuruz sfârmit	200 „ —
6. Dela 200 familii câte o ḑi de lucru computat à 30 cr..	60 „ —
7. Venite accidentali (sânţirea apei la botezul Domnului)	120 „ —
Suma	611 fl. —

Se observă, că edificii parochiali nu esistă, acelea însĕ se vor edifica cât mai curênd.

Petenţii 'şi vor adresa suplicele întocmite în sensul regulamentului pentru parochii subscrisului, posta ultimă Ieciu (Maros Vécs.)

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Reghinului. Idicel, 20 Februariu 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Galaction Şagău,
protopresbiter.

Nr. 77. [1278] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei de clasa III a din comuna Ilimbav, protopresbiteratul Agnitei, se escrie concurs pe basa încuviinţărei Venerabilului Consistoriu Archidiecesan de dto 4 Martiu a. c. Nr. 1086 cu termin *de 30 ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Porţiune canonică 6 jugere 1252□° arătură şi fênaţ.

2. Dela 105 de familii câte o mirţă vechе bucate, jumătate grâu şi jumătate cucuruz.

3. Tot dela 105 familii câte o ḑi de lucru cu palma sau 40 cr. de fiecare familie.

4. În ajunul botezului dela fiecare familie 10 cr.

5. Din pădurea comunală 2 sorţi lemne gratis, cu esceptiunea, când lemnele se vor vinde şi nu se vor împărţì între locuitorii comunei, preotul încă sĕ nu capete.

6. Venitele stolare îndatinate şi regulate.

Toate acestea computate laolaltă dau un venit anual de 260 floreni 50 cr.

Cei ce doresc a competa la acest post au a-şi subşterne suplicile înstruite conform prescriselor legei în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc până la terminul susindicat.

Nocrichiu, 14 Martiu 1886.

În conţelegere cu Comitetul parochial.

Gregoriu Maier,
adm. pp.

Doctorul Moga

locuesce din **1 Aprile** anul curent începênd în

Piaţa mare Nr. 17,

(deasupra Apotecei Dlui Teutsch)

unde în fie care ḑi primesce bolnavi dela **7—8 oare** dimineaţa şi dela **2—3 oare** după ameaḑi. [1280] 1—2

American Original-
BAY RUM.

Ocupă între toate apele de pĕr necondiţionat cel dintâi loc, bucurându-se în Anglia şi America de 10 ani încoace de cea mai estinsă întrebuinţare, fiind recunoscută ca cea mai escelentă. Ea n'ar trebuì sĕ lipsească din nici o casă. Influinţa apei acesteia este: căderea pĕrului după câte-va spălări se înlătură cu desĕvêrşire, pleşugirea se curează printr'o deosebită pătrundere la rădăcinile pĕrului şi capul ear se acopere cu pĕr în tîmpul cel mai scurt, ori ce necurăţenie ce se ivesce pe peliţa capului dispare după o întrebuinţare de 3—4 ḑile a Bay-rumului. Când pelea e sănătoasă: apa aceasta ţine pĕrul şi pelea într'o deosebită curăţenie, pĕrul devine moale, lucind ca catifeaua, încărunţirea fiind cu desĕvêrşire împedecată. Ea întineresce şi conservă pĕrul! Nu-i mijloc secret! Nu numai pe deplin nestricăcios, dar foarte suportabil pentru ori-ce vrêstă! În toată ḑiua primesc adrese noue de mulţămite! Singurul import direct de pe insula St. Thomas, prin depositoriul general **I. Wessely, farmacist diplomat în Viena, I. Augustinerstrasse 7/II. Preţul unui flacon fl. 1.40.** — Espediţiunile se fac ḑilnic.

Deposite la farmacistii: Morscher în Sibiiu, Hornung şi Fuhrmann în Braşov. [1254] 4—6

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 33 Sibiiu, Joi 27 Martiu (8 Aprilie) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr, rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Prenumeraţiune nouă
la
„Telegraful Român"

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Aprilie-Iunie al anului 1886, cu preţul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumeraţiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignaţiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, şi eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atenţiunea on. domni abonaţi, al căror abonament se sfêrşeşte cu ultima Martiu 1886, a-şi înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie speeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român" în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espediţiune se face prin lipirea unei făşii de adresă dela abonamentul ultim.

Biblioteci poporale şi înfiinţarea lor!

E bine şi frumos ca omul sĕ aibă în viaţă un ideal, ori mai bine o ţîntă, căci atunci acţiunile lui vor avea un mers regulat, potrivit cu ţînta ce o are.

Idealul poate fi bun — poate fi greşit.

În casul dintâi omul devine folositoriu, în casul al doilea păgubicios societăţei şi sieşi însuşi. Unul din cele mai mari idealuri ce trebue sĕ avem fie-carele, nu poate fi decât ridicarea scoalelor noastre. Până aḑi încă nu suntem în clar cu postulatele cari le cerem dela ele. Unii vor sĕ susţină, că ar fi prea mulţămiţi, dacă ţĕranul nostru ar scì sĕ cetească, sĕ scrie, sĕ socotească şi sĕ aibă cunoscinţă din geografia comunei, comitatului şi ţerei în care trăiesce şi în fine sĕ scie că e român şi ca atare sĕ înţeleagă datoriile de om şi de cetăţean. Alţii vin şi pretind dela scoală cultivarea simţului religios, care nu numai e o necesitate pentru fie-care om, ci e totodată un preţios bun neînlocuibil prin nimica; spre scopul acesta combat ori ce programă, care nu are în vedere religiunea, ca singurul mijloc, pentru de a asigura omului o posiţiune solidă în stat şi societate, ca omul în ḑile de ispită şi suferinţe sĕ nu sucumbe, lipsit fiind de cel mai puternic raḑim — de religiune.

Vin alţii şi cer, economia, întroducerea lucrului de mână în scoală, ca aşa sĕ se desvoalte spiritul de muncă, spiritul de negoţ şi intreprindere la generaţiunea viitoare. Alţii ar dorì ca o parte din tîmpul ce-l petrece tinerimea în scoale sĕ fie destinat pentru agricultura practică, pentru modul tractărei şi îngrijirei vitelor şi pentru industriile locale. Va sĕ ḑică stăm faţă în faţă cu postulate, ale căror esistenţă de drept nu o neagă nimenea, numai cât toţi uită că suntem numai în scoala popurală, şi toţi perd din vedere factorii de cari dispunem noi aḑi pentru aceste trebuinţe.

Greutăţi dar de diferite naturi întêmpină cel chiemat a dirige scoalele, fie numai din un tract, necum din o metropolie sau archidiecesa întreagă şi astfeliu o fi bine ca sĕ stabilim înainte de toate ce putem pretinde dela un băiat în vêrstă de 6—12 ani şi ce dela cei dela 12—15 ani.

Aceasta nu se poate improvisa prin un singur articul în un ḑiariu, dar nici stabilì ca normă pentru întreaga archidiecesă, deoarece diferite sunt trebuinţele ţeranilor nostri din comitate şi diferite trebuinţele celor dela marginea ţĕrei.

O trebuinţă comună au toţi, şi aceea este scrisul, cetitul şi cunoscinţele religioase morale. — La aceste dacă vom pune fundament bun, avem cheia cu care putem deschide uşa casei sĕ întrăm în celelalte.

Vine acum marea întrebare, că ce va folosì poporului, că va sci cetì, dacă nu are ce sĕ cetească? Scoala poporală fără o bibliotecă populară nu 'şi poate complecta activitatea sa, firul ei se întrerumpe.

Scoala e chieia, biblioteca e casa, şi ce rĕu e dacă ai chieia şi nu ai casă unde sĕ întrii. În acest cas puţinele cunoscinţe rĕmân fără folos, se uită şi e o mare perdere aceasta la noi, o perdere, care nu o putem din destul accentua şi aşa e timpul ca sĕ ne cugetăm la îndreptarea acestui rĕu. Destul timp e de când am fost opăciţi de întunerecul ignoranţei — şi în viitoriu nu ne e permis a mai sta departe de isvoarele recoritoare, cari le oferă sciinţa tuturor neamurilor.

O grupare a mai multor oameni de carte, cari sĕ scrie pentru popor şi pentru bibliotecile înfiinţânde pe lângă scoalele poporale, o vĕd de o necesitate imperativă. Cumcă aḑi avem o cunună frumuşică de scriitori români, nu o putem nega, dar ei sunt risipiţi, nu sunt concentraţi, nu lucră în o direcţiune şi cu un plan anumit, ci îşi risipesc puterile unul în o parte, altul în alta. Dovada cea mai vie o avem chiar şi în aparinţa multor foi şi foişoare din timpii din urmă.

Nu ar fi mai bine, mai consult, ca aceia, cari s'au dedicat a scrie pentru popor sĕ-i devină în ăst mod folositori, dacă ei ş'ar grupa puterile lor edând cărţi populare pentru popor? Nu ar fi mai bine ca sinodul procsim sĕ voteze o sumă de bani pentru astfeliu de oameni, cari ar presenta cărţi scrise în stil popular, novele de cuprins moral, cari tipărite în tipografia archidiecesană sĕ se distribuie la toate scoalele, fie cu un preţ cât de bagatel.

Eu cred că acesta ar fi singurul mijloc pentru de a pune basă la înfiinţarea bibliotecilor poporale sătesei, dacă astfeliu de oameni 2—3, ar fi angagiaţi anume spre acest scop şi ostenelele muncei lor ar fi remunerate.

Până nu vom face astfeliu, nu vom avea cărţi, nu e posibil ca sĕ lăţim gustul de cetit la poporul nostru şi in urmare nu e posibil nici a satisface postulatelor cerute cu stăruinţă dela scoala populară.

Vor fi reflectând unii, că avem „Mica bibliotecă a istorioarelor interesante," alţii ne vor indica cărţile dlui N. D. Popescu, alţii cele 23 broşurele, novele după Boccacio, sau şi altele, eu însĕ pentru scoalele noastre nu aflu cărţi de cetit şi de dat în mânile băieţilor ca lectură folositoare decât: cele 50 istorioare morale, scrierile lui Ispirescu, Genoveva, Biografiile romane după Grube, Robinson cel june după Campe, şi 2—3 poveşti din biblioteca populară şi în fine scrierile domnului Riureanu! Este destul aceasta? cred că nu — dar bine ar fi dacă cel puţin şi aceste ar fi în fie-care comună, dacă nu în mai multe, cel puţin în câte un esemplariu. Nu de mai puţin interes ar fi sĕ se scrie biografiile bărbaţilor nostri, cari au lucrat pentru noi, de-asemenea în stil popular şi predate în mânile scolarilor. Numai după ce se vor concentra astfeliu de puteri şi ele vor lucra timp mai îndelungat în direcţiunea aceasta, vom vedea şi vom sci apreţia marele avantagiu ce'l vor oferì scoalelor noastre şi prin ele poporului român. Consistoriul archidiecesan ar promova mult şi cu mare succes causa scolară, dacă ar presenta sinodului procsim o propunere de soiul acesta, căci prin ea ar grupa mai mulţi oameni la o acţiune comună şi în fine cărţile aceste devenind proprietatea tipografiei, ar forma un venit sigur pentru fondul tipografiei noastre. Cei ce nu ar fi în stare sĕ producă ceva original, ar putea traduce din limba germană, francesă ori maghiară astfeliu de cărţi, şi folosul şi material şi moral ar fi de nepreţuit.

Amicul scoalei.

Revista politică.

În urma ultimelor conferenţe ministeriale ţinute la Viena între membrii cabinetului cis- şi translaitan, a succes în sfêrşit sĕ se stabilească punc-

---

FOIŢA.

Sĕrăcia.

— Snoavă. —

Când epurii coade lungi purtau şi vulpele câni vênau, era un om sĕrac, sĕrac, cum se ḑice, pârlit de sĕrac, încât nu scia încătro sĕ'şi mai ducă grumazii de urîcioasa sĕrăcie, bag'sama la altul i dată s'o poarte cine scie până când. Aşa era data omului, despre care voiesc a ve povestì. Înzadar cercase la toate mijloacele de scăpare, că nu-i folosea nimica; ba încă din rĕu tot spre mai rĕu ajunse, pentrucă me rog d-voastre cinstiţi boeri, când se ia rĕul după om, apoi ai de a te scărpina în cap până te veḑi scăpat de el.

Vĕḑênd omul nost curgerea lucrului, se hotărî sĕ plece în lumea mare, cum de pildă pleacă cei de pe la noi în Ţară, doară se va vedea odată scăpat de urîcioasa sĕrăcie.

Nu s'a gândit mult bietul om, a şi plecat la drum punêndu-şi ce biată mai avea pe o rîză de cal, la care 'ţi era scârbă sĕ-te uiţi, că-i puteai numĕra toate oasele prin pele.

Ducêndu-se el un dărab bunişor de drum, îi plesnì prin cap, că plecând de acasă şi-a uitat ţevea dela pipă (lulea), fără de care ḑicea că nici un paş nu mai poate da, căci omul nost cu toată sĕrăcia lui era pipaş mare.

Deşì a cercat muierea sĕ-l desmênte sĕ nu se mai întoarcă îndĕrăpt pentru o nimică de ţeve, — el totuş s'a întors.

Ajungênd acasă, auḑì prin podul casei mai multe bubuituri, astfel încât cugetai că ucigă-l crucea şi-a luat lăcaş în acel pod; ear el mănios începù la ceartă cu cei de prin pod, creḑênd că sunt nescai vecini, ce voiesc a-i strica casa.

— Care sunteţi în pod şi ce căutaţi acolo?

— Eu sunt: Sĕrăcia, 'mi potcovesc calul, sĕ merg cu tine 'n lume, — sĕ auḑì ḑicênd din pod.

Sĕracul de mine, cugetà bietul om, rĕul vine nechiemat, binele fuge nemânat; de nu me întorceam îndĕrăpt după ţeve, scăpam de sĕrăcie, — de asta nici în pământ!...

Sĕ nu ne perdem rostul. Se vorbesce că de atunci ar fi rĕmas vechea credinţă: că dacă ai plecat în oare-care drum şi uitându-ţi ceva în locul de unde ai plecat, te-ai întors ca sĕ pleci de nou, se ḑice că nu mai ai noroc în călĕtoria aceea.

Vrênd nevrênd bietul om, trebuì sĕ primească Sĕrăcia ca soţ de călĕtorie, şi astfel plecară şi merseră preste ţĕri şi preste mări, cale lungă sĕ-le ajungă, dar Sĕrăcia nici poveste sĕ se lase de el.

Ajungênd ei în o pădure, se pun ca sĕ odichnească la umbra unui copac. În trunchiul acelui copac se afla o găurice, era urma unei crenge putreḑite, pe carea vĕḑêndu-o omul, ḑise cătră Sĕrăcie:

— N'ai putea întra în această scorbură, ca sĕ-mi scoţi de acolo o căldare de bani ce e ascunsă acolo de multă vreme?

— Cum sĕ nu, ḑice Sĕrăcia.

Ḑicênd acestea, Sĕrăcia nu aşteptà ca omul sĕ ḑică de două ori, ci îndată întrà în scorbura copacului. În clipita când Sĕrăcia întrà, omul îndată astupà găuricea cu un cuiu, pe care-l bătù sĕ nu-l mai poată scoate puiu de om.

Cercat-a Sĕrăcia sĕ scape din buturà, dar de scăpat nici pomeneală, fiind-că butura nu mai avea altă rĕsuflătoare.

Bietul om după ce se vĕḑù scăpat de întunecata Sĕrăcie, mulţămì lui Dumneḑeu şi plecà ear spre casă.

Mergênd el cu ai sĕi cătră casă, deteră preste un uliu, care togmai se pusese sĕ prânḑească o biată de găină; omul aleargă şi scoate dela nemilostivul uliu găina abia vie. Această găină după ce a ouat o mulţime de oauă, a clocit şi scos o mulţime de pui, pre cari sĕ-i fi vĕḑut, nu cred că nu aţi fi dat mult, sĕ fi avut numai unul dintre acei pui frumoşi.

tele mai esențiale ale pactului dualistic ce are sĕ se renoiască. Pertractările au durat aproape un an întreg de ḑile, și cu toate că au fost foarte multe greutăți de delăturat, totuș diferențele n'au ajuns la acel grad acut, la care s'au fost ridicat în trecut, neliniștind massele diferitelor poporațiuni din monarchie. Proiectele redactate pe basa înțelegerii luate, se vor așterne probabil imediat după sĕrbătorile Pascilor parlamentelor din Viena și Budapesta.

Enigmatică de tot trebuie sĕ apară în ochii unui om cugetătoriu strania ținută a Greciei, care ne reamintesce mult vorba românului, că pisica cu clopot anevoie prinde șoareci. De atâtea și atâtea luni de ḑile grecii se pregătesc cu toată seriositatea sĕ atace Turcia, mobilisează armata activă cu toate reservele ei, fac împrumuturi de milioane, amenință toți și presă și guvern fără nici o reservă, că au sĕ se bată! De present s'a pus cestiunea pe tapet chiar și în camera din Atena. Desbaterile curg, și ele promit a fi foarte bogate în animosități și atacuri la adresa guvernului Dlui Delyannis. Leaderul oposițiunei fostul premier Tricupis, se ḑice că va pune cestiunea de încredere față de cabinet la ordinea ḑilei, și este de temut, că guvernul actual va rĕmânea în minoritate. Punctul principal de acusă al lui Tricupis, ar fi, că Delyannis a scăpat momentul oportun, când ar fi putut declara cu multe șanse de succes rĕsboiu Turciei, și astfeliu aducênd țeara într'o completă ruină financiară, prin trăgănarea sa, a compromis-o și 'n fața Europei, care îi face acum atât de strașnică oposițiune.

Detaiuri despre desbaterile urmate 'n camera grecească ne lipsesc; fapt este, că idea demonstrațiunii navale din partea puterilor se va pune 'n pracsă fără amânare la prima mișcare a grecilor. În înțelesul acesta Dl Delyannis a primit în ḑilele aceste o notă foarte serioasă din partea ministeriului de esterne din Londra, în care apriat i se spune, că ori-ce încercare de agresiune din partea grecească, va fi cu ori ce preț împedecată din partea escadrei englese și că din contra, operațiunile eventuale de apĕrare ale turcilor vor fi sprijinite de Anglia.

În fața pregătirilor grecesci și Turcia 'și adună după cum și de unde poate zdruncinatele-i puteri, concentrând la trupe nedisciplinate și rĕu echipate pela graniță. Spre a 'nlătura aceste scăderi ale trupelor sale, guvernul turcesc, a hotărît sĕ facă încă o emisiune pentru un împrumut forțat intern în sumă de 300,000 de funți turcesci, cari vor trebuì scoși în părți egale dela funcționari, proprietari de case și proprietari de pământ. In sferele financiare se crede, că Poarta în cele de pe urmă tot va fi nevoită sĕ facă arangeamêntul cu banca otomană, care îi asigură un împrumut de 75,000 de funți. Comisiunea, care a fost instituită pentru a esamina din nou convențiunea respectivă, s'a constituit în mod definitiv și se compune din Agop pașa, ministrul listei civile ca președinte, Kiamil Effendi, Riza Bey și Vahan Effendi ca membri.

După o depeșă din Londra adresată Agenției Havas, în cercurile liberale se ḑice, că dl Gladstone își dă foarte bine seama de puținii sorți de isbândă ce are, d'a vedea adoptându-se definitiv proiectele sale irlandeze de parlamentul actual. Totuș speră, că ele vor fi votate în camera comunelor c'o mică maioritate de 25 până la 35 de voturi. Dacă camera de sus le va respinge în urmă, dl Gladstone va face apel la țeară.

Toate ḑiarele englese conservă articole lungi privitoare la dimisiunea dlor Chamberlain și Treveylan. Ele discută calea pe care probabil o va urma dl Gladstone.

Se ḑice în general că președintele demisionat al oficiului *Local gouvernement board* va face oposițiune proiectelor irlandeze ale dlui Gladstone, și aceasta în unire cu marchisul de Hartington, dnii Trevelyan, Goschen, sir Ch. Dilke și un mare numĕr de alți liberali și radicali.

„Times“ crede cu neputință că ministrii, cari au avut curagiul d'a rupe cu șeful lor când i-a pus în fața unei politice, care compromite interesele vitale ale imperiului, sĕ se mulțămească d'a lua o atitudine de neutralitate cu totul nefolositoare și sterilă.

„Daily News“, din contră, crede a sci, că atitudinea disidenților nu va avea un caracter de vitalitate și că oposițiunea lor va fi mai mult amicală.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Sibiiu, în 27 Martie 1886. (Închieiere).

Dară sĕ ne scuse dl protopop, căci suntem sinceri și nu ținem conferințe secrete, sĕ-i aducem aminte proverbul german: *„nichts ist so fein gesponnen, das nicht kommt an die Sonnen;“* îl va durea pre dsa de fondul protopopesc, ne doare și pe noi, că n'avem mii în fond; altul este scopul principal al dsale, a mai face unui alter G. Bobeș o remunerațiune, căci doamne sfîntule ce lucru mare e a resolva 1759 numeri; într'un an, când unei cause i se dau ḑeci de numeri, esemple am putea produce, dară nomina sunt odiosa.

Sunt necesitat din nou a întona: avem încă 36 de protopopi, fieşte-care grijesce de tractul sĕu amĕsurat împrejurărilor și puterilor materiale; nici unuia nu-i vine prin minte, pentru că nu a venit timpul, a face sinodul sĕ aducă concluse necoapte și apăsătoare; a decreta, nu este nici o greutate; greutatea zace pe aceia, care de bună voie siliți „duși la freiwillige,“ contribuesc.

Scim și suntem dedați a crede, că dlui protopop 'i place a se ținea de prescrisele statutelor, regulamentelor și ordinilor mai înalte; tare frumos; scim și noi, că dsa a concurat la protopopiat pe basa unui concurs bine precisat; în aceasta nu stau nici „aruncușuri“, și nici nu e vorba de „cancelist“, sau după ḑisa colegului I. de Preda, „de vice-protopop“, care instituțiune, biserica noastră nu o cunoasce. Concedând instituțiunea canceliștilor, ne-am trezì într'o bună dimineață, că în loc de protopop ales ne este protopop, denumitul sĕu, din causa prea lesne de esplicat, din înmulțirea agendelor, fie acestea bisericesci, fie în afaceri de ale ḑiariului sĕu oficios, și din causa că nu poate ajunge preste tot locul, urmare naturală deci substituirea cancelistului vice-protopop.

De altă parte ar trebuì sĕ nu facem atâta ciorobor pentru-un-topor; mulțămită lui Dḑeu mai avem protopopi harnici și probați; acestia tac și fac, fără a trimbița în lume: „că Consistoriul nu-i spriginesce, că dacă consistoriul nu face nimica, sĕ facem noi, că Escelenția Sa metropolitul i impedecă la una și alta,“ precum face o parte în sfătoșia sa.

Se înțelege că scie pentru ce și cu ce scopuri, cari la toată întêmplarea nu sunt de aprobat, fiindcă nu sunt sincere, și nu provin pentru a provoca binele bisericei, ci pentru interese particulare, ca sĕ nu ḑic rĕsbunare pe toate căile și cu toate mijloacele; toate acestea în detrimentul autonomiei și religiunei noastre. S'a decis mai departe ca preoțimea sĕ se întrunească în conferințe particulare și sĕ facă de nou o representațiune la Ven. Consistoriu, sĕ se întărească statutele, odată; în această sĕ se vorbească, nu numai „delarota“ a là prof. Comșa, ci cu toată resoluțiunea căci veḑi doamne Consistoriul nu întăresce nesce asemenea statute, ce ignorează statutul organic.

S'a decis sĕ se tipărească și în anul acesta actele sinodului la institutul tipografic al dlui protopresbiter; s'a primit proiectul de budget pro 1886, s'a dat absolutoriu comitetului, și s'a ales o comisiune de 3 în persoanele dlor I. Bologa, I. Slavici și D. Comșa; aceasta va avea până la procsima ședință se raporteze sinodului, privitoriu la interpelarea dlui D. Comșa, sĕ facă cercetare în archivul protopresbiteral, că ce feliu de corespondență se află de bietul șef calomniat (?) nu ne poate spune!

Era sĕ urmeze raportul comisiunei de 5, (Dr. Barcian, G. Bobeș, E. Brote, I. Henteș și I. Slaviciu) emisă în anul trecut pentru a face propuneri la raportul presidiului; după ce prof. Comșa ne spune, că comisiunea a fost foarte diligentă, dară nu poate raporta, fiind raportorul absent, și fiind și timpul înaintat, ședința se termină, eară a 2-a ședință sĕ se țină în 11 Martie în biserica din cetate, la 9 oare a. m. La ordinea ḑilei rapoartele celor 2 comisiuni.

Fiind la 11 Martie c. abea la 11 oare membri în majoritatea recerută, se dă cetire protocolului ședinței prime și se autentică; presidiul aduce la cunoscință dimisiunea Dlui Dr. B. Preda, care se primesce și se dispune alegere nouă; urmeaḑă apoi raportul comisiunei de 5, referent E. Brote. Acesta prin o cuvêntare destul de lungă și monotonă arată momentele și principiile, de care a fost condusă comisiunea; pe basa acestora face următoarele propuneri, cari sinodul cu mare majoritate le și primesce; și anume:

Pentru o dotațiune mai corĕspunḑĕtoare a preoților se *decide*:

1. *a)* oficiul protopopesc se însărcinează a încerca sporirea dotațiunei din alodiul politic al comunelor; *b)* findcă unele fonduri ale archidiecesei, încă sunt menite spre acest scop, sĕ se facă și aici pașii de lipsă, pentru a se cumpĕra porțiuni canonice la preoții din acest tract; *c)* sĕ se înființeze fonduri parochiale, sĕ înțelege pentru generațiunea viitoare; *d)* tacsa stolară a preoților sĕ se reguleze astfeliu, ca sĕ fie în uniformitate în toată archidiecesa. Spre acest scop sinodul acesta luând inițiativa, sĕ facă o representațiune la măritul Consistoriu; eară elaborarea acestei representațiuni și ducerea în deplinire, se încredințează comitetului protopopesc.

2. Sĕ se facă representațiune la Consistoriu, ca sĕ reguleze afacerea neapăratului cancelist protopopesc în genere și sĕ reguleze și competința acestuia.

3 Declarațiunea resolută și bărbătească a preoțimei din acest tract, resp. renunțarea la ajutoriul de stat, sinodul o ia cu plăcere spre sciință.

4. Raportul oficiului protopopesc despre activitatea sa din 1884 asemenea se ia spre plăcută sciință.

Ḑic oamenii: că din puțin îngrabă ajungi la nimica, dar nu'mi veți crede bunii moșului, că acest om din puțin și în puțin timp, se făcù așa de avut, încât n'ar fi schimbat cu nici un om din sat: era avut, de n'am ce spune.

Dar după cum bine sciți, unii oameni nu te pot vedea în ochi, că poți trăì de pe o ḑi pe alta, cu muncă dreaptă și cu dar dela Dumneḑeu; ca și când Dḑeu drăguțul ar fi făcut lumea numai pentru dênșii, — astfeliu de pismași avea și omul nost destui.

Între cei ce-l pismuiau era și un fățarnic, că nu-i voi ḑice altmintrilea, pentru că me rog putèai ḑice despre el în toate ḑilele ḑicala românului: de față te linge, de dos te frige. Acesta era de altmintrelea om foarte bogat; dar inimă ca a lui: numai la el.

— Trebue sĕ me fac prietin cu el, ca sĕ-l pot descoasă, că pe ce cale a ajuns el atâta de bogat și încă în un timp așa de scurt; și descosêndu-l sĕ-i taiu cloamba de sub picioare, ca sĕ rĕmână la ceea ce a fost întâi, își ḑice în sine fățarnicul de bogat.

Așa a și făcut.

S'a tot lingușit pe lângă omul cu sĕrăcia până când l'a descusut din fir în pĕr, unde și cum a închis Sĕrăcia.

Bogătanul cum înțelese unde e ascunsă Sĕrăcia, îndată luà toporul și fără a se mai gândì la ḑicala ceea: Cel ce-și face, lui își face, se duse și taie în trunchiul copacului, până când slobodḑi Sĕrăcia.

Aceasta plină de bucurie ḑise către bogat:

— Ce poftesci dela mine pentru facerea de bine?

— Nimic, decât sĕ te duci ear la cel ce te a închis.

— La acela nu me voi mai duce nici odată; fiindcă de acela m'am săturat; fără de acuma încolo me voi ținea de tine, fiind-că ți-a fost milă de mine.

De atunci Sĕrăcia s'a ținut de bogat ca scaiul de oaie. Și toți cari vor mai face ca el, asemenea o vor păți-o.

Gioagiul de sus. *I. Bota.*

Dela polul nordic.

Căpitanul Fairweather, comandantele vasului *Terra Nova* din Dundee, a trimis la amiralitatea engleză o serie de documente și de obiecte depuse în părțile arctice, lângă pasul Principelui-Reginte, de espedițiunile trimise, acum trei-ḑeci de ani, pentru a căuta pe sir John Franklin. Aceste moaște presintă un adevĕrat interes și modul cum au fost găsite este foarte ciudat.

Căpitanul Fairweather povestesce că, aflându-se pe la finele lui Iuniu la întrarea pasului Principelui-Reginte, vĕḑù că vin lângă vas mai multe sănii de indigeni. Acesti eschimoși erau îmbrăcați în haine europene, pantaloni, jachete, cămăși de flanelă, și cu caschete de lână și pălării. Săniile lor erau pline de păpuși de tutun, și aveau chiar și sĕmênță de ceapă, cu care nu sciau ce sĕ facă și o trăgeau pe nas ca tabacul. Mai aveau asemenea rom și conserve de carne; și povestiră că descoperiseră în insula Beechey o „comoară“ și că luaseră tot ce găsiră în ea.

Căpitanul căută în sănii, pe când oamenii din echipagiul sĕu cumpărară tutunul Eschimoșilor. Dl Fairweather dete astfel peste o mică cutie, care conținea hârtii și pe cari indigenii le puseseră la o parte, pentru a face din acele hârtii umpluturi de pușcă. Aceste hârtii fuseseră lăsate pe rênd în insula Beechey de toate espedițiunile arctice, cari puseseră piciorul acì.

Cel mai vechin din aceste documente este docomentul din 22 August 1854, semnat de comandan-

Precum amintisem mai sus, la punctul al 2-lea înzadar s'a ostenit dl I. de Preda a dovedì, că cu astfeliu de concluse sinodul trece marginile competinţei, şi crearea unui vice-protopop precum nimerit o caracterisase, e contra tuturor instituţiunilor noastre ba e chiar periculoasă, căci sunt cestiuni, care numai consistoriul, resp. sinodul archidiecesan, ba chiar numai congresul, unicul for ce poate face schimbări sau modificări în statutul organic, — le poate decide.

Dacă respectivul coleg ar fi asistat la prima şedinţă, atunci nu s'ar fi ostenit a mai combate; s'ar fi convins că ori şi ce combatere raţională e zadarnică, eară membrii sinodului cu puţină escepţiune sunt necesitaţi *nolens volens* a proba tot ce vine dela masa verde, alt-cum sunt espuşi aşi auḑì şi neplăceri, ca sĕ nu ḑic insulte, dela adlatul păr. G. Bobeş, precum s'a întêmplat unui membru, care a constatat un fapt, ce sinodul nu l-a putut nega.

Urmând raportul comisiunei de 3, referentul acesteia dl I. Slavici ne spune, că aceasta abia după 3 întruniri a putut venì la un resultat. Această comisiune avea misiunea a face propunere în ce mod sĕ se dejudece şi anatemiseze „Telegr. Rom.“ pen trucă în Nrii 15, 28, 34, 36, 41, 43, 52, 55, 70, 71, 72, 74, 81, 90, 91, 105, 122 ex 1884 şi 11, 34, 35, 37 ex 1885, ar fi fost rĕu bănuită preoţimea noastră şi s'ar fi calumniat (?) şeful tractului; de oarece toate reclamaţiunile la consistoriu şi la Ecs. Sa metropolitul pentru a li se de satisfacţiune au remas fără resultat, „*Wanen kennt mer*“ de indignaţiunile şefului!

Din esplicaţiunile dlui I. Slavici — transpira pe departe, că ce am menţionat mai sus despre competinţă — s'a ivit şi în sinul comisiunei; — dăm cu socoteala că ilustritatea s'a dl I. Bologa o va fi sulevat — căci în moment când s'a făcut interpelaţia nu era present — şi pentru a da totuş cestiunei o formă potrivită şi pentru a nu mai căuta nod în papură, precum bine a ḑis dl raportor I. Slavici, dsa propune şi sinodul decide: că aprobă paşii făcuţi de şeful tractului şi de preoţimea noastră; eară „Telegraful Român“ şi cu toţi cei ce îl cetesc rĕmân neanatemisaţi, contra stăruinţii dlui profesor Comşa, care după cum sunau vorbele ar fi venit în numita comisiune cu o acusaţiune de 5 coli, îndreptată contra Esc. Sale Metropolitul, Consistoriul şi „Telegr. Rom.,“ o acusaţiune, care sĕ fi fost mai strajnică decât a dlui procuror gen. contra Tribunei; a rĕmas însĕ în baltă cu ea, şi i sta mai bine, de nu mai căuta nod în papură cu toată cestiunea.

Suntem mulţămitori dlor I. Bologa şi I. Slavici, că atât de bine au resolvit interpelaţia în interesul păcii şi al binelui tuturora; şi nu creadă, dl şef cu Comşa şi consorţi, că dacă opunem unul sau altul, nu o facem din convingere; comisiunea 'mi-a comunicat în scurt şi actele referitoare la cestiunea înscenată, din carea m'am convins, că acelea nu se referă numai la protopopiatul nostru, retăcem a enumera acestia în interesul păcii şi al bunei înţelegeri, căci nu e scopul acestor şire a înculpa sau a învinovăţì pre cineva, fără a constata objective acelea incidente, de care în interesul bisericii şi al binelui comun, trebue sĕ ne ferim; sĕ nu facem lucruri necoapte şi precipitate, de care mai târḑiu sĕ ne pară rĕu, căci astfeliu de cestiuni necugetate sau cu intenţiune rea cugetate, n'au fost nici odată folositoare causei; eară dacă totuş dl profes. voiesce sĕ facă politică şi diplomaţiă cu „Telegr. Rom.“ sau cu alte ḑiare, poftească a şi le desvolta în Leibjurnalul sĕu; instituţiunile bisericei noastre şi sinoadele noastre sĕ nu le tragà prin presupuneri, în tină dacă voiesce binele bisericei sale!

O esperinţă însĕ am făcut mai mult, sciind acuma, că păr. protopop face propagandă la preoţi şi la învĕţători a nu prenumera „Telegraful Român,“ al cărei colaborator a fost, ci numai organul oficial al dsale, abusând astfeliu în mod indirect de puterea oficiului sĕu.

În locul Drului B. Preda s'a ales de epitrop, membrul comitetului C. Stejar contra art. III şi IV din statut. Cu acestea s'a terminat şi şedinţa a 2-a la 1 oară d. a., eară verificarea protocolului s'a încredinţat dlor I. Bologa şi raportorilor E. Brote şi I. Slavici.

Nu pot în fine sĕ nu ating şi cestiunea materială — budgetul, şi sĕ observ că cu manipularea banilor, sau a fondului protopresbiteral suntem de tot liberali; în anul trecut s'au estradat din partea Consistoriului protopopiatului aproape 400 fl. ca parte din fondul comun al protopopiatelor Sibiiu, Sĕlişte şi Mercurea; şi îndată ne-am grăbit a le face capul pe lucruri de lipsă şi de lux, căci aşa cere vaḑa protopopului sĕ fie „*fürstlich*“ arangiat; mergênd tot aşa nu ne va trebuì mult sĕ facem şi restul de 160 fl. ce mai avem, mere pere, eată resultatul „aruncuşului.“

Mi-am făcut acestea observări, nu pentru a descuragia pe cineva, ci pentru a fi în unele înterprinderi mai scrupuloşi şi cu reserva objectivă mai mult, căci lesne este a se decreta şi greu de a se esecuta, mai cu samă astăḑi, când poporul e înglodat de sarcini; eară datoria noastră este a-l scutì, cruţa şi mângăia, căci strĕinii îl amăresc fără de aceea destul viaţa în toate direcţiunile; de altă parte fie sigur dl protopop, că şi aceia ce în una sau alta intenţiune îl combat, tot aşa de mult doresc progresul acestui tract, ca şi domnia sa; diferinţa e, noi voim sĕ înaintăm amĕsurat puterilor noastre, prin urmare pe cale sigură, eară ceştialalţi prin acţiuni nemature şi precipitate, care produc reacţiune.

Apoi cum nu s'a prăpădit un protopop, nici de lucru nici de foame, — şi tractul Sibiiului, care nu e cel din urmă, va îngrijì ca şi protopopul seu dl S. Popescu, sĕ nu aibă motiv a-i părea rĕu, că s'a făcut protopopul Sibiiului.

Resultatele au fost şi astă dată preste tot îmbucurătoare, eară neajunsurile, ce ne mai bântuesc astăḑi le vom scì delătura în scurt, căci suntem flecsibili în toate, şi dedaţi la toate şi cu toate necasurile; nu desperăm că nu le vom putea împlinì şi cu atât mai puţin nu desperăm de viitoriul nostru!

Mărgineanul.

Varietăţi.

* (Reuniunea română de cântări din Sibiiu), va da cu binevoitoriul concurs al domnului *Nicolau Popovici*, profesor în Caransebeş la 3/15 Aprilie a. c. în teatrul cetăţei, opera de C. Kreutzer „O noapte în Granada“ *(Das Nachtlager in Granada.)*

Prenotări la locuri şi loge primesce din bunăvoinţă librăria „Schmiedecke,“ şi anume: până la 10 Aprilie n. pentru membrii reuniunei, ear dela 10 Aprilie n. încolo şi pentru nemembri.

* (Foc.) Eri la oarele 12 de ḑi a isbucnit un foc în uliţa Rosbav, nimicind o şură şi un şopron. Cu tot vêntul ce sufla, pompierilor le-a succes localisarea focului.

* (Concert.) Reuniunea germană de cântări „Hermannstädter Männergesangverein“ de aici va da Vineri în 9 Aprile nou a. c. şi Duminecă 11 Aprile a. c. concert în sala cea mare dela „Gesellschaftshaus“.

Preţul de întrare 70 cr. de persoană.

* (Economic.) Ni se comunică, că în Braşov se va ţinea din 5—10 Maiu st. n. incl. un curs complet teoretic şi practic din albinărit. Ori-cine poate lua parte la acest curs fără de a fi deobligat la împlinirea vre-unei condiţiuni oare-care.

Acest curs este instituit de reuniunea economică din Braşov în favorul lăţirei culturei albinelor cât se poate mai mult prin poporul dela ţară. Învĕţătorii sunt chiemaţi în prima linie a lua parte la acest curs, pentru de a putea promova prin scoală acest ram economic de neapĕrată trebuinţă pentru popor. Nu costă pe nimenea nimica, decât numai întreţînerea persoanei sale pe timpul duratei cursului. Jertfele aduse în acest scurt interval se redobândesc prin productele albinăritului în scurt timp în mĕsură cu mult mai mare, decât se vor face în numitul interval.

Numai puţin interes sĕ aibă fiecare învĕţătoriu în direcţiunea aceasta şi va fi de ajuns, sĕ-l facă a nu simţì de loc greutatea, ce şi-oar presupune, că doară o ar avea cu întreţînerea pe 5 ḑile. Participanţii se pot adresa de-a dreptul la conducĕtoriul secţiunei de albinărit dl George Horvat, oficial de telegraf în Braşov.

* (Turburările din Belgia.) Bruxela, 20 Martiu. Din Mons se relatează: Greva devine generală. Trupele au atacat pe turburători de trei ori la Bascoup-Chapelle; greviştii au fugit lăsând doi morţi şi ḑece răniţi. Pe la Charleroi ţĕranii au bătut de moarte pe un turburătoriu, care cerşa ameninţând. Fabrica de sticlă Bongar a trebuit sĕ fie apărată de oştire, căci lucrătorii ameninţau sĕ-i dea foc. Trupele trag acum în carne. De când au isbucnit turburările se numĕră deja o sută morţi.

Tournay, 20 Martiu. Greviştii din cariere merg spre Crevecoeur, dar fără a jefuì. Ei ḑic, că sunt furioşi numai contra industrialilor, cari au scăḑut simbriele. — Au început ploi mari.

Mons, 17 Martiu. Seara. — 3000 grevişti au atacat minele dela Mariemont. Trupele au tras focuri. S'au ucis şi rănit 14 persoane.

* (Bibliografic.) „Revista literară“ apare odată pe lună în Bucuresci.

Sumarul nrului 3 din anul VII:

Ospĕţul lui Centaur, poesie de dnul Al. Macedonski. — Echilibrarea budgetelor de dnul N. At. Popovici. — Visul ţĕranului, Nuvelă de dl Aug. R. Clavel. — Despre suflet, de Dr. Dum. Oprişan. — Când am trăit... poesie de dl Traian Demitrescu. — Un moment istoric de dnul Dr. Mihail Demetrescu. — Poeţii nostri. (Costaki Konaki) de dnul Gr. Andronescu. — Despre influenţa cetirei romanţelor de dl B. C. Livianu. — La ce visează fetele (după Alfred de Musset) de dl Th. M. Stoenescu. —- De aşi putea, poesie de dl I. Vermont — Zvor sau Zbor de dnul Al. Macedonski — Elena de Dimitrie Bolintineanu. — Bibliografie de dl B. T. Pană. — Dela Teatru de Redacţiune.

— În imprimăria „Aurora“ p. A. Todoran, (Gherla) au apărut următoarele broşuri:

Renascerea limbei românesci în vorbire şi scriere, invederită şi apreţiată de Dr. Gregoriu Silaşi, profesor de limb. şi literat. română la r. universit. din Cluş, membru onor. al societăţei acad. rom. scl. Făscioara III. Ediţiunea „Amicului Familiei.“ Preţul 30 cruceri.

— *Puterea amorului.* Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Ediţiunea „Amicului Familiei.“ Preţul 20 cruceri.

— *Probitatea în copilărie.* Schiţă din sfera educaţiunei. După Ernest Legouvé membru al academiei francese. Ediţiunea „Amicului Familiei.“ Preţul 10 cruceri.

* (Un veteran dela Austerlitz.) — Un vagabond venerabil! Astfel califică ḑiarele americane pe un nenorocit, pe care 'l-a cules de pe drumuri poliţia din Joliet, Illinois. Personagiul de care este vorba este un bĕtrân aproape de o sută de ani, căci, după hârtiile găsite asupra-i, este născut în Polonia în 1791. Mai mult încă, el ar fi nobil şi s'ar numi comitele Lanaski. Când a fost arestat, comitele Lanaski, nu era beat, cum s'ar putea crede, dar era fără mijloace şi n'avea nici o locuinţă. După hârtiile cari sau găsit asupra-i, acest bĕtrân ar fi unul din rarii luptători cari trăiesc din marea armată. În adevĕr, ar fi luat parte la bătălia dela Austerlitz, ar fi asistat la aprinderea Moscovei şi la renumita retragere din Rusia. Comitele Lanaski părăsise armata francesă, după ce Napoleon se află în insula

---

tele sir E. Belcher. El enumeră încercările nefolositoare făcute pentru a găsì echipagele vaselor „Erèbe“ şi „Terreur“, precum şi nenorocirile întêmplate în espediţiunile sale; a fost nevoit sĕ părăsească vasul „Assistence “ şi a căutat sĕ se întoarcă singur în Englitera pe vasul „Steaua Nordului“. La această relaţiune alătură lista provisiunilor şi a obiectelor pe cari le lăsase în insula Beechey; în fine depuse, în aceeaşi cutie, o comunicaţiune a amiralităţii, care ordona lui sir E. Belcher d'a face sĕ se întoarcă în Englitera, cât se va putea mai curênd, cu toate echipagele cari se ocupaseră pentru a da de urmele lui sir John Franklin. Amiralitatea credea că a sacrificat destui oameni pentru acest scop, şi se afla de altă parte şi în încurcătură din causa resbelului cu Rusia.

Se scie că lady Franklin nu ţinù câtuş de puţin seamă de acest ordin; ea trimise cu cheltuiala sa şi cu banii adunaţi printr'o subscripţiune, o nouă espediţiune, şi al doilea document din documentele căpitanului M'Clintock în insula Beechey. Acest document are data de 14 August 1858. Căpitanul M'Clintock a pus dedesubt „15 August“, ca cum uitase data, şi-şi esprimà hotărîrea d'a merge mai spre Nord. Se sciu resultatele încercării sale, care făcură sĕ înceteze ori-ce îndoială asupra soartei espediţiunii Franklin, şi adăogară o pagină tragică la analele polului dela Nord.

Documentele cele mai recente găsite de căpitanul Fairweather, poartă data dela 27 August 1875, şi sunt semnate de sir Allean Yoang, care ajunse până la insula Beechey în iachtul sĕu *Pandora.* Acesta este vasul, care fiind botezat în urmă *Jeannetta*, fu prins între gheţuri spre nord dela strîmtoarea Bering. Căpitanul Dulong trebuì sĕ'l părăsească şi sfêrşì prin a murì de foame şi de frig împreună cu oamenii lui.

Documentele găsite de căpitanul Fairweather vor fi păstrate în archivele amiralităţii englese.

Perdute în timp de mai mulţi ani în gheţurile polului, aceste documente arată aḑi câte-va din sinistrele al căror teatru au fost regiunile arctice; şi sunt grozave aceste catastrofe cari se petrec în noapte, pe ghiaţă, între câţi-va oameni cari mor de foame şi de frig, luptând în contra forţelor mute şi nepăsătoare, pentru ciudata ideie d'a arbora un drapel pe un punct al globului necunoscut şi neesplorat.

Elba, dar își reluă serviciul în timpul celor 100 de ḍile și se bătù la Waterloo.

După căderea lui Napoleon, comitele fugì în Germania și d'aci în Austria, unde întră în partida lui Kossut. Făcut prinsonier de către ruși, fu depărtat în Siberia, dar isbutì sĕ scape și fugì în Statele-Unite.

Când isbucnì rĕsbelul secesiunei, comitele Lanaski, de și se afla în etate de 70 de ani la acea epocă, se angagiă în armata de Nord în 1861 și a luptat supt ordinile lui Sigel până la finele resbelului.

Puţin în urmă fu admis în Soldiero Home din Milwaukee; dar în timpul din urmă i se urî și plecă pentru a se duce la Washington, în speranţa de a întra în Nabietul Soldiero Home. Autorităţile din Yolist au luat mĕsurile necesare pentru a trimite pe bĕtrân în drumul de fer la Washington.

* (Nu se poate mai american.) Nu este de mirat că scena se petrece chiar în New-York. Douĕ june fete stau de vorbă în colţul unui salon.

— Am sĕ-ţi dau o scire plăcută, draga mea, ḍice una din ele.

— Pentru cine? întrebà cea-l-altă.

— Pentru mine.

— În adevĕr, pari foarte veselă. De ce este vorba?

— Tata a fost mușcat de un câne turbat... și avem sĕ plecăm cu toţii la Paris!

Loterie.

Sâmbătă 3 Aprile n. 1886.

Timișoara:	**46**	**20**	**11**	**38**	**50**
Viena:	**53**	**10**	**11**	**75**	**37**

Bursa de Viena și Pesta.

Din 6 Aprile n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur ung. de 4%	103.15	103.10
Renta ung. de hârtie	95.15	95.10
Galbin	5.94	5.90
Napoleon	10 —	9 98
London pe (poliţă de trei luni)	125.85	120.85
100 marce nemţeșt	61.70	61 65

Nr. 502. [1281] 1—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului de paroch în parochia de clasa a III-a din Mâniarĕu cu filia Răcăștia, se escrie de nou concurs cu termin până la 23 Apriliu a. c.

Emolumentele sunt:

1. Casă de locuit corĕspunḍĕtoare în materă.
2. Birul dela 146 numeri de case, în naturale.
3. Stola usitată.

Aceste toate laolaltă computate dau un venit anual de 300 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post vor avea a'și așterne suplicile de concurs, instruite în sensul legilor vigente în terminul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiteral.

Deva, la 14 Martiu 1886.

Pentru comitetul parochial.

Ioan Papiu,
protopresbiter.

Nr. 501. [1282] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea staţiunei de paroch în parochia de a III-a clasă Găunoasa cu filiile Cutini și Ciulpez, prin aceasta se escrie de nou concurs cu termin până la 23 Aprile a. c.

Emolumentele sunt:

1. Casă de locuit în materă cu supraedificatele pentru economia de câmp.
2. Porţiunea canonică, 14 jug. 866 □° arătoriu, 432 □° grădină, 3 jug. 1337 □° fênaţ și cimiteriele.
3. Dela 26 nri de case din filia Cutini, câte 2 mĕs. de cucuruz nesfărămat.
4. Stola usuată din parochia întreagă.

Toate aceste emolumente laolaltă computate dau un venit anual de 300 fl.

Doritorii de a ocupa această staţiune, vor avea aș așterne suplicele lor de concurs instruite în sensul statutului organic și a regulamentului pentru parochii, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Deva, la 14 Martiu 1886.

Pentru comitetul parochial.

Ioan Papiu,
protopresbiter.

Doctorul Moga

locuesce din **1 Aprile** anul curent începênd în

Piaţa mare Nr. 17,

(deasupra Apotecei Dlui Teutsch)

unde în fie-care ḍi primesce bolnavi dela **7—8 oare** dimineaţa și dela **2—3 oare** după ameaḍi. [1280] 2—2

„FURNICA“ cassă de economii societate pe acţiuni în Făgăraș.

Domnii acţionari ai „cassei de economii „FURNICA“ societate pe acţiuni“ se învită prin aceasta, în vêrtutea §. 16 al statutelor societăţii la

a II-a adunare generală ordinară,

care se va ţinea la Făgăraș în **29 Aprile 1886 stilul nou înainte de ameaḍi la 10 oare** în sala otelului „Paris.“

Obiectele:

1. Raportul anual al direcţiunei, bilanţul anului 1884/5 și raportul comitetului de supraveghiare.
2. Distribuirea profitului realisat conform bilanţului.
3. Ficsarea preţului marcelor de presenţă.
4. Alegerea a doi membri în consiliul direcţiunei în sensul §. 31 din statute.
5. Alegerea conform §. 40 din statute, a comitetului de supraveghiare.

Domnii acţionari, cari în sensul §. 17, 18 și 19 din statutele societăţii, voiesc a participa la adunare în persoană, sau prin plenipotenţi, sunt rogaţi a-și depune la cassa societăţii, sau la institutul de credit și de economii „Albina“ în Sibiiu, sau la filiala acelui institut în Brașov, acţiunile lor cu cel puţin 3 ḍile înainte de adunarea generală, ear doveḍile de plenipotenţă le pot produce chiar și în adunarea generală.

Făgăraș, în 5 Aprile 1886.

[1283] 1—1 **Direcţiunea societăţii.**

Deschiḍênd acum ca măiestru,

stabilimentul meu de tapiserie

am onoare a me recomanda onoratului public din loc și giur cu tot feliul de lucruri de tapiserie, pe lângă preţurile cele mai moderate, și efeptuire promptă.

Nicolau Marcu,
tapesieriu.
[1279] 3—3 Sibiiu, Strada măcelarilor Nr. 17.

Mihaile Manchen,

vărsătoriu de campane

(Clopote)

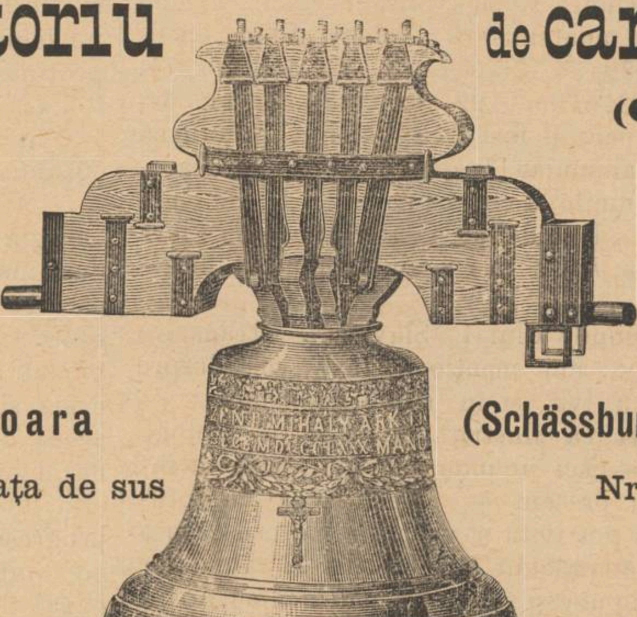

și de construcţiunea cea mai nouă

cu sul sucitoriu

în Sighișoara
piaţa de sus

(Schässburg-Segesvár)
Nr. 168

o firmă ce esistă dela anul 1822 și se bucură de un renume bun, se recomandă tuturor comunelor bisericesci a lifera și repara clopote de toată mărimea și cu preţurile cele mai convenabile. Comandele se efeptuează și în depărtare. Clopote mai mici sunt în tot timpul gata. Solvirea se va primì și în rate. [1284] 1—3

Mijloc grabnic și sigur
pentru boale de stomach și consecinţele lor.

Conservarea sĕnătăţii

se basează numai pe **conservarea** și **promoţiunea** unei **digestiuni bune**, căci aceasta este **condiţia fundamentală** a sĕnătăţei și a **bunei stări corporale și spirituale. Cel mai bun medicament de casă** pentru regularea **mistuirei** spre a obţine o **composiţie de sânge** adevĕrat, pentru depărtarea părţilor sângelui stricat și rĕu, este **mult cunoscutul și plăcutul**

Balsamul de viaţă al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune și mai vindecătoare, este probat ca foarte escelente la *toate boalele digestive*, adecă *la lipsă de apetit, râgâială cu acrime, flatuosităţi, vărsături, dureri de stomach, cârcei de stomach și prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroide, boale femeești, ipohondrie, melancolie* (în urma *conturbaţiunei digestiunei*); acesta împrospătează *întreaga activitate a mistuirei*, produce *sânge curat* și *sĕnătos* și redă *corpului bolnav puterea și sĕnătatea de mai nainte.* În urma acestei însușiri escelente, acesta a devenit un *medicament de casă* sigur și probat poporal, dobândind o *întindere universală.*

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă dublă 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoștinţă stau la disposiţie. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcţiile pentru plata prin *mandate postale.*

Domnule Fragner!

Te rog ca sĕ binevoesci pentru suma de 10 fl. aici alăturată a'mi trimite o lădăţuie cu 10 sticle din *balsamul de viaţă al D-rului Rosa.* Permiteţi-'mi totodată sĕ ve comunic, că acest medicament este escelent; căci de 3 luni încoace, decând îl întrebuinţez, durerile mele de stomach, pe cari de 10 ani încoace le-am avut, — nu le mai simţ. Tot acest medicament a lecuit și pe soţia mea de o boală de ficaţi, de care a suferit ea de ani încoace, și le conservă sănătatea copiilor mei, scutindu-i cu deosebire de friguri, cari p'aici sunt atât de deși. Primiţi Dl meu asigurarea deosebitei mele stime, cu care me semnez:

Casimir Masalski,
inspector peste lucrările căii ferate în Alecsinaţ, Sêrbia.

În original se află: Balsamul de vieaţă al Drului Rosa în principalul depot al fabricantului

B. Fragner,

apotecă „la Vulturul negru,“ în **Praga**, cornul dela Spornergasse 205—3 și în depositele mai jos însemnate:

Sibiiu: **Karl Müller**, apotecar, **W. F. Morscher**, apotecar; — Cluș: **Iohann Wolff**, apotecar, **Nicolau Széky**, apotecar, **Adolf Valentini**, apotecar; — Brașov: **Eduard Kugler**, apotecar; — Torda: **Gabriel Wolff & Sohn**, apotecar.

Toate apotecele din Austria, și cele mai multe prăvălii cu materiale au în deposit acest balsam de vieaţă.

Tot acolo se află:

Alifiă de casă universală din Praga.

Mijloc sigur și probat pentru vindecarea tuturor inflamaţielor, rănilor și umflăturilor.

Aceasta se întrebuinţează cu succes sigur la *inflamarea, oprirea laptelui și împietrirea pieptului femeilor la înţărcarea copiilor*; la abscese, umflături sanquilare, beșicuţe puroioase, la umflăturile unghiilor, la așa numitul vierme la deget, la petrificaţiuni, umflături de ghinduri, la perios, la umflături reumatice, înflamaţii cronice la gleznele picioarelor, la scrînteli, la asudarea picioarelor și ochiuri (bătături), la mâni crepate, la umflături provenite din împunsătura insectelor, la răni puruioase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamaţiunile, petrifacţiunile și umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Balsam de auḍ.

Cunoscut ca mijlocul cel mai nimerit și mai eficace pentru vindecarea auḍului greu și dobêndirea auḍului perdut de tot.

O sticluţă 1 fl. v. a. [1285] 1—15

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 34 Sibiiu, Sâmbătă 29 Martiu (10 Aprilie) 1886. *Anul XXXIV.*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de donĕ ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă
la
„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Aprilie-Iunie al anului 1886, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfêrșește cu ultima Martiu 1886, a-și înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie speeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, 28 Martiu 1886.

Cetitorii nostri cunosc din cele publicate în repețite rênduri în coloanele jurnalului nostru, cestiunea reînoirii convențiunei vamale între Austro-Ungaria și România.

Această cestiune a dat prilegiu și la desvoltarea unei interpelări în dieta Ungariei, pe care la timpul seu am comunicat-o ’n tot cuprinsul ei.

Toate jurnalele din patrie, au scris rênduri de articlii asupra reînoirii convențiunii, ear noi am luat după putință notițe și am făcut estrase din cele mai însemnate, spre informarea publicului nostru.

Spre completarea lucrului, credem cu cale a reproduce un articol prim, apărut de curênd în organul guvernamental din România „Telegraful,“ care ne va lămurì asupra punctului de privire, din care se consideră afacerea de frații nostri de dincolo.

Eată articlul:

În nenumĕrate rênduri am vorbit despre atitudinea noastră față cu imperiul vecin, al cărui delegați în curênd vor avea sĕ se întrunească în capitala noastră pentru a deslega o problemă economică foarte încurcată. Această problemă, care se impune deslegării delegaților austro-ungari, se datoresce unei situațiuni următoare:

Occidentul Europei în momentul de față e acaparat cu desĕvêrșire de Francia și Englitera; Austro Ungaria nu mai poate spera a găsì acolo scurgerea folositoare a produselor sale manufacturale; așa fiind, este firesc și foarte logic ca ea sĕ caute a-și asigura o clientelă cât se poate mai largă pe piețele Europei dela Orient, care este foarte înapoiat în ceea ce privesce industria manufacturală.

Din altă parte, statele din care se compune această parte a Europei nu pot sĕ importe produsele manufacturale ale Austro-Ungariei decât cu o condițiune *sine qua non*, de a remite în schimbul acelor produse ceea ce ele produc.

Sêrbia, Bulgaria și România nu pot importa țesĕturile, mașinele, haine, postav, fierăriele și celelalte produse manufacturale ale Austro-Ungariei, decât cu condițiune de a remite în schimbul lor cereale, animale, lână, piei și alte materii brute ce produc.

Așa fiind, deducțiunea logică din cele ḑise mai sus, este, că pentru Austro-Ungaria problema economică de resolvat este cea următoare: Primo, a face sĕ dobêndească tot fel de înlesniri și de scutiri possibile pentru intrarea produselor sale manufacturale în aceste țĕri; secundo, a face sĕ se acoarde în schimb tot feliul de înlesniri și de scutiri pentru esportul cel mai larg al cerealelor, animalelor și materiei brute din aceste țĕri.

Atragem atențiunea deosebită a cetitorilor nostri că, privind cestiunea de față din punctul de vedere mai sus arĕtat, avem de obiect interesele Austro-Ungariei, ear nici de cum interesele statelor în cestiune. Abstracțiune făcênd de acest punct de vedere, devine firesc, că de esemplu pentru interesele proprie ale României nu stă de loc în avantagiu de a acorda tot fel de înlesniri și scutiri industriei austro-maghiare, căci prin aceste scutiri și înlesniri se pun stavilarie nedubitabile înființărei și desvoltărei industriei noastre naționale.

Aceste ḑise, sĕ urmăm însĕ punctul de vedere diametralminte opus, aceasta pentru a face sĕ reiasă cât se poate mai bine sistemul concesiunilor reciproce, pentru satisfacerea intereselor reciproce. Acest sistem ni se impune pentru a putea găsì o resolvare înțeleaptă și cu un efect avantagios a problemei de față.

Pănă în momentul de față, Austro Ungaria nu s’a preocupat, mulțămită ușurinței oamenilor nostri de stat dela 1875—76, decât de prima parte a problemei; ea n’a stăruit decât a’și garanta înlesniri și scuturi cât se poate mai largi pentru scurgerea produselor sale în România, fără a se preocupa cu aceeași ardoare de lărgirea activităței economice a țĕrei, capacitatea consomabilă a căreia este direct legată de avantagiele echivalente ce i se vor acorda în schimb. Impiedecând esportul nostru de cereale, animale și materii brute, Austro-Ungaria într’un mod indirect a lovit în interesele sale economice proprie. Pentru a ne convinge de aceasta n’avem decât a semnala scăderea capacităței consomabile în România, care se dă pe față din momentul, când am fost la rêndul nostru cuprinși de crisa, care bântue în întreaga Europă.

Procedarea neleală a Austro-Ungariei în cestiunea Convențiunii Comerciale, iscălită de Costaforu, s’ar putea esplica pănă la oare-care punct, dacă imperiul vecin n’ar avea absolut nici o trebuință de produsele noastre, dacă aceste produse ar putea face o concurență produselor sale de aceeași categorie; dar raporturile camerilor de comerciu ale imperiului vecin demonstră contrariul. Statistica vamală ne arată că Austro-Ungaria importă din România pe fiecare an în termin mediu pentru 40 milioane cereale, pentru 14 milioane animale vii, pentru 5 milioane lână, și așa mai departe. Austro-Ungaria, după chiar opinia camerilor sale de comerciu, are lipsă de aceste producte, pe care le procură din țeara noastră, unde le găsesce mai eftin decât în alte părți.

Aceste sunt, în trăsuri generale, considerațiunile, pe care sfătuim pe bărbații de stat ai imperiului vecin sĕ nu le piarḑă din vedere.

Pănă acum, Austro-Ungaria n’a urmat nici de cum acestor trebuințe reciproce. In loc de a favorisa din resputeri importarea cât se poate mai largă a cerealelor noastre la dênsa, ea ne-a pus pedici peste pedici, impuind transportul lor pe căile sale ferate cu un tarif mult mai urcat decât a fost tariful pentru cerealele sale proprii. Asemenea, în loc de a înlesnì importul animalelor noastre vii, de cari precum s’a constatat, are cea mai neapărată trebuință, ea i-a pus un stăvilariu nepătrunḑĕtoriu. Convențiunea comercială, închieiată cu ușurință, i-a permis, sub pretest de episootie a eternisa oprirea absolută a acestui import. Dificultățile de tot felul s’au făcut și se fac esportului nostru de piei, de lână spălată și nespălată, în fine de toate materiile brute, scurgerea cărora este peatra triungulară, pe care se razimă capacitatea noastră importabilă.

În procederea aceasta nerațională și vătămătoare ambelor părți, vinovat a fost și este nu atât imperiul austriac, cât Ungaria propriu ḑisă; neajunsurile cari au îngreuiat condițiunile importului nostru în Austro-Ungaria le-am întêmpinat precum se scie, numai aproape în Ungaria. Și aceasta pentru ca agricultorii privilegiați din regatul vecin, sĕ poată vinde produsele lor agricole ceva mai scump. Austria în acest cas a sacrificat interesele imperiului întreg pentru satisfacerea ângustului interes al unei clase de oameni dintr’o parte neînsemnată a statului.

România, din altă parte, n’a procedat astfel în convențiunea comercială, care din fericire espiră în curênd; ea nu numai c’a respectat datoriele reciprocității, ci a remas fidelă *ad literam* tecstului tratatului închieiat.

FOIȚA.

Poesii poporale din Transilvania.

(Culese de **Ioan Duma.**)

Cântarea Colacului.

Foiță de măghieran
S’a luat badea Trifan [1])
S’a dus la grajdiul de peatră
Și-a ales un murg îndată,
Cu spatele late
Bun de ’ncălecate,
Cu coada stufoasă
Cu coada ca de mătasă,
Din picioare scăpăra
Trifan iute ’ncălecá
La câmp afară plecá
Moșia așì căutá.
Vĕḑêndu-și câmpul curat
De arat s’a apucat,
De arat de sĕmânat
Câmpul neted l-a brăsdat,
În lungiș
Și curmeziș
Cum e datina la noi
Cu un plug cu șase boi,
Boi bourei
La coarne nalbei
În coarne conalbei
La pĕr înrotați
În frunte țintați
În coarne ’nfierați.
Chiar în ḑori s’a apucat
Bresde negre a resturnat
Și cu grâu le-a sămânat;
Grâu roșu și-’n cornurat
Grâu mărunt și grâu de vară
Dee domnul sĕ rĕsară!
Și-a dat domnul veacuri bune
Pentru bucate și grâne
După multe ploi și vênt,
Pămêntul ear s’a sbicit
Și semênța a ’ncolțit,
La lună
La sĕptĕmână
La anul la jumĕtate
Vĕḑù Trifan holda departe
Galbină gălbinicea
Foarte bine i se părea;
Și-a dat Dḑeu o boare
Și s’a copt holda la soare;
Trifan ca om de ispravă
Pănă la holde aleargă,
Se bucura când vedea,
Spicul ca vrabia
Paiul ca trestia.
Trei spice de grâu a luat
Pălăria ’și-a ’mpenat;
Acasă dac’a ajuns
Lelei Dochițe [2]) i-a spus,
Că holdele sunt coapte
Și trebuie secerate;
Numai decât alergà
În grajd se băgà
În cel grajd mare de peatră
Și-a ales alt murg îndată
Cum place badei Trifan,
Cu frâne de mătasă
Dintre cele mai aleasă,
Cu potcoave de argint
Și cuie de fer ruginit
Spornic tare la fugit.
Iute l-a încălecat
Cătră têrg a plecat,
În têrg la Bănățel,
Sĕ ia fer sĕ ia oțel,
Ca sĕ facă seceri mari
Bune de cei voinici tari,
Altele mai mărunțele
Cu mănunchi de floricele
Seceri de tot frumușele
Secerând tot nepoțele,
Copile tot tinerele
Și neveste ochișele,
Sĕ ne fie drag a lega după ele.
Lelea Dochie mai grabnică,

---

[1]) *Trifan.* Sĕ nu fie oare o derivațiune prin etimologia poporală atât de capricioasă, din numele „Traian“?

De altmintrelea numele acesta tipic se schimbă la fie-care casă, înlocuindu-se prin numele proprietariului respectiv.

[2]) Numele Dochiei; îl înlocuiesc și cu altele, — sau fac din Dochie: Dochiță, Dochiană etc.

Se vede că poporul de aici nu scie însemnătatea acestor nume, căci sigur nu le-ar schimba cu altele, cari sunt de o mai puțină importanță.

Aceste ḑise, mai adăogăm: balanţa noastră comercială din ultimii ani trebuie sĕ fie un avertisment pentru Austro-Ungaria; deficitul între import şi esport, arată într'un mod nedubitabil, că stocul în numerar ce a esistat în ţeară a fost mistuit şi că de aci înainte va trebuì fatalmente, sĕ se restabilească egalitatea între import şi esport.

Cine va suferì în prima linie de aceasta? Invederat că Austro-Ungaria, şi cu atât mai mult, cu cât, aprofundând cestiunea, bărbaţii de stat ai imperiului vecin cu înlesnire vor descoperì, că importul nostru stabilit în scurgerea sa spre Austria va căuta şi va găsì o altă cale, ceea ce se şi demonstră chiar acum prin importul din ce în ce crescênd al animalelor vii în Italia.

A venit dar momentul ca bărbaţii de stat ai Austro-Ungariei sĕ se gândească şi la a doua parte a problemei, pănă acum nesocotită. Ei sunt nevoiţi a cugeta serios la mijloacele cu care România trebuie sĕ plătească ceea-ce impoartă dela Austro-Ungaria, luând în consideraţie că cu cât aceste mijloace vor fi mai mari, cu atât capacitatea consumabilă a primelor manufacturale austriace, va fi şi ea mai mare.

Ni se pare peste putinţă ca conducĕtorii politicei economice a Austro-Ungariei sĕ nu între în curênd pe această cale, care singură este menită a restrînge relaţiunile amicale esistente între ambele state.

Revista politică.

În repeţite rênduri am avut noi românii prilegiul de a vedea, de a simţì şi de a judeca falsul liberalism ce domnesce la noi în Ungaria. L-am condamnat, l-am combătut. Dar maghiarii se lăudau ḑi de ḑi bătându-se 'n pept: „ca la noi la nimeni!“

Străinii se vede că nu ţin în punctul acesta partea „amicilor libertăţii,“ a „adevĕraţilor liberali,“ căci eată ce i se scriu jurnalului „*Vaterland*“ (apare 'n Viena) din capitala Ungariei:

> Unde spiritul de partidă se întinde ca pecingenea astfeliu, încât ori-ce altă opiniune decât a sa o consideră ca o insultă personală şi lucrează amĕsurat acesteia, acolo nu poate fi vorba de o discuţiune la obiect şi fructiferă. În locul ei păşesce terorismul, brutalitatea plumânei celei mai tari. Liberalismul... face aḑi cu cel mai iubit al seu copil favorit, cu parlamentarismul după calapod, esperiinţele sale cele mai amare... Popoarĕle îşi întorc faţa tot mai mult dinspre această losincă a liberalismului vulgar şi-l recunosc în goliciunea sa, în periculositatea sa comună pentru desvoltarea liniştită a lor: astfel sunt proprii representanţi, aderenţi şi învĕţăcei ai acestui liberalism, cari prin parlamentarism în constituţiunea sa de aḑi, i-au pricinuit cele mai simţitoare perderi.
>
> Camera deputaţilor nostri contribue deja de ani cu partea sa leală la compromiterea parlamentarismului liberal; dar în timpul recent se grămădesc acele apariţiuni, care dovedesc în modul cel mai limpede efectul stricăcios al dominaţiunii maiorităţii parlamentare... Poporaţiunea Ungariei sufere de ani de ḑile sub influinţele şi efectele greşitului sistem de guvernare şi economic al acestui liberalism ce e la ordinea ḑilei în ţeară....
>
> În loc d'a face o politică reformătoare sănătoasă, representanţii ţĕrii în camera deputaţilor ungari se ocupă cu certe personale: vedem partidele învinovăţindu-se reciproc şi concurând în mod ridicul, că oare căreia din aceste partide i se cuvin „laurii“ adevĕratului liberalism. Partida guvernamentală poartă liberalismul, precum se scie, în titlu, fără însĕ a dovedì adevĕrata libertate; dar şi cele două partide opoziţionale ridică pretenţiuni asupra liberalismului şi, precum credem, cu acelaş drept ca şi aşa numita „liberala“ partidă guvernamentală. Căci în fond toate partidele noastre, abstrăgênd dela câţi-va indiviḑi, au obicinuita losincă a liberalismului şi sunt astfeliu de adoratori ai frasei liberale, încât ele consideră ca o ofensă, dacă ar voì cineva sĕ le denege epitetul „liberal.“
>
> ...Liberalismul tocit, şovinismul naţional şi sistemul economic capitalisat în esploatarea celor slabi în privinţa socială şi cu revoltătoriul indiferentism faţă cu stratele societăţei ce sufer, precum şi înclinarea spre terorisarea celor ce au alte opiniuni — aceste trăsuri caracteristice ale liberalismului şi capitalismului modern sunt comune tuturor partidelor în dietă; aci esistă cel mult o deosebire în grad, nu însĕ şi în esenţă.

Un articul fără dat al ḑiarului „Kőlnische Zeitung“ se ocupă cu politica rusească 'n orient, pe care o presintă 'n cele mai ameninţătoare colori. Din conţinutul articlului se vede, că el isvoresce dintr'o peană, care cunoasce secretele diplomaţiei russe şi germane, şi prin urmare aserţiunile sale au deosebita lor importanţă. Şi ce anumit se ḑice 'n acel articul? Că în Rusia diplomaţia se ocupă serios cu idea de a ocupa Bulgaria, şi că Russia ar fi declarat pe cale confidenţială, dar solemnel, celor din Atena, că flota rusească nu va descărca nici un tun în contra celei grecesci. La închieierea articlului, anonimul îi pune Austriei, şi anume lui Khewenhüller vina pentru recenta ţinută a Russiei, căci austriacii ar trebuì s'o scie mai bine ca ori şi cine, că Russia nu va lăsa Sêrbia 'ntreagă pradă, resp. teren de acţiune pentru planurile Austro-Ungariei.

Desbaterile în camera din Atena sunt în curgere. Ear ele ne interesează, de oarece sunt espresiunea ţĕrei şi deciḑĕtoare pentru cel mai apropiat viitoriu. Delyannis premieriul a 'naintat nişte proiecte de lege pentru contragerea unui împrumut de 25,000,000 dela banca elină, şi pentru sporirea oficerilor în armată şi a maşiniştilor în marină. Motivând proiectele sale, ministrul a vorbit cu foc, făcênd apel la naţiune, în cas când patria va fi ameninţată. Tricupis şeful oposiţiei a vorbit şi el. Din vorbirea acestuia, interesant este faptul, că fostul ministru dechiară, că Grecia nu e consult sĕ înceapă rĕsboiul. La votare încă nu s'a procedat. Dar Dl Delyannis se asigură, că are mari şanse de succes.

„Fremden-Blatt“ publică nisce lămuriri privitoare la trimiterea unor torpilori austriaci în apele dela Suda.

Puterile, ḑice citatul ḑiariu, se vĕd nevoite a lua toate mĕsurile ca escadra din Suda se întreprindă o blocadă efectivă, în cas dacă Grecia nu şi-ar schimba atitudinea rĕsboinică. Acesta a fost motivul care a făcut pe Austria sĕ trimită la Suda 6 torpilore.

Austro-Ungaria în privinţa aceasta nu e isolată, căci asemenea mĕsuri a luat şi Italia.

Scirea rĕspândită că Italia şi Rusia s'ar retrage dela demonstraţiunea navală e neesactă.

Puterile sunt pe deplin înţelese de a proceda în comun acord pentru menţinerea păcei între Grecia şi Turcia.

Cuirasata italiană Maria Pia a părăsit golful Suda şi din consideraţiuni de serviciu merge la Tarent, de unde însĕ fără întârḑiere earăş se va întoarce în apele Greciei.

Dl Lemoinne pledează într'un articol publicat în *Journal des Débats*, că Francia sĕ nu participe la demonstraţiunea navală a Greciei. Francia ar sfăşia cele mai frumoase pagine din istoria sa, dacă ar proceda în contra Greciei.

Germania aderă la hotărîrea Engliterei şi tot asemenea şi celelalte puteri o primesc în principiu.

Conferenţa din Constantinopol a ţinut o şedinţă Luni şi cu o promptitate fără samĕn în analele pactărilor diplomatice, a sancţionat după o consultare de ³/₄ de oară articlul arangiamentului turco-bulgar, prin care se decretează, denumirea din 5 în 5 ani a principelui Alecsandru de guvernor general pentru Rumelia.

Întrebare e acum ce posiţie va lua principele Alecsandru faţă cu această hotărîre a tot puternicei Europe. Credinţa generală acum încă este, că va accepta decretarea puterilor, — o presupunere aceasta, care e basată, şi nu fără temei, pe atitudinea ameninţătoare a Russiei şi împreună cu aceasta cea a Greciei. Dar timpul ne va da rĕspunsul positiv!

Nĕcasurile poporului muncitoriu.

De lângă Măgura Geomalului, în 25 Martie 1886.

Drăgălaşa primăvară cu frumoasele şi nentrecutele sale farmeci, din ce în ce mai repede îşi arată doritele şi feliuritele ei semne, pe cari bietul nostru muncitoriu le aşteaptă cu sete sufletească, ca sĕ-şi mai re'nprospĕteze în memorie evenimentele prin care a trecut.

Cu ivirea primăverii muncitoriul nostru de prin comunele rurale, dela mic pănă la mare, dela tînĕr pănă la bĕtrân, cu începutul zorilor pănă seara 'nsĕrat, se năsuesce a continua de nou greaua şi ostenicioasa lui muncă.

Dacă privim cu toată seriositatea asupra multelor ostenele ce le face bietul nostru econom, pe toate ramele economice, apoi 'l vedem că el are o deosebită aplicare a se ocupa cu toate ramele economice; ba încă se delectează lucrând, când privesce sosirea vechilor semne, cu a căror sosire economii nostri încep diferite lucruri economice.

Deşi meditează muncitoriul asupra anului care ca o ḑi a trecut fără a lăsa în urma sa alte urme mai însemnate, decât datorii preste datorii şi nĕcasuri preste nĕcasuri, totuş pre el ca pre cel mai vial fiu al naturei 'l veḑi cu inimă şi faţă veselă continuându'şi lucrarea sa cu mare sîrguinţă.

Sĕ judecăm mai departe, că oare pentru cine atâta osteneală a bietului muncitoriu, care cu femeia şi fiii sei din noapte în noapte ca albinele unul în dreapta altul în stânga aleargă şi se ostenesc muncind?

La această întrebare nu voi rĕspunde singur şi numai dela mine, ci voi rĕspunde cu clasa muncitorilor, cari când sunt adunaţi încep a povestì de ale economiei şi pre cari nu odată îi auḑi ḑicênd: De s'ar milostivì bunul Dumneḑeu sĕ binecuvinteze ostenelele mânelor noastre: sĕ rodească ţarinele, viile şi sĕ trăiască vitele, ca sĕ ne mai putem mântuì de necasurile cele multe.

Şi oare care sunt acele necasuri?

Dările cele grele cari din an în an şi pe ḑi ce merge se îmulţesc asupra bieţilor muncitori şi din cari au sĕ se susţină o mulţime de funcţionari maghiari, cari cu puteri unite luptă, ca sĕ ne creeze situaţiuni cât se poate mai critice.

Nu i-ar fi necaz bietului muncitoriu dacă ar scì că şi din paralele lui, câştigate cu multe sudori, s'ar folosì câtuşi de puţin şi pentru scopuri culturale române, ori dacă din acelea parale s'ar plătì şi funcţionari români. Dar durere! necum sĕ fim ajutoraţi, nici pe paralele noastre nu ne este permis a ne înfiinţa institute de învĕţământ; şi nici funcţionari români nu se plătesc, fiindcă cei ce sunt demni a ocupa posturi la oficiile statului îşi părăsesc patria pentrucă sunt români şi ca români nu pot trăì în patria lor.

La lucru mai spornică
Ar voì ca dintr'o dată
Sĕ fie holda secerată;
Caută secerători
Feciori de neguţători
Cu haine verḑi,
De cari sĕ nu-i mai veḑi.
Dar chiar bine i-a venit
La un drum s'a întâlnit
Cu o muiere cârnă [3])
Cu secera 'n mână
Care aşa secera,
De minuni făcea,
Când cu dreapta trăgea
Cu stânga mare polog făcea,
Când pui punea
Când snop lega
Claia gata
Cu prăjina bine strângea,

Apoi carele pornea
La stâlpul de aur
Cu aria de argint
Ca şi care nu mai sunt;
Grâul pe arie 'l întindea
Apoi din grajd aducea
Şase boi bourei
Cu coarnele pănă 'n nourei,
Cu coarnele 'ntoarsă
Care aur varsă
Cu picioarele îmblătea
Cu coada felezuia [4])
Flăcăii îl vêntura
Merţa o scutura
Sacul umplea
Cară încărca
Şi la moară pleca.
Eară hoaţa cea de moară
Când vĕḑù atâtea cară

Încărcate cu povară,
Puse coada pe spinare
Şi fugì spre lumea mare,
Ear morariul meşter bun
Aleargă ca un nebun
Şi striga mereu striga:
Na morişcă na, na, na,
Moara mereu hodorogea
Şi prin apă tot fugea;
Eară lelea morăriţă
Bună meşteriţă
Cu cogiţă cu tărîţă
A prins moara de cosiţă
Şi-o apucă de călcâi
Şi-o puse pe căpătâi,
Ear badea Trifan om cum era
La toate se pricepea,
Apucă moara de scoc
Şi o puse la loc
Cu un ciocan o lovì 'n şele
Şi o pusă pe măsele
Acum începe a umbla
Grâu roşu a măcina,
Făina începe a pica

Şi tot hranţa cranţa
Pănă 'n ceea dimineaţă,
Atunci grâul fu măcinat,
În saci băgat,
Pe cară încărcat,
Badea Trifan om de cinste
Pleacă călare 'nainte
Şi carăle după el
Se înşiră frumuşel
Şi nimica nu stricară
Făr' un cuiu la o tângială,
Dară îl puse de tei
Sĕ fie mai cu temei,
Eară mândra jupânească
Dochiana cea frumoasă
Când a auḑit din casă
Scârţăitul carălor
Pognetele sbicelor
Mugitul boilor
Larma flăcăilor, —
Suflicându-şi mâneci salbe
Arătând braţele albe,
Sĕ vadă cum a umblat
Grâul cum l-a măcinat

---

[3]) *„Cu o muiere cârnă*
„Cu secera 'n mână.“

Pare a fi ḑeiţa cerealelor Cererea, care după cum scim romanii şi-o închipuiau, ca avênd o seceră în mână, simbolul secerişului.

[4]) Cuvêntul *„a felezuì“* e format dela substantivul felezĕu, o unealtă, care încă şi astăḑi se folosesce acolo unde nu îmblătesc cu maşina pentru de a alege târnometele din grâu, ca astfeliu sĕ fie mai uşor vênturatul.

De se și află câte unul suferit pe la oficiile acestui stat, în cele din urmă: la vremea bětrânețelor își blastemă oara când a avut nenorocirea a se aplica în oficiul statului, findcă timpul tinerețelor și l'a petrecut în acel oficiu, fără a-și putea asigura și pe mai departe mijloacele de esistență. Dar cu toate acestea el se vede constrîns a se retrage întorcêndu-se la casa părintească, dacă aceea mai esistă și dacă a mai rěmas vre-o părticică de pământ nechieltuită până și-a făcut studiile, și din care sě mai poată trăì de pe o ḑi pe alta, și nu sunt rari bărbații retrași din oficiile statului cari la bătrânețe se věd espuși lipselor și suferințelor: alergênd și ostenind din noapte 'n noapte a-și câștiga pânea de toate ḑilele pentru sine și familie.

Pănă când vom merge tot astfeliu nu scim, una scim, vedem, ba chiar simțim, că toate intențiunile puternicilor ḑilei sunt de a ne împedeca în desvoltarea noastră națională. Fauritu-s'au și se făuresc legi, cari sunt contra intereselor românilor din regatul ungar și cari una câte una se pogoară asupra capetelor noastre lăsând triste urme vieții noastre românesci.

Una dintre acele legi dăunăcioase pentru noi românii de sub poala munților apuseni, e legea pentru comasare, prin a cărei esecutare au sě se aducă numiții locuitori cât mai curênd la sapă de lemn.

„Bunătatea“ acestei legi o cunosc locuitorii comunei Stremțu, cari trebue sě plătească spesele comasației vre-o 12,000 fl. v. a. „Frumoasă dreptate!“ Sě fii silit sě plătesci cu bani, pentrucă ți-se face nedreptate; sě muncesci muncă crâncenă și sě'ți vinḑi vita din fața pruncilor, pentru ca sě poți plătì celor ce'ți iau cu nedreptate pămêntul. „Frumoase dreptăți și legi în statul ungar“.

De „bunătatea“ acestei legi au sě se „bucure“ în scurt timp și locuitorii comunei Geoagiului de sus, a căror hotar atâta e de rîpos și neproductiv, încât nu are soț pe sub poala munților apuseni, și cu a cărui comasare au sě se facă spese cu mult mai mari, decum s'au făcut în comuna vecină Stremțu.

Prevěḑênd locuitorii comunei Geoagiu něcasurile și poverile cele grele ce stau sloboḑite asupra capetelor lor, nu odată îi auḑi ḑicênd: că mai bucuros abḑic de pământ, decât sě supoarte spesele comasației.

Nu e destul bietului muncitoriu, că pentru dările cele grele i se vênd toate vitele cu cari ar agonisì puținul și sarbedul pământ, nu-i destul că în cele din urmă și din acela dacă nu tot, o parte i se vinde, ci au mai aflat un alt mod de a ne submina: au aflat comasarea.

Românul scie că toate acestea i se fac pentru că este român, și de aceea are ambițiunea de a suferì mai bucuros ori-ce torturi, decât a-și renega neamul, din care face parte. *atob...i.*

Varietăți.

*(Chirotoniri și chirotesiri.) Pentru archidiecesa gr. or. rom. a Transilvaniei s'au promovat în decursul lunei curente întru parochi următorii: in 1 Martiu Grigoriu Suciu pentru parochia Berghia, (ppresb. Murěș Oșorheiu), în 8 Martiu Vasiliu David pentru parochia Mogoș-Mămăligani (ppresb. Lupșei), în 23 Martiu Ioan Broș întru capelan-spiritual pentru parochia Dêrste; în 25 Martiu Nicolau Florea pentru parochia Rișca (ppresb. Zarand).

Tot în luna aceasta în 8 Martiu s'a chirotonit întru diacon Sabin Piso alesul protopresbiter al tractului Agnitei.

*(Dl I Brătianu,) președintele consiliului ministrilor din România, se ḑice că ar fi primit în ḑilele din urmă o scrisoare autografă dela dl Caraveloff, primul ministru bulgar, prin care mulțămesce guvernului și poporului român pentru simpatia lor cătră Bulgaria, în timpurile grave, prin cari a trecut aceasta din urmă.

* (Cura lui Pasteur.) Şi din partea României se va trimite un medic român la Paris ca sě studieze cura lui Pasteur în contra turbării.

* (Săpături archeologice.) — Se scrie din Luksor, că în urma săpăturilor făcute s'a descoperit o coloană de granit roșu, foarte minunat lucrată și bine conservată. Această coloană represintă pe Ramses II în picioare, și este opera cea mai frumoasă ce se poate avea din acea epocă.

* (Boala grevelor de lucrători) pare a devenì generală. Jurnalele din România ne aduc scirea, că mașinistii dela trenul Fulger, — au format o grevă din incidentul unei deraliări a acestui tren, încetênd de a mai funcționa la conducerea trenurilor. — De asemenea se depeșează din New-York cu data de 5 Apriliu n., că greviștii au atacat pe funcționarii, care erau ocupați la pornirea unui tren de marfă. S'au ucis șapte persoane și multe s'au rănit. Sute de cetățeni înarmați patrulează pe strade. Prăvăliile sunt închise.

(Metoda lui Pasteur.) Se scrie din Timișoara ḑiariului „Neue Freie Presse“: Doctorul Vilhelm Stepper, care a însoțit la Pasteur pe un lucrătoriu dela calea ferată, mușcat de un câne turbat, a încercat metoda lui Pasteur asupra unui lucrătoriu român, Atanasie Damaschin, mușcat și el de un câne turbat. Lucrătoriul pănă acuma e sănătos.

* (Biserica anglicană și unirea ei cu biserica ortodocsă.) Cetitorii noștri 'și vor mai aduce aminte de notița, care am luat-o într'unul din nrii nostri trecuți despre declarațiunea bisericei anglicane, că ar voì sě între în sinul bisericei noastre.

„Ortodocsul“ din Bucuresci se ocupă într'un articul cu cestiunea aceasta, ceea-ce dovedesce, că faima e basată pe adevěr.

Eată ce scrie foaia numită:

„Ni se spune că o parte din anglicani a făcut și declarat adesiunea de unire cu biserica ortodocsă, după cum am anunțat deja în coloanele „Ortodocsului.“

„Anglicanii voiesc unirea cu biserica ortodocsă numai întru cât privesce basa dogmatică, unitatea dogmelor; ear în privința formelor cultului, nu voiesc sě admită liturgia ortodocsă, ci ar fi întocmit dênșii alta.

„Ne mirăm că nu voiesc, pentru moment sě admită liturgiile noastre așa cum sunt. Liturgiile noastre sunt întocmite de acele celebrități creștine ale secolului IV lea, celebrități, cari sunt numite mari dascăli ai lumei.“

Esplicând apoi frumsețile, precum și înțelesul liturgiilor noastre, continuă astfeliu:

„De aceea nu înțelegem care ar fi fost rațiunea, pentru care biserica anglicană nu a voit sě primească întocmai liturgiile bisericei ortodocse. Cine din cei de aḑi poate rivalisa cu cei doi mari părinți ai bisericei, ca sě nu voiască cine-va sě primească liturgiile lor ca bune? Am fi mai înțeles lucrul, dacă ar fi cerut scurtarea altor rênduieli de rugăciuni și servicie și scurtarea oare-cum a mâncării, sau începerea de a dreptul cu proscomidia și liturgia, deșì și aceasta ar fi fost de discutat; sau dar sě ceară înlocuirea liturgiei cu alta!! Dacă liturgia n'ar corespunde scopului sěu, ar fi ceva imperfect, da; dar când nu este nimic de felul acesta, nu înțelegem motivul schimbării.

„Noi salutăm cu bucurie dorința de unire a bisericei anglicane, dar dorim, dorim sě fie o unire, care sě nu lase nimic de dorit. Dorim ca atunci când întrăm într'o biserică din Anglia, sě vedem uniformitate în tot; dacă ar fi oare-cari mici diferințe de alte forme; apoi acestea sě fie neesențiale.

„Când anglicanul va întra în biserică la noi, sě vaḑă o uniformitate, care sě'l facă a crede în unitate și unire. Dar altfel cum ar sta lucrul?

„Ni s'ar ḑice că suntem pretențioși? Nu, pentrucă noi n'avem ceva formulat de noi acum, ci păstrăm întocmai ceea-ce a avut biserica antică. Este un deposit magnific, care nu are trebuință de schimbare.

„De ce sě nu sfârșim liturgia cu cuvintele: binecuvêntarea Domnului sě fie preste voi etc., ear nu cu aid duceți-ve acum.

„Acestea sunt părerile noastre, ale unei foi ortodocse, și nu atîrnă dela noi decisiunea de încuviințare; sunt autoritățile bisericei orientale ortodocse, cari vor pronunța hotărîrea asupra cererii bisericei anglicane.

„Cu toate aceste am fi fericiți a vedea pe frații anglicani revenind cu mai multă seriositate asupra cestiunii. Ne-ar plăcea o unire, care sě fie unire perfectă în tot și în toate. Ambițiune nu încape spre a se schimba un deposit atât de bine întocmit.“

* (Judecarea esposițiunii ungouresci.) Cât sgomot nu s'a mai făcut și cu esposițiunea ungurească! Se rěspândi-se vestea în toată lumea că ungurii deschid o esposițiune națională, și toate neamurile erau poftite la sěrbătoare.

La ce mijloace s'a recurs pentru organisarea esposițiunii, nu voim sě mai amintim. Lucrul e cunoscut de toți. Așa, se scie că agenți de ai comitetului organisatoriu au cules produse de ale românilor, sêrbilor din Ungaria și le au espus cu nume de produse unguresci; s'a împrumutat chiar câte ce-va și din România. Dar lumea care venea sě admire vigoarea poporului ungar, nu putea sě scie toate aceste aměnunte de culisă; frunțile organisatorilor, cari asudasere atâta până la deschidere, erau sterse frumos și nu se putea cetì pe ele decât mândria națională.

Şi cu toate aceste venì vremea socotelei. Şi pentru ca durerea sě fie și mai mare, vělul țěsut cu atâta măiestrie trebuia sě fie rupt d'o mână meșteră și nepărtinitoare.

Consiliul engles din Buda-Pesta și-a făcut darea de seamă oficială. Avem deosebită prietinie pentru vecinii de preste munți, ḑice „Telegraful“ din Bucuresci, și d'aceea nu vom reproduce mult din raportul dlui consul Wreuch: că prea i-ar compromite. *Sed magis amica veritas..* mai prieteni suntem cu adevěrul, și d'aceea tot vom reproduce ceva.

În raportul dlui Wreuch se ḑice între altele:

„Dacă în adevěr tot ce s'a espus la Pesta ar fi produse unguresci și dacă Ungaria ar putea sě dea constant în comerciu aceste produse, atunci țara ar fi în stare nu numai sě satisfacă toate trebuințele sale, dàr și sě acopere toate cererile lucsului vecinilor sěi orientali.

„Dar fiind-că în realitate nu e așa, trebuie sě admitem:

„1. Că unele din obiectele espuse n'au fost aduse decât numai în scopul d'a face față la esposițiune și că ele nu puteau fi produse ca articole curente de co-

---

Fost-a moara acasă
Sau a fost dusă pe coaste.
După ce-i spune
Că a umblat bine,
În brațe l-a luat
În gură l-a sărutat
În casă l-a băgat
La masă l-a așeḑat,
Foarte bine s'a ospětat
Badea Trifan om cum era
La toate rênd bun făcea;
Mândra jupănească
Dochița cea frumoasă
În cămară s'a băgat
La fetița-i cea frumoasă
Cu ochi de mândră aleasă
Cu sprâncenele îmbinate
S'o cauți țara jumătate
Şi a scos o sîtă rară
De negară
Pentru ai nosti boeri de afară
Şi o sită deasă
De mătasă
Pentru a noști boeri din casă
Şi cernù făina din sîtă 'n covată
Şi făcù această pâne curată
Şi făcù acest colac frumos [5])
Ca și fața lui Hristos
Sě fie d'al nostru folos.
Hei sě ve fie casa casă,
Sě ve fie masa masă
Sě ve găsim înfloriți,
Ca merii ca perii
În mijlocul verii;
Noi din suflet ve dorim
De acum pănă murim
Câte pae sus pe casă
Atâța galbini pe masă, —
Câți cărbuni în cel cuptoriu,
Atâți mândrii gonitori,
Câte fire în manta
Atâtea vaci a făta.
De urat am mai ura,
Dar ne e că vom înserа
Şi avem a trece 'n cale
O dumbravă rea din vale,
Unde sunt fete nebune,
Care asvêrl cu alune
Şi se leagă de feciori
Ca albinele de flori,
Şi le încurc cărările
Tot cu desmerdările.

* (Societatea pentru cultura și literatura română în Bucovina.) Joi în 27 Martiu 8 Aprilie a. c. a ținut Dl Dionisiu O. Olinescu prelegerea sa a 2-a despre „Anticitățile din Bucovina“ (Epoca de bronz și de fier).

---

[5]) *„Şi făcù acest colac frumos.*
„Ca și fața lui Hristos.
„Sě fie de al nostru folos.“

Întreg descântecul acesta îl rostesce unul dintre feciorii colindători în semn de mulțămită pentru colacul ce îl primesc dela fie-care casă în care junii întră de colindă. De timpuriu se îngrigesce fie-care familie, fie-cât de sermană ca sě dee junilor colindători câte un colac frumos de grâu curat; — prelângă colac le mai dau mere, pere, prune uscate, nuci, alune etc. Donul acesta se privesce ca o adevěrată jertfă, — și a face aceasta și-o ține de datorință fie-care familie.

Privind mai de aproape la datinele poporului român ce le are la diferite ocasiuni și sěrbători, ne aducem aminte de datinele poporului roman, pre cari românii din Dacia le-au primit aproape neschimbate dându-le o semnificație creștină; ceea ce se poate vedea și din versurile mai sus indicate. — Colindătorii-piserelii, „berea“ sau ospățul junilor, donul colacului, nucilor, alunelor, poamelor etc. ne reamintesc sěrbătoarea romanilor ce se celebra în onoarea lui Saturn ḑeul timpului și al agriculturei, cari se numeau Saturnalie.

Vĕtavii ce se aleg dintre feciori cu ocasiunea sěrbătorilor Crăciunului, ne reamintesc pe regii romani cari arangeau petrecerile și susțineau ordinea la sěrbătorile Saturnalii.

Turca ne reîmprospetează în minte rola și apucăturile mascaricelor, cari se mascau cu larve și masce, luând diferite forme de animale, fete bătrêne, babe etc. făcênd pe strade și printre privitori o mulțime de șodenii și comedii. Câte datine și credințe deșarte nu sunt împreunate cu sěrbătoarea Sânt-Vasiului sau anul nou, sěptěmâna nebunilor, cari ne reamintesc și ne reîmprospetează în minte acele timpuri de mărire a Romei, precum și de decădință, în care serba Lupercaliele (sěrbătoarea nebunilor) numită așa dela șodeniele, ce le făcea poporul în acea sěrbătoare.

merciu în concurență cu produsele similare austriace și strěine.

2. Că de oare-ce mulți esposanți erau agenți stabiliți în Pesta d'ai industrialilor austriaci, e permisă bănuiala asupra originei unora din produsele espuse.

Astfeliu grăiesce consulul engles din Pesta, dl Wreuch, în raportul seu oficios către ministeriul de esterne din Londra, raport tipărit și distribuit acum în camera comunelor cu corespondența consulară.

„Noi n'am fost la Pesta: — „nu scim n'am vědut…“

* (Esposiția la Paris.) Dl Lacroy, ministru al comerciului frances, a supus consiliului de ministri proiectul relativ la esposițiunea universală și internațională din 1889. Consiliul de ministri a aprobat acest proiect. Dar înainte de a-l depune pe biuroul camerei, guvernul așteaptă rěspunsul definitiv al consiliului municipal din Paris, care a cerut 8 dile pentru a i-l face cunoscut.

Eată oare-cari amĕnunte asupra proiectului guvernului:

Pentru esposițiunea universală din 1889 nu va fi comisariu-general, sau mai bine dicênd, comisariul general al esposiției va fi însuși ministrul comerciului. Trei ingineri vor fi însărcinați, unul cu construcția, altul cu clasarea și altul cu administrarea esposiției. O comisie generală va fi compusă din 200 membri, care va forma juriul recompenselor; acesti membri vor fi aleși dintre somitățile lumei politice, artistice, comerciale, industriale, etc.

Se asigură că societatea de garanță care trebue sĕ acopere pe stat contra ori-cărei perderi pănă la concurență de 18 milioane, a dat statului concursul sĕu în nisce condițiuni foarte bune. Ministrul comerciului a semnat cu această societate o convențiune, prin care societatea de garanță asigură statului o cifră de venituri evaluată la 19 milioane. Dacă această cifră nu va fi atinsă, societatea va acoperì diferența; in casul însĕ când, din contra, această cifră va fi întrecută, prisosul va fi împărțit între stat, oraș și societatea de garanță.

* (Cutremur de pămênt în Algeria). — Un cutremur de pămênt foarte tare s'a simțit acum de curênd la Milia, provincia Constantina.

Sguduitura a fost atât de violentă, încât locuitorii au fost cuprinși de cea mai mare groază.

* (O hoție foarte cutezătoare.) Se scrie din Londra:

Eri dimineață, doi individi s'au presintat la un giuvaergiu din Belgrave street, sub pretest d'a cumpěra mai multe obiecte, și, pe când giuvaergiul își arâta marfa, au năvălit asupra-i dându i lovituri de „casse-têt“ și făcêndu-i mai multe răni. În urmă au fugit, luând cu ei petre precioase de vr'o 50,000 de franci.

* (Marele proces) intentat țěranilor italieni, acusați că au provocat turburările agrare din districtul Padua în primă-vara anului 1885, s'a terminat la 27 Martiu înaintea Curței cu jurați din Veneția. Toți cei 117 acusați au fost achitați și mulțimea, care se afla de față la judecată le-a făcut o ovațiune. În triumf și în frunte cu musica au fost conduși pe strade pănă la Ponte di Rialto. Seara lucrătorii din cartierul Cannaregio au dat un banchet în onoarea țěranilor achitați.

* (Naintea curții cu jurați.) — Un recidivist se află 'naintea curții cu jurați.

Președintele îi adresează întrebarea:

— Profesiunea dtale?

Acusatul, c'un ton cât se poate mai natural:

— Inventator.

Președintele:

— Ce ai inventat?

Acusatul:

— Pănă acum, dle președinte, n'am inventat nimic, dar caut sĕ inventez ceva!

Conspectul operațiunilor institutului de credit și de economii „Albina“ în luna Martiu 1886.

Intrate.	fl. cr.
Numerariu din 28 Faur 1886	50,613.18
Depuneri	94,580.23
Cambii rescumpěrate	351,362.82
Imprumuturi hipotecare și alte împrumuturi	55,488.38
Interese și provisiuni	17,524.57
La fondul de pensiune	107.01
Monetă vêndută	12,913 56
Effecte	7,574.75
Conturi curente	39,380.22
Diverse	1,259.82
	fl. 630,804.54

Eșite.	fl. cr.
Depuneri	96,383.98
Cambii escomptate	399,621.39
Împrumuturi hipotecare și alte împrumuturi	28,033.—
Interese pentru depuneri	373.30
Contribuțiuni și competințe	120.21
Salarie și spese	2,880.83
Monetă cumpěrată	13,633.13
Conturi curente	41,153.76
Diverse	1,682.86
Numerariu cu 31 Martiu 1886	46,922.08
	fl. 630,804.54

Sibiiu, 31 Martiu 1886.

P. Cosma,
director esecutiv.

Iosif Lissai,
comptabil.

Morburi de tot soiul, și mai cu samă: **boale de nervi, epilepsia, durerile de stomach, zuruitul nervos în urechi, înțěpăturile în urechi** și **asurdirea, durerea de cap, migrena, gălbinarea și paralisarea** se vindecă prin metoda noastră rațională-sigură și renumită în lumea întreagă. — La **bolnavi de plămână** și de **asthmă** am ajuns după o cură de 4 sěptěmâni la cele mai minunate resultate. Rugăm sě ni se trimită o descriere amanunțită a morbului cu marcă postală de retour, — fără genă și confidențial.

Clinica privată **„Freisal“** în **Salzburg** (Austria.)

Loterie.

Mercuri 7 Aprile n. 1886.

Brünn: **88** **42** **3** **76** **77**

Nr. 502. [1281] 2—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului de paroch în parochia de clasa a III-a din Mănniarěu cu filia Răcăștia, se escrie de nou concurs cu termin pănă la 23 Apriliu a. c.

Emolumentele sunt:

1. Casă de locuit corěspundětoare în materă.
2. Birul dela 146 numeri de case, în naturale.
3. Stola usitată.

Aceste toate laolaltă computate dau un venit anual de 300 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post vor avea a'și așterne suplicile de concurs, instruite în sensul legilor vigente în terminul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiteral.

Deva, la 14 Martiu 1886.

Pentru comitetul parochial.

Ioan Papiu,
protopresbiter.

Nr. 501. [1282] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea stațiunei de paroch în parochia de a III-a clasă Găunoasa cu filiile Cutini și Ciulpez, prin aceasta se escrie de noul concurs cu termin pănă la 23 Aprile a. c.

Emolumentele sunt:

1. Casă de locuit în materă cu supraedificatele pentru economia de câmp.
2. Porțiunea canonică, 14 jug. 866 □° arătoriu, 432 □° grădină, 3 jug. 1337 □° fênaț și cimiteriele.
3. Dela 26 nri de case din filia Cutini, câte 2 měs. de cucuruz nesfărămat.
4. Stola usuată din parochia întreagă.

Toate aceste emolumente laolaltă computate dau un venit anual de 300 fl.

Doritorii de a ocupa această stațiune, vor avea aș așterne suplicele lor de concurs instruite în sensul statutului organic și a regulamentului pentru parochii, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Deva, la 14 Martiu 1886.

Pentru comitetul parochial.

Ioan Papiu,
protopresbiter.

Nr. 723. [1286] 1—3

EDICT.

Ana Teodor Turcu din Sibiel, care de 3 ani și 6 luni 'și-a părăsit cu necredință pe legiuitul ei bărbat Ioan Suma tot din Sibiel fără a se sci ubicațiunea ei, se citează prin aceasta a se presenta înaintea subscrisului for matrimonial în termin de șese luni dela prima publicare a acestui edict, căci la din contră se va decide procesul seu divorțial și în absența ei.

Sĕliște, 26 Martie 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sĕliștei.

Dr. Nicolau Maier,
protopresbiter.

[1256] 2—17

Bolnavi de plămâni

pept, gât și cei ce sufer de amețeli

și **Astmă** se fac atenți la efectul minunat al plantei descoperite de mine 'n interiorul Rusiei și numite **după numele meu „Homeriana,“** — efect, — probat de păreri medicale și mii de atestate. Broșura despre acest preparat se trimite gratuit și franco. Un pachet de ceă homeriană (60 grame) ajungênd 2 dile, costă 70 cr. și drept semn al veritabilității sale poartă iscălitura numelui meu: — Paul Homero. — **Veritabil se poate primì numai prin mine și prin depositoriul meu general Dl farmacist Stefan de Szöllősy în Budapesta, suburbiul Christina, strada maierilor, precum și la apotecariul Eduard Kugler în Brașov.** — Atrag atenția publicului, sĕ se păzească de tee homeriane oferite de alte firme, cari s'au constatat, că sunt false.

Paul Homero în Triest (Austria,)
descoperitoriul și pregătitoriul singur veritabilei plante homeriane.

Mihaile Manchen,

vărsătoriu de campane

(Clopote)

și de construcțiunea cea mai nouă

cu sul sucitoriu

NT MIHALY ARK
ECEMDCCCLXXX MAN

în Sighișoara

piața de sus

(Schässburg-Segesvár)

Nr. 168

o firmă ce esistă dela anul 1822 și se bucură de un renume bun, se recomandă tuturor comunelor bisericesci a lifera și repara clopote de toată mărimea și cu prețurile cele mai convenabile. Comandele se efeptuează și în depărtare. Clopote mai mici sunt în tot timpul gata. Solvirea se va primì și în rate. [1284] 2-3

Materie pentru haine

din lână trainică pentru un bărbat de statură mijlocie.

3.10 metre un **rênd de haine**	**4 fl. 96 cr.**	din lână bună de oaie;
	8 „ — „	din lână mai bună de oaie;
	10 „ — „	din lână fină de oaie;
	12 „ 40 „	din lână de tot fină de oaie.

Plaiduri de călětorie dărabul fl. 4, 5, 8 pănă la 12. Stofe pentru haine foarte fine, pantaloni, paltoane de purtat și pentru ploaie Tüffl, Lode, Commis, Cammgarn, Cheviots, Tricots, cârpe pentru dame, stofe pentru biliard, Peruviens, Dosking se află la

întemeiat **Joh. Stikarofsky,** — la 1866. —

deposit de fabrică în Brünn.

Modele franco. Pentru croitori cărțile de modele **nefrancate. Trimiteri cu rambursă** preste 10 fl. **gratuit.**

Am totdeauna un deposit de stofe în valoare de preste fl. 150,000, și este în urma negoțului universal lucru natural că remân bucăți de câte 1 pănă la 5 metri **ca rest,** de aceea asemenea rĕmășițe trebuie sĕ le vênd **în preț de tot moderat. — Modele din aceste stofe nu se pot trimite,** cele neconvenabile se reprimesc în **schimb** sau se **înapoiază banii.** (Observ, că și alte firme reprimesc în schimb resturile trimise, poate pentru marfă și mai rea, dar **banii nu o înapoiază).**

Din causa **imitațiunilor** prin **firmele înșělătoare** și **nesolide,** sunt decis a părăsì publicațiunile în jurnale, și rog pe on. public a-'și lua notiță despre **firma mea solidă** și a me onora cu comande, cari se vor efectuì cu cea mai mare băgare de seamă.

Corespondențe se primesc în limbile: germană, bohemă, ungurească, polonă, italiană și franceză. [1259] 6—21

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 35 Sibiiu, Marți 1/13 Aprilie 1886. Anul XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă
la
„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Aprilie-Iunie al anului 1886, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfêrșeşte cu ultima Martiu 1886, a-și înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie speeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, 31 Martiu 1886.

Ḑilele trecute orașul Cluș și-a ales un nou primariu pentru durata unui period de 6 ani de ḑile.

N'am lua notiță despre acest lucru, dacă ḑiarele din Cluș nu s'ar fi ocupat cu el în lungi serii de articoli, și nu l'ar fi presentat lumei ca un ce de tot important pentru actuala sistemă de a face politică în statul nostru.

Lucrul ar fi fost de tot indiferent pentru noi, căci s'au mai făcut ele, și se vor mai face încă alegeri de primari prin orașele din Transilvania.

Numai cât Clușul nu este oraș ca și alte orașe, el este unic în feliul seu, el e chiemat a forma centrul tuturor mișcărilor din vieața publică a Ardealului, căci cu toată unirea proclamată de mult, Ardealul tot a rĕmas Ardeal cu toate ale sale speciale condițiuni de vieață, atât în cele politice, culturale, economice, cât și în cele ale luptei de rassă, care ḑi de ḑi se proclamă din Cluș. Clușul este chiemat a frĕmênta aluatul maghiarisărei și a-l purta prin țeară și cruciș și curmeziș.

Din incidentul alegerei de primariu, de care tocmai făcurăm amintire, ḑiarele din Cluș au croit linia, pe care va trebuì sĕ opereze armata din Cluș, sub comanda noului primariu.

Ținta operațiunei lui este identică cu cea a reuniunei de maghiarisare: conservarea rassei maghiare, pe care limba ungurească o esprimă cu „magyarság,“ așadară conservarea ungurimei și promovarea intereselor ei, și aceasta nu numai în Cluș, ci și afară de Cluș în întreagă Transilvania.

Amici mai sincer ca românii nu au avut ungurii, și nu vor avea, câtă vreme le va fi dată sĕ vietuiască pe aceste locuri. Conservarea lor și promovarea intereselor lor trebue sĕ umple de bucurie inima fiecărui român adevĕrat, însĕ numai atunci, când conservarea rassei unguresci nu se face cu subminarea esistenței noastre naționale, promovarea intereselor specifice unguresci nu se intenționează prin ruinarea noastră în cele culturale, politice și financiare. Când afirmata conservare a rassei unguresci și promovarea intereselor ei specifice se intenționează a se face pe socoteala noastră, atunci detori suntem sĕ ne ridicăm și noi glasul.

Și aceasta o voiesc oamenii cei dela cârma magistratului din Cluș, aceasta o intenționează reuniunea de maghiarisare, aceasta întreg sistemul politic urmărit cu multă îndărătnicie dela era dualismului încoace.

În fața ei ne vom realisa deci glasul totdeauna și dacă ministrul president va spune de pe tribuna parlamentului, că nu e țară cu mai multe libertăți pe lume ca și la noi în Ungaria, și în faptă va interḑice purtarea insignielor ardelene chiar și la copiii dela scoală, dacă cei din Cluș vor striga în lumea mare, că nu se ating de limba noastră, de obiceiurile noastre, pe când în faptă pretutindinea ni se pun amploiați, cari nu cunosc limba, nu datinile, nu aplicările noastre firesci, noi vom striga: fariseilor! întocmai după cum trebue sĕ strigăm și acuma ḑiarelor din Cluș din incidentul alegerei de primariu.

Nu avem noi trebuință de asemenea halucinațiuni escentrice ale creerilor turburați, căci nu ne ajunge timpul sĕ ne ocupăm și cu asemenea sĕcături, și nu ne este permis sĕ perdem din vedere adevĕratele noastre interese.

Și noi avem identice interese, cari ar trebuì promovate în interesul binelui comun. Avem interes sĕ ne cultivăm, ca sĕ putem ținea pasul cu lumea cultă, și este anomalià a mai susținea, că limba maghiară este unicul mijloc, prin care putem da înainte.

Suntem tare înapoiați în cultură noi cesti din Ungaria, și aceasta pe toate terenele, și la toți de o potrivă.

Secuiul, care ḑiua noaptea este cu carul pe drumul țerii spre a-și vinde oalele sale făcute după modelul de acuma 1000 de ani, întru nimica nu este mai luminat în cele ale sciinței și artei sale specifice ca și moțul, care cu cercuri în spate inundă țeara spre a lega ciubare.

Oamenii cu mintea sănătoasă și cu durere de inimă pentru popor nu ar umbla după fantoame visate, ci ar căuta căi și mijloace pentru întroducerea unui ram de industrie și comerciu, eventual perfecționarea ocupațiunei actuale, spre a ridica pe acest popor.

Însĕ nu, nouă ne trebue maghiarisare.

Ungurul de pe Murĕș geme sub robia crisei economice asemenea ca și românul, proprietariul ungur de pe câmpie asemenea ca și românul, își cultivă pămênturile cu aceleași instrumente cu cari au lucrat moșii și strămoșii lor, fără a mai privì la invențiunile din lumea mare, căci aceasta ar fi nepatriotism.

Orașele unguresci decad cu o iuțeală, care ne însuflă temeinice ingrigiri, și în mĕsura decadinței se înmulțesc casurile de sinucideri. Și este lucru natural sĕ fie așa.

Bietul industrieș ungur a rĕmas tot cu uneltele vechi. Fasonul întru toate le este patriotic; cismele le sunt cu pinteni, pălăria rotundă, nădragii strună pe picior, însĕ ce folos, dacă ei nu pot susținea concurența.

În cele din urmă bietul om își ia refugiul la pistol, ștreang, și în Cluș și la fericitele unde ale Someșului.

Sinuciderile în Cluș fac rubrică permanentă în ḑiaristică.

Noul primariu va avea deci destulă grijă în noua sa carieră și fără a merge cu curentul politic de aḑi.

Este însĕ de tot riscat a mai aștepta aḑi dela unguri o vorbă înțeleaptă.

Revista politică.

E impărțită atențiunea lumei politice 'n două părți. Anglia și orientul, aceste două estreme ale continentului european sunt ținta privirilor lumei.

Căruntul bărbat de stat al Angliei Domnul Gladstone înainte de ce ar repășì de pe lunga și glorioasa sa cale, în care a condus de atâtea-ori cu înțelepciunea sa destinele țĕrii lui Albion, —

FOIȚA.

Poesii poporale din Transilvania.

(Culese de **Ioan Duma.**)

A. Balade.

I. Nevasta vêndută.

Vai de vin și de pelin
Vai de voinicul strĕin,
Ce se înșală de se 'nsoară
De'și ia nevastă smarghioală;
El merge la strîns de fên
Tot căntând și fluerând,
Ca voinicul cel strĕin;
Seara vine tot oftând
Tot de mânuri văietând;
Când acasă a ajuns,
Nevasta 'n brațe l-a strîns,
În gură l-a sărutat,
Și în casă l-a băgat,
Dar el adênc a oftat,
Nevasta s'a supĕrat,
Și din gură a cuvêntat:
De te aflii înșelat,
De ce pe mini m'ai luat,
Eu una te-oi învĕța,
Dacă me vei asculta,
Și tu de min' vei scăpa:
Tu me gată ca pe o doamnă,
Și me leagă ca pe o roabă,
Și me pune pe teleagă,
Aḑi e Luni și mâni e Marți,
Mâne-i têrgul la Galați,
Aicea de nu m'ei da,
Du-me 'n têrg la Cașova;
Nici aici de nu m'ei da,
Du-me 'n têrg la Têrgoveți,
Că's nevestele cu preț.
Bărbate sufletul meu,
Me ascultă ce-'ți ḑic eu,
Ia sama bărbate bine,
Me ascultă și pe mine,
Când în têrg tu vei întra,
Turcii toți te-or întreba
De vêndut 'ți e nevasta?
De vêndut mi ḑeu asta!
Cât e prețul pe dênsa?
Cinci mii galbini puși în dungă
Și pe atâța puși în pungă,
Și o sută cinci de lei
Și pe-atâța mărunței.

* * *

Când ei în Galați întra,
Încep turcii a 'ntreba:
De vêndut ție nevasta?
De vêndut m-i ḑeu asta!
Cât e prețul pe dênsa?
Cinci mii galbini puși în dungă,
Și pe atâța puși în pungă,
Și o sută cinci de lei,
Și pe atâța mărunței.
Dară acel turc bĕtrân
Cu barbă de om păgân,
Prinse banii a numĕra,
Nevasta a suspina,
Și din grai așa grăia:
De-ar da Domnul Dumneḑeu
Sĕ fie pe gândul meu,
Miile sĕ nu se-ajungă
Pungile sĕ nu se umplă!
Dumneḑeu așa a vrut,
Că miile s'au ajuns
Și pungile s'au umplut,
Și nevasta s'a vêndut.
Nevasta din grai grăia:
Bărbate sufletul meu
Me ascultă ce ḑic eu,
Nu te lăcomì la bani
Și a me da la dușmani.
Și el banii și-i strîngea.
Eară ea din grai grăia:
Uită-te bine la mine
Și me ține lângă tine,
Uită-te la ochii mei
Că-s formăluiți pe-ai tei;
Dar el nu îngăduia
Și toți banii îi strîngea,
Ea din grai așa grăia:
De-ar da domnul Dumneḑeu
Sĕ fie pe gândul meu,
Sĕ calci calea jumătate
Sĕ te ajungă un dor de moarte.

* * *

Înapoi s'a înturnat
Cătră casă a plecat,
Călcà drumul jumătate
Și-l ajunge un dor de moarte;
Înapoi s'a înturnat
Mănios și înfocat
La inimă supĕrat.
Când la turc în poart'a stat,
Murgu o dată a nichezat;
El așa a cuvêntat:
Turcule,
Păgânule,
Ean slobozi'mi nevasta,
Că îmi seacă inima,
Sĕ o mai sărut odată
Sĕ-mi fie 'n viața toată;
Că 'n gură oi săruta-o
Ear aicea ți-oi lăsa-o.
Turcu nevasta i-a dat
De 'n gură o-a sărutat,

vrea sĕ-și încoroneze șirul cel lung al faptelor sale printr'un măreț plan, care pe de o parte este cea mai strașnică lovitură pentru trecutul politic al marei Britanie, ear pe de altă parte va pătrunde adânc pănă 'n cel mai îndepărtat viitoriu al ei.

Cu o energie de fer, resolut pănă la cutezanță, nebăgând în samă, că înstrăinează dela sine pe cei mai adicți amici politici ai sei, — și-a presentat premieriul celui mai parlamentariu stat proiectul seu „Home Rule“ în camera comunelor din Londra.

Nedreptatea veacurilor trecute vrea s'o șteargă cu mână de fer nobilul liberal Gladstone, voind sĕ ridice Irlanda, această țeară esploatată păn' la măduvă și asuprită păn' la peire de patria mamă.

Dualismul voiesce sĕ-l întroducă Gladstone în Britania, asemenea dualismului dela noi Irlanda sĕ'și aibă parlamentul seu, în care sĕ'și resoalve afacerile sale interne, liber și independent de parlamentul din Londra. Dar toate acestea sĕ se 'ntêmple fără rumperea legăturilor de unitate ce trebuie sĕ esiste între Britania propriu ḑisă și Irlanda. Unitatea va trebuì sĕ fie susținută prin succesiunea de tron, armata comună, politica esternă și colonială.

Aceste sunt principiile, pe cari este basat monumentalul proiect „Home Rule“ al lui Gladstone, care stă aḑi la discuțiune în palatul West-Műnster de lângă Themsa.

Vom urmărì cu atențiune discusiunile asupra lui și nu vom întârḑia a informa publicul nostru cetitoriu despre cursul și resultatul desbaterilor urmate.

Arangiamentul turco-bulgar subscris de plenipotențiații puterilor la Constantinopol, după cum era de prevĕḑut, l-a recunoscut în sfêrșit și principele Alecsandru, cu unele reserve, declarând că'l privesce ca o poruncă de forță a Europei, căreia nu i se poate împotrivì. Reserva principelui constă întru aceea, că declară neidentitatea acestui arangiament cu stipulațiunile anterioare dintre Turcia și Bulgaria.

Pasul acesta a fost cât se poate la loc, căci poate servì ca serios impediment planurilor de ocupare rusesci, de cari mai în ḑilele din urmă erau pline coloanele jurnalelor din Russia.

Discusiunea în camera grecească continuă cu un foc și animositate rară în viața parlamentară. Demonstrațiuni și tumulte pe stradele Atenei cu stindarde și demagogi esaltați, cari strigă „Sĕ trăiască rĕsboiul“, țin isonul guvernului și a majorității parlamentare. Curentul este caracterisat cum nu se poate mai rĕsboinic. Astfeliu Europa stă 'n fața unor evenimente, cari în consecuențele lor, Dḑeu scie pănă unde o sĕ ajungă, resuscitând și poate resolvind pentru vecie cestiunea pendentă a orientului, sau mai bine ḑis iresistabila desvoltare a națiunilor balcanice în conta semilunei, pornite spre apus.

Comandanții trupelor turcesci de la granița grecească au primit ordine categorice ca fără sĕ mai aștepte alte instrucțiuni, îndată ce vor observa cea mai mică mișcare ostilă din partea adversariului, sĕ ia ofensiva. Aceasta însĕ nu însemnează că Poarta și-ar fi schimbat atitudinea de pănă acum față cu Grecia și nici nu se gândesce, ca fără d'a fi mai ântâi provocată, sĕ între pe teritoriul grecesc.

Escadra turcească, compusă din șease cuirasate, a primit ordin sĕ fie gata d'a pleca la Dardanele. Din Ianina se anunță că comandantul suprem Ahmed Ajub pașa a inspectat cele mai importante puncte strategice. În urma esperiințelor ce a făcut, a trămis ajutoare la Prevesa, Lorus și Gubens. În Epir se vor forma batalioane de voluntari, pentru cari s'au și espediat armele necesare. Spre Salonic au plecat două corăbii de transport, încărcate cu munițiuni și tunuri Krup.

Finis Poloniae.

Viena, 2 Apriliu.

Evenimentele din Posen sunt încă la ordinea ḑilei, mai cu samă acì, unde în giurul nostru observăm mișcarea evenimentelor slave, aceste evenimente rĕmân neclintit la ordinea ḑilei, îngrijind mult pe bieții polonezi.

Eu unul privesc această cestiune nu din cadrul îngust al unei simple cestiuni politice, ci ca o luptă uriașă între rasa germană și rasa slavă. Această luptă se urmează de secoli, dar pănă acum năvala slavilor își avea un punct de razim, care însĕ a slăbit; sub presiunea unor împregiurări istorice fatale, Rusia 'și-a nesocotit destinele sale și oprită în desvoltarea sa prin autocratism, a fost târâtă de Țari spre Asia, în loc d'a sprigini popoarele slave din Europa. Peirea Poloniei se datoresce Rusiei și tot acestui imperiu moscovit i se datoresce și peirea altor popoare slave, cari la rêndul lor unul după altul vor cădea, loviți de moarte de germanisare.

Cestiunea care preocupă pe toți este de a sci: cum se va finì cruciada lui Bismarck în contra polonilor din Posen? Că espulsiunile recente nu sunt decât prologul unor mĕsuri generale, apoi aceasta se poate vedea din faptul, că guvernul german a adus la parlament un șir întreg de proiecte de lege noue, cari în total compun un adevĕrat sistem ce tinde spre germanisarea definitivă a Posenului.

Va putea oare resista poporul polon față cu această draconică hotărîre? *That is the question*!

Pentru a rĕspunde, maioritatea de obicei, precum ați putut constata, recurge la feliu de feliu de combinațiuni, la analisa condițiunilor politice mai cu samă. Din nenorocire, acesti scriitori și publiciști pierd din vedere, că activitatea socială în momentul de față nu se mărginesce tocmai prin manifestațiuni, jurăminte politice. În societatea umană se dau pe față multe alte mișcări, multe alte tendințe, cari și ele la rêndul lor au o înriurire mare asupra resultatelor definitive. Sĕ las dar la o parte punctul de vedere politic, în domeniul căruia s'a analisat în această privință aproape tot și se analisez cestiunea dintr'un punct de vedere rĕmas pănă acum *terra incognita*. Cel puțin prin acest mijloc me voi încerca la rêndul meu sĕ aduc ceva lumină în cestiunea de față.

Sunt polon de naționalitate, și prin urmare sĕ mi se ierte asprimea, cu care am sĕ tratez pe compatrioții mei.

În ceea ce privesce Posenul, apoi desvoltarea relațiunilor economice moderne este după opinia mea pârghia cea mai puternică, pe care se razimă isbânda cancelariului. Eu unul nu m'aș teme nici de espulsiuni, nici de proiecte de lege, dacă această pârghiă n'ar fi fost în mânile dușmanilor. Situațiunea este cu atât mai tragică pentru ginta polonă, cu cât, amenințată de Kulturkampf, de legile dela Mai, de espulsări, mai are nenorocirea sĕ aibă în fruntea sa pe nisce șefi, cari nu cunosc absolut nimic din adevĕrata stare de lucruri. Evenimentele de față cer ca o națiune ca a noastră, amenințată în esistența sa, sĕ aibă în momente de ispită în fruntea sa pe nisce oameni de caracter oțelit, de energie încercată, de talente nediscutabile. A se răzima numai și numai pe drepturile istorice, este puțin. Și apoi cine nu scie aḑi, cât de șubrede sunt aceste argumente față de Faustgericht, care domnesce.

Peatra de temelie a poporului polon este țĕranul *(clap)*, ear nici decum boieriul *(pan)*. Pe țĕrănime se razimă întregul edificiu nostru național. Primo, din totalul poporațiunei polone din Posen asupra satelor cad 75 la sută, ear restul de 25 la sută se compune numai pe jumĕtate din poloni, cari în general vorbind economicesce nu representă deja nimic. Secundo, țĕrănimea este acolo ca și pretutindeni elementul cel mai resistent din toate celelalte elemente sociale; el își are rădăcini adânc înfipte în pămêntul patriei-mame, el ține la acest pămênt și cu greu se desparte de caminul părintesc, de mormintele strămoșilor. Principele de Bismarck are mare dreptate, când își permite a ḑice, precum a făcut, că boieriul polonez cu înlesnire își vinde domeniul sĕu pentru ca sĕ plece la Manaco, unde în curênd pierde tot ce părinții sei au adunat în curgere de secole. În adevĕr, această opinie tristă despre aristocrația noastră se sprigtinesce nu se poate mai bine pe următoarele cifre, ce estrag din *Statistic des Posen* a lui Richter. În rubrica domenielor funciare mari găsesc, că la 1848 germanii stăpâneau în Posen numai 1,422,000 morg. de pămênt, ear boierii poloni 3,792,000 morg., după 30 de ani adecă la 1878, germanii stăpâneau deja o întindere de peste 2,398,000 morg., ear polonii boieri numai 1,758,000 morg.. Procesul esproprierii urmează în proporțiune din ce în ce crescêndă și prusianii tocmai din această parte vulnerabilă își fac pârghia. Privind la moșiele boierilor descoperi bine, că germanisarea lor e inevitabilă.

Altfeliu sunt țĕranii, în ceea-ce privesce pămêntul; apoi destul este, dacă cercetând mai profund ve voi declara, că tot după studiul lui Richter reiesă, că în mânile acestei clase se află aḑi cel puțin jumĕtatea pămênturilor din Posen, pe când boierii n'au decât abia 35 la sută.

Toate acestea probează, că țĕrănimea polonă este peatra de temelie, pe care se razimă rĕspunsul la cestiunea *to by or not to by*, pusă polonilor de către principele de Bismarck.

Dar care este posițiunea țĕranului polon din Posen față cu lupta de rase, proclamată de principe? Această cestiune nu preocupă absolut de loc pe leaderii poloni. Atitudinea acestor din urmă față cu țĕranul se mărginesce în a-i cerșì votul.

Și cu toate astea situațiunea țĕranului din Posen e mai mult decât rea, mai mult decât periculoasă pentru mântuirea noastră. Cifrele statistice, pe temeiul cărora vorbesc ne dau și în această privință date foarte elocinte. Așa de esemplu în curgere de 21 ani, adecă dela 1858 și pănă la 1880 s'au desființat 8,450 gospodării țĕrănesci *(spannfähiger)*, adecă gospodării, care pănă la acest an inclusiv nu recurgeau la altă muncă decât cea făcută pe comptul seu propriu. Deoare-ce pănă la 1859 asemenea gospodării în întregul Posen se urcau la cifra de 48,000, apoi este vĕdit, că de

---

Mâna la brâu i-a băgat
Murgul l-a încălecat;
Turcul plângea
Și ḑicea:
Sculați frați,
Sculați fărtați,
Sculați neamuri jumătate
Și satul a noua parte,
Doar pe mândra am putea scoate!
Sculați frați, sculați surori,
S'o scoatem de subsuori,
Că de nu o scot, eu mor.
El vĕḑêndu-se urmat
Murgul și l-a 'npintenat
Și fugind a cuvêntat:
De-ați plesnì și de-ați crepa,
Înapoi nu vi-oi da,
De-ați crepa și de-ați plesnì,
Înapoi n'a mai venì,
Nici cu tine n'a mai fi.

II. Văleanu.

Frunḑă verde măghieran
Voinicelul de Vălean,
Fața albă și-a spălat,
Pĕr galbin și-a peptenat,
Haine albe a îmbrăcat,
Cisme negre a încălțat,
Flueru 'n mân'a luat
Pe uliță a plecat,
Tot cântând și fluerând
Și la toți binețe dând;
Care mândre 'l auḑea
Toate focul aprindea,
Masa în casă o gătea
Și pe Vălean îl poftea,
La puțină beutură
Și mai multă voie bună;
Dar o coită de nevastă
Îl chiema de pe fereastă,
Vino în casă Vălene;
Vino, vino nu te teme,
Că de cine te-ai temut
L-am pus Vălene 'n pămênt,
Nu l-am pus ca sĕ trăiască,
Ci lam pus sĕ putreḑească,
Vino 'n luntru, întră 'n casă,
Că mâncarea e pe masă
Vinul roșu în fereastă.
De când nu mai sărutat
Buzele mi s'au uscat,
De când nu mai strîns în brață,
Mai că sunt fără viață,
De mult nu mai cercetat
Și iubirea ce-ai avut
Pentru mine s'a perdut.
Ba mândro nu s'a perdut,
Fără vreme n'am avut.
Acum chiar o sĕptĕmână,
De când n'am venit la tine
Maica mea s'a bolnăvit,
Joi sara pe la sfințit,
Chiar acum s'a ridicat,
Arde-l-ar focul de pat;
Și acuma i e mai bine
Și-am putut venì la tine,
Hai și mâncă badea meu,
Ține-mi-te-ar Dumneḑeu,
Și bea vin roșu 'ndulcit
De mâna mea pregătit;
Roșu e ca fața ta,
Roșu e ca buza mea;
Vinul roșu de i gusta
Voie bună-i căpăta,
Pe mini me vei săruta,
Fața mi s'a 'nsenina.
Vălean în casă întra
După masă s'așeḑa,
Din mâncări el a mâncat
Și din vin a ospĕtat,
Dar când vinul a gustat
Chiar prin cap l-a săgetat
Și din gură a cuvêntat,
Rĕmâi coită sănătoasă
Ca și-o pară vermĕnoasă,
Eu me duc la maica a casă.

* * *

Când ajunse pe la poartă
Săgeta-l săgeți de moarte,
Doamne tare mai ofta
Și din gură cuvênta:
Hai măicuță
La portiță,
Și me du măicuțo 'n casă,
Că io-mi perd a mea viață,
Și-mi așterne patul tĕu,
Rĕu me doare capul meu.
Maicăsa sĕ d'aulea
Și din grai așa grăia:
Spusu-ți-am Vălene bine,
Dar n'ai ascultat de mine:
Sĕ lași coitele la dracu
Că ele ți-or pune capul.
— Când era cam pe la cină
Lui Vălean ținea lumină,
Când era la cântători
Vălean zăcea tot în flori,
Încunjurat de feciori,
De feciori și fete mari,
Toți îl plângea cu amar,
Cu amar și mare jele
Plâns de fete tinerele,
De bărbați și de bĕtrâni.
Ear când ḑiua se făcea
Clopotele le trăgea,
Vestea pe la toți mergea,
Că Văleanul a murit,
Dar a murit otrăvit.

(Va urma.)

atunci au dispărut peste 17 la sută din totalul gospodăriilor ţărănesci stabilite Aceste gospodării s'au vêndut pentru datorii la mezat și s'au cumpĕrat de germani. Sunt districte în Posen unde au dispărut sate poloneze intregi, sunt altele unde în locul satelor au remas nişte cătune, comune din două trei gospodării ruinate Pământurile ţărănesci cu mare plăcere se cumpĕrau de cătră proprietarii germani, patronaţi de puterea administrativă și împinşi înadins spre achisiţiunea loturilor de pământ ce se pun la vênḑare. Procesul desproprietăririi ţĕranilor din Posen se face aḑi pe o scară foarte întinsă. Datoriele ţĕrănesci cresc într'un mod înspăimântătoriu și după spusele oamenilor competenţi aceste datorii compun în momentul de faţă $^2/_3$ din totalul preţului pământurilor ţĕrănesci, sau mai bine ḑis rĕmase în posesiunea ţĕranilor. Lipsa de un credit eftin, trebuinţa de a întroduce în gospodărie ameliorări, ieftinătatea produselor agricole, respicarea proprietăţei prin moșteniri și apoi multe alte cause fac că ţĕranul din Posen piere, precum piere şi se topesce zăpada de pe câmpii, când se ridică soarele primăverii.

Înaintea unor inamici neînduratori, în faţa unor împregiurări teribile, ce sĕ facă ţĕrănimea polonă, părăsită de clasa inteligentă, care a tradat şi nesocotit causa naţională? Ea se luptă pănă poate, şi când nu mai poate, părăsesce mormintele strămoșesci şi-şi ia lumea 'n cap. Ţĕrănul polon din Posen fuge în America de Nord, în Brasilia şi chiar în Australia, unde aḑi se găsesc câte-va sute poloni, ear pământul sfânt al Poloniei trece în mânile germanilor.

Situaţiunea miserabilă a ţĕrănimii polone este piatra triangulară pe care-şi razimă speranţele sale cancelariul de fer.

Paralel cu flagelul desemnat de mine, se mai arăt şi un altul. După statistica Posenului găsesc, că ţĕrănimea lipsită de pământ compune în momentul de faţă preste 68 la sută din poporaţiunea totală a provinciei Acest procent cresce mereu, după tabelele statisticei. Ce face această poporaţiune? Analisând mai profund, descoper că ea trăiesce din munca ḑilnică. Industria manufacturală nu ocupă decât jumătate din braţele disponibile.

Restul părăsesce Posenul şi 'şi caută mijloace de esistenţă aiurea.

Preţul muncei unui polones în Germania este mai ieftin decât al unui german, cu toate că un argat sau un lucrătoriu polones e mai puternic şi muncesce mai mult. Aceasta depinde dela concurenţa ce ei sunt nevoiţi în sarcina lor sĕ-şi facă singuri. Lucrătorii poloni pleacă din Posen cu miile, clasa a patra de pe căile ferate este totdeauna plină de aceşti oameni. În minele dela Dortmuth, în Vestfalia în general, lucrează numai polonesi, ear la Iasca în mine se numĕră peste 15,000 poloni cu copii şi femei. Germanisarea acestei mulţimi, acoperită cu sdrenţe murdare şi totuş frumoase şi pitoresci, nu este decât un lucru de timp. Acì sunt de prisos espulsiunile lui Bismarck, căci miseria gonesce pe nenorociţi fără intervenirea guvernului; sunt de prisos legile dela Mai, căci legea de fier a lui Lassalle îşi pune sigilul sĕu pe fruntea proletariului, pentru care nu mai esistă patriă în ḑiua de aḑi.

În momentul de faţă, când se începe primăvara Posenul este cutreerat de agenţi, cari vin din Meclemburg, din Sacsonia etc. Acesti agenţi duc cu dênșii mii și mii de poloni la muncă în alte ţĕri. Eată pentru ce cetim în ḑiarele locale din Posen următoarele cu prilegiu la aceasta:

„În general vorbind, polonii umplu aḑi pieţele de muncă din Vestfalia, Alsas, Sacsonia, unde găsesc de muncă, mulţămită tăriei muşchilor şi resistenţei la muncă. Se poate chiar ḑice, că în inima Germaniei lucrătoriul polon depreciaḑă pe muncitoriul german, şi în curênd el va juca acolo rolul irlandesului în Englitera.“ Acum câţiva ani îmi aduc aminte c'a avut loc la Berlin o turburare iscată din causă că primăria adusese mai multe mii de lucrători poloni din Breslau pentru pavagiul capitalei teutone. Numai intervenirea armatei a putut înlătura o ciocnire între germani şi polonezi.

Când vine toamna miile de muncitori se întorc, îndărăt, naturalminte însĕ că o mulţime din cei plecaţi nu se mai întorc. Unii se stabilesc pe locurile noue, alţii părăsesc Germania şi plec în alte ţĕri. Cei cari revin aduc cu dênşii la ţeară idei noue, trebuinţele noue, obiceiuri noue şi împreună cu astea un colorit de cosmopolitism, care sdruncină tendinţele naţionale ale poporului polon. Mai cu seamă toate astea se dau pe faţă din causă că la nenorocirile poporului ia parte şi femeia polonă. Părăsind ţeara, ea părăsesce şi iubirea sa pentru Polonia.

Iată dar unde e buba; şi despre această bubă nimic nu sciu leaderii nostri dnii Kostelsky, Stablevsky, *et tutti quanti.* *K—o.*

„Telegraful.“

Apel literar *)

Fraţilor români!

Mi-am propus sĕ public într'un tom separat toate datinele şi credinţele dela Pasci ale românilor. Deoare-ce însĕ la aceste sfinte sĕrbători se află o mulţime de datine şi credinţe, cari nu le sunt cunoscute românilor din Bucovina, sau cari au cu totul alte numiri, am aflat de bine sĕ public mai întâi cestionariul ce urmează, sperând că printr'ênsul voi puté mai lesne şi mai de grabă sĕ-mi ajung scopul, şi totodată opul, ce voiesc sĕ-l public, cu chipul acesta va puté devenì mai complet şi mai interesant.

Rog deci pre toţi p. t. domni, cari vin în atingere cu poporul şi cari doresc înflorirea şi prosperarea literaturei noastre, sĕ binevoiască a însemna şi a-mi împărtăşì, de este cu putinţă, cât mai în grabă toate datinele şi credinţele, ce cad în restimpul acestor sĕrbători.

Eu cred, că ori-şi-cine, numai dacă va voì sĕ jertfească puţin timp, va fi în stare sĕ o facă aceasta fără cea mai mică greutate, căci tocmai precând îi va venì în mână apelul de faţă, cad şi sfintele Pasci cu toate datinele şi credinţele, despre cari se face amintire în cestionariu.

Eată şi cestionariul:

1. *Mielul Pascilor.*

— Ce se înţelege sub „Mielul Pascilor“ şi ce se face cu dînsul? Cine, când şi cum îl jertfesce? Cari datine şi credinţe sunt îmbinate cu jertfirea acestui miel?

— De ce capătă pĕcurarii sau ciobanii în ḑiua de Pasci un miel gras ca dar şi cu ce fel de ceremonii şi urări e împreunată această datină?

2. *Moşii Pascilor.*

— Ce fel de datină e „Moşii Pascilor“? Cine o face şi cum se face datina aceasta? De când se începe şi când se sfêrşesce?

— Ce fel de urări sunt usitate la această datină?

— Cum arată colacii numiţi „sâmbeţioare,“ cari se împart cu ocasiunea acestei datine, şi de ce se numesc ei „sâmbeţioare?“

– Cum se mai numesc colacii acestia?

3. Ce fel de numiri dau românii băeţilor, cari se nasc în ḑiua de Pasci, bună-oară Pascal? etc. Ce fel de numiri capĕtă copilele sau băietele?

-- De ce pruncul, care se nasce în ḑiua de Pasci, e norocos în toată vieaţa sa, şi în ce stă norocirea lui?

— Ce se mai istorisesce şi crede despre astfel de oameni norocoşi?

4. De ce cel ce moare în ḑiua de Pasci e om norocos? De ce i-se iartă lui toate pĕcatele şi se duce deadreptul în raiu? Şi ce se mai istorisesce despre oamenii ce mor în ḑiua de Pasci sau în ḑilele următoare?

5. *Cunoascerea vrăjitoarelor.*

— De ce în ḑiua de Pasci se pot vedé şi cunoasce toate vrăjitoarele? Cine anume le poate vedé şi cunoasce? Ce trebue sĕ facă şi sĕ ḑică acela, care voiesce sĕ le vadă?

— Numai în ḑiua de Pasci se pot vedea vrăjitoarele sau şi de altă-dată?

— Ce deosebire e între vrăjitoare şi cei-alalţi oameni.

— Ce se crede şi se istorisesce în genere despre vrăjitoare?

6. *Ouĕle roşii.*

Din ce se fac colorile, cu cari se roşesc ouĕle? Ce fel de obiecte sau plante se întrebuinţează spre acest scop? Cum se numesce fiecare obiect îndeosebi şi cum se întrebuinţează?

— În care ḑi anume şi în ce fel de vase se colorează ouĕle? ce se face cu vasele după colorarea ouĕlor? sunt ele după aceea de vre-o trebuinţă ori ba?

— Se colorează ouĕle numai roşi sau şi altmintrelea, precum: verde, albastru, galben, etc. Cum se numesce fie-care coloare îndeosebi?

— Se fac pe la dvoastre şi ouĕ împestrite şi cum se numesce fie-care împestritură?

— Se fac pe la dvoastre şi ouĕ muncite? cum se fac acestea şi de ce se numesc astfel?

— Ce fel de termini întrebuinţează pe la dvoastre pentru verbul a colora, bună-oară a împietrì, a îngălbinì, a roşì etc.

— Cum se numesc colorile, în cari se colorează ouĕle?

— Cu ce fel de unelte se împestresc sau se muncesc ouĕle şi cum se numesc fie-care îndeosebi? Din ce sunt făcute şi ce fel de formă au?

— Spre ce fel de leacuri, farmece sau vrăji se întrebuinţează petecele, cu cari se şterg ouĕle după ce acestea s'au colorat? Cari sunt cuvintele descântecelor etc., ce se rostesc, când aceste petece se întrebuinţează spre vre-un leac?

— De ce fel de pasere domestică sunt ouĕle, cari se roşesc? sunt ele numai de găină sau poate şi de alte galiţe?

— Ce se crede despre acei oameni, cari roşesc şi ciocnesc cu ouĕ de pichere sau chiar şi cu de lemn?

— Cum se numesc părţile ouĕlor, cu cari trebue sĕ se ciocnească, bună-oară: cap cu cap? În care ḑi se ciocnesce c'o parte şi în care cu alta?

— Spre ce scop se lipesc găocile de ouĕ roşii în ḑiua de Pasci de uşorii uşelor? Ce se spune când se lipesc şi cum se face datina aceasta?

— Ce se mai face în genere cu găocile ouĕlor roşii?

— De unde sĕ vină oare datina, că pe la Pasci se fac ouĕ roşii şi care e însemnătatea lor? Poate că esistă vre-o legendă sau poveste în privinţa aceasta, cum sună aceea?

— De când şi pănă când este iertat a ciocnì cu ouĕ roşii?

— De ce se spală românii în ḑiua de Pasci cu apă proaspĕtă, în care se pun ouĕ roşii şi bani de argint sau de aur?

— Care ou se numesce de cătră români de pe acolo „cearcă“ şi de ce se numesce el astfel? Ce fel de însemnătate are oul „cearcă“ şi ce fel de rol joacă el între celelalte ouĕ de rînd dela Pasci?

— Ce se mai istorisesce în genere despre ouĕle roşii?

Simeon Fl. Marian,
profesor la gimn. ort. orient. din Suceava (Bucovina).

(Va urma.)

Varietăţi.

* (Operă română 'n Sibiiu.) Ni se trimite din partea reuniunei române de cântări din loc spre publicare următoriul afiş:

Joi în 3/15 Aprilie 1886 „Reuniunea română de cântări“ va representa în teatrul orăşenesc cu binevoitoriul concurs al dlui N. Popovici, profesor în Caransebeş **O noapte în Granada** (Das Nachtlager in Granada) (A Granadai éjji szállás) operă romantică în 2 acte, întocmită de cav. C. Braun, după piesa teatrală de aceiaşi numire de Fried. Kind, musica de C. Kreutzer.

Persoanele: Un vênătoriu (Domnul N. Popovici); Gabriela; Gomez, un păstoriu; Ambrosio, un păstoriu bătrân, unchiul Gabrielei; Vasco şi Pedro păstori; Contele Otto, din suita prinţului; Vênători, păstori, un alcald.

Timpul: mijlocul evului al XVI-lea. Locul: Spania.

Preţul locurilor: o loge în rang I. 4 fl.; o loge în parter 3 fl. 50 cr.; o loge în rangul II. 3 fl.; un loc în logea pentru străini 1 fl.; un loc numerisat în parchet 80 cr.; un loc numerisat în parter 60 cr.; un loc în parter 50 cr.; întrare în parter 40 cr.; un loc pe galeriă 30 cr.

Bilete se pot căpăta la librăria Schmiedicke în palatul Bruckenthal şi sara la cassă. Începutul ia $7^1/_2$ oare sara.

* (*„Hermannstädter Männer-Gesangverein“*) a arangiat Vineri seara o serată veselă în sala de petrecere cu concursul capelei orăşenesci. Această reuniune ne interesează pe noi românii cu deosebire din causa, că este condusă de un român, de Dl profesor de musică G. Dima, care a putut sĕ o ridice din letargia ce o cuprinsese, prin energia şi rêvna sa earăş la acel nivou înalt, la care stau cele dintâi reuniuni de cântări din Sibiiu.

Serata de Vineri, care nici nu vine a se numĕra strict între concerte, a reuşit foarte bine. Corurile, solii precum şi singuraticii diletanţi au sciut sĕ ţină prin acurata lor cântare, prin sunete clare şi mlădioase şi printr'o mimică şi 'nscenăriă foarte hazliă, — publicul adunat, la numĕr peste vr'o 600 capete în permanentă ilaritate. Multe cuplete, cu deosebire cele din opereta „Kellner und Lord“ *(Es ist der Geist der Zeit)* au trebuit sĕ se repeţească de doué-trei ori în urma ne'ncetatelor aplause ale publicului.

---

*) Rog în interesul literaturii noastre pe toate stim. redacţiuni atât din Austro-Ungaria, cât şi pe cele din România sĕ reproducă acest apel literar în coloanele foilor domnielor lor. — Totodată sunt rugaţi şi acei P. T. domni din Transilvania, cari mi-au trimis material pentru „Ornitologia pop. rom.“ şi n'au primit încă opul acesta, sĕ binevoiască a-mi comunica adresa domnielor lor.

Representația s'a mai repetat Duminecă, participând un public foarte numĕros și cu această ocasiune. Succesul, a fost — dacă se poate — și mai strălucit ca 'n sara dintâi.

Felicitâm pe diriginte și reuniunea!

* (Esportul porcilor.) — Ministrul unguresc de comerciu a dat ordin ca sĕ se permită importarea porcilor din România în Ungaria, observêndu-se mĕsurile veterinare.

Loterie.

Sâmbătă 10 Aprile n. 1886.

Buda:	**22**	**64**	**41**	**84**	**63**

Nr. 501. [1282] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea stațiunei de paroch în parochia de a III-a clasă Găunoasa cu filiile Cutini și Ciulpiez, prin aceasta se escrie de noul concurs cu termin până la 23 Aprile a. c.

Emolumentele sunt:

1. Casă de locuit în materă cu supraedificatele pentru economia de câmp.
2. Porțiunea canonică, 14 jug. 866 □° arătoriu, 432 □° grădină, 3 jug. 1337 □° fênaț și cimiteriele.
3. Dela 26 nri de case din filia Cutini, câte 2 mĕs. de cucuruz nesfărămat.
4. Stola usuată din parochia întreagă.

Toate aceste emolumente laolaltă computate dau un venit anual de 300 fl.

Doritorii de a ocupa această stațiune, vor avea aș așterne suplicele lor de concurs instruite în sensul statutului organic și a regulamentului pentru parochii, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Deva, la 14 Martiu 1886.

Pentru comitetul parochial.

Ioan Papiu,
protopresbiter.

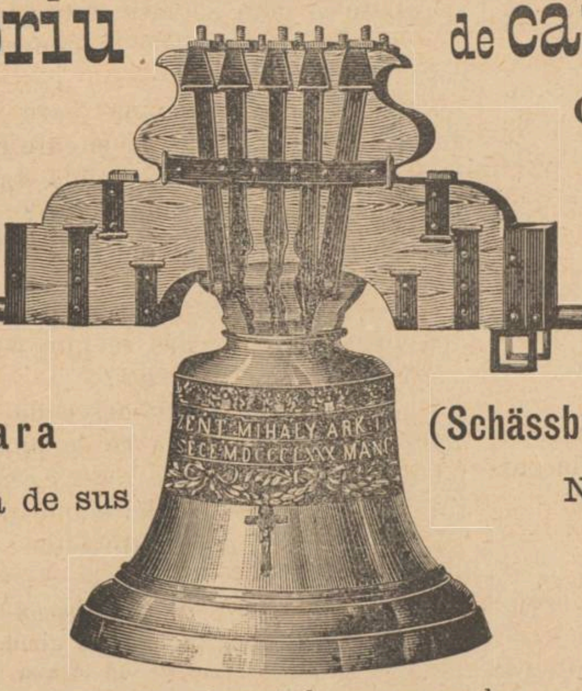

Mihaile Manchen,

vărsătoriu de campane (Clopote)

și de construcțiunea cea mai nouă cu sul sucitoriu

în Sighișoara piața de sus (Schässburg-Segesvár) Nr. 168

o firmă ce esistă dela anul 1822 și se bucură de un renume bun, se recomandă tuturor comunelor bisericesci a lifera și repara clopote de toată mărimea și cu prețurile cele mai convenabile. Comandele se efeptuează și în depărtare. Clopote mai mici sunt în tot timpul gata. Solvirea se va primì și în rate. [1284] 3 - 3

Sz. 6179 tkvi 1885 [1287] 1—1

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság részéről közzététetik, hogy a nagyszebeni „Albina“ takarék és hitelintézet végrehajtató 14 frt. 72 kr. tőke, ennek 1884 évi Május 1-től járó 8% kamata 17 frt. eddigi költség követelése kielégitése végett végrehajtást szenvedő farkastelki Szailla György, ugyis mint Iszailla Anna és Iuon gyámjának a farkastelki 82 frt. tjkvben A + 1—19 rendszám alatt foglalt fekvőségei 516 frt. megállapitott kikiáltási árban Farkastelke község elöljárósági helyiségében **1886 évi Május hó 15-ikén délelőtt 9 órakór** tartandó nyilvános árverés kikiáltási árón alól is eladatnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-ét készpénzben vagy pedig az 1881. évi LX. t. cz. 42 §. jelzett árfolyammal számitott ovadékképesnek nyilvánitott érték papirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételárt pedig vásárló árverezés jogerőre jutása után 3 egyenlő részben, az 1-őt az árverezéstől számitva 15, nap alatt, a 2-ikat 30 a 3 ikat 45 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó-, mint letétihivatalhoz lefizetni.

Különben az árverezés megállapitott feltételei alólirt tkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Farkastelke község elöljáróságánál megtekinthetők.

A kir. járásbiróság mint tkvi hatóságtól.

N. Enyeden, 1885 December 31-én.

Faptele dovedesc, că anunțul meu de mai jos adresat stimatului public, se basează pe realul adevĕr:

Am luat spre vêndare întreg depositul uneia dintre cele mai renumite și solide firme de învĕlitoare și țoale prelângă prețurile cele mai moderate, așa, că numai eu sunt în stare a vinde cu fabulosul preț moderat de

fl. 1.50 prima calitate
„ **1.75** cea mai bună calitate, ace ste

ȚOALE DE CAI.

Aceste țoale au o lungime de 190 centimetri și o lățime de 130 centimetri, sunt foarte tari, și îndesate ca și o scândură, țîn mult, au mai multe vărgi, și sunt provĕdute cu brodărie colorită, nu se tocesc și pot fi întrebuințate și ca straiu pe pat. Pentru trăinicia și eftinătatea lor ele sunt în toate părțile lumei căutate, căci mai de mult îndoit erau de scumpe.

Mai am și **Invĕlitoare pentru birje,** de cea mai bună calitate, fine, complete, cu mai multe colori. Prețul e cel mai possibil moderat, bucata **fl. 2.50.** Pun la disposiția publicului mulțimea de comande și de recunoascere pentru aceste țoale.

Trimiterea se face la comandă, sau la o învoire prealabilă. La cas că nu convin, se reprimesc și prețul se restitue.

Adressa: [1288] 1—

Universal-Export-Bureau
S. Löw, WIEN, II. Grosse
Schiffgasse 3/A.

NB. Avertisăm publicul de anunțuri anonime!

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 10 Ianuarie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	**6.20**
Szolnok	11.22	3.51	**7.29**	**9.26**
P. Ladány	2.20	5.28	**8·27**	**11.40**
Oradea-mare	4.39	**6.41**	8.37	**1.28**
	—	**6.46**	9.37	**1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.45	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.14**	10.28	**2.34**
Rév	—	**7.42**	11.36	**3.18**
Bratca	—	—	12.10	**3.41**
Bucia	—	—	12.46	**4.01**
Ciucia	—	**8.31**	1.48	**4.26**
Huiedin	—	**9.01**	3.09	**5.08**
Stana	—	—	3.42	**5.27**
Aghireș	—	—	4.12	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluș	—	**10.01**	5.17	6.43
	12.05	—	—	7.03
Apahida	12.31	—	—	7.26
Ghiriș	2.16	—	—	8.54
Cucerdea	3.32	—	—	9.43
Uioara	3.41	—	—	9.51
Vințul de sus	3.50	—	—	9.58
Aiud	4.25	—	—	10.24
Teiuș	5.10	—	—	10.59
Crăciunel	5.41	—	—	11.28
Blaș	**6.02**	—	—	11.44
Micăsasa	**6.40**	—	**5.40**	12.18
Copșa mică	**7.—**	—	6.01	1.01
Mediaș	—	-	6.40	1.22
Elisabetopole	—	—	7.35	1.56
Sighișoara	—	—	8.01	2.44
Hașfalĕu	—	—	10.05	3.02
Homorod	—	—	11.02	4.41
Ágostonfalva	—	—	11.37	5.30
Apatia	—	—	12.32	**6.03**
Feldioara	—	—	1.09	**6.35**
Brașov	—	—	1.50	**7.14**
	--	—	2.48	—
Timiș	—	—	3.23	—
Predeal	—	—	4.65	—
Bucuresci	—	—	**9.40**	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	—	7.45	—
Predeal	—	—	12.50	—
Timiș	—	—	1.40	—
Brașov	—	—	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Hașfalĕu	10.10	—	**7.37**	—
Sighișoara	10.39	—	**8.21**	—
Elisabetopole	11.19	—	**9.05**	—
Mediaș	11.54	—	**9.43**	—
Copșa mică	12 12	—	**10.02**	--
	12.37	—	6.—	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaș	1.30	—	6.59	—
Crăciunel	1.45	—	7.15	—
Teiuș	2.34	—	7.43	—
Aiud	2.55	—	8.—	—
Vințul de sus	3.17	—	8.29	—
Uioara	3.24	—	8.55	—
Cucerdea	3.36	—	9.04	—
Ghiriș	4.11	—	9.32	—
Apahida	5.36	—	10.32	—
Cluș	5.56	--	12.32	—
	6.16	6.03	12.59	8.—
Nadisul ung	**.37**	—	—	8.34
Ghîrbou	**53**	—	—	8.59
Aghire	**7.08**	—	—	9.56
Stana	**7 34**	—	—	10.16
Huiedin	**7.55**	7.14	—	11.04
Ciucia	**8.37**	7.43	—	12.17
Bucia	**8.53**	—	—	12.47
Bratca	**9.12**	—	—	1.21
Rév	**9.31**	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	**10.06**	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	**10.25**	—	—	3.39
Várad-Velencze	**10.35**	—	—	3.55
Oradea-mare	**10.41**	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	**12.50**	10.38	1.45	**5.35**
Szolnok	**3.06**	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	**10.05**	10.30
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.—**	—
Budapesta	—	8.05	8.—
Szolnok	—	11.02	**12.—**
Arad	—	3.37	**5.55**
	—	4.—	6.05
Glogovaț	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliș	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborșin	—	**6.42**	8.58
Zam	—	**7.14**	9.28
Gurasada	--	**7.43**	9.56
Ilia	—	**8.01**	10.17
Branicĭca	—	**8.21**	10.38
Deva	—	**8.47**	11.05
Simeria (Piski)	—	**9.40**	11.55
Orĕștia	–	**10.10**	12.24
Șibot	—	**10.34**	12.53
Vințul de jos	—	**11.04**	1.22
Alba-Iulia	6.59	**11.31**	1.40
Teiuș	7.33	**12.05**	2.24

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.09	**3.56**	5.20
Alba-Iulia	11.56	**4.27**	5.57
Vințul de jos	12.20	**4.53**	—
Șibot	12.25	**5.19**	—
Orĕștia	1.19	**5.41**	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicĭca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborșin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	**6.18**	9.49	—
Radna-Lipova	**6.57**	10.23	6.14
Pauliș	**7.12**	10.37	6.30
Gyorok	**7.27**	10.52	6.47
Glogovaț	**7.56**	11.18	7.17
Arad	**8.10**	11.32	7.32
	9.—	12.27	—
Szolnok	**2.39**	5.10	—
Budapesta	6.50	8.16	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	7.27	3.23
Hațeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Banița	3.35	**6.07**
Petroșeni	4.04	**6.39**

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	**8.18**
Aradul nou	6.25	**8.32**
Németh-Ságh	6.50	**8.51**
Vinga	7.19	**9.07**
Orczifalva	7.38	**9.20**
Merczifalva	7.56	**9.32**
Timișoara	8.42	**10.09**

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.49	9.33
Banița	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Hațeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	**6.07**
Vinga	6.52	**6.32**
Németh-Ságh	7.06	**6.53**
Aradul nou	7.21	**7.24**
Arad	7.53	**7.40**

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	1.11
Șeica mare	1.32
Loamneș	2.01
Ocna	2.24
Sibiiu	2.44

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	10.25
Ocna	10.46
Loamneș	11.09
Șeica mare	11.32
Copșa mică	11.52

Cucerdea—Oșorheiu - Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheța	10.31	4.21
Luduș	10.53	4.43
M. Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireșteu	12.26	**6.10**
Oșorheiu	12.46	**6.30**
	1.16	**7.43**
Reghinul-săs.	3.08	**9.35**

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	**4.22**	4.—
Oșorheiu	6.14	5.52
	6.34	**12.25**
Nireșteu	6.55	**12.55**
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	**1.24**
Cipeu-Iernut	7.37	**1.54**
M. Bogat	8.07	**2.31**
Luduș	8.21	**2.46**
Cheța	8.38	**3.06**
Cucerdea	9.07	**3.40**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Pisk.)	11.03

Ghiriș — Turda

Ghiriș	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriș

Turda	8.20	1.41
Ghiriș	8.41	2.06

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 36 Sibiiu, Joi 3/15 Aprilie 1886. Anul XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei o r**
15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr
pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă
la
„Telegraful Român"

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Aprilie-Iunie al anului 1886, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfêrșește cu ultima Martiu 1886, a-și înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie speeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român" în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Societatea pentru nobilitarea moravurilor și biserica română ortodocsă.

Un grup de oameni cu posițiune distinsă în societatea statului nostru au venit la convingerea, că de tot rĕu stăm cu moralitatea publică în țeară. Din păturile cele mai alese ale societății, până în straturile cele mai de jos se observă o decadință morală, căreia trebuesc puse oare-cum margini. Nu noi vom fi cari vom contesta aceasta, ci tocmai suntem chiemați o constata esistința acestui rĕu și a căuta remediile pentru sanarea rĕului, — că rĕul esistă și ia dimensiuni tot mai întinse e deja constatat, dar că o societate cum e cea din nou înființată acum la Buda-Pesta sub numele de sus va putea avea influința ei binefăcĕtoare asupra delăturărei acestui rĕu, noi nu o admitem și nu o putem admite.

Suntem oamenii bisericei. Noi credem singură numai biserica în stare de a contribuì prin organele ei la delăturarea rĕului și nici decum nu admitem, că o societate compusă din oameni privați va putea penetra până în cele mai ascunse ale inimilor omenesci și va contribuì la delăturarea rĕului. Societatea în marginea statutelor sale va face și ea posibilul, dar că statul e chiemat a lua cestiunea în mânile sale, este evident. În timpurile de acum unde nu atât nereligiositatea, cât mai mult indiferentismul religios a luat dimensiuni de jos până sus, ar fi bine ca statul chiemat a ferici pe cetățenii sei sĕ ajutoreze cu toate mijloacele posibile biserica, ca ea sĕ-și implinească misiunea sa culturală și morală. În state destul de civilisate vedem sute de asociări cu diferite menițiuni, dar totodată tocmai în acele state vedem moralitatea redusă și triumfând cele mai grosolane viții, sub forma de socialism, comunism, nihilism, anarchism etc. etc.

Belgia, acea frumoasă țĕrișoară, care s'a privit de un model în cele culturale și morale, ear în privința materială de un adevĕrat eldorado pământesc, astăḑi e în flacări și substratul acelei nemulțămiri e a se căuta în aservirea brațelor muncitoare esploatate de capitaliști

Trebuințele ḑilnice cresc în raport direct cu civilisațiunea și pentru acele trebuințe e chiemat statul a îngrijì ca ele sĕ se acopere.

Numai o legătură intimă și firească între biserică și stat poate contribuì la ameliorarea lucrurilor și aceia cari susțin, că statul e tare și mare dacă concentrează toată puterea la sine și slăbesce biserica, sunt oameni cari se joacă cu focul.

Care e menițiunea bisericei în stat, dacât a contribuì din toate puterile, ca credincioșii ei sĕ devină oameni onești și sĕ caute a îmbrățoșa munca, care singură îndulcesce vieața muritoriului.

Unde e aceea biserică, care nu lucră din puteri la nobilitarea moravurilor, unde acel preot, care nu predică pacea, unde e acel apostol numit dascăl, care nu deșteaptă mintea și nu cultivă inima fiitorilor cetățeni și nu le indigită calea spre bine.

Deci acestia trebue ajutați, ei trebue ridicați din miseriă, ei trebue puși în posiție ca sĕ predice moralitatea publică, ei sĕ înzestreze tinerimea cu cunoscințe, ei sĕ nu fie siliți a alerga de dimineața până seara la coarnele plugului și cu sapa în mână, și vom vedea resultate uimitoare și destul de puternice pentru de a desavua pre toți aceia, cari contestează bisericei dreptul ce 'l are dela însăși întemeiarea ei, de a nobilita moravurile și de a profesa pacea și bunăvoirea între oameni!

Biserica noastră a fost rĕu și mașter tractată de când ne-am pomenit mai cu seamă pe acest pământ, cu toate că fiii ei nici aḑi nu sunt mai rĕi credincioși ca fiii altor biserici, cu toate că fiii ei și aḑi sunt destul de evlavioși și împlinesc în mare mĕsură datorințele creștinesci.

Care străin a trecut prin sat românesc și sĕ nu fi fost ocrotit și primit, care om a fost lipsit și nu a fost ajutat de fiii bisericei noastre? Și aceste nu sunt altceva decât semne învederate, că ei sunt creștini buni și că în inima lor e o comoară nespusă din principiile creștinesci basate pre caritatea creștinească și iubirea deaproapelui.

Alte biserici din țeară — nu fac mai mult în privința aceasta decât biserica noastră, ba riscăm a constata, că nici atâta nu fac ca a noastră; și ce deosebire e între beneficiile preotului luteran ori romano-catolic și între cele ale preotului nostru!

Romano-catolicii nici nu privesc venitele stolari de venite, pe când la noi cei mai mulți preoți sunt siliți a trăì pe lângă economia de câmp dacă au, ear dacă nu, curat numai din aceste venite împuținate de tot din causa sĕrăciei poporului. Mi-a fost dată sĕ vĕd pre unii din preoții nostri scoțind unele competențe ale lor pe cale judecătorească și resultatul a fost ocasiunea binevenită pentru preotul de altă confesiune de a și înmulțì numĕrul credincioșilor cu un fiiu perdut și renitent al bisericei noastre.

Bine până când tot așa? Cum va putea un preot consciu de detorințele sale sĕ se dedice studiului, sĕ fie mereu cu cartea în mână, sĕ țină cont de progresele timpului, când el luptă cu miseria și cu sĕrăcia, când el nu are nici un venit sigur, când el trebue sĕ lucre de dimineața până seara pentru agonisirea traiului sĕu, ca cel din urmă ḑileriu? Cum și de unde vom lua în viitoriu oameni pentru de a înălța poporul și a-l lumina, când ei vĕd, că meseria aceasta e aproape cea mai rĕu plătită dintre toate meseriile. Un funcționariu cât de jos, un servitoriu cu ḑiua, — și are cel puțin câțiva floreni la lună siguri, până când preotul nostru, care face enorme servicii statului, pentru el statul nu are nici o para, ba organele acelui stat de multeori vĕd în el un agitator, un om de rea credință, vĕd în el tendențe ascunse, până când bietul om are destul cu necazurile lui casnice și familiare, luptă de pe o ḑi pe alta, numai ca sĕ împlinească marea și sublima chiemare la care este chiemat fără nici o recompensă, decât stima și iubirea credincioșilor; și de multeori și aicia vin ângerii cei nevĕḑuți și se furișează ca sĕ i-o ia și sĕ i-o smulgă din inimile credincioșilor ei.

Astfeliu de societăți de s'ar înființa, cari sĕ ajute pe preoții cei lipsiți de mijloace, dar sunt oameni muncitori și sunt păstori, cari își pun sufletul pentru turma lor, astfel de societăți, cari sĕ procure pentru bisericile sĕrace vestminte și cărți bisericesci, și apoi las pe preotul, dacă va dispune

FOIȚA.

Poesii poporale din Transilvania.

(Culese de **Ioan Duma.**)

A. Balade.

III. Haiducul.

Spune'mi vere și-al meu frate
Spune'mi mie cu dreptate,
Cum tu vara nu cosesci,
Iarna nici-când îmblătesci,
Peste an nu plugăresci
Și tu tot bine trăiesci?
Verișoară sorioară!
Eu ți-oi spune cu dreptate
Sĕ n'am în lume pĕcate: —
De când maica m-a făcut
Ḑĕu eu nu m-am spovedit,
Nici la popi nici la călugări
Fără la munți și la dealuri.
La braḑi tineri și arțari
Și la bĕtrânii stejari,
La boză și la rachită
Și la mândra 'mbĕtrânită,
Care toate a vĕḑut
Câte 'n lume-am petrecut.
Și 'mi ascultă soră mie
Sĕ fiu spovedit și ție.
— Frunḑă verde de sĕcară
Când e colea primăvară
Și se 'mbracă codrul eară
Am eșit și eu afară, —
Mi-am aprins pipa cu iască
Pânea mi-am pus-o la traistă,
Apoi sare 'n pusunare
Și m'am dus din deal în vale,
Chiar în têrgul Neamțului
La câreima fĕrtatului,
Și am beut puțin vin
Tocmai un butoi deplin.
Mâncarea o am mâncat
Nici pic nu m'am ospĕtat.
Apoi de aici m'am luat
Cât a fost têrgul de lat,
Păn ce-am dat de un curelar
De un curelar și funariu, —
Mi-am luat frâie și căpestre
De legat caii la iesle
Le-am învĕlit p'ângă mână
M'am tot dus o sĕptĕmână,
Chiar la vêrful muntelui
Unde-i stava turcului,
Turcului și grecului,
Urgisit românului. —
Și-am dat-o p'ângă cărare
Și-am prins murgul cel mai mare
M'am pus la el pe spinare,
Și cu ajutoriul lui,
Am prins mama murgului
Și cu mama murgului
Toată stava turcului
Și a grecușorului.
Am venit în têrg la Peatra
Și-am vêndut întreagă stava.
Și pe murgul cel mai mare
Luai opt mii de parale,
Ear pe fruntea murgilor
Nu sciu sama banilor,
Ear pe murgii ceialalți
Luai bani nenumĕrați.
Pe murgă o am ținut
Sĕ-mi fie de călărit,
Căci ea a fost mai bĕtrână
În acea stavă păgână
Și bună și de prăsilă,
Sĕ-mi poarte trupșorul meu
Care de acum e greu.
Câtă viață voi avea
Eu pe murga voi ținea,
Că te duce cum i vrea
Dacă te-ai suit în șea; —
Te duce ca fulgerul
Unde îți sboară gândul.
— Eată dragă sorioară
Floricea de primăvară,
De ce acum nu muncesc
Și eu tot bine trăiesc.

IV. Toma.

Pe drumul cel neumblat,
Merge un car ferecat
Cu boii cei de furat.
Dar pe car cine-i legat?
Robul care i-a furat.
După car cine aleargă?
Da măicuța robului
Robului voinicului.
Cu pĕr galbin despletind,
Față albă sgăriind,
Cu lacrămi păn la pămênt,
Unde lacrima pica
Toate flacără lua, —
Și robul din grai grăia
Plăieșului celui mare
Sĕ mâne boii mai tare,
Că robul se dă 'n perḑare.
— Dar măicuța robului
Robului voinicului,
Ea din grai așa grăia:
Plăieșilor dragii mei
Nu mânați boii așa tare,
Că nu-i robul de perḑare.
Frunḑă verde foaie lată, —
Pe Toma l-a prins de-acasă
Și buzdug mi l-a legat
Și în car mi l-a țîpat,
În carul cel ferecat,

de mijloacele necesari, sĕ nu nobiliteze el năravurile, sĕ nu ridice el pe cei căḑuţi şi sĕ nu ajute el acolo unde e lipsă şi unde poate.

Preoţii nostri au avut un singur raḑim în ajutoriul de stat. Era mic acel ajutoriu, dar multe suferinţe alina şi pe mulţi i punea în posiţia de a-şi lua barem câte un veşmênt corespunḑĕtoriu posiţiunei lor în societatea omenească.

De acel ajutoriu ei aḑi sunt quasi lipsiţi deşì ei nu au greşit nimeruia nimica, deşì loialitatea lor şi bunăvoinţa lor către stat şi către ordinea socială nu este om de omenie, care sĕ o poată trage la îndoială.

O deosebită atenţiune trebue sĕ se dea şi acestei întrebări pendente şi dacă n'ar fi mulţi cu gura mare, mulţi demagogi, cari sĕ se gereze de conducĕtorii nostri, tactul cel bun, şi circumspecţiunea capului bisericei noastre ar fi dat de sigur o soluţiune favorabilă cestiunei, spre binele preoţimei şi a intereselor ei bine pricepute.

Sĕ sperăm că în viitoriul cel mai de aproape singur Escelenţia Sa va lua causa aceasta în mână şi în interesul disciplinei bisericesci va nisuì a i se da o soluţiune favorabilă — şi conformă cu dorinţele preoţimei. *Un preot ortodocs.*

Revista politică.

Cèstiunea convenţiunei vamale cu România a dat prilegiu la desvoltarea unei noue interpelări din partea deputatului Kossutist Luca Enyedi. Foile anunţă că motivarea interpelării a fost ascultată cu cea mai vie atenţiune, ear oposiţiunea l-a aplaudat pe oratorul. Interpelantul recunoasce că e lucru greu sĕ se deie un rĕspuns precis din partea ministrului, tocmai când tractările sunt în curgere, — dar de altă parte ţine, că principiile, pe basa cărora se va lega convenţiunea, nu pot sĕ rĕmână ascunse. În România nu se face atâta secret din lucru ca la noi. Acolo se spune franc, că prima condiţiune a fiitoarei convenţiuni trebuie sĕ fie deplina asigurare a esportului de vite. Şi urmarea este că ministri nostri au şi luat mĕsuri potrivite spre înlesnirea acestui esport. Reserva lor însĕ în privinţa tractărilor, sunt de natură îngrijitoare. Industria mare din Viena a pus la cale o cumplită agitaţiune, prin care presionează ministeriul cislaitan, ca acesta sĕ înduplece guvernul ungar, sĕ jertfească interesele economilor maghiari pentru favorurile vamale, promise productelor industriale austriace. Chiar şi la 1876 interesele industriei ungare au fost călcate 'n picioare pentru alte consideraţiuni, fără ca sĕ se fi reflectat la economia rurală a Ungariei. Spre dovedirea aserţiunilor sale, vorbitoriul se provoacă la un articul apărut în „N. fr. Presse“ asupra convenţiunei vamale, în care se spune, că Austro-Ungaria a procedat necorect şi nedrept faţă cu România, îndată ce a luat mĕsuri pentru îngreunarea importului de vite. Acest articol a dat târcoale prin România întreagă, s'a cetit în camera din Bucuresci, şi pe basa lui s'a constat, că Austro-Ungaria a făcut abus de drepturile sale, garantate prin convenţiune. Cu toate aceste vorbitoriul este convins, că ministrul ungar n'a făcut alta decât 'şi-a împlinit datorinţa, ce i-o impune convenţiunea veterinară internaţională. Unul dintre bărbaţii distinşi ai României, Ioan Ghica, 'şi-a făcut haz — ḑice Enyedi — într'o scrisoare datată din 10 Aprile 1876, şi adresată contelui Magdonald în Londra, de lipsa de orientare a guvernului ungar, constatând, că interesele industriei ungare n'au fost considerate după cum se cuvine în convenţiunea vamală închieiată la acel an. Toate acestea însĕ n'au împedecat pe cei din România, ca sĕ agiteze în şi afară de parlament în modul cel mai vehement, ascriênd toate calamităţile lor economice convenţiunei vamale din 1876. Oratorul termină prin citarea mai multor esemple de vecsaţiuni vamale comise din partea autorităţilor române 'n conta esportului ungar.

Acesta e 'n resumat discursul Dlui Enyedi, după care a interpelat guvernul asupra următoarelor puncte: dacă între Austro-Ungaria şi România s'a stabilit o înţelegere cu privire la principiile fundamentale, dacă s'au luat mĕsuri în contra concurenţei productelor de provenienţă strĕină ce se impoartă aci prin România, dacă industria specială a Ardealului va fi luată în considerare, — şi în fine, ce va face guvernul, în cas când închieierea tractatului se va zădărnici.

Rĕspunsul ministrului de comerţ se aşteaptă cât mai curênd.

Luni s'au închieiat desbaterile în camera grecească. Ele au decurs, după cum am anunţat şi în numĕrul nostru trecut, în modul cel mai furtunos. Erau două moţiuni la ordinea ḑilei, una din partea maiorităţii şi alta din partea oposiţiunii, conduse de ex-ministrul Tricupis.

Moţiunea din urmă, care cerea ca parlamentul sĕ'şi esprime încrederea numai faţă cu un ministeriu, care este decis a începe rĕsboiul imediat — s'a respins, primindu-se moţiunea, prin care se esprimă încrederea deplină guvernului actual, cu 129 contra 83 voturi. Acest vot de încredere pentru cabinetul Delyannis a fost primit cu aplause entusiastice şi strigări: „*Sĕ trăiască rĕsboiul!*“ Manifestaţiunea s'a continuat şi pe strade. — Se crede că camera va fi disolvată şi se ḑice, că nouele alegeri vor fi ficsate pentru ḑiua de 9 Maiu.

După informaţiunile ḑiariului „Die Presse“, programa irlandeză a dlui Gladstone conţine următoarele puncte: înfiinţarea unui corp legiuitoriu cu o singură cameră la Dublin; representaţiunea minorităţilor; Irlanda trimite representanţi în parlamentul central în mĕsura, în care ea contribuie la veniturile statului. Poliţia irlandesă va fi supusă parlamentului irlandes, dar nu i se vor da arme. Trupele regatului vor intervenì, de câte ori va fi amenințată viaţa sau averea cetăţenilor. Parlamentul irlandes nu va putea pune nici tacsă vamală asupra mărfurilor din Britania şi nu va putea negocia cu puteri streine. Esproprierea proprietarilor se va face cu chieltuiala statului. Această operaţiune va costa vr'o 200 de milioane de funţi şterlingi.

Apel literar. *)

(Închieiere.)

7. *Partea sau ursita.*

— Cum se face partea sau ursita în ḑiua de Pasci de către fermecătoare şi vrăjitoare? Pe ce timp se face: în ḑori, dimineaţa, peste ḑi, sau pe la înserate?

— Cari sunt cuvintele farmecelor sau vrăjilor cari se fac în această ḑi?

— Cum se face legătura de flori de dragoste culese în patru dealuri, ori patru câmpuri, cari caută faţă în faţă? Cum se numesc florile, din care se face această legătură? şi cari sunt cuvintele, ce se rostesc cu această ocasiune?

— Cum se face deslegarea drumului spre căsătorie, cu tortul tors de o fată de 7 ani, şi cari sunt cuvintele, ce se rostesc cu acest prilegiu?

— Din ce este tortul acesta şi cum trebue sĕ se toarcă?

8. *Glia verde.*

— De ce se pune în ḑiua de Pasci „glie verde“ pe pragul uşei ori după uşă? Ce însemnare are glia aceasta?

— De ce se întorc pruncii împregiurul acestei glii, şi ce spun ei când se întorc?

— Ce feliu de datine şi credinţe mai esistă cu ocasiunea acestei glii?

9. *Jucarea soarelui.*

— Cum joacă pe la Pasci soarele înălţându-se pe bolta ceriului? Ce se mai istorisesce despre soare în această ḑi?

10. *Lumina învierii.*

— Ce se face cu luminarea dela denii şi dela învierea Domnului? Spre ce feliu de farmece este ea bună şi cum se fac farmecele acele? Cari sunt cuvintele acestor farmece?

— De ce trebue fie-care om sĕ aibă, mai ales la înviere, câte o lumină aprinsă, şi ce crede poporul despre oamenii aceia, cari la înviere nu au defeliu lumină?

— Ce se mai istorisesce în genere despre aceste lumini?

11. *Roata de foc.*

— Cum e făcută roata de foc, care se sloboade la Pasci de pe un deal? Cine o duce şi o sloboade? Cari datine şi credinţe sunt îmbinate cu sloboḑirea acestei roţi? şi ce se mai spune despre dênsa?

— Se numesce roata aceasta şi altmintrelea? Cum?

– 12. Ce feliu de datine şi credinţe au românii pe la dvoastre în noaptea spre Pasci? Cum se numesce fie-care datină în deosebi şi cum se face?

13. *Botiţa.*

— Ce feliu de colac e „botiţa“ şi cum se face el? Când se face?

— Cari datine şi credinţe mai sunt îmbinate cu facerea şi împărţirea spre mâncare a acestui colac?

— De ce se numesce colacul acesta „botiţă“?

14. *Pasca.*

— Din ce feliu de făină trebuie sĕ fie făcută „pasca“? Ce feliu de formă are şi cum e înfrumseţată?

— Ce feliu de numiri i-se mai dau acestei feliu de copturi, bunăoară: pască, păscuţă etc.

— Se mai dă cuiva numirea de pască ori numai acestei copturi?

— Cum se sfinţesce pe la dvoastre pasca şi cam pe ce timp se sfinţesce?

De plaiaşi încunjurat.
Dar Toma din grai grăia:
Nu me legaţi de grumaz
C'am căḑut la greu necaz.
Nu me legaţi de picioare
C'am căḑut la grea prinsoare.
Lăsaţi-me deslegat
Şi-mi daţi fluerul sĕ trag,
Că ori-cine m-a auḑì
Toţi din grai aşa or grăì:
Ăla-i Toma sĕracul
Care cântă cu fluerul
De-şi alină nĕcazul!!

B. Doine.

I.

Caii furaţi.

Frunḑă verde lemn sucit,
Aseară pe la sfinţit, —
Patru murgi cu coama mare
S'au prăpădit din cărare,
Om nebun de supărare
Îi căuta şi întreba,
Cine 'n lume s'ar afla
De scire de murgi a-i da, —
Bună plată ar căpăta.
S'a aflat un băieţel
Mititel şi tinerel;
Ce din gură a cuvêntat
Şi aşa l-a întrebat:
Alelele
Moşule?!!
Când murgii ai căpăta
Atunci mie ce mi-ai da?
Alelele
Băieţele!!
Nu veḑi că's bătut de stele,
Când murgii aşi căpăta
Şi ţie ceva ţi-aş da.
— Eu astăḑi pe la ameaḑi
Ţi-am vĕḑut murgii 'n popas
Şi voinicii la vinars,
Murgii afară rânchezau
Voinicii 'n casă 'nchinau.
Crişmăriţa
Nebuna,
La hodină-i îndemna,
Le da scaun de şeḑut
Şi păhară de beut. —
Dar voinicul cel mai mare
Se sculà drept în picioare,
Şi din grai aşa grăia:
Mulţămim că n-om şedea,
C'om bea câte-o porţioară
Şi-om eşì la murgi afară,
Şi-om pune picioru 'n scară
Şi-om trece în altă ţară. —
Şi murgii i-om băga 'n strungă
Ear banii i-om pune 'n pungă.
— Pe murgul cel mai mare
Luà cinci mii de parale,
Ear pe murgii ceialalţi
Luà bani nenumĕraţi.

II.

Frunḑă verde, verde, verde,
De mi-ţi crede, crede, crede,
Am avut opt puişori
Şi i-am crescut mărişori,
Acum me lasă sĕ mor.
Frunḑă verde tot aşa
Păn eram mai tinerea,
Sburam ḑiua la vêrfuri
Sara înseram la vaduri, —
Dar dac'am îmbĕtrênit;
Clonţul mi s'a bătucit,
Şi penele mi s'au ros
Aşi sbura dară cad jos.

III.

De m'aşi face cum am fost,
Nu m'aşi da pe bunul vost,
C'am fost tinĕr şi frumos
Acu-s bĕtrân şi bărbos.
Fost'am tinĕr frumuşel,
Ca şi tras printr'un inel,
Dar acum am bĕtrânit,
Mâni picioare mi-au slăbit
Spatele mi ş'au gârbovit,
Obrazii mi s'au sbârcit
Pĕru 'n cap mea cărunţit
De ani grei şi ḑile negre,
De 'mbĕtrânesc fără vreme,
Că's bĕtrân de ḑile bune
Că nu le-am folosit bine.
Vai! vai! vai! sĕracă minte,
Dacă n'ai fost mai 'nainte;
Acum esci
Nu-mi trebuiesci,
Că binele ce-am avut
Nu l-oi mai avea mai mult.
— Sĕracul binele meu
Că s'a 'necat într'un tău
Tău-i mare şi-i afund
Bine noi avea mai mult.
Tău-i mare şi adânc,
Bine noi avea nici când.
Amar de ḑilele mele,
Una bună ḑece rele.
Dare-ar Dumneḑeu sĕ deie
Sĕ vie moartea sĕ me ieie
Că's sătul de astă viaţă,
Care e umbră şi ceaţă,
Sĕ se curme acest rĕu,
Că nu-i dela Dumneḑeu,
Că-i făcut din capul meu, —
Eu l-am făcut, eu mi-l trag
La nime vină nu bag.

(Va urma.)

---

*) Rog în interesul literaturii noastre pe toate stim. redacţiuni atât din Austro-Ungaria, cât şi pe cele din România sĕ reproducă acest apel literar în coloanele foilor domnielor lor. — Totodată sunt rugaţi şi acei P. T. domni din Transilvania, cari mi-au trimis material pentru „Ornitologia pop. rom.“ şi n'au primit încă opul acesta, sĕ binevoiască a-mi comunica adresa domnielor lor.

— Ce feliu de obiecte se mai sfinţesc deodată şi la un loc cu pasca? Nu se sfinţesc bunăoară: ouă roşii, usturoiu sau aiu, hrean, slănină, sare, unt etc. Şi dacă se sfinţesc şi de aceste lucruri, spre ce scop se sfinţesc şi ce se face cu dênsele după sfinţire? Nu le întrebuinţează cumva spre atari leacuri? şi dacă se face aceasta, cum se întrebuinţează şi ce se ḑice în timpul întrebuinţărei? sĕ se scrie deamĕnuntul şi datinele întrebuinţării.

— Este datină de a se face pască numai la Pasci sau şi de altădată peste an?

— Ce feliu de copturi şi mâncări deosebite se mai fac pe la Pasci, cari de altădată peste an nu sunt usitate, şi cum se numesce fie-care coptură îndeosebi?

15. *Umblarea cu pasca.*

— Este şi pe la dvoastră datină de a umbla pe la Pasci cu pască? În care ḑi se începe datina aceasta şi când se sfêrşesce? Cine şi la cine se duce cu pasca?

— Cari datine şi credinţe se mai ţin de această umblare?

16. *Tragerea clopotelor.*

— Se adună şi pe la dvoastră mai ales feciorii şi fetele în ḑiua de Pasci nemijlocit după încheierea liturghiei la biserică, ca sĕ tragă clopotele şi sĕ toace până pe timpul vecernei sau vesperei?

— Ce datine şi credinţe sunt îmbinate cu această tragere a clopotelor?

— Ce se istorisesce despre aceia, cari au tras clopotele în ḑiua de Pasci?

17. *Pascile cailor.*

— De ce se numesc Pascile acestea „Pascile cailor“? Cari datine şi credinţe se ţin de acest soiu de Pasci?

— E cunoscută pe la dvoastră ḑicala: „aşteaptă până la Pascile cailor“ sau „lasă că-’i căpĕta lucrul cutare la Pascile cailor“? Ce însemnare are ḑicala aceasta, şi oare de unde vine că se ḑice aşa?

18. *Pascile Rocmanilor.*

— Ce înţelege poporul sub „Pascile Rocmanilor“ sau „Rohmanilor“? Cine sunt rocmanii şi de ce se numesc aşa?

— Când se serbează Pascile acestea şi cari datine sunt îmbinate cu acest soi de Pasci?

19. *Pascile blajinilor.*

— Cine sunt blajinii? de ce se numesc aşa şi ce feliu de datine şi credinţe sunt îmbinate cu Pascile lor?

— În care ḑi anume se serbează aceste Pasci şi cum se serbează?

— Ce se mai istorisesce în genere despre Pascile acestea?

20. *Arderea comorilor.*

— Esistă şi pe la dvoastră credinţa, că în seara spre Pasci ard comorile? Cari oameni pot sĕ le vadă şi ce trebue sĕ facă ca sĕ le poată desgropa?

— Ce feliu de întêmplări sunt cunoscute despre acei oameni, cari au vĕḑut comori arḑênd şi le-au desgropat şi cum sună acelea?

21. *Libertatea acordată servitorilor.*

— În ce consistă libertatea, care se acoardă servitorilor în ḑiua de Pasci, şi cum se face această datină?

22. *Mătcălĕul.*

— Ce fel de datină este „Mătcălĕul,“ şi de ce se numesce ea astfel?

— Sĕ se descrie cu deamănuntul toate datinele şi credinţele, cari se observă cu prilegiul acestei sĕrbări.

— Când se face mai cu samă Mătcălĕul: în Lunea Pascilor sau Luni după Dumineca Tomii?

23. Ce fel de datine mai sunt pe la d-voastre în Lunea Pascilor? Cum se chiamă acelea şi cum se fac?

24. Ce fel de datine sunt usitate în Marţa Pascilor? Cum se chiamă acelea şi cum se fac?

25. *Paparuda.*

— Ce fel de datină e Paparuda şi cum se mai numesce ea, bunăoară: Paparuga, Papaludă, Dodoloiu? etc. etc.

— De cine şi cum se face datina aceasta?

— Se face ea numai în Marţa Pascilor, ori şi în alte ḑile de preste vară?

— Cari sunt poesiile poporale, cari se rostesc cu ocasiunea acestei datine?

— Spre ce scop se face Paparuda?

26. *Stropitul şi udatul*

— Esistă şi pe la d-voastre datina de a se stropì şi a se uda în Lunia şi Marţa Pascilor?

— Cum e datina aceasta şi cari credinţe sunt îmbinate cu dênsa?

Ce fel de urări sunt usitate în decursul acestei datine?

— Cum se mai numesce datina aceasta altmintrelea?

27. *Cerinele.*

— Ce fel de datină sunt Cerinele sau Repotinele, cari cad în Miercurea Pascilor?

— De ce se numesce datina aceasta Cerine sau Repotine?

— Cum ḑice poporul la Cerine şi Repotine în singular?

— De cine se face datina aceasta şi cum se face?

— Ce fel de oraţii sau cântece sunt usitate la această datină?

— Poftesc a descrie datina aceasta cât se poate mai pe larg.

28. De ce se numesce Joia Pascilor sau Joia ântâiă după Pasci necurată, nepomenită?

— În ce fel de legătură stă Joia aceasta cu Joia din septĕmâna albă şi cu cea de după Rusalii?

— Cum sĕrbează Românii de pe la d-voastre această Joiă? pentru ce o serbează şi în ce consistă serbarea ei?

29. *Înfărtăţirea şi însurăţirea.*

— Cum se face înfărtăţirea şi însurăţirea feciorilor şi a fetelor, care cade Luni după Dumineca Tomei?

— Sĕ se descrie datina aceasta cât se poate mai pe larg.

— Nu se face înfărtăţirea şi însurăţirea şi în alte ḑile de preste an, ci numai Luni după Dumineca Tomei?

— De ce se numesce Lunia după Dumineca Tomei „ḑiua fetelor şi a feciorilor“?

— Cari datine se mai află pe la d-voastre Luni după Dumineca Tomei?

30. Cum se numesce pe la d-voastre sĕptĕmâna întâiu după Pasci, bunăoară: „Sĕptĕmêna luminată sau „Sĕptĕmâna Pascilor“ etc.

De ce se numesce sĕptĕmâna aceasta „luminată“?

Toate datinele şi credinţele Românilor, începênd de Sâmbăta înainte de Pasci şi până Luni după Dumineca Tomei, voi sĕ le public într’un singur tom. Deci am cea mai bună speranţă, că cei mai mulţi dintre p. t. domni, cari vin necontenit în atingere cu poporul, ’mi le vor împărtăşì cât mai de grabă şi cât se poate mai pe larg şi mai lămurit.

Suceava, 25 Martie 1886.

Simeon Fl. Marian,
profesor la gimn. ort. orient. din Suceava (Bucovina).

Varietăţi.

* (Opera lui Kreutzer), pe care va represinta-o aḑi reuniunea română de cântări de aici, promite un succes strălucit. Biletele pentru loge, cercle şi stal sunt mare parte vêndute. Aḑi a apărut şi tecstul operei în traducere românească, lucrată de Dl G. Dima. Fascicula, care cuprinde 31 pagine de tipariu se va vinde aḑi în librăria Schmiedicke şi seara la cassă cu preţul de 20 cr.

* (Instalare de paroch.) Ni se scrie din Viştea de jos: „Mult stimate dle Redactor! În 23 a lunei Martie un eveniment rar în feliul seu s’a petrecut aici. Nou chirotonitul preot Nicolau Borza fu întrodus în parochia sa de către Prea On. Domn protopop tractual al Avrigului Ioan Cândea.

„Era timpul sĕ se întregească această parochie odată sistematic şi definitiv, căci comuna Viştea de jos este o comună română însemnată cu popor deştept, la o posiţie frumoasă şi are têrguri publice şi scoale grăniţeresci bine organisate; — de aceea se şi cerea aci un preot devotat chiemărei sale întru toate, ca sĕ poată promova starea intelectuală a poporului, şi prin aceasta sĕ ridice starea decăḑută a bisericei ruinânde, — la cari părintele N. Borza credem că va şi corespunde pe deplin, avênd toată cualificaţiunea recerută şi afară de aceea vehiculul puternic, — starea materială care este cea dintâi condiţiune, şi pe carea foarte puţini preoţi tineri o pot întrunì, deoarece sciut este că fiind cineva bine arangiat în cercul seu, poate cresce cu mai mult resultat poporul.

„Era o privelisce *quasi* a unei opere dirigiată de soarte, când te uitai la aceşti doi oameni cum duceau amêndoi serviciul sfintei liturgii ajutaţi de administratorele paroch N. Cucu. Cum emulau apoi în vorbirile lor către popor, atragêndu-l către tot ce e bun şi sânt, încât fără de a voì mi-a revenit în memoriă periodul de luptă din toamna trecută pentru ocuparea scaunului protopopesc din Avrig, când acești doi oameni se luptau luptă dreaptă, luptă eroică şi legală, din carea norocul a fost pe partea protopresbiterului actual Ioan Cândea. Şi acesta trebuì sĕ întroducă pe colegul seu de odinioară — şi în urmă rival — de paroch în tractul seu.

„După sĕvêrşirea actului noul paroch dete o masă, la care participară inteligenţa şi fruntaşii poporului.

„Eu ca încheiere nu voi sĕ ḑic multe, decât că leg pe acei doi oameni, atât pe Dl protopop cât şi pe dl paroch nou de însu-şi cuvintele lor ce le-au declarat poporului înaintea altariului căruia slujesc, şi le pui la suflet crescerea poporului şi promovarea stărei lui intelectuale şi materiale, pentru cari îi jur pe cuvintele lor „aşa sĕ le ajute Dḑeu precum vor lucra în viia Domnului. Amin.“ *Mucius.*

* (Dela academia română.) Pentru fotoliul rĕmas vacant prin moartea drului Fĕtu la Academia, română se vor presinta, se ḑice, doi candidaţi: dl Cobâlcescu, profesor la facultatea de sciinţe din Iaşi şi dl Dr Z. Petrescu, profesor la facultatea de medicină din Bucuresci.

* (C. A. Rosetti.) „Românul“ dela 8/20 Aprile va apărea tipărit pe hârtie de calitate superioară cu litere noue. Acest esemplariu estraordinariu va conţinea mai multe din scrierile inedite ale lui C. A. Rosetti, cugetări, anecdote, etc. Se va reproduce un facsimil din scrierile sale şi portretul seu pe patul de moarte, luat în ḑiua de 8/20 Aprile 1885, de fotograful Szőlösi.

* (Statua lui Asachi.) Sculptorul Georgescu a terminat *macheta* statuei lui Asachi şi a presentat-o comitetului instituit pentru ridicarea acestui monument. Asachi e făcut stând; în mână ţine un document; lângă dênsul un glob. Figura e foarte espresivă; privirea e depărtată.

Comitetul, aprobând lucrarea, a însărcinat pe dl Georgescu a se duce la Iaşi ca sĕ aleagă locul unde sĕ fie aşeḑată statua. După cercetările făcute, distinsul artist s’a pronunţat pentru piaţa din faţa bisericei S-tul Nicolai-cel-sĕrac, care a fost admisă şi de comitet.

În curênd se va începe lucrarea în marmoră.

* (Propunerea d-lui T. Maiorescu) de a nu se mai împărţì premiile Academiei între membrii activi, a căḑut. Au votat pentru luarea ei în consideraţie d-nii Maiorescu, Ionescu, Poni, Negruzzi, Melchisedek, Teclu, Babeş, Bariţ. — D. Sturza, I. Ghica, Aurelian, Hăşdĕu, Chintescu, Maniu, Caragiani, Stefănescu, Fălcoianu, Bacaloglu, Chiţu, Brânză au fost contra acestei propuneri.

O mică statistică ne dovedesce, că premiile Academiei au fost distribuite până de present între opt membrii activi ai Academiei, doi membrii corespondenţi şi doi strĕini.

* (Grevele lucrătorilor.) Se scrie din Bruxela, cu data de 4 Aprile. Fiindcă Dumineca trecută socialiştii din Gand au fost împedecaţi de ţĕranii clericali de a ţinea un meeting în Wetteren, un sat aproape de Gand, aḑi dimineaţă au plecat într’acolo earăş vr’o 400 socialişti în douĕ grupuri.

Un escadron de vênători călări şi un batalion trupe de linie, steteau gata pentru apărarea satului şi mai ales a unei mânăstiri, a moarei de pulbere şi a stabilimentelor industriale dela Vetteren. Metingul s’a deschis la 2 oare după ameaḑi în curtea unui han şi biroul s’a instalat într’un car. Anseele, capul socialiştilor din Gand, a ţinut un discurs ḑicênd, că partida sa vrea ca prin mijloace legale sĕ facă atât pe ţĕrani, cât şi pe lucrători sĕ ajungă la o esistenţă mai deamnă şi mai bună. După ce au vorbit şi alţi oratori, primariul a făcut cunoscut lui Anseele, că ţĕranii au de gând sĕ atace pe socialişti şi deci mai bine sĕ plece iute la gară. Socialiştii au ascultat de acest sfat şi s’au dus în linişte.

* (Universitatea din Cernăuţi) a fost cercetată în semestrul trecut de 265 de auḑitori; între aceia au fost 56 teologi. La toate facultăţile au fost 117 gr. or., 60 rom. cat., 62 mosaici, 10 gr. cat., 11 evang., 3 arm. cat., 1 arm. ort., şi 1 fără confesiune. După naţionalitate au fost immatriculaţi 103 germani, 98 români, 33 poloni, 28 ruteni, 2 unguri, 1 ceh.

* (Universitate ovreiască.) Nu de mult s’a ţinut în New-York o întrunire a delegaţilor diferitelor comunităţi israelite din toate părţile Statelor unite, în care s’a decis fondarea unei universităţi ovreesci în New-York, ce va purta numele de *Hebrew University of America.*

* (Averea principelui de Bismarck.) Corespondintele din Berlin al ḑiariului *XIX Siècle* dă următoarele amănunte asupra averei personale a principelui de Bismarck: Astăḑi, cancelariul fabrică aproape o sută mii litre de rachiu pe lună, din cari treiḑeci mii produce destiliera dela Varzin.

Domeniul Varzinului, atât pentru destilerii, cât şi pentru fabricele de hârtiă, aduce pe fie-care an cancelariului un venit de 125,000 până la 150,000 franci. Acest domeniu fu cumpărat de cancelariul după resbelul din 1866, cu o dotaţiune, pe care i-o făcù regele Prusiei.

De altă parte imensul domeniu dela Friedrichruhe, care fu dat principelui de Bismarck în 1871, are un venit de aproape trei sute mii de franci. În fine, acum câţi-va ani principele de Bismarck a rĕscumpĕrat vechia moşiă patrimonială a familiei, moşia Schoenhausen, al cărei venit trece peste o sută mii de franci.

Astăḑi principele de Bismarck are un venit de 6 până la 7 sute de mii de fr., ale cărui sorginte principală sunt destileriile şi fabricele de hârtiă dela Varzin şi pădurile dela Friedrichruhe. Ilustrul diplomat, care trăiesce în cea mai mare simplitate cu familia lui, nu chieltuesce pe fie-care an nici jumĕmate din această sumă.

Loterie.

Mercuri 14 Aprile n. 1886.

Sibiiu: **84** **17** **90** **45** **82**

Nr. 361. [1290] 1–3

Înnoire de concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan lângă bĕtrânul şi neputinciosul paroch din Rîu-Sadului Maniu Vestemean, escriindu-se concurs cu datul 10 Decembre 1885, Nr. 1403 şi neconcurând nimenea, prin aceasta se escrie concurs nou cu termin *de 30 ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele sunt: jumătate din venitele parochiale calculate în sumă totală de 363 fl. 92 cr.

Concurenţii au sĕ-şi înainteze petiţiunile instruite conform legii în terminul de mai sus subsemnatului oficiu protopresbiteral, dela carele vor putea primì şi detaiuri în privinţa isvoarelor de venite parochiale.

Totodată concurenţii sunt poftiţi, ca înainte de alegere sĕ se presenteze în parochie la serviciul dumneḑeesc.

Sibiiu, 1 Apriliu 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial din Rîu-Sadului Oficiul. protopresbiteral gr. or. al Sibiiului.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Nr. 135. [1289] 1—3

CONCURS.

Spre reîntregirea staţiunei de paroch în matera Vargiaş, cu filiile: Olestelec, Saldabuş, Baţianii mari, Baţianii mici, Hermanul unguresc, Filea şi Bărdutiu, în protopresbiteratul Cohalmului, prin aceasta se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela apariţiunea acestui concurs.

Emolumentele sûnt:

1. Casă nouă de locuit în materă cu supraedificatele pentru economia de câmp.
2. Dela 181 familii din materă şi filii 195 ferdele de bucate.
3. Din materă 43 care de lemne de foc anual.
4. Venitele de sub epatrafir, dela botez, cununii, îngropăciuni.

Toate aceste emolumente laolalta computate dau un venit anual de preste 300 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa această staţiune, vor avea a-şi aşterne suplicele lor de concnrs instruite in sensul statutului organic şi al regulamentului pentru parochii la subsemnatul în terminul deschis, cu aceea: că individul carele va avea voiă a ocupa această parochiă, e neapărat de lipsă a cunoasce limba maghiară, spre a putea predica în biserică şi în aceasta limbă.

Cohalm, la 1 Aprilie 1886.

Pentru comitetul parochial.

Nicolau D. Mircea,
protopresbiter.

Nr. 723. [1286] 2—3

EDICT.

Ana Teodor Turcu din Sibiel, care de 3 ani şi 6 luni 'şi-a părăsit cu necredinţă pe legiuitul ei bărbat Ioan Suma tot din Sibiel fără a se sci ubicaţiunea ei, se citează prin aceasta a se presenta înaintea subscrisului for matrimonial în termin de şese luni dela prima publicare a acestui edict, căci la din contră se va decide procesul seu divorţial şi în absenţa ei.

Sĕlişte, 26 Martie 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sĕliştei.

Dr. Nicolau Maier,
protopresbiter.

Nr. 502. [1281] 3–3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului de paroch în parochia de clasa a III-a din Mâniarĕu cu filia Răcăştia, se escrie de nou concurs cu termin până la 23 Apriliu a. c.

Emolumentele sunt:

1. Casă de locuit corĕspunḑĕtoare în materă.
2. Birul dela 146 numeri de case, în naturale.
3. Stola usitată.

Aceste toate laolaltă computate dau un venit anual de 300 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post vor avea a'şi aşterne suplicile de concurs, instruite în sensul legilor vigente în terminul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiteral.

Deva, la 14 Martiu 1886.

Pentru comitetul parochial.

Ioan Papiu,
protopresbiter.

Materie pentru haine

din lână trainică pentru un bărbat de statură mijlocie.

3.10 metre un **rênd de haine**
4 fl. 96 cr. din lână bună de oaie;
8 „ — „ din lână mai bună de oaie;
10 „ — „ din lână fină de oaie;
12 „ 40 „ din lână de tot fină de oaie.

Plaiduri de călĕtorie dărabul fl. 4, 5, 8 până la 12. Stofe pentru haine foarte fine, pantaloni, paltoane de purtat și pentru ploaie Tüffl, Lode, Commis, Cammgarn, Cheviots, Tricots, cârpe pentru dame, stofe pentru biliard, Peruviens, Dosking se află la

intemeiat **Joh. Stikarofsky,** — la 1866. —
deposit de fabrică în Brünn.

Modele franco. Pentru croitori cărţile de modele **nefrancate. Trimiteri cu rambursă** preste 10 fl. **gratuit.**

Am totdeauna un deposit de stofe în valoare de preste fl. 150,000, și este în urma negoţului universal lucru natural că remân bucăţi de câte 1 până la 5 metri **ca rest,** de aceea asemenea rĕmășiţe trebuie sĕ le vênd **în preț de tot moderat. — Modele din aceste stofe nu se pot trimite,** cele neconvenabile se reprimesc în **schimb** sau se **înapoiază banii.** (Observ, că și alte firme reprimesc în schimb resturile trimise, poate pentru marfă și mai rea, dar **banii nu o înapoiază).**

Din causa **imitaţiunilor** prin **firmele înșĕlătoare** și **nesolide,** sunt decis a părăsì publicaţiunile în jurnale, și rog pe on. public a-'și lua notiță despre **firma mea solidă** și a me onora cu comande, cari se vor efectuì cu cea mai mare băgare de seamă.

Corespondențe se primesc în limbile: germană, bohemă, ungurească, polonă, italiană și franceză. [1259] 7—21

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 10 Ianuarie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	**6.20**
Szolnok	11.22	3.51	**7.29**	**9.26**
P. Ladány	2.20	5.28	**8·27**	**11.40**
Oradea-mare	4.39	**6.41**	8.37	**1.28**
	—	**6.46**	9.37	**1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.45	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.14**	10.28	**2.34**
Rév	—	**7.42**	11.36	**3.18**
Bratca	—	—	12.10	**3.41**
Bucia	—	—	12.46	**4.01**
Ciucia	—	**8.31**	1.48	**4.26**
Huiedin	—	**9.01**	3.09	**5.08**
Stana	—	—	3.42	**5.27**
Aghireș	—	—	4.12	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluș	—	**10.01**	5.17	6.43
	12.05	—	—	7.03
Apahida	12.31	—	—	7.26
Ghiriș	2.16	—	—	8.54
Cucerdea	3.32	—	—	9.43
Uioara	3.41	—	—	9.51
Vinţul de sus	3.50	—	—	9.58
Aiud	4.25	—	—	10.24
Teiuș	5.10	—	—	10.59
Crăciunel	5.41	—	—	11.28
Blaș	**6.02**	—	—	11.44
Micăsasa	**6.40**	—	**5.40**	12.18
Copșa mică	**7.—**	—	6.01	1.01
Mediaș	—	—	6.40	1.22
Elisabetopole	—	—	7.35	1.56
Sighișoara	—	—	8.01	2.44
Hașfalĕu	—	—	10.05	3.02
Homorod	—	—	11.02	4.41
Ágostonfalva	—	—	11.37	5.30
Apatia	—	—	12.32	**6.03**
Feldioara	—	—	1.09	**6.35**
Brașov	—	—	1.50	**7.14**
	--	—	2.48	—
Timiș	—	—	3.23	—
Predeal	—	—	4.65	—
Bucuresci	—	—	**9.40**	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	—	7.45	—
Predeal	—	—	12.50	—
Timiș	—	—	1.40	—
Brașov	—	—	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Hașfalĕu	10.10	—	**7.37**	—
Sighișoara	10.39	—	**8.21**	—
Elisabetopole	11.19	—	**9.05**	—
Mediaș	11.54	—	**9.43**	—
Copșa mică	12 12	—	**10.02**	--
	12.37	—	6.—	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaș	1.30	—	6.59	—
Crăciunel	1.45	—	7.15	—
Teiuș	2.34	—	7.43	—
Aiud	2.55	—	8.—	—
Vinţul de sus	3.17	—	8.29	—
Uioara	3.24	—	8.55	—
Cucerdea	3.36	—	9.04	—
Ghiriș	4.11	—	9.32	—
Apahida	5.36	—	10.32	—
Cluș	5.56	--	12.32	—
	6.16	6.08	12.59	8.—
Nadisul ung	**.37**	—	—	8.34
Ghirbou	**53**	—	—	8.59
Aghire	**7.08**	—	—	9.56
Stana	**7 34**	—	—	10.16
Huiedin	**7.55**	7.14	—	11.04
Ciucia	**8.37**	7.43	—	12.17
Bucia	**8.53**	—	—	12.47
Bratca	**9.12**	—	—	1.21
Rév	**9.31**	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	**10.06**	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	**10.25**	—	—	3.39
Várad-Velencze	**10.35**	—	—	3.55
Oradea-mare	**10.41**	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	**12.50**	10.38	1.45	**5.35**
Szolnok	**3.06**	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	**10.05**	10.30
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.—**	—
Budapesta	—	8.05	8.—
Szolnok	—	11.02	**12.—**
Arad	—	**3.37**	**5.55**
	—	4.—	6.05
Glogovaţ	—	4,13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliș	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborșin	—	**6.42**	8.58
Zam	—	**7.14**	9.28
Gurasada	—	**7.43**	9.56
Ilia	—	**8.01**	10.17
Branicĭca	—	**8.21**	10.38
Deva	—	**8.47**	11.05
Simeria (Piski)	—	**9.40**	11.55
Orĕștia	—	**10.10**	12.24
Șibot	—	**10.34**	12.53
Vinţul de jos	—	**11.04**	1.22
Alba-Iulia	6.59	**11.31**	1.40
Teiuș	7.33	**12.05**	2.24

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.09	**3.56**	5.20
Alba-Iulia	11.56	**4.27**	5.57
Vinţul de jos	12.20	**4.53**	—
Șibot	12.25	**5.19**	—
Orĕștia	1.19	**5.41**	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicĭca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborșin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	**6.18**	9.49	—
Radna-Lipova	**6.57**	10.23	6.14
Pauliș	**7.12**	10.37	6.30
Gyorok	**7.27**	10.52	6.47
Glogovaţ	**7.56**	11.18	7.17
Arad	**8.10**	11.32	7.32
	9.—	12.27	—
Szolnok	**2.39**	5.10	—
Budapesta	6.50	8.16	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	7.27	3.23
Haţeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Baniţa	3.35	**6.07**
Petroșeni	4.04	**6.39**

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	**8.18**
Aradul nou	6.25	**8.32**
Németh-Ságh	6.50	**8.51**
Vinga	7.19	**9.07**
Orczifalva	7.38	**9.20**
Merczifalva	7.56	**9.32**
Timișoara	8.42	**10.09**

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.49	9.33
Baniţa	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Haţeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	**6.07**
Vinga	6.52	**6.32**
Németh-Ságh	7.06	**6.53**
Aradul nou	7.21	**7.24**
Arad	7.53	**7.40**

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	1.11
Șeica mare	1.32
Loamneș	2.01
Ocna	2.24
Sibiiu	2.44

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	10.25
Ocna	10.46
Loamneș	11.09
Șeica mare	11.32
Copșa mică	11.52

Cucerdea—Oșorheiu – Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheţa	10.31	4.21
Luduș	10.53	4.43
M. Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireșteu	12.26	**6.10**
Oșorheiu	12.46	**6.30**
	1.16	**7.43**
Reghinul-săs.	3.08	**9.35**

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	**4.22**	4.—
Oșorheiu	6.14	5.52
	6.34	**12.25**
Nireșteu	6.55	**12.55**
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	**1.24**
Cipeu-Iernut	7.37	**1.54**
M. Bogat	8.07	**2.31**
Luduș	8.21	**2.46**
Cheţa	8.38	**3.06**
Cucerdea	9.07	**3.40**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Pisk.)	11.03

Ghiriș — Turda

Ghiriș	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriș

Turda	8.20	1.41
Ghiriș	8.41	2.06

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 37 Sibiiu, Sâmbătă 5/17 Aprilie 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se inapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Nr. 2168 Pres.

Miron,

prin îndurarea lui Dumneḑeu archiepiscop al bisericei ortodocse în Transilvania, și metropolit al românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania.

Iubitului cler și popor al archidiecesei Nóstre transilvane; iubiților și onorabililor deputați la sinodul archidiecesan: dar și milă dela Dumneḑeu Tatăl și Domnul nostru Iisus Christos!

Avênd în vedere §§. 89 și 90 din statutul organic, convocăm, și prin acestea declarăm de convocat sinodul ordinariu al archidiecesei Nóstre transilvane la biserica catedrală din cetatea Sibiiu, **pe Dumineca Tomei,** adecă **pe 20 Aprile vechiu** a. c. la 9 óre nainte de ameaḑi, în care ḑi după terminarea ritualelor bisericesci va urma deschiderea sinodului în localitățile seminariului archidiecesan, și numai decât se vor începe lucrările sinodali conform regulamentului afacerilor interne.

De altmintre împărtășim tuturor binecuvêntare archipăstoréscă!

Sibiiu, la 3 Aprile, anul Domnului 1886.

Miron Romanul m. p.

Sibiiu, 4 Aprile 1886.

Ca un nor greu ce ascunde neagra furtună în al sĕu sîn, se ridică pe orizontul secolului al XIX. acea figură monstruoasă, care se numesce anarchie, revoluție socială.

Comunitatea de averi, deplina egalitate între singuraticii indiviḑi, încetând de a fi unii stăpânitori și alții stăpâniți, ateismul cu toate consecuențele sale isvorite din principiul fatalismului, — aceste devise stau scrise cu litere negre pe stindardul cel roșu al revoluțiunii sociale.

Ḑicem „revoluțiune socială,“ căci îndată ce vorbim de socialism, idea de revoluțiune nu se poate despărțì de el; principiile socialiștilor numai prin revoluție se pot aduce ’n deplinire.

Ear revoluția este jaf, omor și ilegalitate.

La tot casul e un straniu contrast acesta față cu obiceiul nostru mult puțin vanitos, de a numì veacul present „al luminilor.“ Căci dacă, va sĕ ḑică cultură, decretarea ca lege a nesiguranței de avere și viață, dacă civilisațiune este, a permite celui mai tare sĕ ucidă pe cel mai slab, dacă semn de lumină e, când justiția se sistează și religiunea se șterge, — atunci ar trebuì sĕ roșască poporul, despre care s’ar afirma, că este cult, că este luminat.

Dar spre norocire nu este așa.

Fie-care organism, fie cât de puternic și sănătos își are neajunsurile sale, mari s’au mici, după împregiurări. Achil, acest tip neperitoriu al eroismului neînfrânt, nu putea fi rănit nicăiri, — numai la călcâie. Iuliu Caesar, Napoleon, spirite geniale, cari vor pătrunde cu forța magică a mărimii lor prin vĕzduchul tuturor veacurilor, au fost mari, fără păreche, — dar dorința de a domnì, ambițiunea personală îi ocârmuia în toate faptele lor. Ordul iesuiților a fost și este unul dintre cele mai perfecte organisme sociale, — dar și el își are principiul: *finis sanctificat media.*

Vorba românului, nu-i pădure fără uscături! Și precum nebunie ar fi, sĕ fugim de rĕcoarea pădurii pentru uscăturile sale, — tot astfeliu nebunie ar fi a condamna cultura, pentru curentul socialistic, care fără îndoială că și el resultatul unei culturi rĕu înțelese este.

Socialismul este aḑi pentru Europa călcâiul lui Achil, este ambițiunea lui Caesar, este falsul principiu al iesuiților, — care întocmai așa o se poată aduce peire asupra omenimei, precum peire au adus aceste celor mai sus numiți.

Din acest punct de vedere privită cangrena civilisațiunii moderne, ne îndreptățesce la unele considerațiuni mai serioase și pentru statul nostru.

Din fericire Ungaria este unul dintre acele puține state, în cari socialismul modern păn’acum n’a putut da de sol roditoriu.

Dar cine ne garantează că tot așa are sĕ fie și de acì înainte. Ca o boală epidemică se estinde socialismul de cătră soare apune spre soare rĕsare. Nici chiar Austria propriu ḑisă n’a rĕmas scutită de ivirea lui. Unele semne s’au arătat chiar și pe la noi mai în anii trecuți. Just este deci a ne îngrigì de timpuriu, a ne trage de mai nainte sama, căci *principiis obsta* ḑice vorba din bĕtrâni.

Elementul socialismului modern este clasa muncitorilor, cari se hrănesc „par exellence“ din sudoarea feței lor, cari cum se ḑice trăiesc de aḑi pe mâne și cărora tocmai pentru aceea puțin le pasă de consecuențele faptelor lor, de oarece cred, că mai rĕu decât cum se află în realitate, nu vor putea ajunge.

Acestia sunt adevĕrații socialiști sau anarchiști, pe cari îi poate fanatisa câte un demagog estravagant până la cele mai estreme nelegiuiri.

Causa rĕului este deci de a se căuta în nemulțămirea acestor oameni, în soartea lor precariă, în traiul lor chinuit și lipsit de ’ndestulire.

Și acest germine, cu durere trebuie s’o spunem, într’un grad foarte mare se află și în sinul claselor muncitoare ale Ungariei.

Treaba stăpânirei ar trebuì sĕ fie ca el sĕ nu încolțească. Și îndată ce ea nu ’și-o face, a noastră datorie este, sĕ-i atragem luarea de samă asupra periclului.

Avem prietini și cunoscuți prin diferitele părți ale țĕrii, cu cari neîntrerupt susținem legăturile noastre amicale, spre a cunoasce nĕcasurile și lipsele bietului nostru popor muncitoriu.

Ei, și ce spun oamenii acestia?

Te doare inima de cele ce ’ți spun.

Din tată ’n fiu se ḑice că nu s’a mai pomenit de atâtea greutăți, biruri, nedreptăți și asupriri, ca ’n ḑilele noastre. Oamenii își doresc în cele mai multe părți din tot sufletul rentoarcerea erei iobăgiei.

Și asta nu-i lucru de șagă! Când un popor, ca cel românesc, oțĕlit în nĕcasuri și înjurii din neam în neam, afurisesce liberalismul Ungariei și ’și poftesce iobăgia, pentru a cărei scuturare ’și-a vĕrsat sângele ’n 1848, — nu e lucru de șagă.

Suntem informați, că mai multe comune de pe Têrnave au început a se despopula cu desĕvêrşire din causa emigrațiunii țĕranilor. Câte 10 familii pe sĕptĕmână pleacă ’n „Țară“ spre a ’și căuta ’ndestularea, pe care acasă la ei nu o pot afla. Se înțelege, că puținul avut ce le-a fi mai rĕmas, îl vênd cu un preț de bajocură jidanului din sat, căci țĕranii n’au o para frântă.

Întrebăm, unde vom ajunge pe calea aceasta?

Sĕ fim bine înțeleși.

Cât pentru poporul român, nouă nu ni-i teamă de o revoluție socială, — și departe sĕ fie dela noi și gândul de a crede poporul nostru accesibil pentru principiile socialismului modern.

Nu.

Dar credem și ne temem, că printr’o tractare atât de vitregă și asupritoare, la care este el supus în statul nostru, poate sĕ fie adus la desperare, poate ușor ajunge în acel stadiu, în care stau socialiștii statelor apusene, adecă sĕ creadă, că din rĕu cum stă, în mai rĕu nu va putea ajunge. Și ’ndată ce s’ar înrădăcina această credință ’n inima lui, ar trebuì sĕ desperăm pentru pacea țĕrii, pentru propășirea noastră națională-culturală și pentru pacinica zidire a credincioșilor prin biserică.

De aceea înc’odată! Sĕ ’și ia stăpânirea bine de samă, ca nu cumva massele poporului ce locuesc în Ungaria sĕ despereze de soartea lor!

FOIȚA.

Poesii poporale din Transilvania.

(Culese de **Ioan Duma.**)

B. Doine.

IV.

Busuioc verde din vie
Jalnica mea holteie!
Când m’am dus la cununie
Și de-acasă am plecat
Ḑiua bună mi-am luat,
Dela frați dela surori
Dela grădina cu flori,
Dela rezorul cu spini
Dela prietini și vecini.
După ce m’am cununat
M’am creḑut c’am fost tot beat,
Și în casă m’am băgat,
Pălăria mi-am țipat. —
Mi-am țipat-o pe masă,
Lacrămile din ochi varsă,
Și me uit la struțul meu
Lacrămile-mi curg părău.
Vai! sĕrace struț frumos
Pentru cine te-arunc jos
Pentru mândra cea din jos.
Mândra rĕu s’a supĕrat
Și din gură a cuvêntat:
Bădiț bădișorul meu
Dacă nu ți-a fost de mine,
La ce foc m’ai scos din fire,
Dacă nu ți-am trebuit,
La ce foc m’ai celuit.

V.

Pădurice rară esci,
Mândra mea departe esci,
Pădure cum te-aș tăia
Mândruțo de te-aș vedea.
Mi-oi lua o sĕcure lată
Și-oi tăia pădurea ’ndată,
Mi-oi face sĕcure nouă
Și-oi tăia delușu ’n două.
Și astăḑi până mâne
Aș venì mândro la tine!
De te-i fi aflând în casă
Eu voi bate la fereastă,
Ca sĕ te vĕd de frumoasă.
De vei fi culcată afară
Eu m’aș face vênt de vară,
Și-aș venì la tine îndată
Sĕ te vĕd cum esci culcată;
Fața recoriți-oi
Gura sărutați-oi!

VI.

Spusuți-am măicuțo bine,
Sĕ ții ḑile pentru mine,
Sĕ trăiesc în sat cu tine; —
Dar tu maică n’ai ținut,
Că tu maico te-ai temut,
C’oi venì după ’mprumut
Și nu ți l-oi da mai mult.
Dar în sat de-ași fi lucrat
Și ’mprumutul l-aș fi dat.
Tu măicuță n’ai ținut
Din satul tĕu m’ai perdut.
Și m’am dus maică departe
Și viu cu desagii ’n spate
Cu cismele ’n mână sparte,
Desagii ’mi-s plini de rouă
Inima ’mi e ruptă ’n două.
Sĕ-mi ceteascà inima,
Ar cetì păn’ ar murì
Și tot n’ar mai isprăvì.
Inima de-amărăciune
M-i neagră ca și-un tăciune,
Și m-i friptă de amar
Cum e carnea de pe jar.

VII.

Ḑiua nor și noaptea stele
Nu mai pot de-a mamei jele,
Ḑiua nor și noaptea nor,
Nu mai pot de-al maicii dor.
Când m’ajunge câte-o jele
De dorul măicuții mele,
Facu’mi ochii fântânele
Și inima isvorele,
Isvor de apă sărată
Nu va seca nici odată,
Că măicuță ca a mea
Nu mai poți Doamne vedea.
Cât pe lume voi trăì
Eu pe maica voi jelì.

VIII.

Cu bădița duce-m’ași
Prin țarînă prin imaș,
Nu ne-ar trebuì nănaș
Nici popă sĕ ne cunune
Fără noi cu vorbe bune.
Badea mândru nu-i de mine
M’ași duce și m-i rușine
Io’s fată de om sĕrac
El e ficior de găzdac.
De-aș mai trage câte-am tras
Eu de badea nu me las. —
— Ne-am iubit și ne iubim,
Că noi bine ne lovim
Și la ochi și la sprêncene
Ca doi porumbași la pene,
Și la ochi și la uitat
Ca doi porumbi la sburat,
Până leleo voi trăì

Asta ar trebuì sĕ fie problema guvernului, ear nu maghiarisarea cu forţa, nu întroducerea de imposite noue, nu arangearea de esposiţii lucsuoase, cari sĕ se sfêrşască cu deficit.

Pacea ţĕrii, îndestularea fiilor sei! *Yff.*

Arangiamentul turco-bulgar.

Jurnalele publică arangiamentul turco-bulgar, semnat de plenipotenţiaţii puterilor adunaţi în conferenţă la Constantinopol. Adnecsul la procesul verbal al VIII al conferenţei din şedinţa ţînută la 5 Apriliu, sub presidenţa lui Said paşa împuternicitul Turciei, este următoriul:

„Puterile sunt de acord sĕ accepte, chiar de acum, dispoşiţiunile arangiamentului privitoriu la afacerile Rumeliei-Orientale, după cum sunt formulate mai la vale şi consimt, ca ele sĕ fie imediat promulgate sub această formă şi puse în vigoare.

1. Guvernul general al Rumeliei-Orientale va fi încredinţat principelui Bulgariei, conform articolului 17 al tractatului dela Berlin.

2. Cât timp administraţiunea Rumeliei-Orientale şi a principatului Bulgariei vor rĕmânea în mânile unei singure şi aceleaşi persoane, satele musulmane ale cantonului Hirdjali, precum şi satele musulmane aşeḑate în regiunea Rodopului, cari au fost până acum în afară de administraţiunea Rumeliei-Orientale, vor fi separate de această provincie şi administrate directe de guvernul imperial şi aceasta din causa dreptului Sublimei Porţi, stipulat în întâiul aliniat al art. 15 din tractatul dela Berlin.

„Delimitarea Cantonului şi a satelor în cestiune va fi făcută prin îngrijirile unei comisiuni technice, numite de sublima Poartă şi de principele Bulgariei. Ea va fi aplicabilă asupra terenului şi se va ţine compt de condiţiunile strategice trebuincioase, în interesul guvernului imperial.

3. În vederea de a asigura într'un mod perpetuu ordinea şi linişţea în Rumelia-Orientală, precum şi prosperitatea tuturor supuşilor M. S. Sultanului, cari locuesc în această provincie, o comisiune numită de Poartă şi de principele Bulgariei va fi însărcinată sĕ esamineze statutul organic al Rumeliei şi de a'l modifica după trebuinţele situaţiunii şi trebuinţele locale. Toate interesele Tesaurului imperial otoman, vor fi luate asemenea în consideraţie.

„Această comisiune va termina în terminul de 4 luni lucrările sale, cari vor trebuì sĕ fie supuse la sancţiunea conferenţei dela Constantinopol. Până ce aceste modificări vor fi sancţionate, îngrijirea de a administra provincia, după formele cerute de circumstanţele actuale, va fi încredinţată înţelepciunii şi fidelităţii principelui.

4. Toate celelalte dispoşiţiuni ale tractatului dela Berlin privitoare la principatul Bulgariei şi Rumeliei-Orientale sunt şi rĕmân menţinute.

Puterile vor da asemenea sancţiunea lor formală acestui act într'o conferenţă ce se va întrunì la Constantinopol, când vor fi în stare sĕ sancţioneze statutul organic revisuit al Rumeliei-Orientale.

Făcut şi semnat la Constantinopol în 5 Aprile 1886, în Chioscul imperial dela Top Khane.

(Semnaţi). Said, Server.

(Semnaţi) Calice, Radovitz, Nelidoff, W. A. White, Galvagna, Gabriel, Hanotaux.

Operă română 'n Sibiiu.

Ei, cu ce sĕ 'ncep iubiţilor cetitori?

Sub via impresiune a unui torent de simţĕminte şi plăceri înalte, pătruns de bucurie, mândrie şi mulţămire, — cred că 'mi va fi permis sĕ ve fac această 'ntrebare. Căci arareori vor fi avut sibienii şi 'n special românii din Sibiiu prilegiul sĕ petreacă o astfeliu de seară, cum le-a oferit-o Joi reuniunea de cântări prin representaţiunea operei lui Kreutzer *„O noapte în Granada.“*

Ne aducem bine aminte, când s'a ventilat la 'nceput grandioasa ideă, ca reuniunea română de cântări sĕ facă şi acest măreţ pas spre coroana artei musicale, — cu câtă teamă, îngrijare şi chiar neîncredere în forţele noastre proprii, l-am luat la cunoştinţă. Ei, nu ne putea întra nouă în cap, ca sĕ se poată representa de nişte diletanţi o operă cu inscenerii şi întreg aparatul teatral recerut!

Ne-am înşelat în temerile noastre, — căci acum am vĕḑut, şi am creḑut.

Înainte de ce am trece la apreţiarea succesului obţînut Joi seara, ne luăm voiă a schiţa în scurte cuvinte sujetul drăgălaşei piese lucrate după Fr. Kind de baron de Braun.

„Noaptea în Granada“ constă din două acte şi se petrece 'n Spania pe la mijlocul veacului XVI.

Actul I: Gabriela e o fată orfană, o floare a munţilor, păstoriţă 'n Spania. Ea şede la unchiul seu Ambrosio, care o tractează în mod tiranic şi voiesce s'o mărite după un anumit Vasco, poreclit „spurcatul,“ pentru perversitatea caracterului seu. Gabriela, o fiinţă blândă, Vasco un naturel de bandit sĕlbatic, — uşor se va înţelege deci de ce Gabriela nu 'l poate suferì. Inima ei este dată lui Gomez, care o iubesce cu întreg focul de iubire ce poate bîjbăì în vinele unui şpaniol. Eşind vestea, că prinţul domnitoriu se află 'n munţi la vênat, Gomez îşi propune a stăruì la el, a-i spune a sa plânsoare şi a-i cere scutul seu. Cu această hotărîre 'şi părăsesce el amanta, după admirabilul duet: „De vîrtutea strămoşască.“

Prinţul în adevĕr ieşise la vênat, dar rătăcind sosesce singur la casa, unde sta Gabriela adâncită 'n gânduri şi i predă porumbiţa ei iubită, pe care o răpise un vultur. La 'ntrebarea Gabrielei, îi spune că e vênătoriu de nobil neam din Germania şi că stă 'n sold regesc. Privirea înfocată a tinerei păstoriţe 'l răpesce pe vênătoriu, furând Gabrielei surprinse un sărutat. În momentul acesta sosesc Vasco, Ambrosio şi tovarăşul lor Pedro, cari joară rĕsbunare şi iau hotărîrea sĕ-l omoare peste noapte pe vênătoriu. Într'aceea se coboară şi păstorii de pe munţi şi admiră pe oaspele venit, primindu-l cu prevenire şi acompaniând cu simpatiile lor pe vênătoriu şi Gabriela şi cu dispreţul lor pe cei trei bandiţi.

Actul II. Scena ne represintă o sală din ruinele vechiului castel mauric, unde au domnit odinioară Abenseragii. Vênătoriul admirând zidurile 'nvechite, linul vĕzduh şi în pept cu un tainic dor — se culcă, fără a cugeta la primejdia, care i se pregătesce 'n ascuns. Dar Gabriela acest ânger păzitoriu îl deşteaptă şi când vin cei 3 păstori inimici, el îi primesce cu spada scoasă, alungând pe doi dintre dênşii şi uciḑênd pe sĕlbaticul Vasco. Intr'aceea sosesce Gabriela cu Gomez şi păstorii, spre ajutoriu; vin apoi vênătorii în frunte cu contele Otto, cari în sfêrşit îşi află stăpânul lor rătăcit. Auḑênd că vênătoriul e însuşi prinţul, poporul îngenunchiază, ear el dăruind lui Gomez şi Gabriellei un lanţ de aur, iese fericit şi aclamat de corul păstorilor.

Acest sujet drăgălaş l'a lucrat Conradin Kreutzer într'o o operă dintre cele mai frumoase.

Dintre rolele principale, fără 'ndoială, că la locul prim stă cel al vênătoriului, manuat în casul de faţă de dl profesor de cântări şi musică din Caransebeş Nicolau Popovici, care n'a pregetat un moment, sĕ percurgă marea distanţă ce'l despărţa de noi, şi sĕ'şi ofere nepreţuitul seu talent, pentru o întreprindere, care avea sĕ ridice nimbul nostru naţional.

Am avut ocasiune sĕ 'l admirăm pe dl Popovici în toate direcţiunile, în cari a trebuit sĕ-şi aplice talentele şi puterile sale. Am admirat în dênsul pe cântăreţul de profesiune, pe musicul probat şi actorul consumat. Rutina şi siguranţa D-lui pe bină 'nsuflau curagiu şi viaţă tuturor cari se aflau în jurul lui şi printre culise, aşteptând unii signalul dirigintelui, alţii cel al inspicientului.

Romanţa actului prim şi cea a actului al doilea, duetul seu cu Gabriela („Privirea 'ţi înfocată“) şi grozava scenă de omor au răpit auḑul şi vederile publicului, care umpluse până 'n cele mai înălţate galerii în cel mai strêns înţeles al cuvêntului spaţiosul teatru orăşenesc.

Doamna Crişan (sopran) ca Gabriela a cântat cu atâta dulceaţă şi şi-a interpretat rolul ei naiv atât de natural, incât...... ei, încât... nu se putea dela o persoană care păşesce de prima oară pe bină, mai bine. Recitativul, scena şi duetul cu vênătoriul din actul I, şi romanţa maurică din actul al II., au fost cele mai strălucite juvaere din nesfêrşişitul şir al mărgăritarelor de artă musicală şi voce dulce, pe cari ni le-a desfăşurat dna Crişan.

Domnul George Pop (Gomez, tenor) are o voce de tot plăcută şi cu timpul poate devenì un cântăreţ foarte bun. Domnialui a interpretat pe simplul păstoriu cu inima curată foarte bine şi a contribuit mult la succesul complet al serii.

Escelent s'au purtat în sfêrşit cei trei păstori bandiţi: Vasco, Ambrosio, şi Pedro.

Dl Popa Isaia cunoscutul nostru basist ca Vasco a fost un bandit cum nu se poate mai crunt, pervers şi „spurcat.“ Quintetul „O pungă plină“ şi cuartetul din scena spargerei, sunt coroana partiilor cântate de urgisiţii tâlhari.

Un tablou pitoresc forma în sfêrşit corul compus din simplii păstori, păstoriţe şi 'n urmă vênători. Costumele spaniole, cu deosebire la dame, dădeau întregului un farmec răpitoriu; şi am avut fericirea a auḑì ḑicêndu-se, că nicicând teatrul orăşenesc n'a avut pe bina sa o cunună de figuri femeesci atât de răpitoare ca Joi seara. Cu deosebire rugăciunea de seară (Finalul actului I.) a făcut o impresiune atât de adêncă asupra publicului, încât aplausele păreau a nu mai voì sĕ 'ncete.

Cu inima liniscită şi fără bănuială de laudă de sine, reasumând, putem ḑice, că succesul pe care l-a raportat reuniunea noastră cu representarea operei „O noapte în Granada“ a fost splendid. Şi aici vin a se apreţia ostenelile cele fără de margini, zelul fără de păreche, spiritul de întreprindere vitejesc şi măiestria de a putea pune la cale un lucru atât de grandios, — pe cari le-a dovedit totdeuna

---

Eu pe tini te voi iubì;
Dară dacă voi muri,
Tu pe altul nu iubì.

IX.

Te-am lăsat maică lăsat
Ca pe o păsăruică 'n gard
La toţi oamenii de sfat.
Te-am lăsat ca spicu 'n holdă
La toţi oamenii de vorbă.
Maică, măiculiţa mea
De va fi vr'un bine 'n ţară
Voi venì la primăvară,
Ear de-a fi vr'o rĕutate
Maică de mine n'ai parte. —
Mai în jos pe apă lină
E moarte făr de lumină,
Umblă plumbii ca musca
Pică voinici ca iarba.

X.

Carte albă cât o masă
Prinse pe Petru de-acasă
Şi desculţ şi desbrăcat
Numai cu cuşma pe cap.
Frunḑă verde de cicoare
Nu me legaţi de picioare
Legaţi-me de grumaḑi
Mânile mi le lăsaţi, —
Şi'mi aduceţi fluerul
Sĕ-mi mai stâmpĕr sufletul,
Ffluerul şi trişica
Sĕ-mi ḑic şi sĕ-mi plâng fapta.
După ce s'a stâmpĕrat
El din gură a cuvêntat:
Cântă cucu 'n vêrf de crengi,
Maico n'o sĕ me mai veḑi.
Cântă cucu 'n vêrf de nuc
Te las maică şi me duc.

XI.

Când cătană m'a luat,
Câţi oameni au fost în sat,
Când m'au vĕḑut că sunt tuns
Alţii au rîs, alţii au plâns.
Mai erau neamuri d'a mele
Ce le mai părea şi jele.
— Eu me duc mândro de mâne,
Dorul cu tine rĕmâne
Şi me rog grijesce-l bine;
Du-mi-l ḑiua la isvor
Şi noaptea mi-l culcă 'n ţol,
Poartă-l ḑiua la isvoară
Noaptea nu-l lăsa sĕ moară.
— Eară ea din grai grăia:
Badeo, bădişorule,
Du badeo dorul cu tine
Nu-'l lăsa de alean cu mine, —
Io's copilă fără mamă
Nu port dor dela cătană.
Io's copilă tinerea,
Nu sciu dorul mângăia.

XII.

Frunḑă verde frunḑulică
Am avut o mândrulică
Chiar dela Târnava mică,
Şi-am lăsat-o sĕ mai crească
Minte 'n cap sĕ dobândească, —
Şi cu cât eu am lăsat,
Tot pe mine m'am stricat
Că s'a aflat un blăstămat,
Tocmai dela noi din sat
Şi pe mândra o-a 'nşelat
Şi i-am rĕmas streinat.
Mi-ar fi, nu mi-ar fi bănat
Dacă s'ar fi măritat
Dela noi al treilea sat,
Dară ea s'a măritat
Dela noi a treia casă
O vai! vai! inimă arsă!
Es afară, — vĕdu-o
Întru 'n casă, — audu-o;
Es afară întru 'n casă
Maica 'mi pune prânḑ pe masă
Şi mâncam şi nu mâncam
De oftat me tot oftam;
Dar măicuţa vedea bine
Că mânânc şi mai rĕmâne
Şi m-i dor de oare-cine.
Şi din grai aşa grăia:
Fiule nu suspina
Ceriu-i mare stele-s multe
Şi mai mici şi mai mărunte.
— Fie maică cât sĕ fie
Dacă nu-i ce-mi place mie,
Fie cât frunḑa pe fagi
Dacă mie nu mi-s dragi,
Fie cât frunḑa pe nuci
Dacă tu mândro te duci.

XIII.

Puişor dela cetate
Spune mândrei sănătate,
Că de mine n'are parte;
N'are parte că-i departe
Două dealuri ne desparte
Două dealuri şi-o pădure
Şi-o cale de nouă ḑile.
De-ar da Dḑeu, de-ar da,
Dealul de s'ar surupa
Şi pădurea s'ar usca,
Sĕ se vadă sat cu sat
Sĕ ved şi eu ce-am lăsat,
Am lăsat pomu 'ncărcat
Şi-am iubit un ciung uscat,
Şi-am lăsat brad înverḑit
Şi-am iubit un ciung pârlit.

(Va urma.)

stimatul şi cunoscutul nostru dirigent Dl George Dima.

Nu cu vorbe goale, nu cu frase rĕsunătoare vom face noi românii isprăvuri în lume, — ci cu fapte vii, numai cu fapte vii. Dl G. Dima este omul faptelor, care are o voinţă de fer şi şi astădată ca 'n nenumĕrate rênduri a dovedit-o, că românul „dacă voiesce, — poate“.

Sunt cu mult prea sĕrac în cuvinte, ca sĕ pot esprima acì întreg succesul şi insemnătatea întreprinderei, pe care a pus-o dl G. Dima la cale, dar îl pot asigura, că 'n inimile fiecărui român, care 'l cunoasce, D-lui şi-a ridicat un monument neperitoriu de iubire şi stimă.

Am ḑis! *Yff.*

Raportul anual

pro 1885 al direcţiunei institutului de credit şi de economii „Albina.“

Onorabilă adunare generală!

Nainte de a ve presenta raportul general asupra operaţiunilor institutului nostru, credem că ne împlinim o sântă datorinţă, când la primul loc ne aducem aminte de perderea cea mare ce a suferit institutul nostru prin moartea repentină a directorului seu esecutiv V. Roman, urmată la 11 Maiu a. esp.

Numele decedatului este în strînsă legătură cu istoria institutului nostru.

Este lucru sciut, că dela dênsul a emanat idea înfiinţărei acestui institut, — dênsul a fost acela, carele cu un zel neobosit a alergat în toate părţile pentru de a câştiga şi însufleţì pe oamenii cu autoritate între români, pentru realisarea unei intreprinderi necunoscute la români şi că i-a succes aceasta la toată întêmplarea este o dovadă, că dênsul a fost înzestrat cu calităţi estraordinare.

Tot dênsul s'a resolvit a'şi câştiga nainte de înfiinţarea institutului cunoscinţele necesare pentru organisarea aceluia, ear după ce a ocupat postul de director esecutiv al institutului 'l-a condus cu devotament şi cu multă dibăcie până în oara morţii sale.

O constatăm fără reservă, că dela înfiinţarea institutului până la moartea sa, V. Roman a trăit în prima linie pentru institut, căruia 'şi-a sacrificat toate puterile sale. Nu s'a retras nici dela alte datorinţe ale sale ca om în societate şi ca cive al statului, dar numai în ultima linie s'a cugetat la asigurarea viitoriului numĕroasei sale familie.

Cu drept cuvênt îl putem numì deci de creatoriul institutului nostru, carele pe basele solide puse la iniţiativa dênsului progresează şi va progresa în mod sigur.

Direcţiunea DVoastră, după primirea deprimătoarei sciri despre moartea dênsului, numai decât a convocat comitetul de supraveghiere, şi cu concursul aceluia a intreprins cercetările necesare, şi a aflat toate valorile în cea mai perfectă ordine.

Tot atunci în semn de recunoscinţă pentru neperitoarele merite ale defunctului, faţă cu institutul nostru a decis, ca înmormêntarea sĕ i se facă pe spesele institutului, asigurându-i familia, că se va îngrigì de dênsa după putinţă; — ear în şedinţa sa dela 30 Mai, după ce s'a convins despre tristul adevĕr, că numĕroasa familie a decedatului a rĕmas fără nici o avere, a decis în speranţa aprobărei din partea onoratei adunări generale, deocamdată din contul speselor sĕ se asemneze „la mânile vĕduvei defunctului, pentru susţinerea sa şi a copiilor sei câte 100 fl. la lună cu începere dela 2 Iuniu a. esp. a conto pensiunei, ce i se va încuviinţa prin adunarea generală.

Proiectul direcţiunei referitoriu la aceasta este pus la ordinea ḑilei.

În fine a decis direcţiunea şi acea, ca pe spesele institutului sĕ-'şi procure portretul în uleu al defunctului pentru sala de şedinţe.

Credem deci că suntem de acord şi cu dorinţa onoratei adunări generale, când ve facem propunerea, ca sĕ binevoiţi a da espresiune la protocol viului regret ce-l sêmţiţi pentru dureroasa perdere a decedatului şi că consêmţiţi cu conclusele direcţiunei luate din acest trist incident.

Tot în ḑiua reposărei fostului director a luat direcţiunea mĕsurile necesare pentru provederea postului de director esecutiv în mod provisoric, care a durat până la finea anului espirat, ear la 30 Decembre l'a îndeplinit definitiv cu începere dela 1 Ianuariu a. c., alegênd de director esecutiv pe fostul membru al direcţiunei şi advocat al institutului Parteniu Cosma.

Trecênd la operaţiunile institutului pe anul 1885:

Durere că trebuie sĕ constatăm, că crisa economică, despre care v'am raportat în anul trecut, a luat dimensiuni şi mai mari în anul espirat şi a produs o stagnaţiune estraordinară.

Crisa aceasta generală însĕ, asupra institutului nostru, al cărui clientelă stă eminamente din agricultori, n'a avut altă înriurinţă, decât că pentru achitarea intereselor şi anuităţilor, am fost necesitaţi a acorda mai multe respirii decât în trecut; dar operaţiunile noastre şi în acest an rĕu, au progresat.

Cu deosebită satisfacţiune ve aducem la cunoscinţă, că filiala noastră din Braşov, după o funcţiune de abea 3 ani şi 5 luni, têmp care în viaţa institutelor de bani cu drept cuvênt se poate considera de period de fondare, a ajuns deja a corespunde pe deplin scopului pentru care s'a înfiinţat.

Ea în anul 1885 a realisat un profit curat de fl. 6719.57 cr. şi astfel, după achitarea tuturor speselor de fondare şi a deficitului din cei doi ani primi, a contribuit până la finea anului trecut la profitul curat al institutului cu suma de fl. 3830.97 cr.

Ne vom nesuì, şi credem că cu binevoitoriul concurs al publicului şi a colegiului nostru de censori din Braşov, ne va succede ca şi în viitoriu sĕ ve putem presenta tot resultate favoritoare dela filiala noastră.

(Va urma.)

Varietăţi.

* („O noapte în Granada“), cu care a secerat reuniunea română de cântări de acì cel mai strălucit succes, la dorinţa generală se va represinta aḑi (Sâmbătă) a două oară.

Venitul curat e destinat în jumătate pentru scoala de fetiţe a asociaţiunei transilvane, ear jumătate pentru reuniunea de 'nfrumseţare a oraşului Sibiiu.

* În momentul de a pune ḑiariul sub presă primim trista scire despre trecerea din viaţă a d-nei **Maria Roşca**, socia protopresbiterului tractului Unguraş Petru Roşca. Anunţul funebral în numĕrul viitoriu.

* (Regele României) va pleca la 8 Aprile la Lividia, însoţit d'o suită numĕroasă, spre a vizita pe Ţarul Rusiei. Această călătorie are o mare importanţă politică, observă „Rĕsboiul“, din care reproducem această scire.

* (Convocătoriu.) Domnii învĕţători: 1. Alecsandru Sava din Bucium-Cerbu, 2. Arone Cioran din Abrud, 3. Solomon Coroi din Abrud Sat, 4. Ioan Lup din Bucium-Poieni, — în calitate de membri ai comitetului dela despărţĕmêntul reuniunei învĕţătoresci din tractul protopresbiteral al Abrudului, — sunt rugaţi a se întrunì în şedinţă, la 6/18 Aprile a. c. dimineaţa la 9 oare, în scoala confesională română ortodocsă din Abrud-Sat.

Obiectele:

a.) Statorirea în detail a materiilor, ce vor fi a se pertracta în adunarea generală a despărţĕmêntului conform însărcinării primite dela comitetul central.

b.) Hotărîrea timpului şi locului ţinerei adunărei generale.

c.) Curenţii.

Nu ne îndoim, că dd. membri ai acestui comitet, ca totdeauna, vor ţinea a se presenta cu promptitudine spre a pune la cale afacerile reuniunei.

Unul fie-carele cetind ḑiare, alt convocătoriu nu trimitem.

Dela presidiul despărţĕmêntului reuniunei învĕţătoresci din tractul protopresbiteral rom.-ortod. al Abrudului.

1886, Mărţişor 30 v.

Grigoriu Sima a lui Ión,
president.

*(Mulţămită publică.) În Nr. 37 (?) ex 1886 al acestui preţuit jurnal, comitetul arangiatoriu al balului ţinut la 1/13 Faur a. c. în Mercurea, în folosul scoalei române de aici, a făcut o dare de seamă despre resultatul material şi moral al acelei petreceri.

Cu bucurie revine acelaş comitet de nou şi de astădată asupra acestui obiect spre a mulţămì următorilor domni, cari au avut bunavoinţă a ne trimite în ḑilele acestea oferte în bani, colectaţi prin dl protosincel şi asesor consistorial Nicanor Frateş, pentru acea petrecere şi anume:

Escelenţia Sa Dl archiepiscop Miron Romanul 5 fl. Preacuvioşia Sa păr. archimandrit Nicolae Popea 2 fl. Dna Maria Cosma 1 fl. Dl Dr. Ioan Moga, medic 1 fl. Dl Matei Voilean, redactor 1 fl. Dl protosincel Nicanor Frateş 2 fl.

Comitetul arangiatoriu mulţămesce atât p. t. dlor contribuenţi, cât şi dlui colectant.

Prin postă separat, au mai incurs dela dl advocat Ioan de Preda 2 fl. — Cu totul 14 fl.

Adăugându-se suma aceasta la suma de mai înainte, resultă un venit curat de 76 fl. 81 cr.

Mercurea, la 1 Apriliu 1886

Comitetul arangiatoriu.

* (Restaurarea metropoliei din Iaşi) este aproape terminată. Pe din afară nu a mai rĕmas decât nivelarea terenului şi facerea scărilor la diferitele întrări ale edificiului, dintre care cu deosebire sunt acelea dela întrarea principală, care pot sĕ mai ţină mult timp. Pe dinlăuntru ca lucrare de decoraţiune architectonică şi pictură se poate considera ca terminată, dar catapiteasma, amvoanele şi parchetul se află încă în lucru.

Decoraţiunea interioară, ḑice „Liberalul“ este foarte bogată; pictura, în stil bisantin, considerată în total, este frumoasă, bine esecutată şi de un colorit îndestul de reuşit. În detail însĕ, lasă de dorit ca manieră de esecuţiune; şi, ceea-ce lovesce cu deosebire vederea, sunt figurile de pe bolte care par, din causa înălţimei, prea mici în dimensiunile ce li s'au dat. E de condamnat însĕ gustul de a scrie, şi încă cu litere mari, d'asupra fie-cărui grup de figuri, macsimele ori esplicările date înfăţişărei fiecărui tablou.

* (Bogdan-Zaleski.) Polonia a perdut pe unul din cei mai mari poeţi ai sei şi din cei mai ilustri patrioţi în acelaşi timp. Bogdan-Zaleski a murit la 31 Martie, la Villepreux. Colonia poloneză din Paris i-a făcut la 2 Aprile cele mai măreţe funeralii.

Născut în acelaş an ca Victor Hugo, el se făcù ca şi dênsul, celebru de timpuriu şi luà o parte activă la evenimentele politice din 1831. Mai întâi deputat la dieta din Varşovia, el întrà ca oficier în armatele naţionale şi câştigà pe câmpul de bătae crucea „Virtuţii militare.“

Emigrat în Francia cu amicul sĕu Adam Mickiewich şi cu cei d'ântâi scriitori ai epocei, el participà la fondarea sau la desvoltarea deosebitelor societăţi poloneze din Paris. Geniul seu poetic şi nobleţa caracterului seu, îl fac vrednic de stima şi respectul adânc al tuturor compatrioţilor sei. Din nenorocire, cei din urmă ani ai venerabilului poet fură întristaţi prin numĕroase doliuri de familie şi prin pierderea aproape desĕvêrşită a vederei.

La cimiteriul Montmartre, unde corpul a fost depus într'un cavou de familie, mai multe discursuri elocinte au fost pronunţate. D. Gasztowh, cu deosebire, şi un Varşovian din tênĕra generaţiune au dat omagiu, în termin mişcători, memoriei bardului Ukranian.

* (Căpitanul şi femeia sa.) Un căpitan grec reţinut captiv de un oare-care Hagi-Stavros, scrise femeei sale următoarea scrisoare, al cărei pasagiu principal era următoriul:

„Rĕscumpărarea mea este ficsată la o mie de „drahme; dacă ea nu va fi vĕrsată la 15 curent, mi „se va tăia nasul; la 16, urechile; la 17, buza su„perioară; la 18, buza inferioară; la 19 moartea me „va aştepta.“

Femeea sa, în lacrimi, se puse în campanie spre a găsì banii trebuincioşi. Însĕ la 15, ea nu adunase decât 300 drahme la 16, patru sute; la 17, şase sute; nu avu miia de drahme decât la 18, cel din urmă termin.

— Bărbatul meu trebue sĕ fie înspăimântătoriu de slut acuma; opresc mia de drahme spre a face o nouă căsătorie în condiţiuni bune!

* (Lupta c'un vultur.) — Un vultur foarte mare şi frumos a fost omorât de un băiat din Roncegno, în Tirolul meridional. Copilul plecase pe drum c'o puşcă încărcată cu alice pentru paseri în direcţiunea muntelui Tesobo, care domină acea localitate.

Mergênd prin zăpadă, se află deodată în faţa unei mari pasĕri, care 'i era necunoscută şi care sta pe-o stâncă; fără a'şi mai perde timpul trage cu puşca în vultur şi îl lovì în aripa dreaptă, astfeliu că vulturul căḑù jos. Copilul aleargă şi voì sĕ pue mâna pe el, dar vulturul îl apucă cu ghiarele dela un picior de braţul stâng, ear cu ghiarele dela celalal picior de piept şi caută a'l lovì în cap cu putemicul seu cioc; micul vênătoriu în această luptă nu'şi perdù de loc presinţa de spirit; puse mâna pe un cosor cu care se taie viiele, pe care 'l avea la cingătoare şi începù sĕ se apere atât de bine în contra atacului vulturului, încât isbutì sĕ'i taie coloana vertebrală. Apoi se grăbì de a'şi lua trofeul şi a'l duce la casa părintească, de acì la un neguţătoriu din Borgo.

Acest vultur cu aripele întinse, avea doi metri şi 86 centimetri dela cioc şi până la estremitatea coadei.

Ori-cine poate fi sănătos, şi poate ajunge la o vêrstă înaintată, dacă 'şi grigesce sănătatea. Cele mai multe morburi îşi au isvorul din sânge, trebuie sĕ fie deci cea mai sfîntă datorinţă a fieşte-cărui om, a grigì cu deosebire de el. După multe studii şi scrutări ne-a succes, a compune astfel de remedii, cari curăţă sângele sigur, grabnic şi fără vr'o urmare stricăcioasă, îl întăresc şi ţin sângele întro circulaţie naturală. Metoda noastră e recunoscută prin multe orduri şi medaile, cu cari am fost decoraţi. Noi curăm totdeuna cu bun succes anumite **morburi, provenite din sângele stricat (fără mercuriu), urmările triste a unor învĕţuri secrete,** mai departe **slăbiciunea trupească, morburi de pele, ranele fie-cât de învechite, petele din faţă, căderea pĕrului, podagra şi reumatismul, toate morburile femeiesci,** — totdeuna cu cel mai strălucit succes. **Limbricul curelat** îl îndepărtăm noi, după o metodă proprie, chiar şi la copii, în decurs de câte-va oare. Cei ce sufer de **vătămătură** se vindecă încet şi sigur prin legăturile noastre, construite pe basa celor mai nouă scrutări, după o manipulaţie raţională. Noi primim ori-ce scrisoare confidenţială provĕḑută cu o marcă postală retour şi o descriere amănunţită a morbului.

Clinica privată „**Freisal**“ în **Salzburg** (Austria)

Nr. 13. [1292] 1—3

EDICT.

Veronica Ioan Chira gr. or. din Sebeşul superior, protopresbiteratul Avrigului, care de 8 ani trecuţi a părăsit cu necredinţă pe legiuitul ei bărbat, Ioan Nicula gr. or. din Sebeşul superior şi a pribegit în lume fără a se sci de ubicaţiunea ei, se citează prin aceasta a se presenta înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral în termin de trei luni de ḑile dela publicarea acestui edict, căci la din contră procesul divorţial intentat de bărbatul ei se va pertracta şi decide şi în absenţa ei.

Avrig, 4 Aprilie 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului, ca for matrimonial de prima instanţă.

Ioan Cândea,
protopresbiter.

[1256] 3—17

Bolnavi de plămâni

pept, gât și cei ce sufer de ameţeli

şi **Astmă** se fac atenţi la efectul minunat al plantei descoperite de mine 'n interiorul Rusiei şi numite **după numele meu „Homeriana,“** — efect, — probat de păreri medicale şi mii de atestate. Broşura despre acest preparat se trimite gratuit şi franco. Un pachet de ceă homeriană (60 grame) ajungênd 2 ḑile, costă 70 cr. şi drept semn al veritabilităţii sale poartă iscălitura numelui meu: — Paul Homero. — **Veritabil se poate primì numai prin mine şi prin depositoriul meu general Dl farmacist Stefan de Szöllősy în Budapesta, suburbiul Christina, strada maierilor, precum şi la apotecariul Eduard Kugler în Braşov.** — Atrag atenţia publicului, sĕ se păzească de tee homeriane oferite de alte firme, cari s'au constatat, că sunt false.

Paul Homero în Triest (Austria,) descoperitoriul şi pregătitoriul singur veritabilei plante homeriane.

BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE MUTUALĂ „TRANSILVANIA.“

Bilanț în 31 Decembre 1885.

Activa:				fl. cr.
Obligaţiuni needate				180,804.—
fl. 20,400 priorităţi ale I drum de fer trans.	à fl.	98.70	fl. 20,134..80	
„ 17,000 5½% scrisuri fonciare ale institut. de credit fonciar ungar	à „	203.—	„ 17,510.—	
„ 7,000 5% scrisuri fonciare ale institut. de credit fonciar ungar	à „	101.75	„ 7,122.50	
„ 6,600 losuri pentru regularea Dunării	à „	116.75	„ 7,705.50	
„ 7,750 obligaţiuni rurale transilvane	à „	103,25	„ 8,001.—	
„ 3,000 5½% înscrise dela institutul fonciar din Sibiiu I. em.	à „	103.—	„ 3,090.—	
„ 1,000 9% înscrise dela institutul fonciar din Sibiiu II. em.	à „	102.75	„ 1,027.50	
„ 7,500 6/% înscrise dela institutul fonciar din Sibiiu III. em.	à „	101.50	„ 7,612.50	
„ 3,500 ½ % înscrise dela institutul fonciar din Sibiiu IV emisiune	à „	100.—	„ 3,500.—	
„ 5,000 acţii ale I. drum de fer transilvan	à „	184.—	„ 4,600.—	
„ 2,800 rentă în hârtie austriacă	à „	83.75	„ 2,345,—	
„ 2,000 6% scrisuri fonc. ale „Albinei“	à „	101.—	„ 2,020.—	
„ 2,000 losuri de stat 1861 ¹/₁	à „	139.20	„ 4,176.—	
„ 1,100 losuri de stat 1860 ⅕	à „	140.—	„ 1,540.—	
„ 300 un los de stat 1864	à „	170,25	„ 510.75	
„ 3,400 losuri pentru regularea Tisei	à „	123,10	„ 4,185.40	
„ 3,200 3% scrisuri fonciare în losuri ale institutului fonciar austriac	à „	98.25	„ 3,144.—	
„ 700 rentă în argint	à „	84.—	„ 588.—	
„ 100 losuri de stat r. u.	à „	118.25	„ 118.25	98,932.07
Portfoiu de cambii				2,262.91
Împrumuturi pe efecte				9,238.—
Împrumuturi pe poliţe				59,287.62
Împrumuturi pe poliţă de tontine				9812.—
Pretensiuni la agenturi				46.146.77
Anticipaţiuni la inspectori etc.				5605.71
Debitori diversi				41,706.12
Mobilii, table firmale şi tăbliţe				10,69641
Spese de întemeiare				13,192.04
Provisiuni capitalisate				56,576.67
Realitatea în strada Cisnădiei Nr. 5				43,000
Cassa				2,977.34
				580,233.66

Passiva:		
Fondul de intemeiare	fl. 300,000.—	
substrăgêndu-se amortisarea	„ 7,900.—	292,100.—
Fondul de premii secţ. I		10,403.75
Fondul de premii secţ. II	fl. 185,337.86	
Fondul de reservă pentru tontine	„ 71,889.01	
Transportul premielor secţ. II.	„ 7,223.51	264,450.38
Reservă pentru casuri de moarte însinuate		1,797.93
Reservă pentru daune de incendiu insinuate		642.45
Interese neridicate		2121,14
Fonduri de profit resevate ex 1883 şi 1884		1488.89
Fondul de garanţă secţ. I		2443.96
Fondul de garanţă secţ. II		3219.12
Escedent în secţ. I pro 1884		557.09
Escedent în secţ. II pro 1885		1008.95
		580,233.66

Wilhelm Bruckner m. p. Dr. **A. Brote** m. p.

Bilanţul de sus s'a aflat în consonanţă cu registrele respective.

Sibiiu, în 30 Martie 1886. [1291] 1—1

Comitetul de revisiune:

Georg Mike m. p.,
director la direcţiunea fin.

Dr. **Ioan Nemeş** m. p.,
advocat.

Iosif Schuster m. p.,
consiliar de fin. în pens.

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 10 Ianuarie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	**6.20**
Szolnok	11.22	3.51	**7.29**	**9.26**
P. Ladány	2.20	5.28	**8·27**	**11.40**
Oradea-mare {	4.39	**6.41**	8.37	**1.28**
	—	**6.46**	9.37	**1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.45	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.14**	10.28	**2.34**
Rév	—	**7.42**	11.36	**3.18**
Bratca	—	—	12.10	**3.41**
Bucia	—	—	12.46	**4.01**
Cincia	—	**8.31**	1.48	**4.26**
Huiedin	—	**9.01**	3.09	**5.08**
Stana	—	—	3.42	**5.27**
Aghireş	—	—	4.12	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluş {	—	**10.01**	5.17	6.43
	12.05	—	—	7.03
Apahida	12.31	—	—	7.26
Ghiriş	2.16	—	—	8.54
Cucerdea	3.32	—	—	9.43
Uioara	3.41	—	—	9.51
Vinţul de sus	3.50	—	—	9.58
Aiud	4.25	—	—	10.24
Teiuş	5.10	—	—	10.59
Crăciunel	5.41	—	—	11.28
Blaş	**6.02**	—	—	11.44
Micăsasa	**6.40**	—	**5.40**	12.18
Copşa mică	**7.—**	—	6.01	1.01
Mediaş	—	-	6.40	1.22
Elisabetopole	—	—	7.35	1.56
Sighişoara	—	—	8.01	2.44
Haşfalĕu	—	—	10.05	3.02
Homorod	—	—	11.02	4.41
Ágostonfalva	—	—	11.37	5.30
Apatia	—	—	12.32	**6.03**
Feldioara	—	—	1.09	**6.35**
Braşov {	—	—	1.50	**7.14**
	—	—	2.48	—
Timiş	—	—	3.23	—
Predeal	—	—	4.65	—
Bucuresci	—	—	**9.40**	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	—	7.45	—
Predeal	—	—	12.50	—
Timiş	—	—	1.40	—
Braşov {	—	—	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Haşfalĕu	10.10	—	**7.37**	—
Sighişoara	10.39	—	**8.21**	—
Elisabetopole	11.19	—	**9.05**	—
Mediaş	11.54	—	**9.43**	—
Copşa mică {	12 12	—	**10.02**	--
	12.37	—	6.—	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaş	1.30	—	6.59	—
Crăciunel	1.45	—	7.15	—
Teiuş	2.34	—	7.43	—
Aiud	2.55	—	8.—	—
Vinţul de sus	3.17	—	8.29	—
Uioara	3.24	—	8.55	—
Cucerdea	3.36	—	9.04	—
Ghiriş	4.11	—	9.32	—
Apahida	5.36	—	10.32	—
Cluş {	5.56	--	12.32	—
	6.16	6.03	12.59	8.—
Nadisul ung	**.37**	—	—	8.34
Ghîrbou	**53**	—	—	8.59
Aghire	**7.08**	—	—	9.56
Stana	**7 34**	—	—	10.16
Huiedin	**7.55**	7.14	—	11.04
Ciucia	**8.37**	7.43	—	12.17
Bucia	**8.53**	—	—	12.47
Bratca	**9.12**	—	—	1.21
Rév	**9.31**	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	**10.06**	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	**10.25**	—	—	3.39
Várad-Velencze	**10.35**	—	—	3.55
Oradea-mare {	**10.41**	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	**12.50**	10.38	1.45	**5.35**
Szolnok	**3.06**	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	**10.05**	10.30
Viena	3.—	**8.—**	6.05	—

Nota: Numerele cele grase însemnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.—**	—
Budapesta	—	8.05	8.—
Szolnok	—	11.02	**12.—**
Arad {	—	**3.37**	**5.55**
	—	4.—	6.05
Glogovaţ	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliş	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborşin	—	**6.42**	8.58
Zam	—	**7.14**	9.28
Gurasada	—	**7.43**	9.56
Ilia	—	**8.01**	10.17
Branicîca	—	**8.21**	10.38
Deva	—	**8.47**	11.05
Simeria (Piski)	—	**9.40**	11.55
Orĕştia	—	**10.10**	12.24
Şibot	—	**10.34**	12.53
Vinţul de jos	—	**11.04**	1.22
Alba-Iulia	6.59	**11.31**	1.40
Teiuş	7.33	**12.05**	2.24

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.09	**3.56**	5.20
Alba-Iulia	11.56	**4.27**	5.57
Vinţul de jos	12.20	**4.53**	—
Şibot	12.25	**5.19**	—
Orĕştia	1.19	**5.41**	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicîca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborşin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	**6.18**	9.49	—
Radna-Lipova	**6.57**	10.23	6.14
Pauliş	**7.12**	10.37	6.30
Gyorok	**7.27**	10.52	6.47
Glogovaţ	**7.56**	11.18	7.17
Arad {	**8.10**	11.32	7.32
	9.—	12.27	—
Szolnok	**2.39**	5.10	—
Budapesta	6.50	8.16	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	7.27	3.23
Haţeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Baniţa	3.35	**6.07**
Petroşeni	4.04	**6.39**

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	**8.18**
Aradul nou	6.25	**8.32**
Németh-Ságh	6.50	**8.51**
Vinga	7.19	**9.07**
Orczifalva	7.38	**9.20**
Merczifalva	7.56	**9.32**
Timişoara	8.42	**10.09**

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.49	9.33
Baniţa	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Haţeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	**6.07**
Vinga	6.52	**6.32**
Németh-Ságh	7.06	**6.53**
Aradul nou	7.21	**7.24**
Arad	7.53	**7.40**

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	1.11
Şeica mare	1.32
Loamneş	2.01
Ocna	2.24
Sibiiu	2.44

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	10.25
Ocna	10.46
Loamneş	11.09
Şeica mare	11.32
Copşa mică	11.52

Cucerdea—Oşorheiu – Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheţa	10.31	4.21
Luduş	10.53	4.43
M Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireşteu	12.26	**6.10**
Oşorheiu {	12.46	**6.30**
	1.16	**7.43**
Reghinul-săs.	3.08	**9.35**

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	**4.22**	4.—
Oşorheiu {	6.14	5.52
	6.34	**12.25**
Nireşteu	6.55	**12.55**
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	**1.24**
Cipeu-Iernut	7.37	**1.54**
M. Bogat	8.07	**2.31**
Luduş	8.21	**2.46**
Cheţa	8.38	**3.06**
Cucerdea	9.07	**3.40**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.41
Simeria (Pisk.)	11.03

Ghiriş — Turda

Ghiriş	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriş

Turda	8.20	1.41
Ghiriş	8.41	2.06

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.** Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 38 Sibiiu, Marţi 8/20 Aprilie 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de dóuĕ ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Românii şi L. Mocsáry.

Budapesta, 16 Aprile 1886

Dl dep. Lud. Mocsáry cu ocasiunea desbaterei budgetului instrucţiunei publice a ţinut o vorbire, în care apăra interesele culturale ale naţionalităţilor nemaghiare.

Ca recunoscinţă pentru aceasta, i s'a presentat eri prin o deputaţiune o adresă de mulţămită din toate comitatele locuite de români.

Conducĕtoriul deputaţiunei Dr. Cornel Diaconovich, redactorul revistei politice literare „*Romänische Revue,*“ presentându-i albumul, rostì următoarea vorbire:

„Magnifice dle deputat!

„Cu ocasiunea desbaterei budgetului de pe anul acesta, Magnificenţa Ta într'o vorbire escelentă, ţinută în şedinţa camerei dep. din 8 Faur a. c., ai luat în apărare interesele culturale ale naţionalităţilor nemaghiare, şi astfeliu şi ale românilor.

„Nu pentru ântâiaş dată ai luat asupra-Ţi zelul, astăḑi atât de ingrat, ca sĕ susţini lupta neegală pentru dreptate şi libertate. Poporul român scie apreţuì această păşire a Magnificenţiei Tale şi se simte obligat a Ţi mulţămì, nu numai pentru aceea, fiind-că în Magnif. Ta vede un apărătoriu escelent şi desinteresat al intereselor sale, ci şi pentru aceea, fiind-că păşirea aceasta e o dovadă strălucită a încrederei, ce o ai Magnif. Ta în patriotismul nostru, — în patriotismul poporului român, pe care, aşa se vede, că în patria aceasta i permis ori şi cui a-l trage la îndoială şi a-l defăima. Ca semn al recunoscinţei noastre, primesce Magnif. Ta această adresă de mulţămită, pe care avem norocirea a Ţi-o da din partea inteligenţei române din toate ţinuturile locuite de români. Ţi-o predăm ca zălog al patriotismului poporului român, în care Mgnif. Ta nici când nu se va înşela.

„Permite-mi în fine, sĕ esprim acea dorinţă a poporului român, ca ceriul sĕ Te ţină încă mult spre binele patriei şi spre apărarea libertăţii, egalităţii şi frăţietăţii.“

La aceste Mocsáry a rĕspuns cam următoarele:

„Stimaţi amici!

„Păşirea mea, care-o amintiţi, nu o am luat de un lucru aşa mare sĕ merite o astfeliu de distincţiune, precum e aceasta, în care am norocirea a me împărtăşì acum. Ce am făcut eu, e numai atât, că mi-am esprimat convingerea şi am ḑis, că nu cunosc astfeliu de cause, pentru cari s'ar putea trage la îndoială patriotismul românilor.

„Aşa e, cum a ḑis stimatul meu amic, că „astăḑi aşa se vede ori şi cui este iertat a defăima patriotismul naţionalităţilor nemaghiare din patrie.“ Fenomenul acesta e productul acelui curent şovinistic, care a răpit cu sine cele mai întinse cercuri maghiare, începênd o adevĕrată licitaţie, în care tot insul se silesce a întrece pe celalalt şi a arăta că el e cel mai mare patriot. Una sciu că a'ţi observat-o şi DVoastre ca şi mine, că în licitaţia asta, rolul principal îl duc tocmai aceia, cari nici nu sunt de origine maghiară, şi tocmai pentru aceasta cu atât mai vêrtos se silesc a'şi arăta unguritatea lor cu aceea, că ei se numesc pe sine înşişi de cei mai mari patrioţi, ear patriotismul altora 'l trag la îndoială. Adevĕrat că este curentul acesta nenorocit, dela care într'adevĕr bine nu se poate aştepta, dar pe care nici de foarte periculos nu'l ţin, nu, pentru că în caracterul poporului maghiar nu e trăsura aceea, c'ar putea ţinea mănia cu altul şi pentru că poporul maghiar are minte a judeca, că ce urmări triste aduce cu sine, dacă o jumĕtate a ţĕrei e în luptă cu ceealaltă jumĕtate. Repet, amicii mei, că nu m'am aşteptat la aşa distincţiune şi Ve rog sĕ esprimaţi recunoscinţa mea celor ce V'au trimis cu acea încredinţare, că dacă ar fi fost vreodată trebuinţă de îndemnare ca sĕ persistez în ţinuta mea, ăst semn de încredere din partea DVoastre în tot casul m'ar îndemna, ca între ori ce împregiurări sĕ spun pe faţă totdeauna convingerea mea. Primiţi în fine mulţămita mea pentru osteneala DVoastre.“

După acestea Mocsáry s'a întreţinut mai mult timp cu membrii deputaţiunei şi a arĕtat mare interes pentru români.

Albumul e într'adevĕr un obiect de artă foarte succes, lucrat în stabilimentul lui Lud. Carol Posner, căruia 'i face onoare.

Enveloppa e din piele albă; în mijlocul tablei prime strălucesc insigniile nobilitare ale familiei Mocsáry, foarte frumos lucrate, ear marginele sunt bogat şi cu mult gust împodobite.

Pe prima foaie a albumului este următoarea inscripţiune în limba română şi maghiară:

„Ilustrului bărbat, dlui deputat la dieta Ungariei Ludovic de Mocsáry“ ear pe foaia a doua e tot în amândouă limbile dedicaţiunea următoare:

„Celui mai just patriot maghiar, în semn de suvenire şi recunoscinţă pentru apĕrarea cu bărbăţie şi franchetă a intereselor garantate prin lege celorlalte naţionalităţi din patria comună, în şedinţa casei representative din 8 Faur 1886.

Ofer patrioţii români!!“

Pe celelalte foi urmează aproape doue mii de subscrieri, cari representă întreaga inteligință română, începênd dela cea mai înaltă demnitate bisericească, din toate comitatele ardelene locuite de români, apoi din comitatele: Maramurĕş, Satu-mare Bihor, Selagiu, Arad, Timiş, Torontal şi Caraş-Severin.

Z.

Declaraţiunile dlui Gladstone relativ la Irlanda.

Eată ce scrie corespondentul ḑiariului „L'Italie“ despre memorabila şedinţă a camerei englese, în care şi-a presentat Gladstone proiectul seu „Home Rule.“

„Mai mulţi membrii ai Camerei comunelor — au început sĕ sosească la Camerĕ încă dela oara 5 şi jumĕtate de dimineaţă, spre a lua loc pentru şedinţa din seara de 8 Aprilie st. n., când guvernul va face declaraţiunile sale relativ la Irlanda, ceea ce deşteaptă un interes imens. Nu este cu putinţă ca toţi deputaţii sĕ poată găsì loc în incinta Camerei.

Nici odată Camera n'a fost mai numeroasă ca astăḑi. Numeroase scaune au fost aduse şi puse în mijlocul sălei ca jeţuri suplimentare pentru deputaţi, aşa că nu mai rĕmase spaţiu liber, şi că mai mulţi deputaţi şedeau în picioare.

Toate tribunele sunt pline. Se observă în tribuna diplomatică mai mulţi ministrii streini, între alţii dl de Watzfeld, ambasador al Germaniei.

Prinţul de Galles, cu fiii sei, asista la şedinţă în tribuna pairilor.

Dl Gladstone, la interpelarea sa, este primit cu entusiasm de cea mai mare parte din deputaţii liberali şi parnelişti, cari se scoală şi fac o călduroasă ovaţiune.

Toate interpelările sunt amânate pe a doua ḑi.

Dl Gladstone îşi începe discursul la 5 oare 35 m. după ameaḑă, şi este din nou salutat prin aplause repeţite.

Dl Gladstone crede, că minutul a venit spre a a trata în fond chestiunea Irlandei. Parlamentul anticipând şi realizând viitoriul trebue sĕ ajungă la o hotărîre pentru a stabilì relaţiuni în de acord şi de prietenie între Irlanda şi Englitera. El trece în revistă istoria Irlandei şi face sĕ reiasă, că mĕsurile coercitive nu mai sunt escepţionale, ci au ajuns a fi obicinuite.

Dl Gladstone admite sĕ se producă casuri de intimidare în Irlanda, însĕ el crede, că şi în Englitera esistă într'o oare-care mĕsură.

FOIŢA.

Poesii poporale din Transilvania.

(Culese de **Ioan Duma.**)

B. Doine.

XIV.

Frunḑă verde de mărari
Prin pădurea cu cetari,
Doauă păsări au sburat
De-a-lungul o au luat,
Acelea nu's păsărele
Că sunt două surorele,
Una rîde, alta plânge.
Cea ce rîde foc aprinde,
Cea ce plânge focul stânge.
Frunḑă verde foaie lată
Ḑice una cătră alta,
Taci soro nu lăcrăma,
Că pe tin' maica te-a da,
Colo 'n jos cătră sfinţit
Pe mine la rĕsărit,
Pe mine maica m'a da
Unde 'nfloare tămâia
Nu ne vom vedea cât lumea.
Şi pe tini maica te-a da
Unde 'nfloare piperiul,
Nu ne-om vedea cât ceriul.
Frunḑă verde a răchiţii
Soro când ne-om întâlnì?
Când va face plopul nuci
Şi tângeala mere dulci,
Când va face plopul pere
Şi tângeala vişinele,
Sĕ mâncăm soro din ele.
— Noi şi atunci când ne-om vedea
De lacrămi nu vom putea.

XV.

Frunḑă verde Tililie
Pe din jos de Orĕştie
Vin doi fraţi din cătănie,
Ioan şi cu Văsălie.
Eu ḑic frate cătră tine
Şi me ascultă pe mine,
Pune frate mâna 'n şele
Ca sĕ-ţi cânt una de jele:
— Noi acasă ce căutăm
Că tot necasuri aflăm,
Călinii s'au călinit
Părinţii ne-au bĕtrânit
Plugu 'n pod ne-a ruginit
Caru 'n şură a putrĕḑit,
Boii 'n grajd ni s'au topit.

XVI.

Pe uliţa Armenească
La o şatră 'mpĕrătească,
Badea murgul potcovea
Mândra-i de frêu îl ţînea,
De suspin d'abea-l zărea:
Unde gaţi bade murgul
De-mi amăresci sufletul?
Mândră mândruliţa mea!
Unde'mi gat eu murgul meu
Nu e iarbă nici e grâu,
Fără sânge pănă 'n brâu,
Nice iarbă nice nalbă
Fără sânge pănă 'n barbă.
Ea din grai aşa grăia:
De te gaţi bade la bine,
Dume bade şi pe mine,
De te gaţi bade la rĕu
Fă-me lumină de sĕu,
Unde bade-i însera
Eu frumos te-oi lumina,
Cine te va întreba
Ce lumină e asta?
Tu sĕ-i spui badeo aşa:
Asta-i lumină de seu
Drăguţa din satul meu,
Asta-i lumină de ceară
Drăguţa din a mea ţară.

XVII.

Sĕ-mi trăiesci leleo cu bine
N'ai avut parte de mine,
Sau eu leliţo de tine,
Leliţo, leliţa mea!
Nu sci leleo de aḑi vară,
Amêndoi măncam o pară,
Acum de-am avea cu sacul
Nu ne-am da unul la altul.
Şi-am fost dragi cu leliţa
Mai de mult şi-acuma ba,
Dar cine nu ne-a lăsat,
Fi-ei moartea spânzurat.
Şi cine nu ne-a voit
Fi-ei moartea de cuţit.

XVIII.

Arḑăte focul de lume
Sĕ nu-ţi mai aud de nume;
Arḑăte focul pămênt
Şi te ar bate Domnul sfînt,
Că tu 'mi esci duşman cumplit,
Sĕmânat-am busuioc
Şi-a eşit pară de foc,
Sĕmânat-am floricele
Şi-a eşit tot ştir din ele,

(Va urma.)

Consecinţa acestei stări de lucruri în Irlanda este, că respectul legei şi ordinei s'a slăbit în general în sînul unui popor atât de capabil de a atinge o situaţie morală şi socială ridicată de cât aceea a ori cărui popor (aplause în băncile parneliştilor).

Oratorul stăruiesce asupra consideraţiunii, că Englitera, prin mĕsuri coercitive, în loc de a câştiga, perde teren în Irlanda, pentru că ea se presintă poporului sub un aspect strein sentimentului engles care este iritat în potriva Engliterei şi Scoţiei; coerciţiunea este adoptată şi întrebuinţată cu tărie până când scopul este atins; însĕ resultatele decisiunei luate în Iulie din urmă de cabinetul precedent nu se vor sterge nici odată (aplause pe băncile parnelliştilor.)

D. Gladstone adaogà, că coerciţiunea nu poate sĕ reuşască de cât cu două condiţiuni: prin autocraţia în guvernare, şi prin transacţiuni secrete. Poporul, în Englitera şi în Scoţia, nu va avea nici odată recurs la o coerciţiune de acest fel către Irlanda, întru cât el nu va fi încercat toate cele lalte mijloace da conciliaţiune.

Principalul reson al legei este: engles în Englitera, scot în Scoţia, în vreme ce în Irlanda, el nu este irlandes.

Oratorul face o alusiune la Suedo-Norvegia şi la Austro-Ungaria pentru a demonstra, că acolo dualismul legislaturelor este compatibil cu armonia între cele douĕ ţĕri.

D. Gladstone îşi termină discursul propunĕnd un corp legislativ cu sediul în Dublin, pentru direcţiunea afacerilor legislative şi administrative curat irlandese. Egalitatea politică a celor trei ţĕri este menţinută.

Trebue, ḑise el, sĕ repartisăm de o potrivă sarcinele statului cu o protecţiune raţională pentru minoritate.

Pairii şi deputaţii irlandezi vor fi escluşi din parlamentul Engliterei, afară numai în cas când o modificare a proiectului actual ar fi cerută.

Unitatea fiscală a imperiului este menţinută.

Parlamentul irlandes nu va esercita nici un control asupra drepturilor de întrare. El va fi împărţit în douĕ ordine: primul ordin, compus din 28 pairi representativi şi din 75 alţi membrii aleşi de popor după un sistem special; al doilea ordin, compus din 103 membrii aleşi, conform cu legea electorală actuală. Cele douĕ ordine ţin şedinţă împreună.

Parlamentul irlandez nu va avea nici un drept de ingerinţă în prerogativele coroanei, în apărarea ţĕrei, nici în relaţiunile comerciale şi strĕine; el nu poate stabilì nici dota vre o religiune în particular; el nu are nici o jurisdicţiune asupra comerciului, navigaţiunei, monedei, ori asupra biletelor de bancă.

Cestiunea administraţiei postelor este lăsată deschisă. Judecătorii vor fi numiţi de guvernul irlandez. Poliţia va rĕmânea pentru un moment sub controlul Engliterei.

Irlanda va plătì pe viitoriu a o cinci-spre-ḑecea parte din chieltuielile imperiului şi nu va contribuì la chieltuielile de rĕsboi.

Dl Parnell aprobă bilul în general, însĕ el ḑice, că sunt câte-va lacune de acoperit.

Discuţia este amânată pe mâne."

Mauriţiu de Brennerberg.

Sibiiu, 7 Aprile v. 1886.

Domnule Redactor! Voiesc sĕ ve scriu despre unele lucruri locale, cari sunt de interes general, în special sunt ele de interes pentru comitatul nostru Sibiiu.

Vineri seara — 4 Aprile — între oarele 9 şi 10 a reposat căpetenia politică a acestui comitat, comitele suprem al comitatului Sibiiu, Dr. Mauriciu de Brennerberg, şi tot odată comite al saşilor.

Duminecă s'a ţinut din acest incident adunarea generală a comitatului, pe care vicecomitele domnul Gustav Thalmann o a deschis cu următoarea cuvêntare:

„*Onorată representanţă comitatensă!*

Am datorinţa dureroasă, de a ve împărtăşì oficios perderea ce a lovit comitatul, adecă moartea mult stimatului nostru comite suprem şi comite al sasilor, întêmplată în 16 l. c. la $9^1/_2$ oare sara.

Abea sunt $2^1/_2$ ani, când defunctul în toată puterea vieţii, în 8 Octombre 1883 a depus ca comite nou numit jurământul în adunarea generală a acestui comitat, dechiarând, că va veghia şi lucra pentru o administraţie şi justiţie bună fără deosebire de partide şi persoane pentru întărirea iubirei către patrie şi stat, pentru susţinerea bunei înţelegeri dintre naţionalităţi şi confesiuni, pe lângă o mişcare cât se poate de liberă, pentru ca sĕ înflorească comitatul şi sĕ fie mulţămită poporaţiunea lui.

Durere însĕ că numai un timp scurt i-a fost dat pentru aceasta; dar în timpul acesta, în cât i-a fost cu putinţă în împrejurările actuale, — a lucrat cu zel neobosit, cu moderaţiune şi prevenire binevoitoare la împlinirea chiemării sale neuşoare şi-o pot ḑice liniştit — că şi-a câştigat recunoscinţa deplină şi simpatia tuturor locuitorilor din acest comitat şi şi-a asigurat o memorie onorifică.

Convins, că previn numai datorinţei generale, mi-am ţinut de datorinţă a convoca adunarea generală estraord. de aḑi; pentru ca sĕ dau ocasiune representanţilor acestui comitat sĕ'şi dee espresiunea cuvenită simţului de durere adâncă pentru moartea preatimpurie a comitelui nostru suprem.

Dechiarând deci şedinţa de deschisă, me rog a primì propunerile făcute de comitetul permanent în privinţa aceasta şi a aduce despre ele conclus."

După această cuvêntare s'a pus la ordinea ḑilei desbaterea asupra propunerilor presentate de comitetul permanent al comitatului, şi cari s'au primit în tecstul următoriu:

„Adunarea generală esprimându'şi adânca durere asupra morţii mult stimatului ei comite suprem, ia raportul la cunoscinţă şi enunţă de conclus, că va lua parte in corpore la darea cinstei cei din urmă.

„Trimite în numele jurisdicţiunei anunţ de jale tuturor comitatelor şi tuturor autorităţilor şi oficialilor din comitatul acesta.

„Pune în numele publicului comitatului pe cosciug o cunună cu inscripţiune corĕspunḑĕtoare."

„Înainte de a pune cosciugul în groapă, advocatul Dr. Bruckner va rostì o scurtă cuvêntare asupra activităţei defunctului ca şef al acestui comitat."

După ameaḑi la cinci oare a urmat apoi înmormêntarea, care a fost de tot imposantă. Conductul s'a pus în mişcare dela locuinţa defunctului din piaţa mare. De aici s'a dus cosciugul purtat de oficialii comitatului în biserica cea mare ev. unde, după o pătrunḑĕtoare cântare funebrală esecutată de ambe reuniunile bărbătesci de cântări sub conducerea profesorului Weiss, ca diriginte al uneia din aceste 2 reuniuni, domnul Müller a rostit o frumoasă cuvêntare ocasională.

S'a pornit apoi conductul prin piaţa mică, piaţa mare spre cimiteriu. La acesta au luat parte corporativ toate dignităţile civile, bisericesci şi militare, precum şi representanţi numĕroşi din întreg comitatul.

La cimiteriu a vorbit un preot protestant şi în fine advocatul de aici Dr. Bruckner conform conclusului de mai sus al adunărei generale. După aceasta a urmat esecutarea unei frumoase cântări din partea amintitelor reuniuni de cântări.

Cu trecerea din viaţă a fostului comite suprem al acestui comitat s'a deschis din nou calea combinaţiunilor de schimbarea sistemului politic observat până acuma faţă cu noi cesti din acest comitat.

Noi nu credem că sistema actuală politică este legată de persoana amploiaţilor subalterni. Ori cine va fi comite suprem, va trebui sĕ lucre după inviaţiunile de sus, cu ce tactică? — aceasta va fi a se considera ca unicul merit al lui. *Slovă.*

Cronică din Zarand.

— Crisa economilor nostri. — Indiferentismul în viaţa socială şi în scoală. — Asentările. — Unele rele cari ar trebuì stêrpite.

1/13 Aprile 1886. — Timp frumos a fost în întreagă luna lui Martie; economii au început arăturile de primăvară — sĕmânatul ovĕsului, grâului de primăvară ş. a. Vitele atât sunt de slabe la economi, încât te umple durerea vĕḑêndu-le. Rar s'a pomenit un aşa an de fên, scump. Crisa economică e în culme şi pe aici. Sĕrmanii plugari, sunt foarte îngrijaţi.

Totul se plătesce rĕu: vitele cornute, oile, porcii, bucatele. Sĕrăciile astfel nu se micşorează.

Dar aşa este pretutindenea în Ardeal, şi cu asta trebue sĕ ne mângăiem. Suferim mai mulţi, şi nĕcasul par'că se împarte.

Dar sĕ lăsăm la o parte aceste, au mai trecut strămoşii nostri prin astfel de crise, şi tot ei au rĕmas. Au trecut furtunile, vor mai venì altele şi ear vor trece, noi însĕ sĕ ţinem umĕr la umĕr, sĕ ne vedem de pĕcatele ce vom fi avĕnd şi încât putem cel puţin acum în sântele păresemi sĕ ne mai uşurăm de ele.

Esistă la noi — un morb, botezat indiferentism faţă de unele instituţiuni salutare ce posedem. Astădată sĕ amintesc de aici din Zarand cestiunea asociaţiunei transilvane şi indiferentismul nostru nejustificabil faţă de ea. Sunt vre-o trei ani de când despărţĕmêntul asociaţiunei noastre cu reşedinţa Baia de Criş, doarme liniştit.

Abia se reînfiinţase, pentru-ca sĕ cadă în letargiă de nou. Şi cine poartă vina? Nu este inteligenţă în Zarand? Sunt prea puţin români, încât despărţĕmêntul asociaţiunei — sĕ nu poată scoate nimic la cale?

Am risca mult, când am ḑice, că nu sunt oameni de dai Doamne în Zarand, că nu se poate scoate nimic la cale. Esistă numai un fel de poticneală între noi, un fel de indiferentism. Dar tocmai aceasta, este foarte dureros. Prea bine se ḑicea în un numĕr al „Transilvaniei" că: „parecă unele ţinuturi sunt bătute de toţi sfinţii."

Nu aşi voì sĕ aplic această aspră sentinţă acum tocma la Zărăndeni, afirm însĕ că aşa cum merg unele lucruri, nu e bine. Controlul, ce-l are opiniunea publică asupra fie-cărui ţinut românesc, ar trebuì sĕ ne ambiţioneze la lucru pe toate terenele. Nu eu voi fi, carele sĕ arunc cu petri şi tină în fruntaşii Zarandului, nici nu voiesc a detrage din meritele lor nimic. Constat rĕul numai şi cei competenţi vor scì, şi vor avea energiă sĕ-l îndrepte.

O mai bună împărţire a lucrului numai, şi rĕul se va îndrepta. A grămădì asupra unor persoane prea multe lucruri, ear altora a le da pace sĕ petreacă în „Dolce farniente" sau a nu le da ocasiune sĕ lucre, nu este un plan de acţiune, ci de confusiune şi descuragiare.

Sĕ nu perdem din vedere, că noi numai pe terenul social mai putem lucra ceva-şi. Dar destul! Sĕ trec la cele scolari. Esistă cu reşedinţa în Brad, reuniunea districtuală a învĕţătorilor din districtul Zarand, dar de un an se pare că a amorţit. Nici un semn de viaţă. Comitetul central, se pare că a fost ales anume ca sĕ nu lucre nimic, sau apoi ca sĕ împedece în lucrare şi pe comitetele despărţĕmintelor, prin neîmplinirea detorinţei lui. Sperăm că cel puţin în oara a unspreḑecea se va îndrepta rĕul. Dacă şi în scoală suntem cuprinşi de indolenţă, atunci pe care teren mai putem aştepta resultate îmbucurătoare?

Pe ici colo s'au ţinut sinoadele parochiale. Cu învĕţământul merge rĕu. Pruncii nu frecuntează regulat scoalele populari, începênd dela centru. Listele de lenevire stau cu lunile la primari fără de a face ceva. Nu mai bine stau învĕţătorii cu salariele. Rugări preste rugări la comitete, la protopresbiteri, dar când e vorba la scoaterea salariului, primariul face ce voiesce.

— — — — — — — —

La începutul lunei au fost asentările în Brad, Baia de Criş şi Hălmagiu. Din an în an feciorii sunt mai debili. În Brad şi Baia de Criş s'a umplut contingentul recerut, în Halmagiu nu.

Degeneraţiunea poporului nostru trebuie sĕ ne umple de grigi. Şi încât atêrnă dela noi sĕ opunem acestei degenerări, mijloace de îndreptare.

Luând parte la asentări, te miri numai ce veḑi. Se pare că sĕrăcia a pătruns — la unii din junii nostri până în inimă. Figuri palide, corpuri supte, ţi se pare că nu se nutresc. Şi oare pentru-ce?

Tinerii nostri până astăḑi nutresc încă mare antipatiă către viaţa de soldat, această antipatiă este justificată în cât-va, când pentru vărsarea sângelui tĕu nu-ţi dă statul nimic în schimb.

Din antipatie provine, că mulţi tineri înainte de a se presenta la comisiunea de asentare, câte 2—3 sĕptĕmâni mâncă numai câte odată pe ḑi beau oţĕt, se dau desfrêului, numai ca sĕ scape de miliţie.

Alţii sunt debili din firea lor, în urma traiului rĕu sau a altor împregiurări.

Esistă multe rele în Zarand, între aceste, şi măritatul junelor prea tinere. Din cele mai avute familii veḑi june abia de 15 ani trecute, cari se mărită. Şi ce ideă poate sĕ aibă o atare juna de viaţa casnică? Aproape nimic. Şi unde nu e femeiă cum se cade la casă, acolo nu poate prospera familia. Acest rĕu l'ar patea combate cu efect preoţii în prima linie.

De câţi-va ani au început a se lăţì morburile sifilitice în aceste ţinuturi. Corupţiunea a început a se încuiba Concubinatele se înmulţesc. S'ar mai putea adauge multe cause, dară locul nu este acì, în coloanele înguste a unui jurnal.

April a venit cu ploaia de mult dorită.

La revedere. *Esop.*

O conferinţă la academie.

Vinerea trecută am avut ocasiune s'aud pe distinsul publicist român de peste munţi, George Bariţ, vorbind în şedinţa publică a academiei despre corespondinţele sale, cari le-a avut cu fruntaşii români din principatele dunărene înainte de 1848.

Conferinţa a fost foarte instructivă. Pĕcat că conferenţiariul n'a avut timp sĕ arate în colori mai vii starea în care se găseau românii înainte de 1848. Cu toate acestea dl Bariţ a făcut destulă lumină asupra grelelor împrejurări, în cari românii, de pe acele vremuri lucra, fără preget, pentru întărirea şi prosperarea neamului românesc.

Conferenţiariul a lăsat pe fie-care sĕ înţeleagă ce însemna atunci ideia de naţionalitate şi patrie.

Ajunşi în cele mai critice împrejurări, luptând contra autorităţilor publice din propria lor patrie, ḑicea dênsul, adevĕraţii români, fără consideraţiune la viaţă şi avere, puneau la disposiţiunea poporului românesc capitalul cunoscinţelor lor, spre a ridica consciinţa naţională şi nivelul cultural al poporului la treapta, pe care se găsiau popoarele occidentale.

Este vechiă lupta românului contra strĕinului apăsătoriu şi esploatatoriu. Îi lipsea însĕ direcţiunea, conducerea. Abia pe la sfêrşitul secolului trecut şi în prima jumĕtate a secolului actual s'au găsit români cu pricepere şi inimă ca sĕ scoată poporul român din letargia, în care 'l adâncise nesaţiul strĕinilor.

Dar în fine vêntul ideilor frumoase, ce bătea din spre apus, a pătruns şi prin negura cea groasă, care ţinea în orbire neamul românesc. Pe orisontul acestuia s'au ivit luceaferi conducĕtori, cari au luminat calea, pe care sĕ poată merge şi românul ca român, spre binele neamului şi obşteasca bună înţelegere.

Dar cu toată lumina, drumul era foarte dificil, fie-care pas trebuia câştigat prin luptă crâncenă şi în această stare, de sine se înţelege că fruntaşii români nu puteau sĕ nu se apropie unii de alţii, spre a'şi da mână de ajutoriu în întreprinderile lor naţionale, şi a'şi împrumuta ideile şi cunoscinţele.

Astfel, după cum ne spuse conferenţiariul, la 1791 unii dintre fruntaşii români ardeleni au avut intenţiunea d'a înfiinţa în Transilvania o foaiă periodică română pentru luminarea neamului românesc. Pe acele vremuri însĕ, neamului românesc, nesocotit şi batjocorit cum era, nu-i era permis sĕ guste din roadele culturei. Puternicii de atunci căutau sĕ ţină poporul în întunerec, pentru ca sĕ poată face cu el tot ce poftea, şi de aceea au zădărnicit intenţiunea acelora cari voiau sĕ propage lumina.

Dar după cum se ḑice, românul are şepte vieţi. Cărturarii români n'au perdut curagiul, ci mai vêrtos au căutat ca sĕ facă drum luminei prin porţile întunerecului.

Sentimentul esista; mai lipsea făclia, care sĕ arate românului drumul, ce trebuie urmat.

Din văpaia sentimentelor s'au aprins şi făcliile: Lazăr ca sĕ lumineze şi Tudor Vladimirescu ca sĕ arḑă stavilarele. Mai pe urmă s'au ivit şi vestalele, cari sĕ întreţină focul. La 1828 esistau douĕ foi românesci, „Curierul Românesc“ în Muntenia şi „Albina“ în Moldova.

N'au avut lungă vieaţă acestea foi românesci; ele au trebuit sĕ cadă victimă, pentru ca ideia naţională sĕ renască mai mândră şi mai frumoasă ca fenicele din propria-i cenuşă.

Propaganda ideei naţionale, înăbuşită în principatele dunărene, a reapărut în Transilvania la 1838 prin înfiinţarea „Gazetei de Transilvania“ sub conducerea dlui George Bariţ. Această foaie în curênd a devenit un centru de activitate naţională pentru toate părţile locuite de români.

Eliad spornicul scriitoriu din Muntenia, s'a adresat numai decât către conducĕtoriul „Gazetei de Transilvania“ în scop d'a înoda cele mai strênse legături între cărturarii români de peste munţi şi cei din Muntenia.

Ce dorinţă frumoasă! Dar din nenorocire amare erau vremurile!

Comunicaţiunea era cât se poate de anevoioasă. Posta nu circula decât de douĕ ori pe sĕptĕmână şi locul de unde se espediau sau sosiau corespondinţele era Sibiiul. Urma apoi cea mai minuţioasă censură la guvernul Transilvaniei şi de multe ori chiar scrierile cele mai nevinovate cădeau jertfă focului. Dar nu era destul cu atât; mai esista şi carantina, pachetele şi scrisorile trebuiau perforate drept dovadă că nu aduc ciumă, astfel că o scrisoare pentru ca sĕ ajungă la locul destinat avea nevoie de 3 sĕptĕmâni, uneori şi de trei luni.

Cu toate aste nu se desnădăjduiră românii; continuară a'şi împărtăşi ideile şi cunoscinţele, trimiţêndu-şi unul altuia foile periodice ca scrisori când nu puteau altfel.

La anul 1845 venise o censură mai milostivă în Transilvania, dar cu atât mai mare era prigonirea în principatele dunărene. Esista „Curierul de ambe secse“ redactat de către Eliad, dar această foaie nu putea fi desfăcută în principate şi de aceea Eliad se adresează către dl Bariţ spre a desface vr'o 200 de esemplare din foaia sa în Transilvania şi cu toate că conţinutul foaiei nu era în acord cu vederile sferelor conducĕtoare de pe acele vremuri, totuş foaia a trecut graniţele câţi va ani de ḑile.

Pacostea căḑuse pe „Gazeta de Transilvania“, fiindu-i interḑisă intrarea în Muntenia. Cu toate acestea comunicaţiunea între bărbaţii conducĕtori ai românilor din diversele ţĕri nu înceată; ea se făcea, cum ḑise conferenţiariul, pe vama cucului.

Tot pe la 1845 Eliad, printr'o scrisoare, îi face dlui Bariţ cunoscută intenţiunea sa d'a publica, în unire cu toţi cărturarii români, autorii clasici, şi d'a cumpĕra pentru scrierile românesci litere latine.

Întroducerea literilor latine în scrierile românesci a dat nascere la multe nemulţămiri. Un consul general al unei puteri cerea ca scrierile cu aceste litere sĕ fie oprite din cause politice şi religioase.

Venind la 1848 dl Bariţ spuse, că în acest an a avut o corespondinţă foarte întinsă, dar că focul revoluţiunei i-a ars întreaga corespondinţă, afară de o singură scrisoare, pe care a scăpat-o nu tocmai întreagă din flacările focului.

Terminând corespondinţa cu Eliad, conferenţiariul resumează o scrisoare, pe care a primit-o dela C. Negruţi la anul 1839. În această scrisoare a rĕposatului Negruţi se plânge de rigoarea înfricoşată a censurei din Iaşi şi propagă „unirea“, fără care, cum ḑice dênsul, bine românii nu vor mai putea vedea.

Tot pe atunci s'a încercat Negruţi sĕ trimită şi satirele lui Antioch Cantemir, dar n'a isbutit sĕ le poată lăţì printre românii de peste munţi, de oare-ce întrarea lor n'a fost permisă. A isbutit însĕ Negruţi sĕ trimită dlui Bariţ o mică broşură politică, pentru care apoi dl Bariţ a păţit-o. Ducêndu se mai pe urmă la Viena sĕ se plângă, de acì i s'a spus sĕ nu cuteze a se mai ocupa de afacerile din România, sĕ nu mai ḑică nici bine nici rĕu.

Astfel era starea lucrurilor înainte de 1848, în ce privesce comunicaţiunea literară şi politică între românii despărţiţi politicesce. Dar cu toate greutăţile, între fruntaşii români de pe atunci, vedem avêntul nobil, vedem abnegaţiunea, sacrificiul pentru propăşirea naţională. Toţi câţi se credeau capabili d'a pune o peatră cât de mică la edificiul naţional, căutau a se apropria unii de alţii şi a lucra împreună pentru o mai bună reuşită.

Şi după 1848, fruntaşii români erau animaţi de sentimente nobile şi lupta fără odihnă, neţinênd în seamă pericolele la cari adeseori se espuneau, pentru ca sĕ vaḑă naţiunea românească scoasă din noroiul, în care o cufundase vitregitatea timpurilor.

Dar astăḑi? Din partea celor mai bĕtrâni esemple triste, afară de puţine esceptiuni, pentru tinerime, şi din partea celor tineri puţină speranţă pentru viitoriu.

Oare schimbarea în bine, după esemplul bĕtrânilor, sĕ nu mai fie posibilă? *Pp.*

„Românul“

Raportul anual

pro 1885 al direcţiunei institutului de credit şi de economii „Albina.“

(Urmare.)

Dup'acestea daţi-ne voie a ve arĕta în cele următoare mişcarea şi desvoltarea fie-cărui ram de operaţiune în parte.

Depunerile.

Cu finea anului 1884 erau la institut 1927 depuneri în sumă de	fl. 1.666,248 „ 53 cr.
în decursul anului 1885 s'au mai făcut 1268 depuneri în sumă de	„ 1.358,325 „ 99 —
Deci starea totală a fost de 3195 depuneri în sumă de	fl. 3,024,574 „ 52 cr.
Din aceste s'au ridicat 838 depuneri în sumă de	„ 1.274,793 „ 64 —
rĕmânênd starea lor cu 31 Decembre 1885 de 2357 depuneri în sumă de	fl. 1.749,780 „ 88 cr.

cu fl. 83,532 „ 35 cr. mai mult ca în anul trecut.

Escomptul de cambii.

Starea portfoiului cu finea anului 1884 era de 3921 cambii în valoare de	fl. 1.117,028 „ 51 cr.
în decursul anului s'au mai escomptat 10670 cambii în valoare de	„ 3.678,228 „ 44 —
Starea totală a portfoiului a fost prin urmare de 14591 cambii în valoare de	fl. 4.795,256 „ 95 cr.
din aceste s'au rescumpĕrat în decursul anului de 10087 cambii în valoare de	„ 3.583,170 „ 63 —
rĕmânênd starea portfoiului cu finea anului 1885 de 4504 cambii în valoare de	fl. 1.212,086 „ 32 cr.
faţă de anul trecut o crescere de	fl. 95,057 „ 81 cr.

Suma dubioaselor amortisate în bilanţ din portfoiul de cambii este de fl. 2888 „ 77 cr.

Creditul hipotecar.

Împrumuturile pe hipotece au fost la finea anului 1884 din 990 obligaţiuni în sumă de	fl. 921,576 „ 72 cr.
în anul 1885 s'au mai acordat 190 obligaţiuni în sumă de	„ 187,916 „ 36 —
a resultat prin urmare un total de 1180 obligaţiuni în valoare de	fl. 1.109,493 „ 08 cr.
în decursul anului s'au achitat 25 obligaţiuni în sumă de	„ 82,828 „ 56 —
şi au rĕmas cu 31 Decembre 1885, 1155 obligaţiuni în sumă de	fl. 1.026,664 „ 52 cr.

o crescere de fl. 105,087 „ 80 cr. faţă de anul trecut.

Aceste pretensiuni sunt asigurate prin hipotece de un areal preste tot de 57,532 jugere, 941 orgii☐ în valoare de fl. 4.354,389 „ — cr, fiind cuprinse aici şi edificiile.

Scrisuri fonciare.

Cu 31 Decembre 1884 au fost în circulaţiune scrisuri fonciare în valoare de	fl. 858,800 „ — cr.
în decursul anului 1885 s'au mai emis	„ 148,500 „ — „
au fost deci în circulaţiune	fl. 1.007,300 „ — cr.
din cele trase la sorţi s'au rescumpărat în cursul anului	„ 37,000 „ — „
rĕmân prin urmare cu 31 Decembre 1885 în circulaţiune	fl. 970,300 „ — cr.

Scrisurile noastre fonciare notează astăḑi la bursă fl. 101 „ — cr.

Credite ficse.

Au stat cu finea anului 1884 din 292 împrumuturi în sumă de	fl. 114,705 „ 16 cr.
în decursul anului espirat s'au mai dat 49 împrumuturi în suma de	„ 16,246 „ 18 —
totalul lor a fost deci de 341 împrumuturi în suma de	fl. 130,951 „ 34 cr.
din aceste s'au rescumpĕrat 8 împrumuturi în suma de	fl. 7,265 „ 57 —
rĕmânênd cu 31 Decembre 1885 333 împrumuturi în suma de	fl. 123,685 „ 77 cr.
în comparaţiune cu anul trecut o crescere de	fl. 8980 „ 61 cr.

Împrumuturi pe efecte.

Starea cu 31 Decembre 1884 a fost de 163 împrumuturi de	fl. 86,753 „ 96 cr.
în decursul anului s'au mai dat 227 împrumuturi de	„ 136,132 „ 50 —
resultând un total de 390 împrumuturi de	fl. 222,886 „ 46 cr
din care s'au achitat 184 împrumuturi de	„ 119,940 „ 43 —
rĕmânênd la finea anului 1885, 206 împrumuturi de	fl. 102,946 „ 03 cr.
adecă o crescere de	fl. 16,191 „ 07 cr.

Credite de cont curent.

Starea acestui ram a fost cu finea anului 1884 de 17 împrumuturi în suma de	fl. 68,951 „ 71 cr.
în decursul anului 1885 s'au mai acordat 10 împrumuturi în suma de	„ 183,647 „ 75 —
făcêndu-se totalul de 27 împrumuturi în suma de	fl. 252,599 „ 46 cr.
din care s'au restituit 12 împrumuturi în suma de	„ 192,195 „ 42 —
rĕmânênd cu finea anului 1885, 15 împrumuturi în suma de	fl. 60,304 „ 04 cr.

Împrumuturi pe producte.

Starea cu finea lui Decembre 1884 a fost 7 împrumuturi îu suma de	fl. 4419 „ 95 cr.
în decursul anului s'au mai acordat 22 împrumuturi în suma de	„ 25,788 „ 72 cr.
totalul 29 împrumuturi în suma de	fl. 30,208 „ 67 cr.
din aceste s'au rĕspuns 20 împrumuturi în suma de	„ 22,939 „ 27 —
rĕmânênd cu 31 Decembre 1885, 9 împrumuturi în suma de	fl. 7,269 „ 40 cr.

Monetă.

Starea cu 31 Dec. 1884 a fost	fl. 27.160 „ 82 cr.
în decursul anului s'au mai cumpĕrat	„ 267,517 „ 61 —
totalul	fl. 294,678 „ 43 cr.
din aceste s'au vêndut	„ 288,343 „ 98 —
şi au rĕmas cu 31 Decembre 1885	„ 6,334 „ 45 cr.

(Va urma.)

Varietăţi.

* (Necrolog.) Petru Roşca, (sen.) protopresbiter gr. or. în numele seu ca soţ, Pavel şi Remus ca fii, Stefan Mărgănan ca frate, Rozalia Roşca născ. Cotoţ, ca noră, Ilie Roşca paroch gr. or. ca cumnat, şi în fine nepoţii şi nepoatele precum şi toate rudeniile cu inimă înfrântă şi cuprinsă de cea mai profundă durere aduc la cunoscinţă, că prea iubita sa soţie, respective mamă, soră, soacră şi cumnată **Maria Roşca** născ. **Mărgănan** protopopeasă gr. or. după îndelungate şi grele suferinţe în etate de 59 de ani şi după o foarte fericită căsătorie de 40 de ani a rĕposat în Domnul la 4/16 Apriliu a. c., împărtăşită fiind cu s. taine, şi lăsând pe ai sei în cea mai mare jale.

Rĕmăşiţele pămêntesci se vor înmormênta conform ritului bisericei gr. or. în cimiteriul bisericei din Fizeş-Sânpetru la 6/18 Apriliu a. c.

Fie-i ţĕrîna uşoară!

* (Cas de moarte) **Susana T. Frateş** soţia presbiterului Toma Frateş din Bacifalu, a reposat la 5 Aprile în gingaşa etate de 22 ani.

Trimitem întristatului soţ condolenţele noastre.

* (Representarea a doua a operei *„O noapte în Granada.“*) ce a avut loc Sâmbătă seara 'n teatrul orăşenesc, a întrunit şi de astădată un public atât de

numĕros ca mai nainte. Cu toată indisposiţia vĕdită a vocii Dnei Crişan, cu o rară bună-voinţă şi abnegaţiune uimitoare, D-ei şi-a jucat şi cântat rolul cu atâta inimă şi precisiune, încât a secerat în scene deschise cele mai frenetice aplause. Două buchete grandioase de flori vii au fost semnul de iubire şi plăcere, prin cari publicul şi-a manifestat mulţumirea sa faţă cu dênsa.

Dl prof. Popovici a fost tot cel vechi, după cum îl sciam de acum doi ani, după cum 'l-am audit la repetiţiunile trecute şi la representaţia de Jöi seara. D-lui, după cum foarte frumos se esprimă una dintre foile germane din loc: s'a întrecut pe sine însuşi. Dl Popovici a cântat din inimă şi a mişcat inimile. Asta-i cea mai meritată recensiune ce i se poate face. Drept suvenire şi justă recunoscinţă Dl Popovici primì o cunună minunată şi un buchet mare de flori.

Bandiţii şi de astă dată au fost escelenţi. Dl G. Pop deşi indispus s'a silit a se ţinea la nivelul representării. În fine corul a cântat cu atâta precisiune, fineţă şi limpeḑime, — încât „Hermst. Zeitung“ fără nici o reservă l-a numit: briliant.

Dl G. Dima poate fi satisfăcut în internul seu pentru strălucitul succes obţinut cu opera lui Kreutzer.

Stima şi iubirea, de care am vorbit în nrul nostru trecut, le-a arĕtat publicul faţă de D-lui printr'o cunună mare de lauri, care i s'a predat în mijlocul unui vifor de aplause şi strigări de „bravo.“

* (Academia Română) a ales în şedinţa de Sâmbătă pentru fotoliul rĕmas vacant prin moartea Drului Fĕtu pe dl Cobâlcescu profesor la universitatea din Iaşi cu 17 voturi din 20 de votanţi. Celelalte 3 voturi au fost date dlui Spiru Haret.

* (Mulţămită publică.) Subscrisul în numele comitetului, şi a întregei noastre parochii gr. or. din Rohia, are onoare şi pe calea aceasta a aduce mulţămită sinceră bravului nostru parochian Haragisiu Simeon, care din modesta sa avere a binevoit a dăruì bisericei noastre un rênd întreg de vestminte bisericesci din mătasă roşiă în valoare de preste 50 fl. v. a. Dee Dumneḑeu ca acest esemplu bun şi vrednic de toată lauda sĕ străbată la inima poporenilor nostri, ca la ocasiuni binevenite din cea ce le-a dat Dumneḑeu sĕ facă asemenea daruri folositoare. Rugăm în fine sĕ binevoiască a primi asemenea mulţămită şi familia reposatului Vasilie Cosma fost paroch gr. or. în Rohia şi admn. protopopesc în tractul Solnocului, pentru crucea cea mare şi frumoasă cu restignirea Domnului, un lucru de artă, procurat dela B. Pesta, şi ridicat în nemijlocita apropiere de biserică cu spesele acestei familii. Prin care faptă dreaptă, deamnă de imitat, a dat un aspect frumos bisericei noastre parochiale.

Rohia, la 1 Aprilie v. 1886.

Pentru comitetul parochial.

Aron Cosma,
paroch şi preşed. comit.

* (Sultanul) din propria sa iniţiativă, a numit o comisiune medicală, care va merge la Paris sĕ studieze procedeurile antirabice ale dlui Pasteur.

Şeful misiunii e doctorul Zoeros-Paşa, care e însărcinat sĕ remiţă dlui Pasteur marele cordon Medjidie, plus o sumă de 10.000 lei, subscripţiune personală a Sultanului pentru institutul Pasteur.

* (Boala turbării.) Profesorul Pasteur din Paris şi-a găsit un rival în Italia. Cavalerul de Serafini din Pisa pretinde, că deja de 20 ani vindecă boala turbării cu cel mai bun succes. Dintre pacienţii sei n'a murit decât un copil. Din toate părţile Italiei au fost la dênsul persoane muşcate. Serafini se oferă a da probe şi a numì mii de clienţi vindecaţi de dênsul.

* (Un duel cu tunuri.) Foile franceze publică o scrisoare a fabricantului francez de tunuri, Bange, adresată fabricantului german Krupp, prin care 'l provoacă la un duel între tunurile lor. Nu se scie până acum, dacă Krupp a acceptat curioasa provocare a concurentului sĕu francez şi dacă lumea va avea spectacolul unui rĕsboi civil între tunuri.

* (Nas fals.) Gadban-efendi, delegatul sublimei Porţi, care a fost însărcinat, precum se scie, ca sĕ negocieze cu guvernul bulgar, e în acest moment eroul unei anecdote, de care se face mult haz în cercurile diplomatice.

Gadban-efendi are nenorocirea de a avea un nas fals. Când plecà acum în urmă ca sĕ se întoarcă dela Sofia la Constantinopole, autorităţile bulgare îi eliberară un pasaport, pe care se putea cetì: „*Semne particulare: nas de carton.*“ Iritat de această menţiune puţin măgulitoare, turcul nostru se grăbì a merge sĕ se plângă principelui Alecsandru de lipsa de tact a împiegaţilor sei. Învingĕtoriul dela Slivniţa începù a zimbì. Dar făcù totuş tot posibilul, ca sĕ împace pe oriental şi dăruì lui Gadban-efendi o frumoasă tabacheră.

Câtă plăcere o fi făcut lui Gadban acest dar!

* (Bibliografic.) S'a pus sub tipariu şi va apărea în curênd, în editura lui H. Zeidner, librariu în Braşov: „*Geografie pentru scoalele medii. Partea 1. Ungaria şi ţĕrile dimpregiurul mării Mediterane*, prelucrată pe basa planului ministerial mai nou al ministrului reg. ung. de culte şi instrucţiune şi acomodată recerinţelor scoalelor române, după D. Laki, de Dionisie Făgărăşan şi Silvestru Moldovan, profesori la gimnasiul rom. gr. orient. din Braşov.

Loterie.

Sâmbătă 17 Aprile n. 1886.

Viena:	**51**	**56**	**64**	**87**	**49**
Timişoara:	**30**	**48**	**10**	**9**	**66**

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 17 Aprile n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur ung. de 4%	103.05	103.20
Renta ung. de hârtie	94.65	94 —
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	100 10	100.—
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	127.25	127.25
Galbin	5.93	5.91½
Napoleon	10 02½	10 01
London pe (poliţă de trei luni)	126.10	126.15
100 marce nemţeşt	61 80	61.75

Nr. 361. [1290] 2—3

Înnoire de concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan lângă bĕtrânul şi neputinciosul paroch din Rîu-Sadului Maniu Vestemean, escriindu-se concurs cu datul 10 Decembre 1885, Nr. 1403 şi neconcurând nimenea, prin aceasta se escrie concurs nou cu termin *de 30 ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele sunt: jumătate din venitele parochiale calculate în sumă totală de 363 fl. 92 cr.

Concurenţii au sĕ-şi înainteze petiţiunile instruite conform legii în terminul de mai sus subsemnatului oficiu protopresbiteral, dela carele vor putea primì şi detaiuri în privinţa isvoarelor de venite parochiale.

Totodată concurenţii sunt poftiţi, ca înainte de alegere sĕ se presenteze în parochie la serviciul dumneḑeesc.

Sibiiu, 1 Apriliu 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial din Rîu-Sadului. Oficiul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Nr. 135. [1289] 2—3

CONCURS.

Spre reîntregirea staţiunei de paroch în matera Vargiaş, cu filiile: Olestelec, Saldabuş, Baţianii mari, Baţianii mici, Hermanul unguresc, Filea şi Bărdutiu, în protopresbiteratul Cohalmului, prin aceasta se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela apariţiunea acestui concurs.

Emolumentele sûnt:

1. Casă nouă de locuit în materă cu supraedificatele pentru economia de câmp.
2. Dela 181 familii din materă şi filii 195 ferdele de bucate.
3. Din materă 43 care de lemne de foc anual.
4. Venitele de sub epatrafir, dela botez, cununii, îngropăciuni.

Toate aceste emolumente laolalta computate dau un venit anual de preste 300 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa această staţiune, vor avea a-şi aşterne suplicele lor de concurs instruite in sensul statutului organic şi al regulamentului pentru parochii la subsemnatul în terminul deschis, cu aceea: că individul carele va avea voiă a ocupa această parochiă, e neapărat de lipsă a cunoasce limba maghiară, spre a putea predica în biserică şi în aceasta limbă.

Cohalm, la 1 Aprilie 1886.

Pentru comitetul parochial.

Nicolau D. Mircea,
protopresbiter.

Nr. 13. [1292] 2—3

EDICT.

Veronica Ioan Chira gr. or. din Sebeşul superior, protopresbiteratul Avrigului, care de 8 ani trecuţi a părăsit cu necredinţă pe legiuitul ei bărbat, Ioan Nicula gr. or. din Sebeşul superior şi a pribegit în lume fără a se sci de ubicaţiunea ei, se citează prin aceasta a se presenta înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral în termin de trei luni de ḑile dela publicarea acestui edict, căci la din contră procesul divorţial intentat de bărbatul ei se va pertracta şi decide şi în absenţa ei.

Avrig, 4 Aprilie 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului, ca for matrimonial de prima instanţă.

Ioan Cândea,
protopresbiter.

Nr. 723. [1286] 3—3

EDICT.

Ana Teodor Turcu din Sibiel, care de 3 ani şi 6 luni 'şi-a părăsit cu necredinţă pe legiuitul ei bărbat Ioan Suma tot din Sibiel fără a se sci ubicaţiunea ei, se citează prin aceasta a se presenta înaintea subscrisului for matrimonial în termin de şese luni dela prima publicare a acestui edict, căci la din contră se va decide procesul seu divorţial şi în absenţa ei.

Sĕlişte, 26 Martie 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sĕliştei.

Dr. Nicolau Maier,
protopresbiter.

Materie pentru haine

din lână trainică pentru un bărbat de statură mijlocie.

3.10 metre un **rênd de haine**	**4 fl. 96 cr.**	din lână bună de oaie;
	8 „ — „	din lână mai bună de oaie;
	10 „ — „	din lână fină de oaie;
	12 „ 40 „	din lână de tot fină de oaie.

Plaiduri de călĕtorie dărabul fl. 4, 5, 8 pănă la 12. Stofe pentru haine foarte fine, pantaloni, paltoane de purtat şi pentru ploaie Tüffl, Lode, Commis, Cammgarn, Cheviots, Tricots, cârpe pentru dame, stofe pentru biliard, Peruviens, Dosking se află la

întemeiat **Joh. Stikarofsky,** — la 1866. —
deposit de fabrică în Brünn.

Modele franco. Pentru croitori cărţile de modele **nefrancate. Trimiteri cu rambursă** preste 10 fl. **gratuit.**

Am totdeauna un deposit de stofe în valoare de preste fl. 150,000, şi este în urma negoţului universal lucru natural că remân bucăţi de câte 1 pănă la 5 metri **ca rest,** de aceea asemenea rĕmăşiţe trebuie sĕ le vênd **în preţ de tot moderat. — Modele din aceste stofe nu se pot trimite,** cele neconvenabile se reprimesc în **schimb** sau se **înapoiază banii.** (Observ, că şi alte firme reprimesc în schimb resturile trimise, poate pentru marfă şi mai rea, dar **banii nu o înapoiază).**

Din causa **imitaţiunilor** prin **firmele înşĕlătoare** şi **nesolide,** sunt decis a părăsì publicaţiunile în jurnale, şi rog pe on. public a-'şi lua notiţă despre **firma mea solidă** şi a me onora cu comande, cari se vor efectuì cu cea mai mare băgare de seamă.

Corespondenţe se primesc în limbile: germană, bohemă, ungurească, polonă, italiană şi franceză. [1259] 8—20

Faptele dovedesc, că anunţul meu de mai jos adresat stimatului public, se basează pe realul adevĕr:

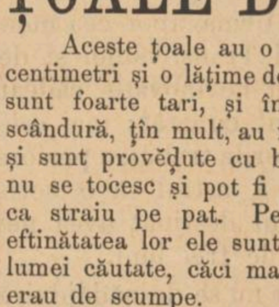

Am luat spre vênḑare întreg depositul uneia dintre cele mai renumite şi solide firme de învĕlitoare şi ţoale prelângă preţurile cele mai moderate, aşa, că numai eu sunt în stare a vinde cu fabulosul preţ moderat de

fl. 1.50 prima calitate
„ 1.75 cea mai bună calitate, acest e

ŢOALE DE CAI.

Aceste ţoale au o lungime de 190 centimetri şi o lăţime de 130 centimetri, sunt foarte tari, şi îndesate ca şi o scândură, ţîn mult, au mai multe vărgi, şi sunt provĕḑute cu brodărie colorită, nu se tocesc şi pot fi întrebuinţate şi ca straiu pe pat. Pentru trăinicia şi eftinătatea lor ele sunt în toate părţile lumei căutate, căci mai de mult îndoit erau de scumpe.

Mai am şi **Invĕlitoare pentru birje,** de cea mai bună calitate, fine, complete, cu mai multe colori. Preţul e cel mai possibil moderat, bucata **fl. 2.50.** Pun la disposiţia publicului mulţimea de comande şi de recunoascere pentru aceste ţoale.

Trimiterea se face la comandă, sau la o învoire prealabilă. La cas că nu convin, se reprimesc şi preţul se restitue.

Adressa: [1288] 2

Universal-Export-Bureau
S. Löw, WIEN, II. Grosse
Schiffgasse 3/A.

NB. Avertisăm publicul de anunţuri anonime!

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu.
Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 39 Sibiiu, Joi 10/22 Aprilie 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de douĕ ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Din causa sântelor sĕrbători ale „Învierii Domnului“ numĕrul procsim va apărea Joi în sĕptĕmâna luminată.

Convențiunea comercială cu România.

Sĕliște, Apriliu 1886.

(N. I.) Una din cele mai importante cestiuni puse la ordinea ḑilei de către puternicii nostri domni, este fără îndoială cestiunea convențiunei comerciale între România și monarchia noastră Austro Ungurească.

Ni se impută de multe-ori din partea oamenilor de rea credință gravitarea în afară, fără considerare, că oare îndreptățită este aceasta imputare ori nu! Am respins acusarea nedreaptă — o respingem și cu ocasiunea aceasta, pentrucă interesele noastre ale românilor din Austro-Ungaria sunt legate în mare parte de convențiunea comercială ce se va închieia.

Nu anticipăm nici decât, că oare venì-vor cele 2 guverne la o înțelegere ori nu, — voim sĕ constatăm cu date demne de toată credința referințele noastre economice combinate cu ale vecinului regat român și constatând aceste sĕ spunem adevĕrul așa cum îl simțim și cunoascem noi, din propria noastră esperiință, ear nu ca unii dintre domnii deputați dela legislativa țĕrei noastre, cari lucră după informațiuni de multe-ori nebasate pe adevĕr.

Sĕ vorbească însĕ faptele. Românii din mărginime ab antiquo pănă mai în ḑilele recente au trăit parte mare cu economia de vite. Neavênd nici Sĕlișteanul, nici Poenariul, nici ceilalți locuitori din mărginime pĕmênt, partea cea mai mare a îmbrățoșat economia de vite, între cari ramul principal au fost oile.

Vitele lor le-au păscut pănă bine de curênd în România, Besarabia, Bulgaria, Dobrogea și pănă în Crimea.

Productele brute: lâna, brânza, laptele, ei partea cea mai mare le-au adus acasă în Transilvania și le-au vêndut pentru parale frumoase, din cari s'au susținut pe ei și familiile lor, au făcut biserici pompoase, scoli frumoase, și au înzestrat chiar și casa alodială cu diferite sume, tot cu bani câștigați din productele lor din Țeara românească.

O parte din lână o au prelucrat și au făcut o mulțime de soiuri de țesături: cum sunt straie, desagi, materiă de pantaloni și de îmbrăcăminte, cum sunt țundre, paltoane lungi și scurte; și oamenii se bucurau de o stare materială frumoasă, și toate lipsele lor culturale le mulțămeau tot din venitele câștigate în Țeara românească.

Oile mai bĕtrâne le aduceau în Transilvania și le tăiau — carnea era aproape pe nimica, mâncau sĕracii alăturea cu bogații, ear sĕul dela oile cele grase 'l predau săpunarilor din Sibiiu și Brașov cu prețuri frumoase și așa carnea nici că o privea Sĕlișteanul și Văleanul de un lucru mare, căci prețul oilor îl scotea cu prisosință din sĕu și din piei, cari ear se lucrau în forme de cojoace, și peptare de către meseriași români și se folosiau tot de ei, fără sĕ treacă banul românului din punga lui în pungile jidanilor. Satele din giurul Sĕliștei, deșì nu erau economi de oi, căpĕtau în schimb dela acestea pentru vin, grâu și poame, tot feliul de producte de mâncare și îmbrăcăminte, ba și bani, fără multe ceremonii, fără cambii, fără intabulări costisitoare și ăst mod trăia un corn de țeară cum am ḑice tot dela mărginime.

Sĕ vedem nu ar puté face oamenii nostri tot cum au făcut mai înainte, sĕ esaminăm oare cum ar puté ei continua vieața lor, practicată în decurs de ḑeci de ani și seculi — tot ca în trecut și esaminând lucrurile bine — sĕ ne dăm seamă, care o fi motivul de s'a schimbat lucrurile de un têmp încoace în spre rĕu.

Sĕlișteanul și aḑi duce economia lui de vite tot ca în trecut, modul lui de traiu în călătoriă și la țeară e tot cel vechiu, și cu toate aceste el nu dă și nu poate da înainte din multe motive curat numai economice.

Lâna nu o mai poate aduce din România și dacă o aduce el, o plătesce încă odată prin vămi, cu multele șicane, cu multele forme de a sta câte 10 ḑile în carantină, și dacă vine o ploaiă i se strică, îngreunează, trebue sĕ plătească mai multă că răușie, — ear după ce vine cu ea acasă nu are cui o vinde, căci atât Cisnădia cât și Brașovul, partea cea mai mare au sistat postăvăriile din causa concurenței celei mari ce le o fac fabricele din Austria, și așa și cari ar lua lâna, o iau numai a conto, ca apoi sĕ 'și transpună averile pe numele femeilor și sĕ rĕmână românul cu osteneala și cu munca sa dreaptă neresplătită și cu o pretensiune nesigură în vecii vecilor.

Aceste pățenii fac pe economii de oi de vênd lânile lor deja din România la negutători francesi, spanioli, ruși, greci și le esportează in spre orient la Odessa, ori apoi spre mediterana.

Tot manipulațiunea de sus, tot șicanele aceste au sĕ le pățească și cu celelalte producte cum e brânza, laptele, ear cu oi vii de vr'o 10 ani nici nu mai cutează a pornì pentrucă odată e liberă întrarea și în 24 de oare se opresce în urma unei denunciațiuni de speculă jidovească, că în România a erupt boala de vite etc. etc. Cunosc eu negutătorii și firme prea solide din Sĕliște și din Poiana, cari au trebuit sĕ facă negoțurile lor cu berbeci cu Viena prin vămile Bucovinei și ale Galiției, ca sĕ nu pățască la Turnul Roșu ori la Timeș vr'o oprire și tocmai din causa aceasta au dat de multe-ori de daune înfricoșate.

Cine însĕ se cugetă la noi la români, când e vorba de a închieia o convențiune comercială, și a apĕra interesele noastre ca supuși austro-ungari, cari asemenea plătim dări în bani și în sânge, și cari am putea pretinde ca sĕ fie respectate și interesele noastre cele mai vitale.

Camerele comerciale? Da sĕ mai veḑi! Românii sunt numai buni de a plătì la susținerea lor, dar de interesele lor n'am vĕḑut sĕ se fie atins nici cea din Brașov, care are un bun român de președinte, decum celelalte, cari nici nu au în vedere interesele mărgineanului. Și pentruce? Unele pentrucă nu voiesc prosperarea și înflorirea românului, altele pentrucă representă alte interese de alt soiu!

Ar trebuì sĕ scriu o broșură întreagă și sĕ adun toate datele, ca sĕ vadă lumea cum de vĕḑênd cu ochii sunt lovite cele mai vitale interese specifice românesci, făr ca suflet de om sĕ se ridice întru apĕrarea lor. — Aceste gravamine juste ale românilor din Sĕliște și din giur sunt fapte constatate și ei doresc și pretind luarea în considerare a intereselor lor economice, dacă e ca sĕ nu emigreze cu sutele și cu miile și sĕ nu se mai întoarcă în veci la vatra părintească!

Sĕ vedem însĕ din ce punct de vedere purced puternicii ḑilei la închieierea convențiunei de comerciu cu România și apoi vom vedea cari interese le representă ei. — Dacă ar fi sĕ se închieie convențiunea între România și Ungaria, lucrul nu ar fi așa de greu, cum s'ar părea la mulți, ci tocmai din contră. Ungaria e o țeară agricolă ca și România și ea pentru unii articuli de industriă, ar face unele concesiuni României la vite și cereale și ăstmod lucrurile s'ar aplana poate mai ușor, ca fiind și cealaltă parte a monarchiei representată. Sĕ vedem unde zace greutatea! Austria voiesce sĕ-și aibă o piață pentru productele sale industriale în România, spre scopul acesta admite ori-ce ușurări pentru cerealele și vitele române, numai ca sĕ nu-i tacseze productele ei industriale și astfeliu sĕ susțină cu

---

FOIȚA.

Poesii poporale din Transilvania.

(Culese de **Ioan Duma.**)

B. Doine.

XIX.

Me dusei cu coasa 'n rît,
Cosíi iarbă și urît,
Sĕ pun mândrii pe mormênt.
Cosíi iarbă și necaz,
Sĕ pui mândrii pe obraz,
Cosíi iarbă și cicoare
Sĕ pui mândrii pe picioare.

XX.

Tângui-m'ași tângui,
Tângui-m'ași și n'am cui,
Tângui-m'ași la străin
Pănă mâne satu-i plin.
Tăngui-m'ași codrului,
Dar codrul acum nu-i verde
Și pe mine nu m'a crede!
Făr m'oi lăsa păn la vară
Și-oi eși la câmp afară,
Când vor cresce dedeței
Și m'oi tânguì la ei
Ca la nisce frați ai mei;
Când vor cresce viorele
Și m'oi tângui la ele
Ca la surorile mele.

XXI.

Păsărică mititică!
Spune-mi dragă frumușică,
Codrul de ce 'ngălbinesce
Voinicul ce 'mbĕtrânesce?
Codrul de zăpăduri grele
Voinicul de gânduri rele,
Codrul de zăpadă grea
Voinicul de voie rea.

XXII.

Eu me duc mândro 'n cătane
Tu rĕmâi de spală haine,
Spală-mi și năframa mea
Care-am feciorit cu ea,
Mi-o spală în lăcrămele
Și mi-o trimite pe stele,
În marginea pământului,
Unde a fi steagul plecat
Acol-oi fi eu plecat
Cu pușca plină la cap.

XXIII

Măi bădiță măi vecine!
Mai ține dorul la tine,
Nu-l trimete tot la mine.
Dimineața când me scol
Sunt cuprinsă de-al tĕu dor,
Până nu te vĕd pe tine
Dorul șede tot la mine.
— Pasăre cu pene verḑi
Dute la badea de-l veḑi,
Numai mergi iute și lin
Și pune-i dorul în sîn.

XXIV.

Dute bade ducăte
Dor de min ajungăte
Sara desculțăndu-te,
Sĕ nu poți bade cina
Păn ce nu m'ei săruta.

XXV.

Peană 'n car, peană 'n căruță
Și-a cuprins badea drăguță,
Peană 'n car peană 'n teleagă
Dar tot badei nu i dragă,
Peană 'n car peană 'n hinteu
Tot mai dragă i-am fost eu.
Și de-mi pare mie rĕu
Sĕ me usc ca frunḑa 'n tĕu,
De mi-a părut rĕu vr'o dată
Sĕ me usc ca frunḑa 'n baltă:
Numai ceva m-i cam jele
C'a sciut vorbele mele.

XXVI.

Lin, lin, lin, dorule lin,
C' aicea's pe loc strĕin.
Rar, rar, rar, dorule rar,
C' aicea's pe loc amar;
Când voi fi în țara mea
Fă cu mine ce vei vrea.

XXVII.

Frunḑă verde și una
Rea boală e dragostea,
Cine apuc' a o 'nvĕța
N'are cap a o lăsa
Nici minte a o purta,
Pentru 'n pic de sărutat,
Te poartă noaptea prin sat,
Pentru 'n pic de gură dulce
Ea te duce și te-aduce,
Te poartă și te răpesce
Ca pe-un copil te-amăgesce.

XXVIII.

Până eram fată 'n pĕr
Me chiteam cu calapĕr,

succes concurenţa cu Anglia, Francia şi Italia în România.

Guvernul din Pesta vede că înlesnirile pentru întrarea cerealelor române şi pentru vite însemnează sinuciderea economică a Ungariei şi de aceea nu se învoiesce odată cu capul — dar cei din Viena sunt tari şi mari, comandează, ai nostri sĕ supun şi astfeliu convenţiunea în forma aceasta devine periculoasă pentru productele de cari dispune Ungaria, cum sunt vite şi cereale! Ce sĕ facă guvernul maghiar? E silit sĕ-şi ia refugiu la mĕsuri escepţionali şi sub diferite forme sĕ impedece întrarea cerealelor şi cu deosebire întrarea vitelor şi a ori-ce producte la noi în ţeară. Acì zace adevĕrul şi cine nu-l vede — nu a meditat nici când serios la încurcăturile de pe la vămi şi alte disposiţiuni veterinari.

Spre scopul acesta, ca Ungaria sĕ-şi apere interesele economice faţă de România, a întrodus catastrul de vite, a instituit veterinari pentru diferite ţinuturi, s'a închis cu un cerc sanitar şi pretinde şi dela România tot astfeliu. România nu a întrodus catastrul de vite, nici cordonul sanitar şi aşa noi perirea noastră economică a mărginenilor sĕ o căutăm sau în Viena, sau în Bucuresci, dar nici decât la Pesta! Ḑic indirect sau în Viena sau Bucuresci şi în Pesta numai întru cât nu s'au avut în vedere la închieierea convenţiunei interesele Ungariei, ci numai cele industriale ale Austriei.

Sĕ vedem însĕ doar s'a folosit România de aceasta convenţiune?

Doamne păzesce! Convenţiunea închieiată de ea cu Austro-Ungaria la 1875 pe 10 ani, s'a făcut mai cu seamă din punct de vedere politic, ca prin aceasta sĕ-şi dovedească emancipaţiunea de sub influinţa Turciei, în cele economice — dar pentru România a fost împreunată cu perderi mari economice; ori-ce a făcut România spre realisarea dorinţelor şi aspiraţiunilor sale naţionali-politice, s'a făcut cu unele concesiuni de tot vătĕmătoare desvoltărei economice-comerciale.

Sĕ luăm un singur ram de industriă! Morile de făină în România în urma convenţiunei comerciale au trebuit sĕ faleze — pentrucă prin convenţiune s'a asigurat ori-cărei făine austro-ungare trecerea liberă preste frontiera României precum şi pe Dunăre — pe când din contră România trebue sĕ plătească 5 lei noi pentru un sac de 100 de oca.

Tariful căilor ferate din România însĕ nu a venit în ajutoriu acestui ram de industrie şi aşa Austro-Ungaria a liferat d. e. în anul 1883, 5.863,585 chile de făină în preţ de 2.345,433 lei — şi în România toate morile cum sunt, cea dela Rain, moara Blumenfeld, moara Abramoviciu şi morile artificiale dela Popout au falimentat una după alta şi numai moara „Prima societate a morilor de Botoşani fundată la 1855“ — mai poate esista — şi aceea destul de greu faţă de concurenţa austro ungară Sĕ luăm alt ram de economiă! Petroleul brut în România se scoate cu spese mari, aflându se la 50—60 stângini afunḑime — Austro-Ungaria şi cu deosebire Rusia 'l află la 6—7 stângini şi în isvoare cum e unul în muntele Ural, care dă 3—4 mii vedre la ḑi. Concurenţa ce o face dar Austro-Ungaria şi în special Rusia cu acest articul e mare şi esistinţa acestei industrii ear atêrnă numai dela modificarea convenţiunei.

România şi bărbaţii ei de stat vĕd aceasta stare de lucruri, vĕd că aurul se urcă şi hârtia scade, vĕd disagiul hârtiilor de bancă, vĕd că importul covêrşesce la ei esportul şi dă un pasiv în comerciul ţĕrei, ba ce e mai mult, omoară industria abia în faşe şi ei au dreptul de a se apĕra de o crisă economică — şi tot astfeliu vedem şi noi presiunea ce ne o face Austria, şi nu ar fi rĕu dacă vecinii nostri ar avea interesele reciproce în vedere fără de a fi aserviţi şi unii şi alţii curat numai de interesele austriace. În urma urmelor însĕ vor fi păcăliţi ear şi cei din Pesta şi cei din Bucuresci, pentrucă neamţul — e neamţ — şi rîde în pumni cum se ceartă românii şi ungurii ambii esploataţi de ei.

Un singur cas voiu sĕ mai amintesc. În anii trecuţi eram preşedintele unei societăţi din Galeş lângă Sĕlişte. Membrii acelei societăţi lucrau pepteni pentru lână şi oamenii, 'şi procuraseră drotul directe din Austria cu vagonul. Preţul unei părechi de pepteni în România se vindea cu câte 4—5 franci, pre când la noi varia între 80 cr. şi 1 fl. 20 cr. de păreche.

Cei mai mulţi pepteni cu miile se vindeau în România, Rusia şi până prin Crimea.

În urma nu sciu cărei tarife, au început la vama din Turnul Roşu şi Timeş a tacsa per kilo pepteni şi adecă *horribile dictu* — pentru un kilo un franc.

Urmarea a fost — încetarea esportului în spre România, peptenarii aproape toţi s'au ruinat materialminte şi aceasta curat numai în urma convenţiunei.

Toate representaţiunile şi rugările au rĕmas zadarnice, şi oamenii vr'o 10 familii stau sĕ sae în apă.

Eacă ce resultate aduce o convenţiune bună sau rea.

Revista politică.

Conferinţa deputaţilor ardeleni din dieta Ungariei a primit unanim memorandul lucrat de un subcomitet în afacerea convenţiei comerciale române.

Memorandul, provocându-se la situaţiunea în care se află producţiunea brută ungară şi esportul de vite în urma politicei vamale a statelor europene apusene, — mai departe provocându-se la împrejurarea, că presiunea situaţiunii apasă în mare mĕsură asupra producţiunei ardelene: arată sub ce contra-concesiuni şi alte garanţii sĕ se închieiă noul tractat.

Memoriul se va aşterne guvernului.

În camera României s'a discutat în ḑilele acestea asupra proiectului de tarif autonom, care 'n cas de convenţia comercială cu Austro-Ungaria sau cu ori care alt stat nu se va contrage, va avea sĕ se aplice pentru aceste. Proiectul s'a primit cu 82 contra a 2 voturi.

Spre orientarea cetitorilor nostri asupra acestui tarif autonom, comunicăm următoarele.

Ca cestiune de principiu pentru ficsarea tarifelor sistemului vamal general, comisiunea a admis:

1. Că, pentru toate acele materii pe care România le posedă în cantităţi atât de însemnate, încât, satisfăcênd la toate necesităţile, escedentul îl poate trimite afară, *drepturile de vamă la eşire sĕ fie cu desĕvêrşire suprimate, ear similarele lor strĕine* sĕ fie tacsate la întrarea lor în ţară cu o tacsă suficient de mare pentru a protege produsele naţionale în contra concurenţei celor streine.

2. Că pentru toate acele materii sau produse industriale de cari noi avem necesitate, şi pe care sau nu le avem în cantităţi suficiente sau chiar nici de loc, sĕ favorisăm întrarea lor în ţeară, supunêndu-le la nişte tacse cât se poate mai mici, neperḑênd însĕ din vedere şi interesele tesaurului public.

Pe aceste base s'a elaborat *tariful autonom român.*

Raportul esplică modul cum s'a tacsat fie-care categorie. Tariful autonom este bun şi conceput pe aceleaşi base pe care sunt concepute şi tarifele generale ale altor state din Europa care s'au îngrijit şi se îngrijesc de protecţiunea ce sunt datoare a acorda intereselor lor economice, în casuri d'a nu ajunge la o înţelegere pentru închieieri de convenţiuni comerciale favorabile.

„Se scie că negociările pentru închieierea convenţiunei de comerciu cu Austro-Ungaria sunt pe cale de a începe. În astă situaţiune, dacă reuşim sĕ închieiăm cu imperiul vecin o convenţiune pe base avantagioase pentru România, — ḑice „Curierul financiar“ din Bucuresci, — tariful autonom nu va fi aplicat Monarchiei Austro-Ungare; dacă însĕ negocierile ar lua o direcţie nefavorabilă, atunci trebue sĕ avem gata un tarif autonom pentru a protege interesele noastre economice, şi Camerile noastre trebue sĕ se grăbească a da ţĕrei un asemenea tarif.“

Cestiunea greco-turcă a ajuns într'un stadiu atât de acut şi se ţine în acest stadiu de un timp aşa de îndelungat, încât desnodămêntul final nu poate sĕ mai fie departe. Cu o deosebită 'ncordare privesce lumea diplomatică la uneltirile dintre culise, ce le pune la cale Russia prin agenţii sĕi diplomatici din Atena şi Constantinopol, cari au sĕ se întêlnească în ḑilele acestea pe malurile dela Crim, în Livadia. Această 'mprejurare face sĕ se 'nrădăcineze tot mai mult şi mai mult în cercurile diplomatice credinţa, că Russia poartă vina pentru ostentativa purtare a grecilor. De altă parte primesce „N. fr. Presse“ o scire din Paris, în înţelesul căreia, Anglia ar fi adresat o circulară cătră puteri, ca sĕ se pună un termin fics pentru demobilisarea armatei grecesci, şi în cas când asta nu ar urma, sĕ se pună 'n vedere guvernului din Atena blocarea provinciilor sale mărginaşe.

În vreme ce lucrurile stau acì în modul descris, în Rusia se vede că opinia generală, sau cel puţin cea semioficială, este, că descurcarea cestiei orientale a ajuns într'un stadiu, în care resolvarea sa pe cale simplă diplomatică nu mai este fără putinţă. Scirea ce făcuse atâta sfară în Europa, că Rusia voiesce sĕ ocupe Bulgaria este aḑi — ce i drept foarte târḑiu — cu desĕvêrşire desminţită. Căci cabinetul din Petersburg, — se ḑice — este în curat cu multele greutăţi şi pedeci, pe cari ar avea sĕ le întimpine un astfel de proiect, de cât ca sĕ se deie în voia unei astfel de aventuri.

Cu toată oposiţia cea mare, ce întimpină pretutindeni bilul irlandez al lui Gladstone, partisanii cabinetului speră, că proiectul va obţine majoritatea în camera comunelor. Obiecţiunea ridicată contra escludării deputaţilor irlandezi din parlamentul Londrei, Gladstone are de gând sĕ o înlăture prin întroducerea sistemului delegaţiunilor, ca în Austro Ungaria. Clasele muncitoare nu se opun bilului, dacă nu va necesita mari chieltuieli pentru Anglia. În tot casul Parneliştii vor vota pentru proiect şi vor face obiecţiuni numai cu privire la unele amĕnunte.

Me chiteam şi me găteam
Toţi ficiorii-i nebuneam.
— Dar de când m'am măritat
Nici sĕ rîd nu 'mi-i ertat!!
Ard'o focul ciapsa mea
Dor mi-a fost şi mult mi-e grea!

XXIX.

Măi bădiţă dela şculă
Cugetă la 'nvĕţătură
Câte odată la-a mea gură,
Te scoală de dimineaţă
Şi iaţi cartea şi învaţă,
Şi 'nvĕţând bădiţo bine
Mai cugetă şi la mine.

XXX.

Sub tufa mohorului
Arde para focului;
Arde, arde nu se stînge
Lelea suspină şi plânge!
O! leliţă draga mea
Săruta-ţi-aşi guriţa,
Suspină sĕ te-aud eu,
Sĕ-mi treacă de dorul tĕu.
O! suspină cât de tare
Sĕ-mi treacă de supĕrare.

XXXI.

Frunḑă verde romoniţă
Avêntăte sus bădiţă!
Şi chiue de doauă-ori,
Adunăţi cei frăţiori,
Români ageri şi voinici,
Deprinşi bine la potici,
La strâmtori cât şi la larg
Luptând cu acelaş drag,
Cu ori-care crud duşman
Al moşiei lui Traian,
Şi 'n unire spulberaţi
Neghina ce o aflaţi.

XXXII.

Bădiţă cu pĕrul creţ!
Oare ce-i de nu te-arĕţi,
Pe la noi prin poeniţă,
Eşti beteag sau depărtat,
Sau de alta fermecat?
Dacă o boală te ţine,
Domnul sĕ fie cu tine!
De cumva te-ai depărtat
Şi singură m'ai lăsat
Atunci eşti un blăstămat,
Căci sci bine cât grăbeam
Când guriţa îţi luam si-ţi dam!
Iară de te-ai depărtat
Fiind de alta fermecat,
Atunci blăstămat sĕ fii
Şi de morţi şi de cei vii,
Şi de lună şi de stele,
Ca un om cu gânduri rele,
Şi de maica Precesta
Ce scie durerea maa!
— Foaie verde, iarbă rea,
Dorul şi 'ntristarea mea
Înḑecit sĕ te ajungă,
Sĕ te arḑă sĕ te frigă
Până ce-i fi de nimică.

XXXIII.

Foiţă de mărăcine
Mândro, dorul dela tine
Peste multe dealuri vine,
Nicăiri n'are odihnă
Păn la mine la inimă,
Nicăiri n'are popas
Păn la mine la obraz,
Nicăiri nu poposesce
Până la mine sosesce.
— Ear când luna se ivesce
Dorul teu me nĕcăjesce,
De n'am stare şi-alinare
Câtu-ţi e noaptea de mare,
Dacă puţin aţipez
Tot cu tine me visez.

XXXIV.

Streinu's ca cucu 'n codru
Necăjitu's fără modru,
Streinu's ca pasărea,
N'am milă nicăirea.
Streinu's ca un pui de cuc
N'am milă unde me duc.
— Nu bate doamne pe nime
Cu ce m'ai bătut pe mine.

XXXV.

Când cătană m'a 'mbrăcat
Ḑiua bună mi-am luat,
Dela părinţi dela neamuri,
Dela hotar dela dealuri,
Dela fraţi dela surori,
Dela grădina cu flori,
Dela fete din uliţă,
Dela fir de tămâiţă,
Dela ficiori delar joc,
Dela fir de busuioc,
Dela nănaş dela fini,
Dela fir de ruşmalin,
Dela fir de scânteiuţă
Şi dela a mea mândruţă.

(Va urma.)

Din pressa română.

Reproducem mai la vale un articul important din ḑiariul guvernului român „Telegraful“, care se ocupă mai în special cu cestiunea tarifului autonom discutat în camera română şi despre care ’n Revista de aḑi dăm şi noi unele deslușiri mai esenţiale.

Eată articlul:

Eri a început în cameră şi aḑi urmează desbaterea asupra tarifului general al drepturilor de vamă la importaţiune şi esportaţiune. Cu acest act am ajuns la terminul pregătirilor pentru viitoarea campanie comercială şi în acelaşi timp împlinim o lacună din cele mai mari: lipsa unei legislaţiuni vamale potrivite cu situaţiunea, cu trebuinţele şi aspiraţiunile de astăḑi.

Proiectul de tarif autonom umple cu adevĕrat această lacună; de astăḑi, se poate ḑice că temeliile industriei naţionale sunt solid puse.

Lucrarea comisiunii parlamentare e din toate punctele de vedere serioasă, care dă deplină satisfacere situaţiunii noastre economice. Principiile de cari s’a călăuzit comisiunea sunt cele pe cari noi în repeţite rênduri le-am indicat de acì: înlesnirea întemeiării industriei naţionale şi îngrijirea intereselor marei mase a consumătorilor. Tot ce se produce sau poate fi produs în ţară, trebue apărat de concurenţa strĕină printr’un sistem de tacse protectoare; din potrivă, tot ce nu poate fi produs la noi, sĕ fie scutit sau impus numai în interesul fiscului, pentru a nu îngreuia în zadar condiţiunile de traiu ale poporului.

Comisiunea s’a călăuzit la fie-care pas de aceste principii; ea a căutat sĕ distingă tot ce se produce sau poate fi produs la noi, de ceea ce nu putem produce. Astfel în aceaşi categorie de mărfuri găsim această deosebire, urmărită cu o minuţiositate, care face laudă delegaţilor camerei.

Pentru esportaţiune, s’a urmat aceeaşi metodă. Tot ce poate servì industriei noastre naţionale, a fost impus la eşire; din potrivă, s’a scutit ceea ce nu e de trebuinţă din acest punct de vedere.

Mărfurile mai important protegiate sunt: „*Animale vii şi produsele alimentare din aceste; materii făinoase şi derivatele lor*; *beuturi*; *conserve alimentare şi produse de cofetăriă; lemne şi derivatele; combustibile; căruţăriă; piei, curelărie şi tot ce se leagă de ele; hârtie, uleiuri, grăsimi, ceară şi derivatele lor; parfumerie.*

Se vede lesne câte industrii sunt acì în joc, cari esistând, poate sĕ prospere la adăpost de concurenţa străină, neesistând, pot sĕ-şi ia fiinţă. Numai stăruinţă şi pricepere la lucru, şi în scurt timp faţa ţĕrii noastre se va schimba, viitoriul ei va fi asigurat.

Acum, după ce am recunoscut seriositatea şi utilitatea lucrării presentate de comisiunea camerei, suntem datori sĕ facem o observaţiune, căreia lipsa de date ne silesce sĕ-i dăm forma interogativă.

În situaţiunea asupra căreia avea sĕ lucreze, comisiunea s’a condus de singurele principii raţionale şi mântuitoare; dar e la mijloc şi o cestiune de mĕsură. Ţinut-a comisiunea seamă de dênsa?

Tot ce se produce sau poate fi produs în ţară, trebuia sĕ fie ocrotit de concurenţa producţiunii similiare străine. Acesta e principiul; e însĕ gravă cestiunea mĕsurii, în care acest principiu trebue sĕ fie aplicat.

Sistemul protecţionist nu e nou pe lumea asta; mai mult sau mai puţin, el a fost aplicat în diferite rênduri în mai toate ţĕrile. Şi el a lăsat triste amintiri, din causa tocmai a acestei cestiuni de mĕsură de care vorbim. Un esemplu ilustru în această privinţă e aplicarea faimoasei legi a grânelor din Englitera.

E lungă istoria acestei legi şi, dacă va fi nevoie, o vom face. Pentru aḑi ne mulţămim sĕ spunem că, din causa nemĕsurării tacselor de import asupra cerealelor strĕine, faimoasa lege s’a transformat într’un instrument de speculă odioasă: poporul engles era sistematic afamat, sub pretecstul principiului sfânt şi drept al ocrotirii producţiunii naţionale.

Causa acestui abus înspăimântătoriu, care a lăsat vecinică pată pe strălucitoarele blasoane ale nobilimii englese, a fost impunerea neraţională a similarelor strĕine.

În asemenea materie delicată, norma mântuitoare e ocrotirea strictă a producerii naţionale Pentru a ajunge la acest resultat calea e foarte simplă: se calculează ţinêndu-se samă de toate elementele — calitatea produsului, ieftinătatea sau scumpătatea capitalului, abundanţa sau lipsa braţelor, respândirea sau lipsa cunoscinţelor speciale — se calculează, ḑicem, preţul cu care se poate presinta în piaţă produsul naţional; se face aceaşi operaţiune pentru similarul străin, ţinêndu-se sama earăş de toate elementele — condiţiunile de producere, chieltuielile de transport, primele de stat, jertfele raţionale, pe cari le poate face fabricantul strein pentru a susţine concurenţa; se compară amêndouĕ preţurile şi se umple diferenţa prin tacsa vamală, plus un mic avantagiu acordat produsului naţional, din care o parte pentru riscurile contrabandei.

N’avem şi nu putem avea noi date, prin urmare nu putem controla riguros tacsele stabilite de comisiune; dar, chiar din simpla cetire, unele tacse ni se par prea ridicate, altele prea joase. Mai departe, raportul comisiunii nu pomenesce cu nici un cuvênt această cestiune de mĕsură; suntem deci în drept sĕ întrebăm pe Comisiune dacă a ţinut sau nu samă de dênsa?

Cestiunea e foarte serioasă. Nu trebuie sĕ uităm că ţara noastră a trecut atât de repede la o stare la alta, încât piaţa română se presintă în condiţiuni escepţionale.

Am tratat altădată această cestiune şi n’avem nevoie sĕ revenim. Destul sĕ spunem acum, că *elementul străin*, fie sub ori ce formă, va avea o largă parte în mişcarea industrie naţionale, *ceea ce face ca pericolul speculei fără frêu, sĕ aibă o gravitate deosebită.*

Fără a ne duce la legea englesă asupra grânelor — pentru a cărei abrogare a fost nevoie de o luptă titanică fără samen în veacul nostru — n’avem decât sĕ amintim *farsele* de rĕu gust, pe cari brutarii le joacă periodic consumatorilor. Fără absolut nici o causă, la intervale aproape regulate, brutarii urcă preţul pânii. Şi astăḑi produsele brutăriei şi materia primă de care se servesc nu sunt protegiate. Ce va fi când vom avea ocrotirea vamală?

În acţiunea ce întreprindem, nu numai condiţiunile materiale ale pieţei sunt hotărîtoare, ci şi *condiţiunile morale.* De aceste însĕ, comisiunea pare-ni-se că nu s’a îngrijit.

Atragem serioasa atenţiune a Camerei asupra acestui punct. Graba ne poate fi mortală şi noi voim sĕ înviem.

După părerea noastră trebuie sĕ se dea tot timpul discuţiunii. Desbaterea generală şi luarea în consideraţiune a proiectului de tarif se poate face foarte bine până la vacanţe, ear discuţiunea pe articole după sĕrbători.

În timpul vacanţelor, comisiunea, ajutată de guvern, de camerele de comerciu, de oameni speciali, poate face ancheta, pe care i-o recomandăm şi ţinênd samă de discuţiunea generală, poate sĕ-şi completeze lucrarea.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Braşov, 6 Aprilie vechiu 1886. Dle Redactor! Ciclul de primăvară al întrunirilor literare s’a închieiat în Joia trecută. Nu pot ca sĕ nu fac amintire cât de scurtă despre temele desvoltate în acest ciclu. Cea dintâi prelegere a fost ţinută de domnul paroch V. Voina despre „Preţul caracterului femeiesc.“ Desvoltarea acestei teme am relevat-o în scurte cuvinte în Nr. 27 al „Tel. Rom.“ din a. c., în tot cuprinsul ei însĕ este publicată în foaia de curênd apărută aici „Scoala şi Familia“. — Dl prof. Andr. Bârsanu, a vorbit în a doua prelegere despre „Descoperirile mai nouĕ africane şi în deosebi despre călĕtoria lui H. Stanley din 1874—1877.“ Dl Bârsean a intreţinut pe auḑitoriul cel numĕros cu istorisiri foarte interesante, espuse într’un mod pe cât se poate de viu şi cuprinḑĕtoriu. Studiul, ce l-a făcut dsa în această materie, aflu că s’a început a se publica în „Foişoara“ „Gaz. Trans.“ şi ar fi bine când s’ar scoate şi în ediţie separată, ceeace sper că va şi urma. — A treia prelegere a fost ţinută de dl St. Bobancu, conredactorul „Gazetei Trans.“ despre „Unele obiceiuri ale slavilor de sud.“ Dl Bobancu prin limbagiul dsale vioiu şi plăcut a espus stimatelor doamne foarte multe obiceiuri de ale slavilor, aducêndu-le totodată în combinaţie cu obiceiuri de ale poporului nostru.

A patra prelegere a ţinut-o dl prof. I. Popea despre „Arta de a ne face viaţa fericită.“ Multe defecte ale traiului omului au fost combătute prin această prelegere; s’au relevat chiar viţiuri, cari ar fi putut provoca susceptibilităţi, dar cu toate acestea au plăcut foarte mult ascultătorilor, căci au fost presentate într’un ton şi într’un vestmênt foarte acomodat, interesant şi plăcut.

Nu mai puţin interesantă a fost espunerea dlui prof. Ipolit Ilasievici despre „Formaţiunea pămêntului“. Metodul elementariu, în care a predat dl Ilasievici cunoscinţele despre schimbările, prin cari a trecut pămêntul până la starea lui de aḑi, a făcut tema foarte atrăgătoare şi plăcută. A şeasea şi ultima prelegere a fost „Socialismul modern sau internaţionala roşie“ desvoltată de dl prof. I. Socaciu.

D-sa a purces foarte inductiv în espunerea temei desvoltate, încât în multe rênduri te făcea sĕ simţi, ca şi când ar fi înaintea ochilor nihiliştii din Rusia sau socialiştii din Belgia şi alţii şi alţii.

Preste tot aceste prelegeri au urmat cu un interes foarte călduros, ceea ce este o dovadă, că a întrat un spirit foarte vioiu de activitate în societatea română braşoveană.

Dea Dumneḑeu sĕ se potenţeze aceste nobile porniri! *G.*

Raportul anual

pro 1885 al direcţiunei institutului de credit şi de economii „Albina.“

(Închieiere.)

Mişcarea cassei în decursul anului 1885.

Întrate, la centrală fl. 3.740,840 „ 88 cr. }
„ „ sucursală fl. 2.753,091 „ 94 — } suma întratelor . . . . fl. 6.493,932 „ 82 cr.
Eşite, la centrală fl. 3.727,724 „ 19 cr. }
„ „ sucursală „ 2.749,656 „ 13 — } suma eşitelor . . . . fl. 6.477,380 „ 32 cr.
Totalul fl. 12.971,313 „ 14 cr.
cu fl. 574, 839 „ 65 cr. mai mult ca anul trecut.

Observăm acì, că schimbul de monetă, ce era mai mult o operaţiune specială a filialei, reclamată de situaţiunea pieţei Braşovului, — după ce ne-am convins că este prea espusă fluctuaţiunilor, l’am redus la minim, numai pentru casuri neevitabile.

Din bilanţul general al anului 1885, care se află tipărit şi distribuit între Dvoastră resultă că:

Suma activelor institutului este cu fl. 228,095 „ 45 cr., ear suma venitului brut cu fl. 22,873 „ 77 cr. mai mare ca în anul premergĕtoriu.

Subtrăgênd din venitul brut al anului de . . . . fl. 232,498 „ 24 cr.
totalul eşirilor cu. . . . . „ 188,185 „ 93 —
resultă un profit curat al anului de . fl. 44,312 „ 31 cr.
cu fl. 3536 „ 21 cr. mai mult ca în anul trecut.

Conform §. 62 din statute propunem următoarea distribuire a acestui profit:

1. 5% dividendă după capitalul social de . . . . fl. 300,000.—		fl. 15,000.—
Restul de .		fl. 29,312.31
2. sĕ se împartă cum urmează:		
a) 15% fondului de reservă	fl. 4396.80	
b) 10% tantiemă pentru consiliul de direcţiune	„ 2931.20	
c) 4% tantiemă pentru directorul esecutiv	„ 1172.48	
d) 2% tantiemă pentru oficialii institutului	„ 586.24	
e) 4% pentru scopuri de binefacere	„ 1172.48	fl. 10,259.20
3. din restul de		fl. 19,053.11
f) sĕ se dee ca supradividendă acţionarilor	fl. 15,000.—	
g) sĕ se amortiseze din casa (edificiul) institutului (Baiergase Nr. 1 în Sibiiu)	„ 1500.—	
h) sĕ se dee la fondul de pensiune al funcţionarilor institutului	„ 2553.11	fl. 19,053.11

Pe basa acestei distribuţiuni, dividenda anului 1885 se ficsează cu 10% adecă 10 fl. de acţiune.

Fondul de reservă al acţionarilor institutului cu adausul sumei propuse de noi astăḑi, va ajunge la suma de fl. 51,036 „ 97 cr., ear fondul de pensiune al funcţionarilor la suma de fl. 18,309 „ 69 cr.

În sensul §.-lui 36 din statute, după vechime (ancienitate) se consideră de eşiţi din consiliul de direcţiune dnii membri Ioan Popescu din Sibiiu şi Dr. Aureliu Maniu din Oraviţa.

Locurile devenite vacante prin ieşirea acestora sunt deci de a se îndeplinì prin alegere.

Afară de acestea însĕ vor mai trebuì îndeplinite doue locuri de membri în direcţiune, devenite vacante dela ultima adunare generală prin abḑicere şi anume: îndată după adunarea generală din anul trecut a abḑis de postul seu dl Ioan Roman din Făgăraş, carele de atunci a şi murit, al cărui loc direcţiunea în puterea §.-ului 37 din statute l’a îndeplinit în mod provisoric prin dl Constantin Popasu, carele era deja delegatul direcţiunei la filiala din Braşov; — ear la 30 Decembre 1885 a abḑis şi P. Cosma.

Şi locul acestora doi este deci de a se îndeplinì prin alegere.

Se observă însĕ, că pentru susţinerea ordinei de ancienitate, mandatul celor ce se vor alege în locul acestor doi va dura numai până când ar fi durat mandatul antecesorilor lor, şi anume al succesorului lui Ioan Roman până la anul 1888, ear al succesorului lui Parteniu Cosma până la 1889.

Terminând Ve rugăm sĕ luaţi act de raportul nostru şi după ce veţi fi ascultat şi raportul comitetului de supraveghiare sĕ binevoiţi:

a) a aproba bilanţul închieiat la 31 Decembre 1885;
b) a da absolutoriu consiliului de direcţiune pentru gestiunea sa pe anul espirat.

Raportul anual

pro 1885 al comitetului de supraveghiere a casei de economii „Furnica“ din Făgăraş.

Ni se trimite spre publicare următoriul raport anual, presentat adunării generale a acționarilor institutului de bani de curênd înființat „Furnica“, din partea comitetului seu de supraveghiere.

Onorabilă adunare generală!

Subsemnatul comitet de supraveghiare esaminând conform §.-lui 43 din statute contul profitului și perderilor, precum și bilanțul casei de economii „Furnica“ societate pe acțiuni în Făgăraș pentru anul 1885, — a aflat toate posițiunile în deplină consonanță cu registrele respective, purtate cu toată esactitatea.

Ne luăm dar voia a Ve propune, a proba computul anual pro 1885 și a da direcțiunei absolutoriul.

În privința împărțirei profitului curat, suntem de acord cu propunerea direcțiunei de a se împărți conform §.-lui 46 din statute în modul următoriu:

din profitul curat de		fl. 3,413.56
5% dividendă după capitalul social de fl. 30,000		„ 1,500.—
		fl. 4,913.56
5% fondului de reservă .	fl. 170.67	
7% tantiemă pentru direcțiune	„ 238.94	
2% tantiemă pentru oficiali	„ 68.27	fl. 477.88
ear din restul de		fl. 1,435.68
4% supradividenda . . .		„ 1,200.—
Rĕmâne		fl. 235.68
din care fondului de reservă sĕ se adauge		„ 117.84
ear restul de		fl. 117.84

sĕ se treacă în contul profitului anului 1886.

Făgăraș, în 12 Aprile 1886.

Comitetul de supraveghiare

Ioan Turcu m. p. *Ioan Popp* m. p. *Nicolau Chiorniță* m. p

Varietăți.

* (De-ale timpului.) Timpul cel frumos de primăvară a făcut loc unui vênt rece, și 'n locul soarelui ce a dispărut, ceriul e acoperit de nori negri. Munții Făgărașului stau mare parte acoperiți de zăpadă.

(„Scoala și Familia“) este titlul noului ḑiariu pentru crescere și învĕțământ, ce apare 'ncepênd cu 4 Aprilie c. în Brașov. Directorul foii este Dl director gimnasial: Stefan Iosif, ear redactor responsabil Ioan Dariu.

„Scoala și Familia“ va apărea de 2 ori pe lună și va costa:

Pe an pentru Austro-Ungaria 3 fl. — Pe jumĕtate de an 1 fl. 60 cr. — Pe 1/4 an 1 fl. — Pentru România pe an 10 franci. — Pe jumĕtate de an 5 franci.

Cuprinsul nrului I este următoriul:

Cătră onorabilul public cetitoriu. Vocațiunea învĕțătoriului și condițiunile a putea devenì învĕțătoriu. — Prețul caracterului femeesc. — Crescerea în familiă. — Copila și fluturelul. — Adunarea ordinară a Despărțĕmêntului I al reuniunei învĕțătorilor rom. gr. or. din districtul al X-lea, Brașov. — Diverse. — Bibliografiă. — Anunțuri.

O recomandăm bărbaților nostri de scoală.

* (Ordinile de espulsare) a celor șase transilvăneni din România, cari fură desțĕrați pentru proclamațiunile irredente, vor fi revocate mai toate, se ḑice, cu ocazia sĕrbătorii naționale dela 10 Mai.

* (Țĕrile dunărene și Austro-Ungaria.) Cetim în „Fremdenblatt“ următoarele: Consulul român din Viena dl Lindheim, a ținut în clubul funcționarilor dela căile ferate austriace o conferință în privința importanței țĕrilor dunărene pentru Austro-Ungaria. După o scurtă introducere, conferențiariul a arătat, că în urma tratatului dela Berlin împrejurările la Dunăre s'au schimbat în mod esențial. De atunci se numĕră și Rusia între statele dunărene; de altă parte prin independința politică a României, a Sêrbiei și Bulgariei s'a format o grupă de state, care are un caracter decisiv pentru desfacerea produselor industriale ale Austro-Ungariei. Această grupă se compune din 9 milioane de locuitori; fac prin urmare 25 % poporațiunea Austro-Ungariei. Desfacerea în statele dunărene, și în special în România, face 10 procente din desfacerea totală a fabricatelor austro-ungare.

În fața acestei cifre însemnate, ori-cine trebuie sĕ recunoască, că reînoirea convențiunei cu România este de cea mai mare importanță pantru politica noastră comercială. Din toate părțile s'a emis această părere, și chiar în cercurile, unde influința agrară este precumpănitoare, a început a se forma un curent pentru închieierea unei convențiuni. Nu este esact că cele două puncte, de cari se folosesce opo-sițiunea în contra reînoirii convențiunei, și anume concesiunea importului nelimitat de vite și cereale din România, ar păgubì agricultura austro-ungară așa de mult, după cum se afirmă de cătră unii.

Asupra importului de vite România trebuie sĕ stăruiască din causă că vitele fac unul din produsele ei cele mai importante de esport, și România, care 'și trage produsele sale fabricate esclusiv din strĕinĕtate, trebuie sĕ găsească mijloacele, spre a'și plătì importul sĕu. De altă parte interḑicerea grâului român ar avea drept urmare, căderea industriei de făină din Austro-Ungaria.

Conferențiariul înfățișează apoi tabloul posomorît al comerciului de esport român și ḑice, că Austria are interes sĕ mențină capitalurile într'o țeară, care este cea mai bună cumpărătoare a produselor sale industriale.

Dl Lindheim esprimă în fine dorința d'a vedea cât mai curênd ambele state vecine ajunse la o înțelegere, și opinează, că tinĕrul regat care și-a câștigat atât de repede independința politică, în curênd va devenì un factor important pentru vieața economică a monarchiei austro-ungare.

* (Bibliografic.) A apărut Nr. 7—8 din „Transilvania“ cu următoriul sumariu: Academia română. Raportul secretariului general asupra lucrărilor academiei române în decursul anului 1885 — 1886. — Rĕsboiul cruciaților sau rebeliunea iobagilor din anul 1514. — Petițiune din anul 1849 în privința episcopiei Verșețului. — Alte documente istorice relative la istoria românilor din veacul al 18-lea (continuare din Nr. 5—6). — Scoala superioară de fetițe din Sibiiu, colecte.

Morburi de tot soiul, și mai cu samă: **boale de nervi, epilepsia, durerile de stomach, zuruitul nervos în urechi, înțĕpăturile în urechi** și **asurḑirea, durerea de cap, migrena, gălbinarea și paralisarea** se vindecă prin metoda noastră rațională-sigură și renumită în lumea întreagă. — La **bolnavi de plămână** și de **asthmă** am ajuns după o cură de 4 sĕptĕmâni la cele mai minunate resultate. Rugăm sĕ ni se trimită o descriere amănunțită a morbului cu marcă postală de retour, — fără genă și confidențial.

Clinica privată **„Freisal“** în **Salzburg** (Austria.)

Loterie.

Mercuri 21 Aprile n. 1886.

Brünn: **9 71 66 85 84**

Nr. 361. [1290] 3—3

Înnoire de concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan lângă bĕtrânul și neputinciosul paroch din Rîu-Sadului Maniu Vestemean, escriindu-se concurs cu datul 10 Decembre 1885, Nr. 1403 și neconcurând nimenea, prin aceasta se escrie concurs nou cu termin *de 30 ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele sunt: jumătate din venitele parochiale calculate în sumă totală de 363 fl. 92 cr.

Concurenții au sĕ-și înainteze petițiunile instruite conform legii în terminul de mai sus subsemnatului oficiu protopresbiteral, dela carele vor putea primì și detaiuri în privința isvoarelor de venite parochiale.

Totodată concurenții sunt poftiți, ca înainte de alegere sĕ se presenteze în parochie la serviciul dumneḑeesc.

Sibiiu, 1 Apriliu 1886.

În conțelegere cu comitetul parochial din Rîu-Sadului. Oficiul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Nr. 135. [1289] 3—3

CONCURS.

Spre reîntregirea stațiunei de paroch în matera Vargiaș, cu filiile: Olestelec, Saldabuș, Bațianii mari, Bațianii mici, Hermanul unguresc, Filea și Bărdutiu, în protopresbiteratul Cohalmului, prin aceasta se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela aparițiunea acestui concurs.

Emolumentele sûnt:

1. Casă nouă de locuit în materă cu supraedificatele pentru economia de câmp.
2. Dela 181 familii din materă și filii 195 ferdele de bucate.
3. Din materă 43 care de lemne de foc anual.
4. Venitele de sub epatrafir, dela botez, cununii, îngropăciuni.

Toate aceste emolumente laolalta computate dau un venit anual de preste 300 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa această stațiune, vor avea a-și așterne suplicele lor de concurs instruite in sensul statutului organic și al regulamentului pentru parochii la subsemnatul în terminul deschis, cu aceea: că individul carele va avea voiă a ocupa această parochiă, e neapărat de lipsă a cunoasce limba maghiară, spre a putea predica în biserică și în aceasta limbă.

Cohalm, la 1 Aprilie 1886.

Pentru comitetul parochial.

Nicolau D. Mircea,
protopresbiter.

Nr. 13. [1292] 3—3

EDICT.

Veronica Ioan Chira gr. or. din Sebeșul superior, protopresbiteratul Avrigului, care de 8 ani trecuți a părăsit cu necredință pe legiuitul ei bărbat, Ioan Nicula gr. or. din Sebeșul superior și a pribegit în lume fără a se sci de ubicațiunea ei, se citează prin aceasta a se presenta înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral în termin de trei luni de ḑile dela publicarea acestui edict, căci la din contră procesul divorțial intentat de bărbatul ei se va pertracta și decide și în absența ei.

Avrig, 4 Aprilie 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului, ca for matrimonial de prima instanță.

Ioan Cândea,
protopresbiter.

„Furnica“ cassă de economii societate pe acțiuni în Făgăraș.

Bilanțul cu 31 Decembre 1885.

Active.		fl. cr.	Passive.	fl. cr.
Cassa în numĕrariu . . .		6,414.44	Capital de acțiuni	30,000.—
Cambie		53,136.91	Depuneri pentru fructificare	44,456.43
Împrumuturi pe hipotecă .	11,172.60		Interese anticipate pro 1886	1,092.65
Împrumuturi pe obligațiuni cu cavenți	19,371.30	30,543.80	Fondul de reservă	148.94
Spese de fondare	815.92		Dividende neridicate	105.—
După amortisare de . . .	203.98	611.94	Diverse conturi creditoare	12,061.91
Mobiliar	398.08		Profit curat	3,413.56
După amort sare de . . .	39.81	358.13		
Diverse conturi d bitoare .		213.13		
		fl. 91,278.49		fl. 91,278.48

Făgăraș, în 31 Decembre 1885.

Alesandru Micu m. p.
președinte.

August Cepeș m. p,
comptabil.

Duvlea Ilariu m. p.,
membru al direcțiunei.

Demetriu Chișerian m. p.,
membru al direcțiunei.

Iuliu Dan m. p.,
membru al direcțiunei.

Subsemnatul comitet esaminând contul present și confrontându-l cu cărțile principale și ausiliare ale societății ținute în bună regulă, l-am aflat în consonanță cu aceleași și esact.

Făgăraș, în 12 Aprile 1886 [1293] 1—1

Comitetul de supraveghiare:

Ioan Turcu m p. **Ioan Popp** m. p. **Nicolau Chiorniță** m. p.

American Original-
BAY RUM.

Ocupă între toate apele de pĕr necondiționat cel dintâi loc, bucurându-se în Anglia și America de 10 ani încoace de cea mai estinsă întrebuințare, fiind recunoscută ca cea mai escelentă. Ea n'ar trebuì sĕ lipsească din nici o casă. Influința apei acesteia este: căderea pĕrului după câte-va spălări se înlătură cu desĕvêrșire, pleșugirea se curează printr'o deosebită pătrundere la rădăcinile pĕrului și capul ear se acopere cu pĕr în timpul cel mai scurt, ori-ce necurățenie ce se ivesce pe pelița capului dispare după o întrebuințare de 3—4 ḑile a Bay-rumului. Când pelea e sănătoasă: apa aceasta ține pĕrul și pelea într'o deosebită curățenie, pĕrul devine moale, lucind ca catifeaua, încărunțirea fiind cu desĕvêrșire împedecată. Ea întineresce și conservă pĕrul! Nu-i mijloc secret! Nu numai pe deplin nestricăcios, dar foarte suportabil pentru ori-ce vrêstă! În toată ḑiua primesc adrese noue de mulțămite! Singurul import direct de pe insula St. Thomas, prin depositoriul general **I. Wessely, farmacist diplomat în Viena, I. Augustinerstrasse 7/II. Prețul unui flacon fl. 1.40.** — Espedițiunile se fac ḑilnic.

Deposite la farmacistii: Morscher în Sibiiu, Hornung și Fuhrmann în Brașov. [1254] 5—6

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 40 Sibiiu, Joi 17/29 Aprilie 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Pester Lloyd şi Sasii.

Din incidentul morţii fostului comite suprem al comitatului Sibiiu şi comite săsesc *Dr. Mauriţiu* de *Brennerberg* earăş s'au pornit capacitările de împăciuire între partida guvernamentală şi între sasii oposiţionali.

Organul cestor din urmă începuse deja a se face „Hoffähig" când morbul lui Brennerberg devenise incurabil.

Vine acum „Pester Lloyd" şi le rĕspunde într'un mod atât de binevoitoriu, încât îţi vine a crede că autorul articlului este un sas mascat.

Reproducem mai la vale acest articul interesant din mai multe puncte de vedere.

După esemplul lui „Pester Lloyd" au pornit şi alte ḑiare, guvernamentale şi oposiţionale, chiar şi „Neue freie Presse din Viena, toate escusând în câtva ţinuta sasilor din trecut, lăudându-i pentru pornirea spre capitulare, şi capacitându-i sĕ se împace cu guvernul, carele faţă cu dênşii este aplecat a face concesiuni *esceptionale*, — tot în acelaşi timp însĕ nu întrelasă nici unul a-i spăria cu *periculul ce i ameninţă din partea românilor*.

Scim noi prea bine că împăciuirea între locuitorii nostri sasi din fundul regiu şi între guvern este pusă la cale *încă înainte de venirea lui Brennerberg la Sibiiu*, şi că drumul este binişor neteḑit, ba credem că nu ne înşelăm în combinaţiunile noastre când afirmăm, că *aceea se va şi realisa în timp scurt*.

Dorinţa esistă din ambele părţi, ear circumspecţii nostri compatrioţi sunt destul de prudenţi, ca la timp potrivit sĕ şi scie împărţì rolele astfel ca sĕ scape *„et caulis et capra."*

Nime nu se va bucura mai sincer decât noi, dacă vom vedea înaugurându-se o eră mai senină pe orisontul patriei noastre, fie începutul chiar şi cu cel mai mic popor, căci atunci avem şi noi o rază de speranţă că se apropie timpul, ca sĕ venim şi noi la rênd; — *nu încuviinţăm însĕ motivele lui „Pester Lloyd"* et cons. şi nici mijloacele cu cari s'a nesuit reposatul comite săsesc sĕ accelereze apropiarea între sasi şi între guvern.

Este faptă că Brennerberg a avut chiămarea sĕ coreagă în opiniunea publică săsească aceea, ce cu individualitatea sa urgisită la sasi, şi cu maniera sa respingĕtoare, stricase antecesorul seu Fr. Wächter.

Este faptă şi aceea, că Brennerberg s'a nesuit din toate puterile sale sĕ corespundă acestei chiămări, şi sasii pot fi mulţămiţi cu resultatele obţinute de dênsul, atât în Universitatea săsească, cât şi în comitat, în timp relativ foarte scurt; — nu trebue sĕ uităm însĕ nici pe un moment, că aici nu sunt numai sasi *ci sunt şi români*, şi dacă este vorbă sĕ fim drepţi, deşì se ḑice că *„de mortuis nihil nisi bene"* aceasta o putem aplica numai la omul Brennerberg în coatingerile sale sociali, dar în interesul adevĕrului, cu toate elogiurile ce vedem că i-le face „Tribuna" — despre Brennerberg, *Comitele săsesc, şi comitele suprem al comitatului nostru*, cu durere trebue sĕ constatăm, că *faţă cu românii faptele lui n'au fost corecte*.

Birocrat *avisat la oficiu*, şi preste mĕsură *fricos* dela natură, el şi dacă n'ar fi avut aplecări duşmănoase către români, *n'a avut tăria de a fi independent nici faţă cu guvernul nici faţă cu conaţionalii sei*, şi astfel pe când aici jos ori când a venit în conflict vr'un interes de al poporului român cu vr'un interes săsesc, totdeuna a trebuit sĕ învingă cel săsesc, *în sus au mers tot rapoartele cele mai tendenţioase despre români.*

Avem date sigure, că a angagiat pe indiviḑii cei mai miserabili de denuncianţi contra românilor, şi din minciunile căpătate dela aceia şi-a compus informaţiunile ce le-a trimis la guvern despre ţinuta politică a românilor.

Acestor informaţiuni avem de a mulţămì că p. e. în 1884, nu s'a putut ţinea congres bisericesc, din causa mişcărilor ce ar fi esistat între români *din incidentul centenariului lui Horia*, cari mişcări însĕ nime nu le-a observat, — tot asemene spaimă i a insuflat dênsului, şi prin dênsul guvernului *proclamaţiunea irredentistă* din anul trecut, carea earăş a servit de pretecst pentru neîncuviinţarea congresului, — deşì toată lumea scie că aceea n'a avut asupra românilor nici cel mai mic efect.

Dacă era comitele suprem la înălţimea chiămărei sale, şi dacă era el aşa precum trebue sĕ fie comitele suprem al comitatului Sibiiu, *un bărbat fără predilecţiuni naţionale*, care cunoasce nu numai poporul săsesc ci şi pe cel românesc, *trebuia sĕ iee în apărare la guvern pe poporul românesc* şi chiar faţă cu curentul modern duşmănos românilor pe toate terenele, pentru că trebuia sĕ cunoască pe români că sunt un element de ordine, un popor neclătit în sentimentele sale patriotice şi în alipirea către Tron, şi prin asta *făcea un serviciu bun şi patriei şi chiar mai marilor sei*.

Tot informaţiunilor dênsului este de a se însuşì şi interḑicerea folosirei tricolorului ardelenesc, care pănă în anul trecut la toate solemnităţile dinastice fâlfăia pe reşedinţa archiepiscopească.

Se ḑice, şi din ambele părţi se stăruesce cu mare zel, ca sĕ se denumească earăş un bărbat, *care va continua firul acolo, unde s'a întrerupt prin moartea lui Brennerberg.*

Noi am dorì însĕ ca înaltul guvern sĕ fie cu privire la *interesele generali* ale comitatului şi ale tuturor proprietarilor averei ce o administră aşa numita Universitate săsească, *cari interese sunt identice cu interesele binepricepute ale statului*, şi sĕ cerce un astfel de bărbat, fie chiar şi sas, care sĕ le scie representa acele interese, şi sĕ nu fie preocupat nici angajat nici pentru unul din elementele ce locuesc pe teritoriul fundului regiu.

Aşa precum ni se presentă aḑi cestiunea prin jurnalistică, seamână mult a *conspiraţiune contra românilor*.

Eată citatul articul al lui „Pester Lloyd":

Budapesta, 19 Apriliu.

Frumoasa formă şi chip, cu care cetăţenii din Sibiiu au dat onorurile din urmă repausatului comite al saşilor, este un semn, că înaltele virtuţi ale repausatului au fost apreţiate după cuviinţă chiar şi în cercurile săsesci. Dr. M. de Brennerberg a fost omul, care în toată privinţa a meritat această recunoscinţă, întocmai după cum a justificat necondiţionata încredere, pusă de cercurile guvernatoare în acest om de caracter. O supunere mai fidelă (Hingebung) faţă cu ideia de stat unguresc nime nu poate dovedì ca el, şi precând o făcea aceasta era nedespărţit de poporul seu în toate condiţiunile vieţei lui. Departe era de el ori-ce necruţare şi ori-ce pedanterie. Unele neajunsuri întrate în administraţie pe timpul unui lung conflict provocat poate fără vreme, comitele suprem al comitatului Sibiiu le-a sciut netezì cu bun tact, şi fără a vătĕma vre-una dintre datorinţele sale; el era strict, unde se cerea stricteţă, n'avea însĕ ură personală, care i-ar fi stat doară în cale la considerarea cu judecată a unor dorinţe locale sau a unor susceptibilităţi îndreptăţite. Posiţia lui a fost favorabilă, întrucât el cel puţin n'a cultivat cearta dintre stat şi naţionalitatea săsească, stând el departe de iscarea ei, şi întrând în oficiu numai după ce din ambe părţile trecură primele atacuri (cu durere scriem acest cuvênt.) Ce e drept o neîncredere reciprocă a ambelor părţi a împedecat mult activitatea lui, şi acesteia este a se atribuì împrejurarea, că neobositei lui activităţi nu i-a succes a delătura cu totul contrastele ce mai esistă. I-a succes totuş delăturarea unor rătăciri, şi a ameliorat în mod însemnat disposiţiunea oamenilor, aşa ca aceasta se manifestă deja şi publice. În faptă el a fost un comes al saşilor de încredere şi un harnic comite suprem unguresc, politic şi amploiat totodată, plin de spirit şi de blândeţe;

FOIŢA.

Poesii poporale din Transilvania.

(Culese de **Ioan Duma.**)

C. Hore.

I.

Busuioace, busuioace
N'ai mai cresce nici te-ai coace!
Dar de ce sĕ nu me coc,
Că me pun ficiorii 'n clop
Şi me poartă pe la joc?
— Trandafire n'ai mai fi
Nici în cale n'ai 'nflori!
Dar de ce sĕ nu mai fiu?
Că me pun fetele 'n brâu
Şi me poartă pe la rîu.

II.

Ḑise badea c'a veni
Luna când va rĕsări;
Es afară luna-i sus
Badea-a venit şi s'a dus
Es afară luna-i jos
Badea-a venit şi s'a 'ntors,
— Taci lele nu bănui
Că desară voi veni
La fereastă-oi scârţâi
Şi tu afară-i eşì,
Afară pe după casă
Lângă răchita pletoasă,
Unde-i locul înflorit
Şi te îndeamnă la iubit.
Ear dacă 'n casă-i întra
Şi mutul te-a întreba
Unde-ai şeḑut atâta?
Tu sĕ ḑici către cel mut
Tacă-ţi gura mut şi slut,
Că cum vii, cum te trântesci
De nimica nu grijesci;
N'ai închis ocoalele
Nici n'ai băgat vitele,
Ear un bou s'a deslegat
Şi pe toate el le-a spart,
Şi-au venit lupii prin sat
Şi pe toate le-au mâncat.

III.

Codruţ verde împenat
Eu trăiesc cu mult bănat,
Codruţ verde înflorit
Eu trăiesc cu mult urît.
— Până codru frunḑa'şi ţine
Toţi voinicii trăiesc bine,
Dacă codru frunḑa'şi lasă
Toţi voinicii trag pe-acasă,
La copii şi la boreasă
Şi la cele mândre-alese.

IV.

Spune'mi maică-adevĕrat
Cu ce apă m'ai scăldat,
Oare cu apă de rîu
Sĕ port pistoale la brâu,
Ori cu apă din fântână
Sĕ port sabia 'ntr'o mână,
Ori cu apă de sub punte
Sĕ fiu viteazul de munte
Gura toţi sĕ mi-o asculte
Fetele sĕ mi-o sărute.

V.

Păn eram mai tinerel
Mâncam tot carne de miel
Coaste fripte de purcel.
— Dar de când m'am însurat
Laptele nestrecurat
Mămăligă necernută
Na şi mâncă cât de multă.

VI.

De-ar fi dorul vênḑĕtoriu
M'aş face neguţătoriu,
Şi mi-aş pune bolta 'n şură
Şi l-aş da cui mi-ar da gură,
Şi mi-aş pune bolta 'n prag
Şi l-aş da cui mi-ar fi drag.

VII.

Cucuruz de pe Dumbravă
Cine me vede me 'ntreabă,
De ce's tineră şi slabă?
Dar eu le spun lor aşa:
C'am iubit de tinerea.

VIII.

Badeo de când vii la noi
Neamurile-ţi ḑic gunoi.
De-ar fi gunoiul ca tine
Nu l'ar mai mătura nime.

IX.

Dragu'mi e bădiţa spân
Că-i şi tiner şi bĕtrân,
Mi-i drag badea mustăcios
Că-i şi tiner şi frumos.

X.

Frunḑă verde de mĕr dulce
Am o mândră ca şi-o cruce
Şi la lucru n'o pot duce,
Dimineaţa-i rouă mare
Şi se udă pe picioare;
Dimineaţa-i roua rece
Peste ḑi se încălḑesce,

din inimă am dorì sĕ vedem în toate locurile espuse prefecţi cari sĕ semene lui, şi tot din inimă dorim sĕ se afle oameni între saşi, cari sĕ aibă însuşirea de a continua cu succes opera începută de el.

Căci ca şi pănă acuma, ţinem mult la acea credinţă, că trebuie sĕ conlucre oameni cu inimă şi cu cap spre a se delătura contrastele dintre săsimea din Ardeal şi regimul unguresc. Părerea noastră în această privinţă ni-o am esprimat la mai multe ocasiuni, la acest loc o vom repeţì numai. Suntem de părere, că dacă pe teren politic individualisarea cea adevĕrată este condiţiune pentru adevĕrata judecată, ea în două privinţe are valoare cu privire la afacerile naţionalităţilor. Cea-ce numim noi *„cestiunea săsească,“* ni se pare că este un teren cu totul separat, un teren propriu, care este despărţit de marea sĕlbătăcie a luptei naţionalităţilor, şi de aceea ea trebue judecată separat. *Nimica nu poate fi mai nenatural — şi aceasta o spunem nu de prima dată, căci ea nu se poate destul repeţì, — nimica nu poate fi mai nenatural — sĕ aducem cas concret — ca aceea, dacă guvernul ar compara posiţia sasilor cu cea a românilor; ar fi însĕ tot aşa de mare nebunie, dacă sasii în oarba lor încăpăţinare şi-ar identifica posiţia lor cu cea a vecinilor lor români. Cât de departe pot merge aspiraţiunile unei părţi a românilor* **între impregiurări,** *noi nu o scim, sigur este însĕ atâta, că nici un sas cu minte nu poate avea aspiraţiuni, cari trec preste graniţele imperiului coroanei Sântului Stefan. În mĕsura, în care sasii favorisează anumite aspiraţiuni, cari stau în neîmpăcată duşmănie cu esistenţa statului unguresc, şi a căror esistenţă noi în veci nu o putem şi nu o vom garanta, pe câtă vreme nu va fi stîrpită de aici cu desĕvêrşire idea cea maghiară — în aceeaşi mĕsură otrăvesc ei toate condiţiunile propriei lor esistenţe naţionale. Deşì se va grupa o pleiadă intransigentă, care avisează pre sasii germani la alianţă cu pasiviştii români, întrebăm noi pe aceşti domni, sĕ ne spună, ce avantagiu va resulta din o asemenea alianţă pentru poporul lor în ḑilele senine sau furtunoase ale statului unguresc. N'au auḑit doară în viaţa lor acei domni despre comune săsesci, cari cu viţel şi purcel cu tot s'au valachisat, şi după toate aceste li se pare lor afirmata maghiarisare prin dl Trefort cel mai mare rĕu, ce-i poate ajunge?*

Mai multe semne observate în timpul din urmă ne fac impresiunea, ca şi când această ideiă ar câştiga tot mai mult teren şi la sasi. Fără a da prea mare importanţă acestui fapt, putem cita ca simptom, că organul lor de luptă atât de agitat odinioară „Sieb.-Deutsches-Tageblatt,“ dela eşirea deputatului dietal Wolff din redacţiune şi-a schimbat ţinuta, şi acestei ţinute nu i se poate disputa nici înţelepciunea politică, nici prejudecarea, nici moderaţiunea. În decursul sĕptĕmânilor din urmă citata foaiă s'a luat mai de multeori la răfuială cu ḑiariul „Ellenzék“ din Cluş, şi ele s'au folosit de un ton convenabil. Din acest incident cu plăcere constatăm, că redactorul dela „Ellenzék,“ care are o peană destul de ageră, la această ocasiune a documentat mai multă înţelepciune şi moderaţiune, ca unele partide moderate şi asa ḑicênd conservative din Ungaria faţă cu lupta dintre naţionalităţi. Cu nici o literă nu aţîţă ḑiariul „Ellenzék“ pe sasi contra guvernului şi nu-i esploatează din punct de vedere al partidelor, tot aşa vorbesce şi ḑiariul din Sibiiu, fără patimă, în un ton, care nu eschide posibilitatea unei înţelegeri. Se înţelege de sine, că nu este lucru chiar neînsemnat, când ḑiariul de care e vorba, se vede necesitat a se scusa faţă cu cetitorii sei pantru că a scris unele ca acestea: „Recunoascem că în Ungaria pe temeiul dreptului istoric, al posesiunei şi al culturei, rolul de conducĕtoriu compete elementului maghiar; n'am negat nici odată că nici una alta, ci numai limba maghiară poate fi limba statului, nici unul, ci numai cel maghiar poate fi tipul acestui stat“; Mai departe trebue sĕ privim de conturbare frivolă şi rĕutăcioasă a încercărilor de înţelegere reciprocă cele scrise de bună seamă de un sas în ḑiariul „Grenzbote“ din Lipsca în ḑilele din urmă. Autorul păşesce la luptă contra Ungariei cu acelaşi material mirositoriu, ca şi care am vĕḑut folosit în publicaţiunile lui Löher şi Heinze, cari fură inspirate dela Sibiiu. Mai mult ca de un an această blăstĕmată propagandă jurnalistică numai sporadic s'a mai făcut, şi ar fi foarte regretabil, dacă ea nu 'şi-ar fi aflat sfêrşitul. Cu plăcere luăm deci act despre asigurarea venită altcum din isvor vrednic de credinţă, că articolul din „Grenzboten“ nu este inspirat sau pus la cale de vre-o autoritate săsească, şi că pentru cuprinsul lui nime altul nu poate fi bănuit, afară de autorul lui.

Cu ocasiunea aceasta am putea sĕ ne punem în faţa unei păreri greşite, cu care în cercurile săsesci în repeţite rênduri ne întêlnim, cărei şi „S. *D. Tageblatt*“ îi dă în următoarele construcţii espresiune: „Când ne acusă pe noi maghiarii c'am fi inimicii statului, a căror agitaţiune în Germania e 'ndreptată 'n contra statului — oare sĕ tăcem noi? Nu e cu mult mai cuminte a ḑice: da, am atras atenţia opiniei publice din Germania, întocmai cum a făcut-o ai vostrii Pulszki, Dessewffy, Kossuth, Trefort etc. pe vremea lor cu destul succes, dar scopul nostru n'a fost, sĕ-i stricăm statului, ci sĕ facem numai o presiune asupra guvernului, şi dacă a avut sĕ sufere statul din causa aceasta, nu noi cei slabi şi neputincioşi, cari n'avem afară de apărarea noastră proprie alte mijloace, — purtăm vina, ci voi, — voi, cari în posiţia noastră v'aţi fi atins de sigur de alte mijloace pentru propria-vĕ apărare!!“ Ei, provocarea nu se potrivesce 'n nici o privinţă. Pe timpul când scriitorii maghiari supranumiţi, representau ei dorinţele Ungariei în pressa străină, nu puteau sĕ facă altfel deoarece acasă la dênşii nu esista pressă liberă. O presă care se află sub cea mai strictă censură nici când nu poate fi privită ca interpretul dorinţelor unui popor. Dar sĕ vedem cum stă lucrul cu sasii din Ungaria de astăḑi? Noi ne bucurăm aici în ţară la noi de o libertate de presă nemărginită, ear sasii fac o întrebuinţare cât se poate de rentabilă de ea; ei îşi au organele lor proprii şi ori-care foaie maghiară cu oare-care trecere le stă deschisă pentru esprimarea dorinţelor lor concipiate într'o formă convenabilă; afară de aceasta sasii au în mâna lor administraţia lor comunală şi deputaţii lor le represintă drepturile 'n dietă, — cu un cuvênt: ei se bucură de toate avantagele unei periode *constituţionale* şi mai adaugă la asta şi aceea a unor vremuri *neconstituţionale*. Dar asta nu mai este un joc cu totul onest! Dacă se pun ei sub titula de „slabi şi neputincioşi, cari n'au alte mijloace de apărare,“ tot atât de bine ar putea sĕ facă *oricare* minoritate din *orice* stat, numinduse slabă şi neputincioasă, şi sub cuvêntul acesta sĕ strige după ajutoriu strein în contra statului seu propriu, — ear vina s'o 'ncarce toată 'n cârca *majorităţii*, tocmai pentru că aceasta este majoritate şi nu face aceea ce vrea şi cere minoritatea. Dar o astfel de logică este cu mult mai rea decât chiar politica, pentru a cărei susţinere se propagă ea, — şi fie-care cuvênt ce i s'ar aduce 'n potrivă, ar fi numai o perdere de timp.

Presupunem cu plăcere, că sasii îşi vor trage bine sama, înainte de a porni campania lor pe acest teren periculos. Dacă voiesc dênşii serios o înţelegere cu statul ungar, a cărui representanţă nu poate fi altul decât regimul chiemat cu voia coroanei şi susţinut de majoritatea parlamentară la putere, — pot fi siguri, că vor fi părtaşi de cea mai călduroasă întimpinare. De ar fi Mauriciu Brennerberg încă 'n viaţă, nimeni ca el n'ar fi mai potrivit — lucrul întreprins de dênsul, — a-l scoate la cale; dar totuş credem că şi succesorul lui, fie cine ar fi, nu se va putea subtrage dela această datorinţă. Fără îndoială guvernul se va îngrijì, ca scaunul comitelui suprem din Sibiiu sĕ 'l ocupe şi 'n viitoriu un bărbat cu vederi conciliante, care sĕ nu fie încă dela 'nceput în conflict cu dorinţele şi convingerea poporaţiunei. Noi suntem pe deplin convinşi, că prin denumirea noului comite suprem nici decum nu se va desavoa tendinţa, care s'a arĕtat în decursul anului espirat în conducerea treburilor comitatului Sibiiu. Guvernul va cerca după mijloacele trebuincioase şi sigur că le va şi afla, *ca înainte de resolvarea acestei importante chestiuni personale, sĕ cunoască dorinţele cercurilor interesate şi întru cât numai se va putea, sĕ şi ţînă cont de ele.* Se 'nţelege de sine, că cerem ca 'n casul de faţă sĕ arete şi sasii o prevenire nu mai puţin însemnată faţă cu guvernul, ca aceea, pe care le-o va arĕta acesta lor. Tot atât de puţîn vor trebuì sĕ poftească ei ca guvernul sĕ pună în mâna unei astfel de persoane o mĕsură de putere şi influinţă nu neînsemnată, — care *nu* posede încrederea sa (a guvernului), — ca şi cum nimĕnui nu-i trăsnesce prin cap la Budapesta, de a le trimite un bărbat, dela care nu pot aştepta o bunăvoinţă şi legătură cu poporul lor. A întreprinde aşa ceva ar fi o greşeală mare, de care dl Tisza este cu totul necapabil, şi tot asemenea trebue sĕ sperăm, că şi din partea săsească va precumpenì şireţia tradiţională, asupra spiritului capriţios şi a inspiraţiunilor unei opoziţiuni vulgare! De se va resolvì această importantă chestie personală într'un mod liniştitoriu pentru ambele părţi — atunci de sine se va da pe faţă ca continuare încercarea, de a rumpe odată cu cearta nefastă, a cărei momente obiective nu ofer nici decum nişte greutăţi neînlăturabile şi a cărei continuare nu o poate dorì nimeni, care vrea sĕ fie loial şi faţă cu poporul săsesc şi faţă cu statul ungar.

Revista politică.

Ca fenomenul cel mai proaspĕt pe terenul politicei europene trebue sĕ semnalăm mişcarea poporaţiunei rurale din Galiţia, cu care se ocupă mult şi foarte serios, cu deosebire jurnalele din Viena.

Foaia oficioasă a guvernului austriac „Wiener Abendpost“ comunică următoarele:

„După rapoartele ce ne zac înainte, se manifestează 'n sînul poporaţiunei unor ţinuturi — cu deosebire la Bochnia şi Gorlice — din Galiţia, o nelinişte oare-care Faime aventurioase circulează, că anul 1886 va avea sĕ fie pentru poporul de rênd un an de nenorocire. Causa neliniştei este de a se căuta în următoarele: de mult s'a înrădăcinat în sînul poporului galiţian credinţa deşartă, că 'n anul 1886 se va prăpădì lumea. Într'un mod destul de curios, a intrat o frică 'n popor din această causă. La asta s'au mai adaus şi unele petiţiuni, cari circulează printre dênşii, cu deosebire una pentru ţinerea în sfinţenie a Duminecii. Amintita petiţiune, care ameninţă sĕ devină periculoasă cu deosebire jidovilor numĕroşi, ce se ocupă cu industria, a fost rĕstălmăcită de unii agitatori, cari o esplicau plugarilor, în cele mai multe casuri nesciutori de carte, ḑicêndu-le că este o rugare a „nobilimii“ către Maiestatea Sa pentru reintroducerea iobăgiei, — ceea ce a produs apoi o dispoziţie foarte dujmănoasă 'n contra aristocraţiei. Imigrarea în masse din ţĕrile învecinate de altă parte, a adus pe popor la acea presupunere, că „Domnii“ prepară ceva în a-

---

Când e colea la ojină
O pişcă ţînţari de mână,
Când o pun ca sĕ muncească
Ea vrea sĕ se odichnească.
— Bate-o doamne şi-o trăsnesce
Că tare me necăjesce,
Cu necaz mare de foc
Ca sĕ n'am nici un noroc, —
Cu necaz mare de pară
Ca sĕ n'am nici o ticneală.
— Ţine doamne ce mi-ai dat
Că bine m'ai cumpĕtat
Şi la rĕu nu m'ai lăsat
Numai capul nu mi-ai spart.

XI.

Me dusei ḑiua la fên
Cu dorul mândruţii 'n sîn,
Tot strîngeam câte-o căpiţă
Şi me dam după guriţă.

XII.

Pentru tine mândruliţă
Me bat cânii pe uliţă,
Pentru tine îmbojorată
Me bat cânii şi me latră.

XIII.

Deschide-mi uşa tu lele
C'aduc în gură mărgele;
Lasă-le unde le-ai pus
Păn voi vedea mutul dus,
Că e mutul mort de biat
Cu puşca plină la cap,
La picioare cu piştoale,
Rĕu me tem sĕ nu se scoale.
O! leliţo lelea mea
Cu gura de floricea!
Când va veni Sâmbăta
Leagă la cosiţa ta,
De cosiţa ta îmi leagă
Un fir de mătasă neagră;
Că la tine de-oi veni
Eu de fir te voi clăti
Şi tu afară-i eşi
Şi-amêndoi ne vom iubi.

XIV.

Bade bădişorul meu!
Asară când însĕra
Doi cocoşi negrii cânta,
Io auḑeam pe maică-ta,
Blăstămându-te pe tine
Da bădiţă pentru mine.
Bade bădişorul meu!
Tu spune-i la maică-ta
Că atunci noră-i voi fi,
Când faţa i va 'nţeleni
Apa 'n vas va muceḑi.
— Nu stă masa 'ntr'un picior
Nice lumea 'ntr'un ficior
Masa stă 'n patru picioare
Mulţi feciori sunt pe sub soare.

XV.

Badeo bădişorul meu!
Casa voastră e 'n grădină,
Şi grădina ni-e vecină,
Mieḑuina 'mi cade drag
În neamul vost nu me bag,
Mieḑuina-mi isvoresce
Neamul vost nu-mi trebuiesce,
Casa voastră e de lodbe
Maică-ta e 'n multe vorbe,
Casa voastră-i şindilită
Maică-ta de rea-i vestită.

XVI.

Păsărică de pe lac
Nu me blăstăma sĕ zac,
Că n'am pe nime cu drag
Sĕ-mi pună mâna la cap,
Sĕ me 'ntrebe de ce zac?
De ce zac de ce bolesc.
Pe picioare veştejesc?

XVII.

Fă-me doamne ce m-i face
Fă me doamne o păsăruică
La-badea la ferestuică,
Sĕ vĕd badea când cetesce?
Când cetesce
Me topesce,
Ear când scrie
Me mângăe.

XVIII.

Auḑit-am numa-aseară
Că badea zace de boală,
Nu sciu doamne ce m'oi face
Sĕ me duc sĕ-l ved cum zace!
Cu faţa către părete
Cu gura friptă de sete.
Faţa 'nsenina-i-voi
Gura recori-i-voi!
Şi-oi face ce voi putea
Şi-oi merge de l-oi vedea.
— Am făcut ce am putut
Şi m'am dus de l'am vĕḑut,
Faţa de i-am recorat
Guriţa i-am sărutat,
Şi de boală l'am scăpat,
Cu un dulce sărutat
Şi cu o scaldă descântată
De măicuţa mea gătată,
Cât ce s'a 'nsănătoşa
El pe mine m'a lua.

(Va urma.)

scuns. Tot pe timpul acesta s'aŭ arangiat nişte vênătoare mari de către aristocraţie, cari au făcut ca unii oameni sĕ propage idea, că aristocraţia pregătesce chiar o rĕscoală. Mai mulţi dintre agitatori au fost prinşi şi închişi. Dar nicăiri nu se arată semne, că doar neliniştea ar fi nutrită din strĕinătate. Locţiitorul ţĕrii a trimis un delegat în cercurile amintite cu acea însărcinare, ca 'n cas de lipsă sĕ acuire şi miliţiă, asemenea şi mĕsurile luate de guvern ofer deplină garanţă, că poporul se va liniştì earăş cât mai curênd."

Aceste comunicări ale oficiosului din Viena nu sunt tocmai liniştitoare şi jurnalele din opoşiţie, între cari şi „N. fr. Presse" sunt serios îngrijate şi se tem de un rĕu mai mare, pe care guvernul austriac din frică de opinia publică, voiesce numai sĕ-l mascheze.

Situaţiunea în Grecia după cele mai proaspete sciri, cari însĕ aşteaptă confirmare, se pare a se fi schimbat spre bine. Desamintita notă a Europei, care după cum se vede deşi încă nu s'a predat grecilor, a avut doritul efect, căci Delyannis ar fi declarat printr'o circulară adresată către puteri, că este gata a începe demobilisarea. Dar după cum am ḑis, scirea aşteaptă confirmare, căci este foarte anevoios s'o creadă, cine cunoasce starea lucrurilor din Grecia, precum şi posiţia precariă a ori-cărui guvern, care ar cuteza sĕ se pună într'un astfeliu de flagrant conflict cu opinia publică a ţĕrii sale.

Vom vedea.

Fostul vice-rege al Irlandei, Carl of Spencer, într'un discurs rostit la Newcastele, a susţinut politica dlui Gladstone cu privire la Irlanda.

Oratorul a declarat, că singurul mijloc pentru restabilirea păcei în Irlanda este politica de împăciuire şi înlăturarea mĕsurilor de silùire. El este convins, că deputaţii Irlandei în nici un cas nu pot fi responsabili de odioasele crime comise şi că deputaţii din parlamentul irlandez îşi vor împlinì cu devotament îndatoririle lor.

D. Chamberlain în cuvêntarea ţinută la Birmingham a declarat, că oposiţiunea sa contra politicei irlandeze e numai condiţionată. Dacă guvernul va convenì ca sĕ primească modificări, conform cărora deputaţii irlandezi vor trebuì sĕ facă parte din parlamentul britanic şi va admite pentru Ulster o adunare separată, va fi fericit de a putea sprijinì proiectele, la din contră, le va combate.

Din public. *)

Stimate domnule Redactor! S'au scris în foile maghiare, de unde se vede a-şi fi luat notiţa şi „Gazeta Transilvaniei," că fondul scoalei capitale din Dobra în suma de 14,000 fl., ar fi periclitat şi că pentru necorecta administrare din partea organelor noastre, l'ar fi luat în administraţiune vice-comitele comitatului Hunedoarei.

Sinodul protopresbiteral gr. or. al Dobrei, în şedinţa sa ţinută la 4/16 April a. c., după ce constată neadevĕrul acelei faime respândite, însarcină pe subscrişii prin conclusul luat sub p. V. al 12 a desminţì cele publicate. Drept aceea Ve rugăm dle Redactor, sĕ binevoiţi a publica aceste rênduri în preţuitul jurnal ce redigeaţi, adaugênd din parte-ne atât, că sgomotul s'a rĕspândit dintr'un incident cu totului de altă natură.

Primiţi Stimate Domnule redactor încredinţarea distinsei noastre stime:

Dobra, la 8/20 Aprile 1886.

Romul de *Crainic*, protopresbiter, preş. sinod. protopresb.
Iacob German, not.

Membrii de încredere:

Ioan Moldovan.
Ioan Serbu, paroch.

Dare de samă

despre veniturile şi spesele balului „Reuniunei femeilor române" din Arad, dat în 25 Februariu 1886.

I. Din bilete	390 fl. 50 cr.
II. Din suprasolviri	37 „ — „
III. Din contribuiri.	129 „ — „
IV. Prin colecte	571 „ 10 „
Suma totală:	1127 fl. 60 cr.
Se scad spesele balului	276 fl. 94 cr.
Rĕmâne venit curat	850 fl. 66 cr.

Au suprasolvit următorii domni: Aurel Suciu 7 fl., George Florescu 5 fl., I. P. Dessean 4 fl., David Nicoară 2 fl., Dr. Vesa 2 fl., C. Avarfi 2 fl., Tabajdi 2 fl., Gr. Venter 2 fl., C. Gurban 2 fl., A. Zemplényi 2 fl., Br. Bánhidi 2 fl., Oncu 2 fl., Dna Kővári 1 fl., T. Pap 1 fl., V. Beleş 1 fl.

Au contribuit următorii domni: A. Zemplényi 25 fl., Episcopul Ioan Meţian 10 fl., Budapestanii 7 fl., Dr. A. Şándor 5 fl., Iosif Kotsuba 5 fl., C. Kornay 5 fl., Olga Mişiciu 5 fl., E. Ungurean 5 fl., George Mocsonyi 5 fl., Petru Grozda şi soţia 5 fl., Demetriu Selcelean 5 fl., Episcopul Mihail Victor 4 fl., Antoniu Mocsonyi 3 fl., Eugen Mocsonyi 3 fl., Alecsandru Mocsonyi 3 fl., V. Babeş 3 fl., Episcopul Victor Miháli 3 fl., Ioan Ţeran 3 fl., Stefan Antonescu 3 fl., I. Creciunescu 3 fl., D. Antonescu 3 fl., George Petrovits 3 fl., Savu Macinic 3 fl., Ioan Russu 3 fl., Elena Nicodinovici 3 fl., George Purcariu 2 fl., Simeon Popeţu 2 fl.

Prin colecta doamnei Ileana Veliciu din Chişineu 71 fl., dela următorii: Ileana Veliciu 5 fl., Mihail Veliciu 5 fl., Ioan Popescu 5 fl., Emilia Popescu 5 fl., Ioan Popovici 2 fl., Çorneliu Ardelean 1 fl., Korhani 1 fl., Ioan Voluntir 1 fl., A. Beleş 2 fl., St. Chirilovici 1 fl., Emanuel Rad 1 fl., Teodor Cefan 1 fl., Maria Varga 2 fl., I. Ardelean 2 fl., Sigismund Buday 2 fl., Gr. Mladin 1 fl., Iuliu Russ 2 fl., Ioan Iancu 2 fl., David Gomboş 1 fl., Ioan Codrean 1 fl., St. Ciorogariu 1 fl., Paul Cionca 1 fl., Zeldeşan 1 fl., Ioan Petruţ 6 fl., Emilia Petruţ 4 fl., Ioan Giulani 3 fl., M. Oncea 1 fl., Avramuţ 2 fl., Ioan Tranko 1 fl., Ioan Alb 1 fl., Aureliu Târḑîu 50 cr., Victoria Târḑîu 50 cr., Ioan Sĕlăgian 5 fl., Alesandru Popovici 1 fl.

Prin colecta Drei Netti Petric din Bocşa montană 60 fl., dela următorii: Iuliu Petric 5 fl., Ioan Budinţan 5 fl., Ioan Crainic 3 fl., Hedvig de Bösz 5 fl., Augustin 1 fl., Erneszt Motsidlovsky 2 fl., Mihai Panajoth 3 fl., Ioan Marcu 1 fl., Basiliu Nemoian 1 fl., Mihai Rusz 2 fl., Ioan Velcelean 1 fl., Costa Tismanariu 2 fl., Emil Kermpotich 1 fl., Iacob Popescu 2 fl., Iosif Bontila 1 fl., Mihai Brădicean 2 fl., Ioan de Fábry 2 fl., Nicolau Dobrescu 2 fl., George Crăciun 2 fl., George Nicolaevici 1 fl., Alesandru Crăciunescu 1 fl., Stefan Oberst 1 fl., Gerasim Popescu 1 fl., Mihai Cornean 1 fl., Gr. Dregiciu 1 fl., Dem. Jucu 1 fl., Gregorie Matei 5 fl., Maria Roşca 1 fl., Grigorie Matei jun. 1 fl., Netti Petric 3 fl.

Prin colecta Dlui George Lazar din Vinga 50 fl. dela următorii: George Lazar 10 fl., Regina Evuţan 2 fl., Viorica Todorescu 1 fl., Ioan Darabant 5 fl., Mihai Russu 2 fl., Dimitrie Jovin 3 fl., Augustin Petru 5 fl., Nicolau Mita 5 fl., George Pănţ 2 fl., Maria Istin 2 fl., Pavel Draga 1 fl., Demetriu Birnay 1 fl., Ohnitz Maria 2 fl., Antoniu Hirt 2 fl., Iulian Mirescu 2 fl., vĕduva Jeta Pets 1 fl., Constantin Barbos 1 fl., Zigismund Absolon 1 fl., Laca Chirin 1 fl., Rozalia Sabou n. Lazar 1 fl.

Prin colecta Dnei Maria Botto din Nadlac 44 fl., dela: Emilia Oros 2 fl., Rusz Irén 1 fl., Savu Negrău 1 fl., Ecaterina Lele 2 fl., M. Chiciu 1 fl., Georgiu Şerban 2 fl., Maria Caracioni 1 fl., Aureliu Petroviciu 3 fl., Graţian Budó 1 fl., Iuliana Tăucian 1 fl., Dr. G. Chicin 3 fl., Mudrits Miláné 1 fl., Tápay Ferencz 1 fl., Hajos I. 50 cr., Wenich Béla 1 fl., Petru Şumandan 20 cr. Teodor Fabic 20 cr., Nagylak mezőváros 2 fl., Petru Onea 20 cr., Jablanski 60 cr., Lugoşana Julian 1 fl., Dam. Georgieviciu fl., Elena Luţian 1 fl., Ales. Morariu 1 fl., Filip Crişan 1 fl., Maria Mărginean fl. 1.50, Toronyosy Imre 1 fl., Alesandru Popovici 2 fl., E. Poporiciu 1 fl., Maria Cioara 1 fl., Elena Secula 50 cr., C. Marcoviciu 1 fl., Dem. Marcoviciu 1 fl., Dim. Siladi 30 cr., M. Bataran 30 cr., I. Tormai 50 cr., Schwitzer Ede 50 cr., Teresia Kaufmann 50 cr., Cornelia Beleş 1 fl., Maria Botto fl. 2.20.

(Va urma.)

Varietăţi.

* (Reuniunea română de cântări din Sibiiu) ne trimite următoarea dare de seamă spre publicare:

„Cu ocasiunea representării a doua dela 17 Aprile 1886 a operei „O noapte în Granada" în favorul scoalei de fetiţe şi a reuniunei de înfrumseţare din loc, au întrat în total 336 fl. 40 cr.

„Chieltuelile pentru costume, capelă, decopiarea notelor, tacse etc. fac la 227 fl. 8 cr., şi rĕmâne venit curat 109 fl. 32 cr., care s'a distribuit aḑi în părţi egale la cassele reuniunilor sus amintite." *)

* (Necrolog.) Cu datul de 8/20 Aprilie 1886 ni se scrie din „F. S. Petru":

„În 6/18 l. c. s'a sĕvêrşit înmormêntarea reposatei soţii, a Preaonoratului domn protopresbiter Petru Roşca, în F. St. Petru.

„Abia întrasĕm în comuna amintită şi întêlnim îndată mulţime de săteni, ce se aflau postaţi pe la biserică şi pe strade, pe feţele cărora se putea vedea esprimată durerea provenită din o întêmplare, ce a întristat pe întreg poporul din acea comună. — Ajungênd la locuinţa domnului ppresbiter, aici earăş aflai curtea îndesuită de popor, adunat din satele din apropiere, pentru a da cuvenită onoare reposatei; de asemenea nu lipsea de aici nici inteliginţa din sat şi prejur.

„La 12 oare, 9 preoţi îmbrăcaţi în ornaminte bisericesci, au început la sĕvêrşirea ceremonialului de înmormêntare, încunjuraţi fiind de mai multe sute de participanţi, cari cu cea mai adâncă durere priveau la întristatul soţ, la doi fii ai lui şi la ceialalţi consângeni, cari se aflau lângă sicriu deplângênd pe iubita-le rĕposată.

„La finea ceremonialului s'a ţinut cuvêntarea de „înmormêntare", în care s'au arătat eminentele calităţi, ce au împodobit pe rĕposata; participanţii ne mai putênd a-'şi oprima sentimentele de durere au isbucnit în plâns. Aci nu mai era deosebire între bĕtrâni sau tineri, bărbaţi sau femei, plângeau cu toţii, câţi erau de faţă.

„Cam pe la 2 oare sicriul, fu ridicat şi dus la cimiteriu, unde după cetirea rugăciunilor îndatinate se puse în mormênt.

„Rĕposata a fost o adevĕrată creştină evlavioasă, un model de soţie credincioasă, o mamă doioasă, o econoamă fără păreche şi o binefăcĕtoare tuturor celor ce în lipsele lor se adresau către dênsa.

„Fie-i ţĕrîna uşoară şi memoria binecuvêntată!"

Un participant.

* (Conspectul operaţiunilor cassei de păstrare din Sĕlişte în decursul anului 1885.)

Percepţiuni.

1. Restul cassei din anul trecut în bani gata	1,164 fl. 82 cr.
2. Tacse de înscriere dela membri	70 „ — „
3. Depuneri regulate ale membrilor	3,168 „ 47 „
4. Depuneri spre păstrare . . .	40,000 „ 55 „
5. Împrumuturi reîncassate . . .	8,231 „ 75 „
6. Interese	4,380 „ 99 „
Suma .	57,016 fl. 58 cr.

Erogate.

1. Contribuţiuni reg . .	fl.	153.81	
2. La fondul de reservă	„	713.75	
3. Depuneri de ale membrilor înapoiate . .	„	150.—	
4. Capitale replătite . .	„	6,016.80	
5. Împrumuturi	„	48,334.—	
6 Interese plătite . .	„	1,134.96	
7. Spese de administrare	„	189.—	fl. 56,695.32
Rest cassal la finea anului			321 fl. 26 cr.

Bilanţ cu finea anului 1885.

Statul activ.

1. Bani gata	321 fl. 26 cr.
2. Capitale elocate.	53,360 „ 60 „
Suma .	53,681 fl. 60 cr.

Statul passiv.

1. Depuneri de ale membrilor . .	8,738 fl. 47 cr.
2. Depuneri spre păstrare . . .	40,748 „ 84 „
3. Camete încă neplătite . . .	1,236 „ 94 „
4. Fondul de reservă	713 „ 75 „
5. Tacse încasate dela membrii în anul 1885 tot pentru fondul de reservă	70 „ — „
Suma .	51,508 fl. — cr.
Din statul activ de	53,681 „ 60 „
Subtragênd statul passiv de .	51,508 „ — „
Remâne câştig curat .	2,173 fl. 60 cr.

Bibliografic.

Înaltul Ministeriu reg. ung. de culte şi instrucţiune publică sub Nr. 11,136 a. c. a admis ca manual pentru scoalele secundare cu limba de propunere română cartea: **„Gramatica limbei maghiare,** *curs practic pentru scoalele secundare, preparandii etc.* de *Dr. Ioan Crişian* şi *Nicolau Putnoky, profesori*, Sibiiu, 1885, tipariul tipografiei archidiecesane." În legătură cu aceasta se atrage atenţiunea P. T. domnilor profesori, pe cari îi privesce, că se află sub tipariu şi va apărè în curênd partea II. a opului citat: **„Carte de cetire maghiară cu un adaus din sintacsa limbei maghiare,** *pentru scoalele secundare, preparandii şi pentru privaţi*, pentru clasele III şi IV, de aceiaşi autori, tractând, în conformitate cu planul de învĕţământ, sintacsa; bucăţile de cetire sunt urmate de notiţe referitoare la formă şi cuprins.

— „Romänische Revue," anul II. fasciclul 4 pro Aprile, are următoriul cuprins: Die Verwaltungsreformen in Ungarn." Ludwig v. Mocsáry. Rundschau. Chronik. Die Weltbeherscherin von Constantin Morariu, Deutsch von L. V. G. Ovid, Schauspiel in vier Aufzügen von V. Alecsandri, aus dem romänischen von Dr. Adolf Stern (Bucarest.) (Fortzetzung). Die Eiche von Borzzesti, Historische Erzäblung von

---

*) Celelalte jurnale române din patriă sunt rugate a eproduce aceste rênduri.

*) După informaţiunile noastre această dare de seamă nu este întocmai corectă. Spesele avute cu representaţiunea acestei opere nu s'au pus numai în sarcina representaţiunei a doua, după cum resultă din acest comunicat, ci ele s'au repartiţiat asupra ambelor representaţiuni. Venitul curat este deci computat dela ambele representaţiuni şi el a fost dat întreg spre anumitele scopuri de binefacere, aşa că reuniunea de cântări nu şi-a ţinut sieşi nici un cruceriu. Mai mult, în acest venit este computată şi suma ce a întrat din broşurele tecstului operei, care nu se poate subsuma la venitul representaţiunei.

Acestea pentru orientarea publicului. Red.

Nikolaus Gane, deetsch bearbeitet v. Emanuel Grigorovici. Die historische Literatur der românischen Länder von Nikolaus Densusianu. Literatur und Kunst.

— **„Dicţionariu germano-român“** pentru scoală şi conversaţiune de Theochar Alexi. A opta mie de esemplare. Preţ: 1 fl. 50 cr., sau 3 lei 50 bani. Tipografia Alexi Braşov 1886.

Loterie.

Sâmbătă în 24 Aprile n. 1886.

Buda: **86 75 68 5 22**

Mercuri 28 Aprile n. 1886.

Sibiiu: **88 53 56 40 76**

Nr. 101. [1296] 1—1

ANUNCIU.

Conform dispoziţiunei §. 124 din regulamentul pentru procedura judecătorească în cause matrimoniale, se aduce la cunoscinţă publică, cum-că Ioan Luca Stoia gr. or. din Sebeşul inferior, prin sentinţa Preavenerabilului consistoriu archidiecesan ddto 1 Aprilie 1886, Nr. 1001 B. s'a despărţit totalminte de pribegita soţiă.

Avrig, 6 Aprilie 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului, ca for matrimonial de prima instanţă.

Ioan Cândea,
protopresbiter.

Nr. 326. [1294] 1—3

EDICT.

Nicolae Gusan de religiunea gr. or. din Boz, protopresbiteratul Mercurei, carele de 5 ani a părăsit cu necredinţă pe legiuita sa soţie Ioana Mucenic Ghibu, gr. or. din Boz, şi a pribegit în lume, fără a se scì ubicaţiunea lui şi dacă mai este în vieaţă sau nu, se citează prin aceasta a se presenta înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral, în termin de 3 luni de ḑile dela prima publicare a acestui edict, căci la din contră procesul divorţial intentat de soţia sa, se va pertracta şi decide şi în absenţa lui.

Mercurea, la 12 Aprilie 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Mercurei.

I. Droc,
protopresbiter.

Nr. 321. [1295] 1—3

EDICT.

Alexandru Cărstea gr. or. din Dobârca, protopresbiteratul Mercurei, care de 5 ani trecuţi a părăsit cu necredinţă pe legiuita sa soţie Raveca Moise Gusan gr. or. din Gârbova, şi a pribegit în lume, fără a se scì ubicaţiunea lui şi dacă mai este în vieaţă sau nu, se citează prin aceasta a se presenta înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral în termin de 3 luni de ḑile dela prima publicare a acestui edict, căci la din contră procesul divorţial intentat de soţia sa, se va pertracta şi decide şi în absenţa lui.

Mercurea, la 10 Aprilie 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Mercurei.

I. Droc,
protopresbiter.

Avis important

cătră onoratul public, pentru saisonul de vară şi primăvară!

Îmi iau voia a aduce cu toată stima la cunoscinţă, că în urma stagnării generale a afacerilor de comerciu, am luat spre vênḑare o provisiune enormă din cele mai solide producte de fabrică cu preţul de jumĕtate a speselor de producţiune, şi prin urmare sunt numai eu singur în stare a vinde această mare cantitate de mărfuri cu cele mai moderate preţuri, şi anume:

Lână curată de Brünn. Materii veritabile de haine bărbătesci:

12,000 bucăţi de calitate bună, à fl. **3.50**
500 „ „ „ primă, à „ **4.50** } ajungĕnd pentru un rênd întreg.
10,000 „ „ „ escelentă à „ **6.50**

Materia ajunge pe deplin pentru jachetă, pantaloni şi vestă chiar şi pentru un trup cât de mare, — e de o calitate nestricăcioasă, de coloare neagră, cafenie, verde, vênătă, surie şi sură, potrivită pentrn ori-ce cavaler, ea e bună şi pentru jachete de dame, surtucuri de ploaie, mencicofuri, pardesie, — cari din urmă se pot face din à **fl. 2. 80**, calitate primă, şi **fl. 4. 10** din calitate escelentă.

Veritabile materii „Kammgarn“ de Brünn pentru haine bărbătesci,

din lână curată, după mostrele cele mai moderne, în toate colorile, de cea mai fină calitate, vênd eu à cu **fl. 8.65.** Aceste materii foarte elegante au costat mai nainte in însaşi fabrica cu mult mai mult, şi ajung, fie cine-va de ori-ce statură, pentru pantaloni, jachetă şi vestă.

P. T. public se va întreba ce calitate poate primì omul pentru acest preţ de bajocură? Îmi permit deci a ruga cu toată stima pe unul fieşte-care, ca în interesul seu propriu, sĕ se convingă însuşi, că modestul meu anunţ e basat pe purul adevĕr. Declar prin urmare în public, că îndată ce cuiva nu-i convine materia primită dela mine, îi trimit banii 'ndată îndĕrât. De aceea ori cine poate fără multă bătaie de cap se comande, în verme ce şi cum am ḑis marfa neconveniendă se reprimesce, ear banii se renapoiază. Espedăm după solviri „cassa“ sau cu rambursă postală. Comande reînoite stau în mare numĕr la disposiţia publicului în biroul meu.

NB. Avertisez de înoinuări şi anonţuri anonime. [1297] 1—6

Adressa: **Universal-Export-Bureau S. Löw.**

Viena, II. Grosse Schiffgasse nr. 3/A.

„Equitable“

Societate de asigurare V. St. New-York

Fundată în 1859.

Până la 31 Decembre 1885 starea asigurărilor făcea: . . . . **910** milioane fl. v. a.
Până la 31 Decembre 1885 starea constatată a averii institutului . . . . . . **169** milioane fl. v. a.
Percepţiuni de premii şi percente în anul 1885: . . . . **42** milioane fl. v. a.

După trei ani fie-care poliţă va fi necontestabilă.

Întregul câştig al institutului se va împărţi esclusiv între asiguranţi, de oare-ce conform statutelor societăţii acţiile nu pot sĕ fie împărtăşite mai mult de cât cu 7% dividende. [1298] 1–3

Representanţa generală pentru Ungaria: **Budapesta strada Andrássy 12.**

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 15 Aprilie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	3.15	—
Budapesta	6.47	1.45	**7.29**	**6.20**
Szolnok	11.22	3.51	**8·27**	**9.26**
P. Ladány	2.20	5.28	**5.58**	**11.40**
Oradea-mare	4.39	**6.41**	8.37	**1.28**
	—	**6.46**	9.37	**1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.45	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.14**	10.28	**2.34**
Rév	—	**7.42**	11.36	**3.18**
Bratca	—	—	12.10	**3.41**
Bucia	—	—	12.46	**4.01**
Ciucia	—	**8.31**	1.48	**4.26**
Huiedin	—	**9.01**	3.09	**5.08**
Stana	—	—	3.42	**5.27**
Aghireş	—	—	4.12	**5.50**
Ghirbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluş	—	10.01	5.17	6.43
	10.20	—	—	7.03
Apahida	**10.52**	—	—	7.26
Ghiriş	**12.37**	—	—	8.54
Cucerdea	**1.48**	—	—	9.43
Uioara	**1.57**	—	—	9.51
Vinţul de sus	**2.06**	—	—	9.58
Aiud	**2.36**	—	—	10.24
Teiuş	**3.14**	—	—	10.59
Crăciunel	**3.45**	—	—	11.28
Blaş	**4.06**	—	—	11.44
Micăsasa	**4.45**	—	—	12.18
Copşa mică	**5.40**	—	—	1.01
Mediaş	6.01	—	—	1.22
Elisabetopole	6.40	—	—	1.56
Sighişoara	7.35	—	—	2.44
Haşfalĕu	8.01	—	—	3.02
Homorod	10.05	—	—	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	6.03
Feldioara	12.14	—	—	**6.35**
Braşov	1.09	—	—	**7.14**
	1.50	**5.30**	—	—
Timiş	2.48	6.07	—	—
Predeal	4.56	7.45	—	—
Bucuresci	**9.40**	14.45	—	—

Nota: Numerele cele grase inseamnă oarele de noapte.

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.45	—
Predeal	—	**9.30**	12.50	—
Timiş	—	**11.11**	1.40	—
Braşov	—	**11.44**	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Haşfalĕu	10.10	—	**7.37**	—
Sighişoara	10.39	—	**8.21**	—
Elisabetopole	11.19	—	**9.05**	—
Mediaş	11.54	—	**9.43**	—
Copşa mică	12 12	—	**10.02**	--
	12.37	—	**10.30**	—
Micăsasa	12.56	—	**10.50**	—
Blaş	1.30	—	**11.29**	—
Crăciunel	1.45	—	**11 47**	—
Teiuş	2.34	—	**12.35**	—
Aiud	2.55	—	**1.04**	—
Vinţul de sus	3.17	—	**1.30**	—
Uioara	3.24	—	**1.39**	—
Cucerdea	3.36	—	**2.07**	—
Ghiriş	4.11	—	**3.08**	—
Apahida	5.36	—	**5.08**	—
Cluş	5.56	--	**5.35**	—
	6.16	6.03	—	8.—
Nadisul ung	.37	—	—	8.34
Ghirbou	53	—	—	8.59
Aghire	7.08	—	—	9.56
Stana	7 34	—	—	10.16
Huiedin	**7.55**	7.14	—	11.04
Ciucia	**8.37**	7.43	—	12.17
Bucia	**8.53**	—	—	12.47
Bratca	**9.12**	—	—	1.21
Rév	**9.31**	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	**10.06**	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	**10.25**	—	—	3.39
Várad-Velencze	**10.35**	—	—	3.55
Oradea-mare	**10.41**	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	**12.50**	10.38	1.45	**5.35**
Szolnok	**3.06**	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	**10.05**	10.30
Viena	3.—	**8.—**	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.—**	—
Budapesta	—	8.05	**8.—**
Szolnok	—	11.02	**12.—**
Arad	—	3.37	**5.55**
	—	4.—	6.05
Glogovaţ	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliş	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborşin	—	**6.42**	8.58
Zam	—	**7.14**	9.28
Gurasada	—	**7.43**	9.56
Ilia	—	**8.01**	10.17
Branicîca	—	**8.21**	10.38
Deva	—	**8.47**	11.05
Simeria (Piski)	—	**9.40**	11.55
Orĕştia	—	**10.10**	12.24
Şibot	—	**10.34**	12.53
Vinţul de jos	—	**11.04**	1.22
Alba-Iulia	—	**11.31**	1.40
Teiuş	—	**12.05**	2.24

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.09	**3.56**	—
Alba-Iulia	11.56	**4.27**	—
Vinţul de jos	12.20	**4.53**	—
Şibot	12.25	**5.19**	—
Orĕştia	1.19	**5.41**	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicîca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborşin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	**6.18**	9.49	—
Radna-Lipova	**6.57**	10.23	6.14
Pauliş	**7.12**	10.37	6.30
Gyorok	**7.27**	10.52	6.47
Glogovaţ	**7.56**	11.18	7.17
Arad	**8.10**	11.32	7.32
	9.—	12.27	—
Szolnok	**2.39**	5.10	—
Budapesta	6.50	8.16	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	12.27	3.23
Haţeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Baniţa	3.35	**6.07**
Petroşeni	4.04	**6.39**

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	**8.18**
Aradul nou	6.25	**8.32**
Németh-Ságh	6.50	**8.51**
Vinga	7.19	**9.07**
Orczifalva	7.38	**9.20**
Merczifalva	7.56	**9.32**
Timişoara	8.42	**10.09**

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.49	9.33
Baniţa	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Haţeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	**6.07**
Vinga	6.52	**6.32**
Németh-Ságh	7.06	**6.53**
Aradul nou	7.21	**7.24**
Arad	7.53	**7.40**

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	**5.50**	1.24
Şeica mare	**6.11**	1.11
Loamneş	**6.40**	2.32
Ocna	**7.03**	2.01
Sibiiu	**7.23**	2.44

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	**8.16**	10.25
Ocna	**8.40**	10.46
Loamneş	**9.06**	11.09
Şeica mare	**9.35**	11.32
Copşa mică	**9.59**	11.52

Cucerdea—Oşorheiu – Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheţa	10.31	4.21
Luduş	10.53	4.43
M Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireşteu	12.26	**6.10**
Oşorheiu	12.46	**6.30**
	1.16	—
Reghinul-săs.	3.08	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu— Cucerdea

Reghinul-săs.	**4.22**	4.—
Oşorheiu	6.14	5.52
	6.34	**12.25**
Nireşteu	6.55	**12.55**
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	**1.24**
Cipeu-Iernut	7.37	**1.54**
M. Bogat	8.07	**2.31**
Luduş	8.21	**2.46**
Cheţa	8.38	**3.06**
Cucerdea	9.07	**3.40**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Pisk.)	11.03

Ghiriş — Turda

Ghiriş	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriş

Turda	8.20	1.41
Ghiriş	8.41	2.06

Redactor provisoriu: **Mateiu Volleanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 41 Sibiiu, Sâmbătă 19 Aprilie (1 Mai) 1886. Anul XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 18 Aprile 1886.

Suntem în ajunul întrunirei la o noauă sesiune a sinodului nostru archidiecesan. Ne zace ca peatră de moară pe inimă îngrigirea cu care trebue sĕ privim la viitoriul bisericei noastre între furtunele fluctuaţiei politice de aḑi. De această sarcină voim sĕ ne uşurăm, puind în vedere corpului legislativ al bisericei noastre neajunsurile, cu cari pas de pas trebue sĕ ne luptăm în biserica noastră naţională.

Picătură de picătură ni se dă otrava, pas de pas perdem terenul de sub picioare, sistematic suntem împinşi spre ruină, şi ţinem a constata, că din ruinarea noastră nici statul, nici bolnăviciosul curent de aḑi nu vor trage nici un folos real.

Este datorinţa ḑiaristicei sĕ arete relele, de cari sufere organismul bisericei noastre naţionale, sĕ indigiteze la greutăţile ce se pun în calea progresului nostru cultural, şi aceasta pentru aceea, ca cei chiemaţi a conlucra la delăturarea lor, sĕ fie orientaţi. Este şi a noastră datorinţă a descoperì neajunsurile din lăuntru şi din afară, şi aceasta mai cu seamă acuma în preajma sinodului. Ne supunem acestei datorinţe în speranţă, că vom fi ascultaţi şi vom fi apreţiaţi după cum o cere aceasta interesul bisericei, de care suntem conduşi în espunerile noastre.

Sinodul nostru archidiecesan în sesiunea estraordinariă din anul trecut şi-a dat rostul seu în cestiunea ajutoriului de stat în noul stadiu, în care ajunsese acesta în urma dispoziţiunilor mai recente ale Escelenţiei Sale Dlui ministru de culte şi instrucţiune publică, Augustin Trefort.

Am salutat votul sinodului cu toată căldura inimei noastre, căci noi din capul locului am fost cu fruntea deschisă în apreţiarea acestui sĕrbătoresc vot. N'am avut noi cugete reservate, după cum am vĕḑut la alţii, — n'am avut noi intenţiunea de a stoarce un vot al sinodului, şi apoi a închide ochii dacă preoţimea noastră va călca în picioare hotăririle forului seu legislativ. Am ḑis deci încă atunci: biserica a vorbit, şi vorba ei sântă sĕ fie.

Cu durere ne-am convins în decursul unui an, că votul bisericei n'a fost ascultat de slugitorii altariului, cu durere ne-am convins, că demoralisarea a mers aşa de departe, încât preoţii subalterni au început sĕ nesocotească hotăririle căpeteniei bisericesci.

Nu vom constata la acest loc, întru cât o esecutare a votului amintit ar provoca un aprig conflict între biserică şi stat, nu vom cerca a dovedì, care este mai practicabilă înţelepciune, a ceda împregiurărilor nefavorabile şi a aştepta sanarea rĕului dela o acţiune în timpuri mai potrivite, sau a aduce decisiuni, despre care scii, că ele sunt neesecutabile; nu vom cerca a mĕsura prăpastia, la care ne duce deosebirea între normele bisericei şi faptele preoţimei. Ne mărginim a semnala rĕul, cu care sinodul archidiecesan în anul acesta va trebuì sĕ se ocupe fără patimă şi fără preocupaţiuni.

Este lucru dureros a constata neajunsuri ca cele de mai sus. Dureros este însĕ a vedea cu câtă stăruinţă se lucră pentru împedecarea noastră în cultură, şi aceasta stăruinţă o găsim la organele statului pe o lungă scară de sus până jos.

Spre a putea mĕsura primejdia cea mare a acestei stăruinţe, trebue sĕ se ocupe omul *ex professo* cu starea bisericei noastre şi aceasta după cum am mai accentuat: *sine ira et studio.*

La locul acesta fie amintite numai unele dispoziţiuni privitoare la esecutarea articolului de lege XVIII din 1879. Se scie că domnul ministru de culte şi instrucţiune publică sub datul 28 Maiu 1885, Nr. 20,301 a dat o ordinaţiune, în care dispune, ca nime sĕ nu mai poată fi învĕţătoriu în scoalele confesionale fără diplomă din limba maghiară. Sunt deci a se scoate din posturile lor toţi învĕţătorii, cari n'au doveḑi despre însuşirea limbei maghiare. Ordinaţiunea aceasta este aspră, de tot aspră în părţile sale privitoare la regularea dispoziţiunilor din numitul articol de lege. Ea este însĕ nejustă în unele privinţe, trece preste dispoziţiunile legei şi crează o stare de lucruri, care ameninţă esistenţa scoalelor noastre, ameninţă esistenţa a sute de oameni, cari au încăruntit în scoală, jertfindu-şi ce au mai bun din ei pentru înflorirea scoalelor. Se dispune adecă, ca învĕţătorii intraţi în oficiu înainte de anul 1872, încât ei nu cunosc limba maghiară, sĕ fie substituiţi pentru propunerea acestui studiu cu adiuncţi învĕţătoresci. Legea nu se estinde preste anul 1872, ordinaţiunea ministerială însĕ dictează sarcini preste lege, cari sunt identice cu totala ruinare a învĕţătorilor şi a scoalelor noastre.

Cu atâta nu se îndestulesce această ordinaţiune, ci pretinde, ca învĕţătorii nostri sĕ scie propune unguresce — contrariu legei, care cere, ca învĕţătorii sĕ scie propune limba maghiară în limba de propunere a scoalei.

Va trebuì sĕ facem noi distincţiune, ca sĕ nu ne creăm pe viitoriu şi mai multe greutăţi.

Întru cât ordinaţiunea de care vorbim pune scoalele noastre la dispoziţia organelor dela administraţie, şi întru cât acestea emulează în căutarea de căi şi mijloace pentru sistarea lor, despre aceasta nu mai vorbim la acest loc, căci este sciut, că sunt mulţi amploiaţi, cari din această activitate a lor îşi crează carieră şi titluri la dignităţi tot mai mari.

Se îngrozesce omul când vede, că întreaga activitate a inspectorilor scolari se reduce la controla studiului limbei maghiare şi la cualificaţiunea învĕţătorilor din acest studiu, mai îngrozitoriu este însĕ, când ne cugetăm, că la începutul anului scolariu viitoriu preste jumĕtate din scoalele noastre vor fi închise şi învĕţătorii delăturaţi, basaţi pe lege şi de multe ori preste lege chiar.

În faţa acestei privelişte, sinodul archidiecesan va trebuì sĕ chipzuiască bine, fiind pusă sub întrebare esistenţa scoalelor.

Nu mai puţină îngrigire trebue sĕ ne însufle şi acea ordinaţiune ministerială, prin care se dispune, ca sentinţele consistoriale, întru cât ele se reduc la amovarea învĕţătorilor din oficiu, sĕ fie subşternute guvernului spre suprarevisiune.

Este atacată aici autonomia bisericei noastre, de care toţi trebue sĕ grigim.

Cu aceste priviri generale vom închieia, ḑicênd deputaţilor sinodali: Bine aţi venit!

Revista politică.

În sĕrbătorile Pascilor a avut loc la Viena un meeting de ţĕrani, al cărui concluse sunt interesante pentru cunoascerea curentelor, ce domnesc în sinul poporului de rênd. Meetingul a luat posiţie faţă cu parlamentul cislaitan, şi a decis sĕ ceară ajutoriu în protiva crisei economice, de care este bântuit poporul, — dela monarch. O deputaţiune s'a esmis, care va avea sĕ se presinte la Maj. Sa şi la ministrii, cu acea rugare, ca parlamentul actual sĕ fie şters, ca unul care aservesce numai interesele capitaliştilor, înlocuindu-se printr'un consiliu economic, care se va cere şi prin sufragiul general al poporului.

Ce anume vor fi înţelegênd ţĕranii sub pretensiunile lor de mai sus, nu este tocmai clar, deoarece de altă parte cer, ca competinţa parlamentului sĕ se restrîngă numai asupra cestiunilor de budget şi de miliţie. Dacă conclusele aceste absurde sunt într'adevĕr eflucsul unui curent anticonstituţional, ce domnesce 'n popor şi nu numai manopera unor demagogi agitatori, — ceeace încă e de temut, — atunci ele sunt triste presemne pentru statul nostru întreg, cari în germinile lor ar trebuì stêrpite.

FOIŢA.

Poesii poporale din Transilvania.

(Culese de **Ioan Duma.**)

C. Hore.

XIX.

Pasere verde din curte,
Spune lui Ioan din munte,
Sĕ reteze peana bine
Pe Dumineca ce vine,
Că eu alta-i voi trimite,
Peană de ruşmalin verde
În butul la două fete,
Şi-oi pune şi alte flori
În butul la doui feciori,
Şi-oi pune şi scânteuţe
În butul la-a ta drăguţă.

XX.

Măi bădiţă depărtate
Scrie'mi o micuţă carte,
Dar nu o pecetluì
Sĕ o pot şi eu cetì,
Noaptea dela stele lună
Şi dela altă lumină,
La luceafĕr, găinuşe,
Ḑiua-umblând pe cărăruşe.

XXI.

Frunḑă verde de dudău
Bade bădişorul meu,
Rĕu se teme neamul tĕu,
Neamul tĕu şi maică ta
Că tu bade m-i lua.
Dacă se teme-aşa rĕu
Sĕ-i spui bădiţ dragul meu,
Şi sĕ-i spui măicuţă-ta
Sĕ 'ngrădească uliţa,
Tot cu vin şi cu pelin
Sĕ nu ne mai întêlnim,
Făr Sâmbăta câte-odată
Dumineca ḑiua toată.

XXII.

Frunḑă verde foi de fragă
Vin Mario, vino dragă,
Şi vino până în prag
De-mi dă gură că's beteag,
Şi vin păn la tăietor
De-mi dă gură, că eu mor.

XXIII.

Frunḑă verde trei grănate
Milă-mi e de tine frate,
Că mândruţa ţi-e departe,
Gândesci sĕ te duci la ea
Sĕ pornesci o vreme grea. —
Când gândesci că sĕ te duci
Şi se face calea cruci,
Singur nu sci und'-te duci.

XXIV.

Cântă păsĕrelele
Şi ies plugurelele.
Colea primăverile,
Când soarele asfinţea
Plugurile 'n sat venea
Nevestile 'n pat zăcea,
Dar bărbaţii nebunii
Nu sciu boi-or desjuga,
Ori la popa-or alerga;
Nevestele le ḑicea:
Las pe popa nu fugì
Că nu's gata de-a murì,
Lasă boul din restĕu
Şi te ia pe cel părău
Unde-i da de-un făgădău,
Şi-mi ad-o cupă de vin
Sĕ fie ferea deplin.
Trage masa lângă pat,
C' aşa place la beteag,
Caută şi un ceteraş
Sĕ-mi ḑică ḑicalele
Sĕ-mi treacă durerile.
Taie-mi o strugea de pită,
Cât de lung'-atât de lată
Sĕ steie nerăzămată,
Doar voi îmbuca vr'odată.

XXV.

Tiner am plecat de-acasă
Şi-am venit cu barba rasă.
Nime nu m'a cunoscut
Făr mândruţa de demult,
Şedea 'n têrg şi vindea pesce
Şi din gură aşa grăiesce:
Hai bădiţo sĕ-ţi dau pesce
Că de gură nu-i nădejde,
Că a trecut voinici pe-aici
Şi-am dat gură pe verigi,
Şi-a trecut voinici de vreme
Şi-am dat gură pe inele.

XXVI.

Am muiere lucrătoare
Doarme ḑiua pe picioare;
Ea-i mai mândră între toate,
Când o vĕd, se face noapte.

XXVII.

Pasere cu peană neagră
Nu mai bate la fereastră,
Că nu's fată ci's nevastă!
Că pănă fată eram

Scirea că Grecia s'a hotărît sĕ demobiliseze, începe a se adeverì. Demobilisarea se va face la espresa dorinţă a Franciei, carea printr'un ultimat al Dlui de Freycinet a avertisat în modul cel mai serios guvernul grecesc dela continuarea ţinutei sale ostile. Acest lucru a făcut mult sânge rĕu între diplomaţii celorlalte puteri, cari nu voiesc sĕ le lase francesilor meritul de a fi desnodat cestiunea turco-bulgară. De aceea, cu toate că Delyannis a promis în mod oficial demobilisarea parţială, pe care a şi 'nceput-o, i s'a adresat din partea puterilor un nou şi foarte categoric ultimat, ca în decurs de 8 ḑile sĕ fie efectuită demobilisarea totală. Rĕspunsul la acest ultimat încă nu a urmat.

Ḑilele trecute a ieşit la Moscva primul numĕr al noului ḑiariu rusofil „Russkoe Dielo.“ Directorul acestui nou ḑiariu este dl Şarapoff, „alter ego“ repausatului Aksacoff. Estragem din acest numĕr următoarea scrisoare a lui Aksacoff, scrisă de el cu câteva luni înaintea morţii sale şi privitoare la Germania şi Englitera:

„În amicia imperiului german eu unul nu cred, scrie Aksacoff; neamţul (nemeţ) este primejdios, ca un neam puternic şi care cu înlesnire asimilează pe slavi, subjugându-i culturei germane. În Austria sunt puţini germani, abia 8,000,000 în sînul unei poporaţiuni de 35 milioane, şi cu toate astea, slavii din acest imperiu, mult sau mai puţin s'au nemţit, cu toate că se fălesc a fi slavi.

„Sĕ sciţi apoi că la prima ciocnire a Rusiei cu oricine în Europa, Englitera se va ridica în contra noastră în Asia. Afganistanul nu poate fi un rampar pentru noi. În cas de un resbel al nostru cu Englitera, el va fi sau cu noi sau în contra noastră. Engliterei chiar, fiind între noi Afganistan, vecinătatea noastră este primejdioasă, căci îi este primejdioasă influinţa noastră, care periclitează şi sapă fidelitatea vasalilor sei din Indii şi Birmania Ea nu se teme aşa de scopurile noastre, de armatele noastre, cât îi este frică de această influinţă. Sunt convins, că principele de Bismarck se va împăca cu Englitera şi împăciuirea se va face pe comptul nostru. Englesii vor aştepta până ce nu se va crea o coaliţiune întreagă a Europei în contra noastră, atunci şi ei se vor alipì de această coaliţiune. Rusia şi Europa e străină tuturor, ea nu trebuiesce nimĕnui, ea împedecă pe toţi, ea este urîtă tuturor şi abia va închide ochii bĕtrânul împĕrat Wilhelm, coaliţiunea europeană se va ridica amenințătoare. Atunci vor fi multe şanse pentru isbândele Engliterei, şi aceste isbânde nu se vor mărginì numai în peninsula balcanică, ci şi în Asia mai cu seamă. Sĕ n'avem speranţă asupra Franciei, republica nu ne va venì în ajutoriu. Ea nu va scoate spada din teacă, până ce nu vom învinge Germania. Dar oare o vom învinge? Sunt sigur că Bismarck a sfătuit pe Englitera prin fiul sĕu ca sĕ nu facă resbel. El n'a voit sĕ vaḑă victoria noastră şi perderile inamicului nostru. Marele diplomat se îngrijesce pentru a o avea în cas de trebuinţă ca aramă neusată şi gata Liga care se plănuiesce la Berlin, se numesce „liga de pace“ şi nu este decât liga de resbel a Europei cu Rusia.“

In ajunul sinodului archidiecesan!

Ne aflăm în ajunul sinodului! Jertfele cari le aduce biserica noastră pentru susţinerea acestei corporaţiuni constituţionale reclamă în mod imperativ, ca sĕ ne ocupăm de agendele sinodului procsim.

Avem convingerea, că bărbaţii chiemaţi a esercita controlul asupra afacerilor noastre bisericesci, sunt pătrunşi unul ca unul de binele, prosperarea şi înflorirea bisericei noastre şi din convingerea aceasta purceḑênd, credem că sesiunea viitoare a sinodului va fi legată cu resultate îmbucurătoare pentru biserica noastră. Este sciut că la noi în biserică astăḑi s'a stabilit principiul „fiecăruia după muncă şi merit“ — şi principiul acesta s'a stabilit de însuşi capul bisericei noastre. O urmare naturală a stabilirei acestui principiu a fost, ca oamenii dedaţi sĕ mai facă şi unele trebşoare în biserică, s'au pus în oposiţie faţă de acest principiu stabilit şi urmărit de câţiva ani cu mare perseveranţă — şi formarea acestei oposiţiuni a trecut în o duşmăniă, care nu este nici decât justificată. Am arătat de mai de multe ori şi în coloanele acestui ḑiariu, că numai societăţile moarte nu produc partide. Unde este viaţă — sunt idei, unde sunt idei, se nasc partide.

Partidele după raţiunea lucrului nu ar fi sĕ fie altceva decât legiunile ideilor, armatele opiniunilor şi a sistemelor. La noi din nenorocire nu este aşa. Şi unii şi alţii sunt amici ai sistemului constituţional, şi toţi vedem numai în cadrele constituţiunei noastre bisericesci salvarea intereselor noastre bisericesci şi scolari. Va sĕ ḑică cu sistemul de guvernare şi modul cum se esecută el în biserica noastră suntem şi ar trebuí sĕ fim toţi mulţumiţi, şi aşa ar rĕmânea, ca sĕ combatem căile şi mijloacele cum se esecută legile în biserică.

Fie-care guvern pretinde ca sĕ aprobi tot ce face el, fie bine, fie rĕu! El nu sufere critica, şi impune individului ca şi corporaţiunilor subalterne macsima „crede şi nu cerceta, supune-te şi nu întreba.“ Guvernul nostru bisericesc şi în casul acesta consistoriul archidiecesan nu a ridicat la rangul de dogmă nici când macsima de sus a guvernelor absolutistice, ci el a dat voie fie-cărui fiu al bisericii, ca sĕ se esprime asupra agendelor din biserică. Alegerile deci în biserica noastră au fost totdeauna libere de influenţele de sus, şi dacă representanţii nu au fost toţi la culmea misiunei lor, dacă ei au primit un mandat, mai mult ca sĕ paradeze cu această titulă, nu poartă nimenea vină, decât curat numai alegătorii, fie clericali, fie mireni!

Compus fiind astfeliu sinodul, consistoriul archidiecesan presentează acestuia rapoartele sale anuale despre ceea-ce a făcut şi lucrat în decursul unui an.

Aceste rapoarte pot fi drepte şi esacte, dar în multe casuri ele pot fi şi neesacte şi vina la neesactitatea lor o poartă organele subalterne. Sĕ ne lămurim în punctul acesta. Cutare protopresbiter presentează un raport, că în comunele sale parochiale în fie care comună sunt atâţa copii obligaţi a cerceta scoala şi tot atâţa şi cercetează!

Doamne ce bine ar fi, de ar fi aşa!

Urmarea naturală a acestui raport este, că în cutare protopresbiterat se constatează că cercetează 90—100% scoala, până când în alt protopresbiterat, unde datele sunt esacte şi conforme cu adevĕrul, se constată numai 65—70% scolari cari cercetează scoala. Rĕul aici se începe la parochii. Parochii presentează rapoarte greşite, defectuoase şi protopresbiterul, care scie că în cutare şi cutare comună a sa, nici nu e scoală, el privesce acest raport de bani buni, îl pune lângă celelalte şi consistoriul îl presentează sinodului şi astfeliu parochul duce în eroare pre protopopul acesta, pre consistoriu şi apoi consistoriul pre sinod şi în urma urmelor biserica e înşelată de oameni de rea credinţă şi fără scrupuli în oficiu! Ei dar acest raport se ia de bani buni! Pentru ce? Pentru că protopresbiterul în multe casuri e şi deputat la sinod şi aşa el nu va sĕ combată neadevĕrul presentat de el şi cei mireni din cerc nu 'l combat *eo ipso*, căci se tem sĕ nu cumva sĕ le facă la procsimele alegeri vr'un carambol şi astfeliu ne aflăm în faţa unor rele, cari confirmă cu prisosinţă îngrijirile noastre şi cari ar trebuì lecuite din rădăcina lor, dela parochiă! Nu voiesc sĕ me servesc de casuri speciali, dar voi sĕ constat, că până acum aşa s'a urmat în mai multe protopresbiterate şi aşa ar fi timpul, ca aceste rele sĕ înceteze.

Pentru de a constata astfeliu de anomalii, nu ar fi lipsă ca sĕ aducem jertfele, cari le aducem.

Rapoartele ca documente publice trebue sĕ se baseze pe adevĕr şi sĕ corespundă realităţii, căci numai aşa vom fi în stare apoi a judeca demersul lucrurilor şi numai aşa vom lucra cu succes în unele ţinuturi, unde în adevĕr lipsind mijloacele ar trebuì sĕ vie în ajutoriu şi fondurile disponibile pentru causele scolari.

Tot asemenea stă lucrul cu reuniunile învĕţătorilor. Pre unele locuri ele se par a se fi înfiinţat, ca sĕ avem cu o corporaţiune moartă mai mult. Pre multe locuri domnii protopresbiteri din un esces de ambiţiune necualificabilă au luat singuri lucrurile în mână, ca nici Dlor sĕ nu lucre nimica pentru ele, nici cei ce ar voì sĕ lucre, sĕ nu poată. Până când cea dela Braşov condusă de dascăli a ajuns a se presenta înaintea lumei românesci cu o foaiă, care i face onoare, celelalte se par toate, sau partea cea mai mare a reuniunilor, a vegeta. Aşi vorbì ceva de cea a Sibiiului, mi e teamă însĕ sĕ nu provoc susceptibilităţi.

Cu causele bisericesci încă nu stăm mai brilliant, şi şi aici rĕul se începe de jos — şi de regulă dela forurile de prima instanţă. Consistoriul presentează un raport despre piesele întrate şi resolvate — şi despre cele restante. După raportul acesta ar crede cine-va, că la noi în cele bisericesci nici nu sunt cause pendente şi restante, deoarece cele mai multe piese întrate vin în raporte ca resolvate, şi aşa ca la noi bine, nu ar fi nicăiri pe lume. Lucrul însĕ nu stă aşa. Ne sunt cause cunoscute, cari de 3—4 ani n'au făcut nici un pas înainte spre resolvarea lor. Ele zac în cancelaria protopresbiterală, şi despre aceste tace raportul. Pentru ce? Pentru că nu se pot ţiné de consistoriu nici în o evidinţă! Spre scopul acesta ar trebuì sĕ presenteze protopresbiterii un raport despre causele întrate, resolvate şi pendente.

Ei dar aceasta nu se întêmplă, de unde vedem, că o parochiă nu se ocupă decât după 2—3 ani de vacanţă; pentru ce? ei pentru că nu o urgează un candidat, ori apoi nu este vr'un om bogat cu vr'o fată de măritat, ca sĕ umble el în dîra lucrului.

Cu causele divorţiale în unele părţi se face un adevĕrat scandal. În sensul procedurei s'a dat protopresbiterilor dreptul ca ei sĕ decidă forma, după care au sĕ se decidă procesele. Dându-li-se acest drept, ei sunt pentru forma protocolară şi apoi ţinete partidă. Dacă vrei sĕ ţi se asculte nişte martori, trebue sĕ plătesci cu ḑecile de floreni şi me mir că plânsorile şi vaietele bietelor partide nu au înmuiat inimile celor ce fac abus. Făcut-a sinodul ceva în privinţa aceasta până acuma? Chiar nimica, căci din rapoarte nu se vĕd nici odată astfeliu de illegalităţi comise, nici nu se spun causele, că un

---

Gura tot de plin o dam,
Dar de când m'am măritat
Eu port frică de bărbat.

XXVIII.

Rosmalin verde 'n cărare
Nu te ţinea leleo mare,
Că nu esci ruptă din soare,
Ci eşti galbină smolită
La toată lumea urîtă, —
Dintr'o floare scuturată
Dintr'o viţă blăstĕmată.

XXIX.

Frunḑă verde alunele,
Urîtul maică me cere;
Sĕ sciu maică că m-i da,
Mai bine m'aş spânzura
În creanga smochinului,
În mijlocul têrgului:
Sĕ me vază şi têrgul
Ce plătesce urîtul.

XXX.

Arde-te-ar focul de lume
Că mult eşti tu de minune,
Când e vara têrg de ţară
Ficiorii pe fete 'nşală:
Şi de-ai arde 'n foc şi 'n pară
Că mult mai esci de ocară,
Ḑiua noaptea tot muncesc
La badea 'n pustiu gândesc.

XXXI.

Frunḑă verde-a spinului
M'am născut a dorului
Dorului şi-amarului
Ca frunḑa uscatului.
— Frunḑa 'n codru 'ngălbinesce
Voinic tiner bĕtrânesce,
Frunḑa 'n codru pică jos
Voinic tiner e bărbos.

XXXII.

De-aş sci sbura ca cucu,
Nu m'aşi muncì cu lucru,
C'aşi sbura din creangă 'n creangă
Până la mândruţa fragă,
Şi mi-ar fi lumea mai dragă,
Şi-aşi mânca frunḑă şi iarbă.
Aşi sbura tare uşor
Şi i-aşi duce al meu dor,
Neteḑindu-mi penele
Ca mândra sprâncenele.

XXXIII.

Frunḑă verde bat'o bruma
Tot atâta mi-e de-acuma,
Dacă mi-am petrecut lumea.
Trece lumea, trec şi eu,
Ce-am făcut nu-mi pare rĕu.
Trece lumea treacă 'n pace,
Ce-am făcut nu pot desface.

XXXIV.

Poruncit-a mândra mea
Pe doi pui de rândunea,
Sĕ fac ḑiua ce-oi putea,
Sara sĕ me duc la ea;
Frunḑă verde lemn sucit
Dar şi eu i-am poruncit
Pe vêntul dela sfinţit,
Sĕ me aştepte în preluci
Că-i voi duce mere dulci,
Mere dulci şi pere moi
Şi le-om mânca amêndoi.

XXXV.

Lasă-te bade de mine,
Că şi eu me las de tine,
Că-amândoi n'o ducem bine,
Că 'mi-a spus măicuţa bine,
Că nu m'a da după tine,
Şi mi-a spus alaltă sară,
Că mai bine me omoară.
— Însoară-te badea meu,
Te 'nsoară cu Dumneḑeu,
Şi dacă te-i însura
Omenesce-ţi nevasta,
Omenesce-o bade bine
Şi gândesce şi la mine.

XXXVI.

Bea-voi aḑi şi bea-voi mâne,
Bea-voi patruḑeci de ḑile,
Bea-voi murgul de sub mine;
Bea-voi Marţi şi bea-voi Joi,
Bea-voi preţul la doi boi.

XXXVII.

Până eram cu codru
Eram roşu ca focu,
Dar de când m'am dat cu ţara,
M'am gălbinit ca şi ceara.
Dar lăsa-voi ţara 'n pară
Şi m'oi da cu codru eară.

XXXVIII.

Frunḑă verde de bujor
Ce vii bade târḑior,
Ori de mine nu ţi-i dor?
Ba de tine dor m-i tare,
Dar între noi este o vale,
Şi 'n vale sunt bicăşei
Între noi sunt oameni rĕi,
Şi 'n vale sunt petricele,
Între noi două căţele.

(Va urma.)

proces incaminat la forul protopopesc, pentru ce nu a ajuns la consistoriu. De va poftì cineva din domnii deputaţi doveḑi — servim bucuros cu d'al de aceste.

Dacă o partidă ar cuteza a cere cuită pentru banii ce i se cer — e dată afară cu ameninţări, şi cu aceea, că „nu sunt obicinuit a da cuite pentru lucrul meu“ — şi aşa ori se supune şi plătesce omenesce, ori causa i stă neresolvată 4 şi mai mulţi ani, până se satură omul de o stare aşa de nenorocită. Dacă s'ar cerne aceste lucruri în sinod, dacă ele ar devenì obiect de discusie serioasă, dacă ar zăcea la inima tuturora binele bisericei noastre, atunci aceste rele ar trebuì controlate, privegbiate, stêrpite şi atunci nu ne-am căì de jertfele ce le aducem pentru aparatul constituţional. — şi vaḑa şi reputaţiunea bisericei noastre nu ar scădea în ochii fiilor ei sufletesci, cum se întêmplă acum în unele părţi, cu o daună vêdită a intereselor noastre bisericesci. Dacă cutează omul a scrie şi a demasca astfeliu de lucruri, el nu mai este în ochii celor cu musca pe căciulă om de omenie. Nu e sătul poporul de alte soiuri de nedreptăţi, trebue sĕ mai vină şi organele bisericei sĕ-i amărească ḑilele? În acest înţeles de s'ar forma la noi partide de a combate rĕul acolo unde esistă, de a cere delăturarea funcţionarilor necapaci de a stăruì ca cei leneşi sĕ se apuce de lucru, şi sciind organele de jos că se află în fie-care an supuse unei controle severe şi binevoitoare, lucrurile ar lua cu totul altă turnură. Consistoriul după a mea părere nu are lipsă de atâta controlă din partea sinodului, cum ar avea lipsă organele subalterne sĕ fie controlate din partea consistoriului. În unele locuri nici până aḑi nu s'au presentat raţiocinii despre averile bisericelor, nici nu s'a început scoala, căci nu a fost învĕţătoriu, dar în rapoarte obvin sume de învĕţători, cari de mult nici nu mai locuiesc în comuna aceea, sau au abḑis de mult de cariera învĕţătorească.

Până nu vor lucra organele subalterne cu conscienţiositate, până când rapoartele de jos nu vor fi drepte şi până când cele nedrepte nu vor fi combătute de sinod — respinse, neluate de bani buni, păn' atunci o îndreptare a lucrurilor spre bine nici nu putem aştepta.

Eată în ce sens am dori, ca sĕ fie o oposiţie organisată în sinod, ear nu oposiţie, că mie nu-mi place de ochii cutărei persoane, căci nu sunt ca ai mei, ca cutare sĕ nu fie în consistoriu, pentrucă, ei pentrucă am dorì sĕ fim numai noi unii, ca sĕ facem şi sĕ diregem cum scim noi, mai ca în cele două perioade trecute. Salutăm deci sinodul ca corporaţiune în care sunt representaţi o sumă de bărbaţi cu trecut şi viitoriu în biserica noastră, şi dorim, ca în înţelesul justelor dorinţe ale bisericei sĕ resolveze agendele, cari aşteaptă resolvirea lor, fără considerări la interese personale şi fără considerări de nemotenie, ci singur numai în considerarea marilor interese bisericesci, scolari şi fundaţionali ale archidiecesei noastre. — Tot astfeliu dorim ca locurile celor doi asesori activi pre cari i-a perdut consistoriul nostru în decursul anului 1885, sĕ fie înlocuite prin bărbaţi zeloşi şi cu tragere de inimă, cu deosebire pentru înaintarea lucrurilor noastre scolari, căci acì e doar cea mai grea posiţiune din câte sunt în consistoriu. — Viitoriul scoalelor noastre va fi pus mare parte în mânile acestei persoane, deci va fi bine şi consult, ca sĕ se aibă în vedere interesul curat numai al scoalelor noastre.

Esperimentele din trecut cu bărbaţi altmintrea cu trecut, dar parte mare invaliḑi — au fost destul de triste, deci puteri nouĕ, cu voiă şi cu tragere de inimă — eată dorinţa oamenilor, cari doresc înflorirea şi prosperarea scoalelor noastre. — Am ḑis!

Dare de samă

despre veniturile şi spesele balului „Reuniunei femeilor române“ din Arad, dat în 25 Februariu 1886.

(Urmare.)

Prin colecta Dnei Emilia Gurban din Butteni 38 fl. dela: Emilia Gurban 10 fl., Antonia Dunca 5 fl., Maria Popovici 2 fl., Sofia Gurban 2 fl., Eugenia Cornea 5 fl., Maria Zapota 2 fl., Octavia Ilica 2 fl., Alesandra Dîrlea 2 fl., Persida Mihulin 2 fl., Paulina Popa 2 fl., Maria Pascuţ 2 fl., Zeni Józsa 2 fl.

Prin colecta Dnei Ermina Maniu din Oraviţa 33 fl., dela următoarele: Hermina Maniu 20 fl, Letiţia Lepa 5 fl., Cata Trăila 3 fl., Alesandrina Militici 2 fl., Marta Novac 1 fl., Eugenia Muntean 2 fl.

Prin colecta Dnei Senca Popovici din B. Giula 32 fl. dela: Justin Popovici fl. 1.50, Petru Bibera 1 fl., Szilágyi Illés 1 fl., Ioan Iosif 50 cr., M. Siladi 50 cr., I. Câmpian 50 cr., Petru Albu 1 fl., Maria Dascal 1 fl., G. Cheresladan 50 cr., Ilie Precup 50 cr., M. Siladi 50 cr., Dim. Micu 20 cr., Bondy Iános 50 cr., Petru Gubáş 50 c., Ios. Beşan 1 fl., C. Ilovits 1 fl., Demetriu Mândrean 50 cr., N. Dascal 50 cr., Stij. János 40 cr., Ecaterina Pap 1 fl., Maria Marcuţ 50 cr., Dem. Pap 50 cr., M. Nicoara 40 cr., George Gomboş 1 fl., George Mucuţa 1 fl., Lazar Bogariu 1 fl., I. Nicoara 50 cr., J. Ionescu 50 cr., Iuliu Chirilescu 1 fl., Petru Lackó 1 fl., Al. Erdélyi 50 cr., Moise Ardelean 20 cr., Ilie Szilágyi 1 fl., G. Miscuţa 30 cr., M. Szabó 50 cr., Ambróss Miklós 5 fl., Petrovits Iános 2 fl., Mişcuţa 1 fl.

Prin colecta Dnei Irina Mladin din Curticiu 32 fl. dela: Irina Mladin 3 fl., Emilia Radnean 5 fl., Carolina Mladin 3 fl., Emilia Mikelles 2 fl., Maria M. Budai 1 fl., Ecaterina Urs 2 fl., Marie Urs 1 fl., Sabina Miron 2 fl., L. Tamaşdan 1 fl., Sofia Mladin 1 fl., Floare Albiciu 2 fl., Aloisia Doboş 2 fl., Lucreţia Crainic 1 fl., Cristina Codrean 2 fl., Elisabeta Poliş 2 fl., Etelca Iulia Mladin 2 fl.

Prin colecta Dnei Silvia Feier din Boroşineu 20 fl. dela George Feier 5 fl., Parteniu Zasló 2 fl., Ioan Cornea 3 fl., George Balta 1 fl., Mihail Feier 3 fl., Iosif Şerb 2 fl., Gavril Bogye 1 fl., Teodor Marcuţ 1 fl., Nicolau Barbuş 1 fl., Elisabeta Duma 1 fl.

Prin colecta Dnei Lucreţia Olariu din Deva 18 fl. dela: Lucreţia C. Olariu 4 fl., Elena Pop Longin 2 fl., Sólyom Véghsö Mária 1 fl., Klári Pop 50 cr., Kapera Józsefné 1 fl., Anna Petco 2 fl., Maria Nicoara 1 fl., Letiţia şi Emilia Papiu 2 fl., Elena Simionaş 1 fl., Alecsandru Moldovan 2 fl., I. Lazarici 50 cr., Regina Dragomir 1 fl.

Prin colecta Dnei Maria Cosma din Sibiiu 17 fl.: dela Miron Romanul 5 fl., Nicolae Popea 2 fl., Dr. Ilarion Puşcariu 2 fl., Nicanor Frateş 2 fl., Anna Moga 1 fl., Maria Hannia 1 fl., Şuluţiu 1 fl., Maria Cosma 2 fl., Elena Popescu 1 fl.

(Va urma.)

Varietăţi.

* (Cas de moarte.) **Dr. Teodor Pauler** ministrul de justiţie al Ungariei a reposat ieri la 1½ oare din ḑi în Budapesta.

* (Hymen.) Dl Dr. Victor Babeş profesor la universitatea din Budapesta 'şi va serba cununia Duminecă în 2/20 a l. c. cu domnişoara Iosefina Torma, fica profesorului de universitate dela Cluj Carol Torma.

* (Mulţămită publică.) Biserica noastră gr. or, din Chintelnic tractul Bistriţei în 10 Apriliu st. v. adecă în Joia mare, a primit un don de 2 prapori foarte frumoşi roşii în preţ de 31 fl. 50 cr. din partea stimatului şi evlaviosului poporan Constantin Huciu şi a stimatei d-sale soţie Maria, cari tot odată în anul curinte 1886 au dat şi pasca. Pentru care fapte atât de marinimoase şi plăcute, comitetul parochial, îşi ţine de datorinţă, a le aduce prin subscrisul capelan, şi pre calea aceasta cea mai vie mulţămită publică. De oare ce aceşti prapori au fost donaţi tocmai acuma, când sfânta biserică a avut cea mai mare lipsă de ei. Dea Tatăl cel de sus ca aceşti donatori, sĕ trăiască întru mulţi ani spre a mai face asemenea daruri bisericesci. Dea ceriul ca sfânta noastră biserică sĕ-şi aibă încă mulţi imitatori de feliul acesta.

Chintelnic, în 14 Apriliu 1886.

David Rusu,
capelan şi învĕţătoriu.

* (Scoală pentru surdo-muţi) s'a înfiinţat în Arad, la care pentru anul 1886—1887 se deschide o clasă noauă pre sama copiilor din provincie. Se primesc surdo-muţi de ambele secse fără deosebire de religiune sau naţionalitate. Numĕrul lor este otărît pentru anul amintit la 12—14. Drept aceea doritorii de a fi primiţi, sĕ se grăbească cu concursele, cari au a se trimite inspectorului reg. de scoale din Arad cel mult până la 15. Maiu n. a. c.

* (Dl M. Cogălnicean) a vêndut guvernului român o colecţiune de arme vechi pe preţul de vr'o 25,000 lei, şi este în vorbă sĕ-i mai vênḑă şi o colecţie de alte antichităţi.

* (Esplosiune.) Se scrie din Odesa că la 10 Martie a plecat de acolo o corabie mare, încărcată cu petroleu şi benzină, dar îndată după ce a eşit din port, a urmat fără veste o detunaţiune teribilă şi corabia, cu tot ce era într'ênsa şi cu echipagiul de 13 persoane, a sburat în aer. Într'o clipă marea s'a acoperit cu flacări pe o mare întindere. Cei cari au vĕḑut această catastrofă, nu o vor uita în viaţa lor. Bucăţi din corabie, butoae şi oameni au fost aruncaţi la 30—40 stângini în sus, de unde au căḑut apoi earăş în marea înflăcărată.

* (Nihiliştii ruşi.) Se scrie din Odessa: Îndată ce nihiliştii ruşi au auḑit, că Ţarul Alecsandru III vrea sĕ plece la Livadia, comitetul esecutiv dela Narodnaia Wolja a însărcinat pe mai mulţi terorişti sĕ se ducă în oraşul Ialta, ca un ceas departe de Livadia, şi acolo sĕ sondeze terenul. Totodată comitetul a ordonat tipografiei nihiliste din oraşul Taganrog sĕ tipărească mai multe mii de manifesturi imperiale către poporul rus. În aceste manifeste Ţarul face cunoscut poporului, că a fost silit sĕ fugă din reşedinţa sa în peninsula Crimea, pentru că nobilii, milionarii şi clerul din metropolă ar umbla sĕ-l omoare, din causă că dênsul vrea sĕ-i facă egali cu ţĕranii şi sĕ le împarţă moşiile la poporul cel sĕrac. Acuma împĕratul a fugit de duşmanii sei şi ai poporului la Crimea şi de aci face apel la poporul sĕu contra duşmanilor, permiţênd ţĕranilor, lucrătorilor şi tuturor supuşilor sĕraci sĕ puie mâna pe avuţiile aristocraţilor, milionarilor şi clerului de sus şi sĕ le împarţă între dênşi. Impĕratul — se ḑice în manifest — se simte sigur în Crimea şi dacă îl va ameninţa vre-un pericol, atunci se va adresa din nou către credinciosul sĕu popor.

Acest manifest era sĕ fie tipărit cu litere roşii şi provĕḑut cu semnătura Ţarului. Avênd acest ordin al comitetului esecutiv, nihiliştii din Taganrog s'au pus pe lucru. Tipografia secretă era în casa institutoarei de clasa a 2-a de fete, doamna Nadejda Konstantinovna Maloksianowa, căsătorită Sigidina. Se făcuse deja mai multe mii de manifestări, când deodată acum câteva ḑile veniră în acea locuinţă mai mulţi gendarmi şi oameni ai poliţiei, găsind pe nihilişti tocmai la lucru. Gendarmii năvăliră cu săbii şi revolvere asupra conspiratorilor şi arestară 7 bărbaţi şi patru femei. În învălmăşeală, o nihilistă a reuşit sĕ scape pe fereastră şi sĕ fugă la gară. Acolo însĕ s'a trădat prin hainele bărbătesci, în care era îmbrăcată, şi şeful staţiei a arestat-o.

In locuinţa acelei institutoare gendarmeria a găsit un deposit întreg de materii esplosive şi arme şi o mulţime de proclamaţii revoluţionare, manifeste, etc. Institutoarea a fost arestată ca complice, dar ea nu vrea sĕ dea informaţii asupra tipografiei. Nici nihiliştii arestaţi nu vor sĕ spuie nimic. Una dintre nihiliste a făcut însĕ detăinuiri importante. Se pare că tot această femee a trădat autorităţii esistenţa tipografiei secrete. Causa acestei trădări pare a fi gelosia, căci trădătoarea e bĕtrână şi urîtă şi nu se va fi bucurat la nihilişti de aceeaşi veneraţie ca altele mai tinere.

Descoperirea tipografiei secrete din Taganrog a atras după sine şi arestarea a doi nihilişti în Ialta. Alţi trei nihilişti şi doĕ nihiliste au fugit din Ialta în Turcia. Poliţia rusă are probe sigure, că mai mulţi nihilişti îndrăsneţi petrec acuma la graniţa română spre a se furişa în România la trebuinţă. De aceea cordonul de grăniceri ruşi din sud a fost întărît, primind ordinul sĕ vegheze cu cea mai mare băgare de seamă. Cu toate astea sunt temeri, că vor pătrunde nihilişti din streinătate; de aceea sunt supravegheate de aproape şi năile ce sosesc în porturile din sudul Rusiei.

Ori-cine poate fi sănătos, şi poate ajunge la o vêrstă înaintată, dacă 'şi grigesce sănătatea. Cele mai multe morburi îşi au isvorul din sânge, trebuie sĕ fie deci cea mai sfîntă datorinţă a fieşte-cărui om, a grigì cu deosebire de el. După multe studii şi scrutări ne-a succes, a compune astfel de remedii, cari curăţă sângele sigur, grabnic şi fără vr'o urmare stricăcioasă, îl întăresc şi ţîn sângele întro circulaţie naturală. Metoda noastră e recunoscută prin multe orduri şi medaile, cu cari am fost decoraţi. Noi curăm totdeuna cu bun succes anumite **morburi, provenite din sângele stricat (fără mercuriu), urmările triste a unor învĕţuri secrete,** mai departe **slăbiciunea trupească, morburi de pele, ranele fie-cât de învechite, petele din faţă, căderea pĕrului, podagra şi reumatismul, toate morburile femeiesci,** — totdeuna cu cel mai strălucit succes. **Limbricul curelat** îl îndepărtăm noi, după o metodă proprie, chiar şi la copii, în decurs de câte-va oare. Cei ce sufer de **vătămătură** se vindecă încet şi sigur prin legăturile noastre, construite pe basa celor mai nouă scrutări, după o manipulaţie raţională. Noi primim ori-ce scrisoare confidenţială provĕḑută cu o marcă postală retour şi o descriere amănunţită a morbului.

Clinica privată „**Freisal**“ în **Salzburg** (Austria)

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 29 Aprile n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung de 6%	—.—	—.—
Renta de aur ung. de 4%	103.05	103.20
Renta ung. de hârtie	94.65	94 —
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	100.10	10 .—
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	127.25	127.25
Sorţi ungureşti cu premii	121.—	121.—
Scrisuri foncţiare ale institutului „Albina“	—.—	101.—
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer oriental ung.	113.—	112.—
Obligaţiuni ung. de rescumpĕrarea ḑecimei de vin	100.—	100.—
Galbin	5.93	5.91½
Napoleon	10 02½	10 01
London pe (poliţă de trei luni)	126.10	126.15
100 marce nemţeşt	61.80	61 75

Nr. 294' [1302] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea vacantei parochii de clasa a III. din Cunța, protopresbiteratul Mercurei, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

I. Porţiunea canonică constătătoare din 5 jugere 1186 °□ pământ arătoriu cu un venit anual după calculul mediu de 5 ani din urmă	fl.	85.50
4 jugere 1053 °□ fênaț cu un venit de	fl.	140.—
129 °□ grădină în curtea scoalei	fl.	20.—
Suma venitului după porţiunea canonică	fl.	257.50
II. Dela 90 familii câte una ferdelă veche de cucuruz sfârmit à 80 cr.	fl.	72.—
III. Dela 90 familii câte o ḑi de lucru á 40 cr.	fl.	36.—
IV. In ajunul botezului Dlui dela 90 familii á 30 cr.	fl.	27.—
V. Venite stolari după calculul mediu a celor 5 ani din urmă: dela botezuri fl. 7.92; dela cununii fl. 9.33, dela înmormêntări fl. 16. — cu totul	fl.	33.25
VI. Venite accidentali: „Paştile“ fl. 12. — masle fl. 5, osfestănii în biserică și pe la oameni fl. 5, cununa anului fl. 5, pomeniri preste an fl. 3, cu totul	fl.	30.—
Suma	fl.	455.75

Doritorii de a ocupa aceasta parochie sĕ 'și aştearnă suplicele de concurs instruite conform legilor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral pănă la terminul prefipt.

Mercurea, la 4 Aprile 1886.

Oficiul protopresbiteral al tractului Mercurei.

I. Droc,
protopresbiter.

Nr. 293. [1301] 1—3

CONCURS.

Pentru intregirea vacantei parochii de clasa a III-a din Apoldul inferior, protopresbiteratul Mercurei sĕ escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu această parochie sunt:

I. Bani gata din cassa alodială	fl.	120.—
II. Porţiunea canonică 10 jugĕre, agru și fănaţ eu un venit de	fl.	120.—
III. Venit stolariu dela botezuri, cununii și îmormêntări, după calculul de mijloc al celor cinci ani din urmă	fl.	85.—
IV. Dela umblarea cu crucea în ajunul Bobotezei	fl.	24.—
V. O ḑi de lucru dela 50 familii de ţigan . .	fl.	24.—
VI. 8 stângini lemne de foc din pădurea comunală à 5 fl.	fl.	40.—
VII. Paştile şi un sărindariu plătit în urma unui legat, din lada bisericei .	fl.	12.—
Suma .	fl.	428.—

Cei ce doresc a reflecta la aceasta parochie sĕ'şi aştearnă suplicile de concurs, instruite conform legilor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în terminul prefipt.

Mercurea la 4 Aprile, 1886.

Oficiul ppresbiteral al tract. Mercurei.

I. Droc,
protopresbiter.

Nr. 114. [1300] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch în Măierău, protopresbiteratul Turdei, se escrie prin aceasta concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Casa parochială cu grădină şi edificiele economice.
2. Folosirea porţiunei canonice de 9 jugere pământ, parte arătoriu parte fănaţiu.
3. Dela 70 familii câte o ferdelă (16 cupe vechi) de cucuruz sfărmit şi câte o ḑi de lucru.
4. Stola usuată; cari toate computate laolaltă dau un venit anual de 240 fl.

Doritorii de a ocupa acest post au a subşterne suplicele lor de concurs instruite în sensul legilor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. în Turda pănă la terminul mai sus numit.

Turda, 16 Aprile 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial din Maierău.

Petru Roșca,
protopop.

Nr. 321. [1295] 2—3

EDICT.

Alexandru Cărstea gr. or. din Dobârca, protopresbiteratul Mercurei, care de 5 ani trecuţi a părăsit cu necredinţă pe legiuita sa soţie Raveca Moise Gusan gr. or. din Gârbova, şi a pribegit în lume, fără a se scì ubicaţiunea lui şi dacă mai este în vieaţă sau nu, se citează prin aceasta a se presenta înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral în termin de 3 luni de ḑile dela prima publicare a acestui edict, căci la din contră procesul divorţial intentat de soţia sa, se va pertracta şi decide şi în absenţa lui.

Mercurea, la 10 Aprilie 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Mercurei.

I. Droc,
protopresbiter.

Sz. 68/1886. végreh. [1299] 1—1

Árverési hirdetmény.

Alolirt kir. bir. végrehajtó ezennel közhirré teszi: miszerint a N. Szebeni kir. járásbiróságnak 1884 évi 6527 polg. számu végrehajtást elrendelő és a Hossznaszói kir járásbiróságnak 1885 évi 47 polg. számu kiküldő végzése folytán N. Szebeni „Albina“s felperes végrehajtató részére Szancsalli Ruszcán Miklós és neje végrehajtást szenvedő ellen 1212 frt. 80 kr. o. é. tőke s járulékairánt kielégités képen biróilag foglalt és 1600 frtra becsült ingóságokra a Hosszuaszói kir. járásbiróságnak 1886 évi 501 polg számu végzésével 1212 frt. 80 kr tőke, ennek 1882/3 évi August Feber hó 1-ik napjától járó 8$^0/_0$ kamatai, 284 frt 82 kr. ovási, $^1/_3$ $^0/_0$ váltódij s eddig összesen 26 frt 16 krban megállapitott költségek iránt a további kielégitési végrehajtás elrendeltetvén. Ennek folytán az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ügyvéd Dr. Oct. Russu végrehajtató képviselő irásbeli jelentkezésére a végrehajtási jegyzőkönyv alapján végrehajtató, foglaltatók s felülfoglaltatók javára is, a menyiben ezek is árverési jogot nyertek volna, tekintettel az idézett t.-cz. 103 §-ára, az árverésnek Szancsalon végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására határnapul **1886 évi Május hó 11-ik napjának délelötti 10 órája** kitüzetik, a mikor a biróilag foglalt tárgyak: 2. kaucza és 100 drb juh legtöbbet igérőnek, az idézett t.-cz. 108 § ában megállapitott feltételek mellett, készpénzért, szükség esetén a becsáron alol is el fognak adatni. Egyszersmind felhivatnak mindazok, kik az elárvereztetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégitéshez tartanak jogot, hogy elsőbbségi igénybejelentéseiket a felhozott t.-cz. 111 és 112 §§-ai értelmében az árverés kezdetéig alólirt kiküldött végrehajtónál vagy irá-ban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak, különben a későbben beadott igények a törvényes eljárást akadályozni nem fogják.

Kelt Hosznaszon, 1886-ik évi Aprill hó 23 ik napján.

Reinerth János,
kir. bir. végrehajtó.

Nr. 326. [1294] 2—3

EDICT.

Nicolae Gusan de religiunea gr. or. din Boz, protopresbiteratul Mercurei, carele de 5 ani a părăsit cu necredinţă pe legiuita sa soţie Ioana Mucenic Ghibu, gr. or. din Boz, și a pribegit în lume, fără a se scì ubicaţiunea lui şi dacă mai este în vieaţă sau nu, se citează prin aceasta a se presenta înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral, în termin de 3 luni de ḑile dela prima publicare a acestui edict, căci la din contră procesul divorţial intentat de soţia sa, se va pertracta şi decide şi în absenţa lui.

Mercurea, la 12 Aprilie 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Mercurei

I. Droc,
protopresbiter.

Însciințare.

Foarte important pentru fieste-care familie!

Am primit spre vêndare enorma provisiune ale unei dintre cele mai renumite **fabrice de obiecte de argint Phönix,** cu un preţ foarte redus, astfel că **numai eu singur** sunt în stare sĕ vênd

Obiectele de masă din argint Phönix

cu privilegiu patentat c. reg.

cari sunt pregătite din cel mai fin argint Phönix şi le dau cu următoarele preţuri ne mai pomenit de reduse:

6 **cuțite de masă cu tăiș de oțĕl,** care e înțepenit bine cu cuie	fl.	2.—
6 **linguri de masă din argint Phönix,** masive și patent. cu coroană . . .	„	1.50
6 **furculițe de masă din argint Phönix,** masive și patent. cu coroană . . .	„	1.50
6 **lingurițe de cafea din argint Phönix,** masive și patent. cu coroană . .	„	—.65
6 **lingurițe fine pentru oauă**	„	—.45
6 **păhăruțe pentru oauă,** minunate	„	—.80
1 **străcurătoare de teă escelentă,** masivă cu mănunchiú	„	—.50
1 **lingură de lapte, escelentă,** masivă	„	—.75
1 **lingură de supă, escelentă,** masivă	„	1.—
6 **răzimătoare pentru cuțite, escelente** și masive	„	1.25
2 **sfeșnice de masă,** foarte frumoase	„	1.—
1 **tasă foarte frumoasă și masivă**	„	1.50
1 **presărătoriu de zăhar sau piperiu**	„	—.40
49 **bucăți**	**fl.**	**13.30**

Un astfel de service complet constătătoriu din 49 de bucăți, luat de odată costă numai **10 fl.**

Acest Phönix-patentat ocupă între imitațiile de argint rangul prim, rĕmâne adecă totdeauna alb ca argintul curat, și opus de toate celelalte metale cocleala nu-l prinde nicicând, de aceea e foarte priincios pentru sănătate, și astfel cu toată căldura 'l pot recomanda, atât pentru singuraticele familii, cât și pentru proprietari de cáfenele. Ori-cine își poate reprimì banii fără amânare, dacă marfa trimisă de mine, nu-i convine. Fără de a risca, poate deci sĕ procure ori-cine. Espediția se face per „cassa,“ sau cu rambursă postală. Scrisori de recunoscință și de comande repețite stau în biroul meu în masse mari la disposiția P. T. public. Adresa:

Universal-Export-Bureau S. Löw Wien, II. Grosse Schiffgasse 3/A.

NB. Avertisăm dela anunţuri anonime.

P. S. Asemenea avertisăm publicul de argintul numit „Brittania,“ care e compus curat numai din pleu și ţinc, drept dovadă pot servì cu 61 bucăţi argint britanic cu fl. 7.50 și $5_0/^0$ rabatt. [1303] 1-6

Mijloc grabnic și sigur
pentru boale de stomach și consecințele lor.

Conservarea sĕnătății

se basează numai pe **conservarea** și **promoţiunea** unei **digestiuni bune,** căci aceasta este **condiția fundamentală** a sĕnătăţei şi a **bunei stări corporale și spirituale. Cel mai bun medicament de casă** pentru regularea **mistuirei** spre a obţine o **composiţie de sânge** adevĕrat, pentru depărtarea părţilor sângelui stricat şi rĕu, este **mult cunoscutul și plăcutul**

Balsamul de viață al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune și mai vindecătoare, este probat ca foarte escelente la *toate boalele digestive,* adecă *la lipsă de apetit, râgăială cu acrime, flatuosități, vărsături, dureri de stomach, cârcei de stomach și prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroide, boale femeești, ipohondrie, melancolie* (în urma *conturbațiunei digestiunei*); acesta împrospătează *întreaga activitate a mistuirei,* produce *sânge curat* și *sĕnătos* și redă *corpului bolnav puterea și sĕnătatea de mai nainte.* În urma acestei însușiri escelente, acesta a devenit un *medicament de casă* sigur și probat poporal, dobândind o *întindere universală.*

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă dublă 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziție. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcțiile pentru plata prin *mandate postale.*

Domnule Fragner!

Te rog ca sĕ binevoesci pentru suma de 10 fl. aici alăturată a'mi trimite o lădățuie cu 10 sticle din *balsamul de viață al D-rului Rosa.* Permiteți-'mi totodată sĕ ve comunic, că acest medicament este escelent; căci de 3 luni încoace, decând îl întrebuințez, durerile mele de stomach, pe cari de 10 ani încoace le-am avut, — nu le mai simț. Tot acest medicament a lecuit și pe soția mea de o boală de ficați, de care a suferit ea de ani încoace, și le conservă sănătatea copiilor mei, scutindu-i cu deosebire de friguri, cari p'aici sunt atât de deși. Primiți Dl meu asigurarea deosebitei mele stime, cu care me semnez:

Casimir Masalski,
inspector peste lucrările căii ferate în Alecsinaț, Sêrbia.

În original se află: **Balsamul de vieață al Drului Rosa în principalul depot al fabricantului**

B. Fragner,

apotecă „la Vulturul negru,“ în **Praga,** cornul dela Spornergasse 205—3 și în depositele mai jos însemnate:

Sibiiu: **Karl Müller,** apotecar, **W. F. Morscher,** apotecar; — Cluș: **Iohann Wolff,** apotecar, **Nicolau Széky,** apotecar, **Adolf Valentini,** apotecar; — Brașov: **Eduard Kugler,** apotecar; — Torda: **Gabriel Wolff & Sohn,** apotecar.

Toate apotecele din Austria, și cele mai multe prăvălii cu materiale au în deposit acest balsam de vieață.

Tot acolo se află:

Alifiă de casă universală din Praga.

Mijloc sigur și probat pentru vindecarea tuturor inflamațielor, rănilor și umflăturilor.

Aceasta se întrebuințează cu succes sigur la *inflamarea, oprirea laptelui și împietrirea pieptului femeilor la înțărcarea copiilor;* la abscese, umflături sanquilare, beșicuțe puroioase, la umflăturile unghiilor, la așa numitul vierme la deget, la petrificațiuni, umflături de ghinduri, la perios, la umflături reumatice, înflamații cronice la gleznele picioarelor, la scrînteli, la asudarea picioarelor și ochiuri (bătături), la mâni crepate, la umflături provenite din împunsătura insectelor, la răni puruioase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamațiunile, petrifacțiunile și umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Balsam de auḑ.

Cunoscut ca mijlocul cel mai nimerit și mai eficace pentru vindecarea auḑului greu și dobĕndirea auḑului perdut de tot.

O sticluță 1 fl. v. a. [1285] 2—15

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 42 Sibiiu, Marţi 22 Aprilie (4 Mai) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de donĕ ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Din causa sĕrbătorii „Sântul George“ numĕrul procsim va apărea Sâmbătă în 26 Apriliu.

Sesiunea sinodului archidiecesan.

Alaltăieri s'a deschis sesiunea sinodului nostru archidiecesan. La deschidere au fost presenţi preste 40 de deputaţi sinodali, dovadă viuă despre interesul cel mare al deputaţilor nostri faţă cu biserica, şi despre conscienţiositatea cea mare în împlinirea oficiului, cu care i a inzestrat clerul şi poporul credincios al bisericei noastre.

Deschiderei sinodului i-a premers celebrarea sântei liturgii de către Escelenţia Sa Domnul archiepiscop şi metropolit Miron Romanul, asistat de Preacuvioşiile lor archimandrit şi vicariu archiepiscopesc Nicolau Popea, Dr. Ilarion Puşcariu şi Nicanor Frateş protosinceli, mai departe de către domnul director seminarial Ioan Hannia şi asesorul consistorial Zachariă Boiu, — ca diacon a funcţionat domnul Sabin Piso. După celebrarea sântei liturgii s'a făcut chiemarea Sântului Duch.

Cântările liturgice le-a esecutat corul seminarial sub conducerea profesorului George Dima, şi le-a esecutat într'un mod, care înalţă spre ceriu inimile credincioşilor.

După sânta liturgie deputaţii s'au întrunit în sala destinată pentru ţinerea şedinţelor în seminariul archidiecesan. Escelenţia Sa Domnul archiepiscop şi metropolit Miron Romanul ocupând scaunul presidial, deschide sesiunea sinodală prin următoarea cuvêntare:

Preastimaţi Domni, Iubiţi fraţi, Iubiţi fii sufletesci!

„Primiţi şi astădată salutările mele cordiale la întrunirea Domniilor Voastre în sinodul ordinariu archidiecesan, chiemat sĕ iee în seamă resultatele anului din urmă ale vieţei noastre constituţionale bisericesci, şi a întocmì pentru viitoriu cele ce convin intereselor noastre de conservare şi progress.

„Nu sciu în ce mĕsură va fi satisfăcĕtoare faţă cu pretensiunile Domniilor Voastre activitatea consistoriului nostru archidiecesan, carea se presentă şi se supune şi acum apreţiărei sinodale în rapoartele lui generale şi speciale; eu însĕ cred, că în cea ce privesce cursul afacerilor consistoriale în general, se poate constata un progres satisfăcĕtoriu, care va devenì în viitoriu tot mai mare, dacă'mi va succede a întrunì şi mai bine puterile de lucru ale singuraticilor membri consistoriali.

„Cea ce me supĕră pre mine, şi — cred — pre tot sufletul devotat bisericei, este rĕul, care în decursul anului s'a pornit de nou cu multă vehemenţă, nu numai spre a strica nimbul sântei noastre biserici în ochii publicului nostru şi ai străinilor: ci chiar spre a distruge legăturile spirituale dintre noi, cari au fost totdeuna puterea noastră de vieaţă, puterea, care ne a susţinut şi în cele mai grele timpuri de ispite şi duşmănii din partea altora.

„Tot ce me poate mângăia faţă cu stricăciunile rĕului acestuia, este credinţa mea în simţul bun încă necorupt al poporului nostru şi al preoţimei conducĕtoare, şi speranţa: că rĕul însuşi, născut din preocupaţiuni mai mult personale şi promovat chiar de oameni de ai nostri probabil în momente de iritaţiune, cari în nefericita situaţiune de astăḑi ni se ivesc prea adese, — va înceta de sine dimpreună cu toate urmările lui, şi eu archiereul respunḑĕtoriu înaintea lui Dumneḑeu pentru întregitatea bisericei concreḑute archipăstoriei mele, nu voiu fi pus în necesitatea estremă de a-i aplica remedii radicale, ce poate ar sgudùi cercuri şi însoţiri întregi.

„Sperez îndeosebi, că Domniile Voastre Preastimaţi Domni, iubiţi fraţi, iubiţi fii sufletesci, cari aveţi inimă pentru conservarea şi prosperarea sântei noastre biserici, me veţi spriginì în intenţiunile mele sincere de a restaura vaḑa şi reputaţiunea bisericei, şi a-i salva interesele vitali, mai ales acum, când pentru acestea avem sĕ purtăm o luptă foarte grea contra unei forţe precumpenitoare, ca sĕ nu ḑic chiar cutropitoare.

„Cerêndu-ve binevoitoriul sprigin şi la manţinerea ordinei bune în consultările noastre sinodale, declar de deschisă sesiunea ordinariă a sinodului nostru archidiecesan pentru anul curent.“

După ascultarea acestei cuvêntări, care fu viu aclamată, presidiul denumesce de notari provisorii pe deputaţii Nicanor Frateş, Mateiu Voilean şi Pompiliu Pipoş, apoi anunţă trecerea din viaţă a deputaţilor sinodali: Anania Trombiţaş de Betlen, asesor ordinariu în senatul scolariu al consistoriului archidiecesan şi Stefan Tamaş. Sinodul îşi esprimă condolenţa prin sculare. Mai departe anunciă, că în urma reposărei deputatului sinodal Anania Trombiţaş de Betlen devenind vacant un loc de deputat în cercul electoral XV al Târnavelor, consistoriul a escris alegere nouă, totodată provoacă pe cel ales, ca dacă se află present, sĕ'şi presenteze credenţionalul: Profesorul seminarial Dr. Ioan Crişan îşi presentează credenţionalul.

Constatându-se că sunt de faţă în maioritate membrii sinodului archidiecesan, se pune la cale alegerea biroului, şi sinodul declară de notari aleşi din cler pe Nicanor Frateş şi Ioan Danciu, ear dintre mireni pe Dr. Nicolau Olariu, Dr. Ioan Mihu, Matei Voilean şi Pompiliu Pipoş, dintre cari presidiul denumesce de notariu general pe Nicanor Frateş.

Constituit astfeliu, sinodul purcede la alegerea comisiunilor, şi se aleg

a) în comisia verificătoare:

Ioan Raţ, Ioan Papiu, Parteniu Cosma, Eugen Brote, Anania Moldovan şi Rubin Patiţa;

b) în comisia organisătoare:

Nicolau Cristea, Ioan Hannia, Dr. Ilarion Puşcariu, Iacob Bologa, Dr. Aurel Brote, Parteniu Cosma, Elia Măcellariu, Ioan de Preda şi Dr. Ioan Crişan;

c) în comisiunea bisericească:

Ioan Gal, Vasiliu Roşescu, Galacteon Şagău, Gherasim Candrea, Ioan Bechnitz, Alecsiu Olariu, Iosif Orbonaş, Dr. Absolon Todea, Petru Truţa;

d) în comisiunea scolară:

Zaharia Boiu, Dr. Nicolau Maier, Ioan Popescu, Ilariu Duvlea, Ioachim Fulea, Simeon Muntean, Stefan Iosif, Dr. Nicolau Pop, Ioan Slavici;

e) în comisiunea financiară:

Romul de Crainic, Ioan Petric, Alecsandru Tordăşan, George Dănilă, Petru Gligor, Ambrosiu Bârsean, Rubin Patiţa, Ioan cavaler de Puşcariu, Ioan Şandru;

f) în comisiunea petiţionară:

Vasile Damian, Iuliu Dan, Dr. Ioan Moga, Nicolau Cosma, Petru Ciora, Ioan Zacharia.

Se presentează cererea de concediu pentru întreagă sesiunea sinodală a deputatului Diamandi Manole, şi se încuviinţează.

Se presentează apoi:

Raportul consistoriului archidiecesan, prin care se notifică repausarea asesorului consistorial Visarion Roman, şi se predă comisiunei organisătoare.

Raportul consistoriului archidiecesan în causa transpunerei legatului fericitului Andrei Baron de Şaguna pentru 2 eparchii la administrarea cassei metropolitane, — se dă comisiunei financiare.

Raportul consistoriului archidiecesan, în causa conspectului nou despre averea comunelor bisercesci, — se dă comisiunei financiare.

Raportul consistoriului archidiecesan privitoriu la propunerea limbei maghiare la institutul nostru pedagogic în trei oare pe sĕptĕmână, — se dă comisiunei scolare.

FOIŢA.

Poesii poporale din Transilvania.

(Culese de **Ioan Duma.**)

C. Hore.

XXXIX.

Blăstĕmatu-m'a maica
Sĕ me leagăn ca frunḑa,
Ca frunḑa alunului
În postul crăciunului,
Ca frunḑa cireşului
În postul Sâmpetrului.

XL.

Nevastă secerătoare
Ce seceri vara la soare
Şi mijlocul nu te doare?
De te doare mijlocul
Ţîpă secerea 'n pămênt
Şi te suic 'n deal la vênt,
Ḑĕu la vênt şi la recoare
Ca sĕ-ţi treacă de durere.

XLI.

Cine mână plugul bine,
Şi mai bea şi mai rĕmâne,
Cine mână plugul rĕu,
Trece p'ângă făgădău,
Ḑice că e vinul rĕu
Dacă nu's bani în jaşcău.

XLII.

Frunḑă verde de săsciu,
Aşteaptă mândră că viu
Pe sară cât de târḑiu;
Num' atâta oi zăbovì,
Păn ce murgu-oi potcovì,
Cu potcoave de aramă
Sĕ nu dau la poduri vamă,
Ca sĕ ajung mai degrabă.

XLIII.

Câtă lume-i pentru mine
Mânce-o focul până mâne,
Şi-ar arde de patru părţi:
De trei părţi cu lemne verḑi,
Şi de-o parte cu uscate
Că n'avu-i de tine parte,
Ear câtă-a mai rĕmânea,
Mânce-o focul când va vrea.

XLIV.

Strîgă mândra din grădină
Sĕ me duc la ea la cină,
Strigă mândra din prilaz
Sĕ me duc la ea de mas,
Strigă mândra din ogradă
Sĕ me duc la ea degrabă,
Strigă mândra din cetoare
Sĕ me duc la ea că moare;
— Frunḑă verde şi-o frăguţă
Nu stă lumea 'ntr'o drăguţă, —
Ba stă ḑeu dacă-i mândruţă.

XLV.

Aşa 'mi vine câte-o dată
Sĕ'mi las mamă, sĕ-mi las tată,
Sĕ me sui la munţi cu peatră;
Aşa 'mi vine une-ori
Sĕ-mi las fraţi sĕ-mi las surori,
Sĕ me suí la munţi cu flori.

XLVI.

Cucule cu peană neagră
Cântă 'n codru sĕ s'aleagă,
Sĕ s'aleagă la voinici
Mai şede-vor mult pe aici,
Că mie m-i s'a ales
Din a mea ţară sĕ es.

XLVII.

Bate-l Doamne şi-l usucă
Pe cel ce-a pus pomi pe luncă,
De face rachie multă
Şi-şi uită voinici de muncă,
Şi nevestele de furcă.

XLVIII

Bulgăraş de ghiaţă rece
Iarna vine vara trece
Şi n'am cu cine 'mi petrece:
S'a făcut negru pămênt
La biserică 'n mormênt.

XLIX.

Birĕul şi cu popa
Tot aşa mi-a rupt legea,
Că cătană m'or băga
La Italia m'or căra;
La Italia de m'or duce
Nu m'oi face-o poamă dulce,
Moi face-o poamă-amară
Şi-oi veni la toamnă eară.

L.

Spune-mi bade când te duci
Sĕ-ţi dau două mere dulci,
Două mere-ori două nuci.

LI.

U, iu, iu, ş'acuma viu
Dela vin dela rachiu,
Pe deseară-a cui sĕ fiu!?
A lelei de lângă masă
Ce-aşteaptă s'o strîng în braţă.
Ear pe seară me duc eară,
După pui de căprioară,
Sĕ dau mândrei sĕ nu moară.

Raportul consistoriului archidiecesan în causa înfiinţărei unui organ pedagogic în interesul învĕţământului, — se dă comisiunei scolare.

Raportul consistoriului archidiecesan, ca gramatica limbei maghiare de Dr. Ioan Crişianu şi Nicolau Putnoky sĕ se întroducă în scoalele noastre confesionale, — se dă comisiunei scolare.

Raportul consistoriului archidiecesan pentru cererea relutului de cuartir a asesorilor consistoriali Zachariă Boiu, Moise Lazar şi Nicolau Cristea, — se dă comisiunei financiare.

Raportul consistoriului archidiecesan, prin care se notifică, că la representaţiunea în causa fondului de pensiune pentru învĕţătorii confesionali înaintată guvernului ţĕrii de către consistoriul metropolitan, n'a urmat până acuma nici un rĕspuns, — se dă comisiunei scolare.

Raportul consistoriului archidiecesan privitoriu la întroducerea în scoalele confesionale a cărţei: „Curs de limba maghiară de Paul Budiu," — se dă comisiunei scolare.

Raportul consistoriului archidiecesan ca senat epitropesc despre activitatea sa în anul 1885, — se dă comisiunei financiare.

Raportul consistoriului archidiecesan ca senat bisericesc despre activitatea sa în decursul anului 1885 — se dă comisiunei bisericesci.

Raportul consistoriului archidiecesan ca senat scolar despre activitatea sa pe anul 1885 — se dă comisiunei scolare.

Raportul consistoriului archidiecesan despre actele privitoare la fundaţiunea Putnoky, — se dă comisiunei organisătoare.

Raportul consistoriului archidiecesan despre un normativ pentru statorirea diurnelor şi a speselor de călĕtoriă în esmisiuni consistoriale, — se dă comisiunei organisătoare.

Raportul consistoriului archidiecesan despre distribuirea venitului din fundaţiunea Andronic pe anul 1886, — se dă comisiunei financiare.

Raportul consistoriului archidiecesan privitoriu la subvenţionarea protopresbiterului şi a protopresbiteratului Reghin, — se dă comisiunei organisătoare.

Raportul consistoriului archidiecesan pentru aprobarea acordărei unui ajutoriu vidual de 300 fl., vĕduvei după rĕposatul asesor consistorial Anania Trombiţaş, — se dă comisiunei financiare.

Raportul consistoriului archidiecesan plenariu despre activitatea sa, — se dă comisiunei organisătoare.

Actele electorale despre alegerea de deputat sinodal în cercul XV al Târnavelor, — se dau comisiunei verificătoare.

Raportul consistoriului archidiecesan despre raţiociniile bisericesci pe anii 1883, 1884, 1885 — se dă comisiunei financiare.

Budgetul pro 1887, — se dă comisiunei financiare.

Cererea lui Vasile Chelemen din Chebelea pentru a i se decide procesul divorţial, — se dă comisiunei petiţionarie.

În fine cererea vĕduvei preotese Maria Caliman din Uroiu, protopresbiteratul Gioagiu I pentru un ajutoriu de 200 fl., — se dă comisiunei petiţionarie.

Cu acestea şedinţa I se închieie, anunciându-se cea procsimă pe Marţi la 9 oare dimineaţa. La ordinea ḑilei rapoartele comisiunilor.

Revista politică.

În sfêrşit a rĕspuns guvernul grecesc la ultimatul puterilor, de care am amintit şi noi în nrul nostru trecut. În legătură cu cele ḑise 'n nota sa adresată Dlui de Freycinet, — Delyannis renoiesce promisiunea sĕrbătorească, că Grecia conform dorinţei puterilor nu va conturba pacea Europei, şi că spre acest scop va 'ncepe reducerea stării efective a armatei sale, dar într'un restimp nehotărît, — deoarece împrejurările impun în astfel de casuri o mare precauţiune. Închieind, guvernul din Atena îşi esprimă speranţa, că puterile în urma acestor deslușiri, vor privì nota colectivă din 26 a lunei trecute ca lipsită de basă, va sĕ ḑică 'şi vor retrage ultimatul. Puterile după cum se scie, au fost cerut în acea notă demobilisarea „'n timpul cel mai scurt," dar Grecia vrea sĕ demobiliseze numai încetul cu încetul, în restimpuri nehotărîte, dar reclamate de precauţiune. Precauţiunea aceasta se poate reduce la două împrejurări: la pregătirile de rĕsboi ale turcilor şi la iritaţiunea ce domnesce 'n sinul poporaţiunei grecesci.

Atât tonul, cât şi cuprinsul acestor note este destul de interesant şi totodată şod în feliul seu. Dar cu toate aceste putem spera, că puterile vor lua în considerare şi vor sci apreţuì dificila posiţie a guvernului grecesc ce o are faţă cu poporul elin, şi vor contribuì şi ele, ca buna intenţie a Dlui Delyannis, care este destul de vĕdită, sĕ nu sufere 'n stăruinţa de fer a puterilor — naufragiu.

Curentul antibulgar din Rusia nici până aḑi nu s'a liniştit încă, şi amărăciunea se dă pe faţă cu deosebire 'n organul Dlui Katkow din Moscva. Cu tot focul combate această foaie programul unui nou jurnal bulgar „Nesavissimost", apărut de curênd la Sofia. Credem de interes a resuma 'n următoarele 3 puncte programul numitului ḑiuariu bulgar: 1. Legătura strînsă cu Turcia sĕ fie preferită ori-cărei alte legături; 2. Bulgaria sĕ tindă a se apropia de Austria, numai de Rusia nu; 3. orice interese rusesci sé fie urmărite şi persecutate 'n peninsula balcanică, chiar şi din causa, că Rusia 'n clopotele şi sfintele sale icoane posede nişte mijloace periculoase 'n contra poporului bulgar. Dureros trebuie că-i va fi atins pe puternicii dela Petersburg şi Moskva acest program, care 'n interesul Europei întregi, ar trebuì sĕ câştige din ḑi în ḑi tot mai mult şi mai mult teren la toate popoarele orientului şi occidentului.

Se pare că nihilismul începe sĕ'şi ridice din nou capul în Rusia. E fapt netăgăduit, că în timpul din urmă nu numai că s'au trimis sub escortă conspiratori revoluţionari din interiorul ţĕrii la Petersburg, dar chiar şi în capitală s'au făcut o mulţime de arestări.

Caracteristică e o circulară, prin care ministrul luminării poporului provoacă pe curatorii din diferitele cercuri sĕ ţină piept, pe toate căile agitaţiunei. Se ḑice în acea circulară, că trebuie sĕ se scape guvernul de trista necesitate de a lua mĕsuri aspre de pedeapsă contra unui însemnat numĕr de oameni, cari tolerează propaganda, pentrucă partida revoluţionarilor 'şi-a reînceput activitatea, sub masca bine-facerii. Se înţeleg sub aceasta, subscripţiunile începute pentru revoluţionari, cari îşi fac pedeapsa.

Mĕsurile pe cari le recomandă ministrul curatorilor, sunt următoare: supraveghiare strictă a tuturor manifestaţiilor cari se vor face în şi afară din universitate; supraveghiarea specială a acestor studenţi, cari se presupun a fi în legături cu agitatori; observarea chiar şi a celor mai mici semne ale unei direcţiuni rele primite printre studenţi." O direcţiune care se manifestă adesea prin lucruri neînsemnate, ca de esemplu prin negligarea esteriorului, prin tonul nepoliticos în convorbirile cu organele superioare sau inferioare ale administraţiei, cari toate sunt de regulă, semnele unui început de înfluenţă a agitaţiunii antiguvernamentale ;" în sfêrşit încuragiarea tuturor încercărilor de a ţine tinerimea pe calea cea dreaptă.

Sub titlul „Avant la bataille" („Înainte de bătaie") a apărut în Paris o carte de un autor anonim, care face sĕ se vorbească mult despre ea. Autorul ḑice, că francesii pot aştepta viitoriul cu încredere în sine, şi cu nădejde şi cu fapte dovedese, că această încredere şi nădejde e întemeiată. Vorbind despre un eventual rĕsboiu cu Germania ḑice:

„Cine ar provoca un astfeliu de rĕsboiu? În tot casul nu Francia. Întocmirile noastre politice nu permit aceasta. De altmintrelea n'avem nici un interes de a păşì ofensiv. Adevĕratul simţĕmênt al situaţiunei noastre ne impune sĕ stăm departe de ori ce provocare."

Deşì aceste cuvinte nu sunt nici ameninţătoare, nici provocătoare, şi cu toate aceste foile germane consideră cartea „Avant la bataille" ca o provocare. „Metzer Zeitung" scrie:

„Dacă francezii doioşi de rĕsbunare nu se mai pot stăpânì, atunci poftească dincoace la noi. Îi vom întoarce acasă cântându-le pe scripcă."

Aşa scriu foile germane, care mereu se plâng că-i provoacă francesii la luptă pe germani! „Times" din Londra a găsit cu cale sĕ mai rĕcorească puţin şovinismul german şi „Parlamentär" comunică vorbele foaiei engleze, care ḑice:

„Ura germanilor contra Franciei e în crescere şi se nutresce de partida rĕsboiului, care ar dorì ca Bismarck sĕ-şi completeze opera sa şi sĕ dea duşmanului secular lovitura decisivă. Dela 1870 germanii şi francezii sunt amărîţi unii pe alţii. În fie-care primăvară fantasează germanii de un rĕsboiu contra Franciei şi vorbesc despre viitoarea espediţiune, ca despre o preumblare militară. Francezii n'au strigat: „A Berlin!", germanii însĕ strigă: „La Paris!" şi visează despre nimicirea Franciei. Ei ḑic că francezii n'au nici un aliat şi că Rusia acum nu va împedeca pe Germania d'aşi completa opera, pe când mai târḑiu Francia ar putea avea aliat pe Rusia, cu care Germania mai curênd sau mai târḑiu va trebuì sĕ se mĕsoare. De aceea e bine sĕ li se arete germanilor cu fapte, că în Francia lucrurile nu stau aşa cum cred ei şi că un rĕsboi franco-german ar fi împreunat cu mari pericule pentru Germania. Cartea „Avant la bataille" este deci o duşă înţeleaptă, care va cura pofta de invasiune a germanilor."

În tot casul putem ḑice, că relaţiunile dintre Germania şi Francia sunt binişor încordate.

Naţionalităţile în peninsula balcanică.

S'a scris foarte mult în privinţa Macedoniei şi Albaniei de mai toate ḑiarele strĕine, însĕ, mai nici unul din aceste ḑiare n'a dat adevĕrata situaţiune a lucrurilor, căci au avut drept basă a espunerilor lor,

LII.

Cucule cu pene sure
Cântă vara prin pădure,
Cucule peană galbină
Eu me culc tu mĕ leagănă,
Şi me leagănă frumos
Sĕ nu cad din leagăn jos;
Că de mic sunt învĕţat
Sĕ nu dorm ne-legănat.

LIII.

Frunḑă verde trei smicele,
De ciuda nevestei mele,
N'o sĕ me mai las de rele
Şi-oi sĕ iubesc o muiere.
Cine me scie pe mine
Cu ce foc trăiesc în lume
Cu ce foc cu ce durere,
Pentr'o hoaţă de muiere?
— Nu sciu scris, nu sciu făcut,
Parte 'n lume n'am avut;
Eu muncesc de-agonisesc,
Parte 'n lume nu găsesc.

LIV.

Spune-mi bade adevĕrat
Pentru cine m'ai lăsat?
Pentru holda din cărare
Pentru holda cea din vale?
Bade holda am secera,
Că ḑeu mama nu m'a da,
Şi dacă bade ti 'ntoarce
Ca cânele la potloage,
La rechita rourată
La drăguţa cea lăsată.

LV.

Măi bădiţă din Sibiiu
Leagă-ţi murgul de-un gutiu,
De-un gutui de două lemne
Întră 'n casă, nu te teme!
Că de cine te-ai temut
Tare l'am afurisit;
Cu aştiţă din portiţă
Cu pĕr galbin din cosiţă,
Şi l'am pus badeo 'n pămênt
La biserică 'n mormênt.

LVI.

Sĕracu diacu,
Când aude clopotul
Aruncă clopu 'n buriene
Şi se duce la pomene.

LVII.

Mândru-i codru şi 'mpenat,
Mie-mi pare că-i uscat,
Mândru-i codru şi 'nfrunḑit,
Mie-mi pare că-i pârlit.

LVIII.

Fost-am şi eu a oare cui,
Şi-acum nu's a nimărui,
Dar de m'oi purta frumos
Ear voi fi a cui am fost.

LIX.

Me dusei Marţi seara 'n clacă
Nu găsii gură sĕ-mi placă,
Me dusei în şeḑătoare,
Găsii gură 'ntrecĕtoare.
— Frunḑă verde-acum se face,
Fă-me doamne ce m-i face,
Me fă doamne-un lemn de tufă
Sĕ me facă lelea furcă,
Sĕ me ducă 'n şeḑĕtoare,
Sĕ me pună lângă ea
Sĕ o sărut când voi vrea.!..

LX

Pe un picior, pe ăstalalt,
Ăstalalt m-i bun fârtat,
Că me duce sara 'n sat
La nevasta cu bărbat.

LVI.

Nu 'nvêrtì nevasta-aşa
Că ḑĕu asta nu-i a ta,
Că-i a ăstui de colea,
Ce se uită pe sub clop
Ca sĕ vaḑă cum i-o joci,
Şi se uită pe sub gene,
Bate-l doamne rĕu 'şi-o teme.

LXII.

Auḑi mândro cucul cântă
Eşi afară de-l ascultă,
De ţi-a cânta cucul bine
Sĕ vii mândro după mine;
De ţi a cânta cucul rĕu,
Sĕ te duci cu Dḑĕu!

LXIII.

Frunḑă verde de arţar
Eu m'aş face pĕcurar,
De s'ar pasce oile
P'ângă sat ca gâscele.
Ba ḑeu oile se pasc
Prin pădurea cu buhaşi [1]
Cu traista plină de caş,
Aşa-i treaba după oi
Cu fluer şi cu cimpoi,
Aşa-i treaba la meluţă
Cu cimpoi şi cu trişcuţă.

LXIV.

Bună maică ai avut
Că frumoasă te-a făcut,
Trasă 'n strug, făcută dop,
Cu grumaḑi ca un tioc,
La picioare cârligată
La cap mare şi ciudată,
Hîdă-i Doamne, crucea o bată.

(Va urma.)

---

[1] Buhaşi: braḑi stufoşi şi mici, pădure deasă.

statisticile și darea de seamă ale pressei grece și bulgare, cari, ca interesate în causă, au ascuns adevĕrul, fie-care în profitul lor.

Statisticile grece eliminau toate popoarele, făcêndu-le grece. Ear statisticile bulgare făcêndu-le bulgare.

În interesul adevĕrului, și pentru ca Europa sĕ cunoască adevĕrata stare a lucrurilor, voi scrie câte-va rênduri asupra situațiunei din peninsula balcanică.

Partea care se întinde între marea Egeă și Adriatică este locuită esclusiv de români și albanesi și formează Albania și Macedonia; în partea despre Sêrbia sunt câte-va mii de sêrbi, cari nu trec însĕ de 25%, ear în partea despre Rumelia sunt toate locuite de români turciți.

Așa Kestoria, Velisa, Wodena, Seres, lângă români și albanesi, cari formează majoritatea, sunt populate în proporție de 25% de sêrbi.

Ear în: Demir-Kapu, Demir-Isar, Lundji, Berislov sunt o mulțime de români turciți.

Bitolia, care este mai mult în discuție și asupra căreia se ridică mai ales pretențiunile grecilor și ale bulgarilor, este centrul românilor. Aci, pe lângă scoli secundare, românii au și un gimnasiu.

În Salonic populațiunea e micstă; în majoritate însĕ sunt ovreii. Greci și bulgari nu sunt decât într'un numĕr foarte mic, ear aceia pe cari dînșii 'i fac greci sau bulgari, sunt români și albanesi.

Argumentul, cu care atât grecii, cât și bulgarii caută sĕ dovedească că grecii și bulgarii sunt locuitorii Albaniei și ai Macedoniei este, că sunt scoli grece și bulgare în Macedonia și Albania.

Așa este, dar trebue sĕ vedem care este causa de sunt asemenea scoli în aceste părți?

Mai ântâi cultura acestor popoare este la începutul ei, și românii din regatul român abia de vre-o 6—7 ani au început sĕ se intereseze de aceste populații, așa că abia s'au înființat vre-o 36 scoli române de societatea din Bucuresci.

Societatea grecă însĕ „Silogy“ lucrează de ḑecimi de ani la grecisarea Macedoniei și a Albaniei, și astăḑi are înființate o mulțime de scoli.

Inființarea acestor scoli, și atragerea populației autochtone în ele, nu a fost ajutată de simțemintele populației, ci de influența patriarchului grec dela Constantinopole, care 'și a pus toată influența de care se bucură pe lângă curtea Imperială a M. S. Sultanului, în joc, — pentru a întroduce în biserici limba greacă și astfel pe calea religioasă sĕ facă pe români și albanesi a îmbrățișa limba grecă.

Societățile bulgare au lucrat asemenea de mult timp la bulgarisarea acestor părți.

Este adevĕrat, că posesiunea Albaniei și a Macedoniei este de mare importanță, atât pentru greci cât și pentru bulgari. Dar oare dacă au importanță, pentru Europa?

Intinderea slavismului în întreaga peninsulă balcanică, nu ar fi distrugerea tuturor demersurilor Europei în privința Constantinopolului?

Grecia earăș, luând aceste părți, n'ar călca peste libertatea unor popoare, lucru, care trebue sĕ fie contrariu spiritului de dreptate și de independință care guvernă lumea?

Și mai ales când deja, prin generositatea Europei, atât unii, cât și alții din peninsula balcanică au rupt din aceste țĕri câte o bucată, trebue Europa sĕ le încurageze în cuceririle lor nedrepte? Bulgarii au în Rumelia o mulțime de locuri populate de români și albanezi.

Sêrbii domnesc asemenea în partea Vraniei peste o mulțime de albanezi, ear pe malul Dunărei dela Timoc, Negotin, Milanovatz etc. până la poalele Semendriei au luat Dulcino și Antivari, populate esclusiv de albanezi.

Grecii în Tesalia, de curênd anecsată, precum și în insulele Syra, Spete, Cranidi, Poro etc. au numai albanesi, așa și în Atica și Beoția, precum și în Peloponez.

Aceasta este adevĕrata stare a lucrurilor din Macedonia și Albania.

Europa trebue sĕ se îngrijească de soarta acestor țĕri, căci de ele sunt legate o mulțime de interese vitale ale ei.

Albania și Macedonia, fiind populate într'un mod încrucișat de aceste popoare, trebuesc când ar fi vorba de independența lor, liberate și întrupate într'un singur stat, care ar fi stavilă în contra panslavismului. „Adevĕrul.“

Dare de samă

despre veniturile și spesele balului „Reuniunei femeilor române“ din Arad, dat în 25 Februariu 1886.

(Urmare.)

Prin colecta Dnei Anastasia Tempea în Toracul mare 16 fl., 50 cr. dela: Anastasia Tempea 2 fl., Katarina Kecsi 2 fl., Anna Fizeșan 1 fl., Vioara Serb 1 fl., Maria Dârz 1 fl., Anna Marcoviciu 1 fl., Catarina Negrău 50 cr., Lucia Vulcan 2 fl., Elena Magda 1 fl., Sofia Popoviciu 2 fl., Dragina Barbulescu 1 fl., Selagian Catalina 1 fl.

Prin colecta Dnei Iulia Bocșan din Curticiu fl. 14.70 dela: Iulia Bocșan 5 fl., George Orz 50 cr., S. Bocșan 1 fl., Virgiliu Pap 51 cr., Iulia Bocșan 50 cr., Hortensia Paguba 50 cr., Nic. Popa 52; Botta 27 cr., S. Siclovan 20 cr., Fejér Domokos 1 fl., A. Buchta 30 cr., Wilág Mór 50 cr. Deutsch Iakob 20 cr., G. Ciupuliga 50 cr., Silvia Ciupuliga 1 fl., Florian Cioară 20 cr., Ignat Urs 50 cr., Maria Popa 1 fl., Gavril Faur 50 cr.

Prin colecta Dlui Joldea din Hălmagiu 13 fl. 70 cr., dela: Iulia Joldea 50 cr., Amalia Bolboca 50 cr., Laurenție Juga 40 cr., N. Balta 50 cr., Tamaș Vidu 50 cr., N. Butariu 50 cr., Silvia Donath 20 cr., Al. Rob 50 cr., Roza Spiczer 40 cr., Ecatarina Birta 40 cr., Anna Moldovan 20 cr., Frații Irhaș 1 fl. 20 cr., D. Iancovici 40 de cr., J. Inco 50 cr. Rosa Ionescu 30 cr., Mihai Dirina 50 cr., G. Micluța 20 cr., Nicolae Budugan 20 cr., I. Giurgiu 20 cr., Puticiu Lucreția 1 fl., Ioan Oncu 1 fl., Nicolau Florea 1 fl., Arsenie Indrieș 50 cr., Nicolau Popescu 20 cr., Petru Sirca 20 cr, Mateyka 1 fl., Jov Feier 20 cr., Iudita Giula 50 cr.

Prin colecta Domnișoarei Elena Diaconovici în Reșița 12 fl. dela: Bagi Károly 2 fl., A. Diaconovici 2 fl., G. Balanescu 2 fl., Iuliu Vuia 2 fl., I. Frenț 2 fl., George Nicolaevici 2 fl.

Prin colecta Dnei Ecaterina Fășie în Vașcău 11 fl. 50 cr. dela: Iuliana Sarkadi 1 fl., Saveta Bogdan 1 fl., Anna Puleasi 1 fl., Weisz Ignáczné 50 cr., N. Chiș 50 cr., Atanasie Popa 1 fl., Popa Ionuț 10 cr., Nic. Baicu 10 cr., Aur. Popoviciu 30 cr., Irma Gavra 1 fl., Onica Dale 1 fl., Andrei Toader 1 fl., Dumitru Duse 1 fl., Ecaterina Făsie 2 fl.

Prin colecta Dlui Dr. Ioan Paul 9 fl. dela: Adrian Diacon 1 fl., Nicolau Popoviciu 1 fl., Ladislau Bordaș 1 fl., Ioan Vartolomei 1 fl., Traian Barzu 1 fl., Iosif Balan 1 fl., Dr. Iuliu Olariu 1 fl., Georgiu Șerban 1 fl., Dr. Ioan Paul 1 fl.

Prin colecta Dlui Nicolau Zigre din Oradia mare 8 fl. dela: Ieroteiu Beleș 2 fl., Paul Vela 2 fl., Ioan Popa 2 fl., Nicolau Zigre 2 fl.

Prin colecta dlui Cornel Nicoară în Arad 8 fl. dela: Ioan Ardelean 1 fl., David Simon 2 fl., Georgiu Dogariu 5 fl.

(Va urma.)

Varietăți.

* (Chirotonire și chirotesire.) Sub sânta liturghiă dela Dumineca Tomei, clericul absolut Stefan Albu, profesor la gimnasiul nostru din Brad fu chirotonit întru diacon, ear ierodiaconul Sabin Piso promovat întru protodiacon, în urma căreia fu autorisat a purta în semn de distincțiune brâu roșu.

* (A doua representațiune teatrală română de diletanți) va avea loc, după cum suntem informați Vineri în 25/7 l. c. în sala dela „Împĕratul Romanilor.“

Se vor representa: „Ca două picături de apă“ comedie într'un act și „Pentru ochii lumei“ comedie în 2 acte.

* (De ale vremei.) Cu 1 Maiu calendariul nou s'a schimbat și vremea, și din frumoasă ce era, a devenit ploioasă. Economii nostri se plângeau de ploaiă. Acum s'a întors vremea spre ploaiă, numai de n'ar strica vegetațiunei cam înaintate, căci este cam rece, încât a trebuit sĕ se facă foc.

* (Mulțămită publică.) Onorabilii Domni acționari ai Institutului de credit și economii „Albina“ din Sibiiu — cu ocasiunea adunărei generale din anul curent, au binevoit a vota — din cuota de binefaceri — 50 fl. v. a. și pentru Reuniunea femeilor române din Abrud și giur pentru înființarea unei scoale de fetițe, carea sumă o am și primit în numĕrariu.

Deci prin aceasta subscrișii venim a ne esprima cea mai călduroasă mulțămită Onorabililor Domni acționari, pentru viul interes — și generositatea arĕtată față de Reuniunea noastră.

Abrud, 29 Aprilie 1886.

În numele comitetului

Anna Gall, președintă.
Alecsandru Ciura, secretariu.

* (Un conflict sângeros) a avut loc a treia ḑi de pasci între miliția sĕcuiască dislocată la Zlatna din incidentul faimelor irredente din anul trecut — și între țĕranii români, cari își petreceau după vechiul obicei, jucând. Un militariu sĕcui, a avut adecă obrăsnicia a cere ca țiganii aduși și plătiți de români sĕ cânte „csárdás,“ — rĕspunsul la această pretensiune a fost o palmă improvisată, pe care i-a aplicat-o un ficior de român, ce i-a stat mai aproape. Ungurul a tras baioneta și a atacat pe ficiorul nearmat, asemenea au făcut și mai mulți tovarăși ai sei. Românii vĕḑênd că are sĕ se verse sânge, au desarmat pe militarii demonstranți, luându-le baionetele. Fiind avisată garnisoana despre incident, a eșit îndată $^1/_2$ de companie de miliție și a provocat pe ficiorii români, ca sĕ redee armele luate, ceea-ce neurmând, au dat foc. Jertfă au căḑut trei inși, dintre cari unul mort, ear doi răniți de moarte.

Luăm notița aceasta după foile maghiare, rĕmâne deci a se constata la urmă întru cât este ea esactă. Trist e, că se tinde a se da incidentului coloritul politic, pe care de loc nu'l are, și mai trist este, că tocmai miliția provoacă astfel de incidente regretabile, pe când ea a fost trimisă pentru a susținé ordinea.

Cercetarea s'a pus deja la cale și sperăm că cei vinovați își vor lua pedeapsa meritată.

* (Atentatul contra archiepiscopului Madridului.) În Dumineca Floriilor pe când archiepiscopul Madridului servea bine-cuvêntarea salciilor, un preot a tras asupra lui trei focuri de revolver. Archiepiscopul a căḑut jos ca mort. Cadavrul a fost transportat în altar.

Autorul asasinatului e un preot, numit Galeoto, dat afară pentru purtare rea. Cu mult sânge rece a mărturisit că a premeditat crima. El a anunțat intenția da a asasina pe archiepiscop. Cu o ḑi înainte a trimis la toate jurnalele din capitală câte o scrisoare anonimă.

Il Progresso și alte gazete reproduc acea scrisoare, plină de plângeri în contra autorităților bisericesci, le acusă că ele sunt causa crimei. Amenințarea contra archiepiscopului e anunțată limpede în scrisoare. Asasinul așteptase un ceas în biserică sosirea archiepiscopului. Când întrà archiepiscopul, el înaintà spre el ca sĕ-i sărute mâna, și atunci a putut trage trei focuri de revolver. Tustrele gloanțele au lovit în burtă. Galiote, vĕḑênd că archiepiscopul cade jos, s'a întors ca sĕ mai dea și asupra sa, n'a avut timp, căci a fost desarmat îndată. Imediat a fost arestat și dus la închisoare în mijlocul strigătelor poporului.

La interogatoriu a mărturisit premeditarea crimei.

Lume multă se strênsese împrejurul catedralei, manifestând simpatii pentru victimă.

Medicii au hotărît sĕ scoață gloanțele din rană; starea victimei se agravase însĕ din ce în ce.

Arhiepiscopul era ântâiul titular în diecesa capitalei. Înainte fusese arhiepiscop la Salamanca. Era un prelat foarte activ și tolerant.

Archiepiscopul a murit nu peste mult.

* (Legațiunile rusesci.) — Într'un numĕr al ḑiariului „Nowoje Wremja“ se găsesc următoarele date financiare: Salariul ambasadorilor ruși s'a prevĕḑut pentru anul 1886 în suma de 1,060,350 ruble. Suma cea mai mare o primesce ambasada din Constantinopol, care primesce 115,500 ruble. pentru menționatul an. Apoi urmează ambasada din Londra cu 91,500 ruble. Ambasada din Viena primesce 86,000; cea din Berlin 84,700 ruble. Fie-care din ambasadorii din Londra, Constantinopol, Viena și Berlin primesce o leafă de 50,000 ruble. Ambasada din Paris are 84,600 ruble; ambasadorul însuși are 40,000 ruble. În fine ambasada din Roma primesce 70,000 ruble și ambasadorul are leafă de 40,000 ruble.

Dintre misiuni cea mai scumpă e cea din Peking, pentru care s'au prevĕḑut 60,700 ruble pentru anul viitoriu, din care ministrul președinte are 30,000, apoi urmează cea din Yeddo cu 52,200 ruble. Mai eftină este misiunea din Karlsruhe, care primesce numai 3000 ruble. Pentru consulate, viceconsulate și agenții s'a prevĕḑut suma de 654,070 ruble pentru anul 1876.

21 profesori de universitate și multe sute de medici practici au analisat pilulele de Svițera ale apotecariului R. Brandt, și au constatat, că sunt un mijloc sigur și nestricăcios. Aceasta poate ajunge pentru capacitarea tuturor, cari se îndoiesc în efectul acestui mijloc de cură. Sĕ se observe, că preparatul veritabil e provĕḑut cu iscălitura lui R. Brandt.

Loterie.

Sâmbătă în 1 Maiu n. 1886.

Timișoara:	**3**	**10**	**48**	**60**	**54**
Viena:	**59**	**11**	**75**	**27**	**22**

Bursa de Viena și Pesta.

Din 1 Maiu n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur ung. de 4%	103.50	103.60
Renta ung. de hârtie	95.—	95 10
Obligațiuni urbariale transilvane	114 40	114.25
Galbin	5 94	5.91
Napoleon	10.02$^1/_2$	10 02
London pe (poliță de trei luni)	126.05	126.—
100 marce nemțeșt	61.75	61.70

Nr. 293. [1301] 2—3

CONCURS.

Pentru intregirea vacantei parochii de clasa a III-a din Apoldul superior,*) protopresbiteratul Mercurei sĕ escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu această parochie sunt:

I. Bani gata din cassa alodială	fl.	120.—
II. Porţiunea canonică 10 jugĕre, agru şi fănaţ eu un venit de	fl.	120.—
III. Venit stolariu dela botezuri, cununii şi îmormêntări, după calculul de mijloc al celor cinci ani din urmă	fl.	85.—
IV. Dela umblarea cu crucea în ajunul Bobotezei	fl.	24.—
V. O ḑi de lucru dela 50 familii de ţigan	fl.	24.—
VI. 8 stângini lemne de foc din pădurea comunală à 5 fl.	fl.	40.—
VII. Paştile şi un sărindariu plătit în urma unui legat, din lada bisericei	fl.	12.—
Suma	fl.	428.—

Cei ce doresc a reflecta la aceasta parochie sĕ'şi aştearnă suplicile de concurs, instruite conform legilor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în terminul prefipt.

Mercurea la 4 Aprile, 1886.

Oficiul ppresbiteral al tract. Mercurei.

I. Droc,
protopresbiter.

---

*) În nrul nostru trecut din eroare s'a fost publicat: „din Apoldul inferior, ceea-ce acum s'a îndreptat."

Nr. 114. [1300] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch în Măierău, protopresbiteratul Turdei, se escrie prin aceasta concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Casa parochială cu grădină şi edificiele economice.

2. Folosirea porţiunei canonice de 9 jugere pămênt, parte arătoriu parte fănaţiu.

3. Dela 70 familii câte o ferdelă (16 cupe vechi) de cucuruz sfărmit şi câte o ḑi de lucru.

4. Stola usuată; cari toate computate laolaltă dau un venit anual de 240 fl.

Doritorii de a ocupa acest post au a subşterne suplicele lor de concurs instruite în sensul legilor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. în Turda pănă la terminul mai sus numit.

Turda, 16 Aprile 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial din Maierău.

Petru Roşca, protopop.

Nr. 321. [1295] 3—3

EDICT.

Alexandru Cărstea gr. or. din Dobârca, protopresbiteratul Mercurei, care de 5 ani trecuţi a părăsit cu necredinţă pe legiuita sa soţie Raveca Moise Gusan gr. or. din Gârbova, şi a pribegit în lume, fără a se scì ubicaţiunea lui şi dacă mai este în vieaţă sau nu, se citează prin aceasta a se presenta înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral în termin de 3 luni de ḑile dela prima publicare a acestui edict, căci la din contră procesul divorţial intentat de soţia sa, se va pertracta şi decide şi în absenţa lui.

Mercurea, la 10 Aprilie 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Mercurei.

I. Droc,
protopresbiter.

Nr. 1710 civ. 1886 [1304] 1—3

Publicaţiune.

Tribunalul reg. din Elisabetopole aduce la cunoscinţă publică cumcă pe basa rugării de proporţionare a dreptului de crîşmărit din Szász-Völgy, pertractarea asupra admisibilităţii acestei rugări, se ficsează **pe ḑiua de 17 Iuniu 1886 la 10 oare înainte de ameaḑi,** în faţa locului, în comuna Szász Völgy, — la care se citează toţi cei interesaţi, cu provocare la urmările provĕḑute în §. 15 al procedurei judecătoresci.

Din şedinţa tribunalului din Elisabetopole, ţinută la 19 Aprilie 1886.

Nagy Lajos, president. **Gödri Sándor,** notariu.

Materie pentru haine

din lână trainică pentru un bărbat de statură mijlocie.

3.10 metre un **rênd de haine**
- **4 fl. 96 cr.** din lână bună de oaie;
- **8 „ — „** din lână mai bună de oaie;
- **10 „ — „** din lână fină de oaie;
- **12 „ 40 „** din lână de tot fină de oaie.

Plaiduri de călĕtorie dărabul fl. 4, 5, 8 pănă la 12. Stofe pentru haine foarte fine, pantaloni, paltoane de purtat şi pentru ploaie Tüffl, Lode, Commis, Cammgarn, Cheviots, Tricots, cârpe pentru dame, stofe pentru biliard, Peruviens, Dosking se află la

întemeiat **Joh. Stikarofsky,** — la 1866. —
deposit de fabrică în Brünn.

Modele franco. Pentru croitori cărţile de modele **nefrancate. Trimiteri cu rambursă** preste 10 fl. **gratuit.**

Am totdeauna un deposit de stofe în valoare de preste fl. 150,000, şi este în urma negoţului universal lucru natural că remân bucăţi de câte 1 pănă la 5 metri **ca rest,** de aceea asemenea rĕmăşiţe trebuie sĕ le vênd **în preţ de tot moderat. — Modele din aceste stofe nu se pot trimite,** cele neconvenabile se reprimesc în **schimb** sau se **înapoiază banii.** (Observ, că şi alte firme reprimesc în schimb resturile trimise, poate pentru marfă şi mai rea, dar **banii nu o înapoiază).**

Din causa **imitaţiunilor** prin **firmele înşĕlătoare** şi **nesolide,** sunt decis a părăsì publicaţiunile în jurnale, şi rog pe on. public a-'şi lua notiţă despre **firma mea solidă** şi a me onora cu comande, cari se vor efectuì cu cea mai mare băgare de seamă.

Corespondenţe se primesc în limbile: germană, bohemă, ungurească, polonă, italiană şi franceză. [1259] 9—20

„Equitable"

Societate de asigurare V. St. New-York

Fundată în 1859.

Pănă la 31 Decembre 1885 starea asigurărilor făcea: . . . . **910** milioane fl. v. a.
Pănă la 31 Decembre 1885 starea constatată a averii institutului . . . . . . **169** milioane fl. v. a.
Percepţiuni de premii şi percente în anul 1885: . . . . **42** milioane fl. v. a.

După trei ani fie-care poliţă va fi necontestabilă.

Întregul câştig al institutului se va împărţi esclusiv între asiguranţi, de oare-ce conform statutelor societăţii acţiile nu pot sĕ fie împărtăşite mai mult de cât cu 7% dividende. [1298] 2—3

Representanţa generală pentru Ungaria: **Budapesta strada Andrássy 12.**

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 15 Aprilie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	3.15	—
Budapesta	6.47	1.45	**7.29**	**6.20**
Szolnok	11.22	3.51	**8.27**	**9.26**
P. Ladány	2.20	5.28	**5.58**	**11.40**
Oradea-mare	4.39	**6.41**	8.37	**1.28**
	—	**6.46**	9.37	**1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.45	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.14**	10.28	**2.34**
Rév	—	**7.42**	11.36	**3.18**
Bratca	—	—	12.10	**3.41**
Bucia	—	—	12.46	**4.01**
Ciucia	—	**8.31**	1.48	**4.26**
Huiedin	—	**9.01**	3.09	**5.08**
Stana	—	—	3.42	**5.27**
Aghireş	—	—	4.12	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluş	—	10.01	5.17	6.43
	10.20	—	—	7.03
Apahida	**10.52**	—	—	7.26
Ghiriş	**12.37**	—	—	8.54
Cucerdea	**1.48**	—	—	9.43
Uioara	**1.57**	—	—	9.51
Vinţul de sus	**2.06**	—	—	9.58
Aiud	**2.36**	—	—	10.24
Teiuş	**3.14**	—	—	10.59
Crăciunel	**3.45**	—	—	11.28
Blaş	**4.06**	—	—	11.44
Micăsasa	**4.45**	—	—	12.18
Copşa mică	**5.40**	—	—	1.01
Mediaş	6.01	-	—	1.22
Elisabetopole	6.40	—	—	1.56
Sighişoara	7.35	—	—	2.44
Haşfalĕu	8.01	—	—	3.02
Homorod	10.05	—	—	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	**6.03**
Feldioara	12.14	—	—	**6.35**
Braşov	1.09	—	—	**7.14**
	1.50	**5.30**	—	—
Timiş	2.48	6.07	—	—
Predeal	4.56	7.45	—	—
Bucuresci	**9.40**	14.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.45	—
Predeal	—	**9.30**	12.50	—
Timiş	—	**11.11**	1.40	—
Braşov	—	**11.44**	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Haşfalĕu	10.10	—	**7.37**	—
Sighişoara	10.39	—	**8.21**	—
Elisabetopole	11.19	—	**9.05**	—
Mediaş	11.54	—	**9.43**	—
Copşa mică	12 12	—	**10.02**	--
	12.37	—	**10.30**	—
Micăsasa	12.56	—	**10.50**	—
Blaş	1.30	—	**11.29**	—
Crăciunel	1.45	—	**11 47**	—
Teiuş	2.34	—	**12.35**	—
Aiud	2.55	—	**1.04**	—
Vinţul de sus	3.17	—	**1.30**	—
Uioara	3.24	—	**1.39**	—
Cucerdea	3.36	—	**2.07**	—
Ghiriş	4.11	—	**3.08**	—
Apahida	5.36	—	**5.08**	—
Cluş	5.56	--	**5.35**	—
	6.16	6.08	—	8.—
Nadisul ung	**.37**	—	—	8.34
Ghîrbou	**53**	—	—	8.59
Aghire	**7.08**	—	—	9.56
Stana	**7 34**	—	—	10.16
Huiedin	**7.55**	7.14	—	11.04
Ciucia	**8.37**	7.43	—	12.17
Bucia	**8.53**	—	—	12.47
Bratca	**9.12**	—	—	1.21
Rév	**9.31**	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	**10.06**	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	**10.25**	—	—	3.39
Várad-Velencze	**10.35**	—	—	3.55
Oradea-mare	**10.41**	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	**12.50**	10.38	1.45	**5.35**
Szolnok	**3.06**	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	**10.05**	10.30
Viena	3.—	**8.—**	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.—**	—
Budapesta	—	8.05	8.—
Szolnok	—	11.02	**12.—**
Arad	—	**3.37**	**5.55**
	—	**4.—**	6.05
Glogovaţ	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliş	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborşin	—	**6.42**	8.58
Zam	—	**7.14**	9.28
Gurasada	—	**7.43**	9.56
Ilia	—	**8.01**	10.17
Branicîca	—	**8.21**	10.38
Deva	—	**8.47**	11.05
Simeria (Piski)	—	**9.40**	11.55
Orĕştia	—	**10.10**	12.24
Şibot	—	**10.34**	12.53
Vinţul de jos	—	**11.04**	1.22
Alba-Iulia	—	**11.31**	1.40
Teiuş	—	**12.05**	2.24

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.09	**3.56**	—
Alba-Iulia	11.56	**4.27**	—
Vinţul de jos	12.20	**4.53**	—
Şibot	12.25	**5.19**	—
Orĕştia	1.19	**5.41**	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicîca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborşin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	**6.18**	9.49	—
Radna-Lipova	**6.57**	10.23	6.14
Pauliş	**7.12**	10.37	6.30
Gyorok	**7.27**	10.52	6.47
Glogovaţ	**7.56**	11.18	7.17
Arad	**8.10**	11.32	7.32
	9.—	12.27	—
Szolnok	**2.39**	5.10	—
Budapesta	6.50	8.16	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	12.27	3.23
Haţeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Baniţa	3.35	**6.07**
Petroşeni	4.04	**6.39**

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	**8.18**
Aradul nou	6.25	**8.32**
Németh-Ságh	6.50	**8.51**
Vinga	7.19	**9.07**
Orczifalva	7.38	**9.20**
Merczifalva	7.56	**9.32**
Timişoara	8.42	**10.09**

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.49	9.33
Baniţa	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Haţeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	**6.07**
Vinga	6.52	**6.32**
Németh-Ságh	7.06	**6.53**
Aradul nou	7.21	**7.24**
Arad	7.53	**7.40**

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	5.50	1.24
Şeica mare	6.11	1.11
Loamneş	6.40	2.32
Ocna	7.03	2.01
Sibiiu	7.23	2.44

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	**8.16**	10.25
Ocna	**8.40**	10.46
Loamneş	**9.06**	11.09
Şeica mare	**9.35**	11.32
Copşa mică	**9.59**	11.52

Cucerdea—Oşorheiu – Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheţa	10.31	4.21
Luduş	10.53	4.43
M Bogat	11.03	4.48
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireşteu	12.26	**6.10**
Oşorheiu	12.46	**6.30**
	1.16	—
Reghinul-săs.	3.08	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	**4.22**	4.—
Oşorheiu	6.14	5.52
	6.34	**12.25**
Nireşteu	6.55	**12.55**
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	**1.24**
Cipeu-Iernut	7.37	**1.54**
M. Bogat	8.07	**2.31**
Luduş	8.21	**2.46**
Cheţa	8.38	**3.06**
Cucerdea	9.07	**3.40**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Pisk.)	11.30

Ghiriş — Turda

Ghiriş	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriş

Turda	8.20	1.41
Ghiriş	8.41	2.06

Nota: Numerele cele grase inseamnă oarele de noapte.

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 43 Sibiiu, Sâmbătă 26 Aprilie (8 Mai) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Constituţionalismul în biserica noastră.

În viaţa fie-cărui popor numai acea organisaţiune poate prinde rădăcini, care stă în oare-care raport firesc cu caracterul lui, cu gradul lui de cultură, cu economia lui naţională şi în fine cu trebuinţele lui ḑilnice.

Dacă avem în vedere postulatul de sus — şi dacă privim desvoltarea istorică şi fasele prin cari a trecut biserica noastră, nu ne va prinde mirare, că în massele de jos ale poporului, nu a prea prins rădăcini afunde constituţionalismul, ci din contră el se arată pe unele locuri de tot funest în consecinţele sale. Singuraticele casuri de alegeri de învĕţători şi preoţi ne dovedesc ḑi de ḑi, că ne aflăm de multeori în faţă cu postulatele legei esistente şi cu nisce dorinţe ale poporului, cari nu pot fi aduse în consonanţă, de unde urmează un conflict între cei chiemaţi sĕ represente şi aducă la valoare spiritul şi litera legei, şi între poporul, care de multeori lucră contra intereselor sale bine-pricepute, fără ca sĕ prevadă urmările funeste ale acţiunilor sale.

O agerime şi un tact fin se recer dela cei chiemaţi a conduce cu deosebire alegerile — şi aceasta pentru ca sĕ nu dăm pas de pas de pedeci în esecutarea legilor. Legi avem şi ele sunt bune — dar aplicarea lor sufer naufragiu, ori din vina poporului, ori din vina representantelui legei. Dacă un representant al legei ar prevedea de timpuriu urmările nefaste ale unei combinaţiuni în o comună, de se va alege cutare ori cutare de preot, — el nici decât nu are sĕ aştepte până când respectivul candidat s'a eliberat dela miliţie, s'au până s'a căsătorit cu o persoană a cărei părinţi au influinţă decisivă la alegeri, ci ei îndata ce devine o parochiă vacantă, sĕ dispună ca aceea sĕ se întregească prin concurs pe calea alegerei. În modul acesta am scăpa de multe proteste, de multe anulări de alegeri, de multe comisiuni de investigare şi ce e mai mult, am salva moralitatea poporului, de care avem mare lipsă. Unii representanţi ai legei se vede, că nici nu sunt împăcaţi cu idea, ca lucrurile sĕ meargă oblu şi drept, ci deoparte vor sĕ satisfacă legei, ear de altă, cochetează cu nisce candidaţi necualificaţi, amână, tragănă, sfătuesc celor cualifiaţi sĕ se retragă, căci acolo e cutare şi cutare candidat din comună şi tot nu va reeşì şi astfeliu legea devine illusoriă, ear spiritul constituţiunei noastre bisericesci nu va penetra nici când la inima poporului, ci el se va deda tot ca din moşi şi strămoşi, că dacă X a fost preot, următoriul lui nu poate fi altul decât feciorul ori ginerele seu — dacă Y a fost protopop, următoriul seu nu poate fi decât un ginere, ori apoi un neam de aproape şi apoi prin aceasta se face mare nedreptate atât legei şi spiritului ei, cât şi oamenilor, cari au învĕţat carte, ca după învĕţătura lor sĕ trăiască şi sĕ-şi câştige o posiţie onorifică în societate. Avem o mulţime de oameni tineri cari din cause de aceste au părăsit carierele de preoţi şi învĕţători, s'au făcut scriitori, notari şi mai scie Dumneḑeu ce, curat numai din causă, că nu s'au împreunat în căsătoriă cu fata cutărui preot, protopop, ori mare potentat în sat, — aḑi el trebue sĕ blasteme oara în care a mers la scoală şi 'şi-a ales cariera de preot.

Pentru ca sĕ înceteze astfeliu de anomalii şi pentru ca constituţiunea bisericei noastre sĕ prindă rădăcini la poporul nostru, este neapĕrat de lipsă ca lucrurile sĕ se resolve iute şi prompt. Devine o parochie vacantă — nu avem sĕ aşteptăm până cresce fata popei, ori până învaţă feciorul judelui gimnasiul, ori până se eliberează cutare de miliţie, ci la moment trebue escris concurs şi alegerea trebue efectuită numai decât după moartea parochului.

În chipul acesta combinaţiunile încetează şi oamenii îşi aleg din cei ce se presentă la concurs după chipsuiala lor şi astfeliu încetul cu încetul se va deda poporul a usa de dreptul de alegere ca de unul din cele mai sânte drepturi acordate lui prin lege. Tot asemenea ar fi sĕ se aibă lucrul şi cu învĕţătorii. Unde sunt curat numai candidaţi din comune strĕine — nu se întêmplă nici un scandal la alegeri, cei cualificaţi sunt admişi, cei necualificaţi respinşi şi lucrurile merg în cea mai bună ordine. Dacă s'ar spune cutărui om de frunte „dragul meu, nu chieltuì de geaba, că din ficiorul ori ginerele dtale nu se va face preot,“ omul nici că ar începe, nu s'ar băga în joc vorbind românesce şi ăst mod n'am avea de a face cu atâtea împărecheri prin comunele noastre parochiale. Dacă o comună parochială nu dispune de venite pe basa cărora sĕ se poată presenta un concurent cualificat — în casuri de aceste da, ar trebuì ca sĕ se recruteze un om cu purtări bune, fie din comună fie din vecini şi sĕ se chirotonească pentru parochia aceea ca administrator parochial. A se da parochiile vacante în administrare pe timp îndelungat preoţilor din vecini, nu e nici consult, dar nu e nici împreunat cu succese bune. „Nimenea nu poate servì la doi domni“ şi ori cât de diligent ar fi administratorul — el, ori va neglige parochia materă ori filia, şi va da ansă la o mulţime de bănuieli şi plânsori juste. Avem şi aḑi o mulţime de parochíi vacante. Eu cred, ca dacă am pune acolo un om cu cât de puţine cunoscinţe, tot ar fi mai bine şi mai mulţămit poporul, ca decât sĕ se vadă dat uitărei chiar de însaşi biserica sa, şi sĕ alerge păn în al doilea şi al treilea sat după un paroch. Se va obiecta că nu sunt venite! Da, e drept, că avem cu deosebire în tractul M.-Oşorheiului, Turdei, o mulţime de parochíi vacante rĕu dotate — în cari, dacă nu se va face ceva spre ameliorarea lor şi nu se vor ocupa curênd, ne vom perde mulţi credincioşi, cu atât mai mult, că ele sunt toate amestecate cu cei de altă confesiune.

Un început frumos s'a făcut cumpărându-se în unele din ele pământ, drept porţiune canonică pentru preot, dar aceasta nu e destul, ci ele trebue la moment ocupate fie chiar şi prin oameni cu mai puţină cualificaţiune, şi nu cred sĕ nu fie în comună un om de carte, care n'ar dorì sĕ devină preot. După ce el ar fi în comună, după ce ar grupa pre credincioşii sĕi în giurul sĕu, s'ar face unele după altele cele trebuinciose şi astfeliu poporul ar avea barem tigna şi mângăierea sufletească de a avea în mijlocul seu pre păstoriul seu sufletesc. Fiind preotul în comună, trebile vor merge mai regulat, informaţiunile mai sigure şi el influinţa sa şi-o va pune toată, ca sĕ ridice venitele parochiale.

Încă nu 'mi este nici un cas cunoscut, ca parochia sĕ se fi ameliorat pe timpul vacanţei, ci din contră credincioşii s'au risipit, s'au dedat a nu mai plătì, ori a face clacă la popa şi cu mare abnegaţiune şi în lung timp abia a succes apoi preotului de a-şi aduna oameni în jurul sĕu, şi a-i deda la ordine.

Ne-am dedat a vedea, în fie-care an presentânduse raport despre parochiile vacante. Ei bine! oare nu s'ar putea erua şi numĕrul acelor tineri, cari sunt aḑi clerici absoluţi, dar fără parochiă?

Eu cred că da; şi în casul acesta am avea un numĕr cu mult mai mare de clerici absoluţi ca de parochii vacante! Nu ar fi de făcut altceva, decât sĕ se provoace a petiţiona câte unul la cutare parochiă punêndu-i-se în vedere, că după un serviţ de câţiva ani i se va da voiă a concurge la parochiă mai bună! În chipul acesta toate parochiile ar fi ocupate în decursul unui singur au — dar speculele — speculele — ele trebue sĕ înceteze odată pentru totdeuna.

Lucrurile ar trebuì sĕ se reguleze ex offo — ear nu împinse cum am ḑis mai sus de candidaţi — căci interesul bisericei şi al constituţiunei noastre bisericesci cere în mod imperativ punerea în lucrare a ocupărei parochiilor vacante. În casuri de aceste parochul ar putea provedea şi postul de învĕţătoriu şi cu un zel şi o silinţă el ar putea satisface în ambe direcţiunile spre mulţămirea poporului şi spre promovarea causelor noastre bisericesci şi culturale.

De aceea nu e bine nici consult ca sĕ ne ţinem preste tot locul de regulament ca orbul de gard şi sĕ nu admitem ocuparea parochiei, până nu sunt venite de 400 fl. — pentru că în casuri de aceste ele în loc sĕ se amelioreze, vor scădea, credincioşii se vor risipì — fără ca sĕ-i mai putem aduna.

A rumpe din odată cu trecutul şi cu basa istorică a desvoltărei în biserica noastră nu e consult, pentru că de regulă astfeliu de esperimentări au produs confusiune şi nemulţămiri.

Trăim în un feliu de transacţiune şi aceea trebue sĕ se întêmple încet şi gradat, pentru că esagerarea, fie ea de ori-ce soiu va fi numai păgubicioasă pentru noi. Poporul e dedat şi împretenit cu ideia ca sĕ aibă pre preotul sĕu şi dacă el ar fi odată în comună, prin purtarea sa, prin onestitatea sa va câştiga inimile credincioşilor sei şi i se vor înmulţì şi venitele, dar nu sciu cui şi nu sciu pentru cine poporul nostru nu dă şi nu e învĕţat sĕ

FOIŢA.

Poesii poporale din Transilvania.

(Culese de **Ioan Duma.**)

C. Hore.

(Închieiere.)

LXV.

Nevastă frumoasă eşti,
Cu bărbatul cum trăiesci?
Cu bărbatul
Ca cu dracul,
Că ş-a seară mi-a spart capul,
Dimineaţa păn' la prânḑ
De trei-ori de cap m'a prins.
Tună'l Doamne şi'l trăsnesce
Că rĕu me mai chinuiesce!

LXVI.

Măgheran de pe prunduri,
Eu sunt omul cel cu gânduri,
Atâta Doamne gândesc
Pe picioare me topesc,
Cum în lume sĕ trăiesc.
Da-ar Dḑeu sĕ deie
Omul necăjit sĕ peie,
Că şi eu 's un necăjit
Mai de mult de-aşi fi murit.
De aşi fi fost murită eu
Sĕ nu 'mi vĕd nĕcazul meu,
Sĕ trăiască cui i bine
Sĕ se sature de lume;
Că şi eu m'am săturat
De când m'am înstrĕinat.

LXVII.

Maică la inima mea
Este-un nor de negură,
Pănă-i lumea nu se ia;
Măcar cât e vreme bună
De-acolo nu se rĕsbună. [1]

LXVIII.

Am o mândră ca o doamnă
Şi de trup de abea se 'ntoarnă.
Faţa mândrii 'mi place bine
Dară trupu nu-i de mine,
Că-i trupu de când cucu
Şi nu-i place vara lucru,
Că-i cu cusutură 'n mână
Perde vara prin grădină.

LXIX.

Cucule peană mierie
Eu me culc tu-mi cântă mie.
Aşa cântă la oblon
Scoală nevastă din somn.
Nu durmì durmirea-i moartă
Nu veḑi dorul cum me poartă
Pe la voi pe lângă poartă.

LXX.

Cucule peană albastră,
Ce 'mi cânţi mie la fereastră,
Că nu 's fată ci 's nevastă;
Că păn' eram fetişoară
Me luam pe ulicioară
La feciori dam gurişoară;
Dar de când m'am măritat
Pe uliţă m'am luat
Şi gură nu le-am mai dat,
Că m'am temut de bărbat.
Nevasta care iubesce,
Ea pe pĕr se netezesce
Ḑiua umblă husăreşte
Noaptea doarme iepureşte.
Dar eu dacă nu iubesc,
Ḑiua lucru, me muncesc,
Noaptea dorm me hodinesc.

---

[1] Însenină.

dea — și are și el dreptate de prea multe ori. Ar fi de dorit, ca în direcțiunea aceasta — sě se facă possibilul, ca parochíile vacante sě se ocupe fără întârdiere.

Un preot ortodocs.

Sesiunea sinodului archidiecesan.

Ședința a II-a din 22 Aprile v.

Ședința se deschide la 9 oare înainte de ameadi.

Cetindu-se protocolul primei ședințe dela 20 Apriliu v. — Se autentică.

Se presentează:

a) cererea deputatului sinodal Ioan cav. de Pușcariu pentru un concediu de 5 dile din causa agendelor fundațiunii lui Gojdu;

b) cererea deputatului sinodal Ioan Gall pentru un concediu de 5 dile din cause sanitare;

c) cererea deputatului Ioan Raț pentru un concediu de 8 dile, eventual pentru întreaga sesiune din causă de morb;

d) cererea deputatului sinodal Ioachim Fulea pentru concediu pe întreaga sesiune din motive familiare. — Concediile cerute se acoardă.

Se presentează hârtia presidială din 21 Aprile a. c. Nr. 2451 pres., prin care se presentează cercetarea făcută din partea consistoriului în urma însărcinării sinodale din 5/17 Aprile a. c. Nr. 62 în causa alegerii de deputați mireni în cercul I al Sibiiului, Iacob Bologa și Ioan de Preda. — Se predă comisiunii verificătoare.

Se presentează:

a) raportul consistoriului archidiecesan din 18 Apriliu 1885 Nr. 5049 epitr. pentru urcarea tacsei sidocsiale dela 5$^1/_2$ la 10 cr.

b) raportul consistoriului archidiecesan din 8 Aprile a. c. Nr. 2626 plen. pentru arondarea cercurilor electorale. — Se predau comisiunii organisătoare.

Se presentează raportul consistoriului archidiecesan din 18 Apriliu a. c. Nr. 2390 epitr. pentru revederea rațiociniilor bisericilor din archidiecesă până la anul 1882. — Se predă comisiunei financiare.

Se presentează:

a) rugarea protopresbiterului Partenie Trombitaș, prin care dându'și demisiunea dela postul de protopresbiter, cere ajutoriu pe timpul vieții;

b) rugarea poporenilor din Berghia, ca fostul preot acolo Petru Morariu sě rebonifice dauna făcută bisericei cu 392 fl.;

c) rugarea parochului Nicolau Berariu pentru un ajutoriu anual de 100 fl.;

d) rugarea învěțătoriului Candid Mușlea din Brașov pentru un ajutoriu anual de 100 fl.;

e) rugarea clericului de anul II. Petru Lunca pentru eliberarea dela solvirea tacsei seminariale restante în sumă de 72 fl.;

f) rugarea preotului Iosif Stănescu din Gerö Oșorheiu, prin care cere remunerațiune anuală pentru catichisare la scoala superioară de stat din Bánffi-Huedin. — Se predau comisiunii petiționare.

La ordinea dilei vine referada comisiunii verificătoare.

Raportorul aceleia deputatul Eugen Brote raportează despre actul alegerii de deputat sinodal mirean în cercul electoral XV. (Têrnava) devenit vacant prin moartea deputatului sinodal Ananie Trombitaș și în numele comisiunei propune, ca alesul deputat mirean în cercul electoral al XV. (Têrnava) Dr. Ioan Crișanu, profesor seminarial în Sibiiu sě se verifice, și fiind-că din actele electorale se vede, că instrucțiunile emise de consistoriu pentru alegerea deputaților sinodali nu s'au observat pe deplin și că din aceasta neobservare au urmat unele irregularități, care altcum nu altează resultatul, actele electorale sě se transpună consistoriului, spre ale supune revisuirii conform conclusului sinodal Nr. 64 din 1885. — Se primesce și deputatul Dr. Ioan Crișan se declară de verificat, ear actele electorale se transpun consistoriului spre revidiare în înțelesul conclusului sinodal Nr. 64 din 1885.

Se pune la ordinea dilei raportul comisiunii organisătoare.

Referentul acesteia deputatul Dr. Ioan Crișanu vine a refera asupra raportului general al consistoriului archidiecesan din 8 Apriliu a. c. Nr. 2244 plen. despre activitatea sa în ședințe plenare în decursul anului 1885, și propune în numele comisiunii, ca acela sě se iea drept basă pentru desbaterea specială. — Propunerea se primesce și raportul consistoriului se aclude la protocol sub C).

În desbaterea specială asupra raportului consistorial din ședința plenară, la propunerea comisiunii, — se iau spre sciință datele cuprinse în introducerea raportului și se dă espresiune regretului pentru perderea celor doi asesori consistoriali Visarion Roman și Anania Trombitaș, hotărîndu-se punerea la cale a alegerii altor doi asesori consistoriali, unul în senatul epitropesc și altul în cel scolar.

La propunerea comisiunii, punctul I din raportul general al consistoriului cu privire la întregirea protopresbiteratelor, — se ia spre sciință.

Punctul II din acest raport în privința reconstituirii protopresbiteratelor și a parochiilor, — se ia spre sciință și consistoriul se îndrumă a păși cu energie față cu organele subalterne, care nu-și împlinesc datorințele.

Hârtia consistoriului archidiecesan ddto 6 Mai 1885 Nr. 2394 plen., prin care se notifică sinodului decedarea asesorului consistorial în senatul epitropesc: Visarion Roman, urmată la 29 Apriliu (11 Mai n.) 1885. — E resolvită la Nrul prot. . . . .

Tot comisiunea organisătoare prin raportorul seu, deputatul Dr. Ioan Crișan raportează asupra hârtiei consistoriului archidiecesan din 19 Aprilie a. c. Nr. 1705 plen., prin care se așterne spre aprobare următoriul „normativ pentru statorirea diurnei și a speselor de călětorie în esmisiuni consistoriale:“

1. Asesorilor consistoriali, care locuesc în Sibiiu, nu le compet diurne pentru participarea lor la ședințe.

2. Asesorii consistoriali, care locuesc afară de Sibiiu primesc atât pentru participarea lor la ședințe consistoriale, cât și pentru esmisiuni consistoriale diurne și spese de călětorie în următoarele casuri:

a) când sunt anume invitați la ședințe, cu speciala indigitare a necesității de a se înfățișa;

b) când vor fi esmiși în comisiune afară de comuna unde locuesc.

3. Asesorii consistoriali cu locuința în Sibiiu și alți funcționari bisericesci primesc diurne și spese de călětorie în următoarele casuri de esmisiuni consistoriale:

4. Diurna se computá dela diua plecării până la diua reîntoarcerii inclusive.

5. Spesele de călětorie se computá după chilometru pe linia cea mai scurtă de comunicațiune; unde nu este comunicațiune computabilă după chilometri, se computá spesele efective.

6. Sub alte titluri, ca cele indicate la punctul 4 și 5 nu se pot computa spese la comisiuni consistoriale.

7. Diurna se statoresce pentru asesorii consistoriali onorari și fiscal cu 5 fl., pentru cei salarisați cu 4 fl, și pentru alți funcționari bisericesci cu 3 fl., ear spesele de călětorie cu 7 cr. pentru chilometru.

8. Pentru esmisiuni îndepărtate, afară de teritoriul archidiecesei și în capitale, diurnul se měsură îndesebi pentru fie-care cas, și esmișilor li se notifică prin mandatul esmisiunii diurnul statorit, — se primesce de basă pentru desbaterea specială.

Trecêndu-se la desbaterea specială a acestui normativ, comisiunea organisătoare propune a se primì punctele 1 și 2 din normativ.

Deputatul Partenie Cosma propune următoarea stilisare a acestor puncte:

„Diurne pentru participarea la ședințele consistoriale și spese de călětorie la acestea compet numai asesorilor consistoriali, care locuesc afară de Sibiiu și acestor numai în casul când sunt anume invitați la ședințe cu speciala indigitare a necesității, de a se înfățișa.“

Deputatul Ilariu Duvlea propune următoarea stilisare a acestui punct:

„Diurne și spese de călětorie le compet acelor asesori consistoriali și altor funcționari bisericesci, cari în urma unei însărcinări sau provocări au întreprins o funcțiune afară de locul unde locuesc.“

Punêndu se propunerile la vot, — se primesce propunerea deputatului Partenie Cosma, anunciându-se următoriul tecst:

„Diurne pentru participarea la ședințele consistoriale și spese de călětorie la aceste compet numai asesorilor consistoriali, care locuesc afară de Sibiiu, — și acestor numai în casul când sunt anume invitați la ședințe cu speciala indigitare a necesității, de a se înfățișa.“

La propunerea comisiunii, punctul 2 din normativ, — se primesce în următoarea stilisare: „În casuri de esmisiuni consistoriale primesc diurne și spese de călětorie toți asesorii consistoriali, atât cei cu locuința în Sibiiu, cât și cei esterni, precum și alți funcționari bisericesci în casul, când vor fi esmiși în comisiune afară de comuna, unde locuesc.“

Prin aceasta punctul 3 din normativul consistoriului cade de sine.

Astfel punctul 4 din normativ, — se primesce ca punct 3.

Relativ la punctul 5 deputatul Partenie Cosma propune următoarele: „Esmișilor consistoriali călětorind pe calea ferată, le compet spese de călětorie pe cl. II., ear unde nu esistă cale ferată, li se computá spesele de călětorie după chilometru.“

Cu delăturarea propunerii deputatului Partenie Cosma, — Sinodul primesce tecstul din normativul consistorial punct 5.

Punctul 6, — se primesce ca punct 5 în următoarea stilisare: „Sub alte titluri, ca cele indicate la punctele 3 și 4 nu se pot computa spese la comisiuni consistoriale.“

La punctul 7 deputatul Partenie Cosma face următoarea propunere:

„Diurna asesorilor consistoriali și a ori și căror comisari consistoriali este de 5 fl. la di, ear a funcționarilor dați de ajutoriu lângă comisari de câte 3 fl. Spesele de călětorie se computá cu 7 cr. pentru chilometru,“ — se primesce cu acel adaus, că dispozițiunile pentru comisarii consistoriali esmiși la alegerile deputaților sinodali și congresuali, se reservă unui normativ special.

Punctul 8 al normativului, — se primesce ca punct 7.

Normativul astfel primit se aclude la protocol sub litera D).

Deputatul Ioan de Preda refereazá în numele comisiunii organisătoare despre hârtia consistoriului archidiecesan din 19 Aprilie v. a. c. Nr. 2139 cu privire la suplica sinodului protopresbiteral al tractului Reghinului pentru o subvențiune anuală de 200 fl. pentru dotarea protopresbiterului acelui tract, și face în numele comisiunii următoarea propunere:

Sinodul încuviințează părerea consistoriului archidiecesan, că adecă petiției tractului protopresbiteral al Reghinului pentru subvenționarea protopresbiterului cu un ajutoriu anual de 200 fl. nu i se

---

LXXI.

Me dusei la moară în vênt
Unde macină argint,
Nevestele gură vênd
Fetele nu încap la rênd,
Babele se scrânciobá
Se 'și deie și ele gura,
Dacă ar trebuì cuiva.

LXXII.

Frundă verde frăguleț
Am un drăguț albeneț
Cu trei rênduri de pěr creț, —
De 'mi-e drag, de nu mi-e drag,
La fete le fac de cap,
De mi-e drag, de nu-mi trebue,
La fete le fac mănie.

Mai adaug și un descântec ce l-am scris întocmai după cum l-am audit dela o muiere bětrână din comuna E. Săcal. Eată-l:

Descântec de mușcătura șerpelui.

Leacu sě fie
Dela Sfântă Mărie,
Dela ea
Și din mâna mea.
— Tu spurcate și pocite
Isbite și săgetate
Din alergate cu mușcate,
Șerpe din rîu petros,
Șopârlă din câmp tufos,
Ce ai curs și alergat,
Mușcat și umflat,
Gâmfat și săgetat
Pe N. nevinovat.
— Au nu scii spurcate
Și înveninate
Că eu 's descântătoare
Și sfântă Mărie lecuitoare?
Cursei și alergai
Cu cuțitul te tăiai
Cu tămâie te tămăiai
Cu limba descântai
Cu picior de doi copii
De gemeni de pripii,
Și în aer te gonii.
— Dute spurcate înveninate
Cu mușcări învăpăiate
Din picioare și mâni
Din měduvă și vini
Din sânge din carne
Din pele din rane,
Dute nu te umfla,
Săgeta și spurca,
Că aici nu-i loc de mușcat
De copt și de muriat
De isbit și săgetat,
Ci e loc de altari
Și de santirimari,
De numele lui Ddeu
Și a sfânt fiului seu,
Că eu m-am botezat
De satana m'am lăpădat.
Ear se mugì și se sărì
Se fugi și se perì
Ca roaua de soare
Ca spuma de mare,
N. sě fie curat
Ca aurul strecurat
Ca steaua de pe ceriu
Ca roaua de pe flori,
Că 'n diua ce s'a botezat
Și 'n biserică a întrat.
— Maria în ceriu lecuitoare
Reveca pe pământ descântătoare
Plata babei sě se scie!

poate da loc din causă, că veniturile din fonduri nu pot suporta o astfel de povară estraordinară.

Deputatul Dr. Absolon Todea face următoarea contra-propunere:

Considerând lipsa de a se strămuta locuința protopresbiterului în Reghin; considerând, cumcă de present nu esistă nici biserică, nici porțiuue canonică și nici alt venit preoțesc, și în fine considerând, cumcă tractul nu poate sĕ suplinească lipsele de mai sus prin sine însuși, sinodul decide, ca protopresbiterul strămutându-și locuința în Reghin sĕ se doteze din mijloacele archidiecesei cu o subvențiune anuală de 200 fl. Tot odată pentru aflarea mijlocului de subvenționare, cererea sĕ se transpună comisiunii financiare.

Punêndu-se propunerile la vot, — se primesce propunerea, enunțându-se, că cererii din cestiune nu se poate satisface.

Ședința se ridică la oarele 12½ și ședința procsimă se anunță pe mâne la 10 oare înainte de ameaḑi, punêndu-se la orḑinea ḑilei rapoartele comisiunilor.

Revista politică.

Legea gloatelor s'a supus în sfêrșit și desbaterilor dietei ungare Marți în 22 a l c. Oposiția din dietă, atât Kossutiștii, cât și moderații, au decis în cluburile lor, ca sĕ respingă proiectul chiar și la desbaterea generală, ca pe unul care degradează demnitatea națională a Ungariei, resp. a ungurilor, supunênd floarea națiunei dela etatea de 17 ani până la cea de 42 de ani, capriciilor căprariului austriac, care are sĕ comandeze și dispună cu națiunea maghiară după bunul seu plac, și încă 'n limba nemțească.

Cam aceste sunt principiile, pe cari se basează ția, când cere respingerea totală a proiectului. de vehement e atacul stângei din dietă, pe ată slab și lipsit de putere este apărarea parti- guvernului. Cu toate aceste legea de sigur va fi și țeara supusă de nou la enorme chieltuieli, i tot bieții cetățeni atât de împovărați cu bior trebuì sĕ le supoarte.

estiunea grecească stă tot încurcată; ână acum puterile n'au luat hotărîrea finală iunea aceasta, dela care va depinde resolva- bine sau cu rĕu a ei. Puterile se par, că r voì sĕ cedeze odată cu capul dela pretensiunile municate lui Delyannis în nota colectivă, astă Francia [illegible] toate forțele în cum- ca avertisând pe greci la periculul, căruia se espun, sĕ-i induplece a se supune necondiționat dorinței generale a Europei. Astfeliu Delyannis stă între douĕ alternative: a se jertfi pe sine, sau a-și jertfi țeara. Vom vedea, care cale 'și-o va alege.

În sferele turcesci domnesce convingerea, că și în casul demobilisării armatei grece, cestiunea grecă nu va fi definitiv resolvată. Sunt temeri, că în acest cas va isbucnì o revoluție în Grecia și chiar de nu s'ar întêmpla aceasta, elementele filo-eline vor lucra consecuent în Francia și Anglia pentru o cestiune teritorială 'n favorul Greciei.

Un articol din „Kölnische Zeitung“ polemisează contra unui articol, intitulat *La Battenbergie*, publicat în foaia parisiană „Le Soleil,“ și în care se pretinde, că Germania și Anglia vor sĕ sustragă Bulgaria de sub influența rusească și, după ce prințul Bulgariei se va fi căsătorit cu o princesă germană sĕ-l facă stăpân peste Bulgaria mare și a închide astfel Rusiei calea spre Constantinopol. „Kölnische Zeitung“ rĕspunde, că Germania n'are interese în peninsula balcanică și că pentru ea este indiferent, dacă în Constantinopol stăpânesc turcii sau rușii. Însĕ Poarta e apĕrată în Constantinopol prin tractate, pe cari trebue sĕ le respecte și Rusia.

Foaia germană ḑice, că articolul din „Soleil“ tinde numai sĕ învrăjbească pe Germania cu Rusia.

Dare de samă

despre veniturile și spesele balului „Reuniunei femeilor române“ din Arad, dat în 25 Februariu 1886.

(Încheiere.)

Prin colecta Dnei Emilia Halic din N. sz. Miclĕus 7 fl. 40 cr., dela Emilia Halic 1 fl., George Morariu 50 cr., Maria Albu 20 cr., Ioan Albu 30 cr., Czegény M. 20 cr., Tellėry Iószef 1 fl., Crișan Nistor 20 cr., Gregorie Vințan 30 cr., Maria Martin, 30 cr., Elena Minișan 30 cr., Antoniu Minișan 30 cr., Albina Vingan 30 cr., Nic. Vingan 30 cr., Arsenie Raica 50 cr., Farkas Iános 20 cr., Vera Iószef 50 cr., Sibie Nistor 1 fl.

Prin colecta Dlui Ioan Roșu din Biserica Albă 6 fl. 50 cr., dela: Ioan Roșu 1 fl., Dr. G. Ilea 50 cr., Aureliu Novac 5 fl.

Prin colecta Dnei Aurelia Dămian din Arad 6 fl. 30 cr.,: dela Aurelia Dămian 2 fl., Iulia Ingata 1 fl., Elisabeta Părău 1 fl., Otilia Boneu 1 fl., Sofia German 50 cr., Leondea Feier 20 cr., Amalia Albu 60 cr.

Prin colecta Dlui Ioan Lenger în Brașov 6 fl., dela: Lazar Nastasi 1 fl., Șterie Stinghe 1 fl., Vasilie Voina 1 fl., G. Naocasi 1 fl., S. Dămian 1 fl., Ioan Lengher 1 fl.

Prin colecta Dnei Sida din Șiria 6 fl., dela: Aloisia Sida 3 fl., Maria Beldea 1 fl., Dragina Mera 1 fl., Persida Secula 1 fl.

Prin colecta Dnei Matilda Bogdan din B. Comloș 5 fl. 50 cr., dela: Matilda Bogdan 1 fl., Iulia Șerbau 1 fl , Cleopatra Mihailoviciu 1 fl., Ana Bugariu 50 cr., Maria Miescu 1 fl., Maria von Sztojanovits 1 fl.

Prin colecta Dlui Stefan Erdélyi din Orĕștiă 5 fl., dela: Dr Ioan Mihu 3 fl., Alecsandru Nemeș 1 fl., Victoria Erdélyi 1 fl.

Prin colecta Dnei Pușcariu 5 fl., dela: Iuliu Pușcariu 5 fl. v. a.

Prin colecta Drei Irina Antal din Beiuș 3 fl., dela: Augustin Antal 1 fl., Irina Antal 2 fl.

Prin colecta Dnei Novac din Pecica 2 fl.

Prin colecta Doamnei Aurora Pacățăn din Timișoara 2 fl. v. a.

Prin colecta Dlui Dr. Georgiu Plop din Curticiu 8 fl., dela: Demetriu Tamașdan 6 fl., Dr. Georgiu Plop 2 fl.

Constatând acest resultat strălucit și aceste sacrificii în interesul culturei noastre naționale, Reuniunea cu plăcere se grăbesce a mulțămì onoratului public pentru spriginul seu și îndeosebi doamnelor și domnilor colectanți pentru zelul și ardoarea, cu care au contribuit la realisarea scopului Reuniunei noastre.

Arad, în 15 Aprilie 1886.

Hermina I. Dessean, presidentă. *Letiția Oncu,* cassiera reuniunei.

Varietăți.

* (De-ale timpului.) În 23 și 24 a l. c. a nins acì și jur ca în vreme de earnă. În Sibiiu zăpada s'a topit deja, dar oamenii din provincie ne asigură, că în comunele mărginimei zăpada este de o urmă. Recolta poamelor pe anul acesta în urma acestei vremi ne mai pomenite, poate sĕ se nimicească cu totul.

* (A doua representațiune teatrală română de diletanți în Sibiiu) anunțată pe ieri, din causă de morb a trebuit sĕ se amâne pe sĕptĕmâna viitoare.

* *(Dela comanda scoalei de cadeți de infanterie în Sibiiu).* — Însciințare. — Cu începutul anului următoriu scolastic se vor primì în scoala de cadeți de infanterie 35 frequentanți și anume

30 frequentanți în cursul I și
5 „ „ „ II.

La alegerea aspiranților se va lua cu deosebire în considerare studiul, precum și educațiunea avută.

Suplice complete și intervenite după prescrise sunt de a se trimite cel mult până la *25 Iuliu a. c.*, la comanda scoalei de cadeți de infanterie în Sibiiu.

Suplice întârḑiate precum și incomplete sau rĕu concipiate nu se pot considera. În contra otărîrei nefavoritoare din partea comandei cu respect la prescrisele esistânde, nu se poate recura.

Broșure despre organisațiunea și recerințele pentru primire a scoalelor de cadeți, cu adause despre schimbările publicate în timpul din urmă în calea mandatelor și determinării întregitoare, se pot procura pentru suma de 20 cr. dela Seidel & Sohn Viena, precum și din librăriile Schmidicke și Pfaundler în Sibiiu.

* (Despre conflictul sângeros din Zlatna) „Gazeta Transilvaniei“ primesce următoarele sciri.

A trea ḑi de Paști se petrecù aici o scenă, care se sfêrșì cu moartea unui român și vulnerarea a doi inși, dintre care abia va rĕmânea vre-unul în viață.

Jocul junilor după datina veche a fost în Troian. Acolo au eșit și militari din compania c. r. de aicea, și aceștia au cerut dela feciori sĕ le conceadă și lor joc separat, ceea ce li s'a și permis și așa au jucat mai multe jocuri pe contul românilor la sunetul musicii lor. Către seară, în semn de recunoscință, soldații începură a-i insulta pe feciori, ba unul dintre ei a împins tare pe un român, de unde apoi s'a iscat un fel de bătaie, pe care — după zicala de aici — nu o pot numì de cât „bucsăit,“ căci nu s'a făcut nici o rană, n'a curs nici o picătură de sânge, numai cât feciorii le-au luat soldaților vr'o trei baionete, de care erau sĕ se folosească.

Cu aceasta lucrul se credea a fi terminat, căci feciorii s'au apucat din nou de joc; cătanele s'au depărtat pe acasă. Dar ce sĕ veḑi? Ei s'au dus acasă de 'și-au luat armele și cu acele, umplêndu-le, au alergat sub cele mai înfiorătoare înjurături de *oláh vankuj Krisztusát!* Ajungênd la joc în disordinea cea mai mare, aici se opriră și li se comandà de către un sergent: *„Feuer!“* (Foc!). În acest moment au trăsnit mai multe împușcături, care au culcat la pămênt trei feciori, unul mort la moment, unul se află în agonia morții și al treilea va rĕmânea schilod pe toată viața.

Cercetarea s'a început, se așteaptă și din partea miliției un auditor; trei dintre soldați au recunoscut fapta, ei sunt deținuți; asemenea și doi români, dintre care unul Păsculeț fruntaș în comună; ei au fost citați la judecătorie și escortați la ascultare cu gendarmi.

Nu sciu ce titlu îi vor da „frații“ și la astă întêmplare, dar mult nu o vor putea sucì, căci dovedesce *corpus delicti.* Se auḑia printre unguri ḑicêndu-se: *kár hogy nem lőttek többet mert van elég vankuj tolvaj oláh* (pĕcat că n'au împușcat mai mulți, că sunt destui tâlhari de români).

Soldații în mare parte au fost asmuțați de locuitori unguri.

* (Secetă în Moldova.) „Liberalul“ scrie că în toată partea de sus a Moldovei domnesce o secetă mare, ce insuflă cele mai serioase îngrijiri agricultorilor ce 'și-au pus speranța în sĕmânături. Ogoarele arate sunt uscate cu desĕvêrșire; cele nearate se ară cu o nespusă greutate. Sĕmênța încolțesce greu de tot, de oare ce așa de mare a fost seceta, încât când bate vêntul ridică de pe lanurile arate valuri de pulbere. Iarba de pășune și fênațele ear sufer din causa arșiței ce ține necontenit de mai multe sĕptĕmâni. Ploaia este o dorință, o așteptare generală.

* (Un grozav incendiu) în orașul Lisco a prefăcut în cenușe 196 de case și 84 de șuri, Paguba se urcă la 500,000 fiorini. Două mii de persoane au rĕmas fără adăpost. Mai mulți copii nu se scie ce s'au făcut.

Alt incediu a consumat în satul Zolinya 8 case și 16 șuri. Paguba este de 19,000 fiorini. În satul Dembin au ars 5 case și 8 vite; în orașul Babice 18 case, făcênd o pagubă de peste 30,000 de fiorini.

Un alt foc îngrozitor s'a întêmplat în têrgul Friedland (Moravia). Au ars 60 de case. O mulțime de oameni n'au unde sĕ'și plece capul; s'au nenorocit opt persoanee și șeasă persoane au căḑut jertfa focului.

Conspectul operațiunilor institutului de credit și de economii „Albina“ în luna Apriliu 1886.

Intrate.	fl. cr.
Numerariu din 31 Martiu 1886	46,922.08
Depuneri	128,970.95
Cambii rescumpĕrate	286,780.17
Împrumuturi hipotecare și alte împrumuturi	61,628.63
Interese și provisiuni	21,559.77
La fondul de pensiune	575.51
Monetă vêndută	7,985 83
Effecte	47,743.95
Conturi curente	60,226.41
Diverse	1,131.26
	fl. 663,524.56

Eșite.	fl. cr.
Depuneri	98,246.95
Cambii escomptate	322,242.93
Împrumuturi hipotecare și alte împrumuturi	86,166.—
Interese pentru depuneri	661.94
Contribuțiuni și competințe	279.25
Salarie și spese	3,768.84
Monetă cumpĕrată	10,646.66
Conturi curente	49,605.36
Diverse	2,051.94
Tantieme, scrisuri fonciare sortate și interese de scrisuri fonciare	69,632.74
Numerariu cu 30 Apriliu 1886	20,221.95
	fl. 663,524.56

Sibiiu, 30 Apriliu 1886.

P. Cosma, director esecutiv. *Iosif Lissai,* comptabil.

Morburi de tot soiul, și mai cu samă: **boale de nervi, epilepsia, durerile de stomach, zuruitul nervos în urechi, înțĕpăturile în urechi** și **asurḑirea, durerea de cap, migrena, gălbinarea și paralisarea** se vindecă prin metoda noastră rațională-sigură și renumită în lumea întreagă. — La **bolnavi de plămână** și de **asthmă** am ajuns după o cură de 4 sĕptĕmâni la cele mai minunate resultate. Rugăm sĕ ni se trimită o descriere amanunțită a morbului cu marcă postală de retour, — fără genă și confidențial.

Clinica privată **„Freisal“** în **Salzburg** (Austria.)

Loterie.

Mercuri în 5 Maiu n. 1886.

Brünn: 52 31 1 25 40

Nr. 294' [1302] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea vacantei parochii de clasa a III. din Cunţa, protopresbiteratul Mercurei, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

I. Porţiunea canonică constătătoare din 5 jugere 1186 °☐ pământ arătoriu cu un venit anual după calculul mediu de 5 ani din urmă	fl.	85.50
4 jugere 1053 °☐ fênaţ cu un venit de	fl.	140.—
129 °☐ grădină în curtea scoalei	fl.	20.—
Suma venitului după porţiunea canonică	fl.	257.50
II. Dela 90 familii câte una ferdelă veche de cucuruz sfărmit à 80 cr.	fl.	72.—
III. Dela 90 familii câte o ḑi de lucru á 40 cr.	fl.	36.—
IV. In ajunul botezului Dlui dela 90 familii á 30 cr.	fl.	27.—
V. Venite stolari după calculul mediu a celor 5 ani din urmă: dela botezuri fl. 7.92; dela cununii fl. 9.33, dela înmormêntări fl. 16. — cu totul	fl.	33.25
VI. Venite accidentali: „Paştile“ fl. 12. — masle fl. 5, osfestănii în biserică şi pe la oameni fl. 5, cununa anului fl. 5, pomeniri preste an fl. 3, cu totul	fl.	30.—
Suma	fl.	455.75

Doritorii de a ocupa aceasta parochie sě 'şi aştearnă suplicele de concurs instruite conform legilor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral până la terminul prefipt.

Mercurea, la 4 Aprile 1886.

Oficiul protopresbiteral al tractului Mercurei.

I. Droc,
protopresbiter.

Nr. 293. [1301] 3—3

CONCURS.

Pentru intregirea vacantei parochii de clasa a III-a din Apoldul superior, protopresbiteratul Mercurei sě escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu această parochie sunt:

I. Bani gata din cassa alodială	fl.	120.—
II. Porţiunea canonică 10 jugěre, agru şi fânaţ eu un venit de	fl.	120.—
III. Venit stolariu dela botezuri, cununii şi îmormêntări, după calculul de mijloc al celor cinci ani din urmă	fl.	85.—
IV. Dela umblarea cu crucea în ajunul Bobotezei	fl.	24.—
V. O ḑi de lucru dela 50 familii de ţigan . .	fl.	24.—
VI. 8 stângini lemne de foc din pădurea comunală à 5 fl.	fl.	40.—
VII. Paştile şi un sărindariu plătit în urma unui legat, din lada bisericei .	fl.	12.—
Suma .	fl.	428.—

Cei ce doresc a reflecta la aceasta parochie sě'şi aştearnă suplicile de concurs, instruite conform legilor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în terminul prefipt.

Mercurea la 4 Aprile, 1886.

Oficiul ppresbiteral al tract. Mercurei.

I. Droc,
protopresbiter.

Nr. 114. [1300] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch în Măierău, protopresbiteratul Turdei, se escrie prin aceasta concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Casa parochială cu grădină şi edificiele economice.
2. Folosirea porţiunei canonice de 9 jugere pământ, parte arătoriu parte fânaţiu.
3. Dela 70 familii câte o ferdelă (16 cupe vechi) de cucuruz sfărmit şi câte o ḑi de lucru.
4. Stola usuată; cari toate computate laolaltă dau un venit anual de 240 fl.

Doritorii de a ocupa acest post au a subşterne suplicele lor de concurs instruite în sensul legilor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. în Turda până la terminul mai sus numit.

Turda, 16 Aprile 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial din Maierău.

Petru Roşca, protopop.

Nr. 326. [1294] 3—3

EDICT.

Nicolae Gusan de religiunea gr. or. din Boz, protopresbiteratul Mercurei, carele de 5 ani a părăsit cu necredinţă pe legiuita sa soţie Ioana Mucenic Ghibu, gr. or. din Boz, şi a pribegit în lume, fără a se scì ubicaţiunea lui şi dacă mai este în vieaţă sau nu, se citează prin aceasta a se presenta înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral, în termin de 3 luni de ḑile dela prima publicare a acestui edict, căci la din contră procesul divorţial intentat de soţia sa, se va pertracta şi decide şi în absenţa lui.

Mercurea, la 12 Aprilie 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Mercurei.

I. Droc,
protopresbiter.

Turnătoriă
de clopote şi de metal
a lui
Antonie Novotny

se recomandă pentru facerea de clopote nouă, pentru turnarea din nou a clopotelor sparte de toată mărimea, precum şi pentru construirea a mai multor clopote în acord harmonic, oferind garanţa pe mai mulţi ani. Montate cu chivere (coarne) de lemn, fer turnat şi bătut; astfeliu construite, că după ce sunt usate pe o parte se poată fi întoarse cu înlesnire în ori-ce direcţiune, prin ceea ce se evită creparea lor.

Cu deosebire recomand

clopotele găurite şi premiate

inventate de mine, care au un ton mai lung, mai puternic şi mai adênc, ca cele de sistemul [illegible]; un astfeliu de clopot în greutate de 30[illegible] punţi egalează pe unul de 400 punţi.

Recomand mai departe scaune din fer bătut pentru clopote, solide şi frumoase, clopote pentru orologiu sau discuri p[illegible] [illegible] şi toace din metal, pr[illegible] ordinariu în[illegible] articole de alamă [illegible] această categorià [illegible] [illegible]derate. Se construe[illegible] [illegible] făcută în rate [illegible] dela 300 punţi în jos, [illegible] şi [illegible]ropitoare de mână se află tot[illegible] per magazin.

Pentru comande binevoitoare, c[illegible] efectuiază solid şi cu punctualitate, [illegible] comandă [103[illegible]

Antonie Novotn[illegible]
Timişoara, Fabrică [illegible]

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din [illegible] 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	3.15	—
Budapesta	6.47	1.45	7.29	6.20
Szolnok	11.22	3.51	8·27	9.26
P. Ladány	2.20	5.28	5.58	11.40
Oradea-mare	4.39	6.41	8.37	1.28
	—	6.46	9.37	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11
Mező-Telegd	—	7.14	10.28	2.34
Rév	—	7.42	11.36	3.18
Bratca	—	—	12.10	3.41
Bucia	—	—	12.46	4.01
Ciucia	—	8.31	1.48	4.26
Huiedin	—	9.01	3.09	5.08
Stana	—	—	3.42	5.27
Aghireş	—	—	4.12	5.50
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluş	—	10.01	5.17	6.43
	10.20	—	—	7.03
Apahida	10.52	—	—	7.26
Ghiriş	12.37	—	—	8.54
Cucerdea	1.48	—	—	9.43
Uioara	1.57	—	—	9.51
Vinţul de sus	2.06	—	—	9.58
Aiud	2.36	—	—	10.24
Teiuş	3.14	—	—	10.59
Crăciunel	3.45	—	—	11.28
Blaş	4.06	—	—	11.44
Micăsasa	4.45	—	—	12.18
Copşa mică	5.40	—	—	1.01
Mediaş	6.01	—	—	1.22
Elisabetopole	6.40	—	—	1.56
Sighişoara	7.35	—	—	2.44
Haşfalĕu	8.01	—	—	3.02
Homorod	10.05	—	—	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	6.03
Feldioara	12.14	—	—	6.35
Braşov	1.09	—	—	7.14
	1.50	5.30	—	—
Timiş	2.48	6.07	—	—
Predeal	4.56	7.45	—	—
Bucuresci	9.40	14.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.45	—
Predeal	—	9.30	12.50	—
Timiş	—	11.11	1.40	—
Braşov	—	11.44	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Haşfalĕu	10.10	—	7.37	—
Sighişoara	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaş	11.54	—	9.43	—
Copşa mică	12 12	—	10.02	—
	12.37	—	10.30	—
Micăsasa	12.56	—	10.50	—
Blaş	1.30	—	11.29	—
Crăciunel	1.45	—	11 47	—
Teiuş	2.34	—	12.35	—
Aiud	2.55	—	1.04	—
Vinţul de sus	3.17	—	1.30	—
Uioara	3.24	—	1.39	—
Cucerdea	3.36	—	2.07	—
Ghiriş	4.11	—	3.08	—
Apahida	5.36	—	5.08	—
Cluş	5.56	--	5.35	—
	6.16	6.08	—	8.—
Nadisul ung	.37	—	—	8.34
Ghirbou	53	—	—	8.59
Aghire	7.08	—	—	9.56
Stana	7 34	—	—	10.16
Huiedin	7.55	7.14	—	11.04
Ciucia	8.37	7.43	—	12.17
Bucia	8.53	—	—	12.47
Bratca	9.12	—	—	1.21
Rév	9.31	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	10.06	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.25	—	—	3.39
Várad-Velencze	10.35	—	—	3.55
Oradea-mare	10.41	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.50	10.38	1.45	5.35
Szolnok	3.06	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	10.05	10.30
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase însemnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.—	—
Budapesta	—	8.05	8.—
Szolnok	—	11.02	12.—
Arad	—	3.37	5.55
	—	4.—	6.05
Glogovaţ	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliş	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborşin	—	6.42	8.58
Zam	—	7.14	9.28
Gurasada	—	7.43	9.56
Ilia	—	8.01	10.17
Branicĭca	—	8.21	10.38
Deva	—	8.47	11.05
Simeria (Piski)	—	9.40	11.55
Orĕştia	—	10.10	12.24
Şibot	—	10.34	12.53
Vinţul de jos	—	11.04	1.22
Alba-Iulia	—	11.31	1.40
Teiuş	—	12.05	2.24

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.09	3.56	—
Alba-Iulia	11.56	4.27	—
Vinţul de jos	12.20	4.53	—
Şibot	12.25	5.19	—
Orĕştia	1.19	5.41	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicĭca	3.04	7.04	—
Ilía	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborşin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	6.18	9.49	—
Radna-Lipova	6.57	10.23	6.14
Pauliş	7.12	10.37	6.30
Gyorok	7.27	10.52	6.47
Glogovaţ	7.56	11.18	7.17
Arad	8.10	11.32	7.32
	9.—	12.27	—
Szolnok	2.39	5.10	—
Budapesta	6.50	8.16	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	12.27	3.23
Haţeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Baniţa	3.35	6.07
Petroşeni	4.04	6.39

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	8.18
Aradul nou	6.25	8.32
Németh-Ságh	6.50	8.51
Vinga	7.19	9.07
Orczifalva	7.38	9.20
Merczifalva	7.56	9.32
Timişoara	8.42	10.09

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.49	9.33
Baniţa	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Haţeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	6.07
Vinga	6.52	6.32
Németh-Ságh	7.06	6.53
Aradul nou	7.21	7.24
Arad	7.53	7.40

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	5.50	1.24
Şeica mare	6.11	1.11
Loamneş	6.40	2.32
Ocna	7.03	2.01
Sibiiu	7.23	2.44

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	8.16	10.25
Ocna	8.40	10.46
Loamneş	9.06	11.09
Şeica mare	9.35	11.32
Copşa mică	9.59	11.52

Cucerdea—Oşorheiu – Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheţa	10.31	4.21
Luduş	10.53	4.43
M. Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireşteu	12.26	6.10
Oşorheiu	12.46	6.30
	1.16	—
Reghinul-săs.	3.08	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.22	4.—
Oşorheiu	6.14	5.52
	6.34	12.25
Nireşteu	6.55	12.55
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	1.24
Cipeu-Iernut	7.37	1.54
M. Bogat	8.07	2.31
Luduş	8.21	2.46
Cheţa	8.38	3.06
Cucerdea	9.07	3.40

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Pisk.)	11.30

Ghiriş — Turda

Ghiriş	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriş

Turda	8.20	1.41
Ghiriş	8.41	2.06

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 44 Sibiiu, Marți 29 Aprilie (11 Mai) 1886. Anul XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Nr. 1628 Plen.

Fiind a se arangia la 2 Septembre a. c. în Budapesta o esposițiune de obiecte istorice referitoare la lupta de eliberare de sub stăpânirea turcilor dela 2 Septembre 1686 cu ocasiunea sĕrbării iubilare a aniversării de 200 ani dela acel eveniment însemnat, înaltul ministeriu reg. ung. de culte și instrucțiune publică recearcă și pre organele bisericesci a contribuì la acea esposițiune cu obiecte ce s'ar afla referitoare la acel eveniment în archivele bisericesci sau în museele scolare.

Avênd esposițiunea ce se intenționează a se face în Budapesta un scop laudabil pentru promovarea cunoscințelor istorice din p[illegible]ă, toate oficiile protopresbiterale și parochiale, a[illegible]i direcțiunile scoalelor noastre confesionale de ori-ce categorie din archidiecesă sunt poftite a notifica [illegible], dacă se află
oposi [illegible]nde-va în archive și mus[illegible]biecte referi-
Pe câ [illegible] ipe, planuri
[illegible]eg ca [illegible] crise, docu-
mente, [illegible] luptă, sau
sa ob[illegible] a le trimite
votată [illegible]a adresa consistoriului ar[illegible] diecesan destul
pe car [illegible]uriu, pentru de a fi posibil a se înainta la
ruri, v [illegible] lui Mailáth în Budapesta spre espunere.
C[illegible]

Nicolau Popea m. p.,
[illegible]mandrit și vicariu archiepiscopesc.

încă p[illegible]
în cest[illegible]
rea cu[illegible]
n'ar v[illegible]
lor co[illegible]

Du[illegible]auler.

feliu c[illegible]
pĕnă, [illegible]inistrul de justiție al Ungariei după cum am [illegible]mnalat în unul din numerii [illegible]cuți ai diariului nostru — a trecut la cele eter[illegible] Este lung șirul anilor de serviciu ce a prestat [illegible]st bărbat patriei sale pe diferite terene și adecă c[illegible] profesor la universitatea din Budapesta, ca senator în Zagrabia și ca ministru de culte și de douăori ministru de justiție al Ungariei. Numele lui Pauler — este cunoscut și afară de granițele patriei noastre, și aceasta nu atât pentru că a fost ministru, ci pentru că el a fost un bărbat dintre jurisprudenții Ungariei, cum Ungaria astăḑi nu are pe un al doilea. Vederi clare, judecată limpede, sîmț bun pentru dreptate au fost însușirile lui caracteristice ca jurist, ear ca om în viața socială s'a distins prin simplicitate antică și prin aceea, că el nici când nu a căutat societatea aristocraților, ci a preferit a trăì curat numai pentru sciință și pentru oficiul, pe care l-a purtat păn' la moarte.

În timpii din urmă s'a vorbit numai de retragerea lui dela portfoiul justiției, și cu toate aceste el a rĕmas, pentru că șeful cabinetului — nu poate înlocuì pe Pauler cu o persoană, care sĕ corĕspundă pe deplin acestei înalte misiuni. Deșì ca profesor și ca jurisconsult Pauler a fost o celebritate, totuș el ca ministru se pare a nu fi fost așa de norocos, pentru că justiția în Ungaria sub el nu a prea făcut progrese în spre bine. In ce privesce cu deosebire pe naționalități, ele nici decât nu pot fi mulțămite cu dispozițiile luate contra literei clare a legei despre naționalități, că adecă la tribunale ori-ce rugări numai în limba statului, ear partidele nici când sĕ nu capete resoluțiunile în limba lor, ci numai în limba statului.

Nu mai puțin s'a complicat aparatul la judecătoriile civile și cu deosebire la cărțile funduarie, la cari din urmă nesce rugări date afară de limba statului, au fost respinse; cu denumirile încă nu am stat mai bine.

Dacă avem câți-va juḑi la tribunale, și la judecătorii, aceia i avem dela organisarea tribunalelor și a judecătoriilor din anul 1872. De atunci până aḑi sunt 14 ani și am putea numĕra pe degete juḑii, cari s'au denumit de atunci încoace, dar din contră în timpul din urmă am vĕḑut transferări destule nemotivate în spre Seghedin — Debrețin și 'n alte locuri în Ungaria, unde românul de sigur că nu poate sĕ se simtă bine, nesciind nici datinele poporului de pe acolo și nici chiar limba în o mĕsură cum se cere astăḑi.

Toate aceste noi nu le putem atribuì lui Pauler. Este sciut, că la noi denumirile se întêmplă — parte mare, după protecțiuni.

Dacă cine-va are norocire a fi rudenie cu unul din deputații dela legislativa țĕrei sau apoi prestează în vre-un cerc electoral servicii bune de corteș la alegeri — el poate conta sigur la promovare, respective denumire — și aceste nici decât nu se întêmplă fără învoirea și scirea comitelui suprem și prin el a ministrului de interne.

Eacă dar de unde vine, că la noi în timpul din urmă s'au denumit foarte puțini juḑi și amploiați mai de dai doamne. Cei mai mulți juristi aplicați la justițiă abia o au putut aduce la sub jude, vice-notari, după ce au stat câte 3—4 ani practicanți în drept — deșì unii din ei au esamenul de jude; sub imprejurările actuale — oricine va fi ministru de justiție al Ungariei — la mai bine nu ne putem aștepta, ci din contră la mai rĕu.

Esistă un curent bolnăvicios aḑi în societatea statului nostru și curentului acesta șovinistic, nu va fi în stare a se opune nici un ministru al Ungariei. În Ungaria aḑi față de noi românii domnesce o neîncredere, care nici de cum nu e justificată.

Suntem oameni moderați, nu avem pretensiuni esagerate, cerem mult prea puțin dela stat pentru jertfele ce le aducem, și ori care om cu mintea și inima la loc vede și scie că juste sunt pretensiunile noastre, dar el nu cutează a ni le împlinì, pentrucă în acea ḑi ce s'ar denumì un jude român, toată presa sare asupra ministrului și în un glas strigă, că se face nedreptate poporului și rassei domnitoare. E deci trist, că nu se poate afla un modus vinendi între noi și între domnii dela cârmă, — și și mai trist când prăpastia ḑi de ḑi se tot mai măresce. Dl Tisza nu caută pretenia noastră pentru că nu ne scie destul de puternici și destul de tari ca sĕ-i putem strica vreodată — ear noi aruncândune în brațele unei porniri fatale așteptăm totul dela schimbările ce le va aduce viitoriul. E de tot neprudent omul, care nu calculează cu factorii reali și esistenți — și și mai mare neprudență e dela poporul român, de a se lăsa condus de vederi contrare justelor lui dorințe și aspirațiuni.

Nu am fost nici odată de părere ca sĕ ne dăm capul spre a ni se tăia, ci am fost și suntem de părere, ca sĕ eluptăm unele drepturi, dar în marginile în cari ele sub astfeliu de împregiurări grele ni s'ar putea acorda.

Vedem că sasii cochetează deja de mult cu guvernul, vedem că deputații lor din dieta Ungariei unul după altul s'au retras dela luptă, ca astfeliu sĕ asigure postul de comite suprem la Sibiiu unei persoane cu vederile lor și sĕ ne strice nouă jos și sus. Jos prin călcarea celor mai juste drepturi ale noastre prin comune sus prin denunciațiuni de tot soiul în paguba noastră, a bisericei noastre și în genere a societății române. Universitatea săsească sĕ poată dispune de averea cea colosală după plac, ear scoalele române sĕ nu fie împărtășite făr numai ca de o milă cu ceva și și acel ceva stors de minoritatea română și la propunerea comitelui Fridric Wächter, care în urma urmelor noauă românilor ne-a fost mult mai bun, căci avea lipsă de noi — până când cestalalt ne-a ignorat totalminte — pentrucă a mers mână în mână cu sașii și în universitate și în comitat. În comitatul Sibiiului aveam odată și era drept așa — 5 pretori români și numai un sas — aḑi ne-a părut bine, că am putut scoate 2 români.

Dacă nici acum din casul acesta cu ocasiunea denumirei noului comite și ținuta sasilor cea de tot contrarie noauă — nu ne vom veni în fire — și vom continua tot cu dorințele și aspirațiunile în un viitoriu, pe care nu-l putem sci, ne vom trezì de tot trântiți la părete, umiliți și în urmă vom capitula cu rușine, până când aḑi ar mai fi încă posibilă îndreptarea lucrurilor în spre bine și în favorul nostru.

δδ

Sesiunea sinodului archidiecesan.

Ședința a III-a din 23 Aprile (5 Maiu) 1886.

Ședința se deschide la 10 oare înainte de ameaḑi.

Protocolul ședinței premergĕtoare se cetesce și — se autentică.

Se presentează cererile deputaților Vasile Almășanu din causa afacerilor neamânavere și Simion Dragomir din cause familiare pentru concediu pe întreagă sesiunea — concediile cerute se acoardă.

Președintele presentează următoarele cereri:

a) a comitetului parochial din opidul Secu, în causa ajutoarelor cerute în anii trecuți;

b) învĕțătoriului Ioan Dobre pentru a fi instituit în postul de învĕțătoriu din comuna Deal;

c) lui Ioan Farago și altor 42 parochiani din Murĕș-Sân Giorgiu contra parochului de acolo Ioan Runcan;

d) sinodului parochial din comuna Malomfaleu pentru conferirea unui ajutoriu de fl. 400;

e) capelanului Nicolae Aron din Făgăraș pentru acordarea unei remunerări de fl. 50;

f) mai multor parochiani din Craiva în causa întregirei parochiei vacante în această comună;

g) mai multor parochieni din comuna Petea de Câmpie pentru suspendarea respective strămutarea preotului Ioan Vătășan la altă parochie;

h) vĕduvei Irina Trombitaș pentru conferirea unui ajutoriu de 400 fl. — Se predau toate comisiunei petiționare.

Urmează la ordinea ḑilei raportul comisiunei scolare.

Raportorul acestei comisiuni deputatul Stefan Iosif referând asupra raportului general al consistoriului archidiecesan ca senat scolar de datul 9 Aprile 1886 Nr. 2284 scol. — propune, că după ce acest raport este impărtășit membrilor sinodului, sĕ se considere ca cetit și sĕ se primească de basă la desbaterea specială, — propunera se primesce și rapartul consistorial se aclude la protocol sub E).

Întrând în desbaterea specială a acestui raport, partea lui generală conform propunerii comisiunei, — se ia spre sciință. Ear ce privesce ordinațiunea înaltului ministeriu reg. de culte și instrucțiune din 28 Mai 1885 Nr. 20.301, prin care se dispune că invețămêntul limbei maghiare sĕ se facă în scoalele noastre populare în însuși acea limbă și că lângă învĕțătorii așeḑați nainte de anul 1872, dacă acestia nu sunt în stare a provedé învĕțămêntul limbei maghiare în scoale, sĕ se aplice învĕțători adjuncți cunoscători de limba maghiară — se îndrumă consistoriul a face la guvernul țĕrei o representațiune motivată contra acestei ordinațiuni, cerênd revocarea ei — ear încât aceasta representațiune va rĕmânea fără resultat dorit, sĕ facă o asemenea representațiune și la legislațiunea țĕrei.

Pașii întreprinși de consistoriul archidiecesan cu privire la ordinațiunea ministerială din 18 Iuliu 1885 Nr. 21120, — se iau spre sciință.

Punctele raportului general privitoare la I. scoalelemedii, II. secțiunea pedagogică a seminariului archidiecesan, III. scoalele poporale, la propunerea comisiunei

Se iau spre sciință.

Partea raportului despre catechisațiunea tinerimei scolare dela institutele de învĕțămênt fără caracter confesional greco-oriental și despre catechisațiunea tinerimei adulte, — se ia spre sciință, însărcinându-se consistoriul a regula modul de catechisare a tinerimei adulte și a subscerne despre modul regulărei raport motivat în procsima sesiune a sinodului archidiecesan.

Părțile raportului general referitoare la conspectul general despre scoalele din archidiecesă pe anul scolariu 1884/5, la esamenele de cualificațiune învĕțătoresci, la ajutoriul pentru scoale și învĕțători precum și la stipendii, conform propunerei comisiunei, — se iau spre sciință.

Partea raportului privitoare la conferințele învĕțătoresci — conform propunerei comisiunei — se ia spre sciinţă, şi consistoriul sĕ caute ca conferinţele şi reuniunile învĕţătoresci sĕ se ţină regulat.

Urmează la ordinea ḑilei referada comisiunei financiare. Raportorul aceleia Romul de Crainic cetind raportul consistoriului archidiecesan ca senat epitropesc de datul 18 Aprilie 1886 Nr. 2877 epitr., propune a primì acest raport de basă la desbaterea specială, — propunerea se primesce şi raportul se aclude la protocol sub F.

Întrând în desbaterea specială întroducerea raportului consistorial referitoare la numĕrul esibitelor, şedinţele ţinute, esibitele resolvite şi neresolvite — la propunerea comisiunei, — se iau spre sciinţă cu acel adaus, ca pe viitoriu sĕ se facă evident despre ce tractează esibitele neresolvite şi din ce motiv au rĕmas ele neresolvite.

Punctul I din raport despre mĕsurile luate pentru asigurarea realităţilor bisericesci contra focului — se ia spre sciinţă cu aceea, că conform conclusului sinodal de sub Nr. 70 ex 1882 pe viitoriu sĕ se facă evidente şi comunele în cari s'au zidit biserici noue şi că avênd în vedere marea importanţă a asigurărei realităţilor bisericesci contra focului, consistoriul archidiecesan sĕ nisuiască a satisface cu posibilă urgenţă însărcinărei primite în acest respect prin conclusul sinodal suscitat.

Punctul II despre paşii făcuţi în privinţa testamentului reposaţilor în Domnul Ioan Trandafil şi a soţiei Maria Trandafil născută Popoviciu, — se ia spre sciinţă, invitându-se consistoriul sĕ facă paşii ulteriori pentru punerea în lucrare a voinţei testatorilor.

Punctul III al raportului referitoriu la ridicarea unui edificiu nou seminarial, precum şi notificarea verbală a presidentului Archiepiscop, precum că consistoriul archidiecesan a hotărît ca noul edificiu seminarial sĕ se edifice în grădina archidiecesană din Sibiiu strada Schewis Nr. 21, — se iau spre sciinţă.

Punctul IV al raportului despre paşii întreprinşi cu privire la adunarea documentelor vechi şi de interes public şi păstrarea lor în loc sigur; punct V referitoriu la regularea bibliotecei archiepiscopesci precum şi alineatul ultim a raportului consistorial, prin care se pune în vedere, că alte afaceri aparţinĕtoare consistoriului ca senat epitropesc sunt cuprinse în rapoarte speciale — conform propunerei comisiunei, — se iau spre sciinţă cu acel adaus, că consistoriul archidiecesan este de nou poftit a satisface însărcinărei primite cu privire la biblioteca archiepiscopească prin conclusul sinodal de sub Nr. 140 ex 1885.

Fiind timpul înaintat, cu acestea şedinţa se închieie, anunţându-se şedinţa procsimă pe mâne la 9 oare înainte de ameaḑi şi punêndu-se la ordinea ḑilei a aceleia rapoartele comisiunilor.

Şedinţa a IV. la 24 Aprilie 1886.

Şedinţa se deschide la 9 oare înainte de ameaḑi.

Se cetesce protocolul şedinţei a III dela 23 Aprilie a. c. şi — se autentică.

Se presentează cererile de concediu pentru întreaga durata sesiunei

a) a deputatului sinodal Alecsandru Tordoşan protopresbiter, din cause sanitare;

b) deputatul Ioan Popea, profesor la gimn. din Braşov fiindcă eforia scoalelor noastre de acolo nu l-a concediat pe timpul duratei sinodului, — concediile cerute se acoardă cu aceea, că încât privesce motivul cererei deputatului Ioan Popea, consistoriul sĕ reguleze afacerea aceasta, ca încât concede învĕţământul, profesorii sĕ poată participa la sinoadele archidiecesane.

Cererea comunelor cari au aparţinut fostului regiment al II de graniţă al Năsĕudului în cestiunea fondului lor scolar, — se transpune comisiunei petiţionare.

Cererea presbiterului Mihail Contes din Câmpeni pentru ameliorarea soartei lui, — se transpune comisiunei petiţionare.

Deputatul Dr. I. Moga face următoarea propunere.

Considerând, că în timpuri de grea esistinţă pentru noi românii, ni-se impune nouă tuturora datorinţa, când şi unde numai se poate, de a aduce sacrificii pe toate terenele vieţii noastre, aşa dară şi pe cel bisericesc;

Considerând, că fondurile archidiecesei noastre sunt atât de tare angagiate, încât, necum sĕ sporească, nu mai pot satisface multor lipse urgente şi că viaţa noastră constituţională reclamă atâtea sacrificii materiali, cari nu stau nici decum în proporţiă cu mijloacele, de cari dispunem;

Avênd în vedere, că desbaterile în sinodul nostru după pracsa de până acuma consumă timp de 14 ḑile şi mai mult, pentru care timp prin considerabilele diurne ale deputaţilor sinodali se impun fondurilor noastre sarcini nesuportabile;

Luând în considerare, că nu se poate pretinde dela membri esterni ai sinodului pre lângă sacrificarea întregului timp al duratei sesiunei spre scopuri bisericesci, şi spese efective în bani; pre când despre membrii cu locuinţa în Sibiiu, cari aproape toţi sunt oficianţi bisericesci, este sciut, că pe timpul duratei sinodului nu li-se impun mai mari greutăţi economice;

Din toate acestea considerante îmi iau voia de a face propunerea, ca venerabilul sinod sĕ hotărască suspendarea competinţei de diurnă pentru sesiunile sinodali venitoare pentru toţi membri cu locuinţa în Sibiiu, eară pentru sesiunea presentă sĕ aibă acesti membri generositatea de a renunţa la diurnele, ce le compet.

Deputatul Galacteon Şagău face următoarea propunere:

„Pentru introducerea uniformităţii, totodată şi uşurinţa compunerei datelor statistice scolari anuali sinodul decide: Consistoriul archidiecesan se însărcinează a compune un conspect, care sĕ conţină rubrici pentru toate datele recerute scolari pe întreg anul, însărcinându-se din partea consistoriului toate oficiile protopresbiterali şi parochiali a-şi procura şi a se folosì de acest conspect, — se transpune comisiunei scolare.

Deputatul Ioan Slavici abḑice dela mandatul seu de deputat al cercului electoral . . . . al Cluşului şi se roagă a se abstrage dela espunerea motivelor.

Faţă cu aceasta deputatul Eliă Măcellariu propune ca abḑicerea deputatului Ioan Slavici dela acest mandat sĕ se primească.

Deputatul Eugen Brote face contrapropunere, că abḑicerea sĕ nu se primească.

Deputatul Rubin Patiţa propune ca înainte de a întra în meritul acestei abḑiceri, sĕ se aleagă o comisiune de 12 membri, căreia sĕ se relege această cestiune, avênd comisia sĕ raporteze în una din şedinţele procsime.

Punêndu-se la vot propunerea deputatului Rubin Patiţa şi cea a deputatului Eugen Brote, ambele se resping, şi sinodul primind propunerea deputatului Eliă Măcellariu enunciă următoriul conclus, — abḑicerea deputatului Ioan Slavici dela mandatul de deputat în cercul electoral al Cluşului se primesce, şi consistoriul archidiecesan este însărcinat a face cele de lipsă pentru întregirea acestui loc vacant.

La ordinea ḑilei urmează raportul comisiunei bisericesci. La propunerea raportorului acesteia deputatul Dr. Absolon Todea, sinodul primesce de basă la desbaterea specială raportul general al consistoriului archidiecesan din senatul bisericesc dto 9 Aprilie a. c. Nr 2282 B., care se aclude la protocol sub litera G.

Punctul I despre numĕrul şedinţelor, al pieselor resolvite şi restante precum şi punerea în lucrare a regulamentului nou al afacerilor interne consistoriali şi purtarea referadei, — Se ia spre sciinţă cu acea observare, ca încât pentru piesele restante consistoriul se învită a observa conclusul sinodal adus sub Nr. 67 din 1885 respective 78 din 1884.

Sĕ se indigiteze în scurt aceste concluse.

Punctul II al raportului despre statul clerului şi poporului archidiecesan, — se ia spre sciinţă cu observarea că cu privire la tipărirea blanchetelor de conspecte, consistoriul sĕ satisfacă conclusului sinodal 68 din 1885.

Punctul III despre numĕrul preoţilor reposaţi şi chirotoniţi în decursul anului 1885;

Punctul IV despre parochiele devenite vacante, despre cele întregite în decursul anului 1885 despre numĕrul celor vacante încă şi despre distribuirea de ajutoare din fondul Rudolfin;

Punctul V numĕrul şi cualificaţiunea elevilor din secţiunea teologică a seminariului archidiecesan, publicarea primei programe a institutului;

Punctul VI despre numĕrul celor admişi la facerea esamenului de cualificaţiune;

Punctul VII despre trecerile religionari, — se iau spre sciinţă.

Punctul VIII referitoriu la procesele matrimoniale şi convieţuirile nelegiuite, — se ia spre sciinţă însărcinându-se consistoriul a face fără amânare paşii de lipsă pentru subşternerea unei representaţiuni la înaltul ministeriu pentru întrevenire cu ajutoriu la delăturarea concubinatelor.

Punctul IX referitoriu la numĕrul şi resolvarea proceselor disciplinare, asemenea punctul X. despre transpunerea suplicelor la comisiunea administrativă a fundaţiunei Şaguna pentru împărtăşire cu ajutoare, despre întârḑierea comisiunei cu rĕspunsul şi solicitările urmate din partea consistoriului, — se iau la cunoscinţă, însărcinându-se consistoriul a satisface conclusului din anul trecut Nr. 73 privitoriu la regularea raportului dintre comisiunea administrativă a fundaţiunei Şaguna şi consistoriul archidiecesan.

Se pune la ordinea ḑilei raportul comisiunei financiare. Referentul acesteia deputatul Romul de Crainic raportează asupra actului consistorial dto 21 Septembre 1885, Nr. 4262 Epitr. de a se transpune în administrarea casei metropolitane legatul fericitului archiepiscop şi metropolit Andreiu Baron de Şaguna cu privire la cele 2 eparchii, ce sunt a se înfiinţa la propunerea comisiunei, — sinodul decide a se transpune acest legat în administrarea consistoriului metropolitan.

Cu privire la raportul consistoriului archidiecesan dto 4 Novembre 1885 Nr. 468 plen. în causa relutului de cuartir pentru anul 1884 pe sama asesorilor consistoriali Zacharia Boiu, Moise Lazar şi Nicolau Cristea, la propunerea comisiunei, sinodul ia următoriul conclus: — la bugetul fondului general administrativ pe anul 1886 se votează în mod supletoriu la titlul „Erogaţiuni“ suma de 600 relut de cuartir pentru numiţii 3 asesori pe annl 1884.

Tot acelaşi raportor referează asupra raportului consistorial dto 7 Aprile, 1886 Nr. 2243 epitr. în cestiunea distribuirei stipendiilor din fundaţiunea Andronic pe anul 1884 în urma căreia, — sinodul ia raportul la cunoscinţă şi, abstragênd şi pentru anul 1887 dela aşternerea unui plan de distribuire a venitului din această fundaţiune, votează ca şi în anii premergĕtori suma de 5000 fl. indusă în proiectul de buget consistorial.

Raportul consistoriului archidiecesan din 18 Aprile, 1886 Nr. 2390 epitr. despre raţiociniile comunelor bisericesci, starea bisericelor şi scoalelor lor, despre averea comunelor bisericesci în singuraticele protopresbiterate asemenea despre clasificarea singuraticelor protopresbiterate şi a comunelor cu privire la suma averilor, la propunerea comisiunei, — se ia la cunoscinţă.

Tot acelaşi raportor raportează cu privire la actul consistorial de datul 24 Martie 1886 Nr. 1740, prin care se cere ulterioara aprobare a sinodului asupra dispositiunilor consistoriale privitoare la votarea unui aju[redacted] vidual de 300 fl. vĕduvei dup[redacted] fostul asesor [redacted] al storiului arch[redacted] — Ajutoriul [redacted] fl. v. a. [redacted] viinţează şi ac[redacted] a raporta din ce fond sĕ se acopere acest ajutoriu.

Se pune la ordinea ḑilei raportul comisiunei organisătoare. Raportorul Dr. Ioan Crişan referează asupra raportului consistoriului archidiecesan de datul 8 Aprile 1886 Nr. 2626 plen. p[redacted]se aşterne un proiect despre împărţirea cercurilor electorale pentru deputaţi la sin[redacted]ună cu un al doilea proiect [redacted]ilor electorale pentru deputaţii din archidiecesă la congresul naţional bisericesc. La propunerea comisiunei sinodul ia următoriul conclus: — Proiectul se remite consistoriului cu îndrumarea de a-l pune imediat după terminarea sesiunei presente sub tipariu, şi a'l împărţì la deputaţii sinodali şi oficiilor protopresbiterale, ca acestea până la un anumit termin sĕ-şi facă eventualele reflecsiuni. Luând apoi consistoriuproiectul la o nouă revisiune in urma reflecsiunilor primite, sĕ-l aştearnă în procsima sesiune sinodală spre ulterioară afacere.

Fiind timpul înaintat şedinţa se ridică la 1 oară după ameaḑi, anunciându-se cea procsimă pe mâne la 9 oare înainte de ameaḑi, şi puindu-se la ordinea ḑilei rapoartele comisiunilor.

Revista politică.

Cestiunea grecească a ajuns într'un stadiu foarte periculos, şi numai puţine ḑile ne vor fi despărţênd de momentul, când se va putea ḑice cu hotărîre „alea iacta est.“ Notei puterilor din 6 a l. c., prin care i s'a cerut lui Delyannis sĕ rĕspundă fără amânare la cele cuprinse acolo, ministrul grecesc i-a rĕspuns îndată a doua ḑi, declarând: că şi fără ultimat, dacă se va depărta flota streină din apele grecesci, el e gata sĕ demobiliseze, dar că între imprejurările actuale, nu poate, de cât sĕ susţină cele din nota sa din 29 April. *Representanţii puterilor au aflat acest rĕspuns de tot nemulţămitoriu şi au părăsit Vineri Atena împreună cu consulul turcesc.*

Prin aceasta legăturile diplomatice între Grecia şi marile puteri sunt rupte. Vorba este acum, că ce are sĕ urmeze d'acì 'nainte. „Neue F. Presse“ crede că acum încă periclul unui resboi grabnic nu esistă. Le lipsesce puterilor, ḑice foaia vienesă, unitatea de păreri, ca sĕ poată face acest lucru.

Dacă i s'ar da Greciei un timp oare care pace, şi ar înceta mişcările amenințătoare ale trupelor turcesci concentrate la graniţele Tesaliei, de sigur că Delyannis ar începe demobilisarea fără de nici la pregetare. Dară în vreme ce se semnalează o amintitele locuri o concentrare de trupe şi mişcări amenințătoare, Grecia nu poate demobiliza; nu numai, — dar după cum se asigură au pornit deja trupe de întărire din Atena spre graniţă 'n mijlocul urărilor poporului şi astfeliu un mic conflict la hotarele ţĕrei poate trage dungă peste orice hotărîri diplomatice, înscenând un rĕsboi turco-grec, care ori că se va sfêrşì ca cel sêrbo-bulgar, ori că va avea urmări foarte 'nsemnate pentru zguduirea echilibrului în orientul Europei.

De mai multe ḑile delegaţii austro-ungari discută 'n capitala României asupra convenţiunei de comerciu.

Încă din prima şedinţă, delegaţii austro-ungari s'au înfăţişat cu un proiect complect de convenţiune. În aceeaş şedinţă însĕ, delegaţii români aduseră şi dênşii un asemenea proiect.

Cestiunea cea mai grea ivită pănă acum în sînul conferinţei şi dela resolvarea căreia depinde poate reuşita negocierilor, este cea ridicată de delegaţii austro-ungari. Ei cer pentru imperiul nostru condiţiunile naţiunei celei mai favorisate.

Tot în urma discuţiunilor urmate cu această ocasiune, se ḑice că dl P. S. Aurelian ar fi cerut guvernului sĕ 'l desărcineze de presidenţie.

Se vorbesce că un numĕr destul de însemnat de deputaţi din majoritatea camerei române sunt hotărîţi a nu primì nici un fel de convenţiune cu Austro-Ungaria. În fruntea acestora ar fi dl N. Fleva. Scirea din urmă nu pare a fi tocmai basată.

D. Gladstone într'un manifest adresat alegĕtorilor din Midlotian, ḑice că nu despreţuesce însemnătatea serioasă a deosebirilor de vederi în cestiunea Irlandei. Şi cu ocasiunea altor afaceri, asemenea desbinări între liberali au spriginit partidul Tory.

Englitera acum, când posiţiunea ei e tare şi neatârnată, trebuie sĕ facă concesiuni Irlandei. Adversarii proiectelor însĕ par a preferì ca sĕ aştepte periodul greutăţilor naţionale. Restabilirea parlamentului irlandes va întărì monarchia. Lucrul prin- [illegible] este: sĕ fie, sau nu, considerată cererea Ir- [illegible] sĕ'şi administreze afacerile sale? [illegible]rele din Londra se ocupă cu acest manifest.

„Times“ ḑice, că manifestul e o mărturisire categorică, că cu toată alianţa cu parneliţii totuş Home-Rule nu va putea trece prin cameră.

„Daily-News“ vede în manifest un sincer apel la dreptate pentru Irlanda.

Se crede ca probabilă disolvarea parlamentului.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Poiana, Onorată Redacţiune! La un ospĕţ comun făcut în onoarea bisericanilor din loc, unul dintre cei mai vrednici bisericani a ridicat un toast, în care a arĕtat însemnătatea ăstorfeliu de ospeţe, şi a ridicat poate preste nivelul potrivit, pe aducĕtoriul acestuia. Incidentul acesta 'mi-a dat şi mie ocasiune a ţinea în formă de toast, un discurs, cu care nimic n'am detras din însemnătatea acelui ospĕţ, deşì cu o altă ocasiune am combătut atât ospeţele, cât şi pomenile, la cari se spesează cu ḑecile ba chiar şi sute de floreni.

Acum am arĕtat numai, că în locul acestor daruri şi obiceiuri efemere, uşor am putea croì altele mai duravere şi chiar vecinice.

Am arĕtat mai departe ce fac popoarĕle acele culte cari n'au astfeliu de obiceiuri, sau mai bine cari au înlocuit astfeliu de obiceiuri de dăruire, cu cele vecinice, adecă: cu crearea de fonduri scolare, bisericesci şi case de păstrare, am făcut apoi o comparare între viitoriul acelora şi între al nostru.

Atâta a fost cuprinsul părţii prime din discursul meu, la care deşì nu publice, totuş mi s'a imputat că aşi fi un prea mare vrăjmaş al bisericii, — în a doua parte a discursului meu am continuat cu însemnătatea „scoalei“ şi totodată am atins şi mulţimea scoalelor poporale ridicate numai şi numai prin contribuirile poporului şi aceasta cu deosebire în America şi Germania, am arĕtat apoi cu deosebire necesitatea scoalei pentru femeia română, le-am dovedit cu esemple vii ce bărbaţi au putut scoate mamele culte din copiii lor, începênd cu Grachii şi sfêrşind cu Stefan al Moldovii, ear sfêrşitul l'am făcut cu un apel către cei de faţă, ca sĕ contribue şi ei ceva la ridicarea „Scoalei de fetiţe“, proiectată şi începută deja în Sibiiu.

Dar deşì atenţiunea precum şi espresiunea feţei ascultătorilor dovedea, că şi internul lor e în acord cu cele auḑite; totuş, fapta a dovedit contrariul, adecă nimine n'a voit a contribuì nimic la scopul amintit, şi aceasta cu deosebire din doue cause şi anume:

1. Fiindcă căpeteniile, adecă preoţii cari au fost faţă la aceasta, nu s'au învoit la aşa ceva şi a

2. Fiindcă însuşi plătitoriul ospĕţului a oprit în casa sa astfeliu de contribuiri, ca nu cumva oaspeţii sĕ se depărteze fără voie.

Această întêmplare însĕ nici decât nu m'a abătut dela vechia mea părere că adecă: poporul nostru din fundament, din inimă este foarte bun, foarte darnic, dă, contribue, face tot ce i se pare numai că e bun, — ear aceasta dacă nu se întêmplă, tot noi suntem cei cu musca pe căciulă, tot noi suntem vinovaţii. Aşa a fost şi cu casul de faţă, a fost de ajuns ca loco-ţiitorii învĕţăceilor aceluia, care a ḑis: „că e mai bine a da decât a lua“ sĕ-şi uite de preceptul marelui lor învĕţătoriu, în a cărui ogor sunt învredniciţi şi ei de a servì, a fost destul ḑic ca ei ca capi sĕ nu facă, ca aşa şi bunul nostru popor sĕ-i urmeze.

Ba mai mult şi aceasta e ceea ce me îndeamnă ca sĕ scriu, s'a auḑit în acea societate şi vorbele: că destul am dat, nu voiu mai da, destul am ajutat nu voiu mai ajuta; ce s'a făcut din cele 800 de oi cu cari noi am ajutat biserica, pe timpul fericitului Andreiu? Alţii trăiesc cu înbuibare, eară noi muncim din greu ca ei sĕ poată trăì astfeliu etc. etc.

Aceste vorbe cel puţin în sufletul meu au lovit şi încă grozav. Mai marii bisericii noastre sĕ prădeze ceea ce noi am strîns cu mare sudoare, aceasta n'am putut-o crede şi nici voiu crede-o cândva.

Totuş, spre liniştea consciinţii mele, precum şi spre a putea dovedì poienarilor, că banii adunaţi pe cele 800 de oi, donate bisericii noastre nu sunt pierduţi din contră, cresc şi fructifică, după cum cred eu, şi-şi vor aduce odată roadele lor dulci şi de nobil gust şi pentru poienari, — voi umbla pela locurile competente, ca sĕ'mi câştig desluşirile necesari.

Ear despre pomeni şi ospeţe 'mi voiu lua libertatea a me esprima cu o altă ocasiune.

Emanuil.

Varietăţi.

* (Părăstas.) După sĕvêrşirea sântei liturghii de alaltăeri, Escelenţia Sa Domnul archiepiscop şi metropolit Miron Romanul asistat de Preacuvioşiile Lor, archimandrit şi vicariu archiepiscopesc Nicolau Popea, Dr. Ilarion Puşcariu, Nicanor Frateş, apoi de protopresbiterii Ioan Petric şi Ioan Hannia în biserica din cetate, a celebrat părăstas întru pomenirea mecenaţilor: archiepiscopul şi metropolitul Andreiu Baron de Şaguna, Emanuil Gozsdu şi Dumitru Andronic. La acest părăstas cu deosebire au luat parte deputaţii sinodului nostru archidiecesan.

* (Dela sinodul archidiecesan.) În şedinţa de Sâmbăta trecută s'au făcut alegerile în locurile vacante la consistoriul archidiecesan. În locul vacant prin moartea asesorului consistorial Anania Trombiţaş fu ales dl Dr. Remus Roşca, amploiat la consistoriul archidiecesan, şi în locul reposatului Visarion Roman, dl Iacob Bacea, căpitan ces. reg. în pensiune.

Asesor ordinariu în senatul scolariu fu ales tot atunci asesorul onorariu de pănă acuma Matei Voileanu.

* (A doua representaţiune teatrală română de diletanţi) va avea loc în sĕptĕmâna aceasta Vineri în sala cea mare dela „Împĕratul Romanilor.“ Detaiuri în nrul procsim.

* (Necrolog.) *Maria Tobias* vĕd. *Trifan* cu fiii: *Silvia* şi *Sever*; *Eugenia Tobias*, măritată *Creţu*; *Alesandru*, *Rosina*, *Ottilia*, *Hortensia* şi *Octavian*, ca fii şi fice; *Alesandru Tobias*, notariu cerc. cu soţia *Amalia* născ. *Danciu*, ca frate; *Samuil Poruţi*, cons. reg. minist.; *Iosif Ciura*, paroch gr-cath. ca cumnaţi, *Ioan Creţu*, vicenotar comitatens, ca ginere cu inima frântă de durere, aduc în numele lor şi a numĕroşilor consângeni, la cunoscinţă, că neuitatul lor tată, resp. frate şi cumnat **Dionisiu Tobias**, preşedinte de tribunal reg. în pens. şi advocat, eri, în 30 Aprilie 1886, la 10 oare a. m. în urma morbului hipertrofiă de inimă, în etate de 59 ani, a încetat din vieaţă.

Osămintele neuitatului defunct se vor înmormênta în ḑiua de 2 Maiu 1886, la 3 oare p. m. în cimiteriul greco-catholic din Abrud. Fie-i ţĕrêna uşoară şi memoria binecuvêntată!

* (Necrolog.) Subscrişii încunosciinţează cu inima dureroasă la toate neamurile şi la toţi amicii noştri moartea neuitatului bărbat respective cumnat **Alecsandru Nedelcu** carele în 5. Maiu n. a. c. seara la $^1/_2$ 11 oare, dupa un morb îndelungat a repausat în anul al 67-le al vieţei sale, şi în al 43-lea al fericitei sale căsătorii.

Rĕmăşiţele pămêntesci ale fericitului se vor sânţì după ceremoniele bisericei gr-orientale Vineri în 7. Maiu după ameaḑi la $^1/_2$ 4 oare în locuinţa sa strada Régiposta Nr. 1 cercul al IV-lea, si de aci se vor transporta la Lugoş, unde în 10 Maiu se vor depune în cripta familiară spre eternă odihnă. Fie-i ţĕrîna uşoară!

Budapesta, 6 Maiu n. 1886.

Anna Nedelcu născută *Hauptmann*, ca soţiă. *Iosif Hauptmann*, ca cumnat. *Maria Hauptmann* născută *Pittner* ca cumnată.

* (Convocare.) Prin aceasta se convoacă şi se dechiară de convocată adunarea generală a „Reuniunei femeilor române“ din Mediaş şi giur pe 3 Iuniu n. (22 Maiu v.) 1886 la 2 oare d. am. în scoala gr. cat. din Mediaş, la care se învită în special domnii bărbaţi de consiliu: (P. T. Domni Gedeon Blasianu, protopop gr. cat., Dionisiu Chendi protopop gr. or., George Crişanu,paroch gr. or., Simion Ianculescu not. cerc. şi Dionisiu Roman, cand. de advocat), — membrii comitetului present: (Doamnele Alesandrina Gerasim, Maria Moldovan, Ana Chendi, Ana Bagatianu, Elena Dorsa, Anica Lichirie, Maria Bozoşianu, Elena fost. căs. Ianculescu, Maria Hulea, Ioana Racotia.) — Apoi doamnele membre fundatoare: Rachila Tilea, Iudita Rusanu, Ana Chendi, Maria Marian, Maria Moldovan Bucşa, Amalia Rosanu, Maria Bozoşan, Amalia Rosalia Heler, Maria Rusan, Maria Bozoşanu, Elena Neagoae, Elena Dozsa, Ioana Dorca, — doamnele membre ord. şi onorarie precum şi ori-care binevoitoriu al reuniunei.

Obiectele de ascultare şi decidere sunt:

1. Raportul comitetului despre activitatea sa în periodul de 3 ani dela 1883—1886 în legătură cu raportul despre starea cassei. — §. 6 stat.

2. Alegerea comitetului permanent şi a bărbaţilor de consiliu precum şi a membrelor suplente pentru periodul de 3 ani dela 1886—1889. — §. 6 statut.

3. Alegerea presidentei şi cassaresei §. 13 stat.

4. Defigerea ḑilei şi locului a procsimei adunări generale. — §. 7 stat.

5. Eventuale propuneri din partea membrilor Reuniunei, cari ţintesc la prosperarea materială şi morală a Reuniunei.

La interpelaţiuni, cari nu sunt predate preşedintei în scris cel puţin cu o oară înainte de deschiderea şedinţei spre a putea fi consultate cu bărbaţii de consiliu — nu e obligată preşedinta a rĕspunde.

Comitetul reuniunei ţine şedinţa în ḑiua şi locul de sus la 10 oare a. am.

Mediaş, în 1 Maiu 1886.

Maria Roman, preşedintă.
Elena Suciu, secretăreasă.

* (Maial.) Scoala capitală gr. or. din Poiana protopresb. Miercurii 'şi va serba Maialul sĕu obicinuit Dumineca la 4/16 Maiu în locul numit: „la Staule“. La început şi în decursul pausei se va ţinea cu elevii numitei scoale, după un statorit program, şi-o producţiune, a cărei cuprins corpul învĕţătoresc, îşi va da toată silinţa ca sĕ fie cât mai satisfăcĕtoriu.

Nefiind timpul favorabil, acesta se va amâna pe Joia sau apoi pe Dumineca următoare.

Contribuirile benevole sunt destinate pentru biblioteca scolară şi se vor cuita pe cale ḑiaristică.

On. public este rugat a se provedea şi cu viptualele necesari.

* (Congresul lucrătorilor în Belgia.) Lucrătorii belgiani, întruniţi în congres la Gand, au stabilit următoarea programă politico-economică:

1. Sufragiu universal, nemijlocita legislaţiune a poporului, înlăturarea senatului şi a regatului;

2. Instrucţiune civilă, obligatoare şi gratuită în scoalele poporale.

3. Despărţirea bisericei de stat, suprimarea budgetului cultelor, secularisarea moşiilor bisericesci.

4. Desfiinţarea armatei permanente.

5. Regularea internaţională a muncei, ḑi de odihnă în sĕptĕmână, interḑicerea muncei la copii, restrângerea muncei femeilor şi în timpul nopţei, ficsarea oarelor de muncă.

6. Înfiinţarea unor posturi de inspectori industriali.

7, Responsabilitatea proprietarilor de fabrici.
8. Înfiinţarea unor camere ale lucrătorilor.
9. Desfiinţarea tuturor dărilor indirecte.
10. Înfiinţarea proprietăţei colective.

În ce privesce organisaţiunea internă, s'a hotărît ca toate societăţile de lucrători sĕ se unească într'o singură societate care sĕ fie condusă de un consiliu general al partidei, compus din 95 de membri.

* (Bibliografic.) Manualul de gimnastică în scoalele poporale pentru candidaţi învĕţătoresci după I. Nighiler din Bern, de Nicolau Ieremievici Dubău, învĕţătoriu la scoala practică a pedagogiului c. r. din Cernăuţi. Ediţiunea I. Preţul pentru Austro-Ungaria 25 cr. Cernăuţi, editura autorului, tipografia archiepiscopală 1886.

Loterie.

Sâmbătă în 8 Maiu n. 1886.

Buda: 66 68 63 22 40

Nr. 294' [1302] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea vacantei parochii de clasa a III. din Cunța, protopresbiteratul Mercurei, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

I. Porțiunea canonică constătătoare din 5 jugere 1186 °☐ pământ arătoriu cu un venit anual după calculul mediu de 5 ani din urmă	fl.	85.50
4 jugere 1053 °☐ fênaț cu un venit de	fl.	140.—
129 °☐ grădină în curtea scoalei	fl.	20.—
Suma venitului după porțiunea canonică	fl.	257.50
II. Dela 90 familii câte una ferdelă veche de cucuruz sfârmit à 80 cr.	fl.	72.—
III. Dela 90 familii câte o ḑi de lucru á 40 cr.	fl.	36.—
IV. In ajunul botezului Dlui dela 90 familii á 30 cr.	fl.	27.—
V. Venite stolari după calculul mediu a celor 5 ani din urmă: dela botezuri fl. 7.92; dela cununii fl. 9.33, dela înmormêntări fl. 16. — cu totul	fl.	33.25
VI. Venite accidentali: „Paștile" fl. 12. — masle fl. 5, osfestănii în biserică și pe la oameni fl. 5, cununa anului fl. 5, pomeniri preste an fl. 3, cu totul	fl.	30.—
Suma	fl.	455.75

Doritorii de a ocupa aceasta parochie sě 'și aștearnă suplicele de concurs instruite conform legilor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral până la terminul prefipt.

Mercurea, la 4 Aprile 1886.

Oficiul protopresbiteral al tractului Mercurei.

I. Droc,
protopresbiter.

Nr. 1710 civ. 1886 [1304] 2—3

Publicațiune.

Tribunalul reg. din Elisabetopole aduce la cunoscință publică cumcă pe basa rugării de proporționare a dreptului de crîșmărit din Szász-Völgy, pertractarea asupra admisibilității acestei rugări, se ficsează **pe ḑiua de 17 Iuniu 1886 la 10 oare înainte de ameaḑi,** în fața locului, în comuna Szász Völgy, — la care se citează toți cei interesați, cu provocare la urmările provĕḑute în §. 15 al procedurei judecătoresci.

Din ședința tribunalului din Elisabetopole, ținută la 19 Aprilie 1886.

Nagy Lajos, president. **Gödri Sándor,** notariu.

[1256] 4—17

Bolnavi de plămâni

pept, gât și cei ce sufer de amețeli

și **Astmă** se fac atenți la efectul minunat al plantei descoperite de mine 'n interiorul Rusiei și numite **după numele meu „Homeriana,"** — efect, — probat de păreri medicale și mii de atestate. Broșura despre acest preparat se trimite gratuit și franco. Un pachet de ceă homeriană (60 grame) ajungênd 2 ḑile, costă 70 cr. și drept semn al veritabilității sale poartă iscălitura numelui meu: — Paul Homero. — **Veritabil se poate primì numai prin mine și prin depositoriul meu general Dl farmacist Stefan de Szöllősy în Budapesta, suburbiul Christina, strada maierilor, precum și la apotecariul Fd. Kugler în Brașov.** — Atrag atenția publicului, sě se păzească de tee homeriane oferite de alte firme, cari s'au constatat, că sunt false.

Paul Homero în Triest (Austria,) descoperitoriul și pregătitoriul singur veritabilei plante homeriane.

Materie pentru haine

din lână trainică pentru un bărbat de statură mijlocie.

3.10 metre un **rênd de haine**	**4 fl. 96 cr.** din lână bună de oaie; **8 „ — „** din lână mai bună de oaie; **10 „ — „** din lână fină de oaie; **12 „ 40 „** din lână de tot fină de oaie.

Plaiduri de călĕtorie dărabul fl. 4, 5, 8 până la 12. Stofe pentru haine foarte fine, pantaloni, paltoane de purtat și pentru ploaie Tüffl, Lode, Commis, Cammgarn, Cheviots, Tricots, cârpe pentru dame, stofe pentru biliard, Peruviens, Dosking se află la

întemeiat **Joh. Stikarofsky,** — la 1866. —
deposit de fabrică în Brünn.

Modele franco. Pentru croitori cărțile de modele **nefrancate. Trimiteri cu rambursă** preste 10 fl. **gratuit.**

Am totdeauna un deposit de stofe în valoare de preste fl. 150,000, și este în urma negoțului universal lucru natural că remân bucăți de câte 1 până la 5 metri **ca rest,** de aceea asemenea rĕmășițe trebuie sĕ le vênd **în preț de tot moderat. — Modele din aceste stofe nu se pot trimite,** cele neconvenabile se reprimesc în **schimb** sau se **înapoiază banii.** (Observ, că și alte firme reprimesc în schimb resturile trimise, poate pentru marfă și mai rea, dar **banii nu o înapoiază).**

Din causa **imitațiunilor** prin **firmele înșelătoare** și **nesolide,** sunt decis a părăsì publicațiunile în jurnale, și rog pe on. public a-'și lua notiță despre **firma mea solidă** și a me onora cu comande, cari se vor efectuì cu cea mai mare băgare de seamă.

Corespondențe se primesc în limbile: germană, bohemă, ungurească, polonă, italiană și franceză. [1259] 10—20

„Equitable"

Societate de asigurare V. St. New-York

Fundată în 1859.

Până la 31 Decembre 1885 starea asigurărilor făcea: . . . . **910** milioane

Până la 31 Decembre 1885 starea constatată a averii institutului . . . . . . **169** milioane fl. v. a.

Percepțiuni de premii și percente în anul 1885: . . . . **42** milioane fl. v. a.

După trei ani fie-care poliță va fi necontestabilă.

Întregul câștig al institutului se va împărțì esclusiv între asiguranți, de oare-ce conform statutelor societății acțiile nu pot sĕ fie împărtășite mai mult de cât cu 7% dividende. [1298] 3—3

Representanța generală pentru Ungaria: **Budapesta strada Andrássy 12.**

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 15 Aprilie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	3.15	—
Budapesta	6.47	1.45	**7.29**	**6.20**
Szolnok	11.22	3.51	**8.27**	**9.26**
P. Ladány	2.20	5.28	**5.58**	**11.40**
Oradea-mare	4.39	**6.41**	8.37	**1.28**
	—	**6.46**	9.37	**1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.45	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.14**	10.28	**2.34**
Rév	—	**7.42**	11.36	**3.18**
Bratca	—	—	12.10	**3.41**
Bucia	—	—	12.46	**4.01**
Ciucia	—	**8.31**	1.48	**4.26**
Huiedin	—	**9.01**	3.09	**5.08**
Stana	—	—	3.42	**5.27**
Aghireș	—	—	4.12	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluș	—	**10.01**	5.17	6.43
	10.20	—	—	7.03
Apahida	**10.52**	—	—	7.26
Ghiriș	**12.37**	—	—	8.54
Cucerdea	**1.48**	—	—	9.43
Uioara	**1.57**	—	—	9.51
Vințul de sus	**2.06**	—	—	9.58
Aiud	**2.36**	—	—	10.24
Teiuș	**3.14**	—	—	10.59
Crăciunel	**3.45**	—	—	11.28
Blaș	**4.06**	—	—	11.44
Micăsasa	**4.45**	—	—	12.18
Copșa mică	**5.40**	—	—	1.01
Mediaș	6.01	-	—	1.22
Elisabetopole	6.40	—	—	1.56
Sighișoara	7.35	—	—	2.44
Hașfalĕu	8.01	—	--	3.02
Homorod	10.05	—	—	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	**6.03**
Feldioara	12.14	—	—	**6.35**
Brașov	1.09	—	—	**7.14**
	1.50	**5.30**	—	—
Timiș	2.48	6.07	—	—
Predeal	4.56	7.45	—	—
Bucuresci	**9.40**	14.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.45	—
Predeal	—	**9.30**	12.50	—
Timiș	—	**11.11**	1.40	—
Brașov	—	**11.44**	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Hașfalĕu	10.10	—	**7.37**	—
Sighișoara	10.39	—	**8.21**	—
Elisabetopole	11.19	—	**9.05**	—
Mediaș	11.54	—	**9.43**	—
Copșa mică	12 12	—	**10.02**	--
	12.37	—	**10.30**	—
Micăsasa	12.56	—	**10.50**	—
Blaș	1.30	—	**11.29**	—
Crăciunel	1.45	—	**11 47**	—
Teiuș	2.34	—	**12.35**	—
Aiud	2.55	—	**1.04**	—
Vințul de sus	3.17	—	**1.30**	—
Uioara	3.24	—	**1.39**	—
Cucerdea	3.36	—	**2.07**	—
Ghiriș	4.11	—	**3.08**	—
Apahida	5.36	—	**5.08**	—
Cluș	5.56	--	**5.35**	—
	6.16	6.03	—	8.—
Nadisul ung	**.37**	—	—	8.34
Ghirbou	**53**	—	—	8.59
Aghire	**7.08**	—	—	9.56
Stana	**7 34**	—	—	10.16
Huiedin	**7.55**	7.14	—	11.04
Ciucia	**8.37**	7.43	—	12.17
Bucia	**8.53**	—	—	12.47
Bratca	**9.12**	—	—	1.21
Rév	**9.31**	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	**10.06**	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	**10.25**	—	—	3.39
Várad-Velencze	**10.35**	—	—	3.55
Oradea-mare	**10.41**	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	**12.50**	10.38	1.45	**5.35**
Szolnok	**3.06**	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	**10.05**	10.30
Viena	3.—	**8.—**	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.—**	—
Budapesta	—	8.05	8.—
Szolnok	—	11.02	**12.—**
Arad	—	3.37	**5.55**
	—	4.—	6.05
Glogovaț	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliș	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborșin	—	**6.42**	8.58
Zam	—	**7.14**	9.28
Gurasada	—	**7.43**	9.56
Ilia	—	**8.01**	10.17
Branicĭca	—	**8.21**	10.38
Deva	—	**8.47**	11.05
Simeria (Piski)	—	**9.40**	11.55
Orĕștia	—	**10.10**	12.24
Șibot	—	**10.34**	12.53
Vințul de jos	—	**11.04**	1.22
Alba-Iulia	—	**11.31**	1.40
Teiuș	—	**12.05**	2.24

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.09	**3.56**	—
Alba-Iulia	11.56	**4.27**	—
Vințul de jos	12.20	**4.53**	—
Șibot	12.25	**5.19**	—
Orĕștia	1.19	**5.41**	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicĭca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborșin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	**6.18**	9.49	—
Radna-Lipova	**6.57**	10.23	6.14
Pauliș	**7.12**	10.37	6.30
Gyorok	**7.27**	10.52	6.47
Glogovaț	**7.56**	11.18	7.17
Arad	**8.10**	11.32	7.32
	9.—	12.27	—
Szolnok	**2.39**	5.10	—
Budapesta	6.50	8.16	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	12.27	3.23
Hațeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Banița	3.35	**6.07**
Petroșeni	4.04	**6.39**

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.49	9.33
Banița	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Hațeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	**8.18**
Aradul nou	6.25	**8.32**
Németh-Ságh	6.50	**8.51**
Vinga	7.19	**9.07**
Orczifalva	7.38	**9.20**
Merczifalva	7.56	**9.32**
Timișoara	8.42	**10.09**

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	**6.07**
Vinga	6.52	**6.32**
Németh-Ságh	7.06	**6.53**
Aradul nou	7.21	**7.24**
Arad	7.53	**7.40**

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	5.50	1.24
Șeica mare	6.11	1.11
Loamneș	6.40	2.32
Ocna	7.03	2.01
Sibiiu	7.23	2.44

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	8.16	10.25
Ocna	8.40	10.46
Loamneș	9.06	11.09
Șeica mare	9.35	11.32
Copșa mică	9.59	11.52

Cucerdea—Oșorheiu – Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheța	10.31	4.21
Luduș	10.53	4.43
M Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireșteu	12.26	**6.10**
Oșorheiu	12.46	**6.30**
	1.16	—
Reghinul-săs.	3.08	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	**4.22**	4.—
Oșorheiu	6.14	5.52
	6.34	**12.25**
Nireșteu	6.55	**12.55**
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	**1.24**
Cipeu-Iernut	7.37	**1.54**
M. Bogat	8.07	**2.31**
Luduș	8.21	**2.46**
Cheța	8.38	**3.06**
Cucerdea	9.07	**3.40**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Pisk.)	11.30

Ghiriș — Turda

Ghiriș	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriș

Turda	8.20	1.41
Ghiriș	8.41	2.06

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 45 Sibiiu, Joi 1/13 Mai 1886. Anul XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de douĕ ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Rele de îndreptat.

(N. I.) Ori cât de sêrguitoriu este țĕranul român, de un timp încoace el se pare a fi de tot neîndestulit cu soartea sa. Neîndestulirea aceasta e de a se căuta de regulă în împregiurarea, că el nu poate cu toată munca sa și cu toată simplicitatea traiului sĕu, sĕ-și acopere cele mai neapĕrate lipse de toate ḑilele. Ne este dată sĕ vedem țĕrani, cari lucră de dimineața până seara — vara și earna, și ei nu pot sĕ dea înainte, ci de multe-ori sunt siliți a-și lua refugiu la împrumuturi.

Ori cine cunoasce starea și referințele, în cari trăiesce economul român și mi s'a da drept dacă susțin, că în moment ce țĕranul a ajuns a contrage un împrumut, el de tot greu va mai putea plătì împrumutul contras.

A arunca vina tot în spatele recoltelor rele, cred că nu suntem în drept a o face și așa vom trebuì sĕ căutăm isvorul rĕului cu totului tot în alt loc. După părerea mea venitele țĕranului român sunt aproape tot cele vechi, ele nici la un cas nu au scăḑut, pentru că el și aḑi poate valora productele sale, bucatele și vitele tot așa de bine, ca în trecut, și au fost timpuri în cari vitele și bucatele au fost cu mult mai eftine ca aḑi și cu toate aceste țĕranii s'au bucurat de o stare mai bună ca acum.

Isvorul rĕului e de a se căuta deci în chieltuelile, cari s'au înmulțit și cresc pe ḑi ce merge, fără ca țĕranul sĕ poată îngrijì de acoperirea lor. Industria de casă, simplă cum a fost ea — a fost până bine de curênd pe satele noastre un isvor de câștig.

Deșì femeia română poate nu a făcut negoț cu pânza țĕsută acasă, ea și-a îmbrăcat casa și nu a fost silită sĕ dea un cruceriu pentru cămeși și alt soiu de pânzături; astăḑi pânzăturile cele trainice ale țĕranilor nostri sunt înlocuite prin bumbacul și jolgiul de fabrici — pentru că la aparință este mai eftin, în realitate, însĕ el e cu mult mai scump ca pânza țĕsută din cânepă și inul ce 'l-a produs țĕranul în agrii sei — și e mai scumpă, pentru că ântâiu nu e trainică, a doua este cumpĕrată pe bani. La aparință mulți economi cred că până pot sĕ cumpere un metru de jolgiu cu 15—20 cruceri și mai eftin, nu se mai rentează ca sĕ samêne cânepă și in; de unde urmează că se nasce în economia de casă o rubrică permanentă de erogate, cari până bine de curênd nu au fost cunoscute și nu au esistat.

Tot așa se are și la celelalte vestminte. Până bine de curênd purta țĕranul român o țundră, șubă, ori cum se va mai fi numind pe unele locuri, câte 4—5 ani și 'l scutea de frig, de vênturi reci și de ploi, și țĕranul îmbrăcat cu țundra de casă nu avea teamă de frig, de receli împreunate cu morburi periculoase.

Aḑi acele sunt înlocuite prin nisce paltonuțe subțîri — de pănură slabă și mai cu seamă numai pentru ochi, nici decât însĕ de valoare nici pentru trăinicia lor, nici pentru căldura lor. Eată o a doua rubrică de un soiu de erogate necunoscute până acì.

Vin la locul al 3-le încălțămintele. Eu așì voi și dorì sĕ vĕd pre țĕranul român — fie bogat fie sĕrac, fie june, fie bĕtrân, sĕ umble în opinci. Opinca e talpa țĕrei și pe lângă aceea nu e un lucs, ci e cât se poate de eftină și tot odată trainică. O pĕreche de opinci bune țîn 3—4 luni de ḑile — pre când din contră nisce cisme rele, lucrate rĕu ori nisce călțuni înfrumsețați cu pele roșie pe de asupra și cu călcâie ridicate țîn de Joi până mai de apoi.

Cine a umblat printre țĕranii nostri a putut vedea, că la un singur joc un june dacă nu și-a perdut călcâiele dela cisme, apoi cel puțin le-a scălciat, după ce ele au fost întrebuințate pentru prima dată. Dar abstragênd dela aceea că se strică iute, noi nu avem meseriașii nostri încă și așa din punct de vedere național economic toți banii românului de regulă se duc în punga sasului și a ungurului, cari apoi se îmbogățesc pe conta neînțelepciunei noastre.

Erau timpuri în cari un fecior cât de sĕrac după ce servia la un stăpân 2—3 ani, el se alegea cu ceva și cumpĕra un locșor de casă, o căruță sau o moșioară și apoi stabilea și forma o familie. Aḑi el în zadar servesce. Deșì simbria lui e cu mult mai mare — el la finea anului se alege cu nimica. Pentru ce? Pentru că toți bănișorii i-a dat pe o păreche de călțuni, pe un șerpariu, pălăriă și una sau douĕ cămeși, cari toate la finea anului sunt stricate și bietul fecior iasă dela stăpân și fără vestminte și fără bani. Dacă dar el ar fi purtat opinci, dacă și-ar fi făcut nisce cămeși trainice din pânză de in ori de cânepă, dacă în loc de șerpariu s'ar fi încins cu o curea de 30—40 cruceri și în fine dacă el n'ar fi mers în Dumineci și sĕrbători la jocuri — el ar fi rĕmas aproape cu simbriuța lui întreagă și în 2—3 ani ar fi venit la o sumuliță, care l'ar fi pus în posiție de a-și funda o familie și a devenì cu timpul om cu casă și cu masă.

Dacă rĕul s'ar oprì numai aci și s'ar mărginì la aceea, ca omul sĕ rĕmână după munca lui de câțiva ani tot sĕrac și sĕ nu se aleagă cu nimica, încă tot nu ar fi cel mai mare rĕu, căci în urma urmelor sunt o mulțime de lucrători și prin alte state, cari nu vin la nici o avere, ci trăiesc și mor ca ḑileri.

Partea cea rea a acestei stări însĕ se desvoaltă în o altă direcțiune și mai periculoasă. După ce omul vede că el nu o poate scoate la cale și se alese cu nimica după câțiva ani de serviț — cade în pĕcatul de a încerca pe o altă cale a-și agonisì cumva avere — și din om muncitoriu devine un criminalist. Vorbesc și prin acestea din esperința, ce o vĕd în toate ḑilele la mulți oameni ai nostri. Îndată ce omul a lunecat pe această cale, dacă prima încercare poate i-a succes — el se lasă de lucru, nu mai stă la stupinul seu, se apucă de bețiă, se întovărășesce cu oameni, cărora nu le place lucrul și continuă meseria furtului, până când justiția pune ea capĕt meseriei uricioase.

Nu puține esemplare de soiul acestora se află aḑi în institutele de corecțiune.

În direcțiunea aceasta deci trebue făcut ceva.

La noi esistă o mulțime de oameni sĕraci, dar cu lucrul mânilor ei pot sĕ-și agonisaseă pânea de toate ḑilele și ar mai putea pune ceva la o parte — dacă n'ar fi îmbrăcămintea lor mult prea scumpă de cât ar trebuì. Bărbații deci din pĕcatul acesta cad în un pĕcat — cel al furtului — femeile în altul tot asemenea de rușinos ca și furtul. Trebuie deci noi oamenii de carte sĕ ne ocupăm de soartea oamenilor și a muncitorilor nostri, ca sĕ nu i lăsăm sĕ decadă de tot și sĕ se aleagă nimica din brațele muncitoare ale țĕranilor nostri; spre scopul acesta ar trebuì ca sĕ nisuim în acolo sĕ se desvețe de datina cea rea de a purta vestminte scumpe și netraince Ei — dar ca sĕ o putem face aceasta cu succes — va trebuì ca preotul, judele, învĕțătoriul și alți oameni sĕ se pună în fruntea trebii. Ei ar trebuì, ca sĕ nu țînă de servitoriu la casa lor pe aceia cari își prăpădesc toți banii pe vestminte scumpe, ci ḑi de ḑi sĕ le pună în vedere lucrurile cele rele, ce i-ar ajunge din risipa în vestminte și încălțăminte. Sĕ le aducă esemple, că un fecior care a servit 3—4 ani s'a ales cu ceva, și a procurat puțină moșioară sau nisce vite, dacă el a purtat vestminte simple, precând cei cari au îmbrăcat cămeși de bumbac scump și călțuni, șerpare scumpe — s'au ales cu nimica, au servit de giaba și pe urmă i-a cuprins sĕrăcia — aceea stare de tot tristă și rușinoasă pentru ori-ce om.

Punênduli-se în vedere și aḑi și mâne și în toate ḑilele urmările cele triste, dacă și nu toți, dar partea cea mai mare s'ar îndrepta — ascultând de sfaturile cele bune, s'ar treḑì folosiți.

Câteva esemple, și în curênd din clasa lucrătorilor și servitorilor s'ar forma tot atâtea familii. În satele săsesci din fundul regiu avem în privința aceasta cele mai bune esemple.

Românii de regulă au fost oameni sĕraci, dar muncitori și crutători. Crutarea i-a pus în posiție de după servit de câți-va ani și-au cumpĕrat un locșor la marginea satului și au edificat căsuță și apoi decì în colo tot din lucrul mânilor au cumpărat parcelă de parcelă — încât aḑi mulți sunt oameni cu stare și ce e mai mult oameni morali și buni. Munca le-a nobilitat inima și moravurile — și fără sĕ esagerez constat, că rar se află oameni mai buni și mai morali ca tocmai aceia, cari din nimica au devenit la ceva stare, numai în urma stăruințelor și muncei. Pentru noi românii întrebarea aceasta nu mai este întrebare de a două mână, ci ea e o întrebare cu care toți trebuie sĕ ne ocupăm și de care trebuie sĕ ținem cont. Sunt state în cari servitorii cari dovedesc că au servit 5—10 ani la un stăpân cu credință și și-au păstrat ceva sunt remunerați. Noi încă am putea introduce aceste premii în mic. Un om care dovedesce că a servit la un stăpân 3—4 ani și și-a păstrat ceva, d. e. vr'o 100 fl. — sĕ i se dea o vițea sau purcel cu ocasiunea când se decide a se căsători și a funda o familiă, ear pentru cununie și pentru tacsa protopresbiterală sĕ se îngrigiască din lada bisericei.

Dacă în fie-care comună s'ar pune la cale asteliu de disposiții salutare, am scăpa o întreagă clasă de oameni de sĕrăcie și de decădință morală.

Un stăpân sĕ-și țînă de mare onoare a face ca servitoriul seu eșind dela el — sĕ se aleagă cu ceva și și de mai mare dacă el după o crutare poate sĕ se așeḑe și sĕ fundeze o familiă. În chipul acesta începutul nu putem sĕ așteptăm ca sĕ-l facă servitorii ci începutul trebuie sĕ-l facă stăpânii. Dacă vor sci servitorii, că ne zace la inimă binele lor, și se vor convinge, că noi voim ca ei cu têmpul sĕ devină cetățeni ai comunei și oameni cu casă și cu masă, ne vor fi cu mult mai credincioși, ne vor iubì, vor tracta cu vitele cu mult mai uman și vom avea și noi folos, și și ei. Până aḑi nu ne-am ocupat de soartea servitorilor, căci o mulțime de alte cestiuni mai mari au așteptat și așteaptă resolvirea lor. Aḑi, când vedem că în urma comasărilor cei cari au avut puțin pământ rĕmân cu nimica, când la pășunatele comune nu mai pot conta în urma secigregărilor, trebue sĕ ne ocupăm de soartea sĕrăcimei noastre și nu ne e permis sĕ așteptăm pân se va forma și la noi o clasă de oameni muncitori fără căpătâiu — așa numiții proletari, care de o parte detrage din vaḑa poporului român ca celui mai vechiu locuitoriu aici, ear de altă un popor sĕrac nu este în stare de a suporta greutățile vieței, ear de luptă devine incapace — și este o plagă pentru societatea întreagă și pentru noi o rușine. Fie ca și în direcțiunea aceasta sĕ se facă un început cât de modest, ca cel puțin sĕ nu lăsăm sĕrmanii țerani de tot fără nici un ajutoriu.

Sesiunea sinodului archidiecesan.

Ședința V. la 25 Apriliu (7 Maiu) 1886.

Ședința se deschide la 9 oare dimineața.

Se cetesce protocolul ședinței premerse și, — se autentică.

Se presentează cererile de concediu ale deputaților:

a) Augustin Nicoara pentru afaceri momentuoase private;

b) Petru Truța pentru afaceri oficioase și familiari, — concediile cerute se acoardă.

Se presentează rapoartele presidiali:

b) în afacerea ajutoriului de stat;

b) Regulamentul pentru administrațiunea fundațiunei „Șaguna“;

c) rugarea profesorului seminarial de musică Georgiu Dima pentru a i se acorda relut de cuartir și quinquenalii, — se predau comisiunei organisătoare.

Se presentează rugarea comitetului parochial din Bundorf pentru a i se mijlocì ridicarea ajutorului acordat din fundațiunea „Șaguna,“ — se predă comisiunei petiționare.

La ordinea ḑilei, continuarea raportului comisiunei scolare, carea prin raportorul seu Stefan Iosif raportează asupra raportului consistorial dto 20 Februariu a. c. Nr. 988 Scol. pentru augmentarea oarelor din limba maghiară dela 2 la 3 pe sĕptĕmână în secțiunea pedagogică la fie-care curs, comisiunea propune:

Sĕ se susțină planul normat prin „Regulamentul Seminarial" §. 4. 5 şi 6.

Deputatul Hannia propune a se primì propunerea consistoriului. Punêndu-se la vot, — Sinodul primesce propunerea deputatului Ioan Hannia.

La raportul consistorial dto 3 Aprilie a. c. Nr. 1978 Scol. cu privire la pașii întreprinşi de consistoriul metropolitan la ministeriul de culte şi instrucțiune publică în cestiunea fondului de pensiune a învĕțătorilor nostri populari, la care representațiune n'a urmat încă nici un rĕspuns, comisiunea propune a se lua la cunoscință pașii făcuți.

Deputatul Nicol. Cristea propune: a se lua la cunoscință, cu adausul: ca sĕ se recerce consistoriul metropolitan a insista la ministeriu pentru un rĕspuns în afacerea aceasta, — Sinodul primesce propunerea deputatului Nicol. Cristea.

La raportul consistorial dto 31 August 1885 Nr. 3543 Scol. pentru censurarea gramaticei de limba maghiară de Dr. Ioan Crișan şi Nicol. Putnoky, comisiunea propune și, — sinodul admite întroducerea acestui manual în scoalele noastre poporale.

Relativ la raportul consistorial dto 3 Apriliu a. c. Nr. 2108 Scol. pentru censurarea gramaticei de limba maghiară edată de Paul Budiu prof. gim. în Brașov, comisiunea propune și, — Sinodul admite întroducerea acestui manual în scoalele noastre.

La raportul consistorial dto 21 Martiu a. c. Nr 1496 Scol., referitoriu la înființarea unui organ pedagogic, după cetirea proiectului de statut, comisiunea propune:

Sinodul aprobează înființarea unui organ central pedagogic-didactic, și însărcinează pe consistoriu a afla, în cas de deficit, isvoare pentru acoperirea eventualului deficit, și apoi a venì la procsima sesiune sinodală cu un raport despre ceea-ce s'a făcut.

Deputatul Part. Cosma face următoarea propunere:

De oarece un organ pur pedagogic nu poate satisface întru toate trebuințelor noastre bisericesci, sĕ se îndrume Consistoriul, ca sĕ proiecteze înființarea unui organ care sĕ se ocupe cu toate afacerile noastre bisericesci scolare şi epitropesci.

Deputatul Dr. I. Crișan face propunerea, sĕ se releagă întreaga cestiune pe sesiunea procsimă.

Punêndu-se la vot acestea propuneri, — sinodul nu primesce pe nici una, prin urmare obiectul rĕmâne nedecis.

La ordine urmează comisiunea petiționară, carea prin raportorul sĕu Iuliu Dan raportează asupra petițiunilor *a)* a comitetului parochial din Sec pentru un ajutoriu;

b) a comitetului parochial din Berghia pentru a se îndatora preotul Petru Morariu actual paroch în Malomfalĕu la despăgubirea sumei de 392 fl.;

c) a sinodului parochial din Malomfalĕu pentru un ajutoriu de 400 fl.;

d) a lui Ioan Faragó şi cons. din Murĕ-Sân-Georgiu contra parochului Ioan Runcan;

e) a clericului Petru Lunca pentru a se dispensa dela tacsa seminarială de 72 fl.;

f) a lui Vasile Chelemen în causa sa divorțială;

g) a poporului din Craiva pentru întregirea parochiei acesteia;

h) a preotului Nicolau Berariu din Bejan pentru un ajutoriu;

i) a învĕțătoriului Candid Muşlea din Brașov pentru un ajutoriu;

l) a vĕduvei preotese Maria Caliman din Uroi pentru un ajutoriu;

m) a catichetului Nicolae Aron din Făgăraş pentru un ajutoriu;

n) a capelanului Iosif Stănescu din Gero-Oșorheiu pentru un ajutoriu. La cari comisiunea propune și, — sinodul decide a se transpune consistoriului archidiecesan spre competentă afacere.

Fiind timpul înaintat, ședința se ridică la 1 oară d. a., anunțându-se cea procsimă pe mâne 26 Apriliu la 9 oare dimineața, punêndu-se la ordinea ḑilei alegerea asesorilor la posturile vacante în senatul scolariu şi epitropesc şi rapoartele comisiunilor.

Ședința a VI-a din 26 Aprile (8 Maiu) 1886.

Ședința se deschide la 9 oare a. m., se cetesce protocolul ședinții a V-a și se autentică.

Presidiul presentează:

a) raportul presidiului consistorial pentru întroducerea studiului „Igiena" în institutul seminarial (Andreian) și luarea în buget a unei provisiuni de 100 fl. — Se transpune comisiunei scolare;

b) suplica comitetului parochial din Paloș pentru un ajutoriu de 610 fi., din fundațiunea Şaguna;

c) rugarea lui Ioan Cristea pentru a primì de lucru din tipografia archidiecesană;

d) rugarea lui Ioan Bota pentru aprobarea alegerii lui de învĕțătoriu şi solvirea salariului seu, — se transpun comisiunii petiționare.

Se procede la alegerea unui asesor onorariu (mirean) în senatul scolariu și a unui asesor onorariu (mirean) în senatul epitropesc pe restul periodului 1885—1888, — alegerea se face prin votare secretă cu şedule.

La apelul nominal votează 49 deputați, punêndu şi şedulele pentru fieşte-care senat în urne separate. —

După încheierea votării, ședulele date pentru senatul epitropesc se pun la o parte şi se iau la scrutiniu cele pentru senatul scolariu.

Resultatul este următoriul:

Din 49 ședule date, una este albă, ear voturile celelalte 48 se împart astfelu:

Dr. Remus Roșca 27, Pompiliu Pipoş 21.

Conform acestui resultat presidiul declară de asesor onorariu în senatul scolariu ales cu maioritate de voturi pe Dr. Remus Roșca

Scrutinându-se şedulele date pentru senatul epitropesc, resultatul este, că din 49 şedule 2 sunt albe, ear voturile celelalte (47) se împart astfeliu: Iacob Bacea, căpit. în pens. 31, Petru Ciora căpit. în pensiune 15, Dr. Remus Roşca 1 vot.

Pe basa acestui resultat presidiul declară de ales asesor onorariu în senatul epitropesc cu maioritate absolută de voturi pe Iacob Bacea căpitan în pensiune.

Se procede la alegerea unui asesor ordinariu (salarisat) în senatul scolariu dintre asesorii onorari. La apelul nominal votează cu şedule 49 deputați.

Făcêndu-se scrutiniu asupra resultatului, se constată că: Mateiu Voileanu a întrunit 28, — Dr. Nemeş 2, Ioan Papiu 1, Dr. N. Pop 1, şi Dr. Remus Roşca 1 vot, ear 16 ședule sunt albe.

În urma acestui resultat, presidiul declară de ales asesor ordinariu salarisat în senatul scolariu pe Mateiu Voileanu.

La ordinea ḑilei urmează raportul comisiunei organisătoare.

Referentul comisiunei deputatul Ioan de Preda raportează la Nr. 24/1886 sinod. asupra propunerei consistoriului archidiecesan din 18 Apriliu 1886, Nro 5094/85 epitr. de cuprinsul: ca tacsa sidocsială de pănă acì de 5 $^1/_2$ cr. pentru fie-care contribuabil membru al bisericei ortodocse rĕs. române din archidiecesa Transilvaniei, sĕ se urce cu începutul din 1 Ianuarie 1886 la 10 cr. v. a.

Comisiunea propune:

Sinodul acceptând propunerea consistoriului sĕ decidă: tacsa sidocsială se urcă cu începutul dela 1 Ianuarie 1887 dela 5 $^1/_2$ cr. la 10 cr. v. a, pentru fie-care contribuabil, care este membru al bisericei ortodocse rĕsăritene române din archidiecesa Transilvaniei. Tot de odată se îndrumă consistoriul ca procurându-și informațiunile necesari, sĕ stabileze în mod definitiv suma cea adevĕrată a pretensiei erariului față cu fondul sidocsial, mai departe sĕ stabileze în fie-care an lista contribuabililor și sĕ o comunice de timpuriu guvernului spre întrebuințare.

Sĕ supraveghieze acurata conscriere şi încassarea acestei tacse, precum şi întrebuințarea superplusului preste salariul de 8000 fl. archiepiscopesc — mai ântâiu spre depurare pretensiunei erariului, după aceea însĕ spre sporirea fondului sidocsial.

În fine sinodul îşi esprimă regretul seu, ca o cestiune de atâta însemnătate s'a trăgănat de atâța ani și că consistoriul la repețite urgări din partea sinodului pănă acuma nu a întreprins pașii de lipsă spre statorirea sumei cei adevĕrate a pretensiei erariului, precum şi spre delăturarea rĕului, ce negreșit ar resulta din continua urcare a pretensiei erariului pentru fondul sidocsial.

Față cu aceasta propunere deputatul I. Hannia face contra propunere: ca acest obiect sĕ se ia dela ordinea ḑilei şi consistoriul este poftit a studia şi căuta alte căi spre delăturarea acestui rĕu — ear deputatul Dr. I. Crişan face propunerea:

„Causa se remite consistoriului ca sĕ o studieze de nou și sĕ arate esact:

1. Dacă e neapĕrată lipsă urcarea tacsei; dacă pretensiunea erariului e precisă, dacă e îndreptățită pretensiunea erariului — eventual sĕ aducă 'n îndeplinire cele întreprinse cu representațiunile de mai înainte şi neefectuite. Mai departe deputatul I. Şandru propune:

1. Sinodul primesce urcarea tacsei dela 5 $^1/_2$ cr. la 10 cr. de cap de familie dela contribuenții de dare de biserica noastră în mod provisoriu numai pre 1886 și îndrumă pre ven. consist. a esopera încuviințarea și încassarea acestei contribuțiuni a statului.

2. Pentru regularea acestei afaceri în mod definitiv se îndrumă consist. archidiecesan ca sĕ-și câștige din partea organelor de dare erarială pe cale oficială estrase esacte despre toți contribuenții de dare ținetori de confes. gr. or., cari conspecte sĕ conțină tot deodată și suma dărei drepte conscrise pe 1886 şi sĕ erueze acel percent dela florinul de dare dreaptă, care se recere pentru acoperirea salariului archiepiscopului și a sumelor anticipate de erariu și pentru sucrescența fondului sidocsial și a venì la anul venitoriu cu o propunere concretă; eară pentru controlarea conscrierei și încassării de tacse șidocsiale va avea consist. a'și câștiga estrasele sus amintite dela inspectoratele regesci de dare"; — în fine deputatul V. Demian face aditamentul:

Urcarea tacsei sidocsiale dela 5 $^1/_2$ cr. la 10 cr. rĕmâne în valoare pănă când pretensiunea erariului provenită din neîncassarea restanțelor sidocsiali se va acoperì.

Punêndu-se la vot propunerile deputaților I. Hannia, Dr. I. Crișan și I. Şandru, acestea se resping primindu-se de conclus propunerea comisiunei, fără aditamentul deputatului V. Damian.

La propunerea presidiului sinodul decide a se celebra mâne după terminarea sântei liturgii în bis. din cetate de aici parastas pentru: sufletele repausaților binefăcĕtori ai neamului nostru a archiepiscopului și metropolitului Andr. B. de Şaguna, Emanuel Gozsdu și Demetriu Andronic, — la care act de pietate sunt poftiți toți membri sinodali.

Ședința de mâne se anunță pe 10 oare a. m. La ordinea ḑilei raportul comisiunilor.

Ședința se închieie la 1 $^1/_2$ oare d. a.

Crisa grecească.

Puterile au dat poruncă flotelor lor din mediterana sĕ plece a bloca țĕrmurile grecesci. Sub blocadă este de a se înțelege închiderea comunicațiunei între țeara blocată și mare. Blocate fiind țĕrmurile grecesci, nu va putea părăsì nici o corabie porturile grecesci, dar nici nu va putea întra vr'una într'ênsele.

Juriul de blocadă al Angliei crede, că 3—4 monitoare ajung cu desĕvêrşire pentru blocarea unei linii de 100 mile englese. — Puterile (Anglia, Austro-Ungaria, Germania, Italia și Russia) au în apele Greciei 25 corăbii mari și 15 torpilori. Dar flota aceasta nu ajunge, ca linia cea lungă a țĕrmurilor grecesci sĕ fie deplin veghiată ori chiar blocată, de aceea ea va bloca numai țĕrmurile dinspre rĕsărit și meaḑă-noapte.

În vreme ce puterile au pus în lucrare blocarea, în Grecia însaşi se vede că tonul rĕsboinic nu s'a schimbat nici câtuș de puțin, creând ministrului prim o posiție delicată, din care nu scie cum ar putea sĕ scape.

Spre ilustrarea situației, comunicăm în cele următoare câteva telagrame din cele mai proaspete asupra cestiunei grecesci.

Atena, 10 Mai. Meetingul care a reprobat negligența de pănă acì, a decis, sĕ provoace pe rege la proclamarea rĕsboiului și la primirea comandei supreme asupra armatelor. Delyanis a rĕspuns deputațiunei, care i-a predat acest conclus, că cestiunea rĕsboiului nefiind o cestiune de partid, nu se poate decide prin votul parlamentului, ci numai şi numai prin votul unanim al întregei națiuni. Acela care ar lua asuprași responsabilitatea rĕsboiului față cu condițiile puse de puteri, ar trebuì sĕ fi convins, că poporul este hotărît cu desĕvêrșire de a purta rĕsboiu. Forța simplă nu va putea sĕ 'nduplece pe guvern la desarmarea miliției.

Atena, 10 Mai. Delyanis 'și-a înaintat demisiunea, pe care după cum anunță „Agenția Havas" regele nu i-o ar fi primit. Regele a comunicat în privința aceasta o scrisoare premieriului sĕu, prin care i spune, că datorința lui este de a lucra într'acolo, ca țara sĕ se descurce din situația ei fatală, în care a ajuns. Delyanis i-a rĕspuns regelui, că demisia nu poate sĕ 'și-o retragă, deoarece marile interese ale țĕrii cer delăturarea grabnică a pedecilor. Guvernul seu nu poate sĕ demobiliseze acum, fără ca sĕ sufere demnitatea țĕrii.

Atena, 10 Mai. Trikupis leaderul opoșiției a conferat aḑi cu regele, accentuând necesitatea convocărei camerelor, pentru ca aceste sĕ poată lua pașii de lipsă în cestiunea crisei ministeriale, deoarece Delyannis își susține demisiunea, și prin care acesta se substrage dela datorințele, cari i se impun prin faptul, că dênsul e capul maiorității parlamentare. Delyannis i-a convocat pe deputații guvernamentali aflători in Atena la sine. Resultatul convorbirei regelui cu Trikupis nu pare a fi fost învoirea acestuia de a primì asupra și sarcina formărei noului cabinet.

Viena, 10 Mai. Aici se crede probabil, că Delyannis va fi silit prin purtarea corectă și energică a regelui George, de a scăpa acum Grecia de impasul unde o a vêrît. Părerea generală aici cu toate scirile din Atena este: că concesiunile raționale ale guvernului grecesc sunt numai o cestiune de timp.

Constantinopol, 10 Mai. Ministeriul de rěsboi a trimis de nou un transport de tunuri Krupp în Tesalia. Achmed-Eyub i-a convocat pe toți comandanții și oficerii sei la un cosiliu de rěsboi.

Dela sinoadele eparchiale din Arad și Caransebeș.

În Dumineca Tomei s'au deschis sesiunile sinoadelor eparchiale din Arad și Caransebeș.

Prea Sânția Sa Domnul episcop al Aradului Ioan Mețianu a deschis sesiunea sinodală prin următoarea cuvêntare:

Christos a înviat domnilor deputați!

Sosind earăș ḑiua cea însemnată a întrunirii noastre în sinodul eparchial, ve salut cu bucurie de bunăvenire domnilor deputați. Ve salut nu numai ca pre representanții clerului și ai poporului nostru eparchiot, dar și ca pre nisce frați și fii ai mei iubiți și împreună lucrători în via Domnului, pe terenul ce ne ofere multe și frumoase condițiuni de desvoltare și de înaintare spre scopul măreț ce urmărim.

Când fericiții nostri părinți ni-au lăsat această sântă biserică cu terenul ei de activitate, de cea mai scumpă moștenire părintească, au intenționat nu numai întărirea noastră în cele 3 virtuți cardinale ale religiunei: credința, dragostea și speranța, ca primele condițiuni la fericirea omului, dar de sigur au voit a ne oferì și un mănos teren de perfecțiune: scopul suprem al omului; ear când marele Andrei, renviiătoriul vechiei noastre Metropolii, ne-a întrunit pre toți cei de o limbă, preoți și mireni, într'o metropoliă națională-constituțională, a intenționat a ne oferì ocasiunea dorită de a conlucra cu toții într'un cuget și un spirit la ajungerea scopului.

Avênd acum și terenul și ocasiunea dorită, este datorința noastră de fii buni ai bisericei, domnilor deputați, de a și conlucra cu toții și din toate puterile la desvoltarea noastră, continuând cu tenacitate acea lucrare, până sě ajungem scopul ce-l urmărim, sau cel puțin sě ne apropiăm de el.

Este datorința noastră de fiii buni, domnilor deputați, a folosì bine acest teren și toate ocasiunile întrunirilor noastre bisericesci nu numai spre întărirea noastră și prin noi, a clerului și poporului nostru în credință, dragoste și speranța pentru ajungerea fericirei ceresci, dar și pentru desvoltarea noastră, necesară la ajungerea binelui pământesc.

Este datorința noastră, dlor deputați, totdeuna, dar mai ales în timpuri ca cele de acum, când din unele părți se amenință credința, sě ne concentrăm cu toții în jurul sântei maicei noastre biserici — spre a o ferì de ori-ce pericole, pentru a o lăsa și urmașilor nostri, precum o am primit și noi dela fericiții nostri părinți: de cea mai scumpă moștenire, de cel mai puternic scut pentru toate timpurile.

A nu face și a nu lucra astfeliu, ar fi a pěcătuì greu în contra noastră și a urmașilor nostri, în contra binelui și fericirei noastre și în contra esistenței noastre.

Dacă dorim dar a conlucra cu toții, precum nu dubitez, ca biserica noastră națională sě devină ceea ce în adevěr este ea după principiile sale, și ceea ce au intenționat și fericiții nostri străbuni: un isvor nesecat al vîrtuților mari creștinesci și prin acestea isvor de bine și fericire și un scut puternic al nostru pentru toate timpurile, atunci mai nainte de toate sě ne silim a o ferì de ori-ce rele și mai ales de neînțelegeri și împărěcheri păgubitoare, căci scris este: că toată cetatea, sau casa, carea se împărechiează între sine, nu va sta; — și apoi prin bună înțelegere și prin conlucrare armonică a noastră, a tuturor, sě o ridicăm la înălțimea misiunei pentru a produce faptele bunei credințe, ale dragostei evangelice, și ale speranței, prověḑêndu-o și cu necesariele institute de cultută, ear mai ales cu acelea, din cari au sě iească preoții și învěțătorii, păstorii și luminătorii poporulni nostru, cum este și acest seminariu, în carele astăḑi avem norocirea a ne întrunì pentru prima oară.

Seminariele sunt, domnilor, isvorul credinței și al luminei cei adevěrate, al moralei și al dragostei evangelice; ele sunt sadul, din care au sě resară, și sě se propage virtuțile mari creștinesci, și prin acestea sě se dea un avent mai însemnat desvoltărei noastre bisericesci-naționale. Ele sunt sadul din care au sě resară bisericile și scoalele noastre, fondurile și fundațiunile, și tot ce e bun și frumos; căci ele au sě dee poporului apostoli, cari sě-l îndemne la acestea și la alte fapte mărețe dovedite prin istoriă de factori principali întru ridicarea popoarelor.

Și dacă este adevěrat, că în trecut biserica a fost puterea noastră de vieață și preoții cei dintâi dascăli ai neamului nostru, precum ținem noi, atunci tot asemenea adevěr este, că și în viitoriu tot în biserică va consta puterea noastră de vieață, care se va desvolta în acea měsură, în care se vor desvolta și institutele noastre superioare de cultură, și mai ales seminariele.

Purceḑênd de aici, deșì după multă așteptare, cu ajutoriul lui Dumneḑeu, și cu zelul și concursul clerului și al poporului nostru, la stăruința noastră a tuturor, s'a ridicat acest frumos seminariu dedicat literilor și virtuții; totuș sě nu credem că cu atâta am fi ajuns cea ce dorim, nu. Noi numai așa vom ajunge cea ce dorim, dacă acest seminariu precât e de frumos, pre atât de bine și de înțelepțesce va fi și îngrijit și condus cătră menițiunea lui, în spiritul bunei credințe, al dragostei evangelice, al speranței și al bunei ordini și discipline.

Și fiindcă astăḑi am fericirea a presenta P. T. D. Voastră prima dată acest seminariu domnilor deputați, pre care mult l'a dorit fericiții nostri înaintași: folosesc cu plăcere ocasiunea de a-l pune sub scutul și îngrigirea P. T. D. Voastră, ai aleșilor clerului și poporului diecesan, pentru ai fi cu atât mai bine îngrigit și pentru a devenì cu atât mai sigur, cea ce este menit, isvor de religiositate și moralitate, de cultură și lumină adevěrată, și prin acestea isvor de bine și fericire pentru acum, și un scut puternic pentru viitoriu.

Acestea se vor ajunge, domnilor, dacă și noi cu toții vom stăruì a premerge cu esemple bune de interes față de causa cea mai culturală, cu esemple de activitate și de bună înțelegere, întru promovarea cât mai cu succes a acestei sânte cause.

Dar fiindcă la toate acestea, pre lângă nisuința noastră, se mai cere și ajutoriul cel puternic al lui Dumneḑeu, implorând eu și din acest loc acel ajutoriu Dumneḑeesc, dechiar sesiunea sinodului nostru eparchial din anul 1886 de deschisă."

Preasânția Sa Domnul episcop al Caransebeșului Ioan Popasu a deschis sinodul cu aceste cuvinte:

Christos a înviat!

Mult stimaților domni deputați! Věḑêndu-ve întruniți de nou la sesiunea a II-a a periodului al 6-lea, vin a ve saluta din inimă cu „bine ați venit!"

Am avut fericirea în sesiunea trecută a vedea reîntorcêndu-se pacea, dragostea și buna înțelegere între D-Voastră. Pe aceste alese și mari vîrtuți se raḑimă fericirea omului și a societății întregi. Aceste vîrtuți, sunt convins, că ve vor conduce și în sesiunea aceasta, ele vor face, ca prin deliberarea și hotărîrile D-Voastre sě contribuiți cu toată inima la înaintarea și bunăstarea bisericei și neamului nostru mult încercat. În dorința și convingerea aceasta dechiar sinodul eparchial, sesiunea a II-a, periodul al 6-lea — de deschis.

Raport general

al consistoriului archidiecesan cătră sinodul archidiecesan despre activitatea sa în ședințe plenare în decursul anului 1885.

Preavenerabil sinod archidiecssan!

Funcțiunea consistoruilui archidiecesan în decursul anului 1885 s'ar putea uumì preste tot normală, dacă în decursul auului acestuia consistoriul nu ar fi perdut prin moarte doi dintre membrii sei. Încă la 28 Aprile (11 Mai) anul trecut membrul senatului epitropesc, Visarion Roman a decedat prin moarte grabnică, eară membrul senatului scolar și totdeodată referinte scolar Anania Trombițaș de Betlen după e activitate neîntreruptă până în luna lui Iuliu 1885 debilitat în sănătatea sa, la cererea propriă a fost concediat a'și căuta de sănătate, până 'n urmă 'l răpì moartea din mijlocul nostru la 10/22 Martiu a. c.

Substituirile de lipsă în senate s'au făcut pe cale presidială, așa că a fost posibil a se ținea regulat ședințele consistoriale, eară referata în senatul scolariu în locul referentului Anania Trombițaș o a purtat prelângă asesorul consistorial, protosincel Dr. Ilarion Pușcariu, asesorul onorariu Matei Voilean, substituit pe cale presidială, și astfeliu a fost posibil ca și obiectele din resortul senatului scolariu sě'și poată afla resolvire regulată.

Piese întrate la protocolul de esebite al consistoriului au fost în anul 1885 preste tot 7214.

Dintre acestea sunt:

1- Presidiali	166
2. Plenari	663
3. Bisericesci	2262
4. Scolari	2053
5. Epitropesci	2071

Din acestea 7173 sunt resolvite. eară 41 neresolvite.

După referenți s'au dat:

1. Prin ases. cons. Dr Il. Pușcariu 417 plenari, 61 bisericesci, 336 scolari, presre tot 814.
2. Asesorul cons. Zacharia Boiu 25 plenari și 1228 bisericesci, preste tot 1253.
3. Asesorul cons. Moise Lazar 50 bisericesci și 361 epitropesci, preste tot 411.
4. Asesorul cons. Nicolau Cristea 923 bisericesi.
5. Asesorul cons. Anania Trombițaș 1716 scolare.
6. Asesorul cons. Eugen Brote 221 plenare și 1710 epitropesci, preste tot 1931.
7. Secretariul cons. Nicanor Frateș 166 presidiali.

Un conspect tabelariu despre aceste date se alătură acì sub ·/.

Dintre piesele împărțite la plen s'au resolvit 662, eară 1 e neresolvită.

Intre obiectele, cari au dat un numěr prevalent de esibite, sau cari și altcum pentru momentuositatea lor merită a fi atinse în acest raport, numěrăm următoarele:

1. Întregirea protopresbiteratelor vacante. Obiectul acesta, care de mai mulți ani încoace a absorbit atențiunea și îngrigirea nu numai a consistoriului, dară și a preavenerabilului sinod archidiecesan, se poate ḑice, că și-a aflat resolvirea sa finală. În decursul anului 1885 adecă după darea raportului din urmă al consistoriului cătră preavenerabilul sinod archidiecesau s'au întregit toate protopresbiteratele rěmase vacante și administrate provisoriu în decursul multor ani. Anumit în decursul acestui an s'au întregit: 1 protopresbiteratul Cohalmului în urma unei a doua alegeri, instituindu-se fostul administrator de mai nainte al acestui protopresbiterat Nicolau Mircea. 2 S'a finalisat actul alegerei de protopresbiter al tractului Turdei, instituindu-se de protopresbiter al tractului Turdei, presbiterul, Petru Roșca. 3. S'a întregit protopresbiteratul vacant al Avrigului, instituindu-se de protopresbiter protocolistul consistorial și protodiaconul, Ioan Cândea. 4. S'a întregit protopresbiteratul vacant al Iliei, instituindu-se acolo de protopresbiter în urma alegerei a doua, parochul din Huniedoara Avram Pěcurariu; 5. protopresbiteratul vacant al Mediașului, instituindu-se de protopresbiter, fostul administrator protopresbiteral acolo D. Chendi; 6. Protopresbiteratul vacant al Deșului, instituindu-se de protopresbiter, Teodor Herman, administrator parochial în Deeș; 7. Protopresbiteratul Agnitei, unde s'a ales de sinodul protopresbiteral și denumit de consistoriu în mod prealabil, clericul absolut Sabin Piso făcêndu-se pendentă denumirea definitivă a acestuia dela promovarea lui în gradurile preoției și deprinderea în funcțiunile preoțesci. 8. S'a făcut alegerea de protopresbiter al tractului vacant al Sighișoarei, a cărei finalisare este de presinte în pertractare la consistoriul archidiecesan.

Astfeliu abstracție făcênd dela protopresbiteratele: Brașov I. și al Făgărașului, cari mai de curênd au ajuns în vacanță și cari de presinte sunt sub administrație provisoră, se poate privì întregirea protopresbiteratelor, ca finalisată, și prin aceasta adusă biserica în ce privesce protopresbiteratele sub administrațiune normală și mai regulată. În curênd se vor face dispozițiunile de lipsă și pentru întregirea protopresbiteratelor Brașov I și Făgăraș. Cualificațiunea eminentă, zelul și bunăvoința spre progres a bărbaților puși în fruntea protopresbiteratelor întregite, îndreptățesce pe consistoriul archidiecesan a spera, că administrațiunea bisericească va lua un curs și mai regulat pe basa instituțiunilor noastre bisericesci, și consistoriul va avea în acei bărbați nesce organe apte pentru conducerea trebilor eparchiale.

2. În causa reconstituirei organelor protopresbiterale și parochiale din archidiecesă pe periodul actual de 3 ani, consistoriul încă deodată cu ordinațiunea sa din 3 Decembre 1884 Nr. 6261 plen. privitoare la reconstituirea protopresbiteratelor și a parochiilor, a dispus, ca fie-care oficiu protopresbiteral sě aștearnă consistoriului o consemnare a membrilor comitetelor și epitropielor din protopresbiterat, o consemnare a membrilor sinodului, comitetului și a scaunului protopresbiteral, cu scop a avea pentru usul oficios o evidență asupra organeler chiemate la funcționare în afacerile bisericesci și totdeodată a inspecționa și constata încât reconstituirea s'a făcut în tot locul legal și corect.

Din causă că în mai multe comune bisericesci, și chiar protopresbiterate din deosebite cause s'a întârḑiat reconstituirea, ear în multe casuri consistoriul parte din oficiu, parte în urma recurselor întrate a trebuit sě întrevină în mod corectiv, abia acum după trecerea unui an dela darea ordinului de reconstituire, — este consistoriul pus în posițiune a raporta pe scurt unele momente despre resultatul reconstituirei organismeler bisericesci din archidiecesă.

Toate protopresbiteratele din archidiecesă sunt constituite; tot asemenea și parochiele afară de cele din protopresbiteratele Albei-Iulie și M.-Oșorhei, de unde lipsesc rapoartele oficielor protopresbitarale, mai departe afară de 16 comune bisericesci din protopresbiteratul Deșului, 8 din protopresbiteratul Mercurei, 1 din protopresbiteratul Hațegului și 1 din protopresbiteratul Avrigului — cu totul 100 comune bisericesci.

Consistoriul archidiecesan nu va lipsì față de întârḑierile arătate, fie din partea oficielor parochiale, fie din partea oficielor, protopresbiterale, cari nu și-au împlinit datorința a pășì cu rigorositate, stăruind astfeliu cu totdeadinsul pentru împlinirea unei recerințe cardinale a constituțiunei noastre bisericesci, precum este constituirea parochiilor.

Referitoriu la constituirea comunelor bisericesci, au întrat la consistoriu 21 recurse, cari s'au resolvit.

3. Despre celelalte obiecte de însemnătate, cari s'au resolvit în ședințe plenare, precum despre un proiect al împărțirei archidiecesei în cercuri electorale pentru deputații la sinodul archidiecesan și congresul național bisericesc; despre fundațiunea Andronic, despre crearea unui fond de pensiune pentru funcționarii bisericesci, despre ajutoriul de stat și eventual alte obiecte se vor presenta Preaveneratului sinod archidiecesan rapoarte separate.

Din ședința plenară a consistoriului archidiecesan, ținută în Sibiiu la 8 Aprile 1886.

Varietăți.

*** (Representațiune teatrală de diletanți.)** Eată afișul representațiunei de Vineri ce ni se trimite și pe care 'l publicăm spre orientare a publicului în cele mai de jos, atragêndu-i totodată atenția asupra representațiunei, care promite a fi foarte interesantă.

Vineri în 2/14 Maiu 1886 se va ține o representațiune teatrală de diletanți în sala dela „Împĕratul Romanilor“ după următoriul program:

I.

Ca doue picături de apă.

Comedie într'un act după franțozesce, tradusă de X.

Persoane:

Papinian, advocat. — Maria, soția lui. — Pălăvrescu, liferant. — Elena, soția lui. — Filip, servitoriu la Papinian. —

II.

Pentru ochii lumei

sau

Cum se îmbată lumea cu apă rece.

Comedie în 2 acte de Labiche, tradusă de Virgil Oniț.

Persoane:

Razian, fost cofĕtariu. — Blanca, soția lui. — Cornel, fiul lor, advocat. — Melinescu, medic. — Constanța, soția lui. — Emelina, fica lor. — Stefan Călin, neguțătoriu de lemne. — Sofia, bucătăreasă la Melinescu. — Ana, camerieră la Melinescu. — Berta, cameriera la Razian. — Un bucătariu. — Un vênătoriu. — Un tapițeriu. — Un servitoriu. — Un harap. —

Scena se petrece în capitală, în timpurile noastre: actul I la Melinescu, actul II la Razian.

Prețul locurilor: logea mare 4 fl., logea mică 3 fl., cercle 1 fl., stal I. 80 cr., stal II. 60 cr. parterre 40 cr. Bilete de întrare se vênd Joi și Vineri la Librăria archidiecesană și la Institutul tipografic și seara la casă.

Începutul la 7½ oare seara.

Venitul curat e destinat pentru fondul scoalei de fetițe cu internat din Sibiiu, și pentru reuniunea română de cântări din Sibiiu. Oferte marinimoase se primesc cu mulțămită și se vor cuita pe cale diaristică.

* (Têrgul Aiudului) din 8 l. c. a fost de tot rĕu cercetat. Economii parte mare grăbiseră cu aratul primăverilor, ca apoi sĕ-și vêndă boii cei mari parte din lipsa de nutreț, parte pentru ca sĕ-i înlocuiască cu vite mai tinere — dar omul propune, Dḑeu dispune, căci de vr'o 7—8 ḑile frig, ploi mestecate cu grindină și brumă sunt la ordinea ḑilei. Cumpărători strĕini nu au fost de loc și așa vênḑări aproape nu s'au făcut. Cu celelalte vite mărunte se are lucrul tot asemenea — un miel negru frumos cu 1 fl. 20 cr. — a cărui pele valorează atât, ear carnea e în cinste. Măcelarii însĕ sciu sĕ se folosească de eftinătatea pielei, fără ca publicul consumătoriu sĕ aibă vr'un profit, ear economii merg spre ruină sigură.

Porcii au fost unul din cei mai bine cercetați articuli și încă după prețurile cele din anul trecut ceva mai ridicat. Cai frumoși încă nu au lipsit — părechea 500—600 fl., dar de vêndut nu s'a vêndut din cei scumpi aproape nimica.

În ḑiua têrgului liber a fost mai puțin public ca în o ḑi de têrg de sĕptĕmână, tot din causa timpului celui nefavorabil.

* (Asupra conferințelor din Bucuresci) a delegaților români austro-ungari în cestiunea convenției comerciale, cetim în oficiosul „Telegraful“ de Duminecă următoriul trist epilog:

Eri, după prânḑ, a fost ultima ședință a conferinței vamale.

Cu toate încercările făcute, nu s'a ajuns la nici o înțelegere.

Delegații austro-ungari au părăsit aḑi dimineață Bucureștii.

* (La polul nordic.) — „Curieriul statelor unite“ publică estracte după jurnalul scris de locotenentele Greely în timpul șederei sale la polul nordic. Acest jurnal conține notele mai multor soldați cari făceau parte din espedițiune.

Locotenentele Greely, în introducțiunea lucrărei sale ḑice:

„Nici un condei din lume n'ar putea sĕ descrie gradul cumplitei miserii și a nemărginitei nefericiri, în care eram reduși la capul Sabin. Neîndestulătoriu îmbrăcați, lipsiți de luni întregi de apă pentru bĕut și de lemne, sacii de lână pe cari dormiam erau lipiți de pământ din causa gerului; pĕreții, acoperișul și scândurile colibei noastre erau acoperite de ghiață; în ceea-ce privesce nutremêntul eram reduși la a cincia parte din porțiunea ordinară. D'odată ne lipsea lumina, căldura și elementele de nutrițiune, cu toate acestea nici curagiul, nici credința și nici speranța nu ne părăsì. Estraordinariul spirit de lealitate, de răbdare, de caritate, de renunțare, în care toți sau aproape toți oamenii nostri dau esemple ḑilnice, fometoși cum erau și aproape de nebunie, — ne mai țineau.“

Eacă aceea ce unul dintre oamenii nostri, anume Schneider, scria în earna anului 1883-84.

„Cantități mari de piei de foca și curele au fost găsite pe cadavrele doctorului și a lui Bender, aceea-ce demonstră, cât erau de puțin onești!... Cu toate că Henri a declarat aproape de moarte că a mâncat multe piei de foca, dar eu înainte de a murì ḑic, că nu e adevĕrat. „Am mâncat numai cismele mele și o jumĕtate din pantalonii mei... Simt că pier din minut în minut și așì dorì sĕ fie și mai repede!...

Un altul scrie în Mai 1884, că a dejunat „o părechе de mănuși!“

Nimeni sĕ nu se lase sedus la casuri de înfundături împreunate cu convulsiuni, amețeli, batere de inimă, dureri de cap etc. de a 'ntrebuința îndată pilulele de Svițera ale lui R. Brandt căci încercarea de sigur că va fi satisfăcĕtoare. De altele mai eftine și asemenea pachetate se avertisează publicul.

Loterie.

Mercuri în 12 Maiu n. 1886.

Sibiiu: **88 27 10 82 57**

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 15 Aprilie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	3.15	—
Budapesta	6.47	1.45	**7.29**	**6.20**
Szolnok	11.22	3.51	**8·27**	**9.26**
P. Ladány	2.20	5.28	**5.58**	**11.40**
Oradea-mare	4.39	**6.41**	8.37	**1.28**
	—	**6.46**	9.37	**1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.45	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.14**	10.28	**2.34**
Rév	—	**7.42**	11.36	**3.18**
Bratca	—	—	12.10	**3.41**
Bucia	—	—	12.46	**4.01**
Ciucia	—	**8.31**	1.48	**4.26**
Huiedin	—	**9.01**	3.09	**5.08**
Stana	—	—	3.42	**5.27**
Aghireș	—	—	4.12	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluș	—	**10.01**	5.17	6.43
	10.20	—	—	7.03
Apahida	**10.52**	—	—	7.26
Ghiriș	**12.37**	—	—	8.54
Cucerdea	**1.48**	—	—	9.43
Uioara	**1.57**	—	—	9.51
Vințul de sus	**2.06**	—	—	9.58
Aiud	**2.36**	—	—	10.24
Teiuș	**3.14**	—	—	10.59
Crăciunel	**3.45**	—	—	11.28
Blaș	**4.06**	—	—	11.44
Micăsasa	**4.45**	—	—	12.18
Copșa mică	**5.40**	—	—	1.01
Mediaș	6.01	—	—	1.22
Elisabetopole	6.40	—	—	1.56
Sighișoara	7.35	—	—	2.44
Hașfalĕu	8.01	—	—	3.02
Homorod	10.05	—	—	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	**6.03**
Feldioara	12.14	—	—	**6.35**
Brașov	1.09	—	—	**7.14**
	1.50	**5.30**	—	—
Timiș	2.48	6.07	—	—
Predeal	4.56	7.45	—	—
Bucuresci	**9.40**	14.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.45	—
Predeal	—	**9.30**	12.50	—
Timiș	—	**11.11**	1.40	—
Brașov	—	**11.44**	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Hașfalĕu	10.10	—	**7.37**	—
Sighișoara	10.39	—	**8.21**	—
Elisabetopole	11.19	—	**9.05**	—
Mediaș	11.54	—	**9.43**	—
Copșa mică	12 12	—	**10.02**	—
	12.37	—	**10.30**	—
Micăsasa	12.56	—	**10.50**	—
Blaș	1.30	—	**11.29**	—
Crăciunel	1.45	—	**11 47**	—
Teiuș	2.34	—	**12.35**	—
Aiud	2.55	—	**1.04**	—
Vințul de sus	3.17	—	**1.30**	—
Uioara	3.24	—	**1.39**	—
Cucerdea	3.36	—	**2.07**	—
Ghiriș	4.11	—	**3.08**	—
Apahida	5.36	—	**5.08**	—
Cluș	5.56	—	**5.35**	—
	6.16	6.03	—	8.—
Nadisul ung	**.37**	—	—	8.34
Ghirbou	**53**	—	—	8.59
Aghire	**7.08**	—	—	9.56
Stana	**7 34**	—	—	10.16
Huiedin	**7.55**	7.14	—	11.04
Ciucia	**8.37**	7.43	—	12.17
Bucia	**8.53**	—	—	12.47
Bratca	**9.12**	—	—	1.21
Rév	**9.31**	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	**10.06**	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	**10.25**	—	—	3.39
Várad-Velencze	**10.35**	—	—	3.55
Oradea-mare	**10.41**	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	**12.50**	10.38	1.45	**5.35**
Szolnok	**3.06**	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	**10.05**	10.30
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.—**	—
Budapesta	—	8.05	8.—
Szolnok	—	11.02	**12.—**
Arad	—	**3.37**	**5.55**
	—	4.—	6.05
Glogovaț	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliș	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborșin	—	**6.42**	8.58
Zam	—	**7.14**	9.28
Gurasada	—	**7.43**	9.56
Ilia	—	**8.01**	10.17
Branicĭca	—	**8.21**	10.38
Deva	—	**8.47**	11.05
Simeria (Piski)	—	**9.40**	11.55
Orĕștia	—	**10.10**	12.24
Șibot	—	**10.34**	12.53
Vințul de jos	—	**11.04**	1.22
Alba-Iulia	—	**11.31**	1.40
Teiuș	—	**12.05**	2.24

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.09	**3.56**	—
Alba-Iulia	11.56	**4.27**	—
Vințul de jos	12.20	**4.53**	—
Șibot	12.25	**5.19**	—
Orĕștia	1.19	**5.41**	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicĭca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborșin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	**6.18**	9.49	—
Radna-Lipova	**6.57**	10.23	6.14
Pauliș	**7.12**	10.37	6.30
Gyorok	**7.27**	10.52	6.47
Glogovaț	**7.56**	11.18	7.17
Arad	**8.10**	11.32	7.32
	9.—	12.27	—
Szolnok	**2.39**	5.10	—
Budapesta	6.50	8.16	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	12.27	3.23
Hațeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Banița	3.35	**6.07**
Petroșeni	4.04	**6.39**

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	**8.18**
Aradul nou	6.25	**8.32**
Németh-Ságh	6.50	**8.51**
Vinga	7.19	**9.07**
Orczifalva	7.38	**9.20**
Merczifalva	7.56	**9.32**
Timișoara	8.42	**10.09**

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.49	9.33
Banița	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Hațeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	**6.07**
Vinga	6.52	**6.32**
Németh-Ságh	7.06	**6.53**
Aradul nou	7.21	**7.24**
Arad	7.53	**7.40**

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	**5.50**	1.24
Șeica mare	6.11	1.11
Loamneș	6.40	2.32
Ocna	7.03	2.01
Sibiiu	7.23	2.44

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	**8.16**	10.25
Ocna	**8.40**	10.46
Loamneș	**9.06**	11.09
Șeica mare	**9.35**	11.32
Copșa mică	**9.59**	11.52

Cucerdea—Oșorheiu - Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheța	10.31	4.21
Luduș	10.53	4.43
M. Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireșteu	12.26	**6.10**
Oșorheiu	12.46	**6.30**
	1.16	—
Reghinul-săs.	3.08	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	**4.22**	4.—
Oșorheiu	6.14	5.52
	6.34	**12.25**
Nireșteu	6.55	**12.55**
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	**1.24**
Cipeu-Iernut	7.37	**1.54**
M. Bogat	8.07	**2.31**
Luduș	8.21	**2.46**
Cheța	8.38	**3.06**
Cucerdea	9.07	**3.40**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Pisk.)	11.30

Ghiriș — Turda

Ghiriș	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriș

Turda	8.20	1.41
Ghiriș	8.41	2.06

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 46 Sibiiu, Sâmbătă 3/15 Mai 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de douĕ ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

3|15 Mai.

Au trecut de atunci 38 de ani. Era o ḑi de entusiasm general, căci un popor plin de virtuţi cetăţenesci şi-a scuturat jugul, şi s'a declarat de naţiune liberă pe al seu pămênt strămoşesc.

Ḑiua aceasta de atunci se numesce ḑiua libertăţei, câmpul care s'a sguduit sub picioarele sprintenilor tribuni: câmpul libertăţei se numesce până în ḑiua de astăḑi, ear anul 1848: anul mântuirei.

Neguri de grele suferinţe au trecut preste capul nostru, anii de urgie cu veacurile au zăcut asupra noastră. Nime nu credea, că vom arăta atâta virtute.

Sunt puţini 38 de ani în viaţa unui popor.

Nime nu credea acuma 38 de ani, că vom ajunge, unde suntem acuma.

Am decretat libertatea, am luptat pentru asigurarea ei. 40,000 de martiri şi-au vĕrsat sângele pe câmpul de luptă, şi ei au murit cu inima uşurată, căci au luptat pentru libertatea lor, şi pentru dinastie, dela a cărei esistenţă condiţionau esistenţa libertăţei lor naţionale.

E falnic lucru a murì pe câmpul de luptă apărând libertatea naţională. În om se ridică la valoare numai partea dumneḑeească, şi fie care individ e urieş în faţa vrăjmaşului. Înarmat cu coasa, sau cu ferul plugului, ostaşul sprinten sciá că apĕră un odor nepreţuit: libertatea, sciá că străbate cătră un far luminat: dinastia.

S'a luptat luptă crâncenă. De atunci a trecut aproape o jumĕtate de veac. Poporul de atunci zace în lanţurile sclăviei de acuma, care numai în numire se deosebesce de cea de odinioară.

Odorul cel scump de odinioară s'a redus la dorinţe adiminitoare. A rĕmas neatins de rugina veacului, de urgia patimilor omenesci, nemaculat de spiritul veacului nostru numai farul cel luminos: dinastia.

Toate s'au ştirbit, toate şi-au perdut din starea lor ideală de odinioară, dinastia singură a rĕmas neatinsă, şi ea a rĕmas neatinsă în inima românului.

S'a dus fericita de libertate atât de cu drag îmbrăţişată, s'a dus dulcele soare al lunei lui Maiu, s'a dus visul nostru de fericire basat pe egalitate, libertate şi frăţietate, şi astăḑi privim la ele, ca la lucruri petrecute înainte de aceasta cu veacuri.

Şi astăḑi?

Din visul fericit de odinioară ne vedem cu o grea furtună, care ameninţă a se descărca asupra capului nostru. Libertatea e încătuşată în haine strîmte şi înşinorate, legată de condiţiuni, pe cari naţiunea română în veci nu le va împlinì, căci nu-i este permis sĕ le împlinească, dacă voiesce sĕ-şi păstreze individualitatea sa ereḑită dela strămoşi Din fecioară bălăioară, care pe câmp presărat de flori se juca sburdalnică acuma 38 de ani în închipuirea noastră, astăḑi ni se presentează în chip noue neconvenabil, şi în haine croite după modelurile veacurilor de robie de odinioară.

Egalitatea, sêrmana de egalitate, ea poate în lumea cealaltă va fi esistând, aici pe pămênt nici vorbă nu este de ea. In special la noi ea se mĕsoară de tot maşter şi e pĕcat de sântul ei nume luat astăḑi în deşert.

Şi maştera mĕsură pretutindinea este una şi aceeaşi, deopotrivă pe toate terenele vieţei publice din stat.

Ne doare inima când chiar cu privire la egalitate facem comparaţiune între visurile dela 1848 şi realitatea de astăḑi, căci cu altă mĕsură se mesoară aḑi egalitatea românului faţă cu sasul, a sasului faţă cu ungurul, a ungurului faţă cu jidanul, şi aceasta merge consecuent pe o scară lungă în stat, în biserică, în scoală, până chiar şi în vieaţa socială.

Suntem egali ce e drept în aruncurile de sarcini publice şi pe când aici suntem egali, la rubrica beneficielor nici amintire nu se mai face de neamul lor.

Despre frăţietate nu mai vorbim. Ca oameni tineri ne indignăm în inima noastră de câte ori vedem nedreptatea, care domnesce în lumea aceasta. Ni se revoaltă sângele în noi mai ales la ḑile mari, ḑile de glorioasă aducere aminte, se revoaltă tot internul nostru mai ales la ḑiua de 3/15 Maiu. Punem în cumpĕnă idealurile noastre cu cruda realitate, sângele martirilor dela 1848 cu curentul de aḑi, al cărei hydră hîdoasă cu residenţa în Cluş tocmai în ajunul acestei ḑile memorabile a martirisat un suflet de om, al cărui pĕcat este, că mai păstrează idealurile de acuma 38 de ani.

Este datorinţa pressei sĕ ţină socoteală de idealurile ḑilelor senine de odinioară.

Ne facem aceasta datorinţă.

Ne-am perdut idealurile, ne-am perdut credinţa în realisarea basei bunei înţelegeri de aici, ne-a rĕmas în toată splendoarea farul luminos de acuma 38 de ani, care ne a luminat drumul, şi care şi-a revĕrsat raḑele sale asupra feţelor palide ale celor 40.000 de martiri naţionali: dinastia.

În dinastie se concentrează aḑi toate idealurile noastre şi libertatea nefalsificată — adevĕratul nostru ideal în dinastie 'şi află unicul ei raḑim de putere şi tărie.

Sesiunea sinodului archidiecesan.

VII. şedinţă dela 27 Apriliu 1886.

Şedinţa se deschide la 10 oare înainte de ameaḑi.

Se cetesce protocolul şedinţei a VI dela 26 Aprile a. c. şi — se autentică.

Conform conclusului luat în şedinţa de ieri sub Nr.... astăḑi după terminarea cultului Dumneḑeesc în biserica parochială din cetate, preşedintele archiepiscop a celebrat cu asistenţă numĕroasă părăstas solemn întru pomenirea fericiţilor binefăcĕtori archiepiscop şi metropolit Andreiu Baron de Şaguna, Emanuil Gozsdu şi Dimitrie Andronic, la care cu deosebire au luat parte deputaţii sinodali, — despre acest act de pietate şi recunoscinţă perenă se ia notiţă la protocol.

Se presentează următoarele petiţiuni:

a) a comitetului parochial din Mihăesci;

b) a parochului George Popovici din Petroşeni;

c) a comunei bisericesci Costesci, toate pentru ajutoriu pe sama bisericei — se predau comisiunei petiţionare.

La ordinea ḑilei raportul comisiunei organisătoare. Raportorul acesteia deputatul Dr. Aurel Brote referează asupra hârtiei presidiale dto 25 Aprile, a. c. Nr. 2497 Pres., prin care se transpune Regulamentul afacerilor interne al comisiunei administrative a fundaţiunei Şaguna pentru revedere şi aprobare.

La propunerea comisiunei, — regulamentul se primesce de basă la pertractarea specială, abstragênd de astădată dela acea împrejurare, că acest regulament s'a aşternut pe cale presidială fără a fi pertractat în şedinţă consistorială.

Luându-se la desbatere regulamentul, se discută din § în § şi — se primesce în redactarea propusă de comisiunea administrativă a fundaţiunei Şaguna Regulamentul astfeliu votat se a clude la protocol sub litera H.

Tot acelaşi raportor referează aspra propunerei deputatului Dr. Ioan Moga de sub Nr.... protocolar.

La propunerea comisiunei, — sinodul cu mare majoritate de voturi trece la ordinea ḑilei.

Fiind timpul înaintat, şedinţa se ridică la 1 ½ oară după ameaḑi, anunciându-se cea procsimă pe mâne la 9 oare înainte de ameaḑi, şi punêndu-se la ordinea ḑilei rapoartele comisiunilor.

Şedinţa VIII. la 28 Apriliu (10 Maiu) 1886.

Şedinţa se deschide la 9 oare dimineaţa.

Se cetesce protocolul şedinţei premerse şi — se autentică.

La ordinea ḑilei comisiunea organisătoare carea prin raportorul sĕu P. Cosma referează asupra raportului presidial dto 25 Apriliu a. c. Nr. 2330 Pres cu privire la rugarea profesorului de musica vocală şi instrumentală Georgiu Dima, pentru a i se acorda relut de cuartir şi dreptul la cuincuenalii, comisiunea propune:

Profesorului seminarial de musica vocală şi instrumentală Georgiu Dima i se acordă bani de cuartir normaţi în „Regulamentul seminarial" § 56 punct c şi d cu începerea dela 1 Ianuariu 1887.

Asemenea i se dă dreptul la cuincuenaliile provĕḑute în punctul f al aceluiaşi §. Pentru acoperirea banilor de cuartir pre 1887 se institue o posiţiune nouă la budgetul aceluiaşi an.

Deputatul Cristea propune:

De oare ce petiţiunea profesorului de cântări Georgiu Dima nu este instruită, sĕ se transpună consistoriului spre a dispune instruirea şi a o promova, apoi însoţită de o propunere din parte-şi la ven. sinod archid.

La propunerea deputatului Eugen Brote se primesce propunerea comisiunei în următoriul tecst:

Profesorului de musica vocală şi instrumentală Georgiu Dima í se acordă bani de cuartir 150 fl. la an, începênd din 1 Ianuariu 1887, asemenea i se dă dreptul la cuincuenaliile provĕḑute în punctul f al §. 56 din „Reg. seminarial."

Pentru introducerea acestei sume în budget se transpune acest conclus la comisiunea financiară.

Se pune la ordinea ḑilei referata comisiunei financiare.

Raportorul ei dep. R. Patiţa referează asupra raportului consistorial din 1 Iuniu 1885 Nr. 2658 Epitr. cu privire la averea comunelor bisericesci pe anul 1881.

La propunerea comisiunei: — se primesce următoriul conclus:

Trecêndu-se preste remonstrările din raport, se constatează cumcă consistoriul a făcut destul la punctul prim şi al doilea al conclusului sinodal din 1885 Nr. 139, şi încât atinge partea a treia a aceluiaşi conclus, recunoscênd chiar şi consistoriul cumcă sunt casuri, că sunt averi bisericesci încă neasigurate, ven. sinod îşi susţine conclusul de sub Nr. 139 şi pre viitoriu.

La raportul consistorial din 18 Apriliu 1886 Nr. 2369 Epitr. cu privire la raţiociniul din 1883, comisiunea propune: ca pentru scrutarea adevĕrului celor afirmate, precum şi pentru revisiunea raţiociniului din 1883, se esmite o comisiune din sinul sĕu, carea sĕ fie îndreptăţită a lua în ajutoriu şi esperţi.

La propunerea deputatului Elia Măcellariu sinodul decide:

Raţiociniile fondurilor pre anul 1883 se redau consistoriului spre a lămurì starea lucrului încât pentru supraerogate — şi preste tot a satisface concluselor sinodali Nr. 140/1884 şi 95/1885.

La raportul consistoriului din 18 Apriliu 1886 Nr. 2368 Epitr. cu privire la raţiociniul din 1884, la propunerea comisiunei, — sinodul ia la cunoscinţă raportul consistorial, dă îndemnisările pentru supraerogatele făcute şi aprobând raţiociniile, dă consistoriului absolutoriu pentru anul 1884 cu reserva faţă de supererogatul din fondul Rudolfin cu 167 fl. 29 cr., care se îndemnisează la fondul de 30 mii, eară suma de 1000 fl. a fondului seminarial se ordină a se incassa.

Conspectul despre venitele realităţilor donate de căpitanul Cristurian fondului seminarial dela anul 1875 până la finea anului 1885 cu suma totală de 2176 fl. 08 cr. se ia la cunoscinţă.

La raportul consistorial din 18 Apriliu 1886 Nr. 2381 Epitr. cu privire la raţiociniile fondurilor archidiecesane pe a. 1885, la propunerea comisiunei: — sinodul dă absolutoriu şi indemnisările cu privire la acest raţiociniu cu reserva faţă de resultatul raţiociniului din 1883.

La propunerea comisiunei: — Sinodul decide: se esmite o comisiune din sinul sinodului de 3 membrii, spre a face revisiunea raţiociniilor fondurilor şi starea averei archidiecesane, carea îşi va începe activitatea cu 4 ḑile înainte de deschiderea sesiunei sinodale, — în aceasta comisiune se aleg deputaţii: Galacteon Şagău, Rubin Patiţa şi Ilarion Duvlea.

Cu privire la raţiociniile tipografiei archidiecesane: — sinodul însărcinează pe consistoriu a le revedea şi raporta sinodului la procsima sesiune.

Cât pentru încassarea depositelor, — se îndrumă consistoriul archidiecesan ca senat epitropesc, ca pe viitoriu sĕ manipuleze depositele în privinţa încassărei intereselor cu punctualitate.

Pentru inmobile acuirate pe venitoriu consistoriul se îndrumă a face cunoscut sinodului pe lângă subşternerea contractului şi inventariul respectivei realităţi.

Cu privire la ajutoarele votate din fundaţiuni, — sinodul îndrumă pe consistoriu, ca acelea sĕ se folosească conform budgetului, în tot anul.

La raportul consistorial din 1 Iuniu 1885 Nr. 1785 Eptr. despre „fundaţiunea Nicolau Putnoky“ de 250 fl., comisiunea propune şi — sinodul ia cu mulţămită la cunoscinţă fundaţiunea, eară actul fundaţional se aproabă şi aclude la protocol sub litera I).

Raportul comisiunei financiare, prin care aduce la cunoscinţă că scontrând cassa a aflat-o în ordine, — se ia la cunoscinţă.

Ne mai fiind alte obiecte la ordinea ḑilei şi fiind timpul înaintat şedinţa se ridică la 2 oare după ameaḑi, anunţându-se cea procsimă pe mâne la 9 oare dimineaţa, punĕndu-se la ordinea ḑilei rapoartele comisiunilor.

Procesele de presă ale „Tribunei.“

Procurorul general din Murĕş-Vaşarhei a intentat ḑiariului „Tribuna“ de aici pentru 2 articlii două procese de presă, cerĕnd condamnarea directorului I. Slavici şi a redactorului responsabil C. P. Păcurar din causă de agitaţiune.

Pertractarea înaintea curţii cu juraţi a avut loc în 11 şi 12 a l. c. st. n. la Cluş.

Ca resultatul pertractării semnăm acì, că Dnul C. P. Păcurar fu condamnat la un an închisoare, ear Dnul I. Slavici la solvirea sumei de 100 fl., — şi că acusaţii au insinuat recurs de nulitate.

În cele mai de jos reproducem după „Tribuna“ un raport detaiat despre aceste procese.

Procesul I.

Pertractarea finală s'a ţinut în sala edificiului procuraturei reg.

Juriul s'a compus din următorii membrii: Bak Lajos, Veress Ferencz, Bogdán István, Bokros Béla, Somlyai László, Bokros Elek, Hőnig István, Váradi Károly, Csiky Józef, Balázs József, Szabó Istfán, Dr. Bokay Árpád, Széky Miklós şi Kerekes János.

Tribunalul a fost astfel compus: Biró Pál, presidentul tribunalului, Veress Ákos şi Aurel Comănescu, juḑi reg. Acusatorul public: Biró János procuror reg.

Apĕrătoriul acusaţilor: Iuliu Coroian, advocat.

Acusaţii: Ioan Slavici şi Cornel Pop Păcurar. — Translator: Dr. Aurel Isacu, advocat.

Şedinţa o deschide presidentul Biró Pál la $9^{3}/_{4}$ oare. Întrebându-se Cornel Pop Păcurar, spune că-i născut în Şard, e redactor, necăsătorit şi de 28 ani. Ioan Slavici: născut în Şiria, căsătorit, de 38 ani şi e publicist, respective învĕţătoriu.

Viczenti Károly, notariul tribunalului cetesce următoarea acusă a procurorului suprem din M.-Oşorheiu Sebestyén Mihály:

Onorată judecătoriă de presă!

Pentru cele cuprinse în prim-articolul, pe lângă inscripţiunea „Sibiiu, 15 Noemvrie“ apărut în numĕrul 263 din 28 Novembre n. 1885, al ḑiarului politic periodic „Tribuna“ ce apare în Sibiiu —, pe basa §-lui 173 al cod. pen. făcêndu-se cercetare asupra recursului meu de acusă înaintea spectabilei judecătorii de presă ddto 2 Ianuarie a. c. sub numĕrul 44, — aceea s'a terminat, şi pe lângă înapoirea recercărilor comunicate ca esaminate şi terminate, aştern spectabilei judecătorii de presă următoarea

Acusă:

În articolul apărut ca prim articol cu datul, „Sibiiu, 15 Novembre“ în numĕrul 263 din 28 Novembre n. 1885 al ḑiariului politic periodic „Tribuna“ ce apare în Sibiiu sub responsabilitatea lui Cornel Pop Păcurar şi pe lângă colaborarea directorului Ioan Slavici, în aşa numitul „Institut tipografic“ susţinut de o societate formată pe acţii, (care articol se ocupă cu afirmările ḑiariului cuotidian „Kolozsvári Közlöny“) — se afirmă, că *„voim* (adecă românii) *sĕ ne asigurăm aici în statul ungar cuvenita de sine stare şi neatêrnare pentru desvoltarea limbei noastre comune şi a obiceiurilor noastre naţionale,“* — mai departe declară că *„noi românii cerem sĕ fim recunoscuţi ca popor deosebit, drept un element constitutiv al statului ungar,“* continuând apoi citează acea afirmare a lui „Kolozsvári Közlöny,“ că „naţionalitatea ce prinde curagiu“ presentându-se ocasiune se alipesce la statul vecin înrudit, dacă esistă unul ca acesta, dacă însĕ nu esistă, cere o deosebită de sine stare şi neatârnare,“ şi declară numĕrul citat al „Tribunei,“ că „Kolozsvári Közlöny“ pe aceea îşi întemeiază resonamentul, că ori-şi-ce concesiune ni s'ar face nouă românilor, vom profita de ea spre a pregătì cu atât mai vêrtos unirea noastră cu fraţii nostri de preste Carpaţi şi înfiinţarea unui mare stat român aici între Dunăre, Nistru şi Tisa,“ şi totuş aşa află, că în adevĕr oficiosul din Cluş (adecă: „Kolozsvári Közlöny“) are dreptate, când presupune, că „românii sunt cuprinşi de dorinţa unirii naţionale,“ afirmă mai departe, că e foarte firească dorinţa aceasta, ea a străbătut în massele poporului chiar mai adânc decum li se pare poate maghiarilor, şi în zadar am tăgăduì noi acest adevĕr, căci oamenii cu minte tot nu ne-ar crede.“

Şi împărtăşirile ḑiaristice, făcute pe basa arătării criminale, indigitează pe faţă, cum gândesce a ajunge la cuvenita de sine stare şi neatârnare pentru desvoltarea limbei lor comune şi a obiceiurilor lor naţionale şi după cuvintele respicate ale aceluiaşi prim-articol, numai aceea îi reţine, că „înainte de toate oameni fiind adecă fiinţe resonabile, care mai nainte de a voì sĕ-'şi realiseze dorinţele, trebue neapĕrat sĕ-'şi dee seama, dacă împregiurările îi învaţă ori nu“. Atrage în urmă atenţiunea publicului seu cetitoriu şi asupra împregiurării, că în timpul de acum încercarea de a se unì cu „fraţii nostri ar fi egal cu sinuciderea naţională“, dar cumcă realisarea acesteia după credinţa sa nu este esclusă, restă din cuvintele proprii ale aceluiaşi prim articol în continuarea sa astfel, că „ḑicem în toate ḑilele concetăţenilor nostri maghiari: nu ne împingeţi la desperaţiune, nu faceţi ca numai în unirea noastră cu fraţii nostri de preste Carpaţi sĕ ne vedem mântuirea.“

Descopere mai departe articolul amintit al „Tribunei“ că „sĕ nu-'şi facă ilusiunea, că cineva în lumea aceasta îi va putea determina pe români sĕ aibă tragere de inimă pentru statul ungar, câtă vreme nu au în el administraţiune românească şi cea mai deplină libertate de desvoltare naţională“ şi atrage atenţiuea cetitorilor sei, că hipocriţi sunt aceia dintre fraţii nostri, care le vor fi vorbind altfeliu, îi mint cu premeditare, îi împing din adins pe o cale nenorocită, în care nu pot servì decât interesele duşmanilor comuni.“

Declară în fine articolul amintit al „Tribunei,“ că mai cu samă ei (adecă maghiarii) au destule şi puternice cuvinte de a nu pune în discuţiune naţionalitatea statului, pe care împreună îl constituim şi numai împreună putem sĕ-l susţinem, pentru că după dênsul „pămêntul acesta nu e nici maghiar nici român: e patria noastră comună; sĕ nu vină maghiarii se ne spună mereu, că e maghiar şi numai maghiar, căci îi împing pe români sĕ facă opintirea de a le dovedì, că e românesc sau pustiu.

După ce mai departe locuitoriul din Sibiiu, şi — după mărturisirea sa cu prilegiul ascultării — publicistul Ioan Slavici nu e numai pe fie care numĕr ca director subscris, dar în urma ascultării lui prin judele instructor s'a adeverit, că „el în fie-care ḑi îndatinează a cetì poşta în biroul redacţional,“ — mai departe, că „proba de perie totdeauna el o cetesce, afară de aceasta la întrebarea de sub punctul 4 a rĕspuns, că lucrează împreună cu Cornel Pop Păcurar, care e însinuat ca „redactor responsabil“ şi prin accasta se adeveresce, că la numita foaie „Tribuna“ în calitatea sa de conducĕtoriu se privesce de conredactor, şi dupăce Ioan Slavici la punctul de întrebare 6 a afirmat că nu-'şi aduce aminte dacă a cetit sau nu articolul din cestiune înainte de a se tipărì, mai departe după ce la întrebarea primă a rĕspuns din contră, că nu ar fi avut nimic de escepţionat în contra publicării acelui articol,“ — acus pe numitul Ioan Slavici pentru delict de presă pe basa §-lui 39 şi a punctului b. din § 34 al procedurei de presă din 2 Maiu 1852, modificată şi susţinută în valoare în urma dispositiunii articolului de lege XXXVII § 7 conform ordinaţiunii ministeriale dela 14 Maiu 1871 nr. 1498 I. M. E.

Prelângă presentarea acestei acuse, recerc pe onorata judecătorie de presă, sĕ pună termini pentru pertractarea finală, şi la aceasta sĕ citeze pe numiţii acusaţi Cornel Pop Păcurar şi Ioan Slavici.

M.-Oşorheiu, 11 Martie 1886.

Sebestyén Mihály, m. p.
procuror suprem reg.

După cetirea acusei vorbesce

Ioan Slavici (în limba maghiară):

Ilustre dle president! Mult stimată curte cu juraţi! Legislatorul a aflat cu scop, ca în procesele de presă acusatul sĕ fie în drept a vorbì acum înainte de a se fi dat cetire articolului; de aceea eu nu m'aşi folosì nici acum de acest drept, dacă alţii nu s'ar fi fost încercat a face mai nainte şi într'alte locuri ceea-ce singur mie numai acum şi numai acum 'mi-e permis se o fac, adecă sĕ produc disposiţie. În lumea modernă e un obiceiu, ba chiar o pretenţiă de drept ca procese pendente sĕ nu se facă obiect de discută, ca nu cumva sĕ se esercieze pe nedrept influenţă asupra judecătoriei. Faţă cu mine această pretenţiă de drept nu s'a luat în considerare.

Soartea a voit ca eu sĕ locuiesc 10 ani departe de ţară şi de aceea eu stau înaintea dvoastre ca un om cu totul necunoscut. Dvoastre nu me cunoasceţi şi nici eu nu ve cunosc pe dvoastre, ear despre un om necunoscut multe de toate se pot spune. Pentru aceasta posiţia mea este grea, dar e grea şi a dvoastre stimaţi juraţi. E grea în special în casul de faţă şi de aceea, pentru că dacă nu s'ar fi fost întêmplat ca alţii sĕ se opintească a publica despre mine date false, atunci eu nici nu m'aşi folosì de acest drept. În urma acestora deci sunt nevoit a reflecta la atenţiunea dvoastre şi a ve ruga sĕ me lăsaţi a vorbì despre propria mea persoană şi sĕ ve spun, cine sunt, ce sunt, ce voiesc şi pentru ce nu aflu nimic ce m'ar fi putut îndemna a împedeca publicarea articolului. Şi făcênd eu aceasta, o fac numai pentru aceea, ca judecătorii sĕ poată mai bine judeca. Despre mine s'a afirmat, că eu după o absenţă de 10 ani am venit aicia ca un agent secret. Eu sunt de părinţi sĕraci, m'am susţinut cu dăscălitul şi cu instrucţii până ce mi-am terminat studiile, dar încă pe atunci am fost activ în ceea-ce privesce literatura şi am fost cunoscut atât aici cât şi în România, unde am avut mai mulţi amici literari.

S'a întêmplat însĕ, că a murit Hurmuzachi, care a făcut mai multe colecţii de documente, care erau scrise în limba germană, franceză, italiană, latină, română şi maghiară. În România însĕ cu anevoie se putea afla cineva, care sĕ vorbească şi unguresce, — am fost întrebat, dacă primesc publicarea acestor documente. — Am primit-o şi am rĕmas acolo 10 ani. Am fost profesor şi învĕţătoriu la copii mici; eu n'am avut nici când timp de a face politică, dar' totdeuna am voit sĕ me întorc şi aceasta o sciau prietinii mei de aici şi mereu me întrebau: dacă voiesc sĕ me reîntorc sau nu; — ast fel s'a întêmplat acum sunt vre-o câţiva ani, că mai mulţi amici de ai mei s'au hotărît a înfiinţa un ḑiariu.

Dacă ei s'ar fi gândit numai la partea politică a jurnalului, atunci de sigur nu s'ar fi fost adresat către mine; a fost însĕ vorba de aceea, ca sĕ dee jurnalului o direcţiune literară şi anume acea direcţiune, pe care o susţin ei şi mai mulţi amici români de ai nostri; şi de aceea m'au chiemat pe mine aici, nu ca pe un om politic, nu ca pe unul, care are legături politice; sunt om tinĕr, sunt cu mult mai nepretenţios, decât sĕ pot aspira la pretenţii politice.

Primind redacţia „Tribunei“, eu aceasta n'am considerat-o de o cestiune politică, ci de o cestiune literară; şi dacă acolo e scris Ioan Slavici director, e numai de aceea, pentru că pe Slavici îl cunosc toţi aceia, cari scriu basme, încercări istorice şi novele.

Acesta a fost întreg trecutul meu, pe care îl cunoasce şi întreaga lume românească. Şi numele meu e scris acolo, ca oamenii sĕ scie, că această foaie e condusă de un bărbat poate important şi activ în ceea-ce privesce literatura; de aceea când acusa vorbesce de redactor de ḑiariu şi de conredactor n'are dreptate. 1.: Nu e dovedit, că eu a'şi avea drept sĕ împedec publicarea vre-unui articol, dar presupunênd, că aşi avea dreptul acesta, tot mai rĕmâne încă întrebarea, dacă eu atunci, când s'a publicat articolul, am putut sau nu sĕ fac aceasta. Cu prilegiul cercetărei am fost isbit, şi ca om de omenie am rĕspuns, că nu sciu ce am făcut înainte de aceasta cu 3 luni între oarele 8—9. Mai târḑiu mi-a venit în minte, că atunci seara eu am fost plecat din Sibiiu. Dar şi de altmintrelea eu Vinerea trebuie sĕ merg la scoală şi e dovedit, că am fost acolo dela 9—12 oare; după ameaḑi dela 2—4 oare am mers sĕ têrguesc, împreună cu alţi oameni. Acestea sunt lucruri dovedite.

Acum întreb, când sĕ-l fi cetit eu, dacă s'a scris seara, căci în acest cas articolul la 8 oare e deja în tipografie, proba de perie ajunge numai la 10 oare în redacţie, ear atunci eu nu l-am mai putut cetì; după ameaḑi la 4 oare apoi se încheie foaia. Prin urmare e foarte probabil, că nu l'am cetit mai nainte, ci numai după-ce a eşit de sub tipariu. Dar dacă l-aş fi cetit şi atuncia, când a apărut, nu aşi fi împedecat tipărirea lui; dacă aşi fi sciut însĕ, că din aceasta se face proces de presă, atunci l-aşi fi împedecat.

Am cetit articolul, am cetit acusa şi aştept, ca din fapte sĕ vedeţi starea faptică: dar eu nici în faptă nici în acusă nu aflu starea faptică, şi chiar de aceea me tem, ca procesul de presă sĕ nu se schimbe în proces politic.

Ḑiarele au discutat cestiunea în public; care foaie anume, aceea nu se ține de obiect. Totdeuna din mine s'a făcut acusat principal, ca și când aici s'ar tracta de mine, ear' nu de un articol tipărit.

Se poate, că actuala mea posiție e primejdioasă și deamnă de condamnat; dar' dacă e adevěrat aceasta: atunci guvernul, care are datorința a petrece cu atențiune toată lucrarea mea, va afla mijloace, de a me aduce aici.

Acum însě numai asupra acelui lucru are sě se facă o pronunțare, dacă în articol e basată acea acusă, care s'a ridicat în contra jurnalului nostru și dacă eu sunt sau nu vinovat în această causă.

Presidentul face atent pe acusat, că această parte a reflecsiunilor poate sě vină numai după acusă, și astfel Slavici înceată a mai vorbì.

(Va urma.)

Raport anual

asupra lucrărilor consistoriului archidiecesan ca senat bisericesc în decursul anului 1885.

Preavenerabil sinod archidiecssan!

Senatul bisericesc a ținut ședințele sale, conform regulamentului afacerilor interne ale consistoriului, regulat în fie-care sěptěmână odată, cerând trebuința și de doue ori; și abatere dela această regulă s'a făcut numai la sěrbători, sub durata sinodului și din alte incideute neîncungiurabile.

I. Numěrul ședințelor lui a fost preste tot de 52, și anume: ordinare 30, estraordinare 12. Parte în ședințe, parte pe cale presidială, el a pertractat și resolvit 2244 piese, restante are . . . . 18 piese,

cu totul dar a avut în resortul sěu . . . . 2262 piese.

Punêndu-se cu 1 Ianuariu 1885 în lucrare regulamentul cel nou al afacerilor interne consistoriale, referata în acest senat, cu puțină escepțiune, o au purtat referenții Boiu și Cristea: împărțirea mai de aproape a aceleia o arată conspectul general al agendelor consistoriului preste tot.

II. Statul clerului și poporului archidiecesan se vede din conspectul general, ce se alătură aici sub A), care conspect suntem în posițiune, a-l putea presenta astădată într'o formă ceva mai completă, decât în anii precedenți, și anume nu numai întregit cu datele cerute prin concluse sinodale, ci augmentat și cu câteve alte momente de interes general.

După acest conspect clerul archidiecesan constă

a) în centru:

din un archiepiscop-metropolit	1
archimandrit vicariu archiepiscopesc	1
protosingheli asesori consistoriali	2
asesori consistoriali protopresbiteri	3
profesori seminariali protopresbiteri	2
profesori seminariali presbiteri	2
Aplicați în cancelaria consistorială presbiteri .	2
Diacon	1
la olaltă	14

b) în afară:

protopresbiteri actuali, totdeodată și parochi .	32
protopresbiteri fără parochii	3
protopresbiteri emeritați	3
administratori protopresbiterali	3
parochi, afară de protopresbiteri	833
administratori parochiali	86
capelani	67
diaconi - , ...	2
la olaltă	1029

Așadară clerul archidiecesan întreg se representă din 1043 persoane.

Numěrul sufletelor preste tot a fost la închieierea anului 1885: 688,535, față cu anul premergětoriu 1884, fiind atunci 677,442, crescěmênt cu 11,093 snflete, adecă în percente la 100 suflete crescěmênt 1·63.

Din protopresbiteratele archidiecesane se arată mai puțini născuți de cât morți, numai în protopresbiteratul Abrudului cu 89 și într'al Lupșei cu 16 suflete, — o împregiurare abnormă, ce se esplică prin epidemia difteriei între copii, ce a grasat în anul espirat prin acel ținut.

Toate celelalte protopresbiterate sunt în crescere; mai însemnată este crescerea aceasta prin nasceri în tracturile Brașovului II, Mercurci, Sebeșului, Têrnavei superioare și Treiscaunelor, unde nascerile sunt aproape îndoite ca casurile de moarte.

Ear decrescere în poporațiune preste tot se arată în protopresbiteratele: Avrigului, Brașovului I, Cetății de peatră Cohalmului, Dobrei, Iliei, Lupșei, Têrnavei superioare și Ungurașului. Această împregiurare, carea față cu numěrul întrecětoriu al nascerilor preste morți în aceste protopresbiterate pare anormală, provine din emigrările din patriă, cari în urma traiului îngreuiat se înmulțesc din ce în ce.

Comparând numěrul preoților cu numěrul poporului preste tot, se vine tot cam la 667·50 suflete un preot.

III. Numěrul preoților reposați în decursul anului 1885 este preste tot de 20, ear al celor chirotoniți 32; dintre acestia au fost clerici absoluți cu cualificațiune normală 24, ear clerici estraordinari, cu cualificațiune mai puțină, 8.

IV. Parochíi vacante au rěmas la finea anului

1884	102
au devenit vacante în decursul anului 1885 .	20
cu totul .	122
Din parochiile vacante s'au întregit	30
mai rěmân vacante la închieierea anului 1885	92

Comsemnarea acelora e alăturată acestui raport sub litera B.

Spre a face posibilă întregirea și susținerea parochielor mai sěrace, cari nu se pot reduce ssu afilia, consistoriul, pe lângă îmbunătățirile dela popor sau din alte mijloace disponibile, cari de regulă se încearcă la toate întregirile de parochii cu dotațiune necorěspunḑětoare, a votat ajutoare din fondul Rudolfin mai multor comune bisericesci, și tot asemenea a conferit ajutoare manuale la preoții mai sěraci, cari au petiționat. Consemnarea ambelor categorii de ajutoare se alătură aici sub lit. C.

V. Succrescența clerului o prepară seminariul archidiecesan, în care se predă instrucțiunea de către 6 profesori ordinari și 2 estraordinari. Secțiunea teologică a seminariului archidiecesan Andreian a avut la finea anului scolariu 1884/5 în toate trele cursurile 69 elevi ordinari, 4 estraordinari, cu totul dar 73 elevi, cu 10 mai puțini decât în anul precedent și cu 17 mai puțini, decât este după regulamentul seminarial numěrul normal al elevilor, adecă 90.

Repartițiați după cursuri, au fost în cursul III	20
Repartițiați după cursuri, au fost în cursul II	21
Repartițiați după cursuri au fost în cursul I	28
cu totul	69 clerici.

Dintre acestia au fost absolvenți de gimnasiu (maturisați) 26, cu 6—8 clase gimnasiale 42, ear cu 4—6 clase gimnasiale, în parte și absolvenți de pedagogie, 9 elevi.

(Va urma.)

Convocare.

În conformitate cu cele hotărîte de Comitetul despărțěmêntului în ședința din 7/19 Apriliu a. c. prin aceasta se convoacă adunarea generală a despărțemêntului Reuniunei învěțătorilor români gr. or. din tractul protopresbiteral al Abrudului, pe ḑilele 24 și 25 Maiu v. a. c. în comuna Cărpeniș, localitatea scoalei confesionale rom. ortodocse.

Program.

1 În 24 Maiu, dimineața la 9 oare asistarea la servițiul divin împreunat cu chiemarea Duchului Sfânt.

Deschiderea adunărei generale în biserică prin presidentul Reuniunei.

2. Constatarea celor presenți.

3. Cetirea rapoartelor.

4. Prelegeri practice din studiul religiunei anul I-iu scolar de învěțătorii Aron Cioran și Nicolau Anca (în localitatea scoalei.)

5 Reflecsiuni, în cât prelegerile practice sunt reușite.

După ameaḑi.

6. Continuarea prelegerilor practice anul al II. și III. scolariu de învěțătorii Ioan Lupu, N. Sturḑa, Solomon Coroiu și Simion Dandea.

7. Reflecsiunile în ce privesce reușirea prelegerilor practice.

8. Alegerea unui membru în comitet în locul repășitului din statul învěțătoresc Ioan Felea.

În 25 Mai dimineața.

9. Asistarea in corpore la serviciul divin, apoi

10. Cetirea disertațiunei „Însemnătatea Religiunei“ de învěțătoriul Alecsandru Sava ori Nicolae Mestecan.

11. Cetirea disertațiunei „Disciplina scolară“ de învěțățoriul Teodor Duda ori Ioan Marar.

După ameaḑi.

12. Cetirea disertațiunei „Folosul lecturei“ (la adulți) de învěțătoriul Alecsandru Sava.

13. Eventuale propuneri.

14. Alegerea unei comisiuni pentru autenticarea procesului verbal.

15. Închiderea adunărei generale prin president.

Domnii învěțători sunt rugați a se presenta într'un numěr cât se poate mai frumos, căci interesul poporului numai astfeliu se poate câștiga pentru scoală dacă în deosebi învěțătorimea va sci și va voi ca sě arate cât de mult este ea pătrunsă de soartea scoalei și luminarea poporului.

Pentru comitetul despărțěmêntului reuniunei.

Abrud, la 22 Aprilie 1886.

Gr. Sima al lui Ioan,
președinte.

Aron Cioran,
secretariu.

Varietăți.

* (Sesiunea sinodului archidiecesan) sa încheiat cu sedința de Marți seara. Deputați din afară au plecat aproape cu toți pela ale lor.

* (Meseriașii români din Sibiiu) se vor întrunì Sâmbătă în 3/15 Maiu la o petrecere socială, cu mese întinse, în grădina „Hermann“ din strada morii. Petrecerea are loc în pavilionul de sticlă, ear pentru eventualitatea, că timpul ar fi nefavorabil în sala de iarnă. Pe lângă musică, vor fi și cântări și chiar și jocul călușerului se va presenta în costum poporal românesc. Începutul la 8 oare seara. Învitări speciale nu se fac.

* (Cas de moarte.) **George Ioan Pop,** perceptor reg. în pensiune și cassar la „Hunedoara“ însoțire de anticipațiune și credit în Deva, a reposat la 12 Maiu a. c. după o grea suferință, în al 60-lea an al vieții sale.

* (Românii din Orěștie), cari în cei doi ani din urmă dederă frumoase probe de activitate salutară prin fundarea casinei și a institutului de credit și economii „Ardeleana“, se ocupă acum cu idea de a înființa cunoscuta instituțiune de „vecinătate“. Dl A. este însărcinat cu redactarea unui proiect de statute și în curênd „vecinătatea română“ va figura în rênd cu numěroasele „vecinătăți strěine din Orěștie“. Le dorim succes! — Din sesonul de iarnă a rěmas dela bal un profit curat de 97 fl. în folosul casinei române — a rěmas însě alăturea cu acest profit și o amărăciune a inimilor, mai ales la susceptibilul nostru secs frumos. Isvorul acestei amărăciuni trecětoare trebue căutat în susceptibilitatea și gingășia simțemintelor femeesci, care ca floarea de mimosă cer o deosebită crutare și multă atențiune, dacă nu voim sě asprim conflictul între secsuri. Și cumcă nu voim asemenea conflicte, dovedesc încercările sincere de a face sě treacă această „mică furtună într'un păhar de apă“. Un maial în perspectivă va repara sigur cea ce caprițiosul și malițiosul carneval a stricat în zelul seu sburdatic. Esistă multă bunăvoință la domnii mai tineri pentru a delătura ori-ce obstacul de natură a turbura buna armonie ce am dovedit-o la cinci conveniri după olaltă, cu escepțiunea celei din urmă. Dḑeu sě ne ajute ca sě nu mai sporim conflictele!

* (Starea cerealelor în România.) Semănăturile de toamnă sunt în cea mai mare parte a țěrii bune. Ploi abundente le-au dat multă vigoare și fac sě nască frumoase speranțe agricultorilor.

În schimb însě, sěmănăturile de primăvară lasă mult de dorit. Ploile prea multe, zăpada care s'a prelungit mai mult de cât în alți ani, a împedecat facerea de arături și a făcut ca terenurile destinate semănăturilor de porumb remân în mare parte goale.

* (Dar generos.) I. Stefanescu din Cugir, bărbat de rară pietate, a dăruit sântei noastre biserici gr. ort. din Romoșel un potir în preț de 25 fl.

Comitetul parochial din Romoșel aduce prin aceasta mulțămita sa publică generosului dăruitoriu pentru acest fapt adevěrat crescinesc și demn de imitat.

* (Cronica omorîrilor și uciderilor.) În Spini, comună lângă Simeria, s'a întêmplat un omor înfricoșat. Tinerul măestru tălpar și econom David Nadestean fu omorît în sěptěmânile trecute cu o cruḑime sělbatică. Soția, sa soacră și cumnatul seu Lazar Muntean, cari se află sub cercetare judecătorească, i-au sdrobit craniul, apoi au turnat petroleu pe nenorocita victimă și i-au dat foc, cu intențiunea de a sterge urmele crimei. S'au aprins casa din lăuntru și la nefericitul Nădestean s'au aflat când s'a făcut obducțiunea judecătorească nisce rane de arsuri. Motivul crimei este un proces civil ce l'a purtat Nădestean cu cumnatul seu Muntean, proces care se sfêrșise în favorul celui dintâiu.

— În Vajdeiu s'a întêmplat un cas de ucidere în Vinerea cea mare a păresemilor.

* (Nihiliștii.) Din Petersburg se scrie că mișcarea nihilistă neliniștesce pe toți funcționarii însărcinați cu paza țarului. Descoperirile din Nevo-Cerkask, capitala Cazacilor de la Don, au fost urmate de o mulțime de arestări; se vorbesce de 250—300 persoane. Se găsiseră adecă în curtea unui cazac de acolo mai multe feliuri de materii esplosive. Fratele acestui cazac, un student de la universitatea din Petersburg, a fost arestat, însě după ce i s'a dovedit nevinovăția, a fost earăș liberat. El afirmă că fratele sěu pe care 'l cunoasce foarte bine nu e capabil de o astfel de faptă ca cea de care e acusat. De alt-fel, în țara cazacilor de la Don domnesce mare nemulțămire din causa noilor autorități comunale ce se introduc acum și cari nu se împacă nici de cum cu obiceiurile și modul de viață al Cazacilor.

Ori-cine poate fi sănătos, și poate ajunge la o vêrstă înaintată, dacă 'și grigesce sănătatea. Cele mai multe morburi își au isvorul din sânge, trebuie sĕ fie deci cea mai sfîntă datorință a fieste-cărui om, a grigì cu deosebire de el. După multe studii și scrutări ne-a succes, a compune astfel de remedii, cari curăță sângele sigur, grabnic și fără vr'o urmare stricăcioasă, îl întăresc și țin sângele întro circulație naturală. Metoda noastră e recunoscută prin multe orduri și medaile, cu cari am fost decorați. Noi curăm totdeuna cu bun succes anumite **morburi, provenite din sângele stricat (fără mercuriu), urmările triste a unor învĕțuri secrete,** mai departe **slăbiciunea trupească, morburi de pele, ranele fie-cât de învechite, petele din față, căderea pĕrului, podagra și reumatismul, toate morburile femeiesci,** — totdeuna cu cel mai strălucit succes.

Limbricul curelat îl îndepărtăm noi, după o metodă proprie, chiar și la copii, în decurs de câte-va oare. Cei ce sufer de **vătămătură** se vindecă încet și sigur prin legăturile noastre, construite pe basa celor mai nouă scrutări, după o manipulație rațională. Noi primim ori-ce scrisoare confidențială provĕdută cu o marcă postală retour și o descriere amănunțită a morbului.

Clinica privată „**Freisal**“ în **Salzburg** (Austria)

Nr. 579 [1304] 1—3

CONCURS.

Pe basa ordinului consistorial de datul 26 Iuniu 1884 Nr. 1251 B., se escrie concurs pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroch gr. or. Silvestru Greavu din Comana superioară, cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

Jumĕtate din toate venitele parochiei de clasa III., cari computate la olaltă dau suma de 214 fl. 50 cr.

Doritorii de a competa la acest post, sĕ 'si aștearnă petițiunile instruite în sensul statutului organic și a regulamentului pentru parochii din 1878, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul sus indicat.

Făgăraș 15 Februariu 1886.

Oficiul protopresbiteral al Făgărașului.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Iuliu Dan,
adm. prot.

Nr. 1710 civ. 1886 [1304] 3—3

Publicațiune.

Tribunalul reg. din Elisabetopole aduce la cunoscință publică cumcă pe basa rugării de proporționare a dreptului de crîșmărit din Szász-Völgy, pertractarea asupra admisibilității acestei rugări, se ficsează **pe ḑiua de 17 Iuniu 1886 la 10 oare înainte de ameaḑi,** în fața locului, în comuna Szász Völgy, — la care se citează toți cei interesați, cu provocare la urmările provĕdute în §. 15 al procedurei judecătoresci.

Din ședința tribunalului din Elisabetopole, ținută la 19 Aprilie 1886.

Nagy Lajos, president. **Gödri Sándor,** notariu.

Avis important

cătră onoratul public, pentru saisonul de vară și primăvară!

Îmi iau voia a aduce cu toată stima la cunoscință, că în urma stagnării generale a afacerilor de comerciu, am luat spre vênḑare o provisiune enormă din cele mai solide producte de fabrică cu prețul de jumĕtate a speselor de producțiune, și prin urmare sunt numai eu singur în stare a vinde această mare cantitate de mărfuri cu cele mai moderate prețuri, și anume:

Lână curată de Brünn. Materii veritabile de haine bărbătesci:

12,000 bucăți de calitate bună, à fl. **3.50**
500 „ „ „ primă, à „ **4.50** } ajungênd pentru un rênd întreg.
10,000 „ „ „ escelentă à „ **6.50**

Materia ajunge pe deplin pentru jachetă, pantaloni și vestă chiar și pentru un trup cât de mare, — e de o calitate nestricăcioasă, de coloare neagră, cafenie, verde, vênătă, surie și sură, potrivită pentru ori-ce cavaler, ea e bună și pentru jachete de dame, surtucuri de ploaie, mencicofuri, pardesie, — cari din urmă se pot face din à **fl. 2. 80,** calitate primă, și **fl. 4. 10** din calitate escelentă.

Veritabile materii „Kammgarn“ de Brünn pentru haine bărbătesci,

din lână curată, după mostrele cele mai moderne, în toate colorile, de cea mai fină calitate, vênd eu à cu **fl. 8.65.** Aceste materii foarte elegante au costat mai nainte în însași fabrica cu mult mai mult, și ajung, fie cine-va de ori-ce statură, pentru pantaloni, jachetă și vestă.

P. T. public se va întreba ce calitate poate primì omul pentru acest preț de bajocură? Îmi permit deci a ruga cu toată stima pe unul fieste-care, ca în interesul seu propriu, sĕ se convingă însuși, că modestul meu anunț e basat pe purul adevĕr. Declar prin urmare în public, că îndată ce cuiva nu-i convine materia primită dela mine, îi trimit banii 'ndată îndĕrăt. De aceea ori cine poate fără multă bătaie de cap se comande, în verme ce și cum am ḑis marfa neconveniendă se reprimesce, ear banii se renapoiază. Espedăm după solviri „cassa“ sau cu rambursă postală. Comande reînoite stau în mare numĕr la disposiția publicului în biroul meu.

NB. Avertisez de înoinuări și anonțuri anonime. [1297] 2—6

Adressa: **Universal-Export-Bureau S. Löw.**
Viena, II. Grosse Schiffgasse nr. 3/A.

Materie pentru haine

din lână trainică pentru un bărbat de statură mijlocie.

3.10 metre un **rênd de haine**
4 fl. 96 cr. din lână bună de oaie;
8 „ — „ din lână mai bună de oaie;
10 „ — „ din lână fină de oaie;
12 „ 40 „ din lână de tot fină de oaie.

Plaiduri de călĕtorie dărabul fl. 4, 5, 8 până la 12. Stofe pentru haine foarte fine, pantaloni, paltoane de purtat și pentru ploaie Tüffl, Lode, Commis, Cammgarn, Cheviots, Tricots, cârpe pentru dame, stofe pentru biliard, Peruviens, Dosking se află la

intemeiat **Joh. Stikarofsky,** — la 1866. —
deposit de fabrică în Brünn.

Modele franco. Pentru croitori cărțile de modele **nefrancate. Trimiteri cu rambursă** preste 10 fl. **gratuit.**

Am totdeauna un deposit de stofe în valoare de preste fl. 150,000, și este în urma negoțului universal lucru natural că remân bucăți de câte 1 până la 5 metri **ca rest,** de aceea asemenea rĕmășițe trebuie sĕ le vênd **în preț de tot moderat. — Modele din aceste stofe nu se pot trimite,** cele neconvenabile se reprimesc în **schimb** sau se **înapoiază banii.** (Observ, că și alte firme reprimesc în schimb resturile trimise, poate pentru marfă și mai rea, dar **banii nu o înapoiază).**

Din causa **imitațiunilor** prin **firmele înșĕlătoare** și **nesolide,** sunt decis a părăsì publicațiunile în jurnale, și rog pe on. public a-'și lua notiță despre **firma mea solidă** și a me onora cu comande, cari se vor efectuì cu cea mai mare băgare de seamă.

Corespondențe se primesc în limbile: germană, bohemă, ungurească, polonă, italiană și franceză. [1259] 11—20

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 15 Aprilie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	3.15	—
Budapesta	6.47	1.45	7.29	6.20
Szolnok	11.22	3.51	8·27	9.26
P. Ladány	2.20	5.28	5.58	11.40
Oradea-mare	4.39	6.41	8.37	1.28
	—	6.46	9.37	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11
Mező-Telegd	—	7.14	10.28	2.34
Rév	—	7.42	11.36	3.18
Bratca	—	—	12.10	3.41
Bucia	—	—	12.46	4.01
Ciucia	—	8.31	1.48	4.26
Huiedin	—	9.01	3.09	5.08
Stana	—	—	3.42	5.27
Aghireș	—	—	4.12	5.50
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluș	—	10.01	5.17	6.43
	10.20	—	—	7.03
Apahida	10.52	—	—	7.26
Ghiriș	12.37	—	—	8.54
Cucerdea	1.48	—	—	9.43
Uioara	1.57	—	—	9.51
Vințul de sus	2.06	—	—	9.58
Aiud	2.36	—	—	10.24
Teiuș	3.14	—	—	10.59
Crăciunel	3.45	—	—	11.28
Blaș	4.06	—	—	11.44
Micăsasa	4.45	—	—	12.18
Copșa mică	5.40	—	—	1.01
Mediaș	6.01	—	—	1.22
Elisabetopole	6.40	—	—	1.56
Sighișoara	7.35	—	—	2.44
Hașfalĕu	8.01	—	—	3.02
Homorod	10.05	—	—	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	6.03
Feldioara	12.14	—	—	6.35
Brașov	1.09	—	—	7.14
	1.50	5.30	—	—
Timiș	2.48	6.07	—	—
Predeal	4.56	7.45	—	—
Bucuresci	9.40	14.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.45	—
Predeal	—	9.30	12.50	—
Timiș	—	11.11	1.40	—
Brașov	—	11.44	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Hașfalĕu	10.10	—	7.37	—
Sighișoara	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaș	11.54	—	9.43	—
Copșa mică	12.12	—	10.02	—
	12.37	—	10.30	—
Micăsasa	12.56	—	10.50	—
Blaș	1.30	—	11.29	—
Crăciunel	1.45	—	11.47	—
Teiuș	2.34	—	12.35	—
Aiud	2.55	—	1.04	—
Vințul de sus	3.17	—	1.30	—
Uioara	3.24	—	1.39	—
Cucerdea	3.36	—	2.07	—
Ghiriș	4.11	—	3.08	—
Apahida	5.36	—	5.08	—
Cluș	5.56	—	5.35	—
	6.16	6.08	—	8.—
Nadisul ung	.37	—	—	8.34
Ghirbou	53	—	—	8.59
Aghire	7.08	—	—	9.56
Stana	7.34	—	—	10.16
Huiedin	7.55	7.14	—	11.04
Ciucia	8.37	7.43	—	12.17
Bucia	8.53	—	—	12.47
Bratca	9.12	—	—	1.21
Rév	9.31	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	10.06	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.25	—	—	3.39
Várad-Velencze	10.35	—	—	3.55
Oradea-mare	10.41	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.50	10.38	1.45	5.35
Szolnok	3.06	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	10.05	10.30
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.—	—
Budapesta	—	8.05	8.—
Szolnok	—	11.02	12.—
Arad	—	3.37	5.55
	—	4.—	6.05
Glogovaț	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliș	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborșin	—	6.42	8.58
Zam	—	7.14	9.28
Gurasada	—	7.43	9.56
Ilia	—	8.01	10.17
Branicîca	—	8.21	10.38
Deva	—	8.47	11.05
Simeria (Piski)	—	9.40	11.55
Orĕștia	—	10.10	12.24
Șibot	—	10.34	12.53
Vințul de jos	—	11.04	1.22
Alba-Iulia	→	11.31	1.40
Teiuș	—	12.05	2.24

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.09	3.56	—
Alba-Iulia	11.56	4.27	—
Vințul de jos	12.20	4.53	—
Șibot	12.25	5.19	—
Orĕștia	1.19	5.41	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicîca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborșin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	6.18	9.49	—
Radna-Lipova	6.57	10.23	6.14
Pauliș	7.12	10.37	6.30
Gyorok	7.27	10.52	6.47
Glogovaț	7.56	11.18	7.17
Arad	8.10	11.32	7.32
	9.—	12.27	—
Szolnok	2.39	5.10	—
Budapesta	6.50	8.16	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	12.27	3.23
Hațeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Banița	3.35	6.07
Petroșeni	4.04	6.39

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	8.18
Aradul nou	6.25	8.32
Németh-Ságh	6.50	8.51
Vinga	7.19	9.07
Orczifalva	7.38	9.20
Merczifalva	7.56	9.32
Timișoara	8.42	10.09

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.49	9.33
Banița	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Hațeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	6.07
Vinga	6.52	6.32
Németh-Ságh	7.06	6.53
Aradul nou	7.21	7.24
Arad	7.53	7.40

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	5.50	1.24
Șeica mare	6.11	1.11
Loamneș	6.40	2.32
Ocna	7.03	2.01
Sibiiu	7.23	2.44

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	8.16	10.25
Ocna	8.40	10.46
Loamneș	9.06	11.09
Șeica mare	9.35	11.32
Copșa mică	9.59	11.52

Cucerdea—Oșorheiu — Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheța	10.31	4.21
Luduș	10.53	4.43
M. Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireșteu	12.26	6.10
Oșorheiu	12.46	6.30
	1.16	—
Reghinul-săs.	3.08	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.22	4.—
Oșorheiu	6.14	5.52
	6.34	12.25
Nireșteu	6.55	12.55
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	1.24
Cipeu-Iernut	7.37	1.54
M. Bogat	8.07	2.31
Luduș	8.21	2.46
Cheța	8.38	3.06
Cucerdea	9.07	3.40

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Pisk.)	11.30

Ghiriș — Turda

Ghiriș	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriș

Turda	8.20	1.41
Ghiriș	8.41	2.06

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 47 Sibiiu, Marţi 6/18 Mai 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Nr. 2576 Scol.

Cerculariu

către toate oficiile protopresbiterale şi parochiale din archidiecesă.

Pentru facerea esamenului de cualificaţiune învĕţătoresc în anul acesta se pune termin ḑiua de 1/13 Iuliu, şi cele următoare.

La facerea esamenului de cualificaţiune sunt îndatoraţi toţi acei învĕţători confesionali actuali, cari au întrat în funcţiune dela anul 1872 încoace, şi până acuma servind ca învĕţători provisorii, nu şi-au procurat încă atestat de cualificaţiune dela acest consistoriu archidiecesan.

Findcă prin articolul de lege XVIII din 1879 limba maghiară este decretată de studiu obligat în scoalele poporale, şi învĕţătorii trebue sĕ aibă atestat de cualificaţiune şi pentru acest studiu, la facerea esamenului de cualificaţiune sunt îndatoraţi toţi acei învĕţători actuali aplicaţi dela anul 1872 încoace, cari, — făcênd altcum esamenul de cualificaţiune la acest consistoriu, nu şi-au procurat încă testimoniu şi din limba maghiară, căci în sensul citatului articol de lege testimoniile de cualificaţiune câştigate după anul 1872, nu mai au valoare fără diplomă din limba maghiară.

La facerea esamenului se vor mai admite acei individi, cari după absolvarea cursurilor pedagogice ori teologice au servit unul sau mai mulţi ani ca învĕţători la vre-o scoală publică poporală, asemenea şi individii, cari fără absolvarea acelor cursuri au studiat pe cale privată şi pot documenta practică învĕţătorească cel puţin de trei ani. În mod escepţional se vor admite şi individii cu practică învĕţătorească mai puţină de trei ani, dacă studiile percurse şi succesul produs sub timpul funcţionării vor documenta capabilitatea lor de a suporta cu succes acest esamen.

Candidaţii reieptaţi la esamenele din anii trecuţi, au a suplica din nou pentru repeţirea esamenului.

Cererile pentru admitere se vor aşterne consistoriului archidiecesan prin concernintele oficii protopresbiterale până la 10/22 Iuniu a. c. inclusive, şi vor fi a se instruì:

1. Cu carte de botez;
2. Cu testimonii despre studiile percurse;
3. Testimonii despre practica învĕţătorească şi succesul sub decursul aceleia;
4. Adeverinţă dela comitetul parochial despre purtarea morală;
5. O scurtă descriere a vieţei, din care sĕ fie evidente fasele mai însemnate din viaţa candidatului.

Dacă dela absolvarea studiului până la întrarea în funcţiune de învĕţătoriu au trecut unul sau mai mulţi ani, sau dacă sub decursul serviţiului învĕţătoresc s'a întêmplat vre o întrerumpere, se va documenta cu atestate modul de vieţuire şi ocupaţiune a suplicantului sub durata întrerumperei funcţionărei.

Învĕţătorii actuali, cari au depus esamenul din limba maghiară la vre o preparandie de stat, vor aclude la suplică diploma din limba maghiară în original, căci altcum ei vor fi necesitaţi a depune esamenul şi din acest studiu.

În special e de a se aclude fie-cărei cerere de admitere tacsa esamenului de 10 fl.. prescrisă în statutul organic §. 125, dela care se pot dispensa numai acei individi, cari prin atestat dela oficiul comunal, vidimat şi de oficiul parochial, vor documenta totala lipsă de ori ce avere, arătându-se totodată şi suma salariului învĕţătoresc ce-l au.

După cum s'a accentuat în cerculariul consistorial de datul 13 Martie a. c. Nr. 1698 scol., Escelenţia Sa domnul ministru de culte şi instrucţiune publică prin ordinaţiunea sa dto 28 Maiu 1885, Nr. 20,301 cu privire la esecutarea articolului de lege XVIII din 1879 a dispus: ca cu începutul anului scolariu 1886/7 nimenea sĕ nu mai poată fi instituit de învĕţătoriu fără testimoniu din limba maghiară, ear învĕţătorii instituiţi dela anul 1872 încoace, dacă nu produc testimonii din limba maghiară, sunt a se scoate din oficiu: de aceea se notifică spre scirea şi orientarea celor ce li se cuvine a sci, că cu începutul anului scolariu viitoriu nimenea nu va mai fi aplicat ca învĕţătoriu, respective învĕţătorii aplicaţi după anul 1872, încât ei nu au diplomă şi din limba maghiară, vor fi destituiţi dacă nu se vor supune esamenului de cualificaţiune la comisiunea esmisă de consistoriul archidiecesan. Deci oficiile protopresbiterale se însărcinează, ca intimând câte un esemplariu din acest cerculariu tuturor învĕţătorilor, sĕ-i îndatoreze pe acestia în special, ca ei până la terminul indicat sĕ-şi aştearnă cererile instruite conform acestui cerculariu.

Din şedinţa consistoriului archidiecesan, ţinută în Sibiiu la 1 Maiu, 1886.

Nicolau Popea,
archimandrit şi vicariu archiepiscopesc.

Sibiiu, 5 Maiu 1886.

După cum am anunţat în numĕrul de Sâmbătă al ḑiariului nostru, sinodul archidiecesan şi-a terminat agendele sale şi Marţa trecută la oarele 9½ Escelenţia Sa Preasânţitul archiepiscop şi metropolit Miron Romanul a dechiarat închieiată sesiunea ordinară a sinodului archidiecesan din anul acesta.

Avem datorinţa de a face o reprivire asupra agendelor sinodului archidiecesan în această sesiune ordinară, şi o facem cu plăcere. Constatăm, că abstracţie făcênd dela unele incidente disparente, consultările sinodului au decurs în o deosebită linisce şi maturitate, ceea-ce ne face sĕ credem, că în cele din urmă biserica noastră 'şi va recâştiga pacea internă, care va face posibilă o conlucrare armonică, dela care atârnă progresul nostru, şi salvarea acelor interese, cari încă se mai pot salva. Constatăm cu viuă satisfacţiune această notă caracteristică din pertractările sinodului nostru archidiecesan, şi trebue sĕ spunem fără sfieală, că această împregiurare în ochii nostri are mare valoare.

Dacă va urmărì omul cu atenţiune desvoltarea lucrurilor în biserica noastră, va vedea, că mai ales în timpul din urmă s'a pornit o goană formală asupra bisericei noastre. S'a creḑut că e bine şi folositoriu sĕ fie defăimat tot ce este în biserica noastră.

S'au tras în tină instituţiunile cele mai de căpetenie ale marelui şi nemuritoriului Şaguna, s'a tras în tină fundaţiunea Şaguna, menită a înzestra şi a susţinea biserici şi scoale confesionale. S'a tras în tină tipografia archidiecesană, care provede sântele biserici cu cărţi rituale, care ne dă Sânta Evangelie, Apostolul, Mineele, Octoicul mare şi mic, Sânta Psaltire, Ciaslovul etc. etc. toate acestea s'au pus în catalogul cărţilor de hulă.

S'a făcut paralelă între biserica noastră şi celelalte biserici din ţeara Ardealului, la noi s'au hulit toate instituţiunile, întreaga organisare canonică, întreg spiritul sântei noastre biserici, şi pe când la noi toate cele sfinte erau obiecte de hulă, biserica suroră română era încărcată cu cele mai mari laude, până şi episcopia dela Gherla a fost adusă ca esemplu contra bisericei noastre.

Aceasta a fost provocare pe ascuns, ca credincioşii nostri sĕ slăbească în credinţă şi sĕ treacă dela religiunea străbună.

S'a pornit apoi o hulă formală asupra capului bisericei noastre, a fost presentat el clerului credincios ca un om, care conspiră cu duşmanii bisericei contra esistenţei sântei noastre maice biserici, i s'a însinuat conivenţă cu guvernul în toate atacurile îndreptate contra bisericei, i s'a însinuat, că a părăsit scaunul archiepiscopesc, că jefuiesce biserica, în cele din urmă i s'a atacat caracterul şi onestitatea în modul cel mai necruţătoriu.

În cele din urmă uniunea dela 1700 a fost proclamată de lucru sânt, scăparea şi mângăierea românului, şi au fost provocaţi toţi românii sĕ'şi lase legea.

Toate acestea s'au făcut prin unii dintre fruntaşii bisericei noastre, pe cari fericitul Şaguna i a pus la administraţiunea fundaţiunei sale, cărora le-a pus la inimă soartea tipografiei sale, oameni, cari au chiemarea de a administra biserica, de a aplica legile aduse de forul legislatoric, oameni, cari în seminariul Andreian cresc odraslele tinere, din cari e a se întregì clerul nostru, şi corpul învĕţătorilor nostri.

Serioase îngrigiri au umplut deci inima Preasânţitului nostru archiereu după atâtea uneltiri îndreptate contra sântei noastre biserici, sub povara acestor îngrigiri a salutat el la anul nou pe puţinii oameni din clerul şi poporul parochiei Sibiiului, cari au mers sĕ-l feliciteze la anul nou.

În consciinţa plină a grelei sale chiemări l-am vĕḑut noi pe archiereul nostru ocupând scaunul presidial în Dumineca Tomei, şi am auḑit cuvêntul de deschidere, prin care pune în vedere sinodului relele ce bântue pacea şi armonica conlucrare în biserica noastră.

Pentru prima dată a auḑit sinodul nostru archidiecesan din gura presidiului la deschiderea sesiunei ordinarie, că un mare rĕu bântue consciinţa credincioşilor nostri, că rĕul e produs de înşuşi oamenii puşi de biserică în oficii înalte, şi că la cas de lipsă el va aplica mijloacele radicale petru curarea acestui rĕu.

Deputaţilor sinodali li s'a pus în mod oficial în vedere grava situaţiune a bisericei noastre.

Cu îndestulire sufletească constatăm, că pertractările sinodale din acest an în demnitatea lor au trecut preste cele ale anilor trecuţi.

Cetitorii nostri vor vedea din protocoale întreg decursul acestor pertractări. Doue obiecte erau mai cu samă menite sĕ mâne lucrurile pe ogaşa cea vechiă, pe terenul personalităţilor şi al intereselor: afrontul propus archiereului pentru purtarea lui în cestiunea ajutoriului de stat, şi tipografia archidiecesană, unde s'a propus sĕ se scoată din fondul tipografiei ḑiariul nostru **„Telegraful Roman“** şi conducĕtoriul tipografiei archidiecesane, cu ce scop, nu voim sĕ cercetăm mai cu deamĕruntul.

Afaceri de mare împortanţă, după cum este cestiunea scoalelor noastre faţă cu ordinaţiunea ministerială privitoare la esecutarea articolului de lege XVIII. din 1879, pentru propunerea limbei maghiare în scoalele poporale, amestecul organelor administrative în afacerile interne ale scoalelor noastre, ordinaţiunea ministerială prin care se pretinde aşternerea la ministru a sentenţelor privitoare la amovarea învĕţătorilor din oficiu spre a le supune suprarevisiunei, rapoartele diferitelor senate, toate acestea s'au pertractat cu o moderaţiune şi obiectivitate, care ne promite îndreptarea relelor de până acuma.

Constatăm că în adevĕr am făcut un pas spre bine şi închieiăm cu: Doamne ajută! — şi — sĕ fie într'un ceas bun!

Sesiunea sinodului archidiecesan.

Şedinţa a IX-a dela 29 Aprile v. 1886.

Şedinţa se deschide la 9 oare înainte de ameaḑi.

Se cetesce protocolul şedinţei a VIII, dela 28 Aprile a. c. şi — se autentică.

Cererea comunei bisericesci Felţea pentru un ajutoriu pe sama bisericei, — se transpune comisiunei petiţionarie.

Se pune la ordinea ḑilei raportul comisiunei organisătoare, al cărei referent deputatul Dr. Ioan Crişanu raportează asupra hârtiei presidiale dto 24 Aprile a. c. Nr. 2290 în cestiunea ajutoriului de stat. La propunerea comisiunei, — sinodul ia raportul de basă la desbaterea specială, alăturându-l la protocol dimpreună cu aclusele sub litera: k).

Luându se raportul de basă la desbaterea specială comisiunea face următoarea propunere:

1. Sinodul rĕmâne în afacerea ajutoriului de stat pe lângă hotărîrile sale din anul trecut Nrii prot. 50 şi 51 din sesiunea ordinariă, asemenea Nr. 9 din sesiunea estraordinariă.

2. Insistând Escelenţia Sa Domnul ministru de culte şi instrucţiune publică la interpretarea din hârtia sa dto 18 Iuniu 1885, Nr. 16,013 faţă cu cei 4,000 fl. din ajutoriul de stat, puşi la disposiţiunea archiepiscopului, că adecă consistoriul archidiecesan nu este chiemat a avea nici un fel de încurgere la distribuirea acestei sume, sinodul renunciă şi la suma aceasta şi neconformându-se archiepiscopul acestui conclus, sinodul declină ori ce responsabilitate pentru consecuenţele din neobservarea aceasta.

3. Sinodul desaproabă nepublicarea concluselor sinodale Nr. 50 şi 51 din sesiunea ordinară a anului trecut precum şi a conclusului Nr. 9 din sesiunea estraordinariă a aceluia-şi an.

4. Fiindcă paşii intreprinşi pănă acuma atât de cătră consistoriu, cât şi de cătră sinodul archidiecesan în afacerea ajutoriului de stat n'au avut resultatul dorit întru apărarea neştirbită a autonomiei bisericei, ear de altă parte congresul naţional bisericesc, ca representanţa supremă bisericească a românilor de religiunea gr. or. fiind în prima liniă datoriu a apăra autonomia bisericei române gr. or. din provincia metropoliei noastre: Sinodul archidiecesan sĕ-l roage a intreprinde paşii de lipsă, ca sĕ se înlăture ştirbirea autonomiei bisericesci causată cu procederea guvernului în afacerea ajutoriului de stat în archidiecesa noastră transilvană română.

După o desbatere amenunţită, se pune la vot propunerea comisiunei, şi punctul prim acceptându-se cu unanimitate, se enunciă ca conclus: — Sinodul rĕmâne în afacerea ajutoriului de stat pe lângă hotărîrile sale din anul trecut Nr. 50 şi 51 din sesiunea ordinară, asemenea Nr. 9 din sesiunea estraordinară.

La cererea în scris a 16 deputaţi asupra punctului 2 şi 3 din propunerea comisiunei se face votare nominală.

Presenţi sunt 40 de deputaţi:

Dintre aceştia pentru propunrea comisiunei au votat deputaţii: Ioan Bechnitz, Zacharia Boiu, Iacob Bologa, Dr. Aurel Brote, Eugen Brote, Petru Ciora, Dr. Ioan Crişanu, Nicolau Cristea, Ioan Hannia, Elia Măcellariu, Dr. Nicolau Maier, Anania Moldovan, Rubin Patiţa, Pompiliu Pipoş, Nicolau Popea, Vasiliu Roşescu, — contra acestei propuneri au votat deputaţii: Ambrosiu Bârsan, Nicolau Cosma, Parteniu Cosma, Iuliu Dan, Ioan Danciu, George Dănilă, Nicanor Frateşiu, Ioan Gall, Petru Gligor, Teodor Herman, Stefan Iosif, Dr. Ioan Moga, Dr. Nicolau Olariu, Iosif Orbonaş, Ioan Papiu, Ioan Petric, Dr. Nicolau Pop, Ioan Popescu, Ioan de Preda, Dr. Ilarion Puşcariu, Ioan Şandru, Mateiu Voileanu şi Ioan Zachariă, ear deputatul Ilarion Duvlea s'a abştinut dela votare.

În urma acestui resultat:

Punctele 2 şi 3 din propunerea comisiunei se resping cu voturi 23 contra 16.

Punctul 4 din propunerea comisiunei se primesce cu unanimitate, şi se enuncie ca conclus:

Fiindcă paşii intreprinşi pănă acuma atât de cătră consistoriul, cât şi de cătră sinodul archidiecesan în afacerea ajutoriului de stat n'au avut resultatul dorit întru apărarea neştirbită a autonomiei bisericei, cât de altă parte congresul naţional bisericesc a românilor greco-orientali, fiind în prima liniă datoriu a apăra autonomia bisericei gr.-orientale române din provincia metropoliei noastre: sinodul archidiecesan roagă pe congresul naţional bisericesc sĕ binevoiască a intreprinde paşii de lipsă, ca sĕ se înlăture ştirbirea autonomiei bisericesci, causată cu procederea guvernului în afacerea ajutoriului de stat în archidiecesa noastră.

Fiind timpul înaintat şedinţa se ridică la 1½ oare după ameaḑi, anunţânduse cea procsimă pe după ameaḑi la 4 oare, punêndu se la ordinea ḑilei rapoartele comisiunilor.

Şedinţa a X-a dela 29 Aprile v. 1886.

Şedinţa se deschide la 4 oare după ameaḑi.

Protocolul şedinţei de înainte de ameaḑi din causa scurţimei timpului nefiind redigiat, — autenticarea lui se va face deodată cu ceea a acestuia.

La ordinea ḑilei raportul comisiei verificătoare, al cărei raportor deputatul Rubin Patiţa referează asupra hârtiei presidiale dto 21. Aprile a. c. Nr. 2451, prin care aşterne la conclusul sinodal Nr. 62 din anul 1885 raportul comisariului consistorial Dr. Nicolau Olariu asupra cercetărei sĕvêrşite în cercul I electoral cu privire la alegerea deputaţilor mireni. La propunerea comisiunei:

Actul se dă consistoriului spre eventuală completare şi spre opinare la procsima sesiune sinodală.

Se pune la ordinea ḑilei raportul comisiunei scolare. Raportorul acesteia deputatul Stefan Iosif referează asupra propunerei deputatului Galacteon Şagău de sub Nr.... La propunerea comisiunei, — propunerea se dă consistoriului archidiecesan spre competentă afacere.

Tot acelaşi raportor cu privire la raportul consistoriului dto 25 Aprile a. c. Nr. 6924 ex 1885 despre întroducerea igienei poporale ca studiu estraordinariu în seminariul Andreian face propunerea:

Igiena poporală se întroduce ca studiu estraordinariu în seminariul Andreian fără remuneraţiune.

Faţă cu aceasta deputatul Eugen Brote propune:

Igiena populară se întroduce ca studiu la institutul pedagogic-teologic 1 oară pe sĕptĕmână, cu începerea anului scolariu 1886/7. Studiul sĕ se predeie prin medicul seminarial.

Deputatul Dr. Ilarion Puşcariu face următoarea propunere:

Igiena populară se întroduce cu anul scolariu 1886/7 ca studiu în seminariul archidiecesan, şi are a se preda prin medicul seminarial în una oară pe sĕptĕmână în anul III clerical şi pedagogic, pelângă o remuneraţiune de 100 flor., pentru care este a se face provisiune în proiectul de budget pe anul 1888.

Punêndu-se la vot aceste propuneri, se resping una după una, şi astfeliu — obiectul rĕmâne nedecis.

Se pune la ordinea ḑilei raportul comisiunei petiţionarie. Raportorul acesteia deputatul Iuliu Dan referează asupra cererilor:

a) a învĕţătoriului Ioan Dobre din Deal pentru întroducere în post;

b) a vĕduvei Irena Trombiţaş pentru un ajutoriu de 400 fl.

c) a comitetului parochial din Paloş pentru un ajutoriu pe seama bisericei;

d) a comitetului parochial din Michaesci pentru un ajutoriu pe seama bisericei;

e) a comitetului parochial din Costesci pentru un ajutoriu pe seama bisericei;

f) a parochului George Popovici din Petroşeni pentru ajutoriu pe seama bisericei;

g) a mai multor parochieni din Petea de Câmpie pentru destituirea parochului Ioan Vătăşianu;

h) a comitetului parochial din Felţea pentru ajutoriu pe seama bisericei, — se transpun consistoriului spre competentă afacere, ear cea a vĕduvei Irena Trombiţaş se consideră ca resolvită sub Nr....

i) Rugarea comitetului parochial din Bundorf pentru a i se estrada ajutoriul votat din fundaţiunea Şaguna;

l) a protopresbiterului Parteniu Trombiţaş de Betlen pentru a i se primì demisiunea şi a i se da un ajutoriu;

m) a lui Ioan Botă pentru a fi pus de învĕţătoriu în comuna bisericească Gioagiul de sus;

n) a presbiterului Michail Contes pentru regularea posiţiei lui, — se transpun consistoriului spre resolvire cu posibilă grăbire.

o) În fine rugarea comunelor gr. or. din fostul regiment al II de graniţă al Năsĕudului pentru a se da în administrarea lor fondurile scolare, — se transpune consistoriului spre a primì cu posibilă grăbire fondul în administrare, apoi sĕ reguleze afacerea cu posterioara lui administrare şi sĕ raporteze despre aceasta sinodului.

La ordinea ḑilei fiind raportul comisiunei financiare, raportorul aceleia deputatul Rubin Patiţa referează asupra proiectului de budget al consistoriului archidiecesan pe anul 1887, presentat aici sub Nr.... cu hârtia consistorială din 9 Aprile a. c. Nr. 2283. Epitr., care proiect la propunerea comisiunei primindu-se în general de basă la pertractarea specială şi luându-se apoi de-arêndul singuraticele fonduri:

La Nr. I fondul general administrativ, sinodul votează bugetul întocma cum este propus, după care petiţiunile speciale fac în sumă totală la percepte fl. 45.364.36, ear la erogate fl. 44.730.80 cuprinḑêndu-se în suma aceasta şi cele 20% menite spre capitalisare.

La Nr. II. „Fondul seminarial Andreian“ se votează toate posiţiunile perceptelor în suma totală de fl. 35.914.10, asemenea şi cea a erogaţiunilor cu fl. 35.888.82, modificându-se posiţia 4, punct *c* dela fl. 900 la suma fl. 1050 şi posiţia 13 scăḑêndu-se suma de fl.4500 la fl. 4350.

La Nr. III. „Fondul Rudolfin“ preliminariul perceptelor se votează după cum e propus în suma totală de fl. 11,515.74 şi al erogatelor cu suma de fl. 11,123.30.

La Nr. IV. „Fundaţiunea Mogaiană“ se votează întocmai budgetului propus, anume: posiţiunile perceptelor în suma de fl. 3,457.72, ear ale recerinţelor în sumă de fl. 3,337.14.

La Nr. V. „Fundaţiunea Francisc-Iosefină“ se votează budgetul propus cu suma totală la percepte de fl. 2,795.36, ear la recerinţe de fl. 2,422.85.

La Nr. VI. „Fundaţiunea Pantaziană“ asemenea se votează budgetul propus, şi adecă: la percepte suma de fl. 4,316.17, ear la recerinţe asemenea fl. 4,313.17.

La Nr. VII. „Fondul scolariu eparchial,“ se votează în total budgetul propus, anume; la percepte fl. 1806 25, ear la recerinţe fl. 1669.38.

La Nr. VIII. „Fondul bisericilor,“ budgetul perceptelor se votează întocmai după cum e propus în suma totală de fi. 3,334.50, ear la recerinţe posiţiunea a 3-a „ajutoriul bisericilor sĕrace“ se urcă dela fl. 1,800 la fl 2,000, votându-se astfel în rubrica recerinţelor în locul sumei propuse de fl. 2,956.82, o sumă totală de fl. 3,156.82.

La Nr. IX. „Fondul catedralei,“, se votează budgetul propus în total, percepte fl. 6,783.25, ear recerinţe fl. 6,340.49.

La Nr. X. „Fundaţiunea Peioviciu“ conform propunerei consistoriale se votează totalul perceptelor cu fl. 79.75, ear al recerinţelor cu fl. 75.10.

La Nr. XI. „Fundaţiunea Cologea“ se votează în total budgetul propus, anume: percepte fl. 427, ear recerinţe fl. 410.26.

La Nr. XII. „Fundaţiunea Şaguna“ se votează budgetul propus, anume: percepte fl. 8,407,75, ear recerinţe de asemenea fl. 8,407.75.

Continuându-se desbaterea asupra budgetului consistorial pe anul 1887, la Nr. XIII, din proiect: „Fondul tipografiei archidiecesane“ comisiunea financiară propune: că preliminariul perceptelor sĕ se primească, precum este propus de consistoriu, ear preliminariul recerinţelor sĕ se modifice astfel:

a) la posiţiunea 4 sĕ se reducă suma dela fl. 2 400 la fl. 1,200.

b) la posiţiunea 6 ajutoriu vĕduvelor preotese sĕrace suma preliminată cu fl. 400, sĕ se urce la 800 fl.

Cunoscênd şi sciind cumcă comisiunea administrativă a fundaţiunei nu a ţinut nici o şedinţă, nu a funcţionat, se presupune cumcă nici remuneraţiunile votate la 4 membrii nu s'au folosit, acele sume cruţate sunt a se face evidente în venituri.

Deputatul Eugen Brote propune:

Din percepte sĕ se şteargă posiţia 3, venit din tipografie, asemenea sĕ se şteargă din recerinţe posiţia 4. Redacţiunea „Telegrafului Roman“ şi posiţia 5, conducĕtoriul technic în tipografie.

Votându-se asupra acestor propuneri:

Sinodul le respinge şi primesce preliminariul consistoriului cu percepte fl. 5061.20 şi erogate fl. 4730.

Faţă cu acest conclus deputatul Eugen Brote insinuă vot separat, la care se alătură şi deputatul Dr. Ioan Crişanu.

La Nr. XIV al proiectului de budget pentru consistoriul archidiecesan „Fundaţiunea Andronic“ cu suma perceptelor de fl. 8,979.50 şi a recerinţelor fl. 8,871.50 conform propunerei comisiunei, — sinodul votează acest budget al fundaţiunei Andronic.

La propunerea comisiunei financiare, — întreg budgetul consistoriului archidiecesan votat sub Nrii precedenţi se aclude la protocol sub litera L.

La propunerea comisiunei financiare, — ajutoriul de 300 fl votat vĕduvei după asesorul ordinariu Anania Trombiţaş de Betlen se va acoperì la fondul administrativ general din prisosul anului 1886.

La propunerea biroului sinodal prin raportorul Dr. Nicolau Olariu referitoare la diurnele şi spesele de călĕtoriă ale deputaţilor sinodali şi la spesele biroului pentru sesiunea acestui an, — sinodul decretând din capul locului, că spesele de călĕtorie ale deputaţilor, cari locuesc afară de archidiecesă, se computā dela graniţa archidiecesei — votează conform conspectului cetit şi verificat în şedinţa presentă:

a) diurne pentru deputaţii sinodali;

b) spese de călĕtorie pentru aceiaşi;

c) spese de ale biroului sinodal fl. 50.

Fiind de a se solvì competenţele singuraticilor deputaţi immediat dela cassa consistorială la cuitanţele lor vidimate de notariul general al sinodului, ear spesele biroului la cuitanţa aceluiaşi notariu general.

Pentru autenticarea protocolului acestei şedinţe — Sinodul ia conclus, ca autenticarea acestui protocol sĕ se facă prin comisiune sinodală, care spre acest scop sĕ se întrunească mâne la 12 oare antemeridiano în reşedinţa archiepiscopească, şi care sĕ se compună sub presidiul ordinariu din toţi acei deputaţi, cari învitaţi acum în general, se vor presenta la actul autenticărci. Despre autenticare sĕ se ia notiţă la finea protocolului.

Presidiul constatând, că agendele sinodului archidiecesan pentru sesiunea presentă sunt resolvite, mulţumind deputaţilor sinodali pentru zelul în resolvirea agendelor acestei sesiuni, declară sesiunea de închisă.

Deputatul sinodal, părintele archimandrit şi vicariu archiepiscopesc Nicolau Popea în numele deputaţilor sinodali mulţămesce Escelenţiei Sale preşedintelui archiepiscop şi metropolit pentru înţeleapta conducere a consultărilor sinodale, şi asigurându-l despre spriginul tuturor fiilor archidiecesei în toate acţiunile îndreptate spre fericirea bisericei, i poftesce sănătate la mulţi ani.

Cu acestea sinodul ordinariu anual s'a încheiat.

Revista politică.

Am anunţat încă 'ntr'unul din numerii nostri trecuţi, că pertractările pentru 'nchieierea convenţiunei comerciale dintre Austro-Ungaria şi România, urmate la Bucuresci s'au întrerupt. Adaugem acum, că ele s'au întrerupt într'un mod, care eschide posibilitatea susceperii acelora. Cestiunea cea mai acută şi care este de a se privì de causa adevĕrată a desbinării, e pretensiunea austro ungară, ca monarchia noastră sĕ fie tractată ca statul cel mai favorisat. Faţă cu această pretensiune, delegaţii români au rĕspuns, că favorul cel mai mare 'l vor estinde numai asupra acelor producte, cari privesc monarchia noastră directe ca un stat producent.

Astfeliu pertractările s'au întrerupt chiar la 'nceputul lor, producênd o ferbere şi un interes viu cu deosebire 'n Cislaitania, cărui asemenea — după cum o mărturisesce „N. fr. Presse“ — de mult nu s'a arătat la noi. Foile maghiare toate şi cele germâne guvernamentale din Viena amenință cu represalii, pe cari le cer cu inteţire şi fără amânare; cele oposiţionale din Austria, din contra se par a stăruì mult, ca pertractările sĕ se reînceapă şi sĕ se evite rĕsboiul vamal.

Cabinetul grecesc a dlui Delyannis după cum s'a prevĕḑut 'şi-a înaintat abḑicerea, ne mai putênd sĕ se susţină între împregiurările actuale. Locul lui însĕ nu l-a ocupat, după cum s'ar fi putut presupune, Tricupis, ci o persoană pĕn acum necunoscută 'n Europa un anume Papamicalopulos. După 24 de oare însĕ şi acesta a abḑis, urmându-i un oarecare Balbis. Noul ministeriu a luat angagiamentul, ca îndată după formarea sa sĕ 'nceapă demobilisarea, şi astfeliu acum suntem aproape de desnodămêntul conflictului, care a ţinut de ½ de an încordată toată atenţia Europei.

Procesele de presă ale „Tribunei.“

Procesul I.

(Urmare.)

După aceste presidentul provoacă pe notariu sĕ cetească articolul încriminat în tot cuprinsul lui.

După cetirea articolului, **presidentul** întreabă, dacă se cere ca articolul încriminat sĕ se cetească şi în românesce?

Pop Păcurar cere cetirea lui în românesce.

Procurorul protestează în contra aceleia, ca **Pop Păcurar** sĕ se esprime în românesce, ḑicênd că legea prescrie, ca acusatul şi partidele sĕ vorbească în acea limbă, care e limba oficială a respectivei jurisdicţiuni, ear limba oficială a jurisdicţiunii Clujului e cea maghiară.

Încât privesce împrejurarea, că aici sunt şi ascultători români, aceasta nu hotăresce, de oare-ce noi aici nu ţinem prelegere, ci cerem pronunţarea sentinţei dela curtea cu juraţi. Că afară ce fel de popor stă, aceea nu se ţine nici de tribunal, nici de curtea cu juraţi.

Apărătoriul I. **Coroian**: Ilustre dle president! Aşa cred, că aici amêndouă părţile sunt în eroare. Pop Păcurar nu de aceea doresce sĕ se cetească cuprinsul articolului, ca sĕ căşuleze publicului prin el, ci numai de aceea, ca aceia dintre domnii juraţi, cari înţeleg limba română, sĕ poată auḑì cuprinsul articolului în originalitatea sa, ca şi efectul sĕ fie mai nemijlocit. Dl procuror însĕ de aceea e în eroare, deoare-ce ori-şi-cine se poate în ori-şi-care limbă apăra. Pentru aceasta me rog sĕ se cetească articolul în original.

Presidentul dispune cetirea articolului în originalul românesc.

Articolul s'a cetit prin translatorul regesc Dr. Aurel **Isacu**.

Articolul incriminat e următoriul:

„**Kolozsvári Közlöny**“ urmează a ne da lămuriri asupra politicei preconisate în cercurile guvernamentale faţă cu „naţionalităţile.“

„Am arĕtat — ḑice oficiosul clujan, — că în ori-şi-ce formă s'ar manifesta mişcarea naţională, scopul ei final e totdeauna, ca sĕ le asigureze cuvenita de sine stare şi neatârnare unor anumite masse, care vorbesc aceeaşi limbă şi au aceleaşi obiceiuri.“

Admitem această premisă fără nici o reservă: voim şi noi românii sĕ ne asigurăm aici în statul ungar cuvenita de sine stare şi neatîrnare pentru desvoltarea limbei noastre comune şi a obiceiurilor noastre naţionale.

„Aceasta tendinţă se manifestă, — urmează oficiosul — mai ântâi numai pentru păstrarea limbei şi a obiceiurilor, apoi în aceea că se pretinde, — programul din Sibiiu — recunoascerea drept o naţiune deosebită în stat.“

Admitem şi această premisă: noi românii sĕ fim recunoscuţi, *ca popor deosebit*, drept un element constitutiv al statului ungar.

„Ear după ce s'a pretins aceasta — urmează oficiosul — presentându-se ocasiune, se alipesce de statul vecin înrudit dacă esistă unul ca acesta, ear, dacă nu esistă cere o deosebită de sine stare şi neatîrnare. Aceste aspiraţiuni urmează una după alta cu consecuenţa, cu care ḑiua urmează după noapte.“

Admitem chiar şi această premisă, — însĕ numai cu oare care reserve.

Resonamentul oficiosului din Cluj ese la afirmarea tesei, că ori-şi-ce concesiune ni s'ar face nouĕ românilor, vom profita de ea spre a pregătì cu atât mai vêrtos unirea noastră cu fraţii nostri de preste Carpaţi şi înfiinţarea unui mare stat român aici între Dunăre, Nistru şi Tisa.

Ne pare un lucru anapod, că asemenea tese se simt şi se discută chiar în ḑiare oficioase, dar dacă maghiarii le simt, de sigur, că nu noi suntem aceia, cărora nu li se cuvine sĕ primească discuţiune asupra lor.

Oficiosul din Cluş are dreptate, că românii sunt sunt cuprinşi de dorinţa unirii naţionale. E foarte firească dorinţa aceasta, ea a străbătut în massele poporului român chiar mai adânc de cum li se pare poate maghiarilor şi înzadar am tăgăduì noi acest adevĕr, căci oamenii cuminte tot nu ne-ar crede.

Dela **dorinţa** resultată în mod firesc pănă la **voire** e însĕ o depărtare adeseori nestrăbătută.

Oficiosul din Cluş scapă din vedere, că suntem înainte de toate oameni, adecă fiinţe resonabile, care, mai nainte de a **voì** sĕ-şi realiseze dorinţele trebue neapărat sĕ-şi dee sama, dacă împrejurările îi iartă ori nu.

Şi este invederat pentru tot omul cu mintea întreagă, că o încercare făcută de noi spre a ne unì cu fraţii nostri, ar fi un act de sinucidere naţională.

La un asemenea act numai desperaţiune ne-ar putea împinge.

Şi de aceea le ḑicem în toate ḑilele concetăţenilor nostri maghiari: *nu ne împingeţi la desperaţiune! — nu faceţi, ca numai în unirea noastră cu fraţii nostri de preste Carpaţi sĕ ne vedem mântuirea!*

Teoria preconisată în cercurile guvernamentale culminează însĕ tocmai în idea, că statul **trebue sĕ ne iee ori-şi-ce speranţă.**

Oficiosul din Cluş constată, că Croaţii nu s'au mulţumit cu posiţiunea ce li s'a asigurat în statul ungar.

„Tot astfel am păţit-o şi cu legea pentru naţionalităţi a lui Eötvös, — urmează apoi — lege, care e o porţiune din ceea-ce li s'a dat croaţilor. Credeam că creând, din multe consideraţiuni, legea pentru naţionalităţi, ne vom crea o ţeară constituţională compusă din popoare ce-'şi cântă unele altora cântece de iubire.

„Şi iată care e resultatul. În loc de a vedea mulţumire, nici odată, în timp de pace, naţionalităţile nu s'au încruntat la noi ca acum. Din legea pentru naţionalităţi **nu cunosc bunele noastre intenţiuni**, ci că ne temem şi nu ne simţim destul de tari faţă cu ele. Mulţumirea a devenit o scârboasă scoatere de limbă (nyelvöltöget és) şi din recunoscinţă toate nopţile ţin serviciu dumneḑeesc şi eserciţii militare, pregătindu-se de luptă contra.noastră

„Ce urmează din aceste?

„Urmează, că statul ungar în toate amĕnuntele lui numai maghiar poate sĕ fie şi nu poate nici odată sĕ aibă nici un fel de consideraţiune pentru naţionalităţi, pentrucă prin aceasta se scade numai pe el însuşi'“

Nu aceasta urmează.

Bunele intenţiuni ale naţiunii maghiare sunt contestate, pentrucă legea „pentru naţionalităţi“ a fost votată de maioritatea maghiară a dietei într'o formulare plină de echivocităţi şi aplicată de guvernul maghiar cu cea mai ruşinoasă rea credinţă. Îi socotim slabi pe maghiari, pentrucă n'au îndrăsnit a respinge legea şi n'au avut în urmă nici curagiul civic de a stăruì, ca ea sĕ fie aplicată cu bună credinţă.

Urmează dar, că legea trebuie corectată şi aplicată ca între oameni oneşti, căci onoarea naţiunii maghiare a fost angageată prin această lege.

Conclusiunea, la care ajunge ḑiariul clujan, românii nu o vor primi nici odată, conclusiunea aceasta nu poate sĕ ne aducă decât la resboiul civil.

A feri societatea română şi ţeara noastră de sguduirea, spre care ne împinge politica nesocotită a maghiarilor: eată scopul întregei noastre lucrări.

În vederea acestui scop dăm espresiune adêncei nemulţămiri, de care este agitată întreaga societate română, în vederea acestui scop le spunem maghiarilor sĕ nu-'şi facă ilusiunea, că cineva în lumea aceasta îi va putea determina pe români sĕ aibă tragere de inimă pentru statul ungar, câtă vreme ei nu au în el administraţiune românească, jurisdicţiune românească şi cea mai deplină libertate de desvoltare naţională, în vederea acestui scop le ḑicem maghiarilor în fiesce-care ḑi: Înţelegeţi-ve cu noi, daţine putinţa de a susţinea alăturea cu voi statul acesta, care şi pentru noi e o garanţă de esistenţă naţională.

Sunt nisce hipocriţi aceia dintre fraţii nostri, care le vor fi vorbind altfel, îi mint cu premeditare, îi împing cu dinadins pe o cale nenorocită, în care nu pot servì decât interesele duşmanilo nostri comuni.

Maghiarii trebue sĕ-'şi tragă seamă cu împregiurările, în care trăiesc, sĕ vaḑă dacă pot realisa idea prefacerii statului poliglot ungar în unul naţional maghiar şi dacă ei singuri pot sĕ susţină statul odată înfiinţat. Şi dacă îşi vor fi tras bine seama, vor înţelege, că mai ales ei au destule şi puternice cuvinte de a nu pune în discuţiune naţionalitatea pămêntului, pe care ne aflăm, nici naţionalitatea statului, pe care împreună îl constituim şi numai împreună putem sĕ-'l susţinem.

Pămêntul acesta nu e nici maghiar nici român: e patria noastră comună.

Sĕ nu vină maghiarii sĕ ne spună mereu, că e maghiar şi numai maghiar, căci îi împing pe români sĕ facă opintirea de a le dovedì, că e românesc — ori pustiu.

Aici sĕ nu mergem, dacă suntem oameni cu mintea întreagă, — mai ales acum sĕ nu mergem, când slavii se ridică şi organisează din toate părţile.“

Urmează discursul de acusă al procurorului.

(Va urma.)

Raport anual

asupra lucrărilor consistoriului archidiecesan ca senat bisericesc în decursul anului 1885.

(Încheiere.)

Ca un moment nou îmbucurătoriu în chronica seminariului archidiecesan se însamnă, că direcţiunea seminarială a publicat prima programă a institutului, pe anul 1884/5, conţinênd: 1. istoricul institutului, de directorul Ioan Hannia, 2. sciri scolare, 3. conspectul elevilor, începênd dela anul scolariu 1849/50 pănă la 1884/5.

Ear de altă parte trebue sĕ înregistrăm cu părere de rĕu, că starea cea miseră a multor parochii, la cari pe lângă toată încercata îmbunătăţire şi repeţitele publicări de concurse nu s'au însinuat concurenţi cu cualificaţiunea prescrisă, a adus cu sine, a se susţinea şi în anul scolariu espirat un curs prescurtat estraordinariu, cu toate că defectele unui astfeliu de curs nu se pot ignora.

VI. **La esamenul de cualificaţiune** preoţesc dela 25 Februariu şi 25 August 1885, precum şi mai multe termine estraordinare, au fost admişi preste tot 29 clerici ordinari şi 8 estraordinari, cu totul dar 37 esaminanḑi, dintre cari 36 au prestat resultatele aşteptate, 2 numai la esamenul de repetiţiune, ear unul încă n'a făcut acest esamen. Consemnarea esaminaţilor urmează aici sub lit D.

VII. **Consemnarea trecerilor confesionale** alăturată sub lit. E., arată, că treceri însemnate nici dela alte biserici la a noastră, nici dela a noastră la altele n'au avut loc; ba în mai multe protopresbiterate n'au obvenit nici decât schimbări de feliul acesta.

VIII. **Procese matrimoniale** s'au pertractat în decursul anului preste 205.

Din acelea s'au decis:

a) cu divorţiu	100
b) cu îndreptarea părţilor la convieţuire	25
c) cassate pentru defecte formale	14
d) apelate	6
e) sunt pendente	60
preste tot dar	205

Procesele matrimoniale de mai sus se repartiţiază asupra protopresbiteratelor în modul, ce se vede din conspectul de sub litera F.

Cu părere de rĕu trebuie sĕ amintim la acest loc, că alăturea cu procesele matrimoniale se înmulţesc într'un mod ce însuflă serioase îngrigiri, **convieţuirile nelegiuite**, cari dealtmintrea au devenit o calamitate generală la toate confesiunile din patria noastră. Spiritul cel fals liberal al timpului present, depărtarea de către biserică şi doctrinele ei religioase-morale, educaţiunea cea prea puţin îngrigită din casa părintească, înlesnirea comunicaţiunei, carea permite uşor depărtarea şi înstrăinarea de casa şi glia părintească, serviciul militariu şi în consecinţa aceluia îngreuiarea căsătoriei legitime, apoi lipsa şi sĕrăcia, cari au luat în patria noastră dimensiuni enorme, în fine puţinul sprigin, ca sĕ nu ḑicem lipsa de sprigin din partea organelor statului întru susţinerea moralităţei publice, — aceste şi alte împregiurări sunt tot atâte cause, prin cari se esplică această aparinţă întristătoare. Pentru ilustrarea rĕului vom amintì, că numai în puţine protopresbiterate convieţuirile acestea sunt sporadice; în cele mai multe se află deja în mĕsuri bătĕtoare la ochi. În protopresbiteratul Câmpenilor d. e. (cu 5213 familii) numai cu 1 este mai mare numĕrul cununielor legale ale anului 1885, decât numĕrul convieţuirilor nelegiuite (154 faţă cu 153), ear la Haţeg, Ilia, Têrnava superioară numĕrul concubinatelor întrece numĕrul cununielor anului 1885, ba la Deva (cu 4239 familii) este aproape îndoit (91 cununii în anul 1885 faţă cu 157 concubinate preste tot).

Mai multe oficii protopresbiterale au întrevenit la autoritățile politice pentru desfacerea acestor convieţuiri scandaloase şi pentru pedepsirea celor culpabili, dar n'au dobândit ajutoriul cerut, — aşa încât consistoriul pe basa informaţiunilor luate dela oficiele protopresbiterale tocmai se ocupă de o representaţiune în acest obiect cătră Înaltul Ministeriu regiu, cerênd ajutoriu la sanarea acestui rĕu social, ce ameninţă generaţiunile presente şi viitoare.

IX. Procese disciplinare s'au pertractat 63, într'un cas de repeţite şi grave escese, a trebuit sĕ sa enuncie destituirea preotului respectiv; cause pendente au rĕmas la finea anului 1885 încă 33. (Aclusul G.)

X. Pentru împărtăşire cu ajutoare din fundaţiunea Şaguna, s'au transpus, cu recomandare din partea consistoriului la comisiunea administrativă a numitei fundaţiuni 19 suplice dela tot atâtea comune bisericesci; notificare dela amintita comisiune despre resolvirea acelor suplice încă n'am primit, dar din partea consistoriului s'a urgitat deja de repeţite ori resolvirea lor.

În fine avem onoare a aduce la cunoscinţa preaveneratului sinod archidiecesan, că conclusele sinodale, ce cad în resortul acestui senat, pe cât n'au întrevenit impedimente neînvingibile, el s'a silit a le esecuta întocmai, aşa încât este aproape în curent cu agendele ce i s'au încredinţat pe calea aceasta.

Din şedinţa consistoriului archidiecesan ca senat bisericesc, ţinută în Sibiu la 9/21 Aprile 1886.

Varietăţi.

* (A doua representaţiune teatrală a diletanţilor români) a avut loc Vineri seara după cum am anunţat în diariul nostru.

Representaţiunea a succes foarte bine în toate privinţele, ceea ce face onoare diletanţilor nostri însetaţi de nobila dorinţă de a procura câte-va oare de folositoare distracţie publicului nostru, şi de a da o sănătoasă direcţiune tinerei generaţiuni în folosirea timpului liber destinat pentru distracţie.

Cu deosebită satisfacţiune trebue sĕ constatăm, că în Sibiiu s'a luat o direcţiune foarte sănătoasă în cultivarea artelor frumoase. Reuniunea română de cântări a făcut progrese şi şi-a eluptat o posiţiune onorifică între reuniunile de cântări din Sibiiu. Asemenea onorifică posiţiune şi-a creat şi representaţiunea teatrală a diletanţilor nostri între representaţiunile de acest soiu de aici.

În special nu vom vorbì despre singuraticele persoane, cari au luat parte în această representaţiune, — ajunge a amintì, că singuraticii diletanţi au dovedit studiu sumptuos şi desteritate — putem dice dibăcie — în interpretarea diferitelor roluri.

Pe calea apucată numai la bune succese ne putem aştepta.

Deci înainte!

* (Noul ministru de justiţie al Ungariei.) În cercurile parlamentare s'a împrăştiat sgomotul, că preşedintele senatului curial, Teofil Fabini, va fi numit ministru de justiţiă.

* (A cincia aniversare a 'ncoronării) regelui României se va serba şi 'n anul de faţă 'n 10/22 a l. c. cu mare solemnitate la Bucuresci.

* (Academia română) a ţinut la 2 Maiu, oara 1 p. m., o şedinţă publică.

D. V. A. Urechiă a făcut o comunicare despre documentele relative la finea sec. XVIII-lea şi inceputul sec. XIX-lea.

* (Un uragan ne mai pomenit) a pustiit Madridul în dilele trecute, doborând case, trenuri şi un turn al bisericii San Geronimo. Arbori la vr'o 10,000 au fost rupţi cu rădăcini cu tot şi aruncaţi în depărtări foarte mari. Oamenii pe cari i-a apucat uraganul pe strade au fost zdrobiţi în înţelesul cel mai strict al cuvêntului. Până acum s'au constatat 80 morţi şi 400 de răniţi.

Loterie.

Sâmbătă în 15 Maiu n. 1886.

Timişoara:	**6**	**73**	**62**	**89**	**54**
Viena:	**57**	**79**	**81**	**16**	**86**

Nr. 579 [1304] 2—3

CONCURS.

Pe basa ordinului consistorial de datul 26 Iuniu 1884 Nr. 1251 B., se escrie concurs pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroch gr. or. Silvestru Greavu din Comana superioară, cu termin de 30 de dile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

Jumĕtate din toate venitele parochiei de clasa III., cari computate la olaltă dau suma de 214 fl. 50 cr.

Doritorii de a competa la acest post, sĕ 'si aştearnă petiţiunile instruite în sensul statutului organic şi a regullamentului pentru parochii din 1878, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul sus indicat.

Făgăraş 15 Februariu 1886.

Oficiul protopresbiteral al Făgăraşului.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Iuliu Dan,
adm. prot.

Nr. 2290 civ. 1886 [1305] 1—3

Publicaţiune.

Spre scopul începerii comassărei hotarului Soimuşului românesc, în special pentru regularea representării, alegerea ingineriului esecutor şi statorirea proiectului de spese, — pe basa §-ului 44 a ordinaţiunei pentru reg. propr. se prefige ca termin diua de **16 Iuniu n. a. c. 9 oare dimineaţa** în localităţile cancelariei comunale din Şoimuşul român, — la care termin se învită toţi interesaţii, cu acea avertisare, că absenţa vr'unuia nu va împedeca procedura.

Elisabetopole, 1 Maiu 1886.

Judele esmis al tribunalului regesc:

Kelemen, m. p.

„Albina“ Institut de credit şi de economii în Sibiiu.

Publicaţiune

în sensul articlului de lege XXXVI din anul 1876. §. 29.

1. **Suma Scrisurilor fonciare puse** în circulaţiune cu diua de 30 Aprile 1886 face . . . . **fl. 968,000.—**
2. Pretensiunile institutului de împrumute hipotecare, care servesc de acoperire acestor scrisuri fonciare sunt de . . . . . **fl. 982,482.46**
3. **Valoarea hipotecelor luate de basă** la susnumitele împrumuturi hipotecare este de . . . . **fl. 4,390,970.—**
4. **In sensul § 97** din statute, **„fondul special“** pentru asigurarea scrisurilor fonciare este de . . . . **fl. 206,763.99** acesta e indus în cont separat şi plasat în efecte publice.

Sibiiu, 1 Maiu 1886.

[1306] 1—3

Direcţiunea.

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 15 Aprilie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	3.15	—
Budapesta	6.47	1.45	**7.29**	**6.20**
Szolnok	11.22	3.51	**8·27**	**9.26**
P. Ladány	2.20	5.28	**5.58**	**11.40**
Oradea-mare	4.39	**6.41**	8.37	**1.28**
	—	**6.46**	9.37	**1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.45	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.14**	10.28	**2.34**
Rév	—	**7.42**	11.36	**3.18**
Bratca	—	—	12.10	**3.41**
Bucia	—	—	12.46	**4.01**
Ciucia	—	**8.31**	1.48	**4.26**
Huiedin	—	**9.01**	3.09	**5.08**
Stana	—	—	3.42	**5.27**
Aghireş	—	—	4.12	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluş	—	**10.01**	5.17	6.43
	10.20	—	—	7.03
Apahida	**10.52**	—	—	7.26
Ghiriş	**12.37**	—	—	8.54
Cucerdea	**1.48**	—	—	9.43
Uioara	**1.57**	—	—	9.51
Vinţul de sus	**2.06**	—	—	9.58
Aiud	**2.36**	—	—	10.24
Teiuş	**3.14**	—	—	10.59
Crăciunel	**3.45**	—	—	11.28
Blaş	**4.06**	—	—	11.44
Micăsasa	**4.45**	—	—	12.18
Copşa mică	**5.40**	—	—	1.01
Mediaş	6.01	—	—	1.22
Elisabetopole	6.40	—	—	1.56
Sighişoara	7.35	—	—	2.44
Haşfalĕu	8.01	—	—	3.02
Homorod	10.05	—	—	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	**6.03**
Feldioara	12.14	—	—	**6.35**
Braşov	1.09	—	—	**7.14**
	1.50	**5.30**	—	—
Timiş	2.48	6.07	—	—
Predeal	4.56	7.45	—	—
Bucuresci	**9.40**	14.45	—	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.45	—
Predeal	—	**9.30**	12.50	—
Timiş	—	**11.11**	1.40	—
Braşov	—	**11.44**	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Haşfalĕu	10.10	—	**7.37**	—
Sighişoara	10.39	—	**8.21**	—
Elisabetopole	11.19	—	**9.05**	—
Mediaş	11.54	—	**9.43**	—
Copşa mică	12 12	—	**10.02**	—
	12.37	—	**10.30**	—
Micăsasa	12.56	—	**10.50**	—
Blaş	1.30	—	**11.29**	—
Crăciunel	1.45	—	**11 47**	—
Teiuş	2.34	—	**12.35**	—
Aiud	2.55	—	**1.04**	—
Vinţul de sus	3.17	—	**1.30**	—
Uioara	3.24	—	**1.39**	—
Cucerdea	3.36	—	**2.07**	—
Ghiriş	4.11	—	**3.08**	—
Apahida	5.36	—	**5.08**	—
Cluş	5.56	--	**5.35**	—
	6.16	6.03	—	8.—
Nadisul ung	**.37**	—	—	8.34
Ghirbo.ı	**53**	—	—	8.59
Aghire	**7.08**	—	—	9.56
Stana	**7 34**	—	—	10.16
Huiedin	**7.55**	7.14	—	11.04
Ciucia	**8.37**	7.43	—	12.17
Bucia	**8.53**	—	—	12.47
Bratca	**9.12**	—	—	1.21
Rév	**9.31**	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	**10.06**	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	**10.25**	—	—	3.39
Várad-Velencze	**10.35**	—	—	3.55
Oradea-mare	**10.41**	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	**12.50**	10.38	1.45	**5.35**
Szolnok	**3.06**	12.14	5.34	**8.22**
Budapesta	6.—	2.10	**10.05**	10.30
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.—**	—
Budapesta	—	8.05	**8.—**
Szolnok	—	11.02	**12.—**
Arad	—	**3.37**	**5.55**
	—	4.—	6.05
Glogovaţ	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliş	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborşin	—	**6.42**	8.58
Zam	—	**7.14**	9.28
Gurasada	—	**7.43**	9.56
Ilia	—	**8.01**	10.17
Branicîca	—	**8.21**	10.38
Deva	—	**8.47**	11.05
Simeria (Piski)	—	**9.40**	11.55
Orĕştia	—	**10.10**	12.24
Şibot	—	**10.34**	12.53
Vinţul de jos	—	**11.04**	1.22
Alba-Iulia	—	**11.31**	1.40
Teiuş	—	**12.05**	2.24

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.09	**3.56**	—
Alba-Iulia	11.56	**4.27**	—
Vinţul de jos	12.20	**4.53**	—
Şibot	12.25	**5.19**	—
Orĕştia	1.19	**5.41**	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicîca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborşin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	**6.18**	9.49	—
Radna-Lipova	**6.57**	10.23	6.14
Pauliş	**7.12**	10.37	6.30
Gyorok	**7.27**	10.52	6.47
Glogovaţ	**7.56**	11.18	7.17
Arad	**8.10**	11.32	7.32
	9.—	12.27	—
Szolnok	**2.39**	5.10	—
Budapesta	6.50	8.16	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	12.27	3.23
Haţeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Baniţa	3.35	**6.07**
Petroşeni	4.04	**6.39**

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	**8.18**
Aradul nou	6.25	**8.32**
Németh-Ságh	6.50	**8.51**
Vinga	7.19	**9.07**
Orczifalva	7.38	**9.20**
Merczifalva	7.56	**9.32**
Timişoara	8.42	**10.09**

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.49	9.33
Baniţa	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Haţeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	**6.07**
Vinga	6.52	**6.32**
Németh-Ságh	7.06	**6.53**
Aradul nou	7.21	**7.24**
Arad	7.53	7.40

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	5.50	1.24
Şeica mare	6.11	1.11
Loamneş	6.40	2.32
Ocna	7.03	2.01
Sibiiu	7.23	2.44

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	**8.16**	10.25
Ocna	**8.40**	10.46
Loamneş	**9.06**	11.09
Şeica mare	**9.35**	11.32
Copşa mică	**9.59**	11.52

Cucerdea—Oşorheiu – Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheţa	10.31	4.21
Luduş	10.53	4.43
M Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireşteu	12.26	**6.10**
Oşorheiu	12.46	**6.30**
	1.16	—
Reghinul-săs.	3.08	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	**4.22**	4.—
Oşorheiu	6.14	5.52
	6.34	**12.25**
Nireşteu	6.55	**12.55**
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	**1.24**
Cipeu-Iernut	7.37	**1.54**
M. Bogat	8.07	**2.31**
Luduş	8.21	**2.46**
Cheţa	8.38	**3.06**
Cucerdea	9.07	**3.40**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.41
Simeria (Pisk.)	11.30

Ghiriş — Turda

Ghiriş	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriş

Turda	8.20	1.41
Ghiriş	8.41	2.06

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 48 Sibiiu, Joi 8/20 Mai 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 7 Maiu 1886.

Cu o iuțeală nespus de mare mergem spre crisa economică, care ne amenință cu cutropire în toate ramurile economiei noastre. Crisa este generală și pretutindinea aflăm unele și aceleași lamentațiuni, că stăm rĕu, stăm rĕu. Ḑilele acestea ne a sosit prelângă alte necasuri și scirea, că negoțiările în privința încheierei unei noue convențiuni cu România s'au întrerupt, și delegația imperiului nostru s'a și rentors din Bucuresci. Aproape toate ḑiarele dela noi au tractat cestiunea neîncheierei convențiunei comerciale cu România, se înțelege fiecare din punctul seu de vedere, care mai aspru, care mai obiectiv, care punênd vina în sarcina guvernului român, care în cea a guvernului din Budapesta și Viena. Într'un lucru însĕ toate sunt una, și anume, că se va începe o luptă crâncenă la granițele imperiului nostru, fiecare va lovi din puteri industria celuilalt, spre a deschide câmp liber industriei sale și comerciului seu.

Avem dară în perspectivă un rĕsboiu fatal, a le cărei grave consecuențe în cele din urmă le vor trage economii nostri, industrieșii și comercianții, cari purtau negoț cu România și prin România cu întreg orientul. Avem sĕ ne așteptăm la un rĕsboiu, care sfêrșească-se cum se va sfêrși, pentru noi la nici un cas nu poate fi favoritoriu.

După câte s'au strecurat până acuma prin ḑiaristică, nu se poate scì cu oare care probabilitate, cari sunt causele pentru cari negoțiările au trebuit sĕ fie întrerupte Ḑiarele din Budapesta aruncă vina în esageratele pretensiuni ridicate de către guvernul României, pretensiuni, cari nu se puteau împlinì fără a se sacrifica interesele noastre ungurescí. Din contră ḑiarele din Viena aruncă vina asupra uneltirilor puse la cale de către cei dela Budapesta, ca astfeliu sĕ se închidă granița dela Ițcani, și Poșonul sĕ devină un emporiu mănos, după cum a fost acuma de vre-o 3 ani încoace, bine cunoscut din rĕsboiul pentru boi dintre Cis-și Translaitania. Pe de altă parte presa din România aruncă toată vina asupra monarchiei noastre, și se provoacă la multele șicane puse în calea comerciului român sub diferite pretecste, bunăoară cu importul de vite cornute și cel al porcilor, abstracție făcênd dela miile de favoruri prestate imperiului nostru aproape pe toate terenele.

Viitoriul va arăta care anume grăiesce adevĕrul și care nu, viitoriul va arăta întru cât adecă motive politice au zădărnicit o înțelegere în regularea referințelor noastre economice, comerciale și industriale, — de astă dată avem sĕ luăm notiță despre aceea, că stăm în fața unui rĕsboiu, care poate sĕ mai contribue și el la crisa economică în care ne aflăm.

Pusă față în față agricultura noastră cu cea a României, trebuie sĕ admitem, că aceasta n'a putut da ansă îndestulitoare la ruperea legăturilor de pretinie pe terenul economic. În timpuri normale trebuințele noastre se acoper din productele dela noi cu toată proverbiala stagnare ce se observă la noi în agricultură. Puțina noastră industrie, căci industria Ungariei este abia la pragul începutului, puțina noastră industrie va suferì poate și ea, va trebuì însĕ sĕ sufere mult industria Austriei, așa că perderile ce va suferì Ungaria în privința agricolă, nu stau în dreaptă proporțiune cu cele ale Austriei pe terenul industrial. De aici fac mulți deducțiunea, și poate nu fără reson, că causa neînțelegerilor este a se reduce la Ungaria.

Deosebire mare este între pressa guvernamentală dela noi, și cea din Viena cu privire la situațiunea creată României prin rumperea negoțierilor, și anume precând pressa din Budapesta pășesce cu amenințări formale, cum este cestiunea Dunărei, care de câtăva vreme a amorțit, pe atunci cea din Viena admite possibilitatea de grave urmări pentru România, scusă însĕ ținuta ei prin multele șicane și nedreptăți pricinuite în decurs de 10 ani.

Fie lucrul cum va fi, noi regretăm că lucrul a ajuns până la rumperea negoțiărilor și perspectiva luptei pe la granițele noastre, căci ea în crisa economică de aḑi nici o prosperare nu va aduce poporului nostru, mai puțin va putea contribuì la croirea de raporturi sănătoase în politica internă dela noi, căci în toate hărțuirile dintre Ungaria și România, noi românii de aici am fost calul, pe care a călărit pressa ungurească.

Revista politică.

Cestiunea convențiunei comerciale cu România ține în mare ferbere cercurile diplomatice și comerciale ale monarchiei noastre. „Egyetértés“ primesce dela Viena dintr'un isvor foarte acreditat următoarele rênduri, cari, ḑice foaia numită, aruncă lumină asupra causelor întreruperii pertractărilor:

„Nimic mai natural, decât iritația, care s'a născut aci din incidentul întreruperii pertractărilor vamale cu România. Esportul industrial al Austriei și 'n special cel al Vienei în România nu este neînsemnat, dar și România are interese atât de mari pentru de a stărui, ca convenția comercială sĕ se realiseze, încât întreruperea tractărilor a pricinuit o surprindere îndreptățită, cu toate că nu aveam șanse de succese favorabile. Causele nesuccesului sunt aḑi tuturor cunoscute. Rapoartele apărute din ambele părți au eschis ori-ce îndoială în privința aceea, că tractările s'au zădărnicit din causă, că România a pretins dela noi toate favorurile posibile, dar față cu noi n'a voit sĕ arete nici un favor, nici o concesiune. Cu atât mai mult este de mirat, că stând lucrurile astfeliu, se ridică glasuri și aici și în Ungaria, cari se acață de un cuvênt, de: „politică mai înaltă.“ Că în România partidele politice spre ajungerea scopurilor lor au dat cestiunei economice un esterior politic, și astfeliu au silit guvernul ca sĕ țînă cont de acest curent al opiniei publice, — e adevĕrat, și urmările triste ale acestei procederi regatul vecin acum va avea sĕ le îndure. La noi însĕ — continuă comunicatul — de politică mai înaltă în privința convenției nu poate fi vorba, deoarece tocmai relațiunile politice amicale din timpul din urmă, ne-ar fi îndreptățit la resultate contrare celor ajunse acum.“

Cât pentru noi, nu putem presupune, ca România da flori de măr sĕ voiască 'n detrimentul seu nerealisarea convenției comerciale, și astfeliu cercetând după causa causelor, credem a nu greșì, dacă toată încordarea esistentă o atribuim lipsei de tact, cu care s'a esecutat convenția din 1876 din partea organelor ungare. Șicane ne mai pomenite, pretecste de epidemie 'ntre vite și alte apucături, făceau și convenția comercială trecută, cât de mașteră a fost ea, — și mai mașteră și mai ilusoriă.

Aici trebuie sĕ se caute causa cea adevĕrată, ear nu unde nu esistă.

Camera grecească este conchiemată pe aḑi pentru de a decide asupra demobilisării. Representanții insulelor grecesci nu vor putea lua parte la ședințele camerei, de oarece representanții puterilor au interḑis spargerea liniei de blocare, o împrejurare, care de o parte a surprins mult pe cei din Atena, ear de altă parte pare a fi favorabilă pentru tendințele de demobilisare a cabinetului Balbis, — deoarece deputații insulani eschiși astfeliu dela ședințe, se ḑice că ar fi mare parte Delyaniști, adecă aplecați spre continuarea ținutei demonstrative.

Procesele de presă ale „Tribunei.“

Procesul I.

(Urmare.)

Procurorul reg. ține următoriul discurs de acusă:

On. tribunal ca judecătoriă de presă!
Prea on. domni jurați!

Patriotismul vătĕmat, putința de a locuì cetățenii statului maghiar în pace împreună, și cu aceste în legătură periclitarea desvoltării constrîng pe procuratura reg., ca eu, Prea onorați domni jurați, presentându-me înaintea domniilor voastre, sĕ cer satisfacțiune.

Domnilor jurați! Doar nici un numĕr de al „Tribunei“ nu esistă, care ar nisuì spre promovarea convietuirei pacinice și cu toate că de un timp îndelungat escită mai pe fie-care ḑi în cuvinte învĕlite agitațiunea contra constituțiunii, cu toate că a fost convinsă procuratura reg. despre aceea, că domnii jurați, cu ochi ageri ar fi cunoscut printre șiruri pornirile nepatriotice, am încungiurat pășirea înaintea tribunalului și pentru ca nici aparența sĕ nu fie cu putință, că procuratura reg. ar voì sĕ causeze libertății presei vre o știrbitură.

Dar de oare-ce într'aceea legile cardinale ale țĕrei noastre, sub scutul libertății de presă, au fost atacate pe față, datorința noastră de a pășì înaintea tribunalului a devenit indispensabilă.

Procuratura reg. lasă la o parte analisarea pe larg a acusei, nu numai din causă, că în acțiune este destul de *ex professo* circumscrisă, dar și pentrucă e de convingerea, că dorința patriotică a sentimentului public a condus procuratura reg. la locul acesta și pentru că față cu cunoscuta iubire călduroasă de patrie a dlor jurați și față cu sentimentul constituțional al d-voastre, motivarea mai pe larg ar fi egal cu vătĕmarea.

Țin că este de ajuns, dacă spre acreditarea temeiniciei acțiunii noastre voi cetì înaintea domnilor jurați, cuvênt de cuvênt dispozițiunea citată de noi a codicelui penal; adecă am basat acțiunea noastră pe §. 173 al cod. pen.

Domnilor jurați! Una dintre petrile unghiulare ale constituțiunei noastre, o constitue integritatea patriei noastre. Aceasta nu e apĕrată numai prin diploma de încoronare, al cărei 1. § sancționează integritatea teritoriului țĕrii și promite a o susținea cu rigorositate, ci pentru apĕrarea ei se îngrijesce și cod. p., din care §. 173 p. 3 ḑice, că acela, care vrea sĕ mijlocească ca teritoriul statului maghiar sau o parte a aceluia sĕ fie silit a ajunge sub dominațiune străină, sau sĕ se rupă de către statul unguresc, este a se pedepsì ca vătĕmătoriu de maiestate.

După legile noastre nu comite numai acela faptă punibilă, care pășesce pe față ca revoluționariu, care cu puterea se încearcă a rupe o parte de țeară de către aceasta, ci anumit după §. 173 citat și în acțiune și acela e punibil, care atacă și numai forma statului constituțional al Ungariei, care vorbesce pe față contra constituțiunii și dispune, ca și acela sĕ fie pedepsit, care rĕsvrătesce contra așeḑămintelor singuratice ale constituțiunii și disposițiunea aceasta nu se mărginesce numai la forma statului, ci se întinde și asupra așeḑămintelor constituționale; însĕ că intregitatea teritorială formează o parte întregitoare a constituțiunii, așì crede, că a o dovedì, n'ar fi de cât perdere zadarnică de timp.

Dlor jurați! judecați acum, nu e atac pe față, nu e negare de intregitatea țĕrii, când se declară că intregitatea aceleia se poate dismembra, căci ce altă însemnează espresiunea încriminată din „Tribuna“: „voim și noi românii sĕ ne asigurăm aici în statul ungar cuvenita de sine stare și neatârnare“ și mai departe: noi românii cerem ca sĕ fim recunoscuți ca popor deosebit drept un element constitutiv al statului ungar.“

Dlor jurați! statul se constitue din unitatea popoarĕlor, cari trăiesc sub dominațiune de legi comune pe un teritoriu anumit, cine doresce stare de sine și neatârnare, acela, de sigur vrea sĕ destrame întregitatea și vrea sĕ strice puterea legilor comune, care obligă pe fie-care deopotrivă. Tot așa este și dorința de a fi popor deosebit; mulțămită înțeleptei provedințe, în Țeara-Ungurească nu esistă nici popor deosebit, nici popor ales, constituțiunea strînge la peptul ei pe fiecare locuitoriu și legea ei apĕră pe toți deopotrivă. Clasa fostă privilegiată a dărâmat de mult bariera, care deosebia pe individ, pe om de om, între locuitorii ţerii acesteia nu mai e altă deosebire, decât deosebirea, ce îşi câştigă cineva prin merite personale, — respectul patrioţilor sei.

Urmărind mai departe ideile articolului din cestiune, precum citează şi „Kolozsvári Közlöny“, prin aserţiunea, că naţionalitatea încuragiată, dânduse ocasiune, se alipesce de statul vecin înrudit, dacă esistă unul ca acesta (ş. a. veḍi acusaţiunea), aşa cred Prea onor. domni juraţi! că în alinea aceasta este ţînta, pe care vor sĕ o ajungă, atât de clară şi desvĕlită, încât e de prisos, ca sĕ o desvolt mai pe larg, a ḍis pe faţă, cum îşi închipuesc a ajunge la cuvenita stare de sine şi neatîrnare, pentru desvoltarea limbei şi a obiceiurilor lor naţionale.

În decursol articolului declară mai departe, că starea actuală de lucruri o sufere numai din necesitate, pentrucă „înainte a voì sĕ-şi realiseze dorinţele, trebue neapĕrat sĕ-şi deie sama, dacă împrejurările îi iartă ori nu?“ Intenţiunile aceste acum nu se cred în stare de a le realisa şi de aceea atrage atenţiunea cetitorilor şi ḍice, că „încercarea de a ne unì cu fraţii nostri ar fi egală cu sinuciderea naţională,“ va venì timpul şi pentru aceasta, idea aceasta o nutresce în cetitorii sei şi ameninţă ḍicênd: „le ḍicem în toate ḍilele concetăţenilor nostri maghiari: nu ne împingeţi la desperaţiune, nu ne faceţi, ca numai în unirea noastră cu fraţii nostri de preste Carpaţi sĕ ne vedem mântuirea!“

Preastimaţi Domni şi Juraţi! Dacă obiectul însuşi, cu care se ocupă scriitoriul articolului, n'ar fi aşa de serios şi în puterea lui nu ar fi atât de periculos, aşi ḍice: se vede într'însul o anumită sinceritate naivă; nu scie, ori cel puţin nu vrea sĕ scie ce scrie, respective ceea-ce scrie e rĕsvrătire în contra statului, cu cuvinte necontestabile declară, „sĕ nu-'şi facă ilusiunea — adecă maghiarii — că cineva în lumea aceasta îi va putea determina pe români, ca ei din inimă sĕ se alipească cătră statul ungar,“ cu sinceritate declară, că „cere jurisdicţiune românească;“ în această cerere se cuprinde independenţa, statul deosebit în această publicitate, aceasta formează §-l 173 al cod. pen., şi aceasta statoresce starea faptică.

Dar preastimaţi domni! prea stimaţi juraţi! nu se poate nega nici aceea însuşire a articolului, că se consideră pe sine de peatra fundamentală a filosofiei şi de aderent al unicului principiu mântuitoriu şi ori-şi-cine, care nu crede că dogma ceea-ce el vestesce şi învaţă, e afurisită, seducĕtoare; aşa dar numai lui trebuie sĕ-i creadă, căci ḍice mai departe articolul: „sunt hipocriţi aceia dintre fraţii nostri, cari le vorbesc altfel, îi mint cu premeditare, îi împing cu dinadins pe o cale nenorocită, în care nu pot servì decât interesele duşmanilor nostri comuni.“

Deci numai aceia nu sunt seducĕtori, numai aceia nu-'i împing pe fraţii lor pe cale nenorocită, care „sunt pătrunşi de dorinţa unirii naţionale,“ cari „pretind pentru români cuvenita de sine stare şi neatârnare“ şi cari vestesc, că nu trebue a se alipì cătră statul ungar. În urmă declară articolul din cestiune, „cu deosebire ei — adecă maghiarii — au destule şi puternice motive, de a nu pune în discuţiune naţionalitatea acestui pământ, pe care toţi îl constituim şi numai împreună îl putem susţinea“. — Domnilor juraţi! mult aşi putea încă sĕ ḍic privitoriu la această temă, dar îmi este frică, ca nu cumva în loc de a vorbì minţii rece cugetătoare, sĕ vorbesc inimei, datorinţa stărei mele oficiale nu e rĕsvrĕtirea patimei şi a invidiei, ci ca sĕ cer sentenţa judecătoriului trezviu, atâta însĕ totuş sunt silit a însemna, că cele acum înşirate şi ca principiu sunt false, deoare-ce totalitatea locuitorilor unei ţĕri formând naţiunea, sau precum ḍice Klüber: „Die Masse aller Einwohner des Staates bildet die Nation,“ — că această totalitate ca naţiune cum sĕ se numească, acesteia 'i-o dă basa de drept istoric earăş după numele acelei naţiuni, aceasta fără de cinism cutezătoriu se poate numì de temă al obiectului de discuţiă.

Articolul din aceasta acusă, citat verbal după traducere autentică şi pe care însumi 'l-am repetat, trage la îndoială încă şi esistenţa Ungariei, acest articol e acela, care atacă pe faţă integritatea ei teoretică şi agitează în contra singuraticelor instituţiuni ale constituţiunii. Privitoriu la acest articol cetit în decursul pertractării în toată extensiunea lui, dnul Cornel Pop Păcurar, ca redactor al ḍiariului menţionat „Tribuna,“ în decursul cercetării, precum şi cu ocasiunea ascultării sale la începutul acestei pertractări a recunoscut, că el 'l-a scris, şi astfeliu e autorul articolului, a recunoscut, că dênsul a lăsat sĕ-l tipărească, aşadar fiind aceasta pe deplin adeverită prin recunoascerea sa proprie, fapta penibilă comisă de dênsul şi citată de §-ul 173 al cod. pen. în acusă, e adeverită.

În acusă însĕ nu numai d-nul Cornel Pop Păcurar, ca redactor e acusat, ci acusa se ridică şi în contra d-nului Slavici. Privitoriu la aceasta, argumentele sunt temeinic arĕtate în propunerea de acusă, la acele n'am nimic de adaugat; spre justificarea acusei îmi permit a cetì punctul *b)* din §-ul 34 al procedurei de presă, care sună astfel: „la tipărituri periodice toţi redactorii numiţi pe foaie, dacă nu adeveresc, că tipărirea s'a întêmplat în contra voinţei lor, că despre aceasta a făcut arătare cel mult până la transpunerea esemplarului de probă.“

Punctul *b)* din §-ul 34 mai sus citat al ordinaţiunei ministrului de justiţie ddto 14 Maiu 1871 nr. 1498, prin care s'a modificat procedura de presă din anul 1852 susţinută în valoare, regulează tocmai spacial tipăriturile periodice, de care după §-ul 9 al procedurei de presă şi §-ul 4 al ordinaţiunii ministeriale modificătoare şi „Tribuna“ trebuie sĕ fie considerată, care ḍice: § 9 din procedura de presă aşa, că (veḍi §-ul citat).

Este afară de toată îndoiala, că acela, care se presentă ca conducĕtoriu al unei foi şi influenţează asupra direcţiunii, îndeplinesce funcţiunea de director, se poate cu drept cuvênt considera de unul dintre redactori.

Un astfel de conredactor, un astfel de conducĕtoriu al unei foi, dacă şi nu este director, la toată întêmplarea vine sub responsabilitatea prevĕḍută de procedura de presă pentru toate publicaţiunile câte apar în foaie.

§-ul 7 din articolul de lege 37 din anul 1880, care se referă la întroducerea legilor criminale ung. şi a cărui al treilea aliniat se începe: În părţile transilvane ale ţerii (veḍi § ul citat) susţine cu toată hotărîrea în valoare responsabilitatea provĕḍută în procedura de presă citată.

Cumcă dl Slavici este conredactor la foaia întitulată „Tribuna“, şi ce e mai mult, cumcă foaia aceasta stă la disposiţiunea dênsului, este evidentă din propria depunere a sa despre raportul seu cătră foaie, fiindcă ḍice, că dênsul în toată ḍiua îndatinează a privì posta în biroul redacţional, proba de perie totdeauna el o cetesce; şi din aceasta urmează, că în foaie poate întra numai ceea-ce el află de bun şi cumcă aceasta în fapt este aşa, el însuşi o recunoasce când ḍice, că nu-'şi aduce aminte, dacă a cetit sau nu articolul incriminat înainte de a se da la tipariu, — declară însĕ, că în contra aparerii lui nu ar fi avut nimic de escepţionat; astfel el recunoasce, că dacă ar fi avut ceva de escepţionat în contra articolului, acela nu ar fi apărut.

Cumcă foaia stă la disposiţiunea dlui Slavici, se vede şi din insinuarea „institutului tipografic, societate pe acţii“, ce a făcut-o comitelui suprem al comitatului Sibiiului la 17 Iunie 1884 şi prin care insinuă, „că ḍiariul cuotidian „Tribuna“ va fi de acì înainte subscris de redactorul responsabil Cornel Pop Păcurar în locul fostului redactor Ioan Slavici, din ceea-ce se vede, că de acì înainte afacerile administrative le isprăvesce Cornel Pop Păcurar, dar conducerea părţii spirituale a ḍiariului rĕmâne şi de acì înainte neschimbată, şi că aceasta numai aşa a înţeles-o şi a voit sĕ o înţeleagă, se vede şi din multele publicări ale „Tribunei“ şi ca sĕ nu citez mai mult, aflu destul a me provoca la prim articolul apărut în nrul 90 a. c., în a cărui alineă a treia se ḍice: s'a pornit o adevĕrată cruciadă în contra „Tribunei“, adecă în contra acelui om, căruia 'i s'a concreḍut conducerea redacţiunii aceleia.“

Procurorul spune apoi, că el a dovedit destul, cumcă şi Ioan Slavici e rĕspunḍĕtoriu, apoi roagă pe juraţi sĕ declare de vinovaţi: pe Cornel Pop Păcurar pe basa §-lui 173 al cod. pen., ear pe Ioan Slavici pe basa punctului 6 al §-lui 34 din legea de presă.

(Va urma.)

Cronică din Zarand.

3/15 Maiu. — Nedeia din Ţebea. — De-ale têmpului. — Mărunţişuri.

Têmpul tace şi trece, şi vai! de cei-ce nu păşesc cu spiritul têmpului, cu spiritul seclului. Mai curênd ori mai târḍiu lumină se va face asupra vieţei fie cărui popor din această patrie plină de ale ei calamităţi, şi atunci *suum cuique* se va da. Ignoranţa şi spiritul distrugĕtoriu al apăsătorilor vor perì, vor trebuì sĕ peară.

Va trece apa, vor trece undele şovinismului maghiar, vom respira şi noi mai liber. Libertatea însĕ se eluptă în ḍiua de astăḍi, şi încă mai cu multe jertfe ca în trecut. Ḍiua măreaţă de 3/15 Maiu 1848, ne-o spune astăḍi ce era atunci! Jurstările noastre de atunci şi de acum! O! câte nu are un român de meditat în preseara măreţei ḍile de 3/15 Maiu! Me opresc acì, şi este destul sĕ ḍic: este oprită aceasta ḍi ca sĕ nu o serbăm. Sunt puţine locuri, unde se poate serba această ḍi. Ea se serbează însĕ de fie-care român cu familia sa, în inima sa. Eram datoriu cu aceste şire înainte de a face cronica evenimentelor din luna lui April, aici prin Zarand.

Ḍilele învierei, ne-au făcut sĕ uităm têmpul critic în carele trăim şi sĕ dăm loc voiei bune. Am uitat sarcinile cari ne apasă pe câteva momente. Învierea lui Christos ne-a umplut de speranţele în un viitoriu mai ferice. Şirul petrecerilor s'a început cu nedeia dela comuna Ţebea. Nedeia (petrecere poporală) dela Ţebea se serbează în fiecare an, în ḍiua a doua şi a treia de Pasci — ba se estinde uneori şi preste a treia ḍi — când poporul din jur este bine dispus şi favorit de timp.

Sunt multe împregiurările, cari fac ca nedeia dela Ţebea sĕ fie în fruntea nedeielor, cari se serbează prin comunele Zarandului, ea rivalisează cu têrgul ce se face pe muntele Găina.

Mai întâiu de toate este împrejurarea, că comuna Ţebea e liberă, împoporată, oamenii sunt cu stare bună, şi arênḍile se ţin prin creştini de ai nostri, eară nu prin iudei.

A doua nedeiă se ţine în cimiteriul bisericei sub goronul lui Horea, tot acì se află şi mormêntul nemuritoriului tribun: Iancu, la al cărui mormênt spre ruşinea noastră stă o peatră cu o inscripţiune ca de batjocură. Tot aici e mormêntul lui: Borlea.

Este un loc istoric, unde se ţine nedeia dela Ţebea, el ne cântă luptele românilor din doi secoli. Goronul uriaş ne amintesce puterea de viaţă ce este în român.

Crăngile lui arse de fulger şi vijelie, sunt o odiseă a românului. Cine cercetează nedeia dela Ţebea, cetesce câteva pagini glorioase — dar dureroase — din istoria românului în luptele lui pentru libertate.

Sute şi mii cercetează această nedeie. Românii din giur şi din depărtare se adună ca odinioară vechii elini la jocurile olimpice.

Încă Vineri şi Sâmbătă înainte de Pasci vin la Ţebea căruţele cu buţi de vin. În acest an nu au fost mai puţine ca 30 buţi de vin.

Vinuri din giurul Sebeşului şi de pe la Şiria nu lipsesc în nici un an. Ori cât vin s'ar aduce, totdeauna trece. Lângă cimiteriul bisericei este un loc anumit unde se aşaḍă cei ce aduc vin. Vinderea se începe încă înainte de Pasci. Anume locuitorii dinpregiur pe sântele sĕrbători se aprovisionează cu vin de aci — çarele este curat. — Litra de vin se vinde dela 12—20 cruceri.

Împregiurarea, că vênḍĕtorii de vin plătesc pare-mi-se numai câte un floren pe seama bisericei, îndeamnă pe mai mulţi ca sĕ aducă vin şi sĕ l vêndă aici. În acest an însĕ după cum sunt informat s'a pus şi dare de venit din partea statului.

A doua ḍi de Pasci se începe nedeia.

Întreg Zarandul e representat la Ţebea.

Inteliginţa şi poporul îşi petrece.

Ḍeci de căruţe se întind dealungul drumului de lângă biserica Ţebei. Pe iarba, carea abia şi-a înălţat colţul sĕu din pământ petrec sute de familii.

Familiile 'şi duc mâncare de acasă, vinul se află în abundanţa în buţi. Pe lângă câteva mese întinse, pe lângă căruţe, este întinsă masa cea mare: pămêntul, pe acesta mâncă şi beau cei mai mulţi În giurul ciubarelor pline cu vin se aşeaḍă merinde, pretinii se întind împregiur şi dau asalt asupra mâncărei şi beuturei. Musicile încă nu lipsesc.

Se joacă în mai multe locuri, sub goronul lui Horea şi afară de cimiteriu. La ordine sunt ouele roşii, pe cari femeile din Ţebea şi giur le sciu colora şi împistriţa foarte frumos. Şi petrec toţi şi toate, în ḍiua a doua şi a treia. Ca suvenire 'şi duce omul acasă câte un frumos ou roşu, şi credinţa firmă, că e multă vitalitate în săteanul român. Numai conducĕtori sĕ fie!

Mi se pare că m'am prea întins asupra acestei serbări. Încă ceva şi apoi trec. La vecernie funcţionează mai mulţi preoţi, între cari în acest an era şi protopresbiterul din Brad. Biserica geme de oameni. Daună că e puţin spaţioasă. Tocmai se fac pregătiri pentru edificarea unui nou edificiu. Cărămiḍi am şi vĕḍut adunate în cimiteriu, numai de nu ar sta prea mulţi ani ca sĕ le bată ploaia.

Este ceva genant pentru o comună avută ca şi Ţebea, cu frumoase venite, ca sĕ trăgăneze un lucru, ce ar fi trebuit de mult sĕ l facă. Mai multă energie!!

Aşi mai ḍice ceva asupra mormêntului lui Iancu, carele e acoperit de burueni în fiecare an, şi carele ar merita ca sĕ-l presere vre-o româncă cu flori. Încât pentru peatra mormêntală, doară, doară sĕ vor lua disposiţiuni de cătră fruntaşi, ca sĕ nu mai figureze ceea ce astăḍi se află acolo, spre ruşinea noastră

— — — — — — — —

Pe Mercuri după Pasci a fost convocat comitetul ppesc, şi pe Joi sinodul ppesc al tractului Zarand, dar din lipsă de membri nu s'a putut ţinea. Până când oare tot aşa?

Sântul George a venit cu neauă şi vênt.

A nins doue ḑile. Frigul a stricat poamelor mult, cu deosebire în locurile ridicate.

Recolta cireşelor e aproape nimicită. Sĕmĕnatul cucuruzului nu e finit. În fiecare ḑi plouă.

Timpul e rece.

În comisia pentru eruarea celor îndreptăţiţi la alegerea de deputaţi dietali sunt aleşi doi maghiari şi notariul român: Augustin Oniţ. Sperăm că şi va face datoria!

Ar fi bine ca preoţii şi învĕţătorii Zarandani sĕ aibă grijă ca sĕ se conscrie toţi alegĕtorii îndreptăţiţi. Sunt informat că disposiţiuni se vor lua de către fruntaşi. *Esop.*

Raport general

asupra lucrărilor consistoriului archidiecesan ca senat scolariu despre agendele sale în decursul anului 1885.

Partea generală.

Preavenerabil sinod archidiecesan.

Activitatea consistoriului archidiecesan ca senat scolariu în acest an mai nimerit s'ar putea caracterisa de o luptă a consistoriului pentru esistenţa scoalelor noastre confesionale din archidiecesă. Posiţiunea dificilă a consistoriului o a creat în timpul din urmă postulatul limbei maghiare ca studiu obligat în scoalele poporale. Articolul de lege XVIII din anul 1879 pretinde dela învĕţători cunoscinţa limbei maghiare în mĕsură a o putea preda în scoală ca obiect de învĕţămênt. Faţă de această lege consistoriul nu a lipsit a face disposiţiunile de lipsă şi a îndatora pe învĕţători a se cualifica în limba maghiară şi a'şi procura atestatele prescrise de cualificaţiune. În esecutiva citatului articol de lege însĕ, care în sine este destul de îngreunătoriu pentru învĕţămêntul nostru confesional, organele statului nu numai că au desvoltat o rigoare mare, dară au dat acelei legi o interpretare şi mai aspră.

Prin ordinaţiunea ministerială din 28 Mai 1885 Nr. 20301, nu se cere numai a cunoasce învĕţătorii aşeḑaţi în posturi dela anul 1872 încoace limba maghiară în mĕsură a o putea preda în scoale, dară se cere ca însuşi învĕţămêntul limbei maghiare sĕ se facă în acea limbă; apoi citata ordinaţiune mai îndatorează a se aşeḑa învĕţători adjuncţi cunoscĕtori de limba maghiară lângă învĕţătorii aşeḑaţi înainte de anul 1872, dacă acestia nu sunt în stare a provedea învĕţămêntul limbei maghiare în scoală.

Consistoriul a decis a cere dela înaltul ministeriu revocarea acestor disposiţiuni, cari îndată după esmiterea lor aplicându-se în unele comitate cu mare zel şi grăbire, au produs în organele noastre bisericesci greutăţi la susţinerea scoalelor şi în specie în consistoriu îngrigiri pentru viitoriul scoalelor noastre confesionale, căci acele disposiţiuni restrîngĕtoare sunt apte a face aproape imposibilă susţinerea scoalelor noastre, dacă înaltul ministeriu în interesul desvoltărei învĕţămêntului în toate direcţiunile nu va ţinea cont de împregiurările tuturor locuitorilor ţĕrei.

O altă ordinaţiune ministerială (Nr. 21120 din 18 Iuliu 1884) atinge tare de aproape şi deadreptul autonomia bisericei noastre, căci după acea ordinaţiune decisiunile consistoriului privitoare la disciplinarea învĕţătorilor, întru cât privesce amovarea acestora din oficiu au sĕ fie aşternute înaltului ministeriu spre suprarevisiune, căci din contră învĕţătorii destituiţi prin consistoriu vor fi susţinuţi în oficiu prin organele administrative ale statului. Obiectul acesta privind scoalele din întreaga metropoliă şi fiind cestiune de apĕrare a autonomiei bisericesci s'a transpus consistoriului metropolitan pentru paşii de lipsă.

Aceste momente am aflat de bine a le atinge pe scurt în partea generală a raportului nostru, pentru că ele sunt apte a caracterisa mai bine situaţiunea nefavorabilă în care au ajuns scoalele noastre confesionale şi pentru ca şi preavenerabilul sinod archidiecesan sĕ aibă ocasiune a se enuncia asupra paşilor de făcut pentru delăturarea acestei stări nefavorabile.

În celelalte însemnăm, că senatul scolariu a ţînut în anul 1885 39 şedinţe, între cari 36 ordinari şi 3 estraordinari.

Dela 1 Iuliu 1885 concediat fiind asesorul referinte în acest senat Anania Trombiţaş din causă de morb, referata s'a încreḑut asesorului onorariu Mateiu Voilean, care şi după moartea numitului asesor ordinariu, urmată la 10 Martie a. c., a purtat acea referată pănă astăḑi.

Numĕrul pieselor date în resortul senatului scolariu în anul 1885 a fost 2052, dintre cari 2034 sunt resolvite, eară 18 neresolvite.

Starea învĕţămêntului preste tot se poate vedea din datele ce urmează acì în

Partea specială.

A. Institute de învĕţămênt.

I. Scoale medii.

a) În Braşov.

1. Gimnasiul mare, la care au funcţionat în decursul anului scolariu 1884/5 11 profesori, 10 ordinari definitivi şi 1 ordinariu provisoriu.

Scolari în toate 8 clasele gimnasiale au fost la începutul anului scolariu 216, dintre cari greco-orientali 197, greco-catolici 13, romano-catolic 1, de legea mozaică 5. Dintre 19 scolari ai clasei a 8, cari la finea anului scolariu, aşadară la terminul ordinariu s'au supus esamenului de maturitate au reuşit cu succes 16, eară unul a fost relegat la repeţirea esamenului după 3 luni şi doi pe un an; la terminul estraordinariu de toamnă s'au supus esamenului cu succes alţi doi; maturisaţi de tot: 18.

2. În cele 4 clase ale scoalei reale au funcţionat 9 profesori ordinari şi 1 estraordinariu.

Numĕrul elevilor în scoala reală a fost 54, dintre cari 47 grecco-orientali, 1 greco catolic, 1 romano-catolic şi 5 de religiunea mozaică.

3. Ca deosebită categorie de scoale mai numĕrăm acì scoalele comerciale, la cari au funcţionat cei 10 profesori atinşi mai sus la scoalele reale. În cele 3 clase ale scoalei comerciale au fost 30 scolari, dintre cari 26 greco-orientali şi 4 de religiunea mozaică. Dintre 9 scolari din clasa a III comercială au depus esamenul de maturitate cu succes 9, adecă toţi câţi s'au supus acestui esamen.

Numĕrul total al scolarilor din toate 3 categoriile de scoale medii au fost în acest an de 300, cu 14 mai mulţi ca în anul precedent 1883/4

Toate acestea scoale stau sub conducerea unui director şi a unui conrector.

b) Gimnasiul mic de 4 clase din Brad.

La acest gimnasiu au funcţionat 5 profesori ordinari, între cari este protopresbiterul tractual ca director al gimnasiului şi 2 estraordinari.

Scolari în toate 4 clasele au fost 82, şi adecă gr.-orientali 77, greco-catolici 2, romano-catolici 2, evengelico-reformat 1.

II. Preparandia de învĕţători (secţiunea pedagogică a seminariului archidiecesan.)

Studiile în secţiunea pedagogică a seminariului archidiecesan s'au predat în anul scolariu 1884/5 conform planului de învĕţămênt, cuprins în regulamentul seminarial prin 5 profesori ordinari şi doi estraordinari.

O amplificare a planului de învĕţămênt, atât pentru secţiunea pedagogică, cât şi cea teologică în viitoriu se arată necesară în ceea-ce privesce studiul limbei maghiare şi întroducerea ca studiu a igienei populare. Consistoriul archidiecesan basat pe esperienţa sa şi îndemnat de împregiurări, va face o propunere separată motivată în privinţa înmulţirei oarelor de lecţiuni din limba maghiară în toate trei cursurile dela 2 oare pe sĕptĕmână, precum este prescris în regulamentul seminarial, la 3 oare pe sĕptĕmână, eară în ce privesce igiena populară a făcut disposiţiuni, ca încă cu începutul anului scolariu următoriu sĕ se întroducă în seminariu şi sĕ se predea în 1 oară pe sĕptĕmână la pedagogii anului III de medicul seminarial, prelângă o remuneraţiune, ce la speciala propunere a consistoriului va fi a se lua în budgetul archidiecesan.

Mumĕrul total al pedagogilor la finea anului scolariu a fost 54, cu 10 mai mulţi ca în anul trecut; dintre acestia au fost în anul prim 29, în anul al doilea 14, în anul al treilea 11.

La sporirea numĕrului pedagogilor a contribuit în mod însemnat crearea a 10 stipendii pentru pedagogi.

Din I programă a institutului pedagogico-teologic, publicat în tipariu prin direcţiunea seminarială pe anul scolariu 1884/5 alăturată aici sub $^1/$. în un esemplariu se pot afla date şi mai speciale despre institutul seminarial în privinţa bibliotecei seminariale şi a cabinetelor pentru mijloacele de învĕţămênt.

III. Scoale poporale.

a.) Scoale preste tot.

Scoale poporale cu caracter cenfesional greco-oriental au fost în archidiecesă în decursul anului 1884/5 în 778 comune, dintre cari 69 cu mai mulţi învĕţători.

Scoale comune cu alte confesiuni au fost 37.

În 221 comune bisericesci nu s'a ţinut scoală cu caracter confesional.

Dintre scoalele esistente apar ca admoniate în conspectele inspectoratelor noastre districtuale de scoale 52. Această admoniţiune nu este însĕ a se lua în sens propriu al legii, căci nu s'a făcut la consistoriu şi cu prescrisele forme.

Scoale noue s'au înfiinţat în acest an 15.

Scoale s'au închis din partea organelor politice 2.

Scoale comunale şi de stat sunt în 72 comune bisericesci.

Conspecte mai detaiate din parochii şi protopresbiterate despre aceste date se alătură sub $^2/$.

b) Învĕţători.

Statul personal al învĕţătorilor fungenţi la scoalele poporale elementare din archidiecesă a fost 843, dintre cari definitivi 381, eară provisori 462, căsătoriţi 662, necăsătoriţi 181.

Dintre învĕţătorii aplicaţi au fost absoluţi de pedagogie 234; teologi 196; eară restul de 413 au pregătire de clase gimnasiale şi normale pe lângă pracsă.

Salariile solvite la învĕţători în întreagă archidiecesă dau suma de 149,741 fl. 87. cr., din care sumă în termini medii se vine pe un învĕţătoriu suma anuală de 177 fl.

Snma salarisărei se solvesce:

a) din fonduri scolare	fl.	16,684	„ 84 cr.
b) din alodiu	„	33,419	„ 94 „
c) din lada bisericei	„	16,462	„ 51 „
d) dela popor	„	62,402	„ 36 „
e) alte isvoare	„	4,542	„ 40 „
f) în victuale	„	4,937	„ 46 „
g) cuartir . . . . : .	„	5,469	„ 70 „
h) lemne de foc	„	5,822	„ 66 „

Comparând suma aceasta cu dotaţiunea învĕţătorilor în anul precedent 1883/4 de 129,915 fl., resultă o sporire în salarii de 19,790 fl.

Date mai speciale după comune şi protopresbiterate se alătură aici sub $^3/$.

c) Copii de scoală.

Dela 6—12 ani

obligaţi		din cari au frecuentat în sem. I
copii 33,381	. . . . .	24,381
copile 31,664	. . . . .	17,744
la olaltă 65,045	. . . . .	42,125 sau 64$^0/_0$

Dela 12—15 ani

obligaţi		din cari au frecuentat în sem. I
copii 11,750	. . . . .	7080
copile 10,540	. . . . .	5345
la olaltă 22,292	. . . . .	12,425 sau 55$^0/_0$

Suma tuturor copiilor obligaţi la scoală 87,337.

Suma tuturor copiilor umblători la scoală în semestrul prim este de 54,550 sau 62$^0/_0$.

Date mai speciale din parochii şi protopresbiterate se pot vedea din tabela alăturată sub $^4/$.

d) Adjustarea scoalelor.

Edificii scolare proprii sunt 663, închiriate 147, la olaltă 810, dintre cari 556 corĕspunḑĕtoare, 254 necorespunḑĕtoare.

Grădini de pomărit au 382, dintre cari 228 cultivate, 154 necultivate.

Intocmire pentru gimnastică au numai 210.

Date mai speciale din comune şi protopresbiterate se pot vedea din tabela $^5/$.

e) Averea scoalelor.

Nemişcătoare: Edificii şi pămênturi . .	831,489 fl.
Miscătoare, bani, hârtii de preţ, mobile .	205,051 fl.
Suma totală	1.036,540 fl.

Venitul total al scoalelor a făcut 67,448 fl.

Date mai speciale se pot vedea din tabela alăturată aici sub $^6/$. (Va urma.)

Convocare.

Toţi Domnii învĕţători, români gr. or. din protopresbiteratul „Sighişoarei“, ca membrii ordinari ai despărţĕmêntului aceluiaşi protopresbiterat, sunt prin aceasta invitaţi a se presenta la I şedinţă anuală a despărţĕmêntului, carea se va ţinea Dumineca în 11/23 Maiu a. c. la 10 oare a. m. după celebrarea cultului divin, în biserica română din Sighişoara.

Obiectele de pertractare vor fi:

1. Încassarea tacselor restante şi curente dela membrii.

2. Temele: I (Religiunea) Modul de predare şi cât? pentru cursul III şi IV, elaborat de Mateiu Radu învĕţătoriu în Sighişoara. II. Desvoltarea celor patru specii din comput pentru cursul III şi IV, elaborat de Ioan Florea învĕţătoriu în Hetur.

3. Eventualele propuneri.

4. Curenţii.

NB. Tot odată se atrage atenţiunea, că faţă de atari membri, cari nu s'ar presenta la şedinţă şi nu 'şi-ar motiva pănă atuncea absentarea, se va aplica §. 9 din Statutele Reuniunei.

Sighişoara, 28 Aprilie st. v. 1886.

Ioan Muntean, preşedinte. *Ambrosiu Stoicovici*, notariu.

Varietăţi.

* (Învitare.) Reuniunea pompierilor voluntari din Poiana invită pe p. t. public la „Maialul“, seu, care se va ţinea Dumineca în 11/23 Maiu în bĕrcul „Staule“.

Începutul la 2 oare p. m. Preţul de persoană 40 cr., de familie 80 cr. Venitul incurge în cassa reuniunei. Oferte marinimoase se primesc cu mulţămită şi se vor cuita pe cale ḑiaristică. Nefiind timpul favorabil petrecerea se amână pe 18/30 l. c.

* (Fabiny Teofil) president de consiliu la curie fu denumit de Maj. Sa ces. reg. de ministru de justiţie al Ungariei în locul decedatului Pauler. Eată actul de denumire:

„Iubite Fabiny! În urma propunerii ministrului president maghiar al meu, te denumesc prin aceasta de ministrul meu maghiar al justiţiei. Dat în Budapesta, 15 Mai 1886. Francisc Iosif m. p. Coloman Tisza m. p.“ Denumitul a depus deja jurămêntul de fidelitate 'naintea monarchului.

* (Rudolf Bergner) cunoscutul turist etnograf, care a scris în opul seu „Siebenbürgen“ atât de favorabil despre români, şi pe care 'l cunosc mulţi din inteligenţa română în persoană de acum 3 ani, când a călĕtorit prin Transilvania, va venì probabil în luna viitoare earăş la Sibiiu. El va asista la representarea unei piese teatrale scrise de dênsul şi presentate directorului Dorn de aici, a cărui trupă o va pune pe scenă, — după cum anunţă o foaie germană din loc.

Loterie.

Mercuri în 19 Maiu n. 1886.

Brünn: 63 7 59 75 43

Avertisment cătră publicul cumpĕrătoriu. Îu ḑilele trecute un pacient care suferea timp mai îndelungat de înfundături, ameţeli, dureri de cap, batere de inimă lipsă de apetit a voit sĕ iee — la recomandarea medicului seu de casă — pilulele cunoscute de Sviţera ale apotecariului R. Brandt. Apotecariul respectiv neavênd — din cause necunoscute nouă — veritabilele pilule de Sviţera, a voit sĕ 'nduplece pe cumpĕrătoriu a lua din pilulele fabricate de dênsul, şi pachetate asemenea celor veritabile, fiind ele mai eftine şi afirmând că sunt şi mai bune. Spre norocire însĕ pacientului i s'a atras atenţia dinainte asupra diferitelor falsificate esistente, astfeliu observând înşelăciunea, merse îndată 'n altă apotecă ca sĕ cumpere veritabile pilule de Sviţera de ale lui R. Brandt. Asta merită atenţiune şi omul va fi totdeuna scutit de înşelăciune, dacă bagă bine de samă, ca eticheta pilulelor de Sviţera ale lui R. Brandt sĕ fie provĕḑută cu o cruce albă pe câmp roşu şi cu îscălitura lui R. Brandt.

Nr. 579 [1304] 3—3

CONCURS.

Pe basa ordinului consistorial de datul 26 Iuniu 1884 Nr. 1251 B., se escrie concurs pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroch gr. or. Silvestru Greavu din Comana superioară, cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

Jumĕtate din toate venitele parochiei de clasa III., cari computate la olaltă dau suma de 214 fl. 50 cr.

Doritorii de a competa la acest post, sĕ 'si aştearnă petiţiunile instruite în sensul statutului organic şi a regullamentului pentru parochii din 1878, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul sus indicat.

Făgăraş, 15 Februariu 1886.

Oficiul protopresbiteral al Făgăraşului.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Iuliu Dan,
adm. prot.

Nr. 2290 civ. 1886 [1305] 2—3

Publicaţiune.

Spre scopul începerii comassărei hotarului Soimuşului românesc, în special pentru regularea representării, alegerea ingineriului esecutor şi statorirea proiectului de spese, — pe basa §-ului 44 a ordinaţiunei pentru reg. propr. se prefige ca termin ḑiua de **16 Iuniu n. a. c. 9 oare dimineaţa** în localităţile cancelariei comunale din Şoimuşul român, — la care termin se invită toţi interesaţii, cu acea avertisare, că absenţa vr'unuia nu va împedeca procedura.

Elisabetopole, 1 Maiu 1886.

Judele esmis al tribunalului regesc:

Kelemen, m. p.

Nr. 2279 1886 civ. (1307] 1—3

Publicaţiune.

Pentru începerea lucrărilor în cestiunea segregărei hotarului din Căpâlna de sus, anume: pentru a regula representaţiunea, a alege ingineriu şi a face preliminariul de spese se pune termin pe **3 Iuliu 1886 dimineaţa la 9 oare** în locuinţa judelui din **Căpâlna de sus,** la care citez pe toţi cei interesaţi cu observarea, că nepresentarea lor nu va împedeca pertractarea.

Elisabetopole, 27 Aprile 1886.

Dela tribunalul regesc.

Kelemen,
jude esmis.

„Albina“ Institut de credit şi de economii în Sibiiu.

Publicaţiune

în sensul articlului de lege XXXVI din anul 1876. §. 29.

1. **Suma Scrisurilor fonciare puse** în circulaţiune cu ḑiua de 30 Aprile 1886 face . . . . **fl. 968,000.—**
2. Pretensiunile institutului de împrumute hipotecare, care servesc de acoperire acestor scrisuri fonciare sunt de . . . . **fl. 982,482.46**
3. **Valoarea hipotecelor luate de basă** la susnumitele împrumuturi hipotecare este de . . . . **fl. 4,390,970.—**
4. **In sensul § 97** din statute, **„fondul special“** pentru asigurarea scrisurilor fonciare este de . . . . **fl. 206,763.99** acesta e indus în cont separat şi plasat în efecte publice.

Sibiiu, 1 Maiu 1886.

Direcţiunea.

[1306] 2—3

!!Vin roşu sêrbesc!!

Negotin din 1884. I. cualitate

(în litre sau în butelii)

recomandă onoratului public, şi în special domnilor cârcimari cu preţurile de tot moderate

J. F. Breitenstein,

băcănie în strada Morii Nr. 27.

Estras

din articolul **„Vinurile Sêrbiei“** apărut în foaia periodică pentru cultura vinului şi îngrijirea pivniţei **„Die Weinlaube“** (Anul XII, Nr. 29 dela 18 Iuliu 1880.)

Calitatea vinului sêrbesc, care timp îndelungat a fost necunoscut în comerciul cel mare cu vin, în general e escelentă. Vinurile mai mult roşii, se disting înainte de toate prin un gust surprindĕtoriu, ele se pot pune între vinurile cele grele negre, şi au o asemenea materie de coloare mare şi intensivă, precum o aflăm numai la puţine vinuri din Dalmaţia. O vadră de vin alb amestecat cu o vadră de vin roşu sêrbesc, dă un product ca vinul cel mai întunecat de Vösslan. Cea ce în special dă valoare vinurilor sêrbesci, şi cărei asemenea se află numai la vinurile de Bordeaux este puţină acreală la cantităţi însemnate, şi aceasta dă vinurilor un caracter fin.

Comande în afară se fac după dorinţă (în sticle sau în butoaie) prelângă rambursă în modul cel mai prompt.

[1308] 1—3

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 15 Aprilie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	3.15	—
Budapesta	6.47	1.45	**7.29**	**6.20**
Szolnok	11.22	3.51	**8·27**	**9.26**
P. Ladány	2.20	5.28	**5.58**	**11.40**
Oradea-mare	4.39	**6.41**	8.37	**1.28**
	—	**6.46**	9.37	**1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.45	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.14**	10.28	**2.34**
Rév	—	**7.42**	11.36	**3.18**
Bratca	—	—	12.10	**3.41**
Bucia	—	—	12.46	**4.01**
Ciucia	—	**8.31**	1.48	**4.26**
Huiedin	—	**9.01**	3.09	**5.08**
Stana	—	—	3.42	**5.27**
Aghireş	—	—	4.12	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluş	—	**10.01**	5.17	6.43
	10.20	—	—	7.03
Apahida	**10.52**	—	—	7.26
Ghiriş	**12.37**	—	—	8.54
Cucerdea	**1.48**	—	—	9.43
Uioara	**1.57**	—	—	9.51
Vinţul de sus	**2.06**	—	—	9.58
Aiud	2.36	—	—	10.24
Teiuş	**3.14**	—	—	10.59
Crăciunel	**3.45**	—	—	11.28
Blaş	**4.06**	—	—	11.44
Micăsasa	**4.45**	—	—	12.18
Copşa mică	**5.40**	—	—	1.01
Mediaş	6.01	—	—	1.22
Elisabetopole	6.40	—	—	1.56
Sighişoara	7.35	—	—	2.44
Haşfalĕu	8.01	—	—	3.02
Homorod	10.05	—	—	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	**6.03**
Feldioara	12.14	—	—	**6.35**
Braşov	1.09	—	—	**7.14**
	1.50	**5.30**	—	—
Timiş	2.48	6.07	—	—
Predeal	4.56	7.45	—	—
Bucuresci	**9.40**	14.45	—	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.45	—
Predeal	—	**9.30**	12.50	—
Timiş	—	**11.11**	1.40	—
Braşov	—	**11.44**	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Haşfalĕu	10.10	—	**7.37**	—
Sighişoara	10.39	—	**8.21**	—
Elisabetopole	11.19	—	**9.05**	—
Mediaş	11.54	—	**9.43**	—
Copşa mică	12 12	—	**10.02**	—
	12.37	—	**10.30**	—
Micăsasa	12.56	—	**10.50**	—
Blaş	1.30	—	**11.29**	—
Crăciunel	1.45	—	**11 47**	—
Teiuş	2.34	—	**12.35**	—
Aiud	2.55	—	**1.04**	—
Vinţul de sus	3.17	—	**1.30**	—
Uioara	3.24	—	**1.39**	—
Cucerdea	3.36	—	**2.07**	—
Ghiriş	4.11	—	**3.08**	—
Apahida	5.36	—	**5.08**	—
Cluş	5.56	—	**5.35**	—
	6.16	6.03	—	8.—
Nadisul ung	**.37**	—	—	8.34
Ghirbou	**53**	—	—	8.59
Aghire	**7.08**	—	—	9.56
Stana	**7 34**	—	—	10.16
Huiedin	**7.55**	7.14	—	11.04
Ciucia	**8.37**	7.43	—	12.17
Bucia	**8.53**	—	—	12.47
Bratca	**9.12**	—	—	1.21
Rév	**9.31**	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	**10.06**	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	**10.25**	—	—	3.39
Várad-Velencze	**10.35**	—	—	3.55
Oradea-mare	**10.41**	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	**12.50**	10.38	1.45	**5.35**
Szolnok	**3.06**	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	**10.05**	10.30
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.—**	—
Budapesta	—	8.05	**8.—**
Szolnok	—	11.02	**12.—**
Arad	—	3.37	**5.55**
	—	4.—	6.05
Glogovaţ	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliş	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborşin	—	**6.42**	8.58
Zam	—	**7.14**	9.28
Gurasada	—	**7.43**	9.56
Ilia	—	**8.01**	10.17
Branicîca	—	**8.21**	10.38
Deva	—	**8.47**	11.05
Simeria (Piski)	—	**9.40**	11.55
Orĕştia	—	**10.10**	12.24
Şibot	—	**10.34**	12.53
Vinţul de jos	—	**11.04**	1.22
Alba-Iulia	—	**11.31**	1.40
Teiuş	—	**12.05**	2.24

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.09	**3.56**	—
Alba-Iulia	11.56	**4.27**	—
Vinţul de jos	12.20	**4.53**	—
Şibot	12.25	**5.19**	—
Orĕştia	1.19	**5.41**	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicîca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborşin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	**6.18**	9.49	—
Radna-Lipova	**6.57**	10.23	6.14
Pauliş	**7.12**	10.37	6.30
Gyorok	**7.27**	10.52	6.47
Glogovaţ	**7.56**	11.18	7.17
Arad	**8.10**	11.32	7.32
	9.—	12.27	—
Szolnok	**2.39**	5.10	—
Budapesta	6.50	8.16	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	12.27	3.23
Haţeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Baniţa	3.35	**6.07**
Petroşeni	4.04	**6.39**

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	**8.18**
Aradul nou	6.25	**8.32**
Németh-Ságh	6.50	**8.51**
Vinga	7.19	**9.07**
Orczifalva	7.38	**9.20**
Merczifalva	7.56	**9.32**
Timişoara	8.42	**10.09**

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.49	9.33
Baniţa	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Haţeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	**6.07**
Vinga	6.52	**6.32**
Németh-Ságh	7.06	**6.53**
Aradul nou	7.21	**7.24**
Arad	7.53	**7.40**

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	**5.50**	1.24
Şeica mare	6.11	1.11
Loamneş	6.40	2.32
Ocna	7.03	2.01
Sibiiu	7.23	2.44

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	**8.16**	10.25
Ocna	**8.40**	10.46
Loamneş	**9.06**	11.09
Şeica mare	**9.35**	11.32
Copşa mică	**9.59**	11.52

Cucerdea—Oşorheiu - Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheţa	10.31	4.21
Luduş	10.53	4.43
M Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireşteu	12.26	**6.10**
Oşorheiu	12.46	**6.30**
	1.16	—
Reghinul-săs.	3.08	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	**4.22**	4.—
Oşorheiu	6.14	5.52
	6.34	**12.25**
Nireşteu	6.55	**12.55**
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	**1.24**
Cipeu-Iernut	7.37	**1.54**
M. Bogat	8.07	**2.31**
Luduş	8.21	**2.46**
Cheţa	8.38	**3.06**
Cucerdea	9.07	**3.40**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Pisk.)	11.30

Ghiriş — Turda

Ghiriş	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriş

Turda	8.20	1.41
Ghiriş	8.41	2.06

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 49 Sibiiu, Sâmbătă 10/22 Mai 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 9 Maiu 1886.

Sunt multe neajunsurile, cu cari trebue sĕ luptăm în vieaţa noastră de toate ḑilele, sunt multe necasurile, cari se pun în calea desvoltărei noastre, şi pentru a căror delăturare de multe-ori jertfim partea cea mai bună din noi, fără a avea cel puţin mângăierea, că am fost priceputi de ai nostri, şi n'am fost rĕu interpretaţi de cătră neamicii neamului nostru.

Greutăţile cele multe cer continuă luptă pentru delăturarea lor. Lupta aceasta este feliurită după feliurimea necasurilor. Sunt o seamă de oameni în societatea omenească cari cred, că fiecare rĕu, fiecare boală în societatea omenească, fiecare neajuns în vieaţa de stat, trebue lecuit după o anumită metodă, şi cu un anumit leac, adecă feliu la feliu. Din contră alţii susţin, că toate relele trebue vindecate după una şi aceeaşi metodă, cu un leac radical, şi acest leac radical este decretat apoi de mediu universal în lupta pentru esistenţă.

Mai concret vorbind: sunt oameni, cari conduşi de înţelepciune şi precauţiune, judecă lucrurile după adevĕrata lor valoare, pun în cumpĕnă greutăţile şi possibilitatea de a fi ele delăturate, marchează drumul, pe care trebue sĕ meargă, feliurimea nĕcasurilor cari trebuesc delăturate şi puterile proprii disponibile pentru delăturarea lor. Avênd toate acestea în vedere se pun pe lucru. Şi dacă cu tot planul binechipsuit, cu toată mĕsurarea forţelor, vin la judecata, că nu este bine sĕ se înceapă lupta, deoare-ce puterile vor fi risipite înzadar, şi în loc de a delătura rĕul esistent, vom conjura un mai mare rĕu asupra capului nostru, atunci sistează ori ce risipire de puteri, se concentrează, adună puteri noue pentru a putea începe lupta cu puteri şi mai multe şi mai disciplinate, totodată însĕ şi în timp mai potrivit. Asemenea oameni, sunt oameni cu judecată şi cu prevederi. Vĕd sĕlbătĕcia furtunei, vĕd valurile nebune cari cutropesc fără cruţare tot ce li se opune, de aceea se trag la o parte, caută adăpost la loc scutit, până ce trece furtuna cu furia sa, şi după ce ceriul începe a se însenina din nou, raḑele soarelui varsă lumină şi căldură, sub a cărora binefăcĕtoare influenţă se reculeg elementele culcate de furtuna cea sĕlbatecă.

Sunt însĕ şi oameni de aceia, cari în luptele politice nu admit nici înţelepciune nici precauţiune. Îndeamnă orbiş la urmărirea unui scop pe o cărare apucată, apoi fie ea bună, fie ea rea, abatere nu se mai face, până când în cele din urmă în faţa totalei sfărmări, cu ruşine caută o cale de scăpare, aşa că resoluţiunea cea mult trimbiţată contrastează în mod bătĕtoriu la ochi cu ruşinoasa capitulare spre a se scăpa pe sine, cu sacrificarea intereselor representate sub steagul afirmatei resoluţiuni.

Cam acestea sunt situaţiunile politice de aḑi sub influenţa cărora tinĕra generaţiune face scoală politică, face studii de caractere, sub influenţa cărora 'şi formează ea caracterul pentru lupta naţională în viitoriul cel mai de aproape.

Aceasta ne supĕră pe noi numai întru cât tinera generaţiune este amăgită în timpurile noastre prin vorbe goale şi devotament în cele naţionale, legat în multe casuri de interese personale. Ne superă numai întru cât generaţiunea mai tineră ajungênd la maturitate, vede slăbiciunea caracterelor şi se disgustă de lucru. Ceea-ce ne supĕră mai tare este împregiurarea, că sub sistema de astăḑi se demoralisează, şi decade cu totul poporul, care este basa tuturor acţiunilor noastre politice, căci noi numai pe popor ne putem răzima, el este terenul cel solid, pe care cu bărbăţie stăm, şi care slăbit în ale lui forţe, noi rĕmânem în vênt. Ne supĕră deci când vedem, că poporul începe a despera, şi nu mai are încredere în oamenii sei, cari sunt chiemaţi a susţinea neştirbită în popor credinţa în sfinţenia legilor şi în apropierea unor timpuri mai fericite.

E trist lucru când poporul ajunge la convingerea, că la noi dreptatea se mĕsoară după sprânceană, şi cumcă la noi a început a se orienta dreptatea după naţionalitate sau simularea de patriotism modern, lucru vĕdit acesta, care nu mai sufere nici o discusie.

Este acesta fructul direcţiunei stricăcioase pornite sub masca maghiarisărei.

Şi dacă baiera dela cămaşa românului, dacă obielele lui dela opincă, dacă ciucurii lui dela pălărie făcuţi fără voia şi scirea lui din arniciu vênĕt, roşu, galben, dacă acestea deschid uşa temniţei în faţa românului care merge sĕ caute dreptate, dacă o vorbă românească scoasă din gura ţĕranului, face pe judecătoriu nervos, şi ţĕranul e dat pe uşă, — sĕ scim că poporul şi-a perdut credinţa în dreptate şi nu este bine ca poporul sĕ fie împins la această credinţă, căci împins odată aici, el nu se opresce numai până aici.

Procesele de presă ale „Tribunei."

Procesul I.

(Urmare.)

După ce C. Pop Păcurar se apĕră în românesce, ia cuvêntul Ioan Slavici.

Ilustre dle president! Onorată curte cu juraţi! Înainte de toate trebue sĕ revin la acea întrebare, că eu anume despre ce vorbíi mai nainte? Despre posiţia mea la „Tribuna". Mai nainte dl acusator a cerut sĕ se cetească nu sciu ce acte, din care ar eşì la lumină, că eu eram odată redactorul „Tribunei", şi că poate şi acum sunt; acusatul principal numai subscrie „Tribuna", dar în realitate eu sunt fac-tot ul. *Cu toate că e aici autorul lui, eu iau asupră-'mi toată responsabilitatea pentru articolul ce s'a tipărit,* pentru că eu nu aflu în el nimic.

Cât privesce posiţia mea la „Tribuna", apoi noi acolo nu redigiăm numai „Tribuna", ci mai facem şi altceva, ne îngrijim adecă, ca românii sĕ aibă o bibliotecă inocentă şi bine aleasă, pe care sĕ o poată cetì şi poporul.

Acusatorul ḑice, că „Tribuna" e primejdioasă. La aceasta a rĕspuns Pop Păcurar, eu numai atâta mai adaug, că domnii juraţi ar trebuì sĕ scie românesce, ca sĕ se poată pronunţa asupra activităţii noastre.

Eu am de a redigia bibliografiile şi principala mea activitate consistă într'aceea, că traduc nevinovatele novele ale lui Gogol şi Bret Harte.

E foarte natural, că eu încă am influenţă la foaie, pentru-că de aşi fi ḑis dlui Păcurar sĕ nu publice acest articol, nu 'l-ar fi publicat, şi aceasta şi eu o făceam pentru dl Păcurar. Nici eu, nici dl Păcurar nu scriem în aceasta foaie ceea ce e opiniunea noastră. Noi suntem scriitori tineri şi singurul nostru scop la această foaiă nu poate fi altul, decât a da espresiunea opiniei publice române. *Nu esistă aici o partidă, al căreia organ am fi,* de aceea, când me condamnaţi pe mine, loviţi în acea activitate, pe care eu o represent şi conduc la acea foaie.

Acum me reîntorc la articol. Acusatorul se întreabă, că în această ţeară cum se pot vorbì astfel de lucruri despre o cestiune serioasă; aici trebue sĕ observ, că aceste lucruri nu noi le-am adus la publicitate, ci „Kolozsvári Közlöny" *şi mult me mir, cum se poate în această ţeară discuta în public asupra unui asemenea lucru.*

Dacă unei foi guvernamentale îi este permis a discuta aceasta în public, atunci şi nouĕ ne este permis, pentru-că şi noi avem public, cu care, fiind dus în rătĕcire, trebue sĕ vorbim în această causă.

Vine „Kolozsvári Közlöny" şi o spune, nu nouĕ, ci românilor: Voi de toate ve folosiţi, ca sĕ ve uniţi cu România. — Aceasta „Kolozsvári Közlöny" a ḑis-o; dacă ar fi ḑis-o o altă foaie, nici n'am fi băgat-o în seamă, ea însĕ e foaie guvernamentală şi acesta e un lucru important. — Mai sunt şi alte ḑiare, dar noi nu scim ce se cuprinde în acele, când însĕ un ḑiariu guvernamental ḑice astfel de lucruri, atunci trebue sĕ presupunem, că şi în cercurile guvernamentale judecă oamenii astfel. Şi noi ce sĕ facem atunci? Sĕ-i dăm pace? *Nici nu esistă un lucru mai comod, decât a tăcea sau a minţì.*

Părerea mea însĕ, părerea unui om, care stă singur şi nu are nici o importanţă, e aceea, că românii vor numai aceasta şi „Kol. Közl." încă numai aceasta o ḑice, că noi nu voim sĕ ne unim cu România. Asta e numai o dorinţă, şi apoi trebue sĕ facem deosebire între o dorinţă şi între realitate.

Noi nu negăm că nu o dorim aceasta, dar oare „Kolozsvári Közlöny" nu doresce şi el, ca această ţeară sĕ fie maghiară dela Adria până la Carpaţi, sĕ nu existe într'însa nici români, nici Slovaci, nici Germani. E frumos, că doresc aşa ceva, dar sĕ ne întrebăm, dacă e posibil a duce în îndeplinire aşa ceva. Cumcă românii doresc aşa ceva, zace în natura lucrului, afirm însĕ că ei nu vor sĕ o facă aceasta.

Trebue sĕ se facă însĕ deosebire între românii culţi şi cei inculţi. Astăḑi partea cea cultă e mai importantă, dar mai târḑiu poate sĕ fie de importanţă partea cea necultă. Eu, care cunosc istoria şi împrejurările şi sciu şi aceea, că unde sĕ caut ajutoriu, judec cu totul altmintrelea, ca ţĕranul care pornesce numai după instinctul seu natural. O spun deci: noi nu o voim aceasta, şi nu o voim pentrucă nu se poate duce în îndeplinire; e frumos ca acel imperiu sĕ se estindă dela Dunăre până la Nistru, vorba e numai, că nu se poate realisa.

Imperiul maghiar nu e precum a fost imperiul turcesc, ca sĕ decadă de sine; acesta e un imperiu puternic nu numai în urma puterii sale proprii, ci şi în urma conecsiunilor sale. Eu cu cine sĕ me aliez, ca sĕ pot nimicì acest imperiu? Cu ruşii? Şi dacă cu toate aceste mai crede cineva, că noi voim aşa ceva, acela sĕ-'şi iee osteneala, de a cunoasce modul de cugetare al românilor.

Ăsta-i deci, aşa ḑicênd, întreg tecstul articolului. Cestiunea naţionalităţilor, care se cuprinde în acest articol, o repet nu noi am pus-o pe tapet, ci „Kol. Közl." a venit şi a ḑis, că noi am făcut asta şi asta, ear după aceea am venit noi şi i-am spus că nu e adevĕrat ceea ce ḑiceţi voi, ci ceea ce noi ḑicem.

Onorată curte cu juraţi! Dacă dvoastre ne condamnaţi pentru acest articol, pentru aceste principii, nime nu va mai lucra în viitoriu astfeliu, precum noi am lucrat; şi acum ve întreb, ce e mai bine, a o spune acum aşa, sau a spune, că *„venì-va timpul" şi atunci vom şi face-o?*

Me rog, pe noi voiţi sĕ ne condamnaţi pentru ceea-ce vor sĕ facă copiii nostri Onoraţii domni juraţi numai asupra aceleia pot judeca, ce voiesc acum, şi asupra aceleia, dacă e adevĕrat, că eu am provocat pe români sĕ se despartă de Ungaria şi sĕ se uniască cu România. Asta nu stă.

Dl acusator ḑice mai departe, că toate acestea se pot ceti printre şire. Eu rog pe onoraţii juraţi ca sĕ judece şirele, ear nu printre şire, şi dacă se va face aşa, ve veţi convinge, că în acest articol nu e alt ceva, decât — precum o spune dl acusator — multă naivitate şi foarte multă încredere faţă cu maghiarii. Sau, pentru Dḑeu, nu e naivitate şi necesitate aceea, când spunem ceea-ce voim. Asta nu va sĕ însemne altceva, decât că oamenii acestia au cele mai bune intenţiuni. Dacă românii ar fi venit şi ar fi spus, că noi asta şi asta am voit, atunci întru adevĕr am merita pedeapsă; aceasta însĕ nu s'a întêmplat şi chiar de aceea întreb: *Suntem noi de vină că în această ţeară esistă atâta amărăciune?* Dvoastră *credeţi, că dacă pe mine me încuiaţi aici, ori me şi spânzuraţi, me nimiciţi, va fi capĕtul lumii,* sau doar prin *aceasta puneţi capĕt amărîciunilor?*

Am spus ceea-ce am avut sĕ ve spun. *Rog pe domnii juraţi sĕ se gândească de trei ori, cum vor sĕ judece, pentrucă aci nu e vorba numai de noi, ci şi de alţii.*

Pe noi condamnaţi-ne numai pentru ceea-ce se cuprinde în acest articol, ear nu şi pentru ceea-ce se presupune despre noi, — de oare-ce atunci nu condamnaţi pe acela, pe care voiţi sĕ-'l condamnaţi, ci pe altcineva.

Nu e numai dorinţa mea, nici numai a dlui Păcurar, ca românii sĕ aibă dreptul de desvoltare; dacă veţi întreba aceasta dela ori-şi care ţĕran, ve veţi convinge, că el încă nutresce o asemenea dorinţă.

Apĕrarea mea deci consistă într'aceasta: Dacă eu am sedus poporul, condamnaţi-me, — dacă am făcut numai atâta, cât am făcut, atunci nu se poate ca sĕ me condamnaţi.

Urmează pledoarul advocatului Coroian.

La aceste rĕspunde procurorul: Onorat tribunal! Voiu numai puţin sĕ reflectez la cele ḑise. Înainte de toate protestez, că aici ar esista partide politice. Aici nu esistă partide politice, aici nu esistă maghiar şi român, ci esistă aici cele două persoane, cari se abat dela § 173 al codicelui penal. A doua oară nici nu me provoc la date istorice, că anume de câţi ani locuiesc românii aici, deoare-ce aceasta pe mine nu me privesce. Eu am numai datorinţa a spune, cine agitează în contra statului şi că faţă cu cel ce o face aceasta sĕ se aplice §-l 173. Precum amintisem deci, nu e permis sĕ se spună, că acest pământ sau va fi românesc sau va fi pustiu, şi cel-ce o spune aceasta, conspiră in contra statului maghiar. Dacă nici aceasta nu e agitare, apoi eu nu sciu ce e agitare.

Cât privesce acel rol de martir, că dacă vor fi ei condamnaţi va fi şi poporul român condamnat, cu de aceste nu voi sĕ me ocup, deoare ce aşa cred, că marinimositatea curţii cu juraţi nu va concede, ca aici sĕ se condamne alţii, decât cei-ce sunt acusaţi.

Mai departe se ḑice, că eu me abat dela actul de acusă atunci când ḑic, *că juraţii sĕ condamne toată activitatea „Tribunei.“*

Eu nu am ḑis aceasta, ci numai atâta, că dacă luăm în mână ori-şi-câte numere de ale „Tribunei“ şi dacă le vom esamina cu sânge rece, vom afla în toate astfeliu de espresiuni agitătoare.

Numai încă la aceea voiu sĕ fac observare, că dl apĕrător protestează, cumcă domnii juraţi ar fi mai buni patrioţi, decât acusaţii.

După doctrinele religiunii mele, ritul e espresiunea simţului intern şi aplicând acest esemplu la casul de faţă, patriotismul încă numai prin semne esterne se poate manifesta. Dela 1 August a. tr. sunt acusatorul public al „Tribunei“ şi această foaie dela 1 August începĕnd nici odată n'a vorbit de „Regele maghiar“, ci totdeauna numai simplu de „Monarch“.

Dar merg şi mai departe. Poftiţi numai şi cetiţi, ce scriau dnii acestia despre convenţia comercială cu România, dacă toate aceste sunt patriotisme, atunci, eu o spun, dnii juraţi pĕcătuesc, dacă nu vor condamna pe acusaţi.

Ioan Slavici rĕspunde la aceste: M'a surprins cu totul, cum dl acusator public a întors cu totul întrebarea. Aici nu e vorba de aceea, că ce a ḑis ḑiariul în Martie, Aprilie şi în Maiu, pentru-că dacă ar fi vorba de aceasta, atunci sĕ aducem aici toată „Tribuna“. La început ḑisei, ca sĕ nu faceţi dintr'un lucru de nimic un lucru mare, căci noi şi aşa suntem nisce oameni nepretenţioşi şi fără de nici o importanţă. Mult me mir, că chiar acum înainte de a se termina pertractarea, se aduc înainte cu totul alte cestiuni, acum când nu-i permis sĕ se întêmple aceasta; aici trebue sĕ se judece pe basa stării faptice a lucrului. În acest articol nu esistă stare faptică, aceasta n'a arĕtat-o nici actul de acusă, nici acusatorul, nici acum, nici mai nainte. Noi în această causă n'am făcut altceva, decât că am tăcut, şi acel pĕcat avem, *că am retăcut adevĕrul; dar pentru aceea noi tot nu suntem martiri. Fie martir cine are voie sĕ fie, eu unul nu voi sĕ fiu martir.*

(Va urma.)

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Viena, 3/15 Maiu. Dispoşiţiunea psichică a unui individ poate fi judecată şi apreţiată, numai în urma manifestaţiunii sale, prin forme esterne.

Chiar şi în casul acesta, o judecată nimerită, nu va putea fi decât productul unei cumpeniri mai îndelungate, da oare ce s'a adeverit, că pripirea în cele mai dese casuri, este de natură seducĕtoare.

Aceste adevĕruri, mi se impun cu o putere covîrşitoare, când voiesc sĕ scriu despre cele petrecute aici în sinul tinerimei noastre, relativ la memoria ḑilei de 3/15 Mai 1848.

Recunoscinţa este la tot casul, una dintre vîrtuţile cele mai însemnate a unui om.

Şi dacă poporul nostru ar fi nerecunoscĕtoriu faţă de aceia, cari s'au jertfit pentru ca sĕ ne pregătească o stare mai bună, ar arăta că nu e capabil de a înţelege binele seu şi că prin urmare vrednic este, sĕ fie ţinut în lanţul întunerecului.

S'a adeverit însĕ în tot trecutul nostru, că această însuşire nobilă nu i se poate disputa.

Nu numai fapte trecute, dar chiar şi de cele din timpuri mai recente, ba putem ḑice presente, se învrednicesc de recunoscinţa meritată.

Când deci ne aducem aminte de bărbaţii noştri, cari au fost sufletul mişcării din 1848, nu facem alt ceva decât urmăm simţĕmêntului intern, de a da dovadă lumii, că scim preţuì pe binefăcĕtorii nostri.

Sunt la tot casul în rătăcire aceia, cari cearcă sĕ înăduşe un simţemênt atât de uman, deoarece în lupta internă spirituală, actele psichice sunt de o aşa natură, încât apăsându se unul, altul trebue sĕ-i ocupe locul, despre a cărui calitate însĕ nimenea nu poate garanta.

Sĕ mai amintim şi de adevĕrul: *„nitimur in vetitum semper cupimusque negata“* şi vom fi pe deplin convinşi, că rĕu purced aceia, cari caută sĕ oprească astfeliu de sĕrbători nevinovate.

Dacă deci tinerimea, îşi aduce aminte de bărbaţii binefăcĕtori ai naţiunii, prin aceasta arată, că este conscià de una din cele mai înalte datorinţe ale sale.

Ca pe o atare deci ne-am închipuit-o şi în ḑiua de 3/15 Mai.

Pot ḑice dară cu inima liniştită, că de mulţi ani tinerimea din Viena, nu s'a arătat pĕtrunsă, de seriositatea ḑilei ca astă dată.

Aceeaşi coardă a inimii bătea la preste 30 tineri, cari se adunaserà într'o localitate din apropierea Vienei, unde în linişte, afară de sgomotul cel mare a cetăţii, voiau a aduce tributul cuvenit memorabilei ḑile.

În ordine esemplară ajungênd la locul destinat, se începe festivitatea conform unei programe stabilite de mai înainte.

După obiceiurile unor astfel de sĕrbători, se urmează punctele regulat.

Conţinutul programei au fost cuvinte ocasionale, declamări şi cântece naţionali.

Era o adevĕrată bucuriă, a privì feţele acestor tineri, cari oare cum în taină trădau simţemintele lor interne.

Din toate părţile se insinuau la vorbiri, doară ca nici odată.

Amintesc că între toastele de diferite colori este de a se numera şi toastul pentru Maiestatea Sa impĕratul Francisc Iosif I.

Însufleţirea a fost mare, bucuria pot ḑice şi mai mare, căci nu arareori auḑi şoptindu-se pe ici colea, că tinerimea de astăḑi doară nu şi-ar cunoasce deplin chiemarea.

Este în interesul acesteia, prin fapte sĕ facă, ca sĕ amuţească vocile acelora, cari sunt aplicaţi de a ridica bănuieli.

Nu se cuvine tinerimei, ca ea sĕ rĕmână indiferentă, căci acuma e timpul sĕ se pregătească pentru viitoriu.

Sĕ nu îşi facă nimenea ilusiunea, că va putea sĕ producă lucruri de valoare, dacă de pe acum nu se va deda sĕ muncească şi sĕ-şi deprindă puterile.

Ori şi ce ocasiune sĕ o privesci de o scoală pentru vieaţă.

Nu aşi putea sĕ termin mai bine, de cât esprimându-mi dorinţa, ca sentimentele de care erau cuprinşi tinerii români în ḑiua de 3/15 Mai sĕ nu fi fost un eflucs numai a momentului, ci un resultat a pătrunderei interne, care va avea sĕ dee fructe în viitoriu.

X.

De sub poala Munţilor apuseni, 3 Maiu 1886 v. Cu mare zel, şi mult, de tot mult ar trebuì sĕ lupte un preot sau învĕţătoriu ca sĕ întroducă o nouă lege morală, despre care poporul sĕ fie de firma credinţă că prin acea lege cu timpul are sĕ se bucure de un mare folos.

Cugetând la aceasta şi la altele de feliul acesta, apoi trebue sĕ ne punem întrebarea: că oare afla-s'ar mijloace ca sĕ poţi desface pe un popor dela ce pentru el e folositoriu, plăcut şi iubit: de limbă şi datinile ereḑite dela străbunii lui, în care 'şi află fericirea cea pământească şi speranţa în viaţa eternă, când în timpurile mai vechi şi când lumea nu ajunsese la acel grad de cultură, la care se află astăḑi când cu foc, cu sabie şi alte torturi n'a putut nimenea desface pe puţinii creştini dela credinţa lor cea adevĕrată, dela credinţa în Dumneḑeul cel adevĕrat.

E lucru netăinuit că poporul nostru românesc, din unele comune şi cu deosebire din comunele mai mărginaşe e cu puţină carte, dar pentru aceea nu uşor sĕ lasă condus de ori-care „zdranţă de procator“ cum ḑice el, care amar se 'nşală când crede despre sine, că poate face ce voesce cu „prostul de român.“

Sunt români aproape în fie-care comună, cari au îndrăsneala a spune ori şi cui, ceea ce au la inimă: ceea ce voesc şi ce nu voesc. Cei mai mulţi însĕ sunt cari ḑic una şi fac alta, ceea ce se poate vedea d'acolo, că ei nu se opun nici odată făţiş contra părerilor stăpânirei, ci ca sĕ arate că ei se supun, sĕ plătesc cu cuvintele: facem dle; aşa sĕ fie dle; nu ḑic ba dle, etc. etc. Dar când e la adecă — sĕ te tot sfermi, el nestrîmtorat nu face mai mult decât îi dictează consciinţa, fie cu lege, fie făr de lege; înzadar îţi vei bate gura: că ar fi mai bine cum ḑice dl solgăbirău, de cum crede dênsul, — că nici nu te ascultă.

Şi oare pentru ce?

Pentrucă vitregile împrejurări în cari a trăit de un şir de ani, l'au dedat sĕ creaḑă, că dela ocârmuitorii acestui stat pentru români nu se prea pogoară multe dreptăţi.

De acì putem vedea cá cei mai mulţi români, ori ce fac pentru statul maghiar, fac numai siliţi şi strîmtoraţi de puternicii ḑilei, a căror politică atâta e de „înţeleaptă“ încât a ajuns a fi cunoscută şi de clasa cea mai inferioară a neamului nostru; ḑic acea politică, ai cărei paşi sunt îndreptaţi cătră ţinta maghiarisării.

Clasa inferioară a poporului român, deşi după cum le pare altora: că sunt nesce oameni fie 'ncătrău, totuş întreprinderile lor sunt foarte conscienţioase şi cu bună basă; ba în cele mai multe rênduri chiar şi mai resolute ca ale clasei, ce stau pe un grad oare-care mai înalt de cultură.

Fiindcă el românul are o judecată foarte sănătoasă, prevede ce se poate şi ce nu se poate, ce-i aduce stricăciune; şi de aceea dela credinţa lui bună rea cum e, nu-l poţi desface sĕ-i promiţi munţi de aur, şi dacă totuş cineva s'ar încerca ca sĕ-i facă preste voie: lucrând în detrimentul lui, el îl ţine minte; — ca sĕ-i poţi însĕ cucerì inima în un grad aşa de mare ca sĕ te poţi servi cu el după plac, apoi îţi trebue argumente concrete, despre interesul şi îngrijirea de care esci ocupat pentru binele dênsului.

El românul scie, ba chiar vede, că din paralele lui câştigate numai Dḑeu scie cu câte necasuri, pe la oraşe şi sate se clădesc edificii pe 'ntrecute în frumuseţă; el vede că o parte foarte însemnată din locuitorii satelor şi a oraşelor sunt avisaţi a trăì numai şi numai din spinarea „proştilor“ muncitori; ba ce e mai mult el vede şi aceea că pe contul bietului muncitoriu se fac o mulţime de lucsuri, despre care se nu cugete nimenea că muncitoriul nu are cunoscinţă.

Acum sĕ vedem ce recunoscinţă arată toţi acei matadori maghiari, cari sunt avisaţi a trăì din sudoarea bietului muncitoriu, faţă de el, care nici odată nu se mai vede plătit de dările cele grele ce-i vin ca un isvor nesĕcat asupra capului.

E lucru constatat că pela judecătorii unde oficianţii sunt maghiari, românii sunt aşa de vitregi tractaţi şi judecaţi încât cei mai mulţi mai bucuros se lasă păgubiţi, decât sĕ mai dea faţă cu un strică limbă, căruia-'i spui una şi el înţelegêndu-te rĕu, judecă şi scrie alta; ba nici că te ţine demn ca sĕ-ţi conceadă sĕ vorbesci în afacerea ce te interesează. Şi ce e mai mult, dispreţul a ajuns aşa de departe, încât şi cel din urmă oficiant maghiar se simte ofensat dacă vr'un român de pe la sate şi-a luat îndrăsneală a-l ruga de vr'un sfat. Românul scie că mulţi din neamul seu şi-au perdut averea, ca sĕ susţină pe astfeliu de oficianţi, pe cel dintâi cuvênt îl cunoasce, cu cine are d'a face, şi cunoscêndu-'l îşi cere scusa pentru puţina incomoditate şi fără a obţinea vr'un mic resultat dela dênsul, îl privesce odată cu dispreţ, mai mult ca pe viitoriu sĕ-l cunoască şi cu o „sănătate bună“ îi arată călcâiele.

Din causa vitregilor maniere, cari se iau d'un timp încoace de cătră oficianţii maghiari faţă de poporul român, anevoie vei face pe români sĕ creaḑă că dela puternicii ḑilei sĕ mai poată aştepta vr'un bine. De i-ai tot toca românului, că statul maghiar luptă pentru fericirea lui, el aceea odată cu capul n'o va crede.

Şi nu e mirare că nu cred strĕinilor, când nici românilor aplicaţi pela oficiile statului maghiar nu le prea cred; ba încă dubitează despre romanitatea lor fiind că-i aude vorbind limba maghiară.

Şi ca sĕ ne lămurim asupra acestui adevĕr, sĕ aruncăm o scurtă privire asupra încrederei ce o are poporul în un jude comunal, care 'nainte d'a fi ocupat acel oficiu, era bărbatul cel mai respectat de consătenii sĕi, ear după ce ş'a început activitatea de jude, s'au început nemulţămirile şi ura, ba chiar şi dispreţul consătenilor sĕi.

Şi nu sunt rari casurile, ca dintre oamenii cei mai de frunte ai comunelor, prin ocuparea oficiului de juḑi comunali, au devenit oamenii cei mai discreditaţi faţă de consătenii lor; ba ş'au câştigat faţă de unii consăteni o ură nedumerită, care poate rĕmâne moştenire şi pentru eredi.

Şi pentru ce?

Pentru-că în decursul activităţii lor ca judi s'au făcut unelte oarbe maghiarilor: şi în uneltirile contra neamului lor, de multe-ori întrec pre cei mai aprigi duşmani de a i nostri.

Numai o parte foarte nensemnată a neamului nostru sĕ sufere nedreptăţile ce le suferim toţi românii din regatul ungar, şi noi împreună cu dênşii am lua parte la suferinţe. Şi cu cât lupta de rasă e îndreptată contra a 'ntreg neamului românesc din acest regat, semnele de o bună înţelegere între noi şi maghiari se tot depărtează.

Sĕ ne bucurăm chiar în mĕsură egală de favorurile statului maghiar, ba sĕ fim chiar cei mai preferiţi la bunătăţile acestui stat, la care suntem egali îndreptăţiţi, totuş suntem prea departe a şi cugeta: ca noi sĕ fim vr'odată ceea ce n'am voit şi nu voim sĕ fim, adecă: maghiari.

Noi credem că domnii maghiari o sciu aceasta destul de bine şi fiind-c'o sciu nu credem de lipsă a le-o mai argumenta cu esemple concrete. Dar nu ne putem mira din destul cum de nu mai încetă odată lupta de rasă, carea după cum se vede pe di ce merge ia dimensiuni tot mai mari.

Românii după cum scim şi după cum sciu şi d-lor sunt foarte departe d'a avea sau de ar fi avut vre odată înclinarea de a renunţa dela limba şi datinile lor străbune; pentru care pricină puternicii dilei privesc pe români de revoluţionari şi trădători ai statului maghiar.

Şi ca sĕ arete lumei, că pacinicii români sunt revoluţionari şi inimici ai statului maghiar, au dislocat între pacinicii locuitori dela Ighiiu şi Zlatna companii de soldaţi, cari nu sciu limba poporului, ca astfeliu neputêndu-se înţelege unii cu alţii, sĕ li se dea prilegiu a veni în ne'nţelegeri, care ne'nţelegeri sĕ poată servi de argument despre ceea-ce dic ei lumei: că românii sunt revoluţionari.

Prin dislocarea soldaţilor în părţile locuite de românii pacinici, locuitorii se fac atenţi de ce se tem maghiarii şi de ce românilor poate nici prin minte nu le plesnise.

Ce mai politică e şi aceasta, — noi nu putem înţelege. Ne provoacă de multeori cu forţa! Te-ar face de silă sĕ te certi, numai ca sĕ aibă despre ce vorbi şi ca sĕ aibă drept când te numesce trădătoriu şi revoluţionariu.

Sĕracă lume, pănă când vei merge tot astfeliu

atob ... i.

Raport general

asupra lucrărilor consistoriului archidiecesan ca senat scolariu despre agendele sale în decursul anului 1885.

(Închieiere.)

B. Catechisaţiunea.

1. Catechisaţiunea tinerimei scolare de confesiunea gr.-orientală dela institute de învĕţămênt fără caracter confesional greco-oriental.

După conspectul alăturat sub ^{7}/. la institute de învĕţămênt strĕine au frecuentat preste tot 3438 scolari şi anumit:

1.	Scoale elementare de copii	2562
2.	Scoale poporale elementare de copile . .	246
3.	Preparandii	11
4.	Gimnasii	479
5.	Scoale reale	51

Catechisaţiunea o au provĕdut 92 catecheţi.

La aceste posiţiuni lipsesc datele din protopresbiteratele M.-Oşorheiului, Têrnavei inferioare şi superioare, de unde nu au întrat rapoartele.

În privinţa catechisaţiunei tinerimei scolare dela scoalele poporale elementare fără caracter confesional greco-oriental se observează, că consistoriul a avut sĕ întimpine anumite greutăţi obvenite din împregiurarea, că organele politice au pretins, ca catechetul nostru sĕ predea catechisaţiunea la elevii de confesiunea noastră în edificiul scoalei de stat sau comunale, şi aceasta se pretinde fără a se recunoasce şi da catechetului nostru vre-o remuneraţiune. În casurile concrete consistoriul a făcut paşii de lipsă pentru a se lăsa organelor confesionale alegerea locului, unde este a se ţinea catechisaţiunea, de asemenea şi în privinţa remuneraţiunilor a întrevenit consistoriul a se da catecheţilor pentru osteneala lor.

2. Catechisaţiunea tinerimei adulte.

După conspectul alăturat aici sub 8/ s'au ţinut catechisaţiune cu tinerimea adultă în 27 protopresbiterate.

În 7 protopresbiterate, şi adecă 1. al Cluşului, 2. Devei, 3. Dobrei, 4. Făgăraşului. 5. Iliei, 6. Sĕliştei şi 7. Turdei după rapoartele întrate nu s'a ţinut catechisaţiune.

Din protopresbiteratele: 1. Avrigului, 2. M.-Oşorheiului şi 3. Orĕştiei n'au întrat rapoarte.

Numĕrul tinerimei adulte obligate a participa la catechisaţiune au fost în 27 protopresbiterate, bărbaţi: 11100, femei 10295, la olaltă 21395. Din acestia au cercetat bărbaţi 5976, femei 3065, la olaltă 9041, sau 42%.

Un conspect tabelaric sinoptic despre anumite date mai însemnate se alătură acestui raport.

C. Alte obiecte scolare.

1. Esamene de cualificaţiune învĕţătoresci s'au ţinut în anul 1885 în 1—4 Iuliu.

Admişi la aceşt esamen au fost 85 candidaţi, dintre cari s'au presentat şi s'au supus esamenului de cualificaţiune 80, şi anume 26 pentru scoale poporale capitale şi 54 pentru scoale poporale preste tot.

Dintre acestia s'au clasificat de comisiunea esaminătoare cu calcul de succes 59, şi anume 23 pentru scoale capitale, 36 pentru scoale poporale elementare preste tot; dintre cei din urmă, 6 nu s'au supus esamenului din limba maghiară, parte nefiind pregătiţi, parte avênd deja esamen din limba maghiară.

Dintre candidaţi 21 au fost clasificaţi cu calcul neîndestulitoriu.

Transpunêndu-se deci spre subscriere inspectorului regesc de scoale în sensul articolului de lege XVIII din 1879 testimoniile a 43 candidaţi, cari au suportat cu succes esamenul din toate obiectele, şi cari aveau trebuinţă de atestate subscrise, acela a provĕdut cu subscrierea sa atestatele numai la 22 candidaţi, eară la 21 a denegat subscrierea pentru nesuficienta cualificaţiune din limba maghiară.

De aici se poate vedea cu câtă rigoare s'a urmat de astădată din partea inspectorului regesc de scoale la cualificaţiunea învĕţătorilor. Consistoriul frapat de această procedere a inspectoratului regesc a recercat de nou pe acel inspectorat a subscrie şi celelalte testimonii, însĕ fără succes

Astfeliu resultatul este, că dintre 80 candidaţi supuşi esamenului şi 43 admişi de comisiune ca cualificaţi abia 22 au obţinut testimoniile în toată forma.

2. Ajutoriul pentru scoale şi învĕţători. Suma de 1200 fl. pusă în budget la fondul scolariu eparchial pe anul 1885 s'a împărţit întreagă la 7 scoale şi 25 învĕţători, după conspectul alăturat aici sub ^{9}/.

3. Stipendii. Cu începutul anului scolariu 1885/6 au ajuns în vacanţă;

a) din fundaţiunea Francisc Iosefină un stipendiu de 100 fl. pentru academişti în patrie; şi doue à 60 fl. pentru studenţi în scoalele medii, cari s'an conferit pe anul scolariu 1885/6 prin concurs la alţi tineri;

b) din fundaţiunea Moga un stipendiu de 500 fl., care conform conclusului sinodal din 6/18 Aprile 1885 Nr. protoc. 87 s'a prefăcut în 8 stipendii à 50 fl. Mai adaugêndu-se şi din fundaţiunea Francisc Iosefină 100 fl., s'au creat de tot pe anul scolariu 1885/6 10 stipendii, pentru 10 pedagogi, cari s'au împărţit prin concurs şi la recomandarea corpului profesoral seminarial la 10 elevi. Astfeliu de presinte sunt stipendiaţi 20 pedagogi.

În fine se observează, că stipendiştilor Elie Stănilă, medicinist, Aureliu Demian, medicinist şi Demetriu Stefan, jurist li s'au lăsat stipendiile de 500 fl. pe anul scolariu 1885/6 ca ajutoriu pentru solvirea tacselor de rigoroase, pe lângă condiţiune a ridica ratele în mod decursiv, când vor produce atestate despre facerea rigoroaselor.

Un conspect despre statul stipendiştilor pe anul scolariu 18-5/6 se alătură sub ^{10}/.

4. Conferinţele învĕţătoresci. După ce învĕţătorii din scoalele noastre confesionale din archidiecesă s'au constituit în 11 reuniuni districtuale, cari după statute au sĕ ţină în fie-care an o adunare generală, consistoriul si-a reservat, ca la statorirea programelor pentru adunările reuniunilor sĕ prescrie şi anumite obiecte corĕspundĕtoare pentru conferinţe învĕţătoresci. Observând însĕ consistoriul că unele reuniuni învĕţătoresci în anul 1885 nu şi-au ţinut adunarea ordinară anuală, ear altele au ţinut la timp neoportun fără previa încunoscinţare a consistoriului, prin urmare nu a fost în posiţiune a prescrie obiectele pentru conferinţe, a îndatorat reuniunile a ţinea regulat adunările lor în feriile de vară şi a notifica consistoriului cu 30 dile mai înainte obiectele ce au a se pertracta în adunările generale, ca astfeliu consistoriul sĕ fie pus în posiţiune a da materialul şi eventual a denumì comisari consistoriali pentru conferinţe, ce pentru înlesnirea învĕţătorilor au sĕ coincidă cu adunările reuniunilor.

Dintre reuniuni au ţinut în anul 1885 adunări generale: 1 cea din districtul Sibiiului, 2. Făgăraşului, 3. Braşovului, 4. Sighişoarei, 5. Sebeşului, 6. Abrudului.

Consistoriul nu va lipsì a urmărì şi controla cu toată atenţiunea pe viitoriu activitatea, ce se va desvolta în sinul reuniunilor învĕţătoresci, ca o instituţiune nouă, eară încât pentru conferinţele învĕţătoresci prescrise în §. 130 din statutul organic va nisuì a se ţinea regulat, făcênd posibila înlesnire învĕţătorilor prin aceea, că conferinţele se pot ţinea deodată cu adunările generale a reuniunilor.

Din şedinţa consistoriului archidiecesan ca senat scolariu, ţinută în Sibiiu la 9 Aprile, 1886.

Varietăţi.

* (Congresul naţional bisericesc.) După cum suntem informaţi Escelenţia Sa Domnul archiepiscop şi metropolit Miron Romanul a primit notificarea, că Maiestatea Sa domnitoriul nostru a luat la cunoscinţă intenţiunea Escelenţiei Sale de a convoca congresul naţional bisericesc pe 8/20 Iuniu, a. c.

* („Correspondance de Vienne“) scrie: După sgomotul ce circulă şi pe care'l reproducem supt toată reserva, ar fi vorba ca d. Ioan Brătian, şeful cabinetului român, sĕ vie curênd la Viena. Această călĕtoriă ar fi mai mult sau mai puţin direct, privitoare la cestiunea tratatului de comerciu.

* (Representaţiune teatrală de diletanţi, împreunată cu joc), va avea loc Sâmbătă în 10/22 Maiu l. c. în casele dlui Haffer têrgul vitelor. Se vor juca douĕ piese teatrale în câte un act. „*Florin* şi *Florica*,“ „*De învĕţat n'aşi învĕţa de însurat m'aşi însura*“ (Vláduţul mamei). Venitul curat este destinat în favorul corului plugarilor români ce e sĕ se înfiinţeze la biserica gr. or de acolo. Supra-solvirile se vor primì cu mulţămită, şi se vor cuita pe cale diaristică.

* (Rectificare.) Reuniunea femeilor române din Mediaş îşi va ţinea adunarea generală la 21 Maiu a. c. st. vechiu, adecă la serbătoarea Constantin şi Elena, şi nu la 22 Maiu a. c.

* (Emigrarea evreilor din România.) Sciri telegrafice din Iaşi anunţă, că jidanii din acest oraş emigrează spre America. În dilele aceste au plecat ca la 100 familii. În curênd au sĕ le urmeze încă pe atâtea.

* (Graniţele bulgaro-române.) Comisiunea micstă pentru delimitarea hotarelor dintre România şi Bulgaria a plecat la Silistria, spre a resolva cestiunea la faţa locului.

* (În privinţa statuei lui Asachi) ce se va ridica la Iaşi, eată informaţiile ce un membru al comitetului instituit la Iaşi pentru ridicarea acesteia, le dă „Liberalului“:

Încasările merg foarte încet; mai sunt ca la 200 liste distribuite în ţară, cari încă nu sunt înapoiate nici cu bani, nici fără bani.

Sumele primite pănă acum, atât de la guvern cât şi de la particulari, de abea constituie $^{2}/_{3}$ din costul destul de modest al statuei.

Cu toate aceste, comitetul a întrat în tratare cu sculptorul Georgescu din Bucureşti, autorul statuei şi în curênd sculptorul se va apuca de lucru.

Însemnatul bărbat va fi representat şedênd pe scaun în mărime de $1^{1}/_{2}$ celei naturale.

Poate în un an statua sĕ fie gata.

Comitetul se îngrijesce mult de complectarea sumei necesare.

* (Un atentat în contra principelui Bulgariei) şi a ministrului president bulgar s'a plănuit de mai mulţi indivizi la Burgas. Poliţia a arestat mulţi strĕini. Cercetarea este în curgere. Principele audind de vestea aceasta a plecat îndată din Sliono, unde se afla, la faţa locului.

* (Pasteur.) În ultima şedinţă a academiei de medicină din Paris, d. Pasteur a terminat astfel o nouă şi interesantă comunicare:

„Adi, resultatele generale ale inoculărilor mele sunt următoare: 950 persoane tratate; din acest numĕr, şeasă au murit. Acestea sunt: mica Pelletier, patru ruşi muşcaţi de lup, o femee rusă de aproape 60 de ani, muşcată de un câne la faţă şi la mâni.“

Subscrierile pentru institutul Pasteur se ridică la aproape 700,000 lei.

O serbare s'a dat la Paris pentru a se spori această cifră.

*(Numĕrul catolicilor din Moldova.) „Curierul“ din Iaşi află că din notiţele statistice trimise de toate parochiile la ordinariatul catolic d'acolo în luna trecută Martie, se vede, că la 31 Decembrie 1885 s'au aflat în toată Moldova 63,285 catolici, compunênd 15,391 familii. Numĕrul căsătoriilor catolice în decursul anului 1885 a fost de 696 acel al botezurilor de 3214, ear acel al morţilor de 2015; de unde se vede că numĕrul născuţilor covârşesce cu 1199 pe acel al morţilor, şi că prin urmare poporaţiunea catolică din Moldova a crescut într'o proporţie de 18·94 pentru fie-care 1000 suflete.

* (Bibliografic.) La librăria tipografiei archidiecesane se află spre vêndare cu preţul de 50 cr. „Analele fundaţiunei lui Gozsdu“ pe anul 1884 fasciculul VI. Ediţiunea representaţiunei fundaţiunei Gozsdu. Budapesta, 1886. Cu literile tipografiei lui Schlesinger et Comp.

Morburi de tot soiul, şi mai cu samă: **boale de nervi, epilepsia, durerile de stomach, zuruitul nervos în urechi, înţĕpăturile în urechi** şi **asurdirea, durerea de cap, migrena, gălbinarea şi paralisarea** se vindecă prin metoda noastră raţională - sigură şi renumită în lumea întreagă. — La **bolnavi de plămână** şi de **asthmă** am ajuns după o cură de 4 sĕptĕmâni la cele mai minunate resultate. Rugăm sĕ ni se trimită o descriere amanunţită a morbului cu marcă postală de retour, — fără genă şi confidenţial.

Clinica privată **„Freisal“** în **Salzburg** (Austria.)

Nr. 2290 civ. 1886 [1305] 3—3

Publicațiune.

Spre scopul începerii comassărei hotarului Soimușului românesc, în special pentru regularea representării, alegerea ingineriului esecutor și statorirea proiectului de spese, — pe basa §-ului 44 a ordinațiunei pentru reg. propr. se prefige ca termin ḑiua de **16 Iuniu n. a. c. 9 oare dimineața** în localitățile cancelariei comunale din Șoimușul român, — la care termin se învită toți interesații, cu acea avertisare că absența vr'unuia nu va împedeca procedura.

Elisabetopole, 1 Maiu 1886.

Judele esmis al tribunalului regesc:

Kelemen m. p.

Câștig sigur!

Persoane solide **din ori-care strat al societății,** cari voiesc sĕ se ocupe cu **vênḑarea de losuri de stat și premii, permise prin lege,** plătind **conform articlului de lege XXXI din a. 1883** în rate, — pot sĕ fie aplicați prin noi ori unde, pe lângă niște **condițiuni foarte bune. Cu oare-care sirguință poți dobândì fără capital și risico dela 100 până la 300 fl. la lună.** [1309] 1—6

Ofertele provĕḑutc cu indigitarea ocupațiunei presente sunt a se adresa la

Hauptstädtische-Wechselstuben-Gesellschaft.
Adler & Cnie., Budapesta.

Materie pentru haine

din lână trainică pentru un bărbat de statură mijlocie.

3.10 metre un **rênd de haine**	**4 fl. 96 cr.**	din lână bună de oaie;
	8 „ — „	din lână mai bună de oaie;
	10 „ — „	din lână fină de oaie;
	12 „ 40 „	din lână de tot fină de oaie.

Plaiduri de călĕtorie dărabul fl. 4, 5, 8 până la 12. Stofe pentru haine foarte fine, pantaloni, paltoane de purtat și pentru ploaie Tüffl, Lode, Commis, Cammgarn, Cheviots, Tricots, cârpe pentru dame, stofe pentru biliard, Peruviens, Dosking se află la

intemeiat **Joh. Stikarofsky,** — la 1866. —

deposit de fabrică în Brünn.

Modele franco. Pentru croitori cărțile de modele **nefrancate. Trimiteri cu rambursă** preste 10 fl. **gratuit.**

Am totdeauna un deposit de stofe în valoare de preste fl. 150,000, și este în urma negoțului universal lucru natural că remân bucăți de câte 1 până la 5 metri **ca rest,** de aceea asemenea rĕmășițe trebuie sĕ le vênd **în preț de tot moderat. — Modele din aceste stofe nu se pot trimite,** cele neconvenabile se reprimesc în **schimb** sau se **înapoiază banii.** (Observ, că și alte firme reprimesc în schimb resturile trimise, poate pentru marfă și mai rea, dar **banii nu o înapoiază).**

Din causa **imitațiunilor** prin **firmele înșelătoare** și **nesolide**, sunt decis a părăsì publicațiunile în jurnale, și rog pe on. public a-'și lua notiță despre **firma mea solidă** și a me onora cu comande, cari se vor efectuì cu cea mai mare băgare de seamă.

Corespondențe se primesc în limbile: germană, bohemă, ungurească, polonă, italiană și franceză. [1259] 12—20

Însciințare.

Foarte important pentru fiește-care familie!

Am primit spre vênḑare enorma provisiune ale unei dintre cele mai renumite **fabrice de obiecte de argint Phönix,** cu un preț foarte redus, astfel că **numai eu singur** sunt în stare sĕ vênd

Obiectele de masă din argint Phönix

cu privilegiu patentat c. reg.

cari sunt pregătite din cel mai fin argint Phönix și le dau cu următoarele prețuri ne mai pomenit de reduse:

6 **cuțite de masă cu tăiș de oțĕl,** care e înțepenit bine cu cuie	fl. 2.—
6 **linguri de masă din argint Phönix,** masive și patent. cu coroană	„ 1.50
6 **furculițe de masă din argint Phönix,** masive și patent. cu coroană	„ 1.50
6 **linguri̦e de cafea din argint Phönix,** masive și patent. cu coroană	„ —.65
6 **lingurițe fine pentru oauă**	„ —.45
6 **păhăruțe pentru oauă,** minunate	„ —.80
1 **străcurătoare de teă escelentă,** masivă cu mănunchiú	„ —.50
1 **lingură de lapte, escelentă,** masivă	„ —.75
1 **lingură de supă, escelentă,** masivă	„ 1.—
6 **răzimătoare pentru cuțite, escelente** și masive	„ 1.25
2 **sfeșnice de masă,** foarte frumoase	„ 1.—
1 **tasă foarte frumoasă și masivă**	„ 1.50
1 **presărătoriu de zăhar sau piperiu**	„ —.40
49 **bucăți**	**fl. 13.30**

Un astfel de service complet constătătoriu din 49 de bucăți, luat de odată costă numai **10 fl.**

Acest Phönix-patentat ocupă între imitațiile de argint rangul prim, rĕmâne adecă totdeauna alb ca argintul curat, și opus de toate celelalte metale cocleala nu-l prinde nicicând, de aceea e foarte priincios pentru sănătate, și astfel cu toată căldura 'l pot recomanda, atât pentru singuraticele familii, cât și pentru proprietari de cafenele. Ori-cine își poate reprimì banii fără amânare, dacă marfa trimisă de mine, nu-i convine. Fără de a risca, poate deci sĕ procure ori-cine. Espediția se face per „cassa," sau cu rambursă postală. Scrisori de recunoscință și de comande repețite stau în biroul meu în masse mari la disposiția P. T. public. Adresa:

Universal-Export-Bureau S. Löw Wien, II. Grosse Schiffgasse 3/A.

NB. Avertisăm dela anunțuri anonime.

P. S. Asemenea avertisăm publicul de argintul numit „Brittania," care e compus curat numai din pleu și țінc, drept dovadă pot servì cu 61 bucăți argint britanic cu fl. 7.50 și $5_0/^0$ rabatt. [1303] 2-6

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 15 Aprilie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	3.15	—
Budapesta	6.47	1.45	**7.29**	**6.20**
Szolnok	11.22	3.51	**8·27**	**9.26**
P. Ladány	2.20	5.28	**5.58**	**11.40**
Oradea-mare	4.39	**6.41**	8.37	**1.28**
	—	**6.46**	9.37	**1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.45	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.14**	10.28	**2.34**
Rév	—	**7.42**	11.36	**3.18**
Bratca	—	—	12.10	**3.41**
Bucia	—	—	12.46	**4.01**
Ciucia	—	**8.31**	1.48	**4.26**
Huiedin	—	**9.01**	3.09	**5.08**
Stana	—	—	3.42	**5.27**
Aghireș	—	—	4.12	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluș	—	**10.01**	5.17	6.43
	10.20	—	—	7.03
Apahida	**10.52**	—	—	7.26
Ghiriș	**12.37**	—	—	8.54
Cucerdea	**1.48**	—	—	9.43
Uioara	**1.57**	—	—	9.51
Vințul de sus	**2.06**	—	—	9.58
Aiud	**2.36**	—	—	10.24
Teiuș	**3.14**	—	—	10.59
Crăciunel	**3.45**	—	—	11.28
Blaș	**4.06**	—	—	11.44
Micăsasa	**4.45**	—	—	12.18
Copșa mică	**5.40**	—	—	1.01
Mediaș	6.01	-	—	1.22
Elisabetopole	6.40	—	—	1.56
Sighișoara	7.35	—	—	2.44
Hașfalĕu	8.01	—	--	3.02
Homorod	10.05	—	—	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	**6.03**
Feldioara	12.14	—	—	**6.35**
Brașov	1.09	—	—	**7.14**
	1.50	**5.30**	—	—
Timiș	2.48	6.07	—	—
Predeal	4.56	7.45	—	—
Bucuresci	**9.40**	14.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.45	—
Predeal	—	**9.30**	12.50	—
Timiș	—	**11.11**	1.40	—
Brașov	—	**11.44**	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Hașfalĕu	10.10	—	**7.37**	—
Sighișoara	10.39	—	**8.21**	—
Elisabetopole	11.19	—	**9.05**	—
Mediaș	11.54	—	**9.43**	—
Copșa mică	12 12	—	**10.02**	--
	12.37	—	**10.30**	—
Micăsasa	12.56	—	**10.50**	—
Blaș	1.30	—	**11.29**	—
Crăciunel	1.45	—	**11 47**	—
Teiuș	2.34	—	**12.35**	—
Aiud	2.55	—	**1.04**	—
Vințul de sus	3.17	—	**1.30**	—
Uioara	3.24	—	**1.39**	—
Cucerdea	3.36	—	**2.07**	—
Ghiriș	4.11	—	**3.08**	—
Apahida	5.36	—	**5.08**	—
Cluș	5.56	--	**5.35**	—
	6.16	6.08	—	8.—
Nadisul ung	**.37**	—	—	8.34
Ghirbou	**53**	—	—	8.59
Aghire	7.08	—	—	9.56
Stana	7 34	—	—	10.16
Huiedin	**7.55**	7.14	—	11.04
Ciucia	**8.37**	7.43	—	12.17
Bucia	**8.53**	—	—	12.47
Bratca	**9.12**	—	—	1.21
Rév	**9.31**	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	**10.06**	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	**10.25**	—	—	3.39
Várad-Velencze	**10.35**	—	—	3.55
Oradea-mare	**10.41**	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	**12.50**	10.38	1.45	**5.35**
Szolnok	**3.06**	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	**10.05**	10.30
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.—**	—
Budapesta	—	8.05	8.—
Szolnok	—	11.02	**12.—**
Arad	—	**3.37**	**5.55**
	—	4.—	6.05
Glogovaț	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliș	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborșin	—	**6.42**	8.58
Zam	—	**7.14**	9.28
Gurasada	—	**7.43**	9.56
Ilia	—	**8.01**	10.17
Branicĭca	—	**8.21**	10.38
Deva	—	**8.47**	11.05
Simeria (Piski)	—	**9.40**	11.55
Orĕștia	—	**10.10**	12.24
Șibot	—	**10.34**	12.53
Vințul de jos	—	**11.04**	1.22
Alba-Iulia	—	**11.31**	1.40
Teiuș	—	**12.05**	2.24

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.09	**3.56**	—
Alba-Iulia	11.56	**4.27**	—
Vințul de jos	12.20	**4.53**	—
Șibot	12.25	**5.19**	—
Orĕștia	1.19	**5.41**	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicĭca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborșin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	**6.18**	9.49	—
Radna-Lipova	**6.57**	10.23	6.14
Pauliș	**7.12**	10.37	6.30
Gyorok	**7.27**	10.52	6.47
Glogovaț	**7.56**	11.18	7.17
Arad	**8.10**	11.32	7.32
	9.—	12.27	—
Szolnok	**2.39**	5.10	—
Budapesta	6.50	**8.16**	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	12.27	3.23
Hațeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Banița	3.35	**6.07**
Petroșeni	4.04	**6.39**

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	**8.18**
Aradul nou	6.25	**8.32**
Németh-Ságh	6.50	**8.51**
Vinga	7.19	**9.07**
Orczifalva	7.38	**9.20**
Merczifalva	7.56	**9.32**
Timișoara	8.42	**10.09**

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.49	9.33
Banița	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Hațeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	**6.07**
Vinga	6.52	**6.32**
Németh-Ságh	7.06	**6.53**
Aradul nou	7.21	**7.24**
Arad	7.53	**7.40**

Copșa mică—Sibiu

Copșa mică	**5.50**	1.24
Șeica mare	6.11	1.11
Loamneș	6.40	2.32
Ocna	7.03	2.01
Sibiiu	7.23	2.44

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	**8.16**	10.25
Ocna	**8.40**	10.46
Loamneș	**9.06**	11.09
Șeica mare	**9.35**	11.32
Copșa mică	**9.59**	11.52

Cucerdea—Oșorheiu - Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheța	10.31	4.21
Luduș	10.53	4.43
M. Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireșteu	12.26	**6.10**
Oșorheiu	12.46	**6.30**
	1.16	—
Reghinul-săs.	3.08	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	**4.22**	4.—
Oșorheiu	6.14	5.52
	6.34	**12.25**
Nireșteu	6.55	**12.55**
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	**1.24**
Cipeu-Iernut	7.37	**1.54**
M. Bogat	8.07	**2.31**
Luduș	8.21	**2.46**
Cheța	8.38	**3.06**
Cucerdea	9.07	**3.40**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Pisk.)	11.30

Ghiriș — Turda

Ghiriș	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriș

Turda	8.20	1.41
Ghiriș	8.41	2.06

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.** Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 50 Sibiiu, Marți 13/25 Mai 1886. **Anul XXXIV.**

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Nr. 57 Metr.

MIRON,

din îndurarea lui Dumnedeu archiepiscop al bisericei ortodocse în Transilvania și metropolit al românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania,

Preasânțiților frați episcopi; venerabilelor consistorii eparchiale; iubiților și onorabililor deputați congresuali; iubitului cler și popor din provincia Noastră metropolitană: Dar și milă dela Dumnedeu, și salutarea Noastră cordială!

Dupăce congresul ordinariu național bisericesc al provinciei noastre metropolitane, care la espirarea periodului de 3 ani avea sě se întrunească la 1/13 Octobre 1884, în urma unor dificultăți create prin emisul înaltului ministeriu regio-ungaric de culte și instrucțiune publică din 24 Septembre 1884 Nr. 35,214 nu a putut fi convocat pe acel termin normal; de asemenea nu a putut fi convocat nici pe alt termin fipsat mai apoi în conțelegere cu consistoriul metropolitan pe 11/23 Novembre 1884 din causa, că resoluțiunea preaînaltă a sosit numai puțin nainte de acest termin nou; în fine nu a putut fi convocat nici la terminul de 1/13 Octobre 1885 din causa unor noue dificultăți create prin emisul ministerial din 27 Octobre 1885 Nr. 1821: acum, când Maiestatea Sa cesareă și apostolico-regească, prin preaînalta resoluțiune datată în Budapesta, la 16 Maiu a. c. și notificată prin emisul ministerial din 17 Maiu a. c. Nr. 997, a binevoit preagrațios a lua la cunoscință intenționata convocare a congresului nostru pe 8/20 Iuniu a. c. — Noi cu privire la dispozițiunile statutului organic, cari regulează ținerea congresului, și la împregiurările estraordinari intrevenite, convocăm, și prin aceasta dechiarăm de convocat congresul național bisericesc al provinciei noastre metropolitane la biserica parochială din cetatea Sibiiu, pe Dumineca Tuturor Sânților, adecă pe 8/20 Iuniu a. c. la 9 oare înainte de meadădi, în care di după terminarea ritualelor bisericesci va urma numai decât deschiderea congresului și se vor începe lucrările congresuale conform regulamentului afacerilor interne.

Dat în reședința noastră archiepiscopească-metropolitană în Sibiiu, la 8/20 Maiu, 1886.

Miron Romanul m. p.,
metropolit.

Nr. 1932 Scol.

Notificare oficială.

Escelenția Sa Domnul ministru de culte și instrucțiune publică de datul 25 Martiu a. c. Nr. 420. Pres. notifică acestui consistoriu, că la preaînaltă concesiune institutul ces. reg. militariu geografic din Viena a heliografiat portretul Maiestății Sale a împěratului și regelui nostru, și pentru autoritățile civile și scolare se poate procura cu prețul de 1 fl. în edițiune de lucs, pe hârtie din Japan, sau 50 cr. pe hârtie de China.

Procurarea se poate face deadreptul dela institutul militariu geografic din Viena sau prin acest consistoriu archidiecesan, dacă se va trimite prețul aici.

Din ședința consistoriului archidiecesan ținută în Sibiiu, la 8 Maiu, 1886.

Nicolau Popea,
archimandrit și vicariu archiepiscopesc.

Sibiiu, 12 Maiu 1886.

Dilele trecute a apărut în diarele din patrie o notiță, în sensul căreia guvernul va trimite aici ca comite suprem substitut pre comitele suprem al comitatului Brașov, contele Betlen. S'a pus deci în vedere un provisoriu pe timp scurt, și sub durata acestui provisoriu agendele s'au concredut unei persoane de încredere a guvernului, care totodată este simpatică și vecinilor nostri sasi conlocuitori în acest comitat.

Din acest incident oamenii au făcut mai multe combinațiuni. Unii voiau sě vadă o schimbare radicală în politica guvernului față cu sașii. Se credea adecă, că prin provisoriatul acesta guvernul voiesce sě dedeie pre sași la cea ce va urma, la definitivul neamânabil în timpul cel mai scurt. De persoana administratorului conte Betlen e legată deci și demnitatea de comite suprem al comitatului Sibiiu. O a doua combinațiune voia sě scie, că administratorul provisoriu va avea sě sondeze numai terenul, sě studieze situațiunea cu ochii sei aici la fața locului, și apoi sě raporteze guvernului despre adevěrata stare de lucruri, culminațiunea acesteia era: netedirea terenului pentru un sas binevědut în ochii guvernului, și cât de bine urgisit de cercurile săsesci mai de influență.

Cumcă agitațiunea provenită din scirea provisoriului a luat mari dimensiuni, și a pus în mișcare chiar și cercurile mai de influență săsesci, despre aceasta ne dă dovadă diariul „Sieb. D. Tageblatt" de aici, care este organul căpeteniilor săsesci. Dilele trecute a tractat acest diariu cestiunea cu scirea despre întrarea provisoriului, și el încă a admis aceste două probabilități. A aflat apoi cu cale a se plânge amar asupra guvernului pentru neîncrederea lui față cu politica săsească de aici, neîncredere, care de loc nu se potrivesce prelângă prevenirea conlocuitorilor nostri sași, care au ajuns de mult la acea graniță, preste care a trece, va însemna, a-ți sacrifica interesele tale proprii.

Amărăciunea ce eșia din fie-care cuvênt al articolului de care vorbim, provocarea lui la multele vecsațiuni suferite de conlocuitorii sasi din partea ministrului de culte și instrucțiune publică, vecsațiuni, cari calcă în picioare legile esistente în cele mai cardinale povețe ale lor, ne-a făcut sě credem, că autorul articlului e bine informat despre multele acte private ale ministrului de culte Trefort, acte private cu privire la esecutarea articlului de lege XVIII din 1879, despre care diaristicii nu prea pot avea cunoscință. Lovitura s'a simțit și în Budapesta, căci oficiosul „Pester Lloyd" în numěrul de Sâmbătă se ocupă la locul prim cu cestiunea provisoriului și cu nedumeririle esprimate de către organul conlocuitorilor nostri sasi.

De interes este pentru noi din toată afacerea aceasta un singur lucru. Am dorit sě se tragă cele mai esacte informațiuni despre referințele din comitatul acesta, și sě nu se treacă cu vederea, că aici nu sunt numai sasi, ci sunt și români, cari și ei sunt buni cetățeni, și în această calitate a lor, pretind sě fie considerate și interesele lor. Pretind adecă sě se denumească un comite suprem fără predilecțiuni naționale, un om cu inima la loc, care sě deie informațiuni esacte despre lucrurile de aici.

Din inimă dorim o împăcare a sasilor cu guvernul, așa am dis într'unul din numěrii trecuți ai diariului nostru din anul acesta, din inimă dorim o înțelegere, căci aceasta ar fi o radă de speranță, că în cele din urmă se vor crea rapoarte mai sănătoase în patria noastră, însě aceasta împăcare sě nu se facă cu desconsiderarea românilor din acest comitat.

Aceasta a fost dorința noastră: sě se informeze bine cei chiemați a fericì popoarěle din acest comitat.

Luăm deci act de articolul din „Pester Lloyd" pentrucă în el se dice, că ministrul president voiesce sě se informeze despre starea lucrurilor.

Mai dilele trecute a fost la Pesta un bărbat sas cu mare trecere la connaționaliștii sei, și Dl Tisza a conferit timp mai îndelungat cu el. Tot dilele trecute a trecut prin Budapesta comandantul suprem al trupelor din Ardeal, baronul Schönfeld, om cu vederi pătrundětoare. Domnul Tisza l'a cercetat — așa ne spune „Pester Lloyd și a vorbit mult cu el despre referințele din acest comitat.

Atâta dorim și noi. Avem și noi bărbați cu pricepere, dela cari guvernul își poate lua informațiuni esacte, pe basa cărora va provedea postul de comite suprem cu un om condus numai de bine'e și fericirea popoarelor din acest comitat.

Cu chipul acesta se va face dreptate pretensiunilor săsesci, nu se vor desconsidera însě nici cele ale românilor, și dreptatea 'și va vărsa binefacerile sale asupra tuturora deopotrivă.

Revista politică.

E mare ferbere 'n capitala țării. Un incident pe cât de simplu și neînsemnat, care a avut loc Vineri la Budapesta, i-a scos din fire pe patrioții maghiari. La alt loc dăm o descriere mai aměnunțită a demonstrațiunilor patriotice din Budapesta; acì ne mărginim a reasuma numai casul, care a dat ansă la atâta sfară, în următoarele.

În porunca de di a garnisoanei din Budapesta generalul Jansky a dispus ca oficerii secțiunii 4 și 5 de geniu se participe în mod oficial la 21 Maiu (diua căderei Budei în mânile ungurilor la 1849) la 'ncununarea mormêntului generalului cădut întru apěrarea patriei Hentzy, a colonelului Alnoch și a celorlalți militari, ce și-au věrsat sângele pentru patrie și monarch și cari zac înmormêntați în cimiteriul militariu din Buda. Lucrul s'a isprăvit întocmai. Pe morminte s'au aședat din partea oficerilor cununi, ear generalul Jansky a ținut o cuvêntare ocasională vorbind din punct de vedere militariu și accentuând dorința, ca armata comună sě fie totdeauna pătrunsă de acel spirit de unitate, de care, au fost trupele acele, în fruntea cărora s'au luptat Hentzy și Alnoch.

Acesta este faptul, în care ungurii au descoperit o cutezantă demonstrație politică îndreptată 'n contra statului, și care a 'ndemnat pe doi matadori ai dietei a adresa doue interpelări guvernului.

In ședința de Sâmbătă a dietei deputatul Gabriil Ugron a făcut următoarea interpelare: „Are dl ministru cunoscință despre incidentul espus. Dacă nu, are de gând sě se informeze asupra lui și sě afle, că oare ieșirea „in corpore" s'a întêmplat în urma unei porunci de di? Ear dacă starea lucrului s'ar constata ca adevěrată, află dl ministru compatibil cu demnitatea națiunei, ca fiii ei aflători în funcțiuni militare, cari se susțin pe spesele țěrii, — sě fie comandați la acțiuni, ce vatěmă națiunea? Crede că este compatibil cu disciplina militară ca cercurile militare sě arangeze demonstrațiuni? Crede că 's acomodate astfeliu de demonstrațiuni făcute pe teritoriu maghiar pentru susținerea bunei armonii între națiune și domnitoriu, între popor și celelalte naționalități, — cu deosebire, când ele se fac într'o di, de care Ungaria numai cu pietate își aduce aminte? Este Dl ministru aplecat de a întreprinde pașii necesari, ca națiunea sě primească satisfacție?"

Deputatul Emeric Szalay a adresat tot în aceeași di guvernului interpelarea următoare: „. . . . . Considerând, că o astfeliu de demonstrațiune s'a inscenat de 37 de ani încoace ieri de prima dată, — ea nu se poate privì ca dictată de pietate față cu cameradii căduți, ci trebuie că s'a făcut cu o tendință politică pronunțată. Întreb deci pe întreg guvernul și 'n special pe dl ministru president: că are cunoscință despre întreg incidentul de eri de pe așa numitul *„K. K. Militärfriedhof?"* Dacă are, intenționează împedecarea astorfeliu de incidente, cari provoacă și vatěmă adênc națiunea."

Rěspunsul încă nu a urmat.

Camera României după îndelungate desbateri a primit cu unanimitate proiectul de tarif autonom al guvernului. Dl Cogălniceanu a salutat cu bucurie acest vot al țěrii, prin care i s'a deschis României independența economică. D-lui respinge idea reînoirii convențiunilor, și dice, ca România nici când sě nu iee ofensiva pe terenul economiei sale, dară sě se apere energic în contra oricărui atac. Dl Cogălniceanu închieie cu propunerea, ca spre scopul ușorării transportului maritim, sě se deschidă porturi libere și sě se construieze pod peste Dunăre.

Tariful autonom va avea sě între 'n viață cu dece dile după promulgarea lui oficială.

Grecii 'și-au schimbat de nou cabinetul, în fruntea căruia stă adi fostul șef al oposițiunei

Tricupis, care nu se scie până acum ce intenţiuni va fi urmărind. Şi asta cu atât mai vêrtos, cu cât în timpurile din urmă au avut loc la graniţe nişte conflicte sângeroase între trupele turcesci şi grecesci, cari pot servì drept bun pretecst guvernului, ca sĕ amâne demobilisarea şi sĕ protesteze 'n contra blocadei, ceea-ce a şi făcut; spre norocire însĕ conflictele aceste n'au fost de un caracter, nici serios şi nici rĕsboinic. Din ambele părţi ele se caracterisează, ca provenite numai din întêmplare şi greşală. Blocarea ţĕrmurilor grecesci e susţinută cu toată energia din partea puterilor.

O întrunire publică a adversarilor bilului irlandez a Dlui Gladstone s'a ţinut acum în urmă la Saint-James Hall, sub preşedenţia dlui Ashmead Bartlett. La această întrunire au asistat marchisul de Salisbury, lordul Hamilton şi d. Hovard Vincent.

D. Ashmead Bartlett a salutat pe marchisul de Salisbury ca pe şeful partidei conservatoare şi bărbatul de stat, care trebuie sĕ lucreze pentru menţinerea unităţii imperiului britanic.

Marchisul de Salisbury, luând în urmă cuvêntul, a combătut proiectele d-lui Gladstone, cari, a ḑis, că nu pot de cât sĕ aducă separaţiunea completă a Irlandei. După părerea sa, nu este cu putinţă d'a avea încredere în poporul irlandes după cum vor apărătorii proiectului de autonomiă.

Oratorul a propus ca contra-proiect, ca Parlamentul engles sĕ acoarde guvernului puteri îndestulătoare pentru a guverna Irlanda. După doaue-ḑeci de ani de acest regim, Irlanda va fi în stare d'a primi toate concesiunile, cum de esemplu guvernul local şi desfiinţarea oricărei constríngeri. Dar nu trebue sĕ se deie înapoi sau sĕ'şi schimbe politica. Poliţia în Irlanda trebue sĕ rĕmână în tot-deauna aceiaşi cu toate schimbările de cabinet.

Procesele de presă ale „Tribunei.“

Procesul II.

Preşedintele deschide şedinţa la $9\frac{1}{2}$ oare.

Tribunalul e compus din d-nii Biró Pál, Veress şi Aurel Comănescu.

Juriul e compus din următorii membri: Szász Béla, Dr. Bartók István, Somlyai László, Nagy Gábor, Bak Lajos, Koch Antal, Bokros Elek, Bokros Béla, Bogdán István, Veress Ferenţ, Hönig Károly, Oriold József şi Endstrasser József.

Notariu: Vinczenti Károly. Translator: Dr. Aurel Isacu.

Depunênd juraţii jurămêntul prescris, preşedintele resumează obiectul acusei intentate de către procurorul suprem din M.-Oşorheiu, Sebestyén Mihály în contra lui Cornel Pop Păcurar, ca redactor şi contra lui Ioan Slavici, ca director al „Tribunei“ şi care are sĕ formeze basa pertractării de astăḑi.

Trecêndu-se preste generaliile deja cunoscute, Păcurar fasionează la întrebarea preşedintelui, că recunoasce articolul incriminat de al seu, ear Slavici, că foaia stă sub conducerea lui.

Notariul cetesce acusa.

Apĕrătoriul I. Coroian cere în numele lui Pop Păcurar sĕ se cetească pasagiul prim din protocolul luat asupra fasionărilor.

După o consultare de 5 minute presidentul declară, că tribunalul deneagă cetirea pasagiului respectiv, deoarece acusatul poate sĕ o facă aceea şi cu graiul viu.

Notariul cetesce articolul incriminat, şi dupăce presidentul pune întrebarea, dacă juraţii poftesc sĕ se mai cetească articolul şi în limba română, juratul Bokros Elek e de părere, că trebuie sĕ se cetească la toată întêmplarea, pentrucă acela e aşa ḑicênd substratul acusei şi ei asupra aceluia au sĕ se pronunţe.

La dispunerea presidentului, translatorul Dr. Aurel Isacu cetesce articolul incriminat.

Procurorul reg. cere sĕ se facă cunoscute şi acele acte, prin care se încunosciinţează comitele suprem al Sibiiului, că redactorul de mai nainte al foii I. Slavici predă redacţiunea lui Păcurar, ear el va figura în fruntea foii ca director.

Coroian cere din nou pe basa §-lui 65 cetirea pasagiului prim al protocolului de ascultare.

Se dă cetire pasagiului, care cuprinde în sine următoarele „Articolul din cestiune e articolul meu (adecă al lui Păcurar), eu 'l-am scris şi eu iau asupră-mi rĕspunderea pentru el.“ La întrebarea, că de ce l-a scris, rĕspunde, că dupăce pe vremea aceea foile s'au ocupat foarte mult de români şi mai ales de numele lui Kossuth, m'am temut, că acele articole vor agita pe români şi vor comite vre-o alunecare. Am scris deci acest articol spre a-i liniştì şi a-i clarifica şi astfeliu scopul nu mi-a fost agitarea ci liniştirea.

Urmează discursul de acusă al procurorului reg., în care se ḑic următoarele:

On. tribunal ca judecătorie de presă!

Prea on. domni juraţi!

În acusa ce s'a cetit se accentuează articolul care a apărut în „Tribuna“ la 9 Ianuariu a. c. şi a vĕḑut lumina în Nr. 295 al acestui ḑiariu. Problema numitului articol e, sĕ atace orbiş statul ungar: ba în îndrăsneala lui merge aşa departe încât aduce sub discusiune puterea, îndreptăţirea şi prin urmare esenţa deobligătoare a legilor, trăgênd la îndoială îndreptăţirea la esistenţă a acelora. Altfel ce ar însemna cuvintele: „Dacă naţiunea maghiară se luptă pentru constituţiunea garantată prin legi.... şi noi românii tot pentru restabilirea unei stări legal garantate ne luptăm, când stăruim sĕ fie ţînută în sfinţeniă „pragmatica sancţiune.“

Sunt aplecat a crede, că scriitoriul articolului a premis cuvintele acestea, pentru de a neteḑì aceea ce ḑice în cele următoare. Sunt aplecat a crede şi aceea, că scriitoriul articolului nu pricepe sancţiunea pragmatică. Sancţiunea pragmatică fiind în articolul III de lege din anul 1744 întrodusă ca lege vĕdită, cuprinde estinderea dreptului de moştenire şi asupra liniei femeiesci, sau, precum se esprimă legea: „moştenirea de tron presentată nouĕ din pietate şi iubire către moştenitorii întregei case maiestatice austriace, pe basa căreia pentru casul, când linia bărbătească austriacă s'ar sfêrşì, va avea sĕ urmeze la domniă cu drept neîndoielnic linia femeiască în acelaşi rênd al primei nasceri, ca linia bărbătească.“

Mult stimaţii mei domni şi juraţi!. Acum îndrăsnesc a ve întreba, ce se află în stările create prin legile de aḑi, care ar contraḑice cu sancţiunea pragmatică? Care lege o trage la îndoială? sau care lege atacă dreptul de moştenire întemeiat pe legea sancţionată? In contra căreia se simte a se lupta scriitoriul articolului? pentru că ḑice, că voiesce sĕ ţină în vigoare sancţiunea pragmatică. Mult stimaţii mei domni şi juraţi! El nu vrea sĕ ţină în vigoare sancţiunea pragmatică, pentru că aceasta e în vigoare, el spune, ce vrea şi pentru ce folosesce drept pretest sancţiunea pragmatică, pentru ca sĕ împartă în doue Ungaria, sĕ desfacă de ea părţile transilvane. El enunţă în mod hotărît „e greu a mai convinge pe români, că lor nu le este iertat a stăruì sĕ'l unească tot în contra pragmaticei sancţiuni şi fără de voia maghiarilor cu o altă ţeară.“

Pe un individ, care deşì se declară a fi cetăţean de stat şi a se bucura de spriginul legilor ungare, se încumetă a ataca legea sancţionată esistentă şi 'ndrăsnesce a enuncia pe faţă, că are de scop a desface părţile transilvane şi a le încopcia de altă ţeară, îl poate oare suferì un stat, ca sĕ nisuiască în contra sustării şi prin urmare pentru nimicirea lui? Şi anume aceia cari se numesc pe sine patrioţi. §. 173 din cod. pen. dispune pedepsirea cu arest de stat de 5 ani a acelora, care se folosesc de espresiunile citate în actele de acusă.

Articolul susţine, că maghiarii au făcut aceea ce au făcut fără învoirea românilor. Afirmaţiunea aceasta este lipsită de adevĕr, sau că e a se atribuì nesciinţei scriitoriului articolului, sau apoi scriitoriul vrea sĕ adimenească pe cetitorii sei. Unirea părţilor transilvane cu ţeara mamă s'a pronunţat de o parte prin art. de lege I transilvan, şi de altă parte prin art. de lege VII ungar; şi cine au adus aceste legi?

Rĕspunsul: aceia, cari au fost îndreptăţiţi a o face. Dacă domnul autor al articolului vrea sĕ ḑică, că legea s'a făcut fără învoirea dênsului, are tot dreptul, pentru că pe dênsul nu 'l-au întrebat.

Dar chiar sĕ fi vrut sĕ-'l întrebe, aceasta nu o ar fi putut face, din simpla causă, pentru-că dênsul atunci nici nu era. Dar dacă vrea dênsul sĕ ḑică, că (acea lege) s'ar fi adus fără conlucrarea românilor, aceasta nu corespunde adevĕrului, pentru-că în § 2 al art. de lege I, care vorbesce despre unirea Ungariei şi Transilvaniei, se face amintire de Ioan Lemenyi, episcopul Făgăraşului, Andreiu Şaguna, episcopul gr. or. şi Ioan Bohoţĕl, deput., ca conlucrători.

Acesti domni au fost români şi prin urmare legea de sub întrebare nu s'a făcut fără de a fi românii întrebaţi, dimpotrivă prin directa lor conlucrare.

Domnilor Juraţi! Din cele premise puteţi vedea, că toate, câte le afirmă articolul incriminat, nu esistă, şi că toate sunt neadevĕruri, pretecste de agitare în contra dispositiunilor constituţiunii.

După aceste advocatul I. Coroian îşi începe pledoarul. (Va urma.)

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Mesentea, în 4/16 Maiu 1886. Onorate Dnule Redactor! Ve rog sĕ binevoiţi a da loc în coloanele preţuitului ḑiariu ce redigeţi următoarelor rênduri.

Încât îmi aduc eu aminte doar din comuna Mesentea, situată între Cricău, Galda de jos — Tibru şi Cetea, până aḑi nu şi-a luat nimenea osteneală sĕ scrie ceva despre ea, deşì ar fi avut ce scrie şi până acuma. Comuna Mesentea e o comună mititică, care numĕră abia preste 300 de suflete tot români greco orientali, şi ca unicum în feliul ei prin părţile aceste, nu aflii în ea nici un jidan, graţiă înţelepciunei proprietariului de acì dl Ioan Rusan, care a sciut sĕ-i facă sĕ nu mai sugă din spatele poporului muncitoriu şi sĕ nu demoraliseze pe poporul nostru.

Ca om al bisericei, călĕtorind şi eu până la Mesentea am cercetat biserica — primul edificiu chiemat a mai îndulcì vieaţa bietului român în aceste têmpuri de grea cercare.

Mare mi a fost bucuria, când am aflat o bisericuţă conform puterilor poporului destul de curăţică şi grijită, bine reparată şi înzestrată cu cărţi de tot feliul. Ceea ce am aflat rĕu în biserică este un antişambru înaintea bisericei, în care este pusă o scândură lată şi lungă şi e menită de a se face acolo pomenele.

Întrebând pe părintele Ioan Dărămuş, care e causa de aceasta se usitează în comună, 'mi-a spus cu toată francheţa, că oamenii sĕraci neavênd odăi spaţioase, după ce îngroapă pe unul din ai sĕi aduc pânea, vinul şi alte mâncări şi beuturi şi le servesc celor chiemaţi, la care masă iau parte chiar şi preoţimea cu cantorii, cea ce eu nu am aflat de corect şi i-am şi atras atenţiunea asupra acestei irregularităţi, care ar trebuì casată. Eşind din biserică am aflat un cintirim închis binişor şi între altele 'mi-a atras atenţiunea o peatră — pe care am cetit următoarea inscripţiune „Intr'al pămêntului seu şede leul cel bĕtrân“ 1859 V. Popp.

Cerênd şi aici deslușirile necesari, îmi spune părintele Dărămuş, că V. Pop nu este altul decât unul din antecesorii d-sale de piă memoria, care în anii furtunoşi 1848—49 a apĕrat cu mare zel şi destoinicià causa poporului insetat de libertate şi că prins în două rênduri, numai ca prin urechile acului a scăpat de furia celor ce voiau sĕ mai încătuşe libertatea poporului nostru pe o jumĕtate de secol. Inscripţiunea o a scris decedatul paroch cu mâna sa propriă până a trăit şi comitetul parochial a dispus, ca sĕ se scrie numai anul trecerei lui din vieaţă 1859. Din cintirim am mers spre scoală. Nici nu e departe scoala de biserică. Dorinţa mea de a vedea un edificiu baremi sĕ samene cu o scoală a fost înlocuită prin o privelişte tragică, căreia abia pot sĕ i dau espresiune.

Me conduce adecă preotul comunei în o căsuţă, în care întrând am dat dintâiu de un cuptoriu de pâne ruinat, de nisce păreţi de 3 metri şi jumĕtate înălţime — şi de o odaiă scundă, afumată de vr'o 3 metri de lată şi $2\frac{1}{2}$ de lungă şi aceea era scoala română gr. orientală din Mesentea protopresbiteratul Albei-Iulia!

Doamne — am ḑis în mine — cum se poate, ca o comună, eliberală din 1848 de jugul iobăgiei, cu un preot altmintrea cualificat, onest şi zelos sĕ aibă un astfeliu de edificiu pentru crescerea tinerimei sale.

Dl Rusan — aici mi-a venit în ajutoriu, şi mi-a spus, „am putea avea noi de mult scoală, dar nu e cine sĕ se intereseze de noi, materialul a fost adunat şi l'au luat unul şi altul din trecĕtori, banii bisericei 600 fl. la numĕr sunt risipiţi şi neasiguraţi pe la unul şi altul din comună şi eu deşì ofer din nou 100 fl. şi dau tot materialul de peatră, nu 'mi voiu ajunge scopul, deoarece banii risipiţi nu i putem aduna şi la noi doar de 10 ani nu s'au făcut raţiocinii, ear dl p.... trece pe la noi prin sat în spre Cetea câte odată, dar sĕ ne vaḑă de trebi, doamne păzesce.“

La acest comunicat am rĕmas înmărmurit!

Cum se poate ca acela care e chiemat sĕ priveghieze de scoală şi de averea ei sĕ nu meargă 10 ani în o comună, ca sĕ ţină şedinţe cu comitetul sĕ afle căi şi mijloace ca sĕ nu se risipe banii bisericei destinaţi pentru edificarea scoalei, ci sĕ se uite cum trec anii, cum remâne poporul în ignoranţă, şi cum se nimicesc banii destinaţi pentru cultura noastră.

Da aceasta, am ḑis eu şi 'mi vine sĕ susţin, că ar fi cu neputinţă, dacă nu trecea p'aci un om din Geoagiul de sus şi nu mi-ar fi spus, că la ei e şi mai rĕu şi în alte locuri tot asemenea — şi că tractul întreg e amar şi vai. Întorcêndume acasă am cugetat mult asupra acestui lucru, când odată iau „Telegraful român“ în mână şi vĕd că ḑeu drept trebuie că au oamenii dela Mesentea şi jur, deoarece şi Venerabilul consistoriu archidiecesan a constatat în raportul adresat sinodului, că în tractul Albei-Julia — parochiile încă nu sunt organisate!

Trebue o mai eclatantă dovadă despre starea cea tristă a scoalelor din tract și a averilor lor? Eu cred că ba, și Venerabilul consistoriu e detoriu sĕ facă ceva spre mântuirea poporului din aceste părți, unde preoțimea e dejosită de popor, unde scoalele sunt în spre ruină, unde averile sunt amenințate cu totala perdere, unde poporul strigă și geme de atâta indiferentism, ce-l arată cel chiemat a fi lumina tractului.

Mergênd de acì la casa parochială, locuința parochului nostru, o am aflat în o stare bunicică și curată — deși și în privința asta s'ar mai aștepta unele îmbunătățiri.

Oficiul parochial se conduce altmintrea în bună regulă și matriculele datează cu începere dela anul 1813, ear biserica e edificată la anul 1782 și reparată în ḑilele mai din urmă.

Va-sĕ ḑică la anul Domnului 1782 sub de piă memorie împĕratul Iosif al 2-lea comuna bisericească Mesentea a putut edifica o bisericuță frumușică, dar după o sută de ani strănepoții acelor oameni nu pot, nu sunt în stare sĕ edifice o scoală, deși paralele nu ar fi lipsit dacă era și ar fi cine sĕ apuce lucrul în mâni.

Încolo anul s'ar părea a fi mănos, poame se arată destule și viile nu au suferit așa de tare ca prin comunele învecinate Cetea, Cricău, fiind ceva mai la adăpost. Segregarea și comasarea aici încă nu s'au făcut, deși cea din urmă e concesă, și atârnă dela înțelepciunea fruntașilor din comună, ca sĕ afle un *modus vivendi* de a se împăca cu proprietariul care e român, sêmte românesce și nu doresce sĕ vadă pe economi fără pășunat comun, ci cere sĕ i se dea în schimb un loc comunal neroditoriu, ca sĕ-și scutească viile de multele calamități la cari sunt espuse pe sate și atunci abḑice de comasare, care în cas de a se pune în lucrare va costa câteva ḑeci de mii — tot bani eșiți din pungi românesci — degeaba.

Porțiunea canonică — drept venit pentru parochul, constă în 10 jugăre de pămênt și fênaț foarte bun, roditoriu, de clasa primă și ea formează aproape singurele venite ale parochului — deoarece numĕrul parochianilor e mic și stola e de tot moderată pentru funcțiunile preoțesci.

Dea ceriul, ca sĕ domnească în comună bună înțelegerea și armonia — și cu puteri unite și inimi calde pentru fericirea neamului nostru sĕ se apuce cât de curênd de edificarea scoalei, care aḑi nu esistă — și e durere că e așa și ar putea fi altmintrea.

Sapienti sat! *Călĕtoriul.*

Gioagiul de sus, 15 Maiu 1886 n. Onorate Domnule Redactor! Pe sub poalele munților apuseni Joi după Sân-Georgiu o întêmplare neașteptată a măchnit inimile poporațiunei noastre.

Sub șuerul unui vênt rece, fulgii de zăpadă ca în toiul ernei, au acoperit cu o pătură groasă întreg hotarul comunei noastre și a celor din jur. Ear noaptea spre Vineri zăpada înghețată a rĕmas pe frunḑele pomilor cășunând daună foarte însemnată.

Viile, ca mai gingașe, cel puțin pentru anul curent, sunt nimicite. Și dauna e adênc simțită, căci pentru poporațiunea, aproape curat română de sub poalele munților apuseni, viile formează productul de căpetenie.

Pomii nu se cunosc încă întru cât sunt stricați. Destul că și frunḑișul pădurei, anume cel de stejar, — e ca opărit și uscat. La ceva bine deci, nici în această privință nu ne putem aștepta.

Pe când natura în afară astfeliu se rĕsbună în cancelaria comunei noastre atunci decurgea încercarea împăciuirei prin buna învoială cu fostii proprietari nobili dinainte de 1848, în cestiunea segregării pădurilor și comasării agrilor. Durere, dar nu am putut ajunge la nici un resultat. Pretensiunile dlor sunt enorme. După acestea orientându ne, cu o ḑi mai înainte, am fi ajunși la sapă de lemn. Credem însĕ, că se vor mai micșora cu timpul și aceste pretensiuni. Altcum nu e chip și modru de un „*modus vivendi*“ pentru ambele părți.

Fără îndoială multă precauțiune trebue sĕ desvoalte și dlor în această delicată afacere. Nu putem sĕ nu le atragem atențiunea în acest respect.

Bine e de însemnat și cu toată seriositatea, că hotarul comunei noastre nici de cum nu e acomodat, atât pentru segregare cât și pentru comasare. Muntos și rîpos cum e peste mĕsură, anevoie se vor învinge pedecile pentru ajungerea unui resultat ecuitabil. Ceea-ce în parte s'a și dovedit deja prin activitatea ingineriului din anul trecut. Care activitate din ce motive s'a întrerupt, pe cale dreaptă noue până astăḑi ne este puțin cunoscută.

În vederea acestora nu putem sĕ nu cerem, pe cale onestă, reducerea pretensiunilor de până acum. O facem aceasta cu consciință curată și cu toată dreptatea ce ne compete.

Drept aceea nu negăm ce simțim noi.

Noi voim ca împreună sĕ trăim suferindu-ne cu indulgința cuvenită unii pre alții, ca popoare ce aparținem unui stat, ce cu mândrie se numĕră în șirul celor cu menire culturală.

Împreună am apĕrat aceste moșii prin vitregitățile trecutului până și cu vĕrsarea sângelui — martoră ne este istoria nepreocupată — împreună le apĕrăm și astăḑi, în mĕsură dreaptă deci împreună avem sĕ le și folosim. Altcum înzadar ne-am opintì unii sau alții, căci nu se poate. Așa are sĕ judece, credem noi, tot omul cu minte.

În speranța că vom putea vorbì cu resultat mai favorabil la o altă încercare de împăciuire, — încheiem pentru astădată, vom revenì însĕ cu timpul, cerênd trebuințele. *Vr.*

Academia română.

Însciințare.

După decisiunile luate de academia română în sesiunile de până la anul 1886, concursurile propuse de academie sunt cele următoare:

I. „Premiul Năsturel-Herescu“ din seria B. de 4000 lei, se va decerne în cursul sesiunii generale din anul 1887 unei cărți scrise în limba română cu conținut de ori-ce natură, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie până la 31 Decembre 1886.

II. „Premiul statului Heliade Rădulescu,“ de 5000 lei se va decerne în cursul sesiunii generale din anul 1887, unei cărți scrise în limba română, cu conținut literar, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1885 până la 31 Decembre 1886.

NB. Concurenții la aceste premii vor binevoì a trimite la cancelaria academiei române în Bucuresci operele lor, cari vor fi în condițiunile de timp acì însemnate, în câte 12 esemplare, până la 31 Decembre 1886.

III. „Marele premiu Năsturel-Herescu“ din seria B, în sumă 12,000 lei, se va decerne în cursul sesiunei generale din anul 1889, unei cărți scrise în limba română, cu conținut de ori-ce natură, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuariu 1885 până la 31 Decembre 1888.

NB. În privința premiilor „Năsturel-Herescu“ se pun în cunoscința publicului următoarele disposițiuni din codicilul reposatului întru fericire C. Năsturel-Herescu:

B. Premii pentru opere publicate.

„În tot anul societatea academică română va avea a premia, din veniturile fondului „Năsturel,“ o carte tipărită originală, în limba română, care se va socotì de către societate ca cea mai bună publicațiune apărută în cursul anului.

„Însĕ aceste premii vor fi de doue specii:

„1. În trei ani consecutivi, d'a rêndul, se va decerne câte „un premiu de patru mii lei, Nr. 4000 L. n. minimum, la „cea mai bună carte apărută în cursul anului espirat;

„2. Ear㎝ în al patrulea an se va decerne un premiu „fics de lei 12,000, carele se va numì „marele premiu Năsturel,“ operei care va fi judecată ca publicațiunea de căpetenie ce va fi apărut în cursul celor patru ani precedenți. „Acest premiu nu se va putea decerne unei lucrări, care „va fi obținut deja unul dintre premiele anuale, decât defalcând dintr'ênsul valoarea premiului precedent.

„Operele ce se vor recompensa cu această a doua serie de premie vor tracta cu preferință despre materiile următoare:

„*a)* Scrieri serioase de istorie și sciințele accesorii ale „istoriei, preferindu-se cele atingĕtoare de istoria țĕrilor „române;

„*b)* Scrieri de religiunea ortodocsă, de morală practică „și de filosofie;

„*c)* Scrieri de sciințe politice și de economia socială;

„*d)* Tractate originale despre sciințe esacte;

„*e)* Scrieri enciclopedice, precum dicționare de istorie „și geografie în cari sĕ între și istoria și geografia României; dicționare generale sau parțiale de sciințe esacte, de arte „și meserii, de administrațiune și jurisprudență, și alte asemeni „lucrări utile și bine întocmite:

„*f)* Cărți didactice de o valoare însemnată ca metod și ca cuprins;

„*g)* Dicționare limbistice în limba românească, mai „ales pentru limbile antice și orientale, adecă limba latină, „elenă, sanscrită, ebraică, arabă, turcă, slavonă și altele.

„*h)* Publicațiuni și lucrări artistice d'o valoare serioasă, adecă relative la artele plastice, architectură, sculptură, pictură, gravură și chiar opere musicale serioase, pe „cari aceste toate societatea academică română le va putea „apreția atunci, când își va întinde activitatea ei și asupra „tuturor materiilor de Bele-Arte;

„*i)* Scrieri de literatură română, în prosă și în versuri „precum poeme, drame și comedii serioase, — mai ales subiecte naționale, — și ori ce alte opere de înaltă literatură.

„Acestora mai cu samă ași dori sĕ se acoarde „marele premiu Năsturel,“ când vor fi judecate ca avênd un merit cu „totul superior, spre a se da astfeliu o încuragiare mai puternică desvoltărei literaturei naționale.“

La acestea se mai adaogă următoarele disposițiuni luate de societatea academică.

1. La concursurile acestor premii se pot presenta și opuri preînoite în noue edițiuni, cari se vor fi retipărit în cursul anului de autori în viață.

2. După cuprinderea chiar a testamentului, traducțiunile din limbi strĕine sunt escluse dela concurs; se va face esceptiune pentru acele traducțiuni de pe opuri strĕine clasice, cari:

a) sau prin dificultățile învinse ale unei perfecte reproduceri în versuri românesci, vor constituì adevĕrate opuri literare ale limbei române;

b) sau prin anecsarea de elucidări și de note scientifice, cu totul proprie traducĕtoriului, își vor fi însușit meritele unor lucrări originale în limba română.

3. Cărțile premiate de academia română din alte fonduri ale sale sau cele tipărite din inițiativa și cu spesele ei nu pot întra la concurs pentru premiile Năsturel din seria B.

4. Premiile Năsturel din seria B, se pot acorda nu numai unor opuri complete, ci și părții unui op tipărit în cursul anului, cu condițiune însĕ ca aceasta parte sĕ fie de valoarea și de întinderea unui volum și nu de ale unei simple făscioare, (minimum 400 pagini format în 8^0. garmond).

5. Premiarea unei părți a unui op la un concurs anual nu împedecă premiarea unei alte părți a aceluiași op la un concurs posterior.

6. Opurile anonime și pseudonime vor putea fi admise la concursul cărților tipărite, ear autorii lor, spre a primì premiile acordate, vor trebuì sĕ justifice proprietatea lor.

(Va urma.)

Varietăți.

* (Maialul reuniunei române de cântări din Sibiiu) va avea loc Sâmbătă în 17/29 a l. c. la pavilionul din dumbravă. În cas că timpul va fi nefavorabil, maialul se amână pe ḑiua de Constantin și Elena (21 Mai st. v.), când se va ține la tot casul, chiar și fiind timpul nefavorabil în localitățile grădinei „Hermann.“

* (Teoria vitejiei în practică.) În un ḑiariu românesc din Ardeal cetim următoarele:

„Teoria vitejiei. Cetim în o foaiă română ardeleană: „. . . . . . Asemenea oameni, sunt oameni cu judecată și cu prevederi. Vĕd sĕlbătĕcia furtunei, vĕd valurile nebune, cari cutropesc fără crutare tot ce li se opune, de aceea se trag la o parte, caută adăpost la locul scutit, până-ce trece furtuna cu furia sa, și după-ce cerul începe a se însenina din nou, raḑele soarelui varsă lumină și căldură, sub a cărora binefăcĕtoare influență se reculeg elementele culcate de furtuna cea sĕlbatecă.“ D'apoi bacșișul?!“

Apoi bacșișul? Bacșișul trebue căutat în practica vitejiei documentate în procesul de pressă pertractat nu de mult la curtea cu jurați din Cluș. Și aceasta numai spre a se împlinì ceea ce s'a ḑis prin proverbul care ḑice: Ḑi-i mamă chioară, sĕ nu-ți ḑică ea mai întâi.

* (Demonstrațiunile din Budapesta.) A doua ḑi după încununarea mormintelor lui Hentzy și Alnoch prin oficerii de geniu din capitală (veḑi Rev. politică), s'a produs o ferbere nespus de mare cu deosebire în cercurile studenților universitari. Studenții s'au adunat prin diferite cafenele și au decis sĕ demonstreze 'n contra înscenătoriului incidentului de eri: în contra generalului Jansky și sĕ depună pe mormintele 'ncununate de oficerii armatei comune, cununi de ceapă. Spre seară au plecat ca la 150 de studenți, între strigăte de „*Éljen Kossuth*“ dela palatul universității și urmați de oameni de tot soiul au mers la locuința generalului Jansky, unde au spart ferestile, câte le-au putut ajunge cu petrile lor, au înscenat un charivari și au sbierat până când li s'a urît. Aflând că generalul nici nu e acasă, au plecat mai departe. Poliția a încercat de mai multeori a 'mpedeca tumultul, dar nu i a succes. De aici au mers spre pod, unde rupênd cordonul poliției, au trecut la Buda pe piața unde se află monumentul generalului austriac Hentzy. Împedecându-i poliția de a se apropia de el, s'au mărginit a cânta de douĕori „*Kossuth Lajos azt izente*“ și a arunca cu oue clocite 'n statuă. La întrevenirea energică și cu tact a inspectorului polițial tinerimea s'a risipit apoi pela 9 și $^1/_2$ oare seara. Pe Duminecă s'au proiectat noue demonstrațiuni. Ținuta armatei e calmă și plină de demnitate.

* (Un cas de coleră) s'a ivit la Budapesta 'n 22 a. l. c. S'au luat mĕsuri de precauțiune.

Loterie.

Sâmbătă în 22 Maiu n. 1886.

Buda: 66 70 22 48 3

Nr. 122. [1310] 1—3

CONCURS.

După ce în urma concursului publicat în „Telegraful Roman“ Nrii 7, 8 şi 10 ex 1886 nu s'a ivit nici un concurent pentru parochia Măgura în protopresbiteratul Cluşului, se publică de nou concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

a) birul sau merţa mică de bucate, pentru pâne, dela 130 familii sau case a 1 fl. . . . 130 fl. — cr.

b) o ḑi de lucru cu palma (clacă) a 40 cr. dela 130 familii sau case . . . . 52 fl. — cr.

c) dela cununii, botez, înmormêntări, precum şi dela alte servitii îndatinate şi regulate . . . . 119 fl. 60 cr.

Suma . 301 fl. 60 cr.

Aceste venite sunt regulate după un calcul mediu de 5 ani de sinodul parochial estraordinariu dela 8 Decembre 1885.

Spre sciinţă se mai notează, că în această parochiă, casă sau supraedificate şi porţiune canonică nu se află.

Doritorii a ocupa acest post, sunt poftiţi a subşterne subscrisului suplicele lor concursuale, instruite pe basa legilor esistente în terminul indicat. În conţelegere cu comitetul parochial.

Cluş, 11 Aprile 1886.

Vasilie Roşescu,
protopresbiter.

Nr. 268. [1312] 1—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului vacant de paroch în parochia de clasa III. Gostila se escrie prin aceasta concurs cu termin *de 30 ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Casă de locuit cu 2 încăperi şi o tindă.
2. Superedificatele economice, constătătoare din un grajdiu pentru 4 vite, o şură şi un grânariu.
3. Porţiune canonică: arătoriu, fênaţ şi păşune în mărime de 20 jugere.
4. Dela 112 familii câte o ferdelă mare (20 cupe) de cucuruz sfărmat şi câte o ḑi de lucru cu palma.
5. Stolele usitate, şi anume: *a)* o înmormêntare mare 3 fl. şi una mică 1 fl., *b)* o cununiă 2 fl., *c)* un botez 10 cr., *d)* molitvă la Botezul şi Învierea Domnului câte 10 cr. dela fiecare familiă şi *e)* sânţirea apei mici 20 cr.

Doritorii de a ocupa acest post vor avea a'şi aşterne petiţiunile lor concursuali instruite în înţelesul prescriselor statutului organic şi a regulamentului pentru parochii la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Deeş, 30 Aprile 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului „Deeş.“

În conţelegere cu comitetul parochial.

Teodor Herman,
protopresbiter.

Nr. 172 [1311] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroch Ioan Aron în parochia de clasa a III-a Cornăţel, protopresbiteratul gr. or. al Sibiiului, prin aceasta se escrie concurs cu termin *de 30 ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele sunt: jumĕtate din dotaţiunea preoţească sistemisată cu 401 fl. 20 cr., adecă 200 fl. 60 cr.

Reflectanţii sĕ-'şi presenteze petiţiunile instruite conform legii la oficiul protopresbiteral subsemnat în terminul suscitat.

În conţelegere cu comitetul parochial din Cornăţel.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului.

Sibiiu, în 22 Aprile 1886.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Nr. 2279 1886 civ. (1307] 2—3

Publicaţiune.

Pentru începerea lucrărilor în cestiunea segregărei hotarului din Căpâlna de sus, anume: pentru a regula representaţiunea, a alege ingineriu şi a face preliminariul de spese se pune termin pe **3 Iuliu 1886 dimineaţa la 9 oare** în locuinţa judelui din **Căpâlna de sus,** la care citez pe toţi cei interesaţi cu observarea, că nepresentarea lor nu va împedeca pertractarea.

Elisabetopole, 27 Aprile 1886.

Dela tribunalul regesc.

Kelemen,
jude esmis.

!!Vin roşu sêrbesc!!

Negotin din 1884. I. cualitate

(în litre sau în butelii)

recomandă onoratului public, şi în special domnilor cârcimari cu preţurile de tot moderate

J. F. Breitenstein,

băcănie în strada Morii Nr. 27.

Estras

din articolul **„Vinurile Sêrbiei“** apărut în foaia periodică pentru cultura vinului şi îngrijirea pivniţei **„Die Weinlaube“** (Anul XII, Nr. 29 dela 18 Iuliu 1880.)

Calitatea vinului sêrbesc, care timp îndelungat a fost necunoscut în comerciul cel mare cu vin, în general e escelentă. Vinurile mai mult roşii, se disting înainte de toate prin un gust surprinḑĕtoriu, ele se pot pune între vinurile cele grele negre, şi au o asemenea materie de coloare mare şi intensivă, precum o aflăm numai la puţine vinuri din Dalmaţia. O vadră de vin alb amestecat cu o vadră de vin roşu sêrbesc, dă un product ca vinul cel mai întunecat de Vősslan. Cea ce în special dă valoare vinurilor sêrbesci, şi cărei asemenea se află numai la vinurile de Bordeaux este puţină acreală la cantităţi însemnate, şi aceasta dă vinurilor un caracter fin.

Comande în afară se fac după dorinţă (în sticle sau în butoaie) prelângă rambursă în modul cel mai prompt. [1308] 2—3

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 15 Aprilie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	3.15	—
Budapesta	6.47	1.45	**7.29**	**6.20**
Szolnok	11.22	3.51	**8·27**	**9.26**
P. Ladány	2.20	5.28	**5.58**	**11.40**
Oradea-mare	4.39	**6.41**	8.37	**1.28**
	—	**6.46**	9.37	**1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.45	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.14**	10.28	**2.34**
Rév	—	**7.42**	11.36	**3.18**
Bratca	—	—	12.10	**3.41**
Bucia	—	—	12.46	**4.01**
Ciucia	—	**8.31**	1.48	**4.26**
Huiedin	—	**9.01**	3.09	**5.08**
Stana	—	—	3.42	**5.27**
Aghireş	—	—	4.12	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluş	—	**10.01**	5.17	6.43
	10.20	—	—	7.03
Apahida	**10.52**	—	—	7.26
Ghiriş	**12.37**	—	—	8.54
Cucerdea	**1.48**	—	—	9.43
Uioara	**1.57**	—	—	9.51
Vinţul de sus	**2.06**	—	—	9.58
Aiud	2.36	—	—	10.24
Teiuş	**3.14**	—	—	10.59
Crăciunel	**3.45**	—	—	11.28
Blaş	**4.06**	—	—	11.44
Micăsasa	**4.45**	—	—	12.18
Copşa mică	**5.40**	—	—	1.01
Mediaş	6.01	-	—	1.22
Elisabetopole	6.40	—	—	1.56
Sighişoara	7.35	—	—	2.44
Haşfalĕu	8.01	—	—	3.02
Homorod	10.05	—	—	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	**6.03**
Feldioara	12.14	—	—	**6.35**
Braşov	1.09	—	—	**7.14**
	1.50	**5.30**	—	—
Timiş	2.48	6.07	—	—
Predeal	4.56	7.45	—	—
Bucuresci	9.40	14.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.45	—
Predeal	—	**9.30**	12.50	—
Timiş	—	**11.11**	1.40	—
Braşov	—	**11.44**	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Haşfalĕu	10.10	—	**7.37**	—
Sighişoara	10.39	—	**8.21**	—
Elisabetopole	11.19	—	**9.05**	—
Mediaş	11.54	—	**9.43**	—
Copşa mică	12 12	—	**10.02**	--
	12.37	—	**10.30**	—
Micăsasa	12.56	—	**10.50**	—
Blaş	1.30	—	**11.29**	—
Crăciunel	1.45	—	**11 47**	—
Teiuş	2.34	—	**12.35**	—
Aiud	2.55	—	**1.04**	—
Vinţul de sus	3.17	—	**1.30**	—
Uioara	3.24	—	**1.39**	—
Cucerdea	3.36	—	**2.07**	—
Ghiriş	4.11	—	**3.08**	—
Apahida	5.36	—	**5.08**	—
Cluş	5.56	--	**5.35**	—
	6.16	6.08	—	8.—
Nadisul ung	**.37**	—	—	8.34
Ghirbou	**53**	—	—	8.59
Aghire	**7.08**	—	—	9.56
Stana	**7 34**	—	—	10.16
Huiedin	**7.55**	7.14	—	11.04
Ciucia	**8.37**	7.43	—	12.17
Bucia	**8.53**	—	—	12.47
Bratca	**9.12**	—	—	1.21
Rév	**9.31**	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	**10.06**	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	**10.25**	—	—	3.39
Várad-Velencze	**10.35**	—	—	3.55
Oradea-mare	**10.41**	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	**12.50**	10.38	1.45	**5.35**
Szolnok	**3.06**	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	**10.05**	10.30
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.—**	—
Budapesta	—	8.05	**8.—**
Szolnok	—	11.02	**12.—**
Arad	—	**3.37**	**5.55**
	—	4.—	6.05
Glogovaţ	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliş	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborşin	—	**6.42**	8.58
Zam	—	**7.14**	9.28
Gurasada	—	**7.43**	9.56
Ilia	—	**8.01**	10.17
Branicîca	—	**8.21**	10.38
Deva	—	**8.47**	11.05
Simeria (Piski)	—	**9.40**	11.55
Orĕştia	—	**10.10**	12.24
Şibot	—	**10.34**	12.53
Vinţul de jos	—	**11.04**	1.22
Alba-Iulia	—	**11.31**	1.40
Teiuş	—	**12.05**	2.24

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.09	**3.56**	—
Alba-Iulia	11.56	**4.27**	—
Vinţul de jos	12.20	**4.53**	—
Şibot	12.25	**5.19**	—
Orĕştia	1.19	**5.41**	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicîca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborşin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	**6.18**	9.49	—
Radna-Lipova	**6.57**	10.23	6.14
Pauliş	**7.12**	10.37	6.30
Gyorok	**7.27**	10.52	6.47
Glogovaţ	**7.56**	11.18	7.17
Arad	**8.10**	11.32	7.32
	9.—	12.27	—
Szolnok	**2.39**	5.10	—
Budapesta	6.50	8.16	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simcria	11.50	2.33
Streiu	12.27	3.23
Haţeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Baniţa	3.35	**6.07**
Petroşeni	4.04	**6.39**

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	**8.18**
Aradul nou	6.25	**8.32**
Németh-Ságh	6.50	**8.51**
Vinga	7.19	**9.07**
Orczifalva	7.38	**9.20**
Merczifalva	7.56	**9.32**
Timişoara	8.42	**10.09**

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.49	9.33
Baniţa	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Haţeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	6.07
Vinga	6.52	6.32
Németh-Ságh	7.06	6.53
Aradul nou	7.21	7.24
Arad	7.53	7.40

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	**5.50**	1.24
Şeica mare	6.11	1.11
Loamneş	6.40	2.32
Ocna	7.03	2.01
Sibiiu	7.23	2.44

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	**8.16**	10.25
Ocna	**8.40**	10.46
Loamneş	**9.06**	11.09
Şeica mare	**9.35**	11.32
Copşa mică	**9.59**	11.52

Cucerdea—Oşorheiu - Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheţa	10.31	4.21
Luduş	10.53	4.43
M. Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireşteu	12.26	**6.10**
Oşorheiu	12.46	**6.30**
	1.16	—
Reghinul-săs.	3.08	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	**4.22**	4.—
Oşorheiu	6.14	5.52
	6.34	**12.25**
Nireşteu	6.55	**12.55**
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	**1.24**
Cipeu-Iernut	7.37	**1.54**
M. Bogat	8.07	**2.31**
Luduş	8.21	**2.46**
Cheţa	8.38	**3.06**
Cucerdea	9.07	**3.40**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Pisk.)	11.30

Ghiriş — Turda

Ghiriş	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriş

Turda	8.20	1.41
Ghiriş	8.41	2.06

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu. Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 51 Sibiiu, Joi 15/27 Mai 1886. **Anul XXXIV.**

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de douĕ ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

O voce din provincie.

Ori cât ne nisuim ca sĕ ne împăcăm cu situațiunea creată noue în statul de sub coroana stului Stefan, nisuința aceasta a noastră se pare a se lovì de nisce stânci puternice, cari ne fac sĕ simțim lovitura până în adêncul sufletului nostru. — Suntem dedați a suferì și în suferințe e oțelit poporul român.

Cu toate acestea când vedem, după cum cetim în ḑiarele maghiare, că un esces de zel necualificabil a sedus pe inspectorul regiu de scoale din comitatul Bihorului ca sĕ pună 51 de învĕțători la umbră, adecă sĕ-i scoată din scoală și de pe catedră, unde au încăruntit și sĕ le ia pânea din gura lor și a familiilor lor — ni se umple inima de durere și țipetul celor 51 de oameni, a căror nenorocire e, că nu au supt laptele dela țița maghiară, ci dela cea română, a pătruns deja dela un colț al patriei până la celalalt. E prea mult ḑicem, ca 51 de oameni din volnicia unui inspector de scoale sĕ fie dați afară din oficiu și cu perderea oficiului sĕ'și peardă pânea de toate ḑilele și în urma urmelor ce au mai scump: chiar și onoarea. Cine cunoasce poporul dela sate și raportul ce esistă între el și între învĕțătoriul, scie la moment ce dureros e pentru acești oameni nenorociți a fi dați afară din posturile lor, din simplul motiv, că veḑi Doamne încă nu și-au însușit limba maghiară! E dureros când art. XVIII din 1879 se interpretează așa, dar și mai dureros e, când dl ministru de culte crede, că prin ordinațiunea sa din 28 Maiu anul trecut va asigura pacea între cetățenii de diferite limbi și va contribuì la cultivarea diferitelor popoare din țară.

Începutul s'a făcut deci în comitatul Bihorului cu învĕțătorii români de ambe confesiunile!

La bine deci nu ne putem aștepta nici noi cești din părțile ardelene. Inspectorilor nostri de scoală nu le este ertat sĕ rĕmână îndĕrĕtul colegului lor din comitatul Bihorului, și viitoriul ne va dovedì, că o goană formală se va îndrepta asupra capetelor acelor nefericiți oameni, cari au învĕțat la scoală în un timp, pe când limba maghiară nu era limba statului, ci limba unui popor, care se luptă și el pe viață și pe moarte de a'și vedea asigurată esistența politică și de a'și rehabilita constituțiunea strivită la părete cu multe alte drepturi ale lui.

Oare așa de curênd sĕ fi uitat compatrioții nostri pățeniile lor de sub timpul absolutismului?

Oare sunt de ajuns 19 ani, ca un popor care e recunoscut de marinimos și de cavaler, abia după un deceniu deja ajuns la putere sĕ și uite pățeniile de sub regimul lui Bach și sĕ înlocuiască singur acest sistem urît de toți cetățenii patriei fără deosebire de naționalitate și confesiune?! Noi credem că încă tot va mai venì un timp și acela deie Dḑeu sĕ nu fie departe, ca sĕ ne înțelegem unii pe alții.

Ne supunem legei, îndată ce ea e sancționată de regele nostru! stimăm organele chiemate a esecuta legile bune rele cum vor fi, dar că o ordinațiune ca cea din 28 Maiu a. trecut e menită a ne face sĕ tresărim de urmările ei funeste pentru învĕțătorii, scoalele și cultura poporului nostru — este evident! E grozav atestatul ce se face la un stat de oameni destul de nĕcăjiți, rĕu salarisați, cari luptă cu lipsele de toate ḑilele și cu multele superstițiuni înrădăcinate în popor și acum tot ei acești nefericiți oameni, sĕ fie espuși *ad beneplacitum* ordinațiunei din 28 Maiu! Suntem dispuși a crede, că Escelenția Sa dl ministru de culte va revoca ordinațiunea din 28 Maiu — și o va revoca din motivul, că nu are rațiune de a pretinde, ca un om chiemat a învĕța pe alți oameni sĕ scie o limbă perfect, pe care el nu o a învĕțat în copilăria sa și pe care el chiar de o ar și sci din fundament, el nu o poate preda în scoala poporală fără ca sĕ nu jignească cele mai sânte și mai candide principii pedagogice. Suntem și mai dispuși a crede, că inspectorii de scoale nu vor căuta nod în papură de a produce confusiunea pe întreagă linia. E destul de trist și de dureros, că legea din 1879 are putere retrogradă păn la învĕțătorii din 1872, dar și mai trist, că ea se estinde și asupra celor înainte de 1872 și tinde a le pune adjuncți de învĕțători. Când am vedea noi că statul e atât de puternic, încât sĕ ne vină într'ajutoriu acolo unde nu avem parale sĕ ne edificăm noi scoale, ca sĕ ne ajute, atunci noi confesiunile nici nu i-am lua în de rĕu câte un amestec, ba i-am ceda bucuros un control părintesc și binevoitoriu a scoalelor noastre. Ei dar din nenorocire nu e așa. Statul nu ne dă nimica. Noi din sĕrăcia noastră ne susținem scoalele și pe învĕțătorii nostri, din sudoarea poporului ne-am edificat și edificăm scoale, și din sudoarea lui plătim pe învĕțătorii nostri, ca sĕ ne învețe pe fiii nostri a fi cetățeni buni și folositori ai patriei.

Românul din colibă și și cel din palat pretinde ca fiul seu sĕ învețe a se ruga în limba sa la Dumneḑeu și el nu poate și nu e dispus a înlocuì „Tatăl nostrul" cu „Miatyánk". Încercări deci de a învĕța pe poporul dela munte și de pe sate în o limbă pe care el poate în viața sa nu are ocasiunea a o auḑì — sunt încercări de ale lui Sysifus!

Concedem și am conces totdeuna, că băeții mai mărișori după ce sciu ceti și scrie, computa și judeca în limba lor, sĕ învețe și limba statului păn la gradul, de care doar ei ar avea lipsă în viață, dar mai mult înzadar pretindem — nu se poate! Este deci și va remânea un secret pentru noi insistința și stăruința de a ne silì sĕ ne învĕțăm copiii nostri o limbă, de care ei ca fiitori cetățeni nu au tocmai necesitate neapĕrată și făr de a cărei cunoscință ei tot ar putea fi oameni de omenie, civi buni și folositori ai statului nostru și purtătoriu de sarcinile publice întocmai așa de bine, ca și cei crescuți între sunetul pintenilor.

Românul nu a învĕțat și sciut limba germână la anul 1859 și 1866 — dar analele acelor ani și buletinele oficioase de atunci precum și ordinile de aḑi ale comandanților nu le detrag nimica din iubirea patriei lor, ci din contră susțin, că soldat mai bun ca românul nici nu e altul în armata ces. regiă, și că el atunci nu vede glonțul, nu tresare la bubuitul tunului, ci merge înainte unde-'l chiamă vocea consciinței sale și dorința Maiestății Sale. Oare aceste nu sunt eclatante doveḑi, că și făr de a sci limba statului de atunci, ei au prestat servicii patriei lor? Sĕ credem oare că venind têmpuri furtunoase pentru țară și monarchiă, românul va fi îndărătul altora — numai că ce nu scie limba statului maghiar, — ar fi de tot riscat. Ca sĕ învețe deci limba, pentru ca sĕ se înțeleagă cu organele statului, nu are înțeles.

Amploiații sunt pentru popor și trebuințele lui, ear nici decât poporul pentru amploiați, și e trist că vedem prin ținuturi curat românesci juḑi, cari nu sciu o buche românească și cele mai vitale interese ale țeranului nostru sunt puse în joc și atêrnă dela tălmăcirea bună sau rea a unui servitoriu de cancelarie.

Pentru d'al de aceste am avea noi românii destul de grave motive sĕ ne plângem la frunḑă și iarbă, dar nu o facem. Noi suntem și am fost în defensivă, ne-am apĕrat și ne vom apĕra până numai unde vom putea drepturile noastre ca cetățeni ai patriei. Avem și dreptul și detorința sĕ ne apĕrăm. Înădușim de multe-ori câte o voce și o înădușim în speranță, că doar vor venì timpuri mai bune și cei chiemați a duce la limanul doririlor naia statului — nu se vor lăsa conduși de un șovinism spurcat și de un curent bolnăvicios, care bine și prosperare nu va aduce nici noue, nici statului și nici unui factor cu posiție în societate.

FOIȚA.

CHIPUL LUI CESAR

de

Alecsandru Dumas.

I.

Îmi veți permite de a ve intreținea câte-va momente cu o operă de artă dintre cele mai însemnate, pe care Vuilleret, bibliotecariul orașului Besançon, mi-a trimis-o din partea museului.

Este vorba de o statuetă antică representând pe Cesar. Statueta este mutilată: i lipsesc cele douĕ brațe și picioarele.

Așa cum este ea, este un cap d'operă simplu.

Acuma, cum am ajuns eu a primì un asemenea cadou?

Asta-i ceea ce ve voi istorisì.

Numai cât narațiunea va fi lungă.

— Sunt foarte lung în vorbă, când vorbesc cu d-voastră, iubiți cetitori.

Oamenii, cari caută după rațiunea ce esistă sau nu esistă, pretind că țintesc la cine-va.

Ertați acest termin, nu me servesc de el decât numai a vorbì în limbagiul acelora, cărora după părerea mea bunul Dumneḑeu mai bine ar fi făcut sĕ nu le mai fi dat limbă.

Ei! scumpii mei inimici, când lucru eu pentru mine și ceea ce fac și acuma, n'am nici un interes a țintì la cine-va, — și — socotesc a devenì, în fapt o palavragie mai lungă decât nici odată.

Sunt cu totul contrariu oamenilor cari ḑic către amicii lor vĕḑêndu-i:

— Me mir, aveam de spus atâtea lucruri și acuma când ești aici, nu-mi mai aduc aminte nici de unul.

Eu o mărturisesc franc, iubiți cetitori, înainte de a lua condeiul, adese-ori nu aflu cel dintâiu cuvênt despre aceea ce voi vorbì. Dară odată pornit, m'agăț d'o ideă și nu me mai opresc.

Dar mult e bine a te abate dela subiect, a străbate dintr'o uliță într'o pajiște.

Nu se află floricică pe această verdeață magnifică brodată de mâna lui Dumneḑeu, care sĕ nu fie un cap d'operă.

Și cu cât floarea e mai mică, cu atât mai mult îți aduce aminte de timpul copilăriei.

Copiii nu cunosc și nu le plac altele decât numai floricelele, ghioceii, mugurii, cuclusele, — ce's acelea cucluse? me veți întreba.

— Dumneḑeule, nu m'ași putea ține sĕ ve spun numele scientific al cuclusei, — nici cărei familii aparține ea. Poate că numai pe la Villers — Cotterets se chiamă așa.

Întrebați iubiți cetitori și iubite cetitoare, întrebați pe copiii cei mai mici din ce floare își fac ei mincea, de care se servesc ei când aruncă cu lopățica și dacă nu ve vor spune numele, vi-o vor arăta.

Rosele, crinii, iasminele sunt florile juneței și nu ale copilăriei. Copilul nu recunoasce aceste flori.

Cât pentru camelii, georgine și cact, nu le-a făcut bunul Dumneḑeu, ci Batton, Nattier și dna Barjon.

Într'o ḑi vĕḑui un copil, care voia cu toată puterea sĕ mănânce o bucată de zăhar dintr'un trandafir, care începea a se deschide.

Este evident că copilul nu lua acest trandafir din care voia sĕ guste, drept o floare.

— Ca ce o lua atunci? me veți întreba.

Oh! aceea nu me privesce; este destul pentru mine că am putut cetì în inima oamenilor, — și câte odată în inima femeilor, — fără de a fi putut cetì în spiritul copiilor.

Cu toate că în spiritul copiilor nimic nu e scris; ci este un registru alb în care Dumneḑeu trage prima linie: „Iubesce pe mama ta!" Trecută aceea, ochiul cel mai abil nu vede acolo de cât numai obiecte mișcătoare și efemere, ceva ca umbrele care se reflectează într'o cameră obscură.

Rĕsboiul vamal.

Stăm în fața rĕsboiului vamal cu țara vecină România. Tariful autonom al României este promulgat, al nostru e aproape gata, aşa încât numai puține ḑile ne despart de 'nceperea periculoasei campanii economice.

Spre ilustrarea situației, cum se privesce ea 'n cercurile guvernului român, dăm în cele următoare un articol al ḑiariului *„Telegraful"* din Bucuresci.

Eată articlul:

Pe cât ne-a iertat putința, am reprodus cele scrise de principalele ḑiare austriace asupra ruperei negociărilor, am ținut în curent pe cetitorii cu mişcările guvernelor din Pesta şi Viena.

Suntem atacați ş'aci, cu multă violență; dar câtă deosebire între un atac şi altul. Austro-ungurii, adevĕrații şi singurii interesați contra noastră, nu recurg la mijloace mişelesci. Ei ne acusă de orbire; ei nu pot sĕ-şi stăpânească furia când vĕd că noi, stat mic, nu ne sfiim sĕ ținem pept unei mari monarchii; ne amenință în sfêrşit cu ruina.

Dar toate acestea se înțeleg şi, ce e mai bine se pot discuta. Aşa vom face aḑi cu „Neue freie Presse", cel mai serios din toate ḑiarele austro-ungare câte s'au ocupat cu cestiunea convenției.

Vom reaminti principalele atacuri.

După părerea ḑiariului vienez, „guvernul Brătianu are o îndrăsneală nebună" că nu cedează Austro-Ungariei, singura noastră prietenă; noi românii „împingem protecționismul până la caricatură"; numai în fabulă şoarecele scapă pe leu, în realitatea vieței însĕ „dobitocul cel mic trebue sĕ se teamă de cel mare"; nimeni nu se gândesce sĕ atingă autonomia economică a României, „dar fie-care stat e rĕspunḑĕtoriu de întrebuințarea ce face cu libertatea sa de acțiune"; în sfêrşit „conflictul cu Austro-Ungaria ne va duce la ruina economică."

În total, aprecieri subiective, amenințări copilăresci; şi ne mândrim noi că în cestiune aşa de gravă am stat mai sus decât marii nostri confrați din Viena. Noi n'am amenințat pe nime, din potrivă, am fost amenințați chiar de confrații din lăuntru, cari se 'ncălḑesc la vatra noastră şi la masa noastră se hrănesc. Departe de asta, după ce am constatat trebuința d'a trăi în bună înțelegere cu Austro-Ungaria, am formulat limpede ce cerem şi ce dăm. Şi totdeauna am fost în perfectă armonie cu guvernul partidei noastre.

Negociările, cu adênca noastră părere de rĕu, n'au reuşit; urmând vechia tradițiune, Austro-Ungaria cerea totul dela noi şi nu voia sĕ dea nimic. Têrgul nu s'a făcut şi, pe cât noi, pe atâta şi Austro-ungurii trebue sĕ poarte rĕspunderea nouei stări de lucruri. Cât despre vină le-o lăsăm toată; căci am dovedit, şi confrații dela Viena au recunoscut şi recunosc, că ungurii sunt de vină, că ei speculează şi nu vor decât sĕ speculeze, pentru înavuțirea unei clice, care deține totul. Dacă „Neue freie Presse" ar vrea sĕ-şi dea puțină osteneală, ea ar spune câtă diferență e între noi, cari apĕrăm interesele naționale, şi unguri, cari îngrijesc interesele particulare ale speculatorilor de bursă.

Amenințările, ori cu câtă impertinență ar fi debitate, nu ne emoționează; suntem tari de dreptul nostru şi... nici nu prea vedem întru cât interesele noastre sunt aşa de amenințate. Că conflictul vamal cu Austro-Ungaria va avea oare care influință asupra pieței noastre, o scim. Dar cu toată încordarea cercetării noastre nu vedem ruina.

Vedem însĕ alt-ceva; vedem că Austro-Ungaria va plăti scump pretențiunea ei d'a ne impune condițiuni oneroase:

„Neue freie Presse" singură se plânge de ruina sigură a industriei vienese;

Deşi n'au trecut decât câte-va ḑile, confecționarii austriaci şi au retras comandele ce făcuseră la fabrici;

Fabricanții de țesĕturi din Moravia iau mĕsuri pentru a-şi restrênge producțiunea şi în curênd vor da drumul la un mare numĕr de lucrători, ceea-ce va spori şi mai mult miseria şi pericolul intern;

Compania „Lloydului" pe Dunăre se plânge;

Compania acționarilor căiei ferate Lemberg-Cernăuți-Iaşi se plânge că va fi ruinată;

Liniile ungare sunt amenințate cu o perdere enormă.

Şi n'au trecut decât puține ḑile; şi încă n'am ajuns la 1 Iuniu; şi încă nu cunoascem, nu putem cunoasce tot ce se petrece în lumea comercială şi industrială din Austro-Ungaria!...

Dar industria transilvană, desvoltată special în vederea trebuințelor României, industriă care rentează atâtea milioane şi hrănesce atâtea brațe?

Dar urcarea bruscă a cărnei pe piața Vienei?

La noi nimic din toate aceste nu s'a vĕḑut şi nici se va vedea. Printr'o direcțiune falsă a desvoltării noastre, am ajuns sĕ chieltuim sume enorme pentru satisfacerea unor gusturi netrebuincioase; ne vom restrênge chieltuielile. Trimiteam în strĕinătate cantități colosale de materii prime şi 'n acest timp mulțime de brațe şedeau neocupate; d'acum nu va mai fi aşa.

Schimbarea se va face cu oare-cari greutăți; cine-o tăgăduiesce? Dar, în schimb, câte foloase!

Eată de ce amenințările nu ne mişcă câtuş de puțin, de ce privim viitoriul cu încredere.

Austria, mulțămită Ungariei, va face esperiență; ear când se va hotărî s'o rupă cu sistema de aḑi, când va reuşi sĕ convingă pe Ungaria, că lu crează contra interesului general al monarchiei: — ei bine! sĕ vie atunci; noi o vom primi cu aceeaşi bunăvoință, dar şi cu aceeaşi programă economică.

Procesele de presă ale „Tribunei."

Procesul II.

(Închieiere.)

Apoi I. Slavici ține următoriul discurs de apĕrare:

Ilustre domnule president! Mult stimați jurați! Posiția mea de astăḑi e foarte grea, dar nu de aceea, că aşi putea sĕ fiu condamnat, pentrucă la aceasta am fost pregătit, ci de aceea, pentrucă lângă mine se află un coleg condamnat şi pentru asta rog pe ilustrul domn president sĕ fie cu considerare față cu mine, dacă aşi trece acele margini, pe care nu aşi voi sĕ le trec, şi dacă aşi face aceasta, rog pe domnul president a me îndruma la ordine pentru ceea-ce aşi comite din neesperiență.

Înainte de toate voiu sĕ me ocup de aceea, ce a adus înainte dl acusator, şi anume de aceea, că noi discutăm în „Tribuna" o lege sancționată.

În ori-şi-ce stat constituțional e permis sĕ se discute o lege; lucrul principal e numai acela, ca cu sĕ me supun unei legi, pe care a votat-o o legislativă şi a sacționat-o Coroana, şi ca sĕ nu provoc pe nimeni a se opune acestei legi. Noi aceasta n'am făcut-o. Noi numai aceea am spus-o, şi me rog, aceea e şi în articol, *că ar fi anume bine sĕ se schimbe această lege, pentru că o mare parte a acestei țĕri e în contra ei. Ce am greşit deci noi? Nu se poate sĕ fim învinovățiți dacă vorbim de autonomia Transilvaniei, deoarece în această țară ecsistă o partidă, care representă aceste interese şi le-a acceptat în programul seu.* În 1881, când s'a votat acest program, ar fi trebuit sĕ se iee mĕsuri în contra lui.

După a mea convingere aceste lucruri se pot discuta. Cee-ce am ḑis eri în acea privință, o repet şi astăḑi, că anume părerea mea particulară nu are nici o importanță; eu aici nici n'am drept dar nici nu e aici locul de a spune, dacă eu sunt sau nu prelângă autonomie.

Aceasta foaie nu de aceea s'a creat prin noi, ca eu sĕ spun, care e părerea mea individuală, ci de aceea, ca sĕ se scie care e părerea românilor. Acum ce se întêmplă ear? Ear vine „Kolozsvári Közlöny" şi pune pe Secăşauu alăturea cu Kossuth. Noi scim cine e acel Secăşanu. Un om, care n'are nici o importanță, care a comis o nătoție. A pune alăturea cu acesta pe un om atât de superior, precum e şi Kossuth, pe care ca oameni îl stimăm şi noi, e chiar ridicol.

Dar noi nici aceasta nu o facem, ci „Kolozsvári Közlöny" vine şi voiesce sĕ scoață la iveală pe Secăşanu voind sĕ facă paradă cu aceasta, — apoi sĕ nu fi trebuit noi a respinge aşa ceva? Şi de ce a trebuit sĕ o fecem noi aceasta?

Durere, dar' precum se scie, actualele rapoarte încordate nu sunt de ieri-alaltăieri, ci sunt mai vechi, şi vorbind națiunea maghiară despre Kossuth, totdeuna îi aduce aminte poporului acel timp de tristă memorie, care nu a decurs ca pertractarea de aḑi, ci cu vĕrsare de sânge.

Pentru el tot Maghiarul se entusiasmează, dar e foarte natural, că pe român nu-l poți entusiasma pentru Kossuth, căci de câte-ori vorbesce Maghiarul despre Kossuth, totdeuna se va produce un resunet în opinia publică română.

Noi trebue sĕ ve spunem: ca sĕ nu vorbiți despre el, deoare-ce produceți discordie. Aceasta ni-e datorința.

Dl acusator public ḑice mai departe, că în sancțiunea pragmatică nu stă ceea-ce spune „Tribuna". Aici nu vom face polemii scientifice. Dacă „Tribuna" ḑice, *că ea susține sancțiunea pragmatică, pentru aceasta pe noi nu ne puteți condamna, deoarece sancțiunea pragmatică nu conține nimic, ce ar fi în potriva legii.*

Mai departe „Tribuna" nu ḑice ceea-ce ḑice dl acusator public, că adecă: veniți ca cu învoirea noastră sĕ mergem şi sĕ ocupăm. Nu aceasta o ḑicem. *În națiunea română e tare simțul dinastic şi poate ori-şi-cine venì sĕ ḑică: Resculați-ve, — la moment se pune întrebarea: ce ḑice la aceasta domnitoriul? În poporul român esistă alipirea către casa domnitoare, şi până când esistă această credință, voiesce sĕ se susțină pacea întocmai ca şi domnitoriul lui.*

Dar cine poate sci, ce timpuri vor mai venì, şi chiar de aceea poporul trebue pregătit. Aceasta e aceea, pentru ce s'a scris articolul. De aceea me rog şi eu sĕ nu cetiți numai prima parte a articolului. E uşor a ceti printre şire şi cel ce face aceasta, ia asupră-şi mare responsabilitate, mai ales

---

Sĕ revenim la bustul lui Cesar.

Este aproape un an de când vechiul meu amic Jules Simon, autorul „Datoriei," îmi cerù sĕ-i fac un roman pentru ḑiariul „le Journal pour tous."

Îi istorisii un sujet de roman ce-l aveam în cap. Sujetul i convenea. Semnarăm tratatul într'o şedință.

Acțiunea se petrecea dela 1791 până pe la 1793 şi primul capitol se începea la Varennes în seara arestațiunei regelui.

Dar de şi era grăbit Journalul pentru toți, cerui lui Jules Simon cincispreḑece ḑile înainte de a-mi publica romanul.

Esistă un lucru ce nu-l pot face şi adecă: o carte sau o dramă în localități, pe cari nu le-am vĕḑut.

Pentru a face pe „Christina" am fost la Fontainebleau; pentru a compune pe Henric III-lea am fost la Blois; pentru a face pe „Muschetarii" am fost la Boulogne şi la Bethune; pentru a face pe „Monte-Cristo, m'am dus la Catalans şi la castelul d'If; pentru a compune pe Isaac Laquedem, m'am dus la Roma şi am perdut mai mult timp studiând Erusalimul şi Corintul la distanță, ca şi când aşi fi fost p'acolo.

Aceasta dă astfel un caracter de adevĕr la ceea ce fac, încât personagiele, pe cari le aduc înainte în locurile unde le-am adus într'un astfel de mod, încât mulți cred în urmă, că ele au esistat în adevĕr.

Sunt de aceea cari chiar le-au cunoscut.

Astfel ve voiu spune un lucru în confidență, scumpi cetitori, dar sĕ nu-l mai spuneți. Nu voiesc sĕ nedreptățesc pe părinții onesti de familie, cari trăiesc din această mică industrie.

— Dar dacă ve veți duce la Marseille, vi se va arăta casa Morel pe corso, casa Mercédès în Catalano şi temnițele lui Dantes şi Faria în castelul d'If.

Când am representat pe Monte-Cristo în teatrul istoric, scriseiu la Marseille pentru-ca sĕ mi se facă un desemn al castelului d'If şi care mi se trimise. Acest desemn era destinat pentru decorator.

Pictorul, căruia me adresasem îmi trimise desemnul cerut. Numai cât el făcù mai mult decât aşi fi cutezat eu a pretinde dela el; el scrise sub desemn: „Fațada castelului d'If, în locul pe unde fu aruncat Dantes."

Mai în urmă am aflat, că un brav om de ciceron (călăuz), ataşat pe lângă castelul d'If vindea condeie în sgârciuri de peşte făcute prin abatele Faria însuşi.

Numai o întêmplare nenorocită este, că Dantés şi abatele Faria n'au esistat nici odată, decât în imaginațiunea mea şi că prin urmare Dantes n'a putut fi aruncat din înălțimea castelului d'If jos, nici că abatele Faria sĕ fi făcut condeie.

Dar eată ce va sĕ ḑică a visita localitățile.

Voiam dară sĕ visitez localitatea Varennes înainte d'a începe romanul meu, al cărui capitol prim se începea la Varennes.

Apoi istoricesce Varennes me supera mult; ceteam mai mult relațiuni istorice despre Varennes, mai puțin înțelegeam topograficesce arestarea regelui.

Propuseiu dar tinĕrului meu amic Paul Bocage d'a venì cu mine la Varennes. Eram sigur de mai nainte că el va primì. A propune o asemenea călĕtorie acestui spirit pitoresc şi poetic era a-l face sĕ sară de pe scaun pe drumul de fer.

Luarăm drumul de fer către Châlons.

La Châlons ne învoirăm cu un închirietoriu de trăsuri, care cu ḑece franci pe ḑi ne pregătì un cal şi o cariolă.

Făcurăm şepte ḑile de drum; trei ḑile mergênd dela Châlons la Varennes, trei ḑile reîntorcêndu-ne dela Varennes la Châlons şi o ḑi cercetând toate lucrurile în oraş.

(Va urma.)

atunci, când judecă asupra singuraticilor articoli, — cu atât mai vêrtos, cu cât direcţiunea „Tribunei“ nu se poate judeca după unul sau doi articoli.

Dacă noi astădi voim sĕ ajungem la o înţelegere, trebuie sĕ ne înţelegem unul pe celalalt, trebue sĕ se scie, ce voiesce unul şi ce voiesce celalalt.

Pentru aceea sunt în drept a mai regreta încă ceva afară de aceste, şi anume aceea, că publicul maghiar cel cult, care conduce lucrările publice fără intervenirea noastră — deoarece e în maioritate — *nu 'şi a ţinut de datorinţă a-'şi câştiga informaţiuni şi despre posiţia celorlalte popoare. Concetăţenii nostri maghiari nu cunosc îndestul aspiraţiunile noastre.* Şi foile maghiare ar fi datoare sĕ-'l instrueze despre toate aceste; ele însĕ nu o fac şi dacă noi voim sĕ facem aceasta, pe noi ne aduc înaintea tribunalului, ear dacă vorbim sincer, suntem agitatori. Sunt convins, că asupra poporului român nimic nu face o impresiune mai liniştită, decât când vede el, că vorbim franc, că nu ne temem în această ţeară şi că în toată diua simţim, că nouă nu ni se poate întêmpla nici un nĕcaz.

Când am venit eu în Ardeal, unul dintre cei mai mari oameni ai naţiunii române, Alecsandri poetul, după-ce m'am despărţit de el, 'mi-a dis, că peste 6 luni ear ne vom revedea, căci doar nu voi gândì eu, că cu aceşti oameni o sĕ pot eşì la cale. *Şi m'am înşelat, deoarece în curênd m'am convins, că aici sunt astfel de oameni, cari uşor se aprind, dar mai târdiu tot precumpănesc mai bine ceea-ce fac.* Şi această convingere nici acum nu me înşeală.

Acum sĕ trec la persoana mea. Dl acusator public a dis, că eu sunt datoriu a veghia asupra diariului. Tragă-'şi fie-care sama cu sine însuşi dacă poate; ca eu sĕ esaminez în toată diua ceeace stă în foaie, e absolut imposibil. Şi e posibil sĕ nu am un om, în care sĕ am deplina încredere? Cum pot eu sĕ-'mi ţin un „Strohmann“? Eu la „Tribuna“ nici odată nu 'mi-am înţeles posiţia astfel, ca eu sĕ fiu cuiva rĕspundĕtoriu pentru ceeace se întêmplă în foaie. *Eu altmintrelea iau asupra-'mi rĕspunderea pentru acest articol şi regret foarte, că n'am scris eu acest articol; — pentru aceasta nu me ascund eu după spatele degetului meu. Pentru acest articol condamnaţi-me, prea puţin îmi pasă!* Dar fiţi cu considerare la colegul meu; el a avut cu atâta destul dintr'asta.

Urmează pledoarul advocatului I. Coroian, apoi vine procurorul, care dice următoarele:

Înainte de toate declar, că noi nu de aceea — ce amintesce dl apĕrător am păşit, ci de aceea, că în acest articol se cuprind astfeliu de lucruri, cari trag la îndoială şi posibilitatea esistenţei unei legi; de aceea am păşit, pentrucă articolul trage la îndoială acel drept, în urma căruia Ungaria s'a putut unì cu Ardealul; noi de aceea am păşit, *pentrucă articolul atacă direct sancţiunea pragmatică,* pentrucă dice franc, că ceeace s'a întêmplat fără voia noastră, acuş se va întêmpla şi fără voia celorlalţi, adecă rumperea părţilor ardelene decătră Ungaria.

Am arĕtat că şi acea afirmare e neadevĕrată, ca şi când legea din cestiune s'ar fi creat fără învoirea românilor. Deci, când articolul trage dintr'un ce, ce nu esistă, o consecuenţă atât de mare, care neagă puterea obligătoare a legii, atunci neagă, respective agitează în contra formei constituţionale a statului.

Dar merg mai departe. Din partea apĕrătorilor se dice, că e permis a discuta asupra puterii obligatorice a dreptului. Domnilor juraţi! e permis a spune, că cutare lege conţine cutare lucru, sau discuta se poate estinde şi păn acolo, ca sĕ se schimbe cutare parte a legii; dar a dice, că crearea acelei legi a fost ilegală, aceasta nici un stat din lume nu o poate permite.

Încât privesce aceea: că noi am dis-o, şi cu toate aceste nu s'a resculat nimeni la această agitare, aceea nu dovedesce absolut nimic; deoarece dacă s'ar fi resculat, atunci nu m'aşi fi provocat la §-ul 173, ci la altceva.

Dacă dl apĕrătoriu 'şi-ar lua osteneala sĕ se uite la motivele legii, acolo e scris, că puterea obligătoare a legii nu se poate lua în discuţie, sau că în contra aceleia nu se poate vorbì în public, deoarece aceasta formează un fapt punibil.

Sĕ face mai departe provocare la libertatea de presă, că adecă aceea promovează cultura etc., etc.,; dar eu aşa cred, că noi am dovedit-o în cel mai strălucit mod, că am trecut preste această libertate de presă prin aceea, că numai ieri şi alaltăieri am păşit în contra „Tribunei“; pentru aceea că presa e liberă, n'ar trebui sĕ se abuseze de ea. Foc încă poate ori şi cine folosi; dacă acum eu viu şi dic, ca voiu sĕ aprind casa sau voiu sĕ arunc în aer cu dinamită edificiile industriale sau de sciinţă, aceste sunt consecuenţe atât de inconsecuente, încât nici într'un stat nu se pot suferì.

Încât privesce aceea, că voiesce sĕ fie interpretorul opiniunii publice, foarte multe aşi scì spune; opiniunea publică încă nu e opiniunea generală. Deák Ferencz a fost dis-o, că ne place a privì de opiniunea publică ceea ce se potrivesce cu propria noastră opiniune. Şi când dice că el e interpretorul opiniunii române, trebue sĕ me întorc la cele de ieri, unde am arĕtat, care e patriotismul lor în privinţa convenţiunii comerciale cu România.

Încât privesce aceea, că atitudinea unui diariu nu se poate judeca după un singur articol, apoi asta e adevĕrat; eu însĕ nu de aceea stau aici, ca sĕ acus „Tribuna,“ pentru că aparţine uneia sau alteia dintre partidele politice, ci de aceea, pentru-că s'a scris articolul. Eu în această sală nu cunosc partide politice, nici naţionalităţi, nici confesiuni. În această sală esistă numai cetăţean de stat şi aici numai acela poate sĕ fie acusat, care lucrează în contra legii şi neagă puterea obligătoare a aceleia. Eu deci voiu sĕ me provoc numai la aceea ce se cuprinde în articolul incriminat. Aici nu e vorba de o faptă din trecut sau de una din viitoriu, ci de o faptă concretă, şi eu în această privinţă dic, că cel-ce înţelege aceasta, acela o pune sub discută şi astfel comite o faptă punibilă.

Cu privire la dl Slavici 'mi-am espus vederile şi acele temeri, că dacă domnii juraţi nu vor lua în considerare disposiţiunea legii, atunci foarte uşor se poate, că scapă acusatul principal şi un nevinovat îi ocupă locul, drept un cal de bătaie. Aceste voiam sĕ le spun.

I. Coroianu: Îmi iau voie a reflecta numai la un singur pasagiu al dlui acusator public. El a repetat acum tot aceea-ce a spus şi cu prilegiul acusei; dar nu numai atâta, ci dl acusator public confundă cestiunea atacării obligătoare a legii cu acea discută, pe care libertatea de presă o asigurează. Arete'mi mie dl acusator public, în acest articol unde se află un cuvênt barĕmi, sau o propoşiţiune, care atacă articolul VII sau articolul I din legea ardeleană din 1848. Unde se dice în articol: Fraţi Români! ve provoc sĕ nu ve supuneţi acelora. Aceasta ar fi agitaţie. Aceasta însĕ nu s'a ivit şi eu numai de aceea o accentuez, ca d-nii juraţi sĕ nu fie duşi în acea eroare, ca-şi-când aceasta întru adevĕr ar fi aşa.

Urmează apărarea lui Pop Păcurar.

După aceste presidentul declară de terminată discuţia, la ceea-ce Slavici renunţă de a mai vorbì.

Verdictul curţii cu juraţi, precum şi mĕsura pedepsei sunt deja cunoscute.

Academia română.

Însciinţare.

(Încheiere.)

IV. „Premiul statului Lazăr,“ de 5,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1887 celei mai bune lucrări în limba română asupra următoriului subiect:

„Flora descriptivă a unui judeţ din România“ după alegerea concurentului.

Manuscrisul trebue sĕ cuprindă materie pentru 300—400 pagine de tipariu 8^0 garmond.

Terminul presentărei manuscriselor la concurs va fi 31 Decembre 1886.

V. „Premiul Alecsandru Ioan Cuza,“ de 4,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1887 celei mai bune lucrări în limba română asupra următoriului subiect:

„Istoria românilor în Dacia Traiană, dela Aurelian până la fundarea principatelor Moldova şi Ţeara-Românească.“

Întinderea operatului va fi de 20 coale de tipariu 4^0 mic sau 8^0 ordinariu cu litere garmond. Terminul presentărei manuscriselor va fi 31 Decembre 1886.

VI. „Premiul statului Lazăr,“ de 5000 lei, se va decerne în cursul sesiunei generale din 1888 unei cărţi scrise în limba română, cu conţinut scientific, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuariu 1886 până la 31 Decembre 1887, sau celei mai importante invenţiuni scientifice făcute dela 1 Ianuariu 1886 până la 31 Decembre 1887.

VII. „Premiul statului Heliade-Rădulescu,“ de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1888, celei mai bune disertaţiuni scrise în limba română asupra următoriului subiect:

„Nunta la români. Studiu istorico-etnografic comparativ.“

Usurile nupţiale trebuiesc studiate în varietăţile lor după toate provinciile române, comparându-se cu nunta la vechii romani şi la popoarĕle neo-latine pe de o parte, cu nunta la vecinii românilor (slavi, unguri, greci, albanesi) pe de alta, de unde sĕ reiasă apoi dela sine o conclusiune istorico-etnografică.

Manuscrisul va trebuì sĕ cuprindă materie pentru 200—300 pag. de tipariu 8^0 garmond.

Terminul presentărei manuscriselor la concurs va fi până la 31 Decembre 1887.

VIII. „Premiul statului Lazăr,“ de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din 1889 celei mai bune lucrări în limba română asupra următoriului subiect;

„Studiul vinurilor din România din punctul de vedere economic şi al composiţiunei lor chimice.“

Manuscrisul va trebuì sĕ cuprindă materie pentru circa 300 pagine de tipariu în 8^0 garmond.

Terminul presentărei manuscriselor la concurs va fi până la 31 Decembre 1888.

IX. „Premiul asociaţiunei craiovene pentru desvoltarea învĕţământului,“ în suma de lei 1500, se va decerne, în sesiunea generală din anul 1887, celei mai bune cărţi didactice în limba română din câte se vor fi tipărit dela 1 Ianuariu 1883 până la 31 Decembre 1886. Această dată este şi terminul estrem al depunerii la cancelaria academiei în 12 esemplare a cărţilor propuse pentru concurs.

X. Conform decisiunei luate în sesiunea anului 1886, se publică concurs pentru cea mai bună traducţiune din:

„M. Tulii Ciceronis De oficiis liber I. cu condiţiunile următoare:

1. Traducţiunea va fi într'o limbă românească cât se poate de curată şi de elegantă, căutând a se reproduce în traducere calităţile autorului tradus.

Traducĕtorii sunt datori a da note critice asupra diferitelor lecţiuni ale locurilor obscure din tecst, cum şi note esplicative asupra terminilor technici şi numelor proprii, cari vin în tecstul autorului.

2. Manuscriptele venite mai târdiu de 31 Decembre 1886 nu se vor lua în consideraţiune.

3. Manuscriptele se vor censura şi judeca de secţiunea literară, care va propune premiu destinat pentru aceste lucrări.

4. Manuscriptele nepremiate se vor păstra în archivul academiei până se vor reclama de autorii lor, ale căror nume rĕmân necunoscute, fiindcă plicurile ce le vor cuprinde nu se vor deschide.

5. Premiul pentru cea mai bună traducere de 20 pagine (după ediţiunile stereotipe ale lui „Tauchnitz“ din Lipsca) va fi de lei 120.

6. Cel ce va obţinea premiul, ca cel mai bun traducĕtoriu al părţii însemnate mai sus, va fi însărcinat de academie a face traducţiunea scrierii întregi, cu premiul ficsat de lei 120, pentru fie-care 20 pagine, scrise după ediţiunea de mai sus citată, fără ca pentru aceasta sĕ se escludă consultarea altor ediţiuni, în lucrarea traducţiunei.

7. Traducĕtoriul astfeliu însărcinat de academie va fi datoriu a urma lucrarea cu aceeaşi diligenţă, esactitate, eleganţă şi puritate de limbă, cu care a făcut şi proba premiată. El va fi datoriu a da pe fie-care an câte 200 pagine de traducere din ediţiunea luată de normă.

8. Traducţiunea se va esamina de secţiunea literară a academiei şi aflându-se conform ediţiunilor de mai sus se va da la tipariu, eară traducĕtoriului se va rĕspunde remuneraţiunea cuvenită. La cas însĕ când traducţiunea n'ar corespunde traducţiunilor stabilite, ea se va trimite autorului cu observaţiunile făcute de secţiunea literară şi cu învitaţiune de a o amenda.

9. Când traducĕtoriul din ori-ce causă, n'ar mai continua lucrarea, atunci se va publica de nou concurs de probă, în condiţiunile de mai sus.

10. Autorul clasic care trece preste 500 pagine, se va împărţì între mai mulţi concurenţi ce vor escela la concurs.

11. Tipărirea autorului tradus se va face de academie în 1000 esemplare format în 8^0 ordinariu, cu litere garmond şi pe hârtie albă curată, după un model ales de academie. Format adoptat, literele şi hârtia aprobate vor servì pentru toţi autorii traduşi şi tipăriţi cu spesele academiei. Preţul unui esemplariu scos la vêndare se va defige în raport cu spesele făcute cu traducerea şi tipărirea lui, aşa că din vêndarea primei ediţiuni sĕ iasă şi sĕ se incaseze cu procentele lor toţi banii vĕrsaţi cu această ediţiune.

12. Traducĕtorii operelor premiate de academie sunt liberi a scoate o a doua ediţiune din traducţiunea făcută de dênşii; însĕ numai după trecerea întâiei ediţiuni făcute de academie ei rĕmân proprietari pe traducţiunile lor.

13. Când academia va afla de cuviinţă a face o nouă traducţiune din un autor deja tradus şi publicat cu spesele ei, ea va fi liberă a procede la aceasta, fără ca întâiul traducĕtoriu sĕ aibă dreptul de a se opune.

NB. Manuscrisele relative la premiile de sub numerii IV, V, VII, VIII şi X se vor presenta anonime, purtând o devisă, care va fi reprodusă pe un plic sigilat conţinĕnd numele concurentului.

Academia îşi reservă dreptul de a tipărì în publicaţiunile sale lucrările ce se vor premia.

Premiile se vor da autorilor numai după tipărirea lucrărilor premiate.

Varietăţi.

* (Maiestatea Sa împĕratul şi regele nostru) a primit Luni în 24 a l. c. în audienţă deputaţiunea bisericei gr. or. române din Bucovina, care din incidentul serbării ei seculare a presentat Maiestăţii Sale o adresă de mulţămită pentru

preaînaltul sprigin și grația arătată față cu ea. Deputațiunea a fost compusă din dignitarii înalți ai bisericei și deputați la dieta țĕrii în frunte cu vrednicul archiereu Silvestru Morariu Andrievici. La cuvintele archiereului, Maiestatea Sa a rĕspuns următoarele:

„Sentimentele de mulțămită și alipire fidelă, pe cari mi le-ați esprimat în numele locuitorilor gr. or. ai Bucovinei, — le primesc cu mare mulțămire.

„Asemenea înaintașilor mei reposați în Domnul, de cari D-V. cu recunoscință plină de pietate Ve reamintiți, îmi zace și mie prosperarea bisericei D-V., precum și grija pentru instituțiunile exarchatului D-V. la inimă.

„Împărtĕșiți tuturor coreligionarilor D-V., din țara, care se alipesce cu atâta credință cătră mine și casa mea, pe lângă cele mai vii dorințe pentru binele lor — salutarea mea împĕrătească și păstrați convingerea, că biserica gr. or. poate sĕ fie pentru totdeauna asigurată de via mea îngrigire și scutul meu.“

* (Dela băi.) Ni se scrie din Előpatak: „Sesonul s'a început aici ca și în toți anii, la 15 a l. c. Cine vrea sĕ facă băi fără mare svon — și eu de acestia me țin — acela sĕ vină aici de acuma înainte de a se începe sesonul sgomotos. Provisiunea este bună, odăile sunt drăgălaș arangiate, și ceea-ce este lucru principal, confortul este bun. Sunt de tot frumoase promenadele și după cum se vorbesce se vor face și unele schimbări pentru acest seson. În giurul isvorului principelui Iosif se estind numai grupe de flori mirositoare, giur împregiur de preumbli la umbră ca prin un paradis. Scaldele calde sunt foarte curate și ele, cuprinḑênd multă apă minerală, promovează foarte mult cura prin beutura apei. Basenele sunt separate pentru bărbați și separate pentru femei, influența acestor ape o recunosc toți aceia, cari cunosc din esperiență basenul Lobogó din Borszék.

„Adjustarea acestor basene a costat preste 11,000 flor. și efectul curei întrece pre multe băi nu numai în Transilvania, ci chiar și în Austria. După folosirea acestor băi nu mai sufere omul nici o obosealǎ, se simte ca și reîntinerit. De musică va îngrigì și în anul acesta capela lui Kozák din Székely-Udvarhely. Mâncări potrivite curei se pot căpăta cu prețuri moderate. Se află însĕ și scalde de apă curată cu gimnastică pentru junime pe timpul ferielor. La disposiție mai stau sala de vorbire, cea de lectură, clavir, cu un cuvênt Előpatakul este unul dintre cele mai bine echipate dintre locurile de cură în Ardeal. Pentru cei seraci sunt arangiate 12 chilii, unde cei recomandați de autoritățile civile și militare primesc îngrigire gratuit. Medicul de baie Dr. Szallady prin îndrumări consciențioase procură distracții plăcute și petreceri drăgălașe. Este aici și dl Dr. Szabó din Sibiiu, atât de vestit prin esperiențele sale de mulți ani, și el cu cunoscuta sa bunăvoință dă sfaturi tuturora, cari se adresează la el. Sub seson se dau treatre și concerte. Sub decursul ḑilei se pot face și escursiuni plăcute în toate direcțiunile. Musica se începe cu 1 Iuniu. Este postă și oficiu telegrafic. Comunicația între Feldioara și Előpatak se face prin trăsuri comoade. Aici s'au vindecat de dureri mulți oameni, cari la Karlsbad în dar au căutat vindecare. Apele de Előpatak au fost premiate la esposiția din anul trecut. Antreprenorul Goldstein are toate preparativele recerute la o asemenea baiă.“

* (Țarul și regele României.) Cetim în „Egyetértés“: Cu datul de 19 l. c. ni se scrie din Cernăuț, că colonelul Emil Cazimir adjutantul regelui României a sosit acolo. După ce a avut o conferență lungă cu consulul rusesc, a plecat prin Chira Dinia la Russia. În cercuri bine informate se vorbesce cu multă positivitate, că scopul călĕtoriei este punerea la cale a unei întrevederi între țarul, regele Carol și principele Bulgariei. Întrevederea ar avea sĕ aibă loc într'unul din orașele de pe granița rusească.

* (Convocare.) — Pentru prelegerea temelor statorite de comitetul central al reuniunei districtuale, am onoare a învita pe toți domnii învĕțători aparținĕtori de subreuniunea învĕțătorilor gr. or. din tractul protopresbiterl al Mediașulni pe ḑiua de 26 Maiu st. v. la 9 oare în scoala gr.-orientală din Mediaș.

Obiectele de pertractare vor fi:

I. Raportul casariului despre starea casei, precum și încasarea tacselor de membri pentru reuniunea districtuală.

II. Consultarea asupra opurilor, cari vor a se cumpĕra pe seama bibliotecei din jumĕtate a procentelor după capitalul de 200 fl. v. a. a subreuniunei.

III. Temele: (Religiunea) Modul de predare și cât? pentru cursul III și IV elaborat de Fillon Necșa înv. în Mediaș.

IV. Desvoltarea celor patru specii din comput, pentru cursul III și IV elaborat de Demetriu Stuchirean înv. în Berthan.

V. Eventuale propuneri.

Mediaș, în 12/24 Maiu 1886.

Ioan Chendi, președinte. *Fillon Necșa*, notariu.

* (Rĕsboiul vamal înaintea ușei.) În sĕptĕmâna trecută au trecut prin gara Brașov spre Predeal în România la 200 de trenuri cu marfă — scrie „Gazeta Trans.“

* (Comisiunea Europeană dunăreană) a primit un avis oficial privitoriu la organisarea definitivă a unui serviciu regulat de vapoare italiene, cari vor face curse de la Galiți-Brăila la Constantinopole și de acolo la Italia.

* (Regina-regentă a Spaniei) a născut un băiat.

Aproape șase luni au trecut de la moartea regelui Alfonso (25 Nov. a. tr.), până la evenimentul acesta, așteptat cu o nerăbdare ușoară de înțeles de spaniolĭ. Când a murit tinĕrul rege nu se scia încă, că regina era în stare bine-cuvêntată și toți credeau că fica cea mai mare a părechei regale — născută în anul 1880—va moșteni tronul. Regina-regentă e astăḑi în vrêstă de 28 de ani; ea mai are doauĕ fete: infanta Maria de las Mercedes și infanta Maria Teresia (născ. 1882).

* („Statua nemuritoriului Lazar“) — scrie „Rĕsboiul“ — „s'a inaugurat Duminecă dimineață cu mare solemnitate, în presența autorităților, a scoalelor și a unui numĕros public — la Bucresci. După serviciul divin, d. ministru al instrucțiunei Sturza a pronunțat un mic discurs predând statua primăriei capitalei. La acest discurs, a rĕspuns dnul ajutor de primar Cerchezu. Apoi elevii conservatorului și ai seminarelor au cântat imnul lui Lazar. O mulțime de coroane frumoase s'au depus cu această ocasiune. Între altele notăm coroana profesorilor liceului sf. Sava și aceea a societății „Carpații.“

* (Botez regal.) Alfons al XIII nou născutul rege al Spaniei a luat taina sfîntului botez Duminecă. Botezul s'a sĕvêrșit prin nunciul papal, care i a predat reginei o coroană de aur cu petri scumpe, ca present din partea papei.

* Mercuri, a fost la Paris o foarte mare serbare dată, în nemărginita sală de serbări la Trocadero în beneficiul institutului Pasteur. După serbarea la care au contribuit cei mai mari artiști lirici și dramatici ai Parisului, și care a fost ḑiua în „matinee“, a fost un banchet.

După masă, între toaste d-ra de Hertz, nepoata dlui Dim. Ghica, mușcată sĕptĕmânile trecute în Bucuresci de un câne turbat și tămăduită de d. Pasteur, a spus o poesiă în onoarea nemuritoriului învĕțat frances.

Secretele organismului nostru. În decursul anului sângele separă neîncetat materii, pe cari nu le mai poate 'ntrebuința, cari dacă nu se 'ndepărtează la timp din trup, pot provoca morburile cele mai mari și mai grele. Dar primăvara și toamna e timpul cel mai oportun, de a 'ndepărta din corpul nostru materiile și sucurile (fere și flegmă) cari sunt superflue și chiar împedecătoare pentru funcțiunea regulată a singuraticelor organe, — și unume printr'o cură lacsativă nestricăcioasă corpului, ca astfel sĕ împedecăm ivirea de alte maladii grele și acumulări de materii. Nu numai acelora, cari sufer de mistuire îngreunată, înfundături, înfoiare, coși pe trup, amețeli, obosealǎ în membre, ipochondrie, isterie, emorroide, dureri de stomac, ficați și intestine, ci și celor sănătoși, sau celor ce se țin numai că 's sănătoși, nu li se poate recomanda din destul, ca sĕ îngrijască printr'o cură înțeleaptă și regulată, ca acea scumpă fluiditate roșie, ce traversează vinele și arteriile noastre, sĕ-'și păstreze deplina curățenie și întăritoarea-i lucrare. Ca cel mai escelent mijloc spre scopul acesta se pot ori-cui recomanda pilulele de Svițera ale lui Ricard Brandt, pe care le-au aflat cele mai strălucite somități medicale de absolut ne stricăcioase și foarte folositoare; ei le recomandă cu toată căldura; costă în ori-ce apotecă o scătulă 70 cr. — Trebuie sĕ se îngrijască ca fie-care scatulă sĕ aibă drept etichetă o cruce albă pe câmp roșu și sĕ fie provĕḑută cu iscălitura lui R. Brandt.

Loterie.

Mercuri în 26 Maiu n. 1886.

Sibiiu: 61 34 9 75 65

Nr. 122. [1310] 2—3

CONCURS.

După ce în urma concursului publicat în „Telegraful Roman“ Nrii 7, 8 și 10 ex 1886 nu s'a ivit nici un concurent pentru parochia Măgura în protopresbiteratul Clușului, se publică de nou concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

a) birul sau merța mică de bucate, pentru pâne, dela 130 familii sau case a 1 fl. . . . 130 fl. — cr.

b) o ḑi de lucru cu palma (clacă) a 40 cr. dela 130 familii sau case . . . . 52 fl. — cr.

c) dela cununii, botez, înmormêntări, precum și dela alte servitii îndatinate și regulate . . . . 119 fl. 60 cr.

Suma . 301 fl. 60 cr.

Aceste venite sunt regulate după un calcul mediu de 5 ani de sinodul parochial estraordinariu dela 8 Decembre 1885.

Spre sciință se mai notează, că în această parochiă, casă sau supraedificate și porțiune canonică nu se află.

Doritorii a ocupa acest post, sunt poftiți a subșterne subscrisului suplicele lor concursuale, instruite pe basa legilor esistente în țerminul indicat. În conțelegere cu comitetul parochial.

Cluș, 11 Aprile 1886.

Vasilie Roșescu,
protopresbiter.

Nr. 268. [1312] 2—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului vacant de paroch în parochia de clasa III. Gostila se escrie prin aceasta concurs cu termin *de 30 ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Casă de locuit cu 2 încăperi și o tindă.
2. Superedificatele economice, constătătoare din un grajdiu pentru 4 vite, o șură și un grânariu.
3. Porțiune canonică: arătoriu, fênaț și pășune în mărime de 20 jugere.
4. Dela 112 familii câte o ferdelă mare (20 cupe) de cucuruz sfărmat și câte o ḑi de lucru cu palma.
5. Stolele usitate, și anume: *a)* o înmormêntare mare 3 fl. și una mică 1 fl., *b)* o cununiă 2 fl., *c)* un botez 10 cr., *d)* molitvă la Botezul și Învierea Domnului câte 10 cr. dela fiecare familiă și *e)* sânțirea apei mici 20 cr.

Doritorii de a ocupa acest post vor avea a'și așterne petițiunile lor concursuali instruite în înțelesul prescriselor statutului organic și a regulamentului pentru parochii la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Deeș, 30 Aprile 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului „Deeș.“

În conțelegere cu comitetul parochial.

Teodor Herman,
protopresbiter.

Nr. 172 [1311] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroch Ioan Aron în parochia de clasa a III-a Cornățel, protopresbiteratul gr. or. al Sibiiului, prin aceasta se escrie concurs cu termin *de 30 ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele sunt: jumĕtate din dotațiunea preoțească sistemisată cu 401 fl. 20 cr., adecă 200 fl. 60 cr.

Reflectanții sĕ-'și presenteze petițiunile instruite conform legii la oficiul protopresbiteral subsemnat în terminul suscitat.

În conțelegere cu comitetul parochial din Cornățel.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului.

Sibiiu, în 22 Aprile 1886.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Nr. 2279 1886 civ. (1307] 3—3

Publicațiune.

Pentru începerea lucrărilor în cestiunea segregărei hotarului din Căpâlna de sus, anume: pentru a regula representațiunea, a alege ingineriu și a face preliminariul de spese se pune termin pe **3 Iuliu 1886 dimineața la 9 oare** în locuința judelui din **Căpâlna de sus,** la care citez pe toți cei interesați cu observarea, că nepresentarea lor nu va împedeca pertractarea.

Elisabetopole, 27 Aprile 1886.

Dela tribunalul regesc.

Kelemen,
jude esmis.

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 52 Sibiiu, Sâmbătă 17/29 Mai 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de douĕ ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 16 Maiu 1886.

Demonstraţiunile studenţilor dela universitatea din Budapesta contra armatei imperiale în cele din urmă şi-au ajuns sfêrşitul. Putem deci sĕ apreţiem şi noi atât serbarea familiară pusă la cale de un general din armata imperială în amintirea unui brav soldat, care cu arma în mână a murit pentru suveranul seu, cât şi demonstraţiunile de pe stradele capitalei, cărora le-a pus capet rĕspunsul ministrului president în parlamentul Ungariei.

Oamenii fără preocupaţiuni judecă cu maturitate şi cu sânge rece lucrurile întêmplate şi mai ales oamenii cu simţ cavaleresc stimează chiar şi în vrăjmaş simţĕmêntul de demnitate.

Preste cele întêmplate la anul 1848 şi 1849, trebue sĕ aruncăm vĕlul veciniciei, lucrurile petrecute atunci au trecut în domeniul istoriei. Trebue deci sĕ le judecăm aşa precum au fost, sĕ tragem învĕţături din ele, şi sĕ nu le esploatăm spre a provoca neînţelegeri, cari în cele din urmă nici un bine nu ne aduc.

Compatrioţii nostri unguri din serbarea sângeroaselor lupte dela 1848—1849 au făcut sĕrbători naţionale. Este nobilă această notă caracteristică în viaţa naţională a compatrioţilor nostri unguri. Aducerea aminte de ḑile mari, şi cuviincioasa lor serbare dă nutrĕmênt demnităţei naţionale, şi formează caracterul firm în tinera generaţiune.

Un lucru se pretinde dela fiecare om fără preocupaţiuni, se pretinde adecă simţul de toleranţă; sĕ-mi fie permis şi mie a'mi serba ḑilele istorice din viaţa mea naţională, întocmai după cum şi le serbează şi el pe ale sale, sĕ se respecteze şi în mine demnitatea de caracter, întocmai după cum voiesce compatriotul meu sĕ fie respectată a sa demnitate.

Concret vorbind: dacă în serbarea şi sgomotoasa sĕrbătorire a lui Kossuth armata imperială şi dinastia Habsburg nu voiesce sĕ privească o demonstraţiune politică din partea naţiunei maghiare, aceasta încă sĕ nu privească demonstraţiune politică în aceea, că un general din armata imperială a pus cunună de flori pe mormêntul lui Hentzi.

Aproape o jumĕtate de veac au trecut dela rĕsboiul civil din anul 1848. S'au întêmplat atunci multe lucruri frumoase, cari din inimă am dorì sĕ se fi realisat, sau sĕ se realiseze şi acuma, s'au întêmplat însĕ şi lucruri de acelea, cari şi astăḑi pun în obicinuită mişcare sângele în vinele noastre, s'au întêmplat lucruri, cari esploatate fără picătură de considerare, deschid rane vechi, rane, cari sângerează şi cari produc aceeaşi mĕsură de durere, ca pe timpul când ele erau proaspete.

Ce a făcut generalul Jansky la 21 Mai?

Ce au făcut ungurii la 21 Mai?

Generalul Iansky şi-a adus aminte, că la acele timpuri de grea cercare Hentzi a apărat cetatea Buda, şi şi-a vĕrsat sângele în serviciul causei, pentru care l'a pus la acel loc încrederea monarchului seu.

Ungurii şi-au adus aminte de ḑiua aceasta, căci atunci au ocupat ei cetatea din mâna armatei imperiale.

În onoarea ḑilei şi amintirea celor căḑuţi pe câmpul de onoare au serbat şi unii şi alţii. Apoi dacă e permis unuia sĕ-şi aducă aminte de cei morţi, pentru ce sĕ nu-i fie permis şi celuialalt; căci sĕ nu uităm un lucru, este vorba de anii revoluţiei interne, pre cari istoria i-a luat în a sa domnire.

Cetitorii nostri sciu că poporul sumuţat a creḑut, că trebue sparte ferestrile generalului, care în toată liniştea a sĕrbat un act de pietate faţă cu un camerad de arme. S'au spart deci ferestri, şi milioane de guri au strigat: moarte acestui general.

Aşa sunt vederile compatrioţilor nostri unguri, aşa le este gustul şi noi nu li-l vom strica. Se supĕră dacă generalul Jansky serbează amintirea lui Hentzi, se supĕră dacă românii serbează ḑiua de 3/15 Maiu 1848, şi în supĕrarea lor ei merg aşa de departe, încât chiar şi ḑiua de 3/15 le bate ochii, şi dacă cineva de esemplu la 3/15 Iuniu serbează în familie, i se face imputare, că el în cugetul seu serbează 3/15 Mai.

Nu vom strica acest gust al lor de demonstrare. Trebue sĕ observăm însĕ, că un spirit antidinastic străbate toate sĕrbătorile naţionale ale ungurilor, şi acest spirit antidinastic produce la ei intoleranţa cea mare, care în unele merge până la ridiculositate. Ne bate noue la ochiu, că la toate sĕrbătorile unguresci, fie ele demonstraţiuni cu spargere de feresci contra armatei imperiale, fie demonstraţiuni de strade contra studenţilor români şi sêrbi, cari voiesc înfrăţire, fie în cele din urmă demonstraţiuni de ale kulturegyletiştilor. — persoana primă în Osanna nu este împĕratul şi regele nostru, ci Kossuth.

Idealul junimei: Kossuth; cântarea de predilecţiune, imnul tuturor sĕrbătorilor naţionale: hora lui Kossuth.

Aceasta este signatura situaţiunei la noi, aceasta ne bate noue la ochi, şi de aceea luăm noi act de demonstraţiunile provenite din spiritul de intoleranţă

Este bolnăvicios după părerea noastră acest curent cu apoteosarea revoluţiei la toată ocasiunea, şi el trebue sĕ ne pună pe gânduri vĕḑênd direcţiunea, în care tot mai mult este împins acest curent, cu ce consideraţiuni politice este el nutrit? — aceasta de astădată nu va fi obiectul meditaţiunilor noastre.

Revista politică.

Dl ministru president al Ungariei Coloman Tisza a rĕspuns la interpelările deputaţilor Ugron şi Szalay. Rĕspunsul acesta este important în feliul seu, căci ne servesce cu o dovadă mai mult, că în chestie de şovinism naţional nu este nici o deosebire între ministrul-president şi Ugron, între una sau altă patidă. Aici toţi sunt una. Eată rĕspunsul, care a fost aplaudat de pe toate băncile dietei:

„La interpelaţiunile deputaţilor Ugron şi Szalay nu am putut rĕspunde numai decât, deoarece a fost a mea datorinţă a cerceta mai întâi starea lucrului. Astăḑi, dăpă ce cunosc starea lucrului, voi rĕspunde la ambele interpelaţiuni deodată. Prin aceasta firesce dreptul dlor interpelanţi de a putea vorbi fiecare, nu va fi restrîns. Mai întâi voi espune starea lucrului şi apoi părerea mea individuală asupra lui. (Sĕ auḑim!) Generalul Jansky, întorcêndu-se câteva ḑile înainte de 12 Mai dela esercițiile trupei de geniu, a visitat în cimiteriul militariu mormintele din cestiune şi a întrebat pe comandanţii celor doue batalioane de geniu, în ce mod se împlinesce datorinţa de pietate faţă cu aceste morminte. I s'a rĕspuns, că în tot anul la ḑiua morţilor, aceste morminte au fost încununate şi iluminate. Generalul făcù observarea, că ar fi mai corect, dacă această încununare s'ar întêmpla în ḑiua căderii oficerilor acolo înmormêntaţi. Declarându-se comandanţii batalioanelor învoiţi cu această părere, se decise încoronarea mormintelor pe 10 oare a ḑilei de 21 Mai. Anume însĕ s'a hotărît evitarea ori-cărei sensaţii, şi spre acest sfêrşit s'a făcut abstracţie dela eşirea in corpore şi în paradă. Tot lucrul avea sĕ fie o simplă învoire între cameraḑi. De aceea nu s'a esmis nici un mandat, nici în scris, nici verbal din partea comandan-

---

FOIŢA.

CHIPUL LUI CESAR

de

Alecsandru Dumas.

(Urmare.)

Recunoscui cu o satisfacţiune, pe care o veţi înţelege uşor, că nici un istoric nu fusese istoric şi cu o satisfacţiune mai mare încă, că chiar Thiers fusese mai puţin istoric de cât toţi istoricii.

Me îndoiam deja mult despre aceasta, dar nu aveam siguranţă.

Singurul care fusese esact şi încă d'o esactitudine absolută, era Victor Hugo în cartea sa întitulată „le Rhin.“

Este adevĕrat, că Victor Hugo este un poet şi nu un istoric.

Câţi istorici ar face aceea ca şi poeţi[illegible]re ar consimţi sĕ se facă istorici!

Într'o ḑi me întreabă Lamartine, cărei împregiurări atribui eu imensul succes al operei sale: Istoria Girondinilor?

— Aceleia, că te-ai ridicat la înălţimea romanului i rĕspunsei.

El reflectă mult şi în urmă fu şi-el după cum cred eu, de părerea mea.

Remăsei dar o ḑi la Varennes şi visitai toate localităţile necesare romanului meu, care trebuia sĕ fie întitulat Réné d'Argonne.

Apoi me întorsei.

Fiul meu se afla în provincie la Sainte-Assise aproape de Melun; camera me aştepta; me decisei d'a merge sĕ fac romanul.

Nu cunosc douĕ caractere mai opuse ca al lui Alecsandru şi al meu, si care cu toate astea tot merg bine împreună.

Frumoase timpuri avem de sigur, când petrecem departe unul de altul; dar ori şi cum cred că nu avem mai bune, decât când petrecem unul aproape de altul.

În fine de trei sau patru ḑile me aşeḑai încercând de a me apuca de Réné d'Argonne, luând condeiul şi punêndu-l jos numai decât.

Nu mergea de loc.

Me consolam povestind istorii.

Întêmplarea făcù ca sĕ istorisesc una ce-mi fu şi mie însumi istorisită prin Nodier: era aceea a celor patru tineri asociaţi ai companiei Jehu şi care fuseseră esecutaţi la Bourg în Bressa între împregiurări cât se poate mai dramatice.

Unul dintre aceşti patru tineri, acela care murì mai cu greu, sau acela care fu ucis mai cu multă osteneală avea nouĕspreḑece ani şi jumĕtate.

Alecsandru ascultă istoria mea cu multă atenţiune. Apoi când sfêrşii:

— Sci tu, îmi ḑise el, ce aşi face în locul tĕu?

— Spune!

— Aşi lăsa pe René d'Argonne, care nu plătesce nimic şi aşi face în locul lui pe Companionii lui Jehu.

— Dar gândesce-te că pe celalalt roman îl am în cap de vr'un an—doi şi că este mai gata.

— Nu va mai fi nici odată, dacă nu e acum.

— Poate ca sĕ ai dreptate; dar voi perde şese luni până ce me voi afla earăş unde sunt.

— Bine! în trei ḑile vei face un jumĕtate volum.

— Atunci îmi vei ajuta.

— Da îţi voi da douĕ personage.

— Numai atâta?

— Eşti prea pretensiv! restul pre tine te privesce; eu îmi vĕd de lucrul meu „Cestiunea de bani.“

— Ei, care'ţi sunt amêndouĕ personagele?

— Un gentleman engles şi un căpitan frances.

— Sĕ vedem pe englesul mai întâiu.

— Fie.

Şi Alecsandru îmi făcù portretul lordului Tanlag, pe care l-aţi vĕḑut în „Companionii lui Jéhu,“ dacă i veţi fi cetit.

Gentlemanul teu de engles îmi place, i ḑisei eu; sĕ vedem acum pe căpitanul teu frances.

— Francesul meu este o persoană misterioasă, care vrea sĕ se sinucidă cu toată forţa şi care nu-şi poate ajunge scopul; aşa că de câte-ori vrea sĕ se ucidă, ca şi când ar îndeplinì o faptă însemnată, el mai mult se mândresce.

— Dar pentru ce vrea sĕ se ucidă?

— Fiind-că e desgustat de vieaţă.

— Şi pentru-ce e desgustat de vieaţă?

— Ah! aici e secretul cărţii.

— Trebuie sĕ gaţi totdeauna ca sĕ-l spui.

ţitor de batalioane, ci numai o simplă notificare pe coala de aviso. Generalul s'a presentat în cimiteriu în uniforma, care o purtase la eserciţii, afară de el au fost de faţă cei doi comandanţi de batalioane şi oficerii, cari au luat parte la eserciţiile ḑilei. Anume s'a accentuat, că nu este vorba de împlinirea vre unui mandat din partea oficerilor, ci numai de împlinirea unui act de pietate faţă cu oficerii căḑuţi, cari au aparţinut trupei de geniu. Generalul a rostit cu această ocasiune unele cuvinte fără alusiuni politice. Afară de oficeri n'a fost nimenea de faţă în cimiteriu, şi generalul a declarat de neadevĕrate toate asertiunile contraḑicĕtoare acestor espuneri. Tot lucrul n'a avut caracter public, şi nimenea din cei de faţă n'au creḑut, că acest act se va lua drept demonstraţie. Stând lucrul astfeliu eu nu hesitez a declara, că procedura urmată a fost fără tact şi necorectă. (Aplause generale.) N'a esistat causă de a schimba usul de până acuma cu privire la acele morminte. Este ertat ori-cărui om privat a împlinì acte de pietate faţă cu un mort, sĕ fi fost acela chiar duşman al nostru. Dar o persoană în posiţiune publică, fie chiar şi civilă, trebue sĕ se ferească a arangia ceva, ce ar putea da ansă la esplicări sinistre, ori se intenţionează aceasta, ori ba. Este datorinţa guvernului a considera sentimentele naţionale, şi sĕ fiţi convinşi, că cercurile hotărîtoare militare sunt de părere, că puterea armată are sĕ se ferească de ori-şi-ce colorit politic. În acele cercuri încă sunt oamenii de credinţa dlor interpelanţi, că din partea militarilor este a se evita, ce ar putea da ansă la neînţelegeri. După mĕsurile luate acuma, sperez că pe viitoriu aşa se va şi întêmpla. (Aplause prelungite generale.)

Interpelanţii cu unele reserve s'au dechiarat mulţămiţi cu rĕspunsul dat.

Oposiţia din camera României lucră pe calea întrunirilor publice din toate puterile, ca sĕ discrediteze guvernul Dlui Brătianu, a cărui activitate o tacsează cu epitetele cele mai drastice. Întrunirile din urmă au fost la Botoşani şi Têrgovişte, la cari au luat parte corifeii contrarilor Dlui Brătianu: Dim. Brătianu, Gianni, generalul Florescu, P. Grădişteanu etc. — Asupra importanţei politice ale acestor întruniri sgomotoase, cât pentru constelaţia fiitoare ministerială, nu credem sĕ fie om, care din depărtarea 'n care ne aflăm noi, sĕ poată sĕ-şi dee verdictul. E absolută şi flagrantă contraḑicerea în rapoartele jurnalelor de dincolo. Foile oposiţionale scriu despre adunări numĕroase de mii de cetăţeni, cele guvernamentale asigură că 20—40—100 de oameni fără ocupaţie au asistat la vorbirile leaderilor. De aceea ne mărginim numai a înregistra ca simpli cronicari manevrele aceste parlamentare, rĕmânênd în sarcina viitoriului a ne lămurì asupra adevĕrului.

Marchisul de Hartington a ţinut la 18 l. c. în Bradford, într'o întrunire convocată de comitetul liberal pentru menţinerea uniunei legislative între Marea Britanie şi Irlanda, un discurs, în care s'a ocupat de proiectele irlandese ale guvernului. Dênsul ḑise între altele, că ministeriul ar fi avut destulă ocasiune sĕ formuleze planul seu, şi cu acest plan, ear nu cu o resoluţiune abstractă, ar trebuì sĕ cadă sau sĕ rĕmână guvernul. Planul d-lui Gladstone, nu numai că n'are aprobarea ţĕrei, dar n'a câştigat nici măcar aprobarea maiorităţei precumpănitoare a patidei liberale.

Se ḑice că bilul, dacă va fi primit în a doua cetire, va fi retras şi apoi presintat într'o formă, care sĕ ofere mai multă probabilitate de isbândă. Dênsul trebue însĕ sĕ protesteze cu toată hotărîrea contra acestei propuneri. Camera comunelor tot-d'auna a refusat d'a aproba resoluţiuni abstracte, până când n'a avut convingerea, că planurile, în favorul cărora s'au luat resoluţiunile, vor fi esecutate. Ceea ce a refusat d'a face pentru particulari, ar trebuì sĕ facă şi pentru guvern.

Rĕsboiul vamal.

Foaia oficială a Ungariei a publicat patru decrete, cari cuprind represaliile ce se vor aplica la 1 Iunie în contra României.

Primul decret cuprinde mĕsurile generale vamale, în înţelesul cărora cu escepţiunea mineralelor, medicamentelor, parfumeriilor şi colorilor, toate celelalte articole de provenienţă din România vor fi supuse la o supratacsă vamală de 30 la sută şi chiar şi mai mult la intrarea lor în Austro-Ungaria.

Prin al doilea decret se opresce cu desĕvêrşire importarea legumelor, poamelor, plantelor, etc., pentru ca filocsera sĕ nu se introducă din România în Austro-Ungaria.

Al treilea decret din consideraţiuni veterinare opresce transitul din România prin Austro-Ungaria a rîmătorilor, oilor, caprelor şi a tuturor vitelor.

Prin al patrulea decret se desfiinţează restituirea drepturilor vamale asupra cerealelor din România şi prescrie, ca cerealele din Turcia, Rusia, Bulgaria şi Sêrbia la intrare sĕ aibă certificate de origine.

„Konstitutionelle-Vorstadt-Zeitung“ din Viena publică în numĕrul seu dela 25 Maiu în capul foaiei un articol intitulat: „Declaraţiune de rĕsboiu,“ în care ḑice între altele:

„Nu se mai poate ascunde noul fiasco, ce l-a sacrificat diplomaţia noastră prin ruptura negociaţiunilor cu România. A recunoasce aceasta nu poate fi nici o mângăiere pentru suferinda noastră industrie, care, cu perderea debuşeului românesc, primesce o lovitură de moarte. Opiniunea publică nu-şi poate ascunde grija, că refusarea convenţiunii din partea României, însemnează o lovitură simţitoare pentru prestigiul monarchiei noastre în tot orientul şî că o altă neisbândă a diplomaţiei noastre în orient, va espune industria şi comerciul nostru la alte încercări grave. Baronul Pusswald, dirigentul ministeriului de comerciu, a declarat în comisiunea vamală dela Reichsrath, că n'ar fi fost consideraţiuni vamale cari au îndemnat pe guvernul României a rupe negociările, ci că alte cause politice, necunoscute încă guvernului austriac, au isbutit sĕ înrîurească asupra decisiunii României.

„Prin această declaraţiune se mărturisesce din parte competentă nereuşirea acţiunii noastre diplomatice şi aceasta e şi mai rĕu, decât când ruperea negociaţiunilor ar fi resultat din neputinţă de a împăca reciprocele pretenţiuni politico-comerciale, fiind că o perdere a posiţiunii noastre politice pe Dunărea de jos, poate deveni mai fatală şi mai desastroasă pentru noi, decât vătĕmarea intereselor noastre economice.“

„Dar cum au fost representate interesele noastre (ale Cislaitaniei) pe acest teren politico-comercial? În Ungaria toate cercurile politice salută — după părerea noastră cu greşală, — ruperea negociaţiunilor cu România cu o neascunsă bucurie şi nu ne-am mira, dacă corifeii parlamentului maghiar ar vota dlui Brătianu, preşedintelui consiliului al României, o sabie ungurească de onoare pentru afrontul ce l'a făcut monarchiei noastre. Bucuria agrarilor unguri, că au scăpat acum de concurenţa cerealelor şi vitelor române este atât de mare, încât uită cu desĕvêrşire toate consideraţiunile politice, pentru care au în genere o necontestată înţelegere. Ce e drept, interesele materiale ale maghiarilor n'au fost vătĕmate, decisiunea a fost în favoarea Ungariei; dar trebue sĕ facem întrebarea dacă interesul austriac, interesul industriei noastre a fost represintat în mersul desbaterilor, cari au luat o direcţiune atât de vătĕmătoare pentru interesele noastre de comerciu, cu o tărie egală cu interesul agrar al Ungariei?

„Se poate! dar noi nu putem judeca acea representare şi valoarea ei decât după resultatul dobândit şi resultatul a fost desastros. Pare că guvernul austriac n'a esercitat nici o înrîurire hotărîtoare asupra negociărilor.

„Declaraţiunea dirigentului ministrului de comerciu, că nu cunoasce ultimile cause, cari au provocat ruperea negociaţiunilor, a pricinuit o consternaţiune, dar ea luminează cu fidelitate posiţiunea ce a luat guvernul nostru în această luptă grea între interesele agrare şi industriale.

„Nu ne pare nici demn nici eficaciu a arunca asupra României grosolanităţi sunătoare; totuş, fiind-că s'a declarat acum rĕsboiul vamal, trebue sĕ aprobăm părerea unui alt representant al guvernului, care a desemnat direcţiunea ce va trebui sĕ adopte acum guvernul în contra României, adecă de a intra în lupta vamală cu energia cerută de legile rĕsboiului, chiar dacă prin aceasta s'ar atinge unele interese locale sau individuale. Frumos! Admitem în casul de faţă ori-ce desvoltare de energie, deşi ne pare foarte rĕu, că acea energie, nu s'a manifestat mai nainte în favoarea intereselor vitale ale industriei noastre. Ne întrebăm numai, dacă tăria faptei va corespunde cu îndrăsneala hotărîrii? Am dori sĕ fie aşa. Trecerea productelor noastre industriale peste fruntariile României este nu numai împedecată şi îngreuiată prin tacsele vamale enorme, stipulate prin tariful român, ci prin împrejurarea, că tarifele convenţionale foarte scăḑute, de care se bucură Germania, Belgia şi Anglia până la anul 1890 şi 1891 în România, esclud din capul locului ori-ce concurenţă a producţiunilor noastre indigene cu aceste state industriale.

„Suntem pentru aplicarea celor mai tari mijloace de retorsiuni spre a înduplica pe România a face concesiuni, fiind-că punem mare temei pe menţinerea înrîuririi ce ni se cuvine de drept, dar ne îndoim de eficacitatea lor. Se va conduce oare acest rĕsboi, a cărui isbucnire o deplângem şi a cărei grabnică terminare o dorim cu acea seriositate, care singură poate garanta isbânda? Cine ne va da acea garanţă? Temerea, că factorii politici vor predomina

---

— Eu în locul tĕu nu l'aşi spune.

— Cetitorii îl vor cere.

— Le vei rĕspunde, că nu-i treaba lor; trebuie sĕ laşi şi cetitorilor ceva de făcut.

— Iubite voi fi grămădit de scrisori.

— Tu nu le vei rĕspunde.

— Da; dar pentru satisfacţiunea mea personală trebue sĕ sciu cel puţin pentru ce vrea sĕ se ucidă eroul meu.

— Oh! ţie nu-ţi refus d'a ţi-l spune.

— Sĕ vedem.

— Ei bine, presupune că în loc de a fi profesor de dialectică, Abeilard ar fi fost soldat.

— Apoi?

— Ei bine, presupune că un glonţ....

— Prea bine.

— Tu înţelegi! în loc de a se retrage la Paraclet, ar fi făcut tot posibilul pentru a se ucide.

— Hm!

— Cum?

— Asta i cam anevoie de făcut!

— Anevoie de făcut, cum?

— Sĕ o lăţesci în public.

— Dar tu nu o vei spune în public.

— Drept. — Pe legea mea cred că tu ai dreptate... Aşteaptă.

— Aştept.

— Ai tu „Suvenirile Revoluţiunei“ de Nodier?

— Am întreg Nodier.

— Mergi de'mi caută „Suvenirile sale despre revoluţiă.“ Cred că a scris una sau douĕ pagine despre Guyon, Leprêtre, Amiet şi Hyvert.

— Atunci va ḑice cine-va, că ai furat din Nodier.

— Oh! el me iubia cu mult mai mult în vieaţa sa pentru a-mi da ceea ce i voiu lua după moarte. Caută'mi „Suvenirile Revoluţiunei.“

Alecsandru îmi aduse „Suvenirile Revoluţiunei.“ Deschisei cartea, întorsei trei sau patru pagine şi în fine aflai ceea ce căutam.

Ceva din Nodier, iubiţi cetitori nu veţi perde nimic. — Eată ce ḑice el:

„Jefuitorii diligenţelor de care este vorba în articolul Amiet, se chiemau Leprêtre, Hyvert, Guyon şi Amiet.

„Leprêtre avea 48 de ani, era un căpitan vechiu de dragoni, cavaler al Sântului Ludovic dotat cu o fisionomie nobilă cu o turnură avantagioasă şi cu o mare eleganţă în maniere. Guyon şi Amiet nu au fost cunoscuţi după adevĕratul lor nume. Ei le aveau în urma înşelătoriilor aşa de comune neguţătorilor de pasapoarte. Sĕ-şi închipue cine va doi oameni sburdalnici între douĕḑeci şi trei de ani legaţi prin o responsabilitate oare-care comună, care era poate o mârşăvie sau prin un interes mai delicat şi mai generos, temerea de a-şi compromite numele lor de familie, — va cunoasce cineva despre Guyon şi Amiet tot ceea ce îmi voiu aduce aminte despre ei. Cest din urmă avea figura sinistră şi poate aparenţei sale urîte i datoresce reaua reputaţie, cu care l-au dotat biografii. Hyvert era fiul unui neguţătoriu bogat din Lyon, care oferise suboficerului însărcinat cu transferarea sa şese-ḑeci de mii de franci pentru a-l lăsa sĕ evadeze. Era totdeodată Achile şi Paris al bandei. Talia sa era de mijloc dar bine făcută, turnura sa graţioasă, viă şi sveltă. Nimeni nu i-a vĕḑut ochiul sĕu vre-odată fără o privire animată, nici gura sa fără a suride. El avea una dintre acele fisionomii, cari nu se pot uita şi cari se compun dintr'o amestecătură inesprimabilă de dulceaţă şi de forţă, de tandreţă şi energiă. Când se lăsa la vre-o sburdălnicie nobilă a inspiraţiunilor sale, ajungea până la entusiasm. Conversaţiunea sa anunţa un început instructiv bine făcut şi cu mult spirit natural. Ceea ce era înspăimântătoriu în el, era espresiunea năucă a vioiciunei sale, care contrasta faţă cu posiţiunea sa: o manieră horibilă. Cu toate acestea îl afla cine-va de bun generos, uman, uşor de întrebuinţat fată de [illegible] slabi, căci i plăcea sĕ facă paradă contra altora, deşi trăsurile sale puţin femeiesci indicau tocmai contrariul. El se fălia că totdeauna ar fi avut bani şi că n'ar fi avut nici odată inimici. Acesta fu singurul seu rĕspuns imputărilor de hoţie şi asasinat. El avea douĕḑeci şi doi de ani.

(Va urma.)

şi de aci înainte interesele noastre economice, cum spuse oraculul ministrului de comerciu, că au predominat până acum, nu prea ne făgăduesce o grabnică şi favorabilă terminare a rĕsboiului vamal!“

Varietăţi.

* (Archiducele Albrecht la Serajevo.) Archiducele Albrecht veteranul comandant al armatelor noastre se află ’n Bosnia, unde a inspectat trupele corpului al XV de armată, cu a căror ţinută a fost pe deplin mulţămit.

* (Cas de moarte.) — Procurorul de stat din Sibiiu **Szabó** a murit aseară în etate de 43 ani.

* (Noul comite săsesc.) „Kölnische Zeitung“ primesce dela corespondetul seu din Viena următoarele rênduri: „Am primit sciri din Ardeal, din cari aflu, că pe acolo lumea se teme, ca nu cumva Baussnern sĕ fie denumit de comite săsesc şi comite suprem al Sibiiului. Asta s’ar privi ca o vătĕmare a poporului săsesc. Baussnern este cunoscut de om, în care nu te poţi încrede. Mai nainte cu câţiva ani a eşit din sînul honveḑimii, deoarece a creḑut că este incompatibilă cu naţionalitatea sa, a scris după aceea fascicului seu „Sugrumarea poporului săsesc,“ dar mai târḑiu a devenit totuş coada acelui Tisza, care voiesce sĕ sugrume pe sasi, ear acum este membrul vestitei reuniuni culturale, formate cu scop de a maghiarisa Ardealul. Nu e teren în politică, pe care sĕ nu fi umblat Dl acesta. Denumirea lui în ochii sasilor ar însemna nici mai mult nici mai puţin, decât, că Dl Tisza umblă sĕ nimicească naţiunea săsească din Ardeal, ceeace ar strica autorităţii statului maghiar în faţa sasilor tocmai aşa, precum a stricat pe timpul seu denumirea mişelului nebun Wächter. Şi dacă e vorba că contele Bethlen este denumit de comite provisoriu, atunci nici un cunoscătoriu al Transilvaniei nu se poate mira, dacă sasii privesc această denumire provisorică de o mişcare nouă strategică a guvernului inimic spre ruinarea naţionalităţilor.“

* (Maialul pompierilor din Sĕlişte) se va ţinea Duminecă în 30/18 Maiu 1886 la „Fântâneaua arininilor“ în bĕrcul Sĕliştei Preţul întrării e: de familiă 50 cr., de persoană 30 cr.

La cas dacă timpul e nefavorabil, petrecerea se amână pe Dumineca următoare.

* (Maialul scolarilor români dela scoala confesională gr. orientală din Alba-Julia) se va serba în 22 Maiu (3 Juniu) 1886 în bercul „Prater“. Începutul la 3 oare d. m. Preţul întrării de persoană 50 cr., de familie 1 fl., v. a. Venitul curat este menit pentru fondul scolariu.

* (Convict pentru tinerimea română) va deschide în Sigetul-Marmaţiei cu începutul anului scolastic următoriu „Associaţiunea pentru cultura poporului român din Maramureş.“ — La postul de prefect al acestui convict, dotat cu 300 fl. şi provisiunea întreagă, s’a escris concurs cu terminul de 31 l. c.

* (Universitarii demonstranţi) când cu incidentul Hentzi-Iansky în Budapesta, au primit felicitări telegrafice din diferitele părţi ale patriei maghiare pentru vitejasca apărare a demnităţii lor naţionale. Apoi sĕ nu ’ţi facă nebunii, când vĕd că toată Ungaria patriotică îi aclamă şi aplaudează! Le-ar trebui sĕ vede şi ungurilor nostri barem în ceasul al unspreḑecelea un Cichindeal, care sĕ le strige: minte, minte, naţie ungurească!!

* (Inaugurarea statuei lui Lazar) o descrie „Românul“ în modul următoriu:

Eri la oarele 10 şi jumĕtate de dimineaţă, în presenţa unui public destul de numeros, compus în foarte mare parte de profesori, institutori, învĕţători şi scolari dela toate scoalele capitalei, s’a desvĕlit statua lui George Lazăr.

Dl ministru al instrucţiunei a pronunţat un discurs.

După discursul dlui ministru, dl Cerchez, represintantele primăriei, care primea statua din partea comitetului, a rostit următoarele cuvinte:

„Oraşul Bucuresci plin de recunoscinţă primesce aceasta statuă. El o va păzi şi o va ocroti ca unul din cele mai preţioase ale sale monumente, ca una din cele mai frumoase ale sale podoabe. Oraşul Bucuresci mulţămesce acestor cetăţeni de inimă, cari, pentru îndeplinirea unei nobile idei, s’au întrunit în comitet, au pus silinţele lor, au sciut sĕ’şi câştige sprijinul concetăţenilor şi prin simpla putere a iniţiativei private au isbutit a ridica această statuă eşită din dalta „celui d’întâi sculptor român“, în memoria „celui d’întâi învĕţătoriu român“, sau, cum se ḑicea pe atunci, „celui d’întâi dascăl român.“

„Astfel câţi-va au plătit datoria tuturor. Căci toţi cari vorbesc şi scriu romănesce, lui George Lazăr datoresc că pot în limba părintească sĕ ’şi esprime cugetările, — lui George Lazăr, care după cum spunea unul din cei mai ilustrii ai sĕi elevi, „aruncă cu mâni pline seminţele romănismului şi naţionalităţii.“

„Este bine aşeḑată aci statua lui George Lazăr, pe locul acelei scoale dela St. Sava, unde el s’a adăpostit, unde a profesat, unde a suferit, unde a luptat. Ea stă bine alăturea cu statua celui mai ilustru şi mai iubit al sĕu elev, în faţa palatului academiei, acest monument măreţ ridicat de urmaşii lui, de românii deşteptaţi printr’ênsul, sciinţei, literaturei şi iubirei de patriă.

„Sĕmînţa aruncată de neobositul luptătoriu în pământul roditoriu al acestei ţĕri a devenit un arbore, ale căruia rădăcini puternice s’au înfipt adênc în pământul patriei, şi care acum poartă şi flori şi fructe.

„În numele capitalei, salut acest monument. El fie aci, în mijlocul tinerimei studioase, o amintire şi un esemplu: o amintire a unui mare şi folositoriu român; un esemplu de obstacole ce le poate învinge munca, voinţa şi mai cu seamă devotamentul desinteresat la o mare şi roditoare ideie.

„Fie eternă memoria lui George Lazăr.“

La începutul şi la finea serbărei, corul scoalei normale şi acela al seminariului, au intonat imnul lui Lazăr.

Printre cei de faţă, publicul privia cu înduioşată atenţiune pe o bĕtrână îmbrăcată în hainele femeilor de peste Carpaţi. Era nepoata lui George Lazăr, care venise însoţită de fiul sĕu, dl inginer Lazăr, depunênd coroana sa la statua nemuritoriului învĕţătoriu.

Pe coroana bĕtrânei nepoate sta scris: Marelui unchiu, micii nepoţi! Foarte multe coroane au fost depuse de societăţile de cultură, de licee, gimnasii şi alte scoale.

Asupra statuei şi meritelor ei vom reveni.

Serbarea a fost favorisată de un timp foarte frumos. Cei de faţă la desvĕlirea statuei a prorupt în strigăte de ura.

* (Primirea ţarului la Moscva.) — Ţarul în calea sa s’a oprit şi ’n vechea capitală a Rusiei, Moscva. Cu ocasiunea aceasta el fu întimpinat de primariul cetăţei cu pâne şi sare, cari i s’au presentat ca semn de supunere pe lângă următoarele cuvinte: „Representanţa primei capitale Te roagă pe Tine, singurul nostru domn, sĕ primesci pânea şi sarea oferită de noi, ca semnul iubirei noastre şi permite-ne sĕ’ţi esprimăm bucuria noastră, că Te putem vedea pe Tine, pe ţarina şi clironomul în mijlocul nostru. Vii de către bine cuvêntatele părţi de meaḑăḑi la noi! Viaţă nouă i-ai dat mării negre! Speranţa noastră cresce, credinţa ni se întăresce, că crucea o sĕ strălucească pe turnul stei Sofii. Aşa gândesce şi ’ntr’asta ’şi pune nădejdea Moscva!“ Ţarul Alecsandru III a accentuat în rĕspunsul sĕu, că iubesce Moscva şi se bucură, că din incidentul aniversărei încoronărei sale poate sĕ fie earăş între zidurile lui. Ḑilele de încoronare sunt pentru dênsul totdeauna cea mai plăcută suvenire.

* (Generalul Brialmont) cel mai distins inginer militariu de fortăreţe al Europei, sub poveţele căruia s’au început şi fortificările Bucureştilor, a fost denumit de membru onorariu al academiei Nicolae din partea ţarului Russiei „pentru serviciile eminente prestate pe terenul sciinţelor militare.“ Generalul Brialmont este singurul ingineriu strĕin care face parte în academia rusească de geniu.

* (Arab-Tabia.) — Aflăm din sorginte positivă, că cestiunea Arab-Tabiei este definitiv regulată, scrie „Naţiunea.“ Comisiunea micstă de delimitare a fruntariei bulgaro române a recunoscut posesiunea României asupra Arab-Tabiei; pe lângă aceasta s’a mai cedat României şi Ianlîk-Tabia. Din apropierea Silistrei, a rĕmas bulgarilor numai Megidi-Tabia. Românii se află astfeliu la o distanţă de 200 metri de Silistria.

În Arab-Tabia s’a instalat un serviciu telegrafic românesc.

Pentru îndreptarea liniei de fruntarie, un sat, Kadikioi, locuit de turci şi care până acum se afla pe teritoriu românesc, a fost cedat Bulgariei.

Comisiunea îşi urmează lucrările cu activitate. În curênd întreagă delimitarea se va sfêrşi.

* (Uragan în Italia.) Se telegrafează din Genua următoarele: Vin mereu noue sciri înspăimântătoare despre teribilul vifor, care a bântuit partea apusană a Italiei. În portul Spezzia toate corăbiile au suferit pagube. Două vapoare englese, a căror lanţuri s’au rupt, au fost scăpate cu multe greutăţi de piloţii portului. Opt marinari s’au înecat. La Civita vechiă vaporul german „Olga“ s’a lovit cu vasul italian „Giuseppe Padrone.“ Acest din urmă, fiind încărcat cu o mare cantitate de sulfure şi o sumă de 500,000 lire, s’a cufundat. Personalul afară de trei marinari, s’a înecat. În Mestre ciclonul stîns toată vegetaţiunea. Magazinele de cărbuni din Savoya au fost toate rădicate. Marea aduce la ţĕrm un mare numĕr de vase mici, din cari lipsesc foarte multe, cari s’au cufundat.

* (Oficerii germani din Francia.) „Gazeta de Baden“ anunţă, că oficerii garnisoanei din Freibourg au primit comunicaţiunea unei ordonanţe imperiale, care obligă pe fie-care oficer german ce locuesce acum în Francia sĕ părăsească îndată această ţeară. Se ḑice că motivul care a inspirat această ordonanţă, este legea francesă asupra spionagiului.

* (Istoria României de Ubicini.) Se scie că mult regretatul Ubicini începuse o „Istorie a României,“ pentru care adunase materiale considerabile, şi care era destinată a face parte din colecţiunea „Istoriei universale,“ publicată de dnii Hachette, sub direcţia dlui Victor Duruy.

Parte numai din acea lucrare era terminată, când moartea răpì pe învĕţatul filoromân. Aflăm cu plăcere că acel manuscript, care conţine o prescurtare a „Istoriei noastre“ dela daci până la fundaţiunea ambelor principate, va apărea în curênd la Paris, sub titlul următoriu: *„Les origines de l’histoire roumaine.“*

D. George Bengescu, primul secretariu al legaţiunei române din Paris, solicitat de dna Ubicini a binevoit a se însărcina cu revisuirea şi cu publicarea tecstului orginal. Volumul va fi precedat de o notiţă biografică consacrată de dl George Bengescu rĕposatului Ubicini, şi se va pune în vênḑare la Leroux, editorul scoalei de limbi orientale din Paris, în cursul toamnei viitoare

* (Bibliografic.) În imprimeria „Aurora“ la Gherla a apărut *„Manual de stupărit“* de Ioan Costin. Opşorul are 131 pagini şi 36 figuri în tecst; costă 65 cr. sau 1 leu 65 bani.

* (O nouă limbă universală.) De când preotul din Litzelstetten cu numele Schleyer a format limba universală numită „Volapük,“ mania de a face o limbă universală pentru întreaga omenime, a luat dimensiuni asemenea alchimismului din evul de mijloc, care veacuri întregi s’a ocupat cu aḑi constatata imposibilitate chemică: de a face aur din diferite elemente mai ieftine. Nu e mirare deci dacă volapükiştii au găsit şi în ţară la noi un maniac în persoana unui anonim patriot maghiar, care a edat o primă broşură a unui op mai mare, prin care pune basa unei limbi universale de nou sistem. Acest sistem, care după un studiu de 2 oare, după cum crede autorul, se poate învĕţa, ne pune în posiţie de a înţelege limba universală şi după o aprofundare de câte-va ḑile a o vorbì şi scrie. Fie-care literă după planul ungurului nostru represintă o sferă de idei, d. e. *a* animale, *b* obiecte, *i* coloare şi formă, *o* şi *ö* raţiune, spirit, *u* şi *ü* însuşiri. Litera *B* este semnul specific al animalelor sugĕtoare, ear *C* cel al paserilor. Astfel în limba universală a ungurului nostru „bab“ înseamnă „sugĕtoare,“ ear „cac“ paseri. Nu scim cum le va plăcea altora de raţiunea şi frumseţea acestei limbi, dar noi românii ca oameni cu mintea la loc şi cu gust estetic, de sigur că nu ne vom entusiasma pentru ea.

* (Vulcanul Aetna) varsă de câteva ḑile necontenit la lavă, într’o mĕsură cum de mult nu s’a putut observa. Locuitorii din comunele mai de aproape au părăsit în depărtare de mai multe mile regiunea muntelui. Până bine de curênd s’au fost ivit 26 de cratere, din cari se ridica volbură de fum, cenuşă şi lavă. Marţi toate craterele dărâmânduse au format un singur crater înalt de 200 şi lat în diametru de 250 metri. Rîul format de lavă are ’n lăţime 200 metri şi naintează pe oară 70 de metri, prefăcênd tot ce-i vine ’n cale în scrum şi cenuşă.

Ori-cine poate fi sănătos, şi poate ajunge la o vêrstă înaintată, dacă ’şi grigesce sănătatea. Cele mai multe morburi îşi au isvorul din sânge, trebuie sĕ fie deci cea mai sfîntă datorinţă a fieşte-cărui om, a grigì cu deosebire de el. După multe studii şi scrutări ne-a succes, a compune astfel de remedii, cari curăţă sângele sigur, grabnic şi fără vr’o urmare stricăcioasă, îl întăresc şi ţin sângele întro circulaţie naturală. Metoda noastră e recunoscută prin multe orduri şi medaile, cu cari am fost decoraţi. Noi curăm totdeuna cu bun succes anumite **morburi, provenite din sângele stricat (fără mercuriu), urmările triste a unor învĕţuri secrete,** mai departe **slăbiciunea trupească, morburi de pele, ranele fie-cât de învechite, petele din faţă, căderea pĕrului, podagra şi reumatismul, toate morburile femeiesci,** — totdeuna cu cel mai strălucit succes. **Limbricul curelat** îl îndepărtăm noi, după o metode proprie, chiar şi la copii, în decurs de câte-va oare. Cei că sufer de **vătămătură** se vindecă încet şi sigur prin legăturile noastre, construite pe basa celor mai nouă scrutări, după o manipulaţie raţională. Noi primim ori-ce scrisoare confidenţială provĕḑută cu o marcă postală retour şi o descriere amănunţită a morbului.

Clinica privată „**Freisal**“ în **Salzburg** (Austria)

Nr. 268. [1312] 3—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului vacant de paroch în parochia de clasa III. Gostila se escrie prin aceasta concurs cu termin *de 30 ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Casă de locuit cu 2 încăperi și o tindă.
2. Superedificatele economice, constătătoare din un grajdiu pentru 4 vite, o șură și un grânariu.
3. Porțiune canonică: arătoriu, fênaț și pășune în mărime de 20 jugere.
4. Dela 112 familii câte o ferdelă mare (20 cupe) de cucuruz sfărmat și câte o ḑi de lucru cu palma.
5. Stolele usitate, și anume: *a)* o înmormêntare mare 3 fl. și una mică 1 fl., *b)* o cununiă 2 fl., *c)* un botez 10 cr., *d)* molitvă la Botezul și Învierea Domnului câte 10 cr. dela fiecare familiă și *e)* sânțirea apei mici 20 cr.

Doritorii de a ocupa acest post vor avea a'și așterne petițiunile lor concursuali instruite în înțelesul prescriselor statut. org. și a regulamentului pentru parochii la subsemnatul oficiu ppresbiteral în terminul deschis.

Deeș, 30 Aprile 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului „Deeș.“

În conțelegere cu comitetul parochial.

Teodor Herman,
protopresbiter.

Nr. 172 [1311] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroch Ioan Aron în parochia de clasa a III-a Cornățel, protopresbiteratul gr. or. al Sibiiului, prin aceasta se escrie concurs cu termin *de 30 ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele sunt: jumĕtate din dotațiunea preoțească sistemisată cu 401 fl. 20 cr., adecă 200 fl. 60 cr.

Reflectanții sĕ-'și presenteze petițiunile instruite conform legii la oficiul protopresbiteral subsemnat în terminul suscitat.

În conțelegere cu comitetul parochial din Cornățel.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului.

Sibiiu, în 22 Aprile 1886.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Nr. 213. [1313] 1—3

EDICT.

Elena Ioan Sîrbu din Brașovul vechiu protopresbiteratul I al Brașovului, care cu necredință părăsì pre legiuitul ei bărbat Dimitrie Ghimbășean tot din Brașovul vechiu, de 8 ani de ḑile, fără a se scì ubicațiunea ei, se citează prin aceasta, ca în termin de 6 luni de ḑile dela prima publicare sĕ se presenteze înaintea subscrisului scaun protopresbiteral, ca for matrimonial, căci la din contră se va aduce sentință de divorțiu și în absența ei.

Brașov, în 13 Maiu, 1886.

Scaunul protopresbiteral gr. or. I al Brașovului.

Ioan Petric,
protopop ca administrator.

!!Vin roșu sêrbesc!!

Negotin din 1884. I. cualitate

(în litre sau în butelii)

recomandă onoratului public, și în special domnilor cârcimari cu prețurile de tot moderate

J. F. Breitenstein,

băcănie în strada Morii Nr. 27.

Estras

din articolul **„Vinurile Sêrbiei“** apărut în foaia periodică pentru cultura vinului și îngrijirea pivniței **„Die Weinlaube“** (Anul XII, Nr. 29 dela 18 Iuliu 1880.)

Calitatea vinului sêrbesc, care timp îndelungat a fost necunoscut în comerciul cel mare cu vin, în general e escelentă. Vinurile mai mult roșii, se disting înainte de toate prin un gust surprinḑĕtoriu, ele se pot pune între vinurile cele grele negre, și au o asemenea materie de coloare mare și intensivă, precum o aflăm numai la puține vinuri din Dalmația. O vadră de vin alb amestecat cu o vadră de vin roșu sêrbesc, dă un product ca vinul cel mai întunecat de Vösslan. Cea ce în special dă valoare vinurilor sêrbesci, și cărei asemenea se află numai la vinurile de Bordeaux este puțină acreală la cantități însemnate, și aceasta dă vinurilor un caracter fin.

Comande în afară se fac după dorință (în sticle sau în butoaie) prelângă rambursă în modul cel mai prompt. [1308] 3—3

Materie pentru haine

din lână trainică pentru un bărbat de statură mijlocie.

3.10 metre un **rênd de haine**	**4 fl. 96 cr.**	din lână bună de oaie;
	8 „ — „	din lână mai bună de oaie;
	10 „ — „	din lână fină de oaie;
	12 „ 40 „	din lână de tot fină de oaie.

Plaiduri de călĕtorie dărabul fl. 4, 5, 8 până la 12. Stofe pentru haine foarte fine, pantaloni, paltoane de purtat și pentru ploaie Tüffl, Lode, Commis, Cammgarn, Cheviots, Tricots, cârpe pentru dame, stofe pentru biliard, Peruviens, Dosking se află la

întemeiat **Joh. Stikarofsky,** — la 1866. —

deposit de fabrică în Brünn.

Modele franco. Pentru croitori cărțile de modele **nefrancate. Trimiteri cu rambursă** preste 10 fl. **gratuit.**

Am totdeauna un deposit de stofe în valoare de preste fl. 150,000, și este în urma negoțului universal lucru natural că remân bucăți de câte 1 până la 5 metri **ca rest,** de aceea asemenea rĕmășițe trebuie sĕ le vênd **în preț de tot moderat. — Modele din aceste stofe nu se pot trimite,** cele neconvenabile se reprimesc în **schimb** sau se **înapoiază banii.** (Observ, că și alte firme reprimesc în schimb resturile trimise, poate pentru marfă și mai rea, dar **banii nu o înapoiază).**

Din causa **imitațiunilor** prin **firmele înșelătoare** și **nesolide,** sunt decis a părăsì publicațiunile în jurnale, și rog pe on. public a-'și lua notiță despre **firma mea solidă** și a me onora cu comande, cari se vor efectuì cu cea mai mare băgare de seamă.

Corespondențe se primesc în limbile: germană, bohemă, ungurească, polonă, italiană și franceză. [1259] 13—20

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 15 Aprilie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	3.15	—
Budapesta	6.47	1.45	7.29	6.20
Szolnok	11.22	3.51	8·27	9.26
P. Ladány	2.20	5.28	5.58	11.40
Oradea-mare	4.39	6.41	8.37	1.28
	—	6.46	9.37	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11
Mező-Telegd	—	7.14	10.28	2.34
Rév	—	7.42	11.36	3.18
Bratca	—	—	12.10	3.41
Bucia	—	—	12.46	4.01
Ciucia	—	8.31	1.48	4.26
Huiedin	—	9.01	3.09	5.08
Stana	—	—	3.42	5.27
Aghireș	—	—	4.12	5.50
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluș	—	10.01	5.17	6.43
	10.20	—	—	7.03
Apahida	10.52	—	—	7.26
Ghiriș	12.37	—	—	8.54
Cucerdea	1.48	—	—	9.43
Uioara	1.57	—	—	9.51
Vințul de sus	2.06	—	—	9.58
Aiud	2.36	—	—	10.24
Teiuș	3.14	—	—	10.59
Crăciunel	3.45	—	—	11.28
Blaș	4.06	—	—	11.44
Micăsasa	4.45	—	—	12.18
Copșa mică	5.40	—	—	1.01
Mediaș	6.01	—	—	1.22
Elisabetopole	6.40	—	—	1.56
Sighișoara	7.35	—	—	2.44
Hașfalĕu	8.01	—	—	3.02
Homorod	10.05	—	—	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	6.03
Feldioara	12.14	—	—	6.35
Brașov	1.09	—	—	7.14
	1.50	5.30	—	—
Timiș	2.48	6.07	—	—
Predeal	4.56	7.45	—	—
Bucuresci	9.40	14.45		

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.45	—
Predeal	—	9.30	12.50	—
Timiș	—	11.11	1.40	—
Brașov	—	11.44	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Hașfalĕu	10.10	—	7.37	—
Sighișoara	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaș	11.54	—	9.43	—
Copșa mică	12 12	—	10.02	—
	12.37	—	10.30	—
Micăsasa	12.56	—	10.50	—
Blaș	1.30	—	11.29	—
Crăciunel	1.45	—	11 47	—
Teiuș	2.34	—	12.35	—
Aiud	2.55	—	1.04	—
Vințul de sus	3.17	—	1.30	—
Uioara	3.24	—	1.39	—
Cucerdea	3.36	—	2.07	—
Ghiriș	4.11	—	3.08	—
Apahida	5.36	—	5.08	—
Cluș	5.56	—	5.35	—
	6.16	6.03	—	8.—
Nadisul ung	6.37	—	—	8.34
Ghîrbou	53	—	—	8.59
Aghire	7.08	—	—	9.56
Stana	7 34	—	—	10.16
Huiedin	7.55	7.14	—	11.04
Ciucia	8.37	7.43	—	12.17
Bucia	8.53	—	—	12.47
Bratca	9.12	—	—	1.21
Rév	9.31	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	10.06	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.25	—	—	3.39
Várad-Velencze	10.35	—	—	3.55
Oradea-mare	10.41	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.50	10.38	1.45	5.35
Szolnok	3.06	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	10.05	10.30
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.—	—
Budapesta	—	8.05	8.—
Szolnok	—	11.02	12.—
Arad	—	3.37	5.55
	—	4.—	6.05
Glogovaț	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliș	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborșin	—	6.42	8.58
Zam	—	7.14	9.28
Gurasada	—	7.43	9.56
Ilia	—	8.01	10.17
Branicĭca	—	8.21	10.38
Deva	—	8.47	11.05
Simeria (Piski)	—	9.40	11.55
Orĕștia	—	10.10	12.24
Șibot	—	10.34	12.53
Vințul de jos	—	11.04	1.22
Alba-Iulia	—	11.31	1.40
Teiuș	—	12.05	2.24

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.09	3.56	—
Alba-Iulia	11.56	4.27	—
Vințul de jos	12.20	4.53	—
Șibot	12.25	5.19	—
Orĕștia	1.19	5.41	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicĭca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborșin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	6.18	9.49	—
Radna-Lipova	6.57	10.23	6.14
Pauliș	7.12	10.37	6.30
Gyorok	7.27	10.52	6.47
Glogovaț	7.56	11.18	7.17
Arad	8.10	11.32	7.32
	9.—	12.27	—
Szolnok	2.39	5.10	—
Budapesta	6.50	8.16	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	12.27	3.23
Hațeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Banița	3.35	6.07
Petroșeni	4.04	6.39

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	8.18
Aradul nou	6.25	8.32
Németh-Ságh	6.50	8.51
Vinga	7.19	9.07
Orczifalva	7.38	9.20
Merczifalva	7.56	9.32
Timișoara	8.42	10.09

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.49	9.33
Banița	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.30
Hațeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	6.07
Vinga	6.52	6.32
Németh-Ságh	7.06	6.53
Aradul nou	7.21	7.24
Arad	7.53	7.40

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	5.50	1.24
Șeica mare	6.11	1.11
Loamneș	6.40	2.32
Ocna	7.03	2.01
Sibiiu	7.23	2.44

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	8.16	10.25
Ocna	8.40	10.46
Loamneș	9.06	11.09
Șeica mare	9.35	11.32
Copșa mică	9.59	11.52

Cucerdea—Oșorheiu – Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheța	10.31	4.21
Luduș	10.53	4.43
M. Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireșteu	12.26	6.10
Oșorheiu	12.46	6.30
	1.16	—
Reghinul-săs.	3.08	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.22	4.—
Oșorheiu	6.14	5.52
	6.34	12.25
Nireșteu	6.55	12.55
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	1.24
Cipeu-Iernut	7.37	1.54
M. Bogat	8.07	2.31
Luduș	8.21	2.46
Cheța	8.38	3.06
Cucerdea	9.07	3.40

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Pisk.)	11.30

Ghiriș — Turda

Ghiriș	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriș

Turda	8.20	1.41
Ghiriș	8.41	2.06

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu.

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 53 Sibiiu, Marţi 20 Mai (1 Iunie) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Din causa sfintelor sĕrbători S. S. Constantin şi Elena şi Înălţarea Domnului numĕrul procsim va apărea Sâmbătă în 24 Mai v.

Sĕlişte, în 18/30 Maiu 1886.

(N. I.) Comisiunea economică dela dieta ţĕrei în una din şedinţele trecute a constatat lucruri, de cari vom trebuì sĕ ţinem cont faţă de ulterioara desvoltare a lucrurilor pe terenul economic. Ecsperţii susţin cu toată francheţa, că la noi în lipsa importului de grâu românesc morile de făină vor înceta una după alta de a măcina şi esporta făină afară din ţară, ear în lipsa importului de cucuruz, fabricele de spirt vor înceta de a mai produce spirt, nici barem cât de a acoperì trebuinţele din ţară şi aşa vom fi siliţi tot noi sĕ importăm spirtul din Austria sau de airea.

În faţa acestor lucruri constatate de ecsperţi în mod negenat şi nefalsificat, va fi bine şi consult ca sĕ atragem atenţiunea cetitorilor nostri asupra acestor schimbări şi sĕ-i facem atenţi, ca sĕ comunice cu poporul schimbările ce se vor ivi în curênd în preţul bucatelor, făinei şi în genere a modului de trai, — şi orientat fiind ţeranul nostru, sĕ nu mai facă risipă cu bucatele sale cum s'a îndatinat până acum tot cu perderea lui, ci sĕ întroducă cât se poate o altă formă de traiu şi de economie la casa şi la masa sa.

Ne este prea bine cunoscut, cum ţĕranul şi în genere săteanul dela sate aproape după seceriş, aruncă pe toate nimicurile grâul seu, pentru a cărui acuirare a asudat în decursul unui an. Nu arareori am vĕḑut câte un jidan mergênd pe satele noastre cu o căruţă, în care el avea marfă de 3—4 fl. şi în schimb pentru ea şi-a încărcat carul de bucate; de unde prea lesne ne putem esplica îmbogăţirea acestora şi sĕrăcirea poporului, care merge cu paşi repeḑi înainte.

Aceasta cu privire la muncitorii de câmp.

Dar apoi muntenii? Ce va face poporul dela munte, care el cumpĕră tot bonul de cucuruz din piaţă, pentrucă cunoscut este că la munte cucuruzul nu se face şi apoi el formează aproape unicul nutrĕmênt al ţĕranilor. Dacă în raport cu urcarea preţului bucatelor s'ar urca şi preţul vitelor, atunci economii munteni nu ar avea daune aşa simţite ca la din contră, dacă preţul bucatelor urcându-se, cel al vitelor va rĕmânea tot ca mai înainte.

E drept că piaţa Vienei şi în genere a Austriei va simţi lipsa importului de vite din România şi va trebui ca sĕ procure necesariul din Ungaria, numai cât bine sĕ fim înţeleşi: vitele cele mici, mĕrunte, aici abia pot veni în combinaţiune.

Ce va urma de aici e prea evident.

Muntenii nostri, cari parte mare nu au alt isvor de câştig decât preţul vitelor şi aşa de tot scăḑut şi redus, vor ajunge în curênd la sapă de lemn.

Nu va fi bine ca sĕ aştepte poporul nostru desvoltarea evenimentelor şi sĕ rĕmână în totală necunoscinţă cu lucrurile ce se petrec în jurul lui.

Aḑi fie care stat nisuesce ca sĕ 'şi asigure industriei sale un viitoriu; şi aşa România în interesul acelei industrii abia credem că va fi dispusă a o jertfi aceasta în schimb pentru bucatele şi vitele ei. La noi deci se va forma o adevĕrată revoluţiune economică şi dacă poporul nostru ar ţinea cont de desvoltarea lucrurilor, el ar trebuì ca sĕ îmbrăţoşeze tot feliul de meserii şi industrii ca sĕ nu remână tot în acele datine ce a erezit dela moşi şi strămoşi. Ca sĕ putem trece deci prin procesul acesta economic fără perderi, e de lipsă ca poporul sĕ fie luminat şi ţinut în curent.

Deşi în direcţiunea aceasta scoalele noastre sunt şi ar fi singurele chiemate a face totul — adecă a prepara tinerimea pentru îmbrăţoşarea de carieri deosebite pentru asigurarea traiului, totuş necesariu e, ca cu toţii sĕ facem posibilul întru de a da desvoltărei noastre naţional-economice un alt fason corespunḑĕtoriu timpului în care trăim. Suntem şi am fost totdeuna contra curentului ca sĕ emigreze românii de aici în altă ţeară, fie ea chiar şi Ţeara românească.

Am susţinut şi susţinem, că tot mai bine va fi de omul care se învêrte în cercul cunoscuţilor, rudeniilor şi în jurul vetrei părintesci, decât ca el sĕ fie privit în altă ţeară de venetic. Cu toate aceste vederi clare a le noastre, nu scim şi nu ne putem închipuì cum vor esista neguţătorii mai mici din mărginimea Sibiiului şi a Braşovului, dacă pe mărfurile noastre se vor pune tacse de vamă îngreunătoare, drept mĕsuri de represalii faţă de cele 4 puncte ale ministrului nostru de comerciu şi industriă.

Înainte de aceasta totfeliul de ţĕsături şi pănure erau trecute uşor peste fruntarii. Lucrătorii cei de acasă, femeile cele sĕrace, ce trăiau din ţesut, aveau un isvor de câştig permanent şi sigur, negoţĕtorii altul — şi aşa trăiau în îndestulire din munca lor onestă. Oare aceste ţĕsături mai putea-vor ţinea ele concurinţa cu ţesăturile, brânele din alte ţĕri mai favorisate la întrare ca cele ale noastre? Noi credem că în curênd vom vedea simţindu-se în Sĕlişte şi jur, greutatea mĕsurilor, luate de tariful autonom al României, cu ameninţarea de a lua din mânile oamenilor muncitori un isvor de câştig, din care trăiau până acì cu uşurinţă.

Tot astfeliu vor suferì neguţĕtorii cu fer, maşine agricole, plosce, — curelarii, funarii, — cu un cuvênt industria transilvană abia în faşe va merge spre ruină sigură şi va lua pânea multor oameni din gură, făr ca sĕ se afle mijloace de a sana relele, afară decât prin sistarea inimiciţiilor şi întrarea în *status quo ante.*

Informaţiunile trase la începutul acestui articol dela esperţii din comisiunea economică dela dieta ţĕrei sunt înaintea ochilor nostri şi ele constată în mod apriat, că Ungaria nu are nici grâu, nici cucuruz destul pentru trebuinţele sale de consum şi de industrie.

Ḑic anume de consum şi de industrie şi sĕ nu creadă cineva, că dacă la o curte se află câte un hambariu plin de grâu ori câte un coşeriu de cucuruz nesfârmit, acela ar acoperì trebuinţele de consum şi ale fabricelor, căci se înşală amar şi aduce poporul dela sate la ruină, făcêndu-l sĕ plătească bucatele cu preţuri îndoite, dar în schimb neajutându-l, ca acolo unde se ocupă el cu meseria şi negoţul sĕ'şi poată valora produsele sale artificiale şi brute.

Ei dar tocmai aceste lucruri se par a fi orbit o parte din aristocraţia noastră. Ciocoii nostri nu vĕd sĕrăcia poporului, ei nu vĕd decât coşurile lor pline de grâu şi de cucuruz şi vitele cele frumoase. Dacă s'ar avea în vedere întregul — parte de parte din locuitorii toţi ai ţĕrei şi nu numai aristocraţia cea îmbuibată, atunci poate nu ajungeam unde am ajuns — şi era bine pentru ambele părţi. Din rĕsboiul acesta vamal românii din Transilvania şi sĕcuii vor trage cea mai scurtă. Cărăuşii din sĕcuime nu vor păţì mai bine ca cei din mărginimea Sibiiului, şi şi ei şi acestia neaflând mod de traì vor fi siliţi a emigra dincolo, ce nu va fi bine nici pentru ei, dar nici pentru stat. Statul are lipsă de toate braţele sale muncitoare, deci a lui e chiemarea sĕ nu lase sĕrăcimea şi o clasă întreagă de oameni sĕ ajungă la culmea desperaţiunei pentru interesele de bursă ale jidanilor şi pentru câteva coşuri de grâu şi de cucuruz ale ciocoilor de aici.

FOIŢA.

CHIPUL LUI CESAR

de

Alecsandru Dumas.

(Urmare.)

„Acesti patru oameni se însărcinaseră a ataca o diligenţă, care ducea patruḑeci de mii de franci pentru guvern. Această operaţiune se esecută ḑiua 'n ameaḑă mare, în toată liniştea şi călĕtorii desinteresaţi în afacere se îngrijau foarte puţin de ea. Tocmai atunci un copil de ḑece ani, brav, luă pistolul conductorului şi trase în mijlocul asaltatorilor. Fiindcă arma era încărcată numai cu praf, conform obiceiului, nimeni nu fu rănit, dară cei din trăsură aveau o mare temere de represalii. Mama copilului fu apucată de o scuturătură de nervi aşa de grozavă, încât această nouă nelinişte aduse confusie între toţi ceilalţi şi ea atrase în special atenţiunea briganḑilor. Unul dintre ei se duce lângă ea, asigurându-o în modul cel mai afectuos, felicitându-o pentru curagiul prematur al fiului seu, dându-i săruri şi parfumuri, cu de cari erau provĕḑuţi acesti domni totdeauna conform obiceiului lor. Ea îşi revenì în fire şi soţii sei de călĕtorie observară, că în momentul de emoţiune masca de bandit le căḑuse, dar ei nu mai veniră.

„Poliţia din acel timp, mărginită la observaţie neputincioasă, nu putea sĕ se opună operaţiunilor; dar nu greşea mijloacele d'a se pune pe urma lor. Losinca se dedea în cafenea şi cineva se interesa de un fapt, care ar fi putut aduce pedeapsa cu moarte dela un capĕt al unui biliard până la altul. De importanţă era aceea, că ei se ţineau după culpabili şi aflau acolo opiniunile lor. Acesti oameni de spaimă şi sânge se regăsiau seara pe lună şi vorbiau despre espediţiunile nocturne ca despre un priveghiu plăcut. Leprêtre, Hyvert, Guyon şi Amiet fură aduşi înaintea tribunalului din departamentul vecin. Nimeni nu suferi în întreprinderile lor ca tesaurul, care nu interesa ori-cine sĕ fi fost, căci nu se mai scia cui aparţine. Nimeni n'a cunoscut pe nici unul, cine scie decumva nu va fi fost vre-o damă frumoasă nefricoasă. Ei fură achitaţi.

„Cu toate acestea opiniunea publică era aşa de manifestată şi pronunţată, încât procurorul trebuì sĕ apeleze. Sentinţa fu casată, dar atâta era de mare îndoiala justiţiei, că hesita d'a pedepsi escesurile, care puteau în ḑiua următoare sĕ fie citate ca titluri. Acusaţii fură retrimişi înaintea tribunalului din Ain, în acest oraş unde erau o parte dintre amicii lor, dintre părinţii, făptuitorii şi complicii lor. Se credea a se fi satisfăcut reclamaţiunilor unei părţi aducêndu-i victimele sale. Se credea asigurat d'a nu displace celeilalte aşeḑându-i sub nisce garanţii aproape infalibile. Întrarea lor în prinsoare fu în adevĕr un fel de triumf.

„Instrucţiunea reîncepu; ea produse deocamdată aceleaşi resultate ca cea precedentă. Cei patru acusaţi fură aşeḑaţi sub favoarea unui *alibi* (lipsirea acusatului dela locul unde s'a urmat vina ce i se imputâ) prea fals, dar îmbrăcat cu o sută de subscrieri şi pentru care s'ar fi aflat ḑece mii. Toate părerile morale trebuiau sĕ cadă faţă d'o asemenea autoritate. Absolvarea părea infalibilă, când o întrebare a presidentului poate înşelătoare, fără voie schimbă aspectul procesului.

— „Doamnă, ḑise el către aceea care fusese atât de amabil asistată de unul dintre bandiţi, care este acela dintre acusaţi ce ţi-a dat atâta îngrijire?

„Această formă neaşteptată de interogare întoarse ordinea ideilor. Este probabil că gândirea sa admite faptul ca recunoscut şi că ea nu mai vĕḑù în modul de a'l privì decât un mijloc d'a modifica soartea omului care o interesa.

— „Este domnul, ḑise ea arătând pe Leprêtre.

„Cei patru acusaţi cuprinşi într'un alibi indivisibil, cădeau din acest incident sub ferul gâdelui. Ei se ridicară şi salutară suriḑênd.

„— Ḑĕu! ḑise Hyvért punêndu-se iarăş pe scaunul sĕu cu hohote de rîs, asta te va învĕţa, căpitane, sĕ mai fii galant.

Un resunet.

Demonstrațiunile din Budapesta înscenate ’n contra armatei comune și cu deosebire rĕspunsul ministrului president dat la interpelările lui Szalay și Ugron, n’au putut rĕmânè fără resunet în partea cealaltă a monarchiei noastre. Cine a urmărit cu atenție decursul incidentului Iansky—Hentzi din capitala Ungariei, nu se poate sĕ nu fi primit impresia, că armata comună a fost și a rĕmas chiar insultată, ori cel puțin neîndreptățită.

Este cunoscută de altă parte tuturora marea încordare ce esistă între această armată și elementul domnitoriu din Ungaria, precum și întoleranța ungurilor față cu ea, pentrucă nu se cultivă ’n rêndurile ei patriotismul, așa după cum îl înțeleg zeloșii aderenți ai lui Kossuth.

Din partea ungurilor dar înzădar s’a așteptat o satisfacție. Satisfacția i-o dat-o armatei casa de sus din Austria, carea în ședința sa de ieri, după părerea chiar a foilor maghiare *a demonstrat cu unanimitate în contra parlamentului ungar.*

Era adecă la ordinea ḑilei desbaterea asupra proiectului de lege pentru organisarea gloatelor. În decursul desbaterilor a luat cuvêntul și fostul ministru austriac contele Belcredi, unul dintre capii feudalilor austriaci și aderentul politicei de împăciuire a contelui Taafe. Oratorul a vorbit cu un ton înălțat și a fost ascultat cu încordată atenție, ear aplausele au fost unanime și prelungite. Eată cum ’și-a ’nchieiat Belcredi cuvêntarea sa:

„În interesul păcii, avem lipsă de o armată puternică. Spre scopul acesta nici o jertfă nu poate sĕ fie prea mare. Dar jertfele aduse ’și vor arĕta roadele lor numai atunci, *dacă se va susținea nepătat în sînul armatei acel spirit, care culminează în împlinirea datorinței comune față cu împĕratul și imperiul.* Locuitorii țĕrei au dat deja atâtea semne că sunt gata sĕ jertfească ori cât, încât sunt convins, că trebue sĕ fie lăsați a’și urma numai propriilor impulse, si vor ajunge de sine la înțelegerea corectă și patriotică a legii. Îi servesce de laudă fie-cărui patriot austriac, că respectează adânc armata, carea ne servesce ca scut apărătoriu contra inimicului, și carea e depositariul foarte prețios și propagatoriul spiritului austriac. (Aprobări vii în casa întreagă.) Dar tot decorul casei și a fie-cărui patriot austriac este, a nu uita nicicând, că spiritul, care transpiră această armată puternică, este spiritul respectului comun, spiritul datorinței comune și a neclătitei alipiri cătră împĕratul, — că spiritul acesta îi dă scutului apĕrătoriu cea mai mare valoare, *și că spiritul acesta este, care scie aprețuì cum se cuvine memoria piă a morții eroilor cari s’au jertfit* (Aprobări și aplause generale nesfêrșite.) Aceste sunt legăturile cele mai tari, cari țîn în vigoare ori-ce organism de putere și eu pot sĕ me folosesc de cuvintele unui bărbat de stat, care a ḑis: *„E mai mai mult ca pècat, — deoare-ce este o greșală de a slăbì aceste legături.“* (Furtunoase aplause de pe toate băncile casei.) Toate jertfele cari le aducem noi pentru armată cu legile și cu budgetul nostru, fie ele cât de mari, sunt zadarnice, ba sunt un lucs neiertat, dacă nu vom scutì spiritul militariu de sguduire, dacă nu cultivăm și scutim acest spirit cu delicateța adevĕratei iubiri de patrie. (Aplause) Înaltă casă! În acest înțeles, și totodată *ca pe un semn al omagiului adus nobilului spirit din armată,* — ve rog sĕ primiți acest proiect de lege. (Aplause vii și prelungite în casa întreagă. Oratorul este felicitat din toate părțile.)“

Deșì, după cum vor fi observat stimații nostri cetitori, directe nu se vorbesce nimic la cele întêmplate în Budapesta, — totuș nu multă bătaie de cap ne costă a descoperì în cuvintele contelui Belcredi un aspru, dar bine precugetat resunet la ținuta ungurilor. În fie-care pasagiu se esprimă câte un mare adevĕr, care trebuie că-i doare pe patrioții nostri cu atât mai mult, cu cât le-a venit cu totul pe neașteptate.

În vreme ce jurnalele maghiare sunt indignate foc asupra evenimentului din senatul austriac, — foile din Viena cu esceptiunea „N. fr. Pessei,“ care îi tămâiează Dlui C. Tisza și-i este inimic politic pronunțat al lui Belcredi, — sunt foarte mulțămite cu satisfacția, ce i s’a dat la locul acesta armatei comune.

Rĕsboiul vamal.

Ḑiarele sêrbesci „Novi Beogradschi Dnevnic“ și „Nova Ustavnost“ salută cu mare satisfacțiune resbelul vamal între Austro-Ungaria și România și prevestesc biruința României atât din motive economice politice cât și geografice. Atribuind Austriei tendințe politice, ambele foi sunt de acord a recunoasce, că Austria de o dată cu libertatea economică voiesce sĕ îngroape și libertatea politică a României, întocmai ca pe a Sêrbei și a celor-lalte state balcanice și pentru acest scop a întărîtat pe România prin tot felul de șicane comerciale-politice și a împins o la resistență. România, prin convențiunea comercială închieiată la 1876 cu Austria, a devenit câmpul de luptă al întregului occident, rĕmânênd pentru Austria rolul principal.

Faptul că România, ca primul stat la balcani, a primit lupta cu Austria va face pe cele-lalte state balcanice, cari tind la libertatea lor economică sĕ urmeze acest esemplu, căci România va dovedi că a apucat pe calea cea bună. Resbelul vamal va costa pe Austria mai mari sacrificii de cât pe România și apoi aceste sacrificii vor fi pentru România de natură positivă, de oare-ce de o dată cu libertatea politică, i se asigură și libertatea economică.

„Nova Ustavnost“ este sigur de succesul României, cu atât mai mult, că aduce această afacere în legătură directă cu călĕtoria ministrului de resbel al României, dl Angelescu, și atribue o deosebită importanță întrevederei dela Livadia. Numitul ḑice, că România trebue sĕ caute ajutoriu acolo unde îl găsesce sigur și de unde s’a și dat totdeauna statelor balcanice. De altmintrelea cei dela Berlin și Viena sciu prea bine acest lucru.

„Pester Lloyd“ reproducênd unele pasage dintr’un articol al ḑiariului „Kölnische Zeitung,“ nu’și poate ascunde nĕcasul în fața atitudinei presei germane Punem sub ochii cetitorilor atât observațiunile ḑiariului pestan cât și pasagele ḑiariului german.

Eată cum începe „Pester Lloyd:

Iminenta rupere a relațiunilor comerciale cu România dă ocasiune fabricanților și industriașilor germani d’a lucra din toate puterile pentru ca sĕ între în întreaga moștenire a Austro-Ungariei. Pe când în presa germană pe de o parte curg acusațiunile ca ploaia contra monarchiei, fiind că primesce rĕsboiul vamal față cu România, pe de altă parte aceeași presă îmbărbătează industria germană ca sĕ ocupe terenul cât se poate mai repede.

Eacă ce ḑice și „Kölnische Zeitung“:

Din ḑi în ḑi se înmulțesc relațiunile comerciale între Germania și România. În ce privesce ferul brut și lucrat, industria germană a ocupat deja piața română și acum este pe drum după cum se poate vedea din rapoartele consulilor austro-ungari, d’a importa în România și articole de fer, care până acum se importau din Austria. În raportul seu din Aprile consulul austro-ungar din Focșani ḑice: călĕtorii și agenții comerciali ai Germaniei desfășură o activitate fără preget și fac în toate privințele oferte acceptabile.“ Pluguri germane s’au desfăcut earăș numai în Focșani 800. La Tulcea s’a cumpĕrat pentru prima dată zahăr german și s’a găsit bun și cu prețul potrivit. Încercarea comercianților de zahăr din Lipsca, transportând doue vagoane la Turnu-Severin, n’a isbutit pe deplin. Fabricele renane din Remscheid și Hegen au primit de asemenea comande însemnate pentru articole de fer. Foarte înveselitoare este și împregiurarea, că Germania cumpără d’a dreptul, în cantități tot mai mari produse române. Astfeliu în timpul din urmă a cumpĕrat vin roșu, cu 60—100 c., ceea-ce în ori-ce cas este mai bine de cât sĕ și-l procure prin mijlocirea Franciei sau Ungariei.

La acestea „Pester Lloyd“ face următoarele observațiuni:

Nu-i vorbă îi place Germaniei sĕ ocupe pe basa unei convențiuni o piață, spre care a deschis drumul Austro-Ungaria, dar nu-i place că ai noștri sĕ voiască sĕ îngreuieze transitul din și spre România. Nu-i place că noi nu voim sĕ luăm comunicațiunile noastre în serviciul producțiunilor strĕine, pentru cari noi nu putem găsi nici un echivalent.

Cu privire la denunțarea tarifelor unioniste de cătră Austro-Ungaria, „Kölnische Zeitung“ scrie:

Guvernele din Austria și Ungaria, pentruca sĕ facă o presiune asupra României, au învitat administrațiunile căilor lor ferate sĕ denunțe fără întârḑiere toate tarifele unioniste în comunicațiune cu România, pentru ca nu cumva, după escluderea mărfurilor austro-ungare din piața României, sĕ se poată transporta în România în mod avantagios alte articole și mai cu samă articole germane. Această denunțare însĕ nu va putea întra în vigoare decât abea după trei luni și anume la 1 August, ba poate tocmai la 1 Novembre, de oare-ce, după interpretarea direcțiunii căilor ferate prusiane din Breslau, terminul de denunțare este de șase luni. Lucrul acesta se va hotărî într’o adunare ce se va ținea la 29 l. c. din partea căilor ferate interesate la Schmeks în Ungaria. Aplicându se tarifele cele vechi locale, atunci chieltuielile de transport între Germania și România vor fi încă odată așa de mari; astfel d. e. ferul va plătì în loc de 20 pfenigi 39 pentru tonă de kilometru. Mai esistă și pericolul, că pentru mărfurile austro ungare se pot da refacții secrete; din partea Germaniei va trebui sĕ se facă un arangiament cu drumul de fer de Sud-Vest, cum s’a făcut deja în privința cerealelor, astfel că lăsându-se la o parte Austro-Ungaria, comunicațiunea pe drumul de fer, mai întâiu cu Moldova, rĕmâne asigurată, cu prețurile de până acum, pentru mărfurile germane. Afară de aceasta de acum înainte comerciul german în România va apuca, mai mult de cât mai nainte drumul pe mare.

Aceste cuvinte ’l supĕră mai rĕu pe „Pester Lloyd“ și scrie:

Pot fi transportate mărfurile germane în România pe mare ori pe uscat, noi nu ne vom oprì

„Am auḑit vorbindu-se, că puțin după aceea, această nefericită damă murise de supĕrare.

„Se cerù grația obicinuită; dar de astă dată, esista puțină speranță. Partidul revoluției, pe care Napoleon îl sfărâmase o lună mai târḑiu, reîncepu din nou.

„Acela al contra-revoluției se compromise prin escese urîte. Se cereau esemple și se arangea pentru aceea — după cum de regulă se întêmplă în timpuri grele, căci și în guvernamente ca și între oameni, cei mai slabi sunt cei mai cruḑi. Campaniile lui Jêhu nu mai aveau cu toate acestea o esistență compactă. Eroii acestor bande sĕlbatice, Debeauce, Hastier, Bary Le Coq, Dabri, Delboulle, Storkefeld, căḑuseră pe eșafod sau în altă parte. Nu mai aveau resurse pentru condamnați în curagiul întreprinḑĕtoriu al acestor nebuni obosiți, care nu erau chiar capabili de atunci, de a’și mai apĕra propria lor viață și cari se depărtau fără nici o grijă ca Piard, la finea unui rĕpaus plăcut, pentru a cruța osteneala justiției sau rĕsbunării. Briganḑii nostri trebuiau sĕ moară.

„Cererea pentru agrațiare fu respinsă; dar autoritatea judiciară nu fu prevenită cea dintâiu. Trei pușcături trase de pe murii temniței, însciințară pe condamnați; comisariul directorului esecutiv, care esercia pe procurorul de lângă tribunale, înspăimêntat prin acest simptom de conivență, rechiră o parte din forța armată, al cărei șef era atunci unchiul meu. La șese oare dimineața, șese ḑeci cavaleri erau așeḑați în curtea închisorei.

„Deșì temnicerii luară toate precauțiunile posibile pentru a pătrunde în închisoarea acestor patru nenocociți, deșì lăsară sentinele așa de tare ferecate și încărcate cu feruri grele, ei nu putură sĕ le opună o resistență lungă. Prinsonierii erau liberi și armați până în dinți. Ei eșiră fără greutate după ce închiseră pe gardienii sub zăvoare și țițini și provĕḑuți cu toate cheile traversară ușor spațiul ce i separa de curtea închisoarei. Aspectul lor trebuì sĕ fie teribil pentru populație, care i așteptă înaintea gratielor de fer. Pentru a conserva toată libertatea în mișcările lor, pentru a afecta poate o siguritate mai amenințătoare încă decât renumita forță și intrepiditate care erau împreunate cu numele lor, poate chiar pentru a disimula vĕrsarea de sânge, care se manifestează așa de iute sub o pânză albă și care tradează cele din urmă opintiri ale unui om rănit de moarte, ei aveau bustul gol. Bretelele lor încrucișate pe pept, cingătoarele lor largi, roșii acoperite cu arme, strigătul lor de atac și rĕsbunare, totul trebuia sĕ conțină ceva fantastic.

„Sosiți în curtea închisorii ei vĕḑură gendarmĕria postată, nemișcată, imposibil de rupt și traversat.

Se opriră un moment și păreau că se sfătuesc între ei. Leprêtre, care era după cum am ḑis cel mai bĕtrân și șeful lor, salutà cu mâna pichetul, ḑicênd cu această nobilă grație, care i era particulară:

„— Prea bine domnilor gendarmi!

„În urmă trecù pe dinaintea cameraḑilor sei adresându-le un viu și cel din urmă adio, și se împușcà prin creeri. Guyon, Amiet și Hyvert se puseră în stare de apĕrare cu pistoalele lor întoarse cătră forța armată. Ei întraseră de loc; dar ea privì această demonstrațiune ca o ostilitate declarată: ea trase. Guyon căḑù mort pe capul lui Leprêtre, care nu se mai mișcase. Amiet avu coapsa piciorului străpunsă aproape de vintre. *Biografie des Contemporains* ḑice că el fu esecutat. Am auḑit povestindu-se de mai multe ori, că el își dedu cel din urmă suspin la picioarele eșafodului. Hyvert rĕmase singur: ținuta sa sigură, ochiul sĕu teribil pistoalele sale încărcate în cele două mâni ale sale, care amenințau cu moarte pe toți spectatorii, nu sciu ce admirațiune poate fi care sĕ cuprindă desperarea unui om tinĕr frumos cu pĕrul undulătoriu, cunoscut că n’a vĕrsat nici odată sânge, aspectul acestor trei cadavre, deasupra cărora numai el se mai ținea ca un lup obosit de vênători, înspăimântătoarea noutate a acestui spectacol, — suspendară un moment furoarea trupei. El observà aceasta și se învoì și el.

(Va urma.)

din direcţiunea politică, ce am apucat. Noi n'am căutat resbelul; noi am voit o convenţiune, care sĕ asigure menţinerea realaţiunilor de prietenie şi vecinătate, şi la noi nici odată nu s'a vĕḑut acea ipocrisie, care se observă totd'auna la Germania. Noi n'am cerut cele mai urcate tacse pentru teritoriul nostru, din potrivă esportul liber în ţeară strĕină, după cum este continu la ordinea ḑilei în Germania. De almintrelea nu voim sĕ discutăm cu germanii în această privinţă; fiind egoismul, care le impune o asemenea atitudine. De un lucru însĕ voim sĕ fim dispensaţi, de tonul magistral, care se observă faţă cu noi pe basa unor împărtĕşirii absurde, pre cari probabil că nu le cred nici inventatorii. „Aşa d. e. „Magdeburger Zeitung“ povestesce, că representanţii nostri ministeriali la Bucuresci în cestiunile veterinare au avut o purtare, care nu mai sĕmâna a respect către statul suveran România. Tocmai contrariul este adevĕrat: Delegaţii nostri veterinari în unire cu cei austriaci nici n'au avut ocasiune d'a avea o asemenea purtare; ei au fost trataţi într'un mod cum nu este permis unui stat de calibrul României faţă cu o mare putere ca Austro-Ungaria. Noi am trecut peste aceste necuviinţe şi nimic nu îndreptăţesce presa germană sĕ facă prostíi ca „Magdeburger Zeitung.“

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Din comitatul Trei-Scaunelor, 1/13 Maiu 1886. Preaonorate Dle Redactor! Un eveniment întêmplat la datul de mai sus în oraşul S. Sângiorgiu, capitala Trei-Scaunelor, me face sĕ apuc peana în mână şi sĕ descriu în liniamente generale acel eveniment rar în istoria comitatelor şi adecă este vorba despre decursul festivităţilor arangiate în onoarea aniversării a 50-a a Ilustrităţii Sale, Domnului Comite suprem al comitatului Trei-Scaunelor, Pótsa Iózsef.

Îndată ce s'a aflat cu siguritate, că ilustritatea Sa împlinesce în 1/13 Maiu a. c. al 50 an al vieţii, un comitet compus din amploiaţi comitatensi şi bărbaţi inteligenţi din comitat, a decis arangiarea unei festivităţi pe acea ḑi în onoarea iubilariului.

Faima aceasta, lăţită ca iuţeala fulgerului, a străbătut în toate unghiurile comitatului. În urma acesteia, comune, societăţi, corporaţiuni de ori-şi ce categorie, pe 'ntrecute se convocau, adunau şi-şi alegeau deputaţiuni, cari sĕ participe la festivitate şi sĕ felicite pre iubilante în numele lor. Acelaş simptom de rivalisare se observa şi la particulari, căci se poate ḑice fără de a esagera, că n'a rĕmas un aristocrat (de care slavă Dlui comitatul acesta are în abundanţă ca nici unul altul din Ungaria) amploiat comitatens, civil ori comunal, ca sĕ nu participe la acea serbare, dacă odată a fost liber şi impregiurările sanitari ori familiari nedelăturabile nu l'au împedecat. Pe scurt fie ḑis, festivitatea, urmată după un program statorit de comitetul arangiator, a fost imposantă, succesul ei splendid. Ceeace se esplică de acolo, că iubilariul este iubit de toţi; ca supremul demnitariu comitatens şi representantele guvernului întrunesce în sine toate calităţile recerute unui amploiat de stat şi cetăţean; şi cu drept cuvênt se poate ḑice, că Pótsa Iózsef este unul dintre cei mai distinşi comiţi supremi ai statului nostru. Ca individ este un bărbat cult, înzestrat cu multe cunoscinţe, ca amploiat este punctual, strict dar ecuitabil, just şi nepărtinitoriu, ca cetăţean şi în societate este foarte plăcut, afabil, nepretensiv, ca tată de familie un bun părinte. Nu e deci mirare, că un om înzestrat cu atari calităţi se bucură de atâta vaḑă, autoritate şi încredere la toate păturile societăţii fără deosebire de caste şi ranguri, precum se bucură şi iubilantele. Această vaḑă, autoritate şi încredere, şi-a câştigat-o comitele Pótsa prin neobositele sale fapte şi stăruinţa continuă, de a înainta starea şi înflorirea comitatului Trei-Scaunelor prin înfiinţarea de instituţiuni culturale, industriale şi de bine-faceri.

Toate acestea însuşiri şi fapte ale iubilariului, precum şi têmpul cel mai frumos de primăvară, ce a domnit în acea ḑi, au contribuit foarte mult la succesul cel splendid al festivităţilor iubilare din 1/13 Maiu a. c., cari conform progresului statorit au decurs in ordinea următoare:

Des de dimineaţă s'a anunţat serbarea ḑilei prin bubuitul treascurilor. Casele din jurul pieţei şi casa comitatului, — locuinţa iubilariului, — erau împodobite cu tricoloare naţionale maghiare. Poporul, îmbrăcat în haine de sĕrbătoare, se adună din toate părţile comitatului în piaţă, — unde se află locuinţa iubilariului, — şi unde aştepta cu nerăbdare începerea solemnităţii.

Iubilariul, ca bun creştin, s'a dus mai întâi la biserică, unde pentru însemnătatea ḑilei s'a celebrat o misă, după finirea căreia, iubilantele, reîntorcêndu-se la locuinţa Sa, a primit felicitările oficiilor şi deputaţiunilor în ordinea următoare:

Oficialii comitatului sub conducerea vice-comitelui b. Apor Gábor; Representanţa comitatensă, a delegaţiunilor oraşelor şi comunelor din comitat sub conducerea contelui Nemes János; acestora au urmat delegaţiunile bisericilor: a romano-catolicilor, a reformaţilor, a greco-orientalilor şi în fine a israeliţilor. Toate aceste deputaţii bis. au fost conduse de şefii tractuali. După acestea au urmat autorităţile judiciare, perceptorul de dare, miliţia, în scurt s'au perondat deputaţiunile tuturor reuniunilor, asociaţiunilor de ori-şi-ce categorie aflătoare în comitat. Numĕrul tuturor deputaţiunilor se urcă la 23, toţi conducĕtorii acestora au rostit câte o cuvêntare ocasională, câte una foarte lungă, câte una mai scurtă şi mai potrivită, la cari vorbiri iubilariul a rĕspuns în termini aleşi mulţămind fie-căruia în deosebi pentru felicitările adresate, asigurându-i pe toţi şi de binevoitoriul seu sucurs în viitoriu. După primirea deputaţiunilor, momentul cel mai plăcut a fost solemnela predare a fotografiei iubiliariului, esecutată foarte nimerit şi în mărime naturală, de pictorul Gyárfás Jenő. După câteva momente de pausă s'au întrunit oaspeţii în numĕr de preste 300 inşi la un banchet în reduta oraşului, care de astădată a fost cu mult prea mică de a putea încăpea pe numĕrosul public inteligent în numĕr peste 1000 persoane, cari necăpătând bilet de masă la banchet au fost necesitaţi a prânḑi în celelalte ospătĕriii, cari de altmintrelea şi ele erau îndesate de publicul estern. La banchet între alţi strĕini, a luat parte şi deputatul dictal al Sângiorgiului Bekszics Gusztáv, distinsul scriitoriu maghiar şi german. La masă au avut loc numai toaste oficiale. Cel dintâi s'a ridicat în sănătatea Maiestăţei Sale regelui şi a casei domnitoare, al 2-lea în sănătatea iubilariului, al 3-lea în sănătatea ministrului preşedinte Tisza. Banchetul a decurs în cea mai bună ordine până la oarele 5 p. m. În decursul prânḑului au sosit nenumĕrate telegrame de felicitare la adresa iubilariului, dintre cari s'au cetit o mulţime şi dintre cele cetite amintesc aci numai aceea a ministrului preşedinte, a episcopului rom.-cat. Lönhart şi a celui reformat Szász Domokos, etc. etc.

Sara iluminarea oraşului, conduct cu facle, prelegere publică împreunată cu joc, care a durat până în ḑori de ḑi. Toate aceste au fost binecercetate de un public ales şi numĕros. Se ḑice, că venitul acelei serate ar trece peste cifra de 300 fl. Suma rĕmasă după detragerea speselor, — se va întrebuinţa sub numele „fundaţiunea Pótsa“ la ajutorarea scoalei de fetiţe din Sângeorgiu.

În ceea-ce ne privesce pe noi românii din acest comitate, observ numai atâta, că şeful tractual părintele protopresbiter gr. or. D. Coltofean înţelegênd despre pregătirile întreprinse din partea tuturor corporaţiunilor şi în special de către bisericile conlocuitoare, a aflat cu cale a conchiema pe susnumita ḑi o deputaţiune, compusă din 10 preoţi români gr. or. din tractul Treiscaunelor, carea sub conducerea preaonorat dsale a venit sĕ se presenteze cu demnitatea recerută, demnitate nici cât mai puţină, ca a confesiunilor conlocuitoare maghiare şi a cărei înfăţoşare, — pentru primaoară în această ţinută, — a stors uimirea compatrioţilor maghiari din comitat, vĕḑêndu-ne în acest chip şi pe noi arangiaţi — că ne putem şi noi prepresenta ca corporaţiune.

Vorbirea conducĕtoriului deputaţiunei preoţimei române, fiind în conformitate cu legile şi interesele binepricepute ale statului, — a făcut o mare şi bună impresiune asupra celor presenţi, între cari mulţi alţii se afla şi deputatul dietal Bekszics Gusztáv, impresiune provenită cu deosebire din modul de predare a vorbirei, rostită într'o clară maghiară, căci altcum nici că se înţelegea ceva dintr'ênsa.

Ca o urmare naturală a acestei surprinderi, auḑiai pe mulţi din conlocuitorii maghiari întrebându-se între sine dacă într'adevĕr preoţimea presentă e din Trei-scaune, căci ei n'au mai vĕḑut până acum o atare corporaţiune preoţească presentându-se cu demnitatea recerută, ca şi pe cea de faţă.

S'ar părea oare-cuiva, carele nu cunoasce împregiurările, în cari trăim noi cei din secuime, că cuprinsul vorbirei conducĕtoriului nostru ar fi antinaţional, eu însĕ acelora le ḑic, că mai întâi sĕ studieze situaţiunea etnografică a românilor din secuime şi apoi sĕ judece. Ca un ce caracteristic amintesc aci numai atâta, că o parte dintre românii din Trei-Scaune numai după nume sunt români, eară în faptă ei nu se deosebesc întru nimica de maghiari, decât numai în cele religioase.

Pe lângă rugarea ca sĕ binevoiţi a da loc acestei descrieri în preţuitul ḑiariu ce redactaţi, rĕmân al DVoastre
cu profund respect
Un asistent.

Mulţămită publică.

Pentru fondul scoalei de fetiţe a „Reuniunei femeilor române“ din Sibiiu a binevoit a contribuì Dl Dr. N. Maier, protopresbiter în Sĕlişte 3 fl. v. a.

Prin Dnul Dr. N. Olariu advocat în Sibiiu am primit tot pentru susnumitul fond dela Dna Anastasia de Orbonaş din Geoagiu 5 fl. v. a. Dela dna Maria Berzan născ. Noacu de Hunyad din Haţeg 2 fl. v. a. Dela Dnul Anania Moldovan, advocat în Turda 5 fl. v. a.

În numele comitetului „Reuniunei femeilor române“ din Sibiiu, esprimăm mulţămită onoraţilor donatori pentru generoasele ajutoare în interesul instrucţiunei fetiţelor române.

Sibiiu, 31 Maiu 1886 st. n.

Maria Cosma, presedintă. *Anastasia Toma,* secretară.

Varietăţi.

* (Sciri personale) *Archiducele Albrecht* după ce 'şi va fi terminat călĕtoria în Bosnia, la 'nceputul lunei lui Iunie se va duce la Timişoara, spre inspectarea trupelor staţionate acolo. — *Regele şi regina României* s'au întors în capitală după călĕtoria ce au făcut în părţile de către meaḑăḑi ale ţĕrei. — Preasânţia Sa P. episcop *Ioan Popasu* va pleca la Carlsbad pentru căutarea sănătăţii sale sdruncinate.

* (Cu agendele de comite suprem al Sibiiului) şi president al universităţii săsesci fu însărcinat din partea ministrului de interne contele *Andrei Bethlen* actualul comite suprem al Braşovului, în mod provisoriu.

* (Denumire.) Laurenţiu Muntean, paroch gr. or. în Ceagz, (ppresb. Turdei, archidiecesa Transilvaniei,) este denumit de capelan militariu clasa a doaua în reservă.

* (Necrolog.) Subscrişii cu inima plină de durere anunţă încetarea repentină din viaţă a prea iubitului lor soţ, respective părinte, socru, frate, şi moş, **Adolf Diaconovich,** secretariu domicilial al societăţii priv. a căilor ferate de stat austro-ung., membru al congregaţiunei generale şi comitetului central al comitatului Caraş-Severin, preşedintele com. scolare etc., carele după o scurtă suferinţă de paralisie de plumâni a reposat în domnul în 27 Maiu st. n. dimineaţa la 5 oare în al 57-lea an al vieţii sale.

Remăşiţele pământesci ale preaiubitului reposat se vor consânţì după ritul gr.-cat. şi se vor înmormênta Vineri în 28 Maiu st. n. la 5 oare p. m. în cimiteriul gr.-cat. din Reciţa română. — Fie-i ţĕrîna uşoară!

Reciţa, în 27 Maiu 1886.

Adele Diaconoviciu, ca soţie, *Iosif Weidmann* şi *Iosif Tietz*, ca gineri, *Vasiliu Diaconovich*, ca frate. *Catarina Diaconovich* veduv. *Popescu*, *Maria* şi *Elena Tietz*, ca nepoate, *Dr. Cornel Diaconovich*. *Maria* cas. *Weidmann*, *Teresia* cas. *Tietz*, *Elena*, *Mihaiu*, *Alecsandru* şi *Adele Diaconovich*, ca prunci.

* (Maialul reuniunei române de cântări din Sibiiu) a avut loc Sâmbătă în 17/29 a. l. c. în dumbrava Sibiiului. Timpul fiind favorabil s'a adunat aproape toată inteliginţa română din loc, înscenând o petrecere în toată privinţa foarte animată. Reuniunea a esecutat sub ceriul liber la stejariul împĕratului câteva cântece de primăvară, cari au fost viu aplaudate. A urmat după aceea jocul, care a ţinut până ce a acoperit noaptea cu vĕlul seu misterios copacii pădurii. Una câte una au dispărut trăsurile; codrul începù sĕ se liniştească mereu, păn' ce pela 11 oare în noapte s'au retras şi cei de pe urmă iubitori ai naturei pe la ale lor.

* (Maial.) Corpul învĕţătoresc dela scoala capitală din Sĕlişte îşi va arangia maialul Joi în 22 l. c. st. v. la „Fântâneaua Arinilor“ în bĕrcul Sĕliştei. Preţul întrării e: de familie 50 cr; de persoană 30 cr; Fiind timpul nefavorabil, maialul se va amâna pe Dumineca următoare.

* (Dinastia şi „Pester Lloyd.“) Ḑiariul guvernamental din Budapesta „Pester-Lloyd“ în numĕrul de Sâmbătă seara la locul prim scrie: „Dacă oamenii, cari „par escelence“ se numesc pe sine patrioţi austriaci, şi se poartă astfel, ca şi când cu lingura ar fi înfundat în sine acest patriotism, dacă ai plătì în toată forma pe acesti oameni spre a ruina monarchia, ei n'ar putea sĕ lucre altcum, ci numai după cum faptice lucră. Astfel înainte cu câte-va ḑile Alteţa Sa ces. reg. Archiducele Albrecht, marşal şi inspector general suprem al armatei, între vesele închinări de păhare a ridicat un toast, care ne atinge la urechi, ca şi când 40 de ani din

istoria monarchiei pentru archiduce n'ar esista, ca și când și astăḑi ar mai esista acea armată ces. reg., căreia acest slăvit domn la 13 Martiu 1848 i-a dat poruncă sĕ împusce în popor, sau ca și când am trăì și acuma în acele timpuri, când — aceasta s'a întêmplat cu 10 ani mai târḑiu — Alteța Sa în castelul din Buda în fața unei deputațiuni, care cerea restituirea constituției, bătênd spre sabie a pronunciat nemuritoarele cuvinte: „Aceasta este constituțiunea mea.“

„Cu toate acestea nu ne prea spargem capul cu specialul toast al archiducelui Albrecht; el nu ne-a pricinuit mare supĕrare, căci scim de bună seamă, că cu toată stima, ce are domnitoriul pentru căruntul seu consângean, acesta în anii din urmă nu mai are absolut nici o influență politică; poate ḑice ce va voì, căci de stricat și așa nu mai strică.“

* (Esamene de cualificațiune preoțesci.) La esamenele de cualificațiune preoțesci din anul acesta, pe terminul de 25 Faur v. s'au presentat 12 clerici absoluți. Din acestia în urma lucrărilor scripturistice și respunsurilor verbale s'au declarat cualificați 11, ear unul s'a respins la repețirea esamenului.

Între cei 11, trei au fost cualificați cu „foarte bine.“

* (Serbarea de 3/15 Maiu în Sĕliște.) Învĕțătorii dela scoala din Sĕliște, conform usului din trecut și în anul acesta au făcut cu tinerimea scolară o escursiune nevinovată împreunată cu cântări bisericesci și naționale. La re'ntoarcere, tinerimea postându-se în piața Sĕliștei a cântat: Christos a înviat și „Marselesa română.“ După cântări învĕțătoriul Ioan Prodan a ținut un discurs istoric. Acesta este faptul, care a fost destul, ca sĕ fie tras întreg corpul didactic la rĕspundere din partea organelor administrative. Investigațiunea decurge încă și după cum auḑim chiar și la judecătoria cercuală, căci, veḑi Doamne, patria e în periclu! Asupra resultatului vom revenì!

* (Ajutoare bisericilor, scoalelor, preoților, învĕțătorilor și vĕduvelor sĕrace). Consistoriul archidiecesan al bisericei gr. or. române din Transilvania a împărțit în decursul anului 1886 din venitele fondurilor ce-i stau la disposițiune următoarele ajutoare:

1. Parochiei Cetatea de baltă, ppresb. Têrnavei inferioare, pentru edificarea bisericei, 1000 fl.
2. Parochiei Boiul mare, ppresb. Têrnavei sup. pentru a'și putea completa zidirea bisericei 100 fl.
3. Parochiei Miluan, ppresb Ungurașului, pentru repararea casei parochiale 100 fl.
4. Parochiei Vaidacutul românesc, ppresb. Têrnavei sup. pentru cumpĕrarea unui loc pe seama scoalei 150 fl.
5. Parochului nepuntincios Nicolau Munteanoviciu din Alba Iulia-Maieri, ppresb. Albei-Iuliei 50 fl.
6. Parochului Augustin Cosma din Mico-Ujfalu, ppresb. Treiscaunelor, ca sprigin la crescerea familei 50 fl.
7. Parochului Ioan Moga din Előpatak ppresb. Treiscaunelor, ca sprigin la educarea fiilor sei 100 fl.
8. Învĕțătoriului Petru Stefoane Preda din Petrila ppresb. Hațegului, spre a-și vindeca morbul îngrozitoriu, de care a fost atacat, 80 fl.
9. Vĕduvei Irena Trombitaș de Bethlen, soția fostului asesor scolariu referent Anania Trombitaș ca ajutoriu vidual 300 fl.

* (Afacerea Iansky.) — Ḑiariul „Deutsche Zeitung“ din Viena primesce următoarele rênduri dela Budapesta: „Generalul Iansky și-a înaintat deja de doue ḑile rugarea sa de pensionare. În casina oficerilor de acì, toți oficerii staționați în Budapesta au ținut o conferință mare. Obiectul conferinței a fost ținuta pe care vor trebuì s'o observe oficerii față cu demonstrațiunile de stradă, față cu rĕspunsul Dlui Tisza, care nu reflectează defeliu la punctul de privire militarin și față cu pasagele provocătoare și discusiunea parlamentară, — și aceasta anume pentrucă o cere onoarea militară. In conferință s'au declarat cu deosebire oficerii mai tineri în tonul cel mai pronunțat și amărît în contra tractărei, de care au fost împărtășiți prin declarația oficială făcută în dieta țĕrii. Numai în urma cuvintelor împăciuitoare a celor mai bĕtrâni a succes liniștirea spiritelor agitate. Se așteaptă resultate favorabile dela pașii făcuți în conformitate cu spiritul conferinței.“

* (Economic.) La noi grâul a perdut de la 30 păna la 40 cr în têrgul din urmă de la Peșta și de la Viena.

Espedițiunile de grâuri din Nordul Rusiei sunt încă fără imporanță. În porturile Mărei Negre și în special la Odesa domnesce o mare calmă, și afacerile nu promit a reînvia așa repede din causa rarităței mărfurilor.

Seceta a început sĕ se simtă în toate regiunile României ameniățând recolta porumbului și chiar a grâului prin unele părți. Din fericire telegramele mai noue, anunță ploi în districtele Prahova, Botoșani, Dorohoiu, Fălticeni și în comunele Horezul, Hârlău, Neamțu și Urziceni. În comuna Budesci din Ilfov a ploat cu piatră ca și la Pașcani.

Ploaia după cum se vede a căḑut parțial și în unele județe de munte; în județele de câmp și mai cu seamă în Oltenia, câmpíile sunt arse de soare și au mare trebuință de ploaie.

În străinătate temperatura a remas favorabilă recoltelor în cursul ultimei sĕptĕmâni.

În Francia grâul s'a restabilit și este o frumoasă speranță; secara presintă mari inegalități, spicul e mic, slab și nu promite a da mult rod. Têrgurile de cereale din interiorul Franciei, cu toate că sunt goale de stockuri, calmul domnesce mai în toate direcțiunile.

În piețele maritime transacțiunile sunt asemenea calme și prețurile staționare.

Sosirile de grâne pe mare în cursul sĕptĕmânei au fost de 155,000 hl, din cari 143,000 prin Marsilia și 12,000 prin diferite alte porturi. Prețul de mijloc al grâului în Francia este actualmente de fr. 21. 89 suta de kilograme.

În Englitera fermetarea ce se semnalase sĕptĕmâna trecută n'a putut sĕ se menție; slăbiciunea a prevalat și s'a constatat în aceste din urmă ḑile o scădere de 6 denari în grânele de India. Aparența grâurilor în pământ lasă mult de dorit.

În Germania temperatura s'a îndreptat simțitoriu și avisurile asupra recoltelor sunt satisfăcĕtoare. Tonul sĕptĕmânei a fost slăbiciunea.

* (Industria de casă) Despărțĕmêntul al II al reuniunei învĕțătoresci din districtul Zarandului în ședința sa ținută la 18 Aprile în Hondol a însărcinat pre învĕțătoriul Alesandru Vlad din Banpotoc se meargă sĕ asculte cursul industriei de casă, că întorcêndu-se sĕ propună cele esperimentate tuturor colegilor sei.

Avis celorlalte reuniuni și corporațiuni didactice, cărora le zace la inimă progresul neamului nostru!

* (Morbul egiptean de ochi) s'a ivit într'un mod grozav în orașul Makó din Ungaria. După rapoartele oficiale înaintate guvernului țĕrii, se constată că de present sunt la 3000, ḑî trei mii de persoane atacate de acest morb epidemic.

* (Între doi învĕțați.) Doi învĕțați discutau cu mult foc asupra unor principii, despre cari aveau păreri diametral opuse.

— Vorbă scurtă, Dle, — ḑise unnl. Sciința Dtale toată ar întra cred eu într'o făscioară foarte subțirea

— Se poate Dl meu, reflectă celalalt. Dar de altă parte nu sufere îndoială, că s'ar putea scrie o bibliotecă întreagă despre ceea ce nu scii Dta.

Chiar și omul cel mai sĕrac poate jertfi pe ḑi câte trei cruceri, cu scop ca sĕ 'și curețe trupul bine și astfeliu sĕ evite ivirea a o mulțime de boale grele, cari se ivesc prin conturbări în nutrițiune și mistuire (înfundări, morburi de stomach, ficați și fiere, emoroide, congestiuni de sânge, lipsă de apetit etc.) Vorbim de întrebuințarea pilulelor de Svițera ale lui R. Brandt, din cari costă o scătulă 70 cr. în apotece. Trebuie sĕ se observe esact, ca fie-care scătulă sĕ fie provĕḑută cu o etichetă constătătoare dintr'o cruce albă pe câmp roșu și iscălitura lui R. Brandt; nimeni se nu sĕ lase sedus prin alte mijloace mai eftine, si altfeliu pachetate.

Nr. 122. [1310] 3—3

CONCURS.

După ce în urma concursului publicat în „Telegraful Roman“ Nrii 7, 8 și 10 ex 1886 nu s'a ivit nici un concurent pentru parochia Măgura în protopresbiteratul Clușului, se publică de nou concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

a) birul sau merța mică de bucate, pentru pâne, dela 130 familii sau case a 1 fl. . . .	130 fl. — cr.
b) o ḑi de lucru cu palma (clacă) a 40 cr. dela 130 familii sau case	52 fl. — cr.
c) dela cununii, botez, înmormêntări, precum și dela alte servițiii îndatinate și regulate	119 fl. 60 cr.
Suma .	301 fl. 60 cr.

Aceste venite sunt regulate după un calcul mediu de 5 ani de sinodul parochial estraordinariu dela 8 Decembre 1885.

Spre sciință se mai notează, că în această parochiă, casă sau supraedificate și porțiune canonică nu se află.

Doritorii a ocupa acest post, sunt poftiți a subșterne subscrisului suplicele lor concursuale, instruite pe basa legilor esistente în terminul indicat. În conțelegere cu comitetul parochial.

Cluș, 11 Aprile 1886.

Vasilie Roșescu,
protopresbiter.

Nr. 213. [1313] 2—3

EDICT.

Elena Ioan Sîrbu din Brașovul vechiu protopresbiteratul I al Brașovului, care cu necredință părăsì pre legiuitul ei bărbat Dimitrie Ghimbășean tot din Brașovul vechiu, de 8 ani de ḑile, fără a se scì ubicațiunea ei, se citează prin aceasta, ca în termin de 6 luni de ḑile dela prima publicare sĕ se presenteze înaintea subscrisului scaun protopresbiteral, ca for matrimonial, căci la din contră se va aduce sentință de divorțiu și în absența ei.

Brașov, în 13 Maiu, 1886.
Scaunul protopresbiteral gr. or. I al Brașovului.

Ioan Petric,
protopop ca administrator.

Publicațiune de licitațiune minuendo.

Pe basa concesiunei Preavenerabilului consistoriu archidiecesan dto 28 Maiu 1885, Nr. 2162 B. se publică prin aceasta licitațiune minuendo pentru edificarea unei nouă biserici în comuna Certeșul superior, protopresbiteratul gr. or. al Geoagiului I, în comitatnl Huneadoarei, cu un preliminariu de spese de **5000 fl. v. a.,** și peatra recerută pentru zidire.

Licitațiunea minuendo verbală se va ținea în localitatea parochială din susnumita comună la **15/27 Iuniu a. c.,** în Dumiueca a doua după Rosalii.

Pănă la terminul susnumit doritorii de a intreprinde acest lucru își pot înainta la oficiul parochial gr. or. și oferte în scris, cari au sĕ conțină vadiul de **250 fl. v. a.,** în bani sau hârtii de valoare apte de vadiu, ear la licitațiunea verbală minuendo, înainte de începerea aceluia, antreprenorii au sĕ depună la mânile comitetului parochial vadiul de 250 fl., adecă: douĕ sute cinci ḑeci flor. v. a.

Planul bisericei și preliminariul de spese, precum și condițiunile mai detaiate se pot vedea la oficiul parochial gr. or. din Certeș.

Certeșul-superior, la 15 Maiu 1886.

Comitetul parochial gr. or. din Certeșul superior.

Nicolae Fărcaș, not. comitet. parochial.
Petru Gabor, paroch și președintele comitetului.

[1215] 1-3

Câștig sigur!

Persoane solide **din ori-care strat al societății,** cari voiesc sĕ se ocupe cu **vênḑarea de losuri de stat și premii, permise prin lege,** plătind **conform articlului de lege XXXI din a. 1883** în rate, — pot sĕ fie aplicați prin noi ori unde, pe lângă niște **condițiuni foarte bune. Cu oare-care sirguință poți dobândì fără capital și risico dela 100 pănă la 300 fl. la lună.** [1309] 2—6

Ofertele provĕḑute cu indigitarea ocupațiunei presente sunt a se adresa la

Hauptstädtische-Wechselstuben-Gesellschaft.
Adler & Cnie., Budapesta.

Acțiile
institutelor de credit și economii
„Albina,“ „Furnica,“ „Ardeleana,“ „Timisiana,“ și „Economul“
cumpĕră eschisiv numai pentru români, cu prețurile originali tacsa de transcriere, ear celea definitive („Albina“ și „Furnica“) și cu prețuri urcate cu 7—11%.

Cancelaria Negrutiu
în Gherla — Sz.-Újvár.

[1314] 1—3

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

La numerul acesta se adauge un suplement.

Nr. 54 Sibiiu, Sâmbătă 24 Mai (5 Iunie) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMEN UI
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 5 cr., ni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni fl., ni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 lun 6 fl., luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de douĕ ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibu, 23 Maiu 1886.

„Poate sĕ-i umble gu ca o babă, căci şi aşa nime nu se mai uită gur lui."

Cu aceste cuvinte a pi t guvernamentalul „Pester Lloyd" pe un br ilustru din casa domnitoare, în asemenea a lesnit acest ḑiariu în unchiul Maiestăţei S mp ratului şi regelui nostru, în archiducele A , ıarşalul general al armatei.

Este ne mai pome ul acesta de a lovì fără cruţare în o nobil casei domnitoare, şi aceasta este ne mai] noi în monarchie, unde până acuma ele ai sănătoase aveau totuş un respect oare cu dinastia, şi mai cu seamă aveau acest enii, cari stau în legături cu cercurile tale, aveau consideraţiuni acele ḑiar lumea cu drept cuvênt a creḑut şi c esprimă vederile oamenilor dela guve

Insolenţa cu car mentalul „Pester Lloyd" în cea ma eamna persoană dintre nobilele mlădiţe ale v de Habsburg este deci fără păreche la noi, şi dem că tot românul va fi una cu noi, când ne esnăm adânca noastră indignaţiune în faţa insulteiuse coroanei şi dinastiei, în persoana căruntulurchiduce Albrecht, prima persoană, căreia e pu puterea de a dispune asupra armatei, şi prin easta asupra imperiului, căci sĕ nu uităm, în mentul când nu vom mai avea armata noastră d cum, nu mai avem nici monarchia de acuma, n dinastia de Habsburg.

Cutezanţa cure lovesce un ḑiariu guvernamental în un meru ilustru al dinastiei ne dă vie lămurire asupra ;ăturei dintre cercurile ale cărui vederi se esprimn acest chip şi dinastia noastră, legături, cari se t basa pe ori şi ce alta, numai pe stimă şi iubi nu, căci stima şi iubirea nu se manifestă nici o/ă cu atâta insolenţă; cutezanţa cu care un ḑiar al guvernului lovesce în cel mai mare căpitan d armata comună, ne deschide ochii sĕ vedem abisu el mare, ce'şi cască gura între armata comună ercurile guvernamentale din Budapesta.

Sunt aces ucruri, cari deschid omului un cerc de vedere larg i în acest cerc se vĕd atâtea contraste, încât e greu, sĕ nu ḑicem imposibil — a păstra sânge e, şi a nu cădea în ispită, sĕ scapi cuvinte, pent ari ai sĕ te justifici la curtea cu juraţi din Cl

După m ea lui Deák un ḑiariu guvernamental a vătĕma mod brutal *sacro-sancta* persoană a Maiestăţei Sale împĕratului, şi nici un pĕr din capul redactorului nu a căḑut pentru aceasta, astăḑi este insultat unchiul împĕratului şi regelui nostru, este insultat, pentru că este supremul căpitan după domnitoriul nostru, şi nime nu se cugetă la o pedepsire pentru insultă, căci atunci insulta ar fi duplă.

Avem motive sĕ fim indignaţi noi românii pentru insulta ce s'a dat încărunţitului archiduce Albrecht, căci el trece încă de omul, care apreţiază virtuţile cetăţenilor fără predilecţiuni naţionale, el a fost acela, care nu odată a lăudat bravura feciorilor nostri, şi noue ne-au fost scumpe cuvintele de recunoscinţă ale Habsburgului, căci de 20 ani nime altul nu ne-a apreţiat virtuţile noastre.

Insultarea archiducelui a produs mare amărăciune în cercurile militare, şi a stêrnit din nou contrastele dintre armata comună şi unguri, contraste, cari au esistat dela pactul dualistic încoace, s'au împrospetat în fie-care an în delegaţiuni la desbaterea budgetului presentat de ministrul comun de rĕsboiu, şi în parlamentul Ungariei, de câte-ori Csanády cerea demolarea monumentului ridicat în onoarea lui Hentzi.

În legătură cu insulta din ḑiariul guvernamental, cele oposiţionale vin cu pretensiuni de reformă. Punem sub ochii cetitorilor nostri o parte din dorinţele ḑiariului „Egyetértés". În numĕrul dela 20 Maiu acest ḑiariu cere fapte dela domnul Tisza şi nu cuvinte:

„Spiritul armatei comune, ḑice acest ḑiariu — stă în contrast cu interesele noastre naţionale, pentrucă ea faţă cu naţiunea ocupă posiţie duşmănoasă. Pentru noi armata nu este apĕrătoriul intereselor noastre, ci pericol. Aceste trebuesc urmate. Cine nu o face aceasta, este un escamator. Dacă Tisza voiesce sĕ ne convingă, că cercurile cele mai înalte condamnă procederi ca şi cea a lui Iansky, n'are lipsă de enunciaţiuni sensaţionale în parlament. Sĕ arete fapte. Nu pretindem, ca el sĕ induplece pe rege, sĕ se invoiască la dualismul în armată. Dacă va esopera, ca la regimentele unguresci sĕ se împartă oficierii unguri, dacă în scoalele reale militare din Ungaria limba de propunere va fi cea maghiară, dacă va esopera pentru ungur considerarea ce i se cuvine în armată după dreptul public, dacă va esopera demolarea citadelei de pe dealul dela Buda (Szent Gellért), dacă în armată nu vor mai premia ţinuta antiungurească, atunci credem, că el serios voiesce sĕ scutească interesele şi demnitatea naţiunei. Însĕ până când toate rĕmân în ogaşia cea vechie, până nu se va înfunda isvorul relelor, până atunci enunciaţiunile sunt fără valoare."

Până aici ḑiariul cu dorinţele.

Noi închieiem cu cele ḑise, şi suntem de convingerea, că prin insulte fără ruşine la adresa casei domnitoare în veci nu se vor consolida acele legături de stimă şi iubire între dinastie şi popor, cari sunt temeiul păcei şi a durabilităţei raporturilor pacinice, prin insultarea armatei în veci nu se va întemeia încrederea, care trebuie sĕ ne lege de armată şi de aşeḑămintele statului nostru.

Prin invective nu s'au consolidat statele, nici s'au fericit popoarĕle unui stat.

Revista politică.

Cestiunea grecească se apropie de resolvare. S'au convins adecă şefii conducĕtori ai destinelor ţĕrii grecesci, că Europa n'a făcut lucru de şagă prin blocarea ţĕrmurilor Greciei şi că continuând dênşii ţinuta lor ostilă, aceasta s'ar întêmpla numai spre deplina ruină economică şi politică a patriei lor. Cabinetul Tricupis demobilisează mereu, mărginindu-se a protesta nencetat, când în contra turcilor, când în contra puterilor. Cel mai nou protest se cuprinde într'un circulariu adresat către puteri în contra continuării blocadei. Tricupis protestează în protiva acelei pretensiuni a puterilor, ca el sĕ le comunice în mod oficial ordinaţiunile sale, prin cari a dispus demobilisarea. Dacă s'ar face aceasta, se ḑice în circulară, aḑi mâne puterile ar putea pretinde, ca şi o eventuală mobilisare, Grecia numai după o previe notificare la puteri, sĕ o poată pune în lucrare, ceeace nu convine demnităţii şi autonomiei statului grecesc.

Camera fracesă are earăş pe tapet periculoasa şi mult frămêntata cestiune a espulsării principilor. Sunt adecă principii aceştia descendenţi ai familiilor foste domnitoare francese, cari nu întrelasă nici un prilegiu de a cârtì în contra republicei şi de a şicana ori ce guvern republican. Au trecut numai câteva luni de când s'a luat acest obiect dela ordinea ḑilei în urma stăruinţelor Dlui de Freycinet, care a creḑut, că principii vĕḑênd cât e de revoltat sentimentul public frances în contra lor, vor înceta sĕ se poarte ca 'n trecut. Dar s'a înşelat, şi astfeliu a pus chiar el din nou pe tapet cestiunea espulsării lor.

Comisiunea aleasă pentru studiarea proiectului de lege privitoriu la espulsarea principilor, se compune din şase membri, cari au votat pentru imediata espulsare a tuturor principilor, şi din cinci membri, cari sunt în contra ori-cărei espulsări. Între ceşti

---

FOIŢA.

C PUL LUI CESAR

de

Alecsandru Dumas.

(Urmare.)

„— Domnilor, ḑise el, la moarte me duc! me duc din toată inima! dar nimeni sĕ nu se apropie, sau acela care se va apropia îl voi împuşca, de nu ar fi domnul, continuà el arătând spre gâde. Aceea este o afacere, ce o avem împreună şi care nu cere şi d'o parte şi de alta decât procedeuri.

„Concesiunea era uşoară, căci nu era nimeni care sĕ nu fi suferit în decursul acestei horibile tragedii şi care sĕ nu fi voit a o vedea sfêrşită cât mai curênd. Când vĕḑù că această concesiune era făcută, luà un pistol între dinţi, scoase un pumnal din cingĕtoarea sa şi şi-l împlântà până în mănunchiu. El remase în picioare ca uimit. Cineva voì sĕ se arunce asupra lui.

„— Prea frumos domnilor, strigà el îndreptând din nou asupra oamenilor, care se sileau a-i lua pistoalele, pe cari le apucà din nou, pe când sângele 'i curgea ca valea din rana în care rĕmăsese pumnalul. Dvoastră cunoasceţi convenţiunile noastre: voi murì singur sau vom muri toţi trei. Aide!

„Îl lăsară sĕ meargă. Se duse drept la guilotină scoţênd cuţitul din sinul seu.

„— Trebue pe legea mea, ḑise el, sĕ me străpung în inimă! nu pot murì. Eşiţi de acolo.

„El adresà aceasta esecutorilor.

„Un moment după aceea capul seu căḑù. Fie din întêmplare, sau vre-un fenomen particulariu al vitalităţei, el sărì în sus, se învêrtì fără nici o aparinţă de supliciu, ba încă ţi-ar mai spune cineva din Bourg, că capul lui Hyvert a vorbit."

Lectura nu se gătase încă, când me decisei sĕ las la o parte pe René d'Argone pentru „Companionii lui Jehu."

În ḑiua următoare me scoboram cu bagagiul sub braţ.

— Tu pleci? îmi ḑise Alecsandru.

— Da.

— Unde te duci?

— La Bourg în Bresse.

— Ce se faci?

— Sĕ visitez localităţile şi sĕ consultez suvenirile oamenilor, cari au vĕḑut esecutându-se Leprêtre, Amiet, Guyon şi Hyvert.

Ḑiua următoare la 11 oare, eram în Bourg.

— Dar îmi veţi ḑice iubiţi cetitori, până acum nu se vorbesce nimic de Cesar.

Liniştiţi-ve, vom ajunge şi acolo; îl luăm poate pe cel mai lung, dar tot drumul duce la Roma.

II.

Doue căi duc la Bourg, — când mergi dela Paris, bine înţeles: poţi lăsa drumul de fer la Mâcon şi sĕ iai o diligenţă, care duce dela Mâcon la Bourg; poţi continua până la Lyon şi sĕ iai drumul de fer dela Bourg la Lyon.

Esitam între aceste doue căi, în urmă fui determinat prin unul dintre călĕtorii cari şedeau în momentul acela în acelaşi vagon cu mine. El se ducea la Bourg unde avea, îmi ḑise, nesce relaţiuni frecuente; el mergea pela Lyon; prin urmare drumul dela Lyon era cel mai bun. Me hotărîi a merge pe acelaşi drum cu el.

Me culcai în Lyon şi în ḑiua următoare la 10 oare dimineaţa eram la Bourg.

Aveam la mine un jurnal al capitalei a doua a regatului.

El cuprindea un articol bun-rĕu despre mine.

Lyonul nu mi-a putut erta dela 1833, cred sunt 24 de ani, fiind-că am ḑis, că nu era literariu.

Dar ce pĕcat! Asupra Lyonului şi în 1857 am aceeaşi opiniune, pe care o aveam în 1833, nu'mi schimb eu opiniunea aşa de uşor.

Se află în Francia un al doilea oraş, care me voiesce mai tot atât ca şi Lyonul, acesta e Rouen, din urmă se află și doi membri din dreapta și trei republicani radicali. Membrii dreptei au putut isbutì în două biurouri, de oarece republicanii n'au prea luat parte la alegere. Cei trei radicali, cari sunt contra espulsărei, au fost aleși fiindcă a votat și dreapta pentru ei. Pentru șase membrii din comisiune proiectul guvernului este prea domol și cinci membrii nu voiesc de loc espulsarea. Va trebuì așa dar sĕ se caute un nou teren de înțelegere. Într'un birou s'a încins o discuțiune foarte aprinsă între ministrul de interne și Jules Ferry. Acesta imputà guvernului că 'și-a schimbat părerea, la ceea ce ministrul de interne respunse, că și Ferry a procedat astfel în senat. Aceste cuvinte supĕrară foarte mult pe dl Ferry și 'l făcură sĕ întrerupă răstit: „Este fals.“ Adversarii lui Ferry au protestat imediat.

Proiectul „Home Rule“ al lui Gladstone agitează și acum, poate mai mult ca oricând spiritele în Anglia. Și cu cât se apropie mai mult ḑiua, când acest proiect va avea sĕ treacă printr'a doua cetire în parlament, cu atât se slăbesc mai mult speranțele de reușită a partisanilor „Home Rul“-ului.

O întrunire, de o mare însemnătate în cestiune, s'a ținut la sfêrșitul sĕptĕmânei trecute: deputații liberali partisani ai dlui Gladstone se adunaseră la Ferreign Office.

Discursul rostit la această întrunire de primul ministru nu ne este încă cunoscut în totalitatea lui; d'abia avem înainte-ne un resumat puțin întins. Se pare că și de astădată dl Gladstone a împins mai departe concesiunile sale; dênsul s'ar fi declarat gata a admite pe deputații irlandezi în parlament ori când acesta ar avea sĕ delibereze asupa unor cestiuni fiscale, cari interesează Irlanda și când ordinea ḑilei va cuprinde cestiuni imperiale de interes general. A mai spus apoi dl Gladstone, că ar dori ca bilul sĕ fie votat întocmai în a doua cetire, promițênd că după aceea îl va retrage pentru a'l represinta cu amendamentele necesare, sau în sesiunea de toamnă, sau în o sesiune specială.

Pănă acum, nu se poate mĕsura influența ce o va esercita aceasta din urmă concesiune — presința deputaților irlandezi, când cestiuni generale de-ale imperiului se vor discuta — asupra disidenților liberali, și mai cu samă asupra grupului Chamberlain.

Această fracțiune a ținut și ea o întrunire, în care a decis sĕ aștepte pentru a se pronunța ca tecstul autentic al discursului primului ministru sĕ fie publicat.

Asociațiunile liberale se agită și, mai credincioase marelui șef al partidului decât locotenenților sei, ele adresează deputaților desidenți representațiuni semnificative. Dacă acesti deputați votează în contra dlui Gladstone, camera e disolvată, ei sunt trimiși din nou înaintea unui corp electoral, care de mai înainte le spuse, că nu-i sufere.

Afacerea Hentzi și armata comună.

Afacerea Janski-Hentzi nu s'a aplanat așa de iute și ușor, după cum poate oamenii mai optimiști ar fi cugetat.

Generalul Jansky fu transferat din capitala țĕrei, dar vorbirea lui Belcredi 'n senatul austriac și aplausele unanime ale acestei înalte corporațiuni legislative, precum și toastul remarcabil a veteranului archiduce — au reînviat earăș afacerea, care îndemnând chiar pe „Pester Lloyd“ la scrierea unui articol ne mai pomenit în feliul seu, — a ajuns într'un stadiu atât de acut, încât s'a putut rĕspândi faima, că Tisza va trebuì sĕ'și înainteze demisiunea sa.

Nu e mirare deci: dacă între astfeliu de împregiurări a ajuns lucrul de nou la ordinea ḑilei în parlamentul Ungariei, vestit pentru mulțimea, varietatea și feliul interpelațiunilor făcute în sînul seu.

De astădată Kossuthistul Alecsandru Csanády a aflat cu cale a solicita îndepărtarea statuei lui Hentzi de pe piața Sânt-Georgiu din Buda, ear contele Apponyi leaderul partidei oposiționale moderate a cerut mĕsuri dela ministrul president pentru scutirea posițiunii de drept public a armatei comune și în contra întroducerii unui alt spirit în armată, contrariu acestuia. Rĕspunsurile ministrului president se caracterisează printr'o moderațiune și serioasă judecare, cari în asemĕnare cu rĕspunsurile date la interpelările lui Ugron și Szalay, arată o diferință de cel puțin 10—15 grade în contul fanfaronadelor naționale maghiare. Un lucru acesta, pre care 'l constată cu deosebire foile maghiare oposiționale, numindu-l derută declarată, care i servesce spre rușine guvernului.

Reproducem în cele următoare interpelările amintite, precum și rĕspunsurile date de primul ministru:

Alecsandru Csanády: Am sperat, că demonstrațiunile dușmane națiunii, ași putea ḑice atentatul, care 'l au sĕvêrșit unii oficeri austriaci în ḑiua de 21 Maiu în cimiterul din Buda, va trezì pe ministrul Tisza din visurile sale austriace. Am sperat, că ministrul-president în rĕspunsul seu la interpelațiunile lui Szalay și Ugron va asigura națiunea, că crima aceea nu va rĕmânea nepedepsită și urgisitul monument al lui Hentzi va fi depărtat de pe pământul Ungariei. Fiind însĕ că ministrul-president în urma afecțiunilor sale austriace nu a satisfăcut nici de astădată datorinței sale de ministru maghiar, îi adresez următoarea interpelațiune:

„Considerând, că în fortăreața dela Buda esistă și astăḑi o reminiscență tristă din era absolutismului, o rĕmășiță, care vatĕmă națiunea maghiară, monumentul lui Hentzi, al unuia din cei mai mari dușmani ai națiunii maghiare, care în perioda glorioasă a anilor 1848—49 a măcelărit tinerimea maghiară, care a luptat pentru recâștigarea independenței și libertății constituționale, pe nedreptul răpite dela națiunea maghiară și care a alungat trupele austriace din fortăreața Budei;

„considerând, că acest monument stă pe piața sf.-tului George din Buda, față în față cu palatul regelui constituțional maghiar, care avênd sentimente curat maghiare, trebue sĕ simtă durere deprimătoare de câte-ori îl vede:

„Întreb pe domnul ministru-president, că are de cuget sĕ satisfacă dorinței drepte și legitime a națiunii, ca acel monument urgisit al lui Hentzi sĕ fie depărtat de pe pămêntul patriei noastre?“

Ministrul-president rĕspunde reflectând mai ântâi la o declarațiune, ce o făcuse dênsul în trecut tot cam în această materie, apoi continuă: Ce însemnează monumentul lui Hentzi? Însemnează doară rușinea armelor maghiare? Nu. El însemnează, că în acel moment, când națiunea prin împregiurări fatale a fost desbinată de regele sĕu, fortăreața dela Buda, deși apĕrată de un bărbat, care și-a împlinit datorința pănă în momentul seu cel din urmă, și căruia pentru aceast s'a ridicat un monument, a fost cucerită de ata națiunii, care a luptat pentru libertate. Așii sĕ sciu, unde este aici rușine pentru națiune ai observ, că în țĕrile civilisate vedem lângă ltă monumente din diferite timpuri și dela dife partide, deșì mai târḑiu timpurile s'au schirt. Numai națiunile necivilisate demolează astfee monumente. (Aprobări în dreapta). Ce însemnă, dacă dl interpelant vrea un simbol, monume din Buda vis-à-vis de ministeriul de honveḑi însemnează, că într'un rĕsboiu fatal purtat de nați contra Monarchului seu pe ambele părți pot fi i, ambele părți pot câștiga glorie, dară folos nu avea nici o parte, ci numai pagubă. Aces este înțelesul monumentului lui Hentzi și eu țeleg, de ce domnii vreau sĕ facă din el cu fța rușine națională. Aceasta este părerea mea fdcă aceasta este, nu pot promite, că voiu c disposițiuni, după cum le doresce dl interpelt Mai observ numai, că dacă voim, ca din parte c altă sĕ nu se facă nimic ce ar putea turbur egerea reciprocă între armată și națiune, a ici din partea aceasta nu trebue deslegate ra utului. — Rĕspunsul ministrului a fost luat iință cu maioritate preponderantă.

Urmează inte contelui Apponyi. El o motivează cu ac bstratul vîrtuților militare poate fi num a către tron și patrie. Dacă însĕ se oct datului o alipire către idea imperiului, at eșit de pe basa constituțională, care î a nu permite alt patriotism, afa riotismul maghiar. Fiindcă a observ pul din urmă vederile de drept public ivința se confundă, el se simte datori rea interpelațiune:

„Considerâ l din urmă factori însemnați au esp onate cu privire la posiția și spirit une, vederi, cari s'au observat și mai de mult în curile militare, cari însĕ stau în contraḑicere cu ile fundamentale și cu independența Ungariei, pr și cu organisațiunea dualistică a monarchiei; ênd în vedere, că posiția, influența oficială și m lă a acestor factori este în stare sĕ facă, ca ace vederi sĕ devină domnitoare în armată;

„considerând, că aceste v ri pot avea influență vătĕmătoare asupra institunilor noastre de drept public, asupra funcționă armatei, precum și asupra siguranței monarchiei au o-ungare, și drept aceea trebue înlăturate, întreb dl ministru president:

„Ce are de cuget sĕ întreprindă pentruca posiția de drept public a armatei mune, ca armată c. r. austro-ungară, sĕ fie scutit le comentări necorecte și sĕ se paraliseze tende le de a întroduce în armată un spirit, care este contraḑicere cu legile noastre fundamentale, cu i pendența de stat și cu organisațiunea dualistică a onarchiei?“

Ministrul president T a arată într'un rĕspuns mai lung, că pericolul este așa mare, cum îl crede contele Apponyi. U e espresiuni sau fapte din partea persoanelor sing tice nu se pot atribuì totalității armatei și nu se poate trage pentru ele întreaga armată la rĕspun e. El ca ministru pănă când va fi susținut de ioritate și de coroană, va desaproba ori ce mișca din partea militarilor, care va fi în contraḑicere constituțiunea și independența Ungariei, dară d ltă parte va

---

Rouen a fluerat toate piesele mele împreună cu „Contele Herman.“

Într'o ḑi un neapolitan mi se lăuda că a fluerat pe Rosini și Malibran, Bărbieriul și Desdemona.

— Aceasta trebue sĕ fie adevĕrat, i rĕspunsei, căci și Rosini și Malibran se laudă, că au fost fluerați de neapolitani.

Prin urmare și eu me laud, că am fost fluierat prin rouenesi.

Cu toate acestea intr'o ḑi întêlnindu-me cu un rouenes neaoș, me decisei sĕ aflu pentru ce me fluieră în Rouen. Ce vrei! îmi place sĕ me interesez și de lucrurile cele mai mici.

Rouenesul îmi rĕspunse:

— Noi te fluerăm, fiind-că te vrem.

— Pentru ce nu? Rouen avusese pe Jeane d'Arc.

Cu toate acestea nu putea sĕ fie pentru același motiv.

Întrebai pe rouenesul pentruce el și compatrioții sei me voiau; nu vorbisem rĕu nici odată de zachărul de cartofi; respectasem pe dl Rarbert tot timpul cât a fost primariu, și delegat al societăței oamenilor literați la inaugurarea statuei marelui Corneille, eram singurul care a mai gândit a'l saluta înainte de a'și pronunța discursul.

Nu era nimic în tot lucrul acesta, care conform rațiunei sĕ me fi făcut a merita ura rouenesilor.

De asemenea la acest rĕspuns mândru: „Noi te fluierăm fiind-că te vrem“ făcui cu toată umilința această întrebare:

— Ei și pentruce me vreți Dḑeul meu?

— Oh! o sci destul de bine, rĕspunse rouenesul.

— Eu?

— Da domniata.

— Nu te interesează; te faci ca și când n'ai sci nimic.

— Îți aduci aminte de prânḑul care s'a dat de către oraș cu ocasiunea statuei lui Corneille?

— Perfect. I-ar fi plăcut sĕ nu'l mai fi dat?

— Ce este aceasta?

— Ei bine la acest prânḑ, ți s'a ḑis: „dle Dumas, ai face bine dacă ai compune o piesă pentru orașul Rouen după un suget scos din istoriă.“

— La ceea-ce eu am rĕspuns: „Nimic mai ușor, voiu veni la cea dintâi învitare a dvoastră, voiu petrece 15 ḑile în Rouen. Cineva î'mi va da un suget și în decurs de 15 ḑile eu voi face piesa, ale cărei drepturi de autor vor fi pentru sĕraci.“

— Așa este, ai ḑis.

Eu nu observ nimic aici ofensătoriu pentru rouenesi, ca sĕ me urască așa de iute.

— Da; dar s'a adaugat: „O veți face în prosă, la care ai rĕspuns… Îți aduci aminte ce ai rĕspuns?

— Pe legea mea, nu.

— Dta ai rĕspuns: „O voiu e în versuri, va fi mai curênd gata,“

— Sunt capabil de așa ceva.

— Ei bine!

— După aceea?

— După aceea, aceasta era o ultă pentru Corneille, domnule Dumas, eată pentru-ce te vreau Rouenesii și vor voì încă multă vreme.

Tecstual!

O voi domnilor Rouenesi! sperez că nu'mi veți face nici odată o întorsătură rea de a me ierta și aplauda.

Ḑiariul ḑicea că domnul Dumas nu rĕmăsese decât o noapte în Lyon, fără îndoială că un oraș așa de puțin literariu nu era demn de a mai petrece în el mult timp.

Domnul Dumas nu se gândise nici măcar la lumea din el. El nu rĕmăsese decât o noapte în Lyon, fiindcă se grăbia de a sosì la Bourg; de asemenea abia sosit la Bourg, dnul Dumas fù condus la ḑiariul departamentului.

Sciam, că era dirigiat de un archeolog distins, editor al opului amicului meu Baux despre biserica din Brou.

(Va urma.)

purta grijă, ca armata sĕ fie privită drept o instituţiune patriotică şi legală şi nu strĕină. Va purta grije, ca ea sĕ fie scutită faţă cu aceia, cari o numesc strĕină şi vreau sĕ esciteze ură în contra ei.

Contele Apponyi nu este mulţumit cu rĕspunsul, căci nu este vorba de persoane subordinate, ci de inspectorul general al armatei şi de vorbirea unui om de stat în casa seniorilor din Austria şi de împregiurarea, că acel om de stat a fost felicitat şi aprobat de mulţi din cei mai competenţi generali ai armatei comune.

Ministrul-president replică, că a arĕtat direcţiunea, în care va lucra, însĕ o programă mai detaiată a procedurei, ce are sĕ urmeze, nu poate espune. După aceste rĕspunsul dlui Tisza s'a luat spre sciinţă.

„*Fremdenblatt*“ din Viena ocupându-se cu rĕspunsul Dlui Tisza dat la interpelarea lui Csanádi, îl numesce derută. „Dl Tisza — ḑice foaia numită — a neteḑit aḑi indirect prin tonul şi tendinţa cuvintelor sale unele păreri greşite ce s'au ivit în ḑilele din urmă; şi dacă a tămâiat şi prejudeţelor naţionale, totuş 'a recunoscut starea de drept a armatei comune, respingênd cu toată hotărîrea încercările, cari s'au făcut pentru accentuarea unor neînţelegeri şi contraste ce ar esista între armata comună şi honveḑime de o parte, şi între Ungaria de altă parte. Dênsul a luat în afacerea Hentzi o astfel de posiţie, care singură e deamnă pentru bărbatul de stat al unei naţiuni civilisate; el a recunoscut simţul de echitabilitate naturală, pe care au făcut-o sĕ amuţească unii fanatici, — precum şi respectul reciproc pentru memoria luptătorilor, ce şi-au împlinit datorinţa. „Numai popoară necivilisate distrug monumentele inimicilor lor de odinioară“ — le-a strigat Tisza demonstranţilor, şi pe lângă aplausele vii a maiorităţii a făcut pasul de retragere spre judecarea serioasă şi bărbătească a lucrurilor.“

„*Neues Wiener Tagblatt*“ scrie tot asupra acestei cestiuni următoarele: „Şovinismul maghiar a esploatat împrejurarea că unii oficeri au încununat mormêntul lui Hentzi, ca sĕ demonstreze, ceeace a făcut o impresie vătĕmătoare asupra tuturor, cari privesc în armată propteaua comună a monarchiei şi cari doresc sĕ susţină armata atât în unitatea, cât şi în tradiţiunile ei glorioase, în spiritul rĕsboinic şi sentimentul ei cavaleresc. Declaraţiunile solemne, făcute în casa deputaţilor de Dl C. Tisza, sunt foarte potrivite, ca sĕ întărească conceptul esact a însemnătăţii adevĕrate ce o are armata.“

Despre interpelaţiunea contelui Apponyi se esprimă astfeliu: „Cu mare consternaţiune am cetit interpelarea contelui Albert Apponyi, a şefului oposiţiunei conservative, în care se vorbesce despre declaraţiunile a mai multor indiviḑi de posiţie, cari declaraţiuni, după a sa părere, stau în contraḑicere cu „organisarea dualistică a armatei şi cu relaţiunea ḑe drept public al ei faţă cu Ungaria.“ Cum adecă? Sĕ fie armata într'adevĕr dualistică, şi nu comună, va sĕ ḑică nu organisată în mod unitar? Au armata nu e austriacă şi maghiară ces.-reg. de-o dată — şi în mod nedespărţit?“

Varietăţi.

* (Invitare.) Despărţĕmêntul cerc. X. (Cluş) al „Asociaţiunei transilv. pentru literatura rom. şi cultura poporului rom.“ va ţinea adunarea sa generală de ăst-timp la Mărgău (Meregyó) lângă Huedin (Bánfi-Hunyad) în prima Dumînecă după Rosalii, 20 Iunie st. n., la care prin aceste cu onoare sunt învitaţi atât p. t. domni membri ai „Asociaţiunei transilv.“ locuitori în acest despărţĕmênt, cât şi alţi amici ai literaturei rom. şi culturei poporului rom. — Cluş, 31 Maiu st. n. 1886.

Comitetul despărţĕmêntului cerc. X.

* (Maial.) Reuniunea femeilor române din Abrud şi giur va arangea în 6 Iuniu a. c. st. n. după ameaḑi la 3 oare în praterul Abrudului un maial. Preţul întrărei de familie 2 fl; de persoană 1 fl.

În cas de timp nefavorabil, maialul se va ţinea în Dumineca după Rusalii, 20 Iuniu a. c.

* (Brêne periculoase pentru stat.) Un lucru aproape de necreḑut ni s'a comunicat, despre care dacă luăm notiţă, este, că ni s'a spus din partea unei persoane, în a cărei cuvinte nu putem sĕ ne îndoim. Eată faptul simplu, dar foarte remarcabil. Gendarmăria a oprit mai în ḑilele trecute comerciantului român C. din comuna românească P. (comitatul Sibiiului), ca sĕ mai vêndă în prăvălia lui brêne tricolore, cari aparţîn portului bărbătesc şi femeiesc din acea comună. Întrebaţi fiind, gendarmii s'au scusat cu aceea, că au poruncă mai înaltă de a împedeca vinderea a orice lucru, care poartă periculoasele colori de roşu, galbin, vênĕt.

Atâta şovinism şi netoleranţă n'am fi putut presupune nici chiar din ironie! Ei dar la noi toate se pot!

* (Comisiunea de 15 a congresului bisericei sêrbesci) care avea sĕ pregătească obiectele pentru congresul ce în curênd se va convoca, — 'şi-a terminat activitatea. Din programa foarte estinsă a lucrărilor comisiunei, estragem următoarele: În privinţa beneficiului patriarchului sêrbesc, la propunerea deputatului Stojacicovici s'a decis, ca beneficiile sĕ le primească şi de aci înainte „in natura“ fiind obligat a contribuì câte 24,000 fl. pe an pentru susţinerea unui seminariu teologic, ce se va înfiinţa şi a 'ntrebuinţa pentru conservarea imobilelor metropolitane 6000 fl. pe an. Cu privire la arondarea eparchiilor sêrbesci, se propune ca eparchia Budei, care nu numĕră decât 25,000 de suflete, sĕ se contopească cu eparchia de Baci, mai departe din eparchiile prea împopulate de Pacraţ şi Karlstadt (cari numĕră la 450,000 suflete) sĕ se arondeze o a treia eparchie nouă. Regulamentul pentru dotaţiunea episcopilor s'a primit astfeliu, ca cu fie-care scaun episcopesc sĕ fie împreunate o leafă anuală de 12,000 fl., 2000 fl. spese de călĕtorie şi alte venite laterale. S'au mai elaborat afară de aceste: un regulament pentru dotaţiunea preoţilor de mir, altul pentru administrarea averilor bisericesci şi mănăstiresci, apoi pentru instrucţia din scoalele poporale, pentru disciplina şi pensionarea funcţionarilor metropolitani etc. — După ce 'şi-a terminat comisiunea agendele, a făcut raport către ministeriu, anunţând, că convocarea congresului nu mai este împedecată prin nimic.

* (Conflict sângeros.) — Foile maghiare anunţă earăş un cas de ciocnire sângeroasă între popor şi gendarmĕriă. Pentru împedecarea contrabandei vinurilor, aşa ḑic ele, a eşit o secţie de gendarmi în comuna Mogoş din munţii apuseni. Venind gendarmii în conflict cu contrabandiştii, mogoşenii i-au atacat, rănind pe unul dintre dênşii, ear unuia sfărmându-i puşca cu petri. Făcênd gendarmii întrebuinţare de arme, dintre mogoşeni a rĕmas unul mort, ear 3 răniţi. Acesta ar fi incidentul colportat de jurnalele maghiare, — care dacă este adevĕrat, ne pune pe gânduri şi ne însuflă mari temeri cât pentru viitoriu, de oarece este al treilea cas într'un timp foarte scurt. Sĕ ferească Dumneḑeu ca poporul sĕ n'ajungă la desperaţiune!

* (Misiunea militară germană,) compusă din colonelul von Sarwey, comandantul reg. 126 de infanterie, maiorul von Graberg, din marele stat-maior, maiorul Natzmer din regimentul de ulani No. 25 şi căpitanul Bühler, din regimentul 126 de infanterie, cari au asistat în luna Aprilie anul curent la marele manevre ale armatei turcesci, trecênd prin Bucuresci spre a se întoarce în Germania, au asistat la sĕrbătorile de la palatul Cotroceni la 9 Maiu, cât şi la defilarea armatei şi la sĕrbătoarea naţională din ḑiua de 10 Maiu pe Bulevardul Elisabeta, scrie „Voinţa N.“

Ni se asigură, afirmă „Revista armatei“ din sorginte sigură, că oficerii germani au rĕmas încântaţi de aspectul şi ţinuta trupelor noastre, mai ales de dorobanţi şi de artilerie.

Înainte de a părăsi capitala aceşti oficeri conduşi de căpitanul Harlet din marele stat-major au visitat casarma şi grajdurile regimentului 2 de artilerie, precum şi scoala de oficeri din dealul Spirei.

* (Convenţia comercială între Francia şi România.) — Cetim în „Epoca“: Convorbirile cu Francia pentru încheierea unei convenţiuni de comerciu urmează a merge foarte bine.

Înţelegerea e deplină şi cestiunile cari maì rĕmân de regulat pot fi privite ca cestiuni de formă.

Guvernul român pare foarte mulţămit, că a obţinut libera întrare a porumbului.

* (Colera.) Acest flagel al orientului începe a se încuiba încetul cu încetul şi în Europa. În fie-care an îşi ia această boală grozavă jertfele sale, cu deosebire din ţĕrile de meaḑăḑî. De present grasează colera în Italia şi cu deosebire la Veneţia, unde în decurs de 24 de oare s'au bolnăvit 33 de indiviḑi şi au murit din ei 21. În Bari s'au bolnăvit 4 inşi şi toţi 4 au murit.

* (Erupţiunea vulcanului Etna) continuă. Lava nimicind şi îngropând câteva sate, se apropie de oraşul Nicolosi (cu 2500 locuitori), care se asigură, că nu poate scăpa de peire. Un cordon militariu împedecă ori-cui întrarea în oraş. Tot ce a fost mobil în oraş s'a scăpat, ear casele stau pustie, aşteptând soartea, ce a ajuns Pompeii şi Erculanul. Se anunţă că rîul lavei, care înaintează spre Nicolosi, are în lăţime 40 de metri şi e adênc de 16 metri.

* (Turburări în Triest.) Din Triest se telegrafează: Între lucrătorii lemnari şi hamali dela port a isbucnit greva de mult aşteptată. Lucrăt
au trimes o deputaţiune la patroni, cerênd un spo
de simbrie şi împuţinarea timpului de muncă. Cererea fiind respinsă, lucrătorii au decis, într'o adunare ca de 1000 persoane, ca sĕ continue cu greva. Un orator, care a îndemnat la linişte şi împăcăciune a fost maltratat. Un alt lucrătoriu a constatat, că lucrătorii din Italia sunt uniţi şi îşi vor scutura jugul cu forţa. — Sunt temeri de alte noue turburări, căci o parte dintre lucrători vrea sĕ lucreze mai departe. Greviştii primesc din casele asociaţiunilor câte 16 franci pe sĕptĕmână.

* (Institutul Pasteur.) Până în momentul din urmă, subscripţiunile făcute pentru institutul Pasteur se urcă la suma de 765,379 franci. Subscrierile urmează şi este probabil — după cum ne spun ḑiarele francese — că în curênd se va acoperi cifra de un milion.

Cu această ocasiune, un ḑiariu ne mai spune, că Rusia a mai trimis la institutul Pasteur încă şase persoane, doue femei şi patru copii, foarte rĕu muşcaţi de un câne turbat.

* (Ciclonul dela Krossen.) În privinţa uraganului care devastà oraşul Krossen, eată ceea ce se scrie ḑiariului „Vossiche Zeitung:“

Un înspăimântătoriu uragan a devastat în ḑiua de 15 Maiu oraşul Krossen de pe Oder şi împrejurimile sale. Pe la 2½ oare p. m., se formară la vest coloane foarte mari de nori, cari anunţau o furtună îngrozitoare. La 3 oare furtuna atinse oraşul; trăsnete îngrozitoare făceau sĕ se cutremure atmosfera. D'o dată vêntul, care venia despre vest, luà o altă direcţiune şi dobêndì repede o puternică intensitate.

Atunci se auḑì un sgomot ce nu se poate descrie, astfel că se creḑù că este un cutremur de pămênt.

Într'o clipă, acoperemintele caselor se dĕrîmară aproape de tot şi sburau în aer ca nisce frunḑe uscate şi sparseră o mulţime foarte mare de geamuri.

În acelaşi timp, praful se ridicà în aer în aşa cantitate, încât nu se mai putea vedea nici chiar la o distanţă de o sută de paşi. Pomii, avênd un diametru de trei urme fură rĕsturnaţi şi scoşi din pămênt cu rădăcini.

Turnul dela biserică, construit din piatră foarte solid, fu rĕsturnat şi căḑu pe o casă din faţă, îngropând sub dĕrîmături pe locuitorii şi consumătorii unui restaurant ce se afla în acea casă. La 7 oare seara s'a scos douĕ cadavre; femeea restaurantului este foarte grav rănită.

O mulţime de case sunt mai mult sau mai puţin devastate; stradele sunt aproape impracticabile din causa mulţimei de dĕrîmături.

Mai multe vapoare, ancorate pe Oder, de cealaltă parte a oraşului, au fost rĕsturnate, şi oamenii echipagiului, precum şi familia unuia din proprietari s'a înecat.

* (Darurile Ţarului.) Ambasadorul din Bochara a adus Ţarului în ḑilele din urmă o mulţime de daruri, între altele mai mulţi cai de o frumseţă rară. În schimb a primit ambasadorul din partea Ţarului darurile pentru Emirul din Bochara, cari sunt tot atât de variate cât şi preţioase, adecă: un pumnal cu o mulţime de pietri scumpe lucrat după gustul asiatic; un inel cu briliante mari; un tacâm pentru ceaiu, constând din obiecte de argint masiv cu flori în email şi cu o tablă mare de argint cu şese cesci şi linguriţe de argint masiv emailate; un vas masiv de argint în forma unui corn; o cutie pentru ceaiu şi una pentru zăhar tot de argint în stil mauric; o cutie mică de argint emailat pentru juvaere; un paner de argint aurit şi un servet artificios de argint; un ibric de argint; un ceasornic de aur; un ceasornic de masă şi candelabre din bronz aurite în stilul Ludvig XVI. Douĕ halate de brocat de aur şi douĕ de catifea; douĕ bucăţi de postav albastru şi verḑiu; 105 coţi catifea de Lyon, ţĕsută în feliurite desinuri şi flori, şi un revolver, sistem american cu 100 patroane. După ce primiră membrii ambasadei din Bochara toate aceste daruri, picară toţi în genunchi şi se rugară pentru sănătatea „Ţarului alb“ sub al cărui scut se află Bochara.

* (Bibliografic.) „*Economia câmpului şi crescerea vitelor*“ observări şi îndrumări practice pentru economii de vite de Ioan Georgescu, motto: „Lucraţi şi păstraţi“ preţul 25 cr. Braşov tipografia Alecsi 1886, — a eşit de sub tipariu şi se poate procura dela autor în Scoreiu p. a. Alsó-Árpás (Făgăraş.)

Loterie.

Mercuri în 26 Maiu n. 1886.

Brünn: 19 42 51 24 82

Nr. 224/1886 [1317] 1—3

CONCURS.

Pentru conferirea stipendielor vacante din „fundațiunea Gozsdu“ pe anul scolastic 1886/7 de câte 300 fl., 400 fl. și 500 fl. pentru studiile mai înalte și în cas de graduațiune de câte 60 fl., 120 fl. și 180 fl. pentru scoalele medii și inferiori, — se deschide concurs sub următoarele condițiuni:

1. Concurenții sĕ documenteze, că sunt fii de cetățeni ungari și se țin de biserica ortodocsă orientală română și studiază la vre-un institut public din patriă cu succes bun și că nu sunt în stare a se susținea la studii din averea propriă, sau a părinților sei.

2. La conferirea stipendiilor vor avea preferință cei mai înaintați în studii și în calcule, afară de aceasta pentru anul curent — cei ce vor asculta studiile comerciale și agronomice.

3. Cei ce vor sĕ studieze la vr'un institut afară din patriă, au sĕ'și motiveze pe deplin această necesitate.

4. Petițiunile instruite cu toate documentele necesare sunt a se adresa la cancelaria fundațiunei lui Gozsdu (Budapesta Király utcza Nr. 13) până la 1/13 August a. c.

5. Totdeodată se provoacă foștii stipendiști, ca până la 1/13 August a. c. sĕ arete resultatul studiilor din anul 1885/6, că altcum li se vor sista stipendiile avute.

Comitetul.

Nr. 455. [1316] 1—3

EDICT.

Ilie Ilie Lazar gr. or. din Mohu, carele de 9 ani a părăsit cu necredință pe muierea sa Lina născută Ioan Lazar gr. or. din Mohu, fără a se scì ubicațiunea lui, dacă mai trăisce, prin aceasta se citează ca în termin de 6 luni dela prima publicare a acestui edict sĕ se presenteze înaintea subsemnatului, căci la din contră cererea de divorțiu a femeii sale se va pertracta și decide și în absența lui.

Sibiiu, 13 Maiu 1886.

Scaunul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului.

Simeon Popescu,
protopresbiter ca președinte.

Publicațiune de licitațiune minuendo.

Pe basa concesiunei Preavenerabilului consistoriu archidiecesan dto 28 Maiu 1885, Nr. 2162 B. se publică prin aceasta licitațiune minuendo pentru edificarea unei nouă biserici în comuna Certeșul superior, protopresbiteratul gr. or. al Geoagiului I, în comitatul Huneadoarei, cu un preliminariu de spese de **5000 fl. v. a.,** și peatra recerută pentru zidire.

Licitațiunea minuendo verbală se va ținea în localitatea parochială din susnumita comună la **15/27 Iuniu a. c.,** în Dumineca a doua după Rosalii.

Până la terminul susnumit doritorii de a intreprinde acest lucru își pot înainta la oficiul parochial gr. or. și oferte în scris, cari au sĕ conțină vadiul de **250 fl. v. a.,** în bani sau hârtii de valoare apte de vadiu, ear la licitațiunea verbală minuendo, înainte de începerea aceluia, anteprenorii au sĕ depună la mânile comitetului parochial vadiul de 250 fl., adecă: două sute cincideci flor. v. a.

Planul bisericei și preliminariul de spese, precum și condițiunile mai detaiate se pot vedea la oficiul parochial gr. or. din Certeș.

Certeșul-superior, la 15 Maiu 1886.

Comitetul parochial gr. or. din Certeșul superior.

Nicolae Fărcaș, not. comitet. parochial.
Petru Gabor, paroch și președintele comitetului.

[1215] 2-3

Acțiile

institutelor de credit și economii

„Albina,“ „Furnica,“ „Ardeleana,“ „Timisiana,“ și „Economul“

cumpĕră eschisiv numai pentru români, cu prețurile originali tacsa de transcriere, ear celea definitive („Albina“ și „Furnica“) și cu prețuri urcate cu 7—11%.

Cancelaria Negrutiu
în Gherla — Sz.-Ujvár.

[1314] 2—3

Materie pentru haine

din lână trainică pentru un bărbat de statură mijlocie.

3.10 metre un **rênd de haine**	**4 fl. 96 cr.**	din lână bună de oaie;
	8 „ — „	din lână mai bună de oaie;
	10 „ — „	din lână fină de oaie;
	12 „ 40 „	din lână de tot fină de oaie.

Plaiduri de călĕtorie dărabul fl. 4, 5, 8 până la 12. Stofe pentru haine foarte fine, pantaloni, paltoane de purtat și pentru ploaie Tüffl, Lode, Commis, Cammgarn, Cheviots, Tricots, cârpe pentru dame, stofe pentru biliard, Peruviens, Dosking se află la

întemeiat **Joh. Stikarofsky,** — la 1866. —
deposit de fabrică în Brünn.

Modele franco. Pentru croitori cărțile de modele **nefrancate. Trimiteri cu rambursă** preste 10 fl. **gratuit.**

Am totdeauna un deposit de stofe în valoare de preste fl. 150,000, și este în urma negoțului universal lucru natural că remân bucăți de câte 1 până la 5 metri **ca rest,** de aceea asemenea rĕmășițe trebuie sĕ le vênd **în preț de tot moderat. — Modele din aceste stofe nu se pot trimite,** cele neconvenabile se reprimesc în **schimb** sau se **înapoiază banii.** (Observ, că și alte firme reprimesc în schimb resturile trimise, poate pentru marfă și mai rea, dar **banii nu o înapoiază).**

Din causa **imitațiunilor** prin **firmele înșelătoare** și **nesolide,** sunt decis a părăsì publicațiunile în jurnale, și rog pe on. public a-'și lua notiță despre **firma mea solidă** și a me onora cu comande, cari se vor efectuì cu cea mai mare băgare de seamă.

Corespondențe se primesc în limbile: germană, bohemă, ungurească, polonă, italiană și franceză.

[1259] 14—20

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 15 Aprilie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	3.15	—
Budapesta	6.47	1.45	**7.29**	**6.20**
Szolnok	11.22	3.51	**8·27**	**9.26**
P. Ladány	2.20	5.28	**5.58**	**11.40**
Oradea-mare	4.39	**6.41**	8.37	**1.28**
	—	**6.46**	9.37	**1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.45	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.14**	10.28	**2.34**
Rév	—	**7.42**	11.36	**3.18**
Bratca	—	—	12.10	**3.41**
Bucia	—	—	12.46	**4.01**
Ciucia	—	**8.31**	1.48	**4.26**
Huiedin	—	**9.01**	3.09	**5.08**
Stana	—	—	3.42	**5.27**
Aghireș	—	—	4.12	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluș	—	**10.01**	5.17	6.43
	10.20	—	—	7.03
Apahida	**10.52**	—	—	7.26
Ghiriș	**12.37**	—	—	8.54
Cucerdea	**1.48**	—	—	9.43
Uioara	**1.57**	—	—	9.51
Vințul de sus	**2.06**	—	—	9.58
Aiud	2.36	—	—	10.24
Teiuș	**3.14**	—	—	10.59
Crăciunel	**3.45**	—	—	11.28
Blaș	**4.06**	—	—	11.44
Micăsasa	**4.45**	—	—	12.18
Copșa mică	**5.40**	—	—	1.01
Mediaș	6.01	-	—	1.22
Elisabetopole	6.40	—	—	1.56
Sighișoara	7.35	—	—	2.44
Hașfalĕu	8.01	—	--	3.02
Homorod	10.05	—	—	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	**6.03**
Feldioara	12.14	—	—	**6.35**
Brașov	1.09	—	—	**7.14**
	1.50	**5.30**	—	—
Timiș	2.48	6.07	—	—
Predeal	4.56	7.45	—	—
Bucuresci	**9.40**	14.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.45	—
Predeal	—	**9.30**	12.50	—
Timiș	—	**11.11**	1.40	—
Brașov	—	**11.44**	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Hașfalĕu	10.10	—	**7.37**	—
Sighișoara	10.39	—	**8.21**	—
Elisabetopole	11.19	—	**9.05**	—
Mediaș	11.54	—	**9.43**	—
Copșa mică	12 12	—	**10.02**	—
	12.37	—	**10.30**	—
Micăsasa	12.56	—	**10.50**	—
Blaș	1.30	—	**11.29**	—
Crăciunel	1.45	—	**11 47**	—
Teiuș	2.34	—	**12.35**	—
Aiud	2.55	—	**1.04**	—
Vințul de sus	3.17	—	**1.30**	—
Uioara	3.24	—	**1.39**	—
Cucerdea	3.36	—	**2.07**	—
Ghiriș	4.11	—	**3.08**	—
Apahida	5.36	—	**5.08**	—
Cluș	5.56	--	**5.35**	—
	6.16	6.03	—	8.—
Nadisul ung	**.37**	—	—	8.34
Ghîrbou	**53**	—	—	8.59
Aghire	**7.08**	—	—	9.56
Stana	**7 34**	—	—	10.16
Huiedin	**7.55**	7.14	—	11.04
Ciucia	**8.37**	7.43	—	12.17
Bucia	**8.53**	—	—	12.47
Bratca	**9.12**	—	—	1.21
Rév	**9.31**	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	**10.06**	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	**10.25**	—	—	3.39
Várad-Velencze	**10.35**	—	—	3.55
Oradea-mare	**10.41**	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	**12.50**	10.38	1.45	**5.35**
Szolnok	**3.06**	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	**10.05**	10.30
Viena	3.—	**8.—**	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.—**	—
Budapesta	—	8.05	8.—
Szolnok	—	11.02	**12.—**
Arad	—	**3.37**	**5.55**
	—	4.—	6.05
Glogovaț	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliș	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborșin	—	**6.42**	8.58
Zam	—	**7.14**	9.28
Gurasada	—	**7.43**	9.56
Ilia	—	**8.01**	10.17
Branicîca	—	**8.21**	10.38
Deva	—	**8.47**	11.05
Simeria (Piski)	—	**9.40**	11.55
Orĕștia	—	**10.10**	12.24
Șibot	—	**10.34**	12.53
Vințul de jos	—	**11.04**	1.22
Alba-Iulia	—	**11.31**	1.40
Teiuș	—	**12.05**	2.24

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.09	**3.56**	—
Alba-Iulia	11.56	**4.27**	—
Vințul de jos	12.20	**4.53**	—
Șibot	12.25	**5.19**	—
Orĕștia	1.19	**5.41**	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicîca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborșin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	**6.18**	9.49	—
Radna-Lipova	**6.57**	10.23	6.14
Pauliș	**7.12**	10.37	6.30
Gyorok	**7.27**	10.52	6.47
Glogovaț	**7.56**	11.18	7.17
Arad	**8.10**	11.32	7.32
	9.—	12.27	—
Szolnok	**2.39**	5.10	—
Budapesta	6.50	**8.16**	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	12.27	3.23
Hațeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Banița	3.35	**6.07**
Petroșeni	4.04	**6.39**

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.49	9.33
Banița	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Hațeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	**8.18**
Aradul nou	6.25	**8.32**
Németh-Ságh	6.50	**8.51**
Vinga	7.19	**9.07**
Orczifalva	7.38	**9.20**
Merczifalva	7.56	**9.32**
Timișoara	8.42	**10.09**

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	**6.07**
Vinga	6.52	**6.32**
Németh-Ságh	7.06	**6.53**
Aradul nou	7.21	**7.24**
Arad	7.53	**7.40**

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	5.50	1.24
Șeica mare	6.11	1.11
Loamneș	6.40	2.32
Ocna	7.03	2.01
Sibiiu	7.23	2.44

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	**8.16**	10.25
Ocna	**8.40**	10.46
Loamneș	**9.06**	11.09
Șeica mare	**9.35**	11.32
Copșa mică	**9.59**	11.52

Cucerdea—Oșorheiu - Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheța	10.31	4.21
Luduș	10.53	4.43
M. Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireșteu	12.26	**6.10**
Oșorheiu	12.46	**6.30**
	1.16	—
Reghinul-săs.	3.08	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	**4.22**	4.—
Oșorheiu	6.14	5.52
	6.34	**12.25**
Nireșteu	6.55	**12.55**
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	**1.24**
Cipeu-Iernut	7.37	**1.54**
M. Bogat	8.07	**2.31**
Luduș	8.21	**2.46**
Cheța	8.38	**3.06**
Cucerdea	9.07	**3.40**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Pisk.)	11.30

Ghiriș — Turda

Ghiriș	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriș

Turda	8.20	1.41
Ghiriș	8.41	2.06

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 55 Sibiiu, Marți 27 Mai (8 Iunie) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 26 Maiu 1886.

Bunăstarea unui popor se condiționează în mare mĕsură și dela organisarea instrucțiunei în scoalele poporale, și dela succesul prestat tocmai pe acest teren, care la noi până mai acuma 30 de ani abia după nume era cunoscut. După cum am înaintat în cultură, și după gradul de perfecționare a poporului au început a se mai ameliora și condițiunile lui de esistență, așa că astăḑi putem arăta cu cifre pe ce locuri stăm mai bine cu poporațiunea noastră, putem arăta, pe cari locuri anume s'au putut organisa mai bine scoalele noastre poporale.

În general vorbind noi am făcut progrese îmbucurătoare pe terenul instrucțiunei publice cu toate greutățile, le putem ḑice enorme greutăți, cu cari am avut, avem sĕ luptăm și acuma, și după prospectele cele mai recente vom avea sĕ mai luptăm încă și în viitoriu. Am făcut progrese îmbucurătoare noi românii, și datori suntem sĕ o accentuăm aceasta pentru constatarea adevĕrului, și totodată și pentru încuragiarea noastră, căci mare lipsă avem de putere și virtute morală tocmai acuma, când ni se pun în calea mersului nostru spre progres greutăți, cari după a noastră individuală părere dacă nu ne vor da cu ḑeci de ani îndĕrĕpt, ne vor ținea cel puțin vre-o 10 ani în loc, așa că va trebuì sĕ rĕmânem la gradul de aḑi. De aceea este bine sĕ se scie cum stăm, ca sĕ ne putem provoca la stadiul de aḑi, când adecă vom fi siliți sĕ nu mai putem tăcea.

Avem înaintea noastră acuma greutăți, de cari până acuma nu am avut, avem greutăți în calea noastră spre progres, a căror delăturare nu mai zace în puterea noastră, cel puțin acuma nu este în puterea noastră putința delăturărei lor.

Am avut noi nĕcasuri și până acuma. Dela începutul lor scoalele noastre au avut a se lupta cu greutăți, și în locul prim ca pedecă a stat sĕrăcia poporului.

Caracterului poporului nostru și boldului lui firesc suntem datori cu această mărturisire, și aceasta pentru a da de minciună pe cei ce în mod defăimătoriu au susținut, și mai susțin încă, că poporul n'are inimă pentru scoală. Suntem datori sĕ reducem lucrul la adevĕratul lui isvor, la sĕrăcia cea mare a poporului, care a fost încovoiat ca nici odată.

A stat deci în calea progresului nostru lipsa de mijloace pentru înființarea, susținerea și înzestrarea scoalelor poporale. Cu această greutate ne-am luptat dela început și ne luptăm până în ḑina de astăḑi.

A doua greutate a fost lipsa de învĕțători pentru scoale.

Ca toate greutățile și acestea ne împedecau în mersul nostru spre progres. Un lucru a venit în ajutoriul nostru, și acesta a fost guvernul, care a avut inimă pentru înaintarea poporului, și ne-a dat puternicul seu scut în nobilele noastre nisuințe spre înaintare, spre cultură.

Este departe de noi intențiunea chiar de a arunca umbră asupra înaltei stăpâniri actuale prin paralela ce vom face între anii înainte de 1868 și cei după 1868. Constatăm însĕ lucruri împlinite, și dacă publicul cetitoriu va judeca și va trage conclusiuni din faptele împlinite, vina sĕ fie a publicului cetitoriu, care judecă și are cutezanța a trage și conclusiuni.

Înainte de anul 1868 pentru crearea unui stat învĕțătoresc ne da puternică mână puterea publică din stat. Prima și cea mai mare era, că nu ne punea pedeci în mersul nostru spre progres. De unde puteam și cu toată sĕrăcia noastră ne culegeam tineri deștepți și 'i instruam cu toată puterea sufletului nostru pe la pedagogie aici în Sibiiu, apoi prin ținerea de cursuri supletorie, cari erau tot atâtea foculare pentru tineretul doritoriu de a-și câștiga cunoscințe pentru a putea fi dascăl, și era onorifică pe atunci demnitatea de dascăl.

Puterea publică ne împingea înainte. Dascălii nostri formau oare-cum o clasă privilegiată, erau scutiți în cele mai multe casuri dela cătănie, erau scutiți dela suportarea sarcinilor publice în comune, cum sunt deosebitele aruncuri, ḑilele pentru drumuri, și alte asemenea sarcine publice. Erau apoi omeniți dascălii nostri cum s'ar ḑice, și amploiații statului priveau în ei oameni de încredere și cei mai de influență în comună.

Cu chipul acesta prelângă nobila intențiune și ferbintea dorință de a învĕța, prelângă consciința, că în calitate de învĕțătoriu omul își asigură o esistență mai onorifică, și se face mai folositoriu neamului seu, candidatul la dăscălie scia, că el are sĕ se bucure de o stare mai bună între semenii sei, este privit ca lumina satului și scutit de unele sarcini publice, cari în adevĕr nu se potrivesc cu chiemarea și ocupațiunile unui învĕțătoriu.

Între asemenea condițiuni s'a ridicat o frumoasă ceată de învĕțători, cari aproape o jumĕtate de veac sunt stêlpii scoalelor noastre, și fala noastră în întreg Ardealul.

La aceasta se mai adăogea o împregiurare, care nu trebue perdută din vedere. La întrarea în oficiu a învĕțătoriului se stipulau condițiunile între cari are el sĕ trăiască. Se spunea în un fel de contract, că învĕțătoriul are sĕ fie așa și așa, cu supunere către diregătoriile mai înalte bisericesci, cu purtări morale bune. Se stipula salariul învĕțătoresc și apoi acest contract se întărea și de către autoritățile politice, si cum? Se lua act despre instituirea învĕțătoriului, și el era sigur, că condițiunile puse se vor împlini.

Pe atunci biserica era privită cu factor moralisatoriu în stat, scoalele ei de foculare ale patriotismului.

Așa era pe atunci.

Astăḑi? Vom vedea.

Se încurcă ițele.

De mult nu va fi fost agitată lumea politică dela noi într'un grad așa de mare ca acum.

În decursul abia a două sĕptĕmâni s'au întêmplat atâtea lucruri momentuoase, încât nu e mirare dacă aḑi agitația cresce mereu, manifestându-se în cele mai diferite chipuri.

Am amintit în nrii nostri trecuți despre articolul lui „Pester Lloyd“ scris din incidentul toastului archiducelui Albrecht la Serajevo, în care se trage în tină venerabila persoană a căruntului inspector general al armatei, se lovesce fără nici o reservă în dinastiă. — și toate aste într'un ton ne mai pomenit de ostil la noi.

De importanță a fost și este, că articolul s'a scris în organul special și cel mai acreditat al guvernului.

Lumea a ținut cont de aceasta. Maghiarii l'au aplaudat unanim pe „Pester Lloyd,“ foile de dincolo de Laita împreună cu cercurile politice mai înalte s'au indignat.

În curênd ministrul president Tisza s'a dus la Viena pentru a da deslușirile necesare asupra celor întêmplate la Budapesta. E mai mult decât sigur, că cu prilegiul acesta a primit espresiunea nemulțămirii și reprobării dela locurile cele mai înalte pentru ținuta guvernului sĕu.

Trebuia deci sĕ se facă ceva pentru ameliorarea situației. Și s'a făcut, dar durere fără resultat.

FOIȚA.

CHIPUL LUI CESAR

de

Alecsandru Dumas.

(Urmare.)

Întrebai de dl Milliet. — Dl Milliet venì îndată. Ne strênserăm de mâni și eu i espusei scopul călĕtoriei mele.

— Cunosc afacerea dtale, îmi ḑise el; te voi duce la un judecătoriu din, ținutul nostru, care scrie istoria provinciei.

— Dar pe unde este el cu istoria?

— Pe la anul 1822.

— Îmi merge de minune atunci. De oarece evenimentele ce le voi istorisì datează dela 1799 și fiindcă eroii mei au fost esecutați în 1800, el a trecut preste epoca aceea și me va putea informa. Aidem la judecătoriul dtale.

Pe drum dl Milliet îmi spuse, că acest judecătoriu istoric era și un cunoscĕtoriu de vinuri distins.

Dela Brillat — Savarin este o modă ca judecătorii sĕ fie cunoscĕtori buni de vinuri. Din nefericire mulți se mulțămesc a fi numai mâncăcoși; ceeace de altcum ne e tot una.

Cineva ne întroduse în cabinetul judecătoriului. Aflai un om cu figura inteligentă și surisul batjocoritoriu.

El me primì cu acel aer de protector, pe care îl au istoricii față de poeți.

— Ei bine, dle, me întrebă el, vii sĕ cauți prin urmare sujete de roman în ținutul nostru cel sĕrac?

— Nu domnule: sujetul meu e aflat; vin numai sĕ consult bucățile istorice.

— Bine! eu nu credeam, că pentru a face romanuri, e de lipsă sĕ te ostenesci atât de mult.

— Ești în eroare, domnule, în astă privință. Eu am obiceiul d'a face cercetări foarte serioase asupra sujetelor pe cari le tratez.

— Ai fi putut cel puțin sĕ trimeți pe cineva.

— Persoana ce ași fi trimis o, domnule, ne fiind de loc pĕtrunsă de sujetul meu, ar fi putut trece preste fapte foarte importante fără a le vedea; apoi mie îmi ajută mult localitățile, nu sciu sĕ descriu fără sĕ fi vĕḑut.

— Atunci ăsta-i un roman, pe care voesci sĕ-l faci domnia ta însuți?

— Ei! da, domnule. Voisem sĕ-l fac pe cel din urmă prin servitoriul meu; dar fiindcă obținuse un mare succes, prostul mi-a cerut gagie așa de esagerate încât spre părerea mea de rĕu eu nu-i le-am putut da.

Judecătoriul își mușcă buzele. Apoi după un moment de tăcere:

— Vei binevoì a'mi arĕta, domnule, îmi ḑise el, cu ce 'ți voi putea ajuta în acest important, lucru.

— Me vei conduce în cercetările mele, domnule. Compunênd o istorie a departamentului, nici un eveniment important, care s'a petrecut în capitală, nu-l vei fi lăsat afară.

— În adevĕr domnule, cred că în această privință sunt destul de bine informat.

— Ei bine domnule, deocamdată departamentul dtale a fost centrul operațiunilor companionilor lui Jéhu.

— Domnule am auḑit vorbindu-se de companioni d'ai lui Isus, rĕspunse judecătoriul cu surisul sĕu batjocuritoriu.

— Ceea-ce însemnează Iesuiți, nu? Dar nu este asta, ceea-ce caut eu, domnule.

— Nu este asta despre care nu mai vorbesc; vorbesc de jefuitorii diligenței, cari infestară drumurile dela 1797 până la 1800.

— Ei bine, domnule, permite'mi drept sĕ 'ți spun, că acestia despre cari am venit sĕ caut informațiuni la Bourg, se numiau companionii lui Jéhu și nu companionii lui Isus.

— Dar oare ce sĕ însemneze acest titlu „companionii lui Jéhu?“ Îmi place sĕ aflu tot.

— Și eu tot așa domnule; eată pentruce nu am voit sĕ confund pe jefuitorii de pe drumuri cu apostolii.

În nrul din 4 Iunie a. c. al lui „Pester Lloyd“ a apărut următoarea declarațiune:

„Partea aceea a articlului tipărit în ediția de Sâmbătă sara a lui „Pester Lloyd,“ în care se vorbesce despre toastul archiducelui Albrecht ținut la Serajevo, — după cum am audit, s'a esplicat ca o vătĕmare la adresa dinastiei și a acestui membru al armatei. Declarând, că autorul articolului sunt eu, nu poate decât sĕ-'mi pară rĕu, că a fost esplicat astfeliu. Că eu ași fi avut intenția sĕ vatĕm pe unul dintre cei mai distinși membri ai dinastiei, sau armata în persoana mareșalului ei general, — aceasta nu o va presupune nimeni despre mine, nimeni, cine a urmărit cu oare-care atenție activitatea mea jurnalistică de 20 de ani; ear în ce privesce pe Maj. Sa ces. reg. archiducele Albrecht, eu îi cunosc cu mult mai bine vîrtuțile sale militare și omenesci, cu deosebire humanitatea și inima bună a lui, decât ca sĕ nu-'l respectez și eu cu acea stimă, cu care îl respectează toți câți îl cunosc.

Dr. Max Falk,
redactor șef la „Pester Lloyd.“

Foile oposiționale maghiare aruncă foc asupra guvernului și al lui „Pester Lloyd“ pentru această rușinoasă derută. „Egyetértés“ cu toate că l-a ținut de multe capabil pe C. Tisza, nu ar fi fost în stare sĕ creadă, ca servilismul lui austriac sĕ meargă pănă'ntr'acolo, ca sĕ-i jertfească onoarea și demnitatea națiunei.

Tinerimea maghiară vestită de zelul sĕu întru apĕrarea demnității naționale vătĕmate, nu a putut rĕmânea în reservă. Cum a aflat despre rectificarea lui Max Falk, apărută în „Pester Lloyd“ s'a adunat prin cafenelele Pestei ca sĕ arangeze noue demonstrațiuni la adresa celor ce au vătĕmat demnitatea națională a maghiarilor.

Și au făcut întocmai.

Adunêndu-se câteva sute de tineri universitari sporiți la numĕr cu alte câteva sute de meseriași și calfe de negustori, au cutrierat stradele capitalei strigând: „jos cu „Pester Lloyd“ „jos cu Falk,“ „jos Janski,“ **„jos Albrecht.“**

Înaintea redacției lui „Pester Lloyd“ au făcut șarivari. Împrăștiați de poliție, s'au dus la gară ca sĕ aștepte pe generalul Janski, despre care se credea că sosescc dinspre Kassa. Dar spre norocire nu a venit.

Tumultul abia pela 1 oară după miedul nopții s'a liniștit și împrăștiat, după ce a ars între zbierări și flueràturi nrul respectiv din „Pester Lloyd.“

Stând lucrul astfeliu, nu este nici o mirare, dacă după o telegramă sosită dela Budapesta, precum și după comunicările diarelor din capitală ce ne-au sosit adi, s'ar fi rĕspândit cu iuțala fulgerului scirea, că *Coloman Tisza 'și-a înaintat demisiunea.*

Scirea aceasta s'a rĕspândit în Budapesta Sâmbătă după ameadi, producênd în tot orașul o ferbere foarte mare. Ca isvoarele faimei s'au numit declarațiunile deputaților guvernamentali. În ședința clubului guvernamental s'a vorbit în conversări private asupra acestui lucru, dar Tisza, care a fost și el de față, nu a atins cu nici un cuvênt cestiunea.

Sigur nu este încă nimic în privința aceasta, dar că se poate vorbi cu multă probabilitate despre demisiunea ministrului president Tisza, — nu mai încape îndoială.

Opinia generală este, că ministrul president e compromis atât la curte cât și la unguri. Stând lucrul astfeliu, altă cale de scăpare abea credem că-i rĕmâne decât retragerea.

Și de ce anume?

Opiniunea publică a ungurilor, care și altfeliu își face merite din defăimarea dinastiei și a *„schwartzgelb“*-ului, adi e atât de întărîtată în contra dinastiei și a cercurilor conducĕtoare ale armatei, — încât ori-ce încercare de reconciliare din partea lui Tisza, îl face imposibil în fața națiunei domnitoare.

Eată pentru ce am dis, că scirea despre demisiunea Dlui C. Tisza are multă probabilitate.

Dacă se va adeverì acest lucru, va urma sĕ se chiarifice Ungaria asupra persoanei, care va avea sĕ-i ocupe locul.

Pe noi românii, ca atari, această întrebare foarte puțin poate sĕ ne intereseze. Urmeze-i lui Tissza, Szapári, Apponyi, Sennyei, ori fiecine, — de o tractare mai echitabilă nu avem nici o speranță. Schimbarea ministeriului ungar pentru noi are importanța, ce o avea schimbarea domnilor fanarioți în România în veacul trecut.

Ministeriul se va schimba, dar sistemul va rĕmânea.

Este însĕ o altă chestie, care trebue sĕ ne intereseze și sĕ ne preocupe și pe noi românii, ca cetățeni ai statului ungar. Reușiva guvernului, fie cine îl va conduce, restabilirea, respective susținerea bunei relațiuni între Ungaria și Austria pe de o parte, între maghiari, dinastie și armata comună pe de altă parte? Putea-va esercita asupra opiniunei publice maghiare o astfeliu de presiune, ca aceasta sĕ părăsască ținuta ei ostilă și periculoasă pentru monarchie?

Eată cestiunea de o capitală importanță, care trebue sĕ ne umple inimile de cele mai serioase și îndreptățite îngrijiri cât pentru viitoriu. Căci pe calea apucată nu mai poate merge mult.

Sĕ sperăm, că din încurcate ce sunt adi ițele politicei noastre interne, vom ajunge totuș la limanul dorit.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

O scenă îngrozitoare în Munții apuseni.

Mogoș, în 22 Maiu 1886 v. Stimate Domnule Redactor! Diua de Dumineca 18 a l. c. a fost și va remânea pentru comuna noastră o di de tristă memorie. În acea di o mulțime din locuitorii comunei noastre ca de obiceiu eșiră afară la otar în așa numitul loc la „Curmătură în șes“ în spre comuna Bucium-Poeni, comună învecinată cu otarul nostru; unde cei ce umblă în câscig cu vinul transportat de pre la Cetea, Benic etc. se așadă spre a-l vinde.

Pe la 1 oară încep a se aduna oaspeții atât din comuna noastră cât și din comuna B. Poeni.

Petrecerea se începe ca de obiceiu, dar spre marea nenorocire a multor se termină cu țipete de vai și amar. Se vorbesce adecă că părintele Ioan Iancu, din B. Poeni, carele e mare arêndator de spirtuoase, în întreg jurul Abrudului și Buciumului, ar fi esoperat nu scim pre ce căi dela pretorele cercului din Roșia montană, a trimite gendarmĕria la acel loc în „Curmătură“ ca sĕ sisteze vinderea de vin și sĕ împedece petrecerea Mogoșenilor și Buciumanilor de acolo.

Aceasta din singurul motiv, că poporul atât dintr'un loc cât și din celalalt, pentru eftinătatea vinului și fiind locul și convenabil pentru petrecere, se adună acì, și — vinul avea trecere — ear părintelui Iancu ca arêndator aceasta nu-i convenia, pentru că avea scădere.

Pe la 4 oare gendarmeria se presintă în urma ordinului solgăbirăesc în numĕr de cinci persoane, între cari probabil n'a fost nice un român. Oaspeții 'și petreceau pacinic, când deodată se provoacă a părăsì locul și petrecerea.

La această provocare Mogoșenii rĕspund: „Dlor „gendarmi! noi aici ne-am trezit cu petrecere și „nimenea nu ne-au împedecat, suntem pe pămêntul „nostru și dacă dvoastră aveți de oare unde îndemn „și poruncă, noi nu scim, însĕ dacă vom fi provocați „de mai marii comunei noastre, atunci ne vom supune.“ — Gendarmeria pleacă în spre comună la antistia comunală, când deodată se reîntoarce ca de vre-o 100 pași, și provoacă din nou pe cei ce erau acolo a nu mai vinde vin și a părăsì acel loc. Ne urmând aceasta în de grab, gendarmeria dă asalt asupra celor adunați strigând „Foc“! și astfel pică dintre Mogoșeni 2 morți, 4 greu răniți, dintre cari unul earăș au repausat în 20 spre 21 a l. c. și 4 ușor răniți. Dintre Buciumani 1 rănit și un biet călĕtoriu doar din Cricău.

În 19 a eșit o comisiune din Abrud, în 20 una din Alba-Iulia la fața locului și făcênd investigațiune, a dispus ca cei morți sĕ se înmormênteze. În 21 a l. c. o altă comisiune a sosit dela Cluș, care a dispus desgroparea celor îngropați în diua precedentă, spre a se visita din nou.

Nu scim ce urmări va avea acest esces.

Se dice că judecătoria din Abrud nu ar fi avut scire despre eșirea gendarmeriei la acel loc. Așteptăm deci dela locurile competente pedepsirea celor culpabili și rebonificarea familielor pentru perderea vieții acelor nenorociți ai lor.

Mogoșanul.

Apoldul superior, în 21 Maiu 1886. Astădi s'a sĕvârșit în comuna noastră un act de mare însemnătate.

Poporul nostru de aici a prăsnuit o îndoită serbătoare — una obștească a ss. împĕrați Constantin și Elena, și alta particulară — alegerea de păstoriu sufletesc al turmei vĕduvite în urma încetării din viață a fostului paroch Ioan Crăciun.

În cele următoare voi vorbi ceva despre cea din urmă.

După sĕvêrșirea sf. liturghii, dl protopresbiter tractual Ioan Droc, aduce la cunoscința creștinilor, că alegerea de paroch, anunțată deja la timpul seu se va efectuì imediat și invită pe alegĕtori a se întrunì în una din salele scoalei noastre de acolo.

Întrunindu-se membrii sinodului în sala ședinței, se alege o comisiune de trei membri, cari sĕ anunțe dlui protopop, că membrii sinodului sunt adunați și sĕ-l poftească a ocupa locul presidial.

La ivirea DSale în sală, strigăte prelungite de „sĕ trăiască“ se audiră din toate părțile.

Ocupând locul presidial, deschise sinodul prin o cuvêntare, care a străbătut și a atins cele mai delicate coarde ale inimei fie-cărui asistent.

Sala era îndesată de mulțime, dar nici cel mai mic sgomot nu se putea audi. Fie-care se părea că își reține chiar și respirațiunea, ca nu cumva sĕ scape vre un cuvênt din cele ce audea

A vorbit din inimă și a atins inimile.

Emoțiunea se vedea pe fețele ascultătorilor.

A accentuat cu deosebire, ca membrii sinodului sĕ lase acum la o parte toate preocupațiunile

---

— În adevĕr aceasta nu ar fi prea ortodocs.

— Ai putea totuș face ceva, domnule, decumva nu voi fi venit sĕ rectific eu poetul, judecata dtale, ca istoric!

— Cer esplicare, domnule, reluà judecătoriul mușcând din buze.

— Ea va fi scurtă și simplă; Jéhu era un rege al lui Israil sfințit prin Eliseu pentru esterminarea casei Achab. Eliseu era Ludovic XVIII; Jéhu era Cadoudal; casa Achab era revoluțiunea. Eată pentru ce distrugĕtorii diligențelor cari jefuiau banii guvernului pentru a întreținea resbelul civil se numiau companionii lui Jéhu.

— Domnule sunt fericit că am aflat astfel de lucruri în etatea mea.

— Oh! domnule, toate le află omul totdeauna, în ori-ce timp, la ori-ce etate: în decursul vieței aflii despre om, după ce ai murit despre Dumnedeu.

— Dar în fine, îmi dise interlocutorul cu un gest de nerăbdare, cu ce-ți pot servi?

— Eată, domnule. Patru dintre acești tineri, principalii între companionii lui Jéhu au fost esecutați la Bourg pe piața Bastion.

— Deocamdată, domnule la Bourg, nu se esecută pe piața Bastion; ci pe livadia unei păduri.

— Nu acum, domnule .... de 15 sau 20 ani, este adevĕrat.... dela Peytel. Dar cu toate acestea și și de pe timpul revoluțiunei mai cu samă, se esecuta pe piața Bastion.

— Este posibil.

— Astfel.... Acești tineri se numiau Guyon, Leprêtre, Amiet și Hyvert.

— De prima dată aud pronunțându-se aceste nume.

— Ei au cu toate acestea un svon oare-care la Bourg mai cu samă.

— Și ești sigur, domnule, că acești oameni au fost esecutați aici?

— Sum sigur.

— De unde ai această informațiune?

— Dela un om al cărui unchiu condamnat de gendarmerie, asistă la esecuțiune.

— Cum îl chiamă pe acest om?

— Charles Nodier.

— Charles Nodier, romanțierul, poetul?

— Dac'ar fi fost un istoric, n'aș mai insista domnule. Am aflat mai în urmă în o călĕtorie la Varennes întêmplarea care trebue sĕ facă istoricii.

— Dar în adevĕr fiindcă el era un poet, un romanțier, insist.

— Îți stă în voiă, dar păn acum nu sciu nimic ce doresci sĕ aflii și cutez a dice chiar că ai venit la Bourg numai ca sĕ aflii despre esecutarea domnilor.... cum îi chiamă?

— Guyon, Leprêtre, Amiet și Hyvert.

— Ai făcut o călĕtorie nefolositoare. Sunt 20 de ani, domnule de când rescolesc archivele orașului și n'am vĕdut nimic despre așa ceva.

— Archivele orașului nu sunt ale tribunalului domnule; poate că în acestea ași găsi ceeace caut.

— Ah! domnule, de vei afla ceva în archivele tribunalului, vei fi foarte dibaciu! este un chaos domnule în archivele tribunalului, un chaos adevĕrat; ar trebui sĕ rĕmâi aici o lună și mai mult încă...

— Socotesc că nu voi rĕmănea decât o di domnule; dar dacă într'această di, voi afla ceeace caut, îmi vei permite a te face și pe Dta părtaș!....

— Da, domnule, da, și 'mi vei face un prea mare serviciu.

— Nici decât mai mare decât acela pe care vi l-am cerut; voiu afla un lucru pe care nu îl cunosceai, eată tot.

Me sculai sĕ me depărtez dela istoricul meu când întorcêndu-me sĕ aflu ușa, ochii mi se opriră asupra unei statue antice. (Va urma.)

personale, sĕ-şi concentreze cugetele numai în o direcţiune şi aceea sĕ fie, binele, prosperarea şi fericirea acestei comune, sĕ voteze după cunoscinţă pentru acela, pe care îl cred mai demn a le fi pe viitoriu cap şi conducĕtoriu.

În fine implorând binecuvêntarea cerească, trece la ordinea ḑilei.

O scenă într'adever sentimentală s'a petrecut acum.

Capul unei minorităţi, care până acum era condus poate de alte interese personale, şi care n'ar fi voit ca lucrurile sĕ ia faţa, care au luat-o, sĕ insinuă la cuvênt şi declară înaintea sinodului, că impresionat de cele auḑite mai înainte, departă dela sine personalităţile şi va lucra şi el după consciinţă.

Buna impresie ce o a făcut asupra auḑitorilor, s'a putut vedea din feţele cele vesele ale acestora.

După implinirea tuturor formalităţilor prescrise, presidiul cetesce lista candidaţilor, doi la numĕr şi anume: Vasilie Necşa invĕţătoriu în Apoldul superior şi Ioan Pulca, învĕţătoriu în Tălmăcel.

Se purcede la votare.

Dintre 149 membri îndreptăţiţi la alegere, au fost presenţi 116.

La apelul nominal, fie-care membru venea la masa presidială, unde notariul sinodului, între bărbaţii de încredere scria voturile.

Făcêndu-se în fine scrutiniul s'a vĕḑut că candidatul Vasilie Necşa a obţinut 114 voturi, candidatul Ioan Pulca un vot, ear un membru s'a abţinut dela votare.

Necurmatele strigăte de „sĕ trăiască Necşa“ şi numĕrul voturilor, dovedeau, cumcă resultatul alegerii a fost aşa precum l-a dorit fie cine.

În tot decursul şedinţei s'a observat cea mai esemplară ordine, linişte şi seriositate.

După ce presidiul declară pe candidatul Necşa de paroch ales, membrii sinodului îşi esprimă dorinţa, ca alesul lor sĕ fie chiemat în sală spre a i se împărtăşi şi lui resultatul alegerii.

Întrând în sală a fost întimpinat cu strigăte prelungite de „sĕ trăiască.“

Presidiul îi aduce la cunoscinţă încrederea ce a pus-o în el poporul, îl sfătuesce că precum ca învĕţătoriu, aşa şi ca paroch sĕ năsuiască într'acolo, ca prin purtarea şi faptele sale, pentru binele şi fericirea acestei comune parochiale, sĕ se facă demn de acea încredere.

Necşa în vorbirea sa mulţămes e dlui protopop şi membrilor sinodului, promiţêndu-le că va purta cu demnitate sarcina plăcută ce i s'a încredinţat.

Astfeliu s'a finit acest act solemn.

Plin de mulţămire şi impresionat de cele petrecute, am părăsit şi eu sala, aducêndu-mi aminte de cuvintele sf. scripturi: „Rabdă până în sfêrşit şi te vei mântui.“ Aşa este.

Invĕţătoriul Necşa în decurs de 13 ani cât a funcţionat în Apold, a avut sĕ îndure multe necasuri şi neplăceri, pe cari earăş numai un învĕţătoriu le poate mai bine sci.

Dacă undeva scoala poporală şi-a ajuns scopul, apoi în Apold încă şi l-a ajuns, aşa încât n'ar mai fi mult de dorit în direcţiunea aceasta

Poporul însĕ ţinênd cont de serviciul prestat de Necşa în decurs de atâţia ani, a sciut sĕ-i dea astăḑi satisfacţiunea cuvenită. —*b*.—

Varietăţi.

* (Comitele suprem provisoriu al Sibiiului.) Contele Andrei Bethlen a rostit către corporaţiunile oficiale, ce s'au presentat la dênsul, cam următoarele cuvinte: El a primit o însărcinare grea asupră-'şi, pentru a cărei împlinire e gata sĕ 'şi ofere toată bunăvoinţa şi puterile sale; dar el crede că 'şi va resolvì problema, dacă corpul funcţionarilor îl va sprigini cu zelul lui patriotic, la care contează, cu împlinirea de bunăvoie a datorinţei sale, ce tinde spre înaintarea binelui comun, pe care o cere, şi dacă va conlucra cu rêvnă la împlinirea misiunei ce o au cu toţii; dar nu în mod mechanic sĕ se facă aceasta, ci cu toată consciinţa şi în spiritul legii, pe lângă stricta considerare a relaţiunilor locale; şi dênsul aşa are sĕ lucre totdeauna. Pune pond pe cuvêntul „lege“, pentrucă legea e făclia luminătoare. care arată calea cea adevĕrată. Deşi încă nu cunoasce mai de aproape relaţiunile interne ale acestui comitat, totuş crede, că precum a făcut la Braşov, va putea sĕ aducă şi acì bună-înţelegere în comitat, care este o recerinţă principală. Spre ajungerea acestui scop se roagă de spriginul puternic al corpului funcţionarilor, care va afla în trênsul nu numai un şef, ci un coleg de oficiu şi un adevĕrat amic.

* (Ear un atac în contra bisericii.) Gazeta sêrbească „Branic“ din Neoplanta în nrul seu cel mai nou (59) aduce următoarea scire cu datul din 21 Mai st. v:

„Aflăm că ministeriul regiu-ung. a adresat rescripte către autorităţile noastre diecesane, ca instrucţiunea în religiune (catechisaţiunea) cu studenţii sêrbi dela institutele de stat sĕ se facă în limba maghiară, ear caticheţii necualificaţi în limba maghiară sĕ fie înlăturaţi.“

Redacţiunea numitei foi adauge:

„Aşa scim, că autoritatea diecesană din Verşeţ a primit rescript în privinţa catichetului de lângă scoala reală din Panciova, de-asemenea autoritatea eparchială din Neoplanta relativ la catichetul din Segedin. Noi nu suntem informaţi, că ce posiţiune vor lua autorităţile eparchiale faţă de această nouă dispositiune; dacă însĕ a putut sĕ ne pară ceva minunat, apoi este tocmai această ordinaţiune. Dacă oare-ceva până acuma ne-a vĕtămat simţul religios, o astfeliu de ordinaţiune trebue sĕ'l vatăme în cel mai mare grad. Biserica noastră dreptcredincioasă îşi are limba oficiului seu, limba de care se servesce, şi aceea este cea paleo-slavenă sau slavenă-bisericească. A scoate această limbă din biserică, însamnă a se atinge de esistenţa bisericei. A dechiara că cel ce nu scie limba maghiară, necalificat este de învĕţătoriu al religiunei ortodocse, — aceasta nici odată nu vor putea admite autorităţile noastre spirituale. Noi multe am învĕţat a îndura şi suferi, dar nici odată nu vom ierta, nu vom putea sĕ iertăm aceluia care vine a ne ataca sanctuariul, a se atinge de lumina ochiului nostru. Las încerce-se numai a face aceasta, las conceadă aceasta autorităţile noastre spirituale, — apoi atuncia ne vom trage sama!“

Ne ar fi preste putinţă sĕ dăm şi creḑĕmênt chiar unei asemenea sciri sensaţionale, dacă n'am fi avut şi noi înşine mai acuma 5 ani un asemenea cas, şi anume la Caransebeş, unde guvernul a cerut dela un catechet de ai nostri sĕ propună religiunea în limba ungurească.

Precum se vede lucrul începe a se cam îngroşa.

* (Generalul Jansky) la espresa dispositie a Maj. Sale şi-a reocupat postul avut de general de brigadă; şi spre acest scop a călĕtorit la Cincibiserici. Ungurii în frunte cu studenţii dela academia de drept de acolo, au arangiat demonstraţiuni în contra generalului, pe cari poliţia numai cu greu le-a putut stêmpăra. Pe eri era aşteptat Jansky la Pesta, unde s'au luat toate mĕsurile de precauţiune pentru încungiurarea de scandaluri.

* (Tariful vamal autonom) al României conform articlului 3 din legea votată de camera română va întra cu 10 Iuniu n. în viaţă. Cu ḑiua aceasta dar se va începe adevĕratul rĕsboiu vamal.

* (Maial.) Ni se scrie din Alba-Iulia: Maialul ţinut în Praterul din loc în 22 Maiu v. 1886, în favoarea scoalei gr. or. din loc, s'a ţinut cu un succes strălucit, venitul curat a fost preste aşteptare; la 2 oare d. p. au pornit elevii dela scoală sub conducerea domnului învĕţătoriu Ioan Frâncu, cu musica în frunte; la 4 oare p. m. s'a început danţul cu „Ardeleana,“ la care te uitai răpit vĕḑênd românculele cele seducĕtoare cu ce foc şi simţ dansau.

„Romana“ şi „Quadrilul“ l'au dansat 25—30 de părechi. Acolo am aflat dintre doamnele de faţă pe dna Zoiţa Pipoş, Elena Tordoşanu, O. Caşolţan, E. Patiţa, Hoprich, Roşca, etc., din cununa de dşoare pe dşoara Elena Pipoş, Otilia Caşolţian (costum) Gliţeria Pipoş, Eufrosina Pipoş, Mariţi Hoprich, Elena Hoprich, Claudia Popp, Victoria Roşca, sororile Marciacu (costum) etc. etc.

Maialul s'a finit la 1 oară după meḑul nopţii, ducênd suveniri plăcute acasă fie-care.

* (Primatele Ungariei) cardinalul Ioan Simor îşi va serba iubileul de 50 de ani al activităţii sale preoţesci la 28 Octombre a. c. Catolicii din toate părţile ţĕrii se pregătesc ai face din acest incident mari ovaţiuni.

* (Locustele în Basarabia.) Se scrie din Ismail, că temerile pentru bucate sunt mari acolo. Locusta le distruge foarte rĕu şi ameninţă a devenì un adevĕrat flagel pentru sudul Basarabiei.

* (Propagandă papistaşă la Bucuresci.) Cetim în „Epoca“: Este aproape o lună de ḑile de când foile guvernamentale au vestit cu paradă, sosirea în ţară a unui preot român uniat de feliu din Transilvania. După prealabilele reclame şi afişări ale ordinariatului papistaş din capitală, ne a fost dat sĕ asistăm Dumineca în catedrala după strada Fântânei, la începutul lucrărei acestui apostol al rezvrătirei credinţei strămoşesci a neamului românesc.

Credem a ne îndeplini o datorie de curtenire, înfăţişând cetitorilor noştri pe acest nou campion al propagandei papistaşe în România:

Pater Demetrius Radu, este în floarea tinereţei, cu o înfăţişare blajină, ce tradează sigilul crescerei jezuitice; portu-i foarte îngrijit, am putea ḑice chiar elegant, judecând după inelul de briliant, pe care 'l face sĕ lucească din dreapta sa când gesticulează. Poartă barba întreagă, dar pĕrul capului e tuns, după moda apuseană.

Vocea tinĕrului misionariu e slabă, dar ḑicerea îi e limpede şi hotărîtă, cadenţa italiană. Arta retorică o posede în toată întregimea; gestul e mĕsurat după tactul cuvêntului şi în perfectă armonie cu mimica feţei obrazului. Predicatorul 'şi a dat o învederată osteneală de a întrebuinţa cea mai aleasă cuvêntare românească, cu toate acestea, dialectul blăjan a dat de mai multe ori năvala în cursul cuvêntărei, cu terminaţiuni ciudate ca, năciune, civilisăciune, vârtute etc.

Predicatorul şi-a espus cuvêntul pe tema propovĕduirei cuvêntului lui Dumneḑeu, comună tuturor bisericilor creştine, ridicându-se cu putere contra teoriei actuale a moralei independente, şi într'o strălucită desfăşurare, a învederat adevĕrul revelat al credinţei creştine.

Negreşit că ori-care creştin simte o adêncă mângăere în inima sa, la auḑul cuvêntului lui Dumneḑeu şi am fi dorit din tot sufletul, sĕ ne fi lăsat a fi absorbiţi de duchul cuvêntului evangelic. Dar părintele Radu a fost ţinut a-şi face datoria către stăpânul sĕu, spunêndu-ne curat, că monarchul suprem care conduce destinele lumei catolice latine, l-a orênduit a propaga învĕţătura bisericei sale în România.

Pentru care mulţămesce cu înfocare Papei, care putea sĕ'l trimeaţă în Africa, Oceania sau la capĕtul pămêntului!...

Noi credem, că ar fi fost mai bine ca tinĕrul misionariu sĕ fi primit a se duce sĕ convêrtească pe sĕlbateci la creştinism, decât sĕ primească a se face unealta resvrătitoare a unei puteri strĕine în ţara noastră, cu însărcinarea d'a turbura consciinţa naţiunei române din care s'a născut.

O veche ḑicătoare românească sună că, toată paserea pe limba ei piere!

Din parte-ne ne mărginim d'ocamdată, a recomanda meditaţiunei tinĕrului misionariu papistaş, înţelepciunea acestui proverb.

* (Principele Alecsandru al Bulgariei) a plecat spre cercetarea părechei regale române la Sinaia. Sosit la Rusciuc, principele fù întimpinat cu entusiasm din partea poporului, care-l aclama. După o petrecere de doue ḑile aci, va trece peste Dunăre în România.

* (Emigranţii poloni şi Ţarul.) Se scrie din Lemberg, că emigranţii poloni, cari au luat parte la revoluţia în contra Rusiei din anul 1863, şi de atunci trăiesc în esil în Francia şi Anglia, au cerut printr'o petiţiune comună amnestie dela Ţarul Guvernul rusesc le-a dat resoluţiunea, ca petenţii sĕ'şi înainteze fie-care câte o rugare în numele lor propriu pe calea ambasadei rusesci, şi care dintre aceste rugări va fi recomandată din partea ambasadei, se va şi resolvì în mod favoritoriu.

Conspectul operaţiunilor institutului de credit şi de economii „Albina“ în luna Maiu 1886.

Intrate.

	fl. cr.
Numerariu din 30 Apriliu 1886	20,221.95
Depuneri	153,235.94
Cambii rescumpĕrate	317,941.43
împrumuturi hipotecare şi alte împrumuturi	58,648.40
Interese şi provisiuni	17,827.42
La fondul de pensiune	130.51
Monetă vêndută	25,223.11
Effecte	49,662.—
Conturi curente	41,365.13
Diverse	1,487.43
	fl. 685,743.32

Eşite.

	fl. cr.
Depuneri	157,752.03
Cambii escomptate	330,743.75
Împrumuturi hipotecare şi alte împrumuturi	83,880.—
Interese pentru depuneri	1,324.37
Contribuţiuni şi competinţe	1,111.97
Salarie şi spese	2,310.47
Monetă cumpĕrată	28,581.99
Conturi curente	37,464.25
Diverse	2,220.14
Numerariu cu 31 Maiu 1886	40,354.35
	fl. 685,743.32

Sibiiu, 31 Maiu 1886.

P. Cosma,
director esecutiv.

Iosif Lissai,
comptabil.

Loterie.

Sâmbătă în 5 Iunie n. 1886.

Buda: 65 31 88 76 5

Nr. 224/1886 [1317] 2—3

CONCURS.

Pentru conferirea stipendielor vacante din „fundațiunea Gozsdu“ pe anul scolastic 1886/7 de câte 300 fl., 400 fl. și 500 fl. pentru studiile mai înalte și în cas de graduațiune de câte 60 fl., 120 fl. și 180 fl. pentru scoalele medii și inferiori, — se deschide concurs sub următoarele condițiuni:

1. Concurenții sĕ documenteze, că sunt fii de cetățeni ungari și se țîn de biserica ortodocsă orientală română și studiază la vre-un institut public din patriă cu succes bun și că nu sunt în stare a se susținea la studii din averea propriă, sau a părinților sei.

2. La conferirea stipendiilor vor avea preferință cei mai înaintați în studii și în calcule, afară de aceasta pentru anul curent — cei ce vor asculta studiile comerciale și agronomice.

3. Cei ce vor sĕ studieze la vr'un institut afară din patriă, au sĕ'și motiveze pe deplin această necesitate.

4. Petițiunile instruite cu toate documentele necesare sunt a se adresa la cancelaria fundațiunei lui Gozsdu (Budapesta Király utcza Nr. 13) până la 1/13 August a. c.

5. Totdeodată se provoacă foștii stipendiști, ca până la 1/13 August a. c. sĕ arete resultatul studiilor din anul 1885/6, că altcum li se vor sista stipendiile avute.

Comitetul.

Nr. 455. [1316] 2—3

EDICT.

Ilie Ilie Lazar gr. or. din Mohu, carele de 9 ani a părăsit cu necredință pe muierea sa Lina născută Ioan Lazar gr. or. din Mohu, fără a se scì ubicațiunea lui, dacă mai trăisce, prin aceasta se citează ca în termin de 6 luni dela prima publicare a acestui edict sĕ se presenteze înaintea subsemnatului, căci la din contră cererea de divorțiu a femeii sale se va pertracta și decide și în absența lui.

Sibiiu, 13 Maiu 1886.

Scaunul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului.

Simeon Popescu,
protopresbiter ca președinte.

Nr. 213. [1313] 3—3

EDICT.

Elena Ioan Sîrbu din Brașovul vechiu protopresbiteratul I al Brașovului, care cu necredință părăsì pre legiuitul ei bărbat Dimitrie Ghimbășean tot din Brașovul vechiu, de 8 ani de ḑile, fără a se scì ubicațiunea ei, se citează prin aceasta, ca în termin de 6 luni de ḑile dela prima publicare sĕ se presenteze înaintea subscrisului scaun protopresbiteral, ca for matrimonial, căci la din contră se va aduce sentință de divorțiu și în absența ei.

Brașov, în 13 Maiu, 1886.

Scaunul protopresbiteral gr. or. I al Brașovului.

Ioan Petric,
protopop ca administrator.

Nr. 267. [1317] 1—3

Publicațiune.

Maria Țiogoie din Petca fiind despărțită de pribegitul ei bărbat Nicolae Socin tot din Petca, protopresbiteratul Cohalmului, prin sentința Venerab. Consistoriu archidiecesan din 14 Februariu, anul 1886, Nr. 7118. B, aceasta se aduce la cunoscință publică în sensul §. 124 din procedura matrimonială.

Cohalm, în 21 Maiu 1886.

Oficiul protopopesc gr. or. al Cohalmului:

Nicolau D. Mircea,
protopresbiter.

Publicațiune de licitațiune minuendo.

Pe basa concesiunei Preavenerabilului consistoriu archidiecesan dto 28 Maiu 1885, Nr. 2162 B. se publică prin aceasta licitațiune minuendo pentru edificarea unei nouă biserici în comuna Certeșul superior, protopresbiteratul gr. or. al Geoagiului I, în comitatul Huneadoarei, cu un preliminariu de spese de **5000 fl. v. a.,** și peatra recerută pentru zidire.

Licitațiunea minuendo verbală se va ținea în localitatea parochială din susnumita comună la **15/27 Iuniu a. c.,** în Dumiueca a doua după Rosalii.

Până la terminul susnumit doritorii de a intreprinde acest lucru își pot înainta la oficiul parochial gr. or. și oferte în scris, cari au sĕ conțină vadiul de **250 fl. v. a.,** în bani sau hârtii de valoare apte de vadiu, ear la licitațiunea verbală minuendo, înainte de începerea aceluia, anteprenorii au sĕ depună la mânile comitetului parochial vadiul de 250 fl., adecă: douĕ sute cinci ḑeci flor. v. a.

Planul bisericei și preliminariul de spese, precum și condițiunile mai detaiate se pot vedea la oficiul parochial gr. or. din Certeș.

Certeșul-superior, la 15 Maiu 1886.

Comitetul parochial gr. or. din Certeşul superior.

Nicolae Fărcaș, not. comitet. parochial.

Petru Gabor, paroch și președintele comitetului.

[1215] 3-3

Sz. 944 tkvi 1886 [1318] 1—1

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság részéről közzététetik, hogy a nagyszebeni „Albina“ takarék és hitelintézet végrehajtató 22 frt. 7 kr. tőke, ennek 1883 Augustus 1-től 8$^0/_0$ kamata, 15 frt. 70 kr. költség követelésének kielégitése végett végrehajtást szenvedők taháti Dregitza Maria, Achim és Iuonnak a tóhati 47 sz. tjkvben A + 1—11. 13—20. 23. 24. rendszám fekvői, — melyekből 7 r. 610/1 hrsz. szöllő 12 frt 33$^4/_6$ ev. szöllő dézsma váltság terhel, — 960 frt. megállapitott kikiáltási árban Tohát község elöljárósági helyiségében **1886 évi julius hó 2-dik án d. el. 10 órakor** tartandó nyilvános árverésén kikiáltási áron alól is eladatnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10$^0/_0$-ét készpénzben vagy pedig az 1881. évi LX. t. cz. 42 §. ban jelzett árfolyammal számitott ovadékképesnek nyilvánitott érték papirokban a kiküldött kezéhez letenni, végrehajtató Albina intézet kivételével.

A vételárt pedig vásárló árverezés jogerőre jutása után 3 egyenlő részben, az egyenlő részben 15, 30 és 45 nap alatt, köteles a feltételekben megnevezett kir. adó, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Külömben az árverezés megállapitott feltételei alólirt tkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Tóhát község elöljáróságánál megtekinthetők.

A kir. járásbiróság mint tkvi hatóságtól.
N.-Enyeden, 1886 márczius 17-én.

Szentpáli Károly,
kir. albiró.

Acțiile
institutelor de credit și economii
„Albina,“ „Furnica,“ „Ardeleana,“ „Timisiana,“ și „Economul“
le cumpĕră eschisiv numai pentru români, cu prețurile originali + tacsa de transcriere, ear celea definitive („Albina“ și „Furnica“) și cu prețuri urcate cu 7—11$^0/_0$.
Cancelaria Negrutiu
[1314] 3—3 în Gherla — Sz.-Ujvár.

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 15 Aprilie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	3.15	—
Budapesta	6.47	1.45	**7.29**	**6.20**
Szolnok	11.22	3.51	**8·27**	**9.26**
P. Ladány	2.20	5.28	**5.58**	**11.40**
Oradea-mare	4.39	**6.41**	8.37	**1.28**
	—	**6.46**	9.37	**1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.45	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.14**	10.28	**2.34**
Rév	—	**7.42**	11.36	**3.18**
Bratca	—	—	12.10	**3.41**
Bucia	—	—	12.46	**4.01**
Ciucia	—	**8.31**	1.48	**4.26**
Huiedin	—	**9.01**	3.09	**5.08**
Stana	—	—	3.42	**5.27**
Aghireș	—	—	4.12	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluș	—	**10.01**	5.17	6.43
	10.20	—	—	7.03
Apahida	**10.52**	—	—	7.26
Ghiriș	**12.37**	—	—	8.54
Cucerdea	**1.48**	—	—	9.43
Uioara	**1.57**	—	—	9.51
Vințul de sus	**2.06**	—	—	9.58
Aiud	**2.36**	—	—	10.24
Teiuș	**3.14**	—	—	10.59
Crăciunel	**3.45**	—	—	11.28
Blaș	**4.06**	—	—	11.44
Micăsasa	**4.45**	—	—	12.18
Copșa mică	**5.40**	—	—	1.01
Mediaș	6.01	—	—	1.22
Elisabetopole	6.40	—	—	1.56
Sighișoara	7.35	—	—	2.44
Hașfalĕu	8.01	—	—	3.02
Homorod	10.05	—	—	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	**6.03**
Feldioara	12.14	—	—	**6.35**
Brașov	1.09	—	—	**7.14**
	1.50	**5.30**	—	—
Timiș	2.48	6.07	—	—
Predeal	4.56	7.45	—	—
Bucuresci	**9.40**	14.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.45	—
Predeal	—	**9.30**	12.50	—
Timiș	—	**11.11**	1.40	—
Brașov	—	**11.44**	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Hașfalĕu	10.10	—	**7.37**	—
Sighișoara	10.39	—	**8.21**	—
Elisabetopole	11.19	—	**9.05**	—
Mediaș	11.54	—	**9.43**	—
Copșa mică	12 12	—	**10.02**	—
	12.37	—	**10.30**	—
Micăsasa	12.56	—	**10.50**	—
Blaș	1.30	—	**11.29**	—
Crăciunel	1.45	—	**11 47**	—
Teiuș	2.34	—	**12.35**	—
Aiud	2.55	—	**1.04**	—
Vințul de sus	3.17	—	**1.30**	—
Uioara	3.24	—	**1.39**	—
Cucerdea	3.36	—	**2.07**	—
Ghiriș	4.11	—	**3.08**	—
Apahida	5.36	—	**5.08**	—
Cluș	5.56	—	**5.35**	—
	6.16	6.03	—	8.—
Nadisul ung	**.37**	—	—	8.34
Ghirbou	**53**	—	—	8.59
Aghire	**7.08**	—	—	9.56
Stana	**7 34**	—	—	10.16
Huiedin	**7.55**	7.14	—	11.04
Ciucia	**8.37**	7.43	—	12.17
Bucia	**8.53**	—	—	12.47
Bratca	**9.12**	—	—	1.21
Rév	**9.31**	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	**10.06**	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	**10.25**	—	—	3.39
Várad-Velencze	**10.35**	—	—	3.55
Oradea-mare	**10.41**	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	**12.50**	10.38	1.45	**5.35**
Szolnok	**3.06**	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	**10.05**	10.30
Viena	3.—	**8.—**	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.—**	—
Budapesta	—	8.05	**8.—**
Szolnok	—	11.02	**12.—**
Arad	—	3.37	**5.55**
	—	4.—	6.05
Glogovaț	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliș	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborșin	—	**6.42**	8.58
Zam	—	**7.14**	9.28
Gurasada	—	**7.43**	9.56
Ilia	—	**8.01**	10.17
Branicĭca	—	**8.21**	10.38
Deva	—	**8.47**	11.05
Simeria (Piski)	—	**9.40**	11.55
Orĕștia	—	**10.10**	12.24
Șibot	—	**10.34**	12.53
Vințul de jos	—	**11.04**	1.22
Alba-Iulia	—	**11.31**	1.40
Teiuș	—	**12.05**	2.24

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.09	**3.56**	—
Alba-Iulia	11.56	**4.27**	—
Vințul de jos	12.20	**4.53**	—
Șibot	12.25	**5.19**	—
Orĕștia	1.19	**5.41**	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicĭca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborșin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	**6.18**	9.49	—
Radna-Lipova	**6.57**	10.23	6.14
Pauliș	**7.12**	10.37	6.30
Gyorok	**7.27**	10.52	6.47
Glogovaț	**7.56**	11.18	7.17
Arad	**8.10**	11.32	7.32
	9.—	12.27	—
Szolnok	**2.39**	5.10	—
Budapesta	6.50	8.16	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	12.27	3.23
Hațeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Banița	3.35	**6.07**
Petroșeni	4.04	**6.39**

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	**8.18**
Aradul nou	6.25	**8.32**
Németh-Ságh	6.50	**8.51**
Vinga	7.19	**9.07**
Orczifalva	7.38	**9.20**
Merczifalva	7.56	**9.32**
Timișoara	8.42	**10.09**

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.49	9.33
Banița	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Hațeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	**6.07**
Vinga	6.52	**6.32**
Németh-Ságh	7.06	**6.53**
Aradul nou	7.21	**7.24**
Arad	7.53	**7.40**

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	**5.50**	1.24
Șeica mare	6.11	1.11
Loamneș	6.40	2.32
Ocna	7.03	2.01
Sibiiu	7.23	2.44

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	**8.16**	10.25
Ocna	**8.40**	10.46
Loamneș	**9.06**	11.09
Șeica mare	**9.35**	11.32
Copșa mică	**9.59**	11.52

Cucerdea—Oșorheiu – Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheța	10.31	4.21
Luduș	10.53	4.43
M Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireșteu	12.26	**6.10**
Oșorheiu	12.46	**6.30**
	1.16	—
Reghinul-săs.	3.08	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	**4.22**	4.—
Oșorheiu	6.14	5.52
	6.34	**12.25**
Nireșteu	6.55	**12.55**
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	**1.24**
Cipeu-Iernut	7.37	**1.54**
M. Bogat	8.07	**2.31**
Luduș	8.21	**2.46**
Cheța	8.38	**3.06**
Cucerdea	9.07	**3.40**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Pisk.)	11.30

Ghiriș — Turda

Ghiriș	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriș

Turda	8.20	1.41
Ghiriș	8.41	2.06

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 56 Sibiiu, Joi 29 Mai (10 Iunie) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 28 Maiu 1886.

(N. I.) Orisontul monarchiei noastre începe a sĕ întuneca de un timp încoace. Sunt rele semnele cari se arată din spre Viena şi domnii nostri se par a fi în curat cu curentul, care domnesce în cercurile militari superioare — precum şi în cele mai înalte cercuri hotărîtoare în afacerile monarchiei. Tot ce i supĕră pre mai marii nostri din Translaitania e raportul cel nefiresc, în care se găsesc cu naţionalităţile nemaghiare din patriă şi tocmai aici zace greutatea pe inimile lor. Dacă ar scì puternicii nostri, că sunt împăcate toate popoarele cu ei şi cu ţinuta lor, dacă aici ar domnì o înţelegere şi un entusiasm pentru legile maghiare, instituţiunile lor şi dacă ei n'ar fi uitat aşa de curènd cuvintele lui Deák, că adecă sĕ facem şi nemaghiarilor ţeara plăcută — ei aḑi s'ar putè răḑima pe toate popoarele şi nu ar avea temeri fundate cum le au, când federalişti ca Belcredi 'şi ridică vocea lor şi ameninţă egemonia maghiară dincoace la noi şi preferă unitatea imperiului, aşa cum a fost ea înainte de diploma din 20 Octobre 1860. Necurmat şi mereu am ḑis fraţilor maghiari sĕ nu umble cu capul în sac şi sĕ veadă că Ungaria numai atunci e mare şi tare, numai atunci are vaḑă în lăuntru şi în afară, dacă ea împarte de o potrivă pentru toţi cetăţenii sĕi drepturile şi datorinţele, dacă înaintea legei fiecare om e egal, dacă înceată privilegiile şi prerogativele feudalistice şi dacă concede, ca în marginile legei, tot cetăţeanul sĕ se folosească de limba sa, de datinele sale, şi de drepturile înăscute omului. Ei dar vorbele noastre au fost şi au rĕmas în urechile d-lor mazere aruncată pe părete. Ne-a fost dată sĕ vedem ordinaţiuni de ale preşedinţilor tribunalelor, prin cari s'a scos limba română, germană, sêrbească etc. şi a fost înlocuită, în paguba acelor cetăţeni curat numai cu limba statului. Ne-a fost dată sĕ vedem creându-se legi, cari rup cu trecutul istoric al desvoltărei popoarelor ce locuesc aici şi le impun în scoalele lor o limbă, de care nu au şi nu pot avea o neapĕrată trebuinţă. Am vĕḑut ridicânduse o goană formală asupra bisericilor şi scoalelor noastre, tot numai din motivul, că am avut şi avem curagiul a cere ca sĕ fim tractaţi ca cetăţeni egali cu alţii, şi că nu bucuros suntem dispuşi a ceda, ca în scoalele şi în bisericile noastre sĕ vedem validitându-se ingerinţe strĕine nouĕ şi instituţiunilor noastre canonice.

Le-am ḑis mereu şi nu odată, noi suntem cei mai moderaţi, noi ne-am pus popularitatea în joc când ne-am declarat de aderenţi ai situaţiunei aşa după cum e creată ea de împregiurări, dar cerem în schimb ca acum voi la rêndul vostru sĕ modificaţi legea electorală care e curat numai spre asuprirea noastră în comitate, în universitatea săsască şi la dieta ţĕrei, dar glasul nostru sincer şi binevoitoriu nu a aflat apreciare în cercurile guvernamentale, ear în cele oposiţionale foc şi trăsnet pe capul nostru, dacă cutezăm a cere ca sĕ ni se acoarde aceea ce ne compete de drept. În faţa unor astfeliu de stări de lucruri e de esplicat deprimarea ce a cuprins chiar şi pe cei mai înflăcăraţi oameni ai stêngei estreme din dieta Ungariei, când Belcredi de o parte, polonii de altă parte cer urcarea vamei petroleului şi ameninţă pe contele Taafe cu cădere, ear veteranul şi încărunţitul comandante suprem al oştirilor imperiale în Seraievo ridică vocea sa atât de ponderoasă în afacerile monarchiei!

Întrebăm acum pe fraţii maghiari, unde le sunt aliaţii, pe cine se spriginesc ei, cine sĕ le ajute lor de a consolida şi duce la limanul dorit statul maghiar, dacă nu noi românii — 3 milioane de locuitori, cari aici voim sĕ trăim şi sĕ murim, aici voim sĕ fim şi sĕ ne afirmăm sub ori-ce împregiurări. 19 ani sunt decând domnii maghiari ar fi avut timp destul ca sĕ ne facă şi nouă patria aceasta iubită şi plăcută, sĕ ne facă sĕ ne împretenim cu idea statului unguresc, dacă această ideă ar consta întru fericirea tuturor popoarĕlor fără deosebire de naţionalitate şi de confesiune! Pentru o astfeliu de ideă de stat unguresc românul ar merge prin foc şi prin apă, ar fi în stare sĕ dea averea sa în sânge şi în bani şi atunci cuvintele lui Belcredi n'ar avea sĕ-i pună pe gânduri, ci ar privì cu faţa senină la desvoltarea lucrurilor şi tot cu faţa senină ar putea spune Europei, eată misiunea mea în orientul Europei, eată binefacerile ce am revărsat supuşilor mei, eată mulţămirea lor, bunăstarea lor, dovadă cea mai vie despre activitatea mea şi despre principiile mele profesate la 1848 în faţa lumei, pentru cari 'mi-am câştigat simpatiile Europei, eatăme vrednică de acele simpatii. Dacă patria noastră, au guvernul ei ar fi în stare sĕ o ḑică aceasta fără sĕ înroşască, atunci lucruri, cuvêntări ca a lui Belcredi n'ar avea a-i pune pe gânduri, dar tocmai consciinţa, că nu au făcut aceea ce trebuia sĕ facă, că nu au împăcat pe nici un popor în justele sale pretensiuni i doare şi neliniştesce, — şi aceasta nu fără cuvênt.

Dacă încă odată ne împlinim o datorinţă sântă şi patriotică, când le ḑicem sincer şi în mod binevoitoriu fraţilor maghiari, împăcaţi pretensiunile noastre cele juste, lăsaţi-ne sĕ ne facem scoli din averea noastră, nu ne puneţi pedeci desvoltărei noastre culturale şi naţionale, nu aveţi urechi pentru toţi denunciaţii, fiţi cavaleri, cum ve place a ve numì, ear nu asupritori, şi atunci românul ve va dovedì, că n'are statul sĕ se teamă de Belcredi şi alţii ca el, căci noi toţi suntem gata a-l apĕra şi înlăuntru şi în afară şi ademenirile celor din Viena nu vor mai găsì resunet în inimile poporului român ca la 1848—49, spre dauna şi a maghiarilor şi şi a românilor.

Archiducele Albrecht şi monarchul. Telegramele mai proaspete ne aduc scirea, că Maiestatea Sa împĕratul şi regele nostru a adresat un autograf archiducelui Albrecht, în care îi esprimă cea mai călduroasă mulţămită pentru neobosita lui activitate ca supremul beliduce, glorifică armata comună, care hrănită în intactele tradiţiuni vechi, susţine demnitatea tronului şi a monarchiei şi pe care şi în viitoriu o va susţinea.

În Viena Maiestatea Sa rĕsplătesce oboselile căruntului mareşal prin preaînalta recunoscinţă, în Pesta norodul între cântări de a lui Kossuth spânḑură în chip pe unchiul împĕratului.

Indignaţiunea inimilor românesci pentru dobitoceasca purtare a celor din Pesta o a potolit Preabunul nostru monarch prin actul de recunoscinţă.

Trăiască dinastia!

Partida guvernamentală din Arad a adresat faimosului Max Falk următoarea telegramă de felicitare din incidentul derutei pentru atacul îndreptat în contra archiducelui Albrecht:

> „Articolul Magnificenţei Tale din 29 Mai c. dând ansă la interpretări false, comitetul partidei liberale din Arad Ţi-a primit cu mulţămire declaraţia de eri, ca una, care a mijlocit aplanarea necesară a falselor interpretări, şi în faptul acesta al Magnificenţei Tale, vede, că intenţiunile rele şi esplicările false prin sincera declaraţie — le-ai făcut imposibile, lăsând totodată espresia fidelă a sentimentului naţional din nrul trecut în deplină vigoare.
>
> *Comitetul partidului liberal aradan.*“

Revista politică.

Coloman Tisza îşi ocupă şi acum postul de ministru president al Ungariei. Cu toate aceste, scirile despre demisiunea lui se dovedesc acum că au fost basate. Căci după cum se asigură din isvoare acreditate,

---

FOIŢA.

CHIPUL LUI CESAR

de

Alecsandru Dumas.

(Urmare.)

Devenii curios.

— Oh! îmi strigă el, şarmantul mititel Cesar!

— Oh! oh! eşti şi archeolog domniata!

— Eu nu sunt absolut nimic.

— Cu toate acestea la prima vedere, ai recunoscut că această statuă era un bust al lui Cesar?

— Nu e nici o maliţie acolo: Cesar este un tip cunoscut.

— Da şi apoi faimoasa coroană de lauri care o obţinuse d'a o purta totd'auna pentru a-şi ascunde pleşuvia....

— Oh! aceea nu-i nici decât drept; dreptul asupra coroanei de lauri datează din cele din urmă ḑile ale vieţei sale, dela anul 46 sau 47 înainte de Christos, când Cesar avea 52 sau 53 de ani; aici după cum veḑi are 40 sau 45, şi mai veḑi că el nu este pleşuv, căci acest spaţiu plin este o pată pe care timpul a făcut-o; nu, el are coroana pur şi simplu pentrucă a fost împĕrat, general învingĕtoriu. Această mică statuă trebue că s'a găsit în Francia; ea va fi fost făcută pe timpul primei espediţiuni contra Galilor, 56 sau 57 ani înainte de Christos.

— Ea a fost regăsită în împrejurimile oraşului Besançon domnule.

— Aceasta provine de acolo, că Besançonul fusese ameninţat prin emigrarea Elveţienilor, cari trebuiau sĕ treacă preste corpul sĕu. Elveţienii respinşi în munţii lor, Cesar trebuì sĕ apară ca eliberator la Vesuntio sau la Chrysopolis, cum vei vrea, Cesar i dă aceste două nume. Cu toate acestea el vorbesce cu cel mai mare elogiu şi îmi aduc pe deplin aminte; dacă ai avea „Comentariile“ sale aici, aşi găsi pagina în cinci minute: trebue sĕ fie în cartea I-a, vei căuta după ce voi pleca. Besançonul a devenit de atunci o mare capitală, metropolea Sequaniei; dar este adevĕrat că sub August. Posede urme de anticităţi cari datează dela Aurelian, şi adecă: poarta neagră, ruinile treatrului, apaductul.

— Ai fost la Besançon?

— Nici odată.

— Cum le scii pe toate, atunci?

— Fiind că cunosc o grămadă de alte lucruri din întêmplare. Besançonul este oraşul natal al lui Nodier şi Hugo, dintre cari unul a fost, şi celalalt este încă şi va fi totdeuna amicul meu. Resultă de aici că am vorbit mult despre Besançon cu Hugo şi Nodier şi că cunosc Besançonul ca pe busunariul meu. De unde aceasta statuetă?

— Dela museul din Besançon, care mi l'a făcut cadou.

— Trebue sĕ o cer.

— Eu cred că n'a fost trasă decât în 25 esemplare?

— Se va mai trage a 26-a pentru mine, îmi trebue mult aceea.

— Spre ce scop?

— Dar ca istoric al lui Cesar.

— Ai facut o istorie a lui Cesar.

— Da.

— Dumniata?

— Pentru ce nu eu? Veḑi bine că eu îl cunosc pe Cesar aşa de bine ca mulţi oameni şi chiar mai bine.

— Când ai făcut această istoriă a lui Cesar?

— De vr'un an.

— Scusă; aceasta provine de acolo că nu s'a vorbit de loc despre ea în lumea savantă...

— Oh! lumea savantă nu vorbesce nici odată de nime.

— O istorie a lui Cesar trebue sĕ producă cu toate acestea oarecare sensaţiune?

— Aceasta n'a produs nici una; s'a cetit numai, eată tot; istoriile necetibile fac sensaţiune, ca şi prânḑurile cari nu se mistuesc; prânḑurile cari

Dl C. Tisza 'şi-a înaintat în realitate demisiunea, ḑar ea n'a fost primită de coroană, deoarece în timpul transacţiunii cu Austria, a rĕsboiului vamal cu România şi a situaţiunei interne atât de încurcate, — ea nu s'a putut primì, ceeace nu eschide posibilitatea, ca lucrul amânat aḑi, sĕ se aducă în îndeplinire mâne.

După altă versiune, susţinută de „Egyetértés,“ C. Tisza nici nu ar fi demisionat, deoarece causa foarte serioasă, care l'ar fi putut îndupleca la acest pas, se basează pe o greşală nevinovată. Coloman Tisza s'a întors dela Viena cu acea informaţiune, că generalul Ianski se află în Baden lângă Viena, şi că'şi va primì imediat concediul cerut. Deoarece însĕ generalul era deja afară de serviciu, la ministeriul de rĕsboiu nu s'au prea grăbit cu espediţia concesiunii; dar Ianski pe basa unor instrucţiuni mai vechi avea sĕ împlinească unele agende oficiale la Cinci-biserici, şi nevenindu-i încă concesia pentru concediu, s'a şi dus acolo. Faptul acesta a surprins mult guvernul ţĕrei, care credea că a fost păcălit de cei din Viena. Dar spre norocire n'a fost aşa. Espediţia cu încuviinţarea cererii de concesiune s'a trimis la Baden, însĕ Ianski nu mai era acolo. De aici apoi s'a trimis la Cinci-biserici, şi astfeliu îndată după primirea ei, generalul a şi părăsit teritoriul Ungariei.

Astfel dar crisa ministerială în perspectivă este delăturată şi poate şi mult dorita linişte în patrie se va restabilì cât mai curênd.

Doue cestiuni de mare importanţă, cari au ţinut multă vreme încordată atenţia Europei au ajuns la o resolvare oarecare în ḑilele aceste.

Cestiunea grecească şi proiectul „Home Rule“ al lui Gladstone.

Se vede că circularele lui Tricupis adresate către puteri nu şi-au greşit adresa, ele au înduplecat pe a totputernicii Europei ca sĕ cedeze din presiunea cea mare ce au exercitat-o de vr'o câteva sĕptĕmâni asupra Greciei.

Ministrul president a comunicat alaltăeri camerei grecesci din Atena, că puterile au notificat guvernului ridicarea blocadei.

Parlamentul Britaniei a decis în şedinţa sa de noapte de Luni spre Marţi asupra epocalului bill al lui Gladstone: *„Home Rule.“* Detaiuri despre decursul desbaterilor ne lipsesc. Scim numai resultatul. Au votat: **pro 311, contra 341**. Proiectul s'a respins deci cu o majoritate de 30 de voturi.

Se asigură, că după această lovitură, ce a primit guvernul veteranului liberal, se va convoca imediat un consiliu de ministri, care va avea sĕ se ocupe cu cestiunea disolvării parlamentului şi escrierea de alegeri noue.

Un lucru stă Parlamentul celui mai constituţional stat din lume a respins proiectul actual, dar idea lui Gladstone nu poate sĕ peară. Acolo va sta ea ca un memento, şi cu cât va amâna Anglia resolvarea cestiunei irlandeze, cu atât o va face mai dificilă şi mai desavantagioasă în urmările ei pentru ţara mamă.

Din dieta Ungariei.

Demonstraţiunile de stradă, despre cari dăm cetitorilor nostri numai o palidă icoană la alt loc, şi-au aflat viu resunet în parlamentul Ungariei în şedinţa de Luni. După rapoartele ḑiarelor cari ne stau la disposiţiune, desbaterile au fost foarte turbulente, şi stêngă estremă şi-a dat toată silinţa sĕ stăpânească situaţiunea, şi sĕ o esploateze în folosul seu, căci dacă e permis a glorifica gloatele nebunatice, cari spênzură în efigie pe unchiul împĕratului, pe cel mai cărunt şi mai vrednic membru al dinastiei, pe generalisimul armatei comune, care este stêlpul instituţiunilor noastre din patrie, şi toate acestea cântând Osanna revoluţionariului Kossuth, — dacă e permisă glorificarea acestor fapte, de care se indignează tot omul cu inima la loc, atunci departe am ajuns cu stima şi iubirea de ordine.

Însĕ sĕ urmăm cursul desbaterilor.

Daniil Irányi: Începe prin a vorbi despre brutalitatea poliţiei, care a atacat libertatea individuală a cetăţenilor. Comisarii de poliţie cu baioneta pe puşcă au atacat publicul, şi ca sĕ nu li se poată constata individualitatea şi-au luat insigniele. Mai mulţi au dat năvală cu cai asupra publicului innocent, au călcat femei şi copii.

Noi suntem amicii ordinei şi nu numai ai libertăţei, nu permitem ca fără nici o causă sĕ se turbure ordinea, nu putem permite nici aceea, ca sub cuvêntul de ordine sĕ fie în aşa brutal mod atacată libertatea, şi aceasta tocmai de aceia, cari sunt chiemaţi a îngriji de viaţa şi averea cetăţenilor. Astfeliu de lucruri nu se tolerează nici în ţeri absolutistice, cu atât mai puţin în ţeri constituţionale, precum ne place sĕ ţinem noi despre Ungaria.

Me restring numai la enararea acestor fapte, după cum le-am cetit din jurnale, şi mi le-au enarat amici mei. Îmi înnec în inimă indignaţiunea, şi rog pre ministrul de interne şi pre cel de justiţie sĕ cerceteze şi sĕ dispună pedepsirea celor vinovaţi.

Iuliu Lukáts: Nu fără causă s'a scandalisat poporaţiunea capitalei de casul revoltătoriu de aseară, sub care este de a se înţelege nu nevinovata demonstraţie, care nimĕrui nu i a stricat nimic, ci brutala procedere a poliţiei în contra vieţei cetăţenilor şi în contra imunităţii deputaţilor dietali.

Despre cea dintâi voi vorbì mai la urmă, cu privire la a doua amintesc douĕ casuri. Aci espune vorbitoriul cum 7 deputaţi din stânga estremă părăsind localul partidului sara şi voind sĕ meargă la cină au fost risipiţi şi insultaţi în repeţite rênduri cu vĕdită intenţiune (?) din partea poliţiei, cu toate că li s'a spus poliţiştilor, că respectivii sunt deputaţi dietali, că nu iau nici o parte la demonstraţiuni şi voiesc sĕ meargă la cină. Nu numai atât. Dar unul dintre cei mai distinşi membri ai casei, Géza Lükő a fost insultat direct în modul cel mai brutal. (Strigăte în stânga estremă: ruşine!)

Al doilea cas este următoriul: Când s'a rĕspândit faima că s'a vĕrsat sânge pe stradele capitalei, câţiva deputaţi guvernamentali voind sĕ se convingă despre aceasta, s'au dus la faţa locului pe strada museului, de unde poliţia i-a respins cu un brutal „căraţi-ve,“ cu toate că le-au spus cine sunt. Făcênd cineva atent pe poliţist, că lucrul acesta se poate spune într'un ton mai cuviincios, acela 'şi-a repetat frasa şi a pretins dela deputatul respectiv sĕ i se recomânde, ear după aceea spre zidirea publicului ce asista — ve rog sĕ scusaţi pentru repetarea acestei drastice espresiuni — a ḑis: *„dacă sunteţi deputaţi lătraţi la dietă!“* (Mişcare mare. Strigăte sgomotoase în stânga estremă: ruşine!)

Pe aceste pun pondul.

Permiteţi-mi acum sĕ întregesc cu câte ceva cele ḑise de dl deputat Irányi. (Sĕ auḑim). Vorbitoriul înşiră unele casuri de brutalitate, comise de poliţia capitalei faţă cu publicul cel mai pacinic, cărui nici prin minte nu-i trecea a demonstra. Dame şi copii au fost alungaţi şi bătuţi fără cruţare, fiind-că au avut nenorocirea de a părăsì tocmai atunci teatrul şi nici nu sciau încătro sĕ se retragă. Toate aceste se părea că poliţia le face din haz la o poruncă mai înaltă, căci unii dintre ei strigau în mod ironic: „cruţaţi damele!“ şi „doborîţi cânii!“ (Mişcare mare. Zgomot. Strigări: Frumoase stări! Ruşine!)

Cas cam analog, stimată casă, numai la 1869 am vĕḑut la Havanna din incidentul rebeliunei din Cuba. Dar un cas identic celui de ieri n'am mai vĕḑut nici la apus nici la rĕsărit, asta numai la noi s'a putut întêmpla.

Întreb deci ce a fost asta? Poliţia 'şi-a făcut iucs (Aşa-i.) şi s'a pus sĕ vêneze după pacinicii cetăţeni? (Aprobări vii.) Nu sciu ce rapoarte oficiale va fi primind Dl ministru president, dar cu toate că principiile mele politice sunt diametral opuse cu cele ale dlui şi eu nu am încredere într'ênsul, totuş sunt convins, că dacă vedè numai ½ de oară cele ce se întêmplau, aḑi jumătate din funcţionarii poliţiei nu mai erau la posturile lor. Eu sciu ce mărturie au sĕ pună poliţiştii, dar încercese Dl ministru, ca dupăce a dispus cercetarea, sĕ provoace, pe toţi cei ce sciu casuri concrete sĕ se înfăţişeze, — şi eu îl asigur, că se vor presenta deputaţi, juḑi dela tablă, funcţionari mai înalţi ministeriali, cari au vĕḑut cele espuse. (Aprobări vii şi aplause în stênga. Mişcare în dreapta.) Cât privesce arestările, declar că eu am fost martor numai la un singur cas. (Sĕ auḑim! Sĕ auḑim!) Şi de ce s'a făcut arestarea? (Sĕ auḑim! Sĕ auḑim!) Când a ḑis respectivul oficeriu de poliţie: lătraţi la dietă! (Mare zgomot. Mişcare.) un tinĕr cu oare-care simţ de dreptate, a observat cu toată modestia, că unui deputat şi legislator nu se poate ḑice sĕ latre; rĕspunsul au fost câteva lovituri cu patul puscii, ear apoi arestarea (Zgomot şi nelinişte mare în stênga şi stênga estremă. Mişcare în dreapta.)

Pe basa acestora me alătur la rugarea Dlui D. Irányi; şi adresez către ministrul president şi presidiul camerei următoarele întrebări: pot şi voiesc sĕ dispună, ca cetăţenii capitalei şi deputaţii dietali sĕ fie cruţaţi de brutalitatea poliţiei, şi ca representanţi ţĕrii sĕ nu poată fi atacaţi cu intenţie din partea poliţiei! (Aprobări vii şi aplause în stênga estremă. Mişcări în dreapta).

Coloman Tisza ministru-president: (Sĕ auḑim! Sĕ auḑim!) Stimatul d. deputat D. Irányi s'a provocat la aceea, că este amicul ordinei şi al libertăţii de opotrivă. (Sĕ auḑim! Sĕ auḑim!) Asta o pot declara şi eu din partea mea; (Sĕ auḑim! Sĕ auḑim! din dreapta. Mişcare în stânga.) şi'l pot asigura pe stimatul domnul deputat, că dacă s'a făcut abus, dacă pe lângă stricteţa de lipsă s'a uitat de humanitate, dacă s'a trecut peste marginile cercului de activitate, — cari au greşit, îşi vor lua pedeapsa. (Vii aprobări generale.)

În privinţa investigaţiunei am luat deja mĕsurile de lipsă. (Vii aprobări generale.) Nu voi apĕra pe nimeni asupra căruia s'a adeveri ori ce greşală. (Vii aprobări generale.) Ori cine va sci date positive, va face foarte bine, ca acolo unde se va putea judeca, sĕ aducă doveḑi. (Vii aprobări generale.)

---

nu se mistuiesc te fac a nu te mai gândi la ḑiua următoare. Ar trebui propus un preţ asupra acestei cestiuni: „Care este cel mai ingrat stomachului“ sau „despre memoria oamenilor?“

Şi, după această vedere fiilantropică, salutai pe judecătoriul meu şi eşíi nu fără a arunca o ultimă privire de râvnire asupra micului Cesar.

III.

Eşind dela judecătoriul meu eram atins la ambiţiă, voiam cu ori-ce preţ sĕ-mi am informaţiunile asupra companionilor lui Jéhu.

Me dusei la Milliet şi nu-l slăbii de loc.

— Ascultă, îmi ḑise el, am un cumnat advocat.

— Eată-mi omul! mergem la el.

— Tocmai acum se află la palat.

— Mergem la palat.

— Apariţiunea dtale va produce larmă şi te previn.

— Atunci, dute singur; spune-i de ce e vorba; ca sĕ-şi facă cercetările sale. Eu me voi duce prin pregiurul oraşului pentru a'mi stabili lucrul asupra localităţilor; noi ne vom regăsi la patru oare pe piaţa Bastion, dacă voiesci.

— Perfect.

— Îmi pare că venind am vĕḑut o pădure.

— Pădurea dela Seillon.

— Bravo!

— Ai lipsă de pădure?

— Îmi este indispensabilă.

— Atunci, permite....

— Ce?

— Te voi duce la unul dintre amicii mei, dl Leduc, un poet care în momentele sale perdute este inspector.

— Inspector de ce?

— De pădure.

— Nu se află nime în pădure?

— Se află la Chartreuse, care nu e în pădure, dar la o distanţă de 100 de paşi.

— Şi în pădure?

— Este un feliu de fabrică numită Correrie, care depinde de Chartreuse şi care comunică cu ea printr'un pasagiu subteran.

— Bun! — Acum de'mi vei putea spune de vr'o peşteră mi-ar fi destul.

— Avem peştera dela Ceyzeriat, dar de cealaltă parte la Reissouse.

— Puţin me impoartă. Dacă peştera nu vine la mine, voi face ca Mohamed, voi merge eu la peşteră. Sĕ mergem la dl Leduc.

Cinci minute după aceea eram la dl Leduc, care aflând de ce e vorba, puse calul şi trăsura sa la disposiţiunea mea.

Primii tot. Sunt oameni ce îţi ofer într'un mod deosebit şi dela cel dintâi cuvênt te fac sĕ primesci.

Visitarăm mai întâi Chartreuse. Trebue s'o spun că nu mai era după gustul meu. O monăstire goală, grădină devastată, locuitori aproape sĕlbateci. Mulţămesc, hasard!

De acolo trecurăm la Correire, acesta era completarea Chartreusului. Nu sciam încă ce voi face acolo; dar era evident, că aceea putea sĕ'mi fie spre folos.

— Acum domnule, ḑisei eu conductorului meu am lipsă d'o privelisce plăcută, puţin umbroasă, sub nisce arbori mari, aproape de un rîu. Aveţi aşa ceva în ţinut?

— Spre ce scop?

— Pentru a zidì un castel.

— Ce castel?

— O vilă, ce naiba! Am o familie, o mamă model, o fică melancolică, un frate sburdalnic, un grădinariu isteţ.

— Avem un loc numit „Fântânele negre.“

— Eată un nume fermecătoriu.

— Dar nu-i castel.

— Atât mai bine, căci aşi fi silit sĕ'l las la o parte.

— Mergem la fântânele negre.

(Va urma.)

Dar și aceea trebue sě observ, (Sě audim! Sě audim!) tocmai pentru că sunt amicul ordinei și al libertății, că nu pot aproba, dacă mai multe dile după olaltă neliniștesc tumulte și demonstrațiuni pe cetățenii pacinici ai orașului. (Vii aprobări generale.) De altmintre nu cred că dl deputat Irányi sau ori cine altul ar aproba, ca demonstrațiunile de stradă sě influințeze în mod hotărîtoriu asupra conducerii afacerilor țěrei, (Aprobări și aplause vii în dreapta. Mișcare în stânga estremă.) căci aceasta trage după sine decăderea autorității și a celui mai puternic stat. (Așa e! în dreapta. Sgomot mare. Mișcare în stânga estremă.) Tocmai de aceea este datorința oricărui guvern din lume a apěra atât liniștea cetățenilor pacinici, cât și a nu permite, ca demonstrațiunile de stradă sě devie prea puternice. (Așa e! Așa e! în dreapta.) Dar repet, dacă la împlinirea datorinței, se comit grobianități, și abusuri: pe cei ce le-au comis, cea mai strictă pedeapsă îi va ajunge. (Aprobări vii în dreapta.)

A mai vorbit la cestiune G. Ugron atacând în modul cel mai vehement pentru cele întêmplate pe ministrul president. După rěspunsul lui Tisza, au mai vorbit K. Ernuszt (moderat), E. Szemnetz, Beöthy A. (guvernamental), Madarász (Kossutist) și la urmă Tisza.

După aceste s'a trecut la discusiunea tarifului vamal austro-ungar din 1882, care are sě se modifice.

Varietăți.

* (O escursiune artistică la Mercurea) se va arangia din partea corului teologilor din seminariul Andreian sub conducerea zelosului nostru profesor de musică și cântări Dl George Dima.

Pe a doua di de Rosalii va cânta escelentul cor al Dlui Dima liturghia, compusă de dênsul, în biserica română gr. or. din Mercurea. Ear seara va da un concert în localul scoalei ev. lut. de acolo, după un program, compus din considerare la numěrosul public german, din piese micste, parte române, parte și germâne.

Venitul curat va fi destinat pentru scoala română gr. or. din Mercurea.

Programa concertului, din lipsă de spațiu, o vom publica în nrul viitoriu.

* (Demonstrațiunile din Budapesta.) Duminecă seara s'au repetat de nou demonstrările începute în diua precedentă. Poliția avênd înainte cunoscință despre cele ce au sě se întêmple, a luat měsuri stricte pentru împedecarea scandalurilor. Toate locurile mai espuse ale capitalei au fost supraveghiate de cete de polițiști pedestri și călăreți și sute de detectivi. Cum a înserat, studenții începură a se aduna în diferite locuri, dar mulțămită activității poliției, nu le-a succes nicăiri a face tumult mai mare. Cu toate aceste se vede că multă osteneală i-a costat pe păzitorii ordinei, de a restabilì pacea, deoare-ce, demonstrațiunile de astădată n'au decurs așa de ușor ca în trecut. Un individ a cădut mort, străpuns de baioneta unui polițist, alții mai mulți au fost răniți, ear 31 s'au arestat.

Dintre multele aměnunte, comunicate de diarele pestane, notăm acì numai una, care ajunge ea singură pentru caracterisarea spiritului de loialitate, de care este însuflețită tinerimea maghiară, floarea națiunei, viitoriul patriei!! Un tiněr întreprindětoriu — dice „Egyetértés" — a câștigat pe oare-care cale posele archiducelui Albrecht și a generalului Iansky, pe cari aducêndu-le o ceată de demonstranți cântând marșul lui Kossuth, *le-au spânzurat* între strigăte vii de „*Éljen Kossuth*" și „*Abzug Albrecht!*"

Fie-le rușine!

* (*Maialul român din Orěștie.*) Scoalele capitale gr. or. din Orěștie au ținut Dumineca trecută un maial în dumbrava orașului. Elevii și elevele în frunte cu învěțătorii G. Oprea, G. Joandrea și T. Popovici au eșit între sunetele musicei la locul de verdeață. După ameadi a venit și publicul inteligent român în dumbravă, însě într'un numěr atât de mic și neînsemnat, încât maialul n'a putut sě aibă valoarea și importanța ce ar trebuì sě aibă o festivitate română mai ales în orașele, unde elementul român dispare față cu străinii. Dintre inteligenții români din Orěștie au participat ca totdeauna dd. Dr. Tincu, Dr. Mihu, dl Mihaiu cu familia, membrii de frunte ai comitetului parochial, — familia Corvin, care totdeauna a dovedit solidaritate și un viu interes, de câte-ori a fost vorbă de o întreprindere sau convenire românească, — dl comerciant G. Baciu cu soția. Ne-a mai onorat prin presența sa binevenită dl director teatral G. Petculescu cu mica sa trupă teatrală, care tocmai a închieiat o serie de cinci modeste representațiuni teatrale, primite de altmintrelea cu puțin interes, mai cu seamă de publicul român dimpregiur. Aceste sunt somitățile române din Orěștie, cari au învrednicit maialul român cu prețuita lor atențiune. Partea cea mai mare a publicului a fost din clasele industriale și econome, mai cu seamă părinți de ai elevilor și elevelor. Petrecerea a decurs bine și până seara târdiu — și în aceste limite modeste.

Cine cunoasce pe românii inteligenți din Orěștie — oh, de i-ar cunoasce fiesce care după adevěratul lor merit! — poate vedea, că o considerabilă parte a inteligenții române s'a purtat passivă față cu acest maial. Mulți dintre cei absenți și absente s'au bucurat în inima lor, că maialul n'a fost destul de imposant și n'a reușit precum s'a așteptat cu tot dreptul sě reușeze. Un român însě cu adevěrate simțeminte românesci trebue sě se mâchnească și indigneze până în adêncul sufletului vědênd pe românii din Orěștie jucând un rol atât de pěcătos, vědêndu-i lunecând earăș în prăpastia antipatiilor și animosităților personale. E vechiul blăstěm al poporului român, că inteligența lui nu se poate emancipa de consecuențele unui plebeism spoit cu ceva învěțătură teoretică, dar nelămurit prin o adevěrată cultură a inimei și togma pentru aceasta foarte pretensiv și îngâmfat și periculos. — Românii inteligenți din Orěștie ar trebuì sě înțeleagă odată pentru totdeauna, că n'au nici un motiv de a se sumețì și a se ținea unul mai bun decât celalalt, fiind-că toți au aceeași origine *democratică*, ear împregiurarea că unul se află în condițiuni materiale mai favorabile decât celalalt, nu alterează valoarea socială întru nimic. — Caracteristic pentru inteligența română din Orěștie — și poate și pentru cea din alte părți, care e ceva de același calibru — este faptul, că un orgoliu plebeic, mai ales între femei, face ilusoriu ori ce contact social și amicabil. Numai între femei inferioare în cultură, cum sunt doamnele din Orěștie, cu prea puține escepțiuni, se poate discuta cu atâta patimă întrebarea: care doamnă e mai cultă într'o societate anumită, bunăoară în societatea rom. a Orěștiei? Unde se pun astfeliu de întrebări, acolo e vai de cultuta respectivelor. De aci provine, că lucruri secundarie, netrebnice și pentru oameni culți nescusabile, pot sě țină într'o ferbere necurmată și în contraste permanente viața socială — ca în Orěștie. Numai într'o astfel de atmosferă poate prospera un individ ca ppul gr. cat. I. M., care nu se ocupă făr cu perpetuarea fleacurilor muieresci.

Mi se pare că românii inteligenți din Orěștie vor sě se desbrace și de acea spoială culturală provisoră, cu care s'au presentat acum doi ani înaintea Asociațiunei transilvane. Elogiurile, cu cari i-a gratificat diaristica română, se pare că și-au isvorul mai mult în bunavoință cu ce i-au lăudat, decât în adevěratul merit — pentrucă faptele nu conglăsuesc cu cele ce s'au scris despre dênșii. Sě sperăm, că lucrurile se vor îndrepta spre bine!! *y.*

* (Convenția de comerciu a României cu Elveția.) Negocierile începute sěptěmâna trecută s'au terminat. Pentru marea onoare a ambelor state delegații Elveției au cădut de acord cu delegații României asupra tuturor punctelor, astfel că astădi nu se mai așteaptă decât autorisarea dela guvernul din Berna pentru a se subscrie convențiunea.

* (Un discurs de a lui Milan.) Dilele trecute s'a serbat în orașul sêrbesc Vranja iubileul de 50 de ani al batalionului prințul Miloș. La serbare a luat parte și regele Milan, care a ținut un discurs către trupele adunate acolo. Din acest discurs reiese, că liniștea în peninsula balcanică e numai momentană. Între altele regele accentuà meritele principelui Miloș pentru Sêrbia, lăudà perseveranța și fidelitatea, ce a dovedit-o armata Sêrbiei pentru rege și tron, și în urmă își esprimà speranța, că și de aci înainte armata Sêrbiei va forma cea mai bună garanție pentru desvoltarea internă și pentru siguranța misiunei Sêrbiei în afară, care nu s'a terminat încă. Aceste cuvinte, cari au fost salutate cu mare însuflețire, se refer de bună seamă la viitoarele încurcături, poate apropiate chiar, ce se vor ivi din nou în peninsula balcanică.

* (Monumentul lui Garibaldi.) Cu datul de 3 Iuniu a. c. se telegrafează din Milan: Desvělirea statuei lui Garibaldi în Monza a avut loc adi, participând un public imposant din toate părțile Italiei. Vorbirea lui Cairoli ținută cu această ocasiune a produs în popor un entusiasm nemărginit. Studenții din Padua au folosit ocasiunea spre a demonstra în contra Austriei, aclamând Triestul și pe Oberdank. A trebuit sě intrevină miliția care a făcut mai multe arestări.

* (Vinurile renumite de Bordeaux) încep a se slăbì și împuțina, după cum anunță unul dintre consulatele noastre din Francia. Causa este întinderea din di în di mai mult a filocserei. Sub astfeliu de împregiurări vinurile, ce se vênd sub titulă de Bordeaux nu sunt naturale, ci pregătite pe cale măiestrită din vinuri importate din Spania și Italia. După raportul consulatului, esportul acestor vinuri măiestrite face 2.250,000 hectolitre pe an.

* (Turburări de lucrători) După cele din urmă sciri ce sosesc din Belgia, temerile de isbucnirea unei noue greve împreunate cu turburări sunt din ce în ce mai mari. De și până adi Charleroi și împrejurimile lui sunt destul de liniscite, s'au trimis din Bruxelles și din Anvers trupe pentru susținerea ordinei.

* (Apele minerale ale României.) D. Dr. Garoflid în conferința sa ținută la societatea geografică din Bucuresci, împarte apele minerale ale României în cinci clase și anume:

1. Clasa apelor sulfuroase cu 53 isvoare, din cari 12 sulfuroase sodice; 7 sulfuroase saline cu sulfat de magnezie sau carbonat de magnezie; 3 sulfuroase calcice; 13 sulfurice cu magnesie carbonică.

2. Clasa apelor chlorurate cu 37 isvoare, din cari 12 sunt chlorurate sodice sulfuroase sau alcaline, 6 chlorurate sodice simple, 5 chlorurate sodice bicarbonate, 12 chlorurate sodice iodurate și bromurate, 4 chlorurate feruginoase.

3. Clasa apelor bicarbonate.

4. Clasa apelor sulfate (amare).

5. Clasa apelor feruginoase (bicarbonate sodice feruginoase.)

Din aceste ape foarte puține se utilisează; cele mai multe din ele zac în părăsire, deși analisele lor sunt făcute pentru multe din ele chiar cu minuțiositate.

Apele utilizate mai mult, adecă acele la cari există mai mult sau mai puțin stabilimente, sunt următoarele: Câmpina, Balta-Albă, Lacu-Sărat, Balțătesci, Têrgu-Ocna, Strunga, Slănic și Călimănesci.

De mult, foarte de mult, dice d-rul Garoflid, apele minerale ale țěrei au ocupat spiritele luminate din această țară, acum însě în epoca presintă, această preocupațiune a ajuns generală, oamenii sciinței medicale, economiștii, publiciștii, guvernul, dau acestei chestiuni o atențiune vrednică de toată lauda.

În adevăr, apele minerale ale unei țěri sunt nu numai isvoare de medicamente, preparate de înseși mânele naturei, în acele filtrări neimitabile și de multe ori nepricepute, — dar, către interesele economice ele sunt un factor de avuție publică. Ele merită deci sě ne preocupe și încă în cel mai mare grad.

* (Situațiunea Europei de acum un secol.) Eată situația Europei de acum o sută de ani, după Boulgakov, ministru al Rusiei la Constantinopol la 1781:

America însuflețesce totul
Francia întreprinde tot,
Spania nu face nimic,
Olanda va plătì tot,
Prusia pândesce tot,
Turcia nu voiesce nimic,
Danemarca se uită la toate,
Turcul se miră de toate,
Papa se teme de toate,
Rusia balansează tot,
Și dacă Dumnedeu nu se va amesteca de loc,
Dracul va lua cu dênsul tot.

Mai nou.

Marți seara s'au repetat scandalurile pe stradele Budapestei. De astădată au participat mulți muncitori, cari au provocat poliția, care însě s'a purtat passiv. După ce însě tumultuanții au început a da cu petri, poliția ne mai putênd susținè ordinea, *a recuirat miliția.* Răniri și arestări numěroase.

Generalul comandant Edelsheim-Gyulai la ordinul ministrului comun de rěsboi a plecat la Viena.

Loterie.

Mercuri în 9 Iunie n. 1886.

Sibiiu:	**67**	**79**	**45**	**83**	**80**

Bursa de Viena și Pesta.

Din 8 Iuniu n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung de 6%	—.—	—.—
Renta de aur austriacă	117.70	106.45
Renta de aur ung. de 4%	106.55	95.—
Renta ung. de hârtie	95.—	95.10
Galbin	5.93	5.93
Napoleon	10.—	10 —
London pe (poliță de trei luni)	126.05	126.—
100 marce nemțeșt	61 90	62.—

Nr. 224/1886 [1317] 3—3

CONCURS.

Pentru conferirea stipendielor vacante din „fundațiunea Gozsdu" pe anul scolastic 1886/7 de câte 300 fl., 400 fl. și 500 fl. pentru studiile mai înalte și în cas de graduațiune de câte 60 fl., 120 fl. și 180 fl. pentru scoalele medii și inferiori, — se deschide concurs sub următoarele condițiuni:

1. Concurenții sĕ documenteze, că sunt fii de cetățeni ungari și se țîn de biserica ortodocsă orientală română și studiază la vre-un institut public din patriă cu succes bun și că nu sunt în stare a se susținea la studii din averea propriă, sau a părinților sei.

2. La conferirea stipendiilor vor avea preferință cei mai înaintați în studii și în calcule, afară de aceasta pentru anul curent — cei ce vor asculta studiile comerciale și agronomice.

3. Cei ce vor sĕ studieze la vr'un institut afară din patriă, au sĕ'și motiveze pe deplin această necesitate.

4. Petițiunile instruite cu toate documentele necesare sunt a se adresa la cancelaria fundațiunei lui Gozsdu (Budapesta Király utcza Nr. 13) până la 1/13 August a. c.

5. Totdeodată se provoacă foștii stipendiști, ca până la 1/13 August a. c. sĕ arete resultatul studiilor din anul 1885/6, că altcum li se vor sista stipendiile avute.

Comitetul.

Nr. 455. [1316] 3–3

EDICT.

Ilie Ilie Lazar gr. or. din Mohu, carele de 9 ani a părăsit cu necredință pe muierea sa Lina născută Ioan Lazar gr. or. din Mohu, fără a se scì ubicațiunea lui, dacă mai trăisce, prin aceasta se citează ca în termin de 6 luni dela prima publicare a acestui edict sĕ se presenteze înaintea subsemnatului, căci la din contră cererea de divorțiu a femeii sale se va pertracta și decide și în absența lui.

Sibiiu, 13 Maiu 1886.

Scaunul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului.

Simeon Popescu,
protopresbiter ca președinte.

Câștig sigur!

Persoane solide **din ori-care strat al societății,** cari voiesc sĕ se ocupe cu **vêndarea de losuri de stat și premii, permise prin lege,** plătind **conform articlului de lege XXXI din a. 1883** în rate, — pot sĕ fie aplicați prin noi ori unde, pe lângă niște **condițiuni foarte bune. Cu oare-care sirguință poți dobândì fără capital și risico dela 100 până la 300 fl. la lună.** [1309] 3–6

Ofertele provĕḑute cu indigitarea ocupațiunei presente sunt a se adresa la

Hauptstädtische-Wechselstuben-Gesellschaft.
Adler & Cnie., Budapesta.

Materie pentru haine

din lână trainică pentru un bărbat de statură mijlocie.

3.10 metre un **rênd de haine**
4 fl. 96 cr. din lână bună de oaie;
8 „ — „ din lână mai bună de oaie;
10 „ — „ din lână fină de oaie;
12 „ 40 „ din lână de tot fină de oaie.

Plaiduri de călĕtorie dărabul fl. 4, 5, 8 până la 12. Stofe pentru haine foarte fine, pantaloni, paltoane de purtat și pentru ploaie Tüffl, Lode, Commis, Cammgarn, Cheviots, Tricots, cârpe pentru dame, stofe pentru biliard, Peruviens, Dosking se află la

întemeiat **Joh. Stikarofsky,** — la 1866. —
deposit de fabrică în Brünn.

Modele franco. Pentru croitori cărțile de modele **nefrancate. Trimiteri cu rambursă** preste 10 fl. **gratuit.**

Am totdeauna un deposit de stofe în valoare de preste fl. 150,000, și este în urma negoțului universal lucru natural că remân bucăți de câte 1 până la 5 metri **ca rest,** de aceea asemenea rĕmășițe trebuie sĕ le vênd **în preț de tot moderat. — Modele din aceste stofe nu se pot trimite,** cele neconvenabile se reprimesc în **schimb** sau se **înapoiază banii.** (Observ, că și alte firme reprimesc în schimb resturile trimise, poate pentru marfă și mai rea, dar **banii nu o înapoiază).**

Din causa **imitațiunilor** prin **firmele înșelătoare** și **nesolide**, sunt decis a părăsì publicațiunile în jurnale, și rog pe on. public a-'și lua notiță despre **firma mea solidă** și a me onora cu comande, cari se vor efectuì cu cea mai mare băgare de seamă.

Corespondențe se primesc în limbile: germană, bohemă, ungurească, polonă, italiană și franceză. [1259] 15—20

Avis important

cătră onoratul public, pentru saisonul de vară și primăvară!

Îmi iau voia a aduce cu toată stima la cunoscință, că în urma stagnării generale a afacerilor de comerciu, am luat spre vênḑare o provisiune enormă din cele mai solide producte de fabrică cu prețul de jumĕtate a speselor de producțiune, și prin urmare sunt numai eu singur în stare a vinde această mare cantitate de mărfuri cu cele mai moderate prețuri, și anume:

Lână curată de Brünn. Materii veritabile de haine bărbătesci

12,000 bucăți de calitate bună, à fl. **3.50**
500 „ „ „ primă, à „ **4.50**
10,000 „ „ „ escelentă à „ **6.50**
ajungênd pentru un rênd întreg.

Materia ajunge pe deplin pentru jachetă, pantaloni și vestă chiar și pentru un trup cât de mare, — e de o calitate nestricăcioasă, de coloare neagră, cafenie, verde, vênătă, surie și sură, potrivită pentru ori-ce cavaler, ea e bună și pentru jachete de dame, surtucuri de ploaie, mencicofuri, pardesie, — cari din urmă se pot face din à **fl. 2. 80,** calitate primă, și **fl. 4. 10** din calitate escelentă.

Veritabile materii „Kammgarn" de Brünn pentru haine bărbătesci,

din lână curată, după mostrele cele mai moderne, în toate colorile, de cea mai fină calitate, vênd eu à cu **fl. 8.65.** Aceste materii foarte elegante au costat mai nainte în însași fabrica cu mult mai mult, și ajung, fie cine-va de ori-ce statură, pentru pantaloni, jachetă și vestă.

P. T. public se va întreba ce calitate poate primì omul pentru acest preț de bajocură? Îmi permit deci a ruga cu toată stima pe unul fieste-care, ca în interesul seu propriu, sĕ se convingă însuși, că modestul meu anunț e basat pe purul adevĕr. Declar prin urmare în public, că îndată ce cuiva nu-i convine materia primită dela mine, îi trimit banii îndată îndĕrât. De aceea ori cine poate fără multă bătaie de cap se comande, în verme ce și cum am ḑis marfa neconvenientă se reprimesce, ear banii se renapoiază. Espedăm după solviri „cassa" sau cu rambursă postală. Comande reînoite stau în mare numĕr la dispoșiția publicului în biroul meu.

NB. Avertisez de înoinuări și anonțuri anonime. [1297] 3—6

Adressa: **Universal-Export-Bureau S. Löw.**
Viena, II. Grosse Schiffgasse nr. 3/A.

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 15 Aprilie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	3.15	—
Budapesta	6.47	1.45	**7.29**	6.20
Szolnok	11.22	3.51	**8·27**	**9.26**
P. Ladány	2.20	5.28	**5.58**	**11.40**
Oradea-mare	4.39	**6.41**	8.37	**1.28**
	—	**6.46**	9.37	**1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.45	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.14**	10.28	**2.34**
Rév	—	**7.42**	11.36	**3.18**
Bratca	—	—	12.10	**3.41**
Bucia	—	—	12.46	**4.01**
Ciucia	—	**8.31**	1.48	**4.26**
Huiedin	—	**9.01**	3.09	**5.08**
Stana	—	—	3.42	**5.27**
Aghireș	—	—	4.12	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluș	—	**10.01**	5.17	6.43
	10.20	—	—	7.03
Apahida	**10.52**	—	—	7.26
Ghiriș	**12.37**	—	—	8.54
Cucerdea	**1.48**	—	—	9.43
Uioara	**1.57**	—	—	9.51
Vințul de sus	**2.06**	—	—	9.58
Aiud	**2.36**	—	—	10.24
Teiuș	**3.14**	—	—	10.59
Crăciunel	**3.45**	—	—	11.28
Blaș	**4.06**	—	—	11.44
Micăsasa	**4.45**	—	—	12.18
Copșa mică	**5.40**	—	—	1.01
Mediaș	6.01	-	—	1.22
Elisabetopole	6.40	—	—	1.56
Sighișoara	7.35	—	—	2.44
Hașfalĕu	8.01	—	--	3.02
Homorod	10.05	—	—	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	**6.03**
Feldioara	12.14	—	—	**6.35**
Brașov	1.09	—	—	**7.14**
	1.50	**5.30**	—	—
Timiș	2.48	6.07	—	—
Predeal	4.56	7.45	—	—
Bucuresci	**9.40**	14.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.45	—
Predeal	—	**9.30**	12.50	—
Timiș	—	**11.11**	1.40	—
Brașov	—	**11.44**	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Hașfalĕu	10.10	—	**7.37**	—
Sighișoara	10.39	—	**8.21**	—
Elisabetopole	11.19	—	**9.05**	—
Mediaș	11.54	—	**9.43**	—
Copșa mică	12 12	—	**10.02**	--
	12.37	—	**10.30**	—
Micăsasa	12.56	—	**10.50**	—
Blaș	1.30	—	**11.29**	—
Crăciunel	1.45	—	**11 47**	—
Teiuș	2.34	—	**12.35**	—
Aiud	2.55	—	**1.04**	—
Vințul de sus	3.17	—	**1.30**	—
Uioara	3.24	—	**1.39**	—
Cucerdea	3.36	—	**2.07**	—
Ghiriș	4.11	—	**3.08**	—
Apahida	5.36	—	**5.08**	—
Cluș	5.56	--	**5.35**	—
	6.16	6.03	—	8.—
Nadisul ung	**.37**	—	—	8.34
Ghirbou	**53**	—	—	8.59
Aghire	**7.08**	—	—	9.56
Stana	**7 34**	—	—	10.16
Huiedin	**7.55**	7.14	—	11.04
Ciucia	**8.37**	7.43	—	12.17
Bucia	**8.53**	—	—	12.47
Bratca	**9.12**	—	—	1.21
Rév	**9.31**	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	**10.06**	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	**10.25**	—	—	3.39
Várad-Velencze	**10.35**	—	—	3.55
Oradea-mare	**10.41**	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	**12.50**	10.38	1.45	**5.35**
Szolnok	**3.06**	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	**10.05**	10.30
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.—**	—
Budapesta	—	8.05	8.—
Szolnok	—	11.02	**12.—**
Arad	—	3.37	**5.55**
	—	4.—	6.05
Glogovaț	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliș	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborșin	—	**6.42**	8.58
Zam	—	**7.14**	9.28
Gurasada	—	**7.43**	9.56
Ilia	—	**8.01**	10.17
Branicĭca	—	**8.21**	10.38
Deva	—	**8.47**	11.05
Simeria (Piski)	—	**9.40**	11.55
Orĕștia	—	**10.10**	12.24
Șibot	—	**10.34**	12.53
Vințul de jos	—	**11.04**	1.22
Alba-Iulia	—	**11.31**	1.40
Teiuș	—	**12.05**	2.24

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.09	**3.56**	—
Alba-Iulia	11.56	**4.27**	—
Vințul de jos	12.20	**4.53**	—
Șibot	12.25	**5.19**	—
Orĕștia	1.19	**5.41**	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicĭca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborșin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	**6.18**	9.49	—
Radna-Lipova	**6.57**	10.23	6.14
Pauliș	**7.12**	10.37	6.30
Gyorok	**7.27**	10.52	6.47
Glogovaț	**7.56**	11.18	7.17
Arad	**8.10**	11.32	7.32
	9.—	12.27	—
Szolnok	**2.39**	5.10	—
Budapesta	6.50	8.16	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	12 27	3.23
Hațeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Banița	3.35	**6.07**
Petroșeni	4.04	**6.39**

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	**8.18**
Aradul nou	6.25	**8.32**
Németh-Ságh	6.50	**8.51**
Vinga	7.19	**9.07**
Orczifalva	7.38	**9.20**
Merczifalva	7.56	**9.32**
Timișoara	8.42	**10.09**

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.49	9.33
Banița	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Hațeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	**6.07**
Vinga	6.52	**6.32**
Németh-Ságh	7.06	**6.53**
Aradul nou	7.21	**7.24**
Arad	7.53	**7.40**

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	**5.50**	1.24
Șeica mare	6.11	1.11
Loamneș	6.40	2.32
Ocna	7.03	2.01
Sibiiu	7.23	2.44

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	**8.16**	10.25
Ocna	**8.40**	10.46
Loamneș	**9.06**	11.09
Șeica mare	**9.35**	11.32
Copșa mică	**9.59**	11.52

Cucerdea—Oșorheiu - Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheța	10.31	4.21
Luduș	10.53	4.43
M. Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireșteu	12.26	**6.10**
Oșorheiu	12.46	**6.30**
	1.16	—
Reghinul-săs.	3.08	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	**4.22**	4.—
Oșorheiu	6.14	5.52
	6.34	**12.25**
Nireșteu	6.55	**12.55**
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	**1.24**
Cipeu-Iernut	7.37	**1.54**
M. Bogat	8.07	**2.31**
Luduș	8.21	**2.46**
Cheța	8.38	**3.06**
Cucerdea	9.07	**3.40**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Pisk.)	11.30

Ghiriș — Turda

Ghiriș	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriș

Turda	8.20	1.41
Ghiriș	8.41	2.06

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 57 Sibiiu, Sâmbătă 31 Mai (12 Iunie) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Din causa sf. sĕrbători „Pogorîrea S. Duch“ numĕrul cel mai de aproape va apărea Joi în 5 Iunie.

Sibiiu, 30 Maiu 1886.

Pănă la anul 1867 putem ḑice că scoalele noastre au fost ajutate şi spriginite fără nici o reservaţiune mentală. Se credea adecă, că scoala trebue spriginită întocmai pentrucă ea e scoală, şi promovează interesele confessiunei, care o susţine, şi prin promovarea intereşelor ei, se promovează şi interesele statului, căci pănă la dualism nu se credea, că prin promovarea intereselor naţionalităţilor, se slăbesc basele, pe cari stă răḑimat astăḑi statul nostru.

Prin legea de instrucţiune dela 1868 s'a creat o nouă stare de lucruri, cu care poate la început nu ne-am tras seama, dar care trebue sĕ o marcăm bine acuma, spre a ne sci orienta în viitoriu. S'a ḑis adecă în legea de instrucţiune din 1868, că cercetarea scoalei este detorinţă generală pentru tinerime dela anul 6 al etăţii pănă inclusiv al 15-lea. În fie-care comună politică trebue sĕ esiste o scoală. Stă deci în voia confesiunilor înfiinţarea şi susţinerea de scoale, dacă ele vor fi susţinute între anumite condiţiuni. Dacă însĕ asemenea scoale confesionale nu vor corespunde condiţiunilor prescrise în lege, atunci statul va întrevenì cu corectura sa, şi eată cum.

Nu vor mai fi constrînşi oamenii la împlinirea condiţiunilor prescrise de lege. Doamne feresce! Se va constata numai că sunt neajunsuri, pe cari autoritatea bisericească nu le poate delătura, pe basa acestei constatări se va sista îndată scoala confesională, şi se va deschide îndată aşa numita scoală comunală, care stă sub inspecţiunea statului şi asupra căreia confesiunea nu mai are nici o influenţă.

Forţa acestei legi se reduce la tendenţa: „Până la putinţă“ pe unguresce: *a lehetőségig.*

S'a pus deci la cale posibilitatea de a ruina scoalele confesionale prin scoalele de stat, la locul prim prin o formă mai domoală, prin scoalele comunale.

Prefăcută odată scoala confesională în scoală comunală, sunt delăturate îndată toate neajunsurile. Nu se mai întreabă acuma de popor, că voiesce sau nu îmbunătăţirea stărei dela scoală. Se face arunc şi se incasează prin esecuţiune, în scoală se pune învĕţătoriu, care în cele mai multe casuri nu cunoasce limba poporului şi este îndată creată posibilitatea tendenţei de a face politică în scoală.

Greutăţile poporului întru nimica n'au scăḑut prin aceea, că din scoala confesională s'a făcut scoală comunală sub directa chivernisire a statului. Greutăţile sunt poate îndoite sau întreite, perderea poate înḑecită, însĕ tocmai aceasta s'a ţintit şi esecutiva s'a sciut bine folosì de nepriceperea poporului.

Aceasta în sensul legei de instrucţiune. Dacă poporul nu voiesce sĕ îmbunătăţească scoala confesională, atunci vine statul, pune mâna pe scoala confesiunei, silesce pe popor, însĕ acuma pentru scoala comunală.

Pot sĕ fie însĕ, şi sunt şi de acele casuri, unde poporul este capacitabil. Oamenii de inimă vorbesc la inima poporului, şi acesta dă pentru scoală de multe-ori preste marginile puterilor sale. Nu este dată deci posibilitatea de a sugruma scoala confesională. De asemenea casuri încă s'a îngrijit legea noastră de instrucţiune, ea dă adecă ministrului facultatea, ca el sĕ poată ridica scoală de stat ori unde are numai voiă, această scoală o susţine din mijloacele statului, şi cine voiesce sĕ o cerceteze, află instrucţiune gratuită.

Sĕ ne închipuim acuma lucrul în practică.

În o comună bine îngrădită ministrul în faţa scoalei confesionale deschide o scoală aşa numită de stat. Ridică un edificiu pompos, căci mijloace are destule, deoarece budgetul ministrului nostru de culte se votează cu ochii închişi, şi dacă se scoală câte un orator cu limbă pestriţă şi dă năvală asupra ministrului, aceasta se face pentru cuvêntul, că ministrul nu presentează budget mai mare. Se ridică deci un palat în faţa scoalei confesionale. Poporul nostru stă uimit în faţa acestei frumoase privelişte. Acuma se încep capacitările: de e vorbă sĕ se încaseze salariul învĕţătoriului, poporului i şoptesce notariul: dă'ţi copilul la scoala aceasta, căci atunci nu ai sĕ plătesci nimica, de este vorba de vre-o repartiţie tot aşa, de e vorba de pedepsele pentru absenţii scolare, tot aşa.

Va sĕ ḑică: tot aşa!

Autograful împĕrătesc.

Sub titlul acesta publică **„N. fr. Presse“** în nrul seu din 9 Iunie ediţia de dimineaţa un articul de cea mai mare însemnătate, pe care drept ilustrare a situaţiei faţă cu ţinuta celor dela noi, îl reproducem în cele mai de jos.

Eată articlul:

Viena, 8 Iunie.

Foaia oficială a armatei publică în ediţia sa de aḑi un autograf al împĕratului, adresat archiducelui Albrecht. În faţa atacurilor, cu cari a fost îngrămădit supremul mareşal în parlamentul ungar şi pressa maghiară, aceste litere ale monarchului au o deosebită importanţă, şi ele au de sigur scopul, a da archiducelui o satisfacţie solemnă. Eată autograful împĕratului.

Iubite Dnule unchiu, mareşal archiduce Albrecht!

Cu cunoscuta-Ve bunăvoinţă şi zel neobosit aţi intreprins în timpul mai recent în Bosnia şi Erţegovina o călĕtorie ostenicioasă şi astfeliu V'aţi agonisit de nou un drept pentru recunoscinţa Mea.

Rapoartele date de DV. asupra relaţiunilor şi spiritului trupelor dislocate acolo, a cultivării lor, precum şi a serviciilor prestate pe teren pur militariu şi cultural, M'au umplut cu înaltă mulţămire.

Corpul al 15, în composiţiunea sa representând întreaga armată, lucră în modul cel mai demn în spiritul de mult probatelor tradiţiuni ale armatei, care sub toate împregiurările cu o rară fidelitate de datorinţe şi lăpădare de sine, a ţinut la înălţime vaḑa tronului şi a monarchiei şi care îşi va împlinì înalta misiune şi în viitoriu.

Schönbrunn, 7 Iunie 1886.

Francisc Iosif m. p.

Dacă vrem sĕ înţelegem toată importanţa autografului împĕrătesc, trebue sĕ 'l asemĕnăm cu vorbirea archiducelui Albrecht, ţinută la dineul oficerilor în casina din Serajevo. Autograful împărătesc stă în necs cu acel curs de idei, care a dominat în toastul archiducelui. Eată ce a fost ḑis archiducele:

„În sănătatea Maiestăţii Sale a preaînaltului şi multiubitului nostru domn: vivat! De sigur îi va serví Maiestăţii Sale de o deosebită mulţămire, sĕ primească un raport despre spiritul escelent, care 'nsufleţesce corpul al 15 de armată, despre starea eminentă a trupelor singuratice, cari ca avantgardele culturei din patrie, au creat şi creiază cu plăcere şi lăpădare de sine adevĕrate monumente romane. Corpul al 15 înoinduse prin schimb continuu din toate celelalte corpuri de armată, şi cu toate acestea ca un întreg compact pătruns de unul şi acelaşi spirit, — arată în mic, că ce ţine într'un singur corp nedespărţit totalitatea armatei ces. reg. Fiii tuturor popoarelor în rivalisarea lor de fidelitate, lăpădare de sine şi de plăcere la serviciu — se simt sub drapelul împĕrătesc negru-galben uniţi ca fraţii. Rugându-ve sĕ ciocniţi în sănătatea bravului corp 15 de armată şi a cavalerescului seu comandant, a cultivatoriului adevĕ-

---

FOIŢA.

CHIPUL LUI CESAR

de

Alecsandru Dumas.

(Urmare.)

Plecarăm; un pătrariu de oară după aceea, ne scoboram la casa păzitorilor.

— Sĕ apucăm poteca aceasta, îmi ḑise dl Leduc, ne va duce unde vei voì.

Ne duse în adevĕr într'un loc plantat cu arbori mari, cari umbreau trei sau patru isvoare.

— Eată ceea-ce se chiamă „Fântânele negre“, îmi ḑise dl Leduc.

— Aici vor locui doamna de Montrevel, Amelia şi micul Eduard. Acum cari sunt satele ce se vĕd în faţă?

— Aici aproape Montagnac; acolo jos în munte Ceyseriat

— Iste acolo o peşteră?

— Ia. Dar de unde sci că este o peşteră la Ceyzeriat?

— Iergeţi în ea toate ḑilele. Numele acestor sate te rog?

— Sant-Just, Treconas, Ramasse, Viellereversure.

— Prea bine.

— Sunt destule?

— Da.

Luai notiţul meu, făcui planul localităţii şi înscrisei aproape pe locul lor numele satelor, pe cari mi le trecuse în revistă dl Leduc.

— Gata-i, — ḑisei.

— Unde mergem?

— Biserica din Bron trebue sĕ fie în drumul nostru?

— Drept.

— Sĕ visităm biserica din Bron.

— Ai trebuinţă şi de ea în romanul dtale?

— Fără 'ndoială; închipueşte'ţi că nu voi lăsa sĕ se petreacă acţiunea mea într'un ţinut, care posede un cap d'operă de architectură din seclul al XVI-lea fără a utilisa acest cap d'operă.

— Mergem la biserica din Bron.

Un pătrariu de oară după aceea sacristanul ne întroduse în acest scrin de granit unde sunt închise trei giuvaere de marmoră, cari se numesc mormintele Margaretei de Austria, Margaretei de Bourbon şi Filip cel frumos.

— Cum — întrebai eu pe sacristanul, de toate acestea cap de opere n'au fost distruse pe timpul revoluţiunei?

— Ah! domnule municipalitatea avuse o ideă.

— Care?

— D'a face din biserică un magazin de fên.

— Da şi fênul a scăpat marmora; ai dreptate amicul meu, asta îi o ideă.

— Idea municipalităţii îţi dă vre-una? me întrebă D. Leduc.

— Da şi mi-ar părea rĕu dacă n'aşiu face ceva cu ea.

Scosei orologiul.

— Trei oare! mergem la închisoare; am rendez-vous la patru oare pe piaţa Bastion cu D. Milliet.

— Aşteaptă.... încă ceva.

— Ce?

— Ai vĕḑut devisa Margaretei de Austria?

— Nu; — unde e aceea?

— De-asupra mormêntului seu.

— Fortune, infortune, fortune.

— Drept.

— Ei bine ce însemnează aceste cuvinte?

— Savanţii le esplică astfeliu: Soartea persecutează mult o femeiă.

— Sĕ vedem puţin.

— Trebue sĕ suposăm mai întâiu devisa latină la isvorul seu.

— Sĕ suposăm e probabil.

— Ei bine; Fortuna infortunat....

— Oh! oh! infortunat.

— Aşa....

ratelor vîrtuți militare, — sĕ împărtășim de urările noastre pe toți cameradii nostri din toată armata monarchiei!“

Sĕ se asemene acum autograful împĕratului cu vorbirea aceasta. Comunicările monarchului sună ca și un echo la vederile esprimate de archiducele Albrecht în capitala Bosniei. Și archiducele a declarat, că i va procura mulțămire împĕratului, a audi despre trupe, cari ca avantgardele culturei patriotice au creat adevĕrate monumente romane. Împĕratul asigură în autograful seu, că prestațiunile trupelor pe terenul pur militariu și cultural 'l-au umplut cu înaltă mulțămire. Archiducele a reflectat la aceea, că corpul al 15 se înoiesce mereu prin schimb din toate celelalte corpuri, și că arată în mic, ce anume unesce într'un întreg firm și nedespărțit totalitatea armatei. Această reflecsiune la composiția corpului 15 de armată, prin care el represintă armata întreagă, se află și în autograful împĕrătesc. Archiducele laudă armata, de oare-ce fiii tuturor popoarelor se simt ca frați uniți sub flamura neagră-galbină. Autograful împĕrătesc se provoacă la vechile tradițiuni ale armatei, care a ținut la înălțime în toate împregiurările vada tronului și a monarchiei și care și în viitoriu va corĕspunde înaltei sale chiemări. Autograful împĕrătesc recipiază vederile espuse de archiduce la Serajevo, și împĕratul prin acest comunicat vrea sĕ declare, că asupra chiemării și posițiunii armatei, dênsul tocmai astfel de vederi are, ca și conducĕtoriul trupelor austriace în Italia, ca și unchiul seu, ca și archiducele Albrecht.

Ținta autografului împĕrătesc devine însĕ tot mai evidentă, dacă ne amintim desbaterile urmate în dieta Ungariei asupra toastului archiducelui Albrecht. Contele Albert Apponyi a făcut acel toast obiect de discusiune, și când și-a terminat espunerea, s'a ridicat ministrul-president, asigurând, că aproabă partea cea mai mare a vorbirii contelui Apponyi.

Ce adecă a aprobat ministrul-president ungar? Șeful de spirit al oposiției moderate a accentuat că idea imperiului este cu totul străină dreptului public al Ungariei, că e o flagrantă contradicere cu tradițiunile constituției ungare, dacă se tinde a se construì pentru armată o patrie fictivă. Nici odată și nici când, a dis contele Apponyi, nu se va simțì în țeara aceasta alt sentiment, ca cel al patriotismului ungar. Dl Tisza nu a tras la îndoială această afirmațiune, ea aparține se vede la acea parte a vorbirei, cu care el s'a dechiarat mulțămit. Față cu aceste autograful împĕrătesc se provoacă la vechile tradițiuni ale armatei, care a ținut la înălțime între toate împregiurările vada tronului și a monarchiei și care și în viitoriu va satisface înaltei sale chiemări. La aceste tradițiuni vechi se ține și aceea, că fiecare soldat aparținĕtoriu la armată, posede sentimentul de alipire cătră întregul imperiu, că e gata pentru acesta a 'și jertfi vieața sa. Armata, în contra căreia s'au aruncat în dilele din urmă în Ungaria atâtea cuvinte amare, merită, ca împĕratul sĕ-i laude lăpădarea de sine și fidelitatea în serviciu, și ca sĕ'și esprime încrederea, că ea și în viitoriu va rĕmânea credincioasă trecutului ei și va produce bărbați, cari sunt gata a lua în serviciul monarchiei martiriul și a murì în apĕrarea drapelului. Ministrul president ungar a dis în rĕspunsul seu dat la interpelarea contelui Apponyi, cu o vĕdită subînțelegere a toastului archiducelui Albrecht, că declarațiunile unor oameni, cari în realitate nu au în mână adevĕrata conducere a armatei, nu trebuesc luate, ca și când prin ele s'ar încerca a se strica spiritul armatei. Împĕratul din contră laudă lăpădarea de sine și zelul neobosit al archiducelui și declară, că el și-a agonisit de nou dreptul la recunoscința domnitoriului. *Autograful, care este espresia modului de cugetare a monarchului, îi dă archiducelui cât și armatei satisfacțiunea, pe care până acum înzădar o au așteptat dela parlamentul Ungariei.* Sĕ cetim numai epistola, ce a scris împĕratul cătră unchiul seu, și poate vom afla în ea reflecsul acelor impresiuni, pe cari le-au produs în inima preaînaltului domn al armatei întêmplările de pe stradele Pestei și cele din parlamentul ungar.

Dacă împĕratul apelează la vechile tradițiuni ale armatei, dacă în trecutul acestei instituțiuni privesce o garanță pentru viitoriu, — nu se poate nega, că aceste enunciațiuni nu sunt în deplină consonanță cu comunicările ministrului president ungar. Ar fi în interesul monarchiei, a Ungariei și a armatei, ca buna-înțelegere earăș sĕ se restabilească, ca norii, cari s'au grămădit pe orisonul Ungariei sĕ se risipească. Împĕratul prin acest autograf a arătat, că simte necesitatea unei satisfacțiuni pentru archiduce și armată. Ungaria are lipsă de o continuă și progresivă desvoltare, ear pentru asta cea mai bună garanță îi este, încrederea, care o așadă coroana în guvernul liberal. Noi credem, că ea nici acum nu s'a zguduit încă; dar se pare, că evenimentele din urmă nu trec, fără sĕ lase niște drojdii ale unei rele disposițiuni.“

„Egyetértés“ în primul seu de Joi scrie între altele:

„E lucru sciut că archiducele Albrecht nu a devenit nici decum popular în Ungaria din causa toastului seu ținut la Serajevo, și că a dat ansă la manifestări amare, cari pentru dênsul n'au fost defeliu măgulitoare. Toastul archiducelui Albrecht slăvesce armata împĕrătească pe glasul vremurilor vechi, și ține stindardul împĕrătesc galbin-negru de legătura armatei comune. Că de 19 ani încoace s'au schimbat vremurile, despre asta nici nu pare a lua notiță, și că armata este instituțiunea comună a ambelor state, ce stau sub domnia unui domnitoriu și că deci declarația lui a stat în contradicere cu dreptul public de adi, — de aste se pare a nu scì.

„Domnitoriul reproduce aproape cu desĕvêrșire toastul archiducelui Albrecht și cursul ideilor sale este tot același. Dar a lăsat afară acele pasage, cari lovesc în dreptul public esistent. Se esprimă cu recunoscință despre fidelitatea și lăpădarea de sine a armatei și accentuează cu deosebire spiritul tradițional al armatei, a cărui susținere o crede de lipsă, pentru ca armata sĕ poată corĕspunde nobilei chiemări, ce are.

„Va sĕ dică autograful îi dă satisfacție archiducelui Albrecht, armatei pentru atacurile îndurate în parlamentul Ungariei și presa maghiară, și pentru cari, după cum dice o foaie vienesă, acolo n'a primit satisfacție. Nu face amintire de espresiile obveniente în toastul lui Albrecht, cari stau în contradicere cu dreptul nostru public, dar declară că ține la spiritul tradițional al armatei, va sĕ dică tocmai la aceea, *care pentru noi e cel mai mare pericul și totodată isvorul slăbiciunei armatei.*

„Ce urmează de acì? Urmează că atunci, când Tisza a dis în casa deputaților, că cercurile militare până la cele mai de sus cugetă ca dênsul, — că toastul archiducelui dela Serajevo nu se poate privì ca corĕspundênd spiritului dominant în acele cercuri hotărîtoare, — n'a vorbit adevĕrul, ci a voit sĕ seducă națiunea.“

Continuând „Egyetértés,“ constată din cele întêmplate, că Tisza nu are încrederea coroanei și e compromis în sus și în jos, — prin urmare trebue sĕ cadă. Apoi închieie astfeliu:

„Națiunea nu va privi într'ênsul nicicând un martir, de oarece scie că nu e apt de așa ceva. *Dar și mai important, decât căderea lui Tisza este, că autograful e un feliu de demonstrațiune în contra evenimentelor din Ungaria.* Susținerea spiritului tradițional al armatei, este dar principiul, care va domni și de aci înainte în organismul armatei. Dar națiunea maghiară va pretinde, ca spiritul armatei sĕ se schimbe și sĕ se acomodeze după împregiurările schimbate. După esperințele făcute, națiunea nu se poate mulțămì cu mai puțin, decât cu armata maghiară separată. *Vederile cercurilor hotărîtoare stau în contradicere cu aparițiunile națiunei. Autograful ne-a atras atențiunea asupra unui negru nor, care ne stă amenințând de-asupra capului. Că pentru cine va fi mai fatal acest nor, pentru monarchie, dinastie ori pentru noi, — aceasta o va arĕta viitoriul.*“

„Neues Wiener Tagblatt“ scrie: „Față cu evenimentele dilelor din urmă, în cari s'a vêrît și numele archiducelui Albrecht, supremul beliduce recunoasce și mulțămesce în modul cel mai călduros înaintea armatei și a popoarelor monarchiei serviciile prestate de archiducele Albrecht, cu deosebire activitatea lui din urmă în provinciile ocupate. Această declarație a luat o formă sĕrbătorească, a cărei impresie se întăresce prin aceea, că monarchul și-a luat prilegiu de a accentua „de mult probatele tradițiuni ale armatei,“ ca a uneia care „între toate împrejurările cu o rară consciențiositate și lăpădare de sine a susținut vada monarchiei și a tronului.“ Și autograful împĕratului se termină cu dicerea plină de însemnătate, că „armata va corespunde și în viitoriu înaltei sale chiemări.“

„Cât pentru sentimentele armatei, manifestul acesta a supremului beliduce, tocmai acum, când s'a pus pe tapet „cestiunea armatei“, este de cea mai mare importanță și cea mai scumpă valoare. *Tocmai de un astfel de document important și elocuent a fost lipsă, ca armata vătĕmată sĕ primească satisfacție pentru sentimentele sale.*“

„Deutsche Zeitung“ dice: „Autograful acesta nu trebue judecat numai din punct de vedere militariu. Împĕratul slăvesce „tradițiunile de mult probate ale armatei“, care „între toate împregiurările“ 'și-a făcut datorința. În legătură cu cele mai noue evenimente din Ungaria, importanța acestei declarațiuni eșite din gura monarchului, nu se poate trage la îndoială.“

„Extrablatt“ se declară în modul următoriu: „Autograful Maiestății Sale a împĕratului adresat archiducelui Albrecht, va face de sigur cea mai îmbucurătoare sensațiune în armată; o mai eclatantă satisfacție sentimentelor drepte a celor ce aparțin armatei comune, cari au fost vătĕmate din parte cunoscută, nici că ne-am putut închipuì. Din acest autograf reiese neîndoios deplina consonanță între monarch și acele vederi, pe cari archiducele Albrecht le-a esprimat în toastul seu cunoscut.“

— Aceea samână mult unui barbarism.

— Ce voiesci!

— Voiesc o esplicare.

— Dă-o!

— Eată-o: Fortuna, infortuna, forti una.

Fortune și infortune sunt egale cu forte.

— Scii care ar putea sĕ fiie adevĕrata traducere?

— Ce naiba! eată ceva ce nu însemnează a fi savant scumpul meu domn; a simțit odată cineva, cu simțul seu vede mai drept decât cu sciința. — N'ai altceva de spus?

— Nu.

— Mergem la închisoare atunci.

Ne suirăm într'o trăsură, intrarăm în oraș și nu ne oprirăm decât înaintea porții închisorei. Aruncaiu o privire spre poartă.

— Oh! făcui eu, s'a stricat.

— Cum! ți-a stricat-o?

— De sigur, nu era ca aceea de pe timpul prinsonierilor mei. Putem vorbi cu temnicerul?

— Fără îndoială.

— Sĕ-i vorbim.

— Băturăm la poartă. Un om de 40 de ani veni sĕ ne deschidă.

— El recunoscù pe D. Leduc.

— Scumpul meu, dise D. Leduc, eată un savant dintre amicii mei...

— Ei! jos, făcui eu întrerupêndu-l, nici o glumă.

— Cine pretinde, continuă D. Leduc, că închisoarea nu mai este așa ca în secolul din urmă?

— Este adevĕrat, domnule Leduc, a fost dărâmată și rezidită în 1816.

— Atunci disposițiunea internă nu mai este aceeași.

— Oh! nu domnule tot a fost schimbat.

S'ar putea căpăta un plan vechiu?

— Ah! dnul Martin architectul ar putea poate sĕ-ți procure unul.

— Este tatăl Dlui Martin advocatul?

— Este fratele seu.

— Prea bine amicul meu; îmi voi procura planul.

— Atunci nu mai avem trebuință aici? întrebă D. Leduc.

— Nici una.

— Me voi putea duce acasă?

— Aceea îmi va causa durere de a te părăsi, eată tot.

— N'ai trebuință de mine ca sĕ aflii Bastionul?

— Este la doi pași.

— Ce vei face desară?

— O voi petrece la domnia-ta dacă voiesci.

— Prea bine! La noauă oare te va aștepta o tasă de teă.

— Voi veni s'o iau.

Mulțămii D. Leduc. Ne strênserăm de mâni și ne despărțirăm.

Me dusei prin strada Lisses și dealungul grădinei Montburon și me aflai în piața Bastion.

Acesta e un hemiciclu unde se ține adi têrgul orașului. În mijlocul acestui hemiciclu se ridică statua lui Bichat prin David (d'Angers). Bichat în surtuc, — pentru-ce această esagerare de realism? cu mâna pe inima unui copil de noauă până în dece ani pe deplin gol, — pentru-ce acest esces de idealitate? pecând la picioarele lui Bichat este întins un cadavru. Asta-i cartea lui Bichat tradusă în bronz: Despre viață și moarte!...

Eram ocupat cu privirea acestei statue, care resumă defectele și calitățile lui David (d'Angres), când simții, că cineva me atinge pe umĕr. Me întorsei: era D. Milliet.

Ținea o hârtie în mână.

— Ei bine! îl întrebaiu.

— Ei bine, victorià!

— Ce-i aceea?

— Procesul verbal al esecutărei.

— Al cui?

— Al oameuilor dtale.

— Al lui Cuyon, Leprêtre, Amiet...

— Și Hivert.

— Dă-mi-l dară.

— Eată-l.

(a urma.)

Revista politică.

De Sâmbătă începênd, ḑi de ḑi s'au repetat demonstraţiunile de stradă în Budapesta; şi s'au repetat din ḑi în ḑi cu o mai impertinentă îndrăsneală, îndreptându-se în contra armatei şi a dinastiei. Ear când poliţia capitalei 'şi a făcut datorinţa faţă cu plebea tumultuantă, interpelările şi atacurile în contra ei au curs ca ploaia în parlamentul ţĕrei, deoarece veḑi Doamne *„patres patriae“* dela noi ţîn, că demonstrările, fiind o legală şi naturală espresie a sentimentului public revoltat, nu trebuiesc oprite. Ear ministrul Tisza, deşì de altă părere în privinţa aceasta, dar neputêndu-se opune curentului nici când, a promis pedepsirea aspră a celor vinovaţi, cari n'au fost cu destulă cruţare faţă cu demonstranţii. Şi ce a fost urmarea? Că Marţi sara repetându-se demonstrările, au luat un caracter de adevĕrată rebeliune. Plebea de rênd, compusă din gunoaiele proletariatului capitalei, din hamali, lucrători fără de ocupaţiune, ucenici de meserii, — însufleţiţi de esemplul studenţilor universitari, au cutrierat stradele capitalei, spărgênd fereşti şi lămpi cu sutele. Ear poliţia sta nemişcată, mărgininduse a-i îndruma la ordine, ca nu cumva sĕ fie pedepsită. Mulţimea vĕdênd aceasta, a început a insulta poliţia cu o obrăznicie fără păreche, şi de oarece asta nici acum nu a luat ofensiva, s'a pus cu petri şi cuţite pe poliţişti. Abea acum şi cu ajutoriul miliţiei numai, care a pus baioneta pe puşcă, s'au putut curăţi pe la 2 oare în noapte uliţele capitalei de proletarii impertinenţi.

Importanţa politică a acestor fapte, nu este de a se căuta în ele ca atari. Demonstrări de aceste au făcut ungurii totdeauna. Cravalurile sunt elementul lor de predilecţiune. Importanţa politică este acolo, *că ele sunt îndreptate în contra dinastiei şi în contra armatei,* şi că în acel parlament, în care se află cu dusina interpelanţi pentru fleacuri şi nimicuri, — în acel parlament nu se află om, care sĕ iee în apĕrare dinastia şi armata vătĕmată, nu se află om, care sĕ ceară pedepsirea spânzurătorilor în ideă a archiducelui Albrecht.

Epocalul Home-Rule al lui Gladstone este dar respins în a doua cetire. Într'un discurs de două oare 'şi-a apărat bĕtrânul liberal mult cercatul seu proiect, dar se vede că nici fatul nu l a favorisat. Gladstone adecă s'a provocat la dualismul austriac şi la politica federalistică a contelui Taafe, şi a făcut-o tocmai atunci, când acest dualism adus drept model, îşi secerá la noi cele mai amare fructe, când diverginţa de păreri, lipsa de unitate între ambele părţi ale monarchiei ameninţă cu o crisă generală imperiul austro-ungar. După vorbirea ministrului, a urmat votarea, a cărui resultat e cunoscut.

Gladstone şi-a aşternut părerea reginei Victoria, ca parlamentul sĕ fie disolvat şi noue alegeri sĕ se dispună. Şi deoarece şi Salisbury şi Hartington, cari sunt acum domnii situaţiei parlamentare în Anglia, s'au dechiarat învoiţi cu aceasta, căci dacă n-ar face-o Gladstone, ei o ar face, — regina şi-a dat învoirea la disolvarea camerei comunelor. Timpul când se va disolva şi când se vor face nouele alegeri nu este încă hotărît.

În mai multe rênduri s'a respândit sgomotul că sobrania bulgară va proclama regatul Bulgariei îndată după deschidere. Cu toate că acest sgomot a fost desminţit în mod oficios din Sofia, totuş ḑiariul rus „Novoie Vremia“ scrie în vederea acestei eventualităţi următoarele:

„Chiar dacă Europa s'ar mulţumi în adevĕr cu faptul împlinit, Rusia în acest cas nu va putea urma esemplul Europei. Avem însĕ destule cuvinte d'a putea afirma cu siguranţă, că atunci Rusia nu va mai fi isolată. Din unele semne politice se poate conchide, că unele puteri nu se vor hotărî d'a o lăsa singură şi vor preferi d'a sacrifica pe regentul bulgar. Ce consecinţe va avea un asemenea pas resolut al Rusiei, aceasta nu-i vorbă este o altă cestiune; un lucru însĕ se poate sci de pe acum, că politicaştrii bulgari, cari aḑi ne sunt duşmani, vor rămânè cu socoteala greşită.“

Confederaţiunea statelor balcanice.

Organul de publicitate al guvernului bulgar se ocupă cu toată seriositatea cu cestiunea unei confederări a statelor balcanice, în care ar avea sĕ între Turcia, Bulgaria şi eventual şi România. Ascuţişul acestei confederaţiuni se pare a fi îndreptat în contra monarchiei noastre, care de când cu prea marea spriginire a sêrbilor 'şi-a câştigat noue titluri de ură în orient. Dacă adaugem la asta şi înstrăinarea aḑi esistenţă între noi şi vecina Românie, nu ne va prinde mirare, dacă jurnalele de dincolo îmbrăţişează cu toată căldura idea.

Credem de interes a reproduce în cele de mai jos o parte din articolul foaiei bulgare. Eată-l:

„Austro-Ungaria a lucrat totdeauua, în toate cestiunile ce ne privesc (e vorba de Bulgaria), a ne face tot rĕul putincios şi a aduce pagube intereselor noastre naţionale.

La congresul de la Berlin, ea a lucrat, în înţelegere cu lordul Beaconsfield, pentru a ne lua districtul Pirotului şi alte localităţi şi a le încorpora la Sêrbia. În cestiunea Dunării şi-a dat şi-şi dă încă toate silinţele d'a înlătura drepturilo naturale şi necontestabile ce avem asupra cursului Dunării de mijloc.

În conferinţa de patru, Austria a stăruit, în contraḑicere cu art. IX al tratatului de la Berlin, ca reţeaua austro-ungară sĕ fiă îmbinată prin Vranja, nu prin Sofia-Kustendil, cu linia Macedoniei. După 18 Septembre a făcut tot ce era cu putinţă, împreună cu Rusia, pentru ca *status quo* sĕ fie restabilit şi a luat partea Sêrbiei sub pretestul de-a păstra ecuilibrul în peninsula balcanică.

Când soartea armelor se rostì în favoarea noastră, Austria a ţintuit trupele noastre victorioase la Pirot, ameninţând d'a trimite în contră-ne trupele sale. E evident, că Austria, în politica ei privitoare la peninsula balcanică, arată că privesce Sêrbia o provincia din imperiul sĕu, de care ar voi sĕ se servească spre a-şi întinde înrîurirea până la marea Egeă.

În ori-ce cas, politica austro-ungară în relaţiunile-i cu Balcanii e îndreptată în contra drepturilor şi intereselor noastre naţionale. Această politică e cu atât mai periculoasă pentru noi, cu cât se poate întêmpla dintr'un moment într'altul, ca Rusia sĕ se înţeleagă cu Austria în paguba noastră.

De-aceea, trebue sĕ căutăm în noi înşine şi în activitatea noastră mijloacele de-a ne împotrivì la acea ingerinţă streină, şi putem dobândi aceasta, unindune cu aceia, cari au interese asemĕnate cu ale noastre şi cari nu ne pot face pagube. Acum mijlocul prin escelenţă da-a ajunge la acest scop ni s'a părut totdeauna că este mai nainte de ori-ce confederaţiunea balcanică. Cel dintâi pas ce trebue sĕ facem pentru a realisa această confederaţiune e de-a ne uni cu Turcia, în care alianţă direct sau indirect şi România poate întra.

Condiţiunile de căpetenia ale unei asemeni alianţe ar fi acestea; 1) acţiune militară în contra oricărei agresiuni, care ar putea ameninţa teritoriul celor trei state aliate; 2) regularea intereselor economice ale celor trei state; 3) suprimarea privilegielor strĕine.

În afară de această alianţă, apropierea noastră cu slavii din Austro-Ungaria, cari încep a esercita în monarchia austro-ungară o înrîurire necontenit crescêndă, va contribui în mod foarte eficace a paralisa politica urmată până acum de Austro-Ungaria în relaţiunile-i cu peninsula balcanică.“

Varietăţi.

* (Himen.) — Dl Ioan Marian, cleric absolut al archidiecesei noastre şi dşoara Aurelia Perţa îşi vor serba cununia lor, în 14 Iuniu st. n. în biserica gr. or. din Şaroşul săsesc.

* (Necrolog.) Mercuri în 28 a l. c. a reposat în Domnul parochul nostru gr. or. din comuna Alămor: **Ioan Alămorean** după îndelungate suferinţe, în etate de 53 de ani.

Pe reposatul îl deplâng: vĕduva soţie, fiii: Simeon şi Ioan şi fica Ana, precum şi numĕroşii con sângeni.

Dḑeu sĕ-l odichnească împreună cu cei drepţi!

* (Esamenele de maturitate) la scoalele medii române gr. or. din Braşov se vor ţinè: la cele comerciale în 18/30 Iuniu, eară la gimnasiu în 20 şi 21 Iuniu v. De comisariu consistorial e denumit din partea consistoriului archidiecesan Preacuvioşia Sa Părintele archimandrit şi vicariu archiepiscopesc Nicolau Popea, eară din partea guvernului este denumit directorul gimnasiului de stat din Sibiiu Ignaţ Veress.

* (Alegere de deputat la congres.) În cercul XV al Târnavei, devenit vacant prin moartea regretatului Anania Trombiţaş, fu ales de deputat pentru congres redactorul ḑiariului nostru domnul Mateiu Voilean, asesor consistorial ordinariu.

* (Archiducele Albrecht în Croaţia.) Întors din Bosnia, căruntul archiduce a trecut prin Croaţia, şi între alte localităţi s'a oprit şi la Sisec. Preotul local a ţinut un discurs festiv către beliduce, în care a dat espresiune sentimentelor de alipire către tron şi dinastie a poporului croat. „Ori unde ne vor duce, — a ḑis oratorul — cu o iubire şi credinţă nemărginită vom urma drapelului negru-galbin, — *dar celui roşu-alb-verde niciodată!*“

Eată tot atâtea semne de simpatie agonisite de patrioţii nostri în era constituţională de 18 ani încoace!

* (Concertul corului seminarial la Mercurea) va decurge după următoriul

Program.

1. *a) Cântec de jertfă,* cor de L. von Beethoven.
   b) Gretelein, cor de C. Attenhofer.
2. *Două cântece,* pentru bas cu acompaniare de piano:
   a) Meḑul nopţii de G. Dima.
   b) Sorioara de F. v. Holstein.
3. *a) Cântec vĕnătoresc* cor de F. cav. de Flondor.
   b) Serenadă, cor de H. Marschner.
4. *Două duete* (tenor şi bas) cu acompaniare de piano de F. Mendelssohn-Bartholdy:
   a) Aşi vrea ca durerile mele...
   b) Herbstlied.
5. *a) Ḑiua a apus,* cor de H. Pfeil.
   b) Hai în horă de-a juca, cor de G. Dima.
6. *Două cântece* pentru bas cu acompaniare de piano:
   a) Nor de vijelie de W. Humpel.
   b) Der Tod und das Mädchen de F. Schubert.
7. *Die versunkene Krone,* cor de H. Bönicke.
   Vêntul suflă dela ost, cor de J. Dürrner.

Începutul la 7 oare seara. După concert petrecere cu joc în hotelul roşu. (Zu den 3 Mohren).

Preţul de întrare: à persoană 1 fl., de familie 2 fl.

* (Demonstraţiunile.) Demonstraţiunile de pe stradele din Budapesta nu voiesc sĕ mai înceteze. Se vede că elementele turbulente au început a predomina situaţiunea, şi cei ce câştigă popularitatea prin scene de strade pot fi mulţămiţi cu resultatele, la cari au ajuns.

Demonstraţiunile de Luni, Marţi şi Mercuri noaptea se deosebesc de cele anterioare prin aceea, că pre-lângă sbierăturile de „Abzug“ s'a pus plebea şi pe spargere de ferestri şi vătămarea poliţiei. În seara de Mercuri 7 oficiali de poliţie au fost greu răniţi. Poliţia a recuirat armata, şi aşa tot batjocorită de proletariat miliţia a trebuit sĕ intrevină spre a apĕra averea şi viaţa orgolioşilor naţionalităţi din Budapesta.

Până unde vor mai merge cu asemenea secături, vom vedea, deocamdată însĕ nu se poate spera o împăcăciune, deoarece deputaţii din stênga estremă sumuţă spiritele cu multă îndărătnicire. Aşa la morméntul unei nefericite victime căḑute sub baioneta unui sergent de poliţie, deputatul oraşului Czegléd, urmaşul în deputăţie a prototipului tuturor ungurilor — Kossuth — deputatul Verhovay, a ţinut o vorbire înflăcărată, în care a spus, că această nefericită victimă a căḑut luptând pentru idea cea mai sântă.

Cu astfel de vorbe goale uşor se poate seduce poporul, uşor se poate face gălăgie, uşor se pot face cele mai mari perplesităţi guvernului, din toate acestea uşor se poate ajunge la un mare grad de popularitate, însĕ tare uşor se pot nasce şi încurcături, de cari Dumneḑeu sĕ ne ferească patria.

* (Modele de învĕţămênt) pentru scoalele primare se pot procura cu înlesnire din Budapesta, unde ministrul de culte şi instrucţiune publică spre a da mai mare avênt învĕţămêntului întuitiv şi tot odată spre e ne feri de a alerga până în străinătate după cele de lipsă, a înfiinţat anume o făurişte (laboratoriu). Preţul modelelor încă se ḑice, că e cât se poate de moderat. Modelele sunt pregătite parte din ghips, parte din alte materii corespunḑĕtoare.

* (Duel în perspectivă.) Ḑiarele din Pesta ne aduc scirea, că în urma apostrofării fără cruţare în parlamentul Ungariei, generalul Iansky va provoca la duel pe ministrul president Tisza. Se ḑice că provocarea a întârḑiat numai din causa formalităţilor, preste cari trebue sĕ treacă procedura până a ajunge la prinderea armei. Noi reproducem scirea sub toată reserva.

* (Pendant la demonstraţiunle din Budapesta.) Ḑiarele din Budapesta după „Agr. Tgblatt.“ colportează scirea, că generalul Iansky se ocupă cu idea de a se sinucide, ba că s'a şi sinucis deja, ceea ce a produs mare sensaţiune în cercurile militare, din care pricină ele se silesc sĕ ţină secret asupra acestui fapt. Şi scirea aceasta o dăm sub toată reserva, căci românul are proverbiul seu care ḑice: Cine-i flămând....

* (Încendiu mare.) Comuna Bata din Banat în Ungaria este acum prefăcută în cenuşă. Acest sat mare era locuit aproape numai de Români. Incendiul a nimicit tot în câte-va ceasuri. Mai multe persoane au perit în flacări. O femeie voind sĕ mai scoată ceva din casă, a fost ucisă de bârnele căḑute pe dênsa. O fată de opt ani şi un copil de patru luni au ars. O femee şi-a perdut minţile de spaimă. Peste trei sute familii au remas pe drumuri. S'au început a se aduna ajutoare.

Nu se poate pretinde mai mult. Csermő, comitatul Arad (Ungaria). Preţuita DVoastră scrisoare primind'o îmi iau voie a Ve comunica, că pilulele de Schwitzera ale lui R. Brandt primite din apoteca DVoastră le-am folosit cu mare succes şi mulţămită lui Dḑeu sănătatea mea e pe deplin restaurată, de doi ani sufer de o învêrtoşare aprigă a scaunului, şi după întrebuinţare în restimp de 4 luni a pilulelor DVoastră me simt pe deplin înprospetat. Nu voiu hesita a recomanda pilulele DVoastre tuturor prietinilor şi cunoscuţilor mei. Mor. Rosenberg.

Înciințare.

Foarte important pentru fieste-care familie!

Am primit spre vênḑare enorma provisiune ale unei dintre cele mai renumite **fabrice de obiecte de argint Phönix,** cu un preț foarte redus, astfel că **numai eu singur** sunt în stare sĕ vênd

Obiectele de masă din argint Phönix

cu privilegiu patentat c. reg.

cari sunt pregătite din cel mai fin argint Phönix și le dau cu următoarele prețuri ne mai pomenit de reduse:

6 **cuțite de masă cu tăiș de oțĕl,** care e înțepenit bine cu cuie	fl. 2.—
6 **linguri de masă din argint Phönix,** masive și patent. cu coroană	„ 1.50
6 **furculițe de masă din argint Phönix,** masive și patent. cu coroană	„ 1.50
6 **lingurițe de cafea din argint Phönix,** masive și patent. cu coroană	„ —.65
6 **lingurițe fine pentru oauă**	„ —.45
6 **păhăruțe pentru oauă,** minunate	„ —.80
1 **străcurătoare de teă escelentă,** masivă cu mănunchiŭ	„ —.50
1 **lingură de lapte, escelentă,** masivă	„ —.75
1 **lingură de supă, escelentă,** masivă	„ 1.—
6 **răzimătoare pentru cuțite, escelente** și masive	„ 1.25
2 **sfeșnice de masă,** foarte frumoase	„ 1.—
1 **tasă foarte frumoasă și masivă**	„ 1.50
1 **presărătoriu de zăhar sau piperiu**	„ —.40
49 **bucăți**	fl. 13.30

Un astfel de service complet constătătoriu din 49 de bucăți, luat de odată costă numai **10 fl.**

Acest Phönix-patentat ocupă între imitațiile de argint rangul prim, rĕmâne adecă totdeauna alb ca argintul curat, și opus de toate celelalte metale cocleala nu-l prinde nicicând, de aceea e foarte priincios pentru sănătate, și astfel cu toată căldura 'l pot recomanda, atât pentru singuraticele familii, cât și pentru proprietari de cafenele. Ori-cine își poate reprimì banii fără amânare, dacă marfa trimisă de mine, nu-i convine. Fără de a risca, poate deci sĕ procure ori-cine. Espedița se face per „cassa,“ sau cu rambursă postală. Scrisori de recunoscință și de comande repețite stau în biroul meu în masse mari la disposiția P. T. public. Adresa:

Universal-Export-Bureau S. Löw Wien, II. Grosse Schiffgasse 3/A.

NB. Avertisăm dela anunțuri anonime.

P. S. Asemenea avertisăm publicul de argintul numit „Brittania,“ care e compus curat numai din pleu și ținc, drept dovadă pot servì cu 61 bucăți argint britanic cu fl. 7.50 și $5_0/^0$ rabatt.

[1303] 3-6

Mijloc grabnic și sigur
pentru boale de stomach și consecințele lor.

Conservarea sĕnătății

se basează numai pe **conservarea** și **promoțiunea** unei **digestiuni bune,** căci aceasta este **condiția fundamentală** a sĕnătăței și a **bunei stări corporale și spirituale. Cel mai bun medicament de casă** pentru regularea **mistuirei** spre a obține o **composiție de sânge** adevĕrat, pentru depărtarea părților sângelui stricat și rĕu, este **mult cunoscutul și plăcutul**

Balsamul de viață al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune și mai vindecătoare, este probat ca foarte escelente la *toate boalele digestive,* adecă *la lipsă de apetit, râgăială cu acrime, flatuosități, vărsături, dureri de stomach, cârcei de stomach și prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroide, boale femeești, ipohondrie, melancolie* (în urma *conturbațiunei digestiunei*); acesta împrospătează *întreaga activitate a mistuirei,* produce *sânge curat* și *sĕnătos* și redă *corpului bolnav puterea și sĕnătatea de mai nainte.* În urma acestei insușiri escelente, acesta a devenit un *medicament de casă* sigur și probat poporal, dobândind o *întindere universală.*

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă dublă 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoștință stau la disposiție. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcțiile pentru plata prin *mandate postale.*

Domnule Fragner!

Te rog ca sĕ binevoesci pentru suma de 10 fl. aici alăturată a'mi trimite o lădățuie cu 10 sticle din *balsamul de viață al D-rului Rosa.* Permiteți-'mi totodată sĕ ve comunic, că acest medicament este escelent; căci de 3 luni încoace, decând îl întrebuințez, durerile mele de stomach, pe cari de 10 ani încoace le-am avut, — nu le mai simț. Tot acest medicament a lecuit și pe soția mea de o boală de ficați, de care a suferit ea de ani încoace, și le conservă sănătatea copiilor mei, scutindu-i cu deosebire de friguri, cari p'aici sunt atât de deși. Primiți Dl meu asigurarea deosebitei mele stime, cu care me semnez:

Casimir Masalski,
inspector peste lucrările căii ferate în Alecsinaț, Sêrbia.

În original se află: **Balsamul de vieață al** Drului **Rosa în principalul depot al fabricantului**

B. Fragner,

apotecă „la Vulturul negru,“ în **Praga,** cornul dela Spornergasse 205—3 și în depositele mai jos însemnate:

Sibiiu: **Karl Müller,** apotecar, **W. F. Morscher,** apotecar; — Cluș: **Iohann Wolff,** apotecar, **Nicolau Széky,** apotecar, **Adolf Valentini,** apotecar; — Brașov: **Eduard Kugler,** apotecar; — Torda: **Gabriel Wolff & Sohn,** apotecar.

Toate apotecele din Austria, și cele mai multe prăvălii cu materiale au în deposit acest balsam de vieață.

Tot acolo se află:

Alifiă de casă universală din Praga.

Mijloc sigur și probat pentru vindecarea tuturor inflamațielor, rănilor și umflăturilor.

Aceasta se întrebuințează cu succes sigur la *inflamarea, oprirea laptelui și împietrirea pieptului femeilor la înțărcarea copiilor*; la abscese, umflături sanquilare, beșicuțe puroioase, la umflăturile unghiilor, la așa numitul vierme la deget, la petrificațiuni, umflături de ghinduri, la perios, la umflături reumatice, înflamații cronice la glezuele picioarelor, la scrînteii, la asudarea picioarelor și ochiuri (bătături), la mâni crepate, la umflături provenite din împunsătura insectelor, la răni puruioase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamațiunile, petrifacțiunile și umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Balsam de auḑ.

Cunoscut ca mijlocul cel mai nimerit și mai eficace pentru vindecarea auḑului greu și dobêndirea auḑului perdut de tot.

O sticluță 1 fl. v. a. [1285] 3—15

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 15 Aprilie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	3.15	--
Budapesta	6.47	1.45	**7.29**	**6.20**
Szolnok	11.22	3.51	**8·27**	**9.26**
P. Ladány	2.20	5.28	**5.58**	**11.40**
Oradea-mare	4.39 —	**6.41** **6.46**	8.37 9.37	**1.28** **1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.45	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.14**	10.28	**2.34**
Rév	—	**7.42**	11.36	**3.18**
Bratca	—	—	12.10	**3.41**
Bucia	—	—	12.46	**4.01**
Ciucia	—	**8.31**	1.48	**4.26**
Huiedin	—	**9.01**	3.09	**5.08**
Stana	—	—	3.42	**5.27**
Aghireș	—	—	4.12	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluș	— **10.20**	**10.01** —	5.17 —	6.43 7.03
Apahida	**10.52**	—	—	7.26
Ghiriș	**12.37**	—	—	8.54
Cucerdea	**1.48**	—	—	9.43
Uioara	**1.57**	—	—	9.51
Vințul de sus	**2.06**	—	—	9.58
Aiud	2.36	—	—	10.24
Teiuș	**3.14**	—	—	10.59
Crăciunel	**3.45**	—	—	11.28
Blaș	**4.06**	—	—	11.44
Micăsasa	**4.45**	—	—	12.18
Copșa mică	**5.40**	—	—	1.01
Mediaș	6.01	-	—	1.22
Elisabetopole	6.40	—	—	1.56
Sighișoara	7.35	—	—	2.44
Hașfalĕu	8.01	—	--	3.02
Homorod	10.05	—	—	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	**6.03**
Feldioara	12.14	—	—	**6.35**
Brașov	1.09 1.50	— **5.30**	— —	**7.14** —
Timiș	2.48	6.07	—	—
Predeal	4.56	7.45	—	—
Bucuresci	**9.40**	14.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.45	—
Predeal	—	**9.30**	12.50	—
Timiș	—	**11.11**	1.40	—
Brașov	— 6.22	**11.44** —	2.27 2.55	— —
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Hașfalĕu	10.10	—	**7.37**	—
Sighișoara	10.39	—	**8.21**	—
Elisabetopole	11.19	—	**9.05**	—
Mediaș	11.54	—	**9.43**	—
Copșa mică	12 12 12.37	— —	**10.02** **10.30**	-- —
Micăsasa	12.56	—	**10.50**	—
Blaș	1.30	—	**11.29**	—
Crăciunel	1.45	—	**11 47**	—
Teiuș	2.34	—	**12.35**	—
Aiud	2.55	—	**1.04**	—
Vințul de sus	3.17	—	**1.30**	—
Uioara	3.24	—	**1.39**	—
Cucerdea	3.36	—	**2.07**	—
Ghiriș	4.11	—	**3.08**	—
Apahida	5.36	—	**5.08**	—
Cluș	5.56 **6.16**	-- 6.03	**5.35** —	— 8.—
Nadisul ung	**.37**	—	—	8.34
Ghirbou	**53**	—	—	8.59
Aghire	7.08	—	—	9.56
Stana	**7 34**	—	—	10.16
Huiedin	**7.55**	7.14	—	11.04
Ciucia	**8.37**	7.43	—	12.17
Bucia	**8.53**	—	—	12.47
Bratca	**9.12**	—	—	1.21
Rév	**9.31**	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	**10.06**	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	**10.25**	—	—	3.39
Várad-Velencze	**10.35**	—	—	3.55
Oradea-mare	**10.41** **10.51**	9.13 9.18	— 10.37	4.06 —
P. Ladány	**12.50**	10.38	1.45	**5.35**
Szolnok	**3.06**	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	**10.05**	10.30
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.—**	—
Budapesta	—	8.05	8.—
Szolnok	—	11.02	**12.—**
Arad	— —	**3.37** 4.—	**5.55** 6.05
Glogovaț	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliș	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborșin	—	**6.42**	8.58
Zam	—	**7.14**	9.28
Gurasada	—	**7.43**	9.56
Ilia	—	**8.01**	10.17
Branicĭca	—	**8.21**	10.38
Deva	—	**8.47**	11.05
Simeria (Piski)	—	**9.40**	11.55
Orĕștia	—	**10.10**	12.24
Șibot	—	**10.34**	12.53
Vințul de jos	—	**11.04**	1.22
Alba-Iulia	—	**11.31**	1.40
Teiuș	—	**12.05**	2.24

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.09	**3.56**	—
Alba-Iulia	11.56	**4.27**	—
Vințul de jos	12.20	**4.53**	—
Șibot	12.25	**5.19**	—
Orĕștia	1.19	**5.41**	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicĭca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborșin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	**6.18**	9.49	—
Radna-Lipova	**6.57**	10.23	6.14
Pauliș	**7.12**	10.37	6.30
Gyorok	**7.27**	10.52	6.47
Glogovaț	**7.56**	11.18	7.17
Arad	**8.10** **9.—**	11.32 12.27	7.32 —
Szolnok	**2.39**	5.10	—
Budapesta	6.50	8.16	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	12.27	3.23
Hațeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Banița	3.35	**6.07**
Petroșeni	4.04	**6.39**

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.49	9.33
Banița	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Hațeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	**8.18**
Aradul nou	6.25	**8.32**
Németh-Ságh	6.50	**8.51**
Vinga	7.19	**9.07**
Orczifalva	7.38	**9.20**
Merczifalva	7.56	**9.32**
Timișoara	8.42	**10.09**

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	**6.07**
Vinga	6.52	**6.32**
Németh-Ságh	7.06	**6.53**
Aradul nou	7.21	**7.24**
Arad	7.53	**7.40**

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	5.50	1.24
Șeica mare	6.11	1.11
Loamneș	6.40	2.32
Ocna	7.03	2.01
Sibiiu	7.23	2.44

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	**8.16**	10.25
Ocna	**8.40**	10.46
Loamneș	**9.06**	11.09
Șeica mare	**9.35**	11.32
Copșa mică	**9.59**	11.52

Cucerdea—Oșorheiu - Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheța	10.31	4.21
Luduș	10.53	4.43
M. Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireșteu	12.26	**6.10**
Oșorheiu	12.46 1.16	**6.30** —
Reghinul-săs.	3.08	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	**4.22**	4.—
Oșorheiu	6.14 6.34	5.52 **12.25**
Nireșteu	6.55	**12.55**
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	**1.24**
Cipeu-Iernut	7.37	**1.54**
M. Bogat	8.07	**2.31**
Luduș	8.21	**2.46**
Cheța	8.38	**3.06**
Cucerdea	9.07	**3.40**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Pisk.)	11.30

Ghiriș — Turda

Ghiriș	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriș

Turda	8.20	1.41
Ghiriș	8.41	2.06

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 58 Sibiiu, Joi 5/17 Iunie 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de douĕ ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Cestiuni de resolvat la congres.

(N. I.) Nu e lucru uşor pentru un architect fie el cât de dester de a straforma o zidire esistentă şi vechie în una nouă — dar aşa ca sĕ conserve fundamentul şi forma din afară şi totuş ea sĕ corespundă scopului pentru care e menită şi recerinţelor de gust; el e mai bucuros dacă i se oferă locul şi materialul tot din nou, căci atunci merge mai sigur în realisarea planului seu.

Nu mai puţin greu e a organisa o biserică cum a fost biserica română ortodocsă din Transilvania şi Ungaria, care o putem foarte bine asemêna cu un edificiu odată grandios, şi care prin vicisitudinile timpurilor, prin nepăstuirile şi viforele din afară s'a părăginit, distrus, sguduit pănă în temeliile sale, fără ca cineva în lume sĕ fie pus mâna barem sĕ repareze, ce dintele cel aspru al timpului a stricat un secul şi jumĕtate fără întrerumpere.

Din ce în ce sĕ va fi aprofundat mai tare în grandioasa problemă ce şi-a impus de bună voie a o resolva întemeiătoriul şi regeneratoriul bisericei noastre marele Andreiu, — de ce va fi venit la convingere, că problema de resolvat e grea şi este imposibil a satisface tuturor aşteptărilor.

Dar în prevederea şi înţelepciunea sa a vĕḑut, că vor venì şi timpuri mai grele şi mai apăsătoare pentru noi şi biserică, şi tocmai de aceea, a adaptat acel edificiu pe fundamentul vechiu, păstrând şi forma din afară, ca apoi noi generaţiunea viitoare în lăuntrul şi sub coperişul acelui edificiu scutiţi şi adăpostiţi, sĕ putem sĕ ne împărţim de aşa, ca sĕ nu ne ploauă şi ningă, sĕ nu ne vateme nici geruri, nici arşiţele soarelui, nici furtuni mari, nici vênturi reci.

Nu e de mirare că statutul nostru organic, compus de marele măiestru a lăsat generaţiunei viitoare mult, mult de lucru şi numai prin o activitate continuă, prin muncă neobosită, vom venì la aceea, ce poate în idealul seu a avut marele măiestru, fără ca el sĕ fi putut face mai mult decât a făcut, cum se ḑice, în pripă. În pripă, pentru că evenimentele se perondau şi se schimbau unul după altul, când nor, când câte o raḑă binefăcĕtoare se arăta pe orisontul bisericei noastre, pănă când lucrurile au luat formă concretă la 1868. Nu 'mi este scopul meu a penetra afund în istoria bisericei noastre, ale cărei pagine sunt tot atât de triste reminiscenţe pentru noi, ci voi sĕ constat, că pănă când credincioşii altor biserici erau liberi, adăpostiţi, scutiţi, privilegiaţi şi spriginiţi din partea statului, biserica noastră, numai ea, sermana de ea a fost tolerată, espusă unei sisteme de persecuţiuni menite a o nimici cu totul.

Era jalnică starea bisericei române gr. ort. pănă la anul 1850 şi ne doare inima când resfoim în archivele noastre, în istoria noastră bisericească şi în actele petrecute cu românii de confesiunea noastră, în raport cu celelalte confesiuni.

Cu toate aceste stări destul de triste şi apăsătoare, aḑi edificiul bisericei noastre e pus pe base solide şi pe fundament destul de tare, ca sĕ nu 'l poată mişca ori-ce furtună, numai cât cu o precauţiune deosebită trebue sĕ îngrijim, ca acest edificiu sĕ nu fie bântuit cel puţin din lăuntru, de fiii ei, pentru care e menit a fi scut şi adăpost, menit a le păstra religiositatea şi moralitatea, menit a le păstra limba şi a le reînvia virtuţile strămoşesci.

E grozav a şi cugeta, cum în oarba lor nesocotinţă unii fiii ai bisericei noastre, au început a învenina cele mai sânte şi mai candide instituţiuni a le noastre, ca întocmai ca rugina ferul, aşa acest venin sĕ consume puterile dintre noi, încet, dar sigur. Bateţi păstoriul şi se vor risipì oile — e devisa unor oameni, cari cu puterile de cari dispun, ar putea servì o causă mai bună şi mai sântă. Cu toate aceste nu e de desperat.

În luptă e vieaţă, şi noi, trebue sĕ primim a lupta pentru instituţiunile noastre bisericesci, căci ele singure ne mai pot mântuì, de prăpastiile din afară.

Dacă deci toţi am avea în vedere pedecile cari se pun în drumul desvoltărei noastre, ochii cei mulţi aţintiţi asupra mişcărilor şi pacinicelor noastre lucrări, nu ne-ar prinde mirare, că în loc de 1 Octombre 1884, abia la 8/20 Iuniu 1886 e convocat congresul naţional.

Au fost timpuri şi mai grele pentru biserica noastră şi au fost şi de acele, în cari nici că putem vorbì de drepturi, ci numai de datorinţe.

Aḑi graţiă desvoltărei lucrurilor, poate acele timpuri nu se vor mai repeta, şi noi vom trebuì ca pas de pas, încet dar sigur, sĕ dăm una după alta soluţiune temeinică agendelor din biserică. O mulţime de cestiuni de mare însemnătate nici nu sunt cuprinse în statutul organic, ci ele vin de a se regula de sinoadele eparchiale şi de sinodul sau congresul metropolitan. Ne invidiază pre noi strĕinii pentru organisaţiunea aceasta a noastră bisericească; şi nu fără temeiu. Dacă cu toţii umĕr la umĕr în un cuget şi o simţire începênd dela parochie pănă la metropolie, am lucra din rĕsputeri pentru delăturarea pedecelor, pentru plivirea polomidelor, cari cresc în holda noastră românească şi a bisericei noastre — atunci am devenì o citadelă, în care n'ar putea străbate nici un glonţ duşman — fie el mânat de puteri vĕḑute şi nevĕḑute, fie el pornit cu vehemenţă sĕlbatică asupra zidului nostru de apĕrare.

Spre scopul acesta nu ar fi bine şi nici nu e bine ca sĕ acăţăm toate lucrurile din biserica noastră de clopotul cel mare. Alte biserici încă au necazurile lor, luptele lor, inconvenientele lor; şi precum nici o instituţiune nu poate ajunge la gradul de perfecţiune, aşa nici instituţiunile din biserica noastră nu pot fi scutite de oare-care umbră. Datoria noastră şi a corporaţiunilor noastre bisericesci e de a se îngrijì pentru punerea în lucrare a legilor pentru aducerea lor şi sanarea unor sau altor rele, dacă ele esistă.

Primele congrese ale noastre după staverirea statutului organic, abia au organisat părţile constitutive ale metropoliei şi organismele acelora, abia au regulat învĕţămêntul din metropolie, ca un mijloc puternic pentru ulterioara desvoltare intelectuală şi morală a poporului nostru, abia au compus un regulament de procedură — şi acum dacă în periodul al 6-lea al constituţionalismului bisericei noastre dăm de pedeci, de lacune chiar, nu are sĕ ne prindă mirare, căci alte biserici libere şi privilegiate, în multe privinţe sunt şi stau îndĕrĕtul bisericei noastre. Ne costă mult organismul bisericei noastre, sunt mari jertfele, cari le aducem pentru consolidarea şi bunăstarea bisericei noastre şi tocmai pentrucă e împreunată cu jertfe mari, trebue sĕ ne cugetăm, că agendele congresului sĕ se resoalve, prompt, dar bine şi sigur, ca nu un proiect devenit lege, după aplicarea lui sĕ fim siliţi a-l modifica ori înlocuì prin un altul mai corespunḑĕtoriu.

De o mare ponderositate mi s'ar părea pentru anul acesta de a se validita: Dispoziţiunea §. 81 din Regulamentul pentru organisarea provisorie a învĕţămêntului referitoare la fondul de pensiuni al învĕţătorilor, şi în legătură cu această salutară dispoziţiune, a se decide şi înfiinţarea unui fond de pensiune pentru preoţii metropoliei române gr. or., administrat de singuraticele eparchii.

Nu de o mai puţină însemnătate mi s'ar părea, dacă congresul nostru ar căuta un mod mai corespunḑĕtoriu pentru catechisarea tinerimei noastre dela gimnasiile şi scoalele străine. Aḑi cum e, e rĕu.

Tinerimea noastră cresce fără de a cunoasce cele mai elementare principii ale bisericei noastre, fără de a avea ideă despre organismele diferite din biserica noastră, şi apoi sĕ nu ne prindă mirare,

---

FOIŢA.

CHIPUL LUI CESAR

de

Alecsandru Dumas.

(Urmare.)

Îl luai şi cetii:

„Proces verbal al morţei şi esecuţiunei
lui
Laurent Guyon, Étienne Hyvert, François Amiet şi Antoine Leprêtre condamnaţi în 20 Thermidor anul al VIII-lea (a unspreḑecea lună din călindariul republican al francesilor) şi esecutaţi în 23 Vendémiaire anul al IX-lea (întâia lună din călind.)

„Astăḑi în 23 Vendémiaire anul al IX-lea, comisariul guvernial pe lângă tribunal care a primit noaptea şi la 11 oare sara, pachetul ministrului de justiţie, conţinênd procedura şi sentinţa care condamnă la moarte pe Laurent Guyon, Étienne Hyvert, François Amiet şi Antoine Leprêtre; — sentinţa tribunalului de casaţiune din 6 curent, care respinge recursul de nulitate contra sentinţei din 21 Thermidor anul al VIII-lea, — a însciinţat în scris între 7 şi 8 oare dimineaţa, pe cei patru acusaţi că sentinţa lor la moarte se va esecuta aḑi la 11 oare. În intervalul care a trecut pănă la 11 oare aceşti patru acusaţi şi-au tras lovituri de pistoale şi 'şi-au dat cu pumnalul în închisoare.

„Leprêtre şi Guyon, după sgomotul public erau morţi; Hyvert rănit de moarte şi espirând; Amiet rănit de moarte, dar conservându-şi consciinţa. Toţi patru în această stare au fost conduşi la guilotină şi morţi sau vii au fost sugrumaţi, la 11 oare şi jumĕtate; uşeriul Colin a remis procesul verbal al supliciului lor municipalităţei, pentru a-i înscrie în cartea morţilor.

„Căpitanul de gendarmeriă a remis judecătoriului de pace procesul verbal, despre ceea-ce s'a petrecut în închisoare, unde a fost el present; cât pentru mine care n'am asistat de loc, certific ceea-ce vocea publică m'a informat.

„Bourg, 23 Vendemiaire anul al IX lea
Semnat: Dubost, grefier.“

Ah! aşa dară poetul avea dreptate contra istoricului; căpitanul de gendarmerie, care remisese judecătoriului de pace procesul verbal despre ceea ce se petrecuse în închisoare, unde era present, — acesta era unchiul lui Nodier. Acest proces verbal remis judecătoriului de pace era istoricul întipărit în capul tinĕrului om, istoric, care după 40 de ani, vĕdù lumina ḑilei fără schimbare în acest cap d'operă — întitulat: Suvenirile revoluţiunei.

Toată procedura se află în archivele tribunalului. Dl Martin îmi oferì d'a copia: interogatoriul, procesele verbale, sentinţa.

Avea în busunariu „Suvenirile revoluţiunei“ de Nodier. Ţineam în mână procesul verbal de esecuţiune, care confirma faptele arătate prin el.

— Sĕ mergem la judecătoriul nostru, ḑisei eu către dl Milliet.

— Sĕ mergem, repetă el.

Judecătariul se mănià puţin şi îl convinsei, că poeţii sciu tot aşa de bine istoria ca şi istoricii, — dacă nu şi mai bine.

Se 'nţelege de sine că nu me dusei dela el, fără sĕ arunc o privire lacomă asupra micului Cesar...

Ne mai reţinêndu-me nimic la Bourg, ḑiua următoare părăsii capitala Bressei.

În aceeaşi seară eram la Paris.

Odată la Paris, dorul de Cesar me apucà, sau mai bine dorinţa după Cesar ne mai părăsindu-me, me preocupam de-a obţinea din museul din Besançon aceeaşi favoare, care o obţinuse judecătoriul meu.

Dar în Besançon nu cunosceam pe nimeni.

Ah! de n'ar fi fost murit Nodier!

De n'ar fi fost Nodier mort, m'aş fi dus la el sĕ vĕd statueta lui Cesar şi — nu la judecătoriul meu.

Îmi adunai toate suvenirile. Atunci îmi venì în minte că am o cunoscinţă în Besançon; dar hedacă această tinerime mai târḑiu nu va fi în stare a iubì aşeḑămintele noastre şi a se jertfi pentru ele. Sunt mulţime de gimnasii străine în ţeară. Şi la toate aflăm tineri de ai nostri. Dacă ei ar fi crescuţi barem în direcţiunea religioasă, românesce, n'am îndura perderile cari le îndurăm astăḑi.

Nu me voiu folosì de casuri concrete, dar dacă limba română e scoasă din gimnasiile străine, sĕ facem ca religiunea sĕ se predea în limba română bine, conscienţios, şi mari bunătăţi vor isvorí din predarea ei în limba română, — şi aceasta o cunosc şi sciu din propria esperienţă.

Regularea catechisărei pentru tinerimea scolastică dela gimnasiile străine, e o întrebare de mare şi grea ponderositate şi nu ne putem închipuì perderile ce le avem aḑi, tocmai căci această întrebare e încă în stadiul cel mai de jos.

Sunt de părere, că unde numai e posibil sĕ cruţăm, sĕ nu facem risipă cu averile menite pentru ameliorarea stărei noastre, dar aici, în acest înţeles, sunt de părere sĕ jertfim, ca sĕ mântuim tinerimea de prăpastia la care este espusă. E greu a me esprima mai clar, posiţiunea nu-mi permite, dar oameni maturi şi cu mintea la loc, pot conclude, fără reserve.

Nu de o mai mică însemnătate mi se pare aplicarea tinerimei teologice în diferitele eparchii.

După pracsa de până acum un tinĕr absolut de teologiă în archidiecesă, nu poate concurge la o parochiă în celelalte diecese şi vice-versa până nu primesce întâi concediu dela consistoriul sĕu eparchial. Eu cred că disposiţia aceasta practicată până acum şi luată dela romano-catolici, nu ar fi fundată. Sĕ nu închidem şi facem graniţe pentru oameni tineri, sĕ-i lăsăm sĕ treacă din archidiecesă în diecese şi vice-versa şi e suficient testimoniul de cualificaţiune, fără ceremonii. Aşa ar merge tineri de ai nostri în diecesele surori şi vice-versa, şi aleşi fiind, respectivul consistoriu trebue sĕ întărească pe alesul ori în ce seminariu ar fi învĕţat el teologia. Cred că în Sibiiu ca şi în Arad şi ca şi în Caransebeş fie-care tînĕr sĕ cualifică de a devenì preot şi dacă nu sunt şi nu pot fi graniţe pentru dignitarii cei mari bisericesci, pentru ce sĕ fie pentru începĕtorii la gradele preoţesci sau chiar pentru protopresbiteri.

Trăim în o metropoliă. Ritul e unul şi acelaşi, studiile teologice se predau după acelaşi program, deci dacă e just ca tineri cu stipendii de ale noastre sĕ se aplice ca profesori la preparandiile şi seminariile din Arad şi Caransebeş, pentru ce nu şi preoţi în comunele parochiale acolo şi vice-verse.

Tot asemenea ar fi de a se regula posiţiunea preoţilor nostri militari din armata ces. regiă, şi dacă până aḑi nu s'a făcut, e timpul suprem ca ei sĕ nu mai depindă dela vicariatul rom. catolic din Viena, ci sĕ formeze un stat preoţesc în armată cu dreptul de a arangia, fără considerare că este el din archidiecesă, ori din diecesele surori. Asemenea posturile la cele 8 penitenciarii ar trebuì toate ocupate, până când în realitate sunt numai cele 2 din Transilvania, ear dincolo până aḑi stau românii gr. or. sub sêrbi şi unicul post dela Vaţ cu preot român sistemisat stă de câţi-va ani neocupat.

Aceste şi alte multe cestiuni aşteaptă resolvirea lor, fără amânare, dacă e sĕ nu sufere vaḑa autonomiei noastre bisericesci.

Maghiarii şi naţionalităţile.

Unul dintre popoarĕle mai greu asuprite şi mai nendrepţăţite ale Ungariei, dacă ne e permis sĕ facem o oare-care graduaţiune în această privinţă, este cel slovac, care locuesce în nordul Ungariei. Aparţinênd bisericei protestante şi astfeliu subordinat superiorilor bisericesci maghiari, într'o stare materială şi intelectuală înḑecit mai miseră ca poporul român, — maghiarisarea cu forţa n'a putut nici când întêlnì pe acì nişte obstacule mai serioase în calea sa. Cu toate acestea sentimentul de rassă fiind desvoltat în popor şi conducĕtorii lui, spiritul de conservare individuală a tins totdeauna a contrabalanţa nisuinţele panmaghiarismului.

La 1861 poporul slovac a înaintat un memorand către dieta ţĕrii, în care cerea, ceea ce au cerut toate naţionalităţile Ungariei, egală îndreptăţire şi folosinţa liberă a limbei materne. Pretensiunile lor fură respinse. Trecênd 25 de ani de atunci, slovacii voiesc sĕ serbeze în ḑilele aceste reamintirea acelui timp, când voinţa lor naţională s'a manifestat prin numitul memorand.

Dacă luăm notiţă de acest lucru, este, că voim sĕ constatăm o nouă aparinţă în modul de a judeca asupra cestiunei naţionalităţilor la noi. Această nouă apariţiune credem a o afla într'un mod mai blând şi mai echitabil de judecare asupra pretensiunilor naţionalităţilor din parte maghiară — pe de o parte, şi o mai serioasă îngrigire pentru viitoriul ţĕrii, care se face din ḑi în ḑi mai pendentă de numita cestiune. Un contrast acesta, care ar trebuì sĕ ne îmbucure, faţă cu orbia politică de mai nainte.

Cu ocasiunea desbaterei asupra budgetului ministrului de culte şi instrucţiune publică, deputaţii Gurban şi Babeş au luat în apărare naţionalităţile şi au condamnat politica nesocotită a guvernului, urmată în contra noastră. Ear C. Tisza nenduratul asupritoriu a rĕspuns într'un ton atât de moderat, cum n'am avut până acì ocasiunea a-l auḑì.

Acest spirit mai human se vede acum că a pătruns încâtva şi cele mai radicale elemente ale politicilor nostri. Organul de căpetenie al Kossutiştilor, adecă a acelor oameni, cari nu vreau sĕ scie nimic de o comuniune cu Austria, cari cer armată maghiară şi rege maghiar, şi cari au drept devisă cuvintele magistrului lor: „*minden ember legyen ember és magyar*,“ — organul acestor oameni, într'un articol de sine stătătoriu scris în cestiunea sus amintită a memorandului slovac, a aflat cu cale a scrie următoarele:

„Viitoriul Ungariei depinde în mare parte dela norocoasa deslegare a cestiunei naţionalităţilor.

„Dacă Dl Coloman Tisza s'ar ocupa mai mult cu această cestiune; dacă nu s'ar mulţămì numai cu frase abstracte dacă 'şi-ar lua prin atingere imediată informaţiuni mai autentice despre esactitatea plânsorilor ce neîncetat se înnoesc, dacă ar avea curagiul sĕ înlăture pe acei aderenţi ai lui, cari prin neconscienţiositatea lor sau prin usul neghiob al puterii ce au, câştigă numai inimici patriei noastre, şi dacă ar sci sĕ câştige respect şi valoare în toate direcţiunile legilor esistente, — de sigur că ar înceta iritaţiunea ce domnesce şi în elementele mai serioase ale naţionalităţilor.

„Aḑi naţionalităţile sunt nemulţămite. Aceasta este fapt, ce nu se poate trage la îndoială.

„Scim că sunt şi pretensiuni nejuste şi nisuinţe îndreptate în contra naţiunei maghiare. Dar sunt şi plânsori ce merită luarea noastră aminte. Aceste ar trebuì curate înainte de toate, ca cu atât mai cu succes sĕ putem procede faţă cu celelalte.“

Luăm spre sciinţă şi spre orientare notiţă de aceste. Dar cu reservele cuvenite.

Maghiarii au promis atât de mult şi au ţinut atât de puţin, încât nu e mirare aḑi, dacă noi zimbim de câte ori încep sĕ ne promită îmbunătăţiri.

Aşteptăm dar sĕ vedem şi în faptă, că acest curent mai blând şi mai serios în judecarea cestiunei naţionalităţilor, nu este numai o frasă scoasă la iveală prin vitrega situaţie politică de aḑi dela noi.

Regele Bavariei.

De mult timp starea sufletească a regelui Bavariei Ludovic II a ţinut în nencetată ferbere spiritele şi cu deosebire pe aceia, cari conduceau destinele frumoasei Bavarii.

Ludovic al II a fost om cult şi iubitoriu de arte, cum nu s'a găsit al doilea în veacul nostru. Dar trăia într'o lume romantică de fantasmagorii, ocupânduse cu idealuri din poveşti şi halucinaţiuni din lumea ḑinelor şi a fĕt-frumoşilor.

Grijile domniei nu 'l preocupau. Lui îi plăcea sĕ se scie rege şi astfeliu sĕ 'şi permită tot ce mintea i cuprinsă de o bolnăvicioasă văpaiă dorea. Bavaria a remas după dênsul un museu clasic de lucruri minunate. Castele splendide cu arangiamente bizare, care în stil mauric, care în stil turcesc, elin, roman, indic, cu ḑecile stau drept monumente memoriei unui rege bun de inimă, dar nebun.

Că toate aceste au costat milioane şi milioane, pe cari visteria unei ţĕri mici, nu le mai putea suporta, şi că ţara a trebuit sĕ ajungă într'o periculoasă crisă financială, este uşor de înţeles.

Situaţia a devenit insuportabilă. Crisa tot mai iminentă; ear boala regentului tot mai incurabilă.

Archiducii şi ducii familiei domnitoare împreună cu ministrii ţĕrii au ţinut repeţite consultări, şi pe basa părerilor medicale, cari au declarat boala regelui de incurabilă, au însărcinat pe principele Luitpold, o rudenie de a lui Ludovic, cu regenţa în numele acestuia.

Scirea se vede că a pătruns la urechile regelui, care tot mai avè momente lucide, în cari judecá asupra stării sale. Idea, că este detronat şi pus sub curatelă, el, care se ţînea un rege din poveşti, neţĕrmurit în a sa libertate, un rege pe care îl costă un cuvênt, ca sĕ zidească ca din minune palaturi de cristal, — această ideă a fost pentru dênsul insuportabilă. Şi într'un moment potrivit Ludovic al II. regele Bavariei s'a sinucis.

Comunicăm despre casul înfiorătoriu următoarele detaiuri autentice.

München, 14 Iuniu. Prin supunerea cu care împlinea regele Ludovic în locaşul seu solitariu din Berg toate ordinaţiunile medicului seu Gudden, a câştigat deplin încrederea acestuia. Şi când a cerut regele asară permisiune dela acesta de a se putea primbla, Gudden s'a învoit, ear pe păzitoriul, ce-i acompania, deoarece regele se simţea genat, — 'l-a îndepărtat. În apropierea lacului Starenberg regele a fugit din parc, 'şi-a aruncat pălăria şi jacheta şi s'a svêrlit în lac, Gudden a sărit după dênsul. A urmat o luptă groaznică în apă. Gudden care era un bărbat puternic 'şi-a încordat toate puterile, ca sĕ scape regele. Dar

---

sitam mult. Acestei cunoscinţe i-am făcut un serviciu. Dar am esperimentat un lucru: că nu ai inimici mai rĕi decât pe aceia cărora le-ai făcut servicii.

Dacă omul se mulţămia d'a fi ingrat, ar fi în dreptul seu.

Scrisei tremurând cunoscinţei mele din Besançon şi aşteptam, o mărturisesc, fără mare speranţă.

Eram nedrept către Ayase. — Bun! eată că nu i-am uitat numele! Din fericire, nu comit de regulă astfeliu de indiscreţiuni — decât numai pentru aceia, despre cari am ceva bine de ḑis.

Sĕ reîncepem dar.

Eram nedrept. Ayasse nu lăsà nici o ocasiune fără d'a-mi scrie noutăţi şi d'a-mi mulţămì. Astfeliu trebue s'o spun, fie-care din scrierile sale îmi produsese totdeauna o sensaţiune de uimire, care denotà, că aşi fi devenit un teribil misantrop, dacă Dḑeu nu mi-ar fi dat un stomach aşa de bun.

Ayase îmi rĕspundea postă de postă.

El avea scrisoarea mea în mână după ce găsì pe dl Vuileret. Cererea 'mi fu acordată. În trei ḑile primii pe micul meu Cesar cu o notiţă despre mutilarea sa şi despre modul cum s'a întêmplat têrgul cu un ferariu al museului din Besançon.

În adevĕr statueta n'avea nici braţe nici picioare; afară de aceea în mai multe locuri se observa vechimea lui şi unele tăieturi.

Aceste mutilări i dădură o formă antică, care-i stătea de minune. Le lăsai dară uşor pe vechimea timpului; — deşi me 'nşelam: trebuia sĕ le pun în cârca oamenilor.

Timpul este numai inflecsibil; oamenii sunt...... Cine 'mi va da un cuvênt ca sĕ spun?

Îl pun la concurs.

Eată ce i s'a întêmplat lui Cesar:

Sunt douĕḑeci de ani, un ţĕran poseda douĕ sau trei bucăţi de pămênt în satul Voray.

Sĕ nu me întrebaţi de numele acestui demn om; a rĕmas necunoscut.

Veţi vedea că nenorocirea nu e mare.

Sus amintitul ţĕran venea în toate ḑilele la Besançon ca sĕ'şi vêndă laptele.

Într'o ḑi săpându-şi pămêntul, sapa sa isbì un corp dur.

Pămêntul lui fiind mic, cu atât mai mare era mângăierea proprietariului.

Adevĕratul copil al ţĕranului este câmpul; îşi lasă fiul mai bucuros în armată decât sĕ-i vêndă câmpul; se află între ei cari, dacă fiul a luat un numĕr bun, îl vênd altuia care a luat un numĕr rĕu, numai sĕ'şi înmulţască pămêntul.

Am făcut un roman care nu e cel mai rĕu între romanurile mele: consciinţa inocentului.

Ţeranul nostru isbì dară în ceva dur. El fu uimit! nu credea sĕ se afle în câmpul seu o singură peatră

Scormonì cu sapa şi dădu de ceva cu formă de om; această formă însĕ avea numai o înălţime de 12 până 14 degete.

Acesta era Cesarul nostru.

Omul care nu scia că cine-i Cesar, scoase chipul sĕu din pămênt după cum făcuse cu un pesce şi raportă acasă, după ce se convinse că era din aramă.

În ḑiua următoare îşi luă urciorul cu lapte într'o mână şi pe Cesar în ceealaltă şi ca de obiceiu se duse la Bensançon.

Trecênd pe dinaintea prăvăliei unui ferariu aude strigându-i-se numele.

El se întoarse.

Ferariul care era unul dintre amicii lui, îl chiema.

Era vorba numai de a bea un păhar de vin.

Dar pentru ca sĕ poată bea, omul nostru trebuia sĕ'şi elibereze mânile.

Aceasta era uşor de făcut: el îşi puse urciorul sub tarabă, pe Cesar d'asupra.

Tot bênd, ferariul vĕḑù pe Cesar.

— Ce ai acolo? ḑise el.

— Un om de aramă curată, pe care l'am găsit când îmi săpam pămêntul şi pe care îl voi vinde în oraş.

(Va urma.)

se vede că regele a 'nceput a-l sugruma, căci urmele mânilor se ved pe grumazii şi faţa lui Gudden, cari sunt sgăriate. Locul de unde s'a aruncat regele în lac e cam departe de castel. Ţermul e lutos şi foarte peziş. În solul lutos se věd încă urmele picioarelor, — semn că lupta a fost înverşunată. Cadavrele cele doue au fost scoase în depărtare de 30 metri dela acest loc. Orologiul regelui, în care penetrase apa, arăta 6 oare 54 minute. Raportul oficial spune, că şi regele şi Gudden au arĕtat puţine semne de viaţă când au fost scoşi din apă, dar toate încercările medicilor de a-i aduce la viaţă au rĕmas zadarnice. Noaptea la 12 oare s'a constatat definitiv moartea regelui şi a medicului. Cadavrul regelui fu dus la Berg şi aşeḑat în capela regală. Poporaţiunea e adênc pătrunsă din causa incidentului trist."

Mai adaugem, că pe basa constituţiunei bavare, Ludovic ne avênd fii, de rege e proclamat fratele lui: Otto, care însĕ şi el fiind smintit, regenţa o va purta în numele lui tot principele Luitpold. Armata a jurat deja noului rege, respective regent, fidelitate.

Apel.

Una din instituţiunile cele mai nobile ale filantropiei, aceea, care stă sub protectoratul Înălţimei Sale i. r., principelui de coroană archiducele Rudolf, „Societatea pentru ingrijirea studenţilor bolnavi din Viena", fundată de către neuitatul amic al studenţilor, Ioan de Oppolzer, serbează in Noembre a. c. iubi'eul seu de 25 de ani.

Mai bine şi mai espresiv decât toate vorbele de laudă ce s'ar putea consacra activităţei ei umane, documentează cifrele următoare:

Ea a îngrijit mai bine de 2760 studenţi în casuri de boală ce au durat adese-ori luni întregi în secţiunea ei propriă din spitalul general din Viena, cu o chieltuială de 115.400 florini; ea a mijlocit tratamentul ambulatoric gratuit la 41,700 bolnavi, a chieltuit 36,810 florini pentru medicamente, ape minerale, băi, instrumente si altele; vre o 1000 studenţi au fost adăpostiţi în stabilimente de cură; în totul a întrebuinţat suma de 204,160 florini pentru scopurile sale şi prin aceasta, fără cea mai mică urmă de deosebire între confesiuni şi naţionalităţi, a conservat multor familii un sprigin indispensabil, a păstrat statului cetăţeni valiḑi şi a scutit ţĕrile şi comunităţile de chieltueli însemnate.

Un lucru mai mare încă trebue însĕ sĕ se obţină pentru viitoriu.

Scumpirea generală a vieţei, possibilitatea unor accidente generali şi comune, luarea în consideraţiune a posiţiunei triste acelor studenţi, cari, sculaţi de pe patul de boală, nevoieşi de ajutoriu ulterior, în luptă neegală a organismului lor slăbit încă cu greutatea nevoilor — prea adese-ori sucumbă, toate aceste ne silesc în faţa ḑilei de iubileu de a mijloci înfiinţarea unui

fond de iubileu

menit de a procura studenţilor reconvalescenţi întărire completă, şi de a asigura societatea în casul unor furtuni ce ar năvăli pe neaşteptate.

Rugămintea noastră se îndreaptă în primul rênd către acei feriсiţi, cari nu cunosc nevoia şi miseria, sau nu le cunosc din propria esperienţă, pe cari i doare inima când věd pe alţii cum sufer şi cad sub loviturile puternice ale soartei, şi cari posed acea ce d'abia dă omului demnitatea întreagă: mila şi bucuria de a face bine. Mari sunt jertfele ce trebue sĕ aducă în ḑilele noastre, deoarece binefacerea e învocată din ce în ce mai mult, cu atât mai înaltă însĕ e datoria ce au de împlinit.

Pe urmă ne adresăm către toţi aceia, cari au fost părtaşi de îngrijirea societăţei noastre, cari astăḑi în posiţiunea civică asigurată îşi aduc aminte de ḑilele trecute ale esistenţei lor nevoioase, şi fără sĕ-o rupă cu idealurile tinereţei lor, intre cari lucia recunoscinţă în fruntea celorlalte, nu pot sustrage de la datoria de a da tributul ce l datoresc prietenului care l'a scăpat odinioară.

Cine simte omenesce, cine onorează sciinţa, cine iubesce patria, cine cunoasce recunoscinţă, sĕ dee obolol seu.*)

Viena, în Iunie 1886.

Comitetul iubileului al societăţei pentru îngrijirea studenţilor bolnavi în Viena:

Profesor Albert, profesor Bamberger, cons. de curte, profesor de Brachelli cons. de curte, profesor de Dittel, profesor Eisenmenger, profesor Ludvig, profesor de Neumanu-Spallart, cons. de curte, profesor de Oppolzer, cons. de curte, profesor Schenkl, cons. de curte, rectorul Schoen, cons. guvernului, superitend. armatei prof. Seberiny, prof. Siegel, cons. de curte, Rector magnificus de Zhisman, cons. de curte, Dr. F. Brentano. Dr. de Arlt jun., Dr. A Back, Dr. A. Bass, inginerul civil Berkovitsch, advocatul Dr. A. Bing, advocatul Dr. Braun, medicul primariu Dr. Englisch, medicul de corvetă Dr. Fischer, Dr. G. C. Fulda, Dr. E. de Herzfeld, Dr. F. Iarisch, inspectorul M. Krönig Dr. E. Leisching, Dr. C. Linder, judele Dr. S. Löve, advocatul Dr. M. Münzer, prof. Dr. Reiner de Reinöhl, advocatul Dr. E. Pocorny, Dr. S. Reiter, V.K. Schembera, presidintele societăţei: Concordia, prof. Dr. A. Seidl, medicul primar Dr. Standthartner, Dr. A. Steidl, deputat, Dr. S. Tennenbaum, cons. guvernului stud. med. A. Flachs, stud. phil. M. Lederer, stud. phil. V. C. Lekusch, stud. jur. H. de Oppolzer, inginer H. Pines, stud. pharm. M. Schvarz, stud. jur. R. de Vivenot, cand. med. E. Wiener.

---

*) Dări voluntare se primesc de către toţi membrii comitetului, de către cancelariile rectoratelor universităţei, politechnicei, şi ale înaltei scoale de agricultnră, de care se va da seamă prin publicitate.

Mulţămită publică.

Pentru arangiarea „maialului" scoalei capitale gr. or. din Orĕştie în 25 Mai a. c. st. v. în dumbrava Orĕştiei, contribuiri marinimoase au incurs dela următorii domni:

Dr. Ioan Mihu, advocat 3 fl., Ioan Mihaiu, proprietariu 2 fl., N. N. 1 fl., Dr. Erdeli, medic 1 fl., N. N. 1 fl., dna Aurelia Vlad 1 fl., Iustin Moldovan, protopop gr.-cath. 50 cr., Simion Corvin, croitoriu 1 fl., George Baciu, comerciant 1 fl., Ioan Lăzăroiu, comerciant 1 fl., N. N. 70 cr., Iosif Dumitru, notariu 1 fl., Samoila Trifon, preot gr. or. 50 cr., Chirila Teacoi preot gr. or. 60 cr., Aug. Petculescu, director de teatru 1 fl., Herlea, notariu 1 fl., Pamfilie Mihăila, jude 1 fl., Avram Dubleş. econom 50 cr., George Muntean, timariu 1 fl., Ioan Mărian, birtaş 1 fl., Ioan Brassai, cordonieriu (cismariu) 1 fi., Demetriu Şuşara, birtaş 50 cr., Marciak Antal, sitariu 1 fl., Demetriu Radu, timariu 1 fl., Aurel Onofreiu, pălărieriu 1 fl., Grof Mihaiu, timariu 1 fl., George Brassai, mĕsariu 1 fl., Eremia Boca 50 cr., Iosif Tăbăcariu, econom 40 cr., Borozan 1 fl., Ioan Filimonescu 50 cr., Iosif Costea 20 cr. Ioan Mihăescu 50 cr. — Suma totală 30 fl. 40 cr.

Pentru acestea contribuiri marinimoase P. T. Domni binevoiască a primì sincera şi cordiala mulţămită a corpului învĕţătoresc.

Pe aceia dintre P. T. domni, cari au avut bunavoinţă a ne onora şi cu presenţa, un corespondent al „Telegrafului Român" în notiţa „Maialul român din Orĕştie" a binevoit deja a-i specifiea cu numele, trecênd însĕ cu vederea poate că din greşală pe dl Nicolau Popovici, protopresbiter gr.-or. şi pe dl comerciant Ioan Lăzăroiu cu soţia sa.

Ca tacsă dela dansatori au incurs 12 fl. 20 cr. Venitul brut este aşadară de 42 fl. 60 cr.

Spese cu arangiaria acelui maial s'au făcut 37 fl. 90 cr. Resultă venit curat 4 fl. 70 cr., cari bani s'au destinat din partea corpului învĕţătoresc spre cumpărarea de cărţi pentru premiarea elevilor diligenţi dela scoala noastră, cu ocasiunea esamenului de vară.

Primiţi ve rog asigurarea deosebitei mele stime.

Pentru corpul învĕţătoresc

Orĕştie, 31 Maì 1886 v.

George Oprea,
înv. diriginte.

Varietăţi.

* (Sciri personale.) Ilustritatea Sa părintele episcop al Aradului: Ioan Meţianu, — Preacuvioşia Sa Dl Ierotei Beleş, vicariu episcopesc din Oradea mare şi Preacuvioşia Sa Dl Filaret Musta, protosingel, din Caransebeş — au sosit la şedinţele consistoriului metropolitan, cari s'au început eri, la Sibiiu.

* (Denumire.) Maiestatea Sa ces. reg. s'a îndurat prea graţios a denumì pe Dl Ioan Bădillă subjude la judecătoria cercuală din Sibiiu, de jude reg. la tribunalul din Sibiiu.

* (Necrolog.) Joi în 29 Maiu a. c. a reposat parochul gr. or. **Adam Ghibu** din Pianul superior după îndelungate suferinţe în etate de 73 ani. Decedatnl a păstorit turma sa credincioasă în decurs de 38 ani.

Comuna Pianul superior a perdut în fericitul în Domnul pre cel mai respectat şi mai iubit părinte al seu sufletesc, o împrejurare aceasta, carea mult a mângăiat pe numeroasa familiă rĕmasă în doliu.

Pe acest vrednic păstoriu şi părinte de familie îl deplâng soţia Raveca: fica sa Elisaveta măr. J. Stoicuţia, Raveca măritată Ilie Bogdan şi fiii Ioan, Simion şi Avram.

Fie-i ţĕrîna uşoară şi amintirea în veci binecuvêntată.

* (Beneficiul d-şoarei Pădure.) Nu prea e obiceiul nostru a ne ocupa de teatru, când însĕ este vorba de a oferì condeiul nostru laudei şi onorurilor unei române gentile şi brave, atunci mai eşim din regulele noastre, şi o facem cu drag şi cu toată inima.

D-şoarei Pădure, unei române de nume bun, i s'a acordat beneficiul pe anul acesta, cu operetta lui Strauss „O noapte în Veneţia" de către direcţiunea teatrală germană din loc, la care este angagiată de vre-o câţiva ani, pe seara din 22 Iunie st. n.

Vĕḑênd chiar un ce foarte salutar în ficsarea serei de 22 Iunie, pe care timp vor fi şi români strĕini în Sibiiu, dăm espresiunea dorinţei noastre: ca succesul material al d-rei Pădure sĕ fie, în cât se poate de egal succesului artistic ce 'l va raporta, căci despre cel din urmă suntem pe deplin convinşi, fiind dedaţi a asculta cu plăcere dulcele ei cânt şi

---

Concert în Mercurea.

După cum am anunciat în numerii trecuţi ai ḑiariului nostru, corul seminarial de aici sub conducerea domnului Dima s'a decis sĕ arangeze cu ocasiunea Rusaliilor un concert în Mercurea. Este salutară idea, pe care începe a o întrupa domnul Dima, este salutară idea de a arangia concerte prin provincie, căci prin aceasta se lăţesce gustul bun la popor, şi i dă oare-cum o noauă vieaţă.

Corul seminarial a ajuns Duminecă seara în Mercurea. Luni a doua ḑi de Rusalii a cântat liturghia compusă de domnul Dima, şi o a cântat cu rară precisiune.

Era ceva plăcut şi de inimă ziditoriu a asista Luni la sĕvêrşirea sântei liturghii în Mercurea. P. protopop Ioan Droc era asistat de preoţii Ioan Moga din Rodu şi Şerbu din Poiana. Biserica era îndesuită de oameni, aproape toată inteligenţa neromână din Mercurea se aflá în biserică şi ascultá cu evlavie cântările bisericesci. Şi aceasta nu fără cuvênt, căci cdevĕrată ideiă despre slujba dumneḑeiască din acea ḑi, numai cine a fost de faţă îşi poate face. Biserica din Mercurea este mare, pompoasă, şi era cu drag sĕ asculţi ce bine suna un cor de vre-o 30 de bărbaţi bine disciplinaţi în cântare.

Seara s'a dat concertul în scoala evangelico-luterană. Spre onoarea conlocuitorilor saşi fie ḑis, ei şi-au pus gratuit la disposiţiă sala cea mare a scoalei, învĕţătorii locuinţele lor proprii şi clavirul.

Present a fost un public foarte numĕros, ca şi cum rar s'a mai întêmplat în Mercurea.

Piesele au fost esecutate cu multă precisiune şi cu o fineţă, care ar face onoare ori-cărei reuniuni de cântări, care de ḑeci de ani cultivă cântarea. Este o mare mângăiere pentru fie-care om, când vede sporiu şi resultate bune după ostenelele sale. Aceasta trebue sĕ o aplicăm şi la corul teologilor, la singuraticii indiviḑi din care se compune şi la conducĕtoriul, care din material brut a sciut scoate un aşa de frumos mărgăritariu.

Este lucru sciut, că nimica nu strică mai mult ca o laudă esagerată şi o critică fără nici o cruţare. Spre a nu cădea în aceste estreme, vom lua calea cea adevĕrată şi vom ḑice că s'a cântat cu multă măiestrie, cea ce ne-a pus în uimire, de oarece noi după jertfe mari, relativ foarte mari, n'am vĕḑut ca în seminariul nostru sĕ se cultiveze astfel musica, ca cu elevii sĕ poţi păşì în faţa publicului pricepĕtoriu. Am rĕmas dar uimiţi în faţa corului şi nu scim de ce sĕ ne mirăm mai mult, de domnul Dima, care în doi ani de ḑile a scos ca din pămênt un cor bine disciplinat şi rutinat în esecutarea cântărei, sau de elevii seminariului nostru, cari după studiu de $^1/_2$ de an pot păşì în public, arătând că voiesc sĕ cânte şi sciu cânta.

De tot frumos au cântat domnul George Pop şi Isaia Popa cele doue duete.

Asemenea domnul Popa solurile pentru bas. E dulce vocea domnului Popa, aşa e de dulce, încât te îmbată ca un miros de rose, 'ţi uiţi de cele pămêntesci, şi numai după ce încetă, revii la simţiri. Piesa „Der Tod und das Mädchen" a trebuit repetată.

Asemenea a repetat şi corul „Hora" de Dima, „Ḑiua a apus" de H. Pfeil şi „Die versunkene Krone" de Bönike.

După concert a urmat joc, la care a luat parte toată lumea din Mercurea, şi a trebuit sĕ resară soarele spre a pune jocului capĕt.

Teologii au fost încuartiraţi pe la românii din Mercurea, carii i-au primit cu braţele deschise. Noi nu vom numì pe aceşti ospitali oameni cu numele lor, rĕsplata lor le este inima cea bună.

Arangiarea de asemenea escursiuni cu concerte s'a început sub bune auspicii şi bun resultat. Deie Dumneḑeu, ca ele sĕ-şi ajungă scopul, la care se ţintesce.

a urmărì cu satisfacțiune mulțămirea tuturor cari o ascultă.

Adausul unui cântec românesc la actul al II-lea și intențiunea a 'l cânta în costum românesc au fost o ideă cât se poate de bună, o ideă, care, ași putea ḑice, în fine ne obligă!

Talentata noastră artistă nu 'și uită nici de limbă, nici de poporul, de care se ține: deci nu o putem uita nici noi, și ar fi drept și a-i arěta, pre lângă admirațiunea pentru arta-i care ne încântă, și spriginul nostru bine meritat.

* (Convocare.) Adunarea generală a despărțěmêntului VIII a asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român se convoacă prin aceasta în comuna Totoiu pe 11 Iulie 1886. st. n. de către:

Direcțiunea despărțěmêntului al VIII.
Alba-Iulia, 14 Iunie 1886. *Ioan Pipoș,*
director.

* (O mărturisire prețioasă.) Un corespondent de a lui „Egyetértés“ îi scrie din Becicherechul mare, că în orașul acesta, care fiindcă este în Ungaria ar trebuì sě fie maghiar (?), are obrăznicia a se produce o trupă teatrală sêrbească, și încă fără deficit, căci dispune de un capital de 150,000 fl. Esprimându-și durerea, că societatea teatrală maghiară trebue sě bancroteze, se scandalisează asupra cutezanței directorului teatral, care tipăresce pe afișe: „Teatru național sêrbesc.“ Apoi continuă astfeliu: „Așa ne putem noi tot muncì cu reuniuni de cultură și de maghiarisare cât vom voì; căci ceea-ce facem noi cu trudă îndelungată, ne-o strică într'o singură ḑi ceata asta de sêrbi.“

Luminează-le Doamne mintea, sě vaḑă că lucru zadarnic și fără de cap fac!

* (Inundări și nenorocire.) Cetim în „Foaia diecesană“ din Caransebeș: În urma ploilor torențiale de trei ḑile, topinduse și neaua în munții noștri, rîurile Timiș și Bistra umflându-se afară de samă au eșit din matca lor și au inundat o mare parte a sěmănăturilor. În Ohababistra s'a dărâmat podul de preste rîul torențial de munte Bistra chiar în acel moment, când trecea preste el căruța de poștă dela Ruscberg către Caransebeș. Postilionul a perit fără urmă Joi în valurile sělbatice ale Bistrei. Comunicațiunea către Transilvania prin valea Bistrei prin urmare este întreruptă. Eară în momentul când foaia noastră se află sub tipariu, în urma unei spargeri de nuori pěrîul numit: „Potoc“ din Caransebeș asemenea a eșit din matca sa și inundând capětul stradei, ce duce către Ardeal, apa a întrat în casele acestei străḑi. Ostașii de linie și pompierii sunt ocupați cu golirea acestor case. Asemenea și Timișul cresce necontenit. Temerea, că părțile orașului decătră Teiuș și așa numitele: „Șoabe“ vor fi inundate, este fundată și dacă nu vor înceta ploile, aceste părți ale orașului de sigur nu vor scăpa de această calamitate.

* (Fundațiunea Zsiga din Oradea mare.) Dintr'un comunicat, ce ni se trimite asupra stării actuale a acestei fundațiuni, estragem următoarele:

Valoarea întregei averi fundaționale specificate în inventariul rectificat și adus în consonanță cu bilanțul rațiociniului din același an 1884/5 face la olaltă . . . . 53,584 fl. 75 cr.

Ce se acopere cu:

1. Casa din piața Sant.-Ladislau în valoare de	50,000 fl. — cr.
2. Libelul cassei parsimoniale Nr. 3,676	2,034 fl. 33 cr.
3. Interese de 5% după acest capital computate dela 1 August 1884 pănă la 31 Iuliu 1885 neridicate și așa capitalisate . . .	101 fl. 72 cr.
4. Libelul cassei parsimoniale Nr. 2,654	330 fl. 49 cr.
5. Valoarea mobiliarelor din alumneu	300 fl. — cr.
6. Bani gata rěmași la 31 Iuliu 1885 și la manipulare . .	818 fl. 21 cr.
Suma .	53,584 fl 75 cr.

adecă cinci-ḑeci și trei mii, cinci sute opt-ḑeci și patru floreni 75 cr.

* (Vifor mare în Bucuresci.) „Românul“ scrie: Mercuri seara, pe la șese oare, s'a prăvălit asupra capitalei un îngrozitoriu vîrtej amestecat cu ploaiă și grindină. Geamuri s'au spart cu miile; coperișe de case au fost desgrădite și aruncate în depărtare, arbori rupți sau scoși din pămênt și asvîrliți. Au fost din nenorocire chiar oameni omorîți. Partea cea mai încercată însě a fost partea capitalei despre Văcăresci. Acì s'a dărîmat o casă și a ucis doi oameni. Abatorul comunal asemenea a fost în mare parte distrus Coperișul lui, cum și al grajdului, au fost luate de vênt cu căpriori cu tot și asvêrlite dincolo de gârlă, la o depărtare de 100 metri. Zidurile s'au dărîmat și cele rěmase sunt sdruncinate. Coșul cel mare al topitoriului de sěu a fost trântit la pămênt și parte din topitoriu dărîmat. Un om chiar, un măcelariu, a fost rănit. Și dacă mai multe și grave accidente de persoane nu s'au întêmplat la abator, causa este că tăierea încă nu începuse și deci măcelarii nu se aflau în compartimentele lor. Pagubele pentru primăria capitalei se urcă la peste 100,000 lei. La Cameră, geamlicul a fost ridicat deasupra sălei; deputații mergeau tocmai la vot și prin urmare n'a fost rănit nici unul. Gardurile și salcâmii metropoliei au fost toți dărîmați. La sf. George, în grădină, s'au rupt mai mulți pomi. În alte grădini particulare a trăsnit. La moși baracele au suferit foarte: mărfurile au fost luate de apă. Pe lângă sf. George vechiu câtorva case li s'au luat acoperișurile. Cităm, printre ele, casa Pomul-Verde. În suburbia Negustori, un mare numěr de geamuri au fost sparte; arborii au fost retezați ca cu ferestrěulu.

* (Mulțămită publică.) Cu prilegiul maialului dat de către reuniunea pompierilor voluntari din Poiana la 11 Mai a. c., a încurs în favorul acestei filantropice reuniuni următoarele suprasolviri:

DD.: N. Ciugudean, notariu comunal 5 fl., N. Mănegut, familia Branga, fam. Georgescu câte 1 fl. 50 cr., B. Comșa, 1 fl. 20, păr. Ilie Iosof, înv. dir. Em. Beșa, Oprea Micușan, Fleischer, Martzi, și C. P. câte 60 cr., Oprian, Ciugudean jun. Șerb A., Rodean, Șufană D. și Șufană N., câte 50 cr., Nemeș jun., Muntean G, înv. Babeș, G. Müller câte 40 cr., Țîntea, Șufană D. Prodan Ilie, Rodean I., familia păr. Dobrotă, păr. Opriș și păr. Șerb câte 20 cr. — Suma suprasolvirilor 21 fl. 30 cr.

Acestor marinimoși domni li se aduce din partea tinerei reuniuni și pe astă cale cea mai profundă mulțămită.

Posta redacțiunei.

„Plures“ în Orěștie. La dorința DVoastre declarăm, că notița de care e vorba nu ni s'a trimis prin corespondentul nostru Avram Armean.

Loterie.

Mercuri în 16 Iunie n. 1886.

Brünn:	27	68	75	42	19

Sâmbătă în 12 Iunie n. 1886.

Timișoara:	40	56	84	13	25
Viena:	78	19	49	85	74

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 15 Aprilie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	3.15	—
Budapesta	6.47	1.45	7.29	6.20
Szolnok	11.22	3.51	8·27	9.26
P. Ladány	2.20	5.28	5.58	11.40
Oradea-mare	4.39	6.41	8.37	1.28
	—	6.46	9.37	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11
Mező-Telegd	—	7.14	10.28	2.34
Rév	—	7.42	11.36	3.18
Bratca	—	—	12.10	3.41
Bucia	—	—	12.46	4.01
Ciucia	—	8.31	1.48	4.26
Huiedin	—	9.01	3.09	5.08
Stana	—	—	3.42	5.27
Aghireș	—	—	4.12	5.50
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluș	—	10.01	5.17	6.43
	10.20	—	—	7.03
Apahida	10.52	—	—	7.26
Ghiriș	12.37	—	—	8.54
Cucerdea	1.48	—	—	9.43
Uioara	1.57	—	—	9.51
Vințul de sus	2.06	—	—	9.58
Aiud	2.36	—	—	10.24
Teiuș	3.14	—	—	10.59
Crăciunel	3.45	—	—	11.28
Blaș	4.06	—	—	11.44
Micăsasa	4.45	—	—	12.18
Copșa mică	5.40	—	—	1.01
Mediaș	6.01	–	—	1.22
Elisabetopole	6.40	—	—	1.56
Sighișoara	7.35	—	—	2.44
Hașfalěu	8.01	—	--	3.02
Homorod	10.05	—	—	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	6.03
Feldioara	12.14	—	—	6.35
Brașov	1.09	—	—	7.14
	1.50	5.30	—	—
Timiș	2.48	6.07	—	—
Predeal	4.56	7.45	—	—
Bucuresci	9.40	14.45	—	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.45	—
Predeal	—	9.30	12.50	—
Timiș	—	11.11	1.40	—
Brașov	—	11.44	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Hașfalěu	10.10	—	7.37	—
Sighișoara	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaș	11.54	—	9.43	—
Copșa mică	12 12	—	10.02	--
	12.37	—	10.30	—
Micăsasa	12.56	—	10.50	—
Blaș	1.30	—	11.29	—
Crăciunel	1.45	—	11 47	—
Teiuș	2.34	—	12.35	—
Aiud	2.55	—	1.04	—
Vințul de sus	3.17	—	1.30	—
Uioara	3.24	—	1.39	—
Cucerdea	3.36	—	2.07	—
Ghiriș	4.11	—	3.08	—
Apahida	5.36	—	5.08	—
Cluș	5.56	--	5.35	—
	6.16	6.08	—	8.—
Nadisul ung	.37	—	—	8.34
Ghîrbou	53	—	—	8.59
Aghire	7.08	—	—	9.56
Stana	7 34	—	—	10.16
Huiedin	7.55	7.14	—	11.04
Ciucia	8.37	7.43	—	12.17
Bucia	8.53	—	—	12.47
Bratca	9.12	—	—	1.21
Rév	9.31	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	10.06	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.25	—	—	3.39
Várad-Velencze	10.35	—	—	3.55
Oradea-mare	10.41	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.50	10.38	1.45	5.35
Szolnok	3.06	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	10.05	10.30
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.—	—
Budapesta	—	8.05	8.—
Szolnok	—	11.02	12.—
Arad	—	3.37	5.55
	—	4.—	6.05
Glogovaț	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliș	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborșin	—	6.42	8.58
Zam	—	7.14	9.28
Gurasada	—	7.43	9.56
Ilia	—	8.01	10.17
Branicîca	—	8.21	10.38
Deva	—	8.47	11.05
Simeria (Piski)	—	9.40	11.55
Orěștia	—	10.10	12.24
Șibot	—	10.34	12.53
Vințul de jos	—	11.04	1.22
Alba-Iulia	—	11.31	1.40
Teiuș	—	12.05	2.24

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.09	3.56	—
Alba-Iulia	11.56	4.27	—
Vințul de jos	12.20	4.53	—
Șibot	12.25	5.19	—
Orěștia	1.19	5.41	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicîca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborșin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	6.18	9.49	—
Radna-Lipova	6.57	10.23	6.14
Pauliș	7.12	10.37	6.30
Gyorok	7.27	10.52	6.47
Glogovaț	7.56	11.18	7.17
Arad	8.10	11.32	7.32
	9.—	12.27	—
Szolnok	2.39	5.10	—
Budapesta	6.50	8.16	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	12.27	3.23
Hațeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Banița	3.35	6.07
Petroșeni	4.04	6.39

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	8.18
Aradul nou	6.25	8.32
Németh-Ságh	6.50	8.51
Vinga	7.19	9.07
Orczifalva	7.38	9.20
Merczifalva	7.56	9.32
Timișoara	8.42	10.09

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.49	9.33
Banița	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Hațeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	6.07
Vinga	6.52	6.32
Németh-Ságh	7.06	6.53
Aradul nou	7.21	7.24
Arad	7.53	7.40

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	5.50	1.24
Șeica mare	6.11	1.11
Loamneș	6.40	2.32
Ocna	7.03	2.01
Sibiiu	7.23	2.44

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	8.16	10.25
Ocna	8.40	10.46
Loamneș	9.06	11.09
Șeica mare	9.35	11.32
Copșa mică	9.59	11.52

Cucerdea—Oșorheiu – Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheța	10.31	4.21
Luduș	10.53	4.43
M. Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireșteu	12.26	6.10
Oșorheiu	12.46	6.30
	1.16	—
Reghinul-săs.	3.08	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.22	4.—
Oșorheiu	6.14	5.52
	6.34	12.25
Nireșteu	6.55	12.55
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	1.24
Cipeu-Iernut	7.37	1.54
M. Bogat	8.07	2.31
Luduș	8.21	2.46
Cheța	8.38	3.06
Cucerdea	9.07	3.40

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Pisk.)	11.30

Ghiriș — Turda

Ghiriș	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriș

Turda	8.20	1.41
Ghiriș	8.41	2.06

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 59 Sibiiu, Sâmbătă 7/19 Iunie 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de douĕ ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 6 Iunie.

Demonstrațiunile de strade în capitala Ungariei în cele din urmă au încetat, spre a se continua în orașele din provincia. Nu va fi deci fără de interes sĕ revenim asupra lor, relevând importanța politică, pe care o pot avè ele între impregiurări critice.

Nu se mai poate tăgăduì un lucru. Opiniunea publică ungurească încă nu s'a putut împăca cu idea, că armata comună este o instituțiune, care trebue ferită de fluctuațiunile politice, de spiritul nimicitoriu, care bântue aḑi toate păturile vieței noastre publice, și de luptele de partidă, cari toate numai stricăciune pot produce, dacă odată au prins rădăcini în armată. Din contră presa maghiară la toată ocasiunea a arătat o strașnică aversiune contra armatei, o nespusă dușmănie contra spiritului nutrit în armată, și nu arareori a lovit și în acei membrii ai dinastiei, cari au o influență asupra spiritului, care se nutresce în armată.

Nu vom cerceta întru cât opiniunea pnblică se poate prepara în o direcțiune oare care și cari sunt mijloacele, prin cari se poate împinge mulțimea la nesocotința de a sparge ferestri, cari sunt mijloacele, prin cari ea se poate aduce în cele din urmă la reson. Vom constata numai stadiul în care a ajuns acuma la noi încordarea între așa numita opiniune publică maghiară și între armata comună.

Din un incident cu totul neînsemnat s'a născut o cumplită vijelie, care în cele din urmă a avut un sfêrșit tragi-comic.

Este tragic, deoarece s'a sfêrșit prin o perdere grozavă pentru așa numita opiniune publică ungurească, s'a sfêrșit cu oare-care umbră de rușine pentru guvernul și armata Ungariei, și a lăsat o adêncă nemulțămire în inimile cetățenilor. A fost tragic acest sfêrșit și pentru cuvêntul, că a fost tras în tină un membru al casei împĕrătesci, a fost insultat în mod rușinos supremul general din armată, așa că a trebuit sĕ vină însuși împĕratul spre a sterge pata.

Asemenea lucruri nu se pot petrece fără sguduiri puternice. Puternic au trebuit sĕ fie sguduite cercurile militare când un general al armatei pentru împlinirea unei datorințe de camerad fu apostrofat în parlamentul unguresc de către ministrul president, și încă apostrofat ca un copil, care nu-și prea dă seama de cele ce face. Puternic au trebuit sĕ fie ele sguduite, când mulțimea din capitală în frunte cu floarea națiunei a tras în tină armata și în netrebnicia sa a spânḑurat în efigie pre archiducele Albrecht, insultând în chipul acesta casa domnitoare, asupra căreia stau ațintite privirile tuturor supușilor binecreḑĕtori. O asemenea sguduire contribue tot mai mult la prăpastia cea mare, care a esistat până acuma între curentul politic dela noi și întrre disciplina din armată, care nu admite influențe politice.

Dacă a fost mare această prăpastie până acuma, ea a devenit și mai îngrozitoare prin faptul, că opinia publică ungurească și în această demonstrațiune, ca la toate faptele nesocotite de acest soiu a pus față în față cu monarchul pe Kossuth, care după cum se scie numai de dinastia Habsburg sĕ nu audă.

Poate sĕ fie lucru desfătătoriu pentru tinerii dela universitatea din Budapesta a privi cum mulțimea aruncă cuvinte de hulă asupra armatei cântând marșul lui Kossuth, poate sĕ fie profesiune de credință când floarea națiunei lovind pe de o parte în armată și casa domnitoare, pe de alta glorifică pe Kossuth și i trimite adrese numindu-l guvernatoriu al Ungariei. Toate acestea sunt cu putință, numai că voim sĕ se scie, că în inima noastră ele au lăsat o amărăciune, care ușor nu se va sterge.

Partea comică a acestor demonstrațiuni a fost arestarea în masse a tuturor resvrătitorilor de pe stradele capitalei. Ea nu perde din efect nimica prin aceea, că ḑiarele din capitală o esploatează cu mare predilecțiune.

Lumea din afară judecă după cum se manifestează lucrurile la noi. Că referințele dintre opiniunea publică ungurească și cercurile militare nu sunt normale, aceea se vede din destul. La ce ne putem aștepta între impregiurări critice, aceea se poate prevedea din câte s'au întêmplat și încă se întêmplá.

Revista politică.

La Budapesta s'au terminat demonstrațiunile degenerate în scandale rușinoase pentru 'ntreg neamul unguresc. Dar ungurii sunt oameni ambițioși de fire, cari nu pot suferì sĕ rĕmână blamați, și dacă totuș în realitate ar fi suferit fiasco, tind prin feliu de feliu de apucături la restabilirea vechiului lor nimb.

Așa se 'ntêmplă și cu fiascul demonstrațiunilor.

Perplesitățile guvernului Tisza, neașteptatul incident din senatul austriac, opinia jurnalelor germane din Translaitania și în fine autograful monarchului i-a desmetecit pe patrioții noștri din prima ferbințeală a estravaganței lor naționale.

Nimbul național a suferit. Trebuia rehabilitat. În capitală devenise lucrul imposibil. Elementul veritabil al demonstrațiunilor: studenții universitari mare parte s'au dus pela ale lor, ear vulgul fără ocupațiune era predispus de a face scandaluri Cu acestia dar nu se putea rehabilita nimbul.

S'a pus deci la cale o mișcare cu caracter ceva mai serios în districte.

La Steinamanger s'a ținut un mare meeting, în care s'a luat la discusiune cestiunea armatei. Vorbitoriul principal a fost un oare-care Pázmándy Dénes, care punêndu-se pe basa constituției actuale și a legilor din 1868, a cerut înainte de toate dela poporul adunat, ca sĕ nu facă cestie de partid din obiectul ce stă înainte, ci sĕ-l privească de o afacere națională. El a propus: Sĕ se înainteze o rugare către dieta țĕrii, în care sĕ se esprime dorința, ca dieta sĕ iee mĕsuri urgente, ca membrii armatei comune sĕ joare și pentru constituția ungară, — până când se va putea realisa idea unei armate maghiare de sine stătătoare. Presidentul Tulok a recomandat propunerea spre primire, ear mulțimea o a primit în unanimitate și cu mare entusiasm.

Acesta-i începutul. Așteptăm acum sĕ vedem pe ungurii nostri din alte părți. De sigur că nu se vor lăsa mai pe jos de cei din Steinamanger.

Camera francesă a votat cu majoritate de voturi espulsarea prinților așa cum o ceruse guvernul. Adecă nu toți descendenții familiilor foste domnitoare francese, ci numai cei patru capi ai lor vor trebuì sĕ meargă în exil.

Conclusul camerei luat la propunerea deputatului Brousse sună astfeliu:

Art. I. Teritoriul republicei este oprit pentru capii acelor familii, cari au domnit în Francia și pentru primii lor descendenți.

Art. II. Guvernul e autorisat sĕ interḑică petrecerea pe teritoriul republicei și celor-lalți membri ale acestor familii. Espulsarea va urma pe calea unui decret eșit din consiliul ministerial și subscris de presidentul republicei.

Art. III. Cel-ce călcând această oprire, se va prinde pe teritoriul Franciei, Algiriei sau a coloniilor va fi pedepsit cu închisoare dela 2 până la 5 ani. După pedeapsă va fi condus la granițele țĕrii.

Art. IV. Nici un membru al acelor familii, cari au domnit în Francia, nu va putea întra în armata țĕrii sau în marină, nu va putea purta nici un oficiu public, nici primì vr'un mandat de deputat la cameră.

Situația în Bavaria este foarte încurcată. În consiliul ministerial s'au ivit temeri, că principele

---

FOIȚA.

CHIPUL LUI CESAR

de

Alecsandru Dumas.

(Încheiere.)

— Dacă este din aramă curată, e de prisos d'a-l duce mai departe, ḑise ferariul. Ți-l voi cumpĕra tot așa ca și cel dintâi cumpĕrătoriu venit.

— Oh! mai bine nu întreb; aceasta nu va fi mai scumpă pentru un amic — arama este aramă.

— Numai încape vorbă dacă e bună.

— Probează.

Ferariul luà un ciocan în mâna dreaptă, pe Cesar în mâna stêngă și i dete cinci sau șease lovituri în cap și tot atâtea în piept, pentru ḑ'a se asigura de calitatea aramei deocamdată și sĕ afle dacă arama era de aceeași calitate în toată lungimea statuetei.

— Ei bine? făcu țeranul, vĕḑênd cum se duce sub ciocan praful aurit.

— Este din aramă făcut tot.

— Și e bun, ce?

— Dacă-i din aramă, este din aramă.

— Aide sĕ căutăm un domn sĕ-l cumpere.

— Nu sci proba, cât poate avea arama? Douĕ livre, poate?

— Oh! mai mult.

— Proba este că 'ți dau dintr'odată treiḑeci de taleri.

— Vei pune patruḑeci.

Și în adevĕr după o discusiune d'un moment ferariul dedu patruḑeci.

Țeranul încântat de ḑiua sa își vîndu laptele în Besançon rugând pe Dḑeu sĕ-i mai trimeață asemenea daruri.

Ferariul își făcuse planul: voia sĕ-l distrugă pe Cesar!

Prin urmare avênd lipsă de aramă bravul om, luă ciocanul.

I tăià mai întâi un picior, apoi celălalt; un braț, apoi altul.

Cât pentru el istoria i-a păstrat numele. Dăm acest nume posterităței: se numesce Viry.

Voia tocmai sĕ-i atace corpul, când un antiquariu din Besançon numit Reduet trecea pe acolo din întêmplare.

Din când în când făcea câte o tură prin oraș cumpărând tot ce i se părea că are o valoare artistică.

— Ai ceva pentru mine Viry? întrebà el trecên d

— Nu, domnule, nu.

— Cum, nici un lucru cât de mic?

— Cât de mic.

Și el continua d'a lovì cuirasa învingĕtoriului dela Pharsale și Munda.

— Nimic?

— Absolut nimic.

— Dar ce naiba, ce ții acolo în mână?

— În mână?... Ciocanul meu.

— Nu, alt ceva?

— O păpușe.

— Arată-mi păpușa Viry.

— Oh! eată-o, domnule Reduet. N'are față la prima vedere, dar e dintr'o aramă faimoasă.

Antiquarul cu intuițiunea de archeolog tresărì atingênd bronzul cel sfânt.

El recunoscu o minune de artă ciuntită, mutilată, dar conservându-și semnul neșters de cap d'operă.

— Cât voiesci pe această bucată de aramă? întrebà Reduet.

— Ah! me tem că va trebuì s'o plătesci scump căci este o aramă faimoasă.

— Te întreb cât ceri?

— Voiesc 60 de franci.

— Eată-i.

Otto fiind și el smintit, nu poate purta titlul de rege, și anume din causa, că constituția cere, ca regele sĕ depună jurămêntul regal, fără de care nu poate lua conducerea țĕrii. De aceea ministeriul crede, că starea actuală numai prin schimbarea constituției se poate susținea. Prințul regent Luitpold se vede că nu împărtĕșesce în privința aceasta vederile guvernului, căci *ministeriul înainte de începerea dietei și-a înaintat demisiunea.*

Cele mai noue telegrame anunță arestări numĕroase din causă de nesupunere sau necuviință față cu noii capi ai statului. *Între cei prinși se află mulți bărbați distinși.* Contele Duerkheim adjutant general s'a predat tribunalului militariu.

Mesagiul principelui Bulgariei.

Primul parlament al Bulgariei unite a fost deschis în ḑilele acestea la Sofia. Cu mare pompă și solemnitate s'a sĕvêrșit acest act și cu mai mare însuflețire și bucurie a fost primit de representanța națiunei bulgare.

Acest sentiment de însuflețire și bucurie află cu deosebire espresiune în mesagiul principelui Alecsandru, pe care-l reproducem în cele următoare:

„După marile evenimente istorice prin cari a trecut țara, sunt fericit a felicita în capitală, cea dintâi adunare națională, la care iau parte representanții de dincoaci și de dincolo de Balcani.

„Nu găsesc, domnilor, cuvinte pentru a esprima recunoscința mea fără margini cătră valoroasa națiune, care, ca un singur om, s'a ridicat pentru a apĕra patria contra inamicului și care a sacrificat tot pentru a scăpa onoarea, libertatea și integritatea teritoriului nostru.

„Cred ca o datorie, domnilor, de a mulțămi națiunei prin intremediul vostru, pentru isprăvile vitejilor nostri soldați, acești fii demni ai patriei, cari cu o bravură și abnegațiune fără esemplu au dat nisce înfrângeri repeḑi inamicului, l-au urmat în teritoriul seu și l-au silit a-și căuta un puternic apărătoriu, pentru a fi scăpat dintr'o ruină neînlăturabilă.

„Isprăvile eroice ale armatei bulgăresci și sacrificiile enorme suportate de națiune, au făcut ca Bulgaria sĕ dobândească simpatiile lumii civilisate, au făcut sĕ dispară obstacolele și greutățile, și au lucrat cu toată influința lor, pentru ca aspirațiunile sĕ fie satisfăcute.

„De aceea astăḑi constatăm cu mare bucuriă în fața voastră, că unirea așa de mult așteptată și așa de sincer cerută, este făcută. Proba este, că astăḑi o adunare generală națională bulgărească va examina și va hotărî afacerile și cestiunile privitoare la interesele patriei comune.

„Resbelul, din care Bulgaria, cu ajutoriul lui Dumneḑeu, a eșit victorioasă, a deschis o eră noauă istoriei noastre. El pune țeara într'un loc onorabil în mijlocul statelor vecine ale peninsulei balcanice.

„Acest resbel a inspirat națiunii încrederea în forțele sale proprii și speranța într'un viitoru strălucit. Dar în același timp mijloacele financiare ale țĕrii au slăbit și dau nascere la noue sarcini și noue trebuințe, la cari trebue sĕ recurgem.

„În acest scop guvernul ve va presenta nisce proiecte de legi și propuneri ce veți examina și resolva, sunt încredințat, cu toată atențiunea necesară și veți da, pentru aceasta, guvernului concursul vostru luminat.

„Declar sesiunea deschisă."

„*Neue freie Presse*" se esprimă asupra mesagiului astfeliu: Mesagiul este un feliu de istoriă sumară a faptelor și stării de lucruri, create prin rĕsboiul sêrbo-bulgar, dar din istoria aceasta transpiră o tendință antisêrbească pronunțată, care numai din disposiția opiniei publice ce domnesce în Bulgaria și Rumelia orientală se poate încâtva esplica. Aceasta trebue sĕ facă în Sêrbia o adêncă impresiune. Că principele Alecsandru ar fi avênd motive basate a lucra astfeliu, se poate trage în unele privințe la îndoială; faptul, că a vorbit pentru prima oară cătră o representanță comună a celor de dincoaci și dincolo de Balcani și că a putut sĕ declare aceasta de semnul uniunei sĕvêrșite — ar fi ajuns cerințelor momentane, fără ca sĕ fi fost neces tate de un limbagiu dejositoriu pentru Sêrbia.

Mulțămită publică.

Comitetul arangiatoriu își esprimă profunda sa mulțămită tuturor colectanților și contribuitorilor marinimoși, cari l'au spriginit întru realisarea unui scop de însemnătate socială culturală atât de ponderoasă, precum a fost acela ce și l-a defipt tinerimea, — cu ocasiunea arangiărei unui concert împreunat cu dans, în 2 Aprilie st. n. a. c. — adecă a asigura încâtva materialminte esistența societății „Petru Maior."

Acei P. T. domni marinimoși sunt:

A. Din Budapesta.

Alesandru Farra, consul 10 fl., Ioan cavaler de Pușcariu 10 fl., George Mocioni de Foen 10 fl., Alesandru Mocioni de Foen 10 fl., Eugen Mocioni de Foen 10 fl., Iuliu de Pușcariu 10 fl., Dr. Atanasiu Marienescu 6 fl., Dr. Victor Babeș 5 fl., Dr. Augustin Dumitrean 10 fl., Vornica 3 fl., Alesandru Roman 6 fl., Horváth Mihály 5 fl., Anton Schiau 5 fl., Emil Babeș 2 fl., Dr. Corneliu Diaconovich 2 fl., X. y. 5 fl., Dr. Țeran 2 fl., Dr. Radulescu 3 fl., Brancovici 4 fl., Irene Essman 4 fl., Baron Báits 5 fl., conte Bánfi Béla 2 fl., baron Bánfi Dániel 2 fl., baron Wodianer Albert 3 fl., Dr. Iosif Gall 20 fi., conte Karácsoni Aladár 5 fl., conte Teleki Domokos 2 fl., Mocsári 5 fl., Simon Géza 5 fl., Simon Gyula 1 fl., doamna Baranyai János 5 fl., Alois Vlad de Sĕliște 7 fl., doamna Torma Károly 5 fl., Horváth Gyula 5 fl., Vincentiu Babeș 5 fl., George Radulescu 5 fl., Damian Dragonescu 5 fl., Gerasim Raț 5 fl., Iosif Barbu 2 fl., Liviu Dragoiu 2 fl., Gerasim Sêrbu 1 fl., Vasiliu Fodor 1 fl., X. 3 fl., Duma 3 fl., Ullman Sándor 7 fl., X. 2 fl., Harkányi Frigyes 5 fl., Wodianer Béla 2 fl., Kralits Béla 2 florini, Fröhlich Gusztáv 2 floreni, Lukács László 2 floreni, Visi Imre 2 floreni, Véghsö Gellért 2 fl., Dániel Ernő 2 fl., Elekes György 2 fl., Náményi Albert 2 fl., Emich Gusztáv 2 fl., Bende Imre 2 fl., Lloy 3 fl., Gödl Károly 2 fl., Pogány Károly 2 fl., doamna Hugmayer 3 fl., Jónás Ferenczné 3 fl., Dr. G. Ilea 3 fl., Dr. Iosif Rusu 3 fl., Andrei Rusu 2 fl., Ioan Poruț 3 fl.

Suma percepțiunilor 292 fl.
„ erogațiunilor 274 fl. 10 cr.
resultă 17 fl. 90 cr. venit curat.

B. Din provincie.

Banii din provincie au trecut de-a dreptul la societatea „Petru Maior." Colectantă: doamna Maria Cosma Sibiiu. Dela Dnii: Leontin Simonescu 2 fl., Nicanor Frateș 1 fl., Mateiu Voilean 1 fl., Dr. Octavian Rusu 1 fl., Petru 1 fl., Șuluț 2 fl., N. N. 1 fl., Dr. D. P. Barcian 1 fl., Nicolau Popea 5 fl., I. Popescu, profesor 2 fl., Constantin Stezariu 1 fl., Ioan Bădilă 1 fl., D. Moldovan 2 fl., Parteniu Cosma ~~2 fl. —~~ Suma 23 fl.

Dr. Avram Tincu — Orĕștie — 1 fl.

Colectant: dl Petru Roșca, protopop — Turda. Dela dnii Anania Moldovan 1 fl., Teofil Pop 1 fl., Ioan Țĕran 50 cr., Ioan Hoportean 50 cr., P. Roșca 1 fl. — Suma 4 fi.

Colectant: dl Alesandru Lazar în Deș. Dela dnii: George Popa 5 fl., Ioan Velle, protopop 3 fl., Dr. Teodor Mihali 2 fl., Augustin Muntean 1 fl., Gabriel Manu 1 fl., Alesandru Lazar 1 fl. — Suma 13 fl.

Colectantă: doamna Letiția Oncu — Arad. Dela dnii: Aurel Suciu 3 fl., Dr. G. Vuia 1 fl., Dr [illegible]p Ioan 1 fl., C. Nicoară 1 fl., Romul Ciorogariu 1 fl., L[illegible]iția Oncu 1 fl., Paul Tuncan 1 fl. — Suma 11 fl.

Dl Basiliu Jurca — Sarasĕu — 5 fl.,

Colectant Nicolau Rădneanu. — De[illegible]: Irene Essman 5 fl., Emiliu Bardosi 5 fi., Cossa Her[illegible]in 1 fl., Ioan Suciu 1 fl. — Suma 12 fl.

Colectant Dr. Nicolau Maier, protopop, Sĕliște. Dela dnii: Dimitrie Roman 3 fl., Ioachim Muntea[illegible] 1 fl., R. Speck 1 fl., Iacob Arseniu 1 fl., I. Comșa et fiu [illegible] fl., Iordache P. Roșca 1 fl., Ioan Banciu 1 fl., Dumitru B. [illegible]omșa 1 fl., Bucur Comșa 1 fl., Onisifor Borcea 1 fl., A[illegible] Wenrich 1 fl., Dimitrie Rasoiu 1 fl., Dan Marcu 1 fl., N[illegible]olae Nartea 1 fl., Nicolae Mosora 1 fl., Petru Indrieș 1 [illegible] Ioan Popa 1 fl., George Vraciu 1 fl., Dr. Nicolau Calefa[illegible] 1 fl., Ioan Buceșean 1 fl., Dumitru Lăpĕdat 1 fl., Ioan [illegible] Comșa 1 fl, Lupca Bloț 1 fl., Ioan P. Herța 1 fl., Du[illegible]tru N. Borcia 1 fl., Nicolae Peligrad 1 fl., Nicolae Sêrbu [illegible], Ioan Comșa 50 cr., Dumitru P. Hanciu 50 cr., Nicolae [illegible]truț 1 fl., Petru Têmpănariu 5 fl., Dumitru N. Simeon 1[illegible], Mihail Stoica 1 fl., Dr. Nicolau Maier 2 fl. — Suma 40[illegible]

Liviu de Leményi 2 fl.

Colectant dl Alesiu Mangiuca, Oravi[illegible] Dela Dr. Aurel Maniu 5 fl., E. Trăila 5 fl., Simeon Man[illegible]a 2 fl., I. Lepa 2 fl., Andreiu Ghidiu 2 fl., Alesandru Coca 5[illegible]r. Alesiu Mangiuca 50 cr. — Suma 17 fl. — 15 cr. por[illegible] 16 fl. 85 cr.

Colectant Dr. Ioan Nichita, advocat, Zila[illegible] Dela dnii: Dr. Ioan Nichita 2 fl., Ioan Maniu 1 fl., Alesan[illegible]u Orțan 1 fl., Alesandru Dragoș 1 fl. — Suma 5 fl.

Galaction Șagău 3 fl., Andrei Cosma 1 fl., F[illegible]rian Cocian 2 fl., Ioan Beleș 3 fl. Nicolau Șando[illegible] de Vis[illegible] 5 fl., Alesandru Crăciunescu 2 fl.

Colectant Pachomia Avramescu, Tereg[illegible]a. Del[illegible] dnii: Emilia Bordan 1 fl., Sofia Bondoc 1 fl., N[illegible]olae [illegible]achiat 1 fl., Iosif Cotoc 1 fl., Vasilie Jivan 1 fl., Ge[illegible]rge G[illegible]ozăvescu 3 fl., Boșiciu 1 fl., Bercsan Cornel 1 fl., [illegible]lasc[illegible]z Sándor 1 fl., Iosif Ionescu 1 fl., Nicolae Terș 1 fl., [illegible]ac Radulescu 1 fl., Stefan Stolojescu 1 fl., Stefan I[illegible]ăghiciu 1 fl., Kuresko Péter 1 fl., Iancu Cârpan 1 fl., Pe[illegible] Pepa 1 fl., George Pepa 1 fi., B. Bonna 60 cr., Ioan G[illegible]ozăvecu 1 fl., Lazar Weil 50 cr., Herman Heck 1 fl., Iu[illegible] Martinescu 1 fl., Ioan Bumbăcilă 1 fl., Maria Roman 1 [illegible], Savu Grozăvescu 1 fl., R. B 1 fl., Ilie Radul fl. — Sum[illegible] 29 fl. 10 cr.

George Têrnovean, notariu 5 fl.

Suma 182 fl. 95 cr.
venitul din loc 17 fl. 90 cr.
resultă 200 fl. 85 cr. venit curat.

Acei P. T. Domni cari mai posed listele, sĕ binevoiască a ni le retrimite în timpul cel mai scurt — cu ori și ce resultat — ca sĕ putem închieia socotelile deplin și publica și resultatul acelora.

Budapesta, la 5 Iuniu 1886.

Pentru comitetul arangiatoriu,
Dr. Emil cav. de Pușcariu, pres. comit.
George Șandor, secretariu.

Dl Reduet aruncă francii pe tarabă și scăpà pe Cesariul sĕu.

Reduet murì cât-va timp după această achisițiune, avea un prea frumos cabinet de curiosități, care fu vêndut lui Champy din Dijon.

Patru ani în urmă, Champy la rêndul seu anunță vinderea cabinetului seu.

Dl Vuilleret din Besançon care scia că chipul lui Cesar se găsia în cabinetul lui Champy plecă la Dijon și făcu achisițiunea acestei antiquării pentru 150 de franci.

Afară de ori-ce atingere profană, mulțămită acestei din urmă mutări de mâni, minunatul chip se află acum în dulapul museului din Besançon.

Astfel grație recunoscinței lui Ayasse și grație curtoasiei lui Vuilleret me aflu proprietariu al unei probe al chipului lui Cesar, probă cu atât mai prețioasă, că n'a fost scoasă decât în 60 de esemplare.

Aceasta sĕ nu ve seducă a face serviciuri, — iubiți cetitori și lăsați-mi mie astfeli de neroḑii. Nu veți găsì poate totdeauna o inimă așa de recunoscĕtoare ca Ayasse și un om așa de complesant ca Vuilleret.

Trad. *B. Uiumes.*

Regele Bavariei.

Regele Ludovic II murì în al 41 an al etății sale. El s'a născut la 25 Aug. 1845 în Nymphenburg și a început deja cu 18 ani studiile academice. Curênd însĕ le întrerupse fiind prin moartea regelui Maximilian al II, în 10 Martiu 1864 chiemat pe tron. Când regele Ludovic împlinì al 22-lea an al etății sale, se aștepta cu nerăbdare căsătoria lui. Sub influința mamei sale sĕ se fi și pus la cală logodirea lui cu princesa Sofia, cea mai tînĕră soră a Împĕrătesei-Regine Elisabeta. Cât de mare era însĕ mirarea, când se descoperì că logodna nu se va sĕvêrși. Regele Ludovic se ascunse de atunci încoace tot mai mult de publicitate și trăia retras și isolat în palatele sale.

Sunt tocmai 4 sĕptĕmâni trecute de când datoriile regelui de Bavaria erau obiectul discuțiunii generale. Astăḑi însĕ nu se mai vorbesce de lucruri ce aparțin trecutului, nu se mai întreabă nimeni dacă regele puteava ori nu plăti 7 ori mai multe milioane creditorilor sĕi. Astăḑi îl deplânge nu numai poporul seu, dar chiar și preste marginile continentului nostru sunt inimi, cari simt durerea unui Domnitoriu atât de nobil și generos, cari deplâng moartea tragică a unui rege însuflețit pentru tot ce e bun și frumos.

În anii din urmă trăia nefericitul [illegible]ege despărțit, strĕin și ascuns de lume, astfel, încât era ceva rar când ochiul îl putea vedè. Și se vorbea chiar că englesii pasionați veniau anume în țară, petreceau sĕptĕmâni dearêndul în jurul castelului, ca numai cu ochii lor proprii sĕ-l poată vedè.

În anii tinereței îi plăcea sĕ petreacă în mijlocul poeților, actorilor și era prietenos față de poporul țĕran. Mai în urmă rupse toate acestea legături, și nimeni nu cuteza sĕ-i stea în față, la toți chiar și mamei sale îi oprì sĕ-l poată cerceta. Astfeliu se pregăti boala, îl cuprinse tot mai adênc, din an în an devenind tot mai îngrozitoare, până când moartea îi iartă toate greșelele, îl ia la sine, îi ascunde rătăcirea lui.

Poate, că nu mai putea purta gândul, de a fi resturnat din înălțimea lui, cunoscea povara ce purta pe umĕrul seu, rușinea ce-l amenința, când se va arăta lipsa de a fi detronat. Și a vrut ca încă în Domnie sĕ curme și firul vieții sale, sub oglinda lacului, pe care adeseori în nopți frumoase plutea în mijlocul repausului lumei întregi.

Câteva minute înainte de șase oare seara Regele Ludovic întreprinse, însoțit de medicul seu Drul Gudden, o preumblare pe marginea lacului în apropierea castelului regal, sărì deodată în lac, și

Subscrisul prin aceasta aduc cele mai profunde mulţămite Preastimaţilor şi marinimoşilor domni din Sibiiu, cari au binevoit a me ajuta cu spriginul lor marinimos, prin care mi s'a dat putinţa spre a-mi continua şi mai departe studiul la gimnasiul reg. de stat de aci.

Acei marinimoşi Domni sunt următorii: Escelenţia Sa Domnul archiepiscop şi metropolit Miron Romanul 2 fl., domnii: Mateiu Voilean 1 fl., Nicolau Cristea 1 fl., Const. Stezariu 1 fl., Moise Lazar 1 fl., E. Brote 1 fl., Ioan Slavici 1 fl., Ioan Bechnitz 1 fl., N. Frateş 1 fl., Nicolau Popea, archimandrit 1 fl., I. Bologa cons. aul. 1 fl., Simeon Popescu 1 fl., Dr. Moga 1 fl., P. Cosma 1 fl., Dr. Rusu 1 fl., I. Hannia 1 fl. şi Dr. D. P. Barcian 1 fl.

Sibiiu, 10 Iuniu 1886.

Dimitrie Munthiu,
student în clasa VII gimnasială.

Varietăţi.

* (Himen) Domnul Ioan Zichil cleric absolut la 25 Maiu a. c. s'a cununat în Feldioara cu domnişoara Ana G. Rusu.

Domnul Dumitru S. Stefan candidat de advocat îşi va serba mâne cununia în Covasna cu doamna Catinca n. Prişcu din Braşov.

Dumneḑeu sĕ le deie viaţă fericită.

* (Cas de moarte.) Alaltăeri 5 Iuniu a. c. a reposat Elisabeta Laslo, fica parochului nostru Virian Laslo din Cetea, în frageda etate de 18 ani.

Dumneḑeu sĕ mângăie pe părinţii şi rudeniile întristaţi şi obidaţi.

* *(Pentru apĕrarea industriaşilor mărgineni din Transilvania)* ameninţaţi în urma rĕsboiului vamal cu vecina Românie, ministeriul de interne al Ungariei a adresat următoriul circulariu cătră toate municipiile: „Nouele stări de lucruri ivite în urma rumperii legăturilor internaţionale comerciale esistente între noi şi România cu ḑiua de 31 Mai a. c., ar putea sĕ fie foarte stricăcioase pentru industriaşii nostri mărgineni, cari 'şi-au esportat până acum mărfurile lor aproape numai spre România. De aceea trebue sĕ ve folosiţi de toate mijloacele de cari dispuneţi, ca pericolul sĕ se înlăture şi productele industriaşilor nostri ameninţaţi în urma perderii pieţei române cu crisă, sĕ-şi afle noue debuşeuri de consumaţiune. O conferinţă convocată de ministeriul respectiv şi sub conducerea acestuia se ocupă intensiv cu cestiunea, — această conferinţă — până când se va da o resolvire radicală lucrului — a pus de condiţiune pentru delăturarea crisei, ca toate oficiile de stat şi administraţiune, precum şi alte oficii publice sĕ 'şi procure obiectele necesare de postavuri, ţoale, pelării, hârtie, funii, sfoară, pânzături, mături, perii etc. etc., spre scopul spriginirii industriaşilor nostri mărgineni — dela acestia. A mai ficsat conferinţa condiţiunea, ca la procurările pentru lipsele gendarmăriei sĕ se considere în prima linie industriaşii mărgineni, şi mai departe, ca sĕ se provoace toate municipiile, ca procurările necesare sĕ le facă dela industriaşii nostri mărgineni ameninţaţi de crisă. Provoc deci municipiul, ca sĕ'şi facă datorinţa patriotică, de a lucra cu toată energia în cercul sĕu de activitate şi de a conlucra pe toate căile şi cu toate mijloacele permise, ca manufacturele industriaşilor nostri mărgineni sĕ fie preferite şi intenţiile susamintitei conferenţe sĕ se realiseze în cercurile cele mai largi posibile." *Tisza* m p.

* (Scandalurile din Budapesta) au ajuns în sfêrşit după procedura energică şi ingenioasă a poliţiei şi miliţiei din capitală cu tumultele de Vineri seara, — sĕ se închieie. A şi fost timpul suprem. Miliţia încungiurând pe tumultuanţi a prins la vr'o 1000 de persoane, din cari după ce s'au justificat, au fost eliberaţi 270 de inşi, ear 730 s'au pus la rĕcoare. Mai toţi aceştia sunt proletari fără ocupaţiune, adevĕrate parasite, cari trăiesc din jaf şi furturi. Aproape toţi aceştia, aduşi înaintea judecătoriei cercuale, fură condamnaţi la închisoare, ce variază între 3—5 şi 8 ḑile.

* (Sinuciderea unui student român.) Mercuri seara s'a sinucis un student român, ascultătoriu la universitatea din Viena, trăgêndu'şi un glonţ de revolver în pept. Tinerul se chiamă Silviu Manaragan, e de nascere din Bosanec din Bucovina. Într'o scrisoare ce s'a aflat la dênsul, nefericitul tinĕr spune, că nu a mai putut lupta cu miseria care îl impresora, şi pentru aceea şi-a rupt firul vieţii.

Înregistrăm tristul cas după foile din Viena.

* (Se stêrpesce viţa lui Árpád în Transilvania) aşa ḑice „Egyetértés." Cu amare lacremi de durere spune această foaie, cum o nouă comună odinioară maghiară, anume *Vĕsĕudul săsesc* (comitatul Têrnavei mari) a căḑut jertfă molochului valachimei. Mai cu 30—40 de ani mai nainte ar fi fost sute de familii maghiare pe acì şi proprietari mari unguri, aḑi acele constau din *20* de persoane, ear aceştia au dispărut aproape cu totul. Copiii ungurului merg la scoala românească şi vorbesc o ungurească foarte stricată. Ear — auḑiţi şi ve miraţi — institutul *naţional* (!!) de bani din Sibiiu „*Albina*" a pus mâna pe una dintre proprietăţile foste nemeşesci şi o a vêndut în părţi mici poporului valach, cărui îi merge bine, — ear castelul nemeşesc, — ve rog auḑiţi barbarie ne mai pomenită, — castelul nemeşesc a ajuns sĕ fie localitatea scoalei valache! — Peste 10 ani de ḑile, ḑice foaia numită, un suflet de maghiar nu se va mai găsì pe acì! Dar s'a aflat totuş un om în persoana proprietariului Kispál Gábor, care s'a pus sĕ împedece natura în cursul ei. A adus 4 familii neaoşe maghiare din pustele Ungariei şi „Egyetértés" se mângăie, că încurênd vor recâştiga aceştia terenul perdut.

Pănă-i lumea.

* (Promptitudinea poliţiei din Orĕştie.) Ni se scrie din Orĕştie: Este un fapt recunoscut şi comprobat prin esperienţă, că în Transilvania, nu s'a putut desvolta instituţiunea poliţiei pe basele ce le aflăm bună-oară în capitale. Nici nu face nimenea pretensiunea de a vedea în oraşele mici provinciale o poliţiă organisată pe o scară aşa întinsă ca în oraşe mari, dar atât se poate cu drept cuvênt pretinde, ca poliţia provincială sĕ arete cel puţin în limitele sale ânguste o activitate regulată şi promptitudine în agendele sale normale.

Poliţia din Orĕştie nu corespunde nici pe departe nici la cele mai modeste aşteptări, ce i le fac cetăţenii din Orĕştie. O sumetenie de agende se resolvesc după macsima „*mundus se expedit*" — şi în alte afaceri trebuie sĕ intrevină câte un „*deus ex machina*" pentru a lua sarcina de pe umerii organelor poliţiale şi a resolvì agendele.

Din casurile concrete cele multe, vom atinge de astădată numai unul, foarte caracteristic pentru promptitudinea poliţiei din Orĕştie. Sunt aproape două luni de când o doamnă română din părţile Turdei, care sufere de alienaţiune mentală, a venit fără scop şi ţintă la Orĕştie. Fiind internată la poliţiă — organele poliţiei la început s'au interesat foarte tare de soartea acestei femei, însĕ acest interes a ţinut numai până ce femeia fu dată în grigea unei femei române — adecă la moaşa oraşului, care mai de douĕ luni o ţine pe spesele sale. De atunci poliţia nu s'a mai interesat de soartea acestei nefericite femei. N'a făcut nici o eruire, n'a scris la autoritatea locală competentă, de care se ţine bolnava femee, cu un cuvênt n'a intreprins absolut nimic, nici pentru a o espeda în locul de unde a venit, nici pentru a o provedea cu cele necesarie. Nenorocita trăiesce din caritatea creştinească a binefăcĕtoarei femei, la care se află internată. Dar în cele din urmă şi caritatea — mai ales a unei femei sermane — îşi are marginile sale. Moaşa oraşului trebue sĕ alerge acum în ruptul capului ca sĕ reguleze odată afacerea — pretutindenea bate la uşi competente — însĕ până acum înzadar. Trebue sĕ intervină vre-o persoană mai cu autoritate pentru a scoate poliţia din indiferentismul ce-l arată şi sĕ-i aducă aminte datorinţele ce le are în asemenea casuri. Afacerea se află astăḑi în mânile primariului, căruia i s'a adresat o petiţiune formală, provĕḑută cu timbru.

Dacă şi aceasta afacere va merge pe calea obicinuită — putem fi siguri, că de nu va întrevenì vre un „*deus ex machina*" se închieie anul şi nu o vom vedea resolvită.

Este un blăstem secular, că în aceasta ţeară administraţiunea remâne o plantă exotică. Mii de casuri concrete ne dovedesc, în ce mâni slabe se află administraţiunea, cât de puţin interes şi simţ de oficiu şi de datorinţă arată organele competente în afacerile administrative. Este unul dintre cele mai ingrate capitluri a aprecia slăbănogia şi netrebnicia administraţiunei noastre în cele mai principale ramuri ale sale.

A vorbì între asemenea împregiurări de esistenţa unei poliţii, este una dintre cele mai amare satire. *y.*

* (Kulturegyletul) ardelean îşi va ţinea adunarea sa generală de ăst an la 29 August şi anume ca şi în anul trecut tot la Cluş, de oare-ce nu s'a aflat oraş în toată Transilvania, care sĕ învite pe zeloşii propagatori ai urei dintre fraţi, între zidurile sale.

Semne bune.

* (Episcopul Strossmayer.) Din Neusatz i se scrie lui „Budapester Tagblatt," că Episcopul Strossmayer însoţit de somităţile civile din Petru-Varadin (Peter-Wardein) a cercetat biserica metropoliei sêrbesci gr.-orientale din Carloviţ. Din trăsură s'a dus direct la biserică, s'a pus înaintea altarului, a sărutat evangelia şi a rostit mulţimei adunate o vorbire de cuprinsul, că catolicii croaţi au ca şi sêrbii acelaşi Dumneḑeu, o credinţă, o cruce, un altar, o evangeliă şi aceeaşi limbă, şi sĕ fie astfeliu în înţelegere şi iubire, o inimă şi un suflet, ca în vreme de primejdiă sĕ poată sta tari şi puternici.

După terminarea vorbirei, mulţimea a erupt într'un detunătoriu „Jivio" (în biserică). De acì s'a îndreptat spre reşedinţa patriarchului, care-l aşteptá în ornat sĕrbătoresc la poarta reşedinţei. A cercetat mai în urmă biserica catolică, apoi casa parochială, unde a primit visita patriarchului Anghelici.

* (Turcii şi bulgarii). Se anunţă din Sofia, că lucrările comisiunei de delimitare turco-bulgară se urmează cu mare grabă şi într'un mod satisfăcĕtoriu pentru amândouă părţile. Cu privire la delimitarea districtului Kirdjali, comisiunea a hotărît ca Turcia sĕ cedeze Bulgarilor 84 de sate turcesci, cari au o însemnătate pentru Bulgaria din punct de vedere economic, pe când Turcia păstrează toate posiţiunile ei strategice. În districtul Kirdjali, linia fruntariei trece prin satele Adadjeh, Enicisi, şi Alban-Dere.

* (Predicator român la catedrala din Cernăuţ.) Concursul pentru postul de predicator român la catedrala archiepiscopească din Cernăuţ s'a escris. Acest post este menit, sĕ represênte în mod eminent biserica ortodoxă orientală în faţa publicului. Concurenţii pentru postul acesta au primit următoarea temă domestică spre lucrare: „Cari sunt formele principale ale predicării bisericesci? Prin cari însuşiri caracteristice se deosebesc cuvêntările bisericesci unele de altele? Şi în care formă sunt predicile cele mai potrivite pentru poporul nostru?" Această temă are sĕ se supue Consistoriului până în 18/30 Iuniu a. c. Concurenţii, cari au

---

se înecà împreună cu Drul Gudden, care se repeḑì ca sĕ l scape.

Deodată se respândì scirea ca fulgerul în toate unghiurile capitalei. Oamenii se adunau în grupuri şi şopteau îngroziţi despre evenimentul trist, feţele lor erau pălite, şi aşteptau cu îngrozire vre-o scire oficială.

Curênd după aceea se vedeau afişate publicaţiunile poliţiei despre moartea Regelui Ludovic.

Prinţul Otto, moştenitoriul tronului şi fratele Regelui Ludovic e născut la 27 Aprile 1848.

El e în etate de 38 ani, şi sufere aproape de 20 ani de o boală incurabilă.

Despre viaţa acestui nefericit rege se scriu următoarele.

Un lung şir de ani trăia în Nymphenburg cercetat singur numai de bĕtrâna sa mamă.

Uneori cerea cu glas tremurătoriu sĕ fie dus la München, unde îl rechiemá obligamentul seu de moştenitoriu. Apoi cerea sĕ-i aducă uniforma, sĕ încalece şi sĕ se arete trupelor. Şi când îl opreau cu vorbe bune ori mĕsuri mai aspre dela îndeplinirea acestor dorinţe, erumpea în un suspin ingrozitoriu, lacrămi inundau obrazii lui, şi de mai multe-ori se finì crisa astfeliu, că nefericitul cădè leşinat la pământ. În una din ḑilele de toamnă ale anului 1878, când escadronul dislocat acolo primise ordin sĕ pornească la manevrele cavaleriei în Lechfeld, trimbiţile resunau des de dimineaţă şi escadronul se aşeḑà pe şesul înaintea castelului. Prinţul Otto se deşteptà la auḑul trimbiţelor şi se furişà îmbrăcat numai în vestminte de noapte, pe lângă vigilul adêncit în somn, până pe coridor.

Acolo se urcà pe un fel de oeil de boeuf şi apoi sbierà cu glas puternic, „eu sunt prinţul Otto, scăpaţi-me şi me duceţi la München."

În urma acestei larme, apare vigilul şi personalul de curte şi prin cuvinte blânde cearcă sĕ-l înduplece a părăsì postul seu atât de espus. Dar toate erau înzadar.

Trebuia despărţit cu forţa. El se prinse puternic de fiarele ferestrei şi cu glas plin de durere şi desperare strigà soldaţilor:

„Ajutoriu, ajutoriu, vreau sĕ me omoare."

Două ḑile mai în urma 'l transportase în castelul Schlessheim, unde afară de servitorii lui, nu l'a mai vĕḑut ochiu omenesc.

* (Aproape de moarte.) O familiă se află tocmai la masă.

Afară fulgeră şi tună groasnic.

Deodată fulgeră şi trăsnesce cu atâta tărie, încât toată casa se cutremură. Toţi stau încremeniţi, spăriaţi şi îngroziţi, numai Iorguleţul întreabă uimit: „Tată acum suntem toţi morţi?"

depus în anul 1884 esamenul pentru acest post cu suces bun, sunt dispensați de lucrarea acestei teme.

* (Dnii Moceanu și Velescu,) distinșii gimnastici și jucători români, au pornit la Giurgiu. De aci se duc la Constantinopol, Alexandria, Cair etc. până la Calcuta. La întoarcere vor trece prin Londra. În toate aceste locuri vor presenta streinilor frumoasele și variatele noastre jocuri naționale.

* (Artiști români.) Cetim în „Voința Națională“: După o corespondență din Roma, suntem informați, că dl St. Ionescu Valbudea, junele nostru sculptor, (bursier al statului) care ne-a trimis anul trecut frumoasa statuă „Prinsonierul“ premiată la esposițiunea din Paris, a terminat la Roma o altă statuă întitulată: „Învingĕtoriul.“

Toți artiștii cari au avut ocasiunea sĕ vadă această statuă, au admirat simplicitatea composițiunei, care întrunesce toate condițiunile artei statuare și sciința esecuțiunei. Multe părți dintr'această statuă sunt tratate într'un chip magistral.

Ceea ce caracterisează noua concepțiune a dlui Valbudea, este o mare energie.

Lucrarea dlui Valbudea este pornită din Roma la Bucuresci, fiind destinată pentru museul nostru de sculptură.

D. Valbudea se ocupă acum cu compunerea unui „grup“ de mai multe persoane, pe care se prepară sĕ-l esecute pentru esposițiunea universală dela Paris, din 1889.

Întoarcerea dlui Valbudea în Bucuresci peste un an va înmulțì numĕrul artiștilor, cari eșiți din scoala noastră de Bele-Arte, ca dnii Mirea și I. Georgescu, au făcut onoare țĕrei lor, chiar lângă artiștii din străinătate.

* (Casuri de pelagră în Bucovina.) În mai multe localități din Bucovina s'a ivit așa numita boală pellagra. Se scie că această boală se nasce din causa nutrimêntului cu făină de păpușoiu muced și stricat și produce un fel de bube pe mâni și pe trup. Individul lovit de această boală sufere mari dureri, se usucă vĕḑênd cu ochii, și în sfêrșit moare din causa stricăciunei sângelui. Medicii nu cunosc modul vindecării acestei boale; ea s'a ivit și în țĕrile de pe malul Adriaticei, unde poporul, ca și la noi se hrănesce cu păpușoi. Întêmplarea aceasta a îndemnat pe deputatul camerei imperiale din Viena Coronini sĕ interpeleze pe guvern asupra mĕsurilor ce se iau în contra lățirii acestei boale primejdioase. Guvernul a trimis pe profesorul Bamberger din Viena ca sĕ studieze această boală la fața locului în Görz.

* (Economic.) După scirile pe cari le are „Curieriul Prahovei“ din diferitele localități din Prahova starea sĕmănăturilor este întristătoare. Porumburile arate în luna lui Martie sunt mai mari și dau oare-care speranță, însĕ cele din Aprilie, unele nici n'au rĕsărit, ear altele abia rĕsărite li s'au îngălbenit foile. Grâul 'și-a făcut spic, dar un spic mic și cu boabele seci; tot în aceeași stare este și orzul de toamnă sau timpuriu; ovĕsurile sunt compromise cu desĕvêrșire. Duminecă și Luni a plouat torențial. Se crede că a adus mari foloase agriculturei.

* (Bibliografic.) „*Romänische Revue*“ fasciculul V. anul al doilea pro Maiu a. c. are cuprinsul următoriu:

1. Die Anfange der „Academia Română“ in Bucuresci. (Von einem ordentlichen Mitgliede dieser Academie) Dr. A. M.
2. Die Pressprocesse der „Tribuna.“
3. Ovid. Schauspiel in 4 Aufzügen von V. Alecsandri. Aus dem romänischen von Dr. Adolf Stern (Bucarest) Fortsetzung.
4. Ein Rhomaiopheles. Culturbild von Fredo Wissbach.
5. Romänische Volksmärchen. Viele Mittel dienen nicht immer dem Zwecke Von Leon Schönfeld.

* (Antichități din Bucovina.) — La ruinele Cetății din Suceava s'a aflat o cărămidă subțire (de acoperiș,) pe care se află foarte bine conservată marca Moldovei, adecă zimbrul cu steaua d'asupra capului și cu semiluna; s'a mai aflat o bombă de piatră în mărimea unui cap de om.

Afară de oraș lângă o fântână, care este acoperită cu un zid boltit, s'a găsit un stâlp, pe care se află foarte bine sculptată marca Moldovei. Acest stâlp seamănă sĕ fi format un fel de ornament al acestei fântâni, care se pare a fi una din vechile fântâni, cari pe timpul domnitorilor Moldovei alimentau orașul Sucevei cu apă.

În depărtare de o jumătate de oară de la această fântână se află urmele unui apaduct, care se presupune că a fost construit de domnitorii Moldovei pentru alimentarea orașului Suceava și a cetăței cu apă. Păreții basenului, unde se strîngeau isvoarele, sunt de lemn de stejar, ear fundul lui este de piatră.

* (Principele moștenitoriu al Japoniei) se află acuma ca oaspe în Viena. El poartă numele de Tușimi, e în vêrstă de 28 ani și are de gând sĕ visiteze toate curțile europene Principele a plecat acum un an din Japonia, a visitat deja Italia, Spania și Francia. În tinerețe a studiat în Paris și Berlin. După ameaḑi, (28 c.) s'a dat un prânḑ de gală în onoarea principelui, la palatul Schönbrun. Moștenitoriul Japoniei pleacă din Viena la Berlin, și de acolo la Londra.

* (Turnul clopotniței dela vechea metropolie din Suceava) a fost în 8 Iuniu pe la două oare și jumĕtate lovit de fulger. Nu s'a aprins, ci s'a sfărmat numai acoperișul dela cruce în jos, mai ales către partea despre apus, de unde venise și furtuna. Vêrful turnului, care a fost mai întâi lovit, s'a desfăcut cu totul și'n același moment sburară mai multe bucăți de acoperiș în toate părțile, ear fulgerul sfărmând și o bucată de zid, se vîrî în partea despre apus în pămênt. Puterea acestui fulger a fost atât de mare că sguduirea produsă de dênsul s'a simțit la mai multe sute de pași. Coperișul turnului era făcut abia în anul trecut, eară turnul este zidit de ostașii pribegi ai lui Carol XII de Svedia. Este cunoscut că acest rege fiind bătut de ruși la Pultava, fugì cu rĕmășița oștii sale către Moldova și se închisese în cetatea Bender. Turcii încungiurară Benderul, căci Carol XII nu se lăsa dus la Constantinopol. Vĕḑênd el că nu poate scăpa, sărì cu pistolul între Turci, carii îl prinseră și îl duseră la Constantinopol unde petrecù mai lungă vreme. De acolo se întoarse el cu puținii sei soți peste Muntenia și Ungaria la țara sa. Ostașii lui rĕmași prin Moldova salahoriau prin têrguri și mănăstiri. În Suceava zidiră ei turnul clopotniței, care esistă și aḑi. În Moldova domnea atuncea Niculai Mavrocordat.

* (Rĕspunsul unui om distras.) — Un om distras întreabă pe o portăreasă despre bărbatul ei, care era bolnav.

— Vai! a murit astă noapte, bietul om. Dta, care ai fost atât de bun pentru noi, cred că vei venì la înmormêntare.

— Și când are sĕ fie înmormêntarea?

— Mâne, la 12 oare.

— Mâne, nu pot sĕ viu... dar poimâne de sigur!

În timpul cel cald al verii se ivesc în urma erorilor dietetice adese conturbări în organele de mistuire (încuieri cu congestiuni de sânge, batere de inimă, dureri de cap etc.), în cari casuri printr'o repede întrevenire și cu ajutoriul unui bun mijloc de casă, cum sunt cunoscutele pilule de Svițera ale apotecariului Brandt, trebue sĕ se delăture rĕul. Cumpĕrătorii sĕ se convingă totdeauna, ca fiecare scatulă din pilulele de Svițera ale lui R. Brandt (o scătulă costă 70 cr. în apotecă) sĕ fie provĕḑută drept etichetă cu o cruce albă pe câmp roșu și cu iscălitura lui R. Brandt.

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 15 Aprilie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	3.15	—
Budapesta	6.47	1.45	7.29	6.20
Szolnok	11.22	3.51	8·27	9.26
P. Ladány	2.20	5.28	5.58	11.40
Oradea-mare	4.39	6.41	8.37	1.28
	—	6.46	9.37	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11
Mező-Telegd	—	7.14	10.28	2.34
Rév	—	7.42	11.36	3.18
Bratca	—	—	12.10	3.41
Bucia	—	—	12.46	4.01
Ciucia	—	8.31	1.48	4.26
Huiedin	—	9.01	3.09	5.08
Stana	—	—	3.42	5.27
Aghireș	—	—	4.12	5.50
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluș	—	10.01	5.17	6.43
	10.20	—	—	7.03
Apahida	10.52	—	—	7.26
Ghiriș	12.37	—	—	8.54
Cucerdea	1.48	—	—	9.43
Uioara	1.57	—	—	9.51
Vințul de sus	2.06	—	—	9.58
Aiud	2.36	—	—	10.24
Teiuș	3.14	—	—	10.59
Crăciunel	3.45	—	—	11.28
Blaș	4.06	—	—	11.44
Micăsasa	4.45	—	—	12.18
Copșa mică	5.40	—	—	1.01
Mediaș	6.01	—	—	1.22
lisabetopole	6.40	—	—	1.56
Sighișoara	7.35	—	—	2.44
Hașfalĕu	8.01	—	--	3.02
Homorod	10.05	—	—	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	6.03
Feldioara	12.14	—	—	6.35
Brașov	1.09	—	—	7.14
	1.50	5.30	—	—
Timiș	2.48	6.07	—	—
Predeal	4.56	7.45	—	—
Bucuresci	9.40	14.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.45	—
Predeal	—	9.30	12.50	—
Timiș	—	11.11	1.40	—
Brașov	—	11.44	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Hașfalĕu	10.10	—	7.37	—
Sighișoara	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaș	11.54	—	9.43	—
Copșa mică	12 12	—	10.02	--
	12.37	—	10.30	—
Micăsasa	12.56	—	10.50	—
Blaș	1.30	—	11.29	—
Crăciunel	1.45	—	11 47	—
Teiuș	2.34	—	12.35	—
Aiud	2.55	—	1.04	—
Vințul de sus	3.17	—	1.30	—
Uioara	3.24	—	1.39	—
Cucerdea	3.36	—	2.07	—
Ghiriș	4.11	—	3.08	—
Apahida	5.36	—	5.08	—
Cluș	5.56	--	5.35	—
	6.16	6.03	—	8.—
Nadisul ung	.37	—	—	8.34
Ghirbou	53	—	—	8.59
Aghire	7.08	—	—	9.56
Stana	7 34	—	—	10.16
Huiedin	7.55	7.14	—	11.04
Ciucia	8.37	7.43	—	12.17
Bucia	8.53	—	—	12.47
Bratca	9.12	—	—	1.21
Rév	9.31	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	10.06	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.25	—	—	3.39
Várad-Velencze	10.35	—	—	3.55
Oradea-mare	10.41	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.50	10.38	1.45	5.35
Szolnok	3.06	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	10.05	10.30
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.—	—
Budapesta	—	8.05	8.—
Szolnok	—	11.02	12.—
Arad	—	3.37	5.55
	—	4.—	6.05
Glogovaț	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliș	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborșin	—	6.42	8.58
Zam	—	7.14	9.28
Gurasada	—	7.43	9.56
Ilia	—	8.01	10.17
Branicĭca	—	8.21	10.38
Deva	—	8.47	11.05
Simeria (Piski)	—	9.40	11.55
Orĕștia	—	10.10	12.24
Șibot	—	10.34	12.53
Vințul de jos	—	11.04	1.22
Alba-Iulia	—	11.31	1.40
Teiuș	—	12.05	2.24

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.09	3.56	—
Alba-Iulia	11.56	4.27	—
Vințul de jos	12.20	4.53	—
Șibot	12.25	5.19	—
Orĕștia	1.19	5.41	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicĭca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborșin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	6.18	9.49	—
Radna-Lipova	6.57	10.23	6.14
Pauliș	7.12	10.37	6.30
Gyorok	7.27	10.52	6.47
Glogovaț	7.56	11.18	7.17
Arad	8.10	11.32	7.32
	9.—	12.27	—
Szolnok	2.39	5.10	—
Budapesta	6.50	8.16	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	12.27	3.23
Hațeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Banița	3.35	6.07
Petroșeni	4.04	6.39

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.49	9.33
Banița	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Hațeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	8.18
Aradul nou	6.25	8.32
Németh-Ságh	6.50	8.51
Vinga	7.19	9.07
Orczifalva	7.38	9.20
Merczifalva	7.56	9.32
Timișoara	8.42	10.09

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	6.07
Vinga	6.52	6.32
Németh-Ságh	7.06	6.53
Aradul nou	7.21	7.24
Arad	7.53	7.40

Copșa mică—Sibiu

Copșa mică	5.50	1.24
Șeica mare	6.11	1.11
Loamneș	6.40	2.32
Ocna	7.03	2.01
Sibiiu	7.23	2.44

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	8.16	10.25
Ocna	8.40	10.46
Loamneș	9.06	11.09
Șeica mare	9.35	11.32
Copșa mică	9.59	11.52

Cucerdea—Oșorheiu - Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheța	10.31	4.21
Luduș	10.53	4.43
M. Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireșteu	12.26	6.10
Oșorheiu	12.46	6.30
	1.16	—
Reghinul - săs.	3.08	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.22	4.—
Oșorheiu	6.14	5.52
	6.34	12.25
Nireșteu	6.55	12.55
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	1.24
Cipeu-Iernut	7.37	1.54
M. Bogat	8.07	2.31
Luduș	8.21	2.46
Cheța	8.38	3.06
Cucerdea	9.07	3.40

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Pisk.)	11.30

Ghiriș — Turda

Ghiriș	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriș

Turda	8.20	1.41
Ghiriș	8.41	2.06

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 60 Sibiiu, Marți 10/22 Iunie 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Iulie-Septemvre al anului 1886, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfêrșește cu ultima Martiu 1886, a-și înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie speeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, în 9 Iunie.

Eri s'a deschis supremul for legislativ cu privire la administrațiunea în biserica noastră.

Ochii românilor greco-orintali din Ungaria și Ardeal stau țintiți acuma spre Sibiiu, spre Sibiiu sunt îndreptați ochii minței, spre Sibiiu sunt îndreptați ochii inimei a tuturor românilor greco-orientali din patria noastră, și nu fără cuvênt.

Biserica prin representanții sei este întrunită în Sibiiu. Mai mult ca totdeauna ne simțim uniți acuma noi românii ortodocși, mai mult ca totdeauna ne saltă acuma inimile, căci nici odată nu s'a simțit ca și acuma trebuința de a ne vedea odată întruniți.

Eram și suntem încă amenințați. Vrăjmaș aprig ne apasă din afară și nu odată, nu în o singură afacere ne-a amenințat cu distrugere, vrăjmaș aprig meșteșugesce în o mare parte a provinciei noastre metropolitane, și prin ale sale meșteșugiri distruge și cele mai din urmă raḑe de speranță în un triumf al bisericei noastre: legăturile spirituale dintre archierei și credincioșii bisericei noastre.

Atacurile veniau paralel, ca și când s'ar fi croit după un plan, loveau cu necruțare în tot ce avem noi mai scump: loveau în disciplina, care trebue sĕ fie un puternic raḑim în apĕrarea noastră.

Este pus omul la ispită a crede, că contra bisericei noastre se lucrá după un plan combinat, cel puțin efectul atacurilor, această impresiune o făcea asupra noastră.

Nu vom arĕta întru cât noul stadiu în cestiunea ajutoriului nostru de stat țintesce la totala demoralisare a preoțimei noastre și la slăbirea legăturilor, ce trebuiesc sĕ esiste între superioritatea bisericească și preoțimea subalternă. Nu vom nisuì a cerceta întru cât s'ar distruge această legătură prin aceea, că autoritatea bisericească ar închide ochii în fața priveliscei, când preoțimea subalternă calcă o dispozițiune a sinodului archidiecesan, și dacă odată e permis a călca o asemenea dispozițiune, cari vor fi marginile, preste cari absența preoțimei nu va putea trece; mai puțin vom căuta a cerceta la ce grad de autoritate vom ajunge atunci, când ori-ce sentență consistorială privitoare la amovarea învĕțătorilor va veni supusă censurei înaltului guvern.

Sunt lucruri acestea, cari ne ating tare de aproape, și a căror delăturare va da de lucru representanței bisericei noastre.

Nu mai puțin distrugĕtoare este meseșugirea internă îndreptată contra bisericei. Noi nu zăbovim la acest loc, deoarece aici este atacat în modul cel mai insolent archiereul nostru, și noi nu avem autorisarea de a vorbì pentru și în locul Preasânției Sale. Atâta însĕ credem, că prin asemenea murdării ḑiaristice biserica un se zidesce.

Din toate părțile metropoliei noastre sunt adunați aici representanții clerului și ai poporului. Ei au venit aici cu inima curată, de a sana relele, cari s'au ivit în biserică, și de a căuta mijloacele ulterioare pentru desvoltarea pe base sănătoase a sinodalității noaste.

Plini de cea mai bună speranță ḑicem representanților bisericei noastre: „Bine ați venit.“

La lucru în numele Domnului!

Congresul național bisericesc.

Raport special al „Telegrafului Român.“

Mult așteptatul congres al bisericei ortodocse române din Ungaria și Transilvania, a ajuns în sfêrșit, după delăturarea multelor obstacole ce i s'au pus în cale, a se întrunì Duminecă în 8/20 l. c. la Sibiiu.

Cei mai mulți dintre deputații congresuali au sosit în această ḑi dimineața și aproape cu toții au participat la serviciul divin oficiat în biserica din cetate de Escelenția Sa Dl archiepiscop și metropolit Miron Romanul, asistat de Preacuvioșiile lor archimandritul Nicolau Popea, protosingelii Dr. Ilarion Pușcariu și Filaret Musta, de reverendisimii domni protopresbiter Ioan Petric și asesorul consistorial Zachariă Boiu; ca ajutători au funcționat protodiaconii Ignațiu Papp și Sabin Piso, care din urmă în decursul liturgiei a fost chirotonit întru presbiter.

La sfêrșitul liturgiei s'a sĕvêrșit invocarea duchului sfânt. Cântările liturgice le-a esecutat corul seminarial sub conducerea Dlui profesor de cântări și musică George Dima.

I. Ședință.

Pela oarele 12 și ½ fiind deputații sosiți întruniți în numĕr complet în biserica din cetate, localul ședințelor congresuale de ăst an, deputatul Vincențiu Babeș propune esmiterea unei comisiuni, care sĕ învite pe archiereii la ședință. Primindu-se propunerea, în comisiune se aleg deputații Nicolau Popea, Filaret Musta, Ierotei Beleș, Iacob Bologa, Ioan cav. de Pușcariu, Atanasie Cimponeriu, Paul Fașie și Constantin Radulescu.

Rentorcênduse comisiunea cu Escelenția Sa Dl archiepiscop și metropolit Miron Romanul și Ilustritatea Sa Dl episcop al Aradului Ioan Mețianu, — ședința se deschide la 1 oară d. p.

Escelenția Sa Domnul archiepiscop și metropolit în calitate de president al congresului a rostit următoriul cuvênt de deschidere:

Prea-Sânțite Domnule frate Episcoape! Prea stimați domni deputați! Iubiți frați, iubiți fii sufletesci!

Împrejurări estraordinare, preste tot nefavorabile pentru desvoltarea salubră a vieței noastre bisericesci, ni au creat și de a doua-oară pedeci la întrunirea normală a supremei noastre corporațiuni bisericesci; astăḑi însĕ avem fericirea de a vedea delăturate acele pedeci și ne aflăm repuși în dreptul nostru legal de a ne aduna ca biserică autonomă în congresul nostru național-bisericesc, care este chiemat a regula în general administrațiunea bisericească pentru întreaga noastră provincie metropolitană.

Binecuvêntat sĕ fie acest moment nou de întrunire a supremei noastre representanțe bisericesci, binecuvêntat sĕ fie zelul Domnielor Voastre, cu care ați grăbit a rĕspunde la învitarea ce Vi o am făcut prin circulariul meu convocătoriu, binecuvêntare sĕ aducă și salutarea mea cordială de „Bine ați venit,“ cu carea Ve întimpin la această întrunire!

Esperiențele ce le-am făcut în restimpul de 11 ani, de când port sarcina grea de archiepiscop și metropolit, m'au întărit tot mai mult în credința mea profesată și la alte ocasiuni, că biserica noa-

---

FOIȚA.

Chiemarea învĕțătoriului și neajunsurile ei la noi. *)

Disertațiune.

Tesaurul cel mai prețuit, de care este legată fericirea și înflorirea unei națiuni, a fost, este și va fi cultura.

Toate carierile, toate întreprinderile ori de ce soiu, câte se află pe fața pămêntului cunoscute de noi, toate, ḑic, numai răzămate pe vechia și nestrămutata stâncă a culturei, pot sĕ corespundă diferitelor scopuri pentru care sunt menite; ea este, care națiunei ce o posede, îi câștigă onoare, glorie, și-i asigurează independința.

Lipsindu-i unei națiuni acest prețuit tesaur, națiunea respectivă ar fi subminată de națiunile conlocuitoare, cari cu pași repeḑi înaintează.

Cu cât o națiune se năzuesce a face pași mai repeḑi pe calea civilisațiunei, cu atâta națiunea respectivă pe ḑi ce merge devine mai conscie de sine, mai fericită, ba chiar și mai eroică.

Cugetând cu toată seriositatea la prea însemnatele și folositoarele odrasle ce înflorind aduc fructe sub frumoasele și strălucitoarele raḑe ale culturei, apoi sĕ nasce întrebarea: că oare cine e chiemat în prima linie ca propagatoriu al culturei?

La această întrebare, fie-care om, până chiar și cel din clasa cea mai inferioară, fără a se cugeta câtuș de puțin, ne va rĕspunde: că acel propagator este învĕțătoriul, și că dela nimenea altul nu depinde fericirea unei națiuni ca dela învĕțătoriu. Acesta este un adevĕr nestrămutaver, despre care nimenea nu se va putè îndoi.

Astfeliu stând lucrul, sĕ aruncăm o scurtă ochire asupra calităților ce trebuie sĕ le întrunească un învĕțătoriu, despre care s'ar putè ḑice cu drept cuvênt: că-și cunoasce înalta și sublima sa chiemare.

De sine se înțelege, că tinerele mlădițe dela care așteptăm, ca din ele cu timpul sĕ se desvoalte o generațiune, care sĕ poată sta la același nivel de cultură cu alte popoare și cari cunoscênduse pe sine, sĕ'și cunoască menirea sa, ḑic acele tinere mlădițe trebue încredințate unui astfeliu de învĕțătoriu, la care ca la nimenea altul sĕ poți afla întrunite toate calitățile cele bune; ergo: de va fi cineva model, învĕțătoriul trebue sĕ ocupe locul prim; de cerci religiositate și moralitate în locul prim s'o aflii la învĕțătoriu; de cerci înțelepciune în cel mai înalt grad s'o aflii, la învĕțătoriu; de cerci sciință, bărbăție, inimă nobilă, caracter, blândeță, onestitate, curățenie, bună-cuviință, dreptate și bărbat cu iubire și durere către națiunea din care face parte, toate acestea sĕ le aflii întrunite la învĕțătoriu.

În special învĕțătoriul ca cea dintâiă persoană bisericească după preot prin religiositatea și moralitatea sa dovedită prin esemple concrete: prin cercetarea regulată și cu punctualitate a bisericei și prin împlinirea datorințelor sale creștinesci față de biserică și scoală, sĕ-și arete iubirea ce o arată către acelea; dela el se așteaptă ca sĕ respecteze cu toată scrupulositatea datinele noastre străbune și așeḑămintele maicei noastre biserici.

Învĕțătoriul prin sfaturile sale blânde și pline de înțelepciune, la ocasiuni binevenite când poporul e adunat, e datoriu a le povesti mijloacele prin cari s'ar putè îmbunătățì soartea neamului nostru; a le povestì causele prin cari poporul nostru s'ar putea ruina moralminte și materialminte și cari ar periclita esistența noastră națională; și povestindule, a le arăta tot odată prin esemple concrete mijloacele prin cari s'ar putè evita rĕul.

Învĕțătoriul ca bărbat cu sciință, la care poporul adese aleargă în necasurile sale, ca sĕ ceară sfaturi și povețe de îndreptare, în nenumĕratele necasuri ce-i vin asupra capului, trebuie sĕ aibă cunoscințe multilaterale, ca astfeliu răzămat pe oare stră, în statul nostru şi între împregiurări, cum sunt ale noastre, numai prin o adevěrată sinodalitate se poate susţinè, consolida şi poate prospera; deosebi eu am privit şi privesc de un atribut esenţial al organismului nostru bisericesc: ca elementul mirean sě eserceze în administraţiunea bisericească incurgerea ce i-o asigură dispositiunile cardinale din statutul nostru organic, fiind numai astfeliu posibilă o armonie bună în lucrările noastre bisericesci şi realisarea dorinţelor ce le avem pentru resultate mulţămitoare în cultura şi moralitatea publică, la a cărora propagare este chiemat în prima linie clerul nostru parochial şi cu deosebire cel superior.

---

*) S'a cetit în una din adunările generale ale subreuniunii învĕțătorilor din tractul Lupșei.

Ca credincioşi supuşi ai Maiestăţei Sale cesaree şi apostolico-regesci ai preagraţiosului nostru rege Francisc Iosif I şi ai preaînaltei case domnitoare, sub garanţa şi scutul legilor patriei sě cultivăm dar această sinodalitate şi sě căutăm a ne-o asigura pentru totdeauna, unindu ne şi lucrând toţi în spiritul sublim al bisericei, care este propriaminte puterea noastră de viaţă şi care trebue sě ne dee directivă în toate lucrările.

Premiţênd acestea, sesiunea congresului nostru bisericesc pentru periodul în care ne aflăm, cu aceasta o declar de deschisă."

Urmând în sensul regulamentului afacerilor interne constituirea provisorică a biroului, la propunerea Esc. Sale, deputaţii: Nicanor Frateş, Matei Voilean, Pompiliu Pipoş, Ignaţie Papp, Faşie, Ioan Beleş, Andrei Ghidiu, Ioan Bartolomei şi Coriolan Bredician, se însărcinează cu agendele notariale.

După ce s'a constituit astfeliu biroul, Escelenţia Sa poftesce pe deputaţii presenţi a'şi presenta credenţionalele. La apelul nominal rěspund 52 de deputaţi. Mai multe credenţionale de ale deputaţilor absenţi au fost asemenea depuse pe masa biroului.

Esc. Sa Dl president congresual presentează rugările de concediu ale Dlor: Meletiu Dreghici, Vladimir Spătariu, Iustin Popovici, Filip Adam, Ioachim Fulea, Iuliu Petric, Simeon Moldovan şi George Ioanovici, — observând, că cest din urmă nu şi-a aclus credenţionalul.

Dl Parteniu Cosma crede, că dacă este scuzată lipsa credenţionalului, împregiurarea aceasta nu poate împedeca verificarea.

Pentru verificarea deputaţilor aleşi, congresul se împarte în trei secţiuni, cari vor avè în sensul regulamentului sě proceadă astfeliu, ca deputaţii archidiecesani sě verifice pe cei din diecesa Aradului, acestia pe cei din diecesa Caransebeşului, ear acestia pe cei din archidiecesă.

Ne mai fiind alte obiecte de pertractat, şedinţa se ridică la 1 oară şi $^1/_2$ d. p., anunţânduse cea procsimă pe Luni la 11 oare a. m.

II Şedinţă dela 9/21 Iunie.

Presenţi dintre prelaţi: archiepiscopul şi metropolitul Miron Romanul şi episcopul Aradului Ioan Meţian.

Notariu: Matei Voilean.

Şedinţa se deschide la 11$^1/_4$ a. m.

Notariul şedinţei premergětoare dl Ignaţiu Papp cetesce procesul verbal al şedinţei prime, care după unele observări stilare se autentică.

Presidiul observă, că îndreptări pur stilare s'au făcut totdeauna din partea sa şi a biroului şi după autenticarea proceselor verbale, ceea ce şi de aici înainte se va face.

Urmează la ordinea ḑilei rapoartele secţiunilor verificătoare.

Deputatul Rubin Patiţa în calitate de raportor al secţiunei verificătoare I, propune, şi congresul verifică pe următorii 14 deputaţi din eparchia Aradului: Ioan Groza, Iosif Suciu, Ierotei Beleş, Ignaţiu Papp, Sigismund Popovici, Dr. Eugen Mocioni, Vincenţiu Babeş, Nicolau Zigre, Zeno Mocioni, Teodor Faşie, Paul Faşie, Ioan P. Dessean, Ioan Beleş şi Dimitriu Bonciu, — ca nefiind dificultate prin nimic alegerile lor.

Alegerea din cercul preoţesc I fiind protestată, ear cea din cercul III mirenesc (diec. Aradului) fiind mancitată, — raportorul propune transpunerea actelor la biroul congresual spre ulterioară afacere, rěmânênd verificarea deputaţilor respectivi în suspens păn la definitiva constituire.

După observarea deputatului Parteniu Cosma, ca procedura de verificare sě se simplifice în conformitate cu §§-fii 10 şi 13 din regulamentul afacerilor interne, — propunerile secţiunei I se primesc cu unanimitate.

Raportorul secţiunei II. verificătoare, deputatul Ignatiu Papp raportează, că secţiunea aceasta a cercetat actele electorale din toate cercurile eparchiei Caransebeşului. Pe basa cercetării întreprinse, propune, ca nefiind nici un impediment, sě se verifice următorii 24 deputaţi:

Filaret Musta, Atanasiu Ioanoviciu, Ioan Popoviciu, Andreiu Ghidiu, A. Bartolomeiu, Mich. Popoviciu, Filip Adam, Pavel Miulescu, Iuliu Petric, Dr. Alecs. Mocioni, At. Cimponeriu, Vladimir Spătariu, Ioan Roşu, George Szerb, Ioan Ţěran, Coriolan Bredicean, Ioan Bartolomeiu, Iosif Seracin, Ilie Curescu, Leontin Simonescu, Stefan Velovan, Sim. Moldovan, Petru Tisu şi Lazar Roşculeţ. Defectuoase sunt actele electorale din cercul I şi III preoţesc şi IV mirenesc, alegerea din cercul a XVII. mirenesc (Bozovici) este dificultată din oficiu, ear alegerile din cercul al V şi XIV mirenesc sunt protestate.

Secţiunea propune, ca actele electorale dela cele şase cercuri din urmă sě se transpună biroului, până la constituirea comisiunei verificătoare, spre păstrare.

Congresul după unele observări şi deslușiri, primesce propunerile comisiuuei.

În numele secţiunei a III-a dep. Coriolan Bredicean raportează, că cercetându-se actele electorale ale archidiecesei, e în posiţia de a recomanda 25 deputaţi spre verificare, şi anume: — Nicolau Popea, Zach. Boiu, Romul de Crainic, Ioan Papiu, Nicanor Frateş, Sim. Popescu, Nicolau Cristea, Dr. Il. Puşcariu, I. Petric, Iacob Bologa, Ilie Măcellariu, Ioach. Fulea, Augustin Nicoară, Ambrosie Bêrsan, Dr. I. Pop, Rubin Patiţa, P. Cosma, I. Slavici, N. Cosma, Eug. Brote, Mat. Voilean, Stefan Iosif, I. Cav de Puşcariu, Dr. Absolon Todea, I. Lenger şi Ioan Zaharia, — Se verifică.

Douě alegeri (cercul VIII şi XIX mirenesc) fiind dificultate din oficiu, ear doi dintre deputaţii aleşi (I. Gall, P. Truţa) nepresentându-şi credenţionalele, — secţiunea propune, ca verificarea sě se ţină în suspens până la constituirea comisiunei verificătoare.

Congresul primesce propunerea secţiunii, ear presidiul dechiară de verificaţi pe 63 dintre deputaţii aleşi din întreaga metropolie. Astfetiu congresul e capabil a se constituì şi a lua concluse meritorie, fiind absoluta maioritate a membrilor sei verificată.

Avênd de a se constituì biroul în mod definitiv, şedinţa se suspinde pe 15 minute, pentru de a se consulta asupra alegerii.

Redeschiḑêndu se şedinţa, la propunerea Esc. Sale Dlui archiepiscop şi metropolit se aleg cu aclamaţiune: Nicanor Frateş, Matei Voilean, Pompiliu Pipoş, Ignaţiu Papp, Nic. Zigre, Ioan Beleş, Andrei Ghidiu, Coriolan Bredicean şi Stefan Velovan de notari definitivi. Dintre acestia Nicanor Frateş este designat notariu general.

Presidiul presentează hârtia Prea Sfinţiei Sale Ioan Popasu episcopul Caransebeşului, prin care comunică, că aflându se spre căutarea sănătăţii sale la băi, nu va putea participa la discusiunile congresului, decât poate pe la sfêrşitul lor. — Se ia spre sciinţă.

Se presintă mai departe credenţionalele deputaţilor George Fejer, Dr. Iosif Gall, Ilariu Duvlea, Paul Rotariu şi Petru Opriş. La propunerea deputatului P. Cosma, credenţionalele se predau comisiunii verificătoare ce se va alege.

Fiind deputaţii, a căror petiţiuni pentru concediu au întrat în şedinţa de eri, verificaţi, concediile cerute li se acoardă. Acesti deputaţi sunt: Ioachim Fulea, Simion Moldovan, Iuliu Petric, Spătar Vladimir, Stefan Iosif şi Filip Adam. Deputaţii George Ioanovici şi Ioan Gal nefiind încă verificaţi, resolvarea petiţiunilor lor se amână până după eventuala verificare.

Se pune la ordinea ḑilei alegerea celor şease comisiuni permanente: comisiunea verificătoare, organisătoare, bisericească, scolară, financiară şi petiţionară.

Pe basa înţelegerii luate în conferinţă, presidiul propune şi congresul primesce lista comisiunilor, precum urmează:

Comisiunea verificătoare: Mihail Popovici, Sigismund Popovici şi Rubin Patiţa;

comisiunea organisătoare: Nicolae Popea, Ierotei Beleş, Filaret Musta, Ioan Cav. de Puşcariu, Vincenţiu Babeş, P. Cosma, Ioan Lenger, Dr. Ios. Gall, Ioan Bartolomeiu;

comisiunea bisericească:

Zaharie Boiu, Petru Chirilescu, Ioan Popovici, Iacob Bologa, Rubin Patiţa, Sigismund Popovici, Teodor Faşiě, Eugen Mocsonyi şi Iosif Seracin;

comisiunea scolară: Dr. Ilarion Puşcariu, Petru Suciu, Pavel Miulescu, Ilie Măcellariu, Ioan Lengeru, Nicolau Zigre, Stefan Velovan, Ioan Roşu şi Vincenţiu Babeş;

comisiunea financiară: Ioan Papiu, Ioan Groza, Mihail Popovici, Augustin Nicoară, Eugen Brote, Dr. Alecsandru Mocsonyi, George Szerb, Nicolau Zigre şi Atanasiu Cimponeriu;

comisiunea petiţionară: Nicolau Cristea, Ioan Groza, Aron Bartolomeiu, Ambrosiu Bêrsan, Zeno Mocsonyi, Teodor Papp, Ioan Ţěran şi Constantin Radulescu.

Esc. Sa Dl archiepiscop şi metropolit presentează următoarele esibite:

1. Raportul presidial, prin care se presentează actele privitoare la convocarea, respective pedecile obvenite la convocarea congresului;

2. raportul general al consistoriului metropoiltan plenariu;

---

care temeiu sě poată mulţămì pe ori-care cu înţeleptele sale îndrumări.

Învěţătoriul ca persoană onorată şi care respectează dreptatea sě nu se lase nici odată sedus de mijloace mârşave: sě evite şi condamne nedreptăţile, ca nu prin acelea sě devină discreditat faţă de poporul cu care ḑi de ḑi are de a face şi dela care are de-a cere sprigin în înalta samisiune.

Inima cea nobilă ce trebue s'o aibă fiecare învěţătoriu, trebue sě 'l îndemne ca el sě întrevină cu fapta şi cu cuvêntul spre ajutoriul celor lipsiţi şi neajutoraţi: sě spriginească din toate puterile întreprinderile filantropice şi alte instituţiuni cu menire culturală. Astfeliu de inimă cu simţěminte nobile vĕḑênd-o poporul, se va convinge despre bunătatea învěţătoriului, şi convingêndu-se va sprigini după putinţă instituţiunile culturale. Şi prin astfeliu de spriginiri eată că ne-am apropia de dorita ţîntă, către care am înotat şi înotăm şi astăḑi prin marea cea furtunoasă a suferinţelor ş'a vitregilor împrejurări, în cari trăim.

Ca poporul în mijlocul căruia se află învěţătoriul sě nu dubiteze despre încrederea ce 'şi-a pus-o în dênsul şi sě nu ḑică: că învěţătoriul ḑice una şi face alta, trebue sě respecteze ḑisa sfintei scripturi: „Ce e aşa aşa, şi ce nu, nu" totdeauna când îşi dă cuvêntul de onoare, despre ducerea în deplinire a vre-unui lucru, sě se ţină strêns de ceea ce vorbesce, ca nu mai târḑiu sě se sfetească vr'un neadevěr şi sě-'şi peardă pentru mai departe încrederea.

Ce caracterisează mai mut pe fie-care om, e blândeţa şi onestitatea, acestea şi la învěţătoriu sě cuvine între altele sě le poţi afla şi încă în un grad ca la nimenea altul; cu blândeţă trebue sě tracteze cu ori-care individ, fie tiner fie bětrân, căci prin blândeţe învěţătoriul cucerescе multe inimi şi cucerindu-le îşi folosesce atât sieşi cât şi neamului sěu.

Foarte greşesc acei învěţători cari ajungênd în oficiu, în semn de rěsbunare asupra unuia sau altuia, îi ameninţă cu esecutarea legei, de a cărei putere în parte şi ei dispun şi cari în mod absolutistic voiesc a purta poporul de nas pe la icoane, după plăcerea lor.

Ca poporul sě nu-i atribue învěţătoriului, dacă prescriptele vre-unei legi s'au esecutat în detrimentul lui, şi cu deosebire dintre legile noastre bisericesci şi scolare, pe cari învěţătoriul trebuie sě fie cel dintâi care sě le respecteze, şi trebue de timpuriu cu blândeţe a le descoperì, făcênd totodată atent pe popor la urmări, prin neîmplinirea lor; căci astfeliu poporul cu timpul se va deda a le respecta şi respectându-le, ne va face uşor drumul către ţinta ce dorim.

Un semn după care se poate cunoasce vrednicia unui învěţătoriu e curăţenia, şi fiind că aceea este ceea-ce caracterisează pe fie-care individ, demn învěţătoriul ca om de model cade-se ca sě premeargă cu esemple atât în scoală, cât şi afară de scoală; fiind-că curăţenia este oglinda după care se poate judeca preţul fie-cărui individ.

Lucrul pentru care poporul stimează şi'şi pune toată încrederea în învěţătoriu este dreptatea de a-i grăì în limbi ângeresci, după cum ḑice scriptura, şi dacă ai convins odată sau de douě-ori pe popor despre oare-care faptă nedreaptă, înzadar îţi vor fi toate ostenelile de a-l convinge despre interesul de care esci preocupat pentru fericirea lui. De aceea învěţătoriul cade-se ca el sě respecteze dreptatea, ca nimenea altul, ca astfeliu nimenea sě nu poată nici cugeta, că învěţătoriul a lucrat când-va, voiesce sau chiar lucră cu nedreptate.

Învěţătoriul ca amic al păcei şi ca om, care are în vedere fericirea naţiunei sale, datoriu e cu sfaturi părintesci a întrevenì ca pe cei învrăjbiţi sě-i abată dela cărările lor cele dăunăcioase; ba în interesul binelui ş'al păcii a le descoperi tristele urmări ale vitregilor legi moderne.

Ca mai bine sě cucerească inimile consătenilor sei, ba şi ale altor indiviḑi, la a căror sprigin sě poată conta, sě se dedee a respecta pe mic şi pe mare, păzindu-se de superbie ca de foc, căci numai astfel poate servi de model.

(Va urma.)

3. representaţiunea sinodului eparchial din Caransebeş în cestiunea contribuirilor pentru fondul metropolitan:

Se predau comisiunei organisătoare;

4. raportul general al representanţei fundaţiunei lui Gozsdu.

Deputatul Part. Cosma propune şi congresul primesce de a se alege o comisiune specială, care sĕ revadă acest raport, remânênd ca alegerea sĕ se esecute în şedinţa de mâne.

Se presintă mai departe:

5. Raportul, consistoriului aradan prin care se subştern actele alegerii supletorie din Şiria;

6. un contra-protest din partea unor alegĕtori din Cornea (cercul Domaşnia) privitoriu la alegerea de deputat congresual:

Se predau comisiunei verificătoare.

7. Raportul consistoriului metropolitan ca senat strîns bisericesc:

Se predă comisiunii bisericesci.

8. Raportul aceluiaşi consistoriu ca senat scolariu — comisiunei scolare;

9. raportul aceluiaşi consistoriu ca senat epitropesc — comisiunei financiare;

10. arătarea comitetului parochial din Oraviţa în cestiunea alegerii de protopresbiter;

11. gravaminele comunei bisericesci Satul nou în causa parochiei protopresbiterului;

12. cererea comunei Luţinaş pentru instituirea unui preot stabil;

13. apelaţiunea parochului T. Lungu din Mărişel de a se cassa toate hotărîrile aduse de forurile competente în procesul seu disciplinariu;

14. cererea preoţilor din Valea Halmagiului pentru de a se pertracta în sesiunea presentă a congresului, cestiunea ameliorării stării preoţilor;

15. rugarea învĕţătoriului Ioan Simu pentru de a se instituì din nou în beneficiul salariului seu;

16. rugarea mai multor parochieni din Secuşigiu pentru instituirea învĕţătoriului Mărgineanţu;

17. rugarea cantorului Clonţu din Boholţ pentru de a i se da un ajutoriu:

Toate aceste petiţiuni se predau comisiunei petiţionare.

Ne mai fiind alte obiecte de pertractat, şedinţa se ridică la 2 oare p. m, anunţându-se şedinţa procsimă pe mâne 10/22 l. c. la 12 oare a. m. La ordinea ḑilei vor fi: alegerea comisiunei pentru censurarea raportului representanţei fundaţiunei lui Gozsdu, rapoartele comisiunei verificătoare, eventual şi ale celorlalte comisiuni.

Revista politică.

Campania electorală în Anglia s'a pornit. Membrii camerii comunelor au plecat prin districte ca sĕ'şi dea samă înaintea alegĕtorilor despre activitatea lor în sesiunea trecută, folosind totdeodată acest prilegiu pentru rostirea de manifeste electorale, fără de cari în Anglia alegerile nu se esecută.

Noul parlament va avea sĕ hotărască încă odată asupra proiectului Home-Rul a premierului căḑut, Gladstone. Cine scie ce ferbere a produs acest proiect în Marea Britaniă, nu se va mira de interesul cel mare cu care se aşteaptă lumea la manifestele electorale ale şefilor politici din Anglia şi la resultatul ce ele vor obţinè.

În adresa Dlui Gladstone presentată alegĕtorilor sei se ḑice între altele: Regina a încuviinţat disolvarea parlamentului, pentru ca naţiunea sĕ hotărască asupra unei cause din cele mai serioase, ce încă înainte cu o jumĕtate de secol i se presentase, asupra unei mai bune administrări a Irlandei.

Planul nostru este, ca Irlanda sub condiţiunile cele mai chibzuite sĕ'şi administreze ea însaşi afacerile ei, sub condiţiunea, ca sĕ fie păstrată onoarea ţerii, şi sĕ fie consolidată unitatea ei.

Contrarii nostri, continuă apoi, 'şi-au impus numirea de „unionişti.“ Eu le deneg acest drept. După intenţiune noi cu toţii suntem unionişti, dar uniunea ce ei hesită a o modifica, este în starea ei presentă numai pe hârtiă, este o uniune câştigată prin putere şi înşelăciune şi nici odată aprobată de naţiunea irică.

Apoi închieiă: Noi ne am împlinit datorinţa. Celelalte atârnă dela Dvoastră, alegĕtorii acestei ţĕri. Vederea Dvoastră fie vie, — ca sĕ puteţi ocolì rĕul ce ve amenință, şi sĕ alegeţi numai ce e bun.

O impresie nu prea bună se vede a fi produs mesagiul de tron al principelui Alecsandru în Petersburg. Jurnalul de St. Petersburg se esprimă foarte ostentativ, îndeosebi asupra unor locuri ce sunt atribuite Sêrbiei. Nu mai puţin se poate vedea o simptomă duşmană principelui Alecsandru, în o comunicare din Varşovia, în urma căreia, oficerii garnisoanei staţionate acolo şi cari cu o jumĕtate de an înainte luaseră parte la biruinţele bulgare contra Sêrbiei, au trimis o adresă de felicitare principelui la Sofia, au fost traşi în cercetare şi admoniaţi în termini foarte aspri.

Mişcarea muncitorilor din Belgia devine din ḑi în ḑi mai ameninţătoare. Acei nefericiţi locuitori ai minelor de cărbuni află că starea lor e insuportabilă. Au cerut necontenit îmbunătăţiri, dar acele fiind foarte esagerate, nici guvernul, nici proprietarii n'au putut sĕ i le satisfacă. Au ţinut deci în Dumineca Rusaliilor toţi lucrătorii Belgiei un meeting mare la Brusela, în care au dechiarat starea lor actuală de insuportabilă, dar cu toate aceste s'au învoit a da termin până în August guvernului şi proprietarilor sĕ le îmbunătăţească starea; de nu va urma aceasta până la timpul arĕtat, toţi lucrătorii Belgiei s'au înţeles sĕ esopereze pe calea grevelor dorinţele sale. Acest conclus va sĕ ḑică pentru Belgia: ruină. Una din două: ori împlinesce guvernul dorinţele lucrătorilor, şi în casul acesta jertfesce industria şi comerciul ţĕrii concurenţei streine, — ori nu le împlinesce, şi e pusă pe tapet revoluţia socială, nimicirea industriei şi sĕrăcirea ţĕrii. Cât de amărîţi şi desperaţi sunt lucrătorii din Belgia se vede din împrejurarea, că conclusul meetingului lor deja l-au călcat, începênd cu greva, spărgênd prăvălii, răpind, uciḑênd şi arḑênd tot ce le stă în cale. Baioneta gendarmăriei şi a miliţiei nu i poate spăria, ei sunt preparaţi pentru orice eventualitate; starea şi viaţa lor actuală o află atât de miseră, încât nu se pot îngrozì de gloanţele oamenilor ordinei. O stare mai periculoasă pentru o ţară aşa înfloritoare, cum e şi Belgia, nici că ne putem închipuì.

Senatul frances a ales o comisiune de nouă membrii ca sĕ esamineze proiectul de espulsare a prinţilor, adoptat de Cameră. Vineri sau Sâmbătă proiectul va veni în discuţiunea Senatului. După cele din urmă calcule, primirea legei, aşa după cum a fost votată de Cameră, e aproape asigurată; majoritatea va fi — probabil — de vr'o 150 — 155 voturi contra 110 — 115; vor fi şi vr'o 20 be abţineri.

Cei patru prinţi cari vor trebui sĕ părăsască pământul Franciei se şi pregătesc de plecare. Contele de Paris şi prinţul Jerome Napoleon sunt hotărîţi sĕ se supună fără împotrivire ordinului de espulsare.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Mercurea, la 5. Iunie 1886. A doua ḑi de Rosale a. c. a pus în mişcare şi a dat vieaţă monotonului nostru orăşel. O surprindere plăcută pentru streini, mângăiere, mulţămire şi mândrie pentru noi românii, a adus cu sine acea ḑi.

Corul seminariului andreian din Sibiiu, sub conducerea celebrului artist-profesor dl George Dima, se afla în mijlocul nostru în aceea ḑi.

Era îndesată şi plină de lume de toate confesiunile, cari se află aici, spaţioasa noastră biserică, cari venise ca sĕ asculte rĕspunsurile liturgice, esecutate de sus amintitul cor.

Cei mai mulţi dintre cei de faţă, n'au avut ocasiune sĕ audă încă aşa ceva, dar tuturor le-ar plăcea, dacă li s'ar mai da şi altădată această plăcută ocasiune.

Tot în acea ḑi a avut loc în sala scoalei ev. lut de aici un concert, cu o bogată şi aleasă programă, esecutat de corul sus pomenit.

Nu putem sĕ reflectăm la reuşita esecutării, nici chiar sĕ espunem efectul produs, pentru că ni teamă că ori ce am ḑice n'ar fi de ajuns, ci aşteptăm ca aceea sĕ o facă un cunoscĕtoriu de musică, şi apoi prin aceste rênduri nici nu urmărin direct scopul acela.

Cine 'l cunoasce pe dl Dima, cine a auḑit cântând reuniunile de cântări conduse de DSa, numai acela îşi poate face o esactă idee despre reuşita şi plăcuta impresie, ce o-a făcut asupra publicului de aici, care acum l'a auḑit pentru prima-oară.

Adaugem numai că după finirea fie-cărei piese, aplause frenetice isbucneau din toate părţile, aşa încât multe piese au trebuit sĕ se repeteze.

Scopul final ce'l urmărim prin aceasta e, ca să dăm tributul nostru de mulţămită şi adâncă recunoscinţă dlui conducĕtoriu George Dima şi dlor corişti, pentru bunăvoinţa ce au avut-o a veni în mijlocul nostru, procurându-ne astfel una dintre cele mai rari şi mai plăcute ḑile; pentru osteneala dlor, nepregetênd a veni în un drum relativ lung până la noi; pentru folosul moral şi material, ce noi românii miercureni, l'am avut cu aceasta ocasiune, şi care nu'l putem atribui decât concertanţilor şi escelentului dlor conducĕtoriu.

Tot aici ne permitem a mulţămi onoratei representanţe a bisericei ev. lut. în frunte cu on. domn paroch Valentin, pentrucă şi acum a doua-oară în est an ne-a conferit sala cea mare din scoalele dlor.

De asemenea primească mulţămită din parte-ne dl Schuster director şi dl Huber învĕţătoriu la scoala ev. lut. de aici, cari ne-au pus la disposiţie localităţile dlor, ear acesta şi forte pianul.

Constatăm în fine cu plăcere, cumcă venitul material încă a fost foarte frumos şi anume:

Suma întratelor	fl. 118.90
Suma speselor	fl. 59.19
Subtrăgênd spesele, rĕmâne un venit curat de	fl. 59.71

Pe lângă tacsa de întrare au oferit suprasolviri următorii domni: Matei Voilean redactor Sibiiu 1 fl. Kapesius, silvicultor, Mercurea 1 fl. Haubenschild espeditor de postă 40 cr., Tanase primariu, Ludoş 1 fl, Ciugudean Nic. notar Poiană 3 fl., Dr Califariu, Sălişte 1 fl., Beu notar, Rod 1 fl, ear din afară au incurs dela domnii: Iacob Greavu, primariu şi Niculae Schiau not. Topârcea, câte 1 fl. 50 cr. dela fie-care, şi Ioan Oncescu 1 fl. 50 cr.

Suma suprasolvirilor, computată deja în suma de mai sus e de 13 fl. 90 cr.

Primească deci aceşti domni şi pe calea aceasta sincerile noastre mulţămiri.

Comitetul arangiator.

Din tractul Avrigului. Stimate dle Redactor! Conform §-lui 42, şi pe basa §-lui 45 din statutul organic se conchemă sinodul protopresbiteral ordinariu din anul acesta din tractul Avrigului pe ḑiua de 3/15 Apriliu în comuna centrală Avrig. În preḑiua ţinerii sinodului, adecă pe 2 Aprile a. c. la 4 oare se ţinu o şedinţă ordinară cu comitetul protopresbiteral, care în cea mai bună ordine 'şi severşì agendele, ca astfeliu pe ḑiua sinodului sĕ se poată presinta pe deplin pregătit. Coadunându-se deci pe ḑiua susnumită o maioritate preponderantă de membrii din sinod, se alese o comisiune de trei, care sĕ învite pe păr. protopop la şedinţă. Între urări de „sĕ trăiască“ 'şi ocupă scaunul presidial în una din salele scoalei capitale din loc, şi după ce prin o cuvêntare, pe cât de lungă, pe atât de măduoasă şi tare acomodată timpului, — ca tinĕr şi ca primul protopop al noului tract al Avrigului, — îşi esprimă bucuria internă pentru ocuparea acestui înalt oficiu, care pe cât e de onorific, pe atât e de greu, cu deosebire pentru unul, care încă n'are pracsă îndelungată şi cunoscinţe mai de-aproape despre starea parochiilor şi în genere despre starea tractului, basat însĕ pe spriginul moral al membrilor sinodului acestuia, şi cu deosebire pe concursul preoţimei, se apromise părintesce a năzuì într'acolo, ca tractul sĕ se pună în ordine, şi astfel sĕ prospereze şi înflorească. La aceste mulţămesce în numele sinodului mebrul clerical păr. Const. Prie, paroch în Sĕcădate, accentuând, că această ḑi ferice a fost reclamată şi de mult dorită cu deosebire de acelea comune aparţinĕtoare tractului Avrigului, cari din timpuri vechi au fost numai administrate, ca sĕ aibă şeful şi conducĕtoriul lor definitiv. După unele interpelări speciale, vine la ordinea ḑilei raportul dlui protopresbiter despre starea tractului.

La acesta espune în lineamente scurte, dar chiare, că fiind timpul prea scurt, de a'şi fi putut face notiţele recerute, în acest an nu se poate presenta starea tractului aşa după cum s'ar cere.

Între alte comune, cu recunoscinţă amintesce protopresbiterul şi de comuna Porcesci, dar care nici ea nu are preoţi de ajunşi.

Aicea cu durere trebue sĕ observ că totuş pe basa legii şi la dorinţa poporului celui bun, nu se escrie concurs, căci mulţi tineri apţi şi practici s'ar îmbia la o atare parochie, ca şi care puţine's în archidiecesa noastră, şi tinĕrul acela pentru care se amână lucrul bun de aḑi pe mâne, pregătindu-se, încă ar avea loc cât mai curênd, căci s'a ḑis că „nu e preot“ acolo, chiar de şeful tractului. Apoi se puse la rênd alegerea unui membru în scaunul protopresbiteral devenit vacant, la care ese cu maioritate de voturi părintele I. Crăciun paroch în Glâmboaca. Apoi aduse părintele protopresbiter la cunoscinţă, că fiind dênsul la 1883 ales de defensor la acest tract, şi astăḑi promovat la rangul de protopop, acela devine vacant şi aşa sĕ se aleagă un bărbat apt şi cualificat spre acest scop. Făcêndu-se alegere secretă prin şedule prin o maioritate de 11 voturi contra 9, se dechiară Toma Doican de defensor provisoriu, cu condiţiune, ca în restimpul recerut de lege sĕ depună esamenul de cualificaţiune înaintea Venerabilului consistoriu archidiecesan. Din parte'mi ḑic, că deşi e un tinĕr de bună speranţă, tot nu va avea şi nu va putea avea cualificaţiunea recerută nici odată pentru acest post de mare însemnătate în biserica noastră. Aşteptăm aprobarea sau reprobarea superiorităţilor.

În fine cu permisiunea dvoastre domnule Redactor rugându-ve ca sĕ daţi loc în coloanele acestui diariu, ce redigeţi, acestor şiruri, nu pot a nu esprima mulţămirea noastră publică totdeaunea P. O. Domn protopop pentru ospitalitatea făcută cu ori-ce ocasiuni de atari, dar cu deosebire pentru ospitalitatea dovedită la acest sinod protopresbiteral, căci în adevĕr o instalare mai potrivită abia putea face domnul protopop.

Deie Dumnedeu ca acest bun început sĕ se continue cu succes, ca sĕ mai pot revenì la actele bisericesci ale acestei corporaţiuni în tractul nostru.
Un membru al sinodului şi comitetului protopresbiteral.

Varietăţi.

* (Convocare.) Pe Dumineca din 22 Iuniu a. c. st. v. se convoacă a II-a adunare generală a învĕţătorilor din protopresbiteratul Cohalmului, în Cohalm, la 9 oare înainte de ameadi, în sala scoalei gr. orientale cu următorea

Programă:

1. Deschiderea şedinţei prin preşedinte.
2. Raportul comitetului.
3. Tema practică despre „Mĕsurile metrice“ şi în special tractarea în mod practic a metrului ca basa tuturor mĕsurilor metrice, de învĕţătoriul Ioan Popescu.
4. Incassarea tacselor restante.
5. Curenţii.

Din şedinţa comitetului tractual ţinută în Cohalm la 2 Iuniu 1886.

N. D. Mircea, prot. şi preşedinte.
Ioan Filipescu. notariu.

* (Guvernul ţĕrii) în unire cu „Ungarische Algemeine-Creditbank“ va înfiinţa în curênd o hală centrală pentru cumpĕrarea şi vêndarea articolelor industriale din Ardeal. Deocamdată un delegat al guvernului şi un delegat al băncei au plecat la Braşov ca sĕ ia informaţiunile necesare.

* (Semne bune.) În Budapesta s'a înfiinţat „societatea regnicolară pentru nobilitarea moralităţii“ (Országos erkölcs nemesitő egyesület) sub preşedinţa baronului Pavel Sennyey.

Scopul societăţii, după cum arată statutele e: promovarea şi lăţirea religiosităţii, a patriotismului şi frăţietăţii atât în cercuri private cât şi în vieaţa publică.

Lipsa unei astfel de societăţi între maghiari e adênc simţită, de aceea i gratulăm şi i dorim ca întreprinderea sĕ aibă resultate salutare.

* (Cărţi vechi române (paleo-slovene.) — Sub acest titlu cetim în Egyetértés: Gabriil Szinte profesor în Deva a trimis inspectorului la museul naţional din Budapesta Dr. Ladislau Réthi douĕ cărţi vechi bisericesci spre hotărîrea feliului lor. Réthy, care se ocupă de mult cu cestiunea română cercetându-le, i-a comunicat trimiţĕtoriului, că sunt din veacul XVI şi's scrise în limba paleo slovenă, ca fosta limbă oficială a bisericii române de pe atunci. Una este liturgierul, cealaltă cuprinde psalmii lui David tot în limba paleo-slovenă; *pe margini se află mai multe traduceri în limba română scrise cu litere cirile.* Pe pagina primă a psalmilor stă scris: *Ieremia Mogila voivoda gospodar* (Movilă a domnit dela 1595—1607), care se vede că a donat această carte pentru vr'o biserică din Transilvania.

Atragem atenţiunea limbiştilor nostri asupra acestei notiţe.

* (Propagarea limbei germane în Austria.) Germanii din Austria nu încetează d'a lupta prin toate mijloacele pentru a menţine în popor influinţa lor acolo unde esistă şi pentru a o întinde cât mai mult. Un raport care a fost publicat acum de curênd şi care are de obiect starea în care se află aşa numitul „Deutscher Schulverein“, sau Asociaţiunea scolară germană, dă în această privinţă mai multe amĕnunte interesante.

Fondat în 1880, Deutscher Schulverein, 'şi-a luat misiunea d'a lupta în Cislaitania în contra micşorărei terenului unde domnesce limba germană; aceasta va sĕ dică că sunt în contra lui Cechi, Polonezi, Sloveni şi Italieni. El numĕră acum 1,093 secţiuni: Austria de jos şi Viena, 72; Stiria, 102; Carintia, 42; Carniola, 8; Istria, 3; Tirolul şi Vorarlbergul, 17; Boemia, 483; Moravia, 148; Silesia, 46 şi Bucovina, 3. Veniturile Schulvereinului s'au urcat în 1885 la 279,900 florini; are un fond de reservă de 148.000 florini şi a chieltuit până acum 842,700 florini înfiinţând şi întreţinênd scoale şi asile germane.

* (Ciangăii.) Cetitorii nostri îşi vor maì fi aducênd aminte de marile alaiuri, cu cari au fost aduşi acei nefericiţi locuitori ai Bucovinei în Ungaria, cari aveau pĕcatul de a fi unguri şi astfel a fi tot aşa de uşori de minte ca şi fraţii lor de sânge dela noi. Era mare veselie în ceata panmaghiarilor nostri, căci maghiarismul şi-a câştigat noue şi curate elemente. Ciangăii au trăit câte-va luni de dile lumea albă. Ear când a venit treaba la colonisare au păţit-o rĕu. Au fost aşedaţi cu deosebire pe locuri, cari n'aveau nici o asemĕnare cu patria ce au părăsit. Se aclimatisau foarte cu greu. Una dintre cele mai însemnate colonii de ciangăi a devenit cea dela Ghioroc lângă Arad. Oamenii s'au aşedat, 'şi-au zidit case de lut ca în Bucovina şi-'şi cultivau pămênturile primite dela erariu. Dar nu le-a fost dat a se desfăta timp îndelungat în fructele ostenelilor lor. Erariul i-a aşedat în nişte locuri foarte espuse inundaţiunilor. În anul acesta în urma ploilor, umflându-se rîurile de munte, au esundat, şi casele de lut ale ciangăilor se topesc ca zăharul în apă. Cele mai multe nu se mai pot folosì, ear de va mai cresce apa pe teritoriul esundat, satul ciangăilor va dispărea fără urmă de pe faţa pămêntului. Sêrmanii oameni îşi vor putea apoi lua bâta în mână şi sacul pe spate, căci numai atât le mai lipsesce dela cerşitorie.

* (Economic din România.) Intr'o scrisoare adresată ministrului agriculturei, d. Stefan Pop arată, că porumbul american *Flint* a dat în Dalmaţia resultatele cele mai bune. D-sa atrage atenţiunea d-lui ministru asupra acestui porumb, „care poate sĕ dea şi la noi aceleaşi resultate bune pe care le-a dat în Dalmaţia.“ — Ministrul publică în gazeta oficială scrisoarea d-lui Pop şi o recomandă atenţiei cultivatorilor.

* (Convorbiri pedagogice) este titlul unui nou diariu periodic apărut de curênd la Satul nou în Banat. Redactori sunt învĕţătorii P. Stoica şi I. Pop Reteganul. Numĕrul prim promite mult. Cuprinsul e variat şi bogat. Ediţia foarte cu gust, ilustraţia foto-litografică frumoasă.

Sumariul nrului I:

Cosma Anca (cu portret fotolitografic şi facsimil de subscriere). — Salarisarea învĕţătorilor. — Cari copii frecuentează scoala mai neregulat? — George Lazar. — Sughiţul. — Amintiri din copilăriă (poveste culeasă pe calea ferată). — Anecdote. — Cronica contemporană. — Revista diarelor pedagogice. — Curier bibliografic. — Loc de informaţiuni. — Ghicitură. — Telefonul Redacţiei. — Pe învĕlitoare: Cătră p. t. cetitori. — Însciinţare.

Va apărea în fascicule lunare de o coală şi jumĕtate şi va costa până la sfêrşitul anului 1886, numai 2 fl. Într'unul din nrii nostri viitori vom publica şi interesantul prospect ce ni 'l dă redacţiunea.

* (Ardelenii espulsaţi din România.) Cetim în Epoca: Consiliul de ministri în şedinţa sa de ieri a revocat decretul de espulsare a d-lui Droc-Bănciulescu.

Aflăm că în aceeaşi şedinţă s'a propus şi revocarea decretelor de espulsare a d-lor Ciurcu tatăl şi fiul, dar s'a respins în urma declarărei d-lui Sturza, care a ameninţat că 'şi va da dimisia.

* (Încuragearea băilor din România. Jurnalele de dincolo comunică sancţionarea şi promulgarea următoarei legi:

Art. I Stabilimentele de băi şi ape minerale din ţară, atât cele esistente cât şi cele ce se vor înfiinţa în viitoriu, vor fi scutite de ori-ce dare cătră stat, judeţ sau comună pe timp de 15 ani.

Art. II. Instrumentele, maşinele, sticlele şi ori-ce alt material destinat pentru esploatarea apelor minerale se vor bucura de un scădămênt de 50 la sută pentru transportul pe căile farate române.

Art. III. Apele minerale, precum şi produsele estrase din ele, se bucură asemenea de un scădĕmênt de 50 la sută pentru transportul pe căile ferate române.

Art. IV. Un regulament special al ministrului lucrărilor publice va asigura transportul cu preţ scădut al visitatorului băilor din ţeară, în timpul dela 1 Iunie până la 15 Septemvre.

Scădĕmêntul va fi de 25—50 la sută din tarifele normale şi se va aplica atât la ducere cât şi la întoarcere.

* (Hobart paşa) cunoscut din ultimul rĕsboi ruso-român-turc, fostul admiral al flotei turcesci, a reposat Sâmbătă la Milan în etate de 65 de an. Hobart a fost de origine engles, al şeptelea conte de Buckinghamshire.

* (Muşcăturile de năpârcă) se vindecă curăţîndu-se, spălându-se, crestându-se, lărgindu-se şi ardêndu-se partea unde s'a produs muşcătura şi mai ales înjectându-se împregiurul părţei infectate permanganat de potasă, care s'a constatat că e antidotul veninului viperei. Muşcatul de viperă trebuie sĕ bea beuturi calde, aţîţătoare şi spirtoase, precum trebue sĕ alerge mult după ce va bea rum cald.

* (Pentru velocipedişti.) O invenţiune de interes, care mijlocesce urcarea pe velociped cu mare uşurinţă şi când acesta nu e în mişcare. Un american i-a pus douĕ picioare adecă douĕ propteli velocipedului ce-l opresc de rĕsturnare. Călĕtoriul se poate urca uşor ca pe unul cu 3 roate, trage cu o prindĕtoare proptelile şi poate pornì fără nici un pericol. Când vrea sĕ-l oprească, prinde un alt mecanism şi astfeliu calul de oţel se opresce, stă neclintit şi călăreţul îl poate descăleca cu toată comoditatea.

Aceste propteli mai au şi acel favor, că velocipedul poate sta şi nu are nevoie sĕ fie totdeauna proptit ori rădimat de ceva.

* (Donato în Milan.) — Donato era cunoscut ca unul dintre cei mai distinşi magnetisatori şarlatani. Acum însĕ el începuse a părăsì calea şarlatanismului pentru a apuca pe cea scientifică: se încercà a esplica fenomenele ipnotice la cari făcea sĕ asiste spectatorii. Acum el a întrat cu totul pe această cale; ipnotisează numai persoane din public, pe cari apoi le supune voinţei sale. — În Milano unde 'şi-a făcut Donato esperienţele sale din urmă, succesul obţinut a fost colosal. „Teatro dei Filodramaticei“ era închiriat pe sĕptĕmâni înainte; Donato era obiectul ovaţiunilor, el forma subiectul convorbirilor dilei, diarele 'i consacrau coloane întregi, aristocraţia îl invita în saloanele sale, prin familii se făceau esperienţe ipnotice, s'au întêmplat certuri ba chiar bătăi pe strade pentru el. Mulţimea care se grămădea la el ca medii era aşa de mare, încât Donato era silit sĕ respingă pe mulţi.

Urmările acestor esperienţe, acestei agitaţiuni, acestei aţîţări a fantasiei publicului se arĕtară în simptome bolnăvicioase, în casuri temporare de nebunie. Un funcţionariu dela drumurile de fer fu cuprins chiar în biurou de halucinaţiuni, din causa cărora comitea feliu de feliu de necuviinţe, până ce cădù într'un feliu de moarte aparentă; starea lui e îngrijitoare. Un locotenent cădea în stare ipnotică îndată ce-i venea lumină în ochi; se lua d. e. după trăsurile cu felinarele aprinse şi alerga după ele. Medicii din Milano — cu profesorii Lombroso şi Tebaldi în frunte — atraseră atenţiunea asupra abuzului ce Donato făcea cu mediii sei. Profesorul Lombroso esplicà în „Borriere de la sera“ că asemenea esperienţe pot aduce mult rĕu moralei publice, că ele pot fi dăunătoare păstrărei secretelor, că sunt periculoase sănătăţei. Prin ele se pot da pe faţă cele mai importante secrete, fete pot cădea în cursă, sănătatea oamenilor poate fi sdruncinată. — Această agitaţiune făcù pe autorităţi sĕ supună cestiunea consiliului sanitar, care se pronunţă în contra lui Donato. Întemeiate pe acest avis, autorităţile opriră esperienţele ipnotice. Prin aceasta însĕ rĕul nu a fost înlăturat; agitaţiunea continuă, şi e temere, că sub presiunea opiniunei publice, poliţia va fi silită a'şi revoca ordonanţa.

* (În China.) Se scie că imperiul chinez e ţara cea mai impopulată din lume, cu toate acestea după dl Simon pieţele noastre de cereale sunt ameninţate de invasiunea produselor agriculturei chineze.

În China toate lucrurile sunt eftine. Chilogramul de carne costă 20 bani; munca unui lucrătoriu la câmp 15 până 20 bani; o farfurie de orez pregătit 3 bani; pe-o noapte la cârciumă de dormit 4 bani; o păreche de galenţi 8—10 bani.

Chinezii sunt mai toţi agricultori. Moşiile mai mari de 20 hectare (40 pogoane) sunt foarte rari. Cele mai multe sunt de $3^1/_2$ hectare şi mai mici. Graţie abondenţei lucrătorilor, irigaţiunilor şi îngrăşărei cu residuri omenesci, holdele chinesilor sunt nesce adevĕrate grădini, unde culturile dau recoltele cele mai mari; astfeliu grâul dă 50—60 hectolitre la hectar (4 chile la pogon termin de mijloc). Aceasta face, că China poate hrănì numai cu producţiunea sa populaţiunea cea mai deasă din lume.

Eată cum espune dl Simon, care a călĕtorit în China, rolul inspectorilor de agricultură în cerescul imperiu.

„Inspectorii de agricultură, scrie în „Tchéou-Li,“ vor veghea ca sĕ nu se peardă sau sĕ se arunce cea mai mică fărmitură de mraniţă omenească, căci este puterea şi scăparea poporului. O va aduna în vase unde se va dospì 6 dile şi apoi se va întrebuinţa uscată sau amestecată cu 10 părţi de apă.

Eată nesce bieţi inspectori-agricoli, cari îşi iau leafa lor după multă trudă!

Loterie.

Sâmbătă în 19 Iunie n. 1886.

Buda: 18 14 32 34 41

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 19 Iuniu n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6°/₀	—.—	—.—
Renta de aur austriacă	116.90	116.50
Galbin	5.94	5.93
Napoleon	10.—	9 98
London pe (poliţă de trei luni)	126.20	126.25
100 marce nemţeşt	61.79¹/₂	61.95

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 61 Sibiiu, Joi 12/24 Iunie 1886. Anul XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumeraţiune nouă
la
„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Iulie-Septemvre al anului 1886, cu preţul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumeraţiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignaţiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, şi eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atenţiunea on. domni abonaţi, al căror abonament se sfêrşeşte cu ultima Martiu 1886, a-şi înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie speeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espediţiune se face prin lipirea unei făşii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, în 10 Iunie.

(N. I.) Ḑiaristica patriotică dela noi sumuţă şi resvrătesce ḑi de ḑi pe pacinicii locuitori.

Până bine de curênd tot omul era om înaintea legei şi a concetăţenilor sei şi se bucura de un nume onorific în societate, dacă el era vrednic de el. Aḑi nu mai e aşa. Aḑi ca sĕ fie omul om de omenie, trebue sĕ aibă nume neaoş maghiar, trebue sĕ 'şi aducă chiar şi cel mai incarnat maghiar numele în consonanţă cu simţemintele, căci de nu, nu e bine de el.

În comitatul Albei de jos sunt o mulţime de maghiari cu nume nemţesc, şi chiar în capitala comitatului dă omul de nume, cari îţi dau sĕ înţelegi, că mai curênd te afli în Cisnădia decât în al 2-lea Debreţin.

Organul ce representă interesele publicului din comitat provoacă din incidentul că un patriot din Ocna Sibiiului şi-a schimbat numele în maghiaresce, pe toţi cetăţenii comitatului sĕ urmeze neamânat esemplului patriotic dela Ocna Sibiiului.

Va sĕ ḑică până acum, ḑeci şi sute de ani au putut trăì maghiarii cu numele ce 'l au avut, acum nu mai e bun acel nume, trebue lăpĕdat, căutat după altul, care sĕ sune mai bine urechei maghiare Nu ne mirăm că se face un astfeliu de apel. Lucruri d'al de aceste sunt la ordinea ḑilei şi aḑi nu e cetăţean bun, nu e permis nici ungurului sĕ mai fie ungur, dacă nu are nume cu terminaţiune ungurească şi dacă nu e cel puţin membru la „Kulturegyletul“ dela Cluş.

Ba mai mult, aḑi nu e permis ungurului nici sĕ ia bani împrumut dela o bancă românească, căci el atunci nu mai e bun patriot. „Albina“ e o bancă cu intenţiuni rele şi cine 'şi pune drept hipotecă pământul unguresc la o bancă românească nu e patriot, acela e un dacoromanist în lege şi scriptură.

Trebue deci mereu ţinuţi în agitaţie continuă maghiarii, trebue sĕ li se spună, că e mai bine sĕ 'şi vêndă moşia, ori sĕ şi-o zălogească la un jidan, numai sĕ se ferească de „Albina,“ că ea muşcă şi înţapă numai pe maghiari şi e anume înfiinţată, ca sĕ cuprindă pământ din globul unguresc şi sĕ 'l dea românilor, ca sĕ trăiască din el şi din usufructul lui.

E grozav cum şi-au întins mregile lor românii, şi ei pot continua operaţiunea lor de bani cu succese admirabile, cuprind teren de teren şi o propunere inocentă ca a lui Horváth Gyula nu a aflat sprigin la guvern, ci a lăsat ca ungurii şi mai departe sĕ-şi ea refugiu la banii românilor! E teribil şi neesplicabil de unde au aceşti oameni atâţa bani, cum pot ei înfiinţa în toate oraşelele bance de credit şi lucrul numai aşa se poate esplica, că stau în legătură cu rublele muscălesci. Aceste şi alte fantasmagorii joacă prin creerii oamenilor de prin provincià, şi tocmai că jurnalele mari de ḑî se vĕd compromise cu astfeliu de combinaţiuni nebasate pe nici un adevĕr, trebue ca scorrnituri de aceste sĕ se publice prin ḑiare mai de a doua şi de a treia mână, ca sĕ ţină poporul în continuă agitare.

Nu scim cum sĕ cualificăm astfeliu de stări abnormale, cari ḑi de ḑi se repeţesc şi se pot repeţì numai în un stat, cum e statul nostru. Cum se poate, întrebăm noi, ca o astfeliu de procedere sĕ întimpine la oameni cu mintea la loc, binevenire, când ea e absurdă şi greţoasă chiar.

Nu poate fi ungurul ungur şi românul român cu numele seu, fără ca sĕ'şi ia refugiu la schimbarea numelui? Oameni de rea credinţă, oameni cu un trecut ruşinos, oameni pe al căror nume zace vr'o peată — aceia nesuesc sĕ-şi schimbe oarecum numele, dar a îndupleca, a cere dela oameni cu casă şi masă, oameni, cari încă nu au făcut cunoscinţă cu institutele de corecţiune nici cu cele ale alienaţilor — ca ei sĕ-şi lase numele erezit dela moşi şi strămoşi, e o cerere estravagantă, o cerere, care un om cu mintea sănătoasă nu o poate pretinde, dela un om, ce voiesce sĕ treacă de om cinstit în societate.

E dureros că trebue sĕ luăm act de astfeliu de lucruri scârboase, şi nici nu o am face, dacă nu am vedea, că ceea ce nu se ajunge cu timbru de 50 de cr., se face pe altă cale la protocoalele funduarie şi în scoale cu tinerii nostri de pe la gimnasiile maghiare. Se schimonosesc numele, de tata nu mai scie, că oare fiiul seu — în adevĕr e al lui, când i presentează un testimoniu cu nume scălciat şi metamorfosat — chiar şi fără timbru şi fără învoirea părinţilor. Am ḑis nu odată, pentru Dumneḑeu dacă schimbaţi numele de botez şi dacă sânţii cei unguresci au mai mare valoare ca cei românesci, apoi faceţi-o, dar lăsaţi pe Suciul nostru Suciu, nu ne faceţi din el Szőts — şi pe Micul nostru Micu, şi nu faceţi din el Kis, că ḑeu tata vine în perplesitate de a nu şi cunoasce fiul.

Dar înzadar am ḑis, căci astăḑi şi rubrica aceasta e un titlu de avansare la cei chiemaţi a planta în inimile oamenilor cultură şi în minţile lor sciinţă şi aḑi numai sciinţa şi cultura specifică maghiară îndreptăţesce la drepturi în statul de sub coroana sântului Stefan.

Sciinţa câscigată în afară de graniţele Ungariei, nu are valoare, diploma unui om trebue sĕ fie maghiară, numele maghiar, şi apoi fie el chiar şi jidan, e bun patriot.

Lucruri de aceste se pot întêmpla numai la noi, şi e teamă că nici technica, nici medicina, dacă nu e ungurească diploma, n'are sĕ mai fie nostrificată, şi apoi celui ce nu i-a plăcut a studia ungaresce, a chieltuì banii unguresce şi în statul unguresc, în cetate şi în cafenea ungurească, n'are sĕ-i lase gura apă nici după pâne ungurească. Până când se vor repeţi şi continua astfeliu de lucruri, — nu voim sĕ esaminăm; le înregistrăm ca nisce adevĕruri triste şi apoi viitoriul va dovedì că încât am avut drept a face atenţi pe stăpânitorii nostri, şi încât nu, ca sĕ pună capĕt unor stări, cari cu terminul cel mai domol, se pot numì ruşinoase.

Congresul naţional bisericesc.

Raport special al „Telegrafului Român.“

III Şedinţă dela 10/22 Iunie.

Presenţi dintre prelaţi: archiepiscopul şi metropolitul Miron Romanul şi episcopul Aradului Ioan Meţian.

Notariu: Stefan Velovan.

Şedinţa se deschide la $12\frac{1}{4}$ oare p. m.

Se cetesce procesul verbal al şedinţei premergĕtoare şi după unele observări formale se autentică.

FOIŢA.

Chiemarea învĕţătoriului şi neajunsurile ei la noi.

Disertaţiune.

(Urmare.)

Învĕţătoriul ca cel dântăi chiemat a se îngrigi ca poporul sĕ nu se pericliteze, sĕ încungiure societăţile depravate; sĕ se păzască a nu petrece prin birturi cu indiviḑi, cari nu sunt de categoria sa, căci prin aceasta se alterează statul învĕţătoresc, trăgêndu-se prin tina despreţuirei.

Învĕţătoriul ca propagatoriu al culturei, nici odată sĕ nu pregete a şi prenumĕra ḑiare şi opuri, cu cari sĕ-şi poată nutri spiritul; ba sĕ poată împrumuta şi tinerimei, care cu nespusă sete ar cetì.

Ca tinerimea sĕ părăsască birturile şi societăţile cele depravate cari sunt dăunăcioase pentru naţiune, învĕţătoriul va dispune ca sĕ se fundeze biblioteci şi societăţi de lectură, cari sunt un mijloc ducĕtoriu la ţinta ce o dorim: la ţinta civilisaţiunei.

Sciut ne este că învĕţătoriului adese i se dă ocasiune a participa la multe societăţi, unde voind va putea istorisì fasele prin cari a trecut poporul nostru: eroismul, bărbăţia şi caracterul lui; ale arăta mijloacele prin cari noi am putea ajunge la o stare înfloritoare; ba a le oglinda rĕul cel mare ce poate veni asupra unui popor din lipsa de cultură.

Numai după ce tinerimea noastră a studiat caracterul şi fasele prin cari a trecut neamul nostru, numai atunci vor putea fi folositori sieşi şi naţiunei din care fac parte.

Nici unui individ, ba nici chiar părintelui nu-i compete sĕ mediteze aşa serios şi conscienţios asupra fericirei fiului seu ca învĕţătoriului. Şi întru adevĕr trebue sĕ se misce inima fie-cărui învĕţătoriu, care intrând în scoală când în aceea s'a presentat un numĕr însemnat de elevi şi când privindu-i va cugeta cu toată seriositatea, că din toţi aceia are sĕ facă tot atâţa bărbaţi, în cari sĕ poţi afla întrunite toate calităţile ce caracterisează pe fie-care om demn de onoare.

Întru adevĕr este grea chiemarea învĕţătoriului, dar foarte puţini sunt cari judecă cu sânge rece asupra angagiamentului ce 'l-au luat asupraşi prin îmbrăţişarea acestei carieri.

Dacă înv. în timpul activităţii sale, va lucra conscienţios faţă de neamul sĕu, consciinţa nu-l va mustra pentrucă n'a folosit timpul amĕsurat chiemărei sale.

Închipuindu-şi învĕţătoriul recunoscinţa sufletului, când a ajuns a vedea din scolarii sĕi ceea-ce a dorit: oameni bărbaţi, oameni ai naţiunei, cu un cuvênt oameni, cari servesc de onoare naţiunei din care fac parte, închipuindune ḑic aceasta, sĕ ne închipuim tot odată şi mustrarea de cuget a fie-cărui învĕţătoriu care vede, că din vina lui s'a periclitat un neam de oameni.

N'am cuvinte ca sĕ pot descrie binele ce-l face un învĕţătoriu consciu de chiemarea sa neamului sĕu, în fruntea căruia s'a pus; dar pe cât e de mare binele ce'l face un înv. brav, pe atât e de mare rĕul şi stricăciunea ce o face un înv., care nu-'şi cunoasce sau nu voiesce a-şi cunoace înalta sa chiemare.

Cugete ori şi cine, ce nemulţămire sîmte un părinte faţă de un individ care a fost causa nefericirei fiului seu; apoi nefericirea sĕrmanului aceluia pe toată viaţa sa cine o va putea descrie?

Luând în considerare nefericirea unui om din vina unui individ, dela care s'a aşteptat ca sĕ-l fericească, apoi cu fiori reci trebue sĕ cugete fie-care câtă nefericire şi cât rĕu va face naţiunei un învĕţătoriu, care e departe de a-şi cunoasce chiemarea sa şi care în decursul activităţii sale învĕţătoresci de câte 10—40 de ani a nefericit şi poate nefericesce sute de oameni prin viaţa lui scandaloasă şi nepotrivită cu chiemarea lui şi care în loc de a servì naţiunei, lucră cu voie sau făr de voie la subminarea ei.

Presidiul congresual presentează credenţionalele deputaţilor Aureliu Suciu, Petru Truţa, Ioan Gall şi George Crăciunescu, — se predau comisiunii verificătoare;

— cererile de concediu ale deputaţilor Demetriu Bonciu (pe întreaga durată a sesiunei), Iosif Goldiş (până la 29 Iuniu) şi Vasile Beleş (pe întreaga durată), — se încuviinţează.

Se presintă mai departe din partea consistoriului metropolitan un proiect de normativ pentru causele administrative neapelabile dela eparchii;

— raportul presidiului consistoriului metropolitan, prin care se promovează un cònclus al sinodului archidiecesan, care cere dela congres esplicarea §-lui 112 din statutul organic privitoriu la interpretarea terminului „până la al IV. grad de cuscrie " — se predau comisiunii organisătoare.

Se aşterne o representaţiune în numele sinodului archidiecesan în cestiunea ajutoriului de stat.

Deputatul Eugen Brote, ivinduse păreri de a se da această representaţiune comisiunei organisătoare ori bisericesci, crede, că nu se poate da nici uneia dintre aceste comisiuni, de aceea propune alegerea unei comisiuni speciale, fiind acì vorba de autonomia bisericii. Alegerea sĕ se facă deodată cu ceea a comisiunei pentru cercetarea raportului asupra fundaţiunei lui Gozsdu, — congresul primesce această propunere fără desbatere.

Din partea consistoriului din Oradea-mare se aştern douĕ gravamine referitoare la starea tristă a scoalelor poporale şi la ingerinţa organelor politice în afacerile scolare din acele părţi, — se predau comisiunii scolare.

În sfêrşit se mai presintă o rugare a comitetelor parochiale din 6 comune bisericesci de pe valea Borgăului în causa fondurilor scolare, — se predă comisiunii petiţionare.

Urmează la ordinea ḑilei raportul comisiunei verificătoare.

Raportorul acestei comisiuni deputatul Rubin Patiţa raportează, că comisiunea verificătoare s'a constituit şi a revĕḑut actele din 16 cercuri electorale.

Comisiunea propune: sĕ se verifice deputatul ales al cercului I aradan Vasile Beleş, fiind protestul aclus nebasat pe lege, deputatul Petru Suciu (cercul Tinca-Beriu) şi deputatul Meletiu Dreghici (cerc. Timişoara-B.-Comloş) fiind actele lor electorale în ordine, — se verifică.

Cu privire la alegerea deputatului Iustin Popovici din cercul Giulei, comisiunea propune, ca din considerare la multele defecte formale (dintre protocoalele electorale numai unul este provĕḑut cu sigil, cuvertele lipsesc şi în genere ocur multe necorectităţi), alegerea sĕ se nulifice şi sĕ se ordineze nouă alegere.

Escelenţia Sa Domnul archiepiscop şi metropolit observă, că defectele înşirate sunt mai mult formale; defecte esenţiale nu sunt; dacă s'ar nulifica deci aceasta alegere, s'ar putea crea greutăţi pentru constituirea congresului în viitoriu. Dealtmintre nu face propunere.

Deputatul Ioan Bartolomeiu face contrapropunerea, ca actele sĕ se redee comis. verificătoare, spre a venì cu o propunere basată pe o espunere de motive mai chiară şi detaiată. Pe basa espunerei de faţă nu poate sĕ'şi dea votul nici pro nici contra.

Ioan Lenger: Nu cunoasce alt semn mai bun de controlă decât sigilul comunelor. Sigilul e semnul caracteristic pentru oficiositatea actelor. Dacă vom desconsidera împrejurarea, că aproape toate actele electorale ale acestui cerc nu sunt provĕḑute cu sigil, putem da ansă ca în viitoriu în toate celelalte cercuri tot astfel sĕ se facă. Avênd în vedere, că singurul protocol esact are numai 12 voturi, se alătură la propunerea comisiunii, ca alegerea sĕ se nulifice şi 'şi esprimă dorinţa ca sĕ se atragă atenţiunea forurilor competente, ca sĕ proceadă mai esact.

Vincenţiu Babeş: S'a convins din cele raportate, că deşì mai toate protocoalele electorale sunt defectuoase, unul totuş întrunesce prescrisele legii; urmează deci că acela unul este valid şi că nu se poate nimici. Crede deci a fi cu scop verificarea aceluia, care întrunesce voturile din singurul protocol esact.

Dep. Augustin Nicoară: Se alătură la propunerea comisiunei, ţinênd, întocmai ca şi antevorbitoriul Lenger, că sigilul este care sanctifică autenticitatea actelor. Părerea deputatului Babeş nu o poate primì, căci s'ar trece preste competinţa congresului, fiind chiemarea acestuia de a primì, ear nu de a da mandate. Pondul este de a se pune pe esenţa lucrului şi nu pe formalităţi.

Dep. Bartolomei: Acesta e argument pentru contrapropunerea mea.

Deputatul A. Nicoară: Dacă primim acele 12 voturi din singurul protocol valid, am călcat esenţa pentru formalitate. Crede că congresul trebue sĕ aibă curagiul de a nimici alegerea şi prin îndrumări sĕ dee o lecţie bună celor vinovaţi.

Închieindu-se discusiunea, se pune la vot contrapropunerea deputatului Ioan Bartolomei, care căḑênd, congresul cu mare maioritate de voturi anulează alegerea din cercul Ghiulei.

Raportorul Rubin Patiţa continuând raportul comisiunei verificătoare, propune verificarea următorilor deputaţi, a căror acte electorale sunt parte în ordine, parte dificultăţile obvenite nu împedecă resultatul alegerii, respective verificarea lor; aceşti deputaţi sunt: Petru Chirilescu (Chişinĕu), Iosif Goldiş (Şiria), Dr. Iosif Gall (Chiseteu), George Fejer (Jenopole), Petru Opriş (Banat-Comloş), Constantin Radulescu (Bozovici), Anton Mocioni (Gilad), Teodor Sêrb (Domaşnia) şi Ilariu Duvlea (Făgăraş), — se verifică.

Cu privire la actul de alegere din cercul Geoagiului, dificultat de secţiunea a III-a verificătoare, comisiunea aproabă procederea comisariului consistorial care a respins protocoalele de alegere întârḑiate şi propune verificarea deputatului Pompiliu Pipoş.

Deputatul Coriolan Bredician e de părerea, ca actele sĕ se înapoieze comisiunei verificătoare spre a cerceta prin desfacerea tuturor protocoalelor respinse, că oare voturile cuprinse în aceste nu ar altera resultatul alegerii.

Raportorul Rubin Patiţa dechiarându-se învoit cu părerea ante-vorbitoriului, obiectul pentru aḑi se ia dela ordinea ḑilei, rĕmânênd a se decide ulterior.

Urmează constituirea comisiunei pentru cercetarea raportului consistoriului metropolitan asupra fundaţiunei lui Gozsdu.

Pe basa înţelegerii avute, la propunerea presidiului se aleg în comisiune următorii 9 membri: Nicolau Popea, Ioan Lenger, Eugen Brote, Vincenţiu Babeş Ieroteiu Beleş, Nicolau Zigre, Filaret Musta, Coriolan Bredician şi Petru Curescu.

Deputaţii Iosif Gall, Meletiu Dreghici, Iosif Goldiş, George Fejer, Paul Rotariu, Petru Opriş, Antoniu Mocioni şi Ilariu Duvlea, fiind verificaţi, — cererile lor de concediu se încuviinţează.

Fiind timpul înaintat, alegerea comisiunei însărcinate cu cercetarea actelor pentru ajutoriul de stat se amână pe şedinţa de mâne, care se va ţinea la 10 oare a. m

Şedinţa se ridică la 2 oare p. m.

IV. Şedinţă dela 11/23 Iuniu 1886.

Presenţi dintre prelaţi: archiepiscopul şi metropolitul Miron Romanul şi episcopul Aradului Ioan Meţianu.

Notariu: Andrei Ghidiu.

Şedinţa se deschide la 10 oare a. m.

Notariul Stefan Velovan cetesce procesul verbal al şedinţei premergĕtoare.

Deputatul P. Cosma face mai multe observări formale asupra procesului verbal, cari fiind de natură a cere o modificare radicală în arangiamentul procesului verbal, propune, ca autenticarea sĕ se amâne pe şedinţa procsimă, pe când protocolul se va fi conformat observărilor făcute.

Stefan Velovan şi Coriolan Bredician justifică în numele biroului procederea urmată la compunerea protocolului, care s'a redactat astfeliu, pe basa unei conţelegeri a întregului birou.

Deputatul Ioan Bartolomei primesce propunerea deputatului Cosma în cât privesce observările de simplificare în arangiamentul procesului verbal, dar propune, ca avênd în vedere, că observările făcute se reduc numai la formă şi nu ating esenţa de loc, — procesul verbal sĕ se autentice de aḑi, rĕmânênd ca îndreptările necesare sĕ le facă biroul ulterior.

Dechiarându-se şi deputatul P. Cosma învoit cu propunerea aceasta, — procesul verbal al şed. III se autentică.

Presidiul presentează credenţionalele şi cererile de concediu ale deputaţilor Teodor Papp şi Ioan Bica şi credenţionalul deputatului Dr. Absolon Todea (în nrul trecut din eroare indus între deputaţii verificaţi), — se predau comisiunei verificătoare.

Concediile cerute de deputaţii Paul Făşie şi Ioan Beleş se acoardă.

Se presintă raportul consistoriului metropolitan asupra cestiunei sulevate de comitetul protopresbiteral al tractului Lugoşului pentru de a se lărgì sfera de activitate a comitetului protopresbiteral, — se predă comisiunei organisătoare.

Apelarea lui Trifon Militariu în contra decisului eparchial, — plângerea lui Nicolae Petrescu, — rugarea învĕţătoriului Bârsan şi petiţiunea parochului sêrbesc din Seghedin George Ilievici pentru o remuneraţiune pentru catechisarea elevilor români gr. or. dela scoalele de-acolo, — rugarea preotului Contes M. pentru regularea posiţiei sale în parochia Câmpeni, — se predau comisiunei petiţionare.

Urmează la ordinea ḑilei alegerea unei comisiuni speciale în afacerea ajutoriului de stat al archidiecesei.

În urma unei combinări prealabile, presidiul propune următorii nouĕ membri: Zacharia Boiu, Iacob Bologa, Ilariu Duvlea, Ierotei Beleş, Vincenţiu Babeş, Dr. Iosif Gall, Filaret Musta, George Szerb şi Alecsandru Mocsonyi.

Vincenţiu Babeş crede, că pentru singura această cestiune comisiunea ar putea sĕ fie compusă

Cugetând cu sânge rece asupra acestora, apoi e de neapărată trebuinţă ca sĕ cugetăm şi la alegerea acestei carieri, care e cea mai gingaşă şi mai cu grele rĕspunderi — ca nu mergênd pe căi greşite, sĕ periclităm viitoriul naţiunei.

Amar ne înşelăm în astfeliu de învĕţători, cari din voie sau din nepricepere nu cunosc, sau nu voiesc a cunoasce ce va sĕ ḑică a fi învĕţătoriu şi cari pentru bani ca Iuda oare-când fac rĕu acelora, dela cari au pânea de toate ḑilele! Unui asemenea învĕţătoriu mai bine i-ar fi sĕ urmeze ḑisa sfintei scripturi: sĕ-şi lege o piatră de moară de grumaḑi şi sĕ se arunce în mare.

O parte, şi încă o parte însemnată a poporului nostru încă nu a ajuns până la acel grad de cunoscinţă, ca sĕ poată judeca că ce chiemare are un înv. şi de aceea ei adese cu voia lor, ca nesce inimici ai lor, ca nesce inimici ai fiilor lor şi în urmă ca nisce inimici ai naţiunei, aleg de învĕţătoriu pe câte un stroilobat, care nici pe departe nu-şi cunoasce înalta sa misiune.

De aceea chiemarea bărbaţilor nostri, chiemaţi a evita acest rĕu ar fi, ca sĕ întrevină cu mijloacele posibile pentru delăturarea rĕului; ba înainte de a se ivi rĕul, a alege pentru cariera învĕţătorească bărbaţi oneşti şi la cari sĕ poţi afla întrunite toate calităţile, cari numai la un învĕţătoriu de model s'ar putea afla. Ear acelor resuflaţi la creri, cari nu pricep ce chiemare şi rĕspundere cade asupra unui învĕţătoriu şi cari numai pentru bani ca Iuda se aplică pe această gingaşe carieră, a-i sfătuì, ca sĕ-şi aleagă o altă profesiune, de care deşì nu se vor folosì amĕsurat cerinţelor, se vor periclita pe sine însuşi, dar nu vor periclita naţiunea.

Dacă înainte de aceasta cu un secol neamul nostru avea învĕţători conscii de chiemarea lor, noi astăḑi am sta pe oarecare grad mai înalt de cultură; ba pot sĕ ḑic cu drept cuvênt, că nici situaţiunea noastră nu ar fi aşa critică cum e de presinte.

De se şi află astăḑi ici colea, ba pot ḑice că în fie-care comună câte un bărbat cu puţină carte, dela care s'ar aştepta ca sĕ facă câtuş de puţin pentru neamul sĕu, dar durere nu prea putem conta cu toată siguritatea în spriginul lor. Şi dacă căutăm de unde provine acel rĕu, apoi vedem, că el provine d'acolo, că puţina pregătire de câte 2—4 ani, respectivii şi-au făcut-o pe la institute de caracter străin; ba poate chiar duşmane individului. Şi încă ce e mai mult respectivilor li s'a dat ocasiune a auḑì sau a cetì despre evenimentele trecutului nostru şi astfeliu nu înţeleg ce va sĕ ḑică a'şi apĕra vaḑa şi onoarea naţiunei din care fac parte.

Şi cui sĕ-i atribuim aceasta?

Sciut ne este că tinerele mlădiţe înainte de a fi încredinţate unui educătoriu străin de neamul seu, frecventează unul sau mai mulţi ani scoala confesională elementară, în care timp învĕţătoriul dacă voiesce şi dacă se cunoasce pe sine, poate sădi în inima elevului astfeliu de simţĕminte naţionale, cari prinḑênd rădăcini, vor rĕmânea pentru totdeuna neşterse din memoria lui şi cari vor aduce pentru sine şi pentru naţiune fructe folositoare. Ear dacă învĕţătoriul n'a folosit timpul amĕsurat chiemării sale, lui avem sĕ-i atribuim dacă naţiunea nu se cunoasce pre sine.

Cu mari greutăţi câte un rĕu se poate îndrepta dacă înlocuim pe câte un „maister-strică" de învĕţătoriu cu astfeliu de bărbat, care sĕ fie preocupat de soartea poporului şi în special de soartea neamului seu, şi care sĕ înfiinţeze biblioteci şi societăţi de lectură.

(Va urma.)

---

* (Academia română.) Cetim în „Epoca" din Bucuresci: Curtea de apel a deposedat Academia Română de averea ce i fusese legată de drul Obedenar. Dl Ministru al instrucţiunii publice are însĕ, se ḑice, de gând sĕ întervină şi sĕ stăruiască pe cât va putea ca sĕ rĕmâie acea sumă Academiei.

şi din mai puţini membri; fiind însĕ vorba odată ca comisiunea sĕ numere 9 membri, şi avênd în vedere, că cestiunea ajutoriului de stat e o afacere importantă de conflict între stat şi biserică, şi că astfeliu de cestiuni vor fi numĕroase încă pentru sesiunea actuală, ar dorì ca sĕ nu i se dea acestei comisiuni numai speciala însărcinare a afacerei ajutoriului de stat, ci constituindu-se ea sub numele de comisiune gravaminală, sĕ se relege toate afacerile de ăst soiu în competinţa ei.

Presidiul observă, că întrând păn acum mai multe esibite de natură gravaminală, ele s'au predat deja diferitelor comisiuni, în punctul acesta deci ar fi foarte cu greu realisarea dorinţei dlui V. Babeş. Cât pentru viitoriu, congresul aflând cu cale, nu este prin nimic împedecat de a da acestei comisiuni ori-ce afacere spre resolvare.

Deputatul Ioan Slavici accentuează, că asupra lucrului fiind adusă deja din şedinţa de eri o hotărîre, nu mai putem desbate asupra întrebării puse de Dl Babeş, decât intenţionând nulificarea conclusului. Cer sĕ trecem la ordinea ḑilei.

Ne mai fiind insinuat nimeni la cuvênt, comisiunea propusă se dechiară de aleasă şi congresul trece la ordinea ḑilei.

Raportorul comisiunei verificătoare deputatul Rubin Patiţa raportează asupra cercetării ulterioare intreprinse de comisiunea verificătoare prin desfacerea protocoalelor de alegere respinse din causă de întârḑiere ale cercului electoral al Geoagiului. Din această cercetare reiese, că resultatul alegerii nu numai nu se alterează prin voturile respinse, ci din contră numĕrul voturilor se duplifică pentru deputatul Pompiliu Pipoş. Se propune şi se verifică deputatul Pompiliu Pipoş.

La propunerea aceluiaşi raportor fiind actele lor electorale în ordine, se verifică, fără discusiune deputaţii: Ioan Gall (Abrud), Petru Truţa (Brad), Aurel Suciu (Şiria) şi George Crăciunescu (Chisetĕu-Birchiş).

Se constată că numĕrul deputaţilor verificaţi e de 81, neverificaţi sunt deci 9.

Nefiind alte obiecte la ordinea ḑilei, şedinţa se ridică la 11 oare a. m., anunţându-se şedinţa procsimă pe mâne la 11 oare a. m. La ordinea ḑilei vor fi eventualele rapoarte ale comisiunilor.

Revista politică.

După espedarea manifestului seu electoral, despre care am amintit în nrul nostru trecut, Gladstone „marele bĕtrân“ (the grand old man) cum l-au numit irlandesii, a pornit în persoană sĕ facă marele seu drum electoral în Scoţia. Sâmbătă 'şi-a ţinut Gladstone primul seu discurs la Edinburg. În discursul acesta a mers cu mult mai departe, ca în manifestul seu din 12 Iunie c., căci a dechiarat, că proiectul Home-Rule este luat dela ordinea ḑilei şi că nu voiesce, decât recunoascerea principiului guvernării de sine pentru Irlanda. Pe basa acestei noue concesiuni „Pall Mall Gazette“ crede, că Chamberlain, care a votat în contra proiectului Home Rule, va reîntra în sinul partidului liberal, deoarece şi dênsul tocmai aceasta a fost cerut-o. Saint Iames Gazette e de părerea, că Gladstone cu toate aceste e legat de minimul pretensiunilor lui Parnell, şi astfeliu promisiunile lui n'au nici efect şi nici valoare.

Chamberlain, în vorbirea sa rostită către alegĕtorii sĕi, şi-a esprimat convingerea, că dacă va rĕmânea regimul la putere şi va aşterne un nou bill, în care vor fi considerate amendamentele recomandate de liberali, va fi cu putinţă, ca sĕ se unească din nou această partidă, şi că apoi toţi liberalii se vor unì, şi vor lua mĕsurile de lipsă pentru reconstituirea autonomiei şi administraţiei locale a Irlandei.

De altă parte jurnale englese aduc scirea că Parnell şi aderenţii sei lucră la un manifest, ce se va adresa naţiunei englese. În manefestul acesta se combat unele argumente ale contrarilor proiectului Home-Rule şi se ţintesce în deosebi liniscirea poporului engles asupra urmărilor ce ar avè restituirea parlamentului iric, asigurându-se, că nici un pericul pentru unitatea statului nu esistă.

În Bulgaria se vorbesce de o crisă ministerială, care s'a început cu demisiunea ministrului de justiţie, dealtmintre respinsă din partea principelui. Cu toate acestea crisa se pare a devenì serioasă, deoarece o telegramă din Sofia anunţă demisiunea lui Tsnanov (ministrul de esterne) şi denumirea în locul acestuia a Drului Stransky, bine cunoscut de când cu revoluţia din Rumelia de ost. Astfeliu cabinetul Caravelov ar fi în adevĕr ameninţat cu cădere. Zankow şeful oposiţiei, care va avea în casul acesta sĕ-i urmeze în fotoliul presidial al cabinetului, aservesce orbiş interesele rusesci, o împregiurare aceasta, care va produce mari schimbări în politica esternă atât de sănătoasă a nouei ţĕri.

După resolvarea afacerei de regenţă din Bavaria, va urma proiectul pentru regularea datoriilor private ale decedatului Rege Ludovic II. Puţin satisfăcĕtoare sunt prospectele pentru creditori. Probabil va încuviinţa camera un împrumut pentru replătirea acestor datorii, care se va restituì de Regele Otto, respective din subtragerile din lista civilă a Regelui.

Apel

către publicul român.

Asociaţiunea transilvană pentru literatura română şi cultura poporului român, apreţiând însemnătatea deosebită a femeei pentru crescerea individilor şi prin urmare pentru întreaga crescere şi pentru viitoriul unui popor, a decis în mai multe adunări generale, înfiinţarea unei scoale române superioare de fete în Sibiiu. Edificiul frumos scolariu, acomodat cerinţelor, ce se pot face atât din punct de vedere al instrucţiunei, cât şi din punct de vedere al higienei scolare, este pe terminate, ear toate celelalte pregătiri sunt astfeliu de înaintate, încât cu începerea anului scolariu 1886/7 atât scoala, cât şi internatul împreunat cu ea, sĕ înceapă a funcţiona.

Scoala aparţinênd categoriei scoalelor numite prin legea de stat, scoale civile, are de scop a da o cultură generală, decât care mai înaltă nu se poate da femeei în scoalele publice esistente în patrie, şi totodată a oferì ocasiune pentru dobândirea de cunoscinţe folositoare în ceea-ce privesce practica vieţei, care până acum a fost prea puţin luată în considerare. Ear internatul intenţionează a oferì copilelor, ce vor venì din afară de Sibiiu, îngrijirile trebuincioase în cele mai favorabile condiţiuni.

Astfeliu scoala şi internatul, făcênd cu putinţă de a'şi câsciga nu numai o cultură generală temeinică, o pregătire specială corĕspunḑĕtoare pentru trebuinţele vietei şi o bună îngrigire din punct de vedere material şi moral, aşa precum o oferă cele mai bune institute strĕine de feliul acesta din patria noastră, ele vor avea faţă cu acestea avantagiul acela, că mai ofere şi ceea-ce acestea nu pot oferì, adecă: crescere în conformitate cu cerinţele vieţei poporului român şi cultivarea limbei şi literaturei noastre române.

În urma voturilor adunărilor generale, credênd dar asociaţiunea a rĕspunde unei trebuinţe adânc simţite şi generale a poporului român, ea se crede îndreptăţită a aştepta sĕ se vadă spriginită în lucrarea sa de publicul român prin aceea, că toţi din toate părţile se vor grăbì a'şi trimite fetiţele lor la scoala asociaţiunei şi a le încredinţa îngrijirei din internatul înfiinţat de dênsa.

Şi până la informaţiuni mai amĕnunţite prin publicarea statutului de organisare, şi a planului de învĕţământ, după obţinuta aprobare dela locurile mai înalte, ne luăm voie a aduce la cunoscinţă publică condiţiunile principale pentru primirea în scoală şi în internatul asociaţiunii.

Pentru primirea în scoala civilă se cere atestat despre absolvarea celor IV clase primare cu succes suficient, eventual atestat de pe o clasă mai înaintată, care dă dreptul de a întra în clasa corespunḑĕtoare mai înaintată a scoalei civile. Dacă aceste lipsesc, facultatea de a putè fi primită în scoala civilă, se va dovedi prin un esamen de primire. Elevele scoalei civile vor avea sĕ plătească un didactru de 2 fl. pe lună, şi odată pentru totdeauna o tacsă de inmatriculare de 2 fl. v. a. Pentru elevele cursului complementar didactrul se computà cu 5 fl. pe lună şi persoană.

Elevele, cari voiesc a fi primite în internat, unde pe lângă cost, cuartir, încălḑit, luminat, spălat, îngrigiri în cas de boală, li se oferă ocasiune a învĕţa limba germană şi francesă în conversaţie şi lucruri trebuincioase în economia casnică şi viaţa socială, vor avea sĕ plătească afară de didactrul şi tacsa de inmatriculare, şi o tacsă lunară, anticipando, de 20 fl. v. a., rĕmânênd ca pentru trebuinţe speciale cu privire la limba francesă şi musica instrumentală, sĕ se plătească oare-care cuotisaţiuni speciale moderate, ce se vor stabilì din cas în cas prin coînţelegere cu părinţii.

Elevele interne, ca şi cele esterne, vor avea sĕ fie provĕḑute din al lor cu cărţile trebuincioase şi materialul recerut pentru instrucţie şi pentru lucrul de mână, la care, pentru cele interne, se adauge încă:

1 ţol sau 1 saltea pentru aşternut, 1 covertură de pat, 2 perini, 4 feţe de perini, 1 plapomă sau ţol de coperit, 4 ciarşafuri (linţoluri, lepedee), 4 stergare, 4 servete, 1 sac pentru rufe intrebuinţate, apoi cuţit, furculiţă, lingură, linguriţă, perie de dinţi şi săpun, care toate rĕmân proprietatea fiecărei eleve.

Pentru părinţii cari ar dorì ca şi cursul celor 4 clase primare sĕ se facă tot în limba română, observăm, că scoala reuniunei femeilor române din Sibiiu, funcţionând şi de acì încolo şi fiind a se adăpostì şi ea în edificiul scolariu al asociaţiunei, va oferì instrucţia primară recerută, ear internatul asociaţiunei va oferì îngrijirile trebuincioase întocmai ca şi pentru elevele scoalei civile şi în aceleaşi condiţiuni.

Deoare-ce însĕ mai ales acum la început greutăţile sunt mai mari în ceea ce privesce întocmirile internatului şi instituirea personalului necesariu didactic şi de supraveghiere, onoratul public, care reflectează la scoala şi internatul asociaţiunei, pentru mai deplină orientare a comitetului, este rugat a grăbì cu insinuarea copilelor, *până cel mult la 15 August st. n. a. c.*

Ḑiua deschiderei internatului se va notifica de timpuriu din partea comitetului — părinţilor copilelor insinuate.

Din şedinţa comitetului asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român, ţinută la Sibiiu în 21 Iuniu 1886.

Iacob Bologa m. p., Dr. *D. P. Barcianu* m. p.,
vice-preşedinte. secretariu.

Varietăţi.

* (Scoala română de fetiţe din Sibiiu) îşi va ţinea esamenele anuale mâne în 13/25 şi poimâne în 14/26 a l. c. Esamenele se încep înainte de ameaḑi la 9, ear după ameaḑi la 3 oare.

* (Procesul dintre românii şi grecii din Braşov) în causa bisericii sfintei Treimi de acolo s'a pertractat la tribunalul delegat din Budapesta în 17 a l. c. *Tribunalul a respins cererea românilor.*

* (Representaţiune teatrală de diletanţi.) Duminecă 16/27 Iuniu se vor juca în grădina „*Hermann*“ următoarele douĕ piese teatrale: **Arvinte şi Pepelea, Vlăduţul Mamei.** Venitul este destinat în favorul fondului pentru înfiinţarea unui cor de plugari la biserica gr. or. din suburbiul inferior. Bilete se pot căpĕta la Librăria archidiecesană, la Institutul tipografic şi seara la cassă. Începutul la 8 oare seara. Suprasolvirile se vor primì cu mulţămită şi se vor cuita pe cale ḑiaristică.

Sibiiu, 12/24 Iuniu 1886.

* (Convocare.) Domnii învĕţători ca membri naturali ai reuniunei despărţĕmêntului din tractul protopresbiteral Agnita, sunt prin aceasta invitaţi a lua parte la adunarea generală ordinară a despărţĕmêntului, ce se va ţinea Duminecă în 29 Iuniu st. v. a. c. la 10 oare ante-meridiane în sala scoalei gr-or. din opidul Agnita cu următoarea

Programă:

1. Raportul comitetului despre activitatea sa.
2. Raportul casariului despre tacsele incasate şi restante.
3. Incasarea tacselor celor restante.
4. Material de desbătut statorit de comitetul central şi anume:

Mĕsurile metrice;

a.) Tractarea în mod practic a metrului ca basă a tuturor mĕsurilor metrice.

5. Criticile asupra operatelor necriticate în adunarea generală trecută.
6. Desbatere asupra erorilor observate cu ocasiunea participării învĕţătorilor la esamenele anuali.
7. Curenţii.

Din şedinţa comitetului despărţĕmêntului ţinută la Agnita în 8 Iunie 1886.

Ioan Alecsandru, *Filaret Deişorean*,
preşedinte subst. notariu.

* (Ministrul comerciului şi al domeniilor din România) Dl Stolojan a demisionat. În locul lui trei candidaţi sunt, de cari se vorbesce: Aurelian, Costinescu şi Cantacuzino-Rîtovean (directorul căilor ferate). „Rĕsboiul“ afirmă, că acesta din urmă are mai mulţi sorţi de isbândă.

* (Nu-i lucru de toate ḑilele.) Miuistrul de finanţe al Ungariei a adresat un cerculariu către toţi inspectorii de dare ai ţĕrii, dând instrucţiuni asupra modulni de computare al venitelor curate. Ministrul a aclus acestui cerculariu un manual *german*, tipărit la Viena şi provĕḑut cu pagiura austriacă, obligând pe toţi notarii comunali sĕ l procure. Împrejurarea aceasta a produs mare ferbere între unguri, cari nu 'şi pot esplica lucrul.

Mărturisim şi noi că lucrul nu e de toate ḑilele.

* (Industriaşii saşi şi secui emigrează în România.) — Sub acest titlu citim în „Kolozsvári Közlöny“ următoarele: Sunt îngrijitoare scirile ce ne sosesc dela graniţele ţĕrii. În urma rĕsboiului vamal măiestrii şi sodalii îşi iau uneltele şi se

mută în statul vecin român. Din Kézdi-Vásárhely ciobotariul Medgyaszay Máté cu mai mulţi sodali s'au mutat în Moldova. Din Braşov se duc postovari. Îi vor urma măsari din Sepsi-Szt.-György şi Kézdi-Vásárhely, cari peste puţin pot merge la cerşit. Acum ese la iveală pĕcatul comis în contra secuilor, că am lásat lumina ochilor naţiunii noastre, Secuimea, fără cale ferată şi acum se vede indolenţa neguţătorilor, cari nu au avut grije de industria onorabilă maghiară. E timpul suprem, ca societatea sĕ se pună în picioare şi sĕ pretindă dela stat cale ferată pentru Secuime şi dela neguţători sĕ pretindă marfă indigenă!

* (Bibliografic.) *Geografiă pentru scoalele medii*, prelucrată pe basa planului ministerial mai nou după D. Laky de Dionisie Făgărăşan şi Silvestru Moldovan profesori gimnasiali în Braşov. Tomul I. Ungaria şi ţĕrile dimprejurul mării mediterane Braşov, editura lui H. Zeidner. 1886. — Preţul: fl. 1. 20. broş. Formatul e octav mare. Opul cuprinde 231 pagini. Îl recomandăm deosebitei atenţiuni a bărbaţilor nostri de scoală.

* (Mulţămită publică:) Arseniu Manu membrul comitetului parochial şi soţia sa Anna, considerând starea materială cea miseră a bisericei noastre rom. gr. or. din loc, au binevoit a dona pe sama bisericei noastre:

1. Un rênd de vestminte preoţesci pentru sântul serviciu în preţ de 90 fl.

2. 3 vase de aramă (oale) în preţ de 90 fl. şi

3. Un strat şi 1/2 pămênt arătoriu tot în preţ de 90 fl.

Preţul donaţiunilor făcute de numiţii creştini buni face 270 fl. v. a.

Subscrisul în numele comitetului parochial rom. gr. or. din Ghimbav vine pin aceasta a le aduce numiţilor donatori, pe aceasta cale cea mai călduroasă mulţămită, dorind ca Dumnedeu sĕ le reserve mulţi ani spre binele material şi moral al bisericei noastre şi aşa nu tocmai într'o stare materială destul de înfloritoare. Dee Ddeu ca esemplul frumos al numiţilor donatori din Ghimbav sĕ afle cât de mulţi imitatori.

Ghimbav, 8 Iuniu 1886.

În numele comitetului parochial rom. gr. or.

Iosif Maximilian.

învĕţătoriu rom. şi not. comit. par.

* (Datoriile nefericitului rege Ludovic II de Bavaria) după cele mai noue date fac 20 de milioane de mărci (circa 11 milioane de fl). Din suma aceasta 13 milioane de mărci sunt în obligaţiuni curente, ear 7 milioane sunt pretensiunea băncei naţionale bavare. Castelele zidite de nefericitul rege, a căror valoare e fără îndoială foarte mare, au venit în mod provisoriu în proprietatea statului. Se afirmă, că zidirea castelelor începute nu se va întrerupe curênd, ca sĕ nu se aducă la ruină mulţimea industriaşilor aplicaţi la aceste lucrări.

* (Convorbiri Pedagogice.) — Conform promisiunei noastre din nrul precedent, comunicăm în cele mai de jos următoriul prospect al redacţiunei susnumitului diariu:

Către P. T. cetitori! Nr. 1 din revista noastră „Convorbiri Pedagogice“ trebuia sĕ apară încă la 1 Mărţişor a. c., dar nu aveam tipografiă. Câştigându-ne tipografie, anunţarăm că revista va apărea la 1 Mai a. c., însĕ literile nu ne sosiră la timp şi aşa abia la 1 Iuniu puturăm începe edarea evistei, prin urmare lipsa unui Nr. vom suplini-o la ceilalţi numeri, adecă vom mărì cuprinsul fasciculilor, ca Dnii abonaţi sĕ nu fie scurtaţi cu cele ce am promis în învitarea de prenumĕraţiune.

Scopul revistei noastre este ridicarea posiţiunei sociale a învĕţătorilor, deslegarea cestiunilor pedagogice pe basă scientifică şi întroducerea reformelor trebuincioase în organisarea învĕţămêntului public şi familiar.

În coloanele revistei „Convorbiri Pedagogice“ vom publica articoli interesanţi despre trebile învĕţămêntului şi educaţiunei. Vom primi şi apăra tot ce e bun şi drept, dar vom combate rĕul unde îl vom afla. Vom îngrijì ca nu numai învĕţătorii ca specialişti, dar şi părinţii sĕ tragă folos din cetirea revistei noastre.

O sarcină grea am primit asupra noastră, dar suntem convinşi, că societatea română şi învĕţătorii în special, ne vor da spriginul trebuincios pentru realisarea scopului nostru.

Lăsăm sĕ urmeze acì prospectul acestei intreprinderi literare pe acest an.

1. Fie-care fascicul va cuprinde: un portret fotolitografic al unui învĕţătoriu sau alt bărbat de scoală român, biografia acestuia, 2—3 articoli pedagogici didactici, 1—2 articol de foileton din viaţa pedagogică socială, un articol din higiena poporală sau alt ram de sciinţă, cronica lunară despre toate mişcările învĕţămêntului în formă de foileton, revista diarelor pedagogice, curieriu bibliografic, anecdote din viaţa pruncilor, mosaic (feliurimi interesante), întrebări şi rĕspunsuri de ale abonaţilor şi anunţuri.

2. Preţul de abonament pe anul 1886 este numai 2 fl. v. a. O parte din venitul curat al acestei reviste este destinată pentru ajutorarea scoalei superioare de fetiţe, ce se înfiinţează în Sibiiu prin asociaţiunea transilvană.

3. Fie-care abonat lipsit de mijloace, în cas de morb este îndreptăţit a cere consiliu medical gratuit dela un medic câştigat de redacţie spre acest scop.

4. Abonaţii „Convorbirilor Pedagogice“ pot prenumera „Preotul Român“ cu 3 fl. în loc de 4 fl. şi „Cărţile Săteanului Român“ cu preţul scădut la 1 fl. pe an, afară de aceea mai multe cărţi cu preţ scădut.

5. 10 esemplare din „Conv. Ped.“ se trimit gratis şi franco la 10 învĕţători pensionaţi, eventual la alţii lipsiţi de mijloace. Cererile în această privinţă sunt a se adresa la Redacţiă încă pănă la 28 Iuniu n. a. c.

6. Deşi preţul abonamentului e foarte mic, căci numai portretele cu facsimilul de subscriere au o valoare mai mare decât preţul abonamentului, totuş avênd abonaţi de ajuns, la sfêrşitul anului le vom trimite ca premiu un tablou fotolitografic după un desemn escelent al unui pictor român, representând pe Georgiu Lazar. Acest tablou singur se vinde în alt loc cu 2 fl. v. a.

Banii de prenumeraţiune şi scrisorile sunt a se trimite la Redacţia şi administraţia „Convorbirilor Pedagogice“ în Satul-Nou (Bánát-Uifalu.)

Loterie.

Mercuri în 23 Iunie n. 1886.

Sibiiu: 19 75 78 89 77

---

100 szám. 1886. [1320] 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a szeredahelyi kir. járásbiróság 649 számu végzése által Albina hitel intézet, Stanesse Nicolae ellen 1000 frt. tőke, ennek 1885 év Február hó 2 napjától számitandó 6% kamatai, és eddig összesen 37 frt. 70 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával birói lag lefoglalt és 840 frtra becsült ökrök, tehén, cséplőgép, ökörszekér és buzából álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 649 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén vagyis a kis apold községi irodában leendő eszközlésére **1886-ik év Julius hó 3-ik napjának** délelőtt 9 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szeredahelytt, 1886-ik évi Junius hó 20 napján.

Maniu Visantiu,
kir. bir. végrehajtó.

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 15 Aprilie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	3.15	—
Budapesta	6.47	1.45	**7.29**	**6.20**
Szolnok	11.22	3.51	**8·27**	**9.26**
P. Ladány	2.20	5.28	**5.58**	**11.40**
Oradea-mare	4.39 —	**6.41** **6.46**	8.37 9.37	**1.28** **1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.45	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.14**	10.28	**2.34**
Rév	—	**7.42**	11.36	**3.18**
Bratca	—	—	12.10	**3.41**
Bucia	—	—	12.46	**4.01**
Ciucia	—	**8.31**	1.48	**4.26**
Huiedin	—	**9.01**	3.09	**5.08**
Stana	—	—	3.42	**5.27**
Aghireş	—	—	4.12	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluş	— **10.20**	**10.01** —	5.17 —	6.43 7.03
Apahida	**10.52**	—	—	7.26
Ghiriş	**12.37**	—	—	8.54
Cucerdea	**1.48**	—	—	9.43
Uioara	**1.57**	—	—	9.51
Vinţul de sus	**2.06**	—	—	9.58
Aiud	**2.36**	—	—	10.24
Teiuş	**3.14**	—	—	10.59
Crăciunel	**3.45**	—	—	11.28
Blaş	**4.06**	—	—	11.44
Micăsasa	**4.45**	—	—	12.18
Copşa mică	**5.40**	—	—	1.01
Mediaş	6.01	-	—	1.22
Elisabetopole	6.40	—	—	1.56
Sighişoara	7.35	—	—	2.44
Haşfalĕu	8.01	—	--	3.02
Homorod	10.05	—	—	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	**6.03**
Feldioara	12.14	—	—	**6.35**
Braşov	1.09 1.50	— **5.30**	— —	**7.14** —
Timiş	2.48	6.07	—	—
Predeal	4.56	7.45	—	—
Bucuresci	**9.40**	14.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.45	—
Predeal	—	9.30	12.50	—
Timiş	—	11.11	1.40	—
Braşov	— 6.22	11.44 —	2.27 2.55	— —
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Haşfalĕu	10.10	—	**7.37**	—
Sighişoara	10.39	—	**8.21**	—
Elisabetopole	11.19	—	**9.05**	—
Mediaş	11.54	—	**9.43**	—
Copşa mică	12 12 12.37	— —	**10.02** **10.30**	-- —
Micăsasa	12.56	—	**10.50**	—
Blaş	1.30	—	**11.29**	—
Crăciunel	1.45	—	**11 47**	—
Teiuş	2.34	—	**12.35**	—
Aiud	2.55	—	**1.04**	—
Vinţul de sus	3.17	—	**1.30**	—
Uioara	3.24	—	**1.39**	—
Cucerdea	3.36	—	**2.07**	—
Ghiriş	4.11	—	**3.08**	—
Apahida	5.36	—	**5.08**	—
Cluş	5.56 **6.16**	-- 6.03	**5.35** —	— 8.—
Nadisul ung	**.37**	—	—	8.34
Ghîrbou	**53**	—	—	8.59
Aghire	**7.08**	—	—	9.56
Stana	**7 34**	—	—	10.16
Huiedin	**7.55**	7.14	—	11.04
Ciucia	**8.37**	7.43	—	12.17
Bucia	**8.53**	—	—	12.47
Bratca	**9.12**	—	—	1.21
Rév	**9.31**	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	**10.06**	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	**10.25**	—	—	3.39
Várad-Velencze	**10.35**	—	—	3.55
Oradea-mare	**10.41** **10.51**	9.13 9.18	— 10.37	4.06 —
P. Ladány	**12.50**	10.38	1.45	**5.35**
Szolnok	**3.06**	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	**10.05**	10.30
Viena	3.—	**8.—**	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.—**	—
Budapesta	—	8.05	8.—
Szolnok	—	11.02	**12.—**
Arad	— —	**3.37** 4.—	**5.55** 6.05
Glogovaţ	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliş	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborşin	—	**6.42**	8.58
Zam	—	**7.14**	9.28
Gurasada	—	**7.43**	9.56
Ilia	—	**8.01**	10.17
Branicîca	—	**8.21**	10.38
Deva	—	**8.47**	11.05
Simeria (Piski)	—	**9.40**	11.55
Orĕştia	—	**10.10**	12.24
Şibot	—	**10.34**	12.53
Vinţul de jos	—	**11.04**	1.22
Alba-Iulia	—	**11.31**	1.40
Teiuş	—	**12.05**	2.24

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.09	**3.56**	—
Alba-Iulia	11.56	**4.27**	—
Vinţul de jos	12.20	**4.53**	—
Şibot	12.25	**5.19**	—
Orĕştia	1.19	**5.41**	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicîca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborşin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	**6.18**	9.49	—
Radna-Lipova	**6.57**	10.23	6.14
Pauliş	**7.12**	10.37	6.30
Gyorok	**7.27**	10.52	6.47
Glogovaţ	**7.56**	11.18	7.17
Arad	**8.10** **9.—**	11.32 12.27	7.32 —
Szolnok	**2.39**	5.10	—
Budapesta	6.50	**8.16**	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	12.27	3.23
Haţeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Baniţa	3.35	**6.07**
Petroşeni	4.04	**6.39**

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	**8.18**
Aradul nou	6.25	**8.32**
Németh-Ságh	6.50	**8.51**
Vinga	7.19	**9.07**
Orczifalva	7.38	**9.20**
Merczifalva	7.56	**9.32**
Timişoara	8.42	**10.09**

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.49	9.33
Baniţa	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Haţeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	**6.07**
Vinga	6.52	**6.32**
Németh-Ságh	7.06	**6.53**
Aradul nou	7.21	**7.24**
Arad	7.53	**7.40**

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	5.50	1.24
Şeica mare	6.11	1.11
Loamneş	6.40	2.32
Ocna	7.03	2.01
Sibiiu	7.23	2.44

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	8.16	10:25
Ocna	8.40	10.46
Loamneş	**9.06**	11.09
Şeica mare	**9.35**	11.32
Copşa mică	**9.59**	11.52

Cucerdea—Oşorheiu – Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheţa	10.31	4.21
Luduş	10.53	4.43
M. Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireşteu	12.26	**6.10**
Oşorheiu	12.46 1.16	**6.30** —
Reghinul-săs.	3.08	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	**4.22**	4.—
Oşorheiu	6.14 6.34	5.52 **12.25**
Nireşteu	6.55	**12.55**
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	**1.24**
Cipeu-Iernut	7.37	**1.54**
M. Bogat	8.07	**2.31**
Luduş	8.21	**2.46**
Cheţa	8.38	**3.06**
Cucerdea	9.07	**3.40**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Pisk.)	11.30

Ghiriş — Turda

Ghiriş	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriş

Turda	8.20	1.41
Ghiriş	8.41	2.06

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 62 Sibiiu, Sâmbătă 14/26 Iunie 1886. Anul XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rĕndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumeraţiune nouă
la
„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Iulie-Septemvre al anului 1886, cu preţul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumeraţiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignaţiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, şi eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atenţiunea on. domni abonaţi, al căror abonament se sfêrşeşte cu ultima Iuniu 1886, a-şi înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie speeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espediţiune se face prin lipirea unei făşii de adresă dela abonamentul ultim.

Earăş Mocsáry şi naţionalităţile.

Sub titlul *„Câteva cuvinte asupra cestiunei naţionalităţilor“*, Ludovic Mocsáry distinsul patriot maghiar a dat publicităţii o a doua broşură.

Estragem din ea câteva pasage, cari aruncă lumină asupra modului de cugetare serios, asupra curagiului civic şi a serioasei îngrigiri pentru înflorirea patriei noastre comune, cari caracterisează pe acest venerabil bĕtrân.

„Cine mânâncă pâne ungurească, sĕ şi vorbească ungaresce — acesta e argumentul cel mai obicinuit, pe care 'l auḑi drept rĕspuns de câte ori întrebi, că de ce anume trebue sĕ fie tot omul, care locuiesce în Ungaria, maghiar, — ḑice Mocsáry. Şi n'au nici o valoare mai însemnată nici acele argumente, pe cari le aude omul dela bărbaţi de stat şi oratori distinşi. Este mai întemeiat, este mai puţin gol în esenţă d. es. acel argument al contelui Albert Apponyi, că „limba maghiară în statul acesta nu este numai limba oficială a statului ungar, ci e totodată organul acelei unităţi culturale, întru care trebue sĕ se contopească toţi cetăţenii Ungariei, dacă voim sĕ aşeḑăm esistenţa naţiunei politice unitare pe nişte base sigure.“ Asta nu e, decât circumscrierea oratorică a argumentului, că: tot cel ce respiră aer unguresc şi mâncă din pâne ungurească, ungur trebue sĕ fie; nici provocarea la pânea ungurească, nici ceea la consolidarea unităţii naţiunei politice — nu pot fi obligătoare pentru naţionalităţi, ca ele sĕ se contopească în maghiarime. Vorbească cu toţii ungaresce, contopească-se toate naţionalităţile cu noi într'o unitate culturală — ambe sunt de acelaşi înţeles, raţiunea lor constă numai în aceea, că noi maghiarii aşa o dorim, aşa o vrem, — ergo aşa trebue sĕ fie.

„Dar am auḑit observarea: nu capriciu, nu mâncărime de domnie, nu mâncărime de a ne arĕta puterea — este manifestarea acestei pretensiuni la noi, ci numai simplu porunca raţiunei, căci unitatea limbei este basa cea mai sigură pentru esistinţa naţiunei politice unitare şi ca ţeara aceasta sĕ poată fi un stat unitariu, e de capitală importanţă pentru toţi locuitorii acestei ţĕri fără deosebire de limbă. Nu închape îndoială, că forma cea mai simplă, putem ḑice normală a unităţii naţionale politice este unitatea limbei, — fără îndoială că o astfeliu de stare poate sĕ fie cu drept cuvênt obiectul invidiei şi dorinţelor noastre. Dar faţă cu această raţiune politică, ori dacă ve mai convine: necesitate politică, stă faţă în faţă un alt factor puternic: libertatea individuală.

„Urmarea acesteia este pretensiunea, ca cetăţenii nemaghiari sĕ'şi poată susţinea şi desvolta naţionalitatea lor, ear dintr'aste resultă acea situaţie, că statul nostru, trebue sĕ se lipsească de toate acele favoruri, cari sunt împreunate cu unitatea limbei într'un stat, — trebue sĕ fie fără de asta, trebue sĕ înlocuiască în alt chip şi cu alte mijloace condiţiunile unităţii statului.

„Alipirea către naţionalitate, limbă, datini şi tradiţiuni şi dreptul de apĕrare în contra răpirei lor, este eflucsul libertăţii individuale, întocmai ca şi alipirea către religiune. Şi nu-i pică 'n minte nici contelui Apponyi, nici altora, ca după norma unităţii culturale, sĕ proclame şi unitatea religionară, în care ar avea sĕ se contopească toţi cetăţenii patriei. Ce factor puternic ar fi pentru unitatea naţională politică, dacă d. e toţi cetăţenii acestei patrii ar întra în sînul confesiunei cu: „o turmă şi un păstoriu.“ Asta-i altă vorbă — 'mi veţi ḑice. Apoi nu-i „altă,“ ba unitatea religionară şi cea naţională sunt factori egali pentru unitatea naţională, şi puterea rusască, care se pricepe la măestria unificării, sforţează unitatea religionară şi limbistică în mod egal şi la nemţi şi la poloni. *Dacă n'are statul drept sĕ silească pe nimeni la primirea unei religiuni, cu atât mai puţin poate sĕ facă sîlă în favorul unei limbi sau naţionalităţi,* deoarece naţionalitatea e un lucru mai mare decât religiunea, representă o sferă de interese mai reale, mai palpabile; cine 'şi schimbă naţionalitatea, trebue sĕ renunţe dela mai multe şi trebue sĕ'-şi insuşască mai multe lucruri noue, decât acela, care 'şi schimbă religiunea; schimbarea naţionalităţii are de urmare mai mari straformări, atât în privinţa etică cât şi socială, decât trecerea dela o confesiune creştină la alta.

„Asta e situaţia dată, care nu se poate schimba, şi astfeliu nu ne rĕmâne alta, decât sĕ i ne acomodăm. A o schimba s'ar putè numai dacă am scì esecuta idea maghiarisării generale. *Că aceasta e o străduinţă utopică desperată, nimeni, cine cugetă serios asupra lucrului, nu o poate nega: numai că serios nici nu se ocupă nimeni cu el, nu se pot oamenii desbăra de idealul, că: ce bine ar fi, dacă ar locuì 15 milioane de maghiari în patria aceasta; nu se sciu desface de doctrina de chablon a statului unitar. Clasa cultă şi poporul, sferele politice şi nepolitice, toţi şi toate lucră de o potrivă la înăsprirea acestui rĕu.*“

De-ocamdată atât. În nrii viitori vom continua cu estrasele noastre. Însemnăm numai, că unele foi maghiare în uimirea lor au ajuns la părerea, că Mocsáry trebue că nu-i sănătos, căci de nu n'ar putea vorbì astfeliu.

Tristă situaţie, când în toată Ungaria, maghiarii numai pe un singur om au, care scie cugeta serios asupra constelaţiunei noastre politice; şi mai trist este, că şi pe acel unul îl omoară cu petri.

Congresul naţional bisericesc.

Raport special al „Telegrafului Român.“

V Şedinţă dela 12/24 Iunie.

Presenţi dintre prelaţi: archiepiscopul şi metropolitul Miron Romanul şi episcopul Aradului Ioan Meţian.

Notariu: Pompiliu Pipoş.

Şedinţa se deschide la 11¼ oare a. m.

Se cetesce procesul verbal al şedinţei premergĕtoare şi se autentică.

Presidiul presentează credenţionalele deputaţilor Dionisie Poenariu şi Ioan Papp, — se predau comisiunei verificătoare.

Se presentă cererile de concediu ale deputaţilor Ioan P. Deseanu (pe întreaga durată a sesiunii) şi Ioan Papp (pe 8 ḑile). Concediul cerut de de-

FOIŢA.

Chiemarea învĕţătoriului şi neajunsurile ei la noi.

Disertaţiune.

(Urmare.)

Timpul în care micul elev al scoalei poporale este obligat a frecventa scoala e un timp destul de lung, în care înv. poate nutri pe mlădiţele încredinţate educaţiunei lui, cu astfeliu de nutremênt spiritual, care odrăslind sĕ aducă fructe îmbucurătoare.

Dar durere! timpul este foarte rĕu folosit de unii învĕţători de pe la sate, unde se cere mai mult ca înv. sĕ esecute cu mai mare scrupulositate legile educaţiunei, şi eată pentru ce.

Timpul începerii prelegerilor cu elevii dela scoalele poporale elementare dela sate ar fi şi este la noi gr. ortodocsii 1 Octobre. Acest timp de a începe prelegerile se mai amână prin câte un sarbed conclus, adus de comitetele parochiali, aducênd motive că n'au mai văruit încă scoala, că n'au mai adunat încă cerealele de pe câmp şi că pentru ce sĕ înceapă ei scoala mai de timpuriu ca cei din alte sate, că doar n'o sĕ facă popi din ei.

Învĕţătoriul dacă e un împedecă lume, aproabă ce ḑice cel mai prost de cât el, pentrucă fiind un leneş şi jumĕtate, cu care numai cât a umplut Dḑeu miia şi suta, mai bucuros umblă nimica, decât pentru paralele cele scumpe sĕ-şi facă datorinţa servind naţiunei.

Sosesce ḑiua când are sĕ se înceapă scoala, ḑiua hotărîtă de comitet. Părinţii cu copiii de scoală, cari încă nu pricep ce va se ḑică a învĕţa şi că timpul odată trecut nu se va mai întoarce, ḑic în sine, n'o sĕ-l trimet eu întâiu la scoală; doar păn se va lua neaua (zăpada) poate învĕţa destul.

Pre lângă cele 2—3 sĕptĕmâni amânate de comitetul parochial de a se începe scoala, prelegeri regulate nu se pot începe până preste 3—4 sĕptĕmâni, din singur motivul, că nu-i cu cine. În urma acestora „activul“ înv. cum de regulă se află câte unul, cugetă în sine sĕ nu-şi strice pretinia nici cu Dḑeu nici cu mamonul, că nu scie la urmă pe ale cui mâni va pica, îşi plătesce urechia cu o listă de lenevire. Comitetul parochial se întrunesce în şedinţă şi dispensează dela frecventarea scoalei, pe unul că-i miser, pe altul că are defecte corporale; pe unul că-i rudenie d'a preotului ori a vre-unui alt membru din comitet, pe celalalt că-i prea departe de scoală şi pe cei mai mulţi pentrucă din una şi aceeaşi familie e destul unul sĕ frecventeze scoala.

Comitetul dispune ca cei obligaţi sĕ se cetească în biserică; poporul vede că pe cutare ori cutare l-a dispensat, şi aşa din nepricepere el încă-şi trimete câte trei ani într'o vară copilul la scoală. Învĕţătoriul vede iregularitatea şi după o lună ori două, ca sĕ-i poate poleì pe scolari pentru esamem, aşterne un conspect de lenevire numai ca el: pe unul nu-l arată cu absenţii pentrucă a mai venit câte odată, când şi-a adus aminte; pe altul că-i rudenie, vecin ori n'ar voi sĕ-şi strice pretenia cu Petru ori Pavel şi altul că s'a împăcat cum s'a putut cu înv. ca sĕ nu-i mai facă necas. Sĕracă lume pe lângă salariu sĕ mai primesci şi danie ca sĕ-ţi neferícesci naţiunea.

Comitetul se întrunesce de nou în şedinţă şi pentru 1-a dată le dictează pedeapsă de 50 cr.

Vine lucrul la esecuţiune, acuma ţinete copile, oamenii se opun pentrucă li se face nedreptate, că unii fără puiu de motiv s'au dispensat atât dela frecventarea scoalei, cât şi dela pedeapsă. În urmă ca sĕ nu se mai facă ciorobor, ca sĕ nu-şi mai scoată unul altuia ochii şi ca sĕ nu mai ajungă şi prin urechile mai marilor, înv. raportează la autorităţile competente, că copiii obligaţi frecventează regulat scoala. Şi aceasta o face ca sĕ nu se strice cu poporul, pentruca şi pe viitoriu sĕ mai poată fura salariul învĕţătoresc, pentrucă ameţesce lumea cu apă rece.

(Va urma.)

putatul I. P. Dessean se acoardă, cât pentru al doilea, resolvarea rĕmâne în suspens până după verificarea lui.

Se presintă un raport urgent al comisiunei financiare, prin care se arată, că comisiunea, din lipsa de rapoarte speciale și deslușiri private suficiente, numai pe basa raportului general al senatului consistorial metropolitan epitropesc, în merit neputêndu-se dechiara asupra acestuia, cere a se hotărî presentarea cât mai degrabă a rapoartelor speciale din partea senatului epitropesc.

Eugen Brote ca membru al comisiunei financiare dă unele deslușiri, justificând pasul comisiunei. Recomandă propunerea spre primire.

Dr. Iosif Gall nu află cu cale procederea comisiunei; avênd comisiunea raportul general al senatului epitropesc la mână, cu ajutoriul acestuia va putea studia, dacă nu toate, dar de sigur o mare parte din obiectele ce-i stau înainte și va putea sĕ'și dee părere meritorie asupra acestora, cât pentru celelalte, sĕ se reserve a se declara, când vor întra rapoartele speciale. În înțelesul acesta își formulează contrapropunerea sa.

Escelenția Sa Dl archiepiscop și metropolit nu cunoasce pedecile, cari au putut îndemna comisiunea la presentarea acestui raport. Regretă, că dacă s'au cerut deslușiri dela secretariul metropolitan și oficianții cassei, de ce nu s'au cerut și dela dênsul, căci poate ar fi putut sĕ servească cu de aceste. Ear asta cu atât mai mult, deoarece raportul de față este unic în feliul seu în viața constituțională a bisericei noastre.

După unele reflecsiuni făcute de secretariul metropolitan Leontin Simonescu, ia cuvêntul:

Eugen Brote, care se crede datoriu, spre deslușirea lucrului a mai adauge câte-va cuvinte. Senatul epitropesc 'și-a înaintat raportul seu general. La censurarea acestui raport, 2 momente trebuesc în prima linie considerate de comisiunea financiară și de congres: 1. Modul cum s'a sĕvêrșit administrația averilor metropolitane și 2. Că senatul epitropesc al consistoriului metropolitan este forul cel mai înalt financiar în biserica noastră. Cât pentru cea dintâi mai cu samă, raportul nu presentează fasele și detaiurile administrațiunei averilor, astfeliu ca cu consciențiositate sĕ ne putem dechiara asupra ei. Ba i-a venit la cunoscință chiar din raport, că senatul epitropesc foarte puțin s'a ocupat cu administrarea averii. Se constată, că numai 7 ședințe s'au ținut în decurs de 6 ani, ear în 2 ani nici una. O parte mare a rațiociniilor s'a perdut, cari de acum înainte se vor putea numai înlocuì. Fiind toate aceste lucruri importante, comisiunea nu s'a putut declara asupra modului de administrare, și nici nu va putea sĕ formuleze o părere motivată, până când nu va cunoasce rapoartele speciale. Recomandă propunerea comisiunei spre primire.

Coriolan Brĕdicean e de părere, ca sĕ se iee obiectul dela ordinea ḑilei, rĕmânênd, ca comisiunea sĕ ceara deslușiri și dela Escelenția Sa, cari dacă o ar mulțămì, n'ar mai fi necesitate de raport, ear dacă nu, se va putè pune obiectul în ședința de mâne pe tapet.

Fiind discusiunea închieiată ia cuvêntul:

Dr. Iosif Gall, recomandându-și contrapropunerea spre primire. Trebue sĕ avem înainte de toate în vedere scurțimea timpului și de aceea cât se poate, sĕ nu amânăm lucrurile de aḑi pe mâne. Din aceste considerante respinge părerea antevorbitoriului și propunerea comisiunei, cari ambele sunt de natură a întârḑia numai resolvarea obiectului.

Eugen Brote ca raportorul comisiunii recomandă propunerea acesteia spre primire, repețind, că comisiunea nu poate aduce nici o hotărîre meritorie, până nu va primì rapoartele speciale, ear cu altă cestiune nu se poate ocupa, deoarece comisiunea financiară, afară de raportul senatului epitropesc, nu are nici un act în referadă. Propunerea deputatului Bredician e de natură a întârḑia numai lucrul.

Punêndu se propunerile la vot, propunerea comisiunei se primesce cu maioritate de voturi.

La ordinea ḑilei: raportul comisiunei verificătoare.

La propunerea raportorului R. Patița se verifică deputatul ales al cercului mirenesc Abrud, Dr. Absolon Todea.

Tot același raportor referând asupra actelor electorale din cercul Beliu unde maioritatea voturilor, a întrunit-o Ioan Bica, propune, ca considerând multele defecte formale și esențiale (numai un protocol are sigil, nici unul nu are cuvertă, nici un bărbat de încredere nu e subscris cu mâna proprie, ear numele subscriitoriului numelor nu e semnat nicăiri, etc.), alegerea sĕ se anuleze, — ear consistoriul eparchial competent sĕ se îndrume a da dojana cuvenită celor, cari nu consideră legile și ordinațiunile mai înalte.

Const. Radulescu primesce partea primă a propunerii, cât pentru dojenirea cerută, propune, ca partea aceasta sĕ nu se primească.

Aug. Nicoară: Eri am avut un cas analog. S'a primit atunci ca principiu, că protocolul fără sigil nu poate trece de act oficios. Avem deci cas de precedință și ar fi semn de neconsecuență a lua aḑi un conclus contrariu; s'ar arĕta că nu suntem destul de serioși. Crede că e de lipsă sĕ se facă presiune de sus până jos asupra celor vinovați; dojana sĕ se dee, numai sĕ se esprime în conclus ceva mai moale. Sĕ punem puțin zăhar pe amăreală. (Ilaritate.)

Nicolau Zigre: Nu se poate pronunța nici pro nici contra, deoarece nu scie cum a proces comisiunea. Ar fi dorit ca propunerea sĕ se facă pe basa unei reasumări reale a actelor valide și nevalide. Cât pentru cele nevalide, nu sciu cum înțeleg unii din domni lipsa sigilului. Legea nu cere ca actul sĕ fie provĕḑut cu sigil pe dinlăuntru, ci ca sĕ fie închis într'o cuvertă provĕḑută cu sigil. Din raport nu se poate orienta câte din protocoale sunt provĕḑute cu formele recerute și câte nu, astfel nu poate scì nici resultatul alegerii; face deci contrapropunere, ca actele sĕ se înapoieze comisiunii spre lămurirea lucrurilor amintite.

Rubin Patița: N'ar fi creḑut la început ca discusiunea sĕ se desvoalte astfel cum s'a desvoltat, și de aceea nici n'a dat deslușiri mai detaiate asupra neesactităților numĕroase și nimicitoare cari se află în acest act electoral. Mai reasumează în scurt toate defectele formale (amintite mai sus). De 16 ani avem constituție în biserică, este deci timpul suprem, ca sĕ-i învĕțăm pe oameni la ordine; căci dacă nu, nu vom procede destul de serios. Circularele consistoriale nu se observă din partea organelor subalterne; dojana propusă este deci inevitabilă, căci noi ca cel mai înalt for al bisericii, trebue sĕ învĕțăm odată pe inferiori de a respecta superiorităţile.

Presidiul congresual roagă pe domnii deputați în genere ca sĕ nu accentueze lipsa de seriositate ori sĕ se provoace fără causă la acesti termini, căci aceasta ar deroga vaḑei noastre (Aprobări.)

Dr. Iosif Gall: § 11 al reg. af. int. spune direct, că numai acolo sĕ se caseze alegerile, unde formele nu sunt respectate de loc. Sunt unele estremități în metropolia noastră unde stăm foarte slab, inteligință avem puțină, și dacă am procede prea sever, am putea strica mult acestor cercuri. Dacă am fost eri mai severi, aḑi putem fi mai concilianți, fără de a fi totdeodată neconsecuenți, căci împrejurările sunt diferite. Face contrapropunerea ca în casul de față sĕ nu se caseze alegerea, ci sĕ se recerce numai consistoriul respectiv sĕ le dee preoților instrucțiuni speciale în privința procedurei la alegeri.

Vincențiu Babeș: Avem acì o mulțime de defecte formale, preste cari însĕ am mai putea trece, dacă n'ar fi unul, care trebuie în deosebi sĕ ne preocupe. Nici votanții, nici bărbații de încredere nu sunt subscriși cu mâna proprie, ci de o mână strĕină, fără ca sĕ se însemne numele scriitoriului. Întreabă că unde vom ajunge dacă nici atâta nu cerem. Nu stăruiesce pe lângă anulare, dar cere sĕ se esamineze act de act, ca sĕ se vaḑă nu cumva se amintesce undeva,…

R. Patița: (întrerupênd) S'a cercetat tot. Nu e nimic.

V. Babeș: Aici este dar greutatea, defectele sunt constatate, și totuș e greu sĕ ne decidem într'o parte sau într'alta.

P. Cosma: Dovedesce cu un protocol electoral în mână, că defectele sunt într'adevĕr nimicitoare. Se alătură la propunerea comisiunei.

După deputatul Cristea care sprijinesce și el propunerea comisiunei, cu observarea deputatului Nicoară, — la cererea lui N. Frateș se primesce închieierea discusiunei.

Punêndu-se propunerile la vot (după ce Dr. I. Gall își retrage propunerea) se decide anularea alegerii, ear cât pentru dojana propusă de comisiune, aceasta se respinge.

R. Patița raportează asupra alegerii din cercul Halmagiu și propune verificarea deputatului Teodor Papp. Se primesce.

Teodor Fașie în calitate de raportor al comisiunei bisericesci raportează, că după ce s'a constituit comisiunea, a cercetat raportul consistoriului metropolitan ca senat bisericesc pe anii 1881—1886.

La dorința congresului raportul senatului se cetesce în întreg cuprinsul seu.

Comisiunea presentează față cu acest raport următoarele propuneri:

a) Datele privitoare la activitatea consistoriului ca senat bisericesc sĕ se iee spre sciință cu acel adaos, ca în conformitate cu regulamentul din vigoare senatul bis. barem odată pe an sĕ se întrunească în ședințe, ear dacă ar fi împedecat în mod neînlăturabil, sĕ se facă raport congresului procsim despre acele pedeci.

b) Datele statistice cu privire la mișcarea poporațiunei, pe cari alocurea le-a întregit și îndreptat comisiunea, — sĕ se ia spre sciință cu acel adaos, că — deoarece de present s'au cerut mai multe date dela diferitele eparchii, decât cum s'a îndatinat în trecut, — compunerea datelor în vitoriu sĕ se facă în conțelegere cu consistoarele eparchiale și după aceleși forme.

c) Datele privitoare la statul clerului, — și

d) cele privitoare la personalul didactic, — sĕ se ia spre sciință.

e.) Datele privitoare la progresul observat în cualificațiunea generală a clerului sĕ se ia spre plăcută sciință, cu acel adaos: ca sĕ se recomande cu deosebire în archidiecesă cassarea cursurilor estraordinare clericale și spre acest scop ameliorarea dotațiunilor preoțesci prin reducerea parochiilor și prin alte mijloace.

f) Cu privire la datele asupra proceselor disciplinare și matrimoniale, cari s'au sporit foarte în periodul din urmă, — sĕ se cerceteze causele acestei sporiri, ear în genere se recomandă mai multă promptitudine în resolvarea acestor cause.

g) Cât pentru convieţuirile nelegiuite cari asemenea sunt în crescere, — sĕ se ia mĕsuri ca sĕ fie curmate, ear comitetele parochiale și preoții sĕ se îndrume ca prin susținerea disciplinei, catechisațiunei și a cuvêntărilor bisericesci sĕ susțină religiositatea și moralitatea în popor.

Afară de raport, dar în necs cu el, comisiunea mai face următoarele 2 propuneri:

h) sĕ se îndrume consistoriul metropolitan, ca pentru aducerea în îndeplinire a conclusului luat în sesiunea trecută cu privire la revisuirea și retipărirea cu litere latine a cărților bisericesci, — sĕ facă pașii necesari până la procsimul congres;

i) asemenea sĕ se esecute și conclusul Nr. 203 al congresului din 1881, pentru egala îndreptățire a clerului nostru militariu cu cela al altor confesiuni. Considerând în sfêrșit, că raportul bisericesc de ăst an arată în adunarea și combinarea datelor statistice un progres îmbucurătoriu față cu rapoartele din trecut — comisiunea propune, ca acesta sĕ se acludă la protocol.

După unele observări generale, făcute de deputatul Const. Rădulescu, raportul comisiunii se ia la discuțiune specială.

Punct a.

Ioan cav. de Pușcariu: Află că adausul din propunerea comisiunii (ca senatul bisericesc sĕ se întrunească barem odată pe an la ședințe) nu este în conformitate cu regulamentul din vigoare, deoarece acesta apriat prescrie, ca senatele diferite sĕ se întrunească în ședințe cel puțin de 2 ori pe an. Individual are alte păreri, dar până când dispunem de un regulament în vigoare, nu putem călca preste prescrierile lui. Propune sĕ se modifice adausul comisiunii în sensul regulamentului.

Eugen Brote: Nu poate primi nici el propunerea comisiunii în stilisarea ei și în partea din urmă nici în înțelesul ei. Propunerea merge într'acolo ca sĕ trecem preste greșelile trecutului și sĕ scădem din obligamentele pentru viitoriu. Nu aceasta e posiția adevĕrată care trebuie sĕ o luăm. Și trebue sĕ scim ce posiție anume vom lua, căci cum vom decide pentru casul de față, tot așa va trebuì sĕ procedem și la rapoartele celorlalte senate. De aceea partea primă a propunerii o primesce, cât pentru a doua, cu privire la neobservarea regulamentului în trecut, propune ca congresul sĕ-și reserve dreptul a lua ulterior conclus.

După ce mai vorbesc la cestiune Dr. I. Gall, V. Babeș și propunĕtorii, se procede la votare.

Raportorul Toodor Fășie îndreptând brevi manu pasagiul din cestiune în sensul propunerii deputatului I. cav. de Pușcariu conform regulamentului, — contra-propunerea deputatului Eugen Brote, cade, primindu se propunerea comisiunei cu rectificarea amintită — în întregul ei.

Punctul b, c și d din raportul comisiunii se primesc fără discusiune.

Eugen Brote: Crede că recomandarea în atențiunea archidiecesei de a se cassa dacă se poate cursul clerical estra-ordinariu și sĕ se amelioreze dotațiunea preoților, este de prisos, căci am lăsa sĕ se presupună, că forurile competente din archidiecesă doar s'ar opune acestei dorințe; ceeace nu este adevĕrat.

Nicolau Popea: Cât ne privesce pe noi cei din archidiecesă, putem sĕ asigurăm pe măritul congres, că toate silințele ni le dăm și ca sinod și ca consistoriu, ca sĕ se caseze acest curs estraordinariu și nimeni ca noi nu ar dorì sĕ nu mai aibă de a face cu „moraliști,“ cum se ḑice pe la noi. Dar e imposibil. Sunt locuri păduroase, comune sĕrace și foarte risipite cu o dotațiune pentru preoți mai de nimic, — acì fără cursul estra-ordinariu nu putem sĕ ne susținem credincioșii. Nu află nimic genant pentru archidiecesă în propunerea comisiunii, crede deci că ea se poate primi.

Nicolau Zigre: În forma dată nu poate primì propunerea comis., face deci contrapropunerea, ca partea privitoare la cursul estraordinariu sĕ se lase cu totul afară. În desvoltarea părerilor sale își esprimă dorința, ca sĕ se reguleze odată în mod uniform cualificarea preoților nostri la cursurile clericali din diferitele eparchii prin prescrierea de manuale și plan de învĕțămênt comune, ceeace în sinodul archieresc ar fi la loc sĕ se reguleze, remânênd ca despre resultat sĕ se facă raport congresului.

V. Babeș: Un episcop e datoriu sĕ îngrijască ca toți credincioșii din eparchia sa fie bogați fie seraci, sĕ aibă preot pentru trebuințele lor, — una; de altă parte lucru probat e, că avem o mulțime de comune atât de sĕrace, încât preotul nu poate conta nici la un venit de 100 fl. pe an. Aceste două stau la noi față în față. Archiereul voiesce sĕ dea preoți la toți, de altă parte oameni cu studii pentru astfel de locuri nu află. De aceea cere modificarea propunerii comisiunii în acel înțeles, ca sĕ se recomânde căutarea unei modalități, pentru de a se afla preoți cualificați și în acele comune lipsite. Dacă aceasta nu se face, ori ce conclus e zadarnic.

Punêndu-se la vot, se primesce propunerea comisiunii.

Fiind timpul foarte înaintat ședința se ridică la oarele 2½ p. m., anunțându-se ședința procsimă pe mâne la 10 oare dimineața.

Revista politică.

Senatul frances a votat asupra proiectului de lege pentru espulsarea principilor descendenți ai fostelor case domnitoare francese. Resultatul votării este o maioritate de 34 voturi pentru proiectul așternut de camerĕ. Guvernul nu s'a așteptat la o maioritate atât de însemnată, și dacă ea totuș s'a putut face, meritul este eschisiv al ministrului president. Dl de Freycinet și-a dat toată silința pentru ca sĕ convingă pe senatorii republicani despre necesitatea espulsărilor. El a vorbit cu succes și a făcut mare impresiune cu deosebire prin aceea, că a respins cu toată hotărîrea acea presupunere, ca și când proeictul ar fi emanat dela radicali și guvernul ar fi fost silit sĕ facă concesiuni. „Guvernul a fost, ḑice dênsul, care a luat inițiativa; și ia rĕspunderea în fața țĕrii și a istoriei asupra-și.“ Cu toate aceste reise din vorbirea lui Freycinet, că proiectul l-a recomandat senatului spre primire mai mult numai silit de împrejurări. Căci a încungiurat în vorbirea sa de a lăuda legea sau de e esagera pericolul, ce ar putea amenința din partea prinților, mărginindu-se însĕ de a schița în colori cu atât mai vii urmările rele, pe cari le-ar putea avea votul de neîncredere al senatului. El a pus întrebarea: bine și consult ar fi, între astfel de împrejurări, sĕ se nască disonanță între senat și camerĕ? Asta a hotărît. Maioritatea acelora, care a votat pentru proiectul de espulsare, nu este de loc mulțămită cu mĕsurile luate, dar i-a fost teamă de a întra în conflict cu camera, i-a fost teamă de crisa ce s'ar fi putut nasce și a preferit a satisface cererii ministrului president. În tot casul mai bine este așa cum s'a făcut, căci în cas contrariu s'ar fi putut pune pe tapet o astfel de crisă ministerială, care sĕ fi sguduit până în temelii relațiunile interne ale Franciei.

Gladstone 'și-a terminat partea întâiă a campaniei sale electorale întreprinse în Scoția. Deodată cu dênsul și șefii oposiționali Churchill, Smith și Hichs-Beach au ținut discursuri electorale înaintea alegĕtorilor lor. Manifestul lordului Churchill este de o natură foarte agresivă; Sir Michael Hichs-Beach a accentuat în fața alegĕtorilor sei din Bristol, că drepturile Irlandei nu sunt nici mai mari nici mai mici decât cele ale Marei Britanie. Privilegiile cât și nedreptățile politice trebue sĕ se egaliseze în toată țara.

Urmările votului camerei comunelor engleze încep a se ivì în sinul acelor oameni periculoși din Irlanda, pe cari îi cunoascem sub numele de feni. Fenii ar fi adresat o circulară cătră toate centrele societății lor republicane din regatul engles, în care se spune, că este datorința fenilor a pretinde punerea în viață a planului Gladstone-Parnell, dacă nu s'ar putea pe altă cale, chiar și cu pericolul vieții lor.

Varietăți.

* (Necrolog.) **Petru Prodan,** în urma unui morb scurt, și-a dat nobilul seu suflet în mânile Creatoriului, Sâmbătă în 7/19 Iuniu 1886 p. m. la 5 oare, în al 67-lea an al mult agitatei și sbuciumatei sale vieți. În timp de 26 ani a muncit decedatul pe sterilul și spinosul têrêm al instrucțiunii naționale, funcționând ca învĕțătoriu, și în urmă în decurs de 12 ani ca scriitoriu la tribunalul regiu ung. din Alba Iulia până la încetarea din vieață.

Îl deplâng soția Maria Prodan, fiicele: Victoria, Elena, Eugenia mărit. Weber și fiul Ioan.

Fie-i țĕrîna ușoară!

* (Programa esamenilor publice la institutul Andreian pedagogico-teologic greco-resăritean în Sibiiu cu finitul anului 1885/6).

Marți, 17 Iunie: Enciclopedia cl. anul I. profes. Dr. I. Crișan. Esegesa și Ermeneutica cl. anul I. profes. I. Ghibu. Limba română ped. I, II, III. prof. Dr. D. P. Barcianu.

Miercuri, 18 Iuniu: Dreptul canonic cl. anul III. profes. I. Popescu. Istoria bisericească ped. anul I, profes. Dr. I. Crișan. Patristica cl. a. II, profes. Dr. I. Crișan. Limba și literatura română cl. a. II. prof. Dr. D. P. Barcianu.

Joi, 19 Iuniu: Limba maghiară ped. anul I, II, III. profes. Dr. I. Crișan. Didactica și Metodica cl. a. II, ped. a. II. prof. Dr. I. Crișan. Istoria naturală ped. anul I, II. prof. Dr. D. P. Barcianu.

Vineri, 20 Iuniu: Pastoralul, Liturgica, catichetica cl. III prof. I. Hannia. Omiletica cl. a. III profes. I. Ghibu. Comptabilitatea cl. a. III și ped. a. III. profes. D. Comșa. Computul ped. a. II, profes. D. Comșa.

Sâmbătă, 21 Iuniu: Morala cl. a. II, profes. I. Hannia. Isagogia cl. a. I, profes. I. Ghibu. Istoria universală ped. a. I, II și III profesor I. Ghibu. Istoria patriei ped. a. I, II și III, prof. I. Ghibu.

Luni, 23 Iuniu: Logica și Psichologia cl. a. I. prof. I. Popescu. Psichologia ped. anul III, prof. I. Popescu. Pomăritul cl. a. II și ped. a. II. prof. D. Comșa. Fisica ped. a. III. profes. D. Comșa.

Mercuri, 25 Iuniu: Dogmatica și Polemica cl. a. II. profes. I. Popescu. Religia ped. a. II și III. prof. I. Ghibu. Legumăritul cl. a. I și ped. a. I. prof. D. Comșa.

Joi, 26 Iuniu: Istoria bisericească cl. a. I, prof. Dr. I. Crișan. Plantologia cl. a. III și ped. a. III. prof. D. Comșa. Computul ped. a. I. prof. D. Comșa.

Vineri, 27 Iuniu: Pedagogia generală cl. a. III. ped. I. Popescu. Geografia ped. anul I, II și III. prof. Dr. D. P. Barcianu.

Sâmbătă, 28 Iuniu: Cântările bisericesci și tipicul, toți clericii, prof. D. Cunțan. Musica vocală și instrumentală toți elevii, profesor G. Dima. Gimnastica, toți pedagogii, profesor Dr. I. Crișan.

Duminecă, 29 Iuniu: După serviciul divin în biserică, închieerea solemnă a anului scolastic. Conferența profesorală pentru stabilirea clasificațiunilor.

Luni, 30 Iuniu: Publicarea clasificațiunilor și estradarea testimoniilor.

Sibiiu, din conferența profesorală ținută la 8 Mai 1886.

I. Hannia,
director.

* (Esamenele publice la scoala capitală gr. or. din Rĕșinari) cu finea anului scolastic 1885—6 se vor ținea după următoriul program:

Luni, în 23 Iuniu a. c. st. v.

Dela 8—10 oare clasa I de băieți; dela 10—12 oare clasa a II. de băieți; dela 3—5 clasa III. de băieți.

Marți, în 24 Iunie a. c. st. v.

Dela 9—12 oare clasa IV. de băieți; dela 2—4 oare clasa I. de fetițe; dela 4—6 clasa II. de fetițe.

Mercuri, în 25 Iuniu a. c. st. v.

Dela 8—10 oare clasa III. de fetițe; dela 10—11 oare clasa a II și a III de fetițe, economia de casă și lucrul de mână femeesc.

Dela 11—12 oare corul de băieți și băete va esecuta unele cântări bisericesci și poesii.

La 12 oare escursiune în grădina scolară.

Fie-care esamen se încheiă cu cântări sub conducerea învĕțătoriului de cant.

Esercițiĭ gimnastice se vor face cu fie-care clasă de băieți, după finirea esamenului.

La aceste esamene are onoare direcțiunea a învita pe toți amicii și bine-voitorii scoalei noastre.

* („Reuniunea sodalilor români din Cluș“) va arangea o petrecere de vară luni în 28 Iuniu st. n. 1886, în favoarea fondului seu în grădina la capul turcesc (Törökfö). Începutul la 6 oare d. p. Prețul întrărei: 50 cr. de persoană. Cu această ocasiune elevilor meseriași li-se-vor împărți vestminte de vară, ear ei se vor produce cu cântece și perorări. Suprasolvirile se primesc cu mulțămită și se vor cuita pre cale ḑiuaristică.

* (Spirtul românesc în Triest.) Cetim în „Pester Lloyd:“ E de mare interes ca sĕ urmărim pas cu pas desvoltarea esportului de spirt din România, cu atât mai vêrtos, căci România numai acum de curênd a devenit o țeară care esportează spirt

Numai mai de ună-ḑi România importa mari cantități de spirt din Ungaria și acum ea a ajuns sĕ fie cea mai înverșunată și primejdioasă concurentă a produselor Ungariei pe piețele din afară.

Prin înființarea premiului de 25 lei pe hectolitru, România nu numai că face concurență Ungariei, dar acaparează din ce în ce mai mult piața Triestului și alungă de pe această piață producțiunea Austro-Ungară. In anul 1885, căci în anii anteriori nu se esporta nimic, s'au esportat din România peste tot numai 18 vagoane de spirt, pe când în anul acesta numai până la sfêrșitul lunei lui Mai, s'au esportat 50 vagoane și pentru luna lui Iunie sunt comandate încă 23 vagoane. Têrgul Triestului, care de altfel e cam slab, astăḑi e stăpânit aproape esclusiv de România și e un lucru firesc, că în asemenea împrejurări situațiunea industriei spirtului în Austro-Ungaria devine din ḑi în ḑi mai nefavorabilă. Dacă nu vom lua în curênd, și chiar acum când ne găsim ntr'un rĕsboi vamal cu România, mĕsuri, prin cari sĕ ținem departe pe România cel puțin de porturile noastre, seau cari ne-ar pune în stare de a putea ține piept concurenței române, interesele noastre agricole vor suferi pagube simțitoare.

* (Înmormêntarea Regelui Ludovic II.) La 19 c. 12 oare din ḑi a avut loc înmormêntarea Regelui Ludovic de Bavaria. Mulțimea ce se adunase din toate părțile ca sĕ asiste la aceasta tristă serbĕtoare, nu se poate descrie. Stradele, ferestrile, balcoane și coridoare, erau îndesate și gemeau sub înbulzala publicului adunat. Pe coperișele caselor, la locuri din cele mai espuse și periculoase se urcau oamenii numai ca sĕ poată arunca încă o privire asupra carului ce ducea sicriul acoperit de flori și cunune a Regelui. Timpul era rece și ploios. Abia une-ori se zărea o raḑă auriă sclipind un minut asupra acestei icoane triste, și luminând asupra mulțimei ce inundase reședința, a cărei Rege nefericit zăcea învĕlit de întunerecul nopții cei vecinice.

La sunetul sombru al clopotelor, pornise conductul din capela curții residențiale spre biserica sf. Mihail. Spalierele le formau veterani, soldați și organele polițienesci. Carului funebru îi urma principele-Regent, și o mulțime de principi streini și bavarezi, precum și toate deputațiunile trimise anume de curțile și statele strĕine. Episcopul și toată preoțimea sĕvêrșì în biserică sfințirea defunctului. Înainte de a închide sicriul definitiv, membri de curte șopteau Regelui decedat, pătrunși de adêncă durere, ultimul cuvênt de despărțire.

* (Vîrtegiul la Galați.) — Ḑiarele locale ne-aduc amĕnunte asupra furtunei și trombei de apă care a căḑut Luni afară din Galați, unde orĕșenii eșiră la petrecere.

Eată ce spune „Vocea Covurluiului“:

Visitatorii serbării dela Calica, lângă Galați, cel puțin cei ce au întârḑiat mai mult, au fost eri în un adevĕrat pericol. O trombă de apă a căḑut eri pe la oarele 2 și jum. p. m. și în 10 minute un torent furios de apă amestecată cu grindină a umplut valea, distrugênd și târând tot ce întâlnea în cale. Ambele părți au fost într'un moment isolate una de alta. Corturi, mese, bucate, haine, pălării, umbrele, etc. ce se aflau în calea torentului au fost luate, lumea ne gândindu-se decât cum sĕ se refugieze pe locurile mai înalte.

Casa proprietariului, unde se aflau mai multe familii, a fost inundată, și abia cu mare greutate, grație unor tineri au putut fi scăpați. Femeile și copiii leșinară. Toți mergeau în apă până la gât. Ni se semnalează cu deosebire devotamentul dlor Alfons Nicolini, Senti, Străjescu, Weltman, șeful gărei și alte persoane ce n'au putut fi recunoscute întru scăparea persoanelor amenințate. Dl Weltman cu deosebire, găsind o saca, punea pe ea femeile și copiii, pe cari îi trăgea afară diin apă el singur. A stat asfeliu în apă o oară și jumĕtate, vênăt de frig și suferință.

Casa s'a dărîmat, și dacă persoanele ce se aflau în ea n'ar fi fost scoase încă o jumĕtate de oară, ar fi fost acoperite sub ruinele ei.

Torentul rupênd terasamentul căiei ferate, trenul n'a mai putut circula și ne fiind trăsuri, lumea muiată și plină de noroiu din cap până 'n picioare a trebuit sĕ se întoarcă pe jos seara în oraș. În această stare tristă traversau asară stradele orașului spre a se întoarce acasă. Un spectacol trist oferea privirilor locul desastrului.

Se ḑice, dar n'am putut verifica, că s'ar fi întêmplat și nenorociri. Astfeliu un copil ar fi fost luat de torent și ar fi perit.

Multe familii, ce au fost apucate de ceealaltă parte a curentului, au rĕmas prin sat, și nu s'au putut întoarce decât astăḑi în oraș.

Nr. 185. [1321] 1—3

CONCURS.

Fiind a se deschide cu 1 Septembre a. c. st. n. scoala civilă de fete cu internat a asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, prin aceasta se escrie concurs pentru ocuparea a 3 posturi de profesor, dintre cari unul va fi numit și director, și a doue posturi de profesoare, dintre cari una va fi numită directoară a internatului.

Doritorii de a ocupa vre-unul dintre posturile de profesor au sĕ presente următoarele documente:

a) atestat de botez;

b) document despre cualificațiunea cerută prin legea statului pentru ocuparea de posturi de profesor la scoale civile;

c) o arătare în scris despre studiile pregătitoare și despre ocupațiunea de până acum;

d) arătarea specialității pentru care este pregătit cu deosebire

și *e)* fiind limba română limba de propunere, sĕ dovedească, că posede perfect limba în vorbire și în scriere.

Pentru posturile de profesoare se cere pe lângă cualificațiunea amintită mai sus, și cualificațiunea specială pentru lucrul de mână și vêrsta de cel puțin 20 ani.

Concurenții cari vor dovedi aptitudine specială în privința cunoascerei și a limbei germâne, franceze, sau altei specialități de scoală, vor avea preferență între cei altcum cu pregătiri egale.

Fie care concurent, care va fi ales profesor sau profesoară se obligă a propune până la macsimul de 30 oare pe sĕptĕmână.

Cu posturile acestea de profesori sunt împreunate următoarele beneficii:

a) profesorilor salariu anual de câte 700 fl, v. a, și 150 fl. v. a. bani de cuartir;

b) profesoarelor, pe lângă întreaga întreținere în internat (cost, locuință, încălḑit, luminat, spălat) salariu anual de 400 fl. v. a.

c) profesorului numit director, adaos la salariu de 100 fl. pe an, și adaos de 50 fl. pe an la bani de cuartir, eventual corĕspunḑĕtoriu in natura;

d) profesoara numită directoară a internatului, adaos la salariu de 100 fl. v. a. pe an.

Concursele însoțite de documentele numite mai sus, sĕ se presente subsemnatului comitet până la 31 Iuliu st. n. a. c.

Din ședința comitetului asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută la Sibiiu în 16 Iuniu st. n. 1886.

Iacob Bologa,	*Dr. D. P. Barcian,*
v.-pres.	secretariu.

Turnătoriă
de clopote și de metal
a lui
Antonie Novotny
se recomandă pentru facerea de clopote nouă, pentru turnarea din nou a clopotelor sparte de toată mărimea, precum și pentru construirea a mai multor clopote în acord harmonic, oferind garanța pe mai mulți ani. Montate cu chivere (coarne) de lemn, fer turnat și bătut; astfeliu construite, că după ce sunt usate pe o parte se poată fi învêrtite cu înlesnire în ori-ce direcțiune, prin ceea ce se evită creparea lor.

Cu deosebire recomand
clopotele găurite și premiate
inventate de mine, care au un ton mai lung, mai puternic și mai adênc, ca cele de sistemul vechiu; un astfeliu de clopot în greutate de 300 punți egalează pe unul de 400 punți.

Recomand mai departe scaune din fer bătut pentru clopote, solide și frumoase, clopote pentru orologiu sau discuri pentru **oroloage** și **toace** din metal, precum și toate celelalte articole de alamă și metal aparținătoare de această categoriă, cu prețurile cele mai moderate. Se construesc clopote și pre lângă plătire făcută în rate.

Clopote dela 300 punți în jos, precum și stropitoare de mână se află totdeauna per magazin.

Pentru comande binevoitoare, care se efectuiază solid și cu punctualitate, se recomandă [1033] 17
Antonie Novotny.
Timișoara, Fabrică.

Anunciu.
În 1 Iuliu n. anul curent subsemnatul va deschide în casa sa propriă din Orĕștie, **piața mică Nr. 2**
Salon de frisat, de tuns și ras
și se roagă de bunăvoința și sucursul p. t. public.
Orĕștie, în 23 Iunie 1886.
Ioan Andrescu,
[1322] 1—1 frisor.

Câștig sigur!
Persoane solide **din ori-care strat al societății,** cari voiesc sĕ se ocupe cu **vênḑarea de losuri de stat și premii, permise prin lege,** plătind **conform articlului de lege XXXI din a. 1883** în rate, — pot sĕ fie aplicați prin noi ori unde, pe lângă niște **condițiuni foarte bune. Cu oare-care sirguință poți dobândi fără capital și risico dela 100 până la 300 fl. la lună.** [1309] 4—6
Ofertele provĕḑute cu indigitarea ocupațiunei presente sunt a se adresa la
Hauptstädtische-Wechselstuben-Gesellschaft.
Adler & Cnie., Budapesta.

Materie pentru haine
din lână trainică pentru un bărbat de statură mijlocie.
3.10 metre un **rênd de haine**
4 fl. 96 cr. din lână bună de oaie;
8 „ — „ din lână mai bună de oaie;
10 „ — „ din lână fină de oaie;
12 „ 40 „ din lână de tot fină de oaie.

Plaiduri de călĕtorie dărabul fl. 4, 5, 8 până la 12. Stofe pentru haine foarte fine, pantaloni, paltoane de purtat și pentru ploaie Tüffl, Lode, Commis, Cammgarn, Cheviots, Tricots, cârpe pentru dame, stofe pentru biliard, Peruviens, Dosking se află la
întemeiat **Joh. Stikarofsky,** — la 1866. —
deposit de fabrică în Brünn.
Modele franco. Pentru croitori cărțile de modele **nefrancate. Trimiteri cu rambursă** preste 10 fl. **gratuit.**

Am totdeauna un deposit de stofe în valoare de preste fl. 150,000, și este în urma negoțului universal lucru natural că remân bucăți de câte 1 până la 5 metri **ca rest,** de aceea asemenea rĕmășițe trebuie sĕ le vênd **în preț de tot moderat. — Modele din aceste stofe nu se pot trimite,** cele neconvenabile se reprimesc în **schimb** sau se **înapoiază banii.** (Observ, că și alte firme reprimesc în schimb resturile trimise, poate pentru marfă și mai rea, dar **banii nu o înapoiază).**

Din causa **imitațiunilor** prin **firmele înșĕlătoare** și **nesolide,** sunt decis a părăsi publicațiunile în jurnale, și rog pe on. public a-'și lua notiță despre **firma mea solidă** și a me onora cu comande, cari se vor efectuì cu cea mai mare băgare de seamă.

Corespondențe se primesc în limbile: germană, bohemă, ungurească, polonă, italiană și franceză. [1259] 16—20

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 15 Aprilie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	3.15	—
Budapesta	6.47	1.45	7.29	6.20
Szolnok	11.22	3.51	8·27	9.26
P. Ladány	2.20	5.28	5.58	11.40
Oradea-mare	4.39	6.41	8.37	1.28
	—	6.46	9.37	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11
Mező-Telegd	—	7.14	10.28	2.34
Rév	—	7.42	11.36	3.18
Bratca	—	—	12.10	3.41
Bucia	—	—	12.46	4.01
Ciucia	—	8.31	1.48	4.26
Huiedin	—	9.01	3.09	5.08
Stana	—	—	3.42	5.27
Aghireș	—	—	4.12	5.50
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluș	—	10.01	5.17	6.43
	10.20	—	—	7.03
Apahida	10.52	—	—	7.26
Ghiriș	12.37	—	—	8.54
Cucerdea	1.48	—	—	9.43
Uioara	1.57	—	—	9.51
Vințul de sus	2.06	—	—	9.58
Aiud	2.36	—	—	10.24
Teiuș	3.14	—	—	10.59
Crăciunel	3.45	—	—	11.28
Blaș	4.06	—	—	11.44
Micăsasa	4.45	—	—	12.18
Copșa mică	5.40	—	—	1.01
Mediaș	6.01	—	—	1.22
Elisabetopole	6.40	—	—	1.56
Sighișoara	7.35	—	—	2.44
Hașfalĕu	8.01	—	—	3.02
Homorod	10.05	—	—	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	6.03
Feldioara	12.14	—	—	6.35
Brașov	1.09	—	—	7.14
	1.50	5.30	—	—
Timiș	2.48	6.07	—	—
Predeal	4.56	7.45	—	—
Bucuresci	9.40	14.45	—	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.45	—
Predeal	—	9.30	12.50	—
Timiș	—	11.11	1.40	—
Brașov	—	11.44	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Hașfalĕu	10.10	—	7.37	—
Sighișoara	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaș	11.54	—	9.43	—
Copșa mică	12 12	—	10.02	--
	12.37	—	10.30	—
Micăsasa	12.56	—	10.50	—
Blaș	1.30	—	11.29	—
Crăciunel	1.45	—	11.47	—
Teiuș	2.34	—	12.35	—
Aiud	2.55	—	1.04	—
Vințul de sus	3.17	—	1.30	—
Uioara	3.24	—	1.39	—
Cucerdea	3.36	—	2.07	—
Ghiriș	4.11	—	3.08	—
Apahida	5.36	—	5.08	—
Cluș	5.56	--	5.35	—
	6.16	6.08	—	8.—
Nadisul ung	6.37	—	—	8.34
Ghîrbou	6.53	—	—	8.59
Aghire	7.08	—	—	9.56
Stana	7 34	—	—	10.16
Huiedin	7.55	7.14	—	11.04
Ciucia	8.37	7.43	—	12.17
Bucia	8.53	—	—	12.47
Bratca	9.12	—	—	1.21
Rév	9.31	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	10.06	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.25	—	—	3.39
Várad-Velencze	10.35	—	—	3.55
Oradea-mare	10.41	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.50	10.38	1.45	5.35
Szolnok	3.06	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	10.05	10.30
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.—	—
Budapesta	—	8.05	8.—
Szolnok	—	11.02	12.—
Arad	—	3.37	5.55
	—	4.—	6.05
Glogovaț	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliș	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborșin	—	6.42	8.58
Zam	—	7.14	9.28
Gurasada	—	7.43	9.56
Ilia	—	8.01	10.17
Branicîca	—	8.21	10.38
Deva	—	8.47	11.05
Simeria (Piski)	—	9.40	11.55
Orĕștia	—	10.10	12.24
Șibot	—	10.34	12.53
Vințul de jos	—	11.04	1.22
Alba-Iulia	—	11.31	1.40
Teiuș	—	12.05	2.24

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.09	3.56	—
Alba-Iulia	11.56	4.27	—
Vințul de jos	12.20	4.53	—
Șibot	12.25	5.19	—
Orĕștia	1.19	5.41	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicîca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborșin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	6.18	9.49	—
Radna-Lipova	6.57	10.23	6.14
Pauliș	7.12	10.37	6.30
Gyorok	7.27	10.52	6.47
Glogovaț	7.56	11.18	7.17
Arad	8.10	11.32	7.32
	9.—	12.27	—
Szolnok	2.39	5.10	—
Budapesta	6.50	8.16	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	12.27	3.23
Hațeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Banița	3.35	6.07
Petroșeni	4.04	6.39

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	8.18
Aradul nou	6.25	8.32
Németh-Ságh	6.50	8.51
Vinga	7.19	9.07
Orczifalva	7.38	9.20
Merczifalva	7.56	9.32
Timișoara	8.42	10.09

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.49	9.33
Banița	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Hațeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	6.07
Vinga	6.52	6.32
Németh-Ságh	7.06	6.53
Aradul nou	7.21	7.24
Arad	7.53	7.40

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	5.50	1.24
Șeica mare	6.11	1.11
Loamneș	6.40	2.32
Ocna	7.03	2.01
Sibiiu	7.23	2.44

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	8.16	10.25
Ocna	8.40	10.46
Loamneș	9.06	11.09
Șeica mare	9.35	11.32
Copșa mică	9.59	11.52

Cucerdea—Oșorheiu — Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheța	10.31	4.21
Luduș	10.53	4.43
M. Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireșteu	12.26	6.10
Oșorheiu	12.46	6.30
	1.16	—
Reghinul-săs.	3.08	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.22	4.—
Oșorheiu	6.14	5.52
	6.34	12.25
Nireșteu	6.55	12.55
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	1.24
Cipeu-Iernut	7.37	1.54
M. Bogat	8.07	2.31
Luduș	8.21	2.46
Cheța	8.38	3.06
Cucerdea	9.07	3.40

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Pisk.)	11.30

Ghiriș — Turda

Ghiriș	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriș

Turda	8.20	1.41
Ghiriș	8.41	2.06

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 63 Sibiiu, Marți 17/29 Iunie 1886. **Anul XXXIV.**

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă
la
„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Iulie-Septemvre al anului 1886, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfêrșește cu ultima Iuniu 1886, a-și înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie speeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Congresul național bisericesc.

Raport special al „Telegrafului Român.“

VI Ședință dela 13/25 Iunie.

Presenți dintre prelați: archiepiscopul și metropolitul Miron Romanul și episcopul Aradului Ioan Mețian.

Notariu: Coriolan Bredicean.

Ședința se deschide la oarele 10 și ¼ a. m.

Se autentică procesul verbal al ședinței premergĕtoare.

Presidiul presentează cererile de concediu ale deputaților Dionisiu Poenariu (8 ḑile) și Iosif Seracin (8 ḑile.) Se acoardă.

Deputatul Iosif Suciu: Considerând starea cea de tot miseră a preoților nostri, pentru îmbunătățirea soartei cărora până acum încă aproape nimic nu s'a făcut, considerând că cu toate aceste sarcinile nu ca sĕ scaḑă, dar din ḑi în ḑi se sporesc și se măresc, considerând în sfêrșit, că preoțimea în foarte multe locuri e avisată așa ḑicênd numai eschisiv la stolă, a cărei venite printr'un feliu de cerșit numai le poate scoate, — propune ca congresul sĕ iee o hotărîre pentru întreaga metropolie, ca cel puțin echivalentele și adausele de contribuțiuni ale sesiunilor parochiale, ale căror usufructuari sunt preoții, — sĕ se solvească din mijloacele bisericii.

Propunerea se predă comisiunei bisericesci.

La ordinea ḑilei continuarea raportului comisiunei verificătoare.

În numele acestei comisiuni, raportorul R. Pațița propune verificarea deputaților aleși în cercurile electorale Pesteș: Ioan Papp și Tinca: Dionisie Poenariu.

Se verifică.

Neverificați mai sunt 3 deputați, ale căror credenționale până acum nu s'au înaintat congresului.

Urmează continuarea raportului comisiunei bisericesci, asupra raportului senatului bisericesc al consistoriului metropolitan. Raportor Teodor Fășie.

Punct f. (Sporirea proceselor matrimoniale și disciplinare.)*)

Nic. Cristea cere sĕ se cetească și punctul g. al raportului comisiunei, deoarece însĕ congresul, fiind vorba de o discusiune specială, nu se învoiesce, — renunță la cererea sa și continuă precum urmează. Nu sciu, dar așa mi se pare, că comisiunea în privința stêrpirii concubinatelor propune mijloace morale. Eu de aceea ași fi voit sĕ aud și punctul următoriu, pentrucă țin, că aceste 2 puncte ar trebuì combinate într'unul, și conclusul ce s'ar aduce sĕ se refere la ambele puncte. S'ar părè la prima vedere, că nu este nici o corelațiune între unul și între celalalt punct, — dar este; căci sporirea proceselor divorțiale e în strînsă legătură cu sporirea concubinatelor. Sciu din esperiință, că de multeori ne vin pela consistoriu cause divorțiale, cari trebue sĕ se resoalve din necesitate cu divorțiu, numai ca sĕ împedecăm căsătoriile ilegale. Sciu casuri, că s'au făcut propuneri din partea oficiilor protopresbiterale, ca consistoriul sĕ fie mai indulgent, de câteori sunt în vorbă căsătorii ilegale. Eu rĕul acesta îl privesc nu numai din punctul de vedere bisericesc, din care trebue aci privit, ci și din alt punct de vedere. Din punct de vedere social. Nu ajunge deci numai recomandarea, ca sĕ se împedece rĕul, trebue sĕ ajungem la niște mijloace, cu ajutoriul cărora, sĕ-i putem pune stavilă. Mijloacele propuse de comisiune, sunt ca și mijloacele de casă. Ele pot ajuta ceva numai la începutul boalei, dar dacă cangrena a prins deja rădăcini, trebue sĕ întrevină medicul, dacă nu cu cuțitul, de sigur cu mijloace mai drastice. Și biserica așa trebue sĕ proceadă, de vrea încetarea concubinatelor, carea ar avè de urmare de sigur și reducerea numĕrului proceselor divorțiale în mod foarte esențial. Nu voiu sĕ fac propunere în merit; dar considerând momentuositatea lucrului din întrebare, ași fi de părere, ca punctele f. și g. sĕ le înapoiem comisiunii, ca sĕ mai cugete odată bine asupra causelor proceselor divorțiale și a concubinatelor, și pe basa unui studiu asupra lucrului sĕ ne vină cu o propunere detaiată, care sĕ nu fie de natura mijloacelor de casă, ci de natura unui mijloc mai drastic.

Ioan Bartolomei. Fiindcă s'a făcut imputarea, după dênsul nemeritată, că procesele disciplinare se sporesc prea tare, se simte datoriu a da, cu privire la diecesa Caransebeșului unele deslușiri. O face aceasta ca nu cumva congresul sĕ fie indus în eroare. La consistoriul din Caransebeș se poartă în evidență toate procesele divorțiale, chiar și cele de natură de tot bagatelă, și conspectul presentat consistoriului metrop., pe basa cărui s'a compus acest raport cuprinde în sine toate aceste cause disciplinare; de aci provine, că ele apar într'un numĕr așa de mare. Cât pentru cele divorțiale poate asigura pe M. Congres, că nu obvin mai multe de 20—30 pe an, dintre cari 6—8 se resoalvă cu divorț. Îm merit spriginesce propunerea comisiunii. Dar fiindcă în raportul consistoriului plenariu este un punct, în care se promite o subșternere specială asupra acestei cestiuni, ar dori, ca deciderea în merit sĕ rĕmână în suspens, până la întrarea subșternerii consistoriale.

P. Cosma e în contra amânării cerute de dep. N. Cristea. Asemenea este în contra părții din propunerea comisiunii, care cere eruarea causelor, pentru cari se sporesc procesele. I se pare, că partea aceasta se basează pe o interpretare falsă a raportului consistoriului metropolitan. Face contrapropunerea: ca raportul senatului bisericesc sĕ se ia numai simplu spre sciință.

Punênduse propunerile la vot, se primesce contrapropunerea deputatului P. Cosma, — luânduse raportul comitetului (punct f.) spre sciință.

Punct g. Sporirea concubinatelor.

Dr. I. Gall nu află suficiente dispositiunile propuse de comisiunea bisericească. Puterea și crescerea morală religioasă, pe care o accentuează comisiunea își are și ea marginile sale foarte restrinse. Ear unde încetă puterea morală, trebue sĕ cerem intervențiunea statului, care și el are aceleași interese ca și biserica, pentru susținerea moralității, căci fără de ea îi pere basa: cetățenii. Dar scim din esperiință, că organele administrative, cu toate ordinațiunile ministeriale nu desvoaltă totdeauna destulă energie în direcțiunea aceasta. De aceea propune, ca sĕ se facă pe cale presidială o representațiune la guvern, în care sĕ se arete cu date statistice detaiate starea lucrului și sĕ se roage ministeriul, de a recerca organele administrative, ca sĕ ajute biserica în împedecarea căsătoriilor nelegiuite.

Nic. Cristea. Sunt mulțămit dar nn pe deplin cu cele ḑise de antevorbitoriu. Eu ași fi dorit, ca spre scopul unei mai serioase studiări, obiectul sĕ se fi luat dela ordinea ḑilei, însĕ m. congres nu s'a învoit. Adevĕrat este, că dacă ne va veni statul într'ajutoriu, multe căsătorii nelegiuite s'ar putè delătura, dar rĕul tot nu s'ar stêrpi. Puterea statului e mare, dar și mai mare este puterea morală. Pe asta sĕ punem pondul. Sĕ delăturăm rĕul prin moralitate. De 10 ani de ḑile încoace, an de an se rĕspândesce tot mai mult și mai mult rĕul acesta. De multeori, când combatem aceste nelegiuri, sunt oameni, cari se provoacă la esemplul fețelor bisericesci din localitate; — căci sunt și casuri de aceste. Și noi trebue sĕ ne tragem bine sama cu acest lucru.

La congresul din anul 1878 unul dintre deputații congresuali, care se află și acum în mijlocul nostru, a reflectat la împregiurarea aceasta. Și eu, deși nici decum nu vreau sĕ me înalți prin asta la mărimea lui Pafnuție apĕrătoriul căsătoriei preoților la primul sinod ecumenic, rĕul tot la vĕduvia preoților îl reduc. Preotul rĕmânênd vĕduv, pentru conducerea trebilor sale economice are lipsă de un ajutoriu, de o econoamă, din care cu timpul se derivă concubinatul. De aceea, dacă s'ar afla vr'o modalitate, ca recăsătoria preoților sĕ se poată permite, am putea pune pe preoții în stare de a stavilì rĕul. Cugetă, că ar fi bine, dacă s'ar ruga Venerabilul sinod episcopesc, sĕ iee cestiunea aceasta în serioasă considerare și sĕ ne propună la timpul seu vr'o modalitate, care sĕ ne scoată la liman. (Aprobări.)

I. Bartolomei cetind punctul respectiv din raportul consistoriului plenariu, care se referă la punctul din discusiune, face contrapropunerea, ca deciderea asupra punctului *g)* al raportului bisericesc, sĕ se amâne pe când se va presenta raportul general al consistoriului plenariu.

C. Radulescu primesce propunerea comisiunii, cât pentru propunerea deputatului Cristea, crede că ar fi mai bine, ca aceea sĕ se presenteze separat într'una din ședințele mai de aproape ale congresului.

P. Cosma spriginesce părerea lui I. Bartolomei. Ce privesce representațiunea propusă de dl deputat Gall, observă numai, că representațiuni de acele s'au făcut în repețite rênduri, dar nicicând cu resultatul dorit. Toate bisericile din patrie se ocupă cu delăturarea rĕului, cu care amenință concubinatele, dar cestiunea până aḑi nu a putut sĕ afle o norocoasă resolvire.

N. Cristea: fiind vorba de a se lua acest obiect la discusiune specială, deocamdată îmi retrag propunerea.

Închieindu-se discusiunea, mai vorbesce deputatul Dr. Gall, ca propunĕtoriu, recomandând amandamentul seu spre primire.

Votându-se asupra propunerilor, — se primesce propunerea comisiunii cu amandamentul deputatului Dr. Iosif Gall.

Punct h. (Revisuirea cărților bisericesci și retipărirea lor cu litere latine)

După unele observări făcute de deputatul Constantin Rădulescu, care este în contra propunerii comisiunei credênd că e de prisos a se aduce acì un decis, — Zacharia Boiu și Ioan cav. de Pușcariu cari sprigines propunerea comisiunii: — Congresul primesce această propunere.

Punct i. (Neesecutarea conclusului congresual din 1881 pentru egala îndreptățire a clerului nostru militariu cu cela al altor confesiuni.)

Presidiul congresual observă spre deslușirea lucrului, că pentru esecutarea acestui conclus s'au făcut pași încă la 1879, va sĕ ḑică încă nainte de luarea conclusului de față. Dar nu sunt prospecte de reușită. În privința posiției clerului militariu, nu numai noi, ci afară de clerul rom.-cat., toate celelalte confesiuni stau tot ca și noi.

După această observare congresul primesce propunerea comisiunei.

---

*) A se vedea propunerile comisiunei în nrul trecut.

Cu privire la dificultatea accentuată de unii dintre deputaţii congresuali, că raportul senatului bisericesc fiind manc, n'ar fi consult sĕ se acludă la protocol, congresul în urma deslușirilor date de secretariul metropolitan Leontin Simonescu și deputatul Zacharia Boiu, care arată că mancităţile obvenite nu provin nici din negligenţă, nu sunt nici derogătoare, ci se basează pe diferinţa între conspectele singuraticelor diecese, — congresul primesce propunerea comisiunei cu adausul deputatului Z. Boiu, ca raportul sĕ se acludă la protocol, după ce se vor fi completat mancităţile pe cale scurtă.

La ordinea ḑilei raportul comisiunei organisătoare asupra raportului consistoriului metropolitan plenariu.

Se cetesce raportul din cestiune.

Aflând comisiunea organisătoare acest raport în general corĕspunḑĕtoriu, — congresul la propunerea ei îl primesce de basă pentru desbaterea specială; raportul se va aclude la protocol.

Raportorul I. **Bartolomei** presentează în numele comisiunei faţă cu raportul plenului următoarele propuneri:

1. Cu privire la causele, cari au împedecat convocarea respective întrunirea congresului de faţă la timpul prescris, — fiindcă în obiectul acesta s'a așternut un raport presidial special, — luarea unui conclus în merit sĕ se amâne până la discutarea raportului presidial.

2. La raportul asupra activităţii consistoriului plenar în restimpul dela ultima sesiune încoace, congresul sĕ'și reserve a reveni după ce se va fi efectuit revisuirea actelor și a cancelariei metropolitane.

3. Pașii intreprinși de biserică cu ocasiunea întimpinării Maiestăţii Sale la reconstruatul oraș Seghedin și la Arad, precum și adresele omagiale și Preaînaltele resoluţiuni regesci emanate din aceste incidente, — congresul sĕ le iee spre sciinţă, servindu-i Prea-înalta resoluţiune dto 15 Ianuarie 1885 spre mângăiere.

4. Pașii luaţi pentru salvarea și apĕrarea autonomiei bisericesci și a intereselor noastre culturale când cu proiectul de lege asupra scoalelor medii, — congresul sĕ îi ia spre sciinţă, regretând că acei pași au rĕmas mai departe fără resultat.

Actele sĕ se acludă la protocol.

5 și 6. Representaţiunea consistoriului plenariu la guvern pentru revindicarea scoalelor grăniţăresci și pentru fondul învĕţătoresc, deși au rĕmas fără resultat, — sĕ se ia spre sciinţă, ear actele sĕ se acludă la protocol.

7. Intervenirea fără de resultat a consistoriului la ministrul de culte în contra opririi cărţilor noastre didactice — sĕ se ia cu regret la cunoscinţă, avĕnd consistoriul la timp oportun sĕ revie asupra cestiunii.

8. Pașii luaţi faţă cu ministrul de culte în contra restringerei dreptului disciplinariu asupra învĕţătorilor confesionali, — sĕ se ia spre sciinţă.

9. Cu privire la intenţionata creare a postului de vicariu-archiereu în archidiecesă, — sĕ se relege causa sinodului archieresc, care sĕ'și dee votul canonic încă în decursul acestei sesiuni.

10. Cu privire la esecutarea conclusului Nr. 296 congr. din 1878 referitoriu la 'nceperea colectelor pentru ridicarea unui monument marelui archiereu Andrei, — comisiunea propune a se lua spre sciinţă pașii luaţi de consistoriu, ear acesta sĕ soliciteze din timp în timp continuarea colectelor, și banii adunaţi sĕ-i așeḑe la loc sigur.

Punctele 11, 12, 13 și 14, prin cari se anunţă subșternerea unor regulamente referitoare la procesele divorţiale, afacerile interne ale consist. metrop., administrarea averilor bisericesci, causele neapelabile dela eparchii, și a unor propuneri cu privire la înfiinţarea unei preparandii de învĕţătorese și a unei academii teologice, — sĕ se iee spre sciinţă.

15. Arĕtarea asupra progresului stării materiale a metropoliei prin sporirea fondurilor metropolitane — și

16. Raportul despre împărţirea efeptuită a fondurilor comune ale dieceselor Arad și Caransebeș, — sĕ se iee spre sciinţă.

17. Faţă cu decedaţii foști asesori consistoriali metropolitani I. Barac, Velcean, Dr. D. Răcuciu și Anania Trombiţaș, — congresul sĕ'și esprime condolenţa prin sculare, rĕmânênd a se împlini vacanţele prin alegere nouă.

Toate propunerile comisiunei organisătoare de sub 1—17 se primesc din partea congresului fără discusiune, esprimându'și acesta regretele faţă cu reposaţii asesori prin sculare.

V. **Babeș**: Avem încă o mică cestiune tot dela comisiunea organisătoare. S'a statorit în trecut ca fie-care eparchie sĕ contribue cu câte 1200 fl. pe an pentru susţinerea organelor metropolitane. La congresul din 1881 s'a cerut sĕ se admită principiul după numĕrul sufletelor. Acum ear consistoriul din Caransebeș așterne o representaţiune către congres, ca repartiţia contribuirilor pentru susţinerea metropoliei, sĕ se facă după numĕrul sufletelor și nu în mod egal, după diecese. Comisiunea organisătoare a aflat că alt principiu mai înalt este de a se considera la locul acesta, — acela, că diecesele între sine sunt pe deplin egale în toate, și tot în mod egal sunt representate în congres, de aceea comisiunea crede, că principiul după numĕrul sufletelor nu se poate admite, ci propune sĕ rĕmână în vigoare modul de egală contribuire pentru fie care eparchie.

Congresul primesce propunerea comisiunei.

La ordinea ḑilei raportul comisiunei petiţionare. Raportor: Ioan **Ţĕran**.

Cercetând comisiunea cea mai mare parte a petiţiunilor întrate, face următoarele propuneri:

1. Rugarea învĕţătoriului Ioan Simu din Reșiţa montană, sĕ se transpună consistoriului metropolitan spre competentă afacere.

Se primesce.

2. Rugarea mai multora din Secușigiu, în care se cere restituirea în postul seu de învĕţătoriu a lui Damaschin Mărgineanţu, — sĕ se transpună consistoriului metropolitan spre luare în consideraţiune.

Asupra acestui punct se desvoaltă o discusiune mai îndelungată, la care iau parte deputaţii Dr. I Gall, C. Radulescu, Prea Sânţia Sa dl episcop al Aradului Ioan Meţian și Vincenţiu Babeș.

Dr. I. **Gall** face propunerea: sĕ se omită din propunerea comisiunei cuvintele „spre luare în consideraţiune."

C. **Rădulescu** ca și în comisiune, așa și acì stărue pe lângă propunerea presentată prin raportorul I. Ţĕran.

P. **Sa Dl episcop al Aradului** face unele reflecsiuni la espresiunile antevorbitorului, că conclusele consistoriului metropolitan nu s'ar fi esecutat din causa nerespectărei lor. Nu s'au esecutat, fiindcă intrevenind guvernul a făcut imposibilă esecutarea.

Vinc. **Babeș** făcênd esposeul afacerii, pe care bine o cunoasce, propune aditamentul, ca sĕ se decidă la consistoriu în urgenţă asupra ei.

Presidiul observă că peste mĕsură multe petiţiuni întră la sinoadele și congresele noastre, cari n'ar avè loc acì. Crede, că noi nu putem întra prea afund în tractarea lor, deoarece nu suntem for judiţiar. Sĕ se dedee oamenii a nu pretinde dela noi ca congres, sĕ le resolvim rugările în merit.

Punêndu-se la vot propunerile, — se primesce propunerea comisiunei cu aditamentul de urgenţă al deputatului Vinc. Babeș.

3. Rugarea cantorului Clonţu din Bohoiţ care cere un ajutoriu, — sĕ se transpună consistoriului archidiecesan, recomandându-se în deosebita-i considerare.

Eug. **Brote**: Nu se poate da la consist. archidiecesan rugarea, deoarece petentul s'a adresat nu sinodului archidiecesan ci congresului. Dar metropolia nu dispune de fonduri spre acest scop, — de aceea face contrapropunerea, ca rugarea sĕ se respingă.

Congresul respinge propunerea comisiunii împreună cu rugarea cantorului Clonţu.

4. Rugarea preoţilor de pe Valea Almașului pentru de a se norma competinţele stolare în mod uniform în toată metropolia, și birul preoţesc sĕ se statorească cu 1 fl. 30 cr., — comisiunea propune, ca, deși obiectul are formă de petit, dar totuș fiind de natură regulătoare în organismul bisericesc, sĕ se transpună comisiunei organisătoare.

Esc. Sa Dl archiep. și metropolit crede că n'ar fi cu cale sĕ se primească acì propuneri dela persoane, cari nu fac parte din congres.

Ioan **Slavici** observă, că petiţiunea se ocupă cu o cestiune, care seamănă foarte mult cu ceea sulevată în propunerea deputatului I. Suciu dela începutul ședinţei. El nu poate lua asupra'și propunerea, dar poate că s'ar găsì cineva, care s'o facă, și atunci ea se va putè preda comisiunei competente.

Eug. **Brote** spriginesce propunerea comisiunii.

Const. **Radulescu**, vĕḑênd, că în cas de nu primesce nimeni de ale sale propunerile petiţiunii, e vorba sĕ se respingă rugarea, — dechiară, că primind asupră'și acele propuneri, sĕ fie privit ca propunĕtoriu.

La propunerea deputatului Dr. I. **Gall**, se decide, ca petiţiunea sĕ se predee comisiunei bisericesci, care are în studiare și propunerea deputatului Suciu.

5. Faţă cu gravaminele preoţilor din Satul nou pentru dotarea unei a treia parochii (protopresbiterale) înfiinţânde, — causa fiind resolvită în mod definitiv și la eparchie, — se propune ca petiţiunea sĕ se restitue petenţilor spre luare la cunoscinţă și conformare.

Deputaţii C. **Radulescu** și I. **Bartolomei** dau unele deslușiri. Mai vorbesc la cestiune Dr. **Gall**, A. **Nicoară**, N. **Cristea** și I. Lenger, care propune ca obiectul sĕ se redee comisiunii.

Se primesce propunerea comisiunii ca dechiarându-se causa resolvită în decursul timpului, sĕ se redee rugarea petenţilor.

Fiind timpul înaintat, ședinţa se ridică la oarele 1 și $^3/_4$, anunţându-se ședinţa procsimă pe mâne Sâmbătă la 10 oare dimineaţa.

Revista politică.

Sesiunea de ăst an a **dietei ungare** s'a închis printr'un rescript regal Sâmbătă în 14/26 a l. c. Multe și momentuoase legi a adus în această sesiune trecută parlamentul ţĕrii, rĕmâne numai ca timpul sĕ arete întru cât vor fi ele salutare și întru cât nu. Reformei casei de sus i-a urmat lungirea mandatului deputaţilor dietali dela 3 la 5 ani, apoi un colos întreg de legi administrative și legea pentru gloate. Vr'o lege în cestiunea naţionalităţilor nu se poate înregistra în cronica parlamentară a anului espirat, dar un lucru stă, că de ani încoace, cestiunea naţionalităţilor nu s'a ivit în atâte rênduri și sub forme atât de diferite, ca cu ocasiunea desbaterilor mai mari din anul acesta. Cine scie, poate sĕ fie acesta primul pas spre resolvarea fericită a ei.

„Neue Freie Presse" se plânge amar de **starea economică** în care a ajuns Austria și ḑice:

Regretabila luptă politico-vamală, ale cărei consecinţe astăḑi încă nu pot fi pe deplin cunoscute, se vede că într'atâta a absorbit atenţiunea ministeriului nostru de comerciu, în cât oamenii nostri conducĕtori nu mai au nici o pricepere pentru îngrijirea raţională a numĕroaselor și variilor interese economice, astăḑi periclitate. Altfeliu nu ne putem esplica, cum se întêmplă, că nu se arată nici cel mai mic interes pentru asemenea mĕsuri, cari sĕ asigure o despăgubire pentru pieţele astăḑi tot mai puţin deschise producţiunei austriace. Cu imperiul german, peste ale cărui graniţe trecea mai mult de 60 la sută din comerciul nostru esterior, stăm dela 1878 în cele mai încordate relaţiuni politico-comerciale; din causa aceasta întregul apus european ni s'a înstrăinat, ceea-ce se poate vedea destul de clar din bilanţul de plată. Cu România, care urma imediat din punctul de vedere al importanţei politico-comerciale, s'a început un resbel vamal, care din nenorocire în curênd va lăsa rane adânci multelor industrii și instituţiunilor de transport ale Austriei. Cu Rusia a încheia astăḑi relaţiuni comerciale mai strînse, nici vorbă nu poate fi. N'a mai rĕmas dar decât speranţa de a esploata mai bine acele ţĕri, unde comerciul maritim ne înlesnesce întrarea directă și cari ţĕri până acum n'au pus pedeci sau restricţiuni produselor austriace. Între aceste se numĕră, afară de Italia, Levanta, orientul îndepărtat în special Ostindia britanică și statele din America de sud.

„Neue Freie Presse" recomandă prin urmare guvernului sĕ dea toată atenţiunea portului dela Triest; sĕ desfiinţeze portofrancul și sĕ-l înlocuiască prin intreposite bune.

Germania și România.

Cabinetul lui I. C. Brătianu, către care noi românii de dincoaci de Carpaţi în toate timpurile am păstrat atâte simpatii, — a ajuns în timpul din urmă sĕ fie foarte mult atacat și greu învinovăţit de așa numita opoziţie coalisată din cameră.

Nu-i vorbă, că cele mai multe dintre punctele de mânecare ale oposiţiunei sunt de o natură, de a detrage foarte puţin din meritele nedisputabile ale premierului român, — cu toate aceste ne bate la ochi, că atacurile devin din ḑi în ḑi mai vehemente și opinia publică din ḑi în ḑi mai accesibilă pentru ele și mai urgisitoare faţă cu guvernnl.

Espulsările românilor ardeleni, apanagiile regelui, politica esternă a guvernului etc. etc., se par a fi produs oare-care amărăciune în contra cabinetului Brătianu.

Oposiţia a sciut sĕ esploateze situaţiunea aceasta nefavorabilă și a manifestat prin întruniri publice în cele mai diferite părţi ale ţĕrii în contra guvernului.

Norocul se pare a fi pe partea oposiţiei. Dar că oare noroc va fi și pentru România o schimbare de cabinet, acum în timpul rĕsboaielor vamale și a convenţiunilor provisorii, — este o altă și încă foarte momentuoasă întrebare, asupra căreia trebuie sĕ se mediteze.

Dl Brătianu a așternut în ḑilele aceste camerei un proiect de convenţiune consulară între România și Germania. Oposiţia află, ca acest proiect nu e nici mai mult nici mai puţin decât o tradare de patrie, o călcare a constituţiunii ţĕrei, şi prin comitetul ei convoacă cu următoriul apel pe toţi cetăţenii la o întrunire în Bucuresci. Eată apelul:

Cetăţeni!

„Convenţiunea consulară subscrisă la Berlin între representantul ţĕrei şi Imperiul german s'a depus pe biuroul camerei.

„Prin acest act internaţional se violează art. 7 din constituţiune; Suveranitatea ţĕrei este decapitată; se calcă vechile drepturi strămoşesci consfinţite prin lupte crâncene de glorioşii nostri Domni; se întemeiază, în mod legal, jurisdicţiunea consulară, care se impune numai popoarelor barbare; se sustrag cetăţenii români dela instanţele judecătoresci ale ţĕrei, spre a-i face justiţiabili ai tribunalelor, consulilor şi împiegaţilor consulatelor streine; sĕ înfiinţează un Stat în Stat; se dă ţara pradă unei colonisări cu Germani şi protegiaţi germani.

„Cetăţeni! pericolul e mare! Nu mai e vorbă de o cestiune de ordine internă. Soartea ţĕrii, demnitatea Regatului român, fructele independenţei naţionale câştigate prin şiroaie de sânge, sunt primejduite.

„Cu toţii dar sĕ ne întrunim Joi, 12 Iuniu oara 4 la clubul „Unirea", casa Eforiei de pe Bulevardul Elisebeta, spre a ne consfătui asupra mijloacelor celor mai nemerite, pentru a scăpa ţara de această umilinţă, de această vasalitate care i se impune."

Meetingul s'a ţinut în 12 a l. c. participând se ḑice un mare numĕr de cetăţeni. Au vorbit D. Brătianu, Vernescu, Lahovari, Grădişteanu şi Marcovici.

Întrunirea a primit următoarea moţiune presentată de Dl Lahovari:

Întrunirea în urma discursurilor rostite, convinsă că convenţiunea consulară încheiată de guvernul actual cu imperiul german stabilesce jurisdicţiunea consulară, desfiinţată încă din timpul când România nu avea deplina sa neatârnare politică;

Că chiar, în unele casuri, acest act merge mai departe decât vechile capitulaţiuni, pe cari niciodată această ţară nu le-a primit;

Că supune pe români în drepturile, în interesele lor, şi pe teritoriul lor, la decisiuni şi acte esecutorii emanate dela instanţe consulare strĕine;

Că în dispreţul principielor universal recunoscute ale dreptului ginţilor, şi cu călcarea suveranităţii teritoriale regulează chiar succesiunea imobiliară după legile strĕine;

Că în mod pieziş, desfiinţează art. 7 din constituţiune, dispoziţiune constituţională ce nu poate fi nici abrogată, nici modificată, nici interpretată printr'o simplă lege cum este un tractat internaţional;

Că de asemenea favoruri exorbitante au [illegible] profite nu numai naţionalii germani, ci şi protegiaţii imperiului, va sĕ ḑică o sumă de indiviḑi de ori-ce naţionalitate sau rit, al cărui numĕr se va determina în mod arbitrar;

Că aceste favoruri odată acordate Germaniei, se vor întinde drept la toate statele cu cari avem încheiate convenţiuni consulare, şi nu se vor putea refusa şi celorlalte puteri cari vor pretinde acelaşi tratament;

Că astfeliu se stabilesce în România o stare de lucruri mai rea decum a fost în timpii de restrişte naţională, în care neatârnarea ţĕrei nu era recunoscută;

Că un asemenea act calcă constituţiunea, nimicesce suveranitatea, ridică alăturea cu justiţia ţĕrei nisce tribunale strĕine stabilite pe teritoriul României:

Adunarea protestează cu indignaţiune în contra unui act de umilinţă şi de trădare, 'l denunţă opiniunei publice ca o încălcare îndrăsneaţă asupra drepturilor naţionale şi independenţei noastre consacrate prin atâtea acte solemne şi pentru cari românii, în curs de atâţa secoli, au vĕrsat şiroaie de sânge spre a le menţinea şi a le redobândì.

Atitudinea amenintătoare a oposiţiei se vede că a pus pe gânduri guvernul, căci Dl ministru president I. Brătianu a doua ḑi după întrunirea oposiţiunei, a declarat în cameră, că în privinţa convenţiunei consulare cu Germania, trebue sĕ se mai ţînă consultări, — cari ar putè amâna presentarea acestui proiect de lege până la sesiunea procsimă a camerei.

* * *

Eată articulii din convenţiunea consulară a României cu Germania, cari au dat mai de aproape ansă la manifestările oposiţiei:

Art. VII. Consulii generali, consulii, viceconsulii sau agenţii consulari vor putea, în exerciţiul funcţiunilor ce ocupă, sĕ adreseze autorităţilor circumscripţiunelor consulare pentru a reclama în contra ori-cărei infracţiuni făcute tratatelor sau convenţiunilor esistente între ambele părţi şi în contra *ori-cărei nendreptăţiri de care s'ar plânge vre-un supus al statului, care i-a numit.* Dacă reclamaţiunile lor nu ar fi luate în samă de aceste autorităţi, ei pot recurge, în lipsa unui agent diplomatic al ţĕrei lor, la guvernul central al ţĕrei unde îşi au reşedinţa.

Art. VIII. — În cas de moarte a unui german în România, sau a unui român în Germania într'o localitate unde reşede un consul general, consul, viceconsul sau agent consular al statului căruia aparţine defunctul sau în apropierea acestei localităţi, autorităţile locale sunt *datoare a însciinţa imediat autoritatea consulară.* Asemenea autoritatea consulară va însciinţa pe autorităţile locale când ea va fi cea d'intâi informată despre casul de moarte.

Art. XXI. — Dacă la espirarea terminului ficsat în art. XVIII. nu esistă nici o reclamaţiune în contra succesiunei, precum şi nici o pretenţiune de ereditate sau de legat, prevĕḑute de aliniatul al 3-lea al art. XXIII, autoritatea consulară, după ce a achitat, conform legilor ţĕrei, toate chieltuelile şi dările cari cad în sarcina succesiunei, va întra în mod definitiv în posesiunea succesiunei, pe *care o va lichida şi o va transmite celor în drept, fără a avea sĕ dea vr'o samă altcuiva decât guvernului.*

Art. XXIII. — *Dreptul de succesiune precum şi împărţirea bunurilor lăsate de defunct sunt supuse în toate casurile legilor ţĕrei lui.*

Toate pretenţiunile privitoare la dreptul de succesiune şi la împărţirea moştenirii vor fi judecate de tribunale sau de alte autorităţi competente ale aceleiaşi ţĕri şi conform cu legile acesteia.

Dacă însĕ înaintea espirării terminului ficsat prin art. XVIII un supus al statului unde s'a deschis succesiunea va ridica vr'o pretenţiune de succesiune sau de legat asupra moştenirei, decisiunea va fi de competinţa tribunalelor sau altor autorităţi competente ale acestui stat.

Art. XXVI. — Dispoziţiile presentei convenţiuni se vor aplica de o potrivă şi la succesiunile unui supus al unuia din ambele state, care decedat, afară din teritoriul celuilalt stat, *ar fi lăsat pe acest teritoriu o avere mobiliară sau imobiliară.*

Art. XXVIII. — Funcţionarii consulari ai imperiului german rĕmân esclusiv îndrituiţi *a instituì pentru supuşii germani în România tutele şi curatele, a numi, a priveghia şi a destitui tutori şi curatori,* precum şi a lua ori-ce alte mĕsuri reclamate pentru îngrijirea persoanei sau a averei pupililor. Asemenea şi funcţionarii consulari ai României vor avea aceleaşi atribuţiuni pentru supuşii români în Germania.

Această convenţiune va întra în vigoare la o lună după schimbarea ratificaţiunilor, şi va fi valabilă la timp de ḑece ani. Pe lângă convenţiune mai este şi un protocol subsemnat de împuterniciţii ambelor părţi contractante: G. *Vêrnav-Liteanu* pentru România, *Berchem* pentru Germania, şi care cuprinde următoarele dispoziţiuni:

1. Nici o schimbare nu va avea loc în condiţiunea actuală *a comunităţilor bisericesci şi scolare sau a scoalelor* acestor comunităţi aflătoare în România sub protecţiunea Germaniei;

2. Persoanele cari se găsesc actualmente în România, *sub protecţiunea Germaniei, fără a fi supuşi ai Imperiului,* se vor bucura pe timpul vieţei lor în toate privinţele de aceleaşi drepturi ca şi supuşii germani. *O listă de aceste persoane va fi comunicată de către guvernul german celui român.*

Varietăţi.

* (Părăstas). Din pietate şi veneraţiune către în Domnul fericitul archiepiscop şi metropolit Andrei Baron de Şaguna, Escelenţia Sa Domnul archiepiscop şi metropolit Miron Romanul a propus şi congresul a decis în şedinţa de Sâmbătă, ca Dumineca după s. liturgie sĕ se celebreze părăstas solemn în biserica din cetate de aici pentru odichna sufletului în Domnul rĕposatului archiepiscop şi metropolit **Andrei Baron** de **Şaguna.** Sub sânta liturghie de Dumineca a slujit Preasânţia Sa Domnul episcop Ioan Meţianu, asistat de Preacuvioşiile lor: protosincelii Filaret Musta şi Nicanor Frateş, apoi protopresbiterii Ioan Hannia şi Ioan Petric. Cântările liturghice le-a esecutat corul seminarial sub conducerea dlui Dima.

La părăstas a pontificat Escelenţia Sa Domnul archiepiscop şi metropolit Miron Romanul, şi rĕspunsurile funebrale le-a esecutat corul seminarial sub conducerea dlui Cunţan.

Astăḑi ca în ḑiua Mucenicului Emanuel se va celebra tot în biserica din cetate părăstas pentru vecinica odichnă a reposatului mecenate al neamului nostru Emanuil Gozsdu.

* (Necrolog.) Antonia Anca născ. Mihailaş ca soţiă, Emilia Anca căsăt. Dragomir, Corneliu Anca student absolut, Constanţa Anca ca fii, Vasile Dragomir ca ginere, Dochia Scripeţ născută Anca, Ion Anca, Irina Paiusiu născ. Anca ca fraţini, Iosif Mihailaş şi soţia sa Vilhelmine Milhailaş născ. Domide, Cirila Scripeţ şi Ostace Paiuş ca cumnaţi, în numele lor şi în numele tuturor consângenilor şi cunoscuţilor, cu inima frântă de durere, anunţă moartea neuitatului şi bunului soţ, respective tată, frate, socru şi cumnat **Cosma Anca,** director la scoala normală din Năseud, care ca învĕţătoriu a servit 38 de ani în activitate, în urma unui morb îndelungat de plămâni în al 55-lea an al vieţei şi al 20-lea an al fericitei sale căsătorii, în 21 Iuniu 1886 la 10 oare sara îşi dădu blândul seu suflet în mânile creatorului.

Rĕmăşiţele pămêntesci se vor aşeḑa spre repaus etern în cimiteriul gr. cat. în loco Mercuri în 23 Iuniu a. c. la 4 oare după ameaḑi.

Fie-i ţĕrîna uşoară şi memoria eternă.

Năseud, în 21 Iuniu 1886.

* (Ministrul unguresc de interne) a adresat tuturor autorităţilor comitatense o ordinaţiune, în care se arată, că la 15 c. s'au întêmplat în Triest trei casuri de coleră asiatică, căreia au căḑut jertfă doi marinari şi o femeiă. Pentru ca această periculoasă boală, cu toate mĕsurile preventive ale guvernului austriac, sĕ nu se introducă în ţeară, autoritatea comitatensă sĕ dispună imediat în cercul ei de activitate, ca călĕtorii ce vin direct din Triest şi bagagele lor, fiă că acestia locuesc în hotel, birt seau în casă privată, sĕ se pună sup observaţiune medicală, resp. sub supraveghiarea autorităţii. Cu deosebire se accentuează în ordinaţiune, ca mĕsurile sĕ se esecute în cel mai cruţătoriu mod, pentru ca publicul călĕtoriu sĕ nu fiă espus unor vexaţiuni de prisos.

* (Ordinea esamenelor la scoalele centrale greco-orient. române din Braşov cu finea anului scolastic 1885—1886.) Esamenele de promoţiune spripturistice şi verbale la scoalele medii încep în 4 Iunie a c. st. v.

Esamenele publice: *A) La scoalele medii (gimnasiu, scoala comercială şi reală)* încep Luni în 23 Iunie şi durează până Vineri în 27 Iunie.

B) La scoala elementară capitală se vor ţînè esamenele Luni în 16 Iunie şi Marţi în 17 Iunie.

C) Esamenul de maturitate: 1. La gimnasiu va fi în 20 şi 21 Iunie. 2. La scoala comercială în 18/30 Iunie a. c.

Esamenul de maturitate este public; eschişi sunt scolarii dela scoalele medii şi poporale.

În 29 Iunie după serviciu divin cu rugăciune de mulţămită celebrat în biserica S. Nicolae din Schei, se va încheia în sala cea mare a institutului anul scol. 1885/6, cetindu-se clasificaţiunile şi distribuindu-se premiile.

La aceste esamene, precum şi la festivitatea de încheiere a anului scol. are onoare Direcţiunea a învita pe părinţii scolarilor, precum şi pe toţi amicii şi binevoitorii scoalelor noastre.

Braşov, în 5 Iuniu 1886.

St Iosif,
directorul scoalelor medii.

* (Demonstraţiune cu colorile României.) Sub acest titlu i se scrie lui „Ellenzék" dela Bistriţa: Scoala valachă din oraşul nostru a arangiat o petrecere de vară în pădure. De altădată tinerimea scolară eşa cu steaguri, cari purtau colorile României. De astădată preotul Szilaşi şi încă câţiva din oamenii mai cuminte i-a făcut atenţi pe tinerii ce voiau sĕ demonstreze (?!), că folosinţa steagului României e oprită pe cale oficială. Astfel cu steaguri nu a eşit nimeni. Dar au eşit cu altele. Câţiva dintre dênşii s'au îmbrăcat în *„costum naţional,"* s'au încălţat cu opinci şi au pus zurgalaie pe curelele acestora, ca sĕ poată juca căluşeriul. Dar flăcăiandrii acestia nu s'au mulţumit nici cu atât, ci 'şi-au pus panglici peste umeri, ear panglicele purtau *colorile României.* Şi cu toate aste *6 oficeri* din garnisoana armatei comune din loc *au luat parte la petrecere.* — Până aici „Ellenzék."

Cât şovinism şi câtă reinţă în aste câteva rênduri. Las că colorile folosite scim că n'au fost ale României, ci ale Transilvaniei, las că aceste pănclici tricolore sunt indispensabile la portul nostru naţional, cu deosebire în costumul căluşerilor, — dar apoi ce voiesce sĕ ḑică zelosul corespondent prin sublinearea cuvintelor, că unii sau presentat în *costum naţional* şi că au luat parte şi *6 oficeri din armată.* Nu cumva crede: că ar fi fost de cuviinţă a se juca căluşeriul în cisme unguresci cu pinteni, şi că oficerii participând la o petrecere nevinovată s'au conjurat în contra maghiarimei?!

Noroc dela Dḑĕu că s'a închieiat sesiunea dietală, că de nu, ne puteam aştepta la o droaiă de interpelări la adresa agitatorilor din Ardeal!

* (Urmările rĕsboiului vamal.) Direcţia fabricei de ciorapi, flanele şi mănuşi din Braşov, proprietatea d lui A. Panţu, a cerut ministeriului comerciului din România autorisaţiunea de a se stabili în ţară. Ministeriul a acordat această autorisaţie şi a intervenit pe lângă direcţia căilor ferate sĕ procure susnumitei fabrici înlesniri de transport.

Fabrica de pânzărie şi lânărie Samuel Taussig şi fii din Viena face cunoscut printr'o circulară tuturor stabilimentelor şi caselor de comerciu din România cu cari era în relaţiuni că, în vedere că convenţiunea de comerciu dintre România şi Austria n'a fost reînoită, are intenţiunea de a stabili în România un stabiliment pentru fabricarea pânzei şi articolelor de lână, ast-fel ca sĕ poată efectua și pe viitoriu și cu aceeași îngrijire toate comăndile pentru articolele pe cari de mai mulți ani le-a furnisat clienților lor din România. Firma Samuel Taussig este o firmă foarte cunoscută.

* (Camera României) a luat în discuțiune următoriul proiect de lege:

Art. 1. Se declară ca datorie publică datoriile defunctului C. A. Rosetti, esistente la epoca morței sale.

Art. 2. Ministrul de finance va procede la constatare prin agenții sei și va achita aceste datorii.

Art. 3. Se deschide pe sama ministeriului de finance, în acest scop, un credit estraordinariu de lei 70,000, care se va acoperì din fondul înscris în budgetul statului pentru deschidere de credite suplimentare și estraordinare.

Proiectul de lege a fost combătut de dl Pesiacov. În urma rĕspunsului dlui prim ministru, care a susținut legea, discuția s'a închis și proiectul s'a luat în considerare cu 49 voturi contra 9, și 8 abțineri.

* (Istoria teatrului românesc.) Dl Gion scrie în cel din urmă „Curier Literar“ al seu din „Românul:“ În privința descălecăturilor principatului, isvoarele Moldovei sunt obscure: cum vor fi însĕ isvoarele descălecării artei dramatice în Moldova și în țeara Românească? Cu alte cuvinte, cu ce elemente se va ajuta viitoriul istoric care ar voì sĕ scrie istoria Teatrului în România? Grea întrebare, și greutăți în privința cărora istoricul se va întreba mult timp înainte de a se înjuga la o asemene sarcină! Iubitorii belelor arte române fac foarte puțin pentru a înlesni sarcina viitoriului istoric: episode, amintiri, narațiuni a unor prime represintațiuni cari vor fi sĕ facă epocă în istoria teatrului românesc nu se vĕd decât foarte rareori prin diarele și revistele române. De aceea, am cetit cu deosebită plăcere, în ultimul numĕr al „Familiei“ (Nr. 22) dlui I. Vulcan un articol intitulat „Costache Negruzzi către Gheorghe Asachi, asupra teatrului românesc în 1838“. În acest articol, care începe cu o scrisoare către directorul Familiei, dl N. A. Bogdan promite că va da o mică istorie a teatrului românesc, îndată ce va sfêrși cercetările ce face în această privință prin bibliotecile oamenilor culți și, dacă ași putea dice astfel, prin memoria acelora, cari născuți în primul și al doilea deceniu al secolului nostru, își aduc aminte multe din peripețiele teatrului românesc, atunci în fasa grelelor începuturi. Așteptăm lucrarea dlui N. A. Bogdan care, chiar de n'ar fi istoria definitivă a teatrului românesc, va avea totuș meritul de a cuprinde multe din destăinuirile oamenilor, cari au vĕdut cu ochii și au simțit cu inima cele ce povestesc.

* (Un omor îngrozitoriu la Bucuresci.) Joi spre vineri noaptea s'a comis o crimă oribilă în casa din colțul stradelor Moși și Traian. Dimineața, proprietariul prăvălii cu icoane din acea casă, Radivoi Glavanoff, s'a găsit cu gâtul tăiat, dimpreună cu soția sa și cu patru copii, toți morți, zăcênd într'un lac de sânge în camera deasupra prăvăliei. Glavanoff mai dedea semne de viață. În scurt timp mahalaua s'a adunat împrejurul casei, încât circulația trăsurilor și a tramvaiului era aproape imposibilă. S'a găsit în camera crimei un topor de măcelariu: două lădi sparte și hainele pline de sânge ale unui servitoriu al lui Glavanoff. Acel servitoriu a dispărut.

Se dice, că nefericitul Glavanoff avea 10 sau 15 mii franci adunați și avea de gând sĕ plece la Moscva. Numai un băiat ca de 14 ani al lui Glavanoff a scăpat cu viață, fiind-că dormea în prăvălie. El a fost care a dat alarma despre îngrozitoriul măcel. „Rĕsb.“

Mulțămită publică.

La maialul arangiat la 6 a lunei curente în favorul fondului reuniunei femeilor române din Abrud și jur au contribuit următorii:

Dnii: Alesandru Filip 5 fl., Alesandru Danciu 5 fl., Ioan Gall 3 fl., Romul Furdui 2 fl., Dionisiu Bălos 3 fl. Iosif Crișan 2 fl., Simeon Caian 2 fl., Iosif Draia 2 fl., Ioan Târnăvean 2 fl., Dionisiu Adamovici 2 fl., Gerasim Candrea 2 fl., Nagy Károly 2 fl., Nicolau Lobonț 2 fl., Alesandru Drumariu 2 fl., Simeon I. Ianculescu 2 fl., Paul Stoica 2 fl., Iacob Tărtescu 2 fl., Kagerbauer Bertalan 1 fl., Emil Popp 2 fl., Absolon Faur 2 fl., Dșoara Vilma Crișan 1 fl., dna Elena Cobori 2 fl., dnii Petru Fizeșan 2 fl., Ludovic Ráczkövi 2 fl., Lanes Jurchescu 2 fl., Terentin Jurchescu 2 fl., Mekei Sándor 2 fl., Petru Chendi 2 fl., Iosif Jurca 2 fl., George Balomiri 1 fl., Iuliu Maț 1 fl., Samuil Cirlea 1 fl., Aron Balinth 2 fl., Corneliu Tobias 2 fl., Nicolau Mestecan 1 fl., Stefan Boieriu 1 fl., Schleinitz 1 fl., Székei János 1 fl., Kirtner 1 fl., Rigel 1 fl., Kreszács 1 fl., Tobákovits Zoltán 2 fl., George Ivascu 2 fl., Kleiner 1 fl., Cserkes 1 fl., Mozes András 1 fl., Bádin Iános 2 fl., Malmos Gábor 1 fl., Hotik 1 fl., Fischer 1 fl., Szorgany 1 fl., Grigoriu Suciu 2 fl., Ioan Todescu 2 fl., Ioan uJrjiu 1 fl., George Smid 1 fl., Gangel Ema 1 fl., Victor Bariț 2 fl., Lazar Botos 1 fl., Novac 1 fl., Székei Pisti 2 fl., Reihard Glücksel 2 fl., Amos Popescu 1 fl., George Balta 1 fl., Zaharia Cioara 1 fl., Pompiliu St. Șuluț 2 fl., Rákosi István nő 1 fl, Nicolau Tomuța 50 cr., Ioan Todea 2 fl., George Nicola 1 fl., Teofil Faur 1 fl., Haidler Vencel 1 fl., doamna Maria Gönczi 1 fl. 50 cr. — Suma contribuirilor 121 fl., din care substrăgêndu-se spesele în suma de 58 fl., 80 cr., resultă un venit curat în suma de 62 fl. 20 cr., adecă sasedeci și doi de fl. și 20 cr. v. a.

Avênd în vedere că timpul nu a fost prea favoritoriu și totuș am fost spriginiți și cu aceasta ocasiune, — subscrișii în numele comitetului reuniunei venim prin aceasta a esprima cea mai călduroasă mulțămită tuturor onoraților contribuitori.

Cu ocasiunea acestui maial s'au făcut membre fundatoare doamnele Elisabeta Danciu, Amalia Stoica și Aurelia Drumariu, cu tacsa de câte 10 fl. v. a.

Abrud, în 16 Iuniu 1886.

Anna Gall,
pres.

Alesandru Ciura,
secretariu.

Pentru comitetul parochial gr. or. din Butene, protopresbiteratul Clușului, îmi țin de sântă datorință a aduce și pe această cale cea mai cordială mulțămită și recunoscință marinimoșilor parochieni din comuna numită: Nicolae Borze, Ioan Brișan (a Fanului) George Brișan (a Șeni), George Stanciu (june), Ioan Benea și Petru Golban (junii), cari au contribuit în mod benevol cu suma recerută la procurarea unui „felon și epatrafir negru,“ precum și marinimoasei Ioana Borza, care din spesele sale proprii a procurat un rênd de vestminte bisericesci pentru serviciul divin.

Acești marinimoși donatori au dovedit că ce nu poate face unul, mai mulți în unire cu ușurință o pot duce în îndeplinire. Deie ceriul ca ei sĕ'și afle mulți imitatori, căci atunci bisericele noastre vor prospera.

Butene, 12 Iuniu v. 1886.

Gavriil Todoruț,
par. gr.-or.

Loterie.

Sâmbătă în 26 Iunie n. 1886.

Viena:	**76**	**38**	**67**	**23**	**29**
Timișoara:	**82**	**8**	**66**	**16**	**1**

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valab[illegible] din 15 Aprilie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	—	7.15	3.15	—
Budapesta	6.47	1.45	7.29	6.20
Szolnok	11.22	3.51	8·27	9.26
P. Ladány	2.20	5.28	5.58	11.40
Oradea-mare	4.39	6.41	8.37	1.28
	—	6.46	9.37	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11
Mező-Telegd	—	7.14	10.28	2.34
Rév	—	7.42	11.36	3.18
Bratca	—	—	12.10	3.41
Bucia	—	—	12.46	4.01
Ciucia	—	8.31	1.48	4.26
Huiedin	—	9.01	3.09	5.08
Stana	—	—	3.42	5.27
Aghireș	—	—	4.12	5.50
Ghîrbou	—	—	4.30	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.48	6.24
Cluș	—	10.01	5.17	6.43
	10.20	—	—	7.03
Apahida	10.52	—	—	7.26
Ghiriș	12.37	—	—	8.54
Cucerdea	1.48	—	—	9.43
Uioara	1.57	—	—	9.51
Vințul de sus	2.06	—	—	9.58
Aiud	2.36	—	—	10.24
Teiuș	3.14	—	—	10.59
Crăciunel	3.45	—	—	11.28
Blaș	4.06	—	—	11.44
Micăsasa	4.45	—	—	12.18
Copșa mică	5.40	—	—	1.01
Mediaș	6.01	—	—	1.22
Elisabetopole	6.40	—	—	1.56
Sighișoara	7.35	—	—	2.44
Hașfalĕu	8.01	—	—	3.02
Homorod	10.05	—	—	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	6.03
Feldioara	12.14	—	—	6.35
Brașov	1.09	—	—	7.14
	1.50	5.30	—	—
Timiș	2.48	6.07	—	—
Predeal	4.56	7.45	—	—
Bucuresci	9.40	14.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.45	—
Predeal	—	9.30	12.50	—
Timiș	—	11.11	1.40	—
Brașov	—	11.44	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Hașfalĕu	10.10	—	7.37	—
Sighișoara	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaș	11.54	—	9.43	—
Copșa mică	12 12	—	10.02	—
	12.37	—	10.30	—
Micăsasa	12.56	—	10.50	—
Blaș	1.30	—	11.29	—
Crăciunel	1.45	—	11 47	—
Teiuș	2.34	—	12.35	—
Aiud	2.55	—	1.04	—
Vințul de sus	3.17	—	1.30	—
Uioara	3.24	—	1.39	—
Cucerdea	3.36	—	2.07	—
Ghiriș	4.11	—	3.08	—
Apahida	5.36	—	5.08	—
Cluș	5.56	--	5.35	—
	6.16	6.03	—	8.—
Nadisul ung	.37	—	—	8.34
Ghîrbou	53	—	—	8.59
Aghire	7.08	—	—	9.56
Stana	7 34	—	—	10.16
Huiedin	7.55	7.14	—	11.04
Ciucia	8.37	7.43	—	12.17
Bucia	8.53	—	—	12.47
Bratca	9.12	—	—	1.21
Rév	9.31	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	10.06	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.25	—	—	3.39
Várad-Velencze	10.35	—	—	3.55
Oradea-mare	10.41	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.50	10.38	1.45	5.35
Szolnok	3.06	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.—	2.10	10.05	10.30
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.—	—
Budapesta	—	8.05	8.—
Szolnok	—	11.02	12.—
Arad	—	3.37	5.55
	—	4.—	6.05
Glogovaț	—	4.13	6.19
Gyorok	—	4.38	6.46
Pauliș	—	4.51	7.—
Radna-Lipova	—	5.10	7.23
Conop	—	5.38	7.51
Bêrzava	—	5.57	8.10
Soborșin	—	6.42	8.58
Zam	—	7.14	9.28
Gurasada	—	7.43	9.56
Ilia	—	8.01	10.17
Branicĭca	—	8.21	10.38
Deva	—	8.47	11.05
Simeria (Piski)	—	9.40	11.55
Orĕștia	—	10.10	12.24
Șibot	—	10.34	12.53
Vințul de jos	—	11.04	1.22
Alba-Iulia	—	11.31	1.40
Teiuș	—	12.05	2.24

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.09	3.56	—
Alba-Iulia	11.56	4.27	—
Vințul de jos	12.20	4.53	—
Șibot	12.25	5.19	—
Orĕștia	1.19	5.41	—
Simeria (Piski)	1.48	6.08	—
Deva	2.35	6.39	—
Branicĭca	3.04	7.04	—
Ilia	3.36	7.29	—
Gurasada	3.50	7.41	—
Zam	4.25	8.12	—
Soborșin	5.09	8.49	—
Bêrzava	5.56	9.29	—
Conop	6.18	9.49	—
Radna-Lipova	6.57	10.23	6.14
Pauliș	7.12	10.37	6.30
Gyorok	7.27	10.52	6.47
Glogovaț	7.56	11.18	7.17
Arad	8.10	11.32	7.32
	9.—	12.27	—
Szolnok	2.39	5.10	—
Budapesta	6.50	8.16	—
Viena	—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.50	2.33
Streiu	12.27	3.23
Hațeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Banița	3.35	6.07
Petroșeni	4.04	6.39

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.—	8.18
Aradul nou	6.25	8.32
Németh-Ságh	6.50	8.51
Vinga	7.19	9.07
Orczifalva	7.38	9.20
Merczifalva	7.56	9.32
Timișoara	8.42	10.09

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.49	9.33
Banița	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Hațeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	6.07
Vinga	6.52	6.32
Németh-Ságh	7.06	6.53
Aradul nou	7.21	7.24
Arad	7.53	7.40

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	5.50	1.24
Șeica mare	6.11	1.11
Loamneș	6.40	2.32
Ocna	7.03	2.01
Sibiiu	7.23	2.44

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	8.16	10.25
Ocna	8.40	10.46
Loamneș	9.06	11.09
Șeica mare	9.35	11.32
Copșa mică	9.59	11.52

Cucerdea—Oșorheiu – Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheța	10.31	4.21
Luduș	10.53	4.43
M. Bogat	11.08	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireșteu	12.26	6.10
Oșorheiu	12.46	6.30
	1.16	—
Reghinul - săs.	3.08	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.22	4.—
Oșorheiu	6.14	5.52
	6.34	12.25
Nireșteu	6.55	12.55
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	1.24
Cipeu-Iernut	7.37	1.54
M. Bogat	8.07	2.31
Luduș	8.21	2.46
Cheța	8.38	3.06
Cucerdea	9.07	3.40

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cernea	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Pisk.)	11.30

Ghiriș — Turda

Ghiriș	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda — Ghiriș

Turda	8.20	1.41
Ghiriș	8.41	2.06

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 64 Sibiiu, Joi 19 Iunie (1 Iulie) 1886. *Anul XXXIV.*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de doue ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Prenumeraţiune nouă
la
„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Iulie-Septemvre al anului 1886, cu preţul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumeraţiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignaţiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, şi eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ sc poată cetì.

Se atrage atenţiunea on. domni abonaţi, al căror abonament se sfêrşeşte cu ultima Iuniu 1886, a-şi înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie speeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espediţiune se face prin lipirea unei făşii de adresă dela abonamentul ultim.

Propaganda catolică.

Nu odată am ḑis că la noi pe lângă multele neajunsuri, cu cari pas de pas trebue sĕ luptăm luptă amară, se ivesce ici colea cel mai mare rĕu pentru noi românii, — desbinarea confesională, şi tinde a rumpe cele mai intime legături dintre noi, legăturile de sânge, întărîtând frate contra fratelui pe tată contra fiului seu, şi pe fica contra mamei. Păşirea aceasta se face une-ori cu mare vehemenţă, aşa că reacţiunea produsă trebue sĕ măhnească şi pe omul care stă departe şi nu bucûros îşi amăresce ḑilele cu constatarea neajunsurilor interne.

Nu odată ne-am plâns la acest loc asupra uneltirilor îndreptate contra noastră de confraţii nostri de un sânge, însĕ de altă lege, cari urmând glasului vicariului lui Iisus Christos pas de pas ne turbură consciinţa, ne amăresc ḑilele şi nezădărnicesc desvoltarea sănătoasă a sinodalităţii noastre. Nu odată ne-am provocat la casuri concrete, şi am rugat pe fraţii noştri sĕ aibă milă de neamul nostru, şi sĕ înceteze cu vênarea după sufletele credincioşilor nostri.

Pentru această apărare a noastră a trebuit sĕ se ridice dignitari din biserica noastră şi sĕ ne arunce grava învinuire, că noi provocăm ceartă confesională, cu scopul vĕdit, de a împedeca o salutară activitate naţională întreprinsă de cercul de oameni, cari represintă ideile lor. Ne-a fost dat sĕ vedem pe bărbaţii din biserica noastră hulind instituţiunile bisericei noastre, lovind în trecutul ei istoric, ne-a fost dat sĕ vedem pe bărbaţii din biserica noastră cari dela biserică se hrănesc pe sine şi ai sĕi, poartă uniformă bisericească, servesc după ritul oriental la altariul Domnului, şi fac feţe sfinte, — i-am vĕḑut pe acesti bărbaţi susţinênd îndreptăţirea propagandei catolice, ca postulat naţional.

Biserica orientală este în luptă de apĕrare pe întreagă linia contra propagandei bisericei catolice.

Preasânţia Sa părintele metropolit Silvestru din Bucovina întristat până în adâncul inimei sale şi-a grupat mai strîns în jurul seu pe oamenii sei, şi a lucrat un memorand contra uneltirilor catolice, pe care l-a înaintat la locurile mai înalte, cerênd scutul monarchului. Cu plăcere trebue sĕ constatăm la acest loc, că Preasânţia sa a fost sprigìnit cu o gură şi cu o inimă de toţi credincioşii sei, şi păstoriul în inima sa a putut ḑice: cu mine este întreagă turma.

Nu mai puţină îngrigire a produs în prelaţii din vecinul regat România propaganda catolică. Ne aducem aminte că mai anii trecuţi sântul sinod din România s'a ocupat serios cu această cestiune, şi a primit şi un memorand lucrat de Preasânţia Sa episcopul Melchisedec.

Noi credeam, că mai roditoare va fi apărarea în România, căci ea este stat ortodocs *per eminentiam*, întocmai după cum este Austro Ungaria stat catolic *per eminentiam*.

Lucrurile s'au desvoltat însĕ în altă direcţiune şi astăḑi vedem lupta renceputā earăş la iveală. În Bucuresci s'a deschis archiepiscopie romano-catolică. Archiepiscopul de acolo scie alege bine mijloacele pentru lăţirea catolicismului.

Se indignează omul până în inimă vĕḑênd mai cu samă în ḑiarele guvernului rubrică permanentă despre archiepiscopul romano catolic de Bucuresci. Preasânţia Sa archiepiscopul Palma s'a dus colo, şi vine de colo, Preasânţia Sa va celebra în biserica cutare sau cutare, va chirotonì, va serba „Te Deum,“ cu un cuvênt el va face toate. Şi pe când rubrica aceasta e permanentă, despre biserica noastră în veci nu cetim o literă. Ne-a servit spre mare mângâiere ţinuta unora dintre ḑiarele oposiţiunei, cari nu şi-au uitat de biserica noastră şi a lor, şi au luat notiţă de uneltirile contra esistenţei ei.

S'a ḑis că noi pentru a împedeca o acţiune politică bine chipsuită provocăm certe confesionale. De bună samă nu se va putea afirma aceasta despre biserica din Bucovina şi despre cea din România. Şi fiindcă suntem în sesonul cerculariclor, reproducem le alt loc circulariul Preasânţiei Sale metropolitului primat din Bucuresci, după cum îl aflăm în „Ortodocsul,“ cu reserva de a revenì. Deocamdată ne mărginim a atrage deosebita luare aminte a cetitorilor nostri asupra lui.

Congresul naţional bisericesc.

Raport special al „Telegrafului Român.“

VII Şedinţă dela 14/26 Iunie.

Presenţi dintre prelaţi: archiepiscopul şi metropolitul Miron Romanul şi episcopul Aradului Ioan Meţian.

Notariu: Mateiu Voileanu.

Deschiḑêndu-se şedinţa la oarele 10 şi ½ a. m., se cetesce procesul verbal al şedinţei premergĕtoare şi se autentică.

Se presintă raportul presidiului consistorial, prin care se subştern douĕ representaţiuni ale consistoriului din Caransebeş asupra ingerinţelor inspectorilor scolari de stat în afacerile scolare confesionale din acea diecesă, — se predă comisiunei scolare.

Se presintă din partea consistoriului metropolitan un proiect de normativ pentru procedura în afaceri disciplinare, — se predă comisiunei organisătoare.

Dr. I. Gall află, că pentru de a se putea cu succes tracta şi decide causele în şedinţele publice ale congresului, ar fi de dorit, ca toate rapoartele şi operatele ce sunt a se delibera, sĕ se aştearnă cât de timpuriu congresului. Nu propune, dar roagă presidiul congresual, ca sĕ stărue sĕ se presinte cât mai curênd raportul delegaţiunei însărcinate cu afacerea comunelor micste (sêrbe şi române) din Banat.

Escel. Sa Dl archiepiscop şi metropolit şi raportorul delegaţional V. Babeş promit că raportul se va presenta în ḑilele cele mai de-aproape.

La rêndul propunerilor deputatul Andrei Ghidiu propune, sĕ se caute un loc mai potrivit pentru cancelaria metropolitană.

Propunerea se predă comisiunei financiare.

Din acest incident se sulevează şi cestiunea de a se strămuta localul şedinţelor presente ale congresului (biserica din cetate), ca fiind necorespunḑĕtoriu, din puncte de vedere sanitare şi acustice. Prefăcêndu-se şedinţa în conferenţă se însărcinează biroul cu aflarea unui local mai potrivit.

FOIŢA.

Chiemarea învĕţătoriului şi neajunsurile ei la noi.

Disertaţiune.

(Încheiere.)

Dacă învĕţătoriul ar ceti şi esplica cum am ḑis mai sus atât comitetului cât şi poporului, unii §-fi din legea scolară referitori la frecventarea scoalei, poporul nu ar avea sĕ atribuie învĕţătoriului nemulţămitoarele urmări ce vin asupra sa, pentru neîmplinirea datorinţelor sale faţă de copiii sei şi faţă de scoală, şi astfeliu elevii ar frecventa scoala regulat.

Dacă înv. atât în interesul dênsului, cât şi în interesul comun, s'ar ţinea strîns de legile scolare, dacă la timpul seu ar face listele de lenevire şi înţelepţesce lucrând, ar esopera ca fie-care părinte ce nu-şi trimete copilul la scoală pentru 1-a oară sĕ se pedepsească numai cu 10 cr., după 2 sĕptĕmâni sĕ se pedepsească cu 15—20 cr., ca sĕ nu ḑică poporul că la pedepse se esecutează fără nici o cruţare legea; ear banii din pedeapsă sĕ se încasseze până 'ntr'un cruceriu şi pe cari apoi sĕ se procure cât mai îngrabă cărţi şi recuisite în scoală, cari în multe locuri lipsesc aproape cu totul; ceea-ce se poate atribuì numai şi numai învĕţătoriului.

Dacă învĕţătoriul ḑic, va urma astfeliu, elevii deşì cu multe potestări din partea părinţilor vor frecventa regulat scoala şi frecventându-o regulat, resultatul esamenului va pune capĕt nemulţămirei părinţilor şi astfeliu se vor convinge despre interesul şi binele ce'l voiesce învĕţătoriul fiilor sei şi în genere neamului întreg.

Nu pot sĕ trec cu vederea unele scuse ale unor dintre învĕţători cu cari la esamene se plătesc de publicul asistent, cu cari scuse 'şi arată lenea, negligenţa şi neîmplinirea sublimei lor chiemări, când ḑic: că elevii nu sciu scrie după cum s'ar cere, fiindcă părinţii nu le-au procurat cretă, tăbliţe, hârtie etc.; din istoria biblică, sciinţele naturale, istoria patriei şi alte obiecte de învĕţământ n'au învĕţat, că n'au cărţi. Că nici chiar el insuşi nu le posede, n'are nas s'o spună; pentrucă de le ar avea şi 'şi-ar cunoasce chiemarea, elevii ar sci câtuş de puţin din fie-care obiect de învĕţământ.

Că elevii n'au cărţi şi 'n scoală nu sunt aparate de învĕţământ cine poartă vina?

Poate unii dintre colegii mei învĕţători vor arunca vina asupra părinţilor cu copii; toată lumea sĕ susţină aceasta, însĕ eu nici cât e neagră unghia asupra părinţilor nu arunc nici o vină, ci toată vina o aşi arnnca asupra învĕţătoriului care nu 'şi cunoasce chiemarea.

E prea adevĕrat că părinţii 'şi plătesc urechea de copiii lor cu câte-un abecedariu, din care mai multe ori mai puţine foi dela început de mult au dispărut, poate de când a învĕţat frate-sĕu ori vr'o altă rudenie de ale lor, ḑicêndu i „poartăte c'apoi îţi dau ciaslovul.“ Şi apoi dacă înv. e un papălapte şi un hai mălai sĕ te mânc, vine sara sĕ me culc, — aşa rĕmâne; pe acea carte trebue sĕ înveţe betul elev 2—3 ani, din care abcdar tot mai rĕmâne, nestricat şi neînvĕţat. Apoi dacă învĕţătoriul îşi aude că mulţi copii din cari au fost la scoală nu sciu nici carte nici omenie, el îndată scie rĕspunde: „doar nu-i voi turna cu tolceriul sciinţa, dacă n'are cap.“

Sĕ luăm timpul cel de 8 luni, în care în fiecare an ar avea sĕ se ţină scoală regulată cu elevii scoalelor elementare dela sate, numai 7 luni, ba sĕ ḑicem 6 luni şi jumĕtate, şi totuş în acel interval dacă învĕţătoriul e puţin activ, poate face mult pentru neamul sĕu; dar durere scoala în unele locuri se ţine numai ca sĕ-şi plătească urechia de autorităţile superioare: se încep prelegerile cu începutul postului de crăciun şi se încheie cu Dumineca „Floriilor,“ apoi sĕ vedeţi şi acestea cum se ţin: elevii dedaţi leneşi ca şi înv. care nu 'şi cunoasce chiemarea, — abia pela 10 oare a. m. se adună la scoală, fiindcă prin postul „Cră-

Esc. Sa Dl archiep. şi metropolit: Sě ne abatem pe un scurt moment dela ordinea lucrărilor noastre, pentru care suntem propriaminte întruniţi aicia, şi aruncând o scurtă privire în trecut, sě ne facem seamă cu un simţ al inimei, care nici când nu adoarme, dar sbucnesce cu deosebire la anumite ocasiuni şi în anumite momente sěrbătoresci. Cred că vor fi cunoscute tuturor, şi celor tineri, şi celor bětrâni, luptele cele multe pentru autonomia bisericei noastre. Dorinţele s'au esprimat de mult cu vr'o 50—60 de ani mai nainte, dar nu s'au putut realisa pănă când nu ne-a trimis provedinţa pe bărbatul în adevěr providenţial, pe neuitatul Şaguna, — fără de care, putem s'o spunem, că nu ne-am fi câştigat nici constituţiune, nici metropolie. Nu vreau sě ḑic, că alţii nu au contribuit mult la recâştigarea metropoliei noastre, dar trebue sě recunoascem, că aceasta în prima linie lui avem s'o mulţămim. Mâne se împlinesc 13 ani de când acest mare bărbat a rěposat în Domnul. Ḑiua de mâne va fi deci momentul binevenit, în care sě ne depunem recunoscinţele noastre cătră dênsul printr'un parastas solemn, ce se va ţinè ori acì, ori la locul unde sunt aşeḑate spre vecinică odichnă osěmintele lui. Deoarece însě mergerea la Reşinari ar fi împreunată cu multe greutăţi, propune, ca acì sě se sěvêrşască actul solemn, la care învită pe toţi deputaţii congresuali, ca sě iee parte in corpore. (Aprobări generale.)

În acest înţeles se ia act la protocol, şi la propunerea deputatului Dr. I. Gall se decide, ca mâne sě nu se ţină şedinţă.

I. **Bartolomei** în calitate de raportor al comisiunii organisătoare raportează asupra punctului 2 din raportul plenului, rěmas conform conclusului luat în şedinţa de eri în suspens, — şi propune a se lua cu părere de rěu cunoscinţă despre ţinerea neregulată a şedinţelor şi sě se îndrume consistoriul metropolitan a se conforma regulamentului; cât pentru manipulaţia din cancelaria metropolitană, despre a cărei esactitate prin autopsie s'a convins, propune, ca esibitele sinodului episcopesc sě se separe şi sě se inducă în registre separate, — actele delegaţiunii congresuale sě se transpună fără amânare P. S. Dlui episcop al Aradului, ca v-preşed. al ei, spre folosinţă, — în fine sě se însărcineze consistoriul metropolitan, ca sě presinte rapoarte şi conspecte speciale despre agendele sale oficiale, causele resolvite şi restanţele şi despre natura acestora.

Presidiul n'ar fi în contra sě se primească partea cea mai mare a propunerii. Dar faţă cu punctul, care reproabă neţinerea regulată a şedinţelor, observă, că regulamentul nu a prověḑut casul care a obvenit, că consistoriul dacă se întrunia regulat, nu ar fi avut ce pertracta totdeauna. La aducerea regulamentului s'a luat, că totdeauna vor fi lucruri de resolvit, dar în realitate nu este aşa. Că nu s'a ţinut în decursul unui an întreg consistoriu metropolitan, este adevěrat, însě cunoscute sunt pedecile, cari au obvenit în acel an tocmai pe timpul obicinuit al ţinerii consistoriului metropolitan. Cred a nu fi de lipsă sě le espun aci; sunt prea bine cunoscute. În sfêrşit cu privire la separarea actelor sinodului episcopesc de cele ale consistoriului metropolitan, roagă ca sě nu se decreteze. Acele şi fără de aceea nu 's multe şi e bine sě fie toate la un loc.

I. Cav de **Puşcariu** ca membru al comisiunii spune, că comis. nu stărue aşa tare asupra separării actelor sinodului episcopesc; ea s'a propus numai, deoarece tocmai o faţă bisericească din comisiune a fost cerut-o. Dealtmintre primesce propunerea Esc. Sale

După unele reflecsiuni făcute de deputaţii Dr. I. Gall şi P. Cosma, — congresul primesce propunerea comisiunii, modificată în conformitate cu propunerea Esc. Sale dlui archiep. şi metropolit.

Tot acelaşi raportor cu privire la representaţiunea consistoriului archidiecesan, prin care se cere deslegarea cestiunei, dacă limitarea din statutul organic § 112: „pănă la al VI. grad de sânge şi la al IV. de cuscrie“ este de a se înţelege inclusive sau esclusive: — din considerare, că conform aşeḑămintelor noastre bisericesci gradurile oprite de consângenitate şi afinitate se estind pănă la al VI. grad al consângenităţii şi al IV. grad al afinităţii; considerând mai departe, cá la alegerile în corporaţiunile noastre bisericesci de jos pănă sus s'a desvoltat acea pracsă, că aleşii în amintitele corporaţiuni fiind înrudiţi în gradurile amintite, nu au fost admişi în oficiile în cari au fost chiemaţi; considerând în sfêrşit, că legea are a fi strict interpretată: — propune, ca congresul sě enunţe, că alinea a 2. a §-lui 112 din statutul organic: „pănă la al VI. grad de sânge şi al IV. de cuscrie“ are a se înţelege „inclusive.“

Esc. Sa Dl archiep. şi metr. crede, că motivarea basată pe aşeḑămintele bisericii noastre, deoarece espres lucrul în nici într'un canon nu este precisat, — sě se omită din propunerea comisiunii, pe care de altmintre o primesce.

N. **Popea:** Eu n'aşi avè nimic în contră şi dacă s'ar şterge acea parte a motivării, — cu toate aceste cred că nu e de prisos şi nu strică dacă ea va şi rěmânea. Adevěrat, că în canoane nu se spune nicăiri anumit, că aplicarea gradurilor de consângenitate şi cuscrie e de a se înţelege inclusiv, ori esclusiv, dar este fapt, că în pracsă biserica a aplicat gradurile de rudenie tot inclusive. Ilustrând cu câteva esemple din Pidalion aserţiunea sa, recomandă, ca motivarea sě nu se omită.

P. **Cosma:** Ţîn că cestiunea aceasta e de mare importanţă în organismul bisericii noastre, — şi de aceea sě nu trecem prea uşor peste ea. Când s'a constituit mai ântâi consistoriul din Oradea mare, am aflat aproape cu neputinţă interpretarea §-ului din cestiune aşa cum ni se propune acum, căci nu s'au putut afla oameni capabili de a fi membrii în consistoriu în numěrul recerut, fără ca sě fi fost înrudiţi. A trebuit sě se restrîngă principiul numai la membrii singuraticelor senate, pentru ca sě se poată constituì consistoriul. În tractul B. Comloşului (Arad) sciu că multă vreme scaunul protopopesc nu s'a putut constituì (O **voce:** nu e constituit nici pănă aḑi) tot din acest motiv, şi chiar la noi în archidiecesă în protopresbiteratele mai mici, sau chiar în centru poate sě ni se întêmple tot aşa Dacă am fi deci prea rigoroşi, am putè strica mai mult de cât folosì. Sě punem în cumpěnă interesul şi binele bisericii faţă cu principiul ca sě salvăm litera legii. Pe basa acestora fac contrapropunerea, ca cuvintele paragrafului 112 din statutul organic sě se esplice: „exclusiv.“

N. **Popea:** Sciu apreţia foarte bine cele ḑise de Dl P. Cosma. Dar eu n'aşi voì sě se facă vr'o spărtură în statutul organic, la aducerea căruia şi Dl Cosma a luaţ parte activă. Şi el îşi va putè aduce aminte, ce lupte ne-a costat statorirea acestor grade. Nepotismul a jucat şi joacă şi aḑi mare rol în lume. Ear noi trebue sě nisuim, ca şi umbra vinei sě fie departe de noi. Cât pentru greutăţile ce ar obvenì la constituirea diferitelor corporaţiuni, ele vor rěmânè sporadice şi astfeliu crede că în cas de lipsă mai bine sě se dee dispensaţii din partea forurilor mai înalte, decât sě ne dechiarăm în principiu în contra pracsei bisericesci. Ca sě nu se facă ruptură în statutul organic, recomandă din toată inima propunerea comisiunei.

P. **Cosma:** Am ḑis şi repet, că dacă esistă un canon positiv asupra lucrului, nici un moment nu mai insist pe lângă propunerea mea; dar dacă nu esistă, cred sě fim mai liberali. Dacă aşi scì că prin conclusul propus de mine s'ar altera numai pe departe litera ori spiritul statutului organic, de sigur nu eu aşi fi, care sě însist asupra lui. Dar eu nu věd nimic de feliul acesta. Noi ca congres am adus statutul organic, şi aflu un lucru foarte natural, ca aḑi tot noi congresul sě dechiarăm cum am înţeles punctul din cestiune atunci. Suntem în drept a face aceasta, cu atât mai mult, cu cât chiar o eparchie vine sě ne recerce. De violarea statutului organic dară nici vorbă nu poate fi.

Mai vorbesc la cestiune At. Cimponeriu şi Z. Boiu.

Închieindu-se discusiunea, congresuî primesce propunerea comisiunei organisătoare, că alinia a doua a §-lui 112 din statutul organic „pănă la al VI-lea grad de sânge şi al IV de cuscrie“ are a se înţelege inclusive, — omiţându-se motivarea: „conform aşeḑămintelor“ etc.

I. **Bartolomei** raportează mai departe asupra memorandului comitetului protopresbiteral din Lugoş pentru lărgirea cercului de activitate a comitetelor protopresbiterale. În numele maiorităţii comisiunei se propune, — sě se însărcineze consistoriul metropolitan, ca după ascultarea sinoadelor eparchiale sě vină la congres cu o instrucţie asupra cercului de activitate al comitetelor protopresbiterale.

I. Cav. de **Puşcariu:** Afacerea aceasta a trecut prin toate consistoarele şi sinoadele eparchiale, dar se vede că nici unul dintre ele n'a cuprins lucrul cum se cade, ci mergênd prea departe au decretat, că cercul de activitate al comitetelor protopresbiterale fiind precis demarcat în statutul organic, fără călcarea acestuia, nu se poate lărgì. Dar sě nu uităm, că statutul organic tot astfel a demarcat şi sfera de activitate a parochiilor, protopresbiteratelor, dieceselor şi metropoliei, — şi totuş toate aceste sunt prověḑute cu instrucţii şi regulamente speciale pentru îndeplinirea afacerilor lor. În petiţiunea Lugoşenilor nu se cere altceva, decât tocmai asta Numai protopresbiteratele n'au instrucţiuni speciale, — este deci just ca sě li se dee. Sprginesce propunerea comisiunei.

Eug. Brote: Dl cav. de Puşcariu se vede că n'a înţeles punctul esenţial al petitului, care este lărgirea cercului de activitate al comitetelor protopresbiterale. Ce vreau petenţii? Nici mai mult, nici mai puţin, decât ca comitetele protopresbiterale sě fie „jumătate consistoare,“ ear sinodul protopresbiteral un feliu de eparchie. În acest înţeles cer ei instrucţiune. Faţă cu aceste pretensiuni, sinoadele eparchiale au decretat unanim: nu se poate,

---

ciunului“ e ḑiua mică; după ameaḑi trebue sě-i lase de-vremicel, fiindcă comuna e împrăştiată şi drumurile nepractice, timp destul de puţin pentru ca învěţătoriul leneş sě nu lucre nimica; dar cine sě-l facă lung, dacă nu învěţătoriul. Şi dacă atunci când scoala e frecventată d'un numěr însemnat de elevi nu va folosi timpul, apoi cum va putea sě-l folosască atunci, când elevii sunt cuprinşi cu lucrul câmpului.

Un învěţătoriu care 'şi iubesce neamul sěu, nu lasă sě treacă nici o ocasiune nefolosită în favornl naţiunei sale; nu lasă, pentrucă nu 'l lasă consciinţa.

Şi dacă învěţătorii nostri ar medita adese asupra scumpei cause de care s'au făcut rěspunḑětori, apoi ar trebuì sě misce inima fie-cărui învěţătoriu binesimţitoriu, când întrând în scoală vede în faţa sa 60—80 de mlădiţe tinere, aşteptând sě fie adăpate din isvorul cel limpede al înţelepciunii, care sě le servească spre mângăere şi fericire; trebue sě misce inima învěţătoriului când va cugeta cu toată seriositatea, că din toţi acei elevi are sě desvoalte oameni în cari sě poţi afla întrunite toate calităţile cele demne de imitat; că toţi ca unul au sě se bucure de fructele ostenelilor lui şi că dela dênsul atârnă fericirea şi nefericirea lor. Pricepênd învěţătoriul chiemarea sa, se va năzuì ca sě cerce astfeliu de metode, cari sě aibă resultatele cele mai favorabile şi pe lângă o purtare esemplară a învěţătoriului, cele ce se vor propune elevilor, vor rěmânea tipărite în inimile lor, păstrândule ca un tesaur nepreţuit.

* * *

Din ḑori de ḑi pănă în noapte, un părinte pe lângă alte gânduri ce-l tortură, aleargă, ostenesce, asudă pentru ca la adânci bětrâneţe sě se poată bucura de fericirea fiilor şi a nepoţilor lor. Cei mai mulţi vor crede că părinţii sunt aceia cari poartă cea mai mare grijă pentru fericirea fiilor ş'a nepoţilor lor.

Toată lumea de ar susţinea această părere, eu însě sunt de părere, că îngrijirea învěţătoriului trebue sě covêrşească pe ori-care altă îngrijire, de care un individ şi în general un popor are lipsă pentru că cei mai mulţi părinţi, mai mult ori mai puţin se îngrijesc pentru următorii lor ca sě-le asigureze fericirea numai prin avere materială, pe când învěţătoriul are sě înzestreze cu inimă nobilă şi minte luminată, ca astfeliu prin înţelepciune şi hărnicie sě poată ajunge la o stare înfloritoare; ba învěţătoriul trebue sě'l pregătească ca trăind creştinesce sě-'şi poată câştiga speranţă de fericirea eternă, căci numai cei ce se nutresc cu astfeliu de speranţă pot sě servească de model şi sě trăiască fericiţi.

Învěţătoriul ca grădinariu a scumpei şi nepreţuitei grădini, unde tinerele mlădiţe ale naţiunei se cultivă, sě se năzuiască a 'nfrumseţa grădina lui încredinţată cu astfeliu de flori de bună mireasmă, cari sě-'şi rěspândească mirosul lor nesěcat, adăpând pre cei însetaţi din nectarul lor; ba sě se năzuiască a sădi şi nobilita astfeliu de pomi, cari pe lângă aspectul cel fermecătoriu ce l-ar desvolta sub mâna lui, sě aducă fructele aşteptate.

Sciut ne este că învěţătoriul ca om cu preveperi sănătoase este datoriu sě se ocupe de fericirea fie-cărui om, ce face parte din neamul sěu, de i-ar fi acela chiar cel mai ne'mpăcat dujman: sě cugete că oare din mica moşioară putea-va trăì împreună cu fiii sěi în numěr de câte 3—5 şi că după moartea sa acei fii vor putea subsista din acea avere, şi astfeliu cugetând sě recomânde părinţilor cu mai mulţi fii, îmbrăţişarea industrielor; şi totodată a fi cu mare băgare de samă la recomândarea şi alegerea profesiunilor, luând în considerare fisicul individului, aşa de esemplu: băeţilor slabi de pept sě nu li se recomânde sě fie croitori, ciobotari, suci; cel slab de vedere sě nu pâşească pe cariera studiului.

Avêndule acestea la inimă fie-care învěţătoriu sunt prea convins că nici unul nu'şi va greşi cărarea cea ducětoare la mult dorita ţîntă.

În fine onoare acelui învěţătoriu care cunoscêndu'şi sublima sa chemare face onoare neamului nostru; onoare şi fericire acelor prunci, cari s'au putut şi se pot bucura de un asemenea învěţătoriu; onoare acelor părinţi cari au fost şi sunt fericiţi a'şi încredinţa căci e în contra statutului organic. Eu aşa am înţeles memorandul. Dl cav. de Puşcariu a ḑis, că toate celelalte corporaţiuni au regulamente şi instrucţiuni. Eu n'am cunoscinţă sĕ esiste astfeliu de regulamente. Nici organele inferioare şi nici cele superioare n'au regulamente speciale, prin cari sĕ se preciseze sfera lor de activitate, — ba la consistoarele noastre eparchiale nici până aḑi nu e precisată competinţa diferitelor senate. Ar trebuì sĕ facem pe calea asta un nou statut organic de sus până jos. Eu aşi fi gata, ca sĕ se însărcineze consistoriul metropolitan, sĕ elaboreze instrucţiuni speciale pentru toate organele noastre bisericesci; dar nu sciu că oare consistoriul metropolitan în organisarea lui actuală, fi-ar în stare sĕ satisfacă unei astfeliu de însărcinări. Este pentru propunerea minorităţii comisiunei, care conform concluselor luate în sinoadele eparchiale, respinge memorandul Lugoşenilor.

I. **Lengheru**: Trebue sĕ dau exprimare amărăciunii mele, când vĕd, că rapoartele comisiunilor nu se fac pe basa actelor, de care dispun, ca sĕ me pot convinge, că din acte n'a rĕmas nimic nemenţionat. Me doare, când sciu, că refereazǎ unul, care e învechit în referade. Eu nu sciu, ce conţine respectiva representaţiune. E adevĕrat, că referentul ca pe sărite, şi-a dat silinţa în douĕ rênduri sĕ ne informeze, dar eu încă nu sunt în clar. Vorbesc numai pe nimerite şi cred că voi fi şi nimerit. Înainte de toate hârtia comitetului protopresbiteral din Lugoş nu e subscrisă de nimeni Subscisă e dle referent?

I. **Bartolomeiu**: Nu.

I. **Lengheru**: Atunci trebue dată îndĕrĕpt sĕ se subscrie. — În ceea-ce privesce cuprinsul, ca adecă cercul de activitate al comitetelor protopresbiterale sĕ se reguleze printr'o instrucţiune, eu voi sĕ atrag atenţiunea măritului congres asupra împregiurării, că întreg cuprinsul statutului organic, îndeosebi cu privire la protopresbiterate şi parochii este atât de general, încât eu cred, că o interpretare a fiecărui punct ar aduce cea mai generală şi cea mai mare mulţămire. Dacă ar fi cineva, care ar interpreta statutul organic, ar face cel mai mare serviciu bisericii. O aplicare, o creare bine nimerită a unui cerc de activitate la toate organele bisericesci nu e de loc un lucru de prisos. Oamenii doresc regularea afacerilor organelor bisericesci, spriginesc deci propunerea maiorităţii comisiunii.

C. **Rădulescu**: Îmi servesce spre mângăere, când vĕd, că aici totuş se află douĕ persoane, cari au pătruns în meritul acestei cause şi s'au convins, că Lugoşenii n'au făcut prostii. Instituţiunea comitetelor protopresbiterale nu e nici o fantasmagorie, ci un factor, care are o chiemare frumoasă în biserica noastră. Trebue sĕ cultivăm această instituţiune. Eu unul, la noi în Lugoş, nu sciu că mai esistă protopresbiterat, numai din trei în trei ani. Spriginesc propunerea maiorităţii comisiunei.

R. **Patiţa**: Causa aceasta e vrednică de atenţiunea noastră, pentrucă din toate părţile se poate constata, că organele bisericesci inferioare nu funcţionează regulat, deoarece n'au ce lucra. Nu este nicăiri precisat, care obiecte sunt de a se pertracta în comitetele protopresbiterale. Dacă comitetul parochial ar avea numai câtuş da puţină ingerinţă, nu ar esista atâtea plângeri. Spriginesc propunerea comisiunei.

A. **Ghidiu** cere sĕ se iee obiectul dela ordinea ḑilei.

Dr. Al. **Mocioni**: Me restrîng numai la puţine cuvinte. După mine substratul nu e formarea petitului Lugoşenilor. Şi din causa asta toată discuţia a fost de prisos. Ce spune maioritatea comisiunei? Spune, că din îndemnul petitului Lugoşenilor s'a convins despre necesitatea unui regulament în afacerile comitetelor protopresbiterale. Necesitatea nu s'a contestat din nici într'o parte. Unde se desbină părerile? Contrarii ḑic că nu se poate face o instrucţiune numai cu privire la protopopiate, ci cu privire la toate organele noastre bisericesci. Cu toate aceste nu recunosc, că acesta ar fi un argument în contra obiecţiunilor comisiunii. Dacă noi recunoascem, că consistoriul metropolitan, cum e astăḑi organisat, n'ar fi în stare sĕ facă aşa ceva, atunci noi am trebuì sĕ renunţăm la toate cele. Deoarece toţi recunosc necesitatea unui astfeliu de regulament, trebue sĕ primim propunerea maiorităţii comisiunei.

N. **Cristea** crede că maioritatea comisiunei s'a abătut dela obiect. Substratul desbaterii noastre trebue sĕ se mărginească la aceea, dacă protopresbiteratele pot sĕ fie mijlocitoare între parochii şi consistorii. Toate sinoadele şi eparchiile sunt pe lângă votul minorităţii comisiunii, nu sunt numai eu singur. Trebue sĕ ne ţinem strict de obiect. Spriginesce propunerea minorităţii.

E. **Brote**: Ca un feliu de propunĕtoriu al minorităţii comisiunei reflectează la cele ḑise de dnul Al. Mocioni. Vorbirea dlui Alesandru Mocioni a fost atât de logică, încât numai la un singur pasagiu me pot oprì. Dsa ḑice, că are încredere în consistoriul metropolitan. Nici eu nu ḑic că n'am încredere în el, cu toate acestea susţin, că după întocmirea lui internă de aḑi nu e în stare sĕ se apuce de un asemenea lucru, şi acì nu statutul organic e de vină, ci organisarea consistoriului. Scim prea bine că nu esistă nici un referent la consistoriu. Aici trebue un studiu aprofundat, pe care numai referenţi stabili îl pot face. În merit putem sĕ primim şi pe una şi pe ceealaltă dintre propunerile comisiunei, tot acel resultat îl vom avè. Recomand încă odată primirea propunerii minorităţii, deoarece e mai reală, mai esactă.

Presidiul congresual se crede datoriu a face o observare numai la cele ḑise de dl antevorbitoriu. Dl **Brote** 'şi-a esprimat absoluta neîncredere faţă cu consistoriul metropolitan, ḑicênd, că el nu crede, că consistoriul ar mai putea produce ceva. Astăḑi încă am presentat un operat (normativul în causele disciplinare), care dovedesce, că consistoriul metropolitan face tot ce poate. Şi el ar fi în stare, sĕ facă şi astfeliu de regulamente, căci acele se pot pregătì cu mult mai uşor, decât un normativ, precum e şi cel de care am amintit.

După ce mai vorbesce dl I. **Bartolomei**, ca referent al comisiunei organisătoare, se pune la vot propunerea minorităţii comisiunei şi se respinge, primindu-se propunerea maiorităţii, reprodusă mai sus.

Şedinţa se ridică la 1 oară şi $^1/_2$ după ameaḑi anunţându-se procsima şedinţă pe Luni la oarele 10 înainte de ameaḑi.

Revista politică.

Un act de mare însemnătate s'a sĕvêrşit ḑilele aceste în capitala **Bavariei**. Principele regent Luitpold de Bavaria 'şi-a depus jurămêntul Luni în 28 a lunei curente. Cuvintele, cu cari presidentul camerei baronul de Frankenstein a accentuat în vorbirea sa adresată principelui-regent „neschimbata susţinere a convenţiunilor ce esistă de 16 ani“, dau dovadă, că teribila catastrofă, de care a fost ţara lovită, a lăsat nezguduită legătura cea strînsă cătră imperiul comun. Spiritele încep a se linisci şi cursul afacerilor intră încetul cu încetul în ogaşa sa vechie.

Se anunţă din Sofia, că maioritatea Sobraniei în conţelegere cu guvernul este hotărîtă, de a nu admite nici un fel de discusiune asupra **arangiamentului turco-bulgar**. În urma unei interpelaţiuni adresate de un deputat oposiţional, că de ce nu se dau publicităţii în cartea verde a guvernului şi anumite documente referitoare la cestiunea uniunei, — Sobrania a luat următoriul conclus: Lăsând camera în voia guvernului aşternerea documentelor ce i s'ar părea necesare, camera trece la ordinea ḑilei. Proiectul de rĕspuns la pasagiul din mesagiul de tron privitoriu la uniune, este următoriul: Ţara ia cu satisfacţiune la cunoscinţă asigurarea principelui, că uniunea s'a efeptuit, şi se nutresce cu speranţa, că guvernul va întrebuinţa toate mijloacele, ca cele ce sunt încă de făcut sĕ nu fie perdute din vedere.

Din **Constantinopol** se scrie, că primirea adresei maiorităţii din sobrania bulgară a făcut o impresiune foarte bună în cercurile mai înalte de pe lângă Poarta. Acest resultat trebue sĕ fie privit de bun, cu atât mai mult, cu cât plenipotenţiatul rusesc din Constantinopol a atras în repeţite rênduri atenţiunea Porţei asupra acelor evenimente, cari arată că principele Bulgariei a trecut peste marginile ce i s'au prescris prin protocolul conferenţial din 5 Aprile a. c. şi cari după părerea guvernului rusesc ar fi trebuit sĕ aibă de urmare chiar o intervenţiune a sultanului.

Cu privire la espulsarea principilor francesi, comunicăm spre ilustrarea situaţiei, în cele mai de jos următoriul **manifest al contelui de Paris**:

„Fiind silit a părăsì pămêntul ţĕrii mele, protestez în numele dreptului contra actului de violenţă, ce m'a isbit. Fiind ataşat cu pasiune patriei, pe care nenorocirea mi-a făcut-o mai scumpă, am trăit până acum aici fără a călca legea. Spre a me smulge din patrie, s'a ales momentul în care m'am întors, fericit, că am creat o nouă legătură între Francia şi o naţiune amică. Ecsilându-me, vor sĕ'şi rĕsbune pentru cele 3 milione şi jumĕtate voturi, care la 4 Octombre au condamnat greşelile republicei şi acum se caută a intimida pe aceia, cari din ḑi în ḑi se despart de ea. În mine se persecută principiul monarchic, ce mi s'a transmis de acela, care a sciut sĕ'l manţie în mod aşa de nobil. Vor sĕ despartă Francia de şeful acelei familii glorioase, care a condus ţeara în timp de 9 secole în opera unităţii sale naţionale şi care împreună cu poporul, la bine şi rĕu, şi-a întemeiat mărirea şi buna stare. Se speră, că Francia a uitat domnia fericită şi liniştită a strămoşului meu, precum şi ḑilele mai de curênd, când fratele şi unchiul meu au luptat loial în rêndurile bravei ei armate. Aceste calcule îşi vor găsì decepţiunile lor. Povĕţuită prin esperienţă, Francia va cunoasce causele şi pe autorii acelor rele de care sufere.

„Francia va înţelege, că numai monarchia, care prin principiul ei tradiţional şi prin instituţiunile sale aparţine timpului modern, poate remedia lucrurile. Monarchia naţională singură, al cărei representant sunt eu, e în stare a paralisa forţele turburătorilor, cari ameninţă pacea ţĕrii; a asigura libertatea politică şi religioasă, a ridica autoritatea şi a restabilì averea publică. Numai ea poate da un guvern tare societăţii noastre democratice, care va fi accesibil tuturor, va fi deasupra partidelor, şi pentru Europa o garanţă de pace durabilă. Datoria mea este de a lucra fără preget la această operă de mântuire; cu ajutoriul lui Dumneḑeu şi cu participarea tuturor, cari împărtăşesc credinţa mea în viitoriu, voi îndeplinì aceasta. Republicei îi este frică; aplicându-mi mie o lovitură, atrage atenţia asupra mea. Am încredere în Francia; în momentul decisiv voi fi gata.

„Eu, la 12 Iunie.

(Semnat.) **Philipp**, Comite de Paris.“

Un cerculariu archieresc în contra propagandei catolice în România.

CALINIC

cu mila lui Dumneḑeu smeritul archiepiscop şi metropolit al Ungro-Valachiei şi primat al României.

Tuturor Prea Sânţiţilor Fraţi Episcopi, Prea Cuvioşilor Stareţi, Egumeni şi Archimandriţi, Prea Cucernicilor Protoierei şi Ierei, cari sub ori-ce titlu păstoresc turma cea cuvêntătoare încredinţată nouĕ de mai marele Păstorilor, şi tuturor iubitorilor de Christos cetăţeni ai României, de orice treaptă şi condiţiune, cari fac parte între membrii sântei biserici, pe care Domnul şi Mântuitoriul nostru Isus Christos şi-a agonisit-o prin însuşi scump sângele seu, char vouĕ şi pace dela părintele luminilor; ear din partea Smereniei noastre, archipăstorească binecuvêntare şi dorinţă de sănătate, prosperitate şi mântuire în Domnul.

Cu ocasiunea postului Sântelor Paşti, Monseniorele Palma, archiepiscop latin din Bucuresci, a adresat duhovnicescei sale turme o epistolă, pentru a-i da oarecare poveţe spre fapte bune şi pentru a o întări în credinţă.

Nimic mai laudabil, decât faptul unui îndreptătoriu al cuvêntului adevĕrului, care caută sĕ propage principiile salutare ale creştinismului, şi sĕ convingă pe credincoşii sĕi, că mântuirea stă în tăria credinţei. Noi n'am avea nimic de ḑis în această privinţă, căci nu ne este dat a ne amesteca în conducerea turmei încredinţate păstoriei monseniorului Palma. Dar nu putem trece cu vederea acele puncte ale epistolei menţionate, în care se ating interese ale bisericei ortodocse române.

Pentru a întărì pe credincioşii bisericei Papale din România, Monseniorele Palma a creḑut de cuviinţă, nu numai a lăuda în mod escesiv biserica latină, ci a o arăta creştinilor, ca singura biserică adevĕrată, ca singura biserică întemeiată pe base

---

pe tinerele lor mlădiţe unui educătoriu consciu de chiemarea sa; onoare acelor bărbaţi cari au putut esopera ca sĕ facă falǎ comunei cu un învĕţătoriu, a cărui purtări sunt demne de imitat; ba chiar fală neamului cu un învĕţătoriu de model.

Multe, de tot multe ar mai fi de ḑis despre chiemarea învĕţătoriului, însĕ închieind pun la inima fie-cărui învĕţătoriu angagiamentul şi rĕspunderea ce a luat asupră'şi faţă de neamul seu, la care meditând adese, — sĕ năsuiască a face onoare neamului sĕu ba chiar şi superiorilor sĕi, cari ca în cei mai credincioşi fiii 'şi au pus încrederea în el.

atob . . . i,
fost învĕţătoriu.

* (**La băi**.) — Un învĕţat preumblându-se cu luntrea pe mare, întreabă pe luntraş:

Scii istoria omenirei?

— N'o sciu, dle.

— Atunci ai perdut jumĕtate din viaţă.

— O fi.

— Dar matematica o scii?

— Nu, domnule.

— Atunci ai perdut trei sferturi din viaţă,

În acest moment venì o furtună, rĕsturnă luntrea şi amêndoi căḑură în apă; pe când învĕţatul se încercă sĕ scape cătră mal, luntraşul îl întreabă:

— Scii înota?

— Nu.

— Atunci dta ţi-ai perdut acum toată viaţa.

solide, fiindcă este întemeiată de apostolul Petru; de unde se deduce, că toate celelalte biserici cari nu recunosc această suprematie și dominațiune, se află în rătăcire, sunt depărtate de adevĕrata credință, și prin urmare nu pot da mântuirea credincioșilor lor.

Pentru a susţinè aceste aserţiuni, monseniorele Palma, se sprigine pe argumentele cunoscute ale bisericei latine, despre vocaţiunea și ântâietatea apostolului Petru la Episcopatul Romei și despre supremaţia Papei.

Noi scim și cunoascem, am putea ḑice cu lumea întreagă, faptele, și tradiţiunea istorică. E bine sĕ le rememorăm acì.

Istoricesce stă sigur, din faptele apostolilor, că după ce apostolul Petru a fost eliberat din închisoare: „el a eșit și s'a dus într'alt loc.“ (Fap. Ap. c. XII v. 17). Nu se scie în ce loc s'a dus, și nimic nu probează, că St. Petru a fost vre-o dată Papă în Roma.

Biserica Romei înșiră, după St. Petru, vre-o treiḑeci de Papi, a căror esistenţă istorică, e din cele mai problematice.

Întâiul episcop al Romei, representat cu mitra pe cap, al 32-lea în lista Papilor, este Silvestru I. care trăia în timpul împĕratului Constantin cel mare (314—335). Dela acest Papă numai, încep pretenţiunile bisericei latine ca biserică Papală, trecênd prin o mulţime de obstacole și oposiţiuni, cari dovedesc, că aceste pretenţiuni sunt de o formaţiune posterioară.

Câte-va date, din cele foarte multe la numĕr, vor fi de ajuns pentru a dovedì aceasta.

Dela 1088 până la 1216, din timpul lui Urban al II-lea până la finele Pontificatului lui Inocenţiu al III-lea, se numeră 18 Papi, 7 anti-Papi și 4 schisme. Până astăḑi au fost 35 de schisme în contra supremaţiei Papale.

Sinoadele ecumenice n'au fost nici odată convocate sau preșeḑute de episcopul Romei. Decisiunile acestor Sinoade aveau puterea lor din și prin autoritatea comunei înţelegeri a bisericei, ear nu prin întărirea lor de către episcopul Romei.

În întâiul mileniu al bisericei, nu esistă o singură decisiune privitoare la dogmele credinţei creștinesci, emanată dela episcopul Romei pentru întreaga biserică; căci asemenea decisiuni aparţineau numai Sinoadelor. Episcopii Romei nu posedau nici o atribuţiune a dominaţiunei; ei nu aveau nici puterea de a legiuì în biserică, nici aceea de a o guverna, nici aceea de a o judeca.

În nici un scriitoriu vechiu al bisericei creștinesci (nici în Areopagitul, nici în Isidor de Sevila, nici în abatele Beatus), Papalitatea nu se numĕră ca o treaptă specială a ierarchiei bisericesci.

În tot casul biserica ortodocsă nici odată nu s'a supus pretenţiunilor scaunului Papal; ceea ce dovedesce, că ele nu au de fundament instituţiunile Apostolice.

Ear prelaţii cei întâi ai bisericei, nu cunosc și nu recunosc drepturi de proeminenţă sau de dominaţiune a Papei, nici Tertulian și Ciprian, nici Lactanţiu și Eusebiu, nici Atanasie și Vasilie cel mare, nici Grigorie dela Nissa și Grigorie dela Nazianz, nici Epifanie și Chrisostom, nici Ilarie și Pacian, nici Zeno și Lucifer, nici Augustin și Vincenţiu de Lerins, nici Sulpiciu și Ambrosiu. Nici unul din toţi acestia, și nici chiar Papa Pelagiu I. n'au în scrierile lor un singur cuvênt despre puterea Papală, fiindcă aceasta în timpul lor nu era cunoscută de nimeni. Nici unul din toţi acestia nu esplică tecstul Evangeliei despre puterea dată sântului Petru, astfeliu ca și cum acea putere a fost dată episcopilor de Roma, ca urmași ai sântului Petru. Toţi aceștia nu au înţeles altfeliu cuvintele ce se află în st. Evangelie a lui Mateiu (16, 18) și în st. Evangelie a lui Ioan (21, 18), altfeliu, decât ca ḑise despre însuși Domnul și mântuitoriul nostru Isus Christos și de credinţa ce trebue sĕ avem într'ênsul, căci și în Apocalips stă (21, 14): „Zidul cetăţii avea douĕspre-ḑece temelii și într'ênsele numele celor doispre-ḑece apostoli ai mielului.“

Dar și alţi doctori din cei mai luminaţi ai bisericei Romei, au combătut întâetatea și supremaţia Papală, și astfeliu ea a avut adversari chiar în sînul bisericei latine, până în present.

Sântul Bernard scria în secolul al XII-lea, Papei Eugeniu al II-lea: „Voi nu sunteţi mai marele sau Domnul episcopilor, ci numai unul dintre ei.“

Hotărîrea dogmatică a Papei Ioan XXII a fost respinsă de întreaga întrunire a doctorilor în teologie din Paris și regele Franciei a publicat a ei condamnare în tot Parisul la sunetul trimbiţilor.

La anul 1268, Luis regele Franciei, carele se numĕră între sânţi, a publicat faimoasa constituţiune, numită Sancţiunea Pragmatică, cu scopul de a pune un frêu cerinţelor și pretensiunilor curţei Papale, cari începuseră a devenì intolerabile și cari sarăcise regatul Franciei.

Dar mai târḑiu pe la 1682 episcopul Bossuet alcătuesce tot în același scop constituţiunea bisericei Galicane, al cărei art. 4 glăsuesce astfeliu: „Papa are partea principală în cestiunile de credinţă, dar cu toate acestea judecata sa se poate reforma de biserică.“

Și chiar în timpurile noastre, din 601 Prelaţi întruniţi în Vatican, 150 s'au declarat în contra infalibilităţii Papale, și între aceștia se aflau cei dintâi archiepiscopi și episcopi ai bisericei latine.

Și cum putem noi primi această supremaţie, această înlocuire a Mântuitoriului nostru Iisus Christos, singurul și unicul nostru Domn și Stăpân; căci apostolul Pavel ne ḑice (Fap. Ap. 17, 28) că: „numai într'ênsul vieţuim, ne mișcăm și suntem.“

Poate biserica latină sĕ creadă în sînul ei despre puterea Papală ce va voi; dar credem că nu este o faptă creștinească, când conductorii acestei biserici, ating celelalte biserici, cari și ele, și poate într'un grad mai mare, se sprigines pe Evangelie, fiind-că recunosc: „numai un Domn, o credinţă, un botez, un Dumneḑeu și Tată al tuturor, care este preste toate și prin toate și întru noi toţi“ (Efes. 4, 5, 6).

Dar adevĕrurile și faptele se sdruncină încă mai tare, când Monseniorele Palma, pentru a întări în credinţă turma sa cea duhovnicească, susţine că cultura și deșteptarea simţimêntului naţional în România a venit dela biserica catolică prin Uniaţii din Transilvania.

Aserţiunea aceasta este o dovadă, că Monseniorele Palma nu cunoasce istoria românească, și numai de aceea a putut înatina lucruri, cari nu corespund cu faptele istoriei.

Adevĕrul netăgăduit și care lucesce cu tărie, este, că biserica ortodocsă a fost totdeauna pentru Români scutul cel mai puternic al naţionalităţii, că românii ortodocși au stătut ei cei întâi piept cotropirei Europei de către Musulmani, apărând cu vitejie credinţa creștineascǎ moșia și naţionalitatea lor; că limba românească în biserica ortodocsă și prin această biserică s'a ridicat; că chiar în secolul actual biserica ortodocsă a fost și este în România în fruntea tuturor mișcărilor naţionale. De aceea și românii au ţinut și ţin la neatârnarea bisericei lor ortodocse, strêns legată de esistenţa și neatârnarea naţională De aceea recunoascerea acestei neatârnări de către toate bisericele ortodocse, a fost aclamată dela o margine a ţĕrei la cealaltă, cu vie bucurie. De aceea acest mare act s'a considerat de biserica ortodocsă română, ca una din faptele cele mai de căpetenie a Domniei glorioase a Prea iubitului nostru Rege Carol I.

Dar Monseniorele Palma a mai arĕtat în epistola sa pastorală, și o necunoscinţă a stărei actuale de lucruri, stabilită în România prin constituţiunea noastră (art. 21), care ḑice: „că religiunea ortodocsă a rĕsăritului este religiunea dominantă a statului român, și că libertatea tuturor culte'or este garantată, încât celebraţiunea lor nu aduce o atingere ordinei publice, sau bunelor moravuri.“

Am espus toate cele de mai sus, ca sĕ arĕt iubiţilor mei fii duhovnicesci, că ei nu trebue sĕ se neliniștească de cuvintele cărţei pastorale amintite; căci credinţa noastră temeinică și nestrămutată către sânta noastră biserică, va întări totdeauna și în veci pacea noastră internă și speranţa, ce avem cu toţii în mila și bunătatea nemărginită a Domnului și Mântuitoriului Nostru Iisus Christos. Ear Monseniorele Palma, ar face bine, sĕ 'și aducă aminte că biserica latină a trăit și trăiesce în România nesupĕrată de nimeni, numai graţie spiritului de toleranţă adevĕrat creștinească, a creștinilor ortodocși.

Charul Domnului nostru Iisus Christos, și dragostea lui Dumneḑeu și Tatălui, și împărtășirea sântului Duh, sĕ fie cu voi cu toţi.

Dată în Palatul nostru metropolitan în anul mântuirei una mie opt-sute-opt-ḑeci și șease, luna Iunie.

Varietăţi.

* (Părăstas.) Alaltăeri în ḑiua sântului mucenic Manoil la oarele 9½ înainte de ameaḑi s'a celebrat părăstas solemn în biserica din cetate de aici pentru amintirea reposatului mecenate al neamului nostru Manuil Gozsdu. La părăstas a pontificat Escelenţia Sa domnul archiepiscop și metropolit Miron Romanul asistat de Preasânţia Sa domnul episcop al Aradului Ioan Meţianu, Preacuvioșiile lor: archimandrit și vicariu archiepiscopesc Nicolau Popea, protosinceli Filaret Musta și Nicanor Frateș, protopresbiteri Ioan Petric și Ioan Suciu, și au luat parte toţi deputaţii congresuali.

* *(O convenire socială)* se va arangea mâne Vineri seara la 8 oare în localul din grădina Hermann, cu care ocasiune reuniunea română de cântări și corul seminarial vor esecuta sub conducerea Dlui G. Dima mai multe cântece. Se vor face învitări speciale. Entree de persoană: 60 cr. Eventualul venit curat se va înpărţi în mod egal între reuniunea română de cântări din Sibiiu și între corul Seminarial.

* (Mulţămită publică.) Pentru fondul scoalei de fetiţe a reuniunei femeilor române din Sibiiu a binevoit a colecta dl Candin David director de mine din Bucium dela membrii societăţii de baie Birta și David 10 fl.

Dl Ioan Micu-Roșiu advocat în Biserica-Albă a donat 5 galbeni imperiali tot pentru susnumitul scop; și a colectat dela dnii: Petru Tisu advocat și Lazar Roșculeţ deputat congresual câte 2 fl. In numele comitetului reuniunei fem. rom. din loc esprimăm profunda mulţămită generoșilor donatori și colectanţi pentru marinimoasele contribuiri.

Sibiiu, în 27/6 1886.

Maria Cosma, presidentă.
Anastasia Toma, secretară.

Loterie.

Miercuri în 30 Iunie n. 1886.

Brünn: 68 88 23 43 69

Nr. 185. [1321] 2—3

CONCURS.

Fiind a se deschide cu 1 Septembre a. c. st. n. scoala civilă de fete cu internat a asociaţiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, prin aceasta se escrie concurs pentru ocuparea a 3 posturi de profesor, dintre cari unul va fi numit și director, și a doue posturi de profesoare, dintre cari una va fi numită directoară a internatului.

Doritorii de a ocupa vre-unul dintre posturile de profesor au sĕ presente următoarele documente:

a) atestat de botez;

b) document despre cualificaţiunea cerută prin legea statului pentru ocuparea de posturi de profesor la scoale civile;

c) o arătare în scris despre studiile pregătitoare și despre ocupaţiunea de până acum;

d) arătarea specialităţii pentru care este pregătit cu deosebire

și *e)* fiind limba română limba de propunere, sĕ dovedească, că posede perfect limba în vorbire și în scriere.

Pentru posturile de profesoare se cere pe lângă cualificaţiunea amintită mai sus, și cualificaţiunea specială pentru lucrul de mână și vêrsta de cel puţin 20 ani.

Concurenţii cari vor dovedì aptitudine specială în privinţa cunoascerei și a limbei germâne, franceze, sau altei specialităţi de scoală, vor avea preferenţă între cei altcum cu pregătiri egale.

Fie care concurent, care va fi ales profesor sau profesoară se obligă a propune până la macsimul de 30 oare pe sĕptĕmână.

Cu posturile acestea de profesori sunt împreunate următoarele beneficii:

a) profesorilor salariu anual de câte 700 fl, v. a, și 150 fl. v. a. bani de cuartir;

b) profesoarelor, pe lângă întreaga întreţinere în internat (cost, locuinţă, încălḑit, luminat, spălat) salariu anual de 400 fl. v. a.

c) profesorului numit director adaos la salariu de 100 fl. pe an, și, adaos de 50 fl. pe an la bani de cuartir, eventual corĕspunḑĕtoriu in natura;

d) profesoara numită directoară a internatului, adaos la salariu de 100 fl. v. a. pe an.

Concursele însoţite de documentele numite mai sus, sĕ se presente subsemnatului comitet până la 31 Iuliu st. n. a. c.

Din ședinţa comitetului asociaţiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ţinută la Sibiiu în 16 Iuniu st. n. 1886.

Iacob Bologa, v.-pres.
Dr. D. P. Barcian, secretariu.

Un bufet

în stil modern, de lemn mat de nuc, distins la esposiţia din Budapesta cu medaila cea mare, se află de vênḑare în hala de mobile a d-nei **Drexler,** strada *Cisnădiei.*

[1322] 1—3

W. Connert,
măsariu.
Strada Gușteriţei Nr. 53.

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 65 Sibiiu, Sâmbătă 21 Iunie (3 Iulie) 1886. **Anul XXXIV.**

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Iulie-Septemvre al anului 1886, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfêrșește cu ultima Iuniu 1886, a-și înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie speeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Congresul național bisericesc.

Raport special al „Telegrafului Român.“

VIII Ședință dela 16/28 Iunie.

Presenți dintre prelați: archiepiscopul și metropolitul Miron Romanul și episcopul Aradului Ioan Mețian.

Notariu: Andrei Ghidiu.

Deschiḑêndu-se ședința la oarele 10 și ¼ a. m., se cetesce procesul verbal al ședinței premergĕtoare și se autentică.

Presidiul presentează nrmătoarele esibite:

1. Rugarea deputatului Aurel Suciu pentru concediu, — se acoardă;

2. raportul presidiului consistoriului metropolitan în cestiunea sulevată de sinodul eparchial din Arad, că pot fi membri la sinoadele protopresbiterale și indiviḑi din alte protopresbiterate, — se predă comisiunei organisătoare;

3. raportul tot aceluiași asupra representațiunii eparchielor cu privire la stêrpirea concubinatelor, — se predă comisiunei bisericesci;

4. raportul tot aceluiași în privința representațiunii eparchiilor, cu privire la ordinul ministrului de culte și instrucțiune publică, prin care se cere așternerea spre revisuire a actelor procesuale disciplinare învĕțătoresci, de câte-ori sentința finală decretează destituire, — se predă comisiunei scolare;

5. rațiociniile consistoriului metropolitan pe anii 1881—1885, — se predau comisiunei financiare;

6. raportul fiscalului fundațiunii lui Gozsdu despre pașii făcuți pentru realisarea fundațiunii Dona, — se predă comisiunei speciale alese pentru afacerile fundațiunei lui Gozsdu;

7. rațiociniile comisiunei administrative a fundațiunei lui Gozsdu pe anii 1881 și 1882, — se predau aceleiași comisiuni;

8. apelata fostului paroch din Mărișel Teodor Lungu în contra tuturor decisurilor consistoriului archidiecesan, — se predă comisiunei petiționare.

Înainte de a se trece la ordinea ḑilei, Esc. Sa Dl archiep. și metropolit notifică ținerea în mod solemn a părăstasului de ieri în memoria marelui archiereu Andrei Șaguna, la care a participat congresul in corpore.

Aḑi mai atrage atențiunea măritului congres, la o altă datorință, care ni se impune și față cu un alt bărbat al națiunei și bisericii noastre, care 'și-a jerfit cea mai mare parte a averii sale pentru aceste. Numele lui este eternisat în inimile noastre. Acest bărbat este fericitul Emanuil Gozsdu. Fiindcă biserica noastră tocmai mâne prăsnuesce amintirea mucenicului Emanuil, — își ia voia a propune, ca în memoria acelui mare mecenat al națiunei și bisericii noastre, sĕ sĕvêrșim mâne la 9 oare un părăstas solemn în biserică noastră din cetate. (Aprobări generale.)

Luându-se act la protocol despre aceasta, — presidiul anunță, că ședințele congresuale se vor ținea de mâne încolo în sala cea mare din casa comitatului, care ni s'a pus la disposiție.

La ordinea ḑilei raportul comisiunei petiționare. Raportor Ioan Țĕran.

Punct 1. Cu privire la cele două representațiuni ale comitetului parochial din Oravița montană: 1. prin care se cere anularea decíselor mai înalte aduse, cari decretează ca parochia centrală din acea comună sĕ fie parochie protopresbiterală, — comisiunea propune a se transpune comisiunei organisătoare; 2. în causa dotării parochului de-acolo, — fiind afacerea trecută prin toate instanțele și resolvată pe basa actelor și conform legii, — sĕ se napoieze petenților, cu recomandarea de a se acomoda decisiunilor aduse.

Dr. I. Gall: E de părere, că nu mai este lipsă sĕ se predee representațiunea 1. comisiunei organisătoare, fiindcă se cere a se hotărî de nou asupra unui lucru decis prin conclus congresual. Propune ca rugarea sĕ se respingă.

I. Lengher: Crede, că nu ar fi rĕu, dacă și comisiunea și congresul s'ar ocupa mai cu dinadins cu cestiunea, căci conclusul adus nu e în conformitate cu statutul organic; chiar pentru salvarea statutului organic ar trebuì sĕ se dee loc petițiunei. Statutul organic îi lasă fie-cărei parochii sĕ-'și aleagă liber pe parochul ei. Când le obtrudem noi simplu numai un paroch oamenilor în persoana protopresbiterului, îi facem nedreptate. Fiind însĕ siliți a lucra astfeliu, ar trebuì sĕ căutăm un echivalent pentru perderea ce o sufer respectivii parochieni în drepturile lor constituționale. Asupra acestei împregiurări trebue sĕ se mediteze. De aceea sprigínesce propunerea comisiunei.

N. Zigre: Deoarece congresul s'a ocupat odată cu afacerea aceasta când cu arondarea protopresbiteratelor, părtinesce părerea deputatului Dr. I. Gall, ca petițiunea sĕ se respingă. Ḑile întregi am discutat atunci și am constatat că designarea unei parochii protopresbiterale în centrul protopopiatului nu e în contraḑicere cu statutul organic, — am constatat că astorfel de cereri nu se poate face destul, fără ca sĕ stricăm bisericii. Fiind în discusiune un conclus de principiu, nu este consult sĕ mai revenim asupra lui.

Esc. Sa Dl archiep. și metrop. cetesce § 89 din stat. org., care prescrie unde are sĕ resideze protopresbiterul Dacă congresul nu ar fi decis în cestiune așa cum a decis, acest § nici când nu s'ar putea esecuta.

C. Rădulescu: Nu trebue sĕ se peardă din vedere, că comisiunea cere un decis formal, pe când domnii voiesc sĕ hotărască în merit. Eu n'ași fi pentru asta. Comisiunea în formă neaflându-se competentă sĕ decidă asupra lucrului, a propus transpunerea la comis. organisătoare. Sprigínesce propunerea comisiunei.

Punêndu-se această întâiă parte din propunerea comisiunei la vot, — nu se primesce, ci conform propunerii deputatului Dr. I. Gall, petițiunea se respinge.

Partea a doua din propunerea comis. se primesce cu unele modificări stilare în modul următoriu: Fiind cererea resolvată la forurile competente, — petițiunea se respinge.

Punct 2. Cu privire la petițiunea mai multora din comuna Lățunaș cari cer preot stabil și delăturarea amestecului organelor statului, comis. propune, ca afacerea sĕ se relege la consistoarele eparchiale, ca prin o comisiune micstă sĕ se constate

---

FOIȚA.

Lupul cu capul de fer.

Poveste din popor.

Un copil orfan, adecă fără mamă și fără tată, a plecat prin lumea mare, cum pleacă omul nĕcăjit, sĕ-și capete pânea a de toate ḑilele, care o cer toți oamenii dela Dḑeu sfîntul. Și s'a dus copilul s'a dus, ca omul nĕcăjit, care nu scie nici unde a plecat , nici când se va mai întoarce; s'a dus și s'a tot dus, mâncând ce căpăta cu cerșitul îmbiindu-se slugă și la unul și la altul. Unii mai cu inimă bună și cu suflet îndurătoriu îi mai întindeau câte o bucătură, alții mai nătângiți în rĕutate — de cari sunt cei mai mulți în lume — îl alungau cu sudalme, îl amuțiau cu cânii, ori că-i împroșcau vorbe necălite.

Câte un suflet creștinesc se mai afla însĕ și atunci, care, cum mai ḑisei, îl mai miluia, și-i mai spunea și câte o vorbă bună, din inimă curată. O muiere, la care durmise într'o noapte, îi dete și ea învĕțătură colea la plecare: „Dragul lelii! dute unde te-a miluì Dumneḑeu, numai cu omul spân sĕ nu-ți faci treabă, că mai toți oamenii spânatici, îs pistriți la mațe. Ascultă-me dragul lelii, că eu nu ți vreau rĕul, și de m-i asculta, bine vei umbla, de nu m-i asculta, tu vei vedea ce vei pățì.“

Și făgăduì copilul că va asculta sfatul muierei, și-i mulțămì de sălaș, apoi se duse pe-aci încolo.

Și a mers el multă lume și țară, și nu și-a căpătat stăpân, că era pe vremea aceea când sunt bucate cam puținele, când toți se cam feresc de guri multe. Dar ajungênd într'un sat se întêlnesce cu un boeriu spân, numai ici colea avea câte un fir de pĕr în barbă, de gândeai că i-o ai pus cu fusul.

Unde umblii tu, măi ștrengariule, acum în vremea lucrului, fără nici o treabă? De unde ești? Ce cauți pe aci? Ai păsuș? Cum te chiamă?... Ce? Nu rĕspunḑi? Dar așa de restit și de repede îl întrebá pe bietul copil, încât acela mai că nu căḑù jos de frică și spaimă. Sunt adecă unii oameni dosnici, grei la vorbă, încât și dracu-i ocolesce, le face cale; așa era și boieriul nostru cel din poveste.

Copilul respunse apoi mai plângênd și tremurând ca varga, că e orfan sĕrac, că umblă a cerșì până ce va da de un om a lui Dumneḑeu sĕ-l primească în slujbă. Așa? ḑise boieriul, atunci nu mai merge nicăiri, hai la mine, te bag slugă, eată ți dau simbrie bună, mâncare și haine, — învoit ești? Și se învoiră tare lesne, tot cum vru boieriul, că doară el nici pricepere nu avea sĕ ceară simbrie cât s'ar fi căḑut, și chiar de ar fi cerut spânul avea numai mână de luat, dar nu și de dat, ear moș Avrinte ḑicea că așa vor fi toți spânaticii păn va peri lumea. Destul că ei se învoiră, și copilul remase slugă la spânul. Ḑiua mai lucra ce putea pe lângă cea casă, ear colea pe înserat îl timise spânul la cai pe hotar, sĕ-i pășuneze. Ear când eșea pe poartă afară, îi strigá de auḑiau toți vecinii:

Apoi hai des de dimineață acasă, că am lucru cu caii; dar bagă bine de samă cum ḑic eu: des de dimineață sĕ fi aci. Și merse copilul la cai. După ce ajunse în hotar împedecă caii și se puse cu capul pe un mușinoiu și ațîpì. Se treḑi el din când în când, își mai căutà caii, mai gândì la vorbele muierii, mai la boieriul lui cel cu barbă rară, și ear mai adurmi. Destul că după atâta zoală îl cuprinsĕ un somn așa de proclet de adurmi ca mort, colea când fu de către ḑiuă; și nu se treḑi până 'n prînḑul mare. Nĕcasul copilului, de ce a durmit atâta, cum de nu s'a treḑit mai de dimineață? Plângea de frica stăpânului.

Dar acum ce era sĕ facă? Noapte tot nu putea el face, deci își deslegà caii și merse acasă. Boieriul îl aștepta în portiță cu o bâtă bună și dă, dă, până se strînseră oamenii în tălălăul lor. Doamne cum mai plângea bietul copil și hăranca de jupăneasă nu ḑise batăr odată către spânul sĕ nu mai dea, și încă își rânjea dinții și ḑicea: bun e somnul? Până pe astă vreme dorm slugile?

trecerea religionară a celor 60 familii, care s'a tras la îndoială.

Desvoltându-se o discusiune mai lungă asupra acestei cestiuni, la care iau parte N. Cristea, I. Bartolomeiu, C. Bredician, I. Petric, I. Popovici, Dr. I. Gall, I. cav. de Puşcariu, M. Popoviciu şi V. Babeş: congresul primesce contrapropunerea deputatului I. Gall, ca petiţiunea sĕ se predee consistoriului metropolitan cu recomandare.

Punct 3. Asupra petiţiunei celor şease comune depe Valea Bârgăului se desbină părerile comisiunei. Maioritatea propune, ca petiţiunea sĕ se transpună consistoriului metropolitan spre competentă afacere, ear minoritatea propune ca petiţiunea sĕ se remită, avisându-se petenţii a se adresa la consistoriul archidiecesan.

După ce iau cuvêntul E. Brote, Esc. Sa Dl president, I. Slavici, R. Patiţa şi Dr. Al. Mocioni, — congresul primesce propunerea deputatului R. Patiţa, — ca sĕ se redeie causa comisiunei, spre câştigarea de date şi informaţiuni necesare.

Punct 4. Rugarea lui Trifon Militariu din Satul nou cu privire la arondarea parochiei de acolo, comisiunea propune, ca — fiind causa decisă, petiţiunea sĕ se restitue petentului.

I. Lenger: consideră obiectul petiţiunei cu mult mai important precum îl ţin unii, — de aceea face contrapropunerea, ca petiţiunea sĕ se transpună consistoriului eparchial din Caransebeş, spre a o tracta în merit pe calea organelor lui administrative.

N. Zigre: Observênd că aci se discută în merit asupra petiţiunilor, face următoarea propunere: Congresul nefiind chiemat a decide în causele concrete ale particularilor, — petiţiunea sĕ se restitue petentului.

Punêndu-se la vot propunerile, congresul primesce cu maioritate de voturi propunerea deputatului I. Lenger.

Punct 5. Petiţiunea lui Mihail Contes pentru regularea posiţiei sale de capelan în parochia Câmpeni, — comisiunea propune, că neaparţinênd obiectul competinţei congresului, — sĕ se transpună consistoriului archidiecesan spre competentă afacere, cu recomandarea, ca numitul sĕ fie restituit într'unul din posturile sale avute.

R. Patiţa: Casul fiind grav şi foarte încurcat, face contrapropunere: ca actul sĕ se transpună consistoriului metropolitan şi sĕ se întroducă cercetare asupra celor vinovaţi.

Z. Boiu: propune, ca recomandarea dela sfêrşitul propunerii comisiunei sĕ se omită, şi petiţiunea sĕ se predee consistoriului archidiecesan numai spre competentă afacere.

Congresul primesce propunerea deputatului Z. Boiu.

Punct 6. Rugarea parochului din Remetea N. Petrescu pentru reducerea parochiei ce a devenit vacantă prin moarte, — se transpune, la propunerea comisiunei — consistoriului diecesan spre competentă afacere.

Punct 7. Rugarea parochului sêrbesc din Szegedin George Ievrici, prin care cere o remuneraţiune pentru catechisaţiunea scolarilor români gr. or. dela scoalele din Szegedin, — la propunerea comisiunei, se transpune consistoriului metropolitan spre luare în consideraţiune.

Punct 8. Cu privire la rugarea mai multora pentru delăturarea preotului I Runcan din comuna M. St. Georgiu, — se primesce propunerea deputatului C. Bredician, ca sĕ se transpună causa consistoriului archidiecesan.

Ne mai fiind alte obiecte de pertractat, şedinţa se ridică la oarele 1 şi ¼ d. p., anunţându-se şedinţa procsimă pe mâne la 10 oare a. m. în sala cea mare a comitatului.

IX Şedinţă dela 17/29 Iunie.

Presenţi dintre prelaţi: archiepiscopul şi metropolitul Miron Romanul şi episcopul Aradului Ioan Meţian.

Notariu: Ignaţiu Papp.

Şedinţa se deschide la oarele 10 a. m.

Nefiind încă pregătit procesul verbal al şedinţei premergĕtoare, autenticarea se amână pe şedinţa de mâne.

Presidiul presentează cererea de concediu a deputatului Sigismund Popovici (restul sesiunii). — Concediul se acoardă.

La ordinea propunerilor, deputatul Petru Opriş face următoarea propunere:

„Considerând că starea materială şi morală a poporului nostru, ori cel puţin al unei părţi considerabile din el, decade, — şi considerând, că una dintre causele principale zace în aceea, că poporul nostru zace în nelucrare aproape 100 de ḑile pe an, din causa sĕrbătorilor bisericesci, familiare şi superstiţioase: — măritul congres sĕ recomande sinodului episcopesc pe basa §-lui 174 pct. 3 şi 4 din statutul organic, sĕ studieze cu minuţiositate şi sĕ dispună în şedinţa cea mai de-aproape, ca nrul sĕrbătorilor sĕ se împuţineze, ori prin dispensare, ori prin permutarea sĕrbătorilor de rangul al 3. şi 4., cari nu sunt legate de ḑile ficse, pe Duminecile antecedente ori următoare."

Propunerea se predă comisiunei bisericesci.

Presidiul constatând, că pentru şedinţa de aḑi neavênd nici una dintre comisiuni obiecte terminate, asupra cărora s'ar putè raporta, — atrage din acest incident atenţiunea comisiunilor, ca sĕ grăbească cu resolvarea obiectelor, deoarece mulţi dintre dnii deputaţi ar voì sĕ se îndepărteze.

Şedinţa se ridică la oarele 10 ¼ a. m, anunţându-se şedinţa procsimă pe mâne la 9 oare dimineaţa.

Revista politică.

Una după alta se 'nchid sesiunile camerelor din diferitele ţĕri ale Europei: La Londra, la Viena, la Pesta şi 'n ḑilele trecute la Bucuresci s'au închis sesiunile de ăst an. Eată mesagiul, prin care s'a închis activitatea de ăst an a camerei române:

Domnilor senatori! Domnilor deputaţi!

„Interesele economice ale ţĕrii şi necesitatea de a asigura comerciului nostru raporturi sigure cu celelalte state cu cari nu aveam convenţiuni închieiate, au impus guvernului Meu datoria sĕ prelungească această sesiune peste marginile obicinuite ale sesiunilor parlamentare.

„Stăruinţa şi zelul cu care a'ţi rĕspuns la apelul guvernului, pentru a îndestula trebuinţele ţĕrei, au făcut, ca această sesiune sĕ fie una din cele mai fecunde în lucrări folositoare şi de mare însemnătate pentru desvoltarea prosperităţii naţionale.

„Eu ve mulţămesc şi ţara ve va fi recunoscĕtoare.

„Deşì mai sunt încă legi şi lucrări importante cari adastă consecraţiunea corpurilor legiuitoare, în faţa însĕ a timpului prea înaintat şi a intereselor agricole, cari reclamă aiurea presenţa fie-căruia din Dvoastră, am creḑut că această sesiune nu se putea prelungì mai departe, fără ca însĕşi interesele Dvoastre particulare sĕ nu rĕmână în suferinţă.

„De altmintrelea Dvoastră aţi avut grija de a pune pe guvernul în posiţiune sĕ poată asigura în mod provisoriu relaţiile comerciale cu statele, cu cari avem negocieri începute.

„Mulţumindu-ve dar încă odată pentru concursul luminat şi patriotic ce în cestiunile cele mai dificile nu aţi lipsit a da guvernului Meu,

„Eu declar sesiunea aceasta a corpurilor legiuitoare închisă."

Carol.

Ḑilele acestea două puternice manifestaţiuni s'au făcut în favoarea politicei irlandeze a dlui Gladstone. Una din aceste a fost înscenată de societăţile britanice Home Rule în St. James Hall în Londra şi alta de Parnell în Portsmouth. În St. James-Hall cunoscutul aderinte al proiectului Home-Rule, Sexton, a făcut următoarea declaraţiune: În anii din urmă un distins Tory, Mr. Howard Vincent a călĕtorit la Dublin în calitate de trimis al torilor şi a avut convorbiri cu capii partidului irlandes. A negoţiat cu ei în privinţa condiţiunilor relative la Home-Rule şi nu numai în principiu ci şi amĕnuntele s'au stabilit atunci. Partidul irlandez scie că lordul locotenent irlandez al cabinetuiui Tory a cerut ca sĕ aibă o convorbire cu Irlandezii. Lordul Carnarvon declară acum, că îndată după convorbirea cu M. Parnell, lordul Salisbury în cestiunea Irlandei, luând de basă dualismul Austro-Ungar, a ḑis în cuvêntarea sa din Guildhall, că e gata sĕ admită proiectul Home Rule pentru Irlanda, încât acesta n'ar sta în contraḑicere cu interesele imperiului.

La întrunirea din Portsmouth convocată de d. Parnell au asistat peste 10,000 oameni. D-sa a declarat că deputaţii irlandezi şi majoritatea naţiunei irlandeze consideră proiectul d-lui Gladstone ca o soluţiune definitivă a cestiunei Irlandei. În ceea-ce privesce teama protestanţilor, oratorul a ḑis, că cei care respectă legile n'au sĕ se teamă de nici un pericol. D. Parnell a confirmat în discursul sĕu promisiunile făcute de conservatori Irlandezilor înainte de alegerile generale trecute.

Rĕspunsul sobraniei bulgare la mesagiul de tron al principelui Alecsandru, despre care s'a amintit ceva în treacĕt şi 'n numĕrul nostru precedent este următoriul:

„Representanţii poporului bulgar sunt fericiţi că pot astăḑi, după împlinirea marilor evenimente istorice, sĕ esprime Alteţei Voastre adevĕratele sentimente cari umplu inima întregei naţiuni, vĕḑênd Bulgaria de nord şi cea de sud unite sub acelaşi sceptru şi prima adunare naţională reunind în sinul ei pe representanţii ambelor ţĕri bulgare.

„Împărtăşim sentimentele de recunoscinţă ale Alteţei Voastre către naţiune, care s'a ridicat ca un singur om pentru a coopera la unirea Bulgariei de nord cu cea de sud şi a apĕra patria, şi către valoroşii soldaţi bulgari, cari cu bravură, cu abnegaţiune, cu un avênt fără samăn, sub conducerea valoroasă a Alteţei Voastre, au sdrobit pe duşman întrând victorioşi pe teritoriul lui.

„Dorul înfocat al naţiunei bulgare de-a'şi vedea idealul realisat şi de-a'şi apăra onoarea, libertatea şi integritatea teritoriului, a hotărît-o sĕ facă toate jertfele şi faptele glorioase ale tinerei noastre armate, au înscris o pagină strălucită în istoria noastră modernă; ele dovedesc că naţiunea bulgară e în stare sĕ'şi urmărească dorinţele şi sĕ se apere.

Dela o vreme după ce se urî boieriul de bătut, îl lăsă spuindu-i că soaţă la asta sĕ nu mai facă. Preste ḑi ear mai lucră ce lucră pe lângă casă, ear de către seară dete poruncă sĕ meargă de mas la cai şi pănă în ḑiuă sĕ fie cu ei acasă. Şi se duse copilul, şi dacă ajunse în câmp, îşi făcu voie bună cum biată putù ca sĕ nu-l fure somnul.

Nici nu durmì mai toată noptiţa, dar de către ḑiuă căḑù ca mort şi nu se mai treḑì păn' la prânḑul cel bun. Doamne, necasul lui! Nu scia ce sĕ facă. Ar merge acasă — scia ce-l aşteaptă la stăpân; nu ar merge, — ce sĕ facă? unde sĕ putea el scăpa dinaintea spânului? El, biet de copil sĕrac şi strĕin era silit a merge acasă la boieriul.

Se duse sluga. Şi cântă şi descântă, şi jucă şi flueră toată noptiţa, numai sĕ nu-l prindă somnul; cine l'ar fi vĕḑut cântând şi jucând ar fi gândit că de sburdat e cu voia bună, dar la el se nărăvea ḑicala:

Joc de frică
Pe nimică,
Joc de foame
Drăguţ doamne!

Mai toată noptiţa o petrecu copilul aşa; dar obosit, flămênd, bătut cum era, mai cădea de pe picioare, deci se pune jos sĕ hodinească puţin, şi cum se pune, cum adoarme şi nu se mai trezesce pănă a doua ḑi către ameaḑi. Atunci vĕḑênd că ear a greşit, începe a plânge şi a se văieta de nu alta, fără gândeai că se prăpădesce de plâns. Se duse totuş acasă; ce va vrea Dumneḑeu, acea va fi, gândì copilul. Dar vai, când ajunse acasă, încercă sĕ se roage de ertare, că boieriul nu-i dă regaz, şi mi-l încinge cu o bâtă pănă tot îl face sânge. Atunci dă Dumneḑeu că se ivesce Stul Petru acolo şi începe a sfădi pe boieriul: „Nu te temi de Dḑeu mişelule, de baţi în aşa mĕsură pe bietul copil?!"

Ear pe copil îl luă de mână şi îl scoase din mânile lui. Boieriul nici simbrie pentru slugit, nici ceva mâncare nu-i dete, ci-l petrecu din ochi blăstĕmându-l şi pe el şi pe Stul Petru.

După ce eşiră din sat, scoate sântul Petru un corn din traistă şi-l dete copilului ḑicênd: copile nu mai umbla această secreată de lume, mergi în satul tĕu, şi când vei fi la bordeiul acela unde te-ai născut, şi care este al tĕu, atunci te uită în cornul acesta, dar mai curênd sĕ nu te uiţi în el, şi ce vei vedea pe lângă tine uitândute prin corn, tot e al tĕu.

⁂

Dar omul e om, şi pace, poftitoriu dela fire ar vrea sĕ scie câte un lucru pentru care şi-ar da chiar şi viaţa dacă nu l'ar fi cunoscut. Aşa se întêmplă şi cu copilul. Îndată după ce se depărtă de St. Petru de nu se mai vedeau, socotì că oare sĕ se uite o leacă în corn, dar ce vĕḑù se spăimântă şi mai scăpă cornul din mână.

Adecă doamne sfinte! bietul copil era ocolit de bidigăniile cele mai urîte din lume: câni, mâţe, lupi, vulpi, urşi, lei, crocodili, şi câte numai sunt pe pămênt şi pe sub soare. Toate cu gurile căscate, toate cu dinţi ageri şi cu ghiară ascuţite, toate hămisite de foame. Acum vĕd că sunt prăpădit de tot, ḑise copilul. Dar *un lup cu capul de fier* îi ḑice: băiete, ce-mi dai sĕ te mântuiesc de bidigănile aceste proaste? Dar ce sĕ-ţi dau respunse copilul, că doară veḑi că n'am nimic, că boieriul pe care l'am slugit, nici o leacă de merinde nu mi-a dat, necum sĕ mi deie ceva simbrie!

— Nu face nimic, ḑise lupul cel cu cap de fier, dacă-mi făgăduesci că nu te însori în veci, eu te scap de fiarele aceste spurcate.

— Îţi făgăduesc, ḑise copilul, nu m'oi însura în veci!

— Bine, ḑise lupul, eu te mântuesc, dar apoi de nu te ţii de vorbă, e vai de tine. Şi numai odată se rângì lupul către fierele acele uîrte, şi toate o luară care încătrău; apoi se depărtă ḑicênd: ţine minte ce ţi-am spus, sĕ nu te însori, că de nu e vai şi amar de capul teu!

(Va urma.)

„Naţiunea vēḑù cu o bucurie imensă pe suveranul seu prea iubit, conducētoriu valoros în capul armatei, apărând şi păzind ţeara gata a murì pentru gloria, onoarea şi independenţa patriei unite.

„Cu o egală bucurie representanţa naţională a ascultat cuvintele Alteţei Voastre prin cari constată că unirea ambelor Bulgarii, de atâta timp aşteptată şi sincer dorită, s'a sēvērşit. Ea e adânc încredinţată, că sub direcţiunea dibace şi luminată a iubitului seu suveran şi a guvernului, toate mijloacele vor fi întrebuinţate pentru ca Bulgaria de nord şi cea de sud sē rēmâe pentru totdeauna un corp politic trainic şi indivisibil.

„Poporul bulgar totdeauna a pus mare preţ pe simpatiile câştigate si are pentru viitoriul seu plină încredere în umanitatea şi generositatea marilor puteri, şi în particular a marei Rusii, care a încărcat naţiunea noastră cu toate binefacerile.

„Representanţii poporului vor esamina cu grijă şi atenţiune toate legile pe cari guvernul Alteţei Voastre le va presenta adunării, împlinind toate îndatoririle ce le impun interesele patriei unite

„Trăiască Bulgaria unită!“

„Trăiască Alecsandru I!“

România şi Austro-Ungaria.

Din incidentul închiderii sesiunei parlamentului român, organul guvernamental din Bucuresci: „*Voinţa Naţională*“ scrie un articol important asupra situaţiei ce s'a creat între statele vecine, Austro-Ungaria şi România şi asupra foloaselor ce trage România în urma votării şi aplicării tarifului autonom.

Reproducem din amintitul articol următoarele:

Cea mai însemnată lucrare de îndeplinit a fost negreşit alcătuirea tarifului autonom, menit a da ţērei o mai mare libertate şi o mai mare neatèrnare în stabilirea relaţiilor noastre comerciale cu celelalte ţēri. Tariful autonom inspirat de principiul unui protecţionism moderat, a pus temeiul unei industrii naţionale în România El va fi aplicat de acì înainte tuturor ţērilor cari nu vor voì sē încheie convenţii de comerciu cu noi, sau cari nu vor voì sē ne acoarde prin convenţii foloasele ce ni se vor părea neapērate desvoltărei noastre economice. Se înţelege dela sine că tariful autonom nu e decât o armă în mâna ţērei şi că guvernul e gata ori când sē încheie convenţii, cari ne-ar acorda avantage corespunḑētoare acelora ce ni s'ar cere. Încheierea convenţiei cu Elveţia şi tratările cu Francia şi cu Turcia sunt o dovadă despre bunăvoinţa guvernului nostru întru cât privesce stabilirea unor relaţii comerciale, cari sē nu jignească interesele nici uneia din părţi. Corpurile legiuitoare, înainte de a se despărţì au avut de altminteri grija sē pună pe guvern în posiţiune, după cum se esprimă mesagiul de închidere, de a asigura în mod provisoriu relaţiile comerciale cu statele cu cari avem negocieri începute. După cum se scie cu Francia s'a stabilit deja o înţelegere şi, după informaţiile particulare ce avem, un acord este pe cale de a se stabilì cu Turcia.

Singură Austro-Ungaria sufere urmările aplicărei tarifului autonom; nu vom mai împrospēta acì din nou încriminări şi învinovăţiri. Toată lumea scie că nu noi am fost causa rupere relaţiilor comerciale cu imperiul vecin. Am fi fost dispuşi sē acordăm Austro-Ungariei oarecari concesii, în schimbul unor concesiuni analoage. Austro-Ungaria n'a voit însē sē ne acoarde nimic; ea cerea toate foloasele pentru dênsa, şi noauă ne impunea numai sarcini. În atari condiţiuni, încheierea unei convenţii era lucru cu totul imposibil.

Astăḑi Austro Ungaria culege roadele politicei sale economice; ḑiarele din amêndouē jumētăţile imperiului sunt pline de tânguiri asupra stărei, în care a căḑut o mare parte din industriile ce trăiau din esportul fabricatelor lor în România; industria transilvană mai cu seamă a fost crud atinsă şi o mare parte din industriaşii şi meseriaşii ardeleni nu găsesc altă scăpare decât emigrarea în România.

Suferi-vom şi noi din causa mēsurilor luate de Austro Ungaria în potriva noastră? Nu credem.

Se scie că esportul nostru în imperiul vecin se urca anul trecut la vre-o şapte-ḑeci de milioane lei. Productele intrate în Austria nu rēmâneau toate aci, multe din ele treceau în Elveţia, în Italia şi în Germania, aşa încât din cifra de 70,000,000 trebue sē scădem o sumă, pe care o primiam indirect dela aceste trei din urmă ţēri, sumă, pe care nu o putem precisa, dar care nu poate fi decât în destul de însemnată.

Nu trebue sē uităm apoi, că un mare numēr de fabrici sunt pe cale d'a se înfiinţa în ţară; la ministeriul de domenii sunt peste douē-ḑeci de cereri făcute în acest scop de fabricanţi din strēinătate. Aceste fabrici, întemeindu-se vor consuma o mare câtime de materii prime din ţară, materii al căror debuşeu mai înainte era Austro-Ungaria.

Un fapt earăş de care trebue sē ţinem seamă este crescerea esportului nostru în Italia; nu trece ḑi, fără ca sē nu se esporteze, de cât-va timp, câtimi însemnate de vite în Italia. Tot astfel a crescut esportul nostru în Elveţia.

După cum vedem, scăderea exportului nostru în Austro Ungaria va fi compensată în destul prin foloasele ce am enumērat mai sus; însăşi Austro-Ungaria nu va putea sē ne închidă cu totul fruntariile sale şi, vrênd nevrênd, vecinii noştri vor fi nevoiţi sē ne cumpere mărfurile de cari vor avea absolută trebuinţă.

D-nii deputaţi şi senatori, părăsind capitala, vor pleca deci nu numai cu mândria d'a fi pus temelia industriei noastre naţionale; ei vor avea în acelaşi timp satisfacţia d'a nu fi pricinuit ţērei nici un rēu apreciabil prin ruperea relaţiilor cu Austro-Ungaria. Industriile s'au creat în toate ţērile cu mari sacrificii şi cu mari privaţiuni; noi vom avea deosebitul privilegiu d'a pune temelia industriei române fără a ne impune măcar momentan cel mai mic sacrificiu.

Varietăţi.

* (Faptă pioasă.) — Dumineca după ameaḑi mai mulţi dintre deputaţii congresuali întruniţi în Sibiiu au arangiat o escursiune la Rēşinari la mormêntul marelui archiereu Andrei. Cu această ocasiune, aflăm, că familia Mocioni şi Gall au depus doue cununi frumoase de flori pe mormêntul reposatului în Domnul.

* (Cas de moarte.) După o scire telegrafică sosită eri, protopopul Lugoşului **Georgiu Peşteanu** a rēposat.

Fie-i ţērîna uşoară.

* („Reuniunea sodalilor români“ din Sibiiu) va arangia o *representaţiune teatrală* împreunată cu joc, care se va ţinè aḑi Sâmbătă în 21 Iunie (3 Iulie st. n) a. c. în sala dela „Împēratul Romanilor,“ după următoriul program:

1. „*În memoria lui D. Andronic,*“ de N. Cismărescu, declamată de dl E. Vintilă.
2. „*Drumul de fer,*“ comedie cu cântece într'un act, de Vasilie Alecsandri.
3. „*Păcălitul,*“ comedie într'un act de Iosif Vulcan.
4. Jocurile istorice „*Căluşeriul*“ şi „*Bătuta,*“ se vor juca de 9 tineri în costum ţērănesc.

Începutul la 8 oare seara,

Intrarea de familie 1 fl, de persoană 80 cr., membrii reuniunei 50 cr., damele 40 cr., gardedamele sunt scutite de tacsa întrării. — O loge mare 3 fl., o loge mică 2 fl.

Biletele de întrare şi pentru loge se capētă dela 19 până 21 Iuniu st. v. (1 până 3 Iulie st. n.) în „Institutul tipografic,“ strada Cisnădiei Nr. 3, în „Librăria archidiecesană,“ strada Măcelarilor Nr. 37 şi seara la cassă.

* („*Romänische Revue.*“) Împregiurările familiare neprevēḑute ale editorului revistei „Romänische Revue,“ precum şi alte cause importante reclamă unele schimbări mai mari în edarea numitei foi, mutându-se şi redacţiunea din Budapesta. Din această causă fasciculul VI (Iunie) va apărè numai în prima jumētate a lunei viitoare, când se vor aduce la cunoscinţa publicului şi schimbările ce au devenit necesare. Ori-ce împărtēşiri pentru redacţiune, precum şi abonamentele şi restanţele sunt a se trimite sub adresa dlui Dr. Corneliu Diaconovici, Resicza (Bănat).

* (Adunarea generală a medicilor şi naturaliştilor din Ungaria) se va ţinè est an în Buziaş, cu care ocasiune Dl Dr. Victor Babeş va prelege despre bacterii.

* (Esamenele publice la gimnasiul rom. gr. or. din Brad) şi scoala normală legată de acest gimnasiu pe anul scol. 1885/6 se vor ţinea după următoriul program:

Joi în 26 Iunie se va ţinea esamenul cu elevii dela scoala normală, ear

Vineri în 27 şi Sâmbătă în 28 Iunie cu elevii dela gimnasiu,

Duminecă în 29 Iunie încheierea anului scol. cu solemnitatea obicinuită.

* (Inundarea Oltului.) Cetim în „Székely Nemzet“: Oltul a esundat şi în toată lungimea sa se întinde o mare de apă. După ploile îndelungate, părăsindu-şi rîul alvia sa, a esundat preste holdele înverḑite. În multe locuri comunicaţiunea e împedecată, căci apa a rupt drumurile şi mai multe poduri. Dela Malnaş până la Doboii de jos valea întreagă presentă înfăţişarea unei mări. Pagubele causate sunt enorme.

* (Opera maghiară) din Budapesta, a cărei zidire i-a costat statului câteva sute de mii de florini şi care înghite pe an fonduri întregi, cu cari s'ar putea subvenţiona sute de scoli şi biserici sērace, — stă foarte rēu. Un redactor dela „Egyetértés“ dându-şi sama la încheierea stagiunei cu resultatele obţinute de opera maghiară, constată douē lucruri incontestabile: decadinţa artistică şi imensul deficit material.

Cu toate aceste opera se susţine cu un lucs şi un personal brilant numai ca acela. Eàr sērmana ţeară plătesce!

* (Bibliografic.) A apărut Nr. 13—14 din „Transilvania“ foaia asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român cu următoriul

Sumariu: Apel către publicul român. — Proiectul de lege asupra instrucţiunei elementare, primare şi secundare în România. (Fine.) — Monografiile cetăţilor Transilvaniei. — Starea scoalelor în Principatul Ţērei românesci până la sfêrşitul anului 1838. — Meseriaşul român. — Băile sau scaldele. — Procese verbale ale comitetului asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român, luate în şedinţele dela 12, 16 şi 21 Iunie n. 1886. — Concurs.

* (Un iubileu rar.) — Dumineca trecută, regina Engliterei, Victoria, a întrat în anul al cinciḑecilea al domniei sale, începute în ḑiua de 20 Iuniu 1837 după moartea unchiului ei, regele Villiam. Numai trei din suveranii Engliterei au avut o domnie mai lungă decât ceea a reginei Victoria, — Henric III, Edward III şi George III, cari au domnit 56, 50 şi 60 de ani.

* (Colera.) — Guvernele diferitelor ţēri, la graniţele cărora începe a se ivì colera, au început sē iee deja mēsuri de apērare. Într'un numēr trecut am comunicat un circulariu al ministeriului ungar, aḑi mai înregistrăm următoarele:

Guvernul otoman: 1. A întins carantină de 10 ḑile contra provenienţelor de pe litoralul italian continental, începênd de la capul S-ta Maria din Leuca până la frontierele Franciei, cari vor fi plecat dela 31 Maiu inclusiv. Carantina făcută în lazaretele din Sicilia şi Sardinea se va socoti în porturile otomane cu acelaşi titlu ca şi aceea efectuată în ori-ce alt port indemn. 2. A înfiinţat carantină de 10 ḑile contra provenienţelor din Triest.

Guvernul austro-ungar: A revocat carantina de 10 ḑile ce era înfiinţată contra provenienţelor din Spania şi a înlocuit-o cu o visită medicală. A înfiinţat o carantină de 10 ḑile contra provenienţelor din porturile Italiei. Asemenea se aplică toate mēsurile de desinfectare necesarii asupra obiectelor şi mai cu seamă asupra rufelor nespălate, cari sunt supuse în deosebi la o carantină mai îndelungată.

Guvernul elen: A înfiinţat o carantină de 11 ḑile contra provenienţelor coastelor Italiei de pe marea Adriatică până la Otrante şi o carantină de 5 ḑile contra provenienţelor de pe coasta dintre Otrante şi Ventimiglia. Asemenea a înfiinţat o carantină de 11 ḑile contra provenienţelor din Triest.

* (Producţiunea salinelor române.) Producţiunea salinelor din România după comptul oficial presentat de dl Nacu Ministru de finance, dă următoriul resultat pentru cele d'întâi 9 luni ale eserciţiului 1885—1886.

	Prevederi budgetare	Încasări
Din consumaţiunea internă	fr. 3,600,000	fr. 3,821,754
Din vênḑarea pentru esport	„ 900,000	„ 837,763
Din venituri estraordinare	„ 3,750	„ 1,030
	fr. 4,503,750	fr. 4,660,547

Încassările anului curent la consumaţiunea internă întrec dar evaluările budgetare. Sporul însē nu se va menţine până la finele anului, deoare-ce vênḑările ultimului trimestru sunt tot-deauna mai mici decât ale celor dintâiu trei trimestre.

În trimestrul Ianuarie, transporturile fiind anevoioase, consumatorii caută a se provisiona de pe toamnă.

Este prin urmare vēdit, conchide espunerea ministrului de finance, că budgetul venitului salinelor şi pe acest an, se va salda cu un deficit de 400,000 franci.

* (Ordonanţă şi ordonanţă.) — Un soldat se presentă la un apotecariu:

— Sē'mi daţi de cinciḑeci de bani sărăcică.... pentru domnul căpitan.

— Ai ordonanţă?

— Vrei se rîḑi de mine... dl căpitan are....

— Unde este?.... ai adus-o?....

— Unde sē fie?.. Eu sunt, domnule!

Nr. 185. [1321] 3—3

CONCURS.

Fiind a se deschide cu 1 Septembre a. c. st. n. scoala civilă de fete cu internat a asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, prin aceasta se escrie concurs pentru ocuparea a 3 posturi de profesor, dintre cari unul va fi numit și director, și a doue posturi de profesoare, dintre cari una va fi numită directoară a internatului.

Doritorii de a ocupa vre-unul dintre posturile de profesor au sĕ presente următoarele documente:

a) atestat de botez;

b) document despre cualificațiunea cerută prin legea statului pentru ocuparea de posturi de profesor la scoale civile;

c) o arătare în scris despre studiile pregătitoare și despre ocupațiunea de pănă acum;

d) arătarea specialității pentru care este pregătit cu deosebire

și *e)* fiind limba română limba de propunere, sĕ dovedească, că posede perfect limba în vorbire și în scriere.

Pentru posturile de profesoare se cere pe lângă cualificațiunea amintită mai sus, și cualificațiunea specială pentru lucrul de mână și vêrsta de cel puțin 20 ani.

Concurenții, cari vor dovedì aptitudine specială în privința cunoascerei și a limbei germâne, franceze, sau altei specialități de scoală, vor avea preferență între cei altcum cu pregătiri egale.

Fie care concurent, care va fi ales profesor sau profesoară se obligă a propune pănă la macsimul de 30 oare pe sĕptĕmână.

Cu posturile acestea de profesori sunt împreunate următoarele beneficii:

a) profesorilor salariu anual de câte 700 fl, v. a, și 150 fl. v. a. bani de cuartir;

b) profesoarelor, pe lângă întreaga întreținere în internat (cost, locuință, încăldit, luminat, spălat) salariu anual de 400 fl. v. a.

c) profesorului numit director adaos la salariu de 100 fl. pe an, și, adaos de 50 fl. pe an la bani de cuartir, eventual corĕspundĕtoriu in natura;

d) profesoara numită directoară a internatului, adaos la salariu de 100 fl. v. a. pe an.

Concursele însoțite de documentele numite mai sus, sĕ se presente subsemnatului comitet pănă la 31 Iuliu st. n. a. c.

Din ședința comitetului asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută la Sibiiu în 16 Iuniu st. n. 1886.

Iacob Bologa, v.-pres. *Dr. D. P. Barcian,* secretariu.

---

40 szám. 1886. [1323] 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a szeredahelyi kir. járásbiróság 754 számu végzése által Albina hitelintézet, recsi Ghise Augusztin, Ghise Leonte, Blaga Juon és szeredahelyi Macelariu János úr ellen 424 frt. tőke, ennek 1885 év Iunius hó 6 napjától számitandó 6% kamatai, és eddig összesen 36 frt. 85 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 479 frt. 50 krra becsült lovak, hámok szekerek, cséplőgép fele része és külömbféle házibutorokból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 754 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén vagyis Recsén 1886 Julius 14 én és Szeredahelytt leendő eszközlésére **1886-ik év Julius hó 15-ik napjának** délelőtt 9 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szeredahelytt, 1886-ik évi Julius hó 1 napján.

Maniu Visantiu,
kir. bir. végrehajtó.

Un bufet

în stil modern, de lemn mat de nuc, distins la esposiția din Budapesta cu medaila cea mare, se află de vêndare în hala de mobile a d-nei **Drexler,** strada *Cisnădiei.*

W. Connert,
măsariu.
[1322] 2—3
Strada Gușterițeĭ Nr. 53.

Materie pentru haine

din lână trainică pentru un bărbat de statură mijlocie.

3.10 metre un **rênd de haine**	**4 fl. 96 cr.**	din lână bună de oaie;
	8 „ — „	din lână mai bună de oaie;
	10 „ — „	din lână fină de oaie;
	12 „ 40 „	din lână de tot fină de oaie.

Plaiduri de călĕtorie dărabul fl. 4, 5, 8 pănă la 12. Stofe pentru haine foarte fine, pantaloni, paltoane de purtat și pentru ploaie Tüffl, Lode, Commis, Cammgarn, Cheviots, Tricots, cârpe pentru dame, stofe pentru biliard, Peruviens, Dosking se află la

întemeiat **Joh. Stikarofsky,** — la 1866. —
deposit de fabrică în Brünn.

Modele franco. Pentru croitori cărțile de modele **nefrancate. Trimiteri cu rambursă** preste 10 fl. **gratuit.**

Am totdeauna un deposit de stofe în valoare de preste fl. 150,000, și este în urma negoțului universal lucru natural că remân bucăți de câte 1 pănă la 5 metri **ca rest,** de aceea asemenea rĕmășițe trebuie sĕ le vênd **în preț de tot moderat. — Modele din aceste stofe nu se pot trimite,** cele neconvenabile se reprimesc în **schimb** sau se **înapoiază banii.** (Observ, că și alte firme reprimesc în schimb resturile trimise, poate pentru marfă și mai rea, dar **banii nu o înapoiază).**

Din causa **imitațiunilor** prin **firmele înșĕlătoare** și **nesolide,** sunt decis a părăsì publicațiunile în jurnale, și rog pe on. public a-'și lua notiță despre **firma mea solidă** și a me onora cu comande, cari se vor efectuì cu cea mai mare băgare de seamă.

Corespondențe se primesc în limbile: germană, bohemă, ungurească, polonă, italiană și franceză.

[1259] 17—20

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	**11.10**	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	**6.20**
Szolnok	11.05	4.05	**7.29**	**9.26**
P. Ladány	2.02	5.45	5.40	**11.40**
Oradea-mare	4.12	**6.58**	**5.58**	**1.28**
	—	**7.03**	8.30	**1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.14	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.24	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.33**	9.41	**2.34**
Rév	—	**8.54**	10.19	**3.18**
Bratca	—	—	11.38	**3.41**
Bucia	—	—	12.18	**4.01**
Ciucia	—	**8.58**	12.54	**4.26**
Huiedin	—	**9.28**	1.47	**5.08**
Stana	—	—	3.11	**5.27**
Aghireș	—	—	3.40	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.15	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.36	6.24
Cluș	—	**10.28**	4.58	6.43
	10.45	—	5.26	7.03
Apahida	**10.14**	—	—	7.26
Ghiriș	**1.06**	—	—	8.54
Cucerdea	**2.01**	—	—	9.43
Uioara	**2.10**	—	—	9.51
Vințul de sus	**2.19**	—	—	9.58
Aiud	**2.33**	—	—	10.24
Teiuș	**3.35**	—	—	10.59
Crăciunel	**4.09**	—	—	11.28
Blaș	**4.20**	—	—	11.44
Micăsasa	**5.80**	—	—	12.18
Copșa mică	**5.45**	—	—	1.01
Mediaș	6.06	-	—	1.22
Elisabetopole	6.45	—	—	1.56
Sighișoara	7.40	—	—	2.44
Hașfalĕu	8.07	—	—	3.02
Homorod	10.05	—	—	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	**6.03**
Feldioara	12.14	—	—	**6.35**
Brașov	1.09	—	—	**7.14**
	1.55	**5.45**	—	—
Timiș	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	**9.35**	11.45	—	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.30	—
Predeal	—	**9.32**	1.14	—
Timiș	—	**9.56**	1.45	—
Brașov	—	**10.29**	2.32	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Hașfalĕu	10.10	—	**7.37**	—
Sighișoára	10.39	—	**8.21**	—
Elisabetopole	11.19	—	**9.05**	—
Mediaș	11.54	—	**9.43**	—
Copșa mică	12 12	—	**10.02**	--
	12.37	—	**10.30**	—
Micăsasa	12.56	—	**10.50**	—
Blaș	1.30	—	**11.34**	—
Crăciunel	1.45	—	**11 52**	—
Teiuș	2.34	—	**12.41**	—
Aiud	2.55	—	**1.12**	—
Vințul de sus	3.17	—	**1.42**	—
Uioara	3.24	—	**1.51**	—
Cucerdea	3.36	—	**2.15**	—
Ghiriș	4.11	—	**3.12**	—
Apahida	5.36	—	**4.59**	—
Cluș	5.56	--	**5.30**	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	**.52**	6.21	—	8.34
Ghirbou	7.08	—	—	8.59
Aghire	**7 23**	—	—	9.56
Stana	**7.50**	—	—	10.16
Huiedin	**8.12**	7.14	—	11.04
Ciucia	**8.52**	7.43	—	12.17
Bucia	**9.10**	—	—	12.47
Bratca	**9 29**	—	—	1.21
Rév	**9.41**	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	**10.24**	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	**10.43**	—	—	3.38
Várad-Velencze	**10.53**	—	—	3.45
Oradea-mare	**11.—**	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.08	10.38	1.23	5.17
Szolnok	**3.29**	12.20	3.24	**5.25**
Budapesta	6.38	2.15	**7.45**	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.—**	12.10
Budapesta	—	8.20	8.—
Szolnok	—	11.20	**12.—**
Arad	—	4.10	**5.55**
	7.04	4.30	6.05
Glogovaț	**7;22**	4.43	6.19
Gyorok	**7.58**	5.08	6.46
Pauliș	**8.17**	5.21	7.—
Radna-Lipova	**8.36**	5.40	7.23
Conop	—	**6.07**	7.51
Bêrzava	—	**6.26**	8.10
Soborșin	—	**7.14**	8.58
Zam	—	**7.44**	9.28
Gurasada	--	**8.12**	9.56
Ilia	—	**8.29**	10.17
Branicĭca	—	**8.48**	10.38
Deva	—	**9.13**	11.05
Simeria (Piski)	—	**9.53**	11.55
Orĕștia	—	**10.23**	12.24
Șibot	—	**10.46**	12.53
Vințul de jos	—	**11.14**	1.22
Alba-Iulia	—	**11.41**	1.41
Teiuș	—	**12.14**	2.24

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.09	**3.45**	—
Alba-Iulia	11.57	**4.26**	—
Vințul de jos	12.20	**4.46**	—
Șibot	12.54	**5.13**	—
Orĕștia	1.27	**5.37**	—
Simeria (Piski)	2.31	6.30	—
Deva	2.52	6.49	—
Branicĭca	3.23	7.14	—
Ilia	3.55	7.39	—
Gurasada	4.08	7.51	—
Zam	4.44	8.21	—
Soborșin	5.30	8.59	—
Bêrzava	**6.25**	9.43	—
Conop	**6.46**	10.02	—
Radna-Lipova	**7.28**	10.36	6.12
Pauliș	**7.43**	10.50	6.32
Gyorok	**7.59**	11.05	6.53
Glogovaț	**8.28**	11.31	7.28
Arad	**8.42**	11.45	7.45
	9.17	12.31	—
Szolnok	**2.32**	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	12.09	2.41
Streiu	12.46	3.25
Hațeg	1.85	4.17
Pui	2.26	5.10
Crivadia	3.13	5.58
Banița	3.51	**6.40**
Petroșeni	4.23	**7.12**

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	**8.18**
Aradul nou	6.33	**8.32**
Németh-Ságh	6.58	**8.51**
Vinga	7.29	**9.07**
Orczifalva	7.55	**9.20**
Merczifalva	8.14	**9.32**
Timișoara	9.08	**10.09**

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.55	10.—
Banița	7.36	10.38
Crivadia	8.18	11.15
Pui	9.02	11.55
Hațeg	9.43	12.32
Streiu	10.34	1.15
Simeria	11.13	1.46

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	**6.02**
Orczifalva	7.46	**6.32**
Vinga	8.15	**7.02**
Németh-Ságh	8.36	**7.23**
Aradul nou	9.11	**8.01**
Arad	9.27	**8.17**

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	—	**5.50**	**1.11**
Șeica mare	—	6.52	1.34
Loamneș	—	7.18	2.06
Ocna	**8.27**	7.03	2.32
Sibiiu	**9.—**	7.38	2.52

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	3.—	**8.12**	10.25
Ocna	3.34	**8.36**	10.45
Loamneș	—	**9.01**	11.08
Șeica mare	—	**9.29**	11.32
Copșa mică	—	**9.52**	11.52

Cucerdea—Oșorheiu - Reghinul-săs.

Cucerdea	**2.30**	10.00	4.05
Cheța	**3.03**	10.30	4.35
Luduș	**3.27**	10.51	4.56
M. Bogat	**3.37**	11.—	5.06
Cipeu-Iernut	**4.21**	11.37	5.43
Kerelő-Sz.-Pál	**4.38**	11.57	5.58
Nireșteu	**5.05**	12.15	**6.21**
Oșorheiu	**5.25**	12.34	**6.30**
	5.55	1.04	—
Reghinul-săs.	7.54	3.06	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghlnul-săs.	**4.31**	—	**6.10**
Oșorheiu	6.20	—	**8.—**
	6.40	12.35	**10.30**
Nireșteu	6.59	12.45	**10.52**
Kerelő-Sz.-Pál	7.22	1.17	**11.16**
Cipeu-Iernut	7 43	1.38	**11.42**
M. Bogat	8.13	2.08	**12.16**
Luduș	8.26	2.21	**12.31**
Cheța	8.42	2.37	**12.48**
Cucerdea	9.10	3.05	**1.20**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.16
Cernea	2.37
Uniedoara	3.06

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	**5.10**
Cerna	**5.36**
Simeria (Pisk.)	**5.55**

Ghiriș — Turda

Ghiriș	9.24	4.41
Turda	9.45	5.08

Turda — Ghiriș

Turda	7.56	3·18
Ghiriș	8.21	3.39

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 66 Sibiiu, Marți 24 Iunie (6 Iulie) 1886. **Anul XXXIV.**

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de ḑouĕ ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Iulie-Septemvre al anului 1886, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfêrșește cu ultima Iuniu 1886, a-și înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie speeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Congresul național bisericesc.

Raport special al „Telegrafului Român.“

X Ședință dela 18/30 Iunie.

Presenți dintre prelați: archiepiscopul și metropolitul Miron Romanul și episcopul Aradului Ioan Mețian.

Notariu: Matei Voilean.

Ședința se deschide la oarele 9 și $^1/_2$ dim.

Cetinduse procesele verbale ale ședințelor VIII și IX, — se autentică.

Presidiul presentează următoarele esibite:

1. Raportul consistoriului metropolitan, prin care se subștern rațiociniile fundațiunei lui Gozsdu pe anii 1883 și 1884, — se predau comisiunei speciale pentru afacerea fundațiunei lui Gozsdu;

2. Raportul tot aceluiași consistoriu, prin care se arată că s'au făcut pașii necesari de a se transpune dela archidiecesă administrarea legatului făcut de fericitul Andrei Șaguna pentru douĕ eparchii înființânde — la metropolie: — și

3. Un regulament pentru administrarea averilor bisericesci, — ambele se predau comisiunei financiare.

Urmând la ordinea ḑilei raportul comisiunei organisătoare, raportorul aceleia dl Ioan Bartolomeiu referează asupra raportului presidiului consistoriului metropolitan în cestiunea sulevată la sinodul eparchial din Arad: dacă anume pot fi membri ai sinoadelor protopresbiterale și indiviḑi ce aparțin altor protopresbiterate.

În sinul comisiunei s'au ivit douĕ păreri în această privință. Dl I. Bartolomeiu ca susțiitoriul propunerii maiorității din comisiune espune propunerea aceleia în următoriul mod:

De membri ai sinoadelor protopresbiterale pot fi aleși numai acei indiviḑi, cari se află induși în lista alegĕtorilor a unei parochii, care aparține protopresbiteratului concernent; indiviḑi din un protopresbiterat nu pot fi aleși de membri în sinodul altui protopresbiterat.

V. Babeș espune casul cum alegĕtorii unui protopresbiterat din diecesa Aradului neavênd încredere în indiviḑii acelui protopresbiterat, 'și-au ales în sinodul protopresbiteral representanți din alt protopresbiterat, — și apoi ḑice: comisiunea reduce dreptul electoral, când spune, că fie-care ales trebue sĕ fie indus în lista respectivului cerc electoral. Dacă stă lucrul așa, eu m'ași ruga sĕ se facă apoi aplicare strictă. Atunci sĕ se ḑică și aceea, că nu poate fi deputatul unui sinod eparchial acela, care nu este indus în lista unei parochii, ce aparține respectivei eparchii etc. Statutul organic este în practică dela anul 1870. De atunci până astăḑi în timp de 16 ani acest statut s'a aplicat în înțeles mai liberal. Mulți nu sunt înscriși în vre-o listă, nici eu d. e. nici dl Gall nu e. (Dr. I. Gall: Me rog de ertare, eu sunt înscris în listă!) Bine, dta esci indus, eu unul nu. Astfeliu toate câte le-am făcut până acum in congres, n'ar avea nici o basă legală. Ce se va alege, domnilor, din conclusele noastre? S'a întêmplat un cas abnormal, — noi vrem sĕ decretăm acum, că credincioșii nostri sunt restrînși în drepturile lor constituționale, ei sĕ fie constrînși a-și alege pe aceia în cari n'au încredere. Dacă, dlor, ei ar avea acasă la ei oameni de încredere, de sigur nu s'ar duce în alt protopopiat. Dintr'un cas special, abnormal, s'a făcut acum deodată un grav cas general. De 16 ani de când s'a pus în lucrare statutul organic, nu s'a făcut în această privință nici o restricțiune, și plânsori n'au venit din nici o parte. Ce motive avem noi astăḑi, de a face astfeliu de lucruri? Eu în comisiune am fost în contra acestei propuneri și propun în numele minorității din comisiune, că neavênd statutul organic în astă privință lipsă de nici o interpretare, congresul sĕ treacă la ordinea ḑilei preste acest obiect.

Dr. I. Gall: Aici e vorba de aceea, cum interpretăm noi statutul organic, cum înțelegem §-ul respectiv. În §. 6 din statutul organic se ḑice, că la sinodul parochial nu poate participa altul, decât acela, care aparține parochiei respective. De acì oarecum de sine se înțelege, că tot așa stă lucrul și cu sinodul protopresbiteral. Spriginesc propunerea maiorității.

Presidiul: Rog pe dnii deputați sĕ aibă de grije a nu resolva altă cestiune, decât aceea care e pusă la ordinea ḑilei. Întrebarea e: pot fi membri ai sinodului protopresbiteral și indiviḑi, cari aparțin altui protopresbiterat? Aci sĕ ne mărginim.

Eu trebue sĕ reflectez la aceea, că de câte ori s'a ivit vre-o dubietate în statutul organic, noi totdeauna am resolvat-o în sens liberal. Sĕ nu creăm acum o nouă epocă pentru ca sĕ nu ne trezim, că mergem îndĕrăt cu instituțiunile noastre. Eu nu ḑic sĕ trecem preste toate cu vederea, dar când este a se interpreta o lege, aceasta sĕ se facă totdeauna în sens liberal. Eu încă conced, că fie-care tract protopresbiteral este chiemat a'și alege membri din sînul seu, și abatere dela aceasta se face numai atunci, când în sinul seu nu se află destui oameni de încredere. E vorba deci de o necesitate. Dacă le am lua această libertate, am viola legea.

I. cav. de Pușcariu: Și eu am avut onoarea a fi unul dintre membri minorității comisiunii, cu toate acestea nu pot consimțì întru toate cu dl Babeș. Dl Babeș ḑice că legea e clară. Eu ḑic, că nu e clară, căci dacă ar fi clară, organele de jos nu ar fi cerut interpretarea ei. În această privință legea nu ḑice nimic apriat, prin urmare noi trebue sĕ interpretăm legea și nu putem trece de loc dela ordinea ḑilei peste acest obiect. Trebue resolvat și atunci sĕ'l resolvăm în sens mai liberal. Propun deci a se lua următoriul conclus: Se pot alege de representanți ai unui cerc electoral și persoane cari nu sunt înscrise în lista alegĕtorilor a unei parochii din acel protopresbiterat.

I. Slavici: Eu cred, că noi aici nu trebue sĕ discutăm din punct de vedere al oportunității. Ve mărturisesc, că eu nu sunt de loc încântat de ideile liberale în general, cu atât mai puțin în biserică. Ce ni se spune nouă aici? Ni se spune că au venit oamenii din alt cerc și au maiorisat la alegerea de protopresbiter pe oamenii protopresbiteratului, pentru care s'a făcut alegerea. Oamenii au profitat de lege, ca sĕ strice. Noi nu trebue sĕ ne preocupăm de drepturile alegĕtorilor, ci suntem datori a lucra într'acolo, ca sĕ prevenim toate abusurile. Nu

FOIȚA.

Lupul cu capul de fer.

Poveste din popor.

(Urmare.)

Doamne mulțămescu-ți, ḑise băiatul depărtêndu-se cu cornul in mână; Doamne mulțămescu-ți, de nu mi trimeteai lupul acesta în cale, bidigăniile acele me sfâșiau și me mâncau.

Și merse copilul la drum, dute, dute, până ajunse la satul lui, chiar într'o sară pe vremea cinei, și trase ață la bordeiul cel părăsit în care se născuse. Dacă ajunge acolo, pune cornul la ochi și se uită odată prin el spre bordeiu și și prin grădina plină de buruieni și de scai muscănesci. Adecă, Doamne sfinte! În locul bordeiului se făcu din chiar senin o curte mare ca cele grofesci, ear prin ogradă, șuri, grajduri, vite, oi, boi, vaci, bivoli, cai, toate cu argați, la gura șurei stoguri, de nici la un grof nu puteai vedea mai alt cum, ear el din copil sĕrac se făcu un drag de june ca un brad. Acum plânse copilul de bucurie și ḑise: Doamne mulțam. Apoi se urcă pe trepte la deal în casele cele de marmură, acolo îl așteptau argați de tot soiul și întinseră o masă de se ospĕtă, apoi îi făcură pat de odihnă; trăi în sara aceea și el odată bine, cum nici nu visa că poate trăì om pământean.

Dimineața când se sculă era tot satul adunat împrejurul curților și pe drum cu pălăriile a mână. Nu se puteau destul mira cum s'a putut aduna într'o noapte atâta bogătate la un loc? Ce sĕ ve spun, acum mai tot satul se afla neam cu el, dar când luase lumea 'n cap, nici chiar adevĕratele neamuri nu voiră a-l cunoasce și miluì. El însĕ era tot bun ca și mai înainte; ajuta pe ori care lipsit, cu bucate, cu haine, cu sfat, cu ce pofteau cei necăjiți. Acum începură a se aduna la el nescai neamuri, unchi, mătușe, și alte rude stându-i de cap sĕ se însoare: Noa nepoate, bine că ți-a dat Dḑeu rênduială de bogăție, acum sĕ te însori dragul mătușei, sĕ-ți iei o fată bogată ca tine, că ar fi pagubă sĕ stai așa, sĕ îmbĕtrânesci fără soție. Așa ḑĕu dragul unchieșului, ḑicea câte un unchiu, care mergea numai sĕ se oaspete.

Nu i mai dau douĕ cu douĕ, ca sĕ se însoare și sĕ se însoare. Înzadar le spunea feciorul că nu se va însura în veci; înzadar una, înzadar alta, că bunele neamuri doreau din tot sufletul sĕ-l vadă om întreg, cu muiere, căci — ḑiceau ei — omul e numai de jumătate până nu se însoară. În cele din urmă le spuse feciorul verde, că eată sĕ nu se cerce înzadar a-l însura, că el prinsoare a făcut și legătură cu lupul cu capul de fier, sĕ nu se însoare în veci.

— „Oh, dragul unchiului“, ḑice unul din unchii cei noi, căci ve spuseiu că în necas și sĕrăcie nu avea unchi, „oh, dragul unchiului, doară noi, un sat de oameni nu o sĕ ne lăsăm la un lup, fie măcar de tot de fier! Hai sĕ te însurăm, nu te mai găndì la lup, lupii umblă prin câmpi și păduri, nu prin sate!“ Destul că mai mult cu puterea îl făcură sĕ se însoare; ḑisa celuia:

Dragoste de silă.

Ori de milă, ori de nevoie, cum ve mai place? Și-l logodiră cu o fetișcană de aci din sat, și puseră terminul cununiei, și venì și acel termin, popa le cântă Isaia dănțuiesce și-i purtà pela icoane cu cununile pe cap, ear după cununie plecară spre casa mirelui sĕ se oaspete. În cale însĕ le iese lupul cel cu capul de fier și dă după mire. Mirele lasă mireasa și începe a fugì, dute, dute, lupul după el; mirele dă de un cal și se urcă pe el și fuge și fuge și mai tare, dar lupul tot în urma lui fugea; mult vor fi fugit, că numai de odată se treziră că au eșit din lumea asta cu pĕcate și au dat în lumea cuvioșilor, mirele înainte și lupul după el. Dacă eșì mirele din lumea asta, cum întră în cealaltă, vede o casă frumoasă și întră în tindă, ear de aici dă sĕ între în lăuntru. Dar sânta Miercure de după masă, că a sfintei Mercuri era căsuța, strigă din lăuntru: Cine vine?

— Om bun, maică sfîntă, respunde feciorul.

— Om bun? Hai în lăuntru; spune'mi ce cauți, cum ai cutezat tu sĕ întri în lumea cuvioșilor, tu om pământean ce esci, ce cauți aci?

e bine sĕ admitem principiul interpretării, ca ori şi cine se poată fi ales ori şi unde îi place lui. Dacă vom admite aceasta la protopresbiterate, trebue sĕ o admitem şi la sinoadele eparchiale. Ar fi curios sĕ audim, că eu, care sunt stabilit în Sibiiu, sĕ fiu ales de deputat în diecesa Aradului. Eu ţin, că propunerea comisiunei e cea mai potrivită cu interesele alegĕtorilor în ceea-ce privesce interpretarea, pentrucă noi prea bine scim, cum se fac alegerile la noi.

N. Zigrea: Eu aflu de nebasată şi incorectă propunerea comisiunii. Între împregiurările organisării noastre acest conclus ar fi foarte periculos. Metropolitul nostru este metropolitul tuturor românilor gr.-or. din Ungaria şi Transilvania. Dacă biserica noastră ar fi aşa organisată, precum e spre exemplu cea catolică, eu încă aşi admite propunerea comisiunii. Astfel însĕ eu nu pot admite, ca noi sĕ restrîngem dreptul basat pe lege. Eu pun mare preţ pe aceasta, deoare-ce biserica noastră e pusă pe principii liberale. Eu nu pot sprigini propunerea maiorităţii comisiunii, dar nici pe cea a minorităţii. Avem sĕ enunţăm un principiu general: cum are a se esplica §-ul respectiv din statutul organic. Propun deci, a se decide: că membru al sinodului protopresbiteral poate fi numai acela, care aparţine acelui protopresbiterat (Voci: Asta e şi propunerea comisiunii.) Dacă e asta, atunci primesc propunerea comisiunii.

Dr. Al. Mocioni: Eu cred, când este vorba de interpretare, înainte de toate trebue sĕ vedem, oare este de lipsă ori ba o interpretare, şi eu în contra d lui cav. de Puşcariu susţin, că nu există necesitatea aceasta. Ce dice legea? (cetesce §§ 41 şi 6 din statutul org.) Dl Gall spune, că de aici s'ar putea deduce cutare şi cutare. Aceasta nu e interpretare, ci o adaugere la lege. Prin deducţiuni sforţate nu interpretăm, ci adaugem la lege, căci interpretarea are numai acolo loc, unde textul esistent e dubiu. Eu nici nu conced, că am fi îndreptăţiţi a face o interpretare aici. Petenţii nu spun, că legea nu e clară; ei numai se plâng, că membrii din alt tract vin şi-'i predomnesc. Nu sciu dacă sunt neîndreptăţite aceste plângeri sau nu. Aici nu mai este apoi vorbă de interpretare, ci de modificarea legii. Sĕ admitem că eu n'am dreptate. Care este principiul fundamental la interpretare? Noi ar trebuì sĕ lărgim, ear nu sĕ restrîngem legea. Sĕ vedem, care este spiritul întregei organisaţiuni a bisericii noastre. Textul acestei legi este oare cum efluxul spiritului unităţii în biserică. Interpretarea comisiunii este efluxul particularismului. Care principiu e acum pentru noi mai salutar? Una sĕ nu lăsăm din vedere, că prin o asemenea interpretare noi am pune sĕmênţa particularismului în biserică, şi noi din causa oportunităţii am face începutul desorganisării bisericii noastre. (Contradiceri.) Repet, că aici nu e de lipsă interpretarea, căci întreaga cestiune n'a venit pe tapet din causa necesităţii. Propunerea maior. comisiunii e forţată şi în contra principiului fundamental al întregii organisaţiuni a bisericii noastre. Nu primesc propunerea comisiunii, ci pe a d-lui Babeş.

Z. Boiu: Dacă propunerea maiorităţii comisiunii ar tinde a pune sĕmênţa particularismului în biserică, eu aşi fi acela, care aşi combate-o cu toate mijloacele de care dispun. Lucrul însĕ nu stă aşa. Propunerea comisiunii tinde la regularea unui raport de drept, care încă nu este normat de ajuns Metropolia trebue sĕ aibă o basă, şi această basă e parochia. Astfeliu eu merg mai departe şi dic, că şi acela, care trăiesce afară de teritoriul metropoliei sĕ fie îndreptăţit a aparţinè unei parochii din metropolie, sĕ supoarte toate sarcinile şi sĕ se bucure de toate drepturile unui parochian.

N. Cristea dice că a audit punêndu-se întrebarea, dacă este lipsă sau ba de o interpretare. Spiritul statutului organic merge în cât privesce protopresbiteratele înt'acolo, că are în vedere numai pe aceia, cari stau în acel protopresbiterat. Dice, că trebue sĕ nu mergem la anarchism prin liberalism prea mare. Primesce propunerea comisiunii.

C. Brediceanu: La întrebarea, dacă este sau nu lipsă de interpretare, nu revin. Eu faţă cu acei Domni, cari vreau sĕ decreteze o restrîngere, susţin că până atunci, până când nu vor arĕta în statutul organic contrarul, acela, care aparţine unui protopresbiterat nu poate sĕ fie ales şi în alt protopresbiterat.

Înterpretarea aici nu are loc, şi me alătur propunerii dlui Babeş.

R. Patiţa cere observarea §§-lor 6 şi 41 din statutul org.

V. Babeş: Cestiunea s'a discutat din toate punctele de vedere. Cred că nu e de lipsă sĕ mai iau toate argumentele acelor domni cari s'au esprimat pentru propunerea comisiunii, ca sĕ nu mai perdem timpul. Necesitatea interpretării nu s'a sulevat de 17 ani nici odată, de 17 ani nici nu s'a întêmplat decât un singur cas, care încă cuprinde în sine un abus şi care se poate resolva pe cale administrativă. S'a arătat că legea n'are lipsă de interpretare, că legea este clară. Interpretarea poate sĕ ne ducă la inconveniente foarte mari; am mai păţit-o noi aşa. Nu este bine ca noi sĕ forţăm un § atribuindu-i dubietate, dacă el nu o are. Ceea-ce vom băga noi în acel §, ori-cum vom lua lucrul, este un adaus, nu explicare. Când dicem că interpretăm, noi modificăm. Mâne poimâne apoi vine cineva şi dice, că n'am avut dreptul. Ceea-ce este forţat, nici când n'are resultate bune; altcum se împedecă abusurile, ear' nu în modul acesta. Cel mai mare abus ar fi, dacă am modifica legea. Sĕ ne ferim, domnilor, a dice, că e dubiu ceea-ce e clar. Ve rog sĕ ve socotiţi bine şi sĕ ve trageţi bine seamă cu ceea-ce faceţi. Recomand propunerea mea spre primire.

Mai vorbind la acest obiect d-nii Patiţa, Rădulescu, propunĕtorii: cav. de Puşcariu şi referentul comisiunii I. Bartolomeiu, se pune la vot propunerea d-lui Babeş, care cade şi se primesce a d-lui cav. de Puşcariu cu 28 contra 27 voturi.

Urmând la ordinea dilei raportul comisiunii bisericesci, raportorul aceleia dl T. Faşie raportează asupra propunerii d-lui Iosif Suciu şi asupra cererii preoţilor din Valea-Almaşului cu privire la îmbunătăţirea stării clerului şi propune, ca acele sĕ se transpună consistoriului metropolitan, ca în conţelegere cu respectivele consistorii eparchiale sĕ se îngrijască de îmbunătăţirea stării materiale a clerului.

C. Rădulescu propune sĕ se studieze actele şi comisiunea sĕ vină cu o nouă propunere

După o scurtă discută, la care au luat parte d-nii Dr. Iosif Gall şi Preasfinţia Sa episcopul Aradului, se primesce propunerea d-lui Rădulescu.

După-ce se hotăresce, ca în privinţa causelor apelabile şi neapelabile dela consistoriile eparchiale consistorul metropolitan sĕ pregătească un normativ, pe care sĕ-'l presenteze congresului, şedinţa se ridică la 1 oară după ameadi anunţându-se proxima şedinţă pe mâne la 9 oare înainte de ameadi.

„Românul“ despre Mocsáry.

Dintre puţinele diare de dincolo de Carpaţi, cari se ocupă cu situaţia politică internă a Ungariei, „Românul“ este care nu întrelasă nici un eveniment de oare care însemnătate dela noi fără a'l apreţia în cunoscinţă de lucru şi fără a'l comunica fraţilor nostri de dincolo în modul cum îl pricepem şi interpretăm noi.

Primul seu de Vineri „Românul“ îl consacră lui Ludovic Mocsári, despre a cărui broşură asupra cestiunei naţionalităţilor şi noi am făcut amintire.

Lăsăm sĕ urmeze acest articul în cuprinsul seu întreg.

„Este în de obşte cunoscut, dice foaia citată, că dela înfiinţarea dualismului austro-ungar, scopul de căpetenie al sferelor conducĕtoare din Ungaria a fost d'a face sĕ dispară caracterul poliglot al statului şi d'a face din toate elementele care se adăpostesc sub coroana S-tului Stefan, un singur popor cu aceeaşi limbă, aceleaşi tradiţiuni, aceleaşi obiceiuri şi aceleaşi aspiraţiuni.

Pentru ajungerea acestui scop n'au cruţat sferele politice maghiare nici un mijloc; prin legi, prin mĕsuri administrative, prin presă, prin societate, în intervalul de 19 ani, au esercitat faţă cu naţionalităţile nemaghiare un terorism din cele mai înverşunate, credênd că pe această cale vor înmulţi numĕrul renegaţilor în rêndurile compatrioţilor lor de alt neam. Şi bine sĕ se noteze, că această pornire a găsit în totdeauna drumul neted şi uşor, ba am putea dice acoperit cu flori, printre membrii naţiunei maghiare.

În scurt, în societatea maghiară, curênd după venirea maghiarilor la putere, s'a produs un curent şovinist, care a smuls cu putere iresistibilă şi pe cei mai pacinici maghiari.

Această pornire agresivă din partea unui neam contra altor neamuri, de sine se înţelege, că nu putea sĕ nu deştepte în rêndurile celor ameninţaţi cea mai întinsă desfăşurare a forţei de conservare; firea lor nu-i lăsa sĕ renunţe la cea mai scumpă comoară a lor, la acele însuşiri, cari de veacuri au constituit caracterul lor distinctiv.

Urmarea a fost, că între maghiari şi celelalte naţionalităţi s'a produs o încordare, o ură chiar, care numai de bun augur nu poate fi pentru viitoriul acelor elemente etnice, pe cari soartea le-a menit sĕ trăiască împreună.

Ceeace se petrece astădi în statul vecin este o muncă distructivă, ear nici de cum de consolidare.

Acest adevĕr l'au recunoscut toţi câţi nu s'au obicinuit a vedea lucrurile prin ochelarii şovinismului maghiar şi l'ar recunoasce de sigur şi mulţi dintre fruntaşii maghiarilor, dacă ar avea curagiul civic d'a se emancipa de sub presiunea Kulturegyleturilor şi a patrioţilor de meserie.

Din nenorocire însĕ atât pentru maghiari, cât şi pentru celelalte naţionalităţi, această perspectivă pare a fi încă foarte îndepărtată. Din marea mulţime a politicilor maghiari abia s'a găsit până acum unul singur, care, cu tot terorismul societăţii maghiare şi cu risicul de a se despărţi de tovarăşii sei

---

— O maică sfîntă, dise feciorul, uite cum umblai, şi uite cum am păţit cu un lup, şi-i spune toată întêmplarea, precum vi-o spun şi eu dvoastră, acum me urmăresce, sciu că minteni e aci, fi bună, de poţi, dă'mi ajutorire sĕ me mântuesc de el, ear de nu poţi, di-mi sĕ merg, sĕ nu me ajungă.

Şi la sfînta Mercure i-a fost milă de fecior şi i-a dis:

Nu te teme, aci nu va venì, că şi de vine, ne dă de scire un căţăluş ce-l am cu trupul de fier şi dinţii de oţel, care l-a zărì cale de o di şi atunci va lătra deodată, şi când va lătra, atunci tu sĕ încaleci şi sĕ pleci. Acum vino în lăuntru şi te odinesce. Apoi i-a dat sfînta Mercure doue cocuri de pâne şi i-a dis: unul îl mâncă când te-a lovì foamea, ear unul îl pune în traistă şi nu te atinge de el, că bine 'ţi-va prinde la vreme de nĕcas. Eu de ajutat nu te pot ajuta, fără-i merge la soru-mea la sfînta Vinere, acea doară te va putea ajuta.

Şi când a audit cânele lătrând, a sărutat mâna sfintei Mercure, s'a suit pe cal şi dute copile! Şi s'a dus s'a dus, multă lume împĕrăţie ca Ddeu se ne ţie, că din poveste mult mai este, mândră şi frumoasă, sĕ ascultaţi şi dvoastră: s'a dus până la sfînta Vinere. Bună diua sfîntă Vinere!

— Bună sĕ-ţi fie inima, voinice; dar ce vênturi te poartă pe aici, pe unde om pămêntean n'a mai umblat? Oh Maică Vinere, eată de ce umblu pe aici şi eată de ce; spuse sfintei Vinere toată povestea, după cum vi-o spuseiu şi eu dvoastră, apoi i spuse că eată acum fuge dinaintea unui lup cu cap de fier; fie-ţi milă, maică Vinere, scapă-me de me poţi dinaintea lui. Oh, dragul mătuşei, bucuros te aşi ajuta, dar nu pot; fără vei merge la soru-mea la sfînta Duminecă, că doară ea te va scăpa.

— Apoi plec dară — dise feciorul, sĕ nu me ajungă lupul.

— Ba nu pleca, hai în lăuntru sĕ te omenesc cu ce mi-a dat Ddeu sfîntul, hai şi te odinesce, că vom scì noi când se apropie lupul; eu am un căţăluş de fier cu fălcile de oţel, care când îl simte cale de douĕ dile, latră de douĕ ori.

Şi întră feciorul în casă la sfînta Vinere, şi se odihni şi-i dete douĕ cocuri de pâne albă dicêndu-i: unul îl mânâncă pe cale, ear de unul nu te atinge de loc, ci-l ţine numai în traistă, că bine-ţi va prinde la vreme de nĕcaz.

Şi a mai stat cât a stat, au mai povestit la olaltă, şi când a audit cânele lătrând de douĕ ori, sărută mâna sfintei Vinere, se urcà pe cal şi se cam mai duse.

Calea era departe dela casa sfintei Vinere până la a sfintei Dumineci, dar ficiorul mergea ca alungat de lup; adecă calul fugea, ear ficiorul sta în şea. După multă cale şi obosală ajunse ficiorul la casa sfintei Dumineci, se coborî jos de pe cal şi întrà în casă:

— Bună diua sfîntă Duminecă!

— Bună sĕ-ţi fie inima, voinice; dar ce vênt te poartă pe aici, că în ţara asta încă n'a întrat om pămêntean?

Oh, sfîntă maică Duminecă, eu fug din lumea cea pĕcătoasă a noastră alungat de un lup cu capul de fier, venit-am sĕ te rog sĕ me scapi de el. Apoi i spuse toată întêmplarea din fir în pĕr, după cum vi-o spusei şi eu dvoastră.

Lasă, voinice, nu fi supĕrat, în bun loc ai întrat, grijì-voi eu şi de tine. Vino în lăuntru şi te odinesce şi te oaspĕtă, că am eu un căţĕluş de fer cu fălcile de oţĕl, acela adurmecă lupul cale de trei dile şi când l'a simţi că se apropie, latră de trei ori şi ne dă de scire; atunci apoi vei pleca mai departe, după cum te voi învĕţa eu.

Şi s'a odihnit feciorul şi s'a ospĕtat, ear când a lătrat cânele de trei ori, s'a gătat de cale. Maica Duminecă i-a dat doue cocuri: din unul mânâncă pe cale, când-îţi va fi foame, ear de unul nu te atinge, că bine-ţi va prinde la vreme de lipsă. Apoi i-a mai dat un brêu şi i-a dis: vedi brêul acesta, vei ajunge la o apă mare, atunci scutură numai brêul preste apă şi se va face o punte de-i trece preste ea ca pe uscat, ear după ce ai trecut apa, ridică brêul în sus şi puntea s'a ridica de preste apă, ca sĕ nu te poată urmări lupul, căci prin apă nu s'a încumĕta sĕ treacă, fiindu-i capul foarte greu şi temêndu-se de înnecare. (Va urma.)

de luptă, a avut curagiul de-a'şi ridica glasul seu puternic contra curentului periculos, care a apucat în vêrtegiul seu întreaga societate maghiară, şi de a lua în apĕrare naţionalităţile nemaghiare, isbite de atâtea nedreptăţi din causa dorului ce muncesce pe maghiari, de-a vedea cât mai curênd pe toată întinderea Ungariei şi Transilvaniei numai şi numai maghiari.

Acest maghiar este Ludovic Mocsáry.

Deşì dl Mocsáry este isolat în acţiunea sa, luăm cu plăcere act de nobila sa străduinţă de-a face sĕ înceteze duşmănia dintre maghiari şi naţionalităţi şi ţinem de a noastră datorie de-a ne ocupa mai pe larg cu dênsul.

Dl Mocsáry este unul dintre corifeii partidei Kossutiste, care luptă pentru independenţa Ungariei pe basa programei dela 1848. Dênsul voiesce desfacerea Ungariei de către Austria şi în cestiunile de ordine internă este un vrednic representant al ideilor democratice liberale. În deosebire de ceilalţi tovarăşi ai sei, dl Mocsáry, de câte-ori s'a presentat ocasiunea, a apărat libertatea pentru toţi deopotrivă; n'a voit sĕ fie pentru maghiari mumă şi pentru naţionalităţi ciumă.

În ce privesce pe naţionalităţi mai bine 'şi a precisat punctul seu de vedere la anul 1879, când a fost vorba 'n parlamentul ungar despre întroducerea limbei maghiare în scoalele poporale nemaghiare. Atunci dênsul printr'un strălucit discurs, a arătat până la evidenţă absurditatea şi nedreptatea mĕsurei ce se croia pentru naţionalităţi.

Toate vorbele lui au rĕsunat însĕ în pustie. Din tot parlamentul nu s'a găsit un singur maghiar care sĕ aproabe pe dl Mocsáry, şi din partea presei maghiare a cădut o adevĕrată ploaie de mustrări la adresa dênsului, pentrucă şi-a permis a da pe faţă tendinţele de maghiarisare ale conaţionalilor sei.

De atunci şi până acum Ludovic Mocsáry, nu numai că nu şi-a schimbat atitudinea sa, dar s'a apucat cu mai multă rêvnă d'a studia cestiunea naţionalităţilor, şi pe la începutul anului acestuia, fiind în discuţiune budgetul ministeriului instrucţiunei publice şi al cultelor, a arĕtat cât de nedrept este parlamentul şi guvernul faţă cu naţionalităţile, nedânduse acestora nici un ajutoriu pentru înaintarea în cultură şi de multeori prin fel de fel de mĕsuri nepotrivite, fiind împedecate chiar în desvoltarea lor.

Tot pe la începutul anului acestuia, dl Mocsáry înţelegênd pericolul cel mare la care espune patria sa, nechibzuita propagandă a Kulturegyleturilor, a publicat o broşură foarte importantă căutând sĕ convingă pe maghiari, că drumul pe care au apucat, nu poate sĕ-i conducă decât la prăpastie şi că fundamentul cel mai sigur pentru statul ungar este buna înţelegere şi iubirea între diversele naţionalităţi.

Mai acum vr'o două luni fiind la ordinea dilei în parlamentul unguresc reforma administrativă în judeţ şi comună, dênsul s'a pronunţat cu toată hotărîrea contra sistemei centraliste, preconisată de către imensa majoritate a parlamentului, care prin votul sĕu nu voia de cât sĕ dea şi mai multă putere guvernului, ca sĕ sugrume şi mai bine naţionalităţile.

Această atitudine leală din partea unui maghiar neaoş a produs mare nemulţumire în tabera patrioţilor privilegiaţi. Presa maghiară, fără deosebire de coloare politică, s'a năpustit asupra dlui. Mocsáry, tacsându-l unele diare de om care nu este cu mintea întreagă, altele de idealist şi earăş altele de om vanitos, care voiesce sĕ se înalţe pe umerii naţionalităţilor.

La toate aceste atacuri dl Mocsáry n'a putut sĕ rĕspundă nimic; a trebuit sĕ tacă din causă că în toată Ungaria n'ar fi găsit un singur diariu, care sĕ primească a publica rĕspunsurile sale. Ceea ce n'a putut însĕ face prin articole de diare, vine acum printr'o nouă broşură, intitulată „Câteva cuvinte în cestiunea naţionalităţilor,“ şi arată care sunt vederile şi credinţele sale în cestiunea naţionalităţilor şi cât de absurdă este direcţiunea politică ce o urmează sferele politice maghiare cu atâta îndĕrătnicie.

Mâne vom publica o dare de samă complectă asupra acestei broşuri; pentru adi ne mărginim a înregistra cu plăcere laudabila luptă întreprinsă de dl Mocsáry spre a face sĕ înceteze duşmănia dintre maghiari şi celelalte naţionalităţi.“

Convocare.

În conformitate cu §§ 14. şi 21. din statutele associaţiunei transilvane şi în conformitate cu conclusul adunărei generale dela Gherla din 1885 de dto 30 August şed. I. p. prot. 37, adunarea generală pentru anul curent se convoacă prin aceasta în oraşul *Alba-Iulia* pe dіua de **8 August st. n.** a. c. şi dilele următoare.

Aducênd aceasta la cunoscinţa publică, învit pre toţi membrii associaţiunei a lua parte în numĕr cât mai mare la şedinţele adunării.

Presidiul asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român.

Sibiiu, în 29 Iuniu 1886.

Iacob Bologa,
v.-pres.

Varietăţi.

* (Promovare.) Dl Aurel Demian, dctrand în medicină la universitatea din Viena şi stipendist al archidiecesei, s'a promovat Sâmbătă în 21 a l. c., la gradul de doctor în med. univ. Primească felicitările noastre.

* (Concert.) Reuniunea germană de cântări de aici (Hermannstädter Männergesangverein) va da Vineri seara un concert în pavilonul din grădina *Hermann*. Amĕnunte ulterioare vor urma în numĕrul procsim.

* (Convenirea socială) de care am luat în numĕrul penultim al diariului nostru notiţă, s'a ţinut Vineri seara în grădina Hermann. Deja la 8 oare pavilonul era plin de un distins public român, în prevalenţă erau însĕ deputaţii congresuali, între cari şi ilustra familie a Mocioneştilor, şi aşteptau cu dor începerea producţiunilor spre a vedea ce progres au făcut românii din Sibiiu în scurtul timp de 5 ani, de când nu au mai avut ocasiunea a ne vedea.

S'a esecutat programul următoriu:

1. *a)* Dürrner J. „Vêntul supflă dela ost…“, *b)* Marschner H. „Serenadă“. Corul seminarial.
2. Mendelssohn-B. F. *a)* „Trei cântece poporale“, *b)* „Cântul ciocârliei“. Corul reuniunei române de cântări.
3. Kreutzer C. „Arie“ pentru sopran din opera „O noapte în Granada“
4. Mendelssohn-B. F. „Aşi vrea ca durerile mele…“ duet pentru tenor şi bas.
5. *a)* Pfeil H. „Diua a apus“, *b)* Attenhofer C. „Gretelein“. Corul seminarial.
6. Dima G. *a)* „Fântână cu trei isvoarĕ“, *b)* „Rĕmâi sănătoasă“. Corul reuniunei.
7. Trei cântece pentru Alt.
    a) Dima G. „Eu simt a ta suflare“.
    b) Beethoven L. v. „Nu secaţi lacrimi…“
    c) Schumann R. „Nimfea se 'spăimêntă“.
8. *a)* Bönicke H. „Die versunkene Krone, *b)* Dima G. „Hai în horă de-a juca“. Corul seminarial.
9. Două cântece pentru bas:
    a) Beethoven L. v. „Cântec de jertfă“, *b)* Holstein F. v. „Sorioara“.
10. Dima G. „Mugur mugurel…“ Solo de bas şi cor. Corul seminarial.
11. Kreutzer C. „Finalul actului I.“ din opera „O noapte în Granada“. Corul reuniunei.

Despre esecutarea pieselor singuratice nu vom dice multe, ajunge sĕ constatăm, că ele au fost studiate sub conducerea domnului Dima, căruia e a se atribuì o însemnată parte a succesului de Vineri seara.

Numĕrul 3 l-a cântat doamna Crişianu de tot drăgălaş, şi noi cari ne-am esprimat admiraţiunea noastră faţă cu modul de a cânta al doamnei Crişianu, când cu representaţiunea operei, venim a repeta numai cele dise. În numĕrul 7 doamna Agnes Brote a răpit întreg publicul şi aplausele au încetat numai după ce s'a repetat cântecul de sub B.

Drăgălaş au cântat domnii G. Pop şi Isaia Popa duetul de sub Nr. 4, asemenea domnul Popa piesele de sub Nr. 9.

Lucrul de căpetenie pentru noi este corul teologilor şi cel al reuniunei române de cântări. Despre reuniunea de cântări s'a vorbit mai de multeori în diariul nostru. Ca de altă dată aşa şi cu această ocasiune corul reuniunei a cântat foarte frumos.

Surprindere a fost pentru noi Sibienii corul teologilor, care pentru prima dată a păşit în publicitate în Sibiiu afară de biserică, şi constatăm cu deosebită satisfacţiune, că corul teologilor a cântat tare frumos, cu îngrigire şi cu mult simţĕmênt.

Conclusie din toate acestea: Progresăm.

* (Representaţiunea teatrală a sodalilor români din Sibiiu.) Primim dela o persoană privată următoarea dare de samă asupra representaţiunei de Sâmbătă seara:

„Representaţia teatrală ce sodalii români au anunţat pe Sâmbătă la 8 oare seara în sala dela „Împĕratul romanilor“ ne-a adeverit în prima linie cât de răbdurie e firea românilor. O oară întreagă s'a pus la probă paciinţa noastră, până când în fine dl E. Vintilă s'a îndurat sĕ ne declame oda alcătuită de N. Cismărescu (sodal) în memoria marelui mecenate D. Andronic, un act de pietate altcum foarte just, manifestat de tinerii sodali faţă de acel mare apostul al industriei. Nemijlocit după o altă pausă cam de $^1/_4$ oară, a urmat comedia lui V. Alesandri „Drumul de fer.“ Persoana de căpetenie în această comediă e mama Bălaşa, o femeă bĕtrână, care nu se putea întrupa mai natural decât în persoana dlui P. Bariţiu. „Drumul de fer“ a mai fost representat dacă nu me înşel de aceleşi persoane şi succesul dobândit atunci, — abstragênd dela flegma fenomenală a inginerului topograf — li se poate atribuì diletanţilor şi de astădată.

„În urmă a venit rêndul şi Nrului 3 din program, a comediei lui Iosif Vulcan întitulată „Păcălitul.“ Această comediă, cam puţin cunoscută, e compusă din un act cu două părţi, şi anume, una e partea cu care se începe şi alta cu care se sfêrşesce actul. În tot decursul acţiunei am stăruit sĕ aflu cine-i păcălitul, şi abia numai pe urmă când s'a terminat şi partea a doua, am vĕdut că cine-i păcălit.

„Căluşerul şi bătuta le-au jucat cu multă decsteritate 8 flăcăi şi au trebuit în urma aplausului sĕ fie repetate. Acţiunea cea mai înferbêntată a produs-o vuetul „Valurilor Dunării“, care a pus toată lumea junĕ în mişcare, şi a ţinut-o însufleţită până aproape în diori de di.“ *N. c. D.*

* (Alegere de preot.) Ni se scrie din Cunţa: În 15 Iunie anul curent mi s'a dat ocasiune a asista earăş la un act de mare însemnătate pentru credincioşii nostri din Cunţa, protopresbiteratul Mercurei, adecă la actul alegerii de paroch în acea comună. Concurenţi au fost doi, dintre cari, unul şi-a retras petiţia de concurs înainte de diua alegerii, rĕmânênd astfeliu un singur candidat — Ioan Petraşcu, cleric absolut şi învĕţătoriu în Reciu — care a întrunit 54 voturi din 59.

Me cuprinse, pare-că un fior de compătimire faţă de românii nostri de acolo, cari sunt aşa de strĕini în folosirea dreptului, pe care-l ofer legile noastre bisericesci. Me cugetam, cât de mult ar putea sĕ le strice un rĕuvoitoriu, cât de uşor i-ar putea trage pe sfoară, folosindu-se de ignoranţa lor.

Oare întregi a trebuit sĕ le vorbească zelosul conducĕtoriu al sinodului Preaonor. D. Ioan Droc, protopresbiter, până când a ajuns acolo, ca sĕ capaciteze pe membrii sinodului despre drepturile şi datorinţele lor în astfel de împregiurări şi sĕ-i îndrepte pe calea cea adevĕrată.

Putem însĕ şi cu tot dreptul sĕ pretindem, dela tinerii, cari au fericirea a-şi face studiile pedagogice şi teologice în astfeliu de condiţiuni favorabile, pe cari timpul present le oferă, ca venind odată în fruntea poporului dela sate ca preoţi şi învĕţători, sĕ fie conscii de înalta lor chiemare, sĕ 'şi-o împlinească cu scumpĕtate, sĕ aibă devisă, cuvintele lui Christos „voi sunteţi sarea pămêntului şi lumina lumii.“ *— b —*

* (Sinodul bisericei autocefale române) din Bucuresci a luat disposiţii a se grăbì tipărirea cărţilor bisericesci cu litere latine.

* (Fundaţiuni noue.) Gregoriu Hangea cancelist reg. din Maier, comit. Bistriţa Năsĕud, a făcut despre averea sa, de peste 10 mii floreni un testament prin care aşadă 4 fundaţiuni, una de 1,600 fl. pentru stipendii pe sama fiilor lipsiţi din comuna Maier, a doua de 400 fl., pentru locuitorii din Maier, cari vor avè pagube cu vitele de trăsură; a treia de 1,000 fl., spre a se crea stipendii pentru elevii militari, şi a patra de 1000 fl., pentru elevii ce se vor aplica la meserii şi comerciu.

* (Regina României în pericul.) Joi la oarele 4 Maj. Sa Regina României a ieşit sĕ se plimbe prin oraş în trăsură *à la Daumont.* Pe când trăsura regală avea sĕ între în strada Doamnei, o birje venind în faţă a isbit şi spăriat caii de la trăsura regală. Un cal a cădut jos şi Maj. Sea. Regina a fost nevoită sĕ se coboare din trăsură. Un public numĕros a sosit în ajutoriu, calul a fost imediat ridicat şi pe când Maj. Sa Regina plecà la palat, un puclic numĕros o saluta.

* (Buletin de coleră.) Se telegrafează din Roma cu datul de 1 Iulie n.:

De eri până adi s'au ivit umătoarele casuri şi morţi de coleră: la Brindisi s'au bolnăvit 20, au murit 8, la Oria s'au bolnăvit 5, au murit 3, la Erchire s'au ivit 8 casuri, la san Vito 18 îmbolnăviri şi 11 casuri de moarte, la Francavilla 53 îmbolnăviri şi 15 casuri de moarte, la Laţiano s'au bolnăvit 100 de persoane, au murit 21, la Veneţia 3 îmbolnăviri şi 1 cas de moarte, la Codigoro s'au bolnăvit 11 şi au murit 2. La Triest au fost păn acum cu totul circa 7 casuri de coleră de natură sporadică.

* (Urmările rĕsboiului vamal.) *Iosef Dück*, preşedintele societăţii industriale săsesci din

Braşov, cere publicului milă pentru măiestri din Braşov, cari, în urma neisbutirei convenţiunei comerciale, n'au cu ce sĕ'şi susţină familiile. Desperată situaţiă!

* (Un manifest al oposiţiunii-unite,) din România semnat de d-nii D. Brătianu, Lascar Catargiu şi G. D. Vernescu, şi adresat românilor, a apărut în mai multe ḑiare din capitala ţĕrii. După ce demonstrează cum prin convenţia consulară cu Germania se calcă constituţia ţĕrii şi se ştirbesce suveranitatea naţională, manifestul mulţumesce cetăţenilor independenţi pentru civismul şi atitudinea lor curagioasă, graţie cărora guvernul s'a proprit pe loc, şi-i conjură sĕ nu înceteze d'a veghia, d'a se organisa, d'a persista pentru ca nu cum-va, în sesiunea viitoare legislativă, sĕ se strecoare şi acest act de les-naţiune, sub vĕlul vre-unor schimbări numai aparente şi cu concursul vre-unei surprinderi criminale!

* (Muşcaţi de câne turbat.) Jurnalul „Brassó“ scrie: Înainte de asta cu 3 sĕptĕmâni a muşcat un câne turbat în comuna Turcheş (Săcele, lângă Braşov) patru individi, între cari şi pe judele comunal Stefan Tóth. Curios este, că nici unul dintre aceştia n'a făcut arătare, şi că nici chiar judele nu i-a spus nimic notariului, care ar fi putut face arĕtare vicecomitelui. Vineri s'a ivit deodată turbarea la judele Tóth; medicul cercual, apoi cel comitatens au constatat casul, ear judele a rĕposat în noaptea următoare. Pe ceilalţi 3 individi muşcaţi i-a petrecut medicul cercual la Viena. Pentru acoperirea speselor de drum vice-comitele a estradat 300 fl. Casul s'a anunţat ministrului de interne pe cale telegrafică. Între cei muşcaţi se află şi un copil de 14 ani, la care încep a se ivì primele semne ale turbării. Toţi patru au fost muşcaţi parte pe mâni, parte pe braţe.

* (Iubileul de 250 ani al universităţii din Utrecht) s'a serbat cu mare solemnitate în oraşul numit. Universitatea s'a întemeiat la anul 1636. Dintre festivităţi, mai imposante au fost grupele istorice ale studenţilor, represintând: unirea sciinţelor la 1579, — înfiinţarea universităţii la 1636, şi pacea de Utrecht dela 1713.

* (Bibliografic.) A eşit de sub presă şi se poate comanda la autor în B. Szarvas şi dela tipografia Alexi în Braşov *„Cura naturală“* sau metodul curei cu apă rece de Grigorie T. Miculescul. Preţul unui esemplariu 80 cr. „Cura cu apă rece a început a ocupa un teren estins întru vindecarea multor morburi s'au boale, dintre cari unele se ţineau chiar necurabile, câţi numai s'au folosit de această cură însĕ, s'au putut convinge despre influinţa ei salutară şi în unele casuri chiar miraculoasă la care se poate ajunge acasă fără spese însemnate, avĕnd a se folosì numai de această carte, care ne învaţă toată procedura şi ne pune în stare a ne folosì de binefacerile naturei în casuri de morb.“

Această carte se poate procura şi prin Cancelaria Negruţ în Gherla (Szamosújvár) şi prin toate librăriele.

— *„Trecutul-Presentul“* studiu politic de I. R. Bucuresci. Tipo-Litografia Dor. P. Cucu 1886. Preţul 40 bani.

— *Cercetări asupra Schismei sĕvêrşite în biserica apuseană* deslipită de biserica una, sântă, sobornicească şi apostolică a rĕsăritului. De un creştin ortodocs român. Bucuresci, Tipo-Litogr. Dor. P. Cucu, Bulev. Elisabeta 1886. Preţul nu'l aflăm pe broşură.

* (O mică statistică antropologică.) A. Weissbach antropolog german 'şi-a luat osteneala a studia înălţimea şi greutatea mediă a individilor din diferitele popoare ale pămĕntului. Cu privire la înălţime, datele sale esprimate în milimetri sunt următoarele. Mai înalţi sunt norvegianii 1727, apoi finii 1713, scoţii 1708, germanii şi austriacii 1693, croaţii, englesii şi irlandesii 1690, bulgarii 1680, francesii, 1678, boemii 1670, italienii 1669, slovenii 1668, istrianii şi tirolesii 1667, albanii 1664, ruşii 1660, grecii 1651, rutenii şi maghiarii 1640, *românii* 1635, jidovii 1634, cei mai mici sunt turcii şi polonii cu 1622 milimetri. În privinţa greutăţii corporale medie, ea sĕ esprimă în chilograme astfeliu: Cei mai grei sunt irochiesii 73.15, urmează croaţii cu 69.00, germanii 65.05, mulaţii 65.15, harapii 65.00, belgianii 63.07, irlandesii 62.63, francesii 62.00, scoţianii 62.00, englesii 61.92, ungurii 60.70, *românii* 58.04, bengalii 58.02, — cei mai uşori sunt indienii cu 44.04 chilograme.

* (Nu mai e moarte prin foame.) Foile din Veneţia iau act despre un eveniment de o epocală importanţă. Ele afirmă că Succi turist italian a descoperit în Africa un astfeliu de licor de plante, din care dacă bea omul, îi trece foamea momentan, ear beutura în sine nutresce trupul în tocmai ca şi cel mai escelent beafsteak. Inventătoriul a devenit eroul ḑilei şi de present face esperimente cu licorul seu. Nu bea nu mâncă afară de noul licor nimic, şi că într'adevĕr aşa este, o mărturisesc oamenii cari îl păzesc ḑi şi noapte. La tot casul suntem curioşi a sci cum se vor sfêrşì aceste esperimente, căci dacă îi va succede dlui Succi esperimentul, vor fi deodată şi pe cea mai scurtă cale resolvate cestiunea socialiştilor şi cea a diurniştilor.

* (Studentul.) — Un creditor vine la un student spre a'şi cere datoria.

— Domnule Niţă, în luna asta nu'ţi pot plăti.

— D'apoi tot aşa mi-ai ḑis şi în luna trecută.

— Şi poţi ḑice oare, că nu m'am ţinut de cuvênt?

Conspectul operaţiunilor institutului de credit şi de economii „Albina“ în luna Iuniu 1886.

Intrate.	fl. cr.
Numerariu din 31 Maiu 1886	40,354.35
Depuneri	105,010.08
Cambii rescumpĕrate	312,838.99
Împrumuturi hipotecare şi alte împrumuturi	26,223.47
Interese şi provisiuni	15,036.43
La fondul de pensiune	102.51
Monetă vêndută	11,203.88
Effecte	24,116.85
Conturi curente	37,222.—
Diverse	1,183.07
	fl. 573,291.63

Eşite.	fl. cr.
Depuneri	81,860.99
Cambii escomptate	341,203.76
Împrumuturi hipotecare şi alte împrumuturi	40,638.—
Interese pentru depuneri	435.09
Contribuţiuni şi competinţe	127.94
Salarie şi spese	2,625.91
Monetă cumpĕrată	7,755.99
Conturi curente	54,882.45
Diverse	1,738.31
Numerariu cu 30 Iuniu 1886	42,023.19
	fl. 573,291.63

Sibiiu, 30 Iuniu 1886.

P. Cosma,
director esecutiv.

Iosif Lissai,
comptabil.

Loterie.

Sâmbătă în 3 Iunie n. 1886.

Buda: 29 16 62 2 37

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	**11.10**	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	**6.20**
Szolnok	11.05	4.05	**7.29**	**9.26**
P. Ladány	2.02	5.45	5.40	**11.40**
Oradea-mare	4.12	**6.58**	**5.58**	**1.28**
	—	**7.03**	8.30	**1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.14	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.24	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.33**	9.41	**2.34**
Rév	—	**8.54**	10.19	**3.18**
Bratca	—	—	11.38	**3.41**
Bucia	—	—	12.18	**4.01**
Ciucia	—	**8.58**	12.54	**4.26**
Huiedin	—	**9.28**	1.47	**5.08**
Stana	—	—	3.11	**5.27**
Aghireş	—	—	3.40	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.15	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.36	6.24
Cluş	—	**10.28**	4.58	6.43
	10.45	—	5.26	7.03
Apahida	**10.14**	—	—	7.26
Ghiriş	**1.06**	—	—	8.54
Cucerdea	**2.01**	—	—	9.43
Uioara	**2.10**	—	—	9.51
Vinţul de sus	**2.19**	—	—	9.58
Aiud	**2.33**	—	—	10.24
Teiuş	**3.35**	—	—	10.59
Crăciunel	**4.09**	—	—	11.28
Blaş	**4.20**	—	—	11.44
Micăsasa	**5.80**	—	—	12.18
Copşa mică	**5.45**	—	—	1.01
Mediaş	6.06	—	—	1.22
Elisabetopole	6.45	—	—	1.56
Sighişoara	7.40	—	—	2.44
Haşfalĕu	8.07	—	—	3.02
Homorod	10.05	—	—	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	**6.03**
Feldioara	12.14	—	—	**6.35**
Braşov	1.09	—	—	**7.14**
	1.55	**5.45**	—	—
Timiş	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	**9.35**	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.30	—
Predeal	—	**9.32**	1.14	—
Timiş	—	**9.56**	1.45	—
Braşov	—	**10.29**	2.32	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Haşfalĕu	10.10	—	**7.37**	—
Sighişoara	10.39	—	**8.21**	—
Elisabetopole	11.19	—	**9.05**	—
Mediaş	11.54	—	**9.43**	—
Copşa mică	12 12	—	**10.02**	—
	12.37	—	**10.30**	—
Micăsasa	12.56	—	**10.50**	—
Blaş	1.30	—	**11.34**	—
Crăciunel	1.45	—	**11 52**	—
Teiuş	2.34	—	**12.41**	—
Aiud	2.55	—	**1.12**	—
Vinţul de sus	3.17	—	**1.42**	—
Uioara	3.24	—	**1.51**	—
Cucerdea	3.36	—	**2.15**	—
Ghiriş	4.11	—	**3.12**	—
Apahida	5.36	—	**4.59**	—
Cluş	5.56	—	**5.30**	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	**6.52**	6.21	—	8.34
Ghîrbou	**7.08**	—	—	8.59
Aghireş	**7 23**	—	—	9.56
Stana	**7.50**	—	—	10.16
Huiedin	**8.12**	7.14	—	11.04
Ciucia	**8.52**	7.43	—	12.17
Bucia	**9.10**	—	—	12.47
Bratca	**9 29**	—	—	1.21
Rév	**9.41**	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	**10.24**	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	**10.43**	—	—	3.38
Várad-Velencze	**10.53**	—	—	3.45
Oradea-mare	**11.—**	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	**1.08**	10.38	1.23	**5.17**
Szolnok	**3.29**	12.20	3.24	**5.25**
Budapesta	6.38	2.15	**7.45**	10.—
Viena	3.—	**8.—**	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.—**	12.10
Budapesta	—	8.20	8.—
Szolnok	—	11.20	**12.—**
Arad	—	4.10	**5.55**
	7.04	4.30	6.05
Glogovaţ	**7;22**	4.43	6.19
Gyorok	**7.58**	5.08	6.46
Pauliş	**8.17**	5.21	7.—
Radna-Lipova	**8.36**	5.40	7.23
Conop	—	**6.07**	7.51
Bêrzava	—	**6.26**	8.10
Soborşin	—	**7.14**	8.58
Zam	—	**7.44**	9.28
Gurasada	—	**8.12**	9.56
Ilia	—	**8.29**	10.17
Branicĭca	—	**8.48**	10.38
Deva	—	**9.13**	11.05
Simeria (Piski)	—	**9.53**	11.55
Orĕştia	—	**10.23**	12.24
Şibot	—	**10.46**	12.53
Vinţul de jos	—	**11.14**	1.22
Alba-Iulia	—	**11.41**	1.41
Teiuş	—	**12.14**	2.24

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.09	**3.45**	—
Alba-Iulia	11.57	**4.26**	—
Vinţul de jos	12.20	**4.46**	—
Şibot	12.54	**5.13**	—
Orĕştia	1.27	**5.37**	—
Simeria (Piski)	2.31	6.30	—
Deva	2.52	6.49	—
Branicĭca	3.23	7.14	—
Ilia	3.55	7.39	—
Gurasada	4.08	7.51	—
Zam	4.44	8.21	—
Soborşin	5.30	8.59	—
Bêrzava	**6.25**	9.43	—
Conop	**6.46**	10.02	—
Radna-Lipova	**7.28**	10.36	6.12
Pauliş	**7.43**	10.50	6.32
Gyorok	**7.59**	11.05	6.53
Glogovaţ	**8.28**	11.31	7.28
Arad	**8.42**	11.45	7.45
	9.17	12.31	—
Szolnok	**2.32**	5.12	—
Budapesta	6.—	**8.20**	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	12.09	2.41
Streiu	12.46	3.25
Haţeg	1.85	4.17
Pui	2.26	5.10
Crivadia	3.13	5.58
Baniţa	3.51	**6.40**
Petroşeni	4.23	**7.12**

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.55	10.—
Baniţa	7.36	10.38
Crivadia	8.18	11.15
Pui	9.02	11.55
Haţeg	9.43	12.32
Streiu	10.34	1.15
Simeria	11.13	1.46

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	**8.18**
Aradul nou	6.33	**8.32**
Németh-Ságh	6.58	**8.51**
Vinga	7.29	**9.07**
Orczifalva	7.55	**9.20**
Merczifalva	8.14	**9.32**
Timişoara	9.08	**10.09**

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	**6.02**
Orczifalva	7.46	**6.32**
Vinga	8.15	**7.02**
Németh-Ságh	8.36	**7.23**
Aradul nou	9.11	**8.01**
Arad	9.27	**8.17**

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	—	**5.50**	1.11
Şeica mare	—	6.52	1.34
Loamneş	—	7.18	2.06
Ocna	**8.27**	7.03	2.32
Sibiiu	**9.—**	7.38	2.52

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	3.—	**8.12**	10.25
Ocna	3.34	**8.36**	10.45
Loamneş	—	**9.01**	11.08
Şeica mare	—	**9.29**	11.32
Copşa mică	—	**9.52**	11.52

Cucerdea—Oşorheiu—Reghinul-săs.

Cucerdea	**2.30**	10.00	4.05
Cheţa	**3.03**	10.30	4.35
Luduş	**3.27**	10.51	4.56
M. Bogat	**3.37**	11.—	5.06
Cipeu-Iernut	**4.21**	11.37	5.43
Kerelő-Sz.-Pál	**4.38**	11.57	5.58
Nireşteu	**5.05**	12.15	**6.21**
Oşorheiu	**5.25**	12.34	**6.30**
	5.55	1.04	—
Reghinul-săs.	7.54	3.06	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.31	—	**6.10**
Oşorheiu	6.20	—	8.—
	6.40	12.35	**10.30**
Nireşteu	6.59	12.45	**10.52**
Kerelő-Sz.-Pál	7.22	1.17	**11.16**
Cipeu-Iernut	7 43	1.38	**11.42**
M. Bogat	8.13	2.08	**12.16**
Luduş	8.26	2.21	**12.31**
Cheţa	8.42	2.37	**12.48**
Cucerdea	9.10	3.05	**1.20**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.16
Cernea	2.37
Uniedoara	3.06

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriş — Turda

Ghiriş	9.24	4.41
Turda	9.45	5.08

Turda — Ghiriş

Turda	7.56	3·18
Ghiriş	8.21	3.39

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 67 Sibiiu, Joi 26 Iunie (8 Iulie) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă

la

„Telegrafului Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Iulie-Septemvre al anului 1886, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfêrșește cu ultima Iuniu 1886, a-și înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie speeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei *).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, în 25 Iunie.

O mulțime de sate din comitatul Uniedoarei au fost odinioară locuite curat numai de maghiari — și astăḑi locuitorii acelor sate sunt valachisați cu totul.

Așa scrie dictatorul din Turin compatrioților sei și apoi ceea-ce scrie și propagă Kossuth — înaintea ungurilor e sânt și trebue căutate căi și mijloace de a remaghiarisa pe acesti fii perduți ai nobilei ginte maghiare.

Problema aceasta pe atât de grea, dar apoi și sublimă, cade în sarcina reuniunei de cultură înființată cu mare alai la Cluș. Sunt o mulțime de combinațiuni, după cari se crede că ar fi de a se procede la remaghiarisarea maghiarilor valachisați în părțile ardelene.

Trebue sĕ se învêrtă omul în cercuri maghiare, trebue sĕ ia parte la mesele și petrecerile lor, la întrunirile lor mai confidențiale și restrinse, ca sĕ poată afla mulțimea de combinațiuni ce o fac acesti oameni și planul lor de acțiune întru de a rupe din trupul națiunei române o parte de oameni, pe cari ei îi cred de ai lor, și numai un indiferentism național i-a lăsat sĕ se peardă și sĕ devină olahi, și încă ce e mai mult — oameni, cari odată cu capul nu vor sĕ scie de aceea că ei au fost odată maghiari.

Între multele combinațiuni nu va fi de prisos ca sĕ comunicăm publicului nostru unele din ele.

Cumcă maghiarii n'au lipsă ca sĕ facă din badea Iuon și din nenea Toader maghiar, este evident. Nici nu țintesc ei la aceasta. Poporul sĕ rĕmână popor, sĕ rĕmână cât se poate de înapoiat în cultură și cât se poate de sĕrac, căci atunci el va fi mai bine esploatat în favorul ciocoilor și în favorul domnilor.

Oameni cari sĕ fie ḑileri, cari sĕ lucre la drumuri vicinale, comunale și comitatense trebue totdeauna și de acestea sunt buni românii, — deci acestia fiind oameni blânḑi dela natură, așeḑați, plecați și supuși, acestia trebue ținuți pentru scopurile amintite și mai departe, trebue păstrată limba lor, portul lor, naționalitatea lor, ca sĕ se vadă că poporul valach nu a fost nici când accesibil pentru cultură, ci el e dela natură prost, fără pretensiuni și se mulțumesce cu o colibă în care sĕ doarmă alăturea cu vițelul și purcelul și aerul sĕ între la el numai ca prin urechile acului pe o găurice mică, ear lumina — ca și acela — sĕ o folosească vara când e la lucru, căci earna nu are lipsă de ea.

Cam aceste vederi se manifestează față de poporul nostru și de aceea ori-cine dacă 'l înșală, 'l bate, îl neîndreptățesce, poate sĕ o facă negenat, căci autoritățile nu'și prea sparg capul că cum ar trebuì fericit acest popor, ci mai mult, cum ar trebuì nimicit, împilat, ținut în continuă întunecime, ca sĕ nu străbată la el raḑele culturei și luminei și sĕ nu i se deschidă ochii, ca sĕ vadă și el și vĕḑĕnd clar și limpede sĕ se înalțe la demnitatea de om.

Cu totului tot altul este planul față de inteligința noastră. Aici trebue cură radicală și cura nu e începută bine. În scoalele poporale limba maghiară nu face și nu poate face progrese de ar sta în antișambrul fiecărei scoale câte un tun de ale lui Krupp. Limba se învață la mama acasă, la vatra părintească și a fost o încercare nenorocită de a decreta limba maghiară de limbă de propunere în scoalele poporale.

Esperiența dela 1879 încoace dovedesce din destul, că încă nici din român, nici din sas, sêrb ori croat, nu s'a făcut pe calea aceasta maghiar.

Trebue deci purces după un alt plan.

Esemplul îl au la slovacii din nordul Ungariei. Scoalele medii trebue mai dintâi cassate și șterse de pe fața pămêntului, ca unele, în cari românul învață o istorie, care nici decât nu corespunde cu realitatea, ci ea e în stare a face din tinerimea română tot atâța apostoli ai românismului și urgisitori ai rassei domnitoare. Scoalele medii odată șterse — trebuesc înlocuite prin nisce scoale medii — quasi internate — unde pe lângă vict și instrucțiune gratuită, sĕ se învețe tinerimea română după un alt program, care realisat — va da cu timpul o generațiune inteligentă, pe care vor putè conta sub ori-ce împregiurări.

În internatul acesta vor fi primiți toți feciorii de preoți și învĕțători din Transilvania.

Pe calea aceasta s'au ajuns două scopuri. Ântâiu tata — preotul și învĕțătoriul — nu va mai propaga idei daco-romane, nu va mai cetì gazete românesci — ca sĕ nu peardă beneficiul, de care se bucură fiul scolariu — ear viceverse, fiiul la tîmpul sĕu sciind că a mâncat pàne maghiară, devenind mare — amploiat al țĕrei ori preot, va face servicii națiunei maghiare, care a sacrificat pentru crescerea lui. În acest institut, se înțelege, o altă limbă afară de limba maghiară, literatura maghiară nici nu se va propune — și așa scolariul crescut aici, va devenì mare și bun patriot. Deci trebue făcut un apel nou la marinimositatea publicului, trebue adunate din nou alte sume de bani și trebue înființat acest institut cât de îngrabă, ca apoi în têmp de 20—30 ani succrescința inteligenței române sĕ fie patriotică, sĕ iubească țara și așeḑămintele maghiare și în fine părăsind lectura română, unii după alții vor peri gazetarii, nu vor mai afla rĕsunet vorbele lor în inimile oamenilor și a poporului, ear preoții și învĕțătorii eo ipso vor devenì patrioți în lege și în scriptură.

Nu e popă românesc, care nu și-ar da copilul la o astfeliu de scoală, unde el sĕ nu jertfească nimica — și totuș sĕ se trezască cu un fecior învĕțat, care cu timpul sĕ devină amploiat ori următoriu al sĕu — fără ca tata sĕ se sĕrăcească, cum se întêmplă acum prea adese. Acesta e modul cel mai nou de cugetare, în unele cercuri față de maghiarisarea viitoarei inteligințe din Transilvania și acest mod de cugetare Reuniunea de cultură din Cluș trebue sĕ și-l facă de al seu.

Nu voiu sĕ întru mai afund în esaminarea acestei întrebări, care poate mâne poimâne va lua o formă mai concretă la adunarea generală a reuniunei de cultură ținêndă la Cluș — voiu sĕ constat, că de s'ar înființa în tot satul un astfeliu de seminariu-internat, din feciorul de opincă rar sĕ va face domn cu pinteni și cu mustețe rĕsucite, ear a presupune despre preoții și învĕțătorii nostri că ei vor sacrifica fiii lor pe altariul maghiarisărei, e o insultă la adresa lor. Sĕraci sunt preoții români, aceasta e drept și nu o negăm, dar sciind ei, că

FOIȚA.

Lupul cu capul de fer.

Poveste din popor.

(Încheiere.)

Și s'a luat feciorul și s'a dus, dus până a ajuns la o apă mare, acolo a scos brâul și l-a scuturat peste apă, ear înaintea lui s'a făcut un pod doamne! pod mare de aramă și a trecut feciorul, ca pe uscat până de ceea parte, apa a ridicat brâul în sus și podul s'a făcut nevĕḑut. Apoi s'a pus feciorul la umbră și s'a odichnit, dară așa tare l'a prins somnul de a adurmit ca mort. Când s'a trezit, s'a vĕḑut ocolit de trei câni mari albi. El se cam spărià, dar cânii-i ḑiseră: Nu te teme, drag domnul nostru, noi îți vom fi de bună trebuință până te vom scoate ear în lumea voastră. Acum suntem în iad, dar nu te spăria de loc; pe mine me chiamă Vedebine, sunt dela sânta Miercure, pe cesta îl chiamă Audebine, e dela sânta Vinere, ear cest gros-butucănos e Ușor ca vêntul — Greu ca pămêntul, el e dela sânta Duminecă. Acum haideți sĕ plecăm prin iad, până vom da de crăiasa iadului, care e mamă la lupul cel cu cap de fier.

Și se luară la cale feciorul înainte, ear cânii după el. Și s'au dus mult prin iad, până au dat de o casă la poalele unui munte. Acolo ședea crăiasa iadului, mama lupului cel cu cap de fier. Doamne, ce bidiganie proastă mai era aceea: o babă bĕtrână, lungă, deșirată, seacă, neagră, cu nesce dinți ca hecela și cu unghii ca secerele.

— Dar ce umbli aici, în țara mea? ḑise bĕtrâna.

— Am venit, ḑise feciorul, sĕ me bag slugă.

— Bine, ḑise baba, eu am lipsă de slugă sĕ umble la capre; bagă-te la mine.

Și se învoiră și eșì cu caprele la pășune prin munții babei, ear cânii se țineau tot de fecior.

Când ajunse lupul cel cu cap de fier la apa, ce despărțesce țara cuvioșilor de către iad, pe unde trecuse feciorul, nu se încumetă sĕ treacă, temêndu-se de înnecate. Deci se duce pe țĕrmurile apei tot în sus, până a dat de isvorul apei, că doară acolo va fi apa mai ângustă sĕ poată sărì preste ea, ori că nu va fi așa afundă. Și mergênd lupul așa, ajunse la granița iadului, unde se bat munții în capete ca berbecii și nu stau sĕ se odichnească decât ḑiua la ameaḑi, dar și atunci numai clipesc cu ochii odată. Stă lupul o leacă și rĕsuflă de două trei ori, până se lasă munții de bătaiă, atunci fuga sĕ treacă printre ei, dar vai! îl apucară munții între capete și mi-l bortănìră de nu putù eșì nici înainte, nici îndĕrăpt. Se văieta bietul lup, dar așa se văieta de tare, încât plângea iadul de mila lui. Și l'a auḑit mumă-sa și s'a dus până acolo, și plângea și ea de mila lui, cum îl burdușiau munții și de putut eșì dintre capetele lor — nici vorbă. Până a doua ḑi la ameaḑi stătù crăiasa iadului lângă munți și se uita cu jele cum îi băteau copilul; dar când fu a doua ḑi la ameaḑi, când stau munții în loc o clipită de se uită unul în ochii celuialalt, atunci îl prinsă bĕtrâna pe lup de urechie și-l trase afară. Dar nu-l putù scoate destul de repede, ci i ajunse o leacă vêrful coadei mai îndĕrăpt, când începù bătaia munților, și-i ciuntară munții coada; de atunci nu au lupii coadă lungă ca vulpile. Mergênd lupul către casă cu mumă-sa, începe a i povestì toate pățăniile:

— Nu pot, mamă, învinge cu un om, cu un blăstămat de fecior tinĕr, îl spriginesce s. Petru și toți sfinții, ori cât îmi sfărm capul cum sĕ-l prăpădesc, cu el nu-i chip s'o scot la cale după legile noastre. De trei ani de ḑile fug după el. Chiar când eșia din cununiă l'am luat la goană, era sĕ-mi pun capul și tot nu-l pot prinde în cursă. Odată era cât pe acì sĕ pun brânca pe el, dar mi-l smulse mai din ghiară sânta Miercure din raiu. Altă dată îl scăpà sânta Vinere, și a treia oară sânta Duminecă. Dela apă i-am perdut urma de tot, vai mamă, și stau sĕ turb de necăjit.

— Lasă-l, dragul mamii, că acum tot nu scapă de tine, că e slugă la noi, tu te bagă sub masă, fă-ți acolo o groapă, și până cină, apucă-l de picior și-l trage la tine.

câte jerfe au adus părinţii lor pentru crescerea lor, cum le-au adus pânea în spinare prin Sibiiu, Braşov, Blaş şi p'airea, ei ca unii ce doar tot stau mai îndĕrĕtul părinţilor — mai bine vor preferi a merge şi ei cu pânea şi prescura românească în spate pentru fiii lor, decât sĕ-i trimită la nisce scoale menite a face din ei ce făceau turcii din copiii creştinilor furaţi din Europa.

Congresul naţional bisericesc.

Raport special al „Telegrafului Român.“

XI Şedinţă dela 1 Iulie. n.

Presenţi dintre prelaţi: archiepiscopul şi metropolitul Miron Romanul şi episcopul Aradului Ioan Meţian.

Notariu: C. Brediceanu.

Şedinţa se deschide la 9 oare înainte de ameaḑi.

După autenticarea protocolului şedinţei premerse, se presentează budgetul consistoriului metropolitan pe anii 1886, 1887 şi 1888 şi se transpune comisiunii financiare.

Dl deputat P. Tisu face următoarea propunere: În protopresbiteratul Panciovei alegerea de protopresbiter nu s'a îndeplinit în terminul legal şi se trăgănează înadins; propun a se lua mĕsurile necesare în contra organelor consistoriului diecesan din Caransebeş, ca sĕ împlinească legea în această causă.

Propunerea se transpune comisiunii organisătoare.

Fiind la ordinea ḑilei raportul comisiunii scolare, raportorul aceleia dl St. Velovan cetesce întreg raportul consistoriului metropolitan ca senat scolariu, care la propunerea sa se primesce de basă pentru desbaterea generală.

La punctul prim din raportul consistoriului cu privire la ţinerea şedinţelor, la esibitele întrate şi la causele resolvate şi neresolvate, comisiunea propune, ca acela sĕ se iee spre sciinţă cu adausul, ca consistoriul metropolitan sĕ se îndrume a se ţinè strict de dispoziţiunile regulamentului pentru afacerile interne ale consistoriului.

Congresul decide simplu numai luarea la cunoscinţă a acestui punct, deoarece îndrumarea propusă s'a hotărît deja la pertractarea raportului consistoriului metropolitan plenariu.

Comisiunea propune mai departe, ca punctul cu privire la datele statistice sĕ se iee spre sciinţă şi sĕ se îndrume consistoriul metropolitan a se îngrijì, ca datele sĕ încurgă mai esact şi sĕ fie uniforme; de asemenea şi visitaţiunea scoalelor sĕ se îndeplinească mai regulat.

V. Babeş: Eu cred, că e bună propunerea comisiunii. Eu însumi m'am convins, că unele date nu sunt esacte. Aşi dorì însĕ sĕ atrag atenţiunea asupra unei împregiurări, care s'a trecut aici cu vederea. Noi stăm dela 1873 în proces cu guvernul pentru scoalele din fostul confiniu militariu, guvernul ni le-a ocupat sub cuvênt, că sunt scoale comunale. Noi ne-am silit a ni le afirma prin representaţiuni către guvern şi Maiestatea Sa. E în interesul nostru, ca, dacă am înţelege, că acele scoale se negligă, precum sunt eu informat pe cale privată, sĕ facem paşii de lipsă la guvern pentru îngrijirea lor. Ar trebuì, ca preoţii de acolo sĕ fie însărcinaţi a raporta despre starea acelor scoli, ca noi sĕ avem basă, pe care sĕ facem ulteriorii paşi la guvern, pentru de a se îngrijì de instrucţiunea poporală de acolo, până când noi ne vom revindeca dreptul. Eu cred sĕ se provoace diecesa respectivă sĕ adune prin preoţii de acolo date asupra stării, în care se află acele scoale. Şi aceasta aşi dorì sĕ se adaugă încă la propunerea comisiunii.

La acest obiect mai vorbesc d-nii Dr. Puşcariu, Dr. Gall, M. Popovici şi I. Roşu, care propune totodată, ca numai adausul din propunerea comisiunii sĕ se primească fără nici o luare spre sciinţă. Punêndu-se la vot propunerea aceasta, se primesce în unanimitate.

Punctul cu privire la fondurile de pensiune se ia spre sciinţă.

La punctul ce privesce dispoziţiunile luate din partea consistoriilor eparchiale în interesul învĕţământului, comisiunea propune, ca această activitate sĕ se iee spre sciinţă, ear cât privesce îngrijirea de cualificarea învĕţătoreselor, cosistoriului archidiecesan se recomandă a da acestei instituţiuni provisorie o importanţă mai mare, până se va realisa înfiinţarea pedagogiei de fete.

D-nii Dr. Gall şi E. Brote sunt pentru de a se lăsa afară această recomandare.

Dl L. Simonescu propune: instituţiunea învĕţătoreselor se recomandă deosebitei atenţiuni a eparchiilor.

Se primesce partea ântâiă din propunerea comisiunii cu adausul dlui L. Simonescu.

Pentru uniformitatea învĕţământului în toată metropolia, comisiunea propune: Consistoriul metropolitan sĕ se însărcineze a compune pe basa regulamentului provisoriu un regulament, care sĕ reguleze inspecţiunea învĕţătorilor; ear cât pentru învĕţământul la teologie şi pedagogie sĕ se pregătească un proiect de regulament. Amêndouĕ aceste regulamente sĕ se presenteze congresului în procsima sesiune.

Dl A. Nicoară: Cât privesce inspecţiunea scoalelor, trebue bine sĕ băgăm de samă ce facem. Toată inspecţiunea scoalelor noastre e astăḑi în mânile protopopilor concentrată. Acest lucru pe mine nu me mulţămesce, pentrucă dacă noi nu vom da în astă privinţă ajutoriu protopopilor, ei nu pot satisface acestei chiemări. Protopopii sunt îngrămădiţi cu o mulţime de afaceri. Un protopop, care satisface chiemării sale în cunoscinţă de causă, cu zel şi cu consciinţă ar trebuì sĕ aibă un întreg birou Eu aşi vrea sĕ acomodez principiul împărţirii muncii, aşi voì sĕ dau un ajutoriu, o mână dreaptă protopopilor în ceea ce privesce inspecţiunea scoalelor. În fie-care protopopiat avem câte un mirean zelos, care ar putè îndeplinì această funcţiune. Propun deci, ca prelângă protopresbiteri sĕ se introducă revisori scolari nesalarisaţi.

C. Brediceanu: Propunerea dlui Nicoară invoalvă o nouă modalitate, crearea unui nou post prelângă protopresbiter. Noi n'avem mijloacele trebuincioase şi nici nu putem delibera aici asupra acestui lucru. Propun sĕ treacă şi această propunere la consistoriul metropolitan.

P. Cosma e de părere, că propunerea comisiunii conţine şi ceea-ce propune dl Nicoară. Sprijinesce propunerea comisiunii.

Dr. I. Gall: Idea dlui Nicoară are multe pentru sine. Întru adevĕr, că protopresbiterii abia mai sunt în stare sĕ cerceteze toate esamenele. Sĕ atragem atenţiunea consistoriului metropolitan asupra acestei împregiurări; dar nici eu nu aflu cu cale, ca aceasta sĕ se decidă acum.

P. Miulescu şi P. S. S. episcopul Meţian susţin propunerea comisiunii.

Nicoară se învoiesce sĕ i-se alăture propunerea propunerii comisiunii.

Făcêndu-se votisare asupra acestor propuneri, congresul primesce propunerea comisiunii organisătoare, care prin raportorul seu substit. dl I. Bartolomeiu referează asupra raportului presidiului consistoriului metropolitan, prin care s'au aşternut actele privitoare la convocarea congresului la anii 1884 şi 1885.

După o lungă espunere despre convocarea şi neconvocarea congreselor dela anul 1870 încoace, comisiunea propune următoarele:

Din cele espuse cu privire la regretabila neregularitate în funcţionarea congreselor dela anul 1877 încoace, din actele referitoare la convocările şi amânările congreselor, congresul constată:

1. că dl ministru ung. de culte şi instrucţiune publică în rescriptul seu ddto 16 Octombre 1877 nr. 26,156 face o interpretare nouă în privinţa modalităţii notificării prealabile către coroană, şi că această interpretare se deosebesce de pracsa usitată mai înainte de către organele bis. şi adoptată şi din partea În. Ministeriu ung. reg.;

2. că neregularităţile în funcţionarea congreselor se reduce la următoarele trei cause:

a) că în anul 1884 nu s'a făcut de feliu convocarea, ear în anul 1880 convocarea a fost revocată;

b) că în un cas şi anume la anul 1877 notificarea prealabilă către guvernul ţĕrii, după părerea dlui ministru al cultelor, s'a făcut prea târḑiu, şi în fine

c) că convocările, respective notificările despre intenţiunea convocării congresului, şi anume în anii 1884 şi 1885 din consideraţiuni politice au întimpinat greutăţi din partea guvernului.

Considerând deci, că o astfeliu de jignire a funcţionării regulate şi periodice prescrise prin lege şi statut a congresului ca organ suprem al bisericei, trebue sĕ provoace o conturbare în întreaga viaţă a organismului nostru bisericesc, — congresul aduce următoriul:

Conclus:

I. Congresul însărcinează pe consistoriul metropolitan a se adresa către dl ministru reg. ung. al cultelor şi învĕţământului public cu o representaţiune, în care accentuându-se, că interpretarea legii şi a statutului organic în privinţa notificării modalităţii, notificărilor prealablie despre convocarea congresului din rescriptul seu ddto 16 Octombre 1877 Nr. 26156 este nouă şi ea se abate dela interpretarea şi pracsa usitată până atunci de către organele bisericesci şi adoptată chiar de însuşi Înaltul ministeriu ung. reg.; accentuându-se mai departe, că congresul nici chiar după modul notificării de mai nainte nu se poate întruni înainte de sosirea preaînaltei resoluţiuni reg. şi aşa o nouă interpretare pare a nu fi recerută din punct de vedere al interesului de stat — de altă parte procedura intenţionată în partea primă a rescriptului susnumit ar face ilusorie observarea terminului întrunirii congreselor ficsat prin statutul org. pe 1/13 Octombre în acel cas, când resoluţiunea preaînaltă ar sosi din întêmplare prea târḑiu: deci congresul roagă pe dl

---

Doamne, cum sĕ mai bucurà lupul când auḑì vorbele cele mângăitoare ale mumei sale!

Feciorul era la capre. Binevede ḑice odată: Stăpâne, chiar acum a sosit lupul la apă, eată că vrea sĕ treacă dar nu cutează; uite, uite, se duce pe ţĕrmurile apei la deal, acum ajunge unde se bat munţii în capete. Eată-l, întră pintre munţi. Bineaude ḑice: ean tăceţi auḑiţi-l cum se scăoaie! Chiamă pre mumăsa sĕ-l scoată. Dar nu veḑi, ḑice Binevede, cum fuge stăpâna noastră tot bocindu-se într'acolo? Eată ajunge şi ea la munţi, uite... îl scoate, i s'a rupt coada lupului, eată-i vin.. Auḑi, auḑi... ḑice Bineaude, — stăpâne, despre tine vorbesc cum sĕ te peardă. Somnorea de Greu-ca-pământul — Uşor ca vêntul, durmea dus.

Sara când mergeau către casă sĕ mulgă caprele, ḑise Bine-aude: Stăpâne, eu aşi ḑice sĕ nu întri în casă la cină, că uite cum ţi-au făcut legea sĕ te prăpădească în vremea cinei, lupul e într'o groapă sub masă.

Greu-ca-pământul ḑice: Stàpâne, bine că scim unde e lupul ascuns, acum nu mai avea nici o frică, ci bagă de samă ia-me cu tine în lăuntru.

Şi după ce au ajuns acasă, baba se puse în strungă sĕ mulgă caprele, şi mulse doauĕ, scăpà noauă şi haidaţi la cină. Întrară în casă, înainte Greu-ca-pământul. Binevede şi Bineaude au rĕmas lângă staurul caprelor culcaţi cu botul pe labe. Greu-ca-pământul îndată ce ajunge în casă, se trântesce sub masă, cu limba scoasă, după cum e obiceiul cânilor.

Baba vrea sĕ-l alunge, dar el mormăesce odată de o prind fiori de moarte. De frică tace baba. Feciorul cinează, apoi merge la capre sĕ se culce, şi Greu-ca-pământul după el.

— Vai mamă, ḑice lupul, după ce ese feciorul, vai de mai sta numai o clipită cânele acela pe mine, me omorea. Am fost mamă între munţi, şi m'au bătut douĕ ḑile şi douĕ nopţi, dar aşa obosit nu am fost ca acum.

— Lasă, dragul mamii, că mâne sară l-i aştepta în vatra focului; el s'a pune sĕ se încălḑească, ori s'a apropia sĕ-şi ia foc în pipă, şi tu atunci trage-l în foc şi-l prăpădesce.

Bineaude toate le auḑia şi le spune la stăpânul seu.

A doua ḑi merg eară cu caprele la păşune şi sara când vin era lupul în vatra focului. Binevede vĕḑuse bine când a intrat şi spuse stăpânului seu. Greu-ca-pământul mergênd către casă se tăvălesce într'o mocirlă, ca bivolii, şi când ajunse acasă, colea pe vremea cinei, hop în vatra focului; tot stînge focul, mocirlit cum era şi nu avea cine ce-i face sĕ sară jos de acolo până gătà stăpânul seu de cinat, atunci ese şi el şi merge la staurul caprelor şi se pune cu botul pe labe la picoarele stăpânului seu.

Acum ear începe bĕtrâna a plănuì cu fiul seu cum sĕ prăpadească pe feciorul dela capre. Mamă, ḑise lupul cel cu cap de fier, eu de frica cânelui aceluia voi fi silit sĕ iau lumea 'n cap, ean fi bună numĕrà câte coaste mi a rupt cum a stat culcat pe mine! Me lipise mamă de era pe aci, pe aci sĕ me năduşesc.

— Lasă, dragul mamii, că punem capĕt la toate; cine a rĕmas în lume nerĕsbunat, care a voit a trage deget cu noi? De sară, când vine din câmp, tu te bagă sub pragul uşei şi când a trece pragul, tu trage-l de picior la tine şi-l mâncă.

Bineaude auḑia toată vorba şi o spunea stăpânului seu. Sara când mergeau către casă, ḑice Binevede: uitaţi colo! lupul se bagă sub pragul uşei; vrea ce vrea! Dar Greu-ca-pământul ḑice: lăsaţi-l numai pe brânca mea, numai îmi arĕtaţi unde s'a ascuns. De cum au ajuns acasă, şi până au plecat eară cu caprele la păşune, Greu ca-pământul nu s'a mai mişcat de pe prag; se făcuse urmă în prag de greu ce era! După ce plecară la păşune, ḑise lupul către mumă-sa: mamă eu nu mai întru nicăiri, că nu mai pot răbda, cânii acestia me omoară, mai bine me duc cât vĕd cu ochii, decât sĕ rabd eu aşa ocară, apoi chiar la mine acasă.

ministru a revenì la usul observat în cele dintâiu două perioade ale congresului.

Totodată congresul îşi esprimă durerea sa, că prin dificultarea întrunirii congreselor noastre bisericesci din împrejurări întrevenite fără concursul bisericii împedecă funcţionarea regulată a supremului organism al bisericii noastre, deoarece nu se poate reconstituì la timpul prescris, consistoriul metropolitan nu se poate compune şi nu se pot vota budgetele necesare pentru întrunirea acelui consistoriu metropolitan. De aceea congresul sperează, că dl ministru condus de bunele sale intenţiuni, va îngrigì ca sĕ încungiure în viitoriu pedecele funcţionării regulate a congreselor.

În fine congresul roagă pe Dl ministru a fi la preaînaltul tron interpretele acelor simţeminte de loialitate către prea înaltul tron şi patrie, de care simţeminte biserica noastră totdeauna a fost şi este inspirată şi cărora congresul, din incidentele regretabile susamintite, se vede îndemnat a da de nou o espresiune solemnă.

II. Escelenţia Sa Înalt Preasfinţitul Metropolit sĕ facă prealabila notificare Maiestăţii Sale cu şase (6) luni înainte de terminul prescris în §. 152 din statutul organic pentru întrunirea congresului ordinariu.

III. Congresul present, deşi convocat la timp neprevĕḑut în statutul org., fiind congres ordinariu, periodul lui se închieie în 30 Septembre 1887, ear periodul congresual viitoriu de 3 ani se începe dela 1 Octombre 1887 şi durează până la 30 Septembre 1890 şi pentru acest period au a se escrie alegerile cu observarea disposiţiunii §-lui 150 din statutul organic cel mult în termin de 3 luni socotite dela 1 Octombre 1886 încolo astfel, ca deputaţii congresuali sĕ fie aleşi până la 31 Decembre 1887 şi ei sĕ se poată întrunì în congres în 1/13 Octombre 1888 pentru periodul dela 1 Octombre 1887 până la 30 Septembre 1890, avĕnd a se observa această procedură şi la periodele, ce vor urma dela 1 Octombre 1890 încolo.

I. Slavici: Cere înainte de toate sĕ se preciseze în raportul comisiunii, că la 1885 ministrul nu din propria sa autoritate, ci în virtutea unei resoluţiuni obţinute dela Coroană, adecă în mod corect, a oprit întrunirea congresului, ear la 1884 n'a oprit-o, ci a esprimat numai dorinţa, ca ea sĕ se amâne.

Se face această precisare în raport.

Oratorul declară apoi, că primesce propunerea făcută de comisiune şi speră, că ea va fi primită şi de maioritatea congresului, ba poate chiar de întregul congres. Doresce dar numai sĕ stăruie asupra înţelesului, pe care îl dă acestei propuneri.

Representaţiunea către guvern, despre care se vorbesce în propunere, nu este o remonstraţiune, nici o plângere, ci o simplă încercare de înţelegere cu guvernul asupra unui *modus vivendi* potrivit cu legea şi cu practica introdusă dintru început pentru notificarea întrunirii congreselor, singura, pe care o poate accepta.

Încercarea aceasta ar fi trebuit poate sĕ o facă Metropolitul chiar la 1877, când prima dată s'a ivit deosebirea de vederi, ar fi trebuit sĕ o facă consistoriul metropolitan, congresul la 1878, ori la 1881, dar nu s'a făcut. Nu cercetează, de ce anume nu s'a făcut, nici vrea sĕ tragă pe cineva la rĕspundere, ci se mărginesce a constata, că nu s'a făcut şi că vorba e sĕ se facă acum, pentru-ca lucrurile sĕ se lămurească şi congresul sĕ se întrunească pe viitoriu la terminii prescrişi în statut.

Doresce dar, ca sĕ susţină cu toţii această hotărîre.

Sunt poate unii, care o primesc mai mult din oportunitate: sĕ se constate, că cu toţii sunt angagiaţi a o susţinè şi a stăruì ca ea sĕ fie esecutată, cu toţii vor sprigini consistoriul şi pe Înalt Preasfinţia Sa Părintele Metropolit şi cu toţii vor priveghia, ca esecutarea sĕ se facă întocmai şi cât mai curĕnd.

Dr. I. Gall primesce propunerea comisiunii. Reflectând dlui Slavici ḑice, că aceea e o representaţiune cu scop de a se mijlocì, ca şi guvernul sĕ primească acea interpretare, care ni e nouĕ mai favorabilă. Apoi ar dorì, ca suspiţionările sĕ rĕmână afară.

Primindu-se propunerea comisiunii în general şi în special, **presidiul** esprimă multa sa bucurie şi plăcere vĕḑĕnd, că cu prilegiul desbaterii asupra acestei cestiuni membrii congresului s'au putut înţelege, şi declară, că din partea sa îşi va da toată silinţa, ca aceste concluse sĕ se esecute. (Strigări: Sĕ trăiască).

V. Babeş: Propun, ca această declarare a Esc. Sale sĕ se iee la protocol.

Se primesce cu unanimitate.

Cu aceste şedinţa se închide şi procsima şedinţă se anunţă pe mâne la 9 oare înainte de ameaḑi.

Revista politică.

Pomenirea Rusiei în adresa prin care **sobrania bulgară** a rĕspuns la mesagiul tronului a produs mare surprindere în sferele politice din Petersburg. Ḑiarele cele mari, cari sunt pline de rapoarte ostile principelui Alecsandru din Bulgaria, dovedesc mare neîncredere, pare că nu prea sciu ce interpretare sĕ dea adresei şi bănuesc şi în aceasta o intrigă a Battenbergului. Numai organul colonelului Komarov (Swiet) ţine într'una, că numai Rusia caută desbinarea cu Bulgaria, şi ministeriul de esterne hrănesce antipatiile contra Bulgariei în interesul politicei germane. De aceea lui „Swiet" nu-i vine de loc la socoteală protestul din „Journal de St. Petersbourg" contra mesagiului bulgar, care protest a fost primit din toate părţile cu vĕdită satisfacţiune. Numitul ḑiariu nu găsesce motivul acelei furii nebune contra principelui Alecsandru.

În vederea eventualelor încurcături cari se prepară în Bulgaria, ḑiariul „Hora", organul ministeriului **grecesc**, scrie următoarele:

Semnele timpului ne învaţă că nu avem mult timp de aşteptare, deoare-ce evenimentele, după cum se vede, nu ne aşteaptă pe noi. Se pare că în curĕnd va isbucni o nouă furtună în peninsula balcanică, şi naţiunea trebue sĕ fie gata când oara critică se va apropia. Datoria Greciei, ca naţiune şi stat, nu este numai d'a-şi îndrepta atenţiunea asupra propăşirei şi desvoltărei interne; ea trebue continuu sĕ'şi îndrepte privirea şi în afară şi sĕ stăruiască în hotărîrea ei d'a dobândi unitatea naţională. De la ţară dar se cere d'a face jertfe şi mai mari de cum a făcut, şi guvernul este convins, că naţiunea le va face cu plăcere.

Visita principelui de Muntenegru în Viena a provocat la început oare-cari temeri în cercurile politice din Petersburg, deşi simpatiile lui pentru Rusia nu se pun de loc la îndoială. Însĕ cei din Cetinie s'au grăbit a împrăştia aceste temerí. Din parte bine informată se speră acum evenimente importante în peninsula balcanică, drept al căror precursor se consideră misiunea mai recentă a lui Suleiman-paşa, care a adus principelui un ordin al Sultanului. Apoi se atrage atenţia asupra pregătirilor mari militare din Muntenegru. Ele se pun în legătură cu vorbele, adresate de principele Nikita către un bărbat politic sêrb. Principele a ḑis: „Muntenegrul nu va cere dela nimeni ceva de pomană, ci el va pretinde numai ceea ce este în stare a câştiga prin forţele sale."

Din Cetinie se relatează, că intenţiunile Muntenegrului sunt clare, căci fără o nouă ocupaţiune teritorială, ar trebuì sĕ renunţe de a mai esista.

Propaganda catolică în România.

În nrul 64 al ḑiariului nostru am publicat un circulariu al metropolitului Ungro-Vlachiei, în care indigitând începuturile unei propagande catolice în România, — combate cu seriositatea cuvenită şi spiritul de toleranţă adevĕrat creştinească, ce caracterisează biserica ortodocsă, aceste periculoase uneltiri.

Ne-am hotărît a ţinea 'n curent pe cetitorii nostri cu acest lucru şi cu toate consecuenţele lui. Ni se cuvine a face aceasta: 1) ca ḑiariu al intereselor noastre naţionale şi 2) ca ḑiariu al intereselor bisericei noastre.

Dar în casul de faţă nici nu caută sĕ facem această distingere. În casul de faţă interesele bisericii ortodocse române din România sunt pe deplin identice cu cele ale naţiunei române peste tot, şi fără a fi bănuiţi de preocupaţiune, o putem spune verde, că crimă de lesă naţiune comite, tot cel-ce spriginesce ori încuragiază un astfel de curent, fie el italian şi numească-se Palma, — ori fie român transilvănean şi sĕ se chieme Dr. Radu, — în sfêrşit fie cine ar fi, sĕ scie, că urgia naţiunei române îi va fi rĕsplata.

Stând lucrul astfel, ne cade foarte bine, când vedem, că cestiunea se ia în serios şi în România, şi că organele guvernului din Bucuresci, togmai acele, cari cu drept cuvênt au fost bănuite de indiferentism, — vin şi iau (deşi întrun mod cam calm) în apĕrare biserica gr. or., care a apĕrat şi susţinut limba noastră strămoşască şi prin ea individualitatea noastră naţională.

Eată ce scrie „Telegraful" din Bucuresci în primul seu de Sâmbătă:

„Am relatat, în unul din numerile trecute, apariţiunea unei cărţi pastorale a I. P. S. S. mitropolitului primat, ca rĕspuns la o epistolă pastorală a archiepiscopului latin din Bucuresci. Nu cunosceam atunci cuprinsul epistolei archiepiscopului Paul Iosif şi ne-am mulţămit cu această înregistrare; aḑi îl cunoascem însĕ şi siliţi suntem sĕ revenim asupra incidentului.

S'o spunem limpede; prea sânţia sa archiepiscopul Paul Iosef face propagandă pentru convertirea la catolicism a creştinilor ortodocşi....

Aproape e tentat cine-va sĕ ridă, când se gândesce la aşa ceva; la sfêrşitul veacului XIX, când materialismul întră prin toate porţile cetăţii, când chiar în Europa se mai găsesc poporaţiuni necreştine, când pe glob se mai află atâtea milioane de suflete cari nu mărturisesc în Christos, prelaţii bisericei apusene nu găsesc ceva mai bun de făcut decât sĕ dispute unei biserici surori pe credincioşii ei!

— Nu te supĕra dragul mamei, lasă că potopim odată feciorul, apoi cânii, ori cânii, apoi feciorul, dar pre toţi odată — nu se poate. Mâne dimineaţă voiu ḑice sĕ-şi lase cânii acasă, apoi tu vei face un staul ţapăn de fier, cu pari de fier şi cu nuiele de fer, acolo vom închide cânii, apoi vei merge şi vei mânca ficiorul, ear după ce vei venì acasă, îi vom omorî cânii.

Bineaude auḑia toată vorba, şi îi spunea stăpânului seu. Greu-ca-pămêntul ḑice: Nu ve temeţi până me vedeţi pe mine, acum chiar şi de aceea sĕ rĕmânem noi acasă, sĕ ne lăsăm stăpânul singur la capre, ear de va da de ceva nĕcas, sĕ ne strige numai pe nume. Şi aşa făcură.

A doua ḑi des de dimineaţă se scoală ficiorul sĕ meargă la capre. Bĕtrâna era sculată de mult. Când dă ficiorul sĕ strige cânii, ḑice baba: nu mai duce după tine atâta hăram de câne, că nu am copt de unde-ţi da merinde sĕ le împarţi şi lor. Lasă cânii acasă că voi griji eu de ei. Şi ficiorul se învoì.

Cât ce plecà ficiorul la capre, lupul cel cu cap de fer aduce pari de fer ca grinḑile de groşi, şi nuiele de fer ca mâna de groase, şi făcù un staul şi-l acoperì tot cu fer, apoi ḑise către mumă-sa sĕ înceluiască cânii în lăuntru. Şi i încelui bĕtrâna, încă lesne şi i închise tot cu uşi de fer, apoi lupul fugì în ruptul capului în câmp la ficior. Când îl zări Binevede, ḑise către Greu-ca-pămêntul: me, scoală că lupul fuge drept la stăpânul nostru, dar Greu-ca-pămêntul dormia dus. Atunci Bineaude aude glasul stăpânului strigĕnd: Cânişorii mei, nu me lăsaţi, că me prăpădesce lupul. Dar scoală, somnoreo, ḑise Bine aude, nu auḑi tú cum ne strigă stăpânul nostru? Ear Greu-ca-pămêntul dormia dus pe altă lume. Când era aci p'aci sĕ se apropie lupul de ficior, Binevede şi Bineaude sar pe Greu-ca-pămêntul şi-l deşteaptă: Dar scoală odată, somnore, sĕ ne scăpăm stăpânul din brâncile lupului!

Şi se deşteaptă Greu-ca-pămêntul, şi numai odată se freacă de gardul cel de fer şi gardul tot ferferiţă se face, apoi o luară la fugă şi ajunseră la stăpân mai în grabă decât lupul. Şi mi-ţi-l apucară pe bietul lup, şi mi ţi-l hăţiră, şi tot mii de bucăţele îl făcură; de atunci nu mai sunt lupi cu capul de fer!

Apoi merseră acasă şi apucară pe bĕtrâna, pe crăieasa iadului, şi o întinsĕră, şi o hăţiră, până gândiră că i-ar fi de ajuns, apoi o lăsară, şi când căḑu moartă din gura cânilor, se vĕḑu eşind din ea un fuior de fum, care se făcu muscă şi sbură spre fundul iadului. Aceea aruncă duhurile celea necurate pe asta lume, duhul lenei, al beţiei, al lăcomiei, al curviei, al clevetirilor şi alte duhuri rele, de cari sunt bântuiţi oamenii cei rĕi.

Ear ficiorul se întoarse cu câni cu tot pe cale îndĕrĕpt. Când ajunse la apa cea mare, scutură brêul preste ea şi se făcù pod de trecură în raiu. Acolo merse la sfînta Duminecă, îi mulţămì de ajutorinţă şi plecă; dar Greu-ca-pămêntul nu mai vrù sĕ meargă cu el.

Dacă ajunse la sfînta Vinere, eară-i mulţămi, şi Bine aude rĕmase acolo, la sfînta Mercure remase şi Bine-vede, ear în schimb pentru el îşi luà calul, care stătuse aci decând întrase mai întâi în raiu, că doară prin raiu nime nu umblă cu cai. Apoi merse tot pe calea pe care venise şi ajunse acasă mai voinic de cum plecase. Şi ce gândiţi, câtă vreme o fi trecut de când plecase dinaintea lupului cu capul de fer.

Nici o minută, că ospeciorii nici nu se aşeḑaseră pe după mese când ajunse el acasă, apoi întră şi el după masă, lângă mireasă şi se ospetară. Eu încă fui la nunta lor, am ajutat câte ceva: am tăiat lemne cu sapa, am cărat apă cu ciurul, şi atâta beutură şi mâncare am căpĕtat, de nici acum nu m-i foame, ear d-lor de n'ar fi murit, mai că şi aḑi trăiesc.

I. P. Reteganul.

Această consideraţiune nu e aşa de uşoară cum s'ar crede la prima vedere. Nu departe d'aci sunt remăşiţele unui vechiu imperiu strălucit, ai cărui supuşi şi până astăḑi nu sciu ce vrea sĕ ḑică toleranţa; e căḑut astăḑi acest imperiu, dar nimic nu garantează că în ultimele-i convulsiuni nu vom avea a face cu un adevĕrat rĕsboiu religios. În ultimul moment, e destul sĕ se ivească un şef fanatic printre mohamedani, şi hordele arabe se vor năpusti din nou. Mai departe, sunt încă pe glob atâtea poporaţiuni cari din organisaţiunea modernă a societăţii omenesci nu posed nici cele mai rudimentare începuturi; misionarii religioşi, respândind printre ele principiile moralei creştine, pot aduce civilisaţiunii servicii imense.

Şi când o operă aşa de nobilă şi măreaţă aşteaptă încă mâna sîrguitoare a apostolilor credinţei, nu e o adevĕrată greşală a perde timp şi muncă într'o dispută stearpă?

Nu vom insista asupra argumentaţiunii Prea Sânţiei Sale archiepiscopului Palma; nu suntem competinţi întru aceasta şi biserica autocefală română are servitori mai destoinici decât noi. Cu toate aceste vom face câteva observaţiuni din punct de vedere practic.

Dacă am admite că, caracterul poporului român s'ar împăca cu organisaţiunea bisericei apusene, întru cât ar folosi creştinătatea din convertirea noastră la catolicsim?

Principalul interes al unei biserici e ca membrii ei sĕ-i înţeleagă învĕţăturile şi sĕ le urmeze ḑi cu ḑi, asoţiându-se cu servitorii sacraţi la fie-care act al cultului. Dar, serviciul bisericei catolice se face în limba latină, limba maternă e cu totul esclusă; prin urmare convertindu-se la catolicism românii, de unde aḑi înţeleg evangelia, ar ajunge sĕ n'o mai înţeleagă.

Acesta e resultatul la care vrea sĕ ajungă Prea Sânţitul archiepiscop din Bucuresci, adecă la înstrăinarea credincioşilor dela biserică?

Pentru înlăturarea unor mici deosebiri, cari nu impoartă asupra învĕţăturei fundamentale a Mântuitoriului, s'ar ajunge deci la o pagubă morală din cele mai mari. În schimb, Papa din Roma ar avea câteva milioane de supuşi mai mult, lucru care pe noi nu ne interesează câtuş de puţin şi nici nu ne folosesce întru ceva.

Ori cât am cerceta cestiunea, nu vedem alt resultat posibil. Acesta însĕ nu e câtuş de puţin în spiritul învĕţăturilor lui Christos, care nu bine-cuvênta nici odată pe cei ce visau la măriri şi tocmai pe smeriţi îi iubea.

Nu voim sĕ mai vorbim de superioritatea bisericei noastre, care se împacă atât de bine cu pornirile societăţii moderne. Biserica ortodocsă română nici o dată n'a putut nasce o instituţiune ca *Sfînta (!) Inchisiţie*, nici nu s'a gândit vr'o dată sĕ censureze şi sĕ puie la *index* cărţile cari nu plac unui consistoriu ruginit. Am mai putea spune, că şeful administrativ al bisericei noastre nici odată n'a pretins la *infalibilitate*, ca Papii de la Roma.

Din parte-ne deci ne asociăm la critica făcută de Înalt Prea Sânţia Sa metropolitul nostru primat şi socotim că archiepiscopul Paul Iosef Palma a făcut o greşală, care nu trebue sĕ se mai repete. E destul câmp de activitate aiurea pentru biserica apusană; spre acolo sĕ'şi îndrepte privirile prea sântul archiepiscop, ear pe noi sĕ ne lese în credinţa strămoşilor noştri; credinţă, cu care ei au isbutit sĕ opuie zid păgânilor."

Raport general

al societăţii de lectură „Andrei Şaguna" pe anul scolastic 1885/6.

I.

Activitatea societăţii.

Societatea de lectură „Andrei Şaguna" s'a constituit în acest an de douĕ-ori, pentru prima dată în 14 Septembre 1885 sub conducerea dlui profesor seminarial Ioan Popescu şi pentru a doua-oară în 2 Octombre 1885 sub conducerea dlui profesor seminarial Dimtrie Comşa, alegêndu'şi comitetul şi oficianţii sei în persoana următorilor domni:

Preşedinte: Dimitrie Comşa prof. sem., vice-preşedinte Nicolau Clonţa cl. c. III., notariu al corespondenţelor: Iosif Gomboş cl. c., III notariu al şedinţelor :George Pop cl. c. II., redactor: Sergiu Medean cl. c. III, (acesta mulţămindu-se din postul seu, a fost înlocuit prin Vasile Duma cl. c. III) cassariu: Valeriu Milea cl. c. I, controlor: Iosif Moldovan cl. c. III, bibliotecariu: Aurel Trif cl. c. II, vice-bibliotecariu: Georgiu Daniil ped. c. I. În comitet: Vasile Duma cl. c. III (acesta fiind ales de redactor al foaiei societăţii, a fost înlocuit prin membrul Nicolau Terhetea, cl. c. III) Ioanichiu Olariu cl. c. III, Iosif Blaga cl. c. II, Emilian Popescu cl. c. II, Ioan Broju cl. c. I, Ioan Prişcu cl. c. I, Iosif Făgărăşan ped. c. III, (acesta fiind morbos timp mai îndelungat a fost substituit prin controlorul Iosif Moldovan) Emiliu Ciceiu ped. c. II (acesta demisionând de membru al societăţii, a fost înlocuit prin membrul Ioan Bratu ped. c. II). Astfeliu constituită 'şi-a început activitatea, pertractându-şi agendele sale în 30 şedinţe, dintre cari 19 sub conducerea presidiului ordinariu Dimitrie Comşa, 9 sub conducerea vice-preşedintelui Nicolau Clonţa, 1 sub conducerea fostului vice-preşedinte Sergiu Medean şi 1 sub conducerea adhoc a membrului Vasile Duma. În aceste şedinţe 'şi-a pertractat societatea agendele sale privitoare la afacerile ei literare şi administrative.

Literare au fost discusiunile asupra operatelor în numĕr de 17 de cuprins teologic, pedagogic, poetic şi divers, dintre cari 11 au fost induse şi în foaia „Musa"; afară de acestea au desbătut asnpra unei teme (prelegeri) practice. Toate acestea au fost induse în foaia societăţii „Musa," din care au apărut 6 numeri.

Piese s'au declamat în tot decursul anului 7.

Ca afaceri administrative de o importanţă mai mare au fost eserciarea în viaţa constituţională a bisericei noastre, spre care scop societatea 'şi-a ales un comitet parochial, care s'a ocupat cu compunerea raţiociniului parochiei, făcênd toate pregătirile recerute de lege pentru alegerea unui capelan.

Pe lângă acestea societatea a mai avut şi alte afaceri, cari însĕ neputêndu-se arĕta mai în detail, trecem peste ele.

Conform statutelor sale societatea şi în acest an a ţinut o şedinţă publică în presara sf. Andrei în memoria archipăstoriul Andrei, al cărei resultat a fost un venit curat de 102 fl. 40 cr. în favorul fondului societăţii.

a.) Activitatea comitetului.

Comitetul constituit în permanenţă 'şi-a adus în îndeplinire agendele sale între marginile statutelor şi a regulamentului afacerilor interne, ţinênd cu totul 36 şedinţe, cari afară de 3, toate au fost conduse de preşedintele Nicolau Clonţa.

În şedinţele sale comitetul a desbătut pe lângă alte afaceri asupra operatelor întrate cu destinaţiunea parte pentru şedinţa publică, parte pentru foaia „Musa", parte pentru premiu. Dintre operate în numĕr de 19 a admis comitetul 17, pe cari presentându-le societăţii însoţite de critică au fost admise mai toate conform destinaţiunei lor.

(Va urma.)

Varietăţi.

* (Închiderea sesiunei congresuale.) Congresul nostru naţional-bisericesc şi-a terminat agendele sale eri în şedinţa de după amiaḑi, şi s'a făcut solemna închidere a sesiunei. Escelenţia Sa domnul archiepiscop şi metropolit Miron Romanul prin cuvinte călduroase a mulţumit deputaţilor congresuali pentru deosebitul zel desvoltat în resolvarea cestiunilor noastre bisericesci, şi demnitatea cu care s'au discutat şi decis ele.

La cuvintele Escelenţiei Sale în numele congresului a rĕspuns domnul Dr. Iosif Gall, mulţămind Escelenţiei Sale pentru înţeleapta conducere la resolvarea agendelor, cu cari a avut a se ocupa congresul.

Cu trenul de a seară cei mai mulţi dintre domnii deputaţi s'au depărtat la ale lor.

* (Moldován Gergely) omul de trist renume între români, fost inspector scolariu la Turda, este denumit în locul Dlui Dr. Greg. Silassi de profesor al limbei şi literaturei române la universitatea din Cluş.

Am vrea sĕ cunoascem titlurile şi reputaţia acestui om, câştigate pe terenul literaturei române, cari au putut îndreptăţi pe cei chiemaţi, ca sĕ 'l aşeḑe în acest post; căci noi, deşi ne interesăm de toţi cei ce se binemerită pe acest teren, — până acum nu i le cunoascem.

* (Concert.) Reuniunea germană de cântări din Sibiiu, despre a cărei concert am luat notiţă în numĕrul precedent al ḑiariului nostru, va esecuta următoriul program cu concursul capelei oraşului:

1. „Hochzeitsmarsch" de A. Iungmann.
2. „Ouverture zur Oper Zauberflöte" de W. A. Mozart.
3. Douĕ coruri *a)* Der wandernde Musikant de Max v. Weinzierl *b)* Mutterseelen de Z. Braun.
4. Paraphrase über das Lied „das Ringlein" de Chopin — L. Schubert.
5. „Stumme Liebe" cor pentru 5 voci de C. Mayrberger.
6. Douĕ cântece pentru o voce de bas cu acompaniare de pian:
   a) „Der Mönch zu Pisa" Balladă de C. Loewe;
   b) „Das gefeite Hemd" de F. v. Holstein.
7. Douĕ coruri *a)* Vineta de F. Abt; *b)* Märznacht de C. Kreuzer.
8. „Walzer König" vals din possa lui G. Stefens.
9. Douĕ coruri cu sol de bariton.
   a) Ständchen de R. Müller;
   b) Mei Schätzerl de T. Koschat.
10. Ein Abend bei Bilse, potpourri de Ernst Scherz.
11. Mässigung und Mässigkeit, chor, basssolo de H. Bönicke.
12. Kaffeklatsch, Mazur-Polka de A. F. Ferron.

Bilete se pot scoate Joi în 8 Iuliu, dela 11—1 şi Vineri 9 Iuliu dela 3—5 oare în sala cea mare dela Musikverein, Pămêntul mic Nr. 2. Se notifică că un bilet pentru dame costă 40, ear pentru nemembrii 70 cr.

Biletele cari se vor elibera seara la cassă, costă cu 10 cr. mai mult.

Cassa se deschide la 7 oare.

* (Fabrică de porţelan în România.) Ḑiariul „Bomba" ḑice că la primăria Brăila s'au primit propuneri din partea dlor *Hermann Klabund & Augusl Volter* din Germania, prin cari solicită a li se ceda un loc din proprietăţile comunei Brăila, spre a construi pe dênsul *o fabrică de porţelan*, care va purta numele de *Întâia fabrică română de sobe şi de mărfuri de porţelan.*

Consiliul comunal a admis propunerea făcută şi a acordat numiţilor fabricanţi un loc pe izlazul Brăilei pentru construirea ḑisei fabrici, pe termin de 30 ani, cu condiţiunea însĕ, ca după espirarea acestui termin, facbrica sĕ rĕmâe proprietatea comunei Brăila.

* (Plecarea principelui Napoleon.) — Parisul e liniscit; nu se observă nici o mişcare nici pentru nici contra principilor. Demonstraţia la plecarea principelui Victor a fost prea neînsemnată. Pe la 5 oare s'au dus mulţi oameni de ai poliţiei la gară. Au venit apoi bonapartişti, între cari puţini lucrători. Veniseră şi câţiva republicani; n'au fost preste tot 500 persoane. La 6 oare veniră 6 trăsuri la gară. Într'un cupeu şedea principele Victor Napoleon în haine de drum. Bonapartiştii împresurară trăsura strigând „Trăiască imperiul!" republicanii rĕspunseră: „Trăiască republica!" şi unii fluerau. Trăsura mergea încet prin mulţime. Când principele se dete jos, un grup de oameni alerga pe lângă el strigând: „Trăiască republica!" Pe când principele trecea prin coridor, unii strigau: „Trăiască republica!" Alţii „Jos cu Napoleon! Voi nu ne veţi rĕsturna republica!" — Replicele bonapartiştilor au provocat rîsete sarcastice; totul a ţinut 5 minute. Pentru principe aştepta un vagon mare lucsos. În el se urcă principele şi mai mulţi deputaţi. Ca la o sută de oameni stăteau lângă vagon şi 'şi ridicau pălăriile când vedeau pe principe. Principele Victor părea a vorbì vesel cu însoţitorii sei. La 6 oare 20 minute trenul plecà spre Brucsela. Unii strigau: „Trăiască împĕratul! La revedere!" Alţii: „Trăiască republica!" Unul care a strigat: „Jos republica!" a fost arestat.

* (Electricitatea în serviciul justiţiei.) — Se scrie din Paris că senatorul din Yone, dl Charton a declarat ḑilele trecute în o adunare de oameni competenţi, că va face în senat propunerea de a se decreta aplicarea electricităţii la esecuţiuni. Dl Charton îşi va presenta propunerea însoţită de certificate medicale, cu ocasia desbaterei asupra desfiinţărei esecuţiunilor publice.

* (Un oraş fără femei.) — Ḑiariul „Echo" povestesce: Între munţii din Mongolia, într'un şes întins şi nĕsipos, este oraşul Mai-macin, adecă oraşul negustorilor. El se ţine de imperiul chinez, are 3000 locuitori, între cari nici o femee. Între locuitori sunt mulţi părinţi de familii, însĕ femeile şi copiii sunt departe în interiorul Chinei. Numitul oraş nu e departe de graniţa rusă; guvernul se teme ca nu cumva chinezii sĕ'şi aducă femei ruse şi sĕ strice astfeliu moravurile nobile chineze; de aceea a interḑis ori-cărei femei de a petrece în acel oraş. Se povestesce, că un englez spre a scăpa de cicăliturile iubitei sale soţii, a fugit la Maimacin, unde a găsit liniscea dorită. Soţia sa a voit sĕ-l urmeze, dar vameşul dela poarta oraşului a respins-o ca o marfă interḑisă.

* (Omul care nu mănâncă.) — Am amintit într'unul din nrii noştri trecuţi despre descoperirea unui lichor de plante, prin care se poate înlocuì ori ce mijloc de hrană, şi că inventatoriul Succi face esperimente prin post. Din Roma se scrie ḑiariului W. Allgem. Ztg: — După cum vi s'a comunicat telegrafic, călĕtoriul african Giovanni Succi a luat ieri (25 l. c.) pentru prima oară o supă uşoară după un post absolut de patru-spre-ḑece ḑile. El a beut o ceaşcă de lapte şi a mâncat câţi-va pesmeţi. El nu simţi nici o indisposiţie şi are toată puterea musculară. E de observat numai că greutatea trupului lui Succi a scăḑut cu vr'o ḑece chile. Îndată ce mâncà faţa lui Succi se roşì şi chiar pe corp eşiră mai multe pete roşii, cari dispărură p'abea după câteva oare. Alte schimbări nu s'au observat la dênsul. Dl Succi pleacă la Bologna pentru a se supune acolo sub controlul medicilor la o nouă probă de post, care, după spusa lui, va ţinea de astă-dată douĕ luni! Composiţia estractului de plante descoperit de dl Succi şi prin care organismul capătă calitatea de a se lipsi de alimente mai mult timp, rĕmâne acum ca şi mai înainte un secret.

Loterie.

Mercuri în 7 Iulie n. 1886.

Sibiiu: 70 69 78 27 43

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 68 Sibiiu, Sâmbătă 28 Iunie (10 Iulie) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de doue ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Iulie-Septemvre al anului 1886, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfêrșește cu ultima Iuniu 1886, a-și înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie speeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei *).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, în 27 Iunie.

După desbateri serioase și obositoare de 18 ḑile, alaltăeri seara s'a încheiat sesiunea ordinară a congresului nostru național bisericesc. Desbateri serioase și obositoare au caracterisat activitatea congresului nostru, și resultatele acestora sunt conclusele luate cu multă moderațiune și demnitate, cari vor trebuì sĕ umple de viuă mulțămire și speranță inimile credincioșilor bisericei noastre, vor trebuì însĕ sĕ insufle respect și în opiniunea publică din țară, și chiar în cercurile normative un curent favoritoriu pentru biserica noastră, care în timpurile din urmă a fost obiectul celor mai necruțătoare suspiționări și nu odată a celor mai nemeritate și nejustificate persecuțiuni.

Supremul for legislativ al bisericei noastre, supremul for chiemat a apĕra autonomia bisericei noastre, și a căuta căi și mijloace spre a desvolta instituțiunile prevĕḑute în statutul organic pentru regulata funcționare a întregului organism din metropolie, supremul for chemat a ne ferì de loviturile din afară, de sfășierile din lăuntru, acest loc de apĕrare al metropoliei noastre — timp îndelungat nu s'a putut întruni spre a'și continua activitatea întreruptă la anul 1881.

Erau bănuieli de multe feliuri, cari căutau sĕ afle causele acestei stări anormale în biserica noastră. Rîvna de a calumnia, a împins pe mulți la suspiționarea capului bisericei.

Erau multe cestiuni de resolvat, cari nu mai sufereau amânare; erau în cele din urmă generale temerile tuturora, că se caută din adins preteste politice din partea neamicilor autonomiei noastre bisericesci, spre a ne împedeca întrunirea noastră în congres.

A fost legitimă deci bucuria, când ne-am vĕḑut după un interval de 5 ani întruniți earăș în congres, și un gol se observa în inimile noastre, când privind la masa presidială, nu întimpina vederea noastră și venerabila figură a Preasânției Sale episcopului dela Caransebeș. În ḑilele din urmă s'a putut presenta Preasânția Sa, și așa am avut fericirea a ne vedea biserica complet representată la un loc.

Gravitatea situațiunei sub carea s'a întrunit congresul nostru a impus fiecăruia o abnegațiune de admirat în judecarea trebilor noastre bisericesci și nu fără cuvênt a accentuat deputatul Dr. Iosif Gall la încheierea sesiunei, că moderațiunea și demnitatea, cu care s'au pertractat lucrurile în congresul actual, va avea resunet chiar si la opiniunea publică din țară, care nu e prea dispusă pentru o sănătoasă desvoltare bisericească a noastră.

La gravitatea situațiunei s'au alăturat cestiunile grave, cu cari a avut sĕ se ocupe congresul nostru. Căci aveam sĕ ne dăm seama cu greutățile în cestiunea regulatei întruniri a congresului, cu cestiunea ajutoriului de stat pentru archidiecesă, rescriptele ministeriale privitoare la disciplinarea învĕțătorilor și la aplicarea articolului de lege XVIII. din 1879, cu ingerințele organelor administrative în agendele interne ale scoalelor noastre confesionale, cu neajunsurile provenite din împrejurarea, că în scoalele comunale și de stat de prin locurile unde credincioșii bisericei noastre nu sciu un cuvênt unguresce, limba de propunere contrariu legii de instrucțiune este esclusiv cea maghiară, și așa preoților nostri li se face cu neputință propunerea cu succes a religiunei și a moralei, căci gingașele mlădițe nesciind ceti românesce, sunt avisate a se îndestula numai la auḑ. Aceste și altele mai multe au format un material bogat de reclamări al dreptului călcat în picioare cu voie și fără voie.

Nu e deci mirare, că amărăciunea noastră înainte de întrunirea congresului a fost ajuns la culme. Este însĕ caracteristic, că congresul cu multă moderațiune a constatat aceste gravamene, și fără a-și știrbì demnitatea a căutat vindecarea lor la locurile competente.

Va trebuì sĕ simtă adevĕrată mângăere fiecare român ortodocs vĕḑênd cursul cel natural al lucrurilor în desbaterile congresului nostru, demnitatea și resoluțiunea, cu care acesta a deslegat cestiunile cele mai delicate, căci prin aceasta s'a astupat gura neamicilor bisericei noastre, cari nu odată au strigat în gura mare, că biserica noastră pe basele sale de aḑi este stricăcioasă pentru interesele actualului stat ungar. Va trebuì sĕ simtă adevĕrată mângăere fie-care patriot, vĕḑênd el că la provocărila cele mai fără cruțare biserica noastră prin elementele probate de moderate vine și caută vindecarea rĕului tocmai la provocători.

Deputații congresului s'au depărtat de aici cu consciința, că bune lucruri s'au sĕvêrșit sub durața acestei sesiuni. Aceasta este și credința noastră.

Între frățesci salutări ne-am întrunit, între frățesci salutări ne despărțimi, căci dragostea frățească toate le învinge.

Alegerile în Anglia sunt în curgere. Resultatele de până acum promit o victorie conservativilor și derută principiilor lui Gladstone. Conservatorii au câștigat cu totul 204 mandate, ear liberalii numai 139. 89 de cercuri, unde nu s'a efeptuit încă alegerea, sunt sigure pentru partidul lui Gladstone, pe când 238 sunt de tot dubii. Astfeliu e probabil că proiectul „Home Rule“ i-a pus capul maiorității liberale din sesiunea trecută, ridicând la putere pe torii.

Întêlnirea împĕraților. O corespondență din Petersburg a ḑiariului „Czas“ spune, că archiducele Karl Ludwig se va duce cu soția sa la Petersburg sĕ visiteze părechea imperială, cu care ocasiune se va hotărî asupra unei intrevederi a Țarului cu împĕratul Austriei la granită, la manevre. De asemenea se vorbesce mult și despre o întêlnire a monarchului nostru cu împăratul Germaniei la Gastein. Se înțelege că acestor întrevederi li se atribue o importanță politică.

Portul liber Batum, a cărui calitate era recunoscută prin tractatul internațional anglo-rusesc, s'a ridicat din partea Rusiei, notificând guvernul rusesc tuturor puterilor, că de acì înainte Batumul sĕ nu fie privit de port liber. În Anglia cu deosebire, această notificare a produs mare indignațiune și mai în ḑilele trecute se vorbea, că toate puterile vor lua posiție față cu Rusia, protestând în contra

FOIȚA.

Din aventurile vestitului baron de Münchhausen.

Trad. de **Yff.**

I.

Călĕtoria mea în Rusia am început-o în dricul iernii, deoarece am prevĕḑut, că drumurile din Germania de nord, Polonia, Curlanda și Livonia, cari după descrierile turiștilor sunt mai anevoioase și de cât drumul ce conduce la vîrtute, — au sĕ se îmbunătățească prin ger și zăpadă, fără ca sĕ-i mai dee și stăpânirii de lucru. Mergênd călare, — fără îndoială cel mai plăcut feliu de călĕtorie, presupunênd se înțelege, că și călărețul și calul sunt buni, — nu este omul espus sĕ prindă la ceartă cu cutare postariu, sau pentru voia surugiului sĕ se oprească la toată crijma.

Eu eram cam ușurel îmbrăcat ceeace me făcea sĕ sufer de frig cu cât înaintam mai mult spre nord-ost. Ve puteți acum închipuì starea în care se afla un biet de cerșitoriu bĕtrân în vremea acea cruntă de earnă, care sta pe pământul gol aproape desbrăcat și zgriburând de frig.

Vederea acestui om m'a înduioșat cu totul, și cu toate că și eu însumi eram de jumĕtate înghiețat, mi-am aruncat mantaua preste dênsul. În acel moment am auḑit un glas, care părea că vine din ceriuri, ḑicênd: „Al naibii sĕ fi fiul meu, dacă această faptă nu va fi rĕsplătită.“

Îmi continuai drumul, până se coborî noaptea cu întunecimea ei peste mine. Nici o raḑă de lumină, nici un sgomot nu-'mi arăta, că ar fi vr'un sat cu oameni în apropiere: întreg ținutul cât puteai sĕ veḑi cu ochii era acoperit cu zăpadă, ear eu nu mai vedeam nici o cărare.

Obosit și frânt de ger, me coborii de pe cal, pe care l-am legat de un obiect solid ce se vedea pe suprafața zăpeḑii, și sĕmâna cu vêrful unui copac. Îmi luai un pistol în mână, me culcai dealungul pe zăpadă și ți-am tras un drăguț de somn, din care nu m'am trezit, decât a doua ḑi pela ameaḑi.

Ve puteți cugeta cât eram de surprins, când m'am vĕḑut într'un sat zăcênd pe pământul gol al cimiteriului. În momentul prim n'am vĕḑut unde 'mi-e calul, dar îndată l-am auḑit nechezînd de asupra mea. Aruncai o privire în sus, și sĕ veḑi minunea lui Dḑeu, bietul dobitoc sta spânzurat de crucea din vêrful turnului bisericii. Atunci mi se făcù îndată lumină în cap. Adecă eu am fost găsit satul întreg acoperit de zăpadă, dar în decursul nopții vremea s'a schimbat dintr'odată, ear eu încetul cu încetul, cum se topia zăpada, m'am tot cufundat — cufundat, până am ajuns pe pământul gol; ear ceea ce am creḑut la întunerec că-i vêrful unui copac, a fost chiar crucea dela turnul bisericii.

Ce era de făcut?! N'aveam timp sĕ me căiesc. Mi-am luat iute pistolul, am țintuit spre frânghia de care 'mi sta acățat calul, — nimerii; glonțul tăie frânghia, calul căḑù, și ajuns ear în posesiunea calului, îmi continuai călĕtoria.

Treburile au mers bine până la granița rusească, dar în Rusia nu e obicei, ca oamenii sĕ călĕtorească earna călare. Și deoarece eu me țin de principiul, că întotdeauna trebue sĕ te acomodezi de datinile și obiceiurile locului unde te aflii, — am luat o săniuță cu un cal și am plecat voios spre St. Petersburg.

Hotărît nu 'mi pot aduce aminte unde s'a întêmplat — în Estland ori Ingermanland — dar atât sciu hotărît, că eram în mijlocul unei păduri grozave, când vĕḑui deodată, un lup teribil de sĕlbatic și mare alergând după mine. Cât p'aci era sĕ m'ajungă, și nu era chip sĕ scap de el. M'am pus cu nepăsare în sanie și i-am dat cale calului, ca, dacă va putea, sĕ me scoată el cu fața cinstită. Ceeace doriam, — dar abia cutezam a crede numai, s'a și întêmplat. Lupul fără sĕ 'și mai bată mult capul cu neînsemnata mea persoană, cu o săritură trecù peste mine, s'aruncà cu turbare asupra calului, și în câteva minute îl mâncà începênd de pe la coadă și până la brêu; ear calul în durerea lui cu cele 2 picioare ce-i mai rĕmaseră, fugia și mai repede, ca mai nainte.

Eram scăpat. Cu grijă 'mi-am scos capul de sub palton, și vĕḑui înspăimântat, că lupul tot acestei arbitare proceduri. Se vede însĕ, că puterile află cu mult mai oportun de a sta în deplină reservă, rĕmânênd ca Anglia sĕ aplaneze lucrul cum va afla mai cu cale.

Congresul naţional bisericesc.

Raport special al „Telegrafului Român.“

XII Şedinţă dela 2 Iulie n.

Presenţi dintre prelaţi: archiepiscopul şi metropolitul Miron Romanul şi episcopul Aradului Ioan Meţian.

Notariu: Nicanor Frateş.

Şedinţa se deschide la oarele 9 şi $^1/_4$ dimineaţa.

Se cetesce procesul verbal al şedinţei premergĕtoare şi se autentică.

Presidiul presentează cererile de concediu ale deputaţilor Goldiş şi Simeon Popescu (pentru restul sesiunii), — concediile cerute se acoardă.

Presidiul presentează:

1. Raportul consistoriului metropolitan în privinţa regulării afacerilor interne ale consistoriului metropolitan;
2. raportul consistoriului metropolitan în cestiunea înfiinţării unei preparandii de fete;
3. raportul consistoriului metropolitan în privinţa înfiinţării unei academii teologice;
4. raportul consistoriului metropolitan în privinţa regulării afacerilor epitropesci;
5. petiţiunea comitetului parochial din Nadeşul săsesc în causa unui ajutoriu de 200 fl votat de consistoriul archidiecesan;
6. raportul consistoriului metropolitan asupra raportului dat din partea delegaţiunii congresuale pentru despărţirea ierarchică;
7. rugarea lui David P. Simon et cons. în privinţa dreptului de apelaţie în tractul Lipovei:

Se transpun respectivelor comisiuni.

Dr. Ioan Popu face următoarea interpelare: La 1881 Nr. 89 protocolar s'a propus, ca rapoartele consistoriului metropolitan sĕ se tipărească în mai multe esemplare şi sĕ se împărţească între deputaţi. Vĕd că aproape nici un raport nu este tipărit; întreb, de ce nu s'a tipărit?

Presidiul: Din conclusul citat de Dl interpelant se vede, că tipărirea şi împărţirea între deputaţi se reduce la astfel de operaţe, cari privesc regularea organisării interne; păn acum cel puţin nu a fost obiceiul sĕ se tipărească şi rapoartele speciale, dar nici nu esistă vr'o disposiţiune, care ar cere aceasta.

Dr. I. Popu: Îmi reserv dreptul de a face o propunere de urgenţă.

I. Roşu face [illegible]toarea propunere: Considerând, că la în[illegible]inirea posturilor vacante de învĕţători la scoal[illegible] micste sêrbesci-românesci se aplică astfel de înv[illegible]tori, cari nu sciu românesce, — sĕ se facă o representaţiune la guvern, prin care sĕ se ceară aplicarea astorfeliu de învĕţători, cari cunosc limba română.

Se transpune comisiunii scolare.

La ordinea ḑilei raportul comisiunii bisericesci. Raportor Teodor Faşie.

1. Cu privire la petiţiunea preoţilor din Valea Almaşului pentru îmbunătăţirea stării materiale a preoţimei şi crearea de unele norme generale pentru competinţele stolare, — comisiunea propune şi congresul decide: fiind causa prin conclusul congresual nr. 197 din 1878 deja resolvată, şi fiindcă ficsarea birului preoţesc şi a modalităţii de încasare a lui le compete comitelelor parochiale, respective consistoarelor eparchiale, deoarece în sfêrşit înfiinţarea de fonduri pentru preoţi este deja iniţiată în eparchii, — petenţii se îndreaptă către consistoriul eparchial din Caransebeş.

2. Propunerea deputatului I. Suciu, (făcută în şed. VI veḑi nrul 63 al „Tel. Rom“) se privesce prin conclusul de sub nrul precedent resolvată, stându-i în drept propunĕtoriului a se adresa către consistoriul eparchial din Arad.

3. Propunerea deputatului P. Opriş în causa reducerii sĕrbătorilor (veḑi rap. şed. IX în nrul 65 al „Tel. Rom.“), comisiunea propune sĕ se relege în sensul §-ului 174 din statutul organic la sinodul episcopesc.

Presidiul: Crede de lipsă, sĕ ne lămurim asupra întrebării, că oare propunerea deputatulni P. Opriş congresul o înaintează numai simplu sinodului episcopesc, sau o primesce de a sa şi astfeliu o transpune.

Deputaţii Nic. Cristea, I. Bartolomei, C. Radulescu şi I. Slavici află, că congresul nu e în competinţă a se declara în merit asupra propunerii, de aceea nu poate, decât sĕ primească propunerea comisiunei, fără a mai discuta asupra ei. Dr. Al Mociony esplică lucrul astfeliu, că îndată ce se decide prin congres transpunerea, e semn că congresul primesce propunerea de a sa.

Mihail Popovici face în casul acesta contrapropunerea, ca propunerea deputatului P. Opriş sĕ se respingă, rĕmânênd ca sĕ o înainteze el direct sinodului archieresc.

Congresul primesce propunerea comisiunii.

Nefiind alte comisiuni pregătite, Esc. Sa Dl archiep. şi metropolit îşi repeţesce rugarea, ca aceste sĕ'şi resoalve obiectele cu posibilă grăbire, ca sĕ nu fie împedecată lucrarea congresului în şedinţele lui plenare.

Şedinţa se ridică la oarele 11. a. m., anunţânduse şedinţa procsimă pe mâne la 9 oare dimineaţa.

„Egyetértés“ despre rĕsboiul vamal.

Sub titlul „Rĕsboiul nostru cu România,“ „Egyetértés,“ organul de căpetenie al oposiţiei independente, publică următoriul articul:

„Cât de mare rĕu au făcut ambele guverne dela noi şi din România că au rupt negociările şi au lăsat ca sĕ ajungă lucrurile la un rĕsboiu vamal, începe a se simţi în amêndouĕ ţĕrile.

Guvernul român se poate apăra cu opiniunea publică care a domnit în ţară. Şi în adevĕr în România mai mult opiniunea publică a cerut ruperea negociărilor cu noi. Însuşi primul ministru Brătianu a atras luarea aminte a camerei ḑicênd celor ce aplaudau, că n'au pentru ce sĕ se bucure aşa mult, fiindcă din rĕsboiul vamal, primit cu atâta însufleţire, pot sĕ resulte mari perderi.

Guvernul nostru însĕ nu poate avea pentru sine o asemenea apărare. La noi nici un om cu mintea sănătoasă n'a cerut şi n'a putut sĕ ceară ca negociările sĕ aibă un asemenea resultat. Erau câţi-va agricultori cari căutau câştigurile lor în vămuri agrare şi mai erau şi de acei cari cu plăcere ar fi oprit întrarea cerealelor române, căci credeau că prea mare concurenţă fac românii agriculturei noastre.

Din Transilvania însĕ ne soseau necurmat glasuri dojenitoare. Camerile comerciale, societăţile şi particularii des de vreme ne spuneau, că noi nu câştigăm nimic dacă vom esclude din ţară productele prime române, *dar vom perde nespus de mult* dacă şi ei ne vor esclude industria noastră. Şi în astfeliu de împregiurări nouă ni se impunea ca sĕ facem cele mai mari şi mai largi concesiuni românilor.

Mica noastră industrie care se poate esporta se găsesce numai în ţinuturile dela miaḑă-ḑi-rĕsărit ale ţĕrei (Transilvania) şi piaţa ei e numai România! Ţesăturile, postavurile şi straiele din Braşov toate se esportau în România. Micii meseriaşi sĕcui, cismari, pălărieri, cojocari, necurmat se duceau cu marfă în România şi bună vênḑare făceau acolo. Aveam şi vre-o câte-va fabrici cari esportau în România sticlărie şi ferărie.

Acum toate aceste sunt ameninţate cu cădere. Nouĕ părţi din ḑece se consumau din aceste mărfuri în România, acum această piaţă e perdută. Astăḑi ḑiarele aduc o scire că marea fabrică de la Sânt-Crai (Odorheiu,) trebue sĕ înceteze cu fabricaţiunea şi mai multe sute de muncitori au sĕ rĕmână fără muncă, dacă nu se vor lua grabnice mĕsuri de a veni în ajutoriul fabricei.

Ministrul de comerciu a convocat la timpul seu o conferinţă spre a chibzuì asupra mijloacelor de ajutoriu. Atunci s'a esprimat convingerea că trebue sĕ găsim pieţe noaue, căci altfeliu industriaşii nu pot esista şi în curênd vor începe sĕ emigreze în numĕr considerabil. A ḑice e uşor, dar a face e mai greu. Nu atârnă numai dela noi găsirea pieţelor, ci şi dela aceia pe cari voim sĕ-i facem cumpĕrătorii nostri. Şi dacă cu putinţă ar fi fost sĕ găsim pieţe noaue, le-am fi găsit şi până acum. De aceea în această privinţă nu trebue sĕ ne facem ilusiuni, ci contrariu, trebue sĕ ne temem că industriaşii transilvăneni vor cădea şi cei căḑuţi împreună cu calfele lor vor lua lumea 'n cap şi'şi vor căuta o nouă patrie în România spre a se putea hrănì.

Din toate acestea agricultorul ungur n'are nici un folos. Grâul şi vitele din România nici până acum nu i-au făcut o concurenţă simţitoare şi nici d'aci înainte prin închiderea graniţelor preţurile la noi nu se vor urca, căci avênd trebuinţe de asemenea articole, trebue sĕ deschidem în alte părţi hotarele noastre. Încă nu apucase sĕ espire convenţia cu România şi am şi înfiinţat o lege, că porumbul, grâul etc. sĕ poată întra la noi scutit de vamă din Sêrbia şi Bulgaria. A trebuit sĕ facem acestor ţĕri favoruri, fără ca sĕ avem un contra-serviciu din partea lor.

Viena şi Austria la toate aceste stări de lucruri sunt prea puţin interesate, în tot casul mai puţin de cât Ungaria Cei din Viena privesc riḑênd cum are sĕ apuie mica noastră industrie, pentru ca sĕ ne poată monopolisa cu desĕvêrşire. Ei nu vor face nimic ca sĕ înceteze aceste stări şi sĕ pue capĕt rĕsboiului vamal păgubitoriu pentru ambele părţi; ear guvernul nostru se pare a se mulţămi cu sfatul ca industriaşii noştri sĕ'şi caute noue pieţe; acest sfat însĕ nu ne va face mai înţelepţi.

---

mâncând s'a vêrît aproape du desĕvêrşire în cal. Ocasiunea îmi era prea binevenită, decât ca s'o fi putut lăsa nentrebuinţată; nu m'am socotit deci mult, am luat biciul şi am început sĕ îmblătesc din greu la lup. Acest confect i-a băgat o frică mare în oase. el se repeḑi cu toată puterea nainte, cadavrul calului meu cât mai rĕmase căḑù la pământ — şi auḑiţi minune — lupul era prins cum se cade în hamurile calului. Ear eu nu'l slăbeam din lovituri, şi astfel am ajuns sănătos în cel mai turbat galop la St. Petersburg, spre marea uimire a trecĕtorilor, cari nu s'au obicinuit sĕ vadă lupi înhămaţi la sanià.

Dar Dnilor, nu o sĕ fac multă vorbă despre moravurile, artele, sciinţele şi alte amĕnunte ale capitalei rusesci; cu atât mai puţin am sĕ ve ostenesc cu intrigile şi aventurile, la cari trebue sĕ te supui în acea lume elegantă, unde doamna casei te primesce totdeuna cu lichouri sau cu câte un sărutat. V'aşi atrage băgarea de samă asupra unor lucruri mai nobile şi mai alese, ca d. es. cai şi câni, de cari eu totdeuna cu predilecţiune mare m'am ocupat, apoi vulpi, lupi şi urşi, cari se află într'un numĕr atât de îmbelşugat aci, ca nici într'o altă ţară din lume. V'aşi vorbi în sfêrşit de distracţiuni, eserciţii cavaleresci şi fapte strălucite, — cari îi şed unui cavaler cu mult mai bine decât latineasca şi greceasca puţină ori frasele parfumate şi grimasate ale celor ce măimuţează pe francesi.

Înainte de ce aşi fi putut întra în armată, a trecut timp mai îndelungat la mijloc, şi astfeliu am avut ocasiune ca sĕ'mi petrec vremea şi banii în chipul cel mai plăcut. Nopţi întregi am petrecut jucând la cărţi şi între sunete de pocale. Receala climei şi datinile naţiunei le-au dat sticlei o posiţie socială foarte însemnată în Rusia, şi eu am dat de oameni acì, cari pe terenul beuturilor îţi făceau adevĕrate minuni. Dar toţi erau numai nişte figure disparente pe lângă un general bĕtrân cu barba căruntă şi nasul roşu, care prânḑea la o masă cu noi. Omul acesta şi-a perdut într'o luptă cu turcii partea de de-asupra a capului, astfeliu, că de câte ori i se presenta vr'un strĕin, el se scusa în modul cel mai prevenitoriu, că trebuie sĕ stee cu capul acoperit la masă. Generalul acesta avea obiceiul sĕ bee în decursul prânḑului câteva sticle de rachiu, ear la sfêrşit încă o glajă de arac, bênd după împregiurări din când în când şi câte de douĕ ori atât; cu toate aceste nu puteai observa la dênsul nici cea mai nensemnată urmă de beţiă. Aşa e, că lucrul vi se pare cu totul de necreḑut; tot aşa am păţit-o şi eu, şi multă vreme s'a strĕcurat până când am putut da în sfêrşit de causa lucrului. Şi eată cum am ajuns sĕ descoper secretul. Omul nostru avea adecă obiceiul, a-şi ridica din când în când pălăria de pe cap; asta am fost băgat o eu de seamă, dar nu am pus nici un pond pe toată treaba. Când ţi-i cald şi asuḑi, ce e mai firesc, decât sĕ'ţi ridici pălăria. Dar la urma urmelor tot am observat că de câte ori îşi ridică pălăria, ridică totodată şi un feliu de fideu de argint, care-i servea drept scăfărlie, şi că atunci aburii beuturilor spirtuoase, pe cari le beuse, se înalţă în nori uşorei din cap[illegible] tavan. Eram deci în curat cu toate. Observa[illegible]nele le-am comunicat cu doi dintre prietinii mei, anga[illegible]-me sĕ le documentez că drept am. M'am a[illegible] într'o ḑi cu ciubucul meu tocma la spatele gen[illegible]alului, şi în momentul, când îsi ridicà pălăria, îi ţinui o hârtiuţă aprinsă deasupra capului, şi deodată se desfăşură o vedenie nouă şi foarte rară înaintea ochilor nostri. Norii de fum se prefăcură într'un nor mare de foc, care se ridica deasupra generalului, ear aburii mai fini cari au rĕmas ascunşi între pletele bĕtrânului, formară o aureolă vineţie, de care arareori poate omul vedè. Esperimentul meu n'a mai putut rĕmânea tăinuit înaintea generalului, dară el nu numai că nu s'a nĕcăjit, ci din contră 'mi-a permis sĕ repet această manoperă, care i-a dat o înfăţişare atât de venerabilă, — cât de multe-ori. De câte-ori venea vr'un strĕin la masă, totdeauna i se arăta vedenia, şi ca sĕ fie lucrul şi mai plausibil, o sticlă de arac mergea după alta, pe cari le câştiga în rĕmăşaguri şi le şi golea tot bĕtrânul general.

Nu sciu de o mai fi trăind, că de când am venit de pe acolo, n'am mai auḑit nimic despre el.

(Va urma.)

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Avrig, în Iuniu 1886. (Esamenele scoalelor poporale din protopresbiteratul Avrigului pe anul scol. 1885/6). După muncă îndelungată de un an, sĕmĕnătoriul iasă la ţarina sa, sĕ culeagă fructele ostenelelor sale. Cu nădejde la Dumnḑeu şi la munca sa, aşteaptă cu dreptul ca el sĕ secere fructe îmbelşugate.

Aceste fructe însĕ nu sunt totdeauna după aşteptarea lui, ci amĕsurate împregiurărilor timpului, a terenului şi a condiţiunilor între cari a muncit; adeseori ele numai în parte mulţămesc pe sĕmĕnătoriu. Astă împregiurare însĕ nu-l descuragiază de loc ci îl îmbărbătează cu atât mai tare la muncă pe viitoriu, sciind şi cunoscĕnd acum terenul bun şi pe cel de îmbunătăţit.

Este un an decând dl Ioan Cândea, actualul protopop a întrat ca administrator în acest protopopiat, si tot atunci a şi început a se îngrigì de starea învĕţământului poporal eşind prin comune, şi organisând în vr'o câteva şi leafa învĕţătorească. Cu finea lunei Aprilie a. c. a esmis circulariu către oficiile parochiale, respective direcţiunile scoiare şi către învĕţători, staverind ordinea esamenelor, şi obligând pe aceste organe sĕ participe la esamene.

E de însemnat trista împregiurare, că până în anul acesta, nu s'a mai vĕḑut protopop la esamene în comunele din acest tract, ci acelea s'au făcut cum s'au putut, de aceea actualul protopop voì sĕ înceapă dênsul această ordine, şi sĕ se convingă despre scoalele ce le are şi despre puterea didactică în tractul sĕu.

Cu 4 Maiu a. c. s'au început esamenele în comuna Ucea inferioară, apoi urmară celelalte comune Feldioara, Glimboaca, Colun, Viştea superioară, Porumbacul superior, Drăguş, Arpaşul superior şi inferior, Sĕcădate, Porumbacul inferior, Sebeşul inferior şi superior, Streja-Cârţişoara, Oprea-Cârţişoara şi Porcesci; aşa încât până în 2 Iuniu se finiră esamenele din tract.

În toate comunele poporul a asistat în numĕr mare la esamen şi domnul protopop pretutindenea a luat cu sine şi pe unii din corpul învĕţătoresc dela scoala capitală din Avrig, precum şi pe alţi învĕţători din tract; ear la Sĕcădate a luat cu sine întregul corp din Avrig.

Ca sĕ amintim în scurte cuvinte despre resultatul esamenilor, trebue sĕ mărturisim că: acelea în parte au fost pe deplin îndestulitoare, ear în unele comune aşteaptă atât scoala, cât şi soartea învĕţătoriului o îmbunătăţire urgentă, ca sĕ se poată aştepta sporiul recerut, şi Dl protopop credem că va şi face paşi grabnici în această cestiune, până acum foarte întrelăsată şi părăsită, pentru care facem responsabilă şi pe preoţi, ca pe directorii scolari şi păstorii sufletesci ai poporului, căci nu au lucrat cu destul zel în causa învĕţământului, care este hrana sufletească a turmei încredinţate lor. Sĕ sperăm însĕ că toate se vor îndrepta, şi organele noastre bisericesci şi scolare competente îşi vor face datorinţa faţă cu crescerea poporului şi nu vor grigì numai de interesele lor proprii.

Nu putem trece cu vederea un moment foarte îmbucurătoriu: primirea solemnă, care i se făcea şefului administrativ al tractului pretutindinea şi cu deosebire în comuna Săcĕdate, unde au vorbit la întimpinare chiar şi oameni din popor.

Multe s'ar putea ḑice despre această comună unde românii ar trebuì sĕ pună umĕr puternic pentru promovarea scoalei lor, cu atât mai tare, că aici acum de un an este înfiinţată scoala de stat, carea a şi întrecut în multe privinţe cu prosperarea pe a românilor. Lăsăm însĕ la îngrigirea dlui protopop, carele este informat ḑi de ḑi despre evenimentele, cari se petrec acì, şi credem că va stăruì mai bine ca cei din trecut; — aşteptăm însĕ şi dela preoţi, căci ambii sunt inteligenţi şi au notariu român în şi din comună.

Închieiem cu espresiunea, că ne pare foarte bine vĕḑênd pe dl protopop ca om tinĕr, că a început a se îngrigì de soartea, respective crescerea poporului în tractul seu. Aceasta este o datorinţă din cele mai mari a fiecărui protopop, ca inspector de scoale în tract, şi o spunem pe faţă că: până când dênşii nu vor lucra cu mai multă conscienţiositate, şi cu abnegaţiunea lor propriă pentru scoale, până atunci starea poporului nu se va ameliora. Dureros lucru este însĕ, că dela soborul eparchial din 1850 când în § 17 s'au încredinţat inspectoratele scolare protopopilor, prea puţini s'au interesat de aceasta chiemare a lor, căreia după cum le-au scris archiereul Şaguna numai pre lângă abnegarea intereselor proprii şi prin sacrificii pot corespunde. Dee Dḑeu ca pe viitoriu sĕ ţină mai mult la aceasta chiemare, ca sĕ nu mai cetim în ḑiuaristica noastră ḑi de ḑi astfel de bănueli ca în trecut asupra lor. *Mutius.*

Raport general

al societăţii de lectură „Andrei Şaguna“ pe anul scolastic 1885/6.

(Închieiere.)

II.

Averea societăţei.

I. Biblioteca.

A.) Cărţile.

Continuându-se organisarea definitivă a bibliotecei începută din cei doi ani precedenţi, după secţiuni, s'a statorit totodată şi cifra adevĕrată a opurilor, care se urcă la suma de 1405 opuri în 1526 volume şi 178 fascicule.

Biblioteca s'a sporit în anul acesta cu 53 opuri în 55 volume şi 6 fascicule, parte prin donaţiuni, parte prin compactarea şi înregistrarea foilor periodice din anul trecut.

Donaţiuni a primit societatea în decursul anului:

Dela academia română 4 opuri în 3 volume şi 2 fascicule; dela comitetul asociaţiunei transilvane 1 op în 1 volum; dela archimandritul Gerasim Timuş 6 opuri în 6 volume; Ioan Hannia director seminarial 1 în 1 volum; Ioan Popescu prof. seminarial 1 op în 1 volum; dela Simeon Popescu, protop. 2 opuri în 2 volume; dela Dr. Cserni Béla, profesor, 5 opuri în 5 volume; dela Iosif Comănescu, preot 1 op în 1 volum; dela G. Meitani 1 fasciclu; dela Aron Densuşanu 1 volum; dela Sergiu Medean, cl. c. III 1 op în 1 volum; dela Ioachim Olariu, cl. c. III 1 op în 1 volum; dela Iosif Blaga, cl. c. II 1 op în 1 volum; Aureliu Trif, cl. c. II 1 op în 1 volum; Dimitrie Câmpean, cl. c. I, 2 opuri în douĕ volume; Ioan Damian cl. c. I, 1 op în 1 volum; Dimitrie Man cl. c. I 1 op în 1 volum; Ioan Brenciu ped. c. I 1 op în 1 volum. — Suma 30 opuri în 30 volume şi 3 fascicule.

Societatea a cumpĕrat din averea sa în decursul anului 14 opuri în 16 volume şi 1 fasciclu; ear prin compactarea şi înregistrarea jurnalelor s'a sporit biblioteca cu 9 opuri în 9 volume.

De cărţile bibliotecei s'au folosit toţi membrii societăţii întrebuinţând 450 numeri deosebiţi. Mai mare a fost frecuenţa în secţiunea II filosofie, (subîmpărţirea limbă şi literatură) şi mai mică a fost în secţiunea III juridică.

B.) Jurnale.

În decursul anului a primit societatea gratuit următoarele jurnale:

„Tribuna“, „Telegraful Român“, „Gazeta Transilvaniei“, „Luminătoriul“, „Sieb. D. Tageblatt“, „Candela“, „Biserica ortodocsă Română“, „Biserica şi Scoala“, „Foaia bisericească“, „Deşteptarea“, „Foaia scolastică“, „Familia“, „Transilvania“, „Economia naţională“, „Cărţile Săteanului Român“, „Foaia diecesană“ “Foişoara“, „Advocatul poporal“, „Romänische Revue“.

Abonate au fost: „Convorbiri Literare“, „Scoala Practică“, „Trandafiri şi viorele“.

Toate aceste jurnale au fost puse în tot decursul anului la dispositiunea membrilor în sala de lectură $5^1/_2$ oare în fie-care ḑi. Biblioteca represintă conform tacsării din anul precedent o valoare de 2734 fl. 15 cr., mai mult ca în anul trecut cu 184 fl. 15 cr.

2. Cassa

Averea banală a societăţii cu finea anului scolastic curent representă suma de 653 fl. 64 cr. Întratele anului acestuia au fost 296 fl. 56 cr. Eşitele 149 fl. 24 cr.

Rĕmâne deci după detragere, un venit curat de 147 fl. 32 cr.

3. Archiva.

În decursul anului au întrat în archivă 128 acte, cari s'au administrat de către notariul corespondenţelor.

4. Colecţiunea numismatică.

Această colecţiune se află la începutul ei, având 85 numi din diferite timpuri şi ţeri. Cea mai vechie e o monedă din Polonia din anul 1574. Întreaga colecţiune represintă o valoare de 3 fl. 51 cr.

III.

Sala de lectură.

Societatea ca şi în anii precedenţi a avut la dispositie doauĕ sale, în una din aceste se află dulapurile cu cărţi, ear a doua a fost destinată ca sală de lectură pusă la dispositia membrilor în timpul sus indicat. Întregul mobiliariu represintă o valoare de 224 fl. 12 cr. ear recuisitele necesare 126 fl. 53 cr.

Computând deci întreagă averea societăţii, ar face 3741 fl. 95 cr.

În fine se simte datoare societatea a aduce şi pe aceasta cale mulţămită tuturor acelor domni, cari au spriginit scopul societăţii prin donaţiuni în cărţi, monede, suprasolviri în bani, precum şi onoratelor redacţiuni pentru bunăvoinţa arĕtată faţă cu această societate, rogându-le, ca şi pe viitoriu sĕ păstreze această bunăvoinţă.

Aceste ar fi datele mai însemnate din viaţa societăţii, cari ne simţim datori a le face cunoscute publicului român.

Asigurându-ve de deosebita noastră stimă şi respectul ce ve păstrăm, ne subsemnăm

Sibiiu, 23 Iunie 1886

Nicolae Clonţa,
preşed. al comitetului

Ioanichiu Olariu,
notariu şi ref. al comit.

Varietăţi.

* (Personal.) Prea Sânţiile Lor Dnii episcopi ai Caransebeşului şi Aradului au părăsit Sibiiul Joi în 26/8 a l. c. —

* (Studenţi panslavişti eliminaţi.) Ministrul de culte şi instrucţiune publică a eliminat 11 studenţi dela gimnasiul din Leucea pentru uneltiri panslaviste. 7 au fost eliminaţi din toate institutele de pe teritoriul Ungariei, 2 din cele din părţile de nord ale ţĕrii, ear 2 numai din gimnasiul din Leucea.

* (Scirea despre retragerea dlui I. C. Brătianu) dela putere ia din ce în ce mai multă consistenţă. Se ḑice însĕ că svonul s'a colportat într'adins chiar de către oamenii stăpînirii, spre a băga frica în maioritate şi a o face sĕ'şi strîngă rêndurile. Dar e cam târḑiu — scrie „Rĕsboiul.“

* (Colera.) Periclul, cu care ameninţă colera devine din ḑi în ḑi mai iminent. În Triest se sporesc casurile de coleră asiatică din ḑi în ḑi. În mod sporadic s'a ivit acest flagel deja şi la Fiume, de unde familiile emigrează cu sutele spre munţi. La graniţa croată călĕtorii sunt cercetaţi prin medici şi cei suspecţi se retrimit imediat, ear trenurile dinspre Fiume, se curăţă cu materii de desinficiare.

* (Loviţi de trăsnet.) Peste comuna K. Topa din comitatul Bihorului s'a descărcat în ḑilele acestea o furtună violentă. Trăsnetul a omorît doi oameni şi a rănit greu pe un al treilea. O femeiă de spaimă a fost lovită de apoplecsiă şi murì pe loc. Casa de lângă biserică fu aprinsă de trăsnet. Cei doi oameni trăsniţi au ars păn' la oase.

* (Comoară.) Un cioban român a aflat pe hotarul comunei Ceul Selagiului o comoară de bani din veacul al 17 şi 18. Numitul nefăcênd arĕtare la oficiile administrative, se ḑice că vinde colecţiunea preţioasă de bani cu preţuri bagatele, la toţi cei ce vor sĕ cumpere.

* (Zăpadă în Germania.) Ḑiarele din Berlin anunţă, că ḑilele acestea a nins foarte mult pe muntele Broken în Harz; vêrfurile munţilor Giganţilor sunt asemenea acoperiţi de zăpadă. Se scrie din Friburg, că toate punctele puţin mai ridicate sunt acoperite de zăpadă; mantia cea albă a iernei descinde chiar destul de jos până pe flancurile Molesonului. Tot asemenea este şi pe toţi Alpii elveţiani.

* (Turnul sftului Stefan) dela frumoasa catedrală a Vienei a fost lovit de trăsnet. Spre norocire însĕ nu s'a întêmplat altă pagubă, decât că s'a topit sîrma conductului telegrafic.

* (Viile.) În judeţul Focşani din România viile promit un an din cele mai abondente, roade fiind aşa de multe încât podgorenii ḑic, că de mulţi ani nu'şi aduc aminte atâta sloată; am dori numai, ḑice „Telegraful,“ ca unii din propietarii de vii, la vênḑarea vinului sĕ nu şicaneze pe cumpĕrători, după cum vedem şicanând astăḑi un cumpĕrătoriu din Ungaria, care a cumpĕrat numai din judeţul Focşani 5000 de vase.

* (O glumă dela Königgrätz.) Din incidentul aniversărei de 20 de ani a bătăliei dela Königgrätz, un jurnal german din Berlin a reîmprospĕtat următoarea întêmplare. Un glonţ sdrobise piciorul comandantului dela corpul al IV. de armată austriac. Generalul fu amputat într'o casă de ţĕran, fără ca sĕ ḑică un singur cuvênt de durere. Dar servitoriul lui bĕtrân plângea amar, asistând la operaţiunea medicilor. — „Uită la el cum se preface, — ḑise generalul rănit de moarte, îmi urlă ca un lup, şi eu sciu că-i pare bine, că de acì înainte va avea sĕ 'mi cureţe numai o cismă.“

Părerea medicilor, singură e hotărîtoare, că oare unele mijloace de cură corespund sau nu diferitelor boale; şi spre acest scop avisăm pe toţi la dechiaraţiunile unui mare numĕr de profesori de universitate asupra pilulelor de Sviţera ale apotecariului R. Brandt, atât de rĕspândite. Ele 'şi-au câştigat recunoscinţa unanimă a medicilor, căreia are sĕ i mulţămească preparatul colosala rĕspândire de care se bucură aḑi, ca un mijloc de curăţire sigur şi plăcut. O şcătulă costă în apotece 70 cr.

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 8 Iuliu n. 1886.

	Viena	B.-pesta
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur austriacă	118 45	117.75
Sorţde regularea Tisei	125.60	125.50
Galbin	5.94	5.93
Napoleon	10.02	10 —
London pe (poliţă de trei luni)	126.45	126.50
100 marce nemţeşt	62.—	62.05

Ad Nr. 222. prot. [1325] 1—3

EDICT.

Maria lui Nicolau Moise Sasu din Hurez, care de 7 ani de ḑile a părăsit cu necredinţă pre legiuitul ei bărbat Ioan Ioniţă Sasu din Hurez, şi a pribegit în lume fără a se sci ubicaţiunea ei, se citează a se presenta înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral în termin de şase luni de ḑile dela publicarea acestui edict, căci la din contră procesul divorţial intentat de bărbatul ei, se va pertracta şi decide şi în absenţa ei.

Făgăraş, 25 Maiu 1886.

Oficiul protopresbiteral greco-oriental al Făgăraşului ca for matrimonial de I instanţă.

Iuliu Dan,
adm. prot.

Câştig sigur!

Persoane solide **din ori-care strat al societăţii,** cari voiesc sĕ se ocupe cu **vênḑarea de losuri de stat şi premii, permise prin lege,** plătind **conform articlului de lege XXXI din a. 1883** în rate, — pot sĕ fie aplicaţi prin noi ori unde, pe lângă nişte **condiţiuni foarte bune. Cu oare-care sirguinţă poţi dobândì fără capital şi risico dela 100 până la 300 fl. la lună.** [1309] 5—6

Ofertele provĕḑute cu indigitarea ocupaţiunei presente sunt a se adresa la

Hauptstädtische-Wechselstuben-Gesellschaft.
Adler & Cnie., Budapesta.

Materie pentru haine

din lână trainică pentru un bărbat de statură mijlocie.

3.10 metre un **rênd de haine**	**4 fl. 96 cr.**	din lână bună de oaie;
	8 „ — „	din lână mai bună de oaie;
	10 „ — „	din lână fină de oaie;
	12 „ 40 „	din lână de tot fină de oaie.

Plaiduri de călĕtorie dărabul fl. 4, 5, 8 până la 12. Stofe pentru haine foarte fine, pantaloni, paltoane de purtat şi pentru ploaie Tüffl, Lode, Commis, Cammgarn, Cheviots, Tricots, cârpe pentru dame, stofe pentru biliard, Peruviens, Dosking se află la

intemeiat **Joh. Stikarofsky,** — la 1866. —
deposit de fabrică în Brünn.

Modele franco. Pentru croitori cărţile de modele **nefrancate. Trimiteri cu rambursă** preste 10 fl. **gratuit.**

Am totdeauna un deposit de stofe în valoare de preste fl. 150,000, şi este în urma negoţului universal lucru natural că remân bucăţi de câte 1 până la 5 metri **ca rest,** de aceea asemenea rĕmăşiţe trebuie sĕ le vênd **în preţ de tot moderat. — Modele din aceste stofe nu se pot trimite,** cele neconvenabile se reprimesc în **schimb** sau se **înapoiază banii.** (Observ, că şi alte firme reprimesc în schimb resturile trimise, poate pentru marfă şi mai rea, dar **banii nu o înapoiază).**

Din causa **imitaţiunilor** prin **firmele înşelătoare** şi **nesolide,** sunt decis a părăsì publicaţiunile în jurnale, şi rog pe on. public a-'şi lua notiţă despre **firma mea solidă** şi a me onora cu comande, cari se vor efectuì cu cea mai mare băgare de seamă.

Corespondenţe se primesc în limbile: germană, bohemă, ungurească, polonă, italiană şi franceză. [1259] 18—20

Mijloc grabnic şi sigur
pentru boale de stomach şi consecinţele lor.

Conservarea sĕnătăţii

se basează numai pe **conservarea** şi **promoţiunea** unei **digestiuni bune,** căci aceasta este **condiţia fundamentală** a sĕnătăţei şi a **bunei stări corporale şi spirituale. Cel mai bun medicament de casă** pentru regularea **mistuirei** spre a obţine o **composiţie de sânge** adevĕrat, pentru depărtarea părţilor sângelui stricat şi rĕu, este **mult cunoscutul şi plăcutul**

Balsamul de viaţă al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune şi mai vindecătoare, este probat ca foarte escelente la *toate boalele digestive,* adecă *la lipsă de apetit, râgăială cu acrime, flatuosităţi, vărsături, dureri de stomach, cârcei de stomach şi prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroide, boale femeeşti, ipohondrie, melancolie* (în urma *conturbaţiunei digestiunei*); acesta împrospătează *întreaga activitate a mistuirei,* produce *sânge curat* şi *sĕnătos* şi redă *corpului bolnav puterea şi sĕnătatea de mai nainte.* În urma acestei însuşiri escelente, acesta a devenit un *medicament de casă* sigur şi probat poporal, dobândind o *întindere universală.*

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă dublă 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoştinţă stau la disposiţie. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcţiile pentru plata prin *mandate postale.*

Domnule Fragner!

Te rog ca sĕ binevoesci pentru suma de 10 fl. aici alăturată a'mi trimite o lădăţuie cu 10 sticle din *balsamul de viaţă al D-rului Rosa.* Permiteţi-'mi totodată sĕ ve comunic, că acest medicament este escelent; căci de 3 luni încoace, decând îl întrebuinţez, durerile mele de stomach, pe cari de 10 ani încoace le-am avut, — nu le mai simţ. Tot acest medicament a lecuit şi pe soţia mea de o boală de ficaţi, de care a suferit ea de ani încoace, şi le conservă sănătatea copiilor mei, scutindu-i cu deosebire de friguri, cari p'aici sunt atât de deşi. Primiţi Dl meu asigurarea deosebitei mele stime, cu care me semnez:

Casimir Masalski,
inspector peste lucrările căii ferate în Alecsinaţ, Sêrbia.

În original se află: Balsamul de vieaţă al Drului Rosa în principalul depot al fabricantului
B. Fragner,
apotecă „la Vulturul negru,“ în **Praga,** cornul dela Spornergasse 205—3 şi în depositele mai jos însemnate:

Sibiiu: **Karl Müller,** apotecar, **W. F. Morscher,** apotecar; — Cluş: **Iohann Wolff,** apotecar, **Nicolau Széky,** apotecar, **Adolf Valentini,** apotecar; — Braşov: **Eduard Kugler,** apotecar; — Torda: **Gabriel Wolff & Sohn,** apotecar.

Toate apotecele din Austria, şi cele mai multe prăvălii cu materiale au în deposit ac est balsam de vieaţă.

Tot acolo se află:

Alifiă de casă universală din Praga.

Mijloc sigur şi probat pentru vindecarea tuturor inflamaţielor, rănilor şi umflăturilor.

Aceasta se întrebuinţează cu succes sigur la *inflamarea, oprirea laptelui şi împietrirea pieptului femeilor la înţărcarea copiilor;* la abscese, umflături sanquilare, beşicuţe puroioase, la umflăturile unghiilor, la aşa numitul vierme la deget, la petrificaţiuni, umflături de ghinduri, la perios, la umflături reumatice, înflamaţii cronice la gleznele picioarelor, la scrînteii, la asudarea picioarelor şi ochiuri (bătături), la mâni crepate, la umflături provenite din împunsătura insectelor, la răni puruioase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamaţiunile, petrifacţiunile şi umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Balsam de auḑ.

Cunoscut ca mijlocul cel mai nimerit şi mai eficace pentru vindecarea auḑului greu şi dobêndirea auḑului perdut de tot.

O sticluţă 1 fl. v. a. [1285] 4—15

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	7.29	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.40	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	5.58	1.28
	—	7.03	8.30	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.14	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.24	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	9.41	2.34
Rév	—	8.54	10.19	3.18
Bratca	—	—	11.38	3.41
Bucia	—	—	12.18	4.01
Ciucia	—	8.58	12.54	4.26
Huiedin	—	9.28	1.47	5.08
Stana	—	—	3.11	5.27
Aghireş	—	—	3.40	5.50
Ghîrbou	—	—	4.15	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.36	6.24
Cluş	—	10.28	4.58	6.43
	10.45	—	5.26	7.03
Apahida	10.14	—	—	7.26
Ghiriş	1.06	—	—	8.54
Cucerdea	2.01	—	—	9.43
Uioara	2.10	—	—	9.51
Vinţul de sus	2.19	—	—	9.58
Aiud	2.33	—	—	10.24
Teiuş	3.35	—	—	10.59
Crăciunel	4.09	—	—	11.28
Blaş	4.20	—	—	11.44
Micăsasa	5.80	—	—	12.18
Copşa mică	5.45	—	—	1.01
Mediaş	6.06	—	—	1.22
Elisabetopole	6.45	—	—	1.56
Sighişoara	7.40	—	—	2.44
Haşfalĕu	8.07	—	—	3.02
Homorod	10.05	—	—	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	6.03
Feldioara	12.14	—	—	6.35
Braşov	1.09	—	—	7.14
	1.55	5.45	—	—
Timiş	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiş	—	9.56	1.45	—
Braşov	—	10.29	2.32	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Haşfalĕu	10.10	—	7.37	—
Sighişoara	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaş	11.54	—	9.43	—
Copşa mică	12 12	—	10.02	—
	12.37	—	10.30	—
Micăsasa	12.56	—	10.50	—
Blaş	1.30	—	11.34	—
Crăciunel	1.45	—	11 52	—
Teiuş	2.34	—	12.41	—
Aiud	2.55	—	1.12	—
Vinţul de sus	3.17	—	1.42	—
Uioara	3.24	—	1.51	—
Cucerdea	3.36	—	2.15	—
Ghiriş	4.11	—	3.12	—
Apahida	5.36	—	4.59	—
Cluş	5.56	—	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	.52	6.21	—	8.34
Ghîrbou	7.08	—	—	8.59
Aghire	7 23	—	—	9.56
Stana	7.50	—	—	10.16
Huiedin	8.12	7.14	—	11.04
Ciucia	8.52	7.43	—	12.17
Bucia	9.10	—	—	12.47
Bratca	9 29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.45
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.08	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase însemnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.—	12.10
Budapesta	—	8.20	8.—
Szolnok	—	11.20	12.—
Arad	—	4.10	5.55
	7.04	4.30	6.05
Glogovaţ	7;22	4.43	6.19
Gyorok	7.58	5.08	6.46
Pauliş	8.17	5.21	7.—
Radna-Lipova	8.36	5.40	7.23
Conop	—	6.07	7.51
Bêrzava	—	6.26	8.10
Soborşin	—	7.14	8.58
Zam	—	7.44	9.28
Gurasada	—	8.12	9.56
Ilia	—	8.29	10.17
Branicîca	—	8.48	10.38
Deva	—	9.13	11.05
Simeria (Piski)	—	9.53	11.55
Orĕştia	—	10.23	12.24
Şibot	—	10.46	12.53
Vinţul de jos	—	11.14	1.22
Alba-Iulia	—	11.41	1.41
Teiuş	—	12.14	2.24

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.09	3.45	—
Alba-Iulia	11.57	4.26	—
Vinţul de jos	12.20	4.46	—
Şibot	12.54	5.13	—
Orĕştia	1.27	5.37	—
Simeria (Piski)	2.31	6.30	—
Deva	2.52	6.49	—
Branicîca	3.23	7.14	—
Ilia	3.55	7.39	—
Gurasada	4.08	7.51	—
Zam	4.44	8.21	—
Soborşin	5.30	8.59	—
Bêrzava	6.25	9.43	—
Conop	6.46	10.02	—
Radna-Lipova	7.28	10.36	6.12
Pauliş	7.43	10.50	6.32
Gyorok	7.59	11.05	6.53
Glogovaţ	8.28	11.31	7.28
Arad	8.42	11.45	7.45
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	12.09	2.41
Streiu	12.46	3.25
Haţeg	1.85	4.17
Pui	2.26	5.10
Crivadia	3.13	5.58
Baniţa	3.51	6.40
Petroşeni	4.23	7.12

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.55	10.—
Baniţa	7.36	10.38
Crivadia	8.18	11.15
Pui	9.02	11.55
Haţeg	9.43	12.32
Streiu	10.34	1.15
Simeria	11.13	1.46

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	8.18
Aradul nou	6.33	8.32
Németh-Ságh	6.58	8.51
Vinga	7.29	9.07
Orczifalva	7.55	9.20
Merczifalva	8.14	9.32
Timişoara	9.08	10.09

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	—	5.50	1.11
Şeica mare	—	6.52	1.34
Loamneş	—	7.18	2.06
Ocna	8.27	7.03	2.32
Sibiiu	9.—	7.38	2.52

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	3.—	8.12	10.25
Ocna	3.34	8.36	10.45
Loamneş	—	9.01	11.08
Şeica mare	—	9.29	11.32
Copşa mică	—	9.52	11.52

Cucerdea—Oşorheiu – Reghinul-săs.

Cucerdea	2.30	10.00	4.05
Cheţa	3.03	10.30	4.35
Luduş	3.27	10.51	4.56
M. Bogat	3.37	11.—	5.06
Cipeu-Iernut	4.21	11.37	5.43
Kerelő-Sz.-Pál	4.38	11.57	5.58
Nireşteu	5.05	12.15	6.21
Oşorheiu	5.25	12.34	6.30
	5.55	1.04	—
Reghinul-săs.	7.54	3.06	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.31	—	6.10
Oşorheiu	6.20	—	8.—
	6.40	12.35	10.30
Nireşteu	6.59	12.45	10.52
Kerelő-Sz.-Pál	7.22	1.17	11.16
Cipeu-Iernut	7 43	1.38	11.42
M. Bogat	8.13	2.08	12.16
Luduş	8.26	2.21	12.31
Cheţa	8.42	2.37	12.48
Cucerdea	9.10	3.05	1.20

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.16
Cernea	2.37
Uniedoara	3.06

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriş — Turda

Ghiriş	9.24	4.41
Turda	9.45	5.08

Turda — Ghiriş

Turda	7.56	3·18
Ghiriş	8.21	3.39

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu. Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 69 Sibiiu, Marți 1/13 Iulie 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de douĕ ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rĕndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Iulie-Septemvre al anului 1886, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfĕrșește cu ultima Iuniu 1886, a-și înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie speeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei *).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei i de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, în 30 Iunie.

Cu greu se poate presupune, că încurcata situațiune internă din statul nostru sĕ nu afle resunet în statul vecin, și mai ales sĕ nu afle ea rĕsunet la frații nostri de preste Carpați, cari sunt legați cu noi prin legături de sânge, și nu se poate, ca sĕ nu aibă interes de desvoltarea noastră. Cu greu se putea presupune, că presa din strĕinătate sĕ nu iee notiță de curentul bolnăvicios, ce domnesce în presa maghiară, și de sensaționala broșură a domnului Ludovic Mocsáry, care voiesce sĕ deschidă ochii compatrioților nostri maghiari la pericolul ce trebuie sĕ se nască, dacă va mai continua cu politica nechibsuită de pănă acuma. Era cu neputință, ca sĕ nu iee act de situația dela noi ḑiaristica străină, mai ales lucru cunoscut fiind, că o samă de factori dela noi fac politică de estirpare a tuturor elementelor dela noi, cari mai țin la neamul lor și la obiceiurile ereḑite dela strămoși.

Broșura domnului Mocsáry despre naționalitățile din Ungaria începe a preocupa pressa română din regatul vecin. Este lucru vrednic de însemnat, că precând ḑiaristica ungurească dela noi aruncă cuvinte de hulă asupra domnului Ludovic Mocsáry pentru cutezanța, cu care tractează o cestiune de viață, căreia ea nu-i atribuie nici o însemnătate, ḑiaristica de preste munți este de acord cu noi în aprețiarea importanței acestui pas al patriotului ungur. Este de observat, că precând noi accentuăm, că trebuie sĕ se delăture păretele din mijloc al vrajbei, și indigităm la multele gravamine, de altcum bine precisate și în broșura domnului Mocsáry, pe atunci ḑiaristica ungurească ne aruncă în față, că noi nici odată nu ne-am arătat gravaminele noastre, ci numai agităm opinia publică, întărîtând poporul cel bun, care nimica nu scie de toate pretensiunile noastre.

Înțelegem ca compatrioții unguri sĕ țină morțiș la sistema de aḑi, căci când este omul în domnie nu ușor se alătură la cei ce spun amare adevĕruri; înțelegem, ca față cu cestiunea ciangăilor, activitatea reuniunei sântului László pentru conservarea elementului unguresc în regatul vecin, înțelegem, ca în urma pășirei pe față a catolicismului, și a acțiunei pentru susținerea aceluia, spre care scop prelații catolici dela noi au contribuit cu ḑeci de mii de floreni pe an, — pressa de dincolo sĕ vorbească și ea un cuvênt în această afacere.

O scim însĕ și aceea, că o cestiune ori cât de importantă sĕ fie ea pentru noi, dacă odată a fost obiectul discusiunei în ḑiaristica de peste munți, la noi a produs grozavă amărăciune. O scim și aceea, că în urma acestei amărăciuni spiritele s'au înverșunat, și noi am fost espuși la feliurite insulte.

Putem spera oare, că nu ni se va întêmpla tot astfeliu și de astădată?

Congresul național bisericesc.

Raport special al „Telegrafului Român.“

XIII Ședință dela 3 Iulie n.

Presenți toți trei prelații: archiepiscopul și metropolitul Miron Romanul, episcopul Caransebeșului Ioan Popasu și episcopul Aradului Ioan Mețian.

Notariu: Pompiliu Pipoș.

Ședința se deschide la oarele 9 și ¼ dim.

Se cetesce procesul verbal al ședinței premergĕtoare și se autentică.

În decursul cetirii procesului verbal întră în sala de ședințe P. S. Sa Dl episcop al Caransebeșului I. Popasu, fiind întimpinat de congres prin vii urări de „sĕ trăiască!“

După autenticarea procesului verbal, presidiul își esprimă bucuria asupra sosirii P. S. Sale și cere ca înfățișarea P. S. S. sĕ se noteze la protocol. (Aprobări generale.)

Fiind la ordinea ḑilei raportul comisiunii financiare, raportorul aceleia deputatul Eugen Brote cetesce întreg raportul consistoriului metropolitan ca senat epitropesc despre activitatea sa în periodul anilor 1881—1886.

Din cele espuse în raport se vede, că întreaga avere a metropoliei române gr.-or. din Ungaria și Transilvania representă suma de aproape 12 milioane florini v. a.

După cetirea raportului consistorial, ședința se suspinde pe 10 minute.

Redeschiḑêndu-se ședința, dl E. Brote presentează, după un esposeu mai lung, în care se critică activitatea consistoriului ca senat epitropesc din periodul din urmă, pentru comisiunea financiară următoarele propuneri:

„1. Raportul consistoriului metropolitan, ca senat epitropesc se ia de basă la discuțiunea specială și se alătură la protocolul ședinței;

„2. Despre elaborarea unui proiect de regulament pentru afacerile epitropesci în întreaga metropolie; despre instituirea organelor pentru manipularea averii metropolitane; despre transpunerea legatului fericitului archiepiscop și metropolit Andreiu Șaguna pentru înființarea a douĕ eparchii; despre predarea, administrarea și rațiocinarea fondurilor metropolitane: se reservă hotărîrile la rapoartele speciale, prin cari sĕ se aștearnă aceste obiecte;

„3. Faptul, că o parte a fundațiunii Gozsdu s'a transpus în administrarea metropoliei și că împărțirea fondurilor comune ale eparchiilor Arad și Caransebeș s'a finalisat, sĕ se iee spre sciință;

„4. Consistoriul metropolitan sĕ țină în evidențe afacerea procurării de case protopresbiterale și sĕ raporteze din sesiune congresuală în sesiune congresuală despre stadiul, în care se află afacerea;

„5. Consistoriul metropolitan sĕ iee dispozițiunile necesare, ca datele despre starea averii în metropolie sĕ se statorească în mod uniform astfel, ca dintr'un tablou general ce s'ar compune din aceste date sĕ fie evident, ce sumă de bani representă în centru și în comune, special a eparchiilor, câtă sumă din aceasta are destinațiune curat bisericească, câtă destinațiune scolară și câtă pentru scopuri generale administrative.“

Presidiul: Acestor propuneri ale comisiunii financiare premerge o espunere, care conține o cri-

FOIȚA.

Din aventurile vestitului baron de Münchhausen.

Trad. de **Yff.**

(Urmare.)

II.

Mai avem vreme destulă de durmit, putem sĕ golim încă sticlele de pe masă, ear eu o sĕ ve istorisesc o aventură minunată, întêmplată numai cu câteva luni înainte de întoarcerea mea.

Domnitoriul, cărui am fost presentat prin delegații împĕratului Rusiei, Austriei și al Franciei, m'a însărcinat cu o misiune secretă de cea mai mare importanță la Cair.

Cu mare pompă și mai mare alai am plecat la drum. În calea aceasta mi s'a dat prilegiu, ca sĕ'mi sporesc personalul servitorilor cu câțiva indiviḑi foarte interesanți.

Nu me aflam decât câteva mile departe de Constantinopol, când zării un om mic și uscat, care alerga cu o iuțală nespusă în linie dreaptă de-alungul câmpului, cu toate că la fie-care picior avea legate nisce globuri mari de plumb, de câte cel puțin 50 de fonți. Plin de mirare strigai cătră dênsul:

— De unde și pănă unde vere, și ce vor sĕ ḑică globurile acele ce'ți atârnă de picioare?

— De o jumĕtate de oară am părăsit Viena, rĕspunse, — am fost în serviciul unui domn mare, care tocmai m'a lăsat din slujbă. Neavênd trebuință de o grabă mai mare, mi-am acățat pondurile aste de picioare; căci fie ertat dascălul meu obicinuia a ḑice: *„moderati durant“*.

Îmi plăcù feciorul. L'am întrebat, că voì-ar sĕ între la mine 'n slujbă, ear el se învoì îndată. După aste ne-am vĕḑut de drum și trecênd peste multe țĕri și mări, la marginea drumului am dat de un om ce sta nemișcat culcat pe pămêntul înverḑit; se părea că doarme, căci își ținea urechea aproape de pămênt, ca și când ar fi vrut s'audă graiurile diavolilor din fundul pămêntului.

— Ce asculți nepoate, — 'l întrebai.

— Da eacă de urît, m'am pus s'ascult cum cresce iarba.

— Și o auḑi?

— Ce-i mai ușor ca asta.

— Bine. Bagă-te dar în slujbă la mine, cine scie la ce mi-or fi bune și urechile tale.

El se sculà și'mi urmà.

Mai merserăm puțin și eată că vĕḑui pe o coastă de deal un vênătoriu, care ținêndu'și pușca spre ceriu, ochì și 'i dete foc.

— Noroc prietine! — îi ḑisei — dar unde pĕcatele ai pușcat? Nu vĕd de-asupra ta decât bolta ceriului.

— Am cercat numai pușca, pe care am primit-o din Țara nemțască. Pe vêrful turnului din Strassburg a stat o vrabie, am nimerit-o tocmai sub aripa stêngă.

Cine 'mi cunoasce nobila pasiune de vênat, nu se va mira defeliu, dacă-i voi spune, că îndată am sărit de pe cal și 'l-am îmbrățișat: — ei, lucrul se înțelege de sine.

Ne-am continuat drumul și am ajuns la muntele Libanon. Lângă o pădure mare de cedri zării un om vênjos și mare cât un urieș; el trăgea la o funie, cu care legase jur împregiur codrul întreg.

— Ce faci acì nene? 'l întrebai și pe acesta.

— Am vrut sĕ tai nisce grinḑi pentru casă, dar 'mi-am uitat sĕcurea acasă și așa a trebuit sĕ'mi ajut cum puteam.

Nu gătà bine cu vorba și trage odată frate de capetele sbilțului și 'mi rĕstoarnă pădurea toată, care avea un mil în lățime, par' că ar fi fost niște trestie de baltă. Apoi adunà lemnele. Acum DV. ca oameni cu minte ve puteți ușor închipuì că ce am făcut. Ași fi fost în stare sĕ abḑic mai bucuros de leafa consulară, decât sĕ scap din mâni pe atletul acesta.

Abia ce am trecut pe teritoriul Egiptului mi se ridicà un vifor, și cât p'acì sĕ ne iee cu căruțe cu tot în slava ceriului. La stênga drumului stăteau 7 mori de vênt, cari se învêrteau ca prisnelul în mâna unei neveste harnice. Nu departe de acolo tică, mi se pare prea aspră. O critică, prin care se scoate la iveală puţinătatea şedinţelor ce s'au ţinut in acest resort. Se arată, că puţin s'a lucrat, puţin s'a făcut, dar nu se ḑice, că ce ar fi trebuit sĕ se facă. Consistoriul metropolitan a avut în acest resort foarte puţin de lucru. N'au fost averi şi nu sunt nici mijloace spre a le manipula. Consistoriul nu lucrează în permanenţă, şi a trecut până aci mai mult de un for de controlă faţă cu celelalte foruri Comisiunea e prea esagerată şi prea mult accentuează fără causă destulă lipsa de activitate a consistoriului metropolitan.

Referentul ḑice, că comisiunea a supus raportul consistoriului metropolitan unei critice din motivul, că a creḑut, că chiar aceasta este şi însărcinarea ei. Tot ceeace ḑice comisiunea, e, că raportul trebue judecat din punct de vedere modest. Comisiunea a fost datoare a constata, că în decurs de 6 ani de ḑile numai 29 esibite s'au resolvat, şi că în anii 1883 şi 1885 n'a ţinut consistoriul nici o şedinţă. Din contră comisiunea crede, că a făcut încă prea puţin; n'a tras nici o conclusiune, căci precum se vede, nici n'a făcut nici o propunere în astă privinţă.

V. Babeş: E fără îndoială, că prin observarea comisiunii, deşì nu direct, dar indirect se aruncă o acusă în faţa consistoriului. Trebue sĕ se spună, cari sunt daunele, cari au resultat din neţinerea regulată a şedinţelor?

P. Cosma: Sĕ se iee la protocol espunerile comisiunii financiare dimpreună cu deslușirile presidiului.

Presidiul: M'am simţit îndatorat a face unele esplicări, fiindcă am observat, că e obiceiu a se pune acele la potrocol.

Simonescu află, că espunerea motivelor nu are loc la protocol. Încât privesce meritul, apoi trebue sĕ mărturisească, că resortul epitropesc e cel mai slab dotat dintre toate resorturile. Eparchiile sunt foarte jaluse în cele economice şi consistoriul întimpină greutăţi din partea lor.

După-ce dl E. Brote îşi espune motivele detaiate, pentru cari comisiunea a fost îndemnată a face acel esposeu în raportul seu, Escelenţia Sa Domnul metropolit observă, că aceste motive au o formă de a da deslușirile necesare spre justificare, drept aceea propune, ca espunerile din raportul comisiunii financiare sĕ se predee consistoriului metropolitan spre justificare.

Mai vorbind la acest obiect şi domnul Constantin Rădulescu, congresul primesce propunerea Înalt Preasfinţiei Sale Metropolitului şi hotăresce, ca espunerile din raportul comisiunii financiare sĕ se predee consistoriului metropolitan spre justificare.

Piminduse raportul consistorial de basă pentru desbaterea specială, propunerile comisiunii financiare punctele 2, 3 şi 5 se primesc cu unanimitate. Faţă cu propunerea 4. însĕ dl Dr. I. Gall propune, ca punctul acesta din raportul consistoriului metropolitan, sĕ se iee simplu spre sciinţă.

Se primesce propunerea dlui Dr. Gall.

Dl E. Brote refeream mai departe asupra raportului consistoriului metropolitan ca senat epitropesc despre legatul fericitului archiepiscop şi metropolit Angreiu Şaguna pentru douĕ eparchii nouĕ, şi face în numele comisiunii financiare următoarea propunere:

„Raportul consistoriului metropolitan ddto 17/29 Iunie a c., nr. 120 metr. despre legatul fericitului archiepiscop şi metropolit Andreiu Şaguna pentru doue eparchii, prin care raport se arată, că starea acestui legat, ce se află în administrarea consistoriului archidiecesan, cu finea anului 1885 representa suma de 119.747 fl. 82 $^1/_2$ cr. şi anume: efecte publice 119.400 fl., în cassa de păstrare 347 fl. 82 cr. în bani gata $^1/_2$ cr., şi că nu mai esistă nici o pedecă pentru trecerea acesui legat în administraţiunea consistoriului metropolitan, — sĕ se iee spre sciinţă, ear consistoriul metropolitan sĕ se însărcineze a lua în primire acest legat, a elabora un proiect de act fundaţional, pe care îl va aşterne spre aprobare procsimului congres."

La punctul din urmă cu privire la elaborarea unui proiect de act fundaţional se nasce o discută, la care iau parte Înaltul presidiu, dl Cosma, Ilustritatea Sa părintele episcop al Aradului, d-nii Dr. Ios. Gall, V. Babeş şi At. Cimponeriu.

După terminarea discuţiunii, congresul primesce propunerea dlui P. Cosma, care merge într'acolo, ca pasagiul din urmă al propunerii comisiunii cu privire la proiectul de act fundaţional sĕ sune astfeliu: . . . „ear consistoriul metropolitan se însărcinează a lua în primire acest legat şi a 'l administra conform normelor generale."

La ordinea ḑilei urmează raportul comisiunii scolare.

Referentul acestei comisiuni dl N. Zigrea raportează asupra representaţiunilor consistoriilor eparchiale în privinţa rescriptului ministrului de culte şi instrucţiune publică ddto 13 Iulie 1885 Nr. 21.120, care cu alterarea autonomiei bisericei noastre, dispune, ca toate causele disciplinare ale învĕţătorilor nostri confesionali, cari s'ar termina cu destituirea acelora înainte de executarea sentenţei finale, sĕ fie supuse revisuirii şi aprobării ministeriale.

Comisiunea scolară face în această privinţă următoarea propunere:

„Considerând, că prin această dispoziţiune ministerială în deciderea afacerilor judiciale ale învĕţătorilor nostri confesionali, ministrul de culte şi instrucţiune publică se institue pe sine în biserica noastră autonomă de instanţă judiciară supremă, prin ceea-ce de-o parte este vătĕmată autonomia bisericei recunoscută şi garantată în articolul de lege IX din 1868 şi pe basa aceluia în statutul organic provĕḑut cu sancţionarea altissimă, unde atât în clausula de sancţiune, cât şi în punctele I şi VI ale dispoziţiunilor generale este deplin garantată autonomia şi precis reservată jurisdicţiunea independentă a bisericei noastre în toate afacerile judiciare bisericesci şi scolare; considerând mai departe, că după § 158 din legea fundamentală „statutul organic" în biserica noastră autonomă, organul suprem judecătoresc este consistoriul metropolitan, — ear' după §§ 131 şi 167 din statutul organic forurile judecătoresci instituite pentru deciderea causelor disciplinare în contra învĕţătorilor nostri confesionali sunt consistoriile eparchiale şi consistoriul metropolitan, acesta în instanţa ultimă pentru deciderea finală a acelora.

„În fine considerând, că § 138 din articolul de lege 38 din 1868; pe care se basează ministrul în rescriptul seu, regulează numai afacerile judiciale ale învĕţătorilor comunali şi de stat, ear în privinţa deciderii causelor disciplinare ale învĕţătorilor nostri confesionali nici după dispoziţiunile legii ţerii de instrucţiune, dar nici după clausula de sancţiune a statutului organic de fel nu se rapoartă şi nu se poate aplica; — din aceste consideraţiuni, congresul constatând, că prin rescriptul ministerial sus-amintit e alterată autonomia bisericei noastre în afacerile judiciale învĕţătoresci, — îndrumă pe consistoriul metropolitan, ca prin o remonstraţiune în numele bisericii întregei metropolii, pe basa motivelor expuse — sĕ roage cu urgenţă pe ministrul de culte şi instrucţiune publică, spre a-'şi revoca rescriptul suscitat şi sĕ încunosciinţeze despre aceea şi pe organele sale subalterne."

Dr. Al. Mocioni este pe deplin înţeles cu propunerea comisiunii; dar roagă, ca la compunerea remonstraţiunii sĕ se mai iee un argument în consideraţiune. Ministrul printr'un rescript anterior recunoasce, că consistoriul metropolitan e supremul for judiţial în afacerile disciplinare învĕţătoresci. Sĕ se facă amintire de asta.

Dr. I. Gall: Mărit Congres! Eu aşi propune, că dacă are comisiunea scolară, sau ori-care comisiune astfeliu de cestiuni însemnate, sĕ le aducă mai înainte, ca sĕ le putem studia. Căci noi faţă cu statul trebue sĕ grigim totdeauna ce facem. Ear după primul auḑ e cu greu sĕ ne dechiarăm. Eu sunt foarte surprins de propunerea comisiunii. Adevĕrat, noi trebue sĕ ne apĕrăm autonomia bisericii, dar sĕ căutăm a ne folosì în lucrările şi conclusele noastre de termini cuviincioşi, căci numai pe această cale putem ajunge la resultate. Eu nu sunt învoit cu tonul vorbirii Dlui raportor şi nici cu cel al propunerii comisiunei, deoarece nu 'mi pot închipuì, ca un ministru de culte şi instrucţiune sĕ voiască ruinarea şi împedecarea în desvoltare a instrucţiunii publice. Eu me încred în Dl raportor, că a studiat bine lucrul, dar aşi propune, ca sĕ nu decidem aḑi asupra acestei propuneri, până nu vom cunoasce toate propunerile de soiul acesta ale comisiunii, — ori dacă M. Congres voiesce sĕ decidă acum, conclusului sĕ i se dee o altă stilisare.

Dr. Il. Puşcariu: Nu sciu de unde află Dl antevorbitoriu, că propunerea comisiunei e stilisată în termini necuviincioşi. Aceasta nu stă. De aceea respinge ca president al comisiunii această insinuare.

Nic. Zigre: În cestiune personală reflectează Dlui deputat Dr I. Gall, care i-a imputat, că ar fi atribuit în vorbirea sa ministrului intenţiunea, că voiesce sĕ ruinese şi sĕ împedece instrucţiunea noastră publică. Eu aceasta nu am ḑis-o. Am ḑis numai, că ministrul în realitate ie astfel de mĕsuri, cari ne împedecă în desvoltarea noastră, dar că cu ce intenţiune, asupra acesteia nu m'am declarat. Dechiar că nici eu nu aflu în propunerea comisiunii nici un pasagiu lipsit de bunăcuviinţă.

Dr. I. Gall: (În cest. pers.) Eu am spus dela început că judec după impresiunea primului auḑ. Deoarece însĕ dl raportor 'şi-a esplicat altfeliu cuvintele, de cum l-am înţeles eu, retrag cele ce am ḑis. Cât pentru stilisarea propunerii, n'am ḑis că e necuviincioasă, ci am cerut numai un limbagiu mai domol, ca sĕ ḑic aşa, mai diplomatic.

C. Brediceau: Sunt şi eu de părerea, ca noi sĕ fim cât se poate de cumpĕniţi, ca sĕ se vaḑă, că nici când nu eşim dintre marginile legii. Dar difer de Dl Dr. Gall, căci voi ţînea sĕ susţîn şi demnitatea congresului, tocmai atunci, când vorbesc pentru drepturile bisericii. De aceea cât de hotărît este tonul propunerii, — el corespunde numai demnităţii noastre. Noi am sciut sĕ fim totdeuna cu reserva cuvenită; dar începutul ingerinţelor din afară în

---

zăcea pe pământ un om, care i-ar fi putut face cinste şi celui mai strajnic burtă-verde din lume, atât era de mare şi gras. El îşi ţinea o parte a nasului astupată cu degetul. După ce vĕḑù nĕcasul nostru, că nu puteam da de vênt înainte, se întoarse către noi şi ne făcù un compliment ca un grenadir înaintea generalului. Vèntul se oprì deodată ca din minune şi morile de vênt stăteau nemişcate.

Surprins cu totul de întêmplarea asta, care nu mi se părù a fi lucru curat, strigai cam nĕcăjit şi îngrijat către omul meu:

— Auḑi voinice, ce-i asta? Întrat-a dracul în tine, ori esci chiar tu diavolul din cap până 'n tălpi?

— Me rog de iertare Măria ta, — rĕspunse, — făceam o ţîr de vênt pentru stăpânul meu, care-i morariu; şi ca sĕ nu se învêrtă roţile prea tare, 'mi-am astupat nasul de jumătate.

— Minunat, — gândii eu, — ăsta-i un om nepreţuit, care 'mi poate aduce servicii escelente, cu deosebire când cu multele mele istorisiri; dacă 'mi-ar seca resufletul spunênd păţeniile mele, me va putè escelent suplinì.

Iute am făcut têrgul. Suflătoriul părăsì morile şi venì cu mine.

Era vremea s'ajungem la Cair. Îndată ce 'mi-am împlinit misiunea aşa cum am dorit, m'am decis sĕ me desfac de alaiul ce me însoţise, ţinêndu'mi numai nouele mele acuisiţiuni, cu cari aveam de gând sĕ me rentorc ca un simplu privatier. Fiind timpul foarte favorabil, ear Nilul mai escelent, decât s'ar putea descrie, am venit la idea sĕ iau o barcă şi sĕ merg păn' la Alecsandria pe apă. Douĕ ḑile şi jumĕtate lucrurile au mers de minune.

De sigur veţi fi auḑit domnilor de esundările anuale ale Nilului. A treia ḑi începù sĕ crească rîul cu o iuţală nespusă, şi 'n ḑiua următoare era tot câmpul de pe ambele maluri acoperit în depărtare de mai multe mile — cu apă. Era a cincea ḑi după plecarea mea, când după apusul soarelui barca mi se zătonì de ceva, ce'mi părea a fi trestie. Dar când se lumină de ḑiuă, băgai de samă, că eram încungiurat jur împregiur de migdali, cari se 'ncovăiau sub povara celor mai frumoase şi gustoase fructe. Cufundai un plumb legat de sfoară 'n apă şi me convinsei, că ne aflam 60 de urme de-asupra fundului, dar nu puteam da în nici într'o parte, nici înainte, nici înapoi. Pela 8—9 oare — judecând după soare — se ridică de-odată un uragan, care ne-a culcat barca pe o dungă; apa întrà 'nlăuntru şi 'ntr'un moment ne-am trezit, că luntrea ni s'a cufundat.

Spre norocire am scăpat cu toţii — eram opt inşi şi cu doi copii ḑece — ţinêndu-ne de crengile migdalului, care ne era cel mai bun razim. Trei ḑile şi trei nopţi am petrecut în starea asta jalnică, hrănindu-ne numai cu migdale; ţîn de prisos a ve mai spune, că aveam cu ce sĕ ne astâmpărăm foamea. La 23 de ḑile după această 'ntêmplare 'ncepù se scadă apa tot aşa de iute, cum s'a fost ridicat, şi abia 'n ḑiua a 26-a am putut pune piciorul pe uscat. Ce-am vĕḑut mai întâi, a fost barca noastră. Ea sta cam la douĕ sute de coţi dela locul unde se cufundase. După ce ne-am uscat la soare calabalicul, de care aveam mare trebuinţă, am luat cele mai de lipsă din provisiunile barcei şi continuarăm calea. După cele mai esacte calculări am constatat, că ne-am îndepărtat de rîu cu 50 de mile.

În sfêrşit după un marş de o sĕptĕmână am ajuns earăş la rîu, care 'şi-a ocupat alvia cea veche de nou şi i-am povestit aventura unui bei. Acesta ne primì foarte prevenitoriu, ne provĕḑù cu de-al toate şi ne puse propria sa barcă la dispoziţie. Încă 6 ḑile pe apă şi eată-ne ajunşi la Alecsandria, de unde o luarăm apoi cu corabia spre Constantinopol. Sultanul m'a primit cu mari distincţiuni şi me făcù chiar părtaş deosebitului seu favor de a me conduce în haremul seu.

Am rĕmas dlor uimit de cele ce am vĕḑut acì, şi.... Ei dar timpul e foarte înaintat, deci cu permisiunea DV. pentru aḑi voi închieia, poftindu-ve noapte bună.

(Va urma.)

autonomia noastră, trebue cu toată puterea sĕ-'l împedecăm, căci cine scie cu timpul până unde va merge ministrul. Consimt cu cele ce a constatat comisiunea. Dar pentrucă vĕd, că guvernul s'a folosit de un drept ce nu-i compete, — nu me mulţămesc cu propunerea comisiunei, ci fac contrapropunerea: — ca congresul sĕ trimeaţă deputaţiune din sînul seu la înaltul tron al Majestăţii Sale, care sĕ arete călcarea de lege a ministrului, şi sĕ ceară ca Maj. Sa sĕ dispună revocarea rescriptului din cestiune. Căci Dlor, nu vreau sĕ se admită, că poate sta într'o ţară un guvern, care calcă legea. (Aplause pe galariă.)

Esc. Sa Dl archiep. şi metropolit crede că paşii ultimi propuşi de Dl dep. Bredicean au loc numai în casuri desperate. Noi încă n'am ajuns până acolo. Sĕ nu mergem la tron cu această cestiune, căci tare me tem, că s'ar periclita interesele bisericii noastre.

I. Slavici: Crede că congresul nu e competent a se dechiara asupra cestiunei, că oare este sau nu o călcare de lege la mijloc. Tot ce putem ḑice este, că legea după părerea noastră s'a interpretat bine sau rĕu. Nu sunt de acord cu părerea dlui Bredician. Dintâi sĕ facem încercarea sĕ ne înţelegem cu guvernul, şi numai dacă nu vom obţinè resultat, sĕ mergem la înaltul tron. Ar fi deci de părere, sĕ se adaugă la propunerea comisiunei, că dacă înţelegerea cu guvernul va devenì imposibilă, ne reservăm a ne adresa către tronul Maj. Sale.

V. Babeş: Eu cred că cestiunea merită ca sĕ ne ocupăm de ea. E vorba, ce am constatat noi în congresul de faţă? Încercarea în mod sistematic de a fi împedecaţi în desvoltarea noastră. Aceasta este o temere, ce ni se impune prin atacurile de multe feliuri. Acele atacuri cari samĕnă între sine, cred că vor trebuì decise în mod analog. Lucrul de căpetenie e, sĕ avem o garanţă, că ne vom ajunge scopul, şi dacă ni se dă această garanţă, eu sunt învoit chiar şi cu limbagiul cel mai blând şi smerit, — cu toate că cine me cunoasce, scie, că asta nu 'mi e natura. Trăim Dlor, într'un timp de reacţiune. Guvernele din Europa aḑi îşi permit multe, dacă nu toate. Dl Dr. Gall se teme, că dacă vom lua un ton mai hotărît, ar avè aparinţa, că-i dăm ministrului o lecţie, şi vream mai mult sĕ 'l silim, decât sĕ-l rugăm, ca sĕ conceadă. Şi eu ḑic sĕ ne ferim a'l prea provoca, a'l silì aşa ḑicênd ca sĕ se retragă, — dar eu în propunerea comisiunii nu aflu nicăiri espresiunea unei astfeliu de sîle. Am vorbit personal cu ministrul şi pot asigura, că el s'a dechiarat învoit a întra în discusiune cu noi asupra acestui lucru. De aceea n'am aflat oportun a l interpela în dietă, cu toate că aşa am intenţionat. Din toate aceste considerante, noi suntem îndreptăţiţi a face o representaţiune la guvern, căci voiesc sĕ ţinem cont de susceptibilităţile Dlui ministru. Aşi ruga în sfêrşit pe M. Congres, şi propun: ca sĕ nu decidă causa până când ne va venì şi cestiunea ajutoriului de stat al archidiecesei; căci aceste doue stau în strînsă legătură.

Mai vorbesc la cestiune deputaţii Mih. Popovici, R. Patiţa şi I. Petric, care face propunerea, ca obiectul sĕ se iee dela ordinea ḑilei, şi după ce s'a studiat, sĕ se desbată ulterior.

Punêndu-se la vot propunerile, congresul primesce propunerea de amânare făcută de Dl dep. V. Babeş.

La ordinea ḑilei e raportul comisiunii organisătoare.

Raportorul acestei comisiuni dl P. Cosma vine a raporta asupra propunerii d-lui P. Tissu în privinţa îndeplinirii alegerii de protopresbiter în protopresbiteratul Panciovei.

La propunerea comisiunii, congresul hotăresce, ca propunerea dlui P. Tissu sĕ se transpună pe calea consistoriului metropolitan la sinodul eparchial al diecesei Caransebeşului spre a se decide în merit.

Fiind timpul înaintat, şedinţa se ridică la 1½ oare după ameaḑi.

Proxima şedinţă se anunţă pe mâne Duminecă la 10 oare înainte de ameaḑi.

Revista politică.

În cestiunea Batumului primesce „Journal de Débats“ o telegramă caracteristică din Berlin. Se afirmă anume, că în cercurile diplomatice ale capitalei imperiale incidentul nu se privesce ca un cas îngrigitoriu, ci numai cu un simptom interesant. Rusia, aşa ḑice telegrama, nu va putè sĕ uite nici odată rola ce a jucat-o Anglia faţă cu revoluţia bulgară, deoarece însĕ cunoasce relaţiunile intime ce esistă aḑi între Anglia, Germania, şi Austro-Ungaria, şi scie că i-i cu neputinţă a schimba cu armele situaţia ce s'a creat în Bulgaria, — de aceea ea se revanşează prin rumperea unei alte părţi din tractatul de Berlin. Relaţiunile între puterile alianţei celor trei împĕraţi în timpul din urmă s'ar fi cam recit şi e probabil, că această rĕceală va avè de resultat o alianţă şi mai strînsă a Austro-Ungariei şi Germaniei cu Anglia, căreia de present s'au făcut în cestiunea orientală nedisputabile concesiuni.

Cu privire la stadiul, în care se găsesce cestiunea regulărei Porţilor de fer, ḑiariului „Pester Lloyd“ i se comunică din partea unei persoane demne de toată credinţa, că negociările s'au terminat încă la 1884, cu care ocasiune, lăsându-se la o parte proiectul presintat la 1879 de către esperţii strĕini, s'a decis după planul consiliariului de secţiune Ernst Wallardt. Aceste planuri s'au trimis apoi ministeriului austriac sau, mai corect ḑis, ministeriului comun, deoarece după tractatul de Berlin, întreaga monarchiă este însărcinată cu esecutarea lucrărilor. Planurile s'au retrimis anul trecut guvernului nostru fără modificaţiuni esenţiale, dar guvernul unguresc n'a creḑut oportun d'a grăbi cu presintarea proiectelor respective în cameră.

După informatiunile ḑiarului pestan, proiectele nu vor fi pregătite nici pentru sesiunea următoare. Întârḑierea aceasta se face din causa stărei actuale a finanţelor din Ungaria şi din causa chieltuielilor celor mari, cari ar fi necesare pentru regularea Dunărei de sus.

Se scrie din Salonic: Agenţi bulgari cutreeră Macedonia şi împrăştie proclamaţiuni, în cari poporul e îndemnat la rĕscoală. Afară d'asta se ivesc bande armate, ce vin din Bulgaria şi din Rumelia orientală, şi chiar dacă sunt împrăştiate se adună din nou şi se întăresc. Una din aceste bande, ca de 40 oameni, a avut o serioasă încăerare la Kossowo cu trupele turcecsi. O altă ceată tot aşa de tare s'a ivit în districtul Tifkes. Mai mulţi membrii din această bandă au fost prinşi şi aduşi la Salonic unde vor fi judecaţi de tribunalul militariu. S'au găsit la ei proclamaţiuni revoluţionare ale comitetului bulgar de agitaţiune. — Din spusele celor prinşi reese, că sunt soldaţi congediaţi din miliţia bulgară şi rumeliotă.

Situaţia electorală în Anglia nu s'a schimbat. Numĕrul deputaţilor conservativi se sporesce din ḑi în ḑi faţă cu liberalii Dlui Gladstone, cari cad de arêndul. Lord Salisbury şi Randolf Churchill, capii conservativilor sunt atât de siguri de învingerea partidei lor, încât, ca sĕ depărteze dela sine şi umbra preocupării faţă cu resultatele alegerii, au călătorit: unul la Paris, altul în Norvegia.

Apel

pentru ridicarea unui monument lui Radetzki în Viena.

După moartea neuitatului mareşal contele Radetzki repentin s'a manifestat de dorinţa publică: ca acestui beliduce încoronat cu lauri, carele în serviciul seu de 72 de ani sub 5 domnitori a participat în 19 resbeluri, acestui adevĕrat părinte al soldaţilor, — acestui patriot escelent prin fidelitate de supus şi patriotism, sĕ se ridice în Viena un monument demn.

Rĕsboiul erupt preste un an — relaţiunile nefavorabile a următorilor ani şi diferite obstacole au împedecat resultatul acestei dorinţe.

Din an în an tot mai tare se răresce numĕrul acelora cari au servit, luptat şi sângerat sub conducerea lui Radetzki, — deci nu este timp de perdut, ca cei cari mai trăiesc sĕ vadă ridicarea monumentului.

Cu autorisarea cea mai înaltă, eu primesc conducerea acestei întreprinderi, spriginit fiind aşa prin comitetul care s'a compus afară de mulţi generali eşiţi din scoala lui Radetzki, din representanţii cercurilor diverse.

Şi eu singur fiind unul dintre aceia, cari au primit botezul de foc sub Radetzki, me adresez cu acel apel către cameraḑii de arme din acel timp, ca sĕ conlucre la promovarea acestui scop.

Un apel patriotic înregistrat înainte cu luni deja prin un redactor al unei foi militare a dat de aşa rĕsunet, încât momentan s'au întêmplat multe subscrieri.

Contribuirile aşa a singuraticilor, ca şi a întregilor corpuri de armată demonstrează din nou despre spiritul tradiţional al armatei, şi garantează despre conlucrarea generală a întregei puteri de armată chiemate spre apĕrarea cu puteri unite a monarchiei.

Asemenea apel îndrept către locuitorii monarchiei austro-maghiare, cari păstrează ca suvenir neperitoriu numele lui Radetzky.

Sute de mii din toate părţile a imperiului, — moşi şi părinţi ai generaţiunei presente, au servit sub gloriosul mareşal, şi reîntorcênd la caminele lor au transplantat şi la cei ce se ţin de ei însufleţirea consacrată tatălui Radetzky, care pe dênsul l'a ridicat între eroii cei mai populari, şi a electrisat pe fie-care, care a fost martorul simţemintelor şi blândeţei umane a beliducelui moşneag.

Spiritul patriotic documentat cu toată ocasiunea de sigur cu bucurie şi resultat va promova înfiinţarea semnului acesta de aducere aminte recunoscĕtoare, care va eternisa marile merite a eroului, carele a stat aproape în mĕsură egală cu toate popoarĕle monarchiei.

Denariul luptătoriului invalid, a moşneagului, şi a omului sĕrman cade cu tot atâta greutate în cumpĕnă, ca şi galbinii avuţilor.

Monumentul lui Radetzky sĕ reaminteascâ odată următorilor nostri: că ce a fost în stare a ajnuge un beliduce de 82 de ani, carele între împregiurările cele mai grele încungiurat din toate părţile, spriginit fiind prin încrederea Domnitoriului seu şi a armatei sale, precum şi prin iubirea soldaţilor sei, cu statornicie neînvinsă până în fine a purtat o victorie după alta peste puterea precumpănitoare a inimicului.

Viena, în 27 Iunie anul 1886.

Archiducele *Albrecht* m. p.
mareşal.

Sumele destinate acestei întreprinderi patriotice, pentru scopul adunărei căror se recomandă înfiinţarea comitetelor mai mici, se roagă a se trimite comitetului central în Viena (oficiul cuirasieriei supreme ces. reg.) sau primei case de păstrare austriace (în Viena Graben Nr. 21). Şi membrii din jos subscrişi ai comitetului se ofer a primì ofrandele. Sumele incurse de loc se vor eloca fructifer, şi pe lângă eventualele signaturi alese se vor publica sistematice.

Cu lucrarea monumentului s'a încredinţat profesorul Gaspar Zumbusch, carele a făcut deja în anul 1851 modelul bustei fericitului mareşal.

Viena, în 30 Iunie anul 1886.

Archiducele *Albrecht* m. p.,
mareşal ca preşedinte.

Principele Emeric Thurn şi Taxis, general de cavalerie ca substitutul preşedintelui. Alfred Arnett, cav. consilier aulic ces. reg., Baron Ferdinand Bauer, Feldzeugmeister, Contele Arthur Bylandt-Reidt, Feldzeugmeister, Baron Frideric Beck, feldmarschal leitnant. Contele Eduard Clam-Gallas, general de cavalerie. Contele Francisc Crenneville, feldzeugmeister. Emil Dembscher, maior în reservă-notariu. Baron Iosif Döpfner, feldzeugmeister. Nicolau Dumba. Cav. Eduard Graef de Libloy, general de cavalerie. Principele Constantin Hohenlohe-Schillingsfürst, general de cavalerie. Contele Coloman Hunyady de Kéthely, feldmarschal locotenent. Contele Emeric Hunyady de Kéthely, cameral ces. reg. Contele Ioan Huyn, feldzeugmeister. Baron Adalbert Knebel de Treuenschwert, feldzeugmeister. Baron Alesandru Keller, general de cavalerie. Iosif Latour de Thurmburg feldmarschal locotenent. Baron Frideric Mendel, feldzeugmeister. Baron Francisc Nopcsa. Baron Frideric Packeny de Kilstädter, feldzeugmeister. Baron Eugen Piret de Bihain general de cavalerie. Cav. Iosit Rodakowszki, feldmarschal locotenent. Baron Alfred Springer, locotenent sup. Principele Emeric Thurn şi Taxis, general de cavalerie. Principele Hugo Thurn şi Taxis, maior. Eduard Uhl, primariu. Iosif Weil de Weilen senator gubernial. Contele Zeno Welsersheimb, feldmarschal locotenent. Contele Carol Wenckheim cameral ces. reg. Contele Ioan Wilczek Gaspar, Zumbusch profesor m. p. *)

Convocare.

Adunarea generală a reuniunei învĕţătorilor români gr. or. din „Districtul S. Sebeşului“ se va ţinea în anul acesta în „Alba Iulia“ în ḑilele din 8—12 August st. n. în localul scoalei rom. gr. or. de acolo.

La aceasta adunare se invită toţi membrii reuniunei precum şi toţi iubitorii de progresul causei scolare.

Programa.

1. La 10 oare a. m. deschiderea adunărei.
2. Constatarea membrilor presenţi.
3. Cetirea raportului general despre activitatea comitetului.
4. Alegerea comisiunilor necesari.
5. Cum şi cât sĕ se propună din sciinţile naturali în scoala poporală, cursurile IV, V şi VI?
6 Folosirea cărţilor de cetire în scoala poporală.
7. Cum şi cât sĕ se propună din gramatică în curs. IV, V şi VI?
8. Cetitul şi scrisul în curs. I din scoala poporală.
9. Rapoartele comisiunilor.
10. Încasarea tacselor dela membri.
11. Teme, discursuri şi propuneri, cari eventual se vor presenta dela membrii reuniunei.

NB. Ad punctul 5 6 7 şi 8 fiecare învĕţătoriu ca membru al reuniunei, este însărcinat a face o prelegere practică — fie din ori-care obiect din cele 4 puncte, — aceea a o aşterne în scris acestui comitet central, cu cel puţin 8 ḑile înainte de ţinerea adunărei generale, pentru a se putea censura şi eventualminte admite spre cetire, respective predare în adunarea generală.

Din şedinţa comitetului central al reuniunei învĕţătorilor rom. gr. or. din districtul S. Sebeşului, ţinută în

S.-Sebeş la 9 Iuliu 1886 st n.

Z. Murĕşan, v.-pres.

A. David, notariu.

---

*) Apelul e reprodus verbal după esemplariul român ce ni s'a trimis. Red,

Varietăți.

* (Concertul reuniunei germane de cântări din Sibiiu) a avut loc Vineri în 9 Iulie st. n. Cine a cunoscut starea acestei reuniuni înainte de asta numai cu un an, pe care unul dintre membri ei o asĕmănase cu un bolnav, de a cărui însănătoșare au abḑis toți medicii, — și a auḑit esecutarea bogatului program de Vineri seara, a trebuit sĕ rĕmână pe deplin mulțămit de succesele și progresul ce a abținut. Triumful serii a culminat în *Vinetta* de Abt. Cunoscut este, că forța unui singuratic cântăreț și cu deosebire ceea a unui cor compus din ḑeci de oameni se arată par exellence în partiile „piano“. Precisiunea nuansarea, esactitatea, volumul și curățenia vocilor, scoala și fineța musicală în partiile cântate piano ajung la deplină valoare. De aci provine, că coruri mai slabe se feresc de piese cu un caracter mai moale, mai lin, ci caută a produce efect cu coruri, cari impun prin puterea și tăria lor. În corurile „forte“ se perd erorile și defectele singuratice și chiar cu puteri mai slabe și o esecutare mai lacsă, aceste coruri satisfac așteptărilor. *Vinetta* de Abt, cu deosebire în refrenul clasic: Salve Regina! este o piesă, care pune la probă numai forțe probate. La această probă s'a supus corul german al Dlui G. Dima, și a obținut un succes hotărît. Dulceața, fineța și precisiunea, cu care s'a cântat în cel mai lin pianisimo acest punct, a pătruns la inimă și viforul nesfêrșit al aplauselor numĕrosului public, a silit pe Dl dirigent sĕ repeteze ultima strofă din ostenicioasa piesă. Și celelalte puncte ale programei au rĕușit toate splendid, încât multe au trebuit repetate. Cu deosebire a plăcut mult publicului german piesa poporală „Mei Schatzerl“ de Koschat, în care a produs mult efect simpaticul bariton al Dlui Connerth.

Felicitările noastre reuniunei și Dlui dirigent!

* (Etatea învĕțătoreselor.) O ordinațiune mai proaspĕtă a ministrului regiu ungar de culte și instrucțiune publică dispune: *a)* a nu se primì nici o fată, care voiesce a devenì învĕțătoare, la cursul pedagogic înainte de a fi ajuns vêrsta de 14 ani și *b)* a nu se admite nici una la esamenul de cualificațiune pentru învĕțătoare înainte de a fi împlinit al 18-lea an. Tot odată pretinde ca toate învĕțătoarele se cerceteze cursul pedagogic și sĕ facă practică cel puțin un an în vre o scoală oare-care.

*(Negociările pentru închieierea unei convenții comerciale între România și Austro-Ungaria) se asigură că se vor începe din nou. De astădată, din partea guvernului român va fi însărcinat cu negociările dl ministru D. Sturza.

* (La băile din Vălcele) s'a găsit mort într'o cabină un român Christodor Costescu, din Bucuresci.

* (Agata Bârsescu.) Eminenta artistă a teatrului imperial dela Bourg, d-ra Agata Bârsescu a sosit în Bucuresci spre a visita pe tatăl sĕu.

Direcțiunea generală a teatrelor a întrat în negociări cu d-ra Bârsescu pentru o serie de representațiuni. Se speră că aceste representațiuni vor putea sĕ aibă loc în cursul lui Marte.

Piesele în care eminenta artistă va juca sunt următoarele: Hamlet — Ofelia, Machbeth — Lady Machbeth, — Intriga și amorul — Luisa, Romeo și Julieta — Iulia, Debora — Debora.

* (Dare de seamă.) Din Brad ni se scrie: „Tinerimea dela gimnasiul rom. gr. or. din Brad și cea dela scoalele normali adnectate, 'și-a serbat petrecerea sa de vară „Maialul“ în 26 Maiu a. c. La această petrecere, fiind timpul favoritoriu a participat mai întreaga inteligență din loc și din jur, fără deosebire de naționalitate.

Venitul acestui „Maial“ s'a destinat de către corporațiunea didactică, pentru „Înființarea unui fond pentru scolarii bolnavi dela acest institut de învĕțămênt“. Spre acest scop a încurs considerabila sumă de 113 fl. 85 cr. v. a. din carea, detrăgênduse spesele în suma de 28 fl. 85 cr. v. a., resultă un venit curat de 85 fl. v. a. carea sumă s'a și pus deja spre fructificare, în cassa de păstrare „Ardeleana“, în Orĕștie. Lista P. T. D. contribuitori la petrecerea din cestiune, — împreună cu cuitele despre spese, — s'au predat epitropiei gimnasiale.

În urma acestui resultat atât de îmbucurătoriu — carele este prima încercare la acest institut în această direcțiune, — tinerimea scolară și corporațiunea didactică, își țin de datorință, a-'și esprima pe aceasta cale, cea mai intimă și călduroasă mulțămită On. public contribuitoriu.

Pentru comitetul arangiatoriu

Vasiliu Dămian,
președinte.

Georgiu Părău,
prof. gimnas. casariu.

* (Mulțămită publică.) Subscrisul în numele comitetului parochial și a întregei parochii din Comuna Costești protopresbiteratul Orĕștiei, are onoare și pe calea aceasta a aduce mulțămita cea mai sinceră bunului creștin George Buldea lui Stefan din comuna Ludești, carele a binevoit a dona pe sama nou edificatei biserici din Costești suma de 50 fl. v. a., însărcinând pre comitetul parochial a procura cele ce vor fi mai necesare pe sama susnumitei biserici. Dee Dumneḑeu ca acest esemplu bun sĕ aibă mai mulți imitatori.

Costești, în 20 Iunie 1886.
În numele comitetului arochial.

Ioan Trifon,
paroch gr. ort. și pres. comit. parochial.

* (Dela Sinaia) Cetim în „Românul“: Sinaia a inaugurat sesonul. Casina s'a deschis Duminecă sara. Dar încă e foarte frig; și cei cari veniseră sĕ găsească rĕcoare, au degerat. Septĕmâna trecută a și nins. Caraimanul era alb. Mulți de prin vile au făcut focul. A fost și un uragan teribil, care a stricat chioskul unde cânta musica. Medalioanele cu chipurile lui Mozart, Beethoven, Haydn etc. sunt asvârlite prin munți. Candelabrul cel mare depe terasa hotelului Caraiman a fost smuls și nu s'a mai găsit urmă de el. Vêntul urla ca crivĕțul earna. Grindele după case și sghiaburile sburau prin aer. Lumea se speriase. Cerul era negru de nori. Fulgera și tuna. Ploaia cădea cu găleata. În fine Duminecă soarele s'a îndurat a se arăta. Timpul făcuse sĕ fugă pe toți amatorii de țară. Trenul de plăcere a venit gol. Sesonul estimp e foarte întârḑiat. Ploauă aci ca și la Bucuresci, mai în toate ḑilele. Cu toate acestea e lume la Sinaïa.

Castelul Peleșului unde residează Suveranii, e de toată frumuseța. Mai toți îl cunosc. Nu mai e trebuință de a-l descrie. Însĕ estimp toate baracele cari îl inconjurau au dispărut. El se înalță frumos și majestos pe o câmpie de verdeață încunjurat de o pădure de braḑi. Ai crede o aparițiune din evul de mijloc pe timpul frumoaselor castelane. Carmen Silva și-a zidit un codru demn de imaginațiunea sa poetică. Lumea se poate plimba în grădină și împrejurul castelului. S'au făcut drumuri în față și în dos, cari duc prin păduri. Lângă casa de vênătoare s'a zidit un chaleu suedez, cu trei caturi, foarte fidel esecutat și plăcut la vedere. Palatul și toate dependințele sunt iluminate cu lumină electrică, al cărei motor e Peleșul, care curge spumegând la poalele castelului. Corpul de gardă simulează o fortăreață jumătate bombardată. Pe treptele scărei sunt așeḑate două tunuri, luate dela turci la Plevna.

* (Șederea dlui D. Sturdza la Constantinopole) se va mai prelungi cu câte-va ḑile. Se ḑice că patriarchia din Constantinopole a profitat de presința ministrului român în capitala Sultanilor pentru a reînvia cestiunea mânăstirilor române închinate.

* (Ministrul domeniilor, agriculturei și industriei din România) a dispus sĕ se adune mostre din tot ce se produce, atât în comunele urbane cât și rurale, și sĕ se trămită la ministeriu.

* (D. V. Mândreanu) fost profesor în Caransebeș de present profesor la liceul Sf. Sava din Bucuresci, va pleca peste câte-va ḑile la Berlin, cu misiunea din partea ministeriului instrucțiunei publice de a studia organisarea scoalelor normale.

* (Statistica penală a Bucurescilor.) „Monitorul oficial“ al României publică raportul prefectului capitalei adresat dlui ministru de interne, însoțit de un tablou cuprinḑênd toate infracțiunile la legea penală comise în Bucuresci în curs de un an, dela Martie 1885 până la Martie 1886.

În acest spaciu de timp au fost 1247 înfracțiuni, dintre cari au rĕmas nedescoperite 133.

Aceste infracțiuni considerate după natura lor dau următoriul resultat: asasinate, 3; pruncucidere, 1; cercare de omor, 1; omor involuntar, 6; cercare de otrăvire, 1; falsificare de monedă națională, 3; fals în acte publice, 3; fals în acte private, 1; atentate la bunele moravuri, 41; lăpădări de copii nuoi născuți, 13; răpiri de minori, 2; furturi cu efracție ori escaladare, 166; violări de domiciliu, 2; usurpare de funcțiune, 1; rupere de sigiluri puse de autoritate, 4; abusuri de încredere, 84; escrocherii, 45; furturi simple, 799; cercări de furt, 42; răniri grave, 29.

Din aceste efracțiuni, 1061 au fost descoperite îndată după comitere; 53 au fost descoperite mai târḑiu, adecă în cursul urmăririi și 133 au rĕmas nedescoperite. Clasificate infracțiunile după naționalitatea delicuenților dau următoriul resultat: Comise de români, 768; evrei, 89; austro-ungari sau supușii lor, 146; greci, 16: germani, 2; italieni, 4; sêrbi, 5; bulgari, 12; otomani, 1: ruși, 2; albanezi, 6; francezi, 1; polonesi, 1; țigani, 66; armeni, 3; autori necunoscuți, 125.

* (Omorul familiei Golovanov din Bucuresci.) Asupra acestui omor, despre care și noi am luat notiță, scrie „Românul“: Diferite versiuni au circulat asupra omorîtoriului din calea moșilor și în diferite rênduri s'a creḑut că el era prins. Persoana urmărită în Dobrogea s'a dovedit că este cu totul inocentă și desertorul Iacob Lazuleff arestat în Chișineu, nu este servitoriul Nicolae, după cum se credea. Fotografia sa trimisă poliției noastre n'a fost recunoscută de cei cari cunosc pe Nicolae. Adevĕratul asasin pare a fi persoana arestată în comuna Burdujeni (Ialomița). El însĕ a isbutit sĕ'și rupă fiarele și sĕ fugă pe coșul odăiei în care era închis.

Îndată ce s'a aflat aceasta, poliția din Bucuresci a trimis 20 de agenți și gendarmi, cari mergênd pe diferite drumuri vor căta sĕ formeze un cerc din care nu va putea eșì omorîtoriul.

Loterie.

Mercuri în 10 Iulie n. 1886.

Timișoara:	**36**	**20**	**90**	**15**	**44**
Viena:	**89**	**53**	**32**	**34**	**59**

Bursa de Viena și Pesta.

Din 10 Iuliu n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Galbin	5.94	5.93
Napoleon	10 02	10 —
London pe (poliță de trei luni)	126.25	126.45
100 marce nemțeșt	62 —	62.15

[1326] 1—3

CONCURS.

Fiind vacant un post de profesoară la scoala elementară de fete a Reuniunei femeilor române din Sibiiu, pentru întregirea aceluia se escrie concurs.

Doritoarele de a ocupa acest post au sĕ producă următoarele documente:

1. Atestat de botez.
2. Testimoniu despre cualificațiunea cerută prin legea scolară
3. Atestate despre studiile pregătitoare și despre ocupațiunea de până acum.
4. Fiind limba de propunere cea română, sĕ dovedească, că posede perfect limba română în vorbire și scriere.
5. Tot asemenea sĕ dovedească, că posede perfect limbile maghiară și germană.
6. Atestat despre desteritatea în lucrul de mână și desemn.

Cari pre lângă acestea vor posede și limba francesă, vor fi preferite.

Dotațiunea acestui post este: *salariu anual de 700 fl. și cuartir liber.*

Concursele adjustate în modul arĕtat sĕ se trimită până la 1 August a. c. st. n. la adresa subscrisei presidente (în Sibiiu strada Măcelarilor casa Albina.)

Din ședința comitetului Reuniunei femeilor române din Sibiiu ținută la 8 Iuliu st. n. 1886.

Maria Cosma,
presedintă.

Anastasia Toma,
secretariu.

Ad Nr. 222. prot. [1325] 2—3

EDICT.

Maria lui Nicolau Moise Sasu din Hurez, care de 7 ani de ḑile a părăsit cu necredință pre legiuitul ei bărbat Ioan Ioniță Sasu din Hurez, și a pribegit în lume fără a se sci ubicațiunea ei, se citează a se presenta înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral în termin de șase luni de ḑile dela publicarea acestui edict, căci la din contră procesul divorțial intentat de bărbatul ei, se va pertracta și decide și în absența ei.

Făgăraș, 25 Maiu 1886.
Oficiul protopresbiteral greco-oriental al Făgărașului ca for matrimonial de I instanță.

Iuliu Dan,
adm. prot.

Un bufet

în stil modern, de lemn mat de nuc, distins la esposiția din Budapesta cu medaila cea mare, se află de vêndare în hala de mobile a d-nei **Drexler**, strada *Cisnădiei.*

W. Connert,
măsariu.

[1322] 3—3 **Strada Gușteriței Nr. 53.**

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane, Nr. 70 Sibiiu, Joi 3/15 Iulie 1886. Anul XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de donĕ ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Iulie-Septemvre al anului 1886, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfêrșește cu ultima Iuniu 1886, a-și înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie speeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, în 2 Iuliu.

Este pusă în pressa dela noi la ordinea ḑilei autonomia Ardealului, și cu mare rêvnă se discută această cestiune de către ḑiarele deosebitelor colori politice. Se vorbesce despre Transilvania ca despre un teritoriu geografic separat în cea ce privesce industria și comerciul, în ceeace privesce cultura și desvoltarea vieței sociale, nealterându-se întru nimica unitatea politică a acestei țĕri cu Ungaria.

Se mai vorbesce apoi despre Transilvania, ca despre un teritoriu propriu separat în ceea ce privesce viața sufletească a popoarĕlor, și se susține, că în Ardeal altcum vorbesce, altcum judecă și altcum simte românul, altcum sasul, altcum secuiul, și altcum bărbații chiemați a face opinia publică ungurească.

Nu vom tăgăduì că frumoasa noastră țeară întru toate e a se privì ca un teritoriu propriu bine deosebit de celelate teritorii, din cari se compune statul nostru, și în această privință suntem de acord cu locțiitoriul comitelui suprem al comitatului Sibiiului, care a accentuat autonomia Transilvaniei din punct de vedere economic, suntem de acord cu confrații dela „Ellenzék“ din Cluș, cari fără a se atinge de unitatea politică, proclamă autonomia Transilvaniei nu numai pe terenul economic, ci și pe cel al desvoltărei culturale și sociale, — care este identic cu totala decadință materială și morală. Suntem de acord cu cei dela „Ellenzék“, căci vedem că nisuințele lor cu reuniunea de maghiarisare sunt îndreptate asupra locuitorilor din Ardeal numai, și scim și acea, ca conducĕtorii acestei reuniuni spre a-și păstra autonomia, n'au voit sĕ steie de vorbă cu reuniunea de maghiarisare din Ungaria, care și-a concentrat toate puterile în Budapesta, punênd în fruntea mișcărei reuniunea așa numită scolară, imitând pre „Schulverein“-ul nemțesc.

Dăm cuvêntul ḑiariului din Cluș și în ce privesce autonomia Transilvaniei în ruinarea nemeșilor unguri, cari pretutindinea au ajuns aproape la sapă de lemn. Suntem dispuși a le crede și aceea, că în urma persecuțiunilor de tot soiul aici în Ardeal s'a desvoltat un curent de idei „*sui generis*“ cu privire la spiritul național de care sunt pătrunse diverse pături ale populațiunei.

Și când spre pildă ni se spune, că în cutare oraș săsesc fata de sas, care mai anii trecuți vorbia cu predilecțiune limba ungurească, astăḑi însĕ „*aus Princip*“ nu voiesce sĕ o mai rostească printe buzișoarele sale; când ni se spune, că în piața dela Mureș-Oșorhein românii cari provĕd întreg orașul cu bucate, cereale, legumă și lăptării, astăḑi nu voiesc sĕ mai vorbească ungeresce, deși mai eri alaltăeri vorbiau perfect unguresce, noi o credem, și ne facem conclusiunile noastre.

Este autonomă Transilvania și pe alte terêne. Anume: În puterea autonomiei sale Transilvania se bucură de un cens propriu, după care se mĕsură îndreptățirea popoarelor la eserciarea drepturilor lor publice. În puterea autonomiei se pedepsesc copilașii de scoale și învĕțătorii nostri, dacă la escursiunile scolare ca semn al iubirei și bucuriei lor poartă pantlice cu coloare, vênăt, galben, roșu, cari altcum sunt colorile de predilecțiune ale poporului român, și le afli la toate hainele lui de sĕrbătoare.

Ḑiariul din Cluș ne spnne că în puterea autonomiei de care vorbim, s'au desvoltat aici lucruri de tot interesante. Așa servitoarea de sas din simbria sa cea neînsemnată, pune la o parte bănuț de bănuț, își cumpără apoi pantlică „schwarz-gelb,“ și sub cămașă ascunsă și-o poartă deasupra inimei. Tot el ne spune, că la nemeșul ungur românii sunt ca slugi. Acestia din simbria lor adună ban după ban și când s'a adunat o sumă de 5 fl., o trimit la Asociațiunea Transilvană pentru literatura română și cultura poporului român.

Toate acestea le spunem, după cum le-am cetit, notăm numai atâta, că ḑiariul de care e vorba, le spune spre a demonstra abisul ce domnesce între naționalitățile de aici.

Mai sunt încă asemenea puncte negre, cari caracterisează autonomele circumstanțe dela noi. Noi credem, că în puterea autonomiei s'au arondat comitatele din Ardeal așa după cum s'au arondat; în puterea autonomiei se face ciudata administrare la noi, și tot în puterea autonomiei speciale din Ardeal s'a denumit dintr'odată domnul Moldován Gergely de profesor ordinariu la universitatea din Cluș.

Despre asemenea lucruri autonome vom mai putea vorbi încă cu altă ocasiune.

Congresul național bisericesc.

Raport special al „Telegrafului Român.“

XIV Ședință dela 4 Iulie n.

Presenți toți trei prelații: archiepiscopul și metropolitul Miron Romanul, episcopul Caransebeșului Ioan Popasu și episcopul Aradului Ioan Mețian.

Ședința se deschide la 10 oare înainte de ameaḑi.

După cetirea și autenticarea protocolului ședinței premerse, presidiul presentează trei petițiuni, cari se predau comisiunii petiționare.

Dl Dr. Ioan Pop insinuă în scris o propunere, în urma căreia congresul sĕ hotărească, ca toate rapoartele consistoriului metropolitan sĕ se tipărească de cu bună vreme, astfel, încât acele sĕ se împartă între deputați spre studiare încă la începutul sesiunii.

Propunĕtoriul cere urgență. Congresul respinge cererea și propunerea se transpune comisiunii organisătoare.

La ordinea ḑilei e raportul comisiunii speciale alese în afacerea ajutoriului de stat.

Referentul acestei comisiuni părintele Z. Boiu cetesce întreg raportul comisiunii și apoi face următoarele propuneri: 1. Congresul consimte cu procederea sinodului archidiecesan, că a presentat causa la congresul național bisericesc, care în prima linie e chiemat a promova interesele metropoliei. 2. Aprețiând pașii archidiecesei, congresul alege din sinul seu o deputațiune de 9 membri, care are sĕ se pună cu guvernul în înțelegere pentru stabilirea unui

---

FOIȚA.

Din aventurile vestitului baron de Münchhausen.

Trad. de **Yff.**

(Urmare.)

III.

După ce a sfêrșit baronul cu istorisirea călĕtoriei sale în Egipet, voì sĕ se pună la odichnă, dar tocmai în momentul acesta se deșteptà earăș atențiunea cam amorțită a ascultătorilor sei, la auḑul cuvêntului harem. Toți voiau sĕ audă detaiuri despre această parte a aventurilor lui, baronul însĕ rĕmase nemișcat; dar ca totuș sĕ satisfacă încâtva rugărilor neastêmpĕrate ce i adresau prietinii, s'a învoit a schița unele momente din viața acestui ciudat popor, precum urmează.

Îndată ce am sosit din călĕtoria mea făcută în Egipet, am devenit omul de predilecție al sultanului. Măria Sa nu putè fi fără de mine și me rugà personal, ca sĕ prânḑesc și sĕ cinez în fie-care ḑi la masa dênsului. Trebue sĕ mărturisesc Dlor, că împĕratul turcilor are masa cea mai escelentă dintre toți potentații din lume, se înțelege cât pentru mâncări — deoarece bine sciut este, că profetul Mohamed a oprit credincioșilor sei vinul. De aceea dacă prânḑesci la masă turcească, trebue sĕ renunți dela plăcerea de a bea câte o dușcă bună de vin. Dar ceea-ce nu se face în public, se face destul de des în taină, și cu toate poruncile coranului, afli turci cu grămada, cari beau mai avant decât franciscanii din Germania. Măria Sa făcea și el parte dintre oamenii de ăst soi.

La dineurile aceste, — la cari participa de regulă și patriarchul general, ori cum ași ḑice muftiul „in partibus salarii“, care da binecuvêntarea și ḑicea mulțămita la începutul și sfêrșitul mesii, — ḑic, la aceste dineuri nu se pomenea nici urmă de vin. Dar după ce se ridica masa, butelia de vin îl aștepta pe Măria sa în cabinetul lui privat.

Într'una din ḑile îmi făcù stăpânitoriul un semn cu mâna, ca sĕ-l urmez. Întrăi în camera lui privată, ear el după ce încuià cu atențiune ușa, scoase o buteliă dintr'un dulap, și îmi ḑise:

— Münchhausen, eu sciu bine că voi creștinii ve pricepeți în de ale vinului. Asta-i o sticlă de Tocai, singura ce mai am și sunt convins, că Dta n'ai beut nicicând o picătură mai bună.

Cu aceste cuvinte umplu pocalul meu și al seu; ear noi le golirăm cu sete.

— Hm?, me întrebà, ce ḑici? Așa-i că-i minunat?

— Vinul e bun, rĕspunsei eu cu un aer serios, dar cu înalta permisiune a Măriei Tale, trebue sĕ 'Ți spun Prealuminate, că eu am beut un vin cu mult mai bun și anume în Viena la masa lui Carol al VI. Fulgere și trăsnete, ași fi vrut ca Prealuminăția Ta sĕ 'l fi gustat.

— Iubite Münchhausen, nu voi sĕ te supĕr, îmi reflectă dênsul, dar eu cred că nu se poate găsì un vin de Tocai mai bun decât acesta; eu am căpĕtat singura asta buteliă dela un magnat maghiar, care s'a lăudat foarte mult cu ea.

— Vorbe, Măria Ta, nimic de cât vorbe! E mare deosebire între un vin de Tocai și între alt vin de Tocai. Sĕ punem rĕmășag Prealuminăție, că eu Ve aduc în nu mai mult decât o oară, o sticlă de Tocai din pivnița împĕrătească din Viena, care va avè, ve asigur, o față cu totul alta, decât aceasta.

— Münchhausen, îmi pare că 'ți lipsesce o doagă.

— Doamne feresce; într'o oară Ve procur Prealuminăție o sticlă de Tocai din pivnița împĕratului Austriei, și anume un soi neasemĕnat mai bun, decât acreala asta.

-- Münchhausen, Münchhausen! Dta vrei sĕ'ți bați joc de mine, scii că asta nu 'mi place: eu te am cunoscut totdeauna de om cuminte, care iubesce adevĕrul, dar acum trebue sĕ cred, că la Dta minciuna trece de adevĕr.

— Ei, primesci Măria Ta rĕmășagul? De nu 'mi țîn cuvêntul, — ear Prealuminăția Ta ai putè scii că nu 's omul minciunilor, — Îți dau voie, sĕ 'mi tai capul, și capul meu nu i un obiect de șagă. Care va sĕ ḑică, eu îmi pun capul, dar Măria Ta ce rischezi?

— Bine, eu primesc. Dacă până la patru oare nu va fi sticla acì, ți se va reteza capul fără *modus vivendi* în privinţa ajutoriului de stat. 3. În această delegaţiune sĕ se aleagă: Înalt Preasfinţia Sa Metropolitul Miron Romanul, Preasfinţiile Lor episcopii Ioan Popasu dela Caransebeş şi Ioan Meţian dela Arad, Iacob Bologa, Cav. de Puşcariu, Atan. Cimponeriu, Dr. Ios. Gall, Ioan Beleş şi George Szerb.

Presidiul: Sĕ fim în clar cu îndemnul, pentru care a venit causa aici. Sĕ se cetească petitul sinodului archidiecesan către congres.

Se cetesce petitul.

I. Slavici: Nu e ceva precisat în conclusiune. Congresul nu se pronunţă de loc în cestiune, ci se caută numai un *modus vivendi.* Cum rĕmâne însĕ lucrul până la ajungerea unui *modus vivendi?* Rĕmâne conclusul sinodului sau resoluţiunea ministerială?

Z. Boiu dice, că paşii archidiecesei implicite se încuviinţează şi prin aceasta se lasă calea deschisă pentru principiul observat de biserică.

Dr. I. Gall dice, că comisiunea n'a intrat în merit, de oare-ce aceea aparţine archidiecesei; ar fi bine sĕ nu mai sulevăm alte cestiuni, congresul are de a se ocupa acì numai cu principinl încât este vătĕmată autonomia bisericii prin disposiţiunile ministrului în privinţa modului de împărţire al ajutoriului de stat.

Luându-se sub desbatere propunerile comisiunii, cea dintâi se primesce cu unanimitate.

La propunerea a II-a I. Slavici dice, că delegaţiunea n'are sĕ hotărască cestiunea, ci are sĕ pregătească lucrul, are sĕ caute un *modus vivendi* mai potrivit cu interesele noastre.

Presidiul roagă sĕ se deie delegaţiunii o îndrumare clară, ca ea sĕ scie ce sĕ facă.

E. Brote: Eu înţeleg tecstul propunerii comisiunii astfeliu, că delegaţiunea ce se va alege nu poate resolva cestiunea definitiv; aceasta o poate face numai guvernul de o parte şi de altă parte archidiecesa Fiind vorba de o mijlocire, aici nu se poate înţelege o resolvare. Îmi pare şi greşit a întreba, — precum făcuse mai nainte dl Rădulescu — că până unde se meargă delegaţiunea cu concesiunile. Ea va face cât va afla de cuviinţă, — şi pe urmă sinodul archidiecesan va decide în mod oficial şi causa se va resolva pe calea sa.

Dr. Al. Mocioni: Dacă am înţeles bine, reflectările Escelenţiei Sale se rapoartă la douĕ obiecte deosebite. Acele privesc întâi împuternicirea comisiunii, şi a doua corectitatea stilistică a propunerii. Comisiunea n'are sĕ resolveze cestiunea în mod definitiv, ci are sĕ caute un compromis între dorinţele archidiecesei şi între resoluţiunea ministrului. Congresul trebue sĕ vie în curat, că oare primesce idea fundamentală a Escelenţiei Sale, sau a comisiunii. Cu privire la stil Escelenţia Sa are dreptate, când cere sĕ se dică „pentru a pregătì resolvare etc."

Presidiul dice, că a credut, că e mai natural şi mai clar, dacă se va constata că noi, congresul avem cuvênt a ne ingera în afacerea aceasta, mai ales pentrucă s'a vătĕmat autonomia bisericei noastre. Când se tractează de astfeliu de interese generale am avea dreptul sĕ ne pronunţăm. Trebue deci sĕ ne accentuăm competenţa. În urmă trebue sĕ constatăm, că delegaţiunea are sĕ mijlocească satisfacerea intereselor archidiecesane.

V. Babeş împărtĕşesce vederile Escel. Sale; şi după ce mai vorbesc la obiect dnii Dr. Iosif Gall, I. cav. de Puşcariu şi C. Brediceanu, se primesce propunerea comisiunii, avênd însĕ — la cererea metropolitului — sĕ se numească comisiunea esmisă „deputaţiune" în loc de delegaţiune.

Cu privire la propunerea a treia relativ la persoanele ce sĕ se aleagă în această deputaţiune, părintele episcop al Aradului Ioan Meţian se scoală şi dice: Se scie că noi diecesele sufragane încă avem un ajutoriu dela stat, care însĕ nu e menit pentru ajutorarea preoţimii, ci pentru susţinerea consistoriilor. Me tem, ca nu cumva sĕ perdem şi noi acest ajutoriu prin aceea, că facem parte în o deputaţiune ce are sĕ meargă la guvern în cestiunea ajutoriului dat archidiecesei în alt chip. Eu din parte'mi m'aş ruga, ca noi (archiereii) sĕ fim dispensaţi acum odată.

Părintele episcop al Caransebeşului Ioan Popasu: Eu nu sunt de părerea asta, ci din contră dic, că noi trebue sĕ punem peptul, şi deoarece mai avem a face remonstraţiuni la guvern şi în alte cestiuni, în privinţa scoalelor, şi suntem datori a primì această însărcinare. Eu primesc a face parte din acea deputaţiune. (Lungi strigări de „sĕ trăiască" în congres şi pe galerie.)

Presidiul: Eu aşi fi de părere, că în locul ori-căruia dintre ceialalţi membri ai deputaţiunii sĕ se aleagă unul, care stă şi mai departe de Budapesta şi aşi propune pe domnul P. Truţa.

P. Truţa: Nu se poate Escelenţă, de oare-ce comisiunea a fost statorit odată principiul, ca în această deputaţiune sĕ fie, afară de metropolitul şi de cei doi episcopi, persoane, despre cari se scie, că stau aproape de Budapesta.

Congresul alege deci cu aclamaţiune în această deputaţiune pe persoanele propuse de comisiune.

La ordinea dilei vine raportul comisiunii organisătoare.

Referentul comisiunii organisătoare dl I. Bartolomeiu raportează asupra raportului presidiului delegaţiunii congresuale ddto 2 Iulie 1886 şi propune, ca acela sĕ se iee spre sciinţă. Propunerea se primesce.

Cu privire la raportul consistoriului metropolitan în privinţa regulamentului afacerilor interne, prin care consistoriul metropolitan constată, că în regulamentul din 1878 nu sunt astfeliu de defecte, cari ar cere o modificare radicală, un nou regulament, şi propune, ca regulamentul provisoriu din 1878 sĕ rĕmână în valoare, — comisiunea org. propune, ca congresul sĕ susţină conclusul congresual din 1881, însărcinându-se consistoriul metropolitan a elabora un regulament până la procsimul congres, ear regulamentul de faţă rĕmâne provisoriu în valoare până atunci.

Asupra acestei propuneri se încinge o discusiune, la care participă dnii: Zigre, cav. de Puşcariu, Babeş, Slavici şi Rădulescu. În urmă se primesce contrapropunerea domnului Zigre, conform căreia regulamentul de faţă rĕmâne în valoare, până când se va afla necesitatea de a-l modifica.

Revista politică.

„Românul" în primul seu de Vineri revine asupra broşurei lui Ludovic Mocsáry: „Câteva cuvinte în cestiunea naţionalităţilor". După ce face esposeul cuprinsului broşurei şi a ideilor lui Mocsáry, Românul se dechiară în modul următoriu:

„Noi nu putem decât sĕ ne bucurăm când vedem atâta bunăvoinţă din partea unui distins bărbat maghiar, care cu toată furtuna ce au ridicat în mijlocul conaţionalilor sĕi, primele sale încercări pentru împăcarea naţionalităţilor, totuş nu s'a abătut din calea ce a apucat. Şi suntem siguri că nici românii de peste munţi nu vor rĕmânea în reservă cu recunoscinţa lor pentru un compatriot atât de calm şi iubitoriu de adevĕr în mijlocul valurilor de maghiarisare, cari au copleşit întreaga societate maghiară.

Din nefericire însĕ glasul d-lui Mocsáry astădi n'are pentru Maghiari de cât valoarea glasului celui ce strigă în pustie. Va trebui sĕ treacă încă multă apă pe rîurile Ungariei şi Transilvaniei până când conaţionalii lui sĕ înţeleagă necesitatea bunei înţelegeri cu naţionalităţile pe base echitabile, şi tare ne temem ca nu cum-va, atunci când vor înţelege, sĕ fie prea târdiu.

„În cât privesce mijloacele prin cari d. Mocsáry crede că va putea împăca naţionalităţile, nu ne credem în drept d'a ne da cuvêntul nostru; aceasta privesce pe românii de dincolo; ale lor sunt suferinţele, ei, prin urmare, vor sci şi mai bine ce le trebuie pentru ca sĕ nu mai sufere.

„Noi numai sub raportul internaţional putem spune, că suntem în deplin acord cu d. Mocsáry când dice, că o prietenie statornică între statul unguresc şi ţĕrile vecine va fi peste putinţă câtă vreme Maghiarii nu vor căuta a trăi în bune relaţiuni cu naţionalităţile.

„La români este dicătoarea că: sângele apă nu se face, şi de aceea ori cât de mare ar fi despărţirea politică între oamenii de acelaşi neam, acestia nu vor înceta d'a se iubi între sine, d'a se bucura şi suferi împreună."

Cu datul de 7 a l. c. i se scrie jurnalului „N. fr. Presse" din Bucuresci: Adi s'au dus ministrii la Sinaia, unde sub presidiul regelui Carol s'a ţinut un consiliu ministerial. După afirmaţiunea cercurilor bineinformate s'au pus lucruri importante pe tapet, lucruri, cari stau în legătură cu evenimentele de pe peninsula balcanică şi în toiul cărora ar putea sĕ fie uşor împinsă şi România. — Circulă adecă de câtăva vreme svonul, că Rusia ar intenţiona ocuparea Bulgariei şi se afirmă, că Rusia a făcut repeţite încercări pentru de a i se permite trecerea armatelor prin România. De câteva dile se află mai mulţi oficeri mai înalţi în capitală, despre cari se afirmă, că presenţa lor stă în legătură cu unele mandate secrete. Nu se poate nega că în timpuri atât de bogate în evenimente, ca cele de adi se pot rĕspândì scirile cele mai aventurioase şi că vestile aceste au prins totdeuna rădăcini la Bucuresci, dar convocarea neamânată a consiliului ministerial în castelul de vară a regelui, numai cu o sĕptĕmână după închiderea camerei, pe timpul când toţi se pregătesc a merge la băi şi când se privesce sosit sesonul numit mort, precum şi netăgăduitul adevĕr, că se concentrează trupe în Basarabia, — arată, că lucrul are un colorit serios; şi astfeliu va fi la tot casul consult a pune pond pe aceste sciri, cari stau în legătură cu ţinuta Turciei, care nu se prea arată învoită cu desarmarea trupelor ei.

---

nici un pardon; căci însamnăţi: n'am obiceiul de a me lăsa sĕ fiu luat în rîs, nici chiar de cei mai buni prietini ai mei. Ear dacă vei îndeplinì ce ai promis, îţi dau voie sĕ iei din comorile mele atât, cât poate sĕ ducă de-odată omul cel mai tare, pe care 'l vei găsì.

— Aşa dar suntem înţeleşi. Ţîn rĕmăşagul, — îi rĕspunsei eu.

Cerui tintă şi peană şi scrisei către împĕrăteasa Maria Terezia următoriul bilet:

„Maiestatea Voastră a'ţi moştenit în calitate de erede general al imperiului, şi pivniţa fericitului Vostru părinte. Îmi permit rugarea, ca sĕ Ve înduraţi a preda aducĕtoriului acestui bilet, o sticlă de Tocai, din care am beut de atâtea-ori cu în Domnul adurmitul Vostru părinte. Folosesc ocasiunea a asigura pe Maiestatea Voastră de cel mai profund respect, pe care am onorul a Vi-l păstra, etc. etc.

Baron de Münchhausen."

Deoarece era deja la trei oare şi 5 minute, am predat biletul curieriului meu, fără a-l mai sigila. Acesta 'şi luă globurile de fer de pe picioare şi plecă direct spre Viena.

(Va urma.)

Poate sĕ moară omul de frică?

Această întrebare 'şi-o pune diariul medical englez „The Lancet", în privinţa recentului cas al unei tinere femei din Keating. Afirmativa nu pare îndoiosă, cel puţin în casul de faţă. Această tênĕră femeiă, voind sĕ sfêrşască cu viaţa, înghiţise o cantitate oare-care de praf insecticid, şi se culcà după aceea pe patul ei, unde fu găsită moartă după câteva ceasuri. O anchetă se făcù, care fu urmată de autopsie. Analisa prafului găsit în stomac, şi care nici nu era măcar digerat, demonstrà, că acel praf era cu totul inofensiv prin el însuşi, cel puţin pentru o fiinţă umană. Şi cu toate aceste tênĕra femeiă era moartă. Medicii însărcinaţi cu această afacere cred că moarta, dotată cu o imaginaţiune esaltată şi cu un temperament eminamente nervos, a trebuit sĕ moară prin sincopă, sub lovitura violentei emoţiuni ce i causà absorbirea prafului pe care 'l credea mortal.

„The Lancet" publică cu ocasiunea aceasta următoarele douĕ esemple de crudă mistificare, în cari moartea se produse de asemenea sub lovitura unei profunde temeri.

Primul esemplu este casul clasic al unui condamnat englez din secolul trecut, dat unor medici pentru a servi la o esperienţă psychologică, a cărei resultat fu moartea. Acest nenorocit fu legat solid cu curele de o masă pe care fu culcat, cu faţa în sus; fu legat la ochi, apoi i se spuse că i se va lua sânge la gât şi că se va lăsa sĕ i se scurgă tot sângele până la cea din urmă picătură.

După aceea i se făcù pe suprafaţa pelei o înţepătură neînsemnată cu vêrful unui ac de gămălie şi un sifon fu depus aproape de capul lui, ast-feliu în cât curgea pe gâtul lui un şiroiu de apă ce cădea neîntrerupt, cu un sgomot uşor, într'un casin aşedat pe scânduri. După vre o şase minute, condamnatul, convins că trebuie sĕ fi perdut o cantitate mare de sânge, murì de frică.

Al doilea esemplu este acela al unui portariu de colegiu, care 'şi atrase ura elevilor supuşi supraveghierei sale. Câţi-va din tinerii scolari puseră mâna pe dênsul, îl închiseră într'o cameră obscură şi procedară în faţa lui la un simulacru de anchetă şi de judecare. I se recapitulară toate crimele sale; conchiseră că numai moartea putè sĕ le espieze şi că această pedeapsă va fi aplicată prin decapitare. În consecinţă, căutară o sĕcure şi un drug de lemn pe care trebuia sĕ 'i aşede capul; aceste douĕ teribile instrumente fură aşedate în mijlocul salei; se anunţă condamnatului că i se lasă trei minute pentru a se căì de faptele sale şi a se împăca cu D-deu; în fine, după trecerea celor trei minute, el fu legat la ochi şi silit sĕ îngenunche, cu gâtul desfăcut, înaintea drugului, după care elevii îi loviră tare pe ceafă cu un şervet muiat în apă şi 'i diseră, rîdênd sĕ se scoale. Spre cea mai mare a lor surprindere, omul nu se mai mişcà. Îl sguduiră, i se pipăi pulsul. El era mort. Mort de frică, de sigur, sub influenţa teribilei încercări, la care fusese espus.

Mişcarea electorală în Anglia începe a se apropia de sfêrşit. Până Dumineca au fost cunoscute resultatele alegerilor din 572 cercuri electorale. Mandatele se împart astfeliu: 290 conservativi, 62 disidenţi, 148 Gladstoniani şi 72 Parneliţi. Hartington a fost ales la Rosendale cu 5399 voturi faţă cu candidatul Gladstonian, care a întrunit 3449 de voturi.

Din o corespondenţă, pe care o primesce din Paris un diariu vienez se vede, că atitudinea Franciei faţă cu cestiunile orientale aduse de curênd pe tapet tinde la aceea, ca guvernul republicei sĕ observe faţă cu Rusia o politică amicală şi simpatică, dar sĕ nu intervie în nici un chip la resolvarea diferendelor ivite în Orient. Aceasta se mai confirmă şi din altă parte, şi în special se comunică din Paris la „Cor. Pol.“, că cabinetul frances va ţinea o atitudine cu totul indiferentă în cestiunea ridicărei porto francului oraşului Batum şi că el nu are intenţiunea de a se mai unì la vr'o acţiune diplomatică în această cestiune. Aceeaşi reservă va observa cabinetul frances în cestiunea bulgară; scirea că Francia ar înclina sĕ sprigine demersurile diplomatice ale Rusiei, e cu totul lipsită de temei.

Situaţiunea în orient.

Situaţia în orientul Europei devine earăş amenintătoare Scirile, că Rusia are de gând sĕ ocupe Bulgaria se repeţesc din di în di, fără a fi desminţite. Faţă cu aceste mai vine şi ucasul ţarului, care ridică portul liber Batum, decretat ca atare prin tractatul de Berlin, — şi o ciocnire sângeroasă între turci şi muntenegreni, al căror domnitoriu a fost mai în dilele trecute la Viena şi a făcut nisce dechiaraţiuni de tot caracteristice. Bande de agenţi bulgari cutrieră Macedonia voind sĕ rescoale poporaţiunea, ear regele Sêrbiei ordonă manevre le graniţa dinspre Bulgaria a ţĕrii, la care convoacă chiar şi reservele; asemenea face şi Ţarul Alecsandru în Basarabia. În România se ţin consilii urgente de ministri, ear Bucureştii gem de oficeri superiori ruşi.

Situaţia aceasta e 'n tot casul foarte îngrigitoare, cu atât mai vêrtos, cu cât e Rusia 'n joc, care, bine sciut este, că nu prea consideră resoanele diplomaţiei europene.

Credem deci de interes a publica vederile unuia dintre cele mai rêspândite diare din România asupra acestei situaţiuni.

Eată ce scrie „Epoca“ sub titlul „Rusia şi Bulgaria“ în nrul seu de Dumineca:

Cestiunile în Orient se trăgănează, dar nu se sfêrşesc nici odată. Toată lumea scie aceasta şi evenimentele din urmă o dovedesc din nou. După desarmarea aparentă a armatei grecesci, în urma blocadei porturilor Greciei, pacea în Orient părea, pentru moment cel puţin, asigurată, acum însĕ ne vedem din nou amenintaţi de complicaţiunile cele mai grave.

Urmele mişcărei revoluţionare din Filipopoli, provocată cu atâta uşurinţă de însuşi prinţul Alecsandru, se resimt din ce în ce mai mult. Nimeni în adevĕr n'a eşit satisfăcut din ultima crisă, nici sêrbii, cari ascund cu greu amărăciunea loviturilor ce au primit, nici Grecii loviţi în demnitatea şi interesele lor, nici Turcii ruinaţi prin înarmările ce au fost siliţi sĕ facă, nici chiar Bulgarii însuşi, înşelaţi în nădejdea lor şi cari vĕd astădi, că n'au făcut toate sacrificiile de sânge şi de bani decât pentru a satisface ambiţiunile personale şi scopurile egoiste ale principelui.

Cât privesce concertul european, faptele din urmă dovedesc, că existenţa lui este foarte problematică.

Ucasul imperial care desfiinţează Batumul ca portofranc n'are în adevĕr în sine ca fapt isolat vr'o mare însemnătate, ci este mai mult credem o cestiune de ambiţiune pentru Rusia şi motivat poate de dorinţa de a da Europei tocmai acum o dovadă despre puterea sa reală. Dar ceea ce dă acestui fapt o importanţă capitală este, că lovesce într'un articol al tratatului de la Berlin.

Pentru a doua oară, dela încheierea lui, tractatul dela Berlin este fărâmat în unul din punctele sale principale. La 18 Septembre 1885, bulgarii au dat cea dintâiu lovitură prin revoluţia dela Filipopoli şi cu toată indignarea ce acest fapt a provocat la început, puterile, în contra sfaturilor Rusiei au consimţit în urmă la faptele îndeplinite. Esemplul trebue sĕ fie urmat. Era lesne de prevĕdut că o putere ca Rusia nu poate sĕ permită modificerea tractatului dela Berlin fără a desfiinţa la rêndul ei, din propria ei voinţă, acele stipulaţiuni umilitoare pentru demnitatea ei de mare putere şi păgubitoare intereselor sale, conţinute în art. 53. Ceea ce a fost permis a se face unui principe Alecsandru în tovărăşie cu radicalul Karaveloff, un imperiu ca Rusia poate sĕ-l îndeplinească fără permisiunea nimĕnui. Slăbiciunea şi gelosia puterilor este rĕspundĕtoare de cele ce se întêmplă.

Dacă rĕul s'ar mărginì însĕ numai acì, n'ar fi nici o temere că pacea va fi tulburată. Batum este departe şi nici o putere, nici chiar Anglia, n'are sĕ facă un resbel pentru menţinerea art. 53. Din nenorocire însĕ se vĕd încă multe alte puncte negre pe orizont. Faimosul ordin de di către marina din Sebastopol, unde împĕratul Alecsandru a indicat rolul măreţ ce flota de pe Marea-Neagră este chiemată de a juca de acum înainte, şi pentru care întărirea Batumului pare a fi primul pas, nominaţiunile domnilor Hitrovo şi Isvolski, cunoscuţi ca partisani ai unei politice active, la posturi diplomatice însemnate, toate acestea sunt simptome pentru noi, că Rusia se pregătesce a părăsi calea espectantă păstrată până acum, pentru a adopta o altă politică de luptă. Batumul este prima compensaţiune pentru pierderea influenţei sale în Bulgaria, dar nimeni nu va putea crede, că Rusia se va mulţămi cu aceasta.

Nu trebue sĕ perdem un adevĕr din vedere, că Bulgaria nu este numai creaţiunea Rusiei, dar că mulţumită spriginului Rusiei, ea a putut se trăiască şi sĕ se desvoalte astfeliu, încât a putut în anul 1885 sĕ se mĕsoare cu succes cu Sêrbia.

Astădi un partid în capul căruia s'a pus chiar domnitoriul ţĕrei, s'a declarat în contra Rusiei şi caută spriginul sĕu dela puteri occidentale. O putere mare însĕ nu poate primì o asemenea lovitură fără a perde din influenţa sa în afară şi înlăuntru. Rusia trebue sĕ aibă o influenţă preponderentă în Bulgaria şi vom adăoga, că credem, că chiar în interesul desvoltării liniscite a Bulgariei, această influenţă este folositoare. Pentru noi nu este îndoială că lupta între prinţul Alecsandru şi partidul radical pe deoparte şi Rusia şi partidul moderat pe de altă parte se va termina prin isbânda celui de al doilea, pentrucă el represintă elementul de pace şi de ordine.

Cât ne privesce pe noi românii, credem că n'avem nimic de temut din isbânda influenţei rusesci şi prin urmare a elementului moderat. Pentru noi nu ne convine a avea lângă graniţele noastre un focariu revoluţionariu, care astădi este încă fără însemnătate, dar care mâne sau poimâne poate devenì foarte primejdios.

Nu ne este indiferent când vedem pe vecinii nostri aruncându-se după vênturi, cari pot tulbura pacea şi ne pot împinge şi pe noi pe o cale care nu ne convine. Nu suntem în contra unei Bulgarii tari şi unite, dar cerem ca ea sĕ fie un element de pace în Orient, ear nu de disordine.

Convocare.

Onoraţii membri ai reuniunei învĕţătoresci gr. or. din tractul Făgăraşului, prin aceasta se învită a lua parte la adunarea generală tractuală, care se va ţinè la 4 Iuliu st. v. a. c., începênd la 9 oare dimineaţa, — în localitatea scoalei gr. or. conf. din Făgăraş, după următoriul:

Program.

I. Înainte de prând:

a) Raportul comitetului despre activitatea sa;

b) Critica lui Nic. Aron asupra disertaţiunei: „Originea şi problema scoalei în general şi în special problema scoalei poporale de I. Capĕtă;

c) Mĕsurile metrice în scoalele poporale, predate de Ioan Capĕtă;

d) Critica lui Spiridon Mardan asupra disertaţiunei: „Din însuşirile învĕţătoriului relative la ţînerea unei discipline bune în scoala poporală de Nic. Ludu.

II. După prând:

a) Continuarea din mĕsurile metrice şi în special tractarea „metrului“ ca basă a mĕsurilor metrice, în mod practic, de Nic. T. Pop;

b) Eventuale propuneri;

c) Rapoartele casariului despre starea cassei despărţămêntului tractual şi încasarea tacselor restante;

d) Duet, esecutat de învĕţătorii G. Tatlan şi Nic. Ludu, în scop de a se prefecţiona membrii acestui despărţămênt şi în cânt.

Făgăraş, 20 Iuniu v. 1886.

Georgiu Dobrin,
v. preşedinte.

Nicolau Şoldea,
notariu.

Varietăţi.

* (Esamenele de cualificaţiune învĕţătoresci) ale învĕţătorilor români gr. or. din Transilvania s'au început Marţi în 1/13 a l. c. în Sibiiu. Numĕrul celor ce au concurat şi s'au presentat în ăst-an la acest esamen este mai mare, ca în ori care an de până acum, fiind de 142. Marţi a fost esamenul scripturistic. Tema română a fost: „Cum trebue sĕ fie învĕţătoriul bun? (Însuşirile lui)“. Din limba maghiară s'a dat temă liberă de concept în unguresce. Ieri s'a început esamenul oral.

* (Necrolog.) Subscrisul cu inima frântă de durere anunţă moartea preaiubitei sale soţie **Aurora** născută **Caracioni,** care după lungi şi grele suferinţe a reposat astădi la 1 oară d. a. în al 23-lea an al etăţii, şi în al doilea an al fericitei vieţi conjugale. Rĕmăşiţele pămêntesci ale mult regretatei defuncte se vor depune spre vecinică odichnă, din locuinţa aflătoare în suburbiul Maiere, strada Lebedei Nrul 49, Vineri în 9 Iulie n. la 4 oare după a. după ritul gr. ort. în cimiteriul din cetatea Timişoarei. — Fie-i ţĕrîna uşoară şi memoria neuitată!

Timişoara, în 8 Iuliu c. n. 1886.

Teodor V Păcăţian,
redactor.

* (Societatea fabricanţilor de spirturi din Ungaria) a adresat o plângere Ministeriului competinte de starea industriei spirturilor în Ungaria şi dice între altele:

„România n'a fost o ţară de esport pentru spirt, ci 'şi trăgea o parte din materialul trebuincios în special prin import din Austro-Ungaria. Totuş, dela punerea în aplicare a legei din Aprilie 1885, după care tacsa de mai nainte a spirtului fu ridicată la 40 lei şi s'a stabilit pentru esportul de spirt o restituire a tacsei în sumă de 65 lei, creându-se astfel un premiu direct de esport de 25 lei, s'a schimbat cu totul starea esportului în favoarea României. În anul 1885 nici nu se simţea încă concurenţa României în Triest, tot spirtul român trimes acolo s'a urcat la cifra de 1900 hectolitri, dar de atunci încoace importul de spirt român la Triest devine din di în di mai mare şi a ajuns deja, din Ianuariu până la Maiu 1886, la cifra de 5000 hectolitri, şi sporì necurmat astfel, încât numai în luna Iuniu fu de 4000 hectolitri, vêndêndu-se marfa pe loc sau fiind încă pe drum, şi făcêndu-se comande până în lunile de toamnă.

„Industria ungară de spirt, precum şi cea austriacă, au suferit prin aceasta o mare jicnire, şi dacă nu se va pune repede şi cu energie un capĕt acestor împrejurări, apoi nici sĕ nu ne mai gândim la o reînviare a industriei spirtului, care a cădut atât..... Tocmai aplicarea tarifului vamal asupra porumbului român a sporit producţiunea de acolo, şi o va mai spori încă. Susţinută de enormele premie de esport, represaliile la cari am ţintit prin tacsa vamală asupra porumbului sunt departe de a fi o sarcină pentru România, ba încă au adus un îndoit desavantagiu şi foarte simţitoriu pentru Austro-Ungaria. O adevĕrată represalie, şi care ar jicni adênc pe România şi ar fi în acelaşi timp spre folosul industriei austro-ungare de spirt, ar fi aceea, ca şi noi sĕ ridicăm într'un chip simţitoriu premiele de spirt pentru un an, şi încă în astfel de chip, ca sĕ se adaoge tacsa vamală asupra rachiului şi prin aceasta sĕ se creeze un fond pentru premiele de esport, făcênd astfel de prisos intervenirea Statului şi punêndu-l în acelaşi timp în posiţiune d'a sprigini într'un chip puternic esportul spirtului. De asemenea interdicerea spirtului român în franco-porturile Triest şi Fiume sau lovirea lui c'o tacsă de 10 florini corespundĕtoare cu premiul român de esport, ar fi un mijloc nimerit d'a lovi cu asprime pe România, şi prin aceste mijloace de rĕsboiu s'ar ajunge eventual a se înţelege mai curênd cu România.“

* (Negociările pentru reînoirea convenţiunei comerciale a României cu Rusia) stau astfel: La propunerile guvernului rus, guvernul român a rĕspuns, că convenţiunea espirată cu Austro-Ungaria fiind basa convenţiunei cu Rusia, guvernul român va trata mărfurile ruse întocmai ca pe cele Austro-Ungare. Resultatul acestei situaţiuni va fi, că Rusia, după câte se crede, va proceda faţă cu România intocmai ca şi Francia anul trecut şi Austro-Ungaria acum.

* (Turişti nenorociţi.) Dela 24 c. se telegrafiază despre comitele Pallavicini şi tovarăşii sei, cari au dispărut în munţii despre Tirol, că mai mulţi oameni îi caută, dar fără sĕ le fi putut da de urmă. Căutarea este foarte grea din causa viscolului şi a zăpedii. Sunt dile, în cari nu poate cine va ieşi din bordeiu. Se bănuesce că Pallavicini a voit sĕ se urce pe muntele Glockner în partea cea mai periculoasă, unde poate sĕ se fi prăvălit troieni de zăpadă, îngropându-i pe toţi de vii. S'au mai trimis oameni la faţa locului, luându-se şi cânele călăuzului Rabesosier dispărut, că poate va da de urma stăpânului seu. Contele Anton Pallavicini tatăl, cu rudele celorlalţi dispăruţi sunt în munţi, aşteptând resultatul căutărilor şi a lucrărilor. Trebue sĕ se lucreze cu luare aminte, câci lavinele de zăpadă pun în pericol viaţa oamenilor.

Agenţia Havas a adus în urmă scirea, că s'au găsit cadavrele celor patru turişti.

* (Inaugurarea statuei lui Lamartine la Paris.) La 6 Iulie s'a inaugurat la Paris statua lui Lamartine, ridicată pe squarul Lamartine, în al 16-lea arondisment, nu departe de villa pe care marele poet a locuit-o mult timp. Subscripţiunea pentru ridicarea acestei statue datează dela moartea lui Lamartin, 1869. Ea produsese 30,000 franci strînşi de către d-nii Girardin, Gibiat şi Jenty. După moartea dlor Girardin și Gibiat, dl Jenty încredinţà dlui Marquet de Vasselot esecutarea statuei. Dl Jenty murind și el, lăsà dlui Emile Olivier grija de a duce opera la bun sfêrșit. D. E. Olivier se încunjură cu un comitet care refuză maqueta d-lui de Vasselot; dar acest din urmă se adresă tribunalelor, cari îi dădură câștig de causă, şi el execută statua care s'a inaugurat acum. În acest timp subscripţia fiind insuficientă, ministeriul artelor frumoase veni în ajutoriu cu o subvenţiune de 1500 franci. D. Marquet de Vasselot a înfăţișat pe Lamartine şeḑênd, cu picioarele încrucişate, cu capul uşor plecat. E îmbrăcat cu o redingotă cu guler nalt, moda din 1830. E Lamartine la patruḑeci de ani. Avênd faţa de o frumuseţe aristocratică și espresia de o gravitate dulce; sub fotoliul sĕu se află culcat un iepure cu capul întins pe labe. Soclul pe care e aşeḑată statua nu e încă terminat. Construit din piatră dură de Lorena, el e format numai din trei bucăţi: una la basă, a doua formând corpul monumentului propriu ḑis şi a treia servind de razăm statuei. Înălţimea acestui soclu, este de 1 m. 70 cm. Din cele patru părţi una e terminată, acea din faţă. Ea poartă, tăiat în relief, chiar în piatră însuși, această simplă inscripţiune: *A. Lamartine.* Inaugurarea s'a făcut cu mare pompă. Au vorbit dnii Marmottan, care în numele comitetului a predat orașului Paris această statuă „destinată a consacra amintirea unuia din cei mai ilustri copii ai Franciei;“ dnul Floquet, care „ca simplu cetăţean a salutat memoria unuia din cei mai mari cetăţeni ai patriei sale;“ dl Goblet, în numele guvernului; dl Arsène Houssaye în numele comitetului statuei; şi dl Jules Clareties în numele societăţei oamenilor de litere.

* (Antichităţi din România.) — *V. Mehedinţului* spune că sĕptĕmâna trecută s'a găsit pe strada Calomfirescu spre miaḑă-noapte de orașul Severin un sarcofagiu în care a fost *un lanţ de aur* bine lucrat, avênd un aspect ca şi când ar fi fost nou, în lungimea de 25 centimetri; *O pereche cercei tot de aur* de o formă cu totul curioasă, tot d'un aspect nou; *o piesă de aur ruginită* cu oare care litere indescifrabile pe ambele părţi, în mărimea unui ban de 10; *o altă piesă mică în forma unei parale vechi* la o parte cu o mică gaură ear la alta făcută în forma inimei, creḑêndu-se a fi fost legată de mijlocul lanţului. Lanţul a servit pentru legarea toartelor (cerceilor). Tot înlăuntrul cosciugului s'a găsit și *un ac de argint în lungime de 15 centim.*, la un capĕt ascuţit și la altul mai gros. Înlăuntrul sarcofagiului erau osemintele unui mort, care avea capul spre rĕsărit; mânile încrucișate peste pept de o înălţime naturală a unui om; acul era înfipt între coaste în partea despre inimă. (Tradiţiunea spune, că în vechime se înfigea în inima morţilor câte un fier ascuţit în forma unui fus, ca mortul sĕ nu se facă strigoiu). Cosciugul este bine făcut, avea un aspect destul de vechiu și proba că este din timpurile vechi, este, că pe margine prezintă oare-care caractere romane; însĕ trebue sĕ fie foarte posterior cimitirelor romane găsite altă dată împrejurul Severinului. Sarcofagiul s'a dispus a se transporta în grădina publică.

* (O universitate pentru fete.) Corespondentul din Londra al foii „Neue Freie Presse“ scrie de la 19 Iunie: Eri după ameaḑi în presenţa mai multor principi și princese, a archiepiscopului de Canterbury şi o mulţime de lume din toate clasele, regina a deschis așa numitul *College Royal Holloway* de curênd zidit lângă Egham, un orășel între Londra și Windsor. Puţini sunt sĕ nu cunoască numele lui Holloway. El preparase niște hapuri și o alifie, declarând-o de infailibil vindecătoare pentru o mulţime de suferinţe și pe care a anunţat-o mulţi ani prin ḑiare. Această inserţie a costat sute de mii lire sterlinge și Holloway poate fi privit de întemeetoriul sau descoperitoriul inserării sistematice. El a și cules roade strălucite. A devenit mare milionariu. Spre sfîrșitul ḑilelor sale s'a hotărît sĕ consacre la scopuri de bine-facere o parte din colosala sa avere. Încă fiind în viaţă a zidit, aproape de Windsor, un *sanatorium* pentru femei cu mintea slabă; acest spital 'l-a costat aproape 250 mii lire sterlinge sau 6,250,000 franci. El era pătruns de idea, că educaţia și instrucţia fetelor nu trebue sĕ remâe mai pre jos de a băieţilor și a tinerilor dela universitate și de aceea și-a format planul sĕ întemeeze o universitate numai pentru fete, care sĕ nu fie mai pre jos de nici o instituţie de învĕţământ din Anglia.

Spre acest scop a întreprins mai întâi, cu un architect în timp de mai mulţi ani, călĕtorii prin toată Europa, spre a studia universităţile și alte scoale superioare. Întorcênduse în Anglia Holloway a procedat imediat la realisarea ideii sale. Planurile se făcură și fură aprobate de dênsul; s'a ales un comitet de bărbaţi influenţi pentru supraveghierea lucrărilor ce se începură. Într'aceea Holloway muri și moștenitorii sei aveau misiunea sĕ continue opera ce s'a terminat eri și s'a înaugurat în numele reginei. *Royal Holloway College* va avea loc pentru 250 până la 400 studioase. Fiecare fată va avea un iatac şi o cameră de lucru; câte șase împreună vor avea un salon comun. Acest edificiu colosal, lung ca da 50 stânjini și tot cam așa de lat, are preste o mie camere, o biblioteca minunată, saloane mari, o galerie de tablouri, o biserică frumoasă, cabinete chimice, și de istorie naturală, înzestrate cu toate necesariile; laboratorie, halle de gimnastică și basinuri de înotat. Grădina împrejurul universității este colosală și admirabilă; iluminaţia electrică, bucătăria, totul e perfect. Chieltuieli s'au făcut aproape de un milion lire sterlinge sau 25 milioane franci. Disposiţia, ca la această universitate sĕ propue numai dame, va întimpina la început mari dificultăţi, dar idea lui Holloway a fost mare și dărnicia lui strălucită, neîntrecută.

* (În scoală.) — Profesorul, voind sĕ aducă în confusiune pe un leneș, după ce 'i spune că *învĕţ* e timpul present, *am învĕţat* trecut, și *voiu învĕţa* viitor, îl întreabă:

— Dar a *învĕţa* ce timp e?

— Timp perdut, domnule profesor.

Loterie.

Mercuri în 14 Iulie n. 1886.

Brünn: **41 80 24 60 79**

Bursa de Viena și Pesta.

Din 13 Iuliu n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung de 6°/₀	—.—	—.—
Renta de aur austriacă	118 80	105.75
Renta de aur ung. de 4°/₀	105.90	105.80
Renta ung. de hârtie	95.20	95.10
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer oriental ung.	113.—	112.—
Obligaţiuni ung. de rescumpĕrarea ḑecimei de vin	100.—	100.—
Obligaţiuni urbariale transilvane	114 40	114.25
Sorţde regularea Tisei	125.60	125.50
Sorţi ungu eşti cu premii	121.—	121.—
Acţiuni de bancă austro-ung	870.—	874.—
Acţiuni de bancă de credit ung.	305.25	306 —
Galbin	5.94	5.93
Napoleon	10 01¹/₂	10 —
London pe (poliţă de trei luni)	126.25	126.45
100 marce nemţeşt	62 25	62 —

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	7.29	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.40	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	5.58	1.28
	—	7.03	8.30	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.14	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.24	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	9.41	2.34
Rév	—	8.54	10.19	3.18
Bratca	—	—	11.38	3.41
Bucia	—	—	12.18	4.01
Ciucia	—	8.58	12.54	4.26
Huiedin	—	9.28	1.47	5.08
Stana	—	—	3.11	5.27
Aghireş	—	—	3.40	5.50
Ghîrbou	—	—	4.15	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.36	6.24
Cluș	—	10.28	4.58	6.43
	10.45	—	5.26	7.03
Apahida	10.14	—	—	7.26
Ghiriș	1.06	—	—	8.54
Cucerdea	2.01	—	—	9.43
Uioara	2.10	—	—	9.51
Vinţul de sus	2.19	—	—	9.58
Aiud	2.33	—	—	10.24
Teiuș	3.35	—	—	10.59
Crăciunel	4.09	—	—	11.28
Blaş	4.20	—	—	11.44
Micăsasa	5.80	—	—	12.18
Copşa mică	5.45	—	—	1.01
Mediaş	6.06	-	—	1.22
Elisabetopole	6.45	—	—	1.56
Sighişoara	7.40	—	—	2.44
Haşfalĕu	8.07	—	—	3.02
Homorod	10.05	—	—	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	6.03
Feldioara	12.14	—	—	6.35
Brașov	1.09	—	—	7.14
	1.55	5.45	—	—
Timiş	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiş	—	9.56	1.45	—
Braşov	—	10.29	2.32	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Haşfalĕu	10.10	—	7.37	—
Sighişoara	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaş	11.54	—	9.43	—
Copșa mică	12 12	—	10.02	—
	12.37	—	10.30	—
Micăsasa	12.56	—	10.50	—
Blaş	1.30	—	11.34	—
Crăciunel	1.45	—	11 52	—
Teiuş	2.34	—	12.41	—
Aiud	2.55	—	1.12	—
Vinţul de sus	3.17	—	1.42	—
Uioara	3.24	—	1.51	—
Cucerdea	3.36	—	2.15	—
Ghiriș	4.11	—	3.12	—
Apahida	5.36	—	4.59	—
Cluș	5.56	--	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	.52	6.21	—	8.34
Ghîrbou	7.08	—	—	8.59
Aghire	7 23	—	—	9.56
Stana	7.50	—	—	10.16
Huiedin	8.12	7.14	—	11.04
Ciucia	8.52	7.43	—	12.17
Bucia	9.10	—	—	12.47
Bratca	9 29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.45
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.08	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.—	12.10
Budapesta	—	8.20	8.—
Szolnok	—	11.20	12.—
Arad	—	4.10	5.55
	7.04	4.30	6.05
Glogovaţ	7;22	4.43	6.19
Gyorok	7.58	5.08	6.46
Pauliş	8.17	5.21	7.—
Radna-Lipova	8.36	5.40	7.23
Conop	—	6.07	7.51
Bêrzava	—	6.26	8.10
Soborşin	—	7.14	8.58
Zam	—	7.44	9.28
Gurasada	—	8.12	9.56
Ilia	—	8.29	10.17
Branicîca	—	8.48	10.38
Deva	—	9.13	11.05
Simeria (Piski)	—	9.53	11.55
Orĕştia	—	10.23	12.24
Şibot	—	10.46	12.53
Vinţul de jos	—	11.14	1.22
Alba-Iulia	—	11.41	1.41
Teiuș	—	12.14	2.24

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.09	3.45	—
Alba-Iulia	11.57	4.26	—
Vinţul de jos	12.20	4.46	—
Şibot	12.54	5.13	—
Orĕştia	1.27	5.37	—
Simeria (Piski)	2.31	6.30	—
Deva	2.52	6.49	—
Branicîca	3.23	7.14	—
Ilia	3.55	7.39	—
Gurasada	4.08	7.51	—
Zam	4.44	8.21	—
Soborşin	5.30	8.59	—
Bêrzava	6.25	9.43	—
Conop	6.46	10.02	—
Radna-Lipova	7.28	10.36	6.12
Pauliş	7.43	10.50	6.32
Gyorok	7.59	11.05	6.53
Glogovaţ	8.28	11.31	7.28
Arad	8.42	11.45	7.45
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	12.09	2.41
Streiu	12.46	3.25
Haţeg	1.85	4.17
Pui	2.26	5.10
Crivadia	3.13	5.58
Baniţa	3.51	6.40
Petroşeni	4.23	7.12

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	8.18
Aradul nou	6.33	8.32
Németh-Sàgh	6.58	8.51
Vinga	7.29	9.07
Orczifalva	7.55	9.20
Merczifalva	8.14	9.32
Timişoara	9.08	10.09

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.55	10.—
Baniţa	7.36	10.38
Crivadia	8.18	11.15
Pui	9.02	11.55
Haţeg	9.43	12.32
Streiu	10.34	1.15
Simeria	11.13	1.46

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copșa mică—Sibiiu

Copşa mică	—	5.50	1.11
Şeica mare	—	6.52	1.34
Loamneş	—	7.18	2.06
Ocna	8.27	7.03	2.32
Sibiiu	9.—	7.38	2.52

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	3.—	8.12	10.25
Ocna	3.34	8.36	10.45
Loamneş	—	9.01	11.08
Şeica mare	—	9.29	11.32
Copşa mică	—	9.52	11.52

Cucerdea—Oșorheiu - Reghinul-săs.

Cucerdea	2.30	10.00	4.05
Cheţa	3.03	10.30	4.35
Luduş	3.27	10.51	4.56
M. Bogat	3.37	11.—	5.06
Cipeu-Iernut	4.21	11.37	5.43
Kerelő-Sz.-Pál	4.38	11.57	5.58
Nireşteu	5.05	12.15	6.21
Oşorheiu	5.25	12.34	6.30
	5.55	1.04	—
Reghinul-săs.	7.54	3.06	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.31	—	6.10
Oşorheiu	6.20	—	8.—
	6.40	12.35	10.30
Nireşteu	6.59	12.45	10.52
Kerelő-Sz.-Pál	7.22	1.17	11.16
Cipeu-Iernut	7 43	1.38	11.42
M. Bogat	8.13	2.08	12.16
Luduş	8.26	2.21	12.31
Cheţa	8.42	2.37	12.48
Cucerdea	9.10	3.05	1.20

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.16
Cernea	2.37
Uniedoara	3.06

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriș — Turda

Ghiriş	9.24	4.41
Turda	9.45	5.08

Turda — Ghiriș

Turda	7.56	3·18
Ghiriş	8.21	3.39

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 71 Sibiiu, Sâmbătă 5/17 Iulie 1886. **Anul XXXIV.**

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumeraţiune nouă
la
„Telegraful Român"

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Iulie-Septemvre al anului 1886, cu preţul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumeraţiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignaţiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, şi eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atenţiunea on. domni abonaţi, al căror abonament se sfêrşeşte cu ultima Iuniu 1886, a-şi înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie speeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român" în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espediţiune se face prin lipirea unei făşii de adresă dela abonamentul ultim.

Congresul naţional bisericesc.

Raport special al „Telegrafului Român."

XV Şedinţă dela 5 Iulie n.

Presenţi toţi trei prelaţii: archiepiscopul şi metropolitul Miron Romanul, episcopul Caransebeşului Ioan Popasu şi episcopul Aradului Ioan Meţian.

Şedinţa se deschide la 9 oare înainte de ameaḑi.

După autenticarea protocolului şedinţei premerse, dnul N. Cristea face în scris următoarea propunere:

„Biserica ortodocsă creştină, al cărei scop a fost totdeauna a face fericiţi pe creştinii de sub scutul aripilor ei, a fost dela început condusă de principiul, că scopul ei sublim numai atunci este cu putinţă a-'l ajunge, când cei-ce au luat asupră'şi sântul oficiu de a pregătì pentru fericire, vor fi puşi în posiţiune de a representa lumina cea adevĕrată înaintea oamenilor.

„Din acest motiv purceḑênd, biserica ortodocsă creştină a şi pretins dela feţele bisericesci cu rigoare, ca vieaţa lor sĕ fie model nu numai în biserică, ci şi în stat şi în societate.

„Cât pentru biserică şi stat, vederile bisericii ortodocse creştine, conform cărora s'au regulat datorinţele feţelor bisericesci, au rĕmas nestrămutate: predicatori ai cuvêntului şi administratori ai tainelor, credincioşi stăpânilor, căci după apostolul Pavel, toate vin dela Dumneḑeu. Cât pentru posiţiunea socială însĕ, anumit în aceea-ce privesce căsătoria lor, biserica ortodocsă creştină a regulat-o ţinênd cont şi de împregiurările şi necesităţile timpurilor.

„Căci pe când în secolii cei dintâi ai creştinătăţii s'a ḑis: Se cade episcopului sĕ fie al unei muieri bărbat ……, casa sa binechivernisându-'şi, feciori avênd ascultători cu toată cucernicia (I epist. cătră Timoteiu c. 3, v. 2, 4, şi 5.), Episcopul ori presbiterul ori diaconul muierea sa sĕ nu o lapede sub cuvênt de evlavie, ear de o va lăpĕda, sĕ se lipsească de împărtĕşirea bisericească, şi de va persevera, sĕ se depună (Can. Apost. 5). În secolul al şeptelea căsătoria se opresce şi episcopilor din Africa, celor din urmă episcopi, cari mai erau căsătoriţi (can. 12 al sinodului ecum.) ear presbiterii şi diaconii încă şi în secolul al patrulea au fost reduşi la o căsătosie.

„Deci:

„Considerând, că biserica ortodocsă creştină în punctul căsătoriei feţelor bisericesci, în decursul timpurilor, a ţinut cont de împregiurări şi necesităţi;

„Considerând, că după-cum se vede din can. 12 al sinodului ecumenic VI sfinţii părinţi variaţiunile atinse în urmă privitoare la căsătoria feţelor bisericesci, nu le-au ţinut, că ar fi „spre stricarea sau surparea celor legiuite de Apostoli;"

„Considerând de altă parte, că fiind căsătoria o taină sântă, recunoscută de biserică ca aşeḑământ dumneḑeesc, nu poate venì, precum nu vin nici alte taine, cari se repeţesc, în nici o contradicţiune cu taina preoţiei şi dacă cineva o ar primì şi după taina preoţiei;

„Considerând mai departe, că feţele bisericesci, supuse fiind prin admiterea la o căsătorie greutăţilor familiare, nu scapă de dênsele intrând în statul vĕduviei, ci în multe casuri acele greutăţi se sporesc;

„Considerând în fine, că statul vĕduviei în unele casuri deschide calea la suspectări şi la situaţiuni compromiţĕtoare, cari nu numai că compromit, dar dau şi prilegiu la sminteală şi la promovarea imoralităţii, congresul sĕ decidă:

„1. Preaveneratul sinod archiereesc al metropoliei noastre este rugat a lua cestiunea căsătoriei feţelor bisericesci, întrucât aceste nu sunt legate prin vre-un vot special, în deosebită consideraţiune, şi a găsì modalitatea corespunḑĕtoare, prin care restricţiunea căsătoriei sĕ fie înlăturată şi feţele bisericesci, fără de a perde dreptul la funcţiune, sĕ se poată împărtĕşì de beneficiul tainei căsătoriei, ca şi ceialalţi creştin ai bisericii noastre ortodocse creştine.

„2. Hotărîrea ce Preaveneratul Sinod archiereesc o va lua în cestiunea aceasta, sĕ o comunice congresului celui mai de aproape."

Această propunere se predă comisiunii bisericesci.

La ordinea ḑilei urmează raportul comisiunei scolare.

Referentul acestei comisiuni dl N. Zigrea raportează asupra representaţiunilor consistoriilor eparchiale *în privinţa rescriptului ministrului de culte* şi instrucţiune publică ddto 13 Iulie 1885 Nr. 21.120, care cu alterarea autonomiei bisericei noastre, dispune *ca toate causele disciplinare ale învĕţătorilor noştri confesionali*, cari s'ar termina cu destituirea acelora — înainte de executarea sentenţei finale *sĕ fie supuse revisuirii şi aprobării ministeriale.*

Comisiunea scolară face în această privinţă următoarea *propunere*:

„Considerând, că prin această disposiţiune ministerială în deciderea afacerilor judiciale ale învĕţătorilor nostri confesionali ministrul de culte şi instrucţiune publică se institue pe sine în biserica noastră autonomă de instanţă judiciară supremă, prin ceea-ce de-o parte este vătĕmată autonomia bisericei recunoscută şi garantată în articolul de lege IX din 1868 şi pe basa aceluia în statutul organic provĕḑut cu sancţionarea altissimă, unde atât în clausula de sancţiune, cât şi în punctele I şi VI ale disposiţiunilor generale este deplin garantată autonomia şi precis reservată jurisdicţiunea independentă a bisericei noastre în toate afacerile judiciare bisericesci şi scolare; considerând mai departe, că după § 158 din legea fundamentală „Statutul organic" în biserica noastră autonomă, organul suprem judecătoresc este consistoriul metropolitan — ear' după §§ 131 şi 197 din statutul organic forurile judecătoresci instituite pentru deciderea causelor disciplinare în contra învĕţătorilor nostri confesionali sunt consistoriile eparchiale şi consistoriul metropolitan, acesta în instanţa ultimă pentru deciderea finală a acelora;

„În fine considerând, că § 138 din articolul de lege 38 din 1868, pe care se basează ministrul în rescriptul seu, regulează numai afacerile judiciale ale învĕţătorilor comunali şi de stat, ear în privinţa deciderii causelor disciplinare ale învĕţătorilor nostri confesionali nici după disposiţiunile legii ţerii de instrucţiune, dar nici după clausula de sancţiune a statutului organic de fel nu se rapoartă şi nu se

FOIŢA.

Din aventurile vestitului baron de Münchhausen.

Trad. de **Yff.**

(Urmare.)

III.

Eu şi sultanul ne-am aşeḑat la masă şi aşteptând după sticla împĕrătesei Marie Terezie, golirăm încetul cu 'ncetul şi restul ce mai rĕmase în butelia sultanului. Orologiul bătù trei şi un sfert, trei şi jumĕtate, trei şi trei sferturi, — ear curierul nu mai sosea. Mărturisesc sincer că nu me prea simţam aşa de bine, cu atât mai vêrtos, cu cât vedeam pe sultanul privind adese către peteaua clopoţelului, par' că voia sĕ chieme deja pe călăul. El îmi permise sĕ merg puţin în grădină, ca sĕ respir aer proaspĕt, dar 2 eunuchi me urmau pas de pas, ca nu cumva s'o iau la sănătoasa. Arĕtătoriul semnala 5 minute înainte de patru: drept sĕ ve spun me prinseră fiori de moarte. În starea aceasta penibilă trimisei după servitoriul meu Aude-bine şi după vênătoriul. Dênşii yeniră îndată: Aude-bine se puse cu urechea la pământ şi ascultà că nu'l aude oare venind pe fugariul meu. Spre cea mai mare desperare a mea 'mi spune, că doarme departe de acì şi horcăe adânc. Dar abia ce auḑì vênătoriul meu, se suie iute pe o terasă mai înaltă, se ridică pe vîrful degetelor ca sĕ vadă mai bine, şi strigà: Cu adevĕrat îl vĕd pe leneosul, zace la umbra unui stejariu în apropiere de Belgradul Sèrbiei cu sticla lângă dênsul. Staţi puţin că 'ndată 'l trezesc.

Cu aceste cuvinte puse puşca la umĕr, ochì, şi sloboḑì o 'mpuşcătură tocmai în copacul sub care zăcea durmind curierul meu. De-odată căḑù o grindină de ghindă, cloambe şi frunḑe pe cel adâncit în somn, şi de frică sĕ nu fi durmit prea mult, 'şi-a iuţit paşii astfeliu, încât la trei oare 59 minute şi ½ sta deja cu butelia plină şi cu un bilet autograf al împĕrătesei Marie Teresie în antişambra sultanului.

Acesta luà sticla şi beù cu o plăcere, care nu se poate descrie.

— Münchhausen, grăì marele gurmand, cred că nu te vei supĕra dacă 'mi voi ţinea sticla 'ntreagă pentru mine. Dta ai mai multă trecere la Viena decât mine şi 'ţi vei putea mai uşor acuira o altă sticlă.

Cu aceste cuvinte închise sticla 'n dulap, bàgà cheia 'n busunariu şi chiemà pe camerariul seu.

— Trebue sĕ'mi plătesc rĕmăşagul, ḑise. Apoi întorcênduse spre camerariul, îi ḑise:

— Auḑi, sĕ laşi amicului meu Münchhausen sĕ ducă atâta aur, mărgele şi giuvaere, câte va putè duce cu sine omul cel mai tare. Cară-te!

Camerariul se închină păn' la pământ înaintea dlui seu, în vreme ce eu îmi luam în modul cel mai cordial ḑiuă bună dela acesta.

Ve puteţi închipuì că n'am stat nici un moment pe gânduri, de a esploata porunca sultanului în favorul meu; chiemai pe Strîmbă-lemne al meu, care aduse o funie mare de cânepă; cu el am plecat apoi la tesaurariul sultanului. Ve pot asigura că după ce am ieşit, n'au prea rĕmas multe după noi. Foarte iritat am mers cu câştigul meu păn la port, luai corabia cea mai mare ce am putut afla, ridicai ancorele şi p'acì ţi-i drumul, ca sĕ 'mi scap avuţiile şi ca sĕ nu pat vr'o nenorocire.

De ce m'am temut, s'a şi întêmplat. Camerariul lăsà uşele tesaurariului deschise — n'avea înţeles sĕ le mai încuie — şi fuga la sultanul, spunêndu-i în ce chip am abusat de marinimia lui. Ca un trăsnet l-a atins scirea pe sultanul şi acum se căia, cam târḑiu pentru nesocotinţa sa. Degrabă a dat straşnică poruncă admiralului seu, sĕ me urmărească momentan cu flota întreagă turcească, şi prinḑêndume sĕ îmi arete, cum aveam a înţelege rĕmăşagul. Eram numai cu două mile înainte, şi când am vĕḑut întreaga flotă turcească apropiindu-se cu vêslele întinse tot mai mult şi mai mult de mine, mărturisc, că poate aplica; — din aceste consideraţiuni, congresul constatând, că prin rescriptul ministerial sus-amintit e alterată autonomia bisericei noastre în afacerile judiciale învĕţătoresci, — *îndrumă pe consistoriul metropolitan, ca prin o remonstraţiune în numele bisericii întregei metropolii pe basa motivelor expuse sĕ roage cu urgenţă pe ministrul de culte şi instrucţiune publică, spre a-'şi revoca rescriptul sus-citat şi sĕ încunoscinţeze despre aceea şi pe organele sale subalterne.*

Faţă cu propunerea comisiunii Dr. I. Gall propune:

„Congresul desbătênd causa află din partea sa, că acea dispoşiţiune a ordinaţiunii ministeriale ddto 13 Iulie 1885 nr. 21.120, în care se pretinde, ca sentenţele aduse de consistoriu, prin cari se enunţă destituirea unui învĕţătoriu confesional din postul seu, sĕ se subştearnă înainte de expedare şi executare ministrului reg. ung. de culte şi instrucţiune publică spre întărire, stă în contradicere cu dispoşiţiunile cuprinse în capit. III din articlul de lege XXXVIII din 1868 şi cu §§ 131 şi 197 din statutul organic, ba chiar şi cu ordinaţiunea disciplinară din 13 Ianuarie 1880 Nr. 32.225 şi considerând, că § 138 nin art de lege XXXVIII—1868, la care se face provocare în ordinaţiunea ministerială ddto 13 Iulie 1885 Mr. 21.120 privesce apriat numai învĕţătorii comunali şi de stat, ear nu pe cei confesionali, — din aceste consideraţiuni: Consistoriul metropolitan se însărcinează a se adresa prin o representaţiune către Înaltul ministeriu de culte şi instrucţiune publică pentru schimbarea dispoşiţiunii expuse în această ordinaţiune ministerială amĕsurat citatei legi XXXVIII din 1868 şi stat. organic."

Dl Cor. Bredicean, face din nou propunerea, pe care a făcut-o în şedinţa a XIII dela 3 Iulie şi pe care am reprodus-o în raportul respectiv.

La propunerea comisiunii dl C. Rădulescu face următoriul adaus: Remonstraţiunea o va preda d-lui ministru deputaţiunea încredută cu representarea în causa ajutoriului de stat.

Punênduse la vot propunerile deputaţilor Dr. Gall şi C. Brediceanu, acele se resping şi se primesce propunerea de mai sus a comisiunii.

Tot raportorul Nicolau Zigre referează asupra arĕtării consistoriului din Oradia-mare, ddto 29 Maiu a. c. Nr. 543 despre ingerenţa organelor statului în aplicarea sau amovarea învĕţătorilor dela scoalele noastre confesionale, şi anume că inspectorul de scoale al comitatului Bihor, Sipos Orbán din propria sa autoritate a împedecat alegerea de învĕţătoriu în comuna noastră bisericească Darvaş, susţinênd în oficiu pe un individ necualificat, şi că comitetul administrativ al comitatului Bihor fără ascultarea organelor bisericesci în comuna bisericească Căpâlna a restituit în oficiu pe un învĕţătoriu necualificat.

La propunerea comisiunii congresul decide: Cestiunea aceasta se consideră de resolvată sub numĕrul precedent.

Tot acelaş raportor cu privire la rescriptul ministerial de culte şi instrucţiune publică ddto 28 Maiu 1885 Nr. 20.301, prin care se pretinde, ca în puterea articolului de lege XVIII din 1879 pe lângă învĕţătorii aplicaţi înainte de anul 1872 sĕ se aplice învĕţători suplenţi pentru propunerea limbii maghiare, face următoarea propunere:

„Din consideraţiune, că în §. 3 artic. de lege XVIII din 1879 dela învĕţătorii nostri confesionali se pretinde din limba maghiară numai o cualificaţiune în mĕsură, ca sĕ fie în stare a propune limba maghiară ca studiu obligat în toate scoalele noastre confesionale, prin urmare acea dispoşiţiune ministerială, prin care se pretinde o astfel de cualificaţiune, ca învĕţătorii nostri sĕ fie în stare a propune, şi adecă a preda în limba maghiară, de o parte este abatere dela dispoşiţiunile clare şi precise ale legii, ear de altă parte ameninţă esistenţa multor învĕţători de ai nostri şi ni se face imposibil, de a provedè scoalele noastre cu învĕţători; astfeliu prin aceasta se împedecă instrucţiunea poporală. Mai departe considerând, că prin dispoşiţiunile articolului de lege XVIII din 1879 învĕţătorii, cari au fost absolvat studiile pedagogice înainte de anul 1872 sunt scutiţi de ori-ce obligămênt ulterior în privinţa cualificaţiunii din limba maghiară, ear de altă parte considerând, că aplicarea de învĕţători suplenţi prelângă învĕţătorii confesionali, cari nu sunt cualificaţi din limba maghiară, de o parte nu e provĕdută în lege, ear de altă parte prin aceasta se pun asupra comunelor noastre bisericesci sarcini, pe cari nu sunt în stare a le suporta; drept aceea: din partea acestui congres *se concrede consistoriului metropolitan ca organ suprem administrativ al metropoliei, prin o representaţiune basată pe motivele premise a ruga cu toată urgenţa pe Înaltul ministeriu de culte şi instrucţiune publică, spre a-'şi modifica dispoşiţiunile înşirate mai sus, conform şi în sensul strict al dispoşiţiunilor din articolul de lege XVIII din 1879 şi respective în mĕsurile luate de dênsul a se restrînge dispoşiţiunilor din lege.*

I. Slavici: Mărit congres! Eu nu pot primì propunerea făcută de comisiune decât cu un adaus, asupra căruia trebue sĕ stărui.

Recunosc, că ar fi consecuent sĕ primim această propunere, deoarece ea este conformă cu linia de conduită, pe care am adoptat-o în cestiunile privitoare la relaţiunile bisericei către stat. În cestiunea convocării congresului, în cestiunea ajutoriului de stat şi în cestiunea ordonanţei ministeriale privitoare la causele disciplinare ne-am mărginit a însărcina consistoriul sĕ se pună în înţelegere cu guvernul, pentru-ca prin buna învoială sĕ se înlăture conflictele. În cestiunea aceasta nu putem sĕ ne mulţămim cu atât numai, fiindcă încă dintru început am luat cu totul altă posiţiune. Ne aducem cu toţii aminte, că atunci, când s'a proiectat legea pentru întroducerea limbei maghiare ca obiect de învĕţămênt obligat în scoalele noastre, am cerut sĕ nu se creeze legea aceasta şi am mers cu această cerere a noastră până la Tron. Ne aducem de asemenea aminte, că Maiestatea Sa ne-a încredinţat, că guvernul seu nu va jignì drepturile şi autonomia noastră. Prevederile noastre însĕ s'au realisat. Ne-am supus legii, deşì ea s'a creat în ciuda stăruinţelor noastre, ne supunem şi acum, dar guvernul merge mai departe decât legea. Legea ne cere sĕ dăm fie-cărui copil putinţa de a învĕţa în scolile noastre limba maghiară; ministrul cere sĕ întroducem limba maghiară nu numai ca obiect de învĕţămênt, ci ca limbă de propunere, paralel cu cea română, şi cine mai scie? — poate chiar şi ca singură limbă de propunere. De aceasta ne-am temut dintru început. Noi ne-am făcut scolile şi le susţinem, pentru ca în ele copiii nostri sĕ 'şi desvoalte aptitudinile intelectuale şi sĕ câştige cunoscinţele, de cari vor avea trebuinţă în viaţa practică, le-am făcut şi le susţinem, ca prin ele sĕ ne creăm un public cetitoriu pentru desvoltarea literaturei noastre: sĕ mai înveţe acum prelângă aceasta şi limba maghiară, nu ne pasă, dar sĕ se sacrifice scopurile culturale pentru un lucru, pe care legea nu-l cere dela noi. Nici dintru început nu ne-am opus faţă cu cele ce se cuprindeau în lege, ci ne temeam de intenţiunile cu cari s'a proiectat legea, şi cari aveau sĕ fie hotărîtoare la aplicarea ei. Aceste intenţiuni le vedem astădi cu toţii, ministrul cere dela noi mai mult decât ceea ce în vîrtutea legii are dreptul de a cere, şi dacă nu ne putem înţelege cu el, trebue sĕ apelăm la aceia, cari au făcut legea, la parlament, şi în cele din urmă la Coroană, care a sancţionat-o, ca sĕ vedem dacă o înţeleg tot ca noi, şi sĕ arĕtăm, că intenţiunile, de cari ne-am temut, ies la iveală în aplicarea legii.

Preşedintele: Învită pe vorbitoriu sĕ aleagă espresiuni mai puţin aspre, fiindcă nu vorbesce într'un parlament; sĕ nu treacă anumite margini, fiindcă nu suntem stat în stat.

I. Slavici: Sunt aici, pentru-ca sĕ esprim convingerile mele şi adevĕrul se poate mărturisì pretutindenea, şi aici şi ori şi unde. Comisiunea ne propune sĕ facem o încercare de a ne înţelege cu guvernul. Şi dacă încercarea nu reuşesce? Sĕ mai aşteptăm până la viitoarea întrunire a congresului? Aici nu mai poate fi vorba de înţelegere! Desvoltarea noastră culturală e oprită în loc, oamenii, învĕţătorii nostri, sunt aruncaţi pe uliţe: trebue sĕ ne folosim de toate mijloacele legale acum cât mai curênd. Ve fac dar propunerea, ca consistoriul sĕ fie însărcinat a cere intervenirea Coroanei, dacă nici guvernul, nici parlamentul nu ar fi ţinênd samă de dreptele noastre cereri. Aceasta e propunerea, pe care vi-o fac. Îmi reserv a o motiva, dar ve declar, că sunt accesibil pentru altă convingere, dacă mi-se vor arĕta argumente destul de întemeiate,

Dr. I. Gall observă în general, că precum a dis şi înaltul presidiu, noi nu suntem destul de obiectivi în această cestiune. Noi trebue sĕ fim cu multă băgare de seamă la ceea-ce vorbim aici. Noi nici odată nu putem dice, că guvernul a avut intenţiune rea. Nu poate primì propunerea dlui Slavici, deoarece calea indicată de dsa nu ar fi constituţională. Noi trebue sĕ dicem, că dacă la guvern nu dobândim nici un resultat, sĕ mergem la dieta ţerii — numai în ultima linie vine preaînaltul tron.

Aug. Nicoară: După părerea mea obiectul acesta e totdeauna atât de important, ca sĕ merite o discuţiune mai lungă. E vorba de un conflict, prin care ni se taie toate arteriile de viaţă. Eu observ, că în acest congres sunt două curente opuse. Representanţii unuia, oameni cu înalte posiţiuni sociale, cari faţă cu încălcările îndreptate în contra autonomiei noastre bisericesci apar pe scenă ca apĕrătorii celor ce ne lovesc, şi se încearcă a înăduşì simţul încă nemolipsit al acelui curent sănătos şi riguros, care recere apĕrare prudentă, dar mai energică şi mai resolută. E bine sĕ fim cât de circumspecţi, dar resoluţi. Primesc adausul dlui Slavici.

Presidiul susţine, că cestiunea aceasta e analogă celei de mai nainte şi e de părere, că n'ar trebuì sĕ se lungească discuţiunea.

Dr. I. Gall în cestiune personală: Prin cele-ce le-a dis dl Nicoară eu me simt în câtva atins. Însinuarea, că noi prin vada noastră ne-am încerca a înăduşì un pretins curent mai sănătos sau a face chiar oare-care presiune în direcţiunea asta, trebue sĕ o resping. Noi, cari stăm mai aproape de cercurile înalte şi cari astfel cunoascem mai bine împregiurările, ne ţinem de o datorinţă a informa congresul despre adevĕrata stare a lucrurilor, şi intenţiunea noastră faţă cu biserica numai o intenţiune bună poate sĕ fie.

I. Lenger: Eu sunt cu totul de părerea Dlui dep. C. Bredicean; mi-aş lua numai voia a mai adauge unele împregiurări. Dlor! Cercul de activitate al bisericii nu e numai prin acest act atacat, ci prin multe altele, şi adi avem prima ocasiune de a ne comunica toate nendreptăţirile. Esistă legi cari ne garantează drepturile, şi ne circumscriu cercul de activitate al bisericii noastre. Şi totuş dacă me uit împrejur, apoi pot sĕ dic, că abia mai esistă teren, pe care sĕ nu fim nendreptăţiţi. Vedem că şi întrunirea acestui organ nu s'a notificat totdeauna din partea guvernului Majestăţii Sale, — acolo-i şi casul cu ajutoriul de stat al archidiecesei. Avem legi, dar adi ordinaţiunile ministeriale nimicesc legile. Aceste ordinaţiuni merg aşa de departe, încât nu scii, cine-i mai mare în scoalele noastre confesionale, ministrul ori biserica. Una însĕ stă, că inspectorul de scoale adi are mai mare influenţă asupra scoalelor noastre, decât capul bisericii. Se vede din toate aste, că ministrul cu intenţiune lucră în contra noastră.

Presidiul: L'aşi ruga pe Dl vorbitoriu a nu se depărta dela obiect.

I. Lenger: Me rog! Ministrul se impune chiar şi la administraţiunea averilor bisericesci, (Presidiul sună clopoţĕlul) apoi se impune ca jude în lucruri, unde nu e competent. Trebue deci sĕ se esprime oareşcare neîncredere faţă cu ministrul. Ăsta e motivul, din care spriginesc contrapropunerea deputatului C. Bredician, ca sĕ ne plângem la înaltul tron. Dar dacă s'ar întêmpla sĕ cadă contrapropunerea Dlui Bredicean, declar că eu me alătur la propunerea comisiunei.

Dr. Al. Mocioni: Eu numai de tot pe scurt voi face unele reflecsiuni şi anume la cele dise de stimatul domn antevorbitoriu. Eu dic că dacă hotărît ministeriul voiesce rĕul bisericii, ori-ce pas ar fi zadarnic. Dar eu cred, că până când avem o basă legală, de ce sĕ ne abatem şi sĕ mergem pe calea presupunerilor? E greu a constata ce intenţiuni are cineva. — Dar mai este şi o altă consideraţiune la mijloc: O mare parte dintre conflicte se poate reduce după părerea mea la neînţelegere. Acum noi constatăm neînţelegerea şi ne adresăm la ministru, ca sĕ putem rectifica lucrul. Încercarea aceasta vom face-o, şi vom vedè ce resultat va avè. Căci avem încă terene pe cari putem lucra. Putem merge la ministru, apoi la dietă şi în urmă numai la tron. Primesc propunerea comisiunii, dar fac unele reflecsiuni numai la

---

bietul meu de cap, care abea începuse a se simţì ceva mai sigur pe umerii mei, se clătina şi se clătina ca nici odată. Ei, dar uitasem — suflătoriul meu sta la disposiţie.

— Escelenţă, fiţi linistiţi, sĕ n'aveţi nici o teamă, îmi dise el cu glasul omului consciu de forţele sale.

Se postà apoi pe partea din napoi a corabiei, astfeliu, că o parte a nasului îi era îndreptată spre flota turcească, ear cealaltă spre corabia noastră, şi începù sĕ sufle cu atâta vehemenţă, încât flota fu mânată cu catarguri frânte şi vêsle sfêrticate îndĕrĕpt în port, de unde nu se mai putea mişca, în vreme ce corabia mea în decurs de câteva oare ajunse la malurile Italiei.

Cu toate aste n'am putut face us de comoara adusă. Căci cu toate asigurările unor oameni, cari se ţin competenţi a judeca asupra lucrului, cerşitoria în Italia e aşa de mare, şi poliţia aşa de miserabilă, încât cea mai mare parte a comoarei a trebuit s'o împart între sĕraci; ce îmi mai rĕmăsese, cădù în mâna banditilor, cari îmi răpiră tot la Loretto, când me apropiam de Roma. Dar flăcăii acestia nu şi-au făcut capital din cele răpite, cu toate că a miia parte din ele ar fi ajuns, ca sĕ se înfiinţeze la Roma un institut şi un fond pentru întreaga societate, copiii şi nepoţii ei.

Dar acum sĕ me scusaţi Dlor, oara la care am obiceiul de a me culca, a sosit.

Noapte bună!

motivare. Mie mi se pare că nu e destul de motivat, că prin ce se atacă autonomia bisericii. Eu nu'mi pot închipuì un organism, fără a avè drept de disciplină. Nouĕ ni se ia dreptul acesta; prin aceasta ni se atacă autonomia bisericii. Și me rog asta sĕ se accentueze în representațiune. Încă una. Ministrul în rescriptul seu se ingerează ținĕnd că supraveghiază: și ia posiția asta pe basa unor informațiuni private. Apoi noi cu totul n'avem mai mult de 6—7 sentințe de amovare din post pănă acum; ear actele oficiale ministrul nici-când nu le-a cerut spre a se informa direct. Dreptul de supraveghiare nu'l poate esercia acela, care vrea sĕ și oficieze ca judecătoriu în același lucru. La aceasta me rog ear sĕ se iee privire. Cât pentru punctele esceptionate de dl deputat Dr. Gall, eu țin că ele nu cuprind nimic vătĕmătoriu. Aditamentul dlui C. Radulescu îl spriginesc.

Dr. I. Gall: Punctele mele de mânecare difer cu totul de cele ale dlui Lenger. Noi nu putem atribuì altă intențiune rescriptului, dacât aceea ce o are. Ear acum voi sĕ arĕt ce e deosebirea între propunerea mea și cea a comisiunei. Obiecțiunile mele nu's stilare, ci în parte și esențiale. Nu ḑic că e vătĕmătoare motivarea comisiunei, ci numai prea aspră. Își motivează propunerea sa și în sfêrșit se dechiară în contra aditamentului dep. C. Rădulescu, care dacă s'ar primì, se va vedè necesitat a repășì din comisiunea respectivă.

E. Brote nu împărtĕșesce vederea Esc. S. metropolitului, că causa ar fi analogă celei de mainainte și că se consumă timpul, fără de a produce ceva în interesul causei. E vorba de un joc de cuvinte. Consecuențele acestei mici schimbări pot sĕ fie foarte mari. Ne vom pomenì, că aceasta ne duce acolo, că încetul cu încetul se introduce limba maghiară ca limbă de propunere în scoalele noastre. Învĕțătorul n'are decât sĕ o propună la început sub pretest, că voiesce sĕ se perfecționeze în ea, și aḑi va propune în această limbă un studiu, mâne două, și așa mai departe, apoi grija inspectorului reg. va fi, ca această praxă sĕ se susțină și pe viitoriu în scoala respectivă. Nu pot ḑice, că aici ministrul nu a avut o intențiune oarecare. Ministrul dispune, ca acolo, unde sunt aplicați învĕțători cari nu posed limba maghiară, sĕ se institue suplenți. Ce rol o sĕ joace acel suplent? Acela numai de aceea va fi acolo, ca sĕ nu se poată ḑice, că învĕțătoriul a fost dat pe stradă. Încetul cu încetul însĕ are sĕ-'l scoată pe acela din postul seu. Eu aici presupun intențiune bună, și cred, că nu se va supĕra ministrul, dacă voi spune-o și eu aici, că intențiunea ministrului e maghiarisarea. Și aceasta în înțelesul lui nu poate sĕ fie decât o intențiune bună, pentru aceasta îl aplaudează parlamentul, îl aplaudează țeara întreagă. Eu încă sunt de acea părere, sĕ nu dăm cu bâta în baltă. Dar de acolo pănă la tonul de supunere, de slugă plecată, este încă foarte mult. Dacă ași scì, că acea reservă foarte reservată ar folosì ceva, ar fi adus în viața publică ori în biserică vre-un folos, n'ași mai ḑice nimic: scim însĕ cu toții, că aceea n'a avut nici un efect.

Presidiul: Fac atent pe dl vorbitoriu la § 41 din regulamentul afacerilor interne, rog sĕ se țină strîns de el. Cele ce le ḑice dl Brote, sunt lucruri frumoase, dar nu se țin de obiect.

E. Brote: Ca sĕ continuu, am sĕ observ, că aditamentul d-lui Slavici mi-se pare mai important ca însași propunerea comisiunii, și că această propunere fără acel adaus n'ar avea nici un înțeles. Este o consecuență, ca sĕ mergem acolo, unde am mai mers. În aditament însĕ nici nu se ḑice, ca sĕ mergem deadreptul la Coroană, fiindcă nu poate fi exclusă posibilitatea, de a nu mai avea trebuință sĕ mergem la Coroană. Recomand spre primire aditamentul d-lui Slavici.

I. Petric ḑice, că el n'are de gând sĕ facă debuturi oratorice, precum a observat, că fac unii domni. N'ar trebuì sĕ se descarce toată vina asupra guvernului, pentrucă în ceea-ce privesce esecutarea legilor, organele esecutive sunt responsabile și aceste sunt acele, cari interpretează rĕu legea. În contra acestora trebue sĕ se facă pași la guvern. Spriginesce propunerea comisiunii.

V. Babeș: Eu cred, că chiar atuncia suntem corecți, când ne întrebăm de intențiunea guvernului. Aceia, cari odinioară erau în frunte, sĕ pună la o parte prudența și sĕ mergem cu toții mai resoluți înainte. Eu cred, că putem fi resoluți și totodată și prudenți. Împregiurările sunt grele, cu atât mai mare trebue sĕ fie și prudența, care nu esclude resoluția. Eu vĕd, că nu este nimeni în contra propunerii comisiunii, unii vreau însĕ, ca consistoriul metropolitan sĕ fie însărcinat a merge și mai departe, dacă cere trebuința. Asta e, încât pentru consistoriu, foarte important și trebuia atunci sĕ o facem și la conclusele de mai nainte. Sĕ admitem mai bine, că aceasta de sine se înțelege și pentru cestiunea acea sta și pentru celelalte de mai nainte. Sĕ primim propunerea comisiunii.

I. Slavici: Înainte de toate ni s'a făcut observarea, că ținem dicții lungi, când discutăm într'o cestiune atât de importantă; un alt domn a ḑis, că noi nu am venit aici, ca sĕ facem paradă pe terenul oratoric. Eu cred că aci fiește care vorbesce după cum poate, unul mai bine, altul mai rĕu, vorba e că trebue sĕ ne spunem cu cea mai bună credință vederile. Și acì imputări nu au loc. Eu am ḑis, că sunt accesibil pentru convingerea oriși cui, dacă cineva ar venì cu argumente. S'a vorbit de prudență și de resoluțiune totodată. Nu sciu ce e imprudent în propunerea mea. Nu mi s'a arĕtat. Noi trebue sĕ arĕtăm că ni se face o mare nedreptate, și sĕ mergem pănă la cele din urmă consecuențe. Aici nu mai poate fi vorbă de transacțiune, ca bună-oară la ajutoriul de stat, aici cerem sĕ ni se facă dreptate. Ve rog a-'mi primì aditamentul, ce 'l-am făcut la propunerea comisiunii.

Mai vorbind raportorul N. Zigrea și încă vre-o câțiva deputați la acest obiect, se urmează la votisare, și se primesce propunerea comisiunii scolare.

Tot același raportor refeareză asupra arĕtării consistoriului diecesan din Caransebeș despre ingerența inspectorilor regesci în alegerile de învĕțători. La propunerea comisiunii congresul decide: Fiind această ingerență causă specială, se avisează consistoriul diecesan din Caransebeș, ca în asemene casuri concrete însuși sĕ iee remedii și sĕ remonstreze la ministeriu contra ingerențelor ilegale ale unor sau altor organe de ale statului.

Ședința se ridică la 2 oare după ameaḑi. Procsima ședință se anunță pe Marți la 9 oare înainte de ameaḑi.

Revista politică.

„Times" arată că în cestiunea Batumului numai Anglia și Turcia sunt interesate direct. Turcia însĕ e slabă, Anglia e actualminte paralisată și celelalte puteri sunt nepăsătoare. Actul de violență al Rusiei are motive politice. Anglia trebue sĕ constate faptul, că a fost direct provocată de Rusia și astfeliu sĕ-și întocmească politica. „Morning Post" se îndoiesce că principele Bismarck ar crede, că sfășierea tratatului din Berlin s'a făcut numai din interese pentru comerciul cu petroleu.

Ḑiarul din Varșovia „Chwi'a," care e supus censurei, publică următoarele date de tot stranii: În timpul din urmă trebue sĕ costatăm o aparință ciudată la granițele rĕsăritene ale Prusiei. Fără nici un temeiu, cel puțin pe cât se pare, se fac dislocări de trupe. Trupele din corpul I, II, V și VI înaintează spre rĕsărit și sunt înlocuite prin altele aduse din interiorul imperiului. O mare parte din armata germană, cu chipul acesta, s'a apropiat mult de granițele resăritene, fără sĕ fi fost observată. Ori ce părere ne-am face, un lucru nu poate fi tras la îndoială, acela, că ministrul de rĕsboiu din Berlin acoardă o atențiune deosebită granițelor dela resărit și trupele aflate aici le-a creḑut a fi prea slabe. După câte aflăm dintr'un isvor vrednic de credință, cercurile militare dela Berlin nu sunt mulțumite cu întăririle Thorn, Posen, Königsberg și tot asemenea nici cu rețeaua drumului de fer din Prusia resăriteană și Silezia. Corpurile de linie dela granițe au fost întărite cu un regiment de infanteriă, unul de cavalerie, un batalion de sapeuri, și o bateriă de câmp, preste tot 138 oficeri și 3300 soldați. Cu modul acesta corpul 1 de armată dislocat în Prusia de rĕsărit e egal acum cu cel din Alsacia-Lorena, care e cel mai tare dintre toate corpurile germane. Se compune din 34 batalioane infanteriă, 30 escadroane, 19 baterii și cavaleria lui formează o divisiune deosebită. În ceace privesce corpul al II prin dislocațiunea din urmă dela marea Baltică s'a apropiat binișor de Vistula. Statul lui major a fost strămutat dela Stettin la Dromberg. Dacă vom avea în vedere mișcările acestui corp, ușor îi vom înțelege direcțiunea: Stettin, Dromberg și Thorn. Cavaleria corpului din Silezia și Posen a pătruns chiar pănă la graniță. Toate aceste mișcări, repetăm încă, se fac în liniște și fără a fi băgate în seamă.

Varietăți.

* (Prea Sânția Sa, părintele episcop al Caransebeșului Ioan Popasu) și Ilustrul domn Dr. Iosif Gall — rentornênd dela Sibiiu, unde au participat la ședințele congresului național bisericesc, au petrecut Vinerea trecută o jumĕtate de ḑi în orașul nostru, — scrie „Biserica și Scoala" din Arad. La gară Prea Sânția Sa părintele episcop și dl Dr. Iosif Gall au fost întimpinați de membrii consistoriului și de mai mulți onorațiori de aici sub conducerea părintelui protosincel Iosif Goldiș, — și de aici au fost conduși la reședința episcopească, unde Prea Sânția Sa și dl Dr. Iosif Gall au luat prânḑul, ear după prânḑ au visitat seminariul și alumneul diecesan. Ilustrii oaspeți au fost întimpinați la scara seminariului de directorul institutului și de profesorii presenți în Arad, precum și de mai mulți onorațiori, între cari am vĕḑut și pe dnii: Ioan Beleș, advocat și deputat dietal, Iosif Gal, jude la tribunalul reg. din Arad și alții. Prea Sânția Sa părintele Episcop și dl Dr. Iosif Gall au cercetat toate salele de învĕțământ și locuințele elevilor, și au rĕmas deplin satisfăcuți de cele vĕḑute. Dela seminariu Prea Sânția Sa s'a scoborît în grădină, unde au privit parcul și aparatele de gimnastică, ear din grădină a mers la alumneu, unde a cercetat locuințele elevilor, și acì și-a esprimat satisfacțiunea cu cele vĕḑute. De acì Prea Sânția Sa, și dl Dr. Iosit Gall au mers la gară însoțiți de părintele protosincel Iosif Goldiș, de membrii consistoriului și de mai mulți onorațiori, și cu trenul de seara și-au continuat călĕtoria spre Caransebeș, și respective Lucareț.

* (Ministrul de interne) a provocat pe toate jurisdicțiunile din patrie, ca sĕ aștearnă o consemnare a acelor medici, chirurgi, rigorosanți și studenți absoluți de medicină, cari în cas de coleră, vor primì sĕ fie esmiși prin comune ca medici. În acest cas pe lângă întreaga provisiune în respectivele comune, vor mai fi remunerați dela stat cu diete, și anume: doctorii în medicină cu fl. 6. chirurgii, doctoranḑii și studenții cu cursuri absolvate 4 fl.

* (Necrolog.) Ni se scrie de lângă Făgăraș: Astăḑi la 2 oare dimineața a încetat din viață elevul seminariului nostru archidiecesan **Iosif Făgărășan,** pedagog de anul al III-lea, de origine din Galați, protopresbiteratul Făgărașului, în etate de 24 ani. Pe acest tinĕr folositoriu neamului nostru îl plânge doioasa sa mamă vĕduvă Rachira Făgărășan, fratele sĕu Ioan Făgărășan, alți consângeni, cum și tot poporul de aici pentru a căruia luminare se pregătise. — Fie-i țĕrîna ușoară!

* (Esamenul de limba maghiară) la esamenele de cualificațiune învĕțătoresci din Sibiiu, s'a încuput eri. La acest esamen au fost de față la masa verde afară de comisiunea esaminătoare și Înalt Prea Sânția Sa Dl Archiepiscop și metropolit Miron Romanul, inspectorul reg. de scoale Trauschenfels, profesorul dela gimnasiul de stat d'aci Ferency și referentul nostru scolariu Dl M. Voilean.

* (A doua adunare generală a învĕțătorilor din protopresbiteratul Cohalmului) s'a ținut în Cohalm la 22 Iuniu a. c. sub presidiul P. protopresbiter Nicolau D. Mircea, care a deschis conferința învĕțătorească printr'un discurs, vorbind despre cultura intelectuală și morală, carea face viața cea adevĕrată a unei națiuni, și că națiunile la cari încă nu au străbătut raḑele acestei culturi, sunt numai nesce instrumente, de cari se folosesc națiunile mai rafinate spre ajungerea scopurilor lor, ilustrând afirmațiunea aceasta cu unele date din viață. Arată că cultura intelectuală și morală formează edificiul cel măreț național, la care suntem îndatorați a conlucra toți după puteri, dar cu deosebire învĕțătorii și preoții ca adevĕrați propagatori ai culturei intelectuale și morale, căci scopul spre care e făcut omul, e, ca sĕ fim lucrători, ca sĕ lăsăm ceva urme bune după noi, din cari sĕ cunoască următorii nostri, că am trăit pe acest pământ, după cuvintele lui Plinius: *Quatenus nobis denegatur diu vivere, relinquamus aliquid, quo nos vixisse testemur.*" A urmat apoi tema practică „mĕsurile metrice" și în special tractarea în mod practic a metrului ca basă a tuturor mĕsurilor metrice. Tema aceasta a fost lucrată cu diligință și cunoscință de lucru de către învĕțătoriul I. Popescu, din motivul acesta tema a și fost însoțită numai de unele mici observări. Învĕțătoriul Naftanail Pulcă a preles despre metoadele, după cari s'a învĕțat și se învață cetitul, și deosebirea ce esistă între aceste metoade. După ce tema aceasta a fost însoțită de unele observări din partea părintelui protopresbiter ca președinte, a fost bine primită din partea ascultătorilor. Învĕțătoriul Ioan Roșca a ținut o disertațiune bine lucrată, despre învĕțământul intuitiv, importanța acestui învĕțământ, și starea învĕțământului la noi la români, accentuând avêntul ce 'și-a luat învĕțământul în scoalele noastre cu deosebire de când s'a făcut începutul a se trimite tineri români cu stipendii la universitățile germane. Disertantul a pus în vedere la locul acesta a doua carte de cetire de I. Popescu, avantagiile ce ofere această carte învĕțătorilor în privința învĕțământului intuitiv. La conferința aceasta învĕțătorească au luat parte 12 învĕțători. Mai mare greutate s'a simțit la incasarea

tacselor. Învĕţătorii se plâng că au salarii mici şi şi acestea nu şi le capĕtă regulat, din care causă mulţi învĕţători sunt în restanţă cu plătirea acestor tacse. În genere însĕ se poate afirma, că cea mai mare parte din învĕţători arată zel şi interes faţă de aceste întruniri învĕţătoresci.

* *(Demonstraţiune valachă.)* Sub acest titlu earăş înregistrează „Egyetértés“ în coloanele sale, cum a mai făcut în altă ocasiune, o petrecere română de vară. La 2 Iulie la Bistriţa s'a ţinut un julial al tinerimei, din care mulţi au fost costumaţi românesce. Pe cale şi în pădure musica militară a cântat piese românesci, ear tinerii au jucat căluşeriul.

Va sĕ ḑică e demonstraţiune când tinerii nostri 'şi petrec la sunetele melodiilor naţionale, demonstraţiune e, dacă românul se îmbracă în portul părinţilor sei şi demonstraţiune e dacă tinerii joacă căluşeriul? Dacă aşa este — fie sigur „Egyetértés“, că în acest înţeles în veci vom demonstra!

* (Bibliografic) *„Curs practic pentru învĕţarea fundamentală a limbei maghiare,“* pentru scoale şi privaţi, compus de Ioan Müller, profesor de limba maghiară, s'a pus sub tipariu şi va apărè cât mai curênd la tipografia diecesană gr. or. în Arad.

Prin înalta decisiune a Veneratului Consistoriu archidiecesan gr. or. de aici, de dato 31. August 1885, acest manual s'a aprobat deja spre a se introduce în scoalele confesionale gr. or. din archidiecesa Transilvanici.

[1326] 2—3

CONCURS.

Fiind vacant un post de profesoară la scoala elementară de fete a Reuniunei femeilor române din Sibiiu, pentru întregirea aceluia se escrie concurs.

Doritoarele de a ocupa acest post au sĕ producă următoarele documente:

1. Atestat de botez.
2. Testimoniu despre cualificaţiunea cerută prin legea scolară
3. Atestate despre studiile pregătitoare şi despre ocupaţiunea de până acum.
4. Fiind limba de propunere cea română, sĕ dovedească, că posede perfect limba română în vorbire şi scriere.
5. Tot asemenea sĕ dovedească, că posede perfect limbile maghiară şi germană.
6. Atestat despre desteritatea în lucrul de mână şi desemn.

Cari pre lângă acestea vor posede şi limba francesă, vor fi preferite.

Dotaţiunea acestui post este: *salariu anual de 700 fl. şi cuartir liber.*

Concursele adjustate în modul arĕtat sĕ se trimită până la 1 August a. c. st. n. la adresa subscrisei presidente (în Sibiiu strada Măcelarilor casa Albina.)

Din şedinţa comitetului Reuniunei femeilor române din Sibiiu ţinută la 8 Iuliu st. n. 1886.

Maria Cosma, presedintă.

Anastasia Toma, secretariu.

Ad Nr. 222. prot. [1325] 3—3

EDICT.

Maria lui Nicolau Moise Sasu din Hurez, care de 7 ani de ḑile a părăsit cu necredinţă pre legiuitul ei bărbat Ioan Ioniţă Sasu din Hurez, şi a pribegit în lume fără a se sci ubicaţiunea ei, se citează a se presenta înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral în termin de şase luni de ḑile dela publicarea acestui edict, căci la din contră procesul divorţial intentat de bărbatul ei, se va pertracta şi decide şi în absenţa ei.

Făgăraş, 25 Maiu 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Făgăraşului ca for matrimonial de I instanţă.

Iuliu Dan,
adm. prot.

Câştig sigur!

Persoane solide **din ori-care strat al societăţii,** cari voiesc sĕ se ocupe cu **vênḑarea de losuri de stat şi premii, permise prin lege,** plătind **conform articlului de lege XXXI din a. 1883** în rate, — pot sĕ fie aplicaţi prin noi ori unde, pe lângă nişte **condiţiuni foarte bune. Cu oare-care sirguinţă poţi dobândì fără capital şi risico dela 100 până la 300 fl. la lună.** [1309] 6—6

Ofertele provĕḑute cu indigitarea ocupaţiunei presente sunt a se adresa la

Hauptstädtische-Wechselstuben-Gesellschaft.
Adler & Cnie., Budapesta.

Nr. 3316 civ. [1327] 1—3

Publicaţiune.

Tribunalul regesc din Elisabetopole aduce la cunoscinţă publică, că pertractarea asupra concederii parţelării generale a hotarului comunei Bolya şi a separării locurilor publice, se va ţinea la **21 August st. n. la 10 oare a. m.** în localitatea cancelariei comunale din Bolya, — la care se învită toţi cei interesaţi cu acel avertisment, că cei cari nu se vor presenta se privesc ca învoinduse cu parcelarea.

Din şedinţa tribunalului din Elisabetopole, ţinută la 30 Iuniu 1886.

Nagy m. p., pres.

Bánfy m. p., notariu.

Materie pentru haine

din lână trainică pentru un bărbat de statură mijlocie.

3.10 metre un rênd de haine		
	4 fl. 96 cr.	din lână bună de oaie;
	8 „ — „	din lână mai bună de oaie;
	10 „ — „	din lână fină de oaie;
	12 „ 40 „	din lână de tot fină de oaie.

Plaiduri de călĕtorie dărabul fl. 4, 5, 8 până la 12. Stofe pentru haine foarte fine, pantaloni, paltoane de purtat şi pentru ploaie Tüffl, Lode, Commis, Cammgarn, Cheviots, Tricots, cârpe pentru dame, stofe pentru biliard, Peruviens, Dosking se află la

întemeiat **Joh. Stikarofsky,** — la 1866. —
deposit de fabrică în Brünn.

Modele franco. Pentru croitori cărţile de modele **nefrancate. Trimiteri cu rambursă** preste 10 fl. **gratuit.**

Am totdeauna un deposit de stofe în valoare de preste fl. 150,000, şi este în urma negoţului universal lucru natural că remân bucăţi de câte 1 până la 5 metri **ca rest,** de aceea asemenea rĕmăşiţe trebuie sĕ le vênd **în preţ de tot moderat. — Modele din aceste stofe nu se pot trimite,** cele neconvenabile se reprimesc în **schimb** sau se **înapoiază banii.** (Observ, că şi alte firme reprimesc în schimb resturile trimise, poate pentru marfă şi mai rea, dar **banii nu o înapoiază).**

Din causa **imitaţiunilor** prin **firmele înşĕlătoare** şi **nesolide,** sunt decis a părăsì publicaţiunile în jurnale, şi rog pe on. public a-'şi lua notiţă despre **firma mea solidă** şi a me onora cu comande, cari se vor efectuì cu cea mai mare băgare de seamă.

Corespondenţe se primesc în limbile: germană, bohemă, ungurească, polonă, italiană şi franceză. [1259] 19—20

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	7.29	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.40	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	5.58	1.28
	—	7.03	8.30	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.14	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.24	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	9.41	2.34
Rév	—	8.54	10.19	3.18
Bratca	—	—	11.38	3.41
Bucia	—	—	12.18	4.01
Ciucia	—	8.58	12.54	4.26
Huiedin	—	9.28	1.47	5.08
Stana	—	—	3.11	5.27
Aghireş	—	—	3.40	5.50
Ghîrbou	—	—	4.15	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.36	6.24
Cluş	—	10.28	4.58	6.43
	10.45	—	5.26	7.03
Apahida	10.14	—	—	7.26
Ghiriş	1.06	—	—	8.54
Cucerdea	2.01	—	—	9.43
Uioara	2.10	—	—	9.51
Vinţul de sus	2.19	—	—	9.58
Aiud	2.33	—	—	10.24
Teiuş	3.35	—	—	10.59
Crăciunel	4.09	—	—	11.28
Blaş	4.20	—	—	11.44
Micăsasa	5.80	—	—	12.18
Copşa mică	5.45	—	—	1.01
Mediaş	6.06	-	—	1.22
Elisabetopole	6.45	—	—	1.56
Sighişoara	7.40	—	—	2.44
Haşfalĕu	8.07	—	—	3.02
Homorod	10.05	—	—	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	6.03
Feldioara	12.14	—	—	6.35
Braşov	1.09	—	—	7.14
	1.55	5.45	—	—
Timiş	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiş	—	9.56	1.45	—
Braşov	—	10.29	2.32	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Haşfalĕu	10.10	—	7.37	—
Sighişoara	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaş	11.54	—	9.43	—
Copşa mică	12 12	—	10.02	--
	12.37	—	10.30	—
Micăsasa	12.56	—	10.50	—
Blaş	1.30	—	11.34	—
Crăciunel	1.45	—	11 52	—
Teiuş	2.34	—	12.41	—
Aiud	2.55	—	1.12	—
Vinţul de sus	3.17	—	1.42	—
Uioara	3.24	—	1.51	—
Cucerdea	3.36	—	2.15	—
Ghiriş	4.11	—	3.12	—
Apahida	5.36	—	4.59	—
Cluş	5.56	--	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	.52	6.21	—	8.34
Ghîrbou	7.08	—	—	8.59
Aghire	7 23	—	—	9.56
Stana	7.50	—	—	10.16
Huiedin	8.12	7.14	—	11.04
Ciucia	8.52	7.43	—	12.17
Bucia	9.10	—	—	12.47
Bratca	9 29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.45
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.08	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.—	12.10
Budapesta	—	8.20	8.—
Szolnok	—	11.20	12.—
Arad	—	4.10	5.55
	7.04	4.30	6.05
Glogovaţ	7;22	4.43	6.19
Gyorok	7.58	5.08	6.46
Pauliş	8.17	5.21	7.—
Radna-Lipova	8.36	5.40	7.23
Conop	—	6.07	7.51
Bêrzava	—	6.26	8.10
Soborşin	—	7.14	8.58
Zam	—	7.44	9.28
Gurasada	—	8.12	9.56
Ilia	—	8.29	10.17
Branicĭca	—	8.48	10.38
Deva	—	9.13	11.05
Simeria (Piski)	—	9.53	11.55
Orĕştia	—	10.23	12.24
Şibot	—	10.46	12.53
Vinţul de jos	—	11.14	1.22
Alba-Iulia	—	11.41	1.41
Teiuş	—	12.14	2.24

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.09	3.45	—
Alba-Iulia	11.57	4.26	—
Vinţul de jos	12.20	4.46	—
Şibot	12.54	5.13	—
Orĕştia	1.27	5.37	—
Simeria (Piski)	2.31	6.30	—
Deva	2.52	6.49	—
Branicĭca	3.23	7.14	—
Ilia	3.55	7.39	—
Gurasada	4.08	7.51	—
Zam	4.44	8.21	—
Soborşin	5.30	8.59	—
Bêrzava	6.25	9.43	—
Conop	6.46	10.02	—
Radna-Lipova	7.28	10.36	6.12
Pauliş	7.43	10.50	6.32
Gyorok	7.59	11.05	6.53
Glogovaţ	8.28	11.31	7.28
Arad	8.42	11.45	7.45
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simcria	12.09	2.41
Streiu	12.46	3.25
Haţeg	1.85	4.17
Pui	2.26	5.10
Crivadia	3.13	5.58
Baniţa	3.51	6.40
Petroşeni	4.23	7.12

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	8.18
Aradul nou	6.33	8.32
Németh-Ságh	6.58	8.51
Vinga	7.29	9.07
Orczifalva	7.55	9.20
Merczifalva	8.14	9.32
Timişoara	9.08	10.09

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.55	10.—
Baniţa	7.36	10.38
Crivadia	8.18	11.15
Pui	9.02	11.55
Haţeg	9.43	12.32
Streiu	10.34	1.15
Simeria	11.13	1.46

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	—	5.50	1.11
Şeica mare	—	6.52	1.34
Loamneş	—	7.18	2.06
Ocna	8.27	7.03	2.32
Sibiiu	9.—	7.38	2.52

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	3.—	8.12	10.25
Ocna	3.34	8.36	10.45
Loamneş	—	9.01	11.08
Şeica mare	—	9.29	11.32
Copşa mică	—	9.52	11.52

Cucerdea—Oşorheiu — Reghinul-săs.

Cucerdea	2.30	10.00	4.05
Cheţa	3.03	10.30	4.35
Luduş	3.27	10.51	4.56
M. Bogat	3.37	11.—	5.06
Cipeu-Iernut	4.21	11.37	5.43
Kerelő-Sz.-Pál	4.38	11.57	5.58
Nireşteu	5.05	12.15	6.21
Oşorheiu	5.25	12.34	6.30
	5.55	1.04	—
Reghinul-săs.	7.54	3.06	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghlnul-săs.	4.31	—	6.10
Oşorheiu	6.20	—	8.—
	6.40	12.35	10.30
Nireşteu	6.59	12.45	10.52
Kerelő-Sz.-Pál	7.22	1.17	11.16
Cipeu-Iernut	7 43	1.38	11.42
M. Bogat	8.13	2.08	12.16
Luduş	8.26	2.21	12.31
Cheţa	8.42	2.37	12.48
Cucerdea	9.10	3.05	1.20

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.16
Cernea	2.37
Uniedoara	3.06

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriş — Turda

Ghiriş	9.24	4.41
Turda	9.45	5.08

Turda — Ghiriş

Turda	7.56	3·18
Ghiriş	8.21	3.39

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 72 Sibiiu, Marți 8/20 Iulie 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Edelsheim — Iansky.

Afacerea Jansky cu toate consecuențele sale, care făcuse atâta sgomot in Ungaria și a oferit privilegiu la manifestarea animosității ungurescí pe de o parte și la ceea a liniștitei precumpeniri și serioasei îngrigiri a Preaînaltului tron pentru binele țěrii, pe de altă parte, — abia acum a ajuns sě fie finalisată pe cale oficială prin doně decrete împěrătesci ale Majestății Sale.

Epilogul afacerii ne presintă de astă dată 2 eroi, dintre cari unul a avut parte de un sfêrșit tragic, ear celalalt dramatic!

Acesti doi eroi sunt: generalul comandant al Ungariei baronul *Edelsheim Gyulai* și celalt brigadierul general *Jansky*.

Cest din urmă este prea bine cunoscut și cetitorilor noștri. Cât pentru cei dintâi vom comunica unele aměnunte.

Baronul Edelsheim-Gyulai cu rang de general de cavalerie erá comandant de corp și general comandant în Budapesta. În puterea posiției sale, se înțelege că generalul este unul dintre cei mai distinși dignitari în țeară, și astfeliu tot ce se petrece pe cale oficială sau oficioasă atingětoriu de persoana lui, este de o importanță generală pentru cei ce se ocupă cu afacerile statului.

Edelsheim - Gyulai deșì născut german din Karlsruhe, — după cum asigură foile maghiare: s'ar fi aclimatisat cu totul cu spiritul maghiar din Ungaria, ajungênd a fi o persoană foarte grată în ochii aristocrației maghiare, care 'l-a privit și 'l privesce de al seu.

Aceste simpatii, sau mai bine ḑis preocupațiuni naționale însě ori unde pot avea loc, numai la un oficeriu activ al armatei comune nu, la un general comandant al ei, cu atât mai puțin. Și nu este iertat sě aibă loc, din causă că armata comună este armata unitară și nedespărțită a imperiului austro-ungar, în sinul căreia trebue sě dispară preocupațiunile naționale, dacă e vorba de a se ajunge la resultate fericitoare pentru patrie, dacă e vorba, ca armata sě corěspunḑă menirii sale.

Generalul comandant baron Edelsheim-Gyulai 'și a dat aceste preocupațiuni din incidentul afacerei Iansky — Hentzi pe față. Ministrul president Coloman Tisza îndată după ce fu interpelat în dietă asupra lucrului, a conferat cu Edelsheim-Gyulai asupra situației, care a desaprobat purtarea generalului Iansky, și ministrul Tisza a dat rěspunsul cunoscut în dieta Ungariei cu învoirea comandantului suprem al țěrii, — acel rěspuns, care a produs mult resentiment în Viena, și care era cât pe acì sě-i pună capul guvernului actual.

Edelsheim-Gyulai fu citat la Viena și de câte-va sěptěmâni era un feliu de secret public, că Edelsheim-Gyulai are sě fie pensionat.

Faima s'a adeverit.

Numěrul de 16 Iulie al ḑiariului militariu oficial: „Verordnungsblatt für das k. k. Heer“ conține următoriul autograf împěrătesc:

„*Iubite general de cavalerie baron de Edelsheim-Gyulai!*

„*Satisfăcênd cererii Dtale prin aceea, că ordo-„nez trecerea Dtale în retragerea binemeri-„tată, — Îmi esprim pentru escelentele și eminen-„tele Dtale servicii prestate cu abnegațiune în rěs-„boi și în pace, precum și cu deosebită privire la „meritele Dtale câștigate pe terenul desvoltărei ca-„valeriei Mele — deplina mea recunoscință și 'ți „ofer ca semnul věḑut al acesteia marea cruce a „ordinului Meu Leopoldin cu decorațiunea de rěsboi „a crucei de cavaler, — liberă de tacsă.*

„*Ișl, în 13 Iulie 1886.*

Francisc Iosif m. p.“

Va sě ḑică generalul Edelsheim-Gyulai este pus în retragere, sau cum ne-am obicinuit noi a ḑice, pensionat. Acesta e lucrul de căpetenie din autograful împěrătesc, lucrurile celelalte sunt de natură a-i da acestui fapt un lustru oare-care, pentru decorul și mângăierea celui retras.

În acelaș timp când se întêmplă aceasta, generalul Iansky este denumit de general comandant al divisiunei 10 de infanterie cu residența în Iosefstadt (Boemia).

În locul lui Edelsheim-Gyulai fu denumit de comandant general la Budapesta contele Nicolau Peiacievici.

Acesta e cel mai important eveniment al ḑilii, care preocupă aḑi toată presa monarchiei noastre.

Foile maghiare guvernamentale sunt foarte reservate și cred, că fiind vorba de autograf împěrătesc nu pot sě se declare asupra lui, dar totuș află, că denumirea lui Iansky de divisioner în Boemia, deșì este un avansament, totuș e un act de satisfacțiune pentru Ungaria, căci se recunoasce „*quasi*“ de sus, că aci el a devenit imposibil.

Foile opoziționale sunt cevași mai indignate, dar totuș au multe reserve. Ele cred că nedreptate i s'a făcut lui Edelsheim-Gyulai și îl asigură pe acesta de simpatiile perfecte ale maghiarilor; aduc în strînsă legătură demisionarea acestuia cu avansarea lui Iansky și dechiară, că au fost surprinse neplăcut de acest autograf. „Egyetértés“ ḑice că aceste lucruri vor forma începutul unui șir întreg de evenimente.

Cât pentru noi, nu ne poate servì, decât spre cea mai adêncă mângăiere, când vedem, că direcțiunea cea sănătoasă, pe care o numise Maj. Sa „spiritul tradițional“ în armată este spriginită și susținută cu atâta tărie de suveranul țěrii noastre. Destul că suntem desbinați în viața publică cetățenească în domni și în cete de naționalități persecutate, — sě nu mai amestecăm și armata comună, acest scut apěrătoriu al țěrii în vremuri de grea cercare, în astfeliu de veleități. Sentimentul public maghiar în frunte cu partidul kossuthist asta o doresce, pentru asta se luptă.

E bine sě se arete din când în când vederile cercurilor mai înalte în cestiunea organisării armatei, ca sě servească celor estravaganți și prea îmbuibați spre orientare, ear nouě spre mângăiere.

Congresul național bisericesc.

Raport special al „Telegrafului Român.“

XVI Ședință dela 6 Iuliu st. n. 1886.

Presenți toți trei prelații: archiepiscopul și metropolitul Miron Romanul, episcopul Caransebeșului Ioan Popasu și episcopul Aradului Ioan Mețian.

Ședința se deshide la 9 oare înainte de ameaḑi.

După ce se autentică protocolul ședinței premerse, Presidiul atrage atențiunea congresului, că apropiânduse încheierea sesiunii, are a se întregì consistoriul metropolitan. Întregirea sě se facă când se va afla de lipsă, dar sě se aducă astăḑi un conclus în această privință.

Priminduse urgența în aceasta privință, raportorul comisiunii organisătoare dl I. Lengher află de lipsă a se constata cu privire la consistoriul metropolitan următoarele: 1. Vacanțele prin moarte; 2. rudenii nepermise în lege, și 3. membrii consistoriali, cari n'au funcționat pănă acum și cari trebuie sě se privească ca unii, cari 'și-au depus mandatul.

Astfeliu s'a statorit în principiu, ca cei rěmași în consistoriu și declarați de alegibili sě se declare de realiși, ear în locul vacanțelor sě se aleagă alți membri noi.

Alegerea s'a pus la ordinea ḑilei pe după ameaḑi la 5 oare.

Fiind la ordinea ḑilei raportul comisiunii organisătoare, raportorul aceleia dl Dr. Iosif Gall presentează raportul comisiunii asupra „Regulamentului pentru procedura judecătorească în causele disciplinare“ și ḑice, că comisiunea a tractat în merit și a aflat, că proiectul poate fi luat de basă la o desbatere specială. La anul 1870 încă s'a adus un conclus, pe basa căruia sě se facă un proiect de regulament în causele disciplinare, asupra căruia sě-'și dee părerile consistoriile eparchiale. Consistoriul din Caransebeș s'a și pronunțat asupra lui, celelalte însě nu s'au fost declarat. Consistoriul metropolitan a însărcinat apoi pe un bărbat de

---

FOIȚA.

LITERAR.

„La Revue historique“ din Paris în numěrul seu din Iulie-August anul acesta publică un studiu al d-lui A. D. Xenopol întitulat: „*Les guerres daciques de l'empereur Trajan.*“

Reproducem întroducerea acestei lucrări;

„Cu toate că domnia lui Traian a fost tratată în lucrări numěroase și importante, credem că ultimul cuvênt asupra espedițiilor acestui împěrat în Dacia nu este încă rostit. Ne-am silit în acest studiu a reproduce tabloul luptelor înverșunate, cărora dădù loc supunerea Daciei, urmând și îndeplinind una prin alta singurele două isvoare, pe cari antichitatea ni le a lăsat asupra lor, baso-reliefurile columnei lui Traian și povestirea lui Xiphilinus despre lucrarea istoricului Dion. Am căutat mai cu deosebire a determina într'un chip precis drumul urmat de Traian în aceste espedițiuni, lucru, ce nu a fost făcut într'un chip mulțămitoriu în nici una din scrierile cercetate de noi. Ne-am mai silit a identifica câte va nume ale vechei topografii a provinciei cu terminii ce sunt astăḑi în întrebuințare. Unul din argumentele cele mai hotărîtoare ce se învoacă pentru a se dovedì, că românii n'au locuit în Dacia în timpul veacului de mijloc, este lipsa de termini geografici de origină vechie în toponimia de astăḑi a țěrilor locuite de acest popor. Lucrarea noastră va contribuì între altele și a sporì numěrul numelor geografice lăsate de cei vechi în gura poporului român și a stabilì cu precisiune identitatea topografică a celor cunoscute de mai înainte.

„Motivul ce împinse la început pe Traian a întreprinde rěsboaiele sale contra poporului dac, nu fu dorința de a face nouě cuceriri. El voia numai sě subtragă imperiul roman dela tributul rușinos, care îi fusese impus de către Decebal și a îndepărta pericolul, pe care întărirea și propășirea statului dac îl făcea pe fie-ce ḑi mai amenințătoriu pentru romani. Nu se poate susținea că Traian sě fi avut în întâia lui espediție contra dacilor scopul de a face o cucerire, întru cât îl vedem încuviințând pacea regelui barbar, îndată ce acesta venì sě o ceară și întorcêndu-se la Roma fără a fi adaos la imperiul roman nici cel mai mic teritoriu. Traian, împěrat înțelept și luminat, trebuia sě simtă că hotarele imperiului roman erau și așa prea întinse, și că era cu totul nepotrivit de a încerca încă lărgirea lor. Dunărea era în rěsărit, ca și Rinul în apus, un hotar ușor de apărat, și era nepolitic a voì sě treci peste aceste fluvii și a împlânta pajurele romane în inima lumei barbare. Romanii încercase acum înzadar de a întroduce stăpânirea lor dincolo de Rin și era de temut ca acelaşi lucru sě nu se întêmple și dincole de Dunăre. Traian avea deci drept scop în întâia lui espediție în contra dacilor de a înjosì mândria lui Decebal, de a-l supune și pe el legei generale care domnia pe atunci în lumea politică: poporul roman ca stăpân, celelalte ca supuse. În a doua espediție scopul lui Trajan se schimbă cu totul: el pleacă din Roma cu intenția hotărîtă de a reduce Dacia în provincie romană. El voia sě'și rěsbune și sě pedepsească reaua credință a regelui dac. Astfel pasiunea împinse pe Traian, cu toată vasta lui inteligență, la greșala cea însemnată de a trece peste hotarele firesci ale lumei romane. Dovadă cea mai învederată a acestei greșeli este părăsirea Daciei, abea după 164 de ani de stăpânire specialitate în materie juridică, care la anul 1877 a şi elaborat un proiect de regulament, pe care consistoriul metropolitan 'l-a şi presentat congresului din 1878. Congresul a primit atunci regulamentul pentru procedura în causele matrimoniale, ear în privinţa regulamentului în causele disciplinare consistoriul metropolitan a fost însărcinat sĕ se folosească de acel proiect drept material pentru elaborarea unui alt regulament. Consistoriul metropolitan a şi lucrat un nou proiect şi pe acesta 'l-a presentat măritului congres acum. Asupra acestuia vine sĕ raporteze. Îl recomandă a se primì de basă la desbaterea specială.

N. Cristea, luând cuvêntul ḑice, că în sesiunea de faţă abia au mai fost vre o câteva, foarte puţine obiecte de importanţa celui de faţă. În alte părţi, unde se pertractează asemenea obiecte, se trec prin multe sîte. Se dau la comisiuni şi subcomisiuni. Aceste examinează şi vin cu motivări şi după-ce s'au studiat obiectele cu deamĕnuntul, se votează. Proiectul de regulament de sub desbatere, pe care vorbitoriul, din întêmplare 'l-a căpĕtat numai aseară târḑiu, încă ar fi meritat a trece prin mai multe cernuturi. Şi din o privire fugitivă preste el a găsit într'ênsul o mulţime de mancităţi. Cumcă are mancităţi, comisiunea însaşi vine sĕ constateze. Adausele cele multe, propuse de comisiune, sunt numai o urmare a acelor mancităţi. Şi proiectul şi adausele din partea comisiunii în timpul relativ foarte scurt n'au putut fi studiate deajuns. Este greu, mai cu seamă în amĕnuntele propuse de comisiune a pĕtrunde aşa îngrabă. Dar vorbitoriul abstrage dela toate aceste. Dênsul pune pond pe aceea, că în toată procedura-proiect nu află urme canonice, cari cu toate că sunt aruncate încolo şi încoace, cum o a observat raportorul comisiunii, totuş există şi în canoane şi în Pravilă. De cea mai mare importanţă află însĕ, că este principiul depus în alineatul al doilea al §-lui 1 din regulamentul proiect. Aci este un princip, care după părerea lui face spărtură în toată sistema bisericească aşeḑată în congresul dela 1869. Căci în § 1 al regulamentului, alineatul al doilea, unele feţe bisericesci se scot de sub regulamentul de disciplină; comisiunea, este adevĕrat, a mai mitigat ceva, a ḑis însĕ tot aceeaşi ce a ḑis şi alineatul al doilea din § 1 al regulamentului-proiect, numai în sens negativ. Biserica noastră nu face deosebire între fiii sei. Proiectul însĕ împarte pe funcţionarii bisericesci în două, punêndu-i pe unii sub disciplină, ear pe alţii nu. I-se pare, că proiectul nu este studiat deajuns, ear cele adause de comisiune, deşì presupune, că comisiunea îşi va fi dat toată silinţa la compunerea lor ca sĕ suplinească mancităţile, tot nu crede a-i fi succes sĕ le suplinească pe toate. Apoi a se putea apreţia adausele până în detaiu după un simplu auḑ, este cam anevoie. Din toate aceste conclude, că ceea-ce s'a făcut cu normativul pentru causele apelabile şi cu propunerile comisiunii respective, sĕ se facă şi cu proiectul dela ordinea ḑilii şi cu adausele propuse de comisiune. Face dar propunerea:

Congresul sĕ proceadă şi cu proiectul în cause disciplinare şi cu adausele din partea comisiunii întocmai, după-cum a urmat cu normativul despre apelabilitate şi neapelabilitate.

I. Slavici: Limba acestui regulament e atât de imposibilă, încât ar fi pagubă şi foarte rĕu a o rĕspândì între fiii bisericii noastre. Poate-că congresul nu va fi de părerea asta, eu însĕ sunt datoriu reputaţiunii mele literare a face această declarare. Sĕ aduc numai un exemplu din multele greşeli limbistice. (Cetesce un exemplu) Apoi dlor, din această formulare resultă ori-ce explicare. La noi în armată s'au angagiat oficeri, a traduce în românesce regulamentul armatei, neavênd la îndemână termini, au consultat terminologia ce există. Eu me mir, de ce oamenii nostri nu au consultat şi ei terminologia aceea. Se alătură propunerii lui Cristea şi e de părere, ca acest regulament sĕ se restitue consistoriului metropolitan ca material bun pentru lucrarea unui alt regulament.

C. Radulescu: Sunt 18 ani, de când primul nostru congres întrunit acì 'şi-a esprimat dorinţa de a avè un regulament disciplinariu. Causa s'a studiat de toate forurile, şi am ajuns până acolo, ca sĕ ni se poată presenta un proiect provisoriu. Dintre părerile diferite, două sunt mai principiale: sĕ ne dechiarăm acum asupra proiectului în merit, ori sĕ 'l renapoiăm, ca sĕ mai aşteptăm după el încă 16—18 ani. Fiind lipsa foarte simţită, am putè sĕ primim acest proiect. Spriginesc propunerea comisiunii.

V. Babeş: Aflu că Dnii N. Cristea şi I. Slavici nu au tocmai drept. Dacă are sau nu defecte regulamentul, se va dovedì în pracsă, şi după aceea apoi ne vom putè declara aspra lui. Cu privire la observările Dlui Slavici făcute la limba acestui regulament, observ, că alte 's împregiurările noastre d'aci şi alte ale celor din România şi noi nu putem întroduce toţi terminii după franţosie ale lor, deoarece am ajunge, ca chiar defeliu sĕ nu fim înţeleşi de organele noastre inferioare. De aceea obiecţiunile Dlui Slavici nu pot servì de motive, ca sĕ respingem regulamentul.

P. Sa Dl episcop I. Popasu: primesce *en bloc* proiectul ca o lege provisorie, rĕmânênd ca consistoriile eparchiale sĕ 'şi deie părerea lor în rapoarte speciale asupra practicabilităţii lui; pe basa căror rapoarte sĕ facem apoi la urmă un lucru clasic.

N. Zigre: Eu numai de aceea vorbesc, pentru-că din partea Dlor, cari au vorbit contra, nu s'au adus motive principiale basate pe canoane. Dnii antevorbitori au două motive în contra. Dacă nu este regulat modul procederii disciplinare în contra călugărilor, de aci nu urmează că ei sunt scoşi de sub disciplina bisericească. Nu ni s'a arĕtat nici un punct în regulament, care sĕ fie în contraḑicere, cu canoanele. Esceptiunea limbistică a Dlui I. Slavici nu poate împedeca primirea regulamentului, deoarece îndreptări uşor se pot face. Sunt mancităţi, asta nimeni nu o va nega, dar cine poate aştepta perfecţiune acum la început. După o pracsă scurtă, toate mancităţile se vor putè întregì. Sĕ primim deci acest proiect ca regulament provisoriu.

N. Cristea, ca propunĕtoriu reflectează, că n'a ḑis că proiectul este în contra canoanelor. A ḑis însĕ, că nu vede urmele canonice într'ênsul, şi că nu e tot ce e în canoane în proiect. Motivul principal din proiect este însĕ, deosebirea între două feliuri de fii ai uneia şi aceleiaşi biserici, în deosebirea, care se întroduce prin proiect şi la noi, între preoţi de mir şi cler călugĕresc şi archierei, care dacă se mai află pe undeva, foarte rĕu este.

Dr. I. Gall, accentuând scurţimea timpului, care a fost pentru studiarea acestui regulament, reflectează dlor Slavici şi Cristea şi apoi recomandă spre primire propunerea comisiunii.

Respingêndu-se propunerea dlui Cristea, se primesce regulamentul en bloc cu modificările comisiunii şi se aclude la protocolul şedinţelor.

În calitate de referent tot al comisiunii organ. dl I. Bartolomei raportează asupra propunerii dlui Dr. I. Pop în privinţa tipăririi rapoartelor consistoriale.

După o desbatere scurtă se primesce propunerea dlui Z. Boiu, în urma căreia propunerea dlui Dr. I. Pop se transpune consistoriului metropolitan spre apreţiare.

Şedinţa se ridică la 1½ oară după ameaḑi.

Procsima şedinţă se anunţă pe 5 oare după ameaḑi, fiind la ordinea ḑilei alegerile în consistoriul metropolitan.

XVII Şedinţă dela 6 Iulie n.

Presenţi toţi trei prelaţii: archiepiscopul şi metropolitul Miron Romanul, episcopul Caransebeşului Ioan Popasu şi episcopul Aradului Ioan Meţian.

Şedinţa se deschide la 5 oare după ameaḑi.

Autenticarea protocolului şedinţei premerse se amână pe mâne.

La ordinea ḑilei urmează alegerea consistoriului metropolitan. După efectuirea votării, la propunerea presidiului se alege o comisiune scrutinătoare din dnii: Nicolau Popea, T. Făşie, A. Nicoară şi C. Bredicean.

Retrăgêndu se această comisiune, se pune la ordinea ḑilei raportul comisiunii pentru fundaţiunea Goszdu.

Raportorul aceleia dl N. Zigre propune, ca raportul general al consistoriului despre administrarea fundaţiunii sĕ se iee spre sciinţă, constatându-se, că administrarea fundaţiunii s'a efectuit cu punctuositate.

Se primesce şi se urmează la desbaterea specială a aceluia.

După deliberarea acestui obiect, comisiunea scrutinătoare îşi presentează raportul seu şi congresul proclamă de membri noi aleşi în consistoriul metropolitan pe următorii domni:

În senatul bisericesc: M. Popovici, ord.; B Băiulescu, supl. În senatul scolariu: Ioan Popescu, Dr. Iosif Gall şi Leont. Simonescu ord.; Dr. Ioan Crişan şi George Szerb, supl. În senatul epitropesc: Nic. Zigre, ord.: Romul de Crainic, At. Cimponeriu şi Ioan Droc supl.

Următorii membri ai consistoriului metropolitan se declară de realeşi: În senatul bisericesc: Nicolau Popea, Filaret Musta, Ieroteiu Beleş, Meletiu Dreghiciu, Ioan Hannia, Dr. Ilarion Puşcariu, Ioan Tipeiu, Nicolau Cristea, Petru Anca şi Moise Bocşan. În senatul scolariu: Constantin Gurbanu, Vincenţiu Babeş, Ioan Lengher, Ioan Papiu, Zaharie Boiu, David Almăşan, Dr. Nicolau Pop. În senatul epitropesc: Nicanor Frateş, Nicolau Andreievici, Antoniu Mocioni, Ioan Bran de Lemeni, Iulian Ianculescu, Elie Măcelariu, Dr. Aurel Brote şi Ioan T. Popovici.

Şedinţa se ridică la oarele 6½ seara.

Propaganda catolică şi pressa din România.

Aproape toate ḑiarele de dincolo au luat deja notiţă despre nisuinţele papiste semnalate şi de noi. Şi toate aceste ḑiare condamnă în mod unison uneltirile monseniorului Palma şi a tovarăşilor lui.

De importanţă este un articol foarte aspru, mai aspru de cât ne am fi putut aştepta dela organul guvernamental, în care a apărut. Articolul a eşit din peana Dlui A. D. Xenopol distinsul nostru istoric, — o împregiurare aceasta, care îi dă un aplomb cu atât mai mare. El este o dovadă, că în România s'a produs un nou sentiment, şi că românii de dincolo întocmai ca şi noi vĕd în tendinţele proselitistice ale catolicilor de dincolo un periclu naţional.

Acest articul apărut la primul loc în nrul de Joi al „*Voinţei Naţionale,*" îl reproducem în cele de mai jos:

Archiepiscopul catolic din Bucuresci a îndreptat, cu ocazia postului mare, o scrisoare pastorală către poporenii sei, în care însĕ în loc de a se ocupa de întărirea credinţei lor, lovesce indirect în religia poporului român. Nu ne vom ocupa de partea dogmatică a circularei prea sfinţiei sale archiepiscopului, acesta şi-a găsit rĕspunsul în scrisoarea mitropolitului primat al României. Scim că religia catolică îşi bate joc de sciinţă, ea, care a îndrăsnit în plin secol al XIX sĕ proclame infailibilitatea *personală* a unui om — papa, care înscenează copilării ca acele cu madona dela Lourdes şi alte comedii de aceste, ca şi când am fi la începutul veacului de mijloc. De aceea o şi vedem susţinênd încă şi astăḑi povestea cu Sf. Petru, primul papă al Romei, şi câte alte neadevĕruri, numai în scopul de a-şi întemeia întăietatea în lume, întăietate foarte profitabilă membrilor clerului catolic, deprins cu anatemele, simonia şi câte alte pĕcate venale ale *bisericei a tot mântuitoare.*

Un lucru găsim însĕ foarte îndrăsneţ din partea religiei catolice şi a representanţilor ei. Este, că într'o ţară străină, unde ar trebuì sĕ fie prea multămită că este *tolerată,* sĕ devină dênsa agresivă, şi sĕ atace pe acei ce o lasă în deplină linişte. Apoi sĕ se gândească bine religia catolică, că acum nu mai suntem în posiţia acea de atârnare, în care ne aflam cu vr'o două-ḑeci de ani în urmă, că acuma suntem stăpâni pe destinele noastre şi că deci nu este înţelept din parte i a lovì în religia ţĕrei noastre. Pe de altă parte, catolicismul ca putere politică a perdut mult din ceea-ce era mai înainte. În Italia papa este aproape prinsonier în palatul seu din Vatican; Francia, decând e republică, nu trece o ḑi ca sĕ nu aducă lovituri religiei ucigătoare de spirit a catolicismului. În cine deci spereazā papa a găsì un sprigin? În Germania, putere în imensa ei majoritate pretestantă, sau în ortodoxa Rusie?

România a arătat, într'o altă cestiune mult mai gravă de cât acea religioasă, acea economică, că scie apĕra interesele sale. Pe ce deci se razimă catolicismul când devine earăş agresiv ca în timpurile vechi, pentru el de fericită memorie? Pe bunătatea şi răbdarea românului fără îndoială. Dar şi aceasta poate sĕ aibă o margine. Ce ar face oare papa şi biserica lui, când românii, faţă cu nesce îndrăsneţe şi necuviincioase atacuri, ar rĕspunde prin o lege, care ar interḑice învĕţământul catolic în România, căci libertatea învĕţământului proclamată de constituţie nu poate avea înţelesul de a tolera niște scoli, în cari se învaţă copiii a-şi bate joc de religia părinţilor lor. Dacă nu ne înşelăm, catolicismul ar trebuì sĕ plece capul şi sĕ primească amarul păhar;

---

romană. Sĕ adăogăm că această provincie înaintată în lumea barbară fu unda cea mai atrăgĕtoare care chiamă popoarele sale asupra imperiului roman.

„Dacă însĕ imperiul roman resimţì el însuşi în curênd urmările acestei greşeli, românii de astăḑi, această nenorocită odraslă a vechiului popor roman, trebuia sĕ o plătească cu cele mai crude suferinţe. Despărţiţi de marele trunchiu al rasei latine, care este concentrată în Europa apuseană, românii duc în rĕsărit o esistenţă din cele mai espuse, o insulă într'o mare de slavi. Lipsiţi de ori-ce alianţă, unde inima sĕ restrîngă legăturile stabilite de minte, ei sunt fără încetare ameninţaţi de vecinii lor, cari aruncă pe frumoasele ţĕri ce le au în stăpânire un ochiu plin de pofte. Ei duc de astăḑi până mâne o viaţă plină de primeşdie, a căreia viitoriu este acoperit de nori ameninţători. Dacă românii datoresc nascerea lor marelui împĕrat, tot lui îi datoresc şi toate suferinţele, pe cari le-au încercat până astăḑi şi pe cari i le păstrează încă lungul viitoriu." (Apoi urmează espunerea rĕsboaielor). „*V. N.*"

căci este probabil că nu ar putea prea sfîntul și infailibilul părinte sĕ provoace o cruciată în contra ereticilor români O asemenea întreprindere ar fi cu totul zadarnică. Pentru ce deci sĕ nu stea mai bine cuminte, sĕ-și caute în liniște și în deplină libertate de interesele sufletesci ale închinătorilor sĕi și sĕ atace credințele poporului în sînul căruia se adăpostesce? Apoi nu vede catolicismul că nu face un act creștinesc, rĕsplătind cu nerecunoscință favorurile, cu cari România până acum l'a încungiurat? Aceste favoruri dacă urmează și astăḑi a-i fi acordate, nu se mai face lucrul ca pe timpul lui Napoleon III, când puterea politică a Franciei fiind pusă în slujba papalităței, aceasta dispunea de o autoritate oare cum coercitivă. Astăḑi dacă românii mai încuviințează papistașilor deplina libertate de acțiune, aceasta o fac numai fiindcă sunt un popor *tolerant per excellentiam*, care nu a sciut nici odată ce este arma persecuțiunei. Din bunăvoința lor deci, din milostivirea lor, acoardă catolicismului o posiție atât de însemnată în sînul societăței române. Un cuvênt numai rostit de popor și întreaga această posiție este ruinată. Nu că poporul român s'ar teme de propaganda catolică. Ceea-ce n'au putut papii sĕ facă în secolii întunecați pe când erau ei stăpânii lumei, acuma sĕ o incerce când au ajuns — cum sĕ o ḑicem mai politicos? — în așa de *înaltă desconsiderare?* Este încă o cestiune de demnitate națională, ca sĕ nu fim atacați nici în mod material, nici în mod moral în propria noastră țară, și dacă suntem atacați vom sci sĕ rĕspundem.

Aceste le punem în vederea venerabililor representanți ai catolicismului la noi în țară și îi îndemnăm sĕ-și mai modereze puțin zelul proselitismului, dacă nu voiesc sĕ peardă și aceea ce au.

Ne mai rĕmâne de luminat o cestiune istorică.

Archiepiscopul catolic susține între altele, în scrisoarea lui, că *redeșteptarea simțĕmêntului național la români este datorit bisericei catolice, anume prin aceea unită din Transilvania.*

Acesta e un flagrant neadevĕr. Mai întâi este invederat, că nu din sînul unei biserici poate pleca deșteptarea unui simțĕmênt de naționalitate, întru cât pentru biserică naționalitatea este indiferentă și credința este totul, dovadă rĕsboaiele religioase, cari au sfășiat atât timp Francia și Germania, fiind necontenit alimentate de religia catolică în numele lui Christos — ce deridere! fără a se lua în privire că prin ele se sfășia aceleași naționalități. Dacă prin biserica unită din Transilvania s'a favorat întru cât-va renascerea *culturei* la români, prin primirea lor în scoalele catolice, aceasta s'a făcut *în contra voinței și scopurilor catolice.* La ce tindea biserica catolică prin unirea românilor cu dênsa? La deșteptarea naționalităței acestora? Este chiar ridicol a o presupune. Voia sĕ mai câștige un popor muncitoriu între închinătorii sĕi, din care sĕ 'și sporească veniturile, pentru ca prelații ei cu sântul papă în frunte sĕ trăiască mai bine, sĕ mai adaoge încă câte-va milioane la miliardele încasate dela ceilalți supuși ai bisericei catolice. Ce era această propagandă catolică între români decât lățirea tot mai mult a unei *companii de esploatare basată pe nesciință și pe fanatism?* Apoi bisericei noastre celei ortodocse, cel puțin acest pĕcat nu i se poate pune în socoteală, de a fi voit sĕ acapareze consciințele pentru a stoarce avuțiile. *Ea a fost totdeauna sĕracă și sĕraci sunt representanții ei.*

Dacă s'a întêmplat între elevii români ai colegiului de propaganda fide din Roma nisce genii ca Șincai și Maior, cari au sciut sĕ se folosească de petrecerea lor în Roma pentru a desmormênta trecutul poporului român, aceasta nu poate întru nimic sĕ slujască catolicilor ca un titlu de recunoscință din partea românilor; căci tocmai religia, care propagă morala și susține liberul arbitru, trebue sĕ scie, că numai actele consciute și făcute anume cu scopul acel ajuns pot constitui un merit sau un demerit pentru acel ce le sĕvêrșesce.

Încă odată, sfătuim pe Monseniorul Palma sĕ fie mai moderat în zelul sĕu pentru religia ce represintă, pentru ca nu prin un esces, ce nu este nici la timpul nici la locul lui, sĕ nu dauneze mai mult decât sĕ folosească causei pe care o slujesce.

A. D. Xenopol.

Situațiunea în Austria.

Corespondentul din Viena al „Telegraphului“ scrie următoarele lucruri de importanță asupra situațiunei din monarchia noastră:

Consecințele grave și triste ale rupturei cu România, încep a se da pe față. A le ascunde nu mai poate fi nici vorbă, căci lucrurile stau rĕu, din ce în ce mai rĕu. Mulți fabricanți au restrîns afacerile, alții au încetat cu desĕvêrșire sĕ producă, sunt mulți cari serios se gândesc a'și transporta capitalurile în România. În Transilvania unde precum sciți esista o industrie casnică și manufacturală, afacerile merg foarte rĕu. Produsele brașovene nu mai au nici o piață, desastrul e complet; mii și mii de lucrători și patroni n'au de lucru eată aproape o lună de ḑile și poporațiunea vigoroasă și muncitoare este amenințată de foamete. Ați cetit de sigur proclamațiunea președintelui tribunalului (?) din Brașov, prin care se imploră ajutoriu pentru cei lipsiți de mijloace — acesta este primul simptom grav, care se dă pe față.

Și când te gândesci că n'a trecut o lună, de când piețele României ne sunt închise. Ce va fi mai departe?!

Eată domnia maghiarilor, eată consecințele dualismului nefast, care sugrumă imperiul Habsburgilor. În acest imperiu poliglot fie care națiune începe a se mai îngrijì de sine, fie care neam se îngrigesce de viitoriul seu propriu, de oare-ce legăturile cu imperiul devin din ce în ce mai slabe. Interesele de stat generale sunt lăsate la voia întêmplărei. Ideia de stat piere și cu dênsa pere și tăria de altă dată a imperiului. Organismul puternic se descompune pe fie-care ḑi.

Tendința aceasta, mai cu samă se manifestă acum când ciocnirea intereselor economice diametralminte opuse s'a dat pe față într'un mod foarte acut. Polonezii și ungurii se sforțează a apĕra și salvgarda interesele lor agricole, cerênd mĕsuri aspre de protecțiune pentru produsele acestei activități. Resbelul vamal cu România este basat pe această din urmă pretențiune. Întreḑicerea de a se importa vitele din România ne-a adus învrăjbirea celor din Bucuresci, cari aveau toată dreptatea de a ne rĕsplăti cu aceiași monetă.

Naturalminte că ungurii n'au pierdut nimic pentru aceasta, interesele lor au remas salvgardate, numai germanii și cehii cari țin în mânile lor industria manufacturală au pierdut.

În general se poate ḑice, că interesele economice ale Austro-Ungariei au perdut mult din causa încăpățînărei celor din Pesta. Situațiunea a devenit critică și cei din Berlin aplaudă resultatul dobêndit. Ura germanilor în Austria, vrajba lor față cu celelalte naționalități cresce mereu, deoare-ce poporul german din imperiu nu 'și dă seamă bine de cestiune, el nu vede că groapa care se sapă, este peirea germanilor. Miseria economică care ne bântue produce o nemulțămire politică generală. Sub greutatea acestor considerațiuni suferă mai cu seamă capitala, o resimte mai cu seamă frumoasa Vienă.

Sub influința vieței descentralisătoare, care 'și-a luat avênt în imperiu, fiecare naționalitate se sforțează a'și crea un centru de activitate al sĕu propriu, toate neamurile conlucrează pentru a podobi și a mări capitala propriă. Cehii sacrifică tot pentru ridicarea avuției orașului Praga, maghiarii pentru Buda-Pesta, care rivalisează aḑi cu Viena și așa mai departe. Această tendință vatĕmă interesele vieneze și acest oraș altă dată așa de viu, așa de vesel devine din ce în ce mai posomorît. Bĕtrânii vienezi *(Urwiener)*, după cum se ḑice, nu mai recunosc iubitul lor oraș, așa de tare s'a schimbat de ḑece ani de ḑile. Vienesul își pierde aerul sĕu vesel și spiritual, prăvăliele se închid, pe Prater peste 300 de prăvălii sunt închise, o mulțime de case stau neînchiriate, *caffé*, (cafenele) germane, atât de caracteristice la Viena, sunt goale, părăsite. Multe s'au închis acum trei-patru luni. Asemenea și veniturile căilor ferate simțitoriu au scăḑut, numĕrul pasagerilor și trenurilor de mărfuri s'a micșorat. Eată dar pentru ce cuvintele că „Viena nouă e umbra Vienei vechi“ nu sunt niște cuvinte deșarte ci o realitate tristă.

Presa vieneză se folosesce de toate pentru a cânta ieremiadele sale pe ruinele avuției noastre. O mulțime de broșuri apar fie-care ḑi, tratând această cestiune; încă ieri cetíi broșura: „*Das alte Wien*“ și vĕḑui broșura „*Wien als Theaterstadt*“. În aceste broșuri se prorocesce căderea Vienei și ruina industriei vieneze.

Este dar vĕdit, că statul, capitala căruia se află așa de crud lovită nu poate sĕ se considere ca un organism sănătos, durabil; este evident, că, din contra, acest stat poartă în sine o boală, care 'l roade și'l distruge.

Dacă vom pătrunde firea lucrurilor, apoi cu înlesnire vom putea descoperì causele principale a acestei stări de lucruri; boala nu datează de ieri de alaltăeri și a fost de mult semnalată și studiată. Societatea vieneză inteligentă, cunoasce bine unde e buba.

Politica nouĕ îmbrățișată de Austria, renumitul „Drang nach Osten,“ ca recompensă pentru desastrul dela Sadova se consideră acì ca una din causele de căpetenie. Această idee încet câte încet începe a fi împărtĕșită de toți. Dar odată inaugurată, politica de aḑi a Austriei nu se mai poate schimba, ear resultatul ei fatal și păgubitoriu se prevede deja în toată goliciunea sa.

Și ce va face Germania? se întreb germanii d'aci. Ea este aceea care îmboldesce pe Austria în această politică. Cancelariul de fier, acest mare geniu politic modern dă lozinca politicei habsburgese, el a promis și promite Austriei muntele de aur la Orient.

Acì toți pierd din vedere, că pentru bĕtrânul Bismarck a trecut deja periodul idealismului și nu mai esistă decât interesele vitale ale Germaniei; ce-i pasă lui de alții — *pereat mundus et manet Germania.* Condus de această idee el se folosesce de toate neisbândele noastre și acolo unde am păgubit noi, unde am fost dați afară noi, se așaḑă iscusitul Michel, precum s'a făcut în România, unde Germania se încearcă a înlocuì produsele noastre cu produsele germane.

Către alegĕtorii români din Ungaria și Transilvania.

În cercularíul din 5 Martiu al a. c. adresat dlor alegĕtori de naționalitate română și publicat în ḑiarele politice românesci din acea lună, între alte informațiuni și îndemnuri relative la înscrierea esactă în listele electorali și la controlarea lor regulată conform legei electorale din a. 1874, se cuprind și următoarele cuvinte:

„..... Comitetele alese de către conferințele electorali dela 1881 încoace n'au lipsit a învita de mai multe-ori prin cerculare tipărite pe alegĕtori peste tot și în special pe membrii cluburilor din cercurile electorali, ca sĕ nu'și pregete a controla de aproape listele de câte-ori se espun acelea spre vedere pe câte 8 ḑile în localele municipiilor, precum și a reclama în cas de lipsă atât în numele lor, cât și în numele altor alegĕtori, dacă ar afla că li se face nedreptate prin omitere de liste, prin schimosirea numelor sau în ori-care alt mod, eară apoi cel puțin despre casuri mai strigătoare sĕ informeze pe comitet.“

La aceste învitări patriotice și întru toate corĕspunḑĕtoare legei, până în ḑiua de astăḑi n'au ajuns la acest comitet de nicăiri nici o informațiune la nici una din eventualitățile atinse nu numai în suscitatul cerculariu, ci și în altele anteriori, mai ales de 5 ani încoace. Ca și cum toate listele electorali din statul acesta și anume din cele 86 de cercuri sau colegie câte au fost representate în conferința electorală din Iuniu 1884 ar fi compuse și verificate de către tot atâtea comisiuni infalibile.

Într'un alt act comunicat de aici dlor membri esterni ai comitetului electoral sub data din 26 Nov. 1885 se ḑicea la pag. 5:

„Controlarea listelor de alegĕtori în ambele țĕri face comitetului acum ca și în toate perioadele electorali multă grijă, însĕ mai peste tot îndeșert.... Nu se poate crede sĕ fie tot numai indolență etc.“

Din 5 până în 25 Iuliu listele electorali stau espuse din nou spre a fi rectificate pentru alegerile din a. v. 1887, care se vor face conform legei mai noue, nu pe un period de trei ca până acuma, ci de cinci ani.

Pedece cu totul independente de voința membrilor comitetului câți au mai rĕmas în viață aici în loc, nu le-a permis a reflecta din nou încă și la această operațiune electorală din Iuliu a. c. De altmintrea în cercularíul din 5 Martiu a fost prevĕḑută și aceasta, precum și celelalte condițiuni de împlinit cuprinse în art. de lege XXXIII din 1874 și în cele din 1848 pe cât au rĕmas și acelea în valoare. Dară ce era sĕ și facă comitetul mai mult în lipsă aproape totală de informațiuni și de rĕspunsuri așteptate din afară dela cluburile de alegĕtori? De altmintrea voind providența ca sĕ mai avem și altă conferință electorală, atunci membrii aceleia și publicul vor avea ocasiune a se informa de aproape despre situațiunea în care se află comitetul acesta și care nicidecum nu este de pismuit, mai vêrtos după ce și doi membri dintre cei din loc ni s'au răpit prin moarte.

Din 26 Iuliu înainte reclamațiunile provĕḑute în lege și înaintate la timp ajung la comitetele centrali electorali înființate în fie-care municipiu. Acestea comitete sunt obligate a censura, a decide și a da resoluțiune asupra fiecărei reclamațiuni. Cei cari se vor simțì nedreptățiți prin resoluțiune, au dreptul de apel imediat la în. Curiă reg. din Budapesta, ca la suprema instanță statorită prin lege.

Acestea însĕ nici decum nu pot avea folos practic până când nu vom studia bine legea și nu vom pune în mișcare cluburile electorali ale partidei noastre întocma cu zelul, pe care vedem că'l desvoaltă în tot cuprinsul statului cluburile celorlalte partide.

Pe cât timp cluburile colegiilor electorali nu se mișcă și nu informează comitetul central, acestuia 'i e peste putință a se orienta cu privire la conferințe și la viitoarele alegeri, În privința tuturor celorlalte agende ne provocăm atât la cele cuprinse în apelul nostru din 6 Iuniu 1884, la care ţinem strîns și la epistola din 3/15 Februariu 1885, cum și la mĕsurile recomandate sub 5 Martiu 1886, cari nu se mai pot repeţì și la locul acesta.

Dat în Sibiiu, 13/1 Iuliu 1886.

Comitetul central electoral al partidei naţionale române.

Varietăţi.

* (Esamenul de cualificaţiune din limba maghiară) a învĕţătorilor nostri abia numai ieri la ameaḑi s'a încheiat, după ce a ţînut două ḑile și jumĕtate. Nu cunoascem încă resultatul acestui într'adevĕr rigoros esamen, care anul trecut a doborît 3 din 4 părţi ai învĕţătorilor ce i s'au supus. La timpul seu ne vom informa.

* („Societatea pentru fond de teatru român“) va ţinea în ăst an adunarea sa generală în *11 și 12 August st. n., în Şomcuta mare*, capitala străvechiului comitat romănesc *Chioar* (Cetate-de-peatră.)

* (Sciri economice din comitatul Aradului.) Cetim în „Biserica și scoala“: Secerișul în părţile noastre este aproape terminat. După cum auḑim și cetim recolta grâului în anul acesta nu corespunde nici pe departe așteptărilor, și stării, în carea se arĕtau grânele în primăvară. În părţile, cari au scăpat de apă și de peatră abia se poate ḑice, că este o recoltă mai puţin ca mijlociă. În urmarea ploilor din urmă grâul nu s'a putut desvolta, și astfeliu și în privinţa calităţii este slab.

* („Călĕtoria lui Stanley prin Africa centrală“) a apărut în tipografia Alexi din Brașov în traducerea zelosului nostru profesor dela gimnasiul român din Brașov Dl Andrei Bârsanu. Cartea cuprinde 238 de pagini, e provĕḑută cu portretul lui Stanley, alte 8 ilustraţiuni și o chartă și costă *numai 65 cr.* E de a se căpĕta în librăria Dlui N. I. Ciurcu din Brașov.

Recomandăm cu tot din adinsul această carte în atenţiunea publicului cărturariu român și cu deosebire în ceea a tinerimei noastre mai adulte, care a fost lipsită până acum de o astfeliu de lectură potrivită dispositiunilor ei psichice. Dl autor promite în precuvêntare, că dacă această încercare ar afla îmbrăţișarea dorită, va traduce și alte scrieri de soiul acesta, cu scop de a se forma cu timpul o bibliotecă întreagă pentru tinerime. Dorim din toată inima, ca ostenelile Dlui A. Bârsean sĕ fie recunoscute și broșura de faţă sĕ se rĕspândească cât de mult.

* (Două romane noue a reginei României.) „Le Temps“ din Paris spune, că Regina României a publicat la editorul Strauss din Bonna două romane, unul întitulat *Astra* și altul *Cele două Lumi.* Primul este subsemnat *Dito*, al doilea *Idem.*

* (Universitatea din Brusela,) capitala Belgiei, a ars. Focul a nimicit aproape de tot biblioteca și preţioasele colecţiuni din museuri. Dauna se urcă preste o jumĕtate de milion.

* (O nouă raniţă.) — În Germania se face încercare c'o nouă raniţă (viţelul, ce'l poartă soldaţii pe spate) pentru infanterie. Acum câteva luni s'a pus în studiu un nou model de raniţă, dar demonstrânduse că este trebuinţă d'a se aduce mai multe modificări, au sĕ se facă încercări definitive de două companii din batalionul care se află la Potsdam, precum și de un batalion de marș, format la Metz de oameni luaţi din fie-care regiment din corpul 15 de armată. Acest batalion a început la 1 Iuliu sĕ facă eserciţii și marșuri forţate precum și încercări cu noua sistemă. Graţie sistemei propuse, sarcina soldatului din infanterie va fi redusă cu aproape 3 kilograme.

„Journal d'Alsace“ dă următoarele amănunte asupra nouei raniţe:

Nu este vorba d'a scădea numai greutatea raniţei, dar și d'a îmbunătăţi modul d'a purta efectele, adecă comoditatea. S'a luat mai cu seamă în consideraţie peptul soldatului, care se caută acum a fi cât se poate mai liber. Tocmai în scopul acesta, se caută ca de aci nainte soldatul sĕ'și agaţe de centură sacul cu pâne, bidonul și câte-va unelte de campament sau de pionier. Ceea ce constitue o inovaţiune sunt cartușierele, al căror numĕr a crescut. Până acum soldatul avea până la două, de aci nainte va trebui sĕ aibă trei, din cari două vor avea locul pe care 'l au astăḑi, ear cea d'a treia va fi pusă sub raniţă. Cele două d'întâi nu vor mai fi suspendate de curele mobile, dar vor fi agăţate de nisce cârlige, astfel, ca partea superioară sĕ se afle pe centuron. Totul este organisat astfel ca fie-care obiect sĕ nu se poată mișca într'o parte sau alta. S'a dat asemenea oare-care atenţiune și raniţei, care se află împărţită în două părţi orizontale, cea superioară pentru haine, proviziuni, etc. Partea superioară fiind independinte de cea inferioară, soldatul poate s'o ea cu el în momentul luptei și sĕ lase în urmă pe cea-altă.

* (O ciudată coincidenţă.) — Următoriul fapt ce se comunică din Londra ḑiariului „L'Indépendance belge“ probează până la ce punct justiţia poate câte odată sĕ se rătăcească pe nisce simple aparenţe. Ḑilele trecute se scoase din Tamisa un cadavru, și, după obiceiu, fu espus publicului, pentruca sĕ permită amicilor mortului sĕ constate identitatea lui. În timpul anchetei judiciare, care se făcù după espunerea cadavrului, două persoane au recunoscut că cel înecat era un oare-care Wilson, împiegat întro casă de comerciu din Londra. Wilson avea nisce răni cicatrisate la două degete dela mâna dreaptă; cadavrul avea asemene aceste răni; astfeliu dar, susţineau cei doi martori, că cadavrul nu poate fi decât acela al numitului Wilson. Dar tocmai în momentul când era sĕ se semneze procesul-verbal, întră în sală adevĕratul Wilson, care își arată pe degetele mânei sale drepte nisce răni cicatrisate identic cu acelea pe cari le purta mâna înecatului. Agentul judiciar anulând procesul-verbal se mirà foarte mult de aceasta ciudată coincidenţă, și președintele juriului constată, afară de aceasta, că mulţi trebue sĕ fi fost spânzuraţi după nisce aparenţe mai puţin învingĕtoare. Ce argument pentru adversarii pedepsei cu moarte!

* (Pe ţĕrmul mărei).

— Ce fel! te duci sĕ faci baie imediat după masă?

— De ce nu?

— Te vei îneca!

— O! nu te teme: am mâncat pește.

Loterie.

Sâmbătă în 17 Iulie n. 1886.

Buda: **83** **27** **33** **65** **40**

Bursa de Viena și Pesta.

Din 17 Iuliu n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6°/₀	—.—	—.—
Renta de aur austriacă	118 70	118.50
Galbin	5.94	5.94
Napoleon	10 01¹/₁	10 —
London pe (poliță de trei luni)	126.20	126.30
100 marce nemțeșt	62 95	62 —

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	7.29	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.40	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	5.58	1.28
	—	7.03	8.30	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.14	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.24	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	9.41	2.34
Rév	—	8.54	10.19	3.18
Bratca	—	—	11.38	3.41
Bucia	—	—	12.18	4.01
Ciucia	—	8.58	12.54	4.26
Huiedin	—	9.28	1.47	5.08
Stana	—	—	3.11	5.27
Aghireș	—	—	3.40	5.50
Ghîrbou	—	—	4.15	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.36	6.24
Cluș	—	10.28	4.58	6.43
	10.45	—	5.26	7.03
Apahida	10.14	—	—	7.26
Ghiriș	1.06	—	—	8.54
Cucerdea	2.01	—	—	9.43
Uioara	2.10	—	—	9.51
Vinţul de sus	2.19	—	—	9.58
Aiud	2.33	—	—	10.24
Teiuș	3.35	—	—	10.59
Crăciunel	4.09	—	—	11.28
Blaș	4.20	—	—	11.44
Micăsasa	5.80	—	—	12.18
Copșa mică	5.45	—	—	1.01
Mediaș	6.06	-	—	1.22
Elisabetopole	6.45	—	—	1.56
Sighișoara	7.40	—	—	2.44
Hașfalĕu	8.07	—	—	3.02
Homorod	10.05	—	--	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	6.03
Feldioara	12.14	—	—	6.35
Brașov	1.09	—	—	7.14
	1.55	5.45	—	—
Timiș	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Nota: Numerele cele grase însemnă oarele de noapte.

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiș	—	9.56	1.45	—
Brașov	—	10.29	2.32	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Hașfalĕu	10.10	—	7.37	—
Sighișoara	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaș	11.54	—	9.43	—
Copșa mică	12 12	—	10.02	--
	12.37	—	10.30	—
Micăsasa	12.56	—	10.50	—
Blaș	1.30	—	11.34	—
Crăciunel	1.45	—	11 52	—
Teiuș	2.34	—	12.41	—
Aiud	2.55	—	1.12	—
Vinţul de sus	3.17	—	1.42	—
Uioara	3.24	—	1.51	—
Cucerdea	3.36	—	2.15	—
Ghiriș	4.11	—	3.12	—
Apahida	5.36	—	4.59	—
Cluș	5.56	--	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	.52	6.21	—	8.34
Ghîrbou	7.08	—	—	8.59
Aghire	7 23	—	—	9.56
Stana	7.50	—	—	10.16
Huiedin	8.12	7.14	—	11.04
Ciucia	8.52	7.43	—	12.17
Bucia	9.10	—	—	12.47
Bratca	9 29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.45
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.08	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.—	12.10
Budapesta	—	8.20	8.—
Szolnok	—	11.20	12.—
Arad	—	4.10	5.55
	7.04	4.30	6.05
Glogovaţ	7;22	4.43	6.19
Gyorok	7.58	5.08	6.46
Pauliș	8.17	5.21	7.—
Radna-Lipova	8.36	5.40	7.23
Conop	—	6.07	7.51
Bêrzava	—	6.26	8.10
Soborșin	—	7.14	8.58
Zam	—	7.44	9.28
Gurasada	—	8.12	9.56
Ilia	—	8.29	10.17
Branicĭca	—	8.48	10.38
Deva	—	9.13	11.05
Simeria (Piski)	—	9.53	11.55
Orĕștia	—	10.23	12.24
Șibot	—	10.46	12.53
Vinţul de jos	—	11.14	1.22
Alba-Iulia	—	11.41	1.41
Teiuș	—	12.14	2.24

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.09	3.45	—
Alba-Iulia	11.57	4.26	—
Vinţul de jos	12.20	4.46	—
Șibot	12.54	5.13	—
Orĕștia	1.27	5.37	—
Simeria (Piski)	2.31	6.30	—
Deva	2.52	6.49	—
Branicĭca	3.23	7.14	—
Ilia	3.55	7.39	—
Gurasada	4.08	7.51	—
Zam	4.44	8.21	—
Soborșin	5.30	8.59	—
Bêrzava	6.25	9.43	—
Conop	6.46	10.02	—
Radna-Lipova	7.28	10.36	6.12
Pauliș	7.43	10.50	6.32
Gyorok	7.59	11.05	6.53
Glogovaţ	8.28	11.31	7.28
Arad	8.42	11.45	7.45
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simcria	12.09	2.41
Streiu	12.46	3.25
Haţeg	1.85	4.17
Pui	2.26	5.10
Crivadia	3.13	5.58
Baniţa	3.51	6.40
Petroșeni	4.23	7.12

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	8.18
Aradul nou	6.33	8.32
Németh-Ságh	6.58	8.51
Vinga	7.29	9.07
Orczifalva	7.55	9.20
Merczifalva	8.14	9.32
Timișoara	9.08	10.09

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.55	10.—
Baniţa	7.36	10.38
Crivadia	8.18	11.15
Pui	9.02	11.55
Haţeg	9.43	12.32
Streiu	10.34	1.15
Simeria	11.13	1.46

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	—	5.50	1.11
Șeica mare	—	6.52	1.34
Loamneș	—	7.18	2.06
Ocna	8.27	7.03	2.32
Sibiiu	9.—	7.38	2.52

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	3.—	8.12	10.25
Ocna	3.34	8.36	10.45
Loamneș	—	9.01	11.08
Șeica mare	—	9.29	11.32
Copșa mică	—	9.52	11.52

Cucerdea—Oșorheiu - Reghinul-săs.

Cucerdea	2.30	10.00	4.05
Cheţa	3.03	10.30	4.35
Luduș	3.27	10.51	4.56
M. Bogat	3.37	11.—	5.06
Cipeu-Iernut	4.21	11.37	5.43
Kerelő-Sz.-Pál	4.38	11.57	5.58
Nireșteu	5.05	12.15	6.21
Oșorheiu	5.25	12.34	6.30
	5.55	1.04	—
Reghinul-săs.	7.54	3.06	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.31	—	6.10
Oșorheiu	6.20	—	8.—
	6.40	12.35	10.30
Nireșteu	6.59	12.45	10.52
Kerelő-Sz.-Pál	7.22	1.17	11.16
Cipeu-Iernut	7 43	1.38	11.42
M. Bogat	8.13	2.08	12.16
Luduș	8.26	2.21	12.31
Cheţa	8.42	2.37	12.48
Cucerdea	9.10	3.05	1.20

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.16
Cernea	2.37
Uniedoara	3.06

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriș — Turda

Ghiriș	9.24	4.41
Turda	9.45	5.08

Turda — Ghiriș

Turda	7.56	3·18
Ghiriș	8.21	3.39

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 73 Sibiiu, Joi 10/22 Iulie 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 3659 Pres.

Cerculariu

către toate oficiile protopresbiterale și parochiale din archidiecesă și către direcțiunea seminariului „Andreian.“

După prescrisele regulamentului seminarial, anul scolariu la institutul nostru pedagogico-teologic se începe la 1 Septembre st. v. (§. 24); de aceea tinerii, cari doresc a fi primiți ca elevi ai acestui institut în secțiunea teologică sau pedagogică și au pregătirile recerute, trebue sĕ-'și presente suplicile lor la consistoriul archidiecesan pe calea concernentelui oficiu protopresbiteral cel mult până la *1 August st. v.* (§§. 17, 18, 19); eară aceia dintre concurenți, cari vor fi primiți prin consistoriu, au a se presenta la direcțiunea seminarială precis la *1 Septembre st. v.* spre înmatriculare și a depune acolo tacsa anuală de 60 fl. pentru convict și deosebit 2 fl. ca contribuire odată pentru totdeauna pe sama bibliotecii seminariale (§§. 17, 21, 22).

Încât privesce pre elevii seminariali clerici și pedagogi, cari cu începutul anului scolariu viitoriu întră în anul al doilea sau al treilea teologic sau pedagogic, ei încă au a se presenta la direcțiunea seminarială precis la *1 Septembre st. v* pentru a'și continua cursul seminarial și tot atunci a depune tacsa prescrisă de 60 fl. pentru convict.

Aceste disposițiuni, cari țintesc la manținerea regularității și a bunei ordine în institutul nostru seminarial pedagogico-teologic, se publică celor interesați spre conformare.

Sibiiu, 5 Iuliu 1886.

Miron Romanul m. p.,
archiepiscop.

Sibiiu, în 9 Iuliu.

(N. ...n.) Sentimentul public al poporului maghiar earăș este atacat în modul cel mai necrutătoriu.

Cercurile militare din Viena de astădată earăș au dovedit, că nu vor sĕ scie nimica de Ungaria — nici sĕ o privească de un factor decisiv în afacerile monarchiei coordinat cu Austria, ci numai de o provincă aparținĕtoare de coroană întocmai ca pe Bucovina, Boemia ori oare care altă provincă, — așa ḑic foile maghiare.

Este mare supĕrare în țeară și ea doar nu ar fi așa de mare, dacă deodată cu pensionarea fostului comandant baron Edelsheim-Gyulai, nu s'ar fi promovat la rangul de brigadier general Iansky. I doare pe maghiari, că tocmai acela, care a provocat (!) incidentul cel neplăcut din parlament și în urmă scandaloasele demonstrațiuni de pe stradele din Budapesta, în loc sĕ'și fi luat pedeapsa meritată pentru cutezanța sa — a fost promovat la un rang mai înalt, ear acea persoană, care prin posițiunea înaltă ce a ocupat și prin sentimentele pronunciate pe față pentru causa maghiară, a stat în grație la unguri, — a trebuit sĕ părăsească postul sĕu, sĕ se retragă și sĕ facă loc unui următoriu, care nici după nume, decum simțeminte nu se pare a fi maghiar, nici doar nu cunoasce așeḑămintele maghiare și nu e dispus a se înrola la carul ideii de stat maghiar, așa după cum ar dorì aproape toți maghiarii din țeară și cu apartinențele lor, începênd dela „Pester Lloyd“ până la cea din urmă foaiă din provincă.

Noi nu înțelegem și nu putem înțelege capitalul politic, ce vor sĕ facă earăș publiciștii nostri maghiari din pensionarea comandantului Edelsheim Gyulai.

Comandantul Edelsheim este un om cu o avere, de care rar dispune un magnat maghiar. Nu mai puțin ca 6 bunuri din cele mai estinse și mai rentabile — are numitul general pe teritoriul Ungariei.

Ajuns în etate de 60 de ani singur 'și-a cerut pansionarea!

Nici mai mult nici mai puțin — aceea i s'a acordat și încă pe lângă recunoscință și decorare din partea Maiestății Sale — cum arareori se întêmplă sub astfeliu de împregiurări.

Cumcă retragerea comandantului ar avea și partea sa politică — noi nu o negăm, dar că casul nu merită a se face atâta svon, este evident. Un soldat de posițiune înaltă nu poate lua parte activă la scene politice. Armata comună 'și are tradițiunile sale, și tocmai pe basa acelor tradițiuni nu poate un mare dignitariu, ca sĕ pătinească pe una sau alta din națiunile cari fac parte întregitoare a monarchiei și sĕ postpună pe ceealaltă.

La noi numai dacă ca și din întêmplare participă un oficer subaltern la un maial al tinerimei încă nevinovate și neagangiate în luptele politice și de partid — i se scrie în cartea cea neagră numele; și aceasta tocmai la stăruința domnilor maghiari, deci acum, cum vin și pretind ori pot pretinde, ca un mare dignitariu, care trebue sĕ fie solidariu cu actele camaraḑilor sei, sĕ desarmeze pe acel camerad al sĕu, sĕ dea ansă la cunoscutul rĕspuns al ministrului președinte și totuș el, acest mare dignitariu sĕ rĕmână în postul sĕu?

Nu suntem pretini ai pensionărei oficerilor și ne doare inima când vedem atâța oficeri pensionați, cari încă ar mai putea servì patriei și totuș ei sunt pensionați ca sĕ facă loc altora, și sĕ îngreuneaze țeara cu imposite și sume însemnate, cari poate ar putea servì binișor pentru scopuri culturali și pentru alte trebuințe mai simțitoare.

Ei, dar din nenorocire aici nici noi, nici alții nu sunt întrebați, ci lucruri de aceste se întêmplă fără a se ținea cont de sentimentul public al unui sau altui popor din țeară.

Noi încă am avut bărbații nostri în armată și încă bărbați, cari doar în timp de pace și mai mult în timp de rĕsboiu au dovedit un numai istețime, agerime, și tact, ci și iubire neclătită către tron și patriă, și totuș i-am vĕḑut pensionându-se — nu voim sĕ cercetăm — la cererea lor s'au la ordin mai înalt, fără ca sĕ fi alarmat noi lumea.

Am vĕḑut pe contrarii neamului nostru lucrând în această direcțiune și ei nu au avut barem nici tactul de a-și ascunde bucuria lor, când bărbați ca Traian Doda, baronul Urs de Mărgineni — și alții au fost pensionați și înlocuiți cu alții.

Nici nu am cercetat causele pentru ce acești bărbați de al căror nume sunt legate pagini frumoase în istoria militară a patriei noastre au fost pensionați așa de timpuriu, — ci am creḑut de mai cu tact a le înregistra ca nisce evenimente trecute în domeniul istoriei, ca apoi ea sĕ judece, ea sĕ'și dea verdictul sĕu, dacă a fost bine și s'a urmat după un reson oare-care, sau a cerut chiar binele statului sĕ fie așa și nu altmintrea.

Alarmarea în casul din cestiune nu este destul de motivată, și e întemeiată temerea, că tocmai prin veninul ce se varsă în ḑiaristică, se vor învenina și relațiunile, ce ar trebuì sĕ domnească între popor și miliție de sus până jos, fiind aceste relațiuni singura garanță pentru binele și prosperarea patriei.

Nu e tocmai timpul binevenit și la loc, ca acum, când dinspre nordul Europei vin vesti îngrozitoare despre pregătirile ce se fac pentru deslegarea cestiunei orientale, noi ca cei mai de aproape interesați sĕ ne dăm pe față, că ne găsim în stare de nemulțămire față de un act, care aḑi deja e un fait accomplit și provĕḑut cu signatura Maiestății Sale împĕratului și regelui nostru — ca supremul belliduce al armatei. S'ar cere mai mult tact din partea ḑiaristicei patriotice și precum în alte afa-

FOIȚA.

Curierul scienţific al „Românului“.

Pămêntul: figura pămêntului; dacă pămêntul este rotund; concavitatea apelor oceanelor; cavitățile suprafeței apelor; atracțiunea apelor de continente; ridicarea mărilor pe lângă coaste și depresiunea în mijlocul lor; o demonstrațiune neașteptată; atracțiunea mării de ghețuri; descrescerea succesivă a nivelului apelor de odată cu topirea ghețurilor. — Musica: tonul și ritmul; diapasonul normal; metronomul.

Figura pămêntului este rotundă sau represintă un elipsoid matematic sau un elipsoid neregulat?

Cestiunea aceasta după ce a fost foarte mult discutată, a rĕmas supusă unor contestațiuni, cari merită toată atențiunea. În Francia, Dr. Faye, întemeindu-se pe lucrările făcute de curênd ale geodesicilor, susține, că figura pămêntului este foarte regulată și că ea a fost în totdeauna astfel. În Germania, dnii Günther, Listing, Bruns afirmă contrariul; dnii Fischer, Hann, etc., contestă, că concavitatea oceanelor coindice esact cu aceea a unui elipsoid.

O pendulă oscilă cu atât mai repede, cu cât puterea de atracțiune a pămêntului este mai mare. Prin urmare, pe insulele cari se află în mijlocul oceanului, pendula la nivelul mării esecută în termin de mijloc 9 oscilațiuni mai mult în două-ḑeci și patru de oare decât pe coastele marilor continente. Deci, acolo puterea de atracțiune a pămêntului este mai mare, suprafața apelor spre mijlocul oceanului se apropiă mai mult de centrul pămêntului; și, în fine, în centrul oceanului esistă o cavitate.

Dl Faye replică, că crescerea puterei de atracțiune a pămêntului poate prea bine sĕ nu fie datorită apropierei suprafeței apelor de centrul pămêntului. Puterea de atracțiune depinde asemenea de massa atrăgĕtoare. Pendula este influințată în vecinătatea munților: massele de stânci esercită o atracțiune foarte simțitoare. Prin urmare, ar fi d'ajuns ca, sub mare, materialele coajei pămêntului sĕ aibă o densitate mai mare decât pe continente, pentru ca numĕrul oscilațiunilor pendulei sĕ devie asemenea mai mare. După dl Faye, așa este și așa trebue sĕ fie, căci sub mare, coaja pămêntului se rĕcesce mai mult ca airea și materia se condensează. Apa sustrage cu putere căldura. O pendulă așeḑată pe apă la nivelul mărilor ar trebui evident sĕ facă mai puține oscilațiuni decât pretutindinea airea, căci massa atrăgĕtoare, care este de desubtul ei, este mai mică decât pe continente. Apa care umple golul din basinele oceanelor cântăresce aproape de două ori și jumĕtate mai puțin decât stâncile cari constitue solul continentelor. Dacă, din contră, oscilațiunile pendulei arată o crescere în atracțiunea pămêntului, atunci este evident, că esistă sub mări o causă permanentă necunoscută până acum, care măresce atracțiunea. Această causă este, ḑice dl Faye, condensarea prin frig a materielor coajei pămêntului cari se află sub oceane. Cercetările geologilor tind a demonstra, că Europa în general se înalță. Crescerea greutății coajei pămêntului sub mări ar aduce, pentru a restabili echilibrul, înălțarea continentelor, și poate că ar trebui sĕ vedem în mișcarea de basculă origina munților.

Dar, sĕ trecem acum la raționamentele geodesicilor germani. Continentele trebue sĕ atragă marea, s'o umfle aproape de coaste, și, prin urmare, sĕ producă în mijlocul apelor o cavitate, care sĕ-și apropie nivelul de centrul globului. Acest fenomen îl vedem în toate ḑilele într'un pahar cu apă. Lichidul se înalță spre pĕreții păharului. Atracțiunea este generală. N'avem decât sĕ aruncăm într'un vas plin cu apă două chibrituri, și vom vedea că ele vor merge unul spre altul. Pentru ce pe marginele continentelor, n'ar fi o înălțare a apelor ca pretutindenea airea?

O crescere de o oscilațiune a pendulei corespunde c'o apropiere de centrul pămêntului de 120 metri. Pendula câștigând 9 oscilațiuni în mijlocul oceanului, dnii Fischer, Hann conchid, că depresiunea suprafeței mării trebue sĕ fie spre adêncul ei mai mare decât o sută de metri Un vas deci care ar părăsi litoralul, ar coborî o pantă spre mijlocul ceri, aşa şi aici se vede că tocmai tactul bun le lipsesce cu desĕvêrşire şi că acest netact poate sĕ aducă pentru patriă ori-ce — numai bine şi înţelegere nu.

Congresul naţional bisericesc.

Raport special al „Telegrafului Român.“

XVIII Şedinţă dela 7 Iuliu st. n. 1886.

Presenţi toţi trei prelaţii: archiepiscopul şi metropolitul Miron Romanul, episcopul Caransebeşului Ioan Popasu şi episcopul Aradului Ioan Meţian.

Şedinţa se deschide la 9 oare înainte de ameaḑi. După autenticarea protocoalelor celor două şedinţe premerse Presidiul presentează următoriul raport:

„Mărit congres!

„În urma conclusului congresual din 14/26 Octomvrie 1881 Nr. 141, referitoriu la propunerile pentru a se sistemisa postul unui vicariu archiepiscopesc cu rang de archiereu, vin prelângă acluderea actelor meritoriale sub ·/., a notifica Măritului congres, că în cestiunea aceasta sinodul episcopesc al provinciei noastre metropolitane întrunit alaltăieri şi astăḑi s'a pronunţat astfeliu:

„Instituirea unui vicariu-archiereu din punct de vedere canonic este admisibilă în mod escepţional numai în cas de mare necesitate recunoscută şi de sinodul episcopesc.

„Sibiiu, 25 Iunie (7 Iulie) 1886.

„Miron Romanul“.

Acest raport se predă comisiunii organisătoare.

Deputatul Ioan Lengher insinuă următoarea propunere: Biroul congresual este însărcinat a tipărì protocoalele sesiunii congresuale din 20 Iunie 1886 şi ḑilele următoare şi a le pune în vênḑare în termin de cel mult de trei luni de ḑile, începênd dela încheierea sesiunii congresuale din acest an.

Propunĕtoriul cere urgenţă. Astfel propunerea se declară de urgentă şi se pune la ordinea ḑilei.

Preasfinţia Sa episcopul Aradului Ioan Meţianu propune faţă cu aceasta, ca protocoalele sĕ se concreaḑă consistoriului metropolitan spre a le tipărì cât mai îngrabă.

Conformându-se dl Ioan Lengher propunerii Preasfinţiei Sale episcopului Ioan Meţianu, congresul aduce următoriul conclus: Consistoriul metropolitan se însărcinează a tipărì protocoalele sesiunii congresuale din 20 Iunie 1886 şi ḑilele următoare şi a le pune în vênḑare în termin de cel mult trei luni de ḑile, începênd dela încheierea sesiunii congresuale din acest an.

Fiind la ordinea ḑilei raportul comisiunii financiare, raportorul aceleia deputatul Eugen Brote refereazā asupra raportului consistoriului metropolitan ddto 17/29 Iunie a. c. Nr. 121 metr., prin care se aduce la cunoscinţa congresului, că conform conclusului congresual Nr. 159 ex 1881 s'au instituit organele recerute pentru administrarea averii metropolitane; că cu privire la local şi la cassa de fer s'au luat dispoşiţiunile necesare, ear pentru personal se vor face propuneri cu ocasiunea aşternerii budgetului; că s'a elaborat un proiect de regulament pentru administrarea şi manipularea averii metropolitane, pentru care regulament, după-ce va fi discutat şi stabilit în consistoriu, se cere încuviinţarea a se putea aplica în mod provisoriu până la aprobarea sa prin congresul procsim.

La propunerea comisiunei financiare, congresul ia următoarele concluse:

„1. Fiind detaiurile despre inactivarea oficiului de casă şi primirea averii în manipularea acestuia cuprinse în raportul consistorial, prin care se aştern raţiociniile (Nr. 118 metrop., din 14/26 Iunie 1886), despre care cougresul se va pronunţa la rêndul seu, partea raportului ce privesce inactivarea oficiului de casă, primirea averii metropolitane incl. manipularea acestuia, localul şi casa de fer, — se iau spre sciinţă.

„2. Constatându-se, că consistoriul metropolitan, deşì era însărcinat încă prin conclusul congresual Nr. 159 din anul 1881 a elabora un proiect de regulament pentru administrarea şi manipularea averii metropolitane, n'a satisfăcut acestei îndatoriri, se însărcinează din nou şi sub rĕspunderea provĕḑută în §-ul 168 respective §. 134 din statutul organic, a satisface cât mai în grabă acestei îndatoriri indispensabile. Încuviinţarea cerută de consistoriul metropolitan a putè pune în practică şi înainte de aprobarea prin congresul procsim în mod provisoriu regulamentul stabilit, nu este de lipsă a se da, fiind ea cuprinsă în conclusul congresual Nr. 159 din 1881.

Acelaşi raportor refereazā asupra raportului consistoriului metropolitan ca senat epitropesc dto 14/26 Iunie 1886 Nr. 118 metr. şi presentează în numele comisiunii financiare următoarele propuneri:

„1. Fiind raţiociniile în regulă se dă absolutoriul consistoriului metropolitan pentru timpul din 1 Octombre 1881 până la 31 Dec. 1885.

„2. Consistoriul metropolitan se însărcinează, ca numai decât sĕ iee dispoşiţiunile necesare, ca:

a) sĕ se întroducă şi sĕ se poarte la oficiul de casă un jurnal de casă în regulă şi o carte principală a fondurilor;

b) sĕ se păstreze cărţile de contabilitate, raţiociniile şi documentele în casa de fer sub încuietoare duplă;

c) sĕ treacă sumele de bani ce întră cu acte la protocolul de esibite al consistoriului metropolitan încă în ḑiua presentării lor la oficiul de cassă metropolitan.

„3. Consistoriul metropolitan sĕ iee dispoşiţiuni, ca revisiunea raţiociniilor sĕ se îndeplinească din an în an şi ca în decursul fie-cărui an sĕ se facă cel puţin două scontrări ale averii, ce se află în manipularea şi sub îngrijirea oficiului de casă.

„4. Consistoriul metropolitan sĕ iee dispoşiţiunile necesare la cuotele eparchiilor pentru susţinerea organismului consistoriului metropolitan, încât ele ar fi restante sĕ se incaseze, ear pentru viitoriu sĕ incurgă regulat.“

La cererea comisiunii financiare, — acest raport se primesce de basă pentru desbaterea specială.

Trecêndu-se la desbaterea specială a proiectelor de concluse ale comisiunii financiare espuse în raportul ei de mai sus, acele se primesc.

Acelaşi raportor refereazā asupra raportului consistorial metropolitan ca senat epitropesc Nr. 85 din 1886, cu privire la proiectul de regulament pentru afacerile epitropesci în întreaga metropolie, elaborat în urma conclusului congresual Nr. 88 din 1881.

La propunerea comisiunii financiare, — congresul enunţă următoriul conclus:

Constatându-se prin raportul consistorial, că sinoadele eparchiale nu s'au pronunţat în meritul acestui regulament din causa scurţimii timpului destinat spre acest scop, consistoriul metropolitan se însărcinează a lua dispoşiţiuni, ca fără amânare sĕ se comunice acest proiect de regulament consist. eparchiale, pentru a putè aceste pregătì propunerile lor la sinoadele eparchiale procsime; fiind în posesiunea voturilor sinoadelor eparchiale, consistoriul metropolitan sĕ supună proiectul unei revisiuni şi astfeliu statorit sĕ se tipărească şi de o parte sĕ se trimită deodată cu convocarea la congresul procsim deputaţilor aleşi, ear de altă parte sĕ se aştearnă congresului procsim spre aprobare.

Acelaşi raportor refereazā asupra propunerii deputatului Andreiu Ghidiu, care sună: „Avênd în vedere, că localul cancelariei metropolitane nu corĕspunde trebuinţelor higienice şi demnităţii unui secretariu metropolitan; considerând, că mai mulţi deputaţi congresuali şi-au esprimat dorinţa a vedè cancelaria metropolitană în o stare mai corĕspunḑĕtoare, — congresul sĕ însărcineze pe consistoriul metropolitan a se îngrijì de un local mai corĕspunḑĕtoriu pentru cancelaria metropolitană.“

La propunerea comisiunii financiare, congresul însărcinează pe consistoriul metropolitan a se îngrijì de un local mai corĕspunḑĕtoriu pentru cancelaria metropolitană.

Comisiunea financiară presentează budgetul consistoriului metropolitan pe anii 1886, 1887 şi 1888.

Budgetul pe acesti ani se statoresce în următoriul mod: recerinţe 5650 fl; acoperiri 5800 fl.

Fiind la ordinea ḑilei raportul comisiunei scolare, raportorul aceleia dl Stefan Velovan refereazā asupra raportului consistoriului metropolitan cu privire la înfiinţarea unei preparandii de fete.

La propunerea comisiunei scolare actele privitoare la această afacere se restitue consistoriului cu însărcinarea, ca după ce se va suleva această cestiune şi în sinoadele eparchiale, sĕ vină la procsimul congres cu raportul seu.

Acelaşi raportor raportând asupra propunerii dlui I. M. Roşu în privinţa aplicării de învĕţători cualificaţi din limba română în comunele micste sêrbesci-românesci, propune în numele comisiunii, ca această propunere sĕ se predeie consistoriului diecesan din Caransebeş spre competentă afacere. Se primesce propunerea comisiunii.

Şedinţa se ridică la 1 oară după ameaḑi.

Procsima şedinţă se anunţă pe aceeaşi ḑi după ameaḑi la 5 oare.

Ortodocsism şi catolicism.

Sub acest titlu scrie „Românul“ din Bucuresci următoriul articul:

Bucătarii şi controversistii, ḑice Gladstone, primul ministru al Engliterei într'o scriere a sa „Roma şi Papa înaintea consciinţei şi istoriei,“ bucătarii şi controversistii samĕnă foarte mult în aceea, că sciu pe deplin şi foarte mult gradul de cunoscinţe pe cari le posed oamenii al căror apetit ei, bucătarii şi controversistii, au sĕ-l satisfacă.

Credem şi afirmăm că Monseniorele Palma, cu „Pastorala“ sa aḑi la ordinea ḑilei în toată presa română, n'a cunoscut nici bine, nici deplin gradul de cunoscinţe istorice, pe cari românii, fără apostolica bine-cuvêntare a Sanctităţei Sale Papa dela Roma le au despre istoria patriei lor, precum şi despre curentele de civilisaţiune, cari, pe ici pe colea, la diferite epoce, au brăzdat prin ţĕrile române.

Părintele iesuit Nicolaus Nilles din Innsbruck, tomai din Tirol, putea sĕ afirme că „Sancta Unio,“ adecă unirea în patru puncte din 1699 a românilor din Transilvania cu biserica Romei, — unirea, care „numai popilor folositoare a fost,“ ḑice Şincai şi pe care Papiu Ilarian o numesce „unirea fatală“ — părintele iesuit Nicolaus Nilles putea, ḑic, sĕ afirme, că această „Unire“ a produs marea cu sarea în cultură şi în propăşirea luminării poporului român în genere. Putea părintele Nilles sĕ spună aceasta de acolo, de departe, deşì plătit a scoate volumele sale în parte de Academia română, el era ţinut a-şi proba afirmaţiunile şi a nu lăsa a fi atât de întunecat de adoraţiunea sa pentru Roma papală şi „divinele“ ei puteri.

Când însĕ Monseniorele Palma, aci în Bucuresci şi într'o pastorală care se adresa, poate mai mult decât catolicilor, nouĕ necredincioşilor schismatici, nouĕ sufletelor nefericite şi ciumate de „haeretica pravitas,“ afirmă mai înflorindu-l acelaşi lucru ca şi părintele iesuit Nicolau Nilles, Monseniorele Palma descinde din înălţimele neguroase şi foarte puţin adimenitoare ale teologiei în arena istoriei române, voind sĕ stabilească în calitate de adevĕruri nesce tese

---

mării de un chilometru de adêncime. Sĕ fie oare esact? Nimeni n'ar putea încă s'o afirme. Problema atracţiunei continentelor pe apele mării a fost supusă la concurs de academia de sciinţe din Paris; se poate deci spera, că în curênd are sĕ se resoalve şi acest punct delicat.

În părţile septentrionale, în Scandinavia, în Scoţia şi în Grenlanda, pe coastele Americei de Nord, se află aproape de ţĕrm straturi întinse de petriş şi de năsip, cari ajung până la o înălţime de 300—400 metri d'asupra nivelului actual al mării.

Întrebarea ce trebue sĕ punem este următoarea: nu cum-va oare pămêntul a oscilat astfel, încât s'a cufundat din ce în ce mai mult sub apă, înălţându-se în urmă succesiv pentru a da nascere la aceste deposite regulate? Nu se poate admite această esplicaţiune, pentrucă la distanţe îndestul de scurte, liniile ţĕrmului sunt discordante; este cu neputinţă ca pămêntul sĕ se fi cufundat astfel în ondulaţiuni, aplecându-se întru cât-va spre nisce regiuni atât de apropiate. Ridicăturile suprapuse din ţĕrile septentrionale au aţiţat mult timp curiositatea geologilor; până acum însĕ, ele au rĕmas tot în stare de enigmă.

Toate ridicăturile de pămênt ale Scandinaviei se compun din materiale de origine gheţoasă adunate de valuri. Mai mult, ele ajung d'asupra mării la o înălţime cu atât mai mare, cu cât gheţurile vecine aveau mai multă însemnătate în epoca quaternară, şi cele mai înalte sunt cele mai depărtate de ţĕrmul actual, formând un fel de scară gigantică descinḑênd spre coastă. Aceasta a făcut pe dl A. Penk sĕ vadă într'o asemenea lucrare ciudată şi inesplicabilă un efect direct al atracţiunei apelor mării de vechile gheţuri.

Nu este numai dl A. Penk care a avut ideia d'a esplica prin atracţiune ridicăturile de pămênt din ţĕrile septentrionale. După dl de Lapparent, un geolog american, dl Warren Upham, atribuia încă dela 1882, într'o comunicare făcută academiei de sciinţe din Minnesota, aceleiaşi puternice cause a atracţiunei apelor de gheţuri ridicăturile de pămênt, cari se vĕd la estremitatea meridională a lacului Agassiz.

Pretutindenea, ḑice dl de Lapparent, se vede acţiunea atractivă a massei de ghiaţă septentrională, acţiune cu atât mai însemnată, cu cât ne apropiăm mai mult de principalul centru de atracţiune al gheţei.

Eată deci în resumat, un fenomen general, până aci îndestul de obscur şi care pare că depinde de un efect al atracţiunei. Continentele deci urcă în realitate nivelul mărilor. Şi, ca consecinţă, va trebui sĕ ne modificăm ideile, ne mai admiţênd că nivelul mărilor este stabilit şi că el a rĕmas astfel în timpul diferitelor epoce geologice. Figura pămêntului deci se modifică necontenit atât în ceea-ce privesce continentele, cât şi oceanele. (Va urma.)

bune pentru un discurs de ocasiune şi menite a fi spulberate cu o singură suflare a criticei.

La pagina 21 a faimoasei „Pastorale," Monseniorele Palma face statistica sufletelor catolice din toată lumea şi, după ce constată că sunt 4 şi jum milioane greco-catolici adauge:

„Aici însemnăm cu bucurie, cumcă în cele 4 şi jum. milioane de creştini de rit greco-catolic amintiţi, se cuprind peste 1 şi jum. milion de români din Ardeal, cari cu douĕ secole s'au unit cu noi „prin legăturile aceleiaş credinţe."

Nu e aşa, Monseniore! şi pentru a vedea că nu e aşa, nu cetì scrisorile de politeţă adresate de regretatul Obedenaru părintelui iesuit Nilles, ci meditează pe Georgiu Şincai, al Daciei Muratori; în el, Eminenţa Ta, care despici cu artă firul teologic în patru, vei vedea, că „legăturile aceleiaş credinţe" nu sunt de o potrivă în consciinţe cu „cele patru puncte" ale „Unirei fatale."

Îndată după frasa citată mai sus, autorul „Pastoralei" ḑice:

„Adresându-se către Roma cea mărită, vechia lor mumă şi „centrul unităţii catolice," românii primiră dela dênsa o adevĕrată avuţie de cultură şi de sciinţă, care aduse apoi un folos şi în partea de dincoaci a munţilor."

Nu e aşa, Monseniore! Şi pentru a vedè că nu e aşa, citească Eminenţia Ta scrierile lui Petru Maior, lui Samuel Klein şi earăş, şi mereu, şi fără încetare „Cronica" cea neperitoare alui George Sincai, şi se va convinge, că românii uniţi nu priveau în Roma decât columna Traiană, ear nu „centrul unităţii catolice." Deosebirea e pe atât de enormă, pe cât de des semnalată şi întărită cu ḑisele lui Sincai, cu sutele de probe aduse de el în „Cronică" şi privitoare la purtarea Papei din „centrul unităţei catolile," faţă cu fraţii nostri din Transilvania.

Mai la vale, tot pe pagina 21, „Pastorala" ḑice:

„Într'adevĕr, cei învĕţaţi cunosc prea bine însemnatul contingent ce au adus la reînviarea literaturei şi a culturei românesci lucrările scoase la lumină de românii „catolici" din Ardeal."

Nu este aşa, Monseniore! Ţichindeal ḑisese: „sĕ fim noi toţi românii una; nu „este aicea grec sau latin, unit sau neunit" — Şincai afurisia „năravurile popesci" (ale catolicilor) şi de aceea fusese despopit „*in nomine Domini.*" Catolicul Klein, catolicul Maior şi catolicul Şincai erau la cuţite cu episcopul Blajului, Ioan Bob, cel zăpăcit şi pierdut, nu de Roma vivificătoare a lui Traian, ci de Roma „Curiei papale," şi drept aceasta, episcopul Bob ḑicea cu recunoscuta blândeţă a episcopilor latini despre Şincai: *dabo operam ut destruam illum*, adecă „voi năzui sĕ-l spulber". Şi erau catolici, Monseniore, şi unul şi altul, şi Şincai şi Bob, cu o deosebire numai, care nu scapă perspicacităţei Eminenţei Tale: unul, Şincai era catolic şi român, altul Bob era catolic, fiu însĕ al „Vaticanismului". Fusese şi acesta român înainte de a merge în Roma Papilor; se'ntorsese însĕ catolic cu misiunea de a sugruma şi spulbera pe români.

Tot catolicul Şincai ḑicea „sunt nebuni, cari cred, că deoarece greco-catolicii sunt uniţi, ei trebue sĕ fiă supuşi romano-catolicilor". — Afirmaţiune sacrilege pe care a o ceti fără de pios tremur nu poţi Eminenţia Ta, Monseniore, fiu spiritual al lui Piu IX, al lui Gregoriu XVI, şi prin urmare fidel doctrinelor enunciate în *Syllabus*, în enciclicele din 1831 şi 8 Decembre 1864.

Cetesce încă monseniore un esemplu de respectul catolicului Şincai pentru Papa dela Roma: „Papa dela Roma mâncase pe românii din Transilvania (citez din memoriă), căci nu s'au plecat sĕ-i fie lui dobitoace, nu oi sufletesci."

Şi mai cetesce, monseniore, un alt esemplu de religiositatea catolicului Şincai: „Ce vreau archiereii acestia? Sĕ te înveţe sĕ'ţi prinḑi partea pe lumea aceasta, au sĕ te ducă în ceriu? Nu crede, o române (notează, monseniore, că nu ḑice ca Eminenţia Ta: „O catolice române",) nu crede, o române, pentrucă numai punga ta o voiesc."

Din aceste esemple putè-se-va susţine ce ḑice Monseniorele Palma despre „iubirea ferbinte pentru biserica catolică" a românilor catolici de dincolo? Cred că până şi un „doctor seraphicus" ca St. Bonaventura, până şi un „doctor angelicus" ca St. Thomas d'Aquin nu ar găsì iubire pentru Roma papală în Klein, în Maior, în Şincai. Şi dacă nu găsesci în ei, în cine sĕ găsesci? Pentru a iubì *Sancta Unio* sau „unirea fatală" trebue s'o cunosci, şi în privinţa celor patru puncte ale unirei, Şincai ḑice:

„.... Nu numai cei neînvĕţaţi, dar nici cărturarii nu le înţeleg."

De aceea, pentru a sfêrşì de rêndul acesta, noi vom ḑice Monseniorului Palma: „Când e vorba, Monseniore, a părăsi infalibilitatea papală pentru esaltarea căreia pe marginile Dîmboviţei vei fi aplaudat la Roma de înţeleptul Leon XIII, şi de energumenii lui Piu IX cari mai trăiesc în Curia română; când e vorba de a trece printr'o retorică transiţiune dela universitatea bisericei catolice şi dela statistica sufletelor catolice cari dau Romei Papale universalul „ban al Stului Petru", la românii din Transilvania şi la efectele greco-catolicismului transilvan asupra culturei române în genere, şi prin urmare, când discuţi cestiuni de istoriă, permite Monseniore, a ţi se reaminti fie chiar de un „eretic," de un „schismatic," de un „ortodocs" în fine o precauţiune utilă: nu îţi întemeia afirmaţiunile istorico-politice decât pe „Cronicele române," pe „Cronica lui Şincai," pe „Colecţiunile de Documente" şi pe scrierile şi cercetările critice ale unui învĕţat român, care trăiesce aci în Bucuresci, care se numesce B. P. Haşdĕu şi care, după umila părere a multora, trece şi va trece înaintea regretatului Obedenariu şi 'n istorie şi 'n alte părţi ale sciinţei române.

„Strĕin în ţeară strĕină, era firesc lucru, monseniore, ca Eminenţia Ta sĕ ignori cu desĕvêrşire fântânele istorice ale românilor; acum însĕ, fiind vĕdit prin „pastorala" din păresimi că ţii, urmărind un plan, pe care papalitatea l'a înjghiebat cu privire la orientul ortodocs şi despre care, după „*La Scienza e la Fede* şi după *La Scuola cattolica*, reviste ale Vaticanului (1880 şi 1881) vom vorbi mai târḑiu — ţii, ḑic, a sprigini pe argumente din Dacia nefolositoarele-ţi tese şi ecshortaţiuni catolico-papale, e necesariu, monseniore, e foarte necesariu, ca nu diletantismul istoric, ci adevĕrata sciinţă istorică sĕ'ţi procure argumentele de cari ai trebuinţă. Românii schismatici au nenorocirea a nu crede în infalibilitate, chiar când, conform hotărîrei conciliului vaticanic din 1870, această infalibilitate operează *ex cathedra*. Altmintreli, monseniore, dacă Eminenţia Ta va stăruì a se slujì cu probe trase din scrisori de politeţă, noi ḑicêndu-ţi ca odinioară cardinalul Bembo lui Sadolet (cu privire la epistolele lui St. Pavel): *omitte has nugas, non decent enim gravem virum tales ineptiae*, vom considera „pastoralele" viitoare ca un feliu de înşirări în cari s'ar găsi de toate şi nimic.

„Cetesce, monseniore, cetesce adevĕratele fântâni istorice ale românilor din Dacia şi te vei convinge, sunt sigur, că dacă ei datoresc multe mândre şi falnice lucruri Romei traiane, apoi catolicismului Romei papale românii nu-i datoresc nici măcar o tufă de Veneţia."

G...

Anunciu.

Subscrisul comitet arangiatoriu înfiinţat pentru ocasiunea adunărei generale a Asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român, care se va ţinea în Alba Julia la 8 August a. c. st. n. aduce la cunoscinţa onoratului public, cumcă doritorii, cari vor sĕ participe la această festivitate în privinţa cuartirelor au a se adresa la esmisul domn advocat Ioan Coşieriu în Alba-Iulia **până în 6 August** a. c.

Din şedinţa comitetului arangiatoriu.

Alba-Iulia, în 18 Iuliu 1886.

Alecsandru Tordoşan,
preşed. comitetului.

Convocare.

Despărţĕmêntul I (Brad) al reuniunei învĕţătorilor români dela scoalele gr.-orientali din districtul Zarand, îşi va ţinè adunarea generală la 20 şi 21 Iuliu st. v. a. c. în sala gimnasiului gr.-or. din Brad, începutul la 10 oare ante-meridiane. Membrii reuniunei şi toţi cari se interesează de înaintarea scoalei române sunt învitaţi a participa.

Programa:

I.

1. Cuvênt de deschidere de presidentu.
2. Raportul comitetului pro 1885/6.
3. Raportul cassariului şi al bibliotecariului.
4. Alegerea unei comisiuni pentru scontrarea cassei şi bibliotecei.
5. Incasarea tacselor dela membri, şi staverirea budgetului pro 1886/7.
6. Propuneri eventuale.

II.

7. „Patriarchul Iacob" prelegere pentru despărţĕmêntul III de Ioan Anghel.
8. „Verbul," prelegere pentru despărţemêntul IV de Simeon Micu.
9. Numĕrul „9", prelegere pentru despărţĕmêntul I de Avram Mihuţ.
10. „Descrierea mesei" prelegere din limba maghiară pentru despărţĕmêntul V de Gavril Simedrea.
11 „Desfacerea propositiunilor în cuvinte etc." prelegere pentru despărţem. I de Iosif Başa.
12. „Câteva observări asupra ţinerei esamenelor în scoalele poporali" disertaţiune de Ioan German.
13. Constituirea despărţĕmêntului pe o nouă periodă de 3 ani — 1886/7—1888/9.
14. Închieierea.

Ioan German, preşedinte. *Petru Rimbaş,* secretariu.

Varietăţi.

* (Chirotesire.) Domnul Sabin Piso, protopopul tractului Agnitei, sub sânta liturgie de Marţi — 8/20 Iuliu a. c., fu chirotesit întru protopresbiter. După cum suntem informaţi noul protopop va fi instalat ḑilele aceste.

Ne asociem şi noi acelora, cari din inimă felicitează pe domnul Piso pentru noua treaptă, la care fu înaintat.

* (Maj Sa regina în pericul.) Ḑiarele din Viena comunică, că Maj. Sa împĕrăteasa şi regina noastră a scăpat ca prin minune dintr'un pericol, pe când se ducea la drumul de fer Postéin, ca sĕ ia trenul ce trebuia s'o ducă la Işl. Suverana noastră, împreună cu archiducesa Valeria, se aflá într'o trăsură uşoară, trasă de patru cai. Scoborînd o vale destul de repede, cei doi cai dinainte se speriară şi se îndreptară spre un şanţ care mărginea o prăpastie. Visitiul făcù o supremă sforţare pentru a-i reţinea şi isbuti în adevĕr a-i opri un moment. M. S. profită de acest moment pentru a se da jos din trăsură împreună cu archiducesa; şi cei doi cai, cari ameninţau sĕ rupă trăsura, fură deshămaţi. Se adauge că dacă trăsura n'ar fi fost ţinută în loc de o foarte puternică barieră care mărginesce drumul în locuri primejdioase, un accident din cele mai grave s'ar fi putut produce. Din norocire energia şi sângele cel rece al vizitiului au putut sĕ-l evite.

* (Fugă) Dumineca în 25 Iulie va ocolì în fugă alergătoriul Ioan Marcus la 5 oare şi ½ piaţa mare şi strada Cisnădiei în restimp de 30 minute de 6-ori. Fiind timpul nefavorabil fuga se va amâna pe ḑiua următoare.

* (Resultatul esamenului din limba maghiară) a învĕţătorilor nostri în est an pus în faţă cu cel din anul trecut, e mai îmbucurătoriu, dar în genere totuş trist. După cum suntem informaţi din cei cari i s'au supus în est an au trecut cualificaţi 83 şi au fost reieptaţi 25.

* (Representaţiunea de Dumineca seara a pirotechnicului Stuwer) a adunat o lume multă, preste 3000 de oameni, şi a fost mult admirată. De mult n'a avut Sibiiul o petrecere mai plăcută, căci minunata variaţiune de lumină a stors admiraţiunea fiecăruia. Sunt unii, cari susţin, că asemenea producţiune rar s'a mai vĕḑut în Sibiiu, alţii cari afirmă, că mai anii trecuţi o asemenea representaţiune a mai veselit lumea sibiiană, prelângă mai puţină jertfă materială. Ajunge a nota aici, că atât publicul, cât şi Stuwer s'au îndepărtat pela oarele 10 pe deplin mulţămiţi.

* (Baronul Edelsheim-Gyulai) 'şi-a luat adio dela oficerii armatei comune şi dela cei de honveḑi. Despărţirea dela aceştia din urmă a fost, ḑic foile pestane, neîndatinat de cordială. Generalul a plâns cu această ocasiune.

* **(? ? ?).** — Cetim în „Egyetértés": În „Luminătoriul" din Timişoara a scris în ḑilele din urmă Paul Rotariu un articul, în care i-a numit pe cetăţenii ungari cari vorbesc românesce (!) *cetăţeni români.* În contra acestei numiri dau „mai mulţi cetăţeni ungari, cari vorbesc românesce," o dechiaraţiune în foaia „*D. L.*" ce apare în Timişoara. Între altele eată ce ḑic acei „mai mulţi cetăţeni ungari, cari vorbesc limba română": Noi cunoascem cuprinsul articulului de lege L din a. 1879 şi dl Rotariu oare sĕ nu'l cunoască? Din acel articul ar putè sĕ scie, că în Ungaria — cu toată egala îndreptăţire a cetăţenilor ungari nemaghiari — esistă esclusiv numai cetăţeni ungari. Întrebăm deci pe dl Rotariu cine l-a împuternicit de a ne proscriba cu o singură trăsătură de peană? Cine l-a împuternicit a ne face de ocară, a ne întina neclătitul nostru patriotism, făcêndu-l în faţa străinătăţii obiect de compromitere, — pe dênsul, care pe lângă aceea că e redactor, e advocat ungar şi ca atare a pus jurămênt de fidelitate regelui ungar şi constituţiunei? (!!) Dl Rotariu a inventat pentru compatrioţii sei „cetăţeni ungari de limba română" o nouă numire, scoasă din dicţionariul făcut în imaginaţiunea sa. Lui i se pare incomodă numirea de cetăţean ungar pentru „cetăţenii ungari cari vorbesc limba română." Declaraţiunea numesce activitatea Dlui P. Rotariu catilinară, apoi continuă: Partea cea mai mare a activităţii sale o îndreaptă spre aţiţarea spiritelor şi stricarea înţelegerii reciproce, dar fără succes, căci sĕ fie convins Dl Rotariu, că „cetăţenii ungari de limba română" au un mod de cugetare cu mult mai sănătos, decât sĕ nu respingă darurile danaice, ce li se pun în vedere (!!!); dacă-i con-

vine Dlui Rotariu sĕ fie *„civis romanus,"* fie convins, că în plăcerea asta nimeni nu-l va împedeca: în România, — dar câtă vreme e fiu al Ungariei, numai cetăţean ungar poate sĕ fie; dar facem totodată atent pe Dl Rotariu, că cultul insultei, pe care ni'l aruncă în faţă nu o va răbda nici un „cetăţean ungar de limbă română," care e cinstit, ci formând cu toţii o puternică falangă, va întimpina veto-ul unanim şi solemn al tuturor cetăţenilor ungari de limba română."

Am dorì sĕ cunoascem puternica falangă a acestor cinstiţi „cetăţeni ungari de limba română," precum şi adevĕratele motive ale acestei procederi ciceronice. Până atunci alt comentariu mai potrivit nu le putem afla decât, eară şi eară **???**

* (Sĕ rîḑi sĕ te prăpădesci.) La magistratul aradan funcţionează un oare-care oficiant cu numele Edmund *Ianszky*. În adunarea generală din urmă a oraşului a fost ales Ianszky de espeditor. Când a enunţat comitele suprem acest conclus, s'a auḑit o voce: „Fie espeditor, numai sĕ 'şi schimbe numele." Ianszky era pe galerie, a auḑit gravul cuvênt, şi s'a pus omul pe gânduri. În meditaţiile sale a ajuns la convingerea, că într'adevĕr numele Ianszky este aḑi foarte urgisit în Ungaria şi că el nu poate sĕ sufere ruşinea de a purta numele aceluia, care a arangiat festivităţi pentru un Hentzi. S'a decis deci a 'şi schimba numele. 'Şi-a şi înaintat rugarea către magistrat, dar aci i s'a dat rĕspunsul sĕ absteie dela intenţiunea sa, ca nu cumva sĕ cadă bănuiala demonstraţiunii asupra magistratului din Arad. Patrioţii sunt indignaţi foc şi pară asupra acestui servilism.

Sĕ rîḑi sĕ te prăpădesci!

*(Principiile constituţiunei maghiare) e titlul unei broşuri de 32 pagine apărute la Iaşi. Autorul acestei broşuri A. P. de Haţeg (probabil un pseudonim) studiază cu de amĕnuntul, în mod obiectiv şi după isvoare autentice principiele fundamentale ale constituţiunei maghiare. Conclusiunea studiului este, că constituţia ungurească a fost şi este în adevĕr estrem liberală, dar numai pentru maghiari; că constituţia nouă maghiară în fond nu se deosebesce de cea vechiă, ba în tendinţe o întrece. Deosebirea este numai, că în constituţiunea vechiă domnia nobilimea ungurească, în cea nouă domnesce naţiunea maghiară; în cea vechie nobilimea despoia mai mult materialminte popoarele peste cari domnia, astăḑi naţiunea maghiară le despoaie în faţa lumei civilisate, nu numai de drepturi naţionale, de drepturile de a se desvolta, lumina şi cultiva, dar tinde a le desbrăca şi de naţionalitatea genetică.

* (Propagandă panslavistă.) — Sub acest titlu publică „Pester Lloyd" o scire din Petersburg, după care societatea panslavistă de acolo a obţinut dela stat o sumă mare pentru înfiinţarea unei tipografii şi a unei turnătorii de litere. Scopul acestora este, ca sĕ introducă la toate popoarele slave alfabetul cirilic, dându-le tuturor litere cirilice cu un preţ bagatel şi în cas de lipsă pe credit. Cu deosebire se au în vedere Slavii din Austro-Ungaria, cari până acum numai cu greu şi-au putut procura literile cirilice, cari sunt foarte scumpe. Numitul institut ve rĕspândi şi scrieri cu litere cirilice între toţi Slavii.

* (Genua a ridicat o statuă lui Victor Emanuil), a cărei desvĕlire s'a făcut în mod solemn la 18 Iulie a. c. Festivităţile arangiate, la cari a luat parte tot ce a avut Italia cult şi inteligent, au fost grandioase. La desvĕlire a participat şi părechea regală.

* (Recoltele în America.) Raportul biroului agricol din Washington, constată următoarele preţuri de mijloc asupra grânelor la 1 Iulie. Pentru grâul de toamnă se constată o scădere dela 92 ⁷/₁₀ până 91 ²/₁₀, pentru grâne de primăvară dela 98 până la 80; pentru bumbac dela 88 până la 86. Crescerea totală a suprafeţei semănată cu porumb se ridică până la 2,500,000 acre. Preţul mijlociu e de 95 contra 94 ca şi în anul trecut Grâul de toamnă nu e încă secerat în districtele de Nord; în districtele de Sud preţul e acelaş înainte de seceriş. Scăderea preţului grâului de primăvară e din causa căldurilor şi lipsei de ploaie. Preţul mijlociu al ovĕsului e de 89, al secarei de 95, şi al orzului de 90. Recolta bumbacului se va face mai târḑiu, peste vr'o ḑece sau cinci-spre-ḑece ḑile. Recolta sufere mult din causa ploilor şi buruienilor cari au înăbuşit planta în părţile câmpului; în părţile mai ridicate recolta e mai bună. Preţul recoltei în partea de rĕsărit al Misisipului lasă puţin de dorit. Preţul mijlociu al bumbacului e de 87.

* (O nebunie metodică.) Dr. Jäger desvoltă din ce în ce mai mult sistemul seu de antropin, adică a pilulelor fabricate din aromele pĕrului omenesc. O listă publicată de dênsul nu cuprinde mai puţin de douĕ-ḑeci diferite feliuri de antropin, din care estragem cele următoare: Nr. 1, provenind dela o femeiă bălană de o vêrstă mijlocie, de o foarte bună digestiune, este un remediu eficace în contra indigestiunilor şi când lipsesce pofta de mâncare, tămăduesce boalele stomacului, fie acute sau cronice, mai cu samă când provin din greşeli dietetice, asemenea şi migrena şi durerile de cap; la bărbaţi juni s'a arătat eficace în casuri de erosipela obrazului. Antropin Nr. 2 provine din pĕrul unui alergătoriu renumit, un june de o capacitate fisică estraordinară; acest antropin întăresce facultatea d'a alerga, micşorează asudarea, înlesnesce resuflarea şi tămăduesce astma şi toate boalele picioarelor, mai cu seamă la oameni înaintaţi în vêrstă; este asemenea un bun mijloc la boalele cataralice şi în contra reumatismului şi gutei. Antropin Nr. 3, provenind dela o celebră cantatrice oacheşă tămăduesce suferinţele gâtlejului si laringita, însĕ numai la indiviḑi de secsul bărbătesc. Acest remediu produce la începutul întrebuinţării şi luat în dose mici un simţimênt de voioşie şi de veselie, d'aceea se recomandă a lua spre acest sfêrşit dela trei până la cinci greunte. Antropinul Nr. 7 provine dela o fecioară bălană, el comunică beuturilor un buchet plăcut şi îndepărtează melancolia şi posomorîrea, de preferinţă la persoane de secs bărbătesc de-o complesiune bălană. Antropinul Nr. 8, provine din pĕrul unui domn oachieş în vêrstă mijlocie, s'a dovedit foarte eficaciu în contra palpitaţiunilor nervoase ale inimei. Antropinul Nr. 9 s'a estras din pĕrul unei fete bălane şi de un temperament vivaciu, foarte vorbăreaţă şi de o voce sunătoare; este foarte recomandabil oratorilor, cântăreţilor şi actorilor. Nr 13 este un antroprin, care provine dela o domnişoară bălană, foarte sănătoasă, care posede toate măselele şi care n'a pătimit toată viaţa ei de dureri de dinţi; el tămăduesce durerile de dinţi ale bărbaţilor. Antropinul Nr. 16 s'a estras diu pĕrul unui renumit pianist ajuns în vêrstă matură; vindecă nervositatea şi indispoziţiunile provenite din osteneală, pricinuită prin o îndelungată cântare de clavir; afară d'acesta înmulţesce desteritatea şi perseveranţa pianiştilor. Antropinul Nr. 19 provine dela o fată bălană şi tămăduesce, sau cel puţin uşurează, boalele ochilor. In fine antropinul Nr. 20 provenind din pĕrul unui prim tenor în vêrstă de 48 ani, foarte sănătos şi de o statură erculeană, oacheş, cu per negru; se poate întrebuinţa cu bun succes pentru imbunătăţirea şi întărirea vocei, însĕ numai doamnele şi domnişoarele vor sîmţi acest efect salutariu. Până acum domnul Jäger, cărui datorim şi regimul de lână, nu s'a închis încă într'un stabiliment pentru alienaţi mentali!

Loterie.

Mercuri în 21 Iulie n. 1886.

Sibiiu: **62 64 78 47 38**

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	7.29	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.40	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	5.58	1.28
	—	7.03	8.30	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.14	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.24	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	9.41	2.34
Rév	—	8.54	10.19	3.18
Bratca	—	—	11.38	3.41
Bucia	—	—	12.18	4.01
Ciucia	—	8.58	12.54	4.26
Huiedin	—	9.28	1.47	5.08
Stana	—	—	3.11	5.27
Aghireş	—	—	3.40	5.50
Ghîrbou	—	—	4.15	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.36	6.24
Cluş	—	10.28	4.58	6.43
	10.45	—	5.26	7.03
Apahida	10.14	—	—	7.26
Ghiriş	1.06	—	—	8.54
Cucerdea	2.01	—	—	9.43
Uioara	2.10	—	—	9.51
Vinţul de sus	2.19	—	—	9.58
Aiud	2.33	—	—	10.24
Teiuş	3.35	—	—	10.59
Crăciunel	4.09	—	—	11.28
Blaş	4.20	—	—	11.44
Micăsasa	5.80	—	—	12.18
Copşa mică	5.45	—	—	1.01
Mediaş	6.06	-	—	1.22
Elisabetopole	6.45	—	—	1.56
Sighişoara	7.40	—	—	2.44
Haşfalĕu	8.07	—	—	3.02
Homorod	10.05	—	--	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	6.03
Feldioara	12.14	—	—	6.35
Braşov	1.09	—	—	7.14
	1.55	5.45	—	—
Timiş	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiş	—	9.56	1.45	—
Braşov	—	10.29	2.32	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Haşfalĕu	10.10	—	7.37	—
Sighişoara	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaş	11.54	—	9.43	—
Copşa mică	12 12	—	10.02	--
	12.37	—	10.30	—
Micăsasa	12.56	—	10.50	—
Blaş	1.30	—	11.34	—
Crăciunel	1.45	—	11 52	—
Teiuş	2.34	—	12.41	—
Aiud	2.55	—	1.12	—
Vinţul de sus	3.17	—	1.42	—
Uioara	3.24	—	1.51	—
Cucerdea	3.36	—	2.15	—
Ghiriş	4.11	—	3.12	—
Apahida	5.36	—	4.59	—
Cluş	5.56	--	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	.52	6.21	—	8.34
Ghirbou	7.08	—	—	8.59
Aghire	7 23	—	—	9.56
Stana	7.50	—	—	10.16
Huiedin	8.12	7.14	—	11.04
Ciucia	8.52	7.43	—	12.17
Bucia	9.10	—	—	12.47
Bratca	9 29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.45
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.08	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.—	12.10
Budapesta	—	8.20	8.—
Szolnok	—	11.20	12.—
Arad	—	4.10	5.55
	7.04	4.30	6.05
Glogovaţ	7;22	4.43	6.19
Gyorok	7.58	5.08	6.46
Pauliş	8.17	5.21	7.—
Radna-Lipova	8.36	5.40	7.23
Conop	—	6.07	7.51
Bêrzava	—	6.26	8.10
Soborşin	—	7.14	8.58
Zam	—	7.44	9.28
Gurasada	—	8.12	9.56
Ilia	—	8.29	10.17
Branicîca	—	8.48	10.38
Deva	—	9.13	11.05
Simeria (Piski)	—	9.53	11.55
Orĕştia	—	10.23	12.24
Şibot	—	10.46	12.53
Vinţul de jos	—	11.14	1.22
Alba-Iulia	—	11.41	1.41
Teiuş	—	12.14	2.24

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.09	3.45	—
Alba-Iulia	11.57	4.26	—
Vinţul de jos	12.20	4.46	—
Şibot	12.54	5.13	—
Orĕştia	1.27	5.37	—
Simeria (Piski)	2.31	6.30	—
Deva	2.52	6.49	—
Branicîca	3.23	7.14	—
Ilia	3.55	7.39	—
Gurasada	4.08	7.51	—
Zam	4.44	8.21	—
Soborşin	5.30	8.59	—
Bêrzava	6.25	9.43	—
Conop	6.46	10.02	—
Radna-Lipova	7.28	10.36	6.12
Pauliş	7.43	10.50	6.32
Gyorok	7.59	11.05	6.53
Glogovaţ	8.28	11.31	7.28
Arad	8.42	11.45	7.45
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	12.09	2.41
Streiu	12.46	3.25
Haţeg	1.85	4.17
Pui	2.26	5.10
Crivadia	3.13	5.58
Baniţa	3.51	6.40
Petroşeni	4.23	7.12

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	8.18
Aradul nou	6.33	8.32
Németh-Ságh	6.58	8.51
Vinga	7.29	9.07
Orczifalva	7.55	9.20
Merczifalva	8.14	9.32
Timişoara	9.08	10.09

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.55	10.—
Baniţa	7.36	10.38
Crivadia	8.18	11.15
Pui	9.02	11.55
Haţeg	9.43	12.32
Streiu	10.34	1.15
Simeria	11.13	1.46

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	—	5.50	1.11
Şeica mare	—	6.52	1.34
Loamneş	—	7.18	2.06
Ocna	8.27	7.03	2.32
Sibiiu	9.—	7.38	2.52

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	3.—	8.12	10.25
Ocna	3.34	8.36	10.45
Loamneş	—	9.01	11.08
Şeica mare	—	9.29	11.32
Copşa mică	—	9.52	11.52

Cucerdea—Oşorheiu - Reghinul-săs.

Cucerdea	2.30	10.00	4.05
Cheţa	3.03	10.30	4.35
Luduş	3.27	10.51	4.56
M. Bogat	3.37	11.—	5.06
Cipeu-Iernut	4.21	11.37	5.43
Kerelő-Sz.-Pál	4.38	11.57	5.58
Nireşteu	5.05	12.15	6.21
Oşorheiu	5.25	12.34	6.30
	5.55	1.04	—
Reghinul - săs.	7.54	3.06	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.31	—	6.10
Oşorheiu	6.20	—	8.—
	6.40	12.35	10.30
Nireşteu	6.59	12.45	10.52
Kerelő-Sz.-Pál	7.22	1.17	11.16
Cipeu-Iernut	7 43	1.38	11.42
M. Bogat	8.13	2.08	12.16
Luduş	8.26	2.21	12.31
Cheţa	8.42	2.37	12.48
Cucerdea	9.10	3.05	1.20

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.16
Cernea	2.37
Uniedoara	3.06

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriş — Turda

Ghiriş	9.24	4.41
Turda	9.45	5.08

Turda — Ghiriş

Turda	7.56	3·18
Ghiriş	8.21	3.39

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 74 Sibiiu, Sâmbătă 12/24 Iulie 1886. Anul XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru odată 7 cr., — de douĕ ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 11 Iuliu.

Nu-i lucru de şagă.

Sunt indignate spiritele ungurilor nostri rĕu.

În ochii fiecărui om nepreocupat — cum ar ḑice „Egyetértés“ — ministrul-president C. Tisza e compromis. Şi este compromis astfeliu, încât de rehabilitare nu mai poate fi vorbă.

Patrioţii nostri fac capital politic din pensionarea lui Edelsheim-Gyulai, — bine, dacă le place, nimeni nu-i poate împedeca, de oarece chiar şi noi vedem în această afacere un act important politic al cercurilor mai înalte. Numai că ei merg cu nu paş mai departe. Ei caută şi cred a afla în pensionarea lui Edelsheim şi avansarea lui Iansky un act politic *demonstrativ* îndreptat contrana ţiunei maghiare.

Ce va sĕ ḑică demonstraţiune?

A-ţi arăta plăcerea ori neplăcerea faţă cu un lucru pe o cale lăturalnică, nu pe calea, care 'ţi-o prescrie legea ori ordinea esistentă a societăţii, din care faci parte. Asta va sĕ ḑică demonstraţiune. Şi de aci resultă, că ori cine care demonstrează, mult puţin calcă legea, calcă ordinea esistentă.

Este deci un act de iloialitate a arunca în faţa acelor cercuri ale statului, cari *per eminenţiam* trebue sĕ fie şi sunt în ochii ori cărui cetăţean patriot idealul legalităţii şi al spiritului de ordine, — că demonstrează.

Condamnăm, fără de nici o reservă condamnăm pressa maghiară, când caută sĕ afle un act de demonstraţiune în cele douĕ decrete ale Maj. Sale.

Premiţênd aceste, vom da mai la vale în traducere un articul din „Egyetértés“, care — fiindcă de persoana sacră şi neatacabilă a Maj. Sale nu se poate atinge — îl ea la păruială pe ministrul president al ţĕrii pentru ruşinea păţită şi pentru vătĕmarea demonstrativă a demnităţii naţionale maghiare.

Vom stărui a fi cât se poate de fideli în traducere, dară ni-i teamă, că nu vom afla destui termini adecuaţi în limba română, cari sĕ corĕspunḑă terminilor bombastici maghiari, fără samăn în alte limbi, — sperăm totuş că cetitorii nostri vor putea observa din cele mai de jos tonul vehement şi indignaţiunea adêncă a organulni Kossuthist.

Eată articlul:

În jurnale, pe stradă, în locuri publice, cercuri private, pretutindenea se aude o singură întrebare: Unde e Coloman Tisza?

Nu-i nimeni, cine sĕ poată înţelege, cum de constituţionalul ministru president al Ungariei mai poate sĕ steie după dejosirea sa nu numai ca bărbat de stat, ci chiar şi ca om — liniscit în posiţiunea sa şi încă mai liniscit sĕ'şi uite în odichna din Gest *„procul negotiis“* de agitaţiunile mari ale ḑilei. Rĕu timp a ales ministrul-president pentru de a juca rolul lui Cincinnat, căci opinia publică vrea sĕ'l iee dela plug într'un astfeliu de mod, care nici decum spre mărire nu i-ar putè fi. Ţara nu poate înţelege nici aceea, că oare cum s'au putut desvolta lucrurile cu asistenţa tăcută a lui Coloman Tisza până la gradul lor de aḑi, căci el cu sĕptĕmâni de ḑile mai nainte trebuia sĕ fi cunoscut dispositiunea cercurilor dela curte şi la tot casul a trebuit sĕ aibă o cunoscinţă prealabilă despre procedura disciplinară pusă 'n aplicare faţă cu baronul Edelsheim Dar dacă n'a fost într'ênsul atâta energie bărbătească şi simţ constituţional de datorinţă ca sĕ intrevină la ţimp cu cuvêntul seu protestătoriu — şi adevĕrul mărturisind, noi asupra acestei împregiurări defeliu nu ne mirăm, — cum poate sĕ sufere această dejosire fără esemplu, care 'l-a ajuns în faptele complinite, fără ca sĕ'şi facă acea deducţiune, cu care datoresce ambiţiunei sale personale, demnităţii posiţiunei şi onoarei ţĕrii sale!

Oare poate-se întêmpla fie chiar într'un stat absolutistic, ḑicem d. es. în Russia, unde autocraţia domnitoriului singură dispune, dar pentru referinţele esterne ale guvernării sunt obligătoare formele societăţii culte europene, — oare poate-se întêmpla, ca un ministru sĕ fie în public desavuat, sĕ fie făcut de ocara lumii, cuvintele sale rostite pe basa sentimentului seu de responsabilitate sĕ fie pe cale oficioasă decretate ca nule, — şi totuş ministrul sĕ'şi continue serviciile sale folositoare şi credincioase? Nefericitul Ludovic II rege al Bavariei, de ar fi trimis încoace pe dl Löher, îndată ar fi aflat acea ţară căutată, unde poţi tracta cu ministri ca cu nisce lachei, unde-i poţi dejosì în modul cel mai urît, fără ca ei sĕ îndrăsnească a contraḑice!

Acum vedem resultatul guvernării iubilare. Destul de timpuriu şi destul de aspru ne-a venit învĕţătura, ca ţeara sĕ cunoască din esemple vii valoarea acelor declaraţiuni, cari au format titlurile strălucite ale serbării iubilare şi au resunat de-a lungul patriei din fanfarele judecăţii istorice. Eată „stabilitatea guvernării,“ care avè sĕ însemne întărirea constituţionalismului ungar, inviolabilitatea ideii de stat maghiar! Eată indispensabilul bărbat de stat, care ocupă o posiţie atât de tare în încrederea naţiunei şi a coroanei!

În ce nimb de glorie strălucesce această indispensabilă chiemare, care nu poate 'ndupleca nicidecum cercurile dela curte, ca sĕ fie cu oare care privire la marele bărbat de stat, la posiţia, la responsabilitatea lui, la obligamentele lui faţă cu caracterul public şi ambiţia personală; dar cercurile dela curte, da, ele îl ţin indispensabil pentru slugăririle sale, căci nu esistă acel serviciu scârnav (ocsmány), acea situaţie infamantă, cărei i s'ar opune talentele şi aplecările lui. Ne putem acum bucura pentru stabilitatea, pe care chiar şi mandarinii chinesi de mult o ar fi putut invidia, şi cărturarii nostri oficioşi cu cât foc o sĕ ne mai vorbească despre Anglia şi Turcia, unde moravurile barbare ale luptelor constituţionale provoacă necontenit crise ministeriale. Ce aparinţă înălţătoare şi pătrunḑĕtoare este, că foile guvernamentale n'au alte temeri mai mari, decât numai ca viforul ce a erupt la Viena nu cumva sĕ măture pe Coloman Tisza; cu tremă de moarte, cu frică panică aşteaptă, ca epocalul bărbat de stat ruşinat, despoiat de autoritatea lui, espus la batjocura celor din urmă, sĕ'şi poată păstra numai titlul seu de ministru-president.

Tu ḑi apusă a demnităţii naţionale, sosi'ţi-vor în curênd earăş ḑiorile tale?

Congresul naţional bisericesc.

Raport special al „Telegrafului Român.“

Şedinţa a XIX dela 7 Iuliu st. n. 1886.

Presenţi toţi trei prelaţii: archiepiscopul şi metropolitul Miron Romanul, episcopul Caransebeşului Ioan Popasu şi episcopul Aradului Ioan Meţian.

Şedinţa se deschide la 5 oare după ameaḑi.

Nefiind gata protocolul şedinţei de înainte de ameaḑi, autenticarea aceluia se amână pe mâne.

La ordinea ḑilei e raportul comisiunii bisericesci.

Raportorul aceleia dl Z. Boiu referează asupra raportului consistoriului metropolitan în privinţa înfiinţării unei academii teologice.

La propunerea comisiunii consistoriul metropolitan se însărcinează a recerca sinoadele eparchiale sĕ se declare în această privinţă.

Cu privire la propunerea d-lui N. Cristea relativ la a doua căsătorie a preoţilor, comisiunea bisericească propune, ca aceea sĕ se relege la sinodul archiereiesc, care sĕ fie rugat a-'şi da părerea sa asupra acestei cestiuni în procsima sesiune congresuală.

P. Truţa: Cestiunea aceasta e de o însemnătate atât de mare şi dorinţa realisării acestui lucru e atât de generală, încât congresul ar trebuì sĕ 'şi-o facă de a sa; propun deci, ca congresul sĕ 'şi-o facă de a sa şi aşa sĕ se predee sinodului archiereiesc spre resolvare.

I. Slavici: Dl Truţa a ḑis, că este o dorinţă generală. Apoi d-lor, aceasta e o mare întrebare. Chiar dacă ar dorì-o maioritatea congresului, încă nu e dovedit, că o doresce şi biserica. Eu sunt de părere sĕ nu discutăm cestiunea, ci sĕ rĕmânem prelângă propunerea comisiunii. Eu înţeleg propunerea comisiunii aşa, că noi mai nainte de a ne pronunţa noi înşine, am voì sĕ avem pronunţiamentul unei

---

FOIŢA.

Curierul scienţific al „Românului.“

Pămêntul: figura pămêntului; dacă pămêntul este rotund; concavitatea apelor oceanelor; cavităţile suprafeţei apelor; atracţiunea apelor de continente; ridicarea mărilor pe lângă coaste şi depresiunea în mijlocul lor; o demonstraţiune neaşteptată; atracţiunea mării de gheţuri; descrescerea succesivă a nivelului apelor de odată cu topirea gheţurilor. — Musica: tonul şi ritmul; diapasonul normal; metronomul.

(Încheiere.)

Dl Saint-Saëns, dela academia artelor frumoase din Paris, a pus înaintea academiei de sciinţe o cestiune îndestul de interesantă. Musica este arta d'a combina sunetele succesiv (melodia) sau simultan (armonia). Dar toate sunetele sunt definite şi esprimate de numĕrul vibraţiunilor lor în unitatea de timp, astfel că, în cele din urmă, musica se reduce la o relaţiune între numere. Intervalele, acordurile, etc., sunt representate prin raporturi numerice bine cunoscute de fisici. Fie-care notă corespunde la un numĕr dat.

Se poate lesne înţelege că trebue a se lua ca basă a acestor raporturi numerice cari esprim notele, o valoare de sunet determinată, adecă un numĕr de vibraţiuni mai mult sau mai puţin mare. Tot atât de evident este, că se poate *ad libitum iuţì ritmul*, adecă mişcarea bucăţii ce se cântă. Ne găsim deci în faţa a douĕ elemente cu totul arbitrare, d'o parte valoarea aleasă a sunetelor şi de alta rapiditatea esecuţiunei.

În secolele XV şi XVI, fie-care esecuta după placu-i o bucată de musică. Această libertate estremă în domeniul musical conducea la abus. Se făcură încercări pentru a se aduce o ordine în această stare de lucruri. În 1834, fisicii germani, întruniţi la Stuttgart, adoptară ca punct de plecare, pentru *la* normal 880 vibraţiuni simple pe secundă. Aceasta fu prima sforţare, dar teatrele oraşelor principale din Europa conservară diapasoane diferite. Marea-operă şi teatrul italian din Paris, avea, mai nainte la 1859, un *la* de 895 vibraţiuni. Vechia orgă avea un diapason cu mult mai jos. După Sauveur, diapasonul adoptat de curtea lui Ludovic XVI nu avea decât 810 vibraţiuni. Diapasonul s'a ridicat deci dela acea epocă cu peste un ton major. Acest fapt a fost general în Europa, ceeace pare că resultă din tendinţa fabricanţilor de instrumente d'a ridica tonul pentru a mărì sunetul. Se înţelese trebuinţa d'a opri această mişcare ascensională, ş'apoi trebuinţa d'a face apel la toate resursele vocei, la toată întinderea scării vocale, a arĕtat cât era de neapĕrat d'a ficsa un punct de plecare absolut.

La Paris, o decisiune ministerială din 16 Februariu 1859, a ficsat diapasonul normal la 870 vibraţiuni simple pe secundă; el corespunde cu sunetul coardei a treia a vioarei. Diapasoanele de oţel esecută 870 vibraţiuni la o temperatură de 15 grade; dacă temperatura se mai urcă, sunetul mai scade. Astăḑi, toate naţiunile au adoptat succesiv diapasonul normal regulat de academia de sciinţă din Paris.

Dar, ceeace s'a întêmplat cu tonul, s'a întêmplat şi cu ritmul. Era un fel de turn Babilonic; fie-care esecută după gustul seu, interpretând cum putea intenţiunile autorului. Pentru a aduce un remediu la această stare de lucruri, Stoekel inventa, la finele secolului trecut, metronomul, perfecţionat autorități în cestiunea aceasta. Și eu numai așa primesc și propunerea comisiunii, dacă congresul nu se identifică cu propunerea d lui N. Cristea.

P. Cosma: Eu cred că noi ne întoarcem prelângă un *circulus vitiosus.* Dacă este o corporațiune competentă a vindeca un rěu, de care e bântuită societatea, apoi congresul nostru de sigur e acea corporațiune. Cestiunea aceasta nu este o cestiune, cu care sě nu se fi ocupat ori-și-cine; fost-a ea discutată în mod confidențial, în public, prin jurnale și așa mai departe. E o cestiune de moralitate publică. Eu am primit odată dela alegětorii mei mandat espres, de a aduce această cestiune pe tapet în congres. Sprigineso propunerea dlui Truța. Sě ne facem de a noastră propunerea dlui Cristea. E de lipsă, ca și sinodul archiereiesc sě vadă, că este o necesitate. Eu constat că este o necesitate.

Dl N. Cristea se roagă a se mai cetì odată propunerea sa.

După ce se cetesce și ne mai fiind nimeni însinuat la vot, se votează asupra propunerii dlui Truța, care se primesce cu mare maioritate de voturi.

Dl Slavici insinuă vot separat, căruia se alătură dnii M. Voilean și Coriolan Bredicean.

La ordinea ḑilei urmează raportul comisiunii petiționare. La propunerea comisiunii toate petițiunile se transpun parte consistoriului metropolitan, parte consistoriilor diecesane spre competentă afacere. Ajutoriul anual de 100 fl. cerut dela congres de părintele Radu din Nevoieș și Nicolau Popovici din Chiscadaga nu se acoardă, deoarece congresul nu dispune de ajutoare.

Ședința se suspinde pe 10 minute.

Redeschiḑênduse ședința, se pune la ordinea ḑilii raportul biroului, prin care se presentează următoriul budget de cassă:

Diurnele deputaților congresuali sunt următoarele: Pentru archidiecesă: 1759 fl. 58 cr.; pentru diecesa Aradului: 2240 fl. 60 cr.; pentru diecesa Caransebeșului: 3208 fl. 42 cr.; la olaltă 7216 fl. 60 cr.; spesele biroului 150 fl. Acestora se mai alătură și spesele de călětorie ale deputaților cu 7 cr. per chilometru. Dela fie-care deputat se detrag 5% din competență în favorul fondului congresual.

Budgetul casei se statoresce în modul propus de biroul congresului.

Fiind la ordinea ḑilei raportul comisiunii organisătoare, raportorul aceleia dl Bartolomeiu raportează asupra hârtiei presidiale, prin care se aduce la cunoscința congresului votul sinodului episcopesc în cestiunea creării postului de vicariu-archiereu.

Comisiunea propune, ca această cestiune sě se transpună consistoriului metropolitan spre a lua měsurile de lipsă pentru realisarea practică a ei, avênd a raporta la procsimul congres despre cele împlinite.

Presidiul: *Este adevěrat și sciut, că eu de mult m'am declarat și am ḑis, că pentru mersul mai regulat al afacerilor în archidiecesă și pentru decorul bisericei ar fi cu scop și de dorit, ca sě se sistemiseze postul de vicariu archiereu. Aceasta o am făcut atunci în cea mai curată convingere, creḑênd, că urmăresc cea mai bună intențiune. Îmi pare însě rěu și me doare, că acum trebue sě fac declarațiune în alt sens. La noi s'a creat o situațiune chiar în dauna bisericei, și la aceasta au contribuit bărbați de ai bisericei, cari ar trebuì sě lucre pentru promovarea intereselor bisericei în cea mai bună înțelegere; și fiindcă am aceste triste ecsperiențe, ve declar, că necum sě insist mai mult la crearea unui post de vicariu archiereu, trebue sě ḑic, că înființarea acestui post aḑi ar fi spre dauna bisericei și până când trăiesc, respective stau în scaunul metropolitan, nu voi putea consimțì cu așa ceva.*

N. Zigrea propune, ca votul sinodului episcopesc sě se iee simplu spre sciință.

Presidiul: Cestiunea me privesce și pe mine mai de aproape. Aflu deci de cuviință a me retrage și a lăsa, ca discuțiunea asupra ei sě urmeze sub presidiul Preasfinției Sale a episcopului din Caransebeș. (Voci: Nu e de lipsă. Nu discutăm.)

I. Slavici: Cer închiderea desbaterii.

Presidiul: M'a și ruga deci a discuta asupra cestiunii sub presidiul Preasfinției Sale.

Voci: Nu e de lipsă; nu mai discutăm, căci s'a cerut închiderea desbaterii.

V. Babeș: Sě se iee act la protocol despre declarațiunea Escelenției Sale.

Priminduse aceasta și priminduse totodată și propunerea dlui Zigrea, dl I. Lengheru află, că prin aceea că am luat votul sinodului episcopesc simplu spre sciință, congresul n'a ḑis absolut nimic. Congresul ar putea acum sě deslege cestiunea în mod definitiv.

E. Brote: Eu nu sciu sě mai fie discutabil ceeace s'a resolvat odată. Conclusul s'a enunțat, — acum nu mai discutăm.

În fine se hotăresce ca protocolul acestei ședințe precum și cel al ședinței premergětoare sě se autentice în comisiune mâne la 12 oare de către deputații congresuali, cari se vor mai afla în Sibiiu.

Presidiul: Cu ajutoriul lui Dḑeu am ajuns la încheierea sesiunii pentru periodul acesta. N'am cuvinte, cu care sě mulțămesc tuturor dlor deputați congresuali, cari s'au înfățișat la acest congres, pentru zelul, ce l-au desvoltat atât în decursul discuțiunilor, cât și ca membri în comisiune, de asemenea trebue sě mulțămesc și biroului pentru activitatea și promptitudinea sa. Sperez, că lucrarea noastră de acum ne va da îndemn și mai puternic, ca și în afară sě lucrăm în cea mai bună armonie și pe basa statutului organic. Implorând binecuvêntarea Dumneḑeeascǎ asupra tuturora, și poftindu-ve fie-căruia reîntoarcere fericită la ale sale, declar sesiunea congresuală a acestui period de închisă. (Strigări de „Sě trăiască.“)

Dr. Iosif Gall: După cum am vĕḑut, congresul a resolvat multe și însemnate cause, pertractândule cu afunḑimea, ce a recerut-o importanța lor. Toate conclusele s'au adus cu o seriositate deamnă de o corporațiune, ca și a noastră, și în cea mai bună înțelegere. Dee Dḑeu, ca aceste sě afle pământ roditoriu, nu numai la noi în biserică, ci și la cercurile normative. Dee Dḑeu și Escelenției Sale dlui Metropolit tărie și putere, ca lucrarea aceasta sě o poată validita spre înflorirea și prosperarea bisericei noastre. (Strigări de „Sě trăiască.“)

Revista politică.

Obiectul de discusiune generală a pressei noastre interne este aḑi afacerea Edelsheim-Iansky. Jurnalele mari din capitala țěrii ne aduc rapoarte speciale despre impresia, care o a făcut pensionarea baronului Edelsheim-Gyulai în diferitele cercuri mai hotărîtoare. Astfeliu în cercurile militare, se asigură, că pensionarea generalului comandant n'a causat nici cea mai mică surprindere. Acolo de mult s'a așteptat ca o indispensabilă satisfacție, ca generalul sě fie transferat ori pensionat. În cercurile guvernamentale, ținuta mult puțin mai așeḑată, care s'a arătat la început chiar în pressa oficioasă, începe a trece într'una mai iritată. Căci eată ce scrie în această privință „N. P. Journal“: „Pensionarea neașteptată a comandantului de corp baron de Edelsheim-Gyulai a stêrnit în cercurile aproape de guvern compătimire față cu generalul; ear avansarea lui Iansky a făcut o revoluție întreagă. Scirea i s'a comunicat imediat lui Tisza, care 'și petrece vara la Gest, și care nici nu se temea de cele ce au urmat. Ea 'l a atins pe ministrul-president cu atât mai neplăcut, cu cât i s'a promis cu ocasiunea ultimei sale visite la Viena, că la desnodarea afacerii se va lua în deosebită considerare și demnitatea atinsă a Ungariei. Guvernul la toată întêmplarea regretă pensionarea baronului Edelsheim; că oare armata putea-va fi ușor fără de el, se ține de judecata cercurilor competente. Dar altfeliu stă lucrul cu generalul Iansky. În cercurile guvernamentale acest lucru se ia ca o provocare fățișă a națiunei maghiare și o desavuare a ministrului-president Tisza, — peste care acesta nu poate trece la ordinea ḑilei.“

Ḑiarele din Pesta sosite aḑi ne anunță, că în ḑilele aste se va ținea în capitală o conferență a mai multor cetățeni din Budapesta Această conferență va discuta asupra întrebării, ce posițiune sě iee cetățenii ungari față cu afacerea Edelsheim-Iansky și se va discuta în mod prealibil asupra unui mare meeting ce va avea sě se țină în Budapesta.

Ministrul de esterne al Austro-Ungariei, contele Kálnoky a plecat la Kissingen, ca sě cerceteze pe principele Bismarck. Care va fi obiectul intrevorbirilor, sau mai bine, scopul călětoriei, positiv nu se poate sci. Probabil, că toate obiectele aḑi pendente ale diplomației europene vor fi considerate și discutate de cei doi bărbați de stat; sciri din Berlin anunță, că pe principele Bismarck îl preocupă de present cu deosebire întêmplările din Francia. Ținuta ministrului de rěsboi Boulanger și vorbirile ținute la desvělirea statuei lui Chanzy, cu deosebire aceste l au pus pe cancelariul de fer pe gânduri. Se deduce din aceste, că relațiunile cu Francia și posiția ce va trebuì observată față cu ea, va fi obiectul de căpetenie al intrevorbiriler lui Kálnoky și Bismarck. De altă parte se anunță că și ministrul de esterne al Rusiei Dl de Giers va merge în ḑilele cele mai de aproape la Kissingen, — o împregiurare aceasta, care se esplică ca un simptom favorabil pentru asigurarea păcii generale a Europei.

Are Austria vr'un interes ca Rusia sě fie împedecată în Marea Neagră? Această întrebare 'și o pune „Telegraful“ din Bucuresci în numěrul seu de Mercuri; și continuă astfeliu: Concurența în Balcani, între Austria și Rusia e lucru vechiu; sunt însě puțini cari au căutat sě-și dea, samă în ce constă această concurență și dacă ea în cursul timpurilor, nu s'a schimbat și nu e încă supusă schimbării. Din această pricină ne e foarte greu sě abordăm un subiect, care comportă foarte lungi desvoltări, mai cu samă că suntem împedecați de micimea cadrului Un lucru e cu toate astea ușor de înțeles, anume că nici Rusia, nici Austria — din causa modului cum sunt constituite aceste state, cât și din pricina desvoltării destul de însemnate a popoarelor din Balcani — nu pot sě se gândească la o cucerire a peninsulei balcanice Toată concurența ar trebui sě se reducă deci la o influință morală și la o predomnire economică. Și în această parte trebue sě nu uităm că concurența dintre cele două state s'a schimbat mult și se va schimba încă. Două fapte eclatante pentru aceasta, fapte petrecute aproape în aceeași vreme.

în urmă de Maelzel. În metronomele cele mai des întrebuințate, divisiunile merg dela 1/40 m. până la 1/208 m. pe minut. Acest instrument ar fi foarte folositoriu, dacă ar fi bine gradat; din nenorocire, el nu este mai nici odată astfel. În lumea musicală s'a respândit tot felul de metronome rěu construite, rěu regulate, cari, în loc sě conducă pe musicanți pe adevěrata cale, îi rătăcesc. Remediul a devenit adesea mai rěu decât rěul în sine. Nu se mai esecută după cum ar trebui, și causa este metronomul.

Autorul lui Enric XIII insistă foarte mult asupra acestui grav neajuns: este d'ajuns o mică greșeală a instrumentului pentru a falsifica ritmul. De esemplu, pe când renumita arie din Faust: „lasă-me a'ți contempla fața,“ rěspunde absolut cu vederile autorului când timpul corespunde cu 80 al scării, devine absurdă dacă timpul corespunde cu 72. Trebue deci a avea metronome ca adevěrate instrumente de precisiune, sau a nu mai avea de loc. Eată pentru ce dl Saint-Saëns cere, că după ce se va ficsa diapasonul, academia de sciințe sě și urmeze opera înzestrând musica c'un metronom normal, regulat matematicesce.

Apele minerale ale României.

Dl Dr. Teodori printr'un raport adresat ministeriului de interne din Bucuresci între altele, dă și o scurtă dare de seamă asupra stării apelor minerale dela Bălțătesci și dela Cozia.

Apele minerale dela Cozia descoperite abia de 3 ani, se compun din 5 fântâni, a căror mineralisațiune, după esaminarea, ce li s'a făcut de dl chimist P. Poni, le pune la rêndul apelor sulfurate-magnesiane și chlorurate sodice. Astfel isvorul Nr. 1 este o apă *chlorurată-sodică* și se poate compara cu apa de *Kissingen,* fiind cu o treime aproape mai mineralisată decât această sursă; ear isvorul Nr. 4 intră în grupa apelor *chlorurato-sodice* și se apropie de apele dela *Seidlitz Saidschütz* și *Pulna.* Isvorul 3 se apropie în mineralisațiune cu isvorul Nr. 1, cu deosebire, că aci proporțiunea de calciu este de 2 ori mai mare și aceea a chlorurei de sodiu de 4 ori mai mare. Apa din fântâna Nr. 2 are aproape aceeași composițiune ca Nr. 3, ear Nr. 5 este analog cu Nr. 4.

Efectele terapeutice ale acestor ape se basează pe bogăția lor în sulfate de magnesiu și calciu și în chlorure de natriu și magnesiu. Din peste30 observațiuni culese de medicii din localitate resultă, că aceste ape sunt întrebuințate cu succes în catarele chronice ale stomacului și în afecțiunile ficatului și splinei.

Sursele dela Bălțătesci cunoscute încă de mult prin efectele lor terapeutice, au fost în anii din urmă îngrijite în mod sistematic de către actualul lor proprietariu dl Dr. Cantemir și puse în stare de a putea fi visitate de către bolnavi.

Isvoarele minerale dela Bălțătesci sunt captate în 4 fântâni, dând fie-care o cantitate de apă destul de însemnată și cari sunt numite în ordinea bogăției lor în substanțe minerale: Isvorul Carol I, Elisabeta, Independența și Cuza-Vodă.

După analisa făcută acestor ape în anul trecut substanțele minerale, cari se găsesc în mai mare abundență în ele sunt următoarele la 1000 părți de apă:

Chlorur de natriu, sulfat de magnesiu, sulfat de natriu, sulfat de calciu.

Printre boalele cari au fost mai mult representate în cura stabilimentului dela Bălțătesci în anul curent a fost:

Lymphatismul 86, scrofule și scrofulide 60, metrită chronică 28, reumatismul chronic 25, dispepsie 8, adenite scrofuloase 7.

Rusia era pe deplin stăpână pe Bulgaria; stăpânirea aceasta se întindea atât de departe, încât în cabinetul bulgar figura un ministru de rĕsboiu numit din Petersburg și nimic nu se făcea în Bulgaria fără scirea și consimțĕmêntul Rusiei.

Ce s'a ales adi din toată această influință absolută și esclusivă? Eată aproape un an de când Bulgaria trăiesce în afară, chiar în potriva influinței rusesci. Și ce n'a făcut micul principat în acest timp! El a dat o lovitură hotărîtoare imperiului otoman, și-a alipit Rumelia, a purtat un rĕsboi, a împins c'un pas mai departe soluțiunea cestiunii orientale; toate acte mari, cari au zăpăcit lumea diplomatică ș'au iritat pe multe puteri.

Pentru mult cântata influință a unor puteri în Balcani, acest eveniment e plin de învĕțăminte. El arată că popoarele din Balcani sunt destul de desvoltate pentru a sci ce vor și unde trebue sĕ meargă; dacă influința străină le secondează și le înlesnesce mersul, bine de bine; dacă nu, acea influință se sfarmă, ori-cât de puternică ar fi.“

Acum după ce s'a închieiat lupta electorală în Anglia și s'a închieiat cu căderea cabinetului Gladstone, nu va fi fără interes a reflecta puțin la cifrele resultate pentru diferitele partide ale parlamentului. Conservativii au primit 317, liberalii unioniști 76. Gladstonianii 191 și Parneliții 86 de mandate. Camera Marei Britanie numĕră 670 de membri, dintre cari 465 cad pe Anglia proprie, 30 pe Wales, 72 pe Scoția și 103 pe Irlanda. În Anglia proprie nu mai puțin decât 340 de cercuri au votat în contra lui Gladstone. Însași Londra a ales în camerĕ 15 anti homeruliani și numai 11 aderenți ai Home-ruleului. Toate 8 institutele înalte ale Britaniei fără escepțiune au ales în contra lui Gladstone. Dintre comitatele scoțiane 18 au fost pro, ear 20 contra lui; și o forță mai mare numai în cetățile scoțiane 'și-a putut asigura Gladstone și în provincia Wales, unde cu cei 24 aderenți ai lui Gladstone stau numai 6 unioniști în față.

Convocare.

Domnii învĕțători (membri) ai comitetului central al reuniunei învĕțătorilor români gr.-or. din districtul Sighișoarei, anume:

I. Presidenții despărțĕmintelor tractuali.

II. Învĕțătorii: 1. Ioan Muntean și Ambrosie Stoicovici învĕțători în Sighișoara. 2. Ioan Rondolean și Emanuil Florea învĕțători în Daneș. 3. Ioan Oprea, învĕțătoriu în Laslea-mare. 4. Dionisie Chendi, paroch și învĕțătoriu în Șaroș. 5. Dimitrie Stuchirean, înv. în Bertan. 6. Ioan Florea înv. în Hetur. 7. Nicolae Muntean, înv. în Ferihaz. 8. Eremie Bucșa, înv. în Rodăș, sunt prin aceasta convocați la a II-a ședință anuală a comitetului central, carea se va ținea Mercuri în 6/18 August a. c. la 10 oare a. m. imediat după celebrarea cultului divin în biserica română din Sighișoara.

Obiectele de pertractare vor fi:

1. Raportul secretariului comitetului central asupra rapoartelor despărțĕmintelor tractuali conform §-ului 14 din statute.
2. Raportul cassariului reuniunei district. conform §-lui 15 din statute.
3. Raportul bibliotecariului.
4. Comunicarea ordinului Preavenerabilului consistoriu dto 3 Aprilie 1886 Nr. 6741 scol. ex 1885.
5. Comunicarea ordinului Preavenerabilului consistoriu dto 20 Martie 1886 Nr. 889 scol.
6. Staverirea temelor de pertractat în despărțĕmintele tractuali.
7. Staverirea temelor de pertractat și a programului pentru adunarea generală anuală ținêndă în Bertan.
8. Curenții.

Sighișoara, în 10 Iulie 1886.

Președinte:

Demetriu Moldovan,
adm. prot.

I. Muntean,
not. ad hoc.

Varietăți.

* (Principii Ferdinand și Carol de Hohenzollern,) nepoții regelui României, dintre cari unul vá fi desemnat ca moștenitoriu presumtiv al tronului României, se dice că vor venì la toamnă în Bucuresci, spre a'și face voluntariatul în oștirea română.

* (De-ale împĕraților.) Din Varșovia se scrie: Părechea imperială rusă, luând drumul căii ferate Iwangorod-Dombrova, eventual și calea ferată Varșovia-Viena, va venì în Polonia rusască, fără a trece prin Varșovia, pentru un timp mai îndelungat și va resida în castelul Lubochenki. General Tscherevin, șeful poliției personale a Țarului, a petrecut dilele acestea în Varșovia pentru a lua precauțiunile necesare voiagiului împĕrătesc. Pe la începutul lui Septembre vor venì prințul moștenitoriu Rudolf cu princesa Stefania și în același timp va venì și principele Wilhelm al Austriei pentru a sta vr'o douĕ dile cu părechea imperială la castelul Lubochenki.

* (Uragan și grindină.) — Ni se scrie de lângă Alba-Iulia: Joi în 10/22 a l. c. după ameadi la 3 oare s'a descărcat asupra comunei noastre Oarda de jos și întreg hotarul din jur până la Alba-Iulia un uragan și vifor cum nu s'a mai pomenit nici de cei mai bĕtrâni oameni din sat. Orcanul a scos pomii cu rădăcini cu tot din pămênt și i arunca peste case ca nisce pene; copaci mari au fost rĕsturnați, parte crepați ca cu sĕcurea în douĕ dela vêrf până la rădăcini; șurele au fost resturnate și acoperișe doborîte. Viforul a ținut 12 minute, încetând printr'o grindină în mărimea ouălor de porumb, care a spart acoperișile de șindilă și de țiglă ale caselor și a nimicit în înțelesul strîns al cuvêntului tot ce aveam pe hotar. Între oameni e mare desperarea.

* (Urmările rĕsboiului vamal.) „Revista politică“ din Suceava spune, că perderea ce o sufere Bucovina prin încetarea relațiunilor comerciale cu România se urcă la aproape 6 milioane. Unde te întorci nu audi decât plângeri. Întreaga Bucovină și o mare parte a Ardealului, dice numitul diariu, va plătì foarte scump închiderea hotarĕlor noastre despre România, căci nu mai încape îndoială, că guvernul nostru a cedat presiunei guvernului maghiar.“

* (Misiunea lui D. Sturza la Constantinopol.) Diarele oficioase ale imperiului otoman spun, că dl Dim. Sturza, delegatul României pentru încheerea unei convențiuni comerciale între Turcia și România, n'a isbutit sĕ ajungă la o înțelegere în această cestiune. Înaintea sêrbătorilor Bairamului lucrurile mergeau bine, se și redactase un protocol care urma sĕ se iscălească de ambele părți, dar de odată comisarii otomani au venit cu alt protocol excludând principiul unei protecțiuni parțiale, pe care se întemeiază politica comercială a României. Ori ce încercări de înțelegere au fost zadarnice și d. Sturza a plecat atunci înapoi la Bucuresci.

* (Manevrele armatei române.) Comisiunea de apĕrare a României, în ședința ținută la Sinaia sub președința regelui, a stabilit planul manevrelor de toamnă în județul Tutova, la care vor lua parte corpurile 3 și 4 și douĕ divisii din corpul al 3-lea.

* (De ce naționalitate a fost Ioan de Huniadi?) Un maghiar cu numele Ballagi a descoperit în biblioteca archiepiscopului de Sevilla un manuscript vechi maghiar din a. 1456, cuprindênd 68 de strofe în poesie, în cari se cântă vitejiile eroului Ioan Huniadi și a călugărului Capistran, din partea chiar a unuia, care a luat parte la lupta dela Belgrad. În acest manuscript Huniadi nu se numesce altfel, decât *Iuan* (sic!) Bianco; din acest manuscript, chiar după o comentare maghiară reiasă, că Huniadi în oaste și la popor era cunoscut numai sub numele de *Sibinyan Iuan.*

Cum? Și cu toate aceste nu recunosc istoricii maghiari, că Huniadi a fost român de origine?

* (Economic din România.) — Se scrie din Bucuresci: Secerișul s'a început în luna aceasta în toată țeara. Recolta promite a fi bună. Cu o sĕptĕmână mai înainte timpul era ploios, împedecând astfeliu căratul grâului deja secerat și dând ansă la oarecari îngrijiri. Dar acum timpul s'a întors spre bine, astfeliu că abstragênd dela ținuturile, cari au fost inundate, în privința cantității nu se poate plânge. Că în calitate a trebuit sĕ sufere încâtva grâul în urma ploilor multe, de sine se înțelege; — cu toate aceste recolta de ăst an în genere se arată a fi bună.

*(Vitalitatea românului.) Într'o corespondență din Bulgaria ce a primit-o „Telegraful“ din Bucuresci, între altele cetim:„ Cestiunea imigrațiunei ne preocupă. Sute de familiii muntenegrene năvălesc pe teritoriul nostru. Această poporațiune nouă intrând în sînul națiunei ne îngrijesce, deoarece caracterul Muntenegreanului greu se împacă cu al nostru. Asemenea suntem și în contra imigrațiunii elementelor române. Satele române, care le avem, nu se asimilează de loc cu noi, ba chiar din contră bulgarii de prin pregiurul acestor sate se romanisează. Această cestiune preocupă în momentul de față opinia publică.“ Același lucru se întêmplă și în Sêrbia, unde sunt la trei sute de mii de români.

* (Duelul ministrului de rĕsboiu al Franciei Boulanger.) Asupra duelului ministrului de rĕsboiu Boulanger cu baronul Lareinty se aduc următorele amănunte: Duelul a fost la 9 oare dimineața. Eri peste di atât ministri, cât și președintele republicei au încercat sĕ ajungă la o soluțiune pacifică. Ministrul Lockroi și senatorul Naquet au servit de mijlocitori. Mai mulți generali au stăruit pe lângă ministrul de rĕsboiu sĕ se lase de duel, dar el a refusat absolut. Doamna Boulanger nu scia nimic ce se petrece. Astădi la 8 oare dimineața ministrul de rĕsboiu, însoțit de generalii Lecointe și Frebault, de medicul militariu Bandoin și căpitanul Driant, s'a dus în parcul de Chalais, unde 'și fac studiele de obiceiu aeronauții Renard și Krebs. Mai tot atanci sosì și baronul de Lareinty, însoțit de doi martori și de ginerele sĕu. Generalul Frebault a încărcat pistoalele; generalul Lecointe a dirigiat duelul. La 9 oare precis Lareinty a trasun foc, fără sĕ nimerească; atunci generalul Boulanger a tras în aer. Baronul de Lareinty a întins mâna ministrului dicênd: „Nu m'am îndoit nici odată de loialitatea, nici de curagiul dtale cel cavaleresc.“ Ministrul rĕspunse: „N'am credut nici odată, că d-ta personal me numesci laș; dar am ținut mult sĕ me postez înaintea pistolului d-tale.“ După această împăcare, ministrul și martorii sei se întoarseră la Paris. În curtea ministrului de rĕsboiu îl așteptau oficierii statului major general. Boulanger mulțămì oficierilor pentru primirea lor, dicênd: „Dar asta e prea mult pentru o așa bagatelă; toți soldații se bat.“ Apoi mai adause glumind: „De altfeliu parcul de Chalais e foarte potrivit pentru asemenea daraveri și de câteori veți avea trebuință de el, vi-l pun la disposiție.“ Mulțimea adunată afară, audind că ministrul e neatins, începù sĕ dea semne de bucurie. La 10 jum. oare ministrul de rĕsboiu primì pe ministrul președinte Freycinet și pe ministrul Goblet și Lockroy. Apoi a venit un oficeriu de ordonanță al președintelui Grévy și numĕroși militari, deputați și senatori. Clemenceau a fost între cei dintâi cari au felicitat pe Boulanger. Foile clericale spun, că baronul de Lareinty a strigat ministrului: „Generale, n'ai tras asupră-mi!“ la care Boulanger ar fi rĕspuns: „Nu v'am făcut această ofensă, dar arma n'a luat foc!“ — La întrebările amicilor sĕi, baronul a rĕspuns: „Totul s'a petrecut bine în ori-ce privință.“

* (Cel mai nou și mai mare briliant.) Ochs neguțătoriu de diamante din Africa de sud a presentat spre vedere reginei Angliei un diamant minunat. Diamantul are greutatea de 180 de carate și astfeliu e cel mai mare dintre toate briliantele cunoscute adi. Briliantul a primit numele de „împĕrătesc.“

* (Jertfele unei bombe.) O telegramă din St. Petersburg anunță, că un ferariu, pe când descărca dintr'o căruță nisce material vechi de artilerie pe care 'l cumpĕrase, o bombă, care se credea descărcată a făcut esplosiune și a omorît șeptespredece persoane, între cari și patru copii. Numĕrul răniților este foarte mare.

* (Un sîmbure de cireașă) era sĕ coste pe un om viața. În clinica doctorului Billroth din Viena s'a făcut o operație dintre cele mai rari. O femeie, care de mult suferea de strîmtorarea gâtlegiului, a avut nenorocirea mai deunădi sĕ înghiță un simbure de cireașă, care s'a oprit de-asupra stomachului, încât femeea nu mai putea nici sĕ bea, nici sĕ mânânce. Femeea era sĕ moară de foame, de nu se înlătura obstacolul. În clinică s'au încercat sĕ înlăture sîmburele, întroducênd un instrument în gătlegiu, dar în zadar. Apoi s'a făcut o tăietură la gâtul pacientei, spre a se evita cotitura prin gură, însĕ tot în zadar. Atunci Billroth s'a decis sĕ deschidă stomacul. Încercarea a reușit. Sîmburele a fost apucat și scos cu un fel de cleşte. După ce s'a închis bine tăietura de la stomac, s'a turnat pacientei pe gât puțin vin ca întăritoriu, căci nu mâncase de trei dile. Negreșit că ea fusese narcotizată, spre a putea suferi operația.

* (Premiu de 50,000 franci.) Comisiunea senatorială din Francia 'și-a terminat ancheta asupra consumațiunii alcoolurilor. Dl Teophile Roussel a presentat un raport ținênd a stabili un premiu în favoarea chimistului care va găsì un procedeu sigur și espeditiv pentru constatarea purității alcoolurilor. Acest premiu este de 50,000 franci.

* (Ruptura de nori din Iași.) „Liberalul“ din Iași dă următoarele detalii asupra rupturei de nori din noaptea de Mercuri. Sâmbătă, mulțămită mĕsurilor luate de primărie și esecutate de serviciul curățirei stradelor, apele s'au retras aproape cu desĕvêrșire, lăsând în urma lor o mulțime de case amenințate a cădea. Apele revărsându-se asupra mahalei Socola-Nicolina în timpul nopții, au pătruns prin case, producênd astfeliu pagube cu atât mai simțitoare, cu cât acea parte a orașului e locuită de oameni sĕrmani. După informațiunile primite dela biuroul technic comunal, inundația n'a fost causată numai de puhoaiele de apă scurse de pe partea deluroasă a orașului, ci mai mult de păraele umflate de prin prejurimi. Astfeliu toate apele din valea dintre dealurile Bârnova și Cetățuia, precum și de cele ale șoselii Repedea (mai ales ale șanțului apusean) năvăliră asupra șanțului orașului, unde neputênd încăpea, s'au revĕrsat asupra mahalalei sus numite. Și părăul Nicolina a contribuit mult la desastrul de alaltăieri-noapte. Tot dela biuroul technic comunal am aflat, scrie diariul ieșan, cantitatea cădută asupra întregului oraș cu ocasiunea acestei ploi torențiale a fost de 495,190 metri cubi, adecă aproape o jumĕtate de milion de metri cubi de apă. Cât a trebuit sĕ fie deci cantitatea de apă cădută asupra dealurilor dimprejur, cari 'și-au revĕrsa

apele asupra suburbiilor de șes ale orașului! Coloana apei ploate de olaltă a fost de 305 milimetri. Cu această ocasiune s'a aflat că suprafața orașului Iași trece de 16 milioane metri pătrați. Nici o moarte provenită din înecare nu s'a întêmplat. Pagubile causate de această ploaie torențială sunt mari. Viile situate pe dealurile Repedea și Manta Roșă au fost culcate la pămênt de șivoaiele puternice ce curgeau, ear păpușoii de pe ogoarele acestei regiuni au fost scoși din pămênt, așa că numai din depărtare a mai rĕmas câte unul. La fabrica de chibrituri a dlui Goldental, apa a pricinuit pagube, cari se calculează la 10,000 de lei. O sumă de banderole ce le primise dela Bucuresci, precum și o mare parte din provisiunea ce o avea d-sa în tipurile cutiilor de chibrituri de mai înainte, au fost stricate de apa care în scurgerea ei de pe dealuri a năvălit în fabrică. Dl Goldental își dă toate silințele ca sĕ reînceapă lucrul până în două mult trei ḑile.

* (O casă de joc de cărți.) — Vico-comitesa de B... perḑênd 50,000 lei într'o casă de joc de cărți instalată în strada Pigalle la Paris, se plânse la comisariul de poliție, care împreună cu alt agent, se duse la casa indicată. Ajungênd acolo, bătură la ușă, dar nimeni nu rĕspunse, deși se auḑa sgomot înlăuntru Atunci voiră sĕ deschidă ușa cu un lăcătuș, dar, după ce se scoase broasca, se observà că ușa era închisă pe dinlăuntru cu o bară de fer. Ușa nu fu deschisă decât în urma amenințărilor, că are sĕ se proceadă la spargerea ei și că cei dinlăuntru au sĕ fie arestați. Comisariul întrând înlăuntru, vĕḑu șeḑênd la masă nesce doamne foarte elegant îmbrăcate, cari așteptau supeul, dar cărțile dispăruseră. Căutându-se în busunarele acestor doamne, se dete peste sume foarte mari. Una din ele, care se ḑice că este marchisă, arătà comisariului un pachet foarte respectabil de bilete de bancă, ḑicêndu-i: „Le-am câștigat, dar nu ți le voi da!“

Bursa de Viena și Pesta.

Din 22 Iuliu n. 1886.

	Viena	B.-pesta
Renta de aur ung. de 6°/₀	—.—	—.—
Renta de aur austriacă	119.30	118.75
Renta de aur ung. de 4°/₀	105.90	105.80
Renta ung. de hârtie	94.90	94 70
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer oriental ung.	120.—	112.—
Obligațiuni ung. de rescumpĕrarea ḑecimei de vin	100.—	100.—
Obligațiuni urbariale transilvane	114 40	114.25
Sorțde regularea Tisei	125.50	125.80
Scrisuri fonciare ale institutului „Albina“	—.—	101.—
Sorți ungu ești cu premii	121.—	121.—
Acțiuni de bancă austro-ung	873.—	875.—
Galbin	5.9[illegible]	5.93
Napoleon	10 —	9 97
London pe (poliță de trei luni)	126.05	126.10
100 marce nemțeșt	61 87¹/₂	61.80

Dela inspectorul regesc al comitatului Bistrița-Năsĕud.

Nr. 1350 insp. sc. 1886. [1329] 1—3

CONCURS

Prin aceasta se escrie concurs pentru ocuparea postului de învĕțătoriu ordinariu la scoala comunală cu limba de propunere română din Telciu, pe lângă beneficiul unui salariu anual de 300 fl., cu locuință liberă și grădină, respective în loc de aceste în bani 100 fl.

Provoc pe toți aceia, cari vor sĕ ocupe acest post, ca rugările lor timbrate cu 50 cr. și provĕḑute cu documentele privitoare la cualificațiunea învĕțătorească, cunoascerea limbei maghiare, la aplicarea lor de mai nainte, și cu atestate medicale și de moralitate, — și scrise cu mâna proprie românesce și ungurescé, sĕ mi le înainteze pe calea respectivului inspector scolariu unde se află, până în 10 August st. n. 1886.

Bistrița, în 19 Iuliu 1886.

Havas Gyula m. p.,
inspector reg.

Dela inspectorul regesc al comitatului Bistrița Năsĕud.

Nr. 1354 insp. sc. 1886. [1328] 1—3

CONCURS.

Prin aceasta se escrie concurs pentru ocuparea postului de învĕțătoriu ordinariu la scoala comunală cu limba de propunere română din Borgo-Tiha, pe lângă beneficul unui salariu anual de 300 fl., cu locuință liberă și grădină, respective în loc de aceste în bani gata 160 fl.

Provoc pe toți aceia, cari vor sĕ ocupe acest post, ca rugările lor timbrate cu 50 cr. și provĕḑute cu documentele privitoare la cualificațiunea învĕțătorească, cunoascerea limbei maghiare, la aplicarea lor de mai nainte, și cu atestate medicale și de moralitate, — și scrise cu mâna proprie românesce și ungurescé, sĕ mi le înainteze pe calea respectivului inspector scolariu unde se află, până în 10 August st. n. 1886.

Bistrița, în 19 Iuliu 1886.

Havas Gyula m. p.,
inspector reg.

[1326] 3—3

CONCURS.

Fiind vacant un post de profesoară la scoala elementară de fete a Reuniunei femeilor române din Sibiiu, pentru întregirea aceluia se escrie concurs.

Doritoarele de a ocupa acest post au sĕ producă următoarele documente:

1. Atestat de botez.
2. Testimoniu despre cualificațiunea cerută prin legea scolară
3. Atestate despre studiile pregătitoare și despre ocupațiunea de până acum.
4. Fiind limba de propunere cea română, sĕ dovedească, că posede perfect limba română în vorbire și scriere.
5. Tot asemenea sĕ dovedească, că posede perfect limbile maghiară și germană.
6. Atestat despre desteritatea în lucrul de mână și desemn.

Cari pre lângă acestea vor posede și limba francesă, vor fi preferite.

Dotațiunea acestui post este: *salariu anual de 700 fl. și cuartir liber.*

Concursele adjustate în modul arĕtat sĕ se trimită până la 1 August a. c. st. n. la adresa subscrisei presidente (în Sibiiu strada Măcelarilor casa Albina.)

Din ședința comitetului Reuniunei femeilor române din Sibiiu ținută la 8 Iuliu st. n. 1886.

Maria Cosma, presedintă.
Anastasia Toma, secretariu.

Nr. 3316 civ. [1327] 2—3

Publicațiune.

Tribunalul regesc din Elisabetopole aduce la cunoscință publică, că pertractarea asupra concederii parțelării generale a hotarului comunei Bolya și a separării locurilor publice, se va ține la **21 August st. n. la 10 oare a. m.** în localitatea cancelariei comunale din Bolya, — la care se învită toți cei interesați cu acel avertisment, că cei cari nu se vor presenta se privesc ca învoinduse cu parcelarea.

Din ședința tribunalului din Elisabetopole, ținută la 30 Iuniu 1886.

Nagy m. p., pres.
Bánfy m. p., notariu.

Bilanțul brut

pe semestrul Ianuariu — Iuniu 1886 la „Hunedoara“ însoțire de anticipațiune și credit în Deva.

		Debet	Credit	Debet	Credit
1.	Contul Cassei	31,200.94	30,988.70	212.24	
2.	„ Speselor de fondare	28.80	234.77		205.97
3.	„ Părților fundamentale			5,883.50	5,883.50
4.	„ Depunerilor spre fruptificare	330.—	9,885.70		9,555.70
5.	„ Escomptului	31,292.50	18,346.—	12,946.50	
6.	„ Intereselor de escompt		672.67		672.67
7.	„ Obligațiunilor cu caventi.	6,010.—	2,067.—	3,943.—	
8.	„ Interese dela obligațiuni		119 65		119.65
9.	„ Provisiunilor		195.47		195.47
10.	„ Părților ordinare	85.—	935.—		850.—
11.	„ Remunerațiunilor	129 55		129.55	
12.	„ Mobiliarului	165.—		165.—	
13.	„ Diverse	113.85	27.18	86.67	
		69,355.64	69,355.64	17,482.96	17,482.96

[1330] 1—1

Deva, 30 Iuniu 1886.

Dr. Lazar Petcu, director.
I. Lazariciu, cassariu.
I. Simionaș, comptabil.

Materie pentru haine

din lână trainică pentru un bărbat de statură mijlocie.

3.10 metre un **rênd de haine**
4 fl. 96 cr. din lână bună de oaie;
8 „ — „ din lână mai bună de oaie;
10 „ — „ din lână fină de oaie;
12 „ 40 „ din lână de tot fină de oaie.

Plaiduri de călĕtorie dărabul fl. 4, 5, 8 până la 12. Stofe pentru haine foarte fine, pantaloni, paltoane de purtat și pentru ploaie Tüffl, Lode, Commis, Cammgarn, Cheviots, Tricots, cârpe pentru dame, stofe pentru biliard, Peruviens, Dosking se află la

întemeiat **Joh. Stikarofsky,** — la 1866. —
deposit de fabrică în Brünn.

Modele franco. Pentru croitori cărțile de modele **nefrancate. Trimiteri cu rambursă** preste 10 fl. **gratuit.**

Am totdeauna un deposit de stofe în valoare de preste fl. 150,000, și este în urma negoțului universal lucru natural că remân bucăți de câte 1 până la 5 metri **ca rest,** de aceea asemenea rĕmășițe trebuie sĕ le vênd **în preț de tot moderat. — Modele din aceste stofe nu se pot trimite,** cele neconvenabile se reprimesc în **schimb** sau se **înapoiază banii.** (Observ, că și alte firme reprimesc în schimb resturile trimise, poate pentru marfă și mai rea, dar **banii nu o înapoiază).**

Din causa **imitațiunilor** prin **firmele înșĕlătoare** și **nesolide,** sunt decis a părăsì publicațiunile în jurnale, și rog pe on. public a-'și lua notiță despre **firma mea solidă** și a me onora cu comande, cari se vor efectuì cu cea mai mare băgare de seamă.

Corespondențe se primesc în limbile: germană, bohemă, ungurească, polonă, italiană și franceză..

[1259] 20—20

Mijloc grabnic și sigur

pentru boale de stomach și consecințele lor.

Conservarea sĕnătății

se basează numai pe **conservarea** și **promoțiunea** unei **digestiuni bune,** căci aceasta este **condiția fundamentală** a sĕnătăței și a **bunei stări corporale și spirituale. Cel mai bun medicament de casă** pentru regularea **mistuirei** spre a obține o **composiție de sânge** adevĕrat, pentru depărtarea părților sângelui stricat și rĕu, este **mult cunoscutul și plăcutul**

Balsamul de viață al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune și mai vindecătoare, este probat ca foarte escelente la *toate boalele digestive,* adecă *la lipsă de apetit, râgăială cu acrime, flatuosități, vărsături, dureri de stomach, cârcei de stomach și prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroide, boale femeești, ipohondrie, melancolie* (în urma *conturbațiunei digestiunei*); acesta împrospătează *întreaga activitate a mistuirei,* produce *sânge curat* și *sĕnătos* și redă *corpului bolnav puterea și sĕnătatea de mai nainte.* În urma acestei însușiri escelente, acesta a devenit un *medicament de casă* sigur și probat poporal, dobândind o *întindere universală.*

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă dublă 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoștință stau la disposiție. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcțiile pentru plata prin *mandate poștale.*

Domnule Fragner!

Te rog ca sĕ binevoesci pentru suma de 10 fl. aici alăturată a'mi trimite o lădățuie cu 10 sticle din *balsamul de viață al D-rului Rosa.* Permiteți-'mi totodată sĕ ve comunic, că acest medicament este escelent; căci de 3 luni încoace, decând îl întrebuințez, durerile mele de stomach, pe cari de 10 ani încoace le-am avut, — nu le mai simț. Tot acest medicament a lecuit și pe soția mea de o boală de ficați, de care a suferit ea de ani încoace, și le conservă sănătatea copiilor mei, scutindu-i cu deosebire de friguri, cari p'aici sunt atât de deși. Primiți Dl meu asigurarea deosebitei mele stime, cu care me semnez:

Casimir Masalski,
inspector peste lucrările căii ferate în Alecsinaț, Sêrbia.

În original se află: **Balsamul de vieață al Drului Rosa în principalul depot al fabricantului**
B. Fragner,
apotecă „la Vulturul negru,“ în **Praga,** cornul dela Spornergasse 205—3 și în depositele mai jos însemnate:

Sibiiu: **Karl Müller,** apotecar, **W. F. Morscher,** apotecar; — Cluș: **Iohann Wolff,** apotecar, **Nicolau Széky,** apotecar, **Adolf Valentini,** apotecar; — Brașov: **Eduard Kugler,** apotecar; — Torda: **Gabriel Wolff & Sohn,** apotecar.

Toate apotecele din Austria, și cele mai multe prăvălii cu materiale au în deposit acest balsam de vieață.

Tot acolo se află:

Alifiă de casă universală din Praga.

Mijloc sigur și probat pentru vindecarea tuturor inflamațielor, rănilor și umflăturilor.

Aceasta se întrebuințează cu succes sigur la *inflamarea, oprirea laptelui și împietrirea pieptului femeilor la înțărcarea copiilor*; la abscese, umflături sanquilare, beșicuțe puroioase, la umflăturile unghiilor, la așa numitul vierme la deget, la petrificațiuni, umflături de ghinduri, la perios, la umflături reumatice, inflamații cronice la gleznele picioarelor, la scrînteli, la asudarea picioarelor și ochiuri (bătături), la mâni crepate, la umflături provenite din împunsătura insectelor, la răni puruioase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamațiunile, petrifacțiunile și umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Balsam de auḑ.

Cunoscut ca mijlocul cel mai nimerit și mai eficace pentru vindecarea auḑului greu și dobêndirea auḑului perdut de tot.

O sticluță 1 fl. v. a.

[1285] 5—15

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.** Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 75 Sibiiu, Marți 15/27 Iulie 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 14 Iuliu.

Nori negri se grămădesc asupra patriei noastre din incidentul afacerei Iansky. Nori negri amenință cu descărcarea unei furtune, care poate devenì foarte fatală pentru iubita noastră patrie, și poate lăsa urme amar simțite de toți locuitorii fără osebire de naționalitate. Se poate că noi nu străbatem cu destulă claritate velul cel negru, după care sunt ascunse scopurile ce se urmăresc cu nechipsuitele demonstrațiuni ale ungurilor contra armatei și contra dinastiei; se poate că din această neclară pătrundere cădem în pessimism și dăm lucrurilor o importanță, pe care ele nu au avut-o, n'au putut sĕ o aibă.

Din inimă am dorì sĕ fie așa. Am dorì ca furtuna iscată din incidentul pensionărei generalului Edelsheim sĕ treacă acuma; am dorì sĕ dispară agitațiunea pusă la cale de diarele opoziționale, susținută sistematicesce cu sĕptĕmânile, până ce în cele din urmă a provocat demonstrațiunile de stradă; am dorì sĕ nu se mai tragă în tină armata comună, unicul nostru scut la timpuri de grea cercare; am dorì sĕ nu mai fie obiect de necruțată atacare stindardul galbin-negru, sub care aleargă toți fiii monarchiei în fața dușmanului, când este amenințată întregitatea ei: am dorì sĕ nu se mai accentueze abisul cel mare dintre armata comună și simțemintele poporului maghiar, și în cele din urmă între multe altele; am dori sĕ nu se mai facă politică pe stradă, căci ea nici odată n'a servit spre onoarea Ungariei.

Dorințele noastre însĕ rĕmân numai dorințe în fața realității. Afacerea Ianski-Hentzi, Ianski-Edelsheim nu voiesce sĕ se apropie de sfêrșit, din contră ea a luat dimensiuni mari, și ne este pusă în perspectivă o demonstrațiune de strade în capitala Ungariei, care se va peronda apoi în țeara întreagă spre a se da espresiune indignațiunei ungurilor.

Noi scim ce va sĕ dică demonstrațiune pe strade în capitala Ungariei. Am vĕdut în primăvara acestui an, cum elemente turbulente au insultat pe membri din casa domnitoare, au insultat armata comună, au spart ferestrile și ușile oamenilor, și că la intrevenirea poliției abia la sĕptĕmână s'a restaurat ordinea, după ce s'au arestat turbulenții în masse.

Contra cui se demonstră din incidentul pensionării generalului Edelsheim? Majestatea Sa împĕratul ca supremul beliduce s'a îndatorat a primì cererea de pensionare a unui general plin de merite pentru patrie și tron.

Se va demonstra deci contra persoanei Majestății Sale?

Se dice că demnitatea Ungariei este plesnită în față, că poporul adunat pe strade trebue sĕ deie espresiune indignațiunei sale pentru insulta ce s'a făcut Ungariei, sĕ arete că el scie apĕra demnitatea națională și drepturile garantate.

Ne întrebăm earăș: la adresa cui se face această espresiune a indignațiunei?

La adresa Majestății Sale nu se poate direct, căci persoana împĕratului este sacro-sanctă. Se va face indirect. Se va striga abzug Ianski, abzug Albrecht și poate abzug Bilandt, sau doară abzug Tisza. Se va incrimina armata comună, spiritul de care e cuprinsă ea, spiritul în care se cresce armata, acest spirit, pe care Majestatea Sa în autograful către mareșalul Albrecht l'a lăudat, ca pe unul chiemat a salva monarchia la dile grele.

Este bine și cu scop a lovì indirect în persoana Majestății Sale, este înțelepțesce a mai agita spiritele și a face continuă provocare la abisul dintre armata comună și simțemêntul Ungariei? Este bine a înscena o agitațiune în această afacere delicată și a provoca în întreagă țeara scene turbulente, ca în cele din urmă baioneta soldatului sĕ restabilească ordinea, dicem că baioneta soldatului insultat, — noi credem că nu.

Nu suntem amicii demonstrațiunilor de strade, deoarece scim, că prin asemenea demonstrațiuni nu consolidăm iubirea de ordine, care trebue sĕ fie căpetenia lucrurilor în un stat bine organisat. În casul special nu putem din destul condamna agitațiunea cea fără margini din incidentul unei pensionări în armată, nu putem condamna din destul nesocotința, cu care unii oameni voiesc sĕ împingă lucrurile la estrem. Credința noastră este, că prin asemenea lucruri nesocotite nu vom face ca cercurile militare mai înalte sĕ privească cu dragoste la noi.

Condamnăm întreagă inscenăria mai pre sus de toate pentru cuvêntul, că ea este isvorită din tendențele Kossutiștilor de a lovì în casa domnitoare, de a lovì în dinastia Habsburg.

Voim sĕ se scie, că noi românii suntem oameni de ordine. Observăm ordinea, și condamnăm pre cei ce nu o observă. Voim sĕ se scie, că noi regretăm din inimă compromiterea Ungariei prin demonstrațiuni de strade, și rușiunea o aruncăm în fața ungurilor. Voim sĕ se scie, că noi avem îndreptate privirile noastre spre sacro-sancta persoană a Maiestății Sale și spre casa domnitoare, și tot cel ce va lovì în acestea, va fi privit de rĕsvrĕtitoriu de fiecare român.

Acestea am voit sĕ le spunem.

Revista politică.

Pressa europeană se ocupă cu cele două întrevederi ale principelui Bismarck cu Dl de Giers și cu contele Kalnoky. Jurnalele din Berlin atribue întrevederii cu dl de Giers o însemnătate cu mult mai mare, decât celei din urmă. Întrevederea cu contele Kalnoky a principelui Bismarck este, după comentările pressei oficioase germane, un semn pentru neclătita continuitate a ligei de pace germano-austriace; dar în fiecare an se pune de regulă o întrevedere la cale între ministrul de esterne al Austro-Ungariei și între cancelariul german, pentru conferirea asupra întrevederii celor doi împĕrați. Așa s'a întêmplat și în anul de față. Dar în visita Domnului de Giers se caută a se descoperì un semn al continuității bunelor relațiuni dintre Russia și Prussia, ceeace e cu atât mai important, cu cât în timpul din urmă nouele evenimente au dat ansă la unele bănuieli în această direcțiune.

Mai mulți membri ai maiorității senatului și camerei francese au luat inițiativa pentru formarea unui comitet de propagandă republicană. Acest comitet se va organisa ca sĕ se opună curentului antirepublican. Circulariul subsemnat de Dnii Tolain, Journault, Steeg, Ballue și Audiffret este adresat către toate comitetele republicane din Paris și departemente. Fiecare canton va avea câte un comitet de propagandă și va fi condus de un comitet delegat aflătoriu în centrul departamentului. Conducerea tuturor comitetelor și subcomitetelor o va avea comitetul central din Paris, care va da direcțiunea și planul în lucrările propagandei. Această întreprindere patriotică a causat mari temeri în rêndurile monarchiștilor.

Sobrania bulgară s'a încheiat Joi printr'un mesagiu de tron, rostit de principele domnitoriu Alecsandru. În acest mesagiu se constată, că deputații au corĕspuns pe deplin așteptărilor atât ale poporului din ambele părți ale Balcanului, cât și ale domnitoriului. Principele 'și esprimă mulțămirea sa, că sobrania a primit toate proiectele subșternute de guvern și cu deosebire acela privitoriu la rĕscumpĕrarea liniei ferate Rusciuk Varna.

FOIȚA.

Credința bisericei orientale cu privire la rugăciunile și milosteniile, cari se fac pentru sufletele celor morți.

Mulți dintre cărturarii și chiar pretinșii bărbați învĕțați ai bisericei apusene și cu preferință preoți români gr. catolici, unii din nesciința învĕțăturei bisericei orientale, alții poate mai mult conduși de alte intențiuni, nu arare-ori aruncă în fața bisericei orientale întrebarea, respective imputarea, că dacă biserica orientală nu crede în purgatoriu sau în focul curățitoriu din ceealaltă lume, spre ce scop se fac rugăciuni și milostenii pentru sufletele celor morți, căci — afirmă ei — dacă sufletele celor drepți ajung în fericirea cerească, acelea nu mai au lipsă de rugăciunile și milosteniile celor depre pămênt, eară dacă sufletele celor pĕcătoși merg în munca iadului, de acolo nu se mai pot mântuì în veci, și prin urmare rugăciunile și milosteniile sunt de prisos și nu au nici un înțeles, căci nu pot sĕ mântuiască sufletele din iad.

Alta este însĕ credința bisericei orientale în punctul acesta.

Tocmai când ar sta adevĕrul, că sufletele din munca iadului nu se mai pot mântuì în veci, și în casul acesta ar trebuì sĕ se facă rugăciuni și milostenii. Precum nu toți drepții în ceriuri vor fi de opotrivă fericiți, ci vor fi feliurite trepte ale fericirei, potrivit cu mĕsura nesuinței, cu carea cineva s'a nesuit în credință, în iubirea creștinească și în faptele cele bune, — așa și în iad nu toți se vor muncì de opotrivă, ci vor fi munci feliurite.

Milostivirea și harul (grația) lui Dumnedeu până la a doua venire se estinde nu numai asupra celor vii, ci și asupra celor morți. Aceasta o învață nu numai biserica orientală, ci și cea apuseană. După credința bisericei apusene, milostivirea și grația lui Dumnedeu se estinde față cu cei morți numai asupra sufletelor din purgatoriu. Biserica orientală nu crede în purgatoriu, ci crede, că rugăciunile și milosteniile ajută, ca milostivirea și harul lui Ddeu sĕ se estindă asupra sufletelor celor ce se muncesc în iad; și tocmai când nu ar fi ca sĕ se mântuiască s'au scoată din iad, ci ca Dumnedeu sĕ le micșoreze și ușureze numai muncile, oare nu ar fi aceasta o binefacere mare pentru suflete? și oare nu ar trebuì chiar și în casul acesta sĕ se facă rugăciuni și milostenii pentru cei morți?!

Când bolnavul cel chinuit în continuu pe patul seu de junghiuri și dureri înfricoșate primesce un leac, carele, deși nu i vindecă boala, ca sĕ-'și poată părăsì patul și locul, i alină totuș încâtva junghiurile și durerile cumplite, — oare nu se simte mai bine, mai ușurat, mai mângăiat? Oare nu ar fi acela un om neluminat, un barbar crudel, vrednic de osândă, carele afirmând despre un bolnav dintre ai sei, că nu se mai poate vindeca de boala sa, 'l-ar părăsì cu totul, nedându-i nici un ajutoriu, nefolosînd nici un mijloc, nici un leac spre alinarea durerilor și suferințelor lui? — Bogatul nemilostiv, fiind în iad și chinuindu-se, a cerut baremi o picătură de apă, ca sĕ arate patima cea cumplită și ușurarea ce o doria baremi prin o picătură de apă, căci când foarte greu pătimim, și cea mai mică mângăiere și ușurare foarte mult se prețuesce.

Biserica orientală însĕ nu crede numai, că rugăciunile și milosteniile ajută, că prin milostivirea și grația lui Ddeu sĕ se micșoreze și ușureze muncile sufletelor din iad, ci credința bisericei orientale este, ca Ddeu cel atotputernic prin nemărginita sa milostivire și prin harul seu cel deosebit mântuiesce și sĕ scoată după voința sa sufletul chiar din munca iadului, și sĕ-l așede acolo, unde drepții se odichnesc în loc luminat, în loc de odihnă, de unde a fugit toată durerea, întristarea și suspinarea.

În contra acestui adevĕr mărturisit de biserica orientală, se obicinuiesc contrarii — în lipsa altor argumente — a se provoca la evangelia despre bogatul nemilostiv și Lazar cel sĕrac și anume la următoarele cuvinte de acolo: „între noi și între voi prăpastie mare s'au întărit, ca cei ce vor sĕ treacă de aicea la voi, sĕ nu poată, nici de acolo la noi sĕ treacă.“ Eată dară — dic ei — aci lămurit se spune, că din iad nu mai poate scăpa nimenea sĕ treacă în raiu. Lucrul însĕ nu stă așa. Nu este permis a face din cuvintele sfintei scripturi joc de cuvinte, ca pe

Acum după ce Gladstone 'şi a înaintat demisiunea, diarele englese se ocupă cu cestiunea viitoriului cabinet. Diariul „Times“ crede, că marchisul de Salisbury nu se va însărcina d'a forma un guvern numai cu partida conservatoare, ci va manifesta ideia unui ministeriu de coaliţiune, compus din conservatori şi din liberalii unionişti, sub direcţiunea marchisului de Hartington. Diariul engles nu pare a avea o mare încredere în isbândă acestei combinaţiuni. Totuş speră, că marchisul de Hartington şi chiar dl Chamberlain vor da ministeriului conservatoriu un sprigin independinte pentru toate mĕsurile privitoare la Irlanda, cari ar fi elaborate într'un mod înţelept. „Times“ este chiar de părere, că oposiţiunea nu va lucra pentru a rĕsturna pe lordul Salisbury, pe cât timp acest bărbat de stat va administra afacerile ţĕrei după cum le-a administrat când a fost acum în urmă la putere În ceea ce privesce pe dl Parnell, „Times“ observă, că dênsul nu poate sĕ ducă parlamentul după planu-i, şi că autoritatea de care dispunea leaderul separatist, a trecut acum în mânile marchisului de Hartington ş'ale liberalilor unionişti.

Afacerea Edelsheim-lansky.

Pensionarea baronului Edelsheim-Gyulai şi avansarea neaşteptată a generalului Iansky cuprind în sine germinii unui întreg şir de evenimente, — a dis fost în dilele trecute un diariu maghiar din capitala ţĕrii.

Profeţia aceasta, durere, începe a se împlinì.

Scirile sosite din Budapesta ne vorbesc despre începuturile unei nouĕ si mari acţiuni naţionale, îndreptate fără îndoială în contra tronului.

Joi seara s'a ţînut la Budapesta o conferinţă prealabilă de cetăţeni, în care s'a decis ţînerea unui meeting, ficsându-i se ca termin diua de Dumineca 1 August n. Conferinţa a ales o mulţime de comitete şi subcomitete, însărcinândule cu diferitele agende pregătitoare şi de arangiare ale acestei manifestaţiuni.

Studenţii universitari, ca de obicei, nu pot rĕmânè în reservă. Cei aflători în Budapesta s'au adunat şi ei Sâmbătă în cafeneaua Árvay şi au conferat asupra posiţiei ce vor trebuì sĕ iee. Dar întrevenind un comisariu de poliţie, i-a provocat a se împrăştia, deoarece astfel de conferinţe publice fără învoirea şi scirea poliţiei nu se pot ţînè. Tinerii s'au adunat apoi în curtea universităţii şi aci 'şi-au continuat conferinţa întreruptă.

Tinerimea universitară s'a dechiarat pe sine de comitet arangiatoriu şi susţinĕtoriu al ordinei la adunarea cea mare de Dumineca, ce se va ţînè în casa de tir a cetăţenilor; totodată a 'nsărcinat biroul sĕ publice o proclamaţiune, în care sĕ se convoace toţi tinerii universitari dela cele trei universităţi din patrie (Pesta, Cluj şi Agram) a se presenta în numĕr cât de mare la manifestaţiunea naţională pentru vătĕmata demnitate a naţiunei!

*

Cu datul din 23 a l. c., i se scrie din Budapesta jurnalului *„N fr. Presse“*: Ministrul-president Coloman Tisza, care va sosì acì în dilele prime ale sĕptĕmânei viitoare, după o scurtă petrecere în capitală se va duce la Viena, şi ca şi altă dată, va călĕtorì d'acì la Işl şi de acolo la Ostende. Din di în di se confirmă mai mult părerea, că, cu toate urgările din toate părţile, pe cale oficială acum încă nimic nu se va face, în direcţiunea aceea, care ar trebuì sĕ determine posiţia guvernului faţă cu cele mai nouă evenimente. Dacă nu vor întrevenì nişte împregiurări neprevĕdute, cele întêmplate până acum nu vor scoate guvernul din ţînuta-i reservată, până când nu se va întrunì dieta ţĕrii, care singură e competentă, ca sĕ ceară eventual deslușiri dela guvern. Scirile contrare celor ce am espus, nu pot fi supuse unei mai serioase consideraţiuni.

„Fremdenblatt“ reflectând la un aticul apărut într'un diariu guvernamental din Budapesta, dechiară de o acusă nentemeiată, că factorii militari ar fi proces cu acea intenţiune şi cu acel scop, ca sĕ vateme susceptibilitatea Ungariei Dacă ar esista o astfeliu de politică, ea în realitate ar fi în contradicere cu interesele adevĕrate ale armatei şi cu intenţiile monarchului nostru constituţional. Se poate constata, că o astfeliu de politică nici când n'a esistat, nici în casuri singuratice şi nici ca sistem. Dreptul coroanei, ca sĕ păzească interesele serviciului militariu, nu se poate nici când discuta. Schimbarea din urmă în personalul corpului generalilor nu atinge numai interese militare. Schimbarea în personal stă în strînsă conecsiune militară. Toate combinaţiunile aduse în legătură cu acest lucru sunt numai hipotese goale. Povestile spuse despre o „camarillă“ şi „reacţiune“ nu merită nici un credĕmênt. Foaia citată dice, că avansarea normală a generalului Iansky maghiarii au mărit-o întru un eveniment sensaţional; s'a dis că Iansky a avansat înaintea a 44 generali, cari erau în tura avansamentului, ear numĕrul acesta în realitate se reduce la 4 individi. Vorbind despre adunarea poporală proiectată a Budapestanilor „Fremdenblatt“ condamnă această mişcare şi dice, că se face în faţa străinătăţii o comedie nedeamnă, când se face astfeliu de amestec în afacerile interne ale armatei şi când membrii singuratici ai ei se fac obiectul demonstraţiunilor naţionale. Astfeliu de scene nu pot ridica autoritatea Ungariei şi a monarchiei.

Rĕsboiul vamal.

Tot omul nepreocupat scie, sau cel puţin este convins, şi nimeni nu-i poate strămuta aceasta convingere, că rĕsboiul vamal, care ne omoară adi puţina noastră industrie, capriciului şi nesocotinţei bărbaţilor de stat ungari este a se mulţămì. S'a intenţionat nimicirea economică a României şi s'a ajuns ruinarea noastră, astfeliu încât închieierea unei noue convenţiuni cu România devine din di în di o necesitate mai mult simţită.

Dar spre nenorocirea noastră, cu cât timpul înaintează, cu atât oamenii de dincolo de Carpaţi par mai mult a se convinge, că ei din ruptura legăturilor economice cu statul nostru numai foloase pot avè, şi cu atât cestiunea contragerii unei convenţiuni vamale devine mai problematică, — un lucru, care pe noi transilvănenii îndesebi trebue sĕ ne pună pe gânduri

Şi cumcă aşa este, servească drept dovadă următoriul articul apărut în organul guvernului din Bucuresci, în „Telegraful“:

Din când în când e bine sĕ facem comptul de câştig şi perdere în lupta economică ce purtăm cu Austro-Ungaria; e folositoriu aceasta pentru ca sĕ scim cum stăm şi pentru ca sĕ vedem, dacă împreună cu guvernul, am avut dreptate sĕ nu ne îngrijim de ameninţările ce plouau peste capetele noastre.

Abia o lună şi jumĕtate a trecut dela ruperea relaţiunilor şi industria austriacă şi ungară sufere adênc; mai mult decât toate însĕ sufere industria transilvană, a cărei stare e desperată.

Am semnalat rînd pe rînd reducerea producţiunii fabricelor din Bohemia, din archiducatul Austriei, din Ungaria; am arătat că mii de braţe au fost aruncate pe stradă sau reduse la o condiţiune foarte aproape de moartea de foame; am prevestit asemenea că industria transilvană, care era susţinută numai de consumaţiunea României, în scurtă vreme va pierì

Prevestirile noastre se împlinesc cu o repedicіune spăimântătoare; miseria suflă asupra industriei transilvane cu furia unui uragan: *meseriaşii mor de foame şi mânile robuste cari până ieri scoteau aur pentru patroni şi hrana soţiilor şi copilaşilor, adi se întind la drumul mare şi cer milă.*

În încruntarea luptei, deşì sciam bine care va fi resultatul, inima noastră era închisă pentru simţĕmêntul milei. Adi însĕ, când adversariul zace zdrobit la picioarele noastre, tristeţa ne cuprinde. Câte suferinţe, câtă jale a produs această luptă. Cât de zdrobiţi trebue sĕ fie oamenii muncitori de dincolo, siliţi adi, cu roşeaţă pe frunte, sĕ întindă mâna...

Ce aspră lecţiune pentru oamenii de stat din Austro Ungaria!

Din apelul Dlui Dück reiese, că nenorociţii meseriaşi transilvani se împart în douĕ categorii: cei cari pot sĕ plece pentru a se aşeda în România, şi cei cari nu pot sĕ plece, din causă că sunt prea bĕtrâni sau că sunt încărcaţi cu familii prea grele

Aceşti din urmă sunt „morţii“ rĕsboiului.

Cei d'ântăi n'au decât sĕ vie: ei vor găsi în ţară la noi resplata muncei lor. O mişcare în acest sens s'a produs şi mereu se accentuează; în această privinţă, ca în toate celelalte, prevederile noastre se realisează din punct în punct.

Şi eată la ce se reduc ameninţările, îngâmfarea vecinilor noştri. Industria austro-ungară a primit lovituri teribile, din cari noi, pe toate căile, nu putem decât câştiga.

Purtarea guvernului liberal în marea cestiune a economiei naţionale primesce consacrarea faptelor. Partidul liberal poate sĕ înscrie adi în cartea sa de aur câştigarea *independinţei economice,* alături cu cucerirea *neatârnării politice*

Cât peutru jertfele rĕsboiului, nu putem decât sĕ le dăm sincera noastră compătimire.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Rĕşinariu, 12 Iuliu v. 1886. Am avut de mai nainte intenţiunea sĕ ve raportez ceva despre resultatul esamenelor dela scoala din Rĕşinariu, la finea acestui an, — mai ales că am sciut, cunoscêndu-ve zelul pentru binele scoalei, cumcă mult ve interesează causa scoalelor noastre confesionale, — nu v'am scris nimica până acum, căci de-o parte speram sĕ ve scrie alt cineva, de alta am fost ocupat de alte afaceri. Acum însĕ ve rog dle Redactor,

---

această cale sĕ scoţi o afirmaţiune falsă şi sĕ o postezi de adevĕr. In citatul loc se dice espres, că cei ce vor sĕ treacă, sĕ nu poată. Adecă ei, cei munciţi în iad, înzadar doresc şi vreau sĕ treacă din munca iadului în fericire cerească, căci aceasta nu depinde dela voinţa lor; şi dacă ar fi după voinţa lor, toţi ar trece. Nu se dice, în locul citat nici decum, că dacă va vrea Ddeu, atunci sĕ nu se poată mântuì sufletul din iad. Ceeace vrea Dumnedeu, aceea o poate face. Cel ce ar afirma, că Dumnedeu, dacă va vrea, nu poate mântuì din iad, acela ar nega atotputernicia lui Ddeu, şi pe însuşi Ddeu. Eară cel ce ar afirma, că Dumnedeu este drept şi că nu s'ar uni cu dreptatea lui, ca sĕ mântuiască din iad pe cei osândiţi, acela ar nega nemărginita milostivire şi graţia cea deosebită a lui Ddeu, carea necontenit se revarsă şi după voia lui lucră spre mântuire până la sfêrşitul lumei, căci sânta scriptură ne învaţă, că numai la a doua venire va fi Ddeu fără milă, numai cu dreptate deplină un aspru judecătoriu.

Aşa dară de voia sa nimenea nu poate sĕ se mântuiască din munca iadului în fericirea cerească. Eară de va vrea Ddeu, făcênd în urma a tot puterniciei, a milostivirei şi a harului seu prin iertarea păcatelor vrednic de raiu pe cel până acì nevrednic, atunci face aceasta mutare: îl trece din munca iadului întru fericirea cerească. Acest lucru până la diua judecăţei din urmă a dreptăţii lui Ddeu nu este protivnic, eară milostivirei lui este potrivit.

Până astădi nici fiul lui Ddeu nu a venit din ceriu, sĕ judece viii şi morţii, nici morţii nu au înviat; nici trupurile, cu cari au făcut fapta cea bună sau rĕutatea, cu sufletele nu s'au împreunat; nici judecata nu s'a făcut; nici hotărîrea sau sentiţa nu s'a dat. Eară mielului lui Ddeu, cel ce ridică pĕcatul lumei, se jertfesce în toate dilele pe jertfelnicile creştinilor celor credincioşi până ce va venì, adecă până la a doua venire a sa.

Deci această jertfă, carea pe cruce s'a adus, şi a împăcat pe om cu Ddeu, deapururea până la sfêrşitul veacului aducênduse, pleacă pe cel mult milostiv spre îndurare şi pentru pĕcatele celor morţi. Şi cu această credinţă şi nădejde creştinii, avênd şi esemplul Macaveilor, aduc rugăciunile şi darurile pentru rudeniile şi pretinii cei adormiţi. Eară sânta biserică drept credincioasă, urmând învĕţăturile apostolilor, întinde mânile sale neîncetat rugându-se şi pe nume şi fără nume pentru toţi creştinii credincioşi, cari au adurmit; încă aduce şi însaşi jertfa cea fără de sânge spre îmblândirea dumnedeescei mânii asupra celor din munca iadului spre a lor mântuire.

Cumcă anume Ddeu cel atotputernic, primind rugăciunile şi jertfele de îmblândire şi milosteniile cari se fac pentru cei morţi, prin milostivirea şi şi harul seu pre cari va voi îi scoate din munca iadului şi aşadă întru fericirea cea cerească, aceasta credinţă afară de cele amintite este basată chiar şi pe învĕţăturile lămurite ale sfinţilor părinţi, dintre cari sântul Ciril al Ierusalimului dice: „prea mare folos va fi sufletelor, pentru cari se înalţă rugăciuni în vremea aceea, când sânta şi înfricoşata jertfă este pusă înainte“ (învĕţătura pov. despre taine.) Eară sântul Vasiliu cel mare în rugăciunile cincidecimei, dice, că Dl a binevoit, a primi dela noi pentru cei ţinuţi în iad îmblândiri de rugăciuni şi jertfe cu nădejdea despre a lor pace, uşurare şi slobozenie. Tot în aceste rugăciuni a cincidecimei stă scris: „Tu doamne ai încredinţat a primì rugăciunile cele de milă pentru cei ţinuţi în iad, şi ai dat mari nădejdi de iertăciune celor ţinuţi din scârbele ce îi ţin pre ei... Ddeul părinţilor şi Dl milei, carele duci în iad şi scoţi din iad“ (rug. 4-a); primesce dară Stăpâne cererile şi rugăciunile noastre şi fă odichnă tuturor sufletelor, cari au reposat mai înainte întru nădejdea învierei ... şi le aşadă întru împĕrăţia ceriurilor, în raiul desfătărei, prin îngerii tei cei luminaţi ducêndu-i pe toţi întru sântele locaşurile tale.“ (rug. 5.) (Aceste rugăciuni se cetesc din genunchi în diua de Rosalii, nu numai în biserica orientală, ci şi în biserica greco-catolică, unită cu cea apuseană).

Din toate cele espuse, se adeveresce, că credinţa bisericei gr. or. cu privire la rugăciunile şi milosteniile, cari se fac pentru sufletele celor morţi, este o credinţă adevĕrată şi întemeiată pe învĕţăturile sântei scripturi.

Titu V. Ghiaja.

a da loc în coloanele preţuitului ḑiariu „Telegraful Român“ următoarelor şire, cari dacă nu vor fi de alt folos, cel puţin cred, că vor servi spre orientare în viitoriu.

Apoi ca sĕ nu abusez de ospitalitatea on. Redacţiuni, mi am propus a nu intra prea adênc în detaiurile esamenului şi a rĕmânea pe lângă constatarea, că resultatul general a fost spre mulţămirea tuturor celor presenţi. Din resultat s'a putut conchide zelul şi dibăcia mai a tuturor învĕţătorilor dela această scoală. Coroana esamenelor însĕ o a făcut Dna învĕţătorească cu fetiţele cele mai mărişoare. Îţi era mai mare dragul a asculta la limbagiul curat şi frumos în care conversa dênsa cu scolăriţele despre economia casei

Esamenele se ţinură conform programei publicate şi în acest ḑiariu din 23 până în 26 Iuniu n. Asupra duratei lor am auḑit resonând pe membrii delegaţi ai comitetului parochial, cărora li se păreau prea mari spesele de preste 40 fl. diurne pentru comisariul. Mulţi alţii, abstragênd dela spese, dau cu părerea, că pentru scoala din Rĕşinari ar fi de ajuns 2 ḑile de esamen. La această părere m'am alăturat şi eu şi o împărtăşesc şi acum; însĕ numai cu adausul, că în casul acesta, altcum corĕspunḑĕtoriu şi foarte aplicabil la scoala din Rĕşinari, părintele protopop în conţelegere cu corpul învĕţătoresc sĕ destineze câte 2—3 objecte de învĕţământ potrivite pentru fiecare din clasele sau despărţemintele superiore. Acestea objecte sĕ fie apoi esploatate şi esaminate din toate punctele de vedere. În modul acesta, cred, că s'ar putea ajunge deoparte la esaminare din toate subjectele de învĕţământ mai însemnate într'o estindere cât se poate de mare, de alta ar putea trage un bun folos şi învĕţătorii delegaţi spre acest scop a participa la esamene, ba chiar şi publicul sătesc asistând mult ar profita.

Aşa însĕ, cum s'a purces la esaminare şi în anul acesta, durere, trecênd, afară de religiune, peste toate celelalte obiecte numai *per tangentem* şi în fuga mare (pentru ce în fuga mare, voi spune la alt loc) cât nu mai scie sĕ se orienteze nici învĕţătoriul esaminătoriu, necum elevii ori publicul asistent.

Cu deosebire peste comput unul din cele mai importante obiecte, s'a trecut de tot prea uşor, mai numai câte o temă, şi şi aceea rĕmânea neresolvată pe deplin, pentrucă dl comisariu iute şi degrabă trecea la alt obiect. Apoi din fisică, — care ear este un obiect atât de necesariu poporului nostru pentru delăturarea multelor superstiţiuni ereḑite din neam în neam — nu s'a esaminat de loc.

Altcum conducerea bună a unui esamen atârnă mult dela dibăcia comisariului.

Ca comisariu în locul părintelui protopop S. Popescu la noi a fost delegat părintele G. Bobeş, paroch în suburbiul Sibiiului, care fiind fără de esperinţă, rătăcesce pe acest teren, încurcând şi pe alţii — deşì dênsului îi place sĕ se laude, că a mai asistat şi condus multe alte esamene în Mândra, Veseud etc.

Tot din neesperinţă au isvorît poate şi unele confusiuni în esaminare, căci dl comisariu punea elevilor întrebări din Geografie şi credea că întreabă din Istoria naturală.

Avem însĕ bună speranţă, că dl Bobeş, cu timpul, care toate le schimbă, îşi va câştiga şi mai mult sânge rece şi mai clare cunoscinţe în materiile de scoală; până atunci vor mai dispărea poate şi caii cei verḑi de pe păreţi şi aşa va devenì un bun comisariu de esamene, care va scì prin sfaturile sale îndrepta greşelele învĕţătorilor şi nu va umbla cu lampa lui Diogen, după constatarea de rele intenţiuni la învĕţătorii, cari cu permisiune au îndrăsnit a adresa câteva întrebări elevilor.

În ce privesce resultatul esamenului cu clasa în care a propus dl director Coman Hămbăşan, nu vreau sĕ'mi dau părerea tocmai, ca sĕ nu dau ansă la presupuneri, şi me mărginesc a reproduce cuvintele Dlui protopop din anul trecut „că elevii din clasa condusă de directorul au perdut anul,“ cutez însĕ a ḑice: încât cunosc eu pe dl Hămbăşan, sĕ pună nu numai dl Bobeş dar şi părintele Cioran Aleman umĕrul şi tot la acel resultat vor ajunge.

Greşala cea mai mare a dênsului este, că nu poate esamina fără ca sĕ caute în carte. De multe ori dênsul nici nu ascultă la întrebarea pusă, ce rĕspuns dă scolariul şi aşa se întêmplă, că multe rĕspunsuri sunt false şi dacă îndrăsnesce cineva a-l face atent, ḑice: că respectivul vrea sĕ-l încurce. Am promis mai sus, că voiu spune pentru ce s'a trecut cu esaminarea preste unele obiecte cu fuga mare.

Eu cred că pentru aceea, căci dl comisariu mai în tot decursul esamenelor venea cu câte $^1/_2$—$^3/_4$ de oară mai târḑiu de cum se cădea, încât de multe ori şi publicul participant îşi perdea pacienţa de aşteptare.

Fi-va causa bogăţia mesei unde prânḑa, ori vrea prin aceasta sĕ se arete scolarilor model de promptitudine, — nu sciu!

In fine cu plăcere am vĕḑut între participanţi la esamene pe prea on. domn Ath. Marienescu cu stimata familie, pe dl Popovici, jude la tabla regească din M.-Oşorhei, dşoara învĕţătoare din Orlat şi alte mai multe stimate doamne din Rĕşinariu şi jur.

Dl Marienescu şi acum ca şi în anul trecut n'a întrelăsat a încuragia pe scolari, împărţind la mai mulţi elevi diligenţi frumoase premii.

Încheind ve rog primiţi dle redactor asigurarea deosebitei stime ce ve păstrez. *„Dascălul.“*

Avis.

Procsima adunare generală a reuniunii învĕţătorilor români ortod. din districtul Sibiiului avênd pe lângă afacerile administrative a se ocupa cu prelegeri practice din religiune, ca continuare din anul trecut, cu prelegeri din comput pentru an. II—VI de scoală, cu prelegeri din geografie şi istorie, precum şi cu tractarea practică a catalogului de clasă şi a rapoartelor lunare, — P. T. d. membri ai reuniunei, cari vor prelege din aceste obiecte, sau vor a se însinua cu alte lucrări din sfera vieţii scolare, au sĕ'şi aştearnă operatele mult până la 14 August v. a. c. comitetului reuniunei districtuale spre censurare.

Din şedinţa comitetului reuniunei învĕţătorilor români ortod. din districtul Sibiiului, ţinută în Sibiiu la 16 Mai 1886.

Iosif Aron,
vice-preşedintele reuniunei.

Insciinţare.

Adunarea generală a reuniunei învĕţătorilor rom. gr. or. din districtul S. Sebeşului, convocată la Alba Iulia pe ḑilele din *8—12 August a. c. st. n*, se amână pe têmp nedeterminat.

Ceea ce prin aceasta se aduce la cunoscinţa tuturor celor interesaţi.

S.-Sebeş, în 14 Iuliu 1886 st. n.

Z. Murĕşan,
v. preş. reuniunei.

Varietăţi.

* (Necrolog.) Maria Aron născ. Sitof, ca soţie, cu fiii sei Ioan, învĕţătoriu în Braşov, Nicolae, paroch în Laslăul român, Iosif, învĕţătoriu în Rĕşinari, Maria căsăt. I. Dobrota, Zacharie, măestru în Sibiiu şi Partenie, elev an. IV-lea la scoala de arte şi meserii în Bucuresci, împreună cu nurorile Laura, Emilia şi Ana, cu numĕroşii nepoţi, nepoate şi celelalte rudenii, — cu durere fac cunoscut perderea neuitatului lor soţ, resp. tată, moş, unchiu etc. **Ioan Aron,** paroh ort. rĕs. în Cornĕţĕl, protopresbiteratul Sibiiului, încetat din viaţă Duminecă în 13/25 Iulie a. c. la 3 oare dimineaţa în etate de 71 ani, suferind un morb greu şi îndelungat. — Ceremonia funebrală se va sĕvêrşi Marţi în 15/27 Iulie la 3 oare după ameaḑi.

Fie-i ţĕrîna uşoară şi amintirea binecuvêntată!

* (Promoţiune.) Sâmbăta trecută fu promovat la universitatea din Viena domnul Albin Pop la gradul de doctor în medicină.

Felicitările noastre.

* (Un cadou.) Reuniunea germană de cântări din Mediaş a trimis Dlui dirigent de cor din Sibiiu *George Dima* un baston de tact preţios în semn de stimă şi aducere aminte la festivităţile musicale din anul trecut, ce s'au ţinut la Mediaş, şi la care a participat în mod activ şi Dl G. Dima în fruntea reuniunei germane de cântări de aci.

* (Dela universitatea din Budapesta.) Un raport al lui „Pester Lloyd“ ne comunică, că în semestrul trecut universitatea din Pesta a fost frecuentată de 3,255 ascultători ordinari şi 1,196 estraordinari. Din aceştia, 3,196 au fost unguri, 13 croaţi, 31 din celelalte ţĕri ale monarchiei şi 14 din strĕinătate. Sub unguri, se înţelege, sunt cuprinşi şi românii, sêrbii etc, despre cari nu ne spune în ce numĕr au participat. Ca profesori au funcţionat 70 ordinari, 23 estraordinari, 69 docenţi privaţi, 30 asistenţi, 13 suplenţi şi 1 maestru de scrimă. Ministrul instrucţiunei publice a ordonat ca pe viitoriu anuariul şi planul de învĕţământ al universităţei sĕ se publice atât în limba maghiară cât şi în cea latină.

* (Scoala română din Constantinopol.) Din Constantinopoli se scrie „Românului“, că esamenele dela scoala primară română de băieţi din capitala imperiului otoman s'au făcut cu cea mai mare solemnitate şi în faţa unui public foarte numeros. D. Vangelie Petrescu Cruşiovean, directorele scoalei, a rostit un discurs, în care, după ce a arătat progresele dobândite în cei patru ani de când s'a înfiinţat această scoală, a semnalat şi neajunsurile, la cari a fost şi este espusă. În decursul acestor patru ani, numĕrul efectiv al elevilor cari au frecuentat scoalele s'a urcat la 40—50. Acest numĕr însĕ a variat după împrejurări, ast-fel că la finele acestui an nu s'au fost trecuţi în catalogul scoalei decât 32 elevi, dintre cari 20 regulaţi şi 10—12 neregulaţi. Scoala are 4 clase, în cari se predau cursurile următoare: religiunea, aritmetica, istoria, geografia, desemnul liniar, învĕţământul intuitiv, caligrafia, şi limbele: română, francesă, greacă şi limba turcă, care a început a se preda acum douĕ luni.

* (Albano-Macedonia) Ultima crisă orientală pare că a deşteptat puţin pe macedoneni şi pe albanezi, ambele aceste popoare au trebuit sĕ înţeleagă cât sunt de ameninţate şi de care parte le e scăparea. Un *Valah din Pind* a publicat de curênd la Bruxela. o broşură subt titlul: „grecii, românii, albanesii şi imperiul otoman“, în care se găsesc multe vederi bune asupra situaţiuni în aceasta parte a peninsulei. Estragem următoarele rênduri din prefaţa acestei broşuri: „Dela hotarele Muntenegrului până la ale Greciei, şi dela Adriatica până la Cosova d'o parte şi la marea egee de altă parte, se găsesce o populaţiune, care a vĕḑut cu multă mirare ce s'a făcut pentru Grecia, Bulgaria şi Mutenegru în 1878. Acea populaţiune se compune din albanezi creştini şi musulmani şi din români macedoneni; numerul acestor doue poporaţiuni se urcă până la vre-o trei milioane, cu alte cuvinte sunt mai numeroşi decât grecii şi bulgarii. Ar trebui ca guvernul şi autorităţile otomane sĕ observe mai bine interesele imperiului şi sĕ întrevaḑă marele avantagiu ce ar resulta pentru imperiu din emanciparea românilor macedoneni şi a albanezilor de sub jugul material şi moral al opresiunei puternice a clerului fanariot şi a monopolului limbei grecesci în scoalele şi bisericile lor. In adevĕr dacă s'ar da acestor popoare în locul educaţiunii grecesci o educaţie în limba lor maternă şi într'un sens naţional, atunci românii macedoneni şi albanezii creştini scăpaţi de sub jugul grecesc, vor privi imperiul turcesc ca un tutor, ca o scăpare. Imperiul turcesc va fi pentru ei tuturor naţionalităţii şi scăparea intereselor lor politice, pentrucă aceste douĕ popoare sunt ameninţate a fi înghiţite de elenismul dela sud şi de panslavismul dela nord. În cas când ele vor fi scăpate de sub această influinţă şi vor fi sub adevĕrata tutelă a Turciei, atunci ei nu numai că nu vor face causă comună cu grecii sau sêrbii şi bulgarii, dar se vor uni din tot sufletul cu împĕratul turcesc, sciind, că esistenţa lor naţională è strîns legată cu a împĕratului turcesc.“

* (Sĕrbătorile Bairamului în Constantinopole.) Salve de artilerie au anunţat pe seară sfêrşitul ramandanului şi începerea sĕrbătorilor bairamului. Se scie că musulmanii serbează douĕ bairamuri, cel care se numesce Aid-el-Feteur sau sĕrbătoarea încetării postului, care este micul bairam, şi marele bairam san Curbam-bairam, sĕrbătoarea jertfelor, care o serbează peste şaiḑeci de ḑile. Acest bairam, care a fost instituit ca suvenire a jertfei impuse lui Abraam, ţine patru ḑile, în care toţi musulmanii mai avuţi înjunghie câte un berbec, din care o parte se dă sĕracilor.

Micul bairam nu ţine decât trei ḑile. Musulmanii îşi dau visite şi daruri. Sultanul, sau mai bine ḑis Kaliful, se duce de dimineaţa la moşea dela Doms-Bagcé cu mare pompă. Ministrii merg călări în cortegiu, care înaintează printre 2 rênduri de soldaţi din toate armele, la spatele cărora se grămădesce mulţime de lume.

După ceremonia religioasă, Kaliful se duce în sala cea mare de recepţiune a palatului dela Dolms-Bagcé, unde începe sărutarea mânei. Numai ambasadorii şi personagele cari se află în trecerea prin Constantinopol sunt învitaţi la această ceremonie. Altădată această ceremonie era celebrată în curtea interioară a unuia din chioşcurile vechiului seraiu, şi nu se scie dacă s'a publicat vre-odată în ḑiare motivul în destul de ciudat care a făcut a se schimba acest obicei.

Era sub domnia lui Abd-ul-Aziz. La acea epocă se împărţa un mare numĕr de cărţi de întrare în chioşcul vechiului serai, astfeliu că printre învitaţi se aflau tot feliul de oameni. Se făcea pentru ei o tribună în apropiere de tronul Kalifului, astfeliu că se putea observa cel mai mic amĕnunt al ceremoniei.

Mai departe era instalat un bufet cu totfeliul de dulceţuri. Adesea însĕ ţinuta învitaţilor nu era după cum trebuia sĕ fie. Am vĕḑut însumi mai mulţi turişti, în vestoane şi cu pălării de călĕtorie pe cap, avênd o atitudine cu totul neceremonioasă. Tocmai din causa aceasta, în anul următoriu Sultanul poruncì, ca ceremonia din chioşcul vechiului serai sĕ se facă în palatul dela Dolma-Bagcé.

Loterie.

Sâmbătă în 24 Iulie n. 1886.

Timişoara:	**82**	**9**	**81**	**71**	**8**
Viena:	**90**	**13**	**34**	**60**	**24**

Dela inspectorul regesc al comitatului Bistriţa-Năsĕud.

Nr. 1350 insp. sc. 1886. [1329] 2—3

CONCURS

Prin aceasta se escrie concurs pentru ocuparea postului de învĕţătoriu ordinariu la scoala comunală cu limba de propunere română din Telciu, pe lângă beneficiul unui salariu anual de 300 fl., cu locuinţă liberă şi grădină, respective în loc de aceste în bani 100 fl.

Provoc pe toţi aceia, cari vor sĕ ocupe acest post, ca rugările lor timbrate cu 50 cr. şi provĕdute cu documentele privitoare la cualificaţiunea învĕţătorească, cunoascerea limbei maghiare, la aplicarea lor de mai nainte, şi cu atestate medicale şi de moralitate, — şi scrise cu mâna proprie romănesce şi unguresce, sĕ mi le înainteze pe calea respectivului inspector scolariu unde se află, până în 10 August st. n. 1886.

Bistriţa, în 19 Iuliu 1886.

Havas Gyula m. p.,
inspector reg.

Nr. 80. [1332] 1—3

CONCURS.

La scoalele medii române gr. ort. din Braşov sunt de ocupat următoarele posturi:

1. un post de profesor de limba şi literatura maghiară ca studiu principal, şi ca studii aucsiliare româna şi latina, la gimnasiu, cu 22 oare de propunere pe sĕptĕmână;
2. un post de profesor de chiemiă, merceologiă şi technologie, ca studiu principal, şi limba francesă, germană ori română, ca studii ausiliare, la scoalele comerciale şi reale, cu 22 oare de propunere pe sĕptĕmână;
3. un post de profesor secundariu de musica vocală pentru gimnasiu, scoala comercială şi reală şi la clasele IV şi V de fetiţe;
4. un post de profesor secundariu de gimnastică pentru gimnasiu, scoala reală şi comercială cu 16 oare, şi pentru cele normale cu 4 oare de propunere pe sĕptĕmână.
5. un post de învĕţătoare la clasele IV şi V de fetiţe.

Pentru ocuparea acestor posturi se escrie concurs cu termin până la 15/27 August 1886.

Concurenţii vor adresa petiţiunile lor cătră subscrisa eforie scolară instruite cu documentele:

a) că sunt de naţionalitate români şi de religiune greco-orientali;

b) că au purtare morală şi politică bună;

c) că sunt sănătoşi;

d) că reflectanţii la posturile de sub nrul 1 şi 2 au cualificaţiunea prescrisă de legea de instrucţiune din anul 1883 art. de lege XXX § 29, 30, 61 şi 62, în combinaţiune cu disposiţiunile în vigoare ale autorităţilor bisericesci confesionale române orientale din archidiecesa Transilvaniei;

e) reflectanţii la postul de sub Nrul 3 sĕ producă testimoniu despre absolvarea cursului la vre un conservatoriu de musică, sau că posed cunoscinţe temeinice de musica vocală şi instrumentală;

f) concurenţii la postul de sub Nrul 4 vor documenta cu testimoniu de specialitate capacitatea lor a instruì în gimnastică;

g) concurentele la postul de sub Nrul 5, au sĕ documenteze că posed cunoscinţele necesarii în toate lucrările de mână femeiesci, nu numai în cele de lucs, dară mai vêrtos în cele de lipsă pentru ducerea unei economii solide; că sunt pedagoage provĕdute cu diplomă dela un institut pedagogic. Se va preferi acea concurentă, care, afară de limba română — care este limba de propunere — scie încă una din limbile patriei şi limba francesă.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

Pentru concurenţii de sub Nrul 1 şi 2:

Până la obţinerea decretului de profesor definitiv (§. 30 legea instrucţ. din 1883) salariu anual de 700 fl, după aceea în următorii doi ani 800 fl., şi de acì înainte salariul constant anual de 900 fl., cuincuenale de câte 50 fl, cari se vor repeta de 5 ori şi relut de cuartir precum şi drept de pensiune conform statutului în vigoare.

Postul de sub Nrul 3 este împreunat cu salariu anual de 500 fl. v. a. Acest profesor va putea deveni şi conducĕtoriu al corului bisericesc dela biserica rom. gr. or. a St. Nicolae din loc pe lângă o remuneraţiune anuală de 600 fl. v. a.

Cu postul de sub Nrul 4 este împreunat un salariu anual de 480 fl., cel de sub Nrul 5 cu salariu anual de 400 fl.

În fine sĕ dechiare toţi concurenţii în petiţiunile lor, că se vor supune necondiţionat regulamentelor şi disposiţiunilor în vigoare ale institutului nostru.

Braşov, 10 Iuliu 1886 st. vechiu.

Eforia scoalelor centrale române ort. rĕsărit.

Dela inspectorul regesc al comitatului Bistriţa-Năsĕud.

Nr. 1354 insp. sc. 1886. [1328] 2—3

CONCURS.

Prin aceasta se escrie concurs pentru ocuparea postului de învĕţătoriu ordinariu la scoala comunală cu limba de propunere română din Borgo-Tiha, pe lângă beneficul unui salariu anual de 300 fl., cu locuinţă liberă şi grădină, respective în loc de aceste în bani gata 160 fl.

Provoc pe toţi aceia, cari vor sĕ ocupe acest post, ca rugările lor timbrate cu 50 cr. şi provĕdute cu documentele privitoare la cualificaţiunea învĕţătorească, cunoascerea limbei maghiare, la aplicarea lor de mai nainte, şi cu atestate medicale şi de moralitate, — şi scrise cu mâna proprie romănesce şi unguresce, sĕ mi le înainteze pe calea respectivului inspector scolariu unde se află, până în 10 August st. n. 1886.

Bistriţa, în 19 Iuliu 1886.

Havas Gyula m. p.,
inspector reg.

Nr. 243. [1333] 1—3

EDICT.

Marina I. Gâţeiu din Zerneşti de religiunea gr. or., care aproape de 6 ani a părăsit cu necredinţă pe legiuitul ei soţ Petru Guguian din Zerneşti, fără a se sci locul ubicaţiunei ei, — se citează prin aceasta, ca în termin de 6 luni de ḑile dela prima publicare a acestui edict, sĕ se presenteze înaintea subscrisului oficiu protopresbiteral; căci la din contră procesul divortial incaminat de soţul ei, se va pertracta şi în absenţa ei.

Oficiul protopresbiteral al Branului.

Zerneşti, în 8 Iuliu 1886.

Traian Meţian,
prot.

Ad Nr. 244 prot. [1331] 1—3

EDICT.

Marina Ioan Popa din Şinca-nouă, care de 4 ani de ḑile a părăsit pe legiuitul ei bărbat Simeon George Fenechiu din Şinca-nouă, şi a pribegit în lume, fără a se scì ubicaţiunea ei, se citează prin aceasta a se presenta înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral în termin de trei luni de ḑile dela publicarea acestui edict, căci la dincontră procesul divorţial intentat de bărbatul ei, se va pertracta şi decide şi în absenţa ei.

Făgăraş, 10 Iuliu 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Făgăraşului ca for matrimonial de prima instanţă.

Iuliu Dan,
adm. prot.

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	**11.10**	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	**6.20**
Szolnok	11.05	4.05	**7.29**	**9.26**
P. Ladány	2.02	5.45	5.40	**11.40**
Oradea-mare	4.12	**6.58**	**5.58**	**.28**
	—	**7.03**	8.30	**1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.14	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.24	**2.**
Mező-Telegd	—	**7.33**	9.41	**2.34**
Rév	—	**8.54**	10.19	**3.18**
Bratca	—	—	11.38	**3.4**
Bucia	—	—	12.18	**4.0**
Ciucia	—	**8.58**	12.54	**4.26**
Huiedin	—	**9.28**	1.47	**5.08**
Stana	—	—	3.11	**5.27**
Aghireş	—	—	3.40	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.15	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.36	6.24
Cluş	—	**10.28**	4.58	6.43
	10.45	—	5.26	7.03
Apahida	**10.14**	—	—	7.26
Ghiriş	**1.06**	—	—	8.54
Cucerdea	**2.01**	—	—	9.43
Uioara	**2.10**	—	—	9.51
Vinţul de sus	**2.19**	—	—	9.58
Aiud	**2.33**	—	—	10.24
Teiuş	**3.35**	—	—	10.59
Crăciunel	**4.09**	—	—	11.28
Blaş	**4.20**	—	—	11.44
Micăsasa	**5.80**	—	—	12.18
Copşa mică	**5.45**	—	—	1.01
Mediaş	6.06	-	—	1.22
Elisabetopole	6.45	—	—	1.56
Sighişoara	7.40	—	—	2.44
Haşfalĕu	8.07	—	—	3.02
Homorod	10.05	—	—	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	**6.03**
Feldioara	12.14	—	—	**6.35**
Braşov	1.09	—	—	**7.14**
	1.55	**5.45**	—	—
Timiş	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	**9.35**	11.45	—	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.30	—
Predeal	—	**9.32**	1.14	—
Timiş	—	**9.56**	1.45	—
Braşov	—	**10.29**	2.32	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Haşfalĕu	10.10	—	**7.37**	—
Sighişoara	10.39	—	**8.21**	—
Elisabetopole	11.19	—	**9.05**	—
Mediaş	11.54	—	**9.43**	—
Copşa mică	12 12	—	**10.02**	--
	12.37	—	**10.30**	—
Micăsasa	12.56	—	**10.50**	—
Blaş	1.30	—	**11.34**	—
Crăciunel	1.45	—	**11 52**	—
Teiuş	2.34	—	**12.41**	—
Aiud	2.55	—	**1.12**	—
Vinţul de sus	3.17	—	**1.42**	—
Uioara	3.24	—	**1.51**	—
Cucerdea	3.36	—	**2.15**	—
Ghiriş	4.11	—	**3.12**	—
Apahida	5.36	—	**4.59**	—
Cluş	5.56	--	**5.30**	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	**.52**	6.21	—	8.34
Ghîrbou	**7.08**	—	—	8.59
Aghire	**7 23**	—	—	9.56
Stana	**7.50**	—	—	10.16
Huiedin	**8.12**	7.14	—	11.04
Ciucia	**8.52**	7.43	—	12.17
Bucia	**9.10**	—	—	12.47
Bratca	**9 29**	—	—	1.21
Rév	**9.41**	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	**10.24**	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	**10.43**	—	—	3.38
Várad-Velencze	**10.53**	—	—	3.45
Oradea-mare	**11.—**	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	**1.08**	10.38	1.23	5.17
Szolnok	**3.29**	12.20	3.24	**5.25**
Budapesta	6.38	2.15	**7.45**	10.—
Viena	**3.—**	**8.—**	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.—**	12.10
Budapesta	—	8.20	**8.—**
Szolnok	—	11.20	**12.—**
Arad	—	4.10	**5.55**
	7.04	4.30	6.05
Glogovaţ	**7;22**	4.43	6.19
Gyorok	**7.58**	5.)8	6.46
Pauliş	**8.17**	5.21	7.—
Radna-Lipova	**8.36**	5.40	7.23
Conop	—	**6.07**	7.51
Bêrzava	—	**6.26**	8.10
Soborşin	—	**7.14**	8.58
Zam	—	**7.44**	9.28
Gurasada	—	**8.12**	9.56
Ilia	—	**8.29**	10.17
Branicĭca	—	**8.48**	10.38
Deva	—	**9.13**	11.05
Simeria (Piski)	—	**9.53**	11.55
Orĕştia	—	**10.23**	12.24
Şibot	—	**10.46**	12.53
Vinţul de jos	—	**11.14**	1.22
Alba-Iulia	—	**11.41**	1.41
Teiuş	—	**12.14**	2.24

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.09	**3.45**	—
Alba-Iulia	11.57	**4.26**	—
Vinţul de jos	12.20	**4.46**	—
Şibot	12.54	**5.13**	—
Orĕştia	1.27	**5.37**	—
Simeria (Piski)	2.31	6.30	—
Deva	2.52	6.49	—
Branicĭca	3.23	7.14	—
Ilia	3.55	7.39	—
Gurasada	4.08	7.51	—
Zam	4.44	8.21	—
Soborşin	5.30	8.59	—
Bêrzava	**6.25**	9.43	—
Conop	**6.46**	10.02	—
Radna-Lipova	**7.28**	10.36	6.12
Pauliş	**7.43**	10.50	6.32
Gyorok	**7.59**	11.05	6.53
Glogovaţ	**8.28**	11.31	7.28
Arad	**8.42**	11.45	7.45
	9.17	12.31	—
Szolnok	**2.32**	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	12.09	2.41
Streiu	12.46	3.25
Haţeg	1.85	4.17
Pui	2.26	5.10
Crivadia	3.13	5.58
Baniţa	3.51	**6.40**
Petroşeni	4.23	**7.12**

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.55	10.—
Baniţa	7.36	10.38
Crivadia	8.18	11.15
Pui	9.02	11.55
Haţeg	9.43	12.32
Streiu	10.34	1.15
Simeria	11.13	1.46

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	**8.18**
Aradul nou	6.33	**8.32**
Németh-Ságh	6.58	**8.51**
Vinga	7.29	**9.07**
Orczifalva	7.55	**9.20**
Merczifalva	8.14	**9.32**
Timişoara	9.08	**10.09**

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	**6.02**
Orczifalva	7.46	**6.32**
Vinga	8.15	**7.02**
Németh-Ságh	8.36	**7.23**
Aradul nou	9.11	**8.01**
Arad	9.27	**8.17**

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	—	5.50	1.11
Şeica mare	—	6.52	1.34
Loamneş	—	7.18	2.06
Ocna	**8.27**	7.03	2.32
Sibiiu	**9.—**	7.38	2.52

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	3.—	**8.12**	10.25
Ocna	3.34	**8.36**	10.45
Loamneş	—	**9.01**	11.08
Şeica mare	—	**9.29**	11.32
Copşa mică	—	**9.52**	11.52

Cucerdea—Oşorheiu — Reghinul-săs.

Cucerdea	**2.30**	10.00	4.05
Cheţa	**3.03**	10.30	4.35
Luduş	**3.27**	10.51	4.56
M. Bogat	**3.37**	11.—	5.06
Cipeu-Iernut	**4.21**	11.37	5.43
Kerelő-Sz.-Pál	**4.38**	11.57	5.58
Nireşteu	**5.05**	12.15	**6.21**
Oşorheiu	**5.25**	12.34	**6.30**
	5.55	1.04	—
Reghinul-săs.	7.54	3.06	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	**4.31**	—	**6.10**
Oşorheiu	6.20	—	**8.–**
	6.40	12.35	**10.30**
Nireşteu	6.59	12.45	**10.52**
Kerelő-Sz.-Pál	7.22	1.17	**11.16**
Cipeu-Iernut	7 43	1.38	**11.42**
M. Bogat	8.13	2.08	**12.16**
Luduş	8.26	2.21	**12.31**
Cheţa	8.42	2.37	**12.48**
Cucerdea	9.10	3.05	**1.20**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.16
Cernea	2.37
Uniedoara	3.06

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriş — Turda

Ghiriş	9.24	4.41
Turda	9.45	5.08

Turda — Ghiriş

Turda	7.56	3·18
Ghiriş	8.21	3.39

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 76 Sibiiu, Joi 17/29 Iulie 1886. Anul XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Afacerea Edelsheim-Ianski.

Dumineca după ameaḑi s'a ținut conferința prealabilă a cetățenilor din Budapesta în causa unei adunări poporale proiectate.

Foile din capitală spun, că au luat parte la vr'o 200 de persoane din diferitele clase ale capitalei, fără deosebire de partid. S'a discutat cu această ocasiune asupra manifestului, ce s'a adresat către cetățenii capitalei și asupra proiectului de conclus, ce se va înainta meetingului spre primire, cari s'au primit cu unanimitate.

Vorbitorii au fost cu deosebire din partida Kossuthistă. Însemnăm aci pe Geza Polonyi, Carol Eötvös, Gabriil Ugron, Ignaț Helfi, Otto Herman.

Manifestul comitetului pregătitoriu sună astfeliu:

Către cetățenii capitalei Budapesta.

Cetățeni!

„Pe basa libertății constituționale a națiunei ne adresăm către patrioți.

„Din incidentul anului al 37-lea dela ocuparea fortăreței Buda, când bětrânii eroi ai luptei maghiare pentru independință 'și-au depus obolul lor de recunoscință pe mormintele vitejilor căḑuți: un general din armata comună împreună cu corpul seu de oficeri, pe care 'l-a silit prin autoritatea sa oficială, a depus cununi pe mormêntul acelora, cari prin toate faptele lor au lucrat în protiva libertății, constituțiunii și esistenții națiunei maghiare.

„Vătěmarea aceasta a celor mai sacre sentimente ale națiunii, a făcut sě ne scandalisăm cu toții; țara întreagă s'a indignat, guvernul și dieta au fost de acord cu sentimentul public al poporului, care a pretins satisfacțiune pentru vătěmare și respect din partea oficerilor armatei față cu drepturile și simțěmintele Ungariei.

„Cu depărtarea lui Ianski de pe teritoriul Ungariei și în urma condamnării publice și solemne rostite de ministrul președent, — opiniunea publică s'a liniștit; — dar cunoscute sunt evenimentele regretabile, urmate de atunci încoace.

„Declarațiunile guvernului, ale dietei, ale națiunei nu s'au luat defeliu în samă din partea cercurilor hotărîtoare militare, s'au desconsiderat earăș și mai în urmă comandantul de corp baronul Edelsheim-Gyulay, care nu s'a pus în conflict cu drepturile noastre costituționale și cu sentimentul public, — s'a pus tocmai pentru acest cuvênt în pensiune: — ear generalul Iansky, care a provocat în repețite rênduri sentimentul public al națiunei, tocmai pentru aceasta a fost recompensat prin avansare.

„Cu indignațiune a primit națiunea faima acestor fapte, nu din considerațiune la persoane, dar pentrucă a simțit desconsiderarea, cu care au tractat cercurile militare hotărîtoare sentimentul națiunei, cu care au batjocorît drepturile constituționale, representant[illegible]egală a țerii și guvernul național, cu care prea încreḑênduse au pus pumnul la inima națiunei și voiesc sě denege toate drepturile ce le cere națiunea față cu armata, în sînul căreia fiii sei apěră cu sângele lor patria și tronul.

„Eată că nu numai s'a denegat satisfacțiunea națiunei maghiare, dar vătěmarea fu confirmată și cumulată cu noue vătěmări. S'a adus la o nouă viață și prin recompensă s'a decretat de normativ spiritul militariu „tradițional“ austriac, care a fost totdeauna inimicul inconciliabil al independinței statului nostru, al recunoascerii națiunei și constituțiunii noastre.

„Asta nu o putem răbda! Cu tot focul ambițiunii noastre protestăm în contra acestei procederi.

„Protestăm: ca niște generali ce fac politică sě se poată vêrî între rege și națiune și sě strîce bună-'nțelegerea trebuincioasă dintre armată și popor.

„Pretindem, ca drepturile constituționale ale statului ungar sě fie recunoscute și declarate de valabile pentru partea ungară a întregei armate. Sě declarăm, că armata nu poate fi streină în țară, nu poate fi stat în stat; sě declarăm, că demnitatea regelui nostru încoronat, precum și siguritatea patriei noastre și ceea a Austriei pretind, ca independența de stat a Ungariei și ambițiunea îndreptățită a națiunei maghiare sě fie respectate în armată și în toate sferele ei.

„Căci armata nu poate subsista fără de simpatiile și devotămêntul națiunei. Națiunea este, care poate crea eară și eară armate, dar armată, care sě creeze națiuni, nu esistă!

„Cetățeni!

„Sě ținem o adunare poporală!

„Sě cerem satisfacțiune.

„Sě nu ne atingem de mijloace de forță, dar sě apărăm demnitatea națiunii noastre și sě susținem adevěratele noastre drepturi constituționale.

„Sě ne adresăm către dieta țěrii!

„Cetățenii zeloși ai Budapestei sunt totdeuna gata sě 'și implinească datorințele lor față cu patria.

„În această firmă speranță convocăm în afacerea Edelsheim-Iansky

adunarea poporală,

care se va ținea Dumineca în 1 August 1886 după ameaḑi la 4 oare, în localitatea casei vechi de tir, la promenada bercului orășenesc.

„Provocăm pe fieşte-care bun patriot, ca sě fie acolo.“

*

Eată și proiectul de conclus al comisiunii de 6, presentat de exdeputatul kossutist Carol Eötvös și primit în unanimitate de conferența prealabilă:

„Adunarea poporală convocată în afacerea Edelsheim-Iansky decide:

„I. Declarațiunile și měsurile din urmă ale celor mai înalte cercuri hotărîtoare din armată vatěmă adênc demnitatea și drepturile constituționale ale națiunei maghiare și în contra acestor declarațiuni și měsuri, adunarea poporală protestează în mod solemn.

„II. Națiunea maghiară își apěră totdeauna pe regele seu coronat cu o fidelitate tradițională și devotament arětat în mod strălucit în restimp de veacuri, dar:

„ca sě poată națiunea maghiară vedè o garanță sigură în armata susținută cu mari jertfe — pentru demnitatea, constituțiunea și viitoriul seu;

„ca sě se întărească bunaînțelegere de lipsă dintre cetățeni și miliție, și în sfêrșit

„ca națiunea maghiară sě'și poată desvolta toată puterea sa morală și materială și întru apěrarea celorlalte țěri ale Maiestății sale:

„dorim și ținem de necesariu ca independența de stat a patriei noastre și înalta demnitate istorică a regelui ungar sě fie recunoscute franc și sincer și în armată și sě se aducă la valoare ca instituțiuni.“

*

Ceea-ce am prevěḑut începe a se adeverì.

Vifleimul ce se va arangea în ḑiua sftului Ilie la Budapesta va fi imitat în toată țeara. Cetim că la Segedin a doua metropole a Ungariei s'a ținut după chipul și asemănarea celei din Pesta, o conferență prealabilă, care și ea a instituit comitete și comisiuni, și așteptând resultatele sforțărilor celor din Pesta, va arangia un mare meeting.

Asemenea s'a făcut la Alba-Regală, Cinci-Biserici, Nagy-Körös și alte orașe.

Suntem curioși de sfêrșitul acestor alaiuri.

*

„Telegraphul“ din Bucuresci scrie asupra afacerii Edelsheim-Ianski într'unul din nrii sei din urmă următoarele:

Afacerea Edelsheim-Ianski nu vrea sě se termine; lumea în Ungaria nu se ocupă decât cu acest

---

FOIȚA.

O escursiune în Bran.

— Suveniri și impresiuni. —

Era prin luna lui Cuptoriu. Abia se făcù ḑiuă și lumea începù a bâjbăì prin piața Brașovului. Negustori de tot soiul se têrguiau într'o parte și în alta, spre a li se trece marfa, ce o aveau de vêndut. Carěle, cari veniau din provincie, făceau o larmă, deșì nu așa de mare ca înainte vreme, când mergea negoțul mai bine, dar totuș destulă, ca sě'ți odorogească capul. Cu un cuvênt toate îți dau sě înțelegi, că e ḑi de têrg.

Me preumblam în sus și în jos, ca sě věd lumea, pe care nu avusem ocasiune a o vedea de ḑece luni de ḑile. Români, sasi, secui, fisionomii cunoscute și necunoscute se strecurau prin naintea ochilor mei, ca chipurile într'un caleidoscop. Când spre bucuria mea întâlnesc pe amicul B. ce venise la oraș a-și têrguì lucruri trebuincioase. După ce schimbarăm câte-va vorbe de interes, îmi face propunerea, sě întreprindem ambii o escursiune în Bran. Fără multă chibzuială o aprob, prânḑesc; și la 2 oare întâlniți, ne gătiam de drum. Deșì e plăcut a călětorì pe jos, totuș a merge până în Bran, era lucru cam ciudat, mai ales pe la mijlocul lui Cuptoriu. Drept aceea alergarăm în dreapta și în stênga căutând cărăuș; întâlnirăm pe badea Ion, care deșì mai avea vr'o 4 pasageri, totuș ne primì și pe noi în căruță. O scândură, care se mișca și când nu vream, era locul pe care ședeam. Carul sdruncina, dar în interesul nostru, căci ne făcea poftă de mâncare. Suiți în car, un „mână me Ghițică“ din gura lui Badea Ion fu de ajuns, ca caii arăpesci sě sboare cu iuțala fulgerului. Din povești în povești, ajunserăm a vorbì cum merg treburile prin Bran. Badea Ion între altele esclamă cu durere:

— A murit bietul Turcea; era om bun, Dumneḑeu sě-l ierte; acuși ca cine scie, cine va venì.“ „De sigur vr'un ungur, îi rěspunseiu Eu, care ve va juca binișor.“ Abia ḑisei aceste și unul dintre companionii nostri de voiagiu, care nu era de secsul și neamul nostru, adause înfuriat: „Nu mai vorobiți, că unguru nu așa chinye, ca rumunu, ḑo așa.“ Era sě mai continui conversațiunea, dar me temeam, că-mi voiu aprinde paie în cap și ne vom încurca într'o politică, de unde nu vom mai putea eșì. De aceea tăcui.....

Mergênd liniștiți pe drum, ne ajunse o căruță încărcată până în vêrf cu saci cu cucuruz, ear deasupra sacilor o femee, care după bariș se vedea a fi fost prin România, cu un parisol în mână, fără eventail.

Mie mi s'a părut lucru cam curios: o cocoană în rochii deasupra sacilor cu cucuruz; dar lucrul sta așa, n'aveai ce sě faci. În Cristian făcênd o mică pausă, întrebai pe cocoana: de unde vine?

— Îți mersesc, Domnule — fu rěspunsul — viu dela țară.

Cuvêntul mersesc o tradà; îndată am sciut, că cocoana din cestiune nu e cocoană, ci subcocoană, care și-a însușit rěu câte o vorbă franțuzască și acum le rostesce cu ifos mare în lume.

Fără a mai schimba multe, sau mai bine ḑis, fără a mai asculta la vorbe franceze rěu romanisate, me urcai în car la Badea Ion și înainte.

Abia ne așeḑarăm pe scândura mobilă și era p'acì sě începem cu companionii nostri de voiagiu earăș conversațiunea politică. Din fericire badea Ion ne procură un alt obiect de distracțiune cu mult mai nevinovat.

În treacět adecă întêlnise dênsul o femee, care mâna un purcel nu tocma slab spre Bran — se vede treaba, că țiind prea mult la preț, nu-l putuse vinde 'n Brașov. Badea Ion întâi îl prechierà cu ochii din depărtare, apoi întorcênduse către noi ḑise gânditoriu: „Hm, ar fi bun purcelașul ăsta pentru mine, sě vedem scump îl dă.“ Se dete jos din căruță și cu cuvintele „cu cât dai purcelul?“ începu tocmeala, care spre marea meamirare ținù aproare o jumětate de oară, și toată vorba sta numai pentru 50 de cruceri! De patru incident nenorocit, care ia proporţii neaşteptat de mari. Partisani sau adversari ai guvernului, toţi se arată cu deosebire sensibili la lovitura aspră dată din Viena. Curtea şi cercurile conducĕtoare ale armatei sunt atacate c'o vehemenţă ne mai pomenită şi cestiunea armatei naţionale e mai viu discutată de cât ori când: guvernamentali şi oposanţi, toţi se înţeleg pentru a considera situaţiunea de aḑi ca falşă şi a cere despărţirea armatei ungurescі din armata imperiului.

În mijlocul acestui sgomot esagerat e surprinḑĕtoare tăcerea d-lui Tisza. Primul ministru unguresc, cel mai aspru lovit în toată această afacere, n'a spus păn'acum nici un cuvênt.

Această reservă arată cât de mare e lovitura primită.

După cât se pare, contele Calman Tisza aşteaptă momentul potrivit spre a-şi lua revanşa. Şi are din belşug prilegiu pentru aceasta.

La ficsarea bugetului comun pentru anul viitoriu, d. Tisza va face mari greutăţi, pentru a căpăta concesiuni mari.

Mai departe guvernul unguresc are mult câmp de joc în cestiunea concordatului economic. Proiectele stabilite între ambele guverne au fost, după cum se scie, modificate de camera deputaţilor din Viena în mai multe puncte foarte importante, aşa că e nevoie de noue negociări. Dacă d. Tisza se va arăta tot aşa de nemilos ca cei din Viena?

În acest cas, sau guvernul austriac va trebui sĕ cadă, sau Reichsrathul din Viena va trebui sĕ cedeze cu ruşine. Ori-cum, revanşa va fi teribilă.

Cât despre resturnarea d-lui Tisza, nici vorbă. În Ungaria e lipsă de oameni şi împĕratul Franz Iosef ar fi foarte încurcat dacă ar trebui sĕ dea un succesor actualului prim-ministru. Afară de aceasta, ori-cine ar fi chiemat la guvern, ar trebui sĕ rĕsbune Ungaria de ruşinea suferită şi prin urmare nimic nu s'ar câştiga.

Aşa e situaţiunea şi atât Austria, cât şi Ungaria trebue sĕ-i sufere consecinţele.

Dintre toate „glosele“ asupra incidentului militariu, singur „Narodny Listy“ — ḑiariu ceh — a spus cuvêntul cel adevĕrat: mĕsurile luate la Viena sunt jumătăţi de mĕsuri.

Dacă trebuia sĕ se dea o satisfacere generalului Ianski pentru manifestaţiile insultătoare ce i s'au făcut, trebuia sĕ fie lăsat în Ungaria. Pe d'altă parte, dacă generalul Edelsheim a greşit, vina cade şi asupra d-lui Tisza şi dacă se înlătură unul, trebuia sĕ se înlăture şi celalalt.

Critica ḑiariului ceh e foarte dreaptă; numai că guvernul austriac— „cei din Viena“, cum se ḑice— nu putea procede altfel. Jumătăţi de mĕsuri, da; dar aşa e situaţiunea. Ori-ce adevĕr în Austro-Ungaria—vorbim de politică—e pe jumĕtate neadevĕrat; în schimb, ori-ce rĕu e în parte bun. Ţara relativului, eată ce e Austro-Ungaria, din causa abnormei sale alcătuiri.

Revista politică.

Despre întrevederea dela Kissingen a contelui Kálnoky cu principele Bismarck, scrie oficiosul rus „Le Nord“ unele lucruri de tot importante. Situaţia europeană, ḑice foaia citată, nu dă de ăst timp ansă nici la cea mai mică neliniştire. Consensul celor trei imperii, care formează basa cea tare a păcii europene, se susţine în toată tăria sa. Dacă se consideră întrevederea dela Kissingen ca o nouă întărire a alianţei germano-austriace, atunci de sigur întrevederile ce le va avè Dl de Giers în curênd cu principele Bismarck şi mai apoi probabil şi cu contele Kálnoky, vor adeverì într'un mod evident susţinerea amiciţiei cordiale dintre cele trei puteri, care pentru Europa este şi va rĕmânè cea mai preţioasă garanţă de pace.

În Austria se vorbesce de cât-va timp continuu despre diferendele cari esistă între guvern şi societatea danubiană austriacă, căreia i se atribue intenţiunea d'a căuta sĕ profite prin reducerea tarifelor, de resbelul vamal austro-român, pe când guvernele din Austria şi Ungaria pun toată influinţa lor ca sĕ o împedece. Se pare însĕ, că în faţa acestei certe regretabile, încep şi sferele politice din Germania sĕ se intereseze de drumul pe Dunăre. Într'un articol, publicat mai ḑilele trecute în „Hamburger Correspondenz“ se blamează foarte tare purtarea Austriei, deoarece aceasta nici până acum nu şi-a împlinit îndatoririle ce a luat asupră'şi prin tratatul de Berlin, adecă d'a regula Porţile de fer. În special este acusat guvernul unguresc că dênsul trăgănesce dinadins afacerea în interesul reţelei sale de d[illegible] de fer. Mai important însĕ este, că în articol, spre a se feri Germania de pagubele ce ar resulta din resbelul austro-român, propune înfiinţarea unei societăţi danubiene germane.

Cestiunea formării cabinetului englez se vede că nu va merge aşa uşor, după cum poate s'a credut. După cum stau lucrurile aḑi, Salisbury va fi silit a'şi recruta membrii cabinetului eschisiv din sinul partidei sale, a torilor, deoarece lordul Hartington, şeful liberalilor unionişti a declarat, că nu voiesce sĕ între în cabinetul conservatorilor. Cât pentru cestiunea irlandesă lordul Hartington totuş i-a promis lui Salisbury, că îl va sprigini în viitoriul parlament, adaugênd într'un mod destul de aspru, că fără de învoirea sa nu va trece prin cameră nici un fel de bil irlandez. Vorba e, că până acum cabinetul nu s'a format.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Ocna inferioară, 13 Iulie, 1886. Stimate dle Redactor! Ḑiua de aḑi a fost adevĕrată sĕrbătoare pentru parochia noastră. Poporul credincios a avut ocasiune a vedea în mijlocul seu pe supremul seu cap bisericesc, pe Escelenţa Sa Înalt P. S. Părinte archiepiscop şi metropolit Miron Romanul, care abătêndu-se pe aici pentru a cerceta scaldele recreătoare, se presentă pe neaşteptate în mijlocul poporului adunat în biserică şi asistă la serviciul Dumneḑeesc.

În decursul liturghiei cu ocasiunea pomenirei numelui archiereului s'au dat mai multe salve de treascuri.

După finirea serviciului dumneḑeesc Părintele archiepiscop şi metropolit păşind înaintea uşilor împĕrătesci împărţì nafură credincioşilor, eară după aceasta începu a cuvênta adresându-se către fiii sei în un ton adevĕrat părintesc.

În cuvêntare archiereul îşi esprimă bucuria pentru numĕrul cel frumos, în care s'a presentat poporul în locaşul cel sânt şi pentru zelul ce'l desvoaltă întru progresare conform recerinţelor spiritului timpului. Ca dovadă despre aceste amintesce biserica, scoala şi casa parochială cari prin presentarea lor servesc spre onoarea acestui brav popor. Mai departe îmbărbătează poporul a păstra cu statornicià religiunea lui, a cultiva datinile străbune cu credinţă, a desvolta naţionalismul adevĕrat şi a nu pregeta în nisuinţa lui a se înarma cât mai bine cu armele intelectuali, cu cultura adevĕrată, care e chiemată a aduce „binecuvêntarea cerului asupra noastră, fiilor, nepoţilor şi strănepoţilor nostri? Îndeamnă a trăì în concordiă cu conducĕtorii sei şi între sine, şi a lucra cu înţelepciune pămêntul, dela a cărui producte e condiţionată înaintarea pe toate terenele.

Punênd aceste la inima poporului, promiţêndu-i totdeauna spriginul seu, îi împărtăşesce archiereasca binecuvêntare.

Cuvintele archiereului au străbătut până în adêncul inimei mulţimei adunate; şi adevĕratelor ei simţeminte a dat espresiune demnul paroch şi asesor consistorial Ioan Predoviciu, care mulţămind Escel. Sale I. P. S. archiereu pentru părinteasca îngrigire, bunăvoinţă şi sprigin în luptele pentru esistinţă, îl roagă „a ne primì şi de acì înainte sub scutul Preaînţelept şi a ne conduce spre a ajunge mai curênd şi mai uşor ţînta dorită.“

După aceste manifestaţiuni, Escelenţia Sa însoţit de protopresbiterul şi asesorul consistorial Ioan Droc, căpitanul c. r. în pens. şi ases. consistorial Constantin Stezar, ases. consist. şi parochul Ioan Predoviciu, pretorul Mercurei Moise Branisce, subjudele regiu din Mercurea Greavu cu stimabilele lor doamne şi alţi onoraţiori cercetează casa şi scoala parochială şi sciricind despre toate între strigăte entusiaste de „sĕ trăiască“ se depărtează din mijlocul nostru.

Acesta este substratul sĕrbătoarei noastre din ḑiua de astăḑi. Sosirea Escel. Sale în mijlocul nostru a fost foarte bine venită pentru noi, cei ce în continu luptăm pentru a ne împlinì cu conscinţă datorinţa de credincioşi ai bisericei şi membri adevĕraţi ai acestui stat. Graiul viu al supremului nostru cap bisericesc aprobând conduita noastră, încuragiând şi încredinţândune de spriginul preaînalt în nisuinţele noastre spre progres în împregiurările noastre critice nu poate sĕ aibă decât resultate îmbucurătoare. Căci dacă am avut cândva lipsă de ajutoriu străin pe lângă conlucrarea noastră, aşa astăḑi acesta e indispensabil. Lipsindu ne ajutoriul – fie chiar numai moral — vom fi despoiaţi de toate. Începutul s'a făcut. Mai înainte am fost minorisaţi şi delăturaţi din primărie. În anul asesta s'a detras dotaţiunea preoţilor şi a învĕţătorilor. Şi apoi cine scie ce vor mai urma asupra noastră?!

Sperăm însĕ, că încuragiaţi din când în când în modul de aḑi, vom fi în stare a ne conserva, a înainta şi arăta urmaşilor nostri, că am avut conducĕtori demni şi ne-am făcut demni de ei. *Scriitoriul.*

Anunciu.

Pentru onoraţii Domni membri ai asociaţiunei transilvane, cari voiesc a cerceta adunarea generală

---

ori s'a suit badea Ion în căruţă şi de patru ori s'a dat jos, până ce cumpără purcelaşul cu 12 zloţi şi 5 băncute.

— „Veḑi, ḑiseiu eu către amicul meu B. — că şi românul, nu numai jidanul e speculant,“ şi această însuşire e tare de lipsă la un negustoriu, ce vrea sĕ facă treabă în ḑiua de aḑi.

Cu d'al de astea, şi poftindu-i lui badea Ion têrg bun, ajunserăm în „Satul nou,“ de unde trebuia sĕ ne dăm jos, şi sĕ apucăm spre Sohodol, fiind drumul mai scurt.

Era pela 4 ½ oare d. a. când dândune jos din căruţă, plătirăm ce am fost datori lui badea Ion, ne despărţirăm şi de susceptibilii şi mult politicii nostri companioni de voiagiu şi o luarăm apostolesce. Soarele se pleca spre apus, şi raḑele cădeau pieziş pe dealurile Sohodolului, când intrarăm noi în acest sat elveţian al Transilvaniei.

O vălcică lin şerpuitoare printre neşte sălcii bine crescute, era busola, ce ne arăta drumul. După vr'o câteva suişuri şi scoborîşuri, cari îţi fac un deosebit apetit, ajunserăm la tata amicului meu. Un „bine ai venit“ rostit din inimă, şi nu ca de modă, de venerabilul părinte, fu începutul ospitalităţii atât de înăscute românului.

Me întrebà cum am petrecut la studiu şi cam cum ne era împărţit timpul în ḑilele de studiu.

Povestind lucruri de acestea, cari interesează mai de aproape pe un părinte, eată întră în casă o fetiţă îmbrăcată în portul ei naţional. O fotă roşi-albă-vênătă, o ie cusută cu arnici, un pĕr negru strălucitoriu şi o pălărie de postav pe cap înfăţişà pe cea dântâiu elveţiană, ce o vĕḑusem cu ochii mei. Dialectul ei natural şi drăgălaş, esteriorul ei simplu dar frumos, a făcut asupra mea o impresiune cu mult mai bună, ca cocoana de deasupra sacilor. Nevinovata fetiţă învită pe părintele pe ḑiua următoare la o pomană Cu un „noapte bună“ se depărtă şi lăsă cu noi idea ce a rĕmas întipărită în spiritul nostru.

— „Veḑi, ḑiceam eu în mine — ce deosebire între cea de mai adineaurea şi aceasta. Cea dintâiu trăită în oraş mare, îmbrăcase un costum, care de loc n'o prindea — ba sĕ ve spun şi aceea, purta mânuşi cu mult mai mari ca cum îi trebuia şi încă de iarnă, în loc de vară — vorbea o limbă stricată românească, dându-şi aer de cultă şi ocupa o posiţie de tot poetică în vêrful sacilor de cucuruz; cea din urmă crescută pe dealurile vara atât de frumos înverḑite a Sohodolului, era simplu îmbrăcată, dar cu gust şi vorbea o limbă fluentă curat românească.

Când me adêncisem în gânduri de acestea, cari firesce se perondară într'un timp mai scurt în spiritul meu, decât îi trebue cetitoriului până ce cetesce aceste rênduri scrise, — fu-i poftit la cină.

După ocinaşele obicinuite îmbucarăm cu toţii binişor, până ce ne săturarăm. Apoi considerând c'am fost cam obosiţi de drum, ne culcarăm. Când me pusei în pat, deşì eram în Sohodol, totuş îmi adusei aminte, că o regulă higienică ḑice „sĕ te culci cu capul spre apus, dacă vrei sĕ trăiesci mult.“ Aşa făcui şi până dimineaţa dormii dus.

Abea se crepà de ḑiua şi sbieretul câtorva vite din uliţă me trezi din somnul dulce liniştit. Sculat, me spălaiu cu apă mai aspră decât aceea pe care o bea lumea în Sibiiu — şi fiindcă sciu şi eu niţică chimie — voi ḑice, că cu o apă, care conţine mai mult var, ca alte pretine de ale ei. Tot ce am băgat de samă e că nu-mi luneca aşa uşor pe mâni, ca cea din Sibiiu.

După aceea eşii pe coridorul căsii şi aruncai ochii prin pregiur. În locul zidurilor negri şi înalte, ce le vedeam, locul aerului înăbuşit, ce-l respiram în oraş, se deschidea înaintea mea un aspect încântătoriu. Dealuri presărate cu flori de feliurite colori, meri încărcaţi cu mere, orizontul senin al cerului, care mi se părea mai aproape de mine ca altădată, un aer proaspĕt şi curat impresionau sufletul meu într'un mod nepomenit. „Fericit omul — gândiam eu în mine — care trăiesce la sat.“

Încântat de frumseţa naturei făcurăm un dejun românesc şi fiindcă era într'o Sâmbătă o luarăm apostolesce spre Bran, fiind acì têrg de sĕptĕmână. În decurs de aproape 3 pătrare de oară urcarăm şi coborîrăm dealul ce despărţia oraşul Branul ca atare de Sohodol. (Va urma.)

a asociaţiunei transilvane, convocată pe 8 August n. a. c. la Alba-Iulia, se vor distribui dela I August înainte, atât la comitetul central, cât şi din partea direcţiunilor despărţĕmintelor asociaţiunei, blanchete, cari i îndreptăţesc a călĕtori pe liniile drumurilor ferate de stat, şi ale societăţii pentru drumul ferat din Valea Someşului cu preţ scădut, şi anumit:

Direcţiunea drumurilor de stat acoardă pe timpul dela 4—18 August a. c. favorul de a călĕtori încolo şi îndĕrĕpt, pe trenurile de persoane şi povară, cu 1 bilet de clasa III pe clasa II, şi cu ½ bilet de clasa II pe clasa a III, ear pe trenurile omnibus cu ½ bilet clasa I pe clasa II.

Ear direcţiunea drumului ferat din Valea Someşului, acoardă asemenea favoruri pentru trenurile de persoane şi de povară.

Doritorii de a avea astfel de blanchete, cari sĕ permită călĕtoria cu preţ scădut, sĕ se adreseze sau la comitetul central, sau la direcţiunile despărţĕmintelor la cari aparţin.

Presidiul asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român.

Sibiiu, 27 Iuliu 1886. *Iacob Bologa*
v. pres.

Varietăţi.

* (Instalare de protopresbiter.) Sâmbătă în 19/31 Iuliu a. c. se va face primirea şi instalarea protopopului tractului Agnitei Sabin Piso după următoriul Program: 1. Domnul protopop Sabin Piso, însoţit de oaspeţii din Sibiiu, va sosì în 19/31 Iuliu la 8 oare înainte de prând la marginea tractului, adecă la podul Roşiei. Aici îl întimpină călăreţii din comunele Hosman, Fofeldea şi Ţichindeal sub conducerea părintelui din Hosman Iosif Morariu, care ţine şi cuvêntarea de primire. 2. La întrarea în opidul Nocrich se întimpină Domnul protopop la 10 oare înainte de prând de călăreţii din Marpod, Ilimbav, Sasauş, Nocrich, Gijasa, Alţina, Bendorf, Chirpĕr, ear cuvêntarea de primire o ţine domnul administrator protopopesc Gregoriu Maier, sau fiind acesta împedecat, părintele Borza din Chirpĕr. 3. După prândul luat în Nocrich, Domnul protopop, însoţit de oaspeţi şi întreg cortegiul călăreţilor, va pleca la 1 oară după ameadi cătră Agnita. 4. Călăreţii din comunele Vecerd, Ibişdorful-român, Zlagna, Măgărei, Bârghiş, Coveş, Verd, Agnita cu toţi cei ce vor venì din scaunul Cincului, sub conducerea părintelui Părău din Agnita, vor întimpina pe Domnul protopop la Coveş la 4 oare după prând, ear de aici se va conduce până la locuinţa sa în Agnita. 5. Steagurile călăreţilor sĕ se facă în modul cum se obicinuesc la nunte. 6. În diua următoare Duminecă în 20 Iuliu (I Aug.) a. c. după sĕvêrşirea serviciului divin şi a actului de instalare se va ţinea la I oară p. m. banchetul de instalare în sala cea mare a hotelului din Agnita.

Comitetul arangiatoriu.

* (Bal.) Sâmbătă, în 24. Iuliu a. c. „Reuniunea de lectură a femeilor române din Turda a arangiat în favorul bibliotecei sale petrecere de vară în hotelul Coroana.

Dintr'o epistolă privată estragem următoarele detaiuri despre această petrecere:

„Balul nostru a reeşit splendid, nu înţeleg ceea ce privesce toaletele, căci acelea au fost toate foarte simple, dar splendid, căci a fost foarte bine cercetat; am avut familii foarte onorabile din apropiere, precum şi doaue familii din Murĕş-Oşorheiu. Cutotul au fost preste 200 persoane. Au fost multe şi frumoase domnişoare, între cari vre-o 10 în costum naţional — frumosul şi pitorescul nostru costum. Întru adevĕr romàncele noastre nu sciu destul preţuì costumul nostru cât e de frumos, şi totodată cât de practic e, căci cu el se cruţă foarte multe spese, cari altcum sunt de lipsă la toalete. O damă cu costum naţional poate sĕ cerceteze câte baluri voiesce, fără sĕ facă spese bărbatului, sau părinţilor.

„Venitul curat nu sciu încă cât este. S'au încassat cu totul la vre-o 170 fl. Cred că ne va rĕmânea venit curat la 70 fl., de cari şi avem mare lipsă, căci societatea noastră este foarte sĕracă.

„În fine balul nostru a fost cercetat şi de câţiva onoraţiori unguri, între cari şi comitele suprem baronul Kemény, şi s'a finit numai după rĕsăritul soarelui. Toţi s'au despărţit cu părere de rĕu, dicênd că a fost prea scurtă noaptea; — zelul şi entusiasmul a fost mare.

„Musică am avut din Blaşiu.

„A doua di s'a continuat petrecerea în grădina domnului Anania Moldovanu.“ X

* (Ni se scrie din Ocna.) Băile din Ocna sunt binişor cercetate. Între oaspeţii permanenţi se află şi numĕroşi români. Familia Babeş încă e aici. Sâmbătă în 12 Iuliu a fost escursiune în ocna de sare. Spre scopul acesta a venit tren separat dela Sibiiu aducênd numĕroşi oaspeţi. Cu trenul a sosit o mulţime de oficeri cu musica militară. Aceasta scoborânduse în baie pe galeriile subpământene a intonat mai multe piese, între cari şi marşul *„Hoch Oesterreich,“* care a fost repetat. Sara a fost concert împreunat cu dans. Petrecerea animată a durat până la 12 oare noaptea, când oaspeţii s'au reîntors la ale lor. Secerişul e în curgere Recolta îmbucurătoare.

* (Un duel sângeros) a avut loc la Cluj între inspectorul scolariu de acolo Carol Várady şi directorul preparandial Iosif Cosma. Cel dintâi fu rănit grav şi e în pericul de viaţă.

* (Guvernul austriac şi cel ungar) au adresat societăţei de navigaţiune pe Dunăre o notă, prin care se cere ca societatea sĕ ia mĕsurile necesare spre a nu paralisa acţiunea începută contra României prin denunţarea tarifelor unioniste. Această notă a fost adresată direcţiunei, din causă că guvernele din Viena şi din Pesta au aflat, că între societatea danubiană şi alte societăţi de căi ferate s'au încheiat nisce convenţiuni, prin cari mĕsurile tarifare luate de ambele guverne contra României sunt nimicite. Se crede că societatea de vapoare va cere o despăgubire însemnată, pentru a se supune la mĕsurile cerute de guvern.

* (Dela universitatea din Viena.) În locul renumitului profesor de limbi slavice dela universitatea din Viena, Dr. Miklossich, a fost chiemat ca succesor dr. Iagic din Petersburg. Acesta a şi sosit la Viena şi îşi va începe cursurile la toamnă.

* (Recoltele în România.) — „Curierul financiar“ din Bucuresci face următoriul raport asupra recoltelor de ăst an din România: Ploile cari au început în unele părţi ale ţĕrei şi cari au continuat chiar şi în Iulie, au contrariat foarte mult seceratul grânelor de toamnă, a orzurilor de primăvară, săpatul porumbului pentru a doua oară, facerea ogoarelor şi în acelaşi timp plivirea viilor. În present timpul s'a restabilit şi recoltele nu mai au trebuinţă de ploaie, până şi chiar porumbul, a cărui vegetaţiune remăsese la început foarte înapoi din causa secetii. Scirile oficiale sosite din judeţul Brăila anunţă, că grâul şi secara de primăvară, viile şi pomii roditori merg bine. Secera e în plină activitate. La Buzĕu ploile au întârdiat secerişul, ear grâul şi sĕcara ce s'a apucat sĕ se taie au suferit oare-cum în calitate, perdênd puţin faţa. În genere şi în acest departament recoltele sunt foarte frumoase şi se speră o bună şi bogată recoltă mai cu seamă dela porumb. La Craiova şi în împregiurimile sale, rapiţa s'a secerat şi continuă a se treera. Grâul şi sĕcara merg bine şi promit a da o recoltă abondentă. Praşila a doua a porumbului nu s'a terminat şi a rĕmas în întârdiere din causa deselor ploi ce au cădut. În Ialomiţa locuitorii continuă a se ocupa cu seceratul grâului şi sĕcarei, o parte din ei au început şi la seceratul orzului. Semănăturile sunt frumoase. Dela Romanaţi se vestesce asemenea oficial, că grâul şi orzul se seceră cu mare activitate. Mai toţi proprietarii şi arendaşii au terminat secerişul, şi calitatea recoltelor este îndestul de bună. Din Mehedinţi scirile sunt mai urîte. În unele părţi porumbul a început sĕ îngălbenească din causa lipsei de ploaie. În părţile pe unde a ploat, a bătut şi peatra. Comunele pe unde n'a bătut peatra sunt singurele cari dau o recoltă bună. La Teleorman, timpul a fost în tot judeţul ploios cu vênt şi căldură; prin unele comune din judeţ cădênd grindină a făcut puţine stricăciuni grâului prin scuturarea boabelor din spic. Secera grâului şi a orezului e preocupaţia dilei, porumburile merg bine Cu toate neajunsurile din unele judeţe, situaţiunea generală e satisfăcĕtoare; recoltele sunt frumoase în genere şi promit calitate şi cantitate.

* (Archeologic din România.) La Babadag s'au descoperit mai multe monumente cu inscripţiuni române. Autorităţile locale au fost însărcinate cu desgroparea şi trimiterea lor în Bucuresci.

* (Monument pentru revoluţiunea francesă.) Consiliul municipal al Parisului a hotărît rădicarea unui monument pentru amintirea revoluţiunei franceze. Acest monument se va aşeda în locul Tuileriilor şi se va înaugura în anul 1889

* (Aplicarea telefonului în medicină.) Foile americane povestesc despre o descoperire grandioasă, făcută de un medic din New-York. De mult deja rutina medicală din Statele-unite a întrecut pe cea europeană. Telefonul a întrat în serviciul practicei medicale, aducênd un avênt în resolvarea afacerilor medicale, de care europenii nu se pot ţinè. Dincolo medicul nu stă numai în comunicaţie telefonică cu pacienţii sei, avênd cunoscinţă de ori-ce dorinţă a bolnavului şi de ori-ce stare a boalei, ci el se poate iute înţelege şi cu moaşa şi cu farmacistul. Aşa se întêmplă cu un pacient, care a fost în persoană la medicul sĕu, sosind acasă, poate găsì deja medicamentele, ce i le-a prescris doctorul şi a căror reţetă a telefoniat-o farmacistului, care apoi a trimis bolnavului imediat medicamentele. Acum doctorul Austin Filint din New-York a propus o nouă întrebuinţare a telefonului, adecă spre a transmite tonurile, ce le produce maşina interioară a corpului uman, plumănile şi inima, şi pe cari până acum medicul le audia numai prin stetoscop. Filint pretinde, că aceste tonuri pot fi transmise la ori-ce distanţă prin telefon dela pacient la medic, ear prin fonograf pot fi chiar păstrate spre a fi comparate cu resultatele unei dile următoare. Cumcă conducerea telefonică a sunetelor corpurilor e posibilă, Filint o probează printr'un cas din propria-i practică. El a fost preste noapte învitat prin telefon sĕ vie la un copil bolnav. La întrebarea lui, că ce are copilul, primì rĕspunsul: Tusă! — „Aduceţi copilul la telefon ca sĕ pot audì tusa!“ replică medicul. Aşa se făcù. Filint putù audì bine tonurile tusei şi făcênd diagnosa speciei, a prescris un medicament corĕspundĕtoriu, fără sĕ fi avut trebuinţă sĕ plece de acasă noaptea.

* (Mulţămită publică.) Subscrisul şi de astădată me simt îndatorat a'mi esprima cea mai profundă mulţămită publică tuturor acelor marinimoşi contribuitori, cari ne-au spriginit cu sucursul d-lor material şi moral cu ocasiunea „petrecerii de vară“ ce s'a arangiat în Criscior, Duminecă la 6/18 Iuliu a. c. în favorul înfiinţărei unei biblioteci la scoala noastră rom. gr. or. din loc şi anume:

Dnii Kristyori István 1 fl., Unger Dominic 1 fl. Nicolae Grama 80 cr., George Almăşan 1 fl., László Mihály 80 cr., Nicolae Codrean 50 cr., Iuliu Papp 1 fl., Vágzsinay Károly 1 fl., Petru Moţ 1 fl., Roska Frigyes 4 fl., Ianăş Toderaş 2 fl. 60 cr., Nicolae Toderaş 5 fl., Piczek Károly 50 cr. Aurel Boticiu 80 cruceri, Veress Gyula 50 cruceri, Agaftia Feier 50 cr., Nicolau Bedea 1 fl., Rácz János 1 fl., Székely Zsofi 50 cr., Ioan Birĕu, paroch 1 fl., Augustin Oniţ, notariu 1 fl., Tulics János prop. 1 fl., Roska Antal 1 fl., Absolon Feier 60 cr., Teodor Băianţ 60 cr., Andron Bogdan 50 cr., Nicolae Oprea 30 cr., Lazar Toderaş 2 fl., Nicolae Tabies 80 cr., Georgiu Împĕrat 1 fl., Kristyori Károly 1 fl., N. Bogdan 50 cr., Mátyás János, preot reformat 80 cruceri, Kristyori Bálinth 1 fl., Belle Károly 1 fl., Baternay Atilla 80 cr., Lázár László 1 fl., Klausman Mihály 1 fl., Rebel Richard 1 fl., Sinek Anton 50 cr., Ioan Luca 1 fl., Pietsch Antal şi Pietsch István 3 fl., N. Beneken cassariu de mine 1 fl., Nicolae Fugătă notariu 1 fl., Huszki Ferencz 80 cr., George Flore 40 cr., Laţi Socaci 40 cr., Berey Sándor 1 fl., Lőrincz Feri 1 fl., Lipiczki Dénes 80 cr., Aron Turcin 20 cr., Petru Trif 2 fl., Martin Gáll 2 fl., Tovie Pleşa 1 fl., Mihai Muntean 50 cr., Avram Câmpean 40 cr., Ioachim Comşa paroch 1 fl., Nicolae Pleşa 1 fl. 50., Koszperda Emil 1 fl., Pietsch Antal 2 fl., Belle István 1 fl., Slánik Mihály 1 fl., Strasser Ede 1 fl., Nicolae Elec 50 cr., Petru Pleşa 50 cr., N. Lednicky 50 cr., Pietsch József 50 cr., Adam Pleşa 20 cr., Ioan Tomodan 1 fl., Avram Stefan 20 cr., Alesandru Toda 50 cr., Ioan Opra 20 cr., Nicolae Moţ 1 fl., Nicolae Toda 20 cr., Kristyori Alberth 1 fl., László Iozsef director de mine 1 fl, Kristyori Árpád magistru postal 1 fl., dna Elisa Papp 1 fl., Uibar Nicolae 1., Nicolae Luca 60 cr., Piczek Sándor 1 fl., Gerasim Toda 1 fl., Ianăş Lucaci 20 cr., George Bocan 2 fl, Mihai Macra 1 fl., Nagy Ferencz 2 fl. v. a.

Suma banilor incurşi face 85 fl 70 cr. v. a.
Detrăgêndu-se spesele cu 53 fl. 11 cr. v. a.
Rĕmâne venit curat . . 32 fl. 59 cr. v. a.

cari s'au şi pus la disposiţie spre scopul de mai sus. Resultatul este pentru noi destul de îmbucurătoriu, cu atât mai vêrtos, căci la noi în comuna Criscior astfel de petreceri sunt încă cu totul noauĕ înaintea poporului nostru Cu toate acestea însĕ, poporul nostru se vede accesibil din an în an vĕdênduse figurând, ca şi mai sus, ca contribuitori şi dintre dênşii.

Peste o împregiurare nu pot trece M. St. Dle Redactor, anume după cum se vede din lista contrib. causa noastră a fost mai mult spriginită afară de poporul din loc, din partea streinilor, decât din partea noastră.

Primiţi St. Dle Redactor asigurarea despre stima şi respectul ce ve păstrez.

Criscior, la 9/21 Iuliu 1886.

În numele comitet. arang. *Ioan Perian,*
par. loc.

Loterie.

Mercuri în 28 Iulie n. 1886.

Brünn: 50 72 12 21 85

Nr. 425. [1334] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea a douĕ posturi învĕțătoresci la scoala capitală gr. or. din opidul Sĕliște, protopresbiteratul Sĕliștei, se escrie concurs cu terminul *de 30 de ḑile* dela prima publicare.

Salariul, ce se va solvì în rate lunari anticipative, e pentru fiecare din aceste posturi 400 fl. v. a. pe an. Cei ce vor reflecta la aceste posturi vor avea sĕ instrueze și în scoala de repetițiune.

Sĕliște, 13 Iulie 1886.

În conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sĕliștei.

Dr. Nicolae Maier,
protopresbiter.

Nr. 408 [1335] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan, încuviințat în sensul părintescei resoluțiuni consistoriale din 13 August 1885 Nr. 3585 B. de lângă neputinciosul paroch Ioan Maximilian din Stupinile Brașovului, se escrie conform părintescei resoluțiuni consistoriale din 1 Iuliu a. c. Nr. 3541/1886 B. din nou cu termin *de 30 de ḑile* dela prima publicare în această foaie.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt 1/3 parte din venitele parochiale ale acestei parchii de clasa a III-a.

Reflectanții la acest post au a-și așterne suplicele lor instruite conform Statutului organic și a regulamentelor din vigoare la subscrisul oficiu protopresbiteral în terminul sus indicat.

Din ședința comitetului parochial gr. or. ținută la 13 Iuliu 1886 în conțelegere cu protopresbiterul tractual

Ioan Petric,
protop. ca administrator.

Nr. 80. [1332] 2—3

CONCURS.

La scoalele medii române gr. ort. din Brașov sunt de ocupat următoarele posturi:

1. un post de profesor de limba și literatura maghiară ca studiu principal, și ca studii aucsiliare româna și latina, la gimnasiu, cu 22 oare de propunere pe sĕptĕmână;
2. un post de profesor de chiemiă, merceologiă și technologie, ca studiu principal, și limba francesă, germană ori română, ca studii ausiliare, la scoalele comerciale și reale, cu 22 oare de propunere pe sĕptĕmână;
3. un post de profesor secundariu de musica vocală pentru gimnasiu, scoala comercială și reală și la clasele IV și V de fetițe;
4. un post de profesor secundariu de gimnastică pentru gimnasiu, scoala reală și comercială cu 16 oare, și pentru cele normale cu 4 oare de propunere pe sĕptĕmână.
5. un post de învĕțătoare la clasele IV și V de fetițe.

Pentru ocuparea acestor posturi se escrie concurs cu termin până la 15/27 August 1886.

Concurenții vor adresa petițiunile lor cătră subscrisa eforie scolară instruite cu documentele:

a) că sunt de naționalitate români și de religiune greco-orientali;

b) că au purtare morală și politică bună;

c) că sunt sănătoși;

d) că reflectanții la posturile de sub nrul 1 și 2 au cualificațiunea prescrisă de legea de instrucțiune din anul 1883 art. de lege XXX § 29, 30, 61 și 62, în combinațiune cu dispositiunile în vigoare ale autorităților bisericesci confesionale române orientale din archidiecesa Transilvaniei;

e) reflectanții la postul de sub Nrul 3 sĕ producă testimoniu despre absolvarea cursului la vre un conservatoriu de musică, sau că posed cunoscințe temeinice de musica vocală și instrumentală;

f) concurenții la postul de sub Nrul 4 vor documenta cu testimoniu de specialitate capacitatea lor a instruì în gimnastică;

g) concurentele la postul de sub Nrul 5, au sĕ documenteze că posed cunoscințele necesarii în toate lucrările de mână femeiesci, nu numai în cele de lucs, dară mai vêrtos în cele de lipsă pentru ducerea unei economii solide; că sunt pedagoage provĕḑute cu diplomă dela un institut pedagogic. Se va preferi acea concurentă, care, afară de limba română — care este limba de propunere — scie încă una din limbile patriei și limba francesă.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

Pentru concurenții de sub Nrul 1 și 2:

Până la obținerea decretului de profesor definitiv (§. 30 legea instruct. din 1883) salariu anual de 700. fl., după aceea în următorii doi ani 800 fl., și de acì înainte salariul constant anual de 900 fl., cuincuenale de câte 50 fl, cari se vor repeta de 5 ori și relut de cuartir precum și drept de pensiune conform statutului în vigoare.

Postul de sub Nrul 3 este împreunat cu salariu anual de 500 fl. v. a. Acest profesor va putea deveni și conducĕtoriu al corului bisericesc dela biserica rom. gr. or. a St. Nicolae din loc pe lângă o remunerațiune anuală de 600 fl. v. a.

Cu postul de sub Nrul 4 este împreunat un salariu anual de 480 fl., cel de sub Nrul 5 cu salariu anual de 400 fl.

În fine sĕ dechiare toți concurenții în petițiunile lor, că se vor supune necondiționat regulamentelor și dispositiunilor în vigoare ale institutului nostru.

Brașov, 10 Iuliu 1886 st. vechiu.

Eforia scoalelor centrale române ort. rĕsărit.

Nr. 243. [1333] 2—3

EDICT.

Marina I. Gâțeiu din Zernești de religiunea gr. or., care aproape de 6 ani a părăsit cu necredință pe legiuitul ei soț Petru Guguian din Zernești, fără a se sci locul ubicațiunei ei, — se citează prin aceasta, ca în termin de 6 luni de ḑile dela prima publicare a acestui edict, sĕ se presenteze înaintea subscrisului oficiu protopresbiteral: căci la din contră procesul divortial incaminat de soțul ei, se va pertracta și în absența ei.

Oficiul protopresbiteral al Branului.

Zernești, în 8 Iuliu 1886

Traian Mețian,
prot.

Ad Nr. 244 prot. [1331] 2—3

EDICT.

Marina Ioan Popa din Șinca-nouă, care de 4 ani de ḑile a părăsit pe legiuitul ei bărbat Simeon George Fenechiu din Șinca-nouă, și a pribegit în lume, fără a se scì ubicațiunea ei, se citează prin aceasta a se presenta înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral în termin de trei luni de ḑile dela publicarea acestui edict, căci la dincontră procesul divorțial intentat de bărbatul ei, se va pertracta și decide și în absența ei.

Făgăraș, 10 Iuliu 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Făgărașului ca for matrimonial de prima instanță.

Iuliu Dan,
adm. prot.

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	**11.10**	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	**6.20**
Szolnok	11.05	4.05	**7.29**	**9.26**
P. Ladány	2.02	5.45	5.40	**11.40**
Oradea-mare	4.12	**6.58**	**5.58**	**.28**
	—	**7.03**	8.30	**1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.14	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.24	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.33**	9.41	**2.34**
Rév	—	**8.54**	10.19	**3.18**
Bratca	—	—	11.38	**3.41**
Bucia	—	—	12.18	**4.01**
Ciucia	—	**8.58**	12.54	**4.26**
Huiedin	—	**9.28**	1.47	**5.08**
Stana	—	—	3.11	**5.27**
Aghireș	—	—	3.40	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.15	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.36	6.24
Cluș	—	**10.28**	4.58	6.43
	10.45	—	5.26	7.03
Apahida	**10.14**	—	—	7.26
Ghiriș	**1.06**	—	—	8.54
Cucerdea	**2.01**	—	—	9.43
Uioara	**2.10**	—	—	9.51
Vințul de sus	**2.19**	—	—	9.58
Aiud	**2.33**	—	—	10.24
Teiuș	**3.35**	—	—	10.59
Crăciunel	**4.09**	—	—	11.28
Blaș	**4.20**	—	—	11.44
Micăsasa	**5.80**	—	—	12.18
Copșa mică	**5.45**	—	—	1.01
Mediaș	6.06	-	—	1.22
Elisabetopole	6.45	—	—	1.56
Sighișoara	7.40	—	—	2.44
Hașfalĕu	8.07	—	—	3.02
Homorod	10.05	—	—	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	**6.03**
Feldioara	12.14	—	—	**6.35**
Brașov	1.09	—	—	**7.14**
	1.55	**5.45**	—	—
Timiș	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	**9.35**	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.30	—
Predeal	—	**9.32**	1.14	—
Timiș	—	**9.56**	1.45	—
Brașov	—	**10.29**	2.32	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Hașfalĕu	10.10	—	**7.37**	—
Sighișoara	10.39	—	**8.21**	—
Elisabetopole	11.19	—	**9.05**	—
Mediaș	11.54	—	**9.43**	—
Copșa mică	12 12	—	**10.02**	--
	12.37	—	**10.30**	—
Micăsasa	12,56	—	**10.50**	—
Blaș	1.30	—	**11.34**	—
Crăciunel	1.45	—	**11 52**	—
Teiuș	2.34	—	**12.41**	—
Aiud	2.55	—	**1.12**	—
Vințul de sus	3.17	—	**1.42**	—
Uioara	3.24	—	**1.51**	—
Cucerdea	3.36	—	**2.15**	—
Ghiriș	4.11	—	**3.12**	—
Apahida	5.36	—	**4.59**	—
Cluș	5.56	--	**5.30**	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	**.52**	6.21	—	8.34
Ghirbou	**7.08**	—	—	8.59
Aghire	**7 23**	—	—	9.56
Stana	**7.50**	—	—	10.16
Huiedin	**8.12**	7.14	—	11.04
Ciucia	**8.52**	7.43	—	12.17
Bucia	**9.10**	—	—	12.47
Bratca	**9 29**	—	—	1.21
Rév	**9.41**	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	**10.24**	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	**10.43**	—	—	3.38
Várad-Velencze	**10.53**	—	—	3.45
Oradea-mare	**11.—**	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	**1.08**	10.38	1.23	5.17
Szolnok	**3.29**	12.20	3.24	**5.25**
Budapesta	6.38	2.15	**7.45**	10.—
Viena	3.—	**8.—**	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.—**	12.10
Budapesta	—	8.20	8.—
Szolnok	—	11.20	**12.—**
Arad	—	4.19	**5.55**
	7.04	4.30	6.05
Glogovaț	**7;22**	4.43	6.19
Gyorok	**7.58**	5.08	6.46
Pauliș	**8.17**	5.21	7.—
Radna-Lipova	**8.36**	5.40	7.23
Conop	—	**6.07**	7.51
Bêrzava	—	**6.26**	8.10
Soborșin	—	**7.14**	8.58
Zam	—	**7.44**	9.28
Gurasada	—	**8.12**	9.56
Ilia	—	**8.29**	10.17
Branicĭca	—	**8.48**	10.38
Deva	—	**9.13**	11.05
Simeria (Piski)	—	**9.53**	11.55
Orĕștia	—	**10.23**	12.24
Șibot	—	**10.46**	12.53
Vințul de jos	—	**11.14**	1.22
Alba-Iulia	—	**11.41**	1.41
Teiuș	—	12.14	2.24

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.09	**3.45**	—
Alba-Iulia	11.57	**4.26**	—
Vințul de jos	12.20	**4.46**	—
Șibot	12.54	**5.13**	—
Orĕștia	1.27	**5.37**	—
Simeria (Piski)	2.31	6.30	—
Deva	2.52	6.49	—
Branicĭca	3.23	7.14	—
Ilia	3.55	7.39	—
Gurasada	4.08	7.51	—
Zam	4.44	8.21	—
Soborșin	5.30	8.59	—
Bêrzava	**6.25**	9.43	—
Conop	**6.46**	10.02	—
Radna-Lipova	**7.28**	10.36	6.12
Pauliș	**7.43**	10.50	6.32
Gyorok	**7.59**	11.05	6.53
Glogovaț	**8.28**	11.31	7.28
Arad	**8.42**	11.45	7.45
	9.17	12.31	—
Szolnok	**2.32**	5.12	—
Budapesta	6.—	**8.20**	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	12.09	2.41
Streiu	12.46	3.25
Hațeg	1.85	4.17
Pui	2.26	5.10
Crivadia	3.13	5.58
Banița	3.51	**6.40**
Petroșeni	4.23	**7.12**

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	**8.18**
Aradul nou	6.33	**8.32**
Németh-Ságh	6.58	**8.51**
Vinga	7.29	**9.07**
Orczifalva	7.55	**9.20**
Merczifalva	8.14	**9.32**
Timișoara	9.08	**10.09**

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.55	10.—
Banița	7.36	10.38
Crivadia	8.18	11.15
Pui	9.02	11.55
Hațeg	9.43	12.32
Streiu	10.34	1.15
Simeria	11.13	1.46

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	**6.02**
Orczifalva	7.46	**6.32**
Vinga	8.15	**7.02**
Németh-Ságh	8.36	**7.23**
Aradul nou	9.11	**8.01**
Arad	9.27	**8.17**

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	—	**5.50**	1.11
Șeica mare	—	6.52	1.34
Loamneș	—	7.18	2.06
Ocna	**8.27**	7.03	2.32
Sibiiu	**9.—**	7.38	2.52

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	3.—	**8.12**	10.25
Ocna	3.34	**8.36**	10.45
Loamneș	—	**9.01**	11.08
Șeica mare	—	**9.29**	11.32
Copșa mică	—	**9.52**	11.52

Cucerdea—Oșorheiu - Reghinul-săs.

Cucerdea	**2.30**	10.00	4.05
Cheța	**3.03**	10.30	4.35
Luduș	**3.27**	10.51	4.56
M Bogat	**3.37**	11.—	5.06
Cipeu-Iernut	**4.21**	11.37	5.43
Kerelő-Sz.-Pál	**4.38**	11.57	5.58
Nireșteu	**5.05**	12.15	**6.21**
Oșorheiu	**5.25**	12.34	**6.30**
	5.55	1.04	—
Reghinul-săs.	7.54	3.06	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.31	—	**6.10**
Oșorheiu	6.20	—	**8.—**
	6.40	12.35	**10.30**
Nireșteu	6.59	12.45	**10.52**
Kerelő-Sz.-Pál	7.22	1.17	**11.16**
Cipeu-Iernut	7 43	1.38	**11.42**
M. Bogat	8.13	2.08	**12.16**
Luduș	8.26	2.21	**12.31**
Cheța	8.42	2.37	**12.48**
Cucerdea	9.10	3.05	**1.20**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.16
Cernea	2.37
Uniedoara	3.06

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriș — Turda

Ghiriș	9.24	4.41
Turda	9.45	5.08

Turda — Ghiriș

Turda	7.56	3·18
Ghiriș	8.21	3.39

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.** Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 77 Sibiiu, Sâmbătă 19/31 Iulie 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Note oficiale.

Nr. 2846 Scol.

Sinodul archidiecesan în sesiunea sinodală din anul acesta sub numĕrul 78 din şedinţa dela 25 Aprile (7 Maiu) a admis ca manual pentru scoalele noastre confesionale: **„Gramatica limbei maghiare,“** curs practic pentru scoalele secundare, preparandii şi mai ales pentru privaţi de Dr. Ioan Crişan şi Nicolau Putnoky, profesori.

Ceeace prin aceasta se aduce la cunoscinţă publică.

Sibiiu, din şedinţa consistoriului archidiecesan ca senat scolariu, ţinută la 10 Iuliu, 1886.

La însărcinarea Escelenţiei Sale Dlui archiepiscop şi metropolit:

Dr. Ilarion Puşcariu,
protosincel asesor consistorial.

Nr. 2847 Scol.

Prin conclusul Nr. 79 din şedinţa dela 25 Aprile (7 Maiu) a. c., sinodul archidiecesan a admis ca manual în scoalele noastre confesionale cartea: *„Curs de limba maghiară pentru scoalele gimnasiale, reale inferioare, pedagogice şi pentru privaţi“* de Paul Budiu, profesor.

Ceeace se aduce la cunoscinţă publică.

Sibiiu, din şedinţa consistoriului archidiecesan ca senat scolariu, ţinută la 10 Iuliu, 1886.

La însărcinarea Escelenţiei Sale Dlui archiepiscop şi metropolit:

Dr. Ilarion Puşcariu,
protosincel asesor consistorial.

Sibiiu, în 18 Iuliu.

Cestiunea Ianski-Edelsheim ḑi de ḑi câştigă teren, ḑi de ḑi are nou nutremênt. Până acuma parola era Ianski-Edelsheim, acuma s'a mai adaus Radetzky.

Aşa dară Ianski-Edelsheim-Radetzky

Cetitorii nostri se vor mira, întocmai după-cum ne mirăm noi, se vor mira de unde rĕsare gloriosul beliduce Radetzky în această afacere, care a pus în ferbere neobicinuită opinia publică din Ungaria, — de unde vine, că umbra lui Radetzky rĕsare din mormênt şi pune în temere pe vechii duşmani ai armatei comune tocmai acuma, când din partea armatei li s'a dat sĕ înţeleagă, că nu e bine sĕ se ducă lucrurile până la estrem.

Sĕ ne facem seamă cu starea de lucruri dela noi.

La timpul seu am publicat şi noi apelul archiducelui Albrecht pentru ridicarea unui monument pentru gloriosul beliduce Radetzky.

Nime nu s'a putut supĕra la noi pentru nobila iniţiativă a generosului archiduce Albrecht. Aceasta nu o au făcut nici chiar ḑiarele unguresci. Din contră cele mai multe dintre ele au comunicat schiţe din viaţa lui Radetzky, şi au admirat mult miraculoasa lui activitate, şi mai cu seamă au accentuat puterea lui, pe care ele o au numit supranaturală. Ca demonstrare s'au provocat la anul 1848, când în Italia din armia lui Radetzky nici un om nu s'a depărtat, ci ea ca stânca a stat puternică, căci era fermecătoare puterea, cu care Radetzky ţinea disciplina în armată, era fără margini încrederea cătanelor în conducerea beliducelui ei.

Radetzky a făcut cele mai mari servicii Austriei, şi Austria pe atunci nu era pusă pe basele actuale. A făcut mari sevicii casei domnitoare acest om, şi în cele din urmă el a fost decorul armatei, a servit sub steagul galben-negru, a servit sub steagul împĕratului, cum ḑice poporul nostru. Era deci lucru natural, ca la iniţiativa archiducelui Albrecht, de a se ridica un monument unui soldat cu atâtea merite, fie-care om binesimţitoriu sĕ se umple de bucurie.

Da, fie-care om binesimţitoriu.

Sunt însĕ oameni la noi, cărora nu le place sĕ audă de armata împĕrătească, sunt oameni, cari nu 'şi pot ascunde duşmănia faţă cu dinastia, şi mai ales nu le convine spiritul din armată, care nu cunoasce decât un steag, şi acesta este steagul împĕratului.

Acesti oameni au combinat astfeliu: Radetzky o vieaţă, şi încă o vieaţă bogată în fapte măreţe — a sacrificat pentru consolidarea armatei, înflorirea monarchiei şi gloria casei de Habsburg. El a fost dară adictul stindardului împĕrătesc.

Idea pentru ridicarea monumentului a purces dela prima autoritate militară după monarchul nostru, a purces dela unchiul împĕratului, care după ḑiaristica ungurească este capul camarilei din Viena, şi această camarilă — tot după ḑisa ḑiarelor unguresci — este un lucru necurat, care aspirează la nimicirea Ungariei.

Ca cap al camarilei şi al armatei, archiducele voiesce sĕ ridice un monument neperitoriu al spiritului ce domnesce în armată.

Se demonstrează deci pentru armată, şi fiindcă este la ordinea ḑilei cestiunea armatei, pentru ce sĕ nu se agiteze şi din acest incident? Pentru ce sĕ nu se ḑică Iansky, Edelsheim, Radetzky?

La această combinaţiune s'a mai adaus un lucru ciudat în feliul seu după conceptul ḑiarelor unguresci. Ministrul reg. ung. de resboiu prin o notă circulară a recomandat tuturor oficerilor de honveḑi, ca sĕ contribue pentru ridicarea acestui monument.

S'au turburat spiritele, tare s'au turburat, căci ministrul de honveḑi a recomandat sĕ se facă colecte pentru un general austriac!

După ale noastre cunoscinţe de lucruri între armata comună şi honveḑi până acuma nu s'au provocat conflicte. Începutul s'a făcut din acest incident.

Ne apropiem de conflict.

Revista politică.

Comitetul pregătitoriu al adunării poporale de mâne, lucră la Budapesta din toate puterile. În şedinţele de ieri şi alaltăeri s'au designat oratorii şi s'a esmis o comisiune, care sĕ-i invite a rĕspunde la dorinţa comitetului. Asemenea şi în districte e mare ferberea. S'a decis ţinerea de adunări poporale, afară de oraşele amintite în nrul trecut şi la Strigoniu şi Ciaba. Aici vor vorbi deputaţii dietali Zsilinszky şi Irányi.

Apucaţi odată pe cărarea demonstrărilor şi sbierăturilor patriotice, ungurii nostri nu mai cunosc margini. Caută şi cred a afla în toate, câte o afacere militară, câte un „casus belli“ pentru îndreptăţirea ţinutei lor. Un esemplu. Ministeriul de honveḑi a învitat corpul oficerilor armatei de honveḑi la contribuiri benevole pentru monumentul lui Radetzky. Ear esaltaţii nostri patrioţi află în lucrul acesta o nouă demonstraţiune, care tinde a ucide şi spiritul honveḑimii. Luând notiţă „N. fr. Presse“ despre cele mai de sus, adauge, că armatei nu-i poate servi decât în mod avantagios, dacă ţinuta contrarilor ei din Ungaria începe a trece în stadiul caricaturii. Foaia citată crede, că toată sfara oposanţilor este a se reduce la împregiurarea, că se apropie nouĕle alegeri, cu care ocasiune mandatul deputaţilor fiind lungit pentru cinci ani, — este uşor de esplicat de ce oposiţia umblă sĕ ruineze posiţia guvernului prin apucăturile sale.

Socialiştii 'şi-au împlântat stindardele roşii pe zidurile din Amsterdam în Olanda. Sutele de elemente turbulente, cari poartă grozavul nume de anarchişti, s'au baricadat cu întărituri şi au început sĕ sfarme şi sĕ ucidă. Trei ḑile miliţia şi poliţia s'a luptat cu aceste sĕlbatice mlădiţe ale neamului ome-

---

FOIŢA.

O escursiune în Bran.

— Suveniri şi impresiuni. —

(Urmare.)

Când intrai în numitul oraş, o poartă mare cu colori nu tocma bine combinate, îmi revocă în memorie suveniri, cari me făcură sĕ-mi pierd dispoziţiunea.

Ce fel de colori erau acele nu ve mai spun. Câţiva paşi înainte şi o bisericuţă mică îşi înalţă fruntea înaintea trecĕtoriului. Era biserica romano-catolică. Me mirai cum se poate între români neaoşi o biserică de confesiune deosebită. Dar mirarea-mi trecu îndată ce mi se spuse, că biserica această se susţine de câţiva funcţionari de stat şi că preotul ei are salariul unui preot de oraş. Aceste ḑise, me transpusei cu gândul în starea critică financiară a preoţilor nostri. Călcam încetişor înainte, preocupat de astfeliu de cugete, când, ce sĕ veḑi, eată edificiul scoalei populare române ruinat rĕu, cum mi se spuse de tempestate!

Se vede treaba, că ingineriul care a dat planul, a combinat bine împregiurările locale sau a fost ceva între Branul superior şi inferior, căci mi se părea posiţia scoalei tocmai la mijloc! De altmintrelea edificiul era frumos, şi la o altă posiţie ar face onoare ori-cărei comune românesci! La câţiva paşi era piaţa, jur împrejur cu câteva case destul de frumos zidite.

Umblând încoace şi încolo prin târg, întâlnii un alt amic al meu, străvestit în costum naţional. Îi şedea foarte bine şi i-am şi ḑis, că nici că-l prinde altmintrelea, când trăiesce „pe pămêntul elveţian al Branului.“

Către sară me întorseiu ear în Sohodol. Dumineca dimineaţa merserăm la biserică şi participarăm la serviciul divin. Remăseiu uimit vĕḑênd că dascălul, un bĕtrân cărunt scie toate cântările mechanice de rost; se vede ḑiceam eu: *„Uebung macht den Meister.“* După prânḑ o luarăm în hotar în primblare, cu o puşcă pe umere în speranţa unui vênat mănos.

Suirăm „vêrful dorului“ şi trecurăm şi în „Piscuruschi“ fără sĕ dăm preste nimic — vorba cunoscută, că vênătoriul numai când n'are puşcă îi iese iepurele înainte. Pe unele coline cam înclinate vedeam cultivate secară, ovĕs şi alte legumi. Me miram de pacienţa agricultorului, avênd a face un drum greu cu transportarea bucatelor — dar românul e pacient, când e vorba de binele seu până în sfêrşit.

Sub umbra unui fag seculariu trântirăm o ojină românească, care ne revocă în memorie viaţa haiducilor din legendele populare. Către sară ne întoarserăm dela poalele Buceciului ear acasă.

La vênătoare cercetarăm pe demnul nostru părinte din comuna L, şi după o interesantă şi plăcută conversaţiune ne oprirăm la o nuntă, fiind doritori a cunoasce obiceiurile. O horă veselă de femei, fete, bărbaţi şi feciori se întindea în mijlocul unei liveḑi încântătoare. O brează frumoasă şi un brâu voinicesc făcù pe sdravenii feciori sĕ steargă sudorile. Una nu o pot trece cu vederea, mirarea mea că oameni ca de 60 de ani — între care şi gocimanul bisericii — se sdrobeau jucând.

La oraş abea ajung oamenii la 60 de ani, pe când la sat când sunt de 60 joacă alăturea cu feciorii de 20 de ani! Aerul curat, liniştea vieţii vor fi causele acestei împregiurări! În chipul acesta trecù şi Dumineca A doua ḑi pe picior de ducă plecarăm spre Grind.

Grindul e un munte pe pămêntul României, nu departe de graniţă, în care îşi ţinea tatăl amicului meu neşte vite. La escursiunea, pentru care ne am decis, ne-a îndemnat atât timpul favorabil, cât şi dorinţa amicului meu a vedè vitele tatălui sĕu. „Încet, încet, c'ajungi departe“ erau vorbele mele, când vedeam că amicul meu iuţesce din pas. Trecurăm prin Moieciul inferior, vĕḑurăm frumoasa biserică orientală şi ne abăturăm şi pela părintele.

nesc, până când i-a putut aduce la reson, parte împrăştiindu-i, parte prindênd pe capii mişcării. Despre natura ciocnirilor, va fi destul sĕ amintim, că într'o singură ḑi au fost ucişi 25 individi, ear răniţi 90, între cari se află 40 agenţi de poliţie.

Parlamentul Angliei va fi convocat pe ḑiua de 5 August a. c. Aşa era vorba până bine de curênd. Acum se mai adauge, că pe la sfêrşitul acelei luni, după ce se vor fi resolvat agendele financiare, dieta se va amâna de nou, sesiunea de toamnă va rĕmânea, şi parlamentul se va convoca a doua oară numai pe începutul anului viitoriu. Aşa s'a hotărît în clubul „Carlton“ al conservatorilor. După cele mai proaspete sciri telegrafice, s'au numit: Northcote (Carol Idesbigh) de ministru de esterne, lordul Londonderry de vice rege al Irlandei, Hichsbeach de secretariu de stat pentru Irlanda şi lordul Churchill de cancelariu al tesaurului.

La 1 August vor avea loc în Francia nouele alegeri pentru consiliile generale. Deoarece numai jumĕtate din numĕrul consilierilor fiecărui departament sunt supuşi realegerei, şi Francia, afară de Parisul şi Algeria, cari stau sub o legislaţiune deosebită, numĕră 2836 consilieri generali în 86 de departamente, prin urmare vor avea loc 1418 alegeri noue. De altă parte alegĕtorii departamentali sunt chemaţi în acelaşi timp sĕ realeagă jumĕtate din numĕrul consilierilor de arondismente. Sunt în Francia 3,490 consilieri de arondismente, prin urmare 1,745 sunt supuşi la realegere. Dacă se ţine seamă şi de vacanţele declarate în cantoanele ce nu sunt supuse realegerei, atunci numĕrul consilierilor de arondismente ce trebue realeşi se urcă la vr'o 1,800. Prin urmare la 1 August vor fi aproape 3,300 de alegeri.

Pacea în orient.

Cetim în „Epoca“ din Bucuresci:

Pentru moment situaţiunea politicei generale merge spre potolire. Din toate părţile sosesc sciri cari dovedesc, că vom trece prin un period de linişte relativă. Cât va ţinea acest calm provisoriu, nimeni nu o poate prevedea. Dar ceea ce pare sigur este, că până la toamnă se vor produce ear evenimente, cari vor turbura seninătatea aparentă a situaţiunei.

N'are cine-va decât sĕ cetească cu atenţiune mesagiul de deschidere al camerei sêrbesci şi rĕspunsul la acest mesagiu, spre a se convinge, că Sêrbia consideră cestiunea bulgară rumeliotă încă de deschisă. Atât în mesagiu cât şi în rĕspuns este vorba de echilibru balcanic. Atât regele Milan, cât şi maioritatea poporului sêrbesc sunt de acord spre a menţinea Sêrbiei rolul de apărătoriu al stărei de lucruri create de tractatul de Berlin în peninsula balcanică. Nu e vorbă, această basă a politicei sêrbesci a devenit cam şubredă după rĕsboiul nenorocit din anul trecut şi faptul împlinit a unirei personale a Bulgariei cu Rumelia. Dar totuş se pot ivì împrejurări, în cari Sêrbia sĕ încerce a lua revanşă pentru înfrângerea suferită în ultimul rĕsboiu sêrbo-bulgar. O asemenea eventualitatea ar fi o mişcare ce s'ar produce în Bulgaria contra principelui Alexandru şi între naţiunea rusească care ar urma-o.

Dar până acum nu este nici o probabilitate ca lucrurile sĕ se desvoalte cu atâta repeḑiciune în Bulgaria. Cu toată oposiţiunea ce i s'a făcut în sînul adunării şi unele succese parţiale ale adversarilor lui, posiţiunea dlui Karavelof a eşit întărită din luptele crâncene, pe cari le-a avut sĕ le susţie în Sobranie. Chiar după ce îl părăsì dl Radoslavof, unul din ministri care dispunea de un grup destul de însemnat în parlament, primul ministru a reuşit a ţinea piept oposiţiunei şi a închide sesiunea după ce obţinuse votarea a mai multor proiecte de legi însemnate.

Din punctul de vedere interior, guvernul bulgar este dar asigurat pentru moment. Tot astfeliu pare că şi situaţiunea esterioară a principatului tinde a se apropia de starea normală. Se anunţă din Constantinopol că după ce Gadban Effendi a făcut sultanului declaraţiuni din cele mai pacifice din partea principelui Alecsandru şi a desminţit sgomotele de pregătiri militare ale Bulgariei, Turcia a luat mĕsuri pentru a demobilisa armata sa.

Prin urmare totul merge spre pace în peninsula balcanică. Dar cestiunea orientului este una dintr'acele, cari conţin tot feliul de surprinderi. Când credi că e închisă chiar într'un mod vremelnic, deodată te pomenesci cu un incident, ce o pune earăş pe tapet, provocând din nou ciocnirea între osebitele interese, din cari se compune marele litigiu oriental.

Convocare.

Adunarea generală a reuniunei învĕţătorilor români gr.-or. din „districtul Devei“ se va ţinè în Deva, în ḑilele dela 6—9 August st. v. în localul scoalei, eventual în biserica de aici. La această adunare se invită toţi membrii reuniunei districtuale, precum şi alţi p. t. domni iubitori de progres.

Programa.

I.

1. După celebrarea cultului divin, deschiderea adunării.
2. Constatarea membrilor presenţi.
3. Raportul general despre activitatea comitetului.
4. Alegerea comisiunii pentru esaminarea raportului şi censurarea raţiociniilor, şi eventual alegerea şi a altor comisiuni.

II.

5. Starea sanitară în scoală.
6. Folosirea cărţilor de cetire în scoala poporală.
7. Instruirea elevilor în scoala de repetiţiune, ce manuale au a se folosì în scoala de repetiţie la sate, şi ce în cea dela oraşe.
8. Scopul, materia şi modul de predare al desterităţii lucrului de mână în raport cu referinţele economice din patriă.
9. Raportul comisiunilor.
10. Incassarea tacselor dela membri.
11. Teme, şi eventuale propuneri ce s'ar presenta dela membrii reuniunei.
12. Alegerea funcţionarilor şi ai membrilor comitetului reuniunei pe un nou period de trei ani (§. 20 lit. c. combinat cu §. 11 din statute.)
13. Provisiune pentru autenticarea protocolului.
14. Închieiere.

Deva, la 6 Iuliu 1886.

Ioan Papiu,
preş.

Varietăţi.

* (Ministrul president Coloman Tisza) a sosit eri la Budapesta, de unde după o petrecere de câteva ḑile va merge direct la Işl, unde va fi primit în audienţă de Maj. Sa.

* (De comite suprem al comitatului Caraş-Severin) va fi denumit, după cum anunţă un ḑiariu guvernamental german din Timişoara, Dl Bela Tallian actualul vicecomite al comitatului Timiş.

* (Ministrul de interne) a adresat jurisdicţiunilor o ordinaţiune, prin care le invită ca autorităţile sĕ 'şi procure cele necesare, ca postav, pături, cisme, perii, sticlă, funii, hârtiă, pânză etc. din Ardeal. Comandele se trimit fişpanului comitatului Braşov, care le va îmânua cancelariei de mijlocire ce s'a înfiinţat în Braşov.

* (Dl Nic. Popovici,) profesor de musică în Caransebeş, prea bine cunoscut şi publicului nostru decând cu representarea operei „O noapte în Granada,“ auḑim că este angagiat la teatrul „Carl“ din Viena.

Felicitările noastre!

* (Proces de pressă.) Ḑiariului unguresc „Függetlenség“ procuratura i-a intentat proces de pressă din causa unui articul ce se ocupase cu afacerea Edelsheim şi care fusese subscris de Verhovay Gyula. Procuratura găsesce în articulul memorat vătĕmare de onoare contra ministrului Tisza.

* (Manuale de scoală oprite.) Ministeriul nostru de culte şi instrucţiune publică atât de bogat în fapte patriotice, a mai adaus încă o frunḑă la cununa sa de lauri. A aflat adecă cu cale sĕ oprească manualele: „Istoria universală, sau istoria naţiunii românesci şi a regatului Ungaria“ de Dr. George Popa, „Geografia Ungariei şi elemente din geografia generală“ de Dr. Nicolau Pop şi „Introducere în geografie“ de Ioan Tuducescu. Şi s'au oprit aceste cărţi sub cuvênt, că conţin învĕţături contrare statului, ear cele douĕ din urmă *pentrucă romanisează numele comitatelor şi ale oraşelor!!!*

Ca la noi la nimeni!

* (Buletin de coleră.) La Satu-Mare s'au ivit 4 casuri de colera nostras. Ministeriul de interne a fost avisat pe cale telegrafică. — După declaraţiunea mai multor medici din Timişoara, aci s'au bolnăvit mai mulţi individi de colerină. Epidemia periculoasă se ivesce mai mult la familiile de jos, unde nu se poartă o viaţă destul de regulată. — La Triest în decursul celor 57 ḑile, decând s'a ivit colera, au fost cu totul 89 casuri; 53 au murit, 14 bolnavi s'au vindecat, 17 se află încă sub tratament medical.

* (Prinţul Leopold de Hohenzollern) va serba la 12 Sept. st. n. jubileul de douĕ-ḑeci şi cinci de ani al căsătoriei sale cu princesa Antonia, sora regelui Portugaliei. La serbarea ce se va ţinè la Sigmaringen, va asista prinţul moştenitoriu al imperiului german.

* (Dnii Velescu şi Moceanu) distinşii gimnastici ne-au trimes dela Aden o scrisoare cu data de 28 Iunie, scrie „Rĕsboiul“, în care se vaită de căldurile înfricoşate ce domnesc pe acolo. Pe Marea-Roşie au suferit adevĕrate torturi din causa asta. Dela Aden s'au imbarcat pentru a străbate Oceanul Indian până la Colombo. Altfeliu sunt sănătoşi.

După câteva minute suirăm un deal şi eatăne în satul numit „Peşteră“ sau „Coacăză.“

Ce i drept casele sunt departe unele de altele, fiecare gazdă 'şi are moşia împregiurul casei, dar posiţiunea e foarte poetică.

O femee ce cosea la iarbă voinicesce 'mi revocă în memorie emanciparea femeilor la poporul român.

Încă câţiva paşi şi ajunserăm la cunoscutul nostru E, pe care-l rugarăm sĕ ne arete drumul spre Grind. Era cătră 5 oare după ameaḑ. Soarele se ascunsese după un munte şi noi mergeam înainte spre ţînta dorită. Suirăm „Cojanul“ un munte mărişor şi trecurăm graniţa prin „Vlăduşca“. Primul paş pe pămêntul României şi ideile de naţionalitate începură sĕ se perondeze în sufletul nostru. Cântări peste cântări de pe timpul rĕsboiului 1877/78 lăsarăm sĕ rĕsune pe pământul românesc. — La dreapta noastră o casă de lemn ne spunea, că societatea carpatină acolo a făcut o pausă bunicică şi ca suvenire a lăsat pe dênsa pentru trecători. După 1 sfert de oară ne apropiarăm de stână.

Zăvozi cu guri mari me făceau sĕ me treacă fiori reci. Douĕ trei bucături de lapte gros şi urdă dulce şi la paş, că era 6 oare şi mai aveam una până în Şirne. Sub conducerea unui ciobănaş ca de vr'o 11—12 ani, în glugă cu urda dulce, căpĕtată dela baciu, mergeam veseli spre plaiul ce duce spre Şirne.

Un deal mare aveam sĕ suim, de acolo un coborîş ca de o oară şi mai bine ca sĕ ajungem în sat. Urcând la deal încet, auḑirăm neşte urlete urîte, înfricoşătoare. Eu îmi închipueam că urlă neşte câni, când ciobănaşul nostru începù sĕ strige „u lupul mă u lupul mă.“ Aceste vorbe me făcură sĕ tremur, şi în tremuriciu îi ḑisei „taci, me Niţă, sĕ nu vie cătră noi.“ El chiuia în continuu şi eu nu sciam, ce sĕ me fac de frică. Dar nu trece mult şi spre marea mea bucurie lupii înceată de a mai urla. Revenit în fire, ciobănaşul cel voinic me întrebà:

— Coconaşule, când aţi venit la noi, nu v'aţi întâlnit cu finanţii ori cu grăniţerii?

— Nu, ii respunsei.

— Da — continuă el — aveţi dreptate la mână?

— Ba, n'avem nimic.

— Apoi de ve prinde finanţii?

— Apoi ce?

— Ve duce la pajură, care i douĕ ceasuri de aici.

Ei, gândiam eu în mine, — sĕ mai umbli douĕ oare prin pădure noaptea, sĕ te întêlnesci cu vre-un lup, că numai atât ţi-ar mai trebuì.

— Da, scì tu, mă Niţă — ḑiseiu eu, cum se capetă dreptatea?

— Cum sĕ nu sciu — rĕspunse el. Mai întâiu te duci în pajură (vama ungurească) şi cumperi o foiţă cu o iscăleală. Cu foiţa cu iscăleală, te duci în Ruker (vama românească), mai cumperi o iscăleală, şi aşa cu foiţa cu douĕ iscăleli nici grăniţerii, nici finanţii nu ţi pot face nimic.

Eată la ciobănaşul o filosofie poporală!

(Va urma.)

Erupţiunea din urmă a vulcanului Etna.

(Epistola profesorului Oratio Silvestri din Catania cătră profesorul Eduard Suesz în Viena.)

Dta, care cu viu interes urmăresci apariţiunile mari ce natura le ofere privirei pânditoare a geologului, vei primì mulţămit următoarele împărtăşiri scurte despre erupţiunea Etnei, — despre care se vorbesce atât de mult, şi care a ocupat atât spiritele, — ca o manifestare gravă a puterilor ce lucră neîncetat în corpul pămêntului din apropierea acestui vulcan-uriaş.

Erupţiunea aceasta ultimă, a început la 18 Maiu înainte de ameaḑi la 11 oare într'un mod violent şi de tot neaşteptat, tocmai pe vêrful vulcanului. Abisul s'a deschis cu o lovitură atât de puternică, încât a sguduit toată împrejurimea, apoi ḑiua întreagă s'au repetat aceste tremurături, dar loviturile următoare erau mult mai uşoare şi susultorice (îndreptate de jos în sus).

* (Celebrul pianist rus Anton Rubinstein) va venì, după cât se spune, la Bucuresci, urmând unei invitări a prea graţioasei Suverane Carmen Sylva. Rubinstein se ocupă în acest moment la Peterhof, cu compunerea unei simfonii.

* (Teatru în castelul regal din Sinaia.) Vineri s'a inaugurat sala teatrului din castelul Peleş. Simpaticii artişti dl şi dna Gr. A. Manolescu sunt cei dintâi, cari au jucat pe scena acestui teatru. Sara s'a dat representaţiunea în faţa MM. LL. şi a unui public ales. S'au jucat ccmediile Crimele lui Piperman şi Doi Surḑi. Spectacolul a plăcut foarte mult şi tinerii artişti eu secerat numĕroase aplause. După sfêrşirea spectacolului, spune „România“, dl şi dna Gr. A. Manolescu au fost poftiţi într'unul din saloanele castelului, unde li s'au adus felicitări şi mulţumiri din partea tuturor.

* (Esposiţiunea internaţională din Paris) după cum se anunţă, se va ţinè nu la 1889 ci la 1890. Causa amânării este a se căuta în împregiurarea, că unele guverne strĕine (se ḑice că cel german şi austro-ungar) nu ar fi aplecate sĕ participe la o esposiţie, care se arangează tocmai cu ocasiunea şi poate chiar din incidentul iubileului seculariu al revoluţiei francese.

* (Esportul României spre Italia şi Francia.) „Pester Lloyd“ vorbind de esportul de vite ce se face din România în Italia şi Francia, scrie următoarele:

Esportul vitelor din România în Italia, care a început dela un timp a fi considerabil, ia din ce în ce tot mai mari dimensiuni, încât pare că transacţiunile în această privinţă în curênd vor devenì foarte solide şi bine regulate. Căile ferate române acordând mari reduceri de tacse, transportarea vitelor se îndreaptă spre Brăila şi Galaţi şi de acì apucă calea pe apă până la destinaţiune. Esistă o mare perspectivă, că îndată ce convenţiunea franceso-română va întra în vigoare, se vor face mari cumpĕrări de vite în România pentru Francia

* (În sala tribunalului din Pesta) s'a petrecut în ḑilele aceste o scenă foarte pătrunḑĕtoare. Un lucrătoriu, croitoriu de profesiune, era acusat cu ucidere premeditată, comisă asupra unui negustoriu, care i-a reţinut din puţina plată cu care-i datorea suma de 1 fl. şi pe urmă l-a bătut şi maltratat pentrucă îşi cerù competinţa dela dênsul. Omul desperat şi sĕrac, cu nevastă şi doi copilaşi muritori de foame, în furia sa l-a străpuns pe brutalul negustoriu, dar fără sĕ-l fi omorît. Aceasta a fost starea faptică. Cu apĕrarea acusatului era însărcinat Carol Eötvös, unul dintre cei mai distinşi advocaţi ai Ungariei, care a ţinut un discurs de apĕrare atât de splendid, încât o damă tinĕră din auditoriu, în presenţa bărbatului seu, a sărit în grumazii advocatului şi l-a sărutat, ear lucrătorii, cari erau în mare numĕr representaţi, îi sărutară cu lacrimi în ochi mânile şi hainele, petrecêndu-l cu strigăte entusiaste de-alungul stradelor. Acusatul fu condamnat afară de arestul preventiv, numai la închisoare de o lună.

* (Civilisaţia în Persia.) — Încetul cu încetul Persia se civilisează şi şahul posede o flotă... de doue vase: Persepolis şi Susa, cari sunt, drept vorbind, cu totul inutile şi a căror întreţinere costă pe an câte 3500 lire sterlinge fiecare. Persepolis este un frumos vas ancorat la Buchiré, în golful persic şi al cărui echipagiu este persan şi statul major german. Susa este un mic vapor care staţionează la Mahommera. Fiul cel mai mare al şahului, Zil-es-Sultan, este ocupat cu reconstruirea palatului seu de lângă Teheran, care a fost incendiat. În ultimul timp, o mulţime de europeni au trecut prin acest oraş, care posede deja un ḑiariu frances „L'Echo de Perse;“ comerciul german face acolo o vie concurenţă neguţătorilor ruşi şi nu se găsesce nici măcar o cutie de chibrituri, pe care sĕ nu fie portretele împĕratului Wilhelm sau acelea ale dlor Bismarck şi Moltke. Francesi şi franceze dau lecţiuni de musică şi mai mulţi israeliţi sunt ca medici şi dentişti. Dar cea din urmă inovaţiune a fost deschiderea unui teatru, unde pentru prima oară, s'a vĕḑut jucând o pretinsă actriţă, soţia unui ceasornicariu german stabilit la Teheran. Piesa în care ea a recitat un rol, a trecut drept o piesă persană, scrisă de un persan. În realitate nu era decât Ursul şi Paşa de Scribe, adaptată de un engles. Şahul a asistat la a doua representaţie într'o loge închisă cu o fereastră; la mijlocul representaţiei, el sparse unul din geamuri ca sĕ poată vedea şi auḑì mai bine.

* (Velocipedele), aceste minunate instrumente de mişcare, aḑi atât de perfecţionate, întră pe o nouă cale din cele mai interesante. Toată lumea cunoasce minunile îndeplinite cu triciclurile; 350—400 kilometri în 24 oare, adecă mai bine de 12 etape de cavalerie făcute dintr'o dată şi fără repaos pe un triciclu, vitesele estraordinare (mai bine 32 de kilometri pe oară) dobândite cu triciclurile. Aceste curse ne mai auḑite, aproape de necreḑut, cari nu pot fi întrecute nici chiar atinse de caii cei mai tari şi mai iuţi, vor fi utilisate în armata francesă.

Dl Daniel, membru al clubului velocipediştilor, a adresat ministrului de resbel frances o scrisoare, în care îi supune aprecierei sale o perfecţionare a serviciului telegramelor în timp de pace, cu ocasiunea marilor manevre, consistând în aplicarea biciclului şi triciclului pentru percurgerea foarte repede a unor distanţe relativ foarte mari. S'au făcut deja încercări în Europa, şi mai cu samă în Belgia, Austria şi Germania. Dl Daniel propune ministrului sĕ dea 5 sau 6 ciclişti, cari ar fi hotărîţi sĕ formeze un corp de armată în campanie, cu ocasiunea marilor manevre, supunêndu-se tuturor esigenţelor disciplinei militare. Maşinele, echipamentul şi chiar uniforma, de va fi trebuinţă, vor fi în sarcina velocipediştilor voluntari, cari n'ar cere alt ceva decât sĕ fie asimilaţi, pentru subsistinţa lor, cu soldaţii în campanie. „La France militaire“ adaogă, că cestiunea întrebuinţărei velocipedelor nu este de loc lăsată la o parte. În mai multe corpuri de armată, între altele în al 18-lea, se va organisa în timpul manevrelor un serviciu regulat de curieri cu velocipede.

* (Puţină galanterie.) Se scrie dela Paris, că reposatul dentist spaniol, Dr. Guzman, legase prin testamentul sĕu Museului naţional al Parisului douĕ măsele pe care le estrăsese domnişoarei Adelina Patti când era copilă. Aceste relicuie s'au trimis bine împachetate la Paris; dar direcţiunea museului a refusat darul, înapoind măselele familiei legatarului cu observaţiunea, că obiectul nu merită a se păstra într'un museu, mai cu seamă că d-na Patti nu era nici francesă nici făcuse ţĕrei vre-un serviciu însemnat.

* (Între doi americani.) — Primul american: Nu de mult am auḑit în Baltimore pe un tinĕr virtuos de clavir, care a cântat cu degetele picioarelor, sonete grozav de grele de Rubinstein, ear variaţiunile imnului naţional englez le-a cântat numai cu bătăturile picioarelor. Al doilea american: Aşa: asta nu-i nimic! Am trecut, asistând la un concert în Berlin; un cornist din orchestră a imitat aşa de minunat semnalul ce se dă la vênătoare, când cerbul îşi dă sufletul, încât un câne, ce zăcea din întêmplare la uşă, se repeḑì furios în public şi era sĕ sfăşie pe un bancher cu numele Cerbu.

* (Un american) publică într'un jurnal anunţul următoriu:

Femeea mea sau s'a rătăcit pe undeva, sau a fost furată; făgăduiesc că voi sfărîma capul aceluia ce mi-o va aduce.

Această erupţiune a unuia din craterele centrale la o înălţime de 3312 metri n'a vĕrsat lavă, ci a fost numai o isbucnire puternică de aburi, cari au aruncat în aer mase mari de glod, petri roşite, năsip şi cenuşă. Materialul sfărămat şi cel mai fin, a fost partea cea mai mare purtat până în cele mai înalte regiuni ale atmosferei şi apărea ḑiua, în forma unei frânghii de fum, care după ce a precumpenit părţile inferioare ale atmosferei, s'a lăţit sus în linie horizontală, luând astfel forma acelei pinie uriaşe, pe care Plinius o descrie ca un semn începĕtoriu al erupţiunei Vesuvului.

Această apariţiune a deşteptat nu numai atenţiunea unui numĕr de locuitori de preste trei sute de mii, ce locuesc pe coastele şi în giurul muntelui, dar a întregei populaţiuni siciliane, ce este domnită de căpătâiul vulcanului, de Seneca numit „mândrul cap al Siciliei.“ Aceasta stare ce tocmai am descris mai sus, a ţinut până cătră 10 oare seara şi a fost totodată anunţarea unei erupţiuni laterale ce se pregătise pentru noapte.

La 12 oare şi 30 de minute noaptea dispărù tot fumul de pe piscul Etnei, şi se simţì numai un cutremur susultoric şi undulatoriu cu deosebire în partea sudică a Etnei, la Belpasso, Nicolosi şi Pedara. Acest cutremur a fost însoţit de o ecsplosiune ce isbucnise în acea parte a muntelui, şi nemijlocit urmară detonaţiuni îngrozitoare şi un murmur suteran ce puse toţi locuitorii în uimire. Deodată se observă la unul din locurile mai înalte, ridicându-se în întunerecul nopţii o flacără, ce lumina locul erupţiunei.

Familiile se grăbeau a părăsì acele locuri, pornind încă în decursul nopţii cătră Catania.

Acest loc nou de erumpere zace la o înălţime de 1400 metri preste suprafaţa mării, în mijlocul unui şes şi e încungiurat de vechi crateri adventivi, anume de monte Nero cătră nord, monte Capriolo şi monte Arvicazzi cătră vest, monte Grosso cătră sud, monte Penitello şi Dagalotti dei Cerri cătră ost.

Mari dislocaţiuni de pămênt şi crepături ce se întind până de partea ostică a muntelui Grosso, sunt urmările acestei erumperi. Ca şi o mină uriaşă de prav a spart pămêntul, până la o adêncime, unde zăcea un strat de peatră albă năsîpoasă de origine sedimentară, pe care încă o aruncà în aer în formă de bombe. Şi astfel s'a creat după olaltă şepte resuflători, în rêndul unei văgăuni principale ce se întinde de partea nord-nordostică spre sud-sudvest şi care încă în anul 1883 a dat ansă la o erupţiune, de un nivou mai adênc. (Va urma.)

Loc deschis.*)

Onorabilă Redacţiune! În corespondenţa publicată în ḑiariul DVoastre Nr. 75 datată Reşinari 12 Iuliu a c. se raportează „ceva“ — ca sĕ rĕmân în terminii din aceea corespondenţă — despre resultatul esamenului dela scoala din Reşinari cu finea acestui an. Acest „ceva“ menit sĕ cuprindă o plăsmuire a resultatului esamenului dela o scoală capitală, e deja un slab augur, care micşorează mult pe cetitoriu în aşteptările sale, şi această nimicitate o recunoasce şi autorul corespondenţei, când însuşi declară, că cele scrise vor fi de puţin folos(!), ear în aliniatul următoriu din corespondenţă, asemenea oratorului, carele îşi începe cuvêntul cu aceea, că el nu este orator, spune că nu poate întra prea adênc în materialul de învĕţămênt(!)

Bine! dar dacă nu este capabil de ceva mai bun şi totuş vrea ca sĕ informeze publicul despre decursul esamenului la o scoală capitală, apoi cel puţin sĕ fie onest, aceasta e cea dintâi însuşire, ce se pretinde dela fiece om, care păşesce cu un lucru în publicitate.

Avênd eu însărcinarea de comisariu la esamene dela un bărbat de scoală ca dl protop. S. Popescu, nici când nu m'aşi fi dimis a reflecta la nămolul din o corespondenţă ca şi cea din cestiune; căci invectivele dintr'ênsa la adresa mea sunt cu totului tot inofensive şi ele fac serviciul intenţionat tocmai pe partea corespondentului; dar împregirarea, că autorul corespondenţei ia în tributul seu scoala capitală din Reşinari şi fără pic de sfială desfăşură cele mai mari neadevĕruri pe contul acelei scoale, me silesce a eşi din reservă şi a vĕdi la corespondent copita lui Mephisto, buna (?!) credinţă de care e stăpânit.

După cuprinsul din corespondenţă, nici mai puţin decât preste 40 fl. sunt diurnele mele ca comisariu la esamenele din Reşinariu şi afirmaţiunea se presintă cu atât mai ordinară, cu cât prin ea se învinuesce şi o a doua persoană, şeful tractual, carele mi-a dat însărcinarea de comisariu, ca după corespondent sĕ pot ridica preste 40 fl. diurne.

Nu preste 40 fl., nici 40 fl., nici 30 fl. şi nici 20 fl. nu sunt diurnele mele la scoala din Rĕşinari, ci cu mult mai puţin, şi până acum chiar nimic, încât chiar şi trăsura de cătĕtorie dela mine mi-am plătit-o. În ḑiua din urmă ce e drept din partea înaintestătătoriului comitetului parochial mi s'a pus la disposiţiune o trăsură, cu care sĕ me întorc cătră casă, dar când a fost sĕ plec n'am avut de unde sĕ-o iau, aşa că stăpânul mesei celei bogate unde me aflam, după cum se amintesce în corespondenţă şi gura pĕcătosului adevĕr grăiesce 'mi-a pus însuşi trăsura Dsale la disposiţiune, cu care m'am întors apoi acasă.

Aceasta e starea faptică a lucrului în ce privesce diurnul meu la acea scoală şi dacă un om poate afirma un neadevĕr atât de grosolan în public, pentru ce sĕ nu afirme şi pe al doilea şi sĕ susţină, că eu m'aş fi lăudat, că am mai condus esamene în Mândra şi Veseud pecând în Mândra nici nu esistă scoală, ear în Veseud din întêmplare a fost alt comisariu.

Ansă la afirmaţiunea de mai sus şi-a luat corespondentul din conferenţa didactică dela acea scoală şi împrejurarea aceasta face sĕ reiasă figura corespondentului anonim cu ochi şi cu sprâncene, şi paremise e tocmai lupul din fabulă, căruia eu în conferenţa didactică i-am dat reproba cuvenită pentru purtarea sa necuviincioasă din decursul esamenului.

Aşa s. e. un băiat, care eşise sĕ declameze şi se postase în posiţia cuviincoasă cătră public, respectivul domn dascăl, spre indignaţiunea generală a celor presenţi l-a întors cu spatele cătră comisariu şi cătră damele, cărora „dascălul“ vine acum sĕ le facă complimentul pentru participare.

Sĕ mai amintesc apoi, că tot pe acel domn dascăl, în cursul prelegerilor dlui director Hămbăşan i-l apucase mania întrebărilor de aşa, că după ce un beţiv, care întrase în sala de esaminare tocmai la prelegerile dlui Hămbăşan, bagsama ce sĕ-l „descurce,“ se înţelege fără scirea corespondentului şi a consorţiului seu, după ce acesta încetase cu „descurcările,“ îi luase cuvêntul şi rolul dl dascăl (nu sciu dac'o fi cel anonim, dar glasul îl arată... e a lui Iacob).

Pentru astfel de necuviinţe şi rele intenţiuni, repet, respectivul domn dascăl şi-a primit lecţiunea de reprobă în conferinţă; şi dacă în schimb se va pune acum în posiţia lupului din cunoscuta fabulă şi luând în deşert sanctuariul scoalei se va plânge, că tot alţii i turbură apa, apoi n'a făcut ceva nou şi şi-a repeţit meşteşugul practisat mai ales în cursul esamenelor.

---

*) Pentru cele publicate sub rubrica aceasta redacţiunea nu ia rĕspundere.

Şi este atât de orbit corespondentul în rĕutate încât merge pănă sĕ afirme, că în anul trecut dl protopresbiter a susţinut despre clasa dlui director Hămbăşan „că a perdut anul înzadar,“ pe când raportul oficial al dlui protopresbiter despre resultatul esamenelor, trecut prin sinodul protopresbiteral şi edat publicităţii, amintesce cu laudă despre resultatul esamenelor dela scoala din Reşinari şi anume despre întregul corp învĕţătoresc dela aceea scoală, acel corp, în care dl Hămbăşan ca director ocupă locul de frunte.

Cu un mai îndrăsneţ falsificat abea poate eşì cineva în publicitate.

Eată dar cine s'a pus sĕ facă raport publicului despre decursul esamenelor la o scoală capitală, un om carele în ce privesce cultura inimei, este întru toate după tipul şi asemĕnarea apostolului decăḑut din evangelie.

Şi doamna învĕţătoreasă dela scoala din Rĕşinari mai ales trebue sĕ se simtă foarte atinsă în modestie, când un astfel de om vine sĕ-i facă glosă în publicitate! Feresceme Doamne de amici neîndemânatici, trebue sĕ fie morala din această fabulă pentru dna învĕţătoreasă, căci dacă băietele mai mari s'au ales din economia de casă, cu „limbagiul frumos“, după cum afirmă corespondentul, apoi vai de coroana unui astfeliu de esamen; mai lipsea numai ca şi din ciorapii din sala de lucru sĕ mai facă corespondentul o coroană. Dar dna învĕţătoreasă încât nu va fi fost coroana prea strălucitoare, este de scusat. În starea în care se află de present dna învĕţătoreasă, şi numai a petrece în scoală şi încă e un merit necum sĕ mai şi preleagă.

Din cele de pănă acì fie cine se va putè convinge, care a fost tendinţa corespondentului, când s'a pus sĕ facă raport despre decursul esamenelor dela scoala capitală din Reşinari.

Încheiu repeţînd ceea ce am accentuat la încheerea conferenţelor didactice, precum şi la încheierea esamenelor din comuna Reşinari: mai ales oameni de bună credinţă trebue sĕ avem ca cultivători ai poporului, căci cultura minţii fără o adevĕrată cultură a inimei e mai mult decât deşertăciune, este o înveninare a societăţii omenesci.

Sibiiu, 17 Iulie, 1886.

George Bobeş,
parocb.

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 29 Iuliu n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6°/₀	—.—	—.—
Renta de aur austriacă	121.—	118.75
Renta de aur ung. de 4°/₀	107.10	94.90
Renta ung. de hârtie	94 90	85.35
Acţiuni de bancă de credit ung.	305.25	306 —
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	100 90	101.—
II emisiune de oblig. de stat dela drnmul de fer orient. ung.	128.50	128.50
Împrumutul drumurilor de fer ung.	154 80	153.50
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer oriental ung.	120.—	112.—
Obligaţiuni ung. de rescumpĕrarea ḑecimei de vin	100.—	100.—
Obligaţiuni urbariale transilvane	114 40	114.25
Sorţi de regularea Tisei	125.75	125.80
Acţiuni de bancă austro-ung	873.—	875.—
Scrisuri fonciare ale institutului „Albina“	—.—	101.—
Sorţi ungu eşti cu premii	121.—	121.—
Galbin	5.93	5.93
Napoleon	10 —	9 99
London pe (poliţă de trei luni)	126.05	126.—
100 marce nemţeşt	61 80	61 80

Nr. 408 [1335] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan, încuviinţat în sensul părintescei resoluţiuni consistoriale din 13 August 1885 Nr. 3585 B. de lângă neputinciosul paroch Ioan Maximilian din Stupinile Braşovului, se escrie conform părintescei resoluţiuni consistoriale din 1 Iuliu a. c. Nr. 3541/1886 B. din nou cu termin *de 30 de ḑile* dela prima publicare în această foaie.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt ⅓ parte din venitele parochiale ale acestei parchii de clasa a III-a.

Reflectanţii la acest post au a-şi aşterne suplicele lor instruite conform Statutului organic şi a regulamentelor din vigoare la subscrisul oficiu protopresbiteral în terminul sus indicat.

Din şedinţa comitetului parochial gr. or. ţinută la 13 Iuliu 1886 în conţelegere cu protopresbiterul tractual

Ioan Petric,
protop. ca administrator.

Nr. 425. [1334] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea a două posturi învĕţătoresci la scoala capitală gr. or. din opidul Sĕlişte, protopresbiteratul Sĕliştei, se escrie concurs cu terminul *de 30 de ḑile* dela prima publicare.

Salariul, ce se va solvì în rate lunari anticipative, e pentru fiecare din aceste posturi 400 fl. v. a. pe an. Cei ce vor reflecta la aceste posturi vor avea sĕ instrueze şi în scoala de repetiţiune.

Sĕlişte, 13 Iulie 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial concernent.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sĕliştei.

Dr. Nicolae Maier,
protopresbiter.

Nr. 80. [1332] 3—3

CONCURS.

La scoalele medii române gr. ort. din Braşov sunt de ocupat următoarele posturi:

1. un post de profesor de limba şi literatura maghiară ca studiu principal, şi ca studii aucsiliare româna şi latina, la gimnasiu, cu 22 oare de propunere pe sĕptĕmână;

2. un post de profesor de chiemiă, merceologiă şi technologie, ca studiu principal, şi limba francesă, germană ori română, ca studii ausiliare, la scoalele comerciale şi reale, cu 22 oare de propunere pe sĕptĕmână;

3. un post de profesor secundariu de musica vocală pentru gimnasiu, scoala comercială şi reală şi la clasele IV şi V de fetiţe;

4. un post de profesor secundariu de gimnastică pentru gimnasiu, scoala reală şi comercială cu 16 oare, şi pentru cele normale cu 4 oare de propunere pe sĕptĕmână.

5. un post de învĕţătoare la clasele IV şi V de fetiţe.

Pentru ocuparea acestor posturi se escrie concurs cu termin pănă la 15/27 August 1886.

Concurenţii vor adresa petiţiunile lor către subscrisa eforie scolară instruite cu documentele:

a) că sunt de naţionalitate români şi de religiune greco-orientali;

b) că au purtare morală şi politică bună;

c) că sunt sănătoşi;

d) că reflectanţii la posturile de sub nrul 1 şi 2 au cualificaţiunea prescrisă de legea de instrucţiune din anul 1883 art. de lege XXX § 29, 30, 61 şi 62, în combinaţiune cu disposiţiunile în vigoare ale autorităţilor bisericesci confesionale române orientale din archidiecesa Transilvaniei;

e) reflectanţii la postul de sub Nrul 3 sĕ producă testimoniu despre absolvarea cursului la vre un conservatoriu de musică, sau că posed cunoscinţe temeinice de musica vocală şi instrumentală;

f) concurenţii la postul de sub Nrul 4 vor documenta cu testimoniu de specialitate capacitatea lor a instruì în gimnastică;

g) concurentele la postul de sub Nrul 5, au sĕ documenteze că posed cunoscinţele necesarii în toate lucrările de mână femeiesci, nu numai în cele de lucs, dară mai vêrtos în cele de lipsă pentru ducerea unei economii solide; că sunt pedagoage provĕḑute cu diplomă dela un institut pedagogic. Se va preferi acea concurentă, care, afară de limba română — care este limba de propunere — scie încă una din limbile patriei şi limba francesă.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

Pentru concurenţii de sub Nrul 1 şi 2:

Pănă la obţinerea decretului de profesor definitiv (§. 30 legea instrucţ. din 1883) salariu anual de 700 fl., după aceea în următorii doi ani 800 fl., şi de acì înainte salariul constant anual de 900 fl., cuincuenale de câte 50 fl, cari se vor repeta de 5 ori şi relut de cuartir precum şi drept de pensiune conform statutului în vigoare.

Postul de sub Nrul 3 este împreunat cu salariu anual de 500 fl. v. a. Acest profesor va putea deveni şi conducĕtoriu al corului bisericesc dela biserica rom. gr. or. a St. Nicolae din loc pe lângă o remuneraţiune anuală de 600 fl. v. a.

Cu postul de sub Nrul 4 este împreunat un salariu anual de 480 fl., cel de sub Nrul 5 cu salariu anual de 400 fl.

În fine sĕ dechiare toţi concurenţii în petiţiunile lor, că se vor supune necondiţionat regulamentelor şi disposiţiunilor în vigoare ale institutului nostru.

Braşov, 10 Iuliu 1886 st. vechiu.

Eforia scoalelor centrale române ort. rĕsărit.

Nr. 1354 insp. sc. 1886. [1328] 3—3

Dela inspectorul regesc al comitatului Bistriţa-Năsĕud.

CONCURS.

Prin aceasta se escrie concurs pentru ocuparea postului de învĕţătoriu ordinariu la scoala comunală cu limba de propunere română din Borgo-Tiha, pe lângă beneficul unui salariu anual de 300 fl., cu locuinţă liberă şi grădină, respective în loc de aceste în bani gata 160 fl.

Provoc pe toţi aceia, cari vor sĕ ocupe acest post, ca rugările lor timbrate cu 50 cr. şi provĕḑute cu documentele privitoare la cualificaţiunea învĕţătorească, cunoascerea limbei maghiare, la aplicarea lor de mai nainte, şi cu atestate medicale şi de moralitate, — şi scrise cu mâna proprie românesce şi unguresce, sĕ mi le înainteze pe calea respectivului inspector scolariu unde se află, pănă în 10 August st. n. 1886.

Bistriţa, în 19 Iuliu 1886.

Havas Gyula m. p.,
inspector reg.

Nr. 1350 insp. sc. 1886. [1329] 3—3

Dela inspectorul regesc al comitatului Bistriţa-Năsĕud.

CONCURS

Prin aceasta se escrie concurs pentru ocuparea postului de învĕţătoriu ordinariu la scoala comunală cu limba de propunere română din Telciu, pe lângă beneficiul unui salariu anual de 300 fl., cu locuinţă liberă şi grădină, respective în loc de aceste în bani 100 fl.

Provoc pe toţi aceia, cari vor sĕ ocupe acest post, ca rugările lor timbrate cu 50 cr. şi provĕḑute cu documentele privitoare la cualificaţiunea învĕţătorească, cunoascerea limbei maghiare, la aplicarea lor de mai nainte, şi cu atestate medicale şi de moralitate, — şi scrise cu mâna proprie românesce şi unguresce, sĕ mi le înainteze pe calea respectivului inspector scolariu unde se află, pănă în 10 August st. n. 1886.

Bistriţa, în 19 Iuliu 1886.

Havas Gyula m. p.,
inspector reg.

Nr. 242 [1336] 1—3

EDICT.

Maria născută Ioan Cârstea din Lissa care de opt ani de ḑile a părăsit pe legiuitul ei bărbat George Roşca din Lissa şi a pribegit în lume fără a se sci ubicaţiunea ei, se citează prin aceasta a se presenta înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral în termin *de trei luni* de ḑile dela publicarea acestui edict, căci la din contră procesul divorţial intentat de bărbatul ei se va pertracta şi în absenţa ei.

Făgăraş, 17 Iuliu 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Făgăraşului ca for matrimonial de I-a instanţă.

Iuliu Dan,
adm. protopresb.

Nr. 243. [1333] 3—3

EDICT.

Marina I. Gâţeiu din Zerneşti de religiunea gr. or., care aproape de 6 ani a părăsit cu necredinţă pe legiuitul ei soţ Petru Guguian din Zerneşti, fără a se sci locul ubicaţiunei ei, — se citează prin aceasta, ca în termin de 6 luni de ḑile dela prima publicare a acestui edict, sĕ se presenteze înaintea subscrisului oficiu protopresbiteral; căci la din contră procesul divortial incaminat de soţul ei, se va pertracta şi în absenţa ei.

Oficiul protopresbiteral al Branului.

Zerneşti, în 8 Iuliu 1886

Traian Meţian,
prot.

Ad Nr. 244 prot. [1331] 3—3

EDICT.

Marina Ioan Popa din Şinca-nouă, care de 4 ani de ḑile a părăsit pe legiuitul ei bărbat Simeon George Fenechiu din Şinca-nouă, şi a pribegit în lume, fără a se scì ubicaţiunea ei, se citează prin aceasta a se presenta înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral în termin de trei luni de ḑile dela publicarea acestui edict, căci la dincontră procesul divorţial intentat de bărbatul ei, se va pertracta şi decide şi în absenţa ei.

Făgăraş, 10 Iuliu 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Făgăraşului ca for matrimonial de prima instanţă.

Iuliu Dan,
adm. prot.

Nr. 3316 civ. [1327] 3—3

Publicaţiune.

Tribunalul regesc din Elisabetopole aduce la cunoscinţă publică, că pertractarea asupra concederii parţelării generale a hotarului comunei Bolya şi a separării locurilor publice, se va ţinea la **21 August st. n. la 10 oare a. m.** în localitatea cancelariei comunale din Bolya, — la care se învită toţi cei interesaţi cu acel avertisment, că cei cari nu se vor presenta se privesc ca învoinduse cu parcelarea.

Din şedinţa tribunalului din Elisabetopole, ţinută la 30 Iuniu 1886.

Nagy m. p., pres. **Bánfy** m. p., notariu.

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 78 Sibiiu, Marți 22 Iulie (3 August) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Afacerea Edelsheim-Ianski.

Tinerimea universitară din Budapesta a esmis un apel în formă de afișe, care s'a trimis și la toate orașele mai mari ale țĕrii.

Apelul redactat într'un ton, care defeliu nu se deosebesce de proclamațiuni esmise în timpuri de resmiriță, sună în traducere fidelă astfeliu:

„Cetățeni! Tineri maghiari!

„Camarila s'a mai îmbogățit cu o faptă! Națiunea noastră earăș sângerează dintr'o rană dureroasă! Țara țipă de durere! Împlânte chiar până la mănunchi stiletul în inima noastră, — dar glorioasa iubire de patrie nu o vor stinge nici când din sinul acestei națiuni. Cu o admirare omagială încungiură maghiarul pe domnitoriul seu, cu un fanatism evlavios se alipesce el de pământul, pe care 'și-au vĕrsat părinții sei sângele lor vitejesc pentru urmași; respectarea și apărarea constituțiunii sale este una dintre vîrtuțile cele mai cardinale ale sale!

„Este deci pĕcat, dacă acest popor își apĕră cu atâta îngrijire comoara sa fericitoare? A trăì ori a murì pentru ea: își privesce de datorința sa cea mai sacră! Cu o febrilă agitațiune se înșiră în inima țĕrii, și fără de nici o deosebire de partid, maghiar lângă maghiar! Cetățenii se convoacă la adunări! Ranele națiunei trebuesc vindecate, durerile ei ușurate, cu o voință și înțelegere comună!..

„Cetățeni!

„Pătrundă-ve inima sentimentul cel sânt al datorinței! Ca fulger sĕ ne străbată pepturile plângerea onoarei naționale batjocorîte! Oferiți un ajutoriu corpului paralisat, spriginiți'l și voi, căci va sucumbe în ranele sale patria orfană!

„Și voi tineri născuți ai mamei noastre comune! Speranța națiunei noastre! Junimea adoratei noastre patrii! Înșirațive între apĕrători! Focul curat al sufletului vostru nobil înflăcărat sĕ le deie lor nouă putere la osteneli! Inima voastră tineră, care nu cunoasce descuragiarea, umple se cu strigătul de bucurie al entusiasmului patriotic și vestiți aceasta în toate părțile, ca sĕ rĕsune de ea această mare patrie maghiară! Sus cetățenilor! Țineți și voi adunări poporale! Dați și voi espresiunea sentimentelor voastre! Pentru rĕsbunarea demnității noastre naționale pălmuite, ridicațive și voi glasul! Ear voi tineri maghiari! Voi însufletiți-ve de esemplul patrioților nostri, cari apără sentimentul public al națiunei noastre! Spriginiți-i pe ei în nobilele lor intențiuni! Și de o va cere patria, nici când nu desperați!“

Budapesta, 28 Iuliu 1886.

În numele comitetului arangiatoriu al studenților universității.

(Urmează subscrierile.)

*

Ignaț Helfy deputat dietal publică sub titlul „Ce sĕ ceară adunările poporale?“ un articul în diariul **„Ellenzék“** din Cluj. Eată ce dice onorabilul domn între altele:

„Nici când nu s'a adeverit într'un mod mai palpabil că fără de independența militară întreaga noastră constituție nu e decât numai o vorbă goală, decât cum s'a adeverit acum, în urma celor mai recente evenimente. Asta trebue s'o esprime adunările poporale, în contra acestui rĕu trebue sĕ cerem leac dela legislațiune.

„Orice circumscriere poate sĕ fie rĕstălmăcită, cu atât mai mult, că sunt oameni, cărora le stă în interes rĕstălmăcirea.

„Nu e chiemarea adunărilor poporale a face diplomațiă. Ele trebue sĕ spună franc și hotărît, ce voiesce poporul. Ear un lucru e sigur, că dacă ar fi adi a se decide cestiunea printr'un plebiscit: că oare în fața situației actuale, ce doresce poporul maghiar? — ar resuna dela Carpați până în Adriatica rĕspunsul: *armată maghiară independentă!*

„S'o spună aceasta adunările poporale, căci numai astfeliu o sĕ fie ele interpreții fideli ai adevĕratelor sentimente ale poporului maghiar.“

Ne-am temut noi, că oposiția Kossutistă a dietei ungare va stăruì sĕ esploateze încurcata situație de adi dela noi, și că în loc de a vorbì națiunea maghiară, și-a ridica glasul partidul Kossutist, dela a cărui isbutire Dumnedeu sĕ ferească această patrie.

Se vede că temerile noastre au fost basate. Deoarece Ignaț Helfy nu cere alta, decât decretarea principiului cardinal al oposiției independente, acel principiu, care de toate partidele dietei ungare cu unanimitate este combătut.

*

„Kölnische Zeitung“ primesce în afacerea Edelsheim-Ianski dela corespondentul seu din Budapesta următoarele rênduri:

„Bărbații din nemijlocita apropiere a împĕratului îmi comunică pe cale privată, că evenimentele din Budapesta ce se învêrt în jurul generalului Ianski, atât vorbirile din dietă, cât și escesele de pe strade, au atins pe M. Sa regele în modul cel mai neplăcut. Aceasta rea impresiune o a provocat în prima linie, nu cuvintele cunoscute ale lui Tisza, prin cari a condamnat pe Ianski, ci împrejurarea aceea, că Tisza s'a provocat la cele mai înalte cercuri militare, cari sunt de acord cu dênsul. Când mai în urmă s'a aflat, că Tisza sub cercurile cele mai înalte militare a înțeles pe comandantul țĕrii Edelsheim, rĕmânerea acestui din urmă a devenit imposibilă. Acea părere, ca și când conecsiunile familiare ale baronului Edelsheim cu aristocrația maghiară ar fi fost în detrimentul posiției sale militare, e cu totul nebasată și nu merită a fi luată în samă. Aristocrația maghiară e în cercurile mai înalte militare prin mai mulți membri ai sei representată. Când i s'a dat lui Tisza prilegiul cu ocasiunea călĕtoriei sale la Viena, a se convinge în persoană despre disposiția dela curte: el 'și-a dat verbal demisiunea regelui, pe care însĕ Acesta pe lângă espresiunea celei mai depline ale sale încrederi și în terminii cei mai măgulitori o a respins. Prin aceasta afacerea Ianski a aflat pentru Tisza o resolvare completă. La avansarea generalilor n'au drept de amestec garantat prin lege, nici ministri austriaci, nici cei ungari; a făurì deci o armă în contra ministrului president Tisza din incidentul avansării lui Ianski, după cum o a făcut pressa șovinistică de acì, este nebunie. Dacă însĕ parlamentul ungar, ce se va întrunì în Septembre — ceeace e foarte probabil — va declara, că națiunea maghiară se simte ofensată prin avansarea lui Iansky și va cere satisfacțiune dela Tisza, ca sĕ dee satisfacțiune „sentimentului național vrtĕmat,“ poate sĕ se 'ntêmple, că Tisza în mijlocul focului din două părți: a presiunei mari din partea dietei și *a ținutei antimaghiare a curții*, va fi necesitat a demisiona. Imposibil nu e, ca Tisza sĕ se 'ndepărteze fără a mai aștepta convocarea dietei; scirile eșite 'n sĕptĕmâna aceasta despre crisa ministerială la această suposiție se pot reduce; dar lucrul e mai mult decât o simplă suposiție, deoarece în direcțiunea aceasta s'au ținut consilii importante. Situația e adi de un colorit mai pacinic. Dar tăcerea asta nu se poate înțelege. Unii vreau sĕ scie, că Tisza a fost asigurat, că cei din Viena, — unde de altmintre se simte, că dispositiunile dilelor din urmă au mers cevaș prea departe, — sunt gata în scopul împăciuirii cu maghiarii a aduce chiar și

FOIȚA.

O escursiune în Bran.

— Suveniri și impresiuni. —

(Urmare.)

Uimit de rĕspunsul băiatului și de curagiul lui deosebit, mergeam înainte fără teamă de nimic. Eșim pe plai de-asupra. Nu pășíi trei pași și un iepure chicotea înaintea noastră.

— Măi — dise amicul meu către mine — vedi iepurile; nu-i semn bun!

— Aș — rĕspunsei — fleacuri băbesci, când un „halt“ ne făcù sĕ stăm pe loc. Erau finanții și noi eram pe pământul nostru. La întrebarea ce ne-o adresà unul din finanți: „aveți dreptate“, amicul meu îi arătà iepurile sĕ'l pusce.

Finanțul însĕ nu schimbà vorba, ci cu toată seriositatea ne cerea rĕspuns. O băgasem pe mânecă, căci dreptate n'aveam. Îi rĕspunserăm, că am fost la preumblare numai, și cu vorbe bune îi înduplecarăm sĕ ne lase sĕ trecem cu urdă cu tot.

După un coborîș urît ajunserăm la 9½ oare sara la păr. Ț. din Șirne. Aci făcurăm o surprinsă neașteptată, ne ospĕtarăm bine și cedarăm apoi invitațiunei lui Morfeu. De dimineață a doua di mergem la stâna din capul satului, bĕurăm lapte cum îl mulge, deșì nu ne recomandase vre-un doctor un astfeliu de medicament.

Șirnea e un sat mărișor, constătătoriu numai din români, cari șed foarte departe unul de altul. Dealurile și coborîșurile cele multe desvoaltă apetitul mai bine, ca hapurile din farmacie.

Cam la 3½ oare după ameadi plecarăm pe alt drum spre Sohodol, trecurăm Moieciul inferior, Branul și fiindcă înoptasem, ne deciserăm sĕ mergem în Poartă și sĕ durmim acolo, mai vêrtos că începuse ploaia și se vedea că nu e glumă. Dar la insistarea amicului B. ne continuarăm drumul spre Sohodol.

Ploua ca cu ciubărul, pământul lutos îți luneca de sub picioare. Nouă, încălțați cu ghete potrivite pentru hotarul dela cetate, lucrul nu ne venea la socoteală. Urcarea dealului, care mi se părea eri foarte frumos, îmi da acum ibrișin pe la nas. Dar ce sĕ-i faci: „nici o plăcere, fără neplăcere.“ După aproape 1½ oară ajungem acasă udi până 'n pele. Ne desbrăcarăm, cinarăm și la pat, căci obosisem rĕu. A doua di mulțămind părintelui B. pentru ospitalitatea sa, plecai în Bran cu colegul meu, cu scop de a me șterge de aci la Brașov.

Tocmisem cărăuș când un alt prieten R. îmi aduce scirea, că demnul meu superior, care petrecea de mai multă vreme în Elveția Transilvaniei 'și-a esprimat dorința audind că eu sunt prin Bran, dacă am plăcere sĕ'l însoțesc spre Fundata, apoi vom merge amêndoi la Brașov peste vr'o sĕptĕmână. Fiindcă acasă n'aveam ceva urgent de lucru, primíi cu plăcere propunerea, abdisei cărăușului și începui a-mi face ilusiuni despre escursiunea în Fundata și de acì în Stănicioaie.

Nu era tocmai mult până la asfințitul soarelui, când plecarăm călări spre poeticul sat Fundata. Nește mantale de iarnă și un corn de vênătoriu era tot bagagiul nostru. Astfeliu ecuipați mergeam încet prin Bran, apoi Moieciul inferior, despre care am vorbit mai sus, și Chieia. Posiția naturală a acestui sat corĕspuude pe deplin numelui ce'l poartă. Aședat într'o groapă, prin mijlocul căreia murmură o vale cristalină, Chieia are puțini locuitori și și acestia nu tocma aproape unul de altul. Casele sunt pûse de-o parte și de ceealaltă a văii, în dosul lor se ridică dealuri ascunse în arborii vechi. Traversarăm în scurt timp acest săticel și începurăm a suì un deal, care ne servea drept scară spre a ajunge la Fundata.

O cărare îngustă în formă serpentină acoperită cu frunde uscate era drumul pe care'l călcam. Vêntul sufla lin și foile șopteau încetișor, ca și cum își plângeau soartea, că trebue sĕ cadă la pământ. Din când în când adiarea vêntului era însoțită de melodioasele cântece ale vre-unei mirle, ce se desfăta în libertatea ei nemărginită. Încântat de frumsețile naturei urmam superiorului meu, ce conducea cu siguranță destulă calul seu pe drumul adevĕrat. O oară suirăm în continuu, până ce darăm în plaiu.

jertfe; alții din contra susțin, că Tisza e hotărît sĕ susceapă lupta cu partidul militariu în arena publică, în parlament, căci în casul acesta, ori va 'nvinge ori va cădè dênsul, partida îi va rĕmânea."

*

„Pester Lloyd" se ocupă cu atitudinea dnului Tisza în afacerea Edelsheim. Primul ministru ar fi putut sĕ pue cestiunea de încredere înainte de sĕvêrşirea schimbărilor făcute în corpul generalității, dacă ar fi credut oportun aceasta. Acum dl Tisza nu poate sĕ-și dea demisiunea, căci trebue sĕ se înțeleagă mai întâiu cu partida sa, care împreună cu dênsul va avea sĕ treacă în opoziție. Diariul pestan constată, că situațiunea nici nu e aşa de gravă cum o socot alții. În Ungaria nu esistă „o cestiune a armatei," dar earăş nu se poate admite ca parlamentul sĕ nu aibă nici un amestec în armată, afară decât când e vorba sĕ voteze bani și recruți. Maioritatea are deci dreptul și datoria sĕ ceară lămuriri asupra celor întêmplate; și — observă cu fineță „Pester Lloyd" — primul ministru cu colegii sei sunt prea pătrunși de îndatoririle lor constituționale pentru a se despărțì fie unii de alții, fie de maioritatea cu care de dece ani conduc afacerile țĕrei.

Impresiunea generală e, că acest articol e inspirat de sus; ear conclusiunea nu poate fi alta, decât că în sesiunea de toamnă a parlamentului va fi furtună.

*

„Fremdenblatt" ocupându-se cu articlul lui Helfy apărut în „Ellenzék," despre care am vorbit mai sus, adauge, că „asemene dorințe (pentru restituirea armatei ungare independente) se vor audì şi la „parlamentul poporal" de Duminecă. Nu sunt noue aceste dorințe, dar în sfêrşit oamenii trebue sĕ se convingă, că „armata ungară independentă" nu e decât numai o utopie și va rĕmânè utopie, până când ideia monarchiei comune, a unității imperiului nu va dispărè din Austro-Ungaria, ear aceasta ideă nici când nu va putè sĕ dispară."

*

O telegramă sosită eri din Budapesta anunță: Meetingul poporal anunțat în afacerea Edelsheim-Iansky s'a ținut eri după ameadi conform programului stabilit, partici pând un numĕr foarte mare de cetățeni. S'a primit resoluțiunea deja cunoscută în unanimitate. Cu presentarea în dietă a petițiunei din cestiune s'a însărcinat deputatul Irányi.

Revista politică.

Sub titlul „Indispoziția societății rusesci în contra Germaniei" primesce „Köln. Zeitung" o corespondență din Petersburg, care merită toată atențiunea. De ani de dile încoace, dice corespondentul, se discută atât în pressa, cât și în societatea germană și rusă cestiunea unui rĕsboi ruso-german. Opiniunea publică din Rusia ar dorì cu tot prețul un astfel de rĕsboi în contra Germaniei odioase. Vorbind despre ura ce domnesce în societatea rusească în contra Germaniei, atrage deosebita atențiune a cercurilor hotărîtoare germane ca sĕ ție cont de această împrejurare.

S'a observat cu câtă indiferință privesce Turcia la mişcările Rusiei; era interesant sĕ se scie ce cugetă bărbații de stat otomani și corespondentul din Constantinopole al diariului „Revue de l'Orient" a căutat sĕ se informeze. Dăm acì convorbirea avută a acestui corespondent cu un om de stat turc. La întrebările diaristului, acest personagiu rĕspunse: „Ce ar câștiga Turcia, relevând una sau alta din provocările ce Rusia le adresează mai ales de un an încoace? Nimic, absolut nimic. Întâi, noi vom fi aproape isolați în fața maselor enorme de soldați ruși cari vor năvălì în Bulgaria; apoi oricare ar fi sfêrșitul rĕsboiului noi nu putem decât sĕ perdem. Învingĕtori sau învinși, Rusia ne va lua în totdeauna o parte de teritoriu pentru ca sĕ îndrepte hotarele vecinilor noştri sau sĕ taie pofta crescĕtoare a statelor mari. Prin urmare noi avem interes sĕ nu dăm loc deslănțuirei sentimentelor de ostilitate ce domnesc în Rusia față cu noi și vom prefera prin urmare sĕ fim batjocoriți chiar, decât sĕ fim aruncați aşa de uşor într'un resbel, al cărui resultat va fi fatal pentru noi. Noi scim foarte bine, că va veni un timp, când Rusia exasperată de liniştea noastră va schimba procedeul și va inventa alte mijloace pentru a ne sili sĕ începem lupta cu ea. Însĕ în starea actuală de lucruri, stare, care se va menține încă câtva timp, cel puțin aşa sperăm, ea nu va ajunge la aceasta fără a se atinge de altă putere vecină şi tocmai aceasta aşteptăm și noi, ca sĕ ne rĕsbunăm de rĕul tratament ce'l suferim adi." Nu sciam, observă corespondentul, care va fi acea putere de care vorbea interlocutorul meu, și l-am întrebat sĕ'mi spună și mie. El mi-a respuns că acea putere va fi Austro-Ungaria.

În urmă el începu sĕ desvoalte programa turcească în marele rĕsboiu viitoriu. El îmi esplică, că Austro-Ungaria, protectoarea Sêrbiei sau mai bine dis, aspirantă ca sĕ o cucerească, ajutată de Bulgaria va merge contra rușilor, atunci îndată Turcia va încheia o alianță cu ea pentru a apăra Balcanii și în acelaşi timp a câştiga teritoriul perdut în Asia. Germania va fi atacată de Francia, în timp ce englezii vor privi cu brațele încrucişate sau poate vor înainta în Afganistan. Dar Italia? Italia sau va sta neutră, sau va merge alături cu Francia, însĕ politica acestei țĕri nu e încă destul de hotărîtă pentru a putè judeca de pe acuma rolul ce-l va adopta în asemenea împrejurări.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român."

Ocna superioară, 1 August 1886. Un eveniment de mare însemnătate și totdeodată îmbucurătoriu s'a petrecut astădi în comuna noastră bisericească, Ocna de sus. Escelenția Sa, Înalt Preasânțitul nostru archiepiscop și metropolit Miron Romanul la dorința numitei comune bisericesci avù bunătatea a celebra serviciul divin al liturgiei în biserica noastră. Scirea însaşi, ajunsă cam târdiu, adecă abia eri Sâmbătă despre aceea că Escelenția Sa este aplicat a funcționa în biserica noastră, a fost de ajuns, ca sĕ pună în mişcare și sĕ umple de viu interes pe toți credincioşii bisericii noastre de aici, tinĕri și bĕtrâni; şi aceasta nu fără de causă, pentrucă tot sufletul religios de acì avè rară ocasiune sĕ vadă liturgisind pe supremul cap al bisericei noastre naționale şi sĕ primească binecuvêntarea archierească; dic rară ocasiune, pentrucă în biserica noastră de mai mult ca $^1/_2$ secul n'a servit archiereu.

Astădi Dumineca şi totdeodată diua sântului proroc Ilie pe la oarele 7 de dimineața se audia sunând toaca de fer dela ambe bisericile gr.-orientale din Ocna, îngânat fiind sunetul de eho și aruncat în mod romantic de dealurile ce încungiură opidul nostru. Lângă aceasta timpul cel frumos, poporul sĕrbătoresce îmbrăcat, ce începu a inunda stradele pornind către biserică, harmonau în mod admirabil.

Era 8$^1/_2$ oare, când clopotele puse în mişcare anunciară sosirea înaltului prelat la biserică. Preoții fungenți între cari afară de preoții locali vĕdurăm pe părinții protosinceli Dr. Ilarion Puşcariu și Nicanor Frateş, apoi pe dnul protopresbiter al Mercurei Ioan Droc, eșiră spre întimpinare cu evangelia până în stradă, unde Escelenția Sa descindênd din calească într'un conduct imposant al poporului adunat în numĕr mare, merse în biserică. Aici îmbrăcat fiind în ornatele archieresci cu mare pompă şi ceremonia sĕvêrşi serviciul divin, în decursul căruia, hirotonì întru presbiter pe diaconul Vasilie Necşa pentru parochia Apoldul mare.

Poporul adunat în numĕr aşa de însemnat, încât biserica altcum destul de spațioasă nu era în stare sĕ'l cuprindă, privia cu o atențiune și admirațiune religioasă cum se petrecea actul hirotonirii înaintea sa — primind impresiuni pline de suvenire, pe cari le vor enara generațiunilor viitoare.

La finea liturghii Escelenția Sa adresà un cuvênt păstoresc către popor, în care prin cuvinte alese lăudând rêvna acestui popor pentru biserică și mai ales pentru scoală, al cărei pompos edificiu este de curând ridicat în apropiere de biserică, îl îmbărbătează a nu slăbì în nobila nĕzuință spre cultură, mai ales astădi, când în împregiurările nefavorabile în cari a ajuns scoala noastră de acolo prin detragerea ajutoriului dela comuna politică, se cer dela el îndoite jertfe; cu cuvêntul seu înaltul prelat îndeamnă pe popor a trăì ca și până acum în deplină armonia cu alte neamuri și cu cei de alte confesiuni din comună. Lacrămi de bucurie se vedeau cădênd ca niște mărgăritare din ochii multor poporeni, mai ales a bĕtrânilor, cari se vedeau pĕtrunși de cuvintele părintesci îmbărbătătoare. Parochul din loc Ioan Henteș plin de emoțiune sacră mulțămì Escelenției Sale pentru îngrigirea părintească de fiii sufletesci încredințați păstoririi sale şi în special pentru bucuria și mângăerea ce n'a pregetat a o face poporului credincios din Ocna cu această ocasiune. La urările de sănătate şi îndelungată viață din partea numitului paroch, poporul erupse în entusiastice strigări de „sĕ trăiască Escelenția Sa."

La una oară Escelenția Sa onorà casa vrednicului paroch Ioan Henteş cu presența Sa la prândul pregătit, la care participară prelângă preoții, ce au funcționat și onorațiori, parte din loc, parte aflători aici la băi, cari în numĕr însĕmnat au asistat la serviciul divin.

Sunt mulțămit de diua de astădi, căci ea pentru comuna noastră bisericească n'a trecut ca o di obicinuită, ci a lăsat urme plăcute după sine.

Un şes verde deschis, un aer mai subțire ne spunea, că suntem acum la o înălțime mai mare ca până acì.

Pare că se deschisese raiul pămêntesc, aşa era de frumos locul în care ne aflam. Încă vre-o 50—60 de paşi și întrăm în casa părintelui C. Aici cinarăm și după ce suflaiu odată în cornul de vênătoriu adurmii.

(Va urma.)

Erupțiunea din urmă a vulcanului Etna.

(Epistola profesorului Oratio Silvestri din Catania către profesorul Eduard Suesz în Viena.)

(Urmare.)

După ce s'a deschis în acest mod legătura cu interiorul pămêntului, au început din toate aceste şepte resuflători, a se vĕrsa meterii ardĕtoare. Cu o putere uimitoare sburau mase ardênde, bombe, cenuşă şi petri la o înălțime de 1000 până 1500 de metri, și se vedeau cu deosebire noaptea până pela marginile Siciliei oferind ochiului un aspect din cele mai imposante. Din materialul vĕrsat aproape de locul erupțiunei, a început a se clădi un relief nou, în forma unei coroane de mici coline rărite, în jurul văgăunei principale. Di de di se vedeau crescênd și ridicânduse masele vĕrsate, până ce ajunseră la înălțimea unui deal, apoi ear se schimbară luând alte forme. Mai întâi dealul era compus din douĕ piscuri geometrice, aşedate comun pe o boltitură eliptică. Pela sfêrşitul erupțiunei se vedea numai o singură formă de pisc, de aparițiunea unui comun crater vulcanic; pe capul acestui pisc se făcù o văgăună cam în forma unei pâlnii, ear în lăuntru în adêncimea ei, se vedeau douĕ ridicături, una către nord şi alta către sud, cari şi astădi încă se pot vedea. Acest munte nou, cuprinde la rădĕcină 1$^1/_2$ chilometri și e de 140 metri înalt. Se poate dice, că e clădit în decurs de nouĕ dile.

Totdeodată s'a observat în partea sudică a văgăunei, isvorînd şi vĕrsându-se mari cantități de lavă; pămêntul tremura fără sfêrşit, adese-ori scuturat de câte o isbitură puternică, un tunet suteran şi câte o esplosiune atât de puternică, încât se putea asemêna cu efectul unei baterii de tunuri, de o nemĕsurată tăriă. Mai târdiu s'a format din materialul vĕrsat şi grămădit în jurul locului central un fel de *bocche di fuoco* pe cum o numesc locuitorii Etnei. Aceasta se compune din stâncile formate din materia fluidă, cari se mărginesc către nord, se deschid la sud și varsă neîncetat valuri ardênde; se strecor mai întâi în pături separate, apoi se adună umplund gropi și şesuri în admirabile cascade de foc. Una din aceste cascade, la o deosebită înălțime s'a vĕdut sub monte Pinitello, unde pămêntul s'a resturnat la o adêncime de aproape 50 metri. După ce lava a coperit suprafața petroasă şi scorburoasă, formată încă din lava vĕrsată la anul 1766 şi 1634, a ajuns după o cale de 2 chilometri, la 20 Maiu, la cele dintâi locuri cultivate, în apropierea muntelui Guardiola.

La 22 Maiu a pornit în valuri cam de lățimea unui chilometru, spre muntele Guardiola, apoi a trecut acest munte şi s'a împărțit, după 4 dile de călĕtoriă, în 3 brațe. Unul din aceste a pornit spre sud-sudost, s'a îndreptat dela S. Leo către comuna Belpasso, făcênd mari pagube acelor locuitori, — nimicind holde, vii și grădini. Al doilea s'a îndreptat spre Pedara, ear al treilea cel mijlociu, şi-a continuat calea și s'a vĕrsat pe şesul întins dela Nicolosi. Nicolosi zace departe de 16 chilometri de Catania, 698 metri peste nivoul mării şi numĕră la 3000 locuitori, cari trăiesc propriu numai din lucrul câmpului.

Cuprinşi de durere părăsiau oamenii casele şi locul de care se apropia acest pericol, unii cereau ajutoriu, ear alții alergau desperați încordându-şi toate puterile sĕ scape şi numai cu viața. Trupe de linie şi carabinieri se siliau sĕ țină cât numai era cu putință, ordinea și liniștea, ear celor sĕraci şi lipsiți le aduceau pâne și alte ce numai le sta la îndemână. Archiepiscopul diecesei de Catania a adunat pe credincioşii în jurul sĕu, le-a rostit cuvinte blânde și mângăitoare, apoi a pornit însoțit de sunetele clopotelor spre locul unde inundase lava, acolo a împlântat stâlpi în pămênt şi a pus icoanele sfinte încoronate în flori de câmp. Dar valurile, cari apăreau ca un munte ardĕtoriu, au nimicit curênd aceste pedeci, ele năvăleau cu furiă, nimicind fără îndurare tot ce le sta în cale.

Sub aceasta impresiune a momentului, m'am grăbit a ve comunica dle redactor acestea pentru foaia noastră „Tel. Român" şi dacă în graba mea am greşit ceva într'ale gramaticei sau stilului, ve cer scusele mele. Scopul mi-a fost, ca aducênd acestea şi la cunoscinţa altora, cari au inimă pentru adevĕr şi bine în cele ce se ţîn de biserica noastră, sĕ se bucure cu noi ocnenii şi sĕ dorească Escelenţiei Sale domnului archiepiscop şi metropolit al nostru sănătate şi putere întru mulţi ani, pentru a putea aduce credincioşilor bisericii noastre şi din alte parochii ale archidiecesei mângăerea sufletească, ce noi din bunătatea Escelenţiei Sale o am avut astăḑi. *O.*

Vechia cetate a Braşovului.

În sĕptĕmâna aceasta a petrecut două ḑile în Braşov profesorul Dr. *Pic* dela universitatea din Praga, distins istoriograf şi cunoscut filoromân. Încă apropiându-se cu trenul de Braşov i-a bătut la ochi forma esterioară a dealului Sprenghiului din dosul bisericii sf. Bartolomeiu dela capĕtul Braşovului vechiu. Sosind în Braşov a profitat de această ocasiune spre a face nisce săpături pe vêrful acelui deal, şi cerênd permisiune în scopul acesta dela primăria de acì a şi obţinut-o cu condiţiunea, ca sĕ raporteze primăriei despre resultatul săpăturilor. În presenţa dlui primariu de Brennerberg, dl Dr. Pic a pus de a săpat în mai multe locuri din vêrful dealului, şi resultatul acĕstor cercetări l-a cuprins în un raport, adresat oficiului primăriei. Din acest raport, care e menit a aduce oare-care lumină asupra vechiei stăruinţe a românilor în Braşov, reiese, că pe acel deal a fost *vechia cetate* a Braşovului. Eată raportul, după cum îl aflăm reprodus în „Gaz. Trans.":

Onoratei primării
în Braşov.

Îmi permit a resuma în următoarele resultatul cercetării archeologice a valului de cetăţuiă preistoric de pe dealul Sprenghiului în Braşov:

Valul (troianul) preistoric de pe dealul Sprenghiului se presintă ca un val rotund, precum se găsesc de acelea pe dealurile sau colinile conice, mai ales în ţĕrile slave. Valul propriu de pe vêrful dealului are în periferiă 190 paşi, pe partea din afară povârninduse costiş, înlăuntru cu parapet (părete) moderat, care în tot casul, s'a păstrat numai în parte.

Spaţiul dinlăuntru al valului de cetăţuiă se pare că în cursul timpului a suferit unele schimbări prin săpături împrejur sau în alt mod; spaţiul dinlăuntru este în partea nordică şi ostică ceva ridicat şi separat de val printr'un şanţ şi arată poate locul unde a stat edificiul cetăţuiei. Cam cu 2—2 $^{1}/_{2}{}^{0}$ mai jos, pe coasta (păretele) dealului este al doilea val al cetăţuei, val esterior, avênd în periferiă 300 paşi, provĕḑut la partea sudică cu un parapete de pămênt eşit în afară; în partea sudică a fost întrarea, în tot casul provĕḑută odinioară cu un turn de lemn, tocmai aşa, precum valul de sus poate sĕ fi fost întărit printr'un zid de lemn; în acest mod au fost cel puţin asemenea valuri înzestrate (echipate) odinioară, precum am dovedit deja din destul în ultimul meu tractat.

Cu ocasiunea săpăturilor făcute la 27 Iuliu n. 1886, în presenţa primariului s'a străpuns mai ântâiu valul şi s'a dovedit, precum arătase deja aspectul (esteriorul) sĕu, ca un val de pămênt; asemenea în presenţa primariului s'a săpat o gaură în partea sudică a spaţiului interior, dând foarte curênd preste pămênt amestecat cu cenuşe şi preste hârburi de vase, mai târḑiu s'au găsit şi oase de animale de casă. Cu totul s'a săpat în 9 locuri ale spaţiului cetăţuiei şi groapa s'a adêncit până pe stânci; în 8 casuri s'a repeţit acelaş lucru: s'a găsit pămênt amestecat cu straturi de cenuşe, în aceste hârburi, oase de animale, bucăţi de pămênt ars. Hârburile au aparţinut: *a)* la vase nearse, făcute de mână liberă, folosite la foc; *b)* mai departe au fost hârburi de vase învêrtite (strugărite, sucite) pe disc (roată), arse şi nearse; *c)* bucăţi de pămênt ars cum s'au găsit de acelea pe locul, unde a ars un foc, precum şi bucăţi de lut (argilă) ars, cari au fost espuse unui foc intensiv; *d)* oasele de animale au aparţinut la animale de casă (oaie, viţel etc.) şi arată ca şi hârburile, că s'a pregătit mâncare la foc (în timpuri de rĕsboiu). Locuitorii istorisesc, că dinjos de deal la fabrică s'au găsit cercei şi inele. Altceva, ce ar arăta că valul cetăţuiei ar fi fost folosit mai târḑiu, după secolul XII, nu s'a găsit nimic.

Acest resultat al săpăturilor confirmă ceeace se vede pe din afară şi e de constatat cu deplină siguranţă, că: valul de pămênt amintit este un val de cetăţuie, precum se găsesc de acelea în ţinuturile slave; el aparţine secolului VIII—XI—XII (ba chiar până la năvălirea Mongolilor au esistat astfeliu de fortificaţiuni). Tipicul ornament undulant al vaselor, precum se ivesc de acelea în valuri de cetăţuie în ţinuturile slave, nu s'a găsit, poate că din causa, că pe timpul când vine'n întrebuinţare la Slavi ornamentul undulant (XI—XIII secol) nu mai erau aci de loc Slavi; în tot casul însĕ se vor găsi şi lucruri de fer în mormintele de urne*) ce zac prin prejur (dacă se vor căuta acestea).

Amintitul val de cetăţuie a fost deci în secolul VIII—XI—XII o cetăţuie, şi încă o cetăţuie foarte tare, şi eu n'aşi pregeta a ḑice, chiar cetăţuia principală a ţĕrii Bârsei. — Românii ḑic până aḑi *„cetatea vechiă."*

Ţara Bârsei a fost după emigraţiunea popoarelor, dacă nu mai înainte, atunci de sigur în secolul VI locuită de slavi, ceea ce dovedesc nu numai mărturiile istorice, ci şi nomenclatura: rîul Borcza este stricatul Bodrog, precum întêmpinăm aşa ceva şi în Ungaria de nord; tot aşa şi unele părăuri poartă nume slave; dela păstori (ciobani) esperţi în munţi am auḑit eu însumi, că mai mulţi promontori (părţi din munţi) în Ţara Bârsei poartă până aḑi nume slave; Brassovia, slavic Braşov, însemnează tot atât cât Priaşevo—Eperies în Ungaria de nord (tot aşa poartă şi alte localităţi nume slave: Suchdol, Bran (Torzburg) etc.; şi precum nu e nici o îndoială că ţinutul nord-ungar dela Şaroş a purtat odinioară numele seminţiei slave colonisate acolo, Bodrei, — tot aşa e casul şi cu „Ţara Bârsei," care şi-a păstrat numele Bodrei până în ḑiua de aḑi, şi valul de cetăţuie de pe dealul Sprenghiului, odinioară cetăţuia principală a Bodrei, este o mărturie mută a timpului vechiu.

Vechii slavi la sosirea lor nu erau colonisaţi atât de deşi; vecinii lor erau românii, locuitori în cursul furtunilor emigraţiunii popoarelor în munţi, cari poartă aproape esclusiv nomenclaturi române — şi anume romani şi daci romanisaţi. Cu colonisarea slavilor (aşa dară din secolul VI) încetă pentru Ardeal emigraţiunea popoarelor; românii sĕ scoborîră în timpul acesta din munţi şi cutropiră cu timpul elementul slav; cătră finea secolului X, în secolului XI poate sĕ fi dispărut cu totul şi sĕ fi fost absorbit elementul slav; dar instituţiunile slave cu toate astea au rĕmas. Astfeliu a putut trece în mâni române şi cetăţuia Braşov, precum e de presupus împreună cu suburbiul, fiindcă pe timpul acesta posedau toate cetăţuele mari lângă drumuri mari comerciale — şi cele două pasuri peste Carpaţi în această regiune sunt din vechime drumuri de popoare şi de comerciu — suburbii desvoltate, unde înfloreau comerciul şi industria. Este neapĕrat necesariu însĕ a conchide, că cetăţuia slavo-română Braşov, împreună cu suburbiul a esistat şi a fost împoporată; căci când venì în ţară ordinul cavalerilor şi cu ei şi după ei coloniştii germani, căpĕtară privilegiul lor pentru esistenta şi poate că înfloritoarea cetăţuie Braşov (asemenea casuri sunt în mare numĕr), şi prin aceasta românii au fost nu-i vorbă, împinşi îndĕrĕt, dar anevoie ar fi putut fi scoşi cu totul din ţară; noii colonişti numiră noua lor coloniă „Kronstadt," dar deoareee privilegiul lor era dat pentru vechia coloniă Braşov şi sub acest nume a fost mereu reînoit, s'a păstrat vechia numire pre lângă cea nouă până în ḑiua de aḑi; vechia cetăţuie Braşov însĕ a încetat, fiindcă cu privire la felul de fortificaţiune al seculului XIII — al aşa numitelor cetăţi încungiurate cu ziduri — nu avea nici o însemnătate strategică. Dar cu toate că vechia cetăţuie slavo-română încetà şi rĕmase numai un val de cetăţuie ruinat, se păstra cu toate astea consciinţa, că numai acela este preste ţară, care are în mâni fortificaţiunile, şi acestei consciinţe aşi atribui eu datina ce s'a păstrat la Pasci în Braşov, anume că dinaintea românilor (Junilor), cari se 'ntorc dela serbarea din munţi se obicinuia a se închide porţile, cu profeţirea, că dacă românilor le-ar succede odată, la întoarcerea lor dela serbare a pătrunde în oraş şi-a ocoli călări de trei ori sfatul, atunci vor deveni earăş domni preste cetate.

Braşov, 27, VII 1886.

prof. *Dr. I. L. Pic.*

---

*) Vase de lut sau de metal în cari se păstrau şi se înmormêntau oasele arse ale morţilor, împreună cu obiectele ce le erau scumpe acestora pe când erau în viaţă.

Mulţămită publică.

Domnul baron de Krohn din Germania, în luna lui Maiu a. c. a cercetat minele de aur din comuna Măgura, şi cu aceasta ocasiune aflând starea cea miseră a bisericei noastre din numita comună din lipsa de mijloace, prin epistola sa din 10 Iuniu a. c. cătră parochul de acolo Ilie Piso, a pus acestuia la disposiţiune suma de 325 marce spre scopul reparării bisericei.

Deci pentru această faptă nobilă se aduce Domnului baron de Krohn din partea consistoriului archidiecesan în numele comunei bisericesci gr. or. Măgură, mulţămită publică.

Sibiiu, 28 Iuniu 1886.

Consistoriul archidiecesan gr. or.

Varietăţi.

* (Francisc List) renumitul componist a reposat Duminecă în 1 l. c. la Bayreuth.

* (Dl Rudolf Bergner) cunoscutul etnograf filoromân a sosit Sâmbătă la Sibiiu şi se află încuartirat la hotelul „Meltzer."

* (În comitatul Turda-Arieş) va fi schimbare de comite suprem, după cum este informat „Ellenzék" Baronul George Kemény actualul comite va sta numai până la toamnă ca sĕ'şi serbeze iubileul de 25 de ani; atunci îşi va înainta demisiunea, ear în locul dênsului va fi denumit probabil contele Bethlen Géza.

* (Se caută un pedagog român) pentru un internat din România. Condiţiunile sunt: bani de călĕtoriă până la locul destinaţiunii, 100 lei pe lună şi întreţinerea completă (cuartir, cost, spălat etc.) După un serviciu de cel puţin 2 ani se vor da banii de călĕtoriă şi pentru întoarcere. Se cere ca respectivul sĕ fi absolvat pedagogia. Se vor prefera cei cu ani de pracsă şi cu cunoscinţe musicale. Doritorii sĕ se adreseze la „Gazeta Transilvaniei."

* **Protocolul sinodului** *archidiecesei gr. or. române din Transilvania* ţinut la anul **1886** a apărut în tipografia noastră archidiecesană din Sibiiu şi se află de vênḑare cu preţul de 50 cr. v. a.

* (Archiducele Albrecht despre soldaţii români.) Cu ocasiunea împărţirii premiilor la elevii scoalei comerciale din Bucuresci, dl ministru al comerciului A. Stolojan a rostit o cuvêntare, în care a povestit şi următoriul episod prea interesant relativ la vitejia soldatului român: „Ni s'au contestat încă şi virtuţile militare. După proba strălucită ce am dat pe câmpíile Bulgariei despre strămoşescile noastre însuşiri militare, archiducele Albrecht, marele general al Austriei, învingĕtoriul dela Custozza, vorbind cu cel mai mare căpitan român, i ḑicea: „Eram sigur, că românii din regat au sĕ se bată bine, de vreme ce sunt de acelaş sânge cu ai nostri şi eu în fruntea alor nostri aşi avea curagiul sĕ merg până la capĕtul pămêntului."

* (Un român distins la universitatea din Paris.) Cetim în „Curierul": D. Nicolae Athanasescu a susţinut la Paris teza cu un strălucit succes, obţinênd titlul de doctor în sciinţele fisice, cu unanimitate de bile albe. Când juriul a intrat în sală, preşedintele d. doctor Fridel, fostul sĕu profesor, i-a adresat între altele, şi următoarele cuvinte: „Voiu păstra o plăcută suvenire de timpul cât dv., „aţi lucrat în laboratoriul meu cu atâta zel, desvol-

Dela 19 Maiu începênd până în noaptea de 25 şi 26 Maiu arăta acest munte, macsimul erupţiunei, anume cât a vĕrsat craterul, cât şi cantitatea de lavă ce isvorîse. Aceste guri de foci aruncau o massă de material, a cărei cantitate se poate pune la 40 până în 60 de metri cubici pe secundă; braţul cel mai lung şi adênc al rîului de foc se apropia din ce în ce mai mult de Nicolosi. La 25 Maiu erau undele strîmtorate între muntele Serra-Pizzuta şi Nocilla. Rîul încungiurà spre dreapta trei din patru părţi ale muntelui din urmă. Braţul valurilor ce ameninţa locuitorii din Pedara remase oprit, dar o mare parte de lavă luà direcţia cătră undele ce curgeau spre sud-vest, cătră Belpasso. Monte Nocilla apărù deodată cuprins în foc, ca o insulă în mijlocul unui ocean.

În noaptea de 25 spre 26 Maiu se observau urmele unei scăderi, cu toate aceste, lava curgea neîncetat şi în dimineaţa de 26 Maiu ajunse la piciorul muntelui Fusaro. Apoi se împărţì, cătră muntele Rossi spre vest şi altă parte spre ost, cătră înălţimea, numită degli Altarelli. Acest loc înalt zace la 1 $^{1}/_{2}$ chilometru spre Nicolosi, şi de sus până jos ţine o cale lată legătura cu acest loc. Aci se urcau locuitorii acestei comune şi priviau adênc pĕtrunşi, acel loc plin de îngrozire, apoi se îndreptau spre capelă şi aduceau sfinţilor prinoase ca sĕ conjure pericolul de care se vedeau ameninţaţi. Într'acolo mergeau şi de acolo veniau şiruri de procesiuni, ce prin cântări sfinte credeau, sĕ oprească sau sĕ întoarcă undele de lavă arḑĕtoare. La 23 Maiu s'a adus acolo şi vĕlul sf. Agata, dela biserica metropolă din Catania, acel vel, de care se ḑice, că la anul 1669, ar fi făcut o minune prin aceea, că lava ce curgea în acea direcţiune fù abătută şi s'a vĕrsat sub murii Cataniei, în mare. (Va urma.)

* (Spion automat.) — Autorităţile din Francia se ocupă cu cestiunea de a se preveni comiterea diferitelor crime şi delicte comise pe drumuri de fer. Cu privire la aceasta, estragem următoarele rênduri dintr'o corespondenţă, pa care „l'Italie" o primesce dela corespondentul ei din Paris. Aflu că se fac în acest moment încercări cu un telefon, care prinde din fie-care vagon, nu conversaţiile particulare, ci detunăturile de arme de foc, ţipetele, sgomotele, cari ar întrece o intensitate mijlocie. Acest aparat — foarte ingenios şi foarte modern — ar avea preţiosul avantagiu de a nu necesita intervenirea victimei. Dar, în schimb, câte obiecţiuni nu ridică el. Mai înainte chiar de a se sci ce valorează noul mijloc propus, i s'a dat graţioasa poreclă de „spion automat," ca şi cum rolul sĕu ar trebui sĕ consiste mai cu samă în aceea a afla secretul călĕtorilor. Oamenii mai serioşi fac următoarea obiecţiune: cum va putea şeful trenului sĕ deosebească un strigăt de spaimă de un rîs mai tare? *That is the question!*

„tând o rară capacitate. Acest laboratoriu va rĕmâ„nea gol după plecarea dv.“. În urmă toţi membrii juriului l'au felicitat strângêndu-i mâna. După trei ḑile a fost învitat la un prânḑ dat în onoarea sa de d. doctor Fridel.

* (Secetă în România.) Sunt aproape trei sĕptĕmâni trecute de când n'a ploat în judeţul Mehedinţi. Căldura este foarte mare, ḑice o gazetă locală. Porumbul a stat pe loc. Este mare teamă de foamete. Termometrul s'a urcat până la 41 grade.

* (Arab-Tabia.) În privinţa regulării hotarelor bulgaro-române de partea Arab-Tabiei, „România“ scrie următoarele: Bulgaria a luat de la noi 120,000 pogoane de pămênt bun de cultură, cu mai multe păduri, şi satul Cadiceni; ear românii au primit dela bulgari 2000 pogoane pămênt despre Mangalia, şi 400 pogoane vii lângă Silistra, precum şi Arab-Tabia.

* (Bibliografic.) S'a pus sub tipariu şi va apărè în timpul cel mai scurt în editura lui H. Zeidner în Braşov: *Geografia pentru scoalele poporale române,* lucrată pe basa planului ministerial de D. Făgărăşan şi S. Moldovan profesori.

* (Turburări în Amsterdam.) Din lupta de baricade de la 14 c. se vede lămurit, că partida socialistă din Olanda a avut de gând sĕ provoace o revoluţie în capitală. Pe la 5 oare p. m. s'au ivit primele bande aproape de piaţa Rembrandt, mai mulţi lucrători şi matrozi. Au început ceartă cu mai mulţi agenţi şi pe când în aparenţă se produceau neînsemnate încăerări între lucrători, poliţie şi public, mai multe mii de socialişti au năvălit din toate părţile prin strada mare Kalver spre piaţa bursei. Aci fiind diferit material de construcţie, socialiştii au ridicat baricade, închiḑêndu-se mai toate stradele ce duc la acea piaţă. Locuitorii fură cuprinşi de spaimă, mai ales că poliţia era respinsă pretutindeni de socialişti. Primariul cerù prin telegraf dela guvernatorul militariu din Amsterdam sĕ trimeaţă ajutoriu militariu, după care plecară la teatrul turburărilor trei companii infanterie şi un escadron de cavalerie cu puştile încărcate. Comandantul somă pe turburători sĕ înlăture baricadele; rebelii rĕspunseră cu o ploaie teribilă de pietre şi cu mai multe focuri de pistoale, rănind pe câţi-va soldaţi. Atunci traseră şi trupele şi uciseră 15 socialişti. Lupta a ţinut douĕ ceasuri. Cu mare greutate s'a putut înlătura o parte din baricade pe la mieḑul nopţii; dar luptele pe strade continuau mereu. Numĕrul celor răniţi e foarte mare şi nu e încă bine cunoscut. Capii socialiştilor, Domela şi Fortwgu, au convocat pentru deseară un meeting în parcul naţional; de acea sunt temeri că turburările se vor renoi. — S'a înaintat un raport amănunţit regelui în castel Loo. Ministru-preşedinte Hermskerk şi ministrul de rĕsboiu au sosit astăḑi aici.

Loterie.

Sâmbătă în 31 Iulie n. 1886.

Buda: **54 78 84 64 6**

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 31 Iuliu n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur austriacă	121.10	118.75
Renta de aur ung. de 4%	106.—	107.—
Galbin	5.94	5.93
Napoleon	10 01	9 99
London pe (poliţă de trei luni)	126.10	126.—
100 marce nemţeşt	61 90	61 80

Nr. 464 [1337] 1—3

CONCURS.

Avênd a se institui un capelan lângă bĕtrânul paroch Petru Nicora din parochia de cl. III-a Vinţa, protopresbiteratul Lupşei, pentru întregirea acelui post se escrie al doilea concurs cu *terminul de 30 ḑile* dela prima publicare în „Tel. Român.“

Emolumentele sunt:

1. Birul preoţesc 60 ferdele grâu.
2. Folosirea cimiteriului.
3. O remuneraţiune în bani de 12 fl. şi
4. venitele stolari, cari toate dau un venit anual de 260 fl., din care jumĕtate se dau neputinciosului paroch până va fi în viaţă.

Doritorii de a competa la acest post sĕ'şi aştearnă petiţiunile lor instruite în sensul stat. organic şi al regulamentului pentru parochii din 1878 la oficiul protopopesc al Lupşei.

Ofenbaia, în 16 Iuliu 1886.

Pentru comitetul parochial respectiv.

Ioan Danciu,
protopresb.

Nr. 408 [1335] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan, încuviinţat în sensul părintescei resoluţiuni consistoriale din 13 August 1885 Nr. 3585 B. de lângă neputinciosul paroch Ioan Maximilian din stupinile Braşovului, se escrie conform părintescei resoluţiuni consistoriale din 1 Iuliu a. c. Nr. 3541/1886 B. din nou cu termin *de 30 de ḑile* dela prima publicare în această foaie.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt $^1/_3$ parte din venitele parochiale ale acestei parchii de clasa a III-a.

Reflectanţii la acest post au a-şi aşterne suplicele lor instruite conform Statutului organic şi a regulamentelor din vigoare la subscrisul oficiu protopresbiteral în terminul sus indicat.

Din şedinţa comitetului parochial gr. or. ţinută la 13 Iuliu 1886 în conţelegere cu protopresbiterul tractual

Ioan Petric,
protop. ca administrator.

[1338] 1—3

Anunciu de esarendare.

Bunul din comuna Miheleni (situată lângă drumul regnicolariu Brad şi Abrud), care este proprietatea fondului gimnasiului gr. or. din Brad, constătătoriu din:

164 jug. 1045 ☐ pămênt arătoriu,
1 „ 924 „ grădină.
12 „ 1501 „ fênaţ,
18 „ 144 „ păşune segregată

şi o moară cu 2 roţi pe „Valea Crişului alb“ dreptul de regal în Mihăleni cu o crişmă cu 4 încăperi şi celariu, grajd şi şopron afară de aceea o casă cu 4 încăperi, cuhină şi celariu provĕḑute cu grajd, pentru locuinţa separată, se dă în arêndă pe calea licitaţiunei publice pe un period de 6 ani începênd dela 1 Octombre 1886.

Licitaţiunea se va ţinè în **26 August,** eventual în **2 Septembre 1886 st. n. la 10 oare a. m. în cancelaria gimnasiului proprietariu în Brad.**

Doritorii de a licita au a depune un vadiu de 10% dela suma de 1400 fl.

Se primesc oferte şi înaintea începerei licitaţiunei provĕḑute cu vadiul recerut.

Condiţiunile de licitaţiune se pot vedè în cancelaria advocatului Teodor Pap din Baia de Criş.

Brad, în 27 Iuliu st. n. 1886.

Epitropia fondului.

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	**11.10**	7.40	—	--
Budapesta	7.40	2.—	3.10	**6.20**
Szolnok	11.05	4.05	**7.29**	**9.26**
P. Ladány	2.02	5.45	5.40	**11.40**
Oradea-mare	4.12	**6.58**	**5.58**	.28
	—	**7.03**	8.30	**1.52**
Várad-Velencze	—	—	·9.14	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.24	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.33**	9.41	**2.34**
Rév	—	**8.54**	10.19	**3.18**
Bratca	—	—	11.38	**3.41**
Bucia	—	—	12.18	**4.01**
Cincia	—	**8.58**	12.54	**4.26**
Huiedin	—	**9.28**	1.47	**5.08**
Stana	—	—	3.11	**5.27**
Aghireş	—	—	3.40	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.15	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.36	6.24
Cluş	—	**10.28**	4.58	6.43
	10.45	—	5.26	7.03
Apahida	**10.14**	—	—	7.26
Ghiriş	**1.06**	—	—	8.54
Cucerdea	**2.01**	—	—	9.43
Uioara	**2.10**	—	—	9.51
Vinţul de sus	**2.19**	—	—	9.58
Aiud	**2.33**	—	—	10.24
Teiuş	**3.35**	—	—	10.59
Crăciunel	**4.09**	—	—	11.28
Blaş	**4.20**	—	—	11.44
Micăsasa	**5.80**	—	—	12.18
Copşa mică	**5.45**	—	—	1.01
Mediaş	6.06	-	—	1.22
Elisabetopole	6.45	—	—	1.56
Sighişoara	7.40	—	—	2.44
Haşfalĕu	8.07	—	—	3.02
Homorod	10.05	—	--	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	**6.03**
Feldioara	12.14	—	—	**6.35**
Braşov	1.09	—	—	**7.14**
	1.55	**5.45**	—	—
Timiş	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	**9.35**	11.45	—	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.30	—
Predeal	—	**9.32**	1.14	—
Timiş	—	**9.56**	1.45	—
Braşov	—	**10.29**	2.32	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Haşfalĕu	10.10	—	**7.37**	—
Sighişoara	10.39	—	**8.21**	—
Elisabetopole	11.19	—	**9.05**	—
Mediaş	11.54	—	**9.43**	—
Copşa mică	12 12	—	**10.02**	--
	12.37	—	**10.30**	—
Micăsasa	12.56	—	**10.50**	—
Blaş	1.30	—	**11.34**	—
Crăciunel	1.45	—	**11 52**	—
Teiuş	2.34	—	**12.41**	—
Aiud	2.55	—	**1.12**	—
Vinţul de sus	3.17	—	**1.42**	—
Uioara	3.24	—	**1.51**	—
Cucerdea	3.36	—	**2.15**	—
Ghiriş	4.11	—	**3.12**	—
Apahida	5.36	—	**4.59**	—
Cluş	5.56	--	**5.30**	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	**6.52**	6.21	—	8.34
Ghîrbou	7.08	—	—	8.59
Aghire	7 23	—	—	9.56
Stana	**7.50**	—	—	10.16
Huiedin	**8.12**	7.14	—	11.04
Ciucia	**8.52**	7.43	—	12.17
Bucia	**9.10**	—	—	12.47
Bratca	**9 29**	—	—	1.21
Rév	**9.41**	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	**10.24**	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	**10.43**	—	—	3.38
Várad-Velencze	**10.53**	—	—	3.45
Oradea-mare	**11.—**	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	**1.08**	10.38	1.23	5.17
Szolnok	**3.29**	12.20	3.24	**5.25**
Budapesta	6.38	2.15	**7.45**	10.—
Viena	3.—	**8.—**	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.—**	12.10
Budapesta	—	8.20	8.—
Szolnok	—	11.20	**12.—**
Arad	—	4.10	**5.55**
	7.04	4.30	6.05
Glogovaţ	**7;22**	4.43	6.19
Gyorok	**7.58**	5.08	6.46
Pauliş	**8.17**	5.21	7.—
Radna-Lipova	**8.36**	5.40	7.23
Conop	—	**6.07**	7.51
Bêrzava	—	**6.26**	8.10
Soborşin	—	**7.14**	8.58
Zam	—	**7.44**	9.28
Gurasada	—	**8.12**	9.56
Ilia	—	**8.29**	10.17
Branicîca	—	**8.48**	10.38
Deva	—	**9.13**	11.05
Simeria (Piski)	—	**9.53**	11.55
Orĕştia	—	**10.23**	12.24
Şibot	—	**10.46**	12.53
Vinţul de jos	—	**11.14**	1.22
Alba-Iulia	—	**11.41**	1.41
Teiuş	—	**12.14**	2.24

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.09	**3.45**	—
Alba-Iulia	11.57	**4.26**	—
Vinţul de jos	12.20	**4.46**	—
Şibot	12.54	**5.13**	—
Orĕştia	1.27	**5.37**	—
Simeria (Piski)	2.31	6.30	—
Deva	2.52	6.49	—
Branicîca	3.23	7.14	—
Ilia	3.55	7.39	—
Gurasada	4.08	7.51	—
Zam	4.44	8.21	—
Soborşin	5.30	8.59	—
Bêrzava	**6.25**	9.43	—
Conop	**6.46**	10.02	—
Radna-Lipova	**7.28**	10.36	6.12
Pauliş	**7.43**	10.50	6.32
Gyorok	**7.59**	11.05	6.53
Glogovaţ	**8.28**	11.31	7.28
Arad	**8.42**	11.45	7.45
	9.17	12.31	—
Szolnok	**2.32**	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	12.09	2.41
Streiu	12.46	3.25
Haţeg	1.85	4.17
Pui	2.26	5.10
Crivadia	3.13	5.58
Baniţa	3.51	**6.40**
Petroşeni	4.23	**7.12**

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.55	10.—
Baniţa	7.36	10.38
Crivadia	8.18	11.15
Pui	**9.02**	11.55
Haţeg	9.43	12.32
Streiu	10.34	1.15
Simeria	11.13	1.46

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	**8.18**
Aradul nou	6.33	**8.32**
Németh-Ságh	6.58	**8.51**
Vinga	7.29	**9.07**
Orczifalva	7.55	**9.20**
Merczifalva	8.14	**9.32**
Timişoara	9.08	**10.09**

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	**6.02**
Orczifalva	7.46	**6.32**
Vinga	8.15	**7.02**
Németh-Ságh	8.36	**7.23**
Aradul nou	9.11	**8.01**
Arad	9.27	**8.17**

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	—	**5.50**	1.11
Şeica mare	—	6.52	1.34
Loamneş	—	7.18	2.06
Ocna	**8.27**	7.03	2.32
Sibiiu	**9.—**	7.38	2.52

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	3.—	**8.12**	10.25
Ocna	3.34	**8.36**	10.45
Loamneş	—	**9.01**	11.08
Şeica mare	—	**9.29**	11.32
Copşa mică	—	**9.52**	11.52

Cucerdea—Oşorheiu - Reghinul-săs.

Cucerdea	**2.30**	10.00	4.05
Cheţa	**3.03**	10.30	4.35
Luduş	**3.27**	10.51	4.56
M. Bogat	**3.37**	11.—	5.06
Cipeu-Iernut	**4.21**	11.37	5.43
Kerelő-Sz.-Pál	**4.38**	11.57	5.58
Nireşteu	**5.05**	12.15	**6.21**
Oşorheiu	**5.25**	12.34	**6.30**
	5.55	1.04	—
Reghinul-săs.	7.54	3.06	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.31	—	**6.10**
Oşorheiu	6.20	—	8.—
	6.40	12.35	**10.30**
Nireşteu	6.59	12.45	**10.52**
Kerelő-Sz.-Pál	7.22	1.17	**11.16**
Cipeu-Iernut	7 43	1.38	**11.42**
M. Bogat	8.13	2.08	**12.16**
Luduş	8.26	2.21	**12.31**
Cheţa	8.42	2.37	**12.48**
Cucerdea	9.10	3.05	**1.20**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.16
Cernea	2.37
Uniedoara	3.06

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	**5.16**
Cerna	**5.35**
Simeria (Pisk.)	**5.50**

Ghiriş — Turda

Ghiriş	9.24	4.41
Turda	9.45	5.08

Turda — Ghiriş

Turda	7.56	3·18
Ghiriş	8.21	3.39

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane, *Nr.* 79 Sibiiu, Joi 24 Iulie (5 August) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de douĕ ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 23 Iuliu.

Ḑî mare au avut șoviniștii Ungariei la sântul Ilie. Ḑi mare şi memorabilă, asupra isprăvilor căreia datorința pressei este a-şi da samă.

S'a ținut adecă la Budapesta o adunare poporală, la care după foile guvernamentale au participat 6—8000, după cele Kossutiste 20—25,000 de oameni. Diferința între aceste cifre deşì este foarte mare, ea nu ne va importa. Vorba e, că au participat mulți, foarte mulți oameni la acest meeting.

Şi de ce s'a ținut meetingul?

Ca sĕ desaproabe un act al tronului, un act, care nu numai că nu cade în competința judecății poporului, dar nici chiar în aceea a guvernului, nici a primului ministru.

S'a pensionat baronul Edelsheim-Gyulai, s'a avansat Ianski. O afacere pur militară, care depinde *„per absolutum“* dela voința şi bunăchibzuiala monarchului, căci nici o lege positivă nu esistă, care sĕ deie vr'unui ministru dreptul a'și formula vr'un prerogativ de amestec la denumirea sau pensionarea personalului militariu, și nici n'a fost cas, ca vr'un ministru fie austriac, fie ungar, sĕ'și fi arogat acest drept, esclusiv al coroanei.

Vrem sĕ se scie acest lucru și sĕ fie îndeosebi accentuat. Căci numai astfeliu pusă cestiunea, adunarea poporală de Duminecă, ținuta şi posiția ei, se pot judeca în mod hotărît.

Evident este, că adunarea poporală a fost un protest aspru, nu în contra guvernului, nu în contra lui Tisza, — căci acestia nu au nici o vină, și nici că s'a pomenit numele lor de nici un orator al meetingului în mod desaprobătoriu, — ci în contra tronului.

Zadarnic oratorii aminteau cu reverință de regele ungar, zadarnic i-au urat împreună cu mulțimea ḑile îndelungate, — căci ascuțişul meetingului a fost îndreptat în contra persoanei sacro-sancte a Maiestății Sale.

Noi cu situația aceasta am fost dela început în curat; doream numai sĕ scim oare dulceața domniei și vênătoarea după popularitate atât de remarcabilă a guvernului actual şi a aderenților lui, mergevor aşa de departe, ca sĕ nu cuteze a desaproba cele puse la cale de kossutiști, și sĕ participe la adunările demonstrative.

Deșì la conferențele pregătitoare ale comitetelor arangiatoare au participat și guvernamentali și oposiționali moderați, deșì au chiar subscris resoluțiunea, prin care s'a decretat necesitatea de a se da o espresiune sentimentului public ofensat prin adunări poporale, — cu toate aceste partidul guvernamentul și moderat n'a luat parte la meeting. Kossuthiştii l-au pus la cale, ei l-au inspirat, ei l-au condus, ei l-au preamărit, ei l-au esploatat pentru interesele partidului lor, care are lipsă de sprigin la nouele alegeri dietale pe periodul de 5 ani.

Dar nu urmează de acì, că sentimentul public maghiar n'ar fi de acord cu cele făcute. Cu un trup și suflet aproabă maghiarii cele întêmplate la Pesta și le vor și imita într'alte părți. Deosebirea este numai, că unii dintre ei nu află de consult a se dechiara, și ei ne spun și motivele. Nu este consult, ḑic ei, sĕ se accentueze o disonanță acum între cele 2 părți ale monarchiei, nu este consult a se presenta ca slăbită posiția armatei în ochii străinătății, căci tocmai pe forța ei se basează alianța noastră cu Germania.

Ear noi naționalitățile și românii în special desaprobăm fără de nici o reservă ținerea de meetinguri îndreptate în contra tronului. Nu consimțim nici în taină, nici în public, nu aflăm de consult nici acum, nici mâne, nici poimâne a se slăbì tăria monarchiei, desaprobăm aḑi și totdeauna uneltirile Kossutiste.

Asta e deosebirea dintre noi şi maghiari.
Asta voim sĕ se scie. *Yff.*

Adunarea poporală din Budapesta.

La adunarea poporală de Duminecă, după raportul ḑiarelor din capitală a luat parte o mulțime de 6—8—20—25,000 de capete.

Despre decursul acestei adunări dăm următoriul raport detaiat.

Punct la 4 oare mulțimea era deja adunată în numĕr complet la locul designat.

Înainte de a se procede la ordinea ḑilei, tinerii și cu dênșii și ceilalți intonară imnul național maghiar, după terminarea căruia, luà cuvêntul presidentul comitetului pregătitoriu,

Geza Polónyi: Dechiarând adunarea poporală de deschisă, roagă pe cei adunați sĕ 'și aleagă un president şi sĕ constitue biroul.

Se aleg prin aclamațiune: de president Geza Polonyi, ear de notari: Emil Abrányi și Ladislau Seffer. Se cetesce o telegramă de felicitare a publicului orăşenesc din Paks.

Geza Polónyi: Mulțămindu-ve pentru încrederea aşeḑată în mine, promit, că conform puterilor mele me voi năsuì a corespunde acelei datorințe ce este împreunată cu oficiul de president. Stimați concetățeni! Sĕ trecem acum la obiectul conferinței noastre de aḑi!

Au trecut 37 de ani dela evenimentele glorioase ale luptei noastre de independență. Un veac de om, o generațiune a dispărut de atunci de pe arena activității. Acelui period, în care luptătorii națiunei maghiare, ai libertății, au depus armele lor înaintea armatei rusesci, i-a urmat o epocă jalnică, epoca amară a îndelungei răbdări. După un trecut îndelung răbdătoriu, la anul 1867, când s'au întrunit multe nobile năsuințe, pentru ca sĕ împace națiunea cu regele ei încoronat, i-a succes majorității națiunei înarticularea în lege a arangiamentului constituțional. Acestui period i-a urmat acel trecut istoric, cunoscut de noi de toți, când Ungaria şi regele seu constituțional au devenit obiectul jalusiei lumei întregi, deoarece a devenit esemplariu, că regele ungar este cel mai fericit dintre toți domnitorii, căci alipirea sinceră și adevĕrată a poporului seu îl încungiură. (Adevĕrat! Așa este!) Acea națiune, acea națiune maghiară, care în decursul veacurilor de atâteori a dat semn despre fidelitatea sa cătră domnitoriul constituțional, s'a nutrit cu acea convingere, că domnitoriul seu constituțional nu este numai gata sĕ apere legile, dar că respectează şi tradițiunile noastre naționale. Majoritatea națiunei s'a nisuit şi în legislațiune a comite tot față cu armata, pentru ca sĕ deie espresiune deamnă, că sinceritatea împăciuirii din partea sa nu se poate trage la îndoială. Majorității însĕ, orice jertfă i s'a părut prea neînsemnată, jertfă, pe care a adus-o chiar cu prețul a amarnicelor lipse, pe cari le-a îndurat pentru susținerea armatei comune. Se vede că a început sĕ ațîpe acea vechie antipatie, care a esistat între instituțiunea armatei comune și între națiunea maghiară. Partida independentă a comis toate, pentruca sĕ țînă treaz sentimentul public al națiunei, dreptul ei vecinic asupra justelor ei pretensiuni, ca sĕ 'și formeze o armată independentă; și cu toate că au fost și de aceia mai lesne creḑĕtori, cari au început nu numai a crede, dar chiar a avè speranțe în armata comună, — evenimentele ḑilelor recente au adus perioda desamăgirii asupra națiunei maghiare.

21 Maiu 1886 poate sĕ fie o ḑi epochală în istoria națiunei maghiare, dacă în iubirea de patriă vom consimțì cu toții.

Espunênd în scurte cuvinte starea lucrului în afacerea Ianski — Hentzi — Edelsheim, — și fiind la rostirea numelor celor doi dintâi întrerupt cu stri-

---

FOIȚA.

O escursiune în Bran.

— Suveniri și impresiuni. —

(Încheiere).

A doua ḑi dimineața ne urcarăm pe un deal din apropiere, din vêrful căruia se poate vedè tot Branul — de acì posițiunea înaltă a satului Fundata. Ear cătră 2 oare după ameaḑi plecarăm în muntele Stănicioaie. Merserăm o bucată bunicică de drum suiș și coborîş și ajungem în Rudărita. Astfeliu se numesce o apă pe pământul României, ce curge în cataracte, unde oamenii au croit mai multe firestrae pentru facerea scândurilor.

Esaminarăm nițel construcțiunea simplă, dar bună a 2—3 firestrae, odichnirăm și ear la pas. O promenadă de braḑi înalți te făcea sĕ'ți uiți de tine însuți. Aerul curat și mirosul plăcut pare că'ți da viață. Mergeam cântând „frunḑă verde“ de a românului încet, încet la suiș și coborîş. Era cam cătră 6 oare când începurăm a ne apropia de stână.

Stâna era aşeḑată în mijlocul unei lunci piezișe cu iarbă multă și frumoasă. Când eram de doueḑeci de pași departe, cânii anunțară şefului stânii, că vin strĕini. Ne întimpinară vrăşmaș, și eu fiindcă se dau la mine, me apăram ridicând bâta, ce o aveam în mână. Ei însĕ tot mai aproape veneau . . . . astfeliu trebuia sĕ fac mișcări în toate părțile, însoțit de vr'o 3 câni țapeni la dinți.. Cu elea cu celea ajunsei în stână. Apoi îmi ḑise superiorul meu:

— Nu sci sĕ te aperi de câni; bâta trebue ținută jos şi sĕ nu te areți că ți-i frică de ei.

O luai spre sciință pentru viitoriu. Stâna ca toate stânile era cu 3 despărțeminte: cum întri în mijloc — locul de muls, la stânga magazinul, unde se ține brânza şi la dreapta lucrătoarea.

Prin vre-o câteva crepături de pe coperișul ei de șindilă soarele ne arăta, că n'a apus încă. Odihnirăm nițel, mâncarăm un buls sdravĕn și ne căutarăm de culcuş. Acesta era pe nesce muschi moi verḑi la câțiva pași departe de stână sub scutul unui cort din brăducei făcut anume de ciobani. Înaintea cortului un foc sdravĕn ne însufla curagiul, că de frica lui ursul nu se va apropia. În cântecile duioase a cavalului ațipirăm învĕliți în mantalele ce le luaserăm noi. Eu însĕ nu putui dormì de loc, era frig și focul stângênduse 'mi era teamă, că va venì ursul, căci așa 'mi povesteau bĕtrânii, când eram mai mic. Toată noaptea aruncai brăducei pe foc și la lumina palidă a lunei me gândiam la atotputernicia lui Dḑeu. Des de dimineață eu me dusei în strungă şi ajutai ciobănașilor sĕ mâne oile la muls. Cu un băț în mână împlineam oficiul celui mai nespert băiat dela stână.

Apoi dejunarăm lapte cald și plecarăm la preumblare prin pădure. Mergênd tot înainte trecurăm granița, fiindcă eram aproape tocma pe la „bequetul“ grănicerilor. (Bequet e casa, unde petrec grănicerii ce păzesc granița.)

Ajunși acì, ne cerurăm voie dela ei sĕ ne lase sĕ ne suim pe un vêrf de deal, ce se vedea înaintea noastră. În mână aveam cornul de vênătoriu și un toporaş. Grănicerii înainte de a ne sloboḑi, ne întrebară, că ce e aia ce avem în mână. Îi rĕspunserăm că e un corn în care sufli și se aude.

— Bine, duceţive ḑise unul dintre ei.

Dar abia eram la 50 de pași și furăm chiemați înapoi.

— Nu ve duceți — ḑise unul mai oacheş la privire — că vreți sĕ luați planaretul locului. Ăla nu e corn că e ochean.“

Ce s'or fi sfătuit ce nu, destul, că n'au mai vrut sĕ ne lase, și era peste putință sĕ-i capacitezi că nu e ochean, ci corn de vênătoriu. Ne mai avênd încătrău, ne-am întors înapoi.

Ce circumspecție dela un grăniceriu simplu! Asta ne a uimit și am ḑis, deșì e simplu dar totuş scie și el, că paza bună păzesce primejdia rea. Fără de a ne putè ajunge scopul, mergeam încet pe drum spre Rudărita. Acì poposirăm şi înainte spre Fundata.

găte sĕlbatice de „Abzug“, ear la a celui din urmă de „Éljenuri“ nesfêrşite — continuă astfeliu:

După astfel de antecedențe, stimați concetățeni, cetățenii din Budapesta, cari s'au alăturat lângă comitetul pregătitoriu, au fost de părerea, că națiunea, cu care armata nu simte împreună, se apropie sigur de peire, căci la prima catastrofă ambele vor perì. (Aşa e!)

Acea națiune maghiară, care 'şi apĕră onoarea națională cu jalusie şi şi-o va apĕra totdeauna, a moştenit în mod tradițional dela părinții sei că: „sfînt este regele.“ Pe basa acestei convingeri tradiționale, şi pe basa fidelității noastre neînfrânte, cu care ne alipim de tron, cu sinceritatea obligătoare maghiară, a trebuit sĕ ne ridicăm cuvêntul, sĕ ridicăm cuvêntul nostru protestătoriu, ca nimeni sĕ nu se vêre între națiune şi tron şi sĕ nu slăbească încrederea şi legătura dintre noi.

Conduşi de astfeliu de motive, şi ca nu cumva sĕ punem în periclu viitoriul națiunei noastre, ne-am adunat la o sfătuire, şi considerând că dieta țĕrii pe timpul acesta are ferii, ear convocarea adunării generale a capitalei a dat de unele pedeci, s'a decis, ca sĕ consultăm pe înşişi cetățenii capitalei. S'au aflat voci, cari pe de o parte au vĕḑut vătĕmarea comisă şi au pus satisfacțiunea în vedere, dar au susținut, că astfeliu de întrebări nu aparțîn înaintea adunării poporale.

Cine e condus de astfeliu de idei, Dlor, acela neagă istoria milenară a Ungariei, acela neagă basa democratică a constituțiunii ungare, pentrucă sistema parlamentară representativă în Ungaria, are înțeles şi valoare numai astfeliu, dacă ea va consista în drepturile suveranității poporului.

Dar chiar şi în casul acela, când parlamentul este adunat, fiind vorba de drepturile şi onoarea națiunei, poporul are dreptul sĕ-şi ridice cuvêntul. (Aşa este!)

Conduşi de aceste motive am convocat pe cetățenii Budapestei, ca sĕ se declare. Esprimându-şi credința în loialitatea şi spiritul de ordine ale celor adunați, roagă pe vorbitoriul însinuat baronul Ivor Kaas sĕ vorbească.

Baronul Ivor Kaas: Stimați concetățeni! *Ilustră* adunare poporală! (S'auḑim! S'auḑim!) Dreptul poporului este libertatea! (Aşa e!) Eu altă libertate, decât dreptul poporului nu cunosc. (Vii aprobări.) Ori ce altă libertate este privilegiu. (Aşa e!)

Ce va sĕ ḑică popor? E noțiunea cea mai sântă după ceea a omenirii în lume. Poporul este totalitatea cetățenilor unui stat; la popor nu este deosebire între sĕrac şi avut, inteligent şi de rênd; popor sunt deopotrivă guvernanți şi guvernați. (Aşa este!) Cine are deci dreptul sĕ ḑică, că poporul n'are drept? Cine ar denega dreptul dela popor, acela ar denega dela oamenii cari trăiesc într'o patrie dreptul lor către patrie. (Aprobări vii şi îndelungate.) Da dlor, poporul susține patria. Cine e în popor care sĕ nu jertfească pentru patrie? Astfeliu de om nu esistă. Şi cel mai sĕrac, chiar şi acela, care nu'şi poate plăti darea către stat, prin consum contribue la susținerea statului. (Vii aprobări.) Care e puterea, ce apĕră tronurile, ce susține state, dacă nu poporul? (Aprobări sgomotoase şi îndelungate.)

Mulțimea aceea de mâni, care lucră în fieştecare ḑî, prin munca şi activitatea sa îi face posibilă esistența națiunei şi a statului, mulțimea aceea de mâni, când patria e atacată de inimici, se espune şi apĕră această patrie cu viața şi sângele ei, căci a moştenit o dela părinți şi vrea s'o lase intactă urmaşilor sei. (Aprobări vii şi strigări de „Éljen!“) Libertatea poporului, dreptul poporului, îl vor sĕ-'l nege prin nimicinicia adunărilor poporale. Imposibil. (Vii aprobări).

Elinii, cari erau în fruntea civilisațiunii, unde se sfătuiau? Pe acele „strade,“ cari aḑi se consideră ca inimici de moarte ai libertății. Roma, care a domnit lumea, de unde poruncea? Din acele adunări de popor, cari se sfătuiau în for. Fieştecare cetățean liber din Atena, fieştecare cive roman avè dreptul sĕ se declare asupra oricărei cestiuni. Şi noi, ceice am proclamat la 1848 libertatea în adunări poporale, nu putem permite sĕ se tragă la îndoială nici dreptul, nici suveranitatea, nici puterea, nici efectul adunărilor poporale. (Strigări îndelungate de „Éljen“)

Domnilor! Concetățeni! Patrioți! (S'auḑim! S'auḑim!) Autoritățile conchiamă poporul de multeori sĕ se adune. Când sosesce regele constituțional al țĕrii noastre, atunci se ivesc placatele cunoscute şi i spun poporului capitalei: „Veniți, vine regele!“ Ear acest popor, pe care stimându-'l îl vĕd aci, iese pe strade înaintea regelui şi i urează regelui viață. Ertat este asta? Da, este ertat şi este o datorință! Bine, dar atunci sĕ nu ni se spună, că poporul „poate sĕ ureze“ pe stradă, dar sĕ țînă adunare „nu i se cuvine.“ (Ilaritate viiă şi aprobări.) Eu cu acel profund respect, cu care datoriu sûnt sĕ fiu față cu regele încoronat, îmi reamintesc de ḑiua, în care regele nostru a întins națiunei mâna şi atunci nu a ḑis: „Iubiții mei supuşi!“, ci s'a pus în mijlocul poporului ridicând paloşul Ungariei către cele patru părți ale lumii, în semn că va apĕra cu el Ungaria. Acolo a stat în mijlocul poporului, poporul striga de bucurie. Nu în cercul închis al dietei, ci în fața poporului, sub ceriul liber al lui Dḑeu a depus el jurămêntul. Regele deci a recunoscut poporul ungar. Când amenință pericul tronul şi patria, oare acel rege, în mânile căruia am depus noi puterea asupra vieții şi morții, asupra păcii şi rĕsboiului, oare va ḑice „Iubiții nostri supuşi!“? Nu. Va ḑice: „Popoarele mele!“ (Aprobări furtunoase.)

Căci numĕrul supuşilor lui iubiți este mic, dar cela al iubitelor şi credincioaselor lui popoare este de milioane. (Aplause prelungite.)

Vorbitoriul a presentat apoi proiectul de conclus cunoscut deja cetitorilor nostri, care s'a primit cu mare entusiasm de zeloşii patrioți.

După Kaas a vorbit Carol Eötvös şi Otto Herman, ale căror vorbiri din lipsă de spaciu le vom reasuma în nrul procsim.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Ocna superioară, Prorocul Ilie, 1886. St. dle Redactor! Sper, că se va afla o mână mai dibace, care va descrie cu deamăruntul impresiunile causate asupra inimilor noastre prin festivitatea de astăḑi. Festivitate, care merită a fi indusă cu litere de aur în analele parochiei noastre de aici şi a fi eternisată tot astfel după cum s'a eternisat în inimile celor ce au fost de față. Până atunci permite-mi a-ți comunica câteva din cele întêmplate.

Ḑiua prorocului Ilie ne întimpină estimp cu ceriu senin şi țarini încărcate cu producte mănoase, eară inimile noastre le umplù cu cea mai mare bucuriă. Bucuriă, care în veci nu se va lua dela noi. Înbucurătoriul a fost Escel. Sa I. P. S. Părinte archiepiscop şi metropolit al nostru Miron Romanul.

Sosind acesta eri după ameaḑi în comuna noastră însoțit de o suită binealeasă, se presentà aḑi la 8½ oare între sunetele măritoare ale clopotelor şi strigătele însuflețite ale poporului credincios aşeḑat în două cordoane, spre a servì sfînta liturghie şi a ne întărì în credința şi vîrtuțile străbune.

Biserica, deşi destul de spacioasă, era îndesată de credincioşi, parte din loc, parte streini, veniți la scaldele sărate de aici. De pe fața fiecăruia suridea bucuria, care se manifesta prin cântările bisericesci, ale căror dulci echouri resunau chiar şi de pe buzele încăruntiților.

În decursul liturghiei celebrate de Esc. Sa însoțit de Preacuvioşiile lor părinții protosinceli şi asesori consistoriali Dr. Ilarion Puşcariu şi Nicanor Frateş, protopresbiterul tractului Mercurei Ioan Droc, preoții Ioan Henteş, Ioan Vințeleriu, Isaia Henteş şi diaconul Vasiliu Necşa, cest din urmă fu sânțit întru presbiter-paroch pentru parochia Apoldul de sus.

După sevêrşirea stei liturghii, archiereul, păşind înaintea numĕrosului popor, rostì o cuvêntare plină de sfaturi părintesci.

Esența acesteia, după cât îmi aduc aminte, se cuprinde în următoarele: „Cuvêntul cel dintâiu, ce'l îndrept în modul acesta către voi, Iubiți fiii sufletesci, este sĕ laud rîvna voastră. Rîvnă dovedită prin fapte vĕḑute. Aceste se cuprind în iubirea de Dḑeu, manifestată prin adunarea voastră în un numĕr aşa frumos aici în această sftă biserică şi iubirea de înaintare culturală, spre care scop ați zidit aceasta scoală măreață, care poate face cinste ori cărei parochii din archidiecesă. Însumi am auḑit din gurile strĕinilor lăudându-ve pentru această zidire pompoasă şi alăturându-me acestei laude, sper, că creştinii acestei parochii, conduşi de spiritul creştinesc vor tinde şi în viitoriu din resputeri, la crescerea şi luminarea fiilor lor, dela cari atârnă prosperarea şi înflorirea bisericei şi națiunei noastre.

„Fie convins acest popor plin de vieață şi bun econom, că continuând şi mai departe a se îngrigi de soartea sa, prin lucrare neobosită şi crutare bună, i va succede a delătura şi greutățile mai nouĕ ivite asupra acestei parochii. Aceasta aveți chiar datorința sfîntă a o face, căci o faceți pentru fericirea voastră şi a fiilor voştri, dela a căror luminare depinde continuitatea esistinței noastre în vîrtuțile străbune.

„Spre a putea face aceasta: trăiți în pace, armoniă, concordiă, iubire şi frățietate între voi înşive şi cu cei de altă confesiune şi naționalitate. Supuneți-ve mai marilor nostri bisericesci dând fiecăruia ce e al seu.

„Nu uitați însĕ nicicând, că omul e alcătuit din două părți de căpeteniă: suflet şi trup.

„Sufletul pretinde religiositate. Aceasta va înflori totdeuna în voi până când veți cerceta lăcaşul lui Dḑeu în modul acesta. Cercetați biserica şi scoala, căci ele au menirea a nutri inimile noastre cu sentimente religioase şi morale!

„Trupul pretinde desvoltare armonică şi întărire graduată spre a ne putea apăra naționalitatea, care este scutul esistinței noastre şi astfel a contribuì la înflorirea patriei comune. Cultivați şi desvoltați aceste părți cu totdeadinsul!

Când părăsii însĕ muntele Stănicioaie, îmi perdui dispozițiunea, căci deşì era sara şi dimineața cam rĕcoare, dar tot era foarte frumos. Ajunşi veseli în Fundata, dormirăm una bună şi a doua ḑi plecarăm spre Bran.

Acì avui ocasiune sĕ vĕd fabrica de chibrite, precum nu mai vĕḑusem păn' acum, condusă cu puterea apei. Bună ideă a avut dl P. care a făcut acea fabrică şi bine ar fi, când am avea noi românii şi altfeliu de fabrici. Industria ar merge atunci mână în mână cu agricultura şi starea materială a poporului nostru n'ar scădea, ci ar cresce.

Satisfăcut pe deplin, a doua ḑi plecai cu superiorul meu la Braşov. Era însĕ din întêmplare o ḑi de sĕrbătoare, şi scăpai cu capul nehodorogit. Astfeliu terminai escursiunea mea, păstrând în sufletul meu dulci suveniri de Sohodol, Grind, Stănicioaie, alăturea cu idei posomorîte de lupi, finanți şi grăniceri!!!

V. V. Corcodel.

Erupțiunea din urmă a vulcanului Etna.

(Epistola profesorului Oratio Silvestri din Catania către profesorul Eduard Suesz în Viena.)

(Urmare.)

În noaptea de 26 spre 27 Maiu se arătau deja semnele unei scăderi. Activitatea eruptivă era mai slăbită, esplosiunile craterului erau mai puțin violente, sunetele suterane erau rare, ear pe stâncile Etnei, se aşeḑà o atmosferă grea, ferbinte şi apăsătoare. La 27 Maiu se mişcau undele între muntele Fusaro şi înălțimea dela Altarelli cu o iuțeală de 15 metri pe oară. La şease oare dimineața era partea sudică a muntelui Fusaro încinsă de brațul drept al fluviului, pe când malul stêng ajunse înălțimea dela Altarelli. Din ce în ce se vedea tot mai mult acoperită înălțimea de valurile ce năvăleau asupra ei, numai capela aşeḑată pe piscul ei a rĕmas neatinsă În timpul unei supreme îngroziri, poporul aştepta sĕ vadă o minune în acest incident, credea că li se arată un presemn de scăpare pentru toată comunitatea. Dar undele lavei, cari de spatele înălțimii au fost încâtva împedecate, au pornit după ce au trecut acest loc, către Nicolossi cu astfel de iuțeală, că la 11 oare înainte de ameaḑi, tot în ḑiua de 27 Maiu, după ce în 5 oare au percurs 100 metri, lava era în depărtată de case numai cu 1400 metri. Panica era foarte mare, astfel încât chiar şi partea poporului ce remase mai puțin îngrozită, era hotărîtă sĕ fugă. Municipiile erau cuprinse şi de o altă mare grije, anume pentru numĕrul mare de cisterne umplute cu apă.

La erupțiunea dela 17 Novembre 1843 s'a întêmplat, că o esplosiune îngrozitoare s'a efeptuit prin acea, că o mare cantitate de apă închisă, a fost acoperită de lavă fluidă, esplosiunea aborilor de apă a avut urmarea, că s'a prápădit un mare numĕr de oameni. Trebuia deci sĕ se ia toate mĕsurile cele mai grabnice pentru golirea cisternelor, lucrul era de tot greu, fiindcă numĕrul lor se urca la cinci sute, dintre cari multe la o adêncime, încât trebuia sĕ se renunțe cu continuarea lucrului. În urmă nu a rĕmas alta, decât sĕ părăsească acel loc, şi sĕ-l încingă la o îndepărtare de un chilometru cu un cordon militariu, care sĕ oprească pe oricine a călca acel loc, şi astfel sĕ ferească nenorocirile ce la anul 1843 au trebuit sĕ se împlinească.

Puterile erupțiunei erau la 27 Maiu mai violente şi craterul nou continuà a svêrli în aer cenuşă la îndepărtare foarte mare. O parte însemnată a căḑut ca ploaie de cenuşă pe Nicolossi şi Catania, apoi în tot jurul Etnei şi în Calabria, ear părțile cele mai fine erau conduse de undele atmosferei şi împrăştiate în toate părțile astfel, încât întunecau şi ceriul, ear soarele apărea în coloare brună. Astfel se ascunse şi locul arḑĕtoriu, încât nu se mai putea vedea nici lumina dela locul erupțiunei. Către seară se credea că se va termina de tot erupțiunea, cu atât mai vêrtos, căci şi undele lavei începeau a se rări, preste noapte începură a cresce pornind înainte astfel, încât abia 1000 metri erau departe de case. La 28 în revărsatul ḑilei, s'a observat din nou o scădere a puterilor eruptive, precum şi o mişcare

„Făcênd astfel și fiind conduși de aceste vîrtuți, fiți sigur încredințați, că nu veți fi lipsiți nici când, atât de spriginul meu, cât și al tuturor superiorilor vostri în toate întreprinderile voastre, cari tind spre fericirea comună, ear darul și binecuvêntarea lui Dumnedeu, Tatăl ceresc — pe care Eu ca archiereul vostru vi le împărtĕșesc, luminând inimile și mințile voastre, vor fi în veci asupra voastră.“

La aceste cuvinte adênc pătrundĕtoare rĕspunde veteranul paroch local Ioan Henteș în următoarele: „Escelenția Voastră, Î. P. S. Dle archiepiscop și metropolit și al nostru Preagratios Părinte! Sunt 45 ani, de când slujesc în via Domnului. Patru archierei am avut de atunci și fericirea, care o simt adi nu o am simțit nici când. Adi pentru prima dată sunt fericit a vedea pe archiereul meu în mijlocul nostru, slujind cu mine împreună în biserica mie încredințată și sĕvêrșind șânțirea unui preot. Diua aceasta formează un monument etern în inimile noastre, din cari va isvorî iubirea către biserică și vîrtuțile străbune și devotamentul către Escelenția Voastră. Fiți încredințați, că diua de adi, precum în cei încărunțiți așa și în acești fii nevinovați va fi în veci eternisată! Dorim sĕ ne păstoresci cu părinteasca iubire și înțelepciune la „mulți fericiți ani!“

La aceste întreagă biserica erumpe în strigăte entusiaste de „sĕ trăiască.“ Încetând urările, Escelenția Sa invită poporul a se împărtășì cu sfta nafură.

După terminare, archiereul între strigătele însuflețite ale poporului se depărtează din mijlocul lor, însoțit de căpitanul c. r. Constantin Stezariu, asesor consistorial.

În diua aceasta, în onoarea Escelenției Sale s'a dat prând de parochul Ioan Henteș, la care au participat toți funcționanții la serviciul Dumnedeesc.

Acesta este simburele festivității de astădi. Presența supremului nostru cap bisericesc în mijlocul credincioșilor sei a fost foarte bine venită, căci poporul nostru deșì e religios, credincios aședămintelor sale eredite din generațiune în generațiune, totuș fiind mult prigonit de soartea sa, are lipsă ardĕtoare de sfaturile adevĕraților sei povățuitori. Sunt încă oameni, cari sciu din gura părinților lor catastrofa ce a venit asupra credincioșilor nostri pentru perseveranța lor în religia străbună. Ridicăturile misterioase pe cari erau postate tunurile chiemate a ne unì cu Roma, se vĕd încă, ear vechia biserică făcută de Constantin Brancovean, boer vechiu și domn creștin — adi posesiunea fraților gr. cat., e dovadă îmbucurătoare, că acest popor deșì despoiat chiar de biserica sa, totuș a rĕmas neclătit în religia străbună. Pedecile, cari ni se opun astădi în a noastră progresare sunt poate și mai grele. Atunci aveam a ne lupta cu forța brută, acum cu planuri chibzuite cu cea mai mare iscusință. Nimicirea noastră în viața publică, lipsirea preoților și scoalelor de subvențiunea avută sunt tot atâtea lucruri binecalculate spre a ne nimicì materialicesce și astfeliu a ne putè amalgamisa masele predominante.

Fiind însĕ grupați din când în când în giurul conducĕtorilor nostri și îmbărbătați de ei, nu numai vom fi în stare a resista tuturor obstaculelor, dar chiar a ne consolida în un întreg compact, impunĕtoriu și consciu de a sa menițiune.

Eată deci scopul festivității noastre și resultatele convenirei noastre cu superiorii nostri. Dea Dumnedeu, ca acest contact, dela care e condiționat viitoriului nostru sĕ se repețească cât mai des și sĕ fie învredniciți de el toți cei de religiunea și națiunea noastră, eară sfaturile părintesci îndreptate către noi, sĕ aducă frupte mănoase pentru biserică, națiune și patria comună! *P.*

Agnita, 22. Iuliu. Domnule Redactor! O sĕrbătoare particulară a tractului nostru a pus în mișcare toată suflarea românească, și pot dice și o parte însemnată a populațiunei germâne din opidul Agnita. Această sĕrbătoare particulară a fost instalarea noului nostru protopresbiter, a domnului Sabin Piso.

Nu va fi fără interes sĕ ve scriu ceva despre această sĕrbătoare particulară a noastră, și aceasta pentru cuvêntul, că noi cu brațele deschise am așteptat sosirea protopresbiterului nostru, și cu inimă ardĕtoare am pândit tot momentul, care ne anunța sosirea lui.

A fost justificată dorința noastră de a saluta pe noul nostru șef, căci noi am tot așteptat o definitivă împlinire a postului de protopresbiter, și am legat felurite dorințe de venirea protopopului, dorințe, de cari sunt legate toate îmbunătățirile, la cari aspirează bunul nostru popor din acest tract.

Este departe de mine orice alusiune la trecutul protopopiatului nostru. Nu o voi face aceasta, căci eu nu me socotesc între acei oameni, cari au privit cu prea mare asprime la cursul lucrurilor în tractul nostru, pe timpul, cât a stat el sub feliuritele administrări, dintre cari una a fost mai nefavorabilă ca cealaltă, privită ea din toate punctele de vedere. Unde a fost bunăvoința, acolo a lipsit puterea îndestulitoare, și unde aceasta a lipsit, acolo împregiurările au format pedeca cea simțită, care astădi se manifestă în actuala stare de lucruri.

N'oi trece deci preste trecut, și me voi mărginì la instalarea protopresbiterului nostru.

La 19 Iuliu a sosit alesul nostru protopresbiter în tract. La 10 oare dimineața a sosit la Nocrichiu, unde a fost întimpinat de cler și mireni.

Era frumos a privì frumoasa priveliște, ce se arăta ochilor nostri. Încungiurat de vr'o 50 de călărași cu stindarde, și de preoți în haine de sĕrbătoare, sub o poartă de triumf la podul din capul orașului Nocrichiu, aștepta fostul administrator al tractului nostru. Dl protopresbiter Sabin Piso cu soția sa sosì încungiurat de onorațiorii din Sibiiu. După strigătele entusiastice „sĕ trăiască,“ domnul administrator Gregoriu Maier l'a salutat în mod simpatic, dorindu-i putere sufletească și trupească ca sĕ poată lucra pentru binele credincioșilor nostri din acest tract. Domnul protopop a rĕspuns cu cuvinte părintesci, și ne-a spus, că dacă vom lucra cu toții umĕr la umĕr în bună armonie, vom putea realisa dorințele noastre îndreptate spre înflorirea acestui tract.

Era frumos a vedea fețele vesele și pline de speranță ale preoților nostri, i crescea omului inima vĕdênd bucuria țĕranilor nostri, cari ca la o minune priveau la priveliscea cea frumoasă a acestei sĕrbători de mult dorite.

După o pausă de 3 oare am plecat din Nocrich spre Agnita. O trăsură încărcată de flori, aștepta gata spre a primì pe dl protopop și doamna lui soție.

Conductul s'a pus în mișcare. În frunte călĕreții peste 200 cu preste 60 de steaguri după cum au românii la nuntă, căci după cum audiam steaguri naționale nu mai putem purta la sĕrbătorile noastre naționale; — în frunte au plecat călĕreții, după ei o trăsură cu parochul din Șulumberg și sdravĕnul nostru notariu din Boholț, apoi trăsura cu 6 cai în care era domnul protopop, apoi o altă trăsură, în care era domnul Iacob Bologa, consiliariu de curte, acest bărbat devotat cu trup și suflet binelui poporului nostru în general, și al tractului Agnita în special, și apoi lungul șir de trăsuri cu preoți și mireni de prin toate satele.

Și s'a început apoi largul șir de manifestațiuni simpatice pentru noul protopresbiter.

Câmpul era plin de oameni muncitori, căci noi tocmai acuma suntem în toiul secerișului.

La podul Verdului sub pădurice s'a improvisat o poartă de triumf și la vederea călĕreților oamenii au alergat în fuga mare și au salutat pre domnul protopresbiter.

20 de pași dela pod e crișma Verdului. Aici a doaua poartă de triumf, unde domnul protopop fu salutat de un țĕran cu secerea în mână și de un compatriot sas.

La drumul Coveșului era adunată multă lume. Erau peste 60 de călĕreți, peste 40 trăsuri. Aici a vorbit părintele Comșa din Coveș.

De aici apoi conductul s'a manifestat în mod de tot pompos!

În Agnita cu mic cu mare lumea era pe picior. În capul orașului trecem prin o poartă de triumf și ajungem în pași la locuința domnului protopop.

Poarta era împodobită cu flori cu inscripția „Binecuvêntată sĕ ve fie întrarea.“

S'au rostit patru cuvêntări: a domnului capelan protopresbiteral Ioachim Părĕu, a capelanului ev. lut., a parochului romano-catolic de aici și a primariului; dintre aceste ve alătur ceea capelanului Ioachim Părĕu:

Reverendisime dle protopresbiter!

De câte ori provedința ddeiască în neadormita sa priveghiare asupra destinelor omenimei voì ca sĕ ridice un neam sau un popor la o stare nouă fericită, totdeauna îi trimise bărbați luminați, înzestrați ca o minte ageră și cu înțelepciune, ca sĕ-i premeargă cu esemplul lor luminătoriu.

Astfeliu de bărbați viețuiesc adevĕrat în presintele timpului lor; însĕ cu ochiul lor spiritual pătrund adânc profundimea trecutului, și departe în înălțimea viitoriului și asemenea piscurilor de munți eterni, ei vĕd deja soarele rĕsărind, — pe când mii și milioane de alți muritori sunt încă în noapte și în somn adânc.

Ei cu viața lor spirituală aleargă adeseori cu deci, cu sute de ani înaintea mulțimei poporului lor, și ceeace mulțimei este acoperit și învĕlit, ei prevĕd cu chiaritate profetică. De acì au esactă cunoscință despre starea poporului lor, de acì pătrunderea la trebuințele poporului. De acì aflarea mijloacelor către ajungerea scopului.

Și poporul nostru român a fost binecuvêntat de Ddeu a produce din sînul seu astfeliu de bărbați luminători și binefăcĕtori, cari au lucrat la îmbunătățirea stărei noastre, pregătindune terenul pentru un viitoriu mai bun.

Vedem că astădi toate națiunile emulează întru înaintarea sciințelor și a arteler, însĕ poporul nostru avênd un trecut plin de suferințe a rĕmas înapoi cu cultura, și abia numai de 38 de ani încoace a început bine la întemeierea culturei sale, și pentru ca sĕ putem înainta mai repede pe calea începută a sciinței, avem lipsă de bărbați luminați în toate unghiurile patriei, ca sĕ îmbărbăteze la lucru spre a ajunge și noi în cultură pe popoarele, cari de mult se bucură de radele luminei.

Fiind acest protopopiat un șir de ani provisoriu administrat. Măritul nostru cons. archid. ordinând întregirea lui a dispus, ca prin alegere nouă sĕ se pună în fruntea afacerilor noastre bisericesci și scolare un protopop definitiv, care sĕ conducă acest tract cu bărbăție și cu înțelepciune, sĕ desvoalte și sĕ apere în acest protopopiat instituțiunile noastre bisericesci, sĕ verse în mintea tinerimei lumina sciinței, sĕ samene în inimile ei sĕmințele moralității, ale civilisațiunei și ale culturei creștinesci.

Și deoarece Rev. Voastre vi s'a dat încrederea din partea sinodutui nostru protopopesc, care preferind a ve alege dintre alți onești concurenți cu maioritate de voturi ca șef al acestui tract — rugăm pe Ddeu ca sĕ Ve dea tăriă trupească și sufletească, ca sĕ puteți fi tuturora: preoți și mireni, bĕtrâni și tineri, bărbați și femei — un bun povĕțuitoriu.

Deci binecuvêntată sĕ ve fie întrarea în acest nou oficiu, și binecuvêntate toate ostenelele R. V. ca sĕ puteți arăta fructe bune în agrul acestui protopopiat.

Sĕ vrdem prin darul lui Ddeu sub conducerea R. V. bisericile acestui protopopiat înflorind, scoalele înaintând, moralitatea prosperând, viața poporului nobilându-se, dragostea frățască crescênd, și prin toate aceste preamărinduse întru noi numele celui Preaînalt!

Greutățile sunt multe, multe neajunsuri, dar cu cât mai multe greutăți veți învinge cu atâta bucuria ve va fi mai mare după învingerea greutăților.

Ear noi preoțimea și toți cei chiemeți, lucrând în armoniă ve vom spriginì dânduve mână de ajutoriu la toate întreprinderile — ca astfeliu după cuv. Ap. Pavel: Chiemarea cea grea sĕ o purtați cu bucuriă, ear nu suspinând.

Și așa urânduve viață îndelungată ve dic în numele clerului și al poporului din acest protopopiat și în deosebi al parochielor de acì un:

Bine ați venit! și binecuvêntată sĕ ve fie întrarea în noul oficiu.

Sĕ trăiți!

A fost sĕrbătoresc acest act al înfrățirei deosebitelor confesiuni, și noauĕ vecinică ne va rĕmânea impresiunea aceasta, căci pentru prima oară am vĕdut îmbrățișânduse pe aceste locuri dragostea între confesiuni, concordia între națiunile de aici, pecetluind mormêntul, în care zac cele trei națiuni și patru confesiuni ale timpurilor trecute.

A doua di Dumінecă s'a serbat sânta liturghie în biserica de aici, la care a funcționat domnul protopop însoțit de părintele capelan Ioachim Părĕu, Părintele Borzea, Grecu și Păcală.

După Sânta liturghiă s'a cetit cerculariul Escelenției Sale a domnului archiepiscop al nostru Miron Romanul adresat clerului și poporului credincios despre întrarea în funcțiune a domnului protopop. Părintele Borzea din Chirpĕr în numele clerului, ear domnul consiliariu Iacob Bologa în numele poporului din tract au bineventat pe noul protopop, la cari acesta a rĕspuns în cuvinte alese.

---

mai domoală a undelor mai periculoase de lavă. Inimile începeau a da loc speranței, cu deosebire când s'a vĕdut, că amêndouĕ ramurile lavei dela Nicolossi deși urmau în rupturile costișe, dar fiind absorbite de aceste, se vĕrsau tot în pături mai ânguste. Brațul ce curgea dela Altarelli în jos era micșorat în lățime cu 100 metri la o înălțime de doi până la patru metri, pe când acela dela muntele Rossi avea o lățime de 200 metri și o înălțime de trei până la cinci metri. Iuțeala a scădut cu aproape un metru la oară. Brațul ce curgea spre Belpasso era la 28 Maiu aproape cu totul sleit.

Mica speranță, că pericolul e învins, perì aproape cu desĕvêrșire în după-ameada dilei de 29 Maiu, când activitatea celei mai mari văgăuni de foc, ce rĕmase în apropierea craterului central, începù din nou a arunca o lavă de o lățime la 30 metri și cu o iuțeală de 50 metri la minută. Grabnic începură a reînvia și celelalte fluvii curgênd sub înrîurirea lavei din nou turnate, până la capetul lor cel mai cestrem. Ramurul de către Belpasso luà iuțeala de mai înainte, el făcea aproape 10 metri pe oară, ear celelalte cu mai puțină violență se vĕrsau parte către Nicolossi și în deosebi către muntele Rossi.

(Va urma.)

La 2 oare a urmat apoi un banchet în sala hotelului de aici, la care au luat parte afară de cler şi popor, representanţii tuturor confesiunilor şi ai diregătoriilor din loc.

La acest banchet au luat parte preste 100 de oaspeţi şi s'au ţinut mai multe toaste însufleţite.

Ne-am despărţit plini de cele mai bune speranţe pentru binele poporului nostru din acest tract.

Speranţele noastre sunt justificate, căci poporul de aici este foarte bun, sêrguitoriu şi mai pre sus de toate el este un popor, care dacă vede că din contribuirile lui se face comoară pentru binele bisericei, şi această comoară nu se înstrăinează, este în stare sĕ-şi deie şi cămaşa de pe sine.

Teren pentru lucru este destul. Materialul este foarte bun, căci acest popor este aluatul cel mai curat, şi din el se poate face pânea cea mai bună.

Avem mari speranţe, că se va lucra pentru binele acestui tract.

Primirea protopopului nostru a trecut preste marginile entusiasmului. Nicăiri nu sunt legate atâtea speranţe de activitatea unui om ca şi aici, şi nicăiri nu sunt mai justificate aşteptările ca şi aici.

Avem multe trebuinţe.

Avem bunăvoinţă mare. Ce avem mai bun în noi, inima şi sufletul nostru le punem pentru biserica noastră.

Ne-am adus un om ca sĕ ne conducă, şi voim sĕ progresăm.

Responsabilitatea lui rivalisează în mărime cu aspiraţiunile noastre, cari sunt juste.

Voim sĕ dăm înainte.

Dumnedeu ne ajute. *X.*

Convocare.

Membrii reuniunei învĕţătorilor români gr. or. ai districtului Zarand, constătătoriu din tractele Zarand, Geoagiul I şi Geoagiul II, prin aceasta se convoacă la adunarea generală anuală, carea se va ţinea în Hondol, în dîlele dela 15—18 August v. a. c., cu următoarea

Programă:

1. Cuvênt de deschidere de către presidiu.
2. Misiunea scoalelor populari, faţă cu societatea omenească. Disertaţiune de „Anania Hodoş.“
3. Tractarea piesei „biserica“ cu elevii despărţĕmêntului I, după ântâia carte de cetire de I. Popescu, din punct de vedere logic. Prelegere practică, ţinêndă de către George Foraş.
4. Descrierea „scaunului“ prelegere din limba magiară ţinêndă de către Alecsandru Vlad.
5. Pertractarea têmpurilor principale (presintele, perfectul şi fiitoriul,) pe basa piesei „Lupul şi mielul“ din a doua carte de lectură de I. Popescu, cu elevii despărţĕmêntului III, prelegêndă de Petru Mihuţiu (Secărêmb).
6. Adiţiunea cu deci mestecaţi, verbal şi în scris; cu elevii despărţĕmêntului III, prelegêndă de Ioan Vlad (Geoagiu.)
7. Metodul scrierii în scoala populară. Disertaţiune de Ioan German.
8. Pertractarea „comunei“(în special comuna Hondol) preleg. de Alecsandru Iovan (Hondol.)
9. Descrierea „calului“ după a doua carte de lectură de I. Popescu, preleg. de Avram Mihuţ (Băiţa).

Atât terminul ţinerii adunărei generale, cât şi programa supradescrisă s'au aprobat de către Preavenerabilul consistoriu archidiecesan sub Nr. 3555/Scol. ex 1886; deci onoraţii membri sunt învitaţi a se presenta cu toţii la adunare.

Brad, la 19 Iuliu 1886.

Georgiu Părău, preşedinte. *Petru Rimbaş,* secretariu.

Varietăţi.

* (Congresul bisericesc al sêrbilor), care avea sĕ se convoace pentru luna lui Septembre, nu se va putea întruni până în Octobre, din unele pedeci întrevenite. În Septembre se va întrunì sinodul episcopesc sêrbesc la Carloviţ pentru întregirea scaunului de episcop, devenit vacant în urma reposării lui Em. Kenghielaţ.

* (Un nou gimnasiu confesional slovac) e pe cale d'a se înfiinţa în Turocz-Szt. Marton. Comisiunea aleasă în acest scop încă în 1875 a elaborat statutele, cari se vor presenta conventului viitoriu.

* (D. dr. Pic, cunoscutul filolog din Boemia,) unul din învĕţaţii cei mai competenţi în istoria popoarelor din orientul Europei, se află acum în Bucuresci de alaltă-ieri. D-sa a fost primit de d. ministru Sturdza şi va sta cât-va timp în Bucuresci, lucrând la biblioteca Academiei Române şi cercetând diferite documente privitoare la vechia istorie a Românilor.

* (Archiepiscopul latin din Bucuresci Palma) a fost chiemat la Roma pentru a da esplicări asupra incidentului ce s'a ivit în urma scrisorii sale pastorale. La întoarcerea sa în Bucuresci prelatul catolic va propune guvernului român încheierea unui concordat.

* (Podul peste Dunăre al României.) Cetim în „Curier. fin.“: Planurile şi toate studiile fiind terminate, ministeriul lucrărilor publice a comunicat caselor celor mai importante din Europa amatoare d'a construi acest colosal pod, că primesce ofertele lor sigilate până în diua de 25 Novembre viitoriu. Odată cu comunicarea, ministeriul a înaintat acelor case şi caetul de sarcini.

* (Filocsera.) Diariul „*Revue Universelle dela Distillerie*“ ne comunică următoarele: Neliniştea asupra recoltei vinurilor la Bordeaux continuă a fi foarte vie. Viile sunt complect prăpădite de filoxeră. Comune întregi cari produceau mai multe mii de butoaie de vin, nu mai recoltează astădi nici beutura necesarie consumaţiunei locale. Prin părţile însĕ pe unde s'a plantat viţe americane, recolta promite a fi superbă. Aceste părţi însĕ sunt foarte puţine la numĕr.

Loterie.

Mercuri în 4 August n. 1886.

Sibiiu: 75 85 9 12 69

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 3 August n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur austriacă	121.25	121.—
Renta de aur ung. de 4%	107.40	107.—
Renta ung. de hârtie	94 95	85.35
Acţiuni de bancă de credit ung.	305.25	306 —
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	100 40	101.—
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	128.50	128.50
Obligaţiuni ung. de rescumpĕrarea decimei de vin	100.—	100.—
Obligaţiuni urbariale transilvane	114 40	114.25
Sorţi de regularea Tisei	126.—	125.80
Acţiuni de bancă austro-ung	868.—	875.—
Scrisuri fonciare ale institutului „Albina“	—.—	101.—
Sorţi ungureşti cu premii	121.—	121.—
Galbin	5.94	5.93
Napoleon	10 01	9 99
London pe (poliţă de trei luni)	126.10	126.15
100 marce nemţeşt	61 90	61 90

Nr. 61. [1339] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului vacant de paroch în parochia gr. or. Hărăstaş, protopresbiteratul Turdei, se escrie concurs cu termin de 30 dile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Casa parochială cu grădină	10 fl. —
2. Dela 80 familii câte o ferdelă cucuruz sfârmit a 80 cr.	64 fl. —
3. Dela 80 familii câte o di de lucru 40 cr.	32 fl. —
4. Folosirea porţiunei canonice de 8 jugăre a 8 fl. (3 jugăre în folosinţa cantorelui)	40 fl. —
5. Venitele stolari îndatinate în sumă de	30 fl. —
6. Folosirea unui pămênt numit „pentru suflete“	5 fl. —
7. La botezul Domnului a 10 cr. de familie	8 fl. —
8. Dreptul de păşunat în preţ de	10 fl. —
Toate acestea dau un venit anual de	199 fl. —

Doritorii de a ocupa acest post au a subşterne suplicele lor de concurs instruite în sensul legilor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Turdei până la terminul susnumit per Ghiriş (Gyéres) în Agârbiciu.

Comitetul parochial gr. or. din Hărastăş în conţelegere cu oficiul protopresbiteral.

Agârbiciu, 28 Iuniu, 1886.

Petru Roşca,
ppresbiter.

Nr. 163. [1340] 1—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului preoţesc în vacanta parochiă de a III clasă Bozĕş ppresbiteratul Geoagiului II, se escrie de a douaoară concurs cu termin *de 30 de dile* dela prima publicare, conform înaltei ordinaţiuni consistoriale dto 17 Septembre 1885 Nr. 4290 B.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

Dela 159 familii câte 2 mĕsuri mari cu tulĕu, à 50 cr.	159 fl. —
Venitele stolari după funcţiunile de botezuri, cununii şi înmormêntări	35 fl. —
Venitele în prestaţiuni cu dile de lucru	79 fl. 50
Un agru, ca porţiune canonică	40 fl. —
Venitul din cimiter	10 fl. —
Venitul cu crucea dela Botezul Dlui	20 fl. —
Suma totală	343 fl. 50.

Doritorii de a concura la acest post, au a-şi aşterne petiţiunile instruite cu documentele recerute de legile bisericesci în vigoare la acest oficiu ppresbiteral până la terminul mai sus indicat.

Sĕcărêmb, 9 Iulie 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial respectiv.

Sabin Piso,
protopresb.

Nr. 464 [1337] 2—3

CONCURS.

Avênd a se institui un capelan lângă bĕtrânul paroch Petru Nicora din parochia de cl. III-a Vinţa, protopresbiteratul Lupşei, pentru întregirea acelui post se escrie al doilea concurs cu *terminul de 30 dile* dela prima publicare în „Tel. Român.“

Emolumentele sunt:

1. Birul preoţesc 60 ferdele grâu.
2. Folosirea cimiteriului.
3. O remuneraţiune în bani de 12 fl. şi
4. venitele stolari, cari toate dau un venit anual de 260 fl., din care jumĕtate se dau neputinciosului paroch până va fi în viaţă.

Doritorii de a competa la acest post sĕ'şi aştearnă petiţiunile lor instruite în sensul stat. organic şi al regulamentului pentru parochii din 1878 la oficiul protopopesc al Lupşei.

Ofenbaia, în 16 Iuliu 1886.

Pentru comitetul parochial respectiv.

Ioan Danciu,
protopresb.

Nr. 425. [1334] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea a două posturi învĕţătoresci la scoala capitală gr. or. din opidul Sĕlişte, protopresbiteratul Sĕliştei, se escrie concurs cu terminul *de 30 de dile* dela prima publicare.

Salariul, ce se va solvì în rate lunari anticipative, e pentru fiecare din aceste posturi 400 fl. v. a. pe an. Cei ce vor reflecta la aceste posturi vor avea sĕ instrueze şi în scoala de repetiţiune.

Sĕlişte, 13 Iulie 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial concernent.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sĕliştei.

Dr. Nicolae Maier,
protopresbiter.

Nr. 242 [1336] 2—3

EDICT.

Maria născută Ioan Cârstea din Lissa care de opt ani de dile a părăsit pe legiuitul ei bărbat George Roşca din Lissa şi a pribegit în lume fără a se sci ubicaţiunea ei, se citează prin aceasta a se presenta înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral în termin *de trei luni* de dile dela publicarea acestui edict, căci la din contră procesul divorţial intentat de bărbatul ei se va pertracta şi în absenţa ei.

Făgăraş, 17 Iuliu 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Făgăraşului ca for matrimonial de I-a instanţă.

Iuliu Dan,
adm. protopresb.

[1338] 2—3

Anunciu de esarendare.

Bunul din comuna Miheleni (situată lângă drumul regnicolariu Brad şi Abrud), care este proprietatea fondului gimnasiului gr. or. din Brad, constătătoriu din:

164 jug. 1045 ☐ pământ arătoriu,
1 „ 924 „ grădină.
12 „ 1501 „ fênaţ,
18 „ 144 „ păşune segregată

şi o moară cu 2 roţi pe „Valea Crişului alb“ dreptul de regal în Mihăleni cu o crişmă cu 4 încăperi şi celariu, grajd şi şopron afară de aceea o casă cu 4 încăperi, culină şi celariu provĕdute cu grajd, pentru locuinţa separată, se dă în arêndă pe calea licitaţiunei publice pe un period de 6 ani începênd dela 1 Octombre 1886.

Licitaţiunea se va ţinè în **26 August,** eventual în **2 Septembre 1886 st. n. la 10 oare a. m. în cancelaria gimnasiului proprietariu în Brad.**

Doritorii de a licita au a depune un vadiu de 10% dela suma de 1400 fl.

Se primesc oferte şi înaintea începerei licitaţiunei provĕdute cu vadiul recerut.

Condiţiunile de licitaţiune se pot vedè în cancelaria advocatului Teodor Pap din Baia de Criş.

Brad, în 27 Iuliu st. n. 1886.

Epitropia fondului.

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 80 Sibiiu, Sâmbătă 26 Iulie (7 August) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de douĕ ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 25 Iuliu.

(I. N.) Alba-Iulia întrunesce de astădată lamura inteligenţei române în sinul seu. Deja a douaoară dela întemeiarea sa vedem asociaţiunea transilvană pentru literatura şi cultura poporului român întrunită aici la şedinţele sale ordinari — şi tot aici s'a ţinut şi o şedinţă estraordinară.

Sunt 25 de ani dela întemeierea acestui paladiu al muselor. E scurt timp 25 de ani în viaţa unui om — dar cu atât mai scurt în viaţa unui popor, ce fusese îngenunchiat la pămênt prin vicisitudinile timpului.

Era anilor 860—861 'şi revarsă şi aḑi raḑele sale binefăcĕtoare asupra poporului român.

Dedat în suferinţe — oţelit de multele nedreptăţi ce îndurase — era însetat de cultură şi-i ferbea inima de dorul, de a'şi lua un avênt spre perfecţionarea sa. Poporul cere şi guvernul acoardă. Poporul îşi esprimă dorinţa sa de a se cultiva şi representanţii guvernului vĕd că e justă şi nobilă cererea românilor de a avea un centru de cultură — unde întruniţi în cugete şi simţiri sĕ lucre pentru binele poporului şi indirecte pentru prosperarea patriei.

Erau fericite timpuri acele, în cari glasul poporului, glasul archiereilor era ascultat şi afla resunet în inimile puternicilor dela cârmă. 25 de ani sunt de ajuns ca sĕ putem dovedì lumei, că poporul român, pe lângă toată sĕrăcia sa, şi pe lângă toate obstaculele ce a avut sĕ îndure, se scie presenta înaintea lumei — ca un corp sănătos şi vênjos — în care e destulă putere de viaţă.

Sunt de ajuns 25 de ani, ca sĕ o vedem pe această instituţiune divină — ajutând o mulţime de tineri, din cari partea cea mai mare fac deja cu numele lor onoare neamului nostru;

sunt de ajuns 25 de ani ca sĕ se scie, că nu e loc şi petec locuit de români, unde sĕ nu se fi simţit binefacerile acestei instituţiuni;

sunt de ajuns 25 de ani, ca sĕ vedem ḑeci şi sute de sodali şi măestri români ridicaţi prin ea la rangul de cetăţeni, oameni, cari vor ca prin muncă dreaptă sĕ-şi câştige pânea lor de toate ḑilele şi sĕ trăiască în societate cu demnitate;

sunt de ajuns 25 de ani ca sĕ vedem înfiinţate la îndemnul ei o mulţime de reuniuni de meseriaşi şi industriaşi, o mulţime de reuniuni de sodali, cari odată cu capul nu vor sĕ lase limba română şi datinele străbune pradă încercărilor desperate ale contrarilor nostri de a smulge din peptul românului simţemintele de români;

sunt de ajuns 25 de ani — ca sĕ o vedem — în fruntea unei întreprinderi, pe cât de grele, pe atât de grandioase în resultatele sale binefăcĕtoare pentru mândria poporului român, potenţată şi validitată cu mare succes la esposiţiunea naţională din 1881 la Sibiiu:

sunt de ajuns în fine 25 de ani — ca sĕ vedem înălţânduse tot sub auspiciile ei un edificiu grandios — menit a da femeii române cultura antică romană — şi a o face sĕ devină soţiă şi mamă, ca odinioară Cornelia mama Grachilor.

Eată numai o parte din resultatele activităţii ei, eată că cei ce au acordat poporului român dreptul de a se întrunì în o astfeliu de corporaţiune curat culturală, nu s'au înşelat în aşteptările lor! Multe inimi a ridicat ea la înălţime, multe lacrimi a şters, din mulţi oameni lipsiţi a făcut aḑi oameni cu posiţie, şi în fine cel mai mare succes al ei este întrunirea poporului român la olaltă ca fraţii aşa după cum a fost ei înainte de anul ....

Dar de ce sĕ reîmprospĕtăm jalnica lui amintire? Ne doare inima la amintirea acestui an şi ne doare, căci coincide anul cu locul unde s'a desmembrat poporul român prin uneltiri străine — şi unde cu toate uneltirile, eată-l astăḑi după 186 de ani întrunit a 3-a oară.

Întrunit — dar nu contopit — căci *divide et impera* a fost o macsimă, care a adus fructele veninului şi amărăciunei pentru naţiunea română.

Cu aceste priviri generale — salutăm asociaţiunea transilvană întrunită la Alba-Iulia — şi-i dorim succese îmbucurătoare, — căci succesele ei sunt succesele obţinute de poporul român pe terenul culturei — şi cultura e identică cu fericirea şi bunăstarea popoarĕlor!

Revista politică.

Ministrul president al Ungariei Dl Coloman Tisza s'a dus la Işl, pentru-ca sĕ espue Maj. Sale situaţia actuală din Ungaria şi sĕ 'şi chiarifice posiţia devenită precariă. Ce resultat vor avè convorbirile sale, nu se poate sci positiv, cu atât mai larg teren rĕmâne deci pentru presupuneri şi feliu de feliu de suposiţiuni Foile maghiare ḑic, că Tisza a mers sĕ ceară satisfacţiune, foile inspirate din Viena spun, că nici o satisfacţiune nu i se va da. Ar urma deci ca sĕ demisioneze. Dar se crede, că curtea îl va asigura, că cu schimbarea efeptuită în personalul militariu nu s'a intenţionat nici o desarmare demonstrativă a naţiunei maghiare, ceeace se va esprima într'un mod oare-care, poate pe calea unui autograf, şi Tisza va trebuì sĕ se mulţămească, ori sĕ abḑică. În puţine ḑile credem că cestiunea va fi resolvată.

Împĕratul Germaniei şi al Austriei vor avè şi în anul acesta o intrevedere la Gastein. Acestei intrevederi i se atribue o deosebită importanţă politică. După cum se scie Kálnoky a conferat deja cu Bismarck la Kissingen, ear Giers ministrul rusesc, cu toată vorba făcută, nici pănă aḑi nu a convenit cu cancelariul de fer; de altă parte ţinuta hotărît ostilă a pressei rusesci faţă cu tot ce e german, sunt tot atâtea semne, că alianţa celor 3 împĕraţi se va reduce la o duplă alianţă, apropiându-se tot mai mult timpul, când soartea Europei va trebuì decisă printr'un rĕsboi continental, susţinut de cele 2 elemente: cel german şi cel slav.

După ultimile sciri primite din Francia privitoriu la alegerile consiliilor generale, resultă, că toată mişcarea, toată agitarea şi toate pregătirile monarchiştilor de a eşì învingĕtori şi de a provoca prin învingerea lor un feliu de manifestare populară în contra ultimelor lovituri ce au primit, mai ales prin espulsarea princilor, — par a rĕmânea zadarnice. Din 1414 alegeri se cunosc 1401. Sunt aleşi 829 republicani şi 402 conservatori. Republicanii câştigă de o parte 69 locuri, pierḑênd însĕ de altă parte 83: mai sunt încă 170 balotagii. E curios lucru, cum în ajunul alegerilor, monarchiştii, prevĕḑênd că agitările lor nu vor fi de mare procopseală pentru dênşii, începură a nega carecterul politic, ce au de astădată aceste alegeri curat administrative. „Le Français“, „Le Soleil şi „l'Autorité“ şi alţi „soluţionişti“ sunt unanimi pentru a protesta, că scrutiniul de Duminecă n'are nimic a face cu politica. „Îi plăcuse presei republicane, scrie „le Français,“ sĕ atribue amicilor nostri din departamente intenţiunea de a pune cestiunea formei de guvernament cu ocasiunea alegerilor consilielor generale. Amicii nostri n'au făcut nici odată aceasta. Ei au gândit cu drept cuvênt, că adunările departamentale neavênd nici o competinţă în această privire şi şi legea interḑicêndu-le chiar esprimarea unor dorinţe de vr'un caracter politic, ei nu puteau în manifestele lor electorale sĕ descrie alegĕtorilor superioritatea monarchiei asupra republicei.“

Foile maghiare înregistrează un cas de călcare de graniţe la Orşova din partea unei companii de dorobanţi. Românii au trecut hotarul şi au ocupat câtva loc dincoaci de frontiere. Dar după câteva oare s'au retras, fără nici un incident mai serios, aşa raportează oficioşii.

Adunarea poporală din Budapesta.

(Încheiere).

Carol Eötvös: Stimaţi concetăţeni! (S'auḑim! S'auḑim!) Acum sunt 8 ani tocmai în locul acesta am avut ocasiunea sĕ conduc un meeting ca orator şi sĕ naintez un proiect de conclus. (Aplause vii.) O cestiune mare era atunci pe tapet, cestiunea Bosniei. Dar acum avem una cu mult mai mare: onoarea naţiunei.

Espune apoi în scurt faptul ofensătoriu (!) şi trecênd la cestiunea armatei, continuă astfeliu:

Dacă avem noi parte în acea armată comună, acea parte nu este altceva decât jertfă de bani şi durere patriotică. Armata aceasta nu este comună, într'ênsa Ungaria, regele ungar, demnitatea naţiunei maghiare nu se cuprinde. (Aşa e! Ruşine!) Dar nici armată austriacă nu e, căci doar Austria numai esistă. (Aşa e! Aprobări vii şi îndelungate.) O sĕ ve spun eu Dlor, ce armată este aceasta. (S'auḑim!)

Părintele maghiar, mama maghiară îşi dau fiul lor, când se fac asentările pentru apĕrarea ţĕrii şi pentru întregirea armatei; îl dau pe acel tînĕr de 20 de ani, care posede o inimă patriotică, o limbă maternă şi sentimente naţionale, dar armata aceea, în sînul căreia el întră, aceea nu îl primesce ca pe un maghiar, nu ca pe un patriot, ci îl primesce ca un aşa numit *material de om,* îl primesce ca pe o materie brută, despre care crede, că trebuesce prelucrată. (Ilaritate vie. Aplause prelungite.)

Şi întru ce îl prelucră pe tinĕrul patriot maghiar acea maşină? (Ilaritate zgomotoasă şi aplause.) Tinĕrul acela, Dlor, merge cu limba sa maghiară, şi acolo dacă s'ar putè, i s'ar da limba germană. Acel tinĕr se duce, ar voì sĕ vaḑă cu trup şi suflet tricolorul naţiunei sale, dar nimeni nu i-l arată. (Aşa e!) Dar în locul lui i se arată cel negru-galbin, pe care trebue sĕ joare. Acel tinĕr maghiar duce cu sine în inima sa emblema milenară a patriei şi naţiunei sale, asta trăiesce în inima lui, dar lui nu-i este permis a trada, că ce simte în inima sa, ci trebue sĕ joare pe vulturul cu 2 capete. Acel tinĕr maghiar, pe care cercurile hotărîtoare îl privesc de materie, îşi duce cu sine patria sa, care esistă de 1000 de ani, dar acolo nimeni nu i-o cunoasce, ori cel puţîn caută sĕ i-o scoată din inimă. Acel tinĕr maghiar, Dlor, merge cu devisa, pe care au accentuat-o ambii mei amici, că persoana regelui sfîntă şi neatacabilă este, pentru care e gata sĕ trăiască ori sĕ moară, şi pentru care sĕ şi jertfesce bucuros, dacă este trebuinţă. (Aplause vii.)

În acea mare fabrică Dlor, nu este ertat sĕ se scie nimic de regele Ungariei, numai singura devisă „împĕratul“ trebue s'o scie toţi. Cu toate că ungurul n'are împĕrat (Aplause zgomotoase prelungite.)

Şi în sfêrşit, ceeace trebue sĕ repet, şi în care totul se cuprinde: patriotism curat duce el cu sine, în acea mare fabrică; acolo i se ḑice: „cu hainele tale civile lasă'ţi acasă şi patriotismul, căci aci nu eşti cetăţean, ci cătană.“ (Aşa e!) „Aci nu eşti patriot, ci trebue sĕ te esercezi în spiritul soldăţesc.“ Dlor, armata aceasta, care e ofensa adevĕrată a naţiunei noastre, astfeliu frĕmêntă, astfeliu prelucră pe tînĕrul maghiar.

Ceeace a făcut acel nenorocit, adecă mai corect, foarte norocos general (Abzug Ianski! Jos cu el!), aceea n'a făcut-o din capul seu, dar el lucră precum lucră arătătoriul orologiului. Nu arătătoriul face ceasul, pe care 'l vedem, ci maşina din lăuntru, pe care n'o vedem. (Aplause sgomotoase, ilaritate.) Arătătoriul acela se poate dirige când mai nainte, când mai înapoi, asta uşor se poate face, dar dacă umblă rĕu orologiul, nu arătătoriul, ci, maşina este de vină. (Ilaritate şi aplause.)

De-aci trece vorbitoriul la apreţiarea incidentului cu colectele pentru monumentul lui Radetzky şi află, că nu pentru Radetzky, dar pentru regimentele ungare, în fruntea cărora a raportat acel general victoriile, ar trebuì sĕ se ridice monument. Vorbirea de-aci păn pe la sfêrşit nu conţine decât un nesfêrşit şir de insulte la adresa armatei comune şi a „probatelor ei tradiţiuni“. De aceea vom omite partea aceasta, reproducênd numai cuvintele din urmă ale marelui demagog:

Me alătur cu trup şi suflet la proiectul de conclus, presentat de amicul meu baronul Ivor Kaas, ca în armată sĕ fie recunoscute; regele Ungariei şi toate drepturile și constituțiunea națiunei maghiare, — ca cele 320,000 de oameni, pe cari îi dăm noi pentru armata comună, sĕ fie o armată maghiară. Și dacă vom fi ajuns scopul acesta, Dlor, atunci cu astfeliu de generali mici mititei, cum e și Dl Ianski, nu vom mai avè de a face. Și Dlor, ori sĕ ne culcăm cu totul și sĕ adurmim în umbra străvechei noastre măriri pe vecie, ori punăse națiunea în picioare și nisuiascăse cu toate mijloacele, ce-i ofere constituțiunea, ca acel mare drept, dela care depinde toată mărimea și demnitatea presentului și și toată speranța viitoriului seu, sĕ și-l poate agonisì.

Recomand proiectul de conclus spre unanimă primire. (Aplause și aprobări prelungite.)

Presidiul: citesce telegramele de felicitare sosite din diferitele părți între aplausele mulțimei. Telegramele sunt dela: Fiume, Palanca germână, Muncaciu, Tolciva, Viena, Makó, Șaroșpatac, Cinci-Biserici, Oradea mare, Strigoniu și Hust.

Otto Herman: Stimați concetățeni! Nu pentru primadată stau înaintea cetățenilor Budapestei, și sunt numĕroși, cari sciu, că eu sunt soldatul liber al dreptății hotărîte și al ideilor esprimate franc. (Aplause.) Nici acum nu voi face sofistării, nici acum nu voi reprima acele sentimente, pe cari le simțesc, ci o spun aci — cu toate că 's espus criticei publice și adunării poporale — că, eu totdeuna am prevĕḑut acele stări, cari au urmat decând cu începutul raportului nostru strêns cu Austria, și că totdeuna le-am combătut.

Stimați cetățeni! Vĕlul este aruncat asupra trecutului și ce urmează d'aci? Acel trecut, este trecutul, onoarea națiunei! Istoria ei doresce din când în când a se ivì la lumină, și oare dacă 'și scoate capul numai pe un cornuleț ăl vĕlului, ce vede? Vede, că aceia, în interesul cărora a aruncat națiunea vĕlul pe trecut, aceia coasă dantele pe vĕl. Și ce feliu de dantele? Încoronarea lui Hentzi, vulturul cu doauĕ capete și așa numitul spirit tradițional austriac. (Așa este! Adevĕrat!)

Momentul cel mai important în viața popoarelor este, ca peste nimic ce a fost odată în sentimentul națiunei, sĕ nu se tragă vĕl; nici când istoria sĕ nu se întrerupă, pentrucă de se va intrerupe istoria, de aḑi până mâne toate se pot uita, de aḑi până mâne din toate se poate face mușama, dar când vin oarele încercării, națiunea — fie ea acoperită de un vĕl ce ar ascunde munți întregi — pretinde dreptul de a se ivì de sub el. (Adevĕrat! Așa e!)

Și o simplă odraslă a căsărmii, care s'a dus de a încoronat mormêntul lui Hentzi, a zdruncinat liniștea păstrată până acum. N'a fost lipsă, ca în Ungaria sĕ întrevină mari evenimente. O singură neghiobie a unei odrasle de casarmă a înduplecat chiar și pe cei mai precauți guvernamentali, chiar și pe cei mai mari aderenți ai arangiamentului din 1867, ca sĕ se pună pe gânduri și sĕ mărturisească înaintea lui Dḑeu și a oamenilor, că nu este bine, că rĕu s'a făcut treaba. (Așa este!)

Dlor! Asta am atins-o numai, dar la acest obiect nu mai voiesc sĕ vorbesc. Generalul acela austriac cu tot neamul seu nu e vrednic de mai multă vorbă. Și nu merită indignațiunea națiunei, căci bine a ḑis stimatul meu amic Carol Eötvös, el nu e mașina, ci numai arĕtătoriul. Dar altul este obiectul nostru. Dacă stimatul meu amic Carol Eötvös a amintit, că cefeliu de rĕsboaie s'au câștigat și perdut, dacă a documentat, precum într'adevĕr așa este, că nimic afară de entusiasmul națiunei nu poate sĕ raporteze victorii, fie 'mi și mie permis a arunca o reprivire în istorie. Nu numai în ceea a națiunei maghiare, ci în istoria omenirii! (S'auḑim!)

Eu afirm cu toată hotărîrea, că sunt pe basa istoriei pe deplin convins, că nici când armate de sine stătătoare, nici când armate mustrate și dresate n'au eluptat libertate, nici n'au apĕrat popoare. Oriunde a înaintat omenimea în libertate, totdeauna armata națiunei, brațul națiunei și voința și entusiasmul ei au învins. (Așa e!) Și dacă s'a ivit din când în când câte un tiran, care a câștigat multe bătălii, urma lui aḑi a dispărut.

Aci oratorul face o reprivire istorică asupra luptelor lui Napoleon, ale lui Washington, ale Șvițeranilor și ale lui Garibaldi, din care 'și motivează tesa de mai sus.

Stimați concetățeni! Are natura o lege, care nu se poate falsifica, nu este ertat sĕ se falsifice. Aceasta lege a naturei se oglindează în societate însași și aceasta lege este, că individul singuratic, ori fie națiune sĕ aibă o activitate pe deplin liberă. Acele referințe cari s'au obtrudat națiunei maghiare, da, îi permit ca pe basa tradițiunilor trecutului sĕ păstreze toate suvenirile istoriei sale, sĕ simtă că e maghiar. Dar când instituțiunea armatei comune năsuesce sĕ ucidă patriotismul din inima generațiunei tinere, atunci referințele acele leagă brațul drept al națiunei; și când se pretinde ca, afară de jertfa de sânge, națiunea sĕ aducă și jertfă în bani, pentru o alianță, care este în contra autonomiei națiunei, — atunci i se leagă și piciorul națiunei.

Ear bărbatul acela cui i se leagă brațul drept, cui i se pun picioarele în cătușe — acela poate fi bărbat, dar bărbat activ nici odată.

După unele espectorațiuni, laude naționale și elogiuri făcute spiritului de libertate înăscut ungurilor, oratorul își închee vorbirea astfel: „Nu fac eu politică de partid, st. concetățeni, care de altmintrelea sunt cel mai hotărît aderent al partidei independente (Aplause), ci aḑi voiesc sĕ fac curat numai politică națională maghiară, ce consistă în aceea: ca noi întorcêndu-ne spre Viena sĕ ḑicem: „până aici și nu mai departe.“ (Aplause vii.)

Sprijinesc proiectul de conclus presentat de baronul Ivor Kaas precum și propunerea, ca deputatul Daniil Irányi sĕ fie însărcinat cu presentarea lui în dietă.

Ne mai fiind nici un vorbitoriu însinuat, la întrebarea presidiului adunarea aclamă în unanimitate proiectul de conclus și primesce propunerea, prin care se însărcinează cu presentarea aceleia deputatul Irányi.

După o scurtă vorbire de închieiere a presidentului Polonyi, adunarea se închieie cu cântarea imnului național maghiar.

La cestiunea armatei în Ungaria.

„Pester Lloyd“ ḑice că o revistă specială germană foarte însemnată, cum este „Internationale Revue“ din Hanovra, publică sub titlul: „Armata imperială și regală în Ungaria,“ un articol scris de un oficeriu superior german.

Reproducem și noi acì unele părți din acel articol, care se vede că a alarmat foarte mult ḑiaristica maghiară:

„Fie ca nici odată sĕ nu sune ceasul, ḑice revista citată, în care ungurilor sĕ le pară rĕu că au sdrobit legăturile cu armata comună și mai cu samă pentru un incident de pietate, cum a fost acela întêmplat în cimiteriul din Buda; mai ḑicem dar înc'odată sĕ dea Dḑeu sĕ nu le pară rĕu că au atins onoarea unui brav, că au atacat armata care 'și cunoasce datoria ei și că au sacrificat din interese particulare marele interes al statului comun și toate acestea numai din pricina unor mici susceptibilități naționale.

„Astăḑi mai mult decât ori când puterea unui stat, a esercita o influență în afară se basează pe o armată bine organisată atât materialminte, cât și moralminte, ca astfeliu sĕ poți avea deplină încredere într'ênsa.

„Ceeace a ḑis distinsul bărbat de stat Fox al Angliei, într'un memorabil discurs parlamentar, rostit acum 100 de ani, n'ar trebuì sĕ o uite nici ungurii, și anume eată ce recomanda poporului englez distinsul diplomat prin acel discurs:

„O națiune care se îngrijesce de onoarea sa, care are în vedere interesele sale inseparabile de acea onoare, e de o importanță nespus de mare, ca prin dreptatea bunavoință și moderațiunea sa, sĕ-și poată câștiga o bună opiniune înaintea celorlaltei națiuni.“

Dacă manifestațiunile unui popor provoacă mâhniri la popoarele conlocuitoare cu el; dacă acel popor nu mai este condus de dreptate, de moderațiune, de respect de sine și de simțiminte nobile ci de pasiuni și de impulsiuni șoviniste; dacă un partid esclusiv național începe a terorisa partea mai cuminte a națiunei prin agitațiuni pornite prin țară în contra puterei statului, care este armata, și pe care caută sĕ o descompue; dacă esclusivismul e considerat la dênsul ca un drept și trece preste toate considerațiunile sociale ale echitățeì și pietății, atunci fără îndoială acel popor se găsesce pe panta unei prăpăstii, care îl duce către un viitoriu primejdios și care nimicesce simpatiile la celelalte popoare.

„Pentru noi, germanii, putem asigura în privința aceasta pe unguri, că ne este indiferentă atitudinea națiunei maghiare față cu armata imperială, pe cât timp acea națiune formează un membru al monarchiei Austro-Ungare, care se găsesce în relațiuni de alianță cu Germania; căci noi nu putem admite ca alianța noastră sĕ fie clădită pe nisipul șovinismului maghiar, ci ea trebue sĕ stea pe un teren solid, unitar, puternic și leal, basat pe armata imperială și regală care își face datoria. Cei cari doresc a submina spiritul armatei, integritatea și valoarea ei morală neapărat, atacă direct chiar și puterea monarchiei unitare a Austro-Ungariei, precum și pe amicii sĕi politici. Acestea le punem la chibzuirea ungurilor precum și a bărbaților de stat.“

Varietăți.

* (Hymen.) Dl Mihail Șerban jude reg. la tribunalul din Szegedin 'și-a serbat Joi în 24/5 a l. c. cununia cu d-șoara Iustina Roman în Sibiiu.

Le urăm viață fericită!

* (Alegere de paroch în Hetur) Cu datul de 23 Iuliu a. c., ni se scrie din Hetur, că alegerea de paroch s'a efeptuit acolo sub conducerea

---

FOIȚA.

Erupțiunea din urmă a vulcanului Etna.

(Epistola profesorului Oratio Silvestri din Catania către profesorul Eduard Suesz în Viena.)

(Urmare.)

La 30 Mai când periculul era la culme, prefectul din Catania a dat numai decât ordin, ca până la 31 Mai, 12 oare din ḑi, apropiinduse lava la 500 metri de Nicolosi, numai decât sĕ părăsască comuna și de acì încolo sĕ ocupe cordonul militariu toată împregiurimea acelei comune. Cei mai sĕraci dintre locuitori, bĕtrâni și neputincioși, nu mai puțin aceia, ce cu o adevĕrată iubire priveau locul nascerii lor, nu se puteau hotărî cu nici un preț sĕ întoarcă spatele căscioarelor lor și numai nevoiți, cu lacrimi în ochi începeau sĕ culeagă ce aveau mai de preț prin case, unii încărcați cu uși și ferestri, ear alții cu alte obiecte ce numai puteau lua cu ei și ce în ochii lor avea ori-cât de puțină valoare. Deși acest lucru era grăbit de trupele militare și de pompierii ce veneau din comunele învecinate, întimpina foarte multă greutate, parte prin influința ploii de năsip și cenușă ce curgea necontenit, parte prin întunerecul ce se făcuse în urma acestor ploi. — Bolnavii trebuia sĕ'i transpoarte în spitalul din Catania. Se găsau fii iubitori, cari cereau încuviințarea sĕ poată desgropa mormintele părinților din cimiteriul comunei Nicolosi, și sĕ-i îngroape în alt pămênt mai sfînt. Ași merge prea departe, când m'ași încerca sĕ ve de scriu toate scenele sfășietoare ce s'au sĕvêrșit la acest loc.

Deși nutreau încă speranța, că nu vor fi nevoiți sĕ părăsască Nicolosi, activitatea neîntreruptă ce se petrecù atât în noapte cât și în oarele prime ale dimineții, le răpì și aceasta mângăere, căci lava năvălea și se apropia tot mai mult de comună. Punct la 12 oare din ḑi s'a dat de comanda trupelor regesci și a carabinierilor prin trompeți, semnul de pornire. Poporul era adunat în jurul puterei armate, femeile plângeau, ear bărbații pătrunși de adâncă descuragiare, se puteau numai cu greu acomoda împregiurărilor triste. Archiepiscopul din Catania chiemă la sine pe toți locuitorii — le adresă o vorbire foarte pătrunḑĕtoare, înghienunchiă în urmă înaintea bisericei și îndreptă către ceriu rugăciuni. Apoi prin cuvinte blânde îi liniști și le vorbì ca sĕ se supună și sĕ'l urmeze. Cuprinși de durere urmau pe păstoriul sufletesc, cu capul descoperit, căutând scut în comunele învecinate.

După ce Nicolosi era golit, s'a 'ndreptat linia telegrafică spre Torre din Grifo și întocmit pe drumul între Nicolosi și Catania. Jur-împjurul comunei părăsite, s'a așeḑat un cordon militariu, numai un pichet de observare a rĕmas înapoi, ce sta gata în momentul când va erumpe lava, sĕ se retragă. Aceasta se mișca până la 3 și jumĕtate cu o astfeliu de iuțală, încât se aștepta, ca încă în noaptea următoare sĕ îngroape întreaga comună Dar din norocire s'a 'ntêmplat altcum. Puterile eruptive arătau deja o scădere și prin urmare încă în ḑiua următoare de 1 Iuniu atât brațul ce curgea cât și acela îndreptat spre înălțimea dela Altarelli, erau în acea ḑi aproape cu totul sleite, numai partea mai esternă a lavei ce curgea spre muntele Rossi se mișca cu o iuțală, încât la 2 Iuniu făcea pe oară 5 metri. Mai urmă odată o mișcare, dar aceasta n'a fost decât o scurtă încordare, căci lava 'și perdù puterea ei mișcătoare și rĕmase cu desĕvêrșire sleită în depărtare de 327 metri de Nicolosi.

Dacă privesci asupra totalității de lavă ce a isvorît, se arată, că cantitatea ei a fost foarte mare în raport cu timpul scurt de erupțiune. O prețuire aprocsimativă ne dă resultatul, că ea cuprinde un volum de 66 de milioane metri cubici, și anume computând suprafața ei de $5\frac{1}{2}$ kilometri cuadrați acoperită cu o grosime mijlocie de 12 metri. Din acest loc îngropat douĕ treimi sunt șesuri necultivate, o treime pădure, agri vii și grădini. La 5 Iuniu se putea urca până la colina craterului, se dlui administrator protopresbiteral respectiv în cea mai doplină ordine şi armonie, alegêndu-se cu o absolută maioritate de paroch clericul absolut Ambrosiu Tătar. La banchetul dat în acea ḑi în onoarea noului ales, dl administrator protopresbiteral a toastat în sănătatea Escelenţiei Sale Domnului archiepiscop şi metropolit, noul paroch pentru poporul credincios, ear invĕţătoriul local Ioan Florea în sănătatea mamelor române. Ḑiua alegerii, ḑice corespondentul nostru, a fost o ḑi de bucurie şi sĕrbătoare pentru popor, cărei asemenea se ḑice, că n'a mai avut Heturul.

* (Asociaţiunea industriaşilor din Braşov) va arangia o esposiţie locală, care se va deschide la 8 August şi va dura până la 5 Septembre. Esposiţia se mărginesce la articolii industriei oraşului Braşov şi are de scop sĕ dea o icoană fidelă a vieţei industriale din acel oraş. Tot în acel timp este deschisă în Braşov o esposiţie de lucruri de mână femeesci şi una a secţiunei braşovene a societăţei „Karpathenverein.“ Asociaţiunea industriaşilor braşoveni a luat deja mĕsurile necesare pentru a obţinea preţuri de călĕtorie reduse pentru visitatorii esposiţiei.

* (Dr. Falk Max) scrie „Egyetértés“ va repăşì dela redacţia Pester Lloydului, şi va fi înlocuit prin consilieriul aulic Ludovic Dóczi.

Încă un epilog la afacerea Iansky!

* (Alaiurile adunărilor poporale) se vor transplânta acum în toate părţile Ungariei. Pe lângă oraşele anunţate în nrii trecuţi, se mai alătură Nyiregyháza, Iászberény şi Oradea Mare.

* (Starea sănătăţii P. S. mitropolitului primat al României) urmează a fi, după cum cetim în foile de dincolo, din ce în ce mai rea. Slăbiciunea cea mare, în care se află, inspiră îngrijiri medicilor. Regele şi regina se informează ḑilnic prin telegraf, despre mersul boalei.

* (O mare vênătoare) se va face luna viitoare la Sinaia, la care va lua parte şi principele nostru de coroană Rudolf.

* (Guvernul român) hotărînd a lua parte la esposiţia din Paris din 1889, ministeriul domenielor va face în curênd invitaţiuni cătră industriaşii şi agricultorii ţĕrii, spre ai îndemna sĕ espue.

* (Psilograful N. Vlădică.) De trei luni de ḑile s'a instalat exposiţia internaţională de arte, manufactură şi industrie în „Palais de l'Industrie“ situat pe „Champs d' Elysée,“ la Paris. Exposanţii streini din diferite părţi ale Europei sunt 4000, şi francesii 9,000. — Exposiţia are sĕ dureze până la finele lui Novembre. D-l Vlădică a ecspus 48 tablouri mari şi mici in psilografie, între cari cele mai de frunte şi atrăgĕtoare sunt: portretul lui Victor Hugo, peste care a scris cinci volume complect, „Les Miserables“ şi un tablou representând „România Liberă“ răzîmată pe un dorobanţ (căciular) călcând armele turcesci. În cuprinsul acestui tablou e scrisă istoria românilor.

* (Un cas de coleră în România.) O mare nelinişte domnesce printre poporaţiunea Botoşanilor. Soţia unui sub-locotenent a murit de coleră. Nefăcênduse autopsie cadavrului, nu se poate precisa dacă colera a fost asiatică, sau un simplu cas de coleră sporadică.

* (Dame savante.) Se scrie din Iaşi la „Rom. Liberă“: De un timp a început o mişcare fericită la noi în ţară între femei. În toţi anii vedem d-şoare dându-se studiilor serioase, şi stăruindu-se a obţine o diplomă pentru a apuca o carieră liberală. În Iaşi esercitează profesia de dentistă d-şoara Ernestine Zuhr timp de aproape doi ani. În acest scurt timp a reuşit a şi câştiga într'un grad înalt încrederea publicului şi numĕră în clientela ei elita iaşană. Desteritatea ei se impune ast-fel, că o persoană de o consideraţiune înaltă, ca d-na Maria Rosetti Rosnovan, Dr. Lochman etc. etc. au creḑut cu cale a-şi manifesta în public mulţămirea lor la adresa tinerei dentiste.

* (Din Petersburg) se scrie că trupele din garda imperială au făcut ḑilele acestea pe câmpul dela Krasnoie-Selo esperienţe de tir cu o nouă materie esplosibilă inventată de un inginer rus şi care promite, dacă aceste esperienţe vor reuşi, sĕ înlocuiască pulberea ordinară. Această materie, a cărei composiţie este încă secretul inventatorului, produce un efect uimitoriu, mai mare decât acela al dinamitei negre, şi nu produce nici căldură nici fum.

* (Trecerea cataractelor Niagarei.) Ḑilele trecute, un engles anume Graham, a reuşit sĕ treacă cataractele Niagarei. Graham e un dogariu din Filadelfia. El şi-a construit un feliu de luntre avênd forma unui butoi, o lărgime de şese picioare, diametrul în partea cea mai largă era de 38 degete, în partea superioară de 23 şi în cea inferioară de 18 degete. Această luntre sau mai bine ḑis butoi e făcut din doage de stejar; greutatea totală era de 250 livre, şi putea pune în el 240 livre. Nisipul ce'l luase cu el era pus în partea opusă de unde şedea, aşa că acea parte stătea afară din apă. Graham stătea în fundul acestei maşini într'un fel de invĕlitore de pânză prinsă cu nisce cârlige de fer de butoi. El făcuse esperienţă că poate trăi în acea maşină o jumĕtate de oară fàră a innoì aerul; în păreţii boloboculului făcuse o gaură, prin care putea la nevoe sĕ întroducă aer. Graham fiind sigur că va trece, se aruncă în fluviu cu maşina lui după malul american tocmai dedesubtul cataractului. Bolobocul plecà ca o săgeată, învêrtindu-se necontenit. Partea mijlocie stătea însĕ afară. Abia într'o oară trecù dela un mal la celalalt. El a fost scos din apă tocmai la Leviston, la depărtare de cinci mile de locul de unde plecase. Scos din boloboc, Graham avea numai o mică sgărietură la braţ, ce suferise în drumul făcut de lipsă de aer. După o jumătate de oară istorisi ceea ce simţise în timpul călĕtoriei: „Eram foarte grăbit ca sĕ plec, aşa că am uitat sĕ astup gaura. Când am ajuns în părţile unde apa e repede, bolobocul s'a afundat în apa, care întră prin gaura deschisă. 'Mi era foarte cald înăuntru Înainte de a ajunge la locul îngrozitor mi se părea că me duc sigur la moarte. Apa care întra înăuntru me rĕcori mult. Când am ajuns la vêrtej, am ridicat o parte din învelitoarea de pânză, eram însĕ aşa de transportat că nu o puteam pune la loc. La vêrtejul Dracului am primit mai multe lovituri, eram cu totul ameţit. A doua oară nu mai trec de plăcere aceste vêrtejuri periculoase.“ Espediţia lui Graham n'a fost anunţată mai d'inainte; el se temea sĕ nu fie împedecat de a 'şi pune în aplicare planul, aşa că puţină lume a asistat la această periculoasă trecere.

* (Home-Rule.) După o publicaţiune apărută în Londra s'au presentat ultimului parlament până la disolvarea lui 1532 petiţiuni cu 449,217 semnături contra bilului irlandez şi 46 de adesiuni cu 3115 semnături aprobând acel bil.

* (Arderea cadavrelor.) — Ḑiarul „La France“ asigură, că lucrările începute la cimiterul Père Lachaise, la Paris, pentru cuptoriul crematoriu, se vor sfêrşi în curênd. Nu va fi nici o clasă deosebită; operaţiunea va costa 15 lei. Stabilimentul este clădit după planul dlor Bartet şi Formigé. Un mare portic conduce sub o boltă unde se află cuptoarele crematorii. Aceste cuptoare au un aspect nu tocmai îngrozitoriu. Construcţiunea costă 350,000 lei şi sunt după sistemul Gorini, care funcţionează foarte bine de mai mulţi ani la Roma şi Milan. Cuptoarele Siemens au fost părăsite; după studiul făcut asupra lor, s'a constatat, că dădeau prea mare căldură şi că cadavrul, în loc sĕ fie redus în cenuşe, era aproape metamorfosat într'un corp refractar. Apoi arderea unui cadavru, în loc de 15 lei costa peste 200 lei. Cenuşa cadavrelor va fi pusă, după voinţa mortului sau a părinţilor, în urne de aur, de argint, de aramă, de zinc sau de plumb, trasportată într'o cameră specială sau în criptele de familie. Prin aplicarea cremaţiunii, cimiterele vor rĕmânè în starea lor actuală, căci unde se vor pune urnele cu cenuşe, se vor putè construì mormênturi şi monumente funebrare ca cele cari esistă şi astăḑi.

* (Mijlocul de a se ferì caşcavalurile de vermi.) Se scie că la noi nu prea sunt rĕcoroase şi curate stânele, lăptăriile şi mai toate localurile unde se fac şi se păstrează feliile de caş, caşcavalurile etc. Deci mijloacele de a se împedeca muscele de a pătrunde şi de a lăsa oauăle şi larvele lor în brânzĕturi, nu prea sunt întrebuinţate, resultând din aceasta, că mai toate producţiunile stânelor noastre sunt pline de ouĕ de musci încă dela fabricaţiunea lor. Din această causă se observă adeseori, că caşcavalele deşi le-am păstra *în urmă,* în locuri unde e peste putinţă sĕ ajungă muscele, încep a mişca pe vremile călduroase. Pentru a împedica această stricare, e de găsit un insecticid, care sĕ se întrebuinţeze la brânḑeturi pentru a ucide oauĕle muscelor înainte de a se transforma în vermi. Substanţe, cu această proprietate sunt destule, dar trebue găsite de acelea cari sĕ nu dea gust rĕu brânzeturilor, a căror întrebuinţare sĕ fie practică şi mai ales care sĕ nu fie stricătoare sănătăţii omului. Vermicidele acestea sĕ le găsim în plante nestricătoare sănătăţii şi cari sĕ dee chiar gust brânzeturilor. Asemenea plante se găsesc la noi în ţară precum: frunḑele de alun, hămeiul, frunḑele de nuc etc.; cu frunḑe de nuc de al căror miros fug şi se prăpădesc muscele şi vermii, — îşi acopere unele sătence din Francia oalele lor de brânză.

* (O minune de ceasornic.) — În Rappiner Hall din New-York este acum espusă o maşinărie de ceasornic, care e o adevĕrată minune a mecanicei. Ea e colosală în dimensiuni, greutate şi mecanism, şi în complicatele sale indicaţii. Acest ceasornic este construit de un oarecare Martin şi cuprinde un spaţiu de 5.50 metri cubi; cântăresce 700 chilograme şi are 265 de roate. El funcţionează printr'o pendulă, pe care o pun în mişcare 12 greutăţi. Ceasornicul arată secundele, minutele, oarele, ḑilele, sĕptĕmânile, lunile şi anii. Pune în mişcare 128 figuri alegorice, ce sunt înalte de 50 centimetri şi representă cele patru etăţi ale vieţii, pe cei 12 Apostoli, pe Crist binecuvântându-şi discipulii, sectele popoarelor păgâne, cele patru anotimpuri, etc. Fazele lunei şi învêrtirea pămêntului şi a plantelor sunt esact esprimate prin rotiţe mici. La fiecare ceas cântă un cocoş şi de patruori pe ḑi un mecanizm automat cântă 12 piese musicale.

Conspectul operaţiunilor institutului de credit şi de economii „Albina“ în luna Iuliu 1886.

Intrate.	fl. cr.
Numerariu din 30 Iuniu 1886	42,023.16
Depuneri	268,931.83
Cambii rescumpĕrate	254,559.80
Împrumuturi hipotecare şi alte împrumuturi	72,743.84
Interese şi provisiuni	23,554.70
La fondul de pensiune	196.55
Monetă vêndută	19,512.30
Effecte	24,478.25
Conturi curente	150,886.02
Diverse	1,588.26
	fl. 858,474.74

Eşite.	fl. cr.
Depuneri	131,673.37
Cambii escomptate	262,261.68
Împrumuturi hipotecare şi alte împrumuturi	54,189.—
Interese pentru depuneri	40,587.75
Contribuţiuni şi competinţe	7,901.83
Salarie şi spese	3,004.12
Monetă cumpĕrată	14,441.54
Conturi curente	157,084.87
Diverse	2,497.79
Efecte	68,480.24
Dividente	28,250.—
Numerariu cu 31 Iuliu 1886	88,102.55
	fl. 858,474.74

Sibiiu, 31 Iuliu 1886.

P. Cosma,
director esecutiv.

Iosif Lissai,
comptabil.

Puterea învĕţului la om este estraordinariu de mare, şi de aceea numai rar succede frângerea ei. Cu toate acestea sfătuim pe toţi aceia, cari până acum au întrebuinţat pentru înfundături, hemoroide etc. mijloace curăţitoare, precum rabarbara, sare amară, picături de Sulzberg etc., sĕ facă o încercare cu cunoscutele pilule de Sviţera ale apotecariului R. Brandt; încercarea va reuşi foarte bine şi va dovedì, că pilulele de Sviţera, dintre toate mijloacele de curăţire, sunt cele mai bune. Sĕ se bage bine de samă, ca fiesce-care scatulă din pilulele de Sviţera ale apotecariului R. Brandt (ce costă în farmacii à 70 cr.) sĕ fie provĕḑută drept etichetă cu o cruce albă pe câmp roşu şi cu iscălitura lui R. Brandt; toate cari sunt altfeliu pachetate trebuesc refusate.

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 5 August n. 1886.

	Viena	B.-pesta
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur austriacă	121.25	121.25
Renta de aur ung. de 4%	108 85	95.05
Renta ung. de hârtie	95.15	85.35
Acţiuni de bancă de credit ung.	305.25	306.—
Acţiuni de bancă austro-ung	868.—	875.—
Scrisuri fonciare ale institutului „Albina“	—.—	101.—
Sorţi ungu eşti cu premii	121.—	121.—
Galbin	5.94	5.93
Napoleon	10 01	9 99
London pe (poliţă de trei luni)	126.05	126.15
100 marce nemţeşt	61 85	61 90

---

observau exhalaţiuni neîncordate de aburi, semnul ultim al activităţii lui. Se observa numai o mică scurgere de lavă dar după douĕ ḑile încetà şi aceasta. Când sfêrşitul activităţii de erumpere se apropie de văgăuna principală, apăreau aburi şi cenuşă în craterul central al Etnei şi se observa în mai multe părţi a muntelui cutremur de pămênt, din care unul, la 5 Iuniu 12 şi jumĕtate oare din ḑi, foarte simţitoriu şi general. Mişcările undulatorice ţineau 8—10 secunde şi se simţeau în coastele ostice ale Etnei între Zafferana şi ţermurile mării învecinate. Acest cutremur simţit şi în părţile vulcanice sudice ale Siciliei enunţau retragerea lavei în văgăunele ei mai adânci, întocmai astfeliu cum s'au arĕtat presemnele la începutul erupţiunei. La 10 Iuniu, când pericolul era trecut, s'a conces locuitorilor a se întoarce la casele lor, ei erau cuprinşi de bucurie când le găsiră pe aceste scutite de foc, dar cuprinşi de durere, când vĕḑură nimicite câmpurile cultivate, şi când se vedeau nevoiţi la ajutoriul comitetelor umane ce s'au înfiinţat în provinciile italiane.

Catania, în Iunie 1886.

Nr. 261 [1341] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia vacantă de clasa a III-a Lăzesci din protopresbiteratul Câmpeni în urma încuviinţărei Venerabilului Consistoriu archidiecesan din 1/13 Iuliu a. c. Nr. 3491, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare a acestuia.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Dela botezuri	6 fl. —
2. Dela cununii	15 „ —
3. Dela înmormêntări	130 „ —
4. Dela sfeştanii	5 „ —
5. Dela cununa anului	15 „ —
6. Dela apă botează	9 „ —
7. Alte servicii bisericesci	10 „ —
8. Ḑile de clacă	5 „ —
9. Din venitele bisericesci dela Dumineci şi sêrbători	25 „ —
Suma	220 fl. —

În aceste venite sunt computate şi valorile venitelor în naturale.

Doritorii de a ocupa acest post sĕ-şi trimită cererile lor concursuali instruite conform legilor din vigoare pănă la terminul mai sus indicat la subscrisul oficiu protopresbiteral.

În conţelegere cu comitetul parochial concernent.

Câmpeni, 8/20 Iuliu 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. din Câmpeni.

Romul Furdui,
protopresbiter.

Nr. 482. [1342] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de clasa III, Cioara de sus, protopresbiteratul Lupşei, prin aceasta se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare în „Tel. Rom.“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Casa parochială.
2. Un fênaţ şi cimiteriul.
3. 60 ḑile de lucru.
4. 30 ferdele bucate, şi
5. Venitele stolari, cari toate dau un venit de ceva preste 200 fl.

Doritorii de a competa la acest post sĕ-şi aştearnă petiţiunile instruite cu documentele recerute de stat. org. şi regul. pentru parochii din 1878, la acest oficiu în terminul legat.

Ofenbaia, 4 Iuliu 1886.

Pentru comitetul parochial respectiv.

Ioan Danciu,
ppresbiter.

Nr. 335—340 [1345] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci din mai jos numitele comune ale protopresbiteratului gr. or. al Treiscaunelor, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare a acestui concurs.

1. Breţcu, pentru clasa II, cu salariu anual de 200 fl., jumătate plătiţi din fonduri, ear cealaltă jumătate din casa alodială, cuartir liber şi lemne de foc — cu prospecte de ameliorare pănă la 300 fl.

2. Chezdi-Mărtănuş, — postul învĕţătoresc împreunat cu cantorat — cu salariu anual de 150 fl. pentru lemne 10 fl, loc pentru legumi lângă scoală cu venit de 5 fl. şi cuartir liber.

3. Cernatul inferior, postul învĕţătoresc împreunat cu cantorat — cu salariu anual de 160 fl. din repartiţie în materă şi filii, 3 hecto-litre sĕcară din fondul de bucate şi cuartir liber.

4. Vama-Buzeu, postul învĕţătoresc împreunat cu cantorat, — cu salariu anual de 200 fl., cuartir liber şi 12 povări de lemne.

5. Arini, cu salariu anual de 120 fl., cuartir şi lemne de foc.

6. Poiana-sărată, pentru postul al doilea învĕţătoresc sistemisat — cu salariu anual de 200 fl, când învĕţătoriul alegênd va provedea învĕţămêntul prin perondare anuală în cl. I, — şi 250 fl., în clasa II, cuartir liber şi lemne.

Reflectanţii la vr'unul din aceste posturi, dela cari se cere cunoscinţa în vorbire a limbei maghiare, au a-şi aşterne concursele lor instruite cu carte de botez, atestat de cualificaţiune, atestat despre depunerea esamenului din limba maghiară, atestat despre studiile pregătitoare — toate în original şi copie netimbrată — pănă la terminul sus indicat, la adresa subsemnatului.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Treiscaunelor, în conţelegere cu comitetele parochiale concernente.

Breţcu (Bereczk), în 27 Iuniu 1886.

Dimitrie Coltofean,
protopresb.

Nr. 257. [1346] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci dela scoalele române gr. or. în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Câmpeni se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare a acestui concurs:

1. Vidra de sus, un post de învĕţătoriu cu un salariu de 250 fl. v. a. din fondul scolariu şi repartiţiune şi solvit în rate lunare, cuartir natural şi 4° lemne, din cari sĕ se încălḑească şi sala de învĕţămênt.

2. Ponorel, un post de învĕţătoriu cu un salariu de 200 fl. v. a. solvit în pătrare de an din repartiţie, cuartir natural şi lemnele trebuincioase de foc.

3. Sohodol, un post de învĕţătoriu cu 200 fl. v. a. solvit în pătrare de an din repartiţiune, cuartir natural şi lemnele trebuincioase de foc.

4. Lăpuş, un post de învĕţătoriu cu un salariu anual de 200 fl. v. a. solvit în pătrare de an din repartiţiune şi lemnele trebuincioase de foc.

5. Poiana, Peleş, Lăzeşti, în fie-care câte un post de învĕţătoriu, cu câte un salariu de 150 fl. v. a. solvit în pătrare de an din repartiţie şi lemnele trebuincioase de foc.

6. Valea verde, un post de învĕţătoriu cu un salariu de 100 fl. v. a. solvit în pătrare de an din repartiţie şi lemnele trebuincioase de foc.

Doritorii de a ocupa vr'unul din aceste posturi sĕ-şi trimită cererile lor concursuali instruite conform legilor în vigoare pănă la terminul mai sus indicat la oficiul protopresbiteral din Câmpeni.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Câmpenilor.

Câmpeni, 14 Iunie 1886.

Romul Furdui,
protopresbiter.

Nr. 464 [1336] 3—3

CONCURS.

Avênd a se institui un capelan lângă bĕtrânul paroch Petru Nicora din parochia de cl. III-a Vinţa, protopresbiteratul Lupşei, pentru întregirea acelui post se escrie al doilea concurs cu *terminul de 30 ḑile* dela prima publicare în „Tel. Român.“

Emolumentele sunt:

1. Birul preoţesc 60 ferdele grâu.
2. Folosirea cimiteriului.
3. O remuneraţiune în bani de 12 fl. şi
4. venitele stolari, cari toate dau un venit anual de 260 fl., din care jumĕtate se dau neputinciosului paroch pănă va fi în viaţă.

Doritorii de a competa la acest post sĕ'şi aştearnă petiţiunile lor instruite în sensul stat. organic şi al regulamentului pentru parochii din 1878 la oficiul protopopesc al Lupşei.

Ofenbaia, în 16 Iuliu 1886.

Pentru comitetul parochial respectiv.

Ioan Danciu,
protopresb.

Nr. 61. [1339] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului vacant de paroch în parochia gr. or. Hărăstaş, protopresbiteratul Turdei, se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Casa parochială cu grădină	10 fl. —
2. Dela 80 familii câte o ferdelă cucuruz sfârmit a 80 cr.	64 fl. —
3. Dela 80 familii câte o ḑi de lucru 40 cr.	32 fl. —
4. Folosirea porţiunei canonice de 8 jugăre a 8 fl. (3 jugăre în folosinţa cantorelui)	40 fl. —
5. Venitele stolari îndatinate în sumă de	30 fl. —
6. Folosirea unui pămênt numit „pentru suflete“	5 fl. —
7. La botezul Domnului a 10 cr. de familie	8 fl. —
8. Dreptul de păşunat în preţ de	10 fl. —
Toate acestea dau un venit anual de	199 fl. —

Doritorii de a ocupa acest post au a subşterne suplicele lor de concurs instruite în sensul legilor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Turdei pănă la terminul susnumit per Ghiriş (Gyéres) în Agârbiciu.

Comitetul parochial gr. or. din Hărastăş în conţelegere cu oficiul protopresbiteral.

Agârbiciu, 28 Iuniu, 1886.

Petru Roşca,
ppresbiter.

Nr. 163. [1340] 2—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului preoţesc în vacanta parochiă de a III clasă Bozĕş ppresbiteratul Geoagiului II, se escrie de a douaoară concurs cu termin *de 30 de ḑile* dela prima publicare, conform înaltei ordinaţiuni consistoriale dto 17 Septembre 1885 Nr. 4290 B.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

Dela 159 familii câte 2 mĕsuri mari cu tulĕu, à 50 cr.	159 fl. —
Venitele stolari după funcţiunile de botezuri, cununii şi înmormêntări	35 fl. —
Venitele în prestaţiuni cu ḑile de lucru	79 fl. 50
Un agru, ca porţiune canonică	40 fl. —
Venitul din cimiter	10 fl. —
Venitul cu crucea dela Botezul Dlui	20 fl. —
Suma totală	343 fl. 50.

Doritorii de a concura la acest post, au a-şi aşterne petiţiunile instruite cu documentele recerute de legile bisericesci în vigoare la acest oficiu ppresbiteral pănă la terminul mai sus indicat.

Sĕcărêmb, 9 Iulie 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial respectiv.

Sabin Piso,
protopresb.

Nr. 236. [1343] 1—3

EDICT.

Floarea Roman (Oláh) din Doboli inferiori, protopresbiteratul Braşovului al II-lea, care de 8 ani a părăsit pe legiuitul ei soţ tot de acolo şi pribegesce în lume fără a se sci ubicaţiunea ei, — se citează prin aceasta a se presenta înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral în termin de 6 lun;i de ḑile dela publicarea acestui edict; căci altfeliu procesul divorţial incaminat de soţul ei, se va decide şi în absenţa ei.

Braşov, în 18 Maiu 1886.

Oficiul protopresbiteral al tractului Braşovului al II lea.

Ioan Petric,
protop. ca administrator.

Nr. 242 [1336] 3—3

EDICT.

Maria născută Ioan Cârstea din Lissa care de opt ani de ḑile a părăsit pe legiuitul ei bărbat George Roşca din Lissa şi a pribegit în lume fără a se sci ubicaţiunea ei, se citează prin aceasta a se presenta înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral în termin *de trei luni* de ḑile dela publicarea acestui edict, căci la din contră procesul divorţial intentat de bărbatul ei se va pertracta şi în absenţa ei.

Făgăraş, 17 Iuliu 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Făgăraşului ca for matrimonial de I-a instanţă.

Iuliu Dan,
adm. protopresb.

[1338] 3—3

Anunciu de esarendare.

Bunul din comuna Miheleni (situată lângă drumul regnicolariu Brad şi Abrud), care este proprietatea fondului gimnasiului gr. or. din Brad, constătătoriu din:

164 jug.	1045	☐	pămênt arătoriu,
1 „	924	„	grădină.
12 „	1501	„	fênaţ,
18 „	144	„	păşune segregată

şi o moară cu 2 roţi pe „Valea Crişului alb“ dreptul de regal în Mihăleni cu o crişmă cu 4 încăperi şi celariu, grajd şi şopron afară de aceea o casă cu 4 încăperi, culină şi celariu provĕḑute cu grajd, pentru locuinţa separată, se dă în arêndă pe calea licitaţiunei publice pe un period de 6 ani începênd dela 1 Octombre 1886.

Licitaţiunea se va ţinè în **26 August,** eventual în **2 Septembre 1886 st. n. la 10 oare a. m. în cancelaria gimnasiului proprietariu în Brad.**

Doritorii de a licita au a depune un vadiu de 10% dela suma de 1400 fl.

Se primesc oferte şi înaintea începerei licitaţiunei provĕḑute cu vadiul recerut.

Condiţiunile de licitaţiune se pot vedè în cancelaria advocatului Teodor Pap din Baia de Criş.

Brad, în 27 Iuliu st. n. 1886.

Epitropia fondului.

Sz. 616 1886. [1344] 1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

A vizaknai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a Nagyszebeni „Albina“ takarék és hitelintézet végrehajtatónak sorostélyi Szuciu Számuila végrehajtást szenvedő — elleni 50 frt. tőke követelés és járulékai iránti, végrehajtási ügyben a Vizaknai kir. járásbiróság területén sorostélyi határon fekvő a sorostélyi 109-ik tjkben A + 1—13, 15, 17—24 rsz. a. ingatlanokra 1739 frt. becsárban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1886 évi Augusztus hó 24-ik napján délelött 11 órakor a Sorostély** községi elöljáróság házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alol is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-ét készpénzben vagy az 1881 évi LX t. cz. 42 §-ában jelzet árfolyammal számitott és az 1881 évi November hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügy miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes érték papirokban kiküldöt kezéhez letenni, avagy az 1881 LX t. cz. 170 § a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A vizaknai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóságtól 1886 évi Május hó 26-án.

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 81 Sibiiu, Marți 29 Iulie (10 August) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 3876. Scol.

CONCURS.

Cu începutul anului scolar 1886/7 sunt de a se conferì din fondurile archidiecesane următoarele stipendii:

1. *două stipendii câte de 500 fl.* din fundațiunea Moga, pentru studenți de filosofiă ori de drepturi;

2. *un stipendiu de 100 fl.* din fundațiunea Cologea pentru studenți de ori-ce categoriă;

3. *un stipendiu de 60 fl.* din fundațiunea Francisc Iosif pentru un student la scoalele medii;

4. *ḑece stipendii câte de 60 fl.* din fundațiunea Francisc Iosif și *unul de 30 fl.* din fondul seminarial (stipendiul Ecaterina Rațiu), toate pentru elevi din despărțământul pedagogic al seminariului archidiecesan.

Aspiranții la aceste stipendii au sĕ-și aștearnă suplicele la consistoriul archidiecesan până la *25 August a. c. călindariul vechiu*, acludênd documentele următoare:

a) atestat dela oficiul parochial din cumuna, la care aparțin, despre acea: că sunt români greco-orientali;

b) testimoniu scolastic despre progresul făcut în studii în anul din urmă, respective testimoniu de maturitate;

c) atestat medical, că sunt trupesce sănĕtoși;

d) atestat dela primăria comunală despre posițiunea socială a părinților sei și despre starea lor materială;

e) eventual alte atestate recomendătoare.

Suplicanții pentru stipendiile de sub 1. 2. și 3. au a numì în suplicele lor institutul de învĕțământ, la care voiesc a-și face studiile.

Sibiiu, 17 Iuliu 1886.

Consistoriul archidiecesan.

Nr. 3853. Scol.

Notă oficială.

Reuniunea „crucei roșii“ din statul Ungariei a intreprins spre scopuri de binefacere edarea și vênḑarea portretelor persoanelor celor mai înalte ale casei domnitore, precum ale *Maiestăților Sale, Regele* și *Regina*, al *Alteței Sale*, principelui de coroană *Rudolf* și al archiducesei *Stefania*, al Altețelor Sale archiducilor *Ludovic, Carol* și *Iosif.*

Aceste portrete se recomandă spre ornarea salelor de ședințe și cancelarii, eară mai ales a localelor de scoală de ori-ce categoriă.

Prețul unui portret este 6 fl. lângă care se poate procura și provasul de lipsă cu 3, 4 și 6 fl. și sticle cu deosebit 1 fl 50 cr. Lângă 6 portrete abonate și solvite sĕ dă unul gratuit.

Aceste portrete sĕ pot procura de'a însuși comitetul de întreprindere în: Budapesta, II lánczhid utcza. 1 sz.

Sibiiu, 24 Iuliu 1886.

Consistoriul archidiecesan.

Nr. 4036 Scol.

Avis
pentru toate oficiile protopresbiterale din archidiecesă.

La publicarea de concurse pentru posturi de învĕțători, și anume la acelea concurse, unde, conform §-ului 76 punct 5 din normativul pentru scoalele poporale din archidiecesă este admisă contragerea mai multora sau și a tuturor concurselor din tract într'un singur act, s'a constatat din pracsa de până acuma, că oficiele protopresbiterale deodată cu așternerea concursului nu aștern și tacsa de publicare, sau și dacă aștern o anumită tacsă, aceea nu corĕspunde tarifei ficsate de comisiunea administrativă a tipografiei archidiecesane pentru asemenea publicațiuni.

Pentru regularea corespondĕtoare a acestei afaceri, și pentru evitarea de irregularități pe viitoriu, prin aceasta se aduce la cunoscința oficielor protopresbiterale: că

1. Pentru publicarea concursului la postul de învĕțătoriu pentru o singură comună bisericească este a se solvì o tacsă de 6 flor.

2. Dacă concursul cuprinde două comune bisericesci, atunci tacsa de 6 flor. se împarte în părți egale, avênd a solvì fie-care comună bisericească 3 flor. drept tacsă pentru publicarea concursului.

3. La concursurile cumulative pentru posturile de învĕțătoriu dela mai multe ca două comune bisericesci, pentru fie-care comună bisericească este normată o tacsă de 2 fl. v. a.

Aceasta se aduce la cunoscința tuturor oficielor protopresbiterale spre scire și orientare cu acea observare, că tacsa astfeliu normată e a se așterne deodată cu concursul, care altcum până la așternerea tacsei nu se poate da spre publicare.

Sibiiu, 24 Iuliu, 1886.

Consistoriul archidiecesan.

Sibiiu, în 28 Iuliu.

În cele din urmă s'a întêmplat și cea ce era sĕ se întêmple. Ministrul nostru president, domnul Tisza, a eșit din tăcerea observată până acuma, în cestiunea mult agitată a promovărei generalului Iansky și a pensionărei lui Edelsheim, și a mers la castelul vară de al Maiestaței Sale la Ischl spre a da informațiuni despre opiniunea publică din Ungaria cu privire la armată și schimbările mai proaspete, de cari am făcut amintire. Prin călĕtoria ministrului president la Maiestatea Sa afacerea Iansky Edelsheim a ajuns în cel de pre urmă stadiu, și se crede că ea deocamdată s'a terminat, remânênd a se căuta o formulă, prin care sĕ se deie satisfacțiune demnităței naționale a ungurilor, care s'a simțit greu atinsă prin pensionarea generalului Edelsheim.

Ministrul president dl Tisza stă în mare grație la Maiestatea Sa împĕratul și regele nostru și este binevĕḑut la curte. De aceea și este el bineprimit de către Maiestatea Sa și distins peste toți bărbații politici ai ungurilor. De astădată a fost primit grațios în mod demonstrativ, după cum ne raportează ḑiarele strĕine. Audiența primă la Maiestatea Sa a durat peste 3 oare. Se vorbesce că ministrul s'a întors acasă foarte satisfăcut și cu asigurarea, că prin schimbările din urmă în armată nu s'a atins întru nimica demnitatea Ungariei, căci ele s'au făcut fără nici o alusiune la unguri, s'au făcut după toate formele constituționale, și numai o prea mare susceptibilitate a putut esplica din ele o vătĕmare a demnității ungaresci. Nu mai puțin a asigurat ministrul president pe Maiestatea Sa despre adevĕratele sentimente ale ungurilor față cu dinastia și față cu armata comună, susținênd: că demonstrațiunile de pe strade și vorbirile înfocate ale vorbitorilor dela adunarea de popor n'au rădăcină adevĕrată în inima poporului unguresc, ci sunt a se privi ca plante esotice, care n'au întreptățire la esistență.

Atâta după ḑiarele care ne stau până acum la dispoșițiune.

Această stare de lucruri va trebuì sĕ se manifeste în public în mod oficial pentru liniștirea opiniunei publice. Trei eventualități ni se pun in vedere, cari vor fi esploatate în această direcțiune. Se vorbesce că este cu putință ca ministrul president sĕ se pre-

---

FOIȚA.

Sibiiu, Iulie, 1886.

Care este cel mai sigur mod de a se încredința cineva de starea de prosperitate economică și de gradul de civilisațiune al unui popor? Acela de a vedea, cari sunt instituțiunile sale ce posedă. Cu cât un popor e mai civilisat și prosper cu atâta și instituțiunile sale sunt mai multe și mai desvoltate.

Este cunoscut în general că unul dintre mijloacele de a contribui la bogăția unui popor e și acela al instituțiunilor de credit. Acesta este un adevĕr pe care esperiența l-a demonstrat îndestul pentru toate popoarele.

În adevĕr dacă în vremurile actuale atât de maștere pentru noi, poporul nostru totuș a fost și este în stare a suporta sarcinele cele pe cât de multiple pe atât și de grele; sarcine despre care sĕ poate ḑice cu drept cuvênt, că trec de multe-ori preste puterile proprii; aceasta sĕ datoresce și instituțiunilor de credit, care l-au ajutat și îl ajută, împrumutându-l în cas de lipsă cu capitalul necesariu pe lângă o dobândă moderată.

Înființarea de astfel de instituțiuni de credit ca d. e. Albina, Aurora, Furnica, Ardeleana etc. pentru noi românii din părțile acestea sĕ poate ḑice că este un punct de plecare al desvoltărei noastre și emancipărei economice de sub robia strĕinilor. Băncile înființate vor satisface cererile și economisările de capitale ale poporului. Aceste instituțiuni deci trebue sĕ ne intereseze pe fie care de aproape, căci ele sunt strîns legate de viața noastră economică.

Prin urmare nu este de ajuns ca sĕ se înființeze numai un numĕr mare de astfel de instituțiuni. Trebue ca cele esistente sĕ fie bine întreținute. Mai este de folos ca toate aceste instituțiuni sĕ stea într'o legătură unele cu altele avênd ca punct principal de legătură pe cea mai vechie dintre ele, care totdeodată sĕ și află într'o situațiune deja asigurată și prosperă. Vreau sĕ ḑic despre „Albina“. Nu sĕ poate ḑice că situațiunea „Albinei“ o vor putea ajunge și celelalte institute așa deodată. Puse odată aceste institute în raport unele cu altele sĕ poate ḑice că așa unite progresul le va fi mai ușor. Nu numai interesul reciproc al numitelor institute, dar și interesul general economic aduce cu sine ca ele sĕ se pună în diferite legături unul cu altul. Toate institutele de bani au legăturile lor de mare folos între sine. Ar fi și un început din cele mai favorabile și un semn neîndoelnic, că avem consciința situațiunei noastre economice, dacă cu toții am lucra și am lupta spre a ficsa scopul și direcțiunea muncei noastre pe terenul economic și ne-am concentra activitatea întru realisarea acelui scop. Legătura aceasta bine întocmită va fi în stare a ne da adevĕrata forță, de a ne apĕra cu succes contra tuturor pericolelor, ce ne-ar amenința.

Este în deobște cunoscut, că creditul a fost și este unul dintre cei mai puternici factori ai desvoltărei economice a unui popor. Înființându-se la noi prima instituțiune română de credit „Albina“ s'a dat o mare satisfacere nevoilor agriculturei și industriei română mică sau mare câtă esistă la noi.

În timpul mai nou înființându-se încă câteva instituțiuni, „Albina“ va fi chemată a'și desvolta succesiv acțiunea sa și d'ași întinde ramurile sale așa ca sĕ devină la românii de aici centrul tuturor branșelor din care se compune creditul general. Constatăm cu plăcere însĕ, că această primă instituțiune de credit nu numai, că se află la un nivou recerut de necesitățile timpului, ci întrunesce deja toate acele condițiuni de viață, care inspiră încrederea generală. Sunt unii cari merg atât de departe, încât nu numai, că nu atribuiesc bancei vr'o înriurire binefăcĕtoare, dar caută a'i pune în socoteală multe neajunsuri financiare. Nu este locul aci a dovedi contrarul; faptele respund și până la un punct oare care ne dispensează de ori-ce demonstrațiune. Nu este îndoeală, că cele mai bune instituțiuni când sunt rĕu administrate sau când se abuseaḑă de dânsele pot produce catasenteze în mijlocul alegătorilor sĕi, și acolo se deie deslușiri autentice asupra situațiunei, cari apoi pe cale diaristică vor fi duse în toate părțile lumei. Versiunea a doua este: că Maiestatea Sa împĕratul și regele la serbarea aniversărei a 200 de ani dela eliberarea cetăței Buda de sub jugul turcesc va emite un autograf, care va cuprinde unele pasagie privitoare la meritele ungurilor pentru patrie și tron. A treia versiune susține, că spre toamnă Maiestatea Sa va visita căsarma cea nouă de cavalerie din Budapesta, și cu această ocasiune va rosti unele cuvinte măgulitoare. Prin aceasta se va satisface și în formă susceptibilităței națiunei maghiare, și cu aceasta lucrurile se vor întoarce la stadiul cel vechiu; armata împĕrătească va rĕmânea armată cu spiritul seu cel vechiu de ordine și disciplină, generalul Iansky în activitate, Edelsheim în pensiune, monumentul lui Hentzy decorat, ungurii blămați pentru demonstrațiunile de strade, domnul Tisza ministru president, și aspirațiunile ungurilor după împărțirea armatei în douĕ dorințe și vis de aur, ca și toate dorințele, a căror realisare nu este spriginită de forțe reale.

Întreagă diaristica din monarchie se ocupă cu călĕtoria ministrului unguresc la Ișl și noul stadiu al cestiunei armatei în Ungaria. Cele din Viena laudă dibăcia și înțelepciunea dlui Tisza, cu care a trecut și peste această grea încercare din viața ministeriului Tisza, cele oposiționale dela noi scuipă foc asupra șefului guvernului, care a netedit în mod așa de rușinos o cestiune, în care era angagiată onoarea națiunei maghiare.

Românii s'au pronunciat de mult în această afacere, și noi nu vom mai repeți cele dise de mai multe ori.

Prin ținuta lor dela era dualismului încoace ungurii au înstrăinat dela sine pe toate națiunile conlocuitoare din patrie, și s'au lipsit și de simpatiile, cu cari privea Europa la aspirațiunile lor până la anul 1867 și încă și de atunci încoace.

Conduși de un particularism propriu unor fanatici din timpurile întunerecului, politicii unguri au întrodus un sistem de guvernare, care ne a luat aproape posibilitatea de a mai putea trăi și a ne desvolta conform firei noastre. Cu legi care de care mai draconice ne a luat posibilitatea de a ne cultiva din mijloacele nostre proprii, așa că astădi este pusă în cestiune esistența scoalelor noastre confesionale.

De viață politică nu putem vorbì, căci pentru noi ardelenii este o escepțională stare de lucruri cu privire la eserciarea drepturilor noastre politice și la mĕsurarea acelora.

Administrațiunea ne este de tot rea, și în cele mai multe locuri dată pe mâna unor oameni, cari nu sunt inspirați de binele poporului, și nu sunt conduși de înaintarea intereselor lui.

În cele economice stăm rĕu, de tot rĕu, și încordările de a direge în timpul suprem greșelile unui sistem de 20 de ani ne dovedesc, că drepte au fost plângerile noastre.

În această stare de lucruri mulți dintre noi numai dela o schimbare în sistemul politic mai așteaptă o îndreptare a lucrurilor spre bine, și ei o scimbare a sistemului o condiționează dela o schimbare a guvernului

Conflictul cu partida militară astfeliu ne era presentat, că dilele cabinetului actual se păreau ca și numĕrate.

Cu schimbarea guvernulul se credea că se va schimba și sistemul.

Lucrurile acuma au luat altă față. Rĕmâne guvernul actual, rĕmâne sistemul cutropitoriu.

Morala pentru noi este: Între unguri și cercurile militare din Viena mare prăpastie este, din necesitate înse se susține ângusta punte, care esistă Câtă vreme? Aceasta este taina viitoriului.

Revista politică.

Diua de sântul Ilie era sĕ deie ansă la un conflict sângeros între militari de ai nostri și ai vecinului regat România Pe când în Budapesta poporul înfuriat aruncă cuvinte de hulă asupra armatei, și advocatul Eötvös descrie cu colori posomorîte mașina, care din feciorul ungurului de pe pustă scoate inima, scoate sufletul, scoate tradițiunile și datinile dela casa părintească, făcênd din el material pentru stindardul schwarz-gelb pe atunci la granița dela Orșova era sĕ se încaere grănicerii puși la paza patriei.

Lucrul ni se presentează astfeliu:

La 1 a le curentei se puse în marș un detașament militar român în deplin echipament de campanie, trecu peste pĕrău Bahna, ce slujește de graniță a țĕrei, călcând ținut ungar și ocupă malul drept al Bahnei până la pod, apoi pe partea stângă a valei Bahnei până la calea ferată și tărîmul plan până în Dunăre, ce era privit mai'nainte ca neutru. Pe drepta și pe stânga vămei ungare s'au pus de asemenea posturi militare.

Detașamentul militar român trebuia sĕ fi fost tare de 100 oameni. După ce fu observată apariția oștirei române de poliția din Orșova și santinela vamală, comisarul siguranței publice se duse la unul din posturile române și întrebă din al cui ordin au trecut militarii români, granița ungară. La rĕspuns, că din ordinul căpitanului, comisarul se duse la comandantul detașamentului spre a lua esplicațiuni și a obține imediata deșertare a teritorului ungar. Comandantul refuză ambele cereri, după care comisarul fu condus de un vahmaistru cu o santinelă până la locuința sa în vama ungară.

În urma avizelor oficiale, a doua di plecară la fața locului comandantul de corp generalul Comite Degenfeld, aflat în Mehadia și judecătorul ocolului. Locuitorii Orșovei erau în mare mișcare după ce s'a aflat călcarea graniței.

Detașamentul Honvezilor priimi patroane cu gloanțe și sta gata cu armele în piramide. Dar militarii români, se retraseră, fără a mai întreprinde ceva deja de la oara 9 dim. înapoi peste graniță.

Despre acest fapt s'a a dresat la vamă, față fiind comandantul de corp, un proces verbal.

Acesta este faptul. A rĕmas ca afacerea sĕ fie regulată pe cale diplomatică

Nu vom căuta după isvoarĕle cari au dat ansă la această călcare de graniță. S'au mai întêmplat că militari de ai nostri au trecut peste graniță pe teritoriul român, și dorobanți de dincolo sĕ treacă peste graniță pe teritoriu de al nostru. Aceasta nu este ceva ne mai pomenit, dacă vom lua mai ales în considerare că granița nu este pretutindenea bine rectificată între noi și România. Nu înțelegem însĕ cuvêntul pentru care diarele dela noi suflă în cornul cel rĕsboinic și vorbesc în tonul trufiei, ca și când oștile-ar sta față 'n față.

Doară ca nici odată, acuma din incidentul neîncheerei convențiunei comerciale ne-am convins, sau ne-am putut convinge, că nu este bine se vorbim cu atâta dispreț de suveran despre regatul vecin, care face pași uriași spre progress. Și face rĕu „Bud. Tageblatt“ face rĕu „Egyetértés“, care din acest incident lovesce în demnitatea statului român, punêndul asemenea cu micele statulețe din orient.

Demnitatea diaristicei pretinde ca în cestiuni internaționale se păstrăm tonul bunei cuviințe cel puțin pentru ochii lumei, și decorul patriei noastre.

Trăim în așa numitul seson mort Potentații Europei sunt pe la băi pentru distracțiune. Nu ne va prinde mirarea, dacă observăm că politica se face acuma pe la băi Centrul este „*Gastein*“ unde se află bĕtrênul împĕrat al Germaniei cu cancelarul seu principele de Bismark. Aceste douĕ personagie sunt centrul pe lângă care ca planete se învêrte lumea politică. În special bĕtrênul împĕrat este privit de ânger al păcei și până va trăi el nu va fi bătaie între împĕrățiile cele puternice. Pre alaltăeri a fost sĕ se întêlnească monarchul Germaniei cu cel al nostru în Gastein. Se fac pregătiri mari pentru o primire strălucită. Acestei întrevederi a împĕraților i se atribuie mare importanță politică, deoarece împĕrații vor fi însoțiți de ministri și alți secretari dela despărțĕmêntul ministerielor de esterne.

Ministrul de esterne al Rusiei domnul de Giers a părăsit Petropolea și este în călĕtorie diplomatică. Dênsul va cerceta pre principele de Bismark și va conferì asupra situațiunei din Europa. Despre o petrecere la Viena a acestui bărbat de stat, sau de spre o întêlnire cu contele Kalnoky până acuma nu s'a ivit nici o scire.

Călĕtoriei cancelarului rusesc i se atribue mare importanță politică. După cum se scie diarele panslave, și mai cu seamă articolii lui Katkoff au atacat cu vehemență statul nostru, apelând pentru o alianță cu Francia menită a strica ecuilibrul în concertul european. Se crede că presența ministrului la principele de Bismark va delătura banuelile diplomaților față cu planurile rusesci.

Dilele Associațiunei.

Associațiunea transilvană și-au deschis Duminecă adunarea generală în biserica gr. or. din Alba-Iulia. Public numeros din toate părțile entusiasmul e mare.

În numerii viitori vom publica un raport special dela un colaboratoriu intern al nostru.

Balcanii.

Asupra naționalităților din peninsula balcanică a apărut o broșură, ale cărei deducțiuni politice le cetim în „Telegraphul din Bucuresci:

Micșorat, cum a fost prin ultimul resbel, Imperiul otoman, nu are așa de mare importanță acuma. Lăsat numai pe propriele sale forțe, el nu va putea sĕ lupte cu succes contra unuia din statele mari ale Europei; însĕ cu forțele sale actuale, el poate lupta cel puțin contra micelor state balcanice formate în detrimentul sĕu și sĕ mențină astfeliu echilibrul în Orient, echilibrul care e fost strîns legat cu echilibrul politic european.

Statele de cari voim se vorbim sunt: Grecia, Serbia, Bulgaria și Muntenegrul. Cred că nu e nevoie sĕ amintesc că Românìa a fost tot-deauna o țară autonomă, tributară Sultanului și că din causa posițiunei sale geografice ea are

---

strofe; așa s'ar putea întêmpla și cu banca, când s'ar depărta de prudența și moderațiunea ce impun toate operațiunile de credit.

Dar pentru-ca toate aceste instituțiuni sĕ aibă un viitor asigurat în conformitate cu spiritul comercial al timpului, ne trebue o rasă de oameni nouă. Ne trebue oameni esperți pentru a consilia în diferite ramuri ale comerciului aceste instituțiuni. La începutul funcționărei bancei de Franța pe când încă sĕ discutau basele prin care sĕ asigure viitorul acelei instituțiuni, în ședința consiliului de stat din 2 Aprile 1806 marele geniu Napoleon I dise: „Pen-
„tru ca Franța sĕ aibă în adevĕr bance, i trebue
„oameni care sĕ știe ce însemnează o bancă. Este
„prin urmare o rasă de oameni de creat.“

Sĕ cer adecă anumite însușiri și cunoscințe în acest fel de comerciu. Este de lipsă prin urmare ca bancele nou create sĕ îngrijească a avea oameni conform cu spiritul acestui comerciu.

Cred a face mai bine reproducênd în privința aceasta învĕțăturile unui bărbat foarte competent în materia aceasta, adecă I. G. Courcelle-Seneuil.

Macsime și noțiuni practice.

S'a redus arta resboiului la un princip fundamental și la câteva macsime generale. Ar fi ușor de redus arta bancherului la câteva principii dicênd d. e. „că această artă constă în aceea d'a fi ori când gata de a'și împlini angagiamentele sale, obținênd din capitalurile de cari dispune cineva profitul cel mai considerabil, posibil“; dar spre ce folos? Precepte atât de întinse și vage n'au nici odată valoare în pracsă; ele sĕ aplică numai la apreciațiunea faptelor împlinite, la aceea ce sĕ numesce istoriă și resonamentul operațiunilor de bancă.

Comerciul de bancher seamână cu celelalte; sĕ deosebesce însĕ prin aceea, că e cel mai comercial, de sĕ poate dice astfel în acel sens că toate macsimele, toate regulele generale ale comerciului primesc în bancă o aplicațiune mai strictă decât ori unde alt undeva.

Astfel este sigur că ori ce comerciant trebue sĕ 'și proporționeze întreprinderile conform cu capitalul de care dispune și sĕ țină acest capital cât sĕ poate mai realisabil ca sĕ 'i serviască de credit. Dar acest precept sĕ aplică în deosebi bancherului mai mult decât ori cărui altul, fiindcă creditul ocupă în afacerile sale mai mult loc decât în ale ori cărui alt comerciant.

Este un merit a sci cineva sĕ 'și proporționeze afacerile în conformitate cu capitalul sĕu propriu și acesta cu resursele oferite prin localitatea în care sĕ așeadă cineva, cu debușeurile probabile și toate împreună cu capacitatea sa personală; dar aceste proporțiuni sĕ stabilesc mai mult prin hasard decât prin rațiune, prin esperiență decât prin teoriă și regulele ce le-ar putea stabili cineva spre acest scop ar fi nefolositoare.

Caracterul bancherului.

Bancherul trebue sĕ poseadă până la un grad oare-care, calități care disting pe orice om de afaceri începênd dela acele ce dirigează un guvernament până la cel din urmă antreprenor de comerciu sau de industrie: judecată, bun simț, firmitate, decisiune, o apreciare rece și calmă, o inteligență clară și vie, puțină imaginațiune, multă memoriă și aplicațiune.

Acela care are nervi iritabili, imaginațiune activă, inima prea simțitoare, memoria defectuoasă, inteligența ardentă, neliniștită, mobilă, trebue sĕ 'și ea altă profesiune. Omul al cărui spirit este trândav și greu de înțeles sau caracterul nedecis, încă trebue sĕ evite banca, unicul dintre toate ramurile de comerciu, care suportează mai puțin mediocritatea.

Asupra unui sujet așa de delicat opiniunea chiar bine chibzuită a celui dintâi venit n'ar putea sĕ aibă nici când aceeași autoritate ca a unui practician. Un om cu mult spirit care a ajuns treapta cea mai înaltă după-ce a trecut prin gradele inferioare ale profesiunei și al cărui cuvênt este o autoritate în urma unei pracse de 36 de ani, Gilbart, a enumerat în pasagiele următoare principalele calități necesare unui bancher, slăbiciunile sau defectele de care trebue sĕ se păzască.

(Va urma.)

acelaş interes ca şi Turcia, acela ca echilibrul politic european sĕ fie cel actual.

Chiar cum sunt mărite cele patru state, numĕrul locuitorilor nu trece peste cifrele următoare: Greci 2,000,000, muntenegreni 300,000, sêrbi 1,500,000 şi bulgari 2,500,000; adecă un total de 6 milioane. Întrunite şi formând un singur grup poporaţia statelor de mai sus ar forma o putere oare-care, însĕ cum sunt împărţite se află foarte slabe.

Se poate chiar ḑice, că autonomia cu care au fost gratificate, le va împedica totdeauna de a se înţelege pentru o acţiune comună contra Turciei, după cum s'a întêmplat şi altă dată când au năvălit turcii în Europa.

Tratatul din Berlin, snbstitut celui dela San-Stefano, ne pare că a stabilit într'atâta echilibrul intereselor naţionale ale acestor ţĕri în cât nu li se va permite nici odată de aş unì forţele pentru a ataca pe Turcia.

Însĕ, fiindcă Europa se interesează de menţinerea Imperiului otoman redus cum e la limitele actuale, urmează de acì, că acei în mânile cărora sĕ află acuma soartea imperiului trebue sĕ doarmă? sĕ nu facă nimic pentru îmbunătăţirea soartei acelui popor şi sĕ aştepte ca o nouĕ catastrofă sĕ ruineze cu totul acest stat?

Sĕ presupunem că echilibrul se schimbă, — şi presupunerea noastră nu trebue sĕ fie considerată ca o chimeră, — cine poate sĕ ne asigure că esistenţa chiar a imperiului otoman nu va fi sacrificată tot aşa de bine ca şi integritatea sa în timpii din urmă?

Ce vedem noi însĕ în afară de interesele Europei? Trei poporaţiuni indigene sunt interesate pentru menţinerea Imperiului otoman, chiar redus la limitele sale actuale, aceste poporaţiuni sunt: musulmanii, macedonenii şi albanezii. Aceste trei elemente coustituesc în Europn tripedul Turciei, bine înţeles în casul când guvernul imperial va face pentru aceste trei poporaţiuni, dacă nu mai mult, cel puţin pentru ex-raialele sale, devenite autonome.

S'a vorbit de o confederaţie balcanică ca compusă din Bulgaria, Sêrbia şi Muntenegrul; însĕ o confederaţiune a acestor trei grupe de poporaţiuni animate de acelaş spirit, întrunite sub acelaşi guvernămênt central şi avênd acelaş scop.

Sĕ notăm că făcĕtorii de confederaţiuni balcanice par a avea de a se apĕra contra inamicului ce ar veni din altă parte decât a-şi împărţi remăşiţele Imperiului otoman. Nu e aceasta oare o ilusie? Nu numai că pot deveni prada celor mai tari, dar încă sunt supraveghiaţi de cele alte poporaţiuni cari sunt nelinistite necsiind ce se va întêmpla lor înşile. Într'un cuvênt pentru bulgari, sêrbi, greci, muntenegreni, idea sĕ nu se gândească decât la ei, sĕ nu lucreze decât pentru a se întinde pe sama vecinilor lor, e un ce cu totul lipsit de înţelepciune şi prevedere politică.

Abia emancipaţi de sub turci, în loc de a se gândì şi a lucra pentru reorganisarea statului lor, pentru desvoltarea resurselor şi bogăţielor naturale ale ţĕrii lor, cu toţii nu întrebuinţează puterile lor decât pentru a se întinde pe sama intereselor legitime ale macedonenilor, albanezilor şi musulmanilor.

În reasumat de o parte bulgarii, sêrbii şi muntenegrenii nu se ocupă de altă decât a se întinde cât mai departe în Albania, Macedonia şi Tracia, de altă parte grecii, emancipaţi şi ei de curênd de sub turci, n'au altă ocupaţie, nu lucreaḑă decât pentru restabilirea Imperiului de jos de tristă amintire şi flagelul popoarelor Ilirico-romane.

Cuprinşi între aceste popoare, ce trebuiau sĕ facă aceia în mânile cărora stă destinele imperiului otoman? Sĕ se arete totdeauna imparţiali şi mai mult sĕ se sprijinească pe tot ce în peninsula balcanică nu e grec sau slav, cu alte cuvinte sĕ nu conteze decât pe elementul turc, macedonean şi albanez.

Sĕ vedem din ce se compune elementul turcesc din peninsula balcanică? din pomaci, coloni; asiatici, coniari şi în fine din bulgaro-bosniaci, albanezi şi greci musulmani. Pentru turcia acest element constitue cu drept cuvênt un element, o formă militară care nu e de despreţiut. Însĕ în timpul în care trăim, puterea materială nu e de ajuns pentru a da o direcţiune faptelor omeneşti. Afară de aceasta, aceste elemente nu sunt destul de împrăştiate pentru a forma o massă compactă, o forţă în adevĕr considerabilă?

Elementul turcesc nu e de ajuns pentru Turcia mai ales cum s'a micşorat după resbelul din 77—78, mai are nevoe de alte elemente; de o parte macedonenii şi de alta albanezii. Puterea materială şi morală a acestor douĕ elemente, pe cari pare că provedinţa le-a pus între greci şi bulgaro-sêrbi, e aşa de considerabilă şi de o importanţă aşa de mare pentru turci, încât dacă se va întêmpla o propagandă panslavistă şi panelevistă sĕi slavisese dela nord şi sĕi elenesise dela sud- atunci imperiul otoman s'a sters din Europa.

Prin urmare: faptele, situaţia, logica înt'run cuvênt politica înţeleaptă şi prevĕḑĕtoare dicteaḑă şi chiar impune imperiului otoman necesitatea şi datoria de a avea în Europa elemente conservatoare pe lângă elementul turcesc, şi aceste elemente trebue se le caute şi le va găsì între macedoneni şi albanezi.

Voeşte cineva sĕ şcie de cee capabil elemeetul macedonean? N'avem decât sĕ aruncăm ochii asupra istoriei. Macedonenii din Pind şi Tesalia, numită mai odinioară marea Macedonie, precum şi cei din Acarmania şi Aspropotamos, numită mica Macedonie, s'au distins totdeauna nu numai în rĕsboaie, dar şi prin inteligenţă, activitate, spiritul lor comercial şi chiar prin bogăţii

Capii revoluţiunei din 1821 câştigase prin manoperile Fanarului, spiritul macedonenilor pentru a avea un regat creştin, care mai în urmă sĕ persecute limba şi naţonalitatea creatorilor sei. Pentru că toată lumea scie şi chiar grecii sunt forţaţi sĕ o mărturisească că căpeteniile macedonene din Pind, Zagon, Melacachi, Kasia, Afrafa, Aspropotamos, Acarmania, Sauli, sub ordinile lui Odiseu Andronţo, Diaco, Batarii şi alţii, toţi macedoneni, făceau pe uscat ceeace pe mare făceau albanezii. Greco-fanarioţii nu se ocupau decât cu chieltueli băneşti şi aşteptau sfârşitul ostilităţilor ca sĕ pună mâna pe opera macedonenilor şi albanezilor.

Macedonenii nu sunt numai buni militari ci şi comercianţi, aşa ei au fondat Calantes, Ceraco, Metovo; în centru Moscapoli-Rogatino, Lunca şi alte oraşe. Din aceste puncte principale întinde un vast comerţ, o puternică industrie înfloritoare. Pela 1760 la Mascapoli era o tipografie, pe când în toată Turcia nu era nici una.

Baronul Sina e macedonian din Moscopoli. Dumba din Nicoliţa, Tosita, Stunarii şi Averof sunt macedoneni din Meţovo. Şi dacă aceşti macedoneni n'au făcut nimica pentru oraşul natal adecă pentru Moscopoli, dacă n'au ajutat cu nimica pe compatrioţii lor, ci au chieltuit mult pentru a îmbogăţì pe greci, a căror guvern caută sĕ desnaţionaliseze pe macedoneni şi albanezi, s'au făcut agenţi panelenisti, — a cui e greşala?

A guvernului turcesc, pentru că în loc de a da macedonenilor şi albanezilor o educaţie naţională care sĕ le fie proprie şi conformă cu cererile şi interesele imperiului otoman, Poarta din contră a ḑat carte blanche greco-fanarioţilor pentru tot ce privesce educaţia publică şi afacerile religioase şi civile ale comunităţilor ortodocse.

Într'o escursiune ce am făcut acum de curênd în Macedonia şi în Epir, am fost lovit de un lucru, acela că creştinii din aceste ţĕri, consideră ca un desastru pentru interesele lor economice şi sociale ori ce schimbare politică în favoarea grecilor sau a statelor bulgaro-slave.

Mai ales, macedonenii dela munte sunt hotărîţi a se opune in toate puterile la ori ce acţiune care ar avea de scop anecsarea la Grecia a celei mai mici părţi din Epir sau din restul Tesaliei.

Macedonenii şi albanezii consideră ca un desastru o asemenea greşală din partea Europei, dacă sar condamna a fi supuşi şi cetăţeni tiranisaţi a unui stat ca Grecia.

Prin urmare acum e momentul că acei ce se intereseaḑă de esistenţa soliditatea imperiului otoman sĕ se gândească serios pentru a profita de această disposiţie a popoarelor creştine şi mai ales a forma din aceste trei elemente: turci, albanezi şi macedoneni o unitate politică, care se pună pe gânduri pe aceia ce s'ar gândi sĕ atace pe Turcia sau prin Bosfor sau în posesiunile sale în Europa, şi a garanta astfeliu într'un chip eficace interesele de rasă şi individualitatea a macedonenilor şi albanesilor contra politicei şi acţiunei de cucerire a panslavistilor de o parte şi a panelenişţilor de alta.

Cel d'ântăi lucru de făcut pentru a căpăta această unitate politică care va împrospăta puterile materiale şi morale ale Turciei ar fi de a face obligatoriu învĕţarea limbei turceşti, aşa ca învĕţătura sĕ se facă în limba maternă (macedoneană) in Macedonia şi în limba albaneză în Albania. În gimnazii copiii pot sĕ inveţe limba francesă, germană şi greacă.

Organisarea şi direcţiunea scoalelor comunale din Macedonia şi Albania sĕ fie scoase de sub tutela arbitrară a preoţilor greci şi eforilor greceşti.

Scoalele şi venitul comunelor sĕ nu fie întrebuinţat pentru întreţinerea învĕţămêntului grecesc, nici pentru plata profesorilor sau profesoarelor cari învaţă pe copiii macedoneni sau albanezi limba greacă.

Fiindcă grecii şi bulgarii, elemente creştine au clerul lor şi o ierarhie naţională, graţie mărinimiei Sultanilor, de ce nu macedonenii şi albanezii creştini n'ar avea şi ei un cler şi o ierarhie macedoniană şi albaneză?

A contesta sau refusa acest drept macedonenilor şi albanezilor, când s'a acordat grecilor şi bulgairlor, ar fi din partea oamenilor de stat turci nu numai o nedreptate dar un act nepolitic de cea mai mare importanţă.

Varietăţi.

* (Un atentat contra Vizirului.) — Din Constantinopol sĕ telegrafează cu data de 22 Inlie:

Duminecă la oara 1 după ameaḑi un turc a tras trei lovituri de pistol asupra trăsurii marelui Vizir, pe când îl conducea la Poartă. Nimeni n'a fost atins. Marele Vizir s'a dat îndată jos din trăsură Asasinul s'a aruncat atunci asupra lui căutând sĕ'l isbească cu lovituri de pumnal, dar a fost îndată desarmat şi arestat.

Autorul atentatului e un bĕtrân de vr'o 60 de ani de origine tartară şi numit Hussein. El esercită profesiunea de ceasornicariu şi e stabilit în cartieriul Taphané. Sĕ ḑice că el a fost decorat cu crucea de comandor al ordinului Medjidie pentru un ceasornic special, pe care 'l oferì altădată palatului.

La interogatoriul la care a fost supus Hussein a recunoscut că s'a dus în aparenţă Sâmbătă la Poartă pentru a remite o petiţiune marelui Vizir, dar în realitate pentru a'l omorî; nefiind însĕ primit el a amânat atentatul pentru a doua ḑi. În acelaş interogatoriu a mărturisit că regretă că n'a putut reuşi şi a declarat că mobilul sub impulsul căruia a lucrat nu trebue căutat airea decât în nedreptăţile la care a fost victimă de mulţi ani în toate procesele ce le-a avut cu administraţiunile guvernamentale.

El a aruncat rĕspunderea acestor lovituri succesive asupra venalităţii şi rapacităţei tribunalelor. A mai declarat că n'a fost mai fericit de cât când marele Vizir actual, avu altă dată interimul ministeriului de justiţie.

Ne mai sperând a obţinea din partea tribunalelor reparaţiunile la care are dreptul sĕ pretindă, a hotărît a da un esemplu omorînd pe marele Vizir.

După ordinul Sultanului, Hussein a fost adus la Palat. El a repetat înaintea Majestăţi sale, accentuându-le, acuzările spuse mai sus.

Se asigură că Sultanul, ale cărui sentimente de justiţie sunt cunoscute, a fost viu impresionat de cuvântarea lui Hussein şi a scăpat chiar câte-va cuvinte favorabile autorului atentatului.

Făcând abstracţiune de personalităţi, mai cu samă a marelui Vizir care e foarte respectabilă, opiniunea publică în fond se arată foarte favorabilă lui Hussein, căci fie care, fără escepţiune, are năcaz contra diferitelor ramuri ale administraţii turceşti

* (O soacră fără voe.) Duminecă 20 cr. avu loc în Biserica Madona-Dudu din Craiova un scandal ne mai vĕḑut.

Un d-n amploiat de la gară, se ḑice că ar fi fost inamorat nebun de o d-şoară, dorind chiar a se căsători cu dânsa, dacă mama-sa nu s'ar fi opus.

Dar, după cât-va timp, amorul făcu pe acest domn, a nu mai ţine cont de voinţa mamei sale şi se decisă ca, cu ori ce preţ sĕ se căsătorească cu aleasa inimei sale, făcu cerere la Oficiarul stărei civile pentru formele căsĕtoriei; însĕ mama s'a auḑind, reclama Oficierului stărei civile, că fiul sĕu n'ar nici etatea cerută de lege, şi nici permisiunea s'a, — astfel că, i s'a respins cererea bietului d-n.

Cu toate acestea, tînĕrul nu se descurajeaḑă şi, sĕ duce la Cârcea, spre a'şi face formele căsătoriei civile; în sfârşit, acolo reuşi. După aceasta, trebuea sĕ facă şi căsătoria, religioasă; deci, decisă ca Duminecă 20 cr., sĕ aibă cununia în biserica Madona.

Dumineca dorită veni, oarele 6 sunară şi invitaţii începură a veni, apoi naşu, mirele naşa şi.... mireasa. Tot era aranjat, când de-o-dată apare mama mirelui, desperată în biserică; strigă, blastemĕ pe fiul sĕu, apoi sare asupra miresei voind a'i rupe voalul, în sfârşit se face în biserică un scandal ne mai vĕḑut, sar învitaţii şi toţi cari erau acolo spre a potoli furia acestei soacre fără de voie, însĕ a fost imposibil, — tocmai după ce a obosit a consimţit a se retrage.

În timpul acesta vine oficiarul stărei civile, şi vede că mirele este tocmai acela cărui dl îi respinsese cererea după contestaţia făcută de mama actualului mire. Cere actul de căsătorie făcut de la primăria Cârcea, vede că actul e în regulă: — însĕ soacra fără voe n'a lăsat cu ori-ce preţ sĕ se facă cununia, şi ast-fel bietul mire nenorocit trebui sĕ plece cu mireasa, din biserică necununaţi.

Învitaţii plecară şi ei indignaţi de această catastrofă.

Bietul naş, un sub-locotenent de Dorobanţi, a declarat, că'n viaţa sa nu se va mai pune naşi.

* (Dureri vechi.) Ḑiarul „Egyetértés“ aduce scirea sensaţională că primatele Ungariei a dispus post general pe ḑiua de 20. August (ḑiua Sântului Stefan) din incidentul insultei ce s'a făcut demnităţei naţionale unguresci cu ocasiunea promovărei în rang militariu a generalului Iansky. Ca povestea se aibă şi puţină umbră de verosimilitate numitul ḑiariu mai slăbesce cu ceva. Susţine adecă, că primatele n'a pescris post şi gele naţională, ci fiindcă ḑiua aceasta cade pe Vineri, s'a rugat de representantele pământesc al lui Dumneḑeu, de papa dela Roma, ca pentru această ḑi se deie deslegare la masă.

Puţină mângăiere pentru gazetarii dela „Egyetértés.“ Cei ce serbează cu asemenea demonstraţiuni, dacă e vorba de vre-o deslegare, au sĕ se adreseze la vre-unul dintre rabinii din patrie, ear cei ce ar avea lipsă de dispensare dela biserica catolică, — căci puţini vor mai ţinea la posturile din biserica rom. cat. — aceia nici ideie n'au de demonstraţiunile jidovesci.

Loterie.

Sâmbătă în 7 August n. 1886.

Timişoara:	**77**	**65**	**19**	**52**	**37**
Viena:	**8**	**54**	**1**	**74**	**56**

[1348] 1—3

CONCURS.

După ce în urma concursului publicat în „Telegraful Român“ Nr. 97 ex 1885 şi următorii numeri pentru întregirea staţiunii vacante de paroch în comuna Acmar, protopresbiteratul Orĕştiei, nu s'a aflat concurent, sĕ escrie al 2-lea concurs cu *termin de 30 ḑile* dela prima publicare în „Telegraful Român“ tot cu acele emolumente şi anume:

1. Casă parochială, şură cu grădina şi cu curtea în care se află şi pomi cu venit anual	30 fl. —
2. Folosirea unui agru de 2 ferdele sĕmânătură computat în	4 fl. —
3. Dela 250 familie câte 1 ferdelă de 16 cupe în grăunţ, grâu, sĕcară cucuruz sau 1 veadră must de 8 cupe computate à 1 fl. face	250 fl. —
4. Dela 250 fam. câte 1 ḑi de lucru à 40 . .	100 fl. —
5. Dela 20 familii nedrustici câte 1 ḑi de lucru à 40 cr.	8 fl. —
6. Venitul stolar computat după calculul de mijloc a celor 5 ani din urmă	65 fl. 50.
7. Dela umblatul cu St. cruce la botezul Domnului toată casa 20 cr. în bani sau îndatinatele naturalii	50 fl. —
8. Pentru slugitul St. pasci	3 fl. 20.
Suma	510 fl. 70.

Doritorii de a concura la această staţiune sunt poftiţi a'şi aşterne cererile sale instruite conform legilor din vigoare subscrisului în terminul sus indicat.

Orĕştie, 26 Iuliu. 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Nicolau Popoviciu,
protopresbiter.

Nr. 53. [1347] 1—3

Prolungire de concurs.

În urma concursului publicat pentru intregirea parochiei gr. or. Cârcedea în ḑiariul „Telegraful Român“ Nr 135—885 şi următorii, ne aflându-se nici un concurent cualificat, pe basa înaltului ordin consistorial din 11 Martiu a. c. Nr 47 B. se prolungesce concursul deja publicat, respective se escrie nou concurs pentru numita parochiă, pelângă emolumentele şi condiţiunile din citatul concurs, cu terminul prefipt de 30 ḑile dela prima publicare; observându-se, că concursele sunt a se adresa: oficiului protopresbiteral gr. or. al tractului Turdei în Agârbiciu per Gyéres.

Agârbiciu, 26 Iuliu, 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial gr. or. din Cârcedea.

Petru Roşca,
protopresbiter.

Nr. 139 [1347] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch în parochia vacantă de clasa a III-a Ponorel din protopr. Câmpeni în urma încuviinţărei Venerabilului Consistoriu archidiecesan, se publică concurs a doua-oară cu termin de 30 ḑile dela prima publicare a acestuia

Venitele împreunate cu acest post sunt: 200 fl. v. a., conform specificărei din concursul prim publicat la 1/13 Februarie a. c. Nr. 11 a acestui ḑiariu.

Doritorii de a ocupa acest post, sĕ-şi trimită cererile lor instruite conform legilor din vigoare până la terminul cuvenit, la subscrisul oficiu.

În conţelegere cu comitetul parochial respectiv.

Câmpeni, 26 Iulie, 1886.

Oficiul protopr. gr. or. al Câmpenilor.

Romul Furdui,
protopop

Nr. 261 [1341] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în porochia vacantă de clasa a III-a Lăzesci din protopresbiteratul Câmpeni în urma încuviinţărei Venerabilului Consistoriu archidiecesan din 1/13 Iuliu a. c. Nr. 3491, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare a acestuia.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Dela botezuri. . .	6 fl. —
2. Dela cununii. . .	15 „ —
3. Dela înmormĕntări	130 „ —
4. Dela sfeştanii . .	5 „ —
5. Dela cununa anului	15 „ —
6. Dela apă botează .	9 „ —
7. Alte servicii bisericesci.	10 „ —
8. Ḑile de clacă . .	5 „ —
9. Din venitele bisericesci dela Dumineci şi sĕrbători	25 „ —
Suma	220 fl. —

În aceste venite sunt computate şi valorile venitelor în naturale.

Doritorii de a ocupa acest post sĕ-şi trimită cererile lor concursuali instruite conform legilor din vigoare până la terminul mai sus indicat la subscrisul oficiu protopresbiteral.

În conţelegere cu comitetul parochial concernent.

Câmpeni, 8/20 Iuliu 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. din Câmpeni.

Romul Furdui,
protopresbiter.

Nr. 482. [1342] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de clasa III, Cioara de sus, protopresbiteratul Lupşei, prin aceasta se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare în „Tel. Rom.“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Casa parochială.
2. Un fênaţ şi cimiteriul.
3. 60 ḑile de lucru.
4. 30 ferdele bucate, şi
5. Venitele stolari, cari toate dau un venit de ceva preste 200 fl.

Doritorii de a competa la acest post sĕ-şi aştearnă petiţiunile instruite cu documentele recerute de stat. org. şi regul. pentru parochii din 1878, la acest oficiu în terminul legal.

Ofenbaia, 4 Iuliu 1886.

Pentru comitetul parochial respectiv.

Ioan Danciu,
ppresbiter.

Nr. 335—340 [1345] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci din mai jos numitele comune ale protopresbiteratului gr. or. al Treiscaunelor, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare a acestui concurs.

1. Breţcu, pentru clasa II, cu salariu anual de 200 fl., jumătate plătiţi din fonduri, ear cealaltă jumătate din casa alodială, cuartir liber şi lemne de foc — cu prospecte de ameliorare până la 300 fl.

2. Chezdi-Mărtănuş, — postul învĕţătoresc împreunat cu cantorat — cu salariu anual de 150 fl. pentru lemne 10 fl, loc pentru legumi lângă scoală cu venit de 5 fl. şi cuartir liber.

3. Cernatul inferior, postul învĕţătoresc împreunat cu cantorat — cu salariu anual de 160 fl. din repartiţie în materă şi filii, 3 hecto-litre sĕcară din fondul de bucate şi cuartir liber.

4. Vama-Buzeu, postul învĕţătoresc împreunat cu cantorat, — cu salariu anual de 200 fl., cuartir liber şi 12 povări de lemne.

5. Arini, cu salariu anual de 120 fl., cuartir şi lemne de foc.

6. Poiana-sărată, pentru postul al doilea învĕţătoresc sistemisat — cu salariu anual de 200 fl, când învĕţătoriul alegênd va provedea învĕţămêntul prin perondare anuală în cl. I, — şi 250 fl., în clasa II, cuartir liber şi lemne.

Reflectanţii la vr'unul din aceste posturi, au a-şi aşterne concursele lor instruite cu carte de botez, atestat de cualificaţiune, atestat despre depunerea esamenului din limba maghiară, atestat despre studiile pregătitoare — toate în original şi copie netimbrată — până la terminul sus indicat, la adresa subsemnatului.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Treiscaunelor, în conţelegere cu comitetele parochiale concernente.

Breţcu (Bereczk), în 27 Iuniu 1886.

Dimitrie Coltofean,
protopresb.

Nr. 257. [1346] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci dela scoalele române gr. or. în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Câmpeni se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare a acestui concurs:

1. Vidra de sus, un post de învĕţătoriu cu un salariu de 250 fl. v. a. din fondul scolariu şi repartiţiune şi solvit în rate lunare, cuartir natural şi 4° lemne, din cari sĕ se încălḑească şi sala de învĕţămênt.

2. Ponorel, un post de învĕţătoriu cu un salariu de 200 fl. v. a. solvit în pătrare de an din repartiţie, cuartir natural şi lemnele trebuincioase de foc.

3. Sohodol, un post de învĕţătoriu cu 200 fl. v. a. solvit în pătrare de an din repartiţiune, cuartir natural şi lemnele trebuincioase de foc.

4. Lăpuş, un post de învĕţătoriu cu un salariu anual de 200 fl. v. a. solvit în pătrare de an din repartiţiune şi lemnele trebuincioase de foc.

5. Poiana, Peleş, Lăzeşti, în fie-care câte un post de învĕţătoriu, cu câte un salariu de 150 fl. v. a. solvit în pătrare de an din repartiţie şi lemnele trebuincioase de foc.

6. Valea verde, un post de învĕţătoriu cu un salariu de 100 fl. v. a. solvit în pătrare de an din repartiţie şi lemnele trebuincioase de foc.

Doritorii de a ocupa vr'unul din aceste posturi sĕ-şi trimită cererile lor concursuali instruite conform legilor în vigoare până la terminul mai sus indicat la oficiul protopresbiteral din Câmpeni.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Câmpenilor.

Câmpeni, 14 Iunie 1886.

Romul Furdui,
protopresbiter.

Nr. 61. [1339] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului vacant de paroch în parochia gr. or. Hărăstaş, protopresbiteratul Turdei, se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Casa parochială cu grădină	10 fl. —
2. Dela 80 familii câte o ferdelă cucuruz sfârmit a 80 cr.	64 fl. —
3. Dela 80 familii câte o ḑi de lucru 40 cr. . .	32 fl. —
4. Folosirea porţiunei canonice de 8 jugăre a 8 fl. (3 jugăre în folosinţa cantorelui)	40 fl. —
5. Venitele stolari îndatinate în sumă de . . .	30 fl. —
6. Folosirea unui pămênt numit „pentru suflete“.	5 fl. —
7. La botezul Domnului a 10 cr. de familie . .	8 fl. —
8. Dreptul de păşunat în preţ de	10 fl. —
Toate acestea dau un venit anual de	199 fl. —

Doritorii de a ocupa acest post au a subşterne suplicele lor de concurs instruite în sensul legilor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Turdei până la terminul susnumit per Ghiriş (Gyéres) în Agârbiciu.

Comitetul parochial gr. or. din Hărastăş în conţelegere cu oficiul protopresbiteral.

Agârbiciu, 28 Iuniu, 1886.

Petru Roşca,
ppresbiter.

Nr. 163. [1340] 3—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului preoţesc în vacanta parochiă de a III clasă Bozĕş ppresbiteratul Geoagiului II, se escrie de a douaoară concurs cu termin *de 30 de ḑile* dela prima publicare, conform înaltei ordinaţiuni consistoriale dto 17 Septembre 1885 Nr. 4290 B.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

Dela 159 familii câte 2 mĕsuri mari cu tulĕu, à 50 cr. .	159 fl. —
Venitele stolari după funcţiunile de botezuri, cununii şi înmormêntări . .	35 fl. —
Venitele în prestaţiuni cu ḑile de lucru	79 fl. 50
Un agru, ca porţiune canonică.	40 fl. —
Venitul din cimiter .	10 fl. —
Venitul cu crucea dela Botezul Dlui	20 fl. —
Suma totală . . .	343 fl. 50.

Doritorii de a concura la acest post, au a-şi aşterne petiţiunile instruite cu documentele recerute de legile bisericesci în vigoare la acest oficiu ppresbiteral până la terminul mai sus indicat.

Sĕcărêmb, 9 Iulie 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial respectiv.

Sabin Piso,
protopresb.

Nr. 236. [1343] 2—3

EDICT.

Floarea Roman (Oláh) din Doboli inferiori, protopresbiteratul Braşovului al II-lea, care de 8 ani a părăsit pe legiuitul ei soţ tot de acolo şi pribegesce în lume fără a se sci ubicaţiunea ei, — se citează prin aceasta a se presenta înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral în termin de 6 luni; de ḑile dela publicarea acestui edict; căci altfeliu procesul divorţial incaminat de soţul ei, se va decide şi în absenţa ei.

Braşov, în 18 Maiu 1886.

Oficiul protopresbiteral al tractului Braşovului al II lea.

Ioan Petric,
protop. ca administrator.

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu. Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 82 Sibiiu, Joi 31 Iulie (12 August) 1886. Anul XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de douĕ ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Din nordul Transilvaniei, 28 Iuliu.*)

Biserica noastră sororă română din Transilvania nu vede cu ochi buni adunările noastre bisericesci și așeḑămintele noastre constituționale.

Aceasta e deja un lucru de mult cunoscut. Cercul ei de activitate limitat fiind prin nisce disposiții absolutistice, străine de spiritul bisericei ortodocse, ea vede în întrunirile noastre mai mult nisce întruniri risipitoare de timp și de bani, și nu nisce întruniri serioase, menite a controla și a priveghia, a stăruì și a ameliora starea bisericei — și credința ei o întăresc aceia, cari susțin, că sesiunea congresului din anul acesta a fost cât se poate de sĕracă în „acte mari.“ Este de compătimit acest mod de chibsuire și judecată unilaterală și el începe a devenì periculos pentru biserica noastră. Nu ne prinde mirare, dacă frații de un sânge sunt străini în așezămintele bisericei noastre, când chiar și fii de ai bisericei noastre împărtășesc vederi contrarii desvoltărei lucrurilor dela noi.

Basați pe așa numita reputațiunea lor literară — unii combat un proiect, pentrucă limba lui nu conține jargonul din țara românească — ear alții că nu află urme canonice în el, deșì basele lui sunt canonice și conform cu doctrinele bisericei orientale.

Sĕ abstragem însĕ pe un moment dela ai nostri, cari sĕ vede că lucră după un calcul greșit — și sĕ vedem ce uneltiri sunt puse la cale de către frații de un sânge în contra bisericei noastre, și cum sunt ele urmărite în mod sistematic de sus până jos.

În întrunirile lor de câte 2 și 3 acesti aderenți ai papismului — crescuți în spiritul acelei instituțiuni, despre care generalul Foy scrie că e o sabiă al cărei mănunchiu e în Roma dar ascuțișul ei e pretutindenea — frații nostri vĕd în un conclus congresual, prin care să autorisează consistoriul nostru metropolitan ori sinodul archieresc de a duce la îndeplinire cutare și cutare dispoșițiune salutară, un conclus absurd, care 'și are originea sa acolo, că consistoriul metropolitan și sinodul archieresc nu și-a împlinit ori nu-și împlinesc datorințele lor. În feliul acesta apoi, aflând pe câte un preot de ai nostri, voesc sĕ-l capaciteze, că rele sunt așezămintele bisericei noastre, multă risipă de timp și de bani sĕ fac în ele, și drept dovadă le presentă bună-oară numĕrul 160 al foii cuotidiane de Sibiiu, în care nu scriu alții decât înșiși membrii congresului.

Și cu toate acestea uneltiri vĕdite ale lor, totuși toată vina, toată rĕspunderea, tot mersul neregulat încât el doar ar fi de observat în unele sau alte afaceri se aruncă asupra membrilor celor mai devotați causelor bisericei noastre începênd dela Escelența Sa Părintele Metropolit până la domnul Babeș, și alți factori foarte chipsuiți și bine inițiați în secretele celor ce lucră după culise.

I superă mult pe frații nostri, că multe lucruri petrecute în ședințele confidențiale și secrete nu au străbătut în public, și cu deosebire î superă, că s'au aflat la noi oameni, chipsuiți, cari vor sĕ facă o încercare serioasă cu guvernul în causa ajutoriului de stat.

Ce ḑic frații nostri?

Ajutoriul de stat vi s'a luat, pentrucă voi nu l'ați împărțit după dreptate, nu preoților sĕraci și activi, ci mai mult protopopilor, asesorilor consistoriali și apoi unor preoți amărîți, cari au subscris quitele, ear parale nu au vĕḑut decât în cărți — „Telegraful Roman“ și detrageri protopopesci etc.“

Sĕ poate și nu negăm nici noi, că nu s'a fi făcut mai nainte vr'un abus, nu atât din partea consistoriului nostru, cât doar din partea organelor subalterne, cari au propus doar vre-un preot, spre a fi împărtășit, fără sĕ fie fost el tocmai meritat pentru împărtășirea de ajutor, dar e o calumniă a ne arunca în față, că în timpii din urmă s'ar fi detras cuiva un cruceriu barem a conto prenumerațiunii la „Telegraful Român“ sau altor cărți din tipografia archidiecesană, ci ajutoriul s'a împărțit tocmai cu mulți scrupuli și s'a avut în vedere cu deosebire preoții cari au copii la scoală și luptă cu greutăți materiale.

Să ne dăm însĕ sama că oare cine a putut informa pe frații nostrii despre lucruri petrecute la noi.

De sigur că binevoitori ai bisericei noastre nu, ci mai vêrtos nisce oameni de rea credință, oameni cari vor ca prin astfeliu de denunțiațiuni sĕ se facă plăcuți înaintea fraților nostri de un sânge, sĕ câștige teren la ei, și apoi din câștigul acesta sĕ tragă foloase materiale, cu degradarea însași a bisericei lor.

Noi nu voim sĕ primim asupră-ne rola de denunțianți — pentrucă în casul acesta nu ne ar fi greu a scoate la iveală, că frații greco-catolici nici nu întreabă pre preoți vor ei ori ba sĕ prenumere „Foaia bisericească“ nici „Foaia scolastecă“ — ci li se impune — li se trimite prin postă și deodată cu ajutoriul de 30 și 40 fl. sĕ trimite la oficiul protopresbiteral și cuita pentru cele douĕ ḑiare, și așa preoții plătesc de silă — bucuros.

Am auḑit singur tânguindumi-se anul acesta pe frații preoți greco-catolici, am vĕḑut și cuitele rescumpĕrate — și nu am făcut capital din întreprinderea lor de speculă, sciind că e lucru omenesc de a susținea instituțiunile tipografice și redacțiunile, și pe căi pieḑișe dacă nu merge pe căi drepte, dar am sciut și aceia, că așa ceva e posibil numai la un cler disciplinat unde frica de archiereul e mai mare ca temerea de Dumneḑeu.

La noi oameni — crescuți în libertate — dispun după plac și după gustul lor — și aleg singuri lectura — și de multe-ori fac oamenii amare esperiințe, până sĕ conving, că o direcțiune, ce scopuri urmăresce, și apoi 'și ḑic singuri un *„pater peccavi“* și pornesc pe altă cale — pe cea a binelui și a păcei.

Cum vin însĕ fratii greco-catolici de a sĕ gira de apĕrători ai amărîților nostri preoți? Ia împuternicit pe ei cineva la aceasta? Da vorba sĕ fie — nici una, nici alta.

Nu le vine lor la socoteală sĕ vadă la preoții nostri câte o foaiă fie chiar și „Telegraful Român“ — ci le place tocmai ca sĕ nu cetească, sĕ nu țină cont de curentul ce domnesce aḑi, sĕ remână înapoi, și remașì odată — ei sĕ i poată procopsì cu sfaturile lor înțelepte, și cu doctrinele lor despre purgătoriu și primatul papei.

Nu le stricăm gustul, dorințele lor însĕ sunt și vor remânea nisce deșertăciuni vane în ochii clerului nostru, și tocmai de aceea nu putem accentua din destul, ca preoții nostri sĕ cetească mereu, sĕ țină cont de progresele timpului și totodată sĕ nu sĕ lase seduși de bunătățile, cari le a revărsa papa din Roma și cu oamenii sei asupra noastră și a bisericei ortodocse. Esemple vii avem la Monseniorul Palma din Bucuresci și secretariul seu Pater Demetrius Radu, fecior crescut cu pâne românească din vatra Mureșului — și aḑi crescut între rĕsvrătitorii neamului nostru, între fiii meniți a juca rolul spurcat de antagonisti ai ortodocsismului dincoace și dincolo de Carparți. D'al de acestia sunt și în Blaș și ne prinde mirare, că oameni de ai nostri cu reputațiune așa numită literară nu vor sĕ o scie aceasta — și nici aceea — că aḑi în biserici gr. catolice fac servații preoți unguri romano-catolici și vice versa.

Sĕliștea e numai un pas de loc de Sibiiu, sĕ și ia numai osteneală pretinșii literați ai nostri și vor afla acolo tot a doaua Duminecă pe preotul gr. catolic — stând și mișcând din umeri — ear pe cel romano-catolic, sĕcuiu neaoș, — servind și liturghi-

---

*) Publicăm această întimpinare, ca convingerea unui zelos bărbat din părțile espuse ale archidiecesei noastre. Când vom crede că e timpul potrivit vom vorbì și noi la această cestiune. Red.

FOIȚA.

Sibiiu, Iulie, 1886.

(Urmare.)

„Un bancher n'are lipsă d'a fi nici poet, nici filosof, nici savant, nici literat, nici orator, nici om de stat; el n'are lipsă d'a posede vr'un talent briliant care sĕ l distingă de ceilalți oameni și este mai bine chiar de n'ar posede de loc. Ajunge dacă are un grad înalt de această calitate practică simț comun. Talentul bancherului resultă din complecsul unui numĕr oare-care de calități dintre cari însĕ nici una sĕ nu fie mai eclatantă, dar aceasta e rar ca sĕ le găsesci reunite în aceeași persoană. Ar fi o eroare a presupune că comerciul de bancă este o rutină și că nu e de lipsă pentru a-l profesa nici de sciință nici de abilitate. Marele numĕr de faliți care a avut loc în acest comerciu de cinciḑeci de ani probează, că bancherii buni sunt tot așa de rari ca și practicianii de orice natură. Comerciul cu bani are lipsă de facultăți intelectuale d'un ordin înalt și foarte folositoare societății, căci modul în care este practicat esercitează totdeauna o mare influință asupra fericirei umanității.

„Dacă 'i adevĕrat că un om este înțlept sau cu alte cuvinte este dotat cu multă rațiune și simț comun, nu e de lipsă sĕ fie om de talent ci trebue cel puțin sĕ nu aibă nici un defect prea vĕdit.

„Nedicisiunea este un mare defect la un bancher, care trebue sĕ scie în orice cestiune sĕ se hotărască repede pentru sau contra și sĕ ea totdeodată o resoluțiune promptă. Unii sĕ scusă de regulă cu iresoluțiunea învocând trebuința de o reflecsiune serioasă; pe când în realitate oamenii nedeciși reflectează mai puțin decât ceilalți. Acela care sĕ teme d'a sĕ decide sĕ plîctisește îndată cu o reflecsiune care tinde la o conclusiune și el sĕ gândesce la alt ceva sau mai bine caută nisce motive pentru amânare. Un spirit nedecis conclude totdeauna a amâna.

„Defectul firmității nu este nici el mai puțin supĕrătoriu. Dupăce un bancher a reflectat serios și a cumpĕnit pro și contra, a luat o resoluțiune el trebue sĕ se țină de ea. Trebue sĕ scie pentru-ce ḑice *nu* și când a ḑis *nu*, nu trebue sĕ se mai întoarcă odată cuvêntul.

„Graba și nesocotința sunt încă mari defecte. Este o nebuniă de a respunde înainte de a înțelege ceva. Ascultând omul poate sĕ se instruiască și sĕ ajungă la nisce bune resoluțiuni.

„Mai este încă un defect mare acela d'a se lăsa stăpânit prin preocupațiuni personale, temperament sau dispoșițiune. Orice om și bancherul ca și alții își are slăbiciunile sale de cari trebue sĕ se feriască.

„Este un mare avantagiu pentru un bancher d'a se cunoasce pe sine însuși, de a sci care sunt calitățile și care sunt defectele sale: dacă e condus de caracterul sĕu la un esces de prudență sau la un esces de liberalitate; dacă manierele lui sunt dure sau prevenitoare; dacă este înclinat a vedea lucrurile de partea cea briliantă sau de partea întunecoasă; dacă relațiunile sociale eserciază o bună sau o rea influință asupra modului cu care își împlinesce datoriile sale; dacă cadourile și manierele politicoase ale amicilor lui de comerciu au vre-un efect asupra relațiunilor lui de afaceri. Dacă i s'a întêmplat vre-o perdere, trebue sĕ cerceteze dacă ea este un resultat al cursului natural al lucrurilor sau dacă ea a fost produsă în urma slăbiciunei lui de caraeter și sĕ 'și aducă aminte casurile când i-a lipsit firmitatea, direcțiunea, judecata sau perseveranța pentru a se ferì în viitoriu.

„Dar dacă este folositoriu unui bancher d'a'și cunoasce slăbiciunile nici aceea nu e mai puțin, folositoriu d'a și le ascunde față de clienți. Oamenii șireți care au adeseori trebuință de bani găsesc foarte iute partea slabă a bancherului și dacă ei observă că prin laude, lingușiri, petreceri, presente, și amenințări îl pot prinde el este îndată dispus a le mulțămi. Din causa aceasta un bancher va face bine d'a nu avea relațiuni prea familiare cu aceia, cari sĕ află în posițiunea de a-i cere credit nisce sume mari.“

(Va urma.)

sind în limba latină și ținênd predica în limba ungurească.

Am putea servi cu casuri și mai bătětoare la ochi unde credincioși români gr. catolici sunt puși la dispositiunea preoților romano-catolici, și dispositiunea aceasta nu este a altuia decât a acelui prelat românesc, pe a le cărui trepte se suie cu sfială un mare pretins apărător al Românismului nu numai de dincoace, ci și de dincolo de Carpați. E dureros că oamenii nostri nu věd că e un pericul unația astăḑi pentru causa românească din Ardeal și ea devine și mai mare — îndată ce clerul român gr. catolic e dispus a sě identifica mai bine cu papa Romei — decât cu Roma lui Traian.

Dacă legea unică mântuitoare catolică a papei e cea mai bună — fericesce pre oameni și pe pământ și după moarte — și nu face deosebire între român și român — oare părintele secretariu de la episcopia romano-catolică din Bucuresci — nu putea face o escursiune prin India, China — ori prin pustiile Africei — ci trebuea sě se aplice tocmai în Bucuresci unde scim, că și străinii sě identifică cu românii și cu legea lor! Și oare tocmai în Sibiiu sě afle apărători înfocați — în biroul unei Redacțiuni în care ar trebuì cel puțin în punctul acesta sě se desbrace de patima de a nu rěspândi neadevěruri în public — cum e și cel despre reciprocitatea dreptului ce au preoții gr. catolici și romano-catolici între sine — de a servi unul la altariul celuialalt, fiind cum ḑic ei biserica una și aceiași.

E un adevěr trist acesta, și nu credem sě nu fie cunoscut aḑi ori cărui român de carte.

Cu permisiune vom continua.

Revista politică.

Douě conflicte sau ivit dela întrunirile din Skiernevice și Kremsier. Conflictul afganistan și resbelul sêrbo-bulgar. Aceste sunt garanțiele păcii oferite de promisiunile și înțelegerile reciproce, acesta e resultatul întrunirilor monarchice. Fără îndoială că atențiunea oamenilor politici cu atât mai vêrtos trebuie acum se fie îndreptată spre întâlnirea împeraților ce s'a repetat în ḑilele aceste la Gastein. Caracterul acestei întâlniri ne demunstră destul de lămurit, că aici sě vor tracta lucruri mult mai ponderoase, decât asigurările de pretenie ale acestor douě monarchii.

A susținea pacea europeană, va fi unul din obiectele principale cari ce se vor ocupa monarchii și ministrii lor, fie pe basa cotractelor deja închieiate, fie pe altă cale ce sě vor vedea nevoiți a căuta, fie cu ori ce alte mijloace asupra cărora sě înțelege și sě vor putea uni. Contractul de Berlin, opera mare a cancelariului Bismarck, s'a învechit, s'a slăbit, și s'a sdrănțuit atât de mult, încât cu greu am mai putea presupune, că va putea servi de fundament pentru ordinea europeană

Sperăm insă, că va succede principelui și bărbaților de stat întruniți la Gastein, a se unì în acest punct de atâta importanță, și cu orice preț nu se vor abate dela dorința unanimă, una și ferbinte a susținea pacea în Europa.

Dela Niș ne vine scirea că scupcina va fi ḑilele aceste închisă și lucrările ei se vor amâna până la toamnă. Proiectul de lege pentru o nouă împărțire administrativă a țěrei a fost retras de guvern, din motivul greutăților ce întimpină din partea opositiunei.

Cuvintele mulcumitoare pe cari le ḑice că le va adresa de Maiestatea Sa din incidentul eliberărei Budei din mânile turcilor, nu găsesc resunet prea mulțămitoriu în pressa maghiară. „Pesti Napló“ sě esprimă cu multă neîncredere, și această neîncredere o împărtășesce și „Egyetértés.“ „Națiunea,“ ḑice această foaie „oricât ar ținea ea la constituțiunea și drepturile sale, nu poate permite ca regimul sě se ascundă după persoana regelui. Dacă permitem aceasta, atunci deschidem porțile unei domnii, care e cu atât mai desprețuită, cu cât ea e ascunsă sub sdrențele constituțiunei. Din împregiurarea că pe toată ḑiua ne vin sciri despre meetinguri și adunări, nu credem că această causă se va putea resolva numai prin cuvinte mulcumitoare.“

„Budapester Tageblat“ foaia opositională ḑice că pentru Ungaria toată afacerea chiar și acum după întoarcerea lui Tisza dela Ișl, a rěmas neschimbată. Vaḑa Ungariei a suferit mult și datoria ministrului president era a lupta contra acestei clice reacționare ori va învinge ori va cădea. În lupta contra așa numitei „Camarille“ avea Ungaria întreagă de partea lui. Dar el, continuă apoi, n'a cercat sě învingă dușmanii Ungariei, ci a dorit mai întâiu se rămână ministru.

Resoluțiunile contra dinastiei, a casei domnitoare și contra armatei 'și fac drumul lor prin diferitele orașe din Ungaria după modelul adunărei de popor din Budapesta.

După cum am mai amintit încă, opozițiunea moderată n'a luat parte la demonstrațiunile din Budapesta, ceeace a produs o sensațiune oare-care. Secretul acestei retrageri vine la iveală acuma. Ḑiarele din Viena vorbesc despre o epistolă a contelui Apponyi adresată unei persoane de influență din Viena. În această epistolă contele Apponyi dă esplicare cuvintelor sale rostite în parlamentul Ungariei îndată după încoronarea monumentului lui Hentzy, și i deneagă ori ce atac la armată și la actuala ei constituire. Epistola deși de caracter curat privat, se vede a fi avut menițiunea sě se deie publicității.

Conflictul dela granița Orșovei după semnele de până acuma se va complana ușor, și nu va da ansă la neînțelegeri ulterioare între noi și regatul România. România liberă reduce întreagă afacerea la o neînțelegere nevinovată.

Călětoriei archiducelui Carl Ludwig la curtea din Petropolea i se atribue mare importanță politică, și în special se aduce în legătură cu adnecsarea Bosniei. Ḑiarul „Novoje Vremja“ scrie în această privință: „Precum se vede inimicii nostri voesc se esploateze închiderea Batumului. După vederile politicilor austro-ungari închiderea Batumului a adus pe tapet cestiunea Bosniei. Încât este îndreptățită acestă speranță a cercurilor din Viena, vom vedea în scurtă vreme, pentrucă încorporarea Bosniei și a Erțegovinei trebue sě se întêmple încă în luna Septembre.

Ḑiarul amintit vorbesce apoi despre rolul Rusiei în peninsula balcanică, și ajunge la resultatul, că dacă Austro-Ungaria în cestiunea Bosniei va trece preste tractatul de Berlin, Rusia prin aceasta în loc de a perde, va câștiga mult, căci i se va deschide calea în Orient.

Ḑilele Asociațiunei.

Raport special al „Telegrafului Român.“

Alba-Iulia, 8 August, 1886.

Ḑile de veselie națională sunt adunările generale ale asociațiunei transilvane pentru literatura și cultura poporului român. Ḑile de veselie, pe cari cu dor le așteaptă românii, la cari în masse participă fără deosebire de confesiune, fără deosebire de colorit politic, dela cari mulțămiți în inimile lor sě despart.

În anul acesta soartea a căḑut pe vechia cetate a Transilvaniei Alba-Iulia. Ea este teatrul veseliei noastre naționale de aḑi, ea ne a îmbrățișat cu adevěrată ospitalitate română, bucuroasă, fericită de venirea noastră.

Îi mulțămim pentru asta.

* * *

Cea mai mare parte a oaspeților esterni a sosit cu trenurile de Sâmbătă și de aḑi noapte.

Numěrul lor se poate pune cam la 200, cari mulțămită atențiunei prevenitoare a comitetului arangiatăriu local au fost toți așeḑați, parte pe la privați, parte prin hotele.

Mai bine representate sunt Sibiiul și Deva; nu lipsesc oaspeți nici de pe la Gherla, Reghin, Brașov, ba chiar și din părțile ungurene au venit oameni cu inimă fața cu poporul român și interesele lui.

Gem stradele jidovitului oraș de români. Grupe de preoți și bětrâni respectabili în haine de sěrbătoare alte grupe de tineri și dame frumoase în costume elegante formează un dulce potpouri, în amestecul căruia unitatea și armonia e susținută numai de individualitatea comună a tuturora că's români.

Capete curioase înțasă ferestrile caselor, ale căror priviri urmăresc cu o curiositate mare fie-care grup dc strěini și 'l însoțesc cu tainice șoapte, din cari adese ne bat la urechi cuvintele: *„román egylet“* *„románok“*, *„idegenek“*. Am pus aceste cuvinte între semnele citării, căci vreau sě fie sciut, că n'am auḑit încă rostinduse cuvêntul *„oláh.“* Semn, că români au ocasiuni când se sciu impune strěinilor.

Totdeauna așa ar trebuì sě fie.

Sosiți încă de aseară, mulți dintre cei veniți ne-am întrunit la ospětăria „Soare“, unde banda Coca ne procură câteva momente de o foarte plăcută distracție. Noroc. Căci atât mâncările cât și serviciul în acest institut al „Soarelui“ ne-ar fi putut ușor face sě desperăm.

Aḑi dimineață s'a ținut seviciu divin în biserica gr.-or. din oraș, la care a funcționat părintele Cutean din Oarda de jos.

Rěspunsurile liturgice le a dat corul nostru seminarial sub conducerea dlui G. Dima. Escelentul „Cheruvic“ și priceasna „Cu trupul“, cu toată acustica nu tocmai adecuată acestor cântări, au fermecat inimile, legândule într'o dulce reverie religioasă.

* * *

Ședința I s'a ținut în biserică.

Învitat de o comisiune, venì la oarele 11 a. m. dl v. președinte și consilieriu aulic în pensiune Iacob Bologa și ocupând fotoliul presidial rostì următoarele cuvinte:

„Onorați domni și frați! Stimatelor doamne! permiteți'mi roguve, ca — deși cu durere — sě ve aduc la cunoscință, că președintele asociațiunei transilvane pentru literatura și cultura poporului român, mult meritatul nostru literat, dnul preposit Timotei Cipariu (Sě trăiască!) împedecat prin starea sănătății în care se află, nu ne va onora cu presența sa nici de astădată. Vine deci pe temeiul statutelor asociațiunei noastre, ca se am eu marea onoare a dechide și a conduce și adunarea de acuma.

„În aceasta calitate a mea, îmi esprim marea mea bucurie, care o simt când věd atâța români adunați la sěrbătoarea noastră literară, culturală. În aceeași calitate a mea, salut pe toți și pe toate, pe frații și pe surorile mele, salut pe cei de aici din loc și pe cei ce au alergat din depărtare, cu aceste cuvinte: bine v'am aflat fraților bělgrăḑeni, bine ați venit fraților din afară.

„Cu aceste declar adunarea generală a XXV-a a asociațiunei transilvane pentru literatura și cultura poporului român de deschisă și ve învit, ca imediat sě trecem la obiectele stabilite în program. (Strigăte îndelungate de sě trăiască.)

La cuvintele dlui vicepresident, rěspunde în numele românilor din Alba-Iulia, dl protopop gr. or. Alesandru Tordoșan:

„Ilustrișime Domnule Vice președinte! Onorați membrii ai Asociațiunei! Cu bucuriă vě salut în numele poporațiunei române din Alba-Iulia și din Valea Mureșului. Este un temp de 20 de ani decând mai în urmă am avut eară onoare de a serba în acest oraș această mare sěrbătoare scientifică națională, a Asociațiunei transilvane a cărei fructe bine făcătoare servesc de balsam pentru viața poporului român. Cât de lipsă era înființarea acestei Asociațiuni la un popor, care sute de ani au fost silit a orbeca la întunerec, este prea lămurit, și necesitatea aceasta se dovedesce mai bine prin sprigînirea generală de care se bucură Asociațiunea transilvană pentru literatura română, și cultura poporului român.

„Și jertfele aduse de poporul român pentru scopurile Asociațiunei noastre în parte 'și arată fructele cele folositoare și continuând în lupta culturală pre basele puse sunt de convingere firmă, cumcă rodul bine făcătoriu pentru cultura poporului român și literatura lui va fi inbelșugat, și va aduce mult bine patriei. (Așa e!)

„Ne simțim deci foarte onorați că ni-a-ți dat ocasiune a vě putea vedea în mijlocul nostru pre teritoriul acestui oraș cu trecut istoric și plin de reminescențe glorioase, și ne simțim mândri a putea contribui și noi cu puținele puteri de cari dispunem la ajungerea mărețelor scopuri ale Asociațiunei transilvane. (Bravo!)

„Drept cu inimă frățească vě ḑicem: bine ați venit în mijlocul nostru. Sě trăesci Ilustrișime D. Vice președinte! Sě trăiască membrii Asociațiunei!“ (Aprobări vii.)

Eug. Brote cetesce apelul nominal al membrilor asociațiunei din diferitele despărțěminte. Însemnăm spre scire, că în despărțěmintele: Hațeg, Mediaș și Sighișoara asociațiunea nu are *nici un* membru.

După apelulul nominal presidiul cetesce următoarele telegrame de felicitare, care se ascultă cu vii aplause și strigăte de sě trăiască.

„Vechea nostră metropole fie și acum norocoasă a întrunì inimile tuturor românilor pentru spriginirea culturei poporului demn de o soarte mai bună! Eu neputênd participa în persoană, trimit tuturor celor adunați acolo pentru promovarea acestui scop sublim, salutare cordială. Miron Romanul.“

„Cu voi suntem urați luptători, cari prin arma sciinței și a culturei voiți a recâștiga națiunei române gloria străbună. Românii selagiani.

La propunerea lui Dr. D Barcian sě esmite o comisiune de trei membri constătătoare din persoanele dlor A. Tordoșan, R. Patița și I. Filip, care sě incasseze tacsele restante și sě înscrie pe membri noi.

Spre acest scop sě suspinde ședința pe 15 minute.

Redeschiḑênduse ședința, în numele comisiunei raportează dl R. Patița, că s'au incasat 85 fl. restanțe, ear dela membri noi 485 fl. cu totul 570 fl.

Dr. D. P. Barcianu raportează, că 'n decursul anului espirat s'au însinuat ca membri 47 de inși.

Adunarea generală îi declară de membri ai asociațiunei.

Se cetesce raportul general al comitetului asociațiunei și se dă unei comisiuni spre studiare.

După ce membrul I. P. Reteganul face o propunere în afacerea scoalei centrale din Gherla ridicânde pe spesele alor 42 comune gr. or. și gr. cat. din jurul Gherlei, — se procede la constituirea comisiunilor.

Fiind timpul înaintat, cetirea disertațiunilor se amână pe ședința de mâne și ședința se ridică la oarele 1 și $^3/_4$ după prânḑ.

* * *

Deseară avem concertul, la care va lua parte corul seminarial al dlui Dima.

Interesul e mare. Sala pare mai mică, decât publicul amatoriu.

Voi continua. *Yff.*

Raportul

comitetului asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român despre activitatea sa în decursul anului 1885.

Onorată adunare generală!

Instituit prin adunarea generală dela Broşov, din anul 1883. pentru periodul dela 1884—1887, comitetul asociaţiunei îşi ia voia a presenta în conformitate cu §. 32 lit. g. din statute raportul despre activitatea sa în timpul dela 1 Ianuarie până la 31 Decembre 1885.

I.

În decursul anului 1885 s'au ţinut 18 şedinţe sub conducerea vice-preşedintelui Iacob Bologa. În aceste şedinţe s'au făcut cele trebuincioase pentru esecutarea concluselor adunărei generale, pentru folosirea sumelor votate în buget cu privire la administraţiune, la ajutorarea de studenţi şi învĕţăcei de meserii, pentru foaia periodică a asociaţiunei şi pentru scoala de fete, resolvêndu-se în acelaş timp şi curenţiile. Din raţiociniul, ce se presentă Onoratei adunări generale, aceasta se va convinge mai deaproape despre amănuntele folosirei sumelor votate în bugetul anului 1885.

Stipendiştii din anul premergĕtoriu au folosit şi în anul, despre care raportăm, stipendiile avute, cu escepţiunea unui stipendiu din cele menite pentru ascultătoare de pedagogie, care, devenind vacant, s'a conferit pe calea concursul unei eleve din cursul al IV-lea dela scoala de pedagogie din Cluj, şi cu escepţiunea unui stipendiu din cele menite pentru realişti, care, sistat la rata ultimă, din causă că stipendistul îş părăsi cursul învĕţăturei, a fost dat, în suma acestei rate ca ajutoriu unui student, lipsit de mijloace, dela gimnasiul de stat din Sibiiu. Afară de acest ajutoriu s'a mai votat din economiile bugetului conform îndrumărei primite dela adunarea generală din Gherla, un ajutoriu de 50 fl. învĕţătoriului P. Grama din Sànte-jude, drept încuragiare în continuarea lucrărei pentru promovarea instrucţiunei în industria de casă. — Tot în conformitate cu disposiţiunile adunărei generale precedente, s'a făcut pe calea concursului, instituirea unui cancelist stabil al associaţiunei.

Zidirea scolară, pentru care în anii precedenţi se făcură lucrările pregătitoare, s'a ridicat şi s'a pus sub coperiş în decursul anului 1885, remânênd preste iarnă în stare crudă, pentruca sĕ se svênte pe deplin, înainte de a se procede la lucrările ulterioare de terminare a edificiului. Pentru siguranţa în o solidă şi consciincioasă esecutare a tuturor lucrăriler de construcţiune comitetul a numit, cu o remuneraţie de 300 fl. pe ingineriul oraşului, inspector al lucrărilor de zidire, şi a esmis totodată din mijlocul seu un delegat în persoana Dlui David baron Ursu, pentru controla în aceeaşi afacere. Viului interes, dovedit mai ales de acest din urmă în toate afacerile ce privesc zidirea scolară şi înzestarea scoalei cu cele trebuincioase, este a se atribuì prompta esecutare a tururor lucrărilor făcute în aceasta direcţiune.

Pe timpul adunărei generale presente, fiind edificiul scolar cu totul terminat, ne aflăm în ajunul deschiderei scoalei împreunate cu internat al asociaţiunei, şi comitetul nu poate decât se învite de nou pe publicul român din patrie a da cel mai călduros sprijin *unicei scoale superioare* de fete, ce până acum avem noi românii din patrie.

Pentru a avea şi din partea de către parcul oraşului o întrare la scoală, s'a făcut cererea la magistratul orăşenesc ca sĕ permită înlocuirea zidului vechiu orăşenesc prin un grilaj de fer şi facerea unei uşi în acesta. Magistratul înse n'a încuviinţat cererea, aducând de motiv, că zidul dinspre parc ar cădea pe un loc, care este proprietatea erariului de justiţie. În urma acestei denegări comitetul a dispus cele necesere pentru obţinerea amintitului favor dela Inaltul erariu.

Pentru acoperirea speselor reclamate de zidirea scolară s'a creat, pe basa concluselor adunărilor generale şi din fondul asociaţiunei, un fond de zidire cu 40,000 fl. care prin interesele dela această sumă, prin un împrumut de 797 fl. 37 cr. şi prin o contribuire de 50 fl. dela institutul de credit „Albina," sa urcat la suma de 42378 fl. 72 cr. Din acest fond s'au plătit unele spese mai mĕrunte, făcute cu lucrările pregătitoare pentru zidire, şi ratele architectului cu 41,400 fl.

În conformitate cu conclusele adunărilor generale din Braşov, Orĕştie şi Gherla s'a esmis un apel către publicul român din toate părţile, pentru contribuiri în favorul scoalei de fete, cu scpul de a se acoperi dintrênsele, succesiv, suma reclamată de edificiul şi înzestrarea scoalei, întru cât ea trece preste suma de 40,000 fl. votaţi de adunarea din Braşov în favorul scoalei. Aceste colecte fiindcă se continuă, despre resultat se va raporta la altă adunare generală.

Statul de organisare şi planul de învĕţământ a fost supus unei nouĕ revisiuni, luânduse în considerare şi părerile presentate în adunarea generală din Gherla. În urma îndelungatelor pertractări asupra acestui object, comitetul a credut a satisface mai mult aşteptărilor publicului cu privire la scoala superioară şi a se conforma mai de aproape legii regnicolare de instrucţiune, dacă revenind asupra proiectului presentat adunărei generale din Braşov, va accepta sistemul unei scoale civile cu 4 clase, în care copilele vor avea se între după ce vor fi terminat cursul elementar de 4 clase la o altă scoală din afară, s'au la o scoală de aici din loc, care eventual ar întra în legătură cu scoala asociaţiunei. Disposiţiunile cu privire la internat şi la cursurile complementare, rĕmânênd tot cele din proiectul publicat în „Transilvania," organul asociaţiunei, schimbările s'au făcut mai ales în direcţiunile indigitate. Redactat definitiv, statutul dimpreună cu planul de învĕţământ au fost mai în urmă presentate inspectorului reg. de scoale din comitatul Sibiiului pentutru a fi aşternut autorităţilor competente, cu scop de a obţinea aprobarea pentru deschiderea scoalei.

Însărcinărilor primite în causa lăsĕmêntului lui Ţiţie din Deej şi al lui Avram Iancu, comitetul a satisfăcut prin provocările adresate celor competenţi, pentru terminarea afacerilor atât de mult, însĕ nu din vina comitetului, tragaṇate, şi sperăm că, în decursul anului 1886, vom vedea doară terminată afacerea acestor lăsămênte.

(Va urma.)

Varietăţi.

* Domnul **Bergner**, cunoscut prin scrierile sale etnografice despre Transilvania, cu trenul de Luni a plecat de aici şi s'a dus la Braşov. Credem că bărbaţii nostrii de influenţă din Braşov vor sci da dlui Bergner informaţiuni esacte despre adevĕrata stare de lucruri pe acolo.

* (**Bal**) se va arangia la 29 August st. a. c. în sala hotelului orăşenesc din Reghin sub patronatul P. St. doamne: Ecaterina Marinoviciu, Amalia Cetăţan, Agapia Crişan şi Maria Şagău. Venitul curat e destinat pentru scopuri scolastice.

Preţul întrărṛi: 1 lojă 5 fl., de persoană 1 fl. în familie de persoană 80 cr. v. a. Începutul la 8 oare seara.

Damele sunt rugate a se presenta în toalete simple, sĕ preferă însĕ costumul naţional.

Ofertele marinimoase se primesc cu mulţămită şi se vor cuita pe cale ḑiaristică.

* (**Ungaria şi casa domnitoare.**) Ḑiarele din Budapesta inregistrează cu durere faptul, că la serbările din incidentul eliberărei cetăţei Buda de sub jugul turcesc curtea nu va lua parte. Sa scusat până acuma principele de coroană Rudolf, archiducii Albrecht şi Victor Ludvig.

Ḑiarele unguresci ar dorì poate ca casa domnitoare se facă ungurilor paradă, ca apoi în semn de mulţămită plebea se o întêmpine cu: Abzug Albrecht, sau doară chiar cu furci pentru nestorul casei Habsburg.

Nu e aceasta cea dintâi, şi nu va fi cea din urmă palmă pentru unguri.

* (**Serbare naţională.**) Joia trecută patrioţii slovaci au serbat adunarea generală a reuniunilor în Turocz-Szt.-Márton. După ḑiarele din capitală patrioţii slovaci au făcut din această reuniune o serbare naţională. S'a ţinut mare banchet, la care s'au rostit vorbiri înflăcărate, sĕ înţelege toate în limba slovacă şi pentru înflorirea poporului slovac.

Asemenea lucruri nu le convin ḑiarelor din capitală, le convin însĕ altele şi anume;

1 Maghiarisarea. Cu mare alai s'a constituit reuniunea de maghiarisare din Kassa. Chemarea ei este sântă: lăţirea spiritului unguresc, a culturei şi a limbei unguresci printre slovaci. În fruntea reuniunei stă vice-comitele Komáromy. Membri în comitet: primariul Münster, Dr. Stöhr, Dr. Lutz, Lekly, Klekner, Stecker, Fabian, Koos, Alth, Hohenauer, Veredy, Krauss şi Mauritz.

Acestea sunt căpeteniile spiritului unguresc dintre slovaci.

Dă-le' Doamne!

2 Vestitul cântăreţ dela opera din Budapesta Odry, care a trecut prin vestita metamorfosă dela tenor la bass, este în călĕtorii prin ţeară. Ḑilele trecute au petrecut în secuime unde a concertat şi a cântat unele cuplete înjuriosase pentru români. Ellenzék reproduce unele din ele.

Tot acest artist la Elöpatak (Vălcele) a cântat unele cuplete românesce, şi pentru aceasta ḑiarele ungurnsci l'au luat la păruială.

Dăm înainte!

* (**Postal.**) Oficiul de poştă din Sajom-Gyáros comitatul Solnoc-Doboca, care s'a sistat în 30 Septembre a. trecut, se va deschide din nou la 16 August a. c.

Comunicaţia va fi de douĕ ori pe ḑi între aceastaşi gara dela Sajó-Magyaros,

Va espeda epistole simple şi cu bani până în suma de 300 fl.

— Cu 16 August, a. c. se deschide oficiu de postă în **Cuciulata**, comitatul Făgăraşului, şi va sta în comunicaţiune de toată ḑiua cu gara dela Homorod.

Cercul de comunicaţiune sunt comunele Cuciulata şi Lupşa.

Va espeda epistole simple şi cu bani până la suma de 300 fl.

* (**Bibliografic.**) *„Gramatica limbei românesci"* (Sintactă. — Elimologiă. — Fonetică. — Stil.) lucrată în trei cursuri concentrice pentru scoalele primare de Ión **Dariu**, învĕţătoriu la scoalele . . . . române din Braşov.

Cursul I.

Pentru anul al 3-lea de scoală. S'a pus sub presă şi va apărè în timpul cel mai scurt în editura autorului, în Braşov. Preţul unui esemplar legat va fi numai 20 cr.

Starea

institutului de credit şi de economii „**Ardeleana**" *societate pe acţii în Orĕştie, cu 31 Iulie 1886.*

Activa.	fl. cr.
Cassa în numerar cu 31 Iulie 1886	8,719.39
Monetă	24.30
Cambii de bancă	180,818.—
Împrumuturi pe hipotecă	10,543.—
Avansuri pe efecte	100.—
Împrumuturi pe obligaţiuni cu cavenţi . . .	5,593.—
Mobiliar	472.70
Diverse conturi debitoare	4,447.41
v. a. fl.	210.717.80

Pasiva.	2. cr.
Capital de acţiuni incurs	37,675.—
Cambii de bancă	100,129.—
Depuneri spre fructificare	62,103.82
Interese — Provisiuni şi Competinţă . , . .	9,932.46
Diverse conturi creditoare	877.52
v. a. fl.	210,717.80

Orĕştie la 1 August 1886.

Dr. *Ioan Mihu*, director esecutiv.

Aurel Popoviciu Barcianu, comptabil.

Programa

adunărei generale a Reuniunei învĕţătorilor români gr. or. din Districtul X Braşov în archidiecesa Transilvaniei ţinêndă în 9, 10 şi 11 Septembre 1886 st. v. în Opidiul Preşmer din comitatul Braşovului.

Sedinţa I. Marţi la 9 Septembre.

1. Participarea in corpore la serviciu divin împreunat cu parastase pentru decedaţii membri ai Reuniunei etc.
2. Deschiderea şedinţei prin presidiu.
3. Apelul nominal.
4. Raportul general al comitetului central despre activitatea sa în decursul anului 1885/886 scolar.

Şedinţa II-a Marţi după ameaḑi.

5. Raportul cassariului despre averea Reuniunei.
6. Raportul bibliotecariului.
7. Raportul şi raţiocinul comitetului central relativ la foaia sa „Scoala şi familia".
8. Alegerea comisiunilor revăḑĕtoare şi de scontrare.
9. Disertaţiune: „Critica limbei în manualele de scoală," de membrul Ioan Dima Petraşcu.

Şedinţa III-a Mercuri la 10 Septembre a. m.

10. Raportul special al comitetului central asupra temei pertractate în despăţăminte „Disciplina în scoalele poporale şi mijloacele positive de a o suţinea."

Şedinţa IV-a Mercuri în 10 Septembre d. m.

11. Rapoartele comisiunilor.
12. Stupăritul ca obiect aparţinătoriu grădinei scolare.
13. Staverirea budgetului pe 1886/887.
14. Propuneri de sine stătătoare.

Joi înainte de prânḑiu.

Escursiune în copore la fabrica de hârtie din loc şi şi la alte localităţi însemnate dinprejur.

Din şedinţa comitetului central al reuniunei învĕţătoresci rom. gr. or. din districtul X Braşov ţinută la 11 Iuliu, 1886.

St. Iosif, director gimn. ca preşed. reun.

Demetriu D. Iarca, secretariu

Nr. 378.

Pentru conformitate cu originalul.

Braşov, în 16 Iuliu 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. I al Braşovului.

Ioan Petric,
prot. ca adm.

Loterie.

Mercuri în 11 August n. 1886.

Brünn: 37 49 39 18 70

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 10 August n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6°/₀ . , ...	—.—	—.—
Galbin	5.95	5.93
Napoleon	10 01	10.—
London pe (poliţă de trei luni) . . . . . , . .	126.20	126.20

Nr. 163. [1352] 1—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului învĕţătoresc vacant la scoala gr. or. din Sibiiu cetate se escrie concurs cu termin *de 30 de ḑile* dela prima publicare.

Emolumente:

Salariu 300 fl. cuartir şi lemne de foc.

Doritorii de a ocupa acest post au aşi aşterne concursele instruite cu carte de botez, atestat de cualificaţiune, atestat din limba maghiară şi atestat despre studiile pregătitoare — toate în original şi în copie netimbrată, până la terminul indicat la adresa subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Sibiiu, 25 Iuliu 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sibiiului în conţelegere cu comitetul parochial.

[1351] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci vacante dela scoala centrale Orĕscioara de sus la care sunt adnexate cu învĕţământ comunele Ludoş cu filia Costesci-Bucium şi Grădişte — 2-a Orĕştioara de jos — protopresbiteratul Orĕştiei — se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela I-a publicare în jurnalul „Telegr. Român". —

Emolumentele sunt aceste:

1. Orĕştioara de sus scoala centrală salariu anual 300 fl. cortel şi lemnele necesare.

2. Orĕştioara de jos salariu anual 200 fl. cortel şi lemnele necesare.

Doritorii de a ocupa unul sau celalalt din aceste posturi — sunt poftiţi a-şi aşterne petiţiunile lor instruite conform legilor din vigoare la subscrisul oficiu protopresbiteral al Orĕştiei în terminul suscitat.

Orĕştie, 26 Iulie 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Nicolau Popovici.
protopresbiter.

Nr. 38 [1350] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea unui post de învĕtătoriu şi unul de învĕţătoare la scoala confesională gr. or. din S. Sebeş se escrie concurs cu *termin dc 30 ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt 350 fl. v. a. ear după 5 ani de serviciu 400 fl. la an.

Doritorii de a ocupa acestea posturi au a'şi adresa până la terminul indicat suplicele instruite în sensul legilor în vigoare, la oficiul protopresbiteral gr. or. în S.-Sebeş şi învĕţătoriul, iertând impregiurările, sĕ se înfăţişeḑe în vre-o Duminecă ori sĕrbătoare în biserică pentru a'şi arĕta desteritatea în cântări şi tipic.

Învĕţătoarea pe lângă lucrul de mână va avea a provedea şi învĕţămêntul în o clasă de fetiţe

S.-Sebeş, în 2 Iuliu, 1886.

Comitetul parochial în conţelegere cu protopresbiterul.

Nr. 139 [1347] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch în parochia vacantă de clasa a III-a Ponorel din protopr. Câmpeni în urma încuviinţărei Venerabilului Consistoriu archidiecesan, se publică concurs a doua-oară cu termin de 30 ḑile dela prima publicare a acestuia

Venitele împreunate cu acest post sunt: 200 fl. v. a., conform specificărei din concursul prim publicat la 1/13 Februarie a. c. Nr. 11 a acestui ḑiariu.

Doritorii de a ocupa acest post, sĕ-şi trimită cererile lor instruite conform legilor din vigoare până la terminul cuvenit, la subscrisul oficiu.

În conţelegere cu comitetul parochial respectiv.

Câmpeni, 26 Iulie, 1886.

Oficiul protopr. gr. or. al Câmpenilor.

Romul Furdui,
protopop

[1348] 2—3

CONCURS.

După ce în urma concursului publicat în „Telegraful Român" Nr. 97 ex 1885 şi următorii numeri pentru întregirea staţiunii vacante de paroch în comuna Acmar, protopresbiteratul Orĕştiei, nu s'a aflat concurent, sĕ escrie al 2-lea concurs cu *termin de 30 ḑile* dela prima publicare în „Telegraful Român" tot cu acele emolumente şi anume:

1. Casă parochială, şură cu grădina şi cu curtea în care se află şi pomi cu venit anual	30 fl. —
2. Folosirea unui agru de 2 ferdele sĕmânătură computat în	4 fl. —
3. Dela 250 familie câte 1 ferdelă de 16 cupe în grăunţ, grâu, sĕcară cucuruz sau 1 veadră must de 8 cupe computate à 1 fl. face	250 fl. —
4. Dela 250 fam. câte 1 ḑi de lucru à 40 . .	100 fl. —
5. Dela 20 familii neorustici câte 1 ḑi de lucru à 40 cr.	8 fl. —
6. Venitul stolar computat după calculul de mijloc a celor 5 ani din urmă	65 fl. 50.
7. Dela umblatul cu St. cruce la botezul Domnului toată casa 20 cr. în bani sau îndatinatele naturalii	50 fl. —
8. Pentru slugitul St. pasci	3 fl. 20.
Suma	510 fl. 70.

Doritorii de a concura la această staţiune sunt poftiţi a'şi aşterne cererile sale instruite conform legilor din vigoare subscrisului în terminul sus indicat.

Orĕştie, 26 Iuliu. 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Nicolau Popoviciu,
protopresbiter.

Nr. 53. [1347] 2—3

Prolungire de concurs.

În urma concursului publicat pentru intregirea parochiei gr. or. Cârcedea în ḑiariul „Telegraful Român" Nr 135—885 şi următorii, ne aflându-se nici un concurent cualificat, pe basa înaltului ordin consistorial din 11 Martiu a. c. Nr 47 B. se prolungesce concursul deja publicat, respective se escrie nou concurs pentru numita parochiă, pelângă emolumentele şi condiţiunile din citatul concurs, cu terminul prefipt de 30 ḑile dela prima publicare; observându-se, că concursele sunt a se adresa: oficiului protopresbiteral gr. or. al tractului Turdei în Agârbiciu per Gyéres.

Agârbiciu, 26 Iuliu, 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial gr. or. din Cârcedea.

Petru Roşca,
protopresbiter.

Nr. 335—340 [1345] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci din mai jos numitele comune ale protopresbiteratului gr. or. al Treiscaunelor, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare a acestui concurs.

1. Breţcu, pentru clasa II, cu salariu anual de 200 fl., jumătate plătiţi din fonduri, ear cealaltă jumătate din casa alodială, cuartir liber şi lemne de foc — cu prospecte de ameliorare până la 300 fl.

2. Chezdi-Mărtănuş, — postul învĕţătoresc împreunat cu cantorat — cu salariu anual de 150 fl. pentru lemne 10 fl, loc pentru legumi lângă scoală cu venit de 5 fl. şi cuartir liber.

3. Cernatul inferior, postul învĕţătoresc împreunat cu cantorat — cu salariu anual de 160 fl. din repartiţie în materă şi filii, 3 hecto-litre sĕcară din fondul de bucate şi cuartir liber.

4. Vama-Buzeu, postul învĕţătoresc împreunat cu cantorat, — cu salariu anual de 200 fl., cuartir liber şi 12 povări de lemne.

5. Arini, cu salariu anual de 120 fl., cuartir şi lemne de foc.

6. Poiana-sărată, pentru postul al doilea învĕţătoresc sistemisat — cu salariu anual de 200 fl., când învĕţătoriul alegĕnd va provedea învĕţămêntul prin perondare anuală în cl. I, — şi 250 fl., în clasa II, cuartir liber şi lemne.

Reflectanţii la vr'unul din aceste posturi, au a-şi aşterne concursele lor instruite cu carte de botez, atestat de cualificaţiune, atestat despre depunerea esamenului din limba maghiară, atestat despre studiile pregătitoare — toate în original şi copie netimbrată — până la terminul sus indicat, la adresa subsemnatului.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Treiscaunelor, în conţelegere cu comitetele parochiale concernente.

Breţcu (Bereczk), în 27 Iuniu 1886.

Dimitrie Coltofean,
protopresb.

Nr. 257. [1346] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci dela scoalele române gr. or. în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Câmpeni se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare a acestui concurs:

1. Vidra de sus, un post de învĕţătoriu cu un salariu de 250 fl. v. a. din fondul scolariu şi repartiţiune şi solvit în rate lunare, cuartir natural şi 4° lemne, din cari sĕ se încălḑească şi sala de învĕţămênt.

2. Ponorel, un post de învĕţătoriu cu un salariu de 200 fl. v. a. solvit în pătrare de an din repartiţie, cuartir natural şi lemnele trebuincioase de foc.

3. Sohodol, un post de învĕţătoriu cu 200 fl. v. a. solvit în pătrare de an din repartiţiune, cuartir natural şi lemnele trebuincioase de foc.

4. Lăpuş, un post de învĕţătoriu cu un salariu anual de 200 fl. v. a. solvit în pătrare de an din repartiţiune şi lemnele trebuincioase de foc.

5. Poiana, Peleş, Lăzeşti, în fie-care câte un post de învĕţătoriu, cu câte un salariu de 150 fl. v. a. solvit în pătrare de an din repartiţie şi lemnele trebuincioase de foc.

6. Valea verde, un post de învĕţătoriu cu un salariu de 100 fl. v. a. solvit în pătrare de an din repartiţie şi lemnele trebuincioase de foc.

Doritorii de a ocupa vr'unul din aceste posturi sĕ-şi trimită cererile lor concursuali instruite conform legilor în vigoare până la terminul mai sus indicat la oficiul protopresbiteral din Câmpeni.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Câmpenilor.

Câmpeni, 14 Iunie 1886.

Romul Furdui,
protopresbiter.

Nr. 261 [1341] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în porochia vacantă de clasa a III-a Lăzesci din protopresbiteratul Câmpeni în urma încuviinţărei Venerabilului Consistoriu archidiecesan din 1/13 Iuliu a. c. Nr. 3491, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare a acestuia.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Dela botezuri. . .	6 fl. —
2. Dela cununii. . .	15 „ —
3. Dela înmormêntări	130 „ —
4. Dela sfeştanii . .	5 „ —
5. Dela cununa anului	15 „ —
6. Dela apă botează .	9 „ —
7. Alte servicii bisericesci.	10 „ —
8. Ḑile de clacă . .	5 „ —
9. Din venitele bisericesci dela Dumineci şi sĕrbători	25 „ —
Suma	220 fl. —

În aceste venite sunt computate şi valorile venitelor în naturale.

Doritorii de a ocupa acest post sĕ-şi trimită cererile lor concursuali instruite conform legilor din vigoare până la terminul mai sus indicat la subscrisul oficiu protopresbiteral.

În conţelegere cu comitetul parochial concernent.

Câmpeni, 8/20 Iuliu 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. din Câmpeni.

Romul Furdui,
protopresbiter.

Nr. 482. [1342] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de clasa III, Cioara de sus, protopresbiteratul Lupşei, prin aceasta se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare în „Tel. Rom."

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Casa parochială.
2. Un fênaţ şi cimiteriul.
3. 60 ḑile de lucru.
4. 30 ferdele bucate, şi
5. Venitele stolari, cari toate dau un venit de ceva preste 200 fl.

Doritorii de a competa la acest post sĕ-şi aştearnă petiţiunile instruite cu documentele recerute de stat. org. şi regul. pentru parochii din 1878, la acest oficiu în terminul legal.

Ofenbaia, 4 Iuliu 1886.

Pentru comitetul parochial respectiv.

Ioan Danciu,
ppresbiter.

Nr. 236. [1343] 3—3

EDICT.

Floarea Roman (Oláh) din Doboli inferiori, protopresbiteratul Braşovului al II-lea, care de 8 ani a părăsit pe legiuitul ei soţ tot de acolo şi pribegesce în lume fără a se sci ubicaţiunea ei, — se citează prin aceasta a se presenta înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral în termin de 6 luni; de ḑile dela publicarea acestui edict; căci altfeliu procesul divorţial incaminat de soţul ei, se va decide şi în absenţa ei.

Braşov, în 18 Maiu 1886.

Oficiul protopresbiteral al tractului Braşovului al II-lea.

Ioan Petric,
protop. ca administrator.

Băeţi şi fetiţe

de scoală care s'ar bucura de o crescere solidă şi morală, sĕ primesc în cost şi cuartir cu provisiunea întreagă.

Strada Pemflinger Nr. 18
[1352] 1—2 etagiul I.

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu.

Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 83 Sibiiu, Sâmbătă 2/14 August 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru odată 7 cr., — de douĕ ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 3876. Scol.

CONCURS.

Cu începutul anului scolar 1886/7 sunt de a se conferì din fondurile archidiecesane următoarele stipendii:

1. *douĕ stipendii câte de 500 fl.* din fundațiunea Moga, pentru studenți de filosofie ori de drepturi:

2. *un stipendiu de 100 fl.* din fundațiunea Cologea pentru studenți de ori-ce categoriă;

3. *un stipendiu de 60 fl.* din fundațiunea Francisc Iosif pentru un student la scoalele medii;

4. *ḑece stipendii câte de 60 fl.* din fundațiunea Francisc Iosif *și unul de 30 fl.* din fondul seminarial (stipendiul Ecaterina Rațiu), toate pentru elevi din despărțământul pedagogic al seminariului archidiecesan.

Aspiranții la aceste stipendii au sĕ-și aștearnă suplicele la consistoriul archidiecesan până la *25 August a. c. călindariul vechiu*, acludênd documentele următoare:

a) atestat dela oficiul parochial din comuna, la care aparțin, despre acea: că sunt români greco-orientali;

b) testimoniu scolastic despre progresul făcut în studii în anul din urmă, respective testimoniu de maturitate;

c) atestat medical, că sunt trupesce sănĕtoși;

d) atestat dela primăria comunală despre posițiunea socială a părinților sei și despre starea lor materială;

e) eventual alte atestate recomendătoare.

Suplicanții pentru stipendiile de sub 1. 2. și 3. au a numì în suplicele lor institutul de învĕțământ, la care voiesc a-și face studiile.

Sibiiu, 17 Iuliu 1886.

Consistoriul archidiecesan.

Nr. 3827 Scol.

Cercularіu

cătră toate oficiile protopresbiterale din archidiecesa Transilvaniei.

Înaltul ministeriu reg. ung. de culte și instrucțiune cu hârtia din 5 Iuliu a. c. Nr. 21,596 arată că a eschis din scoală următoarele cărți și aparate de învĕțământ:

1. *Istoria universală,* ales istoria națiunei românesci, de Dr. Georgiu Popa, tipărită în Arad în III ediție în tipografia diecesană.
2. *Geografia Ungariei* și elemente din geografia generală edată în Brașov de Dr. Nicolau Pop și tipărită la Gött în anul 1877.
3. *Întroducerea în geografie,* de Ioan Tuducescu, tipărită în tipografia lui Réthy în 1881.
4. *Mapa Ungariei,* Voivodinei sêrbesci, Banatului temeșian, Ardealului, Croației, Sloveniei și a graniței militare de Tot A. I. F. edată în Arad.
5. *Schulwandkarte von Europa* de Holler L.

Aceasta ordinațiune ministerială sĕ notifică tuturor organelor noastre scolare din archidiecesa noastră cu acea îndatorire, ca sub amenințarea pedepselor provĕḑute în art. de lege XXVIII din anul 1876 sĕ se ferească a admite sau a folosì în careva din categoriile scoalelor noastre confesionale careva din cărțile și aparatele de învĕțământ mai sus numĕrate și oprite din scoală prin ordinațiunea ministerială.

Totdeodată se îndatorează preste tot organele noastre de scoale a admite spre folosire în scoalele noastre confesionale ca manuale numai atari cărți și aparate de învĕțământ, cari sunt censurate și aprobate prin sinodul nostru archidiecesan conform §-ului 122 parag. 2 din statutul organic.

Din ședința consistoriului archidiecesan ca senat scolariu, ținută în Sibiiu, la 24 Iuliu, 1886.

La însărcinarea Escelenței Sale Domnului archiepiscop și metropolit.

Dr. Ilarion Pușcariu m. p.,
protosincel.

Sibiiu, în 30 Iuliu.

Din raportul de până acuma, și din cele ce publicăm astăḑi la alt loc, cetitorii nostri 'și pot face o icoană — deși palidă — despre decursul adunărei generale a Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, care în anul acesta s'a ținut în vechia noastră metropolă în Alba-Iulia. Ḑicem o icoană palidă, căci o adevĕrată icoană numai acela 'și poate face despre lucrurile petrecute la Alba-Iulia, care a fost acolo, și a vĕḑut cu ochii sei, a auḑit cu urechile sale și a simțit cu toate puterile inimei sale entusiasmul cel fără margini, de care a fost străbătută toată suflarea românească dela mic până la mare, dela tinĕr până la bĕtrân, căci n'au fost acolo deosebire în nici o privință, n'a fost acolo graniță în ceea-ce privesce bucuria, fala națională, și consciința că suntem o națiune puternică prin unitatea simțemintelor, cari sunt concentrate spre înaintare.

Nici odată n'am fost doară mai unificați în cugete și simțiri — așa am creḑut noi — nici odată n'am fost mai unificați ca și la această adunare generală a Asociațiunei noastre, nici odată unitatea în vederi, în cugetări, în nisuințe, în acțiunile noastre nu s'a manifestat în mod mai strălucit, ca și în anul acesta. Nici odată n'a fost mai aproape inimă de inimă, cuget de cuget, simțire de simțire, bĕtrên de tinĕr și tinĕr de bĕtrân ca și la această adunare generală a asociațiunei transilvane, --- și nu fără cuvênt.

Reminiscențe istorice au străbătut sufletul fiecărui român binesimțitoriu, reminiscențe istorice — pentru unii, doară cei mai mulți sunt de aceștia, pentru unii triste, și pentru unii poate măgulitoare.

Sunt aproape 200 de ani de când s'a făcut desbinarea între noi în cele confesionale.

De ani aproape 200 căutăm punctele de întâlnire, unde se putem ḑice: aici suntem toți români.

Neîndreptățiri de tot soiul au trecut, trec și astăḑi preste capul nostru.

Simțim cu toții, că s'a pus la cale o acțiune îndreptată contra noastră, contra desvoltărei noastre intelectuale. Pas de pas facem esperiența, că noi nu suntem priviți ca cetățeni ai acestui stat, cari au dreptul de a se bucura de favorul mașterelor legi esistente, și aceasta cât timp stăruim la o desvoltare conformă cu firea noastră, la o desvoltare, prin care se perfecționăm forțele noastre sufletesci, conservândule actuala notă caracteristică, timbrul nostru național.

Și o simțim aceasta în întreg sistemul instrucțiunei publice, începênd dela scoala din comuna cea mai slabă, până la universitatea din capitală.

O simțim aceasta la justiție, o simțim la administrație mai ales începênd dela notariul din comună până la ministeriu, și dacă avem ceva mângăiere, acea o aflăm în credința noastră despre nestatornicia lucrurilor.

Preste aceste necaḑuri vine sĕrăcia cu toate miseriile sistemului actual.

Odată ne vedem și noi întruniți la o lucrare îndreptată spre binele nostru. Suntem toți una, căci unul este scopul acțiunei noastre.

Cu reminiscențele din trecut și sub povara greutăților de toată ḑiua am întrat noi românii în Alba-Iulia la Asociațiunea transilvană.

Am simțit că suntem la olaltă, am creḑut, căci nu eram îndreptățiți se nu o credem — am creḑut că suntem o corporațiune unită în cugete, unită în

FOIȚA.

Sibiiu, Iulie, 1886.

(Încheiere.)

Înainte d'a se angagia cineva la bancă, trebue sĕ studieze mai întâi cu grije talentul și aptitudinea ce le-ar putea presta acolo. Este adevĕrat, că comerciul acesta reservează o remunerațiune mai sigură lucrărilor omului activ și capabil prin urmare acela care sĕ angagiază aici din neprudență nu va întâlni decât numai obstacule mai tot inevitabile, neplăceri fără numĕr, neliniști continue și în cele din urmă resultatul poate fi ruina și desonoarea.

Nu sĕ vĕd rar oameni provĕḑuți cu un capital propriu important și cu o cunoscință oare-care teoretică de afaceri, luând fără pracsa recerută, titlul și calitatea de bancher. Nu 'și poate închipuì cineva o imprudență mai mare; căci deși teoria operațiunilor de bancă este simplă și ușoară de înțeles, deprinderea și rutina chiar sunt indispensabile aceluia care voiesce sĕ reușiască în pracsa de toate ḑilele. Nu cunoasce cineva decât pe jumĕtate ceeace scie foarte bine teoreticesce, căci câte detailuri i scapă teoriei! Ea nu poate învĕța, de esemplu, nici de a percurge repede, nici a înțelege dela prima vedere un cont-corent, nici a iniția cu folos pe cineva în cărțile bancherului în câteva momente, nici chiar a lua conclusiuni și informațiuni dintr'o singură inspecțiă a unui efect de comerciu. Cel puțin de-ar arĕta detailurile pe cari le face cunoscute obiceiul și comerciul de oameni. Ce e drept sunt detailuri acestea; dar importanța lor e mare și nu e greu de citat un om care după-ce ș-a făcut un nume în bancă, s'a dus pe copcă pentru-că le-a ignorat.

Teoria arată principiile generale: arată cum sĕ înlănțuesc faptele; cum o nebăgare de samă, o greșală aduce cu sine câte odată cele mai grave consecințe; cum bancherul poate fi amăgit, greșit, înlănțuit prin oare-cari împregiurări: teoria într'un cuvênt arată arta de a observa și de a învĕța; nu-o posede dar cineva destul de bine, n'are în ea încrederea ce-o merită decât după ce a fost martor cineva al unui fapt spriginit pe vre un precept oarecare. În sciințele practice omul învață prin o esperință personală; această esperință e mai bine a-o dobêndì cineva în serviciul altuia și fără risic pentru nimeni, decât a o face pe risicul propriu espunindu-se a'și perde norocul și poate al individiilor dela cari a obținut încrederea. Câți oameni n'au devenit înțelepți în afaceri comerciale decât numai după-ce și au perdut capitalurile au câștigat o esperință mai mult, dar scump dobêndită și nefolositoare atât lor cât și societății!

Cu toate acestea bancherul este totdeauna obligat d'a întrebuința lucrul altuia, d'a avea colaboratori sub ordinile sale. Îl impoartă în cele din urmă d'a cunoasce cele mai mici detailii ale organisărei unui birou, causele care aduc cu sine mișcarea unui corp de oficiali, causele care dau ansă la zel și activitate sau care încuragează lenea și negrija. A sci conduce lucrul mai multor oameni este totdeauna o artă grea, importantă și deșì sĕ poate ḑice și de alte profesiuni este de folos la o bancă d'a fi ascultat pentru a putea comanda.

Afară de calitățile care disting pe bancher sau de capacitatea comercială dobêndită în birouri, afară de o lungă practică a detailurilor este necesariu aceluia care este destinat a dirigia o cassă: o lungă pracsă în toate afacerile împreună cu obiceiuri și totdeodată o rutină, fără de care omul înlemnit astfel nu sĕ mai poate mișca. D'ar fi posibil a sĕ determina în câteva cuvinte durata învĕțământului necesariu aceluia care voiesce sĕ fie bancher, s'ar ḑice: că acest învĕțământ trebue sĕ dureze mult pentru ca sĕ se poată învĕța toate detailurile meșteșugului.

Este penibil câte-odată de a fonda o cassă de bancă; este mai adeseori periculos de a lua un curs afacerile. Nici cifrele enunțate în cărți, nici prelevările sau dividendele ficsate, nici inventariele nu pot da o ideă esactă despre situațiunea unei casse de bancă. În alte branșe ale comerciului ajunge d'a simţiri, căci nisuinţele urmărite prin Asociaţiune sunt pentru binele tuturor românilor.

Eram la culmea entusiasmului. E dureroasă desamăgirea. Dureros a fost pentru noi a vedea la constituire, că confesionalismul a păşit pe faţă cu atâta ură.

După desbinarea confesională din Alba Iulia 1700 a adus vremea, ca la anul 1886 tot în Alba-Iulia sĕ se pună sĕmênţa şi pentru desbinarea după confesiuni în cele culturale.

Nimica mai dureros ca desilusionarea.

Nimica mai dureros ca desamăgirea.

Autograful împĕrătesc.

„Iubite Tisza!

„Cu părere de rĕu am esperiat, că unele „schimbări, întêmplate în ḑilele din urmă în per„sonalul militar, au dat ansă la diferite interpretări „false, cari pot avea de urmare neliniştirea şi „seducerea opiniunei publice, asemenea o regre„tabilă conturbare a bunelor relaţiuni, cari au „esistat până acuma în ţĕrile de sub coroana „mea ungară, între poporaţiunea civilă şi armată.

„Şi aceasta e cu atâta mai de regretat, cu „cât la amintitele schimbări personale, fără vătă„marea vre unui drept legal sau constituţional, „au fost decisive numai momente reclamate de „serviciul militariu, şi prin urmare dispar de „sine urmările deduse din acele in mod greşit; „asemenea e de regretat, că pentru fapte singura„tice sĕ ia la critică nefavorabilă întreagă armata.

„Spiritul armatei comune, care cuprinde în „sine toate popoarele din monarchie, nu este, şi „şi nici nu poate se fie, decât cel al supremului „beliduce; şi tocmai aceasta e cea mai sigură „garanţă, că acest spirit nici pe viitoriu nu va „putea fi domnit de alt simţemênt, decât de nisuinţa „emulătoare în credincioasa împlinire a detorin„ţei, carea detorinţă a armatei cuprinde în sine „nu numai apĕrarea monarchiei în afară, ci, departe „de ori-ce uneltiri de partide politice, ea cu„prinde în sine, — în interesul susţinerei ordinei „interne, — şi paza legilor, şi prin aceasta cea a „legalelor instituţiuni constituţionale esistente.

„Numai o nesciinţă cu voia, sau motive necu„rate pot aduce cu sine, ca armata, care în pace „şi rĕsboi totdeuna 'şi-a făcut datorinţa cu cre„dinţă şi resoluţiune, sĕ se pună în contrast cu „adevĕratul patriotism, cu legile patriei şi cu con„stituţiunea.

„Deşi după acestea ar trebuì sĕ cred că pe „lângă o judecare nepărtinitoare şi fără patimă „asupra stărei faptice, agitaţiunea de care e vorba, „va face la populaţiunea loială şi cu trezvie loc „unui curent mai liniştit: totuş e cu putinţă, ca, „ţinênd mai multă vreme aceste interpretări false, „neliniscea se cuprindă cercuri tot mai largi, şi „sĕ se nutrească amărăciunea reciprocă, ceea-ce „ar putea avea urmări triste.

„Cu toată încrederea în patriotismul DTale „documentat totdeuna, consimţind cu părerile „DTale în această privinţă mie cunoscute, sunt „convins, că vei îngrigì indeosebi de această „afacere, cea ce prin aceasta o şi doresc, şi vei „dispune, ca unde e de lipsă, populaţiunea sĕ fie „luminată pe deplin, şi dacă cu toate acestea se „vor ivì agitaţiuni nelegale şi condamnabile sau „suspiţionări, contra acelora sĕ se aplice toată „vigoarea legei.“

Ischl, 7 August 1886.

Francisc Iosif m. p.
Tisza Kálmán m. p.

Acesta este autograful împĕrătesc, despre care am ḑis că va vedea lumină în primele ḑile ale lui Septembre, spre a linisci opiniunea gublică ungurească, sguduită şi turburată din incidentul încoronărei monumentului lui Hentzi, avansarea generalului Iansky şi pensionarea comandantului din Budapesta Edelsheim.

Cetitorii nostri vor medita asupra lui, până vom revenì şi noi cu părerile streinilor şi cu ale noastre.

Ḑilele Asociaţiunei.

Raport special al „Telegrafului Român.“

Alba-Iulia, 9 August, 1886.

Norii grei, cari se ridicară în ḑiua precedentă a întrunirii asociaţiunei, după ce 'şi-au vĕrsat toată urgia în formă de ploaie asupra cetăţii, oraşului şi a 'mpregiurimii — au dispărut ca prin farmec. Numai câte un petec mai mic de nor rĕmas uitat prin vĕzduh, plutea fără scop în faţa soarelui, întunecându'l pe câte un moment.

Năduful era destul de mare, ca sĕ ţină pe oa speţi în dolcele farnient al canapelelor recoroase, şi al cafenelelor împopnlate.

În oarele de după ameaḑi stradele erau scutite de 'n vălmăşala publicului, şi fiind Duminecă, şi de 'nbulzala şi strigătele coferiţelor şi ale perciunaţilor fără perciuni, de cari gemea alaltăieri şi geme aḑi.

Dar abia ce soarele 'ncepù a 'şi ascunde primele raze în dosul cetăţii, doi cu doi, părechi de părechi se înpopula piaţa, astfeliu încât pela $7^1/_4$ deja, publicul îngrijit că nu va mai căpăta loc în sala concertului, plecă în masse a'şi asigura un mod de a putè primì echivalentul pentru biletele scoase de bună vreme.

La $^3/_4$ la opt sala cea mare a Alba-Iuliei, aflătoare în hotelul Hungaria, era plină de lume.

Biletele erau deja de pe la ameaḑi vêndute şi cu toate aceste publicul luă la o bombardare formală pe cassarii, cari fură siliţi a permite întrarea la mulţi, după banii solviţi, şi fără bilet şi loc.

Nu esagerez, dacă voi afirma, că publicul adunat era cu mult peste 300 de persoane, nesocotind acì grămeḑile acelora, cari neputênd încheapă în sală, se mărgineau a asculta prin antişambre şi pe coridoare tonurile, cari se strĕcurau dinlăuntru păn' la urechile lor.

Dar multă vorbă e sĕrăcia omului.

Concertul se 'ncepù la 8 oare şi $^1/_4$.

El a constat din cântece de cor, soli, pian violină şi o declamaţiune.

Corul nostru seminarial de curênd înfiinţat a trecut sub conducerea Dlui G. Dima acum a treia oară prin foc, debutând în faţa unui public numĕros.

Şi a trecut prin acest foc: splendid.

A cântat cu precisiune şi sentiment şi aplausele frenetice au silit pe Dl diriginte sĕ repeţească vr'o douĕ din corurile programei.

Dna Malvina Cacovean şi dşoara Elena Pipoş au cântat la pian cu multă rutină; şi de sigur efectul ar fi fost îndoit, dacă nefericitul pian ar fi fost mai de dai Doamne acordat. De altmintre stimabilele debutante au fost cu tot dreptul viu aplaudate.

Dl I. Pipoş a cântat cu vioara doina ciobanului cu un arc bine eserciat; cu deosebire partiile „flagiolette“ i-au succes foarte bine.

Dnul I. Popa, ce sĕ mai ḑic de el. Dl I. Popa este cântăreţul nostru migrant, care nu întrelasă nici un prilegiu, ca sĕ nu delecteze publicul român, când la Sibiiu, când la Orĕştie, când la Gherla, când la Belgrad. El când cântă, pe toţi îi încântă. Şi e pĕcat dela Dumneḑeu, că trebue sĕ se mulţămească numai cu atât, şi mărginindu-se la păstrarea darului ce îl are, nu i este dat a îşi desvolta talentul seu natural.

Sub punct 7 a declamat Dna Aurelia Pipoş: „Balcanul şi Carpatul“ de V. Alecsandri. Dna Pipoş a apărut în costum naţional şi a declamat cu atâta sentiment frumoasa alegorie a marelui poet, încât a fost întreruptă în mijloul declamării de strigăte de bravo, ear la urmă chiemată între frenetice aplause pe scenă.

Venitul brut al concertului ătinge, după cum mi s'a spus, suma de 320 fl.

10. August.

Programa festivităţilor şi a agendelor oficiale cuprindea pentru ḑiua de ieri (Luni): 1. A doua şedinţă a asociaţiunei; 2. banchetul şi 3. balul.

Sĕ le iau pe rênd

Şedinţa II s'a deschis la oarĕle 9 şi $^1/_2$ dimineaţa cu autenticarea procesului verbal al şedinţei premerse.

Urmà disertaţiunea Dlui George Bariţ despre oraşul Alba-Iulia trecutul şi desvoltarea lui, care fu ascultată cu viu interes, ear la urmă mult aplaudată. Veteranul nostru scriitoriu a espus istoricul acestui oraş începênd cu periodul dominaţiunei romane, când Alba-Iulie purta numele Apullum, şi continuând până la ḑilele noastre.

Această disertaţiune a fost cu un viu interes ascultată şi prin dese strigări de „sĕ trăească!“ întreruptă.

Urmând la ordinea ḑilei raportul comisiunii petiţionare, raportorul aceleia dl Dr. Avram Tincu refeează asupra propunerii de ieri a dlui P. Reteganul şi propune în numele comisiunii, ca sĕ se încreaḑă onor. comitet al „Asociaţiunii“ a face eruările necesare şi încât ar afla că cade în competenţa „Asociaţiunei“, a presenta în această privinţă un raport adunării generale din anul viitor.

Se primesce în unanimitate.

Urmând la ordinea ḑilei raportul comisiunii financiare, dl Dr. Absolon Todea în calitate de referent propune, ca raţiociniul comitetului, care s'a aflat corect întru toate, sĕ se iee spre sciinţă şi comitetului sĕ 'i se dee absolvare.

Se primesce propunerea comisiunii. După o scurtă desbatere, la care au luat parte dl canonic Moldovan, dl Crişian, dl Parteniu Cosma şi dl N. F. Negruţiu se primesce şi propunerea comisiunii, ca budgetul pe anul 1886/87 sĕ se adopteze întru toate, lăsând comitetului sĕ folosească escedentul pentru cele mai ardente necesităţi culturale.

Petiţiunile pentru ajutoare parte se resping, parte se transpun comitetului spre resolvare.

Dl canonic Moldovan: În legătură cu budgetul am sĕ fac o observare, respective o propunere. Statutele „Asociaţiunei“ dispun, că „Asociaţiunea trebue sĕ aibă un fond de reservă neatins. Adunarea generală din Abrud a şi făcut dispositiuni pentru repararea şi ţinerea lui în evidenţă. Am observat însĕ, că acest fond de reservă nu se face nicăiri evident prin cifre, pentru ceea-ce şi propun, ca adunarea sĕ decidă sĕ se erueze starea fondului de reservă şi aceea sĕ se indice în cifre la procsima adunare a „Asociaţiunii.“

Dl Eugen Brote dă unele esplicări în privinţa fondului de reservă şi ḑice, că n'ar avea nimic în contra propunerii dlui Moldovan, dacă s'ar modifica într'acolo, ca fondul de reservă sĕ se facă altădată mai bine evident.

Adunarea primesce propunerea dlui Moldovan modificată de dl E Brote.

După aceste presidiul cetesce următoarea telegramă:

„Salutăm cu devotamênt adunarea luptătorilor „Asociaţiunii“. Dorim sĕ aibă succesele dorite de toţi.

„Membrii despărţământului XII“.

Urmând punctul 4 din programul statorit pentru şedinţa a II a adunării generale, adecă alegerea noului comitet pe periodul 1887—1890 presidiul suspinde şedinţa pe 15 minute, pentru-ca membrii sĕ se poată consulta asupra persoanelor, pe care vor a le alege în comitet.

---

privì în cartea magasinului (scontrul mărfurilor) pentru a putea aprecia puţin mai de aproape valoarea mărfurilor: resultatele obţinute în anii precedenţi sunt positive; cât pentru creanţe şi datorii ele sunt mai adeseori în mic numĕr şi este uşor de a le estrage, a le clasa în contul cedentului. Dar în bancă datoriile şi creanţele sunt matera chiar a comerciului: portfoliul este un adevĕrat magazin în care fiecare efect îşi are valoarea esprimată. Ei bine va fi în adevĕr valoarea sa reală? Cine o scie? Câte odată bancherul singur n'o scie: el nu scie că cutare client al cărui cont presentează cele mai frumoase aparente, nu trăiesce decât prin credit.

Bancherul scie bine este adevĕrat că cutare cont sĕ manţine numai prin reînoiri, de mai mulţi ani poate: dar acela care sĕ presentă pentru a dobêndì nu cunoasce această împregiurare şi adeseori nu o poate afla decât din întêmplare. De n'ar fi mai de demult în cassa în care voiesce sĕ urmeze; de n'ar sci obiceiurile, clientela şi secretele cele mai ascunse, nu poate dobêndì un curs afacerile în cunoscinţa de causă şi fără a sĕ espune risicurilor celor mai grave.

În adevĕr sĕ întêmplă rar ca după un lung esercitiu, o cassă de bancă sĕ nu aibă oare-cari copii de ţîţă, cum ḑic englezii, va sĕ ḑică conturi pe cari n'a cutezat a le încheia de teamă sĕ nu ocasioneze falimentul clientului şi a fi silit d'a trece în profit şi perderi vre-o sumă importantă. Mai rar încă o cassă de bancă veche, ca sĕ fie scutită de angagiamente cu termin lung şi greu de realisat, precum sunt împrumutele pe imobile, credite deschise cu uşurinţă pe garanţii hipotecare etc. Un om cu esperienţă ar ţine compt de toate acestea dobêndind un curs afacerile; dar oamenii cu esperienţă nu fac o atare achisiţiune decât când au o cunoscinţă intimă despre cassa în care îşi propun de a continua şi localitatea în care sĕ stabilesc.

Căci este puţin lucru d'a poseda chiar în fond teoria bancei şi de a avea în meşteşug esperienţă de ajuns, dacă nu cunoasce cineva năravurile, deprinderile, rutina, prejudiţiile comerciului cu care sĕ ocupă cineva. Această cunoscinţă locală este indispensabilă, dar un om inteligent o dobêndesce uşor şi iute.“

Am vĕḑut până acì câte şi mai câte sĕ cer dela unul care sĕ aplică într'un astfel de comerciu. Afară de acestea mai sunt încă multe altele. Cu altă ocasiune voi continua cu publicarea diferitelor „obiceiuri şi maxime“ relative la administraţiunea internă. Până atunci închei cu cuvintele Dlui Ioan Ghica din „Convorbiri economice“ că: „patriotismul bine înţeles ar fi a ne lupta cu străinii în activitate, în învĕţătură şi în aplicare la lucru; a-i egala şi întrece în arte, în meşteşuguri şi în sciinţă.“

V. G.

Redeschiḑêndu-se şedinţa, se aleg în comitet pe periodul 1887—1890 următorii domni:

David Br. Urs, Paul Dunca, El. Măcelariu, Sterca Şuluţ, George Bariţiu, Ioan Popescu, Dr. Il. Puşcariu, Ioan Russu, B Harşanu, Const. Stezar, Zah. Boiu Part. Cosma; de suplenţi d-nii: Eugen Brote, Dr. D. P. Barcianu, majorul Maxim, Nicanor Frateş, George Muntean, canonicul Moldovan.

Mai departe se proclamă: de president al „Asociaţiunei“ dl Timoteiu Cipariu, de vice-president dl Iacob Bologa. de secretar I dl George Bariţiu, de secretar al II dl Dr. D. P. Barcianu de cassar dl Eugen Brote, de controlor dl St. Şuluţ, şi de bibliotecar dl Dr. Ioañ Crişian.

Presidiul cetesce o scrisoare a d-lui protopop Tr. Meţian, prin care se invită Asociaţiunea a 'şi ţinea adunarea generală din anul viitor la Zernesci. Presidiul aduce mai departe la cunoscinţa adunării, că o asemenea invitare s'a făcut şi din partea d-lor Man şi V. Ranta Buticescu din Bistriţa.

Adunarea decide, ca hotărârea locului pentru ţinerea adunării generale viitoare să se concreaḑă comitetului.

În sfêrşit s'a hotărît, ca protocolul şedinţei a II-a să se autentice decătră membrii Sibieni, care au participat la adunarea generală.

Presidiul a mulţămit în vre-o câteva cuvinte Belgradenilor pentru buna primire, şi apoi membrilor şi publicului adunat în numĕr atât de mare pentru acel interes ce 'l-au manifestat prin participarea lor la adunare.

La aceste a rĕspuns în numele Belgradenilor dl adv. Rubin Patiţa prin o frumoasă cuvêntare.

* * *

La 2 oare ne-am întrunit la banchet, aproape la 200 persoane, în frunte cu Dl vice-preşedinte, comitetul şi o mulţime de lume, între care am vĕḑut şi pe primariul oraşului Novac şi pe deputatul dietal Dr. Mohay.

Banchetul a decurs cu o solemnă seriositate şi o veselă bună disposiţie.

Primul toast l'a ridicat Dl vicepres. Iacob Bologa în sănătatea Maj. Sale. Banda intonă imnul împĕrătesc, ear cei de faţă au urat dintr'un trup şi un suflet viaţă lungă preabunului nostru monarch.

Au mai vorbit Dl Bariţ pentru Bĕlgraḑeni, primariul Novak pentru asociaţiune, Dl R. Patiţa pentru comitet, Dl P. Cosma pentru comitetul arangiatoriu local şi în sfêrşit Dl adv. I. Popa a ţinut un discurs umoristic, care a ţinut în cea mai vie ilaritate publicul adunat.

* * *

Seara a fost balul.

Un bal românesc cercetat, cum n'am mai prea avut prilegiul a vedè; aşa încât nu voi esagera, când ḑic, că romana şi cadrilul au fost jucate de câte 150—200 de părechi. Aproape jumĕtate dintre drăgălaşele noastre dame s'au presentat în falnicul nostru costum.

Între pause s'a jucat căluşerul cu multă precisiune de 12 tineri costumaţi.

Mulţămirea e faţă cu succesul balului generală.

Yff.

Raportul

comitetului asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român despre activitatea sa în decursul anului 1885.

II.

În ceea-ce privesce administrarea averei asociaţiunei, amintim, că atât noua contabilitate cât şi regulamentul pentru încassarea tacselor s'a pus pe deplin în lucrare. Resultatul, cu privire la ceste din urmă, a fost în urmarea acestora ceva mai favorabil ca în anii trecuţi.

Din raţiociniul ce se presentă pentru anul administrativ 1885 resultă că: la venite, posiţiile bugetare: tacse dela membrii, preliminate cu 1000 fl. au realisat cu 2265 fl. mai mult; interesele dupu efecte publice, preliminate cu 1134 fl. au dat cu 237 fl, 08 cr. mai mult; tacsele de administraţiune, preliminate cu 121 fl. 28 cr. au dat cu 39 fl. 63 cr. mai mult; în fine s'au primit anticipaţiuni replătite în suma de 115 fl. Pe de altă parte însĕ suma preliminată pentru prenumeraţiuni la „Transilvania,“ cu 200 fl., a remas cu 159 fl., mai jos decât preliminariul, şi la chirii în loc de 1946 fl. preliminaţi, sau realisat cu 408 fl. 98 cr. mai puţin, din causă că mai multe localităţi, ce mai nainte erau închiriate, a trebuit se fie deşertate şi dărimate în favorul esecutării zidirei scolare.

În rubrica speselor la posiţia 8-a: Contribuţii şi spese diverse, s'a trecut cu 124 fl. 50 cr. preste suma preliminată cu 500 fl.; s'a spesat însĕ mai puţin la posiţia spese estraordinare, cu 72 floreni 80 cruceri; la reparaturi mărunte cu 192 floreni 45 cruceri; la tipărirea foaiei „Transilvania“ cu 172 fl. 76 c., la dotaţia bibliotecei cu 41 fl. dela stipendiile pentru realişti cu 25 fl. la stipendiile pentru pedagoge cu 100 fl., la stipendiul de facultate cu 75 fl. la stipendiul pentru arte cu 25 fl., peste tot dară mai puţin cu 704 fl. 02 cr., din cari scăḑênd cei 124 fl. 50 cr. cu care s'a trecut suma preliminată, rĕmâne ca mai puţin spesată suma de 589 fl. 48 cr. La posiţiunile de spese însĕ s'a adaus o posiţie noauĕ cu 1023 fl. 94 cr., contribuţiune ecuivalentă după averea asociaţiunei. In contra impunerei acestei sume s'a făcut recurs la curtea supremă administrativă şi prin decisiunea acestui for s'a sistat toată procedura de până acuma, ordinându-se o noaua pertăactare a întregei cause cu mĕsurarea ecuivalentului. Afacerea fiind încă în curgere, nu permite a spune ceva positiv despre resultat.

De altcum starea averei asociaţiunei, a fost conform raţiociniului, la 31 Decembre 1885 100,384 fl. 80 cr., adecă cu 4469 fl. 87 cr. mai mult, decât în anul precedent; ear a fundaţiunilor 13,918 fl. 17 cr. astfeliu că întreaga avere administrată de comitetul asociaţiunei a fost 114,319 fl. 03 cr.; mai mult ca în anul precedent cu 4744 fl. 14 cr.

Suma depositelor s'a urcat la acelaş termin la suma de 2543 fl. 27 cr.

Comisiunea însărcinată cu revisiunea raţiociniului, după cum arată raportul acludat la acest raţiociniu l-a aflat esact şi în conformitate cu registrele şi cu documentele justificative. Ear scontrările făcute, de asemenea au constatat la cassa asociaţiunei toate în bună ordine.

La cele espuse cu privire la raţiociniu adaugem, că în anul 1885 au întrat la cassa asociaţiunei 200 fl. din lăsĕmêntul lui Aleman Mitrea din Reşinari şi 701 fl. 24 cr. din lăsămêntul Anei Mureşian din Sibiiu, pe de altă parte s'au făcut disposiţiune pentru asigurare pe calea legii a dreptului de servitute al asociaţiunei la suma de 600 fl. pe an din chiria casei, fosta proprietate a reposatului advocat I. Roman din Făgăraş, pe basa actului de donaţiune pentru cas de moarte, făcut de Ioan Roman şi soţia sa. — Deasemenea s'a făcut provocare la subcomitetul despărţămêntului Cluj, pentru a trimite în administrarea comitetului asociaţiunei unele fonduri, ce se afla în administraţiunea lui, cari înse, înfiinţate fiind la adunările generale ale despărţemêntului, conform regulamentului despărţemintelor, trebue se fie administrate la comitetul central, că făcênd parte din averea asociaţiunei.

În legătură cu raţiociniul pro 1885 presentăm proiectul de buget pro 1887. Acesta arată la venite suma de 4640 fl. 94 cr., între cari sumele mai considerabile sunt 2500 fl. tacse dela membrii şi 1520 fl. chirii dela casa din strada morii Nr. 8, care, fiind renovată dă dela aceleaşi cuartire o sumă mai mare de chirii, decât în trecut.

La spese suma totală după reducerea în înţelesul disposiţiunilor adunărilor generale anterioare, a stipendiilor devenite vacante, precum şi prin reducerea posiţiunilor la spese neprevĕḑute, la spese pentru tipărirea „Transilvaniei“ şi la dotaţiunea bibliotecei este 3450 fl. Conform § 26 din statute, sunt a se capitalisa dela tacsele de membrii şi dela interesele fondului de reservă 20%; fiind suma acelora proiectată pentru anul 1887 cu 4369 fl 80 cr., ar fi cuota de capitalisare 873 fl. 96 cr., prin urmare mai rĕmân peste aceasta încă un rest de 316 fl. 98 cr., care asemenea ar fi a se capitalis.

Membri ai asociaţiunei pro 1885 au fost:

a) fundator 75;

b) ordinari pe viaţă 99;

c) ordinari cu tacse anuale 478.

Între aceştia se află şi cei însemnaţi în lista alăturată ./· ca însinuaţi dela adunarea generală din Gherla încoaci până la finea anului 1885 şi dela 1-a Ianuarie 1886 până la presenta adunare generală.

Aici este locul se observăm, că dl N. Quintescu, profesor şi membru al academiei de sciinţe din Bucuresci, însinuat ca membru ordinariu pe viaţă la adunarea din Gherla, neprimind dela În. ministeriu reg. ung. de interne învoirea de-al numì membru al asociaţiunei, nu este primit între membrii acestei asociaţiuni.

Dintre membrii asociaţiunei au reposat în decursul anului 1885 şi până la adunarea generală presentă cei însemnaţi în lista alăturată .//·

III.

Biblioteca asociaţiunei cu finea anului 1885 a constatat din 5730 tomuri, cu 110 tom. mai mult decât în anul precedent. Acest sporiu se datoresce mai ales donaţiunilor făcute de academia de sciinţe din Buda-Pesta, de academia de sciinţe din Bucuresci, de reuniunea transilvană pentru cunoascerea ţĕrei, de societatea geografică română, de societatea geografică din Roma, de dd. G. Meitanii şi I. P. Reteganul.

Dintre scrierile periodice au incurs gratuit: „Telegraful Român,“ „Gazeta Transilvaniei,“ „Luminătoriul,“ „Biserica ortodocsă,“ „Ortodocsul'“ „Foaia scolastică,“ „Economia naţională,“ „Familia,“ „Amicul Familiei,“ „Scoala practică,“ „Cărţile săteanului român,“ „Predicatoriul român,“ ear „Literarisches Centralblatt“ s'a procurat din suma votată pentru bibliotecă.

Inventariul bibliotecei s'a sporit cu 295 esemplare din „Transilvania“ pro 1885, şi a scăḑut cu 2 colecţiuni de câte un esemplariu din organul asociaţiunei dela începutul apariţiunei sale, donate societaţi de lectură din seminariul „Andreian“ din Sibiiu şi societăţii române de lectură din Timişoara.

IV.

„Tansilvania,“ organul asociaţiunei, a continuat a se eda şi în a. 1885 sub redacţia dlui prim-secretariu al asociaţiunei. Ea s'a tipărit în 600 esemplare, din cari sau trimis:

membrilor fondatori şi membrilor ordinari pe viaţă 201 esemplare.

la prenumeranţi 33 esemplare,

la despărţeminte 18 esemplare,

la biblioteci scolare şi în scbimb 45 esemplare,

oficioase 8 esemplare.

Precum se vede din aceste date, disposiţia adunărei generale din Orĕştie, de a se trimite foaia membrilor ordinari cu tacse anuale, numai pe lângă o tacsă de abonament cu 1 fl., a avut de resultat presentarea a numai 33 de prenumeranţi cu suma de 41 v. a.

V.

Activitatea despărţemintelor Simleu, Sibiiu, Braşov, Cluş, Deeş, Sebeş, Abrud, Deva, Alba-Iulia, M. Oşorheiu, Reghin, Turda, Blaş a decurs în regulă; mai ales despărţemintele Simleu, Sibiiu, Braşov, Reghin au desvoltat mult zel pentru promovarea scopurilor asociaţiunei.

VI.

Supunênd raportul acesta apreciărei adunărei generale, în legătură cu aclusele:

a) raţiociniu pro 1885;

b) buget proiect pro 1887;

c) consemnarea membrilor nou insinuaţi;

d) consemnarea celor ajutoraţi prin stipendii;

e) consemnarea celor reposaţi dintre membri asociaţunei,

adunarea generală se binevoiască:

1. a da comitetului absolutoriu pentru activitatea sa din anul 1885,

2. a aproba bugetul propus pentru anul 1887,

3. a declara de membri pe cei însemnaţi în lista presentă şi

6. Totodată, avênd în vedere, că mandatul comitetului instituit în adunarea generală din Braşov, espiră cu finea anului 1886, comitetul Ve mulţămesce pentru încreeerea pusă într'ênsul şi vĕ roagă a dispune alegerea noului comitet pentru periodul 1887—1890.

Din şedinţa comitetului asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român, ţinută la Sibiiu în 30 Iulie n. 1886.

Iacob Bologa m. p., v. president.

Dr. D. P. Barcian m. p., secretariu

Cronică.

(Scenă tragi-comică petrecută în biserica română gr. orientală din Alba-Iulia la alegerea comitetului asociaţiunei transilvane pentru literatura şi cultura poporului român în 9 August.)

Era la 11 oare înainte de ameaḑi. Veteranul decan al ḑiaristicei române tocmai încetase cu discursul seu interesant — despre municipiul Appulum. Publicul sĕ îndesa de toate părţile — ca se asculte preliminariul pro 1887 — şi se vadă bursele, cari le va vota asociaţiunea în viitoriu pentru scopuri culturale românesci.

Trecuse una după alta obiectele puse la ordinea ḑilei, şi dacă harnicul M. nu avea multe nedumeriri şi întrebări, trebile sĕ resolvau tot aşa cum s'au resolvat — dar timp nu se perdea — şi apoi timpul în ḑisa englesului e ban. Ei dar cine şi cui îi poate plesnì prin minte, că de ce voiesc anume unii domni se câştige timp.

Una după alta sĕ strecurau minutele şi eată că suntem la 1 oară p. m. — când se uresce advocatul Harsányi Pap Vazul — cu o ceată după el. Cugetai că o sĕ se întêmple lucruri mari când se anunţă prefacerea şedinţei în conferinţă ca sĕ se scăricească numele celor de ales în comitetul asociaţiunei. O droaie de oameni cari sĕmânau mai mult a teatralişti — vin şi încungiură masa — şi strigă: paritate.

Nu sciam de ce e vorba! Eram toţi în nedumeriri.

Deodată ni se presintă o listă, Lista o cetesce Dr. R. — figură importantă românească şi bărbat care sĕ vede că nu a întrat în colegiul de propaganda fide. Feţele se posomorĕsc — şi voci se aud că unaţia e în pericol. Pe la spatele mele bîjbăiau ca albinele în coşniţă. „De ce am venit noi aici'? Unde e misiunea care o am primit la venirea noastră? Lucrurile rĕmân tot pe calapodul vechiu, şi aceasta e o crimă îndreptată contra confesiunei catolice din Sibiiu.

Veţi vedea, ḑise altul cu o perucă pe cap că au se pună dascăli şi dăscăliţe la scoala de fete tot din neuniţi şi apoi noi cu unaţia am pus'o de mămăligă — şi vom fi siliţi sĕ ne crescem fetele în Vesa ori în Sâncel.

Trebue făcut ceva! Membrul Dunca e bĕtrân — nu poate merge la şedinţe — deci se salvăm „paritatea“ sĕ'l înlocuim cu altul, ear între membrii suplenți strigau deodată ca din gurile șerpilor „trei uniți și trei neuniți“ — căci de nu e vai de cei dintâiu.

Dr. R. le strigă cu o voce impunătoare — nu faceți gălăgie! Nu era cu cine sĕ te înțelegi, căci oamenii nu veniserĕ la asociațiune nici se audă corul clericilor neuniți, nici se vadă biserica gr.-ortod. ci se țină plane ședințele în ea, ci venise se facă comitet de uniți. Dar de unde se luăm uniți dacă nu sunt în Sibiiu?

Mĕ îmbiiu eu strigă profesorul din Blaș, German! Nu se poate! strigă canonicul M.; dta trebue sĕ mergi la scoală. (Ilaritate.)

Dar me îmbiu eu strigà S. înfuriat.

Nu e vorba de te îmbii dta ori nu — e vorba că cine te primesce, fù rĕspunsul din partea Drului O. Era p'acì sĕ se primească lista cum o combinase oamenii cei cu cap — dar Harsány le face descoperiri ne mai pomenite. În Sibiiu sunt uniți. Acolo e maiorul M. acolo mai e vicenotariul C. și pe urmă secretariul baronului M. G. Bravo strigă Dr. Gr… *habemus papam*. Hărșan a mântuit lumea! Deci afară cu cei 3 neuniți și 3 uniți în locul lor.

Secretariul consistoriului archidiecesan trebue dat afară că e un contrariu al uniților.

Păziții ve treaba — am eu alții la busunariu mai periculoși pentru unație. Acolo e protopopul Sibiiului Simion P., Comșa și Dr. Cr. — ăstia sunt periculoși pentru noi!

Nu se poate domnilor, sunt toți 3 acționari la „Tribuna“ și toți pledează pentru sânta unire. Nu au sĕ fie scoși — aid se scoatem pe Brote, Barcian și Frateș! (Ilaritate.)

Dar dlor cei 2 dintâi sunt și așa oficiali și au vot consultativ — deci sĕ'i lăsăm și în comitet, că de nu tot sunt mai mulți de ai lor! Tot nu au vot le strigă preotul I… dațile pace sĕ rĕmână toți 6 că sunt oameni de carte, bărbați autori, și au contribuit cu'muncă și cu bani chiar și la înființarea scoalei de fetițe. Muntean trebue sĕ fie — unul, în locul lui Cr… me însinuu eu strigă canonicul M. Bravo! Minunat strigă Hărșan — încă unul — și apoi *salvavi animam meam.*

Protopopul D! Dlor nu faceți causă confesională — că ve bate Dḑeu! Dḑeu ne ar bate dacă nu am ținea la jurământul de a înmulți unația! Bravo — era secundul celor de pe piscul Târnavelor.

Într'aceea se mai aud voci, când pentru popa cel unt din Sĕliște, care e aproape de Sibiiu și ar putea merge la ședințe, când pentru notariul din Cacova că ear e uniat bun — dar în fine Dḑeul luminilor nu a lăsat unația la perire, căci descoperirea lui Harsány se părea cea mai potrivită și apoi el stîlpul unației din Sibiiu nu trebne lăsat la perire. Cum a rĕmas însĕ cu acționarii dela „Tribuna“? Nu voiau nici uniții se creadă că pledează în serios pentru unație, ci strigau în gura mare: e speculă dlor, speculă — ca sĕ ne tragă pe sfoară — deci afară cu ei!

Punênduse la vot 3 pentru și toți contra, — cine au fost cei 3 pro — nu ve spun — dar e interesant sĕ se scie, că nici unul din ei nu e acționariu la „Tribuna“!

Cucu..

Nr. 163. [1352] 2—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului învĕțătoresc vacant la scoala gr. or. din Sibiiu cetate se escrie concurs cu termin *de 30 de ḑile* dela prima publicare.

Emolumente:

Salariu 300 fl. cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa acest post au ași așterne concursele instruite cu carte de botez, atestat de cualificațiune, atestat din limba maghiară și atestat despre studiile pregătitoare — toate în original și în copie netimbrată, până la terminul indicat la adresa subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Sibiiu, 25 Iuliu 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sibiiului în conțelegere cu comitetul parochial.

[1351] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕțătoresci vacante dela scoala centrale Orĕscioara de sus la care sunt adnexate cu învĕțământ comunele Ludoș cu filia Costesci-Bucium și Grădiște — 2-a Orĕștioara de jos — protopresbiteratul Orĕștiei — se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela I-a publicare în jurnalul „Telegr. Român“. —

Emolumentele sunt aceste:

1. Orĕștioara de sus scoala centrală salariu anual 300 fl. cortel și lemnele necesare.

2. Orĕștioara de jos salariu anual 200 fl. cortel și lemnele necesare.

Doritorii de a ocupa unul sau celalalt din aceste posturi — sunt poftiți a-și așterne petițiunile lor instruite conform legilor din vigoare la subscrisul oficiu protopresbiteral al Orĕștiei în terminul suscitat.

Orĕștie, 26 Iulie 1886.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Nicolau Popovici.
protopresbiter.

Nr. 38 [1350] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea unui post de învĕtătoriu și unul de învĕțătoare la scoala confesională gr. or. din S. Sebeș se escrie concurs cu *termin dc 30 ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt 350 fl. v. a. ear după 5 ani de serviciu 400 fl. la an.

Doritorii de a ocupa acestea posturi au a'și adresa până la terminul indicat suplicele instruite în sensul legilor în vigoare, la oficiul protopresbiteral gr. or. în S.-Sebeș și învĕțătoriul, iertând împregiurările, sĕ se înfățișeḑe în vre-o Dumineca ori sĕrbătoare în biserică pentru a'și arĕta desteritatea în cântări și tipic.

Învĕțătoarea pe lângă lucrul de mână va avea a provedea și învĕțământul în o clasă de fetițe

S.-Sebeș, în 2 Iuliu, 1886.

Comitetul parochial în conțelegere cu protopresbiterul.

[1348] 3—3

CONCURS.

După ce în urma concursului publicat în „Telegraful Român“ Nr. 97 ex 1885 și următorii numeri pentru întregirea stațiunii vacante de paroch în comuna Acmar, protopresbiteratul Orĕștiei, nu s'a aflat concurent, sĕ escrie al 2-lea concurs cu *termin de 30 ḑile* dela prima publicare în „Telegraful Român“ tot cu acele emolumente și anume:

1. Casă parochială, șură cu grădina și cu curtea în care se află și pomi cu venit anual	30 fl. —
2. Folosirea unui agru de 2 ferdele sĕmânătură computat în	4 fl. —
3. Dela 250 familie câte 1 ferdelă de 16 cupe în grăunț, grâu, sĕcară cucuruz sau 1 veadră must de 8 cupe computate à 1 fl. face	250 fl. —
4. Dela 250 fam. câte 1 ḑi de lucru à 40 . .	100 fl. —
5. Dela 20 familii neorustici câte 1 ḑi de lucru à 40 cr.	8 fl. —
6. Venitul stolar computat după calculul de mijloc a celor 5 ani din urmă	65 fl. 50.
7. Dela umblatul cu St. cruce la botezul Domnului toată casa 20 cr. în bani sau îndatinatele naturalii	50 fl. —
8. Pentru slugitul St. pasci	3 fl. 20.
Suma	510 fl. 70.

Doritorii de a concura la această stațiune sunt poftiți a'și așterne cererile sale instruite conform legilor din vigoare subscrisului în terminul sus indicat.

Orĕștie, 26 Iuliu. 1886.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Nicolau Popoviciu,
protopresbiter.

Nr. 139 [1347] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch în parochia vacantă de clasa a III-a Ponorel din protopr. Câmpeni în urma încuviințărei Venerabilului Consistoriu archidiecesan, se publică concurs a doua-oară cu termin de 30 ḑile dela prima publicare a acestuia

Venitele împreunate cu acest post sunt: 200 fl. v. a., conform specificărei din concursul prim publicat la 1/13 Februarie a. c. Nr. 11 a acestui ḑiariu.

Doritorii de a ocupa acest post, sĕ-și trimită cererile lor instruite conform legilor din vigoare până la terminul cuvenit, la subscrisul oficiu.

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Câmpeni, 26 Iulie, 1886.

Oficiul protopr. gr. or. al Câmpenilor.

Romul Furdui,
protopop

Publicațiune.

Spre pășiunit, în ogoară, pe hotarul Hundrubechiului, sĕ vor lua pentru anul venitoriu 800—1000 de oi, și anume din 15 Decembre a. c., până în 15 Decembre 1887. — Terminul fics de licitare va fi în **29 August a. c. n. în cancelaria comunală din loc.** Condițiunile mai de aproape, până atuncia, și atuncea, se vor putea vedea în aceeași cancelarie.

Pășiunitul este foarte favorabil.

Hundrubechiu în 11 August st. n. 1886. [1353] 1

Primăria comunală.

Băeți și fetițe

de scoală care s'ar bucura de o crescere solidă și morală, sĕ primesc în cost și cuartir cu provisiunea întreagă.

Strada Pemflinger Nr. 18
[1352] 2—2 **etagiul I.**

Mijloc grabnic și sigur
pentru boale de stomach și consecințele lor.

Conservarea sĕnătății

se basează numai pe **conservarea** și **promoțiunea** unei **digestiuni bune**, căci aceasta este **condiția fundamentală** a sĕnătăței și a **bunei stări corporale și spirituale. Cel mai bun medicament de casă** pentru regularea **mistuirei** spre a obține o **composiție de sânge** adevĕrat, pentru depărtarea părților sângelui stricat și rĕu, este **mult cunoscutul și plăcutul**

Balsamul de viață al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune și mai vindecătoare, este probat ca foarte escelente la *toate boalele digestive*, adecă *la lipsă de apetit, râgăială cu acrime, flatuosități, vărsături, dureri de stomach, cârcei de stomach și prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroide, boale femeești, ipohondrie, melancolie* (în urma *conturbațiunei digestiunei*); acesta împrospătează *întreaga activitate a mistuirei*, produce *sânge curat* și *sĕnătos* și redă *corpului bolnav puterea și sĕnătatea de mai nainte.* În urma acestei însușiri escelente, acesta a devenit un *medicament de casă* sigur și probat poporal, dobândind o *întindere universală.*

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă dublă 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoștință stau la disposiție. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcțiile pentru plata prin *mandate postale.*

Domnule Fragner!

Te rog ca sĕ binevoesci pentru suma de 10 fl. aici alăturată a'mi trimite o lădățuie cu 10 sticle din *balsamul de viață al D-rului Rosa.* Permiteți-'mi totodată sĕ ve comunic, că acest medicament este escelent; căci de 3 luni încoace, decând îl întrebuințez, durerile mele de stomach, pe cari de 10 ani încoace le-am avut, — nu le mai simț. Tot acest medicament a lecuit și pe soția mea de o boală de ficați, de care a suferit ea de ani încoace, și le conservă sănătatea copiilor mei, scutindu-i cu deosebire de friguri, cari p'aici sunt atât de deși. Primiți Dl meu asigurarea deosebitei mele stime, cu care me semnez:

Casimir Masalski,
inspector peste lucrările căii ferate în Alecsinaț, Sêrbia.

În original se află: **Balsamul de viează al** Drului **Rosa în principalul depot al fabricantului**

B. Fragner,

apotecă „la Vulturul negru,“ în **Praga**, cornul dela Spornergasse 205—3 și in depositele mai jos însemnate:

Sibiiu: **Karl Müller**, apotecar, **W. F. Morscher**, apotecar; — Cluș: **Iohann Wolff** apotecar, **Nicolau Széky**, apotecar, **Adolf Valentini**, apotecar; — Brașov: **Eduard Kugler**, apotecar; — Torda: **Gabriel Wolff & Sohn**, apotecar.

Toate apotecele din Austria, și cele mai multe prăvălii cu materiale au în deposit acest balsam de viează.

Tot acolo se află:

Alifiă de casă universală din Praga.

Mijloc sigur și probat pentru vindecarea tuturor inflamațielor, rănilor și umflăturilor.

Aceasta se întrebuințează cu succes sigur la *inflamarea, oprirea laptelui și împietrirea pieptului femeilor la înțărcarea copiilor*; la abscese, umflături sanquilare, beșicuțe puroioase, la umflăturile unghiilor, la așa numitul vierme la deget, la petrificațiuni, umflături de ghinduri, la perios, la umflături reumatice, inflamații cronice la gleznele picioarelor, la scrînteli, la asudarea picioarelor și ochiuri (bătături), la mâni crepate, la umflături provenite din împunsătura insectelor, la răni puruioase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamațiunile, petrifacțiunile și umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Balsam de auḑ.

Cunoscut ca mijlocul cel mai nimerit și mai eficace pentru vindecarea auḑului greu și dobêndirea auḑului perdut de tot.

O sticluță 1 fl. v. a. [1285] 6—15

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 84 Sibiiu, Marți 5/17 August 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Din causa sântei sĕrbători de Mercuri „Schimbarea la față“ Nrul cel mai deaproape va apărea Sâmbătă în 9 August v.

Nr. 3876. Scol.

CONCURS.

Cu începutul anului scolar 1886/7 sunt de a se conferì din fondurile archidiecesane următoarele stipendii:

1. *douĕ stipendii câte de 500 fl.* din fundațiunea Moga, pentru studenți de filosofie ori de drepturi:

2. *un stipendiu de 100 fl.* din fundațiunea Cologea pentru studenți de ori-ce categoriă;

3. *un stipendiu de 60 fl.* din fundațiunea Francisc Iosif pentru un student la scoalele medii;

4. *ḑece stipendii câte de 60 fl.* din fundațiunea Francisc Iosif *și unul de 30 fl.* din fondul seminarial (stipendiul Ecaterina Rațiu), toate pentru elevi din despărțămêntul pedagogic al seminariului archidiecesan.

Aspiranții la aceste stipendii au sĕ-și aștearnă suplicele la consistoriul archidiecesan pănă la *25 August a. c. călindariul vechiu*, acludênd documentele următoare:

a) atestat dela oficiul parochial din comuna, la care aparțin, despre acea: că sunt români greco-orientali;

b) testimoniu scolastic despre progresul făcut în studii în anul din urmă, respective testimoniu de maturitate;

c) atestat medical, că sunt trupesce sănĕtoși;

d) atestat dela primăria comunală despre posițiunea socială a părinților sei și despre starea lor materială;

e) eventual alte atestate recomendătoare.

Suplicanții pentru stipendiile de sub 1. 2. și 3. au a numì în suplicele lor institutul de învĕțămênt, la care voiesc a-și face studiile.

Sibiiu, 17 Iuliu 1886.

Consistoriul archidiecesan.

Nr. 3713 Scol.

Cerculariu

cătră toate oficiile protopresbiterale din archidiecesa Transilvaniei.

Inspeetoratul regiu ungar de scoale al comitatului Sibiiu, cu datul 16 Iuliu a. c. Nr. 753 comunică acestui consistoriu archidiecesan, că Escelenția Sa Domnul ministru reg. ung. de culte și instrucțiune publică sub datul 5 Maiu a. c. Nr. 17014 a dispus, ca învĕțătorii dela scoalele poporale, cari sunt supuși disposițiunilor articolului de lege XVIII din 1879 și n'au satisfăcut încă datorinței lor în această direcțiune, pot face esamenul de cualificațiune din limba maghiară la una din preparandiile de stat autorisate spre aceasta și anume la 18/30 August a. c. se poate face acest esamen la preparandia de stat din Székely-Keresztur, la cea din Cluş cu începutul lunei lui Septembre a. c. însĕ numai la casul, când se vor însinua mai mulți candidați, cu care ocasiune apoi aceasta preparandie va fi special autorisată de ministeriu pentru ținerea de asemenea esamene.

Aceasta disposițiune ministerială se aduce la cunoscința tuturor învĕțătorilor nostri spre scire și orintare cu acea observare, că începênd cu anul scolariu viitoriu nime nu va mai fi aplicat ca învĕțătoriu fără diplomă despre cunoscința limbei maghiare, ear învĕțătorii aplicați după anul 1872 la stațiuni de învĕțători fără diplomă pentru limba maghiară, vor fi delăturați din posturile lor.

Oficiile protopresbiterale sunt îndatorate a publica acest cerculariu la toți învĕțătorii nostri spre scire și orientare.

Din ședința consistoriului archidiecesan ca senat scolariu, ținută în Sibiiu la 31 Iuliu, 1886.

La însărcinarea Escelenției Sale Dlui archiepiscop și metropolit:

Dr. Ilarion Pușcariu m. p.,
protosincel.

Autograful împĕrătesc.

Ḑiarele unguresci. „Nemzet“, articol semnat de Jokay.

A vorbit regele. În urma referărei supremului seu consilieriu unguresc, a luat la cunoscință agitațiunea generală escată în sinul națiunei maghiare, pe care o au causat o disposițiune preaînaltă, și care în ochii opiniunei publice, înjosind autoritatea guvernului unguresc, l'a oprit în activitatea sa. Simțind această nefavorabilă opiniune publică, regele s'a pus el în frunte, vorbesce din înlțimea tronului seu către tabĕra credincioșilor sei, care stă a se desbina în două, și în mod bărbătesc, pe față 'și esprimă neplăcerea sa asupra agitatei situațiuni, prin cuvinte clare delătură toate neînțelegerile, și manifestă principii fundamentale de stat, cari sunt vrednice se fie eternisate. Ca se putem apreția cu cuviință valoarea acestui autograf important, care va înaugura epocă în istoria patriei noastre, trebue se facem o scurtă reprivire asupra întêmplărilor, cari i-au servit de basă.

După acestea espune pe scurt istoricul afacerii cu încoronarea monumentului Hentzi, cu vorbirea ministrului president Tisza în dieta Ungariei. Face descoperirea că o greșală în traducere a înăsprit și mai tare amărăciunea, și anume cuvêntul *„helytelen“* s'a tradus pe nemțesce *„uncorect“* pe când el trebuia sĕ se traducă cu *„unpassend“*, că magnații unguri n'au potolit amărăciunea produsă la curte numai pentrucă ei nu cetesc ḑiare unguresci. Trece apoi la demonstrsțiunile de stradă, la transferarea lui Ianski, la pensionarea lui Edelsheim și ajunge la stadiul actual.

Apoi continuă:

Colo sus cercurile militare, aici jos demonstrațiunile poporului au dat nutremênt mișcărei, și nu voim sĕ fim noi istoricii ei. Între aceste doue agitațiuni singur împĕratul și regele 'și-a păstrat liniscea de domnitoriu, care e înrădăcinată în iubirea lui de adevĕr, el care pe tronul cel înalt, ține ecuilibrul între cele doue petri scumpe ecuivalente: fidelitatea armatei și stima de constituțiune a poporului, care priveghiază ca limba cumpenei se nu misce nici spre dreapta, nici spre stânga, căci numai laolaltă și întrunite pot susținea tronul și țeara a cărora ciocnire știrbesce interesele domnitoriului deopotrivă cu ale singuraticilor cetățeni. Aici jos opiniunea publică pretindea delăturarea de pe teritoriul unguresc a generalului care a causat nelininiscirile, colo sus s'au îngrozit la cugetul, că o declarațiune în parlament se poată schimba disposițiunile armatei, și pentru a se transfera un oficer de rang înalt e de ajuns o manifestațiune dușmănoasă a poporului sub ferestrile lui. Domnitoriul a considerat ambe aceste curente, și pe generalul, care fără voia sa a ajuns a fi celebritate politică, l'a transferat, însĕ l'a înaintat în rang. Simpla transferare opiniunea publică a armatei o ar fi primit ca pedeapsă a alipirei cătră tron și cătră stindardul armatei comune; transferarea prin înaintarea în rang din contră o a privit opiniunea publică ungurească ca recompensă îndreptată contra constituțiunei sale și acestei opiniuni publice i s'a dat nutremênt prin pensionarea comandantului din Budapesta, despre care legenda ḑiaristică a lățit vestea, că el a fost acea autoritate, la care s'a provocat ministrul president, când în cuvêntarea sa din dietă a amintit de cercurile militare. Ambe aceste îndoeli le împrăștie autograful împĕrătesc. Generalul transferat fu promovat pur pentru meritele sale militare, cari și noue ne sunt cunoscute, și a căror aprețiare cade în cercul de competență a principelui, manifestul însĕ o spune în mod ne'ndoielnic și aceea, că spiritul armatei nu poate sĕ fie altul, decât cel al supremului beliduce, și el pretinde, ca armata sĕ nu

---

FOIȚA.

Pe patul morței.

Nu politică nici alte lucruri multe de toate, cu cari sĕ ocupă oamenii în viața socială de aḑi, voiu sĕ scriu cu astă ocasiune în coloanele prețuitului Dvoastre ḑiariu, ci numai un suvenir al morților, care cred că va interesa câtuși de puțin pe cei rĕmași în viață, mai ales pe acei cunoscuți și prietini cu cari au petrecut cel trecut în eternitate.

Iosif Făgărășan, pedagog în cursul III-lea în seminariul archidiecesan, care la 2 Iulie a. c. în comuna sa natală și-a dat nobilul suflet în mânile creatoriului, este acela care presimțind moartea a lăsat fără să scie nimeni între cărțile sale un manuscript adresat mamei sale vĕduve și sĕrmane, de cuprinsul urmtoriu:

„Omul e născut în lume ca sĕ se lupte cu greutățile vieții, sĕ-și agonisească cele de lipsă, ca sĕ poată trăi. Nui este dat omului ca sĕ trăiască numai în plăceri, numai sĕ se veselească, numai sĕ se desfăteze, căci atunci omul ar uita sĕ fie de omenie, s'ar încrede prea mult în avere și ar face lucrurile cele mai spurcate, ba și-ar uita chiar de Dumneḑeu. De aceea se nu ne pară lucru ciudat când vedem sau auḑim, că cutărui om i s'a prăpădit multe vite, că focul i-a ars casa, că grindina i-a bătut holdele și că i s'au prăpădit și feciorii și fetele. Și pentru ce sĕ i se întâmple acelui om atâtea nenorociri, ar ḑice poate cineva, căci acela a fost om cu frica lui Dḑeu, n'a bătut pe nimenea, n'a furat al altuia, ci a trăit cu al seu, și acum eacă ce sĕ vie peste capul lui. Ba sĕ ḑicem, că nici Dḑeu nu face totdeauna bine. Unui asemenea om noi îi vom respunde, că Dḑeu toate le face bine numai el și altul ca el nu înțeleg. Se ne aducem numai aminte de nenorocirile lui Iov, că din turme de boi, vaci și oi n'a mai rĕmas cu nimic, copii i-au murit, soția l-a părăsit și în fine el s'a umplut pe tot trupul de răni, prelângă toate acestea el n'a ḑis nici odată că Dḑeu face nedreptate, ci cuvintele lui erau: Domnul a dat etc.

Acum după aceste cuvinte me întorc la iubita mea mamă cu cuvintele următoare: mamă dragă! din câte mi le ai povestit pănă eram împreună și puteam vorbi unul cu altul îmi aduc aminte de următoarele, că în copilărie încă de mică ai rĕmas orfană de mamă, dacă ai mai crescut ai ajuns a face ḑile de iobăgie, pănă când prin căsătoria cu reposatul tată ai scăpat de rușinoasa iobăgie (tatăl lui Făgărășan fusese nobil). Dar de aici încolo ai avut sĕ te lupți cu alte necasuri și alte greutăți, căci devenind tatăl meu bolnav de picioare ai avut sĕ crești singură trei copii mici și pe dênsul sĕ-l hrănesci ca și pe unul din noi. S'a întâmplat apoi că a murit tata — Dḑeu sĕ-l odihnească — și ai rĕmas vĕduvă cu o avere foarte puțină și cu plătirea speselor unui proces pierdut. Toate s'au făcut și s'au acoperit și noi copii cresceam. Te bucurai când vedeai o fetișoară blândă și frumoasă ca o ḑi de primăvară și după ea doi băiețași. Îți iubiai fata, străduiai din toate puterile, și îi făceai hainele cele mai scumpe și mai frumoase încât, când se arăta în lume nu semăna cu fata unei vĕduve sêrmane ci cu fata celui mai cu avere om. În ea îți era toată nădejdea, că vei avea un sprijin la bătrânețe. A ajuns fetișoara pănă la anul al 18-lea, destui pețitori iau venit, însĕ ea pe toți îi depărta cu verbe blânde, că nu e gata de căsătorit și că nu e pe deplin sănătoasă. Dar în primăvara anului 1876 Duminecă sara pela 10 1/2 oare când era sĕ întrăm în postul mare s'a logodit fericita mea soră cu un mire necunoscut și nevĕḑut. O! ce lovitură grea te a atins atunci mamă dragă! Eram copil tinĕr, dar îmi aduc bine aminte, că nu era nime în stare se te mângăe și sĕ te facă sĕ uiți aceea perdere mare. O! câte lacremi ai vĕrsat după reposata sora mea, cât ai mai plâns și o plângi pănă în ḑiua de astăḑi. După puțină vreme dela mutarea din viață a reposatei mi-ai ḑis: Dragul mamei Sive (Iosive), fiindcă n'am avut noroc se amestece în uneltiri politice; din contră ea este nu numai apĕrătoriul patriei în rĕsboiu, ci apĕrătoriul legilor şi al constituţiunei în timp de pace.

Regele este aşadară acela, la care s'a putut provoca ministrul president unguresc, şi nu un beliduce oare-care al lui. Aşadară pentru cuvintele regelui n'a putut suferi meritată delăturare un comandant unguresc.

Un alt organ al guvernului scris în limba germană, *„Pcster Lloyd“* între altele scrie:

Declaraţiunea aceasta o a făcut regele, căci el nu poate suferi ca între tronul seu şi popor sĕ se încuibe nici chiar umbra unei neînţelegeri.

„Pester Lloyd“ între altele constată, că regele s'a pus direct în contact cu poporul seu fără a fi auḑit părerea guvernului, sau a dietei în cestiunea aceasta. A fost destul neliniştea în popor, ca monarchul se întrevină şi sĕ'l mulcomească, împrăsciind astfeliu tot feliul de îndoieli. Altcum ḑiariul de care e vorba mai constată un adevĕr mare, constată adecă că agitaţiunile şi demonstraţiunile de strade nu au isvorît dela unguri. De bună samă sĕ reduce afacerea la agitaţiunea prin pressă, care este în mânile jidanilor. Şi aceasta ni-o vom nota, căci „Pester Lloyd“ o ḑice.

„Pesti Napló.“ În enunciatul regelui stă şi acea, că — departe de uneltirile politice de partidă — armata trebuie sĕ-şi împlinească detorinţa cu credinţă. Este aceasta lecţiune pentru partida militară, ca sĕ se lase de uneltiri contra Ungariei? Am voi se o esplicăm în chipul acesta. Ne temem însĕ, că în armata comună patriotismul unguresc încă sĕ numĕră între uneltirile politice, şi din manifestul împĕrătesc nu scim, dacă soldatului maghiar i este permis aceasta sau ba? Pentru că patriotismul unguresc atât de confus l'a concipiat Tisza, încât nime nu-l pricepe. În adevĕr autograful representează armata ca o instituţiune, de care nu te poţi atinge.

Armata comună aşa precum este, în organismul şi spiritul seu, rĕmâne neatinsă, şi ei nu i se face nici o imputare. Espresiunile în mod ales evită aprobarea cunoscutelor enunciaţiuni din dietă ale lui Tisza.

Este mare pagubă, că această noauă eră a sa o a inaugurat Tisza cu ameninţările din autograf, cari n'au îndreptăţire. Ministrul president bine a putut scì, că nu s'au ivit agitaţiuni neiertate, şi dacă s'ar şi ivì, poporul nu trebue mai nainte ameninţat, ele trebue pedepsite, pentru aceasta sunt oficiolatele regesci şi tribunalele. Cu toate acestea prin autograful împărătesc îşi dă sieşi plenipotenţie, că dacă sĕ vor ivi agitaţiuni condamnabile sau suspiţionări referitoriu la armată, contra acelora sĕ se aplice toată rigoarea legei. Aşa dară de aḑi încolo în Ungaria nu va mai fi permis a condamna sau a suspiţiona purtarea domnilor oficieri, organisarea armatei.

Marile întrebări principiale, cari stau în legătură cu causa armatei, precum înainte de afacerea Iansky, aşa şi după aceasta, vor fi obiect de acută ocupaţiune a ungurilor. Cei cari stau pe basa partidului Deák vor pretinde un numĕr mai mare al oficierilor unguri, respectarea constituţiunei unguresci, a simţului naţional şi a limbei şi aceasta o pot face cu atâta mai vêrtos, cu cât ei se pot provoca, că în această privinţă sunt de acord cu regele. Aceasta este o enunciaţiune a autografului care nu trebue micşorată în valoare. Pentru partida independentă întru nimica nu s'a schimbat unul dintre cele mai esenţiale postulate ale independenţei şi ale uniunei personale: armata maghiară independentă.

„Budapesti Hirlap“: E bătătoriu la ochi în mod dureros, că precând după atâtea provocări din partea oficierilor din armata comună, autograful regessc n'are pentru ei un singur cuvênt de condamnare, n'are nici o admoniţiune serioasă pentru armată, pe atunci tot acel autograf liniştitoriu termină cu ameninţarea poporului. Pentru ce acest zuruit al lanţului şi al sabiei? Pentru a produce efect mai bun? Pentru satisfacţia armatei sau pentru ridicarea autorităţii lui Tisza? Ce lucru de prisos este a îndruma la susţinerea ordinei, prin rigoarea legei pe cei ce greşesc contra legei. Aceasta se înţelege dela sine, căci cine calcă legea, acela trebue pedepsit. La noi nu sunt de acestia, căci mişcarea poporului rĕmâne în cadrele legei, şi face numai ceea-ce este dreptul legal al cetăţeanului ca se facă. Această ameninţare adresată cetăţenilor, cari se sşrăduesc pentru causa naţională este cel mai scandalos (a legkirivóbb) moment din autograf, şi el strică şi puţinul bun etect ce a avut.

Spre orientare.

La scoala română de fete din Sibiiu — după cum este sciut din publicaţiunile de pănă acuma — înscrierile se vor face cu începutul lunei Septembre a. c.

De astădată nu vom vorbì despre importanţa acestei scoale pentru noi români. Ajunge se amintim că ea este chiemată a crea o nouă eră pentru noi romànii din statul Ungariei,

Greutăţile începutului sunt foarte mari, şi ele sunt îndoite mai cu seamă la acest institut naţional, unde toate acuma trebuesc create.

Ar fi păcat de moarte se nu spriginim din toate puterile această instituţiune românească.

Asociaţiunei transilvane, care susţine această scoală i se vor face mari servicii, dacă părinţii, cari voiesc a-şi cresce ficele românesce, se vor însinua cât de timpuriu, ca comitetul Asociaţiunei sĕ se poată orienta în agendele sale ulterioare.

Cu procsima ocasiue vom vorbì mai cu de-amĕruntul.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Sânte-jude, 30 Iuliu v. 1886. Dle Redactor! Din 2 August n. a. c. se ţine aici un curs de industriă de casă, de aurărit şi colorit.

Progamul de predare este întocmit astfel, ca aurăritul şi coloritul sĕ premeargă industriei de înpletituri, căci şi aşa lucrările aparţinătoare aurăritului cer de multe ori întrerupere pentru a se usca unele substanţe, cu cari se manipulează; în modul acesta timpul întreruperii lucrărilor de aurărit şi colorit, s'a folosit pentru împletituri. Cât privesce succesul cursului de aurărit şi colorit, care s'a încheiat astăḑi, acela a reuşit mai presus de toată asceptarea. Tot mecanismul acestui ram de industrie se reduce mai mult numai la un secret intern, decât la cine scie ce complicaţiuni închipuite; şi tocmai de aici a urmat împregiurarea, că aurarii de profesiune, în esagerările lor, storc preţurile cele mai esorbitante pentru obiectele aurite, pe când acestea nu costă decât poate numai câţi-va cruceri şi o uşoară lucrare de câte-va minute. Dl universitar Aureliu Simon nu a „îngropat talentul în pământ“ ci, condus de nobilul simţemênt de a aduce servìţii naţiunei, cărei aparţine, cu aceea, ce şi a însuşit în calea vieţii, a împărtăşit industria din cestiune participanţilor acestui curs între cari învĕţători, profesori, preoţi şi teologi absoluţi şi prin ei poporului român.

Nu se poate deci denega meritul dnului Simon pentru jertfele aduse în direcţiunea aceasta, ceea ce ne deobligă foarte mult. Urmele de simpatie, ce au rĕmas gravate în inimile noastre ne forţează a nu lăsa ne amintă activitatea desvoltată în timpul petrecerii sale aici şi împărtăşirile D-sale făcute în interesul lăţirii cunoscinţei aurăritului şi coloritului între popor' îl rugăm deci sĕ primească şi pe această cale sincera noastru mulţămită.

Cu acelaşi interes ca şi pănă acuma se continuă lucrările împletiturilor industriei de casă sub conducerea zelosului şi neobositului învĕţător D-l Petru Grama. Despre resultatele finale a le cursului industriei de casă vor urma comunicările necesare la încheierea acestuia.

Esposiţiunea locală de la Braşov.

(Corespondeţă particulară a „Românului.“)

Braşov, 28 Iuliu.

Eri s'a deschis esposiţiunea industrială a Braşovului.

Acest fapt este un eveniment; căci n'am avut aici esposiţiune de la 1843, afară — bine înţeles — de esposiţiunea curat românească făcută la 1862 în salele gimnasiului român din localitate.

Esposiţiunea actuală căpătă o deosebită însemnătate prin timpul şi împregiurarile în care s'a făcut şi mai cu deosebire prin scopul în vederea căruia sĕ face. Despre aceasta voiu vorbi mai jos, după ce voiu da oare care amĕnunte asupra Braşovului industrial mai ales, şi asupra districtului din care face parte.

Braşovul, ca oraş, după recensĕmêntul din anul 1881 are 29,584 locuitori, între acestia sunt Saşi-Nemţi 9.599; Români 9,079; Maghiari 9,508 şi alte neamuri 444.

După raportul Camerei comerciale din anul 1879, în Braşov sunt 5,406 meseriaşi, cari lucrează 44 diferite meserii. Între aceşti meseriaşi români sunt numai 118.

Comercianţi în Braşov de diferite neamuri sunt 991. Între acestia sunt Români 86. Prefectura Braşovului este întinsă în romantica şi plăcuta ţară a Bârsei pe 2,226 mile; are 28 comune cu orăşele cu 83,090 suflete. Între acestea sunt saşi 32,000; români 31,000, maghiari 18,000 şi alte diferite neamuri 2,090.

Îndemnul la esposiţiunea de astăḑi l'a desteptat resbelul vamal cu România şi iniţiativa esposiţiunii a fost luată de preşedintele Asociaţiunii industriale săsesci, d. Iosif Dück. D-sea şi saşii au voit sĕ arate străinilor ce manufacturi pot presinta şi cât au propăşit saşii pe terenul industrial.

Însemnătatea acestei esposiţiuni în timpul de aḑi resultă din faptul că încetând convenţiunea Austro-Ungariei cu România şi înlocuind'o resbelul vamal, industria braşovenească a primit lovitura cea mai mare. O mulţime de articole sĕ prepar acì într'adevĕr anume pentru România. Esportarea lor şi intrarea preturilor lor de peste ḑece milioane lei pe an a încetat. Lipsesce dar Braşovului un mijloc necesariu vieţei şi propăşirii lui industriale.

Scopul esposiţiunii este d'a căpĕta noui cunoscinţe ale neguţătorilor din ţĕrile dunărene şi a găsì astfel noui debuşeuri pentru manufacturile locale.

Deschiderea esposiţiunii s'a făcut Duminecă la 27 (8) ale curentei luni. Învitaţii a fost membrii asociaţiunii industriale săsesci, autorităţile locale şi alt public. S'a presentat un numĕr de peste 100 persoane în localul numitei asociaţiuni industriale.

Între cei presenţi se vedea: prefectul Braşovului dl comite Andrei Bethlen, şi membrii municipiului; primariul oraşului şi membrii magistratului şi şefii diferitelor corporaţiuni şi asociaţiuni. Dintre români era dnii B. Băiulescu preş. asoc. de meserii, Ioan Lenger, preşedintele asoc. de cântări şi Dr. Aur. Mureşianu, redactorul „Gazatei Transilvaniei.“

La 9 oare precis, preşedintele asociaţiunei industriaşilor şi a comitetului esposiţiunii, dl Iosif Dück, deschide esposiţiunea printr'un cuvênt bine simţit şi însufleţitoriu. Dsa salută mai ântâi pe membrii adunaţi; arată impulsul din care s'a născut esposiţiunea; declară că astfel de esposiţiune modestă nu se poate compara cu esposiţiunile generale cari au ajutoare dela stat; arată scopul că manufacturile braşovene are sĕ fie la vedere atât românilor cât şi altora din ţĕrile de aproape, spre a se putea folosì şi crede că cu ajutoriul unora pentru alţii va fi posibil a se

---

de Nişca (Ana) — reposata sora mea — tu sĕ me asculţi şi doar pe lângă tine la o vreme de neputinţă voi putea trăi şi eu. De atunci m'am lipit cu toată iubirea ce o poate arăta un adevĕrat fiu către mama care l'a născut, te ascultam nu te necăjam şi vedeam bine că me iubesci. Aceasta iubire s'a arătat şi mai tare atunci, când te-ai socotit cu fratemeu ca eu sĕ merg la învĕţătură. După ce am isprăvit normele în Făgăraş, am fost trimis la Braşov. Aţi început apoi amêndoi pănă la o vreme a-mi purta de grije, şi când veniam acasă părea că n'ai ochi destui ca se te uiţi la mine. Te străduiai mamă în tot chipul numai sĕ aduni sĕ-mi poţi da mie. Erai tocmai ca sgârcitul, care moare de foame şi de sete, numai ca sĕ me veḑi pe mine că pot, şi nu sunt mai îndărăpt decât alţii. O! cât erai de fericită când ţi-am spus că merg la Sibiiu şi acolo mai stau 3 ani, apoi scap de a mai merge la scoală.

Am mers la Sibiiu şi am făcut şi acolo 2 ani fără sĕ me doare barem capul. Dar când am început anul al 3-lea, ca şi când mi s'ar fi arătat dela început că nu o sĕ fie bine. Acum îmi era frig, acum mĕ luau înăduşeli, acum me durea spinarea, tuşiam şi câte alte. Am duso eu mai mult cu puterea până când în Novembre am vĕḑut, că rĕul aşa e de mare, încât numai căutat cu doctor poate se va mai trece. Am şeḑut apoi în spitalul seminariului 2 septĕmâni unde me cerceta doctorul în toată ḑiua îmi da leacuri, dar ce folos, că nu foloseau nimic, căci boala mea sĕ făcea tot mai grea. În 6 Decembre 1885 mia dat doctorul sfat ca se plec acasă sĕ nu mai stau acolo. Am venit acasă. Ai început mamă dragă ami da fel de fel de mâncări tot dintre cele mai alese apoi vinul cel mai scump şi pe lângă acestea a me căuta cu doctor şi cu medicină.

Dar toată osteneala ţi-a fost înzădar, căci boala mea în loc sĕ scadă prelângă toate cercetările doctorului, din ḑi în ḑi se făcea tot mai grea. De multe ori me întrebai că cum îmi mai e, eu rĕspundeam că-'mi e mai uşor şi poate-'mi era mai rĕu.

Mamă, mamă! nu-mi pare rĕu după nime, ear pentru Dta îmi sare inima dela loc. Eu n'am avut nimic, n'am început viaţa casnică, dacă trăiam era bine dacă nu e puţină vorbă în vr'o sĕptămână şi toate se uită, dar Dta care cu necas mare ai crescut copii până când i-ai făcut juni şi apoi sĕ te uiţi cu ochii la ei cum lasă lumea aceasta şi cum te lasă pe Dta. Acum tocma mai uitasei moartea sorei mele, însĕ te atinge acum o lovitură şi mai grea ca aceea de atunci, atunci erai mai tineră şi puteai mai bine ca acum, ear acum dacă me pierzi şi pe mine rĕmâi ca o oaie în mijlocul unui câmp, fără păstor şi fără nici o îngrigire. Eu încă pănă eram în viaţă ţi-am plâns de milă. Era prin dulcele crăciunului şi rĕmâneam singur acasă şi atunci nu me mai puteam contenii de plâns, că oare ce vei face când nu voi mai fi eu, că nu faci alta decât tot plângi şi ḑiua şi noaptea.“

Acestea-'s On. Dle Redactor cuvintele ce le-am decopiat de pe un manuscript al lui Făgărăşan scris încât de abea sĕ putea ceti fiind scris pe patul seu de moarte către mamăsa eare 'l-a îngrjit pe care ve rog a le da loc în coloanel preţuitului „Tel. Rom.“ *Un amic al reposatului.*

îmbunătăţi starea industrialilor de aici, apoi declară esposiţiunea deschisă, învitând pe oaspeţi a o vedea.

Din localul asociaţiunei industriaşilor de lângă promenadă, oaspeţii a mers în rênd câte trei la localul esposiţiunei.

Acest local se află în piaţă în casa de vênḑare aşa numită „Podul-bătuşilor“. Localul are 4 despărţăminte, fie-care peste 20 metri lungime şi 10 metri lăţime. Întrând în localul esposiţiunei întâi întimpină oaspele manufacturi de teracotă, de cărămidă.

În toată esposiţiunea sunt 224 de esponenţi, împărţiţi în 60 de grupe.

În despărţemêntul din dreapta dela trepte sĕ vede pielăria, curelăria, cismele, tăbăcăria şi altele.

În dreapta sĕ vede lânăria, postovăria, flanăria, bumbăcăria, industria de hârtie deosebit representată; tot asemenea litografia şi tipografia. Urmează argintăria, aurăria şi antichităţi.

În rêndul al doilea sĕ vede în mod deosebit de tinichigerie, arame, licheruri, aşeḑate pe buste, feliurite probe de gazuri, covrigăria şi în fund într'un spaţiu mare lucrările de mână ale damelor săsoaice şi ale reuniunei femeilor române. Acesta au atras deosebita atenţiune a cercetărilor.

Prefectul cu de-amĕnuntul s'a informat despre toate.

În rêndul al 4-lea din stânga se vĕd maşine de tot feliul, mobile, tapiţerie, têmplărie, lădărie, putinărie cu măestrie lucrate.

Industria mare e representată prin feliurite hârtii dela fabricele Königes-Copony şi Türk. Acesta a produs şi plosce de hârtie. Asemenea asociaţiunea fabricanţilor de gas prin feliurite probe. Industria mică în tinichigerià şi în ferărie a atras atenţiunea oaspeţilor. Têmplăria, uşa espusă de dl V. L. Popovici, covrigăria de dl Baciu şi altele au atras atenţiunea.

Esposiţiunea peste tot, din un numĕr de 5,406 măestrii presentându-se numai 224, este mică. Causa că n'au participat mai mulţi manufactori este timpul cel scurt de pregătire pe de o parte, ear de alta îndatinarea esclusivistă a sasilor, ca se arete numai ei. De aceea manufactorii maghiari n'au participat, ear din românii meseriaşi au luat parte numai 13 şi 48 de dame.

Românii meseriaşi, pentru ca sĕ nu se pearḑă între ceilalţi, au fost cerut în scris sĕ li se dea un loc separat măcar de 24 metri pătraţi şi nu li s'a conces. De aceasta s'au retras. Chiar cei mai mulţi măestri sasi nu au espus. Nu se vede cojocăria, orologeria, peptănăria, pânzăria, rotăria, săpunăria, mănuşeria, croitoria, berăria, oţĕtăria şi alte manufacturi.

Cu toate acestea trebue sĕ fim drepţi şi se recunoascem, pe terenul industriei, un progres la sasii din Braşov. Manufacturile espuse nu se puteau espune acum 20 de ani, în calitatea de aḑi. Asemenea trebue sĕ recunoascem meritul dlui preşedinte Dück pentru energia cu care a lucrat a se presenta în timp de doue luni această esposiţiune.

Societatea Carpaţilor pentru escursiuni pe munţi are şi ea esposiţiunea sa în sala scoalelor săsesci de fete, în care a espus diferite plante de munte.

Cu ocasiunea acestei esposiţiuni, se vor concenstra în Braşov mai toate societăţile săsesci din Transilvania. Astfeliu, în ḑilele dintre 18 şi 26 August st. n, işi vor ţinea, în acest oraş, adunările lor generale:

Asociaţiunile de tir şi de gimnastică; asociaţiunea istorică pentru cultura ţĕrii; asociaţiunea femeilor săsoaice; asociaţiunea învĕţătorilor sasi; asociaţiunea economică şi asociaţiunea carpatică de escursiuni. Va fi deci un lung şir de serbări.

Ve voi scrie mai în amănunt despre esposiţiune, după ce o voi studia mai de-aproape.

Cronică.

Vêrful sărat, 31 Cuptoriu, 1886.

Astăḑi încă şi a apus în noianul uitărei şi Cuptoriul iulian al anului curgĕtoriu. A apus, nu că doară nu mai era de lipsă de el, dar pentru-că i s'a împlinit vremea. Şi când vremea se înplinesce toate apun, căci „dintele vremei“ toate le roade. Aşa a ros şi pe Cuptoriul nostru. De acea nici nu se va mai re'ntoarce.

A rĕmas însĕ după el mulţi vlăstari, cari vor forma curiculul evenimentelor următoare. Acestia sunt remăşiţele lui. Remăşiţe constătătoare din evenimente concepute. Feţi încă în faşie. Speranţă însĕ, că ei vor devenì, din ce în ce, cari de cari, mai în stare, pentru a vecinici timpul, în care au rĕsărit. Căci însemnaţi şi măreţi sunt ei şi lucrurile însemnate şi mareţe, fie bune, fie rele nu uşor se dau uitărei.

Curiculul acestor evenimente se începe cu unul, care poate, tocmai pentru-că a fost aşa mult combătut din unele părţi, totuşi servesce spre cinste iniţiatorilor lui. Ba chiar şi lui Cuptoriu, căci el l'a copt şi desvoltat aşa după cum se află astăḑi.

Acesta este întreprinderea paşilor necesari pentru eternisarea numelui şi persoanei marelui brav conducĕtoriu al trupelor împeriale, victoriosului comandant dela Custoza, Novaro ş. a. Radetzky prin ridicarea unui monument. Un bărbat de posiţie înaltă, al doilea bărbat în întreagă monarchia austro-ungară e iniţiatoriul ei. Acesta este Alteţa Sa archiducele Albrecht, comandantul şi inspectorul suprem al întregei armate.

Un apel a trebuit şi a fost destul ca sĕ se adune, spre scopul măreţ, o sumă de preste aproape 120 mii floreni.

Eată recunoscinţa meritată, resplata faptelor mari, remuneraţiunea, care trebue sĕ se dea bărbaţilor, cari n'au trăit pentru ei, ci pentru înflorirea causelor lor încredinţate!

Faţă în faţă acestuia vor fi pusă afacerea mult trimbiţată Edelsheim — Ianski, care încă mult timp va ţinea spiritele agitate în nelinişte.

O pensionare de bunăvoie a unui comandant încărunţit pe câmpul de bătălie, cu numele Edelsheim-Gyulai baron de Lèpoth şi o avansare bine meritată a unui general credincios următoriu al înaintaşilor sei, căḑuţi pe câmpul de glorie, a fost în stare se pună în mişcare aproape toată maghiarimea. Pericul mare! Nedreptate strigătoare la ceriu! De acea oraşe şi comitate, indiviḑi şi societăţi, bĕtrâni şi tineri, simţindu-se atacaţi în ambiţiu şi drept, încep a protesta în contra celor întêmplate. Înainte mergĕtoriu a fost însaşi capitala ţĕrii. Capitala Budapesta, care tocmai când se pregătesce se serbeze iubileul de 200 ani dela reluarea ei din mânile turcilor de către armata comună, condusă de comandant strĕin, tocmai atunci ţine şi adunare poporală, în care aruncând velul uitărei preste trecutul seu 'şi ridică cuvêntul pentru slăbirea armatei comune şi crearea unui nou fĕt, de sigur maghiar, numit: armată naţională independenţă. Glasul capitalei a străbătut aproape la toate oraşele şi comitatele. Pécs, Szolnok, Alba-Regală, Oradea-mare, Arad, Seghedin, Dobriţin, Csanad, Torontal, Nyiregyháza, Német-Palanka, Czegléd, Huniadoara, *et tutti quanti* se screm a lua concluse de una şi aceaşi fire. Şi probabil aceasta le va fi unica mângăere. Respunsul maiestatic, deja redigiat, a şi apărut şi mare temere că tot svonul va fi numai spre blamagiul celor, cari lucră cu totdinadinsul spre a sguduì temelia tronului şi a rĕsturna guvernul, atunci când domnitoriul şi bărbaţii conduşi de interesele adevĕratei fericiri caută a întărì legăturile pacinice cu ţerile vecine şi a câştiga liniştea mult dorită popoarelor credincioase Dar zădarnic! Vederile au fost, sunt şi vor fi totdeauna diferite! Afacerea e în curgere şi fructele le vom vedea în lunile următoare!

Un însemnat punct în curiculul evenimentelor lunei acesteia e şi conscrierea alegĕtorilor pentru deputaţi dietali pe periodul următoriu. Un an încă şi espiră mandatele „părinţilor patriei.“ Cu anul viitoriu se va începe alt period cu durată de 5 ani. Ce-am făcut noi de 3 ani se va vedè în anul următoriu, când eară va trebuì sĕ decidem asupra ţinutei noastre încă pe o periodă. Numai atâta scim acum, că conscrierile sunt finalisate. S'au finalisat unele pe cale adevĕrată, dar sunt destule şi de acele, unde fraţi conlocuitori maghiari observând, că noi românii în cas de necesitate, putem reeşì triumfători, au lucrat din resputeri ca conscrierile sĕ se finaliseze, oare-cum pe furiş, încă înainte de a ne pune în rênduială cu darea, dela a cărei regulată solvire e condiţionat dreptul electoral. Manevra le-a succes, căci multe sunt locurile unde noi eram în maioritate şi astăḑi am ajuns în minoritate şi nu pentrucă doară am fi căḑut numerice, sau chiar materialicesce, ci pentrucă nu am avut cine sĕ ne descepte şi nouĕ ne-a venit mintea numai la urmă. Dar fie-le de bine! E târḑiu! Avem alte lucruri acum de mai mai mare însemnătate, decât ca se putem umbla după proteste. Dar nici că se plătesce, căci puţinele noastre glasuri, cari ajung în dieta ţerii şi aşa strigă numai în pustie. Aşteptăm timpuri mai bune şi bine ar fi ca acele timpuri de mult sperate sĕ ne găsască „uniţi în cugete si simţiri“, căci numai astfel vom putè impune elementului cutropitoriu de naţionalităţi.

Nu voi mai înmulţì curiculul cu alte multe cari nu ma[illegible] bucurie ne fac, nici noaue, nici celor ce le-au făc[illegible] Trece-voi la ale noastre. Căci avem şi noi fapte mari în lumea aceasta, cari ne însufleţesc a merge înainte pe calea apucată căci e cale vitală pentru noi.

Un astfel de fapt complinit e adunarea „Asocieţiunei transilvane pentru literatura şi cultura poporului român,“ care şi-a ţinut şedinţele sale numai în ḑilele de curànd trecute. Rapoartele despre şedinţe chiar acum sunt obiectul ḑiaristicei noastre. Şi încă obiect dintre cele mai plăcute, căci cu mândrie se constată înaintea lumei, că adunarea a fost una dintre cele mai bine cercetate şi mai bine reuşite. Aceasta e ce ne îmbucură! Şi nu ne îmbucură pentrucă am fost mulţi ci pentrucă acesta e semnul cel mai învederat, că poporul nostru încege a se descepta. Minte! Minte!.... mărită naţie română etc. a esclamat la începutul veacului de faţă nemuritoriul Cichindeal „şi mai mărită naţie ca tine nu va fi.“ Dee ceriul ca aceasta sĕ se realiseze batăr acum la finea veacului de faţă!

Asemenea de mare interes e pentru noi recolta efeptuită în decursul lunei de faţă. Dela ea este condiţionată posibilitatea noastră de a face afront numĕroaselor obstacule ce ni se împun în a noastră înaintare aproape pe toate terenele vieţii.

Grâul, primul articol, din care, în locurile mai binecuvêntate, ne susţinem, plătim dările, aruncurile, birurile competinţa pentru susţinerea bisericei şi scoalei, s'a recoltat. În multe locuri s'au şi apucat de îmblătit, temându-se de furia esecutorilor, cari încep a năvăli ţara din toate părţile. Şi bine fac cei ce se silesc a-şi plăti datoriile căci datoria „nu piere“. Dările şi aruncurile trebuesc plătite. Legea le-a impus şi tot ea pune şi organe, cari dacă li se dă ocasiune se încasseze restanţiile, adese trag şi pielea bietului ţeran. Cu o ḑi mai nainte deci se ne plătim sarcinile dela cari nu putem fi scutiţi.

Recolta din estimp e foarte deosebită. Sunt ţinuturi unde recolta, pe lângă toate pornirile mănoase ale elementelor, se arată înbucurătoare. Cu deosebire valea Mureşului, ţinutul Têrnavelor, fundul regiu, ţara Bârsei, Câmpia, ţinutul Crişului alb şi altele. Sunt însă şi între aceste multe comune, unde ajungênd peatra, apa şi alte calamităţi elementare, speranţele celor aproape desperaţi, sunt mai totul nimicite. Ce vor face bieţii acestea? De sigur vrênd nevrênd vor fi siliţi, numai ca sĕ-şi conserve viaţa, a trece acolo unde pot trăi de pe o ḑi pe alta de şi aceasta nu e datina românului, care ţine mult la la vatra îngrăşată cu sângele străbunilor sei.

Ar fi timpul suprem, ca economii nostrii se nu se mai încrează orbesce în „cum va da Dḑeu“ ci sĕ se folosească şi ei de mijloacele de cari se folosesc alte popoare mai înaintate în cultură.

În ḑiua de aḑi sunt institute, cari au menirea a asigura recoltele decând resar pănă ce şi-au ajuns ultima destinaţiune. Şi de ce se nu străbată această instituţiune umanitară şi între economii nostrii? Au nu vedem noi cum adeseori munca unui an întreg nimicită de elementele naturei sau chiar recoltată fiind de vre-un foc? A îngrigi fie-cine de ce are e o datorinţă sfêntă.

„Cel ce se îngrijesce şi Dḑeu îl îngrijesce“. Tristele esperinţe din trecut ar trebui se ne servească de învĕţ! E timpul suprem, ca sĕ se asigureze fie-care econom naţional, care nu voesce se-şi vaḑă osteneala unui an nimicită în un moment!

Ajutoriu strein se nu aşteptăm! Soartea noastră e pusă în noi înşine. Lucrând cu sîrguinţă şi acurateţă, plătind dările la timpul seu, fără întrevenirea esecutorilor, îngrigind cu scumpĕtate de ce agonisim, vom fi în stare a pune temeiu unei base materiale mai corespunḑĕtoare. Avênd basă materială dela care atârnă susţinerea tuturor focularelor noastre culturale, vom fi în starea a ne susţinea scoalele şi cresce tinerimea aşa după cum pretinde trebuinţa.

„Avere şi inteligință“ sunt devisa timpului de aḑi. Şi ferice de acel popor, care consciu de aceasta va nisui din toate puterile, ca se poată corespunde acestei devise!

Atât din curiculul evenimentelor din luna lui Cuptoriu.

Pavel.

Varietăţi.

* Escelenţia Sa Domnul archiepiscop şi metropolit Miron Romanul cu trenul de Sâmbătă a plecat la Budapesta, în afacerile fundaţiunei Gozsdu.

Loterie.

Sâmbătă în 14 August n. 1886.

Buda: 64 4 81 45 53

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 10 August n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6°/₀	—.—	—.—
Renta de aur austriacă	121.10	121.—
Renta de aur ung. de 4°/₀	108 80	109.20
Renta ung. de hârtie	95.—	95.25
Scrisuri foncţiare ale institutului „Albina“	—.—	101.—
Galbin	5.93	5.93
Napoleon	9 99	10.—
London pe (poliţă de trei luni)	126.05	126.10

Nr. 844—860. [1359] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învĕţători la scoalele din protopresbiteratul gr. or. al Sibiiului în următoarele comune se escrie concurs cu terminul de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Boiţa, două posturi, unul cu 350 fl., cuartir şi lemne, şi altul cu 180 fl. 20 fl. bani pentru cuartir şi lemnele trebuincioase.

2. Bungard, cu salariu anual 128 fl. cuartir şi lemne de foc.

3. Cristian, cu salariu anual 208 fl., cuartir şi lemne de foc.

4. Guşteriţa, cu salariu anual 200 fl., cuartir şi lemne de foc.

5. Loamneş, cu salariu anual 150 fl., cuartir şi lemne de foc.

6. Mândra, cu salariu anual 150 fl., cuartir şi lemne de foc.

7. Mohu, cu salariu anual 250 fl., cuartir şi lemne de foc.

8. Poplaca, două posturi unul cu salariu anual de 250 fl. şi altul cu 210 fl. pentru amêndouĕ cuartir şi lemne de foc.

9. Reşinari, două posturi cu salariu de câte 350 fl. şi 60 fl. pentru relut de cuartir şi lemne de foc.

10. Roşia, cu salariu anual 115 fl., cuartir şi lemne de foc.

11. Ruşi, cu salariu anual 150 fl., cuartir şi lemne de foc.

12. Slimnic, cu salariu anual 200 fl. cuartir şi lemne de foc.

13. Şelimber, cu salariu anual 155 fl., cuartir şi lemne de foc.

14. Şura mare, cu salariu anual 200 fl., cuartir şi lemne de foc.

15. Tălmăcel, două posturi, unul cu 300 fl. şi altul cu 150 fl., pentru amêndouĕ cuartir şi lemne de foc.

16. Turnişor, cu salariu anual de 200 fl., cuartir şi lemne de foc.

17. Vesĕud, cu salariu anual 140 fl., cuartir şi lemne de foc.

18. Vurpĕr, cu salariu anual 150 fl, cuartir şi lemne de foc

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-şi aşterne concursele lor instruite cu carte de botez, atestat de cualificaţiune, atestat din limba maghiară şi atestat despre studiile pregătitoare, — toate în orginal şi în copie netimbrată până la terminul amintit la adresa subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sibiiului în conţelegere cu comitetele parochiale respective.

Sibiiu, 17 Iulie, 1886.

La însărcinarea dlui protopresbiter Simion Popescu:

George Bobeş,
paroch.

Nr. 507. [1360] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învĕţătoresci clasa I şi a II-a dela scoala română elementară greco-orientală din Sighişoara, sĕ escrie concurs cu terminul de 30 de ḑile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi învăţĕtoresci sunt următoarele:

1. Salariu anual de 300 fl. v. a. si anume; 280 fl. în bani, şi 3 stêngini de lemne în natură, în valoare de 20 fl. v. a. — pentru fie care clasă, dintre cari pentru clasa I din cassa alodială 206. fl. v. a. în rate lunare decursive, eară 74 fl. din repartiţiune.

Pentru clasa a II din cassa alodială 235 fl. în rate lunare decursive eară 45 fl. din repartiţiune.

Prelângă acestea cuartir gratuit în edificiul scoalei pentru ambii învĕţători.

Reflectanţii la vr'unul din aceste posturi, au a-'şi aşterne concursele lor instruite, cu carte de botez, atestat de cualificaţiune, atestat despre depunerea esamenului din limba maghiară, atestat despre studiile pregătitoare, toate în original şi în copie netimbrată, — până la terminul sus indicat la adresa subsemnatului.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighişoarei.

În conţelegere cu comitetul parochial concernent.

Sighisoara, 1 August, 1886.

Dimitrie Moldovan,
adm. prot.

Nr. 695. [1355] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia gr. or. Sângeorgiul de pădure (Erdö-Szt. György), protopresbiteratul Murĕş-Oşorheiului, devenită vacantă prin moartea parochului Ioan Brânduşe, se escrie din nou concurs cu termin *de 30 ḑile* dela prima publicare în „Telegraful Român."

Emolumentele, computate în bani după calculul de mijloc a celor cinci ani din urmă, sunt:

1. Folosirea casei (trei încăperi) şi grădinei parochiali, a superedificatelor economice (grajd şi şură) şi a porţiunei canonice, constătătoare din 7 jugere arătură şi fênaţ . .	fl. 145.—
2. Dela 135 familii 135 feldere (16 cupe) cucuruz sfârmit, à 1 fl. 135 fl. şi 135 feldere oves (16 cupe) à 40 cr. 54 fl. — cu totul . .	fl. 189.—
3. Dela 70 familii câte o ḑi de lucru, à 40 cr. .	fl. 28.—
4. Dela botezuri, cununii şi înmormêntări . . .	fl. 50.69
5. Dela 135 familii, à 10 cr. la botezul Domnului	fl. 13.50
8. Alte prestaţiuni sigure	fl. 40.—
Plata cantorală nu e cuprinsă în această sumă.	
Suma .	fl. 466.91

Petenţii au aş-i aşterne suplicele concursuali, instruite în sensul legei, subscrisului oficiu protopresbiteral, posta ultimă Maros-Vécs în Idicel.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Reghinului, ca delegat.

Idicel, 20 Iuliu, 1886.

În conţelegere cu resp. comitet parochial.

Galaction Şagău,
prot. ca comisariu cons.

Nr. 55 [1356] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea parochiei de clasa III-a Voivodenii mici, protopresbiteratul Făgăraşului se escrie prin aceasta concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român."

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Venitul stolariu dela botezuri, cununii şi înmormêntări, computate după calculul mediu a celor cinci ani din urmă.	fl. 22.—
2. Dela 60 familii una ferdelă vechie bucate. . .	fl. 60.—
3. De fiecare familie câte una ḑi de lucru cu palmele à 50 cr.	fl. 30.—
4. Venitul dela Botezul Domnului şi un sărindariu anual	fl. 16.—
5. Venitul dela serbările Pascilor dela miruit, dela pomelnice şi molitve în postul Pascilor	fl. 33.—
6. Venitele la înmormêntări la botezul Domnului şi preste an preţuite în bani fac	fl. 25.—
7. Venitele anuali dela sărindare, liturgii, masle şi sfestanii obicinuite între popor	fl. 131.80
Suma.	fl. 317.80

Doritorii de a ocupa acest post au a-şi subscerne suplicele lor instruite conform legilor în vigoare, subscrisului oficiu protopresbiteral în terminul sus indicat.

Făgăraş, 23 Iuliu, 1886.

Oficiul protopresbiteral al tractului Făgăraşului, în conţelegere cu comitetul parochial concernent.

Iuliu Dan,
adm. prot.

[1358] 1—3

CONCURS.

In urma părinţescei ordinaţiuni a Preavenerabilului consistoriu archidiecesan dto 1 Iuliu a. c. Nr. 2943 B. pentru parochia de clasa III din comuna Gelmariu protopresbiteratul Orĕştiei, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare în „Telegraful Roman. —

Emolumentele sunt următoarele:

1. Casa parochială cu grădină de legumĕrit şi curte . .	fl. 12 —
2. Pământ arătoriu de clasa I-a comasat 7 jugĕre 1446 stîngini ☐, grădina de 1199 stîngi ☐, fênaţ de 784 stîngini ☐ şi cimiteriu de 513 stîngini ☐	fl. 210.—
3. Dela un capital de 60 fl. interese	fl. 5.—
4. Dela 66 case câte una ferdelă de bucate de 16 cupe vechi grâu, sĕcară, cucuruz à 1 fl.	fl. 66.—
5. Dela 66 case câte una ḑi de lucru à 40 cr. .	fl. 26.40
6. Dela umblat cu s. Cruce la Botezul Domnului dela 66 case a 20 cr. .	fl. 13.20
7. Venitul stolariu dela botezuri, cununii şi înmormêntări după calculul mediu a celor 5 ani din urmă, face	fl. 60—
8. Slugirea S. Pasci .	fl. 6.—
9. Alte accidentii . .	fl. 3.—
Suma .	fl. 401.60

Cei ce voesc a competa la această parochie şĕ-şi trimiţă cererile sale instruite conform Statutului organic şi a regulamentelor din vigoare la subscrisul oficiu protopresbiteral al Orĕstiei în terminul sus amintit.

Orĕştie, 21 Iuliu 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Nicolau Popoviciu,
protopresbiter.

Nr. 528 [1356] 1—3

CONCURS.

Pe basa încuviinţărei Venerabilului Consistoriu dto 1 Iuliu a. c. Nr. 2334. B, prin aceasta se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare, pentru postul de capelan în parochia Ploiana Mĕrului pelângă neputinciosul paroch de acolo Ioan Micu.

Emolumertele împreunate cu acest post sunt jumătate din toate venitele parochiei de cl. II. în sumă de 300 fl v. a.

Doritorii de a reflecta la acest post, au a-'şi trămite suplicele lor instruite conform statutului organic şi regulamentelor în vigoare la subscrisul oficiu până la terminul sus indicat.

În conţelegere cu comitetul parochial respectiv oficiul protopresbiteral al Branului.

Zernesci, 21 Iuliu, 1886.

Trăian Meţian,
prot.

Nr. 270 [1357] 1—3

CON[illegible]URS.

Neconc[illegible]d la postul de paroch în Copşa-mică, protopresbiteratul Mediaşului, publicat în „Tel. Român" Nr. 14 din 8/20 Februariu 1886 şi următorii, nici un individ cualificat, prin părinţeasca decisiune consist. din 28 Mai 1886 Nr. 1952, se prolungesce acest concurs încă cu *30 de ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

a) casa parochială şi bucătăriă de zid, acoperită cu ţigle, şură nouă, cu grajd pentru 6 vite, grădină de pomi şi de legumă;

b) 6 jugere pământ arătoriu şi fênaţ;

c) venitele stolare usitate în tract;

d) dela 42 familii în ḑiua de St. George câte 20 cr. şi la Botezul Dlui câte 20 cr. în tot anul.

e) 2 sorţi de lemne din pădurea comunală.

Toate acestea computate în bani fac 300 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa aceasta parochiă au de a-şi aşterne rugările lor instruite conform prescriselor statutului organic şi ale regulamentului pentru parochii din 1878 până la terminul sus amintit la subscrisul oficiu protopresbiteral în Mediaş.

Mediaş, 24 Iuliu 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tract. Mediaşului în conţelegere cu comitetul parochial.

Dionisiu Chendi,
protopop.

Nr. 53. [1347] 2—3

Prolungire de concurs.

În urma concursului publicat pentru întregirea parochiei gr. or. Cârcedea în ḑiariul „Telegraful Român" Nr. 135—885 şi următorii, neaflându-se nici un concurent cualificat, pe basa înaltului ordin consistorial din 11 Martiu a. c. Nr. 47 B. se prolungesce concursul deja publicat, respective se escrie nou concurs pentru numita parochie, pe lângă emolumentele şi condiţiunile din citatul concurs, cu terminul prefipt de 30 ḑile dela prima publicare; observându-se, că concursele sunt a se adresa: oficiului protopresbiteral gr. or. al tractului Turdei în Agârbiciu per Gyéres.

Agârbiciu, 26 Iuliu, 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial gr. or. din Cârcedea.

Petru Roşca,
protopresbiter.

Nr. 163. [1352] 2—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului învĕţătoresc vacant la scoala gr. or. din Sibiiu cetate se escrie concurs cu termin *de 30 de ḑile* dela prima publicare.

Emolumente:

Salariu 300 fl. cuartir şi lemne de foc.

Doritorii de a ocupa acest post au aşi aşterne concursele instruite cu carte de botez, atestat de cualificaţiune, atestat din limba maghiară şi atestat despre studiile pregătitoare — toate în original şi în copie netimbrată, până la terminul indicat la adresa subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Sibiiu, 25 Iuliu 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sibiiului în conţelegere cu comitetul parochial.

Cumpĕr ori şi când:

Uhus (buhă mare) alte animale sĕlbatice, **căprioară, coarne de cerb şi de căprioară, piele de urs etc.** cu preţurile cele mai mari.

Vênd:

Canari adevĕraţi de Harz, cari cântă frumos şi cu soroace.

Heinrich Krauss Sibiiu.

Suburbiul poarta turnului Weisengasse Nr. 1.

[1361] 1—3

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu.

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 85 Sibiiu, Sâmbătă 9/21 August 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 8 August.

Cu deosebită plăcere trebue se constatăm că, cu toate pedecile ce ni se pun în calea nisuințelor spre desvoltare, totuși dăm înainte, și deși cu pași mici, totuși ne apropiem și noi de ținta cătră care aleargă întreagă lumea civilisată. Accentuăm cuvêntul cu deosebită plăcere, căci noi rar suntem așa de fericiți se putem ḑice, că nisuințele noastre spre cultură au fost aprețiate după valoarea lor în statul nostru, rar am putut constata bunăvoință din partea domnilor dela putere, ca astfeliu se avem mângăerea, ce trebue se o aibă un om, care jertfesce pentru cultură. N'am avut mângăerea se fim aprețiați, n'am avut mângăerea se fim înpintenați la lucru, n'am avut mângăerea se fim ajutați în lipsele și sĕrăcia noastră. Din contră ni s'au pus pedeci în loc de ajutoriu, în loc de aprețiare am fost defăimați, în loc de înpintenare am fost denunciați și espuși celor mai necruțătoare persecuțiuni.

Este de tot natural, ca noi se simțim deosebită plăcere dacă în fața acestor neajunsuri putem constata progres în nisuințele noastre spre cultură. Și avem fericirea a constata în preașma anului scolar, care tocmai ne așteaptă, avem fericirea a constata, că ne putem fălì cu succese.

Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporulni român a venit la convingerea, că este timpul suprem sĕ se facă ceva pentru crescerea națională a fetițelor noastre. Asociațiunea transilvană era chemată se cugete asupra crescerii fetițelor noastre, și doară ea era cea mai chemată a se îngrigì de mame crescute românesce, mame pentru clasa mijlocie, pentru preoții, învĕțătorii nostri, mame pentru clasa inteligentă. Aceasta se arĕta ca necesitate arḑĕtoare, și aceasta cu atâta mai vêrtos, cu cât îndoite trebue sĕ fie forțele, cu cari trebue se purtăm lupta pentru esistența noastră națională.

Într'un moment de fericită inspirațiune doamnele române din Sibiiu îndată după promulgarea articolului de lege XVIII din 1879 privitoriu la maghiarisarea scoalelor noastre naționale s'au întrunit în reuniune, cu scopul de a deschide aici în Sibiiu o scoală română de fetițe, în care fiitoarele mame se capete crescere românească.

Inființarea unui institut superior de fete — ḑise doamna Cosma în discursul, cu care a deschis la 7 Novembre 1880 prima adunare a femeilor române din Sibiiu — înființarea unui institut român superior de fete, este o lipsă generală, nu numai în orașul nostru, ci în țara întreagă.

Căci, precum bine sciți, acelea familii române, cari au modru și voiesc se dee copilelor lor o crescere mai înaltă, sunt silite se alerge la institute străine, acolo sĕ-și dee banii sĕi, și în mâni străine sĕ-și depună soartea gingașelor sale copile, pentrucă un atare institut românesc nu esistă în patria noastră.

Recerințele și spiritul timpului modern reclamă cu întețire înființarea unui astfeliu de institut, împreunat cu „internat," căci numai astfeliu putem spera, ca națiunea noastră se prospereze, sĕ se ridice la nivoul culturei altor popoară, națiuni mai favorite de soarte în patria noastră.

Eu așa cred că locul cel mai potrivit pentru înființarea unui asemenea institut este Sibiiul, nu numai pentru că aici se află un numĕr considerabil de familii române, care pot da un contingent însemnat de copile, cari sĕ bucură de o crescere fină în casa părintească, dar și pentru aceea, că aici sĕ află și alți factori, cari au datorința și cred că vor avea și voința a înainta acest scop sublim și național.

Aici este representanța bisericei gr. or. care dispune dacă vrea, de mijloacele materiali necesare și aci este comitetul „Asociațiunei," care este înființat pentru cultura poporului român; ambii acesti factori pot realisa în cel mai scurt timp scopul, ce voim noi al iniția; eară noi pe lângă sucursul material, de care vom dispune, le putem da acel ajutoriu, care ei nu sunt în stare a-l procura pe bani: supraveghierea și conducerea crescerei fetelor din institut.

Deci stimate Doamne, se nu ne spăriem de greutățile, cu cari este împreunată realisarea unu scop atât de măreț, ci sĕ facem un început cât de modest și sĕ sperăm, că cei chiemați ne vor da tot spriginul.

Într'un moment de inspirațiune s'au rostit aceste cuvinte de o română, și ele au pătruns adânc în inima mamelor române din Sibiiu.

Cuvêntului a urmat fapta. Dela anul 1883 în Sibiiu a funcționat o scoală română de fete, care condusă de o muiere, pe care Dḑeu ni-o a trimis, și de unii bărbați, cărora va trebuì să le fim recunoscĕtori, au dovedit progrese, cari au întrecut așteptările noastre.

S'a făcut deci un început bun, și reuniunea femeilor române din Sibiiu cu fală poate reprivì la scurtul seu trecut atât de bogat în roduri binefĕcătoare.

Începutul bun l'a luat în mânile sale Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român, și el i-a dat o basă mai largă.

Edificiul pompos pentru scoala superioară română de fete cu internat este terminat și predat destinațiunei sale.

Încă 12-ḑile și vom vedea funcționând acest institut național, care este cea mai eclatantă dovadă despre gertfa nemărginită ce aduce neamul nostru pentru înaintare în cultură.

Încă 12 ḑile și părinții români din toate părțile locuite de români, sosiți la Sibiiu cu ficele lor, cu fiitoarele mame române, nu vor mai bate la ușile mănăstirilor de călugărițe catolice, spre a deschide sanctuariul scoalei pentru primirea și crescerea acestor odrasle plăpânde

Încă 12 ḑile și părinții vor càlca pragul scoalei române de fete, încă 12 ḑile și porțile acestui institut se vor deschide pentru crescerea spirituală a fetițelor noastre.

Popă românesc va sevêrșì sfințirea apei, va stropì pe eleve, va sânțì casa, și vom începe cu Dumneḑeu, căci suntem români, și deschidem o scoală de fete românească.

Director și directoră română pe buze cu cuvinte românesci va întimpina la pragul ușei pe vestalele acestui asil sânt, chemat a întări, a desvolta mai departe virtuțile, datinile și năravurile, pre cari juna vestală și le-a însușit la vatra părintească.

La rugăciune românească se vor scula, la rugăciune românească se vor culca fetițele noastre; cu rugăciune românească, și vor începe lecțiile, și cu rugăciune românească le vor termina. În biserică românească vor înălța spre ceriu ochii lor. Ritul nostru românesc va pregătì dispositiunea lor sufletească, icoană românească va predispune inima lor, cântare românească le va îndulcì auḑul, și rugăciune rostită românesce va străbate spre ceriu de pe buzele lor.

În limba românească li se vor preda în scoală cunoscințele de cari au lipsă. Românesce li se vor tălmăcì tainele naturei, resultatele sciinței de pănă acuma, românesce vor învăța a iubì această patrie, această dulce patrie a noastră, care după ḑisa poetului ungur este leagănul și va fi mormêntul nostru.

Pătrunși de adevĕrată bucurie salutăm din toată inima scoala română de fetițe în noul și pomposul ei vestmênt de atsăḑi, și precum pănă acuma o am petrecut cu simpatie, așa și pe viitoriu simpatiile noastre o vor întimpina în nobila ei missiune.

Revista politică.

Opiniunea publică europeană începe a judeca cu mai multă temeinicie lucrurile dela noi, și această judecată se manifestă la anumite ocasiuni sĕr-

---

FOIȚA.

Câte-va observări asupra ținerii esamenelor în scoalele poporale.

(Disertațiune cetită în adunarea generală a sub-reuniunei învĕțătorilor din protopresbiteratul Zarand la 20 Iuliu v. 1886.)

Deoparte anomaliele, ce am observat că se întêmplă cu ocasiunea ținerii esamenelor publice, private, și a visitațiunilor scolari; eară de altă parte momentositatea acestor acte în viața scolară, me îndeamnă a da aci câteva indicii relative.

Vorbind de esamene nu puteam trece cu vederea visitațiunile scolari, din partea autorităților competente d. e. a directorului și inspectorului scolariu, precum și a unui comisariu consistorial. Și cu ocasiunea visitațiunilor sĕ întêmplă esaminări. Noțiunile visitațiuni scolari, și esamene sunt strîns legate una de alta; astfeliu încât una pe alta — tractândule — sĕ completează.

Premergênd aceste sĕ întru în desbaterea materiei.

Prima întrebare ce ni se obtrude este: ce sunt visitațiunile scolari și esamenele în scoală?

Ambele sunt acte de controlă ale scoalei, prin cari are sĕ se constate, dacă scoala e bine condusă sau nu. Ceea-ce este scontrarea unei casse pentru un institut financiar, sunt visitațiunile și esamenele pentru o scoală. Chiar din acest motiv, mulți învĕțători nu prea voiesc se audă de visitatiuni și esamene, ei rostesc aceste cuvinte cu oare-care temere și îngrijire, ca se nu ḑic frică. În aceasta categorie cad învĕțătorii cei mai debili, cari din unul seu altul motiv nu-și împlinesc misiunea cu scumpătate. Cu totul altmintrea stă lucrul cu învĕțătorii, cari sunt conscii de misiunea lor și o împlinesc cu scumpĕtate.

Pentru acestia visitațiunile sunt o mângăere, un ce dorit; pentru că poate se le iasă la iveală meritul și destoinicia lor.

Necesitatea visitațiunilor scolari și a esamenelor nu o mai trage niminea la îndoială, dacă voim ca în o scoală se domnească ordinea, punctualitatea în împlinirea oficiului din partea învĕțătoriului, și în genere dacă voim promovarea culturei în sênul noauei generațiuni.

Defectele unei scoale, sau calitățile ei eminente sĕ descoperă cu ocasiunea visitațiunilor și esamenelor — cu ocasiunea acestora ni sĕ înfățișază tipul complet al unei scoale.

Nu sûnt acte ușoare de împlinit visitațiunile și esamenele, ele nu pot fi lăsate întêmplărei numai, ci trebue sĕ fie conduse după un plan staverit; eară factorii încredințați cu esecutarea lor, trebue sĕ-și cunoască chemarea lor.

A doaua întrebare ce ni sĕ impune este: cine conduce visitațiunile scolari și esamenele publice? Directorul scolariu, inspectorul districtual de scoale, sau un delegat consistorial.

A treia întrebare este· ce deosebire facem între visitațiunile scolari și esamenele private și publice, și cari sunt notele lor comune?

Visitațiunile sĕ fac din partea autorităților scolari — pe neasceptate. — Învĕțătoriul deci nu poate face nici o pregătire, tot astfeliu și pruncii. Ei sunt ca de comun.

Esamenul înse este staverit mai dinainte. Învĕțătoriul poate face o repetiție generală întregului pens ce a percurs. Elevii încă își concentrează cunoscințele câștigate în decursul anului — repetează întreg materialul. Părinții și cei ce se interesează de scoală avisați despre ținerea esamenelor încă trebue sĕ-și aducă aminte de datoriile ce au ca părinți; eventual ca amici ai tînerei generațiuni; nu mai puțin interes trebue sĕ arete autoritățile scolari, concreḑute cu controla asupra educațiunei și instrucțiunei.

Ḑiua ținerei esamenului are se fie statorită cu mult înainte. Este foarte greșită procedura autorităților scolari, cari abia în ḑiua precedentă esamenului i fac cunoscut învĕțătoriului că va ținea esamen.

Aceasta procedură arată neînteres sau negligință fața de scoală. Visitațiunea este un act privat, la care ea parte autoritatea scolară, învĕțătoriul și bătoresci. Sistematica persecuţiune a naţionalităţilor din ţeara noastră nu mai este lucru necunoscut pentru Europa, şi nu odată ḑiare cu autoritate au condamnat procederea ungurilor faţă cu naţionalităţile. În timpul din urmă avem se înregistrăm asemenea manifestaţiuni, a căror importanţă nu se poate trage la îndoială. Universitatea din Heidelberg 'şi-a serbat aniversarea de 500 de ani. La aceasta serbare a sciinţei a fost invitată toată lumea cultă, n'au fost invitată însĕ universitatea din Budapesta şi cea din Cluş.

Ḑiarele unguresci tare s'au supĕrat pe această desconsiderare, ce s'a făcut focularielor de cultură unguresci. Nu mai puţină supĕrare li s'a făcut şi prin acea, că representanţa oraşului München a respins invitarea ce i s'a făcut de către oraşul Budapesta, de a se representa la serbarea aniversărei de 200 ani a eliberărei cetăţei Buda de sub domnia turcească.

Bĕtrânii satului, — după cum ar ḑice în mod plastic ţĕranul nostru — au respins invitarea, nevoind se participe la o serbare a ungurilor, cari asupresc pe naţionalitatea germană din Ungaria. Este aspră această palmă, ea însĕ este meritată, şi dacă e vorba se fim sinceri, trebue se mărturisim, că ea apăsă mult în cumpĕna dreptăţei, şi cine va vorbì despre lucrurile dela noi, poate face de ea bună întrebuinţare.

Cancelariul Rusiei dl Giers se va întâlni cu cel al Germaniei în timpul cel mai scurt. Absenţa lui Giers dela Gestein a produs rea impresiune în lumea politică. Spre a slăbì această impresiune ḑiariul „Nord“ comunică, că nu trebue sĕ se considere ca un simptom îngrijitoriu absenţa dlui Giers la întrevederea dela Gastein. Cancelariul rusesc nu *avea nici un motiv se figureze printre străluciţii diplomaţi, cari gravitează împregiurul principelui de Bismarck.*

Dl de Giers va vedea pe Dl de Bismarck dacă în călĕtoria sa va avea ocasiune sĕ'l întâlnească.

Relaţiunile Rusiei cu imperiile din centrul Europei sunt tot aşa de bune, ca şi în anul trecut. Tripla înţelegere subsistă.

Dacă oficiosul rus adaogă foiaa „Telegraful“ din Brucseles a voit se liniştească lumea în privinţa întreitei alianţe: apoi nu încape îndoială c'ar fi găsit altă formă, căci cea pe care o întrebuinţează spune tocmai că întreita alianţă nu mai esistă.

Chiar dac'am admite, că dl de Giers n'avea de ce se figureze printre străluciţii diplomaţi, celelalte propositiuni ale comunicatului ne conving.

În adevĕr, frasa că dl de Giers va vedea pe principele de Bismarck, *dacă va avea ocasiune* sĕ se întâlnească cu el, arată îndestul de bine supĕrarea cancelariei rusesci şi confirmă toate prevederile noastre.

În afară de comunicatul din Nord, sunt alte comunicate cari dovedesc că tripla alianţă nu mai esistă.

Aşa, avem comunicatul din „Nord-deutsche-Allgemeine Zeutung,“ organ al dlui de Bismarck; acest ḑiar nu vorbesce decât de continuarea şi întărirea bunelor relaţiuni dintre Germania şi Austro-Ungaria. Dacă Rueia ar mai figura şi astăḑi în concertul puterilor centrale, „Nordsdeutsche“ n'ar fi uitat sĕ vorbească şi de dînsa, pe când acum abia spune că intrevederea dela Gastein n'are nici o tendenţă demonstrativă.

Nu trebue sĕ uităm apoi nici comunicatul din „Oesterreichische Correspondenz,“ care spune că la Gastein s'a consacrat o înţelegere cu privire la situaţiunea politică din cel mai apropiat viitoriu, şi că această înţelegere e semnată de cei doi împĕraţi. Unde e iscălitura Rusiei? Sau Rusia n'are de ce sĕ se intereseze la situaţiunea politică din cel mai apropiat viitoriu? Cine poate sĕ admită asemenea lucru, poate crede că tripla alianţă mai esistă şi aḑi.

Şi la comunicatul din „Nord,“ ne-am mulţămit sĕ punem alte comunicate. Dar sunt şi alte semne, resultând din situaţiune, şi cari nu pot fi fasonate ca un comunicat.

Între aceste, e de remarcat modul cum ambasadorul chines, marchisul Tseng, a fost primit la Berlin. Primirea marchisului Tseng a făcut sĕ se nască sgomotul, că Germania tinde la o alianţă cu China, pentru a strînge pe Rusia între două focuri. Până acum, nu esistă încă un punct solid de razim pentru această presupunere; dar ea se potrivesce cu situaţiunea.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Seghedin, în 3/15 August, 1886. Cât au se sufere economii nostri de vite, una din causa resboiului vamal, ear alta că dacă trec spre vest graniţa Transilvaniei — nesciind fără limba lor maternă, pe care înse oficialii dela diferitele oficii de transport nu o sciu, ori nu vreau se o vorbească, şi aşa economul, care trebue sĕ-şi ducă marfa şi mai departe e necesitat sĕ se încreadă în acela cu care se poate înţelege în limba sa maternă — va ilustra casul următoriu:

Era Duminecă în 15 August a. c. sara pe la jumĕtate la 9 oare. Fiind luna frumoasă şi aerul moderat după căldura cea mare de ḑiua, me preumblam pe podul cel magnific — edificat după esundarea sciută, peste Tisza din mila lumei întregi, — ca se-mi treacă de urît, fiindcă familia mi se află în Transilvania se respire cât pot aer curat până la începerea scolilor, — aşteptând pe amicul dl jude O. se vie din Ujszeged — o promenadă peste Tisza.

Pe lângă lună erau şi sute de lămpaşe pe pod şi pe de lături de se vedea mai ca ḑiua.

Deodată vĕd înaintea mea din depărtare doi oameni că cămeşi largi, ca economii nostri de vite din Poiana-Sibiiului, cu un om — cum aş ḑice domn — îmbrăcat în haine domnesci.

Eram mai departe şi mi-am grabit mersul sĕi ajung mergĕnd ei către têrgul cel spaţios şi frumos „Szecsényi-tér“ numit. Acesti trei oameni stau în marginea acestui têrg când i-am ajuns şi din vorbele lor grăite romănesce cu „domnul“ am vĕḑut minteni că nui bine cu poienarii, căci pe port i-am cunoscut, că sunt poienari şi nu m'am înşelat.

Întru de loc la mijloc şii întreb de undes? şi dênşii auḑindu'şi aici în oraşul acesta babilonic limba dulce maternă, şi-au luat mai dintâi căciulile de pe cap şi numai după ce le-am spus sĕ-şi acopere capul, mi-au rĕspuns că sunt din Poiana.

La provocarea mea au început cel mai tinĕr a-mi spune:

Pe mine me chiamă Const. Marcu şi pe tovarăşul meu Ioan Dobrota din Poiana am plecat cu 438 de berbeci la Măcău la têrg de ţară.

Ajunşi în Arad pe jos eu am mânat şi mai departe berbecii pe jos şi tovarăşul meu s'a suit pe tren se meargă sĕ me aştepte în Măcău.

În Măcău m'a aşteptat tovarăşul meu dară şi un domn. Umblând totuşi prin têrg era se facem têrg cu berbecii cu unul din Măcău. „Domnul“ însĕ umblând în dâra noastră a ḑis sĕ nui vindem sĕi sucim la Pesta, că el încă e din Pesta, şi e sensal şi vom vinde berbecii mai cu preţ şi el ne va sta în ajutoriu dacă îi dăm de cap de berbece 5 cr. sensărit

Ne-am togmit cu dl şi el au ḑis că ne stă în ajutoriu la tren că noi nu scim vorbì.

Ne-a părut bine şi am început sĕ punem în Măcău berbecii pe tren şi am umplut 9 vagoane. Către 4 oare după ameaḑi am plecat spre Seghedin.

Pe drum am întrebat pe „domnul“ de fractura şi de paşapoarte de pe berbeci, şi ne-a rĕspuns că fractură a scos pe numele sĕu „Moldovan“ şi paşapoartele le-adat la cassarie în Măcău.

Ne-a venit asta ciudet cu atât mai mult, că noi nu mai aveam nici paşapoarte pe berbeci, nici fractură, şi nice berbeci, ci eram numai ca slugi domnului esta. Noi ceream barem fractura dela „dl“ dar n'a voit sĕ ne-o dea sub cuvênt, că nu se poate încrede în noi că'i vom plătì cum ne-am togmit.

Aşa certându-ne am ajuns la gara din Seghedin şi am luat pe „Domnul“ sĕ mergem la poliţie.

În cearta asta i'am găsit când m'am băgat între ei şi luând pe „Domnul“ de scurt mi-a ḑis şi mie romănesce că e român şi el, şi îl chiamă „Ioan Moldovan“. Am vĕḑut că nu poate sĕ fie român că nu sciea bine romănesce şi o da pe nemţesce şi unguresce.

Vĕḑênd fractura de pricină la o lampă am priceput, că „Domnul“ vrea sĕ înşale pe poienari şi am ḑis sĕ mergem la căpitănat, ca sĕ se descurce treaba, în fond mi era sĕ nu priceapă „Domnul“ sĕ-l dau pe mâna justiţiei.

Domnul vĕḑênd că nu-i glumă vrea sĕ ne dea fractura, dară i-am spus că de ce sĕ lase negoţiu, vom aplana treaba la căpitănat.

El însĕ m'a priceput, căci a dat sĕ fugă, dară naţia încurăgiţi de mine la apucat ca în cleşte şi am mers la comisariu de cerc.

Aci a produs un document, că l'ar chema „Moldovan Iános“ pe „Domnul“ şi ar fi inaş la Grofoaia Szecseny, însĕ şi comisariu a vĕḑut că e un înşelĕtoriu rafinat şi nici n'or fi documentele adevĕrate, şi de acea a dat se-i visiteze cufĕrul şi între multe lucruri nepotrivite de un inaş avea în cufĕr şi o aţă lungă ca o ceruză de groasă, care la suspicionat şi mai tare ca un om fără de lege.

Întrebat, că de ce s'a scris în fractură pe el ca proprietariu, a ḑis că n'a priceput.

Pe Dl Moldovan mi la băgat la umbră şi sculele lui lea pus sub opreală.

Mi se pare că acest Moldovan e vrun rafinat.

Acum beţilor poienari li s'a oprit şi berbecii în Szegedin până Luni la 12 oare până sĕ va lămurì causa se-i ea la protocol şi sĕ capete altă fractură.

Aşa din întêmplare prin intervenirea unui ardelean strămutat ex offo aici au scăpat poienarii de pagubă de vro 4000 fl. v. a., căci „Domnul“ de sigur în Pesta până sĕ trezea poinarii încă din vagon vindea berbeci, da fractura compĕrătoriului şi o tulea la fugă cu banii de pe berbeci şi poinari puteau sufla în păsat.

Mi-a şi mulţămit poienari frumos.

---

prunci, ea este de o durată mai scurtă, şi esaminarea pruncilor sĕ întâmplă numai din un obiect, sau din câteva obiecte, nici odată însĕ din toate obiectele de învĕţămênt. Cu ocasiunea unei visitaţiuni predominează activitatea persoanei, carea visitează scoala.

Esamenele sunt un act public, la carele participă pre lângă factorii amintiţi părinţii pruncilor, autorităţile scolari precum d. e. comitetul parochial, şi publicul, carele sĕ interesează de scoală. Esamenul durează mai mult de regulă 3 oare şi macsimul patru oare, când sunt mulţi elevi în clasă. Esaminarea se întêmplă din toate obiectele de învĕţămênt de regulă.

Cu ocasiunea esamenului predominează activitatea învĕţătoriul, aici trebue sĕ vedem pre învĕţător ca domn al scoalei sale şi adevĕrat magistru.

Scopul unei visitaţiuni în locul prim este: este scoala corespunḑătoare, are recuisitele cerute de lege, împlinescu — şi datorinţele factorii concreḑuţi cu afacerile scolari precum este comitetul parochial, sinodul etc. eară faţă de învĕţător scopul unei visitaţiuni este: controlarea serioasă a activitaţei lui, are învĕţătoriul cunoscinţele recerute, ce metodă are în propunere? este punctual în frecuentarea scoalei? este un model de moralitate? Şi are învĕţătoriul archivul seu scolar? Ce cărţi cetesce, ce jurnale? În ce referinţe stă cu părinţii pruncilor?

Eară încât voesce d. e. inspectorul scolar, sau delegatul consistorial a se convinge despre desteritatea învĕţătoriului în instrucţiune, despre ţinuta lui, despre punerea întrebărilor, despre tonul şi limbagiul lui despre modul de tractare cu elevi, despre metoda predărei unei lecţiuni la un obiect de învĕţămênt; trebue ca sĕ lase pe învĕţător ca sĕ propună şi sĕ întrebe pre prunci.

Scopul esamenului, şi îndeosebit a esamenului public este: constatarea progresului elevilor, şi atragerea atenţiunei părinţilor şi a acelor interesaţi, asupra modului cum 'şi împlinesce scoala misiunea sa. Esamenele cari de comun se fac la finea anului, au sĕ fie adevĕrată sĕrbătoare scolară, şi unde numai e posibil sĕrbătoare comunală. „Puţina atenţiune, ce sĕ dă în unele locuri esamenelor, este un semn rĕu pentru învĕţătoriu, părinţi şi autorităţile scolari,“ ḑice Curtman.

Relativ la elevi, atât la visitaţiuni, cât şi la esamene trebue sĕ se observe:

1. Ţinuta elevilor. Au prunci o ţinută deamnă, stau linisciţi, sunt atenţi la întrebările învĕţătorului, rĕspund corect, aţintescu-şi ochii asupra învĕţătoriului, sunt curaţi în îmbrăcăminte şi spălaţi, ţin ordine în sculare şi şedere, au pruncii destulă vioiciune, vorbesc limba corect şi destul de fluent?

2. Relativ la învĕţătoriu trebue sĕ se observe, este destul de secur şi hotărît în întrebările sale întreabă numai pe un elev, sau pune întrebările generali, şi provoacă acuşi pe unul acuşi pe altul.

3. Se postează învĕţătoriul în un loc anumit de unde poate controla pe toţi pruncii, sau se preamblă dela un loc la altul, ceea ce este foarte greşit.

4. Vorbesce învĕţătoriul limba unui om cult şi dacă pruncii cu uşurătate îl pricep, esprime-se învĕţătoriul destul de fluent şi în stil simplu şi clar?

5. Inspectorul are sĕ purceadă cu totul obiectiv. Când pâşesce cine-va ca controlator în o scoală ori ce preocupaţiune sau informaţiune trebue se o pună la o parte, şi însuşi sĕ se congingă despre starea lucrului.

De condamnat este procedura învĕţătorilor cari întreabă pruncii pe rênd, de oare-ce fie-care cugetă la materiă, ce are sĕ-i vină, capetă tremă până ajunge ordinea la el; şi atunci rĕspunde cu totul confus.

Este de dorit ca şi comisariul, carele conduce esamenul să pună întrebări, ca sĕ se convingă dacă nu cum-va pruncii şi-au lecţiunea anumită din carea sunt întrebaţi. Tot astfel pot sĕ pună întrebări şi dintre oaspeţi cu permisiunea comisariului. Nu este însĕ consult ca comisariul sau alt cineva din public sĕ nu-l mai lase pe învĕţătoriu nici decât a întreba.

(Va urma.)

Eată o faptă, din care ori şi ce român neînvěţat şi mai cu samă economi nostri de vite pot sě înveţe, că pe drum sě nu sě încreadă ori şi cui şi sě nu plece pe drumuri mari cu marfă, dacă barem unul nu scie şi altă limbă.

De păţănia asta vor pomeni poinari mei cât vor trăì. *I. Z. dela malul Tiszei.*

Manifestaţiunea din Bruxelles a lucrătorilor Belgiani.

Găsim în ḑiarele strěine urmětoarele aměnunte asupra pregătirilor şi měsurilor luate în vederea manifestaţiunei lucrătorilor belgiani în favoarea votului universal, ce avea sě aibă loc ieri Duminecă, 15 August, în Bruxelles.

Bruxelles, 11 August.

Toţi comisarii de poliţie din Bruxelles sunt convocaţi pentru mâne la parchet pentru a se înţelege cu autorităţile judiciare asupra měsurilor ce trebue luate în vederea manifestaţiunei.

Bruxelles, 12 August.

Delegaţii lucrătorilor au primit asigurarea din partea ministrului drumului de fer, că societăţile lucrătorilor se vor bucura Duminecă 15 August de scăderea preţului de drum ce sě acordă şi altor societăţi sau grupe de călětori. Toate trenurile 'şi au îndoit 'şi au întreit numěrul vagoanelor. „Boorurt," organul socialist Flamand din Gent, spune că provin — cia Hennegau va fi cea mai bine representată de oarece numai centrul trimete 8 până 10,000 de lucrători cu opt corpuri de musică. În Charleroi s'a înscris 3,000 de lucrători. La Boringe (Henegan) lucrul încetează de sâmbătă la prânz. Lucrătorii de mine vor veni în costumul lor de lucru. Primariul din Bruxelles, Buls, a declarat ieri la întrunirea primarilor de prin suburbii, că după informaţiunile primite, e de aşteptat că atitudinea lucrătorilor va fi cu totul pacinică şi neturburătoare. Dar fie-care din colegii sěi poate lua měsurile ce va crede de cuviinţă. Dl Maheu, secretariul general al partidului lucrătorilor, va comunica astăḑi primariulni, că după cererea lui lucrătorii renunţă de a mai defila dinaintea Palatului. După pedepsele spăimêntătoare pe care curtea cu juraţi din Mons le-a hotărît în contra capilor incendianţilor şi devastanţilor, şefii manifestaţiunei lucrătorilor ar trebnì sě fie mai îngrijiţi decât chiar autorităţile, ca sě evite ori-ce turburare a ordinei. În general opiniunea publică aprobă hotărârea primariului liberal Buls de a permite dreptul de întrunire al lucrătorilor.

Bruxelles 13 August.

Lucrătorii, grupaţi după ordinea alfabetică a provinciilor, vor defila dinaintea ministrilor din strada La Loi. Toată guarda civilă a oraşului Bruxelles şi a suburbiilor va fi sub arme dela 11 oare de dimineaţă şi va aştepta în localurile publice trecerea manifestaţiunei, gata de a întrevenì, dacă va fi nevoe. E neesact că noaua clasă de miliţii ar fi fost chiemată sub steag. Garnisoana din Bruxelles va numěra Duminecă 6000 de oameni. Scirile despre o amnestie generală pentru lucrătorii condamnaţi, cari în timpul din urmă se numěră sunt simple presupuneri.

Bruxelles 13 August.

Burgmeistrul a convocat toată garda orăşenească care numěră aproape 6000 de oameni pentru a conlucra Duminecă la menţinerea ordinei. Afară de aceasta primariul dispune de mai bine de 600 agenţi de poliţie şi geandarmi. Regele va asista Duminecă la mai multe petreceri cu ocasia serbărei naţionale.

Bruxelles 13 August.

Numěrul lucrătorilor care vor veni Duminecă la Bruxelles sě socotesce la 40000. Comitetul partidului lucrătorilor a hotărît a retrimite Duminecă la 4 oare p. m. în provinciile lor pe toţi manifestanţii. Nici un meeting nu va avea loc.

După o telegramă a Agenţiei Havas, manifestaţiunea s'a făcut ieri în ordinea cea mai perfectă.

Cererile lucrătorilor Belgiani.

Comisiunea de lucrări instituită de guvernul belgian a cercetat până acum cele mai principale cercuri industriale. Întru cât se poate deja vorbì de vr'un resultat, e de observat că cererile tuturor lucrătorilor din ori-ce ramură coincid în puctele principale. Un corespondent belgian resumă în următoarele puncte cererile muncitorilor:

1. Votul universal;

2. O legislaţiune internaţională pentru protecţiunea lucrătorilor;

3. Regularea muncei copiilor mai mici de 14 ani, legarea muncei cu instrucţiunea, interḑicerea lucrului de noapte pentru tinerii în vêrsta de 14—16 ani, interḑicerea muncei la femei acolo unde lucrul nu e compatibil cu morala şi sănětatea;

4. O ḑi de odihnă pe sěptămână;

5. Stabilirea timpului normal de lucru la opt oare pe ḑi.

6. Stabilirea unui salariu minim de 6 lei pe ḑi în toate lucrările întreprinse fie de stat, fie de societăţi;

7. Aco rdareadreptului de persoane juridice;

8. Restabilirea printre lucrători a instituţiunei comisiunilor de arbitrii (conseils de prud'hommes);

9. Înfiinţarea unei comisiuni de priveghiere aleasă de către lucrători, dar salariată de stat, pentru păzirea atelierelor şi locuinţelor lucrătorilor;

10. O lege care se oblige stăpâni ca în casul unei nenorociri sě fie datori a dovedi că vina e a lucrătorilor şi nu a lor; în fine

11. Regularea lucrului de prin biserici şi aresturi în aşa mod ca concurenţa pentru munca liberă sě fie înlăturate.

E de observat că mai multe puncte din aceste cereri s'au adoptat deja de câteva state europene.

Varietăţi.

* Ḑiua nascerei Maiestăţei Sale împěratului s'a serbat pretutindinea cu multă însufleţire. În biserica noastră din cetate sânta liturghie o a celebrat Preacuvioşia Sa domnul protosincel Dr. Ilarion Puşcariu şi domnul asesor consistorial Nicolau Cristea, şi la sfêrşitul liturghiei s'a cetit rugăciunea pentru îndelungata sănătate şi viaţă a Maiestăţei Sale.

Oraşele din Ungaria încă au serbat cu cuviinţă această ḑi. Esceptiune a făcut oraşul Seghedin, căci după cum cetim în ḑiariul „Egyetértés", comitele suprem al Segedinului Kállay Albert a înscenat o grevă à la Iansky, şi anume: La liturghia de dimineaţa în biserica din cetate cantorul la comandă oficială, a cântat: **„Gott erhalte unser Kaiser."** Scandalul a ajuns la culme la banchet, căci musica militară de doue ori a cântat **„Gott erhalte."** Casul a produs indignaţiune uriaşă.

Până aici din „Egyetértés". De bună seamă ḑiarele unguresci asteptau ca musica militară se cânte la ḑiua nascerei Maiestăţei Sale: „Kossuth Lajos azt izente."

* (Patronul advocaţilor.) O legendă englezască povestesce următoarele în privinţa patronului braslei advocaţilor.

Un advocat engles, anume Evon, voind se dea un patron şi braslei sale, se duse la papa şi-l rugă se aleagă un sânt, care se fie protectorul advocaţilor.

Papa îi rěspunse, că lucrul nu este cu putinţă, de oarece toţi sfinţii şi sfintele au brasla lor de ocrotit şi, nefiind între sfinţi nici un advocat brasla lor rěmâne fără patrou.

Dar advocatul se ruga atâta de dênsul, .încât Papa îi dădu voie sě între în biserică cu ochii legaţi şi, închinênduse se puie mâna pe vr'un sfînt şi acel, pe care va pune mâna mai întâiu, sě fie patronul advocaţilor.

Englesul întră în biserică şi pe dibuite se apropie de altariul Stului Mihail şi, punând mâna pe icoană strigă: „L'am găsit." Papa alergă la dênsul îi deslegă ochii şi când colo, pe ce sfînt pusese mâna bietul advocat? pe dracul, care era călcat în picioare de arhanghel!!!

* (Pedepsele în Rusia.) Afară de pedeapsa cu moarte pentru înaltă trădare şi pedepsele militare, dreptul rus mai cunoasce umătoarele categorii de pedepse; condamnarea la muncă silnică pe viaţă în mine (ocne), la 20 şi 25 ani; în cetăţi la 10—12 ani; în fabrici la opt ani sau şase ani, după care urmează trimiterea în Siberia ca colonişti. Cei condamnaţi la aceste pedepse mai aspre sě numesc Katorşnik. A doua categorie este ecsilarea în Siberia drept colonişti forţaţi; apoi simpla ecsilare în Siberia, pedeapsa de corecţiune etc. Pentru cei pe cari nu îi scutesce rangul, istrucţia, etc., de pedepse corporale mai sunt multe disposiţiuni accesorii, ca punerea în fiară, raderea capului pe jumětate, bătaia în diferite chipuri şi în fine stigmatisarea, care însě s'a desfiinţat la 1863. Prin această se însemnau cu peceţii deosebite diferiţi criminali fugari, un condamnat la ocne, un Katorşnik, etc. Acolo unde fugarii sě prindeau, erau însemnaţi imediat sub cotul braţului drept sau pe uměr, la vechime era şi obiceiul de a sě tăia urechile; în timpul împěrătesei Elisabeta se tăiau nările nasului, ceeace s'a desfiinţat la anul 1816. La anul 1845, în locul literelor B. O. P. (ruseşte Vor, hoţ) s'au întrodus literele K A. T. ce sě întipăreau pe frunte şi obraz şi rănile sě prefăceau cu praf de puşcă şi acest tetovaj nu mai esistă astăzi. De altminteri rusul practic scia cum sě se ajute la nevoe el stergea urmele literelor prin var caustic şi prin alte mijloace; mai rěmâneau semne de răni sau cicatrice; dar nu se putea ghici originea lor.

* Reproducem după „Liberalul" din Iaşi, următoarea frumoasă anecdotă:

Se ḑice că pe vreamea lui Cuza Vodă, în strada Palatului, cam pe unde este acum cârciuma cu firma „Peştele de aur," era o cancelrie nu se mai scie anume ce o fi fost: judecătorie, tribunal, ori alt-ceva. Atâta, era o cancelarie la etagiul al doilea şi dedesupt era o cârciumă. Funcţionarilor dela acea cancelarie le plăcea vinul, de nu le va mai fi plăcênd şi acum, pe unde or mai fi. Dar ori cât de aproape ar fi fost cârciuma de cancelarie, totuşi funcţionarilor le venea greu sě mai pogoare scările. De aceea s'au înţelus cu cârciumariul că atunci când vor bate cu piciorul în podele e semn că trebue sě le aducă vin, şi anume: de câte ori vor bate atâtea litre sě aducă.

Sě scie că Cuza Vodă mai cu samă în cei dintâiu ani ai domniei sale era de o mare activitate. După cum ne spun anecdotele remase populare, el mergea până şi prin cârciumi de cerceta měsurile cârciumarilor. Cu atât mai vêrtos pe vremea aceea el făcea inspecţiuni pe la toate autorităţile, casě se încredinţeze prin sine însuşi de mersul lucrurilor în ţară.

Ducêndu-se deci Cuza Vodă şi la cancelaria de sus pomenită şi făcênd o inspecţie amănunţită, n'a găsit în regulă unul dintre registrele acelei cancelarii. Numai decât chiemă pe pisărul cancelariei şi furios răcnesce la dênsul bătând de patru ori din picior.

. . . .

Care fu frica funcţionarilor şi mirarea Domnului când după câte-va minute věḑură pe cârciumariul de desubt, deschiḑênd uşa cancelariei şi întrând cu o tablă, pe care era o oca de vin turnată în patru litre.

Bietul cârciumariu! El socoti că cele patru bătăi din picior ale Domnului sunt un semn al vre unui funcţionariu care sě aducă patru litre cu vin!

* (Banii se câşti'gă uşor la Paris.) Un artist comic, din una dintre provincille Franciei, cât se poate de avar, ajunge într'una de ḑile la Paris şi fiind apucat de o durere de dinţi foarte violent se duce la un dentist pentru ai scoate dintele care'l supěra.

Într'o clipă de ochi dintele îi este scos.

— Cât ve datorez? întrebă pacientul restabilit.

— Douě-ḑeci de franci, respunse dentistul.

Artistul se strâmbă, plătesce cu něcaz, şi se duce apoi sě se întâlnească cu camarazii sěi, cari se aflau într'o cafenea.

— Ei bine, cum găsesci tu Parisul? îl întrebă unul dintre prietini.

— Foarte frumos.... şi cât de uşor se câştigă banii aici. Închipuiţi-ve: chiar acum mi am scos un dinte şi de si operaţiunea n'a durat decât un minut, însě asta m'a costat douě-ḑeci de franci.

— Ei bine?

— Ei bine, la ţeară, unde asemenea mi-au scos o măsea, dentistul nu mi-a luat decât doi franci şi m'a chinuit mai bine de trei sferturi de cias.

* (Bibliografic.) XVII. programă a gimnasiului mare public român de religiunea ortodocsă rěsăriteană şi a celorlalte scoale secundare şi primare impreunate cu acesta din Braşov pe anul scolastic 1885—1886. Puclicată de Stefan Iosif, director şi profesor. Braşov, tipografia Alexi 1886.

Cuprinsul: Câte-va obsorvări cu privire la propunerea studiului istoriei, de profesorul Andreiu Barseanu.

Sciri scolastice, de directorul.

Elevi au fost la această scoală:

1. În gimeasiu. . . . . 247.

Dintre acestia 160 au fost promovaţi, ear 82 sunt repetenţi, dintre cari după repeţirea esamenului pot fi promovaţi 38.

2. În scoalele reale au fost elevi 48. Promovaţi 32, repetenţi 11, dintre cari după repeţirea esamenului pot fi promovaţi 5.

3. La scoala comercială elevi 34 dintre cari sunt promovaţi 24, ear repetenţi 10. După repeţirea esamennlui pot fi promovaţi 7.

Suma totală a elevilor cari au frecuentat acest institut 329, la care dacă adăugăm scoalele elementare capitale cu elevi 605 resultă numěrul total al elevilor 934.

Loterie.

Mercuri în 18 August n. 1886.

Sibiiu: 36 3 85 5 43

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 19 August n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung de 6°/₀	—.—	—.—
Renta de aur austriacă	121.10	121.—
Renta de aur ung. de 4°/₀	109 50	109.50
Renta ung. de hârtie	95.60	95.70
Scrisuri fonciare ale institutului „Albina"	—.—	101.—
Împrumutul drumurilor de fer ung.	154 60	154.—
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer oriental ung.	120.—	112.—
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	100 70	100.50
II emisiune de oblig. de stat dela drnmul de fer orient. ung.	128.50	128.50
Obligaţiuni ung. de rescumpěrarea ḑecimei de vin .	100.25	100.25
Obligaţiuni urbariale transilvane	114 40	114.25
Sorţi de regularea Tisei	127.25	127.25
Acţiuni de bancă de credit ung.	305.25	306.—
Acţiuni de bancă austro-ung	869.—	867.—
Sorţi ungu eşti cu premii	121.—	121.—
Galbin	5.92	5.93
Napoleon	9.99$^{1}/_{2}$	9.98
London pe (poliţă de trei luni)	126.95	126.—
100 marce nemţeşt	61 70	61 70

Nr. 431. [1365] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci vacante dela scoalele române gr. or. mai jos însemnate aparţinĕtoare la tractul protopresbiteral gr. or. al Braşovului I, sĕ escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român.“

1. La scoala elementară capitală a bisericei Sfintei Adormiri din Satulung pentru un post învĕţătoresc cu salariu anual de 350 fl. v. a. plătibili în rate lunare regulat.

2. La scoala elementară capitală a bisericei Sânţilor Archangheli din Satulung pentru un post cu salariu anual de 300 fl. v. a.

3. La scoala populară din Purcăreni în clasa I. cu salariu anual de 200 fl. v. a. pentru scoala cuotidiană şi 35 fl. v. a. pentru scoala de repetiţie, unde alesul va funcţiona şi ca cantor în a 2-ua sĕptămână primind venitele parochiale usitate, circa 30 fl.

4. La scoala populară din Dêrste pentru două posturi, şi anume unul cu 250 şi altul cu 200 fl. v. a. pe an.

5. La scoala populară din Zizin cu salariu anual de 111 fl. v. a. şi cuartir liber, pentru care are a face şi serviciele de cantor al bisericei.

Reflectanţii la vre unul din aceste posturi au a-şi trimite suplicele lor în terminul indicat mai sus subscrisului oficiu protopresbiteral instruite cu: 1. Estras de botez. 2. Atestat de cualificaţiune învĕţătoresc pentru scoalele capitale, respetive populare. 3. Diploma de iimba maghiară. 4 Testimoniile scolastice şi eventual Atestatele de serviciu din anii precedenţi.

Braşov, în 30 Iuliu 1886 st. v.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Braşovului I, în conţelegere cu comitetele parochiale respective.

Ioan Petric,
protopresb. ca adm.

Nr. 337. [1366] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postolui de paroch în parochia Jibert, protopresbiteratul Cohalmului, se prolungesce terminul concursului cu termin *de 30 de ḑile* dela prima publicare în aceasta foaie.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: *a)* 13 jugere pĕmênt de arat şi fênaţ, *b)* dela 70 familii câte-o ferdelă de bucate, *c)* dela 30 familii neorustici 60 cr. de familie. Casă parochială nu este, precum nici alte clădiri economice parochiale.

Reflectanţii la acest post au a-şi aşterne suplicile lor instruite conform statutului organic şi regulamentelor din vigoare la subscrisul oficiu protopresbiteral în terminul sus indicat.

Cohalm, în 29 Iuliu 1886.

Oficiul protopresbiteral în conţelegere cu comit. parochial concernent.

Nicolau D. Mircea,
protopresbiter.

Nr. 329. [1367] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci dela scoalele noastre române gr. or. mai jos însemnate, se escrie prin aceasta concurs cu termin *de 30 ḑile* dela prima publicare.

a) Postul de învĕţătoriu primariu la scoala confesională gr. or. din Breaza, cu salariu anual de 300 fl. v. a. plătibil în rate trilunari, cuartir liber şi lemne de foc

b) Postul de învĕţătoriu secundariu la scoala noastră confesională gr. or. din Breaza, cu salariu anual de 200 fl. v. a. plătibil în rate trilunare, cuartir liber şi lemne de foc.

c) Postul de învĕţătoriu secundariu la scoala capitală din Veneţia inferioară cu salariu anual de 250 fl. v. a. plătibil în rate lunari anticipative, cuartir în edificiul scoalei şi 6 orgii de lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi au a-'şi subşterne suplicele lor instruite conform legilor în vigoare către subscrisul oficiu până la terminul sus indicat.

Făgăraş, 15 Iuliu, 1886.

Oficiul protopresbiteral al tractului Făgăraşului.

Iuliu Dan,
adm. prot.

Nr. 844—860 [1359] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învĕţători la scoalele din protopresbiteratul gr. or. al Sibiiului în următoarele comune se escrie concurs cu terminul de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Boiţa, două posturi, unul cu 350 fl., cuartir şi lemne, şi altul cu 180 fl. 20 fl. bani pentru cuartir şi lemnele trebuincioase.
2. Bungard, cu salariu anual 128 fl. cuartir şi lemne de foc.
3. Cristian, cu salariu anual 208 fl., cuartir şi lemne de foc.
4. Guşteriţa, cu salariu anual 200 fl., cuartir şi lemne de foc.
5. Loamneş, cu salariu anual 150 fl., cuartir şi lemne de foc.
6. Mândra, cu salariu anual 150 fl, cuartir şi lemne de foc.
7. Mohu, cu salariu anual 250 fl., cuartir şi lemne de foc.
8. Poplaca, două posturi unul cu salariu anual de 250 fl. şi altul cu 210 fl pentru amêndouĕ cuartir şi lemne de foc.
9. Reşinari, două posturi cu salariu de câte 350 fl. şi 60 fl. pentru relut de cuartir şi lemne de foc.
10. Roşia, cu salariu anual 115 fl., cuartir şi lemne de foc.
11. Ruşi, cu salariu anual 150 fl., cuartir şi lemne de foc.
12. Slimnic, cu salariu anual 200 fl.. cuartir şi lemne de foc.
13. Şelimber, cu salariu anual 155 fl., cuartir şi lemne de foc.
14. Şura mare, cu salariu anual 200 fl., cuartir şi lemne de foc.
15. Tălmăcel, două posturi, unul cu 300 fl. şi altul cu 150 fl., pentru amêndouĕ cuartir şi lemne de foc.
16. Turnişor, cu salariu anual de 200 fl., cuartir şi lemne de foc.
17. Vesĕud, cu salariu anual 140 fl., cuartir şi lemne de foc.
18. Vurpĕr, cu salariu anual 150 fl., cuartir şi lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-şi aşterne concursele lor instruite cu carte de botez, atestat de cualificaţiune, atestat din limba maghiară şi atestat despre studiile pregătitoare, — toate în orginal şi în copie netimbrată până la terminul amintit la adresa subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sibiiului în conţelegere cu comitetele parochiale respective.

Sibiiu, 17 Iulie, 1886.

La însărcinarea dlui protopresbiter Simion Popescu:

George Bobeş,
paroch.

Nr. 528 [1362] 2—3

CONCURS.

Pe basa încuviinţărei Venerabilului Consistoriu dto 1 Iuliu a. c. Nr. 2334. B, prin aceasta se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare, pentru postul de capelan în parochia Poiana Mĕrului pelângă neputinciosul paroch de acolo Ioan Micu.

Emolumertele împreunate cu acest post sunt jumătate din toate venitele parochiei de cl. II. în sumă de 300 fl.

Doritorii de a reflecta la acest post, au a 'şi trămite suplicele lor instruite conform statutului organic şi regulamentelor în vigoare la subscrisul oficiu până la terminul sus indicat.

În conţelegere cu comitetul parochial respectiv oficiul protopresbiteral al Branului.

Zernesci, 21 Iuliu, 1886.

Trăian Meţian,
prot.

[1358] 2—3

CONCURS.

In urma părinţescei ordinaţiuni a Preavenerabilului consistoriu archidiecesan dto 1 Iuliu a. c. Nr. 2943 B. pentru parochia de clasa III din comuna Gelmariu protopresbiteratul Orĕştiei, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare în „Telegraful Roman. —

Emolumentele sunt următoarele:

1. Casa parochială cu grădină de legumĕrit şi curte . .	fl. 12 —
2. Pămênt arătoriu de clasa I-a comasat 7 jugĕre 1446 stîngini ☐, grădina de 1199 stîngi ☐, fênaţ de 784 stîngini ☐ şi cimiteriu de 513 stîngini ☐	fl. 210.—
3. Dela un capital de 60 fl. interese	fl. 5.—
4. Dela 66 case câte una ferdelă de bucate de 16 cupe vechi grâu, sĕcară, cucuruz à 1 fl.	fl. 66.—
5. Dela 66 case câte una ḑi de lucru à 40 cr. .	fl. 26.40
6. Dela umblat cu s. Cruce la Botezul Domnului dela 66 case a 20 cr. .	fl. 13.20
7. Venitul stolariu dela botezuri, cununii şi înmormêntări după calculul mediu a celor 5 ani din urmă, face	fl. 60 —
8. Slugirea S. Pasci .	fl. 6.—
9. Alte accidentii . .	fl. 3.—
Suma .	fl. 401.60

Cei ce voesc a competa la această parochie sĕ-şi trimiţă cererile sale instruite conform Statutului organic şi a regulamentelor din vigoare la subscrisul oficiu protopresbiteral al Orĕstiei în terminul sus amintit.

Orĕştie, 21 Iuliu 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Nicolau Popoviciu,
protopresbiter.

Nr. 270 [1357] 2—3

CONCURS.

Neconcurând la postul de paroch în Copşa-mică, protopresbiteratul Mediaşului, publicat în „Tel. Român“ Nr. 14 din 8/20 Februariu 1886 şi următorii, nici un individ cualificat, prin părinţeasca decisiune consist. din 28 Mai 1886 Nr. 1952, se prolungesce acest concurs încă cu *30 de ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

a) casa parochială şi bucătăriă de zid, acoperită cu ţigle, şură nouă, cu grajd pentru 6 vite, grădină de pomi şi de legumă;

b) 6 jugere pământ arătoriu şi fênaţ;

c) venitele stolare usitate în tract;

d) dela 42 familii în ḑiua de St. George câte 20 cr. şi la Botezul Dlui câte 20 cr. în tot anul.

e) 2 sorţi de lemne din pădurea comunală.

Toate acestea computate în bani fac 300 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa aceasta parochiă au de a-şi aşterne rugările lor instruite conform prescriselor statutului organic şi ale regulamentului pentru parochii din 1878 până la terminul sus amintit la subscrisul oficiu protopresbiteral în Mediaş.

Mediaş, 24 Iuliu 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tract. Mediaşului în conţelegere cu comitetul parochial.

Dionisiu Chendi,
protopop.

[1363] 3—3

CONCURS

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci vacante dela scoala centrale Orĕscioara de sus la care sunt adnexate cu învĕţământ comunele Ludoş cu filia Costesci-Bucium şi Grădişte — 2-a Orĕştioara de jos — protopresbiteratul Orĕştiei — se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela I-a publicare în jurnalul „Telegr. Român“. —

Emolumentele sunt aceste:

1. Orĕştioara de sus scoala centrală salariu anual 300 fl. cortel şi lemnele necesare.
2. Orĕştioara de jos salariu anual 200 fl. cortel şi lemnele necesare.

Doritorii de a ocupa unul sau celalalt din aceste posturi — sunt poftiţi a-şi aşterne petiţiunile lor instruite conform legilor din vigoare la subscrisul oficiu protopresbiteral al Orĕştiei în terminul suscitat.

Orĕştie, 26 Iulie 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Nicolau Popovici.
protopresbiter.

Nr. 38. [1364 3—3

CONCURS

Pentru întregirea unui post de învĕţătoriu şi unul de învĕţătoare la scoala confesională gr. or. din S. Sebeş se escrie concurs cu *termin dc 30 ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt 350 fl. v. a. ear după 5 ani de serviciu 400 fl. la an.

Doritorii de a ocupa acestea posturi au a'şi adresa până la terminul indicat suplicele instruite în sensul legilor în vigoare, la oficiul protopresbiteral gr. or. în S.-Sebeş şi învĕţătoriul, iertând împregiurările, sĕ se înfăţişeḑe în vre-o Duminecă ori sĕrbătoare în biserică pentru a'şi arĕta desteritatea în cântări şi tipic.

Învĕţătoarea pe lângă lucrul de mână va avea a provedea şi învĕţămêntul în o clasă de fetiţe

S. Sebeş, în 2 Iuliu, 1886.

Comitetul parochial în conţelegere cu protopresbiterul.

Publicaţiune.

Spre păşiunit, în ogoară, pe hotarul Hundrubechiului, sĕ vor lua pentru anul venitoriu 800—1000 de oi, şi anume din 15 Decembre a. c., până în 15 Decembre 1887. — Terminul fics de licitare va fi în **29 August a. c. n. în cancelaria comunală [din loc.** Condiţiunile mai de aproape, până atuncia, şi atuncea, se vor putea vedea în aceeaşi cancelarie.

Păşiunitul este foarte favorabil.

Hundrubechiu în 11 August st. n. 1886. [1354] 2

Primăria comunală.

Cumpĕr ori şi când:

Uhus (buhă mare) alte animale sĕlbatice, **căprioară, coarne de cerb şi de căprioară, piele de urs etc.** cu preţurile cele mai mari.

Vênd:

Canari adevĕraţi de Harz, cari cântă frumos şi cu soroace.

Heinrich Krauss Sibiiu.
Suburbiul poarta turnului Weisengasse Nr. 1.
[1361] 2—3

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu.

Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 86 Sibiiu, Marți 12/24 August 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de douĕ ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 11 August.

Dela moartea fericitului fost comite suprem al comitatului Sibiiu Dr. Mauritius de Brennerberg atât pressa din monarchia Habsburg cât și cea streină s'a ocupat mult cu împăcarea între guvern și între sasii din Transilvania. Ni s'a spus în diarele cari esprimă vederile guvernului actual, că este pusă la cale o pertractare serioasă a eventualei împăcări, și totdeauna am vĕdut, că în fața sașilor am fost puși noi românii, ca periculoși în doue direcțiuni: periculoși în locul prim pentru sași, căci 'i romani săm și 'i stirpim fără voia noastră și a lor, apoi periculoși la locul al doilea, ca elemente, ce gravitează în afară, elemente cu aspirațiuni politice, a căror realisare aduce cu sine distrugerea statului nostru.

De atunci și până acuma nu odată am cetit, că negoțierile nu au ajuns la resultat positiv. Anumit: trimiterea comitelui suprem al comitatului Brașov ca administrator interimal s'a esplicat ca resultat negativ al împăciuirei anunciate.

Au mai urmat de atuncia apoi și altele. Universitatea dela Heidelberg a desconsiderat cu totul pre cele doue universități maghiare din patrie, și unde a fost loc pentru savanții Parisului, acolo n'a fost loc pentru învĕțații Pestei sau ai Clușului. Magistratul orașului Műnchen, magistratul orașului Berlin — capitala puternicului imperiu german — au refusat onorul de a figura și ele la serbarea arangiată de către capitala Ungariei din incidentul aniversărei de 200 de ani a eliberărei orașului Buda de sub jugul turcesc. Refusarea s'a făcut din prigonirea elementului german în Ungaria. Capitala imperiului german pe a cărui putere se basează și actuala stare de lucruri la noi a aflat de sosit timpul se manifeste în fața lumei, că nu-i convine actuala stare de lucruri la noi.

Această nefericită constelațiune se părea că a înăsprit situațiunea, atribuind adecă diaristica maghiară întreg demersul acesta sasilor din Transilvania.

În cele din urmă diariul sașilor dela noi „Siebenbürgisch-Deusches Tagblatt“ mai dilele trecute s'a ocupat și el la locul prim cu încercările de împăciuire. Amărăciunea care vorbea din fie care literă a articolului diariului numit a trebuit se facă impressiunea, că între cuvinte și fapte este mare deosebire. Întreagă încercarea de împăciuire se reduce la promisiuni, a căror realisare încă e tare departe. Cumcă răceala s'a pus cu mare întețire între factorii cari doresc o împăcare, ne-a documentat seria de gravamine ridicate de numitul diariu spre a demonstra marea deosebire între promisiuni și între faptele de toată diua. Și între gravaminele acestea, cele mai grave sunt îndreptate contra politicei ministrului nostru de culte, care e ațintită la totala nimicire a aședămintelor culturale ale naționalităților.

Nime nu s'ar bucura mai tare ca noi de o împăcare a sasilor cu guvernul, deși din semnele de până acuma împăcarea de care e vorba este identică cu conjurațiune contra românilor. Aceasta nu o mărturisim acuma pentru prima dată. Cât timp li se pune sasilor în vedere pericolul cel mare, amenințătoarea desnaționalisare a lor de către români, și scutul guvernului unguresc de această hidră a romanisărei, noi trebue se privim în noua perspectivă un nou atac îndreptat contra noastră, cari suntem considerați de elemente turbulente și periculoase pentru sași, periculoase pentru unguri, periculoase pentru stat.

Nu suspiționăm pe nimenea, cu atât mai puțin pe sasii din Transilvania, cari pătimesc ca și noi de asemenea asupriri. Și noi am putea face provocare la archiva consistoriului nostru, și am putea constata ca și confratele diariu al sasilor, că autoritatea bisericească în esecutarea legei de instrucțiune este atâta de scrupuloasă, purcede cu atâta consciențiosite, încât pentru această purcedere a sa ea fu denunciată numai dilele acestea de unele diare românesci neamice bisericei noastre. Cu toate acestea și la noi sunt cu sutele scoși învĕțătorii pe strade: oameni cu servițiu cu 30 de ani au rĕmas muritori de foame cu familiile lor din voia ministrului de culte contra legei, care nici pe jumĕtate nu e așa de draconică după cum a dispus ministrul de culte prin instrucțiunile sale.

Dacă ar succede deci o împăcare a sasilor cu ungurii, fie chiar și în condițiunile pre cari ni le presentează „Bud. Cor.“ noi ne-am bucura, căci atunci am avea o mică radă de speranță, că plângerile noastre încă vor fi ascultate, dacă nu acuma, în viitoriul cel mai de aproape.

Această speranță trebue se o nutrim căci, dacă o mână de oameni ca sasii, bine disciplinați — au putut stoarce unele favoruri, dând o altă direcție politicei lor, noi cari în proporție numerică nu stăm mai jos, încă vom sci lua doară o direcție, care se facă posibilă o îndreptare a lucrurilor spre bine și pentru națiunea noastră.

Revista politică.

Despre resultatele negoțierilor între sașii din Transilvania și ministrul president Tisza semioficialul „Bud. Cor.“ aduce următoriul comunicat. Mai multe persoane din Sibiiu cu influență și cu trecere prin cercurile săsesci din Ardeal, la cari s'au alăturat mai târdiu și cetățeni din Brașov, după cum suntem informați, înainte cu câte-va luni pe cale confidențială au comunicat ministrului president, respective guvernului unguresc, că sasii cei de dincolo de Piatra-Craiului și fără vre-o intențiune reservată cu mare plăcere ar accepta nisuințele politice și culturale ale guvernului unguresc, dacă sasilor li s'ar face unele favoruri, și anume în afacerile scolare, și dacă la împlinirea oficielor în comitatele săsesci s'ar lua în considerare justele pretensiuni ale locuitorilor. Domnii aceia, cari au venit în contact în aceasta privință cu ministrul president, au declarat franc, că ei preste tot nu vor păși cu reclamațiuni, căci recunosc, că de o directă scurtare a drepturilor lor nu poate sĕ fie vorba, pretind înse decisiuni escepționale și favoruri în cele ale limbei, cari cuprind în sine susținearea unor instituțiuni, cari întru nimica nu ating influența statului. Ministrul president această spontană apropiere a cercurilor normative săsesci cu mare satisfacție o a luat la cunoscință, și s'a declarat că el cu toată inima este gata a esamina eventualele lor dorințe concret formulate, și le va împlini toate cele ce nu vin în colisie cu interesele statului, și încât va sta în puterea guvernului le va împlini pe cale administativă, la cas de trebuință înse și pe calea legislațiunei. În sĕptĕmânile din urmă în absența ministrului president Tisza, s'au întrerupt aceste negoțieri; după cum se prevede înse așteptatele propositiuni din partea sașilor vor fi de așa natură, încât cestiunea se va deslega de bună samă în interesul tuturora – și a unora și a altora.

Până aici comunicatul din semioficialul din Budapesta. Noi suntem cu reservele noastre și așteptăm desvoltarea lucrurilor după tipicul croit.

În orient începe a se întuneca orisontul politic. Statutul organic al Rumeliei orientale a cădut în baltă la prima încercare de revisiune, comisiunea, întrunită în Sofia pentru revidiarea acestui statut și a întrerupt lucrările, neuninduse în ce privesce principiele fundamentale ale consultărilor. Această scire dela sine este în stare a insufla mari îngrigiri. A doua scire și mai nevavorabilă este, că diplomația rusească au ajuns a stăpâni ea în Constantino-

FOIȚA.

Câte-va observări asupra ținerii esamenelor în scoalele poporale.

(Disertațiune cetită în adunarea generală a sub-reuniunei învĕțătorilor din protopresbiteratul Zarand la 20 Iuliu v. 1886.)

(Încheiere).

Ce se ține de prestațiunile elevilor, dacă vre unul remâne datoriu cu respunsul, nu trebue publice a l mustra, sau ai arĕta causele pentru cari nu scie, aceasta ar avea un efect deprimătoriu. Nu arare-ori sĕ vĕd prunci, cari încep sĕ plângă fiind înfruntați. Cu atât mai puțin ne este iertat a pedepsì vre un prunc în esamen, sau al tracta dur. Nu esamenul este locul, unde avem sĕ îndreptăm pe cineva. Am avut timp de ajuns un an.

Dacă totuși este neapĕrat de lipsă o înfruntare, aceea sĕ se facă în termini generali.

Moderați trebue sĕ fim și față de respunsurile bune ale pruncilor, ca nu cumva prin laude, sĕ nascem în prunc ambițiune împreunată cu dispreț față de conscolarii mediocrii. Cuvintele „bine“ „destul“ sunt de ajuns, spre a ne arĕta complăcerea față de un respuns bun.

Pentru a face oare-și care variațiune în esamen este consult, dacă printre obiectele de învĕțămênt pruncii declamează sau cântă, vre-o cântare. Aceasta cu atât mai vêrtos că de multe-ori la finitul esamenului fiind pruncii prea obosiți cântă rĕu. Esamenul se finesce cu o cântare și o rugăciune.

Înainte de a încheia aceste observări fugitive mi permit a atrage atențiunea fie cărui învĕțătoriu la următoarele:

Fie-care învĕțătoriu cu ocasiunea esamenelor sĕ producă.

1. Probe de scris din partea tuturor elevilor.
2. Libelele, în cari au scris elevii în decursul anului scolar.
3. Libelele, în cari au scris ocupațiunile scripturistice în decursul anului.
4. Catalogul elevilor îmmatriculați.
5. O cronică scolară, despre momentele mai însemnate din vieața scolarilor (precum pedepse, remunerațiuni, visitațiuni etc.)
6. O consemnare despre materiele propuse în fie-care oară.
7. O consemnare despre absenții.
8. Planul oarelor — și un plan despre împărțirea materialului după semestre.
9. Protocol de clasificațiuni.

Învĕțătoriul, carele posede aceste, arată că e bărbat de scoală, și-și cunoasce misiunea.

Finesc aceste observări, în speranță că alții vor face altele și astfel ne vom lumina uni pe alții. Cer însĕ cu insistință, ca visitațiunile scolari, în interesul scoalei, sĕ se facă cu toată rigoarea.

Esop.

Dintr'o sară.

Pela sfêrșitul lunei lui Cuptoriu, în toiul verei, când înfățișarea naturei e la culmea frumseței sale, ferit de sgomotul orășenesc, petreceam feriile de vară în jurul vetrei strămoșești în o liniște idilică, ce rar se poate da omului mereu înstrăinat.

Soartea a voit ca această vatră strĕmoșescă sĕ se afle întrun sătuleț la poalele munților apuseni, jur-împrejur încunjurat cu dealuri, munți înalți și stânci bătrâne, tot atâtea mărturii ale trecutului nostru de doioasă aducere aminte pentru noi. O singură deschizĕtură n'a întrelăsat totuși natura și pentru aceasta comună în partea despre rĕsărit, pe unde strĕbate o vălicică șerpuind de-a curmedișul luncile frumoase din șesul Mureșului, până ea singură se perde printre valurile acestuia.

Era pe timpul când economul dela sate, — întocmai ca și albina, din revărsatul dorilor până în amurgul sării, aleargă câmpurile întinse, agonisind di de di sub arșița soarelui.

pole, câştigând pe poartă pentru planurile rusesci. Cea mai gravă scire ni o comunică o telegramă din Constantinopole a biroului de corespondenţă cu datul de alaltăeri. Se notifică adecă din Sofia, că Caravelov şi Zancov în absenţa principelui au instituit un regim provisoriu. **Principele fu prins la inspecţiunea trupelor dela Vidin,** şi **proclamată destuirea lui.**

Cu aceasta se deschide din nou cestiunea orientală cu toate fasele sale sângeroase.

Despre refusul făcut capitalei noastre dăm apreţiările unor ḑiare.

„Vossiche Zeitung," vorbind despre însemnătatea politică şi naţională ce o are acel refus. ḑice între altele următoarele:

Germanii au dreptate de a fi mâhniţi şi agitaţi pentru ingratitudinea ungurilor. Din acest punct de vedere naţional trebue sĕ justificăm otărîrea consilielor municipale din Berlin şi Munich; dar din punctul de vedere politic trebue se declarăm că refusul e o greşală.

„Naţional Zeitung" ḑice că consiliile municipale din Munich şi Berlin au luat hotărîrea independent unele de altele, deoarece cei din Munich, nu puteau sci de mai nainte ce vor face cei din Berlin.

Otărîrea luată de oraşul Berlin nu poate fi tacsată ca o demonstraţiune, căci mult timp ea a fost lăsată în întunerec. Germanii din Ungaria nu pot forma un element tare pentru fiinţa statului maghiar, fiindcă printre ei de mult s'a aruncat sĕmânţa nemulţămirei şi a măhnirei. Coloniştii germani în Ungaria nu erau nisce duşmani ai ungurilor, ci nisce sinceri intermediatori ai culturei apusene. Întocmiri germane, cultură germană nu mai sunt oaspeţi bine vĕḑuţi în Ungaria. Ce au sĕ caute acolo cetăţenii germani din strĕinătate? Ce rol pot ei sĕ joace la acele festivităţi, când germanii din Ungaria stau la o parte cu inima sdrobită şi cu sufletul mâhnit? Stăpânitorii maghiari ai Ungariei sĕ nu pregete a admite pe lângă alianţa imperielor şi alianţa popoarĕlor.

Cât de tare s'au înstrăinat ungurii de simpatiile germanilor din imperiu dovedesc otărîrile luate de cele douĕ capitale germane.

N'avem drept sĕ ne amestecăm în afacerile interne ale Ungariei, aceasta o recunoascem; dar când ungurii se adresează la representanţii cetăţenilor germani, aceştia dau pe faţă ceea-ce au la inimă. În adevĕr noi suntem de vină dacă se manifestă asemenea simţeminte de mâhnire şi indignaţiune în locul simţemintelor de amicie şi intime simpatii, cari numai singure ar putea sĕ corespundă cu interesele ambelor popoare.

Tariful autonom şi biserica sau luminările în biserică.

Sunt aproape 14 ani de când necontenit arĕtăm relele ce aduc luminările false întrebuinţate în biserică. Sântul Sinod a întocmit o circulară spre a o pune în vedere tuturor membrilor bisericei, ca să vadă rĕul falsităţii luminărilor Înalt Prea S Metropolit Primat a întrebuinţat toate mĕsurile posibile spre a opri rĕul. Foile bisericesci şi în special „Ortodocsul" au tratat cestiunea aceasta de mai multe ori, dar toate înzadar. Până nu se întrebuinţează forţa nu se poate stêrpi rĕul Biserica nu a putut întrebuinţa forţa. Sinodul nu a putut sĕ facă lege coercitivă; şi-a făcut datoria pe cale duhovnicească. Ce putem face mai mult?

Prin aeele false luminări s'a distrus toată pictura ce bruma mai aveam în biserici. Acum ori unde te vei duce, nu veḑi în biserică decât nisce tablouri negre, fără nici un chip; nisce păreţi ca de cămin. Nu vrem sĕ vedem rĕul! Cea-ce este şi mai simţit este că prin asemenea luminări se sdruncină sănĕtatea asistenţilor la serviciul divin.

Dacă la unele biserici nu prea se vĕd mulţi asistenţi la serviciul divin, sunt altele unde nu lipsesc enoriaşii, ba încă sunt în mare numĕr. Pe lângă aceasta sunt câte-va ḑile peste an, când chiar şi aceia cari persiflează biserica nu lipsesc dela biserică. Atunci aglomeraţiunea este mare, fumăria în culme. Adesea la asemenea ocasiuni s'au vĕḑut oameni sufocaţi, leşinând, ba chiar murind în biserică.

Se vede dar că vînḑĕtorii de asemenea luminări nu numai profanează adevĕrata pietate către Dḑeu, nu numai îşi esercită negoţul ca sĕ distrugă şi ce pictură religioasă se mai află pela noi, ci încă lovesce în sănĕtatea confraţilor lor, îi otrăvesc în biserică, le ridică viaţa. Adesea vedem plângându-se ḑiaristica noastră contra spirtoaselor falsificate prin cari să înveninează poporaţiunea rurală, şi cu drept cuvênt se ridică această plângere. Dar mai nici odată n'am vĕḑut plângêndu-se contra abusului ce se face cu luminările; din contră mai ḑilele trecute o gazetă din Iaşi se ridică contra tacsei prea mari impuse asupra importului de parafină în Iaşi. Nu ne-a prins mirarea de ḑisele acelei gazete, pentru că redactorii sĕi ar preferi mai bine sĕ moară toată lumea decât sĕ se mai ducă la biserică.

Până acum, conform convenţiunii cu Austro-Ungaria, se percepea ca vamă pentru ozocherită (ceară de pămênt) patru lei la suta de chilograme; pentru reşină şi parafina 13 lei la sută de chilograme. Cu asemenea tarif, cum nu s'ar fi vêndut ocaua de luminări false cu 4 şi cu 5 lei? Şi ar fi putut s'o vêndă şi mai eftin. Deci convenţiunea de până acum era cu totul defavorabilă străduinţelor noastre de a goni ceara falsă din biserică.

Tariful autonom votat de corpurile legiuitoare la finele sesiunii din anul acesta impune tacsa do 500 lei la suta de chilograme de asemenea substanţe. Negreşit cu asemenea tacse nu se va mai putea vinde ceară falşă mai eftin decât cea adevĕrată, şi prin urmare ar fi mijlocul cel mai fericit de a ne scăpa de un flagel al sănĕtăţii, deprofanare pietăţii.

Prin prelungirea de ḑece ḑile a convenţiunii s'au importat mult material de acesta funest. Dar în fine menţinêndu-se acest tarif, în scurt timp am putea scăpa de rĕul ce ne bântuie în biserică.

Nu scim ce se va face pe viitoriu în respectul convenţiunilor! Ceea-ce am dori este că chiar închieindu-se convenţiuni sĕ se menţină tariful autonom actual, ca mijlocul cel mai sigur de a înlătura funestul comerciu al luminărilor false. Adresăm călduroase rugăciuni tutror mandatarelor ţĕrei sĕ iea în consideraţiune cestiunea de care ne ocupăm, şi sĕ-i dea toată atenţiunea ce merită. Asemenea rugăm pe guvern, care singur nu găsia mijlocul de a goni din comerciu luminările false şi nici nu avea lege contra unui asemenea comerciu, sĕ facă tot posibilul de a se menţine şi pe viitoriu tariful sau tacsa de 500 la suta de chilode asemenea substanţe.

Iar întru cât privesce pe P. P. S. S. Episcopi şi Mitropoliţi, ne permitem a le aduce aminte că au tratat cestiunea în Sinod şi sunt în toate ḑilele în faţa luminărilor false, şi prin urmare când vor fi chiemaţi în Senat spre a-şi da votul pentru o convenţiune sau alta, sĕ nu treacă supt tăcere, ca de obiceiu cestiunea de care ne ocupăm. Atunci sĕ discute sĕ ceară menţinerea tarifului sau tacsei actuale, dacă voesc încetarea rĕului, de care tot d'a una se plâng.

„Ortodocsul."

Din Bucovina.

Sunt mai mult de o sută de ani de când trăim sub imperiul Austriei şi în acest şir lung de ani a trecut poporul român prin multe şi diferite fase unele priincioase, altele contrare disvoltării naţionale.

Anul 1848 a deşteptat şi la poporul român simţul de naţionalitate. Românul a urmat esemplului celor lalte nanaţionalităţi — exempla trahunt — şi el a fost înlesnit în mersul sĕu prin bărbăţia, energia şi inteligenţa unor bărbaţi mari, cari se aflau în fruntea acelor mişcări. În chestii importante pentru naţiune toţi românii erau uniţi şi toţi lucrau mic şi mare, boieri şi ţĕrani.

Vêrtejul anului memorabil n'a durat mult Spiritele aprinse sau liniştit, focul s'a stâns, rĕsboiul era încheiat şi toţi sau retras pe acasă ocupându-se de trebile lor.

Deveni earăşi o stagnare.

Ideea de naţionalitate şi desvoltarea ei sĕ trage din timpul trecut, ear modul, timpul şi locul desvoltării erau diferite — precum sunt ele astăḑi diferite.

În decursul unui veac întreg a fost Bucovina un loc de descălecare pentru multe naţiuni, cari erau primite de gazdele ţĕrii cu pâne şi sare, împărţind cu ele şi casă şi masă. Acele naţiuni au prins rădĕcină în ţara noastră şi acea rădăcină sĕ întărea tot mai tare şi sloboḑia tot mai multe mlădiţe. Noi priveam desvoltarea şi progresul pe care-l făceau fraţii nostri şi ne bucuram şi nu eram invidioşi, căci invidia nu o poşede românul.

Ne-am trezit deodată dintr'un somn greu, ne-am trezit în timpul din urmă şi am vĕḑut că fraţii nostri sunt mai desvoltaţi naţionalicesce, mai înaintaţi în cultură şi mai superiori în economie decât noi. Nu ne-am supĕrat, nu le-am fost contrari şi nu le-am pus nici mai departe piedici, ci din contră ne-am apucat a lucra numai pentru noi ca nu cumva sĕ remânem în urmă. Voiam sĕ câştigăm ce-am perdut şi doriam ca naţiunea română se fie egală celorlalte naţiuni, dar în aspiraţiunile şi lucrările noastre, purcese din iubire cătră progres, am întimpinat greutăţi şi împedicări. Acele împedicări isvoriau atât din partea fraţilor nostri, cât şi din partea românilor.

În fruntea poporului român s'au ridicat conducĕtori, cari voiau cu ori ce preţ sĕ ridice poporul la o treaptă mai înaltă a culturei cât ai bate în palme şi peste o noapte de vară, neluând în considerare cum ar fi mai bine, nici băgând de samă ce-i prielnic acestei grăbite înaintări. Mulţi conducĕtori cu mulţime de idei nouĕ au început lucrările lor în multe chipuri.

Conducĕtorii şi-au câştigat aderenţi, sau format partide naţionale, egoismul s'a înrădĕcinat şi interesele personale au început se joace un rol mare. Noi ne eram singuri contrari şi lucram în contra noastră, în interesul altora numai nu în interesul românilor.

Din aceste cause am aflat de multe ori resistenţă în nisuinţele noastre din partea unor români şi lucrul cel mai mare cultural nu se poate face până ce nu vom fi una, la bine şi la rĕu, şi aceasta unire prinde în timpul din urmă se încolţiască şi va aduce roade bune.

Naţiunile celelalte din ţară vĕḑênd, că interesul pentru poporul român se măresce, că ideea de naţionalitate începe sĕ străbată în clasele poporului român, au început a nu mai fi acelea, cari au fost odată. Cât am tăcut şi ne aflam în adormire eram buni, îndată ce am început însĕ se ne interesăm de noi, ne-am numit necapabili, reformători, conturbătorii liniscei ba chiar de multe ori şi trădători de patrie. Suntem incapabili dacă ne interesăm de scoli şi de cultura noastră, suntem reformători dacă lucrăm pentru biserica română, suntem conturbători de linisce dacă le ḑicem

---

Sub ceriul azuriu fără nici o peată de nori tocmai mĕ aşteptam la o minunată arătare a sărilor de vară.

Soarele chiar se apropiase de cel din urmă prăguş al stâncei ce avea se petreacă în cursul seu. Şi nu cu puţină înduioşare priveam cum mulţimea insectelor saltă printre aceste raḑe, salutând par'că în cor depărtarea lor.

Şi cum raḑele se depărtau, umbrele negre dela poalele munţilor ca neşte vedenii mari se întindeau cu paşi repeḑi şi aşteptau numai momentul, când totul se îmbrace sub nĕlul lor cel negru,

Răzimat de trunchiul unui arbore priveam adâncit în gânduri acest pitoresc sfêrşit al unei ḑile frumoase de vară. Abia însĕ câteva minute avui fericirea a me încânta încă de această drăgălaşă privelisce şi preste întreg orisontul ce me încungiura sună par'că doios un dulce rĕmas bun şi dela cele din urmă raze ale soarelui.

Priveliştea aceasta însĕ nu trecù fără ca sĕ lase ceva urme de restriste în sufletul meu. Apunerea soarelui în deosebi, împinse atenţiunea mea — peste voie chiar — spre un şir fără sfêrşit de alte lucruri, ce avem noi muncitorii a le petrece în dĕşertul pustiu al lumei acesteia.

Deodată însĕ cu această învĕlmăşală din lăuntrul meu, de pe culmea dealului din dreapta, un glas dulce pĕtrunḑĕtoriu, ca din ceriu senin, deşteptă sufletul meu din visurile ademenitoare. Era glasul unei ţĕrance, ce cobora cătinel dealul, venind dela lucrul câmpului spre a se recrea, — drept resplată muncei sale ḑilnice. Acesteia îi urma o mulţime de alţi muncitori, ici colea împrăştiaţi pe costiţele dealurilor.

Sêrmana ţĕrancă uitase greul ḑilei, astfeiu dădù curs liber simţirilor inimei sale prin espresia unei doine atât de drăgălaşe, încât stan de peatră sĕ fie acela, care nu s'ar mişca la auḑul ei. De aci cântecul:

De voi începe-a cânta
Earba se va legăna
Munţii se vor clătina
Petrile s'or despica!

Şi'n faţa privelistei, de care ne'ndulceam, ce natura cu atâta bogăţie ni-o întindea, ar fi fost o prea mare minune, când ţĕranca noastră ar fi putut tăinui pornirile inimei sale.

Căci se nu uităm, ţĕranul nostru cântă numai când natura sa sufletească îl îndeamnă, şi compune întocmai precum paserea cântă respunḑĕnd în naivitatea sa la vre-o trebuinţă naturală. De acì urmarea că doinele au fost în toate timpurile şi în toate împrejurările unicul călăuz nedespărţit al ţĕranului român.

Astfeliu numai mi-am putut şi eu esplica doioşia doinei drăgălaşe ce fărmeca inima mea. Ţĕranca în naivitatea sa nu făcea alta, decât respundea dorului inimei sale. Şi respundea cu atâta dragoste cu atâta gingăşie, cea ce numai inima impresionabilă a unei românce e în stare a face.

Cu tot farmecul ei, pe nesimţite, roata gândurilor mele cu iuţimea fulgerului se învêrtì, până ajunse în faţa unei întrebări din şirul golătăţilor reale. Anume: ce se va alege din rodul ostenelelor muncitorilor acestora, cari între cele mai alese glume, risete şi casne posnaşe se apropiau de caminele lor. Fără îndoială mi-am respuns, în parte le ve-ţi folosì şi voi, ca se o mânaţi de pe aḑi pe mâne şi altele noaue se produceţi, în parte mare însĕ se vor întrebuinţa spre scopuri streine de firea voastră, spre binele altora şi nu spre al vostru, căci veḑi Doamne tu română dela Dumneḑeu par'că ai fi sorocit chiar, ca din sudoarea feţei tale agonisită cu atâta amar, în prima linie streinul şi nu tu se te îndulcesci.

Îţi vei trage tu sama mai bine de altădată, cu tine însuţi mei române, mi-am ḑis earăşi în urmă, când fără veste o mână grea apăsà umăru-mi din dreapta.

Confus încă întorc privirea-mi răpită într'acolo, unde aflaiu chipul dulce al unui vechiu tovareş al meu din vremile uşurătăţilor copilăresci.

(Va urma.)

până aici şi mai departe nu şi suntem trădători de patrie dacă cerem drepturile noastre garantate prin legi.

Interesele naţiunelor din Bucovina sunt diferite şi ele colidează unele cu altele, şi un raḑim în puteri străine nu putem afla şi scăparea de disnaţionalisare o putem cere numai dela noi.

Scăparea e numai atuncea posibilă, dacă sĕ vor consolida, formând un lanţ, pe care sĕ nu-l poată sfărma nici o putere, şi dacă vom lucra pentru poporul, biserica şi scoala noastră cu pricepere, după un principi şi cu iubire şi abnegaţiune adevĕrată.

Prin întărirea si înaintarea noastră în cultură se va întări şi va înainta şi statul austriac şi vom dovedì că şi noi suntem buni patrioţi. „Rev. Pol.“

Cronică.

Dela scaldale Ocnei Sibiiului.

Musele şi artele, industria şi comerciul înveselesc inimile orăşenilor în mĕsură mai mare ca ale ţĕranilor. Pecând ceia trăiesc adeseori conduşi de ideale neajunse, pe atunci acestia cu faţa veselă privesc productele lor reale. De aci se poate esplica fericirea, care pe lângă toate apĕsările, mai adeseori îşi are locuinţa vĕḑută pe feţele ţĕrenilor decât orăşenilor. Dovadă despre aceasta sunt cântecile isvorîte din inima lor, cari sunt tot atât balsam dătătoriu de viaţă. Novelele şi basmele, povestile şi snovele, cântecile şi chiuiturile şi poesiile cele mai plăcute, sunt adunate din isvorul cel nesĕcat ce curge de pe buzele lor. Da, căci:

„În pepturile lor saltă inimă omenească: credincioasă şi plină de iubire, mai frumoasă şi mai nobilă decât în mulţi locuitori ai cetăţii. Dacă vr'un cetăţean voesce se simţască frumseţa naturei viue, — afară în dumbravĕ — sĕ me asculte, unde vîjăesc păraele prin vale, zefirii rĕcoresc tufele şi rĕspândesc mirosul florilor; unde se împodobesc fênaţele cu flori de câmp şi atrag ochii tuturor la sine“ dise priveghitoarea — din fabula rândunelei, care o învita se vină în cetate şi se delecteze cu frumoasa-i voce pe locuitorii acesteia.

Pare mi-se acestea sunt causele urḑitoare ale sgomotului celui mare, ce se ivesce în oraşe îndată ce „doritul Mai a venit pe plai“. Vestea lui Mai şi e destul ca sĕ se pună în mişcare aproape toată suflarea oraşelor. Des de dimineaţă veḑi numai că se duc, — tocmai ca rândunelele toamna. Şi se duc nu pentrucă doară nu ar fi bine în oraş, ci pentru că doresc a se simţi fericiţi, şi adevĕrata fericire numai în liber se poate simţi. Şi oare unde se duc? De sigur se asculte fermecătoriul glas al priveghitoarei, se admire mama natură delectându-se de realitate şi abḑicând pe câteva momente de ideale.

Dar ce ḑic eu „abḑicând de ideale“? Au doar religiositatea nu e ideal? Şi totuşi: mijlocul cel mai principal, care poate desvolta adevĕrata şi curata religiositate … este fără îndoială — natura (Fröbel).

Sosesce timpul feriilor — sĕrbătorile scolarilor şi funcţionarilor. Acum se începe adevĕrata revoluţie. Unul aleargă la locul nascerii, spre aşi împrospĕta suvenirile tinereţelor; alţii se duc pe la amici şi cunoscuţi ca sĕ şi înmulţească esperienţele, eară parte mare îşi caută asilul prin locurile pe cari natura pe lângă frumuseţe recreătoare le-a înzestrat şi cu isvoare însănătoşătoare: scalde.

Scaldele în patria noastră sunt în abundanţă Aproape în fiecare parte şi în fiecare comitat. Cea mai apropiată de Sibiiu e scalda din Ocna-Sibiiului. Se vedem unde şi cum e Ocna din cestiune? Ocna este opidul cel mai apropiat de Sibiiu. Are posiţia binişor ridicată. Preste 400 m. dela suprafaţa mării. Forma ei samĕnă troacei. Încungiurată din toate părţile cu coline pline de verdeaţă. La apus e pădure şi tufiş, eară la meaḑăḑi o parte destul de spaţioasă formează: massa sărată.

Aşeḑată lângă Sibiiu, de unde e şi cunoscută sub numele: Ocnc Sibiiului, e împreunată cu acesta prin toate căile posibile. Afară de trenul ordinariu stă în comunicaţinne cu unul estraordinariu, numit: tren de plăcere. Acesta comunică sub durata sesonului de scaldă. Asemenea este şi drum de ţară şi de comitat destul de umblabil.

Comuna are şesuri roditoare, ridicături bogate şi o vale: Visa, care o percurge de-a lungul. (D'aci se susţine a se fi alcătuit partea primă a numirei unguresci Viz-Akna.)

Calea ferată trece peste locul numit „groape“ unde se află scaldele. Împregiurul acestora sunt ridicăturile „Cuciulata,“ „Triguri“ „Dealul popistaşilor“ şi alte. Deşi din fie-care ridicătură fie chiar numai de o palmă, sĕ vede: Surul, Negoiul şi Turnul-roşu, totuş politicesce această comună aparţine tot acelui comitat — Alba inferioară — la care şi aparţine Vidra cu „Găina.“ Şi ce se-i faci? Puternicii ḑilei aşa au aflat mai potrivit. Dar până când?

Locuitorii sunt: români şi unguri. La olaltă cam preste 4000. Maioritatea numerică o formează românii. Trei biserici, provĕḑute fie-care cu scoala sa confesională, în stare corespunḑĕtoare, promit un viitoriu mai demn de acest popor. Deşì desbinaţi în douĕ confesiuni, totuşi în afaceri de însemnătate vitală ei până acum sunt: un trup şi un suflet.

Caracteristica lor e: francheţa şi iubirea de agoniseală. Prin ceea impună conlocuitorilor lor, eară ceasta îi împintină la lucru de când începe a se revărsa de ḑi până când lumina lunei şi a stelelor de mult a înlocuit pe cea a soarelui. Şi nu lucră în zădar, căci starea materială li e îmbucurătoare şi propăşesc economicesce din ḑi în ḑi.

Îmbrăcămintea şi arangiarea cu gust a caselor ţĕrănesci, după obiceiurile moştenite din neam în neam e dovada cea mai eclatantă despre alipirea lor către tot ce e românesc — strămoşesc.

Asemenea îmbucurătoriu e şi progresul cultural ce-l fac. Şi ar fi acesta şi mai îmbucurătoriu, când cei ce studiază s'ar nisuì sĕ remână în mijlocul părinţilor, fraţilor şi rudeniilor lor, ca astfel încetul cu încetul sĕ se pună basa unei inteligenţe române, care astăḑi lipsesce aproape total. Singuri preoţii şi câţi-va împiegaţi disparenţi formează aḑi clasa inteligentă română din această comună. Nu pentrucă le ar lipsì oameni studiaţi eşiţi din sinul lor, ci fiindcă aceştia s'au împrăsciat în toate părţile. Crearea unei clase inteligente e adênc simţită. Eată ţînta viitoriului!

(Va urma.)

Avis.

Scoala civilă de fete, cu internat a asociaţiunei transilvane se va deschide cu începerea anului scolastic 1886/7 în Sibiiu.

Părinţii, cari voiesc ca fetiţele lor sĕ primească o cultură intelectuală şi morală temeinică, precum şi instrucţie în lucruri femeesci şi în ale economiei casnice, avênd totodată ocasiune pentru perfecţionare în limba germână, francesă şi în musică, sunt rugaţi sĕ grăbească cu însinuările copilelor la comitetul asociaţiunei.

Elevele interne ale scoalei civile pentru întreaga întreţinere plătesc o cotisaţie de 20 fl. şi un didactru de 2 fl. pe fie-care lună.

Elevele, cari neavênd pregătirea pentru scoala civilă, vor cerceta scoala primară, precum şi cele, cari vor sĕ cerceteze numai cursul complementar, sĕ primesc în internat în aceleaşi condiţiuni, însĕ didactrul, pentru cele din urmă, e de câte 5 fl. pe lună.

Fiind scoala aceasta o instituţiune de folos comun pentru toţi românii din patrie, e de dorit ca frecuentantele ei sĕ fie cât se poate de numĕroase.

Varietăţi.

* (Personal.) Escelenţia Sa Domnul archiepiscop şi metropolit Miron Romanul cu trenul de Sâmbătă s'a re'ntors în mijlocul nostru.

* (Ḑiua nascerei M. S. c. r. apostolice.) s'a serbat în Caransebeş şi de astădată cu mare pompă. În presara acestei sĕrbători toate casele din străḑile principale erau frumos decorate cu flamuri şi luminate. Musica regimentnlui de linie Nr. 43 înainte de retragere a perondat stradele oraşului sub cele mai încântătoare marşuri şi ţinênd înaintea cortelului dlui brigadir Carol Brecht de Walwacht serenadă musicală. Eară în ḑiua festivităţii s'a oficiat la 9 oare serviciul divin în biserica rom. cat. şi la 10 oare în biserica catedrală gr. or. din loc, pontificând P. S. P. episcop diecesan Ioan Popasu cu asitenţă numĕroasă. În ambele biserici au luat parte la serviciul divin toate autorităţile militare şi civile din loc. Sălvele de onoare usitate în decursul serviciului divin le-a esecutat compania detaşată la biserica noassră, eară la cea rom. cat. regimentul întreg.

La prânz s'au întrunit în reşedinţa ospitală a Preasânţiei Sale P. Episcop toţi oficirii de stat maior şi căpitanii mai înaintaţi în serviciu ai reg. de linie Nr 43 precum şi representanţii tuturor oficiilor judecătoresci şi politice din loc, cu care ocasiune Preasânţia Sa a ţinut următoriul toast! „Domnilor! Sĕrbarea ḑilei nascerei Majestăţii Sale prea graţiosului nostru împĕrat şi Rege apostolic Francisc Iosif I, pe care o celebrăm astăḑi, este o ocasiune, ce sĕ repeţesce în tot anul, binevenită pentru a da spresiune elocentă sentimentelor dinastice, ce le nutresc popoarĕle imperiului austro-ungar. Noi o sĕrbăm cu rugăciuni ferbinţi pentru prosperarea continuă şi neperturbată a Maiestăţii Sale şi a Serenisimei familii împĕrătesci şi regale; o sĕrbăm cu invocarea binecuvântărei dumneḑeesci asupra binevoitoarei şi neîntreruptei activităţi de regent a Maiestăţii Sale pentru progresarea crescândă a salutei şi a fericirei tuturor popoarĕlor credincioase de sub sceptrul Maiestăţii Sale; o sĕrbăm în fine în firma încredere, că buna înţelegere dintre Domnitoriu şi popoară după devisa Maiestăţii Sale: *„viribus unitis“* va ajunge la cea mai perfectă valoare. Pătrunşi de aceasta firmă încredere veniţi sĕ strigăm Dlor! din adêncurile inimei noastre: Maiestatea Sa prea graţiosul nostru Împărat şi rege apostolic, Francisc Iosif I — sĕ trăească.“ La întreitul „sĕ trăească“ au luat parte cu estutiasm toţi mesenii. Sara au dat casina din loc a oficirilor petrecere joc în otelul: Lichtneckert.

„Foaia Diecesană“

* (Estras) din protocolul adunării generale a Reuniunei femeilor rom. din Mediaş şi giur ţînute în 2 Iuniu a. c. după programa publicată la timpul seu şi în acest ḑiariu.

Preşedinta Maria Roman cu regret accentuează, că în periodul de 3 ani espirat precum şi în cele 2 perioade anterioare s'a ţînut prea puţine şedinţe a comitetului, deşì învitările totdeauna au premers de timpuriu; pentru delăturarea acestui reu recomandă alegerea ataror membri în comitet pentru periodul de 3 ani, cari locuiesc în Mediaş, ori în nemijlocită apropiare.

După raportul cassiresei Sofia Luca Reuniunea dispune aḑi de un capital de 3458 fl. 74 cr. şi anume:

a) depuneri la Albina . . .	fl.	1108.22 cr.
b) în obligaţiuni la singuratici	„	2340.25 cr.
c) în bani gata	„	10.27 cr.
	fl.	3458.74 cr.

A sporit puţin capitalul în ultimi 5—6 ani, deoarece titulo „tacse“ a încurs mai numai dela oficialii Reuniunei; ajutoare nu a primit din nice o parte; maiale, concerte, baluri, etc. nu s'a ţînut şi multe pretensiuni a trebuit a se încassa pre calea judecătorească pre lângă spese însemnate, cari solvite anticipando nu a contribuit la dobânde de interese.

Oficialii Reuniunei, pentru periodul 1886—1889 sunt:

Maria Roman preşedinta, Sofia Luca cassireasa. Membrii ord. a comitetului:

Ana Chendi protopopeasă, Maria Roman, Ana Bogăţan, Maria Moldovan Bucşa, Elena Suciu, Susana Pop, Ana Necşa, Sofia Luca, Maria Bozoşan, Maria Laţu, Emilia Sasu, şi Anica Almăşan.

Membrii supl. sunt:

Ana Stoian, Maria Marian, Iustina Chendi, Ana Boişan, Maria Suciu, Sofia Popescu.

Bărbaţi de consiliu:

Dionisiu Chendi protopop gr. ort. Dionisiu Roman cand. de advocat, George Crişan paroch gr. ort. Iosif Barb paroch gr. cat. şi George Pop comerciante.

Secretăreasa se alege din sînul comitetului în procsima şedinţă a sa care se va ţînè în 9 Septembre a. c.

Procsima adunare gen. se va ţînè în 2 Iuniu 1887 în Mediaş.

Trecerea din vieaţa aceasta a Dlor Gedeon Blăşan şl Teodor Moldovan Bucşa s'a petrecut la protocol.

Mediaş, 2 August, 1886.

Maria Roman,
preşedintă.

Elena Suciu,
secretăreasă.

* (Adunarea generală) a societăţii învĕţătorilor poporali din Bucovina s'a ţinut anul acesta în Rădăuţi, după următoriul program: 22. Iuli st. n. al ameaḑi plecarea din Cernăuţi. Sara o convenire socială în otelul cel mare din Rădăuţi. 23 Iuli, 9 oare a. m. deschiderea şi imediat după acea I. şedinţă: 1) Cetirea protocolului şedinţei generale ultime. 2) Cetirea raportului *a)* despre activitatea comitetului societăţii, *b)* starea casei. 3) Referatul revisorilor casei. 4) Desbaterea şi hotărirea preliminarilor pentru anul 1886/87. Convorbire asupra unor chestii pedagogice şi tratarea unor prelegeri sciinţifice. — II. şedinţă după amiaḑi la $3\frac{1}{2}$ oare. 1) Continuarea propunerilor. Sara convenire socială. 24 Iuli III. şedinţă: 1) Propuneri libere. 2) Alegerea comitetului, revisorilor casei şi a judecătorilor în casuri scolare. 3) După ameaḑi o escursiune la mânăstirea Suceviţa.

Au participat cam la 230 învĕţători, mai tare representanţi din districtul Homorului şi al Câmpulungului.

Loterie.

Sâmbătă în 21 August n. 1886.

Timişoara:	**64**	**79**	**86**	**37**	**23**
Viena:	**52**	**80**	**40**	**3**	**10**

Nr. 354 prot. [1369] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci dela scoalele române gr. or. din comunele mai jos însemnate se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

1. Făgăraş, cu salariu anual de 300 fl. şi anume:

a) în bani gata 250 fl. solvibili în rate lunari anticipative;

b) folosirea a douĕ grădini scolare şi a unei delniţe cu venit curat anual de 18 fl. v. a.;

c) la Nascerea Domnului cu icoana 18 fl. v. a.;

d) venite stolari; dela înmormêntări şi $^1/_5$ parte din venitul preoţesc de Duminecă şi sĕrbătoarea 14 fl.;

e) cuartir liber şi 3 orgii de lemne pentru încălḑitul scoalei şi al cuartirului.

Învĕţătoriul are a fi totodată şi cantor la biserică.

2. Voivodenii mari, cu salariu anual de 150 fl., cuartir liber şi 2 stângini de lemne de foc.

3. Şinca noauă, cu salariu anual de 200 fl., solvibili în rate lunari.

4. Ludişor, cu salariu anual de 120 fl. şi cuartir liber în edificiul scoalei.

5. Luţa, cu salariu anual 120 fl. şi lemnele de foc necesari.

6. Dridif, cu salariu anual de 110 fl., cuartir liber în edificiul scoalei.

7. Perşani, cu salariu anual 150 fl. în bani şi 4 cofe bucate dela fie-care copil care umblă la scoală.

8. Hurez, cu salariu anual de 120 fl. cuartir liber şi lemnele de foc necesari.

9. Grid, cu salariu anual de 120 fl. cuartir liber şi lemnele de foc necesare.

10. Veneţia superioară, cu salariu anual de 80 fl. cuartir liber şi lemnele de foc necesare.

11. Şond, cu salariu anual de 150 fl. solvibili în rate lunari.

15. Riuşor, cu salariu anual 80 fl. şi lemnele de foc necesare.

Doritorii de a ocupa vre-una din aceste staţiuni au a-şi aşterne suplicile lor instruite conform legilor în vigoare, subscrisului oficiu până la terminul sus indicat.

Făgăraş, 4 August, 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Făgăraşului.

Iuliu Dan,
adm. prot.

Nr. 516 [1367] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea a douĕ posturi învĕţătoresci la scoala capitală gr. or. din comuna Poiana Sibiiului, protopopiatul Mercurei, se escrie concurs cu termin de 20 de ḑile dela prima publicare.

Salariul împreunat cu fie-care din aceste posturi este de câte 300 fl. v. a.

Învĕţătoriul carele, conform § lui 69 din Normativul scolar se va alege de director va primì un adaos de salar de 100 fl.

Doritorii de a ocupa acestea posturi îşi vor adresa cererile lor instruite în sensul legilor în vigoare, subsemnatului oficiu păna la terminul prefipt.

Mercurea, 3 August, 1886.

Oficiul protopresbiteral al Mercurii.

I. Droc,
prot.

Nr. 489. [1366] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci în mod definitiv la scoalele confesionale gr. or. din comunele mai jos însemnate, — protopopiatul Mercurei, — se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

1. Mercurea. Salariu 300 fl. 4^0 metr. lemne de foc din cari e a se încălḑì şi scoala.

2. Ludoş. Salariu 300 fl.

3. Armeni. Salariu 250 fl.

4. Dobârca. Salariu 250 fl., locuinţă în edificiul scolii şi lemne de foc.

5. Păuca. Salariu 250 fl.

6. Reciu. Salariu 250 fl., locuinţă în edificiul scoalei şi lemne de foc.

7. Broşteni. Salariu 200 fl. 2^0 lemne de foc.

8. Sîngătin. Salariu 200 fl., locuinţă în edificiul scoalei şi lemne de foc.

9. Spring. Salariu 200 fl., locuinţă în edificiul scoalei şi lemne de foc.

Aspiranţii la acestea posturi îşi vor adresa petiţiile de concurs, — instruite în inţelesul prescriselor legii, până la terminul sus numit, subscrisului oficiu protopopesc în Mercurea.

Mercurea, la 10 Iuliu, 1886.

Oficiul protopresbiteral al Mercurii.

I. Droc,
prot.

Nr. 54. [136] 1—3

CONCURS.

Devenind vacantă staţiunea de învĕţător la scoala gr. or. din Cojocna sĕ escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare pre lângă următoarele emoluminte:

1. În bani gata 160 fl. platibili la 2 luni.

2. Şase bucăţi pămînturi arător şi 2 cositor sau 40 fl. pentru ele.

3 Cuartir constătător din 2 odăi în edificiul scoalei şi folosinţa grădinei scolare afară de partea ce sĕ folosesce de pomărit.

Învĕţătoriul ales pe lângă cele prescrise de lege va propune în sĕrile de earnă şi scolarilor adulţi.

Doritorii de a ocupa acest post au aşi subscerne suplicile înstruite conform legilor din vigoare la Oficiul ppresbiteral gr. or. în Cluj până la terminul indicat.

În conţelegere cu comitetul par. gr. or. al Cojocnei.

V. Roşeşcu,
ppresb, gr. orient.

Nr. 38. [1371] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învĕţătoriu la scoala poporală gr. or. din comuna Mogoagea în protopresbiteratul Deeşului se deschide concurs cu terminul de 30 ḑile dela prima publicare

Emolumentele sunt:

Salariu anual de 300 fl v. a. şi anume 180 fl din fundaţiunea neuitatului: „George Bota“ şi 120 fl. din alodiul comunal, primite în rate lunari anticipative; cuartir în edificiul scoalei şi lemnele necesare pentru încălḑitul scoalei.

Concurenţii au de a şi substerne petiţiunile la oficiul protopresbiteral, provĕḑute cu atestat de botez, prin care sĕ dovedească că de nascere e de confesiunea gr. or. şi instruite după prescriptele statutului organic şi regulamentul congresual până la terminul mai sus indicat.

Afară de acea concurenţii au de a se presenta într'una din sĕrbători la biserică spre a-şi arăta şi desteritatea în tipic şi cântări.

Din şedinţa comitetului parochial, ţinută la 5 Iunie, 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Deeş.

Teodor Herman,
protopresbiter.

Nr. 1582. [1373] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învĕţătoriu la scoala elementară comunală din Maier cu limba de propunere românească se deschide concurs cu salariu anual de 300 fl. locuinţă şi grădină, sau în locul prestărei acestora în naturalii cu competinţă de 100 fl.

Cei ce doresc a competa la această staţiune au a-şi scrie cu mâna proprie cererea în limba română şi maghiră, a o provedea cu timbru de 50 cr. a o înzestra cu testimoniu de cualificaţiune, despre desteritatea în limba maghiară, despre aplicarea de până acuma, dela medic şi de moralitate, şi prin inspectorul de scoale al respectivului comitat se mi-o aştearnă până la 10 Septembre, 1886.

Bistriţa, 17 August, 1886.

Havas Gyula,
inspector de scoale reg.

Nr. 1578. [1374] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învĕţătoriu la scoala elementară comunală din Rebra mare (Nagy-Rebra) cu limba de propunere românească se deschide concurs cu salariu anual de 300 fl. locuinţă şi grădină, sau în locul prestărei acestora în naturalii cu competinţă de 100 fl.

Cei ce doresc a competa la această staţiune au a-şi scrie cu mâna proprie cererea în limba română şi maghiară a o provedea cu timbru de 50 cr. a o înzestra cu testimoniu de cualificaţiune, despre desteritatea în limba maghiară, despre aplicarea de până acuma, dela medic şi de moralitate, şi prin inspectorul de scoale al respectivulni comitat se mi-o aştearnă până la 10 Septembre, 1886.

Bistriţa, 17 August, 1886.

Havas Gyula,
inspector de scoale reg.

Nr. 844—860 [1359] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învĕţători la scoalele din protopresbiteratul gr. or. al Sibiiului în următoarele comune se escrie concurs cu terminul de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Boiţa, douĕ posturi, unul cu 350 fl., cuartir şi lemne, şi altul cu 180 fl. 20 fl. bani pentru cuartir şi lemnele trebuincioase.

2. Bungard, cu salariu anual 128 fl. cuartir şi lemne de foc.

3. Cristian, cu salariu anual 208 fl., cuartir şi lemne de foc.

4. Guşteriţa, cu salariu anual 200 fl., cuartir şi lemne de foc.

5. Loamneş, cu salariu anual 150 fl., cuartir şi lemne de foc.

6. Mândra, cu salariu anual 150 fl, cuartir şi lemne de foc.

7. Mohu, cu salariu anual 250 fl., cuartir şi lemne de foc.

8. Poplaca, douĕ posturi unul cu salariu anual de 250 fl. şi altul cu 210 fl pentru amêndouĕ cuartir şi lemne de foc.

9. Reşinari, douĕ posturi cu salariu de câte 350 fl. şi 60 fl. pentru relut de cuartir şi lemne de foc.

10 Roşia, cu salariu anual 115 fl., cuartir şi lemne de foc.

11. Ruşi, cu salariu anual 150 fl., cuartir şi lemne de foc

12. Slimnic, cu salariu anual 200 fl. cuartir şi lemne de foc.

13 Şelimber, cu salariu anual 155 fl., cuartir şi lemne de foc.

14. Şura mare, cu salariu anual 200 fl., cuartir şi lemne de foc.

15. Tălmăcel, douĕ posturi, unul cu 300 fl. şi altul cu 150 fl., pentru amêndouĕ cuartir şi lemne de foc.

16. Turnişor, cu salariu anual de 200 fl., cuartir şi lemne de foc.

17. Vesĕud, cu salariu anual 140 fl., cuartir şi lemne de foc.

18. Vurpĕr, cu salariu anual 150 fl., cuartir şi lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-şi aşterne concursele lor instruite cu carte de botez, atestat de cualificaţiune, atestat din limba maghiară şi atestat despre studiile pregătitoare, — toate în orginal şi în copie netimbrată până la terminul amintit la adresa subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sibiiului în conţelegere cu comitetele parochiale respective.

Sibiiu, 17 Iulie, 1886.

La însărcinarea dlui protopresbiter Simion Popescu:

George Bobeş,
paroch.

Nr. 695. [1355] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia gr. or. Sângeorgiul de pădure (Erdö-Szt. György), protopresbiteratul Murĕş-Oşorheiului, devenită vacantă prin moartea parochului Ioan Brânduşe, se escrie din nou concurs cu termin *de 30 ḑile* dela prima publicare în „Telegraful Român.“

Emolumentele computate în bani după calculul de mijloc a celor cinci ani din urmă, sunt:

1. Folosirea casei (trei încăperi) şi grădinei parochiali, a superedificatelor economice (grajd şi şură) şi a porţiunei canonice, constătătoare din 7 jugere arătură şi fênaţ . .	fl.	145.—
2. Dela 135 familii 135 feldere (16 cupe) cucuruz sfârmit, à 1 fl. 135 fl. şi 135 feldere oves (16 cupe) à 40 cr. 54 fl. — cu totul . .	fl.	189.—
3. Dela 70 familii câte o ḑi de lucru, à 40 cr. .	fl.	28.—
4. Dela botezuri, cununii şi înmormêntări . . .	fl.	50.69
5. Dela 135 familii, à 10 cr. la botezul Domnului	fl.	13.50
8. Alte prestaţiuni sigure	fl.	40.—
Plata cantorală nu e cuprinsă în această sumă.		
Suma .	fl.	466.91

Petenţii au aş-i aşterne suplicele concursuali, instruite în sensul legei, subscrisului oficiu protopresbiteral, posta ultimă Maros-Vécs în Idicel.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Reghinului, ca delegat.

Idicel, 20 Iuliu, 1886.

În conţelegere cu resp. comitet parochial.

Galaction Şagău,
prot. ca comisariu cons.

Sz. 1357 tkvi 1886. [1370] 1—1

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság részéről közzététetik, hogy a nagyszebeni „Albina“ takarék és hitelintézetnek mint végrehajtatónak 88frt. 29 kr. töke, ennek és pedig 29 frt 43 kr. után 1883 Oktober 1-től 29 frt 43 kr. után 1884 évi Aprilis 1-től és 29 frt. 43 kr. után 1884 évi Oktober 1-től járó $8^0/_0$ kamata, 14 frt. 47 kr. eddigi költség követelésének kielégitése véget végrehajtást szenvedő Groza Ioszivnak az ohábai 70 sz. tjkvben A + 4—32, 34—39, 41—45, 47, 48 rendszám 87/1, 88/1, 747/2. 943/3/1, 944/2, $953^1/_2$, 1182/2, 1228/2/1 1232/1, 1233/2, 1476/2/2, 1815/2, 2011/1/1, 2181/1, 2182/1, 2374/2/1, 2429/2, 2729/1, 2974/1, 2975/1, 3037/1, 3119/1, 3286/2, 3050/1, 3353/1, 3561/2 1841/1/2, 3584/2/2/2 hrszám alatti fekvőségeknek 1684 frt. megállapitott kikiáltási árban Ohába község házánál **1886 évi Szeptember hó 11-ikén d. e. 9 órakor** tartandó nyilvános árverésen szükség esetére kikiáltási áron alól eladatása elrendeltetik

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár $10^0/_0$-at készpénzben vagy pedig az 1881. évi LX. t. cz. 42 §.-ban jelzett árfolyammal számitott ovadékképesnek nyilvánitott érték papirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételárt pedig vásárló köteles az árverezés jogerőre emelkedésétől 3 részletben, 15, 30 iletőleg 45 nap alatt a nagyenyedi kir. adó mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Az árverezés megállapitott feltételei alólirt biróság tkönyvi irodájában a hivatalos órák alatt és Ohába község elöljáróságánál megtekinthetők.

A kir. járásbiróság mint tkvi hatóságtól.

N. Enyeden, 1886 Május 26-án.

Csernátoni s. k.,
kir. járásbiró.

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 87 Sibiiu, Joi 14/26 August 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibliu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de douĕ ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Din causa sĕrbătorii „Adormirea Născĕtoarei de Dumneḍeu" Nrul procsim va apărea Marţi în 19 August. st. v.

Sibiiu, în 13 August.

Evenimentele din peninsula balcanică se perondează cu iuţala fulgerului. Principele Alecsandru e detronat de ministrii sei, detronat de armata sa, şi scos din ţeară, ca cel mai din urmă făcĕtoriu de rele.

Această scire ne-a sosit Dumineca. Indignaţiune fără margini a cuprins pe tot sufletul simţitoriu la cetirea acestei faime.

Încă n'a trecut un an de când gloriosul principe al Bulgariei Alecsandru de Battenberg a proclamat unirea Bulgariei cu Rumelia orientală, şi aceasta o a şi îndeplinit cu atâta măestrie, încât a câştigat învoirea Europei, chiar şi a Turciei, numai a Rusiei nu.

N'a trecut încă un an, de când gloriosul principe în fruntea junei sale armate cu arma în mână a întimpinat năvălirea armatei sêrbe în ţeara sa. N'a trecut încă anul, de când simpatiile Europei erau îndreptate asupra Bulgariei, şi după glorioasa luptă dela Slivniţa din principele alungat acuma devenì erou legendariu.

Şi după fapte atât de strălucite, o detronare a principelui prin acei ministri cu cari a sĕvêrşit asemenea fapte măreţe, şi cari i-au jurat fidelitate, o detronare în fruntea trupelor, tocmai la inspiciarea lor, în fruntea acelor trupe, a căror arme în ultima campanie fură conduse dela victorie la victorie — aceasta este cea mai ruşinoasă infamie, ce istoria a înregistrat vre-odată pe paginile sale.

Tare a trebuit sĕ fie demoralisată o ţeară, în care se află asemenea ministri, tare trebue sĕ fie decăḍută disciplina şi onoarea de gloria câştigată în o armată, care asemenea rĕsplată dovedesce viteazului seu căpitan.

La alt loc comunicăm scirile contraḍicĕtoare despre această detronare, care până acuma s'a făcut fără vărsare de sânge.

Versiunile sunt contraḍicĕtoare cu privire la locul şi modul detronării. Una susţine, că principele a fost surprins în palatul seu, constrîns a'şi scrie demisiunea, apoi fu dat peste graniţă ca un vagabond. O altă versiune susţine, că principele a fost detronat la Vidin tocmai când inspicia trupele, de aici a fost pus pe corabiă şi transportat la Turnul Severin pe pămênt românesc.

Positiv este, că principele Bulgariei este detronat. Ce va urma după această faptă nedeamnă, nu se poate sci, mai puţin se poate sci, dacă Rusia se va opri aici, sau va merge înainte, încuragiată de succesele de până acuma.

Se indignează omul de nemulţămirea bulgarilor faţă cu principele, trebue însĕ sĕ se indigneze şi de morala, care insuflă politica din Europa. Este peste toată îndoiala, că convenirile dela Gastein au avut de obiect această detronare; este peste toată îndoiala, că Turcia 'şi-a dat învoiala la detronarea principelui Bulgariei, este fapt, că Rusia a avut asigurarea, că puterile din centrul Europei vor rĕmânea passive la aceste operaţiuni ale diplomaţiei rusesci.

Suntem acolo cu cestiunea orientală, unde am fost acuma 8 ani după pacea dela San-Stefano. Ceea ce Rusia după un rĕsboiu sângeros n'a câştigat, aceea o a ajuns acuma fără vĕrsare de sânge

Este deschisă calea spre Constantinopole. Tractatul de Berlin a creat o Bulgarie chiemată a oprì pe ruşi în drumul lor. Principele Alecsandru s'a adeverit, că este bărbatul care voiesce sĕ facă din Bulgaria stat independent, care sĕ'şi promoveze specialele sale interese. De acì ura personală a Ţarului contra principelui, care mai tare s'a manifestat în brutala ştergere a acestuia din lista oficerilor ruşi.

Ce promisiuni va fi făcut Rusia faţă cu planurile sale, şi se va putea ea opri la paşii de până acuma, viitoriul ne va arăta.

Evenimentele din Bulgaria.

Scirea neaşteptată despre detronarea principelui Alecsandru ţine spiritele pretutindeni în ferbere. Credem deci de cuviinţă a reproduce 'n cele de mai jos câteva telegrame mai proaspete după „Vointa Naţională", care se vede a avè cele mai multe şi mai esacte informaţiuni.

10 August.

Rusciuc. — În oraş este linisce. O mare tristeţă şi spaimă domnesce prin popor. Se vorbesce că aḍi noapte ar fi plecat din Rusciuk vaporul princiar „Golupci" spre a lua pe principele Alecsandru din Vidin; se mai ḍice că principele Alecsandru a fost deja îmbarcat pe vaporul „Tegethoff" la Vidin. Se vorbesce că întreg cabinetul Caraveloff este arestat şi că depeşile cari se dau în numele lui, sunt date de Zankoff. Trei oficeri din marina bulgară, de origine polonesà, cari erau urmăriţi de consulul rusesc, fiind declaraţi de nihilişti, au fugit ieri dimineaţă trecênd Dunărea.

Principele Alecsandru, împreună cu Caraveloff erau plecaţi de doauă ḍile la Vidin în inspecţie, şi după terminarea inspecţiei, se ḍice că Zancoff, care 'l urmărea şi se afla la Vidin, ar fi presentat principelui a semna abdicarea, învitându'l a trece frontiera din Lompalanca. Căderea principelui a fost avisată telegrafic în toate districtele.

10 August.

Bechet. — A. S. principele Alecsandru s'a înbarcat aḍi la 2 oare în yachtul A B şi a pornit în sus.

Giurgiu. — *Se ḍice că Caraveloff este arestat.*

Giurgiu. — Pasagerii sosiţi cu trenul dela Varna au fost toţi reţinuţi la Rusciuc. S'a oprit de a se trece măcar o singură scrisoare pe teritoriul românesc.

11 August.

Rusciuc. — Se ḍice că complotul a fost organisat de dl Dragan Zancoff. Acesta a iscălit telegramele şi toate actele în locul dlui Caraveloff.

Sofia. — *Agentul Rusiei a declarat mulţimei care venise sĕ ceară protecţia Ţarului, că M. S. e animat de cele mai bune simţeminte faţă cu bulgarii.*

Oraşul e împodobit cu stindarde. Asemenea oraşul a fost iluminat.

Eată cum e compus guvernul provisoriu:

Clement, metropolitul Tîrnovei, preşedinte fără portofoliu, Stoianoff afaceri strĕine, Zancoff. interne, Burmof, finanţe, maior Nikiforof, resbel. Radislavof, justiţie, Velicikof, instrucţie.

Giurgiu. — Astăḍi s'au liberat călĕtorii aflaţi în Rusciuc. Libera trecere dela Rusciuc la Giurgiu s'a restabilit. Se ḍice că principele, după ce a fost destronat, a fost arestat într'o mânăstire lângă Sofia.

12 August dim.

Giurgiu. — Călĕtorii veniţi dela Constantinopol şi cari au fost opriţi la Rusciuk au fost lăsaţi sĕ treacă aḍi aci.

Liniele telegrafice din Bulgaria nu sunt întrerupte; toate telegramele însĕ din Bulgaria se opresc la Rusciuk. Numai câteva telegrame cifrate ale representantului rus către guvernul din Petersburg au fost lăsate sĕ treacă.

Se ḍice că principele Alecsandru se află arestat într'o mănăstire de lângă Sofia.

FOIŢA.

Dintr'o sară.

(Încheiere).

O! ce surprindere plăcută! Adênc mişcat, tăcut am remas în faţa ei. Abia într'un târḍiu mi-am venit în ori, ş'o frăţască îmbrăţişare cu un cuvênt de bună întêlnire servì drept bineventare între noi.

Dar ochii mei erau painginaţi, faţa mea trada o nelinisce şi prietenul meu observà că ceva me preocupă şi cere scuse nu cumva me simt alterat în ale mele.

— O! fratele meu! Ceriul te-a adus, sĕ abstrag fie şi numai pe un minut dela gândurile ce ḍiua noaptea 'mi apasă sufletul, la care chin sciu că 'n întreaga sa plinătate 'mi eşti părtaş.

— Dar esplicăte, fu replica tovarăşului meu.

— Ah! scusă-me însĕ, sĕ nu mai întind vorba. Tu-'ţi aduci aminte din copilăreţele noastre ce ţîntă urmărea mintea noastră încă atunci fragedă: binele şi ear binele neamului nostru. Aceasta îndoit me preocupă acum. Privesce în dreapta mulţimea muncitorilor cum coboară costiţele romantice, re'ntorcênd dela munca lor, ce luni de-a rêndul durează în năduful verei, privesce, şi 'n cele din urmă gândesce care le este resplata. Sau cum şi în ce vistierii se adună partea menită pentru luminarea sufletelor lor. Sau cum şi cu ce recunoscinţă se tractează ei de stăpânirile de aḍi cari mai mult ca ei chiar se îndulcesc din rodurile ostenelelor lor? Aceasta i totul ce me preocupă.

— Nu te gândì, nu te frĕmênta, respunse prietenul meu, pe a cărui faţă se observau nisce trăsături ce tradau o încredere bărbătească în sine. Acest popor sufere ce-i drept astăḍi, dar nu piere. El e muncitoriu, e silitoriu şi mult stăruitoriu şi 'n ale culturei. Nu e plantă părăsită. Singur îşi agonisesce cele trebuincioase, cu toate pedecile ce i se opun, încă şi pentru alţii necum pentru sine. *„Álios vidi ventos"* falnic îşi poate el ḍice. Veacuri de-a rêndul a 'ndurat el barbarismele trecutului. Şi n'a desperat. Provedinţa divină l-a 'ngrijit, i-a purtat făclia conducĕtoare. Şi tocmai aceste suferinţe şi lipse l'au trezit, l'au adus la consciinţa de sine, ca acum cu adevĕrată mândrie sĕ figureze de un remarcabil factor în sînul popoarelor cu menire culturală. Dar încetez acum iubitul meu. Ţ'am descoperit aceasta credinţă tainică a inimei mele — continuà prietenul meu — ca sĕ satisfac dorinţei tale, ce de mult m'am deprins a respecta, dar permite-mi sĕ-ţi fac o propunere: sĕ me însoţesci ca împreună sĕ cercetez părinţii mei, că mult îmi sunt scumpi acesti buni bĕtrâni, cari până şi cel din urmă obol îl jertfiră pentru crescerea şi luminarea mea, pentru croirea unei soarte mai bune de mine decum ei avură. Drept aceea mult le sunt datoriu. Căci nu-mi pot închipuì act mai sângeros decât a nu fi recunoscĕtoriu faţă de lacremile unor bĕtrâni, cari au preferat a petrece în suferinţe materialicesci pentru înavuţirea sufletească a pruncului lor. Doamne caută de sus la ei, fiii tei cei adevĕraţi, cu adênc oftat esclamă el.

— N'am reflectat alta prietenului meu decât: îţi urmez! Şi eram datoriu sĕ o fac, căci inimile noastre într'un chip băteau, într'un chip simţiau. Acelaş trecut, acelaş present şi cine scie acelaş viitoriu. Dar mai mult, suvenirile trecutului ne ţineau strîns legaţi.

Timpul acum înaintase binişor. Amurgul serii se strecurà ca un fulger şi valurile nopţii câştigaseră terenul, predominau totul. Pe o călicică îngustă în tovărăşia prietenului meu străbăteam încetişor, pe unde aproape la tot pasul nimeream obiecte, ce ne revocau tot atâtea amintiri desmerdătoare din frăgeḍimea copilăreţelor.

Încă câţi-va paşi şi eată-ne ajunşi. Un pârlaz ne sta 'n cale. Nu ne alterează. Românul şi gimnastica sunt doauă lucruri nedespărţibile. Avêntul voinicesc ne va scoate din belea. Urmăm esemplul şoimului, care sboară din stâncă 'n stâncă, până ajunge la cuibul tignei. Nu ne remâne alta. Aşa facem o săritură bună, şi eată-ne înaintea ogradei mult dorite. Acì scoatem un adênc oftat şi cu sfiiciunea cuvenită întrăm. Prietenul meu îndeosebi era adênc emoţionat. Întrăm şi singur un câne ciobă-

De asemenea se ḑice că garnisoana din Şumla refusă a depune jurămênt şi s'a închis în cetate.

*

Eată cum espune şi apreţiază organul de căpetenie al guvernului Dlui I. C. Brătianu întêmplările de peste Dunăre în primul seu Bucuresci din 11/23 August:

Detronarea principelui Alecsandru al Bulgariei a amintit tuturor cuvintele pe cari principele de Bismarck le-a adresat tinĕrului monarch, când acesta venì sĕ-l consulte dacă trebue sau nu sĕ primească tronul ce i se oferea. Principele de Bismarck rĕmase un moment gânditoriu şi apoi îi rĕspunse:

— De ce sĕ nu primesci? Îţi va rĕmânea cel puţin la bĕtrâneţe o plăcută amintire.

Cuvintele cancelariului, cari dădeau a înţelege, că domnia principelui de Battenberg asupra Bulgariei era foarte trecĕtoare, s'a realisat pe deplin; eroul dela Slivniţa a fost detronat.

Acest fapt s'a produs tocmai în momentul, când lumea se aştepta mai puţin şi când întrevederea dela Gastein era considerată ca un eveniment, care va împiedeca încă pentru mult timp ori-ce încercare de turburare a păcei în această parte a Europei.

Nu mai încape îndoială, că complotul a fost urzit de mult de nisce mâni dibace şi că cele mai întinse mĕsuri se luase pentru ca dênsul sĕ izbutească.

Alaltăeri dimineaţa toate liniile telegrafice ale Bulgariei au fost întrerupte, întrarea sau eşirea călătorilor din principat a fost cu desĕvêrşire oprită. După ce aceste mĕsuri au fost luate, în Sofia guvernul şi poporul a procedat la detronarea principelui. Armata, şi mulţimea au încunjurat palatul şi au cerut domnitoriului abdicarea. Principele Alecsandru n'a stat un moment la îndoială şi a abdicat. Imediat apoi el a fost pornit spre Lom, de unde cum se ḑice un yacht l-a transportat la Severin, pe teritoriul românesc. Imediat după abdicarea principelui s'a stabilit în Sofia un guvern provisoriu compus din şefii mai tuturor partidelor bulgare cu metropolitul Clement în frunte. Ceilalţi membri sunt după cum se scie dnii Ţancof, Grecof, Radoslavof, Brumof şi Velicicof. Guvernul neapĕrat a alcătuit o proclamaţiune către popor; această proclamaţiune cuprinde nisce cuvinte, cari (dacă se va adeveri că cuprinsul proclamaţiei ce ni s'a trimis este esact) ne lasă sĕ înţelegem în favoarea cărei puteri s'a făcut mişcarea şi în acelaşi timp ne fac sĕ ghicim cam în ce mod vor privì Germania, Austria şi cu Englitera revoluţiunea din Sofia. După ce se aduc laudele cuvenite principelui Alecsandru pentru vitejia ce a desfăşurat în rĕsboiul contra Sêrbiei, proclamaţia regretă însĕ că domnitoriul a urmat de cât-va timp o politică europeană contrară intereselor bulgarilor, cari sunt de rasă slavă. Bulgaria, spune proclamaţia, trebue sĕ urmeze o politică rusească, căci ruşii sunt aceia cari 'şi-au vĕrsat sângele şi banii pentru liberarea Bulgariei.

În ultimul moment primim o telegramă, care ne indică şi mai bine înţelesul mişcării din Sofia. Ni se spune, că după abdicarea principelui, o mulţime imensă s'a dus la palatul agentului diplomatic al Rusiei, rugându-l sĕ intervină pe lângă Ţarul pentru a acorda din nou protecţiunea sa Bulgariei.

Însemnătatea acestor grave evenimente nu va scăpa nimĕnui; gravitatea lor nu constă decât în atitudinea pe care vor lua puterile, a căror interese se deosebesc de acele ale Rusiei.

Cât pentru noi, nu mai încape îndoială că şi de astădată trebue sĕ fim cu ochii în patru, rĕmânênd bine înţeles linîştiţi.

Peste puţine ḑile vom putea sĕ scim cu siguranţă dacă revoluţiunea din Sofia nu va avea nici o urmare, au dacă dênsa este semnalul unei noue înflăcărări a Orientului.

Cronică.

Dela scaldele Ocnei Sibiiului.

(Încheiere.)

Ungurii sunt mai puţini numerice. Desbinaţi şi ei în doaue confesiuni, au scoale confesionali şi de stat provĕḑute cu aşeḑăminte destul de frumoase pentru a se putea susţine şi în viitoriu. Cea ce e de invidiat la ei e clasa inteligentă mai mare. Prin aceasta impun în toate afacerile, aşa încât ei dau tonul. Ei sunt conducĕtorii magistratului, ei la oficiul salinariu, ei la judecătoria cercuală, ei finanţi, ei gendarmi, ei pretutindenea unde este câte un os de ros.

Comuna are multe reminiscenţii memorabile. Menirea a face ca numele ei sĕ fie mai adeseori amintit e reservată scaldelor sărate de aici.

Scaldele sunt situate spre meaḑăḑi, în mijlocul massei sărate. „Groape“ se numesce locul, care este vatra salinei şi a lacurilor sărate, despre cari se scie, că pe timpul romanilor au fost tot atâtea băi de sare. Aḑi apa le-a umplut aşa încât numai unde şi unde se mai află grinḑi, lemne şi alte înscripţiuni antice, cari ne transpoartă în trecutul îndepărtat.

Spre scopul scaldei sunt adjustate de present numai: lacul Tököly, lacul roşiu şi lacul verde, numit şi „lacul femeilor.“ Toate trei conţin apă sărată. Cea mai sărată e apa din Tököly. Cam de opt ori mai sărată ca apa de mare. Mai puţin sărat e lacul roşu şi şi mai puţin cel verde, dar aceste întrec cam de 3—5 ori apa mărilor.

Lacurile au afunḑime considerabilă. Cel mai afund e cel Verde, care are 46. m., apoi cel Roşu 42. m., şi în fine Tököly 33—34. m. Pelângă toată afunḑimea, ele sunt întocmite astfel încât şi cel ce nu scie bine înota încă se poate scălda fără teamă de pericul. Întocmirea de cabine pentru îmbrăcare şi scăldare aşa după cum se află astăḑi, e făcută încă din timpul absolutismului.

Apa tuturor lacurilor conţine în cantitatea cea mai mare: natron carbonic, chlornatriu şi chlormagnesiu. Ceea ce contribue cu deosebire la ridicarea valoarei acestor scalde e impregiurarea, că ele se pot folosì în decursul întregei veri, fără a încălḑì apa, căci e destul de caldă, chiar şi atunci când temperatura se rĕcesce şi fără de a mai contribuì cu oare-cari materii medicale, căci toate acestea le ofere însaşi natura în abundanţă. Căldura cea mare a apei indigită oare-cari isvoară calde, despre cari nu se poate vorbì cu siguritate.

Apa e adese ori curată. Se vĕd cum aleargă prin ea, în o parte şi în alta, nisce animale micuţe, înotătoare pe spate. (Crastacea).

Influinţa medicală a acestor scalde s'a constatat la diferite boale precum: rheumatism, scroful, podagră paraliticiă, ologiă, flori albe *(Fluor albus)* şi alte multe provenite cu deosebire din stricarea sângelui.

Din cele espuse se poate vedea însemnătatea scaldelor din Ocna Sibiiului. Folosul ce îl aduce apa aceasta, înzădar l'am căuta alt undeva, chiar şi afară de patrie. Cu toate aceste Ocna este rĕu cercetată, aproape numai de sibieni, cari în fie-care ḑi, se scaldă şi earăş se reîntorc. Oaspeţi streini sunt rari şi acestia numai puţin rĕmân aici. În mod escepţional, în anul de faţă, a fost public strein deşi nu numeros, dar foarte ales. Între acestia cei mai numeroşi au fost români.

Causa necercetărei într'un numĕr mai mare se atribue arangiamêntului, care e încă prea primitiv. Numai o grădină, la a cărei privire grădinariul espert ar vêrsa lacrămi, încungiură lacurile: Verde şi Roşu, deşì prin interesare mai mare toate lacurile s'ar putè încungiura prin promenadă, ce s'ar putè face în jurul terenului numit „Groape“. S'ar putè face mai multe fântâni săritoare în lacurile din apropiare unde concertează broascele şi se scaldă bibolii. Asemenea sala de lectură, ar putea fi întocmită cu mai mare considerare faţă de nemaghiari. Este loc nimerit pentru o cuglerie şi alte lucruri de distracţie, cu deosebire pentru timpul ploios. N'ar strica nici o bibliotecă.

Făcêndu-se astfel, ar fi împreunat frumosul cu folosul aşa, că scaldele cari aduc aḑi un venit brut de 1600 fl., ar putè înḑecì acest venit. Se sperăm, că toate aceste se vor face cât mai curênd şi cu deosebire acum, când statul a promis o subvenţiune de 25.000 fl. pentru prefacerea acestor scălḑi în cea ce merită, în adevĕrata Vitezdă.

Sesonul present nu preste multe ḑile se va încheia. Oaspeţii, partea cea mai mare, s'au îndepărtat deja. Mulţi au dus cu sine suveniri neuitate, mulţi însĕ şi dacă alţii nu, dar românii la tot casul ar dorì, ca la revedere sĕ fie în plăcuta posiţie a avea şi ei în sala de lectură, pelângă foaia politică ce o au, barem una beletristică şi una humoristică!

Pavel.

Convocare

Conform decisiunei aduse din partea comitetului central, în şedinţa sa dela 28 Iuliu a. c. adunarea generală a reuniunei învĕţătorilor români gr. or. din „districtul Abrudului“ se convoacă pe ḑilele de 24, 25 şi 26 August st. v. a. c. în localul scoalei din Abrudsat.

Totodată se învită a participa la această adunare toţi dd. membri ai reuniunei.

Programă.

Ḑiua I-a înainte de-ameaḑi

1. Serviciul divin în biserica din Abrudsat.
2. Deschiderea adunărei prin preşedinte.
3. Constatarea celor presenţi.
4. Cetirea rapoartelor comitetului central, cassariului şi a bibliotecariului — apoi esmiterea de comisiuni.

După ameaḑi.

5. Cetirea disertaţiunilor „despre însemnătatea religiunei“ şi „despre disciplina scolară.“

Ḑiua a II-a înainte de-ameaḑi.

6. Verificarea procesului verbal din şedinţele I şi II.
7. Prelegeri practice din religiune cu despărţĕmintele I şi II.

După ameaḑi.

8. Continuarea prelegerilor practice cu despărţĕmêntul III.
9. Discuţiune asupra temei „însemnătatea religiunei.“

Ḑiua a III-a înainte de-ameaḑi.

10. Verificarea procesului verbal din şedinţele III şi IV
11. Discuţiune asupra temei „disciplina scolară.“
12, Rapoartele comisiunilor esmise.
13. Reconstituirea reuniunei prin alegerea comitetului pe un nou period de 3 ani.

---

nesc şovăind din coadă ne întimpină. Voia sĕ ne spună ceva şi nu putea, natura 'i denegase puterea. Simţea însĕ că suntem bineveniţi. Stam încremeniţi în mijlocul curţii şi nu observam încă pe nimeni.

Ce sĕ fie, ne întrebam. Privim la uşa casei unde aşteptam sĕ vedem semnul obicinuit la români când se departă de acasă şi casa rĕmâne singură. Dar nu-i nimic. Cercăm se întrăm. Rătezul e liber, uşa se deschide, dar nimeni nu e înlăuntru.

Ce sĕ fie, a doua oară ne 'ntrebăm. Dăm o roată prin curte. Ciobanul liniştit ne urma cu credinţă. Ajunşi la gura unei cărărele ce conducea 'n grădină, vedem în paşi binecumpăniţi cu verdeaţă 'n braţe apropiindu-se de noi o figură femeiască, bĕtrână gârbovită sub greutatea anilor, dar cu trăinicie de viaţă încă. Cum ne prinse cu ochii, ea înduplecă paşii, grăbesce, căci ne cunoscuse. Era maica prietinului meu. Cu ochii scăldaţi în lacrămi, cu mânile tremurânde îmbrăţişează pe fiul sĕu, pe care ani de ḑile nu'l vĕḑuse. Şi o sărutare ferbinte a mamei, înlocuì totul pentru un moment.

Prietinul meu voia sĕ fie stăpânul situaţiei. Dar înzadar. Abia într'un târḑiu îşi veni la vorbă, presenţa-l părăsise. Sarcina a picat pe mine, a trebuit sĕ pun eu la cale firul vorbelor şi încă bine potrivite. Mi-am încreţit fruntea şi mi-am împlinit datoria.

Şi după o scurtă întrevorbire maica bĕtrână 'şi căută de ale mâncărei, căci doară acuma avea pentru cine. Eu cu prietinul meu continuarăm calea pe cărăruşa apucată ce conducea până la marginea grădinei, de unde apoi se continua progadia bisericei. În mijlocul acesteia pe o dâlmă frumoasă sta maiestos zidirea cea sfinţită, casa lui Dḑeu. Lângă aceasta clopotniţa, străbunul loc din pruncia noastră, în jurul căreia multe ḑile senine, multe ceasuri dulci petrecurăm noi.

Suirăm încetişor până sub clopotniţă, unde drept scaun de odichnă ne servì pajiştea cea verde. Pe păreţii clopotniţei se observau încă rĕmăşiţele urmelor noastre şi alte multe semne ce erau primele noastre încercări în manuarea condeiului. Ploaia nu rĕsbise a le şterge încă. Cu suris dulce căutam la ele, fără sĕ îndrăsnim câtuş de puţin a negri pomenirea lui Petrea dascălul, de a căruia virgaşe de multe ori ne servea această clopotniţă drept asil de mântuinţă. O scurtă reprivire în ḑilele aceste ne fù subiectul şi distracţia noastră.

Pe bolta ceriului mii şi mii de stele străluceau, revărsând o lumină încântătoare. Raḑele tuturor se reoglindau în ochii şi sufletul nostru. Ele ne şopteau numele celui prea sfânt, ce planează mai presus de ele, când în giurul nostru tăcerea mormêntului cuprinsese totul. Ici-colea sborul cutărui liliac ne tresărea, ce 'n obrăsnicia sa nu arare-ori ne flutura drept în preajma ochilor. Dar în lupta pentru esistenţă 'şi avea dreptul seu netăgăduit. Ce noi sciam apreţuì şi nu ne lipsea inima de a o şi face.

Deodată în spre rĕsărit se deschise par'că ceriul. Şi o lumină drept în para focului strălucea crescênd treptat. Causa ei se esplică de sine.

Din întunerecul unei păduri se ridica falnic trupul rotunjior al lunei aurie, ce ni se ivea într'o mărime par'că neobicinuită până acum, şi ca o crăiasă mândră de posiţia ei străbătea în sinul mulţimei stelelor. Omagii în dreapta omagii în stânga primea crăiasa nopţii dela corurile stelelor supuse domeniului ei.

Pe noi ne aflase în drum. Ne îmbiam la paşi, căci nu bucuros ne-am fi depărtat dela această drăgălaşă arĕtare a naturei. Datorinţele însĕ către noi au învins în cele din urmă. Şi luna era deja de câteva schioape de-asupra orisontului nostru, când prin o fräţească îmbrăţişare ne despărţirăm dorindune unul altuia somn bun, somn dulce.

Trecui iute părăuaşul ce nu era departe. Murmurul lui însĕ me reţinu niţĕl sĕ privesc, cum el vecinic îşi urmează cursul seu. Ş'abia fac un paş încă, când printre murmurul monoton al părăuaşului, sunetul dulce prelungit al unui fluer se amestecă. Încă câţiva paşi şi aflai peptul însĕtat, care scotea acest sunet dulce.

14. Propuneri diverse.
15. Verificarea procesului verbal.
16. Inchiderea adunărei prin preşedinte.

Abrud, în 1 August 1886.

Ioan Gall,
preşedinte.

Aron Cioran,
secretariu.

Varietăţi.

* (Hymen.) Domnul Ilie Iuga, cleric absolut la 29. August a. c. îşi va serba cununia cu domnişoara Maria Russu din Chintelnic.

* (Petrecere de vară în Sělişte.) Junimea studioasă română din jurul Sěliştei învită la „Petrecerea de vară“ ce se va arangia în 17/29 August a c. în „Bĕrcul roşu“. Începutul danţului la 1 oară p. m. Preţul de întrare de persoană 50 cr, de familie 1 fl. Eventualul venit curat este destinat unui scop filantropic. Suprasolviri se primesc cu mare mulţămită şi se vor cuita pe cale ḑiaristică. NB. În pausă vor juca câţi-va tineri jocurile istorice „Căluşerul“ şi „Bătuta“. În cas de timp nefavorabil petrecerea se va ţinea în edificiul scoalei din Sělişte.

* (Petrecere cu joc.) Tinerimea studioasă din jurul Făgăraşului învită la „Petrecerea socială de joc“ premearsă de producţiune literară, care va avea loc în Făgăraş Duminecă în 17/29 August a. c. în sala „Hotel Mauritsch“. Venitul e destinat pentru reuniunile femeilor rom. din loc. Preţul întrărei: de persoană 1 fl., de familie 2 fl. Începutul la 7 oare seara.

Programa:

1. „Cuvênt de deschidere“ rostit de Nicolau Clonţa, cleric abs. 2. „Despre egoism şi abnegaţiune din punct de vedere social“, disertaţiune de Valeriu Comşa teolog. 3. „Garda Seraiului“, poesie de V. Alecsandri, declamată de Ioan Broj cleric. 4. „Valurile Dunărei“, vals de I. Ivanoviciu esecutat pe flaută de Valeriu Comşa cu acompaniament. 5. „Din povestea vorbei,“ poesie de A. Pan, declamată de Nicolau Clonţa cleric abs. 6. „De ce n'am pace“, romanţă de Carini, duet cu acompaniament. — După producţiune urmează dans.

Ofertele marinimoase se primesc cu mulţămită şi se vor cuita publice.

* (Representaţie teatrală urmată de danţ) se va da de tinerimea studioasă din Zernesci în 15/27 Aug. 1886 în folosul bibliotecei scolare din loc. Preţul de întrare remâne la bunăvoinţa on. public. Începutul la oarele 7½ seara.

Programa:

1. „Baba Hîrca“ comedie în 2 acte de Millo. 2. „Balul Mortului“ comedie în 1 act de V. A. Urechie. În decursul pausei 13 tineri vor juca „Căluşerul“ şi „Bătuta“.

Oferte marinimoase sĕ primesc cu mulţămită şi se vor cuita în ḑiaristică.

* (Carol Várady) inspectorul reg. de scoale din Cluj, despre duelul căruia cu directorul scoalei de fete tot de acolo Cosma, am luat la timpul seu notiţă, a rĕposat Vineri în urma rănei primite, după suferinţe de 27 ḑile.

* (Omor.) Dumineca trecută doi tineri din Ocna venind în ceartă cu un al treilea, l'au omorit.

Justiţia a pus mâna pre ucigaşi.

* (În urma autografului împĕrătesc) ministrul president Dl Coloman Tisza a emis un cerculariu confidenţial către toţi comiţii supremi, ca sĕ conlucre prin organele şi mijloacele, de cari dispun, ca 'n adunările comitatelor afacerea Iansky sĕ nu se mai discute, ori cel puţin sĕ nu se resoalve prin aşternerea de adrese şi representaţiuni la ministeriu.

* (Rĕsboiul nostru vamal cu România) s'ar apropia după cum anunţă „L'Indépendance roumaine,“ de sfĕrşit. Amintita foaie spune, că negociările sunt pe cale a se reîncepe cu Austro-Ungaria şi în legătură cu asta, portfoiul ministeriului de esterne va trece în mâna Dlui Dimitrie Sturza.

Scirea aşteaptă confirmare.

* (La adunarea generală a Kulturegyletului) din Cluj, care se va ţinè la 29 August a. c. are sĕ fie ear un tămbălău mare naţional. Societatea aceasta culturală va arangia o esposiţie de vite. Ear societatea literaţilor şi artiştilor maghiari din Budapesta va participa in corpore la acele serbări Jurnalele maghiare făcênd reclame din acest incident către publicul lor, provoacă pe maghiari sĕ participe în numĕr cât de mare. „Egyetértés“ ḑice, că adunarea trebue sĕ fie *demonstrativ* de splendidă, dacă e vorba sĕ câştige simpatiile societăţii.

Este un semn foarte îmbucurătoriu, dacă simpatiile societăţii maghiare faţă cu Kulturegyletul numai pe cale demonstrativă se mai pot asigura!!

* (Negocierile cu Turcia ale României) pentru încheierea unei convenţii de comerciu vor începe earăş peste puţin.

* (Cetim în „Revista politică“:) Multe din monumentele noastre istorice s'au pierdut. Numai foarte puţine au scăpat de furia timpurilor trecute; dară şi aceste puţine se pierd pe ḑi ce merge. Unele se distrug de mânile vandalice ale ignoranţei celor ce le poşed; altele devin prada ovreilor şi a altor străini. Şi dacă mai esistă unde şi unde câte unul, zace ascuns sau uitat, până ce în urma urmelor nu i se mai dă de urmă. Un atare odor de mare preţ am vĕḑut — sunt acuma trei ani de ḑile — în Pĕtrăuţul Sucevei. Visitând împreună cu câţiva colegi academici pre parochul din loc, acesta ne arătă între altele un epitrachil foarte vechiu, de care se vorbesce, c'ar fi fost dăruit de Stefan cel Mare bisericei din loc, zidită de dênsul la a. 1487. Epitrachilul e conservat destul de bine. E ţĕsut în flori din fir masiv de argint şi aur. Pe dênsul se află 4 chipuri cusute cu mătasă fină de feliurite colori cu atâta artă, încât la prima vedere ai crede uşor, că acestea sunt lucrul celui mai iscusit pictor. Cele doue iconiţe de deasupra represêntă una pre archidiaconul şi întâiul martir Stefan, cealaltă pre sft. Ioan cel nou de la Suceavă. Din cele douĕ de dedesupt, una represêntă pre Stefan Voevod, ce se cunoasce din inscripţiunea de deasupra capului sĕu: „*Io Stefan voivoda gospodar zemli moldavskoi*“ .... Alăturea cu el stă soţia sa Maria, foarte probabil a patra sa soţie, fiica lui Radu Voevod din Muntenia, muma lui Bogdan, succesorul lui Stefan (Ea se căsători în a. 1475, remase vĕduvă 1504 şi muri în Faur 1511). Mâna profănătoare a închinătorilor la viţelul de aur n'a cruţat nici pe acest nepreţuit veşmênt. Partea, ce încunjură grumaḑul, e tăeată de foarfece şi în locul ei cusută o bucată de altă materie, proastă. Se vede că aurul şi argintul au fost causa acelei neîndurate operaţiuni, căci partea remasă e atât de bine conservată, încât nu lasă a presupune o astfeliu de deteriorare a veşmêntului, încât sĕ fi fost necesară vr'o delăturare. Poate că a fost puţin destrămată şi profănătoriul a profitat de ocasia a o destrăma şi mai mult.

* (Monete vechi.) Jucându-se în 10. al lunei curente câţi-va băeţi din satul Lisaura pe malul drept al fluviului Suceava din „Poiana“ oraşului Suceava aflară mai multe monete vechi românesci de feliurite mărimi. O parte din aceste monete băeţii, din nesciinţă, o aruncară în apă, ear 17 cari mai remase împresciate prin năsip şi cari se adunară mai pe urmă le cumpĕră un argintariu din Suceava. Toate cele cumpĕrate sunt de argint, de una şi aceea-şi mărime şi au următoarea inscripţiune:

Avers: † ГРОШѢА ААБѮАНДРА între doue cercuri de perle; în mijloc un cap de bour, între coarne o stea cu cinci raḑe, în dreapta botului o rosetă cu trei frunḑe, în stânga semiluna.

Revers: † КОБКОДѢІ între doue cercuri de perle; în mijloc un scut despărţit de a lungul în doue părţi, în partea dreaptă trei chingi transversale, în stânga cinci flori de crin aşeḑate una peste alta în doue rênduri verticale; de-asupra scutului un M.

* (Colera.) Se telegrafează din Triest, Fiume şi toate localităţile atacate, că colera pretutindenea e în decrescere şi că 'n unele locuri a şi 'ncetat deja.

* (Imigraţie de jidani în România.) — Cu părere de rĕu constatăm, ḑice „Liberalul“, că curentul de emigrare a dat ocasiune de a se stabili un contra-curent, adecă imigrarea, care ne aduce un înḑecit numĕr de evrei, în locul celor cari pleacă spre America. Am anunţat aceasta, nu de mult prin ḑiariul nostru, spunênd că nu suntem bucuroşi de un aşa schimb. Astăḑi atragem atenţiunea celor în drept de a lua mĕsuri serioase contra curentului de imigrare, ce a pornit mai cu seamă din Rusia, unde de câtva timp au început earăş prigonirile antisemitice.

* (Eroul ḑilei la Viena.) Sub acest titlu, cetim în „Correspondance de Vienne“: De eri, nu se vorbesce la Viena decât de un singur om, şi fapta lui cutezătoare este subiectul tuturor convorbirilor. Este vorba de un Vienez, care, voind sĕ-şi arate patriotismul, s'a dus în ḑiua aniversării nascerii împĕratului sĕ pună în vêrful crucei, care se află deasupra bisericei Stul Ştefan un drapel cu colorile imperiale avênd aceasta inscripţiune: Trăiască împĕratul Francisc Iosif! (Hoch lebe Kaiser Franz Ioseph!) In noaptea de 17 spre 18 August, Iosef Pircher s'a dus la turnul bisericei Stului Stefan. Acolo, avênd cu el o funie foarte solidă, şi o mică buteliă în care se afla vin amestecat cu apă, a început sĕ se urce pe lanţul paratoneriului. Drapelul pe care voia sĕ-l pună d'asupra crucei îl legase în giurul gâtului şi îl agăţase de cingĕtoare. Când a început sĕ se urce, erau oarele 12 din noapte; şi pentru că se urca pe la spatele bisericei, în partea stradei Churhausgasse, nimeni la început nu l'a putut observa. Tocmai după ce a ajuns pela jumĕtatea aventurioasei sale ascensiuni a fost zărit de jos la lumina lunei, care făcea sĕ se vaḑă toate mişcările sale. Îndată începù sĕ s'adune lumea în giurul catedralei. Unii credeau că este vorba de un somnambul, şi ḑiceau tuturor sĕ nu facă sgomot pentru a nu-l deştepta. Alţii se duseră după pompieri, cari şi veniră cu scările, şi întinseră o plasă de a amorţi căderea imprudentului Pircher, în casul când ar cădea de unde se afla. Toată lumea avea privirile aţintite asupra acestei apariţiuni albe, căci Pircher se îmbrăcase pentru această ocasiune cu o bluză albă de zidariu. Mai nainte de a începe sĕ se urce, îşi scoase încălţămintea (care trebuie sĕ spunem că i s'a furat, căci n'a găsit-o când s'a coborît). Pe când aceasta agitaţiune se producea în public, el se urcà necontenit, oprindu-se din când în când pentru a se mai odichni. Se urcase deja foarte sus, când păzitoriul turnului (era oara 1 după mieḑul nopţii) îl auḑì; şi scoţind capul pe fereastă, îi ḑise sĕ nu se mai urce. „Lasă-me în pace, respunse el liniştit, voi sĕ pun acolo sus un drapel în onoarea împĕratului; sciu eu prea bine cum am sĕ me cobor.“ În adevĕr că se şi ţinù de vorbă, cu toate emoţiunile spectatorilor. Ori cât de dibaciu fu în urcarea sa, îi trebui mult timp pentru a ajunge sus. Coborârea fu mai lesne şi mai scurtă. Dar în totul trecură trei oare până ce Pircher sĕ se urce şi sĕ se coboare. Doi agenţi ai poliţiei îl învitară, îndată ce se coborî, sĕ-i urmeze la comisariat, unde trebuì sĕ se ducă cu picioarele goale, căci, cum ḑiserăm, i se furase încălţămintea. Acolo îşi spuse după obicei, numele şi calităţile: Iosef Pircher, în etate de treiḑeci şi şepte de ani, născut la Munrek în Stiria şi reparatoriu de turnuri de bisercă. După cum se vede, dăduse cea mai mare dovadă despre modul cum scie sĕ-şi facă meseria. De altmintre, nu pentru prima dată Pircher s'a urcat în vêrful unei clopotniţe, deşi nu mai încape nici o îndoială că nici odată nu s'a urcat atât de sus ca pe turnul bisericei Stului Stefan. Acum doi ani în Ungaria, ocupându-se a face reparaţiune la o biserică, şi nevoind sĕ se servească de schele, a căḑut jos şi şi-a rupt piciorul drept. De aceea a rĕmas schiop. După cum se vede însĕ asta de loc nu l'a descuragiat. Casinul nobleţei a făcut o subscripţiune în favoarea lui şi 'i-a dat două sute de florini. Asemenea au sĕ-i mai fie trămise şi

---

În pridvorul unei colibi ţărănesci pe marginea unei dâlme, în faţa lunei bălae, nu june fecioraş horia din fluerul seu, horia de ţi fura inima nu alta. Un ce tainic îmi şoptea că el ḑice:

Rea boală e dragostea
Nici că poţi durmi de ea....

Me furişai spre el cu paşi tiptili, căci fluerul lui, drăgoliţul de doinaş me atrăgea pe nesimţite. Şi-abia ajuseiu sĕ me raḑim de o propea, şi junele fecioraş încetà din fluer. Voiam mai bine sĕ-'l pot urmări în nuanţele sale, şi el atunci întrerupse sunetul fĕrmecătoriu. Of! ce desamăgire măchnitoare. Ceriul mai bin' sĕ se fi cutropit atunci.

Dar nu mult ţinu şi farmecul mi-se [illegible]. După nor vine senin. Junele fecioraş înlocuise hora fluerului cu o doină atât de drăgălaşă, atât de fermecatoare, încât mi-se scurgea sufletul.

Din faţa lui ceteam, că el perduse totul. N'avea decât suspinele, fluerul şi doina cea de jale. Dorul nu mai era al lui, el îl împrumutase dragei, pentru care ardea şi sufletul din el. Luna-'l trezise acum sĕ-'şi aline durerea. Şi el cânta, răpit de focul dragostei, cânta cu o dulceaţă cum un june numai poate:

Luna-i sus, badea s'a dus
Şi mândruţei nu i-a spus,
Că dorul nu şi l'au dus.
L'aş trimite, n'am pe cine;
Ducela-şi eu, m-i ruşine.
I'aş trimite eu pe lună
Ca sĕ-i spună voie bună;
Dar luna-i trup rotunjior
Nu i-a spune că m-i dor.
I-aş trimite eu pe stele
Ca sĕ-i spună dor şi jele;
Stele's multe mărunţele
Nu i'or spune că m-i jele.

Cearcă, pune junele toate în mişcare, dar înzadar, nu află mângăiere, nu încredere nici în lună nici în stele, căci şi ele's multe mărunţele, şi nu vor spune de a lui dor şi jele. Nu-i pot ajuta câte toate, aci e durerea, aci neajunsul.

Trece deci eară în suspine şi cu fluerul pe braţe stă neclătit în adâncă amorţeală.

În faţa pridvorului, nu departe un plop, mândru de a lui statură, strebătea în sus spre ceriuri Frunḑele lui se legănau încetişor şi se întreceau cu luna în alor resfăţare, încât luna abia resbia printre ele sĕ trimită câte o raḑă spre faţa senină a junelui fermecat.

Cum nălţimea plopului priveam, gândul şi inima-mi s'a furişat spre vecinica fiinţă din naltele ceriuri, şi o rugare, o singură rugare am cerut sĕ împlineasca, de care în curênd parte sĕ aibă neamul meu iubit.

Morfeus după aceea şi-a întins stăpânia sa, şi tăcerea nopţii absorbise totul. *Vle.*

alte sume din diferite părţi. Ear, acum vine întrebarea: Drapelul care a fost agăţat în vêrful crucei, va rĕmânea mult timp acolo? Şi dacă trebue sĕ fie luat de-acolo, cine are sĕ facă aceasta? Este adevĕrat că Pircher ḑice că voiesce sĕ se mai urce odată; dar este oprit de a face asta, pentru a nu-și risca viața pentru a douaoară. O mulțime de nobilităţi, printre cari vom cita pe principele moştenitoriu Rudolf, pe archiducele Albrecht, pe principele de Hohenlohe etc. i-au strîns mâna lui Pircher și i-au oferit daruri în bani.

* (Un ţĕran fură dela vulpe.) Un ţĕran din districtul Dâmbovița a prins luna trecută un pui de vulpe și 'l-a legat bine sub șopronul din curtea sa. Mama vulpoaică nemângăiată de această perdere, aleargă, caută și miroasă până dă de puiul seu. Trecem peste drăgostirile ce trebue sĕ fi urmat între pui și mamă, căci această scenă nu poate sĕ se fi întêmplat decât în timpul nopţii când nu era nimeni față. Dar din acel moment bĕtrâna în fie-care noapte aduse regulat puiului ei porumbei, găini sau rațe sugrumate, încât juna prinsonieră nu era în stare sĕ le mânânce nici jumĕtate. Ţĕranul începu sĕ se mire de această necontenită grămădire de paseri sub șopronul seu, și într'o noapte s'a pus la pândă pentru a descoperi secretul. Pela mieḑul nopţii vede o vulpe măricică încărcată cu 5 păseri, pe cari le puse înaintea puiului; după ce se drăgostesc câtva, cea dintâi pleacă. Ţĕranul gelos de prinsoniera sa, care dispunea de atâtea plocoane, se duce la dênsa, observă vênatul adus și vede că este încă cald. Dacă e așa, pot sĕ mânânc și eu, ḑise ţĕranul, luându'și vr'o câteva din plocoanele furate de mama vulpei.

„Vocea Brăilei."

* (Orga nouă în biserica sf. Stefan la Viena.) La 18 August, ḑiua onomastică a împĕratului nostru, Vienesii au avut ocasiune a auḑi pentru prima oară gigantica orgă nouă; regularea acordamântului, așa numita intonare se va termina la 17. Acest instrument colosal posedă trei manuale, un pedal și patru-spre-ḑece trăgături lăturale cu nouĕ-ḑeci acorduri sunătoare. Este una din cele mai mari în lume, nefiind întrecută decât de orga din biserica St. Petru la Roma, care posedă o sută de acorduri, și fiind egală cu cea mai mare după dênsa, aceea de la Palermo în biserica Benedictinilor, care și ea are nouĕ-ḑeci acorduri.

Mulţămită publică.

În tîmpurile trecute se întreceau credincioşii nostri a contribuì la înfrumseţarea sf. noastre biserici, dovadă sunt: frumoasele odoare, icoane, candelabre etc. cari şi astăḑi atrag atenţiunea publicului ce visitează bisericile de aici. Deși s'au mai împuţinat acei binefăcĕtori ai bisericei fiind timpurile şi mai critice ca în trecut, totuș se mai află oameni binevoitori, cari din când în când îşi depun obolul lor la St. altariu. Unul din acesti binefăcĕtori este onoratul domn Ilariu Muciu fostul pretor al Sĕliştei, carele cu ocasiunea înmormêntărei unei verișoare a dsale anume: Stana Herman Sfraciog, în memoria repausatei, a donat Stei noastre biserici o cruce frumoasă de argint în valoare de 15—20 fl.

Acest respectabil domn nu numai acum și-a arĕtat alipirea faţă de biserică, dar şi în trecut fiind încă ca notariu comunal — a donat bisericii un rênd de vestminte (odoară) foarte frumoase în valoare de 100 fl., ba a făcut şi mai mult, a îndemnat pe verișoara sa Stana Sfraciog, de a donat încă până ce era în vieaţă, o sumă considerabilă la diferite fonduri din Reşinariu

Pentru această faptă umană, pentru acest zel arătat faţă de sânta noastră biserică, primească On. D. Ilariu Muciu și pre această cale din partea comitetului parochial adênca sa recunoscinţă şi mulţămită, şi dee Dḑeu ca esemplul seu cel bun sĕ fie urmat şi de alţi creştini.

Iosif Goga,
paroch şi preş. com. par.

Loterie.

Mercuri în 25 August n. 1886.

Brünn: **83 20 7 63 27**

Bursa de Viena și Pesta.

Din 24 August n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung de 6%,	—.—	—.—
Renta de aur austriacă	121.10	120.—
Sorţi de regularea Tisei	120.50	127.25
Acţiuni de bancă de credit ung.	305.25	306 --
Acţiuni de bancă austro-ung	869.—	867.—
Sorţi ungu eşti cu premii	121.—	121.—
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	100 70	100.50
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	128.50	128.50
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer oriental ung.	120.—	112.—
Galbin	5.93	5.93
Napoleon	10 —	10.—
London pe (poliţă de trei luni)	126.10	126.15
100 marce nemţeşt	61.75	61 85

Nr. 58 [1375] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea a două posturi învĕţătoresci la scoala poporală gr.-or. în Pianul de jos, tractul Sebeșului săsesc, se publică prin aceasta concurs cu terminul până la 14 Sept. 1886.

Cu aceste posturi sunt împreunate următoarele emolumente:

1. 250 v. a. bani gata, și anume: 200 fl. din casa alodială, ear 50 fl. din casa bisericei, prelângă aceea un loc arătoriu de ¼ jugĕr și 2 stângini de lemne;

2. 200 fl. v. a. din repartiţie, cari se vor incasa prin primăria comunală, vor incurge în cassa alodială, de unde învĕţătoriul respectiv îi va ridica în cuartale decursive

Ambii învĕţători vor fi datori a ţinea pe rênd o strană în biserică la Dumineci și sĕrbători.

Doritorii de a ocupa aceste posturi au a'și aşterne suplicele instruite în înţelesul prescriptelor în vigoare, în terminul susindicat la subscrisul.

Pianul de jos, în 10 August st. n. 1886.

Comitetul parochial în conţelegere cu protopresbiterul.

Un învĕţăcel sau doi
află de loc primire în prăvălia de manufacturi a subscrisului. Condiţiunile se comunică în scris sau cu graiul.
Orĕştie, 22 August 1886.
George Baciu,
[1377] 1—2 **comerciant în Orĕștie.**

Cumpĕr ori și când:
Uhus (buhă mare) alte animale sĕlbatice, **căprioară, coarne de cerb și de căprioară, piele de urs etc.** cu preţurile cele mai mari.
Vênd:
Canari adevĕraţi de Harz, cari cântă frumos și cu soroace.
Heinrich Krauss Sibiiu.
Suburbiul poarta turnului Weisengasse Nr. 1.
[1361] 3—3

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	1.10	7.40	—	--
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	7.29	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.40	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	5.58	1.28
	—	7.03	8.30	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.14	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.24	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	9.41	2.34
Rév	—	8.54	10.19	3.18
Bratca	—	—	11.38	3.41
Bucia	—	—	12.18	4.01
Ciucia	—	8.58	12.54	4.26
Huiedin	—	9.28	1.47	5.08
Stana	—	—	3.11	5.27
Aghireș	—	—	3.40	5.50
Ghîrbou	—	—	4.15	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.36	6.24
Cluș	—	10.28	4.58	6.43
	10.45	—	5.26	7.03
Apahida	10.14	—	—	7.26
Ghiriș	1.06	—	—	8.54
Cucerdea	2.01	—	—	9.43
Uioara	2.10	—	—	9.51
Vințul de sus	2.19	—	—	9.58
Aiud	2.33	—	—	10.24
Teiuș	3.35	—	—	10.59
Crăciunel	4.09	—	—	11.28
Blaș	4.20	—	—	11.44
Micăsasa	5.80	—	—	12.18
Copșa mică	5.45	—	—	1.01
Mediaș	6.06	-	—	1.22
Elisabetopole	6.45	—	—	1.56
Sighișoara	7.40	—	—	2.44
Hașfalĕu	8.07	—	—	3.02
Homorod	10.05	—	--	4.41
Ágostonfalva	11.02	—	—	5.30
Apatia	11.37	—	—	6.03
Feldioara	12.14	—	—	6.35
Brașov	1.09	—	—	7.14
	1.55	5.45	—	—
Timiș	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.50	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiș	—	9.56	1.45	—
Brașov	—	10.29	2.32	—
	6.22	—	2.55	—
Feldioara	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Ágostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorod	8.45	—	5.42	—
Hașfalĕu	10.10	—	7.37	—
Sighișoara	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaș	11.54	—	9.43	—
Copșa mică	12 12		10.02	--
	12.37	—	10.30	—
Micăsasa	12.56	—	10.50	—
Blaș	1.30	—	11.34	—
Crăciunel	1.45	—	11 52	—
Teiuș	2.34	—	12.41	—
Aiud	2.55	—	1.12	—
Vințul de sus	3.17	—	1.42	—
Uioara	3.24	—	1.51	—
Cucerdea	3.36	—	5.15	—
Ghiriș	4.11	—	3.12	—
Apahida	5.36	—	4.59	—
Cluș	5.56	--	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	6.52	6.21	—	8.34
Ghirbou	7.08	—	—	8.59
Aghire	7 23	—	—	9.56
Stana	7.50	—	—	10.16
Huiedin	8.12	7.14	—	11.04
Ciucia	8.52	7.43	—	12.17
Bucia	9.10	—	—	12.47
Bratca	9 29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.45
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.08	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.—	12.10
Budapesta	—	8.20	8.—
Szolnok	—	11.20	12.—
Arad	—	4.10	5.55
	7.04	4.30	6.05
Glogovaț	7;22	4.43	6.19
Gyorok	7.58	5.08	6.46
Pauliș	8.17	5.21	7.—
Radna-Lipova	8.36	5.40	7.23
Conop	—	6.07	7.51
Bêrzava	—	6.26	8.10
Soborșin	—	7.14	8.58
Zam	—	7.44	9.28
Gurasada	—	8.12	9.56
Ilia	—	8.29	10.17
Branicĭca	—	8.48	10.38
Deva	—	9.13	11.05
Simeria (Piski)	—	9.53	11.55
Orĕștia	—	10.23	12.24
Șibot	—	10.46	12.53
Vințul de jos	—	11.14	1.22
Alba-Iulia	—	11.41	1.41
Teiuș	—	12.14	2.24

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.09	3.45	—
Alba-Iulia	11.57	4.26	—
Vințul de jos	12.20	4.46	—
Șibot	12.54	5.13	—
Orĕștia	1.27	5.37	—
Simeria (Piski)	2.31	6.30	—
Deva	2.52	6.49	—
Branicĭca	3.23	7.14	—
Ilia	3.55	7.39	—
Gurasada	4.08	7.51	—
Zam	4.44	8.21	—
Soborșin	5.30	8.59	—
Bêrzava	6.25	9.43	—
Conop	6.46	10.02	—
Radna-Lipova	7.28	10.36	6.12
Pauliș	7.43	10.50	6.32
Gyorok	7.59	11.05	6.53
Glogovaț	8.28	11.31	7.28
Arad	8.42	11.45	7.45
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	12.09	2.41
Streiu	12.46	3.25
Hațeg	1.85	4.17
Pui	2.26	5.10
Crivadia	3.13	5.58
Banița	3.51	6.40
Petroșeni	4.23	7.12

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.55	10.—
Banița	7.36	10.38
Crivadia	8.18	11.15
Pui	9.02	11.55
Hațeg	9.43	12.32
Streiu	10.34	1.15
Simeria	11.13	1.46

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	8.18
Aradul nou	[illegible].33	8.32
Németh-Ságh	6.58	8.51
Vinga	7.29	9.07
Orczifalva	7.55	9.20
Merczifalva	8.14	9.32
Timișoara	9.08	10.09

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	—	5.50	1.11
Șeica mare	—	6.52	1.34
Loamneș	—	7.18	2.06
Ocna	8.27	7.03	2.32
Sibiiu	9.—	7.38	2.52

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	3.—	8.12	10.25
Ocna	3.34	8.36	10.45
Loamneș	—	9.01	11.08
Șeica mare	—	9.29	11.32
Copșa mică	—	9.52	11.52

Cucerdea—Oșorheiu Reghinul-săs.

Cucerdea	2.30	10.00	4.05
Cheța	3.03	10.30	4.35
Luduș	3.27	10.51	4.56
M Bogat	3.37	11.—	5.06
Cipeu-Iernut	4.21	11.37	5.43
Kerelő-Sz.-Pál	4.38	11.57	5.58
Nireșteu	5.05	12.15	6.21
Oșorheiu	5.25	12.34	6.30
	5.55	1.04	—
Reghinul-săs.	7.54	3.06	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.31	—	6.10
Oșorheiu	6.20	—	8.—
	6.40	12.35	10.30
Nireșteu	6.59	12.45	10.52
Kerelő-Sz.-Pál	7.22	1.17	11.16
Cipeu-Iernut	7 43	1.38	11.42
M. Bogat	8.13	2.08	12.16
Luduș	8.26	2.21	2.31
Cheța	8.42	2.37	12.48
Cucerdea	9.10	3.05	1.20

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.16
Cernea	2.37
Uniedoara	3.06

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.16
Cerna	5.35
Simeria (Pisk.)	5.50

Ghiriș — Turda

Ghiriș	9.24	4.41
Turda	9.45	5.08

Turda — Ghiriș

Turda	7.56	3.18
Ghiriș	8.21	3.39

La numerul acesta se adauge un suplement.

Nr. 529 [1373[1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învĕţători la scoalele din protopresbiteratul gr. or. al Sighişoarei în următoarele comune, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Feriház, două posturi: unul de învĕţătoriu primariu pentru clasa a II-a cu salariu anual în bani 85 fl. solvinḑi în 4 rate, şi 20 hectolitre cucuruz sfărmat computat în 3 fl. 75 cr., insuma deci salariul de 160 fl. v. a., cuartir şi lemne de foc.

Învĕţătoriul secundariu clasa I salariu în bani 65 fl. solvinḑi în 4 rate şi 20 hectolitre cucuruz sfărmat à 3 fl. 75 cr. insuma deci salariul anual de 140 fl. v. a.

2. Saschiz, cu salariu anual de 120 fl, din cari 50 fl. din cassa alodială, ear 70 fl. prin repartiţie dela popor, cuartir şi lemne de foc. Concurenţii sĕ se presenteze în vre-o duminecă sau sĕrbătoare în biserică.

3. Retisdorf, cu salariu anual de 150 fl. cuartir şi lemne de foc.

4. Bundorf, cu salariu anual de 100 fl. cuartir şi lemne de foc.

5. Feleag, cu salariu anual de 100 fl. cuartir şi lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din acestea posturi, au a-şi aşterne concursele lor instruite cu carte de botez, atestat de cualificaţiune, atestat din limba maghiară şi atestat despre studiile pregătitoare, — toate în original şi în copie netimbrată până la terminul amintit, la adresa subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighişoarei în conţelegere cu comitetele parochiale respective.

Sighişoara, 10 August 1886.

Demetriu Moldovan,
adm. prot.

[1376] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕtătoresci, dela scoalele populare gr.-or. din comunele mai jos enumerate în protopresbiteratul Abrudului, se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

1 Ciuruleasa, cu salariu anual de 150 fl. cuartir şi lemne.

2. Buninginea, cu salariu anual de 150 fl. cuartir şi lemne.

3. Cărpeniş, cu salariu anual de 150 fl. cuartir şi lemne.

4. Vêrtop, cu salariu anual de 150 fl. cuartir şi lemne.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi, au de a-'şi înainta cererile instruite conform legilor din vigoare la oficiul protopresbiteral al Abrudului, până la terminul prefipt.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Abrudului, în conţelegere cu comitetele parochiale.

Abrud, în 5 August 1886.

Ioan Gall,
prot.

Nr. 479. [1372] 1—3

CONCURS.

Devenind vacant postul de învĕţătoriu dela scoala noastră confesională gr. orientală din Iclandul mare, protopresbiteratul Murĕş-Oşorheiului, comitatul Turda-Arieş, — se escrie prin aceasta concurs pentru ocuparea acelui post, cu termin de 30 ḑile dela prima publicare în foaia „Telegraful Roman.“

Emolumentele sunt.

1. În bani gata 200 fl. v. a. dela popor repartiaţi în două rate egali şi anume rata primă în luna Decembre 100 fl., ear a doua rată în luna Martiu 100 fl. v. a.

2. 4 jugĕre şi 30 stângini ☐ pămênt arătoriu şi cositoriu într'o massă folosibil în tot anul, pe care darea o plătesce comuna bisericească, şi care aduce arêndă anuală 54 fl. v. a.

3. Drept de păşunat 4 vite în păşunatul comunal.

4. Casa de locuit în edificiul scoalei şi grădină de legumi.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avisaţi a-şi aşterne documentele în sensul legilor din vigoare la prea onoratul scaun protopresbiteral în Murĕş-Oşorheiu şi dacă le va fi cu putinţă a se presenta în vr'o Duminecă sau sĕrbătoare la biserică.

Din şedinţa comitetului parochial ţinută la 8 Iuniu 1886.

Nr. 432. [1373] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învĕţătoresci la scoalele române gr. or. din comunele mai jos însemnate, în protopresbiteratul Iliei, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare în „Telegraful Roman.“

1. Ilia, cu salariu anual de 250 fl. şi lemne de foc — din care se va încălḑi şi scoala — 20 fl., cuartir în edificiul scoalei şi folosinţa grădinei dela aceasta; ambele din urmă computate în preţ de 30 fl., cu totul 300 fl. v. a.

Reflectanţii la acest post vor avea până la espirarea terminului din concurs a se presenta în biserică într'o Duminecă ori sĕrbătoare.

Fiitoriul învĕţătoriu cunoscênd cântările bisericesci va avea sĕ cânte şi în strană în casuri de lipsă.

2. Almăşel, cu salariu anual de 150 fl. şi 3 stângini lemne pentru foc.

3. Micănesci, cu salariu de 150 fl. şi lemne de ajuns.

4. Glodgileşti, cu salariu de 200 fl., cuartir şi lemne de foc.

5. Furcşoara, cu salariu de 200 fl., cuartir şi lemne de foc de ajuns.

6. Godineşti cu Petreşti, cu leafă anuală de 200 fl, cuartir şi lemne de ajuns.

7. Têrnava, cu leafă de 150 fl., cuartir şi lemne de ajuns.

Doritorii de a ocupa vre una din aceste staţiuni au a-şi aşterne suplicele instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la terminul sus indicat.

M. Ilia, la 9 August 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. orient. al tractului Iliei în conţelegere cu comitetele parochiale concernente.

A. Pecurariu,
protopresbiter.

Nr. 354 prot. [1369] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci dela scoalele române gr. or. din comunele mai jos însemnate se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

1. Făgăraş, cu salariu anual de 300 fl. şi anume:

a) în bani gata 250 fl. solvibili în rate lunari anticipative;

b) folosirea a două grădini scolare şi a unei delniţe cu venit curat anual de 18 fl. v. a.;

c) la Nascerea Domnului cu icoana 18 fl. v. a.;

d) venite stolari; dela înmormêntări şi $^1/_5$ parte din venitul preoţesc de Duminecă şi sĕrbătoarea 14 fl.;

e) cuartir liber şi 3 orgii de lemne pentru încălḑitul scoalei şi al cuartirului.

Învĕţătoriul are a fi totodată şi cantor la biserică.

2. Voivodenii mari, cu salariu anual de 150 fl., cuartir liber şi 2 stângini de lemne de foc.

3. Şinca noauă, cu salariu anual de 200 fl., solvibili în rate lunari.

4. Ludişor, cu salariu anual de 120 fl. şi cuartir liber în edificiul scoalei.

5. Luţa, cu salariu anual 120 fl. şi lemnele de foc necesari.

6. Dridif, cu salariu anual de 110 fl., cuartir liber în edificiul scoalei.

7. Perşani, cu salariu anual 150 fl. în bani şi 4 cofe bucate dela fie-care copil care umblă la scoală.

8. Hurez, cu salariu anual de 120 fl. cuartir liber şi lemnele de foc necesari.

9. Grid, cu salariu anual de 120 fl. cuartir liber şi lemnele de foc necesare.

10. Veneţia superioară, cu salariu anual de 80 fl. cuartir liber şi lemnele de foc necesare.

11. Şond, cu salariu anual de 150 fl. solvibili în rate lunari.

15. Riuşor, cu salariu anual 80 fl. şi lemnele de foc necesare.

Doritorii de a ocupa vre-una din aceste staţiuni au a-şi aşterne suplicile lor instruite conform legilor în vigoare, subscrisului oficiu până la terminul sus indicat.

Făgăraş, 4 August, 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Făgăraşului.

Iuliu Dan,
adm. prot.

Nr. 516 [1367] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea a douĕ posturi învĕţătoresci la scoala capitală gr. or. din comuna Poiana-Sibiiului, protopopiatul Mercurei, se escrie concurs cu termin de 20 de ḑile dela prima publicare.

Salariul împreunat cu fie-care din aceste posturi este de câte 300 fl. v. a.

Învĕţătoriul carele, conform § lui 69 din Normativul scolar, se va alege de director va primì un adaos de salar de 100 fl.

Doritorii de a ocupa acestea posturi îşi vor adresa cererile lor instruite în sensul legilor în vigoare, subsemnatului oficiu păna la terminul prefipt.

Mercurea, 3 August, 1886.

Oficiul protopresbiteral al Mercurii.

I. Droc,
prot.

Nr. 489. [1366] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci în mod definitiv la scoalele confesionale gr. or. din comunele mai jos însemnate, — protopopiatul Mercurei, — se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

1. Mercurea. Salariu 300 fl. 4° metr. lemne de foc din cari e a se încălḑì şi scoala.

2. Ludoş. Salariu 300 fl.

3. Armeni. Salariu 250 fl.

4. Dobârca. Salariu 250 fl., locuinţă în edificiul scolii şi lemne de foc.

5. Păuca. Salariu 250 fl.

6. Reciu. Salariu 250 fl., locuinţă în edificiul scoalei şi lemne de foc.

7. Broşteni. Salariu 200 fl. 2° lemne de foc.

8. Sîngătin. Salariu 200 fl., locuinţă în edificiul scoalei şi lemne de foc.

9. Spring. Salariu 200 fl., locuinţă în edificiul scoalei şi lemne de foc.

Aspiranţii la acestea posturi îşi vor adresa petiţiile de concurs, — instruite în inţelesul prescriselor legii, până la terminul sus numit, subscrisului oficiu protopopesc în Mercurea.

Mercurea, la 10 Iuliu, 1886.

Oficiul protopresbiteral al Mercurii.

I. Droc,
prot.

Nr. 54. [1368] 2—3

CONCURS.

Devenind vacantă staţiunea de învĕţător la scoala gr. or. dîn Cojocna sĕ escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare pre lângă următoarele emoluminte:

1. În bani gata 160 fl. platibili la 2 luni.

2. Şase bucăţi pămînturi arător şi 2 cositor sau 40 fl. pentru ele.

3 Cuartir constătător din 2 odăi în edificiul scoalei şi folosinţa grădinei scolare afară de partea ce sĕ folosesce de pomărit.

Învĕţătoriul ales pe lângă cele prescrise de lege va propune în sĕrile de earnă şi scolarilor adulţi.

Doritorii de a ocupa acest post au aşi subscerne suplicile înstruite conform legilor din vigoare la Oficiul ppresbiteral gr. or. în Cluj până la terminul indicat.

În conţelegere cu comitetul par. gr. or. al Cojocnei.

V. Roşescu,
ppresb, gr. orient.

Nr. 38. [1371] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învĕţătoriu la scoala poporală gr. or. din comuna Mogoagea în protopresbiteratul Deeşului se deschide concurs cu terminul de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

Salariu anual de 300 fl. v. a. şi anume 180 fl. din fundaţiunea neuitatului: „George Bota“ şi 120 fl. din alodiul comunal, primite în rate lunari anticipative; cuartir în edificiul scoalei şi lemnele necesare pentru încălḑitul scoalei.

Concurenţii au de a-şi substerne petiţiunile la oficiul protopresbiteral, provĕḑute cu atestat de botez, prin care sĕ dovedească că de nascere e de confesiunea gr. or. şi instruite după prescriptele statutului organic şi regulamentul congresual până la terminul mai sus indicat.

Afară de acea concurenţii au de a se presenta într'una din sĕrbători la biserică spre a-şi arăta şi desteritatea în tipic şi cântări.

Din şedinţa comitetului parochial, ţinută la 5 Iunie, 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Deeş.

Teodor Herman,
protopresbiter.

Nr. 1582. [1373] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învĕţătoriu la scoala elementară comunală din Maier cu limba de propunere românească se deschide concurs cu salariu anual de 300 fl. locuinţă şi grădină, sau în locul prestărei acestora în naturalii cu competinţă de 100 fl.

Cei ce doresc a competa la această staţiune au a-şi scrie cu mâna proprie cererea în limba română şi maghiră, a o provedea cu timbru de 50 cr. a o înzestra cu testimoniu de cualificaţiune, despre desteritatea în limba maghiară, despre aplicarea de până acuma, dela medic şi de moralitate, şi prin inspectorul de scoale al respectivului comitat se mi-o aştearnă până la 10 Septembre, 1886.

Bistriţa, 17 August, 1886.

Havas Gyula,
inspector de scoale reg.

Nr. 1578. [1374] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învĕţătoriu la scoala elementară comunală din Rebra mare (Nagy-Rebra) cu limba de propunere românească se deschide concurs cu salariu anual de 300 fl. locuinţă şi grădină, sau în locul prestărei acestora în naturalii cu competinţă de 100 fl.

Cei ce doresc a competa la această staţiune au a-şi scrie cu mâna proprie cererea în limba română şi maghiară a o provedea cu timbru de 50 cr. a o înzestra cu testimoniu de cualificaţiune, despre desteritatea în limba maghiară, despre aplicarea de până acuma, dela medic şi de moralitate, şi prin inspectorul de scoale al respectivului comitat se mi-o aştearnă până la 10 Septembre, 1886.

Bistriţa, 17 August, 1886.

Havas Gyula,
inspector de scoale reg.

Nr. 55 [1356] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea parochiei de clasa III-a Voivodenii mici, protopresbiteratul Făgăraşului se escrie prin aceasta concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român.“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Venitul stolariu dela botezuri, cununii şi înmormêntări, computate după calculul mediu a celor cinci ani din urmă.	fl. 22.—
2. Dela 60 familii una ferdelă vechie bucate. . .	fl. 60.—
3. De fiecare familie câte una ḑi de lucru cu palmele à 50 cr.	fl. 30.—
4. Venitul dela Botezul Domnului şi un sărindariu anual	fl. 16.—
5. Venitul dela serbările Pascilor dela miruit, dela pomelnice şi molitve în postul Pascilor	fl. 33.—
6. Venitele la înmormêntări la botezul Domnului şi preste an preţuite în bani fac	fl. 25.—
7. Venitele anuali dela sărindare, liturgii, masle şi sfestanii obicinuite între popor	fl. 131.80
Suma.	fl. 317.80

Doritorii de a ocupa acest post au a-şi subscerne suplicele lor instruite conform legilor în vigoare, subscrisului oficiu protopresbiteral în terminul sus indicat.

Făgăraş, 23 Iuliu, 1886.

Oficiul protopresbiteral al tractului Făgăraşului, în conţelegere cu comitetul parochial concernent.

Iuliu Dan,
adm. prot.

Nr. 507. [1360] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învĕţătoresci clasa I şi a II-a dela scoala română elementară greco-orientală din Sighişoara, sĕ escrie concurs cu terminul de 30 de ḑile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi învăţĕtoresci sunt următoarele:

1. Salariu anual de 300 fl. v. a. si anume; 280 fl. în bani, şi 3 stêngini de lemne în natură, în valoare de 20 fl. v. a. — pentru fie care clasă, dintre cari pentru clasa I din cassa alodială 206. fl. v. a. în rate lunare decursive, eară 74 fl. din repartiţiune.

Pentru clasa a II din cassa alodială 235 fl. în rate lunare decursive eară 45 fl. din repartiţiune.

Prelângă acestea cuartir gratuit în edificiul scoalei pentru ambii învĕţători.

Reflectanţii la vr'unul din aceste posturi, au a-'şi aşterne concursele lor instruite, cu carte de botez, atestat de cualificaţiune, atestat despre depunerea esamenului din limba maghiară, atestat despre studiile pregătitoare, toate în original şi în copie netimbrată, — până la terminul sus indicat la adresa subsemnatului.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighişoarei.

În conţelegere cu comitetul parochial concernent.

Sighisoara, 1 August, 1886.

Dimitrie Moldovan,
adm. prot.

Nr. 337. [1364] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postolui de paroch în parochia Jibert, protopresbiteratul Cohalmului, se prolungesce terminul concursului cu termin *de 30 de ḑile* dela prima publicare în aceasta foaie.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: *a)* 13 jugere pământ de arat şi fênaţ, *b)* dela 70 familii câte-o ferdelă de bucate, *c)* dela 30 familii neorustici 60 cr. de familie. Casă parochială nu este, precum nici alte clădiri economice parochiale.

Reflectanţii la acest post au a-şi aşterne suplicile lor instruite conform statutului organic şi regulamentelor din vigoare la subscrisul oficiu protopresbiteral în terminul sus indicat.

Cohalm, în 29 Iuliu 1886.

Oficiul protopresbiteral în conţelegere cu comit. parochial concernent.

Nicolau D. Mircea,
protopresbiter.

Nr. 329. [1365] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci dela scoalele noastre române gr. or. mai jos însemnate, se escrie prin aceasta concurs cu termin *de 30 ḑile* dela prima publicare.

a) Postul de învĕţătoriu primariu la scoala confesională gr. or. din Breaza, cu salariu anual de 300 fl. v. a. plătibil în rate trilunari, cuartir liber şi lemne de foc.

b) Postul de învĕţătoriu secundariu la scoala noastră confesională gr. or. din Breaza, cu salariu anual de 200 fl. v. a. plătibil în rate trilunare, cuartir liber şi lemne de foc.

c) Postul de învĕţătoriu secundariu la scoala capitală din Veneţia inferioară cu salariu anual de 250 fl. v. a plătibil în rate lunari anticipative, cuartir în edificiul scoalei şi 6 orgii de lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi au a-'şi subşterne suplicele lor instruite conform legilor în vigoare către subscrisul oficiu până la terminul sus indicat.

Făgăraş, 15 Iuliu, 1886.

Oficiul protopresbiteral al tractului Făgăraşului.

Iuliu Dan,
adm. prot.

Nr. 431. [1363] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci vacante dela scoalele române gr. or. mai jos însemnate aparţinĕtoare la tractul protopresbiteral gr. or. al Braşovului I, sĕ escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român.“

1. La scoala elementară capitală a bisericei Sfintei Adormiri din Satulung pentru un post învĕţătoresc cu salariu anual de 350 fl. v. a. plătibili în rate lunare regulat.

2. La scoala elementară capitală a bisericei Sânţilor Archangheli din Satulung pentru un post cu salariu anual de 300 fl. v. a.

3. La scoala populară din Purcăreni în clasa I. cu salariu anual de 200 fl. v. a. pentru scoala cuotidiană şi 35 fl. v. a. pentru scoala de repetiţie, unde alesul va funcţiona şi ca cantor în a 2-ua sĕptămână primind venitele parochiale usitate, circa 30 fl.

4. La scoala populară din Dêrste pentru două posturi, şi anume unul cu 250 şi altul cu 200 fl. v. a. pe an.

5. La scoala populară din Zizin cu salariu anual de 111 fl. v. a. şi cuartir liber, pentru care are a face şi serviciele de cantor al bisericei.

Reflectanţii la vre unul din aceste posturi au a-şi trimite suplicele lor în terminul indicat mai sus subscrisului oficiu protopresbiteral instruite cu: 1. Estras de botez. 2. Atestat de cualificaţiune învĕţătoresc pentru scoalele capitale, respetive populare. 3. Diploma de iimba maghiară. 4 Testimoniile scolastice şi eventual Atestatele de serviciu din anii precedenţi.

Braşov, în 30 Iuliu 1886 st. v.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Braşovului I, în conţelegere cu comitetele parochiale respective.

Ioan Petric,
protopresb. ca adm.

Nr. 695. [1355] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia gr. or. Sângeorgiul de pădure (Erdö-Szt. György), protopresbiteratul Murĕş - Oşorheiului, devenită vacantă prin moartea parochului Ioan Brânduşe, se escrie din nou concurs cu termin *de 30 ḑile* dela prima publicare în „Telegraful Român.“

Emolumentele, computate în bani după calculul de mijloc a celor cinci ani din urmă, sunt:

1. Folosirea casei (trei încăperi) şi grădinei parochiali, a superedificatelor economice (grajd şi şură) şi a porţiunei canonice, constătătoare din 7 jugere arătură şi fênaţ . .	fl. 145.—
2. Dela 135 familii 135 feldere (16 cupe) cucuruz sfârmit, à 1 fl. 135 fl. şi 135 feldere oves (16 cupe) à 40 cr. 54 fl. — cu totul . .	fl. 189.—
3. Dela 70 familii câte o ḑi de lucru, à 40 cr. .	fl. 28.—
4. Dela botezuri, cununii şi înmormêntări . . .	fl. 50.69
5. Dela 135 familii, à 10 cr. la botezul Domnului	fl. 13.50
8. Alte prestaţiuni sigure	fl. 40.—
Plata cantorală nu e cuprinsă în această sumă.	
Suma .	fl. 466.91

Petenţii au aş-i aşterne suplicele concursuali, instruite în sensul legei, subscrisului oficiu protopresbiteral, posta ultimă Maros-Vécs în Idicel.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Reghinului, ca delegat.

Idicel, 20 Iuliu, 1886.

În conţelegere cu resp. comitet parochial.

Galaction Şagău,
prot. ca comisariu cons.

Nr. 270 [1357] 3—3

CONCURS.

Neconcurând la postul de paroch în Copşa-mică, protopresbiteratul Mediaşului, publicat în „Tel. Român“ Nr. 14 din 8/20 Februariu 1886 şi următorii, nici un individ cualificat, prin părinţeasca decisiune consist. din 28 Mai 1886 Nr. 1952, se prolungesce acest concurs încă cu *30 de ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

a) casa parochială şi bucătăria de zid, acoperită cu ţigle, şură nouă, cu grajd pentru 6 vite, grădină de pomi şi de legumă;

b) 6 jugere pământ arătoriu şi fênaţ;

c) venitele stolare usitate în tract;

d) dela 42 familii în ḑiua de St. George câte 20 cr. şi la Botezul Dlui câte 20 cr. în tot anul.

e) 2 sorţi de lemne din pădurea comunală.

Toate acestea computate în bani fac 300 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa aceasta parochiă au de a-şi aşterne rugările lor instruite conform prescriselor statutului organic şi ale regulamentului pentru parochii din 1878 până la terminul sus amintit la subscrisul oficiu protopresbiteral în Mediaş.

Mediaş, 24 Iuliu 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tract. Mediaşului în conţelegere cu comitetul parochial.

Dionisiu Chendi,
protopop.

Nr. 528 [1362] 3—3

CONCURS.

Pe basa încuviinţărei Venerabilului Consistoriu dto 1 Iuliu a. c. Nr. 2334. B, prin aceasta se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare, pentru postul de capelan în parochia Poiana Mĕrului pelângă neputinciosul paroch de acolo Ioan Micu.

Emolumertele împreunate cu acest post sunt jumătate din toate venitele parochiei de cl. II. în sumă de 300 fl.

Doritorii de a reflecta la acest post, au a 'şi trămite suplicele lor instruite conform statutului organic şi regulamentelor în vigoare la subscrisul oficiu până la terminul sus indicat.

În conţelegere cu comitetul parochial respectiv oficiul protopresbiteral al Branului.

Zernesci, 21 Iuliu, 1886.

Trăian Meţian,
prot.

[1358] 3—3

CONCURS.

In urma părinţescei ordinaţiuni a Preavenerabilului consistoriu archidiecesan dto 1 Iuliu a. c. Nr. 2943 B. pentru parochia de clasa III din comuna Gelmariu protopresbiteratul Orĕştiei, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare în „Telegraful Roman. —

Emolumentele sunt următoarele:

1. Casa parochială cu grădină de legumĕrit şi curte . .	fl. 12 —
2. Pământ arătoriu de clasa I-a comasat 7 jugĕre 1446 stîngini ☐, grădina de 1199 stîngi ☐, fênaţ de 784 stîngini ☐ şi cimiteriu de 513 stîngini ☐	fl. 210.—
3. Dela un capital de 60 fl. interese	fl. 5.—
4. Dela 66 case câte una ferdelă de bucate de 16 cupe vechi grâu, sĕcară, cucuruz à 1 fl.	fl. 66.—
5. Dela 66 case câte una ḑi de lucru à 40 cr. .	fl. 26.40
6. Dela umblat cu s. Cruce la Botezul Domnului dela 66 case a 20 cr. .	fl. 13.20
7. Venitul stolariu dela botezuri, cununii şi înmormêntări după calculul mediu a celor 5 ani din urmă, face	fl. 60.—
8. Slugirea S. Pasci .	fl. 6.—
9. Alte accidentii . .	fl. 3.—
Suma .	fl. 401.60

Cei ce voesc a competa la această parochie şĕ-şi trimiţă cererile sale instruite conform Statutului organic şi a regulamentelor din vigoare la subscrisul oficiu protopresbiteral al Orĕstiei în terminul sus amintit.

Orĕştie, 21 Iuliu 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Nicolau Popoviciu,
protopresbiter.

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu. Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 88 Sibiiu, Marți 19/31 August 1886. Anul XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 18 August.

Legea despre reforma administrativă a întrat cu 15 August a. c. în viață.

Cele mai multe municipii deja 'și-au întocmit statutele lor conform recerințelor reclamate de legea cea noauă, și ăst mod credem a fi la timp sě ne ocupăm și noi cu această lege.

Fiind încă sub discuție proiectul, a fost atacat cu mare vehemență din partea opozițiunei și nu fără cuvênt.

O mulțime de defecte conține această lege și ea ca și multe alte legi se pare a fi îndreptată ear numai și numai asupra noastră. E destul sě scim, că în comună nu va mai putea fi ales de primariu decât acela, ce va fi candidat de către pretorele. Va sě ḑică centralisare, — eată tot ce esprimă art. de lege XXXI din anul 1886.

Lăsând neatacat dreptul de alegere al funcționarilor municipali și comunali, pune în mâna comitelui suprem și a pretorelui ca președinți ai comisiunilor de candidare astfeliu de drepturi, cari nu au esistat în art. XL din 1870 (legea vechie municipală).

Nu mai puțin este neînsemnat a scì, că căpitanii de poliție din toate orașele cu magistrat regulat vor fi denumiți din partea ministrului de interne. La motivarea acestui paragraf s'au avut în vedere eară și eară naționalitățile și mișcările lor.

Nu am fost și nu suntem amici ai denumirilor, ci am voit ca sě se lase intact dreptul de alegere, căci în acel cas tot avem barem speranță, că în unele municipii vom vedea aleși oamenii poporului, cari cunosc limba lui, datinele lui, și vor respecta încâtva și gradul de cultură al poporului, — dar ne înfiorăm când cugetăm la dreptul ce s'a dat comitelui suprem la candidare, sciind, că în cele mai multe comitate comiții supremi nu ne prea sunt amici, nu avem sě ne așteptăm decât că alegerile mai peste tot locul vor eși tot în favorul maiorității meșteșugite din representanța comitatului și nici decât în favorul maiorității populațiunei. Aleși pe 10 ani — funcționarii 'și vor putea permite și mai multe călcări de legi și vecsațiuni cu poporul ca păn aci — și aceasta e o nenorocire cu deosebire pentru noi românii — și de aceea nu avem tocmai motive de a ne bucura de întrarea în viață a nouei legi municipale.

Cum va fi cu denumirile amploiaților pe la justiție, ne putem închipuì, atêrnând ori-ce denumire dela informațiunile ce le va da comitele suprem, și cu „alter ego" secretariul seu.

Avem sě ne așteptăm deci și la mai rele. Juristul aplicat la justiția — îndată ce va mai convenì cu un român, pe strade, în cafenea, în familiă, la bal sau concert românesc, poate remânea în veci practicant în drept.

Tot asemenea amploiații aflători aḑi în funcțiune, dacă nu vor introduce în casele lor, la mesele lor limba cea sonoră a statului, vor avea sě se țină la șicane, denunțări, transferări și alte d'al de aceste — cunoscute și inventate de modernii patrioți. E lucru firesc, că la bine noi în urma acestei legi, care a lărgit cercul de activitate și de controlă al comiților, nu suntem îndreptățiți a ne aștepta, ci din contră la mai rěu.

Dar apoi ce o fi cu amploiatul care va mai cetì jurnale românesci? Care nu va fi membru la „Kulturegylet"? Care nu va participa la petrecerile menite a înființa „Kisdedovoda" prin satele românesci, și cari vor participa la nevinovatele adunări ale asociațiunei transilvane? Toate aceste vor deschide un lung șir de ḑile și nopți negre pentru bietul funcționariu român de sub fericita coroană a sântului Stefan. Aceste și alte părți rele conține legea cea nouă municipală — și toate aceste rele se par a fi ca croite pentru români, sasi, croați, slavoni și alte soiuri de popoară din țeară, ca sě se pocăiască. Ungurii nu au motiv sě fie nemulțămiți cu ea. Pentru ei dispune legea sě se înființeze fonduri de pensiuni, și ăstmod își vor pensiona pe cei mulți funcționari neapți, absoluți de prădarea averilor și moșiilor remase dela părinți, ca sě facă loc elementelor noue, cari se înmulțesc pe ḑi ce merge și statul nu le poate da pâne la toți.

Este sciut că maghiarului nu-i prea place sě se departe de comitat — și dacă se introduceau denumirile, comitatele transilvănene se inundau cu funcționari din țeara ungurească. Acum nu are sě fie așa! Tot nobilul mai are nescai frați, cumnați, pretini, cuscri și așa vor forma o alianță de a-și pune pe fiii lor la țița comitatului. Pe 10 ani sunt asigurați prin alegere —- și daca nu vor devenì realeși — fondul de pensiune e acì

Deci legea, e bună pentru clicele din comitate, și românii grație legei electorale și censului celui ecsorbitant de mare, vor fi trântiți pe întreagă linia, afară doar de comitatul Făgărașului, ear în comitatele fundului regiu din grația circumspecților cumetri, vor întra câte unul doi — eată așa — ca sě scoată ochii lumei, cu libertatea și prefăcuta dragoste săsască. Acesta e în scurt cadoul ce ne-a adus 15 August 1886 — și o fi bine sě ne notăm și aceste binefaceri la seria celorlalte multe ⚖

Evenimentele din Bulgaria.

Nesiguranța și învălmășala dubie, prin care se caracterisau primele sciri sensaționale ce ni le aduse firul telegrafic din Bulgaria, încep încetul cu încetul sě dispară și sě se facă lumină în depărtatul Orient.

Vom continua cu reasumarea evenimentelor în ordine chronologică.

După ce prințul a fost detronat, revoluționarii l-au escortat în cel mai mare secret. Unde și încătrău, ḑile întregi nu se scia. Abia după 3—4 ḑile primirăm primele sciri autentice, că prințul se află ca prinsoneriu pe yachtul ce poartă numele seu propriu și este dus pe Dunăre în jos. El era păzit de o companie de militari revoltanți sub conducerea mai multor locotenenți și doi căpitani, toți în servicii bulgare, dar eșiți din scoli muscălesci. Yachtul l-a dus pe principe până la satul Reni, care se află aproape de gurile Dunării pe teritoriu muscălesc. Acì l au depus și ținut sub strictă supraveghiere 24 de oare După 24 de oare l-au declarat liber, ear el 'și-a luat drumul spre Lemberg, unde a sosit Joi și a stat earăș o ḑi. Poporațiunea din Lemberg i-a făcut simpaticului principe ovațiuni ne mai auḑite, l-a primit cu un entusiasm nemărginit, și-a arangiat un conduct de torțe, cari l-au emoționat pe esilatul până la lacrimi.

În vreme ce se 'ntêmplau acestea la Reni și Lemberg, și 'n Bulgaria se întoarse roata norocului pe partea principelui. Revoltanții, cari voind s'amăgească opiniunea publică, au indus în lista celor ce au subscris proclamațiunea guvernului revoluționariu și pe cei mai adicți aderenți ai principelui, chiar pe ministrul seu president Karaveloff, au fost curênd demascați. Și abia ce s'a rěspândit în țară faima scandalosului complot comis la Sofia, ca dintr'odată a isbucnit indignațiunea generală și cu ea contrarevoluțiunea. Cei dintâi au fost bravii rumelioți, cari au sciut apreția neperitoarele merite ale principelui detronat pentru patria lor. Pe când alte regimente seduse de Zankow, metropolitul Clement și soții sei au jurat credință noului guvern revoluționariu, miliția rumeliotă 'și-a renoit jurămêntul de fidelitate față cu principele Alecsandru și s'a declarat gata a-i elupta cu arma drepturile lui. Pasul energic al rumelioților a avut doritul efect asupra acelora, pe cari evenimentele neasceptate îi surprinseră și le dictară până acum o ținută șovăitoare. Afară de regimentul din Sofia și elevii scoalei de cadeți de aci, cari toți erau vinovați în revoluție și plătiți cu ruble rusesci, — toată armata s'a lăpědat de reacționari și 'ntr'un suflet a cerut rechiemarea principelui și rěsturnarea dela putere a celor fără de lege.. Ceeace s'a și întêmplat. Guvernul revoluționariu a fost rěsturnat, Zankow și Clement capii rěscoalei declarați de prinsoneri și 'n locul lor s'a așeḑat o regență provisoriă sub conducerea lui Karaveloff, o regență le-

---

FOIȚA.

La țară.

— Schiță de **Yff.** —

La oraș și la țară!

Ce deosebire!

Toate disonanță acolo, totul armonie acì.

Nici chiar tăcerea dela țară nu e de feliul celei dela oraș; chiar și într'asta este armonie.

În dominiul nopții locuesce tăcerea și la oraș și la sat.

Acolo tăcerea e ceea a mormêntului; o tăcere rece, fără de viață, care 'ți bagă fiori în oase. Firea ei este a te umplea de groază. Drumașul întârḑiat cu pași repeḑi caută adăpost; copilașul cu teamă se alipesce de sînul mamei. I-i frică sě scoată piciorul pe ușă, căci la oraș sunt mulți oameni rei: hoți, tălhari, despre cari a auḑit că chiar omoară.

— Pe noi nu ne omoară hoții mamă? — ḑice el cu fiori în trup și cu fața îngrijată, ascunḑêndu-'și capul în perină și necutezând a arunca o privire în întunerec, ori a asculta lugubra tăcere. Adoarme cu frică, trěsare, visează de hoți cu cuțite ascuțite, udate cu sânge nevinovat.

Sěrmanul copil!

La țară?

Este o tăcere solemnă, o tăcere sfîntă, care și firei celei mai pătrunse de frica copilăriei din oraș îi însuflă curagiu și încredere nemărginită în atotputernicia și scutul apěrătoriu al Celui de sus.

Ceriul, luna, stelele, toate sunt mai altfeliu ca la oraș, toate contribue la sfințenia acestei tăceri a nopții.

Azurul ceriului atât de bine armonisează cu ceața cea vineție, care învělue colosurile munților ascunși în vělul întunecatei depărtări; lumina cea tainică a lunei așaḑă sub věl de aur codrii cu ai sei copaci, văile cu pajistea cea bogată, pe care umbra cutărei sălcii ori nuc desenează fantastice figuri și grupe din povesti Câte o steluță obosîtă și frântă — se vede de lunga cale ce a făcut ḑeci — sute — mii de ani de-arêndul pe bolta ceriului, cade și dispare prin vězduch. A durat un moment. A trecut. Lipsa ei nimeni n'o observă. Așa a trebuit sě fie. În natură nu esistă jale după nimeni, după nimic, deoarece nimeni și nimic nu pere. A dispărut și steaua, dar numai dinaintea ochilor nostri. Ea nu a perit. Convingerea aceasta ne mângăie.

Copilul doarme odihnit la sînul mamei. Visul lui e dulce, fericit. Oamenii sunt buni. Duhurile rele numai pe copiii rei îi neliniștesc. Eear mama i-a spus, că el ii bun. Deci poate durmi liniștit.

În ceriu, pe pămênt, în suflet și trup domnesce armonie, deplină armonie.

Cine ar cuteza sě'și ridice mâna sacrilegă ca sě discordeze această sântă armonie?

Nimeni, nimeni.

Căci dacă valea șiruesce clocotind printre petrile rotunḑite ale alviei sale, dacă roata morii din capul satului vâjăe într'un tact calm și regulat, ear cutare grier urît de a sa singurătate își chiamă țîrțăind soția de printre iarbă, toate aceste nu strică, dar fac, ca armonia în tăcerea nopții sě fie tainică, sě fie solemnă.

Îmbătat de dulcele miros al vězduhului, în urechi cu șișăitul isvorului de munte, vâjăirea morii și cântecul grierului, în câteva momente trec în sfera somnului și visez de ceriu senin, armonie, tăcere, iubire.

Ce somn dulce! Ce somn ușor!

* * *

gală, conformă întru toate disposiţiilor constituţiunei bulgare.

Diferite deputaţiuni au fost trimise în toate părţile, pe unde se credea că petrece principele, cu misiunea ca sĕ'l asigure de loialitatea şi nemărginita alipire către dênsul a poporului bulgar şi sĕ'l rechieme sĕ-'şi ocupe tronul, din care prin înalta tradare a unor malcontenţi a fost alungat.

Luând principele Alecsandru scire despre voinţa poporului seu, s'a decis a se renturna şi după cele mai proaspete sciri telegrafice, cari ne stau înainte, putem comunica, că pe timpul când vor avea cetitorii nostri aceste rênduri în mână, prinţul Alecsandru va fi pe teritoriul bulgar, căci Sâmbătă deja a trecut prin Bucuresci unde a fost salutat de o enormă mulţime de oameni în modul cel mai simpatic şi cordial. Aici a primit prima deputaţiune din ţara sa, cu care împreună a plecat apoi spre Rusciuk.

* * *

Ultimele sciri telegrafice le comunicăm în următoarele:

Bucuresci, 29 August. — Principele Alecsandru a sosit aḑi la 10 oare. La gară a fost salutat de ministrii, consulul Angliei, colonia bulgară şi de o massă nemărginită de popor, care l-a aclamat viforos. Principele s'a întreţinut cu mai multe personage, şi 'şi-a continuat drumul între aclamaţiuni spre Giurgiu-Rusciuk.

Giurgiu, 29 August. — Stambulow, (unul dintre cei mai zeloşi aderenţi ai principelui) a dat corespondentului „Agenţiei Havas" unele desluşiri asupra situaţiunei actuale. Două guverne sunt în Bulgaria, unul în Sofia sub conducerea lui Karaveloff, altul, care se estinde asupra restului Bulgariei şi a 'ntregii Rumelie sub presidenţa lui Stambulow. Cest din urmă s'a despărţit de Karaveloff, pentrucă 'şi-a dat învoirea la esmiterea unui comisariu rusesc de anchetă, dar Stambulow vrea sĕ aplaneze afacerea fără intervenţie rusească. Principele va călĕtorì probabil peste Tîrnova la Filipopol, pentruca sĕ fie recunoscut de rumelioţi înainte de ce s'ar întoarce în capitală. — Gruew e închis la Rahova, mai mulţi oficeri la Viddin, Zankow e pe picior liber la Sofia, dar sub strictă supraveghiere.

London, 29 August. — Sciri sosite din Petersburg întăresc faima, *că principele Dolgorucki va fi trimis din partea ţarului în Bulgaria, unde ar avea sĕ iee conducerea guvernului.*

Belgrad, 29 August. — Principele Petru Caragheorghievici (candidatul rusesc la tronul bulgar) a fost chiemat de ţar pe cale telegrafică la Petersburg.

Petersburg, 29 August. — Katkov şi Nowoie Vremja pledează cu cea mai mare hotărîre *pentru ocuparea Bulgariei.*

Bucuresci. — **Tribunalul din Sofia a condamnat pe capii revoltei, pe Zankow şi Gruew la moarte, ear pe metropolitul Clement la muncă silnică pe viaţă.**

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român."

S. Sebeş, în 23 Aug. 1886. *(Cum vreau şi înţeleg sasii înfrăţirea cu românii?)* Onorate Domnule Redactor! Unele cestiuni ce sunt aḑi la ordinea ḑilei în S. Sebeş, merită sĕ fie cunoscute şi de On. public estern, fiindcă sunt de mare importanţă pentru noi de o parte, ear de altă parte poate şi alţii vor trage învĕţături din ele.

S. Sebeşul e locuit aproape numai de români şi saşi: 4400 rom. 1600 sasi. Acestea două naţiuni dela era dualistică pentru a-şi câştiga predomnirea una asupra alteia, a trebuit şi una şi alta sĕ păşească pe partea regimului.

Şi aceea, carea s'a aruncat cu totul în braţele regimului a ajuns la putere prin maioritatea voturilor alegĕtorilor dietali, ear cealaltă a picat în minoritate şi aşa ḑicênd ţipată din şeauă.

Starea legală şi adevĕrată a alegĕtorilor dietali ar fi: românii în maioritate absolută, şi încă în mare maioritate.

Însĕ fraţii sasi pentru a sta la putere nu cruţă parale. Şi astfeliu fac pre toţi sĕrântocii de meşteşugari sĕ fasioneze faţă cu conscrierea dărei, un venit curat de 110—150 fl. v. a. pre an.

Dênşii — sasii — au astfel vre-o 50—80 de măestri, cari împrumută o oală de făină de cucuruz dela blochul rom. cel cu car cu boi şi vaci, carele însĕ nu e alegĕtoriu ca sasul sărântoc mesteşugariu.

Darea acestor mesteşugari sĕrântoci se solvesce de sasi, parte prin colecte, parte din Vorschusul lor din loc etc....

Această manoperă însĕ costează bani în fiecare an; şi sasii au venit la convingerea aceea, că jertfele ce le fac pentru a se susţinea la putere nice pe departe nu le sunt rebonificate din susţinerea puterei. Cu deosebire poporul mai de rênd sas, a început a resona cu toată puterea contra continuărei unei astfel de procederi.

Şi astfel prin Aprile, lună însemnată, se treḑesce Sebeşul cu un curent puternic de a se face pact între sasii şi românii din S. Sebeş; şi anume a fi fraţi întru toate şi la bine şi la rĕu.

Conducĕtoriul partidei săsesci guvernamentale D. Fr. de Bömches vĕḑênd curentul, nu se lasă de el ci merge cu el, ba se pune şi acì în fruntea sasilor, pentru a se face pact. Şi însuşi în numele conferinţei săsesci din loc scrie conferinţei rom. pentru a se purcede la statorirea basei proiectului de pact. Şi însuşi Dsa stărue şi lucră din toate puterile, ca pactul încheiând pe 10 ani sĕ fie subscris de toţi fruntaşii ambelor părţi, şi partea, carea va rupe pactul, sĕ fie deobligată a solvì în fondul miserilor din loc suma de 10,000 fl. v. a.

Cu un cuvênt fraţii sasi vĕḑênd că nu mai pot sta la putere decât cu jertfe enorme şi numai în braţele regimului, alegênd totdeauna deputatul impus de regim, voiesc a scăpa de jertfe de o parte, ear de altă parte fiecare a doua periodă a-şi alege un deputat dietal naţional.

Astfel dar încheiarea pactului în S.-Sebeş micşorează de o parte înfrăţirea românilor cu sasii, ear de altă parte ar şterge partida guvernamentală din S.-Sebeş, respective ar face, ca sĕ nu se mai aleagă deputat guvernamental.

Şi în fruntea acestui lucru e Dl Fr. Bömches. Acum se lucră la proiect, şi la timpul seu vi-l voiu face cunoscut On. Dle Redactor. Însĕ teamă 'mi e, că e numai o manoperă vicleană săşească.

Ear acum trec la altă cestiune, carea earăş stă în legătură cu cea de mai sus.

Si vis pacem para bellum. Aşa au făcut fraţii sasi cu conscrierea listei alegĕtorilor sĕvêrşită în Mai a. c.

Comitetul central electoral a dat o ordinaţiune către comisiunea conscrietoare a alegĕtorilor, ca în S.-Sebeş sĕ se conscrie alegĕtorii pe basa dărei prescrise pro anul 1886. Comisiunea carea constă din DD. F. de Bömches, M. Welthern, doi sasi încarnaţi şi cu apucături din S.-Sebeş, şi al 3-lea I. Oncescu român not. cercual în Rĕhău, carele nu are nici o cunoscinţă de referinţele din S-.Sebeş, nu cunoasce oamenii, şi cu un cuvênt e cu totul strĕin în Israil.

Deci oare va fi on. com. centr. elect. aşa de nedrept de nu denumesce în comisiune pe românul a 5 a roată la car din S.-Sebeş? Asta e eară dreptate săşească!!!

Comisiunea conscrietoare însĕ ce face? Se apucă şi pe sasi i ea şi după darea solvită în 1885 şi după cea prescrisă pro an. 1886, ear pre vre-o 25—30 români cu dare prescrisă de ajuns pro 1886, îi lasă afară, ba tot aşa lasă şi o sumă din cei îndreptăţiţi la alegere pe basa dărei solvite în 1885. Cu totul la vre-o 40 de inşi.

De a dênşilor — sasilor — înduc servitori, dispăruţi total de nenumeraţi ani — acestia ca régi jogişti — şi o sumă de sĕrântoci cari nu au solvit nici un cruceriu dare în 1885 şi tot nici un cruceriu nu au prescris nici pro 1886. Cu totul peste 40 de inşi. Un astfel de lucru îl înţeleg dela Dl Bömches, însĕ nu credeam noi românii, că va fi în stare Dl M. Welthern maior în pensiune sĕ-l comită. Recursele s'au făcut la timpul seu, provĕḑute cu toate documentele, şi aşteptăm sĕ vedem ce va ḑice on. com. centr. electoral. Cred că românii din com. centr. se vor interesa de acest obiect, după cum merită.

Dar sĕ mergem mai departe On. dle Redactor, pentru a vedea ce fel de purcedere au fraţii nostri saşi din S.-Sebeş. În 14 c. n. se ţine o şedinţă a comunităţii orăşenesci.

Între obiectele puse la ordinea ḑilei era şi o propunere a dlui Bömches de a se învita din partea comunei politice societatea săsască *Landes-Kund-Verein*-ul în S.-Sebeş. Românii obiecţionează, că ar fi mai consult a se forma un comitet în care bucuros iau şi din români parte, şi acela sĕ învite, ear nu comuna politică. Şi totodată românii au promis a da tot ajutoriul posibil cu ocasiunea adunărei societăţii numite. Eară saşii nostri s'au supĕrat, s'au măniat, s'au înfuriat şi au sbierat: că românii sunt contrarii societăţii şi astfeliu culturei. Ba nu au fost de ajuns espectorările lor din comunitate în un mod necuviincios, la cari au reflectat în deajuns românii, ci au mers fraţii nostri până acolo, încât au publicat desbaterile din comunitate în chip fals de tot în „Mühlbächer W. blatt" — foaia ce apare în Sebeş de vr'o doue luni. — Şi aceasta noi dăm cu socoteala, că pentru aceea s'a publicat fals, — şi anume că românii au fost şi sunt contrari învitărei societăţii numite a ţinea adunarea generală în Sebeş — pentru a înfuria pe poporul sas contra românilor.

Pentru buna pace s'a hotărît totuş unanim a se învita prin magistrat în numele comunei politice.

Era pus în programă şi „statutul scoalei industriale."

Scoala industrială din loc de presinte e total în mânile saşilor.

Statutul s'a făcut de comisiunea scoalei industriale, — era săşească — şi fără a fi trecut acel statut prin comunitate, s'a înaintat pe furiş În. ministeriu spre întărire, şi norocul că În. m. a dificultat doi paragrafi îndrumând comunitatea orăşenească a le schimba conform unor îndrumări ale ministrului.

Sasii însĕ ţineau morţiş, că statutul se privesce de întărit afară de cei doi paragrafi. Ear faţă cu îndrumările ministrului sĕ se ţină statutul în întregitatea sa.

Voi reveni altădată pe larg asupra acestui obiect. Acum adaug numai atâta, că comisiunea scolară după statutul proiectat ar fi fost curat să-

---

Este noapte.

Din senin ce a fost ceriul seara, a 'nceput a se 'ntuneca acum. Petece de nori, la 'nceput ne'nsemnate, pluteau fără scop prin vĕzduch, în dosul cărora luna s'ascundea cu sfială şi reapărênd părea că rîde de şaga ce făcuse.

Dar întocmai ca negrele griji, cari când sfăşie o inimă simţitoare, vin dintâi una, apoi ḑeci şi sute şi mii, — astfeliu acei peteci şăgalnici pe ceriu se sporesc mereu, şi acum îi veḑi bine cum se 'nalţă ca dela marginea pământului şi ridicânduse aruncă rugină pe aurul raḑelor lunei. Ear ea stă ca uimită de atâta cutezanţă şi tremurând îşi ia adio prin găuricea cea de pe urmă ce a mai rĕmas pe un moment neastupată de gloata norilor.

Vĕlul la 'nceput transparent se tot îndeasă şi îndeasă. Firmamentul argintiu devine tot mai sur şi mai sur, pe urmă se 'ntunecă cu totul.

Grierul nu mai ţîrţăe prin iarbă. Instinctul 'l-a mânat în cutare găurice. Tace şi el. Numai isvorul şişăe, numai roata morii mai vîjăe. Şi al lor vuet sună aşa 'nfundat în armonia schimbată a naturei. ca strigătul după ajutoriu al unui om căḑut într'o adâncă prăpastie. Din depărtare s'aude urletul lung şi urît al unui zăvod. În aer câte o fină sfoşnitură ne spune că şi bufna nopţii se grăbesce a'şi isprăvì prada, ca apoi sĕ se retragă 'n crepăturile turnului bisericei din deal.

Simţim că este în acţiune un preludiu la un joc măreţ al naturei.

Din moment în moment ceriul se luminează de câte o albă lumină Lumină aspră, 'nspăimântătoare, care tot mai des se repeţesce şi 'n urmă se acompaniază prin câte un lung şi 'ndepărtat bubuit.

Un vuet şuerătoriu pornit de către soare-apune se tot aproprie. Se apropie iute ca gândul. Ajuns, ca printr'o ultimă sforţare se descarcă în forma unui val puternic de aer, care scutură copacii din cap până 'n temelie şi flueră prin găuricile din podul casei ca resuflarea din plămânile de foi a lui Strîmbă lemne din poveste.

După prima sbucnitură urmează a doua, a treia, a ḑecea, a miia. Iute, iute ca şi una singură.

Isvorul din vale, roata morii, zăvodul, toate, toate au amuţit. În jocul naturei astfeliu de nimicinicii nu se pot amesteca.

Uraganul e 'ndeplină putere. Ferestrile casei zînghenesc. Uşile se scutură în ţîţini. Câte o pocnitură aspră ne spune, că 'n lupta aceasta turbată pentru esistenţă cutare prun ori cireş mai subţirel a sucumbat.

Picături grele aduse din depărtare de vênt pică rătăcite pe şindilele casei şi pe frunḑişul legănătoriu al grădinii. Vêntul grăbesce cu turbare. Picăturile cad tot mai multe.

Plouă de varsă.

Cine ar putè durmì. Somnul îmi fugì de mult. Şed la geamul ferestrii şi me uit în afară. Fulgerile devin tot mai dese, tunetele tot mai aspre. Şerpi roşii de foc alunecă prin vĕzduch, la lumina lor vĕd cum picăturile aruncate se scurg în şiroaie pe geamuri la vale. Ceriul plânge cu lacrimi reci, cari în jurul casei fac păraie de apă şi mătură tot ce le stă mobil în cale.

Ostenit de straniul zgomot, pătruns de grozavul joc al naturii, me pun earăş în aşternut.

Ploaia curge mai lin. Vêntul cântă în tonuri mai blânde. Bubuitul e lung şi mai puţin aspru. Fulgerii mai rari.

Aţîpind, îmi pare că aud cum îmi şoptesc toate pătrunse de frica Domnului:

„Mare esci Doamne şi minunate sunt lucrurile tale." (Va urma.)

sească. Aceea sě aleagă pe învěţătoriul scoalei industriale. Şi limba de propunere sě fie limba germană şi cea maghiară, ear despre cea română nici pomană, deşi Sebeşul cu ţinutul lui are vre-o 40,000 locuitori, din cari 35—36000 sunt români şi numai restul neromâni.

În urmă însě vědênd fraţii sasi, că dacă nu admit spre desbatere întreg statutul, tot nu se va alege nimic din el, l-au admis.

Despre asta altădată. X.

Deva, în 20 August 1886 n. Onorate Dle redactor! Reuniunea învěţătorilor români din districtul Deva 'şi-a ţinut adunarea generală în 18—20 August n. a. c.

Învěţătorimea din cinci protopresbiterate a fost cam slab representată, fiind de faţă cam la 40 de învěţători.

Şedinţa a fost deschisă Mercuri la 3 oare p. m. prin preşedintele reuniunei P. O. D. Ioan Papiu protopresbiterul tractului Deva. După terminarea celor formale şi cu alegerea comisiunelor, s'a trecut în ḑiua următoare la cele puse pentru desbatere şi adecă:

S'a cetit (în lipsa autorului — prin secretariu) manuscriptul învěţătoriului diriginte Nicol. Oprea din Orěştie despre „Igiena scolară," operatul a fost lucrat cu diliginţă şi ca atare s'a şi aprobat tot cuprinsul seu.

A urmat apoi cetirea operatului învěţătoriului diriginte dela scoala grăniţerească din Haţeg Nicolae Sânzuian „Despre folosirea cărţilor de cetire în scoală". După o mai mare discusiune interesantă asupra acestui obiect principal în scoală, s'a constatat, că autorul 'şi-a dat toată silinţa pentru a presenta adunărei un operat bun, lucrat cu zel şi studiu.

Mai interesantă pentru public a fost disertaţiunea „Destinaţiunea şi chiemarea femeii şi în special a celei române" de Nicol. Sânzuian, carea a arătat şi recomandat pe autor de un brav învěţătoriu român. Disertaţiunea a fost cu cea mai mare atenţiune ascultată de întreg publicul present. În toate adunările ca şi acum l'am aflat pre Dl Sânzuian un mare spriginitoriu al scoalei române, un stăruitoriu la înflorirea reuniunei şi un tare apărătoriu al causei scolare-naţionale.

O medicină sigură pentru învěţătorime a fost tractarea sau predarea practică a unei bucăţi de cetire tot prin Nicol. Sânzuian. Predarea a fost însoţită de esplicarea teoretică, căreia i-a urmat predarea practică însoţită de toate prescrisele şi legile ce instrucţiunea le cere — pentru ca prelegerea sě-'şi aibă resultatul şi efectul dorit, apoi ca învěţătoriul sě se poată bucura împreună cu elevii sei de progresarea sigură şi repede.

D-sa, ca totdeuna şi de astădată — nu a lăsat ca învěţătorimea sě se depărteze fără a fi ascultat vr'o prelegere practică.

Ar fi fost de dorit, ca sě se fi predat mai multe prelegeri practice, căci cu deosebire acestea înmulţesc şi măresc scopul adunărilor învěţătoresci.

După raportul comisiunilor — pentru înmulţirea bibliotecei, incassarea restanţelor şi altele s'a dat cetire manuscriptului „Despre cultivarea grădinei scolare" de Niculae Sânzuian.

Acesta ne arată în puţine dar măduvoase cuvinte cum sě se cultive grădina de legume şi pomăriă; cum sě tractăm pomişorii sělbatici, pămêntul în scoala de pomărit, altoirea — apoi altoile cum sě le transplantăm? E o temă foarte frumoasă, carea în toate reuniunile ar fi de dorit sě vină înainte — dar nu numai în reuniuni, fără sě se şi practiseze la toate scoalele noastre — pentrucă acest ram economic industrial e atât de simţit şi necesariu la poporul nostru; — în el ar trebuì sě se înrădăcineze aplicarea şi atragerea către grădinăritul raţional, ca către cel mai necesariu ram pentru fie-care casă ori familiă. Ne-ar fi plăcut foarte, dacă s'ar fi insinuat mai mulţi, şi nu numai o persoană — la prelegeri, ca fie-care în direcţiunea ce a escelat sě fi ţinut câte o prelegere; pentrucă după reciproca schimbare a ideilor în reuniune, fie-care membru sě poată ḑice: am venit, am vědut, am învěţat ceva şi me întorc liniştit şi mulţămit, căci 'mi-am mărit cunoscinţele.

După aceste a urmat constituirea reuniunei pe un nou period de 3 ani. Cu puţină schimbare de vr'o douě persoane s'au reales tot cei din trecut.

Au urmat în fine propunerile:

S'a propus ca adunarea generală sě-'şi schimbe locul ţênerei şedinţelor; apoi s'a recomandat atenţiunei învěţătorilor nou apărutele jurnale pedagogice precum: „Convorbiri pedagogice, organ pedagogic illustrat," de feliul căruia la noi ceşti de dincoace de Carpaţi nice că a esistat, „Scoala şi familia" din Braşov, pentru cuprinsul lor bun pedagogic.

Şedinţele, 4 la numěr, — au decurs în linisce, în ordine şi solidar, semn că românul e omul ordinei.

Şedinţele au fost onorate de presenţa a trei protopresbiteri P. O. D d. Ioan Raţ dela Haţeg, Romul de Crainic dela Dobra şi A. Păcurariu din Ilia, apoi mai mulţi domni din opidul Deva — asemenea şi viceinspectorul scolariu comitatens.

În sfêrşit şedinţele generale prin o vorbire foarte interesantă şi adênc pătrunḑětoare din partea de nou alesului preşedinte P. O. D. I. Papiu protopresb. Devei s'au închis la 1 oară p. m. La agrăirea Dlui preşedinte, — George Susman director la scoala din Dobra în numele reuniunei îi mulţămesce pentru zelul arětat la înaintarea reuniunei şi pentru înţěleapta conducere a acestor şedinţe.

Unul din cei presenţi.

Anunţ.

Se aduce la cunoscinţa onoraţilor părinţi, cari doresc a'şi înscrie fetiţele la scoala elementară a Reuniunei femeilor române din Sibiiu, că înscrierile se fac dela 1—15 Septembre nou la presidenta Reuniunei (strada Măcelarilor casa Albina). Ear prelegerile se vor începe la 15 Sept. st. n.

La înscriere se plătesce o tacsă anuală de 2 fl„ — şi la începutul fie-cărei luni didactrul de 2 fl.

Membrii Reuniunei femeilor române sunt scutiţi de tacsa de înscriere.

Sibiiu, din şedinţa comitetului Reuniunei femeilor române ţinută la 29 August 1886.

Maria Cosma, presidentă. *Anastasia Toma*, secretară.

Avis.

Scoala civilă de fete cu internat a asociaţiunei transilvane se va deschide cu începerea anului scolastic 1886/7 în Sibiiu.

Părinţii, cari voiesc ca fetiţele lor sě primească o cultură intelectuală şi morală temeinică, precum şi instrucţie în lucruri femeesci şi în ale economiei casnice, avênd totodată ocasiune pentru perfecţionare în limba germană, francesă şi în musică, sunt rugaţi sě grăbească cu însinuările copilelor la comitetul asociaţiunei.

Elevele interne ale scoalei civile pentru întreaga întreţinere plătesc o cotisaţie de 20 fl. şi un didactru de 2 fl. pe fie-care lună.

Elevele, cari neavênd pregătirea pentu scoală civilă, vor cerceta scoala primară, precum şi cele cari vor sě cerceteze numai cursul complementariu, sě primesc în internat în aceleaşi condiţiuni, însě didactrul, pentru cele din urmă, e de câte 5 fl. pe lună.

Fiind scoala aceasta o instituţiune de folos comun pentru toţi românii din patrie, e de dorit ca frecuentantele ei sě fie cât se poate de numěroase.

Convocare.

Reuniunea învěţătorilor români ort. rěs. din districtul X. (Braşov) al Archidiecesei transilvane îşi va ţinè adunarea sa generală la 9, 10 şi 11 Septembre a c. st. v. în opidul Preşmer. La această adunare se invită membrii Reuniunei a lua parte.

Programa.

Şedinţa 1. Marţi în 9. Sept. a. m.

1. Participarea in corpore la serviciul divin împreunat cu parastas pentru membrii decetaţi ai Reuniunei etc.
2. Deschiderea şedinţei prin presidiu.
3. Apelul nominal.
4. Raportul general al Comitetului central despre activitatea sa în decursul anului 1885/6.

Şedinţa II. Marţi în 9 Sept. p. m.

5. Raportul cassariului despre averea Reuniunei.
6. Raportul bibliotecariului.
7. Raportul şi raţiociniul comitetului central relativ la foaia sa„ Şcoala şi Familia." —
8. Alegerea comisiunilor revědětoare şi de scontrare.
9. Disertaţiune: „Critica limbei în manualele noastre de şcoală" de membrul I. D. Petraşcu.

Şedinţa III. Mercuri în 10 Sept. a. m.

10. Raportul special al Comitetului central asupra temei pertractate în despărţěminte:„ Disciplina în scoalele poporale si mijloacele positive de a o susţiné.

Şedinţa IV. Mercuri în 10 Sept. p. m.

11. Rapoartele comisiunilor.
12. Stupăritul ca obiect aparţinětoriu grădinei şcolare.
13. Staverirea bugetului pe anul 1886/7.
14. Propuneri de sine stătătoare.

Joi în 11 Sept. a. m.

Escursiune in corpore la fabrica de hârtie din loc şi la alte localităţi însemnate dinprejur.

Din şedinţa Comitetului central, ţinută la Braşov în 11 Iuliu, 1886. v.

St. Iosif, preşed. *Nicolau Oancea*, secretariu I.

Varietăţi.

† I. P. S. S. Metropolitul-primat al României Calinic Miclescu a încetat din vieaţă Joi seara la oarěle 6½. Metropolitul Calinic Miclescu s'a născut la anul 1822, Aprilie 16, în oraşul Suceava din Bucovina, unde boerii Moldovei emigraseră în timpul revoluţiunei din 1821. El este fiu legitim al marelui logofět Scarlat Miclescu şi al soţiei acestuia Maria, născută Beldiman, amêndoi descendenţi din cele mai vechi familii boeresci din Moldova. Rěposatul fu tuns în tagma monacală la 18 Iunie 1842 şi în scurt timp fu înălţat treptat în toate gradele ierarchiei bisericesci. La 1858 fu numit de guvern locţiitoriu de Episcop în Eparchia de Huş. În 1860 îşi dădu demisiunea, flindcă unchiul seu mitropolitul Sofronie Miclescu fu esilat de fostul Domn Alecsandru Ioan Cuza cu concursul primului ministru dl M. Cogălniceanu, din causă, că mitropolitul Sofronie se opunea la secularisarea averilor mânăstiresci. De atunci părintele Calinic se retrase în mânăstirea Slatina din judeţul Suceava. Cu ocasiunaa unirei Valachiei cu Moldova P. S. Sa Calinic, ca gerante al afacerilor Metropoliei din Iaş, a luat parte activă la mişcarea ce se făcea în ţară pentru unire, aşa că 'şi atrase admiraţiunea chiar şi din partea comisarilor puterilor strěine, cari veniseră în ţară sě asculte şi sě ia act de dorinţele ţěrii. Murind unchiul seu metropolitul Moldovei Sofronie, părintele Calinic fù numit la 5 Mai 1863 de guvernul prinţului Cuza locţiitoriu de metropolit, la 1865 Mai în 10 metropolit al Moldovei şi Sucevei, ear la 31 Mai 1875 Metropolit primat al României. În această calitate a sěvârşit multe acte de independenţă a bisericei române şi a înfiinţat facultatea de teologie.

* (În ḑiua sf. adormiri a Născětoarii de Dḑeu) Escelenţia Sa Dl archiepiscop şi metropolit Miron Romanul a celebrat în biserica din cetate sfînta liturgie, asistat fiind de Preacuvioşia Sa Dl protosincel Dr. Il. Puşcariu, protopresbiterii: Moise Lazar, Nicolau Cristea şi Simeon Popescu şi de presbiterul Ioan Rěou. În decursul liturgiei s'a chirotonit clericul absolut Nicolau Gliga întru diacon şi Dl Dr. Remus Roşca funcţionariu consistorial s'a chirotesit întru ceteţ.

* (Din incidentul ḑilei onomastice a Esc. Sale Dlui archiepiscop şi metropolit Miron Romanul) s'a sěvêrşit Dumineca 'n 17/29 a l. c. serviciu divin solemn în biserica noastră din cetate. Liturgia a fost celebrată de Preacuvioşia Sa Dl protosincel Dr. Ilarion Puşcariu, protopresbiterii Moise Lazar şi Simeon Popescu, asistaţi de nou sfinţitul diacon Nicolau Gliga.

După sěvêrşirea sfintei liturgii la oarele 11 a. m. s'au presentat la Esc. S. membrii aflători în Sibiiu ai consistoriului archidiecesan, alţi onoraţiori şi oficianţii subalterni ai consistoriului sub conducerea Dlui protosincel Dr. Il. Puşcariu, care 'n scurte cuvinte i-a urat Esc. Sale ḑile 'ndelungate, spre a putea conduce naia bisericii lui încredinţate la limanul dorit. Escelenţia Sa i-a rěspuns emoţionat, esprimându'şi părerea de bine şi mulţămita pentru ovaţiunea făcută şi îndemnând pe cei de faţă ca sě continue şi 'n viitoriu a stăruì ca până acum întru consolidarea strînsei legături ce trebue sě esiste între archiereu şi poporul credincios.

* (Onomastica lui Kossuth) au serbat-o ungurii nostri pretutindenea cu mare sgomot şi îndrăsneaţă cutezare. Aproape din toate oraşele Ungariei, unde sunt maghiari, i s'au trimis guvernorului telegrame de felicitare, de cari ori-care bun patriot trebue sě se scandaliseze. Citâm numai una din cele multe. „Dle *guvernor!* Cetăţenii cetăţii Dobriţin şi honveḑii în uniformă din 1848/9 adunându-se aḑi din incidentul preţuitei Dtale onomastice, cu rugăciune ferbinte roagă pe Dumneḑeul ungurilor, *ca sě dee sě vie timpul, când ideile Dtale se vor realisa.* Sě trăiască Ungaria independentă! Trăiască patria! Trăiască Kossuth!"

Şi oameni de acestia se laudă cu tradiţionala lor alipire către tron şi rege?!

* (*82,000 fl.* defraudaţi.) Ungaria atât de bogată în defraudări poate înregistra earăş un nou esemplu şi aproape fără de păreche despre modul cum, şi conscienţiositatea cu care se manipulează banii streini la noi. Carol Peller cassariul institutului de credit şi economii din capitala ţěrei a defraudat în decurs de un an enorma sumă de 82,000 fl. Defraudantul a jucat la bursă şi a perdut în continu. Ear acum este predat judecăţii.

Loterie.

Sâmbătă în 28 August n. 1886.

Buda: 85 32 21 43 60

Nr. 432. [1379] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învěțătoresci la scoalele române gr. or. din comunele mai jos însemnate, în protopresbiteratul Iliei, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare în „Telegraful Roman.“

1. Ilia, cu salariu anual de 250 fl. și lemne de foc — din care se va încălḑì și scoala — 20 fl., cuartir în edificiul scoalei și folosința grădinei dela aceasta; ambele din urmă computate în preț de 30 fl., cu totul 300 fl. v. a.

Reflectanții la acest post vor avea până la espirarea terminului din concurs a se presenta în biserică într'o Dumineca ori sěrbătoare.

Fiitoriul învěțătoriu cunoscênd cântările bisericesci va avea sě cânte și în strană în casuri de lipsă.

2. Almășel, cu salariu anual de 150 fl. și 3 stângini lemne pentru foc.

3. Micănesci, cu salariu de 150 fl. și lemne de ajuns.

4. Glodgilești, cu salariu de 200 fl., cuartir și lemne de foc.

5. Furcșoara, cu salariu de 200 fl., cuartir și lemne de foc de ajuns.

6. Godinești cu Petrești, cu leafă anuală de 200 fl, cuartir și lemne de ajuns.

7. Têrnava, cu leafă de 150 fl., cuartir și lemne de ajuns.

Doritorii de a ocupa vre una din aceste stațiuni au a-și așterne suplicele instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la terminul sus indicat.

M. Ilia, la 9 August 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. orient. al tractului Iliei în conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

A. Pecurariu,
protopresbiter.

Nr. 337. [1364] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postolui de paroch în parochia Jibert, protopresbiteratul Cohalmului, se prolungesce terminul concursului cu termin *de 30 de ḑile* dela prima publicare în aceasta foaie.

Emolumentele impreunate cu acest post sunt: *a)* 13 jugere pămênt de arat și fênaț, *b)* dela 70 familii câte-o ferdelă de bucate, *c)* dela 30 familii neorustici 60 cr. de familie. Casă parochială nu este, precum nici alte clădiri economice parochiale.

Reflectanții la acest post au a-și așterne suplicile lor instruite conform statutului organic și regulamentelor din vigoare la subscrisul oficiu protopresbiteral în terminul sus indicat.

Cohalm, în 29 Iuliu 1886.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comit. parochial concernent.

Nicolau D. Mircea,
protopresbiter.

Nr. 329. [1365] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învěțătoresci dela scoalele noastre române gr. or. mai jos însemnate, se escrie prin aceasta concurs cu termin *de 30 ḑile* dela prima publicare.

a) Postul de învěțătoriu primariu la scoala confesională gr. or. din Breaza, cu salariu anual de 300 fl. v. a. plătibil în rate trilunari, cuartir liber și lemne de foc.

b) Postul de învěțătoriu secundariu la scoala noastră confesională gr. or. din Breaza, cu salariu anual de 200 fl. v. a. plătibil în rate trilunare, cuartir liber și lemne de foc.

c) Postul de învěțătoriu secundariu la scoala capitală din Veneția inferioară cu salariu anual de 250 fl. v. a plătibil în rate lunari anticipative, cuartir în edificiul scoalei și 6 orgii de lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi au a-'și subșterne suplicele lor instruite conform legilor în vigoare către subscrisul oficiu până la terminul sus indicat.

Făgăraș, 15 Iuliu, 1886.

Oficiul protopresbiteral al tractului Făgărașului.

Iuliu Dan,
adm. prot.

Nr. 431. [1363] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învěțătoresci vacante dela scoalele române gr. or. mai jos însemnate aparținětoare la tractul protopresbiteral gr. or. al Brașovului I, sě escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român.“

1. La scoala elementară capitală a bisericei Sfintei Adormiri din Satulung pentru un post învěțătoresc cu salariu anual de 350 fl. v. a. plătibili în rate lunare regulat.

2. La scoala elementară capitală a bisericei Sânților Archangheli din Satulung pentru un post cu salariu anual de 300 fl. v. a.

3. La scoala populară din Purcăreni în clasa I. cu salariu anual de 200 fl. v. a. pentru scoala cuotidiană și 35 fl. v. a. pentru scoala de repetiție, unde alesul va funcționa și ca cantor în a 2-ua sěptămână primind venitele parochiale usitate, circa 30 fl.

4. La scoala populară din Dêrste pentru douě posturi, și anume unul cu 250 și altul cu 200 fl. v. a. pe an.

5. La scoala populară din Zizin cu salariu anual de 111 fl. v. a. și cuartir liber, pentru care are a face și serviciele de cantor al bisericei.

Reflectanții la vre unul din aceste posturi au a-și trimite suplicele lor în terminul indicat mai sus subscrisului oficiu protopresbiteral instruite cu: 1. Estras de botez. 2. Atestat de cualificațiune învěțătoresc pentru scoalele capitale, respetive populare. 3. Diploma de iimba maghiară. 4. Testimoniile scolastice și eventual Atestatele de serviciu din anii precedenți.

Brașov, în 30 Iuliu 1886 st. v.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Brașovului I, în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Ioan Petric,
protopresb. ca adm.

Nr. 354 prot. [1369] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învěțătoresci dela scoalele române gr. or. din comunele mai jos însemnate se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

1. Făgăraș, cu salariu anual de 300 fl. și anume:

a) în bani gata 250 fl. solvibili în rate lunari anticipative;

b) folosirea a douě grădini scolare și a unei delnițe cu venit curat anual de 18 fl. v. a.;

c) la Nascerea Domnului cu icoana 18 fl. v. a.;

d) venite stolari; dela înmormêntări și $^{1}/_{5}$ parte din venitul preoțesc de Dumineca și sěrbătoarea 14 fl.

e) cuartir liber și 3 orgii de lemne pentru încălḑitul scoalei și al cuartirului.

Învěțătoriul are a fi totodată și cantor la biserică.

2. Voivodenii mari, cu salariu anual de 150 fl., cuartir liber și 2 stângini de lemne de foc.

3. Șinca noauă, cu salariu anual de 200 fl., solvibili în rate lunari.

4. Ludișor, cu salariu anual de 120 fl. și cuartir liber în edificiul scoalei.

5. Luța, cu salariu anual 120 fl. și lemnele de foc necesari.

6. Dridif, cu salariu anual de 110 fl., cuartir liber în edificiul scoalei.

7. Perșani, cu salariu anual 150 fl. în bani și 4 cofe bucate dela fie-care copil care umblă la scoală.

8. Hurez, cu salariu anual de 120 fl. cuartir liber și lemnele de foc necesari.

9. Grid, cu salariu anual de 120 fl. cuartir liber și lemnele de foc necesare.

10. Veneția superioară, cu salariu anual de 80 fl. cuartir liber și lemnele de foc necesare.

11. Șond, cu salariu anual de 150 fl. solvibili în rate lunari.

15. Riușor, cu salariu anual 80 fl. și lemnele de foc necesare.

Doritorii de a ocupa vre-una din aceste stațiuni au a-și așterne suplicile lor instruite conform legilor în vigoare, subscrisului oficiu până la terminul sus indicat.

Făgăraș, 4 August, 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Făgărașului.

Iuliu Dan,
adm. prot.

Nr. 516 [1367] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea a douě posturi învěțătoresci la scoala capitală gr. or. din comuna Poiana-Sibiiului, protopopiatul Mercurei, se escrie concurs cu termin de 20 de ḑile dela prima publicare.

Salariul împreunat cu fie-care din aceste posturi este de câte 300 fl. v. a.

Învěțătoriul carele, conform § lui 69 din Normativul scolar, se va alege de director va primì un adaos de salar de 100 fl.

Doritorii de a ocupa acestea posturi își vor adresa cererile lor instruite în sensul legilor în vigoare, subsemnatului oficiu păna la terminul prefipt.

Mercurea, 3 August, 1886.

Oficiul protopresbiteral al Mercurii.

I. Droc,
prot.

Nr. 489. [1366] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învěțătoresci în mod definitiv la scoalele confesionale gr. or. din comunele mai jos însemnate, — protopopiatul Mercurei, — se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

1. Mercurea. Salariu 300 fl. 4⁰ metr. lemne de foc din cari e a se încălḑì și scoala.

2. Ludoș. Salariu 300 fl.

3. Armeni. Salariu 250 fl.

4. Dobârca. Salariu 250 fl., locuință în edificiul scolii și lemne de foc.

5. Păuca. Salariu 250 fl.

6. Reciu. Salariu 250 fl., locuință în edificiul scoalei și lemne de foc.

7. Broșteni. Salariu 200 fl. 2⁰ lemne de foc.

8. Sîngătin. Salariu 200 fl., locuință în edificiul scoalei și lemne de foc.

9. Spring. Salariu 200 fl., locuință în edificiul scoalei și lemne de foc.

Aspiranții la acestea posturi își vor adresa petițiile de concurs, — instruite în ințelesul prescriselor legii, până la terminul sus numit, subscrisului oficiu protopopesc în Mercurea.

Mercurea, la 10 Iuliu, 1886.

Oficiul protopresbiteral al Mercurii.

I. Droc,
prot.

Nr. 54. [136°] 3—3

CONCURS.

Devenind vacantă stațiunea de învěțător la scoala gr. or. dîn Cojocna sě escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare pre lângă următoarele emoluminte:

1. În bani gata 160 fl. platibili la 2 luni.

2. Șase bucăți pămînturi arător și 2 cositor sau 40 fl. pentru ele.

3 Cuartir constătător din 2 odăi în edificiul scoalei și folosința grădinei scolare afară de partea ce sě folosesce de pomărit.

Învěțătoriul ales pe lângă cele prescrise de lege va propune în sěrile de earnă și scolarilor adulți.

Doritorii de a ocupa acest post au ași subscerne suplicile instruite conform legilor din vigoare la Oficiul ppresbiteral gr. or. în Cluj până la terminul indicat.

În conțelegere cu comitetul par. gr. or. al Cojocnei.

V. Roșescu,
ppresb. gr. orient.

Nr. 38. [1371] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învěțătoriu la scoala poporală gr. or. din comuna Mogoagea în protopresbiteratul Deeșului se deschide concurs cu terminul de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

Salariu anual de 300 fl. v. a. și anume 180 fl. din fundațiunea neuitatului: „George Bota“ și 120 fl. din alodiul comunal, primite în rate lunari anticipative; cuartir în edificiul scoalei și lemnele necesare pentru încâlḑitul scoalei.

Concurenții au de a-și substerne petițiunile la oficiul protopresbiteral, prověḑute cu atestat de botez, prin care sě dovedească că de nascere e de confesiunea gr. or. și instruite după prescriptele statutului organic și regulamentul congresual până la terminul mai sus indicat.

Afară de acea concurenții au de a se presenta într'una din sěrbători la biserică spre a-și arăta și desteritatea în tipic și cântări.

Din ședința comitetului parochial, ținută la 5 Iunie, 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Deeș.

Teodor Herman,
protopresbiter.

Nr. 1582. [1373] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învěțătoriu la scoala elementară comunală din Maier cu limba de propunere românească se deschide concurs cu salariu anual de 300 fl. locuință și grădină, sau în locul prestărei acestora în naturalii cu competință de 100 fl.

Cei ce doresc a competa la această stațiune au a-și scrie cu mâna proprie cererea în limba română și maghiră, a o provedea cu timbru de 50 cr. a o înzestra cu testimoniu de cualificațiune, despre desteritatea în limba maghiară, despre aplicarea de până acuma, dela medic și de moralitate, și prin inspectorul de scoale al respectivului comitat se mi-o aștearnă până la 10 Septembre, 1886.

Bistrița, 17 August, 1886.

Havas Gyula,
inspector de scoale reg.

Un învěțăcel sau doi

află de loc primire în prăvălia de manufacturi a subscrisului. Condițiunile se comunică în scris sau cu graiul.

Orěștie, 22 August 1886.

George Baciu,
[1377] 2—2 comerciant în Orěștie.

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 89 Sibiiu, Joi 21 August (2 Septembre) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 20 August.

Dumineca trecută reuniunea pentru maghiarisare ardeleană şi-a ţinut prima sa adunare generală în Cluş. Din acest incident ḑiaristica ungurească a cântat din nou pe coarda cea vechiă: despre valachisarea maghiarilor, remaghiarisarea maghiarilor valachisaţi, despre elementele centrifugale din această patrie, despre întregitatea statului şi pericolul de care ea este amenințată prin elementele neloyale, cari ar fi sĕ fie românii din Ardeal.

În însaşi adunarea generală s'a vorbit mult, şi noi din toate vorbirile am înţeles, că românii sunt priviţi de element vrednic de stirpire, şi că la stirpirea noastră se lucră cu o nespusă ură, şi după un program bine chipzuit, întru cât adecă înţelepciunea omenească poate chipzuì lucruri cu oare-care durabilitate pentru viitoriu.

Dela începutul activităţii oamenilor pentru întemeierea reuniunei de maghiarisare în Ardeal am spus-o, că cu toate tăinuirile de tot soiul, scopul ei este vĕdit, şi orb trebue sĕ fie omul, care nu o va înţelege aceasta. Am sciut, că reuniunea de maghiarisare din Cluş ţintesce la împedecarea noastră în înaintare şi cultură, la slăbirea legăturilor sociale, ce se mai observau până acuma între români şi unguri, la terorisarea puţinilor amploiaţi ce mai avem împrăsciaţi pe ici — colea, şi la jignirea consciinţei noastre de oameni de omenie, cetăţeni loiali ai acestui stat.

Este satiră a vorbì despre romanisarea ungurilor în aşa mĕsură, încât după cum ne spun matadorii reuniunei de maghiarisare din Cluş pentru sporirea acestui torent sĕ fie de lipsă întrevenirea unei reuniuni pe cale socială. Este satiră a scrie şi a vorbì despre o nimicire a elementului unguresc aici în statul nostru, unde toate merg după calapodul unguresc; este satiră a vorbì în acest chip, când întreg învĕţământul public din ţeară urmăresce un scop anumit: maghiarisarea şi earăş maghiarisarea, întreagă administraţia, justiţia, comunicaţia, toate se fac unguresce, este satiră a vorbì între asemenea condiţiuni de desnaţionalisarea ungurilor.

Este satiră a spune lumei celei mari, că romanisăm noi pe unguri, adecă noi, românii cei defăimaţi, că voim sĕ sguduim temeliile acestui stat, noi românii cei defăimaţi de oameni laşi şi mişei — *puliszka nép* — noi românii cei bătuciţi la cap, cari am venit numai ca păstori aici, noi sĕ avem farmecul de a vrăjì pe unguri — temelia statului, — de a-i vrăjì ca ei înşişi sĕ devină element turburătoriu, sĕ se desbrace de fala lor naţională, de virtuţile străbune, de însuşirile nobile ale rasei lor, şi sĕ îmbrace chipul unui popor de hulă.

Şi dacă este satiră aceasta, apoi e satiră a mai susţinea, că noi suntem periculoşi cu scoalele noastre, cari sunt date pradă amploiaţilor dela administraţie spre batjocura întregului nostru sistem cultural.

Satiră e a mai buciuma, că noi suntem cuprinşi de ură sĕlbatică contra ungurilor. *Ádáz gyülölet*-ul din apelul Kulturegylet-ului este numai vorbă.

Plece oricine prin Ardeal de-alungul şi de-alatul, şi abată-se fără zăbavă pe locurile, unde locuiesc românii amestecaţi cu ungurii, şi va vedea, că între populaţiunea din Ardeal ură nu esistă, din contră în nĕcasurile de toate ḑilele ei se ajută ca fraţii.

Despre ura inteligenţei române asupra ungurilor poate vorbì numai o încăpăţinare rĕutăcioasă.

Avem ură ce e drept asupra acelora, cari seamĕnă neghina între poporaţiunea din Ardeal. Acestia sunt cei dela Kulturegylet, şi această ură a noastră se împreună cu cea a tuturor naţionalităţilor din patria noastră.

Aceasta este datorinţa noastră patriotică.

Principele Alecsandru trecênd prin Giurgiu, a păşit la Rusciuk pe teritoriul principatului seu, unde a fost primit de o mulţime imensă, ca la 60,000 de oameni cu cel mai mare entusiasm. Pe Stambulow care l-a întimpinat pe Alecsandru aci, principele l-a îmbrăţoşat, ear acela împreună cu poporul adunat l-au luat pe umeri şi între urări nesfêrşite l-au condus în oraşul decorat cu flori şi stindarde. De aci principele a plecat spre Tîrnova şi Filipopol. Pretutindenea entusiasmul bulgarilor nu cunoasce margini. La Sistova poporul a desprins caii dela trăsura prinţului şi a tras-o însuş până la biserică, unde s'a sĕvêrşit un Tedeum pentru rentoarcerea domnitoriului.

Un comunicat al guvernului României apărut în „Monitoriul oficial" desminte scirile date de „Independenţa română" despre o mobilisare totală sau parţială a armatei, despre trimeteri de trupe în Dobrogea şi despre concentrări militare rusesci în Basarabia, ḑicênd că guvernul n'are nici o cunoscinţă în privinţa asta. Apoi comunicatul adaogă: „România privesce cu linisce evenimentele ce se desfăşură, fiind-că marile puteri sunt decise a manţine pacea europeană prin înţelegerea dintre dênsele."

Esposiţia istorică din Budapesta.

Dăm asupra esposiţiei istorice, inaugurate de curênd din incidentul aniversărei recâştigării Budei dela turci, după o corespondenţă originală a „Voinţei Naţionale" — următoarele detaiuri interesante:

Anul acesta, la 2 Septembre, se împlinesce al doilea secol de când actuala capitală a Ungariei a încăput earăş de sub stăpânirea turcească în acea creştină. Guvernul din Pesta şi întreaga naţiune maghiară se pregătesc sĕ sĕrbătorească acea ḑi vrednică de amintire în chipul cel mai stralucit. Încă dinainte de serbare însĕ se înfiinţă în capitala Ungariei o esposiţiune istorică, referitoare la asediul şi reluarea Budapestei din mânile păgânilor.

Esposiţia este interesantă. Ea cuprinde o sumă de obiecte, tablouri, medalii, cărţi şi planuri, şi mai ales un mare numĕr de scrieri privitoare atât la acel eveniment, cât şi mai departe la descrierea Ungariei şi a Turciei în momentul când el se întêmplă, încât dă o icoană vie a stărei de lucruri în mijlocul căreia dênsul se petrecu.

Esposiţia este aşeḑată în una din zidirile în cari a fost în anul trecut esposiţia naţională maghiară; este metodic şi frumos întocmită, încât face onoare nu numai sciinţei, dar şi gustului estetic al ungurilor.

Obiectele din cari dênsa se compune provin parte din colecţiile publice, parte din acele private, între cari vom cita mai ales acea a bogatului ungur din Presburg *Laufrauconi Enea*, care a contribuit în mare parte la înavuţirea esposiţiei. Apoi bibliotecile şi museele din Berlin, Gottingen, Salzburg şi alte oraşe au contribuit şi ele după stăruinţele guvernului maghiar la înavuţirea esposiţiei. Ea a adunat aproape tot ce poate esista mai important asupra reluării Budei, care, dacă astăḑi interesează ca serbare mai ales pe unguri, atunci interesează şi pe Europa întreagă, întru cât era o lovitură gravă dată celui mai cumplit duşman al creştinătăţii europene. Cât s'au schimbat lucrurile de atunci! Pe când me aflam în esposiţie, veniră şi doi turci sĕ o visiteze şi mai ales îmi făcù o curioasă impresie când îi vĕḑui intrând în cortul paşei turc ce comanda în Buda în momentul reluărei, care cort se află încă păstrat în întregimea sa şi este espus şi dênsul între curiosităţile cele mai de samă. Sub acoperemêntul lui de damas roşu se află o masă întinsă cu o piele de bivol. Globurile şi semiluna ce'l împodobeau pe dinafară sunt sparte de mai multe ghiulele.

Dintre obiectele cele mai de samă espuse, vom cita mai întâi cele patru *tapete gobiline*, lucrate de

FOIŢA.

La ţară.

— Schiţă de **Yff.** —

(Urmare.)

* * *

Când se lumina de ḑiuă, toate erau deja în vechea lor ogaşă.

Vêntul nu mai bate. Ploaia a 'ncetat.

Ceriul e senin, numai câte un nor subţirel întârḑiat pe marginea ceriului ne reamintesce viforul de astă noapte. Valea şi moara vîjăe mai tare ca de obicei. Au apă multă şi turbure.

Picăturile de ploaie sclipesc ca diamante 'n raḑele falnicei lumini a soarelui, care se ridică plin de viaţă şi ca 'ntinerit în dosul dealului.

O panoramă feerică.

Dealuri, păduri şi văi, oameni şi animale, — toţi şi toate par a se fi 'mprospĕtat, întinerit şi umplut de o vie veselie.

Din toate unghiurile bîjbăe viaţa.

Lucrători harnici pe spate cu coasa pleacă voioşi la lucru, în vreme ce femeile mai rânduesc una şi alta prin casă şi dau de mâncare la vite şi hoarĕle cari umblă cotcorosînd şi ocrăcăind prin curte. Cocoşul care se suise pe vêrful gardului ca sĕ fie auḑit mai departe, se coboară cu sgomot şi urmat de un cârd de găini şi pui, rivalisează lacom în adunarea cucuruzului cu gâscele intolerante şi raţele 'nbulbucate.

Copiii pornesc cu câte o fălie mare de pâne 'n mână după cuiburi de paseri în pădure. Aşa's de veseli, aşa's de fericiţi!

O dulci şi nevinovaţi ani ai copilăriei noastre ce iute a'ţi trecut!

Da, au trecut. Şi cu toate aceste nu vorbă ḑisă rĕmâne, dacă ve spun, că me simţeam şi eu ca întinerit.

Aerul proaspĕt cu al seu balsam de viaţă îţi pune sângele într'o neobicinuită mişcare. Nu te prinde locul. Par'că ai muri sĕ nu pleci undeva. Te cuprinde un feliu de neastâmpĕr ca 'n copilărie.

Sub presiunea acestui neastâmpĕr am plecat înainte afară din sat spre unul dintre dealurile de mai aproape.

Dintr'o grădină 'ntralta, de pe pîrlaz pe pîrlaz, am dat în câmp, din câmp la deal pe lângă o vălcică între sălcii rămuroase, tot mai sus şi mai sus păn' la un isvoraş de munte.

Nu poate fi ceva mai încântătoriu decât un astfeliu de isvor la poală de munte, 'n codru verde, 'n mieḑ de vară. Zgomotul monoton al apei cristaline ce şiruesce din stânca preserată cu muşchi de mâna cea bĕtrână a vremii, boarea lină şi recoroasă, care 'n veci adie aci mişcând frunḑişul cel verde al copacilor încovoiaţi asupra desmerdatului isvor, cântecul viu al paserilor, feţele sfiicioase ale fetelor, cari vin sĕ'şi umple cofele aci, — sunt tot atâtea episoade la completa impresiune, ce 'ţi-o face un isvor de munte.

Aflai că isvorul se numesce Sturul şi a fost scena unei întêmplări triste, care se petrecù la apele sale.

O sĕ v'o spun.

* * *

Luţu era băiaş şi el ca toţi băieşii, care mergea ḑî de ḑî des de dimineaţa la „orturi" şi lucra cu ceilalţi băieşi la ruperea acelei petrii preţioase, în care zace ascuns în fire nevĕḑut de subţiri aurul. Dar sara totuş eşea şi nici când nu făcea sĕ nu treacă pe la porţile lui Ilie Cofariu bogătoiul, despre care se ḑicea că are aur cu rudele şi ţine galbinii împĕrătesci în oale mari, ear sara de petrecere îi numĕră şi 'şi cufundă braţĕle păn' la coate 'n ei.

Nu de dragul lui Ilie Cofariu mergea Luţu pela portiţa bogătoiului. Aurul îi era lui urît, şi nu putè renumita fabrică după comanda împěratului Leopold şi care represintă scene din luptele creştinilor cu turcii. Unul reproduce darea afară a turcilor din Ofen după luarea cetăţii prin generalul Carol de Lorma; ai doilea lupta dela Mohaci din 1687; al treilea lupta dela Grau 1683 şi al patrulea Ofen a doua ḑi după luare, când este încă aprinsă de flacări şi ducele de Lorma întră triumfând în ea.

Tapetele sunt foarte mari, de 6—7 metri de lungi şi 5—6 înalte, şi sunt nesce adevěrate capete de operă de desemn şi esecuţiune în arta cusătoriei. Ele au fost trimise la esposiţie din apartamentele private ale împěratului.

În afară de aceste mari tablouri istorice este un tablou în oleu al familiei Ezterházy, care reproduce o luptă între turci şi creştini, în care perì un străbun al acestei familii, comitele Ladislau. Familia Ezterházy este în deobşte aceea care s'a deosebit mai ales în luptele cu Turcii; ea 'şi-a trimis toţi numeroşii ei membri pe câmpul de bătaie şi esposiţia conţine portretele în picioare ale mai multor capi vestiţi ai armatei maghiare, ce ajută şi dênsa la recucerirea patriei. Ast-fel afară de Ladislau, comiţii Sigmond, David, Gyula; apoi vin portretele soţiilor lor, tot atât de urîte cât sunt de frumoşi bărbaţii; o observaţie ce se poate face şi astăḑi în Ungaria, unde bărbaţii frumoşi se întêlnesc îndestul de des, ear secsul frumos nu merită de loc acest nume.

Afară de portrete se află o sumă mare de gravuri contimporane, cari represintă sau personage ce au jucat un rol în luptă, sau scene însăşi din această luptă, ilustrate adeseori cu versuri, în care epitetele de *Bluthund* (câne sângeros) şi altele tot aşa de gingaşe se împerechează cu fel de fel de ironii la adresa Turcilor.

Numěroase sunt medaliile bătute în amintirea evenimentului. Esposiţia numěră mai multe sute. Inscripţiunile unora sunt hazlii; ast-fel în una se spune:

„Non parit ova draco sed rapit: ergo cadat“
Alta germână:
„Leopold der Erden-sohn.“
„Der Monden Kaisn stürzt vom Thron.“
O a treia:
„Durch diesen Bund.
Der Türcken Hund
Muss gehn zu Grund.“

Şi altele nenuměrate, în cari se celebrează împěratul sub a căruia auspicii se purtase lupta şi căpitanul Carol de Lorma, care o condusese.

În toate acestea documente amintite ale evenimentului nu se pomenesce prin nici un cuvênt despre participarea Ungurilor la reluarea urbei lor.

Interesantă este colecţia armelor, care cuprinde pusti mari, de acele ce se puneau pe proptele spre a fi slobozite; suşanele lungi de 2 metri şi mai bine, cari se sprijineau pe o furcă spre a se trage cu ele, săbii, ertagane, paveze, zale, săgeţi cu tolbele lor. Lucru curios însě, nu am věḑut nici un tun, cu toate că această armă, după descrierile contimporane, a jucat un mare rol la luarea cetăţii.

Partea cea mai de seamă a întregei esposiţii sunt scrierile la cari lupta a dat naşcere. S'au adunat 573 de opere şi documente, din cari cele mai multe se rapoartă direct la reluarea cetăţei. Esposiţia însě a tins a lărgi cercul scrierilor adunate, cuprinḑênd în el toate acele referitoare la timpul cât Ungurii au trăit sub Turci 1526—1690. Prin aceasta a devenit interesantă şi pentru istoria românilor. Aşa sunt multe lucrări, cari se referă la domnia lui Zapolya şi a reginei Isabela, cari fără îndoială trebue sě conţină sciinţe asupra espediţiilor lui Petru Rareş în Transilvania. Mai multe scrieri se ocupă cu descrierea Ungariei şi a ţěrilor ce se considerau pe atunci ca supuse ei, între cari Moldova şi Valahia. Aşa citâm între altele multe, următoarea scriere franceză:

„*Gaspar Bouttati, Description esacte des Royaumes de Hongrie et Dalmatie etc. Avec les principautés de Sebenberge, Walachie, Moldavie et Bulgarie, leurs villes et forteresses tirée des plus experts ingénieurs des armées de l'Empereur et gravées en cuivre par Gaspar Bouttati 1688.*“

Fiind espuse în vitrine, cele mai multe proprietatea biliotecilor streine, deci trebuind păzite cu cea mai mare băgare de samă, bine înţeles, că consultarea lor nu era permisă. În catalogul format prin îngrijirea comitetului şi publicat în limba maghiară de dl Mailáth Béla sub titlul: *A történelmi Kiállitás Kalauza*, Budapest 1886, se pot vedea reproduse pe larg titlurile opurilor (bine înţeles în limbele în cari sunt scrise) expuse, din care se poate uşor recunoasce cari din ele ţin notiţe referitoare la români, fiind titlurile după obiceiul timpului foarte lungi şi amănunţite, un fel de estracte ale operei conţinute. Fiecare lucrare poartă şi indicaţiune din care colecţie este luată, încât astfeliu poate fi regăsită, chiar dacă ea ar fi dispărut din comerciul antiquarilor, ceeace pentru multe este de creḑut.

Am însemnat mai sus împrejurarea, că ungurii nu figurează mai întru nimic la reluarea patriei lor. Deşi rolul lor a fost însemnat, deşi jertfele lor au fost cele mai scumpe, era firesc lucru, ca participarea lor *subordonantă* sě cadă în umbră înaintea armatelor şi generalilor streini, cari au condus întreprinderea.

Se scie anume cât sgomot a făcut în timpurile din urmă afacerea punerei în pensiune a generalului Edelsheim Gyulai şi înlocuirea cu croatul Pejacevici, precum şi înaintarea generalului Ianski, deşi dênsul jignise simţimintele maghiarilor, punênd coroana pe mormêntul unui oficer mort în luptă contra revoluţiei ungurescí din 1848. Faţă cu aceste două lovituri date simţimêntului naţional maghiar se ridicase ca o furtună în presa maghiară cererea separărei şi a armatei unguresci de cea austriacă, prin care despărţirea deplină a monarchiei habsburgice în Austria şi Ungaria ar fi ajuns un fapt îndeplinit. Pentru a linişti pasiunile supraescitate, împěratul scrie o scrisoare domnului Tisza în care arăta, că schimbările făcute ar avea un caracter în interesul serviciului. Tot în acest sens lucra şi dl Tisza pe de altă parte când, în discursul ţinut la deschiderea esposiţiei, arătà câtă recunoscinţă e datoare Ungaria armatelor imperiale, cari au scos-o din mânile turcilor, susţinênd că acea isbândă a fost lucrarea armatei unite, deci cât greşesc aceia cari cer despărţirea în două a acestei puternice instituţiuni.

Istoric vorbind, fără îndoială dl Tisza are dreptate. *Germanii au scos pe unguri de sub turci.*

Esposiţia din Pesta are deci nu numai un interes sciinţific ci, prin împrejurările ce o înconjură, şi unul politic.

Trecerea principelui Alecsandru prin Bucuresci.

Dumineca la oarele 9 şi jum. a. m. a sosit în gara de nord cu un tren special, Prinţul Alecsandru al Bulgarei, fraţii Alteţei Sale principii Ludovic şi Franz Iosif, mareşalul de Riedezel, predicatorul Koch şi multe alte persoane. Pe peronul gării aşteptau: Ministrii nostri cu dl I. C. Brătianu în frunte, dl prefect al poliţiei Moruzi, representanţii diferitelor puteri, dl Nacievici, agent diplomatic al Bulgariei şi un public foarte numeros, care aflând aḑi dimineaţă oara sosirii Principelui Alexandru, se grăbise se meargă la gară. Îndată ce publicul zărì pe principele Alecsandru, strigăte frenetice de ura isbucniră din piepturile tuturor, durând mai multe minute, ceeace produse o foarte bună impresiune asupra înalţilor călětori.

Câteş trei principi erau îmbrăcaţi civil. Principele Alecsandru purta aceleaşi haine ordinare cu cari a fost îmbrăcat când a fost răpit în timpul nopţii din Sofia, de către banda de trădători. Cel d'ântăi căruia principele a întins mâna, a fost dl Moruzzi, prefectul poliţiei, care se afla în dreptul scărei vagonului, apoi dlui I. C. Brătiann şi celorlalţi ministri. Zărind pe dl White, ministrul plenipotenţiar al Engliterei, se repeḑì spre dênsul, îl îmbrăţişă şi îl sărută de mai multe ori, îl ţinù strîns câteva momente la pieptul sěu. Pe când se petreceau toate acestea, strigătele de ura nu încetau.

Dela peron Alteţele Lor fură conduse în salonul gărei, unde Principele Alecsandru primì numěroasele persoane, cari venise sě-l salute şi sě-i esprime omagiile, felicitările şi iubirea lor. O jumětate de oară după întrarea trenului princiar îu gară, sosì şi trenul ordinariu din Vêrciorova, care aducea pe dl comandant al trupelor rumeliote, unul din oficierii cei mai devotaţi principelui, şi care asemenea s'a presentat imediat fiind primit cu mare căldură.

Principele a declarat că n'a iscălit nici un act de abdicare. Când oficerii trădători au întrat în camera sa, ei erau ameţiţi si l'au ameninţat cu revolverul. Nu i-au presintat nici un act de abdicare, spre a-l semna; dar i s'a dat hârtie şi i s'a cerut sě redacteze însuşi şi sě iscălească actul de abdicare; a luat hârtia şi condeiul ce i s'a dat şi a scris următoarele cuvinte:

„Dumneḑeu sě apere Bulgaria.“

Alecsandru.

La oarele 10 şi 55 minute trenul princiar special, în care s'a mai suit un numěr mare de persoane din Bucureşti, a pornit la Giurgiu, în strigătele unanime şi entusiaste ale publicului şi după ce câteş trei principii îşi luară ḑiua bună dela toată lumea care îi primise la gară. Esteriorul majestuos, imposant, nobil şi plăcut al acestor principi a impresionat adênc pe toţi asistenţii şi pe feţele tuturor se vedea o bucurie din cele mai mari pentru întoarcerea triumfală a Domnitoriului Bulgariei.

Era rěspândită scirea, că trenul princiar sosesce la oarele 12 în gara Chitila. Această scire, deşi luată din isvor demn de credinţă nu era esactă şi pe cât se pare a fost într'adins astfeliu rěspândită, spre a evita niscai ovaţiuni-monstre pe cari negreşit populaţia capitalei le-ar fi făcut principelui Alecsandru şi cari puteau sě degenereze în demonstraţiuni politice ostile Rusiei, lucru ce neapěrat nu putea conveni nici guvernului, nici ţěrei. — Aşa dar pe cât de mult regretâm împreună cu întreaga populaţie a capitalei, că nu i s'a oferit ocasiunea de a-şi manifesta din toată inima simpatiile pentru principele Alecsandru şi pentru causa Bulgariei, pe atât trebuie sě recunoascem, că guvernul a procedat cu prudenţă în această ocasiune.

Simpatiile cele mai sincere ale tuturor locuitorilor ţěrei de ori-ce clasă şi naţionalitate însoţesc pe viteazul şi nobilul principe al bulgarilor, cari prin energia ce au desvoltat în cele din urmă şase ḑile, au dovedit lumii, că nici rublele rusesci, nici frica de mănia Ţarului nu i-a putut face sě uite ceeace datoresc Alesului lor. „Rěsboiul.“

---

pricepe cum de'l pot unii oameni atât sě 'l îndrăgostească. Nici doar umbla el, pentru că i era Ilie Cofariu stăpân şi vrea sě i umble pe voie. I-ar fi părut bine sě nu 'l vaḑă nici când.

Dar avè Ilie Cofariu o fată.

Ear Irina n'avè saměn sub soare. Ori că se 'ndeletnicise el a crede aşa, ori că chiar aşa era, — nu sciu, — vorbă că era un chip de fată frumoasă ca o cruce, la care nu i modru decât sě te 'nchini.

Destul atât că Luţu murea de dragul Irinii, ear Irina pândea cu ceasurile prin gard dimineaţa şi sara, când scia că are sě treacă Luţu p'acolo.

O vorbă două schimbate pe furiş, şi amêndoi erau fericiţi, foarte fericiţi.

Adecă fericiţi şi nu prea.

Sě fi sciut Ilie Cofariu de una ca asta, — vai de capul lor!

Tocmai făcuse nisce şteampuri noue nouţe, ce le mâna cu maşina; aduse maşinist, ori cum îi ḑic oamenii „minister“ cu bani scumpi, 'şi-ar fi vrut bucuros sě'şi afle un tovarăş de lucru, care sě i poarte grija şi a băilor sale şi sě mai aducă vr'o baie şi bani ca ginere.

Ear de treaba asta era bun de minune Petru Toderuţ, om věduv, de vrêstă ca la 40 de ani, dar cu avere şi binepricepětoriu în de-ale băişagului.

Şi Petru Toderuţ vrea cu totdinadinsul sě-i facă pe voie lui Ilie Cofariu. Nu pentru Irina. De ea puţin îi păsa; dar pentru moştenirea ce 'l aştepta, pentru băile lui Cofariu, şteampurile cele noue, rudele aur, galbinii.

Ear Irina urá aurul din fundul inimii şi urá şi pe Petru Toderuţ, tocmai pentrucă iubea acea peatră afurisită, — lasă că încât pentru vrêstă el îi putè sě-i fie chiar tată.

Cu toate aste Ilie Cofariu nu era omul, care sě nu facă ceeace 'şi-a pus odată de gând. Ear el 'şi-a pus de gând sě mărite pe Irina după Petru Toderuţ; şi aşa trebuia sě fie, ori sě se sfarme pămêntul.

Toderuţ se 'ncredinţà cu Irina.

Luţu eşì din slujba lui Ilie Cofariu şi umbla din crîşmă 'n crîşmă, şi bea şi se 'nveselea, ca omul care scie că ḑilele i-s numěrate şi vrea sě stoarcă de odată toată dulceaţa vieţii sale. Oamenii credeau că i lipsesce o doagă. El rîdea de ei . . . . .
. . . .

Era la sfîntul Gheorghe.

O noapte neagră, fără lună, fără stele, 'nvělea într'o tăcere de moarte munţii aceia, din sînul cărora se scoate aurul.

Ilie Cofariu şi cu fiitoriul seu ginere plecară 'n dricul nopţii sě 'şi încerce norocul.

În noaptea de sfîntul Gheorghe umblau sě descopere vr'o vênă bogată de aur.

Băieşii porunciţi, îi aşteptau cu ştearţurile aprinse în baie.

Cu gândul la norocul ce-i aşteaptă cu frică întrară în fotraga, care avea sě-i cufunde vr'o 30 de stângini la vale în baie, ca sě 'şi cerce norocul. Noaptea sfîntului Gheorghe e cu noroc!

Cu noroc şi nu prea!

Abia că merseră câţiva stângini la vale, fotraga se oprì fără veste.

Reci fiori trecură prin trupul tovarăşilor şi amêndoi apucară funia cu groază.

— Pentru aur aţi trăit, pentru el sě periţi — se auḑì un glas sělbatic de sus. Şi frânghia tăiată căḑù ca un trăsnet cu fotraga şi cei doi oameni împreună 'n adêncime.

Tovarăşii nu mai mişcau.

Vorba rostită de sus se 'mplinì. Pentru aur au trăit, pentru el au perit . . . .
. . . .

(Va urma.)

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Apoldul superior, 3 August 1886 Stimate domnule Redactor! Diua de 3 August a. c. fu pentru comuna parochială Apoldul superior una dintre cele mai momentuoase, fu o adevěrată ḑi de sěrbătoare, căci în această ḑi noul paroch al acestei comune Basiliu Necșa fu întrodus prin părintele protopresbiter tractual Ioan Droc în oficiul sěu.

Numai martorii oculari ai acestui act pot descrie nespusa bucurie de care erau cuprinși membrii acestei parochii în această însemnată ḑi, și cu câtă nerăbdare așteptau ei întroducerea noului lor paroch. Urmare naturală, căci noul paroch din Apoldul superior Basiliu Necșa, născut în Gușteriță servind în decurs de mai mulți ani ca învěțătoriu în Apold cu succesul cel mai strălucit, câștigă în acest restimp simpatiile apolḑenilor așa, încât devenì ales ca paroch cu unanimitatea voturilor. Mult m-a îmbucurat, că noul nostru paroch Basiliu Necșa e respectat și iubit nu numai de parochienii sei, ci chiar și de conlocuitorii sei de naționalitate și confesiune strěină. Dovadă eclatantă deci, că purtările dênsului în scoală și în societate au fost din cele mai esemplare.

Serviciul divin — utrenia — s'a început la 7 oare dimineața prin parochii Ioan Moga din Rod, Nicolau Topârcian din Apoldul inferior și noul paroch din Apoldul superior Basiliu Necșa. La 8 oare sosì între sunetele clopotelor părintele protopresbiter tractual Ioan Droc, carele dinaintea bisericii fu întimpinat de întreg poporul, în frunte cu parochii susnumiți. Aici i se rostì dlui protopresbiter prin parochul Ioan Moga din Rod o scurtă cuvêntare de primire, — la care părintele protopresbiter rěspunde cu cuvinte călduroase.

După întrarea în biserică s'a început sf. liturgie prin dl protopresbiter asistat de susmenționații 3 parochi, la care a participat întreg poporul nostru din Apold.

După finirea liturgiei părintele protopresbiter întroduse pe noul paroch în oficiul sěu prin o cuvêntare așa de pătrunḑětoare, încât a stors lacrimi de bucurie din ochii celor presenți. A accentuat dl protopresbiter în această cuvêntare toate momentele de lipsă cu tact și cu cuvinte bine alese și a făcut asupra publicului ascultătoriu cele mai frumoase impresiuni actul acesta mult așteptat; — și aceasta, pentrucă dl protopresbiter Ioan Droc, carele — me simt tare satisfăcut de a putea aminti la acest loc, a arătat și arată un interes adevěrat părintesc pentru înaintarea tractului seu, — scie sě dee astorfeliu de ocasiuni coloritul cel mai sěrbătoresc, atât prin cuvêntările sale, cât și prin înfățoșarea sa. Acestea sunt însușiri, cari fac onoare dlui nostru protopresbiter și nu ar strica, când și alți protopresbiteri le-ar posede.

După cuvêntarea de întroducere rěspunde dnul paroch B. Necșa prin o cuvêntare bine nimerită, în carea prin cuvinte călduroase mulțămesce mai întâi Escelenției Sale preasânțitului nostru archiepiscop și metropolit pentru taina sfintei preoții împărtěșite dênsului, mulțămesce după aceea părintelui protopresbiter tractual Ioan Droc pentru ostenelele, cari le-a avut pentru dênsul până a ajuns în funcțiunea preoțească și în sfêrșit poporului pentru încrederea pusă în dênsul și se obligă în mod sěrbătoresc, că 'și va împlinì cu consciențiositate chiemarea sa.

După rěspunsul părintelui Necșa cere cuvêntul Ioan Iridon, carele cetì o lungă cuvêntare, prin carea mulțămesce părintelui protopresbiter I. Droc pentru interesul arătat pentru înaintarea comunei bisericesci Apoldul superior. După aceea adresează o mai lungă cuvêntare către noul paroch B. Necșa. Eu din parte'mi m'așì unì cu ideile esprimate de dênsul în cuvêntarea sa, dacă numai nu ar fi dăscălit așa de tare pe părintele Necșa.

După ce a rěspuns cu deplină demnitate părintele B. Necșa și la cuvêntarea domnului I. Iridon, s'a finit actul instalărei prin o frum[illegible] cuvêntare de încheiere a dlui ppresbiter.

După ce în modul descris s'a finit actul instalărei, epitropul parochial domnul Dimitrie Ivan a întrunit pe domnul protopresbiter și preoții slugitori la masa sa, unde mai erau încă câțiva fruntași din Apoldul superior. Me simt îndatorat a aminti cu această ocasiune, că domnul Dimitrie Ivan este acel demn bărbat, carele mai mult ca ori ce Apolḑan a lucrat la înaintarea bisericei și scoalei din Apoldul superior. Dênsul prin purtarea sa plină de tact față de conlocuitorii sěi sasi a câștigat pentru noua biserică, carea tocmai acum e în lucrare bani și alte materiale de lipsă și nu cruță osteneală ba nici sacrificii materiale pentru înaintarea bisericei și scoalei.

m.

---

†

Comuna Sělişte cu durere aduce la cunoscință publică perderea binemeritatului și iubitului seu *notariu comunal*

Dumitru Florian,

care după o boală grea și îndelungată a încetat din vieață în 17/29 August în etate de 47 de ani lăsând în lacrimi soțiă și 8 copii minoreni după o căsătoriă fericită de 19 ani și serviciu ca notariu comunal în timp de 24 de ani, plini de adevěrate merite purtate cu o rară modestiă.

Rěmășițele pămêntesci sě vor așeḑa la odichna eternă în cimiterul dela biserica cea mare gr. or. din Sělişte în 19/31 August după ameaḑi la 4 oare.

Sělişte, în 18/30 1886.

Representanța comunală.

Paraschiva Florian nascută *Herța*, ca soțiă. *Dumitru Florian, Ioan Florian, Isidor Florian, Aurel Florian* ca fii. *Constanța Florian, Sabina Florian, Aurelia Florian, Cornelia Florian*, ca fiice.

Dela un amic al rěposatului primim următoarele rênduri, pe cari când le publicăm, le recomandăm în deosebita atențiune a acelora la cari sunt ele adresate:

Sěliștea numěră aḑi cu un bărbat de omenie mai puțin. Un om de valoare, un spirit ager, o inimă, care a bătut numai românesce — s'a stîns pentru vecie, lăsând în societatea din Sělişte un gol, — care nu se va putea umplea curênd.

Ce se va alege însě de femeia căreia i-a fost dată a fi soția unui om, care în viața sa a jertfit totul pentru scopuri de binefaceri, culturali și sociali — e o întrebare, care privesce pe tot Sělișteanul, privesce pe comună ca și pe biserică, și în fine privesce pe numeroșii amici și cunoscuți ai reposatului. Opt orfani stau aḑi la marginea unui mormênt rece — și privesc cu jale în adêncul pămêntului, care le-a răpit pe cel ce le da pânea de toate ḑilele. Legea de pensiune pentru notarii comunali încă nu e în valoare pentru comitatul Sibiiului — rěmêne deci ca societatea română din cercul Sěliștei, colegii sei, la cari le-a fost un adevěrat părinte și frate, sě-și facă datorința. Copilele nu pot înceta cu cercetarea scoalei, dacă nu dorim ruinarea lor, ceialalți 4 orfani mai mititei, au lipsă de pâne și haine, — studentul la scoala de cadeți în cursul al 3-lea lipsă de subvențiune.

Florian nu a lăsat avere după dênsul, pentrucă nu a fost întreprindere românească, nu s'a făcut nimica în comuna sa natală, ca el sě nu fi deschis punga sa.

Urechile lui au fost surde pentru cei ce'l făceau atent la numeroasa sa familie, pentrucă omul crede că o sě trăiască și nu o sě rěmână familia lipsită și avisată la ajutoriu strěin. El s'a stîns, societatea a rěmas, și nu cred sě fie om de inimă, care sě nu-și facă datorința față de o familie așa numeroasă rěmasă lipsită de ajutoriu, avere și sprijin.

Cine a cunoscut pe Florian nu va susținea, că el nu a fost omul adevěrului și al dreptății, omul, carele în sînul seu nu a purtat fericirea națiunei sale, ci omul firm și resolut, care în conțelegere cu fruntașii din Sělişte a ridicat Sěliștea la aceea ce e aḑi.

Cine va scrie istoria Sěliștei, nu o poate scrie fără ca în ea numele lui Florian sě ocupe un loc de frunte.

Scoala din Sělişte, biserica din Sělişte, societatea sělișteană îi datoresc lui multe, foarte multe binefaceri.

Un astfeliu de om cu ochi de argus pentru lucruri mari și mici, pentru idei și realisarea lor, perde Sěliștea aḑi, dar familia perde totul, perde cea din urmă bucățică de pâne de pe masă. Ajutoriu deci, eacă ce scrie o voce a unui amic din depărtare.

Constituiți în un comitet de binefacere sě ne facem datorința și scriitoriul acestor rênduri nu va fi între cei din urmă.

Începutul sě se facă de acolo unde reposatul a funcționat 24 ani ca notariu comunal, în care calitate, el a lucrat neobosit pentru binele comunei și al cercului Sělişte.

Procesele cu sasii, cu universitatea săsească, câștigarea casei pentru scoală, rěscumpărarea regalelor, pe lângă alte multe binefaceri, sunt tot fapte, cari merită sě ne interesăm de familia nenorocită. Singur prin aceasta vom dovedì, că noi românii suntem oameni, cari scim apreția virtutea după adevěrata ei valoare.

Singur prin astfel de fapte, vom stêrpi egoismul afurisit încuibat în unii funcționari comunali, cari rod de pe spatele poporului.

Singur prin aceasta vom oferi odichnă în mormênt unui om, care a fost neadormit activ pentru comuna, biserica și națiunea sa.

Fie ca vocea mea sě nu resune în pustiu, fie ca sěliștenii sě fie aceia ce sunt: fala noastră a românilor de dincoace de Carpați — și aici e locul de a o dovedi aceasta în faptă. Dḑeu cu noi și cu sânțenia causei ce o spriginim!

Un amic al reposatului notariu Florian.

Anunț.

Se aduce la cunosoințe onoraților părinți, cari doresc a'și înscrie fetițele la școală elementară a Reuniunei femeilor române din Sibiiu, că înscrierile se fac dela 1—15 Septembre nou la presidenta Reuniunei (strada Macelarilor casa Albina). Ear prelegerile se vor începe la 15 Sept. st. n.

La înscriere se plătesc o tacsă anuală de 2 fl. — și la începutul fi-cărei luni didactrul de 2 fl.

Membrii Reuniunei femeilor române sunt scutițe de tacsa de înscriere.

Sibiiu, din ședința comitetului Reuniunei femeilor române ținută la 29 August 1886.

Maria Cosma, presidentă. *Anastasia Toma*, secretară.

Avis.

Scoala civilă de fete cu internat a asociațiunei transilvane se va deschide cu începerea anului scolastic 1886/7 în Sibiiu.

Părinții, cari voiesc ca fetițele lor sě primească o cultură intelectuală și morală temeinică, precum și instrucție în lucruri femeesci și în ale economiei casnice, avênd totodată ocasiune pentru perfecționare în limba germană, francesă și în musică, sunt rugați sě grăbească cu însinuările copilelor la comitetul asociațiunei.

Elevele interne ale scoalei civile pentru întreaga întreținere plătesc o cotisație de 20 fl. și un didactru de 2 fl. pe fie-care lună.

Elevele, cari neavênd pregătirea pentu scoală civilă, vor cerceta scoala primară, precum și cele, cari vor sě cerceteze numai cursul complementariu, sě primesc în internat în aceleași condițiuni, însě didactrul, pentru cele din urmă, e de câte 5 fl. pe lună.

Fiind scoala aceasta o instituțiune de folos comun pentru toți românii din patrie, e de dorit ca frecuentantele ei sě fie cât se poate de numěroase.

Varietăți.

* (Chirotesire de archimandrit.) Cetim în „Biserica și Scoala“ din Arad: În biserica noastră s'a întrodus, din cele mai vechi timpuri, acea datină frumoasă, de a se reserva sěvêrșirea unor acte mai însemnate bisericesci, mai ales pentru ḑile mari și însemnate de serbătoare, pentru a se ridica cu atât mai mult însemnătatea actului și a serbătorii. Conform acestei datine frumoase, în Dumineca de astăḑi ca în ḑiua onomastică a capului bisericei noastre, a Escelenției Sale Înalt Prea Sânțitului nostru archiepiscop și metropolit Miron Romanul, s'a sěvêrșit prin Înalt Prea Sânțitul părinte episcop al nostru Ioan Mețian, chirotesirea întru archimandrit a părintelui Ierotei Beleș protosincel vicariu episcopesc și președinte al consistoriului din Oradea-mare.

* (La scoala civilă de fetițe cu internat) a Asociațiunei transilvane s'au îndeplinit posturile de profesori și profesoare în chipul următoriu: director Dr. D. P. Barcianu, directrice la internat dșoara bar. Elena Popp, profesori: Enea Hodoș, Septimiu Albini și Sabin Barcian, profesoară: dșoara Aurelia Filipescu.

* (Kulturegyletul) și-a ținut după constituirea sa din anul trcut, Dumineca și Luni adunarea sa generală I cu mare zgomot și mult toi. Ședințele au fost presidate de contele Gabriel Bethlen. Adunarea generală la propunerea deputatului dietal Iuliu Horváth a primit un proiect de proclamațiune către întreaga națiune maghiară, prin care se provoacă toată suflarea maghiară sě contribue cât numai poate pentru mărețul scop cultural al reuniunei. Căci — ḑice proclamațiunea — avem cunoscință despre puterea stêrpitoare și ura neînfrênată a inimicilor noștri! — După partea oficială a adunărilor, a urmat banchet, de unde se înțelege că toastele pentru Kossuth n'au putut lipsi, — apoi festivități poporale, bal, etc.

Apa trece petrile rěmân!

* (Manevrele de toamnă ale honveḑimii) din părțile ungare decurg în jurul Budapestei, cu prilegiul cărora 'n urma căldurii mari și marșurilor grele s'au bolnăvit 162 de militari, ear unul a murit. Se ḑice, că nicicând manevrele n'au luat atâtea jertfe ca 'n anul acesta.

Loterie.

Mercuri în 1 Septembre n. 1886.

Sibiiu:	**90**	**46**	**80**	**19**	**1**

Bursa de Viena și Pesta.

Din 31 August n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Galbin	5.96	5.93
Napoleon	10—½	10.—
100 marce nemțeșt	61.80	61.80

Nr. 235. [1381] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învĕţătoresci dela scoalele confesionale gr. or. române în mai jos însemnatele comune din protopresbiteratul Avrigului se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Drăguş, două posturi, unul cu 250 fl., cuartir şi lemne de foc, altul cu 100 fl., cuartir şi lemne de foc; învĕţătoriul, care va propune pomăritul şi legumăritul are jumĕtate din folosinţa grădinei scolare.

2. Feldioara, cu salariu anual 120 fl., cuartir şi lemne de foc.

3. Ucea inferioară, cu salariu anual 110 fl., cuartir şi lemne de foc.

4. Sărata, cu salariu anual 100 fl., cuartir şi lemne de foc.

5. Viştea superioară, cu salariu anual 150 fl., cuartir şi lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-şi aşterne cererile concursuali instruite conform legilor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului (posta Avrig, Felek) până la terminul susindicat.

Avrig, 10 August 1886.

În conţelegere cu comitetele parochiale respective.

Oficiul protopresbiteral greco-orient. al Avrigului.

Ioan Cândea,
protopresbiter.

Nr. 626. [1380] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor vacante de învĕţători, dela scoalele poporale gr. or. mai jos însemnate se escrie concurs cu termin până în 8 Septembre st. v. a. c.

1. Chesler, cu un salariu anual de 150 fl. v. a., cuartir şi lemne de foc.

2. Fărău, cu un salariu anual de 150 fl. v. a., cuartir şi lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a-şi aşterne suplicele instruate conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la terminul indicat.

Cetatea de baltă, 12 August 1886.

În conţelegere cu comitetele parochiale respective.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Têrnavei inferioare

Nicolae Todoranu,
protopresbiter.

Nr. 531 [1382] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învĕţătoriu la scoala poporală gr. or. din comuna Apoldul superior se escrie concurs cu termin de 15 ḑile dela prima publicare.

Salariul împreunat cu acest post este de 220 fl. v. a., dintre cari 180 fl. din cassa comunală şi 40 fl. dela popor; 5 stângini lemne de foc, din cari e a se încălḑi şi scoala.

Recurenţii au a'şi adresa petiţiile de concurs, — instruite conform legilor în vigoare, oficiului protopresbiteral al tractului Mercurei până la terminul sus indicat.

Mercurea, la 16 August 1886.

Oficiul protopresb. al tractului Mercurei.

I. Droc,
prot.

[1376] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci, dela scoalele populare gr.-or. din comunele mai jos enumerate în protopresbiteratul Abrudului, se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

1 Ciuruleasa, cu salariu anual de 150 fl. cuartir şi lemne.

2. Buninginea, cu salariu anual de 150 fl. cuartir şi lemne.

3. Cărpeniş, cu salariu anual de 150 fl. cuartir şi lemne.

4. Vêrtop, cu salariu anual de 150 fl. cuartir şi lemne.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi, au de a-'şi înainta cererile instruite conform legilor din vigoare la oficiul protopresbiteral al Abrudului, până la terminul prefipt.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Abrudului, în conţelegere cu comitetele parochiale.

Abrud, în 5 August 1886.

Ioan Gall,
prot.

Nr. 479. [1372] 2—3

CONCURS.

Devenind vacant postul de învĕţătoriu dela scoala noastră confesională gr. orientală din Iclandul mare, protopresbiteratul Murĕş-Oşorheiului, comitatul Turda-Arieş, — se escrie prin aceasta concurs pentru ocuparea acelui post, cu termin de 30 ḑile dela prima publicare în foaia „Telegraful Roman."

Emolumentele sunt.

1. În bani gata 200 fl. v. a. dela popor repartiaţi în douĕ rate egali şi anume rata primă în luna Decembre 100 fl., ear a doua rată în luna Martiu 100 fl. v. a.

2. 4 jugĕre şi 30 stângini ☐ pămênt arătoriu şi cositoriu într'o massă folosibil în tot anul, pe care darea o plătesce comuna bisericească, şi care aduce arêndă anuală 54 fl. v. a.

3. Drept de păşunat 4 vite în păşunatul comunal.

4. Casa de locuit în edificiul scoalei şi grădină de legumi.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avisaţi a-şi aşterne documentele în sensul legilor din vigoare la prea onoratul scaun protopresbiteral în Murĕş-Oşorheiu şi dacă le va fi cu putinţă a se presenta în vr'o Duminecă sau sĕrbătoare la biserică.

Din şedinţa comitetului parochial ţinută la 8 Iuniu 1886.

Nr. 529 [1378] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învĕţători la scoalele din protopresbiteratul gr. or. al Sighişoarei în următoarele comune, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Ferihaz, două posturi: unul de învĕţătoriu primariu pentru clasa a II-a cu salariu anual în bani 85 fl. solvinḑi în 4 rate, şi 20 hectolitre cucuruz sfărmat computat în 3 fl. 75 cr., insuma deci salariul de 160 fl. v. a., cuartir şi lemne de foc.

Învĕţătoriul secundariu clasa I salariu în bani 65 fl. solvinḑi în 4 rate şi 20 hectolitre cucuruz sfărmat à 3 fl. 75 cr. insuma deci salariul anual de 140 fl. v. a.

2. Saschiz, cu salariu anual de 120 fl, din cari 50 fl. din cassa alodială, ear 70 fl. prin repartiţie dela popor, cuartir şi lemne de foc. Concurenţii sĕ se presenteze în vre-o duminecă sau sĕrbătoare în biserică.

3. Retisdorf, cu salariu anual de 150 fl. cuartir şi lemne de foc.

4. Bundorf, cu salariu anual de 100 fl. cuartir şi lemne de foc.

5. Feleag, cu salariu anual de 100 fl. cuartir şi lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din acestea posturi, au a-şi aşterne concursele lor instruite cu carte de botez, atestat de cualificaţiune, atestat din limba maghiară şi atestat despre studiile pregătitoare, — toate în original şi în copie netimbrată până la terminul amintit, la adresa subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighişoarei în conţelegere cu comitetele parochiale respective.

Sighişoara, 10 August 1886.

Demetriu Moldovan,
adm. prot.

Nr. 58 [1375] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea a două posturi învĕţătoresci la scoala poporală gr.-or. în Pianul de jos, tractul Sebeşului săsesc, se publică prin aceasta concurs cu terminul până la 14 Sept. 1886.

Cu aceste posturi sunt împreunate următoarele emolumente:

1. 250 v. a. bani gata, şi anume: 200 fl. din casa alodială, ear 50 fl. din casa bisericei, prelângă aceea un loc arătoriu de $^1/_4$ jugĕr şi 2 stângini de lemne;

2. 200 fl. v. a. din repartiţie, cari se vor incasa prin primăria comunală, vor incurge în cassa alodială, de unde învĕţătoriul respectiv îi va ridica în cuartale decursive

Ambii învĕţători vor fi datori a ţinea pe rênd o strană în biserică la Dumineci şi sĕrbători.

Doritorii de a ocupa aceste posturi au a'şi aşterne suplicele instruite în înţelesul prescriptelor în vigoare, în terminul susindicat la subscrisul.

Pianul de jos, în 10 August st. n. 1886.

Comitetul parochial în conţelegere cu protopresbiterul.

Nr. 432. [1379] 3—3

CONCURS.

Pentru întredirea posturilor învĕţătoresci la scoalele române gr. or. din comunele mai jos însemnate, în protopresbiteratul Iliei, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare în „Telegraful Roman."

1. Ilia, cu salariu anual de 250 fl. şi lemne de foc — din care se va încălḑi şi scoala — 20 fl., cuartir în edificiul scoalei şi folosinţa grădinei dela aceasta; ambele din urmă computate în preţ de 30 fl., cu totul 300 fl. v. a.

Reflectanţii la acest post vor avea până la espirarea terminului din concurs a se presenta în biserică într'o Duminecă ori sĕrbătoare.

Fiitoriul învĕţătoriu cunoscênd cântările bisericesci va avea sĕ cânte şi în strană în casuri de lipsă.

2. Almăşel, cu salariu anual de 150 fl. şi 3 stângini lemne pentru foc.

3. Micănesci, cu salariu de 150 fl. şi lemne de ajuns.

4. Glodgileşti, cu salariu de 200 fl., cuartir şi lemne de foc.

5. Furcşoara, cu salariu de 200 fl., cuartir şi lemne de foc de ajuns.

6. Godineşti cu Petreşti, cu leafă anuală de 200 fl., cuartir şi lemne de ajuns.

7. Têrnava, cu leafă de 150 fl., cuartir şi lemne de ajuns.

Doritorii de a ocupa vre una din aceste staţiuni au a-şi aşterne suplicele instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la terminul sus indicat.

M. Ilia, la 9 August 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. orient. al tractului Iliei în conţelegere cu comitetele parochiale concernente.

A. Pecurariu,
protopresbiter.

Nr. 1578. [1374] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învĕţătoriu la scoala elementară comunală din Rebra mare (Nagy-Rebra) cu limba de propunere românească se deschide concurs cu salariu anual de 300 fl. locuinţă şi grădină, sau în locul prestărei acestora în naturalii cu competinţă de 100 fl.

Cei ce doresc a competa la această staţiune au a-şi scrie cu mâna proprie cererea în limba română şi maghiară a o provedea cu timbru de 50 cr. a o înzestra cu testimoniu de cualificaţiune, despre desteritatea în limba maghiară, despre aplicarea de până acuma, dela medic şi de moralitate, şi prin inspectorul de scoale al respectivului comitat se mi-o aştearnă până la 10 Septembre, 1886.

Bistriţa, 17 August, 1886.

Havas Gyula,
inspector de scoale reg.

Nr. 55 [1356] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea parochiei de clasa III-a Voivodenii mici, protopresbiteratul Făgăraşului se escrie prin aceasta concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român."

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Venitul stolariu dela botezuri, cununii şi înmormêntări, computate după calculul mediu a celor cinci ani din urmă.	fl. 22.—
2. Dela 60 familii una ferdelă vechie bucate. . .	fl. 60.—
3. De fiecare familie câte una ḑi de lucru cu palmele à 50 cr.	fl. 30.—
4. Venitul dela Botezul Domnului şi un sărindariu anual	fl. 16.—
5. Venitul dela serbările Pascilor dela miruit, dela pomelnice şi molitve în postul Pascilor	fl. 33.—
6. Venitele la înmormêntări la botezul Domnului şi preste an preţuite în bani fac	fl. 25.—
7. Venitele anuali dela sărindare, liturgii, masle şi sfestanii obicinuite între popor	fl. 131.80
Suma.	fl. 317.80

Doritorii de a ocupa acest post au a-şi subscerne suplicele lor instruite conform legilor în vigoare, subscrisului oficiu protopresbiteral în terminul sus indicat.

Făgăraş, 23 Iuliu, 1886.

Oficiul protopresbiteral al tractului Făgăraşului, în conţelegere cu comitetul parochial concernent.

Iuliu Dan,
adm. prot.

Nr. 507. [1360] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învĕţătoresci clasa I şi a II-a dela scoala română elementară greco-orientală din Sighişoara, sĕ escrie concurs cu terminul de 30 de ḑile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi învăţĕtoresci sunt următoarele:

1. Salariu anual de 300 fl. v. a. si anume; 280 fl. în bani, şi 3 stêngini de lemne în natură, în valoare de 20 fl. v. a. — pentru fie care clasă, dintre cari pentru clasa I din cassa alodială 206. fl. v. a. în rate lunare decursive, eară 74 fl. din repartiţiune.

Pentru clasa a II din cassa alodială 235 fl. în rate lunare decursive eară 45 fl. din repartiţiune.

Prelângă acestea cuartir gratuit în edificiul scoalei pentru ambii învĕţători.

Reflectanţii la vr'unul din aceste posturi, au a-'şi aşterne concursele lor instruite, cu carte de botez, atestat de cualificaţiune, atestat despre depunerea esamenului din limba maghiară, atestat despre studiile pregătitoare, toate în original şi în copie netimbrată, — până la terminul sus indicat la adresa subsemnatului.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighişoarei.

În conţelegere cu comitetul parochial concernent.

Sighisoara, 1 August, 1886.

Dimitrie Moldovan,
adm. prot.

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu.

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 90 Sibiiu, Sâmbătă 23 August (4 Septembre) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 22 August.

Este de tot fără de nici o ticnă viața românului aici la noi. E de mirat că sub grelele împregiurări de ađi mai poate esista. Nu e vorbă, cupa suferințelor deja începe a se umplea și ne e teamă că îl va cuprinde desperarea.

Și cum nu? abstragere dela purtarea, care organele statului o arată față de el — sěrmanul — o mulțime de calamități se țin ca și legate lanț de el, de casa lui, de traiul lui.

Unica speranță ce o mai are — o are în Dđeu, că va mai da și đile bune. Điлеle de acum sunt negre dinaintea ochilor românului — și ele devin pentru el din ce în ce tot mai nădușitoare.

Până bine de curênd se mângăia românul că are o colibă eređită dela moșii și strămoșii sei — și câteva parcele de pămênt, din cari după sudoarea sa își agonisea traiul pentru casa și familia sa. Ađi și mângăierea aceasta începe a'l părăsì pe unele locuri.

Afurisitul sistem economic de a comassa locurile e o adevěrată calamitate pentru poporul românesc. Și eată de ce! În cele mai multe locuri domnii pămêntesci au făcut pregătirile de comasare cu ani mai înainte în mod strigătoriu la ceriu. Parcele, cari au figurat la conscrierea veche de o mărime mică, ađi sunt de două și de 3 ori atâta de mari și încă în clasa primă. Locuri neproductive totdeauna.

În cele mai multe locuri cât ține vatra cea întinsă a Murěșului, comasările sunt deja cerute și parte mare concese de către On. tribunale regii. Rěmâne numai sě se apuce de dărăburirea moșiilor străbune, și de împărțirea lor. În toată Transilvania e un singur ingineriu român, pe care 'l doare de popor, dar în prea multe casuri, oamenii nu le sciu nici numele, nici adresa, și apoi astfeliu cad pe mâna altor oameni fără temere de Dđeu — oameni, cari věd bucuros pe român lipsit și de bucățica de pămênt rěmasă lui din moși din strămoși spre moștenire.

Lucrările pregătitoare, trassările din nou și operatul întreg, costă în unele comune mai mărișoare sume horibile de đeci de mii floreni, cari vin a se scoate din spinarea poporului.

Pe câte un singur proprietariu mijlociu vine de a plătì spese de comasare câte 80—90 fl. — și aceasta în vre-o 3—4 ani în continu. Ce sě facă bietul om?

Organele încredințate cu scoaterea și administrarea banilor de comasare cer bani — și omul dacă nu poate sě-i facă — e silit — de silă bucuros sě'și vêndă vitele din jug, vaca, care dă lapte copiilor, oaia care 'l nutresce și îmbracă — numai ca sě plătească o contribuție nouă inventată de asupritorii seculari ai neamului nostru. Și o ar face românul bucuros, ar da el bucuros — vaca și vițelul din curtea sa, s'ar lipsì de cârnațul dela Crăciun — numai când ar sci, că în schimb i se va lucra omenesce.

Dar când de multeori vede, și românul o simte aceasta la prima ochire, că domnului i se separează locul mai cel bun, și încă în proporție mai mare ca cum a avut mai înainte, i se urcă sângele în vine, 'și perde cumpětul, începe a blăstěma pe domnii cari i-au răpit bucata lui de pămênt și în desperare strigă: „nu se poate sě scie înălțatul împěrat de něcasurile și suferințele noastre“ — și par' că ți se sfâșie inima de durere la țipetul lui!

El la operatul acesta menit a-i nimici și ultima speranță — a contribuit în bani — 'și-a vêndut vițelul și purcelul, s'a lăsat fără lapte în casă, fără strai de lână, și fără cârnaț la crăciun — și tot el sěrmanul de el a tras-o mai scurt. Locurile lui clasificate rěu înadins — fără sě scie el — ađi au perdut și în cuantitate și în calitate — și el își perde credința că mai e dreptate pe pămênt. Nu se poate, strigă el în durerea sa, sě fie legi așa de rele pentru noi, legile trebue că sunt bune, dar ne-au înșelat cei ce i-am plătit noi, ca sě ne lucre cinstit și în frica lui Dđeu.

Din ce convenim mai mult cu poporul, din ce stăm în contact mai mult cu el — din ce vedem, că grea și de nesuportat e soartea lui! Plângerile lui pot străbate până la ceriu — dar la oameni nu! Se plânge omul la domni, îl iau în rîs și batjocură; se duce bietul la un advocat, i cere anticipații; merge la popa, nu-i scie da deslușiri limpeđi despre causele nenorocirilor lui, și omul se întoarce cu lacrimi în ochi la copii și la muiere — și 'n desperarea sa — sě te miri că nu'și ia refugiu la lucruri criminale. Dar nu! asta nu o face românul cel cu cumpět — sufere, se roagă la Dđeu și cere vremi mai bune! Dacă i s'ar fi spus omului încă dela introducerea catastrului: ai de grijă ca sě ți se pună locul în clasa care i corespunde și în mărimea faptică, românul o făcea — dar lui nu i-a spus nime, din contră 'l-au 'nșelat domnii měsurătorii și i-au spus puneți locul în clasă mai jos și mai mic, că plătesci dare mai puțină — și în credința aceasta românul a ascultat de rěuvoitorii sei, cari au lucrat cu calcul de mult la nimicirea lui economică și ađi nu-i poate ajuta nici advocatul, nici preotul și nimeni din lume — el ađi se vede scurtat — și înșelat scos cu legea din pămêntul seu cel bun și pus la un deal ori la o moiciune, unde ori lucră ori nu — de acolo nu mai poate trăì.

Ce sě facă acum? Cum sě nu'și peardă omul credința în o stăpânire, care are astfeliu de organe de corupere și penale, organe, cari pentru câțiva floreni au pus locul dlui mai mare și în clasă mai bună, ear locul românului în clasă mai rea — și mai puțin, sub pretest că-i fac bine, nu o sě plătească dare multă, ca mai târđiu pe basa aceea falsă, mincinoasă și hoțască sě i se ia românului la comasare locul, — și în schimb sě i se dea loc mai mic și mai rěu.

Nu putem din destul sě ne mirăm cum de organele ce trăiesc din sudoarea poporului pot sě'și permită astfeliu de volnicii, călcări de lege, fără teamă de Dđeu și de oameni.

Și cu toate acestea tot poporul e rěu, tot el e înrěutățit, tot el nu se supune legilor, el e barbar și nu admite îmbunătățirile economice ale popoarelor culte, până când el bietul scie din capul locului ce'l așteaptă, el scie că va fi înșelat, scurtat în averea sa și în dreptul seu de proprietate. Dar cărturarii nostri, fiii poporului, pentru cari 'și-a tras nenea Iuon și badea Petru pânea dela gură, și le-o a dat lor sě învețe la scoală, unde sunt? Ce au făcut ei în interesul acestui amărît și nefericit popor părăsit de toată lumea, insultat și batjocorit? In multe locuri 'și-au făcut datorința și acolo poporul e mulțumit de resultatele învěțăturilor dobândite dela cărturarii sei, ear în cele mai multe nu au luminat pe nefericitul popor, l'au lăsat pradă domnilor și uneltele plătite ale acestora — și în unele locuri ce e și mai trist, au făcut și fac causă comună cu impilatorii neamului lor! Trist tablou — tristă situațiune și amar adevěr — dar e așa, și nu o putem nega, că puțin, foarte puțin folos real au economii și poporul nostru dela nemijlociții lor înaintestătători, dela cărturarii lor. Nu ne va prinde mirare, dacă astfeliu de cărturari își pierd încrederea poporului, iubirea lui, căci cum va și iubì el pe nisce oameni, cari se par a trăì numai ca sě mânce și sě bea de pe pielea poporului, ear nu a'i fi de ajutoriu în điле de cercare, și a'i deschide ochii la multele calamități ce i se prepară cu anii mai înainte. Pierđênd poporul odată încrederea în oamenii sěi — nu e mijloc de a o rehabilita — și nu va fi bine de păstorii, ai căror turme sufer și se împuținează din vina lor. — Stați și priveghiați — eată devisa păstorilor români în timpuri ca și cele de acuma.

Revista politică.

Centrul preocupațiunilor politice este ađi fără 'ndoială crisa bulgară și rentoarcerea neașteptată a prințului Alecsandru. Căci într'adevěr prin rentoarcerea prințului situațiunea 'n Bulgaria a

---

FOIȚA.

La țară.

— Schiță de **Yff.** —

(Încheiere).

Luțu, care tăiase 'n ura sa nemărginită funia fotrăgii, stătù până ce auđì cum se sfarmă în mii de bucăți acei doi oameni, cari fără sě scie ei, l-au nefericit; ear după aceea se luà cu pași repeđi înainte prin întunerecul nopții.

Pașii lui luară o cale mult bătută de dênsul.

El mergea către casa lui Ilie Cofariu.

De ce anume, — despre asta nu apucase încă a'și da sama.

Vorbă, că nu mai avè ce câștiga nici ce perde pe lumea lui Dđeu, încalte sě facă una ne mai făcută.

Ajuns la grădină, sărì ușor peste pirlaz, trecù în curte, se suì pe têrnaț.

În casă ardea lumina. Irina ședea la masă și plângea. Lumina-i bătea tocmai în față și lacrămile-i sclipeau ca mărgele scumpe sub genele ei lungi.

Luțu rěmase 'ncremenit înaintea ferestrii. Par'că așa frumoasă n' o věđuse încă. Vederea ei îl pătrunse adênc, tare adênc.

Dar inima lui era împetrită.

Acea impresie mai omenească a fost cea de pe urmă schintee a unei foste inimi bune și simțitoare. Schintea a trecut, s'a stîns și inima lui Luțu cuprinsă de întunerec a rěmas piatră, piatră rece, cum a fost în acea clipă când a tăiat funia și de atunci încoace.

Cuprins de un gând negru ca pěcatul deschise ușa și se ivì în prag.

Irina îl zărì și cu un țipět înfricoșat de spaimă s'aridică în picoare; apoi căđù leșinată pe podini.

Luțu se repeđì ca o dihanie sělbatică la ea, o luà în brațe și se duse.

Trecù pe unde a întrat. Merse prin dosul grădinilor. Eșì pe livadă. Întrà 'n codru tot cu ea 'n brațe, și nici că se oprì păn' la isvorul Sturului.

Aici așeđà pe Irina pe muschiul cel moale. O stropì cu apă rece din isvor.

Înzadar, căci ea nu mai mișca. Resufletul i se oprise, inima ei nu mai bătea. Și o rěceală ca de moarte îi cuprinse trupul.

Când věđù Luțu, că tot zadarnic așteaptă sě-i poată grăì, cuprins de duchul cel rěu al pěcatului, smucì cuțitul cel mare ce 'l ținea la brêu, o luà pe Irina strîns în brațe, o sărutà de trei ori și i înfipse cuțitul până 'n mănunchi în pept, așa că trecênd acela prin inima ei, uměd încă de sânge, pătrunsă și prin inima sa.

Sângele curgea șiroi din cele două inimi și văpsind muschiul cel verde al stâncilor, se amesteca cu apa cristalină a isvorului, care 'n acea noapte curgea ca nici odată în vălurele roșetice până în sat.

Dimineața îi aflară morți pe amêndoi, îmbrățișați și legați cu ferul cel rece unul de altul.

Locul unde s'a stîns Luțu e sterp. Numai un feliu de muschiu roșetic ruginit îl acopere și sălciile moarte 'și apleacă crengile șovăitoare drept jalnică amintire asupra lui.

Ear isvorul curge vesel, șoptesce tainic. Numai el nu pare a sci nimic de ticăloșia oamenilor.

. . . .

Adêncit în gânduri am stat multă vreme la isvor. Reamintirea acestei întêmplări tocmai la acest loc me indispuse oare cum, îmi umplù sufletul de o duioșie tristă.

Astfeliu ca sě 'mi mai alung această indispoziție momentană, am scos un điariu mai proaspět sě cetesc noutățile de prin lume.

Bine a đis cel ce a đis, că jurnalele ar trebuì sě se 'nceapă cu pagina a treia și sě se gate cu cea dintâi, — presupunênd se 'nțelege, că pe aceea primit un caracter, care nu se poate esplica altfeliu mai bine, decât cu un mare semn de 'ntrebare. Un om de alt temperament între astfeliu de 'mpregiurări de sigur nu ar fi făcut ceea ce a făcut Alecsandru. Dar curagiul și energia, aceste două trăsuri caracteristice ale simpaticului principe, însoțite de o nemărginită iubire către poporul bulgar, au învins orice obstacule, pe cari i le puneau diplomația europeană și considerațiunile politice în cale. E un secret public, că complotul din Sofia cu bani rusesci s'a ațîțat și 'ndeplinit, lucru oficial constatat este mai departe, că Rusia nu are ochi sĕ vadă pe principele Bulgariei, decând acesta poartă o politică mult puțin independentă, — și astfeliu cu cât entusiasmul poporului pentru principe este mai mare, cu cât primirea lui mai triumfală, cu atât ambiția Rusiei este atinsă mai mult. Ear Rusia adi nu mai stă singură. În dosul ei stă alianța celor trei împĕrați, stă cu alte cuvinte voința Europei, căci Francia adi în politica continentului este redusă la valoarea unei nulle, Italia se poartă foarte indiferent în casul de față, ear Anglia față cu Austria, Rusia și Germania ce poate face! Eată de ce dicem, că pasul lui Alecsandru nu este nicidecum un pas, care ne ar putè numai încâtva liniștì cât pentru pacea orientului pacea Europei. Lumea politică consideră rentoarcerea principelui Alecsandru de un act atât de neprecaut, încât ca dintr'odată s'a respândit faima din Berlin și Viena, că el s'a 'ntors numai sĕ primească espresia alipirei poporului seu, după care va abdice solemnel la Sofia înaintea sobraniei. Întru cât este basată această scire și întru cât nu, nu putem sci, dar că s'a intenționat prin ea a presiona asupra principelui pe cale indirectă este evident. Căci scirea rĕspândită din locurile numite cuprinde o dorință latentă a celor ce au rĕspândit o.

Festivitățile comemorative ale aniversărei de 200 de ani dela reocuparea Budei s'au deschis Joi în 2 Septembre n. la Budapesta printr'o ședință festivă a comunei, presidată de primariul Rath și asistată de Maiestatea Sa regele și o mulțime de notabilități. O deosebită bună impresiune a făcut asupra maghiarilor, după deprimătoriul refus al celor din München și Berlin, împregiurarea, că împĕratul Wilhelm a trimis la serbări o deputațiune militară compusă din oficerii mai înalți ai acelor regimente, cari s'au luptat înainte de asta cu 200 de ani sub zidurile Budei.

Nu tocmai așa bună impresie a făcut însĕ asupra pressei maghiare enciclica papală a lui Leo XIII, adresată tot din acest incident bisericii catolice ungare. Înalt Preasfinția Sa adecă se pare a nu fi mulțămit pe deplin nici cu atâtea libertăți și privilegii, de câte se bucură catolicii la noi, ar vrea oarecum sĕ renoiască vremurile despotismului și șovinismului catolic, sau cel puțin cele ale concordatului și de aceea face oare-cari imputări maghiarilor, cari spre lauda lor fie dis, il întimpină destul de energic pe prea lacomul infalibil dela Roma.

Evenimentele din Bulgaria.

Timișoara, 30 August. — În fie-care di trec pe aici bulgari tineri mergênd din strĕinătate în Bulgaria. Și bulgarii locuitori aici vor fi chiemați ca anul trecut înainte de rĕsboiu. Familia Karageorgevici pune sĕ i se estimeze moșiile spre a contracta un împrumut la Viena.

Pesta, 30 August. — „Pester Lloyd“ primesce din Belgrad următoarea depeșă: La Curtea sêrbă scirile din Sofia au produs o profundă și plăcută impresiune. Regele Milan, care din capul locului condamnase tot atacul contra prințului Alecsandru și în decursul întregei sĕptĕmâni și-a manifestat în tot modul interesul simpatic pentru prinț, nici acum nu ascunde, că privesce cu cea mai mare satisfacție întoarcerea prințului. Aceste sentimente corespund nu numai sentimentelor înalte cavaleresci ale regelui, cunoscute de lume, ci regele declară pe față, că întru acestea il conduc considerații monarchice și motive politice. Față cu un personagiu într'o posiție înaltă regele s'a esprimat astădi asupra evenimentului dilii în modul următoriu: „Dacă prințul Alecsandru se va întoarce la Sofia, plec liniștit la Gleichenberg. De câte-va sĕptĕmâni simt necesitatea imperioasă pentru această călĕtorie, căci catarul meu periodic me supĕră prea mult. Dacă marile puteri ar comite eroarea sĕ sacrifice pe prințul Alecsandru, eu n'aș mai înțelege această politică. Întoarcerea prințului ar fi garanția consolidării stării de lucruri din Orient, ea ar fi lovitura cea mai aspră pentru toți aventurierii și revoluționarii de profesie, cari turbură Balcanii în timpul din urmă; cât despre mine doresc pacea pentru popor și independența asigurată de toată lumea. Dacă me întrebați, cum gândesc despre prințul, rĕspund numai decât: „Doresc sĕ vĕd pe prințul intrând în triumf în Sofia, cu tot rĕsboiul și neînțelegerile noastre din trecut“.

Berlin, 31 August. — După o relație a diariului „Tageblatt,“ bazată pe informații directe de la prințul Ludovic Battemberg, prințul Alexandru a fost nedemn tratat atât la încercarea de detronare, cât și la Reni. Aci a fost păzit riguros dimpreună cu fratele sĕu. I s'a respins cererea de a se întoarce pe Dunăre. Telegrama ministrului Obrucew din Petersburg dicea: „Prințul Alecsandru Battemberg poate călători numai prin Varșovia sau Lemberg.“ La toate gările prințul a fost bajocorit; în Bender, unde trenul, pentru care a plătit 600 ruble, a stat un ceas și jumĕtate, l'au batjocorit cu alții chiar și oficerii regimentului, din care făcuse parte, pe când geandarmii păzeau cu arma la fiecare ușă a vagonului.

București. — Diariul „Epoca“ primesce dela corespondentul seu din Rusciuc următoarele amĕnunte despre escortarea lui Alexandru pe Dunăre până la Reni: E constatat că principele a fost maltratat și insultat de cadeții cari il păzeau. Nu i se da decât hrana cea mai comună a matrozilor. Când voia numai sĕ scoată capul afară din cabină, era lovit cu latul săbiei și amenințat cu revolverul. Dar aceasta n'a fost nimic în fața suferințelor morale pe cari le-a îndurat. Este autentic că comandantul yachtului primise un plic sigilat, pe care avea ordin sĕ'l deschidă după plecarea vasului din Rahova. In acest ordin i se da instrucțiunea d'a păzi pe principele cu cea mai mare severitate, d'a nu se opri nicăiri până la Reni. Afară de aceasta i se ordona, sub rĕspunderea capului lui, sĕ *ucidă* (!) pe principele în trei eventualități, și anume: dacă se va încerca sĕ scape, dacă alții vor face vr'o încercare spre a-l scăpa, și dacă autoritățile rusesci nu-l vor primi în Reni și yachtul va fi silit sĕ se întoarcă în Bulgaria cu principele. Acest ordin este păstrat și acum de comandant și va fi arătat de dênsul când va fi tras la rĕspundere.

Rusciuc, 18 August. — Eată proclamația pe care principele Alecsandru a adresat-o poporului la Rusciuc: „Noi, Alecsandru I, din grația lui Dumnedeu și voința națională prinț al Bulgariei, anunțăm poporului nostru prea iubit, că astădi am reîntrat în Bulgaria și am reluat frênele guvernului. Dăm deplină aprobare și promulgăm toate mĕsurile luate în absența noastră de regența compusă din d nii Stambulov, Slaveikoff și Stransky. Confirmăm ministeriul constituit de dênsa și întărim pe colonelul Mutkuroff în funcțiunea de șef al armatei bulgare. Esprimăm cu această ocasiune adânca noastră recunoscință poporului și armatei, cari în momentele critice ce au străbătut patria noastră, au sciut sĕ apere onoarea, neatârnarea și numele glorioasei noastre Bulgarii și au rĕmas cu credință către Tron. Rog pe Dumnedeu sĕ bine-cuvinteze scumpa noastră patrie pentru mărirea și fericirea căreia lucrăm cu toți.“

Dat în Rusciuc la 17 August 1886.

Alecsandru I.

Testamentul metropolitului Calinic.

„Monitorul“ din Bucuresci, în numĕrul sĕu de Duminecă publică acest testament pe care 'l dăm în întregul seu:

Amintirea morții folosesce: Μνήμη Θανάτου χρησιμεύει. Acest adevĕr, dacă omenirea ar fi bine pătrunsă de el și dacă l'ar practica, de câte și câte anevoințe, de câte și câte greșeli și fapte regretabile nu ar scăpa și nu s'ar feri. Amintirea morții este amintirea slăbiciunei noastre, a zădărniciei și a nimicirei lucrurilor omenesci. Dacă omul și-ar aduce aminte de acest mare adevĕr și ar studia cu mai mare seriositate din toate punctele de privire, nu ar audì numai glasul ambițiunei sale, și ar curma cupiditatea și zavistia sa, cari sunt fântânile tuturor neajunsurilor și tuturor relelor, cu cari omul se luptă în toată viața sa; cei tari nu ar abusa de puterea lor, cei slabi ar modera dorințele lor, și astfeliu, stabilinduse o justă cumpănire în toate și la toate, pasiunile cele oarbe nu ar sbucni în paguba omenirei, punênd-o pe acea tristă cale, la care evanghelistul Marcu face alusiune când dice: ce va folosi omul de ar dobândi lumea toată si își va perde sufletul sĕu?

Însemnătatea lecțiunei mântuitoare, cuprinsă în sentința de mai sus, o înțelege și o prețuiesce mai vêrtos creștinul, când simte că se apropie momentul împlinirei datoriei comune. În asemenea momente, sufletul vede deschidêndu-se înaintea sa un orizont tot atât de nemărginit cât este de nou și luminat, și rupênd cu preocupațiunile vremelnice și pămêntesci, își ficsează atențiunea la regiunile înalte și vecinice ce-l asteaptă, cugetă adânc asupra înaltelor adevĕruri, cuprinse de Sta Scriptură, despre om și despre menirea vieții pe pămênt.

Sufletul omului este o radă, care, pornind dela centrul veciniciei, a pătruns și s'a îmbrăcat — ca sĕ dic așa — în trup, spre a împlini o misiune sântă. Această radă nici odată nu se confundă, nici odată nu se identifică cu materia; dar atrasă de vorbele amăgitoare ale duhului rĕu, care de când e lumea caută sĕ predomineze, a uitat poruncile Dătătoriului de viață și s'a depărtat de ele. Din acel moment viața a devenit o pedeapsă, care se poate compara cu o campanie; fiecare om, aședat lângă și între semenii sĕi, ca un soldat într'un corp de armată, are o luptă de susținut — lupta în contra anevoințelor și neajunsurilor vieței, spre a 'și spăla pĕcatul făcut cu ocasiunea călcărei poruncilor date de Dumnedeu în diua creațiunei. Dumnedeu în a sa nemărginită milă, a trimis pe fiul sĕu pe pămênt spre a scăpa pe om de pĕcatul originariu și spre a-i arĕta calea mântuirei. De atunci lupta a devenit dublă, căci omul pe lângă anevoințele și neajunsurile vieței mai are a se lupta cu poftele și pasiunile revoltătoare ale materiei, cari caută a-l deturna din calea mântuirei, cumpĕna câte-odată se pleacă spre partea dreaptă, spre partea căreia voința Dumnedeească a acordat egemonia, și atunci omul propășesce spre bine; dar altă dată se pleacă spre partea opusă, atrasă fiind de materie, și atunci societatea merge înapoi, desprețuind sântele precepte ale religiunei și violând și călcând legile moralei. Omul întorcênduse acolo de unde a pornit, la centrul veciniciei, are sĕ dea A-tot-puternicului făptuitoriu și Domn, care l-a trimis pe pămênt, seamă de toate faptele sale, independent de persoane și de orice altă rațiune.

Faptele omului au dobândit o dublă rĕsplată, una relativă și alta absolută: cea relativă este contimporană cu sevĕrșirea faptului împlinit, o găsim pe pămênt, în satisfacțiunea pe care o simțim la momentul isbutirii, și cea absolută și trainică ne este reservată de dreptatea Dumnedeească; în lumea cea fără sfêrșit, independinte de succes sau de nesucces, și numai și numai în vederea scopului și a mijloacelor întrebuințate.

Dar apropierea momentului predestinat pentru trecerea la viața vecinică nu este dat fie-căruia sĕ o cunoască, sau se prevadă. „Veghiați căci nu sciți ceasul,“ dic scripturile; de aceea și smerenia mea, pe când încă simțurile mele sunt în bună stare și cugetarea mea este limpede, am aflat cu cale a me reculege, a arunca o privire retrospectivă asupra vieții mele, și a me pregătì pentru ca sĕ me înfățișez înaintea Judecătoriului celui mai înalt și just?

Ce am fost? Ce am făcut pe acest pămênt? Ce rĕspundere o sĕ am înaintea judecății desĕvêrșite? Eacă întrebările ce-mi fac singur când me gândesc la moartea trupului,

---

se publică varietățile, noutățile dilii, ear pe asta se face politică de tot feliul.

Toată lumea cel puțin, și asta o sciu din esemple nenumĕrate, cetesce dintâi noutățile și mĕrunțișurile, apoi trece, dacă mai ajunge, la articulii de fond, reviste politice, corespondențe.

Nu-i mirare deci, dacă am făcut și eu ca lumea și ca oamenii.

Și eată ce am cetit pe pagina a treia:

„* (Amor și rĕsbunare). — La Viena s'a întêmplat în dilele trecute un cas înfiorătoriu. Ioan..... oficiant la banca ungară de credit în Pesta sta în relațiuni de amor cu Ana..... care era cassieră la hotelul X. Tinerii păreau a trăì foarte bine unii cu alții, căci se iubeau mult.

„Într'o bună dimineață cassiera disparù din capitală și peste câteva dile și oficiantul, ducênd ambii cu sine o sumă însemnată, ce au înstrăinat, unul dintr'o parte, altul dintr'alta. Zadarnic a căutat poliția după ei, nu le-a putut da de urmă și dacă n'ar fi întrevenit o catastrofă grozavă, poate nici până adi nu se afla unde au dispărut amorezii defraudanți.

„Lucrul s'a întêmplat altfeliu.

„Cassiera cu banii luați dela stăpânul seu și cu cei înșelați dela amantul ei a luat-o cu un al treilea la sănătoasa. Dl Ioan..... desperat de necredința amoresei sale a pornit s'o caute, ca sĕ'și rĕsbune. În sfêrșit a aflat-o la Viena și s'a convins însuș despre ticăloșia ei. Pândind ocasiunea, ca s'o afle singură, a mers la dênsa și după unele mustrări ce-i făcuse, a scăldat-o în înțelesul strîns al cuvêntului pe sĕrmana fată în vitriol, care astfel a ars de vie, ear el s'a aruncat din catul al doilea, frângêndu'și grumazii.

„Casul a produs la Viena o consternațiune și sensațiune, ce nu se poate descrie.“

Cetind aceste rênduri în locul duioșiei triste de mai nainte me pătrunse un simț de indignațiune, sub presiunea căruia desgustat de lume, de oameni și lucrurile lor, am plecat încetișor spre casă

. . . .

Pe drum am făcut apoi o paralelă între aceste două tragedii, petrecută una la oraș, ear alta la țară.

Ce deosebire!

Da, da. Chiar și dragostea este mai altfeliu la țară ca la oraș!

Hondol, 8/20 August 1886.

„Fără de legile mele le sciu şi pĕcatul meu înaintea mea este pururea; că fără de legile mele s'au înmulţit mai mult decât perii capului meu“; dar şi mila lui Dumneḑeu e nemărginită şi nădejdea în mila Sa nici odată nu s'a înşelat. Cu inima umilită şi cu sufletul în pocăinţă, cer iertare dela Înalta Sa înţelepciune pentru toate faptele mele sĕvêrşite în lumea vremelnică, atât de cele cu voie, cât şi de cele fără de voie; şi precum eu iert tuturor acelora cari mi-au făcut vr'un rĕu, tot astfeliu, la rêndul meu cer iertăciune dela aceia cărora am pricinuit, în calitatea mea de om, ori-ce neajuns, sau supĕrare, sau rĕu, pe sciute sau pe nesciute.

Născut şi crescut în ḑilele şi cu tradiţiunile celor de vecinică şi fericită pomenire mitropoliţii Veniamin Costache, Meletie şi Sofronie, unchiul meu, Dumneḑeu m'a învrednicit de am ridicat toate treptele ierarchiei clericale, până la scaunul de mitropolit primat al României. Binecuvintează suflete al meu pe Domnul şi nu uita toate darurile lui; nu după fără-de-legile noastre făcut'a noauă, nici după pĕcatele noastre dat-a noauă; compătimitoriu şi milostiv este Domnul, lung-răbdătoriu şi mult dătătoriu. N'am cuvinte îndestulătoare spre a'mi esprima adânca şi nemărginita mea recunoscinţă pentru binefacerile şi ajutoriul ce mi-a acordat. De câte ori mi s'a presintat ocasiune, am creḑut de a mea datorie a lua parte şi a lucra, cât puterile mi-au permis, la evenimentele şi la faptele sĕvêrşite în ţeara mea, în cursul celor 50 de ani din urmă. Dacă resultatele n'au corespuns totdeauna dorinţelor mele, dacă apreţiările mele m'au indus cumva în eroare, compatrioţii mei cei nepărtinitori pe de o parte, nu vor uita greutăţile cu cari am avut a lupta, şi pe de altă parte, vor ţine sama de neputinţa în genere a firei omenesci de a face lucruri perfecte şi complete, şi în particulariu de slăbiciunea însuşirilor mele; însĕ — martor îmi este Domnul — că dorul binelui nu mi-a lipsit nici odată şi că în toate imprejurările am avut în vedere interesul înalt al ţĕrei mele. (Va urma.)

Insciinţare.

După ce în şedinţele dela 24 şi 30 August a. c. *Comitetul asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român* a numit *director al scoalei civile de fete* pe profesorul seminarial şi secretariul seu al II-lea Dr. D. P. Barcianu, de *directoară a internatului* pe Dşoara Elena baronesă Popp, de *învĕţători* pe Domnii Enea Hodoş, Septimiu Albini şi Sabin P. Barcianu, ear de *învĕţătoare* pe Dşoara Aurelia Filipescu, şi fiind lucrurile pregătitoare terminate, p. t public e insciinţat, că scoala şi internatul se vor deschide la **15 Septembre st. n. a. c.**

Înscrierile se vor face dela *1—15 Septembre st. n.* în cancelaria direcţiunei, *Strada Morii Nr. 8*, dela oarele *10—12 înainte de ameaḑi* şi dela *3—5 după ameaḑi.*

Sibiiu, 1 Septembre n. 1886.

Directorul scoalei
Dr. *D. P. Barcianu.*

Anunţ.

Se aduce la cunoscinţe onoraţilor părinţi, cari doresc a'şi inscrie fetiţele la scoala elementară a Reuniunei femeilor române din Sibiiu, că înscrierile se fac dela 1—15 Septembre nou la presidenta Reuniunei (strada Măcelarilor casa Albina). Ear prelegerile se vor începe la 15 Sept. st. n.

La înscriere se plătesc o tacsă anuală de 2 fl. — şi la inceputul fi-cărei luni didactrul de 2 fl.

Membrii Reuniunei femeilor române sunt scutite de tacsa de înscriere.

Sibiiu, din şedinţa comitetului Reuniunei femeilor române ţinută la 29 August 1886.

Maria Cosma, presidentă.
Anastasia Toma, secretară.

Convocare.

În sensul § 18 din Statutele reuniunei noastre, prin aceasta se convoacă adunarea generală anuală a „Reuniunei femeilor române din Abrud-sat şi jur,“ pe Luni în 8/20 Septembre a. c., la oarele 3 după ameaḑi, în localul subscrisei presidente.

Abrud, în 1 Septembre n. 1886.

Anna Gall, presidentă.
Alecsandru Ciura, secretariu.

Din public.

Cu ocasiunea înmormêntărei iubitului meu consoţ am fost împărtĕşită de atâtea doveḑi de compătimire faţă de crâncena lovire a sorţii căḑută asupra capului meu şi al numĕroşilor mei copii, încât am gustat atâta uşurare în durerea mea, câtă se poate în astfeliu de cas.

De aceea un simţ adênc al inimei me împinge a'mi esprima recunoscinţă pentru cele multe semne de iubire şi stimă cari s'au arătat la conducerea neuitatului meu soţ Dumitru Florian la locuinţa sa din urmă şi eternă.

Mulţămesc întâi comunei Sêlişte şi representanţei comunale, care prin representanţa sa a dechiarat că dênsa încă se privesce ca vĕduvită şi s'a pus în fruntea afacerilor la arangearea ultimei onoare pentru notariul seu comunal, mulţămesc domnilor notari din acest cerc şi din cercul învecinat şi mai cu seamă domnului notariu Stefan Milea pentru cuvêntarea sa pătrunḑĕtoare, — mulţămesc inteligenţei studioase pentru cântarea ocasională atât de frumoasă şi atât de adevĕrată, mulţămesc publicului numĕros din comună şi giur, că a luat parte la conduct şi a dat doveḑi de compătimire.

Mulţămesc Reverendissimului domn protopop Dr. Nicolau Maier pentru cuvêntarea cea frumoasă ţinută în fruntea a douăspreḑece preoţi, cari au ridicat prin concursul lor frumseţa actului divin.

Mulţămesc pentru cununile cele frumoase date de comuna Sĕlişte, de domnii notari comunali din cercul Sĕlişte, de inteligenţa studioasă, precum şi pentru cununa dată de domnul pretor al cercului Liviu Bran de Lemeny, care primească deosebită mulţămită şi pentru alte ostenele ce 'şi-a dat în interesul meu şi al orfanilor.

În fine primească mulţămita mea cea sinceră stimabila familiă Oprea Bârză din Sĕlişte, care ḑiua noaptea, nu şi-a pregetat, a fi consolatorii mei, şi ai consoţului meu, chiar şi în decursul morbului, şi până la conducerea defunctului la cele eterne.

Atâtea doveḑi de nobilă compătimire fac de cresce în mine speranţa, că şi în viitoriu din aducerea aminte către bunul meu bărbat, orfanii mei copii minoreni nu vor fi lipsiţi de amici binevoitori.

Mulţămită tuturor!

Sĕlişte, în 20 August st. v. 1886.

Vĕduva: *Paraschiva Florian.*

Varietăţi.

* (Hirotesire de archimandrit.) Sub decursul liturghiei de aḑi Escelenţia Sa Domnul archiepiscop şi metropolit Miron Romanul a chirotesit pre Preacuvioşia Sa Domnul protosincel Dr. Ilarion Puşcariu întru archimandrit.

Felicităm din inimă pre Domnul Dr. Ilarion Puşcariu pentru această distincţiune binemeritată.

* (Himen.) — Dl Dr. Basiliu Preda advocat în Câmpeni îşi va serba cununia cu dşoara Sabina Andreica Dumineca la 5 Sept. în biserica gr.-or. din Câmpeni.

* (La scoala elementară de fetiţe,) a reuniunei femeilor române s'a ales de învĕţătoriu Dl Ioan Popovici, ear de învĕţătoare dşoara Stolojan.

* (Maliţie oficială.) — În ḑilele trecute ca din întêmplare ne-a venit la mână un testimoniu scolastic al unui elev român dela gimnasiul de stat de aci, testimoniu provĕḑut cu sigilul gimnasiului şi subscris de Dl director al institutului şi profesorul respectiv de clasă. Între studiile înşirate acolo am vĕḑut clasificat pe respectivul elev şi din **„Oláh nyelv“**. Noi scim că numirea oficială a limbei române unguresce este „*román* nyelv“ şi nu putem presupune nici decum că dnii subscrişi nu ar avè cunoscinţă despre asta. Cu durere deci trebue sĕ credem, că avem earăş de-a face cu o maliţie oficială maghiară.

* (La o parte cu cultura germană!) Sub acest titlu scrie deputatul dietal Gabriel Ugron un articul prim în „Ellenzék.“ Stimabilul domn constată 'nainte de toate, că 'n toată cultura societăţii maghiare de aḑi nu este nimic original, ci toată este numai o imitaţie de momiţe a celei germane. Refusul dela Berlin şi München, scandalul din anul trecut la Dresda, ar trebuì sĕ le aducă odată ungurilor mintea la loc şi scoţênd din scoale şi societate tot ce este german, sĕ 'l înlocuiască cu cultură maghiară, englesă şi francesă. Pe lângă o stăruinţă de fer — tot stimabilul domn crede, — că 'n 10—20 de ani scopul s'ar putè ajunge pè deplin.

Dacă maghiarii, de a căror prea multă cultură germană se plânge aḑi Gabriil Ugron, comit acte ca demonstările anti-române din Cluj şi scandalele din Budapesta, — ne putem închipuì ce ar face, dacă li s'ar lua şi acest calitativ recomandătoriu ce 'l mai au.

* (Refugiaţii bulgari în România.) Între trădătorii causei naţionale bulgare, cari s'au refugiat pe teritoriul ospitaliar al României, se află colonelul Kiseacoff, Theoharoff, B. Sysoleff, Toma Cârdjieff şi Ilie Mincoff, advocat din Turtucaia. Cei trei dintêi sau oprit în Bucuresci la Hotel de Bulevard şi au fost chiemaţi la prefectura poliţiei, unde li sa pus în vedere că România dând ospitalitate refugiaţilor politici, nu tolerează ca pe pâmêntul ei sĕ conspire în contra unui stat amic. Voim a trăi în pace şi în bună înţelegere cu toţi vecinii şi prin urmare orice refugiat politic sĕ stea liniştit, bucurându-se cu gratitudine de ospitalitatea română, ḑice „Telegr.“ din Bucuresci.

* (Comitetul central al *Italiei irredente*,) care îşi are sediul la Neapole, a publicat o protestare în contra participării Italiei la alianţa celor trei impĕraţi. Eacă argumentele comitetului în susţinerea protestării sale:

„1. Că pentru împĕraţii aliaţi, pacea europeană nu este decât un petecst, avênd în vedere că pacea armată cu care gratifică Europa este mai periculoasă decât un resbel; 2. Că supunerea lor la pontificele care a confirmat privilegiile Companiei lui Isus este o negare a ori-cărei religiuni, a evangeliei ca şi a datoriei; 3. Că angageamentele lor secrete îndreptate în contra democraţiei europene şi proectele lor tinḑênd la o nouă repartiţiune a popoarelor nu ac decât sĕ dea nascere la noue revoluţiuni şi la noue conflicte; 4. Că politica lor colonială nu urmăresce câtuş de puţin o operă de civilisaţiune, căci ea n'are alt scop decât de a duce în părţile depărtate proletariatul oraşelor europene; 5. Că aderarea guvernului italian la alianţa celor trei imperii ar fi din partea ei o negaţiune a causei Italiei.“

* (O descoperire archeologică.) — Săpând albia rîului Cher, un luntraş a descoperit o naiă foarte mare îngropată sub petriş. După mai multe ḑile de lucru, acest vas s'a putut scoate afară. Pare că este vorba de un vas galic. El este construit după tipul descris în anul trecut de amiralele Jurien dela Gravière în opera sa asupra „Marinei celor vechi.“ Cu ajutoriul câtorva vapoare de transport vasul a fost dus la Bourges. Acest venerabil model al artei navigaţiunei la strămoşii francezilor de aḑi are sĕ fie instalat în hotelul Cujas, unde va constituì una din cele mai frumoase antichităţi. Proporţiunile colosale ale stejarilor cari au servit la construirea acestui vas, atrag mirarea tuturor. Lemnul este într'o stare perfectă de conservare, cu toate că a stat douĕ mii de ani în năsip şi în apa rîului Cher.

* (O ecatombă de balene în Scoţia.) — Se semnalează din Scoţia, că s'a făcut o pescuire de balene, cum arareori s'a vĕḑut în Europa. Acum câteva ḑile, când barca „Osprey,“ din Westray, traversa strîmtoarea dela Westray, venind dela têrgul din Kirchval Lammas, echipagiul zărì o trupă de balene agitânduse în valuri. „Osprey“ dete semnale la ţĕrm şi manevrà astfeliu ca sĕ nu facă sĕ fugă balenele din acea parte. În această parte a ţĕrei, când este vorba a se vêna o balenă, toţi marinarii sar în cel dântâi vas ce le iese înainte, ori-care ar fi proprietariul lui, şi se armează cu tot ce le stă înainte: furci, topoare, căngi, apoi înaintează încet spre „monstri de mare îi gonesc spre ţĕrm speriindu-i prin detunături de puşcă şi prin strigăte. Aceasta s'a şi întêmplat. Nisce turişti englesi cari se preumblau pe mare se uniră cu marinarii, şi unul rănì cu o carabină pe una din balenele cele mai mari, care îndată începù sĕ înoate spre coastă, urmată de toate tovarăşele ei. În timpul acesta mai mulţi marinari se adunară pe ţĕrm; la un moment dat se aruncă cu toţii în mare, lovind din toate părţile cu tot feliul de arme şi făcênd ca balenele înspăimântate sĕ ajungă spre basin. Atunci se aruncară funii în mare, şi un mare numĕr de balene, dintre cari cele mai mici aveau o lungime de şase metri, fură trase spre coastă. S'a întêmplat un singur accident din causa imprudenţei unui marinariu, care, lovind o balenă cu cuţitul, s'a rănit la mână. Numĕrul balenelor omorîte a fost de 130: cea mai mare vênătoare a fost de 515 balene, dar s'a întêmplat acum patru-ḑeci de ani. Toate balenele pescuite vor fi vêndute în public.

* (Bibliografic.) *Curs practic pentru învĕţarea fundamentală a limbei maghiare*, pentru scoale şi privaţi, de Ioan Müller, prof. de limba maghiară, a apărut la tipografia diecesană gr. or. din Arad şi se poate procura şi dela librăria lui A. Schmiedicke în Sibiiu şi şi dela autorul însuşi: Sibiiu, strada lui Hartenek Nr. 10 (Vis-à-vis de teatru.) Preţul unui esemplariu broş. 80 cr. La 10 esemplare 1 es. gratis; ear la 50 de esemplare 20% rabat dela autorul însuşi. Manualul cuprinde 12½ coale.

Prin decisiunea venerabilului consistoriu archidiecesan gr. or. din 31 August 1885, aceasta carte s'a aprobat ca manual în scoalele gr. or. rom. din archidiecesa Transilvaniei.

Mai nou.

O depeşă din Constantinopol anunţă, că Poarta în urma intrevenirii ambasadorului rusesc a dat ordin consulului seu Gadban Effendi, ca sĕ meargă la Filipopol şi sĕ recomande principelui Alecsandru agraţiarea celor compromişi în complotul dela 21 August a. c,

Nr. 340. [1383] 1—3

CONCURS.

În protopresbiteratul Agnitei se află vacante următoarele staţiuni învĕţătoresci, pentru cari se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Ghijasa inferioară cu salariu anual în bani 150 fl. şi dela 150 familii câte un prânḑ de bucate à 40 cr.: 60 fl. Cu totul 210 fl. şi cuartir liber în odăile scoalei.

2. Bendorf, cu salariu anual de 200 fl. dela comună şi dela popor.

3. Vecerd, cu salariu de 200 fl. dela comună şi dela popor şi cuartir în odăile scoalei.

4. Ighisdorf, cu salariu anual de 200 fl dela popor, cuartir şi lemne.

5. Zlagna, cu salariu dela popor 150 fl., cuartir şi lemne de încălḑit.

6. Măgărei, cu salariu dela popor 150 fl, cuartir şi lemne pentru foc.

7. Bârghiş, cu salariu de 200 fl. dela popor, cuartir în odăile scoalei şi lemne.

8. Agnita, cu salariu în bani 200 fl. dela comună şi dela popor, cuartir şi lemnele pentru foc.

9. Merghindeal, cu salariu de 200 fl. în bani şi bucate dela popor, cuartir şi lemnele de încălḑit.

10. Ruja, cu salariu de 150 fl. din fondul bisericei şi dela popor, cuartir şi lemne.

11. Proştea, cu salariu de 150 fl. în bani şi bucate dela popor, şi din grădina scoalei, cuartir şi lemne.

12. Iacobeni, cu salariu de 150 fl. dela popor, cuartir şi lemne.

13. Nouştat, cu salariu de 150 fl. dela popor, cuartir şi lemne.

14. Hundrubechiu, cu salariu de 150 fl. dela popor, cuartir şi lemne.

15. Rodbav, cu salariu anual de 150 fl. dela popor, cuartir şi lemne.

16. Boholţ, cu salariu de 200 fl. din alodiu şi dela popor, cuartir şi lemne de încălḑit.

17. Cincşor, cu salariu de 150 fl. dela popor, cuartir şi lemne de încălḑit.

18. Săsăuş, cu salariu de 250 fl. dela comună şi dela popor, cuartir şi lemnele de încălḑit.

19. Ilimbav, cu salariu de 200 fl. dela comună şi dela popor, cuartir şi lemne.

20. Marpod, cu salariu de 150 fl. dela popor şi din fondul bisericei, cuartir şi lemne.

21. Fofeldea, două staţiuni, cu salariu una de 200 fl. şi a doua cu 150 fl. dela comună şi dela popor, cuartir şi lemne.

22. Ţichindeal, cu salariu de 150 fl. dela comună şi dela popor, cuartir şi lemne.

Doritorii de a ocupa vre un post din staţiunile acestea, au aşi aşterne suplicile instruite în conformitate cu legile esistente subscrisului oficiu până la terminul sus atins.

Nocrich, în 14 Iuliu 1886.

Oficiul protopresbiteral greco-orient. al Agnitei.

Grigorie Maier,
administrator.

Nr. 378. [1384] 1—3

CONCURS.

Spre ocuparea posturilor de învĕţători la scoalele din protopresbiteratul gr. or. al Cohalmului în subînsemnatele comune, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Cohalm, cu salariu anual de 150 fl., parte dela popor, parte din alodiu, cuartir şi lemne de foc.

2. Ticuşul-românesc, cu salariu anual de 200 fl., dintre cari 80 fl. din alodiu şi 120 fl. dela popor; 8 gălete vechi bucate de mâncare, cuartir şi lemne de foc.

3. Felmer, cu salariu anual de 200 fl., cuartir şi lemne de foc.

4. Paloş, cu salariu anual de 190 fl. solvinḑi în 4 rate decursive, cuartir şi lemne de foc.

5. Merchiaşa, cu salariu anual de 180 fl., cuartir şi lemne de foc.

6. Bogata olteană, cu salariu anual de 150 fl., cuartir şi ,lemne de foc de ajuns.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-şi aşterne concursele lor instruite cu carte de botez, atestat de cualificaţiune, atestat din limba maghiară şi atestat despre studiile pregătitoare toate în original şi în copie netimbrată, până la terminul prescris la subscrisul oficiu protopopesc.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Cohalmului în conţelegere cu comitetele parochiale respective.

Cohalm, în 18 August 1886.

Nicolau D. Mircea,
protopresbiter.

Nr. 327. [1385] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învĕţătoreasă la scoala comunală de fetiţe din opidul Haţeg se deschide prin aceasta concurs cu terminul până în 20 Septembrie 1886 st. n.

Emolumentele sunt: în bani 400 fl v. a. şi cuartir.

Doritoarele de a competa la acest post au a'şi aşterne concursele sale bine instruite cu documentele recerute şi cu deosebire despre cunoascerea limbelor patriei: a acelei române şi maghiare, la scaunul scolastic comunal în Haţeg. Dela presidiul Magistratului opidului.

Haţeg, în 28 August 1886.

Bêrsan,
primariu opidan.

Nr. 479. [1386] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea staţiunilor învĕţătoresci dela scoalele confesionale gr. or. din comunele mai jos însemnate ale protopresbiteratului Sĕlişţei, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Aciliu, cu salariu anual de 200 fl., cuartir şi lemnele trebuincioase pentru încălḑit.

2. Alămor, cu salariu anual de 150 fl.

3. Amnaş, cu salariu anual de 150 fl.

4. Cacova, cu salariu anual de 300 fl. ce se va solvì în 4 rate, cuartir gratuit şi jumătate din venitul grădinei scolare. Cei ce vor reflecta la acest post, vor avè se ţină Dumineca şi Sĕrbătoarea o strană în biserică şi a se presenta înainte de alegere în o Dumineca ori Sĕrbătoare în biserică şi a ţinea strana.

5. Galeş, cu salariu anual de 200 fl. cuartir gratuit şi lemnele trebuincioase pentru încălḑit.

6. Tilişca, cu salariu anual de 300 fl., cuartir gratuit şi lemnele trebuincioase pentru încălḑit; alesul învĕţătoriu va fi obligat a instrua şi la scoala de repetiţiune.

Cererile concursuali, instruite conform legilor în vigoare, sunt a se aşterne subsemnatului oficiu protopresbiteral până la terminul sus indicat.

În conţelegere cu comitetele parochiale concernente.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sĕlişţei.

Sĕlişte, 10 August 1886.

Dr. Nicolae Maier,
protopresbiter.

Nr. 235. [1381] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învĕţătoresci dela scoalele confesionale gr. or. române în mai jos însemnatele comune din protopresbiteratul Avrigului se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Drăguş, două posturi, unul cu 250 fl., cuartir şi lemne de foc, altul cu 100 fl., cuartir şi lemne de foc; învĕţătoriul, care va propune pomăritul şi legumăritul are jumĕtate din folosinţa grădinei scolare.

2. Feldioara, cu salariu anual 120 fl., cuartir şi lemne de foc.

3. Ucea inferioară, cu salari uanual 110 fl., cuartir şi lemne de foc.

4. Sărata, cu salariu anual 100 fl., cuartir şi lemne de foc.

5. Viştea superioară, cu salariu anual 150 fl., cuartir şi lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-şi aşterne cererile concursuali instruite conform legilor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului (posta Avrig, Felek) până la terminul susindicat.

Avrig, 10 August 1886.

În conţelegere cu comitetele parochiale respective.

Oficiul protopresbiteral greco-orient. al Avrigului.

Ioan Cândea,
protopresbiter.

Nr. 626. [1380] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor vacante de învĕţători, dela scoalele poporale gr. or. mai jos însemnate se escrie concurs cu termin până în 8 Septembre st v. a. c.

1. Chesler, cu un salariu anual de 150 fl. v. a., cuartir şi lemne de foc.

2. Fărău, cu un salariu anual de 150 fl. v. a., cuartir şi lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a-şi aşterne suplicele instruate conform legilor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la terminul indicat.

Cetatea de baltă, 12 August 1886.

În conţelegere cu comitetele parochiale respective.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Têrnavei inferioare.

Nicolae Todoranu,
protopresbiter.

[1376] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci, dela scoalele populare gr.-or. din comunele mai jos enumerate în protopresbiteratul Abrudului. se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

1 Ciuruleasa, cu salariu anual de 150 fl. cuartir şi lemne.

2. Buninginea, cu salariu anual de 150 fl. cuartir şi lemne.

3. Cărpeniş, cu salariu anual de 150 fl. cuartir şi lemne.

4. Vêrtop, cu salariu anual de 150 fl. cuartir şi lemne.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi, au de a-'şi înainta cererile instruite conform legilor din vigoare la oficiul protopresbiteral al Abrudului, până la terminul prefipt.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Abrudului, în conţelegere cu comitetele parochiale.

Abrud, în 5 August 1886.

Ioan Gall,
prot.

Nr. 479. [1372] 3—3

CONCURS.

Devenind vacant postul de învĕţătoriu dela scoala noastră confesională gr. orientală din Iclandul mare, protopresbiteratul Murĕş-Oşorheiului, comitatul Turda-Arieş, — se escrie prin aceasta concurs pentru ocuparea acelui post, cu termin de 30 ḑile dela prima publicare în foaia „Telegraful Roman.“

Emolumentele sunt.

1. În bani gata 200 fl. v. a. dela popor repartiaţi în douĕ rate egali şi anume rata primă în luna Decembre 100 fl., ear a doua rată în luna Martiu 100 fl. v. a.

2. 4 jugĕre şi 30 stângini □ pămênt arătoriu şi cositoriu într'o massă folosibil în tot anul, pe care darea o plătesce comuna bisericească, şi care aduce arêndă anuală 54 fl. v. a.

3. Drept de păşunat 4 vite în păşunatul comunal.

4. Casa de locuit în edificiul scoalei şi grădină de legumi.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avisaţi a-şi aşterne documentele în sensul legilor din vigoare la prea onoratul scaun protopresbiteral în Murĕş Oşorheiu şi dacă le va fi cu putinţă a se presenta în vr'o Duminecă sau sĕrbătoare la biserică.

Din şedinţa comitetului parochial ţinută la 8 Iuniu 1886.

Nr. 531 [1382] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învĕţătoriu la scoala poporală gr. or. din comuna Apoldul superior se escrie concurs cu termin de 15 ḑile dela prima publicare.

Salariul împreunat cu acest post este de 220 fl. v. a., dintre cari 180 fl. din cassa comunală şi 40 fl. dela popor; 5 stângini lemne de foc, din cari e a se încălḑì şi scoala.

Recurenţii au a'şi adresa petiţiile de concurs, — instruite conform legilor în vigoare, oficiului protopresbiteral al tractului Mercurei până la terminul sus indicat.

Mercurea, la 16 August 1886.

Oficiul protop. al tractului Mercurei.

I. Droc,
prot.

Nr. 58 [1375] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea a două posturi învĕţătoresci la scoala poporală gr.-or în Pianul de jos, tractul Sebeşului săsesc, se publică prin aceasta concurs cu terminul până la 14 Sept. 1886.

Cu aceste posturi sunt împreunate următoarele emolumente:

1. 250 v. a. bani gata, şi anume: 200 fl. din casa alodială, ear 50 fl. din casa bisericei, prelângă aceea un loc arătoriu de ¼ jugĕr şi 2 stângini de lemne;

2. 200 fl. v. a. din repartiţie, cari se vor incasa prin primăria comunală, vor incurge în cassa alodială, de unde învĕţătoriul respectiv îi va ridica în cuartale decursive

Ambii învĕţători vor fi datori a ţinea pe rênd o strană în biserică la Dumineci şi sĕrbători.

Doritorii de a ocupa aceste posturi au a'şi aşterne suplicele instruite în înţelesul prescriptelor în vigoare, în terminul susindicat la subscrisul.

Pianul de jos, în 10 August st. n. 1886.

Comitetul parochial în conţelegere cu protopresbiterul.

Doi compositori (culegĕtori) de litere — români, se aplică la moment cu condiţiune stabilă la tipografia **„Aurora.“** A se adresa la

Cancelaria Negruţiu
în Gherla — Sz. Ujvár —
unde se cumpĕră **acţiile băncei „Albina“** cu preţuri **urcate de 111 fl. v. a.** [1387] 1—3

Nr. 4647 civ. 1886. [1387] 1—1

Publicaţiune.

Magistratul subscris aduce la cunoscinţă publică, că licitaţiunea pentru esarêndarea pe anul 1886/87 a păşunei de earnă pentru oi de pe hotarul Sighişoarei va avea loc **la 25 Septembre st. n. a. c. înainte de ameaḑi la 10 oare.** Vadiul pentru ambele părţi de hotar este de 50 fl.

Condiţiunile mai de aproape ale licitării se pot vedè la oficiul de mai jos în oarele de oficiu.

Sighişoara, 30 Iuliu 1886.

Magistratul orăşenesc.

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**
Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 91 Sibiiu, Marți 26 August (7 Septembre) 1886. Anul XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de donĕ ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 25 August.

Cestiunaa orientală se încurcă tot mai tare, și ușor ne putem trezì cu un rĕsboiu crâncen, deși organele oficioase ale cabinetelor europene ne pun în vedere pacea. Principele Bulgariei deodată și-a schimbat ținuta bărbătească și resoluțiunea de până acuma, și prin o telegramă, pre carea cu tot dreptul o putem numì servilă, s'a așternut la picioarele puternicului țar al Rusiei, declarând că el este gata a depune și coroana în mânile autocratului rusesc. La această telegramă de supunere și de umilire adevĕrat orientală, țarul, puternicul țar al Russiei a rĕspuns în mod cât se poate de rece, dând principelui sĕ înțeleagă, că între ei amêndoi orice înțelegere este eschisă pe vecie.

Principele Bulgariei tocmai acuma este în culmea gloriei sale. Detronat în mod mișelesc, fu tractat în mod și mai mișelesc de oamenii plătiți ai Rusiei, și pus pe pămênt rusesc, și acestea toate în numele poporului bulgar. Zguduit până în temeliile sufletului seu, poporul bulgar s'a trezit din amețeala primei învălmășeli, și și-a reclamat din nou pe principe. Acesta a ascultat glasul poporului, s'a reîntors în țară, întimpinat fiind cu un entusiasm nespus de mare.

Rușinoasa alungare și însuflețirea reprimirei ni se presentează ca scenele din povestile orientale.

Umilita telegramă tocmai atunci când principele era purtat pe brațe, și rĕspunsul cel respingĕtoriu încă ni se presentează ca contraste nu ușor de înțeles.

Simpatia organelor de publicitate din partea Europei întregi pentru principe și receala, cu care scriu despre el organele principelui Bismarck încă este enigmă, și devine și mai neesplicabilă, dacă cugetăm, că gloriosul principe al Bulgariei ḑilele acestea a fost șters din lista armatei germane.

Un contrast și mai neesplicabil este, că precând toată lumea privesce cu îngrigire spre orient, Germania vestesce vijelie mare, suflă în trimbița de rĕsboiu, cu care Francia amenință pacea Europei.

Ḑiarele streine 'și dau silință de a pătrunde în secretul acestor contraste, și fac combinațiuni pentru viitoriu. Ce a putut îndupleca pre principele Bulgariei, ca el din înălțimea gloriei sale, de pe umerii iubitului seu popor, sĕ se arunce la picioarele țarului Rusiei? Pentru ce o face el aceasta pe pămênt bulgar, când e asigurat cel puțin la aparență în scaunul seu de principe, și nu când — detronat în mod mișelesc — se afla pe pămênt rusesc, unde nici vieața nu i era în siguritate? A simțit el ceva mișcare în Bulgaria contra sa, s'a convins despre nedestoinicia Angliei față cu causa bulgară, n'are încredere în statornicia caracterului poporului bulgar, este el încungiurat de consilierii fără fiduție, sau doară puternicul lui suflet sub multele emoțiuni de diferit caracter, s'a sdrobit, și cuprins de fiori de moarte, și-a perdut elasticitatea și vivacitatea de până acuma?

Acestea și alte întrebări frĕmêntă creerii publicistilor. Se va duce principele, părăsind țara, a cărei nume l'a încunjurat de o aureolă ne mai pomenită până acuma, sau va rĕmânea, lăsat de Russia, și espus uneltirilor fără păreche ale ei? În casul din urmă va intrevenì Russia cu putere militară, ocupând Bulgaria, sau va lăsa sĕ lucre emisarii ei pe sub mână. În casul prim ce posiție va lua România, prin al cărei teritoriu vor trece armatele muscălesci, ce va face Austro-Ungaria, care și ea are interese în Orient.

La toate acestea rĕspunsul ni-l va da viitoriul cel mai de aproape. Noi vom urmărì desvoltarea lucrurilor, și vom ținea în curent pe cetitorii nostri.

Presa francesă se ocupă acum cu o cestiune de mare însemnătate pentru esistența și viitoriul republicei. Fostul premier Julles Ferry, cu ocasia deschiderei unui consiliu general al cărui președinte e, a ținut un discurs în care între altele și-a esprimat convingerea, că durata și stabilitatea republicei depinde dela constituirea unei mari partide conservatoare republicane, care sĕ contrabalanseze tendințele partidelor prea înaintate. Acest pasagiu din discursul dlui Jules Ferry a fost criticat și interpretat în diferite moduri de toată presa francesă.

În special, doi membri ai așa numitei drepte liberale, dnii Raoul Duval și Lepoutre, s'au făcut ecoul propunerei dlui Jules Ferry și au luat inițiativa negocierilor pentru constituirea unei mari partide conservatoare republicane pe basa următoriului program: membrii acestei partide se îndatoresc la resistența ori-cărei acțiuni personale sau colective pentru resturnarea republicei; se opun la toate încercările socialiștilor contra familiei, proprietăței și drepturilor cetățeanului; se opun la orice ușurare a budgetului cultelor; orice vecsațiune antireligioasă va fi combătută; partida este pentru libertatea instrucțiunei și pentru o scoală liberă pusă sub îngrijirea statului; se opune la monopolul statului cu privire la instrucțiune; toate propunerile de tacse asupra capitalului și rentei vor fi respinse, promițĕnd însĕ o politică de economii și o dreaptă repartițiune a sarcinelor publice; toate legile escepționale fără deosebire de persoane se vor anula.

Evenimentele din Bulgaria.

St. Petersburg, 2 Septembre. — „Ḑiariul Oficial“ publică o telegramă adresată Țarului de către Alecsandru, cu data de 31 August, în care prințul Alecsandru se esprimă cum urmează:

„Sire, reluând în mâni guvernul țĕrei mele, îndrăsnesc a supune Maiestății Voastre espresiunea mulțămirilor mele pentru atitudinea representantului vostru la Rusciuc. Acesta, prin presența sa oficială la recepțiunea ce mi s'a făcut, a arĕtat poporului bulgar, că guvernul imperial nu aproabă actul revoluționariu îndreptat contra persoanei mele.

„În același timp solicit Maiestății Voastre permisiunea de a Ve supune espresiunea recunoscinței mele depline pentru bună-voința ce ați avut de a trimite în Bulgaria pe generalul Dolgorukoff. Căci reluând puterea legală în mâni, primul meu act este, a esprima Maiestății Voastre firma mea intențiune de a face toate sacrificiele necesare pentru a ajuta marinimoasa gândire a Maiestății Voastre, și de a face ca Bulgaria sĕ iasă din grava crisă ce străbate.

„Rog pe M. V. sĕ autoriseze pe generalul Dolgorukoff sĕ se împace cu mine direct și cât se poate de curênd. Voi fi fericit sĕ pot da Majestății Voastre proba hotărîtoare a devotamentului neclintit de care sunt însuflețit față cu Augusta Voastră persoană. Principiul monarchic me silesce a restabilì legalitatea în Bulgaria și Rumelia.

„Rusia dându'mi coroana, numai în mânile suveranului ei sunt gata a o depune.“

Țarul a rĕspuns:

„Am primit telegrama Alteței Voastre. *Nu pot aproba reîntoarcerea Voastră în Bulgaria, căci prevĕd nisce consecințe sinistre* ce poate aduce această întoarcere asupra țĕrei bulgăresci, deja destul de încercate.

„Misiunea generalului Dolgorukoff devine inoportună *Me voi abține dela orice amestec în trista stare la care e redusă Bulgaria cât timp rĕmâneți în ea.*

„Alteța Voastră va aprecia ce e de făcut.

„'Mi reserv a judeca ceea ce 'mi comandă *memoria venerată a părintelui meu, interesul Rusiei și pacea în Orient.*

Berlin, 1 Septembre. — „Nordd. Allg. Zeitung“ vorbind de demonstrațiunile entusiaste ale polonesilor în favoarea prințului Alexandru, conchide de

---

FOIȚA.

Fĕt-Logofĕt.

Sciu o poveste mult mândră și frumoasă,
Cu un fecior de împĕrat,
Sĕ ascultați și D-Voastră.

Ḑice că a fost odată ca nici odată, că de n'ar fi, nu s'ar povestì; a fost și este, căci d'aceea sĕ povestece . . . . . .

A fost odată, mai scie Dumneḑeu drăguțul când, un împĕrat mare și puternic, care se chiemá „Roșu împĕrat“ și avè o împĕrăteasă frumoasă, frumoasă. Erau oameni buni ș'aveau o împĕrăție mare, mare, cât dacă ar fi umblat care-va din D Voastă prin ea, me prind, c'ar ḑice, că i s'a părut ca Vinerea mare de lângă Pasci. Oamenii din ea erau a lui Dumneḑeu, tot oameni cu stare și cu socoteală. Asta-i cădea împĕratului bine și împĕrătesei și mai și, c'aveau doar și ei cu ce trăì, adecă fie ḑis: aveau și mălaiu și sare, nu ca alți împĕrați, cari când aveau sare, n'aveau mălaiu și când aveau mălaiu, n'aveau sare.

Dar bine a ḑis, cine-o fi ḑis, că fie-care om poartă un răvaș în spate, de-ar fi mărit măcar până în al șeptelea ceriu. Așa aveau și ei un răvășel, adecă n'aveau nici măcar o porodiță de copil, cui sĕ lase ca sĕ moștenească atâta amar de împĕrăție, ș'acum ḑĕu nu erau nici ei de eri de-alaltăeri, căci trecuseră amêndoi de-ameaḑi și nu se mai gândeau făr sĕ'și capete un copil de suflet, un moștenitoriu harnic, care sĕ-i poată ținea când vor umbla cocoșați pe trei picioare.

Dar gândirea gândire rĕmâne, ș'apoi nu-i doar tot cum gândesce omul, ci cum vrea Domnul. Odată chiar când se gândeau și se judecau ei, pe cari dintre nepoți sĕ'și aleagă, eacă că rĕsare ca din pămênt între ei o babă sbârcită și urîtă ca iadul și le ḑise:

— Nu ve mai tot judecați înălțate împĕrate, că veți da numai în gâlceavă cu cinstita împĕrăteasă ș'apoi sci gâlceava făr o țîr de încăierare nu plătesce nici o ceapă degerată; deci ve rog sĕ me ascultați și pe mine în treaba asta, că…vai auḑi vorbă… eu sciu doar cum stă lumea asta, că de-aia's de când a ajuns țiganul împĕrat și de voie bună a omorît mai întâi pe tată sĕu. Dar ce sĕ mai flecăresc mult, am visat aḑi noapte cerașe, aḑi dimineață mi-a lăsat gura apă și asta se tâlcuesce, că va căpĕta împĕratul un ficior așa de mândru și de frumos, decât care n'a mai fost unul pe lume.

Acum de, toată fapta își cere rĕsplata. O va fi miluit împĕratul cu ceva, c'avea da unde și împĕrăteasa din ceasul acela visa tot numai la un ficior mândru și frumos, dar împĕratul nu credea nimic și tot ḑicea numai, că și minciuna e vorbă.

Dar o ḑi trece și alta vine și eată numai, că de nu nasce măiculița maică, împĕratului un drag de băiat, cum n'a mai fost altul p'atunci, nici n'a mai fi așa de mândru și de frumos.

Împĕratul de părere bună poruncì ca un an încheiat oamenii toți sĕ nu lucre făr sĕ tot mânânce și sĕ joace, că el le va da mălaiu când n'or avea. Apoi botezară copilul și îi puseră numele Fĕt-logofĕt. Băiatul crescea într'o ḑi ca 'n doauă, în doauă ca 'n noauă, așa că par'că 'l-ai fi tras de pĕr și'l vedeai cu ochii crescênd. Într'o ḑi tatăl seu, Roșu-împĕrat îl chiemà la sine și îi spuse, că acum are sĕ se ducă la bătae cu un împĕrat mare și puternic chiar din țara Ceului. El îi dete toate cheile pe mână și îi spuse, că dacă vrea sĕ între în toate casele, poate întra, numai în casa cea mare cu chieia de aur sĕ nu între…

Dar așa-i. Cântă numai copilului dacă vrei sĕ'ți descânte. Ce-i păsa doar lui Fĕt-logofĕt că-i rada badea, ori e badea rada. Mai dăi copilului și d'astea prin cap, opresce'l numai, dacă vrei sĕ ți le facă toate. Fĕt-logofĕt abia aștepta sĕ plece tatăl seu și husdup codârlăì toate odăile și vĕḑù toate bogățiile până ajunse și la ușa cu cheia de aur. Aici stătù un pic. Se gândi și se resgândi, că de ce'l va fi oprit tatăl seu sĕ aci, că în persoana suveranului bulgar e ceva amenințătoriu pentru Germania. Ḑiariul adaogă, că entusiasmul manifestat de polonezi va contribuì a pune la lumină, că liberalii și ultramontanii se pun alături cu prințul Alexandru cu scop de a nimici ori-ce relațiuni amicale ale Germaniei cu Rusia, și de a îngrămădi toate primejdiile asupra Germaniei.

Sofia, 1 Septembre — Prinţul a sosit la Filipopol unde a fost primit de o mulţime entusiasmată. El va sosi probabil aci Vineri seara.

St.-Petersburg, 1 Septembre — Ḑiariul Moscovskiia Viedomosti publică un articol violent contra principelui Alexandru al Bulgariei. Bulgarii, adaogă numitul ḑiariu între altele, nu datoresc fidelitatea prinţului, pentrucă el n'a fost fidel faţă cu Rusia.

Cracovia, 3 Septembre. — Corespondentul din Viena al ḑiariului „Czas“ scrie, că conform scirilor sosite din cercurile, cari stau aproape de principele Bulgariei, *principele Alecsandru va lua cu mână tare frênele guvernului şi 'şi va susţinea posiţia. Din afară nu ameninţă intervenţiune.*

Sofia, 4 Septembre, 3 oare d. a. — Sosind principele în Sofia, a primit Vineri în palatul seu corpul oficerilor, cu care ocasiune au fost de faţă representanţii puterilor, *afară de cel al Rusiei şi Germaniei*, aşadară şi cel al Austriei. Principele, emoţionat până la lacrimi a adresat următoarele memorabile cuvinte către corpul oficerilor: „Şepte ani de ḑile am lucrat pentru independenţa Bulgariei şi la promovarea intereselor Bulgariei, şi grija mea deosebită se estindea asupra armatei şi a oficerilor. I-am privit pe ei de familia, de copiii mei. Eram liniştit asupra siguranţei mele personale, când m'am vĕḑut încungiurat de acei oficieri, cari în luptele noastre purtate pentru gloria Bulgariei, 'mi-au fost tovarăşi. (Principele a erupt aci în lacrămi.) Când în noaptea aceea jalnică am auḑit zgomot, prima mea întrebare a fost, că sunt de faţă trupe? Am primit rĕspunsul, că sunt, ear eu m'am liniştit, căci me 'ncredeam în armata mea. Cu toate întêmplările acele nenorocite, nu m'am înşelat în oficerii mei, ei în decursul mişcărilor pornite după depărtarea mea, s'au ridicat la înălţimea situaţiunei. Mulţămită Dlor Popov şi Mutkurov (principele îmbrăţisează pe aceşti doi oficeri) onoarea oficerilor bulgari este restabilită şi aḑi vĕd ear oficeri credincioşi în jurul meu, pe cari lăudându-i, *voi putea părăsì Bulgaria*, căci ordinea nu va fi nicăiri conturbată. Între orice împrejurări de aşi ajunge, voi face totdeuna us de influinţa mea în interesul Bulgariei şi me voi ruga lui Dḑeu pentru Bulgaria! Inima mea va fi 'n veci cu oficerii mei şi în cas de rĕsboi, eu voi fi cel dintâi, care me voi ruga sĕ me primiţi ca voluntariu. În sfêrşit **nu pot sĕ mai rĕmân în Bulgaria, căci ţarul aceasta nu o voiesce; starea mea aci e 'n contra intereselor Bulgariei. — Sunt silit sĕ părăsesc tronul.** (Popov întrerupênd: „Noi am fost, suntem şi vom fi totdeauna cu Maiestatea Ta! Curagiu! Înainte!“) Principele continuà astfeliu: **Independenţa Bulgariei cere ca sĕ părăsesc ţara, căci dacă nu aşi face asta, ar urma ocupaţiunea rusească.** Înainte de ce aşi pleca însĕ, aşi voì sĕ consult pe oficerii mai înalţi şi *aşi vrè sĕ înstitui o regenţă*, care sĕ apere interesele oficerilor. La tot casul contez la armată“! — Entusiasmul în capitală cresce din minut în minut. Sara a fost oraşul splendid iluminat.

„Moskowskija Wjedomosti,“ ocupându-se cu contra-revoluţiunea din Bulgaria, despre a cărei isbândă se vede încă a nu avea o deplină şi esactă informaţiune, scrie următoarele:

„Principele a fost alungat, dar creaturile lui au rĕmas în ţară şi mai cu seamă în armată. Turburările actuale dovedesc, că nu s'a sfêrşit încă totul. Poate că se vor nasce noue revoluţiuni, se vor începe noue desbinări; totul atârnă dela atitudinea Rusiei. Rusia trăind în relaţiuni amicale cu puterile vecine, poate face ordine în Bulgaria. Cel mai bun mijloc pentru restabilirea ordinei este ocuparea Bulgariei de către trupele rusesci.

„Dacă ar întra turcii în ţară, ei în loc de ordine ar face neorênduelí şi urmările ar fi foarte desastroase pentru Turcia. Numai trupele rusesci pot sĕ menţie pacea în Bulgaria. Soldatul rus earăş va fi salutat de bulgari ca un amic şi ca un liberătoriu.“

„Nowoje Wremja“ ḑice următoarele:

„Aderenţii principelui Alecsandru ar face mai bine dacă ar pleca şi ei în esil sau dacă s'ar alipi de partidul opus.

„Motivele cari au dat nascere la întrevederea dela Franzensbad sunt uşor de înţeles. În Berlin vĕd că evenimentele actuale din Bulgaria reclamă neapĕrat un amestec al Rusiei, şi acum acei din capitala imperiului german iau mĕsuri ca sĕ cunoască din vreme condiţiunile de intervenţiune ale Rusiei.“

„Nowosti“, vorbind de contra-revoluţiune, ḑice că dacă Rusia va lua earăş Bulgaria sub scutul sĕu, va restabilì în ţară ordinea şi liniştea şi astfel bulgarii s'ar convinge în realitate, că Rusia n'a fost contra unirei. Simpatiile bulgarilor earăş ar cresce pentru marele imperiu slav, fără al cărui ajutoriu nici un popor slavon nu poate fi deplin fericit. Rusia nu se va opune unirei bulgarilor, dacă acestia vor fi aliaţii poporului rus, ca în comun acord sĕ preceadă la liberarea lumei slavone de sub jugul Europei occidentale.“

Testamentul metropolitului Calinic.

(Urmare.)

Am avut fericirea de a vedea unirea celor două principate, a căror organisaţiune politică ţinea separat, ceeace providenţa Dumneḑeească făcuse spre a fi unit şi nedespărţit şi tot-d'o-dată a chiema blagoslovire cerească asupra acestei ţĕri, în ḑiua în care şi-a căpătat independenţa şi ocupând locul ce i se cuvenea în consorţiul naţiunilor, a încoronat cu stemă regală pe gloriosul sĕu Domn.

Aceste fapte semnalează momentul cel mai de căpeteniă în istoria ţĕrei mele, şi dela sĕvêrşirea lor începe într'adevĕr o eră nouă pentru ţara românească.

Într'un moment aşa de critic, precum a fost momentul detronărei unui Domnitoriu pămêntean, şi momentul nedumerirei şi încurcăturei în care se afla naţiunea românească, când Principele de Flandra a refusat tronul la care votul naţiunei îl chiemase, alegerea Principelui Carol de Hohenzollern a fost o adevĕrată inspiraţiune Dumneḑeească, o probă pipăită de ocrotirea acordată de sânta şi cereasca Proniă, în necunoscutele ei judecăţi, acestei ţĕri atât de încercate.

Carol de Hohenzollern, acel tênĕr necunoscut şi lipsit de esperienţă, fără de trecut şi cu singurul merit de a aparţine uneia din cele mai însemnate familii domnitoare în Europa, s'a aruncat în braţele naţiunei române cu toată încrederea unei fiinţe însufleţite de idei frumoase şi plină de ilusiuni şi de credinţă în ajutoriul Aceluia care cercetează inimile. În Tine am nădăjduit, Doamne; sĕ nu me ruşinez în veac, a fost credinţa prorocului-rege David; atare a fost şi credinţa lui Carol de Hohenzollern şi n'a fost înşelat. Cel ce smeresce pe cei înalţi şi înalţă pe cei smeriţi a făcut din el instrumentul providenţial pentru împlinirea destinatelor României. Încrederea ce Carol I a pus în naţiunea ce l-a ales, a fost cu mult mai mare decât aceea ce naţiunea a avut în alesul ei, şi evenimentele au justificat nădejdile şi aspiraţiunile lui. Astăḑi, România este independentă, formează cel mai mare regat în orientul creştin, este socotită cu drept cuvênt în toate combinaţiunile politice şi nu poate fi sacrificată pentru capriciul şi pentru ambiţiunea altora în vêrtegiul complicaţiunilor ce ameninţă ḑi cu ḑi Europa orientală, mulţămită bravurei, însuşirilor şi aspiraţiunilor frumoase ale poporului sĕu, pe care Regele sĕu le-a cunoscut şi le-a apreciat mai bine de cât toţi, şi ca om înţelept, s'a folosit de întêmplări şi de ocasiuni spre a le pune în încercare.

Dela cele lumesci trecênd la cele duhovnicesci, îmi este dat a afirma cu consciinţa împăcată, că în Majestatea Sa am găsit tot-d'a-una o pietate creştinească deamnă de imitat, şi un sprigin fără preget pentru ceea-ce privesce interesele de aproape ale bisericei ortodocse române. Pietatea creştinească a regelui Carol este cunoscută de toată naţiunea şi ar trebuì luată de esemplu; interesul ce-l poartă pentru prosperitatea şi înaintarea bisericei ortodocse române am avut ocasiunea de a-l constata mai vêrtos în două casuri fericite: recunoascerea autocefaliei bisericei ortodocse române de către cei în drept şi înfiinţarea facultăţii de teologie. În amêndouă aceste casuri, Majestatea Sa mi-a arătat o rîvnă şi un interes, pentru care nu găsesc cuvinte îndestulătoare sprea a invoca asupra Ei toate harurile şi toate binecuvêntările bunului şi milostivului Dumneḑeu.

Recunoascerea autocefaliei bisericei ortodocse române şi înfiinţarea facultăţii de teologie din Bucuresci constituesc două pagine ale istoriei naţiunei mele, pentru cari Smerenia mea nădăjduesce că va găsì dreptatea lui Dumneḑeu şi înaintea oamenilor.

Autocefalia bisericei ortodocse române esistá în fapt, însĕ i lipsea recunoascerea formală din partea celor în drept. Dela recunoascerea formală atârnă, pe de o parte, regularea canonică a posiţiunei ei faţă cu biserica Mântuitoriului nostru în genere şi în special faţă cu cele-l'alte biserici ortodocse rĕsăritene; ear pe de altă parte, acea libertate pe care o reclama într'un mod imperios atât desvoltarea istorică a însăşi bisericei naţionale, după spiritul bisericei ortodocse rĕsăritene, cât şi posiţiunea şi însemnătatea politică pe care România le căpătase.

Înfiinţarea facultăţii de teologie era o necesitate nu numai pentru biserică, ci şi pentru Stat. Ḑică-se de spiritele sceptice şi de adoratorii materiei brute ori-ce s'ar ḑice, omenirea în genere şi un Stat ori-care în particular, numai atunci prosperează, când instituţiunile politice găsesc un sprigin solid şi moral în sentimentul religios, în cultura spiritului religios!

Sciut este şi recunoscut, că instituţiunile politice au de ţintă îmbunătăţirea stărei sociale dela care isvoresce fericirea atât a Statului cât şi a cetăţenilor; însĕ cruda esperienţă învaţă, că societatea cu atât mai mult se depărtează de ţinta dorită, cu cât înrîurirea legei Dumneḑeesci în sînul ei este mai mică.

Mai mulţi bărbaţi înţelepţi au depus muncă îndelungată şi s'au trudit pentru a pune legi binefăcĕtoare, umanitare, potrivite cu necesităţile compatrioţilor sĕi, — legi, cari au de ţintă sĕ apere drepturile cetăţenilor şi sĕ asigure esistenţa şi propăşirea Statului. Dar, sau pentru că omul cu greu se

---

nu între acolo. Şi cu cât se gândea mai mult, cu atât era mai neastâmpărat şi nu mai gândia făr:

— Aşa am cumpĕrat-o dela tata, dar eu n'o voi vinde aşa, puneţi pofta în cui tată, şi apoi întrà. Dar ce era sĕ vadă aici? Patru păreţi albi şi în fund c'o icoană spoită şi mânjită, dar mânjala era proaspĕtă bagsamă împĕratul o va fi mângit într'adins. Fĕt-logofet voia ca sĕ easă afară ca şi cum 'l-ar fi durut în ceafă, dar earăş îi plesnì prin cap, că de geaba nu l'ar fi oprit nici tatăl seu şi se apropie de iconiţă şi când se uità, unde nu'mi vede Doamne pe

Tinĕra Dafină
Floare din grădină.

Şi cum mi-o vede, unde nu i se aprind copilandrului călcâele de dorul ei, mai ales că sta scris:

Mie 'mi e ursită
Sĕ fiu logodită
C'un Fĕt-logofĕt.

Ci-că cum ceti slovele acestea ficiorul împĕratului, numai decât se şterse la mumăsa şi îi spuse că el cu capul odată trebue sĕ meargă ca sĕ peţească pe Dafina, apoi sĕ se facă împĕrat.

Împĕrăteasa cum aude una ca asta, se încearcă în toate chipurile că doar va abate pe Fĕt-logofĕt din hotărîrea lui. Apoi mai erau p'atunci destule fete de împĕrat câtă earbă, care de care mai frumoase. Dar când îi spunea d'astea ficiorului de împĕrat, îi întra p'o urechie şi-i eşa pe alta. Apoi ţi-ai găst popa. N'apucase el doară pe calea mânzului. Când îşi aducea aminte de Dafina — fuga, fuga, deschidea uşa şi sta uitat cuc dinaintea ei. Până aice tot mai puteai ţinè pe copilandru în frêu, dar când cetì:

Deci Fĕt-logofete
Cu negrele plete,
Cu ochii de foc,
Vin dragă băiete
De me fă mireasă,
C'oi fi 'mpĕrătească
Plină de noroc.

Atunci s'a deslegat nodul. — El o vedè frumoasă şi tot mai frumoasă ş'apoi sci rar se 'ntêmplă, că ce vĕd ochii şi cere inima sĕ nu se îndeplinească. Par'că puneai pe ficiorul împĕratului pe foc. N'avè astêmpăr în nici un loc. S'ar fi tot dus la Dafina, dar nu scia cum sĕ plece, pe jos ori călare. Pe jos îi era ruşine, că acum gogiamite era doar ficiorul tată-seu ş'apoi tată-seu era împĕratul Roşu. De altcum ar fi ajuns de poveste în gura lumii, ca ficior de împĕrat ori neficior de împĕrat, dar n'are o para chioară în pungă, ş'apoi sci gura lumii o astupă numai pămêntul. Călare nu scia ce cal se 'ncalece, că avè sĕ bată multă cale şi lungă, cam cât de lungă e povestea asta; dar oarecum trebuia sĕ plece, căci de, îşi băgase odată mâna în miere ş'acum trebuia sĕ 'şi-o lingă. Ca toţi oamenii cu glagorie, când încep un lucru, mai întâi se încearcă ori de sunt harnici sĕ se apuce de el, aşa şi Fĕt-logofet îşi încercă puterea. Unde nu mi se apucă şi asvêrle buzduganul cel mare al tată-sĕu, mai întâi până la nori, apoi pân' la soare, ş'a treia oară până 'n ceriu ş'aici se şi oprì. — Măi că vrednic mai sunt... ḑise el, acum numai techea băete, că p'aci 'ţi e drumul. Mumăsa se împotrivi până odată, dar dacă a vĕḑut, că-i tot înşiră câte verḑi şi uscate, o fi gândit sĕ-i facă pe voie. Căci ş'aşa e. Omul tot ḑice şi tot mai isprăvesce odată, dar lui se vede treaba, că i-a umblat gura ca o moară ş'apoi tot ḑicea când îi spunea mumăsa de fetele altor împĕraţi, că's adecă mândre şi frumoase, că alea îs numai cu poale lungi, dar de mintea lor sĕ fugi sĕ fugi. Dute, dute, ḑise mumăsa, dar o vei aduce

Când va face plopul pere
Şi salcia vişinele.

(Va urma.)

supune ordinelor semenilor sĕi, a cărora superioritate nu vrea sĕ o recunoască din causa amorului propriu, sau pentrucă numĕrul legilor civile sporesce cu ḑi ce trece şi majoritatea cetăţenilor se află într'o completă nesciinţă a legilor în vigoare, încât numai când li se aplică pedepse dela judecături află că au călcat legile pe cari trebuia sĕ le cunoască înainte de a trece peste ele, sau în fine pentrucă legile politice pedepsesc aspru toate crimele toate înşelăciunile si toate faptele reprobablle, câte sunt susceptibile de constatări, de mărturie sau de doveḑi, — pentru toate aceste cuvinte, puterea legilor sus-ḑise ori nu este stabilă, ori este nejustă, ori încetează acolo unde cetăţeanul stricat şi viclean scie sĕ găsească mijloace de a paralisa, pândind momentul oportun spre a face rĕu. Falsele mărturii şi jurăminte, de cari esemple numĕroase vĕd în toate ḑilele înaintea tribunalelor, înlesnirea cu care legile se fac, se prefac şi se desfac, dovedesc, cât de slabă este stavila pusă de legile civile rĕului şi cât de departe sunt de ţinta lor cei cari numai prin legile civile caută sĕ facă din om o fiinţă deamnă de menirea lui.

Este o absurditate sĕ cerem paza legilor dela nisce fiinţe, cari au îmbĕtrânit, ca sĕ ḑic aşa, fără sĕ fi auḑit vr'o dată nimic despre legi. Legile cari caută sĕ oprească viţiul prin frică şi prin asprimea pedepsei s'au rătăcit în alegerea mijloacelor; pot sĕ formeze nisce oameni făţarnici şi vicleni, dar nici odată cetăţeni buni şi morali, fiindcă nici odată n'au umblat după formarea moralului prin învĕţătura directă a moralei. Numai legea Dumneḑeiască îşi întinde puterea cea mare în adâncimea deplină şi în toate tainele inimei omului şi face din inima noastră o fântână de tot ce se face bun şi potrivit cu voinţa lui Dumneḑeu, şi de tot ce contribue pentru susţinerea şi fericirea societăţilor. Legea Dumneḑeiască, în vederea mântuirei omului şi a fericirei vremelnice şi viitoare, insinuează în sufletul omului acel sentiment înalt de iubire şi de frica lui Dumneḑeu, care din consciinţă face conducĕtoriul cel mai drept şi înţelept în toate acţiunile şi aspiraţiunile noastre. Această lege ne oferă mijloace sigure şi adevĕrate de bună crescere, prin cari oamenii se fac virtuoşi şi cinstiţi; nu legi scrise, nu literă moartă, ci legi vii, aplicate în toate ḑilele şi ocasiunile; nu pedeapsa după călcare, ci poveţe bune şi învĕţarea legei înainte de călcarea ei; nu stigmatizarea viciului după ce ar deveni, cu înaintarea vêrstei, o a doua natură, ci şi vêrsta copilărească, când inima este mai tinĕră şi maniabilă, formarea ei prin morală, spre a se feri şi lăpăda de rĕu. „Făcĕtorii de legi," ḑice Sf. Ioan Gură-de-Aur, „ne învaţă atunci când deja suntem corupţi, tocmai ca doctorul care unui muncitoriu slab nu 'i-ar da nimic, nu l'ar învĕţa mijloacele de a scăpa de slăbiciune; dar când l'ar vedea prăpădit de boală şi că nu mai este de vindecat, atunci numai îi prescrie doctorii nenumĕrate."

(Va urma.)

Insciinţare.

După ce în şedinţele dela 24 şi 30 August a. c. *Comitetul asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român* a numit *director al scoalei civile de fete* pe profesorul seminarial şi secretariul seu al II-lea Dr. D. P. Barcianu, de *directoară a internatului* pe Dşoara Elena baronesă Popp, de *învĕţători* pe Domnii Enea Hodoş, Septimiu Albini şi Sabin P. Barcianu, ear de *învĕţătoare* pe Dşoara Aurelia Filipescu, şi fiind lucrurile pregătitoare terminate, p. t. public e insciinţat, că scoala şi internatul se vor deschide la **15 Septembre st. n. a. c.**

Înscrierile se vor face dela *1—15 Septembre st. n.* în cancelaria direcţiunei, *Strada Morii Nr. 8,* dela oarele *10—12 înainte de ameaḑi* şi dela *3—5 după ameaḑi.*

Sibiiu, 1 Septembre n. 1886.

Directorul scoalei
Dr. *D. P. Barcianu.*

Anunţ.

Se aduce la cunoscinţe onoraţilor părinţi, cari doresc a'şi înscrie fetiţele la scoala elementară a Reuniunei femeilor române din Sibiiu, că înscrierile se fac dela 1—15 Septembre nou la presidenta Reuniunei (strada Măcelarilor casa Albina). Ear prelegerile se vor începe la 15 Sept. st. n.

La înscriere se plătesc o tacsă anuală de 2 fl. — şi la începutul fi-cărei luni didactrul de 2 fl.

Membrii Reuniunei femeilor române sunt scutite de tacsa de înscriere.

Sibiiu, din şedinţa comitetului Reuniunei femeilor române ţinută la 29 August 1886.

Maria Cosma, presidentă.
Anastasia Toma, secretară.

Varietăţi.

* (Chirotonire.) — Cu ocasiunea sântei liturghii de Sâmbătă s'a chirotonit întru presbiter paroch al parochiei Rîpa superioară clericul absolut Nicolau Gliga.

* (Hymen.) Dl George Cimoca cleric absolut al archidiecesei noastre 'şi-a serbat cununia la 16 August st. v. a. c, cu dşoara Maria Paul în Hidiş.

* (Maliţie neoficială.) După informaţiunile primite în urma notiţei din ḑiariul nostru (numĕrul de Sâmbĕtă) maliţia oficială e a se reduce la maliţie neoficială, întru cât adecă nomenclatura „oláh nyelv" s'a folosit numai în una singură clasă dela gimnasiul de stat de aici, şi aceasta încă s'a făcut fără scirea direcţiunei. Ni s'a dat asigurarea, că asemenea inconveniente nu vor mai obvenì.

Din partea noastră promitem că vom urmări folosirea de nomenclaturi după feliul şi forma maliţielor.

* (Anghina.) Aflăm că în comuna Luncani din comitatul Huniedoarei grasează anghina difterică între copii în mod epidemic. Organele administrative şi sanitare n'au habar şi lasă în voia lui Dḑeu pe bieţii oameni. În decurs de câteva sĕptĕmâni au murit peste 20 de copii de această boală periculoasă.

Apelăm la cei competenţi ca sĕ întrevie cu posibilă grăbire!

* (De-ale bisericei sêrbesci.) Corespondentul din Timişoara al ḑiariului „Egyetértés" spune ca sigur, că contrariu scirilor rĕspândite, în înţelesul cărora ar fi fost sĕ se întrunească congresul bisericii sêrbesci pela finea lui Octombre la Carloviţ, — congresul nu se va întrunì în anul acesta. În sinodul episcopesc conchiemat pentru 15 Septembre la Carloviţ, se va întregì scaunul episcopesc vacant al Verşeţului.

* (Pomi înfloriţi de a doua oară.) „Liberalul" ḑice că prin mai multe grădini din Iaşi şi împrejurimi s'au vĕḑut pomi înflorind pentru a doua oară, precum: salcâmi, peri, meri şi chiar pruni. Acesta e un fenomen rar, — şi bĕtrânii prevĕd o toamnă lungă. Prin mai multe vii din prejurul Iaşilor se vĕd pomi, purtând pe ramurile lor, şi fructe şi flori în acelaşi timp.

* (Esposiţiunea din Cernăuţi.) Cetim în „Neue Freie Presse": Mii de mâni sunt în mişcare, după cum aflăm dintr'un raport despre lucrările pentru esposiţia din Cernăuţi. Edificiile clădite de comisiunea esposiţiei sunt aproape terminate. Între ele se ivesce mai întâiu pavilionul industriei de casă cu turnul şi cupola sa. Lângă acesta hala maşineriilor, hala pentru agricultură, care cu cele două aripi şi pavilioane ale sale dominează partea din jos a terenului. Simplu dar cu gust adjustate sunt pavilioanele pentru mobile. Pavilionul octogonal, îmbrăcat în scoarţă de brad, al fondului religionar gr. or. este foarte frumos. Înaintea lui se află pavilionul fabricilor de sticlă Fischer..... Imposant este portalul principal al esposiţiei cu fântânile sale de flori şi iarbă verde. Partea esposiţiei, care este instalată în scoala industrială de stat, cuprinde obiecte de arte industriale, antichităţi de artă din biserici şi mânăstiri, obiecte din museul austriac, din museul technologic din Viena, mai departe obiecte espuse de scoala industrială din Cernăuţi şi de scolile medii şi poporale din ţară, precum şi lucruri de mâni femeesci. Totodată se instalează şi o esposiţie de tablouri. Peste 300 locuinţe sunt pregătite pentru visitatori cu preţuri moderate. Archiducele Carol Ludovic a primit protectoratul asupra esposiţiei agricole-industriale din Bocovina. În timpul esposiţiei vor sosì din Viena ministrul agriculturei dl. conte Falkenhayn, ministrul cultelor Gautsch, precum şi dr. Dunreicher. Ministrul agriculturei dl. Falkenhayn va visita la reîntoarcerea sea Slocosia, unde s'au deschis nu de mult isvoare de naftă.

* (Al 7-lea congres al universitarilor români) se va ţinè anul acesta în oraşul Bârlad, în ḑilele de 6, 7 şi 8 Septembre. De la 27 curent până la 3 Septembre, dela 5—7 oare p. m. se vor face înscrierile acelora cari vor voì sĕ ia parte la acest congres; înscrierile se fac în calea Griviţei No. 3, localul scoalei normale superioare. Conferinţele ce se vor ţinè anul acesta la congres, sunt: *Omul şi societatea* de d. I. Caracaş şi *Revoluţia lui Horia* de d. M. Dimitrescu.

* (Descoperiri istorice în România). „Romanul," ḑiariu din oraşul cu acelaş nume, află că d. V. Alecsandrescu-Ureche, fost ministru, însoţit de d. sub-prefect Gh. Turbure, a mers în ḑilele de 18 şi 19 ale curentei la bisericele dela Dulceşti şi Brănişteni, unde au găsit mai multe petri de morminte, din a căror inscripţii s'au descoperit neşte fapte istorice ce erau necunoscute până astăḑi. Aceste descoperiri, cari se raportează mai mult la cronicariul Miron Costin, sunt de o foarte mare însemnătate istorică.

* (În privinţa campaniei bricului Mircea pe marea Neagră) cetim următoarele în „Revista armatei" din Bucuresci: Bricul Mircea este un mic bastiment de rĕsboiu de o construcţiune foarte îngrijită, arborada (catargele) sa înaltă, formele sale fine 'i dau un aspect foarte elegant. Echipagiul bricului se compune din 47 elevi din scoala de marină, 45 de mateloţi şi 8 oficieri avênd un efectiv de peste 100 oameni. Acest bastiment după o călĕtorie de 30 de ḑile în marea Neagră, unde a visitat: Varna, Sinope pe coastele Anatoliei, Sukum-Kale în Caucaz şi Sebastopol, în ḑiua de 5 Iulie ancorá în portul Constanţa. După ce comandantul flotilei a trecut în inspecţiune echipagiul, în ḑiua de 11 Iulie bricul eşì în mare pentru a face esercIţii de luptă. Fie-care oficer a comandat manevrele cu pânzele, făcênd mai multe evoluţiuni ce au avut o complectă reuşită Urmà inspecţiunea, comandantului bastimentului, căpitan Irimescu, felicitând în acelaş timp pe oficeri de abilitatea lor în manevrele cu pânze. Pe la 20 Iulie bricul Mircea primi ordinul sĕ plece în Mediterana visitând porturile următoare: Burgas în marea Neagră, Constantinopol, Salonic şi diferitele porturi din Archipelag până la insula Syra. Suntem foarte fericiţi a vedea pavilionul român purtat de bastimentele noastre în ţĕrile streine, ear oficerii noştri avênd cea mai bună ocasiune a se instrui, căci adevĕrata scoală a marinariului nu este decât marea. Deşì bricul Mircea este un bastiment mic, însĕ se compoartă foarte bine pe mare, şi poate naviga cu cea mai mare siguranţă. Întoarcerea va avea loc pe la finele lui Septembre, când elevii trebue sĕ înceapă cursurile teoretice la scoala din Galaţi.

* (Din resbelul din 1877—78.) — Cetim în „Revista Armatei": După un lucru de aproape 7 ani „Novoje Wremja" ne spune că comisiunea specială, instituită în 1879 pe lângă *direcţiunea generală de medicină militară* pentru a închieia comptul perderilor suferite de armata rusă în timpul rĕsboiului din 1877—78, şi-a terminat lucrările în ceeace privesce armata din Bulgaria. Resultă, că perderile acestei armate au fost neînsemnate, căci asupra unui efectiv de 592,085 oameni, ea a perdut, în urma rănilor ce au cauzat moarte 6465 oameni, şi din causa diferitelor maladii 44459, cu totul 50924. Este de observat că nici armata nu a avut în trecut perderi atât de mici în rĕsboaiele de aceeaşi însemnătate ca cel din 77—78. Perderile armatei sêrbe în timpul campaniei din 1886 au fost de 732 morţi 4570 răniţi şi 1641 dispăruţi asupra unei armate de 46120, ear nu de mai bine de o sută de mii, cum ne spuneau ḑiarele sêrbesci şi austriace la începutul ostilităţilor.

* (Bibliografic.) Atragem acum la începutul anului scolariu deosebita atenţiune a celor interesaţi asupra următoriului manual de învĕţămênt apărut în ḑilele acestea în tipografia archidiecesană: **„Carte de cetire maghiară"** cu o introducere în **„Sintacsa limbei maghiare"** pentru scoalele secundare, preparandii şi pentru privaţi de Dr. *Ioan Crişan* şi *Nicolau Putnoky,* profesori. Partea II. Preţul 1 fl. v. a.

Conspectul operaţiunilor institutului de credit şi de economii „Albina" în luna August 1886.

Intrate.	fl. cr.
Numerariu din 31 Iuliu 1886	88,102 55
Depuneri	117,115.65
Cambii rescumpĕrate	234,320.11
Împrumuturi hipotecare şi alte împrumuturi . .	14,017.87
Interese şi provisiuni	16,464.14
La fondul de pensiune	103.26
Monetă vêndută	7,407.98
Effecte . . . . , ...	6,770.50
Conturi curente	22,096.23
Diverse	1,884.78
	fl. 508,283.07
Eşite.	fl. cr.
Depuneri	145,317.56
Cambii escomptate.	232,813.11
Împrumuturi hipotecare şi alte împrumuturi . .	19,257.80
Interese pentru depuneri	327.20
Contribuţiuni şi competinţe	48.20
Salarie şi spese	2,080.62
Monetă cumpĕrată	9,735.45
Conturi curente	28,288.34
Diverse	1,147.20
Numerariu cu 31 August 1886	69,267.59
	fl. 508,283.07

Sibiiu, 31 August 1886.

P. Cosma, director esecutiv.
Iosif Lissai, comptabil.

Loterie.

Sâmbătă în 4 Septembre n. 1886.

Viena:	**9**	**49**	**79**	**36**	**20**
Timişoara:	**26**	**25**	**35**	**14**	**3**

Nr. 257 [1388] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕțătoresci dela scoalele gr. or. române din comunele mai jos însemnate, se escrie concurs cu terminul de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Baștea-Holdea-Coșești, cu salariu anual de 254 fl. 40 cr. și adecă:

a) 120 fl. bani; *b)* 112 mĕsuri cucuruz în boambe, computate după calculul de mijloc cu 1 fl. 20 cr. = 134 fl.; apoi *c)* cuartir liber în ori care din aceste comune și *d)* 24°☐ de lemne.

2. Brisnic, cu salariu de 201 fl. și adecă: *a)* 80 fl. în bani; *b)* 80 mĕsuri cucuruz = 96 fl.; *c)* 4 mĕsuri fasole = 8 fl.; *d)* folosirea grădinei scolare cu venit curat de 17 fl.; apoi *e)* cuartir liber și *f)* 5° cubici de lemne.

3. Lăpușnic, cu salariu de 150 fl., solvinḑi în 4 rate treilunare anticipative, cuartir liber și 25 cară de lemne.

4. Lăpugiul superior, cu salariu de 300 fl, solvinḑi în 4 rate treilunari anticipative, cuartir liber și 10°☐ lemne, apoi pentru serviciul de cantor câte 40 cr. dela înmormêntarea oamenilor în vêrstă și câte 20 cr. dela înmormêntarea pruncilor.

5. Lăpugiul inferior-Ohaba, cu salariu anual de 208 fl., și adecă: *a)* 94 fl. în bani: *b)* 95 mĕsuri cucuruz în preț de mijloc 114 fl., cuartir liber și 16 °☐ lemne.

6. Rădulești-Stregoanea, cu salariu de 200 fl., solvinḑi în 4 rate treilunari anticipative, cuartir liber și 8 °☐ lemne.

7. Panc-Sĕliște, cu salariu de 200 fl., solvinḑi în 4 rate treilunari anticipative, cuartir liber și 8°☐ lemne.

8. Stâncești-Ohaba, cu salariu de 130 fl.; *a)* în bani 120 fl.; *b)* folosirea a două grădini cu venit de 10 fl., apoi cuartir liber și 8 °☐ lemne.

9. Sĕcămaș, cu salariu de 153 fl., și adecă: *a)* 70 fl. bani; *b)* 50 mĕsuri cucuruz = 60 fl.; *c)* 4 mĕsuri fasole = 8 fl.; *d)* folosirea a două grădini cu venit curat de 15 fl., apoi cuartir liber și 8 °☐ lemne.

10. Teiu, cu salariu de 204 fl., adecă: *a)* în bani 100 fl.; *b)* 40 mĕsuri cucuruz = 48 fl.; *c)* 20 mĕsuri grâu = 40 fl. *d)* 3 mĕsuri fasole = 6 fl.; folosirea grădinei scolare cu venit de 10 fl., apoi cuartir liber și 30 cară de lemne.

11. Tissa, cu salariu de 214 fl., și adecă: *a)* în bani 110 fl.; *b)* 80 mĕsuri cucuruz = 96 fl.; *c)* 4 mĕsuri fasole = 8 fl., apoi cuartir liber și 8 °☐ lemne.

În comunele de sub 1. și 5. fiind scoale în fie care comună, învĕțătoriul va fi îndatorat a ținea prelegeri în comunele de sub 1. tot a 3-a ḑi, ear de sub 5. tot a 2-a ḑi.

Doritorii de a ocupa una din aceste stațiuni au a-și așterne suplicele lor instruite conform legilor în vigoare, la subscrisul oficiu până la terminul sus indicat.

Oficiul protopresbiteral gr. or al tractului Dobrei.

Dobra, la 25 Iuliu 1886.

Romul de Crainic,
protop., inspector distr. scol.

Nr. 340. [1383] 2—3

CONCURS.

În protopresbiteratul Agnitei se află vacante următoarele stațiuni învĕțătoresci, pentru cari se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Ghijasa inferioară cu salariu anual în bani 150 fl. și dela 150 familii câte un prânḑ de bucate à 40 cr.: 60 fl. Cu totul 210 fl. și cuartir liber în odăile scoalei.

2. Bendorf, cu salariu anual de 200 fl. dela comună și dela popor.

3. Vecerd, cu salariu de 200 fl. dela comună și dela popor și cuartir în odăile scoalei.

4. Ighisdorf, cu salariu anual de 200 fl dela popor, cuartir și lemne.

5. Zlagna, cu salariu dela popor 150 fl., cuartir și lemne de încălḑit.

6. Măgărei, cu salariu dela popor 150 fl., cuartir și lemne pentru foc.

7. Bârghiș, cu salariu de 200 fl. dela popor, cuartir în odăile scoalei și lemne.

8. Agnita, cu salariu în bani 200 fl. dela comună și dela popor, cuartir și lemnele pentru foc.

9. Merghindeal, cu salariu de 200 fl. în bani și bucate dela popor, cuartir și lemnele de încălḑit.

10. Ruja, cu salariu de 150 fl. din fondul bisericei și dela popor, cuartir și lemne.

11. Proștea, cu salariu de 150 fl. în bani și bucate dela popor, și din grădina scoalei, cuartir și lemne.

12. Iacobeni, cu salariu de 150 fl. dela popor, cuartir și lemne.

13. Nouștat, cu salariu de 150 fl. dela popor, cuartir și lemne.

14. Hundrubechiu, cu salariu de 150 fl. dela popor, cuartir și lemne.

15. Rodbav, cu salariu anual de 150 fl. dela popor, cuartir și lemne.

16. Boholț, cu salariu de 200 fl. din alodiu și dela popor, cuartir și lemne de încălḑit.

17. Cincșor, cu salariu de 150 fl. dela popor, cuartir și lemne de încălḑit.

18. Săsăuș, cu salariu de 250 fl. dela comună și dela popor, cuartir și lemnele de încălḑit.

19. Ilimbav, cu salariu de 200 fl. dela comună și dela popor, cuartir și lemne.

20. Marpod, cu salariu de 150 fl. dela popor și din fondul bisericei, cuartir și lemne.

21. Fofeldea, două stațiuni, cu salariu una de 200 fl. și a doua cu 150 fl. dela comună și dela popor, cuartir și lemne.

22. Țichindeal, cu salariu de 150 fl. dela comună și dela popor, cuartir și lemne.

Doritorii de a ocupa vre un post din stațiunile acestea, au a-și așterne suplicile instruite în conformitate cu legile esistente subscrisului oficiu până la terminul sus atins.

Nocrich, în 14 Iuliu 1886.

Oficiul protopresbiteral greco-orient. al Agnitei.

Grigorie Maier,
administrator.

Nr. 378. [1384] 2—3

CONCURS.

Spre ocuparea posturilor de învĕțători la scoalele din protopresbiteratul gr. or. al Cohalmului în subînsemnatele comune, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Cohalm, cu salariu anual de 150 fl., parte dela popor, parte din alodiu, cuartir și lemne de foc.

2. Ticușul-românesc, cu salariu anual de 200 fl., dintre cari 80 fl. din alodiu și 120 fl. dela popor; 8 gălete vechi bucate de mâncare, cuartir și lemne de foc.

3. Felmer, cu salariu anual de 200 fl. cuartir și lemne de foc.

4. Paloș, cu salariu anual de 190 fl. solvinḑi în 4 rate decursive, cuartir și lemne de foc.

5. Merchiașa, cu salariu anual de 180 fl., cuartir și lemne de foc.

6. Bogata olteană, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și ,lemne de foc de ajuns.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și așterne concursele lor instruite cu carte de botez, atestat de cualificațiune, atestat din limba maghiară și atestat despre studiile pregătitoare toate în original și în copie netimbrată, până la terminul prescris la subscrisul oficiu protopopesc.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Cohalmului în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Cohalm, în 18 August 1886.

Nicolau D. Mircea,
protopresbiter.

Nr. 626. [1380] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor vacante de învĕțători, dela scoalele poporale gr. or. mai jos însemnate se escrie concurs cu termin până în 8 Septembre st. v. a. c.

1. Chesler, cu un salariu anual de 150 fl. v. a., cuartir și lemne de foc.

2. Fărău, cu un salariu anual de 150 fl. v. a., cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a-și așterne suplicele instruate conform legilor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la terminul indicat.

Cetatea de baltă, 12 August 1886.

În conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Têrnavei inferioare.

Nicolae Todoranu,
protopresbiter.

Nr. 479. [1386] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunilor învĕțătoresci dela scoalele confesionale gr. or. din comunele mai jos însemnate ale protopresbiteratului Sĕliștei, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Aciliu, cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemnele trebuincioase pentru încălḑit.

2. Alămor, cu salariu anual de 150 fl.

3. Amnaș, cu salariu anual de 150 fl.

4. Caçova, cu salariu anual de 300 fl. ce se va solvì în 4 rate, cuartir gratuit și jumătate din venitul grădinei scolare. Cei ce vor reflecta la acest post, vor avè se țină Dumineca și Sĕrbătoarea o strană în biserică și a se presenta înainte de alegere în o Duminecă ori Sĕrbătoare în biserică și a ținea strana.

5. Galeș, cu salariu anual de 200 fl. cuartir gratuit și lemnele trebuincioase pentru încălḑit.

6. Tilișca, cu salariu anual de 300 fl., cuartir gratuit și lemnele trebuincioase pentru încălḑit; alesul învĕțătoriu va fi obligat a instrua și la scoala de repetițiune.

Cererile concursuali, instruite conform legilor în vigoare, sunt a se așterne subsemnatului oficiu protopresbiteral până la terminul sus indicat.

În conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sĕliștei.

Sĕliște, 10 August 1886.

Dr. Nicolae Maier,
protopresbiter.

Nr. 529 [1378] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învĕțători la scoalele din protopresbiteratul gr. or. al Sighișoarei în următoarele comune, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Ferihaz, două posturi: unul de învĕțătoriu primariu pentru clasa a II-a cu salariu anual în bani 85 fl. solvinḑi în 4 rate, și 20 hectolitre cucuruz sfărmat computat în 3 fl. 75 cr., insuma deci salariul de 160 fl. v. a., cuartir și lemne de foc.

Învĕțătoriul secundariu clasa I salariu în bani 65 fl. solvinḑi în 4 rate și 20 hectolitre cucuruz sfărmat à 3 fl. 75 cr. insuma deci salariul anual de 140 fl. v. a.

2. Saschiz, cu salariu anual de 120 fl, din cari 50 fl. din cassa alodială, ear 70 fl. prin repartiție dela popor, cuartir și lemne de foc. Concurenții sĕ se presenteze în vre-o duminecă sau sĕrbătoare în biserică.

3. Retisdorf, cu salariu anual de 150 fl. cuartir și lemne de foc.

4. Bundorf, cu salariu anual de 100 fl. cuartir și lemne de foc.

5. Feleag, cu salariu anual de 100 fl. cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din acestea posturi, au a-și așterne concursele lor instruite cu carte de botez, atestat de cualificațiune, atestat din limba maghiară și atestat despre studiile pregătitoare, — toate în original și în copie netimbrată până la terminul amintit, la adresa subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighișoarei în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Sighișoara, 10 August 1886.

Demetriu Moldovan,
adm. prot.

Nr. 3916 pret. 1886. [1389] 2—2

Regaliile de crișmărit și morărit

ale comunei Sadu se vor licita la **19 Septembre 1886 n. la 8 oare dimineața** în cancelaria comunală din Sadu. — Condițiunile mai de-aproape a se vedè la oficiul subscris.

Sibiiu, 4 Septembre 1886.

Oficiul pretorial.

Nr. 1558. [1390] 1—1

Edict.

Prin care se face cunoscut, precum-că la **23 Septembre a. c. st. n. la 10 oare antemeridiane,** se vor esarênda pe cale de licitațiune publică în cancelaria notarială din Romos, următoarele drepturi regali pro anii 1887, 1888 și 1889 și anume:

Romos.

1.	Dreptul de cârcimărit în comună, prețul eschiamării de . .	750 fl.
2.	Dreptul de cârcimărit în făgădăul din câmp	250 fl.
3.	Moara din jos cu două roate	270 fl.
4.	Moara din sus cu o roată	160 fl.
5.	Așa numitul pătrariu liber pro 1886	50 fl.

Romoșel.

1.	Dreptul de cârcimărit în comună, prețul eschiamării . . .	700 fl.
2.	Moara din jos cu două roate	300 fl.
3.	Moara din sus cu o roată	100 fl.
4.	Așa numitul pătrariu liber pro 1886	30 fl.

Vaideiu.

1.	Dreptul de cârcimărit în comună, prețul eschiamării . . .	800 fl.
2.	Așa numitul pătrariu liber pro 1886	50 fl.

Condițiunile de licitațiune se pot vedea totdeauna în oarele oficioase în cancelaria notarială din Romos.

Romos, la 1 Septembre 1886.

Laurian Bercian, notariu cercual.
Vasilie Dregan, jude I.
Avram Dubleș.
Samoilă Popoviciu, jude I.

Doi compositori (culegĕtori) de litere — români, se aplică la moment cu condițiune stabilă la tipografia **„Aurora.“** A se adresa la

Cancelaria Negruțiu

în Gherla — Sz. Ujvár —

unde se cumpĕră **acțiile băncei „Albina“** cu prețuri **urcate de 111 fl. v. a.** [1387] 2—3

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu.
Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 92 Sibiiu, Joi 28 August (9 Septembre) 1886. *Anul XXXIV.*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Din causa sĕrbătorii de mâne „Tăierea Capului S. Ioan“ Nrul procsim va apărea Marţi în 2 Septembre st. v.

Sibiiu, în 27 August.

Suntem la începutul anului scolariu. Un an nou plin de speranţe stă înaintea noastră. Generaţiunea tînĕră cu puteri noue reia firul întrerupt cu sfêrşitul lui Iuniu spre a-şi completa studiile începute, profesorii recreaţi se apucă de nobila lor chiemare, părinţii cu noue speranţe 'şi aduc pruncii la scoală, spre a-i vedea înaintând şi desvoltându se trupesce şi sufletesce.

Este datorinţa noastră sĕ ne dăm seama cu noi înşine în ce privesce crescerea tinerei generaţiuni, şi cu direcţiunea urmărită de către scoalele noastre medii.

O mare parte din tineretul nostru se cresce la institutele strĕine din patrie, şi numai o parte mică poate cerceta cele trei gimnasii ale noastre: Braşovul, Blaşul şi Năseudul.

Este lucru natural, că în institutele streine foarte puţin se poate desvolta tinĕrul în direcţiune naţională românească. De aici vedem, că tineri cu esamen de maturitate, când es din gimnasiu abia sciu cetì românesce, şi dacă în pruncia lor acesti tineri n'au învĕţat acasă la ei în scoală, dacă pe timpul feriilor n'au cântat în biserica din satul lor, acesti oameni maturi au o sumă de cunoscinţe în capul lor, despre lucrurile din natură, despre crugul soarelui şi al lunei, despre matematică şi fisică, istoria popoarelor, nu au însĕ nici o cunoscinţă din istoria românilor, nu au nici o cunoscinţă din limba şi literatura românească.

Strein între ai sei, strein în cele mai multe casuri de aspiraţiunile poporului din care a eşit, tênĕrul păşesce la universitate, pentru completarea studiilor speciale, spre a putea fi aplicat în vieaţa practică.

Despre universităţile din streinătate nu vom vorbì, căci ele nu sunt chiemate a lucra şi pentru limba română.

Cele două din patrie au catedră pentru limba şi literatura română. Am avut deosebit respect de aceste catedre până acuma, deoarece profesorilor li s'a dat voiă, sĕ se ocupe cu sciinţa, sĕ tracteze materia după cum cred ei că o cere natura limbei române şi sĕ desvoalte lucrurile după cunoscinţele elevilor înscrişi la cursurile pentru limba şi literaura română.

Astăḑi nu mai putem avea acel respect pentru aceste catedre. Astăḑi şi la universităţile din patrie s'a întrodus sistemul de a face politică cu scoala. Nu suspiţionăm, însĕ iertenise greşeala, dacă greşeală este ea — astăḑi nu mai avem încredere în catedra din Cluş, care este ocupată prin agent politic în sensul Kulturegyletului.

Eşit în vieaţa publică, omul se vede strĕin între ai sei, şi înḑecite trebue sĕ fie silinţele aceluia, care voiesce sĕ se pună în curent cu lumea românească, însutite ale aceluia, care voiesce sĕ-şi pună pe hârtie ideile şi cunoscinţele sale.

La acest neajuns se alătură pregnanta direcţiune politică urmărită de scoalele medii unguresci, direcţiune, căreia i place sĕ se ascundă sub scutul patriotismului.

Sistematic se lucră la scoalele medii spre a stinge orice schînteie de demnitate naţională, ce mai esistă în peptul tinĕrului scolariu, sistematic şi cu fanatism se lucră în direcţiunea aceasta la scoalele superioare. O scim aceasta noi cari am făcut studii la institutele streine. Profesorii nostri de istorie dacă vorbiau vreodată despre români, vorbiau în feliul gazetelor unguresci, nu se făcea istorie, ci politică. Rĕsboaiele lui Mihai viteazul ne erau presentate ca invasiuni de bandiţi — rablóbanda — revoluţia dela 1784 presentată în spiritul celor dela „Ellenzék“ şi „Kolosvári Közlöny.“

Ca oameni tineri juram în cuvintele magistrului, ne ruşinam de noi înşine, de neamul nostru, şi cu sfieală ne ridicam ochii asupra colegilor.

Aceasta poate sĕ fie causa, că cei cari studiază la unguri sunt românii cei mai neînduplicaţi.

La lipsa de scoale românesci se mai adaoge şi impregiurarea, că tinerii nostri prea puţin cercetează scoalele reale şi comerciale, după a cărora absolvare li s'ar deschide terene, pe cari ar putea lucra cu mai multă independenţă, şi cu mai mare resultat pentru sine şi pentru popor.

Neajunsurile le avem, şi nu dela noi va depinde delăturarea lor. Nu vom putea înfiinţa noi institute medii nici în Cluş, nici în Sibiiu, nici în Aiud, nici în alte locuri cu poporaţiune compactă românească.

Nu vom putea face ţĕranul lipit pământului sĕ 'şi trimită copiii la Braşov sau Blaş, nu putem pretinde ca el cu desagii în spinare sĕ ia ţeara dealungul şi de-alatul pentru pruncii sei dela scoală.

Totul ce putem, este, sĕ punem la inimă catechetilor îngrigirea de tinerimea noastră dela scoalele medii streine.

Aceasta o putem face, şi aceasta va trebuì sĕ o facem noi, sĕ o facă fraţii greco catolici.

Biserica a fost scutul nostru în faţa vijeliilor din trecut, biserica este scutul nostru în faţa neajunsurilor din present.

Religiunea a ţinut în noi alipirea către datinile străbune, ea ne ţine acum intactă legătura între popor şi generaţiunea tênĕră, care este espusă tentaţiunilor de tot soiul, în timpul când inima ei este mai simţitoare, fantasia mai vivace şi înclinaţiunile mai sburdalnice.

Evenimentele din Bulgaria.

Constantinopol, 4 Septembre. — După sciri oficiale ce ne vin din Sofia anarchia domnesce în Bulgaria şi în Rumelia. De altmintreli principele Alecsandru e cu totul desarmat din causa imposibilităţii în care se găsesce de a se purta aspru cu conspiratorii, şi aceasta pentru a menagia pe Rusia. Ruşii pretind că chiar partisanii principelui au simulat o încercare de deraiare a trenului princiar la Karaburmar cu scop de a discredita pe partisanii Russiei. În cercurile diplomatice situaţiunea se resumă cum urmează: O înţelegere franco-rusă, chiar secretă, pare că a devenit imposibilă, căci principele de Bismarck a despăgubit pe Rusia dându-i Bulgaria şi Rumelia, apoi confirmând Austriei ocuparea, dacă nu şi anectarea Bosniei şi Erţegovinei, dispoziţiune, ce probabil s'ar întinde şi asupra Albaniei. Cercurile diplomatice nu consideră ca imposibil ca principele de Bismarck sĕ caute a aduce o înţelegere anglo rusă, despăgubind pe Englitera cu oare cari compensaţiuni în Egipet. De altminteri circulă sgomotul, că Englitera ar avea de gând sĕ proclame anectarea Ciprului, ca rĕspuns la afacerea Batumului. Principele de Bismarck isolând ast-fel pe Francia, nu ar despera de a face pe aceasta sĕ ajungă la o înţelegere cu Germania.

Sofia, 4 Septembre. — Principele a declarat în mod oficial consiliului că va abdica. Ministrii şi şefii armatei au protestat contra acestei decisiuni şi au angageat mult pe principele sĕ rĕmână la putere. Acesta a esplicat din nou imposibilitatea în care este de a domni faţă cu voinţa contrariă a Ţarului şi fără spriginul celor-lalte puteri. Singurul mijloc de a înlătura o ocupaţiune rusească este, a'l lăsa sĕ plece. Cestiunea numirii regenţei n'a fost încă atinsă şi consiliul s'a despărţit fără a lua vre o hotărîre în această privinţă. O parte din oficerii rebeli ar fi căutat sĕ treacă graniţa turcească; vr'o două-ḑeci au fost arestaţi de autorităţile bulgare şi trei au fost omorîţi de soldaţi turci.

FOIŢA.

Fĕt-Logofĕt.

(Urmare.)

A prins ficiorul împĕratului aripi, a sburat dela cuib. Ci-că cum i-a ḑis mă-sa vorba asta, s'a gătat de cale lungă sĕ-i ajungă Ş'a luat merinde multe, un băţ ţapăn în mână, ḑiua bună dela casă şi era tocmai sĕ iasă din curte.

Atunci îi eşì înainte o babă, care era frumoasă de par'că a 'mbĕtrânit pe ucigă-l toaca şi după ce-i înşirà câte verḑi şi uscate, îi mai ḑise, că la Dafina va ajunge numai pe calul tată seu din junie, apoi sĕ-i mai ia şi paloşul şi buzduganul.

— Dar bine hârcă bĕtrână, cine scie unde-i vor fi purtat corbii ochişorii şi cioarĕle oscioarĕle.

Paloşul sciá, că-i ruginit în pod, ear buzduganul în al 7-lea ceriu; dar baba îi spuse verde, că n'are decât sĕ scuture frêul şi va veni calul, care'l va învĕţa ce sĕ facă.

El codârlăì toate tronurile şi coşurile hodorogite de prin pod şi de-abea găsì frêul lângă urloi aruncat. După ce curăţi ca la vr'o două sĕptĕmâni închieiate la rugină, scuturà odată din frêu şi unde nu'mi ese o şărătănie lungă şi urîtă de cal, încât ve spun verde că te băga în toate rĕcorile.

Fĕt-logofĕt unde nu-i trage una sci d'ele ţapene cu frêul, încât se duse de trei ori peste cap; dar ţ'ai găst norocul, doar poroditţa rea nu se perde cu una cu două numai. Mârţoaga de parip ear se sculà şi s'apropie de el. El îi mai şterse una în numele tatălui, sci d'ele împĕrătesci, dar atunci se făcù un cal de smeu de paraleu şi îi ḑise: încalecă pe mine stăpâne şi spune'mi unde voiesci sĕ te duc.

— Mai întâi sĕ'mi iau buzduganul din ceriu, apoi sĕ me duci de-adreptul la Dafina.

— Noa, punete pe mine şi ţinete numai bine, ear când îl vei vedè sĕ şi pui mâna pe el.

Unde nu-i dă nenişorule Fĕt-logofĕt trei pinteni şi unde nu sare odată calul în înaltul ceriului, vĕzduhul pământului. Ficiorul împĕratului era gata sĕ nu'şi vadă buzduganul aşa s'a înălţat de repede calul. Nu-i vorbă îi plăcea lui Fĕt-logofĕt sĕ aibă buzduganul, dar o ţîr de frică va fi mâncat şi el de nu o ar fi împărţit nime cu el. Apoi sci şi lupului îi plac oile, dar când trece vre-o punte, închide ochii.

— Noa, acum stăpâne ḑise calul, scoboarăte şi strînge bine chinga pe mine, că avem sĕ mergem cale lungă până la Dafina şi tare me tem sĕ nu'ţi ia cineva apa dela moară până vom ajunge noi acolo.

Fĕt-logofĕt nu mai făcù zamă lungă, îşi mai luà înc'odată ḑiua bună dela mamă-sa, apoi încălecă voinicesce şi merseră omenesce:

Nu prin spini prin mărăcini,
Ci prin vĕzduh de dor plin.

Ca tot omul, aşa şi Fĕt-logofĕt se bucura d'un astfeliu de cal ca de ochii din cap, căci doar nu-i vorbă, calul lui era năsdrăvan, îl ducea ca gândul ori ca vêntul, ş'acum când ve povestesc mergeau ca vêntul.

Astfeliu merseră ei cale lungă sĕ le ajungă, ḑi de vară până 'n sară, peste nouă mări şi ţĕri, dar când era pe la sfinţite şi soarele nu mai avea făr' ca o suliţă, ajunseră într'o pădurice, unde calea se desface cruce ş'apoi ce-i mai rĕu ca atunci? Nu sci o vei lua p'aici, te vei întoarce pe dincoaci, ori te-i ţinea litcă pe cea de mijloc. Aici se 'nfundà pisica 'n sac, căci nu se pricepea nici calul. Dar cu poate şi cu doară apucară pe cea de mijloc şi se mai cam duseră până la o vreme şi ajunseră faţă în faţă cu un lac mare şi curat cu nesce apă lină de te-ai fi tot scăldat în el. Acesta era lacul Dafinei, unde venea ea de se scălda.

Când vĕḑù Fĕt-logofĕt o apă aşa de frumoasă, îi venì potta sĕ se scalde, dar calul nu voia sĕ'l lase, şi îi ḑise, că de se va scălda acolo, va veni Dafina şi 'l va adormi şi ei vor ajunge prea târḑiu.

Sofia 5 Septembre. — 8 oare şi 30 minute dimineaţa. — Dnii Radoslavoff şi Stambuloff au luat astădi un demers pe lângă consulii puterilor pentru a le espune situaţiunea. Guvernul a caracterisat mai mult demersul sĕu pe lângă dl Bogdanoff, consulul Rusiei, spunênd representantului Ţarului, că principele e decis a pleca şi că poporul şi armata bulgară sacrificând ataşamentul lor către principe, au dreptul în schimb, la garanţii pentru independinţa Bulgariei. Consulul Rusiei fu deci rugat a transmite la Petersburg următoarele puncte: 1. Care va fi candidatul rus la tronul Bulgariei? 2. Bulgaria doresce a avea promisiunea că nu va îndura o ocupaţiune rusească. 3. Constituţiunea actuală va fi menţinută şi bulgarii vor avea toată libertatea pentru a conduce afacerile lor interioare. 4. Rusia va trimite, dacă doresce, un general rus, dar numai ca ministru de resbel pentru a dirige reorganisarea armatei, întrebuinţând oficeri bulgari şi nici un rus. Consulul Rusiei a telegrafat îndată aceste patru puncte şi aşteaptă rĕspunsul. Dacă rĕspunsul Rusiei nu va fi favorabil, e temere de evenimente grave, fiind cunoscută disposiţiunea spiritelor în armată.

Sofia, 7 Septembre. S'a numit o comisiune din Stambuloff, Radoslavoff, Geşoff şi Seiloff, care va avè sĕ pertracteze cu Rusia şi puterile europene asupra resolvării crisei bulgare. Consulul rusesc a comunicat rĕspunsul rusesc la propositiunile bulgare. În urma aceluia Rusia n'are de loc intenţia a se amesteca în afacerile interne ale Bulgariei De ocupaţiunea Bulgariei nu e nici vorbă. La trimiterea comisariului rusesc nu se gândesce, câtă vreme va fi principele Alecsandru în Bulgaria Se crede, că declararea consulului rusesc va avè un efect liniştitoriu.

Sofia, 7 Septembre n. Principele Bulgariei a cercetat trupele în taberă, şi încungiurat de statul maior şi de oficieri, a ţinut o cuvêntare, espunênd, *că politica sa de aceea a ajuns în contradicere cu dorinţele Rusiei, fiindcă politica aceasta a fost naţională şi independentă.* Principele părăsesce Bulgaria, fiindcă presenţa sa politică ar putè poate aduce mare pericol asupra ţĕrii. El pleacă însĕ convins fiind, că independenţa Bulgariei e scutită. Principele recomandă în fine unire. (Voci: Principe! Fără Domnia Ta nu esistă Bulgaria!) Principele a fost dus pe mâni la calul seu. Sobrania, ce se va întrunì în 11 l. c. va lua abdicarea principelui simplu spre sciinţă. Alegerea unui principe nou cu anevoie se va întêmpla înainte de două luni.

„Novoje Wremja,“ luând notiţă de scirea că Austro-Ungaria în schimb pentru posiţiunea Rusiei în Bulgaria va anecta Bosnia şi Erţegovina, scrie un articol de fond foarte violent la adresa Austro-Ungariei. Rusia nu poate admite nici odată dice numitul diariu, ca sĕ se stabilească în peninsula balcanică un duşman, care este mai periculos decât Turcia. La cererea Austro Ungariei pentru o compensaţiune, Rusia ar trebuì sĕ-i rĕspundă, sĕ părăsească imediat cele două provincii slave, deoarece terminul pentru care a primit Austro-Ungaria mandatul european, de a ocupa aceste două provincii, a espirat de mult. „Novoje Wremja“ dice în fine, că o compensaţiune austro-ungară numai atunci ar fi posibilă, când Rusia ar fi constrînsă printr'o luptă cinstită pe câmpul de bătaie.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

S.-Sebeş, în 5 Septembre 1886. *(Bravuri săsesci ne mai pomenite!)* Domnule Redactor! Înţeleptul Solomon, de ar fi cunoscut pe fraţii noştri sasi din Sebeş, negreşit, când a afirmat, că „nimic nou sub soare“, atunci ar fi adaus „escepţiune fac însĕ sasii din Sebeş.“ Aici la noi la toate te poţi aştepta; noutăţile vin di de di, pentru a-l face de minciună pe Solomon. Noutăţile, le înţeleg nu cele de pe uliţă, ci pe celea ce merită a fi cunoscute de întreg publicul cetitoriu al „Tel. Rom.“, ba chiar de lumea întreagă merită a fi cunoscute. Şi pot asigura anticipando pe on. public cetitoriu, că astfeliu de lucruri, astfel de noutăţi numai aici la noi în Sebeş se pot întêmpla.

Şi eată on. public noutatea ce voiesc a vi-o spune. În 30 şi 31 August st. n. au fost primirile elevilor la scoalele săsesci de aici — 4 clase elem. şi gimn. inferior pentru băieţi şi 4 clase de fetiţe.

De un timp încoace frecuentau mulţi români acestea institute; ba în anii din urmă a fost numĕrul aprocsimativ 100 elevi şi eleve. Tot respectul faţă cu progresul făcut.

S'a întêmplat şi în anii trecuţi, de unul şi altul nu s'a primit la acestea scoli din un motiv ori altul, carele poate nu ar fi avut loc; însĕ ce s'a întêmplat în acest an, nice odată nu a fost.

Sunt aici doi români inteligenţi ce ocupă posturi frumoase, Piso dir. de poliţie şi Savu sub-pretore, ambii au soţii ev. lut., ambii au avut câte o fetiţă ce trebuiá sĕ o înscrie acum pentru prima dată la scoală.

Acei doi domni nevoind a avea copii în familia lor de diferite confesiuni 'şi-i i-au botezat pe toţi în confesiunea gr. or. Când se duc cu băietele dlor sĕ le înscrie, le respunde dir. scol., că nu se pot primì, fiindcă sunt gr. or., ci dacă le pun ca ev. lut. atunci da. Şi arată o hârtie a on. presbiter săsesc, ca sĕ nu se mai primească şi gr. or., fiindcă e spaţiul cam mic. Dar dl dir. scol. dice „înscrieţi-le ca ev. lut. şi atunci este spaţiu de ajuns.“

Şi nu o a primit pe nici una.

În a doua di doamna Savu se duce şi înscrie băiata ca ev. lut., deşì e botezată la gr. or. Ear dl P. se duce şi face larmă la locurile competente şi abia şi abia a ajuns de on. dn. paroch Mauksch a scris directorului scol. sĕ primească şi fetiţa dlui Piso.

Şi acum când a mers acesta a doua oară cu fetiţa la înscriere, de nou şi-a audit întrebarea dela directorul scol. „ev. lut. ori ce confesiune?“ rĕspunsul „gr. or.“ La care adause dl Kaufmann „ar trebuì sĕ nu te mai întreb şi sĕ o pun ev. lut.“

Eu nu mai adaug nimica la acestea, las pe on. public sĕ judece el asupra acestor procederi.

Dar tot aşa o păţît-o şi o mulţime de copii, tot în chipul asesta şi din motivul de mai sus au fost respinşi de dl direct. gimn.; ba unuia i-a dis, că fiind schiop îl rîd copiii şi nu ar vrea sĕ aibă elev ajuns de batjocură. Adecă l-a cuprins mila pe dl director de bietul copil Dară dacă l-a compătimit, de ce nu l-a şi miluit, şi sĕ-l fi primit?

Aici la elevi nu esistă motiv sĕ nu fie primit unul şi altul, fiindcă e destul loc, şi nu sunt mai mult de 40—60 în o clasă elementară.

Această purcedere fraţilor sasi e o plesnire în obraz a afirmărei dvoastre de lăţitori ai culturei în orient. E o plesnire a principiului şi misiunei dvoastre „Drang nach Osten.“ E un ce contrariu simţului bun şi uman.

Dar şi afară de aceea trebue sĕ sciţi, că dvoastră sunteţi deobligaţi nu numai moralminte a primì pe orice elev ori elevă va venì la dvoastră fără deosebire de confesiune în scolile dv., ci chiar acte donatoare pentru scoala dvoastre ve pun condiţiune espresă.

Aşa d. e. dela comuna politică primesce scoala 1200 fl. v. a. anual, cu condiţiune, ca sĕ fie primit şi tractat egal întru toate orice elev de orice confesiune va fi el.

Capĕtă scoalele dv. dela universitate aproape 4000 fl. v. a. pe an. Ve rog cetiţi ce se dice în actul de donaţiune p.VII, care act e întărit de Maiestatea Sa în 1851 16 August. Dacă nu l-aţi cetit, vi-l spun eu în traducere.

P. VII. La toate institutele scolare amintite (Sibiiu, Braşov, Sebeş etc. firesce toate săsesci) dacă cer, trebue sĕ fie admişi toţi elevii fără considerare la confesiune şi naţiunea lor.

Afară de aceste două, de present scoala dvoastre — învĕţătorii ori profesorii — primesc încă 1400 fl. v. a. pentru scoala industrială. Aceste parte din fondul cassei comunale, parte din fondul scaunal şi parte dela universitate, unde toţi suntem earăş proprietari.

Va sĕ dică căpĕtaţi peste 6000 fl. v. a. anualiter pentru susţinerea scoalelor din fonduri de acelea unde şi noi suntem proprietari şi le primiţi cu condiţiuni, precum s'a vĕdut mai sus.

Oare nu ar fi mai consult sĕ fiţi mai bărbaţi, mai serioşi, mai cu judecată şi sĕ mai ţineţi cont şi de opiniunea publică? Aduceve-ţi aminte că trăim în seclul al 19-lea şi încă cam la coada lui. Nu ve faceţi de ruşine.

De altmintrenea pe viitoriu ne vom folosì de drepturile ce ni le dau legea şi ordinaţiunile. Şi vom purcede după disa sf. scripturi din Test. vechiu. „Ochiu pentru ochiu,“ dacă cumva dv. aflaţi de consult şi de folositoriu pentru dv. o astfeliu de purcedere.

Vom vedea cum ne vom cuminţì. *y.*

Testamentul metropolitului Calinic.

(Încheiere).

Legea Dumnedeească, pe lângă însuşirile mântuitoare sus dise, mai are prerogativa de a fi aplicabilă pretutindinea şi pururea, ca una care a fost dată de Dumnedeu. Basele ei principale au în vedere toată omenirea; iubirea ce ne învaţă sĕ avem unii pentru alţii, iubire de fraţi adevĕraţi, căci cu toţii suntem făpturile lui Dumnedeu, şi faptele de lumină pe cari ni le recomandă n'au margini, nu privesc numai un loc oare-care, un timp sau o societate singură, — sunt universale; şi, în fine pedepsele ce le prevede pentru rĕufăcĕtori sunt neevitabile, deoarece Dumnedeu e pretutindinea, nimeni nu-l poate înşela sau sĕ-i scape, şi judecata lui ne urmăresce şi în viaţa cea fără sfêrşit.

Cel care nu cunoasce legea lui Dumnedeu, nici pe Dumnedeu nu-'l cunoasce, nici că îl iubesce, nici că are frică de puterea şi dreptatea lui. Nu e destul atât: tăgăduiesce chiar esistenţa lui Dumnedeu şi batjocoresce pe cei cari cred în ea, fiindcă astfeliu îşi închipuiesce că impune tăcere mustrărilor consciinţei sale revoltate fără de scirea

---

Dar 'şi-a găst sacul petecul, hârbul capacul şi oala dopul. Cum audì Fĕt-logofĕt, că va venì Dafina, numai de nu i se aprinse càlcâele şi mai tare de dorul ei. Se vede treaba că 'l-a fert calul fără apă, căci iute se desbrăcà, îşi lăsà hainele pe ţĕrmure şi se aruncà în apă.

Când voì însĕ sĕ iasă, începù a trage Doamne un vênt călduţ şi lin de 'ţi muia inima. Fĕt-logofĕt cădù într'un somn adênc şi durmì trei dile şi trei nopţi de-arêndul, făr sĕ scie nimic de capul lui. Şi când se pomeni şi se frecà la ochi, se uită împregiur, dar ia cal de unde nu-i. N'avea acum nici arme nici cal, făr într'un deget se pomenì cu un inel frumos de aur, pe care era scris:

Vină la Dafină
Floare din grădină,
Că 'n cosiţă floarea 'mi cântă
Nouă împĕraţi ascultă.

Când vĕdù ficiorul împĕratului una ca asta, i se fàcù inima o ţir mai mică ca un purece şi 'ncepù sĕ se căiască că 'şi-a făcut din cap călindariu. Aşa-i omul tot după ce pate, începe a se pocăì. Acum tot n'avea ce face, ş'apoi era el tare destul şi sĕ se fie întors acasă dĕu nu-i cam venea la socoteală, gogiamite chiar la un ficior de împĕrat, că scia el că ar fi ajuns de poveste.

Dar de unde nu gândesci, d'acolo sare iepurele. Eată că pe la o vreme vine calul aducêndu-i pe şea armele, căci bagsamă şi pe el îl apucà somnul atunci şi va fi durmit şi pentru nopţile cari nu durmiră. Fĕt-logofĕt nici una nici două, încalecà şi se duseră până mai trecură nisce munţi ş'atunci calul opintinduse prea tare cădù jos tins. Fĕt-logofĕt îl plânse cât îl plânse, căci n'avea timp sĕ taie multă frundă p'acolo.

Către sară ajunse la obârşia unui rîu la o moară. Aici se gândì ca sĕ se bage slugă la morariu. Căci aşa i, o fi vĕdut el doar cum merg trebile p'acolo ş'apoi sci, slugă poţi ajunge când voiesci. Se vede treaba, că ei s'au potrivit cu morariul la vorbă şi apoi nu trecu mult la mijloc şi feciorul de împĕrat a ajuns slugă la morariu.

Am uitat sĕ spun că ăsta era morariul Dafinei şi avea o moară de când băgai grâul în coş, nu mai eşea făina, făr pita goală.

Odată lipsea morariul d'acasă şi Fĕt-frumos rĕmase stăpân pe moară în diua aceea. El puse inelul între grâu şi unde nu'mi eşì Doamne o cocă de s'o fi mâncat cu ochii nici altmintrelea.

Aşa-i, era om vrednic Fĕt logofĕt, ş'apoi sci omul vrednic se face luntre şi punte şi tot trebuie sĕ-o scoată la cale. Când vĕdù Fĕt-logofĕt o drăguţă de cocă ca aceea, îi venea pofta sĕ o mânce, dar îşi înfrênà foamea, că scia el că burta lui n'are fereastră ş'apoi cine scie când va mai eşi vr'o cocă aşa de bună.

El se duce deci plin ca morarii şi ca o slugă plecată cu capul între urechi şi puse coca pe masa Dafinei.

La ameadi Dafina se duse sĕ mânce ca de obicei, şi cum vĕdù coca o şi rupse în două, după ce o puse adecă mai întâi sĕ se ducă la Ddeu. Când o rupse chiar peste mijloc, cădù inelul. Ea tresărì de bucurie şi chiemà îndată pe morariu, ca sĕ'l întrebe de unde are inelul. Dar aflând că morariul e dus la têrg, chiemà pe slugă şi Fĕt-logofĕt fără a mai tăgăduì, o dă numai hodoronc pe faţă, că el 'l-a băgat. Nu-i vorbă Dafina 'l va fi cunoscut ea, dar numai sĕ va fi făcut că 'l întreabă, căci vedi şi în diua de adi ce plătesce capul şi pielea femeii, dar atunci… Acum sĕ fi vĕdt Doamne dragă bucurie pe Dafina, dar o bucurie şi mai mare pe Fĕt-logofĕt. Ea 'l giugiulì frumos, apoi îl scăldà în lapte de 'l făcù şi mai frumos. Dar n'aveau sĕ şadă multă vreme amêndoi, căci Dafina se duse la nunta verişoarei sale şi încă chiar a doua di. Fĕt-logofĕt rĕmase ear ca şi la tatăseu cu chieile dela toate uşile. Cum plecà Dafina, haid sĕ'şi vadă zestrea, ce o va căpăta. Codârlăì toate casele şi cămările, roscolì toate blidele de prin armărauă. Într'o casă aflà haine de aur, într'alta diamante de'ţi luau vederile aşa străluceau de tare nici altmintrelea.

(Va urma.)

lui, în contra nelegiuirilor sale; pe semenii sĕi nu-i mai socotesce ca fraţi şi ca copii ai aceluiaşi Tată Ceresc; din contră îi uresce ca pe nesce fiinţe eterogene, şi caută cu orice chip sĕ-i umilească, dacă nu poate sĕ-i zdrobească, spre a se înălţa el. Onoarea, adevĕrul, averea, dreptatea sunt nisce superstiţiuni şi minciuni pentru dênsul; calomnia, hrăpirea, înşelăciunea, dispreţul şi batjocura de ori-ce principiu moral şi de orice instituţiune sunt virtuţi şi mijloace, prin cari caută sĕ-şi deschidă calea în societate.

Pentru a ne pune în potriva acestor principii primejdioase, ca şi pentru a predica şi a propaga învĕţăturile mântuitoare ale legei Dumnedeesci, este de trebuinţă un cler luminat. „Dacă statele,“ dice acelaş mare dascăl bisericesc, Ioan Gură-de-Aur, „ar da cetăţenilor învĕţătura legei Dumnedeesci, înainte de toate cele-l-alte şi i-ar învĕţa sĕ fie amici lui Dumnedeu, toate nenorocirile s'ar depărta şi viaţa de faţă ar scăpa de nenumĕratele rele.“

Facultatea de teologie, cu ajutoriul lui Dumnedeu, va înzestra ţara românească cu dascăli de asemenea învĕţături.

Dar opera mea nu se va completa pănă nu se va ameliora şi posiţiunea materială a clerului.

Predica şi învĕţătura nu dau fructe îmbelşugate până nu se susţin şi cu esemple; căci, după o vorbă veche, norodul pururea ţine a se conforma cu conducĕtorii sĕi, şi după cărţile sânte, credinţa, dacă nu are fapte, moartă este singură.

Un cler lipsit de mijloace de esistenţă nici odată nu va fi la înălţimea posiţiunei sale, şi clerul mirean, mai vîrtos, nici odată nu va devenì model de imitat şi dascăl de ascultat, pănă nu se va pune la adăpostul anevoinţelor şi neajunsurilor cu cari se luptă în toate dilele şi la fiecare pas.

Plângerile ridicate din când în când în contra slugilor altariului, cată sĕ recunoascem că au causa lor nu numai în nesciinţă, ci şi în neajunsurile şi anevoinţele mai sus pomenite.

Succesorului meu şi celor-l-alţi coliturgisitori ai Smereniei mele, recomand călduros sĕ se intereseze de acest lucru de căpetenie, atât pentru viitoriul bisericei ortodocse române, cât şi pentru statul român. În unire şi în înţelegere cu înaltul guvern al ţĕrei şi dragostea şi armonia între toţi membrii clerului de ver-ce categorie vor ajunge a pune capĕt stărei de astădi. Dragostea şi armonia îi va ajuta nu numai în cestiunea ameliorărei posiţiunei lor, ci şi în toate împrejurările şi va slugi interesele generale ale ţĕrei, devenind un esemplu viu pentru turma duhovnicească.

Lipsa de dragoste aduce desbinări, zavistie, slăbiciune, deschide calea rătăcirei şi ne silesce sĕ căutăm sprigin, nu acolo unde stă puterea, nu în unirea cu fraţii nostri de acelaş sânge şi de aceeaşi credinţă, ci afară din noi, în străinătate şi la nisce mijloace meschine şi umilitoare, cari îndepărtează dela datoria noastră şi ne compromite în faţa lumei.

Nu este nimic mai frumos şi mai bun decât unirea între fraţi. Domnul şi Mântuitoriul nostru a dis că: ori unde vom fi întruniţi în numele Sĕu, cu noi va fi şi El. Unirea în numele Lui nu o face decât dragostea. Dragostea este basa legii Dumnedeesci; ea ne face sĕ vedem în semenii nostri nisce fraţi adevĕraţi şi ne induce sĕ sacrificăm interesul personal pentru interesul public. Dragostea învaţă pe stăpânitori sĕ facă us de puterea lor cu dreptate şi blândeţe, ear pe supuşi sĕ asculte pe stăpânii lor, deoarece precum dice apostolul neamurilor, stăpânirile cari sunt, dela Dumnedeu sunt rênduite; şi locul fie-căruia în această lume este ficsat de Dumnedeeasca Pronie, care împarte bunurile vremelnice după înţeleptele şi necercetatele ei voinţe şi rĕsplătesce răbdarea în viaţa cea-l-altă. Lipsa de dragoste slăbesce sentimentul religios şi deschide în sufletele oamenilor şi în societăţi un gol, pe care caută sĕ-*l* ocupe tot ceeace poate sdruncina din temelie esistenţa patriei şi a omenirei.

Dumnedeu al milei şi al minunilor am firma convicţiune că va păzì de o asemenea calamitate patria mea. El care a trămis pe fiul seu pe pământ pentru mântuirea omului şi care a ocrotit această ţară în nenumĕrate împrejurări furtunoase, El o va feri şi de ispita duhului rĕu. Succesorii mei şi conslujbaşi ai Smereniei mele şi toţi fraţii mei în Christos vor sci sĕ pună pieptul la toate năsuinţele şi atacurile inimicului. Biruinţa este asigurată prin sfinţenia luptei, căci „ceriul şi pământul vor trece, ear cuvintele mele nu vor trece,“ dis-a Domnul şi Mântuitoriul nostru, spre a susţinea pe cei cari se luptă pentru adevĕr.

Trupul Smereniei mele se va întoarce acolo de unde a venit, dar duhul meu dela locul ce-i va desemna mila lui Dumnedeu, îşi va întoarce privirile către luptătorii sântei cause, îi va însoţi cu urări călduroase şi va adresa rugăciuni umilite bunului şi A-tot-puternicului Dumnedeu, pentru ca sĕ binecuvinteze şi sĕ ajute pe toţi cei cari vor munci cu zel pentru binele şi fericirea ţĕrii şi pentru lauda şi mărirea Domnului, al cărui nume sĕ fie slăvit acum şi pururea şi 'n vecii vecilor amin.

Am scris în Bucuresci, în reşedinţa Metropolitană, astădi trei-spre-dece August anul Mântuirei una mie opt sute opt-deci şi şase.

Mărturisim că acest testament al I. P. S. Mitropolit Primat al României, D. D. Calinic Miclescu a fost subscris de Înalt Prea Sânţia Sa înaintea noastră, a smeriţilor sĕi fii sufletesci.

(Semnaţi) *Ep. Francudi, C. Miclescu* şi *D. Telemac.*

Varietăţi.

* (Însciinţare.) Înmatricularea la scoalele medii rom. gr. or. din Braşov se va face *în 30 şi 31 August, 1-a şi 2-a Septembre 1886 dela 8—12 oare a. m.* în cancelaria subscrisei Direcţiuni.

Scolarii se vor presenta însoţiţi de părinţii, tutorii şi gazdele lor. Ceice s'ar presenta mai târdiu fără motiv de morb sau altă pedecă gravă, — nu se vor înmatricula ca scolari ordinari.

Esamenele de repetiţiune şi de primire se vor ţinè în dilele însemnate mai sus dela 3—6 oare p. m.

Braşov, în 25 August 1886.

Direcţiunea scoalelor medii gr. or. rom.

* (Tot noi hoţii de păgubaşi?) În nrul 83 al diariului nostru apăruse cu signatura „Cucu“ o cronică despre uneltirile uniate la adunarea generală a Asociaţiunei în Alba-Iulia. Toată şedinţa secretă a fost în sine o comedie, care durere are şi un fond tragic. Aşa a înţeles-o „Cucu“, aşa a înţeles-o tot omul nepreocupat. Şi acest punct de vedere este esprimat în „Cronica“ din nrul 83 al „Telegr. Rom.“ Numai că filosofii de pe Têrnave nu 'nţeleg lucrul astfeliu şi „Foia Scolasteca“ în nrul 16 a. c. îşi spală mânile, încârcând toată vina 'n cârca hoţilor de păgubaşi, cari sunt neuniţii din Sibiiu. Asta nu ne miră de loc, căci suntem prea dedaţi cu de-al de-aste. Fraţii uniţi fac fonduri pentru câştigarea de proseliţi din tabera schismaticilor, fraţii uniţi vin la asociaţiune şi 'n secolul al XIX, pe care şi ei îl numesc al luminilor, aruncă mĕrul de ceartă al confesionalismului acolo, unde mulţămită providenţei divine, păn' acum nu a putut ajunge, — ear noi când ne scandalisăm şi îi dăm pe faţă, ne spun verde că noi purtăm vina. Da, suntem cu mult prea dedaţi, decât sĕ 'ncepem a discuta asupra acestui lucru. Har Dlui n'avem Don Quixoţi cari sĕ se lupte cu mori de vênt.

Cât privesce însĕ verdictul preaînalt, că ce se cuvine a se publica şi ce nu într'o foaie serioasă ca „Telegr. Român“, — îi rugăm respectuos pe fraţii dela „Foia scolasteca“ sĕ se liniştească, căci în materie diaristică nu vom primì instrucţiuni dela Blaş.

* (În urma evenimentelor din Bulgaria.) Unele diare anunţă că, acum, cu ocasiunea evenimentelor bulgare, direcţiunea generală a telegrafelor române a încasat 146,000 de lei, adecă cu 90,000 de lei mai mult ca în timpul ordinar.iu

* (Congresul internaţional al lucrătorilor.) Dumineca trecută s'a închis la Paris congresul internaţional al lucrătorilor. Pe lângă o mulţime de alte hotărîri, precum: interdicerea muncei pentru copii mai mici de 14 ani, reducerea dilei de muncă la 8 oare şi o di de odihnă pe sĕptĕmênă, precum şi stabilirea unei plăţi minimale, — s'au mai luat următoarele resoluţiuni: 1. Congresul internaţional se declară contra tuturor legilor din toate ţĕrile, cari împedecă pe lucrători a se unì între ei fără deosebire de naţionalitate, şi cere desfiinţarea lor. 2. Restabilirea legii internaţionale a lucrătorilor din toate ţĕrile este folositoare 3. Constituirea de grupe corporative naţionale şi internaţionale este d'asemenea folositoare. 4. Esecutarea acestor mĕsuri se reservă viitoriului congres internaţional. Viitorul congres internaţional se va ţinè la 1889, când se va face şi o esposiţiune internaţională din partea lucrătorilor.

* (Psilografia.) Cetim în „La Republique française“ din Paris: Mai deunădi vorbeam despre un mijloc propus consiliului municipal pentru a împedeca printr'o metodă sigură falsificarea titlurilor de rentă. Eată un nou procedeu propus, care pare a ajunge la acelaşi resultat şi a servi tot-d'o-dată pentru a împedeca contrafacerea biletelor de bancă. Voim sĕ vorbim despre „psilografie.“

Un român, originar din Macedonia, dl Vlădica este inventatoriul psilografiei. Urmărind cu emoţiune în 1870, diferitele fase ale luptei noastre în contra Germaniei, dl Vlădica fu isbit de imensul avantagiu pe care Parisul l'ar putea obţine în timpul asediului, dintr'un mijloc de comunicaţiune facil şi repede cu provincia. Corespondinţele cu porumbeii călĕtori, singuri utilisabili în asemenea circumstanţe, nu pot fi cetite, după cum se scie, decât fiind mărite prin fotografie, care foarte des reproduce cuvintele într'un mod confus. Lucrând în acest sens, dl Vlădica descoperì psilografia. Cu ajutoriul unui mic stilet la estremitatea căruia este ficsat un vêrf de diamant, după o metodă foarte simplă, lesne de învĕţat în câteva oare, se pot scrie sau mai bine grava pe ori ce metal sau peatră frase în litere minuscule cari se pot reduce pănă la $^1/_{32}$ dintr'un milimetru. Printr'un procedeu special, literile apar în urmă în cerneală, şi cu ajutoriul unei lupe, se pot ceti foarte distinct.

Astfeliu, spre esemplu, pe un bob de grâu, dl Vlădica scrie cursiv pănă la 600 litere, 1,000 pe un bob de linte şi 12,000 pe unul de fasole! A scris pe un portret de-al lui V. Hugo cele cinci volume din „Miserabilii,“ cuprinse în întregul lor în „paltonul“ poetului. Această lucrare gravată „in verso“ pe piatră, nu conţine mai puţin de 2,500,000 litere. A făcut asemenea o chartă completă a Europei cu rîurile ei, drumuri de fer, oraşe principale, etc., în culori.... pe un bob de fasole. Lucrul ne-ar face sĕ surîdem dacă nu ne-am gândì la aplicaţiunile utile ce se pot trage din acest nou gen de scriere. Întrebuinţate pentru bilete de bancă, aceste caractere atât de netede ar sfida ori-ce reproducţiuni fotografice, cari apar tot-deauna umbrite şi prin urmare necetibile. În timp de resbel, avantagele ar fi asemenea foarte numĕroase. Inventatoriul psilografiei lucrează neîncetat dela 1870 la ideia de care 'şi a legat numele sĕu. Abia în 1883 putù pentru prima oară sĕ espună resultatele lucrărilor sale în Bucuresci. D. Lockroy, ministrul comerciului şi industriei, care îi arată multă bunăvoinţă, l-a asigurat de concursul sĕu. I-a promis un loc reservat la esposiţiunea universală din 1889, pentru ca publicul sĕ poată apreţia lucrările sale atât de interesante.

* (Stêrpirea gărgăriţelor.) — D. Andronescu recomandă „Gazetei Săteanului“ următoriul mijloc probat, pentru stârpirea lui Sythophilus granarius (gărgăriţă), mare duşman al cerealelor, şi dacă crede că poate fi de vr'un folos d'a se face şi la noi încercări în această direcţiune, roagă sĕ'l comunice la rêndul sĕu cultivatorilor noştri: În Septembre 1883 me aflam la ţară, pe moşia domnului V. Winterfeld (în Prusia), unde făceam practică în ale agriculturei. Tocmai se meliţá cânepa, când deodată se ridicà o furtună. Pentru a se feri cânepa de ploaiă, se băgà în grabă într'un hambar, unde din întêmplare se aflau vr'o două sute hectolitri de secară. Care fu mirarea, când a doua di de dimineaţă, gărgăriţele fugeau din toate părţile cătră marginea acoperişului! Această emigraţiune a ţinut mai multe dile. Se vênturá secara cu lopata de mai multe ori şi gărgăriţele băteau mereu în retragere. De atunci nu s'au mai vĕdut gărgăriţele în hambarele domnului V. Winterfeld, căci s'au luat regulat următoarele mĕsuri: În anii din urmă, când se făcea recolta cânepei, se aşeda câte un mănunchiu de cânepă prin diferite locuri ale hambarului dupăce se mătura bine. Cu această îngrijire simplă, care nu este nici costisitoare, nici nu răpesce timp mult, hambarele (magaziile) nu vor fi niciodată molipsite de gărgăriţe. Cânepa ecsală un miros tare şi are, după cum se vede, proprietatea de a alunga pe acest duşman, atât de vătĕmătoriu cerealelor. Cred că acest mijloc se poate întrebuinţa şi în contra lui Bruchus pisi (gândacului mazărei). Pentru a avè cânepă proaspĕtă înainte de seceriş, trebue sĕ semĕnăm cătră sfêrşitul lui Martie, cum se face în Lombardia.

Abunăsamă trebue sĕ fie recomandat un mijloc, care costă pe di **numai trei cruceri.** Budapesta. Deoarece în urma efectului lor escelent şi deosebit întrebuinţez şi acum vestitele pilule de Sviţera ale apotecariului R. Brandt, ve rog cu tot respectul sĕ'mi trimeteţi câteva pachete, pentru cari înainte ve mulţămesc cu acea asigurare, că pilulele de Sviţera (O scătulă costă în apotece 70 cr) le voiu recomanda şi în viitoriu cu toată căldura orişi cui şi me voiu nisui a le respândi cât mai tare. Cu tot respectul Oscar Ebenführer, diurnist, VII. Strada Dob Nr 8. Deoare-ce în Ungaria esistă diferite imitaţiuni ale pilulelor apotecariului Brandt, sĕ se observe esact, ca fie-care scatulă sĕ aiba drept etichetă o cruce albă în câmp roşu şi iscălitura lui R. Brandt.

Loterie.

Marţi în 7 Septembre n. 1886.

Brünn: 25 36 9 68 18

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 7 Septembre n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung de 6°/$_0$	—.—	—.—
Renta de aur austriacă	118.50	118.—
Renta de aur ung. de 4°/$_0$	107.55	107.50
Renta ung. de hârtie	94 70	94.65
Sorţi de regularea Tisei	126.—	126.50
Acţiuni de bancă de credit ung.	288.—	306.—
Acţiuni de bancă austro-ung	863.—	863.—
Sorţi ungu eşti cu premii	121.—	121.—
Scrisuri foncţiare ale institutului „Albina“	—.—	101.—
Împrumutul drumurilor de fer ung.	154 60	153.—
Galbin	5.95	5.95
Napoleon	9 98$^1/_2$	9 99
100 marce nemţeşt	61.72$_2$/^{1}	61.80
London pe (poliţă de trei luni)	126.05	126.30

Nr. 443.]1391] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învĕţătoresci la scoalele rom. gr. or. din comunele mai jos însemnate — protopresbiteratul Iliei — se escrie concurs cu terminul pănă la 15/27 Septembre a. c.

1. Gurasada, cu salariu anual deocamdată de 200 fl. v. a. cuartir în edificiul scoalei şi grădină de legumi — cu prospecte de a se ameliora.

2. Gothatea, cu salariu în bani 40 fl. v. a., 9½ jugere pămênt arĕtoriu şi fênaţ — pămênturile toate la şes, clasa I şi II aduc venit anual de circa 160 fl. v. a., cuartir în edificiul scoalei, grădină de legumi şi 3 orgii lemne de foc.

3. Ulieş, cu salariu anual de 150 fl. v. a., 3 orgii lemne de foc.

4. Brădăţel, cu salariu anual de 200 fl. v. a. cuartir în edificiul scoalei, lemne de foc de ajuns şi grădină de legumi.

5. Certejul de jos şi Coaja, cu salariu anual de 200 fl. v. a. cuartir şi lemne.

Doritorii de a ocupa vre-una din aceste staţiuni işi vor aşterne suplicele instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral pănă la terminul susindicat.

Ilia, la 20 August 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Ilia, în conţelegere cu comitetele parochiale concernente.

A. Pĕcurariu,
protopresbiter.

Nr. 554 [1392] 1—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea posturilor învĕţătoresci din mai jos numitele comune, protopresbiteratul Lupşei, se escrie concurs cu terminul pănă în 20 Septembre 1886 c. v.

1. Pentru postul învĕţătoresc din Lupşa, cu salariu anual de 240 fl. din cassa comunală, cuartir şi lemne.

2. Pentru postul învĕţătoresc din Mogoş-Miclesci, cu salariu de 200 fl. din repartiţiă şi 10 ferdele bucate (grâu) cuartir şi lemne.

3. Pentru postul învĕţătoresc din Ocolişul mare cu salariu în bani 230 fl., 20 ferdele bucate, 30 kl. legumă (brânză - clisă,) folosinţa grădinei scolare, cuartir şi lemne.

Reflectanţii la unul din acestea posturi au a-şi aşterne cererile lor provĕḑute cu atestatul de cualificaţiune din limba română şi maghiară şi celelalte documente recerute la subsemnatul în terminul prescris.

Ofenbaia, în 20 August 1886.

Ioan Danciu,
protopresbiter.

Nr. 257 [1388] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci dela scoalele gr. or. române din comunele mai jos însemnate, se escrie concurs cu terminul de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Baştea-Holdea-Coşeşti, cu salariu anual de 254 fl. 40 cr. şi adecă:

a) 120 fl. bani; *b)* 112 mĕsuri cucuruz în boambe, computate după calculul de mijloc cu 1 fl. 20 cr. = 134 fl.; apoi *c)* cuartir liber în ori care din aceste comune şi *d)* 24°☐ de lemne.

2. Brisnic, cu salariu de 201 fl. şi adecă: *a)* 80 fl. în bani; *b)* 80 mĕsuri cucuruz = 96 fl.; *c)* 4 mĕsuri fasole = 8 fl.; *d)* folosirea grădinei scolare cu venit curat de 17 fl.; apoi *e)* cuartir liber şi *f)* 5° cubici de lemne.

3. Lăpuşnic, cu salariu de 150 fl., solvinḑi în 4 rate treilunare anticipative, cuartir liber şi 25 cară de lemne.

4. Lăpugiul superior, cu salariu de 300 fl, solvinḑi în 4 rate treilunari anticipative, cuartir liber şi 10°☐ lemne, apoi pentru serviciul de cantor câte 40 cr. dela înmormêntarea oamenilor în vêrstă şi câte 20 cr. dela înmormêntarea pruncilor.

5. Lăpugiul inferior-Ohaba, cu salariu anual de 208 fl., şi adecă: *a)* 94 fl. în bani; *b)* 95 mĕsuri cucuruz în preţ de mijloc 114 fl., cuartir liber şi 16 °☐ lemne.

6. Răduleşti-Stregoanea, cu salariu de 200 fl., solvinḑi în 4 rate treilunari anticipative, cuartir liber şi 8 °☐ lemne.

7. Panc-Sĕlişte, cu salariu de 200 fl., solvinḑi în 4 rate treilunari anticipative, cuartir liber şi 8°☐ lemne.

8. Stânceşti-Ohaba, cu salariu de 130 fl.; *a)* în bani 120 fl.; *b)* folosirea a două grădini cu venit de 10 fl., apoi cuartir liber şi 8 °☐ lemne.

9. Sĕcămaş, cu salariu de 153 fl., şi adecă: *a)* 70 fl. bani; *b)* 50 mĕsuri cucuruz = 60 fl.; *c)* 4 mĕsuri fasole = 8 fl.; *d)* folosirea a două grădini cu venit curat de 15 fl., apoi cuartir liber şi 8 °☐ lemne.

10. Teiu, cu salariu de 204 fl., adecă: *a)* în bani 100 fl.; *b)* 40 mĕsuri cucuruz = 48 fl.; *c)* 20 mĕsuri grâu = 40 fl. *d)* 3 mĕsuri fasole = 6 fl.; folosirea grădinei scolare cu venit de 10 fl., apoi cuartir liber şi 30 cară de lemne.

11. Tissa, cu salariu de 214 fl., şi adecă: *a)* în bani 110 fl.; *b)* 80 mĕsuri cucuruz = 96 fl.; *c)* 4 mĕsuri fasole = 8 fl., apoi cuartir liber şi 8 °☐ lemne.

În comunele de sub 1. şi 5. fiind scoale în fie-care comună, învĕţătoriul va fi îndatorat a ţinea prelegeri în comunele de sub 1. tot a 3-a ḑi, ear de sub 5. tot a 2-a ḑi.

Doritorii de a ocupa una din aceste staţiuni au aşi aşterne suplicele lor instruite conform legilor în vigoare, la subscrisul oficiu pănă la terminul sus indicat.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Dobrei.

Dobra, la 25 Iuliu 1886.

Romul de Crainic,
protop., inspector distr. scol.

Nr. 340. [1383] 3—3

CONCURS.

În protopresbiteratul Agnitei se află vacante următoarele staţiuni învĕţătoresci, pentru cari se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Ghijasa inferioară cu salariu anual în bani 150 fl. şi dela 150 familii câte un prânḑ de bucate à 40 cr.: 60 fl. Cu totul 210 fl. şi cuartir liber în odăile scoalei.

2. Bendorf, cu salariu anual de 200 fl. dela comună şi dela popor.

3. Vecerd cu salariu de 200 fl. dela comună şi dela popor şi cuartir în odăile scoalei.

4. Ighisdorf, cu salariu anual de 200 fl. dela popor, cuartir şi lemne.

5. Zlagna, cu salariu dela popor 150 fl., cuartir şi lemne de încălḑit.

6. Măgărei, cu salariu dela popor 150 fl., cuartir şi lemne pentru foc.

7. Bârghiş, cu salariu de 200 fl. dela popor, cuartir în odăile scoalei şi lemne.

8. Agnita, cu salariu în bani 200 fl. dela comună şi dela popor, cuartir şi lemnele pentru foc.

9. Merghindeal, cu salariu de 200 fl. în bani şi bucate dela popor, cuartir şi lemnele de încălḑit.

10. Ruja, cu salariu de 150 fl. din fondul bisericei şi dela popor, cuartir şi lemne.

11. Proştea, cu salariu de 150 fl. în bani şi bucate dela popor, şi din grădina scoalei, cuartir şi lemne.

12. Iacobeni, cu salariu de 150 fl. dela popor, cuartir şi lemne.

13. Nouştat, cu salariu de 150 fl. dela popor, cuartir şi lemne.

14. Hundrubechiu, cu salariu de 150 fl. dela popor, cuartir şi lemne.

15. Rodbav, cu salariu anual de 150 fl. dela popor, cuartir şi lemne.

16. Boholţ, cu salariu de 200 fl. din alodiu şi dela popor, cuartir şi lemne de încălḑit.

17. Cincşor, cu salariu de 150 fl. dela popor, cuartir şi lemne de încălḑit.

18. Săsăuş, cu salariu de 250 fl. dela comună şi dela popor, cuartir şi lemnele de încălḑit.

19. Ilimbav, cu salariu de 200 fl. dela comună şi dela popor, cuartir şi lemne.

20. Marpod, cu salariu de 150 fl. dela popor şi din fondul bisericei, cuartir şi lemne.

21. Fofeldea, două staţiuni, cu salariu una de 200 fl. şi a doua cu 150 fl. dela comună şi dela popor, cuartir şi lemne.

22. Ţichindeal, cu salariu de 150 fl. dela comună şi dela popor, cuartir şi lemne.

Doritorii de a ocupa vre un post din staţiunile acestea, au aşi aşterne suplicile instruite în conformitate cu legile esistente subscrisului oficiu pănă la terminul sus atins.

Nocrich, în 14 Iuliu 1886.

Oficiul protopresbiteral greco-orient. al Agnitei.

Grigorie Maier,
administrator.

Nr. 378. [1384] 3—3

CONCURS.

Spre ocuparea posturilor de învĕţători la scoalele din protopresbiteratul gr. or. al Cohalmului în subînsemnatele comune, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Cohalm, cu salariu anual de 150 fl., parte dela popor, parte din alodiu, cuartir şi lemne de foc.

2. Ticuşul-românesc, cu salariu anual de 200 fl., dintre cari 80 fl. din alodiu şi 120 fl. dela popor; 8 gălete vechi bucate de mâncare, cuartir şi lemne de foc.

3. Felmer, cu salariu anual de 200 fl., cuartir şi lemne de foc.

4. Paloş, cu salariu anual de 190 fl. solvinḑi în 4 rate decursive, cuartir şi lemne de foc.

5. Merchiaşa, cu salariu anual de 180 fl., cuartir şi lemne de foc.

6. Bogata olteană, cu salariu anual de 150 fl., cuartir şi lemne de foc de ajuns.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-şi aşterne concursele lor instruite cu carte de botez, atestat de cualificaţiune, atestat din limba maghiară şi atestat despre studiile pregătitoare toate în original şi în copie netimbrată, pănă la terminul prescris la subscrisul oficiu protopopesc.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Cohalmului în conţelegere cu comitetele parochiale respective.

Cohalm, în 18 August 1886.

Nicolau D. Mircea,
protopresbiter.

Nr. 479. [1386] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea staţiunilor învĕţătoresci dela scoalele confesionale gr. or. din comunele mai jos însemnate ale protopresbiteratului Sĕliştei, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Aciliu, cu salariu anual de 200 fl., cuartir şi lemnele trebuincioase pentru încălḑit.

2. Alămor, cu salariu anual de 150 fl.

3. Amnaş, cu salariu anual de 150 fl.

4. Cacova, cu salariu anual de 300 fl. ce se va solvì în 4 rate, cuartir gratuit şi jumătate din venitul grădinei scolare. Cei ce vor reflecta la acest post, vor avè se ţină Dumineca şi Sĕrbătoarea o strană în biserică şi a se presenta înainte de alegere în o Dumineca ori Sĕrbătoare în biserică şi a ţinea strana.

5. Galeş, cu salariu anual de 200 fl. cuartir gratuit şi lemnele trebuincioase pentru încălḑit.

6. Tilişca, cu salariu anual de 300 fl., cuartir gratuit şi lemnele trebuincioase pentru încălḑit; alesul învĕţătoriu va fi obligat a instrua şi la scoala de repetiţiune.

Cererile concursuali, instruite conform legilor în vigoare, sunt a se aşterne subsemnatului oficiu protopresbiteral pănă la terminul sus indicat.

În conţelegere cu comitetele parochiale concernente.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sĕliştei.

Sĕlişte, 10 August 1886.

Dr. Nicolae Maier,
protopresbiter.

Doi compositori (culegĕtori) de litere — români, se aplică la moment cu condiţiune stabilă la tipografia **„Aurora.“** A se adresa la

Cancelaria Negruţiu

în Gherla — Sz. Ujvár —

unde se cumpĕră **acţiile băncei „Albina“** cu preţuri **urcate de 111 fl. v. a.** [1387] 3—3

Sz. 68/1886. végreh. [1390] 1—1

Árverési hirdetmény.

Alólirt kir. bir. végrehajtó ezennel közhirré teszi: miszerint a N. Szebeni kir. járásbiróságnak 1884 évi 6527 polg. számu végrehajtást elrendelő és a Hosszuaszói kir. járásbiróságnak 1885 évi 47 polg. számu kiküldő végzése folytán N.-Szebeni „Albina“ hitelintézet végrehajtató részére Szancsalli Ruszcán Miklós és neje Iudita végrehajtást szenvedő ellen 1212 frt. 80 kr. o. é. tőke s járulékai iránt kielégités képpen biróilag foglalt és 1600 frtra becsült ingóságokra a Hosszuaszói kir. járásbiróságnak 1886 évi 501 polg. számu végzésével 1212 frt. 80 kr tőke, ennek 1882/3 évi August Február havától járó 8% kamatai, 363 forint 60 krajczár ovási, ⅓ % váltódij s eddig összesen 29 frt 16 krban megállapitott költségek iránt a további kielégitési végrehajtás elrendeltetvén. Ennek folytán az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ügyvéd Dr. Oct. Russu végrehajtató képviselő irásbeli jelentkezésére a végrehajtási jegyzőkönyv alapján végrehajtató, foglaltatók s felülfoglaltatók javára is, a menyiben ezek is árverési jogot nyertek volna, tekintettel az idézett t.-cz. 103 §-ára, az árverésnek Szancsalon végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására határnapul **1886 évi Szeptember hó 22-ik napjának délelötti 10 órája** kitüzetik, a mikor a biróilag foglalt tárgyak: 2 csitkozó kancza és 100 drb juh legtöbbet igérőnek, az idézett t.-cz. 108 §-ában megállapitott feltételek mellett, készpénzért, szükség esetén a becsáron alól is el fognak adatni. Egyszersmind felhivatnak mindazok, kik az elárvereztetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégitéshez tartanak jogot, hogy elsőbbségi igénybejelentéseiket a felhozott t.-cz. 111 és 112 §§-ai értelmében az árverés kezdetéig alólirt kiküldött végrehajtónál vagy irásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak, különben a későbben beadott igények a törvényes eljárást akadályozni nem fogják.

Kelt Hosznaszon, 1886-ik évi Szeptember hó 4-ik napján.

Reinerth János,
kir. bir. végrehajtó.

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu.

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 93 Sibiiu, Marți 2/14 Septembre 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 1 Septembre.

(1.) Nu este dat tot poporului de a fi pendent. Aceasta însușire nu o a eredit nici nobilul popor maghiar, căci o mulțime de acțiuni îndreptate spre nimicirea noastră a românilor și a altor popoare din țeară sunt de totului tot lipsite de calculii rațiunei.

O astfel de încercare neprudentă se pare a fi și remaghiarisarea românilor, cari odinioară ar fi fost maghiari, și apoi în decursul veacurilor au devenit români.

Nouĕ nu ne sunt cunoscute astfeliu de familii, nici astfeliu de ținuturi, în cari poporul maghiar sĕ se fi degradat (!) a se face român — ci din contră cu durere scim, că o parte însemnată din vechile familii nobile române au primit legea calvină și cu ea încetul cu 'ncetul au perdut naționalitatea, identificându-se cu maghiarii, cu legea lor și cu obiceiurile lor.

Departe de noi a reclama familiile maghiarisate în secolul al 17-lea și al 18-lea, noi suntem mulțămiți, că încă adi suntem destui pentru de a ne putè afirma ca români, că trăim în masse compacte și limba noastră e limba de comunicare a Ardealului, cu toate sforțările celor dela „Kulturegylet.“

O împregiurare însĕ nu o putem trece cu vederea.

Se vorbesce adecă mult în diarele maghiare, că o mulțime de familii românesci poartă nume curat maghiare — și aceasta ar provenì de acolo, că acele familii odinioară au fost maghiare. Urîtă deducțiune. Diregĕtoriile la noi în țeară au fost de regulă strĕine, dar în partea cea mai mare ele au fost în mânile ungurilor. Aceasta nu o vor putè nega nici cei mai încarnați maghiari. Ce a resultat de acì? Maghiarul — a cărui limbă divergează de limba românului ca ceriul de pământ — se înțelege, că neputênd esprima cuvêntul românesc, a făurit pentru acela altul cu terminațiune ungurească și așa l'a indus în conscrierile comunelor, în tabelele de dare, în operatele militari, și pe urmă omul s'a trezit cu un nume unguresc — fără sĕ scie cum.

Legea pentru transformarea numelor cu bagatelul de 50 de cruceri nu era inventată, deci poate fără calculi, fără sĕ scie organele — că atotsciutorii secolului al 19-lea vor făurì arme pentru recâscigarea astorfeliu de maghiari valachisați, sau mai bine români maghiarisați, — s'a urmat aceasta în decurs de mulți ani.

Corifeii din Cluș nu sĕ mai mulțămesc cu aceea ce a fost, ci doresc sĕ scoată la iveală decile și sutele de mii de români, cari odinioară erau maghiari — ca puși odată pe această basă de năsip, sĕ încerce a se câsciga perderile din trecut.

Se vor conscrie toate numirile aflătoare în Transilvania — și se vor scirici după părțile pe unde locuesc acesti oameni perduți — spre a fi redați acelora de unde au fost luați. O mai mare insultă asupra poporului maghiar nu poate fi, decât dacă s'ar statorì fie pe ori ce cale, că românul cel asuprit, cel batjocorit a fost în stare în butul tuturor suferințelor lui seculare sĕ aibă puterea de atracțiune și de asimilare a altor ginți.

S'ar stabilì în mod involuntariu din partea maghiarilor, aceea ce ei nu vor sĕ recunoască odată cu capul, ca adecă românii au fost un popor, cu o cultură mult mai superioară decât maghiarii, sciut fiind, că numai popoare mai culte pot asimila pe altele mai neculte.

S'ar plesnì în fața toți cei ce susțin, că noi suntem un popor leneș, un popor, care ne mulțămim cu cele mai de jos trebuințe trupesci, ear de trebuințe sufletesci, nu am visat și nu visăm până în diua de adi.

La acest adevĕr etern corifeii din Cluș nu se cugetă cât e negru sub unghie. Doresc dlor cu ori ce preț sĕ scoată la iveală, că toți aceia cari poartă nume unguresci sunt unguri neaoși — fie ei chiar și în țundre și opinci.

Nume ca: Hoszu, Kis, Fehér, Fejes, Mezei, Fekete, Deák, Tarka, Farkas, Vitéz și alte nume de familii din Transilvania sunt nume unguresci — deci aceste familii mai întâi trebue aduse la cunoscința de sine, că cine sunt ei, ce au fost odată moșii și strămoșii lor, ce binefaceri i așteaptă, dacă se vor arunca în brațele națiunei domnitoare, a acelei națiuni, care adi are un glob unguresc separat, un Ddeu unguresc separat de al altor națiuni, un sânge mai nobil, o limbă mai curată și mai ușoară ca toate limbele din Europa, înrudită cu a turcilor, cari au fost odată spaima lumei și teroarea Europei.

Capacitați odată acesti fii perduți — numai decât se înmulțesce nobila ginte maghiară încă cu vr'o sută de mii, românii sĕ înpuținează, alții emigrează de silă bucuros — apoi sĕ vedi fericire pe patriă, sĕ vedi bunătățile lui Ddeu revĕrsate asupra țĕrei și asupra acelora cărora le e încredințată fericirea popoarelor din țeară.

Omul serios ar putea lua aceste manopere în de glumă, s'ar putea și nu; dar e un adevĕr acesta și adi e un secret public, că între problemele reuniunei de maghiarisare din Cluș aceasta va fi cea mai de căpetenia: de a face din maghiarii valachisați ear și ear maghiari.

Operațiunea însĕ nu are sĕ stea pre loc. Din Chirilă al nostru are sĕ se facă la protocolul funduar „Tyirla“ și apoi e ungurul gata, numai limbă sĕ i se pună alta în gură, căci numele e curat unguresc în lege și după fason.

Și oameni de acestia mai au cutezanța a se numì oameni meniți a conduce statul la limanul doririlor?

Oameni atât de mici la suflet, cari se ocupă cu astfeliu de secături, pot face cu fața senină pretensiune de oameni serioși, de publicisti cu frumoasa problemă de a lumina pe oameni, de a le lărgì cercul cunoscințelor, a-i apĕra de primejdii, și a le înlesnì traiul de toate dilele.

Astfeliu de oameni pot avea trecere numai la un popor de tot rĕmas și înapoiat în cultură, pot avea trecere la orice popor din alte părți ale lumei, dar la un popor cu cultură europeană, ba.

Noi le dicem sĕ le fie de bine! Sĕ poftească cât vor voì a scoate la iveală, că toți românii câți sunt astădi au fost odinioară unguri și rușinea nu a noastră va fi, ci a acelora cari și-au lăsat limbă și națiune și au alergat la noi în colibi și au aflat în ele fericire. Le stăm însĕ buni dlor corifei din Cluș, că pe calea apucată nu vor aduce nici un bine nici patriei, nici națiunei maghiare, ci vor înăsprì relațiunile și mai mult între noi și poporul maghiar — în dauna patriei comune.

Revista politică.

S'a întêmplat.

De ceeace înainte ne-am temut, n'a putut sĕ scape principele Alecsandru. A trebuit sĕ abdice și sĕ'și părăsască țara. Poșiția lui devenise astfeliu, încât din situațiunea creată în alt chip nu'și putea scăpa țara și nici persoana sa. Părăsit de toate puterile mari ale Europei — afară de îndepărtata Anglie, care stă singură, — reprobat pe față de țarul tuturor rușilor, avênd în contra sa chiar pe ministrul seu Caraveloff, pe partida căruia s'ar fi putut răzima, stându-i în perspectivă o inevitabilă invasiune rusească, nu i-a rĕmas alta de făcut, decât sĕ se jertfească 'n nemărginita sa iubire pentru poporul bulgar, pe sine. Înainte de a pleca prințul a instituit o regență provisorie constătătoare din persoanele: Stambulow, Karaveloff și Mutkuroff. Ear în diua plecării sale principele a dat publicității următoriul manifest de abdicare și adio:

FOIȚA.

Fĕt-Logofĕt.

(Urmare.)

Când întră în casa încuiată cu 99 de lăcate și zăvoară de fer, dete Doamne peste un smeu mare cât un munte, care era legat și ferecat cu trei cercuri de fer. Fĕt-logofĕt își făcù o cruce mare..., căci vedea că-i cam vechiu; și dĕu nu-i glumă că 'și-a făcut cruce, căci sĕ'l fiți vĕdut, pe ori ce, a'ți fi întrat în toate rĕcorile și vi s'ar fi făcut pĕrul măciucă dacă aveați; dar smeul începù a rîde hoțesce și rugà pe Fĕt logofĕt, ca sĕ-i dea o cană de apă, că de 3 ani duce dorul ei și îi-e gura friptă de sete.

Lui Fĕt-logofĕt i se făcù milă, căci doar avea și el inimă de om și îi aduse o botă și smeul lacom o sorbì dintr'o dușcă de nu mai rĕmase nici un strop. Când vĕdû smeul că Fĕt-logofĕt e așa de darnic de-i tremură mâna de mult ce a dat de pomană, se și gândì ca sĕ'l îmbrobodească ca p'o mireasă, și mai cerù încă o căniță.

Bine dice, sĕ nu îți faci din capul tĕu călindariu, că capul face și el trage, adecă oricine ce își caută găsesce. Așa și Fĕt-logofĕt 'și-a găsit, căci cum îi dete și bota a doua, smeul o soarbe ca p'o picătură de ploaie și unde nu se umflă odată nenișorule, de plesnìră toate cercurile. Cum se vĕdù smeul scăpat nici una nici două, c'o falcă 'n ceriu și cu una 'n pământ se duce de a dreptul la Dafina, adecă la nuntă și se aședà ca unul care nu'și cunoscea încă vêrful nasului chiar de-a dreapta ei.

Dafina sciù îndată de unde vine beleaua, scia adecă că de unde vine asta și făcù ce făcù de venì acasă.

Am uitat sĕ ve spun și DVoastră, că smeul încă voia sĕ pețască pe Dafina, ear ei, sĕ ve spun drept, așa i era de drag ca sarea în ochi și ca șarpele la piele și d'ar fi putut 'l-ar fi băgat tot de pĕr în sîn, d'aia bag seamă făcù ea ce făcù și'l ferecă cu cercurile de fer.

Până ce 'și-a legat smeul calul în grajd și i-a dat de mâncare, Dafina chiemà pe Fĕt-logofet și îi spuse, că ei sĕ vor scăpa de smeu, numai dacă se vor lupta ș'apoi care va avea norocul sĕ 'nbirue, ăla o va lua, că Fĕt logofĕt bagsamă venise prea târdiu.

Ci-că cum audì Fĕt-logofĕt de una ca asta, încinge paloșul tată-seu și se arătà mai voinic decât cum era. Apoi de...și era voinic, căci doar d'aceea era ficiorul împĕratului Roșu. Când îl vĕdù Dafina așa de frumos și de voinic, năpădì de bucurie într'un plâns de îți curgeau lacrămile din ochi și iute sărì și i se acățà de după cap.

Dar par'că a fost într'un ceas rĕu, că tocmai atunci nimeresce și smeul în casă. Apoi sci la cuptoriul cald trebuesc puține lemne. Nu-i vorbă smeul ș'așa nu vedea cu ochi buni p'acolo pe ficiorul împĕratului și dacă ar fi putut i-ar fi purtat de mult Sâmbetile. Smeul cum vede una ca asta, începe a turba de mânie și nu îți umflă odată pe Fĕt-logofĕt de după ceafă, d'o fi gândit sĕracul că se află pe lumea ceealaltă.

Dar Fĕt-logofĕt încă nu era doar unul care sĕ se sparie de toate tufele și când îl apucà smeul strigà:

— Ho, ho, mai cu încetul, că ț'ai găst sfîntul, dacă nu vrei sĕ mânci vr'o câteva învêrtite, sci poate numai așa din dragoste, lasăme, și dacă esci om de cinste și de omenie, vină sĕ ne luptăm pe viață ori pe moarte.

Atâta i-a mai trebuit smeului ca sĕ-i mai aprindă încă paie în cap și ca cum te-ai șterge la ochi sĕ și încăerară la trântă, că-i mai sănătoasă. Unde n'aduce nenișorule Fĕt logofĕt odată sci ca un ficior de împĕrat, și pune pe smeu în ghenunchi, dar atunci se opintì odată Doamne smeul și era gata sĕ-i cânte cucul ficiorului de împĕrat, dacă n'ar fi băgat el iute de samă și n'ar fi adus pe smeu sci odată dela

„După ce ne-am convins de tristul adevĕr, că plecarea noastră din Bulgaria va uşura stabilirea bunelor relaţiuni ale acestei ţĕri cu Rusia liberatoare, şi după ce am primit asigurarea împĕratului Rusiei, că independenţa, libertatea şi drepturile statului nostru vor rĕmânè neatinse şi că nimeni nu se va amesteca în afacerile sale interioare, declar poporului meu mult iubit, că renunţ la tronul Bulgariei, dorind a proba tuturor, cât ne sunt de scumpe interesele patriei noastre şi că pentru independenţa sa, suntem gata a sacrifica tot, chiar ceea ce ne este mai scump decât viaţa.

„Esprimând mulţămirile noastre sincere pentru devotamentul ce-mi păstrà poporul în ḑilele fericite, precum şi în ḑilele triste, prin cari avură sĕ treacă tronul şi poporul dela sosirea mea în Bulgaria, eşim din Principat invocând pe Dumneḑeu până în ultimele ḑile pentru ca sĕ dea ajutoriul sĕu Bulgariei şi sĕ o facă mare şi puternică, fericită, unită şi neatârnată.

„Numim ca regenţi pe Domnii Stambuloff, Karaveloff şi Mutkuroff.

„Ordonăm tuturor cetăţenilor bulgari de a se supune ordinelor regenţii numite de mine şi dispoşiţiunilor ei, şi de a păzì ţĕrii liniştea pentru a înlătura complicarea situaţiunii destul de dificile a patriei.

„Dumneḑeu sĕ proteagă Bulgaria!

„Dat în reşedinţa noastră dela Sofia astăḑi 26 August 1886.

(semnat) **Alecsandru.“**

Marţi în 7 a lunei c., a părăsit principele Alecsandru capitala ţĕrii sale, luându'şi calea spre Lompalanca - Turnu-Severin. Poporaţiunea pretutindenea l-a primit cu mare entusiasm şi deputaţiuni numĕroase îl rugau sĕ nu se depărteze. Dela Turnul Severinului principele plecà cu trenul prin Budapesta spre Darmstadt, fiind la diferitele staţiuni întimpinat cu entusiasm şi ovaţiuni, cari cu deosebire la gara din Budapesta 'şi-au ajuns culmea. Căci acì se înfăţişară studenţii universitari in corpore şi însoţiţi de multă lume, l-au salutat în frunte cu contele Zichy în mod demonstrativ, voind s'arangeze la urmă un charivari împreunat cu spargere de feresti în faţa consulatului rusesc, intenţiune, dela care spre norocire, i-a putut cu greu abate poliţia, mărginindu-se dênşii a zbiera numai: „Jos Rusia,“ „Jos ţarul!“

Părăsind prinţul Alecsandru tronul, pe care l-a avut, se reivesce cestiunea înlocuirii lui. În această privinţă nu mai puţin decât 5 versiuni se colportează de presa cea mare.

„Neue Freie Presse“ e informată, că prinţul Emanuil Koṇaki Vogoridi, care locuesce în Iaşi, ar avea gata o proclamaţiune către poporul bulgar, în care se recomandă de candidat la tronul Bulgariei. Prinţul Konaki-Vogoridi este înrudit cu fostul guvernator al Rumeliei orientale, Aleko-paşa Vogoridi şi a aspirat la tronul bulgar încă dela 1878. Într'o scrisoare adresată dlui Karaveloff s'a declarat pe faţă partisan al politicei rusofile.

După o altă versiune se afirmă, că regenţa întocmită la Sofia ar fi hotărît sĕ lucreze din toate puterile pentru ca simpaticul principe Alecsandru sĕ fie rechiemat de popor prin un plebiscit. Foile rusesci vorbesc despre principele Petru Caragheorghevici şi principele de Oldenburg.

Mai interesantă este însĕ versiunea, adusă de ḑiarul „Epoca“, care spre lauda sa fie ḑis, ţine mult la esactitatea informaţiunilor sale, şi care ne vorbesce despre o alianţă a statelor balcanice.

„Epoca“ ḑice, că Sir White a lucrat şi lucrează din rĕsputeri pe lângă guvernul României la alcătuirea unei alianţe defensive între statele balcanice. Această scire o dă în mod positiv numitul ḑiariu. Se mai ḑice în această privinţă, şi ne mărginim a înregistra aceste svonuri, *că s'ar încerca ca unirea între România şi Bulgaria sĕ se facă în persoana regelui Carol.* Altmintrelea încă mai de demult am putut constata pe ici pe colo, că acest plan preocupă pe consilierii tronului din România. În legătură cu aceste proiecte, ar fi şi venirea dlui Sturza în capul departamentului afacerilor strĕine, fapt, care nu s'ar putea altmintrea înţelege aḑi când influinţa Rusiei pare a fi câştigat mai mult teren.

Cronică din Zarand.

Înfiinţarea unui cor în Brad. — Obstacolele. — Încercări. — Reuşita. — Ce e de făcut? — Înfiinţarea unei reuniuni. — Serbarea reocupărei Budei dela Turci- — Pentru ce nu au luat parte românii? — Necasurile ţerenilor Zarandani.

Adese-ori s'a ventilat cestiunea formării unui cor aci în Brad. Totdeauna însĕ s'a dat de obstacule.

Nu era, şi nu este cui sĕ se concreadă conducerea corului în 4 voci. Mai lipsiau — după părerea unora şi elementele, din cari sĕ se compună corul. În ce privesce elementele, obstaculele au dispărut. Câteva încercări făcute de vr'o doi inşi au probat că puteri sunt suficiente.

Sunt vr'o 2 ani trecuţi, când s'a făcut încercarea sub conducerea unui tênĕr, acum medicinist pentru scoaterea la iveală a elementelor apte pentru formarea unui cor. În decursul verei s'au învĕţat în două voci cântările bisericesci (cor micst.)

Depărtênduse tinerii studenţi pela gimnasii, lucrul început nu s'a continuat.

Pe la începutul lui Iuliu anul curent s'au făcut de nou încercări.

La 4 Iuliu st. n. se arangiază o producţiune în cerc familiar. Se jucà o piesă teatrală, se cântă şi declamează din partea elevelor române, cari au cercetat scoala de stat din Brad — sub conducerea catechetului român dela acea scoală.

Ba ce e mai mult cu aceasta ocasiune se pune la iniţiativa protopresbiterului local basa unui fond de premii. Am primit convingerea cu această ocasiune, că pe viitoriu elementele constitutive ale corului se vor înmulţi.

Nu trecù mult şi cei pesimişti au venit la convingerea, că e posibilă înfiinţarea corului şi în patru voci.

Sosesce în mijlocul nostru învĕţătoriul din Bozoviciu I. Rus, de origine Zarandan, carele informându-se asupra giurstărilor noastre, cu rară abnegaţiune ia asupraş gratuit formarea unui cor micst în 4 voci.

În decurs de 4 sĕptĕmâni, pe lângă o instruire obositoare, dlui Rus îi succede a cânta liturgia în biserica din loc, în 4 voci. Primadată s'a cântat la 3 August, apoi la 6 şi la 15 August. Publicul a rĕmas satisfăcut. Dl protopresbiter, invitând întreg corul la ospitala-i masă, mulţămesce instructorului pentru ostenelile sale.

Paşul serios s'a făcut, cei ce nu aflară de bine a se angagia — deşì puteau — li s'a dat ocasiune a vedè şi a auḑì, că voinţa firmă a învins obstacolele.

Ce vom face însĕ pe viitoriu? Eată întrebarea carea acum la începutul anului scolariu trebue sulevată. Vom lăsa lucrul mort, fiind instructorul depărtat la staţiunea sa de învĕţătoriu în Bozoviciu? Cei în fruntea trebilor noastre bisericesci din loc, ar putea afla mijloc pentru continuarea începutului bun. De ce sĕ nu lucrăm şi noi pe terenul social? De ce sĕ nu putem înfiinţa aici o reuniune de cântări; deoarce atunci mai uşor am putea afla şi conducĕtoriu al corului. Sĕ lăsăm la o parte părerea nebasată că noi nu putem înfiinţa reuniune. Avem acì elemente, pe cari neatrăgêndule în sînul nostru, se înstrăinează. Sĕ lucrăm pentru noi înşine.

Sĕ nu facem aceasta pentra temere de pericol, ci sĕ o facem pentrucà Bradul e centrul vieţei sociale şi culturale în Zarand. Sperăm dela tinerii conducĕtori ai Zarandului că 'şi vor face datorinţa.

— — — — — — — — — — —

Astăḑi la 5 Septembre s'a sĕrbat aci în Brad cu mare pompă reluarea Budei dela Turci. Va sĕ ḑică Bradul şi Buda au sĕrbat. Un comitet numĕros sub presidiul pretorelui din Brad au făcut preparativele. În comitet au fost induşi şi 4 români, pe când lucrurile au fost deja gata. Sĕrbarea s'a făcut în numele Bradului şi a ţinutului sĕu. La 10 oare s'a ţinut în biserica reformată serviciul dḑeesc şi cuvêntarea festivă de parochul reformat, dela care s'au putut auḑì frumoasele (?) teorii că patria noastră „Magyarország“ se întinde până unde se întinde Dunărea, Tisa şi Murĕşul. Interesant fù apendicele.

„Sĕ nu ne lăsăm până la ultima suflare.“

Românii, maioritatea acestui ţinut, nu au luat parte la serbare. Causa este uşor de aflat. Cei induşi în comitet, deputatul Truţa şi protopresbiteral Damian au fost induşi fără a sci ei ceva. Rolul românilor era sĕ fie foarte umilit la serbare. Românii înainte cu 7 ḑile numai din auḑite sciau că se însceneazā ceva în Brad, de aci abstinere totală, cu escepţiunea Dlui Bardossy, ca sĕ nu se poată ḑice că este pădure fără putregaiu.

A fost şi prânḑ comun, apoi sara bal, toate ad gloriam ideii de stat maghiar; pentru care noi foarte puţină atragere putem avea.

Timpul e frumos. Îmblătitul grâului este pe gata, s'a început cositul otăvei.

Sĕrmanii ţĕreni stau sĕ iae lumea în cap din lipsa banilor. Cam pela Sânta Mărie sunt terminele de plătire. Acum a trebuit sĕ plătească ţĕranul fênul şi cucuruzul luat astă iarnă cu aşteptare pe bani scumpi.

Dar nimic nu se plătesce, vitele sunt aproape pe nimic, grâul este eftin. S'a început cu esecuţiele de dare, cari au fost tot amânate până acum.

Mulţi economi vor ajunge la sapă de lemn din lipsa de bani. Usurarii vor face blăstĕmate afaceri. Sĕ nu te miri cetitoriule spunêndu ţi, că pe aici se dau interese după 10 fl. câte 50 cr. la lună, ear la an 6 fl. v. a.; adecă 60%, şi nici aşa nu capetă sêrmanul om. Bance în apropiere nu sunt. Şi apoi economii nostri au lipsă cel mult dela 10—50 fl. v. a.; şi a alerga în depărtare nu se plătesce.

Starea economului român, apăsat de dări, de segregări, de comasări, devine nesuportabilă, şi fruntaşii naţiunii sunt responsabili înaintea lui Dumneḑeu, că nu încearcă nimic pentru delăturarea rĕului.

Esop.

---

roată şi nu 'i-ar fi dat o sfîntă de trânteală, de care nu mai mâncase de când îi crepase ochii, de rĕmase întins ca o broască. Fĕt-logofĕt iute ia buzduganul şi i-l trântesce în cap, apoi cu paloşul îi rătează gâtul.

Dar ţ'ai găst sfîntul, par'că a fost lucrul naibei capul a sărit iute şi s'a lipit la locul seu de par'că a fost tot acolo şi nu trecù multă vreme la mijloc şi smeul era ear teafăr.

Acum ce era de făcut... Smeul ar fi fost mai mare, dacă n'ar fi dat Fĕt-logofĕt şi Dafina iute în dâra lui. Îl lăsară adecă sĕ se scalde în apele lui, până când Dafina întrebà pe o vrăjitoare vestită şi bĕtrână, că ce este de făcut cu smeul, căci sĕ ve spun drept, Dafina nu'l mai putea suferì şi era învĕţată cu el ca vermele în hrean.

Vrăjitoarea 'i-a spus, ca sĕ se facă cam beteagă şi sĕ se vaete cam de cap, c'apoi el o va întreba cu ce se va însănătoşa, căci el de dragostea ei va face măcar-ce, ear ea sĕ mai meşteşugească ce va mai meşteşugì, ş'apoi sĕ'l întrebe în ce îi stă puterea, că numai aşa se va însănătoşa.

Smeul când venì ş'o vĕḑù, 'l cuprinse o milă şi îndată o întrebà de ce i s'a făcut rĕu şi de ce se bocesce aşa de tare.

Cum sĕ nu rĕspunse Dafina d'atâta amar de vreme ai venit sĕ me peţesci şi încă până în ceasul ăsta nu mi-ai spus în ce îţi stă puterea, ca sĕ sciu şi eu de ce poamă me leg.

Smeul ve spun drept se codì mai întâi, ş'apoi scia el ce sĕ rĕspundă, că doar d'aceea era împĕratul smeilor, dar vĕḑênd că nu e modru de-a contenì cu Dafina, se gândì la o minciună d'ele bĕtrâne sci cu coarne, şi îi spuse adecătelea, că puterea lui stă în calul cel cu şase aripi şi de-ar isbuti sĕ pună mâna pe el, lui nu i-ar mai rĕmânea nici un pic de putere.

A doua ḑi era vrăjitoarea ear la Dafina, căci aşa-i omul după bani îşi sparge şi capul ş'apoi sci el e ochiul dracului, apoi nu-i vorbă o va fi miluit la început Dafina cu vr'o două părăluţe, căci doar nu degeaba îi tremura mâna, când da de pomană.

Vràjitoarea se vede treaba, că era isteaţă, că îndată îi spuse Dafinei, că smeul i-a trântit o minciună cât ḑiua de eri, dar ca sĕ'l mai întrebe înc'odată şi sĕ-i spună verde, că de nu-i va spune drept unde îi stă puterea sĕ se spele pe frunte de dragostea ei şi sĕ-i tragă nădejde ca spânul de barbă, căci ş'aşa e, dragoste cu sila încă n'am mai auḑit sĕ se fi făcut şi nici nu se va face.

Dafina ear se puse în pat şi începù a plânge şi mai amar ca mai nainte — fie ḑis între noi, că doar nu degeaba îşi freca ea ochii cu scuipat — de-i curgeau lacrămile tot pe frunte în sus, şi îi ḑise că el a umblat sĕ o înşele, dar acum i-a trecut făina prin straiţă şi de nu i va spune drept, că în ce îi stă puterea, ea mai bine va rĕmânea singură decât sĕ se ducă după un înşĕlătoriu Aşa se văera Dafina de par'că câte belele toate pe capul ei au căḑut, dar ce sĕ-i faci nĕcasului, aşa-s făcute din fire femeile, sĕ facă adecă şi ce nu e, numai sĕ o poată scoate la cale.

Ci-că cum auḑì smeul una ca asta, nu'l mai încăpea pelea de ruşine, măcar era smeu. A vĕḑut el doară că d'aici înainte nu va mai putea face boi bălţaţi şi cu minciuni călite nu o va mai putea scoate la cale, deci îşi trase de samă ca sĕ-i spună drept şi îi ḑise adecă Dafinei, că puterea lui îi stă în calul cel cu 12 aripi, care se află în grajdiu la mumă-sa, şi care şade chiar pe ţĕrmurile mărei albastre.

Cum îi spuse Dafinei, par'că îi puse foc sub călcâe şi păn se duse smeul earăş pe la grajdiu sĕ'şi mai vaḑă de cal, Dafina şi chiemà pe vrăjitoarea, care altcum slavă Domnului de când o spălase c'o ţîr de zamă de crăiţariu sta tot cam prin colţul palatului şi cum îi spuse Dafina, ce a ḑis smeul, baba gâcì, că acolo îi şi stă puterea şi că acum i-a spus drept; dar că e departe până acolo, nu mai încape nici o îndoială.

(Va urma.)

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Sĕlişte, 19/31 August 1886*). Onorate domnule Redactor! Încă o vieaţă plină de activitate, încă o vieaţă plină de devotament pentru binele public, încă un caracter firm şi nobil s'a stîns prin moartea cea mult prea de timpurie a notariului comunal din Sĕlişte Dumitru Florian.

Notariul Dumitru Florian, născut la anul 1839 în opidul Sĕlişte, după ce terminà cu bun succes studiile gimnasiale în Sibiiu în etate cam de 23 ani, devenì notariul opidului Sĕlişte, unde servì ca atare în decurs de 24 ani cu conscienţiositate şi cu o modestie rară. Ḑic cu o modestie rară, căci aceasta a fost trăsura cea mai marcată a caracterului sĕu.

Din mult fericita-i căsătorie de 19 ani — Dḑeu l'a dăruit cu 8 copii în viaţă — cel mai mare de 18 ani, cel mai mic numai de 8 luni.

Înmormêntarea s'a făcut în 19/31 August a. c. la 4 oare după ameaḑi, la care a asistat poporul întreg din Sĕlişte şi o mulţime de amici ai reposatului din apropiere, eară actul funebral l-a condus domnul protopresbiter din Sĕlişte Dr. N. Maier asistat încă de 9 preoţi din loc şi giur.

Prima cuvêntare funebrală a ţinut-o la poarta reposatului dl Dr. N. Maier, eară la mormênt a ţinut o cuvêntare notariul din Tilişca Stefan Millea în numele notarilor, eară membrul primăriei opidane Nicolae Mosora în numele comunei Sĕlişte.

Junimea studioasă din giurul Sĕliştei representată la înmormêntarea reposatului în numĕr aproape complet, a pus pe crucea defunctului o minunată cunună de flori şi a improvisat o foarte frumoasă poesie ocasională, pe carea, după finirea cuvêntărilor, a cântat-o în chor.

Aşa petrecurăm la mormênt pe demnul şi binemeritatul notariu comunal din Sĕlişte Dumitru Florian, pe care l deplânge comuna Sĕlişte, pe carea a representat-o în decurs de 24 ani în lăuntru şi în afară cu deplină demnitate şi cu tact deosebit. O apărat-o în impregiurările cele mai critice şi cu deosebire în procesele cele mari cu universitatea săsească, cu atâta tărie şi tact, încât ea a eşit triumfătoare.

Îl deplânge însĕ cu deosebire inconsolabila-i soţie, pe carea a lăsat-o cu 8 copii minoreni togmai în timpul când era cea mai multă lipsă de dênsul, togmai în momentul, când voia sĕ înceapă edificiul crescerii drăgălaşilor sei copii. Şi cum sĕ nu i se sfăşie inima de durere, când eri alaltăeri se afla în cea mai deplină fericire casnică, şi aḑi rătăcesce pe ruinele acelei fericiri, fără a o mai putea găsì nici odată. Singura consolare a dênsei este acuma numai speranţa în Dḑeu, pe carea şi reposatul a avut-o până în ultimele momente ale vieţii sale.

Nu-mi pot fini această corespondenţă fără a adresa Sĕliştenilor următoarele cuvinte: Fraţilor Sĕlişteni! Bunul vostru notariu comunal Dumitru Florian a murit şi cu greu se va fi născut pentru voi un al doilea Florian. El v'a iubit pe voi ca pe sufletul sĕu. Păstraţi şi voi faţă de el această iubire, precum am vĕḑut că a-ţi păstrat-o în decursul vieţii, a morbului şi a morţii lui. El a murit! Voi atunci manifestaţi prin fapte iubirea voastră faţă de el, când ve veţi îngrigì părintesce pentru orfanii şi familia defunctului aşa, ca cu fală sĕ puteţi ḑice: „aceasta este familia demnului nostru notariu rĕposat Dumitru Florian.“ *m.*

Insciinţare.

În 15 Septembre st. n. a. c. la oarele 9 antemeridiane se va face în sala cea mare a scoalei civile de fete a associaţiunei transilvane, deschiderea solemnă a scoalei şi a internatului.

Comitetul asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român.

Sibiiu, în 10 Septembre n. 1886.

Dr. D. P. Barcianu,
secretariu.

Varietăţi.

* (Adunarea generală a reuniunei pompierilor) din comitatul Sibiiu este convocată pe 26 Sept. n. 10 oare a. m. la Sibiiu în sala cea mare a comitatului (strada morii nr. 10). Obiectele de pertractat sunt: Autenticarea procesului verbal dela ultima adunare, raportul comitetului, statorirea mijloacelor şi ale căilor pentru recerinţele organisării instituţiunei pompierilor în înţelesul §-ului 86 a statutului pentru poliţia de foc, eventuale propuneri.

* (Profesori noi.) Dnii Dr. de teologie Georgiu Popovici şi absolventul facultăţii filosofice din Budapesta Ladislau Goldiş, candidat de profesură, sunt denumiţi de profesori la institutul diecesan teologic şi pedagogic din Caransebeş.

*(Societatea de lectură a junimei studioase române din Blaş) s'a constituit pe anul scolastic 1886/7 în modul următoriu:

Preşed: M. O. Dnul profesor Aron Deacu, vicepreşed: Septimiu Dariu stud. cl. a VIII gimn., redactor la foaia societ. „Filomela“ Petru Marin, stud. VIII cl. gimn., bibliotecariu Ioan Radu stud. VIII cl. gimn., notariu Ioan Cândea stud. VIII cl. gimn., vicebibliotecariu Elia Daian stud. VII cl. gimn., cassariu Tit Liviu Tillea stud. VII cl. gimn.

* (Steagul negru-galbin în Aiud.) Din Alba-Iulia ne scrie un amic al ḑiariului nostru, că regimentele 50 şi 64 în drumul lor spre Têrgul Mureşului au staţionat în Aiud şi că acolo drept semn, că unde se află cancelaria regimentului s'a infipt pe coperişul casei stindardul împĕrătesc. O mulţime de curioşi au năvălit asupra casei oraşului pentru desluşiri, când eată se trezesce proprietariul casei un pensionist de pe timpul absolutismului, că o deputaţiune îl trage la rĕspundere, pentru steagul negru-galbin. Proprietariul scia că cancelaria regimentului e la el — dar nu scia de steag nimica, drept ce cere dela comandant sĕ aibă bunătate sĕ ia steagul jos. Comandantul i spune că nu se poate, că nu sciu oficerii şi suboficerii unde e cancelaria şi nu pot face rapoartele — dar proprietariul vĕḑênd periculul şi mulţimea de popor, de frică cere cu inteţire mutarea steagului în alt loc. Comandantul, şi proprietariul merg la poliţie şi la primăria urbană, unde chestia s'a aplanat cu remânerea steagului pe casă — ear publicul în nemulţămirea sa esclamà: „Unde sunt acum collegiştii sĕ facă ordine şi regulă în oraş.“ Aceea le ar fi trebuit, şi manevrele se desvoltau în drumul spre Têrgul Murĕşului — în o direcţie urîtă şi apoi Aiudul e mâncat de manevre pe stradele sale!

* (Alegerea de metropolit-primat al României) se va îndeplinì în sesiunea viitoare a corpului legislativ de către colegiul provĕḑut în constituţia ţĕrei şi care este compus din deputaţii camerii şi ai senatului apoi din membrii sântului sinod al României întruniţi la un loc. Încă de acum se vorbesce, că metropolitul Moldovei 1. P. S. Iosif n'ar fi dispus a primì această demnitate şi că chiar şi episcopul dela Roman Melchisedec ar sta la îndoială, din causă, că nu ar fi binevĕḑut la guvern.

* (Nĕsdrăvănii sĕcuiesci). — Foile maghiare respândiseră în ḑilele din urmă diferite sciri despre călcări de graniţă din partea românilor mai ales în timpul coasei În urma acestora, eri ministrul de interne — după cum spune Székelyföld — ar fi dat îndrumarea, ca comunele respective însele sĕ se apere în contra încălcărilor. Las că scirea aceasta e cam de necreḑut, dar cu atât mai curioasă ni se pare observarea lui „Székelyföld“ când ḑice: „Aşa credem că această încuragiare ne-ar venì de hac şi dacă guvernul lasă sĕcuilor noştri mână liberă în privinţa aceasta, pe viitoriu vom fi cel puţin siguri, că românii vu vor mai face încălcări de graniţă.“

Nu cumva ar vrea sĕcuii, ca bunăoară în vremea rĕsboiului ruso-româno-turc, sĕ alunge cu coase şi topoare toată românimea în Dunăre?

* (*100 fl* pentru Kulturegylet) s'au votat din partea representanţei comunale din Petrojeni, o localitate cu maioritatea locuitorilor români. Foile maghiare spun, că la stăruinţa notariului cercual, Ladislau Dombora suma numită s'a votat *unanim*.

Se poate?

* (Concert la Sinaia.) „Românul“ primesce din Sinaia următoarele şire: „Mercurea trecută, artistul D. Popovici a fost chiemat la castelul Peleş de M. S. regina. Acolo, artistul a esecutat mai multe părţi şi anume: Tosti: „Vorrei Morire,“ Weber: „Euryantha,“ arie; Schuman: „Der arme Peter;“ Humpel: „Nor de vijelie;“ Spohr: „Jesonda,“ arie; Iensen: „Lehn deine Wang;“ Iensen: „O, lass dich halten!;“ şi în fine din bucăţile române s'a cântat: „Eu simt a ta suflare,“ „Codrul verde,“ „Ḑiua bună,“ toate de dl Dima. Aceste din urmă trei bucăţi române, composiţiuni originale de-ale Dlui G. Dima, au fost foarte mult apreţiate de M. S. regina. Acompaniamentul la piano a fost ţinut cu mult talent de un tiner pianist E. Narice, care în urma voinţei esprimate de Majestatea Sa, a esecutat o polonesă de Chopin.“

* (Două casuri de coleră) s'au ivit în ḑilele aceste la Budapesta. Unul dintre cei înbolnăviţi a murit deja, al doilea este sub tratament la spitalul general.

* (Germanii şi maghiarii.) Preşedintele consiliului comunal din Berlin a declarat în şedinţa din 10 Sept. n. a. c., că învitarea la festivităţile din Buda s'a respins numai din cause formale fără nici o tendinţă politică ori naţională. De altcum oraşul Berlin a respins în anii din urmă şi învitările jurisdicţiunilor de Brussela-Gent etc. şi tocmai de aceea a fost de părerea, că nici de astădată nu poate face altcum.

* (Victimele manevrelor.) Am amintit în unul din nrii trecuţi ai ḑiariului nostru despre victimele manevrelor din jurul Pestei. Ḑiarele maghiare ne aduc sciri despre manevrele din jurul Strigoniului, cari încă 'şi-au avut jertfele lor. La manevrele acestea au murit 7 oameni, s'au bolnăvit 63. Causele morţii nu se prea sciu. Un soldat după 24 oare dela sosire a fost cŭprins de boala dominantă în castre; transportat fiind în spital, mai târḑiu corpul bolnavului s'a înnegrit.

* (Esposiţia din Cernăuţi.) La 5 Septembre nou avù loc deschiderea esposiţiei bucovinene în Cernăuţi. Preşedintele esposiţiei, care este totodată şi preşedinte al societăţei agronomice germane din Bucovina, dl br. Stircea, deschise esposiţia printr'o cuvêntare adresată preşedintelui ţĕrii dlui br. Alesani înaintea întregei comisiuni de esposiţie, cum şi a autorităţilor civile şi militare. În oraţia sa de deschidere d-sa schiţà nascerea ideii de esposiţie, cum şi progresarea ei şi mulţămì regimului pentru spriginul dat, cum şi archiducelui Ludovic Victor, protectorului esposiţiei. Preşedintele ţĕrei mulţămì oratorului şi se arătà satisfăcut de esecutarea esposiţiei. Terminânduse oraţiile oficiale, comisia cercetà despărţĕmintele esposiţiei. Esposiţia este plasată în cea mai mare parte în grădina publică a oraşului, unde se adaptară localităţile societăţii de tragere la ţintă şi se zidiră pavilonuri şi magazii noue. În localităţile societăţii de tir aflăm espusă industria înaltă meseriaşă mai des represintată prin firmele vieneze, din Moravia şi Budapesta. Într'un local lateral al societăţii se află un deposit de claviruri şi alte instrumente musicale ale fabricelor din Viena. Pavilonul fondului religionariu gr.-or. nu era încă deschis, nefiind încă gata. În fundul esposiţiei se aflau două case ţĕrănesci şi anume o casă ruteană şi una română. Mai sus de ele se aflau espuse vitele din ţară. Într'o magazie lungă sunt espuse productele agronomice ale particularilor, cum şi a scoalei agronomice din Cernăuţi A doua parte a esposiţiei se află în scoala de meserii, ce încă eri a fost închisă publicului, deşì s'a dechis oficial. Acì sunt espuse lucrările de mână şi anticităţile şi adecă cele mânăstiresci române, cum şi ale societăţii archeologice române. În scoala reală gr. or. este o esposiţie de pictură, care asemenea s'a deschis astăḑi. De admirat sunt în ea: icoana ce represintă o ţĕrancă şi un ţĕran român, a dlui Popiel Tadaeus, cum şi mânăstirea Suceviţa, zugrăvită de dl profesor Eugeniu Maximovici din Rădăuţi. Lucrurile espuse sunt atât de multe şi varie, încât e cu greu de ale descrie la întâia vedere.

* (Cutremurul de pămênt din America.) — O telegramă din Filadelfia dă următoarele amĕnunte asupra cutremurului de pămênt din Charleston: Ultimele telegrame din Charleston ḑic, că două din trei părţi din cartierul comercial au fost distruse şi că au ars două-ḑeci de case. Cifra morţilor, după unii este de 60, ear după alţii de 100. Nu se scie încă acum care este numĕrul răniţilor. Perderile materiale se urcă la 6 până la 10 milioane de dolari. Câteva ḑile nici un tren n'a putut sĕ între sau sĕ iasă din oraş, şi nu s'a restabilit decât numai un fir telegrafic. Casele sunt cu totul părăsite; cele cari n'au fost distruse sunt într'o astfeliu de stare, încât ameninţă sĕ se dărâme la prima sguduitură. Nu se poate sci decât numai peste mai multe ḑile, care este numĕrul esact al morţilor şi al răniţilor îngropaţi subt ruine. O nouă sguduitură care s'a întêmplat a doua ḑi a doborît mai multe case. Biserica istorică St.-Filip şi vechia mănăstire St.-Mihael, două din monumentele cele mai renumite din Charleston, sunt cu totul distruse.

* (Un biet condamnat la moarte) se smucea plângênd în braţele călăului.

— Aide, amice, fi cu curagiu.

— Cum vrei sĕ fiu cu curagiu? Aceasta mi se întêmplă pentru întâiaş-dată.

Loterie.

Sâmbătă în 11 Septembre n. 1886.

Buda:	**69**	**3**	**49**	**42**	**66**

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 11 Septembre n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Galbin	5.94	5.93
Napoleon	9.97½	9.96
100 marce nemţeşt	61 70	61.60
London pe (poliţă de trei luni)	125.95	125.80

---

*) Întârḑiată din lipsă de spaţiu. Red.

Nr. 135 [1394] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea a două posturi de învĕțători la scoala gr. or. cu trei classe din comuna Gura-Rîului se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumente pentru fiecare din cele două posturi: *a.)* salariu de 250 fl. *b.)* relut de cuartir și lemne 30 fl.

Pentru încălḑirea salelor de învĕțământ se îngrijesce comitetul.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și așterne concursele instruite cu documentele recerute de legile în vigoare până la terminul indicat la adresa oficiului protopresbiteral gr. or. în Sĕliște.

Se observă, că aleșii vor fi obligați a ținea Dumineca și la sĕrbători strana în biserică și scoala de repetiție.

Gura-Rîului 3 August 1886.

Din ședința comitetului parochial gr. or. ținută în 3 August 1886.

Ioachim Muntean,
paroch și preș. comit.

[1398] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕțătoresci dela scoalele populare gr. or. din comunele mai jos enumĕrate ale protopresbiteratului „Abrudului“, se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

1. Bucium-Cerbu, cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemne.
2. Bucium-Isbita, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.
3. Bucium-Sat, cu salariu anual de 150 fl. cuartir și lemne.
4. Zlatna, cu salariu anual de 200 fl., bani de cuartir 20 fl., și un venit cantoral de 50 fl, pentru care va trebuì sĕ țînă strana de cantor în biserică.
5. Valea-Dosului, cu salariu anual de 150 fl. cuartir și lemne.
6. Galaț, cu salariu anual de 150 fl. cuartir și lemne.
7. Presaca, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi, au a-'și înainta cererile concursuale instruite conform legilor din vigoare, la oficiul proto presbiteral al Abrudului, până la terminul prefipt.

Dela oficiul protopresbiteral gr. ort. al Abrudului.

Abrud, în 20 Iulie 1886.

Ioan Gall,
protopresbiter gr. ort.

Nr. 565—567 [1393] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învĕțători la scoalele din protopresbiteratul gr. or. al Sighișoarei în următoarele comune se escrie concurs cu terminul de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Țelina, cu salariu anual de 200 fl. cuartir și lemne de foc.
2. Hașfălău, cu salariu anual de 120 fl. cuartir și lemne de foc.
3. Mălĕncrav, cu salariu anual de 100 fl cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a-și așterne concursele lor instruite cu carte de botez, atestat de cualificațiune, atestat din limba maghiară și atestat despre studiile pregătitoare, — toate în original și în copie netimbrată până la terminul amintit, la adresa subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighișoarei, în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Sighișoara 22 August 1886.

Demetriu Moldovan,
adm. prot.

Nr. 259. [1396] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕțătoresci dela scoalele confesionale gr. or. din mai jos însemnatele comune ale protopresbiteratului Zarandului se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Blăjeni-Sat și Plaiu, cu salariu anual de 160 fl. și 2 org. de lemne.
2. Buceș, cu salariu anual de 150 și 2 org. de lemne.
3. Bucuresci cu salariu anual de 120 fl., cuartir gratuit și 2 org. de lemne.
4. Cäinel, cu salariu anual de 100 fl., cuartir gratuit și 4 org. de lemne.
5. Cărăstău, cu salariu anual de 160 fl. cuartir gratuit și 3 org. de lemne.
6. Crăciunesci, cu salariu anual de 100 fl, cuartir gratuit și 2 org. de lemne.
7. Criscior, cu salariu anual de 200 fl, cuartir gratuit și 3 org de lemne
8. Curechiu, cu salariu anual de 200 fl., cuartir gratuit și 3 org. de lemne.
9. Grohat, cu salariu anual de 160 fl., cuartir gratuit și 2 org. de lemne.
10. Ribicioara de jos și Ribicioara de sus, cu salariu anual de 160 fl. cuartir gratuit și 2 org. de lemne.
11. Rovina, cu salariu anual de 120 fl., cuartir gratuit și 2 org. de lemne.
12. Ruda, cu salariu anual de 100 fl. și 2 org. de lemne.
13. Sălisce, cu salariu anual de 80 fl., cuartir gratuit și 2 org. de lemne.
14. Șesuri, cu salariu anual de 200 fl. cuartir gratuit și 2 org. de lemne.
15. Tomnatec, cu salariu anual de 200 fl. cuartir gratuit și 2 org. de lemne.
16. Trestia, cu salariu anual de 80 fl. cuartir gratuit și 2 org. de lemne.
17. Vaca, cu salalariu anual de 180 fl. cuartir gratuit și lemne de lipsă pentru încălḑit.
18. Zdrapți-Mihăleni, cu salariu anual de 240 fl., cu cuartir gratuit și 3 org. de lemne.

Cererile concursuali instruite conform legilor în vigoare sunt a sĕ trimite subsemnatului oficiu protopresbiteral până la terminul sus indicat.

Dela oficiul protopresbiteral gr. or. al Zarandului.

Brad, în 4 August 1886.

Vasiliu Damian,
protopresbiter.

Nr. 530. [1397] 1—3

CONCURS.

Devenind vacante următoarele stațiuni de învĕțători în protopresbiteratul Branului, prin aceasta se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Pentru postul de învĕțătoriu în comuna Predeal, cu salariu anual de 150 fl. v. a.
2. Pentru postul de învĕțătoriu din comuna Moeciul superior, cu salariu anual de 150 fl. v. a.
3. Pentru postul de învĕțătoriu din comuna Holbav, cu salariu anual de 200 fl. v. a.
4. Pentru postul de învĕțătoriu de clasa I din Poiana Mărului, cu salariu anual de 200 fl. v. a.
5. Pentru postul de învĕțătoriu de clasa a II-a din Poiana Mărului, cu salariu anual de 200 fl. v. a.

Cei ce doresc a reflecta la vre-una din aceste stațiuni, vor avea a-și așterne suplicele lor instruite conform dispozițiunilor în vigoare la subsemnatul oficiu până la terminul susindicat.

În conțelegere cu comitetele parochiali respective.

Oficiul protopresbiteral al Brannlui.

Zernești, 21 Iuliu 1886.

Traian Mețian,
protopresbiter.

Nr. 531 [1382] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învĕțătoriu la scoala poporală gr. or. din comuna Apoldul superior se escrie concurs cu termin de 15 ḑile dela prima publicare.

Salariul împreunat cu acest post este de 220 fl. v. a., dintre cari 180 fl. din cassa comunală și 40 fl. dela popor; 5 stângini lemne de foc, din cari e a se încălḑi și scoala.

Recurenții au a'și adresa petițiile de concurs, — instruite conform legi lor în vigoare, oficiului protopresbiteral al tractului Mercurei până la terminul sus indicat.

Mercurea, la 16 August 1886.

Oficiul protop. al tractului Mercurei.

I. Droc,
prot.

Nr. 327. [1385] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învĕțătoreasă la scoala comunală de fetițe din opidul Hațeg se deschide prin aceasta concurs cu terminul până în 20 Septembrie 1886 st. n.

Emolumentele sunt: în bani 400 fl v. a. și cuartir.

Doritoarele de a competa la acest post au a'și așterne concursele sale bine instruite cu documentele recerute și cu deosebire despre cunoascerea limbelor patriei: a acelei române și maghiare, la scaunul scolastic comunal în Hațeg. Dela presidiul Magistratului opidului.

Hațeg, în 28 August 1886.

Bêrsan,
primariu opidan.

Nr. 235. [1381] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învĕțătoresci dela scoalele confesionale gr. or. române în mai jos însemnanele comune din protopresbiteratul Avrigului se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Drăguș, două posturi, unul cu 250 fl., cuartir și lemne de foc, altul cu 100 fl., cuartir și lemne de foc; învĕțătoriul, care va propune pomăritul și legumăritul are jumĕtate din folosința grădinei scolare.
2. Feldioara cu salariu anual 120 fl., cuartir și lemne de foc.
3. Uceainferioară, cu salariu anual 110 fl., cuartir și lemne de foc.
4. Sărata, cu salariu anual 100 fl., cuartir și lemne de foc.
5. Viștea superioară, cu salariu anual 150 fl., cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și așterne cererile concursuali instruite conform legilor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului (posta Avrig, Felek) până la terminul susindicat.

Avrig, 10 August 1886.

În conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Oficiul protopresbiteral greco-orient. al Avrigului.

Câștig sigur!

Persoane solide **din ori-care strat al societății,** cari voiesc sĕ se ocupe cu **vênḑarea de losuri de stat și premii, permise prin lege,** plătind **conform articlului de lege XXXI din 1883** în rate, — pot sĕ fie aplicați prin noi ori unde, pe lângă nisce **condițiuni foarte bune. Cu oare-care sirguință poți dobândì fără capital și risico dela 100 până la 300 fl. la lună.** [1399] 1—

Ofertele scrise în limba germană, provĕḑute cu indigitarea ocupațiunei presente sunt a se adresa la

Hauptsädtische-Wechselstube-Gesellschaft.
Adler & Cnie, Budapesta.

Licitațiune.

„Albina“ institut de credit și de economii în Sibiiu escrie licitațiune pentru vinderea *bunului* sĕu din *Zoltan*, fost al contelui Francisc Haller cuprins în prot. fund. Nr. 5 din Zoltan, carele constă din:

Intravilane de	$3\frac{1379}{1600}$
Agrrii	$113\frac{555}{....}$
Liveḑi	$166\frac{1495}{....}$
Pășune. . . .	$23\frac{705}{....}$
Pădure. . . .	$445\frac{833}{....}$
Viiă	3 —
Nesupuse contrib. de pămênt .	$5\frac{549}{....}$
Total	$761\frac{686}{1600}$ jugere.

din un birt, mai multe edificii de economie, și din *dreptul regal de cârciumărit* pentru întreg teritoriul comunei.

Acest bun *în privinița pădurei și a pășunei este segregat.*

Terminul de licitațiune se ficsează pe **26 Septembre 10 oare** a. m. în **comuna Zoltan**, în unul din localurile ce aparțin bunului.

Se va supune licitațiunei ântâiu *bunul întreg* cu prețul de eschiămare de *fl. 70,000.*

Dacă însĕ pentru bunul întreg nu se vor afla licitanți, sau dacă suma oferită nu va fi acceptabilă, se va licita după parcele în următoarea ordine:

1. *Pădurea* Nrii top. 299¹/b, 299¹/c $\frac{503}{5}$ $\frac{504}{5}$, $\frac{556}{1}$, un areal de 445 $\frac{838}{1600}$ jug. și pășunea de pădure Nr. top. $\frac{556}{2}$, de 13 $\frac{405}{1600}$ jug. cu prețul de eschiămare de *fl. 35,000,* eventual numai lemnul cu prețul de eschiămare de *fl. 25,000.*

2. *Dreptul regal de cârcimărit,* cu intravilanul Nrii tropogr. 62 și 63 de 559°☐ pe care se află birtul, cu toate superedificatele, cu prețul de eschiămare de *fl. 7,000.*

3. *Intravilanele* de sub Nrii top. 58. $\frac{59}{3}$, și $\frac{60}{1}$ de 2 $\frac{1578}{1600}$ cu toate superedificatele ce se află pe dênsele, cu prețul de eschiămare de *fl. 4,000.*

4. *Viia,* Nr. top. $\frac{1189}{1}$ de 3 jug. și grădina în vecinătatea dênsei Nr. top. $\frac{1188}{1}$ de 2 $\frac{503}{1600}$ jug. cu prețul de eschiămare de *fl. 1,000.*

5. *Fênațul,* Nr. iop. $\frac{716}{2}$ de 28 $\frac{915}{1600}$ jug. cu prețul de eschiămare de *fl. 3,000.*

6. *Fênațele,* Nr. top. 451. 453 și 454 de 101 $\frac{1251}{1000}$ cu prețul de eschiămare de *fl, 10,000.*

7. *Agrul,* Nr. top. $\frac{710}{1}$ de 32 $\frac{1112}{1600}$ cu prețul de eschiămare *fl. 4,000.*

8. *Liveḑile,* Nr. top. 707 și 708 de 41 $\frac{1000}{1600}$ cu prețul de eschiămare de *fl. 3,000.*

Licitanții au sĕ depună la mâna representantelui institutului drept vadiu 10% al prețului de eschiămare, în numerar, sau în hârtii de valoare notate la bursă.

Prețul cumpĕrărei se poate plătì în rate în decurs de mai mulți ani, după stipulațiunile ce se vor încheia cu direcțiunea institutului.

Condițiunile mai detaiate se pot cetì la birourile „Albinei“ în Sibiiu și în Brașov și la primăria din Brașov și la primăria din Zoltan.

În cas de necesitate se va începe licitațiunea și sub prețul de eschiămare, dacă vre un obiect s'ar vinde însĕ sub acest preț, licitațiunea numai după obținerea aprobărei din partea Direcțiunei institutului va avea valoare.

Sibiiu, 5. Septembre 1886.

Direcțiunea
institutului de credit și de economii „Albina.“

[1400] 1—1

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu.

Editura și tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 94 Sibiiu, Joi 4/16 Septembre 1886. Anul XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sciinţa şi disciplina în biserică.

Catolicismul lucră din toate puterile şi pune prin resultatele cari le produce lumea în uimire.

Pe când în trecut fiii lui Loyola vreau sĕ reporte învingere prin torturile incuisiţiunei, pe când principiul stăpânirei supreme era *„non possumus,“* pe când se lucra spre omorîrea spiritului: periculul în genere nu era mai mare, ca tocmai în ḑilele noastre. Şi astăḑi catolicismul este acelaş, intenţiunile şi scopul sunt nestrămutate; numai mijloacele s'au schimbat.

Astăḑi catolicismul îşi pune încrederea mai mult în diplomatisare. Pe când până acuma el a avut de basă cu deosebire ignoranţa masselor, — în ḑilele noastre crede, că va putea câştiga şi clasele acelea, cari se mărturisesc pe sine de clase culte, dară de o parte, vreau sĕ se încălḑască la splendoarea graţiei surîḑĕtoare, carea le-a întinde potestatea, — eară de altă parte precum se vede, s'au spăimântat de nihilism, de socialism şi de dinamit, şi ca sĕ constrîngă pe acesti factori periculoşi la desarmare, cad în genunchi şi sărută picioarele papei dela Roma.

Numai acestei împregiurări se pot atribuì resultatele necunoscute până acuma, cari le arată catolicismul în ţeara liberilor cugetători, în America. Numai acestei împregiurări se poate atribuì purtarea cancelariului de fer din Germania, a principelui protestant Bismarck, carele a părăsit „Kultur-Kampful“, lăsându-l în mâna sorţii, şi a primit ordul lui Christos. În taină el a mers la Canossa.

Avem însĕ lucruri şi mai recente: oare nu au mers în ḑilele trecute din ţeara noastră episcopi şi canonici latini pe întrecute şi chiar episcopii români uniţi sub conducerea metropolitului dela Blaş spre sărutarea picioarelor infalibilului părinte dela Roma, ţinêndu-i atâtea dicţii latine până ce sfîntul părinte, Leo XIII, trimite pastorala apostolică numai pentru Ungaria, poftind fericire şi dând binecuvêntare catolicilor „maghiari“, între cari înţelege firesce şi pe românii uniţi, însufleţîndu-i pentru societatea sântului Stefan, şi ca sĕ facă academie catolică, şi ca sĕ trimită cât mai mulţi fileri de a lui Petru la sântul papa?! Oare nu vedem, că, precum scriu unele foi, mulţi vreau sĕ privească în această pastorală o programă nouă pentru catolicii de aci, pe a cărei base vor sĕ se constitue într'un partid nou pentru dieta ţĕrei? Putem înţelege, ce va sĕ însemneze aceasta.

Şi în fine oare nu tot pe calea diplomatisărei a înfiinţat catolicismul archiepiscopia în România, luându-şi de sateliţi preoţi români uniţi dela Blaş, ca sĕ propage unaţia şi acolo, desbinând pe români, semĕnând şi acolo ură şi neînţelegeri şi toate urmările lor între frate şi frate, precum, ca nicăiri pe lume, durere numai la noi românii de sub coroana Sântului Stefan esistă până acum aceasta desbinare confesională cu toate urmările ei nefaste?!

Şi eată şi în România catolicismul deodată se simte tare, potente şi cutezătoriu, încât abia încuibându-se acolo, a şi început în public prin nefericita pastorală a iesuitului Palma, sĕ insulte religiunea străbună a românilor, religiunea ţĕrei fără nici o temere.

Catolicismul este tot acelaş, care a fost înainte cu sute de ani: în tot locul cutezătoriu, tare şi potente. Şi unde zace oare misteriul acestei acţiuni? În sciinţa şi disciplina clerului. Acestia sunt motorii principali, cari fiind continu în mişcare şi lucrare, ca prin farmec produc resultate miraculoase.

Catolicismul în tot locul îşi cresce şi pregătesce clerul în institutele proprii, începênd dela gimnasiu până la facultăţile teologice şi alte institute superioare. În institutele acestea se cresce clerul în spiritul bisericei catolice atât cu privire la sciinţa, cât şi la disciplina severă.

*

Sĕ rĕmânem acì în archidiecesa noastră şi sĕ tragem o scurtă paralelă între cele amintite mai sus despre clerul catolic şi între clerul bisericei noastre archidiecesane!

În timpurile mai noue au început, ce e drept, a se sporì şi la noi preoţii cu sciinţă. O scădere însĕ este, că tinerii nostri cei mulţi trebue sĕ studieze la scoli strĕine, unde în privinţa crescerei moral-religioase sunt fără supraveghierea cuviincioasă, lăsaţi în mâna sorţii. În unele locuri nu sunt catecheţi regulaţi şi localităţi corespunḑĕtoare. Unii catecheţi abia odată pe sĕptĕmână trebue sĕ meargă de pe sate la oraş, ca sĕ ţină catechisaţie. La alţii, preoţi cu câte 3 clase gimnasiali, le lipsesce cualificaţiunea, sciinţa necesarie pentru un catechet la gimnasiul superior. Şi aşa cei mai mulţi tineri, când sunt primiţi la teologie, nu aduc cu sine predispoşiţiunea, predilecţiunea, chiemarea pentru statul preoţesc, ca la alte confesiuni. În institutul teologic pare că nu se pune pond destul de mare pe patristica şi patrologia bisericei ecumenice, care ar putea însufleţì şi întărì pe elevi în spiritul bisericei orientale. Corpul didactic este împărţit în partide. După cum s'au publicat, fără a se protesta până acuma, între consortiştii Tribunei se află şi unii profesori de teologie. Ce disciplină şi morală vor învĕţa elevii, sciind, că profesorul este asociat şi complice cu cei ce în public insultă capul bisericei şi biserica, sau când pot deduce în presupunere, că poate însuşi scrie atari articuli??

O altă scădere este, că tineri, cari 'şi-au făcut studiile pe la gimnasii strĕine, după absolvirea cursului teologic din seminariu, vrênd sĕ devină profesori de teologie, nu merg la vr'o universitate sau facultate teologică orientală, d. e. în Bucovina, unde ar învĕţa multe în privinţa disciplinei şi crescerei clerului în spiritul bisericei orientale, ci merg pe la universităţile din Germania, unde firesce este mai uşor, căpătând numai testimonii despre ascultarea studiilor, şi de unde venind mai mult pregătiţi ca profesori de gimnasiu, decât de teologie, cei mai mulţi aduc cu sine nisce idei liberale esagerate faţă cu spiritul, în care trebue crescut clerul bisericei noastre, şi apoi în direcţiunea aceasta lucră pe terenele date.

Voi amintì acì şi numai două concluse sinodali. S'a decis, sĕ poată concura dea-dreptul la dignitatea de protopop tineri abia eşiţi din scoală, ba chiar şi luaţi de pe la scoală, şi de altă parte de aceia, cari în loc de a purta reverenḑile de preot de rênd, după absolvirea teologiei au preferit a se aplica ca scriitori la solgăbirĕu etc., pândind după momentul, când sĕ se poată arunca din frac şi din vieaţa de frac deodată în reverenḑile roşii ca dignitari. Acesta este spiritul şi disciplina bisericei orientale şi al instituţiunilor ei? În care parte a bisericei orientale, sau la care altă confesiune crescină se mai află aşa ceva? Nicăiri, nici baremi la calvini! Şi acest conclus sinodal se susţine încă nemodificat şi astăḑi, după ce a trecut necesitatea, cu care s'a argumentat la punerea în lucrare a arondărei şi a întregirei posturilor de protopresbiteri.

Tot idei liberale esagerate şi nepotrivite învoalvă în sine şi acel conclus sinodal, în urma căruia tineri pregătiţi pentru cariera speculaţiunei, adecă tineri din scoalele comerciale pot fi primiţi la teologie. Numai la jidovi mai poate fi aşa.

La aducerea acestor concluse au pledat în sinod mai tare unii bărbaţi eşiţi dela facultăţile din Germania. Tot unii dintre acestia stăruiau cu deadinsul pentru aducerea unui conclus nou, ca adecă la teologie sĕ se primească ca elevi ordinari tineri şi numai cu o pregătire de 4 clase gimnasiale. Tot idei liberale şi nesuinţe spre progres în cultura şi sciinţa clerului sĕ fie acestea?

Pare că la noi unii vreau sĕ pună mai mare preţ pe edificii şi sale splendide, decât pe perfecţiona-

---

FOIŢA.

Fĕt-Logofĕt.

(Urmare.)

Dar ce sĕ mai tot macin ca o moară câte verḑi şi uscate; sĕ mergem mai departe, că cuvêntul din poveste mai încolo mai mult şi mai frumos este. Ajunge doar sĕ ve spun, că a doua ḑi Fĕt-logofĕt avea în picioare opinci de fer şi în mână un băţ de oţĕl, îşi puse căciula p'o ureche, şi după ce îşi luà ḑiua bună dela Dafina plecà şi se duse, cum ve spun, nici în car, nici în căruţă, nice chiar în teleguţă, ci urmà cum îl ducea opincuţa şi ḑĕu mergea tare, căci în trei ḑile bătea mai multă cale ca într'una şi se duse un petec de cale, până cam ce i s'au tocit opincile de două degete şi din băţ ca d'o schioapă şi ajunge după multă trudă faţă în faţă cu un palat cu totului tot de argint.

Aici se vedè că şede un om bogat şi în adevĕr şedea aci sfînta Mercuri, care se găta sĕ meargă la biserică. Fĕt-logofĕt cum n'a mai vĕḑut de când i-a crepat Dḑeu ochii o casă ca aia, nu sciù nici pe unde îi poartă capul picioarele; căci aşa e omul prin locuri strĕine, d'ar fi cum ar fi, tot îi vine cam nu sciu cum.

Dar Fĕt-logofĕt doar era om cu glagorie acum şi feciorul tată-seu, ş'apoi am mai tocat de vr'o 100 de ori că era viteaz, că repuse încă şi pe smeul, numai că nu-i era încă sorocul smeului sĕ moară, apoi sci voinicii nu se dau cu una cu două, fie ḑis adecă, nu'şi perd aşa curênd cumpĕtul ca ţiganul umbletul, nu era aşa ḑicênd nici Fĕt-logofĕt cum sunt unii viteji: la rĕsboi coada, la fugă fruntea; dar sĕ ve spui drept, p'aici sĕ fie fost chiar şi unul din DVoastră, ve spui verde, că i s'ar fi făcut pĕrul măciucă ş'ar fi îngheţat de frică, dar staţi numai puţin, că ne-am cam depărtat cu vorba — Fĕt-logofĕt bătù de trei ori cu băţul în poartă, ca sĕ-i deschidă.

Sânta Mercuri întrebà, că cine este, căci aşa-i, nu se aştepta ea doar la colindat, dar muierea-i muiere şi n'ai ce i face. Măcar că era sânta Mercuri, tot nu deschise până nu întrebà. — Eu sunt maică rĕspunse Fĕt-logofĕt.

— De i fi om bun, intră, de-i fi rĕu, dute pe unde ai venit, ca sĕ nu'ţi rĕmână numele p'aici, căci am o căţea cu dinţi de fer, cu măsele de oţĕl şi de o voi sloboḑì tot mii şi fărîme te va face.

Dar 'şi-a găst sacul petecul, îl spăria pe naiba lupul cu pelea oaiei, doar Fĕt-logofĕt era numai aşa, apoi la câte belele nu le-a dat de cap. Nu făcù el multă zamă lungă de frica căţelei la poartă, numai sci ca un drumariu plin de praf intrà. Apoi sci cum e obiceiul şi în ḑiua de aḑi ca sĕ ospetezi pe drumari, dar apoi sânta Mercuri, care ţinea mult la cele 7 fapte ale milei cei trupesci, îi dete îndată un corn de prescură şi un păhar de beutură, şi numai după aceea 'l întrebà, că ce caută.

— O maică bĕtrână ḑise Fĕt-logofĕt, nu sci unde şade pe ţĕrmurile mărei albastre muma smeului, care ţine un cal cu 12 aripi.

Sânta Mercuri îi rĕspunse ca tot omul, că a auḑit de asta când era încă fată tinĕră la mumă-sa, dar d'atunci s'o fi întors lumea. Ea nu scie unde şade, poate sĕ scie sorusa cea mai mare, adecă sânta Vineri şi sĕ se ducă s'o întrebe, căci ş'aşa nu mai e până acolo decât numai o palmă de loc şi cam în trei luni dacă s'ar duce omenesce ş'ar călca bărbătesce, tot ar ajunge.

Măcar era Fĕt-logofĕt un ţanţoş de ficior ş'apoi şi voinic de nu se spăria de toate muscele, totuş când auḑì, cale de trei luni nu-i cam venea la socoteală, dar am spus, că n'apucase el doar pe calea mânzului, apoi Dafina care era între flori, îi punea capul; şi pentru ea ce n'ar fi făcut ficiorul împĕratului, căci auḑi vorbă, doar d'aceea era fermecat de frumseţea ei sci colea dela roată.

Cam când se mijea, Fĕt-logofĕt era 'n picioare, îşi luà sănătate bună dela sânta Mercuri, plecà mai departe şi se duse şi ear se duse, căci vai Doamne rea tinerilor prin ameliorarea învěţământului intern, prin progresarea în sciinţă şi disciplină.

Şi cum stăm preste tot cu disciplina în biserică?

Avem sinoade, congres şi sinod archieresc. Acì trebue aduse înainte lucrurile în forma prescrisă. Acì trebue căutată vindecarea vr'unui rěu, dacă acela în adevěr esistă, dară nu prin conferinţe catilinari îndreptate în contra capului bisericei.

Rěul însě se începe din centru, din Sibiiu. Unii bărbaţi şi chiar dignitari bisericesci după moartea fericitului Şaguna vědêndu-se preteraţi, s'au imaginându-şi, a li se fi făcut nedreptate prin schimbările dictate de împregiurări şi aprobate de biserică, s'au apoi purtaţi de spiritul speculaţiunei, s'au asociat şi 'şi-au făcut ele problemă: „bate-voi păstoriul", neconsiderând că prin aceea „se va risipi turma."

Care este urmarea? O vedem cu ochii şi o simţim. *Verba movent, exempla trahunt.* Dacă se cade şi este ertat, a ocărî şi insulta pe capul bisericei, pentru ce nu şi pe alţi dignitari şi autorităţi bisericesci? Când merge vr'un asesor consistorial în comisiune la un protopresbiter, pentru ce sě 'l respecteze? Pentru ce sě nu poată striga în public: „ce 'mi pasă de el, lasă sě aştepte, eu nu-mi dau o bibolită pe tot consistoriul", şi sě 'şi caute de ale sale. Ba au obvenit deja casuri, unde preoţi au desconsiderat şi eludat otărîri consistoriale aduse asupra lor. Mergênd pe scară mai departe, sě ne întrebăm: ce disciplină şi moralitate va învěţa de acì poporul şi cum va respecta el după astfeliu de esemple pe preoţii sei de rênd?

Şi în cele din urmă persoanele tot aceleaşi persoane rěmân, căci înzadar se pun în faţa soarelui lucruri murdari; el trece peste ele şi tot soare rěmâne; eară lunaticii în halucinaţiunile lor pe lângă toată nesuinţa nu se pot suì nici baremi la lună, ci cel mult pe coperişul casei, de unde pe lesne întêmplându-se sě cadă, se vatămă pe sine.

Aşadară nu cu privire la persoane, ci pentru interesul bisericei este vorba. Prin curentul cel periculos se vatămă autoritatea şi respectul bisericei faţă cu statul şi faţă cu celelalte confesiuni, se paralisează influinţa ei, şi nimicesce prosperarea ei şi lucrarea ei salutară şi mântuitoare.

Eată dară cum au început unii din centru a lucra şi a da impuls şi esemplu spre lucrare la destrămarea disciplinei, autorităţii şi moralităţii în biserică şi la toate consecuinţele nefaste, cari deja le simţim.

Fii adevěraţi ai bisericei sunt oare aceştia? Voiesc ei binele şi interesele bisericei noastre celei mult cercate şi încungiurate şi de alţi strěini rěu voitori? Se cade oare, ca fiii cei adevěraţi ai bisericei sě urmeze acestui curent bolnăvicios şi pěcătos? Este oare consult, a asculta şi a urma vocei celei sirenice a acestor matadori? — Judecaţi!! *G.*

Sibiiu, în 3 Septembre.

Sěrbătoare naţională au avut astădi românii din Sibiiu, şi cu ei toată suflarea românească din patria noastră. O sěrbătoare naţională a întrunit astădi bětrâni, tineri, bărbaţi şi femei în pomposul edificiu al scoalei române de fetiţe de aici la sěrbătoreasca deschidere a acesteia. Un public numěros a asistat la acest sěrbătoresc act, şi după terminarea actului ne am despărţit cu o bucurie nespusă de mare, o bucurie, de care pănă acuma noi nu am mai fost părtaşi.

Începutul s'a făcut, şi bun început s'a făcut. La 9 oare s'a sěvêrşit sânţirea apei în sala cea mare din etagiul al doilea, care se pare a fi destinată pentru festivităţile acestui institut. În mijlocul salei era aşedată o masă, pe ea sta pusă sânta evangelie, şi lângă evangelie vasul cu apă.

S'a făcut slujbă îndoită, credênd lumea că aşa este plăcut lui Dumnedeu. Mai întâiu a sěvêrşit sânţirea apei cei mici parochul local, domnul protopresbiter Simeon Popescu, care a stropit pe eleve, sala şi întreg edificiul.

A urmat apoi sânţirea apei celei mici prin domnul protopresbiter greco-catolic Ioan Russu.

După sěvěrşirea ritualelor domnul president al comitetului Associaţiunei Jacob Bologa consiliariu aulic în pensiune prin o frumoasă cuvêntare a declarat scoala deschisă.

În numele corpului profesoral şi a internatului a rěspuns directorul institutului domnul profesor seminarial Dr. D. P. Barcianu, espunênd în cuvinte alese rolul femeii în viaţa noastră naţională culturală.

Cu Ddeu am început. Deie Ddeu ca acest bun început sě fie cel mai bun augur pentru scoala noastră de fetiţe.

Revista politică.

De mai mult timp se tot vorbesce în cercurile politice, că Austro-Ungaria este gata sě anecteze Bosnia şi Erzegovina. Scirile de felul acesta au fost în mai multe rênduri desminţite de către presa oficioasă austro-ungară. Cu toate acestea desminţiri însě, lumea a rěmas neîncredětoare şi în timpul din urmă „Novoie Vremia" a revenit asupra cestiunii. „Nemzet" organul d lui Tisza, rěspunde acum printr'un articol, din care reproducem următoarele: Nimeni nu admite că scopul ocupaţiunii Bosniei şi Erzegovinei a fost numai d'a restabili ordinea, pentruca mai pe urmă sě se lase earăş aceste provincii acelor elemente, cari făceau din ele un centru de agitaţiuni politice. Noi le-am ocupat, pentrucă trebuia sě le ocupăm. Tot atât de sigur este că vom procede la anectare, când ne vor sili împregiurările şi vom crede că aceasta o reclamă interesul monarchiei noastre. Timpul când se va ivi această necesitate este un secret al viitoriului; d'ocamdată nu vedem că acest timp sě se fi apropiat.

Afară de presa rusească, presa englesă este, care tractează cestiunea bulgară cu o mai mare agitaţiune şi un mai viu interes, ceeace se înţelege uşor, dacă considerăm contrastul de interese ce se arată între ruşi şi englesi faţă cu evenimentele din Bulgaria.

Reasumăm în cele de mai jos două voci din pressa englesă. Ele sunt foarte instructive.

„Morning Post" speră că Englitera va avea cât de curênd ocasiune d'a convinge diplomaţia rusească că ea a făcut socoteala fără de birtaş, dacă şi-a întemeiat acţiunea ei în peninsula balcană pe credinţa, că Engliterei prea puţin îi pasă dacă Bulgaria remâne stat independent sau servesce ca punte pentru înaintarea Rusiei la Constantinopole. Nu soarta Bulgariei, ci triumful politicei rusesci în peninsula balcanică interesează pe Englitera ca mare putere. Politica tradiţională a Engliterei faţă cu Turcia nu este abandonată. Dacă Englitera nu voiesce sě renunţe la posiţiunea sa atât în Europa cât şi în Orient, trebue sě fie gata pentru sacrificii. Cabinetul din Petersburg sě nu se prea grăbească cu tragerea conclusiunilor, căci acestea nu se potrivesc cu politica tradiţională a Britaniei şi cu interesele lumei civilisate.

„Pall Mall Gazette," vorbind despre abdicarea principelui, se arată favorabilă Rusiei şi crede că abdicarea are mai curênd de scop d'a provoca ocupaţiunea Bulgariei de cât d'a o înlătura. Articolul compară apoi posiţiunea Rusiei în Bulgaria cu posiţiunea Engliterei la Nil şi observă, că precum Englitera nu poate sě sufere un Kediv duşman, tot aşa nu poate nici Rusia sě sufere în Bulgaria un principe duşman ei. Trecênd după aceasta la atitudinea principelui Bismarck, numitul diariu dice, că Bismarck scie foarte bine ce trebue sě facă şi înţelege, că adevěrata politică pentru Germania constă în a întreţine bune relaţiuni cu vecinii. Ar fi de dorit ca bărbaţii de stat ai Engliterei sě urmeze o politică tot atât de sănătoasă în privinţa ţěrei lor.

Abdicarea principelui Alecsandru.

Belgrad, 8 Septembre. — Reuşita revoluţiunei bulgare a produs prin cercurile ruso-file de aici o impresiune încuragiatoare. Se pare că ruso-filii ar fi dispuşi sě încerce acelaş lucru cu regele Milan.

Londra, 8 Septembre. — Diariul „Standard" scrie: Afacerea principelui Alecsandru ar fi afacerea or-cărei puteri care e contra stabilirei Rusiei la Constantinopol.

Ori-cât de mult se vor prelungì demersurile diplomaţiei, totuş principele Alecsandru trebue sě scie, că în cas când se va decide a se interesa de soartea poporului sěu, el nu va remâne singur, nu va fi representantul numai al proprielor sale forţe.

Constantinopol, 8 Septembre. — Scirea că principele Alecsandru s'a decis a abdica precum şi depeşa către Ţar au impresionat foarte rěu pe guvernul otoman. Gadban Efendi a stăruit pentru imediata rechiemare telegrafică a comisarilor pentru revisuirea statutului rumeliot. — La întrebarea Porţii, ambasadorul ei din Londra 'i-a rěspuns, că Sir Edward Thornton a fost rechiemat, fiind că guvernul din St. James doresce a'l înlocuì cu un representant, care sě fie mai iniţiat în cestiunea Orientului.

Berlin, 8 Septembre. — „Vossische Zeitung" dice, că s'a rěspândit zgomul, că Rusia se silesce a obţine renunţarea Porţii la suzeranitatea Bulgariei. Diariul „Nazional Zeitung" accentuează caracterul european ce a luat cestiunea bulgară odată cu abdicarea principelui Alecsandru. Numai prin cooperarea tuturor puterilor semnatare ale tratatului din Berlin, adaogă sus disa foaie, s'ar putea regula afacerea Bulgariei.

Berlin, 9 Septembre. — Diariul „Die Post" comunică în mod oficios: Principele Alecsandru a făcut un mare serviciu pacei europene prin abdicarea sa. Rusia se va mulţumi de reuşita obţinută deja şi nu va mai intreprinde nimic contra neatârnării Bulgariei. Candidatul rusesc la tronul Bulgariei ar fi principele Waldemar, fratele împěrătesei Rusiei, pentru care nici Englitera nu s'ar opune. Cu aceasta pare că nu va mai succede o altă dramă aceleia deja încheiate. După sciri sosite din Londra se crede că principele de Muntenegru ar fi candi-

---

'l mânca dragostea, păn' ce ajunge la munţii cei de peatră.

Aici se hodinì el un pic, apoi unde nu'ţi începe nenişorule a suì la stânci în ghenunchi în coate, cum a dat Ddeu pănă ce a ajuns în vêrful muntelui, dar atunci par'că 'l-ai fi scos din mărăcini, aşa era de sgăriat. Aici ghiolcănì dintr'o fântâniţă frumoasă ca de vr'o 100 de ori d'ele sănătoase, apoi se uità d'aici împregiur şi vědù departe departe ca un galbin palatul sântei Vineri.

Şi el se puse earăş pe ducă, că mai avea sě meargă încă cale multă. Şi cum 'l-ai fi vědut n'ai fi dis nici odată că e ficior de împěrat, dar ce sě-i faci něcazului, dacă de bagi în cuşcă trebue sě joci cocoşesce, ş'apoi nu bătea el drumurile numai aşa tăind iepurilor ověs.

Când era soarele cruce, s'apropia şi el de palatul sântei Vineri, dar cu cât se apropia mai mult, cu atât trăgea mai tare un vênt dulce şi el d'abea mai mergea şi nici nu scia că mai merge şi nici nu se gândia şi se pomenì Doamne înaintea unui palat cu totului tot de aur şi care strălucea aşa de tare încât

La soare te puteai uita
Dar la dênsul ba.

Ce sě i faci něcasului, ce 'i scris omului se păţască o păţesce; doar avea ficiorul împěratului ochii mai mari ca a sobolului şi găsì îndată poarta dar ş'aici i umblà ca la sânta Mercuri, căci şi sânta Vineri avea năravul sě întrebe mai ântâi.

Se vede treaba că şi sânta Mercuri şi sânta Vineri au fost vr'odată păcălite, ş'apoi sci omul dacă se frige odată, al doilea suflă şi 'n lapte acru.

Apoi nu erau ele degeaba surori şi năravul ce 'l au prins de picior la mumăsa nu'l lasă ele bucuros, căci doar nu se dice şi adi degeaba că toate merg după neam.

Ci-că cum bătù ficiorul împěratului, sânta Vineri întrebă că cine este. Eu sunt maică rěspunse Fět-logofět. Nici una nici două sânta Vineri după ce se rugà poate sě peară ca dracul de tămâie d'o fi om rěu, apoi dise tare, de vei fi om bun întră, de nu vedi'ţi de cale, că am o căţea cu dinţi de fer, cu măsele de oţěl şi de o voi slobodì tot mii şi fărîme te face. Nu mai trebue acum sě ve mai spun că vorba asta o scia Fět-logofět, că e de când cu moşul Adam.

După ce întrà Fět-logofět şi 'l vědù sânta Vineri aşa de voinic, dar aşa de ostenit, i se făcù milă şi 'l puse sě se culce, ca sě'şi vie earăş în putere. Aşa i pe omul bun toţi îl iau în casă cu căldură, dar tot nu-i venea bine sântei Vineri sě facă zamă lungă p'acolo, ci a doua di 'l şi întrebà că ce caută.

— Ce sě caut maică dragă — rěspunde el — caut pe mama smeului schiop, a împěratului smeilor, care şede tocmai pe marginea mărei albastre, nu scii Dta ceva.

— Cum sě nu sciu voinicule, căci doar d'aceea cunosc tot soiul şi neamul oamenilor, sciu că-i chiar la marginea împěrăţiei mele şi numai alaltăeri o vedeam călare pe un cal cu 12 aripi.

Dacă vrei sě te duci, n'ai chiar aşa cale mare; numai sě mai sui încă nisce munţi cam încă odată cât care ai suit şi sě te mai cam duci pe jos vr'o 3 luni şi tot vei ajunge; dar deoarece ai postit toată Vinerea, sě'ţi fac şi eu un bine. Punete pe calul meu şi el te va duce chiar acolo, ear după ce te vei fi cam apropiat, sě dai drumul calului sě se întoarcă, sě nu bage de samă smeoaica, că mi'l prinde.

Aşa îi mai venea şi lui Fět-logofět la cale. Tot era el om bun şi nu se rugase în pustiu; tot i s'a trecut vorba şi nu 'şi-a rěcit gura înzadar. Apoi de, chiar şi sânta Vineri dice că i-a ţinut posturile şi dacă omul se înrudesce cu altul prin punga cu bani şi sacul cu mălaiul, apoi se mai înrudesce şi prin blândeţe şi smerenie. Omul harnic face ce face, tot îi dă de cap.

(Va urma.)

datul rusesc, dar numai în casul când Austro-Ungaria nu se va opune.

Viena, 9 Septembre. — În cursul călĕtoriei sale dela Budapesta la Viena, generalul Klapka a avut o intrevorbire cu principele Alecsandru. Din conversaţia urmată ar resulta, că ideia de a abdica ar fi fost provocată mai ântâiu de intervenirea celor trei mari puteri, cari au invitat pe principe încă pe când se găsia la Filipopoli sĕ nu pedepsească cu moarte pe autorii conspiraţiunii din Sofia, fie civili sau militari. Această condiţie lega mâna principelui şi-i scădea prestigiul. Pe lângă aceasta, încă mai înainte de conspiraţie, puterile strĕine se amestecaseră prea mult în afacerile principatului. Invitaţia puterilor lua principelui posibilitatea de a guverna; sĕ se observe încă, că poporul bulgar ca toate naţiunile orientale se lasă lesne a fi influenţat într'un sens sau altul; are simpatii şi antipatii după circumstanţe. Bulgarii nu sunt încă pregătiţi pentru un regim constituţional după modelul european. Guvernul cel mai potrivit pentru Bulgari ar fi un provisoriat cu o mână forte. Ce e mai mult, clasa aşa ḑisă inteligentă e foarte lesne de mituit, lucru care s'a constatat în cele din urmă: cei recompensaţi de principe, au fost cei cari au conspirat. Principele nu cugetă pentru acum la o reîntoarcere: e sătul de cele ce i s'au întâmplat. Dacă poporul bulgar îl va rechiema, el va accepta numai când i se vor da garanţii de marile puteri, că 'şi va putea îndeplini misiunea în Bulgaria, după cum i va dicta propria-i consciinţă.

Bosnia şi Herţegovina.

(Statistica oficială a Bosniei şi a Herţegovinei. — Macedo-românii în Bosnia şi în Macedonia. — Coloniile române de odinioară din Bosnia şi Herţegovina.)

După „statistica oficială a Bosniei şi Herţegovinei,“ dela 1 Maiu 1885, eşită de sub tipariu în luna trecută a. c., Bosnia şi Herţegovina are o mărime de 887.9799 mile pătrate sau 5,110.008 hectare şi numĕră 5261 de sate (comune), 47 oraşe şi 31 têrguri cu 215.429 case. Numĕrul total al locuitorilor e 1,336.091, dintre cari 705,025 de genul bărbătesc şi 631.066 de genul femeiesc. După confesiune sunt 571,250 gr. ort., 492.710 mahomedani, 265.788 rom. cat., 5805 israeliţi şi 528 de alte confesiuni. După stare sunt 197,843 cmeţi (Kmet—ţĕran neliber), 117.466 ţĕrani liberi, 8 61 boieri (Beg. Aga), 7610 posesori de çase şi rente, 15.454 fabricanţi, comercianţi şi industriaşi, 34.238 lucrători, slugitori etc. 2271 clerici (preoţi şi călugări), 1239 amploiaţi de stat, 347 amploiaţi comunali şi privaţi, 498 învĕţători şi 88 persoane sanitare. Supuşi austro-ungari sunt 25.273 şi din alte state 2165. Scoli de stat şi comunale sunt 67, ear confesionale 859 si anume: 29 gr. ort., 27 rom. cat., 760 mahomedane şi 13 israelite. Biserici gr. ort. sunt 285 şi rom. cat. 144; moşee (dzamija) 929 şi sinagoge 16. Din mânăstiri sunt 13 or. ort. şi 31 rom. cat. Numĕrul castelelor e 32 şi cel al ruinelor 296. Cele mai mari oraşe sunt: Seraievo(capitala Bosniei) cu 26.268, Mostar (capitala Herţegovinei) cu 12.665 şi Banialuca cu 11,357 de locuitori.

Cât despre naţionalităţi tace „statistica oficială“; amintim numai, că între locuitorii Bosniei şi ai Herţegovinei se află şi români (ţînţari) emigraţi din Macedonia (Bitolia Skoplije) parte cu mulţi ani înainte, parte după ocuparea Bosniei, trăind ici colea prin oraşe ca comercianţi sau industriaşi, în numĕr de mai multe familii însĕ numai în Seraievo, şi aici se ocupă mai ales cu comerciul. Între ei vorbesc numai romănesce, desì fie-care din ei — afară de limba maternă — mai vorbesce şi limba greacă, turcească, bulgaro-sêrbă şi deşì fie-care poartă corespondenţele precum şi cărţile comerciale în limba greacă sau bulgaro- sêrbă; adecă după cum a fost scoala care a cercetat-o în Macedonia. Se înţelege de sine, că aceşti puţini români vor deveni aici cu timpul sêrbi, precum s'a întêmplat deja cu mai mulţi.

Ce se atinge îndecomun de lîmba macedo-românilor, e drept, că e cam amestecată ici colea cu cuvinte grececsi, turcesci şi slavone, care „amestecătură“ apare mai mare sau mai mică, după cum a fost şi „elementul străin,“ cu care traiau şi trăiesc macedo-românii, mai mare sau mai mic; cu toate acestea unele espresiuni le pronunţă mai curat şi mai corect ca noi şi e ori şi cum de admirat, că românii macedoneni au sciut sĕ-şi păstreze pănă astăḑi limba strămoşască, mai ales dacă considerăm, că trăiesc de multe sute de ani între şi lângă popoară străine: Turci, greci, slavi şi albanezi izolaţi cu totul şi fără oareşi-care atingere cu fraţii lor din Sêrbia şi cu cei de peste Dunăre; mai departe, că în biserică şi scoală n'au avut nici odată preoţi şi învĕţători străini: „grecii“ sau „bulgarii“, cari au avut şi au şi astăḑi numai o ţintă — desnaţionalisarea mocedo-românilor! — După cum suntem informaţi şi aḑi nu stau lucrurile în Macedonia cu mult mai bine decât înainte; şi aḑi se află scolile precum şi afacerile religioase şi civile în Macedonia în mânile grecilor şi ale bulgarilor şi puţinele scoli curat românesci cu greu vor fi în stare a opri propaganda pangreacă şi panbulgară, care din ḑi în ḑi cresce mereu, precum cresc şi aspiraţiunile, precum se înmulţesc şi scolile greco-bulgare.

Sĕ, sperăm, că din acele scoli românesci vor eşì bărbaţi cari vor deştepta simţul naţional al macedo-românilor şi se vor lupta pentru dreptul lor, şi că poate va veni timpul, că din partea Turciei se vor acorda macedo-românilor aceleaşi drepturi ce le au concetăţenii greci şi bulgari deja de lung timp, adică: cler naţional şi scoli naţionale.

În fine mai amintim ceva despre coloniile române de ordine din Bosnia şi Herţegovina. În opul seu „die Rumänen in Ungarn, Siebenbürgen und der Bukovina,“ dl Ioan Slavici citează un pasagiu din opul lui Rösler, care ḑice, cumcă în Sêrbia de Sud între rîurile Ibar şi Drina, unde a fost odinioară o colonie română şi astăḑi sĕ usitează numirea de „Vlachia vecha“ (sêrb. Vlaşka stara), aşişderea, că în districtul Pojega din Slavonia, locul coloniştilor români de odinioară se numesce şi astăḑi „Valachia mică“ (croat. Vlaşka malla), în urmă, că în Bosnia încă a fost o colonie română şi anume cea dela Sovig din districtul Doluja-Tulza. Aceste numiri deci, ca „Vlaşka,“ „Vlaşka stara“ „Vlaşka mala,“ şi în decomun toate acele numiri (conume) în limba slavă de sud (Slavonia, Croaţia, Sêrbia şi Bosnia cu Herţegovina), cari conţin în sine cel puţin rădăcina de „Vlah“ (Vla?) sau „Vlassi“ ne dau argumente, cumcă acolo unde se usitează încă aceste numiri (fie ele de nume de comune, de locuri) au fost oareşcând „Valach„i adică români, de unde concludem cumcă în Bosnia şi Herţegovina afară de colonia română deja de mult slavisată dela „Şovig“ (poate comuna „Savic“ de astăḑi) amintită de Rösler, au fost şi alte colonii române (valache), înşirând următoarele nume de comune (sate), cari sĕ usitează şi acuma: „Vlaşka“ (distr. Bilek în Herţegovina), „Vlahinja“ (distr. Visoko), „Vlaşka mala“ (distr. Dervent), „Vlahové“ (distr. Vişegrad şi Cajnica), „Vlahovici“ (distr. Seraievo, Ljubinje şi Fravnic), „Vlaholje“ (distr. Foca), „Vlassenica“ (poate odinioară Vlasinica), „Vlasinja“ (distr. Jajce) şi „Vla(h)cici“ (distr. Foca) ş. m. a.

Semnificativ e, că sunt şi astfeliu de numiri sătesci, cari conţin în sine şi rădăcini de „roman“ şi anume: „Romanii“ (distr. Foca) „Romanovici“ (distr. Gradişka bar.) în fine „Na Romanja“ „Pod Romaja“ (distr. Serajevo).

„Rev. pol.“

Convocare.

Conform conclusului adus din partea comitetului central în şedinţa sa din 6 August a. c. adunarea generală a reuniunei învĕţătorilor rom. gr. or. din distr. Sighişoara se convoacă pe ḑilele de 12, 13 şi 14 Octombre st. v. a. c. în localul scoalei din Bertan; — la care adunare se învită a participa toţi dd. învĕţători ca membri ai reuniunei.

Programa:

Ḑiua I-ă înainte de ameaḑi.

1. Serviciul divin cu invocarea sântului Duch în biserica din Bertan.
2. Deschiderea adunării prin preşedintele.
3. Constatarea celor presenţi.
4. Cetirea rapoartelor comitetului central, cassariului şi a bibliotecariului, apoi esmiterea de comisiuni

După ameaḑi:

5. Tema 1. „Metodul scrierei în scoala popolară,“ de Dumitru Stuchirean învĕţ. în Bertan.

Ḑiua a II-a înainte de ameaḑi.

6. Verificarea procesului verbal din şedinţa I. şi II.
7. Tema 2 „Cum are învĕţătoriul sĕ povăţuiască pe părinţi pentru a da o educaţiune bună copiilor lor?“ de Ambrosiu Stoicovici învĕţ. în Sighişoară.

După ameaḑi.

8. Tema 3 „Despre aer,“ de Ioan Florea învĕţ. în Hetur.
9. Tema 4 „Predarea limbei maghiare în scoalele popolare române,“ de Ioan Muntean director la scoala elementară română din Sighişoara.

Ḑiua a III-a înainte de ameaḑi.

10. Verificarea procesului verbal din şedinţa III şi IV.
11. Rapoartele comisiunilor esmise.

După ameaḑi.

12. Reconstituirea reuniunei pe periodl 1886/7 1888/9 inclusive.
13. Propuneri diverse.
14. Închieierea adunărei prin preşedintele.

Sighişoara, în 26 August 1886.

Demetriu Moldovan, adm. prot. şi preşed.

Ambrosiu Stoicovici, notariu.

Varietăţi.

* (Tipic şi rituale.) Am fost martori la o sfeştanie, unde era mult public adunat intre cari şi preoţi mulţi.

Un preot a slujit în calitate de gr. or. După sfinţirea apei mai ântăi s'a stropit el pe sine însuşi, ceeace o face numai archiereul cănd n'are în giurul seu alţi archierei, şi preotul numai atunci, când se află numai între mireni.

Al doilea, ca gr. catolic a început sânta slujbă în mănuşi negre şi era sĕ moaie busuiocul în apa sânţită de cel gr. or. Noroc că nu şi-a perdut presenţa. A cerut biruinţă asupra împĕratului cantorul, ear publicul şi-a revocat în minte anul desbinărei confesionale şi disciplina de sub fericitul Şaguna.

Cucu.

* (Dela vicecomitele comitatului Sibiiu) ni se trimite spre comunicare o publicaţiune, pe care o recomandăm în atenţiunea celor interesaţi. Eată publicaţiunea:

În sensul § 25, articulul de lege XXI 1886, se face cunoscut, cumcă conspectul contribuabililor recuirat dela perceptoratul m. reg. spre rectificarea listelor viriliştilor se espune spre intuiţiune publică din *17 pănă la 24 Septembre anul curent* în cancelaria protonotariului comitatens şi cumcă interesaţilor le stă în voie a reclama în privinţa conspectului. Se face mai departe cunoscut, cumcă comisiunea chiemată a rectifica listele viriliştilor îşi va ţinea şedinţele publice în *25 pănă 'n 28 Septembre a. c. dimineaţa dela 9 pănă 12 şi după ameaḑi* dela *3 pănă la 6 oare* în biroul protonotariului comitatens în Sibiiu. În înţelesul § 27 din citatul art. de lege se provoacă tot odată, toţi aceia cari voiesc a profita de favoarea § 26 al legei menţionate, ca sub durata amintitelor şedinţe sĕ se insinue la comisiunea verificătoare verbal sau în scris, şi cu atâta mai vêrtos sĕ-şi documenteze îndreptăţirea, căci la din contră vor remânea pentru astădată lipsiţi de favoarea § 26, de a li se socotì contribuţiunea duplă.

Sibiiu, în 13 Septembre 1886.

Gustav Thalman m. p.,
vicecomite.

* (Transferări în corpul diplomatic al României.) Sunt transferaţi: Dl Gheorghe Rosetti-Solescu, actual secretariu întâi al legaţiunii din St. Petersburg, în aceeaş calitate la legaţiunea din Roma în locul Dlui I. N. Papiniu. Dl Ioan I. Papiniu, actual secretariu întâi al legaţiuni din Roma, în calitate de şef al divisiunii consulare în administraţia centrală a ministeriului afacerilor strĕine, în locul Dlui Al. Em. Lahovary. D. Alecsandru Em. Lahovary, actual şef al diviziunii consulare în administraţiunea centrală a ministerului, în calitate de secretar întâiu la legaţiunea din St. Petersburg, în locul D-lui G. Rosetti-Solescu.

* (Colera în Budapesta.) — Rapoartele oficiale sosite din capitala ţĕrii ne aduc sciri îngrozitoare despre estinderea colerei în mod epidemic la Budapesta. În decurs de 3 ḑile au obvenit *15 casuri* de îmbolnăvire, dintre cari pănă acum 12 avut sfêrşit mortal.

* (Fapte creştinesci vrednice de imitat.) Parochul nostru gr. or. din comuna Gielmariu, tractul ppresb. al Orĕştiei Iosif Drogoţel a sevêrşit în luna trecută unele fapte adevĕrat creştinesci, cari merită a fi cunoscute de public. Preotul numit şi-a construit o criptă frumoasă în comuna Geoagiul de jos în vatra altariului, unde a fost biserica cea dintâiu gr. ort., şi deasupra criptei a zidit o căsuţă din material solid şi coperită cu ţiglă, cu destinaţiunea ca acel loc sanct sĕ fie scutit de ori-ce profanare. În 3 August a. c. după sĕvêrşirea sfintei liturgii preotul actual Luca Buteanu, pr. Petru Pop şi numitul preot Iosif Drogoţel au ieşit îmbrăcaţi în vestmintele bisericesci la faţa locului împreună cu poporul evlavios şi acolo s'a celebrat sfinţirea apei ţinêndu-se parastas întru amintirea fericitului şi neuitatului metropolit Andreiu Şaguna, cu care ocasiune părintele Drogoţel a împărţit după datina bisericei noastre pomană. Părintele Drogoţel a sĕvêrşit şi alte binefaceri: A donat pentru fondul bisericei din Geoagiu-Joseni 30 fl., cu condiţiunea, că din acestă sumă 20 fl. sunt destinaţi pentru parochul actual ca capital neatins, avênd parochul numai folosul interesełor şi totodată datorinţa de a ţinea în stare bună zidirea mai sus descrisă; — interesele din restul de 10 fl. sunt destinate pentru paraclisier (crisnic), avênd acesta datorinţa de a aprinde în căsuţă candela la sĕrbători împĕrătesci. Această sumă de 30 fl. a predat-o preotul nostru în faţa poporului epitropilor bisericesci. Tot cu această ocasiune s'a obligat părintele Drogoţel prin document valid în faţa creştinilor, că în cel mai apropiat timp va da in bani gata suma de 30 fl. tot pentru fondul numitei biserici din Geoagiu-Joseni şi la cas când o moarte grabnică l'ar împedeca întru împlinirea acestei dispoşiţiuni epitropia numitei biserici este îndreptăţită a pretinde această sumă din masa ereditariă a donatorului. Cine cunoasce parochia cea mică şi seracă a Gielmariului, unde servesce părintele Iosif Drogoţel, şi cine scie, câţi contrari înverşunaţi îi amărăsc ḑilele şi-î îngreuează subsistenţa materială — abstragênd dela multele ponegriri nemeritate — acela va scì mai bine se apreţuească faptele de care am amintit în şirurile de sus. Dee-ne Dumneḑeu mulţi preoţi cu simţeminte adevĕrat creştinesci ca părintele Iosif Drogoţel, care prin aceste binefaceri şi-a asigurat o durabilă recunoscinţă în inimile credincioşilor din Gioagiul de jos!

Loterie.

Mercuri în 15 Septembre n. 1886.

Sibiiu: 30 51 36 37 9

Nr. 133. [1401] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch din comuna Căinel, pe basa resoluțiunei Venerabilului Consistoriu de sub Nro 1153 B. a. c., se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela datul primei publicări.

Emolumentele sunt:

a) dela 80 familii câte 1 ferdelă (16 cupe) de cucuruz sfârmat à 1 fl. 30 cr. . . . . fl. 104.—

b) venitul stolariu dela botezuri, cununii și înmormêntări . . . . fl. 127.70

c) folosința cimiteriului și a 6 parțele de pămênt arătoriu . . . . fl. 54.—

d) dela fie-care familie una ḑiuă de lucru, socotin du-se și vĕduvile și cei cu stare mai modestă, cu totul 104 ḑile eventual 20 cr. în bani . . . . fl. 20 80

e) alte venite accidentale impreunate cu serviciul intern și estern bisericesc în sumă de . . . . . . fl. 95.90

Suma fl. 402.40

Doritorii de a competa la acest post au a-și înainta suplicele lor instruate conform regulamentului pentru parochii, în terminul deschis oficiului protopopesc subsemnat.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Zărandului.

Brad, în 18 August 1886.

Vasiliu Damian,
protopresbiter.

Nr. 443.]1391] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învĕțătoresci la scoalele rom. gr. or. din comunele mai jos însemnate — protopresbiteratul Iliei — se escrie concurs cu terminul până la 15/27 Septembre a. c.

1. Gurasada, cu salariu anual deocamdată de 200 fi. v. a. cuartir în edificiul scoalei și grădină de legumi — cu prospecte de a se ameliora.

2. Gothatea, cu salariu în bani 40 fl. v. a., 9 ½ jugere pămênt arĕtoriu și fênaț — pămênturile toate la șes, clasa I și II aduc venit anual de circa 160 fl. v. a., cuartir în edificiul scoalei, grădină de legumi și 3 orgii lemne de foc.

3. Ulieș, cu salariu anual de 150 fl. v. a., 3 orgii lemne de foc.

4. Brădățel, cu salariu anual de 200 fl. v. a. cuartir în edificiul scoalei, lemne de foc de ajuns și grădină de legumi.

5. Certejul de jos și Coaja, cu salariu anual de 200 fl. v. a. cuartir și lemne.

Doritorii de a ocupa vre-una din aceste stațiuni își vor așterne suplicele instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la terminul susindicat.

Ilia, la 20 August 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Ilia, în conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

A. Pĕcurariu,
protopresbiter.

Nr. 554 [1392] 2—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea posturilor învĕțătoresci din mai jos numitele comune, protopresbiteratul Lupșei, se escrie concurs cu terminul până în 20 Septembre 1886 c. v.

1. Pentru postul învĕțătoresc din Lupșa, cu salariu anual de 240 fl din cassa comunală, cuartir și lemne.

2. Pentru postul învĕțătoresc din Mogoș-Miclesci, cu salariu de 200 fl. din repartiția și 10 ferdele bucate (grâu) cuartir și lemne.

3. Pentru postul învĕțătoresc din Ocolișul mare cu salariu în bani 230 fl., 20 ferdele bucate, 30 kl. legumă (brânză - clisă,) folosința grădinei scolare, cuartir și lemne.

Reflectanții la unul din acestea posturi au a-și așterne cererile lor provĕḑute cu atestatul de cualificațiune din limba română și maghiară și celelalte documente recerute la subsemnatul în terminul prescris.

Ofenbaia, în 20 August 1886.

Ioan Danciu,
protopresbiter.

Nr. 257 [1388] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕțătoresci dela scoalele gr or. române din comunele mai jos însemnate, se escrie concurs cu terminul de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Baștea-Holdea-Coșești, cu salariu anual de 254 fl. 40 cr. și adecă:

a) 120 fl. bani; *b)* 112 mĕsuri cucuruz în boambe, computate după calculul de mijloc cu 1 fl. 20 cr. = 134 fl.; apoi *c)* cuartir liber în ori care din aceste comune și *d)* 24°☐ de lemne.

2. Brisnic, cu salariu de 201 fl. și adecă: *a)* 80 fl. în bani; *b)* 80 mĕsuri cucuruz = 96 fl.; *c)* 4 mĕsuri fasole = 8 fl.; *d)* folosirea grădinei scolare cu venit curat de 17 fl.; apoi *e)* cuartir liber și *f)* 5° cubici de lemne.

3. Lăpușnic, cu salariu de 150 fl., solvinḑi în 4 rate treilunare anticipative, cuartir liber și 25 cară de lemne.

4. Lăpugiul superior, cu salariu de 300 fl, solvinḑi în 4 rate treilunari anticipative, cuartir liber și 10°☐ lemne, apoi pentru serviciul de cantor câte 40 cr. dela înmormêntarea oamenilor în vêrstă și câte 20 cr. dela înmormêntarea pruncilor.

5. Lăpugiul inferior-Ohaba, cu salariu anual de 208 fl., și adecă: *a)* 94 fl. în bani; *b)* 95 mĕsuri cucuruz în preț de mijloc 114 fl., cuartir liber și 16 °☐ lemne.

6. Rădulești-Stregoanea, cu salariu de 200 fl., solvinḑi în 4 rate treilunari anticipative, cuartir liber și 8 °☐ lemne.

7. Panc-Sĕliște, cu salariu de 200 fl., solvinḑi în 4 rate treilunari anticipative, cuartir liber și 8°☐ lemne.

8. Stâncești-Ohaba, cu salariu de 130 fl.; *a)* în bani 120 fl.; *b)* folosirea a două grădini cu venit de 10 fl., apoi cuartir liber și 8 °☐ lemne.

9. Sĕcămaș, cu salariu de 153 fl., și adecă: *a)* 70 fl. bani; *b)* 50 mĕsuri cucuruz = 60 fl.; *c)* 4 mĕsuri fasole = 8 fl.; *d)* folosirea a două grădini cu venit curat de 15 fl., apoi cuartir liber și 8 °☐ lemne.

10. Teiu, cu salariu de 204 fl., adecă: *a)* în bani 100 fl.: *b)* 40 mĕsuri cucuruz = 48 fl.; *c)* 20 mĕsuri grâu = 40 fl. *d)* 3 mĕsuri fasole = 6 fl; folosirea grădinei scolare cu venit de 10 fl., apoi cuartir liber și 30 cară de lemne.

11. Tissa, cu salariu de 214 fl., și adecă: *a)* în bani 110 fl.; *b)* 80 mĕsuri cucuruz = 96 fl.; *c)* 4 mĕsuri fasole = 8 fl., apoi cuartir liber și 8 °☐ lemne.

În comunele de sub 1. și 5. fiind scoale în fie care comună, învĕțătoriul va fi îndatorat a ținea prelegeri în comunele de sub 1. tot a 3-a ḑi, ear de sub 5. tot a 2-a ḑi.

Doritorii de a ocupa una din aceste stațiuni auași așterne suplicele lor instruite conform legilor în vigoare, la subscrisul oficiu până la terminul sus indicat.

Oficiul protopresbiteral gr. or al tractului Dobrei.

Dobra, la 25 Iuliu 1886.

Romul de Crainic,
protop., inspector distr. scol.

Nr. 135 [1394] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea a două posturi de învĕțători la scoala gr. or. cu trei classe din comuna Gura-Rîului se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumente pentru fiecare din cele două posturi: *a.)* salariu de 250 fl. *b.)* relut de cuartir și lemne 30 fl.

Pentru încălḑirea salelor de învĕțământ se îngrijesce comitetul.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și așterne concursele instruite cu documentele recerute de legile în vigoare până la terminul indicat la adresa oficiului protopresbiteral gr. or. în Sĕliște.

Se observă, că aleșii vor fi obligați a ținea Dumineca și la sĕrbători strana în biserică și scoala de repetiție.

Gura-Rîului 3 August 1886.

Din ședința comitetului parochial gr. or. ținută în 3 August 1886.

Ioachim Muntean,
paroch și preș. comit.

[1398] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕțătoresci dela scoalele populare gr. or. din comunele mai jos enumĕrate ale protopresbiteratului „Abrudului", se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

1. Bucium-Cerbu, cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemne.

2. Bucium-Isbita, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.

3. Bucium-Sat, cu salariu anual de 150 fl. cuartir și lemne.

4. Zlatna, cu salariu anual de 200 fl., bani de cuartir 20 fl., și un venit cantoral de 50 fl., pentru care va trebuì sĕ țînă strana de cantor în biserică.

5. Valea-Dosului, cu salariu anual de 150 fl. cuartir și lemne.

6. Galaț, cu salariu anual de 150 fl. cuartir și lemne.

7. Presaca, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi, au a-'și înainta cererile concursuale instruite conform legilor din vigoare, la oficiul proto presbiteral al Abrudului, până la terminul prefipt.

Dela oficiul protopresbiteral gr. ort. al Abrudului.

Abrud, în 20 Iulie 1886.

Ioan Gall,
protopresbiter gr. ort.

Nr. 565—567 [1395] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învĕțători la scoalele din protopresbiteratul gr. or. al Sighișoarei în următoarele comune se escrie concurs cu terminul de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Țelina, cu salariu anual de 200 fl. cuartir și lemne de foc.

2. Hașfălău, cu salariu anual de 120 fl. cuartir și lemne de foc.

3. Mălĕncrav, cu salariu anual de 100 fi cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a-și așterne concursele lor instruite cu carte de botez, atestat de cualificațiune, atestat din limba maghiară și atestat despre studiile pregătitoare, — toate în original și în copie netimbrată până la terminul amintit, la adresa subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighișoarei, în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Sighișoara 22 August 1886.

Demetriu Moldovan,
adm. prot.

Nr. 259. [1396] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕțătoresci dela scoalele confesionale gr. or. din mai jos însemnatele comune ale protopresbiteratului Zarandului se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Blăjeni-Sat și Plaiu, cu salariu anual de 160 fl. și 2 org. de lemne.

2. Buceș, cu salariu anual de 150 și 2 org. de lemne.

3. Bucuresci cu salariu anual de 120 fl., cuartir gratuit și 2 org. de lemne.

4. Căinel, cu salariu anual de 100 fl., cuartir gratuit și 4 org. de lemne.

5. Cărăstău, cu salariu anual de 160 fl. cuartir gratuit și 3 org. de lemne.

6. Crăciunesci, cu salariu anual de 100 fl, cuartir gratuit și 2 org. de lemne.

7. Criscior, cu salariu anual de 200 fl., cuartir gratuit și 3 org. de lemne

8. Curechiu, cu salariu anual de 200 fl., cuartir gratuit și 3 org. de lemne.

9. Grohat, cu salariu anual de 160 fl., cuartir gratuit și 2 org. de lemne.

10. Ribicioara de jos și Ribicioara de sus, cu salariu anual de 160 fl. cuartir gratuit și 2 org. de lemne.

11. Rovina, cu salariu anual de 120 fl., cuartir gratuit și 2 org. de lemne.

12. Ruda, cu salariu anual de 100 fl. și 2 org. de lemne.

13. Sălisce, cu salariu anual de 80 fl., cuartir gratuit și 2 org. de lemne.

14. Șesuri, cu salariu anual de 200 fl. cuartir gratuit și 2 org. de lemne.

15. Tomnatec, cu salariu anual de 200 fl. cuartir gratuit și 2 org. de lemne.

16. Trestia, cu salariu anual de 80 fl. cuartir gratuit și 2 org. de lemne.

17. Vaca, cu salalariu anual de 180 fl. cuartir gratuit și lemne de lipsă pentru încălḑit.

18. Zdrapți-Mihăleni, cu salariu anual de 240 fl., cu cuartir gratuit și 3 org. de lemne.

Cererile concursuali instruite conform legilor în vigoare sunt a sĕ trimite subsemnatului oficiu protopresbiteral până la terminul sus indicat.

Dela oficiul protopresbiteral gr. or. al Zarandului.

Brad, în 4 August 1886.

Vasiliu Damian,
protopresbiter.

Nr. 327. [1385] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învĕțătoreasă la scoala comunală de fetițe din opidul Hațeg se deschide prin aceasta concurs cu terminul până în 20 Septembrie 1886 st. n.

Emolumentele sunt: în bani 400 fl v. a. și cuartir.

Doritoarele de a competa la acest post au a'și așterne concursele sale bine instruite cu documentele recerute și cu deosebire despre cunoascerea limbelor patriei: a acelei române și maghiare, la scaunul scolastic comunal în Hațeg. Dela presidiul Magistratului opidului.

Hațeg, în 28 August 1886.

Bêrsan,
primariu opidan.

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 95 Sibiiu, Sâmbătă 6/18 Septembre 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de douĕ ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Din causa sf. sĕrbători a „Nascerii Născĕtoarei de Dumneḑeu“ nrul procsim va apărea Joi în 11 Septembre v.

Sibiiu, în 5 Septembre.

(N....n.) Se înăspresc mereu relaţiunile între noi şi poporul domnitoriu — făr' ca noi sĕ fim în stare a convinge pe stăpânii ḑilei, că rea şi neducĕtoare la bine este politica celor dela putere.

Înţelegem ca în o ţeară sĕ fie administraţiune bună, drumuri bune, organe veritabile şi conduse de principiile sublime de a ajuta şi a fi de folos poporului, dar nu înţelegem şi nu ni e dată sĕ ne între în creri o administraţie patriotică, justiţie patriotică, organe patriotice şi tot feliul de instituţiuni patriotice.

Am arătat multele calamităţi de cari sufere ţeara, am scos la iveală multele nedreptăţi ce se fac sĕrmanului popor, am ḑis şi ḑicem: e de nesuferit starea actuală, şi o schimbare în spre bine ori urmează, ori nu se alege bine de popoarele ţĕrei ungurescí.

Dările directe şi indirecte, impositele comunale şi comitatense, întrec toate puterile de producţiune ale ţĕranului şi el, bun e Dumneḑeu, ajunge cu paşi repeḑi la sapă de lemn. În comitatul Albei inferioare, comitat — locuit în mare maioritate de români, restanţele de dare ajung suma de 600 de mii, afară de prescrierile anului curent, cari ear vor trece în restanţii.

Ni se spune din isvoară demne de toată credinţa, că oamenii la atâta au ajuns, încât odată cu capul nu vor sĕ mai primească a fi colectori de dările statului — şi aceasta din motiv, că colectorii nesciind carte, ajung de li se vênd moşiile pentru banii de dare — poate ajunşi în mâni străine, pentru cari colectorul are sĕ fie responsabil cu onoarea şi averea sa. Câţi-va notari compromişi au adus lucrul la atâta, încât încrederea în organele încredinţate cu scoaterea dărilor e mişcată în popor şi mai bucuros prefere a venì din comune îndepărtate la perceptorat sĕ plătească competinţa — decât sĕ o administreze în comună şi după un an doi sĕ fie silit a o mai plătì odată

Numai aşa e de esplicat, că într'un comitat nu tocmai din cele din urmă, s'au urcat restanţele de dări la sume aşa de grozave, pentrucă oamenii nu au avut încredere în organele comunale şi aşa mai bine nu au plătit.

În punctul acesta însĕ sunt departe de a întrece românii pe fraţii maghiari

Ei încă detoresc statului poate mai bine ca românii, cari mai aud câte odată şi pe la biserică „daţi cele ce se cuvin împĕratului — împĕratului —“ numai cât organele esecutive, faţă de ei sunt mai cu cruţare, mai prevenitoare, şi le mai acoardă şi unele termine, până când ţundrele, perinele, purceii şi viţeii românilor, ajung iute şi degrab la sunetul tobei în piaţa Alba-Iuliei şi a Aiudului, ca din aceste mobile fără nici un preţ, sĕ se scoată competinţele esecutorilor, ear darea sĕ remână tot dare, restanţa tot restanţă, detoria tot detoriă şi în urmă sĕ i se întabuleze bunul pentru competinţe erariale.

Nu am fost noi românii rĕsvrătitori, am cerut şi cerem ca sĕ se plătească dările ţĕrei, şi o cerem aceasta cu inteţire dela poporul nostru, ca sĕ nu ajungă la sapă de lemn; dar cu o cale cerem, ca în schimb sĕ ni se dea garanţă, că banii nostri ajung la perceptorat, se administrează în regulă, se induc în jurnalele de ḑi şi se substrag din tabelă, ca sĕ nu-i mai plătim odată şi de douăori.

Nu învinovăţim acì numai organele municipali, cari sufer cu deosebire pentru not. comunali neconscienţioşi, ci învinovăţim directe chiar pe o parte din notari, între cari sunt şi români de ai nostri, crescuţi cu pâne românească, la vatră românească, şi cari şi-ar putea aduce aminte cât de cu greu se despărţau părinţii lor de nisce bieţi florini câştigaţi cu multă trudă şi sudoare şi i duceau în dare, lăsându-şi copiii goli şi flămânḑi, carul stricat şi jugul jos, numai sĕ nu vadă juguţii la curtea lor!

Şi-ar putea aduce aminte aceşti domni — şi aducêndu'şi aminte, ar trăì cu cumpĕt, ar fi retraşi, nu ar arunca bancnotele la musicanţi ḑile şi nopţi întregi, ca mai apoi sĕ ajungă pe mâna justiţiei, făcênd neamului întreg ruşine, ear poporului daune înfricoşate şi ruină materială.

Ar putea trăì aceşti domni mai ţĕrănesce, ar putea încungiura convenirile cu solgăbirăi şi cu diregĕtorii de pe la curţile domnesci, şi aşa ar putea face mult mai bune servicii patriei şi naţiunei şi şi bisericei şi scoalei celei năpăstuite şi batjocorite de toţi traşi-împinşii.

Ei, dar pare că tocmai astfeliu de oameni sunt bine vĕḑuţi; pentrucă compromişi odată, stau cu mânile şi cu inimile legate în cătuşi, nu mai dispun de voinţa lor liberă, 'şi bat joc de popor, de biserică şi scoala lui, nu plătesc salariile învĕţătorilor, le scăresc în loc se le înmulţească, fac pe bietul învĕţătoriu de umblă dela pretorele la judeţul şi de acolo la inspectorul de scoale al statului, şi după umblare de un an doi, necăpătându-şi salariul seu, câştigat cu trudă şi cu sudoarea sa, blastemă oara în care s'a făcut învĕţătoriu, îşi pierde voia de dăscălie şi devine om nefericit, pentrucă sĕrăcia e o stare destul de tristă şi nesuportabilă, ear domnul notariu, român de legea lui îşi petrece cu domnii, i s'a împetrit inima şi încă în neruşinarea sa i ḑice nefericitului om: „De ce te-ai făcut dascăl?“

Aşa departe am ajuns cu organele statului şi cu organele patriotice dela administraţiune, şi apoi din acest patriotism noi nu vedem ca ţara sĕ tragă vr'un folos, din aceste stări nu ne vine sĕ concludem nici bună stare nici fericire, ci încordări, slăbire de încredere în oameni şi în moralitatea publică.

Avem frumoase esemplare de notari, oameni de inimă, oameni cari luminează, capacitează, lucră, împintenesc pe popor spre fapte bune, oameni ca trimişi de Dumneḑeu în comune, dar iertenise dacă greşim, avem destui oameni fără inimă şi necapaci, oameni întovărăşiţi cu domnii, ca sĕ ne prăpădească scoalele, sĕ ne pustiască dascălii, sĕ ne batjocorească biserica, altariul şi servitorii altariului, numai ca sĕ se facă plăcuţi domnilor şi sĕ nu-şi clătine posiţia.

Posiţia notariului e neclătinabilă, îndată ce el e just, onest şi dreptatea e unica cumpĕnă, care o ţine în mâni.

Atunci nici solgăbirăul, nici vice-comitele, nici inspectorul de dare, nimene în lume nu 'l poate clătina; deci onestitate şi iubire de popor — eată ce cerem noi dela notarii nostri. Îndată însĕ ce-şi vor băga degetele în miere, trebue sĕ le şi lingă, şi ajunşi odată la pasul acesta — sus 'şi-au perdut independenţa, jos încrederea şi iubirea poporului.

Nu putem din destul sĕ accentuăm dorinţa de a vedea pe notarii nostri cu mânile curate — şi numai aşa vor putea avea independenţa în sus, iubirea şi încrederea poporului în jos, două condiţii, fără cari cu tot patriotismul, vor devenì uiduiţi şi batjocoriţi de popor şi în ascuns şi de mai mari, până în fine se aleg nimica de astfeliu de oameni odinioară tari şi mari.

Eată circulara pe care a trimis-o Poarta puterilor în privinţa eventualei intervenţiuni în Bulgaria:

Constantinopol, 7 Septembre.

Comisariul imperial din Sofia ne raportează, că principele Alecsandru din Bulgaria s'a hotărît sĕ depună puterea şi sĕ părăsască principatul şi că preşedintele adunărei naţionale şi cei mai distinşi ministri, invitând pe comisariul nostru sĕ ne arete oficial hotărîrea principelui, totodată au declarat că guvernul, armata şi poporul bulgar nu pot lăsa pe Alteţa sa sĕ plece până când nu vor primì de la curtea suzerană asigurarea, că nu va urma nici o ocupaţiune sau amestec în Bulgaria şi că condiţiunile garantate de tratate pentru esistinţa principatului vor fi menţinute.

Noi am însărcinat pe comisariul nostru d'a declara, că până când principatul, aşteptând numirea unui nou principe, nu se va îndepărta de la legalitate, linisce şi prudenţă şi îşi va împlinì datoriile sale către curtea suzerană, nu va putea urma nici o intervenţiune, că noi prin urmare ne-am pus în legătură cu marile puteri, ca sĕ fim în posiţiune d'a putea împlinì dorinţa esprimată de către numitul preşedinte. Demersul ministrilor bulgari merită cu atât mai mult sĕ fie luat în consideraţiune de către guvernul imperial, cu cât este indispensabil d'a pune capĕt stărei anormale, care păgubesce principatul bulgar şi Rumelia orientală şi care cu drept cuvênt preocupă puterile, mai cu samă în acest moment, când principele se retrage de la postul sĕu, şi d'a asigura respectul îndatoririlor internaţionale.

Noi credem, că vom fi puşi în posiţiune d'a asigura guvernul principatului în numele nostru şi al marilor puteri, că nu va urma nici o intervenţiune străină în Bulgaria şi că vor fi apărate pe deplin condiţiunile garantate de tractate.

Semnat: *Said.*

Deschiderea scoalei române de fete din Sibiiu.

În nrul nostru trecut am comunicat un scurt raport despre solemnitatea de deschidere a scoalei noastre de fetiţe. Dăm aḑi spre completare, discursurile rostite cu această ocasiune.

Dl consiliariu aulic în pensiune şi vice-presidențal asociaţiunii Iacob Bologa a rostit următoriul discurs:

Onorată adunare! Onoraţilor Domni şi stimatelor Doamne!

Când în faţa şi auḑul marei adunări generale a „Asociaţiunii transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român“, ţinută la 17/29 August 1883 în Braşov, am afirmat şi fără de nici o contraḑicere s'a recunoscut:

că n'a fost cu putinţă, ca sĕ sufere un popor cult şi deajuns luminat atât de îndelungat şi atât de cumplit, cât şi cum a suferit poporul român;

că la secularele suferinţe ale poporului român a contribuit în mod esenţial prea puţina cultură a masselor lui, nelucrarea spiritualelor facultăţi ale acestor masse;

că adevĕrata fericire a individilor, a familiilor şi a popoarelor întregi o produce şi o asigură numai adevĕrata lor cultură;

că totalitatea, sau cel puţin maioritatea românilor trebue sĕ fie pătrunsă de convingerea, că numai cultura lui în toate direcţiunile îl poate fericì, îl poate înălţa la vaḑa şi demnitatea, ce-'i compete după legile naturii, şi

că prin urmare poporul român, dacă vrea sĕ fie fericit, şi sĕ ocupe şi el un loc onorific între celelalte popoare, trebue sĕ se cultive cu ori-ce preţ *în massele sale,* şi încât numai se poate, *deopotrivă în ambele sale sexe;*

când tot cu acea ocasiune n'am tras la îndoială, ci din contră am recunoscut pe temeiul dureroasei noastre istorii, că nisuinţei românilor de a se cultiva, s'au pus în trecut destule pedeci de acelea, pe cari ei — durere — nu le putură delătura, cari însĕ au contribuit prea mult la degradarea lor intelectuală şi materială, la umilirea lor;

când am afirmat, şi cu consimţemêntul comun am recunoscut toate acestea, atunci când era la ordinea ḑilei şi se discuta cu toată seriositatea cestiunea înfiinţării unei scoale pentru fetiţele române: am mărturisit totdeodată şi am recunoscut implicitmente ceea-ce mărturisesc şi recunosc acum apriat şi curat cu vie voie, că o mare parte a vinei, carea a causat actuala noastră stare culturală neîndestulitoare o au dus strămoşii şi moşii nostri cu sine în groapă — în mormênt, — ear o altă parte a acelei vini o au purtat strĕnepoţii lor, o purtăm în câtva chiar şi noi înşine.

Sĕ căutăm puţintel îndĕrĕt la lungul nostru trecut şi pe temeiul cunoscinţelor istorice, culese dintr'ênsul, sĕ nu hesităm a mărturisì fără de a ne teme de vre-o contraprobă, că nici moşii şi strămoşii noştri, nici nepoţii şi strănepoţii lor n'au purtat necesare griji de crescerea şi instruirea secsului lor femenin; că nici unii nici alţii nu s'au îngrijit de acea curăţire, de acea lustrare a diamanţilor lor proprii, carea ar fi făcut posibilă o mai abundantă, o mai folositoare rĕspândire a binefăcĕtoarelor lor raḑe; că pentru a cultiva după cuviinţă femeia română s'a făcut preste tot sau prea puţin, sau mai nimic.

Dar e probabil prea posibil, ca în contra acestor mărturisiri sĕ mi se facă şi acum, cum mi se făcù alaltăieri de către un însemnat neromân acea observaţiune, acea obiecţiune: că pe lângă toată nesuficienta îngrigire de cultivarea femeii române, ea — femeia română — a fost totdeauna şi este şi aḑi bună, bravă, basa şi decoarea neamului românesc; ea emulând în virtuţi cu masculinul secs românesc întrece pe acesta în cele mai multe privinţe.

Da, aşa e! mărturisesc şi eu cu nespusă plăcere şi mulţămire, că e fundată obiecţiunea amintită; în nici un mod însĕ nu mi se va putea clătina credinţa şi convicţiunea, că femeia română devenea şi mai bravă şi cu mult mai folositoare neamului seu, dacă i se dedè crescerea şi instrucţiunea inomis necesară.

De o asemenea credinţă, de o asemenea convicţiune a fost pătrunsă şi condusă „Asociaţiunea transilvană“ atunci, când a început a alerga şi femeii române întru ajutoriu; când în urmă şi pe temeiul mai multor concluse ale adunărilor ei generale a dispus o mai mare folosire a mijloacelor sale materiale spre cultivarea femeninului secs român; când în mod definitiv şi nestrămutabil a decis ea, chiar în adunarea generală suscitată, ca sĕ se ridice şi sĕ se instrueze aici în Sibiiu o scoală superioară cu internat pentru fetiţele române din propriile ei mijloace.

Tot de asemenea credinţă şi convicţiune a fost pĕtruns şi condus şi comitetul numitei asociaţiuni, care, ca putere esecutivă a făcut tot posibilul pentru realisarea intenţiunilor, pentru esecutarea deciselor mandantelui seu.

A îngrijit acest comitet, ca sĕ se edifice casa, în carea vine a se etabla „Scoala pentru fetiţele române şi internatul ei“, astfeliu, încât se corĕspunḑă în toate privinţele scopurilor, spre care s'a ridicat. A provĕḑut comitetul nostru această casă cu toate utensiliile necesare. A angagiat de mentori, de conducĕtoriu şi conducĕtoare, de profesori şi profesoare la scoala din cestiune şi internatul ei de acelea fiinţe române, cari prin crescerea, însuşirile şi pregătirile lor ne dau cele mai solide garanţii despre buna reuşire a întreprinderilor „Asociaţiunii“ privitoare la cultură. A adus comitetul menţionat lucrul la acel stadiu, care face posibilă deschiderea şi folosirea acelei scoale superioare civile, împreunată cu internat, pe care o a ridicat „Asociaţiunea transilvană pentru literatura română şi cultura poporului român“ pentru fetiţele române.

În numele acestei „asociaţiuni“ şi ca representant al ei, al proprietarei casei, în carea ne aflăm, şi carea s'a şi binecuvêntat după datina noastră strămoşască, vin eu deci acum când după scrisoarea, ce-'mi voi permite a o cetì, Preastimatul nostru Domn preşedinte nici cu această ocasiune nu ne poate îmbucura cu presenţa sa, vin — ḑic — eu în calitatea mea de vice-preşedinte, a mulţumì mai întâi cordialmente onorabilului public adunat aici, într'un numĕr atât de mare, pentru bunăvoinţa şi interesarea de lucru, cu carea asistă la această festivitate; a presenta şi a recomanda după aceea onorabilului public corpul mentoral şi profesoral al scoalei menţionate în stimabilele persoane: a Dlui Dr. Daniil P. Barcianu, a dşoarei baronese Elena Pop, ale dlor Enea Hodoşiu, Septimiu Albini, Sabin P. Barcian şi a dşoarei Aurelia Filipescu, pe carii, ca atari: ca director, directriţă, profesori şi profesoară, îi salut şi îi întroduc în scoala desamintită şi în internatul ei; vin a concrede acestor mentori, profesori şi profesoare tot ce avem noi mai scump, fetiţele noastre, speranţele noastre, şi a-i ruga ferbinte; sĕ grijească de aceste plăpânde fiinţe ca de lumina ochilor lor; vin a ḑice scumpelor copile, cari se află de faţă, şi cari de aḑi încolo vor fi eleve ale scoalei acesteia: sĕ ascultaţi, scumpele mele, necondiţionat şi întru toate de mentorii, profesorii şi profesoarele, cărora ve încredinţăm; vin în urmă a deschide şi deschid cu „Dumneḑeu sĕ ajute!“ scoala civilă pentru fetiţele române a „Asociaţiunei transilvane“ şi închei ḑicênd: „Amin!“

Eată şi discursul rostit de dl director Dr. Daniil P. Barcianu.

Onorate Domnule vice-president! Stimaţilor Domni şi Doamne!

La toate popoarele cu aspiraţiuni de cultură, urmând chiar principiului despre împărţirea muncei femeia a avut un însĕmnat rol la promovarea culturii. Şi cu cât această cultură a ajuns sĕ fie mai intensivă, cu atât mai respectată a fost femeia şi lucrarea ei. Femeia ca adevĕrata întemeiătoare a familiei a pus basele civilisaţiunii omenesci, şi este un adevĕr, care nu se poate tăgăduì, că societatea, în care respectul faţă de femeie scade, în care legăturile familiare, ale căror cei mai gingaşi păzitori, togmai femeile sunt, încep a se dărăpăna, este pe drumul cel mai sigur de a ajunge la abisul peirii.

Şi la noi românii femeia a avut cea mai însemnată parte la cultura, de care ne bucurăm aḑi, şi dacă avem aḑi năravurile şi datinile, care le avem. dacă avem graiul, ce-'l vorbim, şi care face din noi neamul de oameni, care suntem, femeii române suntem datori cu mulţămită, căci ea ni le-a păstrat şi ea ni le-a dat.

Abunăseamă dar, că, în vederea acestor merite, „Asociaţiunea transilvană pentru literatura română şi cultura poporului român“ a făcut, ceea-ce a făcut, şi ridicând aici în Sibiiu un templu, consacrat culturii femeii, n'a făcut alta, decât sĕ aducă un tribut de recunoscinţă aceleia, care are cele mai legitime titluri la această recunoscinţă. Privind noi această operă a Asociaţiunii trebue sĕ fim cuprinşi de o legitimă mândrie, căci precum englezul, — abunăseamă unul din popoarele cele mai valoroase şi care scie ce va sĕ ḑică încrederea în sine, — cu deosebită satisfacţie ḑice, când poate ḑice despre sine „*I am a selfmade man*“, sunt oare-care din propria mea putere şi prin propria mea vrednicie m'am ridicat la ceea-ce sunt, aşa şi Asociaţiunea transilvană şi împreună cu ea Românii faţă cu acest institut, consacrat culturii, cu satisfacţie putem ḑice: al nostru este, noi 'l-am făcut din propriile mijloace, noi 'l-am ridicat din propriile noastre puteri, fără sĕ fi primit şi fără sĕ fi cerut ajutoriu dela alţii, decât tot dela noi.

Ridicând „Asociaţiunea transilvană“ acest institut pentru înaintarea culturii femeii, a voit, ca în scoală sĕ se facă cu putinţă fetiţelor sĕ-'şi câştige o cultură generală mai aleasă a spiritului şi a inimii şi în internat sĕ-'şi câştige o crescere mai potrivită cu trebuinţele vieţii; la aceste însĕ se mai adaugă ceva, ce până acum nu s'a făcut şi nu s'a putut face: ca adecă această cultură în graiu românesc sĕ li se predee şi cu graiul românesc sĕ le între în suflet şi în inimă. Căci judece ori-cine cum va voì, adevĕr netăgăduit rĕmâne, că cultura, adevĕrata cultură, numai prin graiul propriu se poate întemeia şi propaga, şi acela, care prin mijlocirea graiului străin crede, că mai uşor va ajunge la această ţintă, se amăgesce pe sine, sau voiesce sĕ amăgească pe alţii. Cultura, care voim noi sĕ fie dată în această scoală superioară cu internat fetiţelor noastre, nu voim însĕ sĕ fie de felul aceleia, care, îndestulindu-se cu ce are şi preamărind numai ce e al seu, esclude ori-ce înrîurinţă de cultură străină, ci noi tocmai voim sĕ primim şi sĕ asimilăm din cultura altora, ceea-ce este mai bun şi mai frumos, acomodându-o firei noastre şi felului nostru de a fi.

Mulţi poate vor fi judecând, că lucs am făcut cu această scoală cu internat, că Asociaţiunea prea mult a jertfit din mijloacele sale în favorul acestei scoli. Însĕ în faţa datoriei ce avem faţă de femee, nu despre jertfire poate fi vorba. Nu jertfă este ceea-ce s'a făcut, ci o elocare de capital, care nouă, de sigur însĕ urmaşilor noştri, va aduce cea mai însemnată şi mai frumoasă dobândă.

Încredinţând comitetul „Asociaţiunei transilvane“ scoala şi internatul conducerii noastre, noi personalul didactic şi mai ales directorul şi directoara internatului, suntem pe deplin conscii despre greutatea misiunii, cu care suntem încredinţaţi. Avem însĕ firma voinţă de a pune toate puterile noastre şi de a lucra cu tot devotamentul, ce-l merită causa, pentru ca misiunea nouĕ încredinţată, sĕ o ducem la bun sfîrşit. Scim că greutăţile începutului mari vor fi, că de multeori puterile nu ne vor ajunge, pentru a satisface dorinţelor D-Voastre şi ale noastre, sperăm însĕ, că vom afla la D-Voastră spriginul şi încuragiarea, atunci când trebuinţa va cere.

— Şi acum, voi fetiţelor, cari veţi fi eleve ale acestei scoale superioare cu internat, care în folosul vostru s'a ridicat, sĕ nu uitaţi nici odată de binele ce vi s'a făcut prin înfiinţarea acestei scoale, sĕ aveţi deapururea în vedere, ceea-ce insemnele de pe frontul edificiului scolariu ve arată: adecă sĕ fiţi neobosite ca albina în lucrările voastre şi asemenea ei, sĕ ve adunaţi tot feliul de cunoscinţe folositoare, sĕ învĕţaţi a păstra ce aţi adunat prin diligenţa voastră, şi precum arată indicatorul între cele douĕ embleme ale diligenţei şi păstrării, sĕ învĕţaţi a preţuì ceea-ce este mai scump: timpul, pe care sĕ nu-l lăsaţi sĕ treacă fără a-l folosì spre tot ce e bun şi frumos. Dacă voi astfel veţi urma, ve veţi face mai ântâiu voue înşive o mulţumire sufletească, veţi face bucurie şi plăcere părinţilor voştri, cari cu iubire nemărginită caută la voi şi în fine ne veţi face mulţămire nouă tuturor şi mai ales „Asociaţiunii transilvane,“ care această scoală frumoasă pentru voi o a făcut! — Şi precum vom face cu toţii ceea ce trebue sĕ facem, aşa sĕ ne ajute Dumneḑeu.

După aceasta la o ½ oară, comitetul Reuniunei femeilor române din Sibiiu, cu elevele scoalei elementare de fete a Reuniunei şi cu Dşoara profesoară Octavia Stolojan şi Dl profesor Ioan Popovici s'au retras în una din salele de prelegeri ale scoalei Reuniunei şi au inaugurat deschiderea scoalei prin o cuvêntare a Doamnei presidente a Reuniunei, la care a respuns dl profesor Popovici.

Cuvêntarea Dnei presidente Maria Cosma este următoarea:

„Domnişoară profesoară! Domnule profesor!

„În ḑiua aceasta, plină de bucurie şi de speranţă pentru toţi românii conscii de chiemarea lor, se deschide şi scoala Reuniunei noastre, în noua ei organisare, cu puteri nouĕ, adaptată scoalei civile a Asociaţiunei, inaugurată astăḑi în această măreaţă zidire.

„Această scoală s'a bucurat de un bun renume până acum, mulţămită corpului didactic carele a condus-o.

„Sperăm că şi Dvoastră, o sĕ ve daţi toată silinţa, ca scoala noastră sĕ-şi păstreze renumele câştigat; ear încât privesce Reuniunea noastră, ea ve va da tot sucursul posibil, ca prin succese sĕ ne afirmăm, că scoala noastră este indispensabilă pentru scoala superioară a Asociaţiunei, carea cu atâta bunăvoinţă ne adăpostesce în sinul seu.

„Nutrită dar de cele mai bune speranţe, în numele Reuniunei femeilor române din Sibiiu, Ve predau scoala, şi ve încredinţez odoarele noastre, dorindu-ve succesul cel mai satisfăcĕtoriu.

„Ear voue drăgălaşelor copiliţe, cari nainte de ½ oară aţi asistat şi la deschiderea scoalei superioare a Asociaţiunei, nu ve pot da sfat mai potrivit, decât sĕ urmaţi cu scumpĕtate învĕţăturile ce vi le au dat Domnul vice-preşedinte al Asociaţiunei şi Dl director al scoalei superioare.

„Prin aceasta dechiar anul scolariu 1886/7 de deschis.“

La acestea a respuns dl Popovici, mulţămind reuniunei în numele seu şi al dşoarei profesoare, pentru încrederea pusă în dênşii.

Dênşii sunt conscii de greaua misiune ce o au mai ales urmând după puteri didactice atât de valoroase precum antecesorii dênşilor, îşi vor da însĕ silinţa ca sĕ se arete demni de încrederea cu care au fost onoraţi.

Serbarea ḑilei de 30 August la Sinaia.

Ḑiua de 30 August, aniversarea a 9-a a biruinţei oastei române la Griviţa a fost serbată şi în anul acesta la Sinaia cu un entusiasm vrednic de un eveniment militariu ce are pentru noi o mare însemnătate.

La oarele 8 şi jumĕtate o companie din batalionul 2 de vênători cu steag şi musică a fost condusă în curtea Sântei monăstiri. La oarele 9. MM. LL. Regele şi Regina, însoţiţi de şeful casei militare, generalul Barozzi, de adjutantul de serviciu şi de d-şoarele de onoare, au întrat în curtea bisericei, unde au fost întêmpinaţi de d. general Dunka, comandantul divisiunei active din Dobrogea, venit într'adins pentru această serbare, ear trupa a dat Majestăţilor Lor onorurile cuvenite.

Steagul batalionului, fiind dus în biserică, a fost împodobit de Regina cu o mândră coroană de trandafiri şi dafini pe care sta scris:

„Trandafiri pentru cei vii; lauri pentru cei morţi.“

După sfêrşirea Te-Deumului, M. S. Regele a trecut pe din'aintea trupei, aclamat de strigările ei entusiaste şi apoi primì defilarea.

La oarele 12 şi jumĕtate, MM LL. Regele şi Regina merseră la cantonamentul trupei garnisoanei, spre a lua parte la dejunul dat de Majestăţile Lor oficerilor şi trupei.

D. maior Ionescu, întêmpinând pe Auguştii Suverani pe creasta platoului, oferì M. S. Reginei, în numele batalionului, un frumos buchet de flori, rostind cuvinte adânc simţite; soţiele oficerilor batalionului îi înfăţişară asemenea frumoase buchete de flori.

După ce graţioasa noastră Regină mulţămi în chipul cel mai măgulitoriu, Majestăţile Lor, se îndreptară către pavilionul ridicat cu prilegiul acestei sĕrbători şi care era ornat cu flori, cu verḑeaţă, cu trofee de arme, toate dispuse, cu un desăvĕrşit gust, de soldaţii vĕnători sub direcţiunea plină de pricepere a şefului şi oficerilor batalionului.

La întrarea pavilionului, Majestăţile Lor au fost primite de Dnii ministri, de înalţii demnitari, de membrii corpului diplomatic cu doamnele şi de alte persoane de distincţiune ce se aflau la Sinaia, cărora Regele şi Regina le-au adresat cuvintele cele mai binevoitoare.

Majestăţile Lor, urmate de toţi invitaţii şi de un numĕros public, visitară cantonamentele trupei admirând frumseţea şi gustul în care se resfăţau. Baracele batalionului scăldate în flori şi în verdeaţă, păreau acoperite de nisce minunate covoare, pe cari stau scrise mândre devise şi alte închipuiri ce uimeau ochii, atât lucrarea era făcută din pornirea dragostei ce oştenii au pentru Regele şi Regina.

Înăuntru baracele erau podobite cu portretele Majestăţilor Lor, cu flori, cu verdeaţă, cu drapele şi cu tablouri rĕsboinice.

Sfêrşind visitarea cantonamentului, Regele gustă din mâncarea soldaţilor ce aveau masa aşeḑată alături cu acea dată de Majestatea Sa în pavilion distinşilor sĕi oaspeţi în numĕr de mai de 100.

La sfêrşitul mesei, M. S. Regele, după ce dete ordin ca toţi soldaţii batalionului sĕ se înşire pe lângă pavilonul unde era aşeḑată masa regală, rostì următoarele cuvinte:

„Privirea ce o arunc asupra unui trecut de care ne „putem mândri, ridică sufletul şi întăresce încrederea în viitoriu.“

„Serbăm dar în tot-d'a-una cu recunoscinţă aniversările „ce amintesc faptele rĕsboinice ale oastei. Astăḑi sunt 9 ani „dela isbânda dela Griviţa. Ca un trăsnet străbătù atunci „ţara întreagă această fericită veste, găsind un puternic rĕ„sunet în toate inimile.

„Lupta era sângeroasă, jertfele mari, duşmanul însĕ „sdrobit de armata noastră victorioasă, şi din această dintâi „biruinţă România s'a înălţat în Stat de sine stătătoriu.

„Numele batalionului al 2-lea de vênători este strîns „legat de acest fapt măreţ. Mândru poate fi dênsul de băr„băteasca sa putere dela Griviţa. Scumpă trebuie sĕ ve fie „voauĕ, vênători, ḑiua de astăḑi. *Steaua României* care lu„cesce pe vêrful steagului vostru ve amintesce vitejia fraţi„lor vostri căḑuţi în câmpul de onor. Vrednici fiţi d'apururea „de această falnică podoabă. Încongiuraţi cu credinţă stea„gul vostru încununat astăḑi de Regina cu trandafiri pentru „cei vii, cu frunḑe de dafini pentru cei morţi. Încongiuraţi „ḑic cu dragoste acest steag, simbolul cel mai înalt al osta„şului.

„Convins, că scumpa Mea armată va fi în toate îm„pregiurările pătrunsă de sânta sa datorie, închin acest pahar „în onorul sĕu.

„Sĕ trăiască armata, fala şi raḑemul României.“

Cuvintele adânc simţite ale Regelui au fost necontenit întrerupte de aplausele celor aflaţi faţă şi acoperite de strigările înflăcărate ale oştenilor, căci glasul patriotic al Majestăţei Sale le cuprinsese inima şi cugetul.

După aceasta M. S. Regina Se ridică şi, cu un glas viu şi mişcat, ţinù următoriul toast:

„În amintirea acelor cari au suferit şi murit pentru „ţară şi în sănĕtatea acelora cari vor ajunge viteji.“

Este de nedescris entusiasmul născut din aceste puţine cuvinte spuse din adâncul inimei şi cari au înflăcărat sufletele aşa cum cuvintele mângăetoare ale Majestăţei Sale au alinat odinioară durerile răniţilor în timpul rĕsboiului.

Dl general Dunca, luând în urmă cuvêntul, în numele oastei, aduse următoarea urare:

Sire!

Doamnă!

Acum 9 ani, Majestăţile Voastre ne-aţi condus vitejesce pe câmpul de luptă, unde am primit botezul focului. Majestatea Voastră şi ţara aţi fost mulţămiţi de cum tênĕra armată şi-a tăcut datoria. De atunci necurmata dragoste a Majestăţei Voastre şi grija guvernului Seu a fost pentru armată.

Ca cel mai vechiu în grad aicea, vin Sire a Ve ura, în numele oastei, ani mulţi şi fericiţi, asigurându-Ve, că pe câtă vreme românii vor nasce români, oastea aceasta va fi gata sĕ moară pentru patrie şi pentru tron.

Sĕ trăiesci Sire!

Sĕ trăiască M. S. Regina care împreună cu Voi a lucrat la înălţarea şi mărirea României!

Apoi dl maior Ionescu comandantul batalionului, a ţinut cuvêntarea ce urmează:

Sire!

Astăḑi când este a noaua aniversare a luărei Griviţei, batalionului al doilea de vênători i se face înalta onoare de a lua parte pentru a doua oară la această mare şi naţională serbare.

Sunt 20 de ani de când Majestatea Voastră aţi urcat treptele tronului şi pe fie-care treaptă pe care aţi pus piciorul aţi grămădit mulţime de fapte mari.

Cu cât vremea trece, cu atât iubirea şi încrederea fără margini se înrădăcinează în sufletele noastre pentru Acela, care, după ce ne-a crescut în bărbăţie şi în simţimêntul datoriei, ne-a dat strălucirea gloriei, care este darul cel mai nepreţuit pentru adevĕratul oştean.

Fericită armata ce se devotează unui asemenea Rege în a cărui Domnie neatârnarea ţĕrei şi alte visuri măreţe ale străbunilor noştri le-am vĕḑut îndeplinindu-se, unele prin sabia, altele prin înţelepciunea Voastră.

Sire!

Din inima oastei române un strigăt înflăcărat isbucnesce aḑi:

Viaţă lungă sĕ Ve dăruiască Dumneḑeu Voauĕ şi Reginei, căci din lungimea ḑilelor Voastre tărie va nasce pentru oaste şi fericire pentru România.

După aceasta dl Vasile Alecsandri, marele poet român, ce a sciut şi sĕ farmece şi sĕ îmbărbăteze inimile prin cânturile sale patriotice, a ridicat un pahar în onorul steagului, care a căpătat răni glorioase sub muşcătoarele sărutări ale victoriei, răni, pe cari Regele Carol, viteazul conducĕtoriu de viteji la lupta independenţei noastre, a depus cu dreaptă mândrie marele insemn al *Stelei României.*

„Trăiască, strigă poetul cu entusiasm, vecinic trăiască în glorie şi înălţare steagul armatei, acest „sacru vestmênt al patriei române.“

Apoi privind la poetica devisă de pe cununa de trandafiri şi lauri, cu care graţioasa Regină împodobise steagul în biserică, dl Alecsandri adaugă uimit:

„Bucură-se toţi aceia ce sunt în viaţă încununaţi cu rose la ḑile de serbători naţionale! Mângâe se sufletele acelora ce 'şi-au jertfit viaţa pentru ţară, căci sunt încoronaţi cu lauri de patria lor recunoscĕtoare“.

După Dl Alexandri, Dl locot.-colonel Teodor Văcărescu din reservă, adjutant al M. S. Regelui, rosti următoarele cuvinte:

Sire!

Doamnă!

Un vechiu scriitoriu, unul din bĕtrânii cronicari, în ale căror scrieri aflăm şi astăḑi măduva limbei, a cugetelor şi simţirilor românesci, a ḑis, spre a esplica, pentru ce pe atunci scrierile isorice erau aşa de rare în literatura noastră, că românii din acele vremi se îndeletniceau mai mult a sevêrşi fapte, decât a le scrie.

Dumneḑeu a voit ca în Domnia lui Carol I. românii sĕ sĕvêrşească fapte şi vremile sĕ fie mai puţin aspre, aşa că după munca cu spada, roditoarea muncă cu plugul, cu condeiul, cu mintea sĕ-şi poată urma liniscit cursul ei.

Astfeliu m'am silit şi eu a fi un modest lucrătoriu în această pacinică muncă şi m'am îndeletnicit a scrie amintirea faptelor oştirei noastre în ultimul rĕsboiu.

Majestatea Voastră aţi binevoit a primi astăḑi un esemplariu al acestei scrieri.

Majestatea Sa Regina, care a întărit vitejia oştenilor, le-a vindecat rănile, le-a mângăiat şi alinat suferinţele, a bine-voit a primi asemenea graţios omagiul acestei opere.

Comandant al batalionului al II-lea de vênători! În ḑiua ce serbătorim astăḑi, în care batalionul ce ai onoare sĕ comanḑi a încununat cu glorie stindardul sĕu, Regele a ordonat sĕ-ţi remit un esemplariu din povestirea faptelor armatei. Ale Voastre dintre ale Voastre! Îţi înmânez astă carte cu credinţa care este în toate inimile, că în ḑiua când patria va avea nevoie de braţul fiilor ei, toate batalioanele române îşi vor face datoria cum şi-a făcut-o la Griviţa batalionul al 2 de vênători.

Trăiască Regele! Trăiască Regina!

Apoi colonel-adjutant Candiano, comandantul batalionului al II-lea de vênători la asaltul redutei Griviţa, ḑise cântul rĕsboinic intitulat:

Căpitanul către oştenii sĕi.

Glasul rĕsunătoriu şi plin de simţire al poetului oştean se revărsà ca un torent de flacări în inima fraţilor sĕi de arme, lăsând în acelaş timp o adâncă întipărire asupra tuturor ce au fost faţă la această serbare militară.

Sfêrşindu-se prânḑul, Regele şi Regina, împreună cu oaspeţii lor, au mers pe platoul din preajma pavilonului, unde o mulţime de ţĕrani, cu soţiile şi copiii lor, de prin satele din pregiur, se adunaseră, în haine de sĕrbatoare, ca sĕ se bucure de această sĕrbătoare naţională.

Hora mare se întinse împregiurul Majestăţilor Lor, în care vênători, ţĕrani şi parte din oaspeţi se prinseră, fiind zugrăvită pe faţa tuturor fericirea de a prăsnuì în liniştea păcei ceeace se câştigase cu atâta trudă în timp de rĕsboiu.

La oarele 8½ sara, parte din oaspeţi veniră la Castelul Peleş, de unde, împreună cu Majestăţile Lor, au privit retragerea cu facle a batalionului 2 de vênători, ce fu urmată de un strălucit şi bogat foc de artifice, pregătit în pirotecnia armatei.

O mulţime numĕroasă, îmbulzindu-se pe terasa din faţa castelului, lua şi dênsa partea-i de mirare la priveliştea ce se desfăşura înainte-i.

Pe când musica militară întorcea cânturi naţionale, semeţile înălţimi ce înconjoară palatul Peleş luminate fiind de focul artificiei, rĕsunau în bubuitul impunĕtoriu al detunăturilor, ear ecoul ducea în depărtare cele din urmă sgomote ale acestei sĕrbători, unde bucuria cea mai adevĕrată îşi da mâna cu sânta noastră amintire despre eroii căḑuţi pentru neatârnarea ţĕrii. „Monitoriul oficial.“

Varietăţi.

* (Personal.) Cu trenul de aḑi Escelenţia Sa Domnul archiepiscop şi metropolit Miron Romanul a plecat însoţit de Preacuvioşiile Lor: Domnul archimandrit Dr. Ilarion Puşcariu, Domnul protosincel Nicanor Frateş şi Domnul prof. sem. şi protopop Ioan Popescu la Rĕşnov, unde se va sĕvêrşì Luni, în 8 Sept. sfinţirea bisericei nou zidite.

* (Cas de moarte.) Primariul Orĕştiei **Iosif Schuller** a repausat în 7 Septembre n. subit, lovit de apoplecsie.

* (Colera.) După cum spun rapoartele oficiale, s'a ivit colera şi în comunele Laserbach şi Gora în Carniolia. Dintre 25 persoane ce s'au înbolnăvit de coleră, 11 au murit, 2 s'au însănătoşat, 12 sunt în tractare medicală. De asemenea în 18 comune dinprejurul Neapolei bântue colera. În 3 ḑile au fost 69 decese şi 91 bolnavi. Poporul e înfuriat, insultă pe medici şi organele autorităţii. Mai mulţi membri ai reuniunei „Crucei roşii“ au fost atacaţi de popor şi răniţi. După datele autentice oficiale, dela 26 August pănă la 2 Septemvre în Triest, peteritoriul litoralilor austriace şi în Carniolia au fost 1243 casuri de boală de coleră şi 696 decese. În Croaţia se întinde mereu colera.

* (Podul peste Dunăre al României.) Podul peste Dunăre, a cărui dare în construcţiune s'a ficsat pentru 5 Noembre viitoriu, se compune din două poduri: unul peste Dunăre propriu ḑis şi altul peste Borcea. Între aceste două poduri se află o insulă. Podul peste Dunăre va avea o deschidere liberă de 660 metri divisată în patru travee de 165 metri fiecare. Podul peste Borcea va avea o deschidere liberă de 495 metri şi 50 centimetri, divisată în trei travee de 165 metri fie-care. Suprastructura acestor două poduri va fi ridicată ast-fel ca punctul cel mai de jos a tablierului sĕ se găsască pentru podul peste Dunăre 30 metri mai sus de nivelul celor mai înalte ape, şi pentru cel de pe Borcea 11 metri mai sus de acelaş nivel. Tablierurile celor două poduri vor fi orisontale şi în aliniere dreaptă. Cele două mari poduri vor fi construite pentru o singură cale ferată în toate părţile lor. Intervalul liber între cele două grinḑi trebue sĕ permită stabilirea unei căi de 1 metru 50 cent. de acsă între şine şi de două trotuare distanţă de acsa şinei celei mai apropiate de 1 m. şi 25 c.; restul lărgimei va trebui sĕ satisfacă un coeficient de stabilitate de rĕsturnare de 1 m. 50 minimum. Evaluarea prevĕḑută prin budget este de 25 milioane franci. Cauţiunea ce se cere pentru a concura, este de 5 la sută asupra valorei lucrărilor. Terminul esecutoriu este de 4 ani. Înainte acum constructorii regi ai podurilor! „Curierul Financiar“.

* (Rĕu înţeles.) Regina Margareta a Italiei, întreprinḑênd odată o călătorie mică, a fost primită, cu toată cinstea cuvenită la o staţie, de către autorităţile unui orăşel. În locul prânḑului opulent, ce i se pregătise, regina cerù numai un păhar de vin şi pe când bea, i se vĕrsà o picătură pe rochie. Regina voì sĕ-şi scoată batista spre a şterge pata, dar primariul înţelese rĕu mişcarea şi ḑise închinându-se: „Ve rog Maiestate, nu ve osteniţi, căci am plătit noi tot!“

* (Telefonul.) De un timp încoace telefonul se întrebuinţează în Liege ca deşteptătoriu. Lucrul e aşa arangiat, că se poate face cunoscut oficiului telefonic, la ce oară dorim a fi deşteptaţi. Oficiul telefonic ia cunoscinţă de aceasta comandă şi la oara anumită clopoţelul aparatului începe sĕ sune la urechea abonatului, încât trebue sĕ se deştepte. Clopoţelul încetează sĕ sune numai după ce abonatul a rĕspuns, că e deştept şi sculat.

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 18 Septembre n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur austriacă	118.80	118.70
Renta de aur ung. de 4%	107.30	107.30
Renta ung. de hârtie	94 75	94.80
Sorţi de regularea Tisei	125.80	127.—
Acţiuni de bancă de credit ung.	288.—	288.—
Acţiuni de bancă austro-ung	862.—	863.—
Sorţi ungu eşti cu premii	120.08	120.50
Galbin	5.97	5.94
Napoleon	9.97	9.98
100 marce nemţeşt	61.65	61 70
London pe (poliţă de trei luni)	126.—	125.—

Nr. 140 [1404] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea staţiunilor învěţătoresci dela scoalele confesionale gr. or. mai jos înşirate, din protopresbiteratul Turdei, se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

1. Vaidasîg, cu salariu anual de 160 fl., cuartir în edificiul scoalei şi dacă învěţătoriul va funcţiona şi ca cantor, pentru funcţiunile cantorali va folosi locul cantoral, sau ca recompensă pentru aceasta va primi un relut de 40 fl.

2. Soporul de Câmpie, cu salariu anual de 150 fl. din repartiţie, care se va solvi învěţătoriului în 2 rate şi anume la 15 Decembre şi 15 Martiu al fie-cărui an scolariu.

3. R. Agriş, cu salariu anual de 150 fl. din repartiţie, care asemenea se va solvi în 2 rate la 15 Decembre şi 15 Martiu al fie-cărui an scolariu.

Suplicele concursuale instruite conform legilor în vigoare sunt a se înainta până la terminul sus indicat oficiului protopresbiteral gr. or. al tractului Turdei per Gyéres în Agârbiciu.

În conţelegere cu concernentele comitete parochiale.

Agârbiciu, 26 August 1886.

Petru Roşca,
protopresbiter.

Nr. 597 [1406] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învěţători la scoalele din protopresbiteratul gr. or. al Sighişoarei în următoarele comune, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Mucundorf, cu salariu anual de 150 fl., cuartir şi lemne de foc.

2. Zoltan, cu salariu anual de 150 fl, cuartir şi lemne de foc.

3. Trapold, cu salariu anual de 100 fl., cuartir şi lemne de foc.

4. Hendorf, cu salariu anual de 100 fl., cuartir şi lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a-şi aşterne concursele lor instruite cu carte de botez, atestat de cualificaţiune, atestat din limba maghiară şi atestat despre studiile pregătitoare, — toate în original şi copie netimbrată până la terminul amintit, la adresa subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighişoarei, în conţelegere cu comitetele parochiale respective.

Sighişoara, 1 Septembre 1886.

Demetriu Moldovan,
adm. prot.

Nr. 137 [1403] 1—3

CONCURS.

Pentru intregirea parochiei vacante de clasa a treia, Arpaşul superior, protopresbiteratul Avrigului, se escrie de nou concurs, conform ordinaţiunei Preavenerabilului Consistoriu archidiecesan ddto 28 Martiu 1886 Nr. 923 B. cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

a) venitul anual dela un fênaţ şi două cimitere în suma de 10 fl;

b) dela 350 familii câte o ḑi de lucru;

c) venitele stolari regulate în sinodul parochial din 7 Iuliu 1885, cari toate computate în bani dau suma de 400 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa această parochie au a'şi subşterne cererile concursuali instruite conform dispoziţiunilor statutului organic şi regulamentului pentru parochii din 1878 la oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului în Avrig — Felek până le terminul susindicat.

Avrig, 27 August 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului.

Ioan Cândea,
protopresbiter.

Nr. 442. [1405[1—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului vacant de paroch în parochia de clasa III Chiueşti se escrie prin aceasta concurs cu termin *de 30 ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Casă parochială cu 2 încăperi, o cămară şi o culină; — 17 jugere porţiune canonică, dintre cari 15 jugere arătoriu şi 2 jugere păşune, — toate acestea . . . . . fl. 105.—

2. Dela 225 familii câte o ferdelă de cucuruz sfărmat à 20 cupe şi câte o ḑi de clacă . . . . . . fl. 297.—

3. Stolele usitate, şi anume: *a)* un botez 25 cr., *b)* o cununie 2 fl., *c)* o înmormêntare mare 2 fl., eară una mică 1 fl., *d)* la botezul Domnului dela fiecare familie 10 cr., — toate acestea . . . . fl. 98.—

Suma . . fl. 500.—

Reflectanţii sunt poftiţi a-şi subşterne petiţiunile instruite conform legii la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Deeş în conţelegere cu comitetul parochial din Chiueşti.

Deeş, 22 August 1886.

Teodor Herman,
protopresbiter.

Nr. 204. [1402] 1—3

CONCURS.

Pentru reîntregirea parochiei vacante gr. or. de clasa II, din opidul Hunedoara — ppresbiteratul Haţegului, se escrie prin aceasta concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

a) casă de locuit cu două încăperi, curte şi grădină;

b) porţiune canonică, pământ arătoriu şi fěnaţ 3 jugere;

c) Birul preoţesc şi anume: dela 250 familii, câte 1 fl. la an dela fiecare familie;

d) stolele usitate şi statorite în şedinţa sinodului parochial estraordinariu ţinută la 18 Maiu a. c.

Toate acestea laolaltă computate dau un venit anual de 556 fl. v. a.

Doritorii de a competa la acest post, au a-şi aşterne petiţiunile concursuale bine instruite conform prescriselor regulamentului pentru parochii şi a „Statutului org." la acest oficiu protopresbiteral până la terminul sus amintit.

În conţelegere cu comitetul paro chial respectiv.

Haţeg, la 1 Septembre 1886.

Ioan Raţiu,
protopresb.

Nr. 530. [1397] 3—3

CONCURS.

Devenind vacante următoarele staţiuni de învěţători în protopresbiteratul Branului, prin aceasta se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Pentru postul de învěţătoriu în comuna Predeal, cu salariu anual de 150 fl. v. a.

2. Pentru postul de învěţătoriu din comuna Moeciul superior, cu salariu anual de 150 fl. v. a.

3. Pentru postul de învěţătoriu din comuna Holbav, cu salariu anual de 200 fl. v. a.

4. Pentru postul de învěţătoriu de clasa I din Poiana Mărului, cu salariu anual de 200 fl. v. a.

5. Pentru postul de învěţătoriu de clasa a II-a din Poiana Mărului, cu salariu anual de 200 fl. v. a.

Cei ce doresc a reflecta la vreuna din aceste staţiuni, vor avea a-şi aşterne suplicele lor instruite conform dispoziţiunilor în vigoare la subsemnatul oficiu până la terminul susindicat.

În conţelegere cu comitetele parochiali respective.

Oficiul protopresbiteral al Brannlui

Zerneşti, 21 Iuliu 1886.

Traian Meţian,
protopresbiter.

Nr. 327. [1385] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învěţătoreasă la scoala comunală de fetiţe din opidul Haţeg se deschide prin aceasta concurs cu terminul până în 20 Septembrie 1886 st. n.

Emolumentele sunt: în bani 400 fl v. a. şi cuartir.

Doritoarele de a competa la acest post au a'şi aşterne concursele sale bine instruite cu documentele recerute şi cu deosebire despre cunoascerea limbelor patriei: a acelei române şi maghiare, la scaunul scolastic comunal în Haţeg. Dela presidiul Magistratului opidului.

Haţeg, în 28 August 1886.

Bêrsan,
primariu opidan.

Nr. 257 [1388] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învěţătoresci dela scoalele gr. or. române din comunele mai jos însemnate, se escrie concurs cu terminul de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Baştea-Holdea-Coşeşti, cu salariu anual de 254 fl. 40 cr. şi adecă:

a) 120 fl. bani; *b)* 112 měsuri cucuruz în boambe, computate după calculul de mijloc cu 1 fl. 20 cr. = 134 fl.; apoi *c)* cuartir liber în ori care din aceste comune şi *d)* 24^{0}□ de lemne.

2. Brisnic, cu salariu de 201 fl. şi adecă: *a)* 80 fl. în bani; *b)* 80 měsuri cucuruz = 96 fl.; *c)* 4 měsuri fasole = 8 fl.; *d)* folosirea grădinei scolare cu venit curat de 17 fl.; apoi *e)* cuartir liber şi *f)* 5^{0} cubici de lemne.

3. Lăpuşnic, cu salariu de 150 fl., solvinḑi în 4 rate treilunare anticipative, cuartir liber şi 25 cară de lemne.

4. Lăpugiul superior, cu salariu de 300 fl, solvinḑi în 4 rate treilunari anticipative, cuartir liber şi 10^{0}□ lemne, apoi pentru serviciul de cantor câte 40 cr. dela înmormêntarea oamenilor în vêrstă şi câte 20 cr. dela înmormêntarea pruncilor.

5. Lăpugiul inferior-Ohaba, cu salariu anual de 208 fl., şi adecă: *a)* 94 fl. în bani; *b)* 95 měsuri cucuruz în preţ de mijloc 114 fl., cuartir liber şi 16 ^{0}□ lemne.

6. Răduleşti-Stregoanea, cu salariu de 200 fl., solvinḑi în 4 rate treilunari anticipative, cuartir liber şi 8 ^{0}□ lemne.

7. Panc-Sělişte, cu salariu de 200 fl., solvinḑi în 4 rate treilunari anticipative, cuartir liber şi 8^{0}□ lemne.

8. Stânceşti-Ohaba, cu salariu de 130 fl.; *a)* în bani 120 fl.; *b)* folosirea a două grădini cu venit de 10 fl., apoi cuartir liber şi 8 ^{0}□ lemne.

9. Sěcămaş, cu salariu de 153 fl., şi adecă: *a)* 70 fl. bani; *b)* 50 měsuri cucuruz = 60 fl.; *c)* 4 měsuri fasole = 8 fl.; *d)* folosirea a două grădini cu venit curat de 15 fl., apoi cuartir liber şi 8 ^{0}□ lemne.

10. Teiu, cu salariu de 204 fl., adecă: *a)* în bani 100 fl.; *b)* 40 měsuri cucuruz = 48 fl.; *c)* 20 měsuri grâu = 40 fl. *d)* 3 měsuri fasole = 6 fl.; folosirea grădinei scolare cu venit de 10 fl., apoi cuartir liber şi 30 cară de lemne.

11. Tissa, cu salariu de 214 fl., şi adecă: *a)* în bani 110 fl.; *b)* 80 měsuri cucuruz = 96 fl.; *c)* 4 měsuri fasole = 8 fl., apoi cuartir liber şi 8 ^{0}□ lemne.

În comunele de sub 1. şi 5. fiind scoale în fie-care comună, învěţătoriul va fi îndatorat a ţinea prelegeri în comunele de sub 1. tot a 3-a ḑi, ear de sub 5. tot a 2-a ḑi.

Doritorii de a ocupa una din aceste staţiuni au aşi aşterne suplicele lor instruite conform legilor în vigoare, la subscrisul oficiu până la terminul sus indicat.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Dobrei.

Dobra, la 25 Iuliu 1886.

Romul de Crainic,
protop., inspector distr. scol.

Nr. 443.]1391] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învěţătoresci la scoalele rom. gr. or. din comunele mai jos însemnate — protopresbiteratul Iliei — se escrie concurs cu terminul până la 15/27 Septembre a. c.

1. Gurasada, cu salariu anual deocamdată de 200 fi. v. a. cuartir în edificiul scoalei şi grădină de legumi — cu prospecte de a se ameliora.

2. Gothatea, cu salariu în bani 40 fl. v. a., $9\frac{1}{2}$ jugere pământ arětoriu şi fênaţ — pământurile toate la şes, clasa I şi II aduc venit anual de circa 160 fl. v. a., cuartir în edificiul scoalei, grădină de legumi şi 3 orgii lemne de foc.

3. Ulieş, cu salariu anual de 150 fl. v. a., 3 orgii lemne de foc.

4. Brădăţel, cu salariu anual de 200 fl. v. a. cuartir în edificiul scoalei, lemne de foc de ajuns şi grădină de legumi.

5. Certejul de jos şi Coaja, cu salariu anual de 200 fl. v. a. cuartir şi lemne.

Doritorii de a ocupa vre-una din aceste staţiuni îşi vor aşterne suplicele instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la terminul susindicat.

Ilia, la 20 August 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Ilia, în conţelegere cu comitetele parochiale concernente.

A. Pěcurariu,
protopresbiter.

[1398] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învěţătoresci dela scoalele populare gr. or. din comunele mai jos enumĕrate ale protopresbiteratului „Abrudului", se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

1. Bucium-Cerbu, cu salariu anual de 200 fl., cuartir şi lemne.

2. Bucium-Isbita, cu salariu anual de 150 fl., cuartir şi lemne.

3. Bucium-Sat, cu salariu anual de 150 fl. cuartir şi lemne.

4. Zlatna, cu salariu anual de 200 fl., bani de cuartir 20 fl., şi un venit cantoral de 50 fl, pentru care va trebuì sě ţină strana de cantor în biserică.

5. Valea-Dosului, cu salariu anual de 150 fl. cuartir şi lemne.

6. Galaţ, cu salariu anual de 150 fl. cuartir şi lemne.

7. Presaca, cu salariu anual de 150 fl., cuartir şi lemne.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi, au a-'şi înainta cererile concursuale instruite conform legilor din vigoare, la oficiul protopresbiteral al Abrudului, până la terminul prefipt.

Dela oficiul protopresbiteral gr. ort. al Abrudului.

Abrud, în 20 Iulie 1886.

Ioan Gall,
protopresbi ter gr. ort

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu.

Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 96 Sibiiu, Joi 11/23 Septembre 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Octombre-Decembre al anului 1886, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfêrșește cu ultima Septembre 1886, a-și înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie espeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, în 10 Septembre.

(I.) Dieta Ungariei s'a deschis la 18 l. c.

Părinții patriei s'au adunat astădată în numĕr cu mult mai mare ca de obicei.

Multe sunt cestiunile însemnate, cari așteaptă resolvirea lor, dar cu mult mai multe sunt durerile închipuite ale diferitelor partide.

Fără scene tumultuoase, fără interpelațiuni neducĕtoare la nici un scop, sĕ vede că nu vor decurge ședințele și cu deosebire ședințele prime.

În loc de a se căuta remedii pentru sanarea relelor interne, în loc de a afla un „modus vivendi“ iute spre împăcarea barem în parte a legitimelor noastre dorințe — oamenii se vede, că vor resuscita din nou urîta cestiune Edelsheim-Ianski — vor aduce în discusiune autograful împĕrătesc, emanat din incidentul acesta, și în cele din urmă posițiunea monarchiei și respective posițiunea Ungariei în cestiunea orientală.

Tot lucruri aceste de prisos de a se pertracta în dieta Ungariei, care sau nu va fi încunoscințată în mod esact despre demersul lucrurilor, sau va fi îmbĕtată cu apă rece. Nouĕ ne e tot una — cum se vor desvolta lucrurile în orient — noi avem aici acasă destule nevoi și nĕcasuri, și din punctul acesta de vedere am preferì a ne ocupa cu tot adinsul de cestiunile interne ale noastre.

Tot această ținută o observăm și la publicul mai luminat maghiar, și acesta sĕ vede preocupat mai mult de cestiunea convențiunei cu Austria, de trebile financiare, cari apasă în mod dureros țeara și prin ea pe toți cetățenii contribuabili.

Corifeii stângei estreme, vênând popularitate, vor sĕ se dea lucrurilor o altă direcțiune. Fără cumpĕt în vorbe și fără de chibsuială, vor face deci o mulțime de greutăți, cu deosebire în ce privesce politica esternă a monarchiei, Le e prea scumpă maghiarilor alianța cu Germania, în care joacă rolul celor pâcăliți, și le ar plăcea ca diplomația europeană, sĕ joace cu cărți deschise. Dar tocmai aici zace secretul, că pe când curtea din Viena face o politică dinastică conformă cu legitimele aspirațiuni ale monarchiei întregi, ungurii cari de mult bucinează de un rĕsboiu inevitabil între monarchia noastră și Russia, cer cu întețire resolvarea acestui inevitabil rĕsboiu, ca ori învinsi ori învingĕtori sĕ câștige pentru ei o posițiune mai tare în monarchie.

Noi suntem amici ai păcei, și ne place când lucrurile sĕ desvoaltă pe cale pacinică.

În ceialaltă parte a monarchiei de asemenea sĕ par oamenii mai aplicați spre politica pacinică adoptată de puterile centrale ale Europei, și fiecare popor doresce și lucră la îmbunătățirea sorți sale, în care tendință toate popoarele sunt sprijinite de guvernul comitelui Taafe. Ungurii nostri însĕ nu sunt de loc mulțămiți cu rolul cel joacă aḑi cu deosebire în politica esternă.

Ar dori adecă, a avea aliați pe statele Dunărene, și cu deosebire pe România, care aḑi după posițiunea sa geografică și după renumele ce i-au câștigat armata pe câmpul de victorii strălucite, ar fi menită a juca un însemnat rol la deslegara cestiunii orientale. Păn mai ieri alaltăieri insultată și batjocorită, aḑi pretenia acestui stat român ar fi mai binevenit aliat cu deosebre al Ungariei.

E un lucru de mult cunoscut și nu odată am indigitat la identitatea de interese ce le are cu deosebire Ungaria și România. Ambe țĕrile, înconjurate și amenințate de panslavism și pangermanism, sunt avisate la o alianță de defensivă față cu puternicii cutropitori, și aceasta se poate obține cu succes numai atunci, când frații maghiari vor ținea cont și de populațiunea română din țară de legitimele ei aspirațiuni îndreptate spre progres și cultură. Dacă dar le e în de serios aliața României și a statelor dunărene, aceia se poate ajunge numai când sĕ va urma o politică mai chibsuită față de români, sêrbi, croați și alte popoare ce locuiesc și compun marea maioritate a locuitorilor țĕrei.

Pănă când plângerile noastre sunt continue și legale, pănă nu ni se va croì o soarte mai bună, pănă când statul și societatea maghiară nu ne va face tol soiul de greutăți în mersul nostru. sprè cultură și în representarea noastru așa după cum merităm, ca popor de aproape 3 milioane, care aducem jertfe în sânge și bani pentru susținerea acestei patrie, pănă atunci credem cu greu, că sĕ va putea esopera o alianță între Ungaria și România.

Iubim cu mult prea mult acest pămênt, suntem cu mult prea legați de părinții și frații nostri, ne sunt mult prea scumpe mormintele străbunilor nostri, ca se nu ne interesăm de soartea acestei patrii, și se nu atragem atențiunea celor dela putere, ca sĕ vadă sĕ împace justele noastre drepturi înlocuite prin altele fictive și măestrite, sĕ ne facă posibilă intrarea în dieta țĕrei, sĕ ne subvenționeze scoalele și bisericile în proporțiune cum se subvenționează cele ale altor popoare, sĕ ne lase sĕ ne folosim de limba noastră, românească, și atunci noi vom fi de vină, dacă România nu va apreția posițiunea noastră, și nu va întra un alt curent în cercurile dătătoare de ton de acolo față cu maghiari și cu causa lor, care e identică cu a românilor din România.

O ḑicem și o accentuâm aceasta în interesul binepriceput al patriei, al românilor ca și al maghiarilor.

Sĕ se lase la o parte cu insultele la adresa a tot ce e român, sĕ se prepare un alt curent față de noi aici, căci curentul de aḑi bolnăvicios este, și nu este în interesul maghiarilor de a se învrășbì cu toate popoarĕle din țeară.

Se nu 'și pregete a cugeta, că noi ori cât de asupriți vom fi — tot nu ne vor putè nici stirpì nici desnaționalisa — și neputênd nici una nici alta — pot sĕ vină timpuri, în cari s'ar dorì înpretenirea și înfrățirea cu noi — și atunci n'ar fi bine, dacă am trebuì sĕ le înșirăm seria de insulte, de neîndreptățiri și de asupriri, ce am îndurat în decurs de douĕḑeci de ani din fericita lor domnie.

Sĕ nu ni sĕ dea prea multe ocasiuni, de a înșira la rĕvaș, proverbul moțului „țîne minte“, ci sĕ se caute iute și de grabă vindecarea rĕului și mulțămirea justelor noastre pretensiuni.

Aceasta ar fi ce ar avea dieta țĕrei mai cu intețire de a face — dacă e sĕ 'și implinească misiunea cu scumpătate.

FOIȚA.

Fĕt-Logofĕt.

(Urmare.)

Ci-că cum auḑì Fĕt-logofĕt una ca asta, îi făgăduì, că-i va mai face lumini de ceară din 99 de punți, și le va da la 99 de biserici, apoi ca și cum ai scăpăra, își înșelà calul, și luându'și ḑiua bună, se puse Doamne p'un smeu de cal, ș'acum era mândru, dar îi și sta ca la un ficior de împĕrat, nu ca mai nainte puțin, sgăriat ca vai de lume. Cum ḑic îndată ce se suì călare, mulțămì frumos sântei Vineri, apoi dete pinteni, calului, și unde nu mi se poticnesce odată calul și încungiură cu el de trei ori lumea, apoi se lasă frumos și lin jos.

Cum se lăsà jos Fĕt-logofĕt, strînse încă odată chinga pe cal, își rĕsucì mustăcioara, apoi ca și cum 'și-ar bate joc, ḑise, pănă acum 'ți-a fost smeule; și pe ici 'ți-e drumul băiete.

Nici nu se duceau Doamne nu, dar par'că-i ducea vêntul, și cam când rĕsărea soarele, ei încă se aflau tocmai ca colea peste uliță, față 'n față cu palatul smeoaicei. Atunci Fĕt-logofĕt își aduse aminte de ce ḑisese sânta Vineri, și după ce sărutà calul pe frunte, îi dete frêul chiar cum îl sfătuise sânta Vineri.

Acum era acum. Sĕ fi fost altul, ar fi înghiețat, măcar ve spun drept era în mijlocul verei, când ar fi vĕḑut un palat ca ăla numai și numai de aramă, dar Fĕt-logofĕt habar n'avea, ci se așeḑà mai întâi ca un stâlp lângă poartă, că nu scia întra-va încă ori sĕ mai aștepte vr'un pic. Stete aici cât stete, dar dela o vreme i se făcù urît, și vĕḑênd că nu mișcă nimica, începù a bate în poarta cea mare cât se cutrĕmura tot palatul.

Smeoaica simțì că nu e lucru bun, dar luându-o gura pe dinainte, întrebà, că cine e și ficiorul împĕratului rĕspunse voinicesce:

— Eu sunt Fĕt-logofĕt, dar vină de deschide ca sĕ vorbim în patru, ori în mai mulți ochi, că numai fricoșii vorbesc unul de sub vatră și celalalt strigă din pod.

Cum auḑì smeoaica, întrà în toate rĕcorile și cum era și cam singură acasă, căci ficiorii ceilalți erau la bătaie, nu-i cam venea la socoteală, dar vĕḑênd că nu e modru d'a scăpa de Fĕt-logofĕt, îi deschise.

Cum întrà în curtea cea de aramă ficiorul împĕratului îi spuse, că a venit sĕ'și aleagă un cal, care îi va plăcea lui, c'a auḑit că are mulți cai frumoși, apoi el i-a plătì bine. Vorbă sĕ ne fie, doar Fĕt logofĕt venise cu bani, numai sci ca sĕ mai încurce puțin pănă ce va vedea cum merg treburile, dar ți-ai găst, ei nu se potrivirà la vorbă, căci doar dracul de ce-i drac, ca sĕ pue pedeci oamenilor.

Smeoaica îi spuse, că nu-i trebue bani, căci ș'așa e, doar îi trebuia ei banii lui Fĕt-logofĕt, cari nu-i avea; dar că 'l lasă sĕ'și aleagă dacă o va slujì un an, și adecă sĕ-i păḑască iapa cea neagră.

Așa se învoì Fĕt-logofĕt, căci era doar om de înțelegere nu tufă, dar, am uitat sĕ ve spun, că atunci era anul de trei ḑile și smeoaica a ḑis, că de nu-i va aduce iapa acasă a treia ḑi sara, ḑi bună din ceasul acela nu va mai vedea.

O fi incercat el Fĕt-logofĕt sĕ ia calul cel cu 12 aripi făr se păzască iapa smeoaicei, dar sĕ vede treaba, că n'a isprăvit nimic, căci auḑi vorbă, în curtea smeului chiar, nu poți face ce 'ți e vrerea, nici cât îți ajunge puterea.

Ajunge, că a doua ḑi după tocmeală, smeoaica îi puse straița după cap, îi dete iapa de căpăstru, și'l îndreptà ca p'o slugă în luncă. Am uitat sĕ ve spun, că iapa era năsdrăvană, și că mai înainte d'a o duce Fĕt-logofĕt la iarbă, smeoaica îi mĕsurà coastele cu vr'o câteva învêrtite cu o frigare roșie; dar sĕ ne întoarcem la vorba noastră d'adineaori, căci nu putem fugì, fiindcă nu suntem cocoși sĕ sărim d'odată în pridvor.

Când e omul sĕ o pățască, apoi încotro șovăi nu dai făr tot de belea. Așa sĕ vede că i-a fost și lui Făt-logofĕt. Iapa mâncà ce mâncà dar dela o

Revista politică.

În 6/18 ale lunei curente s'a deschis sesiunea din urmă a acestui period pentru dieta Ungariei. Încă înainte de a trece dieta la agendele ordinare, doue interpelaţiuni adresate ministrului president s'au ocupat cu cestiunea orientală. Doi oameni de diferite păreri cu privire la cele mai esenţiale dintre afacerile interne, însĕ ambii de valoare, şi cu trecut politic, au interpelat în cestiunea Bulgariei, dând espresiune îngrigirei, de care e cuprinsă Ungaria în faţa succeselor politicei rusesci în Orient. Horváth Boldizsár, fostul ministru de justiţie în cabinetul Andrásy şi Irányi Dániel preşedintele clubului Kossutiştilor, sunt acesti doi bărbaţi, cari au tălmăcit temerile cetăţenilor din patrie. Esenţa interpelărilor este: a sciut ministrul nostru de esterne despre neomenoasa detronare a principelui Alecsandru, şi dacă da, 'şi-a dat el consensul la acest pas al Rusiei. Esistă încă alianţa noastră cu Germania, şi dacă da, ce rolă jucăm noi în politica orientală, ce razim ne poate fi Germania, care promovează planurile rusesci în contul intereselor austro-ungare.

Rĕspunsul la aceste întrebări nu va urma deocamdată. După cât a respirat până acuma în public, guveruului nostru nu-i vine la socoteală se liniştească spiritele prin espunerea clară a situaţiunei. Cel puţin „Pester Lloyd“ critică aspru pe interpelantele Horvath pentru lumina ce o cere cu privire la alianţa celor doauă puteri mari. După „Pester Lloyd,“ nu e bine a se întreba, unde stă mai bucuros Bismarck, cu Rusia sau cu noi, deoarece inimicul ne va sci aliaţii, şi prin urmare puterea de care dispunem.

Ori cât va întârḑia înse respunsul, un lucru este constatat, şi adecă opiniunea publică în Ungaria s'a pronunţat contra politicei noastre esterne, urmărite până acuma. Această împregiurare poate a produs o schimbare la ministeriul de esterne în ce privesce mergerea solidară a celor trei împĕrăţii. Se scie, că îndată după reîntoarcerea principelui Alecsandru în Sofia guvernul rusesc, secundat de Germania şi de monarchia noastră, a înaintat principelui o notă, în care-l opresc de a lua mĕsuri pentru pedepsirea revoltanţilor. Această mĕsură nesocotită, prin care se sancţionează ori ce complot contra capilor încoronaţi, a pus în uimire pe toţi, cari mai ţin la principiul monarchic în Europa. Ḑiarele mai proaspete ne aduc scirea, că consulul rusesc din Sofia a provocat pe guvernul actual, ca se nu pună în lucrare dispositiunile legei, privitoare la pedepsirea revoltanţilor. Această provocare a fost secundată de agentul diplomatic al Germaniei. Nu se face însĕ nici o amintire de aderinţa guvernului nostru la aceste mĕsuri stranii.

Desvoltarea lucrurilor o vom vedea. Nu putem însĕ sĕ nu amintim, că sancţionarea revoluţiei din Bulgaria începe a-şi arăta rodurile sale. Telegramele mai proaspete ne aduc vestea despre o rescoală militară în Spania, care cu resturnarea actualei ordine publice a proclamat republica. Revoluţia deocamdată a fost suprimată. Dăm aci amĕnunte. O telegramă cu datul 20 Septembre a. a. scrie: În Madrid s'a încercat ieri o revoluţie militară. În casarma dela Sf. Gil s'au resculat cam la 300 de soldaţi, şi au încercat sĕ seducă la rĕscoală şi pe soldaţii din căsărmele învecinate. Acestia însĕ nu sau învoit, din contră ei au dat focuri asupra celor revoltaţi. Deodată cu aceasta au mai sosit şi alte trupe spre a restabili ordinea. Revoltanţii fură împrăştiaţi, şi pronunciamento a sfeclit-o. La această mişcare n'a luat parte nici un general ci numai subalterni. Poporaţiunea din Madrid a rĕmas în linisce, şi în capitală domnesce linisce, din provincie încă sosesc sciri liniscitoare.

O altă telegramă sosită dela Londra este de cuprinsul: În 19 l. c. la oarele 6 ½ seara s'a revoltat infanteria din casarma St. Gil, 'şi-a demolat zidurile ce o despărţeau de casarma cavaleriei. După vulnerarea a trei oficeri, cari au mustrat pe revoltanţi, cam la 300 de soldaţi au fugit pe strade strigênd: **Trăiască republica!** Alte trupe au tras focuri asupra revoltanţilor. Revoltanţii au ocupat trenul de sud, însĕ în curênd i-au alungat trupele. Generalul Vellarde, care n'au vrut se meargă cu revoltanţii, fù vulnerat de către rebeli, colonelul de artilerie, contele Mirasol, fù omorît. Patruḑeci de insurgenţi au silit pe şeful garei sĕ le pună la dispositiune un tren separat, cu care le-a succes a fugì. Un alt tren separat a luat pe insurgenţi la goană. Domnesce mare frică.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Dela cursul din Sânte-jude, 1/13 Septembre 1886. Domnule Redactor! În nrul 84 al „Tel. Rom.“ din anul curent ve comuncai resultatele aurăritului şi coloritului dela cursul instituit aici pe durata lunei lui August a anului curent; daţi-mi voie a completa cu această ocasiune împărtăşirile despre întregul curs amintit, conform promisiunei date.

Industria de casă a fost cuprinsă în diferite specii de împletituri şi din mai multe soiuri de material.

Cele dintâi lucrări s'au făcut din papură (spetează), au urmat apoi împletiturile din paie şi în fine din nuiele de răchită atât întregi cât şi gheluite. Formele obiectelor lucrate precum şi soiurile împletiturilor învĕţate au fost pe cât de varii pe atât şi de frumoase şi interesante; metodul folosit la propunerea cunoscinţelor de lipsă în aceste soiuri de împletituri atât teoretic cât şi practic, apoi zelul şi stăruinţa fără seamăn a dlui învĕţătoriu Petru Grama au fost tot atâtea mijloace puternice, cari au înlesnit ajungerea scopului acestui curs. Jertfele, aduse de dl Grama în interesul lăţirii industriei de casă între poporul nostru, nu se pot clasifica şi încă aceasta cu atât mai vêrtos, căci dsa are de a se lupta cu foarte multe neajunsuri, contrare frumoaselor sale intenţiuni. Deşì în decursul serviţiului sĕu neîntrerupt de 25 de ani nu s'a putut bucura de mijloace corespunḑĕtoare pentru asigurarea subsistinţei sale la neputinţele bătrâneţelor, ba nici astăḑi nu are un salariu mai mare de 120 fl. şi cu toate acestea a instruit fără leac de remuneraţiune pe participanţii cursului din cestiune, lăsându-le şi obiectele lucrate în decursul instrucţiunei, ca sĕ şi le ducă cu sine ca modele; pe lângă acestea se mai poate adauge şi împregiurarea, că pe participanţii cu mijloace mai puţine i-a provĕḑut pe lângă un preţ de tot bagatel cu cele de lipsă pentru întreţinere, numai şi numai se poată înlesnì fie-căruia însuşirea cunoscinţei industriei dsale.

Aici nu putem lăsa ne relevat meritul nedisputabil al doamnei Grama, carea cu dibăcia şi cu stăruinţele fără preget ale dsale a sciut întocmì toate lucrurile atât în privinţa viptului cât şi a cuartirului astfel, încât ne-am depărtat cu toţii mulţămiţi.

Nu putem deci a nu ne esprima şi pe această cale mulţămita noastră cordială dlui Grama pentru instrucţiune şi dnei Grama pentru menageare.

Pe lângă toată mulţămirea, cu carea ne am depărtat dela cursul din Sânte-jude, totuş n'am fost feriţi de unele neajunsuri, prin cari ni s'au causat mari nĕcazuri. O parte mare dintre participanţi am fost şicanaţi fără nici o cruţare din partea oficiului postal din Ţaga (Czege). Banii ori epistolele cu bani, sosite acolo, numai după 1—2 sĕptĕmâni le puteam primì, după ce satisfăceam tuturor capriţielor dnei magistre postale Rettegi Mária. Am auḑit plângeri asupra acestei curioase dame dela toţi, câţi au avut afaceri postale cu dênsa; la început însĕ nu credeam, până ce ne-am convins din păţanie proprie. Un cas special amintesc aici spre ilustrare: Recipisul Nr. 59 alăturat la mandatul postal din Cohalm de sub Nr. 173, sosit în 16 Aug. n. şi recipisul epistolei cu bani înregistrat sub Nrul sosirii 26 au fost subscrise pe rênd afară de adresat de patru persoane oficioase din St.-jude: Întâi au fost contrasemnate de primariu şi de vice-notariu cu stampila comunală; aceste subscrieri nu le-a primit, căci ḑicea, că nu le cunoasce. A cerut sĕ fie subscrise de dl Grama ori de dl protopop din St.-jude; le-a contrasemnat cel dintâi, căci atunci numai dênsul era acasă; nici aşa nu a fost bine, ci a cerut subscrierea şi garanţia dlui protopop. Cu toate acestea nu s'au împlinit capriţiele dnei postăriţe, căci numai în 27 Aug. după 6 alergături la postă a estradat banii, punênd totdeauna câte o causă împedecătoare. În interesul bunei ordini atragem atenţiunea onoratei direcţiuni postale din Sibiiu şi o rugăm a dispune cele de lipsă în această afacere pentru ocolirea inconvenientelor în viitoriu.

G.

Varietăţi.

* Escelenţia Sa Domnul archiepiscop şi metropolit Miron Romanul cu trenul de Sâmbătă seara a ajuns la Braşov, unde a fost întimpinat de domnul protopresbiter Ioan Petric, care a bineventat pe Escelenţia Sa în numele credincioşilor nostri din protopopiatele Braşov, Bran şi Treiscaune, asigurându-l despre alipirea şi iubirea fiilor sei sufletesci. Peronul gărei era plin de mulţime aleasă, între cari representanţii gimnasiului, ai eforiei şi ai comitetelor parochiale din Braşov. De aici însoţit de un lung şir de trăsuri Escelenţia Sa a plecat spre oraş, la locuinţa dlui protopop Petric, unde a fost întimpinat de mulţime de popor între aclamaţiuni de Sĕ trăiască.

După cum suntem informaţi Escelenţia Sa Duminecă a slugit Sânta liturghie în biserica cea mare dela S. Nicolau, celebrând părăstas pentru sufletele titorilor şi ale binefăcĕtorilor dela această biserică şi pentru ale întemeietorilor şi susţinătorilor scoalelor noastre din Braşov. Luni a sfinţit biserica din Rĕşnov. De acolo a plecat spre Bran visitând scoalele şi bisericele. Eri a slugit sânta liturghie în biserica cea nouă din Cernatul Săcelelor, şi a visitat scoalele de acolo.

* (Atentat.) În capitala României s'au întêmplat lucruri mari. Dl prim ministru era gata sĕ cadă jertfa unei mâni ucigătoare. Lucrul s'a întêmplat astfel; Dl I. C. Brătianu adêncit în conversaţi-

---

vreme numai nu o mai vĕḑù. Acuma-i acum. Caută 'n sus, strigă 'n jos, ia pălăria 'n mână şi techea în toate părţile, dar ia iapa de unde nu i. Începù Fĕt-logofĕt de nĕcaz ca tot omul a trântì la vorbe noduroase, dar doar cu vorba scoţi ceva dacă nu dai din mâni. Dar bine ḑice că, câte odată n'aduce anul ce aduce ceasul.

Ficiorul împĕratului se mănià foc şi pârjol şi în mănia sa începù a alerga după iapă, când eată într'un gard de mărăcini, dă peste un corb negru, care se încurcase, poate luându-se după vr'un şorecel în mărăcini ş'acum nu mai era modru d'a eşi afară. Aşa-i, dacă n'are omul ce face, îşi varsă veninul pe cine are putere.

Nici una nici două Fĕt-logofĕt numai pe el sĕ'l înveţe altădată buchile şi sĕ'l facă se îşi mai bată joc de om, când nu-i sunt toţi boii acasă. Asta era însĕ împĕratul paserilor, şi cum veḑù pe Fĕt-logofĕt că se repede asupra lui, i s'o fi făcut inima poate ca un purece, dar tot mai gâfâia încet ş'apoi se rugà:

— Lasă-mĕ, lasă-mĕ nu'mi sucì gâtul ca la un puiu de vrabie, ci mai bine scapă-mĕ din încurcala asta, că mult bine ţ'oi face vr'odată. Fĕt-logofĕt nu se gândì mult, căci vĕḑêndu-l că-'şi pleacă capul ori trăgênd-şi de samă, că cine scie din ce tufă poate sărì iepurile, 'l scoase din mărăcini şi corbul cum s'a vĕḑut scăpat îl întrebà, că de ce-i el aşa de năcăjit?

— Cum se nu fiu năcăjit, că uite aşa şi pe dincolea şi îi spuse toată povestea cu smeoaica şi că acum n'are de unde lua iapa.

— Mai aşteaptă numai puţin, ca se întreb o ţîr toţi oamenii din împĕrăţia mea, că ei doar vor sci ceva. Şi unde nu'ţi începu a croncănì, Doamne şi unde nu mi se adunau paseri de tot soiul împregiurul corbului bĕtrân, cât nu mai vedeai nici sântul soare de ele, dar par'că a intrat în pământ, căci nici una n'a ḑis, că a vĕḑut'o, când le-a întrebat împĕratul; însĕ chiar când erau sĕ se împrăscie, eacă că sosì şi un ciocârlan schiop, şi când 'l întrebà împĕratul el rĕspunse:

— Sciu înălţatul nostru împĕrat 'ş'am vĕḑt cu ochii mei, că iapa s'a făcut o pupăză, şi stă ş'acum sgulită într'o scorbură de stejariu dincolo de mare.

Punete cu dracul, cu-i i-ar fi plesnit una ca asta prin cap, că din iapă sĕ se facă pupăză. Ar fi putut tot umbla Fĕt-logofĕt, d'ar fi codârlăit toate unghiurile, tot n'ar fi aflat'o.

Împĕratul trimise iute doi şoimi şi ciocârlanul de călăuz ca se o aducă. Ca şi cum ai fi scăpărat în pipă, aduseră pupăza sgulită. Acum unde nu începuseră paserile la porunca împĕratului a 'mi-o ciupì ş'ai da la os, a o înhăţa de gât ş'aî umfla coastele de ciocănituri, până ce nu mai putù suferì pupăza, şi se făcù earăşi iapă.

Fĕt-logofĕt o luà de căpăstru, şi după ce mulţămì corbului, se întoarse la smeoaica cu iapa. Asta cum îl vede o şi băgà pe mânecă, dar ca se nu se arete, duse pe Fĕt-logofĕt în casă, apoi sĕ duse la grajdiu ca sĕ dea la iapă d'ameaḑi cu frigarea cea roşie şi începù a-i mĕsura coastele. Dar omoareş'o măcar, dacă n'a putut isbuti, n'ai ce-i face.

După ce-i va fi cărat încă vr'o câteva învêrtite cu frigarea, sĕ duse la Fĕt-logofĕt şi îi spuse, că deoarece i-a slujit aşa de bine, îi dă un cal care va vrea el sĕ'şi aleagă, după cum se tocmise adecă.

În grajdiu erau nesce cai, de sĕ te fi spălat mai întâi, apoi se pui mâna pe ei, dar Eĕt-logofĕt, când se afla între ei, îşi alese, după cum îl învĕţase adecă baba, o mârţoagă şi o pocitanie de cal, de sĕ nu te fi uitat la el, care era legat după uşă cu un căpăstru noduros şi vechiu.

Smeoăica cum vĕḑù ce cal îşi alese, începù a spune şi a toca câte verḑi şi uscate; că 'i-e ruşine sĕ'l lase sĕ se ducă dela curtea ei cu o mârţoagă de cal ca ăla. Dar ţ'ai găst sfîntul. Fĕt logofĕt scia el ce face şi gândea, poţi tăia tu dracului bureţi şi se latri ca o căţea la lună, că acum e la largul meu. S'o fi mai cicălit ea dar doar lui Fĕt-logofĕt îi păsa ceva, numai se tot uita, că dacă s'ar acăţa de el, cum sĕ-i cânte aleluia mai uşor.

(Va urma.)

une cu însoțitoriul sěu C. F. Robescu venea dela ministeriul de interne și sě îndrepta spre casă. Când sě easă din strada Vamei și sě între în strada Colței asasinul Stoica Alecsandrescu, care vagabundase de mai multă vreme prin Bucuresci, eșì dela umbra unei case de lângă palatul cel nou al legațiunii austriece și descărcă revolverul asupra dl ministru. Provedința însě 'l apěră. Glonțul lovì cingătoarea dlui Robescu și rěmase ințepenit în oțel. Când Stoica voì sě tragă al doilea foc dl Robescu, 'l prinse în brațe și în acel moment și agentul, care de obiceiu însoțesce pe dl ministru și așa asasinul a fost desarmat și dus la casarma din strada Colței. Stoica e un mic băcan din Rîmnic-Sěrat, om de vêrstă mijlocie și arogant. Sě ḑice, că sau aflat bani la el și o poliță de 5,000 lei iscălită de dl Orovean dep. din Rîmnic-Sěrat și oposant. Bucurescii e plin de sgomot. S'au pornit goane asupra oposionalilor și manifestațiuni peste manifestațiuni sě fac. La curtea consiliului de ministrii, când lumea gratula dlui prim ministru ca sě „trăiască pentru fericirea poporului", dl I. C. Brătianu apărù foarte emoționat pe balcon și ḑise între altele: „Într'o țeară, care are toate libertățile, cum e și țeara noastră, guvernul nu sě apěră, 'l apěră opinia publică. Fiți pururea deștepți, nu lăsați sě se introducă la noi asasinatele, căci pentr'o țeară mică vrea sě ḑică peirea." Telegramele curg ca ploaia. Din tote părțile sosesc felicitațiuni. Dintre telegrame însemnăm aceasta:

Sinaia, 4 Septembre 9 oare seara.

Dlui I. C. Brătianu, președintele consiliului.

Inimile Noastre sunt pline de bucurie și slăvim pe Dumneḑeu, care a întins puternica sa mână asupra vieței dtale atât de scumpă țěrei și Nouě.

Carol, Elisabeta.

* (Cas de moarte.) Protopresbiterul Caransebeșului **Nicolau Andreevici** a rěposat Sâmbătă în 6/18 Septembre a. c. după lungi și grele suferințe. Înmormântarea s'a făcut Luni în 8/20 Sept. după ameaḑi la 2 oare. Fie-i țěrîna ușoară!

* (Colera) din Pesta vin știri din ce în ce mai întristătoare; afară de věrsat și colera seceră oameni în capitala Ungariei. Sě credea la început, că e numai cholera nostras. Profesorul de universitate Babeș a declarat că e și cholera asiatică și cumcă e astă boală epidemică au constatat și alți medici. Dl Babeș la autopsiile făcute au aflat baccilu-virgula a lui Koch., ce-i caracteristic la astă boală. Pentru starea sanitară la ordinul celor mai mari s'au întrunit o mulțime de comisiuni. Sě pregătesc spitaluri, sě închid locuințele, în cari zăceau peste noapte sute de persoane fără nici o noimă. Din 12 Sep. st. n. până în 18 au fost 61 de casuri 19 indiviḑi au murit. Carantine sě înființează. La granițele Austro-Ungariei, guvernul român ia toate měsurile ca sě împedece urîta boală.

* (La scoala de farmacie) sunt patru curse vacante.

Pentru obținerea acestora se va ținea concurs conform art. 6 din regulamentul scoalei de farmacie în ḑiua de 25 Octombre 1886. Concursul va consista din cestiuni asupra cunoscințelor sciințelor celor patru clase de gimnasiu.

Aspiranții vor adresa cererile lor până în ḑiua de 18 Octombre inclusiv decanatului facultății de medicină din Bucuresci. „Rěsb."

* (Mulțămită publică.) Tinerimea studioasă rom. din jurul Făgărașului 'și ține de o sântă datorință a sa, a aduce și pe aceasta cale călduroasele sale mulțămiri tuturor acelor prea stimați domni și doamne, cari cu ocasiunea arangiarei petrecerei din 29 Noembre*) a. c. au binevoit a contribui cn oferte mariminoase:

Primească deci mulțămirile și recunosciința tinerimei domnii: Aiecsandru Micu, vicariu. Nicolae Clonța, paroch. Dionisiu Făgărășan, prof. Alecsandru Tepeș, și doamna Elena Pop, fiecare cu oferte de 1 fl. v. a.

Tot la acest loc 'și esprimă tinerimea recunoștința față de dnii N. Aron, paroch. și N. Ludu, învěț. pentru concursul activ oferit prin esecutarea punctului ultim din programă.

În numele tinerimei stud. române din jurul Făgărașului.

Făgăraș în 3 Sept. 1886.

Nicolae Clonța, preș. cott.
Valeriu Comșa, secret.

* (Napeleon și punctualitatea.) Napoleon I, vestitul împěrat, punea mare preț pe punctualitate. Odată însărcină pe directorul ministerial cu o afacere foarte ostenitoare, și încă îi demândă că: în decurs de patru ḑile sě îi facă ispravă. Darii, căci așa sě chiema directorul, o sfeclise. Ḑi și noapte lucra în ruptul capului, fără sě se mișce dela pulpitul de scris; mânca cu peana în mână și încă a treia ḑi sě grăbì cu isprava la cabinetul împěratului. Din întêmplare nu află pe Napoleon; dar puse hârtiile p'o masă, sě așeḑă p'o canapea; hoțul de somn însě îi fură mintea și ochii și el dormia dus. Împěratul vine, cetesce isprava; dar Darii tot mai durmì dus; până ce Napoleon mișcă nisce scaune. Spăriat sărì oblu în picioare și bălbănind, voia sě 'și ceară scuse. Napoleon însě îi rěspunse: Sě lăsăm asta, parez însě că DTa dormind ai visat, și de sigur ai visat că ai fi ministru. De cumva nu esci obosit peste měsură înaintează-ți rugarea. În ḑiua următoare sě cetea in „Moniteur" că groful Darii a ajuns ministru.

Cetim în „Rěsboiul": Aflăm că reserviștii sunt chemați sub drapel și au primit ordin sě se presinte la corpuri pe la mijlocul acestei luni.

* (Judecată chinezască.) Vestitul publicist și literat Wong tzi fusese judecat ca se fie tăiat în patru; căci comisese crima de les-maiestate. Won tzi adecă pomenise într'unna din scrierile sale sciintific numele mai multor împerați chinezi reposați; ceeace interḑice strict eticheta curții chineze. Prin un decret al împěratului se ameliorează pedeapsa într'o simplă decapitare; ear esecutarea la moarte a copiilor lui Wong-tzi sě amână până la toamnă. — Cât de mare e libertatea presei?!

* (Mărimea trupului dimineața și seara.) Puținei vor fi sciind, că corpul unui om seara îi mai mic ca dimineața; dar că-i adevěrat asta sě legitimează așa: La cel din urmă congres al chirurgilor germani desvoltă Dr. Merkel din Rostock o temă cu privire la měsurările despre mărime. Vorbitoriul ḑice, că el însuși a observat, că dimineața în pat îi cu cinci centm. mai mare ca seara, când stă în picioare. O mare parte a acestei diferințe cade în contul închieierilor ce sě întêmplă la închieieturi în momentul când sě ridică omul în picioare; căci partea superioară a corpului apasă pe celelalte părți. Așa spune, că la închieieturile genunchilor diferința e cam un m. m. la închieieturile picioarelor în partea superioară cam un centm. ect.

(*„Romänische Revue"*) fasciculul VII—VIII al doilea an pro August a. c. e de cuprinsul următoriu:

1. Die Politischen Parteien der Romänen in Ungarn und Siebenbürgen.
2. Der Romänische Lehrstuhl in Klausenburg.
3. Rundschau.
4. Die Romänen der Österreichisch-Ungarischen Monarchie [Von Donato Sanminiatelli].
5. Daco-Romänische Sprachforschung.
6. Harap-alb [Romänische Märchen nach Ioan Creangă. Deutch von P. Brosteanu].
7. Andronim und Filana, oder: Der Teufelsstein. [Aus den romänischen Balladen des Dr. At. M. Marienescu, deutsch von L. V. S.].
8. Literatur und Kunst.

* (Bibliografic.) A eșit de sub tipariu editura lui H. Zeidner în Brașov: *Geografie* pentru *scoalele popoarale române* lucrată de D. Făgărășan și S. Moldovan profesori. Amintim aici, că acesti dni profesori numai mai dăunăḑile deteră l'a lumină „Geografia pentru scoalele medii". Nau uitat însě și de scoalele noastre poporale și prin marele zel, ce-i caracterisează s'au grăbit a ne îmbogăți și cu Geografia pentru scoalele poporale. Limba e frumoasă materialul bine aranjat și în strînsă conformitate cu cerințele pedagogiei. Recomandăm cu căldură aceastà carte. Prețul 30 cruceri.

— A eșit de sub tipar *Gramatica limbei românesci* (sintacsă — etimologiă — fonetică — stil,) lucrată în trei cursuri concentrice pentru scoalele primare de Ioan Dariu, inveț. la scoalole cent. din Brașov. Cursul I. pentru anul al 3-lea de scoală. Editura autorului. Prețul 20 cr.

Din public*).

Avrig, în Septembre 1886.

Preastimate domnule Redactor! În Nr. 149 al ḑiariului „Tribuna" din anul curinte s'a publicat o depeșă subscrisă de mai mulți învěțătri gr. or. și adresată Dlui Simeon Popescu, protopop al Sibiului, — în Tușnad. Față de cuprinsul acelei depeșe subscrișii am adresat Mult stimatei Redacțiuni a „Tribunei" o dechiarațiune încă în 14 August a. c. și, basați pe motivele înșirate în aceea, am rugat'o sě o publice, ceea-ce aceeași Redacțiune n'a voit a face nici după a doua cerere a noastră.

Creḑênd noi că prin această dechierațiune nu atingem cu nedreptul pe nimenea, ci voim numai sě accentuăm, că unde zace adevěrul, după ce furăm cu totul ignorați la redacțiunea „Tribunei" — venim cu tot respectul a ve ruga sě binevoiți a ne publica acea dechiarațiune a noastră în prețuitul ḑiariu „Telegraful Român," ce redigiați.

Dechiarațiune.

În Nr. 149 al „Tribunei" din 1/13 Iuliu a. c., cetim o depeșă adresată în ḑiua de S. Petru și Pavel din Sibiiu — Dlui Simion Popescu, protopop Tușnad „subsemnată de dascălii români din tractele Agnita, Avrig, Făgăraș și Sibiiu întruniți (?!?) în acea ḑi în Sibiiu, la secerișul intelectual (?) al scoalelor din tractul Sibiiului."

Noi nu avem nimica contra acestei depeșe și a meritelor dlui Simeon Popescu, din contră stima și onoarea este ceea ce-i păstrăm. Nu ne putem împăca însă de o parte cu numirea de „dascăl al dascălilor" atribuit dênsului de subsemnații dascăli din depeșă, cari singuri vor recunoasce, că s'au prea estins cu aceasta adorațiune îndemnați de sigur de oare-care incident momentan, care poate au înrîurit asupra „intelectualilor din seceriș" — când sě născu depeșa.

Noi cei din tractul Avrigului din contră cunoascem și scim pre altul, care sě numesce dascăl al dascălilor adecă Iisus Christos; ear dacă este vorba a sě atribui acest titlu unor bărbați din timpurile noastre, atunci avem pedagogi și teologi încărunțiți pe aceasta carieră, de sub a căror mână și instrucțiune au eșit sute de învěțători, am eșit și noi și es și astăḑi, și pre cari îi cunoasce toată lumea română chiar și streinii fără însě . . . .
Ear de altă parte noi scim, că comisiunile criticante numite „conferințe didactice", la esamenele de încheiere nu sunt acceptate de autoritățile noastre scolare competente, și acelea nici că sě practisează în cercul Avrigului; căci la noi esamenele de încheiere s'au ținut după prescrisele normativului scolar din 1882 și ne mirăm mult cum și pe ce cale au fost întruniți învěțători și din cercul nostru și prin ce mijloace au fost aduși a subscrie o depeșă ca cea din cestiune, care privesce curat numai „secerișul intelectual al scoalelor din tractul Sibiiului" ipsissima verba — și pentru lămurirea lucrului și liniscea noastră ne ținem de datorință a declara, că noi din acest tract nu am împuternicit pe nime, cu atât mai vêrtos pe învěțătorii provisori suplenți subscriși (?!) în acea depeșe și anume Petrișor și Mocean, cari cuasi ca representanții învěțătorilor din acest tract sě delibereze în numele nostru asupra comisiunilor criticante, cari în tractul nostru, precum am ḑis, nici că sunt introduse și mai departe nici că am plenipotențiat pe acești doi învěțători a subscrie în numele nostru o astfeliu de depeșe și laudă, cari privesc curat numai pe cercul Sibiiului; ear Racota și Cuc subsemnați în depeșă sunt numai născuți în acest tract, dar nu sunt învěțători.

Învěțătorii din tractul gr. or. al Avrigului:

Ioan Iordachie, învěțătoriu în Sěcădate, Ioachim Bacilla, învěțătoriu și direct. Avrig, Nichita Spêrlea învěțătoriu în Porcesci, Nicolae Sîlca, învěțătoriu în Porumbacul sup.-apus, Toma Doican, învěțătoriu în Sebeșul inf., Georgiu Sîlca învěțătoriu în Porumbacul sup.-rěs., Toma I. Micu, învěțătoriu în Sebeșul de jos, Ioan Cocoș, învěțătoriu în Avrig, Andreiu Savu, învěțătoriu în Feldioara, Ioan Ghiurca învěț. în Colun, Ioan Voda, învěț. în Str. Cârțișoara, Ioan Budac, înv. în Op.-Cârțișoara, Simeon Pușcariu, învěț. în Glâmboca.

Loterie.

Sâmbătă în 18 Septembre n. 1886.

Viena:	**15**	**87**	**81**	**23**	**11**
Timișoara:	**83**	**69**	**87**	**75**	**72**

Mercuri în 22 Septembre n. 1886.

Brünn:	**49**	**5**	**87**	**18**	**38**

Bursa de Viena și Pesta.

Din 21 Septembre n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur austriacă	117.80	118.70
Renta de aur ung. de 4%	106.40	106.15
Renta ung. de hârtie	94.10	94.80
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	100 —	100.—
II emisiune de oblig. de stat dela drnmul de fer orient. ung.	128.25	128.50
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer oriental ung.	118.—	112.—
Obligațiuni ung. de rescumpěrarea ḑecimei de vin	104.80	100.25
Obligațiuni urbariale transilvane	104.60	114.25
Sorți de regularea Tisei	125.—	127.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	287.—	288.—
Acțiuni de bancă austro-ung	862.—	863.—
Sorți ungu ești cu premii	120.—	120.50
Scrisuri fonciare ale institutului „Albina"	—.—	101.—
Împrumutul drumurilor de fer ung.	152.50	153.—
Galbin	5.96	5.95
Napoleon	9.97	9.98
100 marce nemțeșt	61.75½	61.70
London pe (poliță de t[illegible]	125.70	125.—

---

*) Așa stă în manuscript. Red.

*) Pentru cele publicate sub această rubrică redacțiunea nu e responsabilă.

Nr. 658. [1411] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor vacante de învĕţători dela scoalele poporale române gr. or. mai jos însemnate se escrie concurs cu termin de 20 ḑile dela prima publicare.

1. Cerchidul mare, cu un salariu anual de 150 fl. v., a. cuartir şi lemne de foc.

2. Cuştelnic, cu un salariu anual de 100 fl. v. a., cuartir şi lemne de foc.

3. Sân-Benedic, cu un salariu anual de 100 fl. v. a. cu prospect de a se îmbunătăţì succesive la 200 fl.

Doritorii de a ocupa vreunul din acestea posturi au a-şi aşterne suplicele instruate conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral pănă la terminul indicat.

Cetatea de baltă, 27 August 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Têrnavei inferioare.

Nicolae Todoran,
protopresbiter.

Nr. 313. [4012] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea staţiunilor învĕţătoresci la scoalele confesionale gr. or. din comunele mai jos numite se escrie concurs cu termin pănă la 30 Sept. 1886.

1. Deal, cu salariu în naturale de 300 vedre must à 8 cupe vechi veadra, cortel, un stîngin de lemne şi soarte duplă când se împart sătenilor lemne din pădure.

2. Laz, cu leafă de 150 fl., cortel, şi doi stîngini de lemne.

3. Rechita-Purcăreţ învĕţătoriu ambulant — cu salariu de 220 fl. cortel şi doi stîngini de lemne.

Doritorii de a ocupa vre-una din numitele staţiuni au sĕ-şi înainteze suplicile oficiului protopr. subsemnat pănă la terminul indicat înzestrate conform prescriselor legei din vigoare.

Sebeş în 5 September 1886.

Oficiul protopopesc. gr. or.

Ioan Tipeiu,
prot.

Nr. 279. [1413] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învĕţătoresci dela scoalele confesionale gr. or. române în mai jos însemnatele comune din protopresbiteratul Avrigului se escrie concurs cu termin pănă la 27 Septembre a. c. st. v.

1. Colun, cu salariu anual 110 fl. din casa alodială.

2. Porumbacul inferior, scoala comună cu greco-catolicii, doauă posturi, unul cu 130 fl., altul cu 50 fl. din casa alodială.

3. Oprea-Cârţişoara, cu salariu anual de 160 fl. dela popor.

4. Streza-Cârţişoara, cu salariu anual de 160 fl. dela popor.

5. Sĕcădate, cu salariu anual de 160 fl. din casa bisericei, cuartir şi lemne pentru foc.

6. Arpaşul inferior, scoală comună cu greco-catolicii, postul prim cu 150 fl. al doilea 100 fl. cuartir şi lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-şi aşterne cererile concursuali instruite conform legilor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului (pòsta Avrig, Felek) pănă la terminul susindicat.

Avrig 31 August, 1886.

În conţelegere cu comitetele parochiale concernente.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului.

Ioan Cândea,
protopresbiter.

Nr. 292 (1414] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoreşti dela scoalele po[illegible] din comunele Petroşani, şi Trĕmpoele, protopresbiteratul Abrudului, se escrie concurs cu terminul de 30 de ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. În Petroşani, salariu anual de 200 fl., cuartir şi lemne.

2. În Trêmpoele, salariu anual de 200 fl., cuartir şi lemne.

Doritorii de a ocupa aceste posturi, au de a subşterne petiţiunile înstruite amăsurat legilor din vigoare, la subscrisul oficiu protopopesc pănă la terminul mai sus indicat:

Abrud în 1. Sept. 1886.

Dela oficiul protopresbiteral gr. ort. al Abrudului.

Ioan Gall,
prot, greco-oriental.

Nr. 289. [1415] 1—3

CONCURS.

Devenind vacante staţiunile învĕţătoresci din tractul protopresbiteral al Unguraşului în următoarele comune prin aceasta sĕ escrie concurs.

1. Bălan, cu salariu de 300 fl., cuartir, grădină de un jugĕr fênaţ şi arătoriu şi 2 orgii de lemne.

2. Gălpuia, cu salariu de 100 fl. 40 vici cucuruzi, cuartir, grădină de legumărit şi 1 ½ orgii de lemne.

3. Doll, cu salariu 80 fl. 40 vici cucuruzi, cuartir, grădină de legumărit şi 1 ½ orgii de lemne.

4. S. Maria, cu salariu de 100 fl. 50 vici cucuruzi, cuartir, grădină de legumărit şi 1 ½ orgii de lemne.

5. Jimborul mare, cu salariu de 100 fl. 40 vici cucuruzi şi lemne de încălḑit.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste postruri au de a-şi aşterne la subscrisul oficiu protopresbiteral suplicele instruite după statutul organic cel mult pănă în 26 Septembre a. c. În conşelegere cu comitetele parochiali respective.

Fizeş-Sâupetru, 27 August 1886.

Oficiul protopresbiteral român greco-oriental al tractului Unguraş.

Petru Roşca,
protopresbiter.

Nr. 159. [1410] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci dela scoalele greco-orientale din protopresbiteratul Albei-Iuliei se escrie concurs cu terminul de 30 ḑile dela prima publicare.

1. Alba-Iulia-Oraş, cu salariu anual de 300 fl., cuartir şi lemne de foc.

2. Ampoiţa, cu salariu anual 150 fl., cuartir şi lemne de foc.

3. Bucerdea vinoasă, cu salariu anual de 150 fl. cuartir, şi lemne de foc.

4. Rîpa-Rîmeţiu, cu salariu anual de 120 fl., cuartir şi lemne de foc.

5. Stremţiu, cu salariu anual de 100 fl., cuartir şi lemne de foc.

6. Têuţiu, cu salariu anual de 100 fl., cuartir şi lemne de foc.

7. Cristeşti şi Tecsesci cu salariu anual de 150 fl., cuartir şi lemne de foc.

8. Cetea, cu salariu anual de 250 fl., cuartir şi lemne de foc.

9. Inuri, cu salariu anual de 200 fl., cuartir şi lemne de foc.

10. Meteş, Poiana cu filia Gâureni, cu salariu anual de 160 fl., cuartir şi lemne de foc.

11. Ighiel, cu salariu anual de 150 fl.. cuartir şi lemne de foc.

12. Ţelna, cu salariu anual de 150 fl., cuartir şi lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-una din acestea staţiuni învĕţătoresci, au de a-şi aşterne petiţiunile instruite conform legilor din vigoare la subscrisul pănă la terminul mai sus prefipt.

Alba-lulia, 6 August 1886.

Alecsandrŭ Tordâşan,
protopresbiter gr. or. al Albei-Iuliei.

Nr. 1965. [1407] 1—3

CONCURS.

Postul de notar comunal în comuna Sĕlişte, comitatul Sibiiului, devenind prin moarte vacant, pentru îndeplinirea acestui post se escrie concurs.

Pre lângă salariul anual de 600 fl. notariul comunal pentru lucrări private sĕ renumerează după tariful esistent.

Cei ce doresc a câştiga acest post sunt provocaţi deci a-şi înainta cererile provĕḑute cu dovada despre cualificaţiunea legale cel mult pănă în finea lunei lui Octombre st. n. la subscrisul.

Sĕlişte în 13 Septembre 1886.

Pretetorele suprem al cercului:
Liviu de Lemény.

Nr. 306. [1408] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea staţiunilor învĕţătoresci la scoalele confesionale mai jos însemnate se escrie concurs cu termin pănă la 30 Septembre 1886 st. v.

1. Pentru comuna Rehău se cer trei învĕţători: şi anume: unul cu salariu de 200 fl; altul cu salariu de 180 fl., şi al treilea cu leafă de 150 fl., şi cortele pentru toţi trei, şi

2. Pentru comuna Berghin un post cu leafă de 150 fl., cortel şi un stîngin de lemne.

Doritorii de a ocupa vre-unul din supranotatele posturi au se-şi subştearnă suplicile provĕḑute cu toate documentele prescrise de legile în vigoare oficiului protopr. gr. or. în Sebeş în terminul sus arătat.

Sebeş în 29 August 1886.

În conţelegere cu comitetele parochiale.

I. Tipeiu,
protopresbiter.

Nr. 133. [1401| 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch din comuna Căinel, pe basa resoluţiunei Venerabilului Consistoriu de sub Nro 1153 B. a. c., se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela datul primei publicări.

Emolumentele sunt:

a) dela 80 familii câte 1 ferdelă (16 cupe) de cucuruz sfârmat â 1 fl. 30 cr. . . . . fl. 104.—

b) venitul stolariu dela botezuri, cununii şi înmormêntări . . . . fl. 127.70

c) folosinţa cimiteriului şi a 6 parţele de pămênt arătoriu . . . . fl. 54.—

d) dela fie-care familie una ḑiuă de lucru, socotindu-se şi vĕduvile şi cei cu stare mai modestă, cu totul 104 ḑile eventual 20 cr. în bani . . . . fl. 20.80

e) alte venite accidentale împreunate cu serviciul intern şi estern bisericesc în sumă de . . . . fl. 95.90

Suma fl. 402.40

Doritorii de a competa la acest post au a-şi înainta suplicele lor instruate conform regulamentului pentru parochii, în terminul deschis oficiului protopopesc subsemnat.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Zărandului.

Brad, în 18 August 1886.

Vasiliu Damian,
protopresbiter.

Nr. 554 [1392] 3—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea posturilor învĕţătoresci din mai jos numitele comune, protopresbiteratul Lupşei, se escrie concurs cu terminul pănă în 20 Septembre 1886 c. v.

1. Pentru postul învĕţătoresc din Lupşa, cu salariu anual de 240 fl. din cassa comunală, cuartir şi lemne.

2. Pentru postul învĕţătoresc din Mogoş-Miclesci, cu salariu de 200 fl. din repartiţiă şi 10 ferdele bucate (grâu) cuartir şi lemne.

3. Pentru postul învĕţătoresc din Ocolişul mare cu salariu în bani 230 fl., 20 ferdele bucate, 30 kl. legumă (brânză - clisă,) folosinţa grădinei scolare, cuartir şi lemne.

Reflectanţii la unul din acestea posturi au a-şi aşterne cererile lor provĕḑute cu atestatul de cualificaţiune din limba română şi maghiară şi celelalte documente recerute la subsemnatul în terminul prescris.

Ofenbaia, în 20 August 1886.

Ioan Danciu,
protopresbiter.

Nr. 135 [1394] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea a două posturi de învĕţători la scoala gr. or. cu trei classe din comuna Gura-Rîului se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumente pentru fiecare din cele două posturi: *a.)* salariu de 250 fl. *b.)* relut de cuartir şi lemne 30 fl.

Pentru încălḑirea salelor de învĕţământ se îngrijesce comitetul.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-şi aşterne concursele instruite cu documentele recerute de legile în vigoare pănă la cerminul indicat la adresa oficiului protopresbitĕral gr. or. în Sĕlişte.

Se observă, că aleşii vor fi obligaţi a ţinea Dumineca şi la sĕrbători strana în biserică şi scoala de repetiţie.

Gura-Rîului 3 August 1886.

Din şedinţa comitetului parochial gr. or. ţinută în 3 August 1886.

Ioachim Muntean,
paroch şi preş. comit.

„Albina“

Institut de credit şi de economii.

În sensul §§. 107 şi 108 ai statutelor societăţii, a şesea tragere la sorţi publică a scrisurilor fonciare ale institutului nostru, va avea loc în **1-a Octombre st. n. a. c. la 4 oare d. m.,** în biroul institutului (Sibiiu strada Baier Nr. 1) în presenţa unui notar public.

Sibiiu, în 21 Septembre 1886.

[1409] 1—1 **Direcţiunea.**

---

206 szám. 1886. [1323] 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a balázsfalvi kir. járásbiróság 614/1886 számu végzése által a nagyszebeni Albina hitelintézet javára Márk Joachim és társai ellen 234 frt. tőke, ennek 1885 év Déczember hó 14 napjától számitandó 6% kamatai, és eddig összesen 47 frt. 31 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 603 frtra becsült 1 drb 5 éves szürke szőrű kancza, 5 drb fehér szőrű tehén melyek egyike alatt kis bornyu vagyon, 2 drb 5 éves igás ökör, 1 ökör szekér és 1 olajsajtóból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 764 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén vagyis Toháton alperesek lakásán leendő eszközlésére **1886-ik év Oktober hó 4-ik napjának** délelőtt 10 órája határidőül kitüzetik, és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Balázsfalván, 1886-ik évi Szept. hó 25 napján.

Thát György,
kir. bir. végrehajtó.

Redactor provis[illegible]nu.

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 97 Sibiiu, Sâmbătă 13/25 Septembre 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de donĕ ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Octombre-Decembre al anului 1886, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfêrșește cu ultima Septembre 1886, a-și înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie espeditura silită a sista, sau a întârḍia cu espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, în 12 Septembre.

Este grea posițiunea noastră aici în statul nostru. Suntem priviți cu ochi rĕi, tractați ca neamici ai tendențelor urmărite de către politica înaugurată cu era dualismului, și considerați de elemente periculoase pentru esistența statului.

Astfeliu priviți, întreg aparatul statului este pus în mișcare contra noastră, contra desvoltărei noastre, contra consolidărei noastre, contra tuturor nisuințelor noastre spre progres.

Și o observăm aceasta pretutindenea, de sus pănă jos, o observăm în vieața publică, o observăm în referințele noastre din vieața privată, o observăm sus la ministeriu in toate ramurile vieței, pănă jos în comună, a cărei administrație, după modelul de sus, este pusă la disposițiunea unui notariu, care nici el nu scie dela cine atârnă a sa esistență ca funcționariu.

Trebue sĕ trăiască omul aici la noi, sĕ vadă cu ochii miseriile de tot soiul, sĕ simtă cu poporul întreagă greutatea situațiunei, și atunci va trebuì sĕ constate, că trecem prin o crisă de tot grea, al căreia sfêrșit nimenea nu-l poate prevedè, dară cumcă bun nu poate sĕ fie, acea tot omul trebue se o prevadă.

Trebue sĕ fie omul martor ocular al vieței poporului dela sate, și sĕ vadă cu ochii, sĕ simtă cu inima toate acele necasuri, toate acele chinuri trupesci și sufletesci, preste cari trebuie sĕ treacă țĕranul necăjit, și atunci va trebui se strige: Așa nu mai poate merge.

S'ar crede, că o stare mai bună ar fi chiemată a pregăti scoala dela sate, care se deschidă mintea oamenilor. Amară înșelăciune. Scoala de sate ar fi chiemată sĕ lumineze ochii trupesci și sufletesci ai poporului, înse tocmai contra scoalelor noastre s'au luat mĕsurile cele mai drastice, mĕsuri, polițenesci, ca și când ea ar fi cea mai periculoasă instituțiune din secolul nostru.

Nu pentru prima dată ne ocupăm la acest loc cu necasurile, de cari gem scoalele noastre dela sate.

În cele mai multe locuri sĕrăcia poporului așa e de mare, încât salariul învĕțătorului să reduce la unele prestațiuni în naturalii, cu care contribue poporul pentru susținerea învĕțătoriului.

Sunt rari acele comune bisericesci, cari din averea bisericească pot da învĕțătoriului o mică remunerațiune oare-care, și ele prin sĕrăcia spre care ḍi de ḍi suntem împinși devin tot mai mari.

Cresce deci, pe ḍi ce mergem cresce sĕrăcia, și paralel cu ea cresce persecuțiunea contra scoalelor susținute din această proverbială sĕrăcie.

Serioase îngrijiri trebue se cuprindă pe fie care om cu inimă starea cea tristă, la care au ajuns scoalele noastre prin politica cutropitoare urmărită fără nici o cruțare.

Articolul de lege XVIII din 1879 a dispus, ca limba maghiară sĕ fie studiu obligat pentru scoalele poporale. S'a ḍis, că e bine și folositoriu, ca fie-care cetățean se cunoască limba statului. Temerile deputaților naționali, cari s'au luptat ca legea sĕ nu devină lege, aceste legitimi temeri, s'au realisat. Realitatea însĕ atât e de înspăimêntătoare, încât ea a întrecut, însutit a întrecut temerile nutrite la anul 1879.

Prin articolul de lege XVIII. din 1879 se cere, ca acei indiviḍi, cari după anul 1872 au întrat pe spinoasa cale de dascăl românesc, cu anul 1882 începând, se nu mai poată fi dascăli, dacă nu vor putè produce diplomă și pentru iscusința lor din limba maghiară. Legea este lege, și noi vom fi cei de pe urmă, cari vom scrie vre-un cuvênt asupra ei.

Vine ordinațiunea ministerială din Mai anul trecut, și cu un esces de zel trece granițele prescrise de lege, în ce privesce propunerea limbei unguresci. Mai întâi cere ca învĕțătorii aplicați după anul 1882 sĕ scie sĕ propună limba ungurească în limba ungurească, va sĕ ḍică, sĕ impune o a doua limbă de propunere în scoalele poporale.

Tot această ordinațiune trece peste anul 1872 și pretinde ca comunele bisericesci din proverbiala lor sĕrăcie, prelângă bĕtrânul dascăl susținut cu atâta sĕrăcie sĕ mai institue încă unul pentru limba maghiară special.

Coroana acestor drastice disposițiuni o face acea parte a ordinațiunei ministeriale, prin care organele administrative se institue de organ polițieinesc asupra scoalelor noastre. Se dă adecă voie solgăbirăului și notariului din comună, ca ei sĕ scoată din sat pe învĕțătoriul necualificat în sensul ordinațiunei.

'Și poate acuma închipuì ori-cine anomalia, în care a întrat cestiunea scoalelor noastre.

Despre instituirea de învĕțători suplenți pentru limba maghiară espres nu vom mai vorbì. Ajunge se notăm, că legea nu dispune nimica față cu acesti învĕțători, și disposițiunea ministerială este lipsită de basă legală.

Între împregiurări normale, și cu minte sĕnătoasă judecând, cum poate cineva pretinde ca în scoala poporală, sĕ se facă instrucțiunea paralel în donĕ limbi, cum se poate pretinde, ca un copil de 7 ani sĕ'și însușească cunoscințele necesare, în o limbă pe care el o aude-numai în scoală. Cum poate cineva pretinde aceasta înainte de a se putea pronuncia copilul esact în limba sa maternă?

Treccem și preste aceasta, și ne oprim la poliția pusă asupra scoalelor noastre. Ne întrebăm nu odată, cum se poate, este oare cu putință, ca cea mai salutară instituțiune a seclului nostru, scoala poporală, sĕ fie pusă la disposițiunea organelor administrative, este cu putință, ca nisce organe atât de nestatornice, atât de espuse, atât de necompetente în afacerile instrucțiunei, sĕ aibă în mâna lor sabia, dela care atêrnă esistența instrucțiunei poporului.

Această anomalie se-și resbună pe deplin. Învălmășeala este mare, și ea va fi și mai mare îndată, ce se vor începe scoalele cu începutul lunei lui Octombre. Inspectorii de scoale au dat ordin la solgăbiraie, acestea la notarii comunali, ca se privegbieze asupra esecutărei articolului de lege, de care am vorbit. Cu ocolirea organelor competente bisericesci organele politice au tăiat în agendele interne ale scoalelor noastre.

Miserii peste miserii. Desvoltarea lucrurilor o vom vedè, și o vom face cunoscută lumei.

FOIȚA.

Fĕt-Logofĕt.

(Încheiere).

El se puse apoi călare pe mârțoagă și se pomenì pe un cal cu 12 aripi. Fĕt-logofĕt îi dete odată pinteni și calul sburà în naltul ceriului vĕzduhul pămêntului. De când i-a crepat Dḍeu ochii și a venit pe lume, n'a mai încălecat el așa cal, și în scurtă vreme erau la Dafina, care chiar îl aștepta, șeḍênd în grădina ei cea frumoasă de flori și plângênd; căci am uitat sĕ ve spun dela început, că Dafina era împĕrăteasa florilor și palaturile ei erau numai de flori.

Ei nu mai făcură zamă lungă. Dafina pocănì dintr'un bicișel și toate palaturile se făcură un trandafir roșu, ce și'l puse ea la ureche. Apoi se puseră amêndoi pe cal călări și se cam duseră multă vreme.

Calul smeului cel cu 6 aripi șimți, că Fĕt-logofĕt a luat pe Dafina și s'a pus pe frates-o călare

Când se duce smeul, sĕ dea de mâncare la cal începù se plângă calul și sĕ spună smeului, că se nu mai taie p'acolo fruză, că Fĕt-logofĕt i-a înșelat, ci sĕ sară pe el călare și sĕ-i urmărească prin vĕzduh.

Așa e, când se leagă belelele de cineva, apoi încai se țin lanț, de le poți pomenì.

Smeul se și puse călare, dar când dete pinteni calului, cum era turbat de mănie, 'l lovi prea 'ndesat în flămânzări și calul umflându-se prea tare, plesnì pe loc, ear smeul se uita cu gura căscată și stând ca cucul.

Apoi vĕḍênd, că i s'a isprăvit cu puterea, începù a'și smulge barba cea mare și roșie și așa se omorì de bunăvoie ca Iuda.

Nusciu, cât vor mai fi venit pe drum, că doar omul nui Dḍeu sĕ le scie toate, că ar murì, dar atâta se sciți că,

Pe unde mergeau,
Tot flori rĕsăriau;
Apoi înfloriau
Și frumos cântau:
Veniți adunațive,
Surorilor plecați-ve;

Că vine de trece,
Pe noi ne petrece
Frumoasa 'mpĕrăteasă
Dafina mireasă
Cu Fĕt-logofĕt
Mândrușul ei soț.

și sĕ mai sciți c'au ajuns acasă teafări și sănătoși, ear împĕrăteasa și împĕratul, care de vr'o trei ḍile se întoarse biruitoriu dela rĕsboi, plânseră de bucurie, vĕḍênd pe copilul lor, că a fost așa de voinic și ș'a adus o mireasă așa de frumoasă.

Acum se făcù, Doamne, o nuntă delea împĕrătesci, decât care n'a mai fost pe fața pămêntului, nici n'a mai fi așa de mare și de vrăşmașă. Nunta ca la toți împĕrații a ținut un an încheiat și fiind-că vor fi fost și mulți nechemați, între cari am fost și eu, dar ve spun verde, că d'atunci am ḍis:

Dumneḍeu sĕ me ferească
De nuntă împĕrătească.

căci cam pe la încheiate, neajungênd carnea, au ucis lavițele ș'au tăiat cârcătițele, cari au fost mai nainte mânjite ș'așa se ospĕtară.

Dafina îș luà apoi trandafirul din cosiță, plesnì de trei ori din biciușcă și d'odată se făcură toate palatele ei chiar cum au fost. Apoi își mai zidiră încă unul ca al sfintei Vineri cu totuluștotul de aur și într'un drag de palat ca ăsta se așeḍară Fĕt-logofĕt și Dafina, ș'au trăit încă mulți ani și vor trăì încă și astăḍi, de nu-și va fi vêrît moartea coada ei p'acolo.

Așa am cumpĕrat'o, așa o vênd și DVoastră. De o va fi călit cineva, apoi eu o am făcut numai cu coarne, și ve rog, că de-o va mai sci cineva s'o spună mai departe, căci nu-i cine scie ce scofală mare a gătì mâncare, numai e meșteșug a o potrivì din sare, dar...

Acum o fi vremea se mai și încetăm, că cine tot vorbesce lucrul nu'l mai isprăvesce, deci:

Mĕ pun călare p'un cocoș
Sĕ nu fiu umblat pe jos;
Și m'am pus și pe-o găină
Se nu calc prin tină
Apoi încălecai p'o șea
Și v'o spusei DVoastre așa.

Ioan Broju.

Revista politică.

În parlamentul Ungariei tot mai tare se manifestă îngrigirea pentru desvoltarea lucrurilor în Bulgaria. Ministrul — president Coloman Tisza nici n'a ajuns sĕ rĕspundă la interpelaţiunile adresate în această cestiune de Horváth şi Irányi în şedinţa primă a dietei de aḑi sĕptămâna, şi deja conducĕtoriul oposiţiunei moderate, contele Apponyi a mai adresat o interpelaţiune tot în sensul celor de mai nainte. Ansă mai de aproape la această interpelaţiune a dat amestecul Rusiei în mersul regulat al justiţiei faţă cu cei ce au detronat pre principe.

Interpelaţiunile din parlamentul Ungariei au scos pe ḑiarele ministrului de esterne din reserva observată până acuma. Între altele ḑiariul „Fremden-Blatt,“ ocupându-se cu această cestiune, marchează posiţia noastră faţă cu Germania. Cine poate astăḑi — scrie acest ḑiariu — fără a fi adênc iniţiat în evenimentele anilor din urmă — judeca marile serviţii prestate de alianţa cu Germania în interesul păcei, cine are cutezanţa a critica o asemenea garanţie, dacă nu va putea produce toate premisele unei judecăţi grave. A imputa Austro-Ungariei politica isolărei, aceasta nu poate fi tendenţa unui politic serios, şi alianţa cea naturală este unica durabilă şi posibilă. Dela ea numai se poate aştepta, sĕ aibă în consideraţiune importantele interese ale imperiului nostru, căci prin vătămarea acestora ar suferì puterea alianţei, forţa unită în ea, şi importanţa politică ce o representă, şi aceasta n'ar remânea fără urmări rele faţă cu scopurile cele mari urmărite de puternica alianţă.

Mai departe afirmă acest ḑiariu, că prin cele petrecute întru nimica nu s'a călcat dreptul internaţional, nu s'au vătămat contractele internaţionale. Russia a delăturat pe principe, însĕ aceasta o a făcut între marginile croite de dreptul ginţilor şi de constituţiunea bulgară.

La aceste espuneri ale ḑiariului guvernamental, cari de bună samă sunt date ca cinosură pentru ministrul president Tisza, ḑiariul „Neue freie Presse“ face serioase obiecţiuni. Abḑicerea principelui în faţa revolverului aţintit spre peptul lui nu se poate accentua ca act sancţionat de contractele internaţionale. Mai puţin se poate declara de act sancţionat de dreptul internaţional telegrama ţarului, prin care aproabă detronarea, şi ia în nume de rĕu reîntoarcerea principelui la poporul bulgar. Tot aşa nota celor trei puternice împĕrăţii, pentru scutirea dela pedeapsă a revoltanţilor, negoţierile rusesci pentru formularea concluselor Sobraniei, şi în cele din urmă amestecul în justiţia ţĕrii.

Dacă toate acestea se declară de către ḑiariul ministrului nostru de esterne de acte legale, atunci tare a decăḑut simţul de drept în statele Europei.

Cu privire la mersul lucrurilor în Bulgaria dăm următoarele amĕnunte.

Sofia, 19 Septembre. Închiderea Sobraniei s'a efectuat fără incident. Dar nu erau fără îngrijiri în aceste ḑile din urmă, căci întrunirea adunării după plecarea principelui putea provoca incidente grave. Incidentul serios, pe care Rusia îl poate privi ca un indiciu al disposiţiunii spiritelor în Sobrania, este rĕspunsul la discursul regenţei.

Se crede că efectul acestui rĕspuns a nimicit fericita impresiune ce produsese la St. Petersburg depeşa către Ţar, votată de Camerĕ acum 3 ḑile.

Cu toată compunerea sa, care era înaintea loviturii de stat, o maioritate, ce se supunea dlui Karaveloff, Camera a suferit chiar în primele ḑile influenţa partidului Stoianoff şi Radeslavoff, a căror tendinţă era marcată în sensul resistenţei la politica rusească. Dar această resistenţă, nefiind intransigentă, şi Camera înţelegênd, după sfaturile necurmate ale guvernului, că e o necesitate absolută de a ajunge la o înţelegere cu Rusia, Camera votà depeşa către Ţar, pe când pe de altă parte, voind sĕ facă un act de liber arbitru, ea votă asemenea tecstul rĕspunsului la discursul regenţei, în care vestejia lovitura de stat, fără a lua în samă dacă Rusia n'ar fi vătămată prin acest procedeu.

Un alt fapt va mai mări nemulţămirea Russiei, dacă se va produce. Este pedepsirea ofiţerilor, ce aparţin regimentelor revoltate. Cu toată intenţiunea de a întruni consiliul de resbel conform legilor militare, nu e încă sigur, că ofiţerii vor trece în judecată. În ori-ce cas dacă se va da o sentinţă, e probabil că iertarea va urma îndată după condamnare.

Toate acestea arată la bulgari gândul de a arăta faţă cu Russia o mare libertate de acţiune. E deci foarte probabil, că alegerile pentru marea adunare se vor face în acelaş spirit, ceeace autoriză a se prevede dificultăţi serioase, când ea se va întruni pentru a alege pe noul principe.

Se întreabă astăḑi printre cercurile diplomatice, ce conduită va urma politica rusească până atunci. Sosirea apropiată a generalului Kaulbars probează, că ea nu va păstra neutralitatea sau vre-o reservă strictă în Bulgaria. Cum va ieşi ea din aceste toate? Unii cred, că cu toată intenţiunea sa declarată prin vocea consulatului Rusiei alaltă ieri, de a nu se amesteca în luptele partidelor, ea se va sili a le divide. Ea ar crede, că se va putè folosi de antipatiile create între rumelişti şi partidul Karaveloff, prin arestările făcute de Mutkuroff. Dar situaţiunea nu sĕ va desina probabil decât după un oarecare timp.

Sofia 19 Septembre. — Consulul Russiei a remis guvernului bulgar o notă, cerênd ca procesul ofiţerilor şi a celorlalte personagii arestate pentru complicitate în lovitura de stat dela 21 August sĕ nu se facă înainte de a linişti spiritele.

Germania din partei a sprijinit cererea Russiei, dar ḑicênduse, că nimic sĕ nu se facă, în sensul represiunii culpabililor, până la sosirea generalului Kaulbars.

Guvernul bulgar va rĕspunde mâne în mod oficial. Sensul rĕspunsului va fi, foarte probabil, că ancheta nu trebue sĕ fie oprită, dar că în orice cas deschiderea procesului nu va avea loc, decât după mai multe sĕptĕmâni.

Situaţiunea actuală a românilor din Orĕştie.

Orĕştie, în 20 Septembre.

Moartea primariului nostru Ios. Schuller ne face se punem de nou la ordinea ḑilei cestiunea gravamenelor noastre administrative.

Raporturile noastre cu sasii au întrat într'o nouă fasă. Reposatul primariu, un bărbat cu rară capacitate şi rutină de oficiu, dar cu puţin simţ pentru adevĕratele interese administrative ale oraşului şi pentru reputaţiunea sa de primariu, a fost unul dintre acei oameni, cari, după cunoscutele tradiţiuni săsesci, nici când nu s'a putut împrietenì cu idea de a vedè în elementul român al oraşului un factor administrativ coordinat cu elementul săsesc. Primariul a rĕmas consecuent acestui principiu până la sfêrşitul vieţii şi cât a trăit, ori ce încercare din partea românilor de a se validita în vieaţa publică, a întimpinat o puternică resistenţă şi a rĕmas zadarnică.

Înainte de a atinge gravamenele noastre, suntem siliţi a mai amintì unele lucruri cari esplică încâtva anormalele raporturi între cele trei naţionalităţi din Orĕştie.

Sasii din Orĕştie — în virtutea prerogativelor lor istorice — au observat în deceniul ultim o atitudine de tot ciudată. În comitat ei au mers mână în mână cu maghiarii, şi repausatul primariu a şi cultivat cu multă grige bunele raporturi dintre „nemeşii“ Orĕştiei. Firesce, că resplata pentru acest serviţiu n'a lipsit — căci interesele sasilor din Orĕştie sau mai bine ḑis a coteriei şi nemoteniei săsesci, ce se adăpostea sub aripele primariului, au aflat totdeuna un sprigin puternic la matadorii comitatului. Am avut ocasiune, în anumite casuri concrete, sĕ vedem recunoscinţa celor din comitat pentru asemenea bună conduită săsească.

Aceasta atitudine a sasilor din Orĕştie în congregaţiunea comitatului este drastic ilustrată prin purtarea lor aici acasă — în afacerile oraşului. Vĕḑêndu-se aici în maioritate, ei în virtutea prevalenţii *numerice* în representanţa oraşului, s'au creḑut îndreptăţiţi a face, ce vreau şi, fiind că aici n'aveau lipsă de sucursul maghiarilor, au ignorat şi pe maghiari şi pe români şi astfel au produs împreunarea acestora în representanţa oraşului. Era o interesantă privelisce a vedè în unele casuri pe maghiarii matadori din centrul comitatului, ignorând pe maghiarii din Orĕştie — de dragul sasilor!

Ear la alegerile dietali de acum doi ani, sasii n'au mers nici cu maghiarii din Orĕştie, nici cu cei din comitat — ci cu oposiţiunea moderată. — Interesul naţional a împreunat din trei în trei ani pe maghiari, ear pe sasi i-a dus în tabera oposiţiunei, fiindcă cârmuitorii din Budapesta nu sunt înduplecaţi a mai reactiva vechile prerogative săsesci.

Această solidaritate de interese, când e vorba de a asuprì pe români, e consecuenţa stărilor din trecut — moscenirea timpurilor vechi, când românul era „jobajiul“ — „domnului“ şi „sluga“ „stăpânului“ — Raporturile noastre în fond sunt tot cele din trecut, numai în formă s'au schimbat. Străinii sunt dedaţi a vedè în români numai pe vechiul paria al Transilvaniei! Numai dintr'o trupină putredă ca *„unio trium nationum“* au putut rĕsărì astfel de stări esceptionale — anormale în paguba românilor.

Şi acum — în timpul progresului universal — ni s'a dat ocasiune. sĕ vedem cum pressa germană şi maghiară s'a încercat a realisa la spatele românilor un „pact“ între „sasi“ şi „Maghiari“ — pentru a se apera de daco-romanismul „cotropitor. — Tendenţa acestor „apropiări“ este învederată — românul n'are ce căuta în viaţa publică — el e predestinat a „servì interese strĕine.“ Şi sasii din Orĕştie au însoţit cu multă simpatie aceste reciproce complimente dintre sasi şi maghiari, numai cât maghiarii cer drept rĕsplată pentru realisarea „pactului“ o capitulaţiune naţională completă din partea sasilor — dar cu un astfel de preţ nu se învoesc oamenii, cărora istoria le a dat meritatul epitet de *„viri circumspecti atque prudentes.“*

În astfel de situaţiune firea lucrurilor şi priceperea adevĕratelor interese de esistenţă trebuia sĕ le spună sasilor, că raḑimul lor în Transilvania sunt *românii* — elementul cel mai compact şi mai cu tăriă de resistenţă contra cotropitorului curent de desnaţionalisare — pornit din Cluş şi protegiat de toate autorităţile de stat.

Periculul comun trebuia sĕ facă pe sasi, se înţeleagă, că postul lor e în tabera românilor — şi în deosebi sasii din Orĕştie, cari dealtmintrenea nu au participat — de cât poate în ideă — la reciprocele preumblări dintre Cluş — Braşov şi Bistriţă — trebue sĕ priceapă, că elementul român din Orĕştie este un factor atât de important în viaţa oraşului, încât numai poate fi mult timp ignorat.

Sasii din Orĕştie sciu prea bine, că mica dar energica oposiţiune română-maghiară din representanţa oraşului a obţinut resultate morale considerabile, sciu, că numai dibăcia repausatului primar şi conecsiunile acestuia cu factorii deciḑĕtori din centrul comitatului au putut sĕ împedece — pe oare cât-va timp isbânda desĕvârşită a acestei oposiţiuni — că respectarea gravamenelor române este numai o cestiune de timp. Oposiţiunea română — maghiară din representanţă — deşì în minoritate — *ponderează* insĕ prin dreptatea causei ce o aperă şi prin valoarea intelectuală şi morală a membrilor, cari sunt aperătorii intereselor române — pe când maioritatea săsească are astăḑi numai o valoare **numerică** — ea este astăḑi — cu prea puţine escepţiuni — o trupă de gregari fără — comandant.

Prea bine cunosc sasii din Orĕştie această stare nefavoritoare şi de acea ei se vor silì înainte de toate a căuta prin ruinele Sachsenlandului un bărbat destoinic, care sĕ suplinească cu resultat postul repausatului primar. Până când se va afla sas capabil de acest post — şi până când sasii de aici vor avea cârma afacerilor administrative în mânile lor — românii şi maghiarii nu vor încăpè la un asemenea post însemnat. De acì se esplică împregiurarea, că în discusiunile prealabile confidenţiale despre viitoriul primar, combinaţiunea unui român este admisă numai la casul estrem, când nu s'ar afla de loc o persoană dintre sasi aptă spre acest post.

Românii din Orĕştie au în şirul lor un bărbat, demn de postul de primariu din toate punctele de vedere, — căruia nici sasii nu-i contestează titlurile, ce le are — însĕ, fiind că acest bărbat e român, acesta se va lua în combinaţiune numai după ce întreg Sachsenlandul nu va fi în stare, sĕ ne împrumute un primariu din naţionalitatea săsească.

Asemenea reservaţiuni arată în mod evident, că românul, ori cât de distins ar fi în privinţa morală, intelectuală şi materială — nu poate fi apreciat de către confraţii sasi ca factor — cel puţin coordinat — ci numai ca un „espedient la vreme de nĕcaz.“

Dar românii nu pretind absolut sĕ pună candidat la postul de primariu pe un român, deşì ar putè, sĕ se presenteze cu un candidat care întrunesce toate condiţiunile recerute pentru un asemenea post însemnat — ci românii pretind, ca sĕ li sĕ facă dreptate şi anume:

1. Pretind promovarea adevĕratelor interese publice, cari până acum au fost negligente — şi curmarea coterielor de interese şi a nemoteniilor, cari în ḑiua mare nu se sfiau a'şi accentua interesele speciale în dauna intereselor publice

2. Pretind ca la reorganisarea representanţii şi a magistratului elementul român se fie representat în corpul funcţionarilor după numĕrul şi valoarea sa socială — prin funcţionari recomandaţi din partea factorilor nostri competenţi, ear nu după chibzuirea interesată a altora. Este un trist spectacol a vedè corpul funcţionarilor magistruali — de astăḑi. Este un adevĕrat „Invalidenhaus“ — tot oameni bĕtrâni şi îmbĕtrâniţi fără de vreme, — aşa încât într'o bună dimineaţă ne vom treḑì, că nu e nimene acì pentru a evita încetarea completă a aperatului administrativ.

Şi în urmă pretind, sĕ li se facă dreptate, după care înzadar au însetat de mulţi ani — sĕ li se respecteze interesele juste şi sĕ li se recunoască prin fapte valoarea, ce li se cuvine ca unui factor orăşenesc important.

Şi acum este şi ocasiunea binevenită pentru a repara greşelile din trecut: Sasii şi românii sĕ'şi dea mâna de înfrăţire la mormêntul proaspet al fostului primariu Ios. Schuller şi se inaugureze o nouă epocă de înfrăţire şi prosperitate publică, aruncând un vĕl des preste înjuriile trecutului! X.

Convocare.

Membrii reuniunei învĕţătorilor rom. gr. or. din districtul Turdei constătătoriu din protopresbiteratul Turdei şi a Cluşului, prin aceasta sĕ convoacă la adunarea generală, care sĕ va ţinè în Turda dela 21 până la 23 Septembre cu următoarea

Programă:

Şedinţa I. 21 Septembre a. m.

1. Celebrarea cultului divin în biserica gr. or. din Turda, la care vor participa toţi membrii reuniunei.
2. Deschiderea adunărei prin preşedinte.
3. Constatarea membrilor reuniunei şi conscrierea celor presenţi.
4. Statorirea programei agendelor adunărei.

Şedinţa a II. p. a.

5. Raportul general al comitetului central despre activitatea sa.
6. Raportul cassariului.
7. Raportul bibliotecariului.
8. Alegerea celor trei comisiuni pentru censurarea rapoartelor.

Şedinţa III. 22 Sept. a. m.

9. Rapoartele comisiunilor.
10. Statorirea budgetelor pe anul viitoriu.
11. Alegerea funcţionarilor în locurile vacante.
12. Propuneri.

Şedinţa IV. p. m.

13. Tractarea tainei „Botezul.“
14. Cetirea şi declamarea logică a poesiei Vênătoriul din I-a carte a dlui Popescu.
15. Formarea frângerilor vulgari.

Şedinţa V. Marţi 23 September a. m.

16. Tractarea din Istoria Patriei: Ioan Uneadi.
17. Tractarea celor trei imperii ale naturei în general.
18. Propunerea unei cântări naţionale.

Şedinţa VI. p. m.

19. Despre susţinerea mai cu înlesnire a curăţeniei şi ordinei în scoală, disertaţiune de G. Prigoară, înv. în Coşocna.
20. Cum instrucţiunea sĕ fie chiară, adevĕrată, educătoare şi în influinţarea ei duraveră, disertaţiune de Avram Igna învĕţătoriu în Bedeciu.
21. Încheierea adunărei.

Cojocna, 19 August 1886.

Nicolau Ciortea,
preşed

G. Prigoară,
secretariu.

Avis.

Conclusele comisiunei centrale electorale din comitatul Sibiiu cu privire la reclamaţiunile coutra *listei provisorice a alegĕtorilor pro 1887* şi contra observărilor în sensul §. 49 al artic. de lege XXXIII. din 1876 sunt puse în edificiul comitatului, biroul Nr. 17 dela 20—30 Septembre, a. c. la disposiţia publicului.

Presidentul comisiunei electorale.

Thalman

Varietăţi.

* (Personal.) Escelenţia Sa Dl Archiepiscop şi metropolit **Miron Romanul** cu trenul de eri la 3 oare s'a reîntors din visitaţiunea canonică, întreprinsă în tractul protopresbiteral Braşov.

* (După atentat.) Telegramele nu mai încetează. Toţi bărbaţii mari, regi şi ministri trimet felicitaţiuni. Dintre toate mai însemnăm aici:

Castelul Peleş.

Dlui Ioan Brătean.

Îngerul familiei te-a ocrotit. Sunt fericit de a te sci păstrat familiei şi ţĕrei.

Alecsandri.

* (Amenuntele atentatului.) Eată amenuntele, ce ne comunică în privinţa atentatului de Joi gazeta „Râmnicul-Sărat“ din oraşul chiar de unde este criminalul Stoica Alixandrescu:

„În ḑiua de 5 Septembre, încă de pe la oarĕle 7 dimineaţa, oraşul întreg scia, pentru ce un procuror şi un judecător de instrucţie veniseră dela Bucuresci în noaptea trecută şi puseseră intreaga administraţie a oraşului în mişcare, dar încă nimeni nu-şi putea da osteneala până la ce punct dnii Iosef şi Ioan Oroveanu, G. Protopopescu şi alţii, — a căror locuinţă erau asediate de soldaţi şi guardişti, — au putut sĕ fie implicaţi în tentativa de asasinat comisă la Bucuresci de Stoica Alexandrescu.

„Negreşit, că ceea ce s'a consemnat în actele dresate de procurii şi judecătorii de instrucţie nu putem scì; versiunile însĕ, ce circulă prin oraş, sunt următoarele:

a) Că dnii Iosef şi Ioan Oroveanu, G. Protopopescu şi cei alţi, au fost arătaţi de însuşi Stoica Alexandrescu ca autorii intelectuali ai crimei, ce el a încercat sĕ comită,

b) Că la Stoica Alexandrescu, s'ar fi găsit o poliţă în valoare de 5,000 lei subscrisă de fraţii I. şi I. Oroveanu, care poliţă după declaraţia criminalului era preţul faptnlui ce el angajase a sĕvêrşì.

c) Că această poliţă s'ă găsit la dl. G. Protopopescu, luată fiind din lada unde criminalul ḑicea, că o ascunsese până la întoarcerea sa, spre a face sĕ dispară astfeliu ori-cc indiciu, că dsa ar fi implicat în afacere.

d) Că atât asupra d-lui G. Protopopescu, cât şi la dnii fraţi Oroveanu s'au găsit mai multe scrisori, în cari se vorbea despre această odioasă afacere.

e) Că despre esistenţa poliţei în cestiune sciau şi doi băeţi din prăvălia dlui G. Protopopescu, cu toate că atât fraţii Oroveanu cât şi G. Protopopescu au negat esistenţa ei.

f) Că Stoica a voit să rădice viaţa dlui I. Brătianu, pentru ca primul ministru nu voia, sĕ'i promită o funcţiune ce solicitase.

g) Că fără sĕ fi fost arĕtaţi de Stoica, sau sĕ se fi găsit la ei lucruri compromiţĕtoare, precum poliţi, scrisori etc, dnii Oroveanu, G. Protopopescu şi cei alţi au fost ridicaţi numai după informaţiunile şi asigurările date de dl A. Popescu la Bucuresci, că nimeni n'a putut determina pe miserabilul Stoica a sĕvêrşi asasinatul decât fratele seu vitreg G. Protopopescu în unire cu fraţii Oroveanu.

„Felicitând pe dl I. Brătianu, că a scăpat şi de această mână ucigaşe, îl rugăm cu insistenţă sĕ lase la o parte mărinimia ce a arătat cu Petrarul, şi atât faţă cu sceleratul Stoica cât şi cu toţi acei, ce s'ar dovedì, că sunt complicii sĕi, ori câţi şi ori cine ar fi ei, sĕ lase justiţiei mâna liberă spre a uza de toată rigoarea legii.“

* (Foc.) În comuna Ocna-Sibiiului un foc cumplit a prefăcut Marţa trecută în cenuşă întreagă averea a 8 economi, lăsându-i numai cu hainele de pe ei. Focul s'a iscat din negrija unor oameni, cari îmblătiau cu maşina de vapori. Cei mai mulţi dintre oameni pêrjoliţi erau la têrg aici la Sibiiu, şi pe când s'au întors acasă, au aflat cenuşa în locul locuinţelor. În Nocrich s'a întêmplat un foc îngrozitoriu, paguba se urcă aproape la 3000 fl. S'a mai întêmplat apoi un foo în Făgăraş; noroc cu destoinicia oamenilor şi urgenţa pompierilor —, căci aşa a putut fi localisat.

Nu putem din destul recomanda economilor nostri, sĕ fie cu băgrrea de seamă, cum umblă cu focul.

* Pentru monumentul în onoarea vestitului **Radesky** după cum primim informaţiuni s'a adunat până acum sumuliţa de 180,929 fl. şi 12 cr.

* (Culesul viilor.) După cum spun foile din România, vin va fi cam puţintel în anul acesta. Se ḑice, că abia se poate compta de pogon dela 15—30 de vedre. Împregiurul Iaşilor, pe la Nicoreni, pe la Cotnar precum şi peste Milcov, Dealul mare, Drăgăşani, tot locuri vestite pentru vin, nu se comptează nici dela 15—30 de vedre. De alt-cum o mulţime de cumpĕrători de vin de prin Francia şi Italia au sosit la Odobesci, unde rrcolta încă-i cam slăbuţă. Va fi cam pipĕrat preţul.

* (Colera.) Colera cu toate pedecile, ce-i sĕ face, nu încetă de a-şi face mendrele. În 22 st. n. în 24 de oare s'au bolnăvit 33 de persoane, 4 au murit grabnic, iar dintre bolnavii de mai înainte au murit 11. Pe cum cetim, boala vrea sĕ se sălăşluiască şi pe malul drept al Dunării; frică mare domnesce în Buda.

* (Ce sĕ facă.) Ioan Budu din Hondol, ne mai avênd ce face se gândi sĕ 'şi schimbe numele familiar şi dl ministru de interne sĕ grăbi ai duce gândul la îndeplinire. De acum înainte sĕ va chiema „Szigeti“ ear Ioan „Iános“ — De capul lui....

* (Congres.) După cum suntem informaţi, studenţii din Bucuresci au plecat la congres, ce s'a ţinut în Bărlad. De-ar fi modru sĕ se creeze şi la noi congres între studenţii români ca sĕ ne cunoascem mai bine, s'ar putè dar, „nui permis!!“

* (Emigrarea evreilor.) — Foile din ţară, sĕ grăbesc care de care a ne raporta, că ovreimea 'şi caută de cale lungă către America. Şi cum sĕ nu sĕ grăbiască foile, când noi vedem, ce face pela noi poporul ĕsta; vine cu reverenḑile sdrenţe şi te pomenesci, că-i prin capitală, cine sci ce domn mare. Unele foi înşirând tot feliul de calalamităţi escate din pricina fiilor lui Israil, îi gonesce ca pe nesce locuste; ba ar mai sta la ceartă cu guvernul pentru mĕsurile cele ia faţa cu aceşti oameni rătăciţi — după ele s'ar putea duce drumul lui Adam. „Telegraful“ ne spune, că cu trenul din 9 Sept. au plecat vro 50 israeliţi din Botoşani la America. Sĕptĕmâna trecută au plecat v'ro 40 de inşi din Burdujeni, între cari unul cu avere de 17 mii fracsei. Oare din ţara noastră pleca-vor?!

* (D'ale ţĕranilor.) Fără îndoială, că ţĕranii nostri trebue sĕ 'şi tragă bine de seamă, ce fel de animale ţin, ca nu acestea sĕ le aducă mai multă pagubă ca câştig. Economii mari, cari dispun de moşii întinse au boi trăgaci buni, osoşi şi puternici. Ei şi pot ţinea astfel de vite, căci sĕ folosesce vara de ele, ear toamna le pun l'a îngrăşat ş'apoi le vînd cu preţuri pipĕrate, d'aceea sĕ şi îmbogăţesc ei tot mai tare, vorba românului: tot cu-i are dă Dḑeu. Nu-i însĕ tot aşa şi cu ţĕrani nostri, cari nu au moşii întinse. Ei trebue sĕ ţină boii mai mulţi ani d'arêndul, pentru ca sĕ 'şi lucre moşia. Nutreţ nu cam prea fac ca sĕ-i pună l'a îngrăşat, d'aceea îi şi vînd adeseori cu preţuri mai scăḑute, decât cum îi cumpĕrase — ear dacă vrea ca sĕ aibă boi mai buni, punga vorbesce. E cunoscut lucrul, că pe lângă vitele trăgace trebue sĕ 'şi mai ţină ţĕranul şi câte-o vacă; pentru ca sĕ mai vîndă câte un viţel, sĕ mai vîndă lapte, ne putênd altmintrelea purta daraverile casei, şi fel de fel de sarcine. Aşa dar o vacă bună plătesce mult. Vaci bune numai nu cam prea întêlnim pe la ţĕrani. Adeseori vedem câte o scoartţă de vacă, care se coace peste vară în ciurdă, ear earna mâncă pae, e silită sĕ bea apă rece ca ghiaţa ş'apoi ţĕranul mai aşteaptă, ca sĕ-i dea lapte şi pe seama casei şi sĕ 'şi ţină şi viţelul. De unde sĕ 'ţi dea astfel de vaci lapte, ori sĕ capeţi viţei frumoşi? D'abia suge viţelul câte o felicică de lapte, şi pe seama casei ear numai tot o felicică şi asta sĕ întêmplă numai vr'o 9 luni, adeseori nici timpul acesta nu 'l împlinesce.

Dar ce lapte, apă cam vineţie nici alt-mintrelea, bunătatea nutreţului (!!) Un an şi mai bine vaca-i mânzată, şi ţĕranul pune gura în pod ş'aşteaptă anul sĕ vie; iar vaca părăsită şade în sterpe, când sĕ fete iar te pomenesci cu un viţel cât un iepure. Apoi sĕ te mai miri de sporiu!

Eată cum fac ţĕranii cu chipzuială. Ei ţin două s'au dacă pot mai multe vaci, dar cam două cei mai sĕrăcuţi. Două vaci de soiu bun şi bine ţinute, fată aproape în tot anul, fată viţei bine desvoltaţi linşi, rotunḑi; ear ugerul vacilor e ca vedriţa de mare. Cei drept, că oamenii, cari ţin ast-fel de vaci le şi poartă de grijă. De câte ori vin din ciurdă îi dă câte o vedruţă de lături; ear înainte de fătat cu câteva sĕptămâni îi dă lături cu turtă strobită făcută din sĕmînţă de in. Aceasta pe de oparte îmulţesce laptele, 'l face gras bun, înmoae ugerul, ear pe de altă parte ajută foarte mult la fătat. Vaca se mulge, până nu mai dă nici o scântee de lapte. E obiceiu rĕu, sĕ o ţîrcănesci seara şi dimineaţa şi sĕ laşi laptele în uger. Urmarea e, că o ast-fel de vacă în cepe a sĕ îngrăşa, a perde laptele şi în urmă sterpesce. Vacile bune se mulg până aproape de fătat, dea ele măcar lapte numai cât în pipă. Cu deosebire sĕ trage bine de seamă la vacile, cari fată de întâia dată. După cum o dedai la început, aşa rĕmâne dedată.

Dela ast-fel de vaci poţi prăsi viţei frumoşi, cari junci ajungênd, ţi se duce ochi de dragul lor, şi îi înveţi cum 'ţi place; aşa că, esci odichnit cu boii cei prăsesci. Până ce boii se învechesc, prăsesci alţi; pe cei vechi îi vinḑi şi aşa te îmbogăţesci, vĕḑênd cu ochii!!

* (O mică promenadă). Casul, ce sĕ istorisesce, că s'a întêmplat în Tournai e tare ciudat. După representaţiunea, ce sĕ făcù în 13 st. n. în menageria cea mare „Rouma Hava“; tinera Miss Hava se depărtă dela animalele ei şi sĕ îndreptă spre „Grand Hotel“ ca sĕ guste ceva de cină. Credinciosul elefant, care se vede, se uita cu ochi buni la stăpâna s'a, nu mai putea de dorul d'a o vedè. În sfêrşit stăpânit de dor, lovi uşa, eşi afară şi cu aer de triumf trecu prin mulţimea buimatică după urmele stăpânei sale până la „Grand Hotel“. În sala de mâncare sta Miss Hava fără nici o grijă. Credinciosul animal o zăresce, svîrle din ţiţini uşa, întră vesel dar liniştit în sală şi se aşeză după scaonul stăpânei. Până a se reculege Miss Hava din estas, credinciosul elefant, jucând de bucurie, răstoarnă câteva mese, strică mai multe lucruri preţioase ş'i apoi se dete plainic ca sĕ 'l ducă la locul lui. Numai trei mii de franci preţuesce frumoasa plimbare de noapte a elefantului.

* (Ce face rachiul.) În Hurez, un sătişor lângă Făgăraş, rachiul a furat mintea lui Iosif N. Sasu; ear acesta lipsit de minte şi împins de dor de rĕsbunare şi de ură, vîrî cuţitul în coastele lui Dănilă Benţea, când acesta eşia din cinstita crâşmă. Toată isprava e, că cinstitul Sasu şade la rĕcoare în temniţele din Făgăraş; ear Benţea îi pe doaga de moarte. Oare n'ar fi mai bine ca oamenii sĕ'şi vadă de daraverile lor, căci şi aşa bucatele şi vitele's eftine. Sĕ nu mai bată uşa crâşmei, ca jupânul Iţig se mai meargă şi în Han-tatar.

Nr' 318. [1317] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învĕțătoresci la scoalele confesionale gr. or. din comunele mai jos însemnate se escrie concurs cu termin pănă la 30 Septembre 1886.

1. Săsciori, cu salariu anual de 200 fl. cortel și lemne pentru foc trebuincioase.

2. Călnic, cu leafă la an de 200 fl. cortel și un stêngin de lemne.

Doritorii de a ocupa vre-una din pomenitele stațiuni au se'și adreseze suplicile înzestrate în sensul legilor din vigoare sub semnatului oficiu protopopesc gr. or. pănă la terminul prefipt.

Dela concurenții de la scoala din comuna Săsciori se cere se fie cântĕreți pentru a cânta în dumineci și sĕrbători în o strană.

Sebeș în 10 Septembre 1886.

Oficiul protopr: gr. or. în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

I. Tipeiu,
prot.

Nr. 289. [1415] 2—3

CONCURS.

Devenind vacante stațiunile învĕțătoresci din tractul protopresbiteral al Ungurașului în următoarele comune prin aceasta sĕ escrie concurs.

1. Bălan, cu salariu de 300 fl., cuartir, grădină de un jugĕr fênaț și arătoriu și 2 orgii de lemne.

2. Gălpuia, cu salariu de 100 fl. 40 vici cucuruzi, cuartir, grădină de legumărit și 1 ½ orgii de lemne.

3. Doll, cu salariu 80 fl. 40 vici cucuruzi, cuartir, grădină de legumărit și 1½ orgii de lemne.

4. S. Maria, cu salariu de 100 fl. 50 vici cucuruzi, cuartir, grădină de legumărit și 1 ½ orgii de lemne.

5. Jimborul mare, cu salariu de 100 fl. 40 vici cucuruzi și lemne de încăldit.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste postruri au de a-și aștерne la subscrisul oficiu protopresbiteral suplicele instruite după statutul organic cel mult pănă în 26 Septembre a. c. În conșelegere cu comitetele parochiali respective.

Fizeș-Sâupetru, 27 August 1886.

Oficiul protopresbiteral român greco-oriental al tractului Unguraș.

Petru Roșca,
protopresbiter.

Nr. 159. [1410] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕțătoresci dela scoalele greco-orientale din protopresbiteratul Albei-Iuliei se escrie concurs cu terminul de 30 ḑile dela prima publicare.

1. Alba-Iulia-Oraș, cu salariu anual de 300 fl., cuartir și lemne de foc.

2. Ampoița, cu salariu anual 150 fl., cuartir și lemne de foc.

3. Bucerdea vinoasă, cu salariu anual de 150 fl. cuartir, și lemne de foc.

4. Rîpa-Rîmețiu, cu salariu anual de 120 fl., cuartir și lemne de foc.

5. Stremțiu, cu salariu anual de 100 fl., cuartir și lemne de foc.

6. Têuțiu, cu salariu anual de 100 fl., cuartir și lemne de foc.

7. Cristești și Tecsesci cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne de foc.

8. Cetea, cu salariu anual de 250 fl., cuartir și lemne de foc.

9. Inuri, cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemne de foc.

10. Meteș, Poiana cu filia Gâureni, cu salariu anual de 160 fl., cuartir și lemne de foc.

11. Ighiel, cu salariu anual de 150 fl.. cuartir și lemne de foc.

12. Țelna, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-una din acestea stațiuni învĕțătoresci, au de a-și aștерne petițiunile instruite conform legilor din vigoare la subscrisul pănă la terminul mai sus prefipt.

Alba-Iulia, 6 August 1886.

Alecsandru Tordășan,
protopresbiter gr. or. al Albei-Iuliei.

Nr. 140 [1404] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunilor învĕțătoresci dela scoalele confesionale gr. or. mai jos înșirate, din protopresbiteratul Turdei, se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

1. Vaidasîg, cu salariu anual de 160 fl., cuartir în edificiul scoalei și dacă învĕțătoriul va funcționa și ca cantor, pentru funcțiunile cantorali va folosi locul cantoral, sau ca recompensă pentru aceasta va primi un relut de 40 fl.

2. Soporul de Câmpie, cu salariu anual de 150 fl. din repartiție, care se va solvi învĕțătoriului în 2 rate și anume la 15 Decembre și 15 Martiu al fie-cărui an scolariu.

3. R. Agriș, cu salariu anual de 150 fl. din repartiție, care asemenea se va solvi în 2 rate la 15 Decembre și 15 Martiu al fie-cărui an scolariu.

Suplicele concursuale instruite conform legilor în vigoare sunt a se înainta pănă la terminul sus indicat oficiului protopresbiteral gr. or. al tractului Turdei per Gyéres în Agârbiciu.

În conțelegere cu concernentele comitete parochiale.

Agârbiciu, 26 August 1886.

Petru Roșca,
protopresbiter.

Nr. 597 [1406] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învĕțători la scoalele din protopresbiteratul gr. or. al Sighișoarei în următoarele comune, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Mucundorf, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne de foc.

2. Zoltan, cu salariu anual de 150 fl, cuartir și lemne de foc.

3. Trapold, cu salariu anual de 100 fl., cuartir și lemne de foc.

4. Hendorf, cu salariu anual de 100 fl., cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a-și aștерne concursele lor instruite cu carte de botez, atestat de cualificațiune, atestat din limba maghiară și atestat despre studiile pregătitoare, — toate în original și copie netimbrată pănă la terminul amintit, la adresa subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighișoarei, în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Sighișoara, 1 Septembre 1886.

Demetriu Moldovan,
adm. prot.

Nr. 137 [1403] 2—3

CONCURS.

Pentru intregirea parochiei vacante de clasa a treia, Arpașul superior, protopresbiteratul Avrigului, se escrie de nou concurs, conform ordinațiunei Preavenerabilului Consistoriu archidiecesan ddto 28 Martiu 1886 Nr. 923 B. cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

a) venitul anual dela un fênaț și două cimitere în suma de 10 fl;

b) dela 350 familii câte o ḑi de lucru;

c) venitele stolari regulate în sinodul parochial din 7 Iuliu 1885, cari toate computate în bani dau suma de 400 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa această parochie au a'și subșterne cererile concursuali instruite conform dispozițiunilor statutului organic și regulamentului pentru parochii din 1878 la oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului în Avrig — Felek pănă le terminul susindicat.

Avrig, 27 August 1886.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului.

Ioan Cândea,
protopresbiter.

Nr. 306. [1408] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea stațiunilor învĕțătoresci la scoalele confesionale mai jos însemnate se escrie concurs cu termin pănă la 30 Septembre 1886 st. v.

1. Pentru comuna Rehău se cer trei învĕțători: și anume: unul cu salariu de 200 fl; altul cu salariu de 180 fl., și al treilea cu leafă de 150 fl., și cortele pentru toți trei, și

2. Pentru comuna Berghin un post cu leafă de 150 fl., cortel și un stîngin de lemne.

Doritorii de a ocupa vre-unul din supranotatele posturi au se-și subștearnă suplicile provĕḑute cu toate documentele prescrise de legile în vigoare oficiului protopr. gr. or. în Sebeș în terminul sus arătat.

Sebeș în 29 August 1886.

În conțelegere cu comitetele parochiale.

I. Tipeiu,
protopresbiter.

Nr. 565—567 [1395] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învĕțători la scoalele din protopresbiteratul gr. or. al Sighișoarei în următoarele comune se escrie concurs cu terminul de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Țelina, cu salariu anual de 200 fl. cuartir și lemne de foc.

2. Hașfălău, cu salariu anual de 120 fl. cuartir și lemne de foc.

3. Mălĕncrav, cu salariu anual de 100 fl cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a-și aștерne concursele lor instruite cu carte de botez, atestat de cualificațiune, atestat din limba maghiară și atestat despre studiile pregătitoare, — toate în original și în copie netimbrată pănă la terminul amintit, la adresa subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighișoarei, în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Sighișoara 22 August 1886.

Demetriu Moldovan,
adm. prot.

Nr. 259. [1396] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕțătoresci dela scoalele confesionale gr. or. din mai jos însemnatele comune ale protopresbiteratului Zarandului se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Blăjeni-Sat și Plaiu, cu salariu anual de 160 fl. și 2 org. de lemne.

2. Buceș, cu salariu anual de 150 și 2 org. de lemne.

3. Bucuresci cu salariu anual de 120 fl., cuartir gratuit și 2 org. de lemne.

4. Căinel, cu salariu anual de 100 fl., cuartir gratuit și 4 org. de lemne.

5. Cărăstău, cu salariu anual de 160 fl. cuartir gratuit și 3 org. de lemne.

6. Crăciunesci, cu salariu anual de 100 fl, cuartir gratuit și 2 org. de lemne.

7. Criscior, cu salariu anual de 200 fl., cuartir gratuit și 3 org. de lemne

8. Curechiu, cu salariu anual de 200 fl., cuartir gratuit și 3 org. de lemne.

9. Grohat, cu salariu anual de 160 fl., cuartir gratuit și 2 org. de lemne.

10. Ribicioara de jos și Ribicioara de sus, cu salariu anual de 160 fl. cuartir gratuit și 2 org. de lemne.

11. Rovina, cu salariu anual de 120 fl., cuartir gratuit și 2 org. de lemne.

12. Ruda, cu salariu anual de 100 fl. și 2 org. de lemne.

13. Sălisce, cu salariu anual de 80 fl., cuartir gratuit și 2 org. de lemne.

14. Șesuri, cu salariu anual de 200 fl. cuartir gratuit și 2 org. de lemne.

15. Tomnatec, cu salariu anual de 200 fl. cuartir gratuit și 2 org. de lemne.

16. Trestia, cu salariu anual de 80 fl. cuartir gratuit și 2 org. de lemne.

17. Vaca, cu salalariu anual de 180 fl. cuartir gratuit și lemne de lipsă pentru încălḑit.

18. Zdrapți-Mihăleni, cu salariu anual de 240 fl., cu cuartir gratuit și 3 org. de lemne.

Cererile concursuali instruite conform legilor în vigoare sunt a sĕ trimite subsemnatului oficiu protopresbiteral pănă la terminul sus indicat.

Dela oficiul protopresbiteral gr. or. al Zarandului.

Brad, în 4 August 1886.

Vasiliu Damian,
protopresbiter.

Nr. 133. [1401] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch din comuna Căinel, pe basa resoluțiunei Venerabilului Consistoriu de sub Nro 1153 B. a. c., se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela datul primei publicări.

Emolumentele sunt:

a) dela 80 familii câte 1 ferdelă (16 cupe) de cucuruz sfârmat â 1 fl. 30 cr. . . . . fl. 104.—

b) venitul stolariu dela botezuri, cununii și înmormêntări . . . . fl. 127.70

c) folosința cimiteriului și a 6 parțele de pămênt arătoriu . . . . fl. 54.—

d) dela fie-care familie una ḑiuă de lucru, socotindu-se și vĕduvile și cei cu stare mai modestă, cu totul 104 ḑile eventual 20 cr. în bani . . . . fl. 20.80

e) alte venite accidentale împreunate cu serviciul intern și estern bisericesc în sumă de . . . . fl. 95.90

Suma fl. 402.40

Doritorii de a competa la acest post au a-și înainta suplicele lor instruate conform regulamentului pentru parochii, în terminul deschis oficiului protopopesc subsemnat.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Zărandului.

Brad, în 18 August 1886.

Vasiliu Damian,
protopresbiter.

Câștig sigur!

Persoane solide **din ori-care strat al societății,** cari voiesc sĕ se ocupe cu **vênḑarea de losuri de stat și premii, permise prin lege,** plătind **conform articlului de lege XXXI din 1883** în rate, — pot sĕ fie aplicați prin noi ori unde, pe lângă nisce **condițiuni foarte bune. Cu oare-care sîrguință poți dobândì fără capital și risico dela 100 pănă la 300 fl. la lună.** [1399] 2—

Ofertele scrise în limba germană, provĕḑute cu indigitarea ocupațiunei presente sunt a se adresa la

Hauptstädtische - Wechselstube - Gesellschaft.
Adler & Cnie, Budapesta.

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu.

Editura și tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 98 Sibiiu, Marții 16/28 Septembre 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă
la
„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Octombre-Decembre al anului 1886, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfêrșește cu ultima Septembre 1886, a-și înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie espeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, în 15 Septembre.

Ḑilele acestea ministrul de culte al României, domnul Sturdza, în drumul spre Bucuresci s'a oprit și în Budapesta, unde a avut o lungă convorbire cu ministrul president domnul Coloman Tisza, și cu cel de industrie și comerciu, contele Széchenyi.

Din acest incident ḑiarele bine informate au pus pe tapet reluarea negoțierilor în privința innoirei convențiunei comerciale între România și Austro-Ungaria. O cestiune aceasta de cea mai mare importanță pentru ambele state vecine, ale cărora cetățeni multe și considerabile daune au suferit dela erumperea rĕsboiului vamal din vara anului acestuia.

Petrecerei domnului Sturdza în capitala Ungariei i dă o deosebită importanță împregiurarea, că acest bărbat de stat a făcut o visită la Berlin și Viena. Încredințat de suveranul sĕu de al representa pe lângă Maiestatea Sa înpĕratul nostru la manevrele din ḑilele trecute în Galiția, ministrul României fu primit simpatic de cătră împĕratul nostru și după manevre decorat. Acest fapt în sine a făcut bună impresiune pretutindinea, și mai ales li s'au deschis ochii acelora, cărora le plăcea a buciuma urbi et orbi, că prin încetarea relațiunilor de amiciție în cestiunea convenției comerciale între România și monarchia austro-ungară a trebuit sĕ se recească și relatiunile între monarchii acestor două state vecine, relațiunile între guvernele lor, și ca resultat al acestora se provoacă un rĕsboiu vamal, chiemat a ruina industria și comerciul statului vecin, se puneau în vedere represaliile cele mai necruțătoare, prin care în prima linie erau loviți mărginenii nostri, erau ruinați industrieșii și comercianți idin orașele mărginașe cu România.

Prelângă primirea simpatică și decorarea ministrului Maiestății Sale regelui României, petrecerei în Pesta i dă o deosebită importanță și acea împregiurare, că domnul Sturdza, din Galiția a călĕtorit la Berlin, din Berlin s'a abătut pela Viena, și de aici apoi la Budapesta.

Că domnul Sturdza a avut a împlini o specială misiune diplomatică, despre aceasta nime nu se mai îndoiesce. Era natural ca în fața încurcatei situațiuni din Bulgaria, România sĕ-'și câștige temeinice informațiuni despre intențiunile Europei în peninsula balcanică, și era tare natural, ca ea sĕ caute a sĕ informa la acel stat, în jurul căruia se învêrte diplomația Europei, adecă la Germania.

Ce va fi esperiat ministrul român la Berlin, aceasta până acuma încă n'a ajuns nici în sfera conjecturilor ḑiaristice.

Ajunge însĕ sĕ înregistrăm faptul, că el a fost primit simpatic în Viena, simpatic în Budapesta; s'a accentuat din toate părțile, că nefericitul rĕsboiu vamal întru nimica n'a influințat în rea direcțiune bunele relațiuni dintre România și monarchia noastră, și că este pusă în vedere renoirea convențiunei comerciale.

Nime n'a regretat mai tare ca noi isbucnirea rĕsboiului vamal dintre România și Austro-Ungaria. O am spus o la timpul seu destul de limpede. Nime nu se va bucura mai tare ca noi, dacă se va adeverì faima respêndită de semioficioasa „Bud. Cor.“ că adecă în timpul cel mai deaproape sĕ va relua firul negoțierilor pentru încheerea unei convențiuni comerciale; nime nu se va bucura în fine mai tare ca noi, dacă negoțierile vor ajunge la sfêrșit bun, și astfeliu va dispărea ori ce îndemn, din care s'ar putea nasce ostilități între noi și statul vecin. Aceasta cu atâta mai vêrtos în aceste momente de tot agitate pentru mersul lucrurilor în peninsula balcanică, care tare ușor poate devenì periculos și pentru România ca și pentru noi, sau și pentru noi în aceași mĕsură ca și pentru România, și în fața unei eventuale acțiuni comune, nu este consult ca amărăciuni provenite din neînțelegeri în cele interne ale noastre sĕ conturbe acea armonică conlucrare a forțelor intrunite, care e neamĕnat recerută pentru isbênda acestei acțiuni. Căci noi nu nesocotim agitațiunea cea mare, care a cuprins spiritele în Ungaria din incidentul agresivei politice a Rusiei în Bulgaria, și cărei agitațiuni au dat fidelă espresiune interpelațiunile în parlamentul Ungariei, nu luăm în bătaie de joc nici îngrigirea serioasă a Ungariei, nici importantul rol al ei în politica esternă a monarchiei noastre, rol important, care mai pregnant se documentează în politica internă.

Și cumcă opiniunea publică din Ungaria nu odată a schimbat raporturile monarchiei între cele două jumĕtăți ale ei, despre aceasta nime, care a urmărit cu atențiune mersul lucrurilor, nu se mai îndoesce. Că agitațiunea pornită acuma ușor va putea schimba ținuta ministeriului de esterne, aceasta este cu atât mai probabil, cu cât întreagă opiniunea publică din Europa condamnă brutalitatea, cu care sĕ impune politica rusească în Bulgaria.

Luăm deci act despre semnele mai nouĕ ale eventualei înțelegeri între noi și România în cestiunea reînoirei convențiunei comerciale, și privim de bun augur primirea simpatică ce s'a făcut domnului ministru Sturdza atât la curte, cât și în cercurile normative din Budapesta.

Corespondențe particulare
ale „Telegrafului Român.“

Brașov, 12/24 Septembre, 1886. Voind a cuprinde în această corespondință toate momentele mai însemnate din călĕtoria Escelenției Sale Domnului archiepiscop și metropolit Miron Romanul în părțile noastre, nu m'am grăbit a descrie îndată cele petrecute aici, ci mi-am reservat a face aceasta abia astăḑi, când programul de călĕtorie al Escelenției Sale se poate privì ca indeplinit.

Scopul principal al venirii Escelenției Sale în mijlocul nostru a fost, ca se sânțească biserica nouzidită în comuna Rĕșnov. Cu acest scop a mai împreunat și alte scopuri, adecă a visita mai multe comune din tractul Brașovului I, II și din al Branului.

Escelenția Sa sosind la Brașov Sâmbătă seara în 6/18 Septembre, fu întimpinat la gară de preoțimea din tractele protopresbiterale al Brașovului I și II, al Branului și al Treiscaunelor în frunte cu protopresbiterii respectivi; apoi de fruntașii români Brașoveni de toate clasele precum: profesori, advocați, comercianți etc. Protopresbiterul Brașovului Ioan Petric ținu o cuvêntare de bineventare, la care Escelenția Sa mulțămì celor de față pentru frumoasa

FOIȚA.

Pedagogia față cu educațiunea fetelor.

Ḑiarul „Gegenwart,“ din Berlin, găsesce ca multi oameni, că educațiunea dată astăḑi fetelor, deșì a făcut progrese foarte mari în raport cu ceea-ce era acum câți-va ani, lasă încă mult de dorit. Li se dă sĕ înveţe tot feliul de lucruri nefolositoare, date nume și regule, cu cari nu vor avè mai târḑiu sĕ facă nimic, pe când de altă parte se neglige aceea, ce este cu adevĕrat însemnat: a forma și a desvolta pe mama viitoare. Este mai bine de un an, de când doctorul frances H. Thulié formulase aceleași conclusiuni, basate pe considerantele cele mai puternice, în cartea sa întitulată „Femeia,“ și care este un studiu complet al subiectului, din întreitul punct de vedere fisiologic, moral și sociologic.

„Ori-ce educațiune a femeii, ḑicea el trebue sĕ aibă de obiect familia și mai cu seamă pe copil. Aceasta este funcțiunea sa, de căpetenià. Ori-ce ar face, organismul seu se va impune; și dacă ea nu corĕspunde destinațiunei sale, nefiid pregătită pentru aceasta, atunci este nenorocirea vieței sale și isvorul unor dureri adânci și incurabile. Din contră, va purta în ea principalele elemente ale fericirei, dacă poate se-și implinească misiunea, maternitatea, cu siguranță, armată cu toate cunoscințefe necesare pentru a-'și cresce copilul, pentru a-l apĕra în contra boalelor, pentru a îngrigì în același timp de corpul ca și de inteligința lui și a-l pregătì însĕ-și cu toată îngrijirea, cu toată dibăcia și cu toată iubirea de mamă, la lupta pentru esistență.“

Tocmai aceasta nu s'a înțeles încă în d'ajuns — ḑice ḑiarul „Le Temps“ — în liceele și colegiele noastre de june fete și în „hoehere Toechtersculen“ din Germania. Ne ocupăm cu cea mai mare activitate — ḑice ḑiarul berlines — ca se umplem capetele elevilor cu tot feliu de fapte scientifice și istorice, încât nu mai rĕmâne timp ca se ne ocupăm de caracterul lor. Vechiul și bunul principiu, că învĕțământul nu este decât un mijloc pentru a ajunge la scop, este cu totul părăsit.

Sĕ formează mici enciclopedii vii, câte o-dată chiar femei spirituale, ear nu femei cari sĕ fie în realitate folositoare corpului social.

Nu este de cât un remediu pentru această deplorabilă stare de lucruri. Ar trebui sĕ se suprime jumĕtate din materiile, cari figurează aḑi în program și sĕ se înlocuiască cu cunoscințe cu adevĕrat fundamentale. În special, ar trebuì sĕ se dea un timp de două ori mai mare pentru studiul literaturei și al limbei materne, cel mai necesar din toate studiile pentru femeià. În loc de a face sĕ fie obligătoare sciințele de cari ea nu va avè nici odată trebuință, afară de câte-va escepțiuni, în viața sa viitoare, pentru ce sĕ nu-i impunem o sciință astăḑi bine definită, pedagogia?

Sĕ nu rîdem. Poate că această sciință este singura, a cărei aplicațiune cu adevĕrat o poate avea. În adevĕr, la ce funcțiune se destinează astăḑi fetele noastre, avute și sĕrace? La maternitatea naturală s'au artificială.

Sau se căsătoresc, sau împlinesc într'o familia o parte din datoriele căsătoriei și ceea ce s'ar putè numì o înlocuire a mamei. În acest scop, ele învață, cu fisica, arta de a spăla rufele, de a coase, de a cârpi, de a, călca, arta bucătoriei etc... Această este de ajuns?... De sigur că nu, dacă se negligă arta esențială educațiunei, pedagogia practică. Familia fără copii este o escepțiune. Pretutindeni unde sunt copii, nu vedem cum activitatea domestică se concentrează în giurul lor? Mama lor sau aceia care o înlocuesce în giurul lor? Mama lor sau aceia, care o înlocuesc îngrijasce de corpul lor, dar cine se ocupă de inteligența lor? Această inteligență remâne necultivată, s'au lăsată întêmplării, la vêrsta când impresiunile sale sunt cele mai vii, cele mai prețioase si cele însemnate pentru desvoltarea sa viitoare. De sigur, grație lui Froebel, astăḑi numai este în Germania o singură localitate, care sĕ nu aibă „grădina sea de copii„, unde cei mai mici găsesc pe cine sĕ vadă de ei și ocupațiunea primire, promiţênd preoţimei a o cerceta, pe cât i va fi posibil, şi la casele lor şi a vedea bisericele, la cari servesc. Dela gară un conduct de peste 22 trăsuri însoţì pe Escelenţia Sa la cuartirul pregătit în casa proprià a dlui protopresbiter Ioan Petric, care întrunì la cină un numĕr considerabil din cei de faţă.

A doua ḑi — Duminecă — la dorinţa parochienilor dela biserica Sântului Nicolau Escelenţia Sa celebrà serviciul divin cu mare pompă asistat fiind afară de Preacuvioşii părinţi: archimandritul Dr. Ilarion Puşcariu, protosincelul Nicanor Frateş, şi protopresbiterul Ioan Popescu, cari făceau suita Esc. Sale, încă de protopresbiterul local, de protopresbiterii Branului şi al Treiscaunelor şi alţi 6 preoţi şi un diacon.

La serviciul divin s'a aflat de faţă o mulţime aşa de mare, încât biserica spaţioasă abia era în stare sĕ o cuprindă. La plecarea Escelenţiei Sale dela cuartir spre biserică, toţi preoţii cari serveau se presentară cu Evanghelia în frunte; tinerimea scolară dela scoalele noastre medii şi poporul întreg sĕrbătoresce îmbrăcat formau de ambe părţile spalir dela locuinţă până la uşa bisericei. Mişcarea conductului, ce însoţia pe Esc. Sa, adumbrit de un baldachin pompos, mulţimea poporului frumos îmbrăcat, trasul clopotelor, sunatul treascurilor, timpul cel frumos făceau ca momentul se fie sĕrbătoresc şi întregul sĕ dea un tablou pitoresc.

Sub decursul liturgiei se hirotonì de diacon candidatul Iacob Zorca pentru comuna Vlădeni.

La finea liturgiei Eselenţia Sa adresà un cuvênt acodat către popor, eară după aceasta sĕvêrşì parastas solemn pentru rĕposaţii titori şi binefăcĕtori ai bisericei şi ai scoalelor.

După împărţirea nafurii, încheiându-se serviciul Dumneḑeesc în biserică, Escelenţia Sa merse însoţit de preoţime şi mulţimea poporului la gimnasiu, unde în sala cea mare asistat de tinerîmea scolară şi de mulţimea poporului, sĕvârşi sânţirea apei pe lângă rugăciune din ghenunchi de începerea scoalei.

După închieierea serviciului divin — se presentară la Esc. Sa în cuartir corpul profesoral şi alte corporaţiuni şi particulari, eară Esc. Sa făcù visită dlui comite suprem conte Bethleen.

La prânḑul pregătit în casa dlui protopresbiter participară cu Esc. Sa încă alţi 15—20 persoane, eară după prânḑ Escelenţia Sa însoţit de 30 trăsuri şi 60 călăreţi, dintre cari cei ce încungiurau trăsura Esc. Sale, şi alţi 10 purtau costume naţionali — pornì spre Rêşnov unde a doua ḑi — Luni — în ḑiua de Sânta Maria mică avea a sĕ face sânţirea bisericei după tipicul prescris.

Sosind la colina de lângă Cristian, numită „Măgurele,“ aci numĕrul călăreţilor se duplicà cu alţi 50—60, cari asceptau la marginea protopresbiteratului Branului,

În Cristian parochul local în fruntea poporului şi în ornamente bisericesci bineventă cu cuvinte bine alese pe Esc. Sa, care mulţămind, îşi continuà drumul la Rĕşnov.

Sosiţi în Rĕşnov la oarele 5 după ameaḑi, în piaţă fù Esc. Sa întimpinat de representanţa comunală, de presbiterul şi de preotul lutheran cu o cuvêntare de bineventare, eară la cuartirul parochului nostru Dimitriu Nan fù Escelenţia Sa întimpinat de poporul nostru cu parochul în frunte.

După o pausă de 2 oare sĕ începù serviciul dḑeesc la biserica veche. (Vecernia cu litiă şi utrenia) care durà până după 9 oare seara.

A doua ḑi se începù sânţirea bisericei noue, frumoase şi spaţioase din Rĕşnov, care durà cu liturgia dimpreună cu tot ceremonialul până la 3 oare după ameaḑi.

Un aspect prea frumos şi de tot impunătoriu dădù numĕrul însemnat al preoţimei, care servea la altariu cu Esc. Sa în frunte. Esactitatea şi punctualitatea, precum şi mişcările pline de graţie observate la serviciul divin, trebuiau se insufle religiositate şi se ridice inima fie cárui asistent. Nu puţin contribuì la ridicarea frumseţii şi chorul ţĕrănesc din Feldioara condus de parochul Iosif Micu. În decursul liturgiei se hirotonì de presbiter Iacob Zorca pentru parochia Vlădeni (capelan) şi de diacon Ioan Macsimilian din Stupini.

La finea liturgiei Esc. Sa adresà un cuvênt pastoral către popor, lăudându-i zelul arătat cu zidirea bisericei şi îndemnându-l a se îngrijì tot aşa şi pentru ridicarea în curênd a unui edificiu de scoală

După terminarea serviciului bisericesc protopresbiterul Traian Meţian presentà Esc. Sale preoţimea şi pe învĕţătorii din protopresbiteratul Branului.

La prânḑul comun, ţinut în sala mare a hotelului din Rĕşnov participară preste 100 persoane, între cari fruntaşii bisericesci şi comunali de naţionalitate saşi, cari se distinseră prin o purtare frăţască plină de prevenire.

La masă ţinù Escelenţia Sa Domnul archiepiscop şi metropolit un toast în sănătatea Maiestăţii Sale, Preaînălţatului împĕrat şi rege al nostru Francisc Iosif I, la care mesenii erupseră în entusiastice strigări de: „Sĕ trăiască“! apoi protopresbiterul tractual toastă pentru Escelenţia Sa Domnul archiepiscop şi metropolit, Dl archimandrit Dr. Ilarion Puşcariu pentru protopresbiterul Traian Meţian şi conducĕtorii bisericii din Rĕşnov, dl adv. Nicolau Străvoiu pentru bunăstarea comunei Rĕşnov fără deosebire de naţionalitate şi confesiune, notariul comunal (sas) pentru românii din Rĕşnov; parochul Dimitrie Nan a mulţămit Escelenţiei şi întreg publicului pentru ridicarea bucuriei parochienilor prin participare. Au mai toastat dnii adv. Ioan Lengher, Sorescn şi alţii.

După prânz Escelenţia Sa merse la Zernesci, unde petrecu peste noapte în casa dlui protopresbiter Traian Meţian. A doua ḑi — Marţi — celebrà liturgia cu asistenţă numeroasă de preoţi şi după liturgiă, în decursul căreia hirotenì de presbiter pre diaconul Ioan Petraşcu pentru parochia Cunţa, adresă un cuvênt archipăstoresc către poporul adunat în numĕr mare în biserică şi ceti molitve de deslegare la mai multe morminte, cercetă biserica cea nouă din Zernesci. După ce făcu apoi visita la mai mulţi onoraţiori din loc luă prânḑul, ce se pregăti cu multă îngrigire şi ospitalitate la dl. protopresbiter tractual, participând împreună ca la 20 persoane.

La masă Escelenţia Sa toastă pentru dl. episcop al Aradului Ioan Meţian, ale cărui merite speciale pentru această comună şi preste tot le ridică ca esemplu de imitat şi în cuvêntarea ţinută în biserică.

Îndată după prânz conform unei programe făcute între marginile tîmpului scurt, Escelenţia Sa porni spre Bran prin comuna Tohanul nou, unde fu întimpinat de mult popor adunat, care-l astepta cu parochul în frunte; bineventat, Escelenţia Sa pre lângă unele cuvinte de mângăiere către popor împărtăşi binecuvêntarea sa archierească. De aci însoţit de un banderiu imposant de călăreţi, se urcă la comuna Sohodol. La marginea hotarului fu bineventat de preoţii lncali imbrăcaţi în ornatele bisericesi, purtând evangelia.Mulţi dintre cei ce însoţiau pre Eicelenţia Sa, cari nu cunosceau încă locurile acestea, erau surprinşi de tabloul prea frumos, ce se desvoltă pe coastele dealului în drumul ce duce la biserica veche din Sohodol. La 200 călăreţi concentraţi aici şi mulţime de popor — bărbaţi şi femei — cari grămădeau cu buchete şi cununi de flori trăsura Escelenţiei Sale, trasă de 4 cai de gală, — defilau în zic-zac pe deal în sus şi mulţi ḑiceau, că un fotograf ar fi avut din acest tablou cel mai bun seceriş pentru arta sa.

Ajunşi în casa parochului Leontin Puşcariu, care este totdeodată casa părinţească a familiei Puşcariu, destul de binecunoscută, Escelenţia Sa grăbì a cerceta biserica cu toate odorele ei, ţinù un cuvênt pastoral către poporul adunat în numĕr mare, cetì mulitva deslegării la unele morminte şi după o pausă de ½ oară în casa parochului, pornì spre centrul Branului, unde preoţimea din Bran şi şi mulţime de popor îl ascepta.

(Va urma.)

Gioagiul de sus, 18 Septembre 1886. On Dle Redactor! Nu de mult, într'unul din numerii preţuitului ḑiariu, ce redigeaţi, a-ţi avut bunavoinţa a da loc deosebitelor comunicări referitoare la neajunsele şi suferinţele poporului din jurul nostru. Într'aceste s'a amintit în treacăt, cestiunea comasarii şi a segregării pădurilor păşunatului, lucrul de cea mai mare importanţă şi pentru aceasta comună şi pentru toţi, cari au cuvênt de a-se interesa de soartea poporului nostru.

Drept aceea cu permisiunea On. DVoastre, Dle Redactor, vom revenì asupra acesteia. Căci pelângă toate agitaţiunile noastre, atât în cele politice cât şi scolare, bisericesci, avem totuşi stricta datorinţă a-ne îngrijì de cea din urmă a noastră bucată de pământ, după care ne e asigurată esistinţa de pe aḑi pe mâne, în lipsa căreia apoi nu ne mai remâne alta, decât bâta în mână şi calea deschisă. Tot omul precum îşi aşterne aşa se va odichnì. Aşa în mic, aşa în mare. Şi dacă astăḑi avem cuvêntul de a ne jăluì, vina greşalelor nu o purtăm singuri! Noi am avut antecesori. Ei însĕ au trecut, şi noi am rĕmas. Şi fără îndoială dela noi mai mult se aşteaptă. Îndoit de groasă ar pica asupra noastră umbra cea neagră, dacă n'am satisface acestei cerinţe, dela care atârnă viitoriul nostru, în partea cea mai mare. Noi scusăm încă pe antecesarii nostri, deşì nu chiar pe deplin, aducêndu-ne aminte, că nu dispuneau de lumina, de care noi dispunem. Urmaşii nostri însĕ, de sigur nu ne vor scusa, dacă le vom lăsa drept moştenire, atâta numai cât am primit şi noi. Avem se ne facem dar datoria.

Omulni e dat bagsama, se petreacă şi rĕu ca şi bine. Ba, când rĕul se ia după capul omului, precum esperinţa dovedesce, şir întreg, ca zală de zală se perondează, urmând adeseori din rĕu în mai rĕu, ca un feliu de ispită, ca mai apoi cu atât mai dulci se apară ḑilele senine, cari — avem speranţa cel puţin — că urmează, dacă mai urmează.

Precum faptele şi întêmplările doved esc, aşa o sĕ petreacă şi locuitorii acestei comune şi alţii din jur.

De aproape un deceniu se lucră, cu mari preîngrijiri, la segregarea pădurilor şi păşunatului din comuna numită. Şi acuşi, acuşi — cu durere — avem sĕ relatăm faptul împlinit. Carele, cu ce consecuenţe va fi împreunat, Dḑeu singur scie. Noauă, cel puţin pentru present, nu ne este dat sĕ scim.

Din premisele de până acì atâta putem conchide, că treptat ni se pregătesce posiţia, carea cu greu vom putea-o suporta în linisce. Respunderea nu va fi a noastră, cu atât mai puţin sminteala. Vai! însĕ, va fi aceluia, prin care vine sminteală. Aceasta nu putem prorocì fără îndoială, căci e o parabolă evangelică, probată prin mii *şi* mii de fapte. Şi noi, nu vom face escepţie dela adevĕrurile eterne. Nici sĕ facem ca ciangăii nu suntem aplicaţi, sĕ ne poarte tot cu plăcinte chiar. Nu! căci ni e scump, foarte scump, şi earăşi ḑic foarte scump petecul de pământ, ce l'am moştenit dela străbunii nostrii şi e îngrăşat cu scump sângele lor. Şi jurăm, că nu-'l vom părăsì cu una cu doauă.

Înainte abia cu 6—7 ani, se începuse cu licitarea proprietăţilor mici, cari erau îngreunate cu restanţe de contribuţie erarială. Şi graţie împrejurărilor actuale, căci s'au adus destui şi prin acest mod la sapă de lemn. Lipsa neîmplinirei datorinţelor obsteşti, nici că putea fi altcum resplătită. Numai vorba e; că de unde nu e, nici Dḑeu nu poate lua. Dacă se poate considera aceasta şi de stăpânitorii actuali, e alta chestie.

Amintind acest lucru, nu se poate trece cu vederea, fără ca se atingem şi numai pe scurt impre-

---

care le lipsesce acasă; dar câţi copii nu se folosesc de această şi câţi alţii nu rămân cu totul lipsiţi de îngrijirile intelectuale!...

Un filantrop a ḑis cu drept cuvênt: „Adevĕrata religiune a familiei este aceea, care se traduce printr'o bună şi solidă educaţiune pentru copii.“ Această educaţiune a primei vêrste a copilului, o au numai femeile; influinţa lor este aci preponderintă; rangul şi bogăţia nu joacă nici un rol, şi se poate ḑice, că copii de ori-ce ordine primesc asemenea o rea educaţiune tocmai pentru că dădacele, doicile şi mamele lor sunt cu totul streine de principiile pedagogiei copiilor.

Ar fi d'ajuns, pentru remediarea acestui rĕu d'a introduce în programa fiecărei scoale, cel puţin pentru anul din urmă, un curs de pedagogie sau de „sciinţă a învĕţământului.“

Se va găsi poate, că este ridicul d'a învĕţa pe junele fete cum trebue sĕ crească pe copii. Aceasta ar fi o curată glumă. Dar fie-care măestru-lucrător, care instruesce pe ucenicii sĕi, nu le dă instrumentele şi învĕţămintele necesare pentru a forma alţi ucenici ş'a deveni la rêndul lor măestrii? Pentru ce profesorul de scoală sau profesorul în genere ar face un mister din metoda sa de educaţiune? În general, cei cari ţin a o ascunde au pentru aceasta un cuvênt puternic, adecă le lipsesce cu desĕvêrşire ori-ce metodă.

De altmintrelea, este nefolositor d'a ḑice junelor fete, în termini proprii, că li se dă crescerea şi educaţiunea pentru a îndeplini rolul de mamă sau de institutoare. Puniul esenţial este d'a le învĕţa sistematic elementele acestui rol, pentru ca ast-fel sĕ fie în stare sĕ'l cunoască când, vor fi chiemate sĕ'l îndeplinească.

S'a ḑis adesea, că nu trebue a cere de la un elev o supunere pasivă, şi că este mai bine de a'i esplica *pentru ce* se aşteaptă de la dênsul cutare sau cutare sforţare. Ce rĕu poate sĕ fie ca o jună fată, care se află aproape d'a părăsi colegiul sau scoala se înveţe prin ea însĕ'şi cât de grea este opera educaţiunei şi câtă recunoscinţă datorează profesorilor, cari se ocupă de aceasta în consciinţă?

Se poate afirma, că scoala are datoria de a da acest învĕţământ pedagogic, tocmai pentru că toate femeile, ori-care ar fi soartea lor, vor trebui într'o ḑi sĕ'l aplice. Este greu d'a preţui binele, care ar resulta din aceasta pentru stat şi pentru familii; dacă voim sĕ avem o ideiă despre aceasta, n'avem de cât sĕ ne gândim la nepreţuitul avantagiu pe care'l represintă într'o casă oare-care o singură femeiă înḑestrată c'un bun simţ cu adevĕrat practic ş'al căreea spirit, inimă şi caracter, au fos din fericire cultivate.

jurarea că, cu ocasiunea licitării proprietăților amintite între licitanțì, respective cumpărători. cu multă stăruință figura aproape totdeuna în locu prim Dl Rudolf Schilling fost nobil ante 1848, ear astăḑi proprietariu mare și notariu public în Cluș, orașul cel vestit și povestit de mulțimea oamenilor cu minte ce i adăpostește, unde se pregătesce galvanismul magharisării și se plămădesc totfeliul de neînțelegeri și neajunse, pentru popoarele — altcum pacinice — a-le Transilvaniei.

Mulți își frământau mințile ca sĕ afle, ce va sĕ însemne aceasta stăruință. Abia însĕ de un timp în coaci, am ajuns la un desnodamânt. Și anume după ce sau convins cei interesați, că și în ce privește segregarea tot On. D. R. Schilling e acela, care desvoaltă mai multă stăruință.

Vĕḑînd aceste comitetul parochial gr. or. din loc, pătruns de năcazul creștinilor, a pâșit la mijloc, și după putință a mântuit unele proprietăți din mâna cumpărătorilor strĕini, între cari începuserá a-se ivì și ovreii.

Întraceea se pusese la cale măsurarea pădurilor comunale. Mai bine de o jumĕtate, an s'a chinuit un inginer cu acest lucru, fără ca sĕ ajungă resultatul dorit, ceea ce, în fața conoscĕtorilor terenului, nu e de mirat, de oare ce un hotar, ca al numitei comune, rar se va mai afla. Aci padure, aci fânaț, aci loc de sămênătură și așa mai departe. Apoi peste mĕsură muntos și rîpos.

Spesele cu aceasta mĕsurare — conform legilor din vigoare — le-a purtat fostii proprietari nobili. Vĕḑênd însĕ, că nu pot ajunge resultatul dorit, pelângă toate sforțările, întrerup cu mĕsurarea Și ce se veḑi! după 2—3 ani ne pomenim, că fostii proprietari nobili pelângă segregarea pădurilor și pășunatului cer și comasarea agrilor, deși posiția lor — rîpoasă, deloasă și împrăștiată — e tare neacomodată dacă nu chiar imposibilă pentru comasare.

Vorba e însĕ, că la segregare spesele trebuiau sĕ le supoarte singuri, fără ca sĕ-'și poată satisface întru toate intereselor egoistice. Dar ca poporul, sĕ nu remână crutat de spese, sĕrăcie și amar — de cari și altcum pătimește in de-ajuns — sĕ pun și cer și comasarea agrilor, ca astfeliu sĕ nu poarte singuri spesele, ci se le împartă frățește, veḑi Doamne, cu poporul sărăcit În acest mod poporul din două părți va fi esploatat în favorul lor. De o parte, i se va lua din pădurile ce i-a fost în folosință până acum 4 părți, remânênd lui numai a 5 parte, ear la suportarea speselor se va îndreptăți și învrednici în mod egal. Mai ḑică-se apoi, că nu e egalitate. Așa stăm noi, cel puțin astăḑi. Ni se fac spese cu ghintura pe toate căile, fără nici un scop numai ca sĕ ne sleească în puteri. Lucrul e vĕdit.

Ca sĕ nu fie totuș prea bătătoriu la ochi, în primăvara anului curent, când a eșit în fața locului comisia esmisă în această afacere de tribunalul din Alba-Iulia, pentru staverirea budgetului și alegerea ingineriului, — atunci s'au presentat și foștii proprietari nobili și au comunicat condițiunile de învoială pacinică Aceste sună: din pădurile comune, folosite până acum de săteni, cari la-olaltă fac o estindere de 1500 jugere, — poporului se rĕmână 300 jugere, ear 1200 jugere, sĕ treacă în proprietatea fostilor nobili pe lângă cele ce le au deja în proprietate. Atâta, nici mai mult, nici mai puțin. Aceasta e dreptatea, ce ni se impune. Judece lumea asupra ei.

Poporul, se 'nțelege, nu s'au învoit cu condițiunile amintite. A cerut însĕ amânarea lucrului, pănă-'și va consulta vre-un advocat. Vederemo! cele următoare.

Acum judece tot omul nepreocupat. Poporul acela carele în folosința a 1500 jugere de păduri, cari, i formează totodată și pășunatul, n'a fost în stare sĕ'și implinească toate datorințele, în ceea-ce privesce subsistința sa, contribuția erarială și aruncurile de tot soiul, — atunci cum va fi el în stare, sĕ satisfacă acestor datorii neîncungiurabile din folosința a 300 de jugere? E ceva imposibil. Înzadar, aici n'are valoare vechiul princip: *nemo obligatur ad impossibilia.* La mulți li se va ḑice din capul locului: p'acì 'ți-e calea. Începutul s'a făcut deja. Căci nu e primăvară lăsată de Dḑeu, în care 6—8 sĕ nu părăsască numita comună. Nevoia îi aduce se iee lumea în cap. Și se duc în „țeară" unde, se vede, că aproape toți sunt căpătuiți și o duc mai bine.

Vorba e însĕ, dacă-i salutariu pentru patria comună, că se lipsesce de aceste brațe muncitoare, cari în totdeauna i-au fost cele mai credincioase. *Videant consules!* Pentru noi sunt foarte jignitoare nĕsuințele, ce tind într'acolo. Ne umplu de amar și venin și nu ne lasă o ḑi măcar senină pe acest pământ. Și nu sĕ poate — credem noi — sĕ fie spre binele patriei ș'a fiilor ei asemenea lucruri, ce se pot petrecee pe-aici în hatârul mulțămitei obștesci. Dreptaceea noi nu putem decât, sĕ le combatem cu toată tăria, prin mijloacele ce ne stau la dispoziție. Și aceasta în interesul binepriceput al patriei. Căci nu e consult ca poporul sĕ fie împins la desperare.

V. V.

Insciințare.

Junimea studioasă română din jurul Sĕliștei își ține de datorință a face cunoscut onoratului public, că întêmpinând foarte mari greutăți la realisarea scopului, căruia a fost destinat venitul curat dela petrecerea din 15/27 August 1885, a nulificat conclusul respectiv și consultând vre-o doauă persoane destul de competente, carii au fost mai aproape, au primit sfatul de a adauge suma de 12 fl. 48 cr. căci atât face venitul respectiv, la fondul ei de reservă, ceiace a și făcut și care fond prin urmare constă din 26 fl. v. a.

Sĕliște în 3/15 Septembre 1886.

Pentru junimea arangiatoare:

Valeriu Millea, președinte.

Ioan Bratu cassariu substitut.

Mulțămită pubică.

Cu ocasiunea petrecerei de vară a junimei studioase din jurul Sĕliștei arangiată în 17/29 August anul cur. în „bĕrcul roșu" au binevoit a suprasolvi următorii domni și doamne.

Amalia Schwarz din Bucuresci 4 fl., N. Bacc, of. pens. 1 fl. Dr. Ioan Moga, medic 1 fl., ambii din Sibiiu, Maria Bucur Dancăș din Rĕșinari 1 fl., Ioan Ivan, notariu în Aciliu 1 fl., Ioachim, paroch în Gurarâului 50 cr., Ioan Stan Banciu, comerciant 50 cr., Ioan Borcia 20 cr., Liviu Bran de Lemeny, pretor 1 fl., Ioan Bucișian, pielariu 1 fl., Dr. Nicolau Califar medic cercual 1 fl., Bucur Comșa, primariu 50 cr., Dumitru Lăpădat, învĕțătoriu 50 cr., Dr. Nicolau Maier, protopresbiter 2 fl., Nicolau Neamțu învĕțătoriu 50 cr., A na Răcuciu 50 cr., Nicolau Roman 50 cr., Ioan Stoica, pictor 50 cr., Dșoara Zeller, esp. post. 50 cr., toți din Sĕliște, Ioan Iosof, paroch 50 cr., și Stefan Millea, notariu 1 fl., ambii din Tilișca.

Prin postă au mai binevoit ane trimite: dl Ioan Hannia director seminarial 2 fl., și dl Ioan Slavici director la „Tribuna" 2 fl., ambii din Sibiiu, ear dl Vasiliu Iuga, comerciant în Tilișca 1 fl.

Întrate împreună cu tacsele membrilor fac 103 fl. 70 cr.
Spesele peste tot fac . . . . 63 fl. 14 cr.
Resultă de ci un venit curat de . . . . 40 fl. 56 cr.

Aceasta sumă s'a împărțit, conform conclusului luat de către junime, în treì părți egale constătătoare din câte 13 fl. 52 cr. dintre cari una este destinată bicliotecei scoalei gr. orient. din Sĕliște, alta bibliotecei scoalei din Sĕcel. cari sume s'au și predat la locuaile competente, ear a treia terțialitate și-a reținut'o junimea sie-și, creându-și astfeliu un asa numit „fond de reservă," pentru ca tinerii studenți sĕ nu mai fie siliți a solvi fie-care câte un florin înainte ca tacsă, precum au solvit la toate petrecerile lor din anii 1883—1886 inclusive, spre aș putè procura cele de lipsă înainte de ḑiua petrecerei — și care florin apoi nu-'l mai primiau înapoi, ci se adăugna tot deauna la întrate, — ci acelea sĕ se procure în viitoriu din numitul fond așa însă, ca tinerimea arangiatoare sĕ fie oblgată a restitui, ceace a spesat diu fondul de reservă, dacă precum ne place a crede, întratele vor fi mai mari ca eșitele.

Referitoriu la fondul de reservă se aduce la cunoscința onoratului public următoriul conclus luat de către junime:

„Suma, din care va consta fondul de reservă atunci, când junimea studioasă din oarecare causă va înceta de a arangia vre-o petrecere, sĕ fie earăși destinată unui scop filantropic."

Mulțămind onoratului public, care ne-a sprijinit aproape peste asteptare, ca nici când până acum, îl rugăm totodată ca nici în viitoriu sĕ nu ne treacă cu vederea, cu atât mai vêrtos, că sperăm a adauge ceva nou la programul de până acum.

Sĕliște, în 3/15 Septembre 1886.

Pentru comitetul arangiatoriu:

Valeriu Millea, președinte.

Ioan Bratu, cassariu substitut.

Varietăți.

* Astăḑi, fiind ḑiua Marelui Mucenic Nichita Romanul, carele este patronul seminariului nostru pedagogic teologic, Escelenția Sa Domnul archiepiscop și metropolit Miron Romanul încungiurat de profesorii semiuariali, protopresbiterul Ioan Popescu, presbiterii Dumitru Cunțan și Ioan Ghibu, a celebrat în biserica din cetate Sânta liturgie, sub durata căreia a chirotonit întru presbiter pe candidatul la preoție Petru Pop, ales paroch în Șilea maghiară, ear de diacon pe Ambrosiu Tătar, ales paroch în Hetiur. La sfêrșitul liturghiei a cetit rugăciunea obicinuită, cerênd darul lui Dumneḑeu asupra elevilor din seminariul Andreian.

La acest act serbătoresc afară de profesorii institutului pedagogic-teologic, au luat parte asesorii consistoriului archidiecesan, și amploiații dela cancelaria archidiecesană.

* (Tot minuni.) Mai dăunăḑile se povestea, că în Milan se afla un om care nu mânca cu lunile, și asta-i adevĕrat. Doctorul Succi căci așa se chiamă omul care navea poftă sĕ mânce, s'a legitimat înaintea unor comisiuni.

Acum cetim, că în făimoasa Romă este un alt om, care ear n'are poftă sĕ doarmă cu lunile. El se chiamă Massmiliano Ranzani și a ajuns vêrsta de patru-ḑeci și doi de ani. De altcum e portariu în piața Montanara, și când n'are de lucru mai cârpesce cisme. „Românul" ne mai dă următoarele deslușiri:

Massimiliano Ranzani s'a presentat trei ḑile dearêndul la biroul unui ḑiariu pentru a ruga pe chronicariu sĕ anunțe, cĕ sunt opt-spre-ḑece ḑile și optspre ḑece nopți de când nu doarme.

Ranzani, a citat numele mai multor persoane, cari pot sĕ dovedească, că asertiunea sa este adevĕrată; de almintrelea el a ḑis, că e în stare sĕ facă o lungă esperiență înaintea unui comitet, compus de persoane, cari a voi sĕ 'l supravegheze.

Ranzani pretinde, că în timpul, în care nu doarme, poate sĕ facă tot feliul de esercitii obosi, toare de esemplu: sĕ umble foarte mult fără ca sĕ-i fie somn.

De altmintrelea pare, că are obiceiul a umbla foarte mult — oare întregi.

Singura trebuință, ce simte, este d'a-'și spăla des capul cu apă rece și de-a purta asuprai un flacon cu amoniac, pe care 'l respiră din când în când.

El mâncă foarte puțin și declară, că în timpul celor opt-spre-ḑece ḑile n'a simțit nici odată trebuința de a dormi.

Un singur lucru îi face rĕu, soarele, și pentrn aceea este nevoit sĕ stea totdeuna la umbră.

* (O escursiune către ceriu.) Julhes și L'Hoste, doi aeronăuți, săturându-se de micile plimbări pe pămênt, s'au gândit a face escursiuni către ceriu. Așa mai dăunăḑile, după ce făcură câteva încercări cu balononul la Amsterdam, încurajați de succese dl Julhes sĕ urcă dinpreună cu locotenentele de marină de Bruyne în „L'Eclaireur," dl L'Hoste însĕ „Météore."

La orele 4 și 20 m. în același timp baloanele 'și luară sborul spre ceriu, ajungênd iute la înălțimea de doauĕ mii patru sute de metri, și avênd o distanță unul de altul cam dela 250—600 m.

Sub puterea vêntului, ce era cârmaciu, baloanele apucară direcțiunea spre Zuider-Zée și ajunseră până dincoace de Schotlanda, unde cele două baloane ne mai putêndu-se urca, începură a sĕ coborî.

Curagioșii aeronauți îngrijați începură a arunca lest, dar toate în zadar, căci căderea era îngrozitoare. Câteva momente aeronăuții erau deasupra mării, cam 200 m. deasupra apei.

Binesciind, cei așteaptă, aeronăuții se desbrăcară, și sĕ suiră în cercul balonului ca sĕ fie mai siguri, iar de cumva ar fi sĕ cadă în mare sĕ isbutească a-'și scăpa viața prin not.

Un moment și fălosul „L'Eclaireur," ce plutea mai înainte faimos deasupra mării se stînse sub influința apei și dispăru în valuri, dar dodată iar se ridică la supra față, purtând pe dnii Julhes și De Bruyne în nacelă până în genunchi. Pericolul nu era dar așa mare și frica cea mare dispăru. La 7 și 30 m „L'Eclaireur" înpins de vênt ajunse la Kampereiland.

Celalalt tovarăș dl L'Hoste, care încă căḑuse în mare, după un pătrar de oară dete teafăr mâna cu tovarășii lui.

Alți aeronăuți francesi, voind sĕ facă o visită la marginea Norvegiei, se urcară în balon. Vêntul însĕ era de tot vrășmaș, bătea tot în contră așa, că deși sĕ aflau deasupra mărei, totuși plini de curagiu începură a se coborî. Iuțala însĕ era groasnică, așa, că sar fi prăpădit în mare, dacă din întêmplare, n'ar fi fost zăriți de vasul Geaner și mântuiți mai înainte de a gusta apa mărei. Ce te costă escursiunile spre ceriu!!

* (Bibliografic.) „Transilvania" foaia asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român Nr. 17—18 din 1—5 Sept. 1886 e de următoriul cuprins:

Estras din espunerea de motive l'a proiectul de lege pentru clădiri de scoale în România — Probă de traducere nouĕ din Psaltire. — Atheismul. — Unele cunoscințe din istoria metalelor. — Procesele verbali ale comitetului asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, luate în ședințele dela 21, 24 și 30 August n. 1886. — Înscințare despre deschiderea scoalei și a internatului de fete.

Loterie.

Sâmbătă în 25 Septembre n. 1886.

Buda: 62 57 71 87 38

[1418] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învěţătoriu la scoala populară română gr. or. din comunele Sebeşul mare în protopresbiteratul Cluşului, sě escrie concurs cu termin de 15 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

250 fl. bani, cuartir cu grădină pentru legumi şi lemne de încălḑit câte va cere trebuinţa învěţătoriului.

Doritorii de a ocupa acest post, au a şi aşterne cererile concursuali instruite conform legilor în vigoare, la subscrisul oficiu protopresbiteral.

Dela oficiul protopresbiteral român greco-oriental.

Cluş, 12 Septembre 1886.

V. Roşescu,
ppresbiter.

Nr. 292 (1414] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învěţătoreşti dela scoalele populare din comunele Petroşani, şi Trěmpoele, protopresbiteratul Abrudului, se escrie concurs cu terminul de 30 de ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. În Petroşani, salariu anual de 200 fl., cuartir şi lemne.

2. În Trêmpoele, salariu anual de 200 fl., cuartir şi lemne.

Doritorii de a ocupa aceste posturi, au de a subşterne petiţiunile înstruite amăsurat legilor din vigoare, la subscrisul oficiu protopopesc până la terminul mai sus indicat:

Abrud în 1. Sept. 1886.

Dela oficiul protopresbiteral gr. ort. al Abrudului.

Ioan Gall,
prot, greco-oriental

Nr. 6ç8. [1411] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor vacante de învěţători dela scoalele poporale române gr. or. mai jos însemnate se escrie concurs cu termin de 20 ḑile dela prima publicare.

1. Cerchidul mare, cu un salariu anual de 150 fl. v., a. cuartir şi lemne de foc.

2. Cuştelnic, cu un salariu anual de 100 fl. v. a., cuartir şi lemne de foc.

3. Sân-Benedic, cu un salariu anual de 100 fl. v. a. cu prospect de a se îmbunătăţì succesive la 200 fl.

Doritorii de a ocupa vreunul din acestea posturi au a-şi aşterne suplicele instruate conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la terminul indicat.

Cetatea de baltă, 27 August 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Têrnavei inferioare.

Nicolae Todoran,
protopresbiter.

Nr. 313. [4012] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea staţiunilor învěţătoresci la scoalele confesionale gr. or. din comunele mai jos numite se escrie concurs cu termin până la 30 Sept. 1886.

1. Deal, cu salariu în naturale de 300 vedre must à 8 cupe vechi veadra, cortel, un stîngin de lemne şi soarte duplă când se împart sătenilor lemne din pădure.

2. Laz, cu leafă de 150 fl., cortel, şi doi stîngini de lemne.

3. Rechita-Purcăreţ, învěţătoriu ambulant — cu salariu de 220 fl. cortel şi doi stîngini de lemne.

Doritorii de a ocupa vre-una din numitele staţiuni au sě-şi înainteze suplicile oficiului protopr. subsemnat până la terminul indicat înzestrate conform prescriselor legei din vigoare.

Sebeş în 5 September 1886.

Oficiul protopopesc. gr. or.

Ioan Tipeiu,
prot.

Nr. 279. [1413] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învěţătoresci dela scoalele confesionale gr. or. române în mai jos însemnatele comune din protopresbiteratul Avrigului se escrie concurs cu termin până la 27 Septembre a. c. st. v.

1. Colun, cu salariu anual 110 fl. din casa alodială.

2. Porumbacul inferior, scoala comună cu greco-catolicii, doauă posturi, unul cu 130 fl., altul cu 50 fl. din casa alodială.

3. Oprea-Cârţişoara, cu salariu anual de 160 fl. dela popor.

4. Streza-Cârţişoara, cu salariu anual de 160 fl. dela popor.

5. Sěcădate, cu salariu anual de 160 fl. din casa bisericei, cuartir şi lemne pentru foc.

6. Arpaşul inferior, scoală comună cu greco-catolicii, postul prim cu 150 fl. al dolea 100 fl. cuartir şi lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-şi aşterne cererile concursuali instruite conform legilor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului (posta Avrig, Fe-ek)l până la terminul susindicat.

Avrig 31 August, 1886.

În conţelegere cu comitetele parochiale concernente.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului.

Ioan Cândea,
protopresbiter.

Nr' 318. [1317] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învěţătoresci la scoalele confesionale gr. or. din comunele mai jos însemnate se escrie concurs cu termin până la 30 Septembre 1886.

1. Săsciori, cu salariu anual de 200 fl. cortel şi lemne pentru foc trebuincioase.

2. Călnic, cu leafă la an de 200 fl. cortel şi un stêngin de lemne.

Doritorii de a ocupa vre-una din pomenitele staţiuni au se'şi adreseze suplicile înzestrate în sensul legilor din vigoare sub semnatului oficiu protopopesc gr. or. până la terminul prefipt.

Dela concurenţii de la scoala din comuna Săsciori se cere se fie cântěreţi pentru a cânta în dumineci şi sěrbători în o strană.

Sebeş în 10 Septembre 1886.

Oficiul protopr: gr. or. în conţelegere cu comitetele parochiale respective.

I. Tipeiu,
prot.

Nr. 289. [1415] 3—3

CONCURS.

Devenind vacante staţiunile învěţătoresci din tractul protopresbiteral al Unguraşului în următoarele comune prin aceasta sě escrie concurs.

1. Bălan, cu salariu de 300 fl., cuartir, grădină de un jugěr fênaţ şi arătoriu şi 2 orgii de lemne.

2. Gălpuia, cu salariu de 100 fl. 40 vici cucuruzi, cuartir, grădină de legumărit şi 1 $^1/_2$ orgii de lemne.

3. Doll, cu salariu 80 fl. 40 vici cucuruzi, cuartir, grădină de legumărit şi 1$^1/_2$ orgii de lemne.

4. S. Maria, cu salariu de 100 fl. 50 vici cucuruzi, cuartir, grădină de legumărit şi 1 $^1/_2$ orgii de lemne.

5. Jimborul mare, cu salariu de 100 fl. 40 vici cucuruzi şi lemne de încălḑit.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste postruri au de a-şi aşterne la subscrisul oficiu protopresbiteral suplicele instruite după statutul organic cel mult până în 26 Septembre a. c.

În conşelegere cu comitetele parochiali respective.

Fizeş-Sâupetru, 27 August 1886.

Oficiul protopresbiteral român greco-oriental al tractului Unguraş.

Petru Roşca,
protopresbiter.

Nr. 159. [1410] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învěţătoresci dela scoalele greco-orientale din protopresbiteratul Albei-Iuliei se escrie concurs cu terminul de 30 ḑile dela prima publicare.

1. Alba-Iulia-Oraş, cu salariu anual de 300 fl., cuartir şi lemne de foc.

2. Ampoiţa, cu salariu anual 150 fl., cuartir şi lemne de foc.

3. Bucerdea vinoasă, cu salariu anual de 150 fl. cuartir, şi lemne de foc.

4. Rîpa-Rîmeţiu, cu salariu anual de 120 fl., cuartir şi lemne de foc.

5. Stremţiu, cu salariu anual de 100 fl., cuartir şi lemne de foc.

6. Têuţiu, cu salariu anual de 100 fl., cuartir şi lemne de foc.

7. Cristeşti şi Tecsesci cu salariu anual de 150 fl., cuartir şi lemne de foc.

8. Cetea, cu salariu anual de 250 fl., cuartir şi lemne de foc.

9. Inuri, cu salariu anual de 200 fl., cuartir şi lemne de foc.

10. Meteş, Poiana cu filia Gâureni, cu salariu anual de 160 fl., cuartir şi lemne de foc.

11. Ighiel, cu salariu anual de 150 fl.. cuartir şi lemne de foc.

12. Ţelna, cu salariu anual de 150 fl., cuartir şi lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-una din acestea staţiuni învěţătoresci, au de a-şi aşterne petiţiunile instruite conform legilor din vigoare la subscrisul până la terminul mai sus prefipt.

Alba-lulia, 6 August 1886.

Alecsandru Tordăşan,
protopresbiter gr. or. al Albei-Iuliei.

Nr. 140 [1404] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea staţiunilor învěţătoresci dela scoalele confesionale gr. or. mai jos înşirate, din protopresbiteratul Turdei, se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

1. Vaidasîg, cu salariu anual de 160 fl., cuartir în edificiul scoalei şi dacă învěţătoriul va funcţiona şi ca cantor, pentru funcţiunile cantorali va folosi locul cantoral, sau ca recompensă pentru aceasta va primi un relut de 40 fl.

2. Soporul de Câmpie, cu salariu anual de 150 fl. din repartiţie, care se va solvi învěţătoriului în 2 rate şi anume la 15 Decembre şi 15 Martiu al fie-cărui an scolariu.

3. R. Agriş, cu salariu anual de 150 fl. din repartiţie, care asemenea se va solvi în 2 rate la 15 Decembre şi 15 Martiu al fie-cărui an scolariu.

Suplicele concursuale instruite conform legilor în vigoare sunt a se înainta până la terminul sus indicat oficiului protopresbiteral gr. or. al tractului Turdei per Gyéres în Agârbiciu.

În conţelegere cu concernentele comitete parochiale.

Agârbiciu, 26 August 1886.

Petru Roşca,
protopresbiter.

Nr. 597 [1406] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învěţători la scoalele din protopresbiteratul gr. or. al Sighişoarei în următoarele comune, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Mucundorf, cu salariu anual de 150 fl., cuartir şi lemne de foc.

2. Zoltan, cu salariu anual de 150 fl, cuartir şi lemne de foc.

3. Trapold, cu salariu anual de 100 fl., cuartir şi lemne de foc.

4. Hendorf, cu salariu anual de 100 fl., cuartir şi lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a-şi aşterne concursele lor instruite cu carte de botez, atestat de cualificaţiune, atestat din limba maghiară şi atestat despre studiile pregătitoare, — toate în original şi copie netimbrată până la terminul amintit, la adresa subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighişoarei, în conţelegere cu comitetele parochiale respective.

Sighişoara, 1 Septembre 1886.

Demetriu Moldovan,
adm. prot.

Nr. 137 [1403] 3—3

CONCURS.

Pentru intregirea parochiei vacante de clasa a treia, Arpaşul superior, protopresbiteratul Avrigului, se escrie de nou concurs, conform ordinaţiunei Preavenerabilului Consistoriu archidiecesan ddto 28 Martiu 1886 Nr. 923 B. cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

a) venitul anual dela un fênaţ şi două cimitere în suma de 10 fl;

b) dela 350 familii câte o ḑi de lucru;

c) venitele stolari regulate în sinodul parochial din 7 Iuliu 1885, cari toate computate în bani dau suma de 400 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa această parochie au a'şi subşterne cererile concursuali instruite conform dispoşiţiunilor statutului organic şi regulamentului pentru parochii din 1878 la oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului în Avrig — Felek până le terminul susindicat.

Avrig, 27 August 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului.

Ioan Cândea,
protopresbiter.

Nr. 497. [1419[1—1

Publicaţiune.

Prea Veneratul Consistoriu archidiecesan, cu sentinţa sa ddto 2 Iuliu 1886 Nr. 2080 B. a desfiinţat căsătoria dintre Maria Filip din Reciu şi pribegitul ei bărbat Stefan Fulea din Răhău, ceea ce, conform §-lui 124 din procedura judecătorească în cause matrimoniali, sě aduce la cunoscinţa publică.

Mercurea, 11 Septembre 1886.

Oficiul protopresbiteral al tractului Mercurii.

I. Droc,
protopresbiter.

Nr. 512. [1420] 1—1

Publicaţiune.

Prea Veneratul Consistoriu archidiecesan, cu sentinţa sa ddto 2 Iuliu 1886 Nr. 2079 B. a desfiinţat căsătoria dintre Anastasia Filip din Reciu şi pribegitul ei bărbat George Rujan din Mercurea, ceea ce, conform §-lui 124 din procedura judecătorească în cause matrimoniali, sě aduce la cunoscinţa publică.

Mercurea, la 11 Septembre 1886.

Oficiul protopresbiteral al Mercurei.

I. Droc,
protopresbiter.

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu.
Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 99 Sibiiu, Joi 18/30 Septembre 1886. Anul XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumeraţiune nouă
la
„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Octombre-Decembre al anului 1886, cu preţul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumeraţiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignaţiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, şi eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atenţiunea on. domni abonaţi, al căror abonament se sfêrşeşte cu ultima Septembre 1886, a-şi înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie espeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei *).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espediţiune se face prin lipirea unei făşii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, în 17 Septembre.

(I.) I cade bine cĕlĕtoriului ostenit, dacă în drumul seu întêlnesce câte un isvor rĕcoritoriu, şi ’i cade şi mai bine ţĕranului, dacă după munca sa de un an, ’şi vede asigurată familia sa pe timp de iarnă, şi provĕḑută cu utensiliile necesari.

Ţeranii nostri nu se pot lăuda în punctul acesta. Ei după munca lor de un an de ḑile — în loc de o ticnă oare-care, acum sunt mai îngrijiţi ca alte-daţi.

Grâul încă nici că l’a scos bine din spice — şi în loc sĕ-l pună în coş, vine esecutorul şi îl duce pentru dare, cămătarnicii cei nemiloşi de altă parte storc cât pot, aşa că în urma urmelor abia i a fost dată sĕ guste odată de douĕ ori din pânea cea noauă, şi e gata cu grâul.

Prea puţini sunt, cari după sămênat pot sĕ se laude, că le-a mai rĕmas câte-va litre pentru a mai gusta pânea la ḑile mari.

Cu cucuruzele încă nu stăm mai bine.

În cele mai multe părţi ale Transilvaniei sunt mai puţin ca de mijloc şi preţul este acuma un bagatel.

Cum va fi la primăvară, e o altă întrebare, care atêrnă cu deosebire dela încheerea s’au neîncheerea convenţiunei cu România.

Am ḑis şi nu fără cuvênt, că Transilvania şi Ungaria nu produc aḑi atâta grâu şi cucuruz, cât sĕ îndestulească trebuinţele de comun, de fabrici pentru spirt şi pentru morile artificiale.

Evreii deja sunt încunoscinţaţi despre aceasta, şi ei se vor aprovisiona cu cuanturi cât se poate de mari, cu deosebire acum, când aceste producte sunt cu preţuri bagatele, ear la primăvară, când o sĕ iasă muncitoriul nostru la lucrul câmpului, nici cu bani grei nu va putea sĕ cumpere bucate, de unde va urma şi mai mare miserie în popor, resultând din aceasta emigrările în masse. Câştigul ţĕranului nostru român de acum până prin luna lui Apriliu e aproape nulă, şi aici zace un rĕu, de a cărui delăturare va trebuì sĕ se ţină cont.

Cu deosebire câştigul bărbaţilor în timpul de iarnă e prea neînsemnat faţă cu trebuinţele lui — şi e lung timpul din Octombre până în Apriliu.

Meseriile ţĕranul nostru nu le învaţă, n’are aplicare mare spre ele — deşì în timpul cel lung de iarnă mult bine i-ar aduce. Compatrioţii nostri sasi în punctul acesta încă se deosebesc de noi şi, fiele ḑis, spre binele lor.

Încetând lucrul câmpului, sasul se apucă de butnărit, de cârpit, de ţesut, de rotărit, şi de alte măestrii, cari ’i aduc nespus de multe foloase şi ce e mai mult, îl reţin dela petreceri păgubitoare de bani şi sĕnătate.

Ţeranii nostrii în privinţa aceasta nu au imitat pe compatrioţii lor sasi, ci în întrunirile lor de ḑi şi de noapte, şi petrec fumând, şi bênd, tot lucruri aceste ruinătoare pentru ei şi familiile lor.

Erau timpuri, când o puteau face aceasta, acum însĕ o fac în continuu în dauna lor, în dauna naţiunei şi în dauna familiilor lor.

Ce bine ar fi, dacă ţĕranul nostru în serile cele lungi de earnă ar scì cât de puţină meseriă, fie chiar şi numai sĕ cârpească nisce păpuci, cisme s’au sĕ coasă un palton, ţundră, pantaloni etc.

Dacă el aceste desterităţi şi le ar însuşì, copii lui nu ar umbla desculţi, ar putè cerceta scoala regulat, ar fi îmbrăcaţi şi încălţaţi, şi câştigul ar fi şi material şi moral.

Material, că nu ar fi silit a da banii câştigaţi cu multă trudă şi sudoare în mânile strĕinilor, ear moral, căci lucrând, ar petrece în sînul şi mijlocul familiei sale, ar scăpa de multe calamităţi, la cari e espus, fiind afară de familiă, ar priveghia soţia, casa şi copii sĕi, tot lucruri aceste folositoare şi ducĕtoare la bine.

Trăim în un timp, în care privirile noastre trebue sĕ fie îndreptate în spre ameliorarea soartei poporului nostru. A aştepta, ca alţii sĕ vină şi sĕ ne pună la cale, ar sĕmêna mult cu un indiferentism pĕcătos. Vedem ḑi de ḑi, că ţĕranii nostri, corpul cel mai sĕnătos al naţiunei noastre, trupina neamului nostru, luptă o luptă desperată între vieaţă şi moarte.

Noue românilor de carte, acelor ce am eşit din opincă, nu ne poate fi tot una dacă poporul nostru ajunge a nu mai purta nici opinci în picioare. Proletariatul unde se înmulţesce, cu el se înmulţesc toate viţiile. El este cuibul anarchiei, cuibul morburilor, cuibul demoralisărei generale. Poporul nostru trebuie abătut dela această cangrenă uricioasă, care ameninţă întregitatea lui.

Dându-ne seamă cât de puţin de aceasta, datori suntem, sĕ deschidem ochii acestui popor, care asudă ḑi şi noapte, pentru ca sĕ nu sucumbe în lupta cea grea de esistenţă. Înteligenţa altor popoare nu pregetă a lucra pentru fericirea şi bunăstarea poporului, din care face parte. Conscii de aceasta nu ne e permis nici nouĕ celor cu papuci, sĕ ne uităm cum piere opinca română.

Acestei opinci avem noi sĕ-’i mulţămim, că suntem, că avem limba şi virtuţile strămoşesci. Trebue, şi a noastră datorie e, sĕ căutăm ca se-’i îndulcim ḑilele vieţei, sĕ-’i câştigăm ocupaţiune, sĕ-’i deschidem ochii ca se vadă multele isvoare, din care sĕ-’şi poată asigura traiul vieţii. Prin comasări a perdut unicul isvor de câştig — ţinerea şi prăsirea de vite. Sunt deci o mulţime de alte isvoare de câştig. Pămênturile aḑi au cel mai mare preţ şi căutare. În timpul de earnă nu numai femeea poate ţese, ci poate ţese şi bărbatul. În loc de a sta cu pipa la poartă sau la birt, îi va sta de ḑece ori mai bine bărbatului român cu suveica în mână şi la rĕsboiu. Aci nu se cere mare iscusinţă, dar se cere voinţă firmă şi lăpĕdarea de ruşinoasele prejudicii, că adecă e ruşine a ţese. Un bărbat diligent ţese după forţa lui 5—6 metri de pânză pe ḑi — după care el poate câştiga cel puţin 30—40 cr. — şi aceea e mai mult decât ca se fure timpul de a geaba.

Institutele de corecţiune au întrodus, acest ram de industrie şi nu pot ţese atâta pânză strae, ţoale, câte comande se fac.

De ce sĕ nu o poată face aceasta bărbaţii nostri ţĕrani, acasă, în familiile lor, în odăile lor, şi încă cu mai mult succes, ca prisonierii cei flămânḑi şi torturaţi în diferite moduri.

Voiă la muncă, iubire pentru familiă, isvoară de câştig sunt în abundanţă, numai sĕ le căutăm şi încă cât sĕ poate de curênd. Să nu aşteptăm sĕ sune oara morţei — sĕ treḑim poporul, sĕ ne luminăm şi conjurăm, ca sĕ îmbrăţoşeze tot feliul de muncă, singura, care dă dulceaţă vieţei, singura, care nobilează pe om în moravurile sale, singura, care-l scutesce de sĕrăciă şi de perire. Sĕ predicăm poporului de pe amvon, sĕ nu lăsăm pulberea sĕ se îngroaşe pe el, şi vom binemerita dela naţie.

Avis fraţilor preoţi dela oraşe şi sate!

Revista politică.

Bulgaria, carea prin catastrofa din 29 August, prin detronarea principelui Alecsandru şi prin celelalte evenimente a produs o nelinişte şi îngrijire generală în Europa, — dă şi astăḑi în continuu de lucru marilor puteri cu privire la susţinerea concertului, a păcei europene.

Regenţia din Bulgaria în urma intrevenirei sau notificărei consulului rusesc a amenat pertractarea procesului contra conjuraţilor rebeli, vrênd şi prin aceasta concesiune, a nu suscita ecsarbaţiune a puternicului ţar. Cu toate acestea Rusia nu este împăcată cu desvoltarea lucrurilor bulgare. Ea se arată a juca o politică conciliantă; aceasta însĕ este numai la părere aşa. Se fereşte numai deocamdată, sĕ nu deştepte antipatia şi ura bulgarilor, cari ţin aşa mult la independinţa lor, dară în urmă este lucru sigur, că de nu va putea face isprava cu binele, se va folosi de forţă spre ajungerea scopului, ce-l urmăresce.

Nu ar vrea Rusia, sĕ vină în conflict nici cu puterile mari; ar dorì sĕ încungiure cât s’ar putea resbelul şi sĕ facă pe altă cale têrg bun.

Unele foi aduc scirea, că doară din Viena s’ar fi făcut Rusiei ofertul, că pentru încorporarea Bosniei şi Herţegovinei, Austro-Ungaria ’i-ar ceda Galiţia şi Bucovina. Aceasta nu se poate crede. Prin astfeliu de faime respândite se vedeste tocmai numai visul Rusiei poftitoare de ocupaţiuni şi adnecsări, carea precum se vede, devine mai cutezătoare în pretensiuni şi eventualminte numai cu scump preţ ar concede monarchiei noastre încorporarea acestor teritorii ocupate, la din contră mai curênd ar fi gata la luptă.

Anglia de altă parte încă nu stă cu mânile în sîn. Ca sĕ recâştige încrederea perdută a Turciei, a trimis pe prinţul de Edinburg la Constantinopol, ca sĕ felicite pe Sultanul în numele reginei Victoria. În 23 l. c. Sultanul a şi primit pe prinţul în audienţă solemnă.

Din Sofia se telegrafeaḑă la „Daily N.“, că generalul Kaulbars cu instrucţiuni provĕḑut va sosì acolo, şi poate va duce cu sine şi ultimatul. Foaia rusească „Movskovskija Wiedemonsti“ este de părere, că a sosit momentul spre a se trimite în Bulgaria un comisariu cu potestate dictatorică, şi după aceasta apoi se va vedè, ce are sĕ mai aştepte Rusia.

Foaia principelui Bismark aduce un articul, în carele ḑice între altele, că până acuma cabinetul din Berlin nu a avut causa, sĕ creadă, că Rusia ar vrea, sĕ ocupe Bulgaria. De nefundată privesce şi părerea unora, că Anglia în conţelegere cu Italia ar fi împedecat pe Rusia dela ocuparea Bulgariei. Numai atâta este verosimil — ḑice foaia amintită — că dacă Anglia însaşi fără Italia ar fi decisă, sĕ împedece pe Rusia dela ocuparea Bulgariei, atunci situaţiunea ar lua cu totul altă faţă. Tot aşa ar sta lucrul, dacă Anglia ar căuta serios un aliat spre împedecarea acestei ocupări. Până acuma numai atâta se aude, că Anglia ar căuta de aliat pe aceea putere, carea ea singură ar vrea, sĕ împedece pe Rusia dela ocupare.

În parlamentul din Anglia lordul Churchil între altele anunciă, că lucrurile din peninsula balcanică fără îndoială pot devenì foarte serioase şi critice. Precum dela erumperea crisei, aşa şi de acì înainte regimul în toate cestiunile europene privesce de ţînta sa supremă, sĕ se susţină conceptul european prin manţinerea pacei.

Abia ajuns în capitală, comisariul guvernului rus, generalul Kaulbars a şi păşit cu pretensiunile Russiei, despre cari se vorbia, că generalul le duce cu sine în formă de ultimat. Representantele Russiei a pretins, ca inscenatorii revoluţiei, sĕ fie puşi pe picior liber şi sobrania cea mare convocată pentru alegerea principelui, sĕ se amâne, deoarece după a Russiei părere, poporaţiunea este în prea mare agitaţiune.

Se crede, că Bulgaria în faţa presiunilor Russiei şi a indolenţei celorlalte puteri europene, va ceda şi se va supune întru toate pretensiunilor rusesci.

Pe ḑiua de aḑi a fost anunciat rĕspunsul ministrului nostru de interne, și tot odată ministru president Coloman Tisza, la interpelațiunile în cestiunea bulgară. Se crede, că la aceste interpelațiuni se va da un respuns colectiv, despre a cărui cuprins însă nimica n'a străbătut până acuma în publicitate.

Rescoala din Spania s'a sugrumat. La întoarcerea s'a în capitală regina regentă a fost primită cu însuflețire. Guvernul a decis a urmări și mai departe politica de până acuma, și față cu revoltanții a purcede cu moderațiunea reclămată de înțelepciunea politică.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Habemus Föispanum in spe.

Budapesta, 28 Septembre n. 1886.

Cancanul, ce în timpul din urmă l'a jucat prin Brașov și Cluș savantul membru al „Volks-Parthei“-ului săsesc și deputat dietal, cunoscutul „filoromân“ Zay — a început deja a se renta.

„Neofitul“ (terminul dênsului) mare patriot, candidat în unanimitate, cu mare însuflețire, din partea clubului oposițiunei moderate, și pentru ținuta sa patriotică recomandat spre spriginire și din partea corifeului Koșutist Ugron Gábor în clubul stângei estreme — este ales deja și cu un aer aristocratic ocupă loc între notarii camerei.

Posturile de notari ai camarei sunt la noi *gradus ad Parnassum.*

Din această scoală se recrutează, dupăce 'și dovedesc hărnicia, ministri (Szél Kalman), secretari de stat (Baross, Berzeviczi) comiți supremi (Wächter) și alți funcționari înalți de stat.

Dl Zay din „Wilder Sachse“ ce era, rehabilitat în opiniunea publică a șoviniștilor maghiari, ajuns odată pe punte, în scurt timp se va cualifica de „gänzlich Hoffähig“ și într'o bună dimineață ve pomeniți numai, că se ridică provisoriul inaugurat prin substituirea contelui Andr. Bethlen de comite suprem al comitatului Sibiiu și comite săsesc, și căpĕtați în locul lui în mod definitiv pe Zay.

Omul, șiret din fire, prudent și circumspect de neam, vĕḑênd că bietul Bausznern, cu toate conecsiunile lui cu Bismarck, cu care se pusese în corespondență, și cu toate svêrcolirile abrobatice de a se afirma de bun patriot, făcêndu-se chiar și membru fundator al Kulturegyletului din Cluș, și trimițêndu-i flosculi de gratulație, — nu-'și poate ajunge scopul ca se devină comite săsesc, a cugetat de ce se nu-'și cerce el norocul?

Acuma e timpul cel mai potrivit pentru un om cu calitățile dênsului ca sĕ călărească pe toți.

Rĕsboiul vamal cu România a produs un curent sănĕtos între sasi.

Ei sunt aplecați a se înfrățì cu maghiarii și cu guvernul, numai ca se 'i ajute în nĕcazul lor.

Guvernul face ce poate, presa maghiară încă este abundantă în frase, maghiarii din Cluș aleargă cu mare sete pe la Bistrița și Brașov și benchetuesc bucuros cu „frații“ sasi, — de ce sĕ nu se pună dênsul în fruntea sasilor, ca sĕ revancheze pe „frații“ maghiari?

După o pracsă de 15 ani în parlament, unde și-a însușit și nisce afectări aristocratice, cine este între sasi mai chiemat ca dênsul, ca sĕ toasteze după gustul maghiarilor?

Dictum, factum, deliberatum!

Un pic de „humbug“ în Brașov, nițel csárdás și falsificare de istorie în Cluș, și lucrul s'a isprăvit de minune.

Și sĕ sciți, că combinația nu-i rea.

Tisza va ḑice: dacă vouĕ sasilor nu ve trebue pe un „alt-sachs“ Bausznern, ve dau după dorința voastră pe un „Volks-Partei“ Zay. *„Mein Liebchen was willst du noch mehr.“*

Sașii trebue sĕ recunoască, că Zay este deputatul cel mai harnic de gură al lor. „Schlagfertig“, unguresce scie bine, la guvern și în jos le va sci face trebile.

Cei cari țin cu „Pester Lloyd“, că pe sasi numai din partea românilor îi amenință pericul, în Zay își află omul cel mai potrivit, care nici o taină nu face din ura sa către români ca element, atât către cei de aici cât și către cei din România, și testamentul încă și l'a făcut, că dacă este sĕ disparǎ ca sas, atunci decât în prostul element român mai bine sĕ se contopească în nobilul element maghiar.

În fine și fostul delegat al nobililor sași la guvern, pentru a esopera denumirea unui sas de al lor de comite suprem, dl Dr. Bruckner, încă credem, că va fi mulțumit, că în fruntea națiunei sale va vedè pe un fost concipient de al seu.

Prosit!

Brașov, 12/24 Septembre 1886. (Urmare și fine.) La poarta Branului îl bineventà în numele preoțimei parochul din Șimon Ioan Moșoiu, în numele cercului, pretorele Bellea, eară în numele comunității, primariul Stoian. Escelenția Sa mulțămindu-le merge de aici în Moeciul de jos și în Predeal pentru visitarea bisericilor. Și aici ca și în Sohodol Escelenția Sa rĕmase satisfăcut de ordinea aflată în biserici și în scoale.

Avem de a observa, că deșì ele sunt împrăștiate pe dealuri, văi, totuși poporul setos și plin de dor a vedè pe archipăstoriul sĕu, alergà din toate părțile îmbrăcat de sĕrbătoare, și cu o mulțĕmire sorbia așa ḑicênd tot cuvêntul, ce 'i adresa Escelenția Sa la deosebite întimpinări.

Preste noapte petrecù Escelenția Sa în vila dlui adv. Iosif Pușcariu, care sara întrunì în casa sa la cină un numĕr însemnat de onorațiori.

Miercuri dimineața la oarele 9 pornì Escelenția din Bran, însoțit de un banderiu de călăreți costumați în port național — avênd ținta mai de aproape comuna Preșmer, unde reuniunea învĕțătorilor nostri din țeara Bêrsei ținea adunarea sa generală. După un drum greu de 4 oare cu trăsura, ajunse Escelenția Sa în Preșmer, unde în numele poporului românesc fù bineventat de parochii locali, cari se presentară în ornate bisericesci, purtând Evanghelia; eară în numele locuitorilor sași fù bineventat de parochul lutheran; președintele reuniunii, directorul gimnasial Stefan Iosif bineventà pe Esc. Sa în numele învĕțătorilor întruniți acì în numĕr considerabil.

Escelenția Sa cercetà biserica, scoala și casa parochului. În scoală participà la ședința din urmă întrunită aici; învĕțătoriul Ioan Dariu cetì o disertațiune despre „mijloacele la disciplina scolară“, ca resultate la care a ajuns reuniunea în ședințele sale premergătoare. Esc. Sa făcù observațiunile sale — trăgênd atențiunea reuniunii îndeosebi asupra unor teme practice de scoală, ce sunt mai acomodate a forma obiect de desbatere în conferințele învĕțătoresci.

Înainte de plecare se presentă Escelenției Sale la locuința parochului local — Alecsiu Frateș — preoțimea din protopresbiteratul Treiscaunelor sub conducerea protopresbiterului seu Dimitriu Coltofean.

Către seară pe timp cam ploios călători Escelenția Sa la Săcele. Încă în drumul, ce duce spre Zizin, preoțimea cu popor mult din Săcele întimpinà pe Esc. Sa în mod călduros. Presbiterul Radu Popea ținù o cuvêntare de bineventare, la care Esc. Sa rĕspunḑênd cu multă bunăvoință, pornì mai de parte însoțit de călăreți și trăsuri.

Fiind deja pe însĕrate la întrarea în comună se ivì un cas neplăcut de iregularitate, provocat prin nesocotința organelor politice. La capul comunei asceptând mai mulți gendarmi unul din ei provocà pe un călăreț, ce purta pe cămeșa sa tricolor național, sĕ depună legătura cu tricolor. Oprirea prin gendarmi a conductului, ca a unor fugari, a produs mare indignațiune în publicul de față și mulți din economii din această comună, cari au de a face în țĕrile din Orient, afirmau, că nici în Turcia nu sĕ întâmplă un lucru ca acesta.

Escelenția Sa trase în cuartir la parochul din Satulung, Alecsie Verzea, unde fù cină comună cu mai mulți onorațiori.

A doua ḑi — Joi — sevêrși Escelenția Sa liturgia, asistat de 14 preoți, la biserica nouă din Cernat; aci hirotonì de presbiter pe diaconul Ioan Macsimilian (capelan în parochia Stupini); eară după liturghie vorbì poporului îmbărbătându-l la promovarea lucrurilor bisericesci și scolare, cercetà apoi bisericele din Turcheș, Bacifalu, Satulung, Cernat, precum și scoalele. În tot locul adresà cuvinte de învĕțătură către popor și făcù la morminte molitvele deslegării pentru cei morți. Mai cercetà și pe preoți și pe alți parochieni la locuințele lor.

Lucrarea Esc. Sale din această ḑi este o lucrare, ce întrece aproape puterile omenesci. Dela oarele 7 de dimineață până la 4 oare după ameaḑi într'una s'a aflat pe picioare în funcțiunile sale de archiereu. De ḑilele premergătoare — la Brașov, Rĕșnov, Zernesci, Bran, — împreunate tot cu atâta osteneală n'am mai adaus nimic; am vĕḑut că toate acestea le-a făcut Esc. Sa din iubire către poporul, ce-i este încredințat archipăstoriei sale; ca recompensă pentru o muncă până la abnegațiunea proprie și sacrificarea sănătății sale poate duce cu sine Escel. Sa încredințarea, că a întărit bunul simț religios între oameni, a mângăiat pe cei sĕrmani și a lăsat după sine și pentru generațiunile viitoare o plăcută aducere aminte.

Abia la 5 oare după ameaḑi luà Esc. Sa prânḑul pregătit în casa presbiterului V. Domșa, unde întreaga suită a Esc. Sale și alți onorațiori au fost împreună ospĕtați.

Ne mai fiind posibil a face ceva în aceasta ḑi, a trebuit se rĕmână neesecutată o parte a programei din această ḑi, care era a mai cerceta comunele bisericesci din Sânt-Petru, Bod și Feldioara, care doriau și asceptau a primì pe Escelenția Sa. De asemenea visitarea comunei Cața, care era luată în program pentru a doua ḑi a trebuit sĕ se amâne pentru altă ocasiune.

Vineri dimineața Escelenția Sa, pornind dela gara din Brașov, se întoarse la Sibiiu dimpreună cu cei-ce 'l însoțiseră în această călĕtorie.

Încheiem raportul nostru cu observarea, că în această visitare canonică întreprinsă de Escelenția Sa, Domnul archiepiscop și metropolit Miron Romanul, s'a putut vedè, ce însuflețire, ce entusiasm, ce bucurie arată poporul nostru, când 'l cercetează căpetenia sa bisericească. Aceasta o putem constata la aceasta ocasiune cu atât mai vêrtos, cu cât primirea și ovațiunile de venerațiune către Escelenția Sa nu s'au făcut cu multe programe, cu comitete arangiatoare și „mizilicuri“ de tot feliul; ci în mod spontan și natural, ceea-ce a și dat adevĕrată valoare simțemintelor adevĕrate, bune și pline de iubire ale poporului nostru către capul seu bisericesc.

Noi, cari am fost martori în tot locul în această călĕtorie a Escelenției Sale, și ne-am convins de marele folos, ce poate aduce pentru poporul nostru o atare visitațiune, dorim din inimă Escelenției Sale sănătate și putere, ca sĕ poată în curênd continua lucrarea sa, și mai ales, sĕ aibă în vedere mai deaproape comunele din protopresbiteratul Treiscaunelor, unde este mai mare lipsă de o întărire a credincioșilor întru cele spirituale. *Tis.*

Mĕsurile apĕrătoare în contra colerei.

1. Colera este o boală molipsitoare, pe care o iau oamenii sănĕtoși dela bolnavii de colerǎ, dela morții de colerǎ sau dela diferite lucruri cari s'au aflat în case unde a zăcut cineva de colerǎ. Colera se mai produce prin curți, maidane și stade necurate, unde bolnavii de colerǎ au depus escrementele si materiile vĕrsate, precum și prin apa de bĕut și de spălat amestecată cu asemenea necurățenii; necurățeniile bolnavilor nu produc totdeuna colerǎ îndată ce au fost depuse în acele locuri, ci de multe ori după trecerea de mai multe ḑile. Ne putem apĕra în contra colerei, dacă ne ferim de a întra în casele unde au zăcut bolnavi de colerǎ, dacă ținem casa, curtea și strada curată și dacă nu întrebuințăm apă necurată.

2. Oamenii, cari trăiesc regulat, cari se culcă de vreme, cari nu mânâncă lucruri crude, ci bucate fierte, calde, în cătățime moderată, cari locuiesc în case luminoase și bine aerate, cari nu beau multe beuturi spirtuase, sunt mai puțin espuși la colerǎ, decât aceia, cari trăiesc neregulat, mâncând multe poame, murături și alte alimente crude, cari sunt dedați bĕuturilor, cari locuiesc în case strimte, întunecoase, necurate.

Sĕ nu se mânânce dar în timpul colerei lucruri crude, negătite, precum salată, crastaveți, ardei, poame, ci numai bucate gătite la foc, lapte fiert, poame făcute compot. Sĕ nu mâncăm și sĕ nu bem nimic dintr'o băcănie, dintr'o brutărie, dintr'o cârciumă ori bragagerie, în care se află un bolnav de colerǎ.

3. Oamenii deprinși cu viață regulată, cată sĕ nu schimbe obiceriurile lor.

Nimeni sĕ nu se espue la răceală, sĕ nu iasă de dimineață din casă pe nemâncate, ci sĕ mânânce ori sĕ bea ceva cald.

4. Apa stătută, apa de gârlă necurată, apa din puțuri din apropierea grajdurilor, hasnalelor și a altor locuri, din cari se pot strecura necurățenii în puț și orice apă, care este turbure și cu miros poate devenì vătĕmătoare. Apele de gârlă, în cari sau scurs necurățenii din private, din spălătorii și alte lături sunt foarte periculoase.

5. Apa necurată devine bună de bĕut prin fierbere. Apa din isvoare aflată în depărtare de oraș, se poate bea fără pericol. Cine este însĕ silit, sĕ bea apă de puț ori de gârlă, va face bine sĕ fiarbă și sĕ o pue sĕ se răcească într'un vas bine acoperit într'un loc curat, sau sĕ o umple în sticle, cari le va ținea bine astupate.

6. Pe cât se poate sĕ nu șadă mulți oameni într'o singură camerǎ și familiile, cari posed mai multe încăperi, sĕ le ocupe toate spre a nu se strica aerul prea mult din necontenita ședere și dormire într'o singură camerǎ; sĕ se deschidă mai de multe ori pe ḑi ferestrele și ușile pentru aerarea casei.

7. Camerile, întrările, coridoarele, scările, plimbătorile și curțile caselor sĕ se țină cu desĕvêrșire curate, gunoaiele și alte necurățenii sĕ nu zăbovească mult timp în curți, formând baltace.

8. Cei sĕnătoși sĕ nu mânânce și sĕ nu bea în camera bolnavului; sĕ nu mânânce bucate, cari s'au aflat în acea camerǎ, sĕ nu bea apă, care s'a aflat acolo într'un vas deschis. Cei cari îngrijesc pe bolnav sĕ-'și spele mânile de mai multe ori pe ḑi, mai ales înaintea mâncărei, sĕ schimbe vestmintele, când sunt mânjite dela bolnav și sĕ le desinfecteze în modul arătat la art. 11. Dacă sunt siliți a merge în alte case, sĕ se curețe mai întâi și sĕ schimbe vestmintele.

9. Dacă o familie locuiesce într'o singură camerǎ și cineva din familie se bolnăvesce de colerǎ, este necesar ca

sĕ fie transportat la un spital îndată, nu numai din causă, că acolo va fi mai bine căutat. ci şi pentru ca sĕ nu se bolnăvească şi ceilalţi membrii ai familiei.

10. Obicinuit colera începe cu dureri mici de inimă ori cu urdinare fără nici o durere. Dacă asemenea bolnavi se caută îndată, ei se vindecă mai totdeuna, dacă însă ei nu opresc urdinarea, atunci se arată adevĕrata coleră, cu vĕrsături, ieşire afară necontenită, cu cârcei la pulpe, cu stêngerea glasului, cu încetarea udului, cu sudori reci; dar şi toate aceste suferinţe au leac, bolnavii de coleră nu trebuiesc sĕ moară toţi, ci cei cari chiamă medici de timpuriu scapă în mare parte. Cei sĕraci sĕ chieme dar îndată pe medicul comunal al secţiunei, în care locuiesc. Bolnavii se nu peardă timpul cu leacuri băbesci şi cu doctorii de casă, ci sĕ ciară ajutoriul unui medic dela începutul boalei, când scăparea este încă cu putinţă.

11. Dacă cineva s'a bolnăvit de coleră trebuie sĕ se cureţe (sĕ se desinfecteze) tot ce vine dela acest bolnav, tot ce el a atins, pentru ca sĕ nu se molipsească locuitorii acelei case, precum şi alte persoane. Aceasta desinfecţiune trebue sĕ se facă cu cea mai mare grabă.

Ecscrementele şi materiile vĕrsate sĕ se desinfecteze chiar în camera bolnavului înainte de a se vĕrsa în latrină (în hasna) cu săpun verde (săpun moale de petasă), o parte săpun topit în 20 părţi apă, turnându-se această amestecătură în oală spălându-se cu dênsa oala, lighianul, patul şi alte mobile precum pardoseala mângită; asemenea se vor desinfecta cu săpun verde o parto la 20 părţi apă (5 la 100) toate pânzeturile (rufele pătate cu ecscremente ori cu materii vĕrsate. Pânzeturile necurate înainte de a se scoate din casa bolnavului şi înainte de a se da la spălat se vor muia într'un vas umplut cu 5 părţi săpun verde topit în 2 părţi apă; dacă nu sĕ ia această măsură spălătoreasa e cea dântâi de coleră, de vreme ce spălarea pânzeturilor astfeliu desinectate este cu desĕvêrşire nevĕtămătoare. Scaunul privatei şi pardoseala privatei se vor spăla asemenea cu săpun verde (săpun moale de potasă) 5 părţi la 100 părţi apă, nu numai în cas de adevĕrată coleră, ci la orice urdinare în molimei (epidemiei) de coleră. În hasna se va vĕrsa în fiecare ḑi prin gura fie-cărei latrine (pe scaunul latrinei) cel puţin câte 1 litră de calaican (sulfat de fer) topit în apă, sĕ nu se verse în latrină ori în hasna materiile, cari vin dela un bolnav de coleră fără a se desinfecta, căci atunci se otrăvesce toată hasnaua şi oamenii sănĕtoşi, cari întră în acea latrină se pot molipsi.

În lipsă de săpun verde se pot desinfecta pânzeturile necurate, vasele, mobilele, pardoseala, ecscrementele şi materiile vĕrsate cu o parte acid carbolic topit în 20 părţi apă, cu aceasta amestecătură se poate asemenea spăla scaunul privatei.

Numai în lipsă de acid carbolic şi de săpun verde, oala de noapte, ecscrementele şi materiile vĕrsate se pot desnfecta cu chlorur de zinc, 5 părţi la 100 părţi apă sau cu piatră vênătă (sulfat de curpu) sau cu calaican (sulfat de calaican (sulfat de fer) o parte la 10 părţi apă, turnându-se în oală ori lighian în cătăţime mare pentru ca materiile sĕ fie cu desăvêrşire acoperite.

12. Cadavrele celor morţi de coleră se vor desinfecta asemenea îndată după moarte, învelindu-se întrun cearceaf muiat în acid carbolic, o parte topit în 20 părţi apă. Aşternutul lor nu se va scoate din cameră înainte de a fi desinfectat în modul arătat la art. 13. Mortul se va pune în grabă într'un sicriu (cosciug), care se va mai stropi pe dinăuntru şi pe dinafară cu acid carbolic $5^{0}/_{0}$ şi se va închide. În lipsă de acid carbolic cadavrul se poate desinfecta cu chlorur de zinc 5 părţi în 100 apă ori cu ipochlorid de calce. Înmormêntarea se va face îndată după ce medicul comunal va fi verificat moartea. Nu se va adunce în biserică nici un mort de coleră.

13. După scoaterea mortului din casă şi după însănĕtoşarea bolnavului se vor desiufecta camerile, în cari a zăcut în timpul boalei, ori în care au fost aşeḑat sicriul. Mobilele se vor depărta dela păreţi pentru ca aerul sĕ tragă bine şi în jurul mobilelor. Diferitele lucruri, cari au trebuinţă a fi desinfectate, precum şi vestminte, saltele, plapomi, perne, covoare, se vor pune pe scaune sau se vor atârna pe frânghii întinse în cameră, se vor aduce în acele cnmere mangale cu cărbuni aprinşi, cari se vor acoperi cu cantitate mare de pucioasă (pentru o cameră mijlocie 2 până la 3 oca pucioasă) şi apoi se vor închide ferestrile şi uşile, lăşându-se închise cel puţin 8 oare, în care timp trebue sĕ vadă cineva prin fereastră închisă, dacă nu se aprinde ceva spre a preveni la timp un incendiu. După isprăvirea desinfecţiunei se vor deschide uşile şi ferestrile şi se va aera casa mai multe ḑile.

14. Birja, în care s'a transportat la spital un bolnav de coleră, trebuie sĕ se desinfecteze bine prin udarea perinilor, covoarelor, burdufului şi a tot teritoriul ei cu acid carbolic 5 la 100 sau prin afumarea cu pucioasă într'un şopron bine închis. Este periculos pentru cei sănĕtoşi de a se servi de o birjă necurată, mânjită cu materiile vĕrsate de un bolnav de coleră.

15. Cei sĕraci vor primi dela primárie gratis acidul carbolic, pucioasa şi oricc alt material pentru desinfecţiuni.

Bolnavii sĕraci vor fi căutaţi în casele lor fără plată, de medicii comunali ai secţiunei. în care locuesc, care le vor da şi medicamente fără plată.

Vice-preşedintele consiliului *Dr. I. Felix*

Varietăţi.

* (Congresul,) Am amintit de frumoasa adunare a tinerilor din România — adunare, ce urmăresce scop atît de sublim — E bine ca cel puţin după informaţiuni sĕ scim, ce s'a petrecut cu asta ocasiune.

În dimineaţa de 6 Sept. Bĕrladul, vechia şi vestita cetate a Moldovei, a avut fericirea a saluta pe „representaţii viitoriului.“

Ospitalitatea a fost la culme, dovadă, că bĕrlădenii sunt pătrunşi de ori şi ce mişcare intelectuală şi patriotică; dovadă, că sciu preţui astfel de întruniri.

După vorbiri, tinerimea în sunetul musicei militare ajunse la grădina „Renascerea“ locul destinat pentru adunare, şi unde îi primì prefectul judeţului şi delegaţii comunei. Rĕspunsul 'l dete un tinĕr universitor „care declară în numele studenţilor“ că studenţii nu sunt chiemaţi, sĕ facă numai paradă de sciinţă, că pe lângă sciinţă, ori-ce individ are trebuinţă de inimă, de caracter; de aceea convinşi, că sciinţa o pot dobêndi la cursurile şi meditaţiunile lor, cred, că e bine a da acestui congres caracterul *Unirei* şi al *Solidarităţei* între tinerimea ..... “

După alegerea preşedintelui în persoana d. Paladi, se trece la apoi la ordinea ḑilei şi dl Demetrescu prin vocea-i sonoră, prin o limbă românească, aleasă şi însufleţit de nobile sentimente fermecă pe auditori prin desvoltarea disertaţiunei „Revoluţiunea lui Horia.“

D. Demetrescu descrie groasnicele prigoniri şi persecuţiuni, la cari a fost espus neamul nostru de dincoace de Carpaţi „prigoniri, cari cu toate încercările făcute de Horia şi de tovareşi sei de luptă, spre a da o soluţiune mai pacinică marelui conflict de interese şi de cugetări dintre unguri şi dintre români şi cu toate bunele intenţiuni ale marinimosului împĕrat Iosif al II faţă cu plângerile poporului român, mergea crescând din ḑi în ḑi, până-cei conduseră la desperare la drama sângeroasă dela 1784. Această dramă se sfîrşesce prin sinistrul epilog: uciderea prin schingiuiri a celor trei români: Horea, Cloşca şi Crişan, a căror unică crimă a constat în urmărirea nobilei ţinte de a face din patria lor o ţară liberă.“

La întrebarea, că oare această revoluţiune n'a avut ea roade bune, disertantele afirmă, că astă strajnică tragedie a adus după sine recunoascerea românilor de naţiune cu sarcini şi drepturi egale. — „S'au încercat — continuă disertantele — şi se vor mai încerca de sigur şi în alte rênduri ungurii de a năbuşi libera vieţuire a fraţilor nostri de peste Munţi, totuşi soartea lor deşi lasă mult tare mult de dorit, în toate privinţele s'a îndreptat mult şi ori ce speranţă nu-i perdută pe viitoriu...!“

Această disertaţiune a avut un efect deosebit. Toată adunarea era însufleţită, şi însufleţiţi cum erau, tinerii în sunetul musicei militare plecară la banchet, unde frumoasele toaste nu mai încetau.

Pentru a doua ḑi s'au anunţat două conferinţe una a dlui *Gheorghiu* „Ateismul“ şi una a dlui *Lateş* „Evoluţiunea“. Tinerii sunt studenţi universitari din Iaşi. Multă destoinicie şi talent desvoltară acesti tineri, numai că tema dlui Gheorghin atăcând religiunea şi neavênd argumente destul de puternice a fost aspru combătută.

La această conferinţă se salută veteranul luptătoriu dela 1848 Iorgu Radu. Tot acì de oameni cărunţi şi chibsuitori se puse la inima junimei frumoasele principii ale libertăţii: „Unde lipsesce cultul pentru libertate, acolo viaţa generală e absorbită şi condusă de puteri oculte şi oarbe, ducênd la prăpastia necunoscutului şi a voinţei întêmplărilor! Consciinţa cultă se revoaltă contra acestei stări de lucruri şi vouĕ ve incumbă sĕ combateţi negaţiunea moralei şi a progresului.

Se trăiască România liberă şi independentă, sĕ trăiţi voi viitoriul şi speranţa acestei ţĕri.“

* (Mersul trenului). Cu 1 Octombre a. c. st. n. se întroduce o nouă ordine în mersul trenului, şi anume: Din Sibiiu pleacă trenul dimineaţa la 9 oare 31 minute, ajunge la Copşa-mică la 11 oare 11 min., şi pleacă spre Budapesta la 11 oare 31 minute, ajunge la Pesta la oarele 6, minute 30 sara, la Viena 3 oare după ameaḑi. În legătură cu acest tren pleacă din Copşa la oarele 1 şi 52 minute după ameaḑi (aşa dară după o pausă de 2 oare 41 minute) trenul din Copşa, la 2 oare 18 e în Mediaş, la 3 oare, 9 mìnute în Sighişoara, la 9 oare, 15 minute în Braşov.

Un alt tren pleacă din Sibiiu seara la oarele 10 şi 50 m. ajunge la Copşa oarele 12, 30 m. noaptea, în Cluş la 5 oare 30 m. în Pesta la 2 oare 25 m. ḑiua, în Viena 8 oare seara.

Tot acesta pleacă din Copşa cătră Braşov la oarele 3, 41 m. dim la Mediaş e la oarele 4, Sighişoara 5 oare 2 m., Braşov 9 oare 12 m.

În Sibiiu sosesce trenul la 5 oare 45 min. dimineaţa, şi la 3 oare 50 minute după ameaḑi.

* (Ce sĕ mai petrec prin Pesta.) Nu-i destul, că colera şi vĕrsatul seceră la vieţi; mai voiesc oamenii sĕ se omoare şi unul pe altul şi asta aşa numai de dragul lumei acesteia. Aşa aflăm, că bar. Ladislau Majthenyi şi Géza Szabadhegyi, amêndoi oameni cu posiţiuni escelente, urîndu-lise de lume, s'au duelat. Arma, de care s'au folosit au fost sabia. Géza mai iscusit şi poate şi mai nepăcătos în primul atac crestă carnea contrariului seu. Rana e de 6 cent. de afundă. Noroc cu medici, căci alt-cum, cine sci cum ar fi scăpat. — Ar fi bine sĕ nu mai iasă oameni din capitala Ungariei cu modele aşa originale!!

* (Rĕsboaele contra iepurilor de casă.) Aceasta surprindere ne o aduce Cor. Pro. de astă dată din Australia. Ḑiarele din această ţară ne spun, că coloniele englese, cari se află pe coaste, sunt ameninţate de o nenorocire îngrozitoare contra căreia locuitorii au luptat până acum în deşert. Milioane de iepuri de casă sunt rĕspândiţi peste câmpii prin holde şi prin păduri. Este o adevĕrată invasiune care pune în pericol esistenţa culturilor de tot felul şi a grădinilor în părţile despre Sydney, Melbourne şi Victoria. Plantaţiunile sunt devastate recoltele distruse de armate întregi de iepuri de casă. Flagelul este atât de îngrozitor în cât Parlamentele australiene a trebuit, sĕ ia mĕsuri estra-ordinare. Ele au alocat suma enormă de două sute mii lire sterline pentru a face resbel iepurilor de casă ca sĕ le estermine rasa. Dar pare, că această sumă nu este îndestulătoare, şi poate, că este nevoiă a o îndoi şi întrei, de şi chiar ast-fel nu este nici o siguranţă ca se poate avea resultate definitive Regimente întregi, echipate şi armate ca în campanie ajutate de legiuni de câni dresaţi pentru vênătoare, au fost trămise în districtele cele mai bântuite, unde a început un adevĕrat măcel. Mai mult încă, s'a făcut apel la toţi învĕţaţii cari au întrebuinţat toate mijloacele chimice pentru a distruge această rasă a rozătoarelor. Câmpuri întregi au fost săturate de substanţe veninoase, de otrăvurile cele mai tari. Dar ordele cu urechile lungi nu se înspăimântă de toate aceste; cadevrele soldaţilor lor umple pământul, şi cu toate acestea nimic nu'i face a se da înapoi. Ei înaintează în coloane strânse, şi merg nepăsători la luptă, despreţuind moartea, care seceră în rêndurile lor. Luptătorii căḑuţi pe câmpul de onoare sunt înlocuiţi cu alţii tot atât de otărâţi de a învinge sau de a muri; şi Australianii cu totul desperaţi şi desgustaţi de a mai omorì, consultă cu durere orizontul de unde neîncetat apar în bande. Cei mai fricoşi ḑic, că au sĕ se înbrace pe toate vasele disponibile, cu toate averea lor, şi sĕ se întoarcă în Englitera. Dacă desolarea este la culme, dacă nenorociţii Australiani se gândesc chiar la o nenorocită călătorie dincolo de mări, furia lor însĕ este fără margini în contra imprudinţilor cari au fost causa acestui flagel îngrozitor. Aceşti imprudinţii sunt ei, cari au întrodus în ţară pe cei dintâi iepuri de casă, căci acum câţi va ani în urmă specia iepurilor de casă era aci cu totul necunoscută, fără îndoeală şi matori de dobitoace şi vênători de plăcere. La început totul mergea bine, dar eacă că deodată se respândiră pretutindeni şi deveniră cei mai periculoşi inamici al locuitorilor. Astă-ḑi groaza Australianilor pentru iepurele de casă este atât de mare, în cât în oraşe şi sate nu se mai poate găsi nici unul din rasa acestui rozător. Dacă această invasiune nu se sfêrşesce, este vorba în Australia de a cere ajutor vechiului continent.

* (Apel. Un singur Dicţionariu latin-român avem pentru scolarii primelor clase gimnasiale din scoalele noastre: Cel din *Livadit*, care aproape nu se mai găsesc. O copie infidelă şi eronată a acestui Dicţionariu este cel din *Preda*. Acesta încă pare că a devenit rar.

Necesitatea unui asemenea op credem, că e în genere simţită de cei ce se ocupă cu limba latină; de acea nu insistem asupra importanţei lui.

În interesul junimei studioase dorim a întreprinde publicarea unui Dicţionariu latin-român.

Inovaţiunile ce voim a aduce sunt:

1. Întrebuinţarea unor *litere speciale* pentru arătarea înţelesului cuvintelor latine în limba română.

2. *Însemnarea cantităţii silabelor*, când nu e determinată prin regulele generale prosodice.

3. *Adaugerea de vorbe şi însemnări* cari nu se găsesc la Livadit, ci se găsesc numai în Quicherat.

4. *Adaugerea comparativelor şi superlativelor* la adiective şi adverbe.

Am înlăturat însě numele proprii, ce se găsesc în Livadit, avênd speranţă a elabora mai târḑiu un Dicţionariu complet de nume proprii după Quicherat.

În general lucrarea noastră este reproducerea esactă a Dicţionariului de Livadit, plus mulţime de adause şi îmbunětăţiri ce s'au creḑut necesare din Quicherat, minus puţinele nume proprii aflate în Livadit.

Pentru această lucrare fiind necesar *a se comanda litere nouě speciale* şi a se face spese mari facem un apel călduros către iubitorii instrucţiunii, sě binevoiască a se înscrie ca abonaţi

Preţul abonamentului va fi pentru cei ce plătesc acum lei ḑece, ear pentru cei alţi lei cinci, spre-ḑece.

Sperăm în concursul bine voitor al tuturor oamenilor de bine şi mai ales al colegilor.

Dem. I. Popilianu,
prof. de l. rom. la Lic. Carol I. Craiova.

Loterie.

Mercuri în 29 Septembre n. 1886.

Sibiiu: 58 65 44 64 3

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 28 Septembre n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur austriacă	105.90	105.80
Galbin	5.95	5.94
Napoleon	9 95	9 95
100 marce nemţeşt	61.65	61.55
London pe (poliţă de trei luni)	125.45	125.65

Nr. 536 [1404] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învěţătoresci dela scoalele gr.-or. rom. din comunele mai jos însemnate, sě escrie concurs cu terminul *de 20 ḑile.*

1. Nocrichiu, cu salariu de 200 fl. v. a. cuartir şi lemne.

2. Věrd, cu uu salariu de 150 fl. v. a. cuartir şi lemne.

Doritorii de a ocupa una din aceste staţiuni au a'şi aşterne suplicele lor conform legilor din vigoare la acest oficiu protopresbiteral până la terminul mai sus indicat.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Agnita.

Agnita, în 6 Septembre 1886.

Sabin Piso,
prot.

Nr. 482. [1419] 1—3

Prolungire de concurs.

Neînsinuându-se nici un concurent la postul de paroch din vacanta parochie Ciora de sus, protopresbiteratul Lupşei — în urma concursului publicat în „Telegraful Român“ Nrii. 80, 81 şi 82 ex 1886. prin aceasta se prolungesce terminul pe ḑiua din 27 Septembre 1886 v. până când doritorii de a competa la acest post pot se-şi aştearnă petiţiunile la subsemnatul sub condiţiunile stipulate în primul concurs.

Ofenbaia în 10 Sept 1886.

Oficiul protopresb. gr. or. al Lupşii.

Ioan Danciu,
protopresbiter.

Nr. 442. [1405] 2—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului vacant de paroch în parochia de clasa III Chiueşti se escrie prin aceasta concurs cu termin *de 30 ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Casă parochială cu 2 încăperi, o cămară şi o culină; — 17 jugere porţiune canonică, dintre cari 15 jugere arătoriu şi 2 jugere păşune, — toate acestea . . . . . fl. 105.—

2. Dela 225 familii câte o ferdelă de cucuruz sfărmat à 20 cupe şi câte o ḑi de clacă . . . . . . fl. 297.—

3. Stolele usitate, şi anume: *a)* un botez 25 cr., *b)* o cununie 2 fl., *c)* o înmormêntare mare 2 fl., eară una mică 1 fl., *d)* la botezul Domnului dela fiecare familie 10 cr., — toate acestea . . . . fl. 98.—

Suma . . fl. 500.—

Reflectanţii sunt poftiţi a-şi subşterne petiţiunile instruite conform legii la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Deeş în conţelegere cu comitetul parochial din Chiueşti.

Deeş, 22 August 1886.

Teodor Herman,
protopresbiter.

Nr. 204. [1402] 2—3

CONCURS.

Pentru reîntregirea parochiei vacante gr. or. de clasa II, din opidul Hunedoara — ppresbiteratul Haţegului, se escrie prin aceasta concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

a) casă de locuit cu două încăperi, curte şi grădină;

b) porţiune canonică, pământ arătoriu şi fênaţ 3 jugere;

c) Birul preoţesc şi anume: dela 250 familii, câte 1 fl. la an dela fiecare familie;

d) stolele usitate şi statorite în şedinţa sinodului parochial estraordinariu ţinută la 18 Maiu a. c.

Toate acestea laolaltă computate dau un venit anual de 556 fl. v. a.

Doritorii de a competa la acest post, au a-şi aşterne petiţiunile concursuale bine instruite conform prescriselor regulamentului pentru parochii şi a „Statutului org.“ la acest oficiu protopresbiteral până la terminul sus amintit.

În conţelegere cu comitetul parochial respectiv.

Haţeg, la 1 Septembre 1886.

Ioan Raţiu,
protopresb.

Nr. 1965. [1407] 2—3

CONCURS.

Postul de notar comunal în comuna Sělişte, comitatul Sibiiului, devenind prin moarte vacant, pentru îndeplinirea acestui post se escrie concurs.

Pre lângă salariul anual de 600 fl. notariul comunal pentru lucrări private sě renumerează după tariful esistent.

Cei ce doresc a câştiga acest post sunt provocaţi deci a-şi înainta cererile prověḑute cu dovada despre cualificaţiunea legale cel mult până în finea lunei lui Octombre st. n. la subscrisul.

Sělişte în 13 Septembre 1886.

Pretetorele suprem al cercului:
Liviu de Lemény.

[1418] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învěţătoriu la scoala populară română gr. or. din comunele Sebeşul mare în protopresbiteratul Cluşului, sě escrie concurs cu termin de 15 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

250 fl. bani, cuartir cu grădină pentru legumi şi lemne de încălḑit câte va cere trebuinţa învěţătoriului.

Doritorii de a ocupa acest post, au a-şi aşterne cererile concursuali instruite conform legilor în vigoare, la subscrisul oficiu protopresbiteral.

Dela oficiul protopresbiteral român greco-oriental.

Cluş, 12 Septembre 1886.

V. Roşescu,
ppresbiter.

Nr. 306. [1408] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea staţiunilor învěţătoresci la scoalele confesionale mai jos însemnate se escrie concurs cu termin până la 30 Septembre 1886 st. v.

1. Pentru comuna Rehău se cer trei învěţători: şi anume: unul cu salariu de 200 fl; altul cu salariu de 180 fl., şi al treilea cu leafă de 150 fl., şi cortele pentru toţi trei, şi

2. Pentru comuna Berghin un post cu leafă de 150 fl., cortel şi un stîngin de lemne.

Doritorii de a ocupa vre-unul din supranotatele posturi au se-şi subştearnă suplicile prověḑute cu toate documentele prescrise de legile în vigoare oficiului protopr. gr. or. în Sebeş în terminul sus arătat.

Sebeş în 29 August 1886.

În conţelegere cu comitetele parochiale.

I. Tipeiu,
protopresbiter.

Nr. 292 (1414] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învěţătoreşti dela scoalele populare din comunele Petroşani, şi Trěmpoele, protopresbiteratul Abrudului, se escrie concurs cu terminul de 30 de ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. În Petroşani, salariu anual de 200 fl., cuartir şi lemne.

2. În Trêmpoele, salariu anual de 200 fl., cuartir şi lemne.

Doritorii de a ocupa aceste posturi, au de a subşterne petiţiunile înstruite amăsurat legilor din vigoare, la subscrisul oficiu protopopesc până la terminul mai sus indicat:

Abrud în 1. Sept. 1886.

Dela oficiul protopresbiteral gr. ort. al Abrudului.

Ioan Gall,
prot, greco-oriental

Nr. 698. [1411] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor vacante de învěţători dela scoalele poporale române gr. or. mai jos însemnate se escrie concurs cu termin de 20 ḑile dela prima publicare.

1. Cerchidul mare, cu un salariu anual de 150 fl. v., a. cuartir şi lemne de foc.

2. Cuştelnic, cu un salariu anual de 100 fl. v. a., cuartir şi lemne de foc.

3. Sân-Benedic, cu un salariu anual de 100 fl. v. a. cu prospect de a se îmbunătăţì succesive la 200 fl.

Doritorii de a ocupa vreunul din acestea posturi au a-şi aşterne suplicele instruate conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la terminul indicat.

Cetatea de baltă, 27 August 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Têrnavei inferioare.

Nicolae Todoran,
protopresbiter.

Nr. 313. [4012] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea staţiunilor învěţătoresci la scoalele confesionale gr. or. din comunele mai jos numite se escrie concurs cu termin până la 30 Sept. 1886.

1. Deal, cu salariu în naturale de 300 vedre must à 8 cupe vechi veadra, cortel, un stîngin de lemne şi soarte duplă când se împart sătenilor lemne din pădure.

2. Laz, cu leafă de 150 fl., cortel, şi doi stîngini de lemne.

3. Rechita-Purcăreţ, învěţătoriu ambulant — cu salariu de 220 fl. cortel şi doi stîngini de lemne.

Doritorii de a ocupa vre-una din numitele staţiuni au sě-şi înainteze suplicile oficiului protopr. subsemnat până la terminul indicat înzestrate conform prescriselor legei din vigoare.

Sebeş în 5 September 1886.

Oficiul protopopesc. gr. or.

Ioan Tipeiu,
prot.

Nr. 279. [1413] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învěţătoresci dela scoalele confesionale gr. or. române în mai jos însemnatele comune din protopresbiteratul Avrigului se escrie concurs cu termin până la 27 Septembre a. c. st. v.

1. Colun, cu salariu anual 110 fl. din casa alodială.

2. Porumbacul inferior, scoala comună cu greco-catolicii, doauă posturi, unul cu 130 fl., altul cu 50 fl. din casa alodială.

3. Oprea-Cârţişoara, cu salariu anual de 160 fl. dela popor.

4. Streza-Cârţişoara, cu salariu anual de 160 fl. dela popor.

5. Sěcădate, cu salariu anual de 160 fl. din casa bisericei, cuartir şi lemne pentru foc.

6. Arpaşul inferior, scoală comună cu greco-catolicii, postul prim cu 150 fl. al dolea 100 fl. cuartir, şi lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-şi aşterne cererile concursuali instruite conform legilor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului (posta Avrig, Fe-ek)l până la terminul susindicat.

Avrig 31 August, 1886.

În conţelegere cu comitetele parochiale concernente.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului.

Ioan Cândea,
protopresbiter.

Nr' 318. [1317] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învěţătoresci la scoalele confesionale gr. or. din comunele mai jos însemnate se escrie concurs cu termin până la 30 Septembre 1886.

1. Săsciori, cu salariu anual de 200 fl. cortel şi lemne pentru foc trebuincioase.

2. Călnic, cu leafă la an de 200 fl. cortel şi un stêngin de lemne.

Doritorii de a ocupa vre-una din pomenitele staţiuni au se'şi adreseze suplicile înzestrate în sensul legilor din vigoare sub semnatului oficiu protopopesc gr. or. până la terminul prefipt.

Dela concurenţii de la scoala din comuna Săsciori se cere se fie cântěreţi pentru a cânta în dumineci şi sěrbători în o strană.

Sebeş în 10 Septembre 1886.

Oficiul protopr: gr. or. în conţelegere cu comitetele parochiale respective.

I. Tipeiu,
prot.

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 100 Sibiiu, Sâmbătă 20 Septembre (2 Octombre) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de doue ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă
la
„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Octombre-Decembre al anului 1886, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfêrșește cu ultima Septembre 1886, a-și înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie espeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, în 19 Septembre.

Sunt multe căile, pe cari umblă ḑiaristica maghiară a ne amărî ḑilele, și deosebit este modul, cu care se pune la cale atacul cel mai necruțătoriu în cele mai multe casuri. Nu odată ne-am plâns contra ḑiaristicei unguresci, că ea fără crutare lovesce în cele mai delicate coarde ale inimei noastre, și nu odată am arătat, că amărăcinnea produsă nu poate fi de folos nici poporului unguresc, nici noauĕ românilor, avisați a trăì la bine și la rĕu cu acest popor.

Ḑilele trecute s'a pertractat la tribunalul din Turda un proces de sensațiune, și ḑiaristica maghiară s'a creḑut chemată a se folosì și de acest incident spre a putè plesnì în fața românilor cu tendențele lor politice. S'a creḑut chemată a accentua unele fase din istoria Ardealului, pe cari altcum le espune istoria nefalsificată, și altcum istoricii ungurii, cari 'și-au croit un sistem propriu de a face istoriă în sensul politicei de aḑi, și cu chipul acesta a învenina inimile oamenilor, cari nu pot ajunge la adevĕratele isvoară, nu-'și pot procura cărțile, în cari sciința cea adevĕrată a depus purul adevĕr.

Aceasta se urmăresce consecuent, și orb trebue sĕ fie cineva ca sĕ nu vadă pericolul, ce se nasce din o asemenea lucrare fără consciință, și fără judecată sănătoasă.

Sĕ vorbim mai concret.

Anul trecut s'au împlinit 100 de ani dela esecutarea sentinței asupra capilor revoluției dela anul 1784.

În Transilvania s'a pornit o mișcare, și devenì generală dorința de a sĕ sĕvêrși părăstase pentru sufletele acestor oameni, cari au ridicat arma contra asupritorilor de atunci. Este generală credința românilor, că capii revoluției din 1784 au ridicat arma pentru desrobirea neamului lor, nu este român, care sĕ nu privească în acesti oameni pe martirii naționali, cari au preparat terenul pentru revoluția dela 1848, și svêrcolirea istoriografilor de profesiune mai mult întăresce pe român în această credință a sa.

Românul crescut în frica lui Dumneḑeu, are obiceiul a se ruga pentru sufletele celor morți. Și el a creḑut, că e datorință creștinească, sĕ se facă rugăciuni și pentru sufletele acestor martiri, cari în timpuri mai sĕlbatice, și-au dat duchul sdrobiți în roată.

Este cestiune de credință crestinească și de nobilitarea inimei, întru cât poate cineva face rugăciuni pentru sufletele celor morți. Și este semn al timpului, când este oprit omului a se ruga aievea, și trist semn al timpului, când vine omul pus la umbră, pentru că și-a împlinit o detorință creștinească.

Un preot român a voit se facă și el părăstas pentru sufletele martirilor din revoluția dela 1784. Oficiile politice l'au oprit în împlinirea poruncei bisericesci, căci acesti martiri între împregiurările politice dela noi sunt considerați de oamenii periciunei, pentru cari nici rugăciuni nu se pot face. S'a supus omul forței, însĕ a spus poporenilor sei, sĕ se roage fie-care în inima sa, căci Dumneḑeu aude și rugăciunea în taină.

Acest preot a fost judecat la pedeapsă.

Nu ne ocupăm cu procesul. Luăm nnmai act despre condamnarea preotului, pentru că s'a rugat pentru sufletele unor morți.

Ḑiaristica ungurească a făcut mare gâlceavă la timpul seu din serbarea centenariului lui Horea, voind a face demonstrațiune contra statului din parastasele popilor românesci.

Noi la timpul seu am spus cum privim noi la martirii din veacul trecut. Vĕḑênd pornirea ḑiaristicei unguresci, și sciind, că la noi guvernul e purtat în acțiunile sale de pasiunea ḑiarelor, am desmêntat preoțimea noastră dela facerea de rugăciuni în public. Nu am voit sĕ espunem biserica la noue persecuțiuni sub noue preteste, căci 'i ajung ei cele de până acuma. Am sciut, că nouele preteste de persecuțiune sunt binevenite, și ele cu atât sunt mai binevenite, cu cât persecuțiunile basate pe ele foarte ușor se pot justifica în fața opiniunei publice, care în cele din urmă e tare aplicată a aplauda la resultatele persecuțiunilor.

Sub astfel de împregiurări am recomandat sĕ se roage fie-care în inima sa, căci denuncianții de tot soiul n'au putut străbate încă până la inima românului.

Revenim de unde am început.

Din incidentul acestui proces ḑiarele din Cluș au tăbărît din nou asupra noastră pentru ținuta politică observată de români, și în general pentru pretensiunile noastre de a ne putè desvolta aici ca români cu toate însușirile noastre. Și ca lucrul sĕ aibă mai mare valoare, s'a tras din nou în tină venerabila persoană a lui Mocsáry Lajos, care unicul între toți ungurii, au avut curagiul se condamne politica ungurilor.

Sunt triste semne ale timpului aceste, și noi le crestăm, ca sĕ nu fie uitate.

Revista politică.

În ședința de alaltăeri a dietei ministrul president, domnul Coloman Tisza, a rĕspuns la interpelațiunile, ce i s'au adresat în cestiunea Bulgariei. Încât avem până acuma estractiv, acest rĕspuns îl comunicăm cetitorilor. Ministrul respinge presupunerea, că ministrul nostru de esterne a avut cunoscințe mai înainte despre detronarea principelui din Bulgaria. Între Austro-Ungaria și Russia nu esistă nici un compromis cu privire la sfera de putere în peninsula balcanică. Austro-Ungaria ține la stipulațiunile tractatului de Berlin, care e îndestulitoriu pentru interesele noastre. Austro-Ungaria respinge dela sine ori ce dorințe de espansiune sau de ocupațiuni, și nisuința ei este îndreptată spre desvoltarea independentă a statelor balcanice; prin aceasta se va împedeca totodată, ca protectoratul neprovĕḑut în contract al vreunei puteri streine sĕ aibă loc. Relațiunile noastre cu puterile streine sunt neschimbate, raportul nostru cu Germania stă pe basele cele vechi. Austro-Ungaria consideră actul de pace din Berlin de esistent cu toate violările, ce i s'au făcut; o schimbare în raporturile de drept sau de putere ale țĕrilor din Balcan sĕ poate face numai în înțelegere cu puterile, cari au signat contractul de Berlin. Austro-Ungaria va stăruì spre acest scop în liniște

FOIȚA.

Curieriul sciintific.

Acidul salicilic: berea salicilată. Istoria medicală a nasului; nasurile artificiale.

De cât-va timp presa parisiană se ocupă foarte de o cestiune igienică de cea mai mare însemnătate: dresul vinurilor, și 'n special al berei, cu acid salicilic.

Dl dr. G. Daremberg, publică în această privință un articol foarte important în „Journal des Débats.“

Acidul salicilic este un compus chimic, care prin constituțiunea sa moleculară, aparține atât clasei acidelor cât și clasei fenolurilor. Descoperit de Piria, a fost studiat de aproape de dl Cahours. Dar, până la 1874, acidul salicilic era un produs de laboratoriu foarte cu greu de preparat, și nici vorbă nu era ca sĕ fie întrebuințat în industriă. La acea epocă, dl Kolbe descoperi mijlocul de a fabrica acidul salicilic. Îndată medicii germani îl întrebuințară cu mare succes în contra reumatismului și cam în acelaș timp, se descoperi proprietățile sale antiseptice ca succedaneu al fenolului.

Dela 1877, neguțătorii începură sĕ conserve vinurile amestecându-le cu acid salicilic, și acesta atrase seroasa intențiune a celor chemați sĕ veghieze la la igiena publică.

În adevĕr — după constatările făcute — acidul salicilic nu este un produs inofensiv pentru sĕnătate. El este intrebuințat pentru conservarea berei la o dosă dela 20 până la 30 centigrame de fie-care litru; astfeliu, că un individ, bênd în termin de mijloc trei litri de bere pe ḑi, absoarbe cel puțin 60 centigrame de acid. Prin urmare, este demonstrat într'un mod absolut, că această dosă slabă este vĕtămătoare tutor persoanelor, cari au afecțiuni de șale sau de ficat, precum și tutor bĕtrânilor fără deosebire, căci la aceste persoane acidul salicilic nu se mai eliminează prin șale sau prin ficat, care sĕ grămădesce în economia organismului și aduce în curênd accidente; acesta este un adevĕr admis de toți medicii. Cât pentru persoanele tinere și sănătoase, este posibil ca sĕ poată lua pe fie care ḑi dose mici de acid salicilic, fără a le pricinuì vr'un rĕu, dar aceasta nu s'a demonstrat de nimeni. Credem însĕ, că putem asigura, că sunt persoane, cari nu pot sĕ sufere acidul salicilic, care este un medicament energic, și nu este un medicament energic cunoscut de mult, care sĕ nu poată fi periculos pentru unele persoane, chiar pentru cele mai sănătoase.

Medicii ḑic, că în asemenea casuri ne găsim în fața unor fapte, pe cari nu scim, cum sĕ le esplicăm. În ori-ce cas, pare absolut inadmisibil de a se pune medicamente energice în alimente. Berarii sau comercianții de conserve nu pot sĕ se transforme în farmaciști. Și, după părerea noastră — autoriul articolului în cestiune — nu se poate introduce în lucrurile destinate pentru alimentațiune decât substanțe, făcênd parte din țĕsăturile sau din sângele omului, precum sunt chlorurile, fosfatele, sulfatele, nitratele. Numai acestea pot sĕ fie suferite de toată lumea. Deci acidul salicilic n'a fost găsit în corpul omului, de cât numai când el a fost introdus în el.

Dar, ḑic berarii, avem neapărată trebuință de a conserva berea în timpul verei cu acid salicilic. Este oare aceasta o trebuință neapĕrată? Berea bună și plăcută este aceea, care sufere fermentațiunea la o temperatură mică în pivnițe, în timp de mai multe luni. Dar berarii au sĕ pună în consumațiune în timpul verei o mare cantitate de bere cu totul făcută, adică care sĕ fie fermentată încet în timp de patru sau șase luni. Atunci vênd bere tênĕră, care nu este fermentată decât în timp de o lună. Această bere, care nu a fost fermentată în deajuns, poate sĕ se altereze și sĕ se turbure, astfeliu că se pune în ea acid salicilic într'o proporțiune, care s'o învechiască și s'o poată conserva. Dar, berarii n'ar putè oare, sĕ înlăture acest neajuns, avênd pivnițe îndestul de mari, în cari sĕ conserve, începênḑ dela finele iernii, toată proviziunea lor de bere pentru vară? Întrebarea aceasta cere un rĕspuns. Puțin pasă ori-şi moderaţiune, însĕ totodată cu toată seriositatea şi resoluţia.

Pănă aici telegrama biroului de corespondenţă. Despre interpelaţiune se notează, că ea fu luată de dietă la cunoscinţă.

Ce impresiune va fi făcut ea în parlament, ce impresiune va fi făcut în Ungaria şi strĕinătate, despre aceasta ne vom convinge cu altă ocasiune, după ce vom vedea efectele. Notăm însĕ de pe acuma, că ea nu va linişti spiritele din Ungaria, dacă telegrama a reprodus genuin cuvintele Domnului Tisza. Rapoartele, ce sosesc din Sofia, pun în vedere prosternaţiune generală în faţa pretensiunilor rusesci, cari nu mai lasă nici umbră de independenţă în Bulgaria. Nu mai puţin contrastează espectoraţiunile pressei guvernamentale din Germania, care începe a deveni oracul, mai ales după atacurile îndreptate contra fostului principe al Bulgariei.

Generalul rusesc, contele Kaulbars, purcede în Bulgaria căzăcesce, şi împarte la porunci, ca şi cum ar avea de lucru cu un stat vasal. Îndată la sosirea sa în Sofia a dat următorlele porunci la agenţii rusesci spre a le împărţi în toate părţile:

1. Ţarul are speranţă, că bulgarii, dând la o parte lupta de partidă, se vor alipi de Russia, şi cu toată încrederea către ţarul, ca către singurul eliberatoriu, care are în vedere binele Bulgariei.

2. Fiind că a trecut vremea cuvintelor goale şi cea a demonstraţiunilor, ţarul aşteaptă, ca Bulgaria prin fapte sĕ-'şi documenteze supunerea necondiţionată: numai după aceasta va permite ţarul, ca binele şi prosperarea ţĕrei sĕ se promoveze deopotrivă înlăuntru şi în afară.

3. Rusia nici nu are în vedere, nici nu doresce nimicirea Bulgariei, din contră, ea doresce desvoltarea ţĕrei în toate direcţiunile. Dacă bulgarii, pătrunşi de simţăminte pretenesci, se vor apropia de fraţii lor ruşi, pot conta la părtinire însemnată, încă şi în cestiuni, cari stau în legătură cu esistenţa lor şi cu viitoriul ţĕrei lor.

4. Circulara desvoaltă mai departe, că faptele din urmă ale bulgarilor nu documentează acea încredere, pe care Russia cu tot dreptul o poate aştepta dela ei; cu deosebire indigitează, că nu s'a comunicat poporului telegrama de mulţămire adresată ţarului.

5. Arderea stindardului trebue se impressioneze pe fie care soldat; a nimicì un stindard este o faptă dură. care în istorie nu mai are păreche; este un atentat, care e contra simţemintelor şi a disciplinei militare, pentru că stindardul este semnul dat spre scutul soldatului, de care lucru el trebue despoiat, dacă s'a arătat nevrednic. Tot aşa şi ce s'a întêmplat cu cadeţii, stirbesce noţiunea tinerei generaţiuni militare despre caracterul soldatului.

6. Dacă e adevĕrat, că cu steagul s'a ars şi crucea Sântului George, cu care a fost decorat, prin aceasta s'a vătămat eticheta internaţională.

7. Cercularìul amintesce, ce lumină nefavorabilă varsă asupra sobraniei ridiculoasa inconsecuenţă, cu care s'au tradat prin trimiterea de odată către ţarul şi către principele de Battenberg.

8. Nici principele de Battemberg, nici vre-un frate al lui în veci nu vor ajunge pe tronul Bulgariei.

9. Pretindem ca sobrania cea mare, sĕ se întrunească numai după ce se vor face alegerile libere, fără nici o presiune.

10. Ţinem de lucru indispensabil de lipsă, şi pretindem aşadară, sĕ ridicaţi îndată statarìul, sĕ se pună pe picior liber oficerii, cari au luat parte la resturnarea principelui, şi se amânaţi alegerile pănă peste două luni.

11. Spre a'mi sprigini dorinţa privitoare la eliberarea oficerilor, declar, că noi, din punctul nostru de vedere pe actualul guvern compus din deosebite partide politice, şi care n'are nici o basă solidă, nu'l considerăm de îndreptăţit, ca el se condamne pe alt partid politic, şi sĕ'l persecute.

12. În cele din urmă dăm sfatul fiecărui bulgar patriot, ca uitând trecutul, sè cugete numai la viitoriu, sĕ lucre în pace şi pretenie spre a prepara o nouă vieaţă de stat, care li se deschide, şi cu chipul acesta sĕ prepare un teren liber de toate materiele hîdoase pentru noul guvern tinĕr.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Prejmer, (lângă Braşov) 10 Septembre v. 1886. Dle Redactor! Pentru primadată ve scriu din acest loc, căci aceasta e prima cunoscinţă, ce o fac cu Prejmerul. Nu pot, ca sĕ nu ve împărtăşesc cu această ocasiune cele petrecute aici în aceste două ḑile din urmă.

Pe ḑilele 9—11 Septembre a fost convocată adunarea generală a reuniunei învĕţătorilor români gr. or. din districtul X — Braşov — al archidiecesei gr. or. a Transilvaniei. Membrii acestei reuniuni s'au adunat în numĕr foarte considerabil şi pe lângă aceea au mai luat parte la şedinţe mulţi preoţi nu numai din giur ci chiar şi din depărtări mari, ear din loc au fost preotul şi întreg corpul învĕţătoresc de confesiunea ev. luth. Agendele reuniunei s'au pertractat în cea mai bună ordine în două ḑile (9 şi 10 l. c.) conform programului publicat deja. Sper, că biroul nu va întârḑia a face la timpul seu comunicări mai amĕnunţite despre decisiunile adunării generale, cari nu sunt de puţină însemnătate pentru cei ce-i interesează. Eu, ca unul prea puţin chemat la aceasta, me voi mărginì numai la împregiurările esterne ale adunării din cestiune. Surprinşi de tot plăcut am fost de representaţiunea teatrală, ce a arangiat-o cu frumos succes corpul învĕţătoresc din Prejmer cu feciorii şi fetele române de acolo. În piesa „Mare lucru e scoala!“ au jucat bine G. Popovici şi N. Marica pe Ţandură şi pe Stan; beţivii reproduşi de N. Cârstea şi C. M. au stors mult rîs; apoi dna M. Ludu în rolul Iustinei, ca soţie a beţivului Vrajbă nu a lăsat nimic de dorit. „Sila“ de C. Boliac şi „Peneş curcanul“ de V. Alecsandri au fost declamate destul de bine de o fetiţă şi un băiat; cu deosebire cea din urmă a avut o întonare de tot naturală. Piesa a doua a fost comedia „Cinel-cinel“ de V. Alecsandri. În aceasta pe lângă diletanţii de mai nainte au mai jucat dna A. Popovici şi dşoara M. Şurariu. Şi acì au fost jucate rolurile cu toată îndemânarea; în special însĕ Smarandiţa, Florica şi Graur au fost representate foarte nimerit. Diletantele au apărut pe scenă în costume frumoase naţionale. Sala a fost plină de public, atât dintre oaspeţi, cât şi dintre inteligenţii saşi şi români din loc. După teatru a urmat petrecere cu dans pănă către ḑiuă.

La prânḑul comun arangeat Marţi, au luat parte peste 60 de persoane. Dintre toaste revelez aci pe cel al primariului dl Türk, care a bineventat reuniunea noastră cu terminii cei mai călduroşi, intonând între altele, că „chiemarea învĕţătorească e foarte grea şi acela, care desconsideră pe învĕţătoriu nu merită numele de om.“

Ni se anunciase cumcă Esc. S. I. P. D. archiepiscop şi metropolit Miron Romanul va sosì aḑi în Prejmer şi va onora adunarea noastră prin participarea la una din şedinţele ei. Esc. Sa sosì încungiurat de numĕroşi călăreţi la 3 oare p. m. şi a fost întimpinat mai întâiu de întreg poporul în frunte cu preoţii rom. ort. din loc printr'o cuvêntare însufleţitoare, rostită de dl păr. G. Ludu; presbiteriul cu corpul învĕţătoresc al comunei bisericesci ev. lut. precum şi representanţa comunei politice din loc au urmat apoi a i oferì Esc. Sale respectul cuviincios, ear la scoală l-a bineventat cu toată reverinţa reuniunea învĕţătorească prin dl preşedinte al ei Stefan Iosif.

După ce a sĕvêrşit Î. P. S. Sa în biserică un părăstas şi după ce a binecuvêntat mulţimea adunată, îndreptându-i şi nisce sfaturi părintesci, a purces la locuinţa dlui paroch Frateş, apoi la a dlui păr. capelan şi învĕţătoriu G. Ludu, şi în sfirşit a intrat în sala de şedinţe a adunării reuniunei, unde erau toţi învĕţătorii adunaţi în şedinţă.

Aci se pertracta tocmai tema „Disciplna în scoala poporală şi în special mijloacele positive pensusţinerea ei“ care a ascultat o pănă în capĕt, esprimându'şi mulţămirea Î. P. S. Sale faţă de sborul lucrărilor reuniunei noastre. Observarea generală, ce a binevoit a face Î. P. S. Sa la întocmirea programului obiectelor de desbătut, a fost, că acesta se conţină mai multe teme practice decât teoretice, ceeace s'a luat la deosebită atenţiune a adunării generale, pentru a se observa aceasta ca şi în adunările anilor anteriori. După închieierea sesiunei acestei adunări generale cu binecuvêntarea archierească se depărtà Esc. Sa între repeţite esclamări de „sĕ trăiască“, apoi după o jumĕtate de oară (5 oare şi jumĕtate (p m.) plecà spre Săcele.

În acest mod au fost întocmite lucrurile cu ocasiunea adunării generale din cestiune. Cuartirele membrilor reuniunei încă au fost spre mulţămirea tuturor.

Dnii învĕţători Irod. Frateş şi G. Şurariu, apoi dl paroch Frateş şi în special dl dirigent scolariu G. Ludu au purtat toată sarcina acestor arangiamente, reuşite într'un mod neasceptat; ceeace este un semn evident despre armonia şi bunaînţelegere, ce domnesce între dênşii ca adevĕraţi educători ai tinerimei şi conducĕtori destoinici ai poporului. Multe lucruri bine întocmite am vĕḑut în această comună atât relativ la scoală şi biserică cât şi la împregiurările comune politice administrative, cari toate sunt bune doveḑi, cumcă inteligenţa română şi săsească precum şi întreg poporul de ambe naţiunile trăiesc într'o înţelegere demnă de toată considerarea; ceeace numai de model poate servi pentru multe alte comune, unde merg lucrurile cu totul de-a 'ndĕrătele. Aci se poate aplica cu drept cuvênt proverbiul: *„Concorcodia res parvae crescunt, discordia maximae dilabuntur.“*

Un oaspe.

Insciinţare.

În conformitate cu conclusnl adunărei generale a asociaţiunei transilvane, ţinute în acest an la Alba-Iulia, cu începere dela *1-a Ianuariu 1887* organul asociaţiunei „Transilvania“ se va espeda gratuit tuturor membrilor asociaţiunei, cari plătesc tacsele regulat.

Ceea ce se aduce la cunoscinţă pentru orientare.

Din şedinţa comitetului asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român ţinută în Sibiiu la 4 Septembre 1886.

Iacob Bologa,
v.-preş.

Varietăţi.

* Reuniunea română de cântări din Sibiiu 'şi reîncepe activitatea Luni, la 4 Octombre, n. a. c. Probele se vor ţinea regulat ca şi pănă acuma Luni şi Joi, dela oarele 6—8 seara în localităţile de pănă acuma. În activitatea sa de pănă acuma reuniunea română de cântări din Sibiiu a dovedit mult zel, şi progres de tot îmbucurătoriu, aşa că ea aḑi întru toate stă pe aceaşi treaptă cu reuniunile de cântări de aici, cari între reuniunile de seama lor ocupă primul loc în Transilvania. Credem că publicul român de aici va da acestei reuniuni spriginul material şi moral ca şi pănă acuma, ca se putem constata tot progresul constatat de multe ori în vieaţa reuniunei române de cântări din Sibiiu.

* (Mulţămită publică.) Dna Maria Popa locuitoare în Turnu severin, în România, aducêndu-'şi aminte de locul natal, s'au îndurat, şi au dăruit la

---

cui dacă câştigul berarilor are sĕ fie mai mic. Un lucru însĕ este necesar, acela adecă ca progresele chimiei şi ale aviditătii industriei, sĕ nu devină un pericol pentru sănătatea publică.

Istoria medicală înregistrează numeroase nasuri, cari au fost puse la loc cu un deplin succes. Astfel în Spania, Spada a vĕḑut un nas tăiat în duel, care, după ce a căḑut pe teren, a fost îndată luat de jos, lipit la loc şi prins şi vindecat numai în opt ḑile. Taliacotus raportează un cas analog: este vorba de un om, care avusese nasul tăiat şi care, în aprinderea lui de a urmărì pe cel ce-'i făcuse acest rĕu, îşi lăsă nasul sĕ-'i caḑă în rîu; dar fu luat din rîu, spălat cu îngrijire, şi când se întoarse din urmărirea culpabilului, i se puse nasul la loc şi se vindecă numai în câteva ḑile. Barthélemy raportează asemenea că un oficer, avênd nasul tăiat într'un duel, la Lyon, pela începutul anului 1866, îl luà de jos, îl puse cu îngrigire în posunariul vestei şi, intrând acasă, chiemà un chirurg, care isbutì se'l pue la locul seu natural. Doctorul Regnault menţionează un cas, în care nasul tăiat a stat cinci oare despărţit de trunchiul sĕu.

Universităţile germane, şi mai cu samă Universitatea din Heidelberg, au mii de legende asupra aventurilor întâmplate nasurilor în duelurile, cari acolo sunt la modă. Una din cele mai celebre este aceea a duor studenţi, cari s'au bătut în duel cu săbiile şi-'şi au tăiat amêndoi nasurile. Martorii s'au aruncat între ei, au oprit lupta, le-au luat de jos nasurile, s'au grăbit ale pune la loc, le-au cusut şi le-au bandat bine. După câteva ḑile sau luat bandagele: cele doauă nasuri se prinsese foarte bine de rădăcinile lor şi vindecarea era complectă. Din nenorocire însĕ, se făcuse greşală şi nasurile se pusese schimbate, studentele, care avuse un nas aquilin, avea un nas borcănat, şi din contră.

S'a fabricat adesea nasuri artificiale, cari de ordinar sunt prinse de ochielari. Un dantist din San-Francisco făcuse acum câţiva ani un asemenea nas unei doamne chineze, care era legat cu o cordea subţire de gutta-percha întocmai ca un dinte falş. Casul fiind raportat de ḑiare, un raporter glumeţ puse îndată în ḑiar, că unul din amicii sĕi avea un nas artificial de plută, de care e foarte mulţămit; „dar dacă se întêmplă sĕ bea cu amicii sĕi, adaugă el, este întruna neliniştit, căci ei vor sĕ'i împrumute nasul pentru a astupa butelia.“

„Românul“

biserica cu chramu S. S. Atanas și Chiril din Sălașul-superior, un felon și un epitrafir, damast stofă orientală, în preț 7 Napoleoni (70 fl. v. a.) Asemenea Dna Veronica Vlad, născută Popa, au ajutorat sus numita Stă biserică cu 20 fl. spre a se cumpĕra un Policandru, carele deja s'au și cumpĕrat în preț de 45 fl.

Dee ceriul ca toți din cei ce emigrează, deși nu se vor mai putea reîntorna la caminul lor vreodată, cel puțin sĕ poată contribuì pentru astfeliu de scop măreț, precum sus numitele dne, cărora prin aceasta le dăm mulțămită publică.

— Ni se scrie din Acmariu: Subscrisul în numele locuitorilor din comuna Acmariu îm iau libertate a ve ruga, sĕ binevoiți a da loc între coloanele prețuitului Dv. ḑiariu următoarei mulțămită publică. P. T. Dl Dr. A. Tincu advocat în Orĕștie, avênd pe teritoriul comunei Acmariu o proprietate de pămênt arătoriu și pădure în mărime de 27 jugere din buna sa voie și nobila sa iubire cătră sânta biserică, a binevoit aceasta realitate a o dăruì sântei biserici gr. or. din Acmariu pe lângă următoarea declarațiune: Subscrisul m'am aflat îndemnat a face această donațiune cu deosebire din acel motiv, vĕḑênd, că aceea comună de mai mulți ani nu are paroch, e părăsită și desconsiderată, deși de almintrelea nu se poate numĕra între comunele cele sĕrace ect. Dr. T. A. m. p

În urma aceasta s'au și făcut documentele necesarie cu toate drepturile de intabulare, cari sa subșternut trib. reg. din Alba-Iulia spre intabulare.

Comitetul parochial din Acmariu dimpreună, cu toți fii bisericei numite își esprimă cea mai călduroasă mulțămită P. T. Dlui Dr. A. Tincu și roagă pe Dḑeu, ca sĕ trimită și altor astfeliu de sacre și nobile idei. Comitetul a decis a face un memorand despre această donațiune, care se va păstra în etern, eară cuprinsul acelui va fi: ca în ce stare au fost parochia înainte de donațiune și câte greutăți a trebuit sĕ sufere biserica din lipsă, că nu au avut paroch asemenea nici avere bisericească (eclesie). Eară numele nobilului Domn Dr. A. Tincu va rĕmânè nemuritoriu în biserica din Acmariu, fiesce cărui paroch dela aceasta biserică îi este strictă datorința, în fiecare sĕrbătoare împreună cu liturgie a pomenì nobilul nume al donatoriului, asemenea în fiecare an în Dumineca din urmă a lunei lui Septembre a se serba parastas în eternitatea și mulțămită donatoriului.

Asemenea atribuesce cea mai recunoscută mulțămită dlui Ioachim Medrea not. cerc. care foarte mult se intereseaḑă pentru înăintarea poporului rom. pe terenul bisericesc și scolariu, esemplele se pot vedè în fapta. Aceast neobosit bărbat a contribuit foarte mult la edificarea scoalei din Cârna, unde nu a fost scoală nici odată. Astăḑi se află un edificiu grandios, asemenea donațiunea bisericei din Acmariu eară prin meritele dsale a venit în posițiunea de astăḑi. Dele Dḑeu, că și alți notari de român, sĕ urmeze acestea scumpe idei.

În numele locuitorilor din Acmariu și ca martor ocular *Thirion Albani.*

E frumos, și sufletul creștinului adevĕrat simțesce o mângăere deosebită, când vede reînviindu-se câte odată acelea vîrtuți, ce atât de bine le ședeau înăintașilor nostri. Tot se mai află și în aceste vremi grele oameni pĕtruși de adênci simțeminte creștinnsci, cari țin la împodobirea casei lui Dumneḑeu, care-'și are tot spriginul în evlavia înăscută a neamului nostru. Biserica noastră românească gr. or. din Balomir, tractul Orĕștiei, primind în ḑilele acestea un epitrachil, mânecări și cingătoare de catifea dela dl Liviu Friedmann, notariu în Sibot, în numele comitetului parochial dela biserica din Balomir vin a aduce numitului domn cea mai sinceră mulțămită publică. Fie ca astfeliu de fapte, sĕ afle cât mai mulți imitători spre zidirea sufletească a credincioșilor nostri, — asigurând tot odată pe domnul donator, că fapta dsale va face ca totdeauna sĕ-i amintim numele cu reverință.

Balomir, 14 Septembre 1886.

Nicolau Suciu,
paroch.

* (Negrolog.) Gregoriu Suciu paroch gr. or. în Berghia prot. Murĕș-Oșorhei cu adâncă întristare face cunoscut, că prea iubita sa soție **Maria** născută **Neag** după 5 $^1/_2$ ani de fericita căsătorie; împĕrtășită cu sântele taine a încetat din vieață- în etate de 21 ani, în 14 Sept. a. c. fu înmormêntată în locul seu natal Poplaca; fie-'i țĕrina ușoară.!

* (Prelungire de concurs.) La concursul publicat din partea biuroului *„Despărțĕmêntului I al reuniunii învĕțătorilor români gr. or. din Districtul al X-lea, Brașov,“* (a sĕ vedea Nr. 1 și 4 din „Scoala și familia“) a întrat nnmai o lucrare asupra acelei teme; deci subsemnatul birou al acestui Despățĕmênt se vede îndemnat a prelungì concursul pănă la *1 Ianuarie 1887 st. v.*

Ear premiul de 25 fi. oferit de dd-nii: Toma Bârsean, Irimie Popa, Ioan Găvruș și Victor Popea pentru elaborarea temei:

„Cum sĕ fie crescerea, ce părinții au a o da copiilor lor pentru ca scoala sĕ-'și poată ajunge mai cu înlesnire înaltul seu scop?“ se va da aceluia dintre concurenți a cărui lucrare va fi judecată ca cea mai bună, întrunind condițiunile următoare:

a.) Tema sĕ fie lucrată în formă de cuvêntare.

b) Stilul sĕ fie cât se poate la înțelesul poporului.

c.) Fie-care temă se fie însoțită de un motto.

d) Tema sĕ fie scrisă de mână strĕină.

e) Numele autoriului va fi cuprins într'un plic sigilat, care va purta motto temei.

f) Lucrările nepremiate sĕ vor retrimite la cererea autorilor lor, necerêndu-le dênșii, plicul se va arde și elaboratele lor se vor păstra în archiva bibliotecii reuniunei.

g) Dreptul de proprietate asupra temei premiate rĕmâne al autoriului ei, carele, pentru divulgarea ei în poporul nostru, este rugat a o și publica după aceea în broșuri.

h) Reflectanți au a-'și trimite lucrările lor pănă la terminul sus amintit la președintele despărțĕmêntului: Ioan Dorca în Satulung (Hosszufalu).

Satulung, 15 Septembre 1886.

Ioan Dorca, președinte. *Ioan Dariu,* secretariu.

* (Însciințare.) Am onoare a aduce la cunoștința dlor învĕțători, că prin inalta ordinațiune ministerială ddto 5 Iulie a. c. s'a oprit din usul *numai a doaua edițiune* a manualului meu de Geografia Ungariei; prin urmare edițiunile posterioare, și în special a V, care are și o chartă a Ungariei, se pot folosi și mai departe în scoalele noastre.

Dr. Nicolau Pop.

* Cutremurile de pămênt, ce se continuă mereu în insula Malta au devenit o spaimă pentru locuitorii acestei insule. Mai dăunăḑile sguduiturile au fost atât de puternice, încât nu numai oamenii dar toate vietățile întraseră în groază. Era un adevĕrat concert: cânii de frică urlau, pisicile miorlăiau, găinele și celelalte paseri scoteau țipete înfiorătoare. Călugării dintr'o mănăstire de lângă Valette, ne fiind dispuși a ajunge prea curênd în sînul lui Avram, înfricoșându-se încă la cele dintâi sguduituri, 'și părăsiră locuințele numai în cămeși, și umblau înspăimêntați, cerênd ajutoriul celui de sus. Dar te pune cu potca. Vêntul violent le închise poarta mănăstirei, ear ei trebuiră sĕ se cațere pe ḑiduri, ca sĕ rĕsbească, ear în curtea mănăstirei și sĕ nu fie de rîsul lumei. Se dă cu socoteala — după cum inginerii spun — că în apropierea dela Novarin, s'a cufundat pămêntul la o adâncime de vr'o 2000 de metri.

* După cum se scrie ḑiariul „Székely föld“ temêndu-se foarte ne spune următoarele:

În 17 Sept. s'au aflat pe teritoriul unguresc vr'o 30 de vite din România, cari păsceau, din care pricină au fost închise la institutul de carantină reg. ung. dela pasul Ghimeșului. În spre seara de 18 Sept. între oarele 7—8 au năvălit — după cum se povestesce, 30 de români înarmați, și păzitori de graniță, făcênd un groasnic sgomot și spărgênd cu puterea porțile carantinei, a scos vitele închise și le au dus. Veseli de succesul acestei espedițiuni, în ḑiua următoare au dat un prânḑ chiar lângă granițele noastre. Au fript o oaie și s'au pus pe lângă un butoiu de vin, ear în beție strigau cătră noi defăimându-ne pentru lasitatea și ne-iscusința noastră, făcêndu-ne cunoscut și aceea, că regele unguresc nu-i așa mare domn ca regele valach și că noi nu îndrăsnim a le face lor supĕrare, căci atunci moartea noastră-i gata.

Tot în astă foaie sĕ mai spune, că acum de mult timp o mulțime de oficeri rusesci și românesci chipzuiesc pe la granițe și 'și câștigă informațiuni. Apoi, că românii se întind din ce în ce tot mai încoace, făcêndu-'și poduri și drumuri și că teritoriul ocupat ar fi acum la 50 de klm. Că secuilor li s'au perdut o mulțime de vite și li s'au prăpădit clăi mari de fên.

Poate, că da, poate, că nu, dar așa precum se spune, mai, că am crede, că cei de dincoace au rămnit la oaia și la vinul celor de dincolo!!

* (Trei precepte ale sărutărei). — Cetim în „G. T.“ T. H. „Nöthüng“ într'o plăcută vorbire a foaiei „Humoristisches Deutschland“ comunică trei precepte ale sărutărei. Autorul, fără îndoială foarte espert scrie: „Frumoasele noastre cetitoare vor fi atât de marinimoase sĕ ne ierte, dacă flecărim din scoală și secsului bărbătesc așa numit tare, dar cu toate acestea foarte slab și nedibaciu, îi comunicăm trei scurte precepte ale sărutărei, ce ni s'au șoptit odinioară într'o ḑi de Junie cu parfum de rose de nesce buze dulci și plăcute la sărutat.

Eată-le: Întêiu: „Nu apăsa buzele nici prea tare nici prea slab! „După apăsarea sărutatului — spune un circumnavigător al lumei — se cunosc în America în modul cel mai hotărît simțĕmintele damei, ce sărută. Dacă Miss iubesce pe un bărbat, atunci ea 'l sărută cu ochii plecați în jos, dar atât de intim și cu atâta foc, încât lui i-se pare, că e lovit de trăsnet. Dacă ei îi place adoratorul, ea 'l sărută cu oare-care împotrivire, dar lin și ferbinte; dar dacă respectivul îi este indiferent, ea 'l sărută așa, că abia se simte și 'l adiă cu o suflare atât de rece, încât acela înghețat trebue sĕ 'și frece nasul.

Al doilea: „Ascute buzele și nu tocăi!“ Un ton în sărutare este o sărutare contra tonului. Sărutarea trebue sĕ fie făcută și cu toate acestea sĕ vorbească. Nu e iertat sĕ fie uscată, dar cu atât mai puțin udă. Poate dura mult sărutarea, dar sĕ nu plictișecscă.

Al treilea:„ Fi cu tot sufletul la sărutare!“ Tăcerea mută esprimă în modul cel mai elegant înnalta valoare, ce o pune omul pe plăcerea sărutărei.

De gustă junele o plăcere,
Recunoască-o în tăcere.

Mai bine sĕ privesci obiectul iubit încă puțintel timp în seducătorii și frumoșii sei ochi, sau dacă e întunerec, atunci strîngei intim moalea-i, durdulia-i și calda-i mânușoară.

De cumva ne întreabă cineva, când e oara mai potrivită de a săruta, o spunem sincer și cu părere de rĕu, că nu putem da despre aceasta nici o lămurire, nici un rĕspuns hotărît. Nici un clopot și nici un orologiu nu arată astfel de momente. Sĕrmanului, care nu poate judeca acest timp potrivit, nu-'i putem ajuta, nici da sfat. Un rîs din inimă numai sună la urechia mea și drăgălașa și plină de compătimire voce cânta:

Când inima înbold 'ți dă și arde în nerăbdare,
Atunci e timpul potrivit, sĕ dai o sărutare
Pe buzele, ce dragi 'ți sunt și ard, când le atingi.
Iubesce și sărută deci cu inimă voioasă
Cât timp vieața nu 'ți e grea și nu 'ți este noroasă,
Căci oarele se duc fugind și nu le mai ajungi.

* (Bibliografic.) *Sĕrbarea scolară ăela Iași* cu ocasia împlinirei a cinci-ḑeci de ani dela înființarea învĕțămêntului superior în Moldova *„Acte și documente,“* publicație făcută sub auspiciie dlui ministru de culte și instrucțiune publică Dimitrie A. Sturza de A. D. Xenopol, profesor de Istoria românilor la universitatea din Iași și G. Ebriceanu, profesor de teologie la seminariul „Socola“ din Iași. Pentru o mai bună aprețiere dăm loc câtorva vobe, ce se află în fruntea cărții: „Insărcinați de dl ministru al cultelor și instrucțiunei publice. dnul D. A. Sturza, a aduna toate lucrările scientifice făcute cu ocasiunea sĕrbărei din Iași, am întrunit în acest volum atât discursurile pronunțate cu această ocasiune, memoriul dnului Xenopol asupra desvoltărei învĕțămêntului în Moldova, numai puțin am catologat cărțile, ce au figurat la esposiția didactică, mai adaugênd și cele ce am descoperit în urmă. Prin aceasta credem, că sĕrbarea din Iași va lăsa nu numai o plăcută amintire în spiritul celor ce au participat la dênsa, ci va contribuì totodată la cunoscința modului cum s'a desvoltat învĕțămêntul în partea nordică a României.“

Memoriul corpului didactic din Iași. asupra proiectului de lege al instrucțiunei publice presentat corpurilor legiuitoare în 4 Ianuariu 1886.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 30 Septembre n. 1886.

	Viena	B.-pesta
Renta de aur ung. de 6 $^0/_0$	—.—	—.—
Renta de aur austriacă	116.60	117.—
Renta de aur ung. de 4 $^0/_0$	105.10	105.30
Renta ung. de hârtie	93 10	94.80
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	99 80	100.—
II emisiune de oblig. de stat dela drnmul de fer orient. ung.	—.—	127.50
blig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer oriental ung.	117.—	117.—
Obligațiuni ung. de rescumpĕrarea ḑecimei de vin	—.—	99.75
Obligațiuni urbariale transilvane	104.75	104.75
Sorți de regularea Tisei	124.50	124.75
Acțiuni de bancă de credit ung.	286.25	286 25
Acțiuni de bancă austro-ung	861.—	860.—
Sorți ungu ești cu premii	120.75	120.75
Scrisuri fonciare ale institutului „Albina“	—.—	101.—
Imprumutul drumurilor de fer ung.	151.65	151.75
Galbin	—.—	—.—
Napoleon	9.94	9.94
100 marce nemțești	61.52 $^1/_2$	61.50
London pe (poliță de trei luni)	125.45	125.55

Nr. 1027 [1423] 1—3

Înoire de concurs.

Ne concurênd nimenea la postul învĕţătoresc dela clasa I din Tălmăcel, pentru care s'a publicat concurs în Nr. 84 seqq. a „Telegrafului român" prin aceasta sĕ escrie concurs nou cu termin 15 ḑile dela prima publicare. Emolumentele sunt 170 fl. salariu, cuartir şi lemne.

Reflectanţii sĕ-'şi adreseze petiţiunile subsemnatului în termenul sus indicat.

Sibiiu, 15 Septembre 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Ad 159. [1420] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci dela scoalele poporale gr. or. mai jos însemnate se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Cricău, cu salariu anual de 150 fl. v. a. cuartir liber şi lemne suficiente.
2. Geomal, cu salariu anual de 150 fl. cuartir liber în edificiul scoalei şi lemne suficiente.
3. Gârbova de sus, cu leafă anuală de 160 fl. cuartir liber în edificiul scoalei, şi lemne suficiente pentru încălḑit.
4. Totoiu, cu leafă anuală de 200 fl. cuartir libĕr în edificiul scoalei şi lemne suficiente de încălḑit.

Doritorii de a ocupa vre-unul din posturile acestea, au a'şi aşterne suplicele instruate conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral pănă la terminul indicat.

Alba-Iulia 9 Septembre 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Alecsandru Tordăşan,
protopresbiter.

Nr. 316. [1421] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învĕţătoresci din comunele confesionale gr. or. române mai jos însemnate din protopresbiteratul Mediaşului se escrie concurs cu termin pănă la finea lui Septembre a. c. st. v.

1. Vorumloch, cu salariu anual de 150 fl. cuartir şi lemne.
2. Haşiag, cu salariu anual de 150 fl. cuartir şi lemne.
3. Mosna cu salariu anual de 150 fl. cuartir şi lemne.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au de a-'şi aşterne cererile lor concursuali instruite conform legilor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. al Mediaşului pănă la terminul sus indicat.

Mediaş 15 September 1886.

Oficiul protopresbiteral al Mediaşului.

Dionisiu Chendi,
protopresbiter.

Nr. 519. [1422] 1—3

CONCURS.

Pe basa ordinului Consistorial de dtto 4 August 1883 Nr. 2563 B. pentru ocuparea postului de Capelan, lângă neputinciosul paroch Teodor P. Costea în parochia de Subpădure protopresbiteratul Têrnavei inferioare, sĕ escrie concurs cu termin de 30 ḑile, dela prima publicare.

Emolumentele sunt: jumĕtate din toate venitele de clasa III sistemisate cu 466 fl. 22 cr. v. a. adecă: pentru capela 234 fl. 61 cr. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post au sĕ-'şi aştearnă petiţiunile lor instruite conform legei, la oficiul protopresbiteral în terminul indicat mai sus.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Têrnavei inf. Cetatea de baltă 10 September 1886.

Niculae Todoran,
protopop.

Nr. 536 [1404] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învĕţătoresci dela scoalele gr.-or. rom. din comunele mai jos însemnate, sĕ escrie concurs cu terminul *de 20 ḑile.*

1. Nocrichiu, cu salariu de 200 fl. v. a. cuartir şi lemne.
2. Vĕrd, cu uu salariu de 150 fl. v. a. cuartir şi lemne.

Doritorii de a ocupa una din aceste staţiuni au a'şi aşterne suplicele lor conform legilor din vigoare la acest oficiu protopresbiteral pănă la terminul mai sus indicat.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Agnita.

Agnita, în 6 Septembre 1886.

Sabin Piso,
prot.

Nr. 482. [1419] 2—3

Prolungire de concurs.

Neînsinuându-se nici un concurent la postul de paroch din vacanta parochie Ciora de sus, protopresbiteratul Lupşei — în urma concursului publicat în „Telegraful Român" Nrii. 80, 81 şi 82 ex 1886. prin aceasta se prolungesce terminul pe ḑiua din 27 Septembre 1886 v. pănă când doritorii de a competa la acest post pot se-'şi aştearnă petiţiunile la subsemnatul sub condiţiunile stipulate în primul concurs.

Ofenbaia în 10 Sept 1886.

Oficiul protopresb. gr. or. al Lupşii.

Ioan Danciu,
protopresbiter.

Nr. 442. [1405] 3—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului vacant de paroch în parochia de clasa III Chiueşti se escrie prin aceasta concurs cu termin *de 30 ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Casă parochială cu 2 încăperi, o cămară şi o culină; — 17 jugere porţiune canonică, dintre cari 15 jugere arătoriu şi 2 jugere păşune, — toate acestea . . . . . fl. 105.—
2. Dela 225 familii câte o ferdelă de cucuruz sfărmat à 20 cupe şi câte o ḑi de clacă . . . . . . fl. 297.—
3. Stolele usitate, şi anume: *a)* un botez 25 cr., *b)* o cununie 2 fl., *c)* o înmormêntare mare 2 fl., eară una mică 1 fl., *d)* la botezul Domnului dela fiecare familie 10 cr., — toate acestea . . . . fl. 98.—

Suma . . fl. 500.—

Reflectanţii sunt poftiţi a-şi subşterne petiţiunile instruite conform legii la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Deeş în conţelegere cu comitetul parochial din Chiueşti.

Deeş, 22 August 1886.

Teodor Herman,
protopresbiter.

Nr. 204. [1402] 3—3

CONCURS.

Pentru reîntregirea parochiei vacante gr. or. de clasa II, din opidul Hunedoara — ppresbiteratul Haţegului, se escrie prin aceasta concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

a) casă de locuit cu două încăperi, curte şi grădină;

b) porţiune canonică, pămênt arătoriu şi fĕnaţ 3 jugere;

c) Birul preoţesc şi anume: dela 250 familii, câte 1 fl. la an dela fiecare familie;

d) stolele usitate şi statorite în şedinţa sinodului parochial estraordinariu ţinută la 18 Maiu a. c.

Toate acestea laolaltă computate dau un venit anual de 556 fl. v. a.

Doritorii de a competa la acest post, au a-şi aşterne petiţiunile concursuale bine instruite conform prescriselor regulamentului pentru parochii şi a „Statutului org." la acest oficiu protopresbiteral pănă la terminul sus amintit.

În conţelegere cu comitetul parochial respectiv.

Haţeg, la 1 Septembre 1886.

Ioan Raţiu,
protopresb.

Nr. 1965. [1407] 3—3

CONCURS.

Postul de notar comunal în comuna Sĕlişte, comitatul Sibiiului, devenind prin moarte vacant, pentru îndeplinirea acestui post se escrie concurs.

Pre lângă salariul anual de 600 fl. notariul comunal pentru lucrări private se renumerează după tariful esistent.

Cei ce doresc a câştiga acest post sunt provocaţi deci a-şi înainta cererile provĕḑute cu dovada despre cualificaţiunea legale cel mult pănă în finea lunei lui Octombre st. n. la subscrisul.

Sĕlişte în 13 Septembre 1886.

Pretetorele suprem al cercului:
Liviu de Lemény.

[1418] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învĕţătoriu la scoala populară română gr. or. din comunele Sebeşul mare în protopresbiteratul Cluşului, sĕ escrie concurs cu termin de 15 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

250 fl. bani, cuartir cu grădină pentru legumi şi lemne de încălḑit câte va cere trebuinţa învĕţătoriului.

Doritorii de a ocupa acest post, au a şi aşterne cererile concursuali instruite conform legilor în vigoare, la subscrisul oficiu protopresbiteral.

Dela oficiul protopresbiteral român greco-oriental.

Cluş, 12 Septembre 1886.

V. Roşescu,
ppresbiter.

Câştig sigur!

Persoane solide **din ori-care strat al societăţii,** cari voiesc sĕ se ocupe cu **vênḑarea de losuri de stat şi premii, permise prin lege,** plătind **conform articlului de lege XXXI din 1883** în rate, — pot sĕ fie aplicaţi prin noi ori unde, pe lângă nisce **condiţiuni foarte bune. Cu oare-care sîrguinţă poţi dobândì fără capital şi risico dela 100 pănă la 300 fl. la lună.** [1399] 3—6

Ofertele scrise în limba germană, provĕḑute cu indigitarea ocupaţiunei presente sunt a se adresa la

Hauptstädtische-Wechselstube-Gesellschaft.
Adler & Cnie, Budapesta.

Mijloc grabnic şi sigur
pentru boale de stomach şi consecinţele lor.

Conservarea sĕnătăţii

se basează numai pe **conservarea** şi **promoţiunea** unei **digestiuni bune,** căci aceasta este **condiţia fundamentală** a sĕnătăţei şi a **bunei stări corporale şi spirituale. Cel mai bun medicament de casă** pentru regularea **mistuirei** spre a obţine o **composiţie de sânge** adevĕrat, pentru depărtarea părţilor sângelui stricat şi rĕu, este **mult cunoscutul şi plăcutul**

Balsamul de viaţă al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune şi mai vindecătoare, este probat ca foarte escelente la *toate boalele digestive,* adecă *la lipsă de apetit, râgâială cu acrime, flatuosităţi, vărsături, dureri de stomach, cârcei de stomach şi prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroide, boale femeeşti, ipohondrie, melancolie* (în urma *conturbaţiunei digestiunei*); acesta împrospătează *întreaga activitate a mistuirei,* produce *sânge curat* şi *sĕnătos* şi redă *corpului bolnav puterea şi sĕnătatea de mai nainte.* În urma acestei însuşiri escelente, acesta a devenit un *medicament de casă* sigur şi probat poporal, dobândind o *întindere universală.*

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă dublă 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoştinţă stau la disposiţie. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcţiile pentru plata prin *mandate postale.*

Domnule Fragner!

Te rog ca sĕ binevoesci pentru suma de 10 fl. aici alăturată a'mi trimite o lădăţuie cu 10 sticle din *balsamul de viaţă al D-rului Rosa.* Permiteţi-'mi totodată sĕ ve comunic, că acest medicament este escelent; căci de 3 luni încoace, decând îl întrebuinţez, durerile mele de stomach, pe cari de 10 ani încoace le-am avut, — nu le mai simţ. Tot acest medicament a lecuit şi pe soţia mea de o boală de ficaţi, de care a suferit ea de ani încoace, şi le conservă sănătatea copiilor mei, scutindu-i cu deosebire de friguri, cari p'aici sunt atât de deşi. Primiţi Dl meu asigurarea deosebitei mele stime, cu care me semnez:

Casimir Masalski,
inspector peste lucrările căii ferate în Alecsinaţ, Sêrbia.

În original se află: Balsamul de vieaţă al Drului Rosa în principalul depot al fabricantului
B. Fragner,
apotecă „la Vulturul negru," în **Praga,** cornul dela Spornergasse 205—3 şi în depositele mai jos însemnate:

Sibiiu: **Karl Müller,** apotecar, **W. F. Morscher,** apotecar; — Cluş: **Iohann Wolff,** apotecar, **Nicolau Széky,** apotecar, **Adolf Valentini,** apotecar; — Braşov: **Eduard Kugler,** apotecar; — Torda: **Gabriel Wolff & Sohn,** apotecar.

Toate apotecele din Austria, şi cele mai multe prăvălii cu materiale au în deposit acest balsam de vieaţă.

Tot acolo se află:

Alifiă de casă universală din Praga.

Mijloc sigur şi probat pentru vindecarea tuturor inflamaţielor, rănilor şi umflăturilor.

Aceasta se întrebuinţează cu succes sigur la *inflamarea, oprirea laptelui şi împietrirea pieptului femeilor la înţărcarea copiilor*; la abscese, umflături sanquilare, beşicuţe puroioase, la umflăturile unghiilor, la aşa numitul vierme la deget, la petrificaţiuni, umflături de ghinduri, la perios, la umflături reumatice, înflamaţii cronice la gleznele picioarelor, la scrînteli, la asudarea picioarelor şi ochiuri (bătături), la mâni crepate, la umflături provenite din împunsătura insectelor, la răni puruioase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamaţiunile, petrifacţiunile şi umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Balsam de auḑ.

Cunoscut ca mijlocul cel mai nimerit şi mai eficace pentru vindecarea auḑului greu şi dobêndirea auḑului perdut de tot.

O sticluţă 1 fl. v. a. [1285] 7—15

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 101 Sibiiu, Marţi 23 Septembre (5 Octombre) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumeraţiune nouă
la
„Telegraful Român"

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Octombre-Decembre al anului 1886, cu preţul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumeraţiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignaţiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, şi eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atenţiunea on. domni abonaţi, al căror abonament se sfêrşeşte cu ultima Septembre 1886, a-şi înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie espeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român" în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espediţiune se face prin lipirea unei făşii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, în 22 Septembre.

(I.) Curioase lucruri se mai întêmplă în lume.

Ungurul se duce la Bucuresci şi acolo mai află câţiva patrioţi de ai sei — şi fără nici o sfială serbează ḑiua aniversărei lui Kosuth.

Noue, românilor din Ungaria nu ne e permis, nici sĕ ne aducem aminte de oamenii nostri cei mari. Noi trebue, sĕ ne mulţămim dacă în cuget putem sĕ ne ocupăm cu ei, cu trecutul lor, cu soartea lor. Întruniţi unul sau doi prin oraşele maghiare — trebue, sĕ avem ochi şi înainte şi înlături — dacă voim ca sĕ ne vorbim limba noastră, pentru ca sĕ nu păţim vr'o basaconie de insultă din partea celui din urmă inaş unguresc.

Ungurul se duce în America şi acolo 'şi întemeiază un ḑiariu numit „Amerikai nemzetör", pe care 'l rĕspândesce până prin Transilvania — şi în care publică cele mai grosolane neadevĕruri despre români şi alte popoară de aici din ţara noastră

Noue aici dacă avem foi române, nu ne e iertat sĕ le cetim şi abonăm ca sĕ nu povocăm ura şi persecuţiunea asupra noastră.

Stările aceste dureroase ne pun pe gânduri. Ne fac de tot fără nici o ticnă viaţa şi nu e modru sĕ nu ne ducă la ispite manierele provocătoare ale domnilor nostri.

Se pare, că oameni vor înadins, sĕ ne împingă la culmea desperaţiunei, se pare, că înadins se caută nod în papură, ca sĕ fim denunţaţi apoi ca rĕsvrătitori, contnrbători ai ordinei de stat. Ne ferim mult de ispitele şi de cursele vrăşmăşesci dar ori cât de şireţi, ori cât de precauţi — stăpânii ḑilei nu sunt mulţumiţi cu noi. E binevenit aici tot feliul de om, e binevenit orice venitură — dar e de tot rĕu vĕḑut românul, chiar şi când el s'ar gira de bun patriot.

Oameni cu minte, bărbaţi de stat ai Ungariei s'au încercat a pregăti un curent mai sănĕtos la poporul maghiar faţă de nemaghiari, dar au fost porecliţi de smintiţi.

Mocsáry — bărbat rar în feliul seu — le-a ilustrat cu esemple luate din filosofia vieţei, că nu merge cu ţinuta cea şovinistică, care sĕ observă faţă de noi.

Li s'a spus, că şi vermele dacă îl calci, sĕ întoarce, sĕ se apere, ba chiar sĕ te musce ori cât de mic şi neînsemnat este el, dar apoi un popor, cum e poporul românesc, cum sĕ poată el suferi atâte înjosiri făr ca cel puţin, sĕ se apere.

Unica armă, ce o avem e pressa. În ea ne arătăm nemulţumirea noastră, în ea plângerile noastre legitime, în ea însĕ arătăm tendinţele noastre de a împĕca şi împreteni pe puternicii ḑilei cu ideia, că suntem osândiţi a muri şi trăi la olată ori le place ori nu.

Nu am atăcat cu deosebire noi cei dela „Telegraful Român" legile fundamentale de stat, ci ne-am nisuit a forma în publicul român un curent pacinic, un curent de a se împreteni cu situaţiunea creată, dar în schimb am cerut o tractare umană şi ne am esprimat dorinţa, că nu e în interesul statului de a fi învrăjbite popoarele între sine, ci sĕ se lase fie-căruia libertatea de a se cultiva în marginile legei.

Dorinţa şi justa noastră cerere nu a fost apreţiată

Organele guvernului îşi permit faţă de noi tot feliul de vecsaţiuni şi terorisări În comitatul Bistriţa-Năsăud — comitat românesc-săsesc — deja comitetul administrativa decis, ca pe lângă învĕţătorii români şi sasi, aplicaţi înainte de anul 1872, sĕ se aplice învĕţători suplenţi, cari cunosc limba maghiară. Am ḑis şi ḑicem, nu numai cel ce scie limba maghiară e bun patriot, ci cel ce împlinesce cu scumpĕtate îndetoririle faţă de stat şi societate. Contele Bánfy nu e dispus a vedè, că un învĕţătoriu poate fi de folos patriei şi dacă nu scie limba maghiară, deci cere instituirea inveţătorilor suplenţi.

Noi nu-'i stricăm gustul, deşì regretăm din inimă, că instituirile aceste nu vor produce armonia nici progres pe terenul cultural.

Ce posiţie va ocupa învĕţătoriul suplent — faţă de cel definitiv, vom vedè. El va avea a se ocupa numai cu limba maghiară, ca obiect de sine stătătoriu de oare ce în sensul legei — obiectele de învĕţământ se propun în limba maternă. Cine va susţinea însĕ pe un astfeliu de învĕţătoriu, cine va fi dispus a aduce jertfe în dragul limbei statului — e o întrebare, care tae afund în cele mai vitale interese ale nostre.

Până acum s'a susţinut, că e destul, dacă învĕţătoriul pricepe gramatica limbei maghiare. Dl comite Bánfy cere şi pretinde dela învĕţători cunoascerea perfectă a limbeî maghiare, ca sĕ fie în stare a propune nu numai limba maghiară, ci şi toate obiectele în aceia limbă, ba mai mult 'i va venì mâne poimâne bine, va cere sĕ se cânte „Szozatul" în loc de „Cuvinese cu adevĕrat" şi „Kossuth Lajos azt izente" în loc de „Hai sĕ dăm mână cu mână."

Dl comite Bánfy e puternic în feliul sèu, şi cum a sciut stoarce de pe comunele românesci dări în „acţii" pentru edificarea teatrului naţional unguresc din Deeş, va scì afla o cale şi pentru plătirea dascălilor suplenţi pentru limba maghiară. Noue nu ne vine şi nu ne poate venì la socoteală procedura dlui Comite — nici a altor despoţi de soiul acesta. Ce face dl comite cu teatrul din Deeş şi cum de unde ia bani sĕ-l zidească, e treaba DSale, dar tot odată a noastră treabă e, sĕ ne punem la cale trebile scoalei şi ale învĕţătorilor. Nu ne-am amestecat noi în trebile statului, nici în interesul statului nu e ca organele lui se jignească interesele noastre confesionale.

Suntem noi destul de sĕraci, din această sĕrăciă am aşeḑat noi dascăli, ca ei sĕ deschidă ochii minţei şi ai inimei în generaţiunea tênără.

Dl comite suprem dela Bistriţa-Năsĕud ne spune, că ochii minţei la noi nu se mai pot deschide de cât prin organul limbei maghiare — şi spunându-ne o aceasta noi trebue sĕ'i credem ori voim ori nu.

Nu suntem întrebaţi noi, că oare putem noi sĕ suportăm acest nou imposit, — ci el se impune în dragul ideii de stat unguresc, a cărei definiţiune până aḑi nu e inventată.

Mult buciumata şi dorita împretenire a tuturor elementelor din această ţeară pe această cale nu se va ajunge în veci. Vrajba şi frecările vor devenì

FOIŢA.

Motii şi Istrienii.

I.

Întroducere.

Acum un an cetind instructiva dare de samă a d-lui Al. Xenopol, profesor de „Istoria Românilor" la universitatea din Iaşi, asupra „Codicelui Voroneţan", în care d-sa amintea şi „Tecsturile Măhăcene", numai de cât mi-am format ferma convingere, că graiul moţilor e aproape acelaşi ca şi al istrienilor, în ceea-ce privesce *rotacismul*, sau prefacerea lui *n* între două vocale în *r*.

Pentru a mĕ întări şi mai mult în aceasta a mea convingere 'mi-am procurat în urmă distinsa lucrare „Cuvinte din Bătrâni" a savantului şi autorisatului nostru filolog şi istoric, d. Hasdău, şi la pag. 12 în „Tecsturile Măhăcene" am cetit următoarele rênduri, cari mi s'au tipărit adânc în inimă şi cari m'au făcut ca sĕ întreprind aceasta a mea neînsemnată lucrare:

Eată ce ḑice d. Hasdĕu:

„Ei bine, în „Tecsturile Măhăcene" ale lui popa Grigorie dintre 1580—1619 transiţiunea lui *n* între două vocale în *r* este întocmai ca la Istriano-Români; de esemplu:

lună = istr. lura
bine = istr. bire
unul = istr. urul
cine = istr. cire
oamenii = istr. omiri.

„Rĕposatul Ion Maiorescu, în importanta sa escursiune la Istriano-Români, observa: „deasa schimbare a lui *n* în *r* ca Moţii în Ardeal, ca Moldovenii etc., ear într'un alt loc: „Mutarea lui *n* în *r* nu era pentru mine nimic nou, sciind marea aplecare a bravilor noştri Mocani sau Moţi de a usa această permutare, care e usată şi în Moldova de şi nu aşa de des.

„Măhăcenii dară din secolul XVI erau neşte „Moţi" sau „Mocani" în toată puterea cuvêntului. Cum însĕ de nu mai vorbesc ei astăḑi tot aşa?

„Ceva mai mult Maiorescu esagerase de tot „aplicarea bravilor noştri Mocani sau Moţi de a muta pe *n* în *r*. Nicăiri în Transilvania de şi se ḑice pe alocuri în munţi *iremă* sau *dumirecă*, totu şi ceva ca *lură* nu se mai pomeneşce şi cu atât mai puţin veţi afla unde-va o propoziţiune întreagă ca cea din „Legenda lui Avram" a lui popa Grigorie: „*ce-'ţa va pure irainte marăncă* = ce' ţi va pune înainte mânâncă".

Din aceasta espunere a dlui Hasdeu am încheiat că dsa se îndoesce de adevĕrul afirmat de reposatul Ioan Maiorescu şi că Măhăcenii, la aşeḑarea lor în acel sat au adus cu ei de airea aceea particularitate... de unde? .... Nu se ştie! .... Probabil din Istria?

Ca unul care sunt din munţii apuseni si care în copilăria mea auḑiam pe toată ḑiua acest rotacism în graiul poporului muntean, am creḑut a face un serviciu Românilor, dacă împreună cu alţi amici din munţi vom aduna pe cât puterile ne vor permite acele particularităţi, cari vor putea contribui foarte mult la lămurirea acestei cestiuni de o mare însĕmnătate pentru literatura şi istoria noastră.

Însufleţit de această ideiă, m'am adresat anul trecut amicului şi compatriotului meu Gerasim Candrea, advocat în Câmpeni, Capitala Moţilor, şi l'am rugat că, pe cât ne iartă slabele noastre mijloace, sĕ adunăm la faţa locului din gura poporului cuvintele, în care *n* se strămută în *r* şi sĕ înfăţişăm ca model unele particularităţi, cari se ivesc în graiul Moţilor.

Mai pe urmă, sĕ adunăm şi numirile româneşti ale munţilor, dealurilor, văilior, păraelor şi minelor; numiri, cari s'au schimonosit şi se mai schimonosesc încă şi astăḑi de către acei învĕţaţi străini de sama dlui Hunfalvy, care fac „Toponimiă şi Charte topografic„ cu privire la ţinuturile româneşti fără sĕ cunoască cătuşi de puţin limba română.

continue — și în urmă nesuportabile, și apoi nu vom fi rěspunḑětori înaintea lumei, dacă poporul la culmea desperațiunei va striga și el un „*veto.*“

Sě ne păḑască Dḑeu de momentul, când pasiunile nu vor mai putea fi ținute în coardă și când poporul român va venì la convingerea, că el nu mai are ce mai perde.

Cestiunea orientală în parlament.

În revista politică a ḑiariului nostru de Sâmbăta trecută am publicat în estras rěspunsul ministrului president Coloman Tisza la interpelațiunile, ce i s'au adresat în cestiunea schimbărilor din peninsula balcanică. Dăm astăḑi întreg rěspunsul după cum îl aflăm în ḑiarele din capitală, reasumând și reflecsiunile interpelanților.

Ministrul president Tisza:

Onorată casă! Sě auḑim! Sě auḑim! Cu privire la cestiunea bulgară mi s'au adresat patru interpelațiuni, cuprinḑênd ele multe întrebări, dintre cari la unele, fiindcă stau în legătură cu o afacere pendentă, nici un guvern pe lume nu ar putea rěspunde, fără a greșì contra intereselor statului, și fără a-'și călca cele mai sânte datorințe.

Premițênd acestea, prin aceasta nu voiesc, sě condamn împregiurarea, că s'au făcut aceste întrebări, nici voiesc, sě me subtrag de a da dechiarațiuni despre direcțiunea politicei, ce s'a urmat sau se va urma de oficiul de esterne al monarchiei austro-ungare; am ținut de lipsă însě, sě indigitez la deosebirea, ce esistă între acea, că ce se poate întreba, ce poate desfășura un deputat, fie el cât de autoritativ, și ce poate rěspunde un guvern, dacă, precum se întêmplă în acest cas, ambii au același scop esclusiv: de a ajuta, și nu de a strica interesului public. (Așa e, sě auḑim.)

Din cele premise de sine urmează, că eu nu voiu rěspunde separat la fiecare întrebare, ci voiu îndruma pe interpelatori la dechiarițiunea mea în general; cu toate acestea me voi dechiara anticipativ asupra unor întrebări. (Sě auḑim!)

În prima linie resping presupunerea, că oficiul de esterne a avut în vedere detronarea principelui Bulgariei, sau că chiar a avut cunoscință mai nainte despre atentatul îndreptat contra principelui Alesandru, și că aceasta o a aprobat pelângă unele condițiuni.

Aceasta, precum și întêmplările urmate nu le-a putut sci, întocmai precum nu a putut sci nici aceea, că principele Alecsandru — precum se vede din telegrama lui — și a privit coroana ca primită directe dela țarul Rusiei, și 'și condiționează rěmânerea pe tron dela consensul țarului rusesc.

Între guvernul susesc și al nostru nu esistă nici o înțelegere cu privire la influința preponderantă, ce e a se esercia în partea de meaḑă ḑi sau cea de meaḑă noapte a peninsulei balcanice (aprobare generală în dreapta) și astfel ea n'a fost legată de condițiuni. Posiția dată monarchiei austro-ungare de tractatul din Berlin, și pe care o susținem hotărît, pelângă susținerea în întregitate a dispositiunilor acelui tractat, satisface intereselor noastre.

Oficiul nostru de esterne în afacerea revoltanților contra principelui Alecsandru în interesul Bulgariei s'a folosit de admoniare, în ce privesce pașii pripiți și urmările acelora; n'a făcut însě nici un pas în apărarea pricinuitorilor revoluției sau în interesul acelora. (Aprobare generală din dreapta, mișcare în stênga.)

Revenind acum la dechiarațiunea pusă în vedere:

Ca părere individuală am spus, când la 1868 pentru prima dată mi s'a dat ocasiune, sě me declar în cestiunea orientală, că cu privire la evenimentele ce vor urma, dacă trebue sě se facă acolo schimbări, interesul nostru este, ca popoarele, cari trăiesc acolo, sě se desvoalte ca state independente corěspunḑětoriu individualității lor, (aprobare generală) și de opotrivă cu oficiul comun de esterne, susțin, că aceasta corespunde mai bine și astăḑi intereselor monarchiei (așa e, din dreapta), și că delăturând ori ce năsuință de espan-siune sau cuceriri, întreagă influența monarchiei trebue, sě fie îndreptată spre promovarea desvoltărei independente a acestor state, și spre acea, ca acolo nici o putere streină sě nu-'și poată întemeia protectorat, care după tractate nu esistă, și sě nu poată esercia influență permanentă. (Aprobare generală.)

În raportul nostru de convenție cu statele din afară nu s'a făcut nici o schimbare, și astfeliu ele stau așa neschimbate, precum le-a caracterisat ministrul de esterne comun în delegațiuni.

Cu Germania și astăḑi stăm pe basa cea vechie, și tocmai pentru aceea nu este permis, sě ne îndoim în aceea, că luând în considerațiune interesele reciproce, laolaltă le vom și sci apăra, fără ca sě se pericliteze pacea generală. Din partea noastră ținem, că e în valoare instrumentul de pace din Berlin, și că el trebue susținut în valoare, deși s'a vătămat prin unele casuri concrete, dintre cari mai grele urmări are ce s'a întêmplat înainte cu un an în Rumelia Orientală, și în această privință nici o putere nu ne-a comunicat părere contrariă acesteia.

Oficiul nostru de esterne 'și susține și acuma opiniunea accentuată de mai multe-ori, că după stipulațiunile esistente, la casul când Turcia nu se va folosi de dreptul, care i s'a reservat, nime altul n'are dreptul la amestec unilateral cu arme în peninsula balcanică, sau la întemeierea de protectorat, (aprobare generală), și că în general în peninsula balcanică ori ce schimbare în raporturile de drept sau de putere se poate face numai cu consensul puterilor, cari au subscris tractatul de Berlin. (Aprobare în dreapta.)

Acestea sunt liniamentele generale ale nisuințelor noastre, ale căror resultate noi în consonanță cu celelalte puteri dorim, sě le ajungem, și sperăm, că le vom ajunge fără a conturba pacea. Ajungerea acestui scop nu o vom periclita prin enunciațiuni fără vreme și prin cuvinte late: spre acest scop vom nisuì în timpurile critice cu necesara îndoită liniște și moderațiune, însě tot odată cu toată seriositatea și resoluțiunea. Me rog a-'mi lua rěspunsul la cunoscință. (Aprobare îndelungată în dreapta).

Horvath Boldizsár: Se declară mulțămit numai cu o parte din cele spuse de ministrul-president, și anume 'l mulțămesce declarațiunea, că detronarea principelui Alecsandru n'a format obiect de discusiune în întrevorbirile dela Kissingen și Gastein. Asemenea se declară mulțămit cu cele spuse cu privire la tendențele monarchiei în orient, cari sunt îndreptate spre desvoltarea de state independente în peninsula balcanică. Constată însě, că faptele contrastează cu aceste enunciațiuni ale ministrului president, așa delăturarea principelui Alecsandru, care a fost representantele neatârnărei Bulgariei, trimiterea unui comisariu, care se amestecă în afacerile administrative, de justiție și militare ale Bulgariei, toate acestea lovesc în interesele monarchiei noastre.

Regretă că nu 'i s'a dat rěspuns la întrebarea, dacă avem de lucru cu o alianță duplă sau triplă, care din urmă ne leaga mânile în cestiunea orientală, și pe care am plătit'o odată destul de scump, și dacă nu ne trezea din amorțeală pacea dela San-Stefano, poate am fi ajuns la mari conflicte.

Nu-'l mulțămesce enunciațiunile privitoare la uneltirile Rusiei în Bulgaria. Sě ḑice, că Austro-Ungaria nu va suferì intervenție militară. Interpelantele crede, că lucrul nu va ajunge la atâta, deoarece Rusia prin multele terorisări va stoarce resistența bulgarilor și fără arme, și va face din ea vasal supus scopurilor rusesci. Dacă prin asemenea uneltiri se va ajunge un lucru, a căruia ajungere cu arma o am împedeca noi, atunci el nu primesce o asemenea pace, atunci mai bine voiesce un rěsboi, căci și așa întreagă Europa este sub arme, spre a se adeverì ḑicětoarea veche: *Si vis pacem, para bellum.*

A fost nefericire pentru Europa, că marele bărbat de stat al Germaniei la 1870 n'a putut nimicì pe Francia și moralicesce. E mare dorința de rěsbunare între acesti 2 urieși, și de frica unei ciocniri sângeroase s'a prefăcut întreagă Europa în casarmă de soldați și magasin de arme. Prin aceasta s'a atras atențiunea Europei asupra occidentului, și Rusia a subminat pe ascuns în orient, producând cel mai mare pericol pentru Europa.

Are toată încrederea în alianța cu Germania. Acest aliat însě până acuma a protegiat pe al treilea — pe Russia pe socoteala noastră. Un asemenea aliat mai mult ne strică dacât ne folosesce.

În urmă se roagă a se pune la ordinea ḑilei rěspunsul ministrului president, spre a se da ocasiune dietei sě se clarifice pe deplin, și se împrăscie nedumeririle.

(Va urma.)

Revista agricolă și comercială.

Têrgurile noastre. Variațiunea prețurilor la hectolitru chiar în aceiași ḑi, a avut mai multă influiență asupra vênḑětorilor de cereale, de ai face sě crează pe vênḑětori, că prețurile vor scădea în curênd, și de aceia unii au căutat a-'și desface grâul cât mai degrabă. Noi credem, că mișcarea prețului cu 50—75 centime la heclolitru, a fost și este mai mult un fel de cursă din partea speculanților pentru cei lesne creḑětori, și care în anul acesta cam pela începutul vênḑărilor a fost mulți înșelați, perḑênd la chilă câte 5—8 l. n. Revistele agricole străine, ne pnn în cunoscință de cauză, că prețurile au sě se urce preste puțin timp, din cauza relelor recoltc din ale țērii. Și nu trebue sě ne luăm de loc după ḑiaristica din Transilvania, care strigă mereu, că cerealele noastre sě vênd pe prețuri de nimic, deși cerealele noastre sě vênd mai scump de cât ale lor, ori-ce ar ḑice, fiindcă faptele ne sunt de față, și le dau desmințire pe fie-care ḑi.

Se afirmă într'un mod positiv, că seceratul cerealelor în Franța ca și în alte țēri nu s'a putut face în bune condițiuni din causa ploilor; iar grâul secerat s'a stricat în clăi. În Englitera recolta fiind foarte mediocră, ar trebui sě facă o mare importațiune de grâu, și cu toate acestec actualminte prețul grânelor este scăḑut. În Austro-Ungaria recolta grâului din anul acesta este socotită cu $25^0/_0$ mai mică decât cea din anul trecut, pe cât timp recolta noastră de grâu, dacă nu este superioară celei din anul trecut apoi cel puțin sě poate socoti egală, iar nici decum inferioară, prin urmare noi n'avem trebuință de produsele agricole ale vecinilor

---

După mai multe scrisori între mine și dl Candrea și adesea întârḑiate din causa postelor ungare cari au obiceiu sě le destacă și sě le censureze, dsa 'mi-a împlinit rugarea și 'mi-a trimis materialul adunat însoțit de următoarea scrisoare:

Câmpeni, 9 (21) Septembre 1886.

Mult iubite amice!

Abia numai acum îmi pot împlinì promisiunea dată cu privire la adunarea cuvintelor, în cari *n* se strămută în *r*.

Dar nici acest lucru nu 'l-am împlinit eu, ci vĕrul meu Ghiță Candrea. Tot materialul este adunat în fața locului și ți-l presentez ca un material brut. Cred, că veți avea, cine sě-l prelucreze.

Ca sě cunosci mai de aproape pe vĕrui meu apoi dênsul e gimnasist-maturisant (bacalaureat) și absolvent al facultății de teologie. De present se ocupă cu dăscălia, abia poate trăì.

Veḑi bine salariul lui e numai de 300 fl. pe an (adecă cam 50 lei pe lună.)

E un băiat foarte modest și diligent, ar dorì sě studieze literile, dar neavênd mijloace nu poate

Al tĕu iubitoriu frate și amic.
Gerasim Candrea.

Cu mare bucurie am primit materialul adunat de destoinicul învĕțătoriu rural Ghiță Candrea, din care cu admirațiune am constatat că d-sa nepregetând a consacra „causei române“ timpul și munca „fără nici o remunerațiune,“ a compus un „vocabulariu alfabetic din cuvintele în cari „n“ se schimbă în „r“ în graiul muntenilor.

Comparând acum cuvintele citate pe pagina 12 în „tecstele măhăcene“ cu cuvintele analoage cuprinse în „vocabulariul“ dlui Candrea, m'am convins, că în aceleași cuvinte e acelaș rotacism la moți ca și la Istriano-Români; de esemplu:

lună = istr. lură = moți lură
bine = istr. bire = moți bire
cine = istr. cire = moți cire
oameni = istr. omiri — moți oameri

E evident dar, că „lura“ se pomenesce și la moți și dacă vom mai adăuga, că ei asemenea esprimă ca și istrianii cuvintele: „pure“ în loc de pune, „irainte“ în loc de înainte, și „mârâncă“ în loc de mânâncă, atunci „propozițiunea întreagă din „Legenda lui Avram“ a lui popa Grigorie „ce-ți va pure irainte mârâncă“ o putem afla și astăḑi în graiul muntenilor din Ardeal.

Măhaciul după cum se poate vedea din „Charta geografică a statului maior imperial din Viena, se află dela Aiud în sus pe mâna stângă, în direcțiunea munților apuseni, spre Bedeleu, Trăscău Buru etc. astfeliu, că el cu drept cuvênt aparține regiunei acelor munți.

Prin urmare, sau că în vremea lui popa Grigorie locuitorii acelui sat vorbeau și ei ca și vecinii lor munteni; ori popa Grigorie, fiind poate de feliul lui moț a păstrat în toată puterea cuvêntului rotacismul din graiul moților și 'l-a scris cum a vorbit?

Munții apuseni sunt foarte întinși și sunt locuiți aproape numai de români.

Împărțirea administrativă a Transilvaniei însě a fost în toate timpurile astfeliu făcută, încât elementul de altă limbă, aflătoriu în minoritate în acea țară, sě poată stăpânì elementul român, care se găsesce într'o maioritate precumpănitoare.

Cu chipul acesta marea parte din locuitorii Măhaciului, Ormenișului, Dumbrăului, etc. până la 1850 sau 1851 erau grăniceri călărași, slujind în regimentul numit: „Székler Hussaren (székely huszár, călărași-sěcui), ear ceilalți locuitori negrăniceri ai acelor sate, cari se numeau „provinciali,“ aparțineau jurisdicțiunei civile din scaunul Arieșului cu reședința autorităților în Vințul de sus.

De altmintrelea locutorii acelor sate și în special aceia din satul învecit Highiș se mai numeau și „Uleeri, căci se ocupau cu facerea și vinderea uleului de în, cănepă și sînburi de bostan.

(Va urma.)

noştrii; ci ei au trecuinţă de ale noastre. Din rândurile de mai sus putem judeca, că preţul la grâul nostru pe viitoriu se va urca, în necasul acelora, care poate numai rĕu ne voesc. Dar „Dumneḑeu ştie sĕ rĕsplătească la fie-care după faptele sale.“

Iată în termen mediu preţurile cu care s'a vêndut cerealele noastre în portul Brăilei dela 9—14 Septembre inclusiv.

	Greutatea macsimă	*Greutatea macsimă*	*Greutatea minimă*	*Preţul macs. la hect.*	*Preţul med. la hect.*	*Preţul min. la hect.*
Grâu	60	58	$55^{1}/_{2}$	12	10,50	8,65
Por	59	—	57	6,90		6,70
Secară	56	—	—	6,70	—	—
Orz	46	44	43	4,65	4,45	4,30
Rapiţ	$52^{3}/_{4}$	—	51	12	—	10

Têrgurile streine. Transacţiunile cu cerealele în têrgurile europene sunt aproape aceleaşi ca şi la noi, şi nici o schimbare radicală nu s'a făcut în preţuri nici în vênḑări. Singur la Amsterdam (Holanda) grâul a câştigat 5 l. n.

Têrgul din Paris. La acest têrg de şi a fost cam mult grâu cu toate acestea afacerile a fost puţin active din causă, că morarii sĕ ţin mereu în reservă, şi atât la grânele indigene cât şi cele strĕine, preţul s'a micşorat cu 50—75 cent. grânele albe nuoi s'a vêndut suta de kilogr. cu 23—23 l. n. şi 25 cent.; ear grânele albe din jurul Parisului s'a vêndut cu 22—22 l. n. şi 50 cent. Grânele vechi s'a vêndut mai cu anevoie, şi cu un preţ până la 23 l. n.

Secara. s'a vêndut cu 13 l. n. şi 50 cent.; orzul cu 15—15 lei noi şi 50 cent. suta de kilogr.

Ovĕzul vechiu, s'a vândut afară din Paris cu 17—17 l. n. şi 25 centime suta de kilogr.; ear preţul la ovĕsul nou a variat între 15—16 l. n. şi 75 cent. suta de kilogr.

Porumbul, pentru destilaţiune s'a vêndut cu 12—13 l. n. şi 25 cent. suta de kilogr.; pe când în porturile Marsiliei d'abia s'a vêndut cu 11—12 l. n. şi 50 cent.

Făina. Preţul făinei este destul de ridicat, şi morarij nu vor sĕ facă nici o concesiune. Făina cea mai bună se vinde cu 25—25 l. n. sacu de 27 kilogr.; aşa cu preţul mijlociu s'ar putea lua de 50 l. n. la sac.

Cele-l'alte têrguri francese au fost destul de bine aprovisionate cu cereale, şi pe fie-care ḑi ofertele de grâne devin mai considerabile, şi vênḑĕtorii sunt siliţi a vinde mai eftin.

La Bordeaux, grânele francese s'au vêndut cu 17 l. n. şi 50 cent. 80 de kilogr., ear grânele roşii americane cu 18 l. n. şi 25 cent. aceeaşi cantitate. În porturile de nord predomină liniştea, şi preţul dela grânele strĕine s'a micşorat cu 50 cent.

În Belgia, recolta este evaluată la 98% din mijlocie, şi cantităţile de grâne, ce sunt deja pe drum cu destinaţiune pentru Anvers, denotă până la evidenţă că cererile sunt foarte numeroase.

În Berlin ca şi la Viena şi Pesta preţurile grânelor sunt slabe; acest lucru sĕ observează şi în Rusia, deşi espediţiunile de grâne pentru continent au fost destul de mari.

La New-York (Statele-Unite) afacerile cu cereale a fost slabe şi preţurile cam scăḑute, grânele a suferit o micşorare de $^{1}/_{2}$—$^{1}/_{3}$ centimă la bushel. La 2 Septembre grâul s'a plătit la acest têrg cu 4 l. n. şi 35 cent. buscu 2 l. n. helu; de 35 litri, porumbul şi 80 cent. bu sheliar făina fină cu 141 l. n. 50 cent. până la 15 l. n. şi 50 cent. 88 de kilograme. *Ec. N.*

„Curieriul.“

Cronică.

Orĕştie, în 30 Septembre. (Deale scoalei. Arondarea cercurilor electorale sinodale şi congresuale — casina — institutul de credit „Ardeleana.“) Scoala noastră capitală gr. or. 'şi-a început activitatea la terminul prescris. Învĕţătorii nostrii Oprea şi Joandrea, cari la finea anului scolastic trecut au arĕtat bune progrese în învĕţământ, se află earăşi la postul lor, pe cât de greu pe atât de onorific. Le dorim succesele cele mai strălucite. În locul învĕţătoriului T. Popovici, care a trebuit sĕ ne părăsească scoala din motive de formalitate, vom primi de astă dată dela ven. consistoriu *brevi manu* pe un învĕţătoriu nou în persoana dlui Tămaş. Prelângă progresele dovedite de corpul învĕţătoresc în anul trecut dorim ca domnii învĕţători, sĕ nu slăbească din zelul intensiv, căruia trebue sĕ-'i atribuim progresul de până acum, şi dorim ca armonia frăţească, care a destins corpul nostru didactic în anul trecut, sĕ-'l conducă în interesul stabilităţii şi în anul acesta. Acelaşi progres dorim şi scoalei industriale, unde este aplicat dl Joandrea, care în anul trecut a arătat resultate satisfăcĕtoare. Cu scoala am sta binişor şi credem, că această stare normală se va manţinè, timp îndelungat, dacă cumva potestatea statului, representată prin inspectorii scolari de stat, nu ne va crea cumva dificultăţi şi perplesităţi — un lucru foarte posibil astăḑi în omnipotentul stat ungar sau mai bine ḑis maghiar.

— Cu interes viu am luat şi noi notiţă despre un nou proiect de arondare a cercurilor electorale congresuale şi sinodale — elaborat de vener. consistoriu archidiecesan. Scopul acestui proiect este, o formare mai proporţionată a cercurilor electorale conform cu necesităţile şi esigenţile parochielor întrunite în anumite centre de alegere. Oraşului nostru i se atribue în acest proiect o însemnătate secundară, fiind Orĕştia anecsată pur şi simplu la centrul Devei. — După cum sunt înformat şeful scaunalui nostru protopopesc, fiind învitat a-'şi da pĕrerea asupra proiectului, întru cât acesta privesce cercul Orĕştiei, a făcut unele reflecsiuni pe cât de obiective pe atât şi de motivate, atrăgênd atenţiunea veneratului Consistoriu asupra unor împregiurări foarte importante.

Orĕştia a fost pe timpul germanilor un centru politic însemnat şi în primul period constituţional bisericesc, un centru electoral sinodal. Perḑênd acest atribut politic oraşul nostru totuşi n'a încetat a rĕmânè un emporiu comercial industriar şi economic distins, un centru de gravitaţiune pentru numĕroase comune situate în formă periferică împregiurul acestui oraş. Pelângă aceasta superioritatea intelectuală şi materială a preoţimei noastre din cercul Orĕştiei faţă cu preoţimea din cercul electoral pledează pentru designarea Orĕştiei ca centru electoral pentru congres şi sinod.

Situaţiunea geografică, însemnătatea oraşului, prevalenţa numerică a sufletelor, cualificaţiunea superioară a clerului nostru din acest cerc, precum şi alte momente plausibile, desvoltate în mod temeinic şi pe larg în opiniunea dată de dl ppresbiter concernent, pledă pentru dorinţa generală de a vedè Orĕştia designată de centru electoral — cel puţin pentru sinod. Credem, că Ven. consistoriu va consulta în planul de arondare aceasta opiniune, care este ecoul întregei preoţimi şi a laicilor din acest cerc.

— Cu începutul toamnei a început a mai însufleţì şi tinera noastră casină. E mai multă vieaţă — membrii, cari în decursul verei au fost cuprinşi cu afaceri economice, încep earăşi a se interesa de casină — mai în fiecare seară avem întêlniri plăcute, cari ne dau ocasiunea de a ne ocupa cu diferite lucruri de interes. Aspectele ar fi bune pentru prosperitatea casinei şi pentru distracţiunea membrilor în sesonul de earnă, ce se apropie, dacă nu ne ar pune pe gânduri atitudinea reservată a secsului nostru femeesc.

Se scie, că dela ultima convenire din earna trecută în urma unui incident neplăcut a rĕmas puţină amărăciune în inimile cele generoase ale femeilor noastre — o notă discordantă în armonia cea bună — pusă la cale cu multe osteneli şi greutăţi. Credem că timpul a sters urmele acestor disarmonii şi sesonul de earnă ne va întrunì earăşi pe toţi în frumoasa localitate a casinei

Şi în urmă se amintesc ceva şi despre tinĕrul nostru institut de credit „Ardeleana“.

Sub conducerea unei direcţiuni prompte şi înţelepte un institut nu poate decât se progreseze şi cu bucuriă trebue sĕ constatăm, că institutul într'adevĕr şi progresează. Bărbaţii ce compun direcţiunea — cei din provincie ca şi cei din oraş — desvoltă un viu interes pentru promovarea institutului — ceea ce se vede din frecuentarea gratuită şi promptă a şedinţelor de sĕptĕmână.

Ear în poporaţiunea noastră rurală institutul a prins afunde rădăcini şi omul simte o adevĕrată mândrie în sufletul seu auḑind pe naivul ţerean român esprimând cuvintele: „Mergem la banca noastră — la Ardeleana“ — ca şi când acì ar căpĕta banii de pomană. Acesta este un semn învederat despre simţul naţional nefalsificat al poporaţiunei noastre rurale care dela început a întimpinat cu multă bucurie înfiinţarea acestui institut salutar.

X.

Varietăţi.

* Luni în 22 Septembre la ḑiua onomastică a Maiestăţii Sale împĕratului nostru Francisc Iosif I, s'a celebrat serviţ divin în catedrala din cetate, şi s'a ridicat rugăciuni pentru sĕnătatea Maiestăţii Sale. Pe lângă tinerimea seminarială, ce asistă sĕrbătoresce, a luat parte multe persoane însemnate.

* (Denumire.) Dl Iosif Pop, judecătoriu suplent la tabla regească din Têrgul-Murĕşului a fost întărit de Maiestatea Sa de judecătoriu ordinariu tot la tabla regească din Têrgul-Murĕşului.

* (A şasa tragere la sorţi publică) a scrisurilor fonciare de 6% ale *Institutului de credit şi de economii „Albina“* a urmat *în 1 Octombre 1886* în presenţa dlui notar reg. public dl *Gabriel Zágoni* şi a doi membri ai comitetului de supraveghiare al institutului. S'au tras, în valoare totală *de fl. 53.300* următorii numeri:

à fl. 100: Nr. 12, 15, 19, 52, 56, 57, 74, 76, 90,
103, 116, 120, 124, 123, 125, 129,
142, 153, 158, 162, 191, 198, 205 226,
232, 244, 246, 249, 262, 269, 272,
306, 314, 316, 322, 333, 335, 337,
338, 340, 351, 361, 372, 376, 379,
393, 395, 400, 406, 414, 431, 434,
437, 438, 441, 445, 448, 449, 452,
453, 467, 503, 506, 510, 513, 517,
526, 530, 535, 543, 547, 548, 563,
568, 573, 588, 611, 619, 628, 639,
642, 647, 651, 654, 655, 668, 669,
680, 684, 685, 690, 694, 699, 705, 707,
722, 749, 750, 758, 761, 765, 766,
769, 770, 778, 780, 782, 784, 786,
788, 792, 801, 802, 806, 815, 842,
845, 850, 852, 853, 861, 868, 875,
878, 906, 911, 915, 926, 927, 928,
934, 939, 950, 952, 970, 975, 997,
998, 1007, 1031, 1041, 1045, 1053,
1055, 1058, 1086, 1089, 1091.
à fl. 500: Nr. 19, 30, 38, 60, 123, 152, 161, 184,
214, 273, 274, 283, 284, 353, 380,
383, 417, 455, 459, 463, 501.
à fl. 1000: Nr. 45, 50, 58, 110, 156, 163, 197, 203,
214, 227, 259, 276, 281, 318, 387,
392, 397, 436, 453, 497, 500, 502,
517, 549, 614, 630, 680, 699.

Cu începere dela *1 Aprile 1887* aceste scrisuri fonciare se rescumpĕră la *cassa institutului în Sibiiu*, la *Filiala sa în Braşov* şi la *„Banca comercială ungară de Pesta“* în întreaga valoare nominală împreună cu interesele curente; aceleşi sĕ rescumpĕră şi mai nainte ori-când prin escomptare, sau se pot schimba cu alte scrisuri fonciare după cursul ḑilei.

Cu *1 Aprile 1887* încetă interesele lor mai departe şi cuponii de interese scăḑĕtori mai târḑiu, dacă la presentarea scrisurilor fonciare lipsesc, se subtrag din suma acestuia.

Din scrisurile fonciare eşite la sorţi la tragerile de mai nainte nu sau presentat încă pentru rescumpĕrare următoarele:

à fl. 100: Nr. 128, 177, 270, 345, 346, 419, 657,
666, 672, 711, 719, 781, 803, 812,
903, 904.
à fl 500: Nr. 129, 149, 231, 361.

Sibiiu, în 1 Octombre 1886.

Direcţiunea.

* (Constituire.) Duminecă în 21 Septembre după sĕvêrşirea serviţiului divin membrii societăţii de lectură „Andreiu Şaguna“ s'au adunat în sala cea mare a seminariului şi după ce dl director seminarial prin o vorbire însufleţitoare a arĕtat în trăsuri generale activitatea fericitului marelui archiereu Andreiu Şaguna, s'au constituit pentru an. 1886/7 în următoriul mod.

De preşedinte al societăţii s'a proclamat dl profesor seminarial Dimitrie Comşa.

Vice-preşedinte al societăţii şi preşedinte al comitetului se alege Emilian Popescu cleric an. III. Redactor al foaiei „Musa“ Aurel Trif cleric an. III; notariu al corespondenţelor Virgil Pop cleric an. III.

Membrii comitetului: Iosif Blaga cleric an. III, Stefan Sus cleric an. III, Ioan Broju cleric an. II, Dimitrie Câmpean cl. an. II, Nicolae Cărpinişan cl. an. I, George Enescu cl. an. I, Romul Jurca ped. an. III şi George Daniil ped. an. II.

Dontrolor Ioan Duma cl. an. III; cassariu Dimitrie Goia cl. an. I; notariu al şedinţelor Ioan Teculescu cl. an. II; bibliotecariu Alimpiu Oprea cl. an. II şi vice-bibliotecariu Ioan Nicoară ped. an. I.

* (Concert.) Despre un concert de binefacere ce s'a dat în 9 Sept, a. c. în Székely ni-se relatează între altele: Acest concert a fost arangiat de domnii Dr. Albert Török vicespan şi dl Ioan Florian jude la trib. Puterile cele mai distinse din oraşul şi comitatul nostru au concurs la acest concert. Programa, în care a fost representată mai vîrtos musica clasică, a fost compus cu gust.

Concertul s'a început prin un cuartet esecutat de d-nii Dr. Emiliu Vaida, Ioan Florian, Iuliu Mentovich şi Iuliu Végler, urmat fiind de aplause sgomotoase. După aceasta a păşit pe scenă d-şoara Elena Florian, drăgălaşa fiică a d-lui Ioan Florian, preşedintele tribunalului regesc, care a cântat pe pian rapsodia ungurească de List. Dşoara Florian a esecutat'o cu atâta precisiune şi cu o technică strălucită, cum arareori întâlnim. Nu e mirare dară, că publicul a salutat cu aplause sgomotoase şi pline de simţĕmênt pe dşoara Florian care a mai esecutat piesele „Fantasia maghiară“ de Ambrosiu Székely şi „Ilustraţiunea română.“

Lângă dşoara Florian amintesc piesa esecutată pe violină de dl Dr. Emiliu Vaida, cunoscut prin concertările sale dela Cluş, declamaţiunea dlui Cooman Galffy şi debutul distinsului flautist Andrei Solymosi. Dşoara Albertina Papp, dnii Iuliu Mentovich şi Iuliu Végler au esecutat o parte din symphonia lui Beethoven.

După concert publicul s'a dus în sala otelului „Koronka,“ unde s'a dansat până târḑiu după mieḑul nopţii. Venitul a foşt de 253 fl. din cari substrăgêndu-se spesele, au rĕmas venit curat 200 fl.

* (Vin bun.) Vinul bun veselesce inima omului; d'aceea şi omul trebue sĕ se cugete cum ar face ca se ţină în pivniţa lui vin, de care 'ţi veselesce inima.

Eată cum au obiceiul de-a alege vinul oamenii din judeţul R.-Sărat.

În ḑilele cele mai geroase ale iernei când scârţăe zăpada sub picioare şi croncănesc cioarăle de foame, scot vasele cu vin afară.

Frigul îngheaţă apa din vin, alcoholul însĕ şi celelalte elemente, ce le conţine vinul se trag pe pipă ori pe cep şi se pun frumos în alte vase

Vinul acesta 'l numesc ei „inima butoiului sau inima vinului.“

Şi cu drept cuvênt, căci acest vin îl poţi lua adeseori de vin vechiu, atât e de tare şi de gustos.

Bine ar fi se încerce şi oamenii de pe la noi, cari n'au încercat!!

Pentru ca se ai însĕ vin bun, se cere ca şi vasele sĕ fie cât se poate de curate.

A pune vinul în vase murdare, ori mucede, ori în vase, ce au stat multă vreme în pivniţă însemnează atât, cât a face din ceva nimic.

Spălatul cu apă numai pentru de a curăţì astfeliu de butoaie nu-i de ajuns; trebuie omul sĕ se mai căpuiască cu câte ceva.

Eată cum ne spun oamenii, cari au de a face mult cu vinul. E bine, sĕ pui în apă curată apă tare sau acid sulfuric, aşa, ca la 5 litre de apă sĕ fie cam 200 de grami acid sulfuric. Apa se bagă mai întâi în butoiu, apoi încetinel băgăm acidul sulfuric şi îndată începem a clătărì butoiul în toate părţile. Vĕrsând apoi amestecătura de apă şi acid sulfuric, clătărim bine butoiul cu apă curată şi'l lăsăm o ḑi ori doaue la aer curat.

Vasul va fi curat, ear vinul nu va căpăta nici un miros!

* (Colera.) După rapoartele, ce ne sosesc, boala epidemică — colera — începe a da îndărăpt din 19—20 l. c. au fost 23 de bolnavi, 5 au murit

* (Bun rĕspuns.) De n'a călĕtorit cineva cu trenul şi nu s'a oprit la Copşa-mică, nu scie încă cum e de bine sĕ călĕtoresci pe ici pela noi. Mai alalta-eri, într'o ḑi de post, un mărginean chipes şi voinic se dete jos din tren la gara din Copşa-mică; şi fiind-că bucatele 's cam pipĕrate şi fiind-că era şi ḑi de post, omul lui Dḑeu, băgă mâna în glugă, scoase un măr frumos, tăia o felie de pită şi rĕḑimat pe bâtă 'şi împăca gura. Un sprinţeluş frisat cu ochi cu tot şi cu mustaţi cât coarnele, chelner în loc de meserie, înalt, înholbat şi piţigoiat, făcêndu-'şi coada colac, şi rămnind la mĕr şi la vieaţa românaşului — ḑice, când acesta asvîrlì cocianul pe peron. — Mergi în ţară la voi şi acolo nu mânca fără mere şi pită. Omul nostru îi ḑise: Doar în ţara noastră suntem, cui nu-'i place ducĕ-se cu.... Apa trece petrile rĕmân. Chelnerul cu capul între urechi şi ploat 'şi vĕḑù de treabă!

* (O încercare îndrăsneaţă.) Vestitul căpitan de marină Andersen şi cu un tovarĕş al seu încercat sĕ treacă Oceanul Atlantic într'o mică barcă.

Din Christiania-Norvegiei plecară la 26 Maiu şi trecênd prin mijlocul valurilor din Maria Nordică, au ajuns la Glascov, unde făcură popas până la 26 Iuniu.

În 11 şi 12 Iuliu cât ţinea zarea nu mai vedeau făr valuri groasnice de apă, cei-'i ameninţau cu peirea, furtuna era foarte violentă, dar cu unt-de-lemnul, ce-'l aveau, le succese a mai linişti ameninţătoarele valuri, dar cu toate acestea în 13 'şi perdură catargul. În 20 Iuliu din nou începu o furtună violentă, ce le răpi doauă pânze, iar barca începu a înghiţì apă şi apa le strica provisiunea. Cu toate acestea curajioşi, cum erau conduseră barca şi mai departe. Cu multe vase sĕ întâlniră pe apă dar Andersen şi tovarĕşul sĕu refusă sfaturile căpitanilor de a se îmbarca adecă pe vreunul din vase, şi primiră numai provisiune.

La 5 August însĕ o altă furtună venia sĕ se lupte cu îndrăsneţii marinari. Era gata sĕ fie înghiţiţi de valuri; dar ca prin minune şi se înţelege prin iscusinţa lor scăpară.

Dar aste lupte continue cu rĕsboinicele valuri îi obosiră tare, iar ei obosiţi sĕ deteră plainici şi, când ḑăriră vasul Mary Graham, se îmbarcară în el şi aşa ajunseră teafări la Shields în Englitera.

* (Trei-ḑeci şi opt de naşi.) Când se întêmplase îngrozitoriul foc în Iaşi la grajdurile Rovnovan, vestitul căpitan Păun încă îşi află moartea aici

Plinirea timpului sĕ apropia şi vĕduva viteazului oficier — d-na Paun — era pe cale cale de a deveni mamă tocmai când se întêmplase nenorocirea.

Ea şi născu o fetiţă frumuşică, iar la botez trei-ḑeci şi opt de oficeri din regimentele 4 şi 8 de artilărie s'au înfăţişat ca naşi.

Toţi pe rênd au ţinut în braţe în decursul ceremoniei pe fetiţa Maria-Lucia; iar după botez spre amintirea acestui fapt şi-au iscălit toţi numele pe un cordon.

* (Opt copii sunt de ajuns). Comerciantul Schmit din Londra a trimis nu de mult o telegramă unui pretin al sĕu la Worcester, de următoarea cuprindere: „Te felicit pentru al optulea copil.“ Telegrafistul Hamson, care primi depeşa, adaugă de desupt cu mâna lui proprie: „Dar atâţa 'ţi sunt d'ajuns“. Deunăḑi părintele a opt copii a aflat din întâmplare, că vorbele din urmă nu erau ale amicului seu Smith. Supărat foc, a dat în judecată pe Hamson. Telegrafistul declară înaintea judecătorului, că el nu făcuse alta decât dăduse un sfat foarte potrivit reclamantului; opt copii erau într'adevăr de ajuns pentru ori şi cine. Judecătorul însă fu de altă părere. — Cine te învitase pe d-ta ca sĕ'ţi dai opinia, zise el, în privinţa copiilor d sale? Dacă te-aş lăsa nepedepsît, ai putea, sĕ adaugi întro ḑi, la o telegramă de felicitare pentru căsătorie; Nu o lua căci este mai bine. De aceea te condamn, căci datoria d-tale e sĕ espedieḑi depeşele esact cum ţi se presintă, şi precum data aceasta ai pus cuvinte de la d-ta, altă dată ai putea sĕ scoţi. Telegrafistul fu condamnat la 50 de silingi amenda, cari fură pe dată plătiţi.

Loterie.

Sâmbătă, în 2 Octombre n. 1886.

Viena:	**30**	**64**	**78**	**56**	**52**
Timişoara:	**30**	**16**	**28**	**22**	**21**

Nr. 208 [1424] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea vacantei parochii Gârbova de sus clasa III-a în protopresbiteratul gr. or. al Albei-Iuliei, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Porţiune canonică arătoriu 9 jugere 122 °□.
2. Liveḑi 6 jugere 873 °□
3. Una pădure de 2 jugere 647 °□
4. Cimiteriu de 2 cară de fên.
5. Dela 140 familii câte uua ferdelă (16 copuri) cucuruz în boambe.
6. Dela 140 familii câte una ḑi de lucru.
7. Venitele stolare, ameliorate şi regulate de comitetul parochial la 5 Septembre a. c.
8. Toate acestea emolumente aduc la an un venit curat aproape la 400 fl.
9. Nefiind casă parochială se va închiria până când se va edifica.

Doritorii de a ocupa aceasta parochiă au de a-'şi aşterne petiţiunile instruite conform disposiţiunilor statutului organic şi regulamentului pentru parochii, le acest oficiu protopresbiteral până la terminul sus amintit.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Alba-Iulia 11 Septembre 1886.

Alecsandru Tordăşan,
protopresb gr. or.

Ad 159. [1420] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci dela scoalele poporale gr. or. mai jos însemnate se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Cricău, cu salariu anual de 150 fl. v. a. cuartir liber şi lemne suficiente.

2. Geomal, cu salariu anual de 150 fl. cuartir liber în edificiul scoalei şi lemne suficiente.

3. Gârbova de sus, cu leafă anuală de 160 fl. cuartir liber în edificiul scoalei, şi lemne suficiente pentru încălḑit.

4. Totoiu, cu leafă anuală de 200 fl. cuartir libĕr în edificiul scoalei şi lemne suficiente de încălḑit.

Doritorii de a ocupa vre-unul din posturile acestea, au a'şi aşterne suplicele instruate conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la terminul indicat.

Alba-Iulia 9 Septembre 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Alecsandru Tordăşan,
protopresbiter.

Nr. 1027 [1423] 2—3

Înoire de concurs.

Ne concurênd nimenea la postul învĕţătoresc dela clasa I din Tălmăcel, pentru care s'a publicat concurs în Nr. 84 seqq. a „Telegrafului român“ prin aceasta sĕ escrie concurs nou cu termin 15 ḑile dela prima publicare. Emolumentele sunt 170 fl. salariu, cuartir şi lemne.

Reflectanţii sĕ 'şi adreseze petiţiunile subsemnatului în terminul sus indicat.

Sibiiu, 15 Septembre 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Nr. 316. [1421] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învĕţătoresci din comunele confesionale gr. or. române mai jos însemnate din protopresbiteratul Mediaşului se escrie concurs cu termin până la finea lui Septembre a. c. st. v.

1. Vorumloch, cu salariu anual de 150 fl. cuartir şi lemne.

2. Haşiag, cu salariu anual de 150 fl. cuartir şi lemne.

3. Mosna cu salariu anual de 150 fl. cuartir şi lemne.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au de a-'şi aşterne cererile lor concursuali instruite conform legilor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. al Mediaşului până la terminul sus indicat.

Mediaş 15 September 1886.

Oficiul protopresbiteral al Mediaşului.

Dionisiu Chendi,
protopresbiter.

Nr. 519. [1422] 2—3

CONCURS.

Pe basa ordinului Consistorial de dtto 4 August 1883 Nr. 2563 B. pentru ocuparea postului de Capelan, lângă neputinciosul paroch Teodor P. Costea în parochia de Subpădure protopresbiteratul Têrnavei inferioare, sĕ escrie concurs cu termin de 30 ḑile, dela prima publicare.

Emolumentele sunt: jumĕtate din toate venitele de clasa III sistemisate cu 466 fl. 22 cr. v. a. adecă: pentru capelan 234 fl. 61 cr. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post au sĕ-'şi aştearnă petiţiunile lor instruite conform legei, la oficiul protopresbiteral în terminul indicat mai sus.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Têrnavei inf. Cetatea de baltă 10 September 1886.

Niculae Todoran,
protopop.

Nr. 536 [1404] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învĕţătoresci dela scoalele gr.-or. rom. din comunele mai jos însemnate, sĕ escrie concurs cu terminul *de 20 ḑile.*

1. Nocrichiu, cu salariu de 200 fl. v. a. cuartir şi lemne.

2. Vĕrd, cu uu salariu de 150 fl. v. a. cuartir şi lemne.

Doritorii de a ocupa una din aceste staţiuni au a'şi aşterne suplicele lor conform legilor din vigoare la acest oficiu protopresbiteral până la terminul mai sus indicat.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Agnita.

Agnita, în 6 Septembre 1886.

Sabin Piso,
prot.

Nr. 482. [1419] 3—3

Prolungire de concurs.

Neînsinuându-se nici un concurent la postul de paroch din vacanta parochie Ciora de sus, protopresbiteratul Lupşei — în urma concursului publicat în „Telegraful Român“ Nrii. 80, 81 şi 82 ex 1886. prin aceasta se prolungesce terminul pe ḑiua din 27 Septembre 1886 v. până când doritorii de a competa la acest post pot se-'şi aştearnă petiţiunile la subsemnatul sub condiţiunile stipulate în primul concurs.

Ofenbaia în 10 Sept 1886.

Oficiul protopresb. gr. or. al Lupşii,

Ioan Danciu,
protopresbiter.

Nr. 1042 [1425] 1—3

Publicaţiune.

Preaveneratul Consistoriu archidiecesan dto 26 August a. c. Nr 3703 a adus sentenţă cu divorţiu între Dumitru Isdrailă şi Ana Şerban Goţa, ambii din Reşinari, pe basa pribegirei Anei Şerban Goţa.

Oficiul protopresbiteral gr or. al Sibiiului.

Sibiiu, 22 Septembre 1886.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**
Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 102 Sibiiu, Joi 25 Septembre (7 Octobre) 1886. Anul XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumeraţiune nouă
la
„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe rimestrul Octombre-Decembre al anului 1886, cu preţul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumeraţiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignaţiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, şi eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atenţiunea on. domni abonaţi, al căror abonament se sfêrşeşte cu ultima Septembre 1886, a-şi înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie espeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espediţiune se face prin lipirea unei făşii de adresă dela abonamentul ultim.

Cestiunea orientală în parlament.

(Urmare)

Irányi Daniel: Recunoasce delicata situaţiune a ministrului president, când are sĕ rĕspundă în cestiuni despre politica esternă, recunoasce însĕ şi dreptul dară tot-odată şi datorinţa deputaţilor de a cere seamă ministrului în faţa ţĕrei, despre cele ce se întêmplă.

Nu crede, că ministrul de esterne sĕ nu fi avut cunoscinţă despre intenţiunile Rusiei de a delătura pe principele Alecsandru de pe tronul Bulgariei, de şi e aplecat a crede, că amĕnuntele atentatului nu vor fi fost cunoscute nici contelui Kalnoky, nici principelui Bismarck. Altcum e aplecat a crede, că Rusia aşa a fost de convinsă despre consensul ulterior al acestor două puteri, încât n'a aflat cu cale, sĕ le mai încunosciinţeze, ceea ce dovedesce rola inferioară a acestora faţă cu Rusia.

Interpelantele ia la cunoscinţă declaraţiunea ministrului, că între noi şi Rusia nu s'au făcut stipulaţiuni cu privire la influenţa în peninsula balcanică, deşi nu poate aduce în consonanţă această declaraţiune cu faptele, căci purcederea Rusiei ţintesce nu numai la câştigarea oare-cărei influenţe, dară la nimicirea totală a independenţei acestui stat.

Constată, că ministrul n'a rĕspuns la întrebarea, dacă monarchia noastră este aplecată a apĕra intactă libertatea Bulgariei la alegerea principelui, sau dacă monarchia noastră n'a luat vre un obligament oare-care de a sprigini pe cutare pretendent în favorul Rusiei.

Ministrul president a susţinut, că tractatul de Berlin este în valoare încă, şi că el este directiv pentru Europa. Nu s'a declarat însĕ ministrul la posiţia, ce a luat monarchia cu privire la schimbarea naturei portului Batum, ceea ce este o călcare a tractatului de Berlin. Nu s'a declarat ministrul întru cât monarchia noastră este învoită, ca Rusia sĕ trimită dictator în Bulgaria, care sĕ se amestece în afacerile interne ale ţĕrei, căci ce se întêmplă acuma în Bulgaria este mai mult ca protectorat, este adevĕrată stĕpânire fără margini.

Circulara adresată principelui pentru nepedepsirea celor vinovaţi s'a redus la o simplă admoniţiune de a se ferì de paşi pripiţi. Întrebarea este de ce cuprins a fost circulara şi în ce formă a fost ea redigiată. Ar fi bine se cunoascem amĕnuntele ei, căci paremi-se acolo obvine şi aceea, că sĕ nu se facă esecutări de moarte. Dacă se cuprinde această dispoşiţiune, interpelantele se declară învoit cu asemenea mĕsuri, deşì l'a frapat o asemenea umanitate dela cei din Viena, cari nu aşa au resonat la 1848/9. Dacă însĕ a intenţionat oprirea sentinţei de moarte preste tot, atunci guvernul a trecut peste sfera sa de competenţă.

Alianţa cu Germania o aproabă şi interpelantele, însĕ e de credinţa, că o alianţă de asemenea natură nu poate avea o esistenţă lungă. După rĕsboiul dela 1870 Rusia a frânt tractatul de Berlin, nimicind legăturile create pentru Marea neagră. Curtea din Berlin s'a întrepus şi ne a câscigat învoirea noastră, şi astfeliu noi am plătit serviciile, pe cari Rusia le-a făcut Germaniei în anul 1870.

La 1877 ni s'a cerut al doilea serviţiu, şi noi ne-am învoit, ca sĕ se dărăbuească imperiul turcesc, tot de dragul Germaniei pentru serviţiele ce i-a făcut Rusia în resboiul cu Francia. Acuma ni se cere, sĕ ne învoim la nimicirea Bulgariei.

S'a cerut producerea actelor diplomatice, ca dieta sĕ vadă, ce s'a lucrat. La aceasta ministrul n'a rĕspuns nimica, ca şi când parlamentul ar trebuì sĕ meargă cu ochii legaţi. Cere a se pune respunsul la ordinea ḑilei.

Apponyi Albert, al treilea interpelante: Ia la cunoscinţă declaraţiunea, că ministrul nostru de esterne n'a avut cunoscinţă prealabilă despre detronarea principelui Alecsandru, asemenea ia la cunoscinţă declaraţiunea, că ministrul de esterne n'a făcut nimica cu privire la pedepsirea sau nepedepsirea revoltanţilor de către principele Alecsandru.

Condamnă acel pasagiu din rĕspuns, prin care se apostrofează principele Alecsandru pentru telegrama trimisă ţarului. I-ar fi plăcut din punct de vedere estetic, dacă acel pasagiu nu obvenia în rĕspunsul ministrului, deoarece cunoscut este şi aceea, că acest principe a mai făcut încă o declaraţiune, că adecă părăsit de toată lumea, el trebue se 'şi depună coroana, şi nu i convine, ca puterile cele mari, lăsând pe cel slab, sĕ cadă, în cele din urmă sĕ'i arunce tot lui în cap vina. Această parte putea sĕ se omită şi pentru cuvêntul, că nu mai are nici o actualitate politică.

După acestea interpelantele continuă: Dacă în sĕptămânile din urmă n'aş fi cetit nici un ḑiariu, şi n'aş avea cunoscinţă despre evenimentele întêmplate, atunci declaraţiunile ministrului le-aş fi întêmpinat cu însufleţire dela început până la sfêrşit, căci principiele conducătoare, cărora le-a dat espresiune, sunt corecte, şi corespund acelor convingeri ale mele cărora le am dat espresiune în interpelaţiune. Durere, faptele demonstră tocmai contrariul dela cele ḑise de ministrul president.

Ministrul respinge tendenţele de cuceriri, şi Rusia tocmai aşa purcede în partea ostică a peninsulei balcanice, ca şi când ea ar fi stăpân. Vorbesce ministrul de independenţa statelor din Balcani, de desvoltarea liberă a acelora, şi în faţa acestor declaraţiuni este destulă o voinţă a Rusiei, ca sĕ peardă coroana principele Alecsandru, care representa libertatea şi independenţa Bulgariei. Prin aceasta s'a dat dovadă Bulgariei, s'a dat dovadă lumei, că în Bulgaria nu se mai poate întêmpla, decât acea, ce convine Rusiei. Pe când se vorbesce de independenţa Bulgariei, pe atunci ajunge în Sofia un comisariu rusesc, se aşeaḑă acolo ca un domn, împarte la porunci şi la ultimate, şi declară, că dacă nu se va împlinì voia ţarului rusesc, el va părăsì Sofia. Dacă aceste se pot împlinì, atunci nu sciu, ce a mai rĕmas din independeţa unui stat.

Cu privire la esistenţa tractatului din Berlin ca ilustraţiune amintesce împregiurarea, că în Bulgaria care stă în legătură de suzeranitate cu Turcia, nesce o putere strĕină, căreia tractatul de Berlin nu 'i-a reservat nici un drept de disposiţiune. Este mai bună acea politică, care dela început pune în vedere ţinuta monarchiei noastre la o eventualitate decât a lăsa, sĕ se facă lucruri, pentru a căror oprire

FOIŢA.

Moţii şi Istrienii.

I.

Întroducere.

(Urmare.)

La regimentul în cestiune mai aparţineau şi alte sate româneşti din alte comitate precum: „Teuşul, Bărăbanţul,“ etc din Alba-inferioară; Dobra şi altele din comitatul Hunedoarei; „Dejanii, Ilenii, Receaducală etc. din districtul Făgăraşului; dar, fiind că tot din acest regiment mai făceau parte şi unii din maghiaro-secui, ast-fel reşedinţa regimentului era în oraşul maghiaro-secuiu Sepszi Sz. György (St. Georgiu) din Treiscaune (Haromszék) şi de aici regimentul a primit numirea de Székler Hussaren. (szék scaun székhely-reşedinţa.)

Moţii şi mocanii, atât mai demult cât şi acum, cu esceptiunea Zarandului, care a fost desfiinţat şi înlocuit cu comitatul Aradului, sunt împărţiţi la patru comitate, ale căror capitale toate sunt situate jos la şes pe valea Murĕşului. Aceste comitate sunt: Albe-inferioară, Hunedoara, Aradul şi Turda-Arieş, la care aparţine de present şi satul „Măhaci.“

Locuitorii munţilor se împart după numire în „Moţi,“ cărora le mai ḑic şi „Ţopi,“ în „Mocani,“ „Băeşi“ şi „Crişeni“, ear toţi aceşti munteni împreună numesc pe Românii de la şesuri: „ţărani.“

Adevĕratul ţinut al Moţilor, sau al Ţopilor, începe pe Arieş în sus de la Bistra, sau din spre Abrud, de la Cărpeniş şi se întinde pe ape în sus până în creerii Biharului.

Zărăndenii, şi în special locuitorii din ţinutul de sus al Zarandului, de şi au aproape acelaşi graiu şi aceleaşi însuşiri ca şi Moţii sau Ţopii, totuşi ei sunt mai mult cunoscuţi sub numirea de: Crişeni.

Moţii se ocupă mai cu samă cu facerea şi desfacerea de doniţi, ciubere, şindrile, cu cercuitul buţilor, dulgheritul, plutitul, dogăritul şi cu fabricarea de tot felul de unelte casnice ţĕrăneşci.

Mocanilor le place mai bine păstoritul, dar şi printre ei se găsesc „meşteri“, care se ocupă cu fabricarea de topoare, cuţite şi alte instrumente de fer şi de aceea se numesc: „Fauri“.

Fiind-că Mocanii în mare parte în timpul secerişului, îmblătitului, etc. o tulesc de vale la ţară, păstoritul vara remâne mai cu seamă în grija femeilor. Aceste păstoriţe, şi în special „nevestele“ şi „fetele,“ care urcă în fie care sară la stână, ca sĕ mulgă oile şi vacile, şi sĕ aducă a doua ḑi dimineaţa laptele a casă, sunt numite de către chiar rudele lor: „munteriţe„ = munteniţe.

În fine, acei dintre munteni, cari se ocupă, după cum se ḑice pe acolo, cu „băeşagul“ sau lucrarea minelor, se numesc: „Băeşi“.

După această mică descriere, revenind acum la cuvintele „tiept„ = piept, „coată“ = cautā, amintite de d. Hasdĕu în „Tecstele Măhăcene,“ apoi ele se aud aproape la toţi Mocanii, şi în deobşte la toţi locuitorii de sub poalele munţilor pe mâna stângă de la Teuş în sus până la Turda şi poate şi în alte părţi ale Transilvaniei.*)

În ţinutul menţionat, când băeţii sunt chemaţi la recrutare, adese am auḑit ḑicându-se: merg feciorii la „cotare“ = căutare.

În cât pentru rotacism, după cum ne spune d. Candrea, astăḑi nu se mai aude de cât pe ape în sus, în fundul munţilor, de şi eu 'mi aduc aminte, că acum 20—30 ani se auḑia şi mai de vale până aproape de Muncel, fireşte într'un mod mai moderat.

În satul Muncel 'mi am petrecut copilăria la cumnatul meu, preotul N. Pitic, care m'a ajutat foarte mult spre a putea urma la invĕţătură; acel sat se găseşte între Bistra şi orăşelul Baia (Offenbánya) în depărtare de 2—3 oare de Câmpeni, şi când treceam pe acolo am auḑit destule ori pe câte un moţ înjurênd cu cuvintele: „între smerii în tyire“ = între smeii în tine. Tot pe atunci mi s'a întêmplat, sĕ aud într'una din ḑile pe un Moţ bĕtrîn ḑicênd: „merg, sĕ dau lăcrămaţie la Hisparul“. Prefectul judeţului pe ungureşte se numeşte „Föispan“; Româapoi trebue se aplicăm mijloace mai drastice şi la care oprire lovim în onoarea şi demnitatea altui stat. Pe toată linia se vede deci contrast între cuvinte şi fapte.

---

*) Aşa se folosesc şi pe Târnave. Red. „T R“.

În cele din urmă ministrul president a declarat, că raporturile noastre cu Germania stau tot pe basa cea vechiă, şi că nu este permis, sĕ dubitām în privinţa aceasta. Nu scie dacă ministrul cu intenţiune a ales espresiunea „nu este permis“; la tot casul o a aplicat de tot corect, căci în adevĕr o afirmare imperativă categorică e de lipsă, spre a nu se stârnì în noi asemenea îndoieli, vĕḑênd, că toţi paşii Rusiei îndreptaţi spre alterarea intereselor noastre sunt spriginiţi de către Germanía.

Doresce susţinerea alianţei cu Germania, doresce însĕ şi acea, ca raportul sĕ fie bilateral, deopotrivă sĕ fie apĕrate interesele aliaţilor. În cele de pănă acuma s'a constatat, că monarchia noastră este sacrificată. Una din douĕ. Sau alianţa s'a făcut dela început pe basă falsă, sau dacă nu, atunci oamenii nostri de stat nu o au sciut esploata. Din această dilemă nu este scăpare. Dacă stă partea din urmă, atunci lucrul se esplică. Germania a venit la convingerea, că spre a împedeca conflictul între Rusia şi monarchia noastră, face presiune asupra uneia din aceste douĕ puteri spre a stoarce concesiuni. Fiind noi cei mai slabi, asupra noastră se face presiune, şi noi trebue sĕ facem concesiuni.

Nenorocirea noastră se datează dela încheerea alianţei triple. Aceasta ne-a despoiat de ori ce iniţiativă în cestiuni politice, şi se scie, că în materie de politică iniţiativa este egală cu sfêrşitul bun, deoare ce ea de multeori prejudecă sfêrşitul. Trebuia deci sĕ încercăm iniţiativa faţă cu o putere, care în faţa intereselor noastre are angagiată numai ambiţiunea sa. De aci se esplică contrastul între principiele decretate de noi, şi între concesiunile ce le facem.

În fine se alătură la cererea ambilor antevorbitori da a se pune rĕspunsul la ordinea ḑilei, spre a se face pe deplin lumină în această afacere.

Szilágyi Dezső: Rĕspunsul ministrului cuprinde în sine douĕ părţi, în una ni se spune, ce a făcut sau ce n'a făcut oficiul nostru de esterne; în ceealaltă s'a circumliniat direcţiunea politicei noastre în peninsula balcanică. Ia la cunoscinţă, că nu a mers mână în mână oficiul nostru de esterne cu cel al Rusiei, şi că n'a avut cunoscinţă prealabilă despre cele întêmplate. Pretensiunea Rusiei de a nu se pedepsì revoltanţii, sprigınită şi de către Germania şi monarchia noastră în forma unei innocente admoniţiuni, se reduce în cele din urmă la categorica pretensiune ridicată de generalul Kaulbars.

Enunciaţiunile generale despre direcţiunea politicei noastre orientale numai atunci au valoare, dacă ele sunt făcute cu bună intenţiune, şi în consciinţă despre importanţa lor. Importanţa lor numai atunci are valoare, dacă nu încape nici o îndoială asupra sincerităţei lor. Mai am încă unele observaţiuni. Prin ele nu se clarifică nici justifică politica noastră de pănă acuma, deoarece faptele ne dovedesc tocmai contrariul.

Ministrul president ne asigură, că în orient nici o putere nu poate esercia protectorat nebasat pe convenţiuni, şi nu poate esercia influinţă permanentă, care după contracte nu esistă. Trebue sĕ fim în clar cu drepturile şi influinţa basate pe contracte, căci ḑiaristica din Germania consideră de justificată posiţia preponderantă a Rusiei în Bulgaria, şi o clasifică ca basată în spiritul convenţiunilor. Şi mi-ar plăcea sĕ aud în această privinţă părerea domnului ministru president Tissza, dacă consideră şi el îndreptăţită actuala preponderanţă a Rusiei în Bulgaria? Vorbitoriul e necesitat, sĕ creadă, că politica noastră pănă acuma n'a fost condusă de principiele desvoltate pănă acuma, căci atunci nu s'ar fi suferit în Bulgaria politica, de care e cuprinsă Rusia.

În cestiunea alianţei cu Germania ministrul s'a dechiarat numai fugitiv, oratorul ar fi dorit o dechiaraţiune mai în detaiu spre a împrăştia temerile esprimate cu privire la unilateralitatea acestei alianţe. Spriginesce cererea unanimă a antevorbitorilor, sĕ se pună rĕspunsul la ordinea ḑilei pentru a se desvolta o discusiune serioasă şi amĕnunţită.

Ministru president **Coloman Tisza**, respunḑênd la reflecsiunile interpelanţilor, indigitează la posiţia unui deputat în enunciaţiunile sale, şi la cele ale unui ministru, şi susţine, că declaraţiunile făcute sunt suficiente pentru liniştirea spiritelor; mai mult în nici un parlament nu se poate spune.

Recunoasce, că ministrul president unguresc e respunḑĕtoriu pentru direcţiunea politicei esterne, nici voesce el sĕ se subtragă dela aceasta, de aici provine, că a semnalat în liniamente politica esternă a monarchiei.

Cu privire la presentarea actelor diplomatice se roagă a se amêna aceasta pănă la întrunirea delegaţiunilor, atunci se va da ocasiune representanţilor sĕ se convingă din propria lor intuiţiune.

În cele din urmă se roagă a se lua rĕspunsul la cunoscinţă, căci dacă se va primì cererea interpelanţilor, ca respunsul sĕ se pună la ordinea ḑilei, ministrul va privì aceasta ca vot de neîncredere şi 'şi va da dimisiunea.

Se pune la vot, şi majoritatea ia la cunoscinţă respunsul ministrului.

Rusia şi Bulgaria

(Raport telegr. al „Ag. Havas).

Sofia, 2 Octobre. Eri, la oarele şasĕ o deputaţiune din consiliul de miniştri compusă din d-nii Nacevici, Stoiloff, Gueşoff, Radoslavoff, şi colonelul Nicolaeff s'a dus la generalul Kaulbars şi îi spuse mai întâiu, că guvernul a renunţat la orice idee de a realege pe prinţul Alecsandru. Miniştrii s'au esprimat în astă privinţă intr-un mod foarte formal. Apoi comunicară generalului resoluţiunea lor în privinţa neputinţei de a amâna alegerile. Generalul rĕspunse, că merg contra voinţei Ţarului, că punctele ficsate de Rusia sunt cu totul hotărîte, că împĕratul nu va reveni asupra acelora ce era însărcinat a comunica Bulgarilor generalul Kaulbars; dar că el va arăta d-lui de Giers modul lor de a vedè.

La intrevederea de asară dintre ministrii şi generalul Kaulbars s'au produs oarecari reticenţe în privinţa punerei în libertate a oficerilor. Miniştrii bulgari ar lăsa regenţei rĕspunderea liberărei oare-cărora oficeri sub cauţiune. Contra celorlanţi s'ar pronunţa pedepse disciplinare, în fine ei ar sta sub lovitura judecăţii. Miniştrii au rugat cu insistenţă pe generalul Kaulbars, sĕ supună împăratului resoluţiunile consiliului; dar generalul a rĕspuns, că e sigur că Ţarul nu'şi va schimba hotărîrile. Mâne se va remite generalului Kaulbars o notă scrisă, care relatează intenţiunile guvernului bulgar.

Ministrii sunt de acord asupra cestiunei oficerilor. Ministru insistă mereu ca alegerile, sĕ se facă în terminul cel mai scurt, basându-se mai cu samă pe tecstul legei electorale, care nu permite convocarea alegerilor pentru o dată mai depărtată.

Sofia, 3 Octombre. — Consiliul de ministri după o lungă discuţiune s'a înţeles asupra tecstului notei, ce trebue remisă agentului Rusiei. Nota declară, că guvernul bulgar reportându-se la întrevederea, ce a avut ieri generalul Kaulbars, e cu totul dispusă a urma sfaturile Rusiei dar, că nu poate face decât ce-'i permit legile ţĕrei.

E interesant sĕ ve raportez în astă privinţă câteva din cuvintele schimbate în întrevederea de ieri relative la oficieri. Colonelul Nicolaev ḑise generalului Kaulbars, că numai puterea judecătorească e competentă, dar că guvĕrnul va lucra pentru liberarea unui oare-care numĕr de oficeri peste câteva ḑile, ear ceilalţi mai târḑiu şi sub cauţiune. Generalul Kaulbars rĕspunse atunci, că gândul Rusiei era ca alegerile, sĕ nu se facă decât într'un termin mai depărtat, că e de trebuinţă se treacă cel puţin 6 sĕptămêni între ḑiua eliberărei oficerilor şi ḑiua alegerilor şi repetă, că alegerile făcute într'o dată mai apropiată ar fi nule în ori-ce cas, căci Europa nu s'a înţeles asupra candidaţilor şi convocarea adunărei ar fi prin urmare nefolositoare.

Ministti făcênd atunci, sĕ se observe, că după constituţiune alegerea principelui trebuie sĕ se facă o lună după vacanţa tronului, generalul Kaulbars rĕspunse: E posibil, dar trebue, sĕ se ţină samă de împregiurările escepţionale, prin cari trece ţara, şi că neapărat lucrul acesta nu se prevĕḑù în momentul în care se făcù constituţiunea. Dealmintrea nu trebue, sĕ căutaţi că alături cu constituţiunea dvoastră mai e şî tratatul dela Berlin, şi că acesta regulează transmisiunea dela o domnie la alta prin înţelegerea puterilor semnatare. Această conlucrare diplomatică cere o întârḑiere mai mare de cât acea indicată de constituţiunea dv.“

Sofia, 3 Octombre. — Generalul Kaulbars a informat pe guvernul bulgar, că tecstul notei remise ieri nu era destul de esplicat şi că doresce a primi astăḑi un rĕspuns difinitiv în privinţa alegerilor şi a oficerilor. Consiliul de miniştrii discută în acest moment ceeace e de făcut. S'a ţinut un meeting aḑi dimineaţă, în care s'a propus, sĕ se dea un semn de încredere regenţei şi sĕ roage din nou pe generalul Kaulbars sĕ primească rĕspunsul guvernului.

Sofia, 3 Octombre. — E probabil, că pe cât timp generalul Kaulbars va remânè la Sofia, el va păstra o atitudine pasivă şi espectativă. Bulgarii din parte-le vor aplica resoluţiunile cabinetului, după cari alegerile se vor face la 10 Octombre şi după vre-o 15 ḑile întrunirea marei adunări. În sferele oficiale îşi dau bine sama, că adunarea nu va avea un rol efectiv de jucat pentru numirea principelui, fiindcă e probabil, că puterile nu vor fi încă de acord asupra alegerei unui candidat la epoca întrunirei adunărei. În gândul guvernului această întrunire va pune cel puţin capĕt lânceḑirei actuale, care resultă din esistenţa nesigură a regenţei şi dacă adunarea nu are elemente cerute pentru alegerea principelui, ce va scì sĕ cofirme şi sĕ stabilească în mod solid puterea regenţei, astfel ca sĕ aştepte în mod liniştit sfêrşitul interegnului. La trebuinţă se va procede la noauă alegeri pentru o noauă adunare când, va venì momentul, în care Europa ar hotărî în mod definitiv pe candidaţii sĕi. Eventualitatea periculului

---

nii apoi a făcut din el „Fispán“, ear Moţul meu la botezat „Hispar“ după firea limbei lui.

Din acel timp 'mi-a mai remas în memorie, chiar şi pănă astăḑi o colindă, cu care luam în rîs pe Moţii bĕtrâni pentru rotacismul lor, şi care colindă o pun aci în vederea cetitorilor:

Noi umblăm a *ptyiţăra*)* (piţăra)
Ţopul (Moţul) de *mnyre* (mine)
Dintr'o casă într'altă casă
Gazda casei nu-i a casă
C'a *gurit* (suit) în sus la munte,
Sĕ facă scară de ceară
Sĕ *urle* (coboare) în jos la ţară
Cu *doriţi* (doniţi) şi cu ciubere
Sĕ *adure* (adune) bucăţele
La coptyi (copii) şi la muere.

Pe lângă aceste şi alte particularităţi se mai întrebuinţează de munteni şi cuvêntul *a oacea* = aici, precum şi *s'o des* în loc de: *s'a dus*, ear în loc de bagagiu, calabalîc, povară, se ḑice *tărhat.*

În munţii apuseni, care în totdeauna au fost focarul, de unde au pornit toate mişcările Ardelenilor pentru dreptate, libertate şi naţionalitate, se găsesc multe comori îngropate, *dar ar trebui sĕ fie cine-va, sĕ le desgroape.*

Negreşit nimenui nu 'i incumbă mai mult sarcina de a se ocupa şi a face chiar jertfe pentru scoaterea la iveală a acelor comori de mare valoare limbistică, ca institutelor noastre culturale.

Noi, cari nu avem pretenţiunea de a ne ocupa de filologiă, vom presenta aci tot materialul aşa *brut*, cum s'a adunat din gura poporului, lăsênd *măestrilor* sarcina de a 'l studia şi întrebuinţa.

Noi 'l-am adunat cum am putut; cei competinţi facă'şi datoria. *Teofil Frâncu*

II.

Unele particularităţi limbistice în graiul poporului munţilor apuseni

de

G. Candrea*).

Limba română, ce resună aḑi de pe buzele a 12 milioane de români, de şi trecută prin atâtea furtune seculare, abstracţiune făcênd de unele diferinţe accidentali, proprii tuturor limbilor, 'şi a păstrat constituţiunea şi caracterul sĕu atât de uniform în toate părţile locuite de Români, în cât cu drept se poate numi: *una şi aceeaşi limbă nedespărţită.*

La această uniformitate a limbei noastre, escluḑênd zeloasa şi tradiţionala alipire a Românului către limba sa, fără îndoeală a contribuit mult limba bisericească. Escepţiune de la aceasta face numai limba Românilor din Macedonia, Mesia, Tracia, Epir şi Albania, precum şi acelor din Istria cari, din causa unor particularităţi, se pot considera ca *dialecte* a limbei române.

Dacă cu toate aceste aflăm unele mici abateri în graiul nostru românesc, din un ţinut faţă de un alt ţinut românesc, aceasta este a se ascrie influenţelor esterne şi împregiurărilor locali, sub cari s'au desvoltat limba ţinutului respectiv. Aşa bună-oară unde românii sunt în mase mai compacte, precum în giurul Blajului, Bistriţei, Orăştiei, Sebeşului, Sibiiului, Făgăraşului şi Braşovului, acolo graiul românesc a rĕmas mai intact de ingredienţe strĕine. Peste tot putem afirma, că limba poporului săsesc în mijlocul cărora, cu o mică escepţiune, petrec românii din ţinuturile de mai sus, n'a avut nici o influenţă stricăcioasă asupra desvoltării graiului românesc; fie că românul avea antipatie faţă de acest dialect stricat nemţesc şi se potrivea mai puţin cu firea şi vorbirea lui, fie încă şi din motivul prin care acest popor cerca în toate referinţele sociale, economice şi industriale a se esclude şi separa de români. Scoala germană n'a putut, sĕ lase decât prea puţine urme şi acestea numai în vorbirea „foştilor grăniceri, cari erau ţinuţi a frecuenta scoala“.

(Va urma.)

---

*) Piţărăii se numesc băeţii, cari colindă în ajunul Crăciunului.

*) Aci las sĕ urmeze observaţiunile asupra graiului din munţi apuseni întocmai aşa cum ni le a comunicat d. G. Candrea. Teofil Frâncu.

unei ocupaţiuni rusesci nu turbură mult spiritele partisanilor guvernului, fiindcă acestia cred, că Rusia va găsì cu greu o aderare în această privinţă.

Sofia, 22 Scptempbre. — Meetingul, ce a avut loc ieri a luat deodată o mare importanţă din causa sosirei neasceptate a generalului Kaulbars, spre marea surprindere a tuturor asistenţilor. Meetingul se ţinea în piaţă, în centrul oraşului. Vre-o 4000 de persoane aparţinênd tuturor claselor societăţii asistau acolo.

D. Vulticheff deputat din Sofia luà cuvêntul şi dete sama de întrevederea, ce avură delegaţii corporaţiunilor cu generalul Kaulbars, acum 3 ḑile; pe urmă ḑice: „Nimeni nu trebue, sĕ se amestece în afacerile noastre, dorim sĕ ne guvernăm noi înşine fără intervenire strĕină. Împĕratul nu cunoasce bine voinţa poporului, esistă nisce intriganţi, cari spun consulatului Rusiei, că Bulgaria e incapabilă de a se guverna. Aceasta e fals. Rusia poate sĕ'şi dea socoteala, că bulgarii sunt vrednici a se guverna şi că au sentimentul lor de independenţă.“

Atunci se auḑiră nisce strigăte de jos Zancoviştii.

Oratorul reluà: „Peste 8 ḑile se vor face alegerile. — Sper, că bulgarii se vor arăta capabili de a'şi păstra independenţa şi libertatea lor şi că vor merge conform legilor esistente.“

Oratorul propuse apoi o resoluţiune, esprimând, întreaga încredere în guvern în capul căruia se găsesce D. Radoslavoff şi dorind ca guvernul sĕ reuşească a face ca Bulgaria se iasă din crisa actuală.

Mulţimea strigà: Ura! Ura! S'au auḑit chiar câteva strigătc de: Jos Rusia! În acest moment se produse un incident.

Un supus rus numit Ivanoff strigà: Jos Bulgaria! I s'a rĕspuns prin protestări energice şi individul năvălit din toate părţile fu grav rănit şi tărît afară din mulţime.

Un alt orator d. Dimitrieff se urcă pe estradă şi vorbi în timp de vre-o câte-va minute în acelaşi sens ca şi dl Vuticheff.

Atunci sosi trăsura Generalului Kaulbars. Oratorul întrerupându-se, strigă: „Trăiască Rusia!“

Generalul precedat de un kavas şi însoţit de dl Neclindoff, se dete jos din trăsură şi pătrunse în mijlocul mulţimi, pe care a percurs'o în diferite sensuri. Toţi se descoperiră la trecerea sa, şi scoaseră strigăte de Ura!

Generalul sĕ îndreptă spre locul unde vorbiseră oratorii şi sĕ urcă pe estradă.

Mai întâi ḑise: Cei ce ştiu ruseşte sĕ se apropie. Un individ a strigat adineaoră „Trăiască Rusia! şi a fost bătut.“

Mulţimea rĕspunse: Nu pentru că a strigat „Trăiască Rusia,“ dar pentru că a strigat: jos Bulgaria!

Generalul reluă: Împĕratul nu doresce decât binele Bulgariei, dar voeşte sĕ o scoată din situaţiunea actuală, şi în acest scop a cerut ridicarea stării de asediu.

— Mulţimea ḑise: „S'a făcut.“

Generalul mai ḑise. „Ridicarea stării de asediu va permite bulgarilor, sĕ aleagă în mod liber pe deputaţii lor peste una sau două luni.“

La aceste cuvinte sĕ produse violente întreruperi. „Nu strigau ei, nu peste două luni, ci peste 8 ḑile.“

Din acest moment sĕ stabili un adevĕrat dialog între general şi mulţime.

— Generalul: Cei ce nu voiesc sĕ asculte, sĕ plece.

— Mulţimea: Voim sĕ ve ascultăm.

— Generalul: „Împĕratul crede, că nu aveţi timp într'un termen atât de apropiat, a procede la alegeri într'un mod serios.

— Mulţimea: „Din contră.

— Generalul: „Împĕratul cere ca oficerii sĕ fie liberaţi.“

— Mulţimea: „Nu, sĕ fie pedepsiţi.

— Generalul: Rĕspunderea va cădea asupra acelora, cari vĕ împing pe această cale.

Generalul se dete jos apoi de pe estradă şi sĕ puse în trăsură. Nu s'a scos nici nn strigăt ostil.

Primul orator, D. Vulceff se sui din nou pe estradă şi ḑise: Aţi auḑit voi singuri cea ce vrea Rusia. Or-ce s'ar întâmpla, vom da viaţa noastră pentru a păzi independenţa şi libertăţile noastre.

Mulţimea părăsi piaţa şi se îndreptă spre locuinţa primului ministru Radoslavoff. Acesta eşi din casă şi după ce a auzit rezoluţiunile meetingului ḑise: „Vĕ mulţămim pentru dovezile voastre de confienţă. — Fiţi convinşi, că guvernul va face necesarul pentru a ieşi din greutăţile actuale.

Lumea strigă apoi: „Sĕ mergem la consulatul Rusiei şi la Zankoff.“

Ministrul ḑise atunci: „Sĕ evităm neşte manifestaţiuni, cari ar putea sĕ vatăme cauzei noastre.

Mulţimea se supune şi se risipeşte.

Consecinţele meetingului sunt foarte viu comentate. — În oraş este mare ferbere care ar putea deveni primejdioasă.

E temere, că se vor întêmpla încăerări între partisanii D-lui Zancof şi ai guvernului, poate chiar neşte manifestaţiuni ostile dinaintea consulatului Rusiei.

Guvernul a luat mĕsuri spre a menţine ordinea şi a protege consulatul Rusiei precum şi pe Zankovişti.

Sofia, 22 Septembre. — Când generalul se întoarse la consulat a fost aclamat de un grup de 50 de persoane.

Generalul visită pe agenţii Germaniei, Austriei şi le făcu cunoscut despre presenţa sa la meetingul, ce s'a ţinut dimineaţa.

Generalul ar fi anunţat intenţiunea sa de a percurge Bulgaria pentru a 'şi da seama despre starea spiritelor. Plecarea sa ar fi chiar apropiată.

Se consideră prin sferele oficiale, că această călătorie e periculoasă, pentru că poate întărîta spiritele şi că persoana chiar a generalului Kaulbars n'ar fi poate la adăpostul unor manifestaţiuni rĕu voitoare.

Cercurile diplomatice sunt surprinse de linia de conduită ce o urmează generalul.

Ḑiua s'a petrecnt în mod liniştit, nu mai e temere de nici o manifestaţie.

Se crede, că consulatul Rusiei va adresa o reclamaţiune guvernului în privinţa individului care a fost rănit dimineaţa.

Londra, 22 Sept. „Morningpost“ spune, că declaraţiunea lordului R. Churchill ce ţintea crearea unei confederaţiuni a statelor libere din Balcani întâlnesce la Viena şi la Roma o vie aprobare.

„Times“ ḑice că discursul lordului Churchill este complimentul englezesc al discursului Dlui Tisza.

„Daily-Nevs“ ḑice că acest discurs e semnul nouei orientaţiuni politice a torylor în Orient.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Ocna Sibiiului, 20 Sept. 1886. Stimate dle redactor! În numĕrul 97 al „Telegrafului Român“ la varietăţi aţi bine-voit a publica despre incendiul din 9/21 l. c. din Ocna Sibiiului, despre care se poate, că aţi fost rĕu informaţi. În interesul adevĕrului îmi iau libertate a ve ruga, sĕ daţi loc urmĕtoarelor informaţiuni.

Focul s'a escat de lângă o clae de paie, unde sĕ cernea grâu în şură — nu din maşină de îmblătit cu vapor — care fiind ajutat de uscăciunea cea mare în o oară a prefăcut în cenuşe edificiile economice, 4 casĕ, nutreţuri, fên, pae şi parte grâu neîmblătit la 15 economi români din Ocna, partea superioară; dauna se ridică la 10 mii fl.

Dintre acestia 9 au avut asigurate o parte din clădiri economice, nutreţuri şi alte însĕ nu, cei mai mulţi au fost asiguraţi la banca de asiguraţiune „Transilvania“ şi era bine sĕ fie fost toţi asiguraţi, căci ce vor face bieţii plugari acum, când sĕ apropie iarna, şi când şi-au fost adunat mai toate nutreţurile de pe câmp, unde sĕ se adăpostească ei şi vitele cu ce sĕ le erneze. Vor fi siliţi sĕ le vêndă cu preţuri foarte eftine sau sĕ se bage în datorii ca sĕ şi le poată susţinea şi sĕ'şi poată plăti dările cele mari, multele şi prea multele aruncuri de tot feliul, ce şi le-au lăsat, ca sĕ se scuture de ele tot pe timpul acesta de toamnă, căci altcum vin esecutorii, îi vinde tot, ce a mai scăpat din foc, şi chiar vestmintele de pe el, pe un preţ bagatel, — după cum s'a întâmplat în iarna trecută, — şi atunci nu'i mai rĕmâne alta dacât sĕ se tânguiască, că vin biraiele cu carul,... ducu'mi tot, lasă-'mi amarul; vêndu'mi casa, vêndu'mi masa, ducu'mi straiul şi mălaiul.

Cu această ocasiune îmi permit a atrage atenţiunea onoratei inteliginţe dela sate, a indemna pe popor ca cât sĕ poate sĕ'şi asigureze nu numai clădirile economice şi casele ci şi nutreţurile, bucatele ş. a. şi deşi bietul popor nĕcăjit de multele nedreptăţi ce i se fac se plânge, că nu-'i mai ajung păralele pe datele cele multe, şi deşi vitele şi cerealiile sunt foarte eftine, deşi sarcinile sunt foarte multe şi grele de purtat aşa, că lui nu-'i mai rĕmâne mai nimic, din aceia ce produce după o muncă de mai mulţi ani, totuş nu rĕmâne chiar în cenuşe şi amar după un incendiu.

Tot deodată ar fi consult ca onoratele direcţiuni dela bancele de asiguraţiune cu ocasiunea asigurărei particularilor, sĕ trimită câte un agent pricepĕtoriu la faţa locului, ca sĕ preţuiască edificiul sau nutreţul asigurat, ear nu după ce a ars o şură cu grajd şi despărţĕmênt pentru nntreţuri, mai noauă de material bun, solid şi parte din lemn acoperită cu ţiglă, ce a fost asigurată cu 500 fl. se vină un agent dela banca de asigurare „Fiume“ şi sĕ-'i preţuiască 200 fl. cum s'a întêmplat cu ocasiunea incendiului amintit.

Ar fi consult şi aceea, că dacă e posibil respectivele bance de asiguraţiune unde sunt mai mulţi economi din o comună asiguraţi, sĕ prelimineze o sumă oare-care sgre a ajuta reuniunile de pompieri unde sunt, căci ar fi şi în interesul acelora, cât mai îngrabă până ce nu a luat o estindere mare.

Avem şi noi o reuniune de pompieri, — dacă o putem numì aşa, cu comanda în limba maghiară, statutele tot numai în limba statului, însĕ aceea lasă multe de dorit, căci nu cu larma, insultele şi înjurăturile cele mai groasnice cocişeşti se stinge focul ci cu apă....

Ne am bucura şi noi românii, sĕ le vedem pe acelea statute tipărite şi în limba română, căci în Ocna suntem în majoritate, şi atunci de sigur se vor înmulţì pompierii.

Şi aşa ni sa făcut noue destule nedreptăţi din partea conlocuitorilor maghiari şi ni se fac şi astăḑi, între cari am pus la răvaş cu una mai mult, — şi aceea este detragerea salariilor învĕţătoresci şi a porţiunei canonice preoţesci, despre care cu permisiunea onoratei redacţiuni — cu altă ocasiune.

Un iubitoriu de popor şi adevĕr.

Varietăţi.

* (Convocare.) Despărţĕmêntul al III-ea (comitatul Făgăraşului) al asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român, va ţinea Duminecă în 17 Octombre 1886 stilul nou dela 10 oare a. m. începênd în comuna Sâmbăta superioară apuseană şedinţa sa generală ordinară la care avem onoare a învita pe toţi p. t. onoraţiori români din comitat şi împrejurime şi apelând la viul interes ce'l pretinde dela fiecare causa culturală a poporului nostru, dela care nimenui nu'i este ertat a se subtrage, şi pe care credem, că fiecare bine o înţelege, îi rugăm pe toţi pentru o participare cât mai numĕroasă.

Din şedinţa comitetului despărţĕmêntului al II-lea al asociaţiunei transilvane pentrn literatura română şi cultura poporului român ţinută în Făgăraş la 30 Septembre 1886 stilul nou.

Alecsandru Micu, director.
Ioan Turcu, secretariu.

* (Mulţămită publică.) Subsemnatul comitet aduce prin aceaste sincerile sale mulţămiri parochului local Gregoriu Suciu, carele abia de un timp de trei luni, întrodus fiind în parochia Berghia, tractul Murĕş-Oşorhei, a câştigat bunăvoinţa unor cunoscuţi ai sei de a înzestra biserica noastră cu un rênd de vestminte de tot frumoase pentru servițul Dḑeesc adecă: Un felon, stihar, epitrahil şi procoviţe cu preţ de 100 fl. v. a., după cum arată cuita croitoriului, care le a făcut. Suntem în deplină speranţă, că parochul nostru mai sus numit, va arăta interes pentru bunăstarea bisericei şi scoalei noastre şi în viitoriu, precum a dovedit până acum.

Berghia, în 21 Septembre 1886.

Comitetul parochial gr. or.

* (Rectificare.) În Nr. 101 al foaiei la varietăţi. „Constituire“ sĕ se cetească în loc de Sus = „Rus“ şi în loc de Dontrolor — „Controlor.

* Ce se întêmplă cu pacurile pe postă? Toţi, cari nu sciu, vor ḑice, că le primesci aşa după cum au fost puse. Da, ba le primesci încă şi mai strîns legate în sfori decât, când au fost puse la postă.

Aşa s'a întêmplat Marţi în 25 Sept. v. cu pacurile la doi tineri, cari petrec la studiu în Sibiiu.

Unul din ei se plânge, că Marţi luându-'şi pacul dela postă, se mira mult cum de mamĕsa cususe aşa straşnic cu sfoară pacul, căci n'avea obiceiu sĕ coasă aşa. Scurt, că nu-i cusătura mumăsa. Dar mai mult, desface pacul şi mai întâi scoate o carte cu păreţi tari şi că pe tabla de deasupra era scris — Caută, că bani sunt în carte — iute ca omul, care aştepta bani caută, dar bani ca în palmă, nicăiri. Rĕscolesce în dreapta dă în stânga, dar bani nici sĕ-'i veḑi.

Ar fi creḑut, că s'a fi înşelat tata sau mama, Dar tocmai atunci aduce Dḑeu pe un alt tinĕr tot cu pac dela postă. Acesta avea în pac şi o epistolă, în care era scris, că se caute în buzunariul rocului şi va afla bani, caută şi dênsul, dar ia bani de unde nu's.

Ce s'a fi întêplat cu pacurile pe postă?!

Tinerii au trimis cpitole acasă, ca se ceară desluşiri

* (Lucru trist şi îngrozitoriu.) Întêmplarea ni-o spune un ḑiar din România, ear el a aflat'o din ḑiarele unguresci. Eată ce ḑice: Barbariile gendarmilor unguri. Rapoarte înspăimêntătoare sosesc mai în fie-care ḑi despre brutalitatea jandarmilor unguresci. Nici pe timpul închisiţiunilor spanioli nu se comiteau, nici chiar din partea gâzilor — după cum se esprimă „Ellenzek“ — nisce brutalităţi mai înspăimêntătoare, ca cum se întêmplă astăḑi în Ungaria din partea jandarmilor. O dovadă despre aceasta ne aduce „Szegedi Napló“ narând următoriul fapt îngrozitoriu, ce ḑice, că s'a întêmplat în Seghedin cu un oare-care Stefan Sulyok. „Dupăce bietul om căḑù prins în mânile jandarmilor, aceştia l-au dus şi l-au închis într'o odaie. Acì l-au spânzurat cu picioarele sus de grinda casei şi aşa cu capul înjos l-au lăsat acolo o noapte întreagă. Atâta însĕ fu de ajuns. L-au bătut până l-au făcut tot vênĕt, 'i-au smuls tot pe rênd unghiile dela picioare. Fiind cu capul spânzurat la vale, ear cu picioarele acăţat de grindă, jandarmii neomenoşi şi-au comandat vitriol şi terpentin şi aceste fluidităţi usturăcioase îi le-au turnat în trup... Acest fapt s'a constatat deplin cu ocasiunea cercetării judecătoresci. Un om strĕin a fost martur ocular la cele întêmplate, ba chiar el a fost trimis din partea jandarmilor la prăvălie după vitriol şi terpentin. Actele s'au trimis respectivei comande de jandarmerie pendinte de cercul Seghedinului, ear nefericitul Sulyok fu îndrumat, sĕ se plângă la aceeaşi comandă ca tribunal competent de judecată, asigurându-i-se, că gendarmii vor primì pentru neumanul lor fapt cuvenita rĕsplată. Acum se raportează, că judecătoriul militariu i-a declarat de vinovaţi pe gendarmi, dictându-le ca pedeapsă corecţională 14 ḑile arest comun de casarmă. Comanda de jandarmerie însĕ a scăḑut pedeapsa lor numai la 7 ḑile arest în casarmă. La o asemenea justiţie numai trebue comentar. E ne mai auḑit, că pentru o astfel de torturare sĕlbatică judecătoria jandarmilor îi pedepsesce în modul acesta. Eată unde ne a adus înmulţirea pandurilor, lăudata centralisare!“ Cu astfel de modeluri originale sĕ facă bine a nu ne mai delecta în veacul al XIX.

* (Pe drumul de fer.) Mai deunăḑile soţia unui fabricant, cu numele Clement, călători spre Schotlanda. Delicată cum era, nu-'i cam prea plăcea, sĕ audă sau sĕ vadă pe alţii în jurul ei. Aşa îi era firea.

Dar pe tren mai ales nu i cam după placul fie-cui. Madame Clement auḑi o voce pătrunḑĕtoare intonênd un vesel cântec, ce străbătea chiar prin păretele ce o despărţea de fiinţa, care se delecta în cântare.

Delicata damă ascultă cu mare atenţiune şi încă lung timp; cu toate acestea ajungând la cea dintâiu staţiune, strigă pe conductor şi 'l trimise, ca sĕ însciinţeze pe lărmuitoriul vecin, sĕ nu mai facă larmă, căci la din contră va face arĕtare direcţiunei

Conductorul ascultà şi îi împlinì cererea, cu toate acestea cântecul se continuà dulce, liniştit, par'că cântăreţul nici habar n'avea de nervoasa doamnă.

Dar asta era prea mult, ea devedì şi mai nervoasă şi d'abea apucà, sĕ ajungă la staţiune, şi se şi duse la şeful staţiunei şi pârì aspru pe „neomenosul“ vecin.

Şeful îşi şi făcù datoria. Se duse iute la neastêmpăratul oaspe şi preste vr'o câteva minute se reîntoarse, ca sĕ vestească dnei Clement resultatul misiunei.

„Madame“ — ḑise el, nu m'am încumĕtat a interḑice cântarea vecinei dtale, căci e „Adelina Patti!“

* (Găina.) E minune cât preţuiesc ouĕle ca hrană pentru oameni. Aceasta a dovedit medici. Dar fără dovedirea lor, ţăranul însuşi scie cât îţi prind de bine ouĕle; apoi cât preţuesce carnea de puiu şi de găină, nu va trage nimenea la îndoială. Şi cu toate acestea pe la casele ţăranilor nostri aflăm foarte puţine găini, ba s'a întêmplat de oameni de altcum cu dare de mână, oameni la cari grăunţele, ce sar din şură, sau se scot din plemniceriu, se calcă prin pămênt; de găini însĕ prin curţile lor nici habar.

Sunt apoi oameni, cari ţîn câte douĕ ori trei găini fără cocoş, nu le mai pun sĕ scoată pui şi le ţin până ce îmbătrânesc şi orbesc. Oamenii de sosoiul acestora n'au gustat cu anii carnea de pui şi de găină.

Nu e însĕ bine aşa. E bine ca oamenii, sĕ aibă găini şi încă găini cât de multe, pe deoparte că nu se năcăjesc cu ele, ear pe de altă parte pagubă nu le fac făr numai folos le aduc.

Eată ce se scrie, cam cât venit curat dă o găină:

În America — căci pe alte locuri nu se ocupă oamenii cu lucruri de acestea, — s'a făcut socoata, că: un dolar, adecă doi fiorini e venitul curat, ce ni'l dă în tot anul o găină. Socoata nu e de loc esagerată; s'a ţinut la croirea ei cont de toate împregiurările, şi astfel se poate presupune, că cele mai slabe găini dau venitul acesta, până ce altele dau şi mai mult decât îndoit atâta. Cealaltă socoată şi-o poate face fie-care econoamă singură. Dacă o găină produce venit curat 2 fl., cinciḑeci de găini produc 100 fl.; o sută de găini 200 fl. şi aşa mai departe. Cinciḑeci, ba şi o sută de găini se pot ţinea pe lêngă casă fără mare greutate, — ear grigite bine, — mai că am putea pune rĕmăşag că mai mult venit dau decât o jumătate de sesiune de pămênt!

* (O sentinţă vrednică de Solomon.) — Tribunalul de poliţiă din Lambeth a avut sĕ judece ḑilele trecute un proces foarte ciudat. Era vorba de un papagal, care scăpase din coliviă şi se dusese în altă casă. Amândoi apărătorii se pretindeau proprietarii lui şi aduserĕ la tribunal martori în numĕr egal, cari de o parte şi de alta susţineau cu vigoare causa părţilor. Magistratul era încurcat. De o dată însĕ îi veni o ideiă: ordină, sĕ aducă papagalul şi'l puse sĕ vorbească spre marea placere a auditorului şi chiar a tribunalului, care se prăpădia de rîs.

Papaganul după un simplu semn al unuia din cei doi advocaţi, d. Limons, începu sĕ ḑică în englezesce: „Dragă Polly, vino de mĕ sărută.“ Apoi rosti numele unui câne, imită miorlăitul unei pisici, strigă, că era vremea s'aducă ceaiul etc.

D. Jiblon al doilea împricinat, fu învitat la rândul sĕu sĕ pună pe papagalul la încercare; dar de astă dată papagalul rĕmase nepasător înaintea tutor rugăciunilor. Tribunalul nu mai stătu atunci la îndoială, şi creḑênd, că papagalul era martorul cel mai convingător în proces, îl dete părţii pentru care „Coco„ vorbise atât de bine.

* Budgetul statelor europene. Budgetul Germaniei este de 2931,000,000; budgetul ei particular dela departamentul rĕsboiului este cuprins în această cifră pentru 467 milioane. Anglia: 2998,000,000, din cari 466,000,000 pentru rĕsboiu. Austro-Ungaria: 2187,000,000, din cari 302,000,000 pentru rĕsboiu. Spania: 890,000,000, din cari 151,000,000 pentru rĕsboiu. Rusia: 3 miliarde, 295 milioane, din cari 761 milioane pentru rĕsboiu. Francia dintr'un budget de mai bine de 3 miliarde 499,000,000 sunt pentru departamentul rĕsboiului.

Mulţi bani se mai prăpădesc „de frică!!“

* (Monstrii.) — Fata Niţa Dumea din comuna Pildesci, judeţul Român, in etate cum de 17 ani a născut un copil de secs masculin, avênd buze d'asupra gurei despicată, despicătura trece prin gingiă deasupra şi prin locul nasului, terminêndu-se lângă frunte, din care causă copilul nu poate suge. Atât mama cât şi copilul se află în deplină sănĕtate. În 17 September fu chemat doctorul spitalului, Caragiani, la o Ţigancă din Tecuciu, pentru facere. Totul merse bine până ce capul copilului se vĕḑu afară. Mai mult doctorul nu l'a putut scoate cu nici un chip. Iute furĕ chemaţi alţi trei medici (d-rii Hepites, Sachelarie şi Petraşu.) După o caznă de câteva ceasuri, în care femeea a îndurat cele mai grozave dureri, vĕḑură că copilul avea douĕ capete. Ca sĕ'l scoată trebuiră sĕ'i tae un cap şi o mână. Monstrul, care are şi o coadă ca de miel, e la spital în spirt. Mamăsa n'a murit.“

Loterie.

Mercuri, în 6 Octombre n. 1886.

Brünn: 76 51 17 77 61

Nr. 208 [1424] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea vacantei parochii Gârbova de sus clasa III-a în protopresbiteratul gr. or. al Albei-Iuliei, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Porţiune canonică arătoriu 9 jugere 122 °□.
2. Liveḑi 6 jugere 873 °□
3. Una pădure de 2 jugere 647 °□
4. Cimiteriu de 2 cară de fên.
5. Dela 140 familii câte uua ferdelă (16 copuri) cucuruz în boambe.
6. Dela 140 familii câte una ḑi de lucru.
7. Venitele stolare, ameliorate şi regulate de comitetul parochial la 5 Septembre a. c.
8. Toate acestea emolumente aduc la an un venit curat aproape la 400 fl.
9. Nefiind casă parochială se va închiria până când se va edifica.

Doritorii de a ocupa aceasta parochiă au de a-'şi aşterne petiţiunile instruite conform disposiţiunilor statutului organic şi regulamentului pentru parochii, le acest oficiu protopresbiteral până la terminul sus amintit.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Alba-Iulia 11 Septembre 1886.

Alecsandru Tordăşan,
protopresb gr. or.

Nr. 1027 [1423] 3—3

Înoire de concurs.

Ne concurênd nimenea la postul învĕţătoresc dela clasa I din Tălmăcel, pentru care s'a publicat concurs în Nr. 84 seqq. a „Telegrafului român“ prin aceasta sĕ escrie concurs nou cu termin 15 ḑile dela prima publicare. Emolumentele sunt 170 fl. salariu, cuartir şi lemne.

Reflectanţii sĕ 'şi adreseze petiţiunile subsemnatului în terminul sus indicat.

Sibiiu, 15 Septembre 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Ad 159. [1420] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci dela scoalele poporale gr. or. mai jos însemnate se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Cricău, cu salariu anual de 150 fl. v. a. cuartir liber şi lemne suficiente.
2. Geomal, cu salariu anual de 150 fl. cuartir liber în edificiul scoalei şi lemne suficiente.
3. Gârbova de sus, cu leafă anuală de 160 fl. cuartir liber în edificiul scoalei, şi lemne suficiente pentru încălḑit.
4. Totoiu, cu leafă anuală de 200 fl. cuartir libĕr în edificiul scoalei şi lemne suficiente de încălḑit.

Doritorii de a ocupa vre-unul din posturile acestea, au a'şi aşterne suplicele instruate conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la terminul indicat.

Alba-Iulia 9 Septembre 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Alecsandru Tordăşan,
protopresbiter.

Nr. 316. [1421] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învĕţătoresci din comunele confesionale gr. or. române mai jos însemnate din protopresbiteratul Mediaşului se escrie concurs cu termin până la finea lui Septembre a. c. st. v.

1. Vorumloch, cu salariu anual de 150 fl. cuartir şi lemne.
2. Haşiag, cu salariu anual de 150 fl. cuartir şi lemne.
3. Mosna cu salariu anual de 150 fl. cuartir şi lemne.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au de a-'şi aşterne cererile lor concursuali instruite conform legilor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. al Mediaşului până la terminul sus indicat.

Mediaş 15 September 1886.

Oficiul protopresbiteral al Mediaşului.

Dionisiu Chendi,
protopresbiter.

Nr. 519. [1422] 3—3

CONCURS.

Pe basa ordinului Consistorial de dtto 4 August 1883 Nr. 2563 B. pentru ocuparea postului de Capelan, lângă neputinciosul paroch Teodor P. Costea în parochia de Subpădure protopresbiteratul Têrnavei inferioare, sĕ escrie concurs cu termin de 30 ḑile, dela prima publicare.

Emolumentele sunt: jumĕtate din toate venitele de clasa III sistemisate cu 466 fl. 22 cr. v. a. adecă: pentru capelan 234 fl. 61 cr. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post au sĕ-'şi aştearnă petiţiunile lor instruite conform legei, la oficiul protopresbiteral în terminul indicat mai sus.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Têrnavei inf. Cetatea de baltă 10 September 1886.

Niculae Todoran,
protopop.

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 103 **Sibiiu, Sâmbătă 27 Septembre (9 Octobre) 1886.** *Anul* **XXXIV.**

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumeraţiune nouă

la

„Telegraful Român"

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Octombre-Decembre al anului 1886, cu preţul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumeraţiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignaţiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, şi eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atenţiunea on. domni abonaţi, al căror abonament se sfêrşeşte cu ultima Septembre 1886, a-şi înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie espeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român" în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espediţiune se face prin lipirea unei fâşii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, în 26 Septembre.

Dacă a mai avut cine-va credinţa, că pretensiunile Rusiei vor scădè în faţa statorniciei şi a prudenţei, cu care regenţa bulgară apără drepturile ţĕrei, această credinţă a trebuit, sĕ dispară în vederea situaţiunei create de Duminecă încoace. A fost bătătoriu la ochi dela început modul Rusiei de a judeca asupra mersului lucrului în Bulgaria, şi mai bătătoriu la ochi a fost însĕ rola pasivă a puterilor europene faţă cu agresiva păşire a Rusiei.

Modul mişelesc, prin care fù detronat un principe viteaz, care a câştigat renume nemuritoriu armelor poporului, în fruntea căruia a stat, această mişelie a stârnit îndignaţiune în opiniunea publică europeană. Şi pe când pressă, parlament, discusii publice condamnă ruşinosul atentat, guvernele marilor puteri sancţionează actul rebelilor, şi dau principelui comande, sĕ nu pedepsească pe rĕsvrătitori.

Interpelat în parlament ministrul president Koloman Tisza asupra desvoltărei lucrurilor din Bulgaria, el spune în faţa lumei, că politica Austro-Ungariei e îndreptată spre desvoltarea independentă a statelor în peninsula balcanică; că ea nu va suferì întemeierea de protectorate, şi eserciarea unei influenţe permanente. Şi pe când vestesce el aceasta în parlament, pe atunci Rusia trimite comisariu la Sofia, care începe a împărţì porunci în numele ţarului.

Nu se ajunge nici cu atâta. Vĕḑênd, că negoţierile cu guvernul, nu duc la scop; comisariul rusesc începe a face politică pe stradă, şi ţine cuvêntări în meetinguri.

Nu 'i-a succes agentului rusesc a indupleca pe poporul din capitală spre a fi accesibil negoţului lui, a luat drumul prin ţară, şi acuma călĕtoresce din oraş în oraş, ducênd cu sine bani cu sacul, ca acolo unde nu va deschide inimile prin vorbe dulci, promisiuni îmbătĕtoare s'au amenințări înspăimêntătoare, acolo sĕ între în acţiune farmecul aurului, care nu odată a frânt resistenţa inimilor celor mai tari şi mai statornice în convingerile şi acţiunile lor.

Este fără păreche în istoria diplomaţiei moderne un asemenea drum fără cruţare în o ţeară, care 'şi are guvernul seu, 'şi are constituţiunea sa, armata sa, şi despre care se ḑice, că stă şi ea sub dispoşiţiunile dreptului ginţilor, cari şi aici trebue, sĕ aibă aplicare.

Şi în faţa acestor anomalii siliţi suntem, sĕ luăm la analisă enunciaţiunile oficiale ale ministrului president Tisza, comparându-le cu cele ce se întêmplă în Bulgaria, ca apoi sĕ putem deduce valoarea lor, şi prin aceasta influenţa monarchiei noastre în materie de politică esternă.

Ne vine a esprima un cuvênt grav, însĕ trebue sĕ ne ţinem la reservă. Trebue se aşteptăm desvoltarea ulterioară a lucrurilor, care desvoltare se vede a fi fost pregătită mai 'nainte preste voia guvernelor dela noi. Se vede că ea a fost chipsuită sub forţa împregiurărilor din interese mai înalte. Numai dacă aşa este, ne putem esplica limbagiul violent al ḑiarelor inspirate de principele Bismarck, că basa alianţelor nu zace în guverne, sau în încrederea parlamentelor, ci ea este a se căuta în persoana suveranilor, în forţa statelor, a căror esistenţă e legată de persoana monarchilor.

Am fost dedaţi, sĕ auḑim asemenea limbagiu al ḑiarelor berlineze cu privire la politica internă urmărită de principele Bismarck.

Nu odată am auḑit ḑicêndu-se, că parlamentul nu e normativ pentru croirea politicei, dela care atârnă mulţămirea bĕtrânului monarch şi fuflorirea Germaniei.

Lovitura cea mai noauĕ este îndreptată contra ḑiaristicei, şi mai ales contra parlamentului unguresc, în care sau ridicat mai multe glasuri, cerênd lumină asupra mersului politicei rusesci în Bulgaria, şi asupra alianţei noastre cu Germania, care nu odată a fost declarată de peatră fundamentală a politicei noastre esterne.

Apostrofarea oficioaselor din Berlin miroasă a absolutism, şi ea a produs resens în ḑiaristica ungurească.

Opiniunea publică dela noi e absorbită de cele ce se întêmplă în Bulgaria, şi de afacerile noastre interne, între cari rubrică permanentă formează atacul contra armatei comune, când din un incident, când din altul. Din această causă ḑiaristica nu va putea reflecta din destul la noua teorie constituţională a oficioaselor din Berlin.

Va veni însĕ şi la ea rêndul pe timpul delegaţiunilor.

Sibiiu, 25 Septembre 1886.

(I) Câteva ḑile şi scoala poporală română e chiemată din nou, ca sĕ'şi înceapă activitatea pentru binele poporului şi fericirea cetăţenilor.

Multe sunt fasele, prin cari a trecut scoala poporală română, multe suferinţele, ce a îndurat, multe şicanele, cè i se prepară şi multe greutăţile interne cu cari are de a se lupta. Cea mai grea luptă de susţinut o are însĕ învĕţătoriul nostru. Internat în o odae de multe ori necorĕspunḑătoare el are de a prepara tinera generaţiune pentru a devenì capace, ca sĕ învingă mai cu uşurinţă greutăţile ḑilnice. Bance necorĕspunḑĕtoare, lumină nesuficientă, încălḑire de tot maşteră — sunt pe lângă alte calamităţi greutăţile ce întimpină. Aceste el nu le poate delătura, pentru că nu atârnă nici dela el, nici dela bunăvoinţa lui, ci aceste atârnă dela corporaţiunea, care susţine scoala.

Am atras în deosebite rênduri atenţiunea organelor noastre parochiale la aceste inconveniente şi în multe locuri am obţinut resultate îmbucurătoare. Cu toate acestea nu spre onoarea noastră fie ḑis, observăm în cele mai multe scoale — lucruri aproape de necreḑut, lucruri, cari pe omul cu simţ îl revoaltă în internul seu. — După terminarea esamenului de vară, în loc ca sĕ se fi curăţit băncile şi sĕ se fi măturat cel puţin gunoiul de pe padiment, sĕ se fi spoit cu var păreţii cei mângiţi, din toate acestea nimica, chiar nimica nu s'a făcut. Învĕţătoriul nostru — nĕcăjit şi preocupat de grigile lui familiare, a încuiat uşa scoalei şi până nu se începe scoala nici nu mai dă pe la ea. — Tot asemenea parochul şi epitropii parochiali, de unde urmează, că scoala se începe ear în un edificiu necurat, nesănătos, infectat cu aer stricat, cu păreţi

FOIŢA.

Moţii şi Istrienii.

II.

Unele particularităţi limbistice în graiul poporului munţilor apuseni

de

G. Candrea.

(Urmare.)

Din contră, graiul românilor din acele părţi, unde petrec împreună cu ungurii sau în nemijlocită apropiere cu dênşii este mai puţin curat. Dovadă despre aceasta este graiul românilor de pe lângă Cluş, Gherla, Hunedoara, şi părţile cari se mărginesc cu Ungaria cum sunt unele ţinuturi din munţii apuseni.

Românii din secuime aproape mai toţi 'şi-au perdut limba lor românească, ear vorbirea acelora de pe la Satmar, Baia-Mare, Careii-Mari, Oradia-Mare, Beiuş şi alte părţi de prin Ungaria e tare stricată. Unele frase din aceste din urmă ţinuturi ne vor arăta în deajuns starea tristă, în care şi în ḑiua de aḑi se află limba noastră.

Aşa românul-sătmărean, Ungaria, ḑice: *a venyit árvizul şi nyia dus boroşhordaiele* = a venit povoiul şi ne adus buţile de vin; *mergem pe drum kerestul* = mergem peste drum; *unde sĕ ne tălăluim* = unde sĕ ne întêlnim; *hai sĕ băsaduim* = aide sĕ vorbim.

Nu se poate nega, că şi în ţinuturile transilvane înşirate mai sus sunt multe cuvinte strĕine mai cu seamă maghiare; ceea ce e a se atribuì stărei asupritoare, sub care românul a gemut până mai ieri alaltă-ieri; căci nefiindu-'i permis a cerceta scoala, graiul şi respective limba a trebuit sĕ sufere în desvoltarea sa; ear dênsul pentru a-'şi putea esprima toate trebuinţele vieţei, cari cu timpul s'au înmulţit, a trebuit sĕ împrumute dela cei mai deaproape de ei şi în casul nostru dela unguri.

Multe din aceste cuvinte strĕine scoala cu timpul le-a înlocuit prin altele mai potrivite; multe însĕ au rĕmas întrupându-se aşa ḑicênd în limba noăstră, cari nu-'i mai este ertat nici scoalei, sĕ le dea afară, dacă voesce sĕ nu ne despartă de popor.

Cu cuvintele împrumutate, *nolens volens*, dela conlocuitorii nostru unguri, a trecut tot odată şi modul esprimărei în vorbirea noastră, care a rĕmas permanent pănă în ḑiua de astăḑi aşa d. e. consunantele *t*, *g*, *n*, urmate de vocale sună pururea ca consonantele unguresci *ty*, *gy*, *ny*; asemenea *d* urmat de vocala *i* sau *e* sĕ preface în consonantă compusă maghiară *gy*, d. e. dinte = *gyintye*; deget = *gyeget* etc.

Muntenii deşì nu petrec în nemijlocita apropiere de unguri, totuşi şi ei au feliul acesta de esprimare în vorbire. Aceasta este a se esplica astfel, că maioritatea dintre dênşii îşi esportează negoţul, care constă din ciubere, în Ungaria, unde îşi petrec cea mai mare parte din vieaţă, aceasta fiindcă ungurii le plătesc mai bine şi bucatele sunt relativ mai eftine; când se reîntorc acasă se întêmplă nu arare-ori de aduc cu sine cuvinte unguresci, pe cari le strecură în graiul muntenilor şi cu cari trece şi forma de esprimare, care apoi se întrebuinţează şi la cuvintele genuine române.

O deosebită particularitate în graiul muntenilor oferă împregiurarea, prin care consonanta *n*, între douĕ vocale, se preface în *r*, *după cum se întêmplă în dialectul istrian*, însă bine înţeles, nu în toate cuvintele. Că acum 40 ani, sau şi mai mult, *n* se va fi rostit în toate cuvintele ca *r*, e mai mult decât probabil. La aceasta ne îndeamnă a crede mulţimea de cuvinte, cari şi astăḑi se rostesc cu *r* în loc de *n*, după cum se poate vedea din *Vocabulariul* de mai jos. Credinţa noastră se afirmă şi mai tare, când vedem că indiviḑii din aceeaşi comună nu esprimă toţi pe unul şi acelaşi cuvênt cu *r*, aşa de e. unii ḑic: *dimineaţă*, alţii ḑic: *dimireaţă* şi alţii *ghibireaţă*. Cei dintâi se numĕra la generaţia mai tinĕră, cei din urmă la generaţia mai bĕtrână, cari n'au putut sĕ cerceteze scoala deoarece înainte de asta cu *20—30 de ani, abia a fost o singură scoală în munţi*. Din cele premerse suntem necesitaţi a crede, că cu cât progresăm cu atât dispare mai mult această particularitate din graiul muntenilor. Aşa se ma umeḑi și muceḑiți, cari strică sănătatea elevilor tineri în un grad destul de mare. Dar strică totodată și sănĕtatea învĕțătoriului și sciut este, cât de mare lipsă are un învĕțătoriu dela sate de a se bucura de o sănĕtate completă. Abstrăgênd dela aceea, că strĕinii 'și bat joc de edificiile noatre de scoală părăsite și părăginite, este în interesul nostru, interesul instrucțiunei ca scoala se nu fie ăst mod părăsită și negligeată. In o odae curată spoită, luminoasă, băeatul se află și se simte cu mult mai bine ca în o odae necurată și nesănătoasă.

In punctul acesta cu toată bunăvoința, ce o avem către învĕțătorii nostri, nu-'i putem dispensa dela obligamentul lor, de a face tot ei, ce e de făcut în interesul curățeniei.

Ceilalți membri ai comunei, ori cât de zeloși ar fi ei, ori cât de mare iubire ar arĕta față de scoală, sĕ ne ierte, dacă le denegăm priceperea pentru întocmirea cea corespunḑĕtoare a edificiului scolariu. Aici cea mai chemată persoană este singur învĕțătoriul, și greșesce rĕu învĕțătoriul nostru dacă depărtându-se din scoală în luna lui Iuniu nu mai dă pe acele până în luna lui Octombre.

Urmările cele rele sunt de a se adscrie curat numai nepăsărei și negligenței lui. Scoalele noastre nu au se fie nesce cuiburi molipsitoare de feliul de morburi. In ele nu are sĕ se țină cont numai de desvoltarea spiritului, ci și de a corpului totodată Românul are mare lipsă de brațele sale, de plumânile sale, și în genere de întregitatea corpului seu. Aceste se pot susținea și desvolta numai în un aer curat, în odăi spațioase aerisate și cât se poate de luminoase.

Invĕțătoriul nostru poate fi dispensat dela îndatoririle sale de a face și în direcțiunea aceasta în destul. Scusele aici nu pot avea loc. El e singurul espert de multe ori în întreagă comuna, și el singur trebue se pună epitropie și pe alți oameni la cale, ca se ingrijască de cele necesarii pentru curățenia edificiului scolar înlăuntru și înafară.

Cu mult mai vesel, cu mai mare plăcere va întra elevul în o odae curată spoită, luminoasă, ca în una umedă întunecoasă și pe lângă aceea și necurată.

Cu mult mai ușor se va familiarisa în un loc vesel, ca în un loc întunecat și negrijit noi cei ce am avut norocirea de a fi dascăli scim, că cât de cu greu vine începătoriul român la scoală din unele prejudicii câștigate tocmai în casa părintească fată de scoală și de învĕțătoriu. Ceace nu se va fi făcut din Iuniu încoace, sĕ se facă cel puțin acuma. Curățenia e lucrul principal la un institut public. Las, că și locuințele private caracteriseazā din destul pe proprietariul lor, dar apoi cu atât mai mult caracteriseazā scoala pe organele chemate a îngriji de ea. Aici nu ne putem plânge, că ni se pun pedeci. Aici nici inspectorul de scoală, nici pretorele, nime pe lume nu ne împedecă, ci dacă e vr'o pedecă aceea e singură nepăsarea noastră, singură negligența noastră ca se nu ḑic têmpirea simțurilor noastre pentru iubirea de curățenie. Var de câte 20—30 cruceri, și o femeie sirguincioasă e în stare a ne da în o ḑi cel mult în două o scoală spoită dinlăuntru și dinafară, padimentul frecat, băncile curățite și întocmite de a putea începe învĕtămêntul. Un învĕțătoriu, care nici jerfa aceasta nu o aduce de a se interesa pentru curățenia scoalei și a casei, unde are, sĕ petreacă 8 luni de ḑile în continuu — perde titlul de om cu cultură superioară între ceilalți săteni, devine egal cu poporul — și atunci înzădar reclamă pentru el un loc și un nume mai onorific în societate Sĕ facem cel puțin acolo, unde nu ni se pun pedeci aceea ce putem și ce e în interesul sănĕtății și în interasul desvoltărei gustului pentru frumos.

Învĕțătoriul cu greu va putea consolida în caracterul scolariului simțul de curățenie și de ordine, dacă el va fi singur necurățenia disordinea personificată.

În adunările reuniunilor s'a ventilat de multe ori întrebări de natura aceasta, cari la aparință nu ar fi tocmai de prima necesitate, dar în realitate ele sunt și vor rĕmânè temeiul educațiunei. Ne adresăm cu deosebire către învĕțătorii mai tineri și îi facem atenți la urmările împreunate cu negligerea curățeniei în scoală, fiind ea o recerință de a cărei importanță nu se mai îndoesce nimenea.

Sĕ cerce a capacita pe organele parochiale, și cu deosebire pe acele, unde preotul nostru sau e din lumea veche, sau, cum durere sĕ întêmplă în multe casuri, nu prea sĕ intereseazā de soartəa scoalei și a învĕțămêntului în genere.

Pe timpul absolutismului așa numitele organe ale statului și în privința aceasta erau mai cu băgare de seamă ca organele noastre de acuma, deoarece fiecare primărie avea ordinul de a îngrijì sub propria responsabilitate de curățenia din lăuntru și din afară a edificiilor publice, între cari scoala ori de ce confesiune și ori de cine ar fi fost ea suținută și ori ce limbă s'ar fi învĕțat în ea, ocupa în prima linie îngrijirea acelor autorități. Între atunci și acum mare prăposte este, deci sĕ facem noi ceace ar trebuì sĕ comandeze și sĕ pună alții la cale, până va da Dḑeu și timpuri mai fericite.

Evenimentele din Bulgaria.

„Telegraful“ scrie;

Sofia, 4—15 Septembre. Simpatiile poporului bulgar pentru prea iubitul prinț Alecsandru I, din ḑi în ḑi cresc. Aceasta se dovedesce prin faptele patriotice, cari una după alta se dau pe față. N'a trecut încă desaprobarea inamicilor noștri, pentru telegrama de felicitare pentru ḑiua onomastică de 30 August a prințului Alecsandru I, dată din partea d-lor representanți ai Sobraniei, și nu se potolise focul arḑĕtor în inimile lor.

Ieri, adunarea națională a votat în unanimitate un credit ecstraordinar de 100,000 lei domnului ministru de finance spre a le trămite prințului nostru Alecsandru I, pentru ca el sĕ poată acoperi cheltuelile drumului la plecarea de aci. Sĕ îndrăznească vrășmașii noștrii, sĕ ḑică că, poporul bulgar nu este recunoscător, că el nu știe, sĕ răsplătească binele, care i se face, și mai cu seamă, că el nu'și iubesce pe domnitorul seu, pe prea iubitul și în veci doritul prinț Alecsandru I. Timpul nu este departe, în cari și cei mai neîmpăcați ai noștri inamici și rĕu-voitori, se vor convinge, cá voința poporului este și voința lui Dumneḑeu! Încă puțină răbdare și toate vor veni la locul lor. Chiar de acum, mulți dintre acei, cari au luat parte directă la rĕsturnarea prințului Alecsandru I, au început a'și recunoasce greșala și de a cere ertare. Toți strig în gura mare, că dênșii au fost înșelați și că ceea ce le a fost spus n'ar fi fost adevărat. Partida trădătorului Zancoff a ajuns la disperare! Urmașii lui Zancoff strigă în gură mare:

„Ce ne-a folosit nouĕ dacă am răsturnat pe prințul Alecsandru? Nouă ni se ḑicea, că plecând prințul Alecsandru I, va cădea și Caraveloff, atunci Zancoff va lua puterea în mână și noi toți vom căpăta slujbe.

Ei bine, prințul s'a dus, puterea a căpătat'o Zancoff, dar n'a fost în stare sĕ se menție la putere.

Împĕrăția țigănească a trăit trei ḑile, ear împĕrăția și domnia trădătorilor n'a trăit decât două ḑile și jumătate! Ceea ce dovedesce, că trădătorilor patriei și rĕu voitorilor poporului, din care fac parte acești mișei, nici Dumneḑeu nu le ajută. Ce frumoasă morală pentru cei orbi și rătăciți!

Una din încriminările, cari s'aducea în contra prințului Alecsandru I era și aceea, ca A. Sa ar fi furat 3 – 4 milioane de lei și le ar fi trimis tatălui Seu în Iunghenheim. Acest fapt de și a fost combătut de către cei cari sciu, că aceasta este o calomnie infamă, totuși, se găseau oameni, cari credeau, că trebue sĕ fie ceva, și asceptau din ḑi în ḑi, sĕ vaḑă fapte pe temeiul cărora prințul a fost calomniat. Aḑi faptele au stigmatisat calomnia. Iată cum adevĕrul a eșit la lumină:

În camerā s'apresentat aḑi de către dl ministru de finance un proiect de lege, prin care se cere domnilor deputați ca sĕ voteze 2,500,000 lei pentru rĕscumpĕrarea averei principelui Alecsandru I. Scăḑêndu-sĕ din această cifră 840,000 lei, ce principele datorează băncei naționale bulgare, rĕmâne curat lei 1,660,000, ce are sĕ mai ia principele Alecsandru I. Ei bine! Ce mai bună dovadă decât acest fapt trebue, spre a se dovedi, că toate născocirile inamicilor principelui Alecsandru I. și trădătorilor patriei, na'u fost decât minciuni și pure invențiuni Dar, trădătorii nici odată n'au rușine.

Tot aḑi s'a votat și s'a primit și rĕspunsul la discursul regenței. Și în el, precum veți vedea, se desaprobă faptul trădătorilor dela 9 August. Și aci prin acest act, representanții poporului bulgar, arată popoarelor civilisate, lumii întregi, că poporul bulgar n'a luat parte la isgonirea eroului Bulgariei, că el a fost, este și va fi pentru prea iubitul seu principe Alecsandru I.

Sofia, 15 Septembre. În sfêrșit trimisul Rusiei, pentru care presa europeană a făcut atâta sgomot, generalul Caulbars, a ajuns în Sofia aseară pe la oarele șapte. Întâmpinarea a fost una din cele ne mai auḑite în analele istorice! Veți întreba poate pentru ce?

Cu trei ḑile înnainte de ajungerea generalului Caulbars, dl Necliudoff loc-țiitorul de agent rus în Sofia, a avut grije ca se pregătească o primire strălucită generalului. Dar pentru a se face o asemenea primire sunt de trebuință bani, de cari dl Necliudoff nu dispunea! De aceea el s'a adresat către guvernul bulgar și a cerut un împrumut de vr'o trei sute mii de lei din banii, ce Bulgaria e datoare a plăti Rusiei pentru liberarea sa. Guvernul bulgar ne avênd bani gata de a rĕspunde imediat la cererea dlui Necliudoff, respunse, că din causa ultimelor evenimente acum nu mai sunt bani și de aceea roagă pe guvernul rus a mai adăsta un timp oareși care. Dl Necliudoff însĕ n'a vrut sĕ scie ce va sĕ ḑică: *un este.* El a repețit cererea sa printr'o notă-*ultimatum* prin care a declarat guvernului bulgar scurt și limpede că dacă în termini de 24 de oare guvernul bulgar nu va rĕspunde suma cerută de către consulatul rusesc, atunci lasă rĕspunderea asupra guvernului bulgar, pentru consecințele rele, cari se vor resfrênge asupra poporului bulgar, dând a se înțelege prin aceasta, că Rusia va ocupa cu armata sa Bulgaria. Guvernul bulgar, sciind, că rușii caută ceartă cu luminarea și ori ce pretest se face numai și numai ca sĕ ne învinovățască și a găsi pricină de a ocupa Bulgaria, s'a decis sĕ ea bani dela Banca Națională bulgară și sĕ plătiască prețul sângelui.

Luând banii 300,000 lei, dl Necliudoff s'a pus la lucru: el începu a face pregătiri pompoase pentru întêmpinarea generalului Caulbars.

A tocmit trei trăsuri, ca sĕ se ducă la Lompalanca spre întimpinarea și aducerea la Sofia a generalului Kaulbars; a pregătit mai mulți oameni fără căpătâiu, pungași și vagabonzi îmbrăcêndu-i în haine noue, ca sĕ meargă spre întimpinarea lui la oare-care distanță afară din Sofiia, pregătind pentru acesti oameni faitoane plătite câte un pol pe ḑi. Și în modul acesta ieri dimineață s'a vĕḑut mai multe faitoane ducêndu se pe șoșeaua Lomului. Între aceste faitoane se vedea și unul, în care era așeḑat și dl Zancoff, ginerile lui Leudscanoft, G. Bieloff, inginer cu consoarta sa, o damă născută și crescută în Rusia, care nu scie bine bulgăresce. Această damă are obiceiu d'a bate pe nenorocitul seu bărbat de câte trei ori pe ḑi, când s'ar întêmpla ca se nu dis-

---

poate afirma, *că vorbirea aceasta a trebuit, sĕ fie comună tuturor mnntenilor*, esceptionând satele de lângă Abrud. Acum însĕ abia se mai poate auḑi în vre-o patru comune, dar nici în acelea, după cum mai sus am observat, de toți indiviḑii, ci cu deosebire de cei cari își au locuințele sus în munte, cărora împregiurările nu le conced a venì 'n contact mai de-aproape și timp mai îndelungat cu poporul mai descept dela poalele muntelui. Oamenii din aceste părți își petrec viața mai mult în munte, acì pregătesc *șindrile, ciubere, scânduri*, pe cari le transportează peste muntele Biharia în Ungaria, unde, fiind graiul românesc stricat, nu pot vedea greșala, ce fac omițând pe *n*. Dar nici în aceste locuri nu mult are sĕ dureze vorbirea aceasta, *de altcum frumoasă*, căci deșì influența scoalei străbate mai târḑiu în asemenea locuri totuși nu se poate presupune, că n'ar străbate nici când. Scoala este dar, care lucră din resputeri a înlocuì pe *n* la locul sĕu și a da pe *r* afară. Se înțelege, că lucrarea aceasta va merge mai cu greu, deoarece oamenii din aceste locuri sunt îndepărtări de câte 3—4 chiar 5 oare de scoală și astfeliu nu se pot constrânge ca sĕ'și trimeață copiii la scoală.

Comunele, în cari se mai poate auḑì vorbirea aceasta sunt: *Albac Arada, Lăpușul, Scărișoara* și o mică parte din *Neagra superioară*. În *Vidre, Ponorel Sĕcătura, Neagra de jos* abia ici colea mai poți auḑì câte un cuvênt în care *n* sĕ se prefacă în *r*; ba ce e mai mult, oamenii din aceste comune 'și bat joc de ceilalți, cari au rĕmas fideli graiului lor tradițional.

De când datează această particularitate în vorbirea din munți? de unde este luată sau împrumutată și pe ce basă? sunt nisce întrebări, cari negreșit vor da de lucru bărbaților nostri de sciință.

„*Vocabulariul* de mai jos ce l'am compus din 2 părți, are menirea ca partea I sĕ arete cuvintele, în cari muntenii prefac pe *n* în *r*, la finea căreia am adus și unele cuvinte în cari *n* rĕmâne nestrămutat; p. II-a cuprinde unele abateri limbistice precum și unele cuvinte particulare întrebuințate în graiul poporului muntean. Trebuie sĕ mărturisesc, că lucrarea mea nu presintă ceva complet, vor fi negreșit încă multe cuvinte, pe cari eu nu le voiu fi întrodus în acest *Vocabulariu* și mai cu samă de acelea ce aparțin părței a doua. O asemenea lucrare reclamă timp îndelungat pentru a'i cunoasce toate particularitățile și idiotismele vorbirei. În partea primă poate voiu fi fost mai norocos, căci acì vor fi foarte puține cuvinte, dacă vor mai fi, pe cari sĕ nu le fi întrodus.

În fine am adaus și nomenclatura curat românească a satelor, păraelor, văilor, munților, minelor mai însemnate din munți, prin cari sĕ se poată argumenta inimicilor neamului nostru, că pe pământul acesta n'au putut, sĕ trăiască altcineva decât românii.

puie de bani, spre a îndestula ambițiunile ei, și ce e mai curios, după ce rĕmâne însărcinată și i se apropie timpul de ușurare — se duce (Veneția Italia) de a se ușura, ḑicând, că acolo aerul este folositoriu și înlesnitoriu pentru ușurarea femeilor îngreuiate!

Pe de altă parte, dl Necliudoff, sciind, că numai cu aceste trăsuri nu se face nimic a vrut de a pregătì în fața reședinței bulgare un fel de adunare, care sĕ stea la venirea generalului Caulbars, care ar fi creḑut de sigur, că cetățenii capitalei îi ar fi eșit spre întimpinare. De aceea Necliudoff a cumpĕrat câte-va butoae de vin și a dat de a se frige mai mulți berbeci, pe cari îi-au adus la marginea orașului pe unde era sĕ treacă mult așteptatul general Caulbars. În urma acestei pregătiri, lacheii consulatului și toți birjarii ruși aflați în Sofia, au fost trimiși, sĕ adune ori pe cine întâlnesc ca sĕ meargă, sĕ bea și sĕ mănânce până la ajungerea așteptatului oaspe. Vĕḑênd însĕ, că nu s'a putut aduna destulă lume pentru scopul pregătit, dl Necliudoff a ordonat ca sĕ poftească și pe locuitorii din mahalaua țigănească situată în apropiere de locul destinat de a se face pomposul banchet organisat de către dl Necliudoff! (mahalaua aceasta a fost botezată de către dl I. Hadjienoff, fost primar în capitala Sofiei pe la anul 1881—83, mahalau nouă). Locuitorii acestei mahalale, cari de departe priveau la ceea, ce se petrecea în apropierea lor și mirosiau cu nasul lor fripturile cele grase, abia au asceptat poftire și îndată s'au pus la treabă. În modul acesta s'a înaugurat primirea solemnă și se făcù o neașteptată petrecere, care samână cu un banchet dat vagabonḑilor.

În cele din urmă nerămâind nimica din cele gregătite pentru acest neașteptat de nime banchet, oaspeții săturându-se, fie care a apucat din cotro a venit, ear pe câmp au rĕmas numai oasele de friptură și buțile de vin goale! În intervalul acesta și o ploae torențială, care a pus în fugă și pe lacheii consulatului rusesc, ear în locul lor se vedea numai cânii țiganilor veniți de a curățì rămășițele acestui banchet caraghios.

În timpul acesta în Costenbrud și Vrabnița o ceată aleasă în frunte cu dl Zancoff și doamna Bieloff aștepta cu nerăbdare pe generalul Kaulbars spre a l felicita de buna sa venire în Bulgaria.

Pe la oarele cinci, trăsura care aducea pe așteptatul general se apropie Conductoriul sbirilor dl Zancoff în fruntea celor însoțiți și de doamna Bieloff eșiră la șosea. Oprindu-se trăsura, Zancoff felicită pe general, ear doamna Bieloff apropiindu-se, aruncă peste capul generalului Kaulbars o frumoasă cunună alcătuită din diferite flori frumoase de către fiica dlui Zancoff, care nu putù venì acì, căci remăsese în Sofia la înmormêntarea decedatului G. Jelescovici, care murise chiar în acea ḑi otrăvit. După aceasta doamna Bieloff ținù un lung discurs în limba rusă, prin care ridică în ceriu pe generalul Kaulbars, numindu-l mêntuitoriul Bulgariei, salvatoriul conspiratorilor arestați și esprimând speranța, că cu ajungerea generalului în Sofia, regența va cădè, guvernul va fi de nu cu totul shcimbat, cel puțin reformat, și că cârma statului se va încredința în mânile oamenilor bine vĕḑuți de Rusia, ear în cele din urmă a cerut liberarea arestanților cu ori ce preț.

După terminarea acestui discurs generalul întrebă pe dna Bieloff, dacă d-ei este sofiancă, și la rĕspunsul dat, că ea este din Rusia și numai de vre'o câți-va ani este venită în Bulgaria, generalul dete din umeri și nu ḑise nimica. Ce o fi însemnând oare aceasta? Nu cum-va și generalul Kaulbars 'și-ar fi ḑis:

— Cum o venetică din Rusia este împuternicită de damele capitalei Bulgariei, de ale representa în fasa mea?

Mai sus am ḑis ceva despre reposatul G. Jelossovici. Acest om a fost directorul băncei naționale bulgare. În timpul nefastei domnii a lovirii de stat la 1881 el a fost numit ministru de finance, și la 1883 a căḑut. De atunci el rĕmase fără funcțiune, și lucră în timpurile din urmă împreună cu Zancoff. După detronarea prințului Alecsandru I, el aștepta ca sĕ fie ear ministru. Căḑênd însĕ Zancoff așa în grabă, el perdù toată speranța, și în cele din urmă s'a hotărît de ași curma vieața ceea ce a și făcut alaltă-ieri otrăvindu-se. *K-schy.*

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Cunța, 21 Septembre v. 1886. Un eveniment rar, dar de mare însemnătate și mult așteptat de către locuitorii comunei noastre s'a petrecut astăḑi aici și adecă; s'a sĕvêrșit actul întroducerii în parochie a alesului și hirotonitului nostru paroch, dl Ioan Petrașcu, prin prea on. domn protopop Ioan Droc; act pe, care cu toții l'am dorit și care a umplut de veselie și mulțămire inimile noastre.

Bĕtrâni, tineri, bărbați, femei, cu mic cu mare erau adunați în biserică, pentru ca sĕ asiste la serviciul divin.

La 7½ oare a. m. sa început utrenia prin preoții Ioan Călniceanu din Boz și Ioan Petrașcu, ear la oarele 8½ în sunetul clopotelor se ivì dl protopop în comună.

Întreg poporul, în frunte cu sus amintiții preoți au întimpinat pe dl protopop la un loc potrivit, unde pr. Petrașcu în numele comunei bisericesci a ținut o vorbire de binevenire, la care dl protopop a rĕspuns în termini călduroși.

Sânta liturghie a fost sĕvêrșită de dl protopop asistat de parochii sus amintiți.

Este frumos ritul nostru, impunĕtoriu, transpune și înalță inimile ascultătorilor către suprema ființă nevĕḑută, care conduce totul, dar numai atunci, când acela se sĕvêrșesce cum se cuvine.

Dl protopop Droc, atât în formă cât și în esență, la ori care serviciu divin scie, sĕ-'i dea valoarea și însemnătatea. ce o are, sĕ impresioneze și sĕ desvoalte simțul religios în crescin, atât prin ținuta imposantă și plină de demnitate, cât și prin claritatea vocei dsale.

După încheierea s. liturghii păr. protopop, venind înaintea ușilor împĕrătesci, cetesce hârtia Escelenției Sale I. P. S. nostru archiepiscop și metropolit, prin care notifică sfințirea întru preot a dlui Ioan Petrașcu, ear după aceasta se adresează cu o vorbire către numĕrosul public asistent. Impresia, ce o făcù asupra ascultătorilor se cunoscù din fețele lor, care la cei mai mulți erau udate de lacrămi. Tăcerea era profundă.

„Mergênd, învĕțați toate neamurile, botezându-'i pe ei în numele Tatălui, al Fiului și al Sântului Duh“ acesta au fost motto, ce dl protopop l'au luat pentru aceasta vorbire ocasională.

Desvoaltă apoi cu mult tact aceasta temă, arătând însemnătatea acestor cuvinte ale Mêntuitoriului; în termini pătrunḑĕtori pune la inimă noului paroch, sarcina cea grea, ce și o a luat asuprăși ca conducĕtoriu și păstoriu sufletesc al turmei lui încredințate, îi arată calea, prin care o poate conduce la fericire, îi pune în vedere că, înaintea dreptului judecătoriu și a oamenilor va avea sĕ-'și dee seamă de aceasta turmă cuvêntătoare. Apoi către publicul asistent: îl îndeamnă ca în iubire sĕ vietuiască unii cu alții, în ascultare și supunere față de superiori, cari au a se îngrijì de binele și fericirea lor vremelnică și vecinică, în deosebi față de parochul lor, sĕ-'l iubească și cinstească și sĕ-'i dea tot sucursul lor întru împlinirea grelei sale sarcini.

Raportul între ei și preot sĕ fie acela dintre fii și tată și viceversa, căci numai astfel pot sĕ treacă prin valurile lumei acestia și sĕ pot ferì de lupii, cari cu gura căscată, vênează după sufletele lor, dacă vor asculta, iubì și se vor supune acelora, cari au chemarea ai ferì de tot ce e rĕu. Îi îndeamnă la fapte și virtuți crescinesci, îi sfătuesce ca sĕ se ferească de ură și pismă, cari sunt vermele cel neadormit, care roade la esistința nu numai a singuratilor dar chiar a unui popor.

Mare este puterea cuvêntului și de multe ori uu orator bun prin puterea cuvêntului, îndeamnă pe ascultători la lucruri și fapte mai grandioase, decât prin întrebuințarea ori cărui mijloc de forță.

Spre mândria noastră fie ḑis, că șeful nostru tractual, posede arta de a vorbì, vorbesce și cuvêntul dsale, prinde rădăcini în ori-ce inimă simțitoare.

După ce păr. protopop a finit cuvêntarea sa, ea cuvêntul păr. Petrașcu, care mulțămesce întâiu Escelenției Sale I. P. S. Domn archiepiscop și metropolit al nostru Miron Romanul, care s'a îndurat ca prin punerea mânilor Sale la înaintat întru presbiter, apoi dlui protopop Ioan Droc, pentru bunavoință și spriginul oferit, și în fine poporenilor lui.

După acestea s'a făcut sfințirea apei, botezându-se întreg publicul asistent.

Astfel s'a finit actul întroducerii în parochie al dlui Petrașcu.

Eșind din biserică, auḑeam pe mulțimea, vorbind între sine: „Mulțămesc lui Dḑeu, că m'a învrednicit sĕ aud și sĕ vĕd astăḑi aceea ce nu voi mai auḑì și nu voi mai vedea poate în toată vieața mea.“

— b. —

Varietăți.

* Cetim în „G. T.“ Ni se scrie din Cernat cu data 22 Septembre 1886: Sâmbătă în 20 l. c. la 11 oare a. m. pre când eșiam cu băeții din scoală, doi ficiori ciangăi din Satulung, după ce mai întâiu au cutrierat toate ulițele din Satulung și Cernat, înjurând și svêrlind cu petri după cine întêlniau, au venit și la scoala noastră, luîndu-se după copii cu cuțitele în mână. O parte din băeți, cari încă nu eșiseră din scoală, s'au înspăimêntat astfel încât unii de frică au sărit pe fereastră. După ce au fost provocați, sĕ lase în pace băeții, acești ticăloși au început cu petrii a bombarda casa învĕțătorului V. Oancea, spărgêndu-'i toate ferestrile dela uliță, rupêndu-'i crucile dela fereastră și dêndu-'i poarta jos, au întrat în curte, au luat ruduri și un topor, și s'au suit în pod sĕ-i omoare nevasta. Învĕțătorul V. Oancea a fost vulnerat în obraz cu cuțitul. Numai după ce s'a adunat multă lume și după ce s'a trimis dupĕ gendarmi le-a succes acestora a pune mâna pe ei. Vom vedea, ce va face justiția cu astfel de rĕsvrătitori, cari nu trece o sĕptămână sĕ nu omoare, sĕ nu aprindă sau sĕ nu jăfuească pe cineva. Se crede, că după 2—3 ḑile vor fi liberați, căci celor dela putere le pare bine, când li-se întêmplă românilor așa ceva. Un lucru destul de trist, dar adevărat. Când ar face românii astfel de fapte, de bună samă, că ar băjbăi foile unguresci de „tolvaj“ „vad oláh“ ș. a. — Mai trebue comentar la asemenea sĕlbătăcii?

* (O încercare mare.) Spaniolii după detronarea Isabelei erau într'o mare ferbere. Nu se scia cu posivitate, că cine va urma ca rege; iar spaniolii se nisuiau din toate puterile a'și alege un rege harnic; de aceea sĕ și făcea mare svon. Un student în medicină din Würzburg Ewald Sch.... își trase de seamă, că ḑeu bine 'i ar sta sĕ fie rege. Și așa se gândi, sĕ se ofere ca rege.

A face o epistolă, în care sĕ se recomande cineva, că ar putea fi rege nu-'i imposibil, dar ușor lucru încă nu-i, Ewald se puse însĕ pe lucru; își incordă toate puterile, și puse toată iscusința sa în latinească și compuse o epistolă către guvernul provisor din Madrid. Ea se începe cam astfel: „Ego Ewaldus Sch.... studiosus medicinae Herbipolensis.... și așa mai departe spunea, că a auḑit, că spaniolilor le trebue un harnic rege și că dênsul ar putea sĕ ajungă; și fiind că voiesce, se fericească pe spanioli și mai ales, căci și așa cu studiul dela medicină nu cam prea spera un viitoriu strălucit, a îndrăsnit a'și încerca norocul și ca rege, decumva va fi ales.

Pretensiosul Ewald și puse epistola pe postă și nici capul nu-'l mai durea, că ce se va întêmpla mai departe. Era cu totul liniștit.

Cei din Madrid însĕ nu luară lucrul numai de glumă, ci socotiră, că scrisoarea lui Ewald e o adevĕrată însultă; puseră scrisoarea bine și la vreme adresară o notă foarte indignată către universitatea din Würzburg și al cărei resultat a fost, că tinĕrul student se pomenesce numai într'o bună dimineață, că e citat înaintea senatului universitar, spre a se justifica.

Tênĕrul concurent nici nu-'și aduse aminte de zăpăcit ce era, cum și ce sĕ rĕspunḑă la observațiile rectorului.

Curând însĕ își veni în ori și rĕspunse mirat, că nici nu înțelege ceva rĕu în purtarea sa. „Eu simt — vorbi el — că aș putea fi rege, și fiindcă nu învĕțasem limba spaniolă m'am adresat în limba latină așa cum știam eu mai bine!“

Declarațiunea precum și întreaga ispravă făcu mare haz; dar cu toate astea concurentul la coroană regală trebuì sĕ își primească rĕsplata.

Și rĕsplata a fost, că în loc de coroană regală, după ce visa concurentul, capĕtă trei ḑile carcer.

Aceasta sĕ și notifică în toată forma guvernului provisor; iar spaniolii n'avură parte de un Ewaldus Sch.... I.

* (Amanta căpitanului.) Frumoasa baletistă Elena Santi era amanta căpitanului Brown, comandantul corăbiei de resbel „Radna.“ Deși în Englitera presența femeilor pe corăbii de resbel este oprită și aspru pedepsită, căpitanul Brown totuși avù slăbiciunea a învita pe Miss Santi sĕ-'i facă o visită pe corabie. La 14 Sept. frumoasa domnișoară se află în cabina căpitanului, când sosea pe neașteptate o comisiune de inspecțiune. Căpitanul îngălbenì, dar amanta îi strîngea mâna, ḑicênd: „Liniștește-te, nu voiu fi causa nenorocirei tale!“ Îl sĕrută de mai multe ori, deschise fereastra cabinei, și înainte d'a putè căpitanul s'o reție se arvêrlì în mare. Corpul ei dispărù îndată sub valuri, ear când comisiunea întră în cabină, află pe căpitan leșinat și lungit pe scânduri.

* (Tablourile lui Rafael.) Cetim, că magnificul tablou a lui Rafael: *Virgina incarnațiunei* (pe lemn 63 cm. pe 51, figurile în picioare), iscălit și datat 1510 s'a vêndut cu prețul de 215,000 lei.

Proprietariul acestui tablou era prof. Nicole. care 'l cumpărase cu 50 lei dela un anticuar.

Actualul proprietar este d-na Arnaud d' Arriege Cunoscătorii din lumea artelor nu se miră de acest preț. Ne aducem aminte, că ultimi trei Rafaeli, vênduți în anii trecuți s'au ridicat la prețurile urmĕtoare:

Apoliene şi *Marsias* a fost cumpĕrat de Louvre cu 200,000 franci. Micul *Studiu al Graţielor* s'a vêndut ducelui d' Aumale cu un preţ de 625,000 franci; *Madona a Sf. Niculae de Bari* a fost plătit pé Galeria naţională din Londra cu 1750,000 franci (70,000 lir. sterl.)

* (Schakspeare la curtea grecească.) „Allg Ztg.“ primesce scirea din Athena; că în timpul de vară, ce-'l petrece curtea regească la câte un castel, sĕ alcătuiesc de către membrii familiei regesci mici jocuri familiare, ori se fac mici representaţiuni din lucrările clasice. Mai dăunăḑile se produserà cu ultimul act din „Hamlet“; moştenitoriul tronului jucă pe principele Danez, princesa cea mai înaintată în vêrstă pe Ofelia.

Princesa îşi dete o străduinţă foarte mare şi-'şi învĕţase foarte bine rola, dar una nu-'i venea s'o priceapă, şi nu-'i venea adecă la socoteală, că oare pentru ce Ofelia trebuie sĕ moară; căci tot aşa de bine s'ar putea şi mărita, dacă membri ambelor familii s'ar învoi între sine.

O persoană mai iscusită află lucrul acesta de foarte potrivit şi şi făcu un alt sfêrşit, aşa, că Hamlet se alege din duel cu o rană uşoară, iar Ofelia, care se mântui din apă cu ajutoriul ţĕranilor, îi purta de grijă!

La fine sĕ înţelege a trebuit sĕ fie ospĕţ mare şi toţi părtaşii sĕ se afle în dulci iubilo.

* (Ceva ce numai în America e cu putinţă.) La Chicago s'au osândit la moarte opt anarchiste. Directorul teatrului de acolo s'a grăbit a însărcina pe un scriitor cu dramatisarea subiectului. Bine! asemenea lucrări s'au vĕḑut şi airea, dar directorul a mers mai departe, a propus autorităţilor, de a scutì justiţia de cheltuiala ecsecuţiunii osândiţilor, care se sue pentru fiecare individ la 500 de dolari, oferind a ecsecuta pe scenă cu ajutorul calăului dela Chicago câte unul din osândiţi pe sara în actul final al piesəi. Afară de aceasta mai oferi magistraţilor loge gratuite pentru câte opt representaţiuni. Mare fu mirarea directorului teatrului, când afla, că administraţiunea respinse cu indignaţiune oferta lui, care ar fi fost atât de mult în avantagiul finanţelor municipale.

* (Un duel îngrozitoriu.) Acum doi ani un anume Wiliam Odum se stabilise la Greenville (Georgia) şi începuse, sĕ facă comerciu. El îşi lua prânzul la o vĕduvă, d-na Freeman, care avea o fiică şi un fiu, Frank. Odum luă de soţiă pe sora acestuia, dar nu fû mult timp fericit în căsnicià; el devenì foarte gelos şi pentru nisce motive de nimic se certa într'una cu soţia lui. Acum câte-va ḑile, pe când se afla la masă, Odum îşi pălmuì soţia şi o dete afară. Aceasta fu condusă de fratele ei la unul din unchii sei, anume Henri Blalock. După o oară, Odum, venì armat cu două revolvere şi cerù, sĕ între în casă. Dar cumnatul seu refusând, sĕ deschidă trage mai multe focuri de revolver în uşe şi în ferestre; un glonte lovì pe Franc în spate Atunci, acesta deschisă uşa şi un duel îngrozitoriu începù între cei doi oameni. Odum primì multe rănì. După ce revolverele furà descărcate, cei doi oameni se aruncară unul asupra altuia, lovindu-se în cap cu mânerele revolverelor; în fine, Odum căḑù mort la piciorele lui Freeman. În urmă, s'a aflat că Odum, mai nainte de a se stabilì la Greenville, omorîse pe socrul seu.

Conspectul operaţiunilor institutului de credit şi de economii „Albina“ în luna Septembre 1886.

Intrate.	fl. cr.
Numerariu din 31 August 1886	69,267 56
Depuneri	146,164.33
Cambii rescumpĕrate	284,611.39
Împrumuturi hipotecare şi alte împrumuturi . .	40,918.60
Interese şi provisiuni	18,518.27
La fondul de pensiune	130.01
Monetă vêndută	10,464.69
Effecte . . . . , ...	5,006.69
Conturi curente	59,259.38
Diverse	2,168.99
Suma fl.	636,509.94
Eşite.	fl. cr.
Depuneri	146,291.31
Cambii escomptate.	300,447.61
Împrumuturi hipotecare şi alte împrumuturi . .	42,242.—
Interese pentru depuneri	515.24
Contribuţiuni şi competinţe	32.40
Salarie şi spese	2,427.11
Monetă cumpĕrată	16,431.34
Conturi curente	69,936.72
Diverse	2,346.21
Numerariu cu 30 Septembre 1886	55,840.—
Suma fl.	636,509.94

Sibiiu, 30 Septembre 1886.

P. Cosma,
director esecutiv.

Iosif Lissai,
comptabil.

Nr. 193. [1431] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor de învĕţători în comunele mai jos însemnate din protopresbileratul Gioagiului I, se deschide concurs cu termin de 15 ḑile dela prima publicare.

1. Vălişoara, cu salariu anual de 250 fl, cuartir gratuit, grădină de legumi şi 2 orgii de lemne.

Dintre concurenţi va fi preferit cel mai bun cântăreţ, care afară de salariul sus statorit, va mai avea unele accidenţii de câte 20—50 cruceri dela respectivii poporeni la ocasiunl de festănii şi înmormêntări.

2. Hărău, cu salariu anuaɩ de 200 fl. v. a. cuartir gratuit cu grădină de legumi şi 2 orgii de lemne.

3. Seliscioasa şi filia Stoeneasa, cu salariu anual de 200 fl., cuartir gratuit şi 2 orgii de lemne.

5. Dealu mare, cu salariu anual de 150 fl. v. a. cuartir gratuit şi 2 orgii de lemne.

6. Suligete, cu salariu anual de 150 fl. v. a. cuartir gratuit şi 2 orgii de lemne.

7. Magura şi filia Topliţa, cu salariu anual de 150 fl. v. a. cuartir gratuit, şi 2 orgii de lemne.

8. Fizes-Barbura, cu salariu anual de 150 fl. v. a. cuartir gratuit şi 2 orgii de lemne.

9. Boiu, cu salariu anual de 150 fl., cuartir gratuit şi 2 orgii de lemne.

10. Certeşul superior, cu salariu anual de 150 fl., cuartir gratuit şi 2 orgii de lemne.

11. Porcurea, cu salariu anual de 150 fi., cuartir gratuit şi 2 orgii de lemne.

12. Voia, cu salariu anual de 150 fl., cuartir gratuit, şi 2 orgii de lemne.

Cererile concursuale instruite conform legilor din vigoare, sunt a se adresa subsemnatului oficiu protopresbiteral până la terminul susindicat.

Hondol, 30 Iuniu 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Geoagiului I.

Vasilie Pipoş
protop.

[1427] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci din protopresbiteratul Orăştiei din subsemnatele comune se escrie concurs ou termin de 20 ḑile dela 1 publicare în „Tel. Rom.“

1. Acmar cu salariu anual 200 fi. cuartir şi lemnele necesare.

2. Beriu cu învecinata comună Sereca cu salariu anual 200 fl. cuartir şi lemnele necesare.

3. Dâncu mic cu salariu anual 200 fl. cuartir şi lemnele trebuincioase.

4. Măgura cu salariu anual 200 fl. v a. cuartir şi lemnele trebuincioase.

Doritorii de a ocupa una sau alta staţiune dintre aceste, sĕ'şi ascearnă petiţiunile sale conform legilor din vigoare în terminul susindicat la oficiul protopresbiteral al Orĕştiei (Szászváros.)

Orĕştie, 20 Septembre 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Nicolau Popovici,
protopresbiter.

Nr. 1901 [1426) 1—3

CONCURS.

Se publică concurs pentru postul de învĕţătoriu la scoala elementară comunală din *Ilva mică* (Kis-Ilva) cu salariu de 300 fl. locuinţă şi grădină, la cas de a nu se pune acesta la dispoşiţiune în natură, o competinţă de 100 fl. Competenţii îşi vor trimite suplicele scrise în limba maghiară şi română şi instruate cu testimoniu de cualificaţiune, testimoniu de moralitate, serviţiu şi dela medic prin competentel inspector regiu de scoale la subscrisul până la 20 Octobre, a. c.

Bistriţa, 5 Octobre, 1886.

Havas Gyula, m. p.
inspector regesc de scoale.

Nr. 548 [1429] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci vacante dela scoala rom. gr. or. din Cernatul Săcelelor aparţinătoare la tractul protopresbiter gr. or. al Braşovului I, se escrie concurs cu termin de 20 de ḑile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele pentru acestea posturi sunt:

Pentru clasa II-a salariul de 250 fl. v. a. ear pentru clasa I salar de 206 fl. solvibil în rate lunare regulat.

Reflectanţii la vre-unul din aceste două posturi au a'şi subşterne suplicele lor instruite conform legilor în vigoare către subscrisul oficiu până la terminul sus indicat. Competenţii la postul de clasa I au sĕ cunoască şi cântările bisericesci.

Braşov în 21 Septembre 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Braşovului I în conţelegere cu comitetul parochial.

Ioan Petric,
protopop ca adm.

Nr. 299 [1430] 1—3

CONCURS.

Pentru întregiree a două posturi de învĕţători la scoala noastră confesională gr. or. română din Sebeşul inferior, protopresbiteratul Avrigului, se escrie concurs cu termin de 15 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

Pentru postul prim salariul anual de 300 fl. v. a., din cassa alodialăl cuartir şi lemne; pentru postul a, doilea salariul anual de 150 fl. v. a. cuartir şi lemne.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-'şi aşterne cererile concursuali instruite conform legilor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului (posta Avrig, Felek) până la terminul sus indicat.

Avrig, 21 Septembre 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului.

Ioan Cândea.
protopresbiter.

Nr. 112. [1428] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de învĕţătoriu la scoala confesională grecoorientală cu III clase din Ocna superioară şi anume pentru clasa II-a se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

Salariu anual 200 fl. v. a. cuartir în edificiul scoalei şi lemne de foc.

Doritorii de a ocupa acest post au a-'şi aşterne suplicele instruite în înţelesul legilor în vigoare la prea onoratul oficiu protopresbiteral în Sibiiu până la terminul sus indicat.

Ocna Sibiiului în 18 Sept. 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Nr. 208 [1426] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea vacantei parochii Gârbova de sus clasa III-a în protopresbiteratul gr. or. al Albei-Iuliei, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Porţiune canonică arătoriu 9 jugere 122 °□.
2. Liveḑi 6 jugere 873 °□
3. Una pădure de 2 jugere 647 °□
4. Cimiteriu de 2 cară de fên.
5. Dela 140 familii câte uua ferdelă (16 copuri) cucuruz în boambe.
6. Dela 140 familii câte una ḑi de lucru.
7. Venitele stolare, ameliorate şi regulate de comitetul parochial la 5 Septembre a. c.
8. Toate acestea emolumente aduc la an un venit curat aproape la 400 fl.
9. Nefiind casă parochială se va închiria până când se va edifica.

Doritorii de a ocupa aceasta parochiă au de a-'şi aşterne petiţiunile instruite conform dispoşiţiunilor statutului organic şi regulamentului pentru parochii, le acest oficiu protopresbiteral până la terminul sus amintit.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Alba-Iulia 11 Septembre 1886.

Alecsandru Tordăşan,
protopresb gr. or.

Câştig sigur!

Persoane solide **din ori-care strat al societăţii,** cari voiesc sĕ se ocupe cu **vênḑarea de losuri de stat şi premii, permise prin lege,** plătind **conform articlului de lege XXXI din 1883** în rate, — pot sĕ fie aplicaţi prin noi ori unde, pe lângă nisce **condiţiuni foarte bune. Cu oare-care sîrguinţă poţi dobândì fără capital şi risico dela 100 până la 300 fl. la lună.** [1399] 4-6

Ofertele scrise în limba germană, provĕḑute cu indigitarea ocupaţiunei presente sunt a se adresa la

Hauptstädtische - Wechselstube - Gesellschaft.
Adler & Cnie, Budapesta.

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 104 Sibiiu, Marți 30 Septembre (12 Octobre) 1886. *Anul XXXIV.*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă

la

„Telegraful Român“

are apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe rimestrul Octombre-Decembre al anului 1886, cu preul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea oaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfêrșește cu ultima Septembre 1886, a-și înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie espeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea toaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, în 29 Septembre.

Mișcările în peninsula balcanică încep a devenì tot mai amenințătoare. Pretensiunile Rusiei în loc de a produce fructe în sensul politicei panslaviste, produce tocmai contrariul. Generalul Kaulbars în călĕtoria sa prin Bulgaria nu este mai norocos, ca și în vorbirea ținută în meetingul din Sofia, la care meeting era apoape sĕ-'l iae bulgarii la fugă. În legătură cu această nereușită a generalului rus ne mai vine o scire sensațională. O telegramă din Londra vorbesce despre îngrijirea cea mare de care sunt cuprinse sferele mai înalte politice, și îngrijirea li-o insuflă starea sanitară a țarului. E bolnav țarul sufletesce, nu poate durmì nopți întregi, de câte-ori vine discusia asupra Bulgariei el devine nervos, dirigează în persoană pe generalul Kaulbars, și nu mai primesce nici un sfat dela consilierii sei.

Se mai adaugă încă și aceea, că bulgarii cu toată sforțarea Russiei n'au abstat dela alegeri; preste 8 ḑile sĕ va întruni deci Sobrania, și va alege principe. Regența lucră din toate puterile pentru realegerea principelui Alecsandru de Battemberg. Spre acest scop, se desvoaltă o deosebită agitațiune la alegeri. S'a dat poruncă, ca pretutindenea, sĕ se cânte poesii ocasionale în onoarea principelui. La aceasta sĕ mai adaugă și întrevenirea bisericei, care în rugăciunile sale și acuma pomenesce pe fostul domnitoriu, și noi scim la câte ocasiuni pomenesce în biserica noastră pe domnitoriu: de trei ori la vecernie, de trei ori la utrenie, și de trei ori la liturgie.

Ca ultima ratio se vorbesce de proclamarea principelui ca rege al Bulgariei unite cu Rumelia.

Aceasta este în conturi situația în Bulgaria. O regență înțĕleaptă și resolută, sprigินită de popor și armată. În Rusia un țar atacat la creeri, care începe a insufla îngrigiri serioase politicilor, și în Berlin bĕtrânul Bismarck, care de frica Franciei sacrifică interesele statelor vecine.

Și în fața situațiunei acesteia, ce vedem la noi acasă. S'ar crede, că bărbații nostri de stat în fața nesiguranței, cu care privim în viitoriu, se vor sili a-și crea o posițiune puternică, stêncă de granit prin mulțămirea cetățenilor. S'ar crede, că față cu îngrijirea de eventualitatea unei încăerări în peninsula balcanică, care va pune tot orientul în flacări, cercurile normative din statul nostru vor delătura causele nemulțămirei interne, delăturând totodată și elementele combustibile, cari la flacările dela granița noastră, ușor pot lua foc, făcênd esplosie formadabilă. S'ar crede aceasta dela niște oameni, cari stăpânesc situațiunea, nu însĕ dela guvernul nostru, care nu mai este stăpân pe situațiune, și care în loc de a ținè frânele curentului, este mânat în direcțiunea, care se va termina în catastrofă.

Cumcă nemulțămirea este mare, și acțiunile întregului aparat în stat sunt îndreptate în direcțiune, care tot mai mult nutremênt dă acestei nemulțămiri, despre aceasta nime nu sĕ mai îndoiesce. Și e trist, de tot trist și descuragiatoriu pentru noi când vedem, că generațiunea tênĕră e formată *per escelentiam* după tipicul curentului șovinistic de astăḑi, așa, că nici în viitoriu nu avem prospecte de îndreptarea rĕului. De tênăr ca băiat la scoalele medii, ca june la cele superioare, ca amploiat fie la justiție, fie la administrație, fie în ori ce ram al vieței publice, omul este crescut în ura concetățenilor, cari dela natură n'au avut fericirea de a se nasce unguri, sau cari nenăscuți unguri, trăiesc în oarba statornicie către neamul lor.

Și așa vedem, că se pot întêmpla lucrurile cele mai nedrepte în lume. Se trimit ordinațiuni ministeriale pentru esecutarea articolului de lege XVIII din 1879, cari în severitate întrec pe însași legea. Zelul inspectorilor de scoale întrece călcarea de lege a ministrului, așa ne treḑim cu un sistem de spionagiu, ca și cum scoalele noastre ar fi un cuib de anarchiști.

De când cu nefericitul Kultur-egylet din Cluș pare că o amețeală a cuprins întreagă lumea, oficială. Sĕ terorisează consciința cetățeuilor, adunările comitatense prin locurile cele mai serace votează ḑeci de mii de florini pentru aceasta reuniune, al cărei scop este desbrăcarea nemaghiarilor din Ardeal de firea și limba lor.

Mai vine apoi așa numita activitate spirituală a politicilor unguri, cari în unele casuri speciale nu ne cruță nici convingerile noastre religioase. Aceastä activitate se manifestă în presă și prin broșuri date publicității. Despre presă nu vom ḑice nimica, căci publicul nostru este pe deplin orientat. Cu broșurile tocmai așa stăm ca și cu presa, deosebirea este, că materialul în broșură este adunat mai sistematic, și cuprinde un ce întreg pentru delectarea sufletească a cetitorilor.

Asemenea broșure caracterisează din destul curentul dela noi, și egoismul, de care este cuprinsă opiniunea publică.

Credința noastră este, că pe această cale nu se va ajunge fericirea patriei noastre. De aceea credem, că trăbuie sĕ accentuăm la toată ocasiunea mersul greșit al politicei noastre, și sĕ facem atenți pe compatrioții maghiari la suprema necesitate de a fi una în ḑile de grea cercare, când va fi bine, sĕ nu avem amărăciuni în inimile noastre.

O parochie de batjocură.

Sibiiu, 10 Octobre st. n. 1886.

De când parochia din Sibiiu cetate a devenit parochie protopresbiterală, și are norocirea a onora pe parochul seu în persoana dnului protopresbiter Simeon **Popescu**, se poate ḑice cu drept cuvênt, că este fără paroch.

Domnul protopop nu mai gată cu visitațiunile sale prin protopopiat, ci abstracție făcênd dela sesonul de băi, pe care din respecte sanitari îl petrece pe la locuri de cură — toate Duminecile și sĕrbătorile este dus prin protopopiat, ear nouĕ ne servesce în biserică de regulă alt preot — esceptiunile sunt foarte puține, ba au fost casuri, când spre rușinea noastră nici n'am avut slușbă

FOIȚA.

Moții și Istrienii.

III.

Vocabulariul cuvintelor, în cari n se preface în r.

Ne vom încerca a scrie cuvintele în tocmai după cum le esprimă poporul.

În lipsa însĕ de caractere române suntem nevoiți a împrumuta dela unguri consonantele *ty*, care sună ca terminațiunea francesă *tié*, *ny* ca *gn* în limbă francesă și *gy*, care sună ca *gh* în cuvintele ghimpe, ghindă, neghină.

A.

Aburăseamă = abunăseamă; de sigur.
adure = adune
Adura = aduna
adurare = adunare
adurător = adunător.
adurătoare=adunătoare
Cu deosebire femeile, cari strâng fânul se numesc adurătoare, ear bărbații adurători.
adurătură=adunătură
agorisì=agonisì
agoriseală=agoniseală
ajur=ajun
ajură = ajună; d, e. ajurat'ai? = ajunat'ai?
albiră. esprimă albgyiră=albină
albiruță, albgyiruță=albinuță
aliră=alină
alură=alună
aluriș=aluniș
alurecă=alunecă
alurecuș=alunecuș
alurecătură=alunecătură
amâra=amâna
amârare=amânare
apure=apune
apurere=apunere
asemerea=asemenea

B.

băură=băună. — Cânele bătut se ḑice că băură.
bire=bine
buciriș=buciniș
bur=bun; d. e. *bură gyibireața*= bună dimineața
burătate=bunătate.

C

cămir, esprimă, *cămnyir*=cămin
camiriță „ *cămnyiriță*=(vatră; sobă)
cârepă=cânepă
cârepisce, esprimă *cânreptyistye*=cânepisce.
câresc=cânesc
câresce=cânesce
cerușe=cenușe
cerușar=cenușar
cerușiu=cenușiu
cerușos=cenușos
ciră=cină
cira=cina
cire=cine
cireva=cine-va
clătira=clătina
cremere=cremene

D

dăpăra=dăpăna
dăpărare=dăpănare
dăpărătoare=dăpănătoare
dăpărător=dăpănător
dăpărătură=dăpănătură
dărăpăra=dărăpăna (mai rar)
desbira, esprimă: *gyesgyira*=desbina
desbirat „ *gyesgyirat*=desbinat
despreură „ *gyespreură*=despreună
detură „ *gyetură*=detună
dirainte „ *gyiraintye*=dinainte
dirapoi „ *gyirapoi*=dinapoi
dinrăuntru „ *gyinrăuntru*=dinăuntru
dumirică „ *dumnyirică*=duminică
dorițe=donițe
doriți=doniți

F

Fâr=fên
fâraț=fênaț
fâros=fênos
fântâră=fântână
fântărea=fântănea
fiecire=fiecine
furie=funie
furingire=funingine

G.

Gălbăruț=gălbănuț
Galber=galbin
gălbereală și gălbireală=gălbineală
găiră=găină
gemeri=gemeni
gemire=gemine
gerunche=genunche.

H

hairă = haină
hodiri, esprimă: *hogyir* = odihni
Huedir „ *Huegyir* = Huedin. (Acesta e un orășel peste munte unde merg cu deosebire Albăcenii).

I J

îmburătățire = îmbunătățire
împăra = împăna; a se împodobi cu flori.

Dḑeească în prima parochie din Metropolie.

Publicul din cetate însĕ n'a fost învĕţat cu astfel de tractare, căci părintele protopop şi asesor consistorial Zacharia Boiu, antecesorul dlui protopop actual, a fost un preot și paroch de model, cum și trebue se fie în biserica carea totodată este și cetedrală, și unde tinerii cari se pregtesc pentru statul preoţesc au sĕ înveţe și sĕ-și însuşască frumseţa ritului nostru.

Pănă mai deunăḑi încă a mai mers lucrul, cum a mers, căci dl protopop cel puţin a avut atâta considerare faţă de publicul din cetate, de s'a îngrigit de substituţi din loc, fiind aici slavă Domnului, afară de protopopul și cei doi parochi din suburbii, încă 12: ḑi doispreḑece preoţi; dar de un timp încoace ne fericesce dnul tot cu substituţi dela sate, cari în comuna lor pot fi acceptabili, la noi însĕ în loc de pietate stîrnesc numai compătimire și uneori rîs în publicul din biserică.

Aḑi 2 sĕptămâni d. e. ne-a servit capelanul din Şura mare, aḑi sĕptămână preotul neputincios din Turnişor.

Astă procedură a dlui paroch a produs o esacerbare generală în parochiani, încât comitetul parochial s'a aflat necesitat a ţinè o şedinţă anume pentru acest obiect în sĕptămâna trecută, și a decide ca sĕ poftească pe domnul paroch sĕ-și împlinească datorinţa servind însuşi în biserică în Dumineci și sêrbători, ear încât câte odată ar fi împedecat, să se îngrigească de substituţi carii pot corespunde recerinţelor publicului orăşenesc.

Domnul paroch a fost de faţă când s'a adus acest conclus.

Ca respuns la acest conclus, Dl paroch n-ea surprins pe astăḑi cu parochul din Guşteriţă, — ear Dsa și-a procurat o calesă cu 4 cai, şi pe timpul sluşbei Dḑeesci a pornit la conferinţele învĕţătoresci la Sĕlişte, şi ca escursiunea se fie şi mai cu forfoiu, a luat cu sine drept suită și pe parochul din suburbiul de jos dl Bobeş, și astfel din ordin protopopesc, astăḑi în biserica noastră earăşi a servit un preot dela sate, în Guşteriţă nime, în Sibiiu, suburbiul de jos, nime, cea ce în Sibiiu a produs un adevĕrat scandal.

Ei bine! pănăcând tot astfel?

Pănăcând se fim noi consideraţi numai de iobagii dlui paroch, carii se fim datori a-i da cuartir și salar, ear Dsa se ne despreţuiească din înălţimea sa de protopop?

Dacă Dsa în vieaţa socială a ajuns acolo, încât din 12 preoţi din loc nici unul nu voiesce sĕ-l substitue — căci alt motiv pentru citarea celor dela sate la sluşbă aici, nu ne putem închipuì — sĕ-și tragă seamă cu această situaţiune, și se mai slăbească din escursiuni pela sate, sau dacă sunt reclamate acelea prin interese administrative protopopesci, se le facă în ḑile de lucru, căci dacă a putut Dsa aici în cetate, unde publicul stă din comercianţi legaţi de tăraba lor, și din oameni de birou, legaţi de oarele de oficiu — ţinè sinodul estraordinar pentru alegerea învĕţătoriului într'o ḑi de Sâmbătă, şi a alege un învĕţătoriu cu şease voturi, o asemene procedură nu poate deroga nici celor dela sate, cari cu nimic nu contribue la susţinerea protopopului, decât cu diurnele și spesele de călĕtorie ce i-le plătesc din cas în cas.

Sau doară chiar asta se fie causa pentru care sunt preferiţi?

Ce e drept, salariul parochial nu este aşa de mare ca din acela sĕ se poată acoperi călătorii cu calese cu patru cai și cu suită, dar în fine tot este mai mult decât nici un salariu din protopopiat.

Deocamdată ajungă atâta, doară îşi va veni în ori Dl protopop şi va ţinè mai mult la reputaţiunea parochului din Sibiiu cetate.

Un parochian din Sibiiu cetate.

România și Rusia.

Sub acest titlu foaia englesă, „St James Gazette" publică următoriul articol în fruntea unui recent numĕr al sĕu:

Nu numai în Bulgaria şi în Sêrbia se silesce Rusia energic de a'şi stabili influenţa sa. În adevĕr, ce i-ar folosi rusificarea acestor doauă mici state, dacă România — mult mai înaintată în civilisaţiune decât fie-care din cele doauĕ state şi cu o poporaţiune mult mai mare ca a Sêrbiei şi Bulgariei împreună — ar rĕmânè independentă sau, ceea-ce ar fi mai rĕu încă ar înclina cătră o alianţă cu Austria? Spre a ajunge în Bulgaria pe uscat, Rusia trebuie sĕ traverseze România şi trecerea, sĕ se efectueze sau cu forţa, cu sau fară consimţimêntul Austriei, sau, ca în timpul ultimului rĕsboiu ruso-turc, în virtutea unei convenţiuni formale. Faptul, că în 1877 România a închieiat o convenţiune cu Rusia, convenţiune, prin care această din urmă putere a întrebuinţat căile ferate române și a cumpărat în România provisiuni pentru armata, care învada Turcia, acest fapt ḑicem, nu este încurajatoriu pentru acela, care ar voi sĕ considere România ca o barieră în drumul Rusiei cătră Constantinopol. Dar România n'a avut, în adevĕr, sĕ aleagă în această afacere. Înainte de a se'nţelege cu Rusia, ea a făcut apel la toate puterile care-'i garantează neutralitatea, dar numai pentru ca sĕ afle, că nici o putere singură nu se consideră datoare a lucra afară numai de casul, când obligaţiunea ar fi fost acceptată de puterile semnatare combinate. Deci nu i-a rĕmas României decât, sĕ se'nţeleagă asupra condiţiunilor mai bune cu puterea, care adunase deja o armată imensă la fruntaria ei de nord. România avea sĕ aleagă între doauĕ căi: sau sĕ fie invadată de trupele ruse şi tractată ca ţeară cucerită, sau sĕ le admită în condiţiuni determinate și cu unu oarecare profitu. Odată aliată cu Rusia, România a avutu interesu, ca Rusia sĕ fiă victorioasă, căci altfelu, după retragerea armatei ruse, s'ar fi găsitu espusă mâniei Turciei. De aceea chemată fiindu de Rusia, care fusese pusă în mari dificultaţi înaintea Plevnei, România a datu aliatului seu, cu voiă fără voiă, sprijinulu unui puternicu contingentu și a pus'o în stare d'a lua fortăreaţa, ce înzadaru o atacase.

După pace venise momentulu de a'și regula socotelele cu Rusia, care se arătase deja dispusă a tracta România ca unu statu vasalu. Ba nici chiar pe basa astorfelu de relaţiuni, căci marea putere nu s'a purtatu cu generositate, nici cu dreptate ordinară cătră celu mai micu. Se încercase deja, dar înzadaru, sĕ priveze armata română de stindardele, de puscile şi de celelalte trofee, ce ea le luase dela Turci şi, la finele rĕsboiului, Ruşii au anexatu teritoriulu dela îmbucătura Dunării, care, sub numele de Basarabia, fusese deslipit de Rusia prin tractatulu de Parisu din 1856. Guvernnlu românu, prevĕḑêndu aceasta eventualitate, îndroduse în convenţiune o clausă specială de cuprinsulu, că în toate înprejurările integritatea teritoriului românu trebuia sĕ fiă conservată în limitele sale actuale. Dar odată în posesiunea făşiei de teritoriu la care lăcomise, Rusia a refusatu a o lăsa din mână. Rĕsboiulu ruso turc a datu României independenţa, și în acelaşi timpu a oferitu armatei române ocasiunea de a proba, că era compusă din trupe brave şi disciplinate. Dar a făcutu asemenea, sĕ peardă ţara o importantă parte din teritoriu şi aceasta, fără 'doială, contribuise multu a decide pe România, sĕ caute un sprijinu în Austria, aşa precum a făcutu acum de câţiva ani încoace. Adeseori e destinulu stateloru mici d'a se vedè forţate sĕ se sprijine când pe un vecin puternic când pe altulu; și România ar putea câştiga, sau participându cu Austria la unu rĕsboiu contra Rusiei, sau cu Rusia la un rĕsboiu contra Austriei.

Dacă, de esemplu, România ar încerca perderi serioase într'o luptă contra Austriei, Rusia o aru puté despăgubi, în casu când Austria ar fi învinsă, dându'i Transilvania cu poporaţiunea ei română. Dacă România ar ajuta Austriei sĕ respingă pe Rusia, recompensa sa ar fi negreşit feşia din Basarabia, ce i sa luatu acum optu ani, cu acea Basarabiă ce a aparţinut Rusiei, timpu de aproape optḑeci de ani.

Un ultim fapt al României, fapt de natură defensivă, a fost îndreptat nu în contra Austriei, ci în contra Rusiei. La invitarea guvernului român, generalul Brialmont a întreprins fortificarea Bucurescilor care, fiind odată lucràrile terminate, va fi al treilea loc tare al Europei, adecă cel mai tare după Anvers (unde generalul Brialmont a lucrat deja) și după Metz. Sistemul forturilor, care înconjură Bucurescii n'ar putè împedeca mersul Austriei cătră Constantinopol, fiindcă Austria, înaintând în această direcţiune, n'ar atinge România. Dar Rusia întreprinḑênd un marş cu acelaş scop, n'ar putè trece prin România. În casul acesta capitala română n'ar putè fi lăsată la o parte, și pentru a o asedia ar trebuì o armată mai tot aşa de mare ca și pentru a asedia Metzul.

Prin urmare Rusia îş dă silinţe a săpa și submina România prin mijloace politice și, aşa ḑicênd morale. Fiindcă România nu poate fi reclamată de Rusia în virtutea nici unei teorii etnologice (poporaţiunea română fiind de rassă latină), ruşii fac apel la locuitorii ei pe tĕrêmul comunităţii de religiune și de „legături istorice". Într'un ḑiar, care servesce în Bucuresci interesele Rusiei un scriitor trage din căderea principelui Alecsandru următoarea conclusiune: „În ţĕrile din Orient, care datoresc, în trecut, liberarea lor Rusiei, nimenea — orice merite ar avè și orice servicii ar fi putut face — nu se poate menţinea lung timp opunêndu-se acestei uniri." Şi scriitorul adaugă, evident, că la adresa regelui Carol al României: „E o fatalitate inevitabilă, că principii germani transplantaţi în Ori-

---

împărat = împănat
împliri = împlini
împreura = împreuna
ir = in
irant și *arant* = înalt. Acest cuvênt se aude cu deosebire în Scărişoara
irainte, esprimă *iraintye* = înainte
iraintare = înaintare
irapoi = înapoi
irapoiere = înapoiere
inchira = închina
închirare = închinare
inchirăciure = închinăciune
inchirat = închinat
incremeri = încremenì
indemâră = îndemână
indemâratic = indemânatic
indepliri = indeplini
indeplirit = indeplinit
irel și *orel* = inel
ingălberi = ingălbeni
ingălberit = ingălbenit
ingâra = îngâna
ingârare = îngânare
ingârat = îngânat
ingerunchea = îngenunchea
ingerunchere = îngenunchere
ingropăciure = îngropăciune
irimă = inimă
irimos = inimos
inserira = însenina
inserirat = înseninat
insărătoşa = însănătoşa
insărătoșare = însănătoșare
insărătoşat = însănătoşat
insărcira = însărcina
inţeperi = înţepeni
intureca = întuneca
inturecime = întunecime
inturecos = întunecos
inverira = învenina
inverirat = înveninat
invireţi = învineţi
invireţire = învineţire
invireţit = învineţit
jupăr = jupân
jupăreasă = jupăneasă
jurincă = junincă

L.

lâră = lână
lâros și *lânros* = lânos
leagăr = leagăn
legărare = legănare
legărător = legănător
legărătoare = legănătoare
lumirat, esprimă: lumnyirat = luminat
lumiros „ lumnyiros = luminos
lură = lună

M.

măcira = măcina
măcirare = măcinare
măciriş = măciniş
măcirătură = măcinătură
mâră = mână
mâra = mâna
mârâncă = mănâncă
mârător = mânător
mârătură = mânătură
mâre = mâne
mârecă = mânecă
mârecar = mânecar
margire = margine
mărunchiu = mănunchiu
mâruşă = mănuşă
minciură = minciună
milister = minister. (În cuvêntul acesta desîntrebuinţat în vorbirea poporului *n* s'a schimbat în *l*)
mirurat, espr. *mnyirurat* = minunat-
mirure „ *mnyirure* = minune

N

neasămărat = neasĕmănat
ream = neam (Acest cuvênt se aude cu deosebire în Lăpuş; de esemplu: *Ce ream rĕu de oameri.*
neîmplirit = neîmplinit
neîmpreurat = neîmpreunat
nerugirit = neruginit
nepepterat, espr. *netyeptyerat* = nepeptenat
neruşirare = neruşinare
neruşirat = neruşinat
nevirovat = nevinovat

O.

oameri = oameni
omerie și *omirie* = omenie; d. e. om de *omirie* = om de cinste.
orel = inel

P.

pâră = pănă
pâre = pâne
păşura = păşuna
păşurare = păşunare
păşure = păşune
pecincire = pecingine
plămâră = plămân
plir = plin
pliri = plini
poimâre = poimâne
pure = pune

(Va urma.)

ent nu pot şi nu voesc a înţelege aceasta“. E probabil, că aceste argumente fac puţin efect asupra românilor, căci dacă era o dorinţă generală în ţeară pentru „o unire apropiată cu Rusia“, camera evident, că n'ar fi votat imensele sume necesare pentru fortificarea Bucurescilor contra eventualităţii unei mişcări înainte a Rusiei. Cu toate astea e de dorit sĕ nu se peardă din vedere, că în România, ca şi în Serbia şi Bulgaria, Rusia lucrează cu ardoare a demoralisa ţeara şi a face orice guvernăment imposibil

La prima vedere s'ar putè părea, că orice resistenţă din partea României n'ar avè nici un efect pentru a împedeca scopurile Rusiei. Dar România are pe picior de rĕsboiu 150,000 de oameni, şi această armată ar fi îndoită dacă, statornicind contra Rusiei, ea ar fi împlinită prin armata Serbiei şi a Bulgariei.

Trupele României singure, cu Bucurescii atât de puternic fortificaţi, ar putè opune o resistenţă de natură a încuragia un aliat şovăitor, şi a înlesnì unui aliat, hotărît a da esistenţa, timpul d'a sosì.

Evenimentele din Bulgaria.

Sofia, 17 Septembre. — V'am promis în precedenta mea scrisoare de a ve comunica faptele comise de trădătorii patriei bulgare, de conspiratorii şi de rĕuvoitorii poporului bulgar. Eată-le:

În noaptea de 14 spre 15 ale curentei, inamicii poporului bulgar în numĕr de 33 au fost adunaţi într'o odae la scoala de fete şi în mijlocul întunerecului ca bufniţele, au decis de a alege o deputaţiune, care sĕ se presinte a doua ḑi în numele cetăţenilor capitalei in faţa generalului Kaulbars, spre a-i cere cu stăruinţă şi insistare se comunice ţarului, *că poporul bulgar nu vede altă mântuire pentru patrie decât numai ocupaţiunea.* Resoluţiunea a şi fost pusă în practică. Înainte de a ve spune, ce s'a făcut mai departe, cred de datoria mea a de a ve descrie persoanele, din care se compunea această adunare de trădători. Mai întâi de toate ve voi spune, că în adunare clerul a fost representat prin doi preoţi, Popa Petre, un venetic macedonean care 'şi-a terminat studiile în Rusia şi Popa Theodor tot macedonean, care 'şi-a făcut stu ditle la una din mănăstirile noastre, şi care este mai mult grec decât bulgar. Crescerea acestor doi preoţi nu diferă întru nimic de Popa Tache din Bucuresci. Ear printre adunaţii în numele orăşenilor capitalei, sunt de menţionat persoanele următoare: Mai întâi de toţi cunoscutul deja de toţi Zankoff cu ginerele sĕu Lindţcanoff apoi Lucnaroff şi Th. Peschoff, fosti primari ai capitalei care în interval de doi ani 'şi-au făcut câte douĕ case, câte 5, 6 prăvălii şi vr'o deuĕ brutării. După dênşii urmeaḑă Bubotinoff, Hagi Bone, Ivanciu Costoff, Gherneff, Bobevschi, Stane Beiceff, Zelenica, Naceff, pronumiţi Ţutal, fraţii Peneff etc. etc. Toate aceste persoane au valoare în Sofia şi cinste precum Giambaşiu şi Ghiţă, renumiţi odinioară în Bucuresci pe timpul ciomăgaşilor! Eată dar ce feliu de persoane au fost acei, cari au făcut lovitura de stat, şi cari cred, că mântuirea patriei stă in ocupaţiunea rusască. Aceste nenorocite fiinţe sunt de astăḑi pretinii rusilor.

După hotărîrea luată de acesti nenorociţi în scoala de fete, a fost aleasă o comisiune de nouĕ inşi, însărcinată de a merge a doua ḑi la generalul Kaulbars, spre a-i aduce omagiile orăşen:lor capitalei fără scirea lor şi de a cere în *numele poporului bulgar*, ocuparea Bulgariei de către armatele rusesci. Creḑênd de prisos de a ve descrie numele persoanelor alese, sau mai bine ḑis numite în această comisiune de mai nainte, ve voi spune numai că ele au fost tot de aceeaşi condiţiune socială ca şi persoanele, pe cari le-au ales.

Aceste nouă persoane, ieri dimineaţă pe la oarele 8 s'au dus la consulatul Rusiei, încă înainte de a se scula generalului Kaulbars aşteptându-l în sala de primire până la 9 oare şi jum. Sculându-se generalul Kaulbars, în halat şi înainte de a'şi bea ceaiul obicinuit, venì în sala de primire salută această comisiune, şi aflând prin ea, că poporul bulgar după spusele lor ar fi cerut ocupaţia, imediat a ordonat, sĕ se servească ceaiu, care s'a şi beut în sănătatea împĕratului Rusiei şi a viitoriului Bulgariei. Terminându-se toastul, aceste nouă persoane luându'şi adio călduros dela generalul Kaulbars, au eşit mulţumiţi că au reuşit în planul lor de trădare şi vêndut patria nenorocită.

Cetăţenii aflând despre această trădare, s'au adunat imediaţ şi după o matură discuţiune au hotărît se aleagă câte trei persoane din partea fie-cărei corporaţii din capitală, cari sĕ meargă la generalul Kaulbars, sĕ protesteze contra trădătorilor, cari 'şi-ar fi însuşit dreptul de representanţi ai lor, şi s'au presentat în numele lor înaintea generalului, şi sĕ-'i spue hotărît, *că poporul bulgar are încredere în regenţă precum şi în guvernul actual*, fiind convins, că numai cu el situaţiunea cea critică, în care se află patria, va fi salvată în cele din urmă, că toate disposiţiunile făcute de actualul guvern sunt în acord cu legile noastre esistente şi sunt espresiune fidelă şi dorinţa sinceră a poporului bulgar, Aşa dar alegêndu-se precum am ḑis mai sus, representanţii tuturor meseriaşilor şi comercianţilor, pe la oarele trei p. m. în numĕr de preste o sută, în frunte representantul capitalei dl I. Vulceff s'au dus la consulatul rus, ca sĕ se presinte generalului Kaulbars. Ajungând acolo dnii Necliudoff şi dnii secretari ai consulatului rus creḑînd, că ei vin de a confirma cele ḑise de dimineaţă de către acele *9 persoane*, i-au poftit sus în salonul cel mare de primire şi dându-le ţigarete şi ceaiu i-au rugat sĕ aştepte puţin, până va veni generalul Kaulbars care pe timpul acesta a fost dus la consulatul italian. După o jumĕtate de oară a venit şi generalul Kaulbars, care vĕḑênd atâta lume şi nesciind scopul venirei, deocamdată a rĕmas uimit şi încremenit! Cu toate aceste generalul 'şi-a uat curagiul şi a întrat în sală a salutat pe cei aflaţi acolo. După aceasta deputatul Vulceff luând cuvêntul, a vorbit în medul următoriu generalului Kaulbars în numele cetăţenilor capitalei:

„Dle general! Orăşenii capitalei aflând, că nisce oameni necunoscuţi lor s'ar fi presentat astăḑi înaintea dvoastră în numele lor declarând, că poporul bulgar nu este mulţămit de regenţa de guvernnl actual şi că spre a fi asigurată liniscea şi buna regulă, ar fi fost necesar ca armata rusă se ocupe Bulgaria imediat, au venit în faţa dvoastră, pentru a protesta şi a ve declara, că cetăţenii capitalei pe nimeni n'au imputernicit de a veni înaintea dvoastră şi de a ve vorbì în numəle tor, ci mai cu samă de a vorbì, pentru nisce cestiuni vitale, dela cari atârnă soartea şi viitoriul iubitei noastre patrii.

Şi cu această ocasiune cetăţenii capitalei ve declară, că ei precum şi întregul popor bulgar, au nemărginită încredere în regenţă, precum si în persoanele, cari compun guvernul actual şi prin urmare tot ce a făcut şi face acest guvern este bineprivit de către poporul întreg.

În ceeace privesce nota dela 15 ale curentei înmânată guvernului nostru, prin care cereţi a) ca sĕ re amâne alegeлile, b) ca sĕ se libereze conspiratorii cei cari cari au luat parte la lovitura de stat dela 9/21 August. apoi cetăţenii capitalei au onoare de a declara că poporul bulgar nu poate primi o astfeliu de propunere, pentru simplul cuvênt că această cerere este în contraḑicere cu legile noatre basate pe constituţie. Şi afară de aceasta, prelungirea alegerilor este insuportabilă pentru simplul motiv, că noi meseriaşii si comercianţii am perdut; comerciul se afiă în stagnaţiune, meseriile cetăţenilor au căḑut cu desĕvêrşire şi noi abia ne ţinem de aḑi pe mâne! Cât pentru cei arestaţi şi complicii în lovitura dela 9/21 August, poporul bulgar nu poate consimţi de a se libera, până când nu s'ar pronunţa justiţia de teamă, că justiţia lipsind, poporul bulgar se nu facă dreptatea sumară pentru a spăla onoarea naţională pătată.

În ceeace privesce starea de asediu, apoi guvernul nostru încă dela 9 ale curentei prin decisiunea consiliului ministerial a hotărît ca sĕ se ridice pentru ḑece ḑile în tímpul alegerilor şi pe urmă în intereslu patriei şi pentru asigurarea liniscei atât de scumpă şi dorită de către fie-care bulgar, ear sĕ se reînfiinţeze. Aceasta este dorinţa a întregului popor bulgar şi noi ve rugăm, dle general ca se fiţi interpretul singurei noastre dorinţi în faţa M. S. împĕratului Alecsandru III, ţarul Rusiei şi protectorul Bulgariei.“

În urma acestor cuvinte generalul Kaulbars a stăruit se convingă pe cetăţeni că ţarul doresce binele poporului bulgar şi că stăruiesce sĕ'l facă fericit, dar trebue numai ca bulgarii sĕ fie ascultători şi se primească ordinţle date din partea lui, căci aceasta este dorinţa decisivă a protectorului lor Alecsandru III.

După aceasta generalul Kaulbars vĕḑênd, că vorbele sale n'au avut nici un efect asupra celor veniţi, nĕcăjindu-se, fără a'şi lua adio, a eşit din sala de primire, şi după el au început a eşì şi cetăţenii adunaţi la consulatul rus. În intervalul acesta generalul Kaulbars a revenit şi oprind pe cei plecaţi, le ḑise cu furie: — Eu sciu, că sunt persoane dintre bulgari. cari au dorinţa de a realege pe principele Bulgariei! Dar eu sunt autorisat din parte împĕratului, sĕ ve declar că nici Batemberg, nici fraţii şi chiar nimeni din tot neamul lui, nu poate fi ales de prinţ în Bulgaria. Şi chiar de 'l veţi alege, tлebue se sciţi, că Rusia nu'l va confirma, căci realegerea lui Batemberg va fi o comedie neauḑită! Şi în casul acesta trebue se sciţi că pentru relele consecinţe. rĕspunderea va cădea atât asnpra regenţei şi a guvernului bulgar, cât şi chiar asupra întregului popor bulgar, care nu'şi cunoasce interesele şi ascultă consiliile cele bune ale protectorului sĕu!

Cetăţenii au rĕspuns:

— Poporul bulgar este recunoscătoriu Rusiei; el iubesce pe ruşi, şi ascultă pe protectorul seu Alecsandru III. dar nu poate sĕ primească propunerile din notă, căci interesele lui nu o permit.

După aceasta, generalul Kaulbars a părăsit sala, ear cetăţenii capitalei au eşit din consulat cu consciinţa împăcată, 'şiau făcut datoria spuind el adevĕrul sincer şi curat trimisului Rusiei şi al ţarului, creḑênd că cel puţin acuma adevĕrul va străbate până la împĕrat. „Telegraphul.“

Varietăţi.

* (Reuniunea invĕţătorilor din cercul Sibiiu.) Adunarea generală din anul acesta s'a început Duminecă în Sălişte, după ce a premers sânta liturghie, şi invocarea Spiritului sânt. După cum ni se spune, după sĕvêrşirea ritualelor cu sânta liturghie, sa celebrat părăstas întru vecinica odichnă a neuitatului Archiereu Andreiu cel mare.

Membrii din depărtări mai mari, cum sunt bunăoară învĕţătorii din tractul Avrigului, nu s'au putut presenta, avênd a face dela Făgăraş până la Sĕlişte cale de 2 ḑile.

Despre decursul conferenţelor vom vorbi mai pe lung la altă ocasiune.

* (Foc.) În decurs de 48 de oare sau ivit în pacinicul nostru oraş 4 casuri de foc, cari spre norocirea noastră, n'au luat dimensiuni mari, cea ce dacă se întêmpla în această vreme de tot vêntoasă, uşor ne putè preface oraşul în cenuşe. Se susţine faima, că s'a format earăşi o bandă de incendiari, ca mai acuma doi ani, imitând metoda ucigaşilor Kleeberg Marlin în punerea focului. Se face apel la îngrigirea publicului, noi însĕ facem apel la punctuala funcţionare a organelor poliţiale, cari sunt chemate a pune mâna pe asemenea lepră din societatea omenească.

* (Advocat nou în Sibiiu.) — Precum ne anunţă o corespondenţă privată, domnul Athanasiu Cimponeriu jude pens. al tablei reg. din Budapesta, fost referent la curtea de cassaţiune, după un serviţ de 28 ani, îndeplinit în felurite funcţiuni publice, retrăgêndu-se în vieaţa privată aici în Siciiu: a deschis cancelariă advocaţială în strada morii Nr. 8 atât pentru teritoriul comitatului acestuia, cât şi pentru giur, primind şi informaţiuni în tot felul de cause pentru tablele regesci, curia regească, şi înaltele ministerii. Dl Cimponeriu este cunoscut şi din cualitatea sa ca deputat sinodal şi congresual, asesor al consistoriului metropolitan, apoi ca representat al fundaţiunei lui Gozsdu etc.

* (Colera.) Eri după ameaḑi circula faima, că s'au ivit două casuri de Choleră aici în Sibiiu, la nesce recruţi aduşi aici la artilerie din părţile sudice ale Ungariei. Luăm act despre această faimă, pe care ne place se o atribuim mai mult temerei populaţiunei de acest neomenos oaspe asiatic.

* (Nimicirea paserilor.) Damele noastre vor ḑimbi poate când le aducem serios la cunoscinţă, că ambiţiunea lor — strică mult agriculturei tropice. Un eminent cunoscător al împrejurărilor economice scrie de tot ne galant următoarele:

„Decând s'au pus damele din Europa şi din America-Nordică p'o treaptă cu selbaticii prin aceea, că obicinuesc a'şi împodobi pălăriile cu fel de fel de pene, a şi început o nimicire groasnică a bietelor paseri, aşa încât din multe locuri se scrie, că s'au stirpit păserile, încât a devenit vênatul lor o meserie fără leac de prospect.

În India au cerut poporenii ajutoriul regimului, pentru-că prin stârpirea paserilor sau înmulţit insectele aşa de tare încât nimicesc toate plantaţiunile. Nici nu e mirare, căci paserile se omoară cu sutele de mii şi se trimit penele, ca sĕ împodobească pălăriile damelor moderne. Şi aceasta stirpire sistematică a pasărilor folositoare durează de ani fără cel mai mic prospect, ca simţul human împreună cu bunul simţ sĕ scoată din modă aceste rĕtăciri. Dacă considerăm, că cele mai multe pasĕri, ce se omoară spre acest scop sunt paseri, ce mânâncă insecte precum multele soiuri de colibri — cari au cele mai frumoase pene, mai departe fiind nimicirea insectelor o cestiune de vieaţă pentru agricultura tropică e de dorit ca această nebunie d'a împodobi pălăriile cu fel de fel de pene sĕ fie scoasă odată din modă!

* (Uneltiri poselitistice.) Ḑiarele din România ne anunţă apariţiunea unei broşuri, în care în mod neobicinuit de insolent este atacată biserica ortodocsă, şi în special biserica ortodocsă română, ca periculoasă pentru desvoltarea naţională a elementului român.

Ḑiarele din oposiţiune — demnele representante a pietăţei bisericei noastre — au întêmpinat cu demnitate asemenea uneltiri. Dintre cele guvernamentale unele fac curte în mod prea vĕdit episcopului romăno catolic Palma, fiind adecă permanentă rubrica: Preasfinţia Sa Palma aḑi a fost colo, mâne e colo, aḑi a făcut aceasta, mâne aceasta.

Semnele timpului!

* (Cel mai mare tun încărcându-se pela culata.) Revista armatei spune, că la Woolwich s'a esperimentat ḑilele aceastea un tun de un calibru 13 ½ ţoli, avênd o greutate de 68 toane, acesta este cel mai mare tun fabricat după sistemul cel mai nou, cu el s'au tras 10 lovituri, începênd cu o încărcătură de pulbere de 89 de funţi, care a mers descrescênd până la 350. — Esperenţele au dat un resultat mulţămitoriu.

Loterie.

Sâmbătă, în 9 Octombre n. 1886.

Buda: 58 57 4 20 43

Nr. 456. [1433] 1—3

CONCURS.

Pe basa decisiunei Venerabilului consistoriu archidiecesan din 17 Iuliu 1886 Nr. 3638 B. sĕ escrie concurs nou pentru îndeplirea postului vacant de paroch în parochia de clasa III Diviciorii-mari cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Casă de locuit cu 2 încăperi şi una tindă, precum şi supraedificatele economice, constătătoare din 1 şură, 2 grajduri şi un coteţ. . 30 fl.

2. Porţiune canonică: fênaţ, păşune şi pădure în mărime de 40 jugere. . . . . 160 fl.

3. Dela 100 familii câte o ferdelă mică (16 cupe) cucuruz sfârmit şi câte o ḑi de lucru cu palma . . . . 105 fl.

4. Stolele usitate şi anume dela *a)* botez 20 cr., *b)* o cununie şi o înmormêntare câte 2 fl., *c)* sânţirea apei mari câte 30 cr. şi a apei mici 20 cr. şi *d)* servirea unei liturgii 20 cr.; toate acestea. . . . . 82 fl.

5. Dela alte funcţiuni îndatinate . . . . 10 fl.

Suma . . . . 387 fl.

Reflectanţii vor avea a'şi substerne petiţiunile instruite conform legii la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului „Deeş" în conţelegere cu comitetul parochial din Diviciorii mari.

Deeş, 18 Septembre 1886.

Teodor Herman,
protopresbiter.

Nr. 31.2 [1437] 1—3

CONCURS.

Pentrn întregirea parochiei de clasa a III-a din comuna Cacova, protopresbiteratul Sebeşului se escrie pe basa ordinului Preaveneratului consistoriu archidiecesan din 1-a Iuliu 1886 Nr. 2488 B. de a treia oară concurs cu termin *de 30 ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Porţiunea canonică 20 jugere pădure mĕruntă şi 2 jugere pămênt arătoriu.

2. Dela 80 familii câte doauă vedre vechi de must şi câte doauă ḑile de lucru cu palma de familie.

3. Venitele stolare îndatinate şi regulate prin sinodul parochial.

Doritorii de a ocupa supranumita parochie au sĕ'şi substearnă suplicile instruite amĕsurat prescrierilor legei în vigoare până la arătatul termin la oficiul protopresbiteral gr. ort. în Sas-Sebeş; tot odată reflectanţii sunt poftiţi a se presenta într'o Duminecă sau sĕrbătoare în biserică spre a se arăta poporului.

Cacova, în 29 August 1886.

Comitetul parochial în conţelegere cu oficiul protopresbiteral.

Nr. 401 [1435] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei vacante de clasa a III-a Şieul mare în protopresbiteratul Bistriţei se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela datul de mai jos.

Emolumentele sunt.

1. Casă parohială cu toate supraedificatele economice trebuincioase calculată în . . , . fl. 80. —

2. Dela 80 fumuri 80 de merţe à 21 cupe vechi de cucuruz desfăcut, calculate în bani cu . . . . fl. 100 —

3. Dela 80 de fumuri câte o ḑi de lucru sau 40 cr. . . . . . fl. 32. —

4. Folosirea eclejiei parochiale constătătoare din 15 jug. 141 □° pământ arătoriu şi fênaţi calculată în . . . . fl. 150. —

5. Venitul din funcţiuni calculat peste tot în . . . . fl. 60. —

Suma fl. 442. —

Doritorii de a obţinea acest post au a'şi subşterne suplicele instruite conform legilor din vigoare în terminul indicat la subsenatul oficiu protopresbiteral în Borgo-Bistriţa p. u. B.-Prund.

Oficiul protopresbiteral al tractului Bistriţei în conţelegere cu comitetul parochial respectiv.

Borgo-Bistriţa, 15 Septembre 1886.

Simeon Monda,
protopresb.

Nr. 321 [1432] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch din comuna Apahida cu filia Pusta Sânt-Miclăuş din protopresbiteratul Clujului, pe basa resoluţiunei Veneratului consistoriu de sub Nr 1811 B. a. c. se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela datul primei publicări.

Emolumentele sunt:

a) porţiunea canonică 37 jug. comasate întro tablă, arătoriu şi de păşunat, în carea cantorul are drept a-şi vera 4 vite mari. . . . . fl. 200.—

b) casă parochială cu grădină de legumi. . . . fl. 40.—

c) dela 125 familii din comună materă cu filie venitele stolari. . . . . . fl. 68,37

d) dela 78 familii câte 2 merţe mari de cucuruz nesfărmat şi câte o ḑi de lucru cu palma. . . . . fl. 88,80

Suma fl. 397.17

Doritorii de a competa la acest post au a'şi înainta suplicele lor instruite conform regulamentului pentru parochii în terminul deschis oficiului protopresbiteral subsemnat, unde se poate afla şi partea ce compete de aici cantorului local.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresciteral gr. or. român.

Cluj 20 Septembre 1886.

V. Roşescu,
protopresb.

Nr. 266 [1436] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch din comuna Potingani sĕ escrie pe basa ven. resoluţiuni consistoriale de dtto 29 Iulie a. c. Nr. 3045 B. concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Dela 53 familii câte 1 ferdelă (20 cupe) cucuruz sfârmat a 1 fl. 50 cr. . . . . fl. 79,50

2. Cununa anului dela 40 familii câte o ferdelă de grâu sau 2 fl. v. a. de familiă. . . . . fl 80.—

3. Venitele stolare sistemisate mai dinainte dela Botezuri, Cununii înmormântări sfestanii. . . . . . fl. 60.—

4. dela 33 familii una ḑi de lucru cu palmele şi dela 20 familii cu bani. . fl. 37.—

5. Alte venite accidentale la botezul Domnului, la Sft. Pasci, precum şi altele împreunate cu serviţiul intern şi estern bisericesc. . fl. 40.—

Suma fl. 296.50

Doritorii de a competa la acest post au a'şi înainta suplicile lor instruite conform legei, în terminul mai sus indicat.

În conţelegere cu comitetul parochial

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Zarandului

Brad în 30 August 1886·

Vasiliu Damian,
protopresbiter.

Nr. 193. [1431] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor de învĕţători în comunele mai jos însemnate din protopresbileratul Gioagiului I, se deschide concurs cu termin de 15 ḑile dela prima publicare.

1. Vălişoara, cu salariu anual de 250 fl, cuartir gratuit, grădină de legumi şi 2 orgii de lemne.

Dintre concurenţi va fi preferit cel mai bun cântăreţ, care afară de salariul sus statorit, va mai avea unele accidenţii de câte 20—50 cruceri dela respectivii poporeni la ocasiunl de festănii şi înmormêntări.

2. Hărău, cu salariu anual de 200 fl. v. a. cuartir gratuit cu grădină de legumi şi 2 orgii de lemne.

3. Selliscioara şi filia Stoeneasa, cu salariu anual de 200 fl., cuartir gratuit şi 2 orgii de lemne.

5. Dealu mare, cu salariu anual de 150 fl. v. a. cuartir gratuit şi 2 orgii de lemne.

6. Suligete, cu salariu anual de 150 fl. v. a. cuartir gratuit şi 2 orgii de lemne.

7. Magura şi filia Topliţa, cu salariu anual de 150 fl. v. a. cuartir gratuit, şi 2 orgii de lemne.

8. Fizes-Barbura, cu salariu anual de 150 fl. v. a. cuartir gratuit şi 2 orgii de lemne.

9. Boiu, cu salariu anual de 150 fl., cuartir gratuit şi 2 orgii de lemne.

10. Certeşul superior, cu salariu anual de 150 fl., cuartir gratuit şi 2 orgii de lemne.

11. Porcurea, cu salariu anual de 150 fl., cuartir gratuit şi 2 orgii de lemne.

12. Voia, cu salariu anual de 150 fl., cuartir gratuit, şi 2 orgii de lemne.

Cererile concursuale instruite conform legilor din vigoare, sunt a se adresa subsemnatului oficiu protopresbiteral până la terminul susindicat.

Hondol, 30 Iuniu 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Geoagiului I.

Vasilie Pipoş
protop.

[1427] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci din protopresbiteratul Orăştiei din subsemnatele comune se escrie concurs ou termin de 20 ḑile dela 1 publicare în „Tel. Rom."

1. Acmar cu salariu anual 200 fl. cuartir şi lemnele necesare.

2. Beriu cu învecinata comună Sereca cu salariu anual 200 fl. cuartir şi lemnele necesare.

3. Dâncu mic cu salariu anual 200 fl. cuartir şi lemnele trebuincioase.

4. Măgura cu salariu anual 200 fl. v. a. cuartir şi lemnele trebuincioase.

Doritorii de a ocupa una sau alta staţiune dintre aceste, sĕ'şi ascearnă petiţiunile sale conform legilor din vigoare în terminul susindicat la oficiul protopresbiteral al Orĕştiei (Szászváros.)

Orĕştie, 20 Septembre 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Nicolau Popovici,
protopresbiter.

Nr. 1901 [1426) 2—3

CONCURS.

Se publică concurs pentru postul de învĕţătoriu la scoala elementară comunală din *Ilva mică* (Kis-Ilva) cu salariu de 300 fl. locuinţă şi grădină, la cas de a nu se pune acesta la disposiţiune în natură, o competinţă de 100 fl. Competenţii îşi vor trimite suplicele scrise în limba maghiară şi română şi instruate cu testimoniu de cualificaţiune, testimoniu de moralitate, serviţiu şi dela medic prin competentel inspector regiu de scoale la subscrisul până la 20 Octobre, a. c.

Bistriţa, 5 Octobre, 1886.

Havas Gyula, m. p.
inspector regesc de scoale.

Nr. 548 [1429] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci vacante dela scoala rom. gr. or. din Cernatul Săcelelor aparţinătoare la tractul protopresbiter gr. or. al Braşovului I, se escrie concurs cu termin de 20 de ḑile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele pentru acestea posturi sunt:

Pentru clasa II-a salariul de 250 fl. v. a. ear pentru clasa I salar de 206 fl. solvibil în rate lunare regulat.

Reflectanţii la vre-unul din aceste două posturi au a'şi subşterne suplicele lor instruite conform legilor în vigoare cătră subscrisul oficiu până la terminul sus indicat. Competenţii la postul de clasa I au sĕ cunoască şi cântările bisericesci.

Braşov în 21 Septembre 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Braşovului I în conţelegere cu comitetul parochial.

Ioan Petric,
protopop ca adm.

Nr. 299 [1430] 2—3

CONCURS.

Pentru întregiree a două posturi de învĕţători la scoala noastră confesională gr. or. română din Sebeşul inferior, protopresbiteratul Avrigului, se escrie concurs cu termin de 15 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

Pentru postul prim salariul anual de 300 fl. v. a., din cassa alodialăl cuartir şi lemne; pentru postul a, doilea salariul anual de 150 fl. v. a. cuartir şi lemne.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-'şi aşterne cererile concursuali instruite conform legilor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului (posta Avrig Felek) până la terminul sus indicat.

Avrig, 21 Septembre 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al A. vrigului.

Ioan Cândea.
protopresbiter.

Nr. 112. [1428] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de învĕţătoriu la scoala confesională greco-orientală cu III clase din Ocna superioară şi anume pentru clasa II-a se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

Salariu anual 200 fl. v. a. cuartir în edificiul scoalei şi lemne de foc.

Doritorii de a ocupa acest post au a-'şi aşterne suplicele instruite în înţelesul legilor în vigoare la prea onoratul oficiu protopresbiteral în Sibiiu până la terminul sus indicat.

Ocna Sibiiului în 18 Sept. 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu. Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 105 Sibiiu, Joi, 2/14 Octobre 1886. **Anul XXXIV.**

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de douĕ ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumeraţiune nouă

la

„Telegraful Român“

are apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe primestrul Octombre-Decembre al anului 1886, cu preul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea oaiei.

Banii de prenumeraţiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignaţiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, şi eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atenţiunea on. domni abonaţi, al căror abonament se sfêrşeşte cu ultima Septembre 1886, a-şi înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie espeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espediţiune se face prin lipirea unei făşii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, în 1 Octobre.

(I.) Urmărim cu atenţiune cursul desvoltărei lucrurilor dela noi din patrie — şi ne uimim, când trebue, sĕ ne convingem, că toate nisuinţele noastre sincere de a forma în publicul maghiar un curent mai sănătos, rĕmân fără nici un succes.

Ne este dată ḑi de ḑi, sĕ nu vedem marele chaos, ce domnesce aici la noi faţă de cele mai sfinte drepturi cetăţenesci.

Nu le vine la socoteală maghiarilor de a mai şedé cu noi românii la o masă. Vor sĕ se isoleze de tot de noi, ca sĕ nu avem ocasiune de a-'i mai controla în afacerile publice. În adunările municipale păn'acum erau şi românii binişor representaţi. Aceasta nu le mai vine la socoteală nici decât. În anul acesta vin de a se alege earăşi representanţii municipali, cei aleşi in 1880 şi al căror mandat espiră după 6 ani pe basa legii vechi municipale. Cei noi vor fi înlocuiţi conform legei celei nouĕ pe un period de 10 ani. E de tot maşteră legea electorală din 1874, care a dat tuturor nemeşuţilor şi boerilor sĕrăciţi şi scăpătaţi dreptul de alegĕtori — dar cu toată asprimea ei, cu tot censul cel ridicat de 8 fl. 40 cr. venit curat — totuşi în unele cercuri românii ar putea da pentru adunările municipale un frumos contingent de representanţi.

Las, că e măiestrită şi împărţirea cercurilor de alegere, las, că s'au îngrijit stăpânii ḑilei, ca de preşedinţi sĕ figureze cei mai înverşunaţi şi neîmpăcaţi duşmani ai nostri, dar dacă poporul nu ar fi lăsat el de capul seu, dacă ar avea conducĕtorii lui — dacă ar fi cine sĕ'l instrueḑe faţă de dreptul ce'l are, cu toate opintirile contrarie totuş s'ar putea obţinè resultate îmbucurătoare şi s'ar salva cel puţin principiul de a nu se şterge limba română, care e limbă protocolară, avênd representanţi în numĕrul recerut de lege. — E de tot dureros, că alegătorii nostri nu sciu unul de altul, nu sciu cine le sunt candidaţii, cine au fost aleşii, al cui mandat espiră, cari, au fost aceia, cari şi-au împlinit cu scumpătate misiunea luată dela alegĕtorii lor, şi, cari au paradat numai cu titula de representanţi ai cutărui şi cutărui municipiu.

Va se ḑică, zăpăceală nejustificabilă domnesce în multe municipii — ş'apoi sĕ nu ne mirăm dacă representanţii români, al căror mandat espiră cu anul acesta, vor fi scoşi şi înlocuiţi cu neromâni, sau chiar şi cu fii de ai lui Iuda numai români sĕ cari mai fie şi sĕ nu li se mai audă de nume

În unele comitate sunt cluburi centrale, cluburi electorale cercuale organisate, şi cari îngrijesc de timpuriu preparativele electorale şi pentru membrii, ce sunt de a se alege. În comitatul Albei-inferioare nimic din toate aceste.

O indolenţă şi o nepăsare, care seamână cu un egoism pĕcătos al unor matadori de a fi preteni şi cu dracul şi cu tămâia.

Alegerile sunt ficsate pe 12 Novembre. În Ocna-Sibiiului alegĕtorii dietali sunt în maioritatea lor români, tot asemenea în cercul Vinţului, Ighiului şi al Blaşului.

Nu ne vine a ne ocupa cu cest din urmă, căci acolo sunt capete destul de mari şi de tari cari sĕ prevadă primejdia şi sĕ'i pună capĕt la timp — numai sĕ voiască, dar am dorì ca în cercul Vinţului, Ocnei şi al Ighiului, sĕ se apuce oamenii de lucru, sĕ sciricească după representanţii fosti şi dacă aceia au binemeritat de încrederea poporului, sĕ vadă, ca sĕ devină realeşi, ear dacă unii din ei parte din comoditate, parte din interesele particulari au fost siliţi sĕ'şi pună palma pe gură — sĕ fie înlocuiţi cu oameni iubitori de popor şi de causa lui.

Comitetul central electoral din Sibiiu nu poate venì prin diferitele comitate şi sĕ iniţieze lucrurile. El a dat la timpul seu indigitările necesari — a făcut poporul atent la conscrieri şi rectificări — şi această directivă e de ajuns ca apoi cesti-al-alţi bărbaţi din provincie, sĕ prindă boul de corn.

Acei fanfaroni, cărora le place a se preumbla ca delegaţi prin sala dela „Împĕratul Romanilor“ din Sibiiu, sĕ le placă a da şi acum o roată prin Ocna-Sibiiului, prin Alba-Iulia prin Ighiiu şi prin Vinţul de jos, dacă vor se justifice încrederea pusă în ei de atâtea ori.

A aştepta cu mânile în sîn — e un lucru de tot trist şi dureros, şi a ne tot plânge la frunḑă şi earbă e şi mai trist şi dureros pentru noi. Sĕ ne facem toţi datorinţa, sĕ fim fie-carele la postul seu, dar sĕ nu aşteptăm, sĕ ne vină puii fripţi în gură.

Unul sau doi nu o pot face — deci sĕ primim fie-carele din noi unde e vorba de sarcini şi sarcini, ear nu tot numai mandate de delegaţi ai conferinţelor, ai sinoadelor şi congreselor şi apoi când e vorba de a jertfi pentru o causă eminent naţională, sĕ ne ascundem ca piticii în câte un unghiuleţ şi sĕ pândim până s'a ridicat soarele — şi a trecut furtuna.

Alte popoare şi bărbaţii fruntaşi ai lor aduc în privinţa aceasta neasemênat cu mult mai multe jertfe ca noi, cari durere stăm *„sans pareil“* şi apoi ne mirăm, dacă nu suntem representaţi în numĕr corespunḑĕtoriu nici în o corporaţiune.

Dacă unul sau altul din pretinşii matadori ar fi din întêmplare scos la o alegere onorifică din mandatul seu de representante s'ar plânge, că i s'a făcut nedreptate, că s'a urmat faţă de el o procedere urîtă provenită din ură, ear când glasul poporului 'l chiamă la lucru, 'l roagă sĕ 'i ajute, sĕ i dea indigitări şi sĕ se pună în frunte — atunci se coboară jos de pe calul, cel de 16 pumni, pe care altădată îi placea, sĕ călărească, şi rĕmâne ca cel din urmă gregariu. Cu astfeliu de oameni, atunci ḑeu e greu

---

FOIŢA.

Moţii şi Istrienii.

III.

Vocabulariul cuvintelor, în cari n se preface în r.

(Urmare.)

R.

rădăcira = rădăcină
rămărea = rămânea
răşiră = răşină
rĕsură = rĕsună
rĕsurare = rĕsunare
rĕsurător = rĕsunător
rugiră = rugină
rugireală = rugineală
ruşire = ruşine.

S.

Salfira espr. Salhyeră = Sanfiră; nume propriu.
sălgeră = sângeră. (În aceste douĕ cuvinte n'a trecut în *l* ca la cuvêntul de mai sus: *milister.*
samără = samână
sămărător = sămênător
sămărătoare = sămânătoare
sămărătură = sămênătură
sărătate = sănătate
sărătos = sănătos
săpur = săpun
săpurel = săpunel
scărmăra = scărmêna
scărmărare = scărmênare
scărmărătoare = scărmênătoare
scărmărătură = scărmênătură
scărpira = scărpina
scărpirare = scărpinare
scărpirătură = scărpinătură
scaur = scaun
scăuruţ = scăunuţ
sdruncira = sdruncina
serin = senin
seriros = seninos
sîr = sîn
slăbiciure = slăbiciune
slăbărog = slăbănog
slăbărogie = slăbănogie
spăra = spăla
spir şi spiri espr. *styir* şi *styiri* = spin şi spini; d. e. *m'am instyirat* = m'am inspinat.
slăniră = espr. *slănyiră* = slănină
splină = splină
spliruţă = splinuţă*)
sprigir = sprigin
sprigiritor = spriginitor
sprigiritoare = spriginitoare
sprijora = sprijona
spure = spune
stăpâritoare = stăpânitoare
stăpâritor = stăpânitor
stăpârire = stăpânire
stârpăciure = stârpăciune
străpure = străpune; foarte rar se aude.
stricăciure = stricăciune
supure = supune
supurere = supunere
sura = suna
surare = sunare
suret = sunet
surătoare = sunătoare
surător = sunător
surătură = sunătură
suspira, espr. *sustyira* = suspina
suspirare „ *sustyirare* = suspinare
susţirea = susţinea
susţirere = susţinere

T.

tire espr. *tyre* = tine
ţirea = ţinea
ţirut = ţinut
tyeptere = peptere = peptene
tyeptyerat = pepterat = peptenat
totgyaura = totdeaura = totdeauna

U.

ure şi unre = unde
urealtă = unealtă
ureori = uneori

V.

vâră = vênă
vârat = vânat
vârătoare = vânătoare
vecir = vecin
veciră = vecină
vecirătate = vecinătate
verin = venin. (Aceste cuvinte afară de munţi se mai găsesc în gura poporului şi pe Someş, până la Sălagiu.)
verira = venina
veriros = veninos
vermâros, espr. *hiermâros* = vermănos.
verit „ *hyirit* = venit
vir, espr. *gyir* şi *gyirut* = vin
viră „ *gyiură* = vină; d e. *gyiură pără a oacea* = vină până aici
virars espr. *gyiurars* = vinars

Unele cuvinte cari nu schimbă pe **n** *în* **r**.

Ciocăni, ciocănel, ciocănitoare, înavuţì, împuţina, înnoì, înnopta, înnora, întineri, întâmpina, înfăinoşa, an, anumit, datină, jugănì, mănios, mănie, nenorocire, pomană, taină, tăinuì, învinovăţì, rĕsbuna, streinătate, tină, tinos, etc. etc.

Este evident deci, că nu în toate cuvintele *n* se preface în *r*.

(Va urma.)

---

*) E de observat, că muntenii întrebuinţează cu predilecţiunne diminutivele.

sĕ faci treabă şi cel mai nimerit principiu e cel al „resistinţei pasive“, sau mai bine „*vis inertiae.*“

Revista politică.

În parlamentul nostru alaltăeri din nou a fost pusă la ordinea ḑilei afacerea Iansky, care de astă primăvară neliniscesce spiritele. Incidentul l'a dat desbaterea asupra petiţiunilor întrate la dietă pentru crearea unei armate unguresci independente, prin care se intenţiona desmembrarea armatei comune.

Dieta după desbateri înfocate a trecut peste petiţiuni la ordinea ḑilei, şi astfeliu până la vre-un nou incident, cestiunea armatei comune nu va mai neliniscì spiritele patrioţilor nostri, espuse a vedè în fiecare stindard negru — galben pericol pentru constituţiunea ţĕrei.

Privirile Europei sunt îndreptate spre Bulgaria, unde se întêmplă lucruri ne mai pomenite. Duminecă s'au început alegerile pentru Sobrania cea mare, care va avea, sĕ aleagă pe principe. Acesteia însĕ a premers rumperea legăturilor diplomatice între Rusia şi Bulgaria. Guvernul Bulgariei în faţa alegerilor a trimis tuturor representanţilor strĕini o notă, în care li se face cunoscut, că acei supuşi strĕini, cari se vor amesteca în alegeri, vor fi daţi afară.

Este caracteristic a auḑì, că în afacerile electorale ale unui stat sĕ se amestece streinii, mai caracteristic este, când guvernul acestui stat se vede necesitat a avisa pe representanţii acestor supuşi streini, că la cas de amestec supuşii lor vor fi daţi preste graniţă. Ne mai pomenit lucru este însĕ, când din acest incident agentul diplomatic al Rusiei rupe legăturile cu guvernul Bulgariei. Şi în mănia acestei purtări brutale alegerile s'au făcut, deputaţii partidei rusesci se pot numĕra pe degete, ear lumea are cu unul mai multe acte de ne mai pomenită violenţă din partea Rusiei.

Precum a fost începutul, aşa a fost şi celelate urmări tot brutalităţi din partea Rusiei. În ḑiua de alegere în capitala Bulgariei o ceată de oameni culeşi de pe strade fură duşi la consulatul rusesc, şi aici tractaţi cu mâncare şi beutură, după aceea li s'a dat drumul. Aceştia au dat apoi năvală asupra edificiului, unde se ţinea scrutiniul electoral. Se poate înţelege indignaţiunea populaţiunei. S'a desvoltat o răfuială formală între aceşti oameni îmbĕtaţi la consulatul rusesc şi între populaţiunea din Sofia. Luaţi la fugă aceşti conturbărori ai liniştei, au fugit la consulatul rusesc, căutând adăpost acolo, de unde au fost trimişi spre a împedeca cursul alegerilor.

Tabloul timpului! În o ţeară independentă un consulat strein, care a întrerupt legăturile diplomatice se face asilul rĕsvrătitorilor. Unde este Europa?

Planul Rusiei a fost duplu. Se împedece cursul regulat al alegerilor, sau dacă aceasta nu va succede, poporul înfuriat sĕ dea năvală asupra consulatului rusesc, unde sunt ascunşi rĕsvrătitorii, ca apoi guvernul rus se 'şi poată justifica intrevenirea cu forţe armate. Este de admirat tactul Bulgarilor, cum au putut eşi din această cursă, ce-'i a întins binevoitoriul eliberator de odinioară.

Şi pecând agentul rusesc purcede astfeliu în capitală, generalul Kaulbars călĕtoresce din oraş în oraş din sat în sat, agitând contra guvernului actual, sumuţând la rescoală.

Cumcă Rusia nu va ceda nici după atâtea strălucite nesuccese, despre aceasta nime nu se mai îndoesce. Ḑiarele din Petropolea pretind o resolvare cu forţa prin ocnpaţiune.

E bătătoriu la ochi rolul passiv al diplomaţiei europene în faţa acestor brutalităţi comise de Rusia. Prin tractatul din Berlin Bulgaria a fost tacsată de ţeară de sine stătătoare. Nu este deci permis nici unei puteri amestecul în afacerile interne ale Bulgariei, şi dacă cu toate acestea Europa are interes, sĕ privească cum Rusia calcă în picioare tractatul de Berlin, aceasta 'şi poate avea considerantele sale politice, înse după cum nimerit observă ḑiariul „Neue freie Presse“, în Europa numai esistă atunci dreptul internaţional.

Ministrul de finance al Engliterei, energicul tênĕr bărbat de stat Spencer Churchil se află de câteva ḑile în călĕtorie pe la deosebitele curţi din Europa în misiune diplomatică. Călĕtoria bărbaţilor de stat din Englitera nici odată nu s'a făcut fără o deosebită reclamă prin ḑiaristică. De astădată acest bărbat de stat călĕtoreşte în cel mai mare incognito, aşa că nu se scie, pe unde a fost pămă acuma, şi unde se află de present.

Din cât a respirat până acuma în publicitate cancelariul dela despărţĕmêntul financelor Churchil a fost la Berlin, unde a avut întrevorbiri cu secretariul dela oficiul de esterne contele Herbert Bismarck, fiul cancelariului de fer, care e chiemat a continua politica inaugurată şi urmată până acuma de tatăl seu. Se crede, că diplomatul engles a sciut delătură bănuielile dela curtea din Berlin despre nestatornicia guvernului din Londra în politica esternă. În această missiune, sĕ ḑice, sĕ fi sosit el acuma şi la Viena.

Misteriul observat până acuma în călĕtoria Lordului Churchil a dat loc bogatelor coniecţiuni despre scopurile legate de această călĕtorie. La tot casul ea va fi făcută cu scopul de a sonda pĕrerile statelor aliate cu privire la desvoltarea lucrurilor în Bulgaria, şi nu va trece mult până vom auḑi resultate positive în una sau alta direcţiune.

Documente importante

Rusciuc, 28 Septembre.

Pentru ce diplomaţia rusă voiesce amânarea alegerilor şi desfiinţarea stărei de asediu.

Ori ce vom ḑice, nu ni se va da creḑare, căci se va ḑice, că suntem proseliţii principelui Battemberg, că suntem austrofili, anglomani, duşmanii ortodocsiei şi în general ai slavismului.

Aşa dar supunem opiniei publice din Europa următoarele documente, autenticitatea cărora nu poate fi bănuită, căci de altmintrelea vom putea produce facsimile. Până atunci însĕ iscălesc această scrisoare cu numele meu propriu şi jur pe onoare, că n'am adăogat absolut nici o iotă. Documentele în cestiune vor proba fie-cărui om onest, că generalul rus, care spânzură şi persecută pe anarchiştii în Rusia, la noi în Bulgaria 'i ocroteşte şi chiar îi organisează.

Eată documentele în cestiune:

Circulară către toţi prefecţii (ocrujni praviteli)

Stara-Zagora, 26 Septembre

„Aci s'a arestat Bacho Ivanoff, inculpat de a organisa bande pentru a rădica rescoala în contra guvernului. Acest om a mărturisit, că bĕtrênul George Voivoda din Panaghiuriţa, un septagenar, (statura mijlocie, poartă mustăţi şi barbă) a fost trămis de către consulul la Sofia şi Filipopol cu o scrisoare. El duce cu dênsul bani pentru a împărţì prin toate oraşele oamenilor însărcinaţi a organisa cete de voinici, pentru a ridica poporul în contra guvernului. Dedo (bătrânul) Gheorge, care nu este prins până acum, a declarat lui Bachusevanu, că cetele trebue sĕ fie gata pentru ḑiua de 5 Octombre. Oamenii pentru bande se vor recruta la Varna de către Efrem Dumitroff şi de vĕrul seu, aceste bande se vor concentra la Seştov şi Rusciuc. Dedo George va organisa la Plovdin. Stavry Stomenoff, care locuiesce în Sofia, macedonean de origină, va organisa ceata la Têrnova şi Orhani. Se va forma şi cavalerie, caii pentru ea se vor cumpăra în România de către un opoleneţ. Caii se vor duce la Rusciuc.

Pentru cele din Rusciuk şi Şiştov şefii vor fi Dumiter Paniţa şi Stefo Macedonean, cu cari vor fi macedonenii: Alecsandru Macedon şi Toader Rachailoff. Acest din urmă este numit comandant de escadron. Cetele se vor înarma cu Piabodi-Martini. Fiecare om de ceată va primì 90 de lire otomane pe lună leafă. Banii au fost primiţi aci dela consulul rus din Rusciuc. Ţinta cetelor va trebui sĕ fie rĕscoala în Bulgaria de nord şi sud, ear scopul, că prin rescoală sĕ devie inevitabilă ocupaţiunea rusă. *Ocupaţiunea rusă este ficsată pe ḑiua de 27 Octobre.* În ḑiua de 18 Octobre cetele aveau sĕ se întrunească la Stara-Planina (Balcani) în valea numită Sf. Gheorghe. De acolo trebuia, sĕ meargă unii la nord, ear alţi la sud. Stefan Stoiloff trebuia se coopereze lângă Turnova, şi anume lângă mănăstirea „Sf. Treime.“ Dedo George Voevoda, are de adjutant pe macedoneanul Grubceff, arestat deja la Zagora. Locuinţele pentru conspiratori sunt la Plovdin „Catigra han“ ear la Cirpan „Dumitru han“.

La Rusciuk „Angheloff han.“

Ve comunic toate astea pentru ca se luaţi mĕsurile trebuitoare. Ce veţi descoperi în această privinţă 'mi veţi comunica telegrafic. Nr. 1503.

27 Septembre.

Procuror, *M. Miloff.*

După acest document oficial, iscălit de un magistrat, cred de prisos a mai face comentarii. Europa întreagă vede, că nihiliştii şi anarhiştii în contra cărora s'au făcut tratate de estradare s'au năpustit asupra nenorocitei Bulgarii. Diferinţa între ceeace se face în Rusia şi la noi constă în faptul, că acolo lucrează Kropotkin şi ceilalţi, ear la noi aci generalul Kaulbars, consulii şi agenţii ruşi.

Aceasta este o crimă, pe care o denunţ Europei civilisate.

Ne adresăm către această Europă şi cerem dela dênsa la rêndul nostru ocrotire şi salvgardarea ordinei şi siguranţei publice. Sĕ ne scape Europa de anarhiştii lui Kaulbars. Ce a făcut Bulgaria contra lumei civilisate, care rĕmâne rece faţă cu crimele, ce se comit acì de anarhişti. Voiesce oare Europa ca biata Bulgarie sĕ fie stropită de sânge nevinovat.

Pentru a isprăvi cu documentul de mai sus nam dĕcât a adăoga, că cunosc pe mulţi din cei menţionaţi în depeşa procurorului Miloff. Acesti oameni sunt mocirlă, pestilentă, drojdiile societăţii bulgare. Pe Grunceff 'l-am întâlnit acum o lună pe un vapor mergênd la Turnu-Severin.

Zacharia Stoianoff.

Eată alte documente:

Către prefectul dela Rusciuk.

După declaraţiunea lui Bocha Ivanoff, caii din România se vor primi de către Stefa Macedoneanu. Lângă oraşul vostru caii se vor distribui cetăţenilor. Ve rog a aresta pe acesti oameni. Nr. 1508. 27 Septembre. Procuror, *M. Miloff.*

Către prefecţi.

Confidenţială.

In ḑiua de 23 Septembre, poliţia din Sofia a arestat pe individul Nichita Baneft supus rus, îmbrăcat în uniformă de geandarm. Acest om cutreera oraşul şi escita lumea. Atrag atenţiunea domniilor voastre asupra oamenilor deghisaţi milităresce. Ii veţi aresta şi-'i veţi aduce la parchet.

Nr. 7551. Şeful secţiunei, *Panoff.*

NB. Generalul Kaulbars a plecat. Cu dênsul au plecat dl Iurkewici din Şiştov, supus rus, dl Iakobsohn, ovreiu dela consulat şi dl Şatochin.

Z, S.

Propaganda papistaşă.

Ecs. Sa Archiepiscopul papal din Bucureşti, print'o scrisoare adresată ḑilelele acestea mai multor ḑiare din capitală, anunţând apariţia la Cernăuţi a unei broşuri întitulată: „Pravoslavia română“ faţă cu „dreapta credinţă română“ de „un cutare“ Dr. Nerset (n'o fi „Nerses?“) Marian, declară, că numitul autor îi e cu totul necunoscut şi că prin urmare „precedentimente“ nu a avut nici un indiciu, nici o notiţă despre lucrarea numitului şi cu atât mai puţin vr'o parte la compilarea ei.

Cum observă foarte bine oficiosul „Bukarester Tagblatt,“ monseniorul Palma este plin de tact, când, fără a desaproba coprinderea broşurei, se lapĕdă de autor, întru cât privesce stilul impertinent al scriitoriului.

Într'adevĕr fără grăbita întâmpinare a monseniorelui Palma, cetind cineva broşura Dr. Nerses, ar fi fost silit a crede, că ese din grajdurile Episcopiei papistaşe!

Întru cât priveşte însĕ solidaritatea intelectuală a broşuristului cu ordinariatul papist, aceasta s'a însărcinat însuşi autorul a o desvĕlí când, combătând autenticitatea citatului sf. Bernard, din pastorala primatului României, opune: „un singur pasagiu, pe care 'l traduce dintr'un estract prescris şi colaţionat într'adins pentru mica sa lucrare, din isvoarele cele mai sigure, în cât nu'i rĕmâne decât, sĕ ureze I, P. S. de a găsi neşte amici tot aşa de consciincioşi cât sunt ai sei, de câte ori ar dorì sĕ apeleze la un test, ce nu'l ar avea la îndemână!.....“

Dacă este adevĕrat dictonul, că „stilul e omul“ apoi nu ne ar fi ertat, sĕ stăm la vorbă cu dr. Nerses. Însĕ pentrucă dsa îşi ia asupra dreptul a vorbi în numele popistaşilor pămênteni, datori suntem a întreţinè pe cetitorii nostri, măcar în treacăt, de eşirea la iveală a acestui căpitan electoral, care se laudă, că comandă la o armată de 65,000 de votatori, ce decid de soartea alegerilor din judeţele Roman şi Băcău. Şi aceasta cu atât mai vêrtos, cu cât acest înfocat patriot, a cărui origină pare a se perde în negura muntelui „Ararat,“ apucă cu amândoauĕ mânile topuzul autochtoniei, ca sĕ spargă capetele românilor ortodocsi, ba încâ, „oribile dictu,“ ameninţă „odrasla semitică a „Voinţei Naţionale“ cu urgia tuturor papistaşilor după suprafaţa pământului, cari în frunte cu „prizonierul“ din Vatican, ar fi gata a năvăli asupra României schismatice la ţipĕtul de durere al papistaşilor locali..... Halal, de aşa patriotism!....

Dreapta credinţă“ în cestiune, are foarte multă asemănare cu epistola pastorală a monseniorului Palma din Martie trecut, care a provocat estimp îngrijirile bisericei noastre naţionale, întru cât, pe lângă apĕrarea ce-'i face, espune aceleaşi argumente despre „jurisdicţia divină a Papei pe pămênt,“ a cărui strălucire o esaltă, atribuind bisericei papale civilizaţiunea universului şi în parte a naţionalităţilor latine.

Noi nu cunoascem, nici un critic ortodocs, care sĕ fi tăgăduit vr'odată, „întâetatea onorifică a Episcopului din Roma“ în biserica creştină universală, întru cât acesta s'ar fi mulţumit a fi: „întâiul între cei de o potrivă!“

„Teocraţia Papei“ dela Roma, este pricina despărţirei bisericilor creştine de aproape ḑece veacuri; cum o dovedesce într'un chip atât de strălucit, Archimandritul Vladimir Guetée în opera sa nepreţuită: „Papalitatea schizmatică,“ tradusă în românesce de P. S. Iosif episcopul Dunărei de Jos. Carte, la care îndreptăm pe cetitorii noştrii, spre a se convinge de inichitatea şi falsitatea învĕţăturei papistaşe.

Autorul acestor rênduri, a fost singurul în ḑiaristica română, care s'a făcut ecoul strigătului de durere al clerului catolic, când, acum câţiva ani, acesta fu obiectul brutalităţilor guvernului Republicei franceze, pentru că recunoaştem însuşirile innalte ale clerului papal, în genere. Şi în criticele noastre, am fost adesea chiar aspri faţă de clerul bisericei noastre naţionale, a cărei părăsire în decădere o plângem, ca una ce e primejdioasă naţiunei române. Credem însĕ, că patriotismul clerului nostru, este mai presus de orice bănuială în istoria neamului românesc, care în această privinţă, este plină de monumente strĕlucitoare. Iar istoria ţĕrilor române, nu datează de acum o sută de ani, de când o mică parte a acestei naţiuni s'a unit cu biserica papală. Deci, aserţiunea, că ridicarea naţionalităţei noastre 'şi-ar fi luat aventul dela curia papală, pare cel puţin ridiculă!..

D'alminteri scriitorii occidentali nu prea sĕ întrec în a împleti cununi omniputinţei papale pentru constituirea naţionalităţilor; din potrivă, în istoria Italiei, Germaniei, a Franţei şi chiar a Spaniei se găsesc dovezi înfricoşate despre înnăbuşirea simţului naţional din partea bisericei papale.

Pe când naţiunea română suferind împreună cu întreg rĕsăritul veacuri întregi jugul infam al barbariei musulmane, 'şi a aflat scăparea în biserica sa naţională, cu toată nesciinţa sa de carte lumească pe care, pentru acele negre vremuri, o suplinia în de ajuns lithurghia românească.

În cât, ni se pare o îndrăsneală fără seamăn din partea acestui teolog Gregorian, procesul odios, ce face bisericei naţionale, acuzând'o de nimicitoare a caracterului naţional în toate direcţiunile neamului românesc.

Îndârjirea fanatică, injuriele, ameninţările şi calomniile, ce abundă şi cu cari sĕ închieie broşura în cestiune în potriva bisericei ortodocse române, ne dau mĕsura îndărătniciei propagandei papistaşe. Şi atrăgênd asupra'i, băgarea de samă a celor chiemaţi, nu suntem în stare a conjura Episcopatul nostru, sĕ iasă din „beatitudinea“ în care pare că dormitează, spre a ridica la înălţimea ce 'i se cuvine biserica noastră naţională. *Baba-Novak.*

„Epoca.“

Varietăţi.

* (Societatea de lectură) dela institutul pedagogico-teologic din Arad, s'a constituit pentru anul scolastic 1886/7 astfeliu: president s'a ales Rv. d. V. Mangra, prof., vice-president T. Văţan, cl. c. III.; secretar V. Magdu, cl. a. II.; notariu prim N. Popovici cl. c. II.; v.-notariu D. Sebeşian, prep. c. III.; cassar D. Muscan cl. c, III.; bibliotecariu G. Chirilă cleric clasa I; vice-bibliotecariu A. Drăgan, prep. clasa III.; controlor I. Lugoşian prep. c. II. — În comisiunea literară s'au ales: I. Cacinca, elr. c. III; G. Dudulescu, clr. c. III; Al. Mihuţa, clr. c. II; Rom. Popovici clr. c. II.; N. Loboz, clr. c. I.; I. Jorgovici clr. c. I.; V. Suciu. prep. c. III.; — În comisiunea revisoară: G. Miclĕu, clr c. II.; M. Păcuţan clr. c. I şi M. Popescu, prep. c. III.

* (Colera) dă tare îndărăpt, după cum primim scire, din Pesta din 28 Sept. până în 29 au fost numai 9 casuri, dintre care 5 au murit. Spitalele însĕ sunt pline cu morboşi. În Seghedin cresce mereu. Din 27—28 Sept. au fost 39 de casuri de coleră; 17 persoane au murit.

* (Document vechiu.) Curierul ne spune, că dl Gh. Ghimbănescu prof. la scola norm. primară din Bĕrlad a căpĕtat de vr'o câteva ḑile dela S. I. Dimitrescu elev la aceea scoală un document vechiu. După cum se spune documentul era socotit drept act important pentru familie, dar tecstul nu 'l sciau, căci era scris slavonesce.

Documentul e scris pe pergament, şi se află într'o stare nu tocmai bună fiind ros pela colţuri; totuşi se poate căi bine numele Domnului, veleatul şi chiar iscălitura sa.

Documentul provine dela Alecsandru I Ilieş fiul lui Ilieş Rareş, de pe când domnia încă în Valachia, căci sĕ vede sus numele Vlahişcoi data e din 7126 luna Febr., data corespunde an. 1618, când adecă a fost mazilit din tronul Munteniei.

Interesantă e iscălitura, care se poate cetì foarte bine „Jo Alecsandru Voevod“ aşeḑată în forma următoare: Între 2 linii verticale şi paralele e cuprins numele Alecsandru scris de sus în jos puse fiind literile în ordine verticală.

Pe de-asupra iscăliturei se vede scris cu un alt condeiu şi altă cerneală neagră — căci iscălitura e cu cerneală roşie — iscălitură a altui Domn, luându-se după iniţialele *Joan,* care sĕ cetesc bine.

Despre Dl, dela care emână documentul scim, după cele spuse de cronicele muntene, că e acela, care a scăpat cu fuga spre Brăila, călare pe iapă, urmărit fiind de boerii, cari se resculaseră (Const. căp. Mg. ist. I 250).

Presenţa acestui document emanat dela un domn muntean la nisce moldoveni din jud. Putna, ne arată legăturile de interese, ce erau între acele două ţĕri surori, despărţite politicesce.

* (Porumbelul lui Noe) se consideră ca cel d'ântâi porumbel de cursă sau vestitoriu. În seculul nostru porumbelul a fost pus în serviciu la 1815. Atunci Rotschild din Londra s'a servit de porumbei purtători de scrisori spre a afla de înfrêngerea lui Napoleon la Waterloo şi a se folosì în speculaţiunile sale financiare. La 1849 agenţia Reuter a întrodus un serviciu postal cu porumbei între Aachen şi Bruxela în legătură cu telegraful dela Berlin la Aachen. În acelaşi an, Veneţia fiind asediată, se făcea corespondenţa cu lumea din jurul oraşului prin porumbei dresaţi. Însĕ la o întrebuinţare grandioasă a ajuns porumbei la asediu Parisului în anul 1870. Spre a restabilì comunicaţia cu lumea din afară, înălţase deja Goulier baloane, fără oameni în ele, din Metzul asediat; baloanele a dus vre-o 30,000 de depeşe. Cei din Paris a mers mai departe, punênd în baloane porumbei dresaţi, care apoi aducea sciri din provincie în capitală. Prima încercare s'a făcut la 25 Septembre. Balonul a căḑut la Vernouillet, 40 kilometre departe de Paris, şi din cei trei porumbei, care fuseseră într'însul, doi s'a întors la Paris. Peste tot 65 de baloane a dus din Paris 358 porumbei de curse, din care s'au întors ce e drept numai 58 şi din acestia earăşi numai 30 la timp favorabil.

Tot pe atunci fotograful Dragon, inventatoriul microfotografiei, a adus mare folos Francesilor. El putea, sĕ reproducă 12—16 foi de tipariu pe nisce foişoare de un centimetru pătrat, pe care le scie face numai dînsul şi care sunt aşa de uşoare, încât 6000 foiţe cântăresc un gram; 17—18 grămăjoare de acestea, ce conţinea ca la 50,000 depeşe, se vîrau într'o bucăţică de pană (toc) şi acestea se lega sub aripa porumbelului. Cu acest mod ingenios s'a trimes la Paris 2,500,000 depeşe în trei luni. Unii porumbei au făcut minuni. Aşa unul s'a întors la Paris de şase ori, alţi doi de trei ori fie-care. De atunci se întreţine în Francia o staţiune permanentă de porumbei curieri, în care snnt acum 75,000 capete.

După resboi germanii au trimes în Belgia, unde se cresc mai mulţi porumbei de curse, pe dl Lenzen din Colonia, spre a se informa în afacere; în Rusia şi în Italia se ocupă oficial cu această treabă dela 1872 încoaci şi în Italia, Spania şi Anglia se întrebuinţează porumbei spre a întreţinea comunicaţia cu farurile. După esperienţele din urmă se poate admite, că porumbei nu se mai întorc dela depărtări de peste 100 mile.

* (Un adevĕrat duel.) Cetim, că un ḑiar italian publică urmĕtoarele două procese verbale.

1. Astăḑi, 23 Sept. 1886 în urma unei discursiuni animate între d. Venanzio Morello şi M. Baby, noi subsemnaţii martori ai ambelor părţi am hotărit:

D. D. Morello şi Baby se vor bate cu pistolul. Duelul nu va înceta decât, când unul din adversari va muri. (urmeaḑă semnăturile martorilor.)

2. Duelul convenit prin precedentul proces verbal a avut loc astăḑi 24 Sept. 1886 la 6 oare dimineaţa. D. Baby a murit (urmează semnăturile martorilor.)

Eată un mod de a înţelege duelul, care va răci puţin pe bătăuşi. Dacă s'ar întâlnì adesea asemenea martori hotărîţi, ar fi de sperat, că mania duelului va mai slăbi puţin.

* După cum aflăm, regimentul bucovinean Nr. 41 s'a arĕtat foarte brav la manevrele, cari s'au făcut în presenţa Maiestăţei Sale împĕratului. Escelentele resultate ale manevrei avură de urmare lauda din partea Monarchului. Dl Teodor Seracin, colonelul acestui regiment, a avut fericirea a atrage atenţiunea comandantului suprem asupra sa, şi a primì laudele, ce le merita.

* (Cap de maimuţă.) Odată se cetea, că sĕ află la Nouvelle-Orleans o fetiţă monstru în etate d'aproape doi-spre-ḑece ani. Capul fetiţei seamănă întocmai cu capul de maimuţă, dar partea cealaltă a corpului e întocmai femeiască.

Sĕ spune că sêrmana fiinţă s'a născut din părinţi indieni, în apropiere de Saint Louis, unde familia Bourgeois, vĕḑênd'o orfana o luă, ca sĕ o îngrigească.

Plăcêndu-i foarte mult de fetiţă dnei Dourioux, din Novelle Orleans, sêrmană fetiţă trece în posesiunea acestei dame. Maştera mumă însĕ se sătură foarte iute de fetiţă, mai ales din causa relelor apucături ale fetiţei monstru şi din astă pricină o dăruì dlui Baldwin.

Îndată ce instinctul dobitocesc se deştepta în ea, era cuprinsă de o mare nelinisce, ear neliniscea crescea gradat şi în ast-fel de casuri, era şi foarte greu de a o împedeca, sĕ nu facă rĕu celor de prin prejur. Ca ş'o feară selbatică se arunca asupra oamenilor s'au asupra animalelor muşca, de unde numai putea apuca.

O fetiţă din casă şi un câne au căḑut victime sermanei fiinţe şi abia pe d-l Baldurin 'l cruţă în mânie şi asta numai din pricină că dênsul îi vorbesce blând şi ne contenit o mângăe.

Copiliţei — Rosa — căci aşa se numesce, îi place foarte mult musica, tonurile vocei omeneasci elevă în trênsa sentimente de religiositate şi ascultă cu multă atenţiune ba chiar cu frică cântece intonate de vocea omenească. Tonurile pe instrumente deşteaptă dorul d'a juca şi şi sare îndată, ce se începe vr'un cântec de joc.

* (Podul de fer.) „Curieriul ne spune că un episod de tot hasliu se întêmplă aproape de Grodec în Galiţia. Episodul se întêmplă cu prilegiul manevrelor. Un cantonieriu dela calea ferată observă la capĕtul podului de fer un bilet pe caro era scris: „Acest pod a fost aruncat în aer cu dinamită.“

Cantonieriul fu cuprins de groază şi iute însciinţă staţiunea cea mai de aproape, de unde avea se vină trenul, despre acearta nenorocire, In grabă se trimite şi un ingineriu la faţa locului; dar care nu fu mirarea acestuia găsind podnl întreg şi neatins.

Lucrul se desfăşură aşa.

Biletul fusese pus acolo de un despărţământ de trupe, pentru ca inimicul se nu treacă podul, închipuindu'şi-l stricat. Urmarea fu, că trenul întârḑiă cu 12 minute; ear desceptul cantonieriu fu înfruntat.

* (Dibăcia agenţilor poliţiei engleze.) Dibăcia şi răbdarea agenţilor poliţiei engleze sunt cu adevĕrat surprinḑĕtoare. Un anume M. . fugise la Paris, după ce furase în complicitate cu amanta lui 19,000 franci unei femei din lumea uşoară, şi plecase din Londra. Un agent de poliţie însărcinat, sĕ'l găsească, auḑì, unde se află şi'l urmărì în timp de opt ḑile, mergênd la aceleaşi teatre şi la aceeaşi cafenea. El putù sĕ între în relaţiuni cu dênsul, şi într'o seară, îl învită, sĕ supeze cu două dame. La sfêrşitul supeului, agentul de poliţie se prefăcù, că şi-a uitat punga. Tovarăşul seu n'avea destui bani asupra-'i pentru a plătì socoteala, care era destul de mare, căci agentul regulase foarte bine lucrurile; dar scoase din portofoliu un titlu pentru a'l lăsa ca amanet. Acesta era momentul psihologic preparat şi aşteptat de agentul de poliţie, căci după legea englezĕ, pentru ca un hoţ se poată fi arestat trebue, sĕ poseadă ceva din produsul hoţii sale. Îndată ce M... dete titlul agentului de poliţie, acesta schimbându-'şi rolul de amfitrion în acela de agent de poliţie, apucă de guler pe învitatul seu, care rĕmase uimit. M... şi amanta lui au sĕ fie estradaţi.

---

1. Pentru de a afla placul fromosul pămêntul; se cere mai înainte de toate ca corpul sĕ fie tranversat de ticnă, ceeace se numesce sănătate, şi pe care numai bolnavul singur o scie preţui, aşa scrie unul, care a pătimit mulţi ani de nervi, 1 fl. Leonhart, amploiat la percepţia de enregistremente la Schiltigheim în Elsass: Elicsirul D-voastră de nervi a avut o influinţă tare binefăcătoare, pentru că după întrebuinţarea lui, mĕ simt tot-de-una cuprins de o ticnă mai înainte necunoscută. Singur veritabil se află sub marea de deposit (cruce cu ancoră) în sticle á $^1/_4$ Ltr. 3 Mk; $^1/_2$ L. 5 Mk. $^1/_1$ L. 9 Mk' în farmacie şi în Ceutrales M. Schulz Hannovera. Deposit.

Loterie.

Miercuri, în 13 Octombre n. 1886.

Sibiiu: 63 16 17 6 71

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 13 Octombre n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur austriacă	114.80	115.—
Renta de aur ung. de 4%	103.65	103.40
Renta ung. de hârtie	92 55	92.55
Acţiuni de bancă austro-ung	862.—	862.—
Sorţi ungu eşti cu premii	121.—	121.—
Scrisuri fonciare ale institutului „Albina“	—.—	101.—
Imprumutul drumurilor de fer ung.	152 —	157.25
Galbin	5.92	5.91
Napoleon	$9.91^1/_2$	9 91
100 marce nemţeşt	61.35	61 30
London pe (poliţă de trei luni)	123.30	125.29

Nr. 590 [1437] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan în parochia de clasa a 2 Idicel protopresbiteratul Reghinului, lângă parochul protopresbiter actual se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post computate după calculul de mijloc a lor 5 ani din urmă sunt 2/5 din următoarele venite parochiali:

1. Folosirea casei, — curţei, — superedificatelor economice şi a porţiunei canonice, constătătoare din: 4 jug. 131°☐ agrii, — 2 jug. 470°☐ grădină, — 8 jug. 324°☐ liveḑi, — 4 jug. 911°☐ păşune, — 9 jug. păşi 1 jug. 527°☐ neproductiv preţuite în . . . . fl. 100.—

2. Dela 320 familii române câte o felderă cucuruz sfărmit, a 1 fl. . . . . . . fl. 320.—

3. Dela 16 familii neorustice a 40 cr. . . . . fl. 6.40

4. Dela 336 familii câte o ḑi de lucru cu palma a 25 cr. fl. 84.—

5. Venitul stolar dela botezuri, îmormêntări şi cununii. . . . . fl. 94.—

6. Alte prestaţiuni şi gure: la botezul Dlui, în postul mare etc. . . . . . fl. 50.—

Suma fl. 654·40

Din suma aceasta 2/5 capelanală face 261 fl. 76 cr. v. a.

7. Voind a fi aplecat, capelanul va putea scrie în cancelaria protopresbiterală cel puţin o oară pe ḑi, pentru cari serviţii 'i-se ofere casa curtea şi superedificatele economice, recruate altcum prin lege parochului.

Reflectanţii, îş vor subşterne petiţiunile instruite conform legilor bisericesci subscrisului oficiu protopresbiteral în Idicel, p. u. Maros-Vécs.

Idicel, 4 Septembre 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Galacteon Şagău,
protopresbiter.

Nr. 792 [1438] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învĕţător la scoala gr. or. poporală din Mestérháza, se escrie concurs cu termin de 20 ḑile dela prima publicare.

1. Emolumentele sunt în bani fl. 300, cuartir în oficiul scoalei şi o trăsătură de lemne de un jug, din care se va încălḑi şi scoala.

Suplicile instruate în sensul legilor vigente sunt a-se adresa subscrisului p. u. Maroş-Vécs.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Reghinului.

Idicel, 22 Septembre, 1886

Galacteon Şagău,
protopresbiter.

Nr. 312. [1437] 2—3

CONCURS.

Pentrn întregirea parochiei de clasa a III-a din comuna Cacova, protopresbiteratul Sebeşului se escrie pe basa ordinului Preaveneratului consistoriu archidiecesan din 1-a Iuliu 1886 Nr. 2488 B. de a treia oară concurs cu termin *de 30 ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Porţiunea canonică 20 jugere pădure mĕruntă şi 2 jugere pămênt arătoriu.

2. Dela 80 familii câte doauă vedre vechi de must şi câte doauă ḑile de lucru cu palma de familie.

3. Venitele stolare îndatinate şi regulate prin sinodul parochial.

Doritorii de a ocupa supranumita parochie au sĕ'şi substearnă suplicile instruite amĕsurat prescrierilor legei în vigoare până la arătatul termin la oficiul protopresbiteral gr. ort. în Sas-Sebeş; tot odată reflectanţii sunt poftiţi a se presenta într'o Duminecă sau sĕrbătoare în biserică spre a se arăta poporului.

Cacova, în 29 August 1886.

Comitetul parochial în conţelegere cu oficiul protopresbiteral.

Nr. 456. [1433] 2—3

CONCURS.

Pe basa decisiunei Venerabilului consistoriu archidiecesan din 17 Iuliu 1886 Nr. 3638 B. sĕ escrie concurs nou pentru îndeplirea postului vacant de paroch în parochia de clasa III Diviciorii-mari cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Casă de locuit cu 2 încăperi şi una tindă, precum şi supraedificatele economice, constătătoare din 1 şură, 2 grajduri şi un coteţ. . 30 fl.

2. Porţiune canonică: fênaţ, păşune şi pădure în mărime de 40 jugere . . . . 160 fl.

3. Dela 100 familii câte o ferdelă mică (16 cupe) cucuruz sfârmit şi câte o ḑi de lucru cu palma . . . . 105 fl.

4. Stolele usitate şi anume dela *a)* botez 20 cr., *b)* o cununie şi o înmormêntare câte 2 fl., *c)* sânţirea apei mari câte 30 cr. şi a apei mici 20 cr. şi *d)* servirea unei liturgii 20 cr.; toate acestea . . . . 82 fl.

5. Dela alte funcţiuni îndatinate . . . . 10 fl.

Suma . . . . 387 fl.

Reflectanţii vor avea a'şi substerne petiţiunile instruite conform legii la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului „Deeş" în conţelegere cu comitetul parochial din Diviciorii mari.

Deeş, 18 Septembre 1886.

Teodor Herman,
protopresbiter.

Nr. 401 [1435] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei vacante de clasa a III-a Şieul mare în protopresbiteratul Bistriţei se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela datul de mai jos.

Emolumentele sunt.

1. Casă parohială cu toate supraedificatele economice trebuincioase calculată în . . , . fl. 80. —

2. Dela 80 fumuri 80 de merţe à 21 cupe vechi de cucuruz desfăcut, calculate în bani cu . . . . fl. 100 —

3. Dela 80 de fumuri câte o ḑi de lucru sau 40 cr. . . . . . fl. 32. —

4. Folosirea eclejiei parochiale constătătoare din 15 jug. 141☐° pământ arătoriu şi fênaţi calculată în . . . . fl. 150. —

5. Venitul din funcţiuni calculat peste tot în . . . . fl. 60. —

Suma fl. 442. —

Doritorii de a obţinea acest post au a'şi subşterne suplicele instruite conform legilor din vigoare în terminul indicat la subsenatul oficiu protopresbiteral în Borgo-Bistriţa p. u. B.-Prund.

Oficiul protopresbiteral al tractului Bistriţei în conţelegere cu comitetul parochial respectiv.

Borgo-Bistriţa, 15 Septembre 1886.

Simeon Monda,
protopresb.

Nr. 321 [1432] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch din comuna Apahida cu filia Pusta Sânt-Miclăuş din protopresbiteratul Clujului, pe basa resoluţiunei Veneratului consistoriu de sub Nr 1811 B. a. c. se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela datul primei publicări.

Emolumentele sunt:

a) porţiunea canonică 37 jug. comasate întro tablă, arătoriu şi de păşunat, în carea cantorul are drept a-şi vera 4 vite mari. . . . . fl. 200.—

b) casă parochială cu grădină de legumi. . . . fl. 40.—

c) dela 125 familii din comună materă cu filie venitele stolari. . . . . . fl. 68,37

d) dela 78 familii câte 2 merţe mari de cucuruz nesfărmat şi câte o ḑi de lucru cu palma. . . . . fl. 88,80

Suma fl. 397.17

Doritorii de a competa la acest post au a'şi înainta suplicele lor instruite conform regulamentului pentru parochii în terminul deschis oficiului protopresbiteral subsemnat, unde se poate afla şi partea ce compete de aici cantorului local.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresciteral gr. or. român.

Cluj 20 Septembre 1886.

V. Roşescu,
protopresb.

Nr. 266 [1436] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch din comuna Potingani sĕ escrie pe basa ven. resoluţiuni consistoriale de dtto 29 Iulie a. c. Nr. 3045 B. concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Dela 53 familii câte 1 ferdelă (20 cupe) cucuruz sfârmat a 1 fl. 50 cr. . . . . fl. 79,50

2. Cununa anului dela 40 familii câte o ferdelă de grâu sau 2 fl. v. a. de familiă. . . . . fl. 80.—

3. Venitele stolare sistemisate mai dinainte dela Botezuri, Cununii înmormântări sfestanii. . . . . . fl. 60.—

4. dela 33 familii una ḑi de lucru cu palmele şi dela 20 familii cu bani. . fl. 37.—

5. Alte venite accidentale la botezul Domnului, la Sft. Pasci, precum şi altele împreunate cu serviţiul intern şi estern bisericesc. . fl. 40.—

Suma fl. 296.50

Doritorii de a competa la acest post au a'şi înainta suplicile lor instruite conform legei, în terminul mai sus indicat.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Zarandului

Brad în 30 August 1886·

Vasiliu Damian,
protopresbiter.

Nr. 193. [1431] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor de învĕţători în comunele mai jos însemnate din protopresbileratul Gioagiului I, se deschide concurs cu termin de 15 ḑile dela prima publicare.

1. Vălişoara, cu salariu anual de 250 fl., cuartir gratuit, grădină de legumi şi 2 orgii de lemne.

Dintre concurenţi va fi preferit cel mai bun cântăreţ, care afară de salariul sus statorit, va mai avea unele accidenţii de câte 20—50 cruceri dela respectivii poporeni la ocasiuni de festănii şi înmormêntări.

2. Hărău, cu salariu anual de 200 fl. v. a. cuartir gratuit cu grădină de legumi şi 2 orgii de lemne.

3. Selliscioara şi filia Stoeneasa, cu salariu anual de 200 fl., cuartir gratuit şi 2 orgii de lemne.

5. Dealu mare, cu salariu anual de 150 fl. v. a. cuartir gratuit şi 2 orgii de lemne.

6. Suligete, cu salariu anual de 150 fl. v. a. cuartir gratuit şi 2 orgii de lemne.

7. Magura şi filia Topliţa cu salariu anual de 150 fl. v. a. cuartir gratuit, şi 2 orgii de lemne.

8. Fizes-Barbura, cu salariu, anual de 150 fl. v. a. cuartir gratuit şi 2 orgii de lemne.

9. Boiu, cu salariu anual de 150 fl., cuartir gratuit şi 2 orgii de lemne.

10. Certeşul superior, cu salariu anual de 150 fl., cuartir gratuit şi 2 orgii de lemne.

11. Porcurea, cu salariu anual de 150 fi., cuartir gratuit şi 2 orgii de lemne.

12. Voia, cu salariu anual de 150 fl., cuartir gratuit, şi 2 orgii de lemne.

Cererile concursuale instruite conform legilor din vigoare, sunt a se adresa subsemnatului oficiu protopresbiteral până la terminul susindicat.

Hondol, 30 Iuniu 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Geoagiului I.

Vasilie Pipoş
protop.

Avis.

Subsemnatul am anoare a aduce la cunoscinţa p. t. public din loc, cât şi al celui călĕtoriu, că dela **1 Octombre a. c.** am luat în arêndă hotelul de aici **„Împĕratul roman"** şi am arangiat din nou toate camerile de pasageri cum şi saloanele. [1439] 1—3

Tot de odată am îngrijit de cea mai bună **culină** şi **beuturi** aşa, că ele pot fi servite în tot momentul prompt şi cu cel mai bun gust.

În fine îmi eau voie a o observa, că **Omnibusul** şi **Equipage** comoade stau în fie care ḑi şi la ori-ce moment la disposiţiunea p. t. public.

Tunyogi Csapó Ferencz.

Arondarea de păşunit pentru oi.

Din partea comunelor rurali din **Bratei lângă Mediaş** se dă în arêndă o parte a otarului de păşune de oi (pentru circa 2000 de oi) peste earna viitoare. [1440] 1—3

Detaiuritele condiţiuni se află în cancelaria comunală din Bratei.

Bratei, 12 Octobre 1886.

Singur veritabil sĕ află sub aceasta marcă de deposit

Elixir

pentru reimprospetarea nervilor
a profesorului Dr. Lieber's

durabil, radical şi cel mai sigur leac dintre toate, chiar şi contra celor mai **cumplite dureri de nervi**, provenite din pĕcatele tinereţelor. Cura radicală **contra tuturor morburilor**, cari debilitează corpul precum: gălbinarea, iritaţiune, durere de cap, migrene, batere de inimă, durere de stomach şi mistuire neregulată.

Elixirul acesta compus din cele mai nobile plante de pe întreg pămêntul şi aprobat din partea unei autorităţi moderne a sciinţei; speră prin urmare si cea mai deplină garanţie pentru depărtarea sus amintitelor morburilor.

Deslușiri mai de aproape dă circularul aclus la fiesce-care sticlă. **Preţui 1/2 sticlă 2 fl. v. a. —, o sticlă întreagă fl. 3.50 v, a., o sticlă duplă fl. 6.50 v. a.,** pe lângă trimitere s'au asignaţiune. — **Se află în toate farmaciile.**

Depositul principal: Einhorn-Apotheke Max-Fanta *Prag,* Altstädter Ring. [1441] 1—26

Depositul în Sibiiu la W. F. Morscher; farmacie la „Genfer Kreutz."

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu. Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 106 Sibiiu, Sâmbătă 4/16 Octobre 1886. **Anul XXXIV.**

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de douĕ ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă

la

„Telegraful Român“

are apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe rimestrul Octombre-Decembre al anului 1886, cu preul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea oaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfêrșește cu ultima Septembre 1886, a-și înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie espeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, în 3 Octobre.

Am publicat în numĕrul precedent un articol al unui ḑiariu din România, care s'a ocupat cu broșura insolentă a unui credincios al bisericii greco-catolice, și care broșură atacă cu nespusă violență biserica orientală în general și pe cea din România în special, voind, sĕ facă din această biserică un permanent pericol pentru desvoltarea noastră în direcțiune națională, pentru unitatea în scopurile și nisuințele noastre.

Ca eflucs al acestei broșuri se poate considera și un articol scris de un bărbat greco-catolic, care dênsul va fi sciind din ce motive, părăsind catedra de profesor dela Blaș, a trecut munții, spre a împrăștia dincolo lumină între fii poporului român. Articolul s'a publicat în o foaie de aici dela noi, și nu se poate trage la îndoeală, că în el se spun unele adevĕruri, cari în multe părți vor fi considerate, ca eșite din animositate și amărăciune sufletească.

Fiind pusă deci la ordinea ḑilei cestiunea confesională, datori suntem, sĕ ridicăm și noi glasul în interesul adevĕrului. Nu ni se va putea imputa, că noi am pus cestiunea aceasta la ordinea ḑilei, și nu ni se va putea lua în nume de rĕu, dacă vom pune degetul pe rană.

Este dureros, că suntem desbinați în cele confesionale, căci noi nu suntem de fire ca alte popoară din patria noastră. Noi nu putem încăpè unii lângă alții, după cum bine se pot nărăvì celelalte confesiuni din patria noastră, și, din mila Domnului, multe confesiuni sunt la noi în patrie. Se nărăvesc de pildă foarte bine ungurii reformați cu cei catolici, acestia cu cei de confesiunea unitară, și în veci nu auḑi dușmănie între ei pentru cele ale credinței.

Nu așa la noi.

Biserica greco-catolică din un sat amărît nu încape de biserica greco-orientalilor, și aceasta pentru că una este greco-catolică, ear cealaltă greco-orientală.

Scoala greco-orientală n'are liniște și pace de cea greco-catolică, nu doară pentru că ea nu este scoală, unde copilul învață românesce tot unele și aceleași învĕțături, ci pentru că una este scoală greco-orientală, ear cealaltă greco-catolică cu firma.

Două căsuțe părăginite, la cari vêntul intră și prin ferestre și prin păreți, două căsuțe mici în vêrful dealului deasupra satului, căci așa sunt situate bisericele noastre, aceste căsuțe sunt locuințele preoților români. Și la acestea căsuțe ferestrile sunt înfundate pe acea parte, unde ele stau față în față. Și pentru aceea sunt ferestrile înfundate, ca preoții sĕ nu se poată vedè unii pe alții, căci unul este crescut teologicesce în Sibiiu, celalalt în Blaș.

De sute de ori s'a ḑis, că e mare rĕu desbinarea confesională între noi. Și noi o am accentuat nu odată, și de câte ori am vorbit de desbinarea confesională, totdeuna am arătat uneltiri păcătoase din partea fraților greco-catolici, și resultatul a fost că: toată lumea s'a descărcat asupra noastră, nu pentru că noi suntem nestrămutați și nemișcați luptători ai stindardului ridicat de fericitul Șaguna, ci pentru că spunem, ce fac frații greco-catolici, se descarcă lumea asupra noastră, ni se aruncă în față ațițarea la ură confesională, pentru că arătăm faptele altora.

Și nu odată cu inima frântă de durere a trebuit, sĕ constatăm, că uneltirilor de propagandă catolică li s'au atribuit o îndreptățire, li s'a dat un titlu de drept, deși toată lumea constată, că e mare rĕul ce isvoresce din desbinarea confesională.

Nu scim, ce jurămênt va fi legând pe episcopii greco-catolici de Roma, pentru care ei trebue, sĕ facă atâta propagandă în sînul poporului român, nici aceea nu scim, ce obligamente au față cu propaganda papistă ortodocșii nostrii, cari în înnalte funcțiuni acì la noi, resboiesc contra noastră pentrn îndreptățirea sântei uniri. Atâta scim, că la poporul nostru din causa uneltirilor proselitistice, pentru cari frații greco catolici formează fonduri, credința poporului nostru a căḑut, tare a căḑut, așa, că el vorbesce de legea sa, ca de o căciulă spartă.

Și dacă voim noi, sĕ punem un dascăl harnic în sat, preotul greco-catolic vine și ne pune pedecă, dacă voim, sĕ ridicăm salariul învĕțătoresc tot asemenea, la cel preoțesc tot asemenea: nu dau, mai bine me fac unit.

Ne doare inima, când vedem atâtea uneltiri, ne doare inima, când poporul la toată ocasiunea amenință cu schimbarea religiunei, tare trebue se ne doară însĕ, când vedem, că desbinarea cu toate consecuențele sale nu se mărginesce aici la noi, ci Preasfințitul din Blaș crede de cuviință a trece și în România, ca și acolo sĕ semene sĕmênța desbinărei confesionale.

Este afacerea României, și a bărbaților luminați de acolo cum vor primì ei propaganda catolică prin preoții românesci trimiși dela Blaș. Este chemarea clerului ortodocs de dincolo a se apăra de atacul îndreptat asupra credincioșilor sei. A noastră este datorința a vărsa lacrimi, vĕḑênd cu ochii nostri, că frații greco-catolici nu se mulțămesc cu miseriile dela noi, ci provoacă și în România desbinarea confesională.

Alegerile bulgare.

Sotia, 11 Octombre. — Din 590 de deputați, cari trebuiesc aleși pentru marea adunare, *420 sunt favorabili regenței.* S'au ales și 20 de zancovisci și 50 de resultate sunt încă necunoscute. Nu se scie încă, dacă dl Karaveloff a fost ales.

(Nota „Agenției Havas.“ Facem, sĕ se opserve greșala, ce se găsesce în această depeșă. Numĕrul deputaților aleși împreună cn cel al resultatelor necunoscute, nu se ridică decât la 490, pe când numĕrul total al deputaților ar trebuì se fie de 580, după depeșa noastră.

Trebui dar cetit 490 ca numĕr total; sau 150 numĕrul resultatelor necunoscute. Așteptăm alte informațiuni.)

Sofia, 11 Octombre. — Gerantul agenției ruse a remis guvernului bulgar 3 note scrise. Cea dintâiu ḑice: Din ordinul generalului Kaulbars, renunț la schimbul de scrisori pentru a ve comunica blamul energic al generalului Kaul-

FOIȚA.

Moții și Istrienii.

IV.

Unele cuvinte și forme particulare întrebuințate în graiul muntenilor.

A

a amușuluì = a mirosì; se ḑice cu deosebire despre câinii de vênat, când dau de urma vênatului.
acuși — peste puțin; d. e. *acuși* va fi anul, de când nu ne-am vĕḑut.
amuși = tocmai; d. e. *amuși* e anul, de când a venit la noi.
amu = acum
amnu = acum. Se întrebuințează mai rar.
agiestat și agiustat agiest { a scutì; d. e. *multiam*, că mi-ai *agiestat* pruncul = mulțumesc, că mi-ai scutit copilul, s'au am scut, fost sub *agiest.*
aievea = într'adevĕr; d. e. a vorbit *aievea* = (adevĕrat).
airlea = aiurea; într'alt loc; d. e. îl am pus *airlea.*
a aduia, „ bâia, „ ciuciula, „ guguli { mângăia; cuvêntul din urmă, *guguli*, se întrebuințează și în înțelesul *a lingușì* (schmeicheln)
a oacea = aicea
armade = armată.

B

Balmoș = o mâncare de predilicțiune munteanului, pregătită din groscior (smântână) și fărină de mălai.
bârgloază = femee urâtă
baremi = măcar. Se mai usitează și *bateri*; d. e. *bateri* de 'mi-ai fi spus.
belfee = sunt lemnele, cari împreună polița cu cerdița la jug.
bitușă = blană, (bundă) făcută din piei de oae și fără mâneci,
blag și *vlagă* = bogăție,
blem = mergem; se întrebuințează numai singură forma aceasta; *blem a casă* = să mergem a casă.
bogate-ori = destule ori; d. e. 'i-am spus de *bogate ori*, sĕ nu meargă în cutare loc.
bolf = bolovan
buholt = furtună mare.
borăi și bornăi = sgomotul, ce fac vitele, când simțesc pericolul în apropiere.
brâncă = mână
boscoace = farmece
boscomelniță = fermecătoare, vrăjitoare,
bucina = urla; d. e. auḑi cum *bucină* lupii.
bufui = a se împinge cu pumnul.
buleandră = femee depravată.

C

căce = de ce: *căce* (de ce) n'ai fost la têrg?
căceș = de aceea: *căceș* (de aceea) n'am voit
cârcă = spate; d. e. ia-me în cârcă
cerdiță = partea de sus a plugului
chiercui = a se cuipì, a se îmbrâncì: se ḑice cu deosebire despre feciori și fete
ciorfă = căpățînă de varză
chiotoare pl. chiotori = băerile dela cămăși
cetină = frunza bradului
cetiniș = pădure tinĕră de brad.
chitingan = încetișor; d. e. mergi mai *chitingan*
clisă = slănină; se mai ḑice și *lard* dar numai slăninei foarte grase,
colăcărì = spiona
crâmpiță = causă; d. e. ce crâmpiță mai ai la judecătorie,
curbuluì = scotocì
cură = a fugi d. e. *nu cură după mine* = nu fuge după mine.
cușede și nu se cușede = se cade și nu se cade; cuvine și nu se cuvine
a custa = a trăi; d. e. *se cuști cu bine*, sĕ trăesci cu bine. Aceasta salutare e des întrebuințată în munți..

D

dustușì = spiona
deafirea = de cinste, de omenie; d. e. om deafirea,
dincolo de an = anțerț
dudăì = a gonì prin sgomot.

F

Fărină = făină
fărtăuze = glume necălite (glume proaste)
făulă = fisionomie,
făușel = ou, d. e. făușel de găină.

bars în privința conținutului și a formei notei circulare, care interdice streinilor de a se amesteca în alegeri.

Prin cea de-a doua, consulul imperial declară *ca nelegale și ca neavênd nici o valoare în ochii sei alegerile dela 10 Octombre.*

Cea de-a treia protestează energic contra pretinsului atac, de care se plânge consulatul Rusiei, la care a fost supus din partea mulțimei.

Aceste trei note au fost comunicate representanților puterilor.

Guvernul își propune a le combate.

Kaulbars agitătoriu.

Șumla, 10 Octombre. — În călătoria generalului Kaulbars la Șumla era considerat ca un oraș, în care s'ar putea cineva aștepta la o surprindere.

Se scie, că garnisoana era în partea îndoioasă și că părea în ultimele dile dispusă a pune guvernul în posițiune de a se înțelege cu Rusia. Mai mult, partidul Zancovist posedă acolo un numĕr destul de mare de partisani. S'ar putea înțelege de acì, ce ferbere s'ar putea produce la sosirea generalului Kaulbars în diua alegerilor într'un mediu astfeliu pregătit.

Deși nu e înlăturat ori ce pericol în ceeace privesce dispositiunea garnisoanei am audit pe un mare numĕr de oficeri, dicênd, că vor rĕmânè linisciți.

Adevĕrul după noi este, că acum câteva dile pericolul unui pronunciament era iminent, dar guvernul a reușit, sĕ arunce discordia între oficeri, ceeace i-a împedecat de a lucra. De altmintrelea șeful statului major Petreff se afla acì de eri și acțiunea sa, s'a simțit în mod favorabil asupra oficerilor. Cu toate acestea șefii celor trei regimente din garnisoană, Dicoff din infanterie, Casareff din artileriă și Lutocanoff din cavalerie se vor presenta probabil de seară generalului Kaulbars, dacă acesta 'i cere, dar se crede, că se vor mărginì la o simplă visită de politeță.

Eacă acum incidentele ce s'au ivit la întrarea noastră în orașul Șumla.

La 10 kilometre depărtare de oraș, un delegat zankovist și primariul din Șumla s'au presentat generalului Kaulbars. Primariul e din partida guvernamentală, dar voì, sĕ facă onorurile cuvenite generalului. Sosirăm la întrarea orașului unde toată populațiunna se adunase cu toată ploaia torențială, ce cădea.

Îndată ce apar trăsurile, urale frenetice isbucnesc din toate părțile. E de sigur unanimitate. Se poate crede, că toată populațiunea e favorabilă Rusiei. Lumea înconjoară pe general, care stând în picioare în trăsură asculta o adresă zankovistă.

Pe cât timp generalul în rĕspunsul seu vorbì de Rusia și de țar, era întrerupt la fie-care vorbă prin aclamațiuni; dar îndată ce începù se atingă cestiunea alegerilor și a oficerilor, începură protestările din toate părțile.

Generalul îi trecù cu vederea, dar vĕdênd, că nu se mai făcea tăcere, dete ordin viziriului se între în oraș. Mulțimea alerga după trăsură fără a scoate vr'un strigăt.

Trecând pe dinăintea casarmei de cavalerie, vr'o sută de soldați salutară într'uu mod respectuos pe general și trimițându-le „bună diua“ ei rĕspunseră după usul militariu „sănătate bună“.

Abia generalul intrà în casa sa, că oratorii ținură mulțimei întrunite mai multe discursuri respectuoase pentru Rusia, dar favorabile guvernului. Ei fură aclamați. Mulțimea se risipì îndată.

Generalul Kaulbars primì apoi o deputațiune zankovistă.

Pe de altă parte o deputațiune guvernamentală se pregătesce a se presenta la dênsul și a'i remite o adresă, al cărei sens este acesta: „Națiunea are încredere în guvernul actual și speră, că va renoì relațiunile frățesci cele mai sincere între ruși și bulgari.

Un alt pasagiu dice: Poporul va aprecia în totdeauna bunătățile Țarului și a marei națiuni rusesci și presentându-se ocasiunea va spriginì prin fapte și nu prin frase, dorința de a păstra neatinse relațiunile Rusiei cu Bulgaria.

Această cuvêntare este cea, pe care partidul guvernamental pare, că o are pentru cuvêntul de ordine, ce trebue ținut generalului Kaulbars la trecerea sa.

Alegerile s'au terminat aci fără incident. Au fost 3000 de abțineri din 7000 votanți.

Complotul anarchiștilor din Viena.

Sĕptămâna trecută circulau prin Viena diferite sciri, că poliția locală ar fi descoperit urmele unei conspirațiuni a anarchiștilor, cari aveau de scop se rĕspândească groaza în oraș prin incendii și esplosii de dinamită. Un asemenea complot esista; toate mĕsurile pentru isbutirea lui fură luate și numai unei fericite întêmplări se datoresce descoperirea și prevenirea lui la timp, ferind astfeliu pe locuitorii Vienei de o mare nenorocire.

Noaptea de 3 spre 4 Octombre curent fu hotărîtă de anarchiști pentru împlinirea scopului lor; ei regulară, sĕ pue foc în diferite localități și suburbii ale orașului și sĕ aprindă cu deosebire depositele de lemne, magaziile și alte edificii publice, pe când în același timp bombe de dinamită erau gata pentru a fi aruncate prin mulțimea cuprinsă de spaima incendiilor.

Amĕnuntele acestui complot le găsim în diarele vieneze sosite adi dimineață. În timpul din urmă s'au format mai multe grupe, în care se discutau mijloacele pentru împlinirea violențelor anarchistice. După cum am dis mai sus, noaptea de 3 spre 4 Octombre era hotărîtă pentru acest scop.

Poliția afiă, că o societate suspectă se adună regulat în toate diminețile la un birt din Penzing. După aparență se credea, că se adună acolo vr'o douĕdeci de individi aparținênd classei lucrătorilor. Prin observațiune mai de-aproape se dovedi, că aci e un cerc al anarchistilor. Ei se ocupau acolo cu studiul chimiei și anume cu partea privitoare la compunerea materiilor esplosibile.

În timp ce autoritățile începură, sĕ privegheze mai de aproape această societate, membrii ei făceau mari progrese în compunerea bombelor de dinamită și se pregăteau, sĕ pășască la lucru în noaptea de 3 spre 4 Octombre. Ei aleseră Rudolphsheim, Hietzing si Penzing ca teatru al atentatelor lor. Depositele de lemne erau țintite ca cele dintâi obiecte de incendiu. Cel dintâi foc avea, sĕ isbucnească într'un mare magazin de grâu în Felberstrasse din Rudolphsheim și într'un edificiu din Hietzing. Focurile aveau sĕ fie puse prin nisce sticle umplute cu o materie anume compusă și care avea, sĕ se aprindă prin esplosiune.

După o denunțare anonimă s'a făcut cunoscut, că în diferite părți ale Vienei se află depuse asemenea sticle, ele fură ridicate și înlăturate la timp. Un lucrătoriu găsi o asemenea sticlă la un deposit de lemne între două grindi, o ridicà și credênd, că ea conține oleiu de poleit, o vêndù unui stoleriu. Când agenții de poliție, în nrma denunțărilor primite, veniră și la numitul deposit de lemne, sĕ facă cercetări, lucrătoriul în cestiune povesti, ce a găsit și alergêndu-se în grabă la stoleriul, care a cumpĕrat sticla, ea fu găsită, din norocire, încă neatinsă așa, că o catastrofă sigură a putut fi ferită.

După cum s'a mai anunțat părtașii complotului au fost arestați Duminecă 3 Octombre, seara, în momentul, când unii dintre dênșii erau pe drum spre săvêrșirea scopurilor lor îngrozitoare. Odată cu arestările s'a făcut și anchete domiciliare și s'au găsit mai multe kilograme de dinamită, șase până 8 sticle cu materii esplosibile, bombe cu pistone precum și scrieri de înnaltă trădare.

Acum s'a constatat, că mai multe focuri ivite la Viena în timpul din urmă a fost opera anarchiștilor.

Mijloacele întrebuințate de anarchiști pentru procurarea banilor necesari scopurilor lor, se descopere acum pe rênd. Astfeliu s'a constatat, că unii dintre dênșii se îmbrăcau cu uniforme polițienesci, cutrierau mahalalele Vienei sub pretest, că caută pe nisce falsificători de bani, în realitate însĕ — în anchetele lor — „confiscau“ banii, ce găseau. D'asemenea s'a constatat, că fabricau chiar ei monede false.

În totul s'au arestat 17 anarchiști și anume 15 la Viena și 2 afară din Viena: unul în Elveția și altul în Linz.

Domeniul coroanei.

Am constatat, dice „Curierul Financiar“ adesea prin aceste coloane bine-facerile Domeniului Coroanei cu privire la scoală și biserică precum și imensele sacrificii, ce această instituțiune face fără sĕ fie obligată prin legea sa organică, pentru desvoltarea culturei morale și intelectuale a poporului de la țară. Cu o îndoită plăcere însĕ vedem, că însăși acei ce se folosesc de aceste bine-faceri constat același lucru prin Scoala rurală, revistă a corpului învĕțătoresc primar rural din Craiova, care prin Nr. sau de la 15 Septembre curent se esprimă ast-fel:

Îndată ce moșia Sadova se constituì în Domen al Coroanei, mai toate lucrurile s'au schimbat în bine-faceri pentru scoală. Nu numai comuna Sadova, dar și celelalte comune situate acum pe teritorul Domeniului Sadova au primit nenumĕrate bine-faceri și multe îmbunătățiri de la M. S. Regele nostru Carol I, prin mult stimatul și iubitorul scoalelor și bisericilor d. Calenderu, administratorul Domenielor Coroanei. Ori de câte ori acest bărbat a avut ocasiune de a visita comuna, prima ocupațiune nu 'i-a fost de cât asupra scoalei și bisericei. Chiar la prima visită, ce a făcut, vĕdênd trista stare în care se află scoala și materialul didactic de învĕțământ, dsa a promis, că Regele va ameliora totul. În adevĕr de o cam dată, și care sunt primele bine-faceri, ce făcù fură: 110 costume, haine pentru elevii și elevele sărace, un însemnat numĕr de cărți necesare, un glob artificial, mai multe cutii, compasuri, un dulap de brad pentru conservarea archivei, lemne de foc pene tru încăldit, etc.; ear în ceea-ce privesce localul de scoală, ori-ce ilusiune deveni o realitate, căci M. S. Regele ordonă edificarea unui mare și frumos local de scoală.

Astădi, 8 Iulie 1886, oara 3 p. m. prima peatră fundamentală a localului celui nou fu pusă de însuși mâna d-lui administrator al Domenielor Coroanei, I. Calenderu.

Acest marinimos bărbat, în entusiasmul iubirei fiilor sătenilor, cu căldură și dragoste frățească adresând câte-va cuvinte înaintea mulțimei, care venise cu ocasiunea ceremoniei, dise:

„Săteni! MM LL. Regele și Regina Augușții „Suverani, pe lângă alte bine-faceri, ce v'a făcut „până acum, astădi voesce a ve edifica și un frumos „local de scoală pentru luminarea fiilor vostri. Și „precum soarele ne trimite radele sale de luminează „și încăldesce totul, tot asemenea și această scoală, „sĕ reverse rade de lumină și cultură asupra copii-

---

Acest cuvênt se aude esclusiv în Albac-Arada

fiștacuri = povești; asemenea se aude numai în comuna Albac-Arada d. e. *hai sĕ mergem în fiștacuri*

fură și fo = sunt două forme prescurtate a verbului *a fi* în loc de *fuseră* și *fost* d. e. *ei fură irainte a oacea* = ei fuseră înainte aici; *el a fo în vêr dlealului* = el a fost în vêrful dealului.

frustă = o parcelă de pământ.

G

gălgară
babură — o flacără foarte mare
bobotaie

glumbă = glumă

glumbì = glumì

godinaș = un purcel tênĕr

grămădare — o grămadă de petre la un loc aședate

groscior = smântână

gurì și guì = a se suì; d. e. *când ve guriți, au guiți a munte.*

gurgoiu = vêrful opincei

H

„Heite focu!“ = o esclamare de compătimire și admirare,

hoancă = o afundătură naturală mai mare sau mai mică lipsită de apă dintre două dealuri,

horlisce = loc stiril

hurduca = a face sgomot.

I J

ice = dice; verbul acesta se întrebuințează în vorbire mai cu seamă lipsit de consonanta *d*; d. e. *ice iceam, ise, isești* etc.

imblă = umblă

îmburda = rĕsturna

ime = uită-te: privesce, d. e. *ime măi ce mirare* = privesce me ce minune.

incălete și incăletelea = încai măcar dacă d. e. *incălete de mi-ai plătì datoria* = măcar mi-ai plătì datoria.

îndăluì = a începe; d. e. *o îndăluit a ninge* = a început a ninge.

indrăncì = resfața, d. e. *ce prunc îndrăncit* = copil rĕsfățat.

incipira = însănătoșa, d. e. *încipiratut-ai?* însănătoșatu-te-ai?

împropodì și îmbrobodì — învĕluì d. e. *îmbrobodeș-te-te bine, că e frig* = învĕlue-te bine, că e frig.

intraeri = în bătae de joc: de esemplu: *el me ia intraeri* = nu voesce sĕ me înțeleagă, sau dacă voesce atunci me batjocoresce.

instanțiă = pîră, cerere, petițiune; d. e. *am băgat instanțiă* = am dat cerere, s'au l'am părît. Femeile mai de pe la poalele munților întrebuințează acest euvênt și ca un fel de înjurătură glumeață de esemplu: *bată-te istănțiile.*

jalbă = plângere

jinău = prepus, bănuì d. e. am jinău, că el mi-ar fi furat banii.

L

lăa = spăla

lancoș, nealcoș, măros = fundul, superb, măndru, măreț.

lard = slănină foarte grasă.

M

manză = grămadă mare

mâtcă = un instrument de lemn, ce servesce la alegerea untului.

mâzgă = sucul arborilor.

mere, mem, meți = sunt nisce forme prescurtate a verbului a *merge;* în loc de merge, mergem, mergeți.

mereoaș = incetinel, incetișor, d. e. *meri mereoaș* = mergi încetișor.

moroaie
morošniță
bosorcaia — se numesc femeile, despre cari poporul crede, că s'ar transforma în iepuri, câni și alte animale și astfel ar lua laptele dela vaci.
strigoae

motârcă = femee de rênd

mintenaș = la moment.

miriște = locul arător

muntean = Poporul până în timpurile mai noui deosebia fiorinul fie chiar și de hârtie în florin de argint = *zlot de argint*; acesta era fiorinul care are 100 cruceri și în fiorin de aramă sau *zlot rĕu,* care făcea 40 cruceri. Acest din urmă locuitorii munților îl numea *muntean* de esemplu: cu cât dai vaca asta? *cu 100 munteni.* Această numire acum se mai poate audì numai din gura bĕtrânilor.

(Va urma.)

„lor vostri; precum lumina şi căldura soarelui face, „sĕ încolţească, sĕ crească şi înflorească toate florile „de pe pămênt, tot asemenea sĕ crească şi înflorească cultura şi instrucţiunea, ce se va preda în această scoală tuturor generaţiunilor sătene.“

Acestea şi multe alte cuvinte fură adresate publicului asistent de dl administrator al Domenielor Coroanei în ḑiua punerei temeliei scoalei, promiţênd totodată, că nu vor fi numai acestea îmbunătăţirile ce Suveranul nostru va bine-voì a face în interesul scoalei.

Facă ceriul ca acest frumos esemplu al Părintelui şi Iubitoriului de patrie M. S. Regelui Carol I, sĕ serve de stimulent tuturor proprietarilor ţĕrei, edificând locale de scoale pela toate comunele de pe proprietăţile dlor, pentru luminarea generaţiunilor poporului rural, dacă vor ca numele şi faptele dlor, sĕ rĕmâe neşterse din cartea viitoriului; dacă vor, ca odată pentru totdeauna, sĕ se înalţe şi cultura săteanului la apogeul dorit.

Viu atinşi, elevii şi elevele, prin organul dlui N. Nicolescu, învĕţătoriul comunei Sadova, aduc viile lor mulţămiri MM. LL. Regelui şi Reginei Suveranii României; dlui I. Calenderu administratorul Domenielor Coroanei; dlui Cerneti, silvicultorul Domenielor Coroanei, Sadova-Şegarcea, care în totdeauna n'a încetat a visita scoala, sfătuind părintesce pe părinţii săteni a'şi trimite pe fii lor la scoală; cum şi dlui arêndaş al moşiei, Epaminonda Valsamake, a cărei inimă generoasă nu lasă nimic de dorit.

Partea economică.

Punerea mustului în tocitori.

În podgoriile noastre după ce s'a stors mustul atât prin lin cât şi prin teasc, se pune în buţi ca sĕ fiarbă; aşa se face pentru vinul alb. În alte ţĕri înnainte de a se pune mustul alb în buţi sĕ pune în tocitori, unde se lasă 24 de oare, până ce se mai limpeḑesce; după aceea se curăţă spuma dela suprafaţă şi apoi se trage în buţi. Această operaţiune este recomandată de mai mulţi viticultori renumiţi; cu toate acestea practica ne arată că, dacă mustul este curat, adecă fără, broboane, posghiţe sau sâmburi de struguri şi se pune în vase curate, se face un vin alb escelent când via este din cele, cari produc vinuri bune.

Pentru a fabrica vin roşu urmează negreşit ca mustul cu boştină cu tot, sĕ stea câtva în tocitori până ferbe şi apoi sĕ se tragă în vase. Tocitorile se fac din doage de stejar uscate bine şi fără albitură, legate cu cercuri de fer. Forma tocitorilor este ca un con trunchiat; cu toate acestea viticultorii esperimentaţi sunt de părere ca tocitorile sĕ aibă forma buţilor, de aceeaşi lărgime la ambele căpătâie şi mai largă la vrană. Vasele cari au această formă sunt mai trainice şi se pot lega înfunda şi desfunda cu mai multă înlesnire. Se recomandă ca doagele sĕ aibă o grosime de 9 centimetri cel puţin şi fundurile de 4 centimetri.

Tocitorile se pun într'o despărţire a cramei aşeḑate lângă părete pe căpătâie solide. În unele crame compartimentul unde se aşaḑă tocitorile şi buţile este mai jos de cât acela unde se află teascul şi linul, aşa că mustul curge dea dreptul din cadă în buţi pe burlane de tinichia. Cu asemenea dispoziţiune, când se fabricează vin roşu se aşază maşina de călcat deasupra tocitoarei, astfel că strugurii călcaţi cad deadreptul într'ênsa. Cu modul acesta se economisesce din lucru.

Fabricaţiunea vinului alb.

În podgoriile noastre se face vin alb din tot feliul de struguri, nu numai albi dar şi negri, roşii, suri şi violeţi. Pentru acest sfîrşit se calcă strugurii şi mustul se scurge pe dată, astfel ca sĕ nu fiarbă cu posghiţele, pentru că acestea dau culoarea vinului prin fermentaţiune. După aceasta fără intârḑiere se pune bostina şi sĕ stoarce, dacă strugurii nu se calcă îndată, şi boştina stă mai mult timp în lin şi în teasc se împarte de o potriva în toate buţile pentru ca coloarea vinului sĕ fie uniformă şi în acelaş timp pentru ca taninul coprins în acest must, sĕ folosească vinului din toate vasele.

Dacă voesce cineva, sĕ limpeḑească mustul şi apoi sĕ'l tragă în buţi, atunci când iese din lin şi teasc se cară în tocitori, unde se lasă sĕ stea 24 de oare; după aceea se trage pe cane şi se pune în vasă cărânduse cu hârdăul sau lăsându-l, sĕ curgă prin burlane ori maţuri de cauciuc.

Mustul, după ce s'a pus în vase, începe sĕ fiarbă sau mai corect sĕ fermenteze. Prin fermentaţiune zaharul coprins în must se preface în alcohol, pe lângă care se mai formează şi accid carbolic care ese sub formă de de gaz. Pentru ca mustul sĕ fiarbă trebue dar se cuprindă zahăr şi timpul sĕ fie cald. Când toamna este rece sau ploioasă vinurile fierb anevoie, aşa că de multe ori le apucă iarna mai neferte.

După părerea mai multor viticultori renumiţi, fermentaţiunea vinului se face cu atât mai bine cu cât vasele, în cari se află sunt mai mici. Chiar şi după ce a fert vinul se păstrează în condiţiuni mai favorabile când sĕ află în butoaie mici decât în vase mari. Cine nu scie, că vinul tras în butelii dobândesce calităţi mai bune decât acela, care stă în vase mari. Noi până astăḑi întrebuinţăm mai preste tot locul vase mari, cred, că atât pentru a îmbunătăţi vinurile cât şi pentru comoditatea transportului ar trebui sĕ adoptăm butoaiele de capacitatea celor întrebuînţate în Francia şi în alte ţĕri, adecă de 3 până la 5 hectolitri.

Mustul începe se fiarbă după cum este şi timpul, după 24 sau 48 oare dela punerea în vase. Mai întâi se formează pe deasupra neşte beşicuţe, cari se creapă şi se prefac în spumă; mustul începe a se umfla şi dă afară spuma, care se scurge pe păreţii vaselor. Punênd urechia pe butie se aude un sgomot particular; cercând cu degetul se încredinţează cineva, că mustul se încălḑesce din ce în ce mai mult. După timp fierberea vinului ţine dela o sĕptămână până la douĕ-ḑeci de ḑile şi poate şi mai mult. În timpul ferberii ca sĕ nu iasă spuma din vase, se acoperă vrana cu o foaie de viţă, ori cânpă curată, punênd pe deasupra, o bucată de lemn ori o piatră. În unele localităţi se face împrejurul vranei ca o pălnioară de pământ clisos. Facă fiecare după cum va socoti mai nimerit, numai spumă sĕ nu curgă şiroaie pe vase.

După ce s'a potolit fertul, se umple buţile şi se astupă vrănile însĕ mai slab, astfeliu ca la întêmplare sĕ reînceapă vinul sĕ fiarbă, sĕ poată rĕsufla; altfel nu numai că s'ar face risipă dar sĕ poate întêmpla sĕ plesnească butea.

Odată vinul fert se poate căra la oraşe spre vânḑare sau pentru a se pune în pivniţă. Cu toate aceste, dacă are cineva un celar bun la vie, poate lăsa buţile până mai târḑiu, chiar şi până ce înghiaţă pentru că, după cum observează dl J. Gayot, frigul până la 4 grade sub zero, adecă atât cât nu înghiaţă vinul, este foarte priincios mai cu seamă vinurilor albe, pe cari le limpeḑesce, aşa cum nu sar limpeḑì, dacă ar sta un an şi chiar doi ani într'o pivniţă, care ar avea o temperatură de 10 până în 12 grade.

După ce sa aşeḑat buţile cu vin în pivniţă se îngrijesce, ca sĕ fie curate şi se umple odată sau de doauĕ ori pe sĕptămână până la timpul pritocului, se înţelege, că vasele se umple cu vin din acelaşi an şi de aceeaşi calitate ca acela, care se află în bute.

— *Fabricaţiunea vinului roşu.*

Fabricaţiunea vinului roşu, ear nu negru, după cum se ḑice impropriu, este oare-cum mai complicată decât a vinului alb; cu toate acestea cu băgare de sesmă şi cu puţină practică ajunge cineva sĕ producă cele mai bune vinuri roşii, potrivit cu locul şi cu soiul strugurilor.

Pentru a fabrica vin roşu este trebuinţă de tocitori; cu toate acestea în cas de lipsă sĕ întrebuinţează o bute desfundată la un capăt. D'asupra tocitoarei se pune o maşină de călcat, şi după aceea se începe lucrarea turnând hârdaele în coşul maşinei până ce cinci din şase părţi ale tocitorei s'au umplut cu struguri călcaţi şi cu ḑeamă. Dacă s,ar umplè tocitoarea până sus, pe dată ce ar începe vinul sĕ fiarbă, acidul carbonic face ca boştnia, sĕ se urce în sus, spuma iese deasupra şi dă afară cu o parte din vin. Pe lângă acestea rĕmâind o parte din tocitoare goală, acel gol se umple de acid carbonic, care fereşte boştina de aer şi prin urmşre de acreală.

În loc de a se pune maşina de càlcat de-asupra tocitoarei se poate pune pe lin, şi după ce s'au călcat strugurii, amestecătura de zamă şi de beştină se cară în tocitoare. Cine nu are maşină de călcat, calcă strugurii cu picioarele după cum se face obicinuit la noi.

Pentru ca sĕ nu grămădească la gura tocitoarei în dreptul cepului seminţe de struguri, coade şi posghiţe, aşa ca vinul se nu poată curge uşor şi curat, este bine a se pune în dreptul cepului un grătariu, sau o gratie de nuele, sau chiar un snopişor de nuele, de-asupra cărora apoi se pune o peatră pentru ca sĕ nu se urce sus.

Tocitoarea trebuie sĕ se umple într'o ḑi pentru ca ferberea sĕ fie uniformă; lăsând o tocitoare jumĕtate goală peste noapte şi întêmplându-se sĕ fie şi timpul cald, începe sĕ fearbă şi dimineaţa, când se pun alţi struguri călcaţi, se întrerupe fermentaţiunea, lucru vătămătoriu în toate privinţele.

Pe dată ce începe vinul sĕ fiarbă în tocitoare coadele şi posghiţele strugurilor încep a se urca parte în sus astfel, că formează o masă compactă numită căciulă. Cu cât încetează ferberea şi se îngroaşe căciula, cu atât partea de deasupra începe a se întărì ca o coajă. Căciula, după cum am ḑis mai sus, trebue, sĕ nu fie eşită în faţă, ci sĕ fie în întru aşa ca şi o parte a tocitorei sĕ fie goală. Ori cum ar fi tot este bine, sĕ se acopere tocitoarea cu un fund sau cu o pânză rară ori cu o gratie. Nu este trebuinţă ca tocitoarea sĕ se astupe aşa ca sĕ nu mai rĕsuffe; aceasta se face numai atunci. când voesce cineva sĕ facă vin ciumărit, vin închis şi când prin urmare trebue, sĕ stea în tocitoare până la 39 de ḑile.

Nu se poate fixa câte ḑile ţine ferberea vinului roşu, de oare ce fermentaţiunee depinde de temperatură, de starea maturită a strugurilor şi alte împrejurări. După ce începe ferberea, vinul se trage la fund, iar coadele, sîmburii şi posghiţele se urcă în sus pentru a forma căciula; în douā-ḑeci şi patru mult patruḑeci şi opt de oare, când strugurii nu sunt în destul de călcaţi, materiile solide se aleg din licuid. În practică, când căciula s'a cufundat ca de un lat de mână în jos, vinul a fert şi pe dată se şi trage în vase. Boştina se scoate din tocitoare şi se pune la teasc. Un viticultor ca sĕ aibă vin de culoare închisă, aproape neagră, îl lasă cu boştina în timp de patruḑeci de ḑile şi mai mult; această procedare este condemnată de viticultorii cei mai însemnaţi, pentru că vinul în loc sĕ câştige prin aceasta maceraţiune, perde din calităţile sale.

Fabricaţiunea vinului profir.

Se numesce vin profir acel vin a cărui coloare este întrĕ alb şi roşu şi care s'a tras din tocitoare, după ce a fert pe jumĕtate.

Vinurile profiri foarte căutate odinioară în ţara noastră; nu sciu pentru ce acum de abia se mai găsesc la câte o vie. Şi cu toate acestea vinul profir fabricat bine este poate cel mai bun vin pentru masă, pentru că însusesce în sine parte din calităţile vinului alb şi parte din calităţile vinului roşu. O calitate preţioasă a acestui soiu de vin este că se poate bè din anul al douilea, si poate dura ca şi vinurile albe şi cele roşii.

Fabricaţiunea vinului profir este ca şi a vinului roşu, cu deosebire că, în loc sĕ se lase sĕ fiarbă pe deplin, se trage după ce a trecut patru-ḑeci de oare, de când s'a pus în tocitori. Cel mai bun semn este, sĕ se tragă cu urechia la tecitoare: vinul începe întâiu sĕ sfârîie şi de ce trece cu atât ferbe mai tare; când a început sĕ fiarbă bine, sĕ clocotească în toată tocitoarea, se trage în vase. Uuii gustă din când în când vinul şi atuncei când are un gust ca de punci, adecă dulca şi spiritor, se trage în butie. *P. S. Aurelianu.*

„Economia Naţională“

Varietăţi.

* (Comitetul permanent al comitatului Sibiiu) pertractând în şedinţa sa din 13 Septembre 1886 bugetul comitatului pe anul 1887, l'au statorit pe cum urmează:

Venit	55,659 fl. 96 cr.
Spese	55,640 „ — „
Cassa rest de	19 fl. 96 cr

În înţelesul §. 17 lit. *a)* a art. de lege XXI 1886 se espune deci preliminariul sus amintit în cancelaria protonotariului comitatens spre intuiţiune publică.

Sibiiu în 13 Septembre 1886.

Thalmann.

* (Nărav rĕu.) Scriu foile unguresci, că un domn, în care era mare încredere şi care făcea multe serviţii statului dl Albert Ferencz, fiscalul din Têrgul-Murĕşului a defraudat mai multe mii de florini ş'a luat lumea în cap. — Numai înainte tot aşa...!

* (Despre liniştea ţarului.) Se scrie prin foi, că nu doarme cu nopţile, e cuprins de nelinişte, şi mai ales, când vorbesce despre Bulgaria se observă simptome rele, pare că nu-'i pe lumea asta. Fie ceva fi, că ţarul e tare şi mare!

* (Tacsa oilor şi a caprelor, ce se întroduc la iernatec în Dobrogea, — ne spune„ Resboiul“, că pe stuhăriile şi terenurile statului este redusă numai la ²/₃, adecă la 54 bani de cap, dacă întroducerea lor se face dela 1 Sept. 1886 şi până 1 Ianuariu 1887, şi economii au drept a sta acolo cu vitele până la 23 Apr. următoriu, ear nu numai până la 21 Apr. cum a fost până în anii precedenţi. Se publică deci aceasta pentru sciinţa economilor de vite, care au trebuinţă ale duce la iernatec în Dobrogea spre a se grăbì, ca întrarea s'o facă până la 1 Ianuariu, căci de nu numai pot cere reducerea tacsei.

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 14 Octombre n. 1886.

	Viena	*B.-pestu*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Galbin	5.91	5.91
Napoleon	9.91½	9 91
100 marce nemţeşt	61.37½	61 30
London pe (poliţă de trei luni)	125.25	125.20

Nr . 52 [1442[1—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului învĕțătoresc din parochia gr. or. Cara, devenit vacant sĕ escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

a) un salariu anual de 200 fl. v. a., cari au a se plăti din veniturile pământurilor, cari le posede scoala și din repartițiune de popor;

b) cuartir liber în edificiul scoalei;

c) lemne trebuincioase pentru încălḑirea cuartirului și scoalei.

Doritorii de a ocupa acest post au de a-și trimite suplicele lor instruite conform legilor din vigoare în terminul prefipt la oficiul ppresbiteral gr. or. al Clușului.

Cara în 4 Iulie 1886.

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv:

Vasilie Roșescu,
protopresbiter.

Nr. 265 [1443] 1—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia gr. or. rom. de clasa a III din comuna Geacă protopresbiteratul Clușului pentru întregirea aceasta se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

a) casă parochială cu grădină pentru legumi și un grajd pentru 6 vite;

b) porțiunea canonică 16 jug. arătoriu, 3 jug. de coasă, 1 jug. trestie și drept de pășunat o vită;

c) dela 110 familii venitele stolare usitate în parochie;

d) dela 60 familii câte o merță mare (20 cupe) de cucuruz sfîrmat și câte o ḑi de lucru cu palma;

e) camătă de 8% dela douĕ fundațiuni câte de 40 fl.

Toate acestea computate în bani, dau un venit sigur anual de 250 fl.

Doritorii de a ocupa aceasta parochie au de a'și așterne rugările lor instruite conform prescriselor statutului organic și regulamentului pentru parochii până la terminul sus amintit la subscrisul oficiu protopresbiteral.

Cluș, la 30 Septembre 1886.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiteral rom. gr. or. al Clușului.

Vasiliu, Roșiescu,
protopresbiter

Nr. 590 [1437] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan în parochia de clasa a 2 Idicel protopresbiteratul Reghinului, lângă parochul protopresbiter actual se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post computate după calculul de mijloc a lor 5 ani din urmă sunt $^2/_5$ din următoarele venite parochiali:

1. Folosirea casei, — curței, — superedificatelor economice și a porțiunei canonice, constătătoare din: 4 jug. 131°☐ agrii, — 2 jug. 470°☐ grădină, — 8 jug. 324°☐ liveḑi, — 4 jug. 911°☐ pășune, — 9 jug. păși 1 jug. 527°☐ neproductiv prețuite în	fl. 100.—
2. Dela 320 familii române câte o felderă cucuruz sfărmit, a 1 fl.	fl. 320.—
3. Dela 16 familii neorustice a 40 cr.	fl. 6.40
4. Dela 336 familii câte o ḑi de lucru cu palma a 25 cr.	fl. 84.—
5. Venitul stolar dela botezuri, îmormĕntări și cununii.	fl. 94.—
6. Alte prestațiuni și gure: la botezul Dlui, în postul mare etc.	fl. 50.—
Suma	fl. 654·40

Din suma aceasta 2/5 capelanală face 261 fl. 76 cr. v. a.

7. Voind a fi aplecat, capelanul va putea scrie în cancelaria protopresbiterală cel puțin o oară pe ḑi, pentru cari servițîi 'i-se ofere casa curtea și superedificatele economice, recruate altcum prin lege parochului.

Reflectanții, îș vor subșterne petițiunile instruite conform legilor bisericesci subscrisului oficiu protopresbiteral în Idicel, p. u. Maros-Vécs.

Idicel, 4 Septembre 1886.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Galacteon Șagău,
protopresbiter.

Nr. 792 [1438] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învĕțător la scoala gr. or. poporală din Mestérháza, se escrie concurs cu termin de 20 ḑile dela prima publicare.

1. Emolumentele sunt în bani fl. 300, cuartir în oficiul scoalei și o trăsătură de lemne de un jug, din care se va încălḑi și scoala.

Suplicile instruate în sensul legilor vigente sunt a-se adresa subscrisului p. u. Maroș-Vécs.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Reghinului.

Idicel, 22 Septembre, 1886

Galacteon Șagău,
protopresbiter.

[1427] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕțătoresci din protopresbiteratul Orăștiei din subsemnatele comune se escrie concurs ou termin de 20 ḑile dela 1 publicare în „Tel. Rom.“

1. Acmar cu salariu anual 200 fl. cuartir și lemnele necesare.

2. Beriu cu învecinata comună Sereca cu salariu anual 200 fl. cuartir și lemnele necesare.

3. Dâncu mic cu salariu anual 200 fl. cuartir și lemnele trebuincioase.

4. Măgura cu salariu anual 200 fl. v. a. cuartir și lemnele trebuincioase.

Doritorii de a ocupa una sau alta stațiune dintre aceste, sĕ'și ascearnă petițiunile sale conform legilor din vigoare în terminul susindicat la oficiul protopresbiteral al Orĕștiei (Szászváros.)

Orĕștie, 20 Septembre 1886.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Nicolau Popovici,
protopresbiter.

Nr. 1901 [1426) 3—3

CONCURS.

Se publică concurs pentru postul de învĕțătoriu la scoala elementară comunală din *Ilva mică* (Kis-Ilva) cu salariu de 300 fl. locuință și grădină, la cas de a nu se pune acesta la disposițiune în natură, o competință de 100 fl. Competenții își vor trimite suplicele scrise în limba maghiară și română și instruate cu testimoniu de cualificațiune, testimoniu de moralitate, servițiu și dela medic prin competentel inspector regiu de scoale la subscrisul până la 20 Octobre, a. c.

Bistrița, 5 Octobre, 1886.

Havas Gyula, m. p.
inspector regesc de scoale.

Nr. 548 [1429] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕțătoresci vacante dela scoala rom. gr. or. din Cernatul Săcelelor aparținătoare la tractul protopresbiter gr. or. al Brașovului I, se escrie concurs cu termin de 20 de ḑile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele pentru acestea posturi sunt:

Pentru clasa II-a salariul de 250 fl. v. a. ear pentru clasa I salar de 206 fl. solvibil în rate lunare regulat.

Reflectanții la vre-unul din aceste două posturi au a'și subșterne suplicele lor instruite conform legilor în vigoare către subscrisul oficiu până la terminul sus indicat. Competenții la postul de clasa I au sĕ cunoască și cântările bisericesci.

Brașov în 21 Septembre 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Brașovului I în conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Petric,
protopop ca adm.

Nr. 299 [1430] 3—3

CONCURS.

Pentru întregiree a două posturi de învĕțători la scoala noastră confesională gr. or. română din Sebeșul inferior, protopresbiteratul Avrigului, se escrie concurs cu termin de 15 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

Pentru postul prim salariul anual de 300 fl. v. a., din cassa alodialăl cuartir și lemne; pentru postul a, doilea salariul anual de 150 fl. v. a. cuartir și lemne.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-'și așterne cererile concursuali instruite conform legilor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului (posta Avrig Felek) până la terminul sus indicat.

Avrig, 21 Septembre 1886.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al A. vrigului.

Ioan Cândea.
protopresbiter.

Nr. 112. [1428] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de învĕțătoriu la scoala confesională greco-orientală cu III clase din Ocna superioară și anume pentru clasa II-a se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

Salariu anual 200 fl. v. a. cuartir în edificiul scoalei și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa acest post au a-'și așterne suplicele instruite în înțelesul legilor în vigoare la prea onoratul oficiu protopresbiteral în Sibiiu până la terminul sus indicat.

Ocna Sibiiului în 18 Sept. 1886.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Nr. 312. [1437] 3—3

CONCURS.

Pentrn întregirea parochiei de clasa a III-a din comuna Cacova, protopresbiteratul Sebeșului se escrie pe basa ordinului Preaveneratului consistoriu archidiecesan din 1-a Iuliu 1886 Nr. 2488 B. de a treia oară concurs cu termin *de 30 ḑile* dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Porțiunea canonică 20 jugere pădure mĕruntă și 2 jugere pământ arătoriu.

2. Dela 80 familii câte doauă vedre vechi de must și câte doauă ḑile de lucru cu palma de familie.

3. Venitele stolare îndatinate și regulate prin sinodul parochial.

Doritorii de a ocupa supranumita parochie au sĕ'și substearnă suplicile instruite amĕsurat prescrierilor legei în vigoare până la arătatul termin la oficiul protopresbiteral gr. ort. în Sas-Sebeș; tot odată reflectanții sunt poftiți a se presenta într'o Duminecă sau sĕrbătoare în biserică spre a se arăta poporului.

Cacova, în 29 August 1886.

Comitetul parochial în conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Nr. 456. [1433] 3—3

CONCURS.

Pe basa decisiunei Venerabilului consistoriu archidiecesan din 17 Iuliu 1886 Nr. 3638 B. sĕ escrie concurs nou pentru îndeplirea postului vacant de paroch în parochia de clasa III Diviciorii-mari cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Casă de locuit cu 2 încăperi și una tindă, precum și supraedificatele economice, constătătoare din 1 șură, 2 grajduri și un coteț. .	30 fi.
2. Porțiune canonică: fênaț, pășune și pădure în mărime de 40 jugere	160 fl.
3. Dela 100 familii câte o ferdelă mică (16 cupe) cucuruz sfârmit și câte o ḑi de lucru cu palma	105 fl.
4. Stolele usitate și anume dela *a)* botez 20 cr., *b)* o cununie și o înmormêntare câte 2 fl., *c)* sânțirea apei mari câte 30 cr. și a apei mici 20 cr. și *d)* servirea unei liturgii 20 cr.; toate acestea	82 fl.
5. Dela alte funcțiuni îndatinate	10 fl.
Suma	387 fl.

Reflectanții vor avea a'și substerne petițiunile instruite conform legii la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului „Deeș“ în conțelegere cu comitetul parochial din Diviciorii mari.

Deeș, 18 Septembre 1886.

Teodor Herman,
protopresbiter.

Avis.

Subsemnatul am anoare a aduce la cunoscința p t. public din loc, cât și al celui călĕtoriu, că dela **1 Octombre a. c.**. am luat în arêndă hotelul de aici **„Împĕratul roman“** și am arangiat din nou toate camerile de pasageri cum și saloanele. [1439] 2—3

Tot de odată am îngrijit de cea mai bună **cuhnă** și **beuturi** așa, că ele pot fi servite în tot momentul prompt și cu cel mai bun gust.

În fine îmi eau voie a o observa că **Omnibusul** și **Equipage** comoade stau în fie care ḑi și la ori-ce moment la disposițiunea p. t. public.

Tunyogi Csapó Ferencz.

Arondarea de pășunit pentru oi.

Din partea comunelor rurali din **Bratei lângă Medias** se dă în arêndă o parte a otarului de pășune de oi (pentru circa 2000 de oi) peste earna viitoare. [1440] 2—3

Detaiuritele condițiuni se află în cancelaria comunală din Bratei.

Bratei, 12 Octobre 1886.

Câștig sigur!

Persoane solide **din ori-care strat al societății,** cari voiesc sĕ se ocupe cu **vênḑarea de losuri de stat și premii, permise prin lege,** plătind **conform articlului de lege XXXI din 1883** în rate, — pot sĕ fie aplicați prin noi ori unde, pe lângă nisce **condițiuni foarte bune. Cu oare-care sîrguință poți dobândì fără capital și risico dela 100 până la 300 fl. la lună.** [1399] 5—6

Ofertele scrise în limba germană, provĕḑute cu indigitarea ocupațiunei presente sunt a se adresa la

Hauptstädtische - Wechselstube - Gesellschaft.
Adler & Cnie, Budapesta.

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu.

Editura și tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 107 Sibiiu, Marți 7/19 Octobre 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de donĕ ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rĕndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 6 Octobre.

(I.) La anul 1874 nestorele publicisticei române, dl George Barit, a scris în „Gazeta Transilvaniei,“ Nr. 86 lucruri demne de reimprospĕtat în memoria lectorilor nostri. Distinsul nostru publicist, a combătut în continuu amestecul necontenit în afacerile bisericei din partea statului, și pe urmă a venit la conclusiunea, că aceea, ce ni s'a acordat la 1868 au fost favoruri dictate de forța împrejurărilor și nici 10 ani nu vor trece, când o altă sistemă de guvernare prin ordonanțe și prin alte legi va sterge și cea din urmă umbră de autonomie bisericească, căci veḑi doamne, nu-'i convine și nu-'i poate convenì statului nici decât, ca sĕ vadă alăturea cu sine biserică cu libertăți religioase, biserică autonomă, cu cler luminat și cu scoale bune confesionale.

Ceeace a prorocit distinsul nostru publicist, astă-ḑi a devenit o tristă realitate.

Când o convocare de congres amânată, când o scoală încuiată și șicanată, când un profesor destituit din catedra, care o a ocupat cu demnitate, sunt lucruri la ordinea ḑilei.

Autoritățile administrative sunt chiemate a juca rolul de polițisci în scoalele noastre și a împedeca cursul regulat al instrucțiunei sub pretecste, cari nu pot fi în veci motivate și pe cari istoria le va înregistra cu litere negre în analele ei.

Sĕ ni se ierte însĕ, dacă susținem că la aceste stări triste și dureroase au contribuit în mare parte tocmai aceia, cari au susținut la 1874 și continuă a susținè, că națiunea românească nu are de a mai fi dominată prin archierei și nici chiar prin clerul întreg.

Recunoascem, că elementul mirean este un element de putere, și nici prin cuget nu ne trece a-'i detrage cât e negru sub unghiă din valoare sa, dar când o recunoascem aceasta, siliți suntem, sĕ susținem, că tocmai dela anul 1865, decând cu delăturarea archiereilor din fruntea afacerilor politice, au stagnat și au suferit cele mai dureroase desastre națiunea română. Acelei delăturări aveam sĕ-'i adscriem, că guvernul se impune cu atâta forță în afacerile bisericesci în diferite forme. Têmpurile, în cari metropolitul Ilie Onest (1643) au fost bătut în pelea goală cu nuele și Sava Brancovan a fost aruncat în temnițe și bătut la Vințul de jos, au trecut și o provocare la astfel de acte barbare nu ne îndreptățesce, ca sĕ dictăm verdicte pentru ținuta politică a archiereilor nostri.

Clerul romano-catolic, și prelații lui, au la spate poporul.

Sĕ facem și noi astfeliu, sĕ lăsăm la o parte mâncărimea de a fi fie-care conducĕtoriu, și lucrurile vor lua o altă turnură. Până ne place a lovì sub diferite pretecste de nimica în prelații bisericei noastre, până aflăm cu cale și de bine a-'i discredita în jos și în sus, până atunci o stare mai salutară pentru națiunea română nu putem, sĕ așteptăm.

Este regretabil, că tocmai aceia, cari cunosc și sciu foarte bine trecutul bisericei române, luptele ei seculari, aceia pun la cale publicul român, ca sĕ se ferească de conducerea archiereilor, câtă greutate vor avea sfaturile unui archiereu, la spatele căruia va sta un cler și popor bine disciplinat, și unul, care va fi isolat de poporul și de clerul subaltern este o întrebare, la care cel din urmă abecedarist în politică, va sci, sĕ dea rĕspuns nimerit.

Axiomele vechi deci trebue înlocuite prin altele corespunḑĕtoare timpului, în care trăim. Optimiștii nostrii au îmbĕtat poporul destul cu apă rece și cu aserte, că sistemul inaugurat la 1867 nu are, sĕ dureḑe nici 10 ani.

De atunci eată, că sunt 19 ani, și eată, că deja pertractările pentru innoirea contractului dualist încă pe 10 ani sunt terminate și nici chiar ungurii cei mai inverșunați ai lui Kosuth nu o au combătut.

Ce vor ḑice românii la aceste și la cele multe desastre suferite de atunci în urma ținutei celei pasive față de dieta țĕrei și de legislativă.

Vor continua și acum a susținè, că se va schimba sistemul în favorul nostru, nu scim, dar tot ce scim, e, că prin aceste frecări s'au risipit multe puteri, tinerii nostri au abandonat patria și s'au refugiat în România și după ce generațiunea bĕtrână se va stinge, rĕmânem fără oameni inițiați în secretele de stat, și apoi atunci schimbându-se chiar sistema vom pățì cum o am pățit cu dieta din Sibiiu, și cu alte blamagiuri naționale.

Oamenii trebue deci crescuți în direcțiune politică și pentru politică unica scoală este participarea la luptele vieței de stat. Aceasta o au susținut și de frumoasă aducere aminte, C. A. Rosetti, aceasta o au urmat și o parte a ungurilor după inaugurarea absolutismului.

Noi am voit, sĕ ne arătăm mai omnipotenți, fără sĕ ne fi cunoscut forțele, de cari dispunem.

Scim noi, că ungurii nu ne sunt prietini, scim și aceea, că lor le vine bine la socoteală, că noi am renunțat de bună voie de a ne folosì de drepturile de cetățeni, și aceasta e singura armă, cu care ei ne au nimicit la Curte.

Puteam noi face oposiție, dar oposiție cu program ficsat și precisat bine fără sĕ ne perdem la Curte trecerea, ce o am avut de stîlpii ai monarchului în timpuri grele.

Aceasta însĕ merge numai până atunci, dacă conducĕtorii naturali ai poporului român vor fi puși din nou la locul lor și vor relua firul întrerupt la 1865. Sĕ tem oamenii de presiunea, ce se va esercia asupra lor, au cuvênt dar nu au dreptul de a denega rolul conducĕtoriu în politică.

Archiereii catolici pun și țin în frêu guvernul și pasiuuile lui.

Sĕ credem noi, că archierei români ar trage mai puțin în cumpĕnă, avênd la spatele lor 3 milioane de români, ar fi precât de nelogic pe atât de absurd.

Episcopii de astăḑi sunt cu mult mai luminați, ca sĕ poată fi trași pe sfoară, cum au fot trași metropoliții Simeon Stefan la anul 1651 și Iosif Budai la 1682 de sau făcut calvini. Guvernul este aḑi cu mult mai șiret, decât sĕ pună cestiunea confesională din nou pe tapet, ci lui 'i-e teamă mai mult de o cultură specială românească, ca de tot confesionalismul nostru. Nu vedem noi, că o mână de sași, cu presa din Germania sparie pe guvern și-'l ține în coardă, dar noi, noi românii disciplinați și sub conducere înțeleaptă, ce nu am putea isprăvì.

Necesitatea de a se schimba rolul ce'l au românii în afacerile publice ale statului devine o cestiune arḑĕtoare și e detoria fie-căruia de a se ocupa cu această cestiune.

Crisa bulgară.

Sofia, 14 Octombre. Ministrul afacerilor strĕine al Bulgariei, rĕspunḑĕnd la nota agenției rusesci, privitoare la circulara ministerială, care ruga pe agenții diplomatici, sĕ învite pe supușii strĕini a nu se amesteca în alegeri, espune motivele, cari au îndemnat pe guvern, sĕ facă această comunicațiune. Rĕspunsul ḑice, că mai multe state mențin cu o mare îngrigire drepturile capitulațiunilor, de cari chiar Rusia a uzat adesea. În aplicarea capitulațiunilor se întêmplă câte odată nisce conflicte între autoritățile consulare și bulgăresci, mai cu samă în privința punerei în libertate imediată a supușilor strĕini arestați ca compromiși într'o afacere de poliție și de ordine interioară.

Numai pentru a prevenì astfeliu de conflicte, ministrul a indicat mĕsurile luate în privința strĕinilor, cari ar contravenì legei privitoare la alegeri.

Agenția va admite, că pentru a menținè ordinea și siguranța în țeară, e indispensabil ca acțiunea autorităței sĕ nu fie împedecată. Altfeliu ar fi necesar ca agențiile sĕ'și ia asupră-le obligațiunea de a lua chiar ele mĕsuri contra supușilor lor insubordonați.

Ministrul esprimă convingerea, că guvernul rus, informat asupra acestui cas, va aproba motivele, cari au îndemnat pe ministrul bulgar a adresa tuturor agenților în cestiune. Motivele acestei circulări sunt întărite prin faptul că, cu 2 ḑile înainte de alegeri a sosit la Sofia un mare numĕr de strĕini suspecți, cari an aruncat alarma în cartierile populate ale capitalei. Cât despre blamul energic al generalului Kaulbars, nota spune, că miniștrii bulgari primesc un blam numai din partea representațiunei naționale cum e stabilit in toate țĕrile constituționale.

Nota mai ḑice: Prin ordinul generalului baron Kaulbars a'ți binevoit a'mi declara în nota voastră din 28 Septembre că alegerile făcute la această dată vor fi considerate de guvernul imperial ca nelegale, adecă contrariu cu legile principatului. Cum însĕ această notă nu arată nici un tecst de lege, care se demonstreze această ilegalitate, binevoiți a'mi permite, sĕ espun motivele, cari stabilesc în ochii guvernului bulgar, caracterul legal al alegerilor în cestiune. Dvoastr

---

FOIȚA.

Moții și Istrienii.

N

nădăi = presupune d. e. nu m'am nădăit, că-'i venì la noi.
ni = privesce, d. e. ni, ce om mândru.
nusce = ceva, oare ceva, d. e. hai sĕ-'ți spun nusce!

O

a ogoì = mângăia
a se ogoì = a se astêmpăra, d. e. *ogoite-zotu* = astâmpăre-te ḑĕu tu; dă-mi bună pace.

P

părăì = pocnì; acest termen se întrebuințează mai cu seamă, când e vijelie și se rup crengile și arborii; d. e. *auḑi cum pârăe pădurea.*
„pe hăstra și hăsta“ și „pe ista“ pe acesta; de esemplu: *pe hăstra* sau *pe ista* l'am *vĕḑut aseară.*
pițiga = pișca.
„un pic“ = nițel, puțin; d. e. *așteaptă un pic* = așteaptă puțin, sau *dă-'mi un pic de pâre* — dă-mi nițică pâne.
pogan = om tare, om aspru, iute la fire.
poclet = tare și mare.
pocăgì = mira; d. e. mult m'am pocăgit.
podișor = un scrin, ce servă muntenilor păstrarea documentelor și a banilor.
postavă și covată — este troaca, în care se frământă aluatul pentru pâne.
pripaș = sprinten
pripon sau pripor = e o funie lungă, cu care se leagă calul, oaia, porcul, vaca, capra etc. la pășune.
„a puns“ = se ḑice foarte des în loc *de a pus.*

R

rânzì = amenința, d. e. *ce te rânzești cătră mire?* ce me amenințì?
rĕbufuì = esploada.
rĕstì = a amenința cu pumnul.
rumpe = frânge.

S

scame = fărina produsă de ferstrău la tăierea lemnului.
sghiab = locul dintre iaz și roata morii.
schim = iarba de pe locul muntos
schimbeiu = este un lemn în formă cilindrică scobit, ce se pune la cutare isvor pentru formarea unei fântâni.
scociora = scormonì
sculă = ori-ce instrument
șirincă și șurincă = este o bucată de loc îngust și lung.
snidă = pădurea de brad devastată prin ardere sau tăiere.
șod = curios d. e. *ce om șod* = ce om curios.
solia = misie, d. e. *și a dat solia* = și a împlinit însărcinarea.
șort = nume rĕu d. e. *om sortit* = om cu nume rĕu, om pătat.
spătuì = sfătuì
steamp = este un lemn mai gros de cât parul, la un capĕt ascuțit și servă la îngrădirea liveḑilor.
sugușa = sugruma, strâng de gât.
suman = un vestmênt de lână cu mâneci.
supăreț = om iubitor de secsul frumos.
svêrlì = arunca.

cunoasceți, că tratatul dela Berlin, punênd basele esistenței politice ale principatului, stimula asemenea, că o adunare de notabili va fi convocată la Têrnova pentru elaborarea unei constituțiuni, care trebuia, sě servească de basă dreptului public interior al țěrei. Această constituțiune, care a fost în adevěr elaborată sub auspiciile comisariului imperial rusesc și aprobată de representanții puterilor, este temelia întregei legislațiuni bulgăresci,

De aceea departe de a contesta legalitatea acestui act guvernul imperial a mărturisit mai mult decât odată și în mod oficial prin agenții sei dorința sa de a vedè respectată constituțiunea.

Articolul 13 din constituție stipulează, că principatul bulgar va fi guvernat în mod strict prin legile cari vor fi făcute și promulgate în formele arătate de constituția de față. Prin urmare, spre a stabilì legalitatea sau ilegalitatea alegerilor de Dumineca trecută e necesar sě se respecteze legile speciale cari cârmuiesc materia.

Dar, după articolul 25 al legei electorale, alegerile sunt verificate de adunarea națională însași, singurul și unicul judecătoriu asupra regularităței și validităței lor. Dacă, dar nu-'i este dat se prejudece cestiunea care relevează competința esclusivă a adunărei naționale, guvernul bulgar crede în ceeace privesce acțiunea sa, că s'a menținut în limitele puterilor și atribuțiunilor sale, convocând colegiele electorale pentru ḑiua de 28 Septembre, căci și în acest fapt s'a conformat dispozițiunilor luate de representanții poporului într'o recentă sesiune estraordinară.

Ve rog se binevoiți a supune considerațiuuile precedente guvernului vostru, care sper va aprecia rațiunile cari au făcut pe guvernul bulgar sě privească ca legale alegerile de cari e vorba. Guvernul n'a rěspuns încă la a treia notă în privința turburărilor de Duminecă.

Petersburg, 14 Octombre. — „Journal de St.-Petersbourg“ acusă guvernul bulgar că a terorisat pe alegători El declară că Rusia nu va putea recunoasce o adunare aleasă în astfeliu de condițiuni. Ḑice că depeșile din Sofia sunt denaturate de guvernanții bulgari, dar că adevărul va apărè în fine. El laudă devotamentul și abnegațiunea generalului Kaulbars în cursul misiunei sale.

Berlin, 14 Octombre. — „Gazeta Germaniei de Nord“ vede în resultatul alegerilor din Bulgaria o nouă dovadă că plecarea principelui de Battemberg n'a fost motivată de disposițiunile națiunei bulgăresci. Altfeliu maioritatea n'ar fi votat în favoarea regenței. Sau principele de Battemberg n'a cunoscut disposițiunile ce-'i erau propice, și această presupunere ar arunca o lumină defavorabilă asupra capacităților sale ca om de stat, sau nu 'i-a mai plăcut fără îndoială sě rěmână principe. Dacă ar fi rěmas, el ar fi crutat Bulgariei furtunile alectorale, cari ori-ce resultat ar trebuì sě dea, vor influința într'un mod defavorabil asupra desvoltărei ulterioare a Bulgariei.

Londra, 14 Octombre. „Daily News“ primesce din St. Petersburg o telegramă, care spnne, că Țarul nu 'și a schimbat intențiunile pacinice, și că nu va lua față cu Bulgaria nici o měsură, care ar aduce cu dênsa o acțiune militară.

Sofia, 14 Octombre. Generalul Kaulbars cerênd instrucțiuni la St. Petersburg, guvernul rus i-a rěspuns lăsându-i sě intrevază, că el crede, că generalul poate sě nu-'și mai urmeze călětoria, dar lăsândul în același timp liber de a lua hotărîrea, care îi va părea preferabilă.

Generalul Kaulbars a plecat dela Sofia prin calea Dunărei sau prin Târnova și Lowein.

Sofia, 14 Octobre. O notă a guvernului spune, că articolul din „Gazeta de Moscva,“ semnalat de „Agenția Havas“ și care declară că Rusia și generalul Kaulbars ar fi fost insultați de bulgari, nu se întemează negreșit de cât pe nisce date false și calumnioase. Din contră toată lumea scie că representantul țarului a fost pretutindenea primit cu respectul datorit rangului sěu și calităței sale. E adevěrat, că poporul și-a esprimat pretutindeni încrederea sa în regență și guvern și aderarea sa pentru conspiratorii dela 21 August; dar acesta simțimente nu pot fi iuterpretate nici odată ca o ofensă către cině-va. „Havas.“

La ocuparea catedrei vacante a Episcopiei șêrbesci de Verșeț.

Bisericile particulare ortodocse orientale din țěrile coroanei unguresci, tractat de drept istoric. Aceasta este titula unui op, ce a apărut în limba germână în ḑilele trecute în Budapesta la *Victor Kudnyászky*, și este dedicat, precum se esprimă autorul, în semn de *nemărginită venerațiune Escelenției Sale dlui Augustin de Trefort, Ministrului ung. reg. dz culte și instrucțiune publică.*

Autorul opului este: doctorul de teologie *Emilian nobil de Radici*, protosincel ortodocs-oriental și proprietar al *crucei celei mari cu stea de oficir al ordinului regesc sêrbesc al sântului Sava*, așa se numesce însuși autorul.

Pe autor noi îl cunoascem din opurile lui teologice redactate pănă acum în limba germână, latină și sêrbă. El este scriitoriul *bisericesc* cel mai productiv din timpurile noastre. Studiile sale teologice și le-a făcut în Rusia, unde a obținut și gradul de doctor în teologie. În toate opurile lui teologice se încearcă a demonstra, că biserica particulară ortodocsă atât sêrbească cât și cea românească din Ungaria, Transilvania și Croația s'ar fi îndepărtat dela așeḑămintele și normele canonice ale administrațiunei eclesiastice în acel moment, când s'a dat loc mirenilor și încà cu două terțialități lăsându-se clerului numai o terțialitate în administrațiunea eclesiastică.

Autorul numit este aderinte aprig al potestății episcopale.

Dela Episcopi, Mitropoliți și Patriarchi emanează toată puterea în biserică și peste acești înnalți demnitari acel autor recunoasce ca autorități mai înnalte numai sinoadele episcopesci, metropolitane și patriarchale, compuse earěș numai din amintiții înnalți demnitari s'au delegații lor. De aceia dênsul în opurile sale combate, unde numai i-se dă ocasiune, dreptul esistinței de biserici ortodocse resaritene cu caracter eschisiv național, și în consecință el află de anticanonică și de fără înțeles despărțirea românilor ortodocsi de ierarchia sêrbească.

Cunoscute odată aceste principii conducătoare ale autorului, nu ne vom mira mai mult, pentru ce autorul recomêndă cu atâta căldură Escelenției Sale dlui Ministru ung. reg. de culte și instrucțiune publică modificarea articlului de lege IX din anul 1868 în acea direcțiune, ca se fie eschisă înfluința elementului mirean în biserică și ca toți credincioșii bisericei ortodocse rěsăritene fără deosebire de naționalitate prin urmare sêrbii și românii sě fie împreunați earăș la olaltă sub o autoritate mai înnaltă ierarchică de esemplu earăș sub Metropolitul și Patriarchul sêrbesc din Carlověț.

Reservăm canoniștilor de profesiune combatarea acestor principii și teorii astăḑi devenite atât la noi, cât și la alții nepractice și nerealisabile. Diferința limbei în biserică, scoală și în vieața practică, naționalitatea se opune astăḑi contra acestor planuri de unificări ale bisericilor cu caracter național.

Dar acest op îș perde din valoarea sa înternă scienţifică și prin aceia, că autorul reîmproaspătă chiar acum publicarea acestor idei ale sale profesate mai de demult.

Gurile rele vorbesc, că fiind vacantă catedra Episcopiei ortodocse res. sêrbesci din Vêrșeț în urma reposărei fostului Episcop al aceleași *Emilian Kengyelacz*, unchiul și patronul autorului, înnainte de acestea cu 2 ani și avênd a se face condidatura pentru aceea catedră în sinodul episcopesc, ce se va ținea în decursul lui Octombre a. c. în Cărlověț, savantul autor a intenționat a atrage numai atențiunea asupra sa și a se recomanda pentru această catedră dlui Ministru de culte în prima linie, ca așa Ministrul prin comisariul regesc sě înfluințeze asupra sinodului episcopesc, la care numitul autor din alte cause nu ar fi chiar binevěḑut, pentruca și el sě între între candidați, denumirea fiind apoi mai verosimilă.

În această suposițiune a nostră ne întăresc și foile magiare fără deosebire guvernamentale și oposiționale pledând toate pentru numitul autor, între ale căruia merite — ascultați și nu rideți — se numěră și aceia, *că în timpul cel mai scurt va stăpâni pe deplin și limba statului*, deoarece el nu scie încă unguresce.

Candidați la aceea catedră mai sunt încă Archimandriții mănăstirei *Gergeteg*: *Ilarion Ruvaracz*, al mănăstirei *Beocin*: *Damaschin Brancovici* și al mănăstirei *Mesici*: *Nectarie Dimitrievici*, actualul administrator al Episcopiei vacante. Dar despre toți acestia ḑic foile magiare, că trecuți fiind peste 50 de ani sunt prea bătrîni și ei vor servì numai de decorațiune. Afară de drul *Emilian Radici*, carele este în etate de 30 de ani, nici unul nu ar avea prospect de reușire.

Vom vedè. Una nu o putem retăcè. Denumirea protosincelului *Radici* de Episcop al *Věrșețului* ar comproba oareșcum aderința guvernului la principiile lui retrogresive în biserică și această denumire și din alte motive nediscutabile de noi poate devenì o calamitate, un desastru pentru surora noastră ierarchie sêrbească. De acestea sě o ferească Dḑeu. „Foaia diecesană“.

Programa

sânțirei bisericei episcopale din Curtea-de-Argeș.

I.

Sâmbătă, 4 Octombre

1. MM. LL. Regele și Regina vor sosì la Curtea-de-Argeș, la oarele 3 după ameaḑi, în sunetul clopotelor și vor fi primite de către autoritățile civile și militare.

2. La oarele 4 se va oficia vecernia în presența Majestăților Lor de către Prea Sênțitul episcop de Argeș, încungiurat de clerul eparchiei sale.

II.

Duminecă, 4 Octombre

1. Plecarea Măjestăților Lor dela reședința regală, la oarele 8 și trei sferturi dimineață va fi anunțată, prin 21 lovituri de tun și toate clopotele din oraș vorsuna.

2. La oarele 9, Majestățile Lor vor sosì la biserica episcopală.

3. În curtea bisericei va fi așeḑat un batalion cu drapelul si musica.

4. La întrare în curte Majestăților Lor vor fi primite de dnii miniștri, de autoritățile comunale, județene și de representanți diferilor judete din țeară; ear la întrare în biserică de înaltul cler și de preoțime.

5. După întrarea Majestăților Lor în biserică se va începe sânțirea bisericei, care va fi urmată de sânta liturghie.

6. Terminându-se sânta liturghie, asistenții vor părăsì biserica spre a ascepta în curte ieșirea Măjestăților Lor precedat de înaltul cler.

7. După cuvêntarea M. S. regelui adresată către popor și discursul dlui ministru al cultelor și instrucțiunei publice, se va face încungiurătoarea bisericei.

8. Sfêrșitul acestei mari și sânte sěrbători va fi însemnat prin salve de artilerie și prin sunetele clopotelor, ear musica va întona în tot timpul imnul național.

III.

Luni, 5 Octombre

Majestățile Lor vor pune, la 9 oare, temelia noului palat episcopal.

T

țâfă = nesip

tâlcozì = a înțelege d. e. nu ne putem tâlcozi = nu ne putem înțelege.

tămâduì = vindeca.

tăvășì = prăpădì, d. e. *toate vitele 'mi s'or tăvășit* = toate vitele mi s'au prăpădit

târnaț = coridor, ambit.

țest = e un fel de cuptoraș mobil de piatră, în care femeile coc mălaiul, care are forma pânei și e făcut din fărină de porumb. Muntenilor le place a mânca mai bine mălaiu de cât mămăligă.

țîpă = arungă; d. e. *țîpă-l afară* = dă-l afară; sau m'a țîpat calul = trântit calul; se mai ḑice și *țupa*.

„o țîră“ este identic cu „un pic“ d. e. *o țîră de pâre* = nitică (puțină) pâne.

țîrăâu = este un scoc ce se așază la un isvor pentru a conduce apa la oare-care depărtare.

toiu = sgomot mare.

tomna = tocmai.

tuli = a fugì, a coborì.

tulnic = bucium (Alpenhorn). Tulnicul este un instrument făcut din coajă de teiu și căntă foarte frumos cu el păcurarii munteni. La 1848 în oastea lui Iancu cei mai vestiți tulnicari erau Albăcenii, și la semnalele tulnicului san buciumului muntenii sciau ce au de făcut.

țundră = suman.

trăuaș = e un loc plan ca o livadă, închis cu gard.

U

uricitură = locul într'adins curățit de pădure.

urlu = coboră; d. e. *când urlì de a munte?* când cobori dela munte? *Spune-le sě urle mai iute* = spunele sě coboare mai iute.

V

văjì = potrivì d. e. *nu văjesce* = nu se potrivesce.

vănslă = scândură ce servesce spre a lua apa de pe roata dela mori.

a vânsla = a proba cu mijloace ilegale de a reușì cu o lucrare oare care; în casul când lucrarea a reușit, românul din munți ḑice: *am vânslat.*

vêr = în loc de vêrf. Forma aceasta prescurtată se întrebuințează numai în decursul vorbirii; ca cuvêntul singuratec însě sě esprimă curat.

vigan = sănătos; d. e. *ce vigan ești?* ce sănătos ești? cum te afli cu sănătatea.

voină = un bărbat tinerel de curênd însurat.

Z

zăpoade = un câmp înconjurat de pădure.

Incunosciinţare.

Despărţĕmêntul al III al Asociaţiunii Transilvaniei pentru literatura română şi cultura poporului român, care este al Sibiiului, va ţinè adunarea sa generală în acest an *Dumínecă în 12/24 Octombre* în comuna Sebeşul de jos, ceea-ce se aduce prin aceasta la cunoscinţa membrilor acestui despărţĕmênt şi a altor bine-voitori faţă de poporul român rugându-'i tot deodată a participa la această adunare şi a concurge la promovarea scopurilor ei salutare.

Sibiiu, 6/18 Octombre 1886.

Dr. Ilraion Puşcariu, directorul desp. III.

Mateiu Voilean, secretariul desp. III.

Convocare.

„Reuniunea învĕţătorilor români gr. or. din districtul X Făgăraş“ îşi va ţinè adunarea sa generală districtuală în ḑilele de 12, 13 şi 14 Octobre a. c. st. v. în comuna Cuciulata (protopresb. Făgăraş), la care sunt prin aceasta învitaţi a lua parte toţi membrii, cum şi alţi binevoitori ai acestei corporaţiuni.

Program.

Şedinţa I. Dumínecă 12 Octobre 1886 a. m.

1. Asistarea în corpore la serviciul divin.
2. Deschiderea şedinţei prin presidiu.
3. Apelul nominal.
4. Raportul general al comitetului central despre activitatea desvoltată în decursul anului 1885/6.

Şedinţ II Dumínecă 12 Octobre 1886 p. m.

5. Raportul casariului general.
6. Raportul bibliotecariului.
7. Alegerea comisiunilor revĕḑĕtoare şi de scontrare.

Şedinţa III Luni 13 Octobre 1886 a. m.

8. „Industria domestică în scoalele poporale“ de George Dobrin.
9. Lecţiunea practică din limba maghiară, tractată cu elevii sei de George Cantor.

Şedinţa IV Luni 13 Octobre 1885 p. m.

10 Geometria în scoalele poporale. *a)* cât are sĕ se propună în fiecare despărţĕmânt tractată în mod teoretic *b)* o prelegere practică pentru despărţĕmântul al V-lea şi anume triunghiul de Nicolae T. Pop.

Şedinţa V. Marţi 14 Octobre 1886 a. m.

11. Participarea în corpore la serviciul divin împreunat cu părăstas în memoria lui Aron Pumnul.
12. Raportul comisiunilor.

Şedinţa VI Marţi 14 Octobre 1886 p. m.

13. Staverirea budgetului pro 1886/7.
14. Propuneri diverse.
15. Închieierea şedinţei.

Din şedinţa cemitetului central ţinută la 29 August 1886 st. v.

Vincentiu Grama, preşedinte.

Nicolau Ludu, secretariu.

Varietăţi.

* (Propaganda catolică.) Cetim în „Epoca“: Aflăm dintr'un isvor vrednic de credinţă, că autorul broşurei *„Pravoslavia română faţă cu dreapta credinţă română“* este însuşi Episcopul papal Camillo din Iaşi, care a scris'o astă-vară în satul Sabaoani, împrumutând cărţile bisericesci ortodocse, cu cari s'a slugit, dela cântăreţii depe la bisericile româneşti din partea locului.

Dacă prin urmare desaprobarea acelei broşuri de către Monseniorul Palma mitropolitul papal din Bucuresci e sinceră, ne aşteptăm la depărtarea Episcopului Camillo.

Căci de sigur, sf. Sinod al României nu va putea suferì în ţară, nişte agitatori, ce-'şi permit a insulta naţiunea şi biserica română, grămădind asupra'-i dispreţul cetăţenilor.

* (Instalare de rector) la universitatea ces. reg. din Viena s'a întêmplat în 14 Octobre n. Noul rector pentru anul acesta este cunoscutul şi renumitul profesor dela facultatea filosofică B. Robert Zimmerman, consiliariu aulic. Instalarea s'a făcut cu cerimonialul îndatinat. De faţă erau decanii profesorii şi toţi elevii universitari. Societatea Burschilor era representată în costumul seu. Finea s'a făcut prin intonarea melodiei vechiului cântec de studenţi *„Gaudeamus igitur.“*

* (Cel mai mic „stat“.) Cel mai mic stat din Europa — în mărime de şease kilometri pătraţi — este teritoriul *Moresnet,* între Verviers şi Aachen. El are mine bogate în zinc, care sunt esploatate de societatea „Vieille Montagne“, În anul 1815 — aşa scrie „Vossische Zeitung“ — o comisiune a fost însărcinată, sĕ reguleze graniţele dintre Prusia şi ţĕrile de jos; asupra tuturor punctelor s'a putut stabilì o înţelegere, numai la Moresnet acordul nu fù posibil. Fie care din cele douĕ state pretindea minele de zinc sau o despăgubire proporţională; în cele din urmă se hotărî a se lăsa neutru acest mic teritoriu, pe care se aflau vr'o 50 de colibe. De atunci lucrurile s'au schimbat cu desĕvêrşire. Astăḑi se află în Moresnet vr'o 800 de case frumoase şi bine aşeḑate; locuitorii sunt în mare parte oameni cu stare. Teritoriul a rĕmas neutru şi domnesc acolo disposiţiuni patriarchale. Prusia şi Belgia au astăḑi acolo fie-care câte un comisariu, care regulează toate cestiunile, ce presintă oare-cari dificultăţi, fără însĕ de a intervenì în alt cas. În capul „statului“ stă un primariu, care îşi alege singur pe cei ḑece asistenţi ai sĕi; el administrează archiva şi este ocârmuitoriul cu puteri nelimitate. De doi ani ţĕranul Schmitz este acela, care 'şi-a ales ca prim asistent pe un medic bĕtrân, cunoscut de toţi. Acesti doi sunt de fapt „guvernul“, ceilalţi asistenţi dau numai consimţĕmênt lor; esistă numai hotărîri unanime. Întregul stat cheltuesce anual 12 mii de franci pentru administraţie; fie-care locuitoriu plătesce o dare mijlocie de şease franci pe an. Cu acestea se întreţin drumurile şi scolile. Serviciul militariu nu esistă; puterea publică se compune dintr'un singur om, care are o uniformă specială ca funcţionariu al „Republicei Moresnet“. Cum acest teritoriu se află situat într'o vale plăcută şi cu un lac frumos, pe malul căruia se ridică o cetate de pe timpul lui Carol cel mare, împodobesce posiţiunea, locuitorii din Aachen şi Verviers se întrunesc duminecele în „Republice Moresnet“ la petreceri comune.

* (Monumentul lui Radetzky.) Banii curg mereu ca sĕ se ridice un monument pentru viteazul Radetzky. Sumuliţa e numai de 195,099 fl. 37$\frac{1}{2}$ cr. Frumoasă sumulilă...!

* (Emigrarea ovreilor.) — Marţi, 30 Septembre, au plecat din oraşul Iaşi cu trenul de dimineaţă, 150 de suflete de ovrei spre America. Pe peronul găre se aflau peste o mie de ovrei veniţi de a ura coreligionarilor lor emigranţi călătorie bună şi îndeplinirea scopurilor. Cu ocasiunea anului nou din ḑilele trecute al ovreilor, s'au trimis de ovrei din America către cei din Iaşi peste 4000 bilete de felicitări, şi tot-deodată cu stăruinţă îndemnêndu-i de a emigra şi ei în America, bine înţeles, locul traiului bun şi al înlesnirilor de a putea strênge bani, de oare-ce în fie-care ḑi sosesc mandate de sute de lei în aur de la cei din America, destinate pentru familiile lor de aici.

* (Odoarele vechilor domni.) Cetim în „Resboiul“, că ministrul cultelor a trimis în Cernăuţi pe dl profesor Bian, ca sĕ reproducă fotografia obiectelor eclesiastice, depuse la esposiţia d'acolo, şi care sunt proprietatea Metropoliei ortodocse române din Bucovina. Acestea sunt odoarele vechi ale marilor domni români, ce zac în mănăstirile române din Bucovina.

* (Fântâni artesiane.) E o adevĕrată minune a săpa cineva fântâni artesiane în Statele Unite. Lucru pe lângă aceea, că-i foarte anevoios, dar e totdeodată şi foarte periculos. Asta se poate vedè din următoarea faptă, ce se întêmplà în 23 Aug. în Jawa la Belleplaine. Locuitorii acestei localităţi încercându-se a săpa un puţ artesian, abia ajunseră cu săpatul în adêncime de 185 de picioare şi d'odată se înnalţă o ţîşnitură de apă la mai multe sute de picioare d'asupra pămêntului; dar mai mult, în scurtă vreme se formaseră douĕ groasnice torente, cari din ce în ce cresceau tot mai tare şi deveniau tot mai înfiorătoare. Sêrmanii lucrători, unii au fost de loc omorîţi de vehemenţa ţîşniturei, ear alţii s'au aflat moartea, voind a pune stavilă crescerei în volum şi în putere a apei. Apa 'şi luă direcţiunea spre oraş, prăpădind tot şi împrăsciind frică şi groază. Cincispreḑece cară de petriş se arancară în gura pustiitoare, dar în zadar, căci petrişul a fost svêrlit în aer, tot aşa şi saci de năsip, cu cari voiau se pună stavilă torentelor. La cererea locuitorilor spăimêntaţi alergară într'ajutoriu campania drumului de fer din Chicago la Nortwersten, precum şi locuitorii acelui comitat. Dar vehemenţa apei fù cu mult mai teribilă, decât se îngădue oamenilor a face vr'o ispravă; căci se formară două rîuri cu albia lor, ba mai mult, părţile de pămênt situate mai jos sĕ inundară mereu. Locuitorii s'au luat de gând şi 'şi pun toate silinţele, a împedeca ţişnirea apei. Primariul din Belleplaine telegrafà la Chicago după ingінerii cei mai iscusiţi, ca cu ajutoriul lor de s'ar afla vr'un mijloc pentru de a pune stavilă pericolului.

* (Postal) oficiul postal din Sant-Mihai (Sent Mihálytelke) comitatul Cluş cassat în mod interimal la 31 Martiu a. c. cu 21 a lunei curente va întra ear în activitate.

Va sta în comunicaţiune cu oficiul de postă din Nadeşa ungurească prin o cariolă în toată ḑiua, va espeda epistole simple şi recomandate, asemenea asignaţiuni postale în preţ până la 300 fl.

* (Populaţia oraşului Berlin.) După o statistică făcută de oficiul de statistică din Berlin, populaţia capitalei imperiului german era, la 12 Septembre trecut, de 1,340,552 lucuitori.

* (Şi jidovul are inimă) O lovitură dintre cele mai grele a ajuns în sĕptămâna trecută pre doi bărbaţi, o femeă şi doi copii de lândă Baia mare. Respectivii au fost muşcaţi de un câne turbat. Unii sunt cu rana în picioare, alţii la mâni.

Unul dintre bărbaţi, cam în etate de 32 ani, vĕḑêndu-se jertfa dobitocului turbat 'şi a luat inima în dinţi, la apucat de grumaz, la aruncat la pămênt şi la omorît, ne mai lăsênd, sĕ învenineze şi pre alţii.

Auḑind medicul cercual Dr Gondos Mór despre cele întêmplate, a făcut lucrul cunoscut vice-comitelui şi a întrevenit, de acesta a adus afacerea nefericiţilor pe tapet în congregaţiunea din 11 l. c. n. Congregaţiunea a votat nefericiţilor spesele necesare şi împreună cu ei a trimis şi pre doftorul supranumit la Viena pentru a-'i opera. Nefericiţii au sosit în Viena în 13 l. c. n. Resultatul operaţiunei 'l vom vedè.

Stimă doftorului, care deşi nu aparţine naţiunei şi confesiunei lor, se interesează de soartea nefericiţilor.

* (Origina guilotinei.) Cu ocasiunea unei îndoite esecutări la moarte, *la France* publică următoarele rênduri cu privire la guilotină.

Mai nainte de toate, ḑice ḑiarul parisian, trebue neapărat, sĕ ridicăm lui Guilotin paternitatea acestui instrument, scump d-lui de Paris; el a emis numai dorinţa de a vedè substituindu-se securei întrebuinţată până atunci, un mod de decapitare mai infalibil şi mai espeditiv.

Ast-fel în 1791, în urma propunerei lui Lepelletier de Saint Fargeau, adunarea naţionala decretă întrebuinţarea unei maşini pentru decapitare şi numi o comisiune cu însărcinarea de a elabora un model. Acest comitet de legislaţiune creḑu de datoria sa de a se adresa la un mare chirurg şi alese în acest scop pe secretarul Academiei de chirurgie, Ludovig.

Acesta construì instrumentul Louison, căruia într'un mod impropriu i se dă numirea de Guilotină; acesta, este instrumentul de supliciu, care funcţionează şi aḑi.

În Anglia, în Italia, gravuri şi diverse documente atestă, că un instrument analog era cunoscut în secolul al 17-lea.

În 1632, mareşalul de Montmorency fu decapitat la Tulusa cu ajutorul unui instrument asemenea guilotinei. Mirabeau, dacă ar fi sĕ credem Memoriele contimporane, nu s'ar fi dat în lături nici el ca sĕ creeze o maşină pentru decapitare; adoptând conclusiunile lui Guillotin, fără a se unì cu modelul propus, puse de se esecută unul, care se numi *Mirabelle,* Francesii 'şi aduc aminte şi aḑi de acest instrument, mulţămită unor versuri satirice compuse în 1792.

* (Bibliografic.) *Buletin* publicat sub îngrijirea dlui George I. Lahovari, secretariu general al societăţei geografice române fundată la 15 Iuniu 1875. An. al VII, trimestrul II pro 1886.

Sumariu: *Partea I.* Actele societăţii. Catalogul bibliotecei. (Urmare.) Circulara biroului. *Partea II.* Câte-va etimologii geografice romane, conferinţa de dl Grigore Ioan Lahovarii. — Câte-va pagine din Economia rurală a Rusiei, conferinţă de dl P. S. Aurelian. Suplement. Materialul pentru un dicţionariu istoric şi geografic al României adunat de dl George I. Lahovari. (Urmare.) Preţul acestui numĕr este 5 lei. Societatea al cărei preşedinte şi protector este însuşi Maiestatea Sa Regele Carol I, urmăresce scopuri foarte nobile. După cum se poate vedè din sumariu, bărbaţii iubitori de sciinţă şi cu deosebire bărbaţii, cari se ocupă în special cu geografia află materialul bogat.

Nu numai că poate cine-va cunoasce o sumedenie de cărţi privitoare la geografie, dar afla etimologii, 'şi câştigă cunoscinţe din economia rurală şi află material pentru dicţionariu istoric şi geografic al României.

Recomandăm deci cu căldură, „Buletinul.“

Loterie.

Sâmbătă, în 16 Octombre n. 1886.

Timişoara:	**10**	**19**	**63**	**30**	**65**
Viena:	**18**	**88**	**77**	**24**	**13**

Nr. 326 [1446] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de învĕţătoriu la scoala noastră cenfesională gr. or. română din Porceşti, protopresbiteratul Avrigului, se escrie concurs cu terminul de 15 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt. Salariul anual de 300 floreni v. a. cuartir şi lemne de foc.

Doritorii de a ocupa acest post au a-şi aşterne cererile concursuali instruite conform legilor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului (posta Avrig, Felek) pănă la terminul susindicat.

Avrig, 29 Septembre 1886.
Oficiul protop resbiteral gr. or. al Avrigului.
Ioan Cândea,
protopresbietr.

Nr. 265 [1443] 2—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia gr. or. rom. de clasa a III din comuna Geacă protopresbiteratul Cluşului pentru întregirea aceasta se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

a) casă parochială cu grădină pentru legumi şi un grajd pentru 6 vite;

b) porţiunea canonică 16 jug. arătoriu, 3 jug. de coasă, 1 jug. trestie şi drept de păşunat o vită;

c) dela 110 familii venitele stolare usitate în parochie;

d) dela 60 familii câte o merţă mare (20 cupe) de cucuruz sfîrmat şi câte o ḑi de lucru cu palma;

e) camătă de 8% dela douĕ fundaţiuni câte de 40 fl.

Toate acestea computate în bani, dau un venit sigur anual de 250 fl.

Doritorii de a ocupa aceasta parochie au de a'şi aşterne rugările lor instruite conform prescriselor statutului organic şi regulamentului pentru parochii pănă la terminul sus amintit la subscrisul oficiu protopresbiteral.

Cluş, la 30 Septembre 1886.
În conţelegere cu comitetul parochial.
Oficiul protopresbiteral rom. gr. or. al Cluşului.
Vasiliu, Roşiescu,
protopresbiter

Nr. 590 [1437] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan în parochia de clasa a 2 Idicel protopresbiteratul Reghinului, lângă parochul protopresbiter actual se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post computate după calculul de mijloc a lor 5 ani din urmă sunt $^2/_5$ din următoarele venite parochiali:

1. Folosirea casei, — curţei, — superedificatelor economice şi a porţiunei canonice, constătătoare din: 4 jug. 131°☐ agrii, — 2 jug. 470°☐ grădină, — 8 jug. 324°☐ liveḑi, — 4 jug. 911°☐ păşune, — 9 jug. păşi 1 jug. 527°☐ neproductiv preţuite în . . . . fl. 100.—

2. Dela 320 familii române câte o felderă cucuruz sfărmit, a 1 fl. . . . . . . fl. 320.—

3. Dela 16 familii neorustice a 40 cr. . . . . . fl. 6.40

4. Dela 336 familii câte o ḑi de lucru cu palma a 25 cr. fl. 84.—

5. Venitul stolar dela botezuri, îmormêntări şi cununii. . . . . fl. 94.—

6. Alte prestaţiuni şi gure: la botezul Dlui, în postul mare etc. . . . . . . fl. 50.—

Suma fl. 654·40

Din suma aceasta 2/5 capelanală face 261 fl. 76 cr. v. a.

7. Voind a fi aplecat, capelanul va putea scrie în cancelaria protopresbiterală cel puţin o oară pe ḑi, pentru cari serviţii 'i-se ofere casa curtea şi superedificatele economice, recruate altcum prin lege parochului.

Reflectanţii, îş vor subşterne petiţiunile instruite conform legilor bisericesci subscrisului oficiu protopresbiteral în Idicel, p. u. Maros-Vécs.

Idicel, 4 Septembre 1886.
În conţelegere cu comitetul parochial.
Galacteon Şagău,
protopresbiter.

Nr. 401 [1435] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei vacante de clasa a III-a Şieul mare în protopresbiteratul Bistriţei se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela datul de mai jos.

Emolumentele sunt.

1. Casă parohială cu toate supraedificatele economice trebuincioase calculată în . . , . fl. 80. —

2. Dela 80 fumuri 80 de merţe à 21 cupe vechi de cucuruz desfăcut, calculate în bani cu . . . . fl 100 —

3. Dela 80 de fumuri câte o ḑi de lucru sau 40 cr. . . . . . . fl. 32. —

4. Folosirea eclejiei parochiale constătătoare din 15 jug. 141 ☐° pământ arătoriu şi fênaţi calculată în . . . . fl. 150. —

5. Venitul din funcţiuni calculat peste tot în . . . . fl. 60. —

Suma fl. 442. —

Doritorii de a obţinea acest post au a'şi subşterne suplicele instruite conform legilor din vigoare în terminul indicat la subsenatul oficiu protopresbiteral în Borgo-Bistriţa p. u. B.-Prund.

Oficiul protopresbiteral al tractului Bistriţei în conţelegere cu comitetul parochial respectiv.

Borgo-Bistriţa, 15 Septembre 1886.
Simeon Monda,
protopresb.

Nr. 321. [1432] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch din comuna Apahida cu filia Pusta Sânt-Miclăuş din protopresbiteratul Clujului, pe basa resolu ţiunei Veneratului consistoriu de sub Nr 1811 B. a. c. se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela datul primei publicări.

Emolumentele sunt:

a) porţiunea canonică 37 jug. comasate întro tablă, arătoriu şi de păşunat, în carea cantorul are drept a-şi vera 4 vite mari. . . . . fl. 200.—

b) casă parochială cu grădină de legumi. . . . fl. 40.—

c) dela 125 familii din comună materă cu filie venitele stolari. . . . . . . fl. 68,37

d) dela 78 familii câte 2 merţe mari de cucuruz nesfărmat şi câte o ḑi de lucru cu palma. . . . . fl. 88,80

Suma fl. 397.17

Doritorii de a competa la acest post au a'şi înainta suplicele lor instruite conform regulamentului pentru parochii în terminul deschis oficiului protopresbiteral subsemnat, unde se poate afla şi partea ce compete de aici cantorului local.

În conţelegere cu comitetul parochial.
Oficiul protopresciteral gr. or. român.
Cluj 20 Septembre 1886.
V. Roşescu,
protopresb.

Nr. 266 [1436] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch din comuna Potingani sĕ escrie pe basa ven. resoluţiuni consistoriale de dtto 29 Iulie a. c. Nr. 3045 B. concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Dela 53 familii câte 1 ferdelă (20 cupe) cucuruz sfârmat a 1 fl. 50 cr. . . . . fl. 79,50

2. Cununa anului dela 40 familii câte o ferdelă de grâu sau 2 fl. v. a. de familiă. . . . . fl. 80.—

3. Venitele stolare sistemisate mai dinainte dela Botezuri, Cununii înmormântări sfestanii. . . . . . . fl. 60.—

4. dela 33 familii una ḑi de lucru cu palmele şi dela 20 familii cu bani. . fl. 37.—

5. Alte venite accidentale la botezul Domnului, la Sft. Pasci, precum şi altele împreunate cu serviţiul intern şi estern bisericesc. . fl. 40.—

Suma fl. 296.50

Doritorii de a competa la acest post au a'şi înainta suplicile lor instruite conform legei, în terminul mai sus indicat.

În conţelegere cu comietul parochial.
Oficiul protopresbiteral gr. or al tractului Zarandului
Brad, în 30 August. 1886·
Vasiiu Damian,
protopresbiter.

Nr. 193. [1431] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor de învĕţători în comunele mai jos însemnate din protopresbileratul Gioagiului I, se deschide concurs cu termin de 15 ḑile dela prima publicare.

1. Vălişoara, cu salariu anual de 250 fl., cuartir gratuit, grădină de legumi şi 2 orgii de lemne.

Dintre concurenţi va fi preferit cel mai bun cântăreţ, care afară de salariul sus statorit, va mai avea unele accidenţii de câte 20—50 cruceri dela respectivii poporeni la ocasiuni de festănii şi înmormêntări.

2. Hărău, cu salariu anual de 200 fl. v. a. cuartir gratuit cu grădină de legumi şi 2 orgii de lemne.

3. Seliscioara şi filia Stoeneasa, cu salariu anual de 200 fl., cuartir gratuit şi 2 orgii de lemne.

5. Dealu mare, cu salariu anual de 150 fl. v. a. cuartir gratuit şi 2 orgii de lemne.

6. Suligete, cu salariu anual de 150 fl. v. a. cuartir gratuit şi 2 orgii de lemne.

7. Magura şi filia Topliţa, cu salariu anual de 150 fl. v. a. cuartir gratuit, şi 2 orgii de lemne.

8. Fizes-Barbura, cu salariu anual de 150 fl. v. a. cuartir gratuit şi 2 orgii de lemne.

9. Boiu, cu salariu anual de 150 fl., cuartir gratuit şi 2 orgii de lemne.

10. Certeşul superior, cu salariu anual de 150 fl., cuartir gratuit şi 2 orgii de lemne.

11. Porcurea, cu salariu anual de 150 fl., cuartir gratuit şi 2 orgii de lemne.

12. Voia, cu salariu anual de 150 fl., cuartir gratuit, şi 2 orgii de lemne.

Cererile concursuale instruite conform legilor din vigoare, sunt a se adresa subsemnatului oficiu protopresbiteral pănă la terminul susindicat.

Hondol, 30 Iuniu 1886.
Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Geoagiului I.
Vasilie Pipoş
protop.

Nr. 361 [1447] 1—3

EDICT.

Maria Petru Scurtu din Hălchiu în protopresbiteratul Braşovului I, carea a părăsit cu necredinţă deja de 17 ani pe legiuitul ei bărbat Ioachim Cojocariu tot din Hălchiu, se citează a se presenta în termin de 3 luni dela prima publicare a acestui Edict înaintea subscrisului Scaun protopresbiteral, ca for matrimonial de I-ma instanţă căci la din contră se va pertracta causa ei matrimonială şi se va enuncia sentinţia divorţială şi în absenţia ei.

Braşov, în 30 Septembre 1886.
Scaunul ppresbiteral al Braşovului I.
Ioan Petric,
protopop ca adm.

Avis.

[1439] 3—3

Subsemnatul am anoare a aduce la cunoscinţa p t. public din loc, cât şi al celui călĕtoriu, că dela **1 Octombre a. c.** am luat în arêndă hotelul de aici **„Împĕratul roman“** şi am arangiat din nou toate camerile de pasageri cum şi saloanele.

Tot de odată am îngrijit de cea mai bună **cuhnă** şi **beuturi** aşa, că ele pot fi servite în tot momentul prompt şi cu cel mai bun gust.

În fine îmi eau voie a o observa că **Omnibusul** şi **Equipage** comoade stau în fie care ḑi şi la ori-ce moment la disposiţiunea p. t. public.

Tunyogi Csapó Ferencz.

Sz. 2050/1886 tkkvi. [1444] 1—1

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbiroság mint tkkvi hatoság részéröl közzétételik hogy a nagyszebeni „Albina“ takarék és hitelintézet végrehejtató 212 frt. töke, ennek 1884 évi Augusztus 22-töl járó 6% kamata 52 frt. 60 kr. eddigi költség követelésének kielégitése végett végrehajtást szenvedő Broszkeczán Juonnak az ohábai 179 frt. tjkönyvben A + 1—22 rendszám fekvői 1178 frt. kikiáltási árban és Krisztea Nikuláinak az ohábai 99 sz. tjkönyvben A + 1—4, 6—8 10—14, 16—21 rendszám alatti fekvöböli felerész jutaléka 680 frt. frt. 50 kr. megállapitott kikiáltási árban Ohába község elöljárosági helyiségben **November hó 12 délelőtt 10 orakor** tartandó nyilvános árverésen kikiáltási áron alol is eladatnak.

Venni szándékozók az „Albina“ pénztár kivételével kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy pedig az 1881 évi LX t. cz. 42 §. jelzett árfolyammal számitott értékpapirokban a kiküldött kezében letenni.

A vételárt pedig vásárló az árverezés jogerőre jutása után 3 egyenlö részletben az 1-söt 15, a 2-at 30 a 3-at 45 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Külömben az árverezés megállapitott feltételei alolirt tkkvi hatoságnál a hivatalos orák alatt és Ohába község elöljáróságánál megtekinthetök.

A kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóságtól.
N.-Enyeden 1886 Junius 19-én.
Jovián,
királyi albiró.

2051 szám. 1886. [1445] 1—1

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság részéről közzététetik, hogy a nagyszebeni „Albina“ takarék és hitelintézetnek mint végrehajtató 14 frt. 29 kr. töke, ennek és pedig 1884 évi Aprilis 1-től járó 8% kamata, 14 frt. 72 kr. eddigi költség követelésének kielégitése végett végrehajtást szenvedő Szoporán Juonnak a buzás bocsárdi 293 sz. tjkvben A + 1—3, 6—12, rendszám alatt foglalt fekvőségei 1066 frt. megállapitott kikiáltási árban Buzás-Bocsárd község elöljárósági helyiségében **1886 évi November hó 13-án d. e. 10 órakor** tartandó nyilvános árverésen kikiáltási áron alól is eladatnak

Venni szándékozók kötelesek az „Albina“ kivételével a kikiáltási ár 10%-at készpénzben vagy pedig az 1881. évi LX. t. cz. 42 §.-ban jelzett árfolyammal számitott ovadékképesnek nyilvánitott érték papirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételárt pedig vásárló az árverezés jogerőre jutása után 3 egyenlő részben 15, 30 és 45 nap alatt köteles a feltételekben megnevezet kir. adó mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Külömben az árverezés megállapitott feltételei alólirt tkönyvi hatóságnál hivatalos órák alatt és Buzás-Bocsárd község elöljáróságánál megtekinthetők.

A kir. járásbiróság mint tkvi hatóságtól.
N.-Enyeden, 1886 Junius 19 én.
Jovián,
királyi albiró.

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu.
Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 108 Sibiiu, Joi 9/21 Octobre 1886. *Anul XXXIV.*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Nr. 5152 Plen.

Cerculariu

către toate oficiile protopresbiterale din archidiecesa ortodocsă română a Transilvaniei.

Congresul nostru naţional bisericesc a votat în şedinţa sa dela 24 Iuniu a. c. sub Nr. protoc. 184 în mod provisoriu un *„Regulament pentru procedura judecătorească în causele disciplinare în metropolia gr. or. română."*

Acest regulament după §-ful seu 56. are sĕ între în viaţă la 15 ḑile după publicarea lui în foile oficiale ale eparchiilor; ear consistoriul metropolitan prin scrisoarea sa din 22 August a. c. Nr. 203 poftesce a se pune la cale această publicare aşa, ca la 1 Novembre a. c. regulamentul sĕ poată întra în viaţă în întreagă provincia metropolitană.

Pentru a se satisface acestor dispoziţiuni, se publică regulamentul din cestiune în tecstul seu autentic în foaia tipografiei archidiecesane „Telegraful Român" ca în organul destinat pentru publicaţiunile oficiale ale cosistoriului archidiecesan; totdeodată se trimite acela câte într'un esemplariu tipărit la toate oficiile protopresbiterale din archidiecesă spre folosire oficială, cu acea însărcinare: ca prin publicarea cerculariului present sĕ atragă atenţiunea organelor subalterne şi în special a oficiilor parochiale la acest regulament, care va sĕ între în viaţă cu 1 Novembre a. c. şi care se poate procura un esemplariu cu *20 cruceri* dela metropoliă deadreptul, sau şi pe calea oficiilor protopresbiterale.

În fine sunt însărcinate oficiile protopresbiterale, sĕ petreacă cu atenţiune şi sĕ-'şi noteze eventualele greutăţi, ce le vor întimpina la aplicarea dispositiunilor acestui regulament; apoi modificările şi întregirile, care după esperienţele anului prim le-ar afla de necesare în acest regulament, sĕ le propună până la finea anului viitoriu 1887 consistoriului archidiecesan, ca în acest mod sĕ se adune materialul trebuincios la revisiunea regulamentului, respective la votarea lui definitivă, carea congresul nostru naţional bisericesc 'şi-o a reservat pentru procsima sa întrunire.

Sibiiu, din şedinţa plenară a consistoriului archidiecesan ţinută la 6 Octobre 1886.

Miron Romanul m. p.,
archiepiscop.

Nicanor Frateş m. p.,
protosincel, secretar.

Regulament

pentru procedura judecătorească în causele disciplinarie în metopolia gr.·or: română.

Cap I.

A. Persoanele supuse disciplinei.

§. 1.

Regulamentul presinte se estinde asupra tuturor persoanelor, cari sunt însărcinate cu funcţiuni bisericesci, şcolare şi fundaţionale şi aparţin metropoliei acesteea, escepţionând pe anchiereii şi călugării dela monăstiri, ale căror cause disciplinare sunt a se regula separat; se estinde mai încolo şi asupra candidaţilor de preoţie şi de învĕţătorie.

B. Delictele disciplinarie.

§. 2.

Cercetarea disciplinară se ordinează:

1. pentru călcarea datorinţelor oficiului, cum este:

a) neîmplinirea de tot, ori împlinire negligentă sau necorectă a oficiului;

b) neascultarea obstinată, ori purtarea necuviincioasă faţă de superiori;

c) căutarea de certe, aţiţare şi înteritare la neînţelegeri;

d) purtare nemorală sau scandaloasă;

e) desconsiderarea sau deonestarea doctrinelor, datinilor, instituţiunilor şi ordinaţiunilor bisericesci;

f) călcarea datorinţelor oficioase şi abusul de oficiu comis prin corumpere sau mituire;

g) părăsirea arbitrar şi nejustificată a oficiului;

h) esecutarea acelor concluse înnainte de aprobare, cari sunt a se aproba prealabil prin autoritatea superioară;

i) corumperi la ori ce feliu de alegeri, precum şi complicitatea la asemeni corumperi;

k) violarea secretului de oficiu;

2. pentru necapacitatea spirituală sau corporală de a împlinì oficiul;

3. pentru condamnarea criminală din partea unui for civil ori militar competent, întrată în putere de lege.

C. Pedepsele disciplinarie.

§. 3.

Pedepsele disciplinarie sunt:

a) admoniţiune;

b) înfruntare;

c) pedeapsă în bani până la suma de 300 fl.;

d) lipsirea de dotaţiune sau pensiune, în parte sau în total;

Mulcta penală neîncassabilă se substitue prin altă pedeapsă normată în acest paragraf.

e) eschiderea temporală sau definitivă din sinul candidaţilor pentru pentru serviciul bisericei sau al şcoalei;

f) eschiderea temporală din sînul corporaţiunii bisericesci, respective lipsirea temporală de alegibilitate în una sau în toate corporaţiunile bisericesci;

g) destituirea condiţionată: pe cutare timp, pentru cutare loc, pentru cutare district, sau pentru un anumit oficiu;

h) destituirea necondiţionată, prin care respectivul îşi perde dreptul de a mai purta oficiu bisericesc sau şcolariu în întreaga provincià metropolitană.

i) lipsirea pentru totdeuna de pensiune şi de caracterul oficial.

D. Organele îndreptăţite a ordina cercetarea.

§. 4.

Cercetarea disciplinară e îndreptăţit a o ordina:

a) contra persoanelor de manipulaţiune presidiul oficiului respectiv;

b) contra altor persoane, cari stau sub jurisdicţiunea consistoriului eparchial, în cas de urginţă episcopul, respective locuţiitoriul lui, — în alte casuri consistoriul eparchial;

c) contra asesorilor şi funcţionarilor aplicaţi la concept lângă consistoriul metropolitan, în cas de urginţă metropolitul, în alte casuri consistoriul metropolitan.

E. Prescripţiunea.

§. 5.

Delictul disciplinar se consideră de prescris: când dela ḑiua comiterii aceluia au trecut trei ani fără arĕtare la autoritatea competentă superioară şi dacă în decursul acestui timp inculpatul n'a comis alt delict disciplinar.

Dacă însĕ faptul învoalvă totodată criminalitate după legile criminale ale statului, atunci nu se poate privì de prescris nici ca delict disciplinar, înnainte de ce ar fi întrat prescrierea după legile criminale ale statului.

Cap II.

A. Forurile judecătoresci.

§. 6.

Foruri judecătoresci disciplinarie sunt:

a) Ca for de prima instanţă judecă în cause disciplinarie:

1. Scaunul protopresbiteral în casurile, cari 'i-se concred ca organ delegat al consistoriului eparchial (§. 33 p. 3. Stat. org.)

2. Presidiul în casul §-lui 4 lit. *a).*

3. Consistoriul eparchial.

4. Comisiunea disciplinară a consitoriului metropolitan în casul §-lui 4, lit. *c).*

(b Ca for de a II-a instanţă judecă:

1. Consistoriul eparchial în casurile, în cari scaunul protopresbiteral judecă ca I-a instanţă.

2. Consistoriul metropolitan în casurile, când consistoriul eparchial judecă ca for de I-a instanţă.

3. Plenul consistoriului motropolitan în casul, când a judecat ca primul for comisiunea disciplinară a consistoriului metropolitan lit. *a)* p. 4.

B. Causele eschiderii dela funcţionarea ca judecătoriu şi delegaţiunea.

§. 7.

Nu pot funcţiona ca judecători disciplinari:

a) cei rudiţi cu inculpatul până la al şeselea grad de sânge, sau până la al patrulea grad de cuscrie, — sau cari se află cu inculpatul în relaţiuni de adopţiune, tutelă sau curatelă;

b) cei ce stau în inimiciţie ori proces cu inculpatul;

c) martorii în causă, cari au depus mărturisiri esenţiale;

d) apĕrătorii şi representanţii inculpatului; asemenea nici arĕtătoriul sau representantele seu;

e) cei ce au concurs cu votul lor la deciderea causei într'o instanţă inferioară;

f) comisari de investigaţiune în causă.

Cei ce cad sub dispositiunile acestui paragraf, sunt îndatoraţi a se insinua ca atari la preşedintele forului.

Inculpatul are drept a pretinde eschiderea acelor membri ai judecătoriei dela funcţionarea ca juḑi, faţă de cari poate dovedì occurgerea uneia din causele sus enumĕrate.

În cas, dacă din causele sus enumĕrate ar fi eschişi a funcţiona ca judecători atâţa membri ai forului respectiv, cât numĕrul celorlalţi nu e de ajuns pentru a aduce decisiuni valide, are loc delegarea altei judecătorii de aceeaşi categorie, ce-o dispune faţă de scaunul protopresbiteral consistoriul eparchial, ear faţă do consistoriul eparcial, metropolitul.

Cap III.

A. Investigarea.

§. 8.

Organele îndreptăţite a ordina investigaţinnea vor scruta mai înnainte de toate, dacă faptele sau întrelăsările, cari le-au observat ele însĕşi, sau despre cari li s'a făcut arĕtare privată sau oficioasă, constitue delict disciplinar sau ba?

Arĕtarea are, sĕ sune despre un delict anumit, sau incapacitate de a funcţiona, şi sĕ fie provĕḑută cu numele, caracterul şi domiciliul celui, ce o face. Arĕtări anonime nu pot servì de substrat al ordinării cercetării disciplinare.

Toţi indiviḑii supuşi acestui regulament pot înşişi cere investigaţiune disciplinară contra persoanei lor proprie.

§. 9.

Aflându-se substrat de ajuns, şi în cas de lipsă ascultându-se inculpatul, organul îndreptăţit ordinează ivestigaţiunea prealabilă, indică punctele de acusă şi esmite investigatori, indegetând totodată, pe cât numai se poate, modalităţile de a constata delictul.

Disposiţiunea, prin care se ordinează investigaţiunea prealabilă, e neapelabilă.

§. 10.

Pe basa sentinţei penale a judecătoriei civile se poate aduce sentinţă disciplinară şi fără investigare disciplinară prealabilă,

§. 11.

Deodată cu investigaţiunea prealabilă, sau şi în decursul acesteia, în casuri grave, adecă când este pericol pentru biserică, scoală sau averea acestora, se poate ordina suspinderea inculpatului dela oficiu şi beneficiu.

Contra decisiunei de suspindere se poate recurge numai extra dominium.

§. 12.

Suspinderea urmează de sine şi se va decreta în puterea legii:

a) când pe basa investigaţiunii criminale din partea autorităţilor statului s'a ordonat deţinerea suspiţionatului, sau când sentinţa criminală deşì încă apelabilă, invoalvă sau enunţă perderea oficiului;

b) când sentinţa disciplinară, fie aceea apelabilă, a decretat destituirea din post.

§. 13.

Forurile disciplinare enunţă conclusele după maioritatea absolută a voturilor.

Fiind voturile egal împărţite, preşedintele dirimă cu votul seu.

Născêndu-se diverginţe de păreri, care dintre propuneri e mai puţin dăunoasă pentru inculpatul, in privinţa aceasta se votează separat înnainte de votarea în merit.

§. 14.

Mai înnainte de toate se resolvă prin votare cestiunile prealabile de e. necesitatea de-a întregì investigaţiunea şi altele.

Când s'a decis a întra în meritul causei, atunci la deciderea meritoriă a causei, au se concurgă şi acei votanţi, cari au făcut şi susţinut propuneri prealabile, şi au rĕmas cu ele în minoritate.

§. 15.

Atât forul disciplinar cât şi comisariul de investigaţiune sunt îndatoraţi a reflecta din oficiu, atât la împregiurările, cari fac evidentă culpa, cât şi la cele, cari dovedesc nevinovăţia inculpatului.

§. 16.

Eliberarea inculpatului de sub suspinderea dela oficiu şi beneficiu, sau şi numai în parte, o dispune consistoriul conform esaminării causei şi din partea sa.

§. 17.

Încât are loc restituirea dotaţiunii şi a altor competinţe ale inculpatului pentru timpul cât a fost suspins, se va decide totdeauna din cas în cas în sentinţă.

§. 18.

Comisiunea investigătoare face cercetările necesare cu privinţă la arĕtare, ascultă pe arĕtători, pe daunaţi, pe martori şi pe inculpatul şi adună toate dovedile posibile.

Arĕtătoriul va fi ascultat după imprĕgiurări sau ca martor, sau numai ca persoană, care dă desluşiri.

Inculpatul îşi poate face esceptiunile sale contra tuturor celor ascultaţi, ori când în decursul investigaţiunei.

§. 19.

Individii de altă confesiune pot fi invitaţi sĕ-'şi facă mărturisirile lor, când însĕ n'ar satisface provocărei se va recerca judeţul civil a-'i asculta.

Tot asemenea vor fi ascultaţi şi credincioşii bisericei gr. or. române, când sunt îndepărtaţi cu locuinţa, şi dacă acolo n'ar esista organe de ale noastre bisericesci.

§. 20.

Martorii se ascultă pe rĕnd unul, câte unul: înnainte de ascultare se provoacă, sĕ spună adevĕrul şi sĕ nu retacă nimic din cele, ce le sciu, căci despre fasiunile lor vor avea, sĕ depună jurămĕnt.

După aceea se vor pune următoarele întrebări:

a) care e numele de botez şi corumele?

b) de care religiune e?

c) de câţi ani e?

d) ce e starea sau ocupaţiunea martorului?

e) e în rudeniă ori cuscrie cu inculpatul ori cu acusatorul şi în al câtelea grad?

f) stă în inimiciţie ori proces cu unul dintre acestia?

g) nu 'i s'a promis ori dat ceva pentru ca sĕ mărturisească într'un chip sau altul, şi dacă da prin cine?

h) nu 'l-a învĕţat ori îndemnat cineva, cum se mărturisască, şi eventual cine e acela?

După ascultare se supun jurămĕntului toţi acei martori cari au fasionat împregiurări esenţiale.

§. 21.

Nu pot fi admişi la jurămĕnt:

a) cei, cari înşişi sunt suspiţionaţi, că au luat parte la fapta inculpatului, pentru care au fost ascultaţi;

b) cei, cari pe timpul, când s'a comis fapta, nu împliniseră anul 14 al etăţii, sau cei, cari în urma unui defect trupesc ori sufletesc n'au putut a se convinge cu securitate despre starea adevĕrată a lucrului ori nu o sciu, spune, ca sĕ fie înţeleşi pe deplin;

c) cei, cari au fost pedepsiţi pentru jurămĕnt fals sau pentru arestări false.

§. 22.

Sunt îndreptăţiţi a refusa, sĕ mărturisească: cei ce sunt rudiţi cu inculpatul în linia ascendinte şi descendinte, soţia sa, fraţii şi surorile şi soţii acestora, unchiul şi mătuşa, nepotul şi nepoata, vĕrul şi verişoara, părinţii sau pruucii lui adoptivi, tutorii sau curatorii lui, respective cei ce stau sub tutela sau curatela lui.

Persoanele acestea vor fi informate prealabilminte despre dreptul de a refusa mărturisirea.

§. 23.

Fasiunea indusă în protocol se cetesce respectivului; la cererea lui 'i se dă, sĕ o cetească însuşi, şi în urmă se adnotează la protocol, că s'a cetit, sau că a cetìt-o respectivul şi a aprobat-o.

Cel ascultat are, sĕ subscrie protocolul; causa că nu ar sci sau nu ar putea sau nu ar vrea, sĕ subscrie, se însamnă la protocol.

§. 24.

Fasiunile inculpatului şi ale martorilor sunt a se întroduce cât se poate din cuvĕnt în cuvĕnt.

Inculpatul îşi poate scrie sau dicta însuşi fasiunea şi dacă pretinde, din oamenii sei de încredere sunt a se admite doi sĕ fie de faţă la ascultarea sa şi a martorilor.

§. 25.

Câne despre împregiurări esenţiale, fasiunile martorilor între sine sau cu fasiunea inculpatului nu consună, atunci martorii se pot confrunta unul cu altul sau cu inculpatul. Confruntarea se face şi la cererea inculpatului, de regulă numai între douĕ persoare deodată.

În cas de lipsá se recearcă judeţul civil pentru a face confruntarea.

§. 26.

Închieiĕnd investigarea, învestigătoriul subscrie protocolul şi subşterne organului comitent actele de investigaţiune dimpreună cu observările sale.

§. 27.

Preşedintele forului disciplinar, transpune actele de învestigaţiune fişcalului forului spre opinare. Când în decursul investigaţiunei au întrat aretări sau s'au născut suspiţiuni despre alte delicte comise prin inculpatul, avĕnd, toate acestea a se resolvì prin o sentinţă, se aşteaptă închieierea investigării a tuturor inculpărilor, şi actele întrunite se transpun deodată fişcalului spre opinare cumulativă.

§. 28.

Fiscalul consistorial în termin de 8 dile face propunere detaiată şi motivată pentru sistarea sau continuarea procedurei, reasumând dovedile culpei, şi propunĕnd pedeapsa, care ar fi, sĕ se aplice.

§. 29.

Pe basa resultatului învestigaţiunii şi a propunerii fiscalului, forul disciplinar decide sistarea sau continuarea procedurei.

Decisiunea, prin care se sistează procedura, pentru că nu esistă delict sau că faptul arĕtat nu s'a putut constata, sau pentru că s'a prescris delictul, — se întimeadă inculpatului şi arĕtătoriului.

§. 30.

Dacă forul disciplinar află, că esistă estras pentru procedere ulterioară, atunci aduce decisiune, prin care inculpatul se pune sub acusă, îndrumându-se totdeodată fiscalul forului, sĕ formuleze acusa.

Această decisiune dimpreună cu acusa fişcalului forul disciplinar, respective organul seu, o comunică inculpatului provocându-l în cas de procedură scripturistică, ca în termin ficsat sĕ-'şi facă rĕspunsul în scris şi sĕ-'l astearnă forului disciplinar, respective organului aceluia, ear în cas de procedură verbală sĕ se presinte înnaintea forului disciplinar spre a-'şi da respunsul verbal.

Modalitatea, care este a se folosì, o decide forul disciplinar amĕsurat gravităţii causei.

§. 31.

În procedura scripturistică inculpatul e îndreptăţit a se folosì de un apĕrătoriu. De atari apĕrători se admit numai aceia, cari au autorisare dela respectivul consistoriu.

§. 32.

Când inculpatul sĕ pune sub acusă, dacă acusa este gravă, tot prin aceeaşi decisiune poate fi suspins şi dela oficiu şi beneficiu sau numai în parte, decumva n'a fost suspins deja cu ocasiunea cercetării prealabile.

§. 33.

Dacă inculpatul 'şi-a presintat rĕspunsul în scris, acesta se comunică fişcalului forului spre a-'şi da replica în termin de 15 dile; replica acestuia se comunică apoi inculpatului, carele în termin de alte 15 dile are a-'şi da duplica.

În casuri, când causa nici prin câte doauă alegaţiuni nu este destul de eshauriată, la cererea părţilor se concede şi ultima alegaţiune, numită pentru acusator script final, ear pentru înculpat contrascript final.

Terminii de câte 15 dile la cerere, se pot prelungì pentru fie-care parte pentru alte 15 dile însĕ numai odată.

Espirând primele 15 dile, fără a se cere alt termin de 15 dile, sau terminându-se cele din urmă 15 dile, fără a fi urmat vreun script din partea, care este la rĕnd, aceea se consideră, ca şi când nu ar mai avea nimic de a adauge la cele cercetate şi pertractate până acì; forul disciplinar în acest cas procede mai departe.

§. 34.

Când inculpatul a cerut, sau forul a dispus pertractare verbală, preşedintele forului defige diua de pertractare şi citează părţile, adecă: pe inculpatul, eventualminte pe actorele privat, şi dacă e de lipsă, pe martorii.

§. 35.

La diua de pertractare, în presinţa fişcalului, se iea la protocol rĕspunsul inculpatului asupra acusei, replica fişcalului şi duplica inculpctului, eventual scriptul şi contrascriptul final.

§. 36.

Dacă s'a constatat, fie în calea procedurei scripturistice sau a celei verbale (protocolare), că este necesitate a se mai asculta martori sau a se procura alte dovedi: atunci se pune altă di de pertractractare, sau la faţa locului sau înnaintea forului disciplinar respective a organului seu esmis.

§. 37.

După ce s'au ascultat şi martorii produşi de nou, şi după ce s'au alăturat la act şi dovedile cele noauĕ: investigarea se consideră de închieiată şi actele se aştern forului disciplinar spre facerea sentinţei. —

B. Sentinţa şi comunicarea ei.

§. 38.

Forul disciplinar predă actele unui referent din sinul seu, carele esaminează cu de amĕnuntul atât momentele agravatoare cât şi cele uşurătoare şi-'şi face propunerea sa în merit, dacă starea causei este lămurită.

Meritul causei se decide prin sentinţă, toate celelalte resolviri se fac prin decisiuni.

Dacă se poate decide în merit, forul disciplinar, luând în considerare cu consciinţiositate toate împrejurările, enunţa sentinţa, după convingerea sa cea mai curată, absolvând sau condamnând pe inculpatul, şi motivând sentinţa aceasta pe basa actelor.

Spesele procesuale de regulă are ale purta partea vinovată. Aceasta are a se enunţa în sentinţă, punĕndu-se termin fics pentru plătire.

§. 39.

Despre consultarea colegiului şi modul cum se aduce sentinţa, se poartă potrocol separat şi se subscrie de preşedinte şi de notariu.

Voturile membrilor colegiului se întroduc în protocol.

§. 40.

Sentinţa cu motivele ei subscrisă de preşedintele şi de notariul forului, cum şi toate decisiunile, se comunică inculpatului şi fişcalului, dacă sunt de faţă, cu graiu viu, aceluia însĕ, care nu e de faţă, i se inmanuează în scris; în casul cel dintâi încă sunt înse îndreptăţiţi şi unul şi altul a pretinde estradarea sentinţei în scris, în care cas terminul de apelaţiune se numĕră dela inmanuare.

Sentinţele forurilor superioare se comunică totdeuna în scris.

Certificatele de inmanuure se aclud la acte.

§. 41.

Sentinţa vine esecutabilă, când în termin legal nu s'a apelat, sau nu se mai poate apela.

Esecutarea sentinţei o face de regulă preşedintele forului prim.

§. 42.

Pedepsele în bani întră în fondurile, cari le va designa forul disciplinar.

§. 43.

În cas, când inculpatul se află suspins şi sentinţa nu-'l condamnă la perderea oficiului, restituirea se întĕmplă numai după ce condumnatul 'şi-a luat pedeapsa.

§. 44.

Când esecutarea sentinţei recere mĕsuri, cari cad afară de sfera autorităţii bisericesci, se vor recerca autorităţile civile.

C. Apelaţiune şi recurs.

§. 45.

În contra sentinţelor se admite apelaţiune, în contra decisiunilor recurs, unde acela e conces.

În apelaţiune se poate combate atât formalitatea procedurei la investigaţiune şi la aducerea sentinţei, cât şi meritul causei.

În recurs se pot escepţiona formalităţile şi meritul decisiunei; atât apelaţinnea cât şi recursul e a se subşterne în termin de 15dile dela prima publicare, respective inmanuarea sentinţei ori a decisului.

§. 46.

1. Contra decisiunii, prin care se sistează procedura ulterioară, poate recurge:

a) arĕtătoriul;

b) fiscalul forului.

2. Contra sentinţei meritore a forului judecătoresc poate apela:

a) inculpatul, şi după moartea lui eredii;

b) fiscalul forului;

c) arĕtătoriul, dacă cercetarea ulterioară s'a ordinat în urma recursului seu (p. 1.), căruia în atare cas trebue, sĕ-'i-se inmanueze sentinţa.

§. 47.

Apelaţiunea întră la forul de prima instanţă şi se subşterne din partea acestuia forului superior, în cel mai scurt timp, dimpreună cu toate actele, cu o consemnare a acestora şi cu reflecsiunile forului.

Apelaţiunea, care a întrat după espirarea terminului legal, se respinge din oficiu prin forul prim.

§. 48.

Forul superior anulează sentinţa:

a) când forul inferior n'a fost competinte în causă;

b) când forul inferior n'a fost complet la numĕr, sau când la aducerea sentinţei au concurs vr'un membru eschis dela funcţiunea ca judecătoriu în causa cestiunată, sau când nu s'au observat dispoziţiunile esenţiale ale procedurei, în urma cărui defect nu se poate decide causa cu temeiu.

D. Restituirea în starea de mai 'nainte.

§. 49.

Restituirea în starea de mai 'nainte relativ la un termin perdut, are loc numai în casuri, când partea dovedesce, că-'i era preste putinţă a ţinè terminul.

Restituirea se poate face în temin de 15 dile, începĕnd dela diua ultimă, în care avea partea respectivă drept a-'şi presenta scriptul sau apelaţiunea.

E. Reînnoirea procesulni.

§. 50.

În termin de un an dela inmanuarea decisiunii, sau a sentinţei finale, procesul se poate începe de nou, când se află dovedi noauĕ, cari dacă ar fi fost cunoscute judeţului la aducerea sentinţei, ar fi produs altă sentinţă.

§. 51.

Cererile de novisare le resoalvă forul prim, după ce a făcut cercetările necesare.

§. 55.

Contra decisiunii, care respinge novisarea, se iea recurs la forul superior în termin de 15 dile.

§. 53.

Drepturile, cari a treia persoană fără vina proprie în proces le-a câştigat pe basa sentinţei prime, rĕmân neatinse de resultatele înnoirei procesului.

Cap IV.

Computarea terminilor.

§. 54.

Terminii stipulaţi în acest regulament se computǎ fără escepţiune cu începere din diua, care urmează după publicarea, respective după înmanuarea decisiunei sau sentinței.

Dacă ḑiua din urmă a terminului espiră într'o ḑi de sĕrbătoare, atunci ḑiua de lucru procsimă se consideră ca cea din urmă a terminului.

Cap V.

§. 55.

În privința celorlalte cestiuni ale procedurei, nenormate în acest regulament, cum e cestiunea privitoare la înmanuare, la probele admisibile, afară de cele provĕḑute aici și altele sunt a se aplica, amĕsurat naturei causei, regulele generale de procedură, ce sunt în us la forurile bisericesci ale metropoliei pe basa regulamentelor de până acum.

Cap VI.

Dispusețiuni transitoarie.

§. 56.

Regulamentul acesta întră în viață 15 ḑile după publicarea în foile oficiale ale dieceselor.

Causele pendinti se finesc după procedura vechie.

Toate normele contrare ies din valoare în ḑiua, când regulamentul întră în viață.

Nr. 184 Congr. 1886.

Votat în mod provisor de congresul național-bisericesc al metropoliei ortodocse române din Ungaria și Transilvania, în ședinșa din 24 Iuniu (6 Iuliu) 1886.

Mioron Romanul m. p.
archiepiscop și metropolit.

Nicanor Frateș m. p.,
notariu general congresual.

Sibiiu, în 8 Octobre.

O scire îmbucurătoare a dat o nouĕ direcțiune ḑiaristicei din Europa, și a ridicat piatra de moară de pe inima bărbaților politici, cari cu îngrigire priviau la încurcarea lucrurilor în Bulgaria. O corespondență din Berlin aduce scirea, că Rusia a abḑis dela planul de a ocupa milităresce Bulgaria. Se va da curs liber lucrurilor, și Rusia va aștepta până când bulgarii, recunoscĕnd înșiși rĕtăcirea, se vor arunca de bună voie in părintescile brațe ale țarului rusesc, a cărui iubire și îngrigire părintească s'a manifestat până acum în brutalitățile generalului Kaulbars.

În legătură cu această scire ne vine și o oarecare modalitate privitoare la deslegarea crisei, ni se arată oare-cum conduita Rusiei. Se vorbesce adecă, că Rusia de ocamdată se mulțămesce cu delăturarea ori cărei posibilități a re'-ntoarcerei principelui Alecsandru în Bulgaria, considerând ea ca insultă directă contra țarului ori-ce agitațiune în favorul fostului principe.

Cele mai proaspete telegrame în fine aduc scirea, că generalul Kaulbars aḑi sosesce la Lom-Palanka și mâne va ajunge la Sofia. Despre ținuta ulterioară a acestui representant al țarului nu se mai scrie nimica, dacă nu va fi, sĕ înregistrăm scirea despre revocarea lui din motivele nesiguranței sale personale în fața dușmănirilor bulgăresci.

Europa s'a scuturat deci deocamdată de grija cea mare pentru eventualitatea unui rĕsboiu, care se vedea, evident la cas când Rusia pășia cu putere armată în Bulgaria. Pericolul unei încăerări se pare deci înlăturat pentr'un moment. Impunerea cu forță brută se pare a lăsa terenul pentru diplomație și uneltirile de tot soiul ale propagandei panslavistice. Cu cât este mai favorabilă această nouĕ fasă a politicei rusesci din orient pentru bulgari și pentru pacea europeană, despre aceasta nu vom discuta acuma. Ajunge, sĕ marcăm bine starea actuală de lucruri, ca sĕ ne putem orienta în viitoriul cel mai deaproape.

Guvernul rusesc prin mijlocirea comisariului seu, a generalului Kaulbars, a declarat de nelegale și nevalide alegerile din urmă pentru Sobranie, chiemată a alege pe principele viitoriu, nelegală regența actuală, și nelegal actualul guvern, care cu toate greutățile puse de agenții rusesci a sciut conduce alegerile astfeliu, încât ele nu se pot ataca pe basa constituției bulgăresci. Peste 8 ḑile se va întrunì deci parlamentul pentru alegerea noului principe cu toate obiecțiunile Rusiei contra legalitații alegerilor, regenței și a guvernului.

Va ceda oare marea maioritate a alegĕtorilor dela alegerea din nou a principelui Alecsandru sau va rechiema pe acela, care între lacrimi s'a depărtat, și pe cari lacrimile poporului l'au petrecut până la graniță?

Dacă da, va recunoasce Rusia de legale alegerile declarate de atâtea-ori și cu atâta emfasă de nelegale prin urmare alegerea eșită din sinul parlamentului, care apriori fu declarat de nelegal?

Nu va ceda Bulgaria, iubirea față cu principele alungat cu atâta neomenie, ura contra Rusiei în urma esperiențelor amare din timpul din urmă, gloria armelor, care a înnălțat renumele fostului principe, toate acestea vor îndemna pe deputați, sĕ realeagă pe principele de Battenberg. Atunci rĕsboiul este gata, căci s'a vătămat țarul Rusiei, și prin el puternicul colos dela nord.

Va urma ocupațiunea rusească, care va stirpì și ultima raḑă de libertate și desvoltare independentă în Balcani.

Și atunci va pășì în acțiune Austro-Ungaria, căci după cuvintele domnului Tisza, rostite în fața parlamentului, monarchia noastră 'și-a îndreptat privirile spre desvoltarea liberă a statelor din peninsula balcanică, și ea nu va suferì o ocupațiune a Bulgariei nu va permite, ca vre-o putere sĕ eserciteze permanentă influență asupra desvoltărei statelor în parlament.

Sub toate punctele de vedere situația este încă neclarificată. Scirea despre pacinicele intențiuni ale Rusiei a produs numai o liniștire momentană. Încă licuresce o mică raḑă de soare, și aceasta a vĕrsat puțină speranță în susținerea păcei.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român."

Protopresbiteratul Orĕștiei, August 1886. Fecunditatea actelor congresuale din anul curent e un postulat, care înnălțându-se la misiunea sa, va paralisa puterea opusă și va procura pentru cei interesați de prosperarea afacerilor scolare-bisericesci o satisfacțiune îmbucurătoare. Satisfacțiunea aceasta nu se va putea descrie, căci operatul acela promite un viitoriu mai accesibil cu recerințele timpului.

Fără îndoeală spiritul moderat eschiḑênd probabilitatea unor inconveniente și aleasă, comentat de armonia obținută, modalitatea, după care puterea slăbită sĕ-'și recapete earăși valoarea anterioară

Dintre celea multe resolvite vom estrage numai partea aceea, carea condiționeaḑă mai mult reputațiunea și buna-stare a organelor inferioare din cler, considerând, că acestea stau în necs cu alte operațiuni de importanță precumpănitoare.

Corporațiunea noastră supremă bisericească constată într'altele: „că firul, prin care se transmite idealul, desvoltarea intelectuală și morală, a început a se slăbì și actualitatea aceasta trece din decădință în decădință; că posiția preoților destul de espusă și distrusă 'și perde din ce în ce tot mai mult din nimbul ei normal", pentru carea pretinde după esperințele obținute stabilira echilibrului.

Adestăm și noi la normele prefipte de a se pune stavilă lavinei amenințătoare: căsătoriei ilegale, consimțind și cu adnecsele propuse; adestăm cu căldură nu numai la operațiunea, carea promite o ameliorare pentru preoți, dar și pretindem ca și representanța noastră, cunoscêndu-ne împrejurările, sĕ țină evidență de situațiunea actuală și că toate acestea sĕ se resolveze în chipul cel mai echitabil.

Sub scutul modestiei espunem și noi o dorință, carea în celea din urmă ne dă un drept de a pretinde, sĕ ni se creeze o poziție mai satisfăcĕtoare, căci cel ce cunoasce starea și obligamentele impuse, trebue sĕ aprețieze fără preocupațiune pe preot după valoarea lui. Este în genere cunoscut, că el, cu puțină esepțiune, a fost cel mai urgisit, cel mai batjocorit, ba în sfêrșit chiar și esploatat, și că orgoliul acesta 'și mai are încă un isvor bogat, o contestă faptele ḑilnice, o contestă chiar corporațiunile noastre bisericesci.

Fiind lucrurile acestea prea generalisate, constituția noastră bisericească a fost admis dela început formula de sortare, formula de rivalitate, dar aceasta perḑêndu-'și terenul real, s'a innecat pentru oareși-care vreme în oceanul indolenței.

Constatăm abia acuma cu plăcere la locul acesta, că repararea eroarei apare de presente inevitabilă.

Spre scopul acesta și pentru de a ne clarifica despre resonamentele noastre, vom sta puțin la întregirea posturilor vacante, cari bine adjustate, nu numai ridică preotului valoarea, dar îi și procură oareși-care intensitate indispensabilă pentru el și al lui..... Nu ne jirăm de a dispune de un conspect general despre toate dotațiunile parochiale, ci ne restringem pe lângă celea deja cunoscute.

De câte-ori se evacantă vre-o parochie, totdeauna lozinca a fost: „reducerea beneficiilor." Așa, unde mai 'nainte prestațiunile constase din ḑile de clacă, din naturale, pe acolo astăḑi nu numai că nu esistă, dar și stola cu apartinențele ei se amenință sub diferite preteste. Pe astfeliu de locuri deci au mai rĕmas ca echivalent nescari pămênturi, și acelea sterile, espuse esundărilor, morăstinoase, sau aproape impracticabile economiei, pentru care preotul în calitate de usufructuant e constrîns, voind a evita diferite insceneri, sĕ împlinească și față de stat datoria impusă.

Stând lucrul astfeliu, preoții așa credem, consideră disposiția congresului referitoare la contribuție și cassarea institutului supletoric din archidiecesă de un alineat scump în favorul lor, căci formarea acestuia n'a putut, sĕ întrunească nici un scop avantagios. Asertiunea aceasta o motivăm în următoriul chip:

Inteligența preoților cu timpul trebue, sĕ se reducă, și aceasta, pentrucă întregirea multor parochii condiționându-se dela licitațiunile minuende și ofertele generoase, se descriea în chipul cel mai deprimătoriu și așa lesne și ușor sĕ declară pentru absoluții institutului supletoric sau chiar pentru un alfabetist cualificabile.

Noi ce e drept am fost aflat cam de demult un espedient, nu ne-am pronunțat însĕ, socotind, că conducĕtorii afacerilor scolare-bisericesci vor sci, sĕ afle remediile de lipsă pentru de a evita diferite inconveniente. Ținuta această reservată nu o vom putea observa, ci vom espune părerea noastră unei aprețieri libere de ori și ce preocupațiune.

Pentru atari parochii, cum și pentru cele muntoase reducțiunea ar fi din ori-și-care parte oportună căci atât unele, cât și altele s'ar ocupa de cei mai buni teologi. Numai așia s'ar putea cam deodată îmbunătățì soartea preoților, dând totdeodată un contingent suficient de intiligenți. În chipul acesta ușor deci s'ar putea vedè scris pe frontispiciul metropoliei: „progres în cultură și satisfacție generală."

Dar sĕ trecem și la cealaltă parte, de care negreșit vom fi întrebați, că oare, ce va ḑice și poporul despre o atare reformă?

Cu resoluțiunea, cu carea am espus celea indigitate vom afirma negativul. Dar dacă cu mai multe n'a fost familiarisat și totuși s'a ajuns scopul, și aceasta nu va forma un hovvens, căci el și asia nu mai dispune de o posibilă ameliorare pentru spiritualul seu, și muncitor cum e, calca după cum bine știm pentru un câștig bagatel multe dealuri și plaiuri.

Ca document pentru o posibilă organisare a parochiilor, ne permitem aci a face alusiune la arangiamentul cercurilor notariale, etc. la cari mai de multe ori 'și ia refugiul pentru lipsele și complicațiunile sale. Și aci și și acolo se esercită funcțiuni cu diferite obligațiuni referitoare cât la unii, cât la alții.

Ajungând împarte la deslegarea acestei teme, ni se obstrude earăși o altă întrebare. Ce posiție vor lua inimicii bisericei gr. ort. în cas de complicațiuni? Aici ce e drept, ne stă mintea în loc; dar socotim, că facem și noi și colegii nostri gr. cat. unul și același serviciu: frământăm aluatul desvotării intelectuale și morale la unul și același neam. Noi nici odată nu ne-am bucurat de căderea cuiva, din contră am salutat cu bucurie fieste-care pas progresiv al bisericei gr. cat. La aceasta ne așteptăm, vĕḑênd, că ne organisăm, sĕ nu fim conturbați, căci desastrul, ce ni s'ar întêmpla, ar forma o rubrică destul de rușinoasă pentru cei ce ni-ar pregătì obstaculi. Când însĕ neastîmpĕrarea nu s'ar putea contenì, resvrătitorii s'ar face demni de următoarea anectodă:

Frideric principele curial din Sacsonia se decisese, sĕ împartă țeara sa cu frate sĕu Wilhelm, dar un nebun de curte prevĕḑênd calcul greșit, se presenta înnaintea lui în vestmintele cele mai strălucite întrebându-l, că cum i place? Rĕspunsul fu: foarte bine. Nu mult după ce dispărù, se presentă de nou, tot în același costum, cu deosebire numai că pe jumĕtate crepat, — întrebându-'l tot ca și mai 'unainte. Frideric sĕ mănie foarte, dar nebunul ḑise: nu-'mi pare rĕu, chiar sĕ me și bați, nu mai trebue sĕ recunosci, că tu singur meriți o astfeliu de pedeapsă, dacă cerci se rumpi un vestmênt cu mult mai prețios decât vestmêntul acesta, adecă țeara ta.

Un apostrof identic va cădè și pe frații colegi gr. cat. când s'ar încumeta, sĕ tragă foloase din eventualele complicațiuni ale bisericei gr. ort. ceea ce acuma nu putem se mai credem, căci proba de revertire a archiepiscopului din Bucuresci le poate servì de busolă.

Apropiindu-ne de astădată de finalisarea obiectului propus, cerem cu insistință ca și plebiscitul Romei: „daține și vom merge ori și unde vom fi chemați."

Am dat espresiune vie simțĕmintelor noastre și așteptăm cu plăcere, sĕ fim ascultați și de conducĕtorii bisericei noastre.

Mai mulți preoți din tractul Orĕștiei.

Varietăți.

* (Convocătoriu.) Membrii și toți cei ce voiesc a se înscrie de membri ai Despărțămêntului al VI al Asociațiunii Transilvane, pentru literatura și cultura poporului român, sunt prin acest convocătoriu invitați a lua parte la adunarea generală a despărțămêntului, ce se va ține în Deva la 30 Octombre 1886 stil. nou înnainte de ameadi la 11 oare în localitatea scoalei române.

Deva, la 15 Octombre 1886.

Ioan Papiu, director. *Francisc Hosszu-Longin,* actuariu.

* (Un măcel groaznic în China. Patru-ḑeci și șeapte de oameni decapitați.) — „Courrier de l'Extrême Orient“ publică următoarea dare de seamă a unui act de brigandagiu comis acum de curênd cu o cutezanță nemai pomenită în orașul Hu-Chang, provincia Kiang-Si.

În dimineața ḑilei de 13 Septembre, cinci oameni îmbrăcați în uniformă militară chineză, de sigur a unor soldați concediați, se presintară dinaintea unuia din principalele munți-de pietate din Wachang, situat în împrejurimile orașului. Pentru ca sĕ între în acel stabiliment, ei profitară de momentul, când bucătariul casei eșise ca se târguiască. După spusele lor, ei voiau sĕ'și amaneteze uniformele lor și cereau sĕ vorbească în acest scop cu piegații stabilimentului. Aceștia refusară, sĕ le dea cu împrumut pe niște vestminte, cari aparțin statului; pe când insistau, sĕ presentară alți cinci noi indiviḑi, cari fură în curênd urmați de alți 27. Cei din urmă întrați, închiseră porțile și le baricadară.

După ce această operațiune fu terminată, toți scoaseră arme, pe cari le ascunseră pe sub vestmintele lor și somară pe împiegați, de a nu le opune nici o resistență, dacă voiesc, sĕ scape cu viață. Aceștia, înfricoșați se lăsară sĕ fie legați și puși în imposibilitate de a striga ajutor; apoi tâlharii se puseră, sĕ prade casa. În timpul acesta câțiva oameni păziau pe din afară întrarea principală.

Nesce trecĕtori, observând pe acești indiviḑi și auḑind un sgomot neobicinuit în casa, dederă alarma. Doauĕ sau trei companii de soldați fură îndată trimise la fața locului și ajunseră mai înnainte ca tâlharii sĕ fi terminat opera lor de distrugere.

Mandarinul însĕ, care comanda aceste trupe, nesciind numĕrul tâlharilor, nu îndrăsni, sĕ ordone atacul și se mulțumi numai sĕ înconjoare casa. Vĕḑêndu-se surprinși, șeful bandei de tâlhari dede ordin oamenilor sĕi, sĕ decapiteze pe proprietarii și împiegații muntelui de pietate și un cap tăiat îl lua și-'l arunca în stradă, în mijlocul mulțimei, care se grămădise încetul cu încetul.

În tot timpul acesta soldații rĕmaseră neactivi și numai după ce bucătariul, care se reîntorsese din piață, spuse numĕrul nenorocitelor victime, afirmă mandarinului, că toți locuitorii casei fură omorâți, acesta din urmă se hotărî, sĕ dea semnalul de atac. Ușile fură sparte și soldații puseră mâna pe tâlhari, cari nu opuseră nici o resistență. Ei tăiaseră capetele a patru-ḑeci și șapte de nenorniciți.

* (Durata vieții omenesci.) Ocupațiunea și traiul oamenilor contribuesc întrun mod estraordinariu la lungimea sau la scurțimea vieței omenesci. D'aceea și vedem în lume, că diferite clase de oameni, în termin mijlocii luând, au durata vieții diferită. Mare deosebire esistă între etatea, ce o pot ajunge oamenii, cari lucră cu capul și între oamenii, cari lucră cât e ḑiua într'un mod mehanic. Întreaga industrie a civilisațiunei moderne stagnează într'un mod înspăimêntătoriu durata vieții oamenilor, cari se ocupă cu diferitele branche ale industriei. Că sĕ ne lămurim mai bine, lăsăm aici sĕ urmeze un mic raport: În prima clasă punem pe forestrierii și țĕranii; lor le urmează iuristii și preoții, cari duc o vieață cam până la 75 ani. Grădinarii, învĕțătorii și tăetorii de carne (măcelarii), ajung o vieață până la $56^{11}/_{12}$ ani; negutătorii $56^{10}/_{12}$; pescarii $55^{3}/_{4}$; medicii $52^{1}/_{4}$; pitarii $51^{1}/_{2}$; berarii $50^{1}/_{2}$; servitorii $49\ ^{1}/_{2}$; zidarii $48^{2}/_{3}$; zugravii, lachierii și legătorii de cărți $47^{1}/_{2}$; ciobotarii $47^{1}/_{4}$; tipografii 47; mĕsarii $46^{1}/_{3}$; lăcătușii $46^{1}/_{4}$; croitorii $45^{1}/_{3}$, litografii $40\ ^{3}/_{4}$ etc...

Loterie.

Mercuri, în 20 Octombre n. 1886.

Brünn: 6 72 62 42 23

Nr. 495 [1451] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕțătoresci la scoalele confesionali gr. or. din comunele mai jos înșirate se escrie concurs cu termin de 15 ḑile dela prima publicare.

1. Deeș, cu un salariu anual de 75 fl.

2. Corneni, cu un salariu anual de 50 fl.

3. Poiana-Blenchi, cu un salariu anual de 100 fl.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-'și așterne petițiunile concursuali instruite conform legilor din vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Deeș, 28 Septembre, 1886.

Oficiul ppresbiteral gr. or. al tractului Deeș.

Teodor Herman,
protopresbiter.

Mr. 439 [1450] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învĕțătoresci vacante în parochiele jos însemnate din protopresbiteratul gr. or. al Bistriței sĕ escrie concurs cu termin de până în 20 Octobre.

1. Cașna, cu salar anual de 200 fl., cuartir și lemne.

2. Pr. Suseni, cu salar anual 200 fl cuartir și lemne.

3. B. Rus, cu salar anual 200 fl. cuartir și lemne.

4. Blașfalĕul superior, cu salariu anual 150 fl., cuartir și lemne.

5. Blașfalĕul inferior, cu salariu anual 150 fl. cuartir și lemne.

6. Chintelnic, cu salariu anual 150 fl în bani și victuale, cuartir și lemne.

7. Galați, cu salariu anual 180 fl. în bani și victuale, cuartir și lemne.

Doritorii de a obține unul din acestea posturi au a-'si așterne suplicile instruate conform legilor din vigoare până la terminul sus indicat la subsemnatul oficiu.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Bistriței.

În conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Simeon Monda,
protopresbiter.

Nr. 326 [1448] 1—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului vacant de paroch în parochia de clasa a III Peteritea se escrie prin aceasta concurs pe basa ven. ordinațiuni consistoriale din 29 Iuliu a. c. Nr. 2772 cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. 8 Jugere 1554°☐ porțiune canonică de fênaț și 6 jugere 846°☐ arătoriu, și 4 jugere pășiune, acestea împreună cu alte două parțele numite vîrful zepodi în mărime una de 451°☐ de fênaț și alta arătoriu de 130°☐ dau un venit anual de 41 fl. v. a.

2. Dela 105 familii câte o ferdelă de cucuruz nesfêrmit à 50 cr. 52 fl. 50 cr.

3. Stolele usitate, cari calculate după calculul mediu alor 5 ani din urmă dau un venit anual 144 fl. 85 cr.

Reflectanții sunt poftiți a'și substerne petițiunile instruite conform legii la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Solnocului în conțelegere cu comitetul parochial din Peteritea.

Cupșeni în 30 Septembre 1886.

Samoil Cupșa,
protopop.

Nr. 343. [1449] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învĕțătoresci la scoalele gr. or. române din comunele mai jos însemnate se escrie concurs cu termin de 15 ḑile dela prima publicare.

3. Căpâlna, cu salariu anual de 120 fl. cuartir și lemne.

2. Petrifalău, cu leafă de 160 fl. cortel și lemne.

Doritorii de a ocupa vre-una din menționatele stațiuni au sĕ-și subștearnă suplicile instruitc conform prescriselor legii subsemnatului oficiu protopresbiteral până la pusul termin.

Sebeș, în 28 Septembre 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or.

I. Tipeiu,
protopresbiter.

Nr. 296 [1451] 1—3

CONCURS.

Pentru stațiunile învĕțătoresci la scoalele confesionale din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Gioagiului II-lea se escrie concurs cu termin *de 15 ḑile* dela prima publicare în „Telegraful Român“ și anume:

1. Almașul-mare, cu salariu anual de 200 fl. v. a, cuartir și lemne.

2. Almașul-mic, cu salariu de 110 fl. v. a., victuale în valoare de 40 fl., cuartir și lemne.

3. Balșa, cu salariu de 160 fl. victuale în valoare de 40 fl., cuartir și lemne.

4. Bozĕș, cu salariu de 150 fl. v. a., victuale în valoare de 32 fl., cuartir și lemne.

5. Gioagiul-de-jos, cu salariu de 250 fl. v. a., cuartir și lemne.

6. Homorod, cu salariu de 200 fl. v. a., victuale în valoare de 30 fl., cuartir și lemne.

7. Mada, cu salariu de 160 fl. victuale în valoare de 48 fl., cuartir și lemne.

8. Mermezeu-Văleni, cu salariu de 110 fl. v. a., victuale în valoare de 40 fl., cuartir și lemne.

9. Valea-mare, cu salariu de 120 fl. v. a., victuale în valoare de 30 fl., cuartir și lemne.

10. Vărmaga, cu salariu de 220 fl. v. a., cuartir și lemne.

11. Almașul-mijlociu, cu salariu de 110 fl. v. a., victuale în valoare de 40 fl., cuartir și lemne.

12. Ardeu-Băcâia, cu salariu de 160 fl. v. a., victuale în valoare de 54 fl., cuartir și lemne.

13. Băcăinț, cu salariu de 160 fl. victuale în valoare de 40 fl., cuartir și lemne.

14. Bulbuc-Curpeni, cu salariu de 130 fl. v. a., victuale în valoare de 20 fl., cuartir și lemne.

15 Ceru-Băcăinții cu salariu de 130 fl. v. a.; victuale în valoare de 20 fl., cuartir și lemne.

16. Cib, cu salar de 130 fl. v. a., victuale în valoare de 30 fl. cuar- și lemne.

17. Feredeu, cu sclar de 120 fl. v. a. victuale în valoare de 30 fl., cuartir și lemne.

18. Glod-Nădăștiă, cu salar de 120 fl. v. e., victuale în valoare de 30 fl., cuartir și lemne.

19. Noșag, cu salar de 120 fl., victuale în valoare de 30 fl. și lemne de încălḑit.

20. Renghet, cu salar de 150 fl. v. a. și lemne pentru încălḑit.

Doritoritorii cari voies a se aplica la vre-una din aceste stațiuni au a-'și așterne petițiunile instruite cu atestat de cualificațiune din limba română și limba maghiară și documentele despre studiile percurse, la subsemnatul oficiu protopresbiteral al tractului al II-lea al Gioagiului, până la terminul mai susindicat.

În conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Gioagiului II.

Sĕcărâmb, 14 Septembre 1886.

Sabin Piso,
protopop

Nr. 52 [1442[2—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului învĕțătoresc din parochia gr. or. Cara, devenit vacant sĕ escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

a) un salariu anual de 200 fl. v. a., cari au a se plăti din veniturile pămênturilor, cari le posede scoala și din repartițiune de popor;

b) cuartir liber în edificiul scoalei;

c) lemne trebuincioase pentru încălḑirea cuartirului și scoalei.

Doritorii de a ocupa acest post au de a-și trimite suplicele lor instruite conform legilor din vigoare în terminul prefipt la oficiul ppresbiteral gr. or. al Clușului.

Cara în 4 Iulie 1886.

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv:

Vasilie Roșescu,
protopresbiter.

Arondarea de pășunit pentru oi.

Din partea comunelor rurali din **Bratei lângă Mediaș** se dă în arêndă o parte a hotarului de pășune de oi (pentru circa 2000 de oi) peste earna viitoare. [1440] 2—3

Detaiuritele condițiuni se află în cancelaria comunală din Bratei.

Bratei, 12 Octobre 1886.

Picăturile lui St. Iacob.

Se întrebuințează ca mijloc spre deplină și sigură lecuire contra tuturor suferințelor de stomach și de nervi, chiar și contra acelor boale, cronice, catar de stomach, slăbire de stomach, colică, junghiuri, mistuire nerngulată, tresaltare, batere de inimă, durere de cap etc. **Picăturile lui Iacob,** destilate conform receptului **peregrinilor monăstirei Actra** din **22 de plante de cură radicală din orient,** unde și aḑi fie-care se întrebuințează cu cel mai mare succes spre cură, stipulă prin conpunere la întrebuințarea picăturilor resultat sigur.

Prețul: **60 cr.,** o sticlă mare **1 fl. 20 cr. v. a.,** pe lângă trimitere ori asignațiune. **În toate farmaciile se află,**

Deposit principal: *M. Schultz, Hannover,* Eschenstrasse 6. [1452] 1—26

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu.

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 109 Sibiiu, Sâmbătă 11/23 Octobre 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Din causa sf. serbători „Cuvioasa Paraschiva“ Nrul cel mai de aproape va apărea Joi în 16 Octombre st. v.

Sibiiu, în 10 Octobre.

(I.) La granițele monarchiei noastre nu suflă vêntul a bine. Atmosfera este încărcată de electricitate — și la cea mai mică detunătură ne putem trecji cu flacările unui rësboiu înfricoșat în apropierea noastră.

Marii potentați ai puterilor europene umblă, căutând aliați pentru eventualitățile unui rësboiu — și la noi se votează credite estraordinari pentru introducerea puscilor cu repetiție în armată. Stând lucrurile astfeliu, ar crede cine-va, că cea mai sănătosă politică de stat este de a nisuì, ca elementele, ce compun statul nostru, sě fie puse în posiție de a fi mulțămite.

Dar din nefericire nu se lucră așa, cum cere resonul de stat, ci cum cer interesele șovinismului unguresc.

Mai ḑilele trecute redactorul ḑiarului „Zastava“ („Stîndardul“) a fost dejudecat de către curtea de jurați din Budapesta la arest de 3 luni și vr'o 600 fl. bani pentru un articol scris la adresa alegětorilor în interesul disciplinei și al naționalității sêrbesci.

Dejudecatul, un ginere al fostului redactor și deputat Miletici, a și mers la Vațiu pe urmele socrului seu, și nenorocita soție, nu'i-a fost de ajuns, că a umblat pe la ușile temniței, sě cerceteze pe tatăl seu — acum 'i-a venit rêndul sě-'și cerceteze și soțul în temniță.

Ori cât de cumpětați am fi, ori cât de moderați, nu putem, ca sě nu ne esprimăm regretele noastre pentru această procedură menită a întărîta spiritele și așa destul de agitate.

Libertatea de presă la noi începe a devenì o ficțiune și curtea cu jurați sub presiunea opiniunei publice unguresci începe a judeca pentru ori-ce nimicuri oameni cu casă și masă la arest, ca sě se împlinească scriptura, că până la a 7-a sěmênță 'ì vor asupri pe ei.

Unde o sě ducă această nenorocită și fatală pornire nu scim, dar că bine nu va urma nici pentru asupriți, nici pentru asupritori este evident. Va sě ḑică, ce misiune ar avea jurnalistica, dacă ea nici datorința de a face apel la alegětori nu-'și-o mai poate împlinì.

Unde în lumea lui Dumneḑeu s'a mai věḑut, că un om, carele pledează pentru gruparea elementelor sub un stindard, menit a apěra naționalitatea fie română, fie sêrbă ori croată, sě fie dejudecat ca un făcětoriu de rele și aruncat în întunerecul cel mai ascuns? Așa de curênd sě-'și fi uitat stăpânitorii nostri censura austriacă de sub urîtul sistem al absolutismului austriac, ca ei sub masca libertăței de pressă sě o înaugureze din nou sub alte forme cu mult mai periculoase ca cele ale censurei.

E de tot dureros, că așa este, și că e așa, noi ca nesce cronicari ai evenemintelor o constatăm fără nici o reservă, chiar și când am scì, că ne espunem la periculul de a face cunoscință cu curtea juraților din Cluș, care scim cât de pretină este cu noi cei dela pressa română.

Procedura guvernului rusesc față de poloni a fost combătută cu toată tăria de către întreagă Europa civilisată și și de Ungaria și pressa ei — deci dacă nu am aprobat și nu am putut aproba draconicele měsuri muscălesci față de națiunea polonă, care e de cultură mai superioară ca cea muscălească, tot așa nu putem, sě nu combatem și procederea fraților maghiari față de mișcările noastre ale naționalităților.

Dreptul de a se mișca fie-care cetățean liber în marginile legei — este un drept fundamental garantat și nu poate fi limitat nici prin ordinațiuni, nici prin curtea cu jurați, nici chiar prin potestatea statului, și nu lucră bine guvernul nostru, când dă mână de ajutoriu la astfeliu de asupriri vătěmătoare.

Durata și continuarea astor stări de lucruri și punerea în cătușe a pressei, poate deschide ușa la cele mai grosolane abusuri.

Noi nu putem fi nici surḑi nici muți la durerile poporului și a noastră datorință e de a interpreta cu sinceritate păsurile lui, și a-'l dirige, sě aștepte ḑile mai bune. Ar trebuì, sě fim de tot nepăsětori și de tot tociți, când nu am ținea cont de popor, și nu-'i am servì cu indigitările necesari, cu deosebire la alegeri, unde de multe ori, cei mai nechiemați oameni fac trebi și seduc în mod bătătoriu la ochi pe popor, înșelândul cu promisiuni, cari nu se pot realisa și împlinì în veci.

Dacă deci și un astfeliu de apel, și o astfeliu de lucrare menită a ne păstra naționalitatea și caracterul nostru național, încă formează un pericol în contra statului și contra ideiei de stat unguresc, atunci pe de tot debile base trebue, că stă statul nostru, pentru a cărui intregitate, susținere și întărire tot asemenea lucrăm și noi ca și alții.

Înregistrăm deci cu durere incăcerarea unui cetățean, care pentru împlinirea unei datorințe, cum a creḑut el — a trebuit, sě aducă și această grea și omorîtoare jertfă.

Revista politică.

Ca vremea nestatornică în primele ḑile de primăvară, așa se schimbă și situațiunea politică din peninsula balcanică. O mică raḑă de soare a produs vreme senină, și lumea începea a crede, că planurile Rusiei, nu vor fi puse acuma în lucrare. Scirile mai nouă ne arată lucrurile din nou în coloare mohorîtă, ele sunt în stare a schimba situațiunea în defavorul bulgarilor. Generalul Kaulbars din nou a declarat de nevalide alegerile și a provocat pe guvernul bulgar, se amâne convocarea Sobraniei la Târnova pentru alegerea principelui. Paralel cu Rusia a întrat acuma și Turcia în acțiune, cerênd și ea amânarea Sobraniei tot pe basa obiecțiunilor rusesci. Într'acea generalul Kaulbars a pășit mai categoric și-a amenințat cu ocuparea prin forțe armate la cas de nesupunere.

De altă parte o telegramă a Agenției Havas din Rusciuc surprinde lumea cu scirea sensațională, că ocupațiunea Bulgariei se poate considera ca și faptă împlinită, deoarece puterile centrale, și anume Germania și A.-Ungaria 'și-au dat consensul la ocupare pe lângă unele garanții din partea Rusiei. Despre natura acestor garanții nu ne vorbesce nimica telegrama menționată.

Scirea aceasta se pare a fi mai mult o manoperă de a sonda terenul, deoarece cu greu ne putem închipui ca monarchia noastră sě'și dee consensul la ocuparea Bulgariei după declarațiunile categorice ale ministrului president Coloman Tisza, făcute la interpelațiunea adresată tocmai în cestiunea Bulgariei. Ne este încă în vie memorie resoluta declarațiune a ministrului nostru president: „În conțelegere cu oficiul nostru de esterne — ḑise domnul Tisza — sum de părerea, că monarchia noastră trebue, sě-'și îndrepteze întreaga sa influență spre promovarea desvoltărei independente a statelor din Balcani, și a pune pedecă, ca sě nu 'și poată întemeia nici una dintre puterile streine vre-un protectorat neîntemeiat în contracte sau vre-o influență permanentă.“

După această declarațiune cu greu se va putea înțelege acțiunea Rusiei pentru subjugarea Bulga-

---

FOIȚA.

In ce consistă superioritatea creștinismului față cu iudaismul și păgânismul.

Nu se mai putea amâna așteptarea tradițională. Prea mult așteptaseră încă popoarele, până-ce Fiul omului, Christos, venì, sě spulbere căruntul păgânism și sě condamne sarbedul formalism al Iudeilor.

Numai putea Însași-perfecțiunea suferí nemicinicia omului, carele deșì numai rěul și pěcatul profesa, îndrăsnia pulberea, sě se apoteoseze. Se întrupă deci Perfecțiunea-însași și fiul lui Dḑeu lăsă scumpa moștenire lumei Creștinismul, înnaltă sistemă de cultură, ce sě înnoiasca învechita lume, sě ridice neamurile corupte, datinile popoarelor sě le schimbe și ca prin farmec, sě nimicească noianul ratăcirilor.

Trebui-re-ar, sě ne transpunem în lumea anticreștină și pentr'o mai bună aprețiere a sublimităței creștinismului sě studiem mărginiții ḑei ai diferitelor popoară.

Nu voiu aduce însě esemple din feticism, nici din zoism, nici din sabaism, ci mai multe aduce-voiu din antropomorfism pentru-ca mai bine se se legitimeze aserțiunea că „Creștinismul e superior păgânismului.“

Voiu trece preste Egipteni, deșteptul popor, ce se închina unui taur negru, din pricină, că fricosul Osiris se închisese aci de frica voinicului Joe; nu voiu vorbi în special nici despre adorătorii Militei, în al cărui templu se sevîrșiau mârșăviile cele mai urîte; ci aduce-voiu esemple din viața vechilor greci și a făimoșilor romani.

Studiind caracterul religios al popoarelor ante creștine îl aflăm de tot curios și mai curioasă e întrebarea: cum de aceste neamuri înlocuiseră pe Însași perfecțiunea, care Singură putea numai umplea nemărginitul spațiu al universului, cu închipuiri personificate?

La astă întrebare vom rěspunde că: aceste popoară uitându-'și de unica putere, ce creà mărețul soare și susține pulberea de pământ, își creară în fantasie atâța ḑei mărginiți, câți le trebuiră, că înmulțindu-se trebuințele și ocupațiunile oamenilor, publice și private, închipuita divinitate trebuì, sě se împartă.

Așa aflăm la greci pe mărețul Σευς deși atot puternic, neputênd însě fi pretutindinea de față, își părăsesce cu plăcere noaptea locașurile sale de pe vêrful înnalt al Olimpului și din eter se coboară în fundul pământului; iar ḑeii proveniți strălucite tronuri ocupau în apropierea fulgerătoriului.

Chiar și de ospitalitatea frumoaselor pământene se bucura mărețul ḑeu, căci erau de lipsă ḑei, cari se provină din sěmênță omenească.

Ḑeii tuturor neamurilor stau în strânsă legătură de prietenie unii cu cu alții, de aceea sě și poate ușor esplica toleranța cea mare a popoarelor antice față cu ḑeii strěini, căci toate calamitățile, ce bântue un stat își aù isvorul în necinstirea diferilor ḑeități strěine de statul respectiv.

Dar fie-care popor își are ḑeii proprii, cari ca semne caracteristice, erau înzestrați cu toate virtuțile, dar și vițiile respectivului popor.

Minunații ḑei ai Olimpului erau chipul și asemânarea grecului. Dacă representă Afrodita pe cele mai frumoase pământene și Atena înnalta ințelepciune, nu lipsia nici învrăjbitoarea și certăreața Iris și nici marele beutor Bachus.

Și acești ḑei mărginiți, în fantasie formați, aveau sě împlinească o scumpă misiune, aveau sě procure liniștea sufletească a adoratorilor, premergênd cu esemplu și în virtuți și în viții propri caracterului adorătorilor.

Marte e cel mai stimat dintre ḑeii romanilor, căci era iscusit certăreț, mare tulburător de linisce și voinic conducětor în rěsboaie.

Și tot mărginiții ḑei, cari țin destinele diferitelor popoară, au prescris și modul de viață al fiecărui neam și au arětat și mijloacele cum trebuesc adorați, se înțelege după placul și socoteala fie-cărui neam. Ori ce pricină de a causa deslipirea unui neam de ḑeii sei, se îndelătura prin simpla modalitate cum se adorau destinații dei, modalitate, ce se putea modifica sub cuvênt că „ḑeul voesce sě se modifice.“

riei, şi, şi mai puţin se va putea înţelege afirmatul consens al monarchiei noastre la ocupaţiune, dacă ne vom revoca în memorie încă nu alt pasagiu din declaraţiunea ministrului president unguresc. „Regimul ţine cu tărie la părerea, că în sensul tractatelor din vigoare, în peninsula balcanică, la cas, când Turcia nu se va folosì de dreptul ce i-sa reservat, *nime altul nu este îndreptăţit la o intrevenire unilaterală cu arme, sau la întemeierea unui protectorat.*

Nu mai încape deci îndoială, că monarchia noastră se va învoí deocamdată la ocuparea de care e vorba, căci după cum cunoascem noi lucrurile ministrul prosident unguresc este cu mult mai de trebuinţă tronului şi monarchiei, decât ca sĕ fie desavuat în timp aşa de scurt.

Altcum guvernul bulgar persistă a'şi apăra puntul de vedere de pănă acuma.

Apel cătră neamul nostru.

> Moto: Bolnavul are lipsă de doftor, nu senĕtosul.
> *„S. Scriptură.“*

Deşi nici pe un teren nu ne putem lăuda cu nis-cai averi mari, totuşi se recunoascem, că cea mai mare lipsă o ducem de cărţi pentru elevii scoalelor rurali. Nu-i vorbă, sunt ele destule cărţi prin librării, dar cu atâta nu e de ajuns, ar trebui sĕ fie în mâna elevilor. Mare parte însĕ din acei elevi e lipsită cu totul de ele; nu au nici cele mai necesare cărţi! Abecedare şi Legendare. Apoi sciut lucru este, că fără cărţi nu se poate pretinde învĕţătură, ear omul fără învĕţătură mort este în acest veac al şarlatanilor. Avem deci lipsă de cărţi şi adecă de bune legendare şi abecedare, dar avem lipsă, sĕ le posedem astfel încât sĕ le putem da gratis elevilor sĕraci şi cu tragere de inimă pentru învĕţătură. Dar de unde sĕ avem bani pentru procurarea atâtor cărţi de câte avem lipsă numai decât? Da nici aceea nu scim: cam de câte abecedare şi legendare am avea trebuinţă pentru anul scolastic 1886/7? Drept aceea îmi permit a îndrepta fraţilor învĕţători şi stimatelor învĕţătoare din Transilvania şi Ungaria, fără deosebire de confesiune, următoarea rugare:

Binevoesce stimate coleg şi colegă, a-'mi scrie: 1. Câţi elevi şi câte eleve nu au legendare? (înţeleg numai pe cei în adevĕr sĕraci şi cu tragere de inimă pentru învĕţătură) 2. Ce abecedar şi legendar folosesci? de care autor? îţi sunt impuse? şi din partea cui? nu ai avea drept sĕ folosesci alte manuale? 3. După părerea d-tale, care abecedare şi legendare sunt mai bune din punct de vedere pedagogic?

Rĕspundênd fiecare coleg şi colegă pănă la 1/11 s. v. a. c. va binevoi a-'mi însemna locul unde funcţionează, posta ultimă, şi a-'şi scrie numele legibil. Şi eată de ce:

O sĕ mĕ încerc a câştiga pe sama elevilor sĕraci dela scoalele rurale cărţi, cari sĕ le pot împărţì gratis, dar de oarece autorii şi editorii nu pot da de tot gratis o sumă aşa mare de cărţi, de câte avem noi trebuinţă, ne luăm voie a adresa următoriul

Apel cătră toată suflarea românească,

Sĕ binevoiască a concurge care cu cât îl atrage inima pentru de a ne putea aduna o sumuliţă, din care sĕ se provadă scolarii sĕraci ai scoalelor noastre rurale, cu abecedare şi legendare, dic numai cu acestea deocamdată, de oarece celelalte manuale se mai pot şi suplini prin învĕţător, dar acestea nici decât.

Ofertele binevole sĕ fie buni marinimoşii contribuenţi a le trimite la adresa subscrisului (pănă la 1/11 s. v. a. c.) care-'şi va face apoi raţiociniul publice, în diarele noastre, însemnând numele contribuenţilor, sumele incurse, manualele cumpĕrate, suma dată pe ele şi scoalele cărora s'au distribuit, dinpreună cu reversele învĕţătorilor legitimate de senatele scoalelor respective.

Tot odată rog pe domnii autori respective editori de legendare şi abecedare românesci a-'mi scrie: câte esemplare ar avea de vêndare? şi de oarece, de cumva vor încurge bani spre acel scop, după cum ne place a spera, atunci multe esemplare vom cumpăra din acestea 2 cărţi, şi numai grătuit le vom împărţi, fie buni a ne scrie: cu ce preţ redus ni-le oferesc? şi câte esemplare ne pot da de tot gratis? cât rabat?

Nu cumva ar fi dispus vre un posesor al unei tipografii a tipări grătuit, pentru poporul acesta vre o 50,000 abecedare ori vre-o 30,000 legendare, ori baremi 2000 esemplare tabele scriptolegice parietali, după unul din cele mai bune, ce le avem (de ni-or concede autorii) ori după unul ce zace numai în manuscris pănă acum şi care e compus astfel încât sĕ nu-'l poate nimeni confisca nici din punct de vedere metodic nici din alte consideraţiuni?

Sperând, că scumpul meu neam va sprijini această causă de trei ori sîntă, îl rog de iertare pentru încomoditatea, ce 'i-am făcut atragêndu-'i atenţiunea asupra acestei împrejurări.

Sâncel, 10 Octombre 1886.

Ioan Pop Reteganul,
învĕţător şi red.

Apel.

Ilustrul poet al naţiunei a cântat într'o oară inspirat de Dumnedeire: *„Deşteaptăte române“ !*

Românismul a înţeles vocea profetului trimis de Provedinţă.

Ca prin minune vedem dispărênd letargi'a omorîtoare; o activitate neobosită se desvoaltă pe toate terenele vieţii noastre naţionale. O reacţiune puternică, plină de zel juvenil, face epoca, din sântul moment, în care pentru prima-oară a resunat în inimile noastre *„Deşteaptăte Române“*.

Vedem districte şi ţinuturi întregi, locuite de români, grupându-se şi consultând: *cum, ce e de făcut?* ca sĕ ne eluptăm un loc demn între popoarĕle culte ale Europei.

Prima luptă pentru esistenţa spirituală, o începură bărbaţii, luptând ca neşte atleţi, cu mii şi mii de greutăţi, şi înfiinţând diversele noastre instituţiuni de cultură.

Lauda neobositei munce a acestor bravi pioneri; terenul era deja bine pregătit, când un alt factor puternic, *„femeia“* se ivesce, ca cel mai natural aliat al bărbatului!

Şi ce au făcut femeile române în restêmp abia 20—30 ani?

În acel interval, relativ scurt, au desvoltat o astfeliu de activitate salutară, au avut un rol atât de însemnat, încât, numele lor este pentru totdeuna eternisat şi în strînsa legătură cu renascerea noastră culturală!

Esposiţiunea din 1881., scoalele de fetiţe din Braşov şi Sibiiu, reuniunile femeiesci filantropice, întogmite în toată ţeara: sunt fapte, cari dovedesc, că femeia română e la culmea misiunei sale, şi iubesce naţiunea cu focul vestal al străbunelor ei din vechime!

Districtul Huniadoara e un ţinut eminamente românesc.

Piscurile şi văile sale a fost martori seculari a multor evenimente măreţe, a multor fapte eroice!

Reminiscenţile unui glorios trecut, ne îndeamnă, sĕ intrăm şi noi pe arena activităţii, ca şi celelalte surori din patrie, prefigêndu-ne o ţîntă şi stăruind din resputeri întru realisarea ei!

Femeia română a fost în toate timpurile soţie bună, mamă de model; ei, dar niciodată sfera ei de activitate nu se mărginesce numai în cercul strîns al căsniciei.

Precum fiica Romei clasice, aşa şi romanca modernă a seclului, a avut şi are adi mai mult, ca ori când, datorinţe sacre, făciă cu dulcea sa naţiune!

Pĕtrunse de aceste simţĕminte, românele din Deva întrunite în 8. Septembre a. c. într'o conferinţă prealabilă au luat firma şi invariabila resoluţiune, de a forma:

„Reuniunea femeilor române Huniadorene“, cu scopul „înnaintării industriei de casă şi ajutorarea fetiţelor şi vĕduvelor române sĕrace“

Cunoscênd viul interes, ce'l arĕtaţi pentru toate causele noastre naţionale, pe basa încredinţării primite în conferinţa prealabilă a românelor din Deva, ţinută la 8 Septembre, anul curent. — pentru a putea realisa cele cuprinse în apelul de mai sus, Ve invităm cu tot respectul, ca sĕ participaţi la *conferinţa femeilor române din comitatul Huniadoarei*, ce se va ţiné în Deva, la 30 Octombre1886. st. n. înainte de ameadi la 10 oare, în localităţile scoalei române.

Deva la 15 Octombre 1886.

Anna Petco, m p. *Lucreţia Costa Olariu*, m. p. *Elena Pop H. Longinu*, m. p. *Vilma Moldovan*, m. p. *Minerva Herbay*, m. p.

Insciinţare.

Când deci adi, — conform concluselor acelei conferinţe — apelăm la inima Voastră de soră şi română: suntem sigure, că am prevenit numai dorinţei generale, şi că vocea noastră nu va resuna în pustiu.

Este timpul suprem, sĕ ne alăturăm celoralalţi factori ai culturei noastre naţinnale

Înnainte dar cu Dumnedeu, sĕ ne facem datoria de române!

Deva la 15 Octombre 1886.

Anna Petco, m p. *Lucreţia Costa Olariu*, m. p. *Elena Pop H. Longin*, m. p *Vilma Moldovan*, m. p. *Minerva Herbay*, m. p.

Varietăţi.

* (Discursul M. S. regelui Carol I. la innaugurarea scoalei de poduri şi şosele):

„Avêntul puternic ce România a luat în un timp „aşa de scurt, se datoresce în mare parte îngrigirei

---

Pe cât de sarbede sunt aceste deităţi, pe atât de sarbed e şi cultul lor.

Aceste „fiinţe neesitente“ în lumea esistentelor nu sunt lipsite nici chiar de darul d'a se mănia şi rĕsbunarea lor cumplit are s'o sufere statul şi cumplit au s'o sufere particularii.

Câte nenorociri n'au venit asupra unui popor, câte lupte nu perdură renumiţi comandanţi numai din pricina necinstirei sau nebăgărei în seamă a fenomenelor prodigioase!!

Erau însĕ multe mijloace d'a-se îmblândì deii turbaţi de mănie. Mai mult din iscusinţă se aflau adoratorii cu deii lor într'o comunitate esclusiv esterna. Era adecă un fel de neguţătorie. Adoratorii trebue, sĕ aducă daruri bogate, dar deul mai bogat neguţătoriu sĕ trimită ajutoriu adoratorilor întru toate întreprinderile lor.

Şi fabuloasele chipuri ale deilor păgâni, idolii neamurilor, ce nu deşteaptă nici umbră binefacerilor generoase ş'a adevĕratelor virtuţi, pretind temple pompoase, jertfe de fiinţe omenesci; căci promiteau o vremelnică rĕsplată.

Elinii şi mai târdiu Romanii înnălţau rugăciuni lui Σευς, închipuită persoană, care sugrumase pe tatăl seu Cronos.

Smeritul Cartaginean aducea jertfă „groasnicului chip“ chiar pe unicul şi nevinovatul seu fiu şi nu 'l mustra consciinţa — ca în lipsă de fii — sĕ răpească pe scumpii copilaşi ai mamelor sĕrace numai şi numai sĕ aibă prilej d'a îngrăşa pe deii cu sânge tiner şi astfel sĕ satisfacă datorinţei sale de adorator.

Dar sĕ nu condemnăm p'aceste neamuri, ci mai bine sĕ le conpătimim, dacă chiar marele filosof Socrate, ale cărui idei tare sunt apropiate d'ale timpului nostru, cade în Sabaism şi se închină soarelui şi lunei; ba, ce-i mai curios Metemsicozele au o influinţa aşa de mare asupra lui, încât adese-ori se reţinea dela mâncare şi beutură, căci: cei-ce beau şi mâncă bine, vor devenì asini — ear toţi tălharii după moarte vor rĕtăcí prin păduri, urlând sub formă de lupi flămêndi.

Şi toate adoraţiunile de soiul ăstora nu puteau fi decât numai alimente, ca sĕ crească corupţiunea, ear demolalisarea sĕ se ridice la un fel de cult divin.

Plutarch, voind, sĕ vĕdească temeiul păgânismului — plin de amărăciune 'l deplânge: că mai bine sĕ nu fi avut nici idee omenirea de mărginiţii dei, ce se bucură de înfiorătoarele sângiuri omenesci.

Plato e cu mult mai reservat. El apĕră cu mare destoinicie bĕtrânul păgânism, condamnă însĕ în mod vĕdit cultul viţios; ear Aristotel, observând noianul rĕtăcirilor, ca sĕ nu alunece şi tinera generaţiune pe urmele celei bĕtrâne, e de părere, ca cel puţin tinerimei sĕ-'i dea o mai bună direcţiune.

Cum dar ar mai fi de pretins, ca omul sĕ 'şi fi ajuns adevĕrata sa formă, când în loc de a-'l povăţuí o puternică şi blândă mână şi a-'l ferì de toate scăderile, spre cari n'a fost predestinat, deii sunt prototipul viţiilor şi al fără-de legilor!!

Frumoasă e mitologia grecă şi pline de farmec sunt misteriile ei. Materialul scump şi bogat află în ea preoţii, dar toţi deii creaţi în fantasie sunt în desavantagiul spiritului moral.

Voi-re-aş, sĕ laud consciinţa morală şi diferitele principii, de cari lumea morală s'a folosit; dar anticitatea pe lângă toată isteţimea sa nu căuta adevĕrata prosperitate în bunele moravuri, n'a fost aşa ageră, sĕ cunoască că „legi practicabile fără inimi nobile nu pot esista.“

Şi ca sĕ nu apar părtinitor, sĕ căutăm moralitatea în imperiul roman, pe când era în culmea mărirei, când nemuritoriul Cicero apĕra şi osindea de pe tribună! Vedea-vom vechia simplicitate ca un lucru dejositor şi precum Salust ne spune: fie-care 'şi socotia întru nimic averea sa şi doria averea d'aproapelui seu!

Pătimaşi erau bărbaţii, pătimaşe femeile, lumea întreagă era pătimaşă! Un Domiţian poreclit „prinde musce“ se întitula *„Nos Deus“*; ear vestiţii filosofi înşişi rĕstigniau pe nefericiţii lor sclavi şi îi aruncau peştilor drept nutremênt!

Şi amfitreatrele, raiurile infernale, ne pot serví de temeinice dovedi ca sĕ judecăm simţul moral.

(Va urma.)

Ioan Broju.

„neîncetate, ce ţeara are pentru armată şi scoală, vĕ„dênd în amêndouă temelia cea mai sigură pentru „propăşirea şi întărirea noastră naţională. Aceste si„linţe sunt şi rĕsplătite prin o generaţie, care aş„teaptă cu nerăbdare ca patria, sĕ dispue de braţul „şi mintea lor. Învĕţămêntul nostru a făcut un pro„gres fericit din ḑiua, când scoalele au primit o di„recţie mai practică, pregătind astfeliu tinerimea de „a fi întrebuinţată în diferitele ramuri ale activită„ţei noastre.

„Salut dar cu vie plăcere reorganisarea scoa„lei de poduri şi şosele, condusă cu atâta înţelep„ciune şi râvnă şi stabilită astăḑi în noua frumoasa „clădire demnă de desvoltarea acestui însemnat in„stitut. Sper şi urez ca elevii, cari vor eşí de acì „ca ingineri instruiţi, sĕ fie totdeauna la înnălţimea „misiunii lor şi că ţeara nu se va căí de toate jert„fele, cari ea a făcut pentru instrucţiune.“

* (Sfinţirea catedralei dela Curtea de Argeş) se amânase până în 12 Octobre din causa ploilor torenţiale din ḑilele trecute şi din causa drumului foarte anevoios. M. S. Regele şi Regina va pleacă aḑi de dimineaţă dela Sinaia şi va trece cu drumul de fer pela Chitila.

* Înnalt ministeriul de interne reg. ung. s'a îndurat a preda în favorul locuitorilor din Porceşti păgubiţi prin ruperea norilor şi cutremurilor de pămênt 200 fl. v. a., cari s'au şi trimis vice-comitelui spre împărţire.

* (Escriere de concurs cu premii pentru composiţiuni musicale.) „Armonia,“ societate pentru cultivarea şi rĕspândirea musicei naţionale bisericesci şi lumesci în Bucovina, avênd de scop de a lăţí cunoscinţa artei musicale prin toate clasele societăţii românesci, escrie al doilea concurs cu premii, pentru composiţiuni de coruri lumesci bărbătesci şi anume:

Un premiu de 30 fl., pentru cea mai bună composiţiune de musică naţională.

Un premiu de 30 fl., pentru cea mai bună composiţiune de musică modernă; şi

Un premiu de 30 fl., pentru cea mai bună composiţiune a unui cor bărbătesc cu acompaniare de clavir.

Condiţiunile.

a) românii din toate ţĕrile iau parte la concursul present;

b) tecstul composiţiunilor rĕmâne în libera voe a compositoriului, trebue sĕ fie însĕ original;

c) partitura (manuscriptul) şi tecstul (toate strofele) au sĕ fie scrise curat şi fără corecture;

d) fie-care composiţiune trebue, sĕ aibă afară de titula ei şi numele întreg al poetului, un „motto“ sau oare-care numire; pe lângă acestea trimite compositoriul numele seu într'un plic sigilat de asupra căruia este scris „motto“ sau numirea de pe composiţiune

e) plicul se va deschide atuncia, când composiţiunile trimise ar câsciga premiul. Plicurile composiţiunilor nepremiate, se vor întoarce nedeschise. Afară de acestea este necesar, ca compositoriul sĕ trimită o adresă specială, după care sĕ se poată retrimite plicul nedeschis în cas de a nu fi premiat.

f) numai lucrări bune, lucrate după regulele teoriei musicale, sĕ pot admite la concurs;

g) comisiunea pentru censurarea composiţiunilor trimise la concurs, va supune comitetului societăţii părerea sa în scris asupra calităţii composiţiunilor trimise, iară comitetul va procede imediat la distribuirea premiilor defipte;

h) Compositorii sĕ învoiesc la acea, ca societatea „Armonia“ sĕ publice composiţiunile premiate, în colecţiunea sa „Armonia“ şi sĕ le esecute în public fără oare-care desdaunare;

i) terminul trimiterii composiţiunilor la concurs, este 30 Decembre 1886 st. v. şi adresate către presidentul spcietăţii dl. Baron Eudoxiu de Hurmuzachi.

Decisiunea comitetului privitoare la premiarea composiţiunilor trîmise la concurs, se va pulica cu finea lunei Ianuariu 1887.

Comitetul societăţii „Armonia.“

Cernăuţi 15/27 Septembre 1886.

Preşedintele societăţii:
Br. Eudocsiu de Hormuzachi m. p.

Secretarul societăţii:
Eugeniu Meşeder, m. p.

* (Proseliţii budismului.) Cetim în „Curier“: Se scie, că America este pămêntul clasic al tuturor sectelor religioase. Budismul, această vechie religiune a Indianilor, care numĕră încă astăḑi milioane de credincioşi în Tibet, în China, în Mongolia, în Malesia şi în Indiile orientale, tinde a se implânta la New-York şi la Brooklyn, unde face un mare progres. Acum 14 ani, budiştii au făcut apariţiunea lor la New-Nork, şi, dela această epocă, numĕrul lor a crescut atât de mult, încât s'au format deja două asociaţiuni regulate. Se ḑice, că acum doi ani, un vizitator misterios a venit din Asia centrală pentru a complecta instrucţiunea credincioşilor mai înnaintaţi, din cari cei mai mulţi au fost autorisaţi a propaga budismul şi a face neofiţi. Pare chiar, că mai multe femei au îmbrăţişat cu entusiasm această nouĕ religiune în America, dar în acelaşi timp cea mai vechie din lume.

Se ḑice, că peste un an vom avea un templu budist la New York. *Aryan Theosophical Society* servă de mijlocitoare acelora, cari vor sĕ îmbrăţişeze budismul, şi preşedintele ei, William Judge, editorul ḑiarului Path, organul teosofiei în Statele-Unite, este însuşi un budist. La Brooklyn nu s'a format încă societăţi regulate de budişti, dar Villiam Judge are o scoală numĕroasă, în care face cursuri regulate.

Ce fac creştinii!!

* (Mulţămită publică.) Subsemnatul am primit în semn de recunoscinţă dela dna Stana Goţa născ. Bădilă din Poplaca un „Molitvelnic“ legat frumos cu preţ de 5 fl. cumpĕrat din librăria noastră archidiecesană din Sibiiu.

Eară biserica gr. or. din Bĕrghia un „Apostol“ legat cu preţ de 5 fl. dela epitropul tot de acolo Opriş Munthiu; deci ambilor donatori le doresc ca Dḑeu sĕ le binecuvinte rodul ostenelelor sale sĕ mai poată ajuta şi pe viitoriu.

Bĕrghia, în 9 Octombre 1886,

Gregoriu Suciu,
parocb gr. or.

(Istoria furculiţei.) — Un profesor italian, Giovani Lumbraso, a făcut un studiu mic dar interesant despre istoria furculiţei. Lumbraso arată, că în anticitatea clasică furculiţa nu era cunoscută. El citează pe autorii, cari dau prescripţiuni amĕnunţite cum sĕ se apuce delicat bucatele — cu degetele. Acum vre-o mie de ani se ivesce forcheta şi anume în cronica veneţiană a lui Damiano, el menţionează, că furculiţa a fost introdusă în Veneţia de o princesă bizantină. Însĕ innovaţia n'a fost bineprimită de veneţiani. Timp de doi secoli furculiţa n'a făcut progrese în Italia; şi mai puţin noroc a avut în restul Europei. În anul 1360 ea se ivì în Florenţa, dar Lombraso se îndoiesce, că a fost o furculiţă, ci un feliu de foarfeci, purtate de dame atârnate de rochie.

Între numĕroasele obiecte dela nunta lui Macsimilian I. (1493—1519) cu Maria Sforza Visconti la 1493 se vorbesce despre un vas de noapte, de argint da nu despre furculiţă. În fine în veacul al XVI-lea se întinse uzul furculiţei în Francia, apoi în Germania şi — lucru ciudat — în Anglia se ivesce numai în veacul al XVII-lea.

* (O asasină în vêrstă de 12 ani. — Un proces unic în feliul seu atrăsese Vinerea trecută o mulţime foarte mare la tribunalul din Berlin. Era vorba de un asasinat premeditat şi esecutat cu cel mai mare sânge rece de o copilă în vêrstă numai de doi-spre-ḑece ani, asasinat comis în Iuliu trecut.

Maria Schneider — aşa este numele micului monstru — este destul de desvoltată pentru vêrsta ei. Figura ei este palidă şi fără espresiune. Mergea la scoala primară, unde nu se destingea de loc prin zelul seu.

În ḑiua de 7 Iulie trecut, muma ei trimiţênd'o cu un obiect la casa de confecţiuni a lui Kraski, din strada Wastmann, Maria Schneider se întâlnì cu mica Margareta Dietrich, în vêrstă de trei ani şi jumĕtate, fu atrasă de frumuseţa cerceilor ei şi hotărì numai de cât, sĕ între în posesiunea lor prin comiterea unei crime.

Ea rugà pe Margareta Dietrich, sĕ o însoţească mai întâi până la casa de confecţie, apoi până la casa mamei sale. Ajunsă acolo, Maria Schneider, cu toate plânsurile micei Margareta, o făcù, sĕ se sue în etagiul al patrulea şi deschise o fereastră, care rĕspundea într'o curte interioară. Ea aşeḑă pe mica copilă călare pe fereastră, astfel că un picior îi atârna în curte, iar cel-l'alt în coridor.

Tocmai în momentul când voia sĕ'şi apreţieze cerceii, un lăcătar din al cincilea etaj se scoborì pe scară. La apropierea sa, Maria Schneider dede copila joc de pe fereastă, pe care o şi închise.

După ce lăcătariul trecù, Maria Schneider puse din nou copila pe fereastră, pe care o redeschise, îi scoase cerceii din urechi şi apoi luând pe copila de piciorul, ce'i atârna în coridor, îi dede drumul în curte.

Ea ascultă în linişte sgomotul, ce corpul nevinovatei victime făcù, căḑênd peste un felinar şi sdrobindu-se apoi de pietrile din curte; apoi se scoborì în fuga mare şi se duse la un giuvaiergiu, căruia îi vêndù cerceii pentru 50 pfenigi, cu cu care îşi cumpĕră secături de mâncare.

În cursul desbaterilor procesului, micul monstru mărturisì totul preumblându-'şi o privire liniştită asupra Curţei şi spectatorilor. Ea ḑise, că scia, că trebue, sĕ comită o crimă, că asasinii se decapitează, şi acestă perspectivă n'o înspăimânta. Ea a adăugat „că credea“ că în consideraţia vêrstei sale ea nu va fi esecutată. În cursul interogatoriului, s'a constatat, că Maria Schneider, la vêrsta de patru ani deja, îşi făcea plăcere, scoţând cu furculiţa ochii iepurilor de casă şi ale deschide pântecele, pentru a se bucura de spectacolul suferinţelor lor.

Asasina a fost condamnată la opt ani de închisoare.

* (Averea în statele unite.) Americanii se înbogăţesc vĕḑênd cu ochii. La 1790 averea locuitorilor din Statele-Unite era numai de 750 dolari în 1880 se ridică 43,642 (cam 225 miliarde de franci); adecă pe fie-care cap se vine 870 dolari.

Toată averea Franciei după cum spune Leroy Beaulieu nu e mai mare de 190 la 200 miliarde, adecă 5,000 la 5,300 franci de cap.

În America — după cum spune o foaie francesă progresează averea cu 150 la 100 de cap şi aceasta dela 1850 încoace.

* (Odysea unui rătăcit.) Comisarul de poliţie din cartierul Ponte-Saint-Martin (Paris) a fost chemat ḑilele trecute, sĕ constate sinuciderea unui soldat, a cărui viaţă e un adevĕrat roman.

Leon R.. dintr'o familie onorabilă, întră în armată şi la 22 ani era oficer. Într'o ḑi însă desertă din armată, fugi în Belgia, făcu cunoştinţă cu o vĕduvă şi se căsători cu ea.

După cât-va timp, cuprins de remuşcări, se constitui prisonier.

Fiind trimis ca desertor înnaintea consiliului de rĕsboiu, din causa antecedentelor bune a fost numai degradat şi făcut soldat de classa a doua.

După câte-va luni desertă din nou şi acuma se afla în garnisoană într'un oraş din departamentul de Nord' Foarte, inteligent şi activ făcea pe secretarul lângă colonelul regimentului.

În acest timp femeea lui trăia la Paris într'o casă mobilată lângă gara de Est şi ducea o vieaţă cam echivocă.

Vinerea trecută pe când stătea acasă cu o vecină, veni de odată bărbatul ei.

Deserta acuma pentru a treia oară din armată. Îndată se începu o ceartă violentă între ei.

În urmă vechiul oficer se făcu, că voeşte, sĕ plece, apoi scoase un revolver din busunar şi 'l îndreptă spre el. Femeea începu a striga şi se repeḑì asupra lui sĕ'l oprească; era prea târḑiu, glonţul 'l atinse la piept. Dus la spital muri după câte-va oare.

* (Bibliografic.) A eşit de sub tiparul tipografiei archidiecesane X-a programă a gimnasiului public român greco-oriental din Brad pe anul scolastic 1885/6; publicată de Vasiliu Dămian protopresbiter şi director.

— *Mare succes învĕţătoriului popular.* Publicare limbistcă sĕptĕmânală. Metodă pentru a învĕţa singur a scrie şi a vorbi limba franceză. Subscripţiunea pentru curs complect lei noi 30. Abonament pentru doauă luni l. n. 5. Se trimite după cerere un numĕr specimen contra 0,25 bani în mărci postale. A eşit de sub tipar Nr. 6.

Bucuresci, administraţia strada Dorobanţilor, Nr. 133.

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 22 Octombre n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur austriacă	114.50	114.55
Renta de aur ung. de 4%	103.—	103.60
Renta ung. de hârtie	92 65	92.70
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	99 75	99.70
II emisiune de oblig. de stat dela drnmul de fer orient. ung.	—.—	—.—
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer oriental ung.	115.—	117.—
Obligaţiuni ung. de rescumpĕrarea ḑecimei de vin	98.—	98.25
Obligaţiuni urbariale transilvane	104.50	104.50
Sorţi de regularea Tisei	124.25	124.25
Acţiuni de bancă de credit ung.	288.—	288.55
Acţiuni de bancă austro-ung	865.—	866.—
Sorţi ungu-eşti cu premii	121.—	121.—
Scrisuri fonciare ale institutului „Albina“	—.—	101.—
Imprumutul drumurilor de fer ung.	152.—	157.25
Galbin	5.90	5.91
Napoleon	9.91	$9.90^1/_2$
100 marce nemţeşt	61.35	61.35
London pe (poliţă de trei luni)	125.35	125.20

Nr. 5297. Plen. [1455] 1—3

CONCURS

pentru stipendii și ajutoare din fundațiunea Andronic.

Din fundațiunea Andronic sunt a se conferí pe anul 1887 următoarele stipendii și ajutoare.

a) **Cinci-deci și nouě stipendii și ajutoare** de câte 30 fl. pentru tinerii, cari au intențiunea a se aplica ca noviți la meserie și industrie, apoi pentru învěțăceii aplicați deja la meserie și industrie, și în fine pentru învěțăceii, cari au devenit sodali (calfe) în decursul anului 1886.

b) **patru-spre-dece ajutoare** și anume **dece** de câte 100 fl., **două** de câte 150 fl. și **douě** de câte 200 fl. pentru sodali (calfe), cari sunt în condițiunile recerute de a se face măestri.

Toți, cari voesc a concurge la aceste stipendii și ajutoare trebue sě dovedească:

a) prin atestatul de botez, că sunt români greco-orientali din Transilvania;

b) prin atestatul oficiului comunal (primăriei) starea averei proprie și a părinților;

c) prin atestatul dela oficiul parochial, la care aparține concurentul sau familia concurentului: dacă trăiesc părinții, câți copii minoreni sunt în familie și câți din aceștia umblă la scoală; dacă petentul este căsătorit și starea familiei sale.

În special **tinerii,** cari au **intențiunea** a se aplica ca noviți la meserii și concurg la un stipendiu câte de 30 fl., afară de recerințele generale indicate mai sus, trebue sě întrunească și următoarele condițiuni:

1. Sě nu fie mai tiněr de 12 ani.

2. Sě fie cercetat cu succes bun scoala poporală, ceeace este a sě dovedì prin atestate scolare.

3. Sě fie închieiat cu măiestrul conform §-lui 61 al legei industriale (artic. leg. XVII 1884), ceea-ce se va dovedí prin așternerea contractului în original sau în copie legalisată.

Învěțăceii, aplicați deja la meserie sau la industrie, cari concurg la un stipendiu câte de 30 fl., afară de recerințele generale, trebue sě mai întrunească urmětoarele condițiuni;

1. Sě fie angajați la vre-un măiestru cu contract, care sě se alăture la cerere.

2. Sě aibă purtare bună dovedită cu atestat dela măiestrii, la cari au fost și sunt în învěțătură.

Sodalii, cari concurg la vre-un ajutoriu de 30 fl., afară de recerințele generale, trebue sě întrunească urmě toarele condițiuni:

1. Sě fie terminat periodul de învěțătură în decursul anului 1886, ceea ce se va dovedí prin atestatul autorității industriale conform §-lui 67 din art. leg. XVII 1884.

2. Sě arete un sporiu și o purtare bună, cea ce se va dovedí prin atestatul măiestrului, eventual prin cartea de lucru (§. 99 din legea citată).

3. Sě arete, ce limbi sciu vorbí și scrie (atestat dela măiestru) și dacă aparțin ca membrii la vre o reuniune de meseriași, (certificat dela reuniune).

Sodalii, cari concurg la vre-un ajutoriu câte de 100 fl., 150 fl., și 200 fl., pentru a se face măiestrii, au sě întrunească, afară de recerințele generale, încă următoarele condițiuni:

1. Sě fie prověduți cu certificatul de măiestru.

2. Sě fie lucrat cel puțin 6 ani consecutivi ca sodal, ceea ce se va dovedí prin atestatele măiestrilor, la cari au lucrat.

3. În cerere sě se arete anume, unde voiesc a se aședa ca măiestrii și ce fel de mijloace bănesci mai au pentru a-'și începe meseria pe socoteala lor; asemenea sě producă și alte documente recomăndătoare.

Dela toți concurenții de ori ce categorie se recere, ca cererile sě fie scrise și subscrise **cu mâna lor proprie** și adresate consistoriului archidiecesan gr. or. din Sibiiu; cererile au sě între aici cel mult până la **1 Decembre 1886 stilul vechiu.**

Cererile sosite după acest termin și cele ce nu vor fi instruite precum se recere mai sus, nu se vor lua în considerare.

Sibiiu din ședința plenară a consistoriului archidiecesan ținută la 6 Octombre 1886.

Nicolau Popea m. p.,
archimandrit ș. vicariu archiepiscopesc.

Nicanor Frateș m. p.,
secratariu.

Nr. 205 [1456] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învěțătoresci din parochiele mai jos înșirate se escrie concurs cu termin de 15 dile dela prima publicare.

1. Păclișa, cu salariu 150 fl. cuartir și lemne de foc.

2. Măjina cu 100 fl. v. a. care se vor solvi din repartițiune:

a) 60 fl. din esarîndarea pășunatului ce compete scoalei.

b) cuartir liber și 2 orgii de lemne.

c) tacsele de cantor în suma de 40 fl.

d) 20 dile de lucru și 10 feldere de cucurud (a 16 copuri.)

Cu postul acesta e împreunat și cantoratul.

Doritorii de a ocupa aceste posturi au a-'și așterne petițiunile instruate conform legilor din vigoare până în terminul sus indicat la oficiu protopopesc.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Alba-Iulia 1 Septembre 1886.

Alecsandru Tordășan,
protopresbiter gr. or.

Nr. 196 [1454] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului învěțătoresc dela scoala poporală gr. or. din Geoagiul de sus se escrie concurs cu termin de 20 de dile dela prima publicare, pe lângă următoarele emolumente:

1. Salariu anual în bani gata 250 fl. v. a. solvendi în cuartale anuale din lada bisericei.

2. Cuartir liber în edificiul scoalei și lemnele trebuincioase.

Doritorii de a ocupa acest post învěțătoresc au de a-'și trimite suplicile la acest oficiu protopresbiteral până la terminul sus amintit, bine notându-se, că dela concurenți sě cere diplomă de învěțătoriu în înțelesul legilor din vigoare.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Alba-Iulia 27 Septembre 1886.

Alecsandru Tordășan,
protopresbiter gr. or.

Nr. 63 [1446] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de învěțătoriu la scoala noastră cenfesional gr. or. română din Porcești, protopresbiteratul Avrigului, se escrie concurs cu terminul de 15 dile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt. Salariul anual de 300 floreni v. a. cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne cererile concursuali instruite conform legilor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului (posta Avrig, Felek) până la terminul susindicat.

Avrig, 29 Septembre 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului.

Ioan Cândea,
protopresbietr.

Nr. 265 [1443] 3—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia gr. or. rom. de clasa a III din comuna Geacă protopresbiteratul Clușului pentru întregirea aceasta se escrie concurs cu termin de 30 dile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

a) casă parochială cu grădină pentru legumi și un grajd pentru 6 vite;

b) porțiunea canonică 16 jug. arătoriu, 3 jug. de coasă, 1 jug. trestie și drept de pășunat o vită;

c) dela 110 familii venitele stolare usitate în parochie;

d) dela 60 familii câte o merță mare (20 cupe) de cucuruz sfîrmat și câte o di de lucru cu palma;

e) camătă de 8% dela douě fundațiuni câte de 40 fl.

Toate acestea computate în bani, dau un venit sigur anual de 250 fl.

Doritorii de a ocupa aceasta parochie au de a'și așterne rugările lor instruite conform prescriselor statutului organic și regulamentului pentru parochii până la terminul sus amintit la subscrisul oficiu protopresbiteral.

Cluș, la 30 Septembre 1886.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiteral rom. gr. or. al Clușului.

Vasiliu, Roșiescu,
protopresbiter

Nr. 927 [1438[3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învěțător la scoala gr. or. poporală din Mestérháza, se escrie concurs cu termin de 20 dile dela prima publicare.

1. Emolumentele sunt în bani fl. 300, cuartir în oficiul scoalei și o trăsătură de lemne de un jug, din care se va încăldi și scoala.

Suplicile instruate în sensul legilor vigente sunt a-se adresa subscrisului p. u. Maroș-Vécs.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Reghinului.

Idicel, 22 Septembre, 1886

Galacteon Șagău,
protopresbiter.

Nr. 495 [1451] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învěțătoresci la scoalele confesionali gr. or. din comunele mai jos înșirate se escrie concurs cu termin de 15 dile dela prima publicare.

1. Deeș, cu un salariu anual de 75 fl.

2. Corneni, cu un salariu anual de 50 fl.

3. Poiana-Blenchi, cu un salariu anual de 100 fl.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-'și așterne petițiunile concursuali instruite conform legilor din vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Deeș, 28 Septembre, 1886.

Oficiul ppresbiteral gr. or. al tractului Deeș.

Teodor Herman,
protopresbiter.

Mijloc grabnic și sigur
pentru boale de stomach și consecințele lor.

Conservarea sănătății

se basează numai pe **conservarea** și **promoțiunea** unei **digestiuni bune,** căci aceasta este **condiția fundamentală** a sěnătății și a **bunei stări corporale și spirituale. Cel mai bun medicament de casă** pentru regularea **mistuirei** spre a obține o **composiție de sânge** adevěrat, pentru depărtarea părților sângelui stricat și rěu, este **mult cunoscutul și plăcutul**

Balsamul de viață al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune și mai vindecătoare, este probat ca foarte escelente la *toate boalele digestive*, adecă *la lipsă de apetit, râgăială cu acrime, flatuosități, vărsături, dureri de stomach, cârcei de stomach și prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroide, boale femeești, ipohondrie, melancolie* (în urma *conturbațiunei digestiunei*); acesta împrospătează *întreaga activitate a mistuirei,* produce *sânge curat* și *sěnătos* și redă *corpului bolnav puterea și sěnătatea de mai nainte.* În urma acestei însușiri escelente, acesta a devenit un *medicament de casă* sigur și probat poporal, dobândind o *întindere universală.*

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă duplă 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoștință stau la disposiție. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcțiile pentru plata prin *mandate postale.*

Domnule Fragner!

Te rog ca sě binevoesci pentru suma de 10 fl. aici alăturată a'mi trimite o lădățuie cu 10 sticle din *balsamul de viață al D-rului Rosa.* Permiteți-'mi totodată sě ve comunic, că acest medicament este escelent; căci de 3 luni încoace, decând il întrebuințez, durerile mele de stomach, pe cari de 10 ani încoace le-am avut, — nu le mai simț. Tot acest medicament a lecuit și pe soția mea de o boală de ficați, de care a suferit ea de ani încoace, și le conservă sănătatea copiilor mei, scutindu-i cu deosebire de friguri, cari p'aici sunt atât de deși. Primiți Dl meu asigurarea deosebitei mele stime, cu care me semnez:

Casimir Masalski,
inspector peste lucrările căii ferate în Alecsinaț, Sêrbia.

În original se află: Balsamul de vieață al Drului Rosa în principalul depot al fabricantului **B. Fragner,** apotecă „la Vulturul negru," în **Praga,** cornul dela Spornergasse 205—3 și în depositele mai jos însemnate:

Sibiiu: **Karl Müller,** apotecar, **W. F. Morscher,** apotecar; — Cluș: **Iohann Wolff,** apotecar, **Nicolau Széky,** apotecar, **Adolf Valentini,** apotecar; — Brașov: **Eduard Kugler,** apotecar; — Torda: **Gabriel Wolff & Sohn,** apotecar.

Toate apotecele din Austria, și cele mai multe prăvălii cu materiale au în deposit acest balsam de vieață.

Tot acolo se află:

Alifiă de casă universală din Praga.

Mijloc sigur și probat pentru vindecarea tuturor inflamațielor, rănilor și umflăturilor.

Aceasta se întrebuințează cu succes sigur la *inflamarea, oprirea laptelui și împietrirea pieptului femeilor la înțărcarea copiilor*; la abscese, umflături sanquilare, bešicuțe puroioase, la umflăturile unghiilor, la așa numitul vierme la deget, la petrificațiuni, umflături de ghinduri, la perios, la umflături reumatice, înflamații cronice la gleznele picioarelor, la scrînteli, la asudarea picioarelor și ochiuri (bătături), la mâni crepate, la umflături provenite din împunsătura insectelor, la răni puruioase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamațiunile, petrifacțiunile și umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Balsam de aud.

Cunoscut ca mijlocul cel mai nimerit și mai eficace pentru vindecarea audului greu și dobêndirea audului perdut de tot.

O sticluță 1 fl. v. a. [1285] 8—15

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu.

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 110 Sibiiu, Joi 16/18 Octobre 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 15 Octobre.

Între scirile alărmătoare, cari ḑi de ḑi zugrăvesc în colori posomorîte starea lucrurilor în peninsula balcanică, ne vine şi o veste mai îmbucurătoare, o veste, în care trebue, sĕ avem garanţiile păcei cel puţin pe un timp oare-care.

Pănă nu se vor închide doi ochi, lumea nu va fi conturbată prin resboiu european. Aşa s'a scris în sĕptămânile trecute prin toate ḑiarele. Acesti doi ochi sunt ai moşneagului de 90 de ani, ai bĕtrênului împĕrat al Germaniei.

În ḑilele din urmă toată lumea căuta se deslege secretul, care conduce politica germană în peninsula balcanică. Nu era de priceput cum poate lăsa Germania o rolă atât de decidĕtoare Rusiei în cestiunea orientală, precând era evident, că ori ce pas al Rusiei în cestiunea orientală, precând era evident, că ori ce pas al Rusiei în orient lovesce în sfera de interese a Austro-Ungariei, şi aceasta ca aliată a Germaniei cu drept putea pretinde, sĕ nu fie dată pradă nesaţiului vecin. Nedumerirea isvorîtă din neesplicarea acestui secret şi îngrigirea cea mare s'a manifestat mai cu seamă din partea Ungariei, şi interpelaţiunile adresate în cestiunea crisei din Bulgaria toate au variat tema, mai esistă alianţa noastră cu Germania, şi dacă da, de unde vine, că noi suntem daţi prada uneltirilor rusesci?

Pentru a vĕrsa puţină lumină în situaţia încurcată, organul principelui de Bismarck „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ a suflat în trimbiţa de rĕsboiu. Şi lumea a rĕmas uimită. Ḑiarul cancelariului de fer a spus, că pacea Europei nu e periclitată de către Rusia prin uneltirile neomenoase din Bulgaria. Republica francesă ameninţă pacea europeană, aşa a ḑis ḑiariul din Berlin, şi lumea privea la o privelisce sângeroasă, la lupta pe viaţă şi moarte între cele mai puternice două state civilisate.

Pănă nu se vor închide doi ochi nu va fi rĕsboiu european.

Guvernul frances 'şi-a trimis ḑilele acestea pe representantul seu la curtea din Berlin. Presentându-şi decretul de acreditare, ministrul resident al Franciei a vorbit despre interesele cele multe, cari leagă pe aceste două state, asigurând pe bĕtrânul monarch despre dorinţa sa de a lega cât mai strâns aceste interese şi de a delătura punctele de neînţelegere, cari slăbiau legătura acestora. Şi bĕtrânul monarch, a cărui doi ochi încă nu s'au închis, a primit cu deosebită bucurie cuvintele representantelui Franciei. Mai mult, împĕratul Germaniei se laudă, că ministrul frances a vorbit din inima lui, a dat interpretare gândurilor lui, vorbind despre interesele dintre Francia şi Germania, cari numai prin pace se pot realisa, şi spre a căror pacinică realisare cea mai bună conlucrare o va da ministrul resident frances, care e omul de încredere al guvernului seu.

Aceste cuvinte ale împĕratului sunt considerate ca frunza verde de maslin în gura porumbului din corabia lui Noie. Pretutindenea potop de îngrigire, nori de flacări pe orisontul peninsulei balcanice, organul principelui Bismarck suflă în trimbiţa de bătaie, Rusia ameninţă cu invasiune şi bolnavul ei autocrat sĕvêrşesce fapte, cari insuflă pretutindenea serioase îngrigiri, şi în această învălmăşală cuvintele bĕtrânului monarch ni se presintă ca porumbul cu frunḑa de maslin în gură.

Şi aceste cuvinte de pace pretutindenea au umplut munţi şi văi, şi au împrăştiat îngrigirile unui rĕsboiu înfricoşat.

Căci dacă nu voesce împĕratul Germaniei nu va fi rĕsboiu, fiind decisiv al lui cuvênt în cencertul european.

Popoarele Europei de bună seamă vor saluta cu bucurie cuvintele de pace ale monarchului moşneag, şi vor privì cu mai multă încredere spre desvoltarea lucrurilor în orient. Căci ori cum va fi, dacă Germania este hotărită a susţinè pacea, atunci va trebuì se ia o posiţie hotărîtă faţă cu Rusia în cestiunea Bulgariei. Şi cumcă aşa va fi, despre aceasta ne încredinţază cele mai proaspete sciri despre crisa bulgară, în sensul cărora ea se va deslega pe cale pacinică în favorul nisuinţelor bulgare de a-'şi păstra independenţa şi a se desvolta în direcţiunea naţională innaugurată cu regenţa principelui Alecsandru.

Adunarea despărţĕmântului III al asociaţiunei Transilvane.

Sebeşul inferior, în 13 Octombre 1886.

> De când 'mi-a crepat Dumneḑeu drăguţul ochii şi de cându-i comuna Şebeş, lucruri aşa frumoase n'am mai vĕst — vorba badei econ. T. Roman. —

Când un popor are fericirea, sĕ se afle în sinul seu fii, cari cu căldură sĕ se îngrijască de soartea lui, toate intreprinderile spre promovarea binelui cu drept cuvênt trebue sĕ le numim acte măreţe.

Despre actul măreţ, din 12 Octombre voesc — sĕ daţi loc On. dle Redactor în coloanele ḑiarului D-voastre; ca sĕ scie lumea, despre adevĕrata şi sf. sĕrbare din Şebeşul inferior, sĕ scie lumea, că noi, cei ce ne ţinem de despărţământul al III-lea al Asociaţiunei transilvane pentru literatura române şi cultura poporului român, avem bărbaţi, cari sunt vrednici sĕ se mândrească, căci sunt puşi în fruntea acestui despărţĕmênt şi sunt vrednici sĕ ne mândrim noi cu dênşii.

Era cam pe la 10 şi $^1/_2$ oare, ḑiua luminată, când eu postat în vêrful dealului, ce sĕ înnalţă maiestos d'asupra satului nostru, ḑărì trei trăsuri, abătându-se din drumul de ţară în sborul cel mare al cailor, şi deşi apa Cibinului nu era scăḑută, se sloboḑiră în acest rîu.

Eram tare ne-dumerit, ca sĕ nu se întêmple v'ro primejdie, după cum multe s'au mai întêmplat, dar ḑărì, că trăsurile ies teafăr şi înnaintează spre satul nostru. Nu pot spune cât eram de fericit — am esclamat odată tare. — Sunt dnii nostri. — Doamne ajută-le; apoi iute o tulì de vale şi alergai călare înnaintea dlor nostrii.

Dincoace de Cibin, spre comuna noastră adecă, sĕ întinde o poeniţă frumoasă.

De o parte spumegă bĕtrânul Olt; ear de altă parte curge apa Cibinului, ca sĕ meargă, sĕ nu-'i mai auḑi nici de nume. La dreapta piscuri înnalte, la stênga i „Surul“ măreţul munte, ce se perde către ceriu printr'un pisc, ce nu îngădue, sĕ crească nici vlăstări nici chiar buruene.

În astă poeniţa se opriră trăsurile ear dnii nostrii, de sigur impresionaţi de frumseţea naturei — sĕ deteră jos şi pe covorul cel frumos, ce'l oferia poeniţa se aşeḑară ca sĕ conăcească.

Mult însĕ nu zăboviră, căci d'abia începură, sĕ admire romanticile locuri, d'abia avură timp sĕ se împace cu d'ale gurei şi numai se pomeniră încunjuraţi de un banderiu de românaşi de munte, călări pe cai, ce sboară şi calcă în buiestru. Ei însoţiră pe dl protopop al tractului Avrig, care cu mai mulţi bărbaţi de frunte, alergară la marginea tractului, ca sĕ întimpine pe dnii din Sibiiu.

Dl protop. Cândea printr'o vorbire frumoasă, adresată către dl director al desp; şi către ceilalţi domni, îi bine-ventează, şi se bucură, căci a avut fericire, că sĕ întimpine la marginea tractului, pe astfel de bărbaţi, cărora le stă la inimă soartea poporului nostru şi cari desconsideră ori-ce greutăţi numai şi numai sĕ vadă poporul înnaintând spre bine.

La aste vorbe rĕspunde în termini foarte călduroşi dl direct. al desp. Preacuvioşia Sa părintele archimandrit Dr. Ilarion Puşcariu, arĕtând înnaltul scop, ce 'l urmăresce prin misiunea Sa şi că nu va înceta nici odată, sĕ urmărească astfel de scopuri, ce înnalţă

FOIŢA.

In ce consistă superioritatea creştinismului faţă cu iudaismul şi păgânismul.

(Închieiere).

„*Jugulantnr homines, ne nihil agatur,*“ Şi lumea coruptă se escusa uşor de negrul întunerec moral, ce o învălia cu „*autores inscribere deos*“ şi cu „*exemplo divinitatis*“!“

Deşì iubirea-i cea mai divină facultate ear manifestarea ei în societate simbolisează mărirea neamurilor, necunoscut rĕmase acest dar d-ḑeesc păpăgânismului şi tot aşa de necunoscut îi rĕmase sublima caritate, isvorul binefacerilor, ce leagă pe cel puternic cu cel slab şi îngădue, ca sĕracul sĕ se bucure de binefacerile bogatului.

Deşi efectele facultăţei raţionale ale anticităţei se admiră aḑi chiar de întreaga lume „nu putea însĕ facultatea raţională, sĕ cultive simţeminte spre libertate; ear bolduri spre filantropie lipseau cu totul popoarĕlor păgâne, căci inima omenească jalusă se rĕsfăţa în egoiste patimi.“

E destul, sĕ spunem, că romanii numiau pe toate neamurile „hostes“ şi „inimicus“; ear pentru mândrul grec toată suflarea omenească de sub ceriu strein era „*βάρβαρος*.“ Şi toate neamurile considerându-se de barbare, barbară era şi rĕsbunarea păgână „dinte pentru dinte şi ochiu pentru ochiu.“

Într'un blăstemat şovinism învălită era întreaga lume şi efectele şovinismului erau tirănia şi crudul sclavagiu.

Şi fiind-că la unele popoară religiunea sprijinia desvoltarea gustului la altele virtuţile militare, femeea, căci nu lua parte activă la acestea era cu totul desconsiderată. Numai Heterele le plăceau învĕţaţilor, şi în loc de o adevĕrată societate familiară se întinde veninoasa pederastie.

Şi totuşi ca se nu cadă politeismul, ce lăsá moştenire multe credinţe deşarte şi superstiţiuni, se ridicară filosofii cu profundele idei. Însĕ „teoriile lor une-ori analitice de alte ori sintetice treceau adese-ori de un fel de plăcere. Din pricină, că mai adese ori multe din fenomene le contrariau vederilor, şi ca se nu se dea de gol, filosofii se lăsau în profunde vederi şi fiind-că ce-i profund e şi obscur, masa brută a poporului cu orisonul spiritual de tot mărginit, neputêndu-'i pricepe, se născu o învălmăşală păgubitoare, încât dacă un bărbat, s'ar fi ivit, care sĕ împace pe „marii învĕţaţi cu massa brută, neperitoare merite ş'ar fi câştigat.

* * *

Ca şi celor-al-alte popoare ale anticităţei se descoperì Dumneḑeu prin revelaţiunea sa în mod mijlocit şi iudeilor.

Şi toată lauda o ar merita acest popor, ce se învrednicesce a fi vas ales a lui Dumneḑeu, căci singur, ca lumina întru întunerec lumina între popoarĕle anticităţei, nedepărtându-se de adevĕratul Dumneḑeu; dar iudaismul încă 'şi are scăderile.

Mai ales, după ce nici un profet nu se mai ivì, iudaismul luà o direcţie cu totul greşită, închipuindu-'şi în egoistele credinţc că: Iehovah numai soartea evreului o dirigează şi că: vecinicul isvor a toată fiinţa şi forma nodescoperit a rĕmas altor neamuri.

Dar egoeştii adoratori a lui Iehovah rĕtăcesc şi mai mult, câutând a da forma Dumneḑeirei celei fără de formă, deşì pricinitoarea a toată forma.

Legea fiid călcată, se călca voiea lui Iehovah depusă în lege; ear Iehovah pentru astă nesocotinţă trimite rĕsbunarea s'a asupra fiilor lui Irail.

Dar rĕsbunătoriul ţşi măniosul Dumneḑeu se putea împăca, căci poporul israiltean cunoscea modalităţi spre acest scop.

Espiaţiunile, ce se făceau, erau mijloace d'a-se împăca Dumneḑeul mănios.

Îndată-ce cărturarii începură sĕ-'şi dea toate silinţele, ca sĕ se desvoalte noauele disposiţiuni ale cultului levitic, religiunea decade într'un sec formalism.

Spiritul legei, ce se timbra altă-dată ca temeiul cel mai puternic întru conservarea religiunei, starea poporului nostru, mulţumesce apoi dlui protopop pentru buna primire, ş'apoi toţi dnii în strigătile de „sĕ trăiască“ se urcară din nou în trăsuri.

Numai eu stam nemişcat, stam şi cetiam de pe faţa dlui director, cetiam din faţa celorlalţi dni, că în sinuri poartă curata consciinţă, din care se elevă sentimentele iubirei şi că din iubire cătră poporul nostru făceau acestea. Şi sciut este, că iubirea revarsă în suflet puteri Dḑeesci. Asta o mărturisau şi raḑele călduţe ale soarelui de toamnă. Erau gândiri bune, şi când's gândiri bune, Dḑeu voesce, şi când Dḑeu voesce, toate isprăvile sunt frumoase.

La marginea bĕtrânului Olt astepta corabia ca sĕ treacă înnaite preste spumegoasele valuri pe dnii nostri. Şi Oltul îngăduì, căci şi el părea, că se învoesce cu gândirile oamenilor. De aici numai în pas lin înnaintau trăsurile spre poalele muntelui, spre Sebeşul-inferior.

Dacă ar voì cineva, sĕ vină din Sibiiu în satul nostru, trebue sĕ iasă pe poarta Sud-ostică şi înnăintând pe drumul ţĕrii, 'ţi-se desfăşură plănuitul şes al Şelimberului unde odinioară, acum 's vr'o 287 de ani chiar în aceasta lună marele erou Mihaiu Viteazul culese lauri de glorie. Ce sentimente — sĕ citesci istoria lui Bălcĕscu şi sĕ treci prin aceste locuri, unde armele românilor aruncate în cumpănă pentru soartea ţĕrii dovediră, că românesc este acest pămênt!

Aşa înnaintezi mereu până ce eşi şi din comuna Tălmaciu, de unde apoi te abaţi din drumul cel mare şi 'ţi iei drept ţîntă pe muntele măreţ „Surul“, ce pare, că voesce a arăta, că chiemarea omului pe pământ e mult mai înnaltă aşa de înaltă, cât se ridică piscul seu peste piscurile dimpregiur.

Cum treci Oltul 'ţi-se înfăţişază ochilor o plăcută şi frumoasă privelisce. O câmpie întinsă aproape plănuită se isprăveşce la poalele munţilor maiestoşi, şi tocmai la marginea câmpiei din spre meaḑă-ḑi, tocmai sub poalele munţilor se întinde un sat vechiu, ce apare în aerul liber şi curat al toamnei ca un semn de bine-cuvêntare pentru cei-ce vin, sĕ se adăpostească puţin într'ênsul.

E Sebeşul inferior. Nimic nu'ţi sună mai potrivit decât un Sebeş inferior, sat curat românesc, aşeḑat la poalele munţilor.

În sunetul clopotelor şi încungiuraţi de călăreţi înnaintau oaspeţii nostri spre sat. — În capetul satului de dincoace se ridică un delucian; ear pe delucian stă o cruce vechie, semn de credinţă. Şi sus la cruce era adunată toată suflarea omenească din sat aşteptând cu nerâbdare sosirea oaspeţilor.

Abia se apropiară trăsurile şi toţi ca dintr'o gură primiră pe oaspeţi cu strigătul de „sĕ trăiască.“ Şi îndată se formară rînduri, rînduri şi tăbărîră pe deal în jos şi apoi frumos apucară înnaintea trăsurilor.

Aşa cum e aşeḑat satul nostru, şerpuesce o uliţă lungă dela dealul cu cruce până cătră biserică; pe uliţa asta înnaintează întreg convoiul. Aproape de capetul uliţei mulţimea se aşeḑa frumos în două rânduri de alăturea, lăsând pe oaspeţii, sĕ înnainteze prin mijloc.

Aci în adevĕr poţi cunoasce, ce inimă bună are românul nostru şi cât de primitor e el. Din partea stîngă a uliţei până în partea dreaptă se înnalţă o poartă frumoasă, arc de trimf, arc împodobit cu cele mai frumoase flori de munte, curate ca inimile românaşilor munteni.

Nu mai era modru d'a înnainta mai departe, căci acì mulţimea aştepta, sĕ audă, rostindu-se vorbe de primire.

Şi părintele din Sĕcădate, Constantin Prie bărbat, care cunoasce bine astă comună, o cunoasce încă din copilărie, făcù pe scurt istoricul comunei, accentuând că „Sebeşul mic“ cum se chiama odinioară, prin hărnicia locuitorilor, şi prin bunele lor moravuri astă-ḑi se numesce Sebeşul-inferior. Vorbì apoi notariul comunal, accentuând, că nu-e bine, sĕ ne lăsăm, sĕ ne facă numai tot alţii, căci greu am înnainta, ci e bine sĕ ne facem şi noi.

La aste două vorbiri destul de accomodate şi cu iscusinţă grăite, rĕspunde dl director prin cuvinte blânde şi dulci, mângăindu-'i, că nici odată fii luminaţi ai poporului, nu-'şi vor uita, că la aceea masă au mâncat şi la aceeaşi vatră au şeḑut şi în special pentru despărţĕmântul încredinţat Preacuvioşiei Sale va face impreună cu toţi dnii, cari au avut bunăvoinţa a-l însoţi — toate, pentru promovarea binelui şi înnaintarea poporulni în toate privinţele.

(Va urma.)

Biserica episcopiei Argeşului.

Sfinţirea cu cea mai mare solemnitate a „bisericei episcopale dela Curtea de-Argeş“ — după care va urma în primăvară şi sfinţirea unui alt monument religios, „Metropolia din Iaşi“ — este un eveniment, care va lăsa urme neşterse în mintea tuturor românilor şi va alcătuì o pagină frumoasă a istoriei noastre naţionale.

E însemnat din toate punctele de vedere acest eveniment: dênsul este indiciul unei mişcări, a unui început de reînviere şi de întărire a credinţei strĕmoşeşti, urmând de aproape reînvierea vitejiei pe câmpul de glorie al „Independenţei.“

Toate ramurile de activitate socială, toate instituţiunile ţĕrei au progresat, numai biserica naţională a fost lăsată uitărei şi a rĕmas înnapoi, graţie încurajerei guvernelor trecute.

Era timp, ca sĕ se pue mâna pe lucru, şi în timpii din urmă s'a făcut mult şi din acest punct de vedere, organisându-se seminarele, întorcêndu-se facultatea de teologie, bisericile monumentale ale ţĕrei.

Această mişcare va produce roade minunate, cari în scurt timp vor putea, sĕ fie apreţuite de toţi aceia, cari au rĕmas credincioşi vechilor aşeḑăminte ale ţĕrei.

Acesta este cel mai bun rĕspuns la unele propropagande streine şi provocări nedemne, ce ni se fac, de cei-ce abusează de toleranţa şi ospitalitatea tradiţională a României;

În faţa strălucirei monumentelor noastre religioase, pe cari ţeara prin guvernul seu le restaurează şi le readuce la vechia lor splendoare;

În faţa mişcărei pioase, care se face în favoarea bisericei naţionale şi a clerului român, care a suferit şi el împreună la toate mişcările noastre de regenarare;

În faţa acestui început de bun augur pentru întărirea credinţei strămoşesci, pe care s'a sprijinit şi naţionalitatea noastră în cursul veacurilor de restrişte.

Vor rĕmânè mute acele încercări deşarte de propagande şi ingerinţe strĕine, fie din partea unor misionari „papistaşi“ fie din partea unor agitatori din lăuntru, cari sub masca ortodocsului ascund alte scopuri.

Noi ne vom păstra biserica noastră „ortodocsă naţională-independentă“ de ori-ce amestec strĕin şi, ca şi în veacurile trecute, cu sabia într'o mână şi cu crucea în alta ne vom apăra independenţa noastră politică şi religioasă.

România a fost de veacuri asilul tuturor persecutaţilor şi refugiaţilor crescini din peninsula Balcanilor. Ea a fost privită de popoarele de peste Dunăre ca o călăuză înnainte mergĕtoare pe calea libertăţilor şi civilisaţiunei, ca un luceafăr, dela care 'şi-au primit lumina şi credinţa într'un viitoriu mai bun!

După cum s'au bucurat acele popoare în faţa fie-cărui eveniment de emancipare şi progres al roimânilor, asemenea se vor bucura împreună cu noi şi în faţa mişcărei, ce se face în favoarea bisericei române.

Între altele, sfinţirea „bisericei Episcopiei Argeşului“ — acel mărgăritar al artei şi crescinătăţei rĕsăritului — va fi un eveniment şi pentru noi şi pentru vecinii nostri.

Acest eveniment va fi un obiect de plerinagiu nu numai pentru români, dar şi pentru vecinii nostri, cu cari am fost totdeauna în strînse legături amicale. „Voinţa Naţională.“

Igienă.

Isvoarĕle stricărei aierului din locuinţe. Ventilaţiunea naturală şi artificială.

Am arĕtat în mai multe rênduri, că în locuinţele noastre n'avem de nimic alt-ceva mai multă trebuintă ca de aier curat. În teorie toţi împărtăşim această părere, dar în practtcă prea puţini o esecutăm. Din contră prin rea deprindere şi prin educaţiune greşită mulţi oameni, mai ales damele şi scriitorii, par a privì în aierul liber de-afară un duşman, ce trebue oprit de-a întra în casă, şi a crede, că aierul închis şi stricat din casă este pretinul sănătăţii lor. Din norocire natura a îngrijit ca aierul, prin fineţa sa, sĕ poată pĕtrunde cu uşurinţă în interiorul caselor prin păreţi şi prin crepăturile ferestriior şi uşilor, şi sĕ ne silească astfeliu a profita de bunătatea sa. Ar fi vai de noi, dacă nu s'ar întâmpla aceasta premenire nesimţită a aierului, căci dacă n'ar esista această ventilaţiune naturală, dacă în casele noastre am fi într'adevĕr închişi ermeticesce, atunci din causă că casele particulare de ordinariu n'au aparate pentru ventilaţiune artificială, am devenì intr'o singură noapte victimele lipsei de aier.

Pe când însĕ noi nu putem oprì aierul curat de-afară, de a întra în locuinţele noastre, pe atunci noi putem vicia sau strica aierul din interiorul camerilor, ba suntem incă prea risipitori in privinţa mijloacelor, prin cari stricăm aierul. Isvoarele stricărei aierului sunt feliurite: aburii de apă; gasurile puturoase; unele mobile şi obiecte împodobitoare; apoi productele arderei materialului de încălḑit şi de luminat, precum şi a tutunului; şi în fine substanţele volatile şi mirositoare, ce se desvoaltă prin respiraţiunea şi prin transpiraţiunea oamenilor şi animalelor.

Am arĕtat cu altă ocasiune cât de vătămătoriu este aierul umed din case, provenit din egresia păreţilor si n'am lipsit a pune în vederea cetitorilor mijloacele de a încungiura acest mare defect al multor case. Tot aşa de vetămători sunt şi aburii de apă şi alte licuide, ce se desvoaltă la spĕlarea rufelor, gătirea bucatelor şi practicarea bucatelor la cari se întrebuinţează diferite licuide. Este de neapĕrată trebuinţă pentru păstrarea sănĕtăţii ca în camerile de locuit sau de dormit păreţii sĕ fie bine uscaţi şi sĕ fie văruiţi sau văpsiţi tără olei, sĕ nu se permită spĕlarea şi uscarea rufelor, nici gătirea bucatelor precum nici practicarea vre-unei meserii, la care sĕ se întrebuinţeze vre-un licuid în cantitate mare.

---

respective al religiosităţei, nu se mai osbserva; iar religiositatea devenì un fel de plăcere lipsită de ori ce simţ moral. „Leviţii“ aleşii luminători ai lui Israil, încep a despoea poporul, iar asta despoiere contribuì mult la ridicarea demoralităţii şi la alipirea iudeilor cu fanatism de legea mosaică.

Şi evreul în blăstămatu-'i fanatism desconsideră tot, ce-'i strein, făr a chibzuí, că asta desconsiderare serveşte drept scut detrimentului seu cultural.

Şi la acest popor adevĕrul şi sinceritatea se caută pe căile cele mai greşite şi adevĕrata frumseţe, spre care distinat e omul, se mânjeşte prin făţărnicie, facultate stearpă de sentimente religioase şi considerată între cele mai nedemne fenomene spirituali.

Ipocritul neam se mângăe în restriştea connaţionalilor sei şi îşi află plăcerea jalusul popor, că Jehovah cu sabie de foc îi va conduce triumfător până la marginile lumei!!

Confusiunea din religiunile antecreştine trebuì sĕ dispară prin revelaţiunea nemijlocită a lui Dḑeu.

Παῖς ἑβραῖος ὁ ϑεοῖς μακάρεσιν ἀνάσσων de care se temnea însuşi strălucitul August, aduce o nouă sistemă.

Divină e puterea „fiului de evreu,“ căci Însaşi perfecţiunea întrupată este; şi divină e sistema de cultură, ce ni-o lăsà drept moştenire; căci în ea apare Dḑeu tare, blând, biruitor şi părinte al veacurilor, sub a cărui ocârmuire nu numai jalusul neam israelitean, ci toate popoarele vieţuesc şi sunt.
Farmecul suveran al evangeliului, ce ca şi un soare strălucitor apare în negrul întunerec al popoarelor corupte, mângăe toate sufletele, căci blândul Dḑeu chiamă pe toate popoarele, sĕ se apropie de dênsul, ca sĕ se uşureze.

Înţelepciunea tuturor înţelepciunilor şi bunătatea tuturor bunătăţilor nemijlocit se descopere omenirei în întreita ḑeitate: Tatăl, Fiul şi Duhul sf. treime de o fiinţă.

Ca o completă sistemă creştinismul ne arată, că ideea despre Dumneḑeu şi om e pe deplin determinată, stabilindu-se adevĕratul raport între Dḑeu şi om.

În creştinism legea naturei 'şi-a ajuns culminaţiunea desvoltării sale, căci esenţa religiunei creştine o aflăm în: credinţă, comunitate şi societate religioasă.

Mare şi sublim apare creatoriul universului şi părinte bun este el, căci nu voesce moartea pĕcătosului, ci aşteaptă îndreptarea lui şi blândul Dḑeu varsă darurile sale ca o ploaie de aur preste toţi cei buni şi cei rĕi.

Şi în creştinism se află principii, după cari omul trebue sĕ-'şi ajungă adevĕrata sa frumuseţe, căci îusuşi Dḑeu dă pildă oamenilor spre prosperitate, ca şi ei sĕ fie adecă perfecţi precum el perfect este.

Şi Dḑeul creştinilor nu cere, sĕ ne închinăm nici în Jerusalim nici în Garisim ci în tot locul cu duchul şi adevĕrul, căci spirit e Dḑeu şi inimă curată cere el dela credincioşi.

Liniştea sufletească se procură d'odată cu sentimentele religioase despre înţeleapta Dḑeire, sentimente, ce se manifestă mai ales în cultul divin şi în rugăciune, divine modalităţi, în cari creştinul e onorat d'a conversa — fără de a aduce espiraţiuni — cu esistenţa tuturor esistentelor.

Creştinul în semn de înnaltă recunoscinţă îi mulţămesce în ḑiua Duminecei, căci divina înţelepciune nu s'a relevat mai sublim, când făcù chaosul lumină, decât când luà chip de rob şi „făcù, sĕ iasă din chaosul corupt lumea morală.“

Ca temeiul cel mai puternic, pe care se basează marea importanţă, ce se atribue religiunei creştine, e fără îndoială frumoasa moralitate, căci creştinul ce 'şi însuşesce acest fenomen spiritual din toată virtutea află „fericire în Dḑeu“ Tatăl veciniciei şi al veacurilor, carele prin nemijlocita-'i revelaţiune întăresce credinţa esistenţei omenesci şi după moartea fisică a omului şi asigură triumf virtuţii nebăgate în seamă pe pămênt!

Nu mai puţin vătĕmătoriu este şi praful de tot feliul atât praful, ce se adună pe păreţi şi pe pardosală, ce se poate uşor depărta prin măturare şi prin ştergere cu petece ude, cât şi pulberea, ce se formează prin ateliere şi prăvălii la fărîmarea, măcinarea şi pulberisarea multor substanţe, ce se întrebuinţează la diferite meserii, din care causă sĕ nu se esercite nici odată astfeliu de meserii în camera de locuit sau de dormit.

Dintre mobilele şi obiectele de ornament (împodobire) perdelele, draperiele, covoarele şi mobilele îmbrăcate sunt culcuşurile de preferinţă ale prafului. Perdelele şi draperiele contribuiesc mult la înfrumseţarea camerelor, ear mobilele îmbrăcate fac, ca locuinţa sĕ fie mai comodă şi mai călduroasă. Neputându-le aşa dară lăpĕda, trebue ca cât mai des, sĕ le scoatem afară, sĕ le scuturăm şi sĕ le batem bine pentru a scoate praful dintr'ênsele,¶ şi trebue, sĕ părăsim rĕul obiceiu de a face aceasta numai la sĕrbătorile cele mari, la Pasci şi la Crăciun.

Sĕ scie, că multe din tapete, mai ales cele verḑi, sunt făcute din colori otrăvitoare, arsenic. Trebue deci ca cel ce voiesce a'şi înfrumseţa păreţii cu tapete, sĕ fie precaut şi sĕ se asigure bine, că colorile nu sunt otrăvitoare, căci altfeliu, sĕ espune pe sine şi pe copii sei a fi atinşi de boale serioase.

Dulăpaşele ficse, zidite în păreţi, ce se vĕd în multe case şi s'au făcut din cause economice, destinate mai ales pentru conservarea alimentelor, sunt vĕtĕmătoare; căci, fiind vecinic închise, ele de ordinar sunt murdare, rĕu mirositoare, pline de mucigaiu şi de praf. Ar fi dar de de dorit, ca sĕ se părăsească pentru totdeauna obiceiul da a face dulăpaşe cufundate în zid.

Florile încă se întrebuinţează mult pentru înfrumseţarea odăilor, şi adese-ori auḑim, spunându-se, că este periculos a le avea în odaia de durmit. Deşi moartea produsă prin mirosul fiorilor este foarte rară, trebue, sĕ evităm de a păstra în camera de dormit flori de acele, cari au miros pĕtrunḑĕtoriu, şi cu toate, că unii recomand a ţinè flori în odăile locuite, din motivul că ele absorb gazurile vĕtĕmătoare şi produc gasuri binefăcĕtoare, totuş valoarea lor constă mai mult în influinţa înveselitoare asupra fantasiei şi simţirei. Într'adevĕr florile inspiră acid carbonic şi espiră ocsigen, dar cantităţile gasurilor absorbite şi produse de flori sunt aşa de mici, încât ele dispar în faţa schimbului de gasuri, ce se face prin respiraţiunea oameniler. Aşa dară florile n'au nici un rol însemnat pentru curăţirea şi îmbunătăţirea aierului din locuinţă, dar ele sunt un ornament plăcut al locuinţei şi privirea lor produce asupra noastră o simţire binefăcĕtoare, plus că camera, în care găsim flori bine îngrijite, promite că ea se ţine curată şi în alte privinţe.

Sĕ scie de toată lumea, cât de nesănĕtoase sunt mirosurile produse prin gasurile ce se desvoaltă în umblători, grajduri şi canaluri murdare. Dacă aceste nu sunt bine ventilate şi nu se ţin totdeauna curat, pot vătĕma foarte mult sănătatea locuitorilor, când ele se găsesc prea aproape de odăile de locuit şi de dormit. Trebue deci a se avea în vedere ca umblătorile, grajdiurile şi canalurile sĕ fie cât se poate de mult de camerile locuite şi a se ţinè curat, sau, dacă umblătorile se ţin de corpul casei, a le prevedè pe aceste cu întocmiri pentru primenirea aerului (ventilatoare) şi pentru a oprì eşirea gasurilor puturoase în coridoarele casei (watercloset).

Toate isvoarele stricărei aierului numĕrate până aci se pot înlătura lesne prin unele precauţiuni observate la clădirea caselor şi prin curăţenie. Chiar şi în cea mai modestă locuinţă se poate face mult, foarte mult, prin bună ordine şi prin curăţenie riguroasă. Nu aşa de uşor se pot înlătura gasurile, ce se produc prin arderea materialelor de încălḑit şi de luminat, prin arderea tutunului, şi prin transpiraţiunea şi respiraţiunea oamenilor şi a animalelor.

Dela feliul materialului ce servesce la încălḑitul şi iluminatul odăilor şi dela feliul construcţiunei sobelor şi lămpilor depinde în cea mai mare parte îmmulţirea gasurilor produse prin ardere în aerul din odăi şi gradul stricăciunei acestuia. Dar pentru că încălḑitul şi iluminarea joacă un mare rol în igienă, prefer a trata aceste ceste cestiuni în articoli separaţi.

(Va urma.)

Scumpă libertate cer principiile creştinismului, căci toţi oamenii fraţi sunt ai unui părinte ceresc.

Dar mai mult, creştinismul pune în fruntea religiunei sale morale preceptul iubirei şi astfel religiunea creştină apare ca o religiune a iubirei, în care se află toate sentimentele religioase „cualificate d'a manifesta nobleţa şi demnitatea omului.“

Caracterul divin al iubirei frumos se esprimă prin cuvintele lui Christos: „Iubesce pe de-aproapele teu, dar iubesce şi pe vrăşmaşul teu.“ Şi nici jertfa nu-i bine primita înnaintea altariului, dacă fratele 'ţi-e mânios!

Într'o astfel de facultate frumoasă spirituală căsătoria se înnalţă la o sf. taină, căci nu i chiemat omul a desface, ceea-ce Dḑeu împreună. Femeea datoare-i a 'şi cresce copii în sentimente religioase, bune morale, sĕ cultive simţurile lor spre tot ce-i bun, frumos şi sublim.

Şi principiile egalităţei, şi ale iubirei, ce se elevă din consciinţa de libertate, le a întărit însuşi Christos, arĕtând prin învĕţături, cum sĕ fie spiritul familiar şi al umanităţei.

O istorie plină de farmec e cartea creştinismului, ear religiunea creştină e cea mai sublimă floare a sufletului omenesc. *Ioan Broju.*

Varietăţi.

* (*Alegerea de deputat în cercul Romosului pentru Universitatea săsească.*) Se scie, că la alegerile trecute pentru universitatea săsească a fost deputat în acest cerc dl Dr. Stef. Păcurar, care însĕ fiind ales şi în cercul Sebeşului la verificarea titlurilor electorale a optat pentru acest cerc şi astfel cercul Romosului a devenit vacant.

În 23 Octobre n. s'a ţinut alegerea unui nou doputat şi s'a ales cu unanimitate dnul Dr. Ioan Mihu, advocat în Orĕştie.

Gratulăm dlor alegĕtori pentru aceasta nimerită alegere şi nu ne îndoim aici pe un moment, că bărbatul, în care dînşii 'şi-au pus încrederea, va justifica pe deplin simpatiile şi aşteptările, cu care publicul român din cercul Orĕştiei a întimpinat şi spriginit această candidatură.

În fine nu pot trece cu vederea împregiurarea, că factorilor decidĕtori din acest cerc li s'a recomendat din o parte în consultările prealabile un bărbat distins din generaţiunea noastră betrână, — însĕ alegĕtorii cu toată recunoscinţa, ce o datoresc bravilor nostri anteluptători din timpurile critice, au credut, că va fi bine sĕ-'i se dea generaţiunei mai tinere, care acum a întrat în viaţa publică, ocasiune de a-'şi cerca puterile şi a se pregătì pentru timpul când „*betrânii nu vor mai fi cu noi.*“

Din acest punct de vedere credem, că alegerea dela Romos va fi primită cu adevĕrată satisfacţiune din partea tuturor românilor, cari se interesează de causa noastră naţională şi dorim noului deputat succesele cele mai bune în lupta cu „privilegiile ruginite ale unui neam pururea duşman elementului român. X.

* (Hymen.) Domnul Sergiu Medeanu, cleric absolut 'şi-a încredinţat de soţie pe domnişoara Elena Tipeiu, fica domnului protopop al tractului Sebeş, Ioan Tipeiu.

* (Avansament). După cum dă cu socoteala foaia „Welt-Blatt“ din Viena Esc, Sa comandantul corpului XII F. M. L. baron Schönfeld din Sibiiu, cu începutul lui Novembre a. c. va fi avansat de comandant campestru (Feldzeugmeister.)

* (Anarchiştii din Viena) încă nu s'au gătat. Poliţiei îi succede din ce în ce a mai descoperì câte unul. În ḑilele trecute de curênd s'au scos din Viena cismariul Karl Feyrer şi strugariul Johan Schindelarz pentru agitaţiuni sociale-revoluţionare. Sĕ vede, că închiderea graniţelor spre România o sĕ fie roditoare în noaue şi diferite nĕcasuri sociale! Dar până când?

* (Ce mai fac Indienii.) Indienii încă nici până acuma nu cunosc chiemarea femeiei. Ei privesc femeile drept marfă şi aşa poartă comerţ, făcênd mare negoţ cu ele.

Aşa se întâmplă, după cum ne spune „Rĕsboiul“ în districtul Ionacatepec din republica Mecsic.

Procedura e, că, cei-ce voesc, sĕ se scape de nevestele lor cu totul, apoi le vênd, ne mai vrênd a le auḑi nici de nume; alţii, cari nu şi le urĕsc chiar aşa de tare, le închiriează pe mai mult ori pe mai puţin timp, după cum îi vine la socoteală.

În casul din urmă soţia inchiriată se întoarce fără nici o grijă în casa bărbatului seu, ear el 'şi ţine de datorinţă, ca sĕ'şi primească earăşi nevasta şi încă sĕ o primească tare bine.

Indienii din districtul Tenango, negustori mai dibaci, întrec în astă privinţă pe confraţli lor, căci ei află de bine a-'şi vinde şí pe soacrele. Sĕ înţelege, că soacrele sunt mai ieftine. Aşa un ecsemplar sdravăn de soacră se poate cumpĕra pentru un miel sau pentru un purcel.

* (O nouă barbară Ubrik). — Din Agram 'i-se scrie ḑiarului „Pester Lloyd“ următoarea crimă îngrozitoare: În casa sublocotenentului Lichtenberg din Belovar trăia de mai mulţi ani vĕduva de 85 ani a căpitanului Piatovski. Dînsa se folosia de o pensiune de 26 fl. pe lună. Tot în aceeaşi casă locuia şi oficialul pensionat Predavacz. Până când trăia Lichtenberg o ducea bătrâna vĕduvă destul de bine. După moartea lui însĕ au încuiat Predavacz şi vĕduva lui Lichtenberg pe biata bătrână întro cămară mică, umedă şi întunecoasă, unde a petrecut culcându-se numai pe paie şi aproape goală $1\,^1/_2$ an. Numai ca din întêmplare a aflat un numit Babics despre starea îngrozitoare a bĕtrânei. Acest Babics a denunţat apoi faptul poliţii, şi în urmă s'a făcut o cercetare din partea doctorului Roblec. Comisiunea a aflat pe sĕrmana bĕtrână, slăbită şi murdară pe patul ei primitiv. Un miros nesuferit cuprindea cămara. Îndată-ce a zărit bătrâna comisiunea a erupt în cuvintele: „Mulţămescuţi Dumneḑeule! Domni au venit sĕ mĕ elibereze!“

Apoi auḑind vocea vĕduvei, Lichtenberg a început a tremura în tot trupul, şi s'a încercat a spune comisiuni, că doamna Lichtenberg e binefăcătoarea ei. Biata femeie credea cele spuse de vĕduva Lichtenberg şi anume, că din pricina bĕtrâneţi nu mai primeşte pensiune, ci Predavacz şi vĕduva Lichtenberg o susţin de milă. Apoi a fost transportată bĕtrâna în spitalul de acolo, unde apoi a spus, că numai de frica vĕduvei Lichtenberg, a afirmat cele spuse, şi că altcum era bătută mai în toate ḑilele. Cazul acesta a fost apoi arătat procurorului, care va şi trage la rĕspundere pe făptuitori.

* (Tata Radetzky) despre care se face în ḑilele noastre amintire prin toate jurnalele fără deosebire de limbă şi naţiune, va apărea în mijlocul celor ce nu'l pot uita.

Spre a lui primire s'au făcut pregătirile de lipsă. S'a adunat o sumă aproape de 200,000 fl. dela toţi cei ce au voit a contribuì şi de sigur că se vor mai aduna.

S'a esmis o anchetă pentru alegerea locului, unde se va ridica monumentul şi hotărîrea timpului când are sĕ fie desvălirea lui.

Unspreḑece locuri, cari de cari mai însemnate şi mai bine situate s'au adus în combinaţie. Probabil însĕ, că monumentul, care va representa pe comandantul, al căruia nume sună atât de dulce de pe buzele noastre, fraţilor şi părinţilor nostri, cari au avut fericirea a lupta eroic sub conducerea lui pentru înnălţarea dinastiei Habsburg va fi indicat sau în „Curtea imperială“ sau pe piaţul dintre parlament şi palatul justiţiei.

Desvălirea solemnă a monumentului, e calculată pe la 2 Decembre 1888 când se 'mplinesc 40 de ani dela augusta domnire a împĕratului Francisc Iosif I. Vom vedea.

* (Întêmplare ciudată.) — Christian IV, unul dintre cei mai buni regi ai Danemarcei, avea obiceu, ca înnainte de culcare sĕ-'şi noteze, ceea-ce avea de făcut a doua ḑi, pe o tabelă cu clape, atîrnată în camera sa de lucru, pe care tăbliţă o încuea însuşi. Câte odată sĕ întêmpla, sĕ uite chieia cea mică, dar aceasta nu făcea nimic, căci monarhul nu-'şi nota acolo afaceri de importanţă, şi apoi nici nu întră în acea camerĕ de cât servitorul Gerdes, în care regele credea, că se poate încrede. Cu atât mai mare îi fu supărarea, când odată se încredinţă, că Gerdes deschisese tabela şi cetise notiţele regelui. Acesta hotărî, sĕ nu facă mare cas de aci, dar sĕ dea o lecţie lui Gerdes, încât sĕ-'i treacă pofta de a mai căuta, sĕ-'şi satisfacă curiositatea. Deci regele scrise, după câteva ḑile următoarea notiţă pe tabela: „Dimineaţa la 6 oare arestarea în tăcere a spionului Gerdes şi împuşcarea lui de va încerca, sĕ fugă,“ apoi se duse în iatacul de alături, lăsând chieiţa în tabelă. Puţin mai târḑiu venì Gerdes palid şi plin de spaimă, se aruncà la picioarele regelui, îngânând cuvinte fără şir.

Regele era p'aci sĕ liniştească pe Gerdes, creḑênd, că pedeapsa era destul de aspră pentru o simplă curiositate, când auḑí din gura servitorului numele unui nobil, care la îndemnat, sĕ trădeze pe stăpânul seu Christian, se oprì, căci acel nobil trecea de cel mai mare duşman al seu; îi trecu prin cap, că poate prin cuvênt „spion“ nimerise adevĕrul. Imediat trimise în arest pe servitor şi după un ceas fu arestat şi acel nobil. O perchiziţie la acesta a descoperit un complot contra vieţii lui Christian IV. Gerdes cunoscea secretul, pe care la trădat apoi fără voe, după cum vĕḑurăm mai sus.

Ḑi de ḑi incurg epistole ca cea de jos, comunicată în estras, şi adeveresc prin aceasta tot mai mult influenţele sanitare ale elixirului de întărirea nervilor. Aşa scrie dl Gesecus din Verdeu i. h. Ve rog amical pentr'o întntreagă sticlă de elixir de nervi.. Ve pot comunica, că sticla de jumĕtate ce o am întrebuinţat, a avut pentru mine o influenţă foarte escelentă şi sperez a fi după aceasta de tot sănĕtos. Numai singur veritabil se află sub marca de deposit (crucea cu ancoră), în sticle $^1/_4$ L. 3 Mk., $^1/_5$ L. 5 Mk., $_1/^1$ L. 9 Mk., în farmacie şi în central M. Schulz, Hanovera. Deposit

Loterie.

Sâmbătă în 23 Octombre 1886.

Buda:	**49**	**27**	**87**	**3**	**24**

Mercuri, în 27 Octombre n. 1886.

Sibiiu:	**69**	**6**	**2**	**49**	**59**

Nr. 319 [1460] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea staţiunilor învĕţătoresci la scoalele confesionale gr. or. române din jos numitele comune se escrie concurs cu termin de 15 ḑile dela prima publicare.

1. Lancrăm, două staţiuni salarisate una cu 300 fl., şi alta cu 140 fl, v. a.

2. Vingard, cu salariu anual de 200 fl. cortel în edificiul scoalei şi lemne pentru foc.

Doritorii de a ocupa vreuna din numitele staţiuni învĕţătoresci au se-'şi adreseze suplicile instruite conform legilor scolari esistenţe oficiului protopresbiteral subsemnat pănă la terminul supra indicat.

Sebeş în 12 Septembre 1886.

Oficiul protopr. gr. or. în conţelegere cu comitetele parochiale.

I. Tipeiu.
prot.

Mr. 439 [1450] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învĕţătoresci vacante în parochiele jos însemnate din protopresbiteratul gr. or. al Bistriţei sĕ escrie concurs cu termin de pănă în 20 Octobre.

1. Caşna, cu salar anual de 200 fl, cuartir şi lemne.

2. Pr. Suseni, cu salar anual 200 fl cuartir şi lemne.

3. B. Rus, cu salar anual 200 fl. cuartir şi lemne.

4. Blaşfalĕul superior, cu salariu anual 150 fl., cuartir şi lemne.

5. Blaşfalĕul inferior, cu salariu anual 150 fl. cuartir şi lemne.

6. Chintelnic, cu salariu anual 150 fl în bani şi victuale, cuartir şi lemne.

7. Galaţi, cu salariu anual 180 fl. în bani şi victuale, cuartir şi lemne.

Doritorii de a obţinè unul din acestea posturi au a-'si aşterne suplicile instruate conform legilor din vigoare pănă la terminul sus indica la subsemnatul oficiu.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Bistriţei.

În conţelegere cu comitetele parochiale concernente.

Simeon Mond,
protopresbiter.

Nr. 326 [1448] 2—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului vacant de paroch în parochia de clasa a III Peteritea se escrie prin aceast concurs pe basa ven. ordinaţiuni consistoriale din 29 Iuliu a. c. Nr 2772 cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. 8 Jugere 1554°☐ porţiune canonică de fênaţ şi 6 jugere 846°☐ arătoriu, şi 4 jugere păşiune, acestea împreună cu alte două parţele numite vîrful zepodi în mărime una de 451°☐ de fênaţ şi alta arătoriu de 130°☐ dau un venit anual de 41 fl. v. a.

2. Dela 105 familii câte o ferdelă de cucuruz nesfêrmit à 50 cr. 52 fl. 50 cr.

3. Stolele usitate, cari calculate după calculul mediu alor 5 ani din urmă dau un venit anual 144 fl. 85 cr.

Reflectanţii sunt poftiţi a'şi subşterne petiţiunile instruite conform legii la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Solnocului în conţelegere cu comitetul parochial din Peteritea.

Cupşeni în 30 Septembre 1886.

Samoil Cupşa,
protopop.

Nr. 343. [1449] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învĕţătoresci la scoalele gr. or. române din comunele mai jos însemnate se escrie concurs cu termin de 15 ḑile dela prima publicare.

3. Căpâlna, cu salariu anual de 120 fl. cuartir şi lemne.

2. Petrifalău, cu leafă de 160 fl. cortel şi lemne.

Doritorii de a ocupa vre-una din menţionatele staţiuni au sĕ-şi subştearnă suplicile instruitc conform prescriselor legii subsemnatului oficiu protopresbiteral pănă la pusul termin.

Sebeş, în 28 Septembre 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or.

I. Tipeiu,
protopresbiter.

Nr. 52 [1442[3—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului învĕţătoresc din parochia gr. or. Cara, devenit vacant sĕ escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român".

Venitele împreunate cu acest post sunt:

a) un salariu anual de 200 fl. v. a., cari au a se plăti din veniturile pămênturilor, cari le posede scoala şi din repartiţiune de popor;

b) cuartir liber în edificiul scoalei

c) lemne trebuincioase pentru încălḑirea cuartirului şi scoalei.

Doritorii de a ocupa acest post au de a-şi trimite suplicele lor instruite conform legilor din vigoare în terminul prefipt la oficiul ppresbiteral gr. or. al Cluşului.

Cara în 4 Iulie 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial respectiv:

Vasilie Roşescu,
protopresbiter.

Nr. 296 [1453] 2—3

CONCURS.

Pentru staţiunile învĕţătoresci la scoalele confesionale din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Gioagiului II-lea se escrie concurs cu termin *de 15 ḑile* dela prima publicare în „Telegraful Român" şi anume:

1. Almaşul-mare, cu salariu anual de 200 fl. v. a, cuartir şi lemne.

2. Almaşul-mic, cu salariu de 110 fl. v. a., victuale în valoare de 40 fl., cuartir şi lemne.

3. Balşa, cu salariu de 160 fl. victuale în valoare de 40 fl, cuartir şi lemne.

4. Bozĕş, cu salariu de 150 fl. v. a., victuale în valoare de 32 fl., cuartir şi lemne.

5. Gioagiul-de-jos, cu salariu de 250 fl. v. a., cuartir şi lemne.

6. Homorod, cu salariu de 200 fl. v. a., victuale în valoare de 30 fl., cuartir şi lemne.

7. Mada, cu salariu de 160 fl. victuale în valoare de 48 fl., cuartir şi lemne.

8. Mermezeu-Văleni, cu salariu de 110 fl. v. a., victuale în valoare de 40 fl., cuartir şi lemne.

9. Valea-mare, cu salariu de 120 fl. v. a., victuale în valoare de 30 fl., cuartir şi lemne.

10. Vărmaga, cu salariu de 220 fl. v. a., cuartir şi lemne.

11. Almaşul-mijlociu, cu salariu de 110 fl. v. a., victuale în valoare de 40 fl., cuartir şi lemne.

12. Ardeu-Băcâia, cu salariu de 160 fl. v. a., victuale în valoare de 54 fl., cuartir şi lemne.

13. Băcăinţ, cu salariu de 160 fl. victuale în valoare de 40 fl., cuartir şi lemne.

14. Bulbuc-Curpeni, cu salariu de 130 fl. v. a., victuale în valoare de 20 fl., cuartir şi lemne.

15 Ceru-Băcăinţii cu salariu de 130 fl. v. a.; victuale în valoare de 20 fl., cuartir şi lemne.

16. Cib, cu salar de 130 fl. v. a., victuale în valoare de 30 fl. cuarşi lemne.

17. Feredeu, cu sclar de 120 fl. v. a. victuale în valoare de 30 fl., cuartir şi lemne.

18. Glod-Nădăştiă, cu salar de 120 fl. v. e., victuale în valoare de 30 fl., cuartir şi lemne.

19. Noşag, cu salar de 120 fl., victuale în valoare de 30 fl. şi lemne de încălḑit.

20. Renghet, cu salar de 150 fl. v. a. şi lemne pentru încălḑit.

Doritoritorii cari voies a se aplica la vre-una din aceste staţiuni au a-'şi aşterne petiţiunile instruite cu atestat de cualificaţiune din limba română şi limba maghiară şi documentele despre studiile percurse, la subsemnatul oficiu protopresbiteral al tractului al II-lea al Gioagiului, pănă la terminul mai susindicat.

În conţelegere cu comitetele parochiale respective.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Gioagiului II.

Sĕcărâmb, 14 Septembre 1886.

Sabin Piso,
protopo

Nr. 205 [1456] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci din parochiele mai jos înşirate se escrie concurs cu termin de 15 ḑile dela prima publicare.

1. Păclişa, cu salariu 150 fl. cuartir şi lemne de foc.

2. Măjina cu 100 fl. v. a. care se vor solvi din repartiţiune:

a) 60 fl. din esarîndarea păşunatului ce compete scoalei.

b) cuartir liber şi 2 orgii de lemne.

c) tacsele de cantor în suma de 40 fl.

d) 20 ḑile de lucru şi 10 feldere de cucuruḑ (a 16 copuri.)

Cu postul acesta e împreunat şi cantoratul.

Doritorii de a ocupa aceste posturi au a-'şi aşterne petiţiunile instruate conform legilor din vigoare pănă în terminul sus indicat la oficiu protopopesc.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Alba-Iulia 1 Septembre 1886.

Alecsandru Tordăşan,
protopresbiter gr. or.

Nr. 196 [1454] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului învĕţătoresc dela scoala poporală gr. or. din Geoagiul de sus se escrie concurs cu termin de 20 de ḑile dela prima publicare, pe lângă următoarele emolumente:

1. Salariu anual în bani gata 250 fl. v. a. solvenḑi în cuartale anuale din lada bisericei.

2. Cuartir liber în edificiul scoalei şi lemnele trebuincioase.

Doritorii de a ocupa acest post învĕţătoresc au de a-'şi trimite suplicile la acest oficiu protopresbiteral pănă la terminul sus amintit, bine notându-se, că dela concurenţi sĕ cere diplomă de învĕţătoriu în înţelesul legilor din vigoare.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Alba-Iulia 27 Septembre 1886.

Alecsandru Tordăşan,
protopresbiter gr. or.

Nr. 63 [1446] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de învĕţătoriu la scoala noastră cenfesional gr. or. română din Porceşti, protopresbiteratul Avrigului, se escrie concurs cu terminul de 15 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt. Salariul anual de 300 floreni v. a. cuartir şi lemne de foc.

Doritorii de a ocupa acest post au a-şi aşterne cererile concursuali instruite conform legilor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului (posta Avrig, Felek) pănă la terminul susindicat.

Avrig, 29 Septembre 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului.

Ioan Cândea,
protopresbietr.

Nr. 588. [1457] 1—3

EDICT.

Ioan Vasile Feleanu, carele a părăsit cu necredinţă de 5 ani pe legiuita lui soţie Maria I. Grădinariu, ambii din Rêşnov de religiunea gr. or., fără a se sci ubicaţiunea lui, este prin aceasta citat ca în termin de un an şi o ḑi dela prima publicare acestui edict, sĕ se presenteze înnaintea subscrisului oficiu, căci la din contră, procesul divorţial intentat de soţia sa, se va pertracta şi decide şi în absenţa lui.

Zerneşti, în 3 Octombre 1886.

Oficiul protopresbiteral al Branului.

Traian Meţian,
protopresbiter.

Nr. 583. [1458] 1—3

EDICT.

Maria Irimie Marcu, carea a părăsit cu necredinţă de 7 ani pe legiuitul ei bărbat Vasile G. Muntean, ambii din Vulcan de religiunea gr. or., fără a 'i se sci locul petrecerei este prin aceasta citată ca în termin de un an şi o ḑi dela prima publicare acestui edict, sĕ se presenteze înnaintea subscrisului oficiu; căci la din contră şi în absenţa ei se va pertracta şi decide procesul intentat de soţul seu.

Zerneşti, 3 Octombre 1886.

Oficiul protopresbiteral al Branului.

Traian Meţian,
protopresbiter.

Nr. 660. [1459] 1—1

Publicaţiune.

Nicolau Ticuşan grco-oriental din din Trapold, fiind despărţit de pribegita lui muiere Maria Langa greco-orientală tot din Trapold, protopresbiteratului Sighişoarei, prin sentinţa Preaveneratului Consistoriu archidiecesan din 26 August 1886. Nr. 3518. B. aceasta se aduce la cunoscinţa publică în sensul §. 124 din procedura matrimonială.

Sighişoara, 26 Septembre 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighişoarei.

Demetriu Moldovan,
adm. prot.

Singur veritabil sĕ află
sub
aceasta marcă de deposit

Elixir
pentru reimprospetarea nervilor
a profesorului Dr. Lieber

durabil, radical şi cel mai sigur leac dintre toate, chiar şi contra celor mai **cumplite dureri de nervi,** provenite din pĕcatele tinereţelor. Cura radicală **contra tuturor morburilor,** cari debilitează corpul precum: gălbinarea, iritaţiune, durere de cap, migrene, batere de inimă, durere de stomach şi mistuire neregulată.

Elixirul acesta compus din cele mai nobile plante de pe întreg pămêntul şi aprobat din partea unei autorităţi moderne a sciinţei; speră prin urmare şi cea mai deplină garanţie pentru depărtarea sus amintitelor morburilor.

Deslușiri mai de aproape dă cercularul aclus la fiesce-care sticlă. **Preţui $^1/_2$ sticlă 2 fl. v. a. —, o sticlă întreagă fl. 3.50 v, a., o sticlă duplă fl. 6.50 v. a.,** pe lângă trimitere s'au asignaţiune. — **Se află în toate farmaciile.**

Depositul principal: Einhorn-Apotheke Max-Fanta *Prag,* Altstädter Ring. [1441] 2—26

Depositul în Sibiiu la W. F. Morscher; farmacie la „Genfer Kreutz."

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu. Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 111 Sibiiu, Sâmbătă 18/30 Octobre 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 17 Octobre.

Cu toată sărăcia, de care geme ţeara întreagă, şi cu deosebire sěrmanul nostru popor, rěmas în mila bunului Dumneḑeu, cu toate pedecile, ce ni se pun în calea desvoltărei noastre naţionale, cu toate opintirile elementului dela cârma ţerei de a împedeca în biserică, în scoală, în vieaţa politică, cu toate pedecile totuşi dăm înnainte, şi deşì resultate bătătoare la ochi nu putem constata, totuşi nu ni se poate imputa, că stagnăm.

Şi trebue, sě o mărturisim. Bucuria noastră e cu atât mai mare cu cât observăm o viuă mişcare naţională, o nisuinţă spre progres tocmai în acele ţinuturi locuite de români, cari până acuma cam rar dau semne de vieaţă, observăm în acele ţinuturi o nisuinţă spre progres, despre cari cu seriositate se vorbia, că nu dau înnainte pe terenul cultural, nu dau înnainte pe terenul economic.

Numai mai alaltăeri am publicat apelul femeilor române din Deva pentru o reuniune de femei, a cărei chiemare va fi a umbla cu ochii deschişi prin comitatul Huniadoarei, şi a trebuit sě ne salte inima de bucurie, căci dacă a fost undeva de lipsă ochi deschişi, apoi această lipsă s'a simţit în comitatul Huniadoarei, şi s'a simţit trebuinţa, sě deschidă muerile ochii, căci multe sunt neajunsele noastre în toate părţile, nicăiri nu aşa de multe ca şi în acest comitat, care deşì e un monstru în a sa estindere, şi locuit aproape esclusiv de români, totuşi rolul românului se reduce aproape la nimica, atât la magistrate, cât şi în centrul comitatului, atât la preturi, cât şi la singuraticele comune cu tot soiul de notari, subnotari, colectori şi esecutori de dare.

În urma acestei sciri îmbucurătoare a reuniunei femeilor române din Deva ne vine scirea despre o reuniune, ce se plămădesce în Turda, cu scopul de a se înfiinţa un institut de credit şi de economii, asemenea celorlalte institute înfiinţate de 2 ani încoace aproape în toate părţile locuite de români.

Avêntul observat în anii din urmă pe terenul economic financiar a trebuit sě umple de bucurie inima fiecărui român, care doresce binele poporului, emanciparea sa de sub sclavagiul jidanilor, şi al unor cămětari din al lor neam, cari în unele privinţe sunt mult mai rěi ca jidanii chiar. Era lipsă de un institut de păstrare în Deva, era lipsă de un institut de credit şi economii în Orěştie, era lipsă de el în Făgăraş, mare lipsă era în Reghin, mare pe valea Têrnavelor, de tot mare era ea însě şi în Turda, spre care gravitează o mare parte din câmpia Ardealului. Nu era locul românului nici în Mureş-Oşorheiu nici în Teaca, cu atâta mai puţin în Cluş până la înfiinţarea Economului. Turda era un centru potrivit şi românii de acolo au înţeles, care este chiemarea lor dictată de lipsa poporului.

Un vênt călduţ suflă de către Arad, însě despre aceasta nu acuma.

Privirile noastre sunt îndreptate cu inteţire spre Valea Someşului, şi de acolo în sus, până la Mara-Mureş. Pe acolo e dat poporul nostru pradă iudeilor, pradă duşmanului, care nu privesce cu buni ochi emanciparea noastră pe terenul economic.

Am pěcătuì, când am face imputări bărbaţilor nostri dela Deeş, am pěcătuì doară, când am avea bănueli asupra celor din Gherla. Suntem pătrunşi de convingerea, că pretutindenea se lucră, şi dacă resultatele nu se věd încă, causa e a se căuta în situaţia politică a oamenilor nostri de pe acolo.

Şi în mijlocul aprigelor frecări naţionale dela noi, în faţa desperatei lupte a reuniunei de maghiarisare din Cluş, în faţa multelor abusuri observate în administraţiunea comitatelor noastre, ne cade bine, sě constatăm, că înnaintăm şi noi, deşì cu incetul, însě totuşi înnaintăm, şi ne consolidăm. Şi e bine sě o scim aceasta pentru ca sě capete inimă şi acei sânge din sângele nostru, cari încep a-'şi perde speranţa în un viitoriu mai senin pentru poporul nostru.

Revista politică.

Pe ḑiua de ieri era, sě se deschidă parlamentul în Bulgaria. Deschiderea s'a amênat înse până mâne cu scopul de a ajunge la vre-o înţelegere cu Rusia. Ḑilele cele mai de aproape vor arăta încât ostenelele Bulgarilor vor putea muia cerbicoasa îndărătnicie a Rusiei, care începe a se apropia tot mai mult de realisarea planurilor sale. După telegramele cele mai proaspete la Varna au sosit două vasuri rusesci de rěsboiu. Ca pretecst pentru aceste měsuri rěsboinice Rusia aduce starea cea strâmtorată, în care se află supuşii ruşi în Bulgaria, a căror vieaţă nu mai este în siguranţă în urma anarchiei, ce ar fi dominând în această ţeară. Un pretecst mai cinic nu se putea învoca. Se scie, că dacă lumea are sě admire ceva, atunci trebue sě admire tactul şi resoluţiunea regenţei bulgare în susţinerea ordinei faţă cu uneltirile rusesci. Pretecstul este deci unul dintre cele mai impertinente, şi este ruşine pentru Europa, carea atât a decăḑut în simţul moral, încât pentru neşte acte cu urmări aşa de grave, se aduc asemenea pretecste.

Altcum Bulgaria va trebuì sě cedeze cu toate stăruinţele pentru conservarea independenţei sale, cu toate asigurările monarchiei noastre, că în orient nu va suferì protectorat neîntemeiat în contracte, sau o influenţă permanentă, cu toate simpatiele Europei civilisate. Sentimentul nu mai conduce pe politicii europeni. Fie care a calculat pe tăbliţă, fie-care 'şi a avut în vedere partea sa, despre morala lucrului, despre simpatii nici vorbă nu mai poate sě fie.

După verificarea alegerilor Sobrania va purcede îndată la alegerea principelui. Tot mai mult se susţine scirea, că Sobrania va realege pe fostul principe Alecsandru de Battenberg. O telegramă din Londra pune în vedere şi consensul principelui Bismarck la realegerea principelui Alecsandru. Despre această possibilitate eată, ce găsim în ḑiariul Neue freie Presse din Viena.

Ḑiarul guvernamental bulgar „Nesavissima Bulgaria“ din Sofia publică în nrul seu dela 21 Octombre un important articol, care în ajunul întrunirei sobraniei are o deosebită însemnătate. Articolul e intitulat: *„Cine va fi candidatul pentru tronul princiar?“* Intre altele se ḑice în articol:

„Cea mai importantă cestiune pentru întreg poporul bulgar e fără îndoială cestiunea viitoriului principe. Care e candidatul, pentru care va vota marea sobranie? Nimenea nu scie, nimenea nu ḑice ceva despre aceasta. Nici presa europeană, nici cea rusă nu spune o vorbă serioasă despre un candidat. Pretutindenea domnesce linisce şi tăcere. Numai un lucru e cunoscut: că ruşii sunt în contra prinţului Alecsandru şi în contra marei sobranii. Ce însemnează tăcerea lumei europene, după ce fie-care scie, că ori-cine s'ar alege ca principe, aprobarea lui de către Europa e necesară? De Rusia nu mai vorbim, deoarece această monarchie nu vrea sě aibă nici un principe, ci vrea simplu, sě ne subjuge. Nu cumva această tăcere însemnează, că Europa privesce pe principele Alecsandru ca candidat? Ori doară esistă cembinaţiuni secrete, ce nu le poate prevedè aḑi nimenea.

„După cele ce scrie presa europeană, se poate conchide, că marile puteri n'au decis nimic, nici nu s'au înţeles asupra acestui lucru. La această conclusiune ajungem şi în faţa atitudinei Rusiei către Bulgaria, mai ales dacă luăm în considerare cererea ei de-a se amâna alegerile pentru sobranie. De altă parte s'a observat, că suflă un nou vênt în Europa. Astfeliu organele lui Bismark, cari până acum ḑiceau, că pentru principele Alecsandru nu doresc nici un rěsboi cu Rusia, se folosesc acum de un ton mai aspru referitoriu la atitudinea generalului Kaulbars în Bulgaria. Chiar organul lui Bismarck e foarte supěrat, că principele Alecsandru a renunţat la tron Această împregiurare, pusă 'n legătură cu călětoria ministrului englez, Lord Curchil, la Berlin de o parte cu vorbirea de dăunăḑi a ministrului preşedinte unguresc, Tisza, de altă parte, ne face, sě presupunem, că continentul ascunde ceva nou, ceva serios, care va surprinde într'o bună dimineaţă întreaga lume. Deocamdată sobrania s'a convocat deja ca sě aleagă pe principele şi aceasta va trebuì, sě se facă în curênd. Dar pe cine sě aleagă şi cum sě proceadă? Mulţi politici rěspund: Marea sobranie va alege pe candidatul Rusiei şi apoi se va disolva. Rěspunsul e în aparenţă foarte simplu, dar în realitate foarte complicat. Înnainte de toate scim, că Rusia a declarat oficial ca nelegale alegerile pentru marea Sobranie, din care causă nu poate presenta nici un candidat unei sobranii, pe care ea o consideră de nelegală şi necompetentă d'a alege un principe bulgar. În urma acestei împrejurări, Sobrania stă înnaintea alternativei: ori sě aleagă un principe în contra voinţei Rusiei, ori sě se amâne pe timp nehotărît, adecă până când îi va plăcea Rusiei. O cale mijlociă cel puţin acum nu se poate prevedè. Ce decisiune va lua aşa dară Sobrania? Ca sě amâne sesiunea pe timpul nehotărît, nu poate şi nu e iertat, sě facă marea Sobraniă, deoarece o decisiune de feliul acesta nu numai ar fi o blamare pentru actuala regenţă şi guvern, ci cu aceasta s'ar deschide şi un câmp întins pentru agitaţiunea rusă, care s'ar putea termina cu un rěsboiu civil.

Asta nu o poate dorì nici un balgar cinstit şi cu minte. Rěmâne aşadară prima cale deschisă, adecă a alege un principe contra voinţei Rusiei. Se înţelege de sine, că înnainte de alegerea prinţului regenţa şi guvernul trebue sě 'ntrebuinţeze toate mijloacele, ce'i stau la disposiţiune, spre a îndupleca pe Rusia, sě recunoască legalitatea Sobraniei. Pe cine aşa dară are sě aleagă principe în casul acesta Sobrania? Rěspundem hotěrît şi scurt: *pe nimenea altul, decât pe principele Alecsandru de Battenberg*, şi anume pe temeiul următoarelor consideraţiuni: 1 Prin realegerea principelui Alecsandru am arěta încă odată lumei, cât de mult preţuim independenţa noastră şi că nu dorim şi nu suferim nici o epitropie streină. 2. Aceasta realegere, chiar şi în cas d'a nu sě putea realisa, e de natură d'a face pe noul principe, ce s'ar alege eventual, sě înţeleagă, că nu va putea guverna Bulgaria, fără sě calce pe urmele prinţului Alecsandru. 3. Realegerea în cas. când din nou ar rěmânea vacant tronul nostru ar da prinţului Alecsandru dreptul unui pretendent legal. Afară de aceste trei motive principale mai sunt şi altele câteva, cari întăresc vederile noastre în privinţa realegerei principelui Alecsandru, dar care socotim, că acum nu e timpul, sě le discutăm.

„Poate, că se va pune întrebarea: „Bine, dar deoarece Rusia e în contra principelui Alecsandru şi aprobarea acestei monarchii după tractatul din Berlin e necesară, ce va fi atunci?“ Atunci, vom rěspunde, mai rěmân doauă căi: sau o *uniune personală* cu unul din celelalte state balcanice, sau proclamarea republicei bulgare. Amândoauă aceste căi sunt pentru noi mai corěspunḑětoare scopului, mai avantagioase şi mai folositoare decât alegerea unui candidat rus, care ar venî aci, ca sě pregătească Bulgaria *pentru o těněră şi noauě viaţă de stat*, precum ia plăcut generalului Kaulbars sě se esprime în cunoscuta sa circulară.

„Rusia sě nu uite, că noi trăim în peninsula balcanică şi cu toată slăbiciunea şi numěrul nostru mic suntem în stare, sě'i pregătim neplăceri... *Incă nu ne-am gândit serios la o iluminaţie în Macedonia.*

Adunarea despărţěmêntului III al asociaţiunei Transilvane.

Sebeşul inferior, în 13 Octombre 1886.

> De când 'mi-a crepat Dumneḑeu drăguţul ochii şi de cându-i comuna Şebeş, lucruri aşa frumoase n'am mai věst — vorba badei econ, T. Roman. —

(Urmare.)

Aici se înfăţişează un adevěrat şi plăcut tablou. Nimic mai frumos de cât un arc de triumf, ear sub arcul de triumf sě auḑì, rostindu-se vorbe de mângăiere, vorbe de îmbărbătare, tot vorbe din inimi curate.

Și asculta poporul vorbele fiilor sei luminați, asculta cu cea mai mare luare aminte, asculta, căci nici odată n'au mai auḑit Sebeșenii, rostindu-se la noi în sat vorbe așa de blânde, dulci vorbe, cari eșiau din inimă curată și se sĕlășluiau în inimi curate.

Și eu stam, stam și ascultam; ear când 'mi-am ridicat ochii și am privit în jur, o lacrimă caldă, lacrimă, isvorîtă din lacrămile românașilor munteni, mi se furișà lin pe obraz; căci așa 'mi-era de drag de acești românași, mi era drag sĕ-'i ascult. Nici odată nu mi s'au mai înfățișat așa de înțelepți, așa de veseli. Erau frumoși în înfățișare, poetici în graiul lor, vrednici de a figura în cel mai măreț tablou.

Am privit iute mărețul tablou, căci teamă-'mi era, ca sĕ nu înnundeze pe față lacrămile la o privelisce așa de minunată. Am plecat apoi capul și o gândire ca o raḑă din soare me făcù sĕ trăsar și se esclam: Doamne, dumneḑeule, când românii 'și vor avea domnii lor de român, când nu vor fi împedecați în desvoltarea lor, nație mai aleasă, nu s'ar mai putea găsì în lumea întreagă.

Încurajați de o primire așa de frumoasă, oaspeții purceseră îndată în biserică, urmat de întreg satul, căci drept vorbind, poporul nu se mai putea lăsa de oaspeți.

La capĕtul din stânga al uliței celei lungi se prelungesce o hudiță curată; ear mărginiș cu capĕtul din sus al hudiței se înalță biserica, casa lui Dḑeu. O biserică trainică, curată și mândră la înfățișare, locaș vechiu dḑeesc, ce de 245 de ani e martora întâmplărilor de pe aceste romantice locuri, căci multe rĕvașe sunt crestate în zidul și stâlpii ei

Spațioasă e biserica, dar zidurile ei tot nu puteau cuprinde întreaga lume, ce se adunase. Doară nici odată poporenii nu s'au învrednicit, sĕ se afle așa de mândri și de mulțumiți în biserica lor. Și cum nu s'ar fi aflat; căci eu vedeam afară de dnul director al despărțĕmêntulu de dl secretariu M. Voilean, pe domnul Parteniu Cosma, domnul medic Ioan Moga, dl Dr. Roșca, dl Balaș, păr. prot. Cândea și încă doi tineri sibieni. In partea dreaptă erau domnii Atanasiu Cimponeriu adv. și fost jude reg. la curie în Pesta, dl Simonescu secr. metr, I. Ghibu prof., G. Dima prof. tot oaspeți din Sibiiu afară de dl protopop.

'Mi era drag sĕ-i privesc, drag, căci am avut fericirea a-'i saluta într'un sat curat românesc, drag căci venit au la noi cu scopuri mărețe.

Conform programei dl director rostesce cu mult tact și cu mare iscusință „cuvêntul de deschidere“, în care face în scurt istoricul Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român și espune într'un mod de tot potrivit binefacerile acestei mari reuniuni.

În tot decursul timpului, cât ținù discursul, lumea întreagă avea ochii țintiți spre dl direct; părea, că voinicii românași munteni nu se mai puteau sĕtura de a privi pe dl director și de a asculta vorbele dînsului.

La punctul doi dl. M. Voilean în calitate de secretariu al acestui despărțămênt cetì cu voce tare și sonoră raportul general, arĕtând activitatea comitetului. Un deosebit interes cetiai de pe fețele românașilor, unde se vorbia despre „cultura vermilor de metase“. Raportul sĕ ea spre plăcută sciință, și după ce rostì câteva vorbe alese dl Dr. Roșca, la propunerea dînsului cu plăcere se esprimă mulțămită comitetului.

Esecutânduse mai departe punctele din program la punctul trei se alege o comisiune constătătoare din d nii prot. I. Cândea not Ivan și prim. Doican tot oameni de treabă și de socoteală, oameni vĕḑuți la popor. Datorința comisiunei era, sĕ înscrie membrii ca astfel sĕ crească numĕrul românilor de inimă și sĕ se înmulțască comoara materială, ca sĕ se poată înnălța comoara spirituală.

Și comisiunea 'și și făcù datorința, constatând după o jumĕtate de oară, că s'au făcut unii dintre cei de față membrii ordinari, ear alții membrii ajutători.

Pentru o mai bună lămurire On. d-le Redactor, te rog ă me lăsa ca sĕ însemn numele acestor bărbați aici, deși cam ne potrivit e a face pomelnice, dar tot nu pot trece cu vederea, căci așa 's faptele generoase, te fac sĕ rĕvășesci pe cei ce le sĕvîrșesc. Așa dar voiu începe cu membrii ordinari:

Toma Roman, econom în Sebeșul de jos membru pe viață: cu 100 fl. v. a. din cari douĕ-ḑeci și cinci 'i-a și solvit — merit are aci dl Dr. Moga — I. Cândea 6 fl., Dr R. Roșca 6 fl, Atan. Cimponeriu 6 fl., Const. Prie 2 fl., I. G. Barițu 5 fl., I. Pop de Galați 6 fl., I. Popa adv. 5 fl., Radu Balaș 5 fl., N. Lucuța 6 fl., Is. Popa 2 fl., I. Ghibu prof. 5 fl., Mateiu Voilean 5 fl., G. Ivan not. 6 fl., I. Toban com. Sebeșul de sus 5 fl., I. Const. Roman primar 6 fl.

Membrii ajutători sunt urmĕtorii după ale mele însemnări:

I. Micu prop. Sebeșul inf. 1 fl., I. Mateiu, paroch Seb. sup. 1 fl., I Doican, jun. col. de dare în S. inf. 1 fl., I. Doican, paroch în S. inf. 2 fl., Savu Berghia, prim. în Avrig 1 fl., Vas. Cândea, col. de dare în Avrig 1 fl., I. Iordache învĕț. în Secădate 1 fl, Il Marcu ospĕt. în Secădate 1 fl. Ana N. Preda vĕd. Avrig 1 fl., Ana Ilinca n. Preda, Avrig 1 fl., G. Faur S. inf. 1 fl., I. I Măierean, S. inf. 20 cr., Toma Doican înv. 1 fl., George Costea propr. 1 fl, Adam Roman prop. 1 fl., S. Voda înv. S. sup. 1., Adam Stoica prop. 1 fl., I. Bucur Sĕcădate 1 fl., Vas. Roman prop 1 fl., Popoviciu I. Mondu scol 10 cr., Toma Roman 1 fl., N. Rițivoiu jun. 40 cr., N. Rițivoiu sen. 1 fl.

Acestia sunt bărbații, cari din inimă au contribuit, din inimă curată și așa cred, că vor mai contribuì tot cu ast-fel de inimă pentru de a ajunge măreața țintă, ce o urmăresce reuniunea.

În special me mândresc, se mândresce întreg satul, căci am avut un bărbat, care de și e înnaintat în etate, luminându'i Provedința ochii minței și ai inimei, ne-a procurat mare bucurie că s'a făcut membru pe vieață.

Disertațiunea, cetită de dl M. Voilean a fost o adevĕrată surprindere atât pentru oaspeții Sibieni, dar mai mult pentru locuitorii acestei comune.

Ținuta potrivită, tonul adevĕrat, tot apucături, ce te făceau sĕ ai un deosebit interes.

Crăsnicul Samson eroul povestirei a stors adeseori lacrămi din ochii poporenilor mai bĕtrâni. Am vĕst însumi, cum moșul.... ne mai putêndu-se stăpânì de bucuria, ce-'i umplea sufletul, 'și rĕḑimă capul pe amêndoauă mânile și asculta, asculta dus, iar când îndrăsnia a-'și ridica fața blândă, ochii îi erau plini de lacrămi, lacrămi calde și de bucurie.

Ascultau toți pe badea Samson crâsnicul, ascultau povestea, ca și pe o minume, ascultau cât era aproape sĕ nu mai scie nici de ei și asta de acolo se vedea, căci dl secretariu isprăvise, iar ascultătorii isbugnìră în strigăt de „sĕ trăiască.“

Nefiind propuneri, sĕ statoresce budgetul pentru anul viitoriu.

Noul comitet se alege din următoarele persoane:

Dr. I. Pușcariu, direct.; P. Cosma A. Cimponeriu, L. Simonescu. Dr. I. Moga, G Dima, Tobias, Stroia, Balaș și Voilean.

Sĕ trece la deciderea locului, unde are sĕ se țină adunarea generală în anul, ce vine.

Aci păr. C. Prie, cu o voce blândă se adresează către dl direct. și către public și prin câteva vorbe alese îl roagă, că dacă s'ar destina comuna Secădate, căci locuitorii d'aici încă așteaptă cu mare sete pe „dascălii românilor“ și mai ales, că acum de doi ani, ceruseră locuitorii din Secădate, sĕ li se facă acest onor.

Și după puțină consultare se hotărì drept loc de întrunire „Secădatea.“

După toate acestea frumoase lucruri, făcute într'o esemplară ordine se ridică încă odată dl director și mulțumì din inimă tuturor, tuturor celor ce 'și-au pus încrederea întrênsul, mulțumi poporului, celui atât de bun, căci s'a împărtășit de astă sf. serbare, mulțumi căci au fost observată cea mai bună ordine, și îi pune la inimă îngrijirea pentru soartea lui, apoi în strigătele mulțimei de „sĕ trăiască“ dechiară de sfârșită astă frumoasă sărbătoare.

S'ar părea, că s'a gătat cu sĕrbarea, dar inimile românașilor munteni sunt cu mult mai deschise, decât sĕ lase pe oaspeți numai cu o „sĕnătate bună“ sĕ se întoarcă din satul nostru. Abea isprăvì dl direct. și dl notar, mulțumindu'i pentru zelul arĕtat și pentru conducerea plină de tact, 'l roagă și roagă pe oaspeți a petrece împreună la masă câteva minute.

Cum vii din biserică pe hudiță în jos, se ridică la capĕtul din jos al hudiței o zidire frumoasă. E scoala. În frumos și potrivit loc se ridică acest edificiu și îi curat, demn sĕ figureze ca zidire în aceste locuri romantice.

În sala scoalei era adunată mare mulțime sĕ vadă pe oaspeți și veselindu-se, sĕ se veselească dinpreună cu oaspeții.

Și veselia se începe după ce se dă bine-cuvêntarea. Bucate tot alese și gustoase, beuturi bune, nu în zadar 's Sebeșenii oameni de munte.

(Va urma.)

Serbarea dela Curtea de Argeș.

O serbare impunătoare s'a făcut ieri la Curtea de Argeș; străvechea capitală, lăsată în ruine de guvernele trecute, este redată astăḑi cultului în antica ei splendoare! Mai bine de douĕ-ḑeci și cinci mii de oameni au asistat la sfințirea acestui splendid locaș dḑeesc, menit sĕ redescepte în inimile tuturor tradițiuni glorioase și simțeminte înnalte și sĕ servească de basă unui nou avênt al bisericei noastre.

Guvernul liberal nu a perdut din vedere nici una din ramurile activităței noastre, nici unul din interesele noastre, sciind prea bine, din câte așeḑĕminte este urzită clădirea statului și câți factori contribuiesc la alcătuirea acelui tot, ce se numesce o națiune, el s'a ocupat cu aceeași rîvnă de armată ca și de scoală, de biserică ca și de desvoltarea noastră economică. Deși cu ochii mereu ațîntiți asupra viitoriului, el n'a perdut totuș din vedere trecutul și cu o stăruință demnă de laudă a întreprins restaurarea vechilor monumente ale țĕrei, câte au scăpat nedistruse în cursul veacurilor: astfeliu se închiagă și mai bine tradițiile trecutului cu aspirațiile viitoriului. Astfeliu se înnalță inimile și se pregătesc pentru noi fapte mari. Țara întreagă a fost într'un gând și un suflet cu guvernul; de aceea din toate unghiurile ei a trimis representanți la serbarea dela Curtea de Argeș, care a dobândit o strălucire și mai mare prin presența suveranilor.

Restaurarea vechilor biserici ale țĕrei, nu va fi titlul cel mai mic de glorie al domniei pline de fapte mărețe a M. S. regelui Carol I.

Sfințirea bisericei episcopale a curții de Argeș s'a sĕvêrșit cu o pompă estraordinară. Mii de oameni din toate județele și din văile cele mai depărtate ale munților au alergat la vestirea, că se sfințesce în presența M. L. regelui și reginei cel mai vestit și cel mai splendid monument al regatului României Timpul cel mai frumos a luminat peste această neasĕmĕnată serbare, ear lumea adunată sta uimită admirând esteriorul și interiorul minunatei clădiri. Un entusiasm nedescriptibil a cuprins pe toți, când regele, dela ușa bisericei adresà către poporul, care umplea curtea și împregiurimile, următoarele cuvinte:

Cuvêntarea M. S. regelui

„Popoarĕle, cari îngrijesc monumentele Lor se ridică de ele singure, căci pretutindenea monumentele sunt povestirea vie a istoriei și oglinda trecutului, semnele vederate pentru generațiunile viitoare.

Amintirea faptelor renumite este în genere însemnată prin staturi; în România însĕ domnii cei mari au înnălțat biserici, voind a întări astfeliu mai mult credința adeseori greu încercată prin năvăliri păgânesci, și ca mărturisire, că ceriul singur dăruesce isbândele, ocrotesce de primejdii. Întâlnim dar și în plaiurile mărețe ale munților, în văile încântătoare ale țĕrei, numĕroase sfinte locașuri, clădite de vitejii și evlavioșii nostri domni, cari priveau cu drept cuvênt în biserică și povața sa scutul cel mai puternic al neamului românesc. Neagoe Basarab, rĕzămăudu-se cu ardoare pe religie, hotărîse sĕ fi· pe poalele Carpaților cea mai falnică biserică. Meșterul Manole se pune la lucru, calfe și zidari muneesc ḑi și noapte și în curênd se ridicà pe Argeș în jos pe un mal frumos o clădire cum n'a mai fost alta. La sfințirea ei Vodă întrunì o adunare impunătoare. Patriarchul Țarigradului, patru metropoliți, toți episcopii, toți archimandriții țĕrei, egumenii din muntele Atosului, preste o mie de preoți erau față la această măreață serbare și numele de Curtea de Argeș rĕsuna în tot Orientul ca o minune vrednică de biserica rĕsăriteană. Asprimea vremei înse strică sântul locaș, foc și cutremur dărîmase părțile sale cele mai frumoase și mândra zidire era amenințată, sĕ fie nimicită; poporul pătruns de același simțĕmânt religios, care a spriginit pe strĕmoșii sei în toate vijeliile, care a scăpat vatra lor de năpădiri vrășmășesci, nu a voit ca acest scump odor sĕ fie perdut și dărîmat. Națiunea dăruì o zestre bogată și astăḑi, după trĕi veacuri, jumĕtate Curtea de Argeș strălucesce în vechea ei splendoare, ca o noauă dovadă, că doctrinele vătĕmătoare n'au putut înnăduși cuvioșia în inimile românilor și că numai prin harul lui Dḑeu se pot sĕvêrși fapte mari și bune. Noi, Regina și Eu, suntem mândri și fericiți, că sub domnia noastră s'a redat acest sânt și istoric monument, care trebue sĕ rĕmână de-a pururea adăpostul pravoslaviei și'n care poporul sĕ se roage lui Dḑeu ca sĕ binecuvinteze scumpa noastră Românie.“

Discursul dlui ministru Sturdza

Dl Dimitrie Sturdza, ministrul cultelor și instrucțiunei publice, adresà M. L. următoriul euvènt:

Sire! Doamnă!

Cu toții suntem adunați în giurul Majestăților Voastre pentru o serbere măreață. Nu e numai veselia și bucuria, care face sĕ salte inimile noastre, evlavia și credința le înnalță și le purifică. Un mare fapt s'a îndeplinit astăḑi. Cel mai măreț locaș dḑeesc al regatului s'a deschis credincioșilor creștini, din temelie reînnoit, înfrumsețat și împodobit așa se și cădea sĕ fie în timpurile acestei glorioase domnii când, redesceptați, românii, încuragiați și împinși de vocea puternică și pĕtrunḑătoare a Majestăților Voastre, s'au pus cu ardoare și cu dor mare la întărirea și mărirea patriei. A fost predestinat acest edificiu de către atotputernicul Dḑeu ca el sĕ stea ca un semn vecinic al celor petrecute.

Cu greu și cu durere el a fost clădit, precum ne-o spun numeroasele și inimoasele sale inscripțiuni. Cu greu și cu durere precum a fost fundat și Statul românesc, ca și aceasta el a fost crușat, de cruḑimea timpurilor, ca și acesta el a fost bântuit de inamici, ca și acesta el era aproape de peire, dar ca și acesta el se înnalță astăḑi spre mirarea celor din afară și spre întărirea noastră celor din 'năuntru fără seamăn mai splendid și mai luminos decât în trecut.

Strâns legată 'i-a fost totdeauna soartea de soartea regatului. Foricitul întru pomenire primul etitor, a aşeḑat în faţa bisericei patru plăci de piatră, a cărora inscripţiuni trebueau sĕ dea cunoscinţă despre dênsa şi despre ţară; două din aceste plăci le-au umplut Neagoe cu un rost, care ese din fundul unei inimi pătrunsă de religiositate, pe a treia s'a vecinicit numele Şerban Cantacuzino, a patra placă a rĕmas, aproape patru secole mută, aşteptând, sĕ vorbească şi ea; astăḑi ea poartă următoarea scrisoare:

„Noi, Carol I, cu mila lui Dumneḑeu şi prin voinţa naţională rege al României, vĕḑênd această sfântă biserică, care a fost prada focurilor, a cutremurilor şi a vrăşmaşilor unitu-Ne-am gândul cu voinţa celor mai din 'nainte ctitori Io Neagoe Basarab Voevod, Io Radul Basarab Voevod şi am hotărît în anul dela Cristos 1875, al Domniei Mele al ḑecelea, a o scăpa de nimicire. În ḑece ani de muncă obosită care n'a încetat nici în timpul marelui rĕsboiu pentru neatârnare, am reclădit această falnică, luminoasă şi minunată zidire cu ajutorul ţĕrei întregi, după planurile şi documentele ctitoresci, cu materialul vechiu şi cu cel nou, scoase din petrăria dela Albeştii Câmpu-Lungului, şi s'a sĕvêrşit în anul mântuirei 1885 al Domniei Mele al două ḑecilea, al regatului Meu al cincilea spre vecinica amintire a faptelor, cari au ridicat regatul României la mărire şi întru pomenirea Mea, a iubitei Mele soţii Elisabeta Regina şi a urmaşilor noştri precum şi mitropolitului Primat Calinic Miclescu, a episcopului de Argeş Ghenadie, a preşedintelui consiliului Meu de miniştri Ioan Brătianu, a architectului Andrei Lecompte de Nouy şi al întregului popor al acestei ţĕri. Bine-cuvintează din cer, părinte sfinte, acest sfânt locaş al Tĕu şi'l păstrează din neam în neam ca pe un nepreţuit odor, amintind ḑilele grele şi timpurile de mărire, prin cari au străbătut virtutea şi voinicia românilor, sprijinindu-se pe stânca credinţei către Dumneḑeu, către patrie şi către *R*ege"

Aşa este! putem ḑice, că Dumneḑeu a revărsat binecuvêntarea sa asupra acestui popor, căci după multe şi nenumărate suferinţe, le-a dăruit în sfârşit cârmaciu însufleţit de iubire şi de râvnă Dumneḑeească; ţara scie aceasta dela o margine a ei până la cea-l'altă; ea scie, că Voi, care staţi în fruntea ei sunteţi ca doui luceaferi strălucitori, spre care ochii noştri se pot uita cu iubire, cu respect, cu încredere şi cu credinţă.

Ai înnălţat, Sire, poporul român în ochii sei proprii şi în ochii lumei; uitasem, sĕ ne jertfim vieţele pentru patria pe care o iubeam din adâncul sufletelor noastre şi ne ai condus, unde era victoria mai grea de căpătat, ca astfel sĕ datorim ceeace am devenit, un Regat respectat plin de viaţă şi de putere, numai nouĕ înşire, Regelui nostru şi lui Dumneḑeu. Nimic nu ai cruţat pentru a întări această ţară şi ai pus o raḑă înţelepciune şi mari silinţe, ca sĕ înnalţi tot mai sus neamul românesc, sădit aci de cel mai puternic popor al lumei vechi, de cel mai mare împĕrat al lumei antice. Dinpreună cu regatul ai ridicat Sire, şi biserica strĕmoşească aşeḑat'o pe base canonice, făcênd ca autocefalia ei sĕ fie recunoscută de întreaga creştinătate; astfel iai redat vechiul prestigiu. Ca semn palpabil al acestui aşeḑământ prin voinţa şi impulsiunea Majestăţii Voastre, ţara a reclădit sfinte biserici căḑute în ruină, între cari aceasta, a episcopiei de Argeş, e cea mai însemnată. Înnainte de trei decenii ,reedificarea acestui edificiu ar fi fost o imposibilitate, nu s'ar fi găsit mijloace materiale pentru o lucrare atât de mare şi întreprinderea ar fi fost considerată ca o îndrăsneală, ce nu ar fi fost în stare a o duce la capăt; acum în ḑece ani, sub puternicul indemn al Majestăţei Voastre şi sub direcţiunea unui nou meşter Manole s'a ridicat minunat dinnaintea ochilor noştri acest giuvaer al credinţei în Dumneḑeu şi al iubirei de patrie, dotat cu veşminte şi odoare sfinte, între cari posteritatea ca şi noi va admira evangelia lucrată cu atâta pietate şi măeştrie de fala femeilor române de Regina Elisaveta. Astfel numele Vostru, Sire, a devenit un talisman care duce din isbândă în isbândă, iar în viitor, el va fi iubit şi adorat de urmaşii noştri ca numele acelui mare rege care a fondat puternicul regat român.

Depuind la picioarele Majestăţei Voastre din partea ţĕrei întregi aceste simţĕminte de recunoscinţă întru acest moment solemn şi sfinţit, îndeplinesc o datorie a tuturora. Sĕ trăiţi mulţi ani spre binele, spre întărirea, spre fericirea regatului românesc. Sĕ trăiască Majestăţile Lor! Sĕ trăiască dinastia românească! Sĕ trăiască România!

„Voinţa Naţională."

Discursul

dlui director rostit la adunarea generală a despărţĕmêntului III, ţinută în 12 Octobre st. v.

Onorată adunare generală, Domnilor şi fraţilor!

Asociaţiunea Transilvaniei pentru literatura română şi cultura poporului român este o instituţiune destul de cunoscută şi popularisată astăḑi între români, de cât ca sĕ aflu trebuinţă a me estinde prea departe în arătarea scopului ei salutar.

Ea s'a înfiinţat în anul 1861 şi acum este al 25 an, decând esistă ea şi de când revarsă binefacerile sale preste fii poporului român. Ea, ca şi un riu curat şi limpede, care la isvor este mic, eară în curgerea sa se tot măresce şi adapă cu ţermurii sei o ţeară întreagă, încă au început activitatea sa cu puţin, eară mai târḑiu lucrările ei au luat dimensiuni tot mai mari şi mai mari, încât astăḑi se poate ḑice, că este unica reuniune la români în feliul ei, care sĕ se intereseze deadreptul de ridicarea poporului român la o stare mai înnaltă de cultură şi sĕ-'l înveţe a se folosí şi de mijloacele materiale pentru ridicarea lui la un nivel cu alte popoară din patriă.

Mulţi tineri români, doritori a învĕţa carte, dară lipsiţi de mijloacele necesari, au aflat adăpostire la sinul acestei asociaţiuni; pe când mai înnainte nu se pomenea, ca copii de român, sĕ meargă sĕ înveţe meserii atât de necesari pentru societate, acum pe lângă îndrumarea, povăţuirea şi spriginirea materială a asociaţiunei s'au ridicat numĕrul meseriaşilor români mai ales în oraşe în mod însemnat. În fruntea asociaţiunii stau bărbaţi învĕţaţi, cari scriu cărţi şi învaţă pe popor a se folosì de acele mijloace, cari duc la prosperarea spirituală şi materială a lui. Sub auspiciile asociaţiunii s'a înfiinţat o scoală superioară de fete în Sibiiu, cu un edificiu pompos al ei propriu, unde se primesc fetiţele române la crescere pre lângă cele mai favorabile condiţiuni.

Dară fiindcă bărbaţii din centru nu ajung în tot locul a lumina poporul, lucrarea lor o au împărţit cu alţi bărbaţi luminaţi din afară, cari au sĕ îndemne poporul a se asocia cât mai mulţi pentru scopul ridicărei poporului în cultură şi pentru spriginirea împrumutată. Aşa fac şi alte neamuri, aşa trebue sĕ facem şi noi, dacă voim, sĕ nu rĕmânem îndărĕpt. Ce nu poate unul face, pot mai mulţi şi cel-ce are mai mult, sĕ dea şi celui ce n'are şi astfel va fi bine pentru toţi.

Noi încă spre acest scop am venit în mijlocul Dvoastră şi vĕ rugăm, sĕ spriginiţi nesuinţele noastre şi cei mai cu dare de mană, fiecare după puterile sale se-'şi jertfească cu inimă curată din avutul seu, pentru sporirea fundului asociaţiunii, fiind încredinţat; că filerul seu va fi bine primit, se va administra bine şi va aduce inḑecit şi insutit roadă pentru următorii nostri. Scim şi noi, că cu adevĕrat vremile sunt grele şi multe se cer dela noi astăḑi; cu toate acestea sĕ nu ne descoragiem, ci sĕ alergăm întru ajutoriu unul altuia; căci numai aşa vom putea sĕ ne ridicăm la o stare mai favorabilă.

În ţara întreagă a Transilvaniei asociaţiunea Transilvaniei 'şi-a făcut mai multe despărţeminte, dintre care şi al nostru al Sibiiului este unul.

Comitetul despărţămêntului nostru încă a lucrat şi lucră cu neobosinţă, iese în fiecare an în câte una din comunele acestui despărţĕmênt ca se ţină adunările sale. Ce a lucrat comitetul Dvoastră în decursul anului trecut, se va vedé dintr'un raport, ce voim a da onoratei adunări.

Deocamdată presentându-vĕ programa adunării noastre şi poftindu-vĕ a pâşi la lucru, declar şedinţa de deschisă.

Varietăţi.

* (Serenadă.) Din incidentul promovărei comandantelui de aici, a Domnului Br. Schönfeld, de general de artilerie, regimentul 82 'i-a arangiat Joi seara o serenadă frumoasă. Pe la oarele 7 s'a pornit conductul din casarma cea mare cu o mulţime de torţe şi lampioare. După ce s'a postat innaintea locuinţei domnului comandant, musica a întonat imnul împĕratului, după care mii de „Éljen" au resunat din pepturile oficierilor şi ale soldaţilor. Comandantul au mulţămit mai întâiu în limba germană, apoi în cea maghiară, apoi a strigat: „*Hoch der Kaiser*" şi „*Éljen o császár*," la care soldaţii au rĕspuns cu „Eljen."

* (Scire sensaţională) După terminarea serenadei, de care tocmai vorbim, se lăţise cu fulgerul faima, că regele României, lovit de apoplecsie, a murit Din fericire, scirea s'a adeverit de faimă goală

* (Mulţămită publică). Doamna Cornelia Bredicean din Lugoş a binevoit a dona pentru biblioteca scoalei civile de fete a asociaţiunei transilvane preţiosul op: *America in Wort und Bild. Eine Schilderung der Vereinigten Staaten. Von Friedrich von Hellwald.*"

Subsemnata direcţiune 'şi ţine de plăcută datorinţă a aduce binevoitoarei dăruitoare şi pe această cale mulţămita sa pentru interesantul dar, făcut scoalei de fete.

Sibiiu 27 Octombre 1886.

Direcţiunea.
scoalei civile de fete cu internat.

* (Cetatea Ghertina.) Eruditul domn român Demetriu Cantemir, care a trăit dela anul 1673 până la 1723, gloria ţĕrei din secolul trecut, în nepreţuita sa carte „Descripţio Moldaviae", scrisă după cererea Academiei din Berlin, al cărei membru era, ocupându-se a dovedì epoca ruinelor vechilor cetăţi din partea Moldovei, arată între altele că „în apropriere de Galaţi, la gurele Siretului, despre rĕsărit, sunt dĕrâmăturile unei cetăţi, căreia oamenii din partea locului îi ḑic acum Ghertina". Eară cum că această cetate a fost întemeiată depe vremile lui Trajan, despre aceasta ne încredinţează banii vechi, cari s'au aflat acolo la leatul 7211 (1703); precum şi o peatră pe care cu slove latineşti scrie aşa:

Imp. Caesari. Div. Filio. Nervae. Trajano. Au-Iusto. Germ. Dacico. Pont. Max. Fel. P. Dict. XVI gmp. VI Cons. VII P. P. Calpurnio Publico Marco C. Aurelio Rufo.

„Carele aşa socotim, sĕ se înţeleagă: Împĕratului. Cesarului. Dumneḑeescului. Filiului. Nervii lui Traian Augustului. Germanicului. Dacianului. Preotului celui mai mare. Fericitului Domn. Învĕţătoriului al şease-spre-ḑecelea. Împĕratului al şeaselea. Sfetnicului al şeaptelea. „Părintelui Patriei lui Calpurniu Marcu Aureliu Rufu."

Apoi adaoge marele Domn:

„Către aceasta mai scrie Nicolae Costin Logo-„fĕtul, precum s'a mai fi vĕḑut, o piatră s'a aflat la „cetăţuia năruita la Galaţi, ce 'i ḑice Ghertina, şi „sĕ fi cetit singur într'însa: „Sever Împĕratul Ro-„mului", ce noi această piatră şi în domnia frate-„lui Antioh şi pe vremea noastră, trecênd pe la Ga-„laţi, într'adins am cercat o; ce nu s'a aflat, fără „cât într'un rênd mi-a adus Theodori, Pârcălabul de „Galaţi, un ban de argint în carele scria: *Const. Vict. Aug. Imp.*"

Am visitat şi eu locul unde s'a aflat acum aproape 2000 ani (cam pe la 102 p. Chr.) cetatea Ghertina, situată în dreptul gărei Barboşi, dar nu am putut afla fără numai coroana aceea de dealuri, şi bĕtrânul Siret; n'am vĕḑut nici o urmă măcar de cetate, nici umbră de poliţie, cum o numesce profesorul Sĕulescu; nici păreţii băii, care ḑice dsa, că s'au disţĕrănat; nici apeducul, nici temeliele templului lui Cupidon şi al Venusei, nici nimic.

Ce s'au făcut toate acestea? Ceea ce timpul nu sa putut şterge în douĕ mii de ani, noi am ras cu desĕvêrşire în vr'o câte-va ḑecimi de ani!...

Eată ce ḑice în privinţa aceasta profesorul Sĕulescu:

„Temeliele păstrate până astăḑi în pămênt m'au „putut duce de a face această descoperire topogra-„fică a Ghertinei, însĕ acum (adecă la 1848) ne „mai esistând nici aceste, fiind-că din anul trecut „1836, începênd a se săpa şi a se scoate toate an-„tichităţile păstrate în molozul ruinei până la 6 Au-„gust, când me aflam acolo pe vatra poliţiei, nu rĕ-„măsese alta decât ţĕrâna cu şuruiturile pe unde „au fost temeliele, încât de vor curge pohoaile şi „vor învĕlì săpăturele, nu se va cunoasce nici urma „Ghertinei, drept care se va potrivì şi aici ḑisul poetului:

„*Unde a fost Troja acum secera oamenii grâne.*"

„Naţiunea."

(Îmbrăcămintea şi legislaţiunea engleză). O jună fată care, de câtva timp, trecea ca băiat, a compărut ḑilele acestea înnaintea tribunalului din Marlborough steet, sub acuzarea, că a furat pe patronii sei. Afacerea neputând, sĕ fie judecată în ḑiua înfăţişerii, tribunalul a amânat'o peste opt ḑile în scopul de a decide, dacă nu este de resortul curţii de acusaţiune. Ceea ce este ciudat în acest proces, este că acusata a campărut în costumul seu de bărbat şi că, cu toată cererea ce a făcut apărătorul ei, tribunalul a refuzat de a o autorisa sĕ se îmbrace în costumul secsului ei, căci a ḑis, dacă atacerea ar trebuì sĕ fie trămisă înnaintea juriului acuzata trebue sĕ compară în costumul, pe care la purtat înnaintea magistratului instructor al tribunalului din Marlborough steet. Ciudată ecsiginţă a legislaţiunii engleze!

* (O victimă a iubirei.) „Maria F. este o jidăncuţă frumuşică de prin Mahalaua Moţoc. Tot în aceeaşi ogradă şedea şi tinĕrul G. Din vorbă în vorbă tinerii fură logodiţi. Într'o ḑi G. se văita înnaintea logodnicei, că are necesitate de bani. Maria cu totul innocentă, se duce la ladă scoate 1500 lei, zestrea ei şi o dă aceluia, care credea ea, că va fi bărbatul sĕu. G. însĕ plecă, perdù paralele şi căsătoria nu se făcù. Maria tot gândea şi se rĕsgândea la nenorocirea ei, necăsătorită şi sĕracă. Întro bună dimineaţă scoase un rîs grozav. Înnebunise. În fie-care seară se vede, rătăcind pe uliţa Lozonschi, de pe unde e reîntoarsă cu forţa acasă.

„De ce cămătarul F., moşul ei, un bogat paralitic şi îngrijit de însĕ'şi mama fetei, nu caută, sĕ ajute întru cât-va pe această nenorocită?"

Nr. 5297. Plen. [1455] 2—3

CONCURS

pentru stipendii şi ajutoare din fundaţiunea Andronic.

Din fundaţiunea Andronic sunt a se conferí pe anul 1887 următoarele stipendii şi ajutoare.

a) **Cinci-ḑeci şi nouĕ stipendii şi ajutoare** de câte 30 fl. pentru tinerii, cari au intenţiunea a se aplica ca noviţi la meserie şi industrie, apoi pentru învĕţăceii aplicaţi deja la meserie şi industrie, şi în fine pentru învĕţăceii, cari au devenit sodali (calfe) în decursul anului 1886.

b) **patru-spre-ḑece ajutoare** şi anume **ḑece** de câte 100 fl., **douĕ** de câte 150 fl. şi **douĕ** de câte 200 fl. pentru sodali (calfe), cari sunt în condiţiunile recerute de a se face măestri.

Toţi, cari voesc a concurge la aceste stipendii şi ajutoare trebue sĕ dovedească:

a) prin atestatul de botez, că sunt români greco-orientali din Transilvania;

b) prin atestatul oficiului comunal (primăriei) starea averei proprie şi a părinţilor;

c) prin atestatul dela oficiul parochial, la care aparţine concurentul sau familia concurentului: dacă trăiesc părinţii, câţi copii minoreni sunt în familie şi câţi din aceştia umblă la scoală; dacă petentul este căsătorit şi starea familiei sale.

În special **tinerii,** cari au **intenţiunea** a se aplica ca noviţi la meserii şi concurg la un stipendiu câte de 30 fl., afară de recerinţele generale indicate mai sus, trebue sĕ întrunească şi următoarele condiţiuni:

1. Sĕ nu fie mai tinĕr de 12 ani.

2. Sĕ fie cercetat cu succes bun scoala poporală, ceeace este a sĕ dovedì prin atestate scolare.

3. Sĕ fie închieiat cu măiestrul conform §-lui 61 al legei industriale (artic. leg. XVII 1884), ceea-ce se va dovedí prin aşternerea contractului în original sau în copie legalisată.

Învĕţăceii, aplicaţi deja la meserie sau la industrie, cari concurg la un stipendiu câte de 30 fl., afară de recerinţele generale, trebue sĕ mai întrunească urmĕtoarele condiţiuni;

1. Sĕ fie angajaţi la vre-un măiestru cu contract, care sĕ se alăture la cerere.

2. Sĕ aibă purtare bună dovedită cu atestat dela măiestrii, la cari au fost şi sunt în învĕţătură.

Sodalii, cari concurg la vre-un ajutoriu de 30 fl., afară de recerinţele generale, trebue sĕ întrunească urmĕtoarele condiţiuni:

1. Sĕ fie terminat periodul de învĕţătură în decursul anului 1886, ceea ce se va dovedí prin atestatul autorităţii industriale conform §-lui 67 din art. leg. XVII 1884.

2. Sĕ arete un sporiu şi o purtare bună, cea ce se va dovedí prin atestatul măiestrului, eventual prin cartea de lucru (§. 99 din legea citată).

3. Sĕ arete, ce limbi sciu vorbí şi scrie (atestat dela măiestru) şi dacă aparţin ca membrii la vre o reuniune de meseriaşi, (certificat dela reuniune).

Sodalii, cari concurg la vre-un ajutoriu câte de 100 fl., 150 fl., şi 200 fl., pentru a se face măiestrii, au sĕ întrunească, afară de recerinţele generale, încă următoarele condiţiuni:

1. Sĕ fie provĕḑuţi cu certificatul de măiestru.

2. Sĕ fie lucrat cel puţin 6 ani consecutivi ca sodal, ceea ce se va dovedí prin atestatele măiestrilor, la cari au lucrat.

3. În cerere sĕ se arete anume, unde voiesc a se aşeḑa ca măiestrii şi ce fel de mijloace bănesci mai au pentru a-'şi începe meseria pe socoteala lor; asemenea sĕ producă şi alte documente recomăndătoare.

Dela toţi concurenţii de ori ce categorie se recere, ca cererile sĕ fie scrise şi subscrise **cu mâna lor proprie** şi adresate consistoriului archidiecesan gr. or. din Sibiiu; cererile au sĕ între aici cel mult până la **1 Decembre 1886 stilul vechiu.**

Cererile sosite după acest termin şi cele ce nu vor fi instruite precum se recere mai sus, nu se vor lua în considerare.

Sibiiu din şedinţa plenară a consistoriului archidiecesan ţinută la 6 Octombre 1886.

Nicolau Popea m. p.,
archimandrit ş. vicariu archiepiscopesc.

Nicanor Frateş m. p.,
secratariu.

Nr. 495 [1451] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci la scoalele confesionali gr. or. din comunele mai jos înşirate se escrie concurs cu termin de 15 ḑile dela prima publicare.

1. Deeş, cu un salariu anual de 75 fl.

2. Corneni, cu un salariu anual de 50 fl.

3. Poiana-Blenchi, cu un salariu anual de 100 fl.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-'şi aşterne petiţiunile concursuali instruite conform legilor din vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Deeş, 28 Septembre, 1886.
Oficiul ppresbiteral gr. or. al tractului Deeş.

Teodor Herman,
protopresbiter.

Nr. 319 [1460] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea staţiunilor învĕţătoresci la scoalele confesionale gr. or. române din jos numitele comune se escrie concurs cu termin de 15 ḑile dela prima publicare.

1. Lancrăm, două staţiuni salarisate una cu 300 fl., şi alta cu 140 fl, v. a.

2. Vingard, cu salariu anual de 200 fl. cortel în edificiul scoalei şi lemne pentru foc.

Doritorii de a ocupa vreuna din numitele staţiuni învĕţătoresci au se-'şi adreseze suplicile instruite conform legilor scolari esistenţe oficiului protopresbiteral subsemnat până la terminul supra indicat.

Sebeş în 12 Septembre 1886.
Oficiul protopr. gr. or. în conţelegere cu comitetele parochiale.

I. Tipeiu.
prot.

Mr. 439 [1450] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învĕţătoresci vacante în parochiele jos însemnate din protopresbiteratul gr. or. al Bistriţei sĕ escrie concurs cu termin de până în 20 Octobre.

1. Caşna, cu salar anual de 200 fl, cuartir şi lemne.

2. Pr. Suseni, cu salar anual 200 fl cuartir şi lemne.

3. B. Rus, cu salar anual 200 fl. cuartir şi lemne.

4. Blaşfalĕul superior, cu salariu anual 150 fl., cuartir şi lemne.

5. Blaşfalĕul inferior, cu salariu anual 150 fl. cuartir şi lemne.

6. Chintelnic, cu salariu anual 150 fl în bani şi victuale, cuartir şi lemne.

7. Galaţi, cu salariu anual 180 fl. în bani şi victuale, cuartir şi lemne.

Doritorii de a obţinè unul din acestea posturi au a-'si aşterne suplicile instruate conform legilor din vigoare până la terminul sus indicat la subsemnatul oficiu.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Bistriţei.
În conţelegere cu comitetele parochiale concernente.

Simeon Mond,
protopresbiter.

Nr. 326 [1448] 3—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului vacant de paroch în parochia de clasa a III Peteritea se escrie prin aceast concurs pe basa ven. ordinaţiuni consistoriale din 29 Iuliu a. c. Nr 2772 cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. 8 Jugere 1554°☐ porţiune canonică de fênaţ şi 6 jugere 846°☐ arătoriu, şi 4 jugere păşiune, acestea împreună cu alte două parţele numite vîrful zepodi în mărime una de 451°☐ de fênaţ şi alta arătoriu de 130°☐ dau un venit anual de 41 fl. v. a.

2. Dela 105 familii câte o ferdelă de cucuruz nesfêrmit à 50 cr. 52 fl. 50 cr.

3. Stolele usitate, cari calculate după calculul mediu alor 5 ani din urmă dau un venit anual 144 fl. 85 cr.

Reflectanţii sunt poftiţi a'şi subşterne petiţiunile instruite conform legii la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Solnocului în conţelegere cu comitetul parochial din Peteritea.

Cupşeni în 30 Septembre 1886.

Samoil Cupşa,
protopop.

Nr. 343. [1449] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învĕţătoresci la scoalele gr. or. române din comunele mai jos însemnate se escrie concurs cu termin de 15 ḑile dela prima publicare.

3. Căpâlna, cu salariu anual de 120 fl. cuartir şi lemne.

2. Petrifalău, cu leafă de 160 fl. cortel şi lemne.

Doritorii de a ocupa vre-una din menţionatele staţiuni au sĕ-şi subştearnă suplicile instruite conform prescriselor legii subsemnatului oficiu protopresbiteral până la pusul termin.

Sebeş în 28 Septembre 1886.
Oficiul protopresbiteral gr. or.

I. Tipeiu,
protopresbiter.

Nr. 205 [1456] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci din parochiele mai jos înşirate se escrie concurs cu termin de 15 ḑile dela prima publicare.

1. Păclişa, cu salariu 150 fl. cuartir şi lemne de foc.

2. Măjina cu 100 fl. v. a. care se vor sòlvi din repartiţiune:

a) 60 fl. din esarîndarea păşunatului ce compete scoalei.

b) cuartir liber şi 2 orgii de lemne.

c) tacsele de cantor în suma de 40 fl.

d) 20 ḑile de lucru şi 10 feldere de cucuruḑ (a 16 copuri.)

Cu postul acesta e împreunat şi cantoratul.

Doritorii de a ocupa aceste posturi au a-'şi aşterne petiţiunile instruate conform legilor din vigoare până în terminul sus indicat la oficiu protopopesc.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Alba-Iulia 1 Septembre 1886.

Alecsandru Tordăşan,
protopresbiter gr. or.

Nr. 588. [1457] 2—3

EDICT.

Ioan Vasile Feleanu, carele a părăsit cu necredinţă de 5 ani pe legiuita lui soţie Maria I. Grădinariu, ambii din Rêşnov de religiunea gr. or., fără a se sci ubicaţiunea lui, este prin aceasta citat ca în termin de un an şi o ḑi dela prima publicare acestui edict, sĕ se presenteze înnaintea subscrisului oficiu, căci la din contră, procesul divorţial intentat de soţia sa, se va pertracta şi decide şi în absenţa lui.

Zerneşti, în 3 Octombre 1886.
Oficiul protopresbiteral al Branului.

Traian Meţian,
protopresbiter.

Nr. 583. [1458] 2—3

EDICT.

Maria Irimie Marcu, carea a părăsit cu necredinţă de 7 ani pe legiuitul ei bărbat Vasile G. Muntean, ambii din Vulcan de religiunea gr. or., fără a 'i se sci locul petrecerei este prin aceasta citată ca în termin de un an şi o ḑi dela prima publicare acestui edict, sĕ se presenteze înnaintea subscrisului oficiu; căci la din contră şi în absenţa ei se va pertracta şi decide procesul intentat de soţul seu.

Zerneşti, 3 Octombre 1886.
Oficiul protopresbiteral al Branului.

Traian Meţian,
protopresbiter.

PÁLYÁZAT.

Az aradi m. kir. állami főreáliskolánál betöltendő egy rendes tanári állomásra, melylyel a franczia- és német-nyelv és irodalom tanitásának kötelezettsége, 1200 frt évi fizetés, 200 frt lakáspénz és a szabályszerü ötéves pótlék élvezete van összekötve, pályázat hirdettetik. Pályázók a vallás és közoktatátatásügyi ministeriumhoz czimzett kérvényüket, melyben születési évük és helyük, vallásuk, nős vagy nőtlen állapotuk, hadkötelezettségi viszonyuk, végzett tanulmányaik és képesitésük, nyelvismereteik és eddigi szolgálataik okmányokkal igazolandók, alkalmazásban lételük esetén elöljáróságuk utján, különben pedig közvetlenül a nagyváradi tankerületi kir. főigazgatósághoz f. évi november hó 30 áig küldjék be.

Kelt Budapesten, 1886. évi október hó 19 én. [1461] 1—1

A vallás- ès közoktatásügyi m. kir. ministeriumtól.

Sz. 134/1886. végreh. [14 2] 1—1

Árverési hirdetmény.

Alólirt kir. bir. végrehajtó ezennel közhirré teszi: miszerint a N.-Szebeni kir. törvényszéknek 1886 évi 446 számu végrehajtást elrendelő és a Medgyesi kir. járásbiróságnak 1886 évi 788 számu kiküldő végzése folytán Nagy Szebeni „Albina“ hitelintézet végrehajtató részére Nagyselyki Kaszile Iuon és társ végrehajtást szenvedők ellen 130 frt. o. é. tőke s járulékai iránt kielégités képpen biróilag le foglalt és 350 frtra becsült ingóságokra a Megyesi kir. járásbiróságnak 1886 évi 4945 számu végzésével 130 frt. tőke, s jarulékai iránt a további kielégitési végrehajtás elrendeltetvén. Ennek folytán az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ügyvéd Dr. Russu Octáv végrehajtató képviselő irásbeli jelentkezésére a 134- 1886 számu végrehajtási jegyzőkönyv alapján végrehajtató, foglaltatók s felülfoglaltatók javára is, a mennyiben ezek is árverési jogot nyertek volna, tekintettel az idézett t.-cz. 103 § ára, az árverésnek Nagyselyken végrehajtást szenvedők lakásán leendő megtartására határnapul **1886 évi November hó 8-ik napjának délelötti 10 órája** kitüzetik a mikor a biróilag le foglalt I. Kaszile Georgenek I. kékesmeddő tehén II. Kaszile Juonnak 2 drb 7 éves jármos ökör és 1 vasalt ökör szekér, III Tarchilie Jakobnak 1 fehér 3 éves ökör legtöbbet igérőnek, az idézett t.-cz. 108 § ában megállapitott feltételek mellett, készpénzért, szükség esetén a becsáron alól is el fognak adatni. Egyszersmind felhivatnak mindazok, kik az elárvereztetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégitéshez tartanak jogot, hogy elsőbbségi igénybejelentéseiket a felhozott t.-cz. 111 és 112 §§-ai értelmében az árverés kezdetéig alólirt kiküldött végrehajtónál vagy irásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak, különben a későbben beadott igények a törvényes eljárást akadályozni nem fogják.

Kelt Medgyesen, 1886 ik évi Oktober hó 24 ik napján.

Láng Robert,
kir. bir. végrehajtó.

Redactor provisoriu: Mateiu Voileănu.

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 112 Sibiiu, Marți 21 Octobre 2 Novembre 1886. Anul XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de douĕ ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 20 Octobre.

Reprivind asupra unui trecut de 20 de ani din urmă în viața românilor din statul Ungariei, resultatele pe terenul politic pentru români sunt de tot sterile. Nimenea nu va nega, că pe lângă toate silințele, pe lângă toate sbuciumările bărbaților nostri politici, românii nu numai că au câștigat ceva în era cea noauă politică a dualismului, dară au perdut tot mai mult și mai mult terenul câștigat mai innainte la o viață polilică. Nu vom atinge de astădată causele, pentru cari am ajuns la aceste resultate triste, căci nu voim a resuscita dureri și superări vechi; un lucru însĕ nu'l putem trece cu vederea, care vine a se socoti ca o noauă calamitate lângă celelalte. Românii, din momentul schimbării sistemului politic, în loc sĕ fi judecat și calculat cu sânge rece, ce posițiune mai corespundĕtoare sĕ ocupe față de noua constelațiune a lucrurilor și în loc ca sĕ fi lăsat rolul de conducĕtori la aceia, cari erau probați și mai capabili pentru un rol potitic, ei, fruntașii neamului nostru, sau purtat cu neîncredere unii față de alții; de aci au urmat încreminări reciproce de tot feliul, certe și neînțelegeri, cari mult au înveninat corpul nostru național.

Jurnalistica noastră încă, trebue sĕ recunoascem, 'și-a eșit din rolul ei moral politic și în loc sĕ calmeze spiritele aprinse și sĕ apropie pe frate de frate, ea tot mai mult au turnat uleiu în foc și focul a ars cu necruțare și a mistuit cu sine cele mai bune puteri. Am vĕḑut pe inteligența română, certându-se pentru întâietatea conducerii politice. Cei cu ceva popularitate am vĕḑut cum isbesc cu necruțare în cei, cari n'au căutat popularitatea, ci au mers după capul și convingerile lor. Mulți au avut ocasiune, sĕ-'și cerce norocul pe terenul politic. Curând însĕ au urmat decepțiunea, căci s'au convins și ei, că nu pot face mai bine ca alții — ba doară nici atâta, până în urmă desgustați au trebuit sĕ se retragă și ei, și astăḑi este linisce, este tăcere adâncă ca și după un potop, care cu grozavele sale efecte ține în loc resuflarea privitoriului. Potopul ne-a ajuns pe noi, cari suntem martori și privim cum un comitat sĕrac, ca al Têrnavei, locuit în maioritatea lui de români este silit a contribuí — pe lângă alte imposite grele — și o dare pentru o reunine privată, precum este Kulturegylet ul din Cluș, al cărui scop este maghiarisarea. Va se ḑică, ironiă! Românul sĕ contribue la maghiarisarea sa!

Am ajuns dară acolo de unde numai provedința dḑeiască ne mai poate mântuì!

Românii nostri prin nĕcasurile și strimtoririle, ce-i-au ajuns, ar trebuí sĕ fie din ce în ce tot mai sobri și sĕ caute a esploata pentru fortificarea lor spirituală și materială alte terene. Aceasta și până acum s'a arătat în mĕsură mai mică; și resultatele n'ar lipsì la o activitate a noastră pacinică pe terenul cultural și econimic, dacă și aici nu s'ar afla oameni între noi, cari cu tăciunile aprins, caută sĕ arunce focul de ură, de vrașbă și neînțelegere între frați. Trec și peste acest caracter trist al timpului nostru și me mărginesc a arĕta în cele urmĕtoare un teren nou de esploatat pentru inteligența română, un teren căruia până acum, i-s'a dat mai puțină atențiune de cum o merită.

Revista politică.

Situațiunea politică a Bulgariei este și astăḑi una dintre cele mai precarie nu numai pentru binele acestei țĕri, dară și pentru pacea Europeană. Rusia nu încetează a purta intriga sa pentru ajungerea scopurilor sale; generalul Kaulbars innundează regimul Bulgariei cu note amenințătoare. În ḑilele din urmă amenință țeara cu invasiunea rusească, îndată ce guvernul va pedepsì pe provocătorii revoluțiunii din August. Mai remarcabilă este înse încercarea lui Kaulbars de a provoca o adunare de popor înnainte de întrunirea Sobraniei, care adunare sĕ se manifeste în favorul Rusiei. Guvernul Bulgariei prevĕḑênd, că din incidentul unei atari adunări ușor se poate nasce vĕrsare de sânge, de care ar profita Rusia pentru a se amesteca deadreptul în afacerile Bulgnriei, sub pretecstul bine sunătoriu de a manțíné ordinea a împedecat aceasta adunare prin proclamarea stării de asediu preste Sofia și cercul ei.

Întrunirea sobraniei mari a fost amânată pe ḑiua de 31 Octombre a. c. Kaulbars nu încetează a declara ori ce concluse ale Sobraniei fără valoarea — și în casul, că aceea ar alege domnitoriu neescepționat de Rusia.

Esposeul ministrului de finanțe al Ungariei, contele Szapáry, cu ocasiunea presentării la 30 Octombre anul c. în dieta țĕrii a proiectului de buget al statului pe anul 1887 a făcut o impresiune deprimătoare în casa deputaților. Ori cât s'a silit ministrul a netezí și a acoperí partea prosaică a lucrului — totuși iese la iveală pentru anul viitoriu un nou deficit de 52 milioane, care intenționează a se acoperí prin noue imposite. Prospecte de alte operațiuni finanțiale, care sĕ acopere acest deficit nou, abia se pot cugeta.

Eată cum se esprimă „Neue f. Presse“ ediția de seară, în 30 Octobre a. c.:

„Crescerea deficitului este provocată prin o sporire a trebuințelor. Toate erogațiunile pe anul 1887 fac suma de 350.4 milioane fl. acelea s'au mărit față de preliminariul pe anul 1886 cu 67 milioane fl. Toate venitele fac 328.35 milioane fl. cari au scăḑut cu 127 milioane fl. Situațiunea financelor în Ungaria se presintă atât de nefavorabilă, încât regularea economiei de stat trebue a se privì ca una dintre cele mai urgente și mai grele probleme ale cabinetului Tisza. Sarcina cametelor cresce în tot anul cu milioanele; și tendința se arată totodată a se tot mai mărì trebuințele în singuratecele ramuri ale admnistrații. Aparițiunea aceasta posomorîtă se arată chiar atunci, când puterea de contribuție a Ungariei este slăbită prin o recoltă rea și partida ministerială trebue în urmă sĕ vină la cunoscință, că este timpul suprem a se întoarce de pe drumul apucat cu politică financială.“

Adunarea despărțĕmêntului III al asociațiunei Transilvane.

Sebeșul inferior, în 13 Octombre 1886.

> De când 'mi-a crepat Dumneḑeu drăguțul ochii și de cându-i comuna Șebeș, lucruri așa frumoase n'am mai vĕst — vorba badei econ, T. Roman. —

(Încheiere).

Sala scoalei încă părea, că îți spune, că Sebeșenii sunt oameni, cari se interesează foarte tare, cât le e cu putință pentru promovarea frumosului. Sala nu era împodobită cu ornamente scumpe de aor și de argint; era însĕ împodobită cu recuisite scolare, ce erau așa de bine potrivite și așeḑate, încât mai bine nu se putea.

Și potriveala asta mai cu gust o făcea frunza cea verde și cununile de flori de munte. Ce era mai potrivit de cât ca la întrare sĕ 'ți arunci privirea peste o cunună de flori, ce te saluta cu vorba „salve“ scrisă din slove de frunze verḑi; slove, ce îți procură sentimente de mângăere.

Fățiș ți-se desfășură un tablou poetic și sentimental, în fața căruia omul nu scie, sĕ se umilească de tot, s'au gândurile sĕ'l înnalțe. Și cum nu, când ochii întâlnesc chipul celui fără de chip, de și pricinuitoriul tuturor închipuirilor și al chipurilor, înpodobit cu o coroană măreață. Împunĕtor și blând se înfățișa acest chip; plin de iubire și maiestos apărea; și cum nu, căci înfățișa unimea în trinitate și trinitatea în unime, care părea, că te chiamă la

FOIȚA.

Serbarea dela Curtea de Argeș.

Curtea de Argeș, 11 Octobre.

Aḑi sosì aci pentru a asista la marea serbare religioasă de mâne și a face o dare de seamă cât se poate de amănunțită despre acest eveniment care, pe lângă multe alte acte mărețe, va ilustra domnia MM. LL. Regelui și Reginei.

Mai 'nnainte însĕ de a ajunge la descrierea serbărei sfințirei, care se va face mâne, voiu întreținè pe cetitori despre călătoria MM. LL. Regelui și Reginei delă Sinaia până aci.

Plecarea dela Sinaia.

La 6 ¾ oare de dimineața MM. LL. Regele și Regina părăsiră castelul Peleș și se îndreptară spre gară, unde ascepta trenul regal.

Pe peron se aflau primariul și consiliul comunal al orașului Sinaia, S. S. archimandritul Gheormano, superiorul monastirei, o mulțime de săteni și sătence, elevii scoalei primare, cari urară bună călătorie Suveranilor noștri. Grațioasei noastre suverane 'i-se oferì mai multe buchete de flori.

La 8 oare trenul regal pornì din gară în mijlocul urărilor entusiaste de bună călătorie, eșite din pepturile asistenților.

În trenul regal se suiră dela Sinaia dl D. Sturdza, ministru al instrucțiunei publice și cultelor, dl V. Alecsandri, ministrul plenipotențiar al țĕrei la Paris, dl dr. Teodori, domnișoarele de onoare Maiorescu, Teodori, Davila, Bălăceanu și dl major Șomănescu, adjutantul de serviciu al M. S. Regelui.

Trenul regal se îndreptà pe linia directă spre Chitila, fără a mai trece prin Ploesci.

La Chitila.

Aci MM. LL. Regele și Regina fură întâmpinați de dnii ministri Stătescu și Stolojan, de dnii C. Schinca și G. Filitis, președintele și procurorul general al înnaltei Curți de Casație, de dl Al. Plagino, ministrul plenipotențiar al țĕrei la Roma, de dl general Barozzi, șeful casei militare a M. S. Regelui și de dl deputat Stefan Belu.

Toate aceste persoane se suiră în trenul regal și însoțiră până aci pe MM. LL.

Dela Chitila până la Pitești.

Toate stațiele, dela Chitila până la Pitesci, erau frumos împodobite cu verdeață și cu drapele tricolore, precum și cu portretele Suveranilor.

Populația rurală deși era ḑi de lucru, se grăbi, sĕ iasă în haine de sĕrbĕtoare și într'un numĕr foarte mare, sĕ întâmpine trenul regal pela diferite stațiuni și chiar în drum, aclamând cu mult entusiasm pe MM. LL. Regele și Regina, cari dela fereastra vagonului mulțumiau cu afabilitatea Lor recunoscută.

MM. LL. s'au putut convinge și cu această ocasinne de iubirea și devotamentul, ce țărănimea poartă acelora, cari au sciut, sĕ creeze României situația-'i de aḑi, cu care se fălesce și sĕ ridice starea săteanului.

La gara Titu, Suveranii fură întêmpinați de dl Nicolescu, prefectul județului Dâmbovița, de dl general C. Budișteanu, comandantul divisiei din Têrgoviște, de primariul cu întreg consiliul comunal al orașului Têrgoviște, de protoereul județului Dâmbovița, cu întregul cler, de consiliul general al județului Dâmbovița, de magistrați, corpul profesoral, precum și de un însemnat numĕr de domni și doamne dintre notabilitățile din Têrgoviște și din județ, venite într'adins la Titu spre a aclama pe iubiții nostri Suverani.

Dl prefect Nicolaescu, în numele județului, urà Suveranilor călătorie bună până la Argeș.

De general Budișteanu presintă M. S. Regelui raportul despre situația divisiei de sub comandamentul d-sale.

După ce MM. LL. se întreținură câteva minute cu persoanele presente, trenul regal pornì în mijlocul unor nesfârșite urări.

Onorurile militare au fost date de o companie de dorobanți.

sinul seu cald cu cuvintele: Fiți perfecți precum Eu perfect sunt. O carte întreagă de morală crestină se află scris în acest princip.

La stînga o altă coroană împodobia o frumoasă cruce tot din frunḑe verḑi. Și d'ac'ai fi privit cu ochii minței acest simbol, fermecat ar fi trebuit sĕ te lași în contemplațiune. Și atunci se desfășură pe rênd evenimente și întêmplări, ce îți însemnează cu litere de aor vorbele frumoase *„per asper'ad astra*

La dreapta se desvălia simbolul iubirei materne, natura d-ḑeească a omului. Cristos ca un prunc drăgălaș și mitutel, plin de grație și blând se rĕsfăța, îndulcind sinul Prea-Curatei Fecioare.

Așa au avut gust sĕ împodobească sala românii munteni.

Și bun gust au avut.

Bucuria poporenilor și succesul frumos deschiseră și mai tare inimile oaspeților. Din inimi se elevară idei, ideilor înse trebuea sĕ li se dea curs liber prin vorbe ș'acum vedeai de ce-i bună gura.

Dl director ridicându-se vesel, toastează măreț în sănĕtatea locuitorilor, trăinicia comunei, laudă pe poporeni pentru hărnicia și bunele moravuri, sfătuindu-'i, că până ce ei nu se vor abate dela aste obiceiuri bune, nimenea nu va fi în stare, sĕ-'i supere în desvoltarea lor; îi roagă a asculta și d'aci înnainte de fii luminați ai poporului, a primí sfaturile lor, pentru că numai așa se poate desvolta aḑi poporul după cum adecă cer împrejurările timpului de față.

Ce'ți trebue principii mai sănĕtoase, adresate poporului setos de a auḑí tot vorbe bune din gura fiilor sei.

Dl P. Cosma într'un toast tare entusiasmat vorbesce în genere despre virtuțile neamului nostru românesc.

Nu 'și poate din destul esprima bucuria, că într'un sat poreclit până acum „că sĕ afla la spatele lui D-ḑeu“ s'a făcut isprave așa de frumoase. Asta o atribue dînsul cu de-osebire oamenilor mai tineri, iscusiți, dar și generațiunei bătrâne, temeliei puternice. Vorbesce cu multă iscusință despre unitatea în gândire și în idei și recomandă aceasta ca cel mai mare bine pentr'o comună. Și nici nu 'și închipuesce dênsul un lucru mai bun decât ca preotul, invĕțătoriul și notariul înțelepțesce sĕ se sfătuească într'u conducerea poporenilor, dar așa sĕ lucre ca sĕ placă poporenilor.

Într'alt toast dl Cosma vorbesce de chiemarea femeei române, că multe are ea de împlinit în societatea familiară și în alte societăți și 'și poate și împlini chiemarea cu scumpătate, fiind „elementul, care aḑi în statul unguresc nu-i persecutat încă“.

Dl secretariu M. Voilean rostesce vorbe într'u sănĕtatea învĕțătorilor. Ei croesc soartea generațiunei viitoare prin urmare și viitoriul poporului. Ei nici nu trebue, sĕ uite, că chiemați sunt a arunca bună semânța, pentru-ca și recolta sĕ fie bogată. Cât de scumpă și de sfântă e chiemarea învĕțătoriului, numai învĕțătoriul harnic și consciențios o înțelege adevĕrat. Și de ast-feliu de învĕțători bine-e sĕ se roage poporenii pentru povețe și sfaturi; căci numai trăim ca mai înnainte lumea, înnintează și noi încă ne ținem de lume, trebue sĕ înnaintăm.

Dl. adv. Cimponeriu prin esemple și pilde din vieața ḑilnică, într'un mod tare practic și cu multă cunoscință de causă constată, că numai activitatea și hărnicia conservă p'un popor, că numai lucrând mereu pot oamenii înnainta, ba hărnicia adese-ori a fost singură mijlocul mântuirei din multe primejdii.

Dl profesor I. Ghibu face pe scurt istoricul neamului nostru, arĕtênd și mijloacele, ce au favorisat ridicarea noastră într'un timp așa de scurt, ceea-ce alte popoară în împrejurări mai favorabile n'au fost harnice, sĕ facă. Și aceste mijloace nu sunt făr' însăși în firea românului, căci el din fire-i înțelept și blând și în ori-ce timpuri a ținut la neamul seu și la legea sa și nici chiar chinurile și jafurile barbarilor n'au fost în stare sĕ'l clintească din loc.

Dl medic Moga nu toastează, dar cu așa oameni sĕ tot stai de vorbă, dênsul atrase atențiunea tuturor prin un fel de prelegere și adecă, dl Moga vorbi despre apă „cum trebue adecă sĕ fie apa de beut“. Afirmând, că îndată ce-i apa galbină nu-i curată, prin urmare nici bună de beut nu poate fi, căci conține o mulțime de materii, ce de mai multe ori sunt stricăcioase decât folositoere.

Toastă în mai multe rênduri dl dir. al scol. cap. din Avrig pentru preoți, aḑi ce-i întâi chiemați a păḑí turma lor încredințată, ca unii, cari nu cad sub legi așa draconice, dar au o mare responsabilitate tocmai din astă pricină. Toastară apoi invĕțătoriul din loc și notariul, ș'au vorbit după a mea părere tare potrivit, încât oaspeții au rĕmas tare satisfăcuți.

Dar mai mult, eu o consider astă adunare ca un fel de ședință literară, căci am fost norocoși a auḑí și pe dl I. Broju declamand. Am auḑit cum Statu-palmă Barbă-cot știu se înșele pe uriești Sfarmă-peatră și Strêmbă-lemne, cum adecă „Mica buturugă carul mare 'mi-'l prăvale.“ Parcă vedeam pe Trestiana rĕstornată lângă un sin plin de iubire, vedeam cum se duceau cu Fĕt-frumos piept la piept, gură la gură, ochi în ochi doios privind....

Am fost norocoși a asculta pe dl I. Popa care în pause ne delecta mìnunat prin vocea-i puternică și sonoră. Rari sunt bărbații, cari sĕ scie cânta ca dl Popa, dar vĕd, că noi am fost așa de norocoși, ca sĕ'l auḑim tocmai la noi în sat.

Tot în decursul acestui timp se insinuară mulți dintre locuitori ca membrii ordinari și membrii ajutători.

Cât de fericiți se aflau oamenii nostri, veselindu-se împreună cu dnii oaspeți, nu-i harnică peana mea sĕ descrie, vom spune însĕ, că un moș cu pĕrul bătăt de bruma toamnei, sculându se ca în estas, ridică păharul și recită: Doamne dintru înnălțime, pleacă ochii în românime și ne dă la toți virtute, carea sĕ ne ajute.

Ear badea econom T. Roman esclamă: De când mi-a crepat Dumneḑeu drăguțul ochii și de cându i Sebeșul, lucruri așa frumoase n'am mai vĕst.

Ne mai vrênd oaspeții, sĕ mai îngăduese suiră în trăsuri și în sunetul clopotelor și strigătul entusiasmat de „sĕ trăiască“ plecară însoțiți de o mulțime mare de românași munteni veseli ca aurora dimineței.

S'au reîntors oaspeții, ear noi ne-putêndu ne deslipì, 'i-am însoțit și am trecut și Oltul dimpreună cu dînșii.

Am scris on dle Redactor așa cum s'a întêmplat, așa de conscienţios cât de conscienţioși erau oaspeții Sibieni; cari s'au gândit și la promovarea intereselor noastre culturale și au fost așa de buni, de ne-au procurat o mare bucurie. Onoare și d-lui protop. care sciu sĕ'și împlinească chiemarea!

Din iubire, după cum bine accentuase păr. Prie s'a făcut aceasta, ear tot, ce se face din iubire se face cu frumoasă ispravă. Eu nu pot din destul apreția valoarea astorfel de sĕrbĕtori prin comune. Oamenii neînnaintați, venind în atingere cu fii luminați ai poporului, mult câștigă și mult folos le remâne. Eu pe astfel de bărbați, cari pun interesele neamului nostru mai presus de interesele lor, cum au fost acești bârbați, trebue sĕ ḑic, că vrednici sunt a ne mândrì noi cu dînșii.

Biserică, locaș sf. d-ḑeesc și tu măreţule munte „Surule“ faceți o afundă creastă, ca sĕ remână un trainic rĕvaș despre acest măreț act.

Mizlete.

Igienă.

Isvoarĕle stricărei aierului din locuinţe. Ventilaţiunea naturală și artificială.

(Încheiere.)

Îmi rĕmâne numai a arăta cât și cum respirațiunea și transpirațiunea oamenilor și animalelor viciează aerul din locuințe. Sĕ scie, că prin fie-care rĕsuflare inspirăm oxigen și espirăm acid carbonic. În 24 oare omul vêrstnic produce prin plămuni și piele cam 400 litruri de acid carbonic și peste un kilogram de apă în formă de aburi. Aceste producte gazoase se amestecă cu aierul din odaie, și dacă mai adăugăm și celelalte necurățenii ale aierului; praful, fumul și alte mirosuri: este clar că, dacă n'ar esista ventilațiunea naturală, în puține oare aierul ar deveni atât de stricat încât am cădé victime ale otrăvirei prin aier viciat.

Animalele: cânii, pisicile, iepurii, paserile, etc. ținute în odăile locuite, încă strică aierul ca și omul; ba adeseori, când ele sunt numĕroase sau mari, când în camera locuită se adăpostesc porci, oi și viței, cum vedem nu tocma arare ori la țĕrani, aceste animale produc o mai însemnată stricare a aierului, decât o produc oamenii. Trebue deci a se ținè socoteală de această împregiurare. și de a avea în vedere ca camerile, în cari se culcă și dobitoace, sĕ fie mai spațioase ca de ordinar. E lucru firesc, că acest rĕu obiceiu trebue părăsit, și că e de preferat a adăpostí animalele în despărțirile casei, ce nu s locuite de oameni. Aceasta sĕ se facă nu numai pentru a împedeca stricarea aierului, ce trebue sĕ respirám, ci pentru a ne ferì de unele boale contagioase ale animalelor, d. e. de turbare, de vermi solitari (pantlică) de morvă și farcin (răpciugă) etc.

Din toate acestea urmează că ventilațiunea sau primenirea aierului, adecă scoaterea aierului stricat și întroducerea aierului curat, este neapărat trebuincioasă pentru ori-ce locuință sănĕtoasă. Dar mi se va imputa, că nu este cu putință a întroduce în locuințele noastre ventilatoare artificiale nici a ţiné iarna totdeauna deschise. Așa este. dar natura ne vine în ajutoriu, prin ceea-ce numim ventilațiune naturală. Porii pĕreților uscați, crepăturile ferestrilor și ușilor, sobele și hoarnele sunt tot atâtea ventilatoare naturale.

Din causă că locuințele clasei de jos și de mijloc sunt mai totdeauna prea populate, și din causă că ventilațiunea artificială prin aparate anume nu se pot esecuta pentru motive economice, nu ne rĕmâne altceva de făcut, decât a sprijiní după putință ventilațiunea naturală. Aceasta se face prin deschiderea ferestrilor sau ușilor, numai cât sĕ nu creadă, că e destul a deschide o fereastră odată pe ḑi pentru câteva minute, căci prin aceasta nu s'a putut procura aierul curat pentru ḑiua întreagă. Dacă curentul, ce se produce prin deschiderea ferestrilor supĕră pe locuitori, trebue a se folosì pentru întroducerea aierului tot timpul, în care familia lipsesce din cameră, sau a se deschide numai giamurile de sus, curentul în acest cas sîmțindu-se mai puțin.

La Găesci, unde gara de asemenea era foarte frumos decorată cu verdeață și drapele tricolore, suverianii fură salutați cu un viu entusiasm și aclamați de repețite ori de dl Kiru, deputat, de dl G. Alecsandrescu, sub-prefectul plasei Cobia de dl Carabulea, primarul orașului Găesci, de un numeros public, compus în mare parte de țĕrani și țărance în haine de sĕrbĕtoare și de elevìi și elevele scoalelor primare, îmbrăbați în costumuri naționale, cari aruncară buchete de flori în vagonul regal.

La gara Leurdeni asceptau trenul regal dl Teodorescu, prefectul județului Muscel, dl colonel Roseti, comandantul regimentului 30 de dorobanți, dni Besteleiu și Fotino membrii consiliului general al județului Muscel, dnii Andronescu și Trifonescu, președintele și procurorul tribunalului din Muscel, primarii de prin comunele rurale limitrofe cu numeroase deputațiuni de săteni și cu elevii și elevele scoalelor respective.

Și aci gara foarte frumos decorată și Suveranii au fost aclamați cu mult entusiasm.

O companie din regimentul 30 de dorobanți, cu drapel și musică, au dat onorurile militare.

La Golesci, MM. LL. Regele și Regina au fost salutați de dl primar Ioen Bandeą cu întregul consiliu comunal din Golesci, de elevii și elevele scoalei și un foarte însemnat numĕr de săteni și sătene.

Onorurile militare au fost date și aci tot de o companie din regimentul 30 de dorobați.

Îmi este peste putință, sĕ descriu entusiasmul, cu care populația rurală a întêmpianat până aci pe Auguști Suverani.

Și cu această ocasiune ca și în altele s'a dovedit că Suveranii se bucură de aceeași mare popularitate și printre populația rurală ca și printre populația urbană.

La Pitesci.

Aci sosi la oara 11 cu trenul, ce porni din Capitală la 8 oare și cu care veniră EE. LL. dnii miniștrii plenipotențiari streini Coutouly cu doamna, Busch, comite Tornielli, Hooriscks, dl Egeregg, însărcinatul de afaceri al Austro-Ungariei, P. P. S. S. LL. Episcopii Dunărei-de-Jos și al Buzĕului, dl și dna M. Ferikidi, ministrul afacerilor strĕine, dl și dna I. Marghiloman, dl și dna S. Populeanu, procuror-general al Curței de apel, dl general Al. Budișteanu, comandantul pieței, dl Em. M. Culoglu prefectul judejului Constanța, superiorii și superioarele mai multor mânăstiri, mai mulți preoți și un numeros public bucurescean.

Gara Pitesci se deosibea prin decorurile ei; totul era îmbrăcat în verdeață și pretutindeni fâlfâia falnic drapelul tricolor.

Pe peron se aflau înșirate de o parte: Societatea funcționarilor publici, (sucursala Pitesci), societatea „Ajutoriul,“ (sucursala Pitesci), societatea germană de ajutor reciproc, societatea „Lira,“ societatea comunităței israelite, avênd toate în capul lor pe președinții respectivi în mare ținută, cu lente tricolore și purtând drapelele lor respective, ear de cea-laltă parte o baterie de artilerie cu drapel și musica regimentnlui de dorobanți. La întrarea în salonul regal se aflau înșirați de o parte și de cea-l'altă, tot pe peron, elevii și elevele scoalelor primare cu institutorii și institutoarele lor.

În salonul regal am observat o mulțime de domni și doamne, din cari sĕ citez în treacăt pe dl și dna C. Nacu, ministrul de finance, veniți în ajun dela Vêrciorova, unde petrecuserĕ pe un membru din familia lor, pe dl Negulescu, prefectul județului Argeș, pe dl N. Viișoreanu, senator, M. Teodoreanu, deputat Nae Constantinescu, primariul orașului, dnii generali G. Anghelescu și M. Vlădescu, S. S. Părintele Nae Mateescu, protoereul județului, împreună cu clerul din oraș, pe dnii dr. Șerbănescu, maiorul Tomescu dr. Ionescu, dr. Meculescu, Nae Herișescu, proprietar, Mihalache Stătescu, comerciant, Anton Oncescu, proprietar și vice-președinte al consiliului județean, N. Demetrescu, Voinescu, procurorul tribunalului, Ghejan, judecător consilier comunal, Grigorescu, președintele comitetului permanent, C. Sauescu, casier-general al județului și o mulțime însemnată de notabilități din localitate.

(Va urma.)

Localurile publice mult frecuentate: teatrele, salele de adunări, fabricele, casarmele, aresturile, restaurantele, cafenelele, localurile diferitelor autorităţi şi mai ales scoalele au neapărată trebuinţă de ventilaţiune artificială. Aceasta se face prin aparate anume construite, numite „pulsatoare“ şi „aspiratoare“ Primele au de scop a împinge din afară în interiorul locuinţei cantităţi mari de aier proaspet, ceeace se face prin ajutoriul unor maşine. Ultimele au de scop a suge şi a scoate afară aierul stricat diu locuinţe, ceeace se face prin unele întocmiri ingenioase la sobe şi la hoarne, ce le vom descrie cu altă ocasiune.

Aci mai adăugăm, că tăbliţele de tinichea găurită, şi adeseori prevĕdute cu câte o rotiţă de ventilaţiune, ce se învêrtesce, puse în câte un giam al ferestrei, mai ales la cafenele şi hanuri, au rolul ridicul al unei borticele făcută cu vêrful acuiui în păretele unei cutii. Localurile publice 'mult frecnentate, restaurantele şi cafenelele mai ales cele din provincie, nu au de ordinar nici un ventilator sistematic. Până ce însĕ esistă aceea toleranţă neesplicabilă a publicului, nu numai de a sta oare întregi în atmosfera infectată a cafenelelor şi a cârciumelor, încărcată de nori deşi de fum şi de mirosuri de tot feliul, ci şi de a transporta fără murmur acasă o bună părticică din aceste materii infecte, întrate în haine, — păn'atunci nu trebue, sĕ ne mirăm, că cărciumarii şi cafegii, precum şi propeietarii acestor stabilimente, sĕ se arunce în chiltuieli pentru instalarea ventilaţiunei, când ei nu posed nici măcar priceperea acestor lucruri!

Mai multă atenţiune ar trebuì, sĕ se dea în tot casul cel puţin scoalelor. Ventilatoarele, ce s'ar putea instala în scoli aproape fără nici o chieltuială sunt: a)ventilatoarele de hoarne, cdecă nisce ţevi cu capac mutabil, de formă conică, puse într'o deschiḍĕtură a hornului: b) jaluselele de sticlă adecă transformare, unui sau mai multor giamuri de sus, aşa că în ochiul dintre giurgiuvele sĕ fie aşeḍate paralel mai multe făşii de sticlă cu marginile superpuse ca tăbliţele unei jalusii de scânturi, numaicât aşeḍarea tăbliţelor de sticlă sĕ fie inversă; trăgênd de sfoară, ca la jalusele, tăbliţele se deschid în sus, aierul pătrunde în spre tavan şi nu causează curentul temut. Pentru clase puţin spaţioase şi cu elevi mulţi trebuiesc ventilatoarc mai complicate şi mai costisitoare, a căror descriere aparţine domeniului technicei.

Generalul „Morin“ a calculat, că o persoană are nevoie pe oară de 50—60 metri cubici de aier în ateliere, dormitoare şi aresturi; de 40—50 m. cb. în casarme, teatre şi localuri pentru adunări scurte; de 20—30 m. cb. în scoli pentru adulţi; de 12—15 m. cb. în scoli pentru copii: şi de 60—150 m. cb. în spitale după gravitatea boalelor, recerându-se pentru răniţi şi bolnavii de epidemii de 2—3 ori mai mult aier proaspĕt ca pentru bolnavii uşori.

Aceste, cifre, transformate în spaţiul, ce trebue a se reserva într'un local de fie-care persoană, ne dău după calculul făcut de Haeeseke urmĕtoriul resultat: cel puţin 50 m. cb. din spaţiul sălei de fie-care pat în spital; 20 m. cb. în dormitoarele casarmelor şi pensîoanelor; 10—15 m. cb în localuri pentru adunări scurte: teatre, adunările corpurilor legiuitoare; 10 m. cb, pentru aresturi şi ateliere, 4—5 m. cb. pentru scoli.

În discutarea ventilaţiunei nu trebue sĕ perdem din vedere, că cea mai perfectă ventilaţtune nu poate face ca curăţenia sĕ fie de prisos. Cea dintâi cerinţă va fi totdeauna de a depărta isvoare înlăturabile, pe când ventilaţiunea e menită mai mult a face după putinţă nevĕtĕmătoare isvoarele neevitabile ale stricărei aierului.

„Gaz. Săt.“ Dr. *Octaviu Blasianu.*

Varietăţi.

* (Convocare.) În sensul §-lui 12 a statutelor „Reuniunei femeilor române din Sibiiu“ se convoacă prin aceasta pe ḍiua de 26. Octombre (7. Novembre st. n.) a. c. la 11 oare a. m. a

XII. Adunare generală ordinară

în localul societăţii de lectură române din Sibiiu (strada Cisnădiei Nr. 7).

Objecte.

1. Raportul comitetului.
2. Staverirea bugetului.
3. Alegerea unui membru în comitet.
4. Propuneri eventuale.

Sibiiu, în 18 Octombre 1886.

Maria Cosma, *V. Bologa,*
pres. secr.

* (Convocare.) Despărţĕmêntul I Brad, al reuniunei învĕţătorilor români gr. or. din districtul Zarand, îşi va ţinè prima sa adunare generală pe anul 1886/7, la 25 şi 26 Octombre st. v. a. c. la Brad, în localitatea scoalei populare române.

Directorii scolari, învĕţătorii şi toţi, cari se interesează de învĕţămêntul popular, sunt invitaţi a participa.

Programa.

Şedinţa I.

1. Cuvênt de deschidere de Vasilie Dămian preşedinte.

2. Prelegere practică. „Primirea elevilor începĕtori în scoală“ de N. Becşa.

3. Prelegere practică „Desfacerea propusiţiunilor în cuvinte, a acestora în silabe, şi a silabelor în sonuri“, de Iosif Başa.

4. Anania Hodoş, — fost delegat la cursul de industria de casă, ţinut la 1—5 Septembre în Grădisce — va instrua pe membrii adunaţi, în împletirea de coşerci, pălării de paie etc.

Şedinţa II.

5. „Petru Rimbaş“ va pertracta cronicele scolari.

6. „Alecsandru Draia“ va prelege. „Ce trebue sĕ lucrăm toamna în grădina scolară.“

7. Învĕţătorii în corpore vor participa la lucrările făcênde în grădina scoalei populare din Brad.

8. Împletirea de pălării etc.

Şedinţa III.

9. Prelegere practică de „Alecsandru Florea“: adiţiunea în scris cu elevii clasei II. Nrii dela 20—100.

10. Prelegere practică de „Ioan Birĕu“: Ioan botezătoriul.

11. Prelegere practică de „Ioan Jurca“: Substantivul.

Şedinţa IV.

12. Prelegere practică din limba maghiară, de Gavriil Simedrea, „descrierea mesei.“

13. Curenţii şi propuneri din partea membrilor.

Din şedinţa comitetului ţinută la 9 Oct. 1886.

Ioan German, *Petru Rimbaş,*
v.-preşedinte. secretariu.

* („Societatea de lectură a junimei române din Budapesta „Petru Maior“) constituindu-se şi-a alales pentru anul scolastic-administrativ 1886/87 următoriul comitet: Presid. Ioan Suciu, drd în drepturi; vice pres. Alecsandru Oros drd în drepturi; secretari: Nicola Vecerdea. stud. jur.; cassar: George Şandor, stud jur. notariu: Ilie Moga, studinte jur. şi Teodor Kós, stud. techn.; bibliotecariu: Ioan Curiţă, stud. phil.; contr. Ilie Maris, stud. jur.

Ioan Suciu, *Nicolae Vecerdea,*
pres. secr.

* Cetim în „Gazeta Transilvaniei.“ Kolozsvári Kőzlöny“ scrie, că o persoană demnă de toată încrederea îi împărtăşesce din Gurghiu, că preotul rom. cat. de acolo, Bálint Gergely, printr'o predică a combătut scoalele de stat maghiare ḍicênd, că „scoala de stat nu e altceva, decât un pĕcătos cuib al respândirii nereligisiosităţii, pe care ar trebuì, sĕ o despreţuiască ori-ce creştin şi sĕ 'şi ferească de ea copii spre mântuirea lor sufletească. — Se înţĕlege că „patrioţii“ s'au făcut foc şi cătran contra preotului.

* Cetim în „Dreptatea“ din Craiova: „S'a instituit un comitet pentru erigerea statuei marelui oltean Todor Vladimirescu, statuă atât de admirată, şi care este opera distinsului d. G. Jolnay Marian. Statua va fi aşeḍată în Craiova, va fi turnată în bronz şi va avea piedestalul de marmoră. Câtu pentru suma necesitată de această lucrare, comitetul va face apel la toţi Românii, cari vor sĕ venereze memoria oamenilor mari şi suntem siguri, că în curênd această sumă va fi realisată.“

* (Cum se înţelege aḍi pacea) Bucurescii se fortifică mereu şi statul român aduce o sumedenie de tunuri. La Varna se adună corăbii de rĕsboiu din Rusia. Din Paris se depeşează: Acì se lucrează activ pentru înarmarea soldaţilor de infanterie cu puşti cu repetiţie. Modelul aprobat de scoala normală din Chalons se lucrează la Tulle în 10.000 de esemplare. Cu aceste puşti se vor înarma trupele din Tonkin şi câte-va batalioane de vênători. În curs de două luni se aşteaptă o hotărîre definitivă şi apoi amêndouĕ celelalte fabrici din Francia vor lucra numai pusti cu repetiţie pentru guvern, astfel ca în primăvară aproape toată infanteria sĕ poată fi înarmată cu astfel de pusci. S'au destinat pentru aceasta 100 milioane lei, dintre care 70 de milioane pentru 700.000 pusci şi 30 milioane pentru o reservă corespunḍĕtoare de patroane.

* Eară o sĕlbătăcie. Sĕ nu se creadă însĕ, că-i vorba de oameni de pe altă lume, îi vorba despre oamenii din ţeara noastră puşi, sĕ păzească ordinea şi dreptatea.

Se vede însĕ că pĕlăriile cu pene fac pe unii jendarmi, sĕ 'şi easă din pepeni, sĕ se facă adecă în chipul dracului şi se devie sĕlbatici.

Aşa se scrie din Braşov, că în Şimonul Branului un jendarm, ne fiind în slujbă, a atăcat cu sabia pe un român, ce 'şi petrecea la nuntă, ba mai mult, ca sĕ se fălească mai aduce încă vr'o patru cameraḍi şi după-ce mai pălmuiră pe bietul mocan 'l duseră pe ruduri la casarmă. Sermanul om în vieaţă nu va mai fi întreg, căci mânile îi sunt rĕu stricate de sabia jendarmului.

Aşa înfloresce dreptatea şi se ţine ordinea la noi; ba mai bine, aşa se omoară, cei-ce plătesc dare, de cei ce sunt puşi a le păzi vieaţa şi bunul. — Scim de ce nu făptuesc în ast-fel de casuri oameni cuvintele: Tot cel-ce scoate sabia de sabie va murì şi astfel sĕ-'i desĕlbătăcească de neravul cel rĕu. De ce?!

* (Informaţie neplăcută.) „Premiu de 500 franci. Ieri între 10 şi 11 oare seara s'a perdut un portofoliu cu 10,000 franci în bilete de bancă, în Avenue de l'Opera. Găsitoriul onest va primì suma de mai sus. No .. Rue Rivoli.“

Acest anunţ s'a putut cetì la 21 Iulie anul trecut pe bulevardurile din Paris în afişuri mari. Un speculant de bursă foarte bogat, care perduse aceea sumă, primì a doua ḍi urmĕtoarea scrisoare.

„La apelul dv. public am onoarea a mărturisì, că eu sunt fericitul găsitor al celor 10,000 franci şi observ tot-o-dată, că noţiunea foarte relativă de onestitate îmi permite, sĕ pretind şi pentru mine această calitate. Deplâng cu d-v. perderea momentană, de care ai fost isbit. Dar fiindu-'mi cunoscut, că pentru ordinul, ce'ţi împodobesce pieptul, ai plătit nu de mult tot această sumă, pentru un ordin, care de drept ar trebui sĕ orneze numai pe acela, care se distinge prin virtuţi creştine şi umanitare, de aceea me cred a fi în plăcuta posiţiune de a admite ca un ce sigur, că cei 10,000 franci îi veţi lăsa bucuros unuia, care astă-ḍi are mare trebuinţă de ei. Afară de asta asigur, că suma se găseşte în păstrare prea bună, şi promit, că voiu face cel mai bun uz de dînsa. Ca o mică recunoştinţă din parte'mi renunţ la resplata oferită, pe care cred, că am meritat'o şi vĕ rog prea mult, sĕ întrebuinţaţi cei 500 fr. cum veţi crede de cuviinţă“.

* (Focul în monastire). Amorul este un foc care consumă tocmai acest foc a isbucnit într'o monastire. Aceste feluri de incendiuri sunt mai dese decât s'ar putea crede. Anul trecut un asemenea foc s'a mai întêmplat la Livorno într'o monastire, care se chiamă „Graţie lui Dumneḍeu“.

Autoritatea intreveni şi închise această casă veselă, întâlnire a libertinilor de tot felul. — De astă dată focul a isbucnit pe marginea golfului de le Genua, în monastirea dela Oneglia, eparachia Proto-Maurizio, monastire care poarsă numele de „Institutul Misericordiei.“

În monastire se afla un pensionat de fete, şi familiile cele bune din Liguvia sau din alte provincii 'şi trimeteau copilele. Directoarea acestei case, o jună şi frumoasă fată, din oraşul florilor, adecă din Florenţa, purta numele de „sora Iosefina“. Temperamentul ei nu era făcut pentru trista viaţă a monastirei; ea este o jună fată căreia 'i plăcea viaţa, astfel că în curênd toată lumea începù, sĕ se ocupe de ceea-ce se petrecee în monastire. Afacerea venì până la urechile procurorului regal, care trimise la faţa locului pe un judecător informator însoţit de de mai mulţi carabineri Dar întrênd în monastire Misericordiei o găsì pe jumĕtate goală şi cu totul jefuită.

Superioara, alte surori şi fetele din pension fugiseră, însoţite de tinerii preoţi şi sfinţii duhovnici, avênd prevederea de a lua casa cu bani, o parte din mobile, întrĕ cari şi un clavir, precum şi vinurile din pivniţă.

Episcopul eparchiei a dat o episcopală îngrozitoare în contra fugarilor; autoritatea s'a mărginit la un mandat de aducere adresat autorităţilor franceze, cari pare, că au arestat pe toţi fugarii în partea dela Var. Mandatul zice: „Escitaţiune la corupţiune, hoţie, bancrută frauduloasă,“ căci monastirea a fost declarată în stare de faliment.

* (O hoţie genială). O scenă foarte comică s'a întèmplat la Paris, pe bulevardul Haussmann. Un cal special şi fără sĕ fie nimenea pe el, parcura bulevardul în fuga mare. Lêngă biserica St. Augustin un om curagios se aruncà asupra dobitocului şi putù sĕ'l oprească. În acelaş timp, un domn foarte bine îmbrăcat venì şi mulţămì persoanei, care oprise calul, şi urcânduse repede pe şea, se grăbì, sĕ plece şi dispărù. După cinci minute, venì un alt domn, cu capul gol şi cu hainele pline de noroi, şi se informă în toate părţile, dacă nu s'a vĕzut un cal, care îl trimise şi o luase la fugă.

Câteva persoane, care asistase la scena întêmplată, îi spuseră ceea ce se petrecuse. Acesta era adevĕratul proprietar al dobitocului, şi un hoţ cutezător profitase de ocasiune pentru a'şi lua calul, un dobitoc de mare preţ.

Loterie.

Sâmbătă în 30 Octombre 1886

Timişoara:	**12**	**52**	**50**	**22**	**21**
Viena:	**2**	**86**	**83**	**44**	**9**

Nr. 5297. Plen. [1455] 3—3

CONCURS

pentru stipendii şi ajutoare din fundaţiunea Andronic.

Din fundaţiunea Andronic sunt a se conferí pe anul 1887 următoarele stipendii şi ajutoare.

a) **Cinci-deci şi nouĕ stipendii şi ajutoare** de câte 30 fl. pentru tinerii, cari au intenţiunea a se aplica ca noviţi la meserie şi industrie, apoi pentru învĕţăceii aplicaţi deja la meserie şi industrie‘ şi în fine pentru învĕţăceii, cari au devenit sodali (calfe) în decursul anului 1886.

b) **patru-spre-dece ajutoare** şi anume **dece** de câte 100 fl., **douĕ** de câte 150 fl. şi **douĕ** de câte 200 fl. pentru sodali (calfe), cari sunt în condiţiunile recerute de a se face măestri.

Toţi, cari voesc a concurge la aceste stipendii şi ajutoare trebue sĕ dovedească:

a) prin atestatul de botez, că sunt români greco-orientali din Transilvania;

b) prin atestatul oficiului comunal (primăriei) starea averei proprie şi a părinţilor;

c) prin atestatul dela oficiul parochial, la care aparţine concurentul sau familia concurentului: dacă trăiesc părinţii, câţi copii minoreni sunt în familie şi câţi din aceştia umblă la scoală; dacă petentul este căsătorit şi starea familiei sale.

În special **tinerii,** cari au **intenţiunea** a se aplica ca noviţi la meserii şi concurg la un stipendiu câte de 30 fl., afară de recerinţele generale indicate mai sus, trebue sĕ întrunească şi următoarele condiţiuni:

1. Sĕ nu fie mai tinĕr de 12 ani.

2. Sĕ fie cercetat cu succes bun scoala poporală, ceeace este a sĕ dovedì prin atestate scolare.

3. Sĕ fie închieiat cu măiestrul conform §-lui 61 al legei industriale (artic. leg. XVII 1884), ceea-ce se va dovedí prin aşternerea contractului în original sau în copie legalisată.

Învĕţăceii, aplicaţi deja la meserie sau la industrie, cari concurg la un stipendiu câte de 30 fl., afară de recerinţele generale, trebue sĕ mai întrunească urmĕtoarele condiţiuni;

1. Sĕ fie angajaţi la vre-un măiestru cu contract, care sĕ se alăture la cerere.

2. Sĕ aibă purtare bună dovedită cu atestat dela măiestrii, la cari au fost şi sunt în învĕţătură.

Sodalii, cari concurg la vre-un ajutoriu de 30 fl., afară de recerinţele generale, trebue sĕ întrunească urmĕtoarele condiţiuni:

1. Sĕ fie terminat periodul de învĕţătură în decursul anului 1886, ceea ce se va dovedí prin atestatul autorităţii industriale conform §-lui 67 din art. leg. XVII 1884.

2. Sĕ arete un sporiu şi o purtare bună, cea ce se va dovedí prin atestatul măiestrului, eventual prin cartea de lucru (§. 99 din legea citată).

3. Sĕ arete, ce limbi sciu vorbí şi scrie (atestat dela măiestru) şi dacă aparţin ca membrii la vre o reuniune de meseriaşi, (certificat dela reuniune).

Sodalii, cari concurg la vre-un ajutoriu câte de 100 fl., 150 fl., şi 200 fl., pentru a se face măiestrii, au sĕ întrunească, afară de recerinţele generale, încă următoarele condiţiuni:

1. Sĕ fie provĕduţi cu certificatul de măiestru.

2. Sĕ fie lucrat cel puţin 6 ani consecutivi ca sodal, ceea ce se va dovedí prin atestatele măiestrilor, la cari au lucrat.

3. În cerere sĕ se arete anume, unde voiesc a se aşeda ca măiestrii şi ce fel de mijloace bănesci mai au pentru a-'şi începe meseria pe socoteala lor; asemenea sĕ producă şi alte documente recomăndătoare.

Dela toţi concurenţii de ori ce categorie se recere, ca cererile sĕ fie scrise şi subscrise **cu mâna lor proprie** şi adresate consistoriului archidiecesan gr. or. din Sibiiu; cererile au sĕ între aici cel mult până la **1 Decembre 1886 stilul vechiu.**

Cererile sosite după acest termin şi cele ce nu vor fi instruite precum se recere mai sus, nu se vor lua în considerare.

Sibiiu din şedinţa plenară a consistoriului archidiecesan ţinută la 6 Octombre 1886.

Nicolau Popea m. p.,
archimandrit ş. vicariu archiepiscopesc.

Nicanor Frateş m. p.,
secretariu.

[1463] 1—3

CONCURS.

Comitetul despărţĕmêntulni VIII al asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român prin aceasta deschide concurs la premiul de 20 fl. v. a. votat de adunarea generală al despărţĕmêntului în scopul înfiinţărei scoalelor de pomărit la scoalele române de ambe confesiunile din despărţămênt.

La acest premiu poate concurge fie-care învĕţătoriu dela scoală confesională română din despĕrţămêntul VIII, care va putea documenta cu atestat dela direcţiunea scoalei, cumcă dela anul 1885 până la adunarea generală, carea se va ţinea în anul 1887, a înfiinţat lângă scoala unde este aplicat ca învĕţătoriu, scoală de pomărit cu bun succes, şi că a dat instrucţiune elevilor în altuire sau oculare de pomi.

Rugările respectivilor concurenţi sunt a se adresa şi a se trămite la subscrisul director al despărţămâutului până în 1-a Iuniu 1887.

Din şedinţa comitetului despărţĕmântului VIII al asociaţiunei transilvane pentru literatura romênă şi cultura poporului român.

Alba-Iulia în 24 August 1886.

Ioan Piposiu, director. **R. Patiţa,** secr.

Nr. 296 [1453] 3—3

CONCURS.

Pentru staţiunile învĕţătoresci la scoalele confesionale din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Gioagiului II-lea se escrie concurs cu termin *de 15 dile* dela prima publicare în „Telegraful Român“ şi anume:

1. Almaşul-mare, cu salariu anual de 200 fl. v. a, cuartir şi lemne.

2. Almaşul-mic, cu salariu de 110 fl. v. a., victuale în valoare de 40 fl., cuartir şi lemne.

3. Balşa, cu salariu de 160 fl victuale în valoare de 40 fl., cuarti şi lemne.

4. Bozĕş, cu salariu de 150 fl. v. a., victuale în valoare de 32 fl., cuartir şi lemne.

5. Gioagiul-de-jos, cu salariu de 250 fl. v. a., cuartir şi lemne.

6. Homorod, cu salariu de 200 fl. v. a., victuale în valoare de 30 fl., cuartir şi lemne.

7. Mada, cu salariu de 160 fl. victuale în valoare de 48 fl., cuartir şi lemne.

8. Mermezeu-Văleni, cu salariu de 110 fl. v. a., victuale în valoare de 40 fl., cuartir şi lemne.

9. Valea-mare, cu salariu de 120 fl. v. a., victuale în valoare de 30 fl., cuartir şi lemne.

10. Vărmaga, cu salariu de 220 fl. v. a., cuartir şi lemne.

11. Almaşul-mijlociu, cu salariu de 110 fl. v. a., victuale în valoare de 40 fl., cuartir şi lemne.

12. Ardeu-Băcâia, cu salariu de 160 fl. v. a., victuale în valoare de 54 fl., cuartir şi lemne.

13. Băcăinţ cu salariu de 160 fl. victuale în valoare de 40 fl., cuartir şi lemne.

14. Bulbuc-Curpeni, cu salariu de 130 fl. v. a., victuale în valoare de 20 fl., cuartir şi lemne.

15 Ceru-Băcăinţii cu salariu de 130 fl. v. a.; victuale în valoare de 20 fl., cuartir şi lemne.

16. Cib, cu salar de 130 fl. v. a., victuale în valoare de 30 fl. cuar- şi lemne.

17. Feredeu, cu sclar de 120 fl. v. a. victuale în valoare de 30 fl., cuartir şi lemne.

18. Glod Nădăştiă, cu salar de 120 fl. v. e., victuale în valoare de 30 fl., cuartir şi lemne.

19. Noşag, cu salar de 120 fl., victuale în valoare de 30 fl. şi lemne de încăldit.

20. Renghet, cu salar de 150 fl. v. a. şi lemne pentru încăldit.

Doritoritorii cari voies a se aplica la vre-una din aceste staţiuni au a-'şi aşterne petiţiunile instruite cu atestat de cualificaţiune din limba română şi limba maghiară şi documentele despre studiile percurse, la subsemnatul oficiu protopresbiteral al tractului al II-lea al Gioagiului, până la terminul mai susindicat.

În conţelegere cu comitetele parochiale respective.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Gioagiului II.

Sĕcărâmb, 14 Septembre 1886.

Sabin Piso,
protopo

Nr. 319 [1460] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea staţiunilor învĕţătoresci la scoalele confesionale gr. or. române din jos numitele comune se escrie concurs cu termin de 15 dile dela prima publicare.

1. Lancrăm, două staţiuni salarisate una cu 300 fl., şi alta cu 140 fl, v. a.

2. Vingard, cu salariu anual de 200 fl. cortel în edificiul scoalei şi lemne pentru foc.

Doritorii de a ocupa vreuna din numitele staţiuni învĕţătoresci au se-'şi adreseze suplicile instruite conform legilor scolari esistenţe oficiului protopresbiteral subsemnat până la terminul supra indicat.

Sebeş în 12 Septembre 1886.

Oficiul protopr. gr. or. în conţelegere cu comitetele parochiale.

I. Tipeiu.
prot.

Nr. 588. [1457] 3—3

EDICT.

Ioan Vasile Feleanu, carele a părăsit cu necredinţă de 5 ani pe legiuita lui soţie Maria I. Grădinariu, ambii din Rêşnov de religiunea gr. or. fără a se sci ubicaţiunea lui, este prin aceasta citat ca în termin de un an şi o di dela prima publicare acestui edict, sĕ se presenteze înnaintea subscrisului oficiu, căci la din contră, procesul divorţial intentat de soţia sa, se va pertracta şi decide şi în absenţa lui.

Zerneşti, în 3 Octombre 1886.

Oficiul protopresbiteral al Branului.

Traian Meţian,
protopresbiter.

Nr. 583. [1458] 3—3

EDICT.

Maria Irimie Marcu, carea a părăsit cu necredinţă de 7 ani pe legiuitul ei bărbat Vasile G. Muntean, ambii din Vulcan de religiunea gr. or. fără a 'i se sci locul petrecerei este prin aceasta citată ca în termin de un an şi o di dela prima publicare acestui edict, sĕ se presenteze înnaintea subscrisului oficiu; căci la din contră şi în absenţa ei se va pertracta şi decide procesul intentat de soţul seu.

Zerneşti, 3 Octombre 1886.

Oficiul protopresbiteral al Branului.

Traian Meţian,
protopresbiter.

PÁLYÁZAT.

Az aradi m. kir. állami főreáliskolánál betöltendő egy rendes tanári állomásra, melylyel a franczia- és német-nyelv és irodalom tanitásának kötelezettsége, 1200 frt évi fizetés, 200 frt lakáspénz és a szabályszerü ötéves pótlék élvezete van összekötve, pályázat hirdettetik. Pályázók a vallás és közoktatátatásügyi ministeriumhoz czimzett kérvényüket, melyben születési évük és helyük, vallásuk, nös vagy nötlen állapotuk, hadkötelezettségi viszonyuk, végzett tanulmányaik és képesitésük, nyelvismereteik és eddigi szolgálataik okmányokkal igazolandók, alkalmazásban lételük esetén elöljáróságuk utján, különben pedig közvetlenül a nagyváradi tankerületi kir. föigazgatósághoz f. évi november hó 30 áig küldjék be.

Kelt Budapesten, 1886. évi október hó 19 én. [1461] 2—3

A vallás- ès közoktatásügyi m. kir. ministeriumtól.

TIPOGRAFIA ARCHIDIECESANĂ în SIBIIU.

A eşit de sub presă: [1464] 1

CALENDARIU

pe anul comun dela Christos

1887.

Anul al treideci şi şeselea.

Preţul unui esemplar legat **30 cr.,** pentru vêndĕtori nelegat **23 cr.** v. a. şi legat **25 cr** v. a.

CUPRINSUL:

Cronologie. — **Calendariul** (julian şi gregorian, cu însemnarea esactă a Evangeliilor şi glasurilor de peste an). — **Pătrarele lunilor.** — **Genealogia casei domnitoare austriace.** — **Regenţi-europeni.** — **Servitiul postal şi telegrafic.** — **Tacsa de timbru** pentru poliţe şi documente. — **Tabela pentru computarea intereselor.** — **Mĕsurile nouĕ şi vechi.**

Şematismul

bisericei ortodocse-orientale române din Ungaria şi Transilvania cuprindĕnd şi **protopresbiterii, administratorii protopresbiterali, parochii şi învĕţătorii** cu **comunele bisericesci din archidiecesă după noua arondare a protopresbiteratelor.**

Ierarchii metropolielor învecinate din Austro-Ungaria.

Împĕrăteasa Eudocsia. (Continuare.)

Conspectul sĕptĕmênilor. — Însemnarea têrgurilor.

Administraţiunea tipografiei archidiecesane în Sibiiu.

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu.

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 113 Sibiiu, Joi 22 Octobre 4 Noembre 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 22 Octobre.

Argumentul mai mult folosit din partea acelor istorici plătiţi, cari combat continuitatea istorică a românilor, ca cei mai vechi locuitori ai ţării, — stă în aceea, că despre români n'au rěmas nici o urmă de viaţă pănă în seculul al XIII, nici se face unde-va amintire despre ei ca locuitori ai pământului, ce 'l ocupă astăḑi. Acei scriitori moderni ai timpului nostru îndrăsnesc a susţiné o asemenea teorie istorică, basându-se pe un argumennt negativ, cu toate, că sunt combătuţi de alţi prin argumente puternice; ei îndrăsnesc, pentru că aşa place stăpânilor lor şi 'şi au plata sa. Deşì însě ei sunt numai nisce năiemiţi plătiţi şi nu adevěraţi bărbaţi de sciinţă, cu toate acestea ei multă pulbere au ridicat între oamenii de sciinţă. Teoria lor, avênd apariţiunea de adevěrată, era aproape sě aibă trecere pentru istoria noastră. Teoria aceasta istorică cu tendenţe politice a pus în mişcare pe mulţi scriitori atât de naţionalitate română cât şi străini. Cu toate că amicii nostri conlocuitori din patrie s'au îngrigit şi se îngrigesc şi astăḑi ca ori-ce urmă şi semne de o viaţă românească se disparā, cu toate că au dispărut din archivele publice şi private acte de acelea, cari priveau şi pe români şi interesele lor, totuşi au mai rěmas atâtea, cu câte sě se poată documenta până la evidenţă, că romăuii dela colonisarea lor aici au fost pănă astăḑi fără întrerupere locuitori ai ţěrii.

Nu a ne ocupa cu scrierile istorice despre români ale lui Schultz, Rösler, Hunfaluy voim de astădată, ci din esemplul pus voim sě tragem o învěţătură, ca sě nu mai lăsăm pentru viitoriu ca alţii sě ne scrie istoria noastră, după cum le convine lor, falsificând chiar adevěrul pentru anumite scopuri, ci noi sě ne îngrijim mai mult pentru viitoriu a culege datele necesarii, trebuincioase pentru istoria unui popor.

Pentru că abstragênd dela încercarea numiţilor scriitori, un lucru este evident, că românii încă din timpurile vechi au negles a păstra documentele lor istorice şi a face insemnări pentru posteritate; de aici urmează pentru scriitoriul istoriei române multe şi mari greutăţi; pe când pentru scriitoriul istoriei altor popoare din patrie stau la dispositiune archive întregi cu documente în abundanţă, pe atunci scriitoriul istoriei române trebue mai întâi, sě alerge astăḑi din archiv în archiv, pănă află câte un document sau câte un petec de document şi apoi sě studieze, combineze, intercaleze, sě deducă datele istorice şi în fine sě le combineze în istoria sistematică.

Nu avem istoria naţională din seculii mai îndepărtaţi, nu avem documente din acei seculi pentru a compune o istoriă. Mâne poimâne vor întreba generaţiunile viitoare, unde-i istorie naţională a românilor din anii revoluţiunei din 1848, unde sunt datele cel puţin pentru a compune mai târḑiu aceea istoriă. Alte naţiuni din patrie au scris istoria acelor ani. Cum o au scris şi o scriu cu privire la noi, încă o scim. Dacă scim aceasta, sě rupem cu nepăsarea din trecut şi sě ne interesăm mai mult dc istoria noastră şi sě nu aşteptăm, ca alţii sě ni-o scrie.

Când apelăm astfeliu, nu înţelegem, ca fie-care cărturariu român sě se pună a scrie la istoria românilor.

Ce dorim este, ca fie-care cărturariu român sě se intereseze a aduna documente, ce sunt împrăsciate ici colea şi păstrate mai cu puţină îngrijire. S'a observat cu adevěrat înperiodul present, în care românii sunt aproape eschişi dela viaţa publică în stat şi dela diregătorii, că cărturarii români au arătat pe terenul literar o espansivitate mai mare ca mai 'nnainte.

Am věḑut cărţi didactice, cum se sporesc; am věḑut, cum se opresc acelea din partea guvernului şi cu toate acestea autorii nu se descuragiază; am věḑut în anii din urmă multe foi periodice române; am věḑut cum dispar şi apar altele. Toate acestea fenomene ale timpului arată, că sunt puteri de lucru, este voinţă, se cere numai, ca acele puteri sě fie organisate, încuragiate şi sprijinite.

Ţeara noastră este plină de monumente vechi, care privesc cu deosebire pe români ca pe cel mai vechiu popor din patrie, ţeara noastră, cum ḑice un archeolog celebru, însaşi este în întregul ei un museu de anticităţi: Din ţeara noastră se cară pentru museele din capitale şi pentru strěinătate cu sutele şi miile anticităţile de tot feliul.

Au cărat cu sutele şi miile şi tot au mai rěmas. Satul Gradiştea (odinioară Sarmisegetuza reşedinţa regelui dacilor Decebal) este aşeḑat pe ruine romane. Densuşul cu biserica din el ne aduce aminte de cultul Mitrei. Fărcădinul cu domeniul astăḑi proprietatea familiei Lonyay ne arată mai ales abundanţă de monumente. Ca măselele în o gură de animal sunt acì la casa domnească aşeḑate afară în semicerc pentru a sprigini pământul înnaintea portalului mulţime de monumente de peatră mai ales dela mormintele romane — la cari doară mai bine le-ar sta în ori-care museu, decât a fi espuse ploilor şi elementelor preste tot.

Voim, sě ḑicem, că încă tot a rěmas destule, ca sě putem şi noi sě facem unele începuturi de colecţiuni de aceste anticităţi.

La inimă trebue sě ne ḑacă noue românilor, ca români mai deaproape culegerea monumentelor literare şi istorice, scrise din timpurile mai târḑii, de pe unde sě mai află ele, despre ce vom continua a scrie.

Revista politică.

Drama, ce se petrece în faţa Europei pe peninsula balcanică se apropie de culminaţiune, şi tocmai de aceea atenţiunea tuturor cu încordare este îndreptată asupra lucrurilor, ce se petrec acolo.

Prelângă toate ameninţările fără esemplu ale generalului rusesc Kaulbars; sobrania mare, întrunită la 31 Octobre a. c. în Târnova, fu deschisă de Stambulov, ca president al regimului provisoric. Sub ce împregiurări grele s'a deschis adunarea naţională a bulgarilor, se vede mai caracteristic de acolo că generalul rusesc a adresat în ḑiua premergătoare de deschidere un fel de ultimat către regimul bulgar, în care ameninţă a părăsí dimpreună cu întreaga agenţiă rusească Sofia, dacă nu se va lua cele mai energioase měsuri pentru apěrarea supuşilor rusesci pe teritoriul bulgar. Regimul bulgar în speranţă a îmblânḑí pe Rusia şi a salva tot deodată prestigiul de independenţă al bulgarilor, încă mai 'nnainte a pus pe picior liber pe oficerii compromişi cu ocasiunea loviturei de stat dela 21 August anul curent eară faţă de noauele pretensiuni ale lui Kaulbars a declarat acestuia a face cercetare şi a împedeca ori ce acte de violenţă faţă de supuşii rusesci; nici aceasta n'a mulţămit pe general, care a ameninţat Varna cu bombardare, dacă trupa rusească de pe doauě năi de resbel — aflătoare în portul din Varna va afla resistenţă la debarcare.

Vorbirea de deschidere a sobraniei a fost calmă şi lipsită de ori-ce colorit demonstrativ. În ḑiua întâi s'a ocupat cu verificările, cu statorirea ordinei de casă şi adunarea intenţionează a fi cât mai curând gata cu alegerea unui principe domnitor.

Tocmai ca sě întâmpine complăcerea Rusiei s'a adus în combinaţiune mai de aproape a fi ales prinţul Valdemar de Danemarca, care este frate al ţariţei şi al regelui Greciei.

Significativ este, că la deschiderea adunărei naţionale, dintre consulii puterilor n'a asistat nimenea, afară de cel al Angliei şi al Italiei.

FOIŢA.

Serbarea dela Curtea de Argeş.

Curtea de Argeş, 11 Octobre.

(Urmare.)

Pritre doamne am observat pe doamna Dimancea, soţia dlui N. Dimancea, vice preşedinte al camerei, doamnele maior Tomescu şi căpitan Budişteanu, ficele dlui Prefect Negulescu, dna dr. Condemin, dna maior Perticari, dna Sache Nicolau, dna Demetrescu Coco (Bucuresci), dşoarele Pîrianu, Rătescu, Condemin, etc.

Atât interiorul gărei cât şi curtea ei esterioară erau îndesate de o immensă mulţime, entusiasmată în cel mai mare grad şi care cu nerăbdare aştepta sosirea MM. LL, Regelui şi Reginei.

Persoanele sosite din Bucuresci abia avură timpul, sě dejuneze în restaurantul gărei, şi o mare mişcare se produse de odată printre mulţimea de pe peron: salve de artilerie fură trase de pe un deal din faţa gărei, cari anunţau apropierea trenului regal.

La 12 oare trenul regal întră în gară, în mijlocul unor aclamaţiuni generale şi entusiaste; garda de onoare presentă arma, iar musica întonă imnul naţional.

MM. LL. Regele şi Regina fură îmtêmpinate la dechiderea din vagonul regal de dnii miniştrii şi de persoanele distinse venite din Bucuresci şi pe cari le am citat mai sus. M. S. Regele trecu în revistă bateria de artilerie, care aclamă cu entusiasm pe bravul şi valorosul căpitan al armatei române; apoi suveranii trecură pe dinnaintea tuturor corporaţiunilor, bine-voind a convorbi cu preşedinţii societăţilor şi cu mai mulţi membri. După aceea MM. LL. se îndreptară spre salonul regal, unde fură întêmpinaţi de dl prefect Negulescu şi de dl primar N. Constantinescu.

Dl primar oferì Suveranilor, pe o tavă de argint, tradiţionala păne şi sare, ear dl prefect Negulescu rosti următoarele cuvinte:

Sire! Doamnă!

Bine aţi venit sănětoşi.

Dumneḑeu a voit ca Majestăţile Voastre sě presideze la toate faptele măreţe ale naţiunei române.

După consolidarea esistenţei României ca stat independent, după întemeierea regalităţei, după purtarea unui rěsboiu glorios, după stabilirea unui regim liberal şi constituţional cum rareori sunt în Europa, ne este dat a avea fericirea ca tot sub Voi şi prin Voi, sě asistăm la actul de cea mai mare importanţă naţională, sfinţirea mânăstirei Argeş.

Neagoe Vodă şi Doamna Sa, aceste imagini sublime de devotament pentru ţeară şi de adoraţiune pentru Dumneḑeire, trebue sě ve bine-cuvinteze de de sus pentru restaurarea măreţului monument bisericesc dela Argeş, şi pentru sěrbătoarea ce mergeţi sě faceţi cu ocasia sfinţirei ei.

Urmaţi, Sire şi Doamnă, pe această cale.

În timp de rěsboiu, puneţi-Ve în capul ţěrei şi apěraţi moşia strămoşască. În timp de pace, constituiţi, reconstituiţi şi refaceţi bisericile şi scoalele naţionale, căci numai prin biserică şi scoală această ţeară a ştiut, sě-'şi păstreze independenţa şi individualitatea.

Judeţenii Argeşeni precum şi întreaga populaţie a oraşului Piteşti, şi de astă dată prin organul meu, sě cred fericiţi a Ve presenta iubirea şi devotamentul ce merită o părechie regală ca a Majestăţilor Voastre plină de însuşirile nnor adevěreţi Suverani.

Umblaţi sănětoşi la Argeş şi Ve vom ascepta reîntoarcerea precum copii asceaptă venirea bunilor lor părinţi.

Sě trăiţi întru mulţi ani!

La aceste cuvinte patriotice pornite din inimă ale dlui Negulescu, interpretul fidel al simţěmintelor Argeşenilor şi cetăţenilor Piteşteni, M. S. Regele mulţumì dlui prefect şi dlui primar pentru primirea, ce s'a făcut aci MM. LL. şi pentru sentimentele de iubire şi devotament către tron, ce judeţul Argeş şi oraşul Piteşti au ţinut sě şi-le manifeste şi aḑi.

Din incidentul închieierii tractatului vamal şi comencial între Austria şi Ungaria pe un nou period de 10 ani, deputatul oposiţional Lueger a atins în parlamentul din Viena unele coarde delicate şi genante pentru maghiari. El în mod drastic a caracterisat situaţianea între Cislaitania şi Ungaria, arătând, că maghiarii de câte-ori vor sĕ stoarcă ceva în favorul lor, de atâtea ori ating coarda cea mai delicată, care este armata comună şi în aceasta direcţiune merg până la provocarea de scandale, din care tot deuna sciu ei, sĕ tragă anumite foloase pe contul nemţilor.

O lature discordantă se arătă în parlamentul din Viena şi între germani şi slavi; 25 deputaţi nemţi centralişti, nemulţămiţi cu ordinul ministrului de justiţie Prazak pentru respectarea în ramul justiţiei şi a limbilor altor naţionalităţi şi a nu se da sentinţele judecătoresci numai în limba germană „prin rostul lui Schmerling“, care este tot deodată preşedintele curţii supreme de apel, a cerut cercetare asupra acelei ordinaţiuni. Din acest incident s'a încins o diatribă jurnalistică între nemţi şi cechi, cari aruncă cu înverşunare lui Schmerling în faţă vechile pĕcate ale centraliştilor. Jurnalistica maghiară nu poate altcum de cât sĕ ia în aperare de astădată pe bĕtrênul Schmerling, căci şi maghiari au căḑut în acelaşi pĕcat, doară în mĕsură mai mare, al nerespectării limbei altor naţionalităţi.

Adunarea despărţĕmêntului III al asociaţiunei Transilvane.

On. adunare generală!

Comitetul despărţĕmêntului Sibiiu al asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român, vine şi de astădată a da un scurt raport despre activitatea sa dela adunarea generală a despărţĕmêntului, ţinută în anul trecut în comuna Tălmăcel, până în ḑiua de astăḑi.

Lucrările comitetului, care are onoare a supune onoratei adunări acest raport, au fost demarcate prin însĕşi conclusele adunărilor generale anterioare. Între acestea se numĕră înfiinţarea de biblioteci porale în comunele, ce cad pe toritoriul acestui despărţĕmânt, apoi ca o problemă mai aleasă 'şi-au luat comitetul dvoastre, conform conclusului adunărei generale din Tălmăcel, cultura vermilor de mătase.

Încât privesce înfiinţarea de biblioteci, deşi mijloacele materiale, ce au stat la disposiţiunea comitetului n'au permis pentru anul trecut a înfiinţa biblioteci nouă pentru alte comune, totuşi lucrarea comitetului n'au stagnat nici în această direcţiune ci acela a tras informaţiuni despre administrarea şi prosperarea bibliotecelor înfiinţate în 10 comune din acest despărţĕmênt.

Unele comitete concreḑute cu administrarea bibliotecelor în comune conform îndatorirei primite din partea comitetului despărţĕmêntului, au şi făcut rapoartele de lipsă despre starea bibliotecelor şi sporirea lor, eară altele, cari s'au întârḑiat cu datoritul raport au fost provocate de comitet a satisface datorinţei lor. Când aceste rapoarte vor fi complete comitetul dvoastre nu va întrelăsa la ocasiunea dată a notifica resultatele acelor rapoarte. Deocamdată rugăm pe on. adunare a lua la cunoscinţă, că biblioteci poporale s'au înfiinţat până acuma în comunele: Sĕlisce, Tilişca, Gurarîu, Săcel, Cacova, Poplaca, Porcesci, Avrig, Tălmăcel şi Boiţa. Dela cele patru comune numite în locul prim au întrat rapoartele despre biblioteci, eară dela cele şase din urmă încă nu. Considerând folosul cel mare, ce poate resulta din înfiinţarea bibliotecelor poporale în comune pentru instruirea şi crescerea morală a tinerimei, şi pentru desceptarea plăcerei la cetit şi desvoltarea gustului frumos, ar fi tare de dorit, ca despărţĕmântul nostru sĕ cugete la acuirarea mijloacelor pentru continuarea acestei lucrări prin înfiinţarea pe rênd de biblioteci poporale şi în celelalte comune ţinĕtoare de acest despărţĕmênt.

In ceeace privesce ceealaltă problemă a comitetului dvoastre, avem onoare a raporta, că adunarea generală a desp., ţinută în anul trecut, intenţionând a face din cultura vermilor de mătasă un isvor de venit şi traiu pentru poporul român, unde clima favorisează această cultură au însărcinat pe acest comitet a iniţia lucrul în comuna Sĕlisce, unde împregiurările s'au arĕtat mai favorabile spre aceasta. Comitetul desp. urmând acestei însărcinări date a făcut paşii începători, procurând deocamdată frăgari, pe cari i a plantat in comuna Sălisce şi Tilişca la un loc potrivit, ca frunḑa lor sĕ se folosească la timp pentru nutrirea vermilor de mătasă.

Este de dorit ca comitetul despărţĕmêntului sĕ se însărcineze şi pentru viitoriu a urmărì cu perseveranţă aceasta lucrare, spre care scop on. adunare generală a desp. se-'i pună la disposiţiune mijloacele corĕspunḑĕtoare.

Comitetul despărţĕmêntului a stăruit şi în decursul anului acestuia a sporì membrii sei. O consemnare a membrilor asociaţiunei aparţinătoare de acest desp. se alătură acestui raport sub ·/.

Intre lucrările curente ale comitetului Dvoastre numĕrăm acì în deosebi resolvirea însărcinărilor primite dela comitetul central al asociaţiunei, precum incassările de tacse dela membri, colectarea pentru scoala de fete a asociaţiunei, înfiinţate în Sibiiu, ş a.

In special notificăm, că comitetul central al asociaţiunei cu conclusul din 30 Ianuariu a c. Nr. 22 'şi esprimă deosebita sa mulţămită pentru activitatea desvoltată de către acest despărţĕmênt în cultura vermilor de mătase, eară în raportul seu general anual, către adunarea generală a asociaţiunei, ţinută în acest an la Alba Iulia, laudă activitatea acestui desp. punându-'l şi pe acesta de model pentru alte despărţeminte.

Fiind-că până acuma nu s'a presentat o consemnare a tuturor comunelor, ce se ţin de despărţĕmêntul nostru, avem onoare a comunica aci sub ·//. acea consemnare, precum ni s'a dat din partea comitetului central al asociaţiunei pentru usul despărţĕmêntului, în ceea-ce privesce estinderea teritorială a activităţei sale.

Raportul de cassă, fiind de astădată foarte scurt, nu se mai face separat, ci se dă acì în următoarele rele:

I. Percepţiuni:

1. Saldo din 30 Octombre 1885	fl.	10.59
2. La adunarea generală din Talmaciu s'au incassat:		
a) dela membrii ajutători	fl.	25.14
b) dela membrii ordinari	fl.	15.—
3. Tacse incurse dela membri	fl.	50.—
4. Interese după depuneri	fl.	—54.
Suma	fl.	101.27

Eşite:

1. Remuneraţiune servitoriului	fl.	5.59
2. Comitetului central s'au predat tacsele dela membri	fl.	65.—
3. Cumpĕrarea de frăgari	fl.	10.—
4. Spesele biroului	fl.	20.—
5. Saldul cu finea lunei Septembre	fl.	—68.
Suma	fl.	101.27

Aci se observează, că după cuitanţa alăturată sub ·///. pentru 50 de frăgari s'a solvit 15 fl. şi nu numai 10 fl. precum figurează în raţiociniu. Deci 5 fl. mai mult solviţi şi anticipaţi de directorul despărţĕmêntului sunt a se privì ca deficit în sarcina despărţĕmêntului pentru a cărui acoperire este a se face provisiune în budgetul desp. pentru anul viitor.

In celelalte cassa s'a purtat între marginile budgetului statorit la adunarea generală în Tălmăcel.

Budgetul desp. pe anul 1887 se va conforma după resultatul contribuirilor dela membri ajutători cu ocasiunea acestei adunări.

In fine ne luăm voia a raporta, că comitetul desp. ales la adunarea generală, ţinută în Poplaca în anul 1883 în înţelesul statutului pe un period de 3 ani cu ḑiua de astăḑi 'şi încheiă activitatea sa şi este la rênd, ca conform programei adunării de astăḑi, absolvênd pe comitet despre gestiunile sale din anul trecut, se aleagă alt comitet pe un nou period de 3 ani, căruia sĕ 'i-se concreadă lucrările despărţĕmêntului.

Sibiiu, 10/22 Octombre 1886.

Dr. *Ilarion Puşcariu*,
direct. desp. III.

Mateiu Voilean,
secr.

Comerciul României în 1885.

Cetim în „Rĕsboiul“. Ministrul de finance publică un tablou despre mişcarea comerciului României cu ţĕrile străine în anul1885, comparat cu 1884.

După acest tablou, importaţiunile în 1885 se cifrează la 268,539,150 lei contra 294,986,273 în 1884, adecă cu o diferinţă în minus de 26,447,123 lei. Ecsportaţiunile figurează în 1885 cu suma de lei 247,968,201 contra 184,115,542 în 1884, adecă cu 63,852,659 lei mai mari de cât în 1884.

Ast-fel pe când în 1884 importaţiunile covârşeau ecsportaţiunile noastre cu 110 milioane 870, 073, în anul 1885 ele nu le mai covêrşesc de cât cu 20,570 949 lei. Prin urmare resultatul anului 1885 se presintă cu o ecsportaţiune de 62,852,659 lei mai mare de cât aceea din anul 1884, şi cu o importaţiune de 26,447,123 mai mică de cât aceea, ce s'a efectuat în 1884. Acest resultat trebue considerat ca foarte satisfăcĕtor, ḑice „V. Covurloiului.“ Diminuarea importaţiunilor în 1885 se datoresce în mare parte industriilor, ce s'au creat în ţeară, precum este pielăria şi curelăria, şi din care s'a importat cu 7 milioane aproape mai puţin de cât în 1884; materiile tecstile şi derivatele lor, din care s'au importat vre-o 10 milioane mai puţin de cât în 1884, etc.

De vom persista cu curaj şi inteligenţă pe calea creărei acelora din industrii, cari sînt strîns legate cu agricultura noastră, apoi nu mai rĕmâne îndoeală că vom ajunge repede a stabilì echilibru în balanţa noastră de comerciu, atât de mult sdruncinată în anii din urmă, şi a obţinè ast-fel o situaţiune economică prosperă.

După aceea Suveranii întrară în salon şi binevoiră a Se întreţine cu toate persoanele presente.

Elevele de scoală precum şi doamnele din societatea Oltişteană oferiră muţime de buchete M. Reginei.

După mai bine de o jumĕtate de oară de şedere în gară, MM. LL. Regele şi Regina se suiră într'un landau deschis, tras de 8 cai, mânaţi de surugiu. Cortegiul regal se puse în mişcare în ordinea următoare:

trăsura dlui prefect de Argeş;

un detaşament de călăraşi,

trăsura regală, acoperită lateralminte de flori;

un alt detaşament de călăraşi.

La dreapta şi stânga mergeau călări dl locotenent-colonel Reşianu, din călăraşi, şi dl maior Nicolau, din artilerie.

La eşirea din curtea gărei, MM. LL. fură aclamaţi de armată, societăţile şi imensul popor, ce părăsiseră peronul gărei şi se aşeḑară în curte în linie dreaptă.

În oraş primirea, ce s'a făcut Suveranilor a fost şi mai entusiastă.

Nu se vedea o casă, ce sĕ nu fi fost decorată cu covoare şi drapele tricolore, şi multe şi cu portretele MM. LL ; tot oraşul era în picioare, entusiasmul era la culme.

Localul cel nou al primăriei precum şi noaua casarmă a pompierilor, nelocuite erau prea frumos decorate.

Aceste nouă edificiuri sunt vrednice de vĕḑut; orăşenii Piteşteni datoresc ridicarea lor actualului primar, dlui Nae Constantinescu, care arată o mare solicitudine pentru oraş şi căruia 'i-se mai datoresc construirea unor prea frumoase fântâni, avênd la estremitatea lor nisce lucsoase felinare, a unei grădini vrednică de citat, precum şi pavarea mai multor strade cu trotoare de astfalt.

Cortegiul regal cu mare greutate putea sĕ străbată din causa mulţimei de popor, care aclama din inimă şi cu entusiasm pe primul Rege şi prima Regină ai României, părênd, că duce pe mâni trăsura regală, în care în tot percursul ei până la cealaltă margine a oraşului se aruncau flori de doamnele şi domnişoarele de pe la ferestre, cele mai multe îmbrăcate în costumuri naţionale.

După pornirea cortegiului regal, persoanele invitate şi mulţimea se suiră în trăsuri aşaḑate în ordine.

Deşì mulţimea era forte mare şi numĕrul trăsurilr de mai multe sute, cea mai mică confusiune nu s'a produs, mulţumită activităţei desfăşurată de dl Negulescu, prefectul judeţului, şi de dl primar N. Constantinescu.

O menţiune de laudă merită dl Andreiu Momuianu, poliţaiul oraşului Piteşti, care necruţând nici o oboseală a mulţumît toată lumea, astfel că ori-cine fără greutate 'şi a putut afla trăsura.

Dela Piteşti la Curtea de Argeş.

Mulţumită bunei voinţe a P. S. S. episcopului Ghienadie, am găsit o trăsură care din ordinul P. S. S. ascepta sĕ me ducă la Curtea de Argeş.

Avênd cai buni la trăsură, am putut urma de apoape cortegiul regal.

Cortegiul regal, aclamat după cum am mai spus de întreaga populaţie a oraşului Piteşti, eşì din bariera, unde era ridicat un prea frumos arc de triumf şi unde populaţia din jurul oraşului era adunată, întâmpinând pe MM. LL. cu strigăte nesfârşite de *Trăiască iubiţii nostrii Suverani!*

Toată şoseaua, până la Curtea de Argeş era împodobită de ambele părţi cu verdeaţă; la întrarea şi eşirea în comunele rurale, pe cari şoseaua le străbate, erau ridicate frumoase arcuri de triumf, împodobite cu drapele tricolore şi cu portretele MM. LL. Regelui şi Reginei, ear toate podurile erau de asemenea îmbrăcate în verdeaţă. (Va urma.)

Varietăţi.

* (*Un serviciu de aproape 40 ani ca jude comunal.*) În luna trecută s'a ţinut în comuna *Romoşel*, cercul pretorial al Orĕştiei, alegerea representanţiei şi a primăriei comunale. Cu aceasta ocasiune venerabilul jude **Michaila Pamfilie**, care a încăruntit în servitul acestei comune, servindu-o aproape 40 de ani, 'şi-a dat mulţămita, declarând, că bĕtrêneţele nu-'i permit a serví mai departe ca jude comunal. Dl pretor Iuliu Kapcea prin cuvinte elocuente a mulţĕmit domnului jude pentru îndelungatele servite ce le a prestat comunei şi statului cu rar devotament şi abnegaţiune într'un şir de atâţa ani — ear poporul din Romoşel a intimpinat cu multă durere aceasta trecere a stimatului jude din viaţa publică în viaţa privată. Poporul a dat şi de astă dată probe învederate despre încrederea ce a avuto în judele lor stimat, însĕ *Michaila Pamfilie* cu toate stăruinţele consătenilor sei a fost silit a se retrage din causa etăţii sale înnaintate. Iubirea şi stima consătenilor, cărora *Michaila Pamfilie* le a fost radĕmul şi ajutoriul desinteresat în lipsele lor, în decurs de patru deceniuri îl însoţesc în viaţa privată — şi într'adevĕr este un lucru rar — a vedé, mai ales în ḑilele noastre cele grele, pe un jude comunal încăruntênd în serviţul comunei, care e împreunat cu atâtea greutăţi şi recerinţe. Şi *Michaila Pamfilie* a sciut, sĕ aducă în armonie interesele consătenilor lui cu interesele serviţului public şi togmai aceasta calitate 'i asigură recunoscinţa tuturor pentru totdeuna

* (Postal.) Oficiul postal din Csikvàrdotfalva (comitatul Ciucului) sistat interimat în 7 Aprile a. c. în 6 Novembre a. c. ear 'şi începe activitatea.

Acest oficiu stă prin cursor în legătură cu Csikszereda de 2 ori pe ḑi.

Cercul de inmanuare 'l formează comunele Csic Somlyó, Csikvárdotfalva, Csobotfalva, Csomortán şi Pálfalva.

Acest oficiu postal este autorisat c primì şi inmanua epistole şi pachete precum şi mandate postale şi ramburse până la suma de 300 fl.

* (Convenţia comercială a României cu Rusia) care espiră în curênd s'a prelungit provisoriu până la închieierea unei nouă convenţii.

* (Nis,) — Aranjamentul intervenit între guvernul sêrbesc şi cel bulgăresc obligă pe Bulgaria sĕ evacueze Bregova, al cărui teritoriu va rĕmâné neutru până sĕ se pronunţe o comisiune micstă. În casul când comisiunea s'ar pronunţa pentru cedarea acestui teritoriu Serbiei, aceasta din urmă primeşte în principiu sĕ'l cedeze Bulgariei în schimbul unui alt teritoriu analog. Comisiunea micstă se va întruní cel puţin până în 2 luni pentru a ecsamina rapoartele comerciale ale celor 2 state şi sĕ pregătească un tratat de comerciu, ce se va încheia înnainte de 6 luni. Până atunci contractanţi se învoiesc a protege într'un mod reciproc interesele lor comerciale. Bulgaria va interḑice emigranţilor sêrbi şi Serbia emigranţilor bulgari de a se stabili într'o zonă de 60 kilometri de la graniţă, şi cele 2 guverne se obligă a dejudeca ori-ce acţiune încercată contro celor douĕ ţĕri.

Bulgaria va termina linia de la Vakarel Sofia-Zaribrod până la joncţiunea drumurilor de fier sêrbesci.

Aranjamentul intră în vigoare îndată după schimbul semnăturilor.

Regele a primit pe doctorul Stransky în audienţă solemnă. „Resb."

* (Din viaţa împĕrătesei Elisabeta a Austriei) Dl I. I. Weiss povestesce în „Journal des Débats" douĕ anecdote din viaţa împĕrătesei Elisabeta a Austriei, atunci când, fata tinĕră, 'şi făcea educaţiunea sa sub direcţiunea profesorului Falk:

Împĕrăteasa era o elevă foarte silitoare şi învĕţa bine. Lecţiunile ei erau totdeauna foarte bine învĕţate şi transcrise cu amoare pe un frumos caiet, liniat cu creion albastru. Regala scolăriţă avea cu toate acestea un defect, pe care de almintrelea 'l au toţi scolarii: 'i plăcea, sĕ facă profesorului ei tot feliul de întrebări, cari 'l puneau într'o posiţie foarte ciudată. Astfel într'o ḑi, ea 'l întrebă:

— Domnule doctor, ce credi dta despre cutare broşură?

Era vorba de nu sciu ce pamflet grosolan contra casei de Habsburg.

— Dar, rĕspunse profesorul, eu nu cetesc asemenea lucruri.

— Ba da, vĕd în ochii dtale, că ai cetit broşura, despre care te am întrebat.

— Cum crede Majestatea Voastră, că eu aşi fi putut sĕ cetesc o broşură interḑisă cu atâta severitate şi prigonită întru atât, încât nimeni n'ar sci, cum sĕ 'şi poată procura la Viena un singur esemplar?

— Adevĕrat! esclamà împĕrăteasa, şi ea luà o cheie, deschise sertarul unei mese şi scoase din el broşura în cestiune.

Altădată se întêmplà una şi mai boacănă.

Dl Falk trata fără nici o precugetare de nu sciu ce cestiune din istoria ungară cu privire la politică.

— Domnule doctor, 'l întrebà numai decât împĕrăteasa, care este părerea dtale asupra Republicei?

Ori-cine înţelege, că dl Falk, ca un adevĕrat curtesan şi om cu bun simţ, 'şi puse tot talentul seu bucuros, pentru a face sĕ reiasă viciurile regimului republican.

— Cu toate acestea, rĕspunse împĕrăteasa, 'mi aduc aminte că, în copilăria mea, am auḑit ḑicêndu-se de către un bărbat foarte inteligent, că Republica este sistemul de guvernămênt cel mai natural şi cel mai raţional.

La aceste cuvinte, doctorul Falk privì în jurul seu, ca sĕ vadă, dacă nu cum va trebuiau sĕ se dĕrâme de oroare zidurile vechiului palat al Habsburgilor, auḑind asemenea cuvinte eşite din gura unei împĕrătese a Austriei. Acela, care altădată susţinuse înnaintea împĕrătesei Elisabeta această părere despre republică fù contele Mailath

Doctorul Falk se puse, sĕ deplângă sfêrşitul tragic al nenorocitului conte Mailath (contele Mailath murì aruncându-se, împreună cu fiica sa, în lacul Starnberg). Cu chipul acesta doctorul spera, sĕ taie vorba; el vĕḑu o lacrămă, strălucind în ochii regalei sale eleve, şi se creḑu scăpat de întrebările ei foarte grele. Dar când cine-va este femee, tinĕră, frumoasă, spirituală, şi mai pe sus de toate împĕrăteasa, nu uşor renunţă la voinţa ei.

Împĕrăteasa Elisabeta revenì la subiectul ei şi voì, sĕ scie dela dl Falk, dacă în adevĕr ceea-ce Mailath 'i spusese despre sistemul republican, era astfel. Dl Falk nu putu sĕ iasă din încurcătură, decât covenind şi dênsul, că Republica este în teorie cel mai frumos din toate sistemele de guvernămênt, dar că popoarele nu se pot guverna cu teorii numai şi abstracţiuni. Împĕrăteasa nu mai insistà şi lasà pe dl Falk, sĕ conchidă, că republica nu poate fi bună decât relativ, în unele locuri şi în anume epoci.

* (Papa Leo X) era un protector al poeţilor şi publiciştilor şi de aceea la Curtea sa se adunau toţi cei cari credeau, că au un titlu la acest nume. Între poeţi se găsia şi câte un rimĕtor închipuit, ear între acestia era vestit un oare-care Barabollo prin ridicola sa vanitate. Leo făcea mare haz din stihurile acestui pretins poet, pe care le cetia cu un patos grozav, şi a admis gluma unui cardinal, care a propus, ca acest poet sĕ fie încununat în Capitol. Totul fu pregătit şi ḑiua cea mare sosì. Papa stetea la o fereastră şi privia spre marea sa plăcere, cum cortejul se puse în mişcare din Vatican. Baraballo şedea pe un elefant împodobit şi privia trufaş la mulţimea muritorilor, prin care trecea. Însĕ aproape de Capitol strigătele mulţimei ajunseră la un aşa grad, în cât pachidermul se spărià şi trênti la pământ pe poetul nostru, pe când lumea rîdea de se tăvălia Sĕrmanul fiind rĕu lovit, se duse acasă schiopătând, fără sĕ se fi bucurat de onoarea, ce'i-se pregătise. În capitol îl aştepta o cunună de foi de varză, ce era sĕ i-se puie pe cap.

* (Un nou higrometru.) Higrómetrul este un instrument destinat a mĕsura gradul de umedeală relativă a aerului. Dl Albert Nodon a presentat Academiei, prin dl Mascart, un nou higrometru, constituit pe o bandă de hârtie, acoperită de gelatină şi înfăşurată în formă de şurup. Gelatina este înnafară, ear hârtia înlăuntru. Sub influenţa umeḑelei gelatina se dilată şi spirala se înfăşoară pe ea însuşi. Sub influenţa secetei, efectele se produc contrar, spirala se desfăşură.

Acest aparat dă nisce indicaţiuni prea precise şi de o sensibilitate în proporţiune directă cu numĕrul de spirale.

* (Mişcarea cholerei în Austro-Ungaria:) În oraşul Pesta, dela 13—14 Octobre stil nou, au fost 25 casuri de boală şi 16 decese. Dela 14—15 Octobre, 36 casuri de boală şi 20 decese. Dela 15—16 Octobre, 46 casuri de boală şi 17 decese. Dela 16—17 Octobre, 39 casuri de boală şi 20 decese. Dela 17—18 Octobre, 23 casuri de boală şi 22 decese. Dela 18—19 Octobre, 47 casuri de boală şi 19 decese. Dela 19—20 Octobre, 32 casuri de boală şi 15 decese. Dela 20—21 Octobre, 30 casuri de boală şi 18 decese.

* (Bibliografic.) *Economia câmpului şi Grădinăritul* pentru şcoalele poporale de George Moian, învăţĕtoriu la scoala română de fete în Braşov. Cu mai multe iustraţiuni. Preţul 25 cr.

Ca mai bine sĕ se poată vedea scopul autorului precum şi valoarea manualului, lăsăm sĕ urmeze „prefaţa" şi „cuprinsul"

Sumarul:

Lipsa unui manual, care sĕ tracteze toţi ramii economiei câmpului şi grădinăritului pentru scoala poporală, este destul de simţită. Aceasta m'a îndemnat, ca sĕ scot la lumină cărticica de faţă. Materialul cuprins întrênsa, e foarte concentrat; aceasta din motiv, că am avut în vedere atât împrejurările materiale ale poporului, cât şi timpul fisic, destinat pentru propunerea acestui obiect de învĕţămênt. De aci urmează necesitatea, de a se esplica şi clarifica, cât se poate de evident materialul, carele în multe locuri este numai îndigitat. Spre scopul acesta îmi iau voiă a recomanda stimaţilor colegi urmĕtoarele opuri, cari tractează în special diferiţii ramii ai economiei rurale, şi de cari m'am folosit şi eu la compunerea acestui manual: „Pomăritul raţional" de Gr. Halip, Cernăuţi, 1883, (80 cr.); „Manual de stupărit" de I. Costin, Gherla, 1886, (65 cr.); „Economia rurală" de St. Pop, Blaş, 1881, (2 fl.); „Pomăritul" de D. Comşa, Sibiiu, 1877, (1 fl.); „Despre legume", de N. Avram Arad, 1880, (60 cr.)! „Florile" de C. C. Datculescu, Rîmnicu-săratu, 1882, (5 lei); „Veterinariul de casă" de B. Cornea, Gherla, 1877, (2 fl.); „Mezei gazdagság és kertészettau" de H. Kiss Kálmán, Budapesta, a) 1884 (15 cr.) şi b) 1885, (60 cr.); în fine scrierile lui Jäger. Pentru procurarea de diferite seminţe şi plante de soi bun, recomând firma *Haage şi Schmidt în Erfurt,* iar pentru procurarea de diferite maşini şi uneltele agricole — firma *R. Schmid şi Comp. în Braşov.*

Bineviitoarele observări, trimise din partea domnilor colegi, le voiu primì cu mulţămită şi le voi considera la o eventuală nouă ediţie.

În fine mulţămesc cordial D-lor: Gr Halip, profesor la scoaloi de agricultură în Cernăuţi şi I. Costin, preotu gr. cat. în Baia-mare pentru binevoitoarele înlesniri, oferite la edarea acestui manual.

Cuprinsul:

I, Economia câmpului.

1. Cultura plantelor de economie.. Viaţa plantelor. — Pâmêntul. — Gunoiul. — Uneltele pentru lucrarra pămêntului. — Spicoasele. — Sĕmĕnatul. — Recolta şi păstrarea bucatelor. — Păstăioasele. — Tuberculoasele şi rădăcinoasele. — Ulcioasele. — Plantele de tors. — Plantele de nutreţ. — Fênaţele.— Locurile de păşune. —

2 Cultura animalelor de economie: Prăsirea cailor. — Boalele cailor — Prăsirea bovinelor (vitelor cornute). — Boalele bovinelor. — Prăsirea oilor. — Boalele oilor. — Prăsirea porcilor. — Boalele porcilor. — Prăsisea galiţelor. — Albinăritul (stupăritul). — Cultura vermilor de mătase. — Reguli generale la cultura animalelor de economie, —

3. Întocmirea economiei

II Grădinăritul.

1. Legumăritul. Grădina de legumi. — Uneltele de grădină. — Straturile calde. — Legumile (sălatele, spenatul sau lobodă, verzele, păstăioasele, cepoasele, rădăcinoasele, bostănoasele, aromatele). — Sĕmênatul. — Reguli generale la cultura legumilor. — Producerea seminţei. — Păstrarea legumelor. —

2. Cultura florilor. Flori anuale. — Flori bienale. — Flori perenale. —

3. Pomăritul. Sporirea pomilor. — Nobilitarea pomilor. — Plantarea altoilor în locul lor statornic. — Îngrijirea pomtlor. — Dujmanii pomilor. — Boalele pomilor. — Culesul păstrarea şi întrebuinţarea poamelor. —

4. Vieritul. Cultura viţei de viă. — Pregătirea vinului. —

5. Cultura arborilor şi a gardului viu. Arbori şi pădurile. — Gardul viu.

Recomandăm cu căldura aceasta carte folositoare şi în special atragem atenţiunea dlor învăţĕtori.

— A eşit în Bucuresci stab. graf. Socec şi Teclu „Buletinul societăţii geografice române fundată in anul 1875. Preşedintele şi protectorul este Maj. Sa Regele Carol I. An. VII Trim. 3 şi 4 pro 1886.

Sumariu: Partea I. Actele societăţii.

1. Lista membrilor societăţii geografice române dela 15 Iuniu 1875 până la 15 Iuniu 1886.

2. Premiul „General George Manu".

3. Bibliografie geografică română.

Partea II Memorii, conferinţe etc.

1. Asupra navigaţiunei aieriene, conferinţă de d. căpitan G. Ferechides.

2. Reforma învĕţămêntului geografic, conferinţă de d. G. T. Buzoian (Craiova).

Suplement. Material pentru un dicţionar istoric şi geografic al României, adunat de d George I. Lahovari, secret. gen. al societăţii. (Urmare).

Preţul acestui numĕr este 5 lei.

Află bogăt material cu deosebire cei-ce se ocupă cu istoria şi geografia.

Loterie.

Mercuri în 3 Novembre 1886

Brünn: 62 3 51 2 44

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 2 Nevembre n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung de 6%	—.—	—.—
Galbin	5.91	5.90
Napoleon	9.87	9 88
100 marce nemţeşt	61.20	61.20
London pe (poliţă de trei luni)	124.25	125.10

Nr. 196 [1454] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului învĕțătoresc dela scoala poporală gr. or. din Geoagiul de sus se escrie concurs cu termin de 20 de ḑile dela prima publicare, pe lângă următoarele emolumente:

1. Salariu anual în bani gata 250 fl. v. a. solvenḑi în cuartale anuale din lada bisericei.

2. Cuartir liber în edificiul scoalei și lemnele trebuincioase.

Doritorii de a ocupa acest post învĕțătoresc au de a-'și trimite suplicile la acest oficiu protopresbiteral până la terminul sus amintit, bine notându-se, că dela concurenți sĕ cere diplomă de învĕțătoriu în înțelesul legilor din vigoare.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Alba-Iulia 27 Septembre 1886.

Alecsandru Tordășan,
protopresbiter gr. or.

PÁLYÁZAT.

Az aradi m. kir. állami főreáliskolánál betöltendő egy rendes tanári állomásra, melylyel a franczia- és német-nyelv és irodalom tanitásának kötelezettsége, 1200 frt évi fizetés, 200 frt lakáspénz és a szabályszerü ötéves pótlék élvezete van összekötve, pályázat hirdettetik. Pályázók a vallás és közoktatátatásügyi ministeriumhoz czimzett kérvényüket, melyben születési évük és helyük, vallásuk, nős vagy nötlen állapotuk, hadkötelezettségi viszonyuk, végzett tanulmányaik és képesitésük, nyelvismereteik és eddigi szolgálataik okmányokkal igazolandók, alkalmazásban lételük esetén elöljáróságuk utján, különben pedig közvetlenül a nagyváradi tankerületi kir. föigazgatósághoz f. évi november hó 30-áig küldjék be.

Kelt Budapesten, 1886. évi október hó 19 én. [1461] 2—3

A vallás- ès közoktatásügyi m. kir. ministeriumtól.

Concurs de licitațiune.

Pentru edificarea unei nouă biserici din material solid în parohia gr. or. Săcătura din protopresbiteratul Câmpeni se publică concurs de licitațiune minuendă cu terminul de **15 Novembre a. c. st. n.**

Doritorii de a întreprinde aceasta edificare, sĕ se presenteze în parochia numită sau se 'și trimită ofertele în regulă la oficiul protopresbiteral concernent în Câmpeni (Topánfalva) acludând și spesele de retrimitere a ofertului în marce postale până la terminul ficsat, când se va ține licitațiunea, avênd fiecare licitant sau ofertant a depune un vadiu de 10% dela suma preliminată a strigărei de 7120 fl. 96 cr. v. a., care vadiu la cas de oferire va servì de cauțiune din partea întreprinḑĕtoriului pentru comuna bisericească până la terminarea edificiului.

Planul, preliminariul și altc condițiuni mai detaiate se pot vedè și până la ḑiua licitațiunei la oficiul protopresbiteral, mai observêndu-se, că materialul de lipsă îl va da comuna bisericească. [1465] 1

Săcătura, 2 Octombre 1886.

George Scrob, paroch. și preș. **Basilie Patița,** not. com. par.

TIPOGRAFIA ARCHIDIECESANĂ în SIBIIU.

A eșit de sub presă: [1464] 1

CALENDARIU
pe anul comun dela Christos
1887.

Anul al treiḑeci și șeselea.

Prețul unui esemplar legat **30 cr.,** pentru vênḑĕtori nelegat **23 cr.** v. a. și legat **25 cr** v. a.

CUPRINSUL:

Cronologie. — **Calendariul** (julian și gregorian, cu însemnarea esactă a Evangeliilor și glasurilor de peste an). — **Pătrarele lunilor.** — **Genealogia casei domnitoare austriace.** — **Regenții europeni.** — **Servițiul postal și telegrafic.** — **Tacsa de timbru** pentru polițe și documente. — **Tabela pentru computarea intereselor.** — **Mĕsurile nouĕ și vechi.**

Șematismul

bisericei ortodocse-orientale române din Ungaria și Transilvania cuprinḑênd și **protopresbiterii, administratorii protopresbiterali, parochii** și **învĕțătorii** cu **comunele bisericesci din archidiecesă după noua arondare a protopresbiteratelor.**

Ierarchii metropolielor invecinate din Austro-Ungaria.

Împĕrăteasa Eudocsia. (Continuare.)

Conspectul sĕptĕmênilor. — **Însemnarea têrgurilor.**

Administrațiunea tipografiei archidiecesane în Sibiiu.

[1466] 1—3

Licitațiune minuendo.

Pentru liferarea a lor 1222 ²/₃ metri cubici de lemne de foc pe anul 1887 pentru institutul regnicolar reg. ung. de alienați din Sibiiu se escrie concurs.

Toți aceia, cari doresc a lifera se provoacă, ca până **în 23 Novembre 10 oare a. m. a. c. st. n.,** la oficiul subscris sĕ-'și înnainteze ofertele scrise în limba maghiară provĕḑute cu timbru de 50 cr. și 400 fl. vadiu, în care precis sĕ se determine grosimea și lungimea lemnelor, precum și aceea, că separat un metru cubic de lemne de fag, pentru cât e aplicat a'l lifera; se observă totodată, că ofertele necorĕspunḑĕtoare acestui anunciu sau intrate prea târḑiu nu se vor considera.

Sibiiu, 30 Octobre 1886.

Direcțiunea,
institutului regnicolar reg. ung. de alienați.

Picăturile lui St. Iacob.

Se întrebuințează ca mijloc spre deplină și sigură lecuire contra tuturor suferințelor de stomach și de nervi, chiar și contra acelor boale, cronice, catar de stomach, slăbire de stomach, colică, junghiuri, mistuire nerngulată, tresaltare, batere de inimă, durere de cap etc. **Picăturile lui Iacob,** destilate conform receptului **peregrinilor monăstirei Actra** din **22 de plante de cură radicală din orient,** unde și aḑi fie-care se întrebuințează cu cel mai mare succes spre cură, stipulă prin conpunere la întrebuințarea picăturilor resultat sigur.

Prețul: **60 cr.,** o sticlă mare **1 fl. 20 cr. v. a.,** pe lângă trimitere ori asignațiune. **În toate farmaciile se află,**

Deposit principal: *M. Schultz, Hannover,* Eschenstrasse 6. [1452] 2—2

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Ciucia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireș	—	—	4.15	5.50
Ghîrbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluș	—	10.28	5.26	6.43
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriș	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.9
Vințul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuș	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaș	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copșa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaș	4.--	-	—	2.18
Elisabetopole	4·35	—	—	3.03
Sighișoara	5.10	—	—	3.59
Hașfalĕu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.06	—	--	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
Brașov	9.21	—	—	9.15
	1.55	5.45	--	—
Timiș	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiș	—	9.56	1.45	—
Brașov	—	10.29	2.32	—
	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Hașfalĕu	8.52	—	11.03	—
Sighișoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaș	10.57	—	12.29	—
Copșa mică	11.19	—	12.44	--
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaș	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.48	—	1.46	—
Teiuș	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vințul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2.56	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriș	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluș	5.56	--	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	.52	6.21	—	8.26
Ghirbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7 23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9 29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovaț	7;22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliș	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborșin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicîca	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕștia	—	11.11	11.37
Șibot	—	11.43	12.—
Vințul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12. 36	12.46
Teiuș	—	1.29	1.41

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.24	3.42	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vințul de jos	12.30	4.29	—
Șibot	1.01	4.51	—
Orĕștia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicîca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborșin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.39	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliș	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaț	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Hațeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Banița	3.05	6.40
Petroșeni	3.37	7.12

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișoara	9.08	9.02

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.10	10.07
Banița	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Hațeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	—	2.02	3.55
Șeica mare	—	2.29	2.22
Loamneș	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	—	9.13	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneș	—	10.20	11.39
Șeica mare	—	10.43	12.07
Copșa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oșorheiu Reghinul-săs

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheța	4.02	10.50	3.58
Luduș	4.23	11.11	4.20
M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireșteu	5.48	12.36	5.53
Oșorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oșorheiu	6.34	—	8.—
	6.56	12.15	10.20
Nireșteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Luduș	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.18
Cernea	2.39
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriș — Turda

Ghiriș	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriș

Turda	8.29	3·10
Ghiriș	8.50	3.40

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 114 Sibiiu, Sâmbătă 25 Octobre (6 Noembre) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de done ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 24 Octobre.

O ideie fericită a avut comitetul despărţĕmêntului Sibiiu al Asociaţiunei transilvane pentru literatura şi cultura poporului român, când încă în anul 1884 la adunarea despĕrţămêntului din Avrig a susţinut, că nimic mai potrívit între lucrările despărţĕmintelor asociaţiunii nu s'ar putea afla, decât ca despărţămintele cu membrii sei şi în special comitetele despărţĕmintelor sĕ-'şi facă de problema sa a aduna în tot locul, unde se află scrisori, documente şi cărţi vechi dela comune şi privaţi, acelea ale câştiga pentru asociaţiune spre a se ferí mai sigur de perire şi a se păstra şi conserva pentru aceia, cari avênd cunoscinţele pregătitoare în paleografia românească, sĕ poată trage folos din ele pentru istoria naţională română şi pentru literatura românească.

Ideia dată de despărţĕmêntul Sibiiului nu este originală, adecă nu pentru ântêia-oară s'a ivit la cărturari români. Avem cunoscinţă, că fericitul metropolit Şaguna, încă în anul 1859 la 19 Septembre sub Nrul 953 a făcut un apel către întreaga eparchia Ardealului, a aduna tot feliul de documente vechi, precum şi a culege datele din tradiţiunea poporului despre biserici şi mănăstiri din ţeară şi despre evenimente remarcabile în vieaţa politică şi bisericească a poporului român din Ardeal. Acest apel n'a rĕmas fără resultate, pentru că a incurs un material frumos, pe care dênsul, Şaguna, l-a şi folosit şi esploatat pentru începutul unei istorii bisericesci naţionale a românilor. Materialul preţios despre numĕrul cel însemnat de mănăstiri în Ardeal ce se află în istoria sa bisericească, edată în tipariu ca manuscris este a se mulţemì acestei încercări. O parte a datelor culese este până astăḑi încă neesploatată.

Modalitatea aleasă de metropolitul Şaguna la adunarea datelor şi a documentelor, de pe unde se mai află, este cea mai bună, pentru că sciut este, că poporul român în Ardeal vre un rol politic în seculii din urmă n'a avut, ci toată viaţa sa, prin urmare şi istoria sa se mărginesce mai mult pe lângă biserică.

Dar şi altcum privind lucrul, şi din partea practică la noi preotul este pus în posiţiune a putea căuta după documente şi a ficsa mai bine tradiţiunile, ce s'au păstrat în popor. Ca o continuitate a acestei idei putem privì propunerea dlui Parteniu Cosma făcută în sinodul archidiecesan din anul 1885, care s'a primit de conclus al sinodului şi merge într'acolo, ca consistoriul archidiecesan sĕ aibă deosebită atenţiune pentru adunarea cărţilor vechi şi altor documente şi anticităţi, sĕ le adune şi conserve pentru posteritate, la archiepiscopie.

Este adevĕrat, că şi asociaţiunea Transilvaniei s'a ocupat încă dela înfiinţarea ei cu adunarea anticităţilor. Însĕ lucrarea aceasta a fost numai o lucrare accidentală şi nu tractată cu energia şi perseveranţa, ce o merită obiectul acesta.

Până a ne pune şi noi românii pe picior a face mai mult în privinţa aceasta, alţii ne iau pe dinainte şi aici. De ḑece ani esistă în comitatul Huniedoarei o reuniune archeologică maghiară, care adună ca piperiul tot, ce află de preţ antic; obiectele şi documentele aflate — se înţelege de sine — precum este curentul timpului nostru de astăḑi, le esploatează totdeauna nu după adevĕrata lor valoare istorică, ci după cum le convine pentru a crea istoria patriei în sensul strict maghiar.

Fiind dară un lucru evident, că cu încercări numai aşa momentane pentru colectarea preţioaselor istorice n'a dus până acum şi nu poate duce la vre un resultat mai bun, nu rĕmâne alta decât a căuta o modalitate, după care lucrarea aceasta sĕ se aducă într'un curent mai viu, sĕ se tracteze în mod mai sistematic, şi sĕ se angageze întreaga inteligenţă română la ea.

A arăta cum se poate aceasta, va fi tema unui tractat următoriu în ḑiariul nostru.

Revista politică.

Relaţiunile între Francia şi Germania se vede a se fi îndreptat mai spre bine, de când ambasadorul cel nou al Franciei la curtea din Berlin, Herbette — a ocupat postul seu. Bunele relaţiuni între ambe statele până la atâta ar fi ajuns, încât se vorbesce despre participarea Germaniei la esposiţiunea universală, ce are a se face la Paris în anul 1889. Cel puţin Herbette, se ḑice a avea misiune specială dela guvernul seu a stăruì ca sĕ înduplece pe Bismarck la aceasta.

Între regimul Sêrbiei şi cel al Bulgariei s'a încheiat la 13/25 Octobre a. c. o convenţiune, prin care s'a regulat afacerile de graniţă şi economice între ambe statele şi astfel bunele relaţiuni între ele se pot privì ca deplin restabilite.

Pentru delăturarea stării ameninţătoare în Bulgaria se ḑice, că Englitera ar fi propus ţinerea unei conferinţe europene; după altă versiune tot ea sĕ fi dat sfatul bulgarilor a se supune necondiţionat voinţii ţarului. Ca adevĕr stă însĕ până acum, că bieţii bulgari — pre lângă tot parlementul lor, stau ca şi năduşiţi în cea mai mare nesiguranţă, sub presiuni rusesci.

Sesiunea delegaţiunilor comune din monarchie s'a început Joi în 23 Octobre (4 Nov.) a. c. De astădată delegaţiunile ţin şedinţele sale în Budapesta. Sub împregiurări normale delegaţiunile primesc de regule propunerile ministeriului comun şi prin urmare lucrările lor nu arare ori ies din ordinea de şablon. O escepţiune dela această regulă se crede totuşi a fi de astădată; tocmai de aceea interesul bărbaţilor politici este faţă de lucrările delegaţiunilor întrunite mai mare ca de altădată. Împregiurările sub care ţin delegaţiunile în acest an şedinţele sale sunt dintre cele mai grave. În afară crisa în Bulgaria inspiră cele mai mari îngrigiri. În lăuntrul crisa financială pregătesce în deosebi pentru Ungaria cele mai mari greutăţi. Faţă de un rĕsboiu, ce ameninţă, Austro-Ungaria se pare a fi angagiată şi atinsă mai mult, ca ori care altă putere europeană. Lumea vrea sĕ scie, ce are sĕ se aleagă din enunciaţiunile ministrului president Tisza dela 30 Septembre a. c. În consecuenţa acestor enunciaţiuni, Austo-Ungaria n'ar putea altcum, decât sĕ ia posiţiă hotărîtă şi se ḑică un „veto“ la jocul demonic, ce 'l poartă Rusia pe peninsula balcanică. Nimenea nu mai neagă astăḑi, că călcarea pămêntului bulgar prin ruşi şi prin diplomaţii ruşi este identică cu o declarare de rĕsboiu Europei din partea Rusiei. Rĕspunsul cel mai natural la purtarea Rusiei n'ar putea fi altul, decât arma. Aceasta ar trebuí sĕ-o pretindă demnitatea puterilor europene. Ce ţinută vor lua delegaţiunile faţă în cestiunea Bulgariei, se va vedea numai Mercuri sau Joi în sĕptĕmâna viitoare. Ca sĕ treacă cu tăcerea preste situaţiunea cea grea, ce s'a creat pentru Austro-Ungaria din cestiunea bulgară abia s'ar putea cugeta. Ca monarchia noastră sĕ înceapă vre-o acţiune pe risicul seu pentru înfrênarea Rusiei tot aşa de puţin se poate cugeta, mai ales în starea de derangiare finanţială în care se află astăḑi Ungaria.

De aceea se crede, că ministrul afacerilor comune contele Kálnoky, care a purtat pe buzele sale „stâlpări de maslin“ ale păcii, va sĕ pună în cumpănă argumente pentru o politică pasivă şi mai departe, chiar cu risicul a desavua enunciaţiunile anticipate ale colegului seu Tisza.

Tot aşa se crede, că delegaţiunile din partea lor şi dacă nu vor putea trece cu totul preste cestiunea Bulgariei şi chiar a lua de cuvênt pe ministrul prisident Tisza, totuşi în temerea de o prăpastie şi mai mare pentru Austro-Ungaria, 'şi va alege şi mĕsura vorbele şi 'şi va trage seama cu puterile sale.

În 28 Octobre a. c. s'a împlinit 50 de ani decând actualul primate al Ungariei — fiul unui cetă-

---

FOIŢA.

Serbarea dela Curtea de Argeş.

Curtea de Argeş, 11 Octobre.

(Urmare.)

De a lungul şoselei cortejul regal fu întêmpinat de populaţia rurală de prin comunele învecinate, care cu primarii, clerul, elevii şi elevele scoalelor în frunte aclamară cu entusiasm pe MM. LL. Regele şi Regina.

În comuna Merişani, plasa pitesci, un frumos umbrar de verdeaţă era ridicat, împodobit cu portretele suveranilor şi ascernut pe jos cu scoarţe şi velinte, producte de ale industriei noastre naţionale.

Aci Suveranii au fost îmtêmpinaţi de dnii C. Bărbulescu, ajutoriul sub-prefectului plăsei Piteşti, Nicolae Popescu, G. Ghiţulescu şi Michalache Dobre, primarii comunelor Merişani, Borlesci şi Valea Mĕrului, de dl C. Martinescu, perceptorul circumscripţiei XIX, de dl şi dna Pavel Rătescu, proprietar mare din comuna Merişani, şi de o mulţime de ţĕrani şi ţĕrance, în haine de sĕrbătoare, veniţi din comunele cele mai îndepărtate spre a saluta pe Suverani, cari de mult nu mai fuseseră prin aceste locuri.

Dl Iancu Rătescu sub-prefectul plăsei Pitesci a venit aci odată cu cortegiul regal.

Cortegiul regal se opri la Merişani şi Suveranii descinseră din trăsură şi se îndreptară, în urările populaţiunei rurale, spre umbrar, unde dl C. Bărbulescu, ajutorul sub-prefectului, rosti următorul discurs:

Sire! Doamnă!

Comuna Merişani salută cu iubire pe Suveranul ţĕrei şi Augusta sa soţie.

Poporul român n'are espresiuni îndestulătoare spre a spune complet sentimentele sale de recunoscinţă marelui Erou dela Plevna şi scumpei noastre Eroine, balsamul răniţilor români pentru actele cele mari, cu cari aţi încununat statul român.

Aţi condus barca României prin valuri furtunoase şi prin stânci periculoase şi aţi scos'o la limanul fericirei cu multă înţelepciune şi dibăcie. Aţi dat poporului român independenţa şi aţi aşeḑat statul român în concertul statelor mari Europene.

Rugăm dar ceriul, sĕ Ve ţină sănĕtoşi mulţi ani pe tronul glorios al lui Mihai Bravul şi al lui Ştefan cel Mare.

Trăiască Majestatea Sa Regele Carol I!
Trăiască Majestatea Sa Regina Elisabeta!
Trăiască poporul român!

M. S. Regele luà discursul şi mulţumi pentru primirea, ce ţĕrănimea a făcut Suveranilor; apoi M S. se întreţinu cu mai mulţi ţĕrani, iar iubita noastră Regină binevoì a adresa câte un cuvênt sătenilor şi copiilor acestora.

În timpul acesta o horă mare se întinse în faţa umbrarului, la care asistară şi MM. LL. Regele şi Regina.

La plecare M. S. Regele binevoì a ordona sĕ se dea 10 vedre de vin la ţĕrani, cari beură, închinând în sănătatea Suveranilor.

Unul din ţĕrani închinà şi în sĕnătatea dlui Ioan C. Brătianu.

Alte asemenea umbrare mai erau ridicate şi în alte comune, unde de asemenea cortegiul regal se oprì şi unde ca şi la Merişani, iubiţii nostri Suverani au fost aclamaţi cu mare entusiasm de populaţia rurală, îmbrăcată în haine de sĕrbătoare, şi care cu mic cu mare eşise intru întêmpinarea MM. LL.

La Băiculesci, un sătean bătrên, cu pĕrul şi barba albă, îmi rĕspunse la întrebarea, ce 'i-o făcuì că de unde este:

— Sunt de departe domnişorule; am venit cale de 6 ceasuri pe jos numai, ca sĕ mai ved încă odată până ce voi muri pe Acela, care a comandat pe fiul meu în resbel şi pe Aceea, care a uşurat multe suferinţe ale tovarăşilor fiului meu.

ţean de condiţiunile cele mai modeste din Albaregală, fu hirotonit întru preot. Această ḑi după cum raportează foile din capitală, a fost sĕrbată cu o solemnitate estra-ordinară. Pe lângă un mare numĕr de gratulări pe cale telegrafică precum din partea Maiestăţii Sale Reginei, Alteţii Sale moştenitoriului de tron, şi altor archiduci şi somităţi, numĕroase deputaţiuni din toate părţile ţĕrei 'i-a gratulat personal, între cari s'a aflat şi episcopi gr. cat români P. S. S. Mihail Pavel din Oradea-mare şi P. S. S. Victor Mihályi din Lugoş.

Sâmbătă în 31 Octobre l-a distins şi Maiestatea Sa acompaniat de prim ministrul Tisza — cu innalta sa gratulare personală.

Cu aceasta ocasiune Maiestatea Sa a visitat toate bisericile din loc, şi a arĕtat o deosebită atenţiure la esplicările primatelui asupra lucrurilor antice şi preţioase bisericesci, ce se află în aceste biserici din Strigoniu, care totdeauna a fost reşedinţa primaţilor.

Jurnalul „Tribuna“ din Sibiiu încă dela înfiinţarea sa a luat în programul seu ca devisă: a fi cu părerile sale tot-de-una acolo, unde este mulţimea.

Credincioasă acestui program ea a dovedit aceasta şi cu fapta. O greşală mică însĕ totuşi a comis până acum, că pe mulţime, sau vorbind în termini mai parlamentari, pe maioritate o a judecat după abonenţii ei.

„Tribuna“ ne-a spus şi mai mult decât atât; ne a spus adecă, că numai pre aceia, cari sunt amicii ei îi poate lăuda, eară alţii numai cuvinte de defăimare vor avea. Şi în adevĕr am fost martori a vedè, cum scíe ea face din greşeli virtute şi din vîrtute scăderi, — adecă toate după oameni.

Ea conform programului seu, însoţită de mica eroare indicată mai sus, vĕḑênd, că cei mai mulţi abonenţi ai ei sunt dintre românii greco-catolici, a complimentat fără încetare şi la toată ocasiunea pe capii bisericei greco-catolice, îndeosebi ea totde una n'a aflat cuvinte de ajuns a lăuda Blaşiul şi fiind-că Blaşiul nu se poate lăuda, făr a lăuda „unirea“ ea — „Tribuna“ chiar în contra părerilor desvoltate în mod scientific de un protector al ei din Sibiiu a întrecut cu laudele asupra „unaţiei“ sau „unirii“ pe toţi scriitorii uniţi, până şi pe dl canonic de astăḑi din Blaşiu dl I. Moldovan.

„Tribuna“ a aflat cuvinte de laudă chiar şi pentru pater Radu, trimis de Metropolitul din Blaşiu la Bucuresci, ca sĕ întemeeze şi acolo „unaţia.“ Pe când toată lumea condamna această faptă şi procedura paterului Radu în Bucuresci, pe atunci „Tribuna“ neteza treaba şi voia, sĕ scie, că pater Radu a mers în Bucuresci de capul seu şi că Blaşiul este nevinovat în toată afacerea. În fine, când „cuiele eşiră din sac,“ şi pater Radu mărturisì însuşi, că este trimis la Bucuresci în misiunea sa de însuşi Metropolitul din Blaşiu, Ioan Vancea, cu durere de inimă trebuì sĕ 'şi plece şi „Tribuna“ capul în jugul adevĕrului, care puţin apasă grumaḑii ei — şi sĕ spună, că ea n'ar fi spus aceasta, dară fiind-că pater Radu o spune, trebue sĕ o spună şi ea; ce poate ea face totuşi în imprejurări atât de grele pentru ea este, ca sĕ spună aceasta într'un mod delicat şi frumos cu mănuşi de glasse, cum s'ar ḑice, aşa, că, — ce este o măiestrie proprie a „Tribunei“ — imputarea făcută sĕ fie o nouă laudă pentru „sânta unaţie.“

Ca sĕ vadă publicul nostru, despre ce este vorba, reproducem în urmĕtoarele după însaşi „Tribuna“ articolul din Nr. 243 întitulat cu faimosul nume:

Părintele Radu.

Nu bucuros revenim asupra unei cestiuni pentru noi neplăcute, — dar multe facem, pe care nu bucuros le facem.

E lucru sciut, că noi am avut chiar dintru început oare-care nedumeriri asupra posiţiunii, ce Părintele Radu ocupă la Archiepiscopia româno-catolică din Bucuresci.

Sunt acum aproape două sute de ani decând o parte din poporul român s'a unit cu biserica dela Roma, s'a unit însĕ cu foarte multe reserve, s'a unit, dar nu s'a identificat. Erau oameni cu prevedere bĕtrânii, care au sĕvêrșit acest act și voiau, ca prin unirea cu biserica din Roma sĕ nu se producă o prea adâncă desbinare în poporul român. De aceea a ţinut, ca și românii uniţi sĕ păstreze toate, dar toate tradiţiunile neamului nostru în ceeace privesce ritul ceremonial, administraţiunea, posiţiunea preoţilor, în genere viaţa bisericească, pentru ca sĕ nu fie nici o deosebire între „uniţi“ și „neuniţi.“

Cu toate aceste desbinarea s'a produs și timp de o sută și cinci-ḑeci de ani societatea noastră românească a fost agitată de cele mai urâte lupte între fraţi.

De ce aceste lupte?

De sigur nu pentru că s'au produs deosebirile, de care întemeietorii bisericii române greco-catolice voiau sĕ se ferească.

S'au produs, fiindcă românii se temeau, că se vor produce aceste deosebiri.

Nu ne îndoim, că Părintele Radu va fi cunoscênd istoria bisericii greco-catolice cel puţin tot atât de bine ca noi, și, cunoscênd istoria aceasta, trebue sĕ scie, că totdeauna temerea aceasta a fost punctul de plecare al agitaţiunilor dintre uniţi. Chiar dintru început a fost pentru biserica „unită“ o cestiune de esistenţă sĕ păstreze tradiţiunile naţionale, și sĕ pună capĕt temerii, că în cele din urmă „uniţii“ se vor face „papistași,“

Dacă n'ar fi esistat temerea aceasta, abia ar mai fi rĕmas dincoace de Carpaţi români, care ar fi combătut „unirea“; (!R. „T. R.“) și astăḑi biserica română greco-catolică e combătută numai de aceia, cari are au temerea aceasta.

Noue de sigur că nu ni se poate face imputarea, că suntem între combatenţi. Multe pĕcate vom fi avênd, — dar aceasta nu e între ele. Vĕḑênd cele, ce s'au petrecut în timp de o sută opt-ḑeci și șese de ani, admirăm statornicia românilor unţi cu biserica dela Roma (dară statornicia românilor ortodocși, nu o admirì!? Red. „T. R.“) și suntem convinși că, nici odată nu se vor depărta de ceilalţi fraţi ai lor. Biserica română greco-catolică nu e mai puţin românească ca cea greco-orientală și astăḑi, când spiritul naţional e atât de desvoltat, este o cestiune de conservare pentru ea, ca se și rĕmână românească prin păstrarea cu sfinţenie a tradiţiunilor bisericesci ale neamului românesc.

Nu ne temem dar de „uniţi“ și cu atât mai fără de reservă recunoascem meritele mari, pe care ei 'și-le-au câștigat pentru desvoltarea noastră naţională. Ni s'a făcut adese-ori imputarea, că facem prin recunoascerea acestor merite propagandă pentru „unire.“ Cu atât mai rĕu pentru biserica greco-orientală: sĕ-'și câștige și ea merite, dacă se crede, că mai puţine 'și-a câștigat, — deși pentru toţi cei ce cunosc trecutul — din ea a pornit cultura noastră. — Am fi nisce făţarnici, dacă n'am recunoasce adevĕrul.

Tocmai de aceea însĕ ne simţim oare-cum strîmtoraţi, când vedem, cum unii dintre preoţii români crescuţi prin seminare catolice uită tradiţiunile marilor fruntași ai bisericii lor și se îmbracă întocmai ca preoţii româno-catolici, își rad barba, ba se simt mângăiaţi, când pot serví la vre-un altar latin alăturea cu preoţi romano-catolici.

Înţelegem zelul acesta și este departe de noi gândul de a-'l desaproba. N'avem, sĕ ne pronunţăm în materia aceasta. Tocmai între acești oameni sunt unii dintre cei mai distinși preoţi români, luptători luminaţi, inteligenţi și neobosiţi pentru cultura noastră naţională.

Dar tocmai în biserica papală e bine cunoscut principiul:

„Dacă vrei sĕ fii primit cu inima deschisă, îmbracăte în haina cuvenită și grăiesce în limba acelora, la care te adresezi.“

Acești preoţi îi înstrăinează pe români de biserica greco-catolică, ba înstrăinează chiar și pe credincioșii lor. Românul ţine la tradiţiunile părinţilor sei și nu acum e timpul sĕ producem perturbaţiuni sociale prin silinţe contrare tradiţiunilor neamului nostru.

Rea și numai rea poate dar sĕ fie impresiunea pe care o produce funcţionarea părintelui Radu la archiepiscopia latină din Bucuresci, și am avut cu toţii ocasiune de a ne convinge, că s'a produs oare-care turburare în spirite și a fost funcţionarea Părintelui Radu esploatată contra bisericii greco-catolice.

De aceea am credut, că trebue sĕ nu facem pe Românii greco-catolici responsabili pentru zelul inportun al Părintelui Radu, și am ḑis, că nu înţelegem, cum Părintele Radu, preot din archidiecesa română a Albei-Iuliei funcţionează la archidiecesa bulgărească latină din Bucuresci.

Vine acum Părintele Radu și ne spune într'o corespondenţă datată din Bucuresci și publicată în „Revista Catolică“, fascicolul VII—VIII. — că a fost trimis la Bucuresci de propriul seu archiereu, adecă de Înalt Preasfinţia Sa Părintele Metropolit Ioan Vancea.

Nu cercetăm, de ce trebuia neapĕrat sĕ se spună aceasta. Dar', dacă Părintele Radu o spune, putem sĕ o spunem și noi, — căci adevĕrat trebue sĕ fie.

Adevĕrat este, dar' de aici nu urmează, că este și bine.

Suntem dintre admiratorii, dintre cei mai sinceri veneratori ai actualului metropolit din Blașiu, pe care îl punem mai presus de toţi archiereii români aḑi în viaţă. Mai mult nici chiar Părintele Radu nu poate sĕ ne ceară.

Cu toate acestea, — oameni suntem cu toţii, — poate sĕ greșască și Înalt Preasfinţia Sa.

Și ne luăm voe de a fi de părere, că a greșit Înalt Preasfinţia Sa, când 'l-a trimis pe Părintele Radu la Bucuresci: a fost rĕu ales și timpul, — poate chiar și omul.

Varietăţi.

* (Necrolog.) Subsemnaţii cu inima frântă de durere, aduc la cunoscinţa tuturor amicilor şi cunoscuţilor, că mult regretatul lor soţ respective tată, unchiu şi cumnat **Petru Popescu,** protopop emeritat, decorat cu crucea cu coroana pentru merite în etate de 80 de ani, după o căsătorie fericită de 41 de ani şi după ce a funcţiunat ca protopresbiter în tractul Făgăraşului 40 ani, împărtăşit cu S. Taine, a încetat din viaţă Mercuri în 22 Octobre a. c. st. v. la 5 oare după ameaḑi.

Rĕmăşiţele pămêntesci se vor depune spre odihnă eternă Sâmbătă în 25 Octobre a. c. st. v. după ameaḑi la 2 oare în cimiteriul bisericei greco orientale din Făgăraş. — Fie-i ţĕrîna uşoară şi memoria neuitată!!

Făgăraş, 22 Octobre, 1886.

Michail Pop, ca cumnat. *Michail*, *Constandin*, *Corneliu*, *Eugenia*, ca nepoţi, *George şi Ana Mohan*, ca cumnaţi. *Victor*, *Iuliu*, *Alecsandru*, *Elena*, *Otilia*, ca nepoţi. *Anastasia Popescu*, ca soţiă *Hareta Popescu*, ca fică adopt.

Apoi cu lacrămile în ochi, adause:

— Mulţămesc Maicei Domnului, că m'a învrednicit sĕ-ii ved sănătoşi. Dumneḑeu sĕ Le dăruiască ani mulţi şi fericiţi pentru fericirea României!

Sosirea la Curtea de Argeş.

La 3 şi jumĕtate cortegiul regal sosì la Curtea de Argeş. La capetul oraşului, la aşa numitul pod de piatră, se afla ridicat un umbrar de verdeaţă unde MM. LL. Regele şi Regina au fost întêmpinaţi de dl Sterescu, primarul oraşului cu întregul consiliu comunal, de dl general Radu Mihaiu, ministru al lucrărilor publice, cu dna şi dşoarele Radu Mihaiu sosiţi deja de mai nainte în Curtea de Argeş, de elevii şi elevele scoalelor cu profesorii lor, de autorităţile civile şi militare din localitate şi de întreaga populaţie a oraşului şi a comunelor din apropiere.

Când MM. LL. Regele şi Regina descinseră sub umbrar, în mijlocul unor urări entusiaste, doamnele şi elevele au oferit graţioasei noastre Regine buchete de flori. A fost o adevĕrată ploaie de flori, cari acoperiră pămêntul, pe care păşiră iubiţii nostri Suverani.

Sub umbrar se aflau mai multe doamne din oraş, printre cari am observat pe doamnele D. Sterescu, Zamfir Stefănescu, F. Luzzatu, P. Sterescu, C. Teodorean, Volf, Oncescu, d-şoarele M. Protopopescu, etc.

D. D. Strescu, primarul oraşului, ales încă din anul 1878, oferind Suveranilor tradiţionala pâne cu sare, rosti urmĕtoarele cuvinte:

Sire! Doamnă!

Cetăţenii Argeşeni se simt mândri şi fericiţi a esprima prin mine, primarul oraşului, iubire şi devotament Suveranilor noştri.

Voue, Sire v'a fost dat de innaltul creator se redesceptaţi vitejia strĕbună.

Voue, Sire şi Regină, datorim reînvierea artei veacului de mijloc din România.

Sĕ trăiţi, Sire şi Doamnă, mulţi ani fericiţi pentru binele României.

Bine aţi venit sănătoşi întrĕ noi.

Însufleţiţi de o foarte mare bucurie nu me putui oprì de a striga împreună cu cetăţenii Argeşeni:

Trăiască M. S. Carol I, primul rege al României.

Trăiască M. S. Regina!

Trăiască România!

Trăiască actualul guvern!

Cuvintele d lui primar fură întâmpinate de nesfârşite urări eşite din pepturile a peste vre-o 4000 oameni, în maioritate ţĕrani.

M. S. Regele, adênc mişcat de aceste doveḑi de iubire şi devotament, mulţumì d-lui primar pentru primirea, ce i s'a făcut.

Tot aci mai aşteptau sosirea Suveranilor şi d. Mucenic Dinescu, mare proprietar şi deputat al colegiului III de Argeş, care călare împreună cu 40 săteni din comunele Corbeni şi Aref, plasa Loviştea veniseră, sĕ 'şi reînoiască simţĕmintele de devotament către Suverani, d. C. Dobrescu, învĕţător în capul mai multor săteni călări, primarii comunelor învecinate cu eşarfe şi drapele tricolore, în totul peste 500 săteni călări, cari într'un glas aclamară cu entusiasm pe Suverani.

Era o privelişte din cele mai frumoase şi tot de o dată impunătoare. Nici o dată oraşul, Curtea de Argeş, n'a asistat la o aşa mare serbare populară.

Tot la podul de piatră Suveranii fură întêmpinaţi de d. colonel Gorjan, comandantul regimentului 4 de dorobanţi şi al brigadei III de infanterie, care, însoţit de un oficer superior au mers călări pe lângă trăsura regală până la catedrală.

De la barieră şi până la mânăstire se aflau înşirate două batalioane de dorobanţi cu două musici, comandate de dd. maiori Canariu şi Hăncu, şi o baterie de artilerie, comandată de d. căpitan V. Constantinescu.

Trupele de paradă erau puse sub comanda d-lui colonel Gorjan.

* (Promovare.) În 10 Octobre a. c. dnul Ioan Trăilescu, profesor suplent la institutul teologic și pedagogic din Arad, a fost promovat de doctor în teologiă la universitatea din Cernăuți.

* Cetim în „Gaz. Transil.“ Luni, ḑiua morților la catolici a fost earăși încununat mormêntul lui Hentzi în cimitirul militar din Buda La cimitir erau postați opt polițiști călări și câțiva soldați. Oficerii au încununat mormintele generalului Hentzi și loc. colonel Alnoch. Uriașa cunună destinată pentru Hentzi n'avea panclice și prin urmare nici dedicațiune. Oficeri de geniu îndepliniră actul de pietate în toată liniștea. Cununa pentru Alnoch avea pe panclice următoarea dedicațiune: „Regimentul de inf. c. r. 23 dela corpul oficeresc.“ Mormêntul celor căḑuți dela regim. 23 a fost încununat cu o cunună cu inscripțiunea: Bravilor cameraḑi — reg. de inf. c. r. 23. Discursuri nu s'au ținut.

* (Un poliglot.) „Le Rappel“ scrie, că în momentul acesta se află la Paris un literat italian, dl Marc-Antoniu Camini (din Veneția), care cunoasce, vorbesce și scrie 93 limbi sau idiomuri. Acest poliglot, care ar fi putut odinioară sĕ se lupte cu Panurge la Sorbona, întrece pe cardinalul Mezzofante care nu vorbia, cu accentul lor propriu, decât cinciḑeci și opt de idiomuri deosebite.

* Bismarck ca erede. Un membru foarte avut al coloniei germane din Mexico cu numele Filip Mute — după cum scrie „Figaro“ — a testat bĕtrânului cancelariu 3 milioane dolari.

Mult pe mult nu strică!

* (Furt de un pătrariu de milion.) După cum i-se comunică ḑiariului „Egyetértés“ în Szabadka dela proprietariul Adolf Geiger, în noaptea din 30 Octobre s'a furat cassa Wertheimiană, în care s'a aflat 240 mii fl. bani gata și o cuantitate foarte însemnată de hârtii de valoare.

Se dă cu socoteala, că hoții sau au fost înțeleși cu servitorii, sau au fost foarte bine informați despre împregiurările locale, pentru că numai așa se poate esplica cutezanța lor estraordinară, ca intrând în curte prin curtea învecinată și rupênd ușa, unde s'a aflat cassa Wertheimiană — de o greutate foarte mare — aceasta o a pus pe o căruță la care a înhămat tot caii lui Geiger.

După scirile ulterioare cassa Wertheimiană s'a aflat deja în depărtare de o jumĕtate de oară dela Szabadka lângă drumul cel de țeară, și hoții au avut oare-și cari considerări față de păgubaș, pentru-că au luat cu sine — după cum s'a constatat, — numai 270 mii fl. bani gata și vre-o câte-va hârtii de valoare, ear vre-o 650 fl. și hârtiile de valoare precum și mai multe aurării le-a lăsat în cassă.

* Cetim în „Românul“. După desemnurile și podoabele artistice, imaginate și lucrate de M. S. regina, mănăstirea episcopală a Argeșului va avea un evangeliu, a cărui legătură și scoarță alcătuesc un tot superb, demn de a provoca admirațiunea bibliofililor celor mai esigenți. Cele douĕ-spre ḑece evangelii, scrise în litere gotice aurite de Maj. Sa, sunt împodobite pe de margini cu nisce enluminures arabescuri cu admirabile subiecte S'ar crede privitoriul în fața unor lucrări datorite acelor stăruitori lucrători ai evului mediu, cari închiși în mănăstiri, consacrau ani întregi împodobirei unui Breviar, unei cărți de rugăciuni sau unui evangelui. Paginele scrise și adornamentate de M. S. regina ne aduc aminte bogatele pagine ale cărților religioase, espuse în vitrinele bibliotecii Ambrosiane din Milano. Cruci, tabele, lucrări, pe cari M. S. regina le-a esecutat singură, sunt în numĕr mare. În esecuțiunea tuturora, se vede îndată aceea puternică fantasie, pe care Carmen Sylva o cercuiesce totdeauna c'un gust estetic din cele mai alese. Lucrurile M. S. reginei vor alcătuì printre odoarele noului monument, în tesaurul mănăstirii, colecțiunea cea mai rîvnită.“

* (Un vagon în pod.) — Urmĕtorul caz rar s'a întêmplat nu de mult în Londra: Pe linia ferată Great-Eastern, ce trece pe d'asupra caselor, ieșind din șine un vagon, a căzut pe o casă, a spart coperișul și prin pod a pătruns până într'o camerĕ, în care dormea un tînĕr. Să'și închipuească cine-va spaima tînĕrului vĕzêndu-se vizitat de un asemenea mosafir. El a scăpat însă numai cu spaima momentană.

* (Statuă.) Vestitul Ovid 'și aflase adăpost p'un pămênt, care e românesc. — Ursita 'i-a fost sĕ se stingă într'un loc, unde după secoli, urmașii sĕ-'i ridice un monument de scumpă aducere aminte.

Din Constanța se scrie că statua faimosului Ovid s'a și ridicat cu o mare selemnitate. Românii nu uită de moși-strĕmoși!

* (Jefuirea unui tren în Rusia.) — Se scrie din St. Petersburg, cu data de la 14 Octobre că un tren de mărfuri a fost atacat între stațiunile Dunaburg și Ivanovka, în momentul când trenul mergea mai încet din causă că vrea sĕ urce o înnălțime foarte mare. O bandă de 25 până la 30 persoane a escaladat cu o adresă și cu o cutezare de necreḑut scările vagoanelor. Întru o clipă, ușile vagoanelor fură deschise. Personalul trenulul se apără cu vigoare. După o luptă crâncenă, în care se rănìră mai multe persoane, jefuitorii dispărură repede ca cum întraseră în pămênt. Trenul porni cu cea mai mare iuțeală și sosi la stațiunea Ivanovka, unde se constată că vagonul din urmă fusese cu totul jefuit, ceea-ce constitue pentru administrațiunea drumului de fer o pagubă de 7000 ruble.

* (O aventurieră.) Tribunalul corecțional din Nantes, Francia are sĕ judece un proces foarte interesant. Femeea Rousseau, născută la Nantes în 1839 și înscrisă în registrul femeilor prostituate din acest oraș, a percurs, în timp de mai mulți ani, teritoriul frances, făcênd în trecerea ei prin Laval, Mons, Paris și Marsilia mai multe înșelăciuni.

Ea a isbutit, dându-și tot felul de titluri de nobleță, sĕ facă escrocherii ce se urcă până la suma de 200,000 franci.

La Marsilia, 'și-a dat numele de Marion de Beaulieu și de Cornulier, și a fost condamnată la cinci ani închisoare. Ea 'și-a făcut pedeapsa la Montpelier.

Fiind pusă în libertate, făcu cunoscința unui gentilom marsiliez, dl Finaud d'Icard, care o aduse la Marsilia.

Amorezații plecară după cât-va timp la Nanteș, și d. Finaud d'lcard își instalà iubita la „hotel de Bretagne“.

În timpul șederii sale la Nantes, Ana Rousseau trecea ca soția legitimă a gentilomului marsiliez

După douĕ luni, dl Finand d'Icard rupse legăturile și 'și părăsì amanta, după ce plătì cheltuele făcute la hotel. Și pentru că o nenorocire nu vine nici odată singură tribunalul din Marsilia o condamnă cam în același timp la ḑece ani închisoare și la ḑece ani de supraveghere polițienească pentru furt de diamante.

Aflânduse fără nici un mijloc de esistență, Ana Rousseau căuta sĕ facă totul pentru a găsì bani. Ea făcù sĕ treacă ca vĕduva unui general, se arăta ca cea mai mare cucernică, și isbutí a face pe câți-va naivi din lumea clericală sĕ creadă, că un proces de familie o împedecă de a-'și lua marile sale venituri.

Grația acestor manopere, isbutì a i se da sume foarte mari, Dar, în urma unor noui escrocherii, se depuse o plângere în contra'i, și vĕduva generalului fugì la Lyon.

Parchetul, pus pe urmele ei, dete în contră'i un mandat de arestare și fu închisă în închisoarea din Nantes.

* (O floare tricoloră.) S'a descoperit în istmul Tehuantepec o floare ciudată, care 'și schimbă coloarea de trei ori pe ḑi. Acest cameleon vegetal este alb dimineața, la ameaḑă se schimbă în roșu și spre seară devine albastru; numai pe la mijlocul ḑilei această floare ecsală un parfum oare-care. Pomul, care poartă această floare este aproape de aceeași mărime ca și guava.

* (Regina ceasornicelor și ruina ceasornicarilor.) Cetim în „V. N.“: Buffalo posedə un ceasornic al cărui cadran, așeḑat la o înnălțime de 110 metri, are un diametru de 7 metri 60 centimetri. Acest cadran va fi luminat prin electricitate, astfel ca el sĕ fie visibil de tot orașul atât ḑiua cât și noaptea.

O asemenea pendulă într'un oraș, este ruina ceasornicarilor; ceasornicele devin de prisos.

* (Comunicăm după „H. Z.“) lista viriliștilor din comitatul Sibiiului pe anul 1887. 1. Ioan Habermann. 2. Sam. Rubinstein. 3. Wilhelm Nendwich. 4. Miron Romanul. 5. br. Rugeniu Salmen. 6. Br. Ludovic Rosenfeld. 7. Ioan Kesler. 8. Samuel Borger. 9. Fr. A. Reisenberger. 10. Alfred Müller. 11. Petru Petra. 12. George Schenker. 13. Iosif Unterer. 14. Karol F. Jikeli. 15. Frid. Bauman. 16. Frid. Michael Herbert. 17. Samuel Nürnberger. 18. Ioan Mața. 19. Dr. Octavian Russu. 20. Dr. Ludovic Simonis. 22. Iuliu Michelis. 22. Ioan Preda. 23. Dr. H. Süsman. 24. Carol Iauernig. 25. Wilhelm Wagner. 26. Carol Henrich. 27. Sigismund Ferderber. 28. Carol Krasser. 29. Frid. Rochus sen. 30. Ignațiu Ninger. 31. Carol Schuster. Dr. Georg D. Teutsch. 33. Adolf Hochmeister. 34. Michail Kabdebo. 35. Petru Kabdebo. 36. Ioan G. Schuster. 37. Frid. Czikeli. 38. Francisc Huttern. 39. Dr. Wilhelm Brukner. 40. Michail Liebhart. 41. Partheniu Cosma. 42 Iosif Tangel. 43. Carol Herzberg. 44. Iosif Drotlef. 45. Dr. Ioan Nemeș. 46. Francisc Reisenberg. 47. Michail Sonnenstein. 48 Frid. Henrich. 49. Arnold Friedsmann. 50. Samuel Traugott Binder. 51. Grigorie Matheiu. 52. Michael Czékel. 53. Fridrich. Binder. 54. Augustin Teutsch. 55. Peregrin Neurihrer. 56. George Fleischer. 57. Ed. Larcher. 58. Iacob Uhl. 59. Ferdinand Kesler. 60 Zacharia Boiu. 61. Francisc Gal. 62. Ioan Nusbächer. 63. Gustav Conrad. 64. Dr. Iosif Bedeus. 65. Andreiu Török. 66. Frid. Texter. 67. Emil Trauschenfels. 68. Frid. Schneider. 69. Contele Iuliu Schweinitz. 70. F. Gundhard. 71. Toma Herbert. 72. Andreiu Rieger. 73. Dr. Carol Conradt. 74. Dr. Ioan Moga. 75. Michail Ziegler. 76. Francisc Szalay. 77. Wilhelm Reisenberger. 78. Iuliu Spreer. 79. Maurițiu Felter. 80. Samuil Eder. 81. Constantin Bugarsky. 82. Daniil Artner. 83. Augustin Henrich. 84. Carol Kreitzer. 85. George Rummler. 86. George Billes. 87. Eduard Gross. 88. Carol Weisörtel. 89. Carol Albrich. 90. Antoniu Markoczi. 91. Mateiu Sommer. 92. Karol Hannenhein. 93. Martin Grünfeld. 94. Dr. Frid. Mülller. 95. Ioan Dregan. 96. Carol Jikeli. 97. Carol Ferenczi. 98. Augustin Reisenberger. 98. Petru Mitrea. 100. Eremia Noe. 111. Francisc Fülöp. 102. Ioan Gebora. 103 Wilhelm Hufnagel. 104. Michail Götl. 105. Dr. Stefan Pĕcurariu. 106. Ioan Muntean. 107. Frid. Fronius. 108. Iosif Ikrich. 109. Wilhelm Löw. 110. Frid. Speck. 111. Iosif Glaser. 112. Dr. Fridrich Krasser. 113. Ioan Gottștein. 114. Adolf Lutsch. 415. Ioan Billes. 116. Ștefan Kast. 117. Iosif Wagner. 118. Adolf Reisenberger. 119. Wilhelm Nussbächer. 120. Karol Bauman. 121. Ioan Keil 122. Carol Müller. 123. Ioan Reisenberger. 124. Ferdinand Metz. 125. Paul Dunca. 126. Martin Hantschel. 127. Adolf Fonn 127. Stefan Hannenhein. 129. Anton Novara. 130. Wilhelm Krafft. 131. Carol Leonhard. 132. Eduard Markovinovich. 133. Frid. Rochus. jun. 134. Iacob Arsenie. 135. Michail Umling. 136. Ioan Oniț. 137. Samuil Fromm. 138. Daniil Schön. 139. Albert Bielz. 140. Iosif Schneider. 141. Wilhelm Grohmann. 145. Iosif Wagner. 143. Ioan Rĕcuciu. 144. Avram Oprea. 145. Beniamin Stühler. 146. Francisc Stenzel.

Membri suplenți: Michail Breckner. 2. Sigismund Strasser. 3. Daniel Meltzer. 4. Iosif Roth. 5. Carol Mauksch 6. Gust Binder. 7. Petru Klein 8. Adolf Fonn. 9 Frid. Baumann. 10. Frid. Sturm. 11. Nicolau Popea. 12. Karol Arz. 13. Stefan Morariu. 14. Michail Schenker 15. Carol Ott. 16. Mac George Fleșeriu. 17. Samuil Wolf. 18. Ioan Kesler. 19. Iosif Drotlef. 20. Frid. Scherer. 21. Nicolae Vidrighin. 22. Eduard Korger. 23. Henerich Kästner. 24. Aron Deac. 25. Frid. Schreiber. 26. Ferdinand Metz. 27. Ioan Albrecht. 28. Samuil Buchinger. 29. Lorenz Seivert. 30. Iosif Iahn.

Conspectul operațiunilor institutului de credit și de economii „Albina“ în luna Octombre 1886.

Intrate.	fl. cr.
Numerariu din 30 Septembre 1886	55,840.—
Depuneri	166,828.60
Cambii rescumpĕrate	281,307.14
Împrumuturi hipotecare și alte împrumuturi	27,037.20
Interese și provisiuni	33,205.68
La fondul de pensiune	672.76
Monetă vêndută	12,621.98
Effecte	7,403.50
Conturi curente	82,605.57
Diverse	2,290.07
	Suma fl. 669,812.50

Eșite.	fl. cr.
Depuneri	112,780.02
Cambii escomptate	290,322.15
Împrumuturi hipotecare și alte împrumuturi	18,920.—
Interese pentru depuneri	458.59
Contribuțiuni și competințe	294.51
Salarie și spese	2,685.01
Monetă cumpĕrată	10,306.47
Conturi curente	83,214.43
Diverse	1,553.62
Interese de scris. fonc.	22,211.62
Ffecte	50,979.16
Numerariu cu 31 Octombre 1886	76,086.92
	Suma fl. 669,812.50

Sibiiu, 31 Octombre, 1886.

P. Cosma,
director esecutiv.

Iosif Lissai,
comptabil,

MM LL. după ce se întreținură câte-va minute cu persoanele presente și cu mai mulți săteni, se suiră în trăsura de gală *á la Daumont*, trasă de 4 cai și care a fost adusă aci de mai 'nnainte, și se îndreptară spre catedrală, străbătênd orașul de a lungul pe șoseaua principală în ordinea următoare:

Trăsura cu d. Negulescu, prefectul de Argeș; un pluton de călărași; trăsura regală, escortată de d. colonel Grojan și un oficer superior călări; un alt pluton de călărași.

Întrarea cortegiului regal în oraș fu anunțată prin salve de tunuri.

Tot orașul era în picioare; covoare, scoarțe și velințe erau atârnate pe ferestre și balcoane, ce erau literalmente ocupate de doamne și domnișoare, cari aruncau coroane și buchete de flori în trăsura regală.

Cortegiul regal abia putea înnainta la pas pe stradă, atât era de îndesată de mulțime, care cu un entusiasm indiscriptibil aclama pe Augusta pĕreche regală

Dealurile și văile rĕsunau de urările mulțimei și din depărtare se auḑia frumosul echo al sunetului clopotelor dela toate bisericie din oraș.

(Va urma.)

Nr. 445. [1467] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei vacante de clasa a III-a Cuşma din protopresbiteratul gr. ort. a Bistriţei, se escrie concurs cu terminul de 30 ḑile dela datul de mai jos.

Emolumentele sunt:

a) eclesia constătătoare din 10 jugěre pămênt arătoriu şi fênaţ calculată în bani cu . . . . fl. 200 —

b) casa parochială şi supraedificatele economice necesare calculate cu . . . fl. 30.—

c) dela 104 fumuri câte o merţă cucuruz desfăcut à 16 cupe, merţa a 1 fl 20 . fl. 124.80

d) dela apă, botez şi slobozirea din casă 40 cr. luându-se pe an 25 casuri . fl. 10.—

e) dela o sânţire de casă (sfeştanie) 20 cr. luându-se pe an 10 casuri . . fl. 2.—

f) dela îngropăciunea unui prunc până la 7 ani 1 fl. dela 7 ani în sus 2 fl. luându-se pe ani 10 casuri fl. 30.—

g) dela o cununiă preste tot 1 fl. luându se pe an 5 casuri . . . . . . fl. 5.—

h) la botezul Domnului dela fie-care fum 20 cr. sau un colac . . . . fl. 14.—

i) Venite estraordinare fl. 30.—

Suma fl. 445.80

Suma aceasta, parochia este învoită a o da şi în bani ca salariu anual.

Doritorii de a obţine această parochie au a'şi aşterne suplicele instruite conform §-ului 13 din statutul ornic până la terminul sus indicat la subscrisul în Borgo-Bistriţa p. u. B-Prund.

B.-Bistriţa, 6/18 Octobre, 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Bistriţei în conţelegere cu comitetul parochial.

Simeon Monda,
protopresb.

Nr. 146 [1468] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea parochiei vacante de clasa a III în comuna Dêncu micu cu aceasta se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român".

Emolumentele sunt urmĕtoarele:

1. Casă parochială cu grădină.
2. 13 jugere şi 365☐ stângini pămênt arătoriu şi fênaţiu.
3. Dela 140 case câte o ferdělă vechie de 16 cupe cucuruz cu tuleul, din care 30 ferdele sunt ale cantorului.
4. Una ḑiuă de lucru sau 40 cruceri v. a. bani dela toată familia.
5. Venitele stolari îndatinate

Toate aceste aduc un venit anual de 400 fl. v a..

Cei ce doresc a ocupa aceasta staţiune preoţească, au a'şi aşterne petiţiunile instruite în sensul legilor din vigoare oficiului protopresbit. al Orăştiei în terminul sus-indicat.

Orĕştie, 30 Septembre, 1886.

Nicolau Popoviciu,
protopresbiter.

Nr. 189 [1469] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch din parochia de classa III-a Buninginea în protopresbiteratul Abrudului, se escrie prin aceasta concurs, cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Casă parochială cu 2 încăperi un siopru şi un grajd.

2. Una grădină pentru legume, folosirea cimiteriului şi a unui fênaţ de un car de fên.

3. Stolariul dela funcţiunile usitate, şi anume:

a) dela botez câte 20 cr.; *b)* dela cununiă 3 fl.; *c)* dela înmormântări până la 7 ani 1 fl. dela 7—20 ani 3 fl. ear dela 20 ani în sus după clase, classa primă plăteşte 6 fl. classa II-a 5 fl. şi classa III-a 2—4 fl., dela sânţirea apei 50 cr., dela Maslu 1 fl, apoi venitele dela cununa anului, botezul Domnului, Molitvele de preste an şi altele; — toate emolumentele computate la olaltă dau un venit anual de 250 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post vor avea a-'şi aşterne petiţiunile instruite conform „statutului organic şi Regulamentului pentru parochii", la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la terminul mai sus indicat.

Abrud, în 20 Octobre, 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. ort. al Abrudului.

În conţelegere cu comitetul parochial din Buninginea.

Ioan Gall,
protopresb. gr. ort.

[1463] 1—3

CONCURS.

Comitetul despărţĕmêntulni VIII al asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român prin aceasta deschide concurs la premiul de 20 fl. v. a. votat de adunarea generală al despărţĕmêntului în scopul înfiinţărei scoalelor de pomărit la scoalele române de ambe confesiunile din despărţămênt.

La acest premiu poate concurge fie-care învĕţătoriu dela scoală confesională română din despĕrţămêntul VIII, care va putea documenta cu atestat dela direcţiunea scoalei, cumcă dela anul 1885 până la adunarea generală, carea se va ţinea în anul 1887, a înfiinţat lângă scoala unde este aplicat ca învĕţătoriu, scoală de pomărit cu bun succes, şi că a dat instrucţiune elevilor în altuire sau oculare de pomi.

Rugările respectivilor concurenţi sunt a se adresa şi a se trămite la subscrisul director al despărţămâtului până în 1-a Iuniu 1887.

Din şedinţa comitetului despărţĕmântului VIII al asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român.

Alba-Iulia, în 24 August, 1886.

Ioan Piposiu, director. **R. Patiţa,** secr.

Sz. 215/1886. végreh. [1470] 1—1

Árverési hirdetmény.

Alólirt kir. bir. végrehajtó ezennel közhirré teszi: miszerint a N. Szebeni kir. törvényszéknek 1886 évi 3879 polg számu végrehajtást elrendelő és a Hosszuaszói kir. járásbiróságnak 1886 évi 1025 polg. számu kiküldő végzése folytán Nagy-Szebeni „Albina" hitelintézet végrehajtató részére A. kápolnai Cornea Anna és társai ellen végrehajtást szenvedők ellen 1040 frt. o. é. tőke s járulékai iránt kielégités képpen biróilag foglalt és 1839 frtra becsült ingóságokra a hosszuaszói kir. járásbiróságnak 1886 évi 1180 polg. számu végzésével 1040 forint tőke, ennek 1886 év Május hó napjától járó 6% kamatai, 33 frt. 33 kr. ovási $1/3$% váltódij s eddig összesen 76 frt. 72 krban megállapitott költségek iránt a további kielégitési végrehajtás elrendeltetvén. Ennek folytán az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ügyvéd Oltean Vazul végrehajtató képviselő irásbeli jelentkezésére a . . . számu végrehajtási jegyzőkönyv alapján végrehajtató, foglaltatók s felülfoglaltatók javára is, a mennyiben ezek is árverési jogot nyertek volna, tekintettel az idézett t.-cz. 103 § ára, az árverésnek A. Kapolnán és Tatárlakán végrehajtást szenvedők lakásán leendő megtartására határnapul **1886 évi November hó** A. Kapolnán 17-ik, Tatárlakán 18 ik **napjának délelötti 10 órája** kitüzetik a mikor a biróilag fogglalt tárgyak A. Cornea Annánál: két fehér ökör, 450 véka tiszta buza, 4 fehér ökör bornyu, 1 fehér tehén, 10 drb borhordó, 1 ökör szekér és egy borsajtó. B. Szurdu Eliásnál Tatárlakán: 8 szekér széna, két fehér tehén borjuval, 4 tulokl, 6 malacz, 7 drb juh egy kézi buza cséplő gép rosztával, 1 régi gép rószta, egyi disznoól, 3 léczes törökbuza kas, 1 vasalt ökör szekér, egy vas eke és borona, 1 diván, 6 töltött szék, 1 iró asztal, 1 ebédlő asztal, 1 fali tükör, 2 chifoner, 2 három fiokas kaszten és 1 fali ora legtöbbet igérőnek, az idézett t.-cz. 108 §-ában megállapitott feltételek mellett, készpénzért, szükség esetén a becsáron alól is el fognak adatni. Egyszersmind felhivatnak mindazok, kik az elárvereztetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégitéshez tartanak jogot, hogy elsőbbségi igénybejelentéseiket a felhozott t.-cz. 111 és 112 §§-ai értelmében az árverés kezdetéig alólirt kiküldött végrehajtónál vagy irásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak, különben a későbben beadott igények a törvényes eljárást akadályozni nem fogják.

Kelt Hosszuaszón 1886-ik évi November hó 1 ik napján.

Reinerth Iános,
kir. bir. végrehajtó.

TIPOGRAFIA ARCHIDIECESANĂ în SIBIIU.

A eşit de sub presă: [1464] 3

CALENDARIU

pe anul comun dela Christos

1887.

Anul al treiḑeci şi şeselea.

Preţul unui esemplar legat **30 cr.,** pentru vêndĕtori nelegat **23 cr.** v. a. şi legat **25 cr** v. a.

CUPRINSUL:

Cronologie. — **Calendariul** (julian şi gregorian, cu însemnarea esactă a Evangeliilor şi glasurilor de peste an). — **Pătrarele lunilor.** — **Genealogia casei domnitoare austriace.** — **Regenţi europeni.** — **Serviţiul postal şi telegrafic.** — **Tacsa de timbru** pentru poliţe şi documente. — **Tabela pentru computarea intereselor.** — **Měsurile nouě şi vechi.**

Şematismul

bisericei ortodocse-orientale române din Ungaria şi Transilvania cuprinḑênd şi **protopresbiterii, administratorii protopresbiterali, parochii** şi **învĕţătorii** cu **comunele bisericesci din archidiecesă după noua arondare a protopresbiteratelor.**

Ierarchii metropolielor învecinate din Austro-Ungaria.

Împĕrăteasa Eudocsia. (Continuare.)

Conspectul sĕptĕmânilor. — Însemnarea târgurilor.

Administraţiunea tipografiei archidiecesane în Sibiiu.

Mijloc grabnic şi sigur

pentru boale de stomach şi consecinţele lor.

Conservarea sănătăţii

se basează numai pe **conservarea** şi **promoţiunea** unei **digestiuni bune,** căci aceasta este **condiţia fundamentală** a sĕnătăţei şi a **bunei stări corporale şi spirituale. Cel mai bun medicament de casă** pentru regularea **mistuirei** spre a obţine o **composiţie de sânge** adevĕrat, pentru depărtarea părţilor sângelui stricat şi rĕu, este **mult cunoscutul şi plăcutul**

Balsamul de viaţă al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune şi mai vindecătoare, este probat ca foarte escelente la *toate boalele digestive*, adecă *la lipsă de apetit, râgăială cu acrime, flatuosităţi, vărsături, dureri de stomach, cârcei de stomach şi prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroide, boale femeeşti, ipohondrie, melancolie* (în urma *conturbaţiunei digestiunei*); acesta împrospătează *întreaga activitate a mistuirei,* produce *sânge curat* şi *sĕnătos* şi redă *corpului bolnav puterea şi sĕnătatea de mai nainte.* În urma acestei însuşiri escelente, acesta a devenit un *medicament de casă* sigur şi probat poporal, dobândind o *întindere universală.*

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă duplă 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoştinţă stau la disposiţie. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcţiile pentru plata prin *mandate postale.*

Domnule Fragner!

Te rog ca sĕ binevoesci pentru suma de 10 fl. aici alăturată a'mi trimite o lădăţuie cu 10 sticle din *balsamul de viaţă al D-rului Rosa.* Permiteţi-'mi totodată sĕ ve comunic, că acest medicament este escelent; căci de 3 luni încoace, decând îl întrebuinţez, durerile mele de stomach, pe cari de 10 ani încoace le-am avut, — nu le mai simţ. Tot acest medicament a lecuit şi pe soţia mea de o boală de ficaţi, de care a suferit ea de ani încoace, şi le conservă sănătatea copiilor mei, scutindu-i cu deosebire de friguri, cari p'aici sunt atât de deşi. Primiţi Dl meu asigurarea deosebitei mele stime, cu care me semnez:

Casimir Masalski,
inspector peste lucrările căii ferate în Alecsinaţ, Sêrbia.

În original se află: Balsamul de vieaţă al Drului Rosa în principalul depot al fabricantului **B. Fragner,** apotecă „la Vulturul negru," în **Praga,** cornul dela Spornergasse 205—3 şi în depositele mai jos însemnate:

Sibiiu: **Karl Müller,** apotecar, **W. F. Morscher,** apotecar; — Cluş: **Iohann Wolff,** apotecar, **Nicolau Széky,** apotecar, **Adolf Valentini,** apotecar; — Braşov: **Eduard Kugler,** apotecar; — Torda: **Gabriel Wolff & Sohn,** apotecar.

Toate apotecele din Austria, şi cele mai multe prăvălii cu materiale au în deposit acest balsam de vieaţă.

Tot acolo se află:

Alifiă de casă universală din Praga.

Mijloc sigur şi probat pentru vindecarea tuturor inflamaţielor, rănilor şi umflăturilor.

Aceasta se întrebuinţează cu succes sigur la *inflamarea, oprirea laptelui şi împietrirea pieptului femeilor la înţărcarea copiilor*; la abscese, umflături sanquilare, beşicuţe puroioase, la umflăturile unghiilor, la aşa numitul vierme la deget, la petrificaţiuni, umflături de ghinduri, la perios, la umflături reumatice, inflamaţii cronice la gleznele picioarelor, la scrînteli, la asudarea picioarelor şi ochiuri (bătături), la mâni crepate, la umflături provenite din împunsătura insectelor, la răni puruioase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamaţiunile, petrifacţiunile şi umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Balsam de auḑ.

Cunoscut ca mijlocul cel mai nimerit şi mai eficace pentru vindecarea auḑului greu şi dobêndirea auḑului perdut de tot.

O sticluţă 1 fl. v. a. [1285] 9—15

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu.

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 115 Sibiiu, Marţi 28 Octobre (9 Noembre) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Împěratul Iosif al II-lea şi libera regească comună Rěşinariu *).

Rěşinariu, 6 Novembre s. n. 1886.

Astăḑi se împlinesce o sută de ani, de când bunul şi iubitoriul de dreptate împěrat Iosif al II-lea prin rescriptul seu din 6 Novembre 1786 a declarat Rěşinariul de comună liberă regească.

Acest înnalt rescript a fost resultatul unui proces, ce l'a purtat comuna românească Rěşinariu în contra cetăţii săsesci Sibiiu în timp de 51 ani.

Actele procesuale arată, cumcă Rěşinărenii s'au plâns la guvernul ţěrei, că ei au fost oameni liberi, au avut primărie comunală ca şi celelalte comune libere din fundul regesc, asemenea au avut şi 40 representanţi comunali; dar dela anul 1735 cetatea Sibiiului le-a impus atâtea sarcini, încât ei nu sunt mai mult în stare sě le poarte, îi silesce, sě le facă bârne, sě le taie lemne de foc, sě le adune peatră şi aceste toate fără de nici o plată sě le ducă cu carăle la Sibiiu, sě le dea oameni, cari sě lucre la cetate, precum şi servitori la primariul Sibiiului.

Pentru munţi li se cerea arêndă mare. În comună erau siliţi sě cumpere la botezuri, la nunte şi la înmormêntări vinul mai scump decum se vindea pe alte locuri tot din cărciuma pusă de primariul Sibiiului, pentru că nu era iertat, sě aducă altcineva vin în Rěşinariu decât numai el. Din fênul sau otava făcută pe câmp a 3-a parte era a Sibienilor. Pentru tot locul de o găleată de sămênat li se lua 35 cr. Numai apa şi lemnele le au fost iertat, sě le folosească fără tacsă, dar sě prindă pesci nu.

Sarcinele impuse de magistratul Sibiiului, sub a cărui jurisdicţiune scaunală sta şi Rěşinariul au fost aşa de grele şi apěsătoare, încât Rěşinărenii într'o umilită suplică aşternută împěratului s'au rugat sě li se asemeneze în România austriacă **) un un teritoriu, unde sě se aşeḑe, pentru că ei sunt gata de-a părăsì Rěşinariul şi a emigra acolo.

După încheierea procesului guvernul ţěrii prin decisiunea sa le-a făcut ceva uşurinţă, însě iau dechiarat de coloni (iobagi, clăcaşi.) Rěşinărenii nemulţămiţi cu această soarte au apelat în contra menţionatei decisiuni la tronul Maiestăţii Sale, rugând pe guvern, sě aştearnă actele acolo.

Împěratul Iosif al II-lea prin rescriptul de sus a turnat balsam vindecător în ranele mult asupriţilor locuitori din Rěşinariu, declarând Reşinariul de comună liberă regească.

Câtă bucurie va fi produs acel înnalt rescript între diferiţii locuitori ai comunei Rěşinariu, îşi pot închipuì numai acei oameni, cari, purtând asemenea sarcini feudalistice, şi-au eluptat libertate.

Comisiunea însărcinată de tabla regească din Têrgul-Mureşului cu ducerea în deplinire acestei prea înnalte decisiuni, după ce pe cale judecătorească s'a fost statornicit marginea teritoriului, a predat în 15 Decembre 1788 comunei Rěşinariu şi trei mii patru sute floreni solviţi de cetatea Sibiiu ca desdăunare pentru foloasele trase până atunci.

Aceşti trei mii patru sute floreni au format cel dintâiu venit al cassei alodiale din Rěşinariu. În aceestă cassă au întrat apoi venitele regale pentru munţi, mori şi cârcime. Din aceste venite s'a edificat biserica cea mare gr. or., cea mică gr. cat. şi scoalele din Rěşinariu. Asemenea două case comunale, dintre cari una se folosesce ca ospătărie. Se solvesc salariile la şase învěţători, la o învěţătoreasă şi la un catichet gr. cat., precum şi salariie la membrii primăriei locale, la medicul comunal şi la toţi servitorii comunali. S'a clădit calea cea frumoasă cătră Sibiiu şi în sus până în culmea coastelor, ce se věd dela Sibiiu. S'a închis cimiteriul. S'a pardosit cu peatră şi s'a prevěḑut cu petrişiu cernut mai multe strade, aşeḑându-se în cele de frunte şi lampe pentru luminatul de noapte. S'a regulat parte cu zid parte cu bârne alvia rîului. S'a înfiinţat stipendii, pentru cei ce cercetează cu succes bun scoalele mai înnalte.

Din fii Rěşinărenilor au eşit funcţionari de stat, între cari au ocupat loc şi subscrisul, medici, advocaţi, oficieri în armată, protopresbiteri, preoţi, profesori, învěţători, neguţători, şi un numěr până acuma încă mic de meseriaşi.

Progrese, cari fără influenţa binefăcětoare a înnaltului rescript împěrătesc nu se făceau.

Progresele ar fi fost cu mult mai mari, dacă de douěḑeci de ani încoace nu dispărea interesul comunal, făcênd loc celui particular, care a adus cu sine corupţiunea şi desbinările în Rěşinariu.

Fie fapta sus memorată generosului împěrat Iosif al II-lea la locuitorii Rěşinariului în toate generaţiunile neuitat şi numele lui în etern binecuvêntat!

Petru Brote.

---

*) Domnul autor ne trimite acest articul cu rugarea, ca sě'l publicăm în coloanele foaiei noastre. Ne grăbim a satisface cererei, şi pentru însemnătatea istorică a obiectului ce tractează articulul, i dăm loc în fruntea foaiei. Red.

**) Pe timpul acela se ţinea partea ţerii românesci, aşa numita Oltenia sau România mică, de Monarchia austriacă.

Revista politică.

Congresul naţional bisericesc al Sêrbilor s'a deschis Mercuri în 22 Octobre prin comisariul regesc Nicoliciu cu rescript regesc în presenţa patriarchului şi a episcopilor. Congresul nefiind capace a aduce concluse, s'a amânat pe vre-o câteva ḑile. Abia Sâmbătă, în 25 Octobre, s'a putut constituì congresul sub presidiul patriarchului, fiind presenţi 54 deputaţi. În şedinţa din 27 Octobre se vor începe pertractările, fiind puse la ordinea ḑilei raportul comisiunei de cinci-spre-ḑece despre activitatea sa, şi elaboratele pregătite de această comisiune spre pertractare.

După cum am amintit în numěrul precedent, Joi în 23 Octobre (4 Nov.) s'au deschis delegaţiunile. Lumea politică, dela inaugurarea dualismului în monarchia noastră, a privit totdeauna cu cea mai mare încordare la lucrările delegaţiunilor, şi nu fără cuvênt, pentrucă aceasta este ocasiunea cea mai bună, de a se informa cetăţenii despre politica monarchiei în afară. Acest interes al cetăţenilor, în vederea încurcăturilor din Bulgaria, cari din ḑi în ḑi iau forme tot mai concrete, este astăḑi cu mult mai mare ca altădată.

Delegaţiunea ungurească a ales de preşedinte pre contele Ludovic Tisza şi de vice-preşedinte pre cardinalul-archiepiscop Ludovic Haynald, ear' delegaţiunea austriacă pre Francisc Smolka de preşedinte şi pe abatele Hauswirth de vice-preşedinte.

Preşedinţii au accentuat necesitatea de a acorda în momentul actual sumele cerute pentru armată, spre a păstra monarchiei posiţiunea, ce o ocupă în consiliul puterilor, pentru a o apěra prin toate mijloacele posibile şi chiar prin „ultima ratio," dacă nu e cu putinţă altfel.

Din bugetul comun pe anul 1887 presentat delegaţiunilor resultă, că cuota Ungariei e cu 3,359,568 floreni mai mare de cât în anul 1886. Cheltuelile s'au mărit cu 11,198,559 flor., dintre cari 1,275,791 fl. pentru bugetul ordinariu al resbelului, 2,712,047 fl., pentru bugetul estraordinariu al resbelului 121,229 fl. pentru bugetul marinei.

Monarchul, primind Sâmbătă în 25 Octobre delegaţiunile, cu privire la Bulgaria a ḑis:

„Regretabilele încurcături din Bulgaria, cari s'au început în anul trecut cu resturnarea guvernului în Filipopol, dau din nou prilegiu la serioase îngrijiri, cu toate că silinţelor comune ale puterilor le-au succes a localisa mişcarea şi a deschide calea restabi-

FOIŢA.

Serbarea dela Curtea de Argeş.

Curtea de Argeş, 11 Octobre.

(Urmare.)

Solemnitatea pregătitoare a sfinţirei catedralei.

Sě ne întoarcem la palatul episcopal spre a descrie începutul solemnităţii de sfinţire.

La oara 3 p. m. P. S. S. Episcopul de Argeş Ghenadie, împreună cu S. S. LL. archiereii Silvestru Pitişteanu, Calistrat Orleanu, Ghenadie Enăceanu şi Partenie Clinceanu, îmbrăcaţi cu mantiele şi omofoarele, cu SS. LL. archimandriţii Hariton, vicariul Episcopiei Noului-Severin, Erofteiu, fost archimandrit de scaun al Episcopiei de Argeş. Ioil, stariţul mănăstirei Cernica, Procopie stariţul mănăstirei Căldăruşani, cu 12 diaconi şi mai mulţi preoţi, toţi îmbrăcaţi în nouěle vestminte, au pornit dela palatul episcopal în cântarea seminariştilor şi sunetul clopotelor, ducêndu-se de P. S. Episcopul sf. discos cu sf. moaşte, pregătitoare pentru têrnosirea Catedralei. Această procesiune a fost urmată de un numěros public şi cler. Ajungênd procesiunea în biserica Catedrală, sf. moaşte au fost depuse de P. S. S. în sf. altar şi pe dată s'a început slujba vecerniei de S. S. archimandritul Hariton.

Sosirea suveranilor la catedrală.

Pe când se oficia vecernia, se auḑì semnalul sosirei MM. LL. Regelui şi Reginei.

La poarta catedralei MM. LL. fură întîmpinate de dl Sturdza, ministrul instrucţiunei publice şi al cultelor, şi de toţi ceilalţi ministrii, de corpul diplomatic, de dl general G. Angelescu, comandantul corpului I de armată, generalul Vlădescu, comandantul divisiei din Pitesci, de dd. Lecomte de Nouy şi Gabrielescu, architecţii însărcinaţi cu restaurarea catedralei, de casa civilă şi militară a MM. LL., şi de alte notabilităţi precum şi de o foarte numěroasă populaţiune.

La întrarea în catedrală, MM. LL. fură întîmpinate de P. S. S. Episcopul de Argeş, îmbrăcat în nouěle şi lucsoasele sf. odăjdii cu crucea şi sf. evangelie în mână, însoţit de toţi înnalţii prelaţi mai sus citaţi şi asistaţi de I. P. S. S. Metropolitul Moldovei şi Suceavei şi de PP. SS. LL. Episcopii Dunărei de jos şi Buzěului.

După ce MM. LL. Regele şi Regina au sărutat sf. evangelie şi crucea, au întrat cu toţii în biserică, în cântarea imnului de corul vocal al Domniţei Bălaşa, sub direcţiunea dlui C. Bărcănescu, şi unde M. S. Regele a luat loc în dreapta pe tronul regal, M. S. Regina la stênga de asemenea pe tronul regal, ear P. S. S. Episcopul Ghenadie cu SS. LL. archiereii şi întregul cler au rěmas în mijlocul bisericei, intonând cântarea „Lumină lină". Apoi P. S. S. a sfinţit litia (artosele) şi întrând cu ceriul în altar s'a desbrăcat, urmându-se apoi terminarea vecerniei de către S. S. archimandritul Hariton, vicarul Episcopiei Noului-Severin, la care a asistat şi MM. LL.

După terminarea acestui serviciu divin, MM. LL., după ce a admirat atât pe dinăuntru cât şi pe din afară acest splendid monument, care ne reamintesce arta noastră din vechime, a plecat îndreptându-se spre casele dlui primar Sterescu, unde se pregătise reşedinţa regală, conduse până la poarta catedralei de întregul cler înnalt şi de mulţime.

Sosirea şi plecarea MM. LL. a fost salutată şi de urările elevilor seminariului de Argeş, cari împreună cu preotul Drăgănescu, rectorul seminariului, şi profesorii respectivi erau înşiraţi dela poartă până la întrarea în biserică.

MM. LL. Regele şi Regina fură întîmpinate la reşedinţa regală de dna D. Sterescu, soţia primariului, care oferì un prea frumos buchet M. S. Reginei şi de toate notabilităţile din localitate şi din Bucuresci.

O companie din reg. 4 de dorobanţi, sub comanda dlui căpitan Budişteanu, forma garda de onoare.

lirii stărilor de lucruri legale, cele mai recente evenimente din Sofia au provocat o nouă crisă periculoasă, a cărei desvoltare şi, după cum sperez, pacinică resolvare chiar acum pretinde cea mai deplină atenţiune a guvernului meu. Silinţele aceluia sunt într'acolo îndreptate, ca la regularea definitivă a cestiunei bulgare, care trebue sĕ se întêmple cu conlucrarea puterilor, sĕ se creeze în principatul autonom o stare legală de lucruri, care ţinênd cont de dorinţele admisibile ale bulgarilor, sĕ corĕspundă atât tractatelor în vigoare, cât şi intereselor europene. Raporturile escelente, în cari ne aflăm cu toate puterile şi asigurările intenţiunilor pacinice, pe cari le primim dela toate guvernele, ne fac, sĕ sperăm că cu toată greutatea situaţiunei din Orient va succede, sĕ susţinem binefacerile păcei pelângă scutirea intereselor Austro-Ungare şi ale Europei."

Scrisori din Russia.

St.-Persburg, 14 Octombre.

Rusia şi Germania. — Pe cine va sacrifica dl Bismarck. — Neisbânda diplomaţiei ruse. — Alianţa cu Francia şi resultatul ei. — Panslavismul. — Presa rusă despre ocupaţie. — Bulgaria a doua Polonie. — Ce va eşi din politica rusă.

Marele poet rus Necrasoff, pe patul sĕu de moarte, a scris o frumoasă poesie, pe care a dedicat'o studenţilor ruşi. În această poesie mereu revine urmĕrorul refren:

Nu mai crede, nu mai asculta, nu te făli!

Poetul vorbesce de tinerimea rusă şi 'i descrie starea tristă, în care zace poporul rus. Tocmai această poesie 'mi vine în memorie, când aud în jurul meu repetându-se cu o asiduitate tenace imnul triumfător cântat în onoarea isbêndelor ruse în Bulgaria. Marele poet rus, dacă ar fi trăit şi ar fi vĕdut, ce se face adi în jurul nostru, de sigur că ar fi repetat din nou refrenul seu: „Nu mai crede." Numai crede ar fi dis el tinere, că patria ta e puternică, e plină de viaţă, căci ea este cuprinsă de o boală gravă, care paraliseză toate forţele sale vitale. Priveste în jurul tĕu, ar fi dis poetul, şi vei descoperì simtoamele triste a acestei boale. Într'o ţeară puternică cresce mereu belşugul naţional, forţele intelectuale ale naţiunei cresc neîntrerupt, desvoltarea lor e normală, viaţa poporului se radimă pe legi şi pe deplină încredere ce esistă între stat, naţiune şi societate cultă.

Aşa este.

Dar vai! poporul rus trăieşte miserabil, foametea devine cronică, inteligenţa rusă e încatenată, cugetul rus paralisat, şi viaţa poporului rus se radimă pe arbitriu şi pe vrajba, ce desparte statul de societatea cultă şi de popor.

„Nu mai crede" ar fi dis poetul Necrasoff, că armata rusă străluceste prin organisaţiunea sa şi că are un stat major menit a o duce la victorie. O armată victorioasă poate sĕ fie numai întro ţeară sănĕtoasă, plină de viaţă. Sĕ nu uiţi ar fi adăogat poetul, că Totleben, Scobeleff şi cei-l'alţi au murit şi că nervul resbelului — finanţele ţĕrei — sunt într'o stare deplorabilă.

În adevĕr, toate acestea sunt nişte adevĕruri nediscutabile; în capul oştirei ruse nu sunt adi de cât generali fără capacităţi strălucite, iar independenţa, această temelia a organisaţiunei militare moderne a dat şi dă aproape pe fie-care di un contingent mare de oameni, ce se aşeadă pe băncile de acusaţie dela ministerele ruse de resbel.

„Nute făli" ar fi adăogat Necrasoff, că Germania ne-a cedat, că d. Giers a primit memorabila visită a lui Bismarck, căci. . . . .

Douĕ lucruri au îngânfat pe ruşi, şi anume refusul Germaniei şi a Angliei de a sprijinì pe principele Alecsandru al Bulgariei şi apoi memorabila visită, despre care atât s'a mai scris şi comentat. Pănă adi presa rusă strigă urbi et orbi că principele de Bismark s'a dat îndărĕpt, arĕtând talpa lui Aachiles. Am triumfat! scrie „Nowoie Wremea"

Ori cum sĕ fie, însĕ eu unul nu împărtăşesc bucuria generală. Nu-mi vine a crede, că cancelarul de fier sĕ se fi lepădat de planul seu şi că tocmai diplomaţii ruşi sĕ poată merge de adi înnainte direct spre ţinta lor (pe care între noi vorbind, nu o cunosc cu precisiune.) Sĕ uită, că politica germană are de obiceiu nu numai de a păşi înnaite ci şi a se da altă dată în lături, când aceasta sĕ cere de interesul general, ce ea pândeşte. Cestiunea este deci a sci, dacă refusul principelui de Bismarck de a sprijini pe prinţul Alecsandru, are sau nu a face ceva cu scopurile generale ale politicei germane. Adecă le dărîmă acest refus sau le sprijinesce?

Presa rusă pare că nu înţelege această gravă cestiune. Sĕ me încerc a o analisa:

Cât de complicată şi problematică sĕ fie politica marelui diplomat modern al Europei în particular, ea este foarte limpede în liniile sale generale. Această din simpla causă că se dă pe faţă printr'un şir de fapte istorice cunoscute tuturor. Una din aceste fapte şi anume din resbelul dela 1870 şi apoi resbelul dela 1877 sunt cheia deslegărei acestei politice enigmatice. Adoua di după resbelul franco-german, Germania s'a vĕdut de odată încungiurată din toate părţile prin nişte state cari, s'au că au suferit din causa victorielor repurtate (Francia, Austria) sau au fost jigniţi în demnitatea lor detriumful Berlinului (Rusia). Aşa fiind, prima sa îngrigire a fost de a fi vigilentă faţă cu Francia şi apoi de a se garanta din partea Rusiei şi a Austriei.

Sĕ scie, că prima parte a problemei se esecută neîncetat; renumitul *Wacht am Rhein* stă neclintit la postul seu, urmărind cu asiduitate toate mişcările Franciei; a doua parte a problemei s'a resolvat prin resbelul dela 1877. Austria 'şi-a apropiat Bosnia şi Herţegovina şi adi are în vedere Salonicul. Prin aceasta Germania a atins un scop de cea mai mare importanţă; ea a sfârâmat rivalitatea Austriei cu Germania pentru a împinge pe cea dintâiu într'o rivalitate de moarte cu Rusia. Mulţămită acestei din urmă rivalităţi, Austria şi Rusia duc astădi una în contra celeilalte un aşa resbel subteran, că nu mai pot lua în consideraţie atitudinea Germaniei, care le pare amicală ambelor în acelaşi timp. Trăind într'o perpetuă îngrijire, ambele imperii au necesitate de serviciile Germaniei, ear aceasta, trecênd ba într'o parte, ba în altă, le menţine prin aceasta tocmai în supunerea politicei sale bismarciene. Aşa fiind, Germania a devenit amică ambelor puteri mari şi pe terenul acestei amiciţii involuntare s'a născut şi trăiesce alianţa şubredă a celor trei împĕraţi, care înşală pe cei naivi.

Dar cu toate că atât Rusia cât şi Austria se folosesc fie care la rêndul seu de dispoşiţiunile amicale ale Germaniei, însĕ, este vĕdit, că atitudinea pustnicului din Varzin faţa cu ambele puteri se deosebeşte mult.

Austria *nolens-volens* este forţată a gravita înjurul politicei germane, pentru acest imperiu nu mai e cu putinţă a se debarasa de influinţa bismarciană; ce e drept, el nici că are trebuinţă de a se debarasa de această influinţă, de oare-ce calea arĕtată imperiului Habsburgic de către politica germană, este o cale sigură şi cea mai scurtă spre scopul ţintit.

Aşa fiind, Austria n'are cause serioase pentru a devení inimica Germaniei şi cât de nemulţămită ar fi ea de protectoarea sa, ea nu va cuteza nici odată de a-'i declara un rĕsbel. Rusia este în altă situatiune, ea ameninţă pururea şi ba sfioasă, ba cutezătoare, ba credêndu-se ofensată, ba ofensătoare, mereu vorbesce de neapărata necesitate de a declara un resbel germanilor.

Tocmai din această causă Austria în comparaţiune cu Rusia este unica mai sinceră a Germaniei şi fiind aşa, Germania, când va vení momentul oportun, nu se va gândí mult, pe care din doauĕ amice sĕ jertfească. Asupra Austriei ea poate compta, a o slăbí Germania n'are interes, iar a slăbi pe Rusia pentru Germania devine necesar. Tocmai pentru a face aceasta, Germania adi pare-că sprijineşte pe Russia, căci politica actuală a ţarului nu face, fără ceea ce voesce Bismarck. Tendinţele politicei ruse se contopesc pentru moment cu tendinţele politice Germane şi tocmai din causa acestei contopiri şi a tendinţelor, principele de Bismarck a sacrificat pe principele Batemberg. *Bietul Iorik.*

„Telegraful."

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român."

Sibiiu, diua S. Mucenic Dimitrie, 1886. Dnule Redactor! „Reuniunea femeilor române din Sibiiu" conform convocărei, publicate şi în „Tel. Rom.," şi-a ţinut astădi adunarea generală ordinară. Adunarea a fost bine cercetată. Doamna presidentă Maria Cosma a deschis şedinţa cu urmĕtoarea cuvêntare:

Onorată adunare!

Astădi se împlinesc chiar 6 ani, de când am avut fericirea de a saluta pentru întâia dată pe damele române din loc, cari s'au adunat pentru de a da unanim espresiune convingerei, că înfiinţarea unui institut superior pentru crescerea fetiţelor române e o necesitate ardêndă.

Pentru a împlinì aceasta lipsă, pentru de a stăruí cu toate puterile şi în toate direcţiunile la înfiinţarea acestui institut ne am constituit în „Reuniunea femeilor române din Sibiiu."

Eram însĕ toate conscie despre aceea, că ajungerea scopului numai singur prin stăruinţa noastră nu e posibil, şi că alţi factori mai puternici decât noi vor avea chiemarea de a realisa, ceeia ce noi doriam.

Misiunea noastră a fost mai mult numai de a da impulsul, de a face începutul, fiind alţii, cari dispun de alte mijloace mai mari ca noi, chiemaţi de a continua şi de a termina

Şi eată! onorată adunare, drept document, că, ce noi am pronunţat, au fost simţit de totalitatea românilor, adi abia 6 ani de când ne-am început lucrarea vedem, că institutul superior român pentru crescerea de fete, împreunat cu internat, esistă.

O nespusă bucurie trebue sĕ pătrundă inimile noastre şi a tuturor mamelor române, vĕdênd după timp cum n'am cutezat a spera, realisată dorinţa noastră.

Şi dacă diua aceasta de bucurie ne-a sosit, ne-a sosit totododată şi diua, în care trebue sĕ recunoascem, mulţămind meritul Associaţiunei transilvane pentru literatura română

După presentări urmă un prând, la care a fost invitaţi dd. ministrii ai ţĕrei, corpul diplomatic, innaltul cler neoficiant, P. S. S. Episcopul de Argeş Ghenadie, dd. C. Schina şi G. Filitis, dl Lecomte de Nouy, dnele Radu Mihai şi Ferikidi, dl şi dna D. Sterescu, peste tot 34 persoane.

După prând avu loc o retragere militară cu torţe şi douĕ musici, care fu urmată de o altă manifestaţie populară asemenea cu torţe aprinse.

Manifestanţii, foarte numĕroşi, în cea mai mare parte săteni din localitate şi din comunele cele mai depărtate, se opriră în faţa palatului, aclamând de repeţite ori pe Suverani, cari se arĕtară de mai multe ori la fereastră, mulţămind poporului.

M. S. Regina, precum şi toate doamnele notabile din localitate şi din Bucuresci, purtau costumuri naţionale.

La 10 oare MM. LL. Regele şi Regina se reraseră în apartamentele lor, ear oraşul reîntrà în obicinuita-i linisce.

Priveghierea dela catedrală.

Tot Sâmbătă seara la 9 ½ oare, toate clopotele catedralei fură puse în mişcare pentru a vestí priveghierea, care a fost începută şi oficiată pănă la sfêrşit de S. S. Archimandritul Hariton. Dl D. Sturdza, ministrul cultelor, P. S. S. Episcopul Ghenadie, un numĕros cler a asistat pănă la sfêrşit la această slujbă, ce a ţinut pănă la 12 oare din noapte. Biserica era splendid luminată şi plină de o mulţime numĕroasă.

În timpul acestei slujbe, se ferbea în curtea catedralei aromatele preparatoare pentru târnosire.

Aceste aromate se compun din smirnă, tămâie, unt de lemn, aloe şi alte aromate.

Diua de Duminecă.

Duminecă des de dimineaţă, întregul oraş fu din nou în picioare. Mulţimea se adunà în faţa palatului, aclamând pe suverani şi asceptând momenlul pornirei MM. LL. la catedrală pentru a asista la sfinţirea ei.

La oara 8 s'a dat prin clopote semnalul deschiderei bisericei.

În spaţioasa curte a catedralei deja plină de mulţime, care acoperise toată câmpia din giurul grădinei, se aflau înşirate douĕ batalioane de dorobanţi; iar afară din curte bateria de artilerie Pitesci, sub comanda dlui căpitan Constantinescu.

Grilagiul care înconjoară curtea era împodobit cu drapele tricolore, ear la întrarea principală era ridicat un prea frumos arc de triumf.

Mai 'nnainte de sosirea MM. LL. regelui şi reginei, s'a făcut în cuvuclionul din faţa bisericei de către S. S. archimandritul Hariton, vicariul Episcopiei Râmnicului şi Noului-Severin, sanţirea apei.

După această ceremonie, salve de tunuri anunţară sosirea Suveranilor.

Dela poartă pănă la uşa bisericei un frumos covor era ascernut pe jos, ear pe o parte şi pe alta erau înşiraţi preoţi îmbrăcaţi în sf. odăjdii.

La 9 oare sosiră Suveranii în trăsura de gală a Curţei regale, trasă de 4 cai şi escortată de dl prefect de Argeş şi de un escadron de călăraşi. MM. LL. Regele şi Regina fură îmtîmpinaţi la poarta bisericei de dl Dimitrie Sturdza, ministrul cultelor, însoţit de secretariul seu general dl Sp. Haret şi de dd. Lecomte de Nouy şi Gabrielescu, arhitecţii însărcinaţi cu restaurarea catedralei, de dl general Al. Anghelescu, ministrul de resbel, de dd generali G. Anghelescu şi M. Vlădescu, de dl colonel Gorjan, comandantul trupelor de paradă, şi de o mulţime numĕroasă.

MM. LL. întrară în curtea catedralei în sunetele clopotelor, ale musicelor şi ale urărilor mulţimei ridicate la cea mai de sus notă a entusiasmului.

(Va urma.)

şi cutura poporului român câştigat prin înfiinţarea scoalei sale de fete.

Onoare acelei corporaţiuni, onoare şi recunoscinţă acelor bărbaţi, cari n'au pregetat a aduce mari sacrificii pentru crescerea femeei române.

Ajunse de a vedea înfiinţat institutul, pentru care am stăruit, s'a împlinit o parte a misiunei noastre.

O altă parte, tot atât de sfântă este, ca sĕ o mai împlinim.

Grija noastră are sĕ fie de aci înnainte de a da în marginile cercului nostru de activitate mână de ajutor întru toate, că acest aşeḑământ de cultură sĕ prospereze, sĕ se desvoalte, sĕ se perfecţioneze astfel, încât organismul complet, adecă scoala civilă a Associaţiunei împreunată cu scoala noastră elementară sĕ devină un institut de model, un adevĕrat altariu pentru femeia română.

Contând la spriginul DVoastră a tuturora şi întru împlinirea acestei misiuni a „Reuniunei noastre" dechiar adunarea generală a XII de deschisă."

S'a dat cetire următoriului raport general al comitetului Reuniunei:

Onorată adunare generală!

Înfiinţarea scoalei civile de fete a Asociaţiunii transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român a reclamat totdeodată şi reorganisarea scoalei susţinute de noi şi anume reducerea claselor dela 6 la 4 clase elementare, avênd ea ca atare a întregí cee aa asociaţiunei a cărei prosperare atârnă în mare parte dela o succrescenţă potrivit pregătită.

În convingerea, că aceste 2 scoale susţinute de diferite corporaţiuni în faptă trebue sĕ formeze numai *un* organism, adecă acel institut complet pentru crescerea fetiţelor române pentru a cărui înfiinţare a stăruit reuniunea noastră. Totdeauna nisuinţa noastră a fost a aduce scoala noastră în o legătură cât se pote de strînsă cu scoala Asociaţiunei.

Întrând spre acest scop cu comitetul Asociaţiunei s'au stabilit urmatoarele relaţiuni între acesta şi între noi:

Asociaţiunea ne-a pus la disposiţiune în edificiul seu scolariu localităţile necesare pentrn scoala noastră; pentru acestea cu încălḑitnl, luminatul şi curăţitul lor solvim noi Asociaţiunei anual 150 fl. chirie, afară de aceea internistele asociaţiunei, cari frecuentează scoala noastră rĕspund didactrul acolo şi nu la noi şi elevele noastre supuse întru toate ordinei şi disciplinei întroduse în scoala civilă a Asociaţiunei.

Fiind încheiate odată aceste legături a mai rĕmas sĕ îngrijim şi de aceea ca conducerea scoalei noastre se urmeze tot în acelaşi spirit ca şi ceea a Asociaţiunei şi ca planul nostru de învĕţământ sĕ fie astfeliu acomodat celuia al scoalei Asociaţiunei, încât în mod organic sĕ se întregească unul pe altul.

Aceasta am creḑut a o ajunge mai sigur, alegênd de director aceeaşi persoană, căreia Asociaţiunea a concreḑut conducerea scoalei sale, adecă pe probatul şi nouĕ binecunoscutul domn Dr. D. P. Bărcian.

Primind însuşi sarcina aceasta, ne-a dat un nou document despre interesul, cu care totdeauna a spriginit întreprinderea noastră încă din timpul activităţei sale folositoare ca profesor la scoala noastră.

Mai mult pentru de a da un document, că suntem conscii de obligamentele, ce le avem faţă de dênsul, decât a-i rĕsplătì ostenelele oficiului acestuia, i-am asigurat deodată cu alegerea sa şi o remuneraţiune modestă amĕsurată modestei noastre puteri.

Dl Dr. Bărcian, primind oficiul a renunţat la remuneraţiune.

Ne vom permite la alt loc a Ve face propunerea, cum reuniunea sĕ dea espresiunea simţului de recunoscinţă faţă de acest bărbat zelos.

Cu privire la celelalte ale reorganisării scoalelor noastre, avem onoare a Ve raporta, că aceea a urmat conform părerei corpului nostru vechiu didactic, care am cerut-o spre acest scop, astfeliu cât am creat 2 posturi permanente de învĕţători, în cari funcţionează aḑi aleşi prin noi dşoara Octavia Stolojan şi dl Ioan Popovici. Întâia cu 600, al doilea cu 500 fl, leafă anuală şi fie-care cu 100 fl. bani de cuartir

Aceştia provĕd învĕţămêntul în toate 4 scoalele noastre, în cari s'a început instrucţiunea pentru anul scolastic curent în 15/9 şi care e frecuentată de 26 eleve, din cari 7 sunt în internatul Asociaţiunei.

Aceasta e onorată adunare starea actuală a scoalei noastre, a cărei susţinere şi înzestrare cu toate cele trebuincioase ca sĕ o aducem la nivelul unei scoale de model, e de aci înnainte misiunea sfântă a reuniunei noastre.

Permiteţi-ne acum a Ve raporta despre resultatele câştigate în anul scolastic espirat.

Cele 6 clase, care le-am susţinut au fost frecuentate de 30 eleve, ear învĕţământul l-au provĕḑut dşoara Eleonora Tănăsescu, aḑi măritată Slavici, fiind totdeodată si directoară şi dnii Dr. Bărcian, Dr. Crişan. I. Slavici şi M. Voilean.

În ḑilele de 25 şi 26 Iuniu a. c. s'au ţinut esamenile publice a căror resultat a fost pe deplin mulţămitor, documentând atât un progres îmbucurătoriu al elevelor din toate clasele, cărora tuturor li s'a putut estrada testimoniu de trecere, cât şi hărnicia şi zelul, cu care 'şi-a împlinit corpul didactic misiunea sa.

În urma acestora comitetul s'a vĕḑut plăcut îndatorat a esprima întregului corp didactic protocolarminte recunoscinţa sa, comunicându-i aceasta în scris.

Terminând cu cele ce privesc scoala noastră, ne luăm acum voia a Ve aduce la cunoscinţă schimbările în reuniune dela ultima adunare generală încoace.

Cu durere trebue sĕ anunţăm, că prin moartea dlui asesor cons. Anania Trombitaşiu, reuniunea noastră a perdut un membru ales al sĕu.

Binevoiţi a da prin sculare espresiune doliului pentru aceasta perdere.

Mutându-se în urma morţii soţului seu dna Irina Trombitaşiu din Sibiiu, a devenit vacant un loc în comitetul nostru, pe care veţi binevoì a-l întregì aḑi încă prin alegere.

Ve aducem la cunoscinţă, că prin demisionarea dnei A. Toma din funcţia de secretariu şi a dlui Dr. A. Brote din cea de cassariu, biroul comitetului Dvoastre a perdut 2 puteri de lucru probate.

Comitetul, după ce insistările sale de a abate pe acesti funcţienari dela intenţiunea de a demisiona au rĕmas fără resultat, esprimându-le recunoscinţa pentru activitatea plină de zel, ce o au desvoltat timp de ani în serviciul causei reuniunei, cu părere de rĕu le-a primit abḑicerea, şi în locul d-lor a ales de secretariu pe dl V. Bologa, de cassariu pe dl R. Petric.

Pentru scopurile reuniunei au incurs dela ultima adunare generală:

Dela dl prot. Dr. N. Maier 3 fl. apoi prin dl Dr. N. Olariu dela dna A. de Orbonaş din Gioagiu 5 fl. Maria Bêrsan n. Noac de Hunyad din Haţeg 2 fl. Dl Ananiă Moldovan din Turda 5 fl., apoi prin dl Candid David, dir. de mine din Bucium: dela membrii soc. David & Birta 10 fl. prin dl adv. I. Micu Rosiu adv. din Biserica-albă dela sine 5 # imp. dela dnii P. Tissu adv. 2 fl. Lazar Roşculeţ 2 fl. ca membri noi s'au însinuat şi primit: dna Eugenia Petric din Sibiiu, d-na Aloisa Muţiu şi dna Sofia Poparadu din Sibiiu, ca membri ordinari cu 2 fl. tacsa anuală; apoi ca membri ajutători cu tacsa anuală de 2 fl. următorii domni:

D. Ioan, Apoldul superior. Ioan Branea, Boiţa. Septimiu Albini. înv. Sibiiu. Enea Hodoş, înv. Sibiiu. Sabin Barcian, înv. Sibiiu. Ioan Popovici, înv. Sibiiu apoi Emil Verzariu, oficial de bancă Sibiiu. Iosif Oncioiu, oficial de bancă Sibiiu. Iulian Popescu, oficial de bancă Sibiiu; Cornel Aiser, oficial de bancă Sibiiu. Silviu Moldovan, Aureliu Murĕşan şi Albert Bordan, candidaţi de adv. Sibiiu. Aurel Popa, redactor Sibiiu. Dr. Remus Roşca, funcţionariu şi ases. cons. onor. V. Bologa, secr. G. Muntean, secr. Isaia Popa, teolog abs. Căpitan Lucuţa, Const. Murăşan, locot. şi Iosif Busea; mai departe s'a făcut dl ingineriu N. Făgărăşan, din Drăguşi membru ajutătoriu pe viaţă solvind odată pentru totdeauna o tacsă de fl. 25.50.

Averea reuniunei e aḑi:

fondul inalvenabil	fl.	2860.44
fondul disponibil	„	4765.56
Total	fl.	7626.—

Fiind budgetul pentru a. c. votat numai pentru semestrul I şi comitetul Ve presintă aḑi budgetul suplementar pentru sem. II-lea şi Ve roagă deci:

I. Sĕ încuviinţaţi pe acesta.

II. Sĕ preliminaţi budgetul pro 1887.

III. Sĕ întregiţi locul vacant în comitet prin alegere.

IV. Sĕ numiţi pe dl Dr. D. P. Bărcian membru onorariu al reuniunii noastre.

Atât cuvêntarea presidentei cât şi raportul comitetului s'au primit cu plăcere din partea adunării.

S'a pus la ordinea ḑilei proiectul de budget pe semestrul al II al anului 1886 şi pe anul 1887 întreg, cari s'au votat întocmai după cum s'au propus din partea comitetului. S'a dat espresiune de de durere pentru perderea prin moarte a membrului reuniunei, Anania Trombitaşiu. De membru în comitet în locul doamnei Irina Trombiţaşiu, carea după moartea sociului seu s'a mutat cu locuinţa din Sibiiu, s'a ales doamna Constanţa, soţia domnului medic de regiment din Sibiiu Dr. Ioan Pop, şi în fine adunarea la propunerea comitetului seu a ales pe dl profesor seminarial din Sibiiu Dr. Daniil Popoviciu Bărcianu de membru onorariu al reuniunei în semn de recunoscinţă pentru meritele sale faţă cu scoala reuniunei.

Ne mai fiind alte obiecte de pertractat, doamna presidentă mulţămind doamnelor şi domnilor pentru spriginul dat reuniunei întru promovarea intereselor ei declară şedinţa de închisă, ear doamna Alecsandrina Mateiu cu cuvinte călduroase, eşite din inimă de mamă română, în numele adunărei generale mulţămesce doamnei presidente şi comitetului reuniunei pentru zelul şi stăruinţele neobosite, puse în interesul instrucţiunei fetiţelor române.

Varietăţi.

* (Cas de moarte) Primim scirea, că **Stana Puşcariu,** preoteasă vĕduvă în Sohodolul Branului, a trecut la cele eterne Vineri în 24 Octombre a. c. în etate de 83 ani. Repausata în Domnul a fost mama distinşilor fraţi *Puşcariu.* Înmormêntarea cu asistenţă numĕroasă de preoţi slujitori şi de public ales din toate comunele Branului s'a sĕvêrşit Duminecă în 26 Octombre.

Precum în viaţă după strădania sa şi a soţului seu, reposat înnainte cu 15 ani — pusă în crescerea fiilor şi ficelor sale, 'i-a dat Dḑeu, sĕ vadă fructele ostenelelor sale de mamă bună şi sĕ aibă bucurie la vederea fiilor şi nepoţilor sei, aşa şi la înmormêntare a avut lângă cosciugul seu pe doioşii sei fii, fice şi nepoţi numĕroşi, cărora le esprimăm condolenţa noastră, iară reposatei în Domnul îi ḑicem: Sĕ-'i fie ţĕrina uşoară!

* (Necrolog.) Cu durere de inimă şi adâncă intristare ni se comunică moartea prea timpurie a tinerului **Teodor Şandor,** intîmplată în 18 Octobre s. v. în casa părintească. El a fost născut în anul 1866 în comuna Filea, protopresbiteratul Reghinului, din părinţi economi dar de model între economii nostrii de pre la sate. Rĕposatul ca elev la scoala normală gr. cat. din Reghinul săsesc era adus de esemplu colegilor sei atât în ceea ce privesce progresul în obiectele de învĕţământ, cât şi în privinţa purtărei. Această purtare esemplară o a continuat şi ca elev în gimnasiul românesc din Năsĕud. Zelul seu deosebit de a progresa cât mai mult în un an 'l împinse, de fiind înscris, ca scolar ordinar în classa a III-a gimnasială, se pregătì totodată şi de pre classa a IV şi fĕcând esamenul cu succes bun fu promovat din a III-a în a V-a classe gimnasială. Absolvă clasa a V-a şi a VI-a gimnasială, fiind colegilor model în privinţa diliginţei şi a blândeţei. Având o pregătire de 6 classe dela gimnasiul din Năsĕud fu primit la cursul teologic din institutul „Andreian" din Sibiiu, luând asupraşi obligamêntul, ca pre cale privată sĕ termine studiile gimnasiale. Abia vre o trei luni petrecu în acest institut şi fiind atacat de un morb de inimă în urma recomandărei medicului seminarial, din partea căruia morbul a fost cunoscut ca incurabil, se depărtă din institut, retrăgându-se a casă sub nemijlocita îngrijire a părinţilor. Acolo nu se întrerupse cea mai bună cură medicală posibilă, dar cu toate acestea moartea nu întârḑià. — Înmormêntarea s'a sĕvîrşit în 20 Octobre st. v. — Fie-i ţĕrîna uşoară şi aducerea aminte vecinică.

* (Alegere de deputaţi dietali) În Ocna-Sibiiului în locul lui Korizmics, care a murit, s'a ales de deputat dietal cu unanimitate fiul ministrului president Dr. Stefan Tisza, ear în Csikszereda, Iuliu Andrássy jun.

* (Cu un cas mai mult în cronica defraudărilor.) Oficiantul de postă din Budapesta Pavel Harang, care era aplicat la posta ambulantă pe linia Timişoara-Orşova în 3 Novembre st. n. a. c. a defraudat 56 de mii floreni. După cum ni-a venit însĕ scirile ulterioare defraudantul este deja prins, şi banii cu puţină escepţiune s'a aflat la dênsul.

* (O intrigă teatrală. — O jună şi frumoasă d-şoară, angajată în teatrul curţei din Viena supt direcţiunea d-lui Wilbrandt, deşteptase în sînul unei alte actriţe a templului Melpomenei, mai trecută în vêrstă, o mare invidie şi temere, că 'i va întuneca gloria dramatică. Vĕḑênd, că toate intrigele cercate de dênsa n'au produs resultatul aşteptat, de a desgusta pe rivala sa de cariera teatrală, chipzuì o stratagemă nouă destul de ingenioasă. Actriţa, geloasă de talentul junei sale rivale, avea un vĕr, advocatul dr. S., căruia vorbindui mai în toate ḑilele şi lăudândui necontenit marea amabilitate, modestia, moralitatea şi calităţile superioare ale junei sale colege, isbutì a deştepta în sînul seu un viu interes pentru mult lăudata domnişoară. Advocatul făcu cunoscinţă cu juna actriţă, se înamoră de dênsa şi în fine îi ceru mâna. Rivala junei actriţe însĕ nu se mărginì a lăuda calităţile ei, ci îşi complectă opera, zugrăvind vĕrului seu pericolele teatrului pentru ori-ce femee, şi mai cu samă pentru o jună şi frumoasă, cu colori atât de negre, încât advocatul S. impuse fidanţatei sale condiţiunea de a părăsì definitiv cariera teatrală. După o scurtă reflecţiune juna şi talentata artistă acceptă condiţiunea, şi, după terminarea contractului seu cu teatrul curţii, va ḑice adio scenei şi aplausului publicului şi va deveni prin cununie soţia d-lui advocat S. Nu încape îndoială, că multe actriţe trecute în vêrstă şi geloase de o rivală jună vor regreta, că n'au la îndemână vr'un vĕr complăcut. Rĕmâne însĕ întrebarea, dacă n'ar preferí a se căsătorì înşi-le cu acest verişor, fie şi cu condiţiunea de a renunţa la cariera teatrală.

Loterie.

Sâmbătă în 6 Novembre 1886.

Buda: 10 63 15 18 4

Nr. 445. [1467] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei vacante de clasa a III-a Cuşma din protopresbiteratul gr. ort. a Bistriţei, se escrie concurs cu terminul de 30 ḑile dela datul de mai jos.

Emolumentele sunt:

a) eclesia constătătoare din 10 jugĕre pămênt arătoriu şi fênaţ calculată în bani cu	fl. 200.—
b) casa parochială şi supraedificatele economice necesare calculate cu . . .	fl. 30.—
c) dela 104 fumuri câte o merţă cucuruz desfăcut à 16 cupe, merţa a 1 fl. 20 .	fl. 124.80
d) dela apă, botez şi slobozirea din casă 40 cr. luându-se pe an 25 casuri .	fl. 10.—
e) dela o sânţire de casă (sfeştanie) 20 cr. luându-se pe an 10 casuri . .	fl. 2.—
f) dela îngropăciunea unui prunc până la 7 ani 1 fl. dela 7 ani în sus 2 fl. luându-se pe ani 10 casuri	fl. 30.—
g) dela o cununiă preste tot 1 fl. luându-se pe an 5 casuri	fl. 5.—
h) la botezul Domnului dela fie-care fum 20 cr. sau un colac	fl. 14.—
i) Venite estraordinare	fl. 30.—
Suma	fl. 445.80

Suma aceasta, parochia este învoită a o da şi în bani ca salariu anual.

Doritorii de a obţine această parochie au a'şi aşterne suplicele instruite conform §-ului 13 din statutul ornic până la terminul sus indicat la subscrisul în Borgo-Bistriţa p. u. B.-Prund.

B.-Bistriţa, 6/18 Octobre, 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Bistriţei în conţelegere cu comitetul parochial.

Simeon Monda,
protopresb.

Nr. 189 [1469] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch din parochia de classa III-a Buninginea în protopresbiteratul Abrudului, se escrie prin aceasta concurs, cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Casă parochială cu 2 încăperi un siopru şi un grajd.

2. Una grădină pentru legume, folosirea cimiteriului şi a unui fênaţ de un car de fên.

3. Stolariul dela funcţiunile usitate, şi anume:

a) dela botez câte 20 cr.; *b)* dela cununiă 3 fl.; *c)* dela înmormântări până la 7 ani 1 fl. dela 7—20 ani 3 fl. ear dela 20 ani în sus după clase, classa primă plăteşte 6 fl. classa II-a 5 fl. şi classa III-a 2—4 fl., dela sânţirea apei 50 cr., dela Maslu 1 fl, apoi venitele dela cununa anului, botezul Domnului, Molitvele de preste an şi altele; — toate emolumentele computate la olaltă dau un venit anual de 250 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post vor avea a-'şi aşterne petiţiunile instruite conform „statutului organic şi Regulamentului pentru parochii“, la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la terminul mai sus indicat.

Abrud, în 20 Octobre, 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. ort. al Abrudului.
În conţelegere cu comitetul parochial din Buninginea.

Ioan Gall,
protopresb. gr. ort.

Nr. 196 [1454] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului învĕţătoresc dela scoala poporală gr. or. din Geoagiul de sus se escrie concurs cu termin de 20 de ḑile dela prima publicare, pe lângă următoarele emolumente:

1. Salariu anual în bani gata 250 fl. v. a. solvenḑi în cuartale anuale din lada bisericei.

2. Cuartir liber în edificiul scoalei şi lemnele trebuincioase.

Doritorii de a ocupa acest post învĕţătoresc au de a-'şi trimite suplicile la acest oficiu protopresbiteral până la terminul sus amintit, bine notându-se, că dela concurenţi sĕ cere diplomă de învĕţătoriu în înţelesul legilor din vigoare.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Alba-Iulia 27 Septembre 1886.

Alecsandru Tordăşan,
protopresbiter gr. or.

[1466] 2—3

Licitaţiune minuendo.

Pentru liferarea a lor $1222\frac{2}{3}$ metri cubici de lemne de foc pe anul 1887 pentru institutul regnicolar reg. ung. de alienaţi din Sibiiu se escrie concurs.

Toţi aceia, cari doresc a lifera se provoacă, ca până **în 23 Novembre 10 oare a. m. a. c. st. n.,** la oficiul subscris sĕ-'şi înnainteze ofertele scrise în limba maghiară provĕḑute cu timbru de 50 cr. şi 400 fl. vadiu, în care precis sĕ se determine grosimea şi lungimea lemnelor, precum şi aceea, că separat un metru cubic de lemne de fag, pentru cât e aplicat a'l lifera; se observă totodată, că ofertele necorĕspunḑĕtoare acestui anunciu sau întrate prea târḑiu nu se vor considera.

Sibiiu, 30 Octobre 1886.

Direcţiunea,
institutului regnicolar reg. ung. de alienaţi.

Concurs de licitaţiune.

Pentru edificarea unei nouă biserici din material solid în parohia gr. or. Săcătura din protopresbiteratul Câmpeni se publică concurs de licitaţiune minuendă cu terminul de **15 Novembre a. c. st. n.**

Doritorii de a întreprinde aceasta edificare, sĕ se presenteze în parochia numită sau se-'şi trimită ofertele în regulă la oficiul protopresbiteral concernent în Câmpeni (Topánfalva) acludând şi spesele de retrimitere a ofertului în marce postale până la terminul ficsat, când se va ţinè licitaţiunea, avênd fiecare licitant sau ofertant a depune un vadiu de 10% dela suma preliminată a strigărei de 7120 fl. 96 cr. v. a., care vadiu la cas de oferire va servì de cauţiune din partea întreprinḑĕtoriului pentru comuna bisericeaseă până la terminarea edificiului.

Planul, preliminariul şi alte condiţiuni mai detaiate se pot vedè şi până la ḑiua licitaţiunei la oficiul protopresbiteral, mai observêndu-se, că materialul de lipsă îl va da comuna bisericească. [1465] 2

Săcătura, 2 Octombre 1886.

George Scrob, paroch şi preş. **Basilie Patiţa,** not. com. par.

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Ciucia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireş	—	—	4.15	5.50
Ghîrbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluş	—	10.28	5.26	6.43
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriş	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.9
Vinţul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuş	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaş	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copşa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaş	4.—	-	—	2.18
Elisabetopole	4·35	—	—	3.03
Sighişoara	5.10	—	—	3.59
Haşfalĕu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.06	—	—	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
Braşov	9.21	—	—	9.15
	1.55	5.45	—	—
Timiş	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiş	—	9.56	1.45	—
Braşov	—	10.29	2.32	—
	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Haşfalĕu	8.52	—	11.03	—
Sighişoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaş	10.57	—	12.29	—
Copşa mică	11.19	—	12.44	—
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaş	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.48	—	1.46	—
Teiuş	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vinţul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2.56	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriş	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluş	5.56	--	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	6.52	6.21	—	8.26
Ghirbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7 23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9 29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase inseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovaţ	7;22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliş	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborşin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicîca	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕştia	—	11.11	11.37
Şibot	—	11.43	12.—
Vinţul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12.36	12.46
Teiuş	—	1.29	1.41

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Haţeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Baniţa	3.05	6.40
Petroşeni	3.37	7.12

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.10	10.07
Baniţa	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Haţeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.24	3.42	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vinţul de jos	12.30	4.29	—
Şibot	1.01	4.51	—
Orĕştia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicîca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborşin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.39	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliş	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaţ	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timişoara	9.08	9.02

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	—	2.02	3.55
Şeica mare	—	2.29	2.22
Loamneş	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	—	9.13	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneş	—	10.20	11.39
Şeica mare	—	10.43	12.07
Copşa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oşorheiu - Reghinul-săs

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheţa	4.02	10.50	3.58
Luduş	4.23	11.11	4.20
M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireşteu	5.48	12.36	5.53
Oşorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oşorheiu	6.34	—	8.—
	6.56	12.15	10.20
Nireşteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Luduş	8.51	2.02	12.06
Cheţa	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2 .46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.18
Cernea	2.39
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriş — Turda

Ghiriş	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriş

Turda	8.29	3·10
Ghiriş	8.50	3.40

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 116 Sibiiu, Joi 30 Octobre (11 Noembre) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 29 Octobre

Timpii din urmă dovedesc tot mai mult, că actuala stare de lucruri în Ungaria nu poate avea durată. Situațiunea financiară a țěrei se găsesce în o stare de tot destrămată și nu noi vom fi cei dintâi nici cei din urmă, cari nu putem aproba chiverniseala, ce se face la noi cu banii publici. Datoria statului a crescut în mod înspăimêntătoriu, ear țěranul — talpa țěrei — a dat pe toate terenele economice înnapoi. În loc de boii de odinioară, ađi în curțile lui abia găsesci o vacă ear din vaca de demult a ajuns țěranul la capră sau chiar la nimica.

Într'aceea deficitul se urcă tot mai tare, și oamenii inițiați în secretele financiare ale statulu il ridică la suma de 55—70 milioane pe anul următoriu.

Cum și în ce chip se mai poate susținè la cârmă un ministru de finanțe, care în timp de câțiva ani a economisat așa de rěu cu banii țěrei, nu e treaba noastră sě judecăm, — dar la tot casul, ca unii, cari și noi contribuim pentru susținerea statului, nu ne poate vení la socoteală, dacă pentru opera din Budapesta se dă, sub astfeliu de împregiurări critice, câte o subvențiune anuală de 350 mii și pentru teatrul din Clușiu alte đeci de mii și earăși pentru alte soiuri d'al de aceste cu sutele de mii.

Așa e lesne de a ruina o țeară, fie ea cât de bogată și resursele ei cât de abundante. Și cum cugetă dl ministru de finanțe sě ajute acestor rele înrădăcinate în vistieria statului?

Nici albă nici neagră, ci ridicarea de dări indirecte la transportul de mărfuri, la tariful postal și la competințele de timbru. Frumoase prospecte pentru viitoriu! Până acum, din causa tarifei celei mari, transportarea — cu đeosebire din Transilvania — numai păn' la Bndapesta a costat cu mult mai mult ca în ori-ce stat, de unde a urmat, că esportul d'aici s'a redus la nimica și astfeliu și în casuri, când oamenii ar fi avut de vêndut, tocmai din causa tarifei celei ridicate nu au putut concurge întru nimica cu productele lor chiar și față de străinătate, ale cărei tarife de transport sunt cu mult mai moderate ca la noi. Despre tariful postal nu luăm notiță, — dar cu atât mai mult trebue sě ne plângem asupra competințelor în timbre.

Dacă are un om o pretensiune la altul, el din causa multelor forme și timbre — trebue sě aducă risicul de a mai jertfì încă odată o sumă, cât e pretensiunea, ca să poată eșí la liman. Tot asemenea pentru ereditäți, — pentru realități, a căror valoare e de tot mică și neînsemnată se plătesc cu mult prea multe competințe, așa, că din causa acestor competințe mulți oameni intrelasă a pertracta rěmasele — și pun ěstmod în pericol și aceea, ce le ar compete din massa averei.

Cu întabulările încă nu se are lucru mai briliant. O realitate de 50—100 fl păn 'și-o vede omul transcrisă în protocolul seu funduar, pe numele seu, plătesce competințe de timbru și de drept, cu rugări cu tot, aproape la 15—20 fl.

Sub astfeliu de împregiurări ne mirăm, cum se poate ca un ministru sě spereze tocmai prin ridicarea ěstorfeliu de soiuri de dări ameliorarea în ecuilibrul budgetar, pe când el e ajuns deja acum în un stadiu, care aduce pe contribuabili la desperațiune.

Tocmai timp nepotrivit a ales dl ministru de finanțe pentru urcarea dărilor, ci era cu mult mai înțelepțesce, dacă ar fi șters subvențiunea operei și a teatrului național din Budapesta, a teatrului din Clușiu, în posturile multor inspectori de scoli, de dări, de sănătate și mai scie Dumneđeu, ce inspectori, cari đeu nu prea mult contribue nici la înflorirea scoalelor, nici la scoaterea mai regulată a dărilor, ca în timpii, când erau direcțiunile financiare concređute, — ear de inspectorii de sănătate nici nu mai vorbim, când numai în Budapesta grasează acum deodată vr'o 4 morburi epidemice.

Tot în anul acesta mânos în deficite vom fi feriçiți a vedè pe secretarii comiților supremi întrând în funcțiune, o domnie, fără care afară de comitele suprem, putea fi orice cetățean.

Când vedem dar, că în ajunul unui rěsboiu înfricoșat la noi se face păradă cu banii țěrei, sě subvenționează teatre, sě ridică palaturi pentru dietă, și sě institue fel de fel de domnii necesarii și nenecesarii, fără voie se nasce în noi un feliu de temere, ca și cum s'ar lucra înnadins și după un plan anumit la ruinarea țěrii și la prăpastia ei. În Ungaria, unde ađi comerciul stagnează, industria falimentează și unde din fabricele de zăhar s'au făcut temnițe, cum e la Assod, Șopron și Clușiu, nu putem sě nu credem, că țeara e împinsă spre o catasprofă din cele mai teribile, ear mijloacele, cari le propune dl ministru întru ameliorarea finanțelor ni se par ca încercarea unui copil de a omărî un bou cu o nuea de alun.

Revista politică.

Mesagiul, cu care Majestatea Sa a deschis delegațiunile, este obiectul de discusiune al foilor din capitala Ungariei. Toate sunt nemulțămite cu acela, numai în modul de aprețiare se deosebesc unele de altele; precând unele se folosesc de cuvinte mai aspre, pe atunci alte 'și esprimă nemulțămirea în cuvinte mai domoale.

În contrast cu aceasta este impresiunea, ce o a făcut mesagiul Monarchului în afară. Norddeutsche All. Z. đice: În mesagiul împěratului Francisc-Iosif sunt depuse în mod autentic toate punctele de vedere, cari sunt de lipsă la judecarea situațiunei în Bulgaria, și afirmațiunile de nou din mesagiu sunt tocmai bine venite, spre a împrăștia îngrigirile produse prin incidentele mai recente. Și dacă mesagiul concede, că încurcăturile din Bulgaria dau ansă la îngrijiri serioase, de altă parte constată în mod hotărît, că causa rěului nu se cuprinde în diferințe între puteri, ci din contră din toate părțile sunt intențiunile cele mai pacinice, și că Austro-Ungaria se află în relațiunile cele mai bune cu toate puterile. Acestea sunt argument puternic pentru speranța, că pelângă toată situațiunea cea grea va succede Europei a susțíné binecuvêntările păcei pelângă păstrarea intereselor Austro-Ungariei.

Asemenea în sens favorabil se pronunță și foile rusesci. „Novoie Vremja“ află în cuvêntul de tron al împěratului Austriei o declarare directă, că resolvirea definitivă a cestiunei bulgare nu se va face la nici un cas pendentă dela agitatorii din Têrnova. De oare-ce împěratul Francisc Iosif are speranță, că evenimentele din Bulgaria nu vor conturba pacea Europei, este evident, că o astfel de speranță se basează în Viena pe firma hotărîre, a nu paralisa intențiunile și planurile Rusiei. Rusia n'are intențiunea a deslega numai ea singură cestiunea Bulgariei; ea se mulțămesce a 'i-se recunoasce dreptul, de a face în Bulgaria o ordine, carea sě cenvie intereselor Rusiei.

— Alaltaieri delegații austriaci au plecat la Viena și se vor re'ntoarce la Budapesta numai după 8 sau 10 đile, până atunci sunt suspendate toate lucrările în delegațiuni.

Cu privire la starea lucrurilor din Bulgaria, după scirile mai proaspete aflăm, că alegerea prințului se va întêmpla în ședința de ađi, Mer-

FOIȚA.

Serbarea dela Curtea de Argeș.

Curtea de Argeș, 11 Octobre.

(Urmare.)

Solemnitatea pregătitoare a sfințirei catedralei.

La scară Suveranii fură întîmpinați de dd. miniștrii Stătescu, Radu Mihai, Ferikidi, Stolojan, și C. Nacu, de EE. LL dd. Coutouly, Busch, Tornieli, Hoorícks, ministri plenipotențiari ai Franciei, Germaniei, Italiei și Belgiei, dl Egeregg, însărcinatul de afaceri al Austro Ungariei, de dd. C. Schina, G. Filitis, președintele și procurorul general al innaltei Curți de casație, de dl T. Maiorescu fost ministru, de dd. S. Populeanu, procuror general la Curtea de apel din Bucuresci, Gr. Tocilescu, D. Simulescu, prefectul județului Vêlcea, N. Constantinescu, primariul orașului Pitesci, colonel Al. Budișteanu, etc. de mai multe doamne, printre cari am observat pe dna Coutouly, purtând un prea frumos costum național, dna Radu Mihai cu drele, dnele Nacu, Ferikidi, Populeanu, Maiorescu, Racoviță, D. Steiescu, Gorjan, etc; ear la ușa bisericei MM. LL. fură întîmpinate de P. S. S. Episcopul Ghenadie cu crucea și sf. evanghelie încunjurat de I. P. S. S. Metropolitul Moldovei, PP. SS. LL. Episcopii Dunărei de Jos și Buzěului, de P. S. S. Vicariul sf. Metropoliei Ungaro-Valahiei, locțiitorul de Metropolit Primat și de un numěros cler.

După ce MM. LL. sărutară crucea și sf. evanghelie, Suveranii însoțiți de P. S. S. Episcopul de Argeș și urmați de cler și de persoanele presente, intrară în biserică în cântările corului. M. S. Regele fu luat la braț de P. S. S. Episcopul de Argeș și condus la tronul regal, așeđat la dreapta, ear M. S. Regina fu condusă la braț la tronul din stênga de I. P. S. S. Metropolitul Moldovei. După aceea P. S. S. Episcopul Ghenadie cu clerul, intrând în sf. altar, a ocolit sf. pristol, cântând „Isaia dănțuesce“; apoi P. S. S cu MM. LL. Regele și Regina, clerul, persoanele oficiale și publicul eșiră afară, unde sub cuvuclionul bisericei se începu sfințirea bisericei, mai întâi prin cetirea apostolului și evangheliei; în tot timpul acesta Suveranii, clerul, armata, și întregul popor stătea în genunchi. Era ceva foarte impunător. După terminarea acestei rugăciuni toți se sculară și se făcu prima ocolire a bisericei, în timpul căreia S. S. archimandritul Hariton stropia cu aiasmă poporul și armata. Această ocolire s'a făcut de trei ori și la fie-care rugăciune înnălțată Celui de sus înnaintea bisericei, MM. LL. Regele și Regina cu clerul și tot poporul stătea în genunchi.

După a treia ocolire P. S. S. Episcopul de Argeș cu Suveranii și întregul cler și popor a urcat treptele bisericei, ale cărei uși erau închise de S. S. archimandritul Hariton, care, însoțit de doi diaconi cu chivotele în mâni, întrase de mai 'nnainte în biserică.

Suveranii și P. S. S. Episcopul, ajungênd la ușa bisericei, s'au rostit următoarele de P. S. S. Episcopul:

— Ridicați boeri porțile voastre și veți ridica porțile vecinice și va întra împěratul mărirei.

S. S. archimandritul Hariton a întrebat:

— Cine este acesta împěratul mărirei?

P. S. S. Episcopul rěspunse:

— Domnul cel mare și puternic, Domnul cel tare în rěsboiu, acesta este împěratul mărirei.

Aceasta s'a repetat de trei ori și ușile bisericei s'au deschis și au întrat Suveranii, P. S. S. Episcopul, clerul și poporul, îndreptându se spre altar, unde s'a început așeđarea sf. moaște sub piatra sf. pristol; ear într'un tub de metal masiv, M. S. Regina a pus hrisovul reconstruirei mănăstirei semnat de MM. LL. Regele și Regina, de P. S. S. Episcopul de Argeș Ghenadie și de dl Sturdza, ministru cultelor. Acest tub a fost așeđat tot sub piatra sf. pristol, unde s'a turnat peste el din aromatele de târnoseală și s'a acoperit cu o placă de metal. În urmă s'a început spălarea pietrei sf. pristol cu apă și săpun de către însuși MM. LL. Regele și Regina, cari au fost încinși cu câte un șurt alb de atlas, de P. S. S. Episcopul de Argeș, care s'a îmbrăcat cu o cămașe de atlas samanie, I. de P. SS. Metropilitul, de PP. SS. episcopii Dunărei de Jos și Buzěu, de cei 4 archierei, cari au oficiat sf.

curi, a Sobraniei. Ḑiarul rusesc „Nowosti“ crede, că Sobrania nu va primí şi sancţiona abḑicerea principelui Alecsandru. Austria, Germania şi Anglia nu s'ar opune unei asemenea mĕsuri, care poate ar fi cea mai bună pentru a putea eşí din crisa actuală.

„Rusia, ḑice numitul ḑiariu, nu s'ar uní cu o asemenea hotărire, şi dacă organul dlui de Bismarck crede, că toate relele pentru Bulgaria s'au născut din plecarea prinţului Alecsandru, tot aşa şi Rusia la rĕndul seu ar face respunḑĕtor pe prinţul Alecsandru pentru toate gravele consecinţe, ce ar putea resulta din întoarcerea lui în Bulgaria.“

„Rusia a eliberat Bulgaria de sub jugul Turcilor, acum trebue sĕ o apere, ca ea sĕ nu devie subjugată de cătrĕ Austria şi Anglia“.

Dela congresul naţional bisericesc sêrb.

În şedinţa de Luni, 27 Octobre, a fost pusă la ordinea ḑilei verificarea alegerilor celor nouă. Întraceea însĕ deputatul Dr. Medacoviciu presentà la presidiul congresului un proiect de conclus subscris de 51 deputaţi, însemnându-'l de urgent. Patriarchul în presupunere, că acest proiect de conclus ar cuprinde rĕspuns la p. în. rescript, care însĕ nu poate fi pus la nici o discusiune, a declarat: că nu poate pune acel proiect de conclus la desbatere, până ce nu-'l va fi cetit. Se încinse o desbatere vie asupra regulamentului afacerilor interne congresuali, la care au luat parte deputaţii Giurcoviciu, Stoiaciucoviciu şi Vuceticiu. Fiindcă preşedintele congresului îşi susţinea punctul seu de vedere, se escà o scenă turbulentă, provocată prin purtarea necuviincioasă a unor radicali. În urma acesteia patriarchul se vĕḑu silit a suspinde şedinţa — După îndepărtarea patriarchului congresul se prefăcu în conferinţă, în care se hotărì: a se rugà patriarchul, ca sĕ anunţe pe după ameaḑi la $3^1/_2$ oare şedinţă. Aceasta însĕ nu se ţinu, de oarece comisariul regesc, însciinţat într'aceea despre acest incident, a declarat şedinţele până atunci de suspendate, până când nu'i-se va comuuica cuprinsul resoluţiunei. — Mai târḑiu se duse o deputaţiune la comisariul regesc; însĕ resultatul consultărilor urmate nu este încă cunoscut.

Resbelul vamal român.

Sub acest titlu ḑiariul „Egyetértés“ publică următoriul articol:

„Abia au trecut 5 luni dela încetarea convenţiunei vamale dintre Austro-Ungaria şi România, şi resbelul vamal şi aici şi acolo 'şi arată consecinţele sale deprimătoare. În acest restimp Austria, care e mai mult interesată, — prin ḑiaristica sa a folosit toate ocasiunile, ca arĕtând urmările triste, provenite din aceste relaţiuni încordate comerciale, sĕ deştepte dispoşiţiunea pentru pertractarea din nou a convenţiunei vamale. Ḑiaristica română până aci în continuu a accentuat, că comerciul României în starea aceasta nu sufere într'un aşa grad, ca România sĕ aibă motiv a căuta restabilirea de mai înainte a convenţiunei vamale, sau a unei convenţiuni analoage acesteia.

În timpul mai recent — aşa se vede, — că dispoşiţiunea cercurilor normative s'a cam schimbat şi dincolo de Carpaţi şi credem, că nu ne înşelăm, dacă demisionarea ministrului de comerciu o aducem în legătură cu aceasta. Cu toate acestea ḑiaristica română încă tot se feresce a recunoasce urmările deprimătoare pentru comerciul din România însĕ prin asociaţiunea de idei suntem dispuşi, ca şi în o cestiune atât de serioasă, sĕ ne folosim de o asemănare glumeaţă, când ţiganul într'o şubă ruptă tremură de frig alăturea cu ciobanul, învălit în bundă, striga: „Ciobanule dacă 'ţie frig, vină şi te culcă pe mine!“

Noi voim sĕ fim mai sinceri. Fără ori-ce înfrumseţare a lucrului recunoascem: că pentru delăturarea pedecilor comerciului nostru cu România dorim, ca sĕ se afle un *modus vivendi*, — dar o dechiarăm şi aceea, că interesele noastre comerciale nici pe departe nu pretind, ca spre acest scop prin concesiuni estra-ordinare sĕ aducem jertfe în alte direcţiuni.

În loc de argumentaţiuni lungi, sĕ vorbească numerii, sĕ vorbească datele statistice oficioase, — despre comerciul nostru cu România în cei din urmă trei ani.

După aceste date la noi s'a importat din România în 1883 mărfuri în preţ de 32.2 milioane fl. în 1884 de 20 milioane fl. în 1885 de 22 milioane fl. — pe când dela n'oi sa esportat în România în 1883 mărfuri în preţ de 12 milioane flor., în 1884 9·3 milioane fl. şi în 1885 de 8·4 milioane fl. Contrastul 'l vor demonstra şi mai evident următorii 3 numeri: importul de bucate din România în 1883 face 11·9 milioane fl. în 1884 face 9·3 milioane fl. în 1885 se urcă la 13 milioane, aşadară numai preţul importului de bucate din România, e cu mult mai mare decât întreg esportul nostru.

Nu e de prisos orice esplicaţiune la aceşti numeri? Nu demustră acestia destul de evident, în ce mĕsură e interesată fiesce-care parte pentru o pacinică resolvire a actualului resbel vamal? Lucrurile dară stau astfeliu, că prin resbelul vamal România a perdut un piaţ, care o parte considerabilă din productele ei le accepta — aşa d. e. aproape a treia parte din productul seu de cucuruz se vindea pe pieţele noastre, — pe când Ungaria încă pe timpul convenţiunei vamale era restrinsă de pe piaţele României în esportul ei, esportul Ungariei în decurs de trei ani a scăḑut cu a treia parte dela 12 milioane flor. la 8·4 milioane flor. resbelul vamal aşadară numai a accelerat aceea, ce prin sistematicele sicanări ale oficianţilor români dela vame, concurinţa esternă, şi în ultima linie credem, că nu ne înşelăm, poate prin eventuala desvoltare a industriei române, cu timp şi în urma convenţiunei vamale ar fi urmat, dacă escluderea totală a mărfurilor maghiare din România.

Din aceste fapte atât referitoriu la noi, cât şi la România putem trage folositoare consecinţe.

Politica comercială actuală română la noi e deprimătoare cu deosebire pentru industriaşii din Transilvania. Aceştia, articlii lor primitivi industriali 'i produceau cu deosebire conform gustului românilor vecini. Neguţători mai mici din regatul vecin veniau în parte mare cu carĕle, şi cu preţuri bagatele cumpĕrau tot feliul de mărfuri de postav, cânepă, piele, lemn, sticlă ş a. le încărcau pe cară, şi apoi acolo la ei le vindeau cu preţuri pipĕrate. Din referinţele actuale şi cari ne sunt în prospect fie convinşi industriaşi nostri, sasi, români şi secui, că industria noastră indegenă are viitoriu în douĕ direcţiuni. Prima şi cardinala problemă a industriei noastre este a acoperí lipsele noastre, şi astfeliu aici acasă la noi sĕ facă concurinţă articlilor de industrie, ce se impoartă din străinătate. Desvoalte-'şi dar transilvănenii industria într'acolo, ca aceea cu timp aici în Ungaria sĕ-'şi aibă cele mai bune piaţe, şi dacă aceasta le va succede, atunci între ori-ce împrejurări, şi cu mai puţine sacrificii pot sĕ resoalve a doua problemă, ca articlilor lor se le căştige piaţe în străinătate.

Ear în România aceea convingere trebue sĕ ajungă la valoare, că dacă ar fi vorba de o nouă pertractare a convenţiuneì vamale şi dacă e vorba de concesiuni din vre o parte, atunci numai din partea României se pot face concesiuni; pentrucă dacă România şi numai pe jumătate ar arăta o ţinută atât de determinată, ca în primăvara anului curent, ar fi mai bine pentru ambele părţi a nici nu începe pertractările din nou.

Dela delegaţiuni.

Preşedintele delegaţiunei austriace Dr. Smolka, după ce mulţămesce delegaţiunei pentru încrederea pusă şi de astădată într'ênsul, continuă:

Fără îndoială, că de astădată delegaţiunea are grea misiune, ca o cestiune foarte momentoasă sĕ o resoalve în modul cel mai corect. E un secret public, ce cred, că va iustifica şi proiectul budgetului comun, presentat de guvern, că administraţia de rĕsboiu va face pretensiuni mai mari la adresa budgetului pentru întimpinarea cheltuelilor. Aceasta e o împregiurare, care, în faţa încordatelor puteri de contribuţie a cetăţenilor, pretinde cea mai serioasă atenţiune şi cea mai fundamentală esaminare din partea delegaţiunei. Înţelepciunea M. S.. a prea graţiosului nostru împĕrat şi domn a sciut păstra pacea până în acest moment între cele mai grele împregiurări (aprobări), pacea, de care pentru a ne întărì stările noastre economice, avem prea multă lipsă. *Dar oare se va putea susţinè pacea şi pentru cel mai apropiat viitoriu?* Aceasta e o întrebare, a cărei apreţiare nu e daterinţa noastră, dar *în faţa grelelor raporturi esterne,* precum au început sĕ se desfăşure, *e de natură a deştepta cele mai serioase îngrijiri.* Intenţinnea, aş putea ḑice, tradiţiunea delegaţiunilor a fost totdeauna a grijí de susţinerea monarchiei ca putere mare.

Eu sunt convins, că înnaltele delegaţiuni şi de astădată în faţa acestor încurcături, — nu vor trece cu vederea, că chiar acum trebue sĕ facă tot posibilul a-'i asigura monarchiei austro-ungare în consiliul puterilor posiţia onorifică, ce 'i compete (aprobări), o posiţie, ce a priori eschide, ca vocea ei sĕ nu fie auḑită, o posiţie, care sĕ facă tuturor cunoscut, că credincioasele popoare ale Austro-Ungariei sunt resolut decise, posiţia de mare putere, ce'i-se cuvine monarchiei, a o susţiné şi a o apĕra cu toate mijloacele, şi dacă altfeliu nu se poate, chiar şi cu „ultima raţio“.

E evident, că faţă cu îngrijitoarele şi continuele înarmări ale puterilor, faţă cu febrila iuţeală, cu care 'şi imbunătăţesc ele armele şi în fine, în faţa situaţiunei, ce s'a desvoltat în timpul din urmă, — ce insuflă mari nedumeriri, trebue sĕ facem totul, ca sĕ putem da împĕrăţiei tot, ce ar putea înnălţa posiţia ei de mare putere. E evident, că considerând toate, ce 'mi-am permis a amintí, noi nu putem denega bravei noastre armate comune mijloacele, care-i sunt de lipsă, ca ea atât în present, cât şi în viitoriu sĕ poată corĕspunde chiemării sale. Cu toate acestea rĕmâne la apreţiarea on. delegaţiuni faţă cu starea critică a contribuitorilor a afla mĕsura potrivită pentru încuviinţarea recerinţelor. Sunt convins, că delegaţiunea va afla aceasta mĕsură, şi va resolva această grea problemă, aşa, ca sĕ corĕspundă şi in-

---

liturghie împreună cu P. S. S. Episcopul de Argeş, şi de celălalt cler; la această spălare au luat parte şi dl ministru al cultelor. Tot aceste persoane au şters cu buretele apa aromată. După spălare şi ştergere, P. S. S. Episcopul de Argeş a aşeḑat pe cei 4 Evangelişti la cele 4 colţuri ale pietrei sf. pristol, apoi a însemnat cu sf. mir în semnul crucei sf. pristol şi s'a acoperit piatra sf. pristol cu pânză de in şi cu poale de stofă făcută anume pentru această ocasiune.

După aceasta, P. S. S. Episcopul de Argeş inimmuind în sfintele aromate şi în sf. mir vârfurile la patru prăjini acoperite cu bumbac, dede câte una din ele MM. LL. Regelui şi Reginei, d-lui ministru al cultelor, ear una o oprì P. S. S. Suveranii, P. S. S. Episcopul de Argeş şi ministrul cultelor făcură cu aceste prăjini semnul crucei în 4 părţi ale altarului, apoi în biserică la têmplă, d'asupra ferestrelor, d'asupra interiorului bisericei şi în fine d'asupra întrărei principale a bisericei.

După aceea P. S. S. Episcopul, însoţit de Suverani şi de ministrul cultelor, intrară din nou în altar, fĕcênd trei închinăciuni înnaintea sf. pristol şi sĕrutând sf. evangelie, scrisă de însaşi augusta mână a graţioasei noastre Suverane, crucea şi sf. pristol, după care Suveranii, eşind din altar, trecură la tronurile regale, ear P. S. S. Episcopul eşì în mijlocul bisericei, unde era aşteptat de cei 4 archierei şi 2 archimandriţi îmbrăcaţi în sf. odăjdii şi s'a început oficiarea sf. liturghii.

Întregul serviciu a ţinut aproape trei oare, în timpul căruia nu se auḑia de cât rugăciunele şi cântările, ce se înnălţau lui D-ḑeu. Rare-ori s'a mai vĕḑut un asemenea serviciu, care a fost ascultat cu cea mai mare religiositate de Suverani şi de întregul popor.

Miniştrii strĕini, cari asistau, au rĕmas adânc mişcaţi de magnificenţa solemnităţii acestui serviciu divin şi au esprimat la eşire P. S. S. Episcopului neştearsa impresiune, ce le a făcut această pompoasă solemnitate religioasă.

După terminarea sf. liturghii, P. S. S. Episcopul de Argeş Ghenadie, îmbrăcat în vestmintele sacerdotale, cu mitra pe cap şi cu cârja în mână, eşind din sf. altar şi viind între sfesnicele cele mari, în faţa Suveranilor şi a poporului, rosti următorul cuvênt:

Sire! Doamnă şi iubiţi creştini!

Astăḑi, când tresaltă în ceriu de bucurie sufletele primilor fondatori ai acestui minunat monument, Neagoe Vodă şi Despina Doamna, vĕḑênd la câtă mărire s'a ridicat biserica de cătră demnii Lor urmaşi şi iubiţii Suverani ai poporului român, sufletul meu, mişcat mai mult de cât ori şi când în viaţa mea, simte şi este pătruns de cea mai adêncă bucurie.

Sire!

Nici odată acest sf. locaş n'a fost mai strălucit ca în această oară Nici odată n'a simţit poporul român mai mare bucurie sufletească ca acum, când Ve are în mijlocul seu şi această sfântă şi strălucitoare biserică, care reedificată în ḑilele Voastre, s'a şi îmbrăcat în vechea ei splendoare.

Voi, alesul poporului român şi uns a lui Dumneḑeu, n'aţi fost de cât o adevĕrată fericire a acestei ţĕri păḑită de Dumneḑeu, credicioasă şi creştină.

Prin Voi şi faptele Voastre se glorifică Dumneḑeu, se măresce şi se mândresce poporul român. Fapte de acestea lucrau vitejii de odinioară ai neamului nostru!

Voi pe câmpul de resbel aţi condus pe fii României, şi 'i aţi încununat cu laurii victoriei, aţi îndeplinit ultima voinţă a străbunilor, aţi complectat opera lor, aţi împlinit visul românilor şi în sfêrşit aţi împodobit ţeara ca pe o mireasă cu coroana, ce 'i-se cuvine.

Această mărire, această glorie se vede, că Provedinţa Vi le păstra Voe, încă de când marele patriot Ioan Constantin Brătianu, primul ministru, care ca alt profet Samuil a fost trimis sĕ Ve aducă frumoasa veste de chemare, ce Dumneḑeu şi ţeara Ve făcea încă din cea mai fragedă vârstă.

(Va urma.)

enţiunilor binevoitoare ale preagraţiosului şi înţeleptului nostru împĕrat şi domn, a cărui înţelepciune şi grijă părintească ne va susţiné încă mulţi ani pacea, ce din partea noastră este atât de dorită. De aceea sĕ strigăm: Trăiască Maiestatea Sa, preagraţiosul nosrru împĕrat şi domn încă mulţi ani! (Ridicându-se membrii delegaţiunei au strigat de trei-ori „sĕ trăiască“).

Presidentul, contele Ludovic Tisza, ocupă între strigăte de „*éljen*“ locul presidial, mulţumind delegaţiunii pentru încredere, continuă:

„Evenimentele politice ivite în decursul anului în peninsula balcanică, cari au ţinut în nedumerire nu numai ţĕrile balcanice, ci chiar şi alte cercuri mai îndepărtate, impun delegaţiunii două lucruri ca imperative, cu toată cruţarea pretinsă de împregiurări. (Sĕ audim!) Mai întâiu trebue sĕ ne câscigăm o icoană cât se poate de clară despre raporturile internaţionale ale monarchiei, apoi asupra stării ei, apoi sĕ tragem conclusiunea, dacă e corĕspundĕtoare direţiunea politicei esterne, şi se fac toate, ca sĕ se susţină aceasta direcţiune corĕspundĕtoare.

„Eu sunt convins, că guvernul estern al Maj. Sale nu va întârdia a da deslușirile de lipsă — se înţelege cu precauţiunea pretinsă faţă cu afacerile respective — şi pe calea aceasta a împrăscia ori-ce îngrijire, care e motivată prin natura serioasă a situaţiunei.

„Pentru a doua, au de a îngrijì delegaţiunile, ca puterea armată a monarchiei noastre sĕ fie în proporţie cu armata celorlalte mari puteri, nu numai încât privesce spiritul rĕsboinic şi iubirea, cu care se sacrifică pentru interesele statului, ci şi încât privesce puterea şi armatura ei. Nimeni nu simte mai mult ca mine, ce însemnează a aduce jertfe acum, când starea noastră financiară e foarte critică, şi când trebue sĕ ne restrîngem în instituţiunile noastre, spre a putea da sprigin material armatei. Cu toate acestea noi nu ne putem închide cu pretensiunile armatei.

„Popoarele monarchiei şi în primul loc po te chiar cetăţenii statului maghiar cu drept cuvênt pretind, ca interesele monarchiei în orient sĕ fie validitate cu ori ce preţ, chiar cu preţul unei ciocniri. (Aprobări). Eu însĕ sperez, că va succede energiei noastre politice esterne, a aduce în consonanţă pacea internaţională cu interesele monarchiei noastre; aceasta însĕ pretinde ca monarchia noastră sĕ se poată sprigini pe o armată, întocmită după recerinţele moderne, precum o au celelalte state europene“. (Aprobări.)

E de prisos a dovedí — ceeace ori-cine o scie — că dacă prin sacrificii aduse în interesul armatei se vor ajunge aceste două scopuri, atunci prin aducerea acestor sacrificii totodată am făcut şi o operaţie bună financiară, pentru că este sciut, că conturbarea păcei internaţionale si numai momentană d. e. prin o mobilisare mai mare şi dacă nu urmează o ciocnire — sĕ recer sume enorme.

Dar cu atât mai vêrtos trebue aduse aceste sacrificii, când — de ceea-ce sĕ păzească ceriul monarchia noastră — ar fi prospecte pentru o ciocnire cu arme.

Lupta totdeauna depinde dela incidente, — dar când o armată ar lupta cu consciinţa, că armele ei sunt mai puţin perfecte ca ale contrariului ei — e natural, că reuşita e şi mai problematică.

Pe brava noastră armată însĕ la aceasta, şi respective pe monarchie la consecinţele urmânde de aci, cred, că nime nu o va espune.

Cred deci, că delegaţiunea esaminând riguros singuraticele posiţiuni ale proiect. budg. comun, nu va trece cu vederea a face, unde numai se poate posibilele economisări, dar de altă parte trebue sĕ se îngrijească de mijloacele necesare, pentru ca armata sĕ fie perfect gata spre luptă în interesul tronului şi al patriei, chiar şi pe lângă sacrificii încordate.

Numai purcedênd astfeliu poate delegaţiunea sĕ conteze la recunoscinţa şi aprobarea naţiunei. Peutru că economisarea neîntrebuinţată la locul seu în momente supreme de regulă causează o risipire cu mult mai mare, — ceace e o procedură politică greşită, şi se rĕsbună întocmai ca şi risipirea uşuratică şi fără scop.

Lucrul, ce ne aşteaptă e ponderos, dar ne vom nisuì a-l deslega cu consciinţă, şi pentru a afla adevĕrata cale, ne va servì ca stea conducătoare esemplul domnului şi regelui nostru, a cărui cunoscută cruţare şi neobosită activitate e continuu îndreptată spre fericirea popoarelor sale şi spre scutul intereselor lor.

Dee ceriul, ca această stea conducătoare sĕ strălucească încă mult timp pe ceriul patriei noastre. (Strigăte entusiastice „Trăiască regele!“)

Varietăţi.

* „Bukarester Tagblatt“ publică în numĕrul seu de Sâmbătă o scrisoare, sub semnătura „dr. Nerset Marianu“ cel cu *Pravoslavia română.* De rândul acesta, apostolul papist 'şi datează apocalipsul din *Cracovia* (!!) silindu-se a împrăştia bănueala, că broşura cu pricina nu s'a zemislit la episcopia papistaşe din Iaşi. Şiretul misionar are însĕ grija, de a lua lumea în cap, spre a'i-se perde urma; de unde resultă în chipul cel mai invederat, că propaganda papistaşe umblă acum sĕ încurce iţele. Aceasta reiese şi mai bine din comunicatul *simultaneu*, ce 'l publică, cu o îndatorire, ce nu putem pricepe, *l'Indépendance Roumaine* sub titlul întrevederei *unui francez*(?) cu episcopul papist din Iaşi!

Cercetările noastre urmează şi avem credinţa, că am izbutit a pune mâna pe iţele propagandei papistaşe, asupra cărora vom reveni în curând. Până atunci însĕ, ne place a crede, că confratele nostru de la *l'Indépendance Roumaine* va recunoaşte, că prin comunicatul, ce a publicat în cestia broşurei „Pravoslavia Română“, a cădut într'o mistificare jezuitică!

„Epoca“

* (Promovare.) În sĕptĕmâna trecută dl Valeriu S. Olariu fiul invĕţătoriului din Bogşa montană, la universitatea din Budapesta fù promovat de doctor în medicină

* (Întărire de protopresbiter.) Consistoriul gr. or. din Oradea mare a întărit pe adm. protopresbiteral din Jaca, Toma Păcală, de protopresbiter al Oradei-mari.

* (Întâlnirea împĕraţilor.) Corespondentul din St. Petersburg al diariului „Daily Newst“ dice, că în cercurile diplomatice s'ar vorbi despre o convenire a împĕratului Wilhelm cu ţarul Alecsandru III la Skiernevize.

* Regele României a primit din partea M. S. Împĕratului şi regelui nostru o scrisoare, prin care Îi notifică căsătoria nepotului seu A. S. I. şi R. Archiducelui Otto, fiul A. S. I. şi R. Archiducelui Carol Ludvic, cu A. S. R., principesa Maria Iosepha, fiica A. S. R., principelui George, Duce de Saxonia.

* (Afacerea duelului Várady şi Kozma.) În urma pertractărei ţinute în aceasta afacere la tribunalul din Cluşiu, Kozma a fost condamnat la închisoare pe 2 ani.

* (Candidaţi de comiţi supremi,) Pentru comitatul Arad ar fi designat de comite suprem preşedintele tribunalului reg. din Arad, Ladislau de Fabian, căruia în acest înţeles 'i-a închinat un toast şi deputatul oraşului Arad Max Falk, carele în dilele trecute a fost în Arad spre a-'şi da seamă despre activitatea sa în dietă. Eară pentru comitatul Căraş Severin ar fi designat de comite suprem căpitanul suprem de poliţie din Budapesta, fostul primar al oraşului din Timişoara Ioan Török.

* (Sinodul episcopesc sêrb) 'şi a terminat agendele sale. De episcop pentru catedra vacantă a Vêrşeţului este ales şi întărit archimandritul mânăstirei Ghergheteg, *Ilarion Ruvaracz*, un prelat erudit şi cel mai renumit istoric al sêrbilor.

* (Recrutarea din 1886) a dat un resulat foarte favorabil. Pe când în anii din urmă se puteau recruta la honvedi de regulă 6—7000 oameni; recrutarea din ĕst an a dat un prisos de 17.000. Şi e de observat, că atât în armata comună, cât şi la honvedi s'au putuţ înrola în genere tineri puternici şi bine desvoltaţi. Din causa prisosului, guvernul unguresc va stabilì în viitoriu un oarecare numĕr macsimal de recruţi, cari au a se înrola la honvedime, deoarce toate cadrele honvezimei se pot deplin întregi cu 12—13000, oameni pe an.

* Ni se scrie, că în 19 l. c. *dl Ambrosiu Tatar* a fost întrodus ca preot în parochia din Hetur. Bucuria poporenilor e mare, căci Provedinţa le-a ales un bărbat aşa de harnic.

La banchietul dat pentru însemnătatea actului de instalare ridică dl administrator tractual, dl Demetriu Moldovan un splendid toast în sănătatea Escelenţiei Sale Domnului archiepiscop şi metropolit Miron Romanul. Mai vorbi Z. Tatar membru la trib. reg. din Elisabetopole despre „Frumseţiea timpului de aur al creştinismului.“ Ioan Muntean, inveţ. şi dir. în Sighişoară ridică toast întru sănătatea parochului nou şi a poporenilor; iar I. Florea, în numele comit. şi sinodului mulţămì dlui administrator.

* (Foc în catedrala din Strigoniu.) În Dumineca trecută (7 Nov. st. n.) crăsnicul — după cum se afirmă — ar fi lăsat foc în cădelniţă, şi din acesta aprindêndu-se vesmintele din apropiere, în curênd a prins foc şi a ars toate odăjdiile şi recuisitele preţioase din jurul altariului. Paguba, după cum se dă cu socoteala, se urcă la suma de 20 mii floreni.

Din astfeliu de neîngrigiri, câte biserici au ars şi de ale noastre!

* (Concurs). Pentru postul de magistru postal pe lângă contract de oficial şi 100 fl. cauţiune în comuna Tulcheş (Tölgyes, comitatul Ciucului.) Salariu anual 100 fl. pauşal de cancelarie şi transport 840 fl.

Rugările sunt a se trimite în 3 sĕptămâni (28 Nov. a. c. st. n.,) direcţiunei postale r. u. din Sibiiu.

* (Cât costă o oară de guvernare.) În o broşură de curênd apărută în Paris, se specifică, ce a costat în Francia fie-care oară de guvernare dela începutul seclului curent încoace, şi adecă: sub consulat şi imperiu 115,000 franci, pe timpul restaraţiunei 119,000 franci, sub Ludovic Filip 115,000 franci, sub republica din 1848 173,000 franci, sub imperiul al doilea 349,000 franci, sub actuala republică până la anul 1882 450,000 franci şi de atunci încoace 463,000 franci.

* (Spesele diplomaţiei Austro-Ungare la an.) Din budgetul ministeriului comun al afacerilor strĕine se poate constata, că ambasada din Anglia şi din Rusia costă la an fiesce-care câte 98,500 fl.; cea din Francia 94,900 fl.; cea din Turcia 81,695 fl.; cea din Prusia 77,000 fl.; cea din Italia 73,000 fl.; cea dela Vatican 49,450 fl. Dintre delegaţiuni mai mult costă cea din Spania 33,900 fl., şi mai puţin cea din Purtugalia 12 000 fl. Spesele corpului diplomatic preste tot fac 951,500 fl.

* (Mantauă din pene de struţ) Colonia angleză din Africa sudică a întreprins o colectare spre scopul ca reginei Angliei cu ocasiunea iubileului acesteia, sĕ i facă present o mantauă curat numai din pene de struţ.

* (Clopoţelul d-lui de Bismarck). — Pe timpul deja depărtat, când d. de Bismarck era deputat prusian la dieta din Francfurt, avu ocasiunea de a constata însuşi, cât este de neplăcută classa proprietarilor, care merită adesea ura corporaţiunii lucrătorilor.

Viitorul cancelar, dice „Curierul“ Londrei, locuia la un bogat cetăţean, a cărui singură ocupaţiune era, după tradiţiune, de a'şi închiria casa semenilor sei, cât se poate mai scump. D. de Bismarck, care fuse tratat de acest proprietar cu mai puţină ceremonie, de cât ar fi fără îndoială astădi, i-se dete, sĕ locuească în catul întâiu, pe când servitorul seu fu pus într'o mansardă în catul al cincilea, şi fără sĕ fie cea mai mică comunicaţiune între stăpân şi servitor. De aci urmă reclamaţiunea viitorului om de fer şi protestarea proprietarului, care refuză categoric o asemenea fantasie.

Un lucrător ordinar s'ar fi credut ca bătut; celebrul om de stat găsì însĕ un espediment conform cu temperamentul seu, după cum vom vedè.

După cinci minute de la intrevederea sa cu sgârcitul proprietar, casa fu sguduită de o detunătură de pistol, ce plecase din camera deputatului. Proprietarul casei alergă înspăimêntat.

— În numele cerului, ce s'a întêmplat? întrebà el cu spaimă

Din pistolul, ce se afla pe masă, eşia încă fum; dl de Bismarck fuma asemenea o ţigară, avênd un aer cât se poate mai flegmatic.

— Oh! nu este nimic, nu te preocupa de asemenea lucruri, dise el liniştit; 'mi-am chiemat servitorul. De sigur că peste opt dile ai se te obicinuesci cu acest semnal inofensiv.

A doua di viitorul cancelar avea la dispositiune un clopoţel cu totul nou.

* (Bibliografic.) A apărut Nr. 21—22 Transilvani'a foaia Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român cu următoriul sumariu:

Apulum, Alba-Iulia Belgrad în Transilvania. — Procesele verbali ale adunărei generale a *XXV*-a a associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român, ţinute la 8 şi 9 August în Alba-Iulia. — Proces verbal al comitetului associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român, ţinut la 28 Octombre n. 1886 — Bibliografic: Publicaţiunile Academìei Române din Bucuresci. — Concurs.

— „*Romänische Revue*“ fascicolul IX din 1886 este de următoriul cuprins:

Die politischen parteien der Romänen in Ungarn und Siebenbürgen. (Fortsetzung). — Franz Schuselka. Von Dr. Aurel Mureşianu. — Rundschau — Die Romänen der Österreichisch-Ungarischen Monarchie. (Von Donato Sanminiatelli.) Fortsetzung. — Daco-Romänische Sprachforschung. V. S. Mangiuca. (Fortsetzung.) — Harap Alb. (Romänisches Märchen nach Ioan Creangă. Deutsch von P. Brosteanu.) (Schluss) — Angelica. Von Şerbanescu. (Aus dem Romänischen von Leon Schönfeld.) — Albumblatt. Vom Mathilde Cugler-Burla. (Aus dem Romänischen von Leon Schönfeld.) — Literatur und Kunst.

— A apĕrut în Sibiiu editura lui W. Krafft, **Dicţionar român-maghiar** pentru scoală şi casă de Ioan Lăzăriciu profesor.

Boala noauă, moderna „debilitarea nervilor“ contra căreia se întrebuinţează toate posibilele preparate tari, nareotice, ca morphin etc., mai sigur se delătură prin cel mai bun şi nestricăcios leac Elixirul de nervi al Dr. Lieber. Numai singur veritabil se află sub marca de deposit (cruce cu ancoră) în sticle á $^1/_4$ Ltr. 3 Mk., $^1/_2$ L. 5 Mk., $^1/_1$ L. 9 Mk în farmacie şi în centrală M. Schulz, Hannovera Depesit.

Loterie.

Mercuri în 10 Novembre 1886.

Sibiiu: **32** **23** **8** **57** **47**

Nr. 146 [1468] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea parochiei vacante de clasa a III în comuna Dêncu micu cu aceasta se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt urmĕtoarele:

1. Casă parochială cu grădină.
2. 13 jugere și 365☐ stângini pămênt arătoriu și fênațiu.
3. Dela 140 case câte o ferdělă vechie de 16 cupe cucuruz cu tuleul, din care 30 ferdele sunt ale cantorului.
4. Una ḑiuă de lucru sau 40 cruceri v. a. bani dela toată familia.
5. Venitele stolari îndatinate

Toate aceste aduc un venit anual de 400 fl. v a..

Cei ce doresc a ocupa aceasta stațiune preoțească, au a'și așterne petițiunile instruite în sensul legilor din vigoare oficiului protopresbit. al Orăștiei în terminul sus indicat.

Orĕștie, 30 Septembre, 1886.

Nicolau Popoviciu,
protopresbiter.

[1463] 2—3

CONCURS.

Comitetul despărțĕmêntulni VIII al asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român prin aceasta deschide concurs la premiul de 20 fl. v. a. votat de adunarea generală al despărțĕmêntului în scopul înființărei scoalelor de pomărit la scoalele române de ambe confesiunile din despărțămênt.

La acest premiu poate concurge fie-care învĕțătoriu dela scoală confesională română din despĕrțămêntul VIII, care va putea documenta cu atestat dela direcțiunea scoalei, cumcă dela anul 1885 până la adunarea generală, carea se va ținea în anul 1887, a înființat lângă scoala unde este aplicat ca învĕțătoriu, scoală de pomărit cu bun succes, și că a dat instrucțiune elevilor în altuire sau oculare de pomi.

Rugările respectivilor concurenți sunt a se adresa și a se trămite la subscrisul director al despărțământului până în 1-a Iuniu 1887.

Din ședința comitetului despărțĕmântului VIII al asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român.

Alba-Iulia, în 24 August, 1886.

Ioan Piposiu, director. **R. Patița,** secr.

Nr. 445. [1467] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei vacante de clasa a III-a Cușma din protopresbiteratul gr. ort. a Bistriței, se escrie concurs cu terminul de 30 ḑile dela datul de mai jos.

Emolumentele sunt:

a) eclesia constătătoare din 10 jugĕre pămênt arătoriu și fênaț calculată în bani cu	fl. 200.—
b) casa parochială și supraedificatele economice necesare calculate cu . . .	fl. 30.—
c) dela 104 fumuri câte o merță cucuruz desfăcut à 16 cupe, merța a 1 fl. 20 .	fl. 124.80
d) dela apă, botez și slobozirea din casă 40 cr. luându-se pe an 25 casuri .	fl. 10.—
e) dela o sânțire de casă (sfeștanie) 20 cr. luându-se pe an 10 casuri . .	fl. 2.—
f) dela îngropăciunea unui prunc până la 7 ani 1 fl. dela 7 ani în sus 2 fl. luându-se pe ani 10 casuri	fl. 30.—
g) dela o cununiă preste tot 1 fl. luându-se pe an 5 casuri	fl. 5.—
h) la botezul Domnului dela fie-care fum 20 cr. sau un. colac	fl. 14.—
i) Venite estraordinare	fl. 30.—
Suma	fl. 415.80

Suma aceasta, parochia este învoită a o da și în bani ca salariu anual.

Doritorii de a obține această parochie au a'și așterne suplicele instruite conform §-ului 13 din statutul ornic până la terminul sus indicat la subscrisul în Borgo-Bistrița p. u. B-Prund.

B.-Bistrița, 6/18 Octobre, 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Bistriței în conțelegere cu comitetul parochial.

Simeon Monda,
protopresb.

[1466] 3—3

Licitațiune minuendo.

Pentru liferarea a lor 1222 $^2/_3$ metri cubici de lemne de foc pe anul 1887 pentru institutul regnicolar reg. ung. de alienați din Sibiiu se escrie concurs.

Toți aceia, cari doresc a lifera se provoacă, ca până **în 23 Novembre 10 oare a. m. a. c. st. n.,** la oficiul subscris sĕ-'și înnainteze ofertele scrise în limba maghiară provĕḑute cu timbru de 50 cr. și 400 fl. vadiu, în care precis sĕ se determine grosimea și lungimea lemnelor, precum și aceea, că separat un metru cubic de lemne de fag, pentru cât e aplicat a'l lifera; se observă totodată, că ofertele necorĕspunḑĕtoare acestui anunciu sau întrate prea târḑiu nu se vor considera.

Sibiiu, 30 Octobre 1886.

Direcțiunea,
institutului regnicolar reg. ung. de alienați.

Vin bun, curat și nefalsificat
se află la [1471] 1—2
Francisc Klein,
Strada măcelarilor în edificiul „Albina“
Vin negru de banat o sticlă de 1 litră **45 cr.**
Vin de pe Murĕș o sticlă de 1 litră **35 cr.**
Afară de acestea tot feliul de articli din băcănie.

Singur veritabil sĕ află sub aceasta marcă de deposit
Elixir
pentru reimprospetarea nervilor
a profesorului Dr. Lieber

durabil, radical și cel mai sigur leac dintre toate, chiar și contra celor mai **cumplite dureri de nervi**, provenite din pĕcatele tinerețelor. Cura radicală **contra tuturor morburilor**, cari debilitează corpul precum: gălbinarea, iritațiune, durere de cap, migrene, batere de inimă, durere de stomach și mistuire neregulată.

Elixirul acesta compus din cele mai nobile plante de pe întreg pămêntul și aprobat din partea unei autorități moderne a sciinței; speră prin urmare si cea mai deplină garanție pentru depărtarea sus amintitelor morburilor.

Deslușiri mai de aproape dă cercularul aclus la fiesce-care sticlă. **Prețul 1/2 sticlă 2 fl. v. a. —, o sticlă întreagă fl. 3.50 v, a., o sticlă duplă fl. 6.50 v. a.,** pe lângă trimitere s'au asignațiune. — **Se află în toate farmaciile.**

Depositul principal: Einhorn-Apotheke Max-Fanta *Prag*, Altstädter Ring. [1441] 3—26

Depositul în Sibiiu la W. F. Morscher; farmacie la „Genfer Kreutz.“

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Ciucia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireș	—	—	4.15	5.50
Ghîrbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluș	—	10.28	5.26	6.43
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriș	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.9
Vințul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuș	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaș	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copșa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaș	4.--	—	—	2.18
Elisabetopole	4·35	—	—	3.03
Sighișoara	5.10	—	—	3.59
Hașfalĕu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.06	—	--	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
Brașov	9.21	—	—	9.15
	1.55	5.45	—	—
Timiș	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiș	—	9.56	1.45	—
Brașov	—	10.29	2.32	—
	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Hașfalĕu	8.52	—	11.03	—
Sighișoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaș	10.57	—	12.29	—
Copșa mică	11.19	—	12.44	--
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaș	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.48	—	1.46	—
Teiuș	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vințul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2.56	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriș	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluș	5.56	--	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	.52	6.21	—	8.26
Ghirbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7 23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9 29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovaț	7;22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliș	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7:55
Soborșin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicĭca	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕștia	—	11.11	11.37
Șibot	—	11.43	12.—
Vințul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12. 36	12.46
Teiuș	—	1.29	1.41

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.24	3.42	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vințul de jos	12.30	4.29	—
Șibot	1.01	4.51	—
Orĕștia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicĭca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborșin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.39	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliș	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaț	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Hațeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Banița	3.05	6.40
Petroșeni	3.37	7.12

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișoara	9.08	9.02

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.10	10.07
Banița	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Hațeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	—	2.02	3.55
Șeica mare	—	2.29	2.22
Loamneș	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	—	9.13	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneș	—	10.20	11.39
Șeica mare	—	10.43	12.07
Copșa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oșorheiu - Reghinul-săs

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheța	4.02	10.50	3.58
Luduș	4.23	11.11	4.20
M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireșteu	5.48	12.36	5.53
Oșorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oșorheiu	6.34	—	8.—
	6.56	12.15	10.20
Nireșteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Luduș	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.18
Cernea	2.39
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriș — Turda

Ghiriș	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriș

Turda	8.29	3·10
Ghiriș	8.50	3.40

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 117 Sibiiu, Sâmbătă 1/13 Noembre 1886. **Anul XXXIV.**

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de donĕ ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 31 Octobre.

Cu întroducerea crestinismului și ridicarea lui la religiune de stat — însuși statul a concreḑut purtarea matriculelor bisericei. În biserica apusană până aḑi se întrebuințează limba latină, ca una, ce este totodată și limba ritului catolic nu numai la noi în Ungaria, ci în toată lumea catolică.

Reformațiunea a sguduit din temelii așeḑămintele bisericei catolice și prin traducerea bibliei și întroducerea ritului în limba germană și mai pe urmă în limbile celorlalte popoară reformate, a urmat neapărat ca sĕ se schimbe și limba, în care s'au purtat matriculele.

Fiind însĕ limba latină chiar și limba legislațiunei unguresci până pela anii 1842, biserica reformată nu a scos limba latină din biserică de tot, căci matriculile ei le-a purtat tot în limba latină.

În Transilvania prinḑênd reformațiunea rĕdăcini mai puternice ca în Ungaria, atât sasii luterani, cât și ungurii reformați s'au lĕpădat de timpuriu de limba latină și au întrodus limba lor bună, rea cum a fost, de unde cu deosebire reformații susțin până aḑi, că biserica lor e biserică ungurească, și legea lor e lege maghiară, cu deosebire de romano-catolici, cari, deși unguri, au păstrat în ritul lor limba latină. Biserica luterană și reformată s'a identificat tot mai mult și mai mult cu națiunea respectivă, deși atât germanii cât și maghiarii romano-catolici au protestat și protesteaḑă mereu contra acestor nomenclaturi usurpate.

Evenimentele anului 1848 au desceptat în toate popoarele simțul de naționalitate și fie-care popor, jalus de limba sa, s'a grăbit a se folosí de ea în toate ramurile vieții publice, de unde a urmat, că chiar și romano-catolicii în urma unei dispusețiuni ministeriale au întrodus în matriculele lor limba maghiară și aceea dispusețiune s'a susținut până la anul 1854, când a făcut loc iar limbei latine, care se usitează și aḑi.

Românii încă de pe têmpul Mariei Teresiei, cu deschiderea scoalelor din Blașiu, au început a se folosi de limba română, ear biserica ortodocsă a întrebuințat încă de pela anii 1600 limba română în toate afacerile bisericei fără considerare mai târḑiu la unirea unei părți a românilor cu biserica papistă și fără considerare, că episcopii sei au fost sêrbi, cari doar' ar fi optat pentru întroducerea limbei sêrbesci în afacerile bisericesci. Caracterul bisericei noastre a fost deci curat național, este, și va rĕmâné sub ori-ce împrejurări.

Mai ḑilele trecute o pornire fatală a început a da ansă la nedumeriri.

Nedumeririle sunt motivate, încât la noi calculii rațiunei fac loc de multe-ori unor dorințe eronate; statul începe a se amesteca în afacerile bisericilor din ce în ce tot mai mult, și unde el nu o poate face direct, o face prin oameni de ai sei, cari servesc scopurile lui cu o rară încăpĕținare. Slovacii din nordul Ungariei — popor compact și plin de viață — s'au folosit la purtarea matricolelor de limba slavonă. Încorporați în mod măestrit la biserica reformată din nordul Ungariei, ei au avut representanții lor acolo, dar 'și-au vĕḑut de trebile lor acasă la ei în limba lor, 'și-au susținut scoalele lor cu caracter confesional și 'și-au dat silință ca prin biserică sĕ-'și susțină naționalitatea. Conventul din est an, al cărei maioritate e compusă din maghiari, a decis prin un conclus forțat, ca matriculele sĕ se poarte de aci încolo în limba maghiară și conclusul acesta în venitoriu are sĕ devină obligatoriu și pentru slovaci. Representanții lor s'au opus cu toată tăria, dar unde sĕ ajungă ei cu argumentele lor, ca sĕ capaciteḑe pe omenii, cari vor sĕ facă și din pietri maghiari. Puși odată pe terenul lunecos, că matriculele sunt documente publice și prin urmare supuse revisiunei și controlei statului, ele trebue purtate în limba maghiară, ori vor voí confesiunile ori nu. Presa din Clușiu deja agiteaḑă în direcțiunea aceasta. Ajunge, ca țipetul de durere al tiranilor celor mici din Clușiu sĕ străbată la urechile celor din Budapesta și lucrurile vor lua forme concrete. Noi ce e drept, nu ne putem teme că în sinoadele noastre se vor afla oameni, cari sĕ pledeze sau susțină anomalia, ca cum a susținut dl Szontágh Pal vicepreședintele camerei din Budapesta în conventul evang. luteran, dar avem mare temere, că lucrul se va presenta înnaintea dietei în forma unui proiect de lege, care va câștiga aprobarea maiorității, deși catolicii vor face oposițiune strașnică.

Va sĕ ḑică, maghiarisarea matriculelor ar forma maghiarisarea numelor de botez, și prin urmare un pas înnainte spre realisarea programei celor cu Kulturegyletul din Clușiu, al cărui membru va devení tot românul cu casă și masă din comitatul Têrnavei mici și cu ei indignarea generală a toată suflarea românească dela Carpați până la Tisza. Toate aceste se întâmplă la noi sub scutul legei interpretate destul de mașter pentru naționalitățile nemaghiare și se întêmplă în un têmp, în care nu e bine și consult ca se umble omul cu tăciunele aprins în giurul grămeḑilor de pae. Frații maghiari însĕ nu vor și nu sunt dispuși a trăí în pace cu noi, ci caută fel de fel de motive pentru învrăjbire ca învrăjbiți odată, sĕ nu ne mai putem apropia cu încredere și sinceritate unii de alții, ci sĕ mergem și unii și alții la peire, pentru că bine sĕ-'și noteze domnitorii noștri, că nu suntem dispuși odată cu capul de a ne lăsa, ca sĕ fim tractați în patria noastră ca nesce parii, nici nu ne vine la socoteală, când suntem mereu și în continuu jigniți în desvoltarea noastră culturală. Va vení un timp, când cei ce astăḑi sunt surḑi la glasul bine-voitor al nostru, se vor treḑì din amețeala de aḑi — dar ne ar părea rĕu, când le-am rĕspunde noi la rêndul nostru un *„non possumus.“*

Revista politică.

Scirea cea mai importantă în politica esternă a Europei este alegerea principelui Bulgariei în persoana principelui danez, *Valdemar*. Alegerea Sobraniei a căḑut asupra acestui principe din considerațiunile politicei practice. Regență, ministrii și parlament 'și-au călcat pe inimă, 'și-au consulat numai rațiunea, și rațiunea 'i-a condus la acest pas. Parlamentul Bulgariei în fața tiràniei, de care s'a folosit Rusia, în fața tuturor greutăților, ce 'i s'au pus în cale, părăsit de întreagă Europa, 'și-a ales principele în persoana danezului Valdemar, care este cumnat cu neîmpĕcatul țar rusesc, cumnat cu principele de coroană din Anglia, și înrudit în alte spițe cu aproape toate casele domnitore din Europa.

Lumea a admirat tenacitatea, cu care regența bulgară a lucrat în fața uneltirilor rusesci, a admirat tactul bărbaților de stat bulgari dela depărtarea lui Alecsandru de Battemberg până acuma, și de bună seamă va admira tactul lor la această alegere, prin care se crede, că se va pune capĕt uneltirilor rusesci în Bulgaria, și acestei țĕri tiranisate i se va da liniștea spre a se desvolta în pace conservându'și independența.

În 10 a lunei curgĕtoare, st. n. membrii Sobraniei s'au întrunit la o ședință secretă, unde Stambulow le-a desfășurat situațiunea cu toate greutățile ei. Le-a arătat, că revocarea principelui Alecsandru de Battemberg este cu neputință, căci atunci ar trebuì sĕ se treacă din nou preste cele întêmplate dela 21 August încoace. În acest sens a vorbit și Stoianow, conducĕtoriul aderenților principelui Alecsandru. La 10 oare apoi s'a deschis ședința publică, în care prin aclamațiune s'a ales de principe Valdemar de Danemarca.

FOIȚA.

Serbarea dela Curtea de Argeș.

Curtea de Argeș, 11 Octobre.

(Urmare.)

Sire!

Toți Românii dăm atențiunea asupra muncei Voastre dela 1866 și până astăḑi; toți suntem convinși de mărimea și progresul, la care a ajuns țeara în timpul de față. Ne bucurăm mai ales, că biserica a început sĕ 'și ea sborul către vechia ei splendoare.

De aceea glorificăm pe Dḑeu cu toată inima și cu tot sufletul, în tot minutul ḑiua și noaptea.

Vom păstra dar Voue și guvernului Vostru pururea recunoscință.

Faptele stau de față; ceea ce nu s'a putut face de secole, se face astăḑi în ḑilele Voastre pentru întărirea și mărirea noastră. Cele mai multe biserici monumentale s'au readus în starea lor primitivă prin inițiativa și augusta Voastră patronare. La Iași s'a reedificat biserica sf. Metropolii și biserica Trei-Ierarchi, la Târgoviște biserica vechei Metropolii, și aici în vechea reședință din Eparhia Argeșului s'a ridicat falnic și mândru această biserică catedrală, care face fala României și admirația tuturor popoarelor.

Istoria ne spune, că fapte de acestea, cu cari M. V. împodobiți tronul și asigurați viitoriul țĕrei, au mărit totdeauna neamurile. Biserica ne-a salvat totd'auna; cu biserica ați lucrat și biserica V'a ajutat.

Devisa Voastră „Nimic fără Dḑeu“ duce la fericire și la mântuire pe ori-ce popor. Această cale, pe care mergeți M. V. s'o îmbrățișeze cei actuali, ca generațiele viitoare sĕ poată avea temelie de credință, de frumoase obiceìuri și de fapte virtoase, prin cari sĕ ne urmeze și cu cari sĕ ne glorifice și ei pe noi ca și noi pe părinții noștri.

Credința strămoșească și bisericele noastre monumentale 'și au găsit sprijinul cuvenit și s'au ridicat și se ridică cu fruntea strălucită spre cer pentru gloria sfintei Treimi și a Maicei Dlui și pentru fala neamului românesc.

Și ce dovadă mai mare despre dragostea gloriosului nostru Rege și a grațioasei noastre Regine pentru cele sfinte și naționale, decât reedificarea și împodobirea acestei case dumneḑeesci cu toată strălucirea cea veche?

Mulțămesc Prea curatei și pururea fecioarei Maria, protectoarea acestui sf. locaș, că m'a învrednicit și pe mine smeritul, sĕ ridic sub acest acoperământ divin glasul meu și sĕ rog pe cel Atot-puternic ca sĕ ajute Suveranului și Suveranei noastre, sĕ meargă înnainte pe această cale și sĕ sporească șirul faptelor mărețe și virtoase, cu cari s'a împodobit tronul României.

Clerul și poporul român, pururea credincios Suveranului, care a condus țeara pe calea prosperităței și a reînviat virtuțile strămoșești pe câmpul de glorie al independinței, aduce mulțămirile sale respectuoase și devotamentul seu către Acela, ce n'a uitat nici în timpul resbelului datoria către sf. Altar și ridicarea acestui sacru monument din ruina, în care căḑuse de ḑecemi de ani.

Cu multe odoare nouă și frumoase s'a împodobit această biserică măreață, cu care se mândrește Eparchia Argeșului și România întreagă. Dar nici unul nu întrece această sfântă evangelie scrisă cu o răbdare îngerească de aceeași mână Augustă, care a legat ranele vitejilor nostrii căḑuți pe câmpul de glorie.

Bine-cuvêntat fie acest sfânt odor! Bine-cuvêntați fie acei ce o vor asculta și se vor adăpa din acest isvor al cuvêntului dumneḑeesc, care a scăpat omenirea de sclavie și a deschis porțile ceriului tuturor credincioșilor.

Bine-cuvintează Dumneḑeule Atot-puternice pe iubitul și viteazul nostru Rege Carol I, pe grațioasa și pioasa noastră Regină Elisabeta, pe ministrii țĕrei, pe clerul nostru, pe vitejii noștri ostași, urmașii

După acest act Sobrania a concredut regenţii, ca ea sĕ aleagă comisiunea, care va avea sĕ depună coroana în mănile noului principe.

Îndată după alegere regenţa a adresat principelui, care petrece la Cannes, următoarea telegramă: „*Ca regenţă şi membrii ai guvernului bulgar, avem onoare a aduce la cunoscinţa Alteţei Voastre, că marea adunare naţională, întrunită în vechia capitală a Bulgariei, astădi innainte de ameadi Te a ales unanim şi prin aclamaţiune de principe al Bulgariei. Documentul despre alegere Ţi'l va presenta o deputaţiune specială esmisă de către această adunare. Precând dăm espresiune convingerei noastre, că Alteţa Voastră veţi primí nobila misiune, de a Ve consacra scumpa vieaţă pentru fericirea şi bunăstarea unei naţiuni, care a dat atâtea dovedi despre vitalitatea sa şi despre înclinarea sa spre progres şi civilisaţiune, şi veţi lua în mână frênele guvernului; suntem cei mai supuşi şi devotaţi servi ai Alteţei Voastre: Stambulow Mutcurow, Radulavow, Nacevici, Stoilow, Gesow, Nicolaiew, Franciow.*

La această telegramă alesul principe a rĕspuns, mulţămind pentru alegerea făcută, adaugând însĕ, că în merit nu se poate pronuncia, pănă nu va întreba pe tatăl seu, căci el este ocupat în altă direcţiune.

Acest rĕspuns se consideră, ca o respingere a coroanei bulgare. Încă de mai mult se vorbia, că principele Valdemar nu va primí noua demnitate, de oare ce Rusia a declarat de nule conclusiunile acestei sobranii, şi de nelegală întrunirea ei. Situaţiunea însĕ s'a schimbat mult în timpul din urmă. Austro-Ungaria şi Englitera încep a lua o posiţiune mai hotărîtă în afacerea orientală.

Ca din întêmplare, pe când membrii Sobraniei erau întruniţi pentru consultare în şedinţă secretă, ministrul president al Angliei, lordul Salisbury, ţinu o cuvêntare în banchetul la Lordul-Major. Această enunciaţiune a ministrului englezesc a produs mare sensaţiune în întreaga Europă, de oare-ce ea este prima condamnare făcută în mod oficial la adresa Rusiei, din incidentul politicei urmărite în Bulgaria. În prima parte a cuvêntărei nobilul lord se ocupă cu cestiunea Egiptului, a cărui evacuare totală deocamdată nu o pune în vedere, până când nu va fi el asigurat contra invasiunilor din afară, şi pănă când nu'i-se vor regula afacerile interne.

Trecênd la cestiunea Bulgariei, ministrul de esterne condamnă în aspre cuvinte conjuraţiunea contra principelui Alecsandru. „*Cu bani din ţeri streine au fost corupţi oficerii bulgari spre a lua parte la conjnraţiune, aşa a dis ministrul engles. — Europa a condamnat aspru cele întêmplate şi cu uimire a făcut esperienţa, că influenţa diplomatică s'a folosit spre scopul eliberărei oficierilor compromişi de sub soartea, ce au meritat. Cuprinsă de cea mai vie părere de rĕu Europa a privit cum se amestecă în drepturile unui popor indepentent.*

Toate acestea au dat ansă la sciri sensaţionale, pre cari vorbitorul le consideră de nebasate. *Anglia va lucra în consonanţă cu celelalte puteri, şi nu va lua asupra'şi îndatorirea de a păşí la luptă în interesul unor obligamente pentru alţii, cari înşi-şi nu vĕd îndreptăţirea acelora la esistenţă Însĕ dacă desvoltarea lucrurilor va atinge interesele englese, Anglia nu va cere stat, nu va cerşí după ajutoriu, ci ea va fi gata sĕ apere aceste interese pretutindinea şi faţă cu ori-ce eventual atac. De present interesele Angliei nu sunt ameninţate. În cestiune Austro-Ungaria este strict interesată, şi sfaturile ei au mare influenţă asupra guvernului Angliei.*

La încheere ministrul Salisbury declară, că el nu se teme de complicaţiuni, din contră speră, că viitoriul va aduce în locul unui rĕsboiu binefacerile muncei şi ale industriei.

După cum am amintit enunciaţiunile ministrului au produs mare mişcare în lumea politică, care cu nesaţiu aşteaptă sĕ vorbească ministrul nostru de esterne Kalnoky înnaintea delegaţiunilor.

O telegramă mai proaspetă ne aduce scirea, că delegaţiunea ungurească a decis sĕ provoace pe ministrul de interne, ca el în şedinţa de adi a comitetului secţiunei de esterne se dea o icoană fidelă a situaţiunei în peninsula balcanică, sĕ indigiteze principiile, cari l'au condus până acuma în cestiunea bulgară, sĕ arete, ce a făcut pentru validitarea acelora, şi ce resultat au avut nisuinţele lui.

În necs cu aceasta o altă telegramă ne spune, că contele Kalnoky a declarat ministrului resident engles din Viena, că o eventuală ocupare a Bulgariei de către Rusia, se va considera de Austro-Ungaria ca „*casus belli.*“

Dela congresul naţional bisericesc sêrb.

În urma incidentului din şedinţa dela 27 Octobre, care îndemnă pe comisariul regesc a suspinde şedinţele congresului, până i-se va împărtăşí cuprinsul resoluţiunei, ce se intenţiona a se face în şedinţa amintită, — membrii congresuali se întruniră în 28 Octobre într'o conferinţă comună şi hotăriră: că de oare-ce sunt împedecaţi în activitatea lor, ei se vor îndepărta din Carloviţ. Această declaraţiune subscrisă de 53 deputaţi s'a predat comisariului regesc prelângă esprimarea simţĕmintelor de loialitate şi patriotism. Comisariul regesc arătându-'şi părerea de rĕu pentru acest incident, declarà: că el va privi congresul, convocat de Maiestatea Sa, şi după îndepărtarea acelor deputaţi de legal esistinte. Unii deputaţi au şi părăsit Carloviţul.

Apel

către cluburile electorali de cerc, către inteligenţa română şi către toţi alegĕtorii români din comitatul „Huniedoara.“

Avênd în vedere, că jumĕtate din membrii representantanţii comitatului „Huniedoara,“ al căror mandat espiră cu finea anului curent sunt a se alege din nou şi cu privire, că adunarea generală a representanţii acestui comitet, în şedinţa sa din 27 Octobre a. c. terminul pentru efeptuirea acestor alegeri l'a defipt pentru toate cercurile electorali pe diua de 18 Novembre a. c. (di de Joi,) toţi onorabilii dni membrii ai cluburilor electorali de cerc şi întreaga inteligenţă română de pe teritorul acestui comitat, prin aceasta cu tot respectul sunt învitaţi, ca luând în dreaptă consideraţiune marea însemnătate a dreptului electoral, garantat tuturor alegătorilor ţĕrei prin legi sancţionate de Măiestate Sa, sĕ nisuească din toate puterile pe lângă întrebuinţarea tuturor mijloacele permise de lege ca acele alegeri sĕ fie libere şi cât va fi cu putinţă cu participarea tuturor cetăţenilor investiţi cu dreptul electoral.

Sunteţi rugaţi dlor, sĕ veghiaţi cu stăruinţă, ca cu ocasiunea usului acestui sublim drept, sĕ nu facă nici o presiune sau forţă, ori speculă cu alegĕtorii. mai puţin cunoscĕtori de lege şi de însemnătatea acestui drept; căci în înţelesul legei 'fie-care alagĕtoriu este liber sĕ aleagă de representanţi pe aceia pe cari îi voesce dênsul şi în cari are încredere deplină, şi nimĕrui, — cu atât mai puţin funcţionarilor publici — nu 'i este ertat, sĕ sileascâ, sau sĕ amenințe pe cineva, ori sĕ facă forţă asupra vre-unui alegătoriu în esercitarea dreptului seu legal. Dacă totuşi s'ar îmtêmpla oare-care abusuri din partea cuiva, numai decât câştigându-ve toate datele recerute pentru comprobarea abusurilor şi nelegalităţilor, sĕ faceţi în scris reclamările indicate în lege şi în termin de 15 dile sĕ le înnaintaţi comisiunei verificătoare (igazoló választmány.)

Abusurile şi nelegalităţile sunt a se demasca şi sbiciuì de atâtea ori, de câte ori ele se ivesc!! şi noi credem, că îndreptarea lor nu va lipsí, de oarece numai acel stat poate conta la durată şi prosperare, în care legea domnesce; apoi noi am fost şi voim sĕ rĕmânem iubitori de lege.

Pe lângă aceste semnalate, aflăm de lipsă a mai notifica, că comitatul „Hunedoara“ este împărţit în 19 cercuri electorale, cari toate la olaltă vor avea sĕ aleagă 129 membrii representanţi şi anumit:

1.	Cercul electoral	„Petroşeni“	în care vor fi a se alege	5
2.	„ „	„Puiu“	„ „	11
3.	„ „	„Sălaşul de sus“	„ „	6
4.	„ „	„Pesteană“	„ „	7
5.	„ „	„Haţeg“	„ „	4
6.	„ „	„Răcăştiă“	„ „	8
7.	„ „	„Huniedoara“	„ „	4
8.	„ „	„Deva“	„ „	5
9.	„ „	„Pestişul de jos“	„ „	8
10.	„ „	„Dobra“	„ „	6
11.	„ „	„Ilia m.“	„ „	4
12.	„ „	„Răpoltul mare“	„ „	7
13.	„ „	„Gelediuţ“	„ „	5
14.	„ „	„Romos“	„ „	5
15.	„ „	„Orĕştie“	„ „	7
16.	„ „	„Brad“	„ „	9
17.	„ „	„Boiţa“	„ „	10
18.	„ „	„Vaţa de jos“	„ „	9
19.	„ „	„Baia de Criş“	„ „	9
		laolaltă		129

Deci ne luăm voie a învita încă odată pe toţi cei îndreptăţiţi şi propriaminte învestiţi cu dreptul de alegere sĕ se folosească de acest drept cardinal, sĕ stărueacă a se alege numai astfeliu de bărbaţi, cari sunt probaţi şi au deplina încredere a alegĕtorilor.

În urmă mai adaogăm, că reprentanţii de până acum pot fi realeşi, şi că numai aceia pot fi aleşi, cari sunt induşi în listele alegĕtorilor de deputaţi, dacă sciu cetí şi scrie; listele alegĕtorilor se pot vedé la fie-care notariat şi se poate lua copie de pe ele.

Înnainte cu Dumnedeu!

Deva, în 9 Novembre 1886.

Pentru comitetul central:

Ioan Papiu,
preşed.

Francisc H. Longhin,
secretariu.

Varietăţi.

* (**Prinţul Leopold de Hohenzollern,**) fratele M. S. regelui Românei, însoţit de fiul seu prinţul Ferdinand, a sosit Mercuri la Sinaia şi a descins la castelul Peleş.

* În 23 Octobre s'a dat un banchet în Paris în onoarea lui Emilie **Castelar**, acesta a ţinut un toast, ce a ţinut două ceasuri. După o întroducere istorică Castelar a dis, că în Europa se împart trei rase mari: rasa germană şi slavă, care sunt amice,

---

credincioşi ai străbunilor lor, şi pe tot poporul român, ca sĕ învingă toate răutăţile şi sĕ pue sub picioare pe tot vrăşmaşul şi pismaşul, pentru fericirea acestei scumpe ţĕri şi întărirea credinţei părinţilor noştrii.

P. S. S. era mişcat până la lacrămi de o bucurie legitimă, vĕdêndu-se îndeplinit acest mare act naţional şi religios, care va adăoga o pagină strălucită la istoria glorioasei domnii a iubiţilor noştri Suverani.

Apoi toţi părăsiră sf. locaş şi MM. LL. Regele şi Regina, avênd în faţă clerul, corpul diplomatic, pe miniştrii ţĕrei, oficerii superiori, persoanele oficiale şi mulţimea, se opriră în faţa bisericei, unde, în capul scărei, M. S. Regele, cu o voce tare şi foarte mişcată de imposanta solemnitate, rostì un discurs, pe care vi-l'am comunicat deja telegrafic şi care a fost publicat dealtă-dată.

M. S. sfêrşind discursul, care a fost ascultat cu o foarte mare băgare de seamă şi întrerupt de urări entusiaste ale poporului, ridică mâna dreaptă spre cer şi un strigăt de „Trăiască România!“ isbucni din adâncul inimei Sale.

Poporul, într'un glas, rĕspunse de repeţite ori prin strigătul de „Trăiască M. S. Regele şi M. S. Regina,“ cari strigăte făceau sĕ rĕsune văile şi dealurile de prin prejur.

M. S. Regina, foarte mişcată, luà de mână şi felicità într'un mod călduros pe Augustul Seu Soţ, iubitul nostru Suveran.

M. S. Regele, care a dat dovedi, că nici glonţul inamicului nu 'L mişcă, era foarte emoţionat, atât de împunĕtoare era această solemnitate.

D. D. Sturdza, ministru cultelor, rĕspunse MM. LL. Regelui şi Reginei.

Discursul d-lui ministrul asemenea vi l'am comuuicat şi a fost publicat altă-dată.

După terminarea discursului dlui ministru al cultelor, ale cărui urări au fost des repeţite de poporul entusiasmat, MM. LL. Regele şi Regina primiră respectoasele felicitări ale clerului, ale corpului diplomatic şi ale miniştrilor ţĕrei.

Apoi marele nostru poet, bardul de la Mircesci, recità următoarele versuri, cari merită a fi citite şi recitite de întreaga românime:

ODA.

I.

Românu 'n timpuri de rĕsboae
Pentru-al seu ţĕrm din moşi-strămoşi
Vărsa tot sângele-'i şiroae
De se umbria sub nori roşi.
El 'şi închina mândra sa frunte
Numai la Cer, vroind pe loc
Sĕ stee 'nnalt precât un munte
Între-a lui ţeară şi 'ntre foc.

II.

Apoi în timpuri de cădere,
Cât era ceriul ne'ndurat,
El sta pe gânduri în durere,
De mari risipuri rezemat,
Şi asculta plin de uimire
Glasul lor tainic şoptitor.
Ce-i pomenia de-a lui mărire
Şi în trecut ş'în viitor.

III.

Românu 'n timp de rĕsuflare
Cu al seu paloş vitejesc
Clădia mult tainice altare
Sub scutul domnului ceresc,
Ca sĕ privească lumi şi soare
Cum neamul seu şi-a lui clădiri
În veci rĕmân neperitoare
Pintr'ale lumei sguduiri.

IV.

Cum de mĕsura mult măreaţă
A numelui, ce-a moştenit,
El sta cu soartea-'i faţă 'n faţă,
Ea crâncenă, el neclintit.
Ear când sufla vênt de peire,
Cum el în cale -'i falnic sta,

şi rasa greco-latină, care sunt desbinate. Prin urmare unirea greco-latină e necesară pănă în momentul, când rasa slavă, liberându se va putea sĕ se alăture lângă unirea greco-latină. Într'un viitor depărtat Castelar vede pe cele trei rase împăcate între ele ca state unite ale Europei. Cu toate acestea Castelar recomandă lupta contra unirei germane. La unirea greco-latină trebue sĕ se ajungă cu acelaşi mijloace, cu care a ajuns Germania la prosperitatea sa, anume printr'o uniune vamală greco-latină după modelul uniunei vamale germane. Desvoltând această programă Castelar a atacat violent pe Germania şi pe Anglia. El reclamă retrocedarea Alsaciei şi Lorenei către Francia, a Triestului către Italia şi a Gibraltarului către Spania.

* Arşii din teatrul „Ring“ a căror jalnică soarte ne cutremură, când numai cugetăm la ei, au fost eternisaţi în ajunul ḑilei de 1 Novembre a. c., prin ridicarea unui monument pregătit din marmoră şi granit. În vêrful monumentului e postată Vindobona în chipul unei femei bĕtrâne. — Ea ţine în mână o cunună de laur şi deplânge soartea tristă a celor 382 iubitori de arte frumoase, cari sunt aici astrucaţi.

Pe monument este gravat cu litere mari de aur „Întru reamintirea celor nenorociţi cu ocasiunea arderei Ring-teatrului în 8 Decembre 1881. Comuna Viena. (Dem Andenken der bei dem Brande des Ringtheaters am 8 December 1881 Verunglückten. Die Gemeinde Wien.“) Sub această inscripţie se află numele nenorociţilor.

Monumentul a fost încununat cu cununile pregătite din floricelele cele mai frumoase, ce posede capitala Viena şi admirat de toată mulţimea, care peregrina cu droaia la cimiteriul central.

Pace lor!

* Adelina Patti, renumita cântăreaţă şi actriţă, care e — cel puţin după nume şi talente — binecunoscută publicului nostru, a călătorit în ḑilele acestea la America, unde e angagiată pentru mai departe lucrare pe terenul artelor frumoase. Înnainte de a se depărta cu totul din Europa a dat în Londra un concert de adio, la care pe lângă bărbatul seu Signor Nicolini, au concertat şi alţi artişti renumiţi. Concertul, se ḑice, ca fost foarte bine cercetat. Toate locurile erau ocupate şi multe altele s'ar mai fi ocupat, dacă ar mai fi fost. Piesele esecutate de adorata cântăreaţă au fost cu drag ascultate şi plăcerea causată a fost rĕsplătită cu aplause frenetice.

* (*Colera.*) Un al doilea cas s'a ivit în Viena, după cum spun foile de acolo sosite. Jertfa ei a fost Francisc Palacek. Acesta a murit Joi spre Vineri noaptea după un scurt morb de 4 ½ oare. Boala s'a constatat. Repausatul era în etate de 33 ani, se ocupa cu adunarea oaselor şi alte lucruri murdare.

* (Unde e boul). — „Allg. Deutsche Eisenbahn-Zeitung“ istorisesce următoarea întêmplare: Ultimul tren de persoane părăsise deja de o oară staţiunea C., când eată vin doi călĕtori ţĕrani, cari voiau sĕ plece la G. Veniseră într'un suflet pe drum şi cu toate astea scăpaseră trenul. Trebuiau cu ori-ce preţ sĕ meargă acasă, şi pe jos era pănă acolo drum de nouĕ oare. Se adresară deci către şeful staţiunii cu rugarea, sĕ le facă posibil a pleca cu trenul de marfă, ce sosea peste două oare, deşi era strict oprit ori-ce transport de persoane cu acesta. După multă vorbă, şeful staţiunii le declarà, că dacă vor plătí taxa unui vagon de vite, atunci e posibil sĕ plece mai departe, trecêndu-se în cola de transport unul ca însoţitoriu, celălalt ca bou. Amêndoi ţĕrani sĕ învoiră. Plătiră tacsa şi se luară mĕsuri, ca sĕ pregĕtească încopciarea vagonului la trenul de marfă. Când sosì acesta şi conductorul făcù obicinuita controlare a vagoanelor, întrebà pe presupusul însoţitor de vite, că unde e boul. “Eu sunt!“ rĕsună din trnn colţ din fundul vagonului, şi în rîsete generale se încopcià la tren.

* Mai dăunăḑile „Românul“ scriea: După cum se scie, încă de vr'un an de ḑile, sferele conducĕtoare din Germania şi in special din Prusia au pornit o adevĕrată goană contra elementului polon supus coroanei prusiene. Principelui Bismarck nu'i vine la socoteală, că polonii ţin aşa de mult la naţionalitatea lor.

Din această causă încă în sesiunea trecută a făcut pe landtagul prusian sĕ voteze 100 de milioane de mărci, şi în scop d'a cumpĕra cu aceşti bani moşii polone şi a le colonisa cu germani.

Ḑiarelor polone li se comunică acum din Posen, că comisiunea însărcinată cu colonisarea a cumpĕrat deja dela poloni 45,000 de jugere de pĕmênt pentru suma de 6 milioane de mărci, şi fiind-că comisiunea mai dispune âncă 95 milioane, este anevoiă de a mai crede, că acţiunea întreprinsă de aşa numita bancă mântuitoare polonă va avea vre un succes. Titlurile emise de banca mântuitoare din Posen găsesc puţini cumpĕrători, din care causă s'a făcut apel la polonii din Galiţia şi Rusia de a face colecte pentru crearea fondurilor trebuincioase fraţilor lor din Rusia.

Rea e lumea, da's rĕi oameni!!

* (Un dejun aerian.) — Doi amici, domnii Stauhope şi Colvin, şedeau de curênd unul în faţa celui-l-alt la Jockey-Club din Londra, jucând o partidă de *écarté* Jocul era important. Cel care perdea, trebuia sĕ ofere câştigătorului „un dejun astfel cum nimeni n'a mai făcut vr'o dată.“ Dl Stauhope perdu. El învită pe amicul seu ca sĕ vie sĕ'l vadă a doua ḑi, 25 Octobre, la Hyde-Park, pentru faimosul dejun. La oara ficsată dl Colvin se duse la întâlnire. Dl Stauhope aştepta lângă un balon umflat; în nacelă un aeronat supraveghia preparativele unei călĕtorii în aer.

Cei doi amici se suiră în nacelă. O bucătăreasă sosì după puţin timp, aducênd un aparat de bucătărie. Dl Stauhope învită pe bucătăreasă de a aşeza maşina în nacelă; aceasta făcută, pronunţă un viguros „lăsaţi totul!“ şi balonul se ridică cu maiestate în aer, întocmai ca acela al doamnei Angot. Bucătăreasa, care nu se gândia, că va face parte din călĕtorie scotea nisce ţipete de spaimă îngrozitoare, dar domnul Stauhope, liniştit ca un comandant de corabie în timpul furtunei, o întrerupse:

Acum fă-'mi aste două biftecuri, şi mai ales bagă de seamă ca sĕ nu sară nici o scânteiie din maşină, căci balonul ar face esplosiune. Bucătăreasa se puse pe lucru şi d. Stauhope ḑise amicului seu Colvin, mai mult mort de cât viu: „Mi-am ţinut cuvêntul, acesta va fi un dejun scump, ce n'am mai mâncat nici unul din noi. Sunt 300 de livre plata balonului şi 200 îndemnitatea bucătăresei.

* (Curiositatea adeseori te nimiceşte.) Aceasta s'a întêmplat în ḑilele de curând trecute unui sodal de cismariu Michail Molner, care preumblându-se pe praterul Vienei a aflat o patrolă. Tinĕrul ia patrola la sine şi merge mai departe. Deodată, ce sĕ veḑi numai! Patrola esploatează şi rănesce pe aflătoriul ei, încât acesta e ameninţat cu moarte. De present zace în spital! Nu cumva va fi fost un anarchist?.

* (Scrisoare de adio.) — Acţiunea se petrece în sinul unei familii de bancheriu din Viena şi se povestesce astfeliu: Bancheriul N. fu cuprins de grijă, vĕḑênd pe servitoriul seu, că se apropie iute spre a-'i şoptí la urechie: „Ve rog sĕ nu ve spăriaţi, dar — dar trebue se mărturisesc, că moriu de frică Coconaşul a trimis adineaori, a trimis o scrisoare către amanta sa prin arapul cel mic.“ — Bĕtrânul sunà clopoţelul şi strigà către lacheu: „Aleargă după arap şi adu'mi scrisoarea dela dênsul.“ — Nu'l mai poate ajunge — murmurà servitoriul coconaşului — căci băiatul cel negru a plecat de 10 minute şi e iute de picior. Dar sciu, ce e în scrisoare. Măria ta, este o scrisoare de adio.“ — „Atunci atât mai bine!“ — „Ba nu; coconaşul s'a închis în camera sa şi a încărcat revolverul. Me tem, că vom ajunge prea târḑiu tocmai îşi făcea rugăciunea, când am alergat acì.

Bătrânul sărí iute şi plecà fuga; în coridor se luà după dênsul mama, unchiul, o cumnată şi trei nepoate. Ei găsiră pe tinerul palid, reflectând asupra problemelor de viaţă şi moarte. — „Fiul meu!“ esclamà muma! „Ce ai de gând?“ strigà tata. Cele trei nepoate leşinară; şi cumnata era aproape de istericale, când întră lacheul, suflând greu, cu scrisoarea în mână. Arapul întârḑiase pe drum, bênd o ţuică. Nefericitului părinte îi tremura mânile deschiḑênd scrisoarea, în care ceti: „Dragă Miţo; mai am sĕ fac o scenă bĕtrânului meu; dar în doauĕ ceasuri sunt de sigur la tine şi cred, că bani nu ne vor lipsí. Adio! Al teu Mitică.“

* (Mama nevrednică de acest nume) după spune „II. W. Estrablat“ — 'şi-a omorît ḑilele aceste fĕtul seu în etate de 4 ani şi se încerca prin rafinărie a face imposibilă eruarea crimei. Această mamă tirană e Teresa Freudensprung. Era concubina vĕpsitoriului Iohan Gloser din Viena. Freudensprung avea o copilă cu numele Anna, pe care o dăduse spre crescere la diferiţi ţĕreni din Hitzing. În ḑilele trecute o aduse acasă şi adeseori îşi esprima dorinţa de a scăpa de ea. Într'o dimineaţă plecà de acasă şi nici că venì timp mai îndelungat. Într'aceea observară vecinii, că din locuinţa vĕpsitoriului se rĕspândesce miros de ars Indată căutară pe Freudensprung şi o făcură atentă la ceea-ce au observat. Aceasta grăbì numai decât şi încuià bine uşa casei. Concăsenii însĕ, nelinisciţi prin mirosul de ars, cerură permisiune a întra în locuinţă. Şi acum ce sĕ veḑi?! Freudensprung năcăjită sare şi deschide chilia, din care năduşesce un fum groasnic. Adecă arsese o parte din strijac şi ceealaltă ardea încă înnăduşit. Mama tirană iute sare şi ia de pe strijac pe copila moartă, începe a plânge şi a se văieta, spunându-le, ,că 'n absenţa ei s'a aprins strijacul şi s'a înnecat copila în fum.

Toate încercările de a reînvia pe copila au rĕmas zadarnice. După aceea muma tirană înfăşură cadavrul în un roc şi plecà la bărbatul seu, care era la lucru. Nu peste mult se reîntoarseră ambii acasă cu cadavrul. Pe când sosiră 'i aştepta o comisiune, în care erau şi doctori. Doctorii constatează unanim, că copila n'a murit înnecată de fum ci sugrumată. Drept dovadă au servit mai multe semne aflate la gât, precum şi nenumeratele dungi vinete, ce se puteau observa pe spatele copilei. S'a constatat totodată, că mama ucigaşă însaşi a aprins şi strijacul şi a aruncat copila în foc, încă când dormia somnul dulce al dimineţii, sperând, că astfel va astupa crima comisă. Părinţii au fost escortaţi la judecătoria cercuală din Hitzing. De aci mama nevrednică de al seu nume fu trimisă la tribunal, eară vĕpsitoriul fu pus pe picior liber.

* (Un monstru). — Cetim în „Rĕsboiul:“ În noaptea de 8 Octombre oarele 12, în mahalaua sf. Georghe nou, str. şcoalei militare, femeea anume Elena Zamfir a născut doi gemeni în a 7-a lună, din care: o fată şi un băiat. Fata s'a născut moartă, de oare ce prezentaţia era umerală şi hemoragia abondentă din causă, că inserţia placentei era neregulată (de asupra gurei interne a mitrei). — Băiatul însĕ s'a născut acefal (fără cap viu) în loc de craniu şi unde trebuia sĕ fie fruntea presenta o pungă în forma de testicule, care de sigur la el aceea pungă ţinea loc de centru nervos (creeri); obrazul era acoperit cu un fel de fulgi pĕroşi şi faţa semâna foarte mult cu a unui orangutang.

Acest monstru a trăit 24 oare, după care apoi s'a pus în spirt şi se conservă de către dl Dr. Roscoscki la spitalul Ştirbei.

Lĕuza a fost asistată de către dna Maria Greculescu, moaşă de oraş şi astăḑi după o zăcere de câte-va ḑile, se află pe deplin restabilită.

Şi pentru a ţĕrei mântuire
Vêntul oprea şi'l înfrunta.

V.

Curte de Argeş! ca şi tine
Aproape-a fost el de mormênt,
În ochii litfelor strĕine
Păreaţi voi şterşi de pre pămênt,
Dar cât un stâlp e în picioare
Nu cade templul dărîmat,
Şi nici un neam viteaz nu moare
Cât el mai are-un fiu bărbat.

VI.

Un singur om de viaţă tare
Poartă 'n sîn mii de oameni tari.
Precum o ghindă 'n coajei are
Un verde codru de stejari.
Ear prin iubirea de moşie
Şi prin credinţa în Dumneḑeu
Un om plătesce cât o mie,
Stĕpân pe viitorul sĕu.

VII.

Aşa tu, Curte legendară,
Aşa tu, drag român popor,
În cursa soartei mult amară
V'aţi dat un sacru ajutor,
Şi iată-ve aḑi iar cu falā
Strălucitori prin har ceresc,
El sub o mantie regală,
Tu sub vestmêntul îngeresc.

VIII.

El vine O! sfântă monastire,
Cu braţele pline de cununi,
După trei secoli sĕ te-admire
Ca pe-o minune între minuni.
O! monument soartea 'ţi-e mare!
Sub neaoş domn ai fost clădit,
Şi 'n mândra-ţi nouă reînălţare
Aḑi sub un rege esti sfinţit!

IX.

Privesce 'n jur, privesce 'n zare
Umbrele mari a celor morţi,
Care'ţi trimit o închinare
De pe-ale veciniciei porţi.
Mărirea ta este deplină;
Geniu a fost numele teu.
Eşti demn de-o naţie creştină,
Eşti demn locaş de Dumneḑeu!

D. V. Alecsandri a fost felicitat de Suverani şi de persoanele presente şi aclamat cu entusiasm de popor.

(Va urma.)

Nr. 189 [1469] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch din parochia de classa III-a Buninginea în protopresbiteratul Abrudului, se escrie prin aceasta concurs, cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Casă parochială cu 2 încăperi un siopru și un grajd.

2. Una grădină pentru legume, folosirea cimiteriului și a unui fênaț de un car de fên.

3. Stolariul dela funcțiunile usitate, și anume:

a) dela botez câte 20 cr.; *b)* dela cununiă 3 fl.; *c)* dela înmormântări pănă la 7 ani 1 fl. dela 7—20 ani 3 fl. ear dela 20 ani în sus după clase, classa primă plătește 6 fl. classa II-a 5 fl. și classa III-a 2—4 fl., dela sânțirea apei 50 cr., dela Maslu 1 fl., apoi venitele dela cununa anului, botezul Domnului, Molitvele de preste an și altele; — toate emolumentele computate la olaltă dau un venit anual de 250 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post vor avea a-'și așterne petițiunile instruite conform „statutului organic și Regulamentului pentru parochii“, la subsemnatul oficiu protopresbiteral pănă la terminul mai sus indicat.

Abrud, în 20 Octobre, 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. ort. al Abrudului.

În conțelegere cu comitetul parochial din Buninginea.

Ioan Gall,
protopresb. gr. ort.

Concurs de licitațiune.

Pentru edificarea unei nouă biserici din material solid în parohia gr. or. Săcătura din protopresbiteratul Câmpeni se publică concurs de licitațiune minuendă cu terminul de **15 Novembre a. c. st. n.**

Doritorii de a întreprinde aceasta edificare, sĕ se presenteze în parochia numită sau se 'și trimită ofertele în regulă la oficiul protopresbiteral concernent în Câmpeni (Topánfalva) acludând și spesele de retrimitere a ofertului în marce postale pănă la terminul ficsat, când se va ținè licitațiunea, avênd fiecare licitant sau ofertant a depune un vadiu de 10% dela suma preliminată a strigărei de 7120 fl. 96 cr. v. a., care vadiu la cas de oferire va servì de cauțiune din partea întreprinḑĕtoriului pentru comuna bisericeaseă pănă la terminarea edificiului.

Planul, preliminariul și alte condițiuni mai detaiate se pot vedè și pănă la ḑiua licitațiunei la oficiul protopresbiteral, mai observêndu-se, că materialul de lipsă îl va da comuna bisericească. [1465] 3

Săcătura, 2 Octombre 1886.

George Scrob, paroch și preș.
Basilie Patița, not. com. par.

TIPOGRAFIA ARCHIDIECESANĂ în SIBIIU.

A eșit de sub presă: [1464] 4

CALENDARIU
pe anul comun dela Christos
1887.

Anul al treiḑeci și șeselea.

Prețul unui esemplar legat **30 cr.**, pentru vênḑĕtori nelegat **23 cr.** v. a. și legat **25 cr** v. a.

CUPRINSUL:

Cronologie. — **Calendariul** (julian și gregorian, cu însemnarea esactă a Evangeliilor și glasurilor de peste an). — **Pătrarele lunilor.** — **Genealogia casei domnitoare austriace.** — **Regenții europeni.** — **Servițiul postal și telegrafic.** — **Tacsa de timbru** pentru polițe și documente. — **Tabela pentru computarea intereselor.** — **Mĕsurile nouĕ și vechi.**

Șematismul

bisericei ortodocse-orientale române din Ungaria și Transilvania cuprinḑênd și **protopresbiterii, administratorii protopresbiterali, parochii** și **învĕțătorii** cu **comunele bisericesci din archidiecesă după noua arondare a protopresbiteratelor.**

Ierarchii metropolielor învecinate din Austro-Ungaria.

Împĕrăteasa Eudocsia. (Continuare.)

Conspectul sĕptĕmênilor. — **Însemnarea têrgurilor.**

Administrațiunea tipografiei archidiecesane în Sibiiu.

Nr. 146 [1468] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea parochiei vacante de clasa a III în comuna Dêncu micu cu aceasta se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt urmĕtoarele:

1. Casă parochială cu grădină.

2. 13 jugere și 365☐ stângini pămênt arătoriu și fênațiu.

3. Dela 140 case câte o ferdĕlă vechie de 16 cupe cucuruz cu tuleul, din care 30 ferdele sunt ale cantorului.

4. Una ḑiuă de lucru sau 40 cruceri v. a. bani dela toată familia.

5. Venitele stolari îndatinate

Toate aceste aduc un venit anual de 400 fl. v a..

Cei ce doresc a ocupa aceasta stațiune preoțească, au a'și așterne petițiunile instruite în sensul legilor din vigoare oficiului protopresbit. al Orăștiei în terminul sus indicat.

Orĕștie, 30 Septembre, 1886.

Nicolau Popoviciu,
protopresbiter.

Vin bun, curat și nefalsificat

se află la [1471] 2—2

Francisc Klein,

Strada măcelarilor în edificiul „Albina“

Vin negru de banat o sticlă de 1 litră **45 cr.**

Vin de pe Murĕș o sticlă de 1 litră **35 cr.**

Afară de acestea tot feliul de articli din băcănie.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Ciucia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireș	—	—	4.15	5.50
Ghîrbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluș	—	10.28	5.26	6.43
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriș	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.9
Vințul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuș	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaș	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copșa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaș	4.—	-	—	2.18
Elisabetopole	4·35	—	—	3.03
Sighișoara	5.10	—	—	3.59
Hașfalĕu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.06	—	—	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
Brașov	9.21	—	—	9.15
	1.55	5.45	—	—
Timiș	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiș	—	9.56	1.45	—
Brașov	—	10.29	2.32	—
	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Hașfalĕu	8.52	—	11.03	—
Sighișoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaș	10.57	—	12.29	—
Copșa mică	11.19	—	12.44	--
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaș	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.48	—	1.46	—
Teiuș	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vințul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2.56	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriș	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluș	5.56	--	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	.52	6.21	—	8.26
Ghîrbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7 23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9 29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovaț	7;22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliș	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborșin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicĭca	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕștia	—	11.11	11.37
Șibot	—	11.43	12.—
Vințul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12.36	12.46
Teiuș	—	1.29	1.41

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.24	3.42	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vințul de jos	12.30	4.29	—
Șibot	1.01	4.51	—
Orĕștia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicĭca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborșin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.39	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliș	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaț	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Hațeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Banița	3.05	6.40
Petroșeni	3.37	7.12

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.10	10.07
Banița	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Hațeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișoara	9.08	9.02

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	—	2.02	3.55
Șeica mare	—	2.29	2.22
Loamneș	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	—	9.13	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneș	—	10.20	11.39
Șeica mare	—	10.43	12.07
Copșa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oșorheiu - Reghinul-săs

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheța	4.02	10.50	3.58
Luduș	4.23	11.11	4.20
M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireșteu	5.48	12.36	5.53
Oșorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oșorheiu	6.34	—	8.—
	6.56	12.15	10.20
Nireșteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Luduș	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.18
Cernea	2.39
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriș — Turda

Ghiriș	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriș

Turda	8.29	3·10
Ghiriș	8.50	3.40

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 118 Sibiiu, Marți 4/16 Noembre 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Lucruri pe dos.

Cu nimica nu se face atâta paradă, ca cu activitatea ministrului reg. ung. dela cultele și instrucțiunea Ungariei, cu nimica nu se îmbată lumea în statul nostru, ca cu resultatele organelor puse sě privegheze, cum se esecută la noi legea pentru instrucțiunea publică.

Parada devine cu atât mai nefastă, cu cât dintre resorturile ministrilor nostri, nici unul nu este atât de desmerdat ca și cel al ministrului de culte și instrucțiune publică.

În parlamentul budgetului cultelor se votează cu ochii închiși, și lucru pe dos — pe când la ceialalți ministrii se vaeră lumea, că preliminariele sunt prea mari, prea esagerate, că coarda este atât de întinsă, încât trebue sě se rupă, pe atunci ministrului dela culte'i-se face imputare, că nu cere destul.

Lucru pe dos.

Se dau ordinațiuni preste ordinațiuni întru esecutarea legei de instrucțiune, se face din întreg aparatul administrativ un fel de birou de informațiune, se pune la dispozițiunea inspectorului de scoale comitele suprem, vice-comitele, ambele soiuri de solgăbirăi, notarii și primarii comunali, se formează un cuib de spionagiu asupra scoalelor, încât nici resuflarea copiilor nu poate străbate prin porii sticlei dela ferestre nespionată de ceata celor ce veghiază asupra scoălei.

Și vedem, că bietul învěțătoriu trebue sě meargă cu testimoniele în mână dela primariu la notariu, la sub-pretore, dela acesta la pretorele suprem, apoi la inspectorul de scoală.

Și vedem că bietul învěțătoriu trebuie sě meargă dela comitetul nostru parochial la preot, dela acesta la protopopul concernent, dela protopopul concernent la protopopul, care s'a pus pe sine preste protopopi, până ce sě ajungă lucrul la organul competent, la consistoriu, unde bietul învěțătoriu află în cele din urmă măngăere și adăpostire.

Și sě nu se creadă, că acest sistem de spionagiu s'a făcut de dragul instrucțiunei sau doară chiar al educațiunei. Doamne feresce.

Lucru pe dos.

Toate precautelele acestea, dacă precautele se poate ele numí, toate s'au făcut numai pentru scoalele noastre românesci. Acestea dau de lucru întreg aparatului, despre care am făcut mențiune.

Se caută un singur lucru: dacă învěțătoriul întrunesce condițiunile articolului de lege XVIII. din 1879, adecă: dacă scie el unguresce.

Cu milioanele se chieltuesc banii pentru scoalele comunale și de stat.

În locurile, unde românii locuesc în masse compacte, se zidesc paralel cu scoalele confesionale, scoale de stat, cari se susțin cu mari spese.

Și pentru ce?

Pentru ce?

De bună seamă nu de dragul progresului, ci cu tendența vědită de a maghiarisa.

Ca dovadă vom arăta numai unele casuri. Pentru instrucțiunea poporului prin locurile, unde elementul maghiar este compact, pe nime nu-'l doare capul.

Ca ilustrație servească o petițiune a învěțătorilor din secuime, cari se plâng la ministrul de interne, că ei mor de foame.

Petițiunea s'a publicat și în diariul „Ellenzék“ și noi estragem din ea următoarele passage:

„Permiteți-ne sě ve spunem, că noi, cari muncim la aceste scoale, în înțelesul strîns al cuvêntului flămândim, răbdăm frig, suntem sdrențoși cu un cuvênt: n'avem sě îmbucăm nici o bucătură și nu este a noastră nici cămașa de pe noi; cu toate acestea toți, afară de doi inși, suntem împovărați cu familii grele...

„Noi nu cerem ca alții, ca sě ni se mărească salariele pentru că din salariele, ce le avem, am putea trăi, dacă le-am primí punctual și regulat, dar tocmai într'asta stă něcasul, că salariele nu le primim regulat, nici din partea respectivelor comune, nici din partea ajutoriului acordat de stat.“

„Din partea comunelor nu ne primim salariul regulat din causă, că tacsa pentru învěțământ totdeauna încep sě o adune la finea anului scolastic. Aruncul de 5% dare îl adună separat, nu colectorul de dare, ci o persoană deosebită și aceasta se întêmplă foarte încet și târdiu, din care causă comunele nici odată nu se află în posiție de a putea plăti regulat pe învěțătoriu.“

„Pentru aceea, partea aceea din salariele noastre, pe care ar trebuí sě o plătească comunele sub titlul: tacsă pentru învěțământ, dare de 5% etc. totdeauna o primim în urmă, trecênd de pe un an pe altul, și în rate așa de mici, d. e. de câte 2, 5, 10 fl., încât omul n'are nici un folos de acei bani; ba o dicem, că și până acum nu totalul de 3—400 fl. salariu anual, ce ne este promis în rate anticipative, ci ceea ce ne-a nutrit și susținut pe noi a fost aceea sumuliță, pe care sub titlul de ajutoriu de atat o primeam dela guvern la începutul fie-cărui an scolastic?“

„De vreme ce însě în anul trecut scolastic ajutoriul de stat nu ne-a sosit, a trebuit sě ne băgăm în datorii, socotind, că vom plătí, când ne va vení ajutoriul de stat. Ajunși în nisce împregiurări ca aceste, am trecut de pe o di pe alta, până s'a împlinit anul, făcênd datorii una peste alta.“

„Ce-i drept, acum ne-a sosit jumětate din ajutoriul de stat, dar nici aceea n'am putut sě ne procurăm cu el pânea, de care avem trebuință, ori sě ne răfuim datoriele, spre care scop nici pe jumětatate nu este de ajuns. Fie-care dintre noi a rěmas cu datoria după cap, avênd a plătí o camătă mare. Acum însě nu mai putem învinge nici cu plătirea cametelor, pentru că din ce biată am avut, am scăpătat și acum ne-am perdut și creditul și omenia. Ca de esemplu pot serví următoarele casuri:

„Un brav coleg învěțătoriu al nostru, care are salariu de 300 fl. și lângă el o familie de 8 membri, din causa întârdierei ajutoriului de stat a făcut o datorie de 200 fl. Fiind însě, că nu mai putea învinge cu plătirea intereselor a fost acusat și a trebuit sě plătească spesele procesului cu 60 de fl. Un alt confrate învěțătoriu da al nostru, care duce o viață tot așa de modestă, nefiind în stare a satisface așteptărilor creditorilor sei, fu atacat din partea acestora publice în drum și, înjurându-l cu numele de mincinos, înșelătoriu, — l-au bătut. Ba s'a întêmplat și aceea, că un confrate învěțătoriu fu cercetat în scoală, în timpul prelegerii, pentru plătirea unei merțe de bucate, și fiindcă și de astădată a fost silit sě se roage de creditoriul seu, ca sě-l mai aștepte, până-i va sosí plata, și lui i-a strigat acolo, în scoală, mincinos și înșelătoriu.“

„Dar nu vom descrie și mai departe miseria, pentrucă și așa nu s'ar afla condeiu, care s'o poată descrie, precum se cuvine. E de ajuns, ca sě o vadă, și cine o vede, e cu neputință sě nu-l ajugă compătimirea față cu soartea noastră.“

Așa s'au plâns învěțătorii din comitatul Cicului, așa se plâng cei din comitatul Odorheiului.

N'am fi luat notiță despre sěrăcia acestor dascăli, căci noi le scim necazurile, n'am fi luat notiță, dacă o ceată de spioni de aici, nu ne-ar tot vecsa, că politica de instrucțiune din Ungaria și uneltirile Kulturegyletului sunt inspirate de binele comun.

Judece deci lumea, dacă nu e lucru pe dos.

Sibiiu și Blașiu.

Fără nici un comentariu punem sub ochii cetitorilor nostri un articul trimis dela Sibiiu diarului „Budapesti Hirlap“, și care l'a publicat sub titlul „**Sibiiul** și **Blașiul**“ în numěrul seu de Vinerea trecută.

Articolul este datat din Sibiiu, 9. Novembre.

Eată-l:

„Două centre românesci, inimice unul altuia atât în politică, cât și pe terenul religiunei. Așa este aceasta din timpuri vechi.

FOIȚA.

Serbarea dela Curtea de Argeș.

Curtea de Argeș, 11 Octobre.

(Urmare.)

Apoi MM. LL. Regele și Regina descinseră în curtea Catedralei, unde M. S. Regele trecu în revistă trupele de paradă, cari aclamară pe Suverani și cari apoi, avênd în fruntea lor pe dd. generali G. Anghelescu și Vlădescu, defilară în cea mai bună ordine pe dinnaintea Suveranilor.

După aceea MM. LL. Regele și Regina întruniră în jurul Lor poporul și, Suv. cu afabilitatea Lor obicinuită, se întreținură la vorbă cu sătenii, cărora le împărțiră oda dlui V. Alecsandri, publicata într'o carte luxoasă broșură, format mare,avênd atât pe copertă cât și înlăuntru fotografia măreţului monument.

'Mi este peste putință, sě descriu bucuria și entusiasmul sătenilor, věděnd în mijlocul lor pe iubiții noștrii Suverani.

Nici odată n'am vědut o mai mare afluență. Erau peste 25,000 de oameni, cea mai mare parte ěrani, veniți din toate unghiurile țěrei, chiar din cele mai depărtate. Am vorbit chiar cu țěrani veniți într'adins din vêrfurile munților județului Neamț, pentru a vedé pe MM. LL. Regele și Regina presidând o serbare atât de națională și religioasě.

Era o priveliște din cele mai încântătoare a vedé dealurile acoperite de țěrani și țěrance, îmbrăcați în frumoasele lor costumuri, cari variau diferitele localități, de unde erau.

Diua de 12 Octombre va rămâné o di neștearsă în memoria lor, mai întâiu pentru că au asistat la un act atât de măreț și național și al doilea, pentru că au avut în mijlocul lor câte-va momente pe iubiții nostrii Suverani cari, fiind fideli simțimintelor românesci și crescinesci ale fostilor nostri Suverani, arata foarte mare solicitudine pentru biserica română.

La oara 2 aproape,MM. LL. Regele și Regina eșiră din curtea Catedralei, urmați de popor și se îndreptară spre localul seminariului, unde era pregătită o masă, la care Suverani bine-voiără a întruní clerul, corpul diplomatic, miniștrii și toate notabilitățile din localitate și din Bucuresci.

La acest dejun, d. Gusti, vice-președintele senatului, ridică un toast, care entusiasm, în gradul cel mai mare pe asistenți.

Bătrênul poet al Iașilor dovedì, și cu acestea ocasiune, că are tot o inimă de tiněr.

Iată acest toast:

Toastul d-lui D. Gusti.

Dați cupele de aur, cupele de argint ale lui Neagoe-Vodă, ca sě sěrbătorim cu ele la această di strălucită, care cu dragoste ne desfășură și acum scumpa sa memorie, de și sunt trecute peste trei veacuri și jumětate. Este sfântă și miraculoasă biserica sa Curtea-de-Argeș, la a căreia restaurare Capul țěrei ne-a întrunit. De abia câte-va dile sunt, de când pe rěsfățatele câmpii ale Buzěului, în mijlocul a mii de cavaleri la scoala vitejiei strěbune se vedea, alergând și priveghind marele Cap al armatei noastre; a doua sau a treia di sbura în mijlocul marei cetăți a lui Bucur, la scoala luminei, inaugurând un focar de învěțământ; astădi este aci la poalele altarului secular, plecându'și cu umilință fruntea înnaintea puterei dumnedeesci, la această sfântă scoală a credinței noastre strěbune, din al căreia prag cu voce umilă, dar detunătoare, arată mărirea ddeească poporului bětrân și tiněr și armatei, mărturisind'o și invocând'o de a protege în veci România, care cu tărie crede în ea. Această voce este a Regelui nostru, dar alăturea cu el priviți pe această femee, pe a căreia frunte coroana regală strălucesce cu atâta vrednicie; priviți pe această femee, a căreia față se împodobesce de virtuți crestine: ea'i dulce mângăiere sěracilor, e mână îngrijitoare și tămăduitoare bolnavilor, e soră de caritate și mumă de orfani; pietatea sufletului Seu a făcut ca cu frage-

„Sibienii se ţin infalibili atât în politică, cât şi în religiune, de aceea ei sunt mai intoleranţi, mai agitaţi, şi mai estremi, sunt superficiali şi însetează după comori pămêntesci.

„Greco-orientalii în politică sunt estremi, în religiune intoleranţi, şi a lor o ţin de singură mêntuitoare. Şi ce e mai de însemnat, ei urăsc mai ales pe greco-catolici.

„Eată cum zugrăvesce un ḑiariu bisericesc relaţiunile sociale:

„Scoala greco-orientală n'are linişte nici pace de cea greco-catolică, nu doară, pentru că ea nu este scoală, în care copilul învaţă românesce tot acelea-şi învĕţături, ci pentru că una este greco-orientală, ear cealaltă greco-catolică. Pe sate la locuinţele preoţilor ferestrele spre stradă sunt înfundate, ca cei doi preoţi sĕ nu se poată vedè nici prin sate, pentru că unul 'şi-a câştigat cualificaţiunea în Sibiiu, celalalt în Blaşiu. De aceasta credinţa a scăḑut la popor. Poporul vorbesce despre credinţă, ca despre o căciulă învechită. Dacă o confesiune voesce sĕ-'şi pună dascăl de doamne-ajută, atunci preotul greco-catolic pune pedeci şi viceversa. Dacă voiesce sĕ îmbunătuţească venitele preoţesci, tot aşa se întêmplă: Nu dau nimica, mai bine me dau unit.

„Cu aceste plângeri un ḑiariu greco-oriental ne stă înnainte. Şi aceasta dovedesce, că greco-orientalii sunt mai simţitori. Lucrul altcum stă tocmai contrariu. Şi în Blaşiu totuşi nu se plâng.

„Greco-orientalii sunt cu mult mai numĕroşi, ca greco-catolicii, biserica este mai puternică, însĕ preoţii ei în privinţa culturei şi a cunoscinţei stau cu mult îndĕrĕtul acestora. Popia se mută dela tată la fiu, fără nici un studiu gimnasial.

„Odinioară Blaşiul era Mecca lumei românesci, căci preoţii lui erau oameni cu cunoscinţe de învĕţătură, şi preoţii au fost apostolii ideilor politice. În Blaşiu s'a proclamat la 1848 libertatea, acolo au creat programul românesc. Cealaltă biserică atunci orbeca în întunerec.

„Acuma oamenii acesteia au apucat frênele şi Sibiiul l'au făcut de residenţa politicei românesci. Acolo ţin adunări tot la trei ani, acolo fac programele politice, pronunciamentele. Acolo se svêrcolesc din toate puterile, însĕ, după cum am amintit, şi acuma superficial, şi nu lucrează după raţiune, şi numai după cum le trăsnesce aḑi s'au mâne prin minte.

„Aici la Sibiiu s'au adunat toţi agitatorii pensionaţi, şi de aceea acuma Sibiiul este la locul prim.

„Blaşiul a rĕmas locul raţiunei, al culturei românesci, şi al muncei. Metropolitul, nefrêngêndu-'şi capul cu politica, una după alta crează institute de binefacere, şi tot minutul din vieaţa sa, cea din urmă groşiţă a venitului seu, o sacrifică pentru institute folositoare.

„Până când Sibiiul 'şi terfelesce timpul (elfecsérli idejét) prin fanfaronade politice (hando barda) 'şi terfelesce puterile şi voia, se înglodesce în noroiul personalităţilor, şi în realitate a ajuns ca numai de el sĕ se vorbească, pe atunci Blaşiul face institut pentru adăpostirea copiilor sĕraci de român şi trăiesce pentru cultura românească.

„Până când Sibiiul 'şi frămêntă capul, cum sĕ alunge din scaunul presidial al reuniunilor pe greco catolici, ca în acelea sĕ aşeḑe pe coreligionarii sei, pe atunci Blaşiul predică pacea şi 'şi petrece ḑilele, lucrând în pace.

„De aceea Blaşiul stă de asupra Sibiiului, şi Sibiiul nici după mulţi ani nu va sta pe acel nivou spiritual, căci povestile din foiţa „Tribunei“ încă nu au îndreptăţirea, de a fi privite de centul sciinţii românesci.

„Blaşiul este matur şi blând, Sibiiul însĕ acuma este la gradul, pre care acesta a stat la 1848.

Până aici corespondenţa ḑiariului din Pesta. Ne simţim dispensaţi de a face vre un comentariu Vom nota numai, că citatul reasumează în esact articolul nostru publicat în Nr. 106 din 4/16 Octobre.

Congresul naţional sêrbesc.

După cum am anunciat în numĕrul trecut al ḑiariului nostru, congresul naţional sêrbesc s'a disolvat fără a întra în meritul agendelor ordinare, de oare-ce nu s'a permis desbaterea asupra unei resoluţiuni cu privire la representaţiunea, ce s'a adresat în sesiunea trecută Maiestăţei Sale monarchului. Deputaţii congresului înnainte de a se depărta din Carloviţ au dat comisariului regesc următoarea declaraţiune:

Ilustrissime dle comisariu regesc. Congresul actual naţional-bisericesc sêrb, — ai cărui membri şi noi mai jos subscrişii avem onoare a fi — 'şi a început activitatea între împrejurări foarte grele. Deja cu ocasiunea deschiderei cu adêncă durere am trebuit, sĕ auḑim, că representaţiunea adresată Majestăţii Sale ces. reg. şi apost. în care congresul 'şi-a espus gravaminele şi dorinţele pentru susţinerea drepturilor sale, la locul preaînnalt nici nu s'a primit. Afară de aceea cu cea mai mare surprindere a trebuit, sĕ înţeleagă, din rescriptul sinodului dto 22 Octobre a. c. cetit în şedinţa congresului din 6 Novembre, a. c. că congresului, carele e custodele tuturor drepturilor noastre naţionali-bisericesci şi organul suprem al autonomiei noastre naţionale-bisericesci, i-se deneagă şi basa legală, când se afirmă, că acesta după părerea sinodului episcopesc nu e alt ceva, decât o corporaţiune consultativă şi subordinată sinodului episcopesc. Atacul acest nou îndreptat în contra drepturilor credincioşilor metropoliei gr. or. sêrbesci şi în contra congresului naţional-bisericesc ca representante legal al lor, a provocat în inimile credincioşilor şi representanţilor lor cea mai mare amărăciune, dar subscrişii deputaţi cu toate acestea, ne uitându-'şi de înnalta lor posiţiune şi chiemare şi reprimându-'şi îndreptăţita lor măhnire sufletească, atacurile acestea mai nouă le a ascultat cu liniştea, ce corĕspunde pe deplin posiţiunei lor.

Cu toate acestea ieri s'a mai întêmplat ceva, ce nu convine nici cu procedura de până aci, şi e în contra şi a regulamentului congresual şi ceea-ce împedecă activitatea liberă a acestui congres cu desĕvêrşire. Actualul preşedinte al congresului n'a permis cetirea unui proiect de conclus subscris de 53 deputaţi, până când nu-l va revedé mai 'nnainte dênsul, — şi şedinţa în mod arbitrariu o a ridicat înnainte de a se fi eshauriat ordinea de ḑi. În urma acesteia deputaţii congresuali au decis, ca în înţelesul regulamentului congresual § 15, sĕ-l provoace pe actualul prnşedinte 15 deputaţi în scris, ca pe 3 oare şi ½ sĕ conchieme şedinţa din nou, dar în loc de aceasta ni s'a notificat ordinaţiunea Ilustr. Voastre dto 5 Novembre a c. Nr. 11, prin care fără de nici o causă, şi la tot casul numai în urma suspiţionărilor nebasate, Ilustritatea Voastră interḑiceţi ţinerea şedinţelor, până când proiectul de conclus al acelor 53 de deputaţi nu se comunică Ilustrietăţii Voastre, până când Ilustrietatea Voastră nu veţi concede ţinerea şedinţelor. Subscrişii deputaţi cunoscênd pe actualul preşedinte, nu sunt surprinşi de procederea sa arbitrară şi ilegală, şi astfeliu nu sunt surprinşi nici de suspinderea nemotivată şi de neconvocarea şedinţii, dar cu atât mai tare îi surprinde, când Ilustrietatea Voastră, ca chiemat a susţiné ordinea şi legea autonomiei noastre, în contra espresei disposiţiuni a § 8 din regulamentul congresual sancţionat prin Maiestatea Sa ces. reg. şi apost. în înţelesul căruia comisariul regesc în privinţa acţiunei şi deciderea congresului nu încurge, nici nu poate împedeca legala acţiune, cum v'aţi putut a ve amesteca şi a împedeca pertractările congresului. Subscrişii o privesc aceasta ca cea mai eclatantă vătamare a activităţii şi consultărilor lor libere. Şi încât prin împregiurările accentuate mai sus, acţiunea îndreptată spre regularea referinţelor congresului-naţional bisericesc este împedecată, în cât prin faptele actualului preşedinte şi ale Ilustrităţii Voastre aceasta a devenit impossibilă: Pe basa acestora subscrişii deputaţi ai congresului naţional-bisericesc sunt necesitati a protesta sĕrbătoresce chiar şi în contra cugetului aceluia, ca cei 53 deputaţi între împregiurările aceste escepţionale şi grele ar putea subscrie şi asterne înnaintea congresului un proiect de conclus, prin care ar greşí contra loialităţii poporului sêrb şi al congresului naţional bisericesc faţă cu M. S. prea graţiosul nostru Domn, precum şi faţă cu supunerea documentată totdeauna; şi sunt necesitaţi a declara, că între asemenea împregiurări, când ni se împedecă activitatea legală, nu ne rĕmâne altceva, decât neabătându-ne dela basa legală, sĕ ne împrăsciem, neluând nici o rĕspundere pentru eventualele urmări.

Carloviţ, 9 Novembre, 1886.

Urmează 54 de subscrieri dintre cei 60 de deputaţi presenţi.

Mişcarea populaţiunei în raportul religiunei.

[Trimestrul Ianuariu 1886 în comparaţiune cu trimestrul corespondent din 1885.]

În trimestrul Ianuarie 1886 s'au căsătorit, în toată ţeara, 43.768 persoane, ear în acelaşi trimestru din 1885 s'au 34.882, adecu cu 9.866 mai mult decât în anul acesta din urmă.

Acest numĕr al căsătoriţilor, repărtiţi după cult ne dă următorul resultat.

Căsătoriţi.

	Trimestrul Ianuariu 1885.				
Ortodocşi	33,305	sau	$95._{48}$	la	°/°
Catoliei	886	„	$2._{57}$	„	„
Protestanţi	47	„	$0._{13}$	„	„
Armeni	20	„	$0.^{0}_{6}$	„	„
Lipoveni	24	„	$0.^{0}_{7}$	„	„
Mahomedani	46	„	$0._{13}$	„	„
Israeliţi	544	„	$1._{56}$	„	„
Total	34,882	„	$1._{00}$	„	„
	Trimestrul Ianuariu 1886.				
Ortodocsi	43,092	sau	$96.^{1}_{2}$	la	%
Catolici	892	„	$1._{99}$	„	„
Protestanţi	58	„	$0.^{1}_{3}$	„	„
Armeni	37	„	$0._{08}$	„	„
Lipoveni	30	„	$0.^{0}_{7}$	„	„
Mahomedani	59	„	$0._{13}$	„	„
Israeliţi	663	„	$1._{48}$	„	„
Total	44,768	„	$1._{00}$	„	„

dele, dar măiestrele Sale mâni, sĕ se depună astăḑi la acest măreţ altar preţiosul prinos şi tezaur creştinesc, un evangeliu scris şi bogat ornamentat de femeea Regina. Acum, când la această masă se frânge şi se mânâncă pânea tăriei şi se bea vinul bucuriei, de nu vĕd cupele lui Neagoe-Vodă, avem inimi curate şi buze neîntinate, cu cari bând sĕ strigăm: Glorie bisericei noastre; scumpă şi neperitoare amintire fundatorilor Curţii-de-Argeş; mărire şi fericire Voe Rege Carol şi Regină Elisaveta. Trăiască România!

După dejun MM. LL. s'au reîntors în Catedrală unde, admirând încă o dată acest măreţ monument, au semnat spre amintire într'o condică, în care semnară apoi clerul, miniştrii strĕini, miniştrii ţĕrei şi întregul popor. Apoi se reîntoarseră la reşedinţa regală, în aceeaşi ordine care a presidat la sosire.

Cortegiul regal mergea la pas din causa mulţimei care, în tot percursul, aclama pe Suverani prin strigăte de: „Ura! Trăiască Majestăţile Lor!

În piaţa cea mare a oraşului cânta musica şi o horă mare de ţĕrani şi ţĕrance era întinsă.

La 4 oare MM. LL. regele şi regina au eşit prin oraş în trăsură „à la Daumont“ şi s'au preumblat pe şoseaua Râmnicului-Vâlcea. Trăsura regală era escortată de trăsura, dlui prefect de Argeş şi urmată de altă trăsură, în care se aflau dl ministru Radu Mihaiu, dl colonel Budişteanu şi dl primariu al oraşului Pitesci.

La întoarcere Suveraniii au visitatat pe P. S. S. episcopul de Argeş Ghenadie, cu care împreună au visitat biserica domnească, o biserică de peatră clădită cu 200 ani înnaintea Curţii-de-Argeş şi scoala din curtea acestei biserici.

După ce au admirat interiorul acestui sfînt locaş, MM. LL regele şi regina au eşit în curte şi au visitat mormintele părinţilor dlui I. C. Brătianu şi pe acela al fratelui dsale, dlui Teodor Brătianu, mort acum vr'o 5 ani. Apoi Suveranii s'au dus la scoală, unde au binevoit sĕ distribue elevilor broşuri cu istoricul catedralei Curţii-de-Argeş.

La 5½ MM. LL. regele şi regina au primit pe înnaltul cler, ear la 7 oare avură loc douĕ prânzuri, ununul la palat şi altul la seminar.

La prânzul dela palat a fost invitaţi 38 persoane, printre cari pot cita pe I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei. d. şi dna T. Maiorescu, dna Radu Mihai, dl. ministru Stolojan, d. V. Alecsandri dl D. Gusti, d. şi dna S. Populeanu, d. colonel Gorjan d. Lecomse, d. Gr. Tocilescu, d. Andrei Ionescu deputat şi primarul oraşului Bêrlad, etc., iar din localitate d. şi dna D. Sterescu, d şi dna dr. Ionescu, dnii Munteanu, Matache Protopopescu

La prânzul dela seminar a fost invitaţi clerul corpul diplomatic, ministrii generali şi alţii.

P. S. S. Episcopul de Argeş, Ghenadie, a ridicat un toast pentru MM. LL. Regele şi Regina; un al doilea toast a fost ridicat de dl ministru Sturdza pentru corpul diplomatic.

La acest toast a rĕspuns E. S. comitele Tornielli, ministru plenipotenţiar al Italiei, care, în calitatea sa de decan al corpului diplomatic, 'şi-a esprimat admiraţiunea sa pentru măreţul monument religios şi adânca impresiune, ce 'i-a produs solemnitatea sfinţirei!

Seara avu loc din nou o manifestaţie cu torţe şi musică a mulţimei imense, care asistase la serbarea de dimineaţă, ear pe un deal din faţa palatului se traseră focuri de artificii.

Veselia ţinu până târḑiu noaptea.

La 10 oare MM. LL. regele şi regina se retraseră în apartamentele Lor, după ce însă mai întâiu se aretară de mai multe ori la fereastră pentru a mulţumì poporului, cu totul transportat de bucurie şi care continuu aclama pe Suverani.

Am uitat sĕ spunem, că tot Duminecă, după serviciul sfinţirei sa servit poporului în curtea seminarului din partea ministeriului cultelor şi a P. S S. Episcopului Genadie, o masă, la care s'a ospătat mii de locuitori. Pentru această masă s'a tăiat 7 vaci şi s'a întrebuinţat 5000 de pâni.

(Va urma.)

Din acest tablou vedem, că rumĕrul căsătoriților, la *ortodocsi*, a sporit pe timestrul Ianuarie al anului curent cu 9,724 mai mult de cât în 1885; la catolici a scăḑut cu 4; la protestanți a sporit cu 11; la armeni cu 17; iar la israeliți cu 119 mai mult decât în 1885.

Pe același trimestru Ianuariu anul curent s'au nascut, în toată țeara, 51,1059 copii, adecă cu 2759 mai puțin decât în 1885.

Acest numĕr al născuților, repărțit iarăși după cult, ne dă resultatul.

Născuți.

	Trimestrul Ianuariu 1885.				
Ortodocsi	49,488	sau	91.95	la	%
Catolici	1,121	„	2.08	„	„
Protestanți	160	„	0.30	„	„
Armeni	47	„	0.09	„	„
Lipoveni	77	„	0.14	„	„
Mahomedani	385	„	0.72	„	„
Israeliți	2,540	„	4.72	„	„
Total	53,188	„	3.00	„	„

	Trimestrul Ianuariu 1886.				
Ortodocsi	46,663	sau	91.39	la	%
Catolici	1,102	„	2.16	„	„
Protestanți	155	„	0.30	„	„
Armeni	35	„	0.07	„	„
Lipoveni	76	„	0.05	„	„
Mahomedani	421	„	0.82	„	„
Israelițiți	2,607	„	5.11	„	„
Total	51,059	„	1.00	„	„

Din comparațiunea acestor cifre observăm, că la ortododocsi, numĕrul născuților pe trimestrul Ianuariu 1886 a scăḑut cu 2855; Catolici cu 19; la protestanți cu 5; la armeni cu 12: la lipoveni cu 1; la mahomedani a crescut cu 36; ear la israeliți a crescut asemenea cu 67.

După cum vedem, scăderea născuților pe trimestrul 1886 nu numai, că revine în cea mai mare parte ortodocsilor, dar ceva mai mult, cifra de mai sus de 2825, ce indică această scădere a ortodocsilor întrece chiar totala cifră de 2759 ce represintă diferența în minus a născuților din trimestrul Ianuariu 1886 în comparațiune cu aceia din 1885, pe câtă vreme, la israeliți, vedem din contră o crescere.

În același timestru din 1886, numĕrul morților sau ridicat la cifra de 70,521 indiviḑi, adecă cu 5,999 mai mult de cât pe trimestrul respectiv al anului 1885.

Repărțit după cult, acest numer al morților vin astfel:

Morți.

	Trimestrul Ianuariu 1885.				
Ortodocsi	31,845	sau	92.25	la	%
Catolici	841	„	2.44	„	„
Protestanți	81	„	0. 3	„	„
Armeni	42	„	0 12	„	„
Lipoveni	46	„	0.13	„	„
Mahomedani	212	„	0.61	„	„
Israeliți	1,431	„	4.15	„	„
Religie necun.	24	„	0.07	„	„
Total	34,522	„	1.00	„	„

	Trimestrul Ianuariu 1886.				
Ortodocsi	37,392	sau	92.77	la	%
Catolici	859	„	2.12	„	„
Protestanți	112	„	0.27	„	„
Armeni	43	„	0.11	„	„
Lipeveni	96	„	0.24	„	„
Mahomedani	368	„	0.21	„	„
Israeliți	1,422	„	3.51	„	„
Religie necun.	26	„	0.17	„	„
Total	40,521	„	1.00	„	„

Din comparațiunea acestor cifre, observăm asemenea că, în trimestrul Ianuariu 1886, ortodocsi au murit cu 5,747 mai mult decât în 1885; catolicii cu 18; protestanții cu 31; Amenii cu 1; lipovenii cu 56 iar israeliți 9 mai puțin.

Din cele de mai sus resultă că, la toate cele-l'alte culte mortalitatea, pe trimestrul Ianuariu 1886 a fost mai mare decât cea din 1885 afară numai de populațiunea israelită, unde a fast mai mică.

Mai 'semnalăm asemenea că, la ortodocsi, pe când numĕrul născuților, pe trimestrul Ianuariu 1886 este cu 2825 mai puțin de cât pe trimestrul corespondent din 1885; din contră nuṃĕrul morților a crescut cu 5747 mai mult decât în 1885.

De vom raporta acum numĕrul morților aparținĕnd fie-cărui cult, la numĕrul respectiv al născuților, avem următoriul resultat:

			Trim. Ian. 1885.
La 100 născuți	ortodocsi	au murit pe	64
„	catotolici	„	75
„	protestanți	„	51
„	armeni	„	89
„	lipoveni	„	60
„	mahomedani	„	55
„	israeliți	„	56

			Trim. Ian. 1886.
La 100 născuți	ortodosi	au murit pe	81
„	catolici	„	78
„	protestanți	„	73
„	armeni	„	123
„	lipoveni	„	126
„	mahomedani	„	87
„	israeliți	„	55

Din acest tablou vedem dar, că la ortodocsi, pe trimestrul Ianuariu 1886, la 100 născuți au murit 81, adecă 17 la sută mai mult decât pe același trimestru din 1885; la catolici cu 3 la sută mai mult; la armeni cu 34 la sută mai mult; la lipoveni cu 66 la sută mai mult; la mahomedani cu 32 la sută mai mult; ear la israeliți cu 1 la sută mai puțin.

În anul 1886 trimestrul Ianuariu, numĕrul născuților, din toată țara, a covêrșit pe acela al morților cu 10567 suflete; ear în trimestrul corespondent din anul trecut, ascendentul nascerilor a fost de 19,320, adecă cu 8,753 mai mult decât în 1886.

Aceste escedente ale născuților asupra morților, repărțite după cult, vin astfel:

Escendentul născuților asupra morților și vice-versa.

	Trimestrul Ianuariu 1885.				
Ortodocsi	17,643	sau	91.31	la	sută
Catolici	280	„	1.45	„	„
Protestanți	79	„	0.41	„	„
Armeni	5	„	0.03	„	„
Lipoveni	31	„	0.15	„	„
Mahomedani	173	„	0.90	„	„
Israeliți	1,109	„	5.74	„	„
Total	19,320	„	1.00	„	„

	Trimestrul Ianuariu 1886				
Ortodocsi	7,071	sau	85.84	la	sută
Catolici	243	„	2.30	„	„
Protestanți	42	„	0.41	„	„
Armeni	8	„	0.08	„	„
Lipoveni	20	„	0.18	„	„
Mahomedani	53	„	0.50	„	„
Israeliți	1,185	„	11.21	„	„
Total	19,567	„	1.00	„	„

Din comparațiunea acestor cifre vedem că, la ortodocsi pe trimestrul Ianuariu 1886, eseedentul născuților asupra morților a fost cu 8572 mai puțin decât pe trimestrul Ianuariu 1885; la catolici cu 37; lu protestanți cu 36; mahomedani cu 120; la israeliți, din contră aceste escedent a crescut cu 76 mai mult de cât în 1885. La armeni și lipoveni însĕ, pe trimestrul anului curent, a fost un escedent de morți asupra născuților.

Din cele de mai sus resultă că, pe trim. Ianuariu 1886 în comparațiune cu cel din 1885, la populațiunea ortodocsă, numĕrul căsătoriților a crescut, numĕrul născuților s'a micșorat dar acela al morților s'a mări ; pe când la israeliți, atât numĕrul căsătoriților, cât și al născuților a sporit ear al morților s'a micșorat. „Econ. Nation.“

Varietăți.

* (Publicațiune.) Pe basa §-lui 45 al art. de lege XXII din anul 1886 terminul pentru alegerea membrilor în representanțiile orășenesci din Sibiiu și Sassebeșiu în locul acelor membri aleși, a căror mandat espira cu finea anului 1886, l'am defipt pe ḑiua de *24 Novembre 1886*.

Aceasta o aduc la cunoscința publicului cu următoriul adaos:

1. în cercul electoral I-iu al *Sibiiului* sunt de a se alege 20 membrii ordinari și 4 suplenți;
2. în cercul electoral al II-lea al *Sibiiului* sunt de a se alege 19 membri ordinari și 4 suplenți;
3. în cercul electoral al III-lea al *Sibiiului* sunt de a se alege 16 membri ordinari și 4 suplenți;
4. în orașul *Sassebeșiu* sunt de a se alege 14 membri ordinari și 8 suplenți.

Dreptul de alegere activ și pasiv îl au toți aceia, cari sunt induși în lista alegĕtorilor de deputat dietal pe 1886.

Spre conducerea alegerilor representanța comitatesă a ales de president pentru orașul *Sibiiu* pe primariul de aici Dl Vilhelm de Hochmeister;

pentru orașul *Sassebeșiu* pe primariul de acolo Dl Albert Leonhardt.

Ca loc de alegere s'a stabilit pentru orașul Sibiiu sala de ședință a magistratului, pentru orașul Sassebeșiu așișderea sala de ședință a magistratului.

În sensul §-lui 47 al citatului art. de lege alegĕtorii sunt îndreptățiți a designa la începutul alegerii 4 membrii de încredere lângă president.

Alegerea se va începe în ḑiua mai sus statorită la *9 oare dimineața* și se va finí la *4 oare după ameaḑi*.

Listele viriliștilor și membrilor aleși sunt espuse în localitățile de alegere spre vedere publică.

Sibiiu, în 11 Novembre 1886.

Vice-comitele:
Gustav Thalmann m. p.

* Așa o toamnă frumoasă — n'ar fi de deochiu, încă nu s'a pomenit de mult. Mai deunăḑile pișca puțin frigul, dar acum soarele cu dinți ș'a perdut cu totul din putere și în loc sĕ pisce încălḑesce, ca în ḑilele cele bune. Din mai multe locuri primim scirea, că câmpurile 's verḑi ca primăvara. Pe pomi, mugurii cei ligniferi și cei fructiferi 's gata d'a plesní. Ba mai mult, din Avrig primim scirea, că o mulțime de pomi îs împodobiți cu flori ca primăvara. Din Cristian — lângă Sibiiu — s'a adus în Sibiiu, spre mirarea lumei mere, cum s'ar afla în luna lui Maiu. Oamenii nostri se bucură, că pot scoate vitele și nu trebue sĕ se strice nutrețul; nu mai se tem, că cine scie, cum va fi primăvara?

D-ḑeu e bun, el nu vrea făr bine, ne va da și primăvară bună. El ne și dă — numai d-nii ar lua și pelea!!

* De mult era vorba de regularea Dunărei pela poarta de fer. Regularea ar depinde dela inițiativa guvernului unguresc, dar cum cetim, în Pesta nici habar n'au oamenii. Asupra proiectelor technice în loc sĕ se aducă v'ro hotărire le au lăsat sĕ zacă și sĕ se încolbeze în archivă.

Poate, că au drept, sĕ le mai și lase ascunse în archivă, căci regularea fără bani nu se poate. Apoi 10 milioane de fl. și poate și mai multe, nu le iei numai de pe gard!!

* Din Lipsca se spune, că socialistii se îmmulțesc mereu. Mai ḑilele trecut a fost condamnat la închisoare pre 2 luni socialistul Langhammer, căci începu a rĕspândí scrieri foarte interesante de cuprins socialitic.

În Francfurt s'au descoperit comploturi și conjurațiuni de-ale socialistilor. Peste trei-ḑeci de socialisti șed la umbră pan'acum.

Sĕ spune, că dinamita se află ascunsă în multe locuri.

* De când Salisbury ș'a ținut entusiasmatul discurs, în cercurile delegațiunilor unguresci a intrat groasa. Se așteaptă ca dl Kalnoky sĕ dea deslușiri și ast-feliu sĕ mai mângăie sufletele neliniștite.

Nu miroasă a bine prin Pesta. În timpul de aḑi trebue bani... dar bani la noi de unde?

* Membrii armatei delegațiuni unguresci tot chipzuesc și desbat de vr'o câtva timp asupra unor afaceri „foarte interesante“. Așa din nou s'a pus în discursiune propunerea delegatului Grünvald pentru înființarea unei Academi-militare în Ungaria.... dar sĕ tot chipzuesc și desbat căci ministrul de rĕsboiu nu afla lucrul așa de interesant și necesar.

De sigur că dl ministru de rĕsboiu se mai uită, când dă oftica în pungă.

* (Mare paradă cu bani.) Mai în ḑilele trecute în camera din Paris ministrul president Freycinet ceru 10,000 fl. pentru acoperirea speselor, ce s'au făcut cu ocasiunea morții lui Paul Bert. Episcopul Freppel nu se putea de loc învoì cu aceasta și afirma, că Paul a fost un luptător înverșunat, în potriva religiunei; și din ĕst motiv sĕ nu se dea nici un ban. Dar episcopul fu fluerat. Creditul s'a acordat și veduvei Bert i-s'a votat o pensiune de 12,000 fl.

* (Păstrarea cafelei.) Cafeaua este foarte primitoare de umeḑeală și mirosuri, ce și le însușesce fiind alăturea cu alte coloniale cu mirosuri.

Bunătatea cafelei constă nu numai în specia ei, ci mai cu seamă în modul, cum a fost recoltată în colonii, când s'a copt bine, pe vreme uscată, ferită de ploi și de umeḑeală; cum a fost de bine înpachetată în saci, cum a fost adusă pe mare, cum a fost ținută prin băcăniele noastre, prin cămări, cum a fost prăjită și râșnită.

Cafeaua fie râșnită sau neprăjită trebue ferită de vecinătatea piperului, romului și altor lucruri cu mirosul tare. Dacă se amestecă cu făină de rădăcină de cicoare, cu boabe de orz sau de secară prăijită 'și perde aroma ei naturală, de asemenea dacă se prăjesce prea tare s'au prea puțin.

O veche gospodară din Rîmnic foarte amătoare de cafea buna 'mi spunea, că nu e permis a se pune în cafea alt-ceva de cât migdale prăjite, care inbunătățesc mult cafeaua și nici a se ținé cafeaua, prăjită și îndesată alt-fel, de cât în cutii bine astupate.

* (Umflarea vitelor.) În România multe vite pier pe fie-care an când pasc lacom nu numai trifoiu, luzernă, căpriță etc. dar chiar iarbă crudă. Ele trebuesc ferite și în cas, că se umflă, dacă e în prejurime vr'un veterinar, care sĕ scie mai mult ca un potcovar, trebuesce chemat de a da ceea-ce se numesce „un coup de trocart.“ Dacă — probabil cultivatorul n'are la îndemână un asemenea om special, sĕ'i dea pe gât conținutul unui pahar cu apă, în care se turnase 20 picături de *alcali volatil*. Dacă și spițeria e departe și nu e la îndemână alcali volatil, sĕ se toarne pe gâtul vitei, ce începe a se unfla, un păhăruț de rachiu amestecat cu pe atâta undelemn de mâncare.

La oi se dă apă cu mai puţin alcali volatil.

De multe ori sĕtenii 'şi scapă boulenii lor umflaţi, gonindu'i pe câmp, pănă se obosesc şi „trece prin ei.“ „G. Sătean.“

* Orzul nemistuit de cai. Foarte adesea ori se întêmplă sĕ vedem că caii noştri slăbesc de şi 'i hrănim bine cu fân şi le dăm orḑ de ajuns. Dacă nu e vorba de cai bolnavi, bătrâni, rĕu îngrijiţi şi cari muncesc prea mult, pricina acestei slăbiri provine — adesea ori — din causă, că nu mistuesc bine hrana, ce le dăm. Această nemistuire, mai ales a orḑului, nu e tot de-auna o probă că caii n'au dinţi sau orzul e prea tare, ci şi o probă de lăcomie a calului, care nu mestecă bine orzul sau ovĕsul în gură, ci 'l soarbe, cum s'ar ḑice.

Observaţi, de curiositate, că caii cei mai lacomi, cari 'şi sfârşesc mai curênd porţia lor de orz sunt aceia ce 'l lapădă mai mult.

Pentru a se înlătura acest neajuns e bine a nu se pune grămadă orzul înnaintea calului, ci cât se poate de întins şi subţire. E bine, şi mai ales pentru caii mai bătrâni sau celor de muncă càror trebue a li-se da orz mai mult, sĕ li se hurluiască orzul înnainte de a li se da, sau sĕ se înmoai de cu seara în un vas cu apă curată.

Cu chipurile acestea partea mai hrănitoarea orzului (fecula) va trece prin toate căile digestive a le calului cu mai mare folos pentru ei.

* Numai o perină. Un om îşi dase băiatul la meşteşug, stăpânul baiatului puse pe ucenicul seu sĕ se culce pe o laviţă, pe care era bătută cu cuie o perină subţirică, umplută cu paie. Ostenit fiind, băiatul adormì de o camdată ca un buştean, dar a doua ḑi, când se sculà, simţì, că i s'a înţepenit gâtul de tot. „Doamne, Dumneḑeule,“ gândea ucenicul întru sine, „eu numai o perină am avut şi tot me dor toate oasele; ce or fi făcênd însă acei domni, cari se culcă numai pe perini?“

* (Bibliografic). „Meseriaşul român“ Nr 18 pro 1886 e de urmĕtoriul cuprins: Industria şi frumcasele arte. — Legea pentru meserii din 1884 — urmare. Primul ajutoriu în casuri de boale grabnice şi nenorociri, pănă la sosirea doctorului. — Statistica meseriaşilor român din Transilvania Ungaria, urmare, — Stipendii şi ajutoare din „Fundaţiunea Andronic“ — Multe şi mĕrunte — Din traistă cu minciunile — Felurite pentru meseriaşi. — Bibliografie — Têrgurile dela 1-15 Novembre v. — Posta Redacţiunii.

Loterie.

Sâmbătăîn 13 Novembre 1886

Timişoara:	45	65	4	68	16
Viena:	90	47	26	34	36

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 13 Nevembre n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung de 6%	—.—	—.—
Galbin	5.92	5.90
Napoleon	9 92½	9 99
100 marce nemţeşt	61 42½	61 30
London pe (poliţă de trei luni)	125.55	125.30

„Albina“ Institut de credit şi de economii în Sibiiu.

Publicaţiune

în sensul articlului de lege XXXVI din anul 1876. §. 29.

1. **Suma Scrisurilor fonciare puse** în circulaţie cu 30 Octobro 1886 e de . . . . **fl. 1,016700.—**

2. Pretensiunile institutului de împrumute hipotecare, cari servesc de acoperirea acestor scrisuri fonciari sunt de . . . . **fl. 1,016,781.67**

3. **Valoarea hipotecelor luate de basă** la susnumitele împrumute hipotecari e de . . . . **fl. 4,402,270.—**

4. **In sensul § 97** din statute, **„fondul special“** pentru asigurarea scrisurilor fonciari este de . . . . **fl. 317,600.40** acesta e indus în cont separat şi plasat în efecte publice.

Sibiiu, 30 Octobre 1886.

[1472] 1—1 **Direcţiunea.**

Sz. 2477 1886 tkkvi [1473] 1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbiróság mint tkkvi hatoság közhirré teszi hogy a nagyszebeni „Albina takarék és hitelintézet végrehajtatonak Springean Nikuláe és neje Springeán Páráschiva születet Mihelecán végrehajtást szenvedö elleni 29 frt. 44 kr. töke követelés járulékai iránti végrehajtási ügyében a nagyenyedi kir. járásbiróság területén levő 59 sz. tkkvben A + 1—13 rsz. alatt Springeán Nikuláe és neje Springean Páráschiva szül. Mihelczán nevén foglalt fekvőkre az árverést 784 frtban ezennei megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fenneb megjelölt ingatlanok az **1886 évi December hó 10 napján délelőtt 10 órakor** megtartandó nyilvános árverésen kikiáltási áron alol is eladatni fognak.

Árverezni szándékozok tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-ét vagyis 78 frt. 40 krt. készpénzben, vagy az 1881 LX t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi November hó 1 én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelt 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldöt kezéhez letenni. a vagy az 1881 LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a járásbiroságnál elöleges elhelyezéséről kiállitot szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbiroság mint telekkönyv hatoságtól.

Negy-Enyeden, 1886 évi Augusztns ho 16-án.

Csernátoni Vajda,
kir. járásbiró.

Cine nu bagă în seamă [1474] 1—3

reclame înşelătoare,

ci voesce ca pentru banii sei sĕ fie bine servit, sĕ 'şi comande catalogul-principal din al 20-lea an, în care se află însemnate mărfuri de galanterie, mărunte de modă,; mărfuri de jucării precum şi tot feliul de mărfuri nouă parisiene, vieneze şi de Londra, cu preţurile cele mai scăḑute. Acest catalog a apărut în 10 Novembre şi conţine illustraţiuni originale de articli şi se capetă gratis.

Etablissement RIX, Wien, II.

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Ciucia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireş	—	—	4.15	5.50
Ghîrbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluş	—	10.28	5.26	6.43
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriş	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.9
Vinţul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuş	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaş	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copşa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaş	4.—	-	—	2.18
Elisabetopole	4·35	—	—	3.03
Sighişoara	5.10	—	—	3.59
Haşfalĕu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.06	—	—	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
Braşov	9.21	—	—	9.15
	1.55	5.45	—	—
Timiş	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiş	—	9.56	1.45	—
Braşov	—	10.29	2.32	—
	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Haşfalĕu	8.52	—	11.03	—
Sighişoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaş	10.57	—	12.29	—
Copşa mică	11.19	—	12.44	—
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaş	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.48	—	1.46	—
Teiuş	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vinţul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2.56	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriş	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluş	5.56	—	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	.52	6.21	—	8.26
Ghîrbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7 23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9 29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovaţ	7;22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliş	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborşin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicĭca	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕştia	—	11.11	11.37
Şibot	—	11.43	12.—
Vinţul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12. 36	12.46
Teiuş	—	1.29	1.41

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.24	3.42	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vinţul de jos	12.30	4.29	—
Şibot	1.01	4.51	—
Orĕştia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicĭca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborşin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.39	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliş	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaţ	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Haţeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Baniţa	3.05	6.40
Petroşeni	3.37	7.12

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.10	10.07
Baniţa	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Haţeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timişoara	9.08	9.02

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	—	2.02	3.55
Şeica mare	—	2.29	2.22
Loamneş	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	—	9.13	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneş	—	10.20	11.39
Şeica mare	—	10.43	12.07
Copşa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oşorheiu - Reghinul-săs

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheţa	4.02	10.50	3.58
Luduş	4.23	11.11	4.20
M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireşteu	5.48	12.36	5.53
Oşorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oşorheiu	6.34	—	8.—
	6.56	12.15	10.20
Nireşteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Luduş	8.51	2.02	12.06
Cheţa	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2,18
Cernea	2.39
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriş — Turda

Ghiriş	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriş

Turda	8.29	3·10
Ghiriş	8.50	3.40

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 119 Sibiiu, Joi 6/18 Noembre 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Din causa sf. sĕrbători a „Arch. Michail şi Gavril“ Nrul cel mai deaproape va aparea Marţi în 11 Novembre c. v.

Lucru pe dos.

Politica de instrucţiune s'a pus cu totul pe aripile actualului curent bolnăvicios, şi aceasta se poate observa încă dela 1868, de când cu facerea legei de instrucţiune, se poate documenta cu multele disposiţiuni ministeriale emanate dela 1868 până la 1879 cu privire la aplicarea articolului de lege XXXVIII. din 1868. Mai eclatant vorbesce pentru această direcţiune nefastă articolul de lege XVIII. din 1879 prin care se impune limba maghiară în toate scoalele poporale, şi căreia i-se atribue o putere retroactivă până la anul 1872, căreia disposiţiunile ministeriale, mai ales ordinaţiunea din 21 Maiu 1885. Nr. 20,301 'i dă putere retroactivă asupra tuturor învĕţătorilor dela scoalele poporale din patrie, chiar şi asupra celor aplicaţi înnainte de anul 1848.

Basat pe legea de instrucţiune articolul XXXVIII, din 1868, guvernul ţĕrei a înfiinţat scoale de stat pretutindinea, unde numai 'i-a plăcut, căci nimenea nu 'i-a stat în cale. În spiritul legei s'a lucrat deci, când s'au înfiinţat asemenea scoale prin ţinuturi, unde românii locuesc compact, şi unde ei au scoale destul de bune.

Chiemarea unei asemenea scoale era duplă: Ea avea sĕ atragă elevii dela scoalele confesionale, căci paralel cu acestea era ea făcută şi susţinută, a doua ea avea sĕ dea pe faţă tendenţa adevĕrată a organelor statului, era adecă chiemată sĕ demonstreze, că literă moartă era aceea disposiţiune din art. de lege XXXVIII din 1868, prin care se prescrie, ca fiecare elev sĕ'şi primească instrucţiunea în limba sa maternă.

Şi aşa am vĕḑut, că paralel cu cele mai bune scoale ale noastre s'au făcut scoale de stat. Am vĕḑut, că la asemenea scoale părinţii elevilor erau scutiţi dela sarcinele împreunate cu susţinerea scoalei, am vĕḑut că organele dela administraţiune nu aveau destule cuvinte, prin care se trudiau sĕ adimineze pre părinţii elevilor, ca se-'şi trimită pruncii acolo, unde nu plătesc nimica dascălului.

Am vĕḑut şi mai multe.

Românul în genere are mult bun simţ, şi până acuma cu sfinţenie se ruga în toată seara: „Păzesce-mĕ de cursa, care'mi-au pus mie.“ Şi românul în urma psalmului cu mândrie repeta: „Cădea vor în mreaja sa pĕcătoşii.“ Suportau greutăţile împreunate cu scoala confesională, şi nu cădeau în ispită.

După ce organele dela administraţiune au vĕḑut, că cursa nu prinde, au mers un paş înnainte şi au început a face oamenilor forţă.

Comitetul administrativ dela comitat; au adus conclus, că cutare comună are sĕ-'şi trimită toţi pruncii la scoala de stat, şi acuma nu gratuit, ci pe bani. S'a făcut asupra tuturor locuitorilor aruncul de 5% după darea directă

În faţa forţei bieţii oameni s'au plâns la autorităţile bisericesci. Însĕ toate au fost în zadar, căci odată s'a ḑis că scoala confessională nu este destul de mare, altă-dată, că scoala confessională este prea mare. S'a escepţionat, că scoala confesională n'are aparate, şi când s'a demonstrat, că are, atunci s'a afirmat, că învĕţătoriul nu este cualificat, şi dacă şi netemeinicia acesteia s'a documentat, atunci s'a ḑis, că nu este pod preste riul Murĕş.

Asemenea am păţit în Gerő-Oşorheiu, asemenea în Mesterhaza, asemenea am păţit-o cu Kézdi-Martunuşul, tot aşa cu Cohalmul, despre alte casuri concrete nici nu mai vorbim.

După ce a succes politicei actuale sĕ întemeeze şi consolideze scoala de stat cu ruinarea scoalei confessionale, s'a trecut preste principiul, că fie-care copil sĕ-'şi primească instrucţiunea în limba maternă. Şi avem casuri concrete, unde preste 90 de prunci greco-orietali cercetează scoala de stat din cutare comună românească, cărora o boabă nu li se propune românesce, cari un cuvênt nu sciu cetì românesce aşa, că doctrina religiunei trebue sĕ se mărginească, numai la ce rĕmâne băietului din auḑite.

Este deci vĕdită tendinţa cu politica urmărită de organele scolare de sus până jos

Pe asemenea scară a început acuma a lucra reuniunea de maghiarisare din Cluş, care asemenea'şi-a scris şi ea pe steag: cultură.

Noi nu suntem oamenii, despre cari se poate ḑice, că facem oposiţie din principiu. Nu ni se poate imputa nici agitaţiune sistematică, nici mistificare.

Soartea noastră este, sĕ spunem adevĕrul. Şi pentru această soarte sunt supĕraţi pe noi şi o parte de români, şi o parte din unguri. Cu deosebire se vor supera organele dela administraţiunea comitatului Têrnava mică, când le vom spune, de unde iau cele 10,000 de floreni pentrn reuniunea de maghiarisare, şi unde ajung acei bani.

Este lucru pe dos în politica scolară a guvernului. ca şi în tendenţele celor dela Kultur-egylet. Se face lucs cu scoalele de stat pe unde locuesc românii, cu scop vĕdit de a forţa maghiarisarea, pe când dascălii de ungur sunt espuşi ca sĕ moară de foame în numele maghiarisărei.

Ca dovada reproducem la acest loc un articol din „Budapesti Hirlap“, numĕrul de gală de Dumineca trecută. Reproducem fără comentariu: Poftim:

Lés miserables.

„Plin de entusiasm, humanism şi optimism am pâşit pe cariera dăscăliei. Mi-a plăcut sciinţa şi adevĕrul, 'mi crescea inima de câte ori auḑiam acest cuvênt: patrie, şi însufleţitele imne ale literaturei unguresci 'mi-au răpit inima. Ardeam de dorinţă de a trăì pentru patrie, şi eram gata sĕ şi moriu pentru ea.

Leagănul meu m'a legănat ca copil între munţi şi afară de casa părintească rar auḑiam graiul unguresc, scoala din sat, unde am învĕţat a cetì, încă era slovacă. Dacă pe ferii tatăl meu me ducea acasă, compătimiam din inimă pe consoţii mei din copilărie, căci nu sciau unguresce. Da, fericitul în Domnul tatăl meu a fost sergent de honvenḑi la anul 1848 şi de atunci 'şi câştiga pânea ca om de omenie, era adecă funariu, şi de câte-ori împletia din cânepă funie, totdeauna sciia sĕ pomenească pe câte cine-va, pentru a cărui grumazi a destinat laţul, pentru vrăşmăşia lui faţă cu ungurii. Durere această dorinţă a lui nici odată nu s'a împlinit. Un unchiu al meu a fost vestit conducĕtoriu panslav, şi deputat dietal, cu atât mai tare uram pe panslavi. Cu mintea de copil de multe ori am meditat: de aş fi eu rege, tot omul ar trebuì sĕ fie ungur în ţeara ungurească.

Sĕracii mei părinţi m'au dat la scoală, cât m'au putut da, n'au putut însĕ sĕ suporte greutăţile pentru universitate. Industriaş nu m'am făcut, căci mai tare 'mi-a plăcut cartea, ca lucrul cu mâna. Mi-am ales deci din patriotism cariera de dascăl, căci de şi nu pot fi rege, s'au doară chiar ministru, fişpan ori solgăbirĕu, cari ar putea maghiarisa o mulţime de oameni, cel puţin aici în părţile acestea nordice eu voi putea preface în unguri un sat mic slovac, căci eu voi învĕţa pe copii, eu 'i voi cresce, şi prin urmare le voi poruncì.

Sufletul meu nestricat şi fantast m'a atras spre copii, şi destule ori correpetam în gimnasiu, că mie instruarea mi s'a părut uşoară şi frumoasă. M'am dedat eu idea, că eu sunt născut pentru dăscălie.

Educaţiunea poporului! ideiă măreaţă, basa măiestăţei poporului, făclia libertăţei şi a progresului, care varsă lumină în viitoriul întunecat, vrăşmaşul credinţelor deşerte şi al prejudiţielor. Ea este creatoriul democraţiei. În patria noastră ea este întemeietoriul statului unguresc pentru a doua mie de ani. Fie al altora meritul, gloria vană, banii, puterea, esplicatorul ideilor seclului al XIX. Br,

---

FOIŢA.

Serbarea dela Curtea de Argeş.

Curtea de Argeş, 11 Octobre.

(Închieiere).

Punerea temeliei palatului episcopal.

A doua ḑi, Luni 13 curent la oara 7 de dimineaţă s'a făcut sânta liturghie în biserica catedrală şi pomenirea ctitorilor printr'un parastas, oficiat de S. S. archimandritul Hariton, vicariul episcopiei Rîmnicului şi Noului Severin, încungiurat de 4 preoţi şi 2 diaconi,

După terminarea sf. liturghii, panachida s'a făcut de P. S. S. episcopul de Argeş, care a cetit şi moliftele de deslegare la mormintele ctitorilor, aflate chiar în interiorul catedralei şi auḑindu-se semnalul sosirei MM. LL. regelui şi reginei, cari veneau în trăsură „à la Daumont“ trasă de 4 cai şi escortată de dl prefect de Argeş şi un escadron de călăraşi, pentru e asista la punerea petrei fundamentale a palatului episcopal, P. S. S. episcopul de Argeş încungiurat de cler, a întimpinat pe MM. LL. regele şi regina în mijlocul Curtii şí cu toţii s'au îndreptat spre locul dela spatele altariului, unde se va ridica noul palat şi unde se afla preparat o masă, acoperită cu o poală de stofă brodată cu fir, pe care erau aşeḑate un vas de argint cu apă, sf. evanghelie, o cruce şi douĕ sfeşnice cu luminări aprinse.

În faţa acestei mese, se aflau aşeḑate pe un covor douĕ tronuri îmbrăcate în stofe naţionale pentru Suverani.

Sfinţirea apei se începu de P. S. S. episcopnl de Argeş în presenţa Suveranilor, a ministrilor ţĕrei a înnaltului cler neoficiant, şi a unui foarte numĕros public, care, deşi ploua, se adunase şi la aceasta serbare, pentru a mai vedè încă odată pe Suverani.

În timpul acesta dl architect Lecomte a presentat MM. LL. regelui şi reginei câte o mistrie de argint cu inscripţiuni şi legate cu panglici tricolore pe cari MM. LL. le-au ţinut în mână până ce s'a coborît la punerea petrei fundamentale.

După sfinţire P. S. S. episcopul Ghenadie a presentat spre sărutare sf. cruce MM. LL. regelui şi reginei, pe cari 'i-a stropit cu apă sfinţită, stropind de asemenea pe înnaltul cler, ministii şi pe popor. Apoi P. S. S. episcopul de Argeş, împreună cu MM. LL., I. P. S. S. metropolitul Moldovei, P. S. S. episcopul Buzeului şi ministrii s'au coborît la locul săpat pentru punerea temeliei, unde MM. LL. regele şi regina au fost mai întâi încinşi cu câte un şorţ de atlas alb şi după ce s'au pus într'un tub masiv de metal, de însaşi M. S. regina, planul şi inscripţia palatului episcopal cu mai multe monede naţionale şi închis cu un capac, acesta a fost aşeḑat de suverani în locul pregătit pentru temelie, stropindu-se tubnl şi locul cu aiasmă de însuşi P. S. S. episcopul de Argeş, s'a acoperit acel tub cu o placă de metal, în giurul căruia MM. LL. regele şi regina au pus cu mistria var şi cărămidă, M. S. regele la capĕtul de sus şi M. S. regina la cel de jos, ear în părţile laterale şi mijlocul varul şi cărămidele au fost aşeḑate de Î. P. S. S. metropolitul Moldovei de P. S. S. episcopul de Argeş de P. S S. episcopul Buzeului şi de dl ministru al cultelor.

Apoi MM. LL. împreună cu clerul şi cu persoanele, cari se coborîseră, se retraseră în faţa locului temeliei, unde un fotograf fotografiă această solemnitate, ear d. Lecomte acoperí temelia cu o lespede.

După aceea MM. LL regele şi regina, mulţămind din nou în modul cel mai călduros P. S. S. episcopului de Argeş şi d-lui Locomte şi Grabielescu, cărora M. S. regele bine-voì a le acorda celui

Eötvős 'și-a propus de țintă a vieței educațiunea poporului. M'am luat după el, și m'am făcut dascăl.

Am o diplomă frumoasă, și în o scoală din o comună a comitatului Nograd am aflat o posiție corespundĕtoare dorințelor mele. Scoala a aflat-o de necesariă ministrul Trefort, și ca sĕ poată subsista, o provede cu ajutoriu dela stat. Am o plată de 400 fl.

Mie 'mi ajunge atâta. În vieața mea n'am cunoscut alt lucs, decât cetitul. Am locuință liberă, douĕ odăi, o culină, lângă ea o grădină micuță, unde dacă le uḑi, cresc mai multe legume, pomii altuiți dau poame de bun soiu, cei 400 de flor. îi impart modest, și pelângă o economie potrivită pe sate din atâta poți trăí. Cu posiție sigură m'am și căsătorit, cea ce unui învĕțătoriu nu numai îi este ertat, sau 'i șede, dară poporul și pretinde dela dascăl, ca el sĕ aibă nevastă. Acest pĕcat, că m'am însurat, nici odată nu 'mi-a făcut supĕrare, căci e nevasta credincioasă, me spriginesce în vieața mea, lucră de dimineața până seara, me îmbărbătează în chinurile mele. Sunt tată la mai mulți copii. Acestia sunt toată bucuria mea, însĕ din acestia nici unul nu va fi dascăl.

Memoria a doi oameni o stimez mai mult: unul este Deak Ferencz, celalalt Drake Francisc. Pe Deak, pentru că pe el 'l consider de cel mai neinteresat și mai curat la inimă dintre unguri, ca și care acuma nici nu'mi pot închipuí între patrioții, cari trăesc, însĕ și de cât pe acesta mai mult blagoslovesc memoria lui Francisc Drake, căci fără merele acestuia eu, familia mea, și toți învĕțătorii comunali din Ungaria ar trebuì sĕ murim de foame.

Mi-e rușine, că flămênḑesc. Și eu sunt dascăl. Nu măresc lucrul; prin părțile noastre cartofii mai țîn sufletul în dascălii poporului din Ungaria. Spune-o aceasta Domnule Redactor, te rog, spune o ministrului. Nu însĕ ca plângere din partea mea — numele sĕ mi-'l retaci — mie 'mi plac tare cartofii. Dacă cu capul plin de gândurile lumei materiale și muncit de luptele vieței casnice întru în scoală ca sĕ învĕț pe copii din sat morală, iubire de patrie și limbă ungurească, de multe-ori simt greutatea chiemărei mele, și comparând speranța juneței mele cu desperarea, vĕd încorporată în mine deosebirea între ideal și între realitate. Acest dualism însĕ cu greu va fi spre folosul desvoltărei progresive a învĕțământului nostru.

Și eu aș putea fi îndestulit cu cei 400 fl. anuali.

Mĕ amĕrăsc, când me gândesc! Cei 400 fl. ai mei se află în budget. Mi-i-au votat dieta, 'i a sancționat regele, monitorul oficial 'i-a publicat ca lege, acela este dreptul meu, acela este toată averea mea, din acela trebue sĕ trăiesc cu întreagă familia mea, și eu nu-'mi pot primí acesti 400 fl. dela perceptoratul din comitatul Nograd.

Nefericiții mei colegii încă se plâng tot ca mine.

Obiectele de predilecțiune 'mi-au fost matematica și chronologia; și pre alții 'i va interesa poate raportul dintre politica unui dascăl de pe sate subvenționat de către stat față cu politica domnului ministru de finanțe, numit Szapáry Gyula. Am și eu o chârtie, nu renta de aur, s'au scris fonciar, însĕ totuși e hârtie de valoare, căci pe ea stă scris, că eu pe an am dela stat 400 fl. plată. A trecut anul 1885/6 și noi dascălii — les travailleurs de la mer — cari apărăm țeara națiunei unguresci de către marea panslavă, pe nouĕ luni de ḑile abia am primit puțină plată. Ne-am dus la perceptorat, și ni s'a spus, încă nu e asignată. De mult e gata și budgetul. În cele din urmă în luna lui Iuniu perceptoratul ne-a dat jumĕtate din suma asignată. Cu suma primită atunci m'am dus îndată de mi-am plătit datoriile. Căci silit am fost în cele 9 luni de ḑile, ca prelângă cortofi sĕ trăiesc și din datorii.

Se apropie și anul scolar 1886/87 vre-o douĕ luni au trecut din el, noi însĕ încă n'am primit cealaltă jumĕtate din suma licuidată pe anul trecut.

Sunt deci silit sĕ mărturisesc, că cu toată plata de fl. 400 dela stat, sum în cea mai mare miserie. Cu fiori me gândesc la earna, care ne zace la spate, căci n'am lemne, n'am pâne, sĕrmana mea familie n'are îmbrăcăminte. Și eu nu sum causa acestei stări vrednice de compătimit. N'am comis pĕcat politic contra guvernului, căci în Nograd alegerile au decurs neted, și eu nu fac politică, eu sufer. De una'mi pare rĕu, de ce nu m'am făcut industriaș, la a cărui pâne cu invidie privesc în miserabila mea situație.

Dulce et decorum est pro patria mori, ḑiceau romanii, vitam et sanguimen, strigau ungurii, a flămênzí și a suferí frig din patriotism, această soarte a căḑut asupra dascălilor unguresci.

Nu cutez sĕ me adresez la domnul ministru Trefort, la bunul nostru protector, nu cutez se-'i strig: „Dintru adêncuri am strigat către tine Doamne". Eu sum tare neînsemnat; ar fi o cutezanță sĕ și cuget la așa ceva. Domniei Tale însĕ 'ți scriu Domnule Redactor, fă, ce vei voí cu epistola mea, retace 'mi numai numele, că omului sĕrac îi este bine, sĕ-'i fie frică.

Dacă in numele ḑiarului „Budapesti Hirlap" a-i putea ruga pe deputatul Poșonului, sĕ interpeleze pe ministrul de finanțe, ce este causa, pentru care perceptoratele de dare rețin salariele învĕțătorilor subvenționați de stat?

Renta de aur stă la 102, din aceasta deduc, că statul unguresc este solvabil, căci altcum ar trebui sĕ o trag aceasta la îndoeală.

Mult timp m'am tot gândit, unde poate fi plata mea. În creditele suplimentare, sau în lipsele paușalului dela cassă. Am venit la conclusie, că la tot casul ea se află în deficit. Este însĕ de tot trist, că dascălii acolo trebue sĕ-'și caute plata.

Aș da petiție la dietă, însĕ nu îndrăsnesc. Dați-'mi sfat Domnule Redactor, ce am sĕ fac?

În legătură cu împărtășirile din numerul 115 al „Telegrafului Roman" din 28 Octobre (9 Novembre) a. c. „despre libera regească comună Reșinariu", publicăm aici și preaînnaltul rescript din 6 Novembre 1786 al Augustului Împĕrat Iosif al II lea în traducere română din limba latină, în care a fost emanat:

Iosif al II-lea din grația lui Dumneḑeu ales imperator al romanilor tot-deuna August, rege al Germaniei, Ungariei, Boemiei, archiduce al Austriei, ducele Burgundiei și Lotaringiei, marele principe al Transilvaniei și comitele secuilor.

Ilustrii, spectabilii, magnificii, generoșii, egregi, prudenții și circumspecții nostri credincioși și noaue iubiți!

Din actele procesuale ale părților, din alegațiunile și documentele lor, precum și din deliberatul nostru, care l'ați făcut în causa comunității Reșinariu ca acusator și publicul liberei regalei cetăți al Sibiiulu ca acusată, după ce le-am primit, revĕḑut și judecat, m'am convins, că voi vați depărtat tare dela natura și constituțiunea fundului regesc și de la privilegiile date din buna-voință a acelor locuitori, când ați cunoscut pe locuitorii comunei Reșinariu, sĕ fie supuși diferitelor tacse și prestațiuni, prin urmare 'i-ați judecat de a remâné în stare colonieală, pre când natura fundului regesc este a nu cunoasce afară de principele țerei pe nimenea de domn pămêntesc. De aceea este interḑis în favoarea unor privilegii a pretinde o comună sau un prediu cu atât mai puțin a 'l confera. Ne am decis așa dară a îndrepta deliberatul nostru, pe comuna Reșinariu a o absolva de domnia Sibienilor și a o dedeclara de **Comună liberă regească.** Precând absolvăm și declarăm prin vigoarea acestora și demandăm ca de la partea trasă în judecată, nu numai din pășune, din munți și din păduri atât, cât îi va fi ei de prisos sĕ se asemnese părții acusătoare și sĕ se deosebească prin semne și movile de teritoriul Sibiiului; dar și foloasele, cari le-au tras comunitatea acusată de la anul 1735, sub titul de prestațiuni sĕ fie datoare ale refunda părței acusatoare cu toate interesele cuvenite.

A voastră datorință așa dar este aceasta, părinteasca a noastră decisiune pe calea sa a o face părților litigante cunoscută și a îngrijì ca sĕ se pună în lucrare. Înnapoindu-ve actele procesuale spre ale inmanua la aceia, de care se țin, rĕmânem cu grația noastră cesaro-regească și principală de bine-voitorii.

Dată în cetatea noastră Viena Austriei în 6 Novembre 1786 a împĕrăției noastre romane 22, al regimului nostru ereditariu al 6-lea.

Iosephus m. p.

Comes Carolus Palfi m. p.

La mandatul propriu a sacratissimei cesaro-regie maiestăți.

Iosephus Donath m. p.

Esposeul ministrului de esterne Kálnoky.

Îndată după cunoscutele enunciațiuni ale ministrului president din Anglia, a vorbit și ministrul de esterne al monarchiei noastre. După cum am anunciat în numĕrul de Sâmbătă al ḑiarului nostru, comitetul pentru afacerile de esterne din delegațiunea ungurească Sâmbăta trecută a ținut ședință, în care ministrul de esterne, contele Kálnoky a desfășurat principiele, după cari oficiul de esterne a urmat în politica orientală până acuma.

Întreagă lumea aștepta cu nerăbdare enunciațiunile ministrului nostru de esterne, căci după făimoasa declarațiune a ministrului president Tisza, cu care a respuns la interpelațiunile, ce i s'au adresat în cestiunea Bulgariei, după înfocatele vorbiri ale presidenților ambelor delegațiuni, prin cari au deschis ședințele din sesiunea acestuia, după energica vorbire a lordului Salisbury la banchetul Lordului-maior, cu drept cuvênt se puteau aștepta enunciațiuni de tot importante.

Punctul de plecare al ministrului nostru de esterne este conservarea păcei, dându-se Rusiei o influență, despre care domnul Tìsza numai în ḑilele trecute a vorbit ca despre un lucru, care va trece la noi de casus belli.

Această nedeterminată și ambignă ținută a ministrului de esterne a produs rea impressiune asupra cercurilor unguresci, și deja în ședința comitetului de eri, fostul ministru de esterne Andrássy a cerut, sĕ se esplice această influență a Rusiei, și ministrul de esterne a trebuit sĕ dea îndĕrĕt, punênd pe o treaptă interesele Rusiei cu cele ale celorlalte puteri europene. Vom vedé deci sau atâța Kaulbars în Sofia, câte sunt puterile europene, sau nici unul.

Urmează cuvêntarea ministrului de esterne:

Ministrul de esterne Kálnoky accentuà înnainte de toate, că la tractarea și judecarea cestiunei bulgare trebue sĕ se facă deosebire între ceea ce este curat bulgar și între ceea este european și atinge prin urmare și interesele noastre.

---

dintâiu „Coroana României" în gradul de comandor și cel de al doilea „Steaua României" în gradul de cavaler, se suiră în trăsura regală și se reîntoarseră la reședința regală.

Aci MM. LL. regele și regina, după ce mulțămiră d-lui și d nei D. Sterescu pentru primirea, ce li se făcuse de cetățenii Argeșeni, se suiră în o altă trăsură deschisă, trasă de 8 cai, și se reîntoarseră la Pitesci, conduși până la barieră de întreaga populație, care a urat călătorie bună Suveranilor, manifestându-le din nou sințimentele adâncei lor recunoscințe și a viei lor bucurii, că I-au avut de ospeți în mijlocul lor în timp de douĕ ḑile.

Cortegiul regal fu întîmpinat până la Pitesci de aceleași urări ca și la venire; ear la Pitesci s'a făcut MM. LE. regelui și reginei aceeași primire ca și Sîmbătă.

După ce MM. LL. regele și regina se intreținură câte-va momente cu persoanele ce-I așteptau în salonul gărei, se suiră în trenul regal, însoțit de dd. ministri Sturdza și general Al. Anghelescu, de domnișoarele de onoare și de d. general Barozzi, șeful casei militare a M. S. Regelui, și se reîntoarseră direct lt. Sinaia.

În tot percursul liniei ferate se făcură MM. LL. regelui și reginei aceleași onoruri ca și la sosire.

Iată scurta dar complecta dare de seamă a serbărei sfințirei Curței de Argeș.

Am ḑis scurtă, căci volumuri întregi s'ar putea scrie despre această memorabilă serbare religioasă. Dar nici timpul, nici spaciul nu 'mi permit a me întinde mai mult.

Deja corespondența mea este prea lungă. O asemenea serbare însĕ merita câte-va coloane de ḑiare și mai cu seamă ale unui ḑiar, care este organul partidului aceluia, care în tot deauna a luptat pentru biserică.

Spațiul nu 'mi a permis a face și o descriere a grandiosului monument restaurat. De almintrelea aceasta este o lucrare foarte grea, și care cere un timp îndelungat, ne putênd face obiectul unei coresponțe scrise în fuga condeiului.

Această descriere se găsesce deja publicată în diferite broșuri, din cari una foarte importantă datorită penei eruditului nostru profesor dl Gr. Tocilescu.

Această carte în format mare, și care cuprinde 8 coale a și apărut deja și un esemplar foarte elegant și a fost oferit de autor M. S. regelui.

Am uitat, sĕ spun, că Luni seară, P. S. S. episcopul de Argeș Ghenadie a binevoit a întruní la masă, corpul ofițeresc al regimentului 4 de de dorobanți și 5 de artilerie, precum și mai mulți înnalți prelați și civili.

Mai multe toaste au fost ridicate pentru MM. LL. regele și regina, pentru dl I. C. Brătianu, pentru P. S. S. episcopul, pentru armată, etc.

P. S. S. a ridicat un toast și pentru presă, esprimându-'și părerea de rĕu, că n'a putut întruní pe toți representanții presei din capitală.

La sfêrșitul mesei P. S. S. episcopul a oferit mesenilor, ca amintire a acestei memorabile serbări religioase, câte o carte de ale dlui Șoimescu, cu semnătura P. S. S.

Termin această scrisoare, esprimând respectoasele mele simțĕminte de adêncă recunoscință P. S. S. episcopului de Argeș Ghenadie pentru ospitalitatea, ce P. S. S. bine-voì a 'mi da, și înregistrând, pentru onoarea Argeșenilor, că toți din Curtea de Argeș au pus cu cea mai mare bună-voință locuințele lor la disposiția numeroaselor persoane venite pentru această serbare. „V. Națională"

Interesele noastre zac acolo, unde vin în considerare parte cestiuni de principiu, parte drepturi generale, cari privesc tractatele. Cum proced bulgarii în politica lor internă, ce se 'têmplă în Sofia, ne este indiferent în întru cât acele puncte esenţiale nu sunt atinse.

Natura şi fiinţa principatului bulgar, cum l-a creat tractatul de Berlin, au se rĕmână neatinse şi puterile au greaua, dar importanta datorie sĕ vegheze, ca acest principat fundamental sĕ nu se vateme.

Ceea ce cu drept irită mai mult opiniunea publică, este misiunea generelului Kaulbars. Dar atitudinea acestui agent este numai o fasă, căreia i-se dă prea mare însemnătate. În faptă, prin atitudinea sa n'a obţinut nimic, ce ar putea influinţa decisiv asupra viitoarei fisionomii definitive în Bulgaria, ci a nemulţămit în cel mai neplăcut mod pe bulgari şi a dispus opiniunea publică a Europei sĕ simpatiseze în mod necunoscut până acum pentru poporul bulgar.

Ceea ce pretind interesele austro-ungare şi ceea ce are sĕ urmărească guvernul cumun este, *ca sĕ nu se pricinuească independenţei garantate bulgarilor de Europa nici o păgubire, ce ar sta în contradicere cu tractatele.* Misiunea lui Kaulbars va fi trecĕtoare şi abia va lăsa urme adânci; dar trebue sĕ ne asceptăm, că numai după învingerea unor greutăţi mai mari se poate spera în Bulgaria o stare în adevĕr regulată. Tocmai de aceea e consult sĕ urmărim cu continuă atenţiune mersul evenimentelor, dar cu răbdare, cu precauţiune şi cruţându-ne cu prudenţă mijloacele noastre.

Ţênta finală a politicei noastre e desemnată clar şi hotărît în declaraţiunea ministrului-preşedinte. Nu vrem, sĕ ne estindem, nici nu urmărim nimic, ce nu ar fi perfect de acord cu tractatele europene. În tractatul din Berlin găsim deplin apărate interesele noastre şi, *dacă am vení în situaţiune de a interveni pentru apărarea tractatului din Berlin, nu sunt garantate simpatia şi cooperarea tuturor acelor puteri, cari voesc sĕ apere tractatele europene.*

Cât timp însĕ esistă perspectiva de-a ajunge la ţêntă pe cale amicală, nu trebue sĕ părăsim această cale. *Monarchia noastră în special trebue sĕ evite a lua fără cea mai decisivă necesitate, vr'o atitudine ameninţătoare, cât timp raporturile noastre amicale cu puterile sunt de ajuns, pentru ca sĕ facem pe această cale sĕ fie ascultată vocea noastră.*

Într'un timp, când în câteva ḑile se pun în câmp 5 milioane de combatenţi, e mare rĕspunderea unui ministru sau stat, ce dă pricină la o mişcarea acestor colosale masse rĕsboinice. Şi nici nu zace în natura şi caracterul monarchiei austro-ungare a urmări o politică agresivă. Firea acestui mare stat impune o politică conservatoare în afară. Aeestei politici conservatoare îi corĕspunde năsuinţa noastră, ca statele şi formaţiunile de state la Balcani, ce le-au creat puterile semnatare ale tractatului din Berlin, sau a căror posiţiune ele au regulat-o, să se desvoalte pe basele, ce li s'au dat tot mai mult în *individualităţi de sine stătătoare, înflorind şi înnaintând în bună-stare*

Ministrul vorbì aci şi de cestiunea rumeliotă şi amintì, că în anul trecut s'a esprimat în delegaţiuni, că în unirea celor două ţĕri, dacă s'ar întêmpla aceasta cu înţelegerea puterilor şi s'ar da chizăşia necesară, n'ar putea vedé nimic, ce ar colida cu interesele noastre. Dacă tractatul din Berlin a creat acolo două state separate, a făcut aceasta mai mult, ca sĕ ofere Turciei posibilitatea de a pune stavilă în sudul Balcanului unor nouă schimbări violente. Turcia însĕ nu s'a folosit de garanţiile oferite. Uşurinţa, cu care a putut fi rĕsturnat în Filipopol guvernatoriul general şi comandantul suprem turcesc, a dovedit, cât de puţină statornicie are în mânile Turciei această instituţiune. Tot aşa de puţin a lucrat Turcia pentru restabilirea autorităţii sale. Într'un timp, când nimeni nu s'ar fi opus intervenirei sale, nu s'a put decide a se folosì de drepturilc ei de suveranitate în Rumelia ostică. *Este în interesul tractatulni din Berlin regretabil, că posiţiunea ce i-s'a menit Turciei în el, pe care se contase pentru continuitatea stărilor, a corĕspuns atât de puţin aşteptărilor nutrite.* E de prevĕḑut, că atitudinea pasivă a Turciei faţă cu evenimentele din peninsula balcanică ar putea pregătí, puterilor încă şi alte îngrijiri.

Puterile au se îngrijască de restabilirea unei stări legale în Bulgaria. Guvernul c. r. va lucra într'acolo, ca sĕ se ţină seamă de dorinţele admisibile ale bulgarilor, pentru care are sĕ se obţină consimţĕmântul Porţii şi al puterilor. Lămuriri mai de-aproape despre paşii, ce i-a întreprins sau îi va întreprinde guvernul comun pentru înlăturarea încurcăturilor actuale e greu sĕ se dea acum, deoarece parte sunt de natură confidenţială, parte e vorba de o cestiune actuală în stadiu acut. După convingerea sa oratorul poate asigura, *că până acum nu apăr periclitate nici interesele europene, nici cele austro-ungare. Dacă Rusia ar fi intenţionat sau ar fi încercat sĕ trimeată un comisar în Bulgaria, care ar fi luat mai mult sau mai puţin în mâna sa frênele guvernulni ţĕrii, sau dacă ar fi păşit la o ocupaţiune militară, fie a locurilor litorale sau a ţĕrii, atunci acestea ar fi fost de sigur acte, care sub ori ce condiţiune ne-ar fi constrîns, sĕ luăm o posiţiune hotărîtă.* Cum stau lucrurile aḑi, *o resolvare pacinică, fără sĕ se vateme interesele noastre sau europene, nu numai e posibilă, ci şi probabilă.* Altceva nici nu vrem, şi ar fi foarte bine, dacă din sînul delegaţiunii s'ar accentua.

Ar fi de dorit, ca *în această privinţa, sĕ se audă o voce autoritativă în delegaţiuni,* fiindcă în multe părţi esistă părerea, că în Ungaria se nutresc tendinţe şovinistice, agresive. Nu-i vorbă atitudinea generalului Kaulbars şi liberarea oficerilor rebeli au iritat opiniunea publică, şi de aceea poate că s'a lăţit părerea, şi anume în Germania, că noi vrem rĕsboiu o părere, care e cu totul greşită.

Raporturile monarchiei cu singuraticele puteri sunt în adevĕr escelente. Monarchia se bucură de mare încredere pentru clara şi egoista sa politică. Oratorul e covins, *că programul ei, dacă ar vení lucrul acolo, încât sĕ trebuim a interveni pentru el cu hotărîre în orient, ar afla amici şi spriginitori, căci este un program, pe care îl poate subscrie împreună cu noi ori ce putere contractantă.*

Ce privesce raportul cu *Germania*, s'a vorbit multe în timpul din urmă, poate mai mult decât era bine. S'a pus întrebarea, că întru cât un stat în anumite eventualităţi poate conta pe celalalt? Se înţelege, că orice stat mare nu s'ar putea obliga, fără a renunţa la independenţa acţiunei sale, sĕ întrevină pentru *orice* interes al unui aliat. Dacă d. e. Germania ar avea un interes mare la Marea baltică, de sigur că nu s'ar gândi sĕ ceară pentru aceasta ajutoriul nostru. După cum e raportul dintre Austro-Ungaria, numai atunci e chiemat sĕ se puie în practică cu toată puterea, când se tractează de interese comune perfect solidare. Interesele reciproce formează cel mai tare fundament pentru un asemenea raport. Esistenţa amêndurora ca mari puteri tari şi independente formează pentru fie-care din cele două imperii un interes propriu important. În actuala constelaţiune a Europei abia s'ar putea cugeta posiţiunea Germaniei, dacă ar lipsí de lângă ea o puternică Austro-Ungariă; tot aşa noi avem cel mai mare interes, ca Germania sĕ esiste lângă noi ca mare putere, Guvernul german a spus'o pe faţă, că Bulgaria numai într'atât o interesează, întru cât cu aceasta stă în legătură pacea în orient şi în Europa. Interese germane n'are de apĕrat în Bulgaria. Cancelariul german a dat sfaturi şi a mijlocit pentru pace, ear nu pentru Bulgaria şi pentru dorinţele uneia sau altei puteri. În această privinţă n'a esistat nici o disarmoniă între cele două cabinete.

Raporturile noastre cu celelalte puteri sunt foarte mulţămitoare. Şi cu *cabinetul rus* continuă a esista înţelegerea şi amicala comunicare, aşa, că amêndoauĕ guvernele sunt în posiţiune a se esprima sincer şi amical şi asupra lucrurilor, în privinţa cărora nu sunt de aceaşi opiniune. Cu multă încredere şi cu toate incidentele neliniştitoare, oratorul contează încă şi aḑi pe fidelitatea cătră tractate şi pe iubirea de pace a împĕratului Alecsandru, cari au influinţă decisivă pentru pacinica resolvare, ce cu totii o sperăm.

Raporturile noastre cu *Anglia* sunt în acest moment de un deosebit interes. Vocile, ce se aud din Anglia asupra cestiunilor pendente dovedesc, că în opinia publică sănĕtoasă pare a se validita o schimbare avantagioasă. Identitatea unor interese mari şi hotărâta dorinţă de a se susţíné pacea, *ne face sĕ sperăm cu încredere, că şi pe Anglia o vom vedé alătuvea cu noi, dacă va fi vorba sĕ întervenim pentru susţinerea tractatului dela Berlin şi a stărilor de drept ce le-a creat acesta.*

Raportul cu *Italìa* încă e amical. Acolo a început în timpul mai nou sĕ se lăţească convingerea, că acest stat ca putere mediterană are sĕ apere interese importante şi că o sdruncinare a raporturilor de putere de acolo nu-'i poate fi indiferentă. Avem tot tememeiul a admite, că şi acest regat simte importanţa intereselor, ce are sĕ le apere Europa în orient şi că *între Austro-Ungaria şi Italia se va păstra şi de aci înnainte înţelegerea politică esistentă în interesul reciproc şi în interesul păcii.*

Oratorul aceentuează espres, că guvernul comun n'are din partea Rusiei alte declaraţiuni, decât *de acelea, cari conţin asigurarea, că ţine strîns la tractate şi că nu se gândesce nici la o restrucţiune a autonomiei Bulgariei nici la o schimbare a raportului seu internaţional, în fine că peste tot n'are sĕ întreprindă nimic fără cooperarea puterilor.*

În fine contele Kálnoky esprimă încă odată speranţa, că actuala crisă se va resolva într'un mod, care corĕspunde atât interelor păcii generale, cât şi ale Europei şi monarchiei noastre.

După această espunere, diferiţi membri ai delegaţiunei îi adresează ministrului unele întrebări, spre a le da lămuriri.

Raportorul Max *Falk* întreabă, dacă ministrul face o deosebire între o ocupaţiune rusă permanentă şi între o ocupaţiune trecătoare.

Minstrul *Kálnoky*: În aceasta aşi vedè o călcare a tractatelor de oarece şi *o ocupaţiune trecĕtoare, unilaterală a Bulgariei prin trupe streine, fără o anterioară consimţire a Turciei şi a celorlalte puteri contraḑice tractatelor şi după noi nu e admisibilă.*

Eugen *Zichy* întreabă, că admisibil ar fi, dacă s'ar pune pe tron un principe, care e vasal rus, dacă s'ar aduce ministru de rĕsboiu rus şi oficeri ruşi, cari de sigur ar influinţa asupra statelor balcanice şi ar promova lucrarea de subminare a agenţilor ruşi.

Ministrul *Kálnoky: Pot numai atât ḑice, că tot ce e egal cu o confiscare a independenţei principatului autonom, cu un protectorat, nu e admisibil* Greutatea însĕ zace în aceea, că în ce mod acest principat, ce se află în desvóltare, are sĕ se organiseze şi sĕ-'şi ajute mai departe fără ajutoeíul unui al treilea. Aşa d. e. în armată lipsesc oficierii superiori, esperţi şi cu autoritate, disciplina în oficerii mai tineri e în decădinţă până a face revoltă. Tratatul din Berlin a căutat sĕ evite tot, ce ar putea vătăma susceptibilitatea Rusiei. Asta'i în natura lucrurilor. Nu e cu putinţă, ca raportul încordat dintre Rusia şí Bulgaria sĕ rĕmână permanent; se va găsí un mijloc de îndulcire. Pentru definitiva regulare a stărilor bulgare este nendoios necesară cooperarea Rusiei. Dacă generalul Kaulbars a provocat animositateu contra sa şi a Rusiei, *vor trebuí şi bulgarii se o mai slăbească din atitudinea lor. Nu se poate crea în Bulgaria o stare suportabilă şi durabilă, fără restabilirea bunelor raporturi între Rusia şi Bulgaria.*

Contele *Apponyi* întreabă, cum se potrivesce procederea Rusiei cu înţelegerea dela Skiernevice de a nu se călca tractatele? Stă în mâna Rusiei, cum se vede a amâna în infinit resolvarea definitivă a cestinuei. Tot aşa în privinţa Germaniei s'au petrecut fapte, cari deşteaptă îndoială în sprijinul ei, pe care am putea conta. Representantul german din Sofia n'a fost de faţă la primirea principelui Alecsandru, când s'a întors şi s'a alăturat la cererile Rusiei în favoarea conjuraţilor.

Ministrul *Kálnoky:* Din cele două fapte nu resultă, că între guvernele german şi austro-ungar e diferinţă în vederile principale. Faptul, că consulul german n'a asistat la primire e de natură neesenţială. Nu e adevĕrat, că consulul german a întreprins paşi în favoarea rebelilor. Consulii german şi austro-ungar, când au auḑit, că au sĕ se facă numeroase esecutări, au sfătuit pe bulgari, sĕ nu facă un pas pripit şi aceasta chiar în interesul lor. Că unele organe ruse au procedat cam în contra dreptului general din tractate e adevĕrat; dar punctul de greutate trebue sĕ se pună pe aceea, ca sĕ nu se creeze stări permanente şi ireparabile. Ar fi o politică greşită a procede cu acţiuni diplomatice pentru fie-care incident.

Eugen *Zichy* ḑice, că ací e vorba de acel incident, care a făcut prin principele Alecsandru, după întoarcerea sa, sĕ ajungă la convingerea, că puterile semnatare l'au lăsat sĕ caḑă.

Ministrul *Kálnoky* dă lămuriri, cetind corespondenţa diplomatică referitoare la acest cas. De aci resultă, că guvernul austro-ungar nici nu s'a gândit măcar sĕ împedece pe principele a'şi esercita drepturile sale sau de a întreveni pentru conjuraţi.

Contele Iuliu *Andrássy* face declaraţiunea, dorită de Kálnoky, în numele seu şi al delegaţiunii ungare, că nici un om politic cu pricepere de aci nu doresce rĕsboiul, din contră toţi sunt convinşi, că avem trebuinţă de pace, dar o pace, care operă deplin onoarea noastră. Încălcările Rusiei şi procederea ei contra dreptului internaţional, suferindu-le, îi atribuim un drept, ce nu i-se cuvine, şi ar fi o umilire pentru noi, lăsând'o sĕ meargă astfel înnainte, ne espunem credinţei, că şi noi nutrim cugete ascunse, care ne duc în cel mai scurt timp la un conflict. De aci provine neliniştea, ear nu, că vrem rĕsboiu. Rusia sĕ înceteze cu procederea sa, prin care s'a provocat oposiţiunea bulgarilor contra puterei rusesci. Întreabă apoi pe ministrul de esterne, ce posiţiune are sĕ ea în cestiunea rumeliotă? Consideră unirea ca o dorinţă *admisibilă* a bulgarilor şi nu crede, că ar fi cu scop, ca monarchia noastră sĕ se ocupe cu această cestiune mai 'nnainte şi independent, fără ca sĕ aştepte a o aduce Rusia pe tapet, ca sĕ nu creadă bulgarii, că numai după ce a intervenit Rusia pentru unire, a consimţit şi Austro-Ungaria; ear până atunci voia status quo ante? Datoria noastră ca mare putere e se căutăm a ne câsciga vaḑă şi respect în nemijlocita noastră apropiere.

Ministrul *Kálnoky: Unirea nu lovesce în interesele noastre* şi în principiu nu suntem în contra ei. Dar resolvarea cestiunei nu atârnă numai de noi, aci e în joc şi Turcia. Anomalia stării e evidentă. *Me tem nnmai, că cu greu se va găsí un principe, care în starea actuală a Bulgariei sĕ ocupe tronul bulgar şi sĕ'şi împlinească serios chiemarea.*

Iuliu *Horvath* întreabă, că pe cine socotesce ministrul competent a formula precis dorinţele bulgarilor: sobrania, ori regenţa, ori vr'o altă instanţă?

Ministrul *Kálnoky*: Momentul actual nu e potrivit pentru formularea dorinţelor bulgare. Cercetarea şi hotărîrea acestei cestiuni se poate face numai de către puterile europene pe basa tractatelor şi ţinêndu-se seamă de interesele şi drepturile, ce vin în considerare.

Ludovic *Csernatony* întreabă: Are speranţă ministrul de esterne, sĕ vadă curênd pus pe tron un principe bulgar şi în privinţa persoanei acestui principe făcutu-s'a vr'o comunicare din Petersburg?

Ministrul *Kálnoky:* În contra alegerii prinţului Waldemar nu s'a făcut nici o obiecţiune. Noi încă am lucrat într'acolo, ca sĕ se desemneze un candidat. Rusia nu ne-a numit nici un candidat.

Şedinţa s'a terminat cu acestea, rĕmânênd ca sĕ se deschidă discuţiunea asupra politicei esterne.

Varietăţi.

* (Schimbare de gardă.) Garda principală din piaţă cu ḑiua de astăḑi s'a mutat în casarma cea mare. Stindardul a fost ridicat întru sunetul de trimbiţe. Capela militară a întonat imnul poporal. Innaintea cuartirului comandantului s'a postat o sentinelă de onoare.

Publicul a fost preparat de mult la această sĕrbătoare militărească, de aci se poate esplica mulţimea de oameni din piaţă între oarele 12—1.

* Cetim în „Rĕsboiul“: Serbarea în amintirea luptei dela Mentana a fost demnă şi gradioasă. Peste 10,000 oameni, parte mai mare veterani garibaldiani, veniţi din toate părţile ţĕrii, s'au dus în patru trenuri speciale la staţia Monterotondo, ca un ceas depărtare. De acì au mers în cea mai mare ordine la comuna din vêrful dealului, ear de acolo, după o mică oprire la castelul principelui Piombine au ajuns la Mentana; în frunte mergea musica şi steagurile. În tot timpul bubuiau piuliţele de pe deal. Pe monumentul în forma unui altar roman, ridicat în memoria celor căḑuţi, s'a aprins un foc de sacrificiu şi profesorul Giovagnoli, care şi el a luat parte la aceea luptă, a ţinut un discurs înflăcărat, în care a reamintit Italiei angajamentele luate în lupta pentru libertate. După câte-va alusiuni politice, el atacă violent Vaticanul, numindu-l duşmanul cel mai rece şi mai fără consciinţă al Italiei. Oratorul a terminat ḑicênd: „Dacă vre-odată soartea ar face, ca sĕ reînvieze speranţele Papei în restabilirea *d*omniei lumesci, atunci noi, înnainte de a ne pleca, nu vom lăsa din Vatican peatră pe peatră, nici măcar o coloană pentru generaţiunile viitoare de archiologi.“

După Glovagnoli a vorbit deputatul Majochi, arătând necesitatea abolirei primului paragraf din constituţiune, prin care catolicismul se recunoasce religiune de stat, precum şi a legii garanţiilor. Patru membri ai ligei Gioventu Operosa, care în ajun afişaseră în Monterotondo proclamaţii, ce aveau a dă sĕrbări un caracter de partid, au fost arestaţi. — Pentru manţinerea ordinei stetea gata un batalion de bersaglieri, dar serbarea s'a terminat la 2 oare după ameaḑi fără nici un incident.

* (O avere neaşteptată.) Cetim în „Românul“. O sumă de 75 milioane, lăsată de un anume Atwell, care a murit la Londra de acum mai mulţi ani, se afla depusă la „Court of chancery“ şi, după lege, era sĕ treacă la stat, din causă, că nu fusese de nimeni revendicată, când, cu douĕ ḑile mai înnainte de espirarea terminului, se presentară mai mulţi moştenitori.

Acesti moştenitori sunt în numĕr de 10, toţi oameni fără avere. Ei a fost puşi în cunoscinţă de o bĕtrâna bucătărească, care se afla în serviţiul unui preot anglican.

Bucătăreasa moştenesce, pentru partea sa, şepte milioane şi jumĕtate; ea are 60 ani, şi de când s'a rĕspândit scirea, că are sĕ moştenească o avere atât de mare, i s'a adresat trei-spre-ḑece cereri de căsătorie din partea vecinilor sei, şi o mulţime de scrisori dela persoane, cari fac apel la generositatea ei.

* (Merlatti, rivalul lui Succi). — Comitetul însărcinat sĕ supravegheze pe Stefano Merlatti, care are sĕ nu mânânce nimic în timp de cinci-ḑeci de ḑile, a hotărît în unanimitate ca esperienţa sĕ urmeze, avênd în vedere condiţiunile escelente, în care se află acest subiect atât de interesant. Merlatti a mai scăḑut cu vr'o trei kilograme. Secreţiunile sale presintă modificările cele mai ciudate. Observaţiunile medicale sunt făcute de mai mulţi doctori şi alţi învĕţaţi, cari vin cu gramada pentru a visita pe Merlatti.

* (Vânătoarea de balena). — Guvernul american a oferit o cupă de argint căpitanului M. Neil din marina englesă, care a scăpat de la moarte pe şase marinari în condiţiunile cele mai estraordinare.

Aceşti marinari făceau parte din echipagiul vasului american „Mary E. Simmons“. care făcea vânătoare de balena. Ei se aflau pe o barcă, la o distanţă de cinci-ḑeci leghe de Capul-Verde, când aruncară cârligile şi apucară o balenă. Aceasta însĕ îi trase departe după ea, la o distanţe foarte mare, ast-fel, că nu putură sĕ'şi mai găsească vasul. Ei nu mâncaseră şi nu beuseră nîmic de mai multe ḑile, când fură găsiţi şi scăpaţi de căpitanul M. Neil.

* (O profanaţiune.) — Acum trei luni se înmormêntase copila unui lucrătoriu miner la Houdain arondismentul Bêthune (Pas-de-Calais.).

După un obiceiu, care esistă în acea ţeară, copila fu îmbrăcată cu rochia cea mai frumoasă şi i-se lăsă în urechi şi cerceii, pe cari îi purta: nisce cercei, cari, fiind noi, nu puteau sĕ coste mai mult de 4 până la 4 fr. şi 50 centime. Mama se opusese, ca sĕ nu se lase acesti cercei în urechile moartei. Dar, în urma observaţiunilor întregei familii, ea silită, a consimţit sĕ lase cerceii în urechile copilei.

Dar nu trecu mult, după ce copila fu înmormêntată şi această mamă denaturată însoţită de o soră a ei mai mică, în etatate de 13 ani, se duse la cimiteriu sub pretest de-a sădí flori pe mormêntul copilei sale. Pentru acest scop luase cu dênsa şi un târnacop. Sosind la mormênt, începu sĕ sape, până ce dete de cosciug; apoi îl deschise şi scoase din urechile copilei cerceii, pe cari îi purta. După ce făcu aceasta închise cosciugul, îl acoperì cu pămêntul, pe care'l scosese, sădì florile pe cari le aduse şi se întoarse acasă.

Nimeni nu o vĕḑuse: dar sora ei, care asistase la această scenă de profanaţiune, spuse tot, ce se întêmplase; îndată după aceea începură sĕ circuleze tot feliul de sgomote, şi o anchetă se făcù asupra acestui atentat pe cât de odios pe atât şi de neesplicabil din partea unei mame.

* (Telefonul în America.) Telefonul a făcut în timpul din urmă mari progrese în Statele-Unite. Sieng-Taos, ministrul Chinei la Washington, precum şi întreaga legaţiune chineză a asistat în luna trecută la Washington la interesante esperinţe de telefonie. Era vorba d'a comunica cu oraşul New-York, distanţă de o sută de leghe. Ministrul cerescului imperiu a putut sĕ vorbească cu consulul Chinei la New-York. Esperienţele au fost apoi continuată între locuitorii din Washington şi amicii lor prin New-York. Toate cuvintele a fost foarte bine auḑite din amêndouĕ părţile. Ministrul Sieng-Taos a declarat, că n'a sciut că se află în legătură directă cu consulul ţĕrei sale dela New-York; el creḑuse, că acesta se afla într'o cameră de lângă biuorul postal şi că 'i vorbea printr'un tub.

Loterie.

Mercurí în 17 Novembre 1886

Brünn: 73 75 30 29 90

Nr. 4658 civ. 1886. [1475] 1—3

Publicaţiune.

Spre a lua mĕsurile necesarie pentru împĕrţirea generală a hotarului Agnita respective pentru regularea representaţiunei, alegerea ingineriului şi facerea preliminariului de spese se pune ḑi de pertractare pe **20 Decembre a. c. 9 oare** înnainte de ameaḑi, eventual pe cele următoare în localităţile cancelariei comunale, la care citez pe toţi cei interesaţi cu observarea, că nepresentarea lor nu va împedeca cursul procederei.

Elisabetapole, 1. Novembre, 1é86.

Dela Tribunalul regiu.

Kelemen m. p.,
jude esmis.

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	**11.10**	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	**6.20**
Szolnok	11.05	4.05	5.40	**9.26**
P. Ladány	2.02	5.45	**5.58**	**11.40**
Oradea-mare	4.12	**6.58**	8.30	**1.28**
	—	**7.03**	9.14	**1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.24	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.33**	10.19	**2.34**
Rév	—	**8.54**	11.38	**3.18**
Bratca	—	—	12.18	**3.41**
Bucia	—	—	12.54	**4.01**
Ciucia	—	**8.58**	1.57	**4.26**
Huiedin	—	**9.28**	3.11	**5.08**
Stana	—	—	3.40	**5.27**
Aghireş	—	—	4.15	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluş	—	**10.28**	5.26	6.43
	11.—	—	—	7.08
Apahida	**11.19**	—	—	7.36
Ghiriş	**12.33**	—	—	9.16
Cucerdea	**1.06**	—	—	10.—
Uioara	**1.13**	—	—	10.9
Vinţul de sus	**1.20**	—	—	10.19
Aiud	**1.41**	—	—	10.48
Teiuş	**2.10**	—	—	11.34
Crăciunel	**2.35**	—	—	12.12
Blaş	**2.48**	—	—	12.30
Micăsasa	**3.20**	—	—	12.52
Copşa mică	**3.41**	—	—	1.52
Mediaş	**4.—**	—	—	2.18
Elisabetopole	**4·35**	—	—	3.03
Sighişoara	**5.10**	—	—	3.59
Haşfalĕu	**5.37**	—	—	4.28
Homorod	7.06	—	—	**6.16**
Ágostonfalva	7.43	—	—	**6.44**
Apatia	8.11	—	—	**7.46**
Feldioara	8.41	—	—	**8.25**
Braşov	9.21	—	—	**9.15**
	1.55	**5.45**	—	—
Timiş	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	**9.35**	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	**9.32**	1.14	—
Timiş	—	**9.56**	1.45	—
Braşov	—	**10.29**	2.32	—
	4.16	—	**7.47**	—
Feldioara	**5.02**	—	**8.24**	—
Apatia	**5.43**	—	**8.51**	—
Ágostonfalva	6.15	—	**9.14**	—
Homorod	7.06	—	**9.51**	—
Haşfalĕu	8.52	—	**11.03**	—
Sighişoara	9.31	—	**11.26**	—
Elisabetopole	10.16	—	**12.—**	—
Mediaş	10.57	—	**12.29**	—
Copşa mică	11.19	—	**12.44**	—
	11.31	—	**12.49**	—
Micăsasa	11.52	—	**1.05**	—
Blaş	12.31	—	**1.34**	—
Crăciunel	12.48	—	**1.46**	—
Teiuş	1.51	—	**2.19**	—
Aiud	2.18	—	**2.39**	—
Vinţul de sus	2.48	—	**3.01**	—
Uioara	2.56	—	**3.08**	—
Cucerdea	3.14	—	**3.22**	—
Ghiriş	4.01	—	**3.56**	—
Apahida	5.28	—	**5.10**	—
Cluş	5.56	--	**5.30**	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	**7.52**	6.21	—	8.26
Ghîrbou	**7.08**	—	—	9.02
Aghire	**7 23**	—	—	9.32
Stana	**7.50**	—	—	10.11
Huiedin	**8.12**	7.14	—	10.51
Ciucia	**8.52**	7.43	—	12.16
Bucia	**9.10**	—	—	12.50
Bratca	**9 29**	—	—	1.21
Rév	**9.41**	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	**10.24**	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	**10.43**	—	—	3.38
Várad-Velencze	**10.53**	—	—	3.54
Oradea-mare	**11.—**	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	**1.09**	10.38	1.23	**5.17**
Szolnok	**3.29**	12.20	3.24	**5.25**
Budapesta	6.38	2.15	**7.45**	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.10**	12.10
Budapesta	—	8.20	**9.05**
Szolnok	—	11.20	**12.41**
Arad	—	4.10	**5.45**
	7.04	4.30	6.—
Glogovaţ	**7;22**	4.43	6.13
Gyorok	**7.58**	5.07	6.38
Pauliş	**8.17**	5.19	6.51
Radna-Lipova	**8.36**	5.41	7.10
Conop	—	**6.09**	7.37
Bêrzava	—	**6.28**	7.55
Soborşin	—	**7.25**	8.42
Zam	—	**8.01**	9.12
Gurasada	—	**8.34**	9.41
Ilia	—	**8.55**	9.58
Branicĭca	—	**9.19**	10.17
Deva	—	**9.51**	10.42
Simeria (Piski)	—	**10.35**	11.07
Orĕştia	—	**11.11**	11.37
Şibot	—	**11.43**	12.—
Vinţul de jos	—	**12.18**	12.29
Alba-Iulia	—	**12. 36**	12.46
Teiuş	—	**1.29**	1.41

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.24	**3.42**	—
Alba-Iulia	12.19	**3.59**	—
Vinţul de jos	12.30	**4.29**	—
Şibot	1.01	**4.51**	—
Orĕştia	1.32	**5.18**	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicĭca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborşin	5.30	8.46	—
Bêrzava	**6.27**	9.39	—
Conop	**6.47**	9.53	—
Radna-Lipova	**7.28**	10.27	**5.58**
Pauliş	**7.43**	10.42	6.18
Gyorok	**7.59**	10.58	6.38
Glogovaţ	**8.28**	11.35	7.13
Arad	**8.42**	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	**2.32**	5.12	—
Budapesta	6.—	**8.20**	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Haţeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Baniţa	3.05	**6.40**
Petroşeni	3.37	**7.12**

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	**5.48**
Aradul nou	6.33	**6.19**
Németh-Ságh	6.58	**6.44**
Vinga	7.29	**7.16**
Orczifalva	7.55	**7.47**
Merczifalva	8.14	**8.08**
Timişoara	9.08	**9.02**

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.10	10.07
Baniţa	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Haţeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	**6.02**
Orczifalva	7.46	**6.32**
Vinga	8.15	**7.02**
Németh-Ságh	8.36	**7.23**
Aradul nou	9.11	**8.01**
Arad	9.27	**8.17**

Copşa mică—Sibiu

Copşa mică	—	2.02	**3.55**
Şeica mare	—	2.29	**2.22**
Loamneş	—	3.04	**4.57**
Ocna	—	3.30	**5.23**
Sibiiu	—	3.50	**5.43**

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	—	9.13	**10.50**
Ocna	—	9.55	**11.14**
Loamneş	—	10.20	**11.39**
Şeica mare	—	10.43	**12.07**
Copşa mică	—	11.11	**12.30**

Cucerdea—Oşorheiu - Reghinul-săs

Cucerdea	**3.32**	10.20	3.25
Cheţa	**4.02**	10.50	3.58
Luduş	**4.23**	11.11	4.20
M. Bogat	**4.33**	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	**5.10**	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	**5.25**	12.12	5.28
Nireşteu	**5.48**	12.36	5.53
Oşorheiu	6.07	12.55	**6.13**
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	**6.10**
Oşorheiu	6.34	—	**8.—**
	6.56	12.15	**10.20**
Nireşteu	7.16	12.35	**10.39**
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	**11.02**
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	**11.23**
M. Bogat	8.37	1.49	**11.53**
Luduş	8.51	2.02	**12.06**
Cheţa	9.08	2.18	**12.22**
Cucerdea	9.40	2.46	**12.50**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.18
Cernea	2.39
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriş — Turda

Ghiriş	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriş

Turda	8.29	3·10
Ghiriş	8.50	3.40

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 120 Sibiiu, Marţi 11/23 Noembre 1886. Anul XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 10 Novembre.

Am privit tot-deuna de un simptom îmbucurătoriu înmulţirea inteligenţii noastre dela sate.

Am dat cu socoteala, că înmulţinduse preoţii şi învêţătorii cualificaţi, participarea noastră la viaţa publică şi la eserciarea drepturilor de cetăţeni va fi încoronată de succese cu mult mai îmbucurătoare, ca în trecut.

Decepţiunea cea mai amară a trebuit sĕ facă loc bucuriei noastre.

Nu scim, şi încă nu ne este dat sĕ scim resultatul tuturor alegerilor din toate comitatele, dar după scirile, ce ne sosesc, ne uimim de desastrele, cele au suferit românii în cele mai multe comitate.

Dela Caransebeş se semnalează, ca un feliu de triumf lui „Pester Lloyd“ că vestitul general, românul Traian Doda, a fost trântit în cercul seu, şi înlocuit cu un bărbat din popor tot român. Din comitatul Albei-inferioare ne vin sciri, că românii cei cu paltoane şi cu pantaloni au fost trântiţi toţi şi înlocuiţi cu popi reformaţi, cu notari slugarnici şi cu diregători dela curţile domnesci. Ba mai mult. Ne vin sciri, că alegerile s'au făcut sub cele mai teribile presiuni, că şedulele de votisări au fost tipărite şi că din partea omnipotenţilor solgăbirăi, s'a privit şi încercarea de a se alege câte un român de o crimă contra ideei de stat unguresc.

Sĕ nu ne prindă mirare. În unele comitate cum e al Uniadoarei, bărbaţii cu bun nume şi cu trecere au luminat de têmpuriu pe popor. Din comitatul Albei inferioare cu vr'o 4 protopopi români gr. ortodocsi şi tot atâţa gr. catolici, cu o sumedenie de advocaţi prin Alba-Iulia şi airea, nu s'a făcut nimica. Din Teuş — comună cu 50 alegĕtori români s'au presentat numai doi, şi şi aceia au votat cu popa cel reformat — cu diregătorii de la curţile domnesci şi cu notarii — Dḑeu sĕ ne ierte, dacă începem a avea nedumeriri faţă de ei, chiar şi dacă sunt români

De reclamaţiuni nu poate fi nici vorbă. Pentru ce? Toate provocările de a se publica ţinerea alegerei pe ḑiua ficsată sunt proveḑute cu clausulă. „S'a publicat în modul usitat,“ cum sĕ se înţeleagă acest mod usitat seau unguresce „szokásos modon közhirré téttettet“ lăsăm sĕ judece publicul cetitoriu, destul, că cei mai mulţi popi românesci nu au primit nici o însciinţare de a se presenta la alegeri. Acsioma vechie din afurisitele de legi a le lui Verböczy că adecă: „az oláh papok ne afuriszáljanak“ aḑi a făcut loc acsiomei cu mult mai pĕcătoase „az oláh papok ne bujtogatoljanak“.

Am ḑis şi ḑicem: participarea tuturor cetăţenilor la afacerile publice este pentru guvernele oneste un element de putere şi de ordine.

Nu aşa vor sĕ înţeleagă fraţii maghiari participarea la alegeri. Pentru ei tot omul, în care a mai rĕmas niţică scântee de adevĕr şi în care simţul de dreptate încă nu e atât de corupt, ca sĕ nu se opună uneltirilor dlor, e un bujtogatău.

Preoţii, cari sciu legea, şi cari cu legea în mână vor sĕ se folosească de dreptul acordat prin ea, sunt oameni periculoşi, ear preoţii, cari sunt de tot rĕmaşi, cari nu cetesc ḑiare române, cari sunt slugi plecate celor dela putere sunt „jó hazafi“ şi li se pune în vedere ajutoriu — din ajutoriul de stat. Ei, dar aşa nu o sĕ mai meargă mult. Situaţiunea noastră a românilor devine în modul acesta foarte precariă, şi un strĕin, dacă va participa la o adunare a congregaţiunei unui comitat cu populaţiune de 3 părţi români şi numai o parte de maghiari, sasi, jidani etc. — se va mira, că nu află acolo români, şeḑênd şi sfătuind despre binele şi ameliorarea stărilor din comitat. Ce şi ḑic fraţii maghiari? Lasă sĕ rĕmână românii acasă, că trebile le diregem noi, ne îngrijim noi de ei, cugetăm noi şi pentru ei şi pentru agendele lor, îi fericim noi cu amploiaţi onesti, cu drumuri, pe cari şi lupului-i frică sĕ umble, fără sĕ se împedece şi sĕ-'şi dea în cap, cu dări de spitaluri, de drumuri, şi în urmă tot noi vom îngrijí, ca sĕ le punem la cale şi darea cea noauă a Kulturegyletului.

Acesta e modul de cugetare în cercurile, ce fericesc comitatele cu populaţiunea română în marea ei maioritate, aceste păreri se validitează şi devin concluse — şi aşa e bine, ca ei, românii, contribuabilii sĕ afle numai atunci de planurile puternicilor, când — pot ḑice „flere possum sed iuvare non.“

Cine poartă vina la această stare anormală, decât curat numai noi şi ear noi.

La conscrierile alegĕtorilor dietali nu e suflet de om, care sĕ'şi ia osteneala, sĕ vadă, ce lucră comisiunile de conscriere. Ce resultă deací? Oamenii, cari plătesc dări însemnate sunt lăsaţi afară din liste sub diferite preteste — şi apoi, de unde se mai scie românul, că dacă nu a plătit darea până în 15 Februariu, el nu poate fi alegĕtoriu.

Deci la o parte cu indiferentismul.

Oamenii chiemaţi a lumina pe popor, trebue sĕ 'şi facă şi aici datorinţa şi sarcina cade în contul preotului român. Dacă dar el ar avea în vedere ca conscrierile sĕ se facă la timp, dacă ar nisuí, ca cei conscrişi sĕ se presenteze la alegerile pentru municipii — ca oameni şi cetăţeni liberi, compacţi şi cu consciinţa, că sunt datori a ajuta unei cause sănte românesci, desastrele pomenite nu le am suferí de-ar plesní barem toţi pintenii dela ciobotele cele încreţite. —

Dar când alegĕtorii vin — unul — doi, nu sciu unul de altul, nu sciu, care e locul de alegere, cine e preşedintele, au ei dreptul de a'şi alege bărbaţi de încredere, ori aceia trebue sĕ fie Măria sa dnul deregătoriu şi Măria sa dl notareş — atunci e vai şi amar de capul bietului popor, e vai de dreptatea, ce 'i-o vor face aleşii — eşiţi din astfeliu de urne, e vai de drumurile, pe cari are sĕ umble, de dările, ce are sĕ le plătească şi nu scie cui şi unde sĕ le plătească şi nu scie cui şi unde şi pentru ce; cu un cuvênt e aproape peirea şi ştergerea noastră din lista celor vii.

Avis celor ce se pregătesc ca preoţi românesci pentru această carieră — dacă vor ca sĕ'şi împlinească misiunea cu scumpătate şi cu demnitate.

Revista politică.

Desbaterile în comisiunile şi sub-comisiunile delegaţiunilor austro-ungare decurg în cadrul cel mai normal, şi în urma deslusirilor, ce dau ministri competenţi, posiţiunile de proiectul din budget se primesc prelângă foarte puţine desbateri.

Cu cât mai bun efect a făcut esposeul dlui ministru de esterne aici la noi, cu atât mai mult a surprins, cercurile normative din străinătate, ba, în Rusia a produs o adevĕrată indignatiune.

Toate foile ruse se esprimă în aceasta direcţiune, mai pronunţate sunt:

„Novoie Wremja“ care ḑice, că inimiciţia Rusiei contra Austriei este justificată prin acel discurs.

„Novosti“ aprobând articolul din „Jurnalul de St. Petersburg,“ scrie: Misiunea diplomaţiei e pe sfêrşite. După discursul lui Kálnoky negocieri diplomatice nu se mai potrivesc cu demnitatea naţională şi nici că sunt de dorit în interesul pâcei. În cas, dacă ameninţările lui Kálnoky însemnează hotărîrea irevocabilă a Austriei, atunci independenţa Bulgariei trebue apĕrată prin arme. Pentru Rusia a venit un moment d'a da ascultare dorinţelor poporului rus, ca sĕ se esecute misiunile sale istorice în orient

Cestiunea bulgară în timpul din urmă a luat o faţă cu totului nouĕ şi neaşteptată. Dl Kaulbars faţă cu procedura atât de corectă a regenţei bulgare a trebuit sĕ capituleze şi în 20 Novembre a plecat din Bulgaria.

Incidentul, ce stă în legătură cu depărtarea dlui Kaulbars este, că guvernul bulgar ceruse generalului Kaulbars sĕ aştepte sosirea ministrilor pentru a rĕspunde la ultima sa notă. Generalul n'a rĕspuns, dar a remis nota următoare:

FOIŢA.

O representaţiune de diletanţi.

— Schiţă de **Yff.** —

„Numai de diletanţi sĕ te ferească Dumneḑeu,“ ḑicea cu multă amărăciune şi mare înţelepciune frisorul Mayer.

Ear frisorul Mayer e om cuminte şi scie, ce vorbesce. El era foarte nĕcăjit, când a rostit aceste memorabile cuvinte, dar eu ve pot asigura stimaţilor cetitori, că fie bine, fie rĕu dispus frisorul Mayer, tot-deauna aşa ar ḑice, şi de ar fi român, de sigur că 'şi-ar acompania vorbele cu trei cruci mari, ca omul, care are teamă de ciumă sau de altă năpaste.

Căci eată resoanele lui, din cari isvoresce aceea convingere nestrămutabilă.

Diletanţii sunt nişte oameni, cari s'apucă de lucrul altora, pe care îl pricep numai aşa de o parte, sau în cele mai multe casuri de loc.

Închipuiţi-ve bună-oară pe un „solgăbirău“ d'ăi cu fokosul în mână şi cu 'njurăturile în gură, că pornesce, sĕ facă serviciile unui preot în cutare biserică, s'au pe un medic, care în viaţa sa n'a vorbit asupra unui lucru mai mult de 5 minute, — că pornesce sĕ pledeze la tribunal pentru cutare criminal, — sau în sfêrşit pe un biet de învĕţătoriu, care n'a scris decât în condica absenţelor de scoală, că se face jurnalist, — închipuiţi-ve ve rog toate aceste, şi îndată veţi avea o idee clară despre ceea ce înţelege frisorul Mayer, când ḑice „diletanţi.“

Dar eu nu voiu sĕ fiu peste mĕsură pesimist. Ci o se ve descriu scurt unele episode din viaţa de „diletant,“ aşa însă, cum am avut prilegiul ale petrece şi eu chiar în persoană.

*
* *

Era într'o Duminecă după ameaḑi.

Bolta ceriului acoperită de sus până jos cu nori suri, părea, că varsă ploaia din nişte ciubere fără fund, semn, că drumul moţilor cu cercuri nu trece pe acolo.

Îmi era urît acasă. 'Mi-am luat ploariul şi am plecat pe trotoarul luciu până 'n vecin la un amic.

L'am aflat întins pe un divan. Îl mânca urîtul ca şi pe mine.

Venirea mea părea a nu 'l fi atins într'nn mod mai însemnat. Era cu mult prea dedat a me vedé comotisând la dênsul, decât sĕ se conturbe în dulcele seu farniente, vĕḑêndu-me. Ear eu sciam cu mult mai bine acest lucru, şi 'l aflam cu mult prea natural, decât sĕ 'l conturb printr'o singură vorbă.

'Mi-am scos dosa, şi am aprins o sugară.

Nu trecură câteva clipe, şi eată, că se deschide uşa.

Vine al treilea, alungat şi el pe semne de urît ca şi mine. Îşi pune cortul după uşă. Ia un scaun; se aşaḑă cu picioarele călare pe el, ear capul şi-'l raḑimă cu o molatică lene pe mânile, ce şi le aşeḑase pe spatele scaunului.

Tace el, tăcem noi.

Nu peste mult mai veniră cei doi de pe urmă, cu cari formam noi cercul nostru mai intim. Tac şi ei, par' că ne-am înţeles întocmai.

Şi cum ne uitam unul la altul, ni se păru scena de tot hazlie, căci dintr'o dată începurăm a rîde cu hohot.

Întreruptă odată tăcerea, las de nu 'ţi-am făcut un sgomot asurḑitoriu, de'ţi era mai mare dragul sĕ veḑi, cum ne alungam urîtul.

Feliu de feliu de caraghioslicuri, glume, apucături ne ţineau într'o permanentă ilaritate.

— Mĕi oameni buni, sciţi, că noi dacă ne-am pune pe scenă, am face mai că mai multă ispravă de cât trupa lui Petculescu.

— Ce frate? Eu dacă m'aşi vedé cu voi pe

Majestaiea Sa Țarul a bine voit a me trimite în Bulgaria cu misiunea de a face cunoscut poporului bulgar sentimentele sale sincere de bună-voință. Am transmis guvernanților bulgari espresiunea acestor sentimente, precum și sfaturile sincere, cari trebuiau, după părerea guvernului imperial, sĕ contribue a face ca țeara sĕ easă din posițiunea sa dureroasă.

Nici unul din aceste sfaturi n'a fost urmat, ast-fel ca sĕ poată satisface așteptarea legitimă a Rusiei.

Afară de asta, agenții diplomatici aĭ guvernului imperial au fost martori ai atentatelor insolente, comise asupra supușilor ruși, precum și asupra persoanelor, cari aveau dreptul la protecțiunea Rusiei. Guvernanții bulgari urmează a nu da nici o atențiune acestor atentate.

În fine marea adunare a fost întrunită pentru a alege pe noul prinț, nu numai fără înțelegerea prealabilă cu representantul Rusiei, dar încă chiar după declarațiunea sa formală asupra suportunității unui atare act.

Aceste fapte probează până la evidență firma resoluțiune a regenții de a lucra în contra vederilor guvernului imperial.

Consider, prin urmare presența mea în Bulgaria ca nefolositoare. Declar, că guvernanții actuali ai țĕrii au pierdut cu totul încrederea Rusiei, și că guvernul imperial se vede în imposibilitatea de a continua relațiunile sale cu guvernul bulgar, pe cât timp el se va compune din membri actuali.

Ca depărtarea dlui Kaulbars sĕ nu dee ansă la interpretări false, ministrul de interne al Bulgariei a esmis către toți prefecții un cercular, prin care declară, că generalul de aceea se duce din Bulgaria, pentru că lordul Salisbury și contele Kálnoky 'i-a condamnat activitatea, și în urma acestor declarațiuni n'a mai putut rĕmânea în Bulgaria. În acest cerc, se spune mai departe, că prin depărtarea dlui Kaulbars vor înceta totodată agitațiunile și conturbările liniștei, provoacă pe prefecți a îngrijí cu toată energia ca aceasta ocasiune sĕ nu o folosească anumiți agitatori pentru conturrebarea liniștei.

Corpurile legislative din România sunt convocate pe 15 Novembre a. c.

Alegerile s'au început și decurg cu multă înverșunare. Din resultatele de până acì maioritatea partidului național liberal este mai mult ca sigură. În 72 cercuri electorali orășenesci alegerile toate a reușit în favorul partidului național liberal.

Corespondență din Viena.

Viena, 16 Novembre n. 1886.

500 de ani au trecut, decând — condus de scopuri alchimistice — a inventat călugărul Schwartz aceea micstură infernală, pe care ne-am obicinuit a o numí praf de pușcă, — și de atunci încoace nici când nu s'a vorbit mai mult despre necesitatea desarmării generale și totodată, nici când nu 'și-au bătut oamenii mai mult capul cu perfecționarea armelor și a mijloacelor esplosive — ca 'n ḑiua de aḑi.

Un lucru paradocs, dar adevĕrat.

În vreme, ce se țineau congrese internaționale prin Elveția, pentru decretarea păcii generale și curentul era spriginit de toți humaniștii și economiștii Europei, — pe atunci ferbea în creerii cercurilor militare din capitala Austriei cestiunea întroducerii în armată a puscilor cu repetiție.

Pașii cei dintâi într'o formă de tot concretă s'au făcut deja; îi sciți și DV. prea bine.

Sciut este, că ori-ce renovare făcută pe ori-ce teren, trage după sine o mulțime de renovări parte mai mici, parte mai mari.

Întroducerea puscilor cu repetiție în armată a dat ansă, sĕ se ventileze cestiunea prafului de pușcă.

E interesant, că pe când pușca dela forma ei primitivă până la cea mai perfecționată pușcă cu repetiție de aḑi, a trecut prin ḑeci și sute de esențiale schimbări, — pe atunci praful de pușcă, în esență a rĕmas tot acela, care a fost în mojerul lui Schwartz, în momentul când, 'i a aruncat lespeda de peatră în tavan: adecă salitră, pucioasă și cărbune. Dar poate, că acum nu va mai rĕmâné tot așa.

Colonelul Schulz face la Nothweil esperimente pentru înbunătățirea calității prafului de pușcă. Scopul dênsului este, a produce prin cantitate mai mică un efect mai mare și spre ajungerea lui a făcut încercări pentru înlocuirea pucioasei din micstura prafului cu un alt material oare-care. Pucioasa adecă servesce numai drept un mediu de ardere, desvoaltă fum mult, fără de a contribuí nimic la forța esplosiunii, ceea-ce este lucrul de căpetenie.

Numitul colonel a înlocuit pucioasa cu o materie de lemn, preparat cu cali, acid de sare și de salpetru. Praful pregătit asfeliu e de coloare galbină întunecată și are o putere esplosivă de 200—250 de ori mai mare ca ceea a prafului întrebuințat până acum.

Acest praf are avantagiul de a produce fum foarte puțin, și astfeliu de a nu destănuí posiția trupelor, cari atacă.

Acest avantagiu e cu atât mai mare, cu cât împrejurarea, că inimicul n'aude împușcăturile fără sĕ vadă din cătro vin, formează un moment psichologic foarte deprimătoriu pentru el.

Rĕmâne numai a se constata, oare praful nou inventat ofere garanții sigure de durabilitate. Căci este un lucru prea bine cunoscut, cum diferitele compozițiuni chemice, sub durata unui timp mai îndelungat, sĕ pot schimba cu totul, perḑêndu-'și toate însușirile lor primitive.

Eată pentruce nu se poate risca întroducerea noului praf în armată de odată cu ceea a puscii cu repetiție.

Se vor face esperimente și 'n această privință.

Tot în acelaș timp, când e la ordinea ḑilei reforma puscilor și a prafului, se discută și asupra calibrului și materiei gloanțelor.

Francesii au întrodus în armata lor niște gloanțe de un calibru cu mult mai mic, precum sunt ale noastre. In cercurile militare de aci s'a ventilat și această cestiune, dar de-odată s'a resolvat în mod nefavorabil pentru un calibru mai mic; gloanțele de un calibru mai mic deși ar avea o iuțeală mai mare, și ar ușura îmmulțirea patroanelor în puscile cu repetiție, — cu toate acestea își perd ușor, cu deosebire la distanțe mai mari direcția, și nici efectul produs prin ele nu e atât de grav, ca cel al gloanțelor de un calibru mai mare.

Cât pentru composiția materială a gloanțelor, un savant belgian a fost cel dintâi, care 'și-a ridicat cuvêntul pentru apĕrarea principiulni humanitariu, care pretutindeni trebue sĕ prevaleze. Dênsul e cu toată hotărârea în contra gloanțelor de plumb, cari părăsind țeava puscii, își perd forma lor rotunḑită cu desĕvêrșire și pătrund în trup ascuțite, cornurate și chiar în frânturi mai mĕrunte. Ranele produse astfeliu sunt mai tot-deuna grave, de cari, dacă și scapă cu viață rănitul, rĕmâne pentru totdeuna schilav. Din protivă gloanțele de metal tare, cum e d. es. ferul, produc tot aceleaș efecte, prin cari se face soldatul încapabil de luptă, dar au cel puțin avantagiul, că dacă scapă cu viață, nu rĕmâne schilav.

Chiar și presa din loc 'și-a ridicat cuvêntul în această cestiune. Dar se vede, că deocamdată zadarnic. Ce va mai fi, vom vedé.

* * *

Luni au sĕrbat Vienesii ḑiua lui Leopold, patronul țĕrii și 'l-au serbat în modul lor tradițional și original, cari din punctul nostru de vedere considerat, s'ar putea cu tot dreptul tacsa de șod și curios.

Cu sutele și cu miile au eșit Vienesii în ḑiua aceasta la Klosterneuburg, spre a se înveselí împreună cu copii și nevestele lor la un păhărel de vin, la o vorbă pretenească și — lucrul de căpetenie — la plăcerea, pe care numai odată pe an, acum, le e permis s'o guste, la așanumitul: „Fasselrutschen.“

Fasselrutschen?

Hm! Sĕ nu rîdeți!

Închipuiți-ve o bute mare, foarte mare, cu mult mai mare, decât cea mai voluminoasă, pe care o ați vĕḑut vr'odată. Prin mijlocirea unor scări, te sui pe bute. Pe laturea buții este aplicată o scândură lucie, care formând un unghiu cam de 40 de grade cu solul, conduce dela vêrful buții până la pământ. Ajuns pe bute, n'ai decât sĕ te așeḑi pe capĕtul de sus al scândurii, sĕ 'ți dai puțin avênt și sĕ aluneci pe scândură la vale.

Asta va sĕ ḑică Fasselrutschen.

Sĕ te miri, nu alta.

Oameni încârunțiți, muieri, fete, bărbați, copii într'o 'nvălmășală grozavă, făcênd un toiu, care nu se poate descrie, stau îndesați ca sardelele și așteaptă câte o $^1/_2$ de oară, câte o oară, până le vine rêndul, ca sĕ-'și poată satisface plăcerii ḑilei, sĕ poată luneca odată pe scândura butoiului dela Klosterneuburg la vale.

Și se ḑice, că e vechiu obiceiul de tot, poate pentru aceea nici n'am putut afla vr'o deslușire asupra originei sale.

* * *

Cam pe sfêrșitul lunii acesteia ne așteptarăm la adunarea generală a societății „România jună,“ cu care se va încheia anul de față.

Înscrierile sunt mare parte efeptuite. Resultatul este, că mulți dintre tinerii nostri se interesează prea puțin de agendele societății. O ḑic aceasta, numai cu oare-care reserve, căci îmi place a crede, că viitoriul cel mai deaproape me va convinge despre contrariul

Altă-dată mai multe. *Yff.*

O după-ameaḑă la castelul Peleș.

Sub acest titlu „Fremdenblatt“ publică următoriul articul:

> Majestatea Sa regina Elisabeta din România ne poftise la ceaiu. Era sĕ facem musică, dar venind vorba despre poesie și literatură, regina a fost atât de bună și ne-a cetit unele părți din cea mai nouĕ operă a sa, nepublicată încă: „Din regatul Carmen Sylvei. Partea 2. Istorie și povești “ În fața acestei musici o uitarăm pe cealaltă.
>
> Vocea adâncă de metal a augustei poete este capabilă de ori-ce modulațiuni; ne făcea, când sĕ ridem, când sĕ fim mișcați și dicțiunea ei nu este nici artificală nici studiată; curge vorba de pe buzele ei „proaspătă ca roaua și

---

bină, nu m'așì da pentru ḑece trupe de ale lui Petculescu.

— Dar gluma la o parte, oare n'am putea noi înciripa aci o representațiune de diletanți?

— O cum nu? — ḑise într'un ton lung și trăgănat garda căsii, care nu însemna nici mai mult nici mai puțin, decât: haid sĕ vorbim nimica!

— Numai ce-i drept, ḑise Nelli cu o seriositate prefăcută, întărind astfeliu tot în mod ironic cuvintele antevorbitorului seu.

— Cu toate acestea vorba adusă pe tapet, ne puse pe gănduri.

Mai întrevenirá niște foarte serioase considerațiuni, precum e ușurința de a se ajutora vr'o instituțiune lipsită de mijloace din venitul curat eventual, mai departe distracția plăcută și instructivă, ce oferia treaba atât publicului, cât și cu deosebire noue, și 'n sfêrșit, lucrul ar fi un semn frumos de viață pentru tinerimea de acì, căreia nu odată i-s'a aruncat în față, că nu face nimic.

Ajunși odată păn'acì, șirul considerațiunilor „*pro*“ nu mai ajungeau la sfêrșit.

Nu trecu un pătrariu de oară și era lucru hotărît, că vom da o representațiune de diletanți, după ce vom fi esoperat și conlucrarea unor dame și domnișoare din loc, ne vom fi pus sub conducerea unui bărbat cunoscĕtoriu de lucru și . . . . și lucrul de căpetenie — ne vom fi ales piesa.

Luând aceasta hotărîre, pare că nu ne mai încăpea locul; înzĕstrați cu o fantasie viie, parcă ne vedeam deja pe bină, așteptănd ridicarea cortinei. Ear cugctul acesta 'ncepea sĕ neliniștească teribil pe amicul meu Victor. Toate ca toate, dar asta era asta. Sĕ stai tu sub focul atâtor ochi ațintiți la tine și a 40 de lampe, cari de regulă zăpăcesc pe diletanți! Nu era lucru de șagă. Și încă pe lângă toate aste sĕ mai faci și mirozenii, sĕ nu-'ți uiți nici rola, sĕ nu întârḑii la întrări și eșiri!

— Mĕi! ḑise el desnădăjduit, oare cine pĕcatele ne pune pe noi sĕ ne facem nĕcas de unde n'avem.

— Numai ce-i drept, — ḑise ear cu ironie Nelli, — sĕ te faci tu de rîsul lumii, când nu te silesce nimeni.

— Nu jucăm, nu jucăm — strigară deodată amândoi.

Începurăm a-'i capacita. În sfêrșit ear se învoiră, ca tot atât de iute sĕ se poată lăpĕda earăș.

În cea mai deplină nesuguranță trecură astfeliu vr'o douĕ ḑile. Când eram hotărîți, că jucăm, când ear ne codeam. După multe capacitări și serioase considerațiuni, ne-am dechiarat în sfêrșit pentru pasul hotărîtoriu și am esmis o comisiune de trei, ca sĕ facă cei dintâi pași.

Cu mare greutate ne-a succes, sĕ alegem douĕ piese și sĕ recrutăm după multe strădanii personalul femeiesc recerut.

Aflate odată piesele, urmà cestiunea cea mare a împărțirii rolelor.

Nici unuia nu-'i convinia pe deplin nici o rolă.

Rola principală era prea lungă, a primului amorez prea scurtă, și pe lângă aceea, dragostea lui prea peste mĕsură de batjocură, rola comicului putea sĕ fie cu mult mai caraghioasă, celelalte 3 role de bărbați erau prea ne'nsemnate nu-'i da nimărui mâna sĕ se lege de ele.

Cu mare greutate totuș ne am înțeles.

Eu am luat rola intrigantului; Nelli pe a comicului (un zaraf jidan), Victor pe a primului amorez, (veterinariu jidan), ceilalți celelalte role secundare.

Și sau început probele, repetițiile. O distracție minunată, cu care ne-am dedat așa de bine, încât d'abia apucam, sĕ ne sosească ḑilele ficsate spre acest scop.

Și cu cât țineam mai multe probe, cu atât mai multe esperiențe făceam pe terenul artei teatrale, cu atât mai multe neesactități învĕțam a cunoasce, clară ca unda" după cum cântă Carmen Sylva în cântecul ei „Mai multă lumină."

Poeta deschise cartea: „Aci este un teren însĕ neesploatat," ḑise ea, „prea puţin cunosc baladele şi marile evenimente istorice din trecutul României. Pentru a culege toate acestea, a trebuit sĕ'mi dau multă osteneală."

În schimb însĕ opera este preţioasă din mai multe privinţe. S'ar putea ḑice, că Carmen Sylva este prima istoriografă populară şi prin urmare adevĕrată română.

La ce au folosit vechile şi neînsufleţitele cronici, cari zăceau ascunse în mânăstiri? Puţini puteau doscifra scrierea cirilă şi călugării, cari ar fi fost poate în stare, n'au avut nici destulă carte, nici destul avent al spiritului, pentru ca sĕ apreţieḑe această comoară. Tinerii din familiile cele bune, cari îşi făceau studiile în Paris, au dovedit puţin interes pentru suvenirile patriei, învĕluite într'o negură mitică.

Neobosita şi omnilaterala străduinţă a reginei a scos bogăţiile la iveală. Ce frumoasă parte din istorie, dela Decebal şi Traian până în ḑilele noastre se desfăşură înnaintea ochilor nostri!? Îţi vine a crede, că vremurile vechi trec, întrupate, pe dinnaintea noastră: Totul este nou, neaşteptat şi poartă încă timbrul originalităţii neatinse.

Naţiunea română, în tinereţea ei a fost ca un tênĕr erou în adormire. Eroul se odichnesce încă, dar membrele lui sburdă de vênjosie şi faţa pe jumĕtate de copil, pe jumĕtate de bărbat, îi este nobilă. El visează de păduri şi vênătoare, de îndrăsneţe escursiuni călare, şi de doioase cântece pline de presimţiri, apoi, bine înţeles, încă în vis pune fluerul la buze, un ton limpede străbate în amurgul ḑilei şi măreţe fapte trec una după alta prin mintea tênĕrului. Ceea ce 'i-se arată în tinereţe, a obţinut la vêrsta de bărbat. Devotament şi credinţă, vitejie, respect de bĕtrâneţe, nobleţe de sentiment şi un adânc sentiment poetic, toate 'i sunt proprii. Ca o floare de minune, ce se desfăşură în colori vii, strălucesce istoria românilor din evul mediu. Bărbaţii sunt eroi în rĕsbele şi sfinţi în acelaşi timp. Domnesce între ei o virtute cum domnia între primi creştini. Femeile sunt frumoase şi nevinovate ca crini cei plăpânḑi. Cât eroism necunoscut, adevĕrat se deschide înaintea noastră! Şi la acesta se adaugă scene poporale din presinte, cari scene prin particularităţile lor îţi amintesc moravurile patriarchale.

Se ḑice, că nu ar mai esista adevĕrate cântece poporale eroice. Opera Carmen Sylvei împlinesce această lacună. Stilul este adecuat fie-cărei tradiţiuni şi nu în felul de a'ţi lăsa impresiunea unei munci îndelungate şi a unei ciopliri sîrguincioase; nu îţi reproduce decât vechia tradiţiune; este energic, esact, original şi mai de multe ori plin de o adevĕrată poesie.

Aci nu întâlnesce omul moderna disecare a caracterului, nici zugrăvire obositoare a situaţiunei, nu un efect premeditat. Un cuvênt, o frasă — şi un caracter avem înnaintea noastră; un contrast — şi o icoană admirabilă, o întreagă istorie s'a creat.

„Credeţi, că va avea succes cartea?" întrebà regina.

„Fără îndoială," fu respunsul „o operă atât de originală şi plăcută trebue sĕ „secere aplause."

Sfârşitul se compune dintr'o descriere a unei seri la castelul Peleş. Cu multà amabilitate autoarea vorbesce despre sine, despre domnişoarele de onoare, despre Alecsandri, poetul român, actualmente ministru României la Paris, căruia este închinată partea a doaua din „Regatul Carmen Sylvei." Unele balade şi poveşti sun comunicate de dênsul Reginei

Varietăţi.

* (Hymeu.) Domnul D. Sergiu Medeanu, cleric absolut şi amploiat la consistoriul archidiecesan Dumineca trecută 'şi-a serbat cununia cu domnişoara Elena Tipeiu, fica dlui protoprebiter din Sebeş Ioan Tipeiu. — Dl Nicolau Neamţu, cleric absolut şi învĕţătoriu în Sălişte tot Dumineca 'şi-a serbat cununia cu dşoara N. Sêrbu în Sĕlişte.

* (Semne triste!) Din secuime primim scirea, că oamenii disperează cu totul d'a mai putea trăí aici. Emigrările către România nu se mai fac ca păn'acum, ele au devenit mai dese, ba veḑi chiar mase de oameni, trecênd în ţeara vecină. Şi nu numai ḑileri dar măiestrii mari; cu deosebire ciobotarii din Kezdi-Vaşarhely au pus taga cu totul şi au trecut munţii. Pricina e uşor de aflat!

Semne triste!!

* (Poştal) sĕ escrie concurs pentru comuna Akos în comitatul Murĕş Turda. Leafa de 200 fl. pentru spese de cancelarie 40 fl. Concurenţii au a se însinua până în 10 Dec. st. n. la direcţiunea postală pe lângă o cauţiune de 100 fl.

* (Mulţămită publică!) La producţiunea literară aranjată cu ocasiunea adunărei generale a „reuniunei învĕţătorilor gr. or. rom. din districtul Făgăraşului" în comuna Cuciulata pe ḑiua de 12 Octobre a. c. st. v. au contribuit în favorul fondului acestei corporaţiuni următorii marinimoşi dni:

M. O. dni I. Dan, administrator protopresbiteral 3 fl.; Nicolau Mircea, protopresbiter 1 fl.; dnii G. Grama, căp. pens. 1 fl.; N. Chiorniţă, mare propriet. 5 fl.; Bretyey P. 1 fl.; G. Halmaghi 1 fl.; A. Rosale 50 cr.; A. Măeruşan, paroch 50 cr.; N. Boer 1 fl.; G. Comaniciu, not. 2 fl.: G. Renghea, învĕţ. 50 cr.; G. Comaniciu 50 cr.; I. Popiţa, paroch 1 fl.; I. Brotea, paroch 1 fl. 50 cr.; M. Pop 1 fl; I. Leucescu, paroch 2 fl.; I. Pop, paroch 1 fl.; I. Silaghi 1 fl.; I Zaharie 1 fl; G. Sglimbea, paroch 1 fl.; Herzum R. 1 fl.; I. Murĕşan 50 cr.; Ana Cantor 50 cr.; I. Gall 1 fl; I. Kupcic 1 fl.; G. P. Grideanul 1 fl.; I. Roşală 1 fl.; A. Boer 50 cr.

Venitul total este 33 fl., din care subtragêndu-se spesele cu 26 fl. 26 cr., rĕmâne un venit curat de 6 fl. 74 cr., care sa şi predat cassariului general spre administrare.

Un venit mic acesta, însĕ luând în cumpĕnă împrejurările, în cari ne aflăm noi românii peste tot, e totuşi îndestulitoriu.

Sub-scrişii deci în numele întregei corporaţiuni aduc mulţămită şi pe aceasta cale tuturor acestor marinimoşi dni, cari au contribuit câtuşi de puţin la înavuţirea fondului acestei reuniuni, de care are mare necesitate.

Beclean, în 5 Novembre 1886.

Nicolau Ludu, învĕţ.   *George Taflan*, învĕţ.

* (Spre orientare.) Comitetul municipal al comitatului Sibiiu a decis în şedinţa din 28 Octobre a. c. sub Nr. 194 pe basa alineat. a 2-lea a §-lui 34 al art. de l. XXI din anul 1886, că locurile acelor membri aleşi ai comitetului municipal, cari au eşit din comitet şi acăror mandat espiră cu finea anului 1886 sĕ se întrĕgească prin alegere, care sĕ se efeptuiască **în 29 Novembre 1886.**

Aceasta se aduce la cunoscinţa publică cu următoriul adaus:

1. Spre orientare s'a pus lista viriliştilor rectificată despre anul 1887, lista membrilor aleşi precum şi lista membrilor, al căror mandat espiră cu finea anului 1886, în localităţile de oficiu ale celor 2 oraşe şi ale comunelor respective spre vedere publică.

2. Alegerea se va efeptuí în modul următoriu:

a) în cercul electoral I-iu al oraşului Sibiiu sunt de a se alege 9 membri. — Presidentul de alegere: primariul *Vilhelm* de *Hochmeister*. Locul de alegere: sala din hotelul „La Împĕratul Roman";

b) în cercul electoral al II-lea al oraşului Sibiiu sunt de a se alege 8 membri. — Presidentul de alegere: căpitanul de poliţie *Iosif Drotleff*. Locul de alegere: sala de şedinţă a magistratului;

c) în cercul electoral al III-lea al oraşului Sibiiu sunt de a sĕ alege 7 membri. — Presidentul de alegere: asesorul magistratual *Iuliu Sigerus*. Locul de alegere: localitatea reuniunei de industrie;

d) în cercul electoral I-iu al oraşului Sebeş sunt de a se alege 4 membri. — Presidentul de alegere: primariul *Albert Leonhardt*. Locul de alegere: sala de şedinţă a magistratului;

e) în cercul electorăl al II-lea al oraşului Sebeş sunt de a se alege 4 membri. — Presidentul de alegere: căpitanul de poliţie *Ioan Piso*. Locul de alegere: sala cea mare din hotelul orăşenesc;

f) în cercul electoral al Sebeşului sunt de a se alege 4 membri. — Presidentul de alegere: asesorul magistratual *Otto Conrad*. Locul de alegere: localitatea oficiului pretorial din Sebeş;

g) în cercul electoral al Mercurii sunt de a sĕ alege 6 membri. — Presidentul de alegere: preotul *Mihaiu Valentin*. Locul de alegere: localitatea oficiului pretorial din Mercurea;

h) în cercul electoral al Sĕliştii sunt de a se alege 5 membri. — Presidentul de alegere: propietariul *Alecsandru Lebu*. Locul de alegere: localitatea oficiului pretorial din Sĕlişte;

i) în cercul electoral al Cristianului sunt de a se alege 4 membri. — Presidentul de alegere: advocatul *Ludovic Klein*. Locul de alegere: localitatea oficiului comunal din Cristian;

k) în cercul electoral al Cisnădiei sunt de a se alege 5 membri. — Presidentul de alegere: apotecariul *Gustav Binder*. Locul de alegere: localitatea oficiului comunal din Cisnădie;

l) în cercul electoral al Slimnicului sunt de a sĕ alege 5 membri. — Presidentul de alegere: preotul *Fridic Stenzel*. Locul de alegere: localitatea oficiului comunal din Slimnic;

m) în cercul electoral al Gusteriţii sunt de a se alege 6 membri. — Presidentul de alegere: protonotariul orăşenesc *Albert Teutsch*. Locul de alegere: localitatea oficiului comunal din Guşteriţă;

n) în cercul electoral al Bradului sunt de se alege 5 membri. — Presidentnl de alegere: preotul *Eugen Çapesius*. Locul de alegere: localitatea oficiului comunal de Brad;

o) în cercul electoral al Nocrichiului sunt de a se alege 7 membri. Presidentul de alegere: preotul *Iosif Schullerus*. Locul de alegere: localitatea oficiului pretorial diu Nochrich.

3. Dreptul de alegere activ şi pasiv îl au toţi aceia, cari sunt înduşi în lista alegĕtorilor de deputat dietal pre 1886.

4. Alegĕtorii sunt pe basa §-lui 38: XXI din 1886 îndreptăţiţi a-'şi designa la începutul alegerii 4 bărbaţi de încredere lângă president.

5. În sensul §-lui 39: XXI din 1886 alegerea se va începe în ḑiua mai sus amintită la 9 oare dimineaţa şi se va finí tot în acea ḑi la 4 oare după amea-ḑi.

6. Spre orientare se mai aduce la cunoscinţă, că se ţin:

a) de cercul electoral al Sebeşului comunele: Deal, Cacoviţa, Capolna, Câlnic, Lancrĕm, Laz, Loman, Pianul-superior, Petrifălău, Rĕhĕu. Rechita, Şebeşel, Şuşag- Săsciori, Pianul-inferior, Strugari, Sina, Rece;

b) de cercul electoral al Mercurii comunele: Dobârca, Cărpiniş, Apoldul-inferior, Apoldul-superior, Amnaş, Poiana, Rod, Ludoş, Gîrbova, Mercurea, Topârcea;

c) de cercul electoral al Sĕliştii comunele: Aciliu, Galeş, Gurarîului, Cacova, Mag, Orlat, Poplaca, Reşinari, Săcel, Sĕlişte, Şibiel, Tilişca, Vale;

d) de cercul electoral al Cristianului comunele: Cristian, Şura-mică, Rusciorii, Turnişor;

e) de cercul electoral al Cisnădiei comuna: Cisnădie;

f) de cercul electoral al Slimnicului comunele: Şura-mare, Hamba, Slimnicul şi Ruşi;

g) de cercul electoral al Guşteriţei comunele: Bungard, Caşolţ, Guşteriţa, Mohu, Noul-săsĕsc, Roşia, Daia;

h) de cercul electoral al Aradului comunele: Şebeşul-inferior, Şebeşul-superior, Boiţa, Sadu, Avrigu, Bradu, Cisnădioara, Porceşti, Racoviţa, Şelimbru, Tălmaci, Tălmăcel, Vesteni;

i) de cercul electoral al Nocrichiului comunele: Alţina, Bendorf, Vulpĕr, Ilimbav, Glimboaca, Fofeldea, Hosman, Chirpĕr, Cornĕţĕl, Nocrich, Marpod, Nucet, Sasauş, Sĕcădate, Ţichindeal.

* (Têrg de ţeară.) În 8, 9 şi 10 a l. c. n. s'a ţînut în Mureş-Oşorheiu têrg de vite, şi în 11 ḑiua têrgului (têrg liber). În ḑiua dintâiu sau adunat atâtea vite dimprejur, cât vênḑĕtori şi cumpĕrători de aici şi din jur ḑiceau, că nu-'şi aduc aminte sĕ fie fost la vre-un têrg în M.-Oşorheiu atâtea vite. Mai mulţi oameni au căpĕtat lovituri de cornele vitelor, printre carii abia puteau oamenii străbate. Au fost mulţi cumpĕrători strĕini, şi în ḑiua întâiu s'au vêndut peste 1000 de vite. Boi, vaci şi junci s'au cumpĕrat tare, şi preţul încă au fost mai mare ca la têrgurile celelalte 3 din anul ĕsta.

În a 2-a şi chiar şi în a 3-a ḑi, în care la alte têrguri nu mai erau vite, astădată încă tot s'a ţinut têrg. Sau vêndut vite cornute 2516, cai 123 şi porci 322.

Un ce de mirat, că şi vênḑĕtori de mai multe capete de vite se mulţămiau cu pânea şi ceapa sau brânza adusă de acasă şi cu câte o porţie de vinars, nu cumpĕrau bucate calde şi se reţîneau şi dela beutul unei jumĕtăţi de litre de vin, cât bietele mueri (cofăriţe) mare parte din mâncări le-au dus acasă. Semne că oamenii au multe greutăţi dări, şi aruncuri, şi mulţi ţĕrani lacomi la luarea de împrumuturi dela una sau altă bancă de credit, de carii har Domnului sunt prea multe (multora li sau luat pentru neplătirea sumelor împrumutate sau a intereselor la termin, case şi pămênturi şi sunt ajunşi la sapă de lemn). Ar fi şi bine sĕ fie mai precauţi, ferindu-se de împrumuturi şi dela institutele de credit, carii sunt bune pentru neguţători şi jidani, pentru ţĕranii nostri însĕ aducĕtoare de ruină mai în genere.

X.

* Delegaţiunea arm. ung. a primit cerinţele estra-ordinare ale armatei — la întrebarea despre lu-

---

cu atât mai multe, păn'acum nesciute recerinţe, ni se iviau în cale, — lucruri, cari tot mai mult ne puneau pe gânduri.

Cu deosebire primul nostru amorez era desperat de rola, ce o luase. Nu-'i vinia lui nici decum la socoteală, sĕ-'şi bată joc de un sacru sentiment cum e şi amorul prin astfeliu, de tot hazlii dechiaraţiuni ca:

— „Ruchălă, main Şoţ, par'he eşthi on thrandhafhir de lhonă," şi „ingher chu phĕr ghalbin şbi chu ochii vherḑi, — purtând pe lângă toate încă şi numele de „Şloim."

Şi cu cât se apropia mai mult ḑiua representaţiunii, cu atât mai des îl treceau neşte fiori de groază prin trup; şi cu atât mai mult ar fi voit sĕ se scuture de sarcina, ce luase, care acum'i-se părea grozav de mare. Căpătase tremă.

Ear trema e o boală epidemică 'nastfel de casuri.

Ea se lipì 'ncetul cu 'ncetul de unul fieşte-care dintre noi, aducêndu-ne întro stare nu tocmai de invidiat.

(Va urma.)

crările de fortificaţiune sĕ escase o mare dispută între membri comit. armatei din delegaţiune ungurească. Ministrul de rĕsboiu 'şi aduse raportul despre întărirea unor locuri în Ardeal; şi cu astă ocasiune rĕspunse şi la întrebarea lui Hegedűs, cu privire la întăririle din Pola.

* Din Leamberg avem scirea, câ budgetul ţĕrei pro 1887 arată un deficit de 3,061,081; adecă o scădere de 152,078 mai mare ca în anul trecut.

* (Secsul frumos în Tonkin.) — O francesă din Tonkin adresează din Hanoi ḑiariului „Le Temps“ din Paris o corespondenţă, în care se află cele mai frumoase amĕnunte asupra tonkinezelor.

Juna tonkineză este de sigur superioară femeei anamită din Cochinchina. Picioarele, cari n'au fost nici odată diformate d'o încălţăminte strîmtă, aceste picioare foarte frumoase, cu degetele puţin depărtate unele de altele, susţin un corp drept, bine făcut, a cărui înfăţişare reaminteşte înfăţişarea junei fete din Biblie, care se duce la fântână, purtând pe umĕr „vasul, din care au sĕ bea vitele setoase.“ Costumul face asemenea, sĕ apară această viziune; „Kehao,“ sau tunica despicată de amândoauĕ părţile se aşeaḑă ast-fel pe pept, în cât lasă sĕ se vadă un fel de stofă, care ascunde sînul, când roşie, când albă, când de o coloare roşie foarte viuă.

Pe faţa arămie, dar cât se poate mai fină, buzele cele roşii formează un contrast dintre cele mai plăcute şi mai încântătoare.

Nasul este mic, foarte mic, iar ochii sunt negrii şi au o uitătură vie, în care se obşervă ceva copilăresc şi nevinovat.

Coafura lor este aranjată cu mult gust şi cu multă simplitate. Pĕrul este lung şi negru şi împărţit în doauĕ printr'o cărare foarte bine aleasă din creştetul capului şi pănă la frunte, de unde apoi este adus înnapoi, strîns la ceafă, legat cu o şuviţă de stofă neagră sau albă şi încolocit în jurul capului cu un fel de diademă, nelĕsând, sĕ se vadă decât cele douĕ têmple de pĕr, cari dau acestor figuri tinere o espresiune de demnitate modestă.

Pe cap poartă o pălărie foarte mare de foi de palmier, cu marginile lăsate în jos şi împodobită cu bumbi de mătase galbini sau negri, cari atărnă de amândouĕ părţile. Aceste pălării sunt ţinute cu mâna printr'un şunur de mătase, ce cade pănă la cingătoare.

Ele salută ridicându'şi pălăria şi lăsând'o sĕ caḑă la o parte pe umĕrul stâng. Adesea ele umblă cu capul gol şi cu pălăria atârnată de umĕr.

* (Bibliografic.) A apărut în Gherla *„Carte conducĕtoare“* la propunerea calculărei în scoala populară pentru învĕţători şi preparanḑi. Broşura I. Materie de învĕţământ a claselor I, II şi III ale scoalei poporale de Gavril Trifu prof. prep.

Îndemnarea la lucrarea aceasta a fost „voinţa autoriului d'a folosí ceva învĕţământului poporal În lucrare a observat autoriul mersul din cartea conducĕtoare a lui Kárpáti şi Dr. V. Emericzy dar şi esperienţele dênsului. Cartea e întocmită după planul ministerial. Preţul 80 cr.

Recomandăm cu căldură această carte.

— *Discursul* pronunţat cu ocasiunea punerei petrei fundamentale a palatului Ateneului — 26 Octobre 1886 de C. Esarcu. Bucuresci, tipografia Curţii regale.

Loterie.

Sâmbătă în 20 Novembre 1886

Buda: 10 23 15 89 79

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 20 Novembre n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung de $6^{0}/_{0}$	—.—	—.—
Renta de aur austriacă	114.45	114.—
Renta de aur ung. de $4^{0}/_{0}$	103.95	103.85
Renta ung. de hârtie	93 40	93.25
blig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer oriental ung.	116.—	117.—
Obligaţiuni ung. de rescumpĕrarea ḑecimei de vin	98.75	98.75
Acţiuni de bancă austro-ung	871.—	870.—
Sorţi ungu eşti cu premii	123.—	123.—
Scrisuri fonciare ale institutului „Albina“	—.—	101.—
Acţiuni de bancă de credit ung.	298.25	288 55
Imprumutul drumurilor de fer ung.	152 —	157.25
Galbin	5.94	5.93
Napoleon	9 93½	9 93
100 marce nemţeşt	61 69	61 60
London pe (poliţă de trei luni)	125.65	125.65

Nr. 4658 civ. 1886. [1475] 2—3

Publicaţiune.

Spre a lua mĕsurile necesarie pentru împĕrţirea generală a hotarului Agnita respective pentru regularea representaţiunei, alegerea inginerului şi facerea preliminariului de spese se pune ḑi de pertractare pe **20 Decembre a. c. 9 oare** înnainte de ameaḑi, eventual pe cele următoare în localităţile cancelariei comunale, la care citez pe toţi cei interesaţi observarea, că nepresentarea lor nu va împedeca cursul procederei.

Elisabetapole, 1. Novembre, 1886.

Dela Tribunalul regiu.

Kelemen m. p,
jude esmis.

Sz. 411/1886 tkkvi. [1476] 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a balásfalvi kir. járásbiróság 1179/1886 számu végzése által a nagyszebeni Albina hitelintézet javára Blasius Mihály és társai ellen 270 frt. tőke, ennek 1884 év Mártzius hó 14 napjától számitandó $6^{0}/_{0}$ kamatai, és eddig összesen 43 frt. — kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 463 frtra becsült 6 drb fehér szörü tehén, 19 szekér széna, 4 drb. egy éves fehér szörü hizo sertés, 1 uj léczes törökbuza kas, és 60 véka szemes törökbuzaból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek az 1573/1886 sz. kiküldést rendelö végzés folytán a helyszinén vagyis kis Csergeden alperesek lakásáinál leendö eszközlésére **1886-ik év December hó 1-só napjának** délelött 11 órája határidöül kitüzetik, és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendö..

Kelt Balásfalván, 1886-ik évi November hó 25 napján.

Thát György,
kir. bir. végrehajtó.

Câştig sigur!

Persoane solide **din ori-care strat al societăţii,** cari voiesc sĕ se ocupe cu **vênḑarea de losuri de stat şi premii, permise prin lege,** plătind **conform articlului de lege XXXI din 1883** în rate, — pot sĕ fie aplicaţi prin noi ori unde, pe lângă nisce **condiţiuni foarte bune. Cu oare-care sîrguinţă poţi dobândì fără capital şi risico dela 100 pănă la 300 fl. la lună.** [1399] 6-6

Ofertele scrise în limba germană, provĕḑute cu indigitarea ocupaţiunei presente sunt a se adresa la

Hauptstädtische - Wechselstube - Gesellschaft.
Adler & Cnie, Budapesta.

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Ciucia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireş	—	—	4.15	5.50
Ghîrbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluş	—	10.28	5.26	6.43
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriş	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.9
Vinţul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuş	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaş	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copşa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaş	4.—	—	—	2.18
Elisabetopole	4·35	—	—	3.03
Sighişoara	5.10	—	—	3.59
Haşfalĕu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.06	—	—	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
Braşov	9.21	—	—	9.15
	1.55	5.45	—	—
Timiş	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiş	—	9.56	1.45	—
Braşov	—	10.29	2.32	—
	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Haşfalĕu	8.52	—	11.03	—
Sighişoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaş	10.57	—	12.29	—
Copşa mică	11.19	—	12.44	—
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaş	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.48	—	1.46	—
Teiuş	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vinţul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2.56	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriş	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluş	5.56	—	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	.52	6.21	—	8.26
Ghîrbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7 23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9 29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovaţ	7;22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliş	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborşin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicîca	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕştia	—	11.11	11.37
Şibot	—	11.43	12.—
Vinţul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12. 36	12.46
Teiuş	—	1.29	1.41

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.24	3.42	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vinţul de jos	12.30	4.29	—
Şibot	1.01	4.51	—
Orĕştia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicîca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborşin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.39	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliş	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaţ	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Haţeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Baniţa	3.05	6.40
Petroşeni	3.37	7.12

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timişoara	9.08	9.02

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.10	10.07
Baniţa	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Haţeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copşa mică—Sibiu

Copşa mică	—	2.02	3.55
Şeica mare	—	2.29	2.22
Loamneş	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	—	9.13	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneş	—	10.20	11.39
Şeica mare	—	10.43	12.07
Copşa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oşorheiu - Reghinul-săs

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheţa	4.02	10.50	3.58
Luduş	4.23	11.11	4.20
M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireşteu	5.48	12.36	5.53
Oşorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oşorheiu	6.34	—	8.—
	6.56	12.15	10.20
Nireşteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Luduş	8.51	2.02	12.06
Cheţa	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.18
Cernea	2.39
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriş — Turda

Ghiriş	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriş

Turda	8.29	3·10
Ghiriş	8.50	3.40

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 121 Sibiiu, Joi 13/25 Noembre 1886. **Anul XXXIV.**

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de donĕ ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 12 Novembre.

Din provincie primim sciri din ce în ce tot mai triste. Alegerile municipale sunt în curgere, şi din resultatele de păn' acum putem învĕţa foarte mult, dacă voim sĕ recunoascem esistenţa rĕului, şi sĕ ne cugetăm cu seriositate la vindecarea lui.

Avem păn' acuma sciri positive din comitatul Alba-inferioară, avem rapoarte din colosul comitat Huniadoara, şi din comitatul Făgăraşului. De pretutindenea ne sosec scirile cele mai triste. Avem adecă, sĕ constatăm, că în cele mai multe locuri puţina inteligenţă dela sate n'a avut nici o cunoscinţă despre acestea, că ele o au aflat nepregătită, neorientată, aşa, că totul, ce s'a făcut, s'a făcut în ruptul capului, şi dacă a resultat pentru noi ceva bun, aceasta se poate atribuí unor oameni cu inima la loc, cari sunt tari încă în credinţa lor, că nu este bine sĕ ne despărţim de popor.

Avem sciri despre presiuni neertate asupra alegĕtorilor, presiuni, cari atât sunt de feliurite, încât o clasificare a lor ar da de lucru unui om pus dinadinsul pentru o asemenea clasificare.

Este adevĕr trist, că la noi în Ardeal mai cu seamă pe locurile, în cari trăesc românii, notariul este totum factum în comună, şi judele este numai de mărturie. În mâna notariului sunt concentrate toate firele vieţei comunale, şi de acì resultă, că judele este numai unealta, am putea ḑice, spre a da legalitatea actelor întêmplate. Este prin urmare consecuenţă, că primariul sĕ meargă, după cum 'i spune notariul, care cumcă nu va merge de capul seu, despre aceasta nime nu se mai îndoesce.

Stăm deci faţă în faţă cu trista realitate, din care învĕţăm, că căpetenia politică a comunei lucră diametral opus cu adevĕratele interese ale alegĕtorilor, şi nu ne este ertat sĕ trecem uşor preste această nefastă stare de lucruri.

Dacă în sat este preotul la locul seu, dacă în comună învĕţătoriul este pătruns de importanţa chiemărei sale, atunci ni se dă, sĕ vedem priveliştea, că inteligenţa cu inimă şi poporul nu se află în o taberă cu conducĕtorii politici din comună. Şi vrênd, nevrênd, ţĕranul român se va întreba: care din doi representă adevĕratul interes al poporului, căci cumcă ambe taberele ar fi avênd dreptate, preste aceasta de mult a trecut ţĕranul român.

Ne oprim aici, şi dăm loc publicului cetitoriu sĕ tragă consecuenţele din aceste contraste în vieaţa noastră naţională.

Mai mult ne supĕră corupţiunea, care acuma pentru prima dată se ivesce în noua sa formă actuală. Este pusă la ispită, este pusă la grea cercare tăria de credinţă a preoţimei noastre Se deschide un abis între oamenii de caracter, şi între aceia, cari împinşi de proverbiala sărăcie actuală, sunt oare cum nevoiţi sĕ-'şi calce pe inimă în faţa banului.

Ajutoriul de stat, pe care Maiestatea Sa, bunul nostru împĕrat, l'a fost destinat pe seama preoţilor onesti, cu frica lui Dumneḑeu şi alipire cătră legea strămoşească, acest ajutoriu în noul stadiu, la care a ajuns, se folosesce spre a corumpe proţimea, ca ea sĕ voteze cu candidaţii organelor dela administraţiune, puşi faţă în faţă cu cei puşi de popor, dela a cărui prescură şi parastas este condiţionată esistenţa preotului. Eată, unde a ajuns lumea cu corupţiunea, eată, cum începe a eşí la iveală unul câte unul, noianul de motive, din care ni s'a luat ajutoriul de stat. Eată, abisul, de care am vorbit, de câte-ori am accentuat legăturile cele intime între paroch şi popor, paroch şi autorităţile bisericesci.

Deocamdată numai semnalăm rĕul, şi trecem la altele.

Ni se scrie din comitatul Făgăraşului, că inteligenţa de acolo au ţinut o conferinţă confidenţială spre a se înţelege in privinţa candidaţilor pentru alegerile viitoare. Unul dintre cei dela conferenţă a fugit în ruptul capului la comitele suprem, şi a făcut denunciarea, că românii ţin conferinţă politică pe sub ascuns, şi că statul este în primejdie. De sine se înţelege, că contra românilor s'a dispus cercetare. S'au citat aproape toţi inteligenţii la pretură, şi s'au luat protocol. Nu scim, cum va fi sfêrşitul; noue însĕ ne ajunge, sĕ constatăm, că între românii din Făgăraş s'a aflat un denunciant, care a luat parte activă cu inteligenţa română la consultare, 'şi a dat parola, că va lucra în această direcţiune, şi apoi pe sub-mână denunţă pe români, ca pe niste oameni, cari — după memorabila cuvêntare a ministrului prĕsident Tisza — lucră pe sub-ascuns, ca acele jivine, cari scot muşinoaie.

Puţin ne interesează, dacă e adevĕrat sau nu, cea ce ni se scrie, că denunciantul urmăresce şi scopuri personale, că toată afacerea este îndreptăţită asupra unei onorabile persoane dela administraţiune, şi că confesionalismul încă nu lipsesce cu proverbiala sa fericire.

Sunt lucruri secundare pentru noi acestea şi alte de asemenea intrige locale. Vorba este, că în cestiuni curat naţionale, depravaţia a împins pe oameni la denunciări, şi ele, denunciări fiind, mârşave vor rĕmâné, ori care va fi isvorul neetic al lor.

Şi constatându-le toate acestea, ne iau fiorile, dacă ne gândim la viitoriul patriei noastre sub influinţa luptelor interne, cari sunt naturala urmare din împregiurări.

Ce va fi din comună, când poporul va vedé că căpetenia politică lucră contra intereselor lui? Ce va fi din biserică, când poporul va priví în parochul seu pe Iuda, care pentru o pungă cu bani îşi vinde legea şi poporul, când poporul va vedé că acest Iuda s'a încuibat şi în unii protopopi? Ce va ḑice tinĕra generaţiune vĕḑênd, că aşa numita inteligenţă, nici pentru lucruri electorale nu se mai poate întruní în conferinţă confidenţială, fără a fi espusă la neplăceri din causa denuncianţilor.

Triste timpuri! Slabe prospecte pentru viitoriu.

Sibiiu, în 12 Novembre.

Ḑiua de 8/20 Novembre va rĕmâné ḑi neuitată în inima bulgarilor, neştearsă din istoria cea noauĕ a acestui popor sbiciuit de soarte şi părăsit de toată lumea. Sâmbăta trecută s'a anunţat, că generalul Kaulbars va părăsí Bulgaria cu întreg personalul rusesc dela agenţie şi se va întoarce la Petropole spre a face raport verbal puternicului ţar al tuturor ruşilor despre resultatul activităţii sale în Bulgaria.

Întêmplările din ḑilele mai din urmă ne fac, sĕ credem, că cestiunea Bulgariei se apropie de deslegarea sa finală.

Un lung şir de evenimente s'au întêmplat dela detronarea mişelească a gloriosului principe al Bulgariei Alecsandru de Battenberg.

După metodă specială orientală s'a întêmplat revoluţia de palat dela 21 August.

O mână de oameni în soldul Rusiei seduce pe elevii dela scoala de cadeţi, năvălesce noaptea în palatul principelui, 'l ridică din asternut şi dispar cu el, fără a li se sci urma. Venit pe teren rusesc, junelui principe după mai multe torturi sufletesci, i-se dă voie sĕ păşească pe pământ austriac spre a 'şi lua drumul cătră casa părintească. Sdrobit în sufletul seu eroul dela Slivniţa se asigurează, că patrioţii bulgari, armata creată de el, nu spriginesce mişeleasca revoltă, şi că o contrarevoltă a surpat domnia usurpatorilor, rechemându-'şi pe viteazul principe. Din Lemberg purcede el spre Bulgaria, şi drumul lui până la Sofia a fost o adevĕrată călĕtorie triumfală.

FOIŢA.

O representaţiune de diletanţi.

— Schiţă de **Yff.** —

(Urmare.)

Luând lumea cunoscinţă de altă parte de pregătirile noastre mari, aştepta cu viu interes seara de representaţie, fiind partea cea mai mare în firma convingere, că o sĕ aibă o plăcută seară de distracţie, în care 'şi va putea face haz de blamagiul nostru. Căci blamagiu trebuia sĕ fie. Despre asta me asigurase într'un chip cu totul ne'ndoios Ilie Balaban, de profesiune iurist, ear de profunditate în vederi, filosof în picioare.

Şi era nĕcăjit Balaban, că de ce nu am consultat şi pe „alţii“ înnainte, de ce ne-am fi apucat de un astfeliu de lucru „fără cap.“ Ear când ḑicea Balaban, că şi pe „alţii,“ o ḑicea numai din curată modestie, căci în realitate pe sine se înţelegea. Apoi rîdea sarcastic, ca omul, căruí îi face plăcere nĕcazul altuia şi care peste mĕsură-'i mulţămit cu sine, putându-'şi spăla mânile, şi simţindu-'şi gura cu totului-tot slobodă.

Dar astfeliu de oameni sunt foarte periculoşi pentru nisce diletanţi, cari afară de împregiurarea, că sunt începĕtori, au şi pĕcatul de a avea tremă. Şi dacă s'ar fi 'ndestulit Balaban cu atât, lăsându-ne şi mai departe 'n nedumerire asupra celor ḑise de el, cine scie, unde ajungea lucrul. Dar spre norocire el continuà conversaţiunea.

— Ce veţi juca? — întrebà, zimbind pe sub musteaţă.

— Douĕ comedii în câte un act, — îi rĕspunseiu, sigur fiind, că va aproba această alegere.

Amară desamăgire!

Balaban se oprì de odată, se puse 'n faţă cu mine, me privì 'n ochi, ca şi când ar fi voit sĕ se convingă, că vorbesc serios. Eu m'am uitat cam tot cu acea espresiune la el. Ear Balaban începu sĕ rîdă atunci cu hohot şi rîḑênd îşi ascundea faţa 'n amêndouĕ mânile, ca sĕ nu se vadă cum roşesce de ruşine.

— Ce'ţi lipsesce dle? — îl întrebaiu zăpăcit de tot.

— Douĕ comedii într'un act, Ha! ha! ha!

Rîdea sĕ se prăpădească.

— Scuză dle, dar nu pot înţelege, de ce rîḑi, — ḑiseiu cam rĕstit.

— Dar nu vi Dv. ruşine sĕ jucaţi comedii! şi încă într'un act! Ve rîde lumea dlor.

— Auḑi vorbă! Dar ca 'ncepĕtori . . .

— Tocmai asta este, — me 'ntrerupse cu grabă şi fericit, că nu el a trebuit sĕ 'mi spună acest lucru — tocmai asta este, de ce ve apucaţi de lucruri, pe cari nu le pricepeţi?! Veḑi eu, şi ori-care om cuminte, aştept într'un oraş, cum e şi acesta, ca diletanţii sĕ iasă pe scenă cel puţin cu o dramă în 4 acte, ori cu o comedie serioasă în 3 acte!

— Cum? o comedie serioasă în 3 acte?!. . . . Salutare dle Balaban. Ne vom mai revedé după representaţie.

Timpul îmi era cu mult mai scump, ḑecât ca sĕ'l pot perde în feliul arĕtat. Şi astfeliu l'am părăsit pe amicul meu Balaban, care rĕmase urzind la planuri de cruntă rĕsbunare.

Abia dau câţiva paşi pe stradă la deal, eată fraţii mei în Thalia, Victor şi Nelli, cu nisce feţe lungite de grijă, şi cu nesce căutături atât de sarbede, încât te lovia mila nu alta, vĕḑêndu-'i.

— Ce ve lipsesce?, îi întrebaiu, alăturându-me lângă dênşii.

— Ce ne lipsesce?! S'o fi luat dracul representaţie!

— Şi pe acela, cui i-a trăsnit mai întâi în cap, ca sĕ ne facem noi comedieşi!

— Ne-am făcut nĕcas, d'unde n'aveam.

— Numai ce-i drept rĕspunse gânditoriu Nelli.

— Ei, frate, că iute mai ispràviţi; — cine v'a băgat ear greuruşi în cap?

Ear ei începură a'mi povestí un şir întreg de faime şi svonuri, ce circulă din gură 'n gură prin oraş, ba, că ne-or fluera, ba, că va rĕmâné sala goală, ba, că cocoana X. s'a supĕrat pară şi foc, de ce nu am consultat-o şi pe dênsa, ba, că am ajuns obiect

Entusiasmul, cu care l'a primit poporul bulgar, a fost oare-cum rèsplata pentru răceala, cu care la întimpinat Europa oficială, și junele principe a recunoscut, că nori grei s'au ridicat asupra orisontului Bulgariei. A ales deci între fericirea țěrei sale și pe a sa personală, și s'a sacrificat pe sine pentru patrie.

O despărțire mai dureroasă greu se va fi vědut în viața popoarělor. Și tot așa de greu se va mai putea constata o tractare a unei țěri independente, o tractare în ultimul pătrariu al seclului *XIX*, o tractare în fața Europei civilisate.

S'au început terorisările de tot soiul. S'au pretins eliberarea revoluționarilor, cari au inscenat și esecutat detronarea principelui, s'au pretins nepedepsirea oficierilor, cari 'și-au ridicat brațul contra supremului beliduce.

S'au trimis în Bulgaria un comisariu rusesc, al cărui nume vecinic va sta ca pată în istoria seclului nostru -- s'a trimis în Bulgaria generalul rusesc Kaulbars, care 'și-a început activitatea prin o vorbire rostită la popor pe strade, provocându-'l la resvrătire și neascultare.

Și am vědut, că acest comisariu rusesc s'a amestecat în justiție, în administrație, în miliția Bulgariei, a călcat în picioare constituția, a plătit oameni strěini, ca sě oprească pe bulgari în eserciarea dreptului lor electoral, a călětorit prin țeară, și a plătit pe oameni corupți, ca sě-'l atace, numai sě aibă pretest de a provoca ocupațiunea rusească. Guvernul și regența Bulgariei cu tact și modarațiune admirabilă, pe cari în timpuri de grea cercare numai iubirea de patrie le poate inspira adevěraților patrioți, guvernul și regența cu tact și moderațiune a trecut preste toate greutățile, a convocat parlamentul, și acesta a ales un nou principe, avênd în deosebită considerare plăcerile Rusiei

Rusia prin comisariul seu din nou a protestat contra legalității lucrurilor din Bulgaria, și Sâmbăta trecută a rupt toate legăturile diplomatice cu têněrul stat al Bulgariei, pentru care s'a făcut rěsboiul cel cumplit la anul 1877/78, care s'a închieiat cu pacea dela San-Stefano.

Un capitol interesant al istosiei timpului nostru va face la timpul seu cestiunea Bulgariei, începênd dela rěsturnarea principelui Alecsandru până la alegerea altui principe, care va avea sě urmeze eroului dela Slivnița. Partea leului va cădé aici asupra activității generalului Kaulbars, care acum a părăsit Bulgaria și istoria va fi chiemată sě se pronunțe, încât a avut dreptate primul ministru al Angliei lordul Salisbury, care n'a avut cuvinte destul de aspre pentru a condamna activitatea generalului Kaulbars, sau încât are dreptate ministrul de esterne al nostru contele Kálnoky, care e de credință, că generalul Kaulbars a făcut mari servicii bulgarilor, căci el prin atrocitățile sale a câștigat bulgarilor simpatiile Europei, și de bună seamă, după acest metod de judecată în acțiunile politice, generalul Kaulbars a fost prea milostiv față cu bulgarii. El trebuia sě tragă pe toți bulgarii în țeapă, căci sciut este, că simpatiile se măresc în měsură egală cu gradul de nefericire al acelora, pentru cari nutrim simțemintele. Se poate, că în casul acesta simpatiile se prefăceau în compătimire.

La tot casul este bine, sě eternisăm la locul acesta activitatea lui Kaulbars și depărtarea lui din Bulgaria. Întreagă Europa s'a umplut de indignațiune în fața uneltirilor comise de acest om în numele Țarului, simulând binele poporului bulgar. Și acuma, după ce el a părăsit această țeară nefericită, sě ne fie permis a spera, că prin aceasta s'a închieiat capitolul de politică asiatică rusească din Bulgaria, s'a încheiat epoca de suferință a bulgarilor, și diplomației europene nu 'i-se va mai da parte de o rolă atât de umilitoare.

Revista politică.

Comisiunea pentru esterne din delegațiunea austriacă, 'și-a terminat agendele sale și în unanimitate s'a statorit raportul, ce se va presenta plenului. În raport se votează deplină încredere comitelui Kálnoky pentru politica urmărită în orient, și se condamnă în mod aspru uneltirile generalului Kaulbars.

Eată, ce stă în acest raport între altele:

„Avênd în vedere indignațiunea manifestată în cele mai estinse părți ale populațiunei din monarchie, și condamnarea esprimată din toate părțile în comisiune asupra evenimentelor din Bulgaria; avênd în vedere contrastul dintre volnicul amestec al generalului rusesc și între moderata și înțeleapta purtare a bulgarilor, care esplică simpatia opiniei publice pentru acestia din urmă; comisiunea 'și-a ținut de a sa datorință de a se ocupa cu situația politică, îngreunată foarte mult prin evenimentele din Bulgaria, cu cât Maiestatea Sa în mesagiul către delegațiuni, reflectând la seriositatea situației a circumscris scopul politicei austriace, accentuând, că nisuința guvernului trebue sě fie îndreptată a produce în peninsula balcanică pe cale pacinică, împregiurări legale, avênd totodată în considerare legitimele dorințe ale popopulațiunei de acolo. Delegațiunile cu cea mai mare mulțămită și cu cea mai mare satisfacțiune au luat acestea la cunoscință. Din cuvintele împěrătesci și din enunciațiunile ministrului 'și-a câștigat comisiunea plăcuta convigere, că nisuința guvernului este, a conlucra la susținerea păcei, a unei păci, care corěspunde cu totul și pe deplin onoarei, demnității și posițiunei de forță a monarchiei, a unei păci ce scutesce interesele Austriei în peninsula balcanică, o pace, ce face cu putință desvoltarea autonomă a statelor din Balcani, și are în considerare legitimele lor dorințe.

Generalul Kaulbars a părăsit Bulgaria. Considerând tripla alianță a puterilor din centrul Europei, și multele concesiuni făcute Rusiei de către Germania, toată lumea credea, că cu protectoratul supușilor ruși din Bulgaria se va încredința Germania Lucrul însě s'a întêmplat altfeliu. Protectoratul acesta s'a concredut Franciei, cea ce nu puțină sensațiune a produs în cercurile politice.

Germania n'a voit sě primească acest protectorat, deoarece Rusia a voit sě-'l estindă și asupra cetei de Muntenegreni, cu cari ea făcea încercările de a produce revoluție în Bulgaria. Asupra acestor adunături Germania n'a voit sě primească protectoratul. Din respecte de etichetă și us internațional a primit deci acest protectorat guvernul unei țěri, care mai mult ar fi chiemată sě respecteze nisuințele spre libertate ale popoarělor.

Împrejurarea, că Germania n'a făcut Rusiei acest serviciu, se consideră ca o desaprobare a politicei rusesci din partea principelui de Bismarck. În realitate așa se pare a fi, căci organele rusesci, atât cele oficiale, cât și cele neoficiale atacă cu multă vehemență politica contelui Kálnoky, la care se vede, că aderează și Bismarck.

După toate probabilitățile stăm la pragul resolvirei cestiunei orientale. Și dacă Rusia va ceda, cestiunea se va deslega pe cale pacinică, nu va ceda, atunci ea se va deslega cu arma.

La acest loc putem dice și noi: *„Si vis bellum para pacem.“*

Alegeri municipale.

(Comitatul Alba de jos.)

Alegerile municipali în comitatul Albei de jos — au decurs la 12 Novembre, spre totala nemulțămire a românilor din întreg comitatul.

Românii au învins numai în 2 cercuri și adecă: Blașiu cu 6 candidați și Ighiu cu 3.

Numele celor aleși: Dr. Brendușan Iacob, Alimpiu Blășian, Nicolae Ivan, Nicolau Florescu, Stefan Pop, Simion Pop, Mateiu Ioan Fekete Negruțiu, Petru Pop, și Alecsii Viciu, 6 aleși în cercul curat românesc al Blașiului, 3 aleși în cercul Ighiu cu mare maioritate al românilor, și și aceia numai vědênd pretorele suprem, că la stăruința dlui Mezey din Cricău și a preoților din jur cu deosebire George Muncuș, cari erau maioritate, ca sě nu aleagă cumva 6 români, au întrat în compromis și așa candidații romănilor Florescu Ivan și Petru Pop au reeșit, căci de nu se presentau românii în număr foarte considerabil — cea-ce le servesce spre cea mai mare laudă, și în cercul Ighiuluiui, erau ședulele gata cu 6 candidați unguri. Nu au reeșit nici un candidat român în următoarele cercuri:

Aiud (oraș) maghiar-român — Aiud (cercul românesc). — Abrud (cercul românesc). — Zlagna (cercul românesc) — Ocna Sibiiului (cerc maioritate românesc). — Alba-Iulia (maioritate români). — Uioara (maioritate maghiari).

Necunoscute ne sunt alegerile din cercul Vingard și Vințul de jos ambele cu maiorități românesci.

Mai rěu s'au purtat strănepoții Iancului, Ocna Sibiiului și Aiudul (cercul), nedând nici un cadidat, Alba-Iulia — nu numěră — aici de mult s'a încuibat vermele discordiei și al indiferentismului.

Comitatul Huniedoarei. (Conferințe învěțătoresci. — Cum se fac alegerile municipalii — Alegerea membrilor municipal în Brad. — Ajutor de stat. — Sě ne disciplinăm.)

La 25 și 26 Octombre s'a ținut în Brad ședințele despărțěmêntul I (Brad) al Reuniunei învěțătorilor români din districtul Zarand, sub președința protopresbiterului V. Damian. Au participat un frumos numěr de membri — 29 de învěțători. — Nu am vědut la aceste ședințe nici un preot — nici chiar din aceia, cari trag și leafa de învěțător. Unica escepțiune o face și acum ca totdeuna parochul Iurca I. care cercetează regulat conferințele. E mare indiferentismul aici, și mult va trebuí sě se lucre, ca sě fie delăturat. Multă energie și severitate se recere. Programul conferințelor a fost foarte variat, și-ar fi putut atrage și atențiunea directorilor — preoților — cărora le-ar fi stat frumos în jurul protopresbiterului, care a condus ședințele.

Dintre prelegětorii, cari și-au împlinit angajamentul cu scumpětate amintim aci pe P. Rimbaș cu pertractarea cronicelor scolari, A. Draea cu prelegerea despre lucrarea

---

pretutindenea și Ddeu drăguțul mai scie câte și mai câte.

Care va sě dică, opiniunea publică era în contra noastră?

Nu. Era opiniunea privată, nu cea publică.

Căci oamenii au de multe ori două feliuri de vederi asupra aceluiași obiect; una, pe care le-o impune publicitatea: — opiniunea publică, — alta, pe care le-o scot susceptibilitățile personale, prejudițiile familiare, legăturile lor sociale etc. la iveală... aceasta 'mi-am permis a o numí față 'cu aceea — opiniunea lor privată.

Mare parte din opiniunea privată a oamenilor deci se dechiarase contra noastră.

Și de ce anume?

Pentru „inițiativă“!

Sunt adecă oameni, cari ori prin posiția, ce au în societate, ori prin un spirit închipuit de mentori și mecenați ai ori-cărei întreprinderi (oameni de altmintrea foarte cum se cade), vor sě octroeze asupra celor din giurul lor convingerea, că fără de ei nimic nu se poate pune la cale, nimic nu se poate scoate la capět. Și dacă totuși s'ar afla cineva, care ar avea cutezanța sě se desbare de sub cătușile acestui prejudițiu, acela atrage în contra'și toată forța opiniunei private a lor.

Noi am inițiat un lucru nou fără scirea și fără sfatul niměnui, din bunul nostru indemn; drept pedeapsă aveam deci sě răbdăm acum șicanele mecenaților ofensați, spre norocire puțini la numěr.

Situațiunea aceasta era clară 'n ochii mei; am cercat a-'i convinge pe desperații mei tovarěși, că târdie este acum ori-ce bătaie de cap și că singura noastră scăpare este în succesul, ce vom obțîné.

Slabă mângăiere pentru dênșii, și cu atât mai puternic aliment pentru trema, ce domnia între noi în mod epidemic.

* * *

Afișe mari anunțau pe toate colțurile stradelor, publicului, că de seară se vor produce diletanții, despre cari în timpul din urmă atâta vorbă s'a făcut.

Ear noi umblam cu toții 'n ruptul capului sě arangiăm până 'n de seară treburile încă negătate. Și de câte-ori treceam pe lângă câte un afiș simțiam, că ne treceau sudori reci, și eram cu toții foarte nervoși, ca jucătorii 'n cărți, cari au riscat ultima avere pentru o singură carte.

Cum se va sfetí? aceasta era cestiunea.

Dela frisor la garderobier, dela garderobier la rechisitor dela rechisitor la inspicient, dela inspicient la biletierie, dela biletierie la tipografie... O fugă, sě te ferească Ddeu.

Începutul era anunțat pe 7 și $^1/_2$. Și n'apucase bětrânul orologiu din turn, sě bată încă nici 6, când noi ne aflam în numěr complet în gardaroba teatrală.

Și era interesant de tot, sě privesci în garderobă.

Fiind pe 'nsěrate, pe ferestile scunde abia mai întra câte o radă slabă de palidă lumină, rivalisând cu prospecte sigure de perdere cu fețele palide ale celor din lăuntru.

Dam în sus, dam în jos, ca oamenii, cari 'și-au perdut căpătâiul. Am turtit în întunecime câteva gingașe bătături, am rěsturnat vr'o două trei scaune, 'ncărcate cu costume, făcêndu-me părtaș unui șir de binemeritate înjurături, din partea desperaților proprietari, cari se omoriau numěrând hainele și sculele de lipsă, nu cumva sě fi uitat ceva. Și de nu s'ar fi aflat un servitoriu concsciențios, care sě aprindă cu o ne-esplicabilă flegmă lampa din mijlocul casei, Doamne feresce, n'am fi băgat de seamă, că ce anume ne lipsesce noue.

S'a făcut lumină.

Trist tablou! Jalnică amintire!

Primul nostru amorez asuda trăgêndu-'și pantalonii milităresci (era sergent veterinariu la cavalerie). Dar afurisiții de pantaloni erau prea strîmți. Încă o ultimă sforțare și pantalonii crepară pe el de-alungul dela pulpi până la glesne. De-odată și ultima schintee de curagiu, ce o mai fi rěmas în inima lui îi sbură prin buze în forma unei desperate fluerături a pagubă. (Va urma.)

grădinei scolare, și I. Iurca cu prelegerea despre substantiv. Înmulțămitoare au fost prelegerile domnilor Simedrea și Florea.

Au lăsat mult de dorit prelegerile domnilor Bașa și Becsa; eară Ioan Birău preot și învĕțător angajat cu prelegere din religiune, nici nu s'a presentat la ședință, precum nu s'a presentat nici odată, de când funcționează ca învĕțător și paroch — de trei ani. —

Bine, că e plătit, ce sĕ-'și mai sfarme capul, mai sunt și alții de această pănură, dela cari se pretinde, și sunt obligați a frecuenta conferințele, precum parochul din Ruda, Crăciunesci, Zdrapții etc.

Instruirea învĕțătorilor în împletirea de coșărci, pĕlării etc. din partea învĕț. A. Hodoș, nefiind materialul necesar de ajuns, s'a amânat pentru cenferințele de primăvară, ori de vară.

Resultatul conferințelor a fost îmcărătoriu, cu unica escepțiune, că tacsele incurg foarte neregulat.

La 18 Novembre st. n. s'au făcut alegerile de membri municípali în locul celor sortați în comitatul Huniadŏara. În cercul Brad au fost de ales 10 inși, au răușit 9 români și 1 maghiarilor și anume: G. Parău, P. Rimbaș, Stef. Albu, V. Boneu, I. Rusu, preot, I. Rusu, medic, Antone Cutean, Iosif Costea, paroch, Jos. Barna, jude și Krasznay Oliver pretore.

Lista românilor a învins aproape completă, cu escepțiune de un membru, care a cădut. A fost o întêmplare aceasta rĕusită, față cu puținele pregătiri, ce s'au făcut din partea românilor. Altcum este întrebarea, dacă se și putea face mai multe pregătiri. Abia cu 8 dile înnainte de alegere a sciut inteligența din Brad, cine sunt cei sortați. Cu alegĕtorii esterni nu s'a putut conferí. Judii comunali numai Marți în 16 au sciut, că vor fi alegeri.

Cei mai mulți alegĕtori n'au sciut nimic de alegeri. Au sciut notarii cevași mai înnainte, ei însĕ au adus oameni, cari le conviniau, și de cari sciau, că pot dispune. Chiar nici în Brad alegĕtorii nu au fost încunosciințați — afară de foarte puțini — din partea oficiului comunal, despre alegere.

A fost însĕ di de têrg și oameni vin mulți la Brad. De aci se esplică, cum de au votat 175 alegĕtori. Nu sciau nimic despre alegere preoții din Valeabrad, Blășeni, Vaca. etc. Va se dică, alegerile se fac cam pe nesciute. Oamenii se informează mai mult pe cale privată, încât concede timpul.

Românii au eșit cu candidații lor, cu o maioritate de 3—5 voturi. La rĕușită au contribuit următoarele împrejurări: maghiarii cu mici escepțiuni, în frunte cu pretorele au pus în listele lor hectografate 3 români și 7 maghiari. Bine sĕ notăm, că în cerc sunt abia 25 alegĕtori maghiari, față cu preste 500 români. De pactat, românii erau aplicați sĕ pacteze, dar nimenea nu a dis un cuvênt. Totul a fost lăsat întêmplărei. Îndată, ce s'a aflat, cine sunt în lista maghiară, o justă îndignare a cuprins pe alegĕtorii români și astfel au pus pe listele lor numai români. Sciau alegĕtorii, că vor fi presiuni, dar erau resoluți, sĕ cadă cu glorie. Astfel se începe votarea.

Comisariul a fost just, aceasta ne-a ajutat, nu a permis sĕ se împartă dela pretură sedule în fața dênsului, nici sĕ se confisce ședulele, cari nu proveniau dela pretorele, precum se întêmpla altădată în localul de votare. Mult a contribuit la rĕușită modul de tractare al scriitoriului pretorial, carele în fața alegĕtorilor, împărțindule ședule maghiare, aruncă cele mai grosolane înjurături și badjocuri la adresa preoților și învĕțătorilor români, deși erau foarte puțini la numĕr. Ce sĕ mai dic apoi de amenințări, că vor fi jucați popii românesci și dascălii, că vor închide ei gimnasiul și câte toate; pentru-că cineva 'și validitează un drept al seu. Mulți slabi de înger au cedat amenințărilor, și astfel au dat sedule strĕine, împĕrțite prin notari, și oameni de ai pretorelui. —

Bine s'au purtat alegĕtorii din Vaca și Brad și cei din După-piatra. Aceștia au câștigat victoria, înfruntând amenințĕrile. Aci s'au vĕdut semnele disciplinei.

Alegĕtorii din Blașeni, Buceș, și cei din Țerațel cu preot și învĕțător cu tot au votat contra listei române. Firesce aldămașul și 'l-au căpĕtat.

Dela aceasta alegere m'am putut convinge, că în șirurile noastre lipsesce disciplina. Este dureros a audí preoți dicênd, că nu a sciut nimic de alegere, eară pe alții ai vedé umblând prin têrg, în loc de a fi în fruntea oamenilor; și mai dureros este a vedé pe un preot în castre strĕine cu oamenii sei, bună oară ca perintele Zaharie din Țerațel. Sĕ nu aibă acestia vre un leac?

Ajutoriul de stat a început a se împĕrțí și pe aici. Începutul l-a făcut părintele G. Bogdan paroch în Brad, om foarte avut, membru la scaunul protopopesc și în representanța gimnasiului, carele din interese poate trăí ca un principe, și totuși a lăcomit la 50 de fl. v. a. În locul al doilea vine părintele Zaharie om sĕrac, carele acum a cerut. Acesta a și arĕtat, ce scop are ajutoriul de stat, căci a votat cu toți oamenii după pofta pretorelui. Ajutoriul de stat ne va disciplina bine preoțimea, dacă noi nu suntem și nu am fost în stare a ne disciplina.

Videant consules! *Esop.*

(*Ilia murĕșană,*) 8 Novembre 1886. În diua de 18 Novembre n. a. c. s'a săvârșit aci alegerea alor 5 membri pentru congregațiunea comitatului nostru Huniedoara. — Au reeșit ca aleși: notarii cercuali Dumitru Lacatoș, Simion Dragomir, Bárdy Kálmán, judele cercual reg. Lazar Piposiu și „biztosul drumului comitatens Venezel de Toroczkai.“ Astfeliu în acest cerc electoral cu o maioritate preponderantă de alegători români nu a reeșit întocmai cei candidați în „pripă“ — fără orientare și organisare — de către unii români mult puțîn devotați causei naționale. Aceasta împrejurare, ce caracterisează viața publică socială din acest ținut e de a se adscrie prea puțânului interes, zel și activitate a maiorității preoțimei și învĕțătorimei, a căror nepăsare față de toate afacerile de natură astorfel de cause degenerează până la indolență și până la cel mai ridicul servilism față cu puternici dilei. — La atari oameni puțîn le impune autoritatea protopopului probat și espert în astfeliu de treburi sau cel puțîn a vreunui notariu român cu bune simțĕminte. — Așa și la aceasta alegere mulți au absentat, ear dintre cei presenți unul se escusă pe față, că nu poate a se abate dela angagiamentele, ce le are, *decând s'a împărtășit din ajutoriul de stat*; *altul, că trebue sĕ dea dovedi de vrednicie ca sĕ fie împărtășit*. . etc.! — Asemenea unii învĕțători, deveniți ca atari din grația licitațiunei pe sub mână până la suma minuendo a salariului învĕțătoresc,*) din respect către birăul satului cel fără carte, a notariului și a scribenciului seu, ambi româno-fagi, — întorc frumușel spatele către bine priceputul interes al poporului. — Dar destul! Deocamdată sĕ le fie deajuns! Pentru venitoriu însĕ îi rugăm, că dacă la astfeliu de ocasiuni nu's în stare sĕ'și priceapă chiemarea, atunci ca neşte nemernici și ființe nenorocite sĕ se retragă la o parte cu paserile nocturne, că așa sĕ nu mai compromită causa colegilor și neamului prin ținuta lor falsă, căci scris este: „vai aceluia, prin care se face sminteală“. Triumvir.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Paloș, în 7 Novembre 1886 st. n. Dle Redactor! Adi am avut rara norocire de a asista la un act sânt și de mare însemnătate. Adi s'a celebrat sânțirea bisericei din comuna Paloș Această frumoasă sĕrbare me îndeamnă a 'mi permite câte-va cuvinte pe calea aceasta.

O necesitate ne'ncunjuraveră a reclamat zidirea unei biserici nouĕ în această comună; fiindcă biserica cea veche, zidită în timpuri vechi — din lemn, fiind mică și aproape de ruinat, nici decum nu mai putea corespunde.

Cum era sĕ se zidească biserica, pe când lipsiau toate cele de lipsă. Comuna sĕracă n'a avut și n'are nici un venit; între altele rĕul, că n'are nici pĕdure. Poporenii au fost iobagi. După eliberarea de sub jugul iobăgiei au avut de a se lupta cu diferite alte greutăți.

Spesele pentru povările continue și alte recerințe comunali — se acopere prin contribuiri — aruncuri — din partea bieților particulari.

În acestea împregiurări grele a pășit actualul paroch și fostul administrator protopresbiteral Teofil Gheaja, ca couducĕtoriu — pentru mărețul scop.

N'a crutat timp; n'a crutat osteneală, de multe ori cu riscarea sănĕtăței — trecênd peste interesele familiei sale celei grele, a stăruit cu sfatul și cu fapta; s'a luptat cu mari greutăți, avênd de multe ori și neplăceri, a făcut călĕtorii necesarii, la Brașov, Sighișoara și alte locuri cu spesele sale; la o parte din poporeni mai sĕrăcuți le a iertat competința sa de paroch de 10—12 ani nescoasă, numai ca acestia sĕ ajute la biserică; cu un cuvênt a sacrificat tot posibilul pentru ajungerea sântului scop.

Astădi strălucesce în mijlocul comunei Paloș o biserică relativ preste așteptare pompoasă și maiestetică.

Onoare menționatului bun păstoriu sufletesc Teofil Gheaja pentru marele merit! servească de model, de esemplu!

Referitoriu la obiectul din chestie Prea On. Dn protopresbiter Nicolau D. Mircea în asistența de 8 preoți, înnaintea unui public foarte numĕros adunat și din comune strĕine, a oficiat sânțirea bisericei, precum și sânta liturghie, cu o rară solemnitate, storcênd lacrĕmi de bucurie privitorilor creștini. —

În fine dl protopresbiter a ținut o cuvêntare plină de spirit, și potrivită causei, înnălțind cu mult efect însemnătatea sĕrbărei. După terminarea servițului dumnedeesc s'a dat un prând strălucit la casele parochului local; a durat dela 2 până la 5 oare seara. La prând a participat dnul protopresbiter cu preoții oficianți precum și altă inteligență. În decursul prândului s'a ridicat toast în sănĕtatea Escelenției Sale, Părintelui archiepiscop și metropolit Miron Romanul și mai multe toaste.

De observat este, că și timpul a fost favoritoriu; căci a fost o di senină și foarte plăcută.

Iovian Th. Stoica de Vistea,
jude regiu în pensiune.

Varietăți.

* (Limba română) care prin literatura sa cea vastă prin scoalele și bărbații sei luminați se lățește în toate păturile societății, va fi spriginită deaci înnainte și prin o reuniune specială, ce se va înființa spre scopul acesta în Viena. Ministrul a încuviințat cele întreprinse în aceasta direcțiune.

* (Înnaintare.) Opera din Pesta se va da în arândă. Cui? Aceluia, care va da mai mult și care n'are, ce face cu banii! Semne rele, dacă statul n'o mai poate susținea!

* În cele din urmă totuși se vor aplana lucrurile dintre România și Austro-Ungaria în privința vamei. Cel puțin cei dincolo de Laita voesc asta, ca sĕ se întêmple cât mai îngrabă. După cum ne spune „N. Fr. Presse, contele Kálnoky în 17 l. c. s'a esprimat într'un mod tare favorabil. Dorința Vienesilor e, ca ministrul de esterne sĕ influințeze nu numai la Bucuresci, ci mai mult în „Pesta“ ca sĕ se îndelăture acele momente, cari au împedecat închieerea unui contract între aceste două state, cari trăbue sĕ fie spriginul unul altuia. După cum ne asigură dl Kálnoky și cei de preste munți au lipsă de închieierea unor reporturi vamale, dar mai mare, foarte mare lipsă avem noi! — Și drept au cei dincolo de Lainta, când acusă, că totdeauna, când e vorba de închieierea unei convențiuni Ungaria pentru interesele agrarie ale ei face sĕ simtă întreaga monarchie. Și drept au, când dic, că în „Pesta“ sĕ se vindece buba!

* (Battenbergul și Dadianul.) Un român, care cetesce foaia „Wiener Tageblatt“ scrise acesteia cam următoarele: Fiind-că numele Battenberg și Migrélie ventilează acum în toate discusiunile oamenilor politici, dați'mi voie a ve împărtășí o plăcută reminiscență despre persoanele, cari au acest nume. Era pe timpul Rosalelor în anul 1877. Domnii din suita împĕratului Alecsandru II, se opriră în cuartirul general la Ploesci, o cetate, ce nu e astfel întocmită, ca sĕ poată oferí ceva amusant unor oaspeți așa de însemnați, d'aceea și făceau ei escursiuni prin satele vecine și admirau jocurile noastre. In una din dile me trezesc în satul meu cu o cavalcadă de călăreți. La cafeneaua din fața grădinei noastre se deteră jos oapeții de pe caii lor cei împodobți, și intrară la o cafea turcească. Noi priviam din grădină la oficieri La umbra acaților, a căror flori umpleau aerul cu un miros plăcut, ședea sora mea cu 10 băete șis cărmĕnau la scame pentru răniți. Deodată se deschide ușa grădinei și ne trezim cu toți oficierii, cari înnaintau spre noi, glumind. Eram tare surprinși de această visită neobicinuită. Fetițele de frică o luară la fugă, și sora mea era tocmai în stare sĕ le urmeze. Cu toate acestea oficierii ne salutară cu multă prevenire, cea-ce ne făcu sĕ stăm de vorbă. Unul dintre ei ne întrebà despre ceva în limba rusească, la ce noi n'am rĕspuns, necunoscênd această limbă. Atunci pășì spre noi un oficier înnalt și osos, și în ton amicabil me întrebà: „Vorbesci Dta nemțesce?“ Da Domnule, fu respunsul. „Eu sum student la gimnasiul evangelic din Brașov.“ Din acest moment toți am vorbit nemțesce. Societatea petrecu apoi aproape o oară la noi în grădină, și beu cu mare apetit cafeaua turcească, gătită de sora mea.

N'am avut nici ideie despre aceea, că noi cu cine avem sĕ vorbim. La plecare ne întrebară, că cu ce ne pot fi mulțămitori pentru ospitalitate. Eu 'mi ceruì scusele pentru un moment, me re'ntoarseì cu un album, și 'i rogaì sĕ-'și scrie numele în album spre aducere aminte. Ei suriseră, în cele din urmă oficierul, care m'a agrăit nemțesce și a semnat numele la locul prim: *Alecsandru*, principe de Battenberg. Al doilea în elegantă uniformă de cerchez a scris: *Nicolaus*, Prince de Mingrélie. Ceialalți oficeri încă s'au iscălit, erau toți din familii nobile, cari acompaniau pe acesti doi principi.

Cine ar fi credut, că aceste două nume vor fi chemate a preocupa opinia publică în Europa în mod așa de intensiv. Nici principii n'au credut, că vreodată vor deveni rivali, căci ei glumiau ca doi copii, cari 'și petrec dilele fără gânduri. La despărțire ne-am strîns mâna pretenesce, și ne-au mulțămit pentru ospitalitate.

Românul dice: Dă-'mi Doamne, ce n'am visat, se me mir, de ce 'mi-ai dat.

* (Țeară fără țigani) până acum, ce e drept, încă nu esistă în Europa, dar o sĕ se creeze una. Guvernul bavarez adecă a isgonit pe țigani pentru

toate timpurile din ţeară. Prilegiu la această mĕsură draconică a dat cunoscuta virtute naţională a ţiganilor: cleptomania. Ministrul unguresc de interne a adus la cunoscinţa tuturor oficiilor administrative această dispoşiţiune a guvernului bavarez, cu observarea de a reţiné pe ţigani dela visitarea Bavariei. — E bună şi asta. Ungurii trec munţii şi ţiganii sĕ le poarte sĕrăcia!!

---

*) Asertiunea aceasta ar trebuì se ni-o dovedesci cu casuri concrete. Red.

* (Rangul apoi vieaţa) se vede a fi fost devisa sub-oficierului Daniil Werther, care s'a sinucis în ḑilete trecute în castelul imperial din Schönbrun. Causa sinuciderei a fost o palmă, ce o deduse unui sub-altern al seu, dar cu aşa o repegiune, în cât lovitul a rĕmas surd. Pedeapsa era sĕ fie degradarea. Auḑind aceasta, a scris surdului o epistolă, în care ḑice: „eartă me! tu trăeşte surd, eu am murit împuşcat!“ Sinucisul a fost transilvanian consciu de cea ce-'i compete!

* (Haina de nuntă.) Se scrie din „Nizza“ Marchisul Cantino, unul dintre cei mai însemnaţi membri ai aşa numitelor „colonii streine,“ da lecţiuni din Geografie unei copiliţe tare frumuşică, din familie engleză de milionariu, Miss Ada. Marchisul se înnamorase în blondina Miss şi ardea de dor de a o câştiga de soţie. — Ḑiua cununiei se anunţà şi toţi oaspeţii se aflau îmbrăcaţi sĕrbătoresce la casa miresei; când apĕru mireasa, toaleta ei desvălia cea mai minunată vedenie, căci haina cea albă era împodocu ghirlande minunate de o mulţime de mici porumbi albi. Faţa logodnicului se întunecà de-odată, el se apropie îndrăsneţ de logodnica sa şi întrebă: de unde ai paserile? Mireasa rĕspunse cam cu triumf: Ideea asta frumoasă, 'mi-a venit în minte încă de mult, şi am recercat pe toţi arêndaşi, că toţi porumbii micuţi, cari îţi plac aşa de tare, sĕ-'i prindă şi sĕ mi trimită. Marchisul rĕspunse foarte rece: Şi eu sĕ-'ţi string mâna, când te afli îmbrăcată cu această haină mortală? Doamne feresce, mai aduse frumoşica Miss, eu nu te bag în seamă! Marchisul se sterse îndată şi încă în aceeaşi ḑi o luà spre Paris.

* (Bibliografic). A apărut în Cernăuţi *Fântânele* şi *Codicii* dreptului bisericesc ortodox cu un Apendice, care conţine învĕţătura celor 12 apostoli tradusă din tecstul original grecesc. Cartea e edată de dl prof. Constantin Popovici jun. Editura autoriului. Atragem de-o-camdată atenţiunea publicului şi în special a bărbaţilor de sciinţă asupra acestei lucrări însemnate. Preţul 1 fl. v. a. sau 2 l. 50 bani românesci.

În ediţiunea „Amicului Familiei“ se află broşurate următoarele lucrări:

„Numerii *76* şi *77*,“ naraţiune istorică după Wachsmann de I. Tanco. Preţul 30 cr. — „Puterea amorului“ novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţul 20 cr. — *Probitatea* în copilărie schiţă din sfera educaţiunii după „Ernest Legouvé“ m. al. acad. franc. Preţul 10 cr.; 10 esempl. 60 cr. — „Fântâna dorului“ novelă din popor de Georgiu Simu. Preţul 10 cr.; 10 esempl. 80 cr.

Loterie.

Mercuri, în 24 Novembre 1886

Sibiiu: 73 46 84 59 87

[1478] 1—3

CONCURS.

Postul de notariu comunal în comuna Gurarîului, devenind prin abḑicere vacant, pentru îndeplinirea aceluia se escrie concurs.

Emolumentnle împreunate cu acest post sunt:

1. Salariu anual . . .	400 fl.
2. Nefiind adjunct notarial încă un ajutoriu de .	100 fl.
3. Bani de cuartir . .	60 fl.
4. Relut de lemne încălḑirea căncelăriei	84 fl.
5. Relut de lumini . .	10 fl.
6. Pentru administrarea şi manipularea dărilor renumeraţiune.	30 fl.

7. Pentru lucruri private taxele proveḑute în tariful ecsistent.

Aceia, cari doresc a obţiné acest post sunt deci provocaţi aşi înnainta rugările lor instruite cu dovadă despre cualificaţiunea legale cel mult până în 20 Decembre a. c. subscrisului.

Selişte în 22 Novembre 1886.

Pretorul suprem.

Nr. 211 [1477[1—3

CONCURS.

Pentru întregirea vacantei parochii de classa a III-a Hepria română protopresbiteratul gr. or. al Abei-Iuliei, se escrie concurs, cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Casa parochială cu 2 odăi, o camară cu celariu, grajd şi grădină de legumi în estensiune de 126⁶☐.

2. Porţiune canonică aratoriu 4 jughere 75⁰☐, vie 772⁰☐, fênaţiu 425⁰☐.

3. Dela 90 familii câte o ferie de must (a 8 cupe), precum şi câte o ḑi de lucru.

4. 2 cimiterii cu pomi în estensiune de 525⁰☐.

5. Venitele stolari regulate în sinodul parochial, ţinut în 21 Sept. a. c.

6. Toate acestea emoluminte aduc la an un venit de aproape 400 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa aceasta parochie au de a'şi aşterne petiţiunile instruite conform dispoşiţiunilor statutului organic şi regulamentului pentru parochii, la acest oficiu protopresbiteral, până la terminul susamintit. În conţelegere cu comitetul parochial.

Alba-Iulia 10 Novembre 1886.

Alesandru Tordoşan.
protopresbiter gr. or.

Nr. 4658 civ. 1886. [1475] 3—3

Publicaţiune.

Spre a lua mĕsurile necesarie pentru împĕrţirea generală a hotarului Agnita respective pentru regularea representaţiunei, alegerea ingineriului şi facerea preliminariului de spese se pune ḑi de pertractare pe **20 Decembre a. c. 9 oare** înnainte de ameaḑi, eventual pe cele următoare în localităţile cancelariei comunale, la care citez pe toţi cei interesaţi cu observarea, că nepresentarea lor nu va împedeca cursul procederei.

Elisabetopole, 1. Novembre, 1886.

Dela Tribunalul regiu.

Kelemen m. p,
jude esmis.

Picăturile lui St. Iacob.

Se întrebuinţează ca mijloc spre deplină şi sigură lecuire contra tuturor suferinţelor de stomach şi de nervi, chiar şi contra acelor boale, cronice, catar de stomach, slăbire de stomach, colică, junghiuri, mistuire nerngulată, tresaltare, batere de inimă, durere de cap etc. **Picăturile lui Iacob,** destilate conform receptului **peregrinilor monăstirei Actra** din **22 de plante de cură radicală din orient,** unde şi aḑi fie-care se întrebuinţează cu cel mai mare succes spre cură, stipulă prin conpunere la întrebuinţarea picăturilor resultat sigur.

Preţul: **60 cr.,** o sticlă mare **1 fl. 20 cr. v. a.,** pe lângă trimitere ori asignaţiune. **În toate farmaciile se află,**

Deposit principal: *M. Schultz, Hannover*, Eschenstrasse 6. [1452] 3—20

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	**11.10**	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	**6.20**
Szolnok	11.05	4.05	5.40	**9.26**
P. Ladány	2.02	5.45	**5.58**	**11.40**
Oradea-mare	4.12 —	**6.58** **7.03**	8.30 9.14	**1.28** **1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.24	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.33**	10.19	**2.34**
Rév	—	**8.54**	11.38	**3.18**
Bratca	—	—	12.18	**3.41**
Bucia	—	—	12.54	**4.01**
Ciucia	—	**8.58**	1.57	**4.26**
Huiedin	—	**9.28**	3.11	**5.08**
Stana	—	—	3.40	**5.27**
Aghireş	—	—	4.15	**5.50**
Ghîrbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluş	— 11.—	**10.28** —	5.26 —	6.43 7.08
Apahida	**11.19**	—	—	7.36
Ghiriş	**12.33**	—	—	9.16
Cucerdea	**1.06**	—	—	10.—
Uioara	**1.13**	—	—	10.9
Vinţul de sus	**1.20**	—	—	10.19
Aiud	**1.41**	—	—	10.48
Teiuş	**2.10**	—	—	11.34
Crăciunel	**2.35**	—	—	12.12
Blaş	**2.48**	—	—	12.30
Micăsasa	**3.20**	—	—	12.52
Copşa mică	**3.41**	—	—	1.52
Mediaş	**4.—**	—	—	2.18
Elisabetopole	**4·35**	—	—	3.03
Sighişoara	**5.10**	—	—	3.59
Haşfalĕu	**5.37**	—	—	4.28
Homorod	7.06	—	—	**6.16**
Ágostonfalva	7.43	—	—	**6.44**
Apatia	8.11	—	—	**7.46**
Feldioara	8.41	—	—	**8.25**
Braşov	9.21 1.55	— **5.45**	— —	**9.15** —
Timiş	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	**9.35**	11.45	—	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiş	—	9.56	1.45	—
Braşov	— **4.16**	10.29 —	2.32 **7.47**	— —
Feldioara	**5.02**	—	**8.24**	—
Apatia	**5.43**	—	**8.51**	—
Ágostonfalva	6.15	—	**9.14**	—
Homorod	7.06	—	**9.51**	—
Haşfalĕu	8.52	—	**11.03**	—
Sighişoara	9.31	—	**11.26**	—
Elisabetopole	10.16	—	**12.—**	—
Mediaş	10.57	—	**12.29**	—
Copşa mică	11.19 11.31	— —	**12.44** **12.49**	— —
Micăsasa	11.52	—	**1.05**	—
Blaş	12.31	—	**1.34**	—
Crăciunel	12.48	—	**1.46**	—
Teiuş	1.51	—	**2.19**	—
Aiud	2.18	—	**2.39**	—
Vinţul de sus	2.48	—	**3.01**	—
Uioara	2.56	—	**3.08**	—
Cucerdea	3.14	—	**3.22**	—
Ghiriş	4.01	—	**3.56**	—
Apahida	5.28	—	**5.10**	—
Cluş	5.56 **6.31**	-- 6.03	**5.30** —	— 8.—
Nadisul ung	**.52**	6.21	—	8.26
Ghirbou	**7.08**	—	—	9.02
Aghire	**7 23**	—	—	9.32
Stana	**7.50**	—	—	10.11
Huiedin	**8.12**	7.14	—	10.51
Ciucia	**8.52**	7.43	—	12.16
Bucia	**9.10**	—	—	12.50
Bratca	**9 29**	—	—	1.21
Rév	**9.41**	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	**10.24**	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	**10.43**	—	—	3.38
Várad-Velencze	**10.53**	—	—	3.54
Oradea-mare	**11.—** **11.15**	9.13 9.18	— 10.55	4.05 —
P. Ladány	**1.09**	10.38	1.23	5.17
Szolnok	**3.29**	12.20	3.24	**5.25**
Budapesta	6.38	2.15	**7.45**	10.—
Viena	**3.—**	**8.—**	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.10**	12.10
Budapesta	—	8.20	**9.05**
Szolnok	—	11.20	**12.41**
Arad	— **7.04**	4.10 4.30	**5.45** 6.—
Glogovaţ	**7;22**	4.43	6.13
Gyorok	**7.58**	5.07	6.38
Pauliş	**8.17**	5.19	6.51
Radna-Lipova	**8.36**	5.41	7.10
Conop	—	**6.09**	7.37
Bêrzava	—	**6.28**	7.55
Soborşin	—	**7.25**	8.42
Zam	—	**8.01**	9.12
Gurasada	—	**8.34**	9.41
Ilia	—	**8.55**	9.58
Branicîca	—	**9.19**	10.17
Deva	—	**9.51**	10.42
Simeria (Piski)	—	**10.35**	11.07
Orĕştia	—	**11.11**	11.37
Şibot	—	**11.43**	12.—
Vinţul de jos	—	**12.18**	12.29
Alba-Iulia	—	**12. 36**	12.46
Teiuş	—	**1.29**	1.41

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.24	**3.42**	—
Alba-Iulia	12.19	**3.59**	—
Vinţul de jos	12.30	**4.29**	—
Şibot	1.01	**4.51**	—
Orĕştia	1.32	**5.18**	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicîca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborşin	5.30	8.46	—
Bêrzava	**6.27**	9.39	—
Conop	**6.47**	9.53	—
Radna-Lipova	**7.28**	10.27	**5.58**
Pauliş	**7.43**	10.42	6.18
Gyorok	**7.59**	10.58	6.38
Glogovaţ	**8.28**	11.35	7.13
Arad	**8.42** **9.17**	11.39 12.31	7.30 —
Szolnok	**2.32**	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Haţeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Baniţa	3.05	**6.40**
Petroşeni	3.37	**7.12**

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	**5.48**
Aradul nou	6.33	**6.19**
Németh-Ságh	6.58	**6.44**
Vinga	7.29	**7.16**
Orczifalva	7.55	**7.47**
Merczifalva	8.14	**8.08**
Timişoara	9.08	**9.02**

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.10	10.07
Baniţa	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Haţeg	9.01	12.42
Streiu	**9.52**	1.22
Simeria	10.31	1.53

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	**6.02**
Orczifalva	7.46	**6.32**
Vinga	8.15	**7.02**
Németh-Ságh	8.36	**7.23**
Aradul nou	9.11	**8.01**
Arad	9.27	**8.17**

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	—	2.02	**3.55**
Şeica mare	—	2.29	**2.22**
Loamneş	—	3.04	**4.57**
Ocna	—	3.30	**5.23**
Sibiiu	—	3.50	**5.43**

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	—	9.13	**10.50**
Ocna	—	9.55	**11.14**
Loamneş	—	10.20	**11.39**
Şeica mare	—	10.43	**12.07**
Copşa mică	—	11.11	**12.30**

Cucerdea—Oşorheiu - Reghinul-săs

Cucerdea	**3.32**	10.20	3.25
Cheţa	**4.02**	10.50	3.58
Luduş	**4.23**	11.11	4.20
M. Bogat	**4.33**	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	**5.10**	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	**5.25**	12.12	5.28
Nireşteu	**5.48**	12.36	5.53
Oşorheiu	6.07 6.41	12.55 1.20	**6.13** —
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oşorheiu	6.34 6.56	— 12.15	8.— **10.20**
Nireşteu	7.16	12.35	**10.39**
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	**11.02**
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	**11.23**
M. Bogat	8.37	1.49	**11.53**
Luduş	8.51	2.02	**12.06**
Cheţa	9.08	2.18	**12.22**
Cucerdea	9.40	2.46	**12.50**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.18
Cernea	2.39
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	**5.10**
Cerna	**5.36**
Simeria (Pisk.)	**5.55**

Ghiriş — Turda

Ghiriş	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriş

Turda	8.29	3·10
Ghiriş	8.50	3.40

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 122 Sibiiu, Sâmbătă 15/27 Novembre 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbâtă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 14 Novembre.

Interesele comerciale și industriale dintre monarchia noastră și vecinul stat român în cele din urmă au înduplecat pe guverne, sĕ reînceapă din nou firul negoțierilor acolo, unde fatale neînțelegeri, și putem ḑice și animosității nechipsuite, l'au întrerupt în vara trecută.

Delegații guvernului nostru comun 'și au statorit deja linia de conduită pentru desbaterile următoare, și ḑiarele ne aduc scirea, că și România 'și-a designat delegații sei pentru statorirea principiilor pentru o noauĕ convențiune comercială.

De bună seamă tot sufletul român va întimpina cu semne de bucurie această scire plăcută. De bună seamă se va bucura fie-care ardelean, românul ca sasul, acesta ca secuiul, auḑind, că s'a pus la cale delăturarea rĕsboiului dela graniță, și cu chipul acesta se pune în perspectivă schimbarea acordatei situațiuni, ce domnesce astăḑi în industrie, în comerciul nostru, și în economia de vite, care atinge tare de aproape pe toți românii înșirați pe la poalele munților.

Cu iuțala fulgerului s'a lățit vestea despre reluarea negoțierilor cu privire la convențiunea comercială. Era un lucru dorit de toți locuitorii Ardealului legarea de relațiuni pretinesci cu statul vecin, și aceasta in cele din urmă trebuì sĕ o recunoască și nefericita propagandă a maghiarisărei din Ardeal, care se ascunde după pomposul nume: cultură.

Ne este în vie memorie tuturora amețeala după încetarea fostei convențiuni comerciale între România și monarchia noastră. Ne este în vie memorie amețeala, care a cuprins pe sașii din Brașov, asemenea ca și pe cei din Sibiiu, cari în amețeala lor au început a căuta identitatea de interese comerciale, economice și politice pe la matadorii culturegyletului din Cluș, dând dovadă neîndoelnică, că ei la cas de lipsă urmează ḑicerei classice: *„flectere si nequeo superos, Acheronta movebo“*, sau pe românesce: când e vorba de interesele mele, dau mâna și cu Kultur-egyletul din Cluș.

Ne este în vie memorie, cum cuprinși de amețeală, publicistii îmbĕtați de dorul de a vedé pe secui fericiți și făr' a trece în România, au proiectat un magasin monstru în Brașov, unde ar fi avut sĕ graviteze întreg orientul, de sine se înțelege și România. Paralel cu aceasta am vĕḑut, că s'au scris prin ḑiare mult, s'au făcut mărețe planuri pentru salvarea Ardealului, în special s'a atras asupra lui deosebita părintească îngrigire a guvernului din Budapesta.

Am vĕḑut mai departe, că fără leac de consciință ḑiaristica dela noi a miscat toate petrile pentru nimicirea noastră a românilor, și ascuțișul tuturor articlilor din ḑiarele de aici fu îndreptat asupra noastră, ca pelângă nimicirea în cele economice, sĕ fim nimiciți și moralicesce.

Această stare de lucruri n'a durat nici 6 luni de ḑile, și cercurile politice au început a se convinge, că este greșită calea, pe care am apucat, au început a mărturisí, că nu este în interesul cetățenilor, sĕ se mai susțină situația creată prin isbucnirea rĕsboiului de vamă.

S'au pus deci la cale nouĕ negoțieri, și după întroducere judecând, ne putem astepta la resultate îmbucurătoare.

Situația dela isbucnirea rĕsboiului de vamă ne-a dat ocasiune, sĕ vedem esperimentele făcute pentru delăturarea rĕului, și ea ne-a demonstrat, că realitatea dă de minciună visurile politicilor nostri de a schimba fisionomia Ardealului. Realitatea realitate remâne, și când este vorba de industrie, de comerciu, de economie, atunci dispare idealismul, dispare șovinismul cel nebunatic, și omul începe a computa cu cifre.

La această stare pareni-se au ajuns și bărbații mai luminați din patria noastră, cari cred, că este bine sĕ fie delăturată pedeca, ce pune sub întrebare esistența populațiunei din Ardeal. Căci nici tovărășia sașilor cu kultur-egyletiștii, tovărășie, la care cumetrii nostri au toastat pentru cele trei națiuni și patru religiuni de pe timpul robiei noastre naționale, nici articulii despre pustiirea sĕcuilor nu au putut stârpí rĕul, care se basa pe starea faptică a lucrurilor. S'au putut face planuri pe hârtie, s'au putut face combinațiuni politice cu scopuri de tot separatistice sub firma comerciului, a industriei sau a înflorirei comerciului.

Toate acestea însĕ au fost fanfaronade menite a înșela privirea oamenilor, cari nu sunt dedați a judeca cu capul lor, ci primesc resultatul cugetărilor altora, dând acestora poate o formă, pe care sĕ o poată accepta o parte a populațiunei române.

Nu este rĕu, care sĕ nu-'și aibă și partea sa cea bună. Așa s'a 'ntêmplat și la rĕsboiul vamal dintre noi și România. Am vĕḑut cu cine avem sĕ lucrăm și la vreme de nevoie la a cui tovărășie putem trage nădejde.

Cu o dungă avem mai multe la rĕvaș.

Revista politică.

Cestiunea Bulgariei, și călĕtoria generalului Kaulbars preocupă încă și acuma în mare mĕsură opiniunea publică în Europa. Generalul rusesc a eșit din capitala Bulgariei cu aceea-și inscenărie, cu care a întrat. Fidel programei sale, comisariul rusesc la despărțire a ținut o cuvêntare poporului adunat din curiositate, a aruncat câteva cuvinte de hulă asupra regenților și a ministrilor, numidu-'i bale de hoți, a împrăsciat prin popor unele foi volante din ultimatele, cu care a înăcrit inima bulgarilor, și după aceste înscenării a plecat.

În ședința de alaltă-eri a delegațiunei ungaresci s'a ventilat din nóu cestiunea bulgară, și încă în o formă, cât se poate de concretă. Delegații unguri din fire oameni mai sanguinici, perḑîndu-'și răbdarea în fața diferitelor sciri despre candidarea principelui Dadian de Mingrelia de următoriu al eroului dela Slivnița, au tăbărît asupra ministrului de esterne, cerênd deslușiri dela el în această privință. O telegramă mai proaspătă ne spune numai atâta, că cestiunea aceasta s'a luat dela ordinea ḑilei, după ce ministrul de esterne, contele Kálnoky, a declarat, că în direcțiunea aceasta nu poate da nici o declarațiune. Ḑiarele de mâne ne vor aduce amenunte despre această parte a deliberărilor din delegațiuni.

Este interesant a se scí, că parlamentului italian tocmai acuma i-s'au presentat notele diplomatice în cestiunea bulgară pe timpul dela 21. August, până la 20. Novembre. În notă dela 28. August, adresată agentului italian din Sofia, guvernul italian declară, că până la o eventuală decisiune a puterilor, el recunoasce de principe pe Alecsandru de Battenberg. După ce la 30 s'a rentors principele, guvernul italian a dat agentului seu ordin, sĕ privească lucrurile, ca și când nu s'ar fi întêmplat nimica cu resturnarea principelui, și dacă va abḑice principele, sĕ servească de cinosură tractatul din Berlin. După proclamațiunea regenții guvernul italian a dat ordin, ca agentul sĕ întrețină relațiuni amicale ca și pe timpul guvernului. Prin depeșa din 17. Septembre la Constantinopole, cea din 2. Octobre la Petropolea, și cea din 3. Octobre adresată la Londra, ministrul de esterne Robilant se provoacă la tractatul din Berlin, care n'a eschis speciala influență a Rusiei în Bulgaria. Prin depeșa din 15. Octobre ministrul doresce, ca Rusia sĕ numească un candidat, care poate câștiga voturile tuturor puterilor europene. Prin nota din 27 Octobre, contele Robilant declară, că și el este de părerea comitelui Kálnoky, că adecă, dacă Rusia va mai persista pe tere-

---

FOIȚA.

O representațiune de diletanți.

— Schiță de **Yff.** —

(Urmare.)

Se făcu o tăcere lugubră 'n gardarobă, pe care o folosì comicul nostru, spre a-'l mângăia pe nefericitul amorez cu cuvintele rostite foarte serios:

— Acum te poți împușca.

Și el a înțeles gravitutea situațiunii. A rĕmas ca înlemnit locului.

Nelli, care 'și murdurì mânile, curățindu-'și ghetele, me rugà sĕ-'i vĕrs niţică apă sĕ se spele.

Caut în jur. Vĕd o singură cană ce sta lingă lavor, o iau cu grabă, îi torn pe mâni; el dă peste față. și strigă înfuriat:

— Petroleu!

Îi turnăm petroleu în loc de apă.

Se repede iute după un ștergariu, dă de legătoarea albă de bucătariu a colegului Istrate, și umblă sĕ se șteargă. Dar n'apucà bine de ea, când se trezesce cu un pumn colosal în spate.

— 'Mi ai mâncat legătoarea, strigà plin de mănie bucătariul nostru sciind, că curățenia este una dintre cele mai de căpetenia virtuți a soiului de oameni, pe care avea sĕ'l represinte.

Gălăgia era completă.

Eu căutam un ștergariu, Nelli striga după ajutoriu, primul amorez umbla dela o ușă până la alta, sfărmându-'și mânile, bucătariul întuneca jumĕtate din odaiă, întinḑêndu-'și legătoarea 'n preajma singurei lămpi, și constatând prin aspre accente și fețe demne de mutra lui Otelo, că legătoarea, acest decor al seu, este redusă la valoarea unei nule.

Momentul era critic. Desperațiunea la culme.

Când eată, că deodată se deschide ușa din fund, dând loc unui om mic de stat, gros la făptură și alor doi famuli ai sei, cari se opriră 'n respectuoasă distanță 'n dosul măestrului lor.

Era frisorul Mayer.

Frisorii în genere sunt oameni a-tot-sciutori. Așa a fost și pe timpul romanilor, la cari înlocuiau jurnalistica. Așa au rĕmas până aḑi. Și de aceea între frisori afli pe cei mai mulți aderenți ai principiului filosofic: „Nihil mirari.“ Far frisorul Mayer era incarnațiunea acestui principiu.

Și cu toate acestea a trecut câteva secunde, păn' s'a putut reculege și întra în garderobă. Acum pentru primadată 'n viață 'l părăsise firea pe un moment și a rĕmas uimit de cele, ce vĕḑuse.

Dḑeu 'l-a trimis spre scăparea noastră. Căci numai încă un sfert de oară de nu venia, se 'mpliniau și cu noi cuvintele din scriptură: perirea ta din tine israile!

Abia, că a întrat, îl impresorarăm câteș 6, câți eram și'l zoriam cu un șir de 'ntrebări, care n'aveau nici capĕt nici sfêrșit.

Frisorul Mayer trecut peste primele impresiuni, ce le-a avut, întrând în sală, își recâștigà presența și fără sĕ reflecteze mult la vorbele noastre, înnaintà cu pași mĕsurați până la masa sa, luà cu îngrijire pachetele aduse de famulii sei, le așeḑà pe masă, 'și luà pălăria din cap și ḑise cu puțină galanterie dar profundă 'nțelepciune memorabilele cuvinte:

— Numai de diletanți sĕ te ferească Dḑeu!

Am amuțit cu toții pe un moment.

Ear frisorul Mayer cu o admirabilă linisce ne luà pe rênd la interogatoriu și ne mângăia, mirându-se, că atâta lucru ne face așa nĕcas mare.

O vorbă bună plătesce 'n vreme de nĕcas mai mult ca o pungă de galbini. Dacă frisorul Mayer, că e frisor și pățit în de-al de-aste, nu aflà motive de desperat, noi, că nu suntem frisori, și nici nu cunoascem rênduielile teatrale, — de ce sĕ ne facem capul călindariu pentru nisce pantaloni crepați, o țîr de petroleu pe nasul lui Nelli și pe legătoarea bucătariului?

nul negațiunei absolute, este cu neputință ca în Bulgaria sĕ se restaureze stările normale, este deci de lipsă, ca la tot casul sĕ se facă alegerea principelui. Prin nota din 15 Novembre Robilant a declarat ministrului resident rusesc, că în casul, când întreagă Europa va recunoasce pe candidatul Rusiei atunci și Italia 'și va da consensul, sĕ recere însĕ, că această candidatură sĕ o proclame cât mai curând Sobrania.

Se vorbesce despre o uouĕ grupare a puterilor în fața uneltirilor rusesci in cestiunea orientală, și anume se vorbesce despre o alianță a Germaniei Austro-Ungariei și a Angliei, la care ḑice, că a aderat și Italia. Cu chipul acesta Rusia rĕmâne cu totul isolată, cel mult ar putea aștepta la spriginirea Franciei. Cumcă între Francia și Rusia s'a făcut o apropiere bătătoare la ochi, aceasta nu mai sufere îndoială. Dovadă protectoratul supușilor ruși și muntenegreni din Bulgaria, care s'a încreḑut Franciei. Sĕ nu perdem din vedere, că Rusia este monarchie absolutistică, cea mai absolutistică de pe fața pămêntului, pe când Francia este republică cu cele mai democratice instituțiuni. Și a trebuit sĕ se întêmple multe pănă la întâlnirea acestor douĕ estreme.

Simtome îngrijitoare.

Cu privire la mișcarea populațiunei în România cetim în „Economia națională“:

Cu ocasiunea solemnității deschiderei curții de apel din Bucuresci din anul acesta, dl procuror de secțiune, Michail C. Bestelei a rostit un discurs despre „causele înmulțirei concubinatelor și a copiilor naturali în România.“ Am cetit cu deosebită atențiune lucrarea dlui Beștelei. Ne facem o datorie de a-'l felicita atât pentru nimerita idee, ce a avut de a trata înnaintea curții un subiect cu totul local, al doilea, pentru că a ales o cestiune, care încearcă pe prea puțini și a căreia importanță socială nu poate scăpa nimĕnui din vedere.

Pentru ca un om, un procuror, sĕ aleagă un subiect ca acesta și sĕ-'l espună cu atâta claritate, a trebuit ca faptele, cea putut constata în cariera sa de magistrat sĕ-'l îngrijească. În adevĕr, dl Beștelei ne spune, că în magistratură s'a „convins, că mai în toate ramurile sunt o mulțime de bărbați și femei, cari trăesc necununați și duc o viață împreună ca cum ar fi căsătoriți legitim; că sunt bărbați, care căsătoriți legitim, 'și-au părăsit sociele și trăesc necununați cu alte femei; că sunt femei, cari, lăsându-'și bărbații, au fugit în altă comună, unele trăesc necununate cu alții; că în fine sunt bărbați și femei, cari, prin bună învoială, s'au despărțit fără a îndeplini formalitățile divorțului și au contractat la primărie o altă căsătorie.“

Ar crede cineva, că visează, citind rêndurile de mai sus, atât se pare de necreḑut ca instituțiunea căsătoriei sĕ se fi slăbit în așa grad în țeara noastră. Și cu toate acestea cele spuse și constatate de dl Beștelei nu sunt vorbe, ci fapte din nenorocire esistente. Acela, care scrie aceste rênduri a putut constata, că într'un numĕr însemnat de comune din județul Ilfov trăesc sume de bărbați cu femei în concubinat; că chiar în toamna aceasta într'un cătun de 70 familii, doi țigani au fugit cu fete și după câteva ḑile s'au întors acasă și trăesc, fără sfială și rușine de lume, în concubinat.

S'ar părea, că faptele acestea nu insuflă nici o îngrigire, de oarece de și sunt ani, de când se reproduc, crescênd, vedem, că se privesc cu nepăsare, nimeni nu cugetă la vr'o mĕsură de îndreptare. Și dacă dl Beștelei nu punea cestiunea înnaintea publicului, treceau ani fără măcar sĕ gândim la dênsa. Și cu toate acestea nu poate fi cestiune, care sĕ intereseze mai mult morala în general și morala familiei în special, de cât modul de viețuire al soților.

Ne îngrijesce această stare de lucruri cu atât mai mult, că odinioară în România concubinatul se ascundea în orașe, ear în sate nimeni n'ar fi îndrăsnit sĕ-'l practiseze. Chiar în têrguri cei, cari trăiau în acest mod, se feriau de ochii lumei și nimeni nu se afișa. Astăḑi, lucrul întristător, nu numai că în orașe nu esistă vr'o sfială, dar în sate traiul fără căsătorie legitimă nu mai insuflă populațiunei nici chiar mirarea. S'ar părea, că lumea s'a obicinuit cu acest nou soiu de familie, atât se arată de nepăsătoare. Și cu toate acestea cei, cari au trăit prin sate 'și pot aduce aminte, că în alte timpuri o femeie, care ar fi trăit în concubinat, nici că îndrăsnia sĕ se arate în lume. O fată, care ar fi căḑut victima ispitei, se considera ca cea mai nenorocită creatură; nimeni n'o mai vedea la horă ori la întruniri populare.

Rĕul fiind mai contagios de cât binele, dacă vom sta nepăsători față cu o situațiune atât de îngrijitoare, sĕ fim siguri, va venî un timp, când căsătoriile legitime vor scădé în așa grad, în cât instituțiunea căsătoriei civilă și religioasă, va fi amenințată în fundamentele sale.

Dl Beștelei nu se mulțumesce numai cu aserțiuni; el își susține părerile cu fapte estrase din documentele statistice. Din datele culese resultă, că în 1865 numĕrul copiilor din flori (nelegitimi) era de 2.55 la sută, din numĕrul total al nașterilor, adecă nici 3 la %. După 19 ani, adică în anul 1884, numĕrul copiilor nelegitimi trecuse de îndoit, era 5.38. Prin urmare progres în rĕu. Resultatul acesta este privitoriu la întreaga țeară.

Cu privire la orașul Bucuresci în 1868 nnmĕrul copiilor din flori era de 16.41 la sută, ear în 1884 s'a urcat la 26.73 la sută. Cu alte cuvinte în capitala României a cincea parte dintre copii născuți în 1884 sunt copii din flori, resultat deplorabil.

Și fiind că comparațiunea cu alte țĕri este tot-deuna interesantă, vom adăuga, că în toată Francia în anul 1864 numĕrul copiilor nelegitimi era de 7.55 la sută din numĕrul total al copiilor născuți, ear în 1878, adică după 10 ani era de 7.25 și în 1882 s'a constatat 7.60. Reiese din aceasta, că în Francia numĕrul copiilor din flori a stat pe loc, ear la noi în acelaș an 1882, numĕrul nelegitimilor aproape se îndoește, de oarece se urcase le 4.94.

În Paris s'au născut 55.325 copii în 1878, din care 40,748 legitimi și 14,516 nelegitimi; raportul între legitimi și nelegitimi este dar 2.7. În Bucuresci, în același an s'au născut 5,342 copii, din cari 4,226 legitimi și 1.116 nelegitimi; raportul este 3.6. După cum se vede București se apropie de Paris în privința raportului între nașterile legitime și nelegitime.

Urmările înmulțirei concubinatelor sunt desastroase atât din punctul de veder moral, cât și juridic. Moralicește, se sdruncină temelia familiei, pentru că traiul liber nu poate devenî basa unei societăți bine costituită. Juridicește, copii născuți din flori nu pot sĕ se împĕrtășască de moștenirea tatălui lor.

Dl Beștelei atribue, ca mulți alții, causa sporirei concubinatului, întroducerii căsătoriei civile, care reclamă prea multe formalități și pe cari, țĕranii mai cu seamă, nu se îndeamnă a le face. Alții, între care profesorul-doctor Felix află causa în crisele economice, lipsa mijloacelor de traiu: în fine unii doctori, între care dl Drăgescu atribue concubinatul mai cu seamă scăderei moralității.

După părerea noastră fie-care din aceste cause își au partea lor de rĕspundere. Nu poate fi îndoială, că formalitățile complicate și costisitoare au partea lor de influență; cu toate acestea starea morală a populației nu poate fi indiferentă. Întru cât privește crisele economice, înrîurirea lor asupra numĕrului căsătoriilor și sporirei copiilor naturali trebue sĕ fie resimțită în casul nostru, de oarece nu știm ca noi sĕ fim trecut prin crise atât de mari încât oamenii sĕ fie împedecați de a se însura. Faptul este, că, de când s'a pus în aplicare formalitățile complicate ale codicelui civil, numĕrul căsătoriilor a scăḑut; așa, de unde pănă la 1865 se făceau anual 34, 35, 36, 37 și 49 mii căsătorii, de o dată la 1866 numĕrul scade la 23,872. A început sĕ se urce mai târḑiu, însĕ pănă la încorporarea Dobrogei nu s'a ridicat peste 35,000.

Dl Beștelei insistă asupra înrîurîrei, ce a avut punerea în aplicare a codicelui civil: arată, cât de simplu se făcea căsătoria înnainte, reducêndu-se la cununia religioasă, și câte dificultăți se întâmpină astăḑi chiar după 20 ani de aplicațiune a acestei reforme. Închieind lucrarea sa, ḑice, că înmulțirea concubinatelor și a copiilor naturali în țeara noastră nu este resultatnl mizeriei sau al decadenței moravurilor poporului român, ci numai o stare de lucruri create pe nesimțite prin dificultățile aduse de codicele civil căsătoriei legitime.

Nu putem înpărtăși întreagă părerea dlui Beștelei; noi gândim, că înmulțirea concubinatelor și a copiilor din flori nu se poate atribuí numai reformei dela 1865; că statorirea moralității își are partea sa de rĕspundere.

Dl Adolf Cantacuzin, distinsul și de toți stimatul președinte al curții de Apel, respunḑênd dlui Beștelei, spune că ar dorí, sĕ împărtășască părerea sa în privința causei înmulțirei concubinatului și a copiilor naturali, căci atunci o simplă modificare a legei esistente ar vindeca rĕul, de care ne plângem. Președintele curții crede, că dintre diferite cause, cari au contribuit la înpuținarea progresivă a căsătoriilor, cea mai puternică a fost o curată cestiune economică; că veniturile rĕmâind aceleași, ear trebuințele sporind, mulți evită de a se însura.

Din aceasta dl Cantacuzin conchide, că legiuitoriul nu poate aduce îndreptare; că el nu poate silí pe nimeni sĕ se căcăsătorească, prin urmare nu poate reprima disordinele vieții private. „Singura opiniunea publică, închieie dl președinte, poate sĕ pună o stavilă acestor disordine, însĕ ea nu va stêrpí rĕul decât numai atunci, când, punênd la o parte ori-ce prejudecată, va sdrobí cu aceeași vigoare și pe femeea și pe bărbatul, care ar păcătuí, petrecênd viața lor în disordinea unirilor ilicite.“

Regretăm de a nu înpărtășí părerea dlui președinte Cantacuzin asuprn mijlocului, ce'l crede mai propice pentru apune o stavilă concubinatelui. Este mare influența opiniunei publice, însĕ în așteptare ca ea sĕ se rostească; noi constatăm cu durere, că concubinatele s'au înmulțit afară din cale; că numĕrul copiilor naturali sporește în mod îngrijitor; că astfel fiind, societatea română este amenințată în organisațiunae familiei sale, în morala vieții. De aceea cerem și rugăm pe cei în drept, sĕ dispună fără întârḑiere facerea unei anchete serioase, care sĕ constate starea concubinatelor și a copiilor naturali în orașe și sate, numĕrul copiilor naturali, și sĕ arete, cari ar fi causele, cari au produs aceste vătămătoare resultate și mijloacele de îndreptare. Suntem încredințați, că dl ministru de interne și justiție, vĕḑênd îngrijirea, ce inspiră această stare amenințătoare, vor grăbí a da pe deplin satisfacere interesêlor societății române.

Si vis pacem para bellum.

„Cine vrea pacea, sĕ se prepare de rĕsboiu“; este o vorbă vechie, pe care o urmează bucuros toate statele europene. Națiunile stau față în față înnarmate pănă în dinți; știința și technica se silesc necontenit sĕ perfecționeze armele; se fac cetăți neînvinse; colosuri cuirasate plutesc pe mare; fier și oțel, pulbere și dinamită, vapor și electricitate sunt în serviciul asprului ḑeu al rĕsboiului. Însĕ arme, cetăți, corăbii și armată însemnează bani, însemnează im-

---

Întrebarea aceasta ne-am pus-o și ne-am liniștit într'un mod palpabil.

Nu trecu un pătrariu de oară și primul amorez primì alți pantaloni, cari îi ședeau de minune, dar aveau pĕcatul de n'a fi tocmai milităresci; Nelli era spălat gata, numai din când în când borborosia nisce dubioase cuvinte, cari păreau a se 'ndrepta 'n contra celor din urmă molecule de petroleu, cari înfiltrându-i-se prin perii nasali, îi genau mirosul și 'l întărîtau într'un mod diabolic la strănutat. Numai bucătariul a pățit-o mai rĕu cu legătoarea, în lipsa alteia, a fost silit sĕ-'i acațe cornul fatal de cingătoare astfeliu, ca sĕ dispară pata cea murdară din ea, rĕmânêndu-'i toată pânzătura atârnată de șolduri în forma unui mare triunghiu rectangular.

Nici mai mult nici mai puțin decât o oară 'n capĕt, păn' avu regisorul fericirea de a ne vedé costumați gata.

Dar acum urmă numai adevĕrata activitate a frisorului Mayer.

Pe unul câte unul ne luà în fața a douĕ lumini, în mijlocul cărora sta dênsul, și ne rumení și sulimenì din feliu de feliu de tigăi, ne puse peruci, bărbi, mustețe după toate recerințele,

Nu cred, sĕ fi petrecut o mai chinuită și trudită operație în toată viața mea, decât cum a fost aceasta. Ceea-ce sĕ esplică ușor din contrastul oribil dintre obiect (eu) și subiect (Mayer).

Câteva esemple!

Eu: Tot gândul și toate cugetele mele erau încordate, voiam sĕ recitez diferite pasage din rolă și desperat observam, că par'că nu mai sciu nimic.

Mayer: el n'avea 'n genere gânduri, ear de cugetat nici pomeneală, căci era cel mai pronunțat contrariu al aceluia, care a esprimat idea „cogito, ergo sum“; el „era“ tocmai pentru că „nu“ cugeta; lucra cu penelul și sulimanele sale pe fața mea cu o siguranță. care arĕta, nu că ar fi uitat, ceea-ce sciuse, dar că aḑi își face treaba mai bine ca de alte dăți.

Eu: Mie mi-se părea o vecie timpul, ce'l petreceam astfeliu, —

Mayer: el ne asigura, că nu va trece o a doua minută și va fi terminat.

Eu: Dubitam și acum de succes, —

Mayer: succesul lui era mai mult decât sigur.

Eu: Ași fi voit, ca barĕm o oară încă sĕ nu se 'nceapă representția, —

Mayer: el abia apuca, sĕ ne vadă odată pe bină.

Între astfel de 'mpregiurări de tot opuse, n'aveam, ce face, decât sĕ tac și sĕ rabd. Și era aceasta o problemă peste mĕsură anevoioasă.

Unul câte unul veniau stafetele cu câte o faimă, care fire-ar fi fost cât de nensemnată, mi se 'mpărea acum grozav de sensațională.

— Parterul e plin. Statul de jumĕtate.

— Vai de mine, — oftaì din fundul inimii. Și de nu 'mi închidea calea voluminosul corp al lui Mayer, desigur alergam, sĕ me conving, că oare sĕ poate una ca asta. Dar el sta rece, calm și neclintit în fața mea. Nu era scăpare.

— A sosit orchestra!

Era tocmai sĕ ḑic, că „imposibil“, dacă precauțiunea lui Mayer n'ar fi făcut, ca tocmai 'n acel moment sĕ 'mi așeḑe famulii sei niște mustețe albe pe sub nas, cari me 'mpedecară în intențiunile mele.

— S'au umplut logele toate. Îndată 'ncepe orchestra sĕ cânte.

Nu gătase stafeta bine cu vorba, când începu banda cu un fortissimo colosal, din care 'și luà doba cea mare partea sa cuvenită, o uvertură, dela Dḑeu scie, care operă.

Spre norocire tocmai în aceea clipă 'și terminase și frisorul Mayer lucrarea sa. Ḑic, spre norocire, căci pe mine așa me atinse acel început vehement și fără veste, încât în spaima cea mare de sigur 'i-ași fi ras o palmă, nu de alta, dar numai ca sĕ posite. Cât costă pacea europeană pe fie-care an în numěrar? „Breslauer Zeitung“ rěspunde la această întrebare. Numita foaie s'a folosit de almanacul statistic Gotha, 1885 spre a înlesní controlul şi a întrebuinţa isvoare, care în esenţă sunt oficiale Datele, ce lipsesc în calendarul Gotha asupra chieltuelilor Turciei sunt puse într'alt loc. După aceste date positive, între care pot fi divergenţe foarte neînsemnate, statele plătesc anual pentru întreţiuerea armatelor şi marinelor lor dupa cum urmează:

Germania	588,537,878	franci
Belgia	46,073,800	„
Danemarca	22,479,800	„
Franţa	855,700,011	„
Britania	721,727,675	„
Italia	310,515,916	„
Ţěrile de jos	68,201,694	„
Austro-Ungaria	339,064,690	„
Portugalia	39,505,680	„
România	30,551,213	„
Rusia	978,501,225	„
Suedia	36,847,969	„
Norvegia	17,838,281	„
Elveţia	15,100,485	„
Sêrbia	10,385,301	„
Spania	168,704,235	„
Turcia	138,928,574	„

Deci Europa chieltueşte . . . 4,388,663,656 franci anual pentru întreţinerea armatelor şi flotelor sale de rěsboiu.

Însě această cifră este încă departe de a ne arěta just sarcinile adevěrate ale păcii europene. Pe lângă sumele pentru armate şi marine joacă rolul principal în budgetele tuturor statelor chieltuelile pentru amortizarea cu procente a datorielor publice. De unde au venit aceste datorii? Numai şi numai prin chieltuelile pentru forţele militare ale statelor. Dacă n'ar fi fost nicăiri armate nicăiri n'ar fi fost datorii, veniturile ar fi fost prea suficiente spre a mulţumí trebuinţele cele mai pretenţioase. Care este oare suma, de care are trebuinţă Europa spre a-'şi plăti în fie-care an dobânḑile şi a-'şi amortiza datoriile? Sumele ce se întrebuinţează în fie-ce an pentru datoria publică, sunt pentru imperiul german 370,066,691 franci

Belgia	100,505,281	„
Danemarca	14,674,936	„
Franţa	1,277,107,052	„
Grecia	24,109,292	„
Britania	741,288,150	„
Italia	528,766,707	„
Ţěrile de jos	68,776,952	„
Austro-Ungaria	534,273,260	„
Portugalia	75,288,780	„
România	50,127,562	„
Rusia	817,648,750	„
Suedia	14,380,402	„
Norvegia	8,312,925	„
Elveţia	1,894,270	„
Sêrbia	7,911,103	„
Spania	274,060,411	„
Turcia	11,833,334	„

Chieltueli anuale pentru datoriile publice europene 5,018,998,297 franci; chieltueli anuale pentru oştiri şi marine 4,388,663,645 fransi; chieltueli anuale pentru pace 9,497 milioane 661,942 franci.

Prin urmare Europa plăteşte pentru mănţinereă păcii sale — şi atunci, când nu e atins acest scop — suma rotundă de aproape noauě şi jumětate miliarde franci pe fie-ce an. — „Mulţi bani de frică.“ „Tel.“

Instrucţiunea publică în Ungaria.

După cum se scrie după raportul ministrului cultelor instrucţiunea publică în Ungaria e cam următoarea:

Numěrul copiilor obligaţi a cerceta scoala dela anul 1884 până la 1885 s'a sporit în întreagă Ungaria cu 15,153. Numěrul comunelor cu scoale proprii în loc s'a sporit în anul acesta cu 18, ear numěrul comunelor cu scoale comune cu alte sate (d. e. douě comune întreţin o scoală) a scăḑut cu 11; de asemenea a scăḑut cu 5% şi numěrul comunelor lipsite cu totul de scoală, aşa, că în anul 1883 numěrul acestor comune fără scoală era de 300, care faţă cu suma totală a comunelor corěspunde percentului de 2·37.

Numěrul tuturor scoalelor poporale a fost în anul 1885 de 16,305, adecă cu 100 mai mult ca în anul precedent; din acestea 611 au fost de stat (3,75%), 1856 comunale (11.38%), 13.639 confesionale (83.65%), 168 scoli private (1.03%) şi 31 scoli de ale reuniunilor (0.19%). — Astfeliu scoalele de stat s'au sporit în anul acesta cu 108, cele comunale cu 12, ear în numěrul celorlalte scoale se arată decrescere (cam cu 20).

Din 16,305 scoale poporale pentru anul 1885: elementare au fost 16,082; superioare poporale 79; superiore civile 144. În toate cifrele acestea se arată crescere.

Numěrul învěţătorilor poporali în 1855 a fost 23,457, adecă cu 299 mai mult ca în anul precedent; în proporţie cu numěrul scoalelor poporale se vine pentru fie-care scoală 1.44% din numěrul total al învěţătorilor.

Suma speselor susţinerei tuturor învěţătorilor din Ungaria pe anul 1884 a fost 12.917,473 fl., pentru an. 1885 s'a urcat la 13.419,968 fl., dela stat s'a plătit în 1884: 1.245.742 fl., pe când în an. 1885 s'a plătit dela stat 1.488,410 fl. v. a.

Numěrul institutelor preparandiale şi al pedagogielor a rěmas tot acelaşi; din acestea 24 au fost de stat, 46 confesionale. Numěrul preparanḑilor a fost în 1885 de 3398, mai puţin cu 234 ca în anul de mai 'nainte. Susţinerea acestor institute a costat 871,552 fl. Numěrul învěţătorilor apţi de a propune limba maghiară în decursul acestui an s'a urcat dela 20,059 la 20,620; numěrul învěţătorilor neapţi de a propune limba maghiară a scăḑut dela 3099 la 2837.

Asilurile de copii s'au sporit în timpul acesta dela 364 la 409. În aceste 'şi-au primit crescere în anul din urmă 41,119 copii mici.

Cu privire la scoalele medie în anul scolastic 1885—6 nnměrul acestora în cele 125 oraşe deosebite de Ungariei a fost 178, dintre cari 150 gimnasii şi 28 scoli reale. S'a ridicat anul acesta o scoală superioară reală în Braşov şi s'au înmulţit cu câte-o clasă 6 scoale medie. Gimnasiul din Miscolţ a trecut în şirul instituţiunilor regesci.

La cele 178 scoale medie s'au înscris 41,508 scolari, mai puţin cu 1429 ca în anul precedent. Numěrul maturisanţilor a scăḑut dela 92.8 la 92.1%.

Ca profesori la scoalele medie au funcţionat anul trecut cu totul 2900; din aceştia profesori ordinari 1618, cu diplome 78.3%, pe când în anul precedent numai 75.5%.

Susţinerea tuturor scoalelor medie a costat 4.343,500, cu 90,534 mai mult ca în anul trecut. Din această sumă statul a contribuit cu 723,551 fl.

Cetim în „Curieriul“: Raportul d-lui Burdeau, asupra budgetului instrucţiunei publice, din Francia, arată resultatele satisfăcătoare, la care a ajuns instrucţiunea publică.

Scoalele primare sunt frecuentate de elevi 16,250,319, ceea-ce arată, că aproape toţi copii, cari au etatea de a marge la scoală sunt înscrişi şi urmează cursurile.

Şi dacă încă sunt copi, cari nu sunt daţi la scoală pricina este, că lipsesc localurile de scoală necesare, aşa în 16,224 clase profesorii sunt nevoiţi a ţinè peste 50 de elevi. Raportul cere înfiinţarea de scole nouě căci chiar dacă ar fi vorba sě se impue cetăţenilor dări nouě ei ar primi de sigur bucuros de aceste imposite, de oare-ce cel mai folositor mod, în care se poate cheltuí bani, este acesta de a se rěspândí ştiinţa în masa poporului, lucru care va avea resultate bune în viitor.

Scolile secundare de fete asemenea merg bine, 41 au fost înfiinţate în decurs de 4 ani, 15 sunt gata a se deschide şi 23 se află proiectate.

De sigur comparând numěrul lor, cu numěrul scoalelor secondare de băeţi, care se urcă între 300—400, el este mic, dar totuşi destul de satisfăcětor.

Raportul, după ce constată aceste fericite resultate ale instrucţiunei publice din Francia, cere oare-cari modificări în partea administrativă, aşa cere micşorarea numěrului inspectorilor Academiei din Paris, cere admiterea în ceea-ce priveşte scoalele primare a profesorilor de clasă (nu pentru fie-care studiu). Apoi cere sě se impue oare-care taxe pentru obţinerea certificatului, scutindu-se, bine înţeles, unele categorii de elevi—taxe în privinţa dreptului de înscriere, şi toate acestea pentru a se putea realiza oare-cari fonduri, cu cari sě se poată îmbogăţi bibliotecele scoalelor.

„Le Temps“ după care luăm acestea, admite unele měsuri cerute de raport, dar în privinţa altora 'şi reservă dreptul de a reveni.

Varietăţi.

* (Românii dě preste munţi) a fost titula unei broşuri ivite în anul 1884 şi care a dat mult de lucru tribunalului din Murěş-Oşorheiu. Asupra acestei broşuri s'a pronunţat sentinţa de moarte în sensul § 62. Sentinţa a fost croită de sus-amintitul tribunal şi întărită „În numele Maj. Sale regelui.“

* Se scrie din jurul Făgăraşului, că un preot I. P. îi punem numai iniţialele, că-i poate ajunge..., apoi G. Pop, Gridanul au fost matadori principali, între cei, cari au avut de gând sě trântească pe candidaţii românilor la alegeri S'au făcut însě mai mult de risul oamenilor, căci Olgyai, sub a cărui comandă erau, a picat cu întreaga lui partidă. Comunele Comana inf. şi superioară au fost conduse de aceşti doi.... Dar onoare bărbaţilor din comuna Veneţia inferioară, căci conscii au fost de chiemarea lor şi au dovedit, că interesele neamului nostru le pun cu mult mai pe sus. Dumneḑeu le-a ajutat de a eşit învingětori cu candidaţii lor — căci Dumneḑeu ţine cu dreptatea. — Peirea ta din tine Israile! — dar trebue sě se şteargă din cartea neamului nostru mai întâiu cei, cari caută pricina peirei! —

* (Biserica din Rusia) după cum ne spune „Biserica şi Scoala“ numěră 3 metropoliţi, 15 archiepiscopi şi 75 de episcopi, 57 de persoane cleric ale mai sunt investite cu demnitate archierească. În 380 de mănăstiri se află 6772 monachi şi 4107 fraţi. Mănăstiri de călugăriţe sunt 171, în care trăiesc 4941 călugăriţe şi 12,966 surori.

*(Intrebuinţarea arestanţilor pentru agricultură). Desele petiţiuni şi reclamaţiuni ale meseriaşilor şi industriaşilor unguri în contra concurenţii, ce li se face prin munca arestanţilor a produs în fine, cel puţin în parte, un resultat. Ministrul justiţiei din Pesta a ordonat ca arestanţii, cari se află deţinuţi în penitenţiare situate la ţeară sě se întrebuinţeze la cultura pămêntului pentru producţiunea de legume şi zarzavaturi, prin care nu se face meseriaşilor nici o concurenţă. Legumele şi zarzavaturile produse de arestanţi vor serví în rândul dintâiu pentru consumaţinnea penitenţiarului respectiv şi în al doilea rând pentru îndestularea penitenţiarilor din oraşe. Ordinul s'a şi pus în executare, penitenţiarul dela Göllersdorf, unde arestanţi produc legumele şi zarzavaturile trebuincioase lor şi pentru îndestularea deţinuţilor în arestul Vienei. Până acum s'a constatat că arestanţii preferă cultura pămêntului ori-cărei alte ocupaţiuni şeḑětoare, fiind că pot resufla aerul curat al câmpului atât de folositor sănětăţii.

* (O condamnare ciudată.) Soţia ţarului Alexe (1645—1676) era adese ori conturbată în somn prin sunetul clopotului unui turn învecinat. Această împrejurare atrase mănia monarchei asupra clopotului în aşa měsură, încât ea făcu sě se ia următoarea decisiune: „Turnul, în care era clopotul, se fie děrimat; clopotul sě fie bătut cu cnuta, apoi sě fie trimes la Siberia, unde sě rěmâe esilat pe vecie.“ Această sentinţă s'ar fi esecutat negreşit, de nu

---

fac ceva, căci înţepenisem de chinurile, peste cari am trecut.

Scăpat dar de beleaua asta, am alergat pe scenă, unde erau deja toate arangiate. Am aruncat apoi o privire spre public şi am aflat, spre nu tocmai nensemnată mea mulţămire, că aproape toate locurile erau ocupate.

Unul câte unul ne adunarăm pe scenă şi vědêndu-ne aşa şod preparaţi, ne revenì ear vechiul umor, uitasem ca de-odată de tremă şi rîdeam, ca oamenii, cărora le pare bine de o şagă scoasă la bun capět.

În vremea aceea orchestra din pianissimo, ce cânta, începu sě crească mereu, acele sunete scurte, iuţi şi tari, cari anunţă 'ntr'un mod nediscutabil finalul, se urmau cu o repeḑiciune tot mai violentă şi mai violentă, până când încetară de-odată într'un furtunos şi lung acord, din care par'că şi acum mai aud bubuitul cel lung al dobei.

S'a sěvêrşit!

Încă câteva minute de o letargică amorţire a trupurilor şi sufletelor, şi clopoţelul sună odată, de două-ori. Cortina se ridică.

Şi ridicarea cortinei formează o periodă în vieaţa noastră de diletanţi. Căci din momentul, când s'a ridicat şi am păşit pe scenă, spre cea mai mare a noastră fericire: tremă, spaimă, nelinişte, griji, toate au dispărut ca prin minune. Ear noi împintenaţi de aplausele publicului, am jucat — aşa ḑice lumea — ca nişte actori consumaţi.

Dar nu se cade mie a le spune aceste.

Ve voiu spune deci numai atât, că după ce căḑu cortina la sfêrşitul representaţiei, nu ne puteam mira cum de s'a gătat aşa da iute.

* * *

A doua ḑi apărură recensiunile prin jurnalele locale, cari, fie ḑis între parantese, erau cât se poate de măgulitoare pentru noi.

Astfeliu pe deplin satisfăcuţi, şedeam noi diletanţii în numěr complet la bere şi ne făceam haz de bietul Balaban, care nu putea 'nţelege, cum un public aşa de ales, ca acela pe care l'am avut, poate afla ceva bun în mofturile representaţiei noastre de aseară.

Sěrmanul om era iritat păn' la culme.

Nelli ridică pocalul:

— În sănătatea lui Balaban!

— Prosit!

murea Ţarina puţin mai târḑiu şi dacă nepoata ţarului n'ar fi cerut graţiarea clopotul condamnat. De aceea sentinţa s'a comutat astfel, că clopotul acusat a fost aşezat într'un local subteran, fiind condamnat astfeliu la tăcere eternă.

Nostim şi caracteristic este, că acest sêrman clopot zace şi astăḑi sub pământ, fără sĕ fi găsit iertare la puternicii Rusiei!

* (Esposiţia.) Reuniunea meserieşilor din Austria de jos a hotărît arangiarea unei esposiţiuni. Scopul ei e a esamina progresele făcute în timpul mai din urmă pe terenul industriei şi meseriei şi a da impuls la mai departea lor perfecţionare. Esposiţia se va ţiné în a. 1888. Drept protector al ei s'a ales Alteţa Sa archiducele Karl Ludvig. Înnainte!

* (Bibliografic.) A apărut broşura intitulată: *„An Seine K. und K. Apostolische Majestät Franz Josef I. Kaiser von Oesterreich, König von Ungarn“* etc. etc. etc. in Budapest. Allerunterthänigstes Bittgesuch der ehemaligen Grenzbevölkerung des bestandenen II. Romanen- 17. Grenz-Regiments, nunmehr im Bistritz-Nassoder Comitate, die Nassoder Schul- und Stipendien-Fonde, die Waldungen und überhaupt die Forstverwaltung und den durch die Familie Br. Kemény wegen Eigentumsrecht an einigen Gebirgen angestrengten Process betreffend 38 Beilagen. (Unterbreitet in der Audienz vom 11. November 1886 durch die Gefertigten).

Nr. 211 [1477[2—3

CONCURS.

Pentru întregirea vacantei parochii de classa a III-a Hepria română protopresbiteratul gr. or. al Abei-Iuliei, se escrie concurs, cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Casa parochială cu 2 odăi, o camară cu celariu, grajd şi grădină de legumi în estensiune de 126°☐.
2. Porţiune canonică aratoriu 4 jughere 75°☐, vie 772°☐, fênaţiu 425°☐.
3. Dela 90 familii câte o ferie de must (a 8 cupe), precum şi câte o ḑi de lucru.
4. 2 cimiterii cu pomi în estensiune de 525°☐.
5. Venitele stolari regulate în sinodul parochial, ţinut în 21 Sept. a. c.
6. Toate acestea emoluminte aduc la an un venit de aproape 400 fl. v. a.

Doritorii de-a ocupa aceasta parochie au de a'şi aşterne petiţiunile instruite conform dispoşiţiunilor statutului organic şi regulamentului pentru parochii, la acest oficiu protopresbiteral, până la terminul susamintit. În conţelegere cu comitetul parochial.

Alba-Iulia 10 Novembre 1886.

Alesandru Tordoşan.
protopresbiter gr. or.

CONCURS.

Postul de notariu comunal în comuna Gurarîului, devenind prin abḑicere vacant, pentru îndeplinirea aceluia se escrie concurs.

Emolumentnle împreunate cu acest post sunt:

1. Salariu anual . . .	400 fl.
2. Nefiind adjunct notarial încă un ajutoriu de .	100 fl.
3. Bani de cuartir . .	60 fl.
4. Relut de lemne încălḑirea cancelăriei	84 fl.
5. Relut de lumini . .	10 fl.
6. Pentru administrarea şi manipularea dărilor renumeraţiune.	30 fl.
7. Pentru lucruri private taxele proveḑute în tariful ecsistent.	

Aceia, cari doresc a obţiné acest post sunt deci provocaţi aşi înnainta rugările lor instruite cu dovadă despre cualificaţiunea legale cel mult până în 20 Decembre a. c. subscrisului.

Selişte în 22 Novembre 1886.

[1478] 2—3 **Pretorul suprem.**

[1479] 1—3

CONCURS.

Pe basa decisului adus în puterea §-lui 63 din „Statutul organic“ în şedinţa comitetului protopresbiteral gr. or. român al Panciovei, ţinută în 11 Septembre 1886, care decis s'a încuviinţat şi din partea Venerabilului consistoriu diecesan cu conclusul din 28 Octombre 1886 Nr. 850 B., — prin aceasta se escrie concurs pentru ocuparea definitivă a postului de protopresbiter gr. or. român în tractul Panciovei.

Competenţii au sĕ dovedească, cum-că posed minimum cualificaţiunea normată în §. 15, lit. *a)* din Regulamentul pentru parochii de clasa I-mă, avênd şi testimoniu de maturitate.

Între competenţi asemenea calificat va fi preferit acela, care va proba, că a făcut studii la vre-o facultate juridică ori filosofică.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Dotaţiunea împreunată cu parochia protopresbiterală vacantă din Uzdin, constătătoare din o sesiune parochială de pământ întreagă, birul şi stola parochială îndatinată dela familiele amintitei parochii.

Devenind însĕ în decursul timpului vacanta o parochie din comuna Satul-nou, carea prin Măritul congres naţional bisericesc, ţinut în anul 1881 este hotărîta de loc central al protopresbiteratului, protapresbiterul ales va avea sĕ se mute în comuna Satul-nou şi sĕ ocupe parochia vacantă de acolo cu dotaţiunea ei, în locul celei din Uzdin, carea apoi se va ocupa de alt preot.

2. Birul protopresbiteral anual dela preoţii tractului conform punct. 32 alinea *c)* din rescriptul declaratoriu illiric.

3. Tacsele pentru şedulele de cununie cu câte 2 fl. (doi floreni) de fie-care şedulă.

4. Pauşalele de călĕtorie prestânde din partea Ven. consistoriu în suma anuală cu 100 fl. (una sută fl.).

Protopresbiterul ales va avea sĕ locuiască în comuna, în carea se află parochia protopresbiterală.

Se observează, că escrierea de concurs pentru acest protopresbiterat se face intre marginile decisiunii cons. din 15 Maiu 1886 Nr. 416 B., publicate în „Foea diecesană“ Nr. 23 a. c. cu comunele înşirate în aceea decisiune.

Doritorii de a concurge la acest post de protopresbiter vor avea a sub-sterne petiţiunile lor de concurs instruite cu documente în forma autentică despre calificaţiunea şi ocupaţiunea lor de până acum în termin de 30 de ḑile dela I-ma publicare în „Foaia diecesană“ din Caransebeş. — Prea O. Domn Filip Adam, comisariu consistorial denumit pentru conducerea actului electoral, şi protopresbiter în Iam.

Iam, în 11 Novembre 1886.

Filip Adam,
protopresb. şi comisariu consistorial.

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Ciucia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireş	—	—	4.15	5.50
Ghîrbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluş	—	10.28	5.26	6.43
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriş	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.9
Vinţul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuş	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaş	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copşa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaş	4.—	—	—	2.18
Elisabetopole	4·35	—	—	3.03
Sighişoara	5.10	—	—	3.59
Haşfalĕu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.06	—	—	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
Braşov	9.21	—	—	9.15
	1.55	5.45	—	—
Timiş	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiş	—	9.56	1.45	—
Braşov	—	10.29	2.32	—
	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Haşfalĕu	8.52	—	11.03	—
Sighişoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaş	10.57	—	12.29	—
Copşa mică	11.19	—	12.44	—
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaş	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.48	—	1.46	—
Teiuş	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vinţul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2.56	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriş	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluş	5.56	—	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	.52	6.21	—	8.26
Ghîrbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7.23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9.29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovaţ	7;22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliş	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborşin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicĭca	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕştia	—	11.11	11.37
Şibot	—	11.43	12.—
Vinţul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12.36	12.46
Teiuş	—	1.29	1.41

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.24	3.42	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vinţul de jos	12.30	4.29	—
Şibot	1.01	4.51	—
Orĕştia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicĭca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborşin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.39	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliş	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaţ	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Haţeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Baniţa	3.05	6.40
Petroşeni	3.37	7.12

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timişoara	9.08	9.02

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.10	10.07
Baniţa	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Haţeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	—	2.02	3.55
Şeica mare	—	2.29	2.22
Loamneş	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	—	9.13	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneş	—	10.20	11.39
Şeica mare	—	10.43	12.07
Copşa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oşorheiu - Reghinul-săs

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheţa	4.02	10.50	3.58
Luduş	4.23	11.11	4.20
M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireşteu	5.48	12.36	5.53
Oşorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oşorheiu	6.34	—	8.—
	6.56	12.15	10.20
Nireşteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Luduş	8.51	2.02	12.06
Cheţa	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.18
Cernea	2.39
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriş — Turda

Ghiriş	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriş

Turda	8.29	3·10
Ghiriş	8.50	3.40

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 123 Sibiiu, Marți 18/30 Novembre 1886. **Anul XXXIV.**

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 2865. Epitr.

Cercularіu

cătră toate oficiile protopresbiterale și parochiale din archidiecesa Transilvaniei.

Au venit la cunoscința consistoriului mai multe casuri, unde protocoalele cărților funduare cu titluri bisericesci nu sunt corecte, fie în numirea însași a protocolului, fie în numěrul parcelelor, fie în sarcini sau altele.

De oare-ce asemenea incorectități pot avea cele mai păgubitoare urmări pentru întregitatea averei bisericesci, consistoriul dispune următoarele:

1. Fie-care comitet parochial, protopresbiteral sau altă corporațiune, care administrează avere inmobilă bisericească, este datoare a se convinge prin cercetarea protocolului funduar, dacă titlul, numěrul și estensiunea parcelelor, sarcinele și altele sunt înduse conform stărei faptice. Despre resultatul acestei cercetări corporațiunea administrativă sě facă raport în scris oficiului protopresbiteral concernent până cel mult la *31 Ianuarie 1887*.

2. Încât oficiile cărților funduare pentru comunele tractuale sunt pe teritoriul tractului protopresbiteral, oficiul protopresbiteral sě controleze rapoartele oficiilor subalterne prin o asemênare a protocoalelor la oficiile cărților funduare, și eventualele diferințe sě le noteze.

3. Pe basa rapoartelor oficiilor subalterne și a notițelor sale, oficiul protopresbiteral compune un raport despre starea, în care s'au găsit protocoalele fundare ale proprietăților bisericesci. Acest raport are sě se aștearnă consistoriului până cel mult *la 1 Martiu 1887*. În acele casuri, unde protocolul funduar se arată de incorect, se procură pe spesele proprietariului un estras autentic din cărțile funduare, care estras se așterne de oficiul protopresbiteral consistoriului prin *raport special*, arătându-se incorectitatea și necesitatea rectificărei. Datele și informațiunile, ce se dau prin aceste rapoarte speciale, sě fie cât se poate de ample, precise și corecte.

4. Deși nici o corporațiune bisericească nu este îndreptățită a vinde sau a cumpěra inmobilii fără aprobarea consistoriului, totuși se atrage atențiunea tuturor oficiilor și corporațiunilor bisericesci, ca la compunerea contractelor de vêndare și cumpěrare, la cereri de întabulări etc. sě se folosească totdeauna de numirea esactă a proprietariului: d. e. „comuna bisericească ortodocsă resăriteană română“ sau „gr. or. română,“ și nu „biserica neunită,“ „oficiul parochial disunit,“ „scoala română“ și altele.

Din ședința consistoriului archidiecesan, ca senat epitropesc, ținută în Sibiiu, la 31 Maiu 1886.

Nicolau Popea m. p.,
archimandrit și vicariu archiepiscopesc.

Nicanor Frateșiu m. p.,
secretariu

Sibiiu, în 17 Novembre.

Desvoltarea noastră națională este strîns legată de libera desvoltare a bisericei noastre. Ne-am desvoltat în měsura, în care bisericei noastre i-s'a permis sě se desvoalte, sě-'și întindă puterile și brațele sale spre scutul nostru, și sě-'și consolideze instituțiunile culturale.

Este deci lucru natural, ca noi sě urmărim cu atențiune mersul lucrurilor și sě ne interesăm de soartea tuturor bisericelor din patria noastră, căci binele lor ne face, sě sperăm ḑile mai senine și pentru biserica noastră, ear necaḑurile lor sunt tot atâtea *„memento“* pentru o consolidare a noastră și închiegare puternică a așeḑĕmintelor noastre bisericesci, ca sě putem resista și în viitoriu, dacă nouě prigoniri și nouě persecuțiuni va fi soartea bisericei noastre.

În timpurile noastre multe simptoame vorbesc pentru reacțiune în libera desvoltare a bisericelor din patria noastră. Am věḑut nu odată că cause mici și neînsemnate de multe-ori au efecte mari. Am věḑut, că biserica evangelică din Ardeal începe a avea și ea bănueli cu ajutoriul ce i-se dă dela stat. Ce e drept din zidul puternic s'au luat abia o mică peatră, noue însě și aceasta ne insuflă îngrigiri, căci dacă odată bolnăviciosului curent de aḑi i-a succes a se atinge de zid, ușor va înnainta munca distrugerei.

Mai de-aproape ne interesează soartea bisericei serbesci. Ea este soră dulce cu noi, soartea ei este legată de soartea noastră, căci în cele spirituale și noi suntem legați de comuniunea cu sêrbii, așa, că progresul dela ei, precum și regresul nu rĕmâne fără urmă pentru credincioșii nostri.

În biserica sêrbească începe a sufla vênt rece, care tare seamănă a despotism, și ce este mai dureros, în fruntea curentului stă capul bisericei, cel puțin din semnele de pǎn' acuma așa ese la iveală, că patriarchul actual țintesce la nimicirea constituționalismului, basat pe sinodalitatea din biserică.

Nu odată am ḑis, că biserica noastră numai prin o adevěrată sinodalitate poate avea venitoriu, și nu vom înceta de a susțíné, că adevěrata sinodalitate la noi a și prins adânci rădăcini.

Și ori-ce om nepreocupat va trebuí sě recunoască, că curentul din biserica surorǎ nu poate fi folositoriu nici ei, nici noaue. S'a escat conflict între patriarch și între marea parte a representanței bisericei sêrbesci, deputații au părăsit congresul, și lucrurile s'au întrerupt încă înnainte de a se fi început ceva serios.

Cu o superficialitate nespus de mare a tractat presa dela noi cestiunea congresului național sêrbesc. Cele mai multe ḑiare din Buda-pesta au propus modificarea articolului de lege IX. din 1868, prin care s'a înarticulat biserica sêrbească, și i-s'a garantat autonomia cu constituțiunea avută încă din timpurile vechi.

Nu mai încape îndoială, problema nu este greu de deslegat, după cum o presentează ḑiarele unguresci. După cum este inspirat parlamentul de acuma, guvernului nu i-s'ar face greutăți, cánd s'ar decide la o regulare atât de radicală a cestiunei sêrbesci. Întrebarea este numai, ce va urma după o asemenea tractare mașteră a bisericei sêrbesci, și dacă se va introduce absolutismul ierarchiei, ce foloase va putea avea biserica sêrbă, și ce foloase va avea statul dintr'un act, care în cel mai bun cas ar însemna regres și o decădință cel puțin pentru un secol.

Nu dela noi vorbim, când afirmăm, că direcțiunea reacționariă o spriginesce și patriarchul actual. Spre mângăerea noastră constatăm, că această direcțiune reacționariă nu este spriginită de înnaltul cler sêrbesc în așa měsură, ca sě pericliteze esistența bisericei. Am věḑut numai de curênd, că la alegerea de episcop pentru věduvita eparchie a Timișoarei, episcopii nu s'au pronunciat pentru candidatul favorisat de Prea Sânția Sa patriarchul, ci a ales pe un bărbat crescut în tradițiunile bisericei sêrbesci, dela cari nu ușor se va abate nici în calitate de archiereu.

Desvoltarea lucrurilor în biserica sêrbească este urmărită cu încordare de către toți oamenii, cari doresc, ca la noi în stat biserica sě fie liberă, și se-'și poată împliní neîmpedecată nobila sa misiune. Cu încordare trebue sě o urmărim noi românii gr.-or., căci a noastră soarte este strîns legată de cea a surorei sêrbe, și un absolutism în biserica sêrbă ușor poate afla și la noi oameni cu asemenea înclinațiuni.

Sě fim deci cu atențiune.

FOIȚA.

Crăsnicul Samson.

De câte-ori me duc acasă în satul, în care m'am născut, și, mergênd la biserică, věd lavița cea mică și îngustă dela ușa cintirimului, care numai pe un pociumb se mai raḑimă, tot-deuna 'mi aduc aminte de Badea Samson. Sě-l erte Dumneḑeu, că bun om mai era Badea Samson. 60 de ani a slujit în sânta biserică dela noi din sat, și în 60 de ani, vorbă grea din gura lui n'a eșit, și în 60 de ani dela biserică doară nici de 10 ori n'a lipsit Badea Samson. 60 de ani a purtat el cădelnița dela sânta biserică, căci în cel dintâi an după căsătorie, bětrânul Părinte Naftanail l'a luat de crăsnic la biserică, și cu limbă de moarte a lăsat Părintelui celui nou, care la moștenit în popie, sě nu cumva sě lipsească pe Badea Samson din crăsnicie.

Și de câte-ori me duc acasă, și urcând dealul spre biserică, me opresc la lavița cea mică și îngustă, mi se pare, că věd pe Badea Samson, șeḑênd cu capul pe gânduri, întocmai ca acuma sunt trei ani, în ḑiua de Sânta Paraschiva, când bunului Dumneḑeu i-a plăcut a-'l chiema la ale sale. Și stând încremenit, ochii mi se ațintesc spre laviță, și o lacrimă mi se furișează fără voie.

Și mie nu-'mi e rușine sě ve spun, cum mi se furișează lacrima, căci ea-'mi aduce aminte pe Badea Samson, pe Badea Samson nu-mi-'l pot închipuí fără cădelniță, cădelnița nu mi-o pot închipuí fără Părintele Naftanail cel bětrân, ertel Dumneḑeu, și dacă me gândesc la Părintele Naftanail 'mi vin dearêndul în minte toți oamenii cei bětrâni dela noi din sat, începênd dela cantorul cel bětrân, care de bětrân ce era, numai cu ochelari mai putea cetí căzania, și el trebuia sě ceteascǎ căzania cea bětrână la toate sěrbătorile, și când cetia el, toate muerile eșiau plângênd din biserică.

Era bun om Badea Samson, și multe lucruri intrau în capul lui. Dintre toți oamenii din sat, numai el nu s'a împotrivit Părintelui celui nou, după moartea Părintelui Naftanail. Și sě ve spun, pentru ce a fost el singur, care nu s'a împotrivit.

În satul de lângă noi era un dascăl bětrân, care de 30 de ani tot pentru 30 de zloți a ținut scoală cu copii oamenilor. Începea adecă scoala toamna, după ce cărau oamenii bucatele de pe hotar, începea cu bucoavna, mai întâiu slovele, și apoi lega slovă cu slovă până ajungea la „Pentru rugăciunile“, după cum adecă sta în bucoavnă, și apoi da la ocinașe, de aici la catichism și apoi, după ce câte-un copil mai deschis la cap ajungea sě scie cetí și în psaltire, se apuca la glasuri.

Și de 30 de ani dascălul Coman, căci Coman era numele lui, tot pentru 30 de zloți a învěțat copii oamenilor de acolo.

La noi în sat, după ce a venit Părintele cel tiněr, încă până trăia Părintele cel bětrân, oamenii au ținut sfat, și au hotărît, sě pună dascăl pe Părintele cel tiněr, care a învěțat la scoală după învěțăturile cele mai noauě.

A doua ḑi Badea Samson eșia din sat cu traista după cap, și în mână cu o carte pecetluită, în care sta scris, că poporul voesce sě le fie dascăl Părintele cel tiněr.

Cu cartea în mână nu s'a oprit Badea Samson până la domnul protopop, căci bine sciea el, că precum în sat Părintele este capul, și oamenii trebue sě asculte, de ce ḑice Părintele, așa sciia, că dacă domnul protopop nu va scí despre sfatul oamenilor cu treaba dascălului, atunci nu s'a făcut ispravă, căci trebue sě scie protopopul, ce s'a făcut, ca apoi el sě poată scrie la Vlădica, și așa apoi sě scie Vlădica, sě scie protopopul despre treaba făcută, ca Părintele sě capete dreptate despre dăscălie, și sě scie apoi și deregětoriile despre dascălul dela noi.

Pe seară sosesce Badea Samson dela protopop, și mergênd, cum avea el obiceiu sě meargă tot cu capul plecat, se opria tot la 3 pași, și ḑicea: 300 de zloți, e cam mult, tot e cam mult pentru dăscălie.

Revista politică.

În ședința delegațiunei unguresci, referentul comisiunei pentru afacerile de esterne, deputatul dietal Max Falk a interpelat în privința revelațiunilor făcute de fostul ministru și regent Karavelow. Credem de importantă această interpelare, de aceea o repruoducem la acest loc.

Cu permisiunea comisiunej regnicolare — ḑise Falk — adresez o interpelațiune domnului ministru de esterne. Ve mai aduceți aminte, că după revoluțiunea dela 21 August, două versiuni circulau despre detronarea principelui Alecsandru. Una e: că atentatul este opera Rusiei, aceasta nu s'a desmințit în mod oficial, din contră ea s'a mai înăsprit prin cunoscutele enunciațiuni ale ministrului president din Englitera; a doua este, că evenimentele dela 21 August s'au întêmplat cu consensul Germaniei și al Austro-Ungariei. Dacă bine 'mi aduc aminte cea din urmă a format obiect de interpelațiune în parlamentul din dieta Ungariei, și atunci autenticitatea acestei sciri a fost trasă la îndoială de către domnul ministru. Aceasta însě n'a fost destul pentru desmințirea faimei, din contră în ḑilele din urmă ea s'a ivit din nou în firmă hotărîtă și cu detaiuri de tot picante.

Aceste, așa numite destăinuiri, câștigă o importanță oare-care prin aceea, că autorul lor — Karavelow — după cum ve place a scí — s'a bucurat timp îndelungat poate pe nedrept de încrederea principelui Alecsandru, și a fost totodată și membru în regență.

Domnul acesta a espus pe larg — eu voi aduce aici numai punctele principale —- a spus adecă, că principele Alecsandru a mers la Bucuresci, și acolo a propus regelui Carol și guvernului unele planuri escentrice, a căror esență a fost, că va ocupa Macedonia și o va uní cu Bulgaria, și ca recompensă va ceda din Bulgaria o parte pentru România. Subiectul acestor pertractări secrete a fost tradat cabinetului din Petropole, și — eu citez tot din destăinuirile lui Karavelow — în urma acestora țarul Rusiei a notificat atât la Berlin cât și la Viena, că el ține de inevitabil necesară delăturarea lui Alecsandru, din care pricină el pretinde dela aceste două puteri deplină libertate de acțiune, ceea-ce, dacă nu i-se va da, el va eșí din așa numita alianță triplă.

Deși nu pun pond pe caracterul lui Karavelow, totuși pentru delăturarea suspițiunilor fac următoarele întrebări:

1. Adevĕrat este, că ministrul de esterne încă la 21 August a avut cunoscință, că Rusia nu voesce sĕ mai sufere pe tronul Bulgariei pe Alecsandru, și că voesce sĕ-'l alunge?

2. Adevĕrat este, că cam pe la 22 Iuliu s'a pertractat această afacere la Kissingen între domnul ministru și cancelariul imperiului german, și că s'au luat decisiuni pentru spriginirea pe față sau pe ascuns a intențiunilor rusesci?

3. Adevĕrat este, că aceste pertractări s'au continuat în luna lui August între amintiții bărbați de stat, și că ele au reeșit în favorul planurilor rusesci.

În numele ministrului de esterne respunde directorul secțiunei pentru esterne Ladislau Szögényi, declarând, că toate cele afirmate sunt neadevĕruri.

Cestiunea Bulgariei este la locul prim în discusiunea publică. Bulgarii sĕ vede sunt de tot precauți și trebue sĕ fie precauți. Ei au chipsuit asupra împregiurărilor și așa au ales o deputațiune către puterile cele mari. După scirile, ce ne vin deputațiunea se compune din persoanele dlor Dr. Stoilow, Dr. Grecow și Kaltschef. Deputațiunea a plecat mai întâi spre Viena. Deputații pe lângă altele au sĕ destăinuiască, că *Nicolo Dadian de Mingrelia* la nici un cas nu va putea fi primit ca principe pe tronul bulgar, în locul eroului Alecsandru.

Această aserțiune se basează mai mult pe împregiurarea, că ar fi în bănuială Nicolo Dadianu, că a jucat rol mare la complotul agenților ruși.

Despre acest complot după o telegramă din Sofia nu numai Dadianul a luat parte, dar după multe cercetări s'a descoperit și se susține cu toată siguranța, că a fost condus de generalul Kaulbars. Conjurații au avut de gând sĕ pună capĕt regenților și așa sĕ estermineze pe ministrul de rĕsboiu *Nicolaiew* și pe maiorul *Popow.*

După cum se sciricesce din Sofia în Berlin, sĕ fi primit candidatura principelui *Vogorid* pentru tronul Bulgariei. Principele Vogorid e un nepot al fostului guvernor-general din Rumelia ostică. El e proprietariu în România și se privesce ca rusofil.

Sâmbăta trecută s'au deschis corpurile legiuitoare ale României cu mare solemnitate. Presumptivii clironomi încă au fost presenți la cetirea mesagiului de tron

În numĕrul viitoriu vom comunica detaiuri mai de interes în astă privință.

Corespondențe din Viena.

Viena, 25 Novembre 1886.

(De-ale teatrului. — Seara la cassă. — Noul „Hofburgtheater.“ — Aniversarea de 40 de ani dela suirea pe tron a Maiestății Sale. — Leopold Kompert. —)

Până acum vr'o 3—4 ani Viena avea nu mai puțin de 7 teatre stabile și bine acreditate. Dar în decursul acestui timp scurt focul a mistuit din cele 7 temple ale Thaliei 2, și astfeliu publicul vienez atât de pasionat pentru arta dramatică, e necesitat sĕ se mărginească a'și depune obolul seu pe altariul celor 5 temple, ce 'i-au mai rĕmas.

Și dacă acum 3—4 ani încă, numai anevoie 'i încăpeau acele 7 teatre, e ușor de înțeles, că aḑi frecuența la teatrele singuratice s'a mărit și mai mult.

Bilete pentru representațiile teatrale din Viena de regulă numai cu o ḑi două înnainte poți scoate. Dacă te lași pe ḑiua din urmă, nu mai afli decât locuri de stat.

Sâmbăta trecută ajunse la Burg „Hamlet“ pe scenă. Ear noi câțiva, cari ne-am înțeles a asista la representarea acestei cap'dopere clasice, am întârḑiat de a ne îngrijí de bilete de cu vreme Și astfeliu am fost necesitați a lua bilete de partere seara la cassă.

Seara la cassă!

Merită, sĕ ve descriu puțin acest tablou tragicomic.

Representația era ficsată pe 7 oare seara.

Cassa se deschide la 6 oare seara.

Și nu bătură încă $^3/_4$ la 5, când ne grăbiam cu pași repeḑi spre teatru.

Burg-teatrul are 2 casse, una sub poarta Burgului, alta spre piața Iosif. Înnaintea cassei se află un loc acoperit, prin care șerpuesce un coridor format de 2 primble de fer, cari permițênd în lat întrarea numai a unei singure persoane, servesce spre împedecarea îmbulzelii și disordinei.

La oarele 4 și $^3/_4$ când am ajuns la cassă, interiorul cheului era plin de oameni, și alții sosiți înnaintea noastră stăteau pe afară de cheu, îndesați unul într'altul, nu cumva sĕ le apuce vecinii înnainte. Unii mâncau, alții cetiau la jurnale, ear alții conversau, și cei mai mulți se certau pentru loc.

Era o gălăgie completă.

Îndesați cum eram, stam mai mult în slavă, decât pe picioare, căci în urma noastră au mai venit alții, astfeliu, că peste $^1/_2$ de oară, ajunși în mijlocul golomoțului de oameni, nu mai vedeam decât o mare nesfêrșită de capete, ale căror guri erau într'o perpetuă și neîntreruptă activitate.

Numai din când în când, sosia câte o caravană nouĕ de oameni și, care grăbind în fugă, sĕ nu fie provenită de alții, se ciocnia ca un val mare de țĕrmul format de cei de pela margine, se auḑia zvêcnitură chinuită, care trecea ca un echo din spre soare-rĕsare spre soare-apune, făcênd, sĕ amuțească gurile pe un moment.

Și de câteori se întêmpla aceasta eram preparați de a ne apĕra esistența cu coatele, căci acțiunei pornite din spre rĕ-sărit, îi urma în totdeuna o reacțiune dinspre apus, unde presiunea amenința cu peire.

$^1/_4$ .... $^1/_2$ .... $^3/_4$ la 6. Sudori când calde, când rĕci ne treceau. Și oara mântuirii tot nu mai voia sĕ bată.

Era aproape de 6, o sciam, sau mai bine ḑis, o simțiam cu toții, când nu sciu, pe care nefericit îl pun pĕcatele — pe semne ca sĕ liniștească mulțimea — sĕ strige: „gleich 6 Uhr!“

În loc de apă, a turnat ulei pe foc. Mulțimea sătulă de mărginirea libertății sale personale, la carea a fost atât de îndelungat espusă, creḑênd, că s'a deschis cassa, a dat cu un suflet și trup năvală înnainte. De-odată sgomotul se potență întru un răcnet general, care se părea a ține isonul la țipetele ascuțite ale femeilor. O grămadă de cilindre turtite, bătături bătucite, haine rupte formau fondul, din care era sĕ se nască o ceartă, ca sĕ nu ḑic păruială generală, când sosì ceasul și... și... se deschise cassa.

Permiteți-'mi sĕ resuflu puțin, căci reproducênd aceste momente deprimătoare de suflet și trup, par'că me cuprinde din nou o nădușală ca în aceea seară.

Așa. Acum sĕ continuu.

După ce am mai colindat apoi pintre primblele șerpuitoare ca la un $^1/_4$ de oară, adecă summa summarum după un ceas și jumĕtate de așteptare, am ajuns la cassă. Ne-am luat câte un bilet partere și fuga înlăuntru. Cu toate, că așteptarăm atât' amar de timp, locurile cele mai bune din partere erau deja ocupate de alții, cari s'au postat pela cassă nu la $^3/_4$ la 5 ca noi, ci de pela 3 și 4 oare după ameaḑi. Ne-am așeḑat deci, unde am putut.

Fără sĕ esplic mai deaproape, cred, că veți înțelege, că dacă te espui la torturele unei astfeliu de așteptări și le mai și plătesci cu bani scumpi, — echivalentul plăcerii, ce-ți se oferă cel puțin le corĕspunde, dacă nu le întrece.

Un Hamlet de Sonnenthal, Polonius de Lewinsky, Ophelia de Agata Bârsescu, sunt figuri, cari

---

Și cum vorbia el așa în sine, la capul satului l'a auḑit omul dela casa cea dintâi.

300 de zloți, tot e prea mult pentru dăscălie. Așa a auḑit omul din capul satului, așa a spus el vecinului seu, acesta apoi vecinului dela stênga, acesta mai departe, și cât ai bate în pălmi, în tot satul nu se vorbia decât de Badea Samson, și: 300 de zloți, e mult, de tot prea mult pentru dăscălie.

A doua ḑi era Dumineca. Pare, că acuma vĕd pe Badea Samson, Dumneḑeu sĕ-'l erte, până în ḑiuă era la biserică cu pălăria cea noauĕ, cu cămașă nouĕ, pe care numai la Sfintele Paști o a avut pe sine, cu cisme nouĕ încălțat, ear cădelnița strălucia toată, pare, că era de aur. În biserică toate candelele străluciau, așa erau de curate, pretutindinea făclii întregi erau prin sfesnice, și iconostasul era împodobit cu flori. Și Badea Samson sta la ușă, și fiecărui om, care se apropia de ușa bisericei, Badea Samson 'i șoptea în ureche: Vine Domnul protopop, sĕ ne pună dascăl. Și oamenii întrau cu evlavie în biserică, și cu evlavie așteptau, căci scieau, că vine protopopul, și când vine protopopul, oamenii cu evlavie trebue sĕ-'l aștepte.

După sânta liturghie, la care a slugit și domnul protopop, fiesce care om a rĕmas la locul seu și a ascultat.

După prânḑ înnaintea vecerniei pare că acuma vĕd pe Badea Samson pe laviță încunjurat de toți titorii bisericei. Nu e ertat, ḑicea el, nu e ertat, sĕ nu vreți; n'ați auḑit voi cea ḑis Părintele cel bĕtrên, că trebue sĕ fie dascăl cu 300 de zloți, căci așa a poruncit domnul protopop, și domnului protopop așa i s'a poruncit dela Vlădicie, și ce vine dela Vlădicie este voia împĕratului.

Închipuiți-ve Dvoastră, nu era tocmai lucru ușor, căci satul nostru încă era sat, ca și cel din vecini, dăscălia tot dăscălie și la noi ca și la ei și totuși la plată de cinci-ori mai mult la noi ca la ei.

Și oamenii dela noi au ascultat, căci după ce a vorbit Badea Samson titorilor, acestia au dat vorbă din casă în casă; trebue sĕ facem, că așa ni s'a poruncit dela protopopul.

Și după ce s'au adunat copii la scoală, cei cari au fost și în anul trecut, au rĕmas cu gura căscată, vĕḑênd, că dascălul cel nou, nici la slove nu le mai ḑice ca mai de mult.

Și în Dumineca următoare, cimiteriul nostru era plin de oameni de pe la noi, căci se lățise vestea, că dascălul, Părintele cel tiner a schimbat numele slovelor.

Așa nu merge ḑicea cantorul cel bĕtrân, așa nu merge. Vorbesc copii ca oamenii cei muți, fac mustră ca cătanele, își bat joc de lucrurile lui Dumneḑeu, căci ḑic, cá dacă stai cu fața către sântul rĕsărit de soare, la spatele tale este sfințitul. Nu se mai joacă ca mai de mult, ci dacă es afară din scoală, se aruncă prin țĕrînă și fac ca inginerii, în mijloc ḑic, că e scoala, apoi fac tot casă de casă, uliță de uliță, și sciu, care casă e spre rĕsăritul soarelui de scoală, care uliță e spre sfințitul soarelui și tot lucruri ne mai auḑite.

Nu se poate, ḑicea al doilea, am fost și la dascălul Coman din vecini, și el încă a ḑis, că nu se poate, și dacă el a ḑis, așa trebue sĕ fie, căci el este dascăl, care scie și mâna lui Ioan Damaschin.

Și cum vorbiau ei așa, și cum făceau sfat, pare, că acum vĕd pe Badea Samson, cum sta răḑimat cu capul pe palme și asculta sfatul lor. Și dacă au vorbit, câți au creḑut, că sfatul lor este ascultat, căci bine sĕ ve însemnați, la noi în sat vorbiau puțini, și cei ce vorbiau, aceia erau oameni cu sfat, după ce au gătat ei, a început și Badea Samson:

Nu se poate, ḑice Badea Samson, Părintele cel tênĕr a învĕțat carte noauĕ la Vlădicie, și cum învață el, așa trebue sĕ fie bine, pentru-că așa trebue sĕ fie.

Și Badea Samson mergea la Părintele cel bĕtrân, și îi spunea, ce a spus oamenilor, eară Părintele făcea din cap, și badea Samson scia, că bine a lucrat, căci Părintele nici odată nu făcea din cap, când nu era mulțămit cu ceva.

(Va urma.)

fac sĕ uiţi, că te aflii în faţa unei scene, unde toate sunt tablouri și păreri, te fac sĕ simţi cu ei, sĕ plângi cu ei, sĕ te sfâșie durerea lor.

Da, da. A compara plăcerea unei astfeliu de vederi cu neplăcerile îmbulzelii dela cassă e ceva prea riscat. Ele nu se pot asĕmêna.

Teatrul Burgului pe lângă frecuenţa cea mare, de care se bucură, mai are şi neajunsul de a fi cu mult prea strîmt, fiind o rĕmăşiţă a timpurilor vechi. Acest neajuns va avea sĕ se delăture, dacă nu cu desăvârşire, dar într'un grad mare la noul „Hofburgtheater“, care ca zidire este deja terminat, rĕmânênd, sĕ se facă numai arangiamentul intern cu toate decoraţiunile sale de artă, un lucru, care pretinde încă o muncă de aproape 2 ani de ḑile.

Acest edificiu, care face şi el parte din acel ciclu de palate de pe „Ring,“ care compus fiind din nou ziditul parlament, magistratul, și universitatea, este unul dintre cele mai frumoase părţi ale Vienei, trebue sĕ fie terminat înnainte de 2 Decembre 1888, când din incidentul aniversării de 40 de ani dela suirea pe tron M. S., se va innaugura în mod solemnel.

Viena o sĕ arangeze din incidentul acestei aniversări o serbare grandioasă, care însĕ păn' acuma numai ca ideie a prins rădăcini, rĕmânênd ca planul, sĕ se facă cât mai curênd împreună cu pregătirile cuvenite.

Încă in şedinţa magistratului ţinută la 16 a l. c. s'a primit în unanimitate și cu mare entusiasm propunerea primariului Uhl, ca comuna Viena sĕ serbeze aniversarea a 40 a suirei pe tron, sĕrbătoresce, însărcinându se tot atunci o comisiune de 15 cu presentarea unui proiect în cestiunea atinsă.

Aḑi s'a pus la repaosul de veci osĕmintele unuia dintre cei mai distinși scriitori germani ai Vienei. Leopold Kompert, născut la anul 1822 și mort la 23 Novembre a. c. a fost unul dintre cei mai buni novelişti moderni, care pentru modul simplu și naiv, ce caracterisează predarea sa, a fost pus în paralelă cu renumitul romanţier poporal Auerbach.

La înmormêntare au luat parte diferite corporaţiuni, între cari profesorii şi învĕţătorii capitalei, precum şi o deputaţinne din partea magistratului şi alte somităţi literare şi artistice. *Yff.*

Viena, 26 Nov. 1886. Nu mai încape îndoeală. Oraşele mari sunt mari în toată privinţa. Nu pentru că aşa ar fi fost din vecie, ci fiind-că la a lor mărire se lucră cu puteri ne-obosite.

Astfel se întêmplă şi cu metropola imperiului nostru cislaitan. Şi ea înnaintează şi încă cu repegiunea fulgerului. Dovadă despre aceasta servesc progresele evidente pe toate terenele. Progrese admirate chiar şi din partea celor, ce o cercetează din an în an.

Cu toate acestea capitala Viena nu e îndestulită cu progresele sale. Din mult, tot mai mult poftesce. Se uită cu ochi rei la vecinele ei, când vede, că e întrecută de ele. Spre a nu-se lăsa îndĕrăptul lor, a luat iniţiativa a face unii paşi decisivi pentru asigurarea viitoriului seu şi ridicarea sa la un nivou mai dătător de ton în concertul capitalelor europene.

Paşii acestia, despre cari s'a vorbit mult, foarte mult şi în trecut, constau în: *îmbunătăţirea comunicaţiunei, regularea oraşului* şi a *rîului Viena*, care per curge o parte însemnată a capitalei precum şi *sporirea numĕrului agenţilor chiemaţi a susţiné siguranţa publică.*

Comunicaţiune promptă şi repede e parola timpului nostru. Nu pentru că cea de aici n'ar fi destul de promtă şi regulată, ci fiind-că s'a observat, că nu corespunde cerinţelor de astăḑi s'a luat mĕsurile necesari pentru adecuarea ei. Cu deosebirea repeḑimea nu era destul de mare.

Şi oare cum?

Ce poate servì spre o comunicare mai repede decât calul?

De sigur trenul, acest ideal, încă neîntrecut în feliul seu, a lui Watt.

Constituirea unui tren propriu al comunei Viena, care ar avea a satisface numai trebuinţele acesteia a fost şi e ţinta representaţiei ei. Lucrul a pretins studiere. Studierea s'a făcut — proiectele s'au gătat şi probabil încă în decursul sesonului de earna ele vor fi şi acceptate, aşa că la primăvara viitoare sĕ se poată începe lucrarea faptică. Îndemn la aceasta serveşte în mare parte capitala Germaniei, Berlinul, unde s'a întrodus deja acest soiu de tren. Întroducerea s'a observat foarte practicabilă. Dovadă numĕrul populaţiunei, care creşte din an în într'un mod foarte îmbucurătoriu. Aşa d. e. În anul de faţă după cum dovedesc datele statistice — populaţiunea Berlinului a crescut cu 46 mii de persoane.

Comunicaţiunea nu e suficientă. Trebue sĕ regulăm şi oraşul — 'şi-au ḑis oameni conscii de ceea ce ḑic.

O temă destul de importantă și grea, cu deosebire acum, când diferitele palate, și musee, cari de cari mai admirabile; cresc ca bureţii pe sinul neatins al pămêntului. Cu toate acestea s'a dovedit, că Viena rĕmânênd așa după cum e aḑi, trebue sĕ stagneze în aventul seu.

Spre împedecarea stagnărei și ridicarea ei la înnălţimea pretinsă de gustul estetic, destul de desvoltat al vienesilor, s'a pus la ordinea ḑilei regularea. Spre scopul acesta s'a lucrat un proiect de plan. Proiectul de plan, compus de primele autorităţi ale architecţilor şi inginerilor, combinează toate suburbiele, ce se află afară, în nemijlocita apropiere de cercuitul adevĕrat al comunei Viena. Pune în evidenţă demolarea tuturor casarmelor — escepţie cea rudolfină — cari cuprind un teritoriu destul de spaţios. Pretinde împreunarea comunei Viena cu mahalele din immediata ei apropiere și zidirea locurilor rĕmase goale prin demolarea casermelor cu case pentru locuinţă. Casarmele, ca institute, cari au lipsă de spaţ liber, ca mai corespunḑĕtor recerinţelor higienice, se vor zidí afară de oraş.

Nu mai încape îndoială, că prin aceasta teritoriul oraşului va cresce într'un mod însemnat. În legătură cu oraşul se va sporí și populaţiunea şi cu aceasta toate vor lua un avênt înbucurătoriu.

În legătură cu acestea s'a adus și regularea rîului Viena, care percurge o parte însemnată a acestui oraş. Rîul se va regula formându-se din el diferite canale. Deasupra se va închide cu o boltitură, eară pe malurile sale — de ambe părţile — se vor zidí palate măreţe.

Aceste sunt proiectele, cari fiind împreunate cu spese foarte mari, pretind — în parte — conlucrarea întregei provincii a Austriei de jos. Drept aceea, spre a acoperí spesele, planurile se vor înnainta la dietă şi aci se va hotărí asupra avêntului, ce va avea sĕ ea metropola cislaitană în viitoriu.

Referitoriu la siguranţa publică se speră îmmulţirea agenţilor chiemaţi spre a o susţiné cu siguranţă în numĕr destul de considerabil. 581,100 fl. e statorit în budgetul an. 1887 spre susţinerea siguranţii publice destul de nesigură — după cum a probat trecutul.

Ce va aduce viitoriul — vom vedé! *St.*

Avis.

Junimea română din Sibiiu va aranja *Vineri în 3 Decembre* n. a. c., întâia petrecere familiară cu joc în sala dela „Împĕratul romanilor.“

Reclamând numĕrul însemnat, în care onoratul public s'a dechiarat a participa la această petrecere, că aceea sĕ se deie în localul sus arĕtat; ea nu va fi aranjată ca pique-nique.

Începutul la 8 oare seara. Preţul de întrare 50 cr. de persoană. Damele sunt rugate a vení în toilete de promenadă. Învitări speciale nu se fac.

Comitetul.

Varietăţi.

* (Alegerile municipale) în cercul Sălişti s'uu făcut eri. Aleşi sunt N. Cristea, I. Măcelarin, N. Popea, arch. I. Slavici şi N. Henţ.

* (Monopolul tutunului) a produs în Ungaria în anul trecut suma de 44 milioane, dintre acestea 22 de milioane au rĕmas câştig curat în săculeţul statului. S'au lucrat în fabricile statului 18 milioane de klg. de tutun, s'au vêndut însĕ 12 milioane de kl. şi pe lângă aceea, încă 900 miloane de ţigări.

* „Monitoriul oficial“ din Bucuresci publica următoarele: „Dorind a da o nouĕ dovadă de dragoste „prea iubitului nostru frate, principelui de Hohenzolern, „şi pentru a întărí încă şi mai mult strânsele legături între familia Mea şi România, numim cap „al regimentului 3 de infanterie de linie pe principele Leopold de Hohenzolern.

„Regimentul va adresa înnaltului seu cap raport trimestrial de situaţia regimentului.

„Dat în Bucuresci, la 14 Novembre 1886.“

Carol.

Ministrul de resbel
General A. Anghelescu.

Carol I, Prin graţia lui Dumneḑeu şi voinţa naţională, rege al României,

La toţi de faţă şi viitori sănĕtate:

Asupra raportului ministrului nostru secretar de stat la departamentul de resbel, cu Nr. 17,680.

Avênd în vedere art. 33 din legea de înnaintare în armată, am decretat şi decretăm:

Art. I. Principele Ferdinand de Hohenzolern se înscrie în cadrele armatei cu gradul de sub-locotenent în regimentul 3 de infanterie de linie.

Art. II. Ministrul nostru secretariu de stat la departamentul de resbel este însărcinat cu esecutarea decretului de faţă,

Dat în Bucuresci, la 14 Novembre 1886.

Carol.

Ministrul de resbel
General A. Anghelescu.

* *(Jubileu.)* Sâmbătă în 15 Nov. v. se va ţiné iubileul de 25 dela înfiinţarea societăţii pentru îngrigirea elevilor universitari bolnavi dela universitatea din Viena. Societatea merge cu paşi repeḑi. Patronul ei e Alteţa Sa Archiducele Rudolf. Capitalul, de care dispune e preste 125,000 fl.

* (Luminarea electrică a teatrelor din Viena) se va întroduce cât mai curênd. Ingineriu Friedrich Ross în o prelegere ţinută în societatea electrotechnică a documentat, că luminarea electrică e cu mult mai avantagioasă decât cea cu gaz. Prin aceasta se va înlătura în mare parte poricolul focului, la care e espus gasul și se va cruţa o sumă însemnată de parale.

* (O cină gustoasă a unui elefant.) Se scrie din Londra cu dto 19: Ca prin minune îi succese elefantului celui mare dela circul Woolwich a scăpa El se îndreaptà tăman spre casa unde locuia sculptorul Adam; şi pătrunse d'a dreptul în celariu. Iscusit cum era, destupà cu tromba sa mai multe oale şi alte vase și linse una după altă vr'o douĕ-ḑeci de sticle de dulceţă. Prin o întêmplare nenorocită se rănì oaspele cu o bucată ascuţită de sticlă, durerea a fost aşa de mare, încât scoase un urlat inspăimêntător. La astă minune alergară toţi casenii, şi spre marea sa durere constatà M. Adam, că oaspelui îi place mai bucuros bucate grase; constată adecă, că oaspele destupase oala de peatră şi se îndupà cu 18 klg. de untură.

După aceasta cină gustoasă elefantul se dete plainic şi 'şi reocupà earăşi locul.

* (O moştenire de 80 milioane!) — Toţi cei, cari au norocul a se numì Try, — ceea ce se poate întêmpla, — și s'au născut în Picardia, — ceea ce se poate earăşi, — trebue sĕ fie foarte veseli. Închipuiţi-ve! E vorba de o moştenire de milioane... Aceasta face, că de câte-va sĕptămêni toată Picardia sĕ fie în mișcare. Istoria merită sĕ fie povestită:

Acuma în urmă se înmormêntà în Paris un individ necunoscut şi a cărui înmormêntare lucsoasă intriga foarte mult pe Parisiani. Carul funebru era tras de şese cai şi urmat de 14 trăsuri reglementare; după car ca persoane în doliu se află un negru şi douĕ femei albe. Aceste trei personage conduceau la locuinţa de veci pe un om foarte bogat Tery sau Terry.

Născut în Antia (Lome) tinerul Tery ai cărui părinţi erau foarte sĕraci, părăsì casa părintească la vêrstă de 10 ani. Plecênd de acasă, luà o cutie plină cu ace și aţă; trăia cum putea, vênḑêndu'şi marfa. După douĕ luni ajunse la Havre. Acì făcu cunoscinţă cu căpitanul vasului de comerciu Isabela. Căpitanul se interesa foarte mult de tinĕrul Tery şi 'l luà cu el. Pe drum vasul fu apucat de o furtună violentă şi era espus la cele mai mari pericole.

„Micule, ḑise căpitanul tinĕrului Tery, fără îndoială suntem perduţi, dar dacă o da Dumneḑeu ca tu sĕ scapi de moarte, vei moştení tot, ce am eu în Francia. Ḑicênd acestea îi dădu un testament ce-'l avea într'o cutie.

Vasul scapă şi ajunse la Rio de Ianeira. Căpitanul, care era proprietarul vasului Isabela, vêndu vasul și tot, ce era pe el și se stabilì acolo, 'și făcu o avere mare. Se asocià cu Tery şi murind lăsà totul lui. Acesta mărì averea şi murì în etate de 90 ani, lăsând o avere de 80 milioane Se ridică însĕ acuma o cestiune foarte delicată pentru moştenirea lui. Tery 'și americanizase numele şi semna Terry. Acesta va da loc la contestaţie între moştenitori, dacă vor fi şi stat. E deja un moştenitor, care a dat semn de viaţă, e un anume Tery Charles din Nordul Franciei, e în vêrstă de 72 ani, s'a născut la depărtare de douĕ leghe de Antia. Tatăl şi unchiul lui au murit, dar 'şi aduce aminte, că adese-ori îi vorbia de duoi fraţi ai lui, care plecară, fiind încă mici şi dela care nu mai primise nici o scire. Bine înţeles Tery Charles a scris îndată la Paris, cerênd informaţii. Cine scie. Poate, că acest bĕtrân va moştení 80 milioane. În acest timp toţi Tery din Francia şi Navara, ear nu numai din Picardia 'şi fac genealogia şi spun la toţi, că au câte un unchiu în America; ei cred, că au 80 milioane şi semnează Terry ca bogatul lor străbun.

Loterie.

Sâmbătă, în 27 Novembre 1886

Timişoara:	**88**	**80**	**22**	**32**	**47**
Viena:	**1**	**15**	**85**	**23**	**72**

Nr. 980—1886. [1480] 1—2

CONCURS.

Devenind vacant un post de învĕţătoriu la scoala grăniţărească din Sina, sĕ escrie pentru conferirea aceluia concurs cu termin până în *15 Decembre st. n. a. c.*

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 180 fl. v. a. salar anual solvibil în rate lunarie din fondul scolastic central, apoi cuartir şi lemne de foc după usul de până acum.

Concurenţii de religiunea gr. or. au de a-'şi subşterne suplicile instruite cu diploma de cualificaţiune din studiele pedagogice şi limba maghiară, până la terminul mai sus indicat, la **Comitetul administrator de fondul scolastic al fostilor grăniţeri din regimentul I român în Sibiiu.**

Nr. 284 [1481] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea vacantei parochii gr. or. Uroiu cu filia Cărpeniş de clasa a III în protopresbiteratul Gioagiului I se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Casa parochială cu grădină de legumi . . . . fl. 44 —

2. Porţiune canonică: a, doauĕ locuri arătoare de 4 cară cucuruz. b, un loc de doauĕ ferdele semĕnătură de grâu. c, un loc pentru 1000 fire curechiu. d, douĕ cimiteriuri cu pomi „ 97 —

3. Dela 140 familii câte o ferdelă cucuruz sfêrmit á 1 fl. . . . . „ 140—

4. Venitul stolelor regulate, cari se pot vedè la oficiul protopresbiteral . „ 153.60

Suma venitului anual fl. 434.60

Doritorii de a ocupa aceasta parochie, au de aş adresa petiţiunile lor instruite conform prescriselor statutului organic şi regulamentului pentru parochii, la acest oficiu protopresbiteral, până la terminul sus indicat.

Hondol 29 Septembre 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Vasilie Pipoş,
protop.

[1479] 2—3

CONCURS.

Pe basa decisului adus în puterea §-lui 63 din „Statutul organic“ în şedinţa comitetului protopresbiteral gr. or. român al Panciovei, ţinută în 11 Septembre 1886, care decis s'a încuviinţat şi din partea Venerabilului consistoriu diecesan cu conclusul din 28 Octombre 1886 Nr. 850 B., — prin aceasta se escrie concurs pentru ocuparea definitivă a postului de protopresbiter gr. or. român în tractul Panciovei.

Competenţii au sĕ dovedească, cum-că posed minimum cualificaţiunea normată în §. 15, lit. *a)* din Regulamentul pentru parochii de clasa I-mă, avênd şi testimoniu de maturitate.

Între competenţi asemenea calificat va fi preferit acela, care va proba, că a făcut studii la vre-o facultate juridică ori filosofică.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Dotaţiunea împreunată cu parochia protopresbiterală vacantă din Uzdin, constătătoare din o sesiune parochială de pămênt întreagă, birul şi stola parochială îndatinată dela familiele amintitei parochii.

Devenind însĕ în decursul timpului vacanta o parochie din comuna Satul-nou, carea prin Măritul congres naţional bisericesc, ţinut în anul 1881 este hotărîta de loc central al protopresbiteratului, protapresbiterul ales va avea sĕ se mute în comuna Satul-nou şi sĕ ocupe parochia vacantă de acolo cu dotaţiunea ei, în locul celei din Uzdin, carea apoi se va ocupa de alt preot.

2. Birul protopresbiteral anual dela preoţii tractului conform punct. 32 alinea *c)* din rescriptul declaratoriu illiric.

3. Tacsele pentru şedulele de cununie cu câte 2 fl. (doi floreni) de fie-care şedulă.

4. Pauşalele de călĕtorie prestânde din partea Ven consistoriu în suma anuală cu 100 fl. (una sută fl.).

Protopresbiterul ales va avea sĕ locuiască în comuna, în carea se află parochia protopresbiterală.

Se observează, că escrierea de concurs pentru acest protopresbiterat se face intre marginile decisiunii cons. din 15 Maiu 1886 Nr. 416 B., publicate în „Foea diecesană“ Nr. 23 a. c. cu comunele înşirate în aceea decisiune.

Doritorii de a concurge la acest post de protopresbiter vor avea a sub-sterne petiţiunile lor de concurs instruite cu documente în forma autentică despre calificaţiunea şi ocupaţiunea lor de până acum în termin de 30 de ḑile dela I-ma publicare în „Foaia diecesană“ din Caransebeş. — Prea O. Domn Filip Adam, comisariu consistorial denumit pentru conducerea actului electoral, şi protopresbiter în Iam.

Iam, în 11 Novembre 1886.

Filip Adam,
protopresb. şi comisariu consistorial.

Nr. 4810 civ. 1886. [1482] 1—3

Publicaţiune.

Tribunalul din Elisabetopole aduce la cunoscinţa publică, că spre a se delibera asupra permisibilităţii segregărei şi a regulării hotarului din Ghijasa de jos, se pune ḑi de pertactare pe **22 Decembre a. c. dimineaţa la 10 oare în Ghijasa de jos** la casa judelui comunal.

Se citează deci toţi cei interesaţi la această pertractare cu observarea, că cei absenţi se vor considera ca învoiţi cu segregarea.

Elisabetopole, din şedinţa tribunalului regiu dela 1 Novembre 1886.

Nagy Lajos, presid. **Csegezi,** not.

Avis!

Am onoare a aduce la cunoscinţa Onoratului Public, că eu am luat

„cofetăria“

de până acuma a lui Fridrich Klauss şi o voi conduce mai departe sub numele meu.

Me voiu silì ca precum până acuma, aşa şi în viitoriu sĕ produc cele mai bune şi mai fine proveniente din această ramură. Cer deci sucursul Onoratului Public.

[1483] 1—3 **D. Sadler.**

Cine nu bagă în seamă 2—3 [1474]

reclame înşelătoare,

ci voesce ca pentru banii sei sĕ fie bine servit, sĕ 'şi comande catalogul-principal din al 20-lea an, în care se află însemnate mărfuri de galanterie, mărunte de modă,; mărfuri de jucării precum şi tot feliul de mărfuri nouă parisiene, vieneze şi de Londra, cu preţurile cele mai scăḑute. Acest catalog a apărut în 10 Novembre şi conţine illustraţiuni originale de articli şi se capetă gratis.

Etablissement RIX, Wien, II.

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Ciucia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireş	—	—	4.15	5.50
Ghîrbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluş	—	10.28	5.26	6.43
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriş	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.9
Vinţul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuş	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaş	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copşa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaş	4.--	-	—	2.18
Elisabetopole	4·35	—	—	3.03
Sighişoara	5.10	—	—	3.59
Haşfalĕu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.06	—	—	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
Braşov	9.21	—	—	9.15
	1.55	5.45	—	—
Timiş	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiş	—	9.56	1.45	—
Braşov	—	10.29	2.32	—
	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Haşfalĕu	8.52	—	11.03	—
Sighişoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaş	10.57	—	12.29	—
Copşa mică	11.19	—	12.44	--
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaş	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.48	—	1.46	—
Teiuş	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vinţul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2.56	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriş	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluş	5.56	--	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	.52	6.21	—	8.26
Ghirbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7 23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9 29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovaţ	7;22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliş	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborşin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicîca	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕştia	—	11.11	11.37
Şibot	—	11.43	12.—
Vinţul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Julia	—	12. 36	12.46
Teiuş	—	1.29	1.41

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.24	3.42	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vinţul de jos	12.30	4.29	—
Şibot	1.01	4.51	—
Orĕştia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicîca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborşin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.39	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliş	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaţ	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Haţeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Banița	3.05	6.40
Petroşeni	3.37	7.12

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.10	10.07
Banița	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Haţeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timişoara	9.08	9.02

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	—	2.02	3.55
Şeica mare	—	2.29	2.22
Loamneş	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	—	9.13	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneş	—	10.20	11.39
Şeica mare	—	10.43	12.07
Copşa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oşorheiu - Reghinul-săs

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheţa	4.02	10.50	3.58
Luduş	4.23	11.11	4.20
M Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireşteu	5.48	12.36	5.53
Oşorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oşorheiu	6.34	—	8.-
	6.56	12.15	10.20
Nireşteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Luduş	8.51	2.02	12.06
Cheţa	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.18
Cernea	2.39
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriş — Turda

Ghiriş	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriş

Turda	8.29	3·10
Ghiriş	8.50	3.40

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 124 Sibiiu, Joi 20 Novembre (2 Decembre) 1886. Anul XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Din causa sf. sěrbători „Întrarea în biserică" numěrul cel mai deaproape va apăré Marţi în 25 Novembre v.

Sibiiu, în 19 Novembre.

Ne-am dat silinţa sě ţinem evidenţă despre alegerile municipale mai cu seamă din acele locuri, unde românii locuesc în mase mai compacte, şi unde cu drept cuvênt se pretinde, ca sě luăm şi noi parte la vieaţa publică, şi sě ne validităm interesele noastre locale. Ne-am silit sě ţinem evidenţă, ca la urmă făcênd o privire generală asupra acestor alegeri sě constatăm ceea ce am făcut, şi ceea ce n'am făcut, sě constatăm ceea ce am putut şi ceea ce n'am putut face, sě constatăm, care e causa rěului, dacă a esistat, sau esistă vre-un rěu în organisarea noastră, asemenea, dacă esistă vre-un bine, unde, cum, şi când s'a manifestat el, ca apoi delăturând rěul şi consolidându-ne în cele bune, sě ne facem o directivă, şi sě lucrăm pe viitoriu poate cu mai mult sporiu.

Cu puţin ne-am ales păn' acuma, căci toate informaţiunile de păn' acuma se reduc la comitatul Sibiiului, 2 cercuri din comitatul Huniadoarei, 2 din al Făgăraşului, şi două dela Braşov. Mai esacte informaţiuni ne-au sosit din comitatul Alba de jos, şi acestea au fost doară cele mai nefavoritoare, poate pentru cuvêntul, că ele sunt cele mai complete.

Ne este deci preste putinţă sě ne facem o icoană fidelă despre resultatul acestor alegeri, şi prin urmare preste putinţă de a constata, ce e bun sau ce e rěu, ca sě putem trage învěţătură.

Avem speranţă, că în cele din urmă totuşi colecţia ni-o vom completa binişor, şi în această credinţă ne întăresce simţul bun al puţinilor nostri bărbaţi zeloşi de prin provincie, cari încă nu au căḑut cu totul în desnădăşduire, şi se mai interesează de binele nostru naţional.

N'avem speranţă de resultate folositoare pentru noi în cele mai multe comitate cu populaţiune compactă română. Am trecut preste colosul comitat al Huniadoarei. Avem în vedere al Cluşului, care se estinde preste câmpia întreagă până lângă Bistriţa. Avem în vedere comitatul Solnoc-Dobâca, Murěş-Turda, Turda-Arieş, şi nefericitele comitate ale Târnavelor, cu făimosul cuib al Kultur-egyletiştilor. Reflectăm şi la chinuitul comitat Bistriţa-Năsěud, ne punem în vedere numěrul populaţiunei şi adevěratele ei interese, şi făcênd-o aceasta, o adâncă jale ne cuprinde, căci noi nu vedem nici semne de a se alege representanţi, cari sě aibă în vedere adevěratele interese ale locuitorilor.

Ne-am bucura mult, dacă ni s'ar putea spune, că suntem pessimisti, şi nu vedem lucrurile în adevěrata lor coloare. Mai cu seamă ne-am bucura, dacă după terminarea tuturor alegerilor, un neobosit ar aduna cifrele, ne-ar demonstra prin ele, că da, greşite ne-au fost temerile, greşite vederile noastre, căci eată în fie-care comitat alegerile sunt adevěrata espresiune a poporului, că ele în citatele comitate sunt adevěrata espresiune a poporului român.

O am primí aceasta ca semn bun pentru îndreptarea lucrurilor pentru viitoriu, ca proporţie dreaptă, care va cresce în měsură egală cu desvoltarea poporului, şi cu chipul acesta cel puţin peste 10 ani am putea spera representanţe adevěrate, fiind ele adevěrata espresiune a poporului, ca sě se poată ḑice: constituţiunea nu mai este minciună.

Noi nu o credem. Şi nu o putem crede, căci atunci ar trebuí sě se ridice cu un glas comitatul Bistriţa-Năsěud, comitatul Solnoc Dobâca, ar trebuí sě năvălească asupra noastră comitatul Huniadoara, şi la locul prim ar trebuí sě ne iea de pěr comitatul Sibiiu.

Suntem deci în aşteptare.

Revista politică.

Situaţiunea europeană începe a se limpeḑí, şi ochiul omului dedat a afla firul roşu în decursul unui lucru, uşor poate afla, unde zace pericolul, care ameninţă pacea europeană. După cunoscutele enunciaţiuni ale ministrului nostru de esterne, şi ale celui engles, în cari s'a limitat posiţia acestor două mari puteri au urmat în ḑilele acestea declaraţiunile a două puteri europene, despre cari nu odată s'a ḑis, că ele prin înmulţirea forţei armatei lor ameninţă pacea europeană. Enunciaţiunile ministrului president frances, făcute la provocarea din partea radicalilor sunt fără păreche în istoria actualei republice, şi ele au făcut sensaţiune, deoarece bětrênul împěrat al Germaniei tocmai cu forţele militare francese s'a silit sě justifice înmulţirea forţelor armate în Germania.

Mai mare sensaţiune au produs enunciaţiunile ministrului president italian, care a intonat cu mai multă precisiune nisuinţa Italiei de a se susţiné.

Ansă la enunciaţiunile ministrului Freycinet a dat discusiunea asupra budgetului ministrului de esterne în şedinţa de Sâmbătă a camerei francese. Deputatul bonapartist Delafosse a criticat aspru politica francesă în Egipt, apoi revenind la cestiunea bulgară recomandă ca Francia sě se lipească de Rusia. Aproabă detronarea principelui Alecsandru, nerecunoascerea Sobraniei de către Rusia şi cere declaraţiuni dela ministru

Luând cuvêntul ministrul de esterne dnul de Freycinet ḑice: *Chiemarea principală a guvernului republican este susţinerea păcei generale.* (Aplause). Pacea este importantă şi neapěrat de lipsă pentru desvoltarea republicei şi pentru schimbarea vechei firme de stat monarchice în republicană. Aceasta nu se poate face într'o ḑi. Maioritatea, care se basează pe sentimente, trebue sě se prefacă în o maioritate, care isvoresce din consideraţiunile raţiunei şi ale esperienţii. Pentru aceasta se recer ani. Un resboiu european ar împedeca această lucrare în mod vătěmătoriu. Pelângă aceste republica trebue sě păşească pe calea reformelor, căci este tare de lipsă ca opiniunea publică sě'şi recâştige liniştea şi ecuilibrul. Republica a făcut multe, ea a regulat învěţămêntul public în toate gradele, şi a făcut legi, cari asigurează libertatea cetăţenilor. Republica are sě introducă încă cele mai grele reforme; cum e spre pildă regularea raportului între capital şi muncă. Deslegarea această pretinde linisce şi maturitate, şi se poate realisa numai sub durata unei păci îndelungate. Francia este o putere mare şi ea voiesce sě-'şi susţină acest rang. Ca putere mare ea are sě joace rolă în toate cestiunile internaţionale. Trebue însě sě considerăm cestiunile, la cari sunt în joc interese generale. Cestiunea bulgară nu aparţine acestora din urmă. De importanţă este pentru noi susţinerea întregităţii imperiului otoman, şi a ecuilibrului în marea mediterană. Încă n'a sosit momentul ca Francia sě intrevină în cestiunea bulgară, cu toate acestea la timpul potrivit îşi va ridica şi Francia glasul seu. În faţa acestora cestiunea egipteană ni se presentează nu numai ca una de interes general, ci ca una de interes special şi direct. Egiptul leagă Europa de Asia şi de Africa. Cine domnesce în Egipt acela domnesce în marea mediterană. Nu se poate deci permite, ca Egiptul sě rěmână în mánile unei singure puteri. De acest pericol însě n'avem sě ne temem. De nenuměrate-ori ne-au asigurat englezii, că ei s'au dus la Egipt numai pentru a restabilí ordinea materială, au recunoscut de multe-ori, că Egiptul poate fi el însuşi stěpân. Francia nu s'a folosit de forţă, a făcut numai atentă pe Englitera,

FOIŢA.

Crăsnicul Samson.

(Încheiere).

Şi oamenii din satul dascălului Coman veniau la noi în sat, şi când întêlniau ei copii dela noi din sat, acestia dedeparte scoteau căciula de pe cap, şi dau bineţe. Şi oamenii din satul lu Coman ḑiceau între sine: Sě vede, că copii umblă la scoală.

Şi după Crăciun toţi copii din satul nostru cunosceau numěruşul de pe la casă, şi oamenii dela noi, când mergeau la têrguri sau la moară, sau la pădure, cu mirare ḑiceau: copii nostri cunosc numěruşul.

Ion Tăpălagă şedea tocmai a doaua casă dela biserică; şi avea Ion Tăpălagă un fecior la cătănie, care era George Tăpălagă, şi oamenii dela noi toţi îi ḑiceau George al lui Ion Tăpălagă.

Şi Ion Tăpălagă mai avea încă un băiat de 9 ani. În postul Paştilor George Tăpălagă a trimis carte tatălui seu Ion Tăpălagă, şi când a sosit pêrgariul cu cartea dela George Tăpălagă, şi o a dat lui Ioan Tăpălagă, acesta a mers la Părintele cel têněr, de i-o a cetit, căci la noi Părintele cetia cărţile venite dela feciorii din cătănie, şi tot el scria cărţi feciorilor dela părinţi.

Şi dacă a venit Ion Tăpălagă dela Părintele, a spus nevestei veste dela fecior, şi a plâns nevastă-sa, căci părintele tot părinte rěmâne. Seara a venit acasă şi băiatul dela scoală. Scia Ion Tăpălagă, că băiatul lui scia cetí din cărţile sale, aceea însě nu 'i-a trăsnit prin cap, că el sě scie cetí o carte dela cătănie. Şi a luat băiatul cartea şi a cetit: Aceasta carte sě se deie tatălui meu Ion Tăpălagă din satul Cucută. Şi Ion Tăpălagă ear a plâns, tot de bucurie a plâns: Întocmai ca Părintele cel têněr, întocmai ca Părintele cel têněr, ḑicea el. Şi a spus nevestei sale, aceasta a spus vecinei sale, aceasta apoi seara în şeḑětoare, că băiatul cel de 9 ani al lui Ion Tăpălagă scie cetí cărţile venite dela fratele seu Georgiu Tăpălagă din cătănie.

Şi vestea s'a lăţit şi în satele vecine. Şi cum nu, când Dumitru Cărpătoriu al lui Haralampie cel schiop, are un băiat de 10 ani, care cetesce Dumineca Alecsadria la oamenii, cari se adună la ei, cetesce lucruri frumoase din cartea sa, poveşti despre împěraţi, şi despre bătăi, istorii despre oamenii de demult, ba scie cetí şi liberuşul de dare, aşa, că oamenii noştrii sciau, care câtă dare a plătit împěratului.

Şi după un an toţi copii au sciut cetì carte dela cătănie, ca a lui Ion Tăpălagă, toţi sciau cetí numěruşul, ca al lui Dumitru Cărpătoriu. Şi a eşit vestea în toate părţile, şi oamenii din satul dascălului Coman 'şi-au adus copii la scoala din satul nostrui şi satul nostru era mândru, căci era dascăl Părintele cel têněr.

Şi Dumineca după ameaḑi toţi oamenii dela noi din sat erau adunaţi în cimiteriu, şi pe laviţă şedea Badea Samson. Şi a venit Părintele cel têněr, şi a spus oamenilor, că copii s'au înmulţit la scoală, că oamenii din satul lui Coman aduc copii la învěţătură la scoala noastră, că scoala de până acuma e mică, e vechie, e întunecoasă, că nu mai este bună, în cele din urmă, că sě se facă o scoală nouě.

Şi după ce a gătat Părintele nimeni n'a mai cutezat sě vorbească în potrivă, căci Părintele era om cu carte. Ear Badea Samon a ḑis, că bine e cum ḑice Părintele, deci sě se facă scoală, şi oamenii toţi au ḑis după Badea Samson: De bună seamă, sě se facă scoală.

Şi pe ḑiua Crucei a venit la noi în sat o mulţime de Domni de români, cum n'au věḑut satele de pela noi. Şi după Sânta liturghie, s'a sfinţit scoala cea nouě. Ear domnul Protopop a luat de mână pe Părintele cel bětrên şi a cuvêntat în graiul seu: Vedeţi oameni buni pe Părintele, a făcut scoală cum nu mai este în satele noastre, a făcut o scoală ca la oraş. Şi a plâns Părintele, şi a luat de mână pe badea Samson, şi a cuvêntat, ḑicênd: Vedeţi oameni buni, acesta este Crâsnicul Samson, care are sfat, şi oamenii ascultă de sfaturile lui.

Şi a plâns Babea Samson, şi cinstea, ce i-s'a făcut o a simţit întreg satul, căci după cum e sfatul bun, aşa este şi purtarea oamenilor din sat, şi omenia îi ajunge pe toţi.

că e de lipsă a se ajunge la o deslegare definitivă, şi, noi suntem de convingerea că vom eşí la capĕt. Cu privire la canalul de Suez, pertractările pentru o conferinţă europeană sunt în curgere. Vom ajunge deci la o înţelegere cu Anglia, sau dacă nu, vom propune Europei o sumă de întrebări, şi atunci interesele noastre se vor uní cu consideraţiile, cu cari suntem datori unei mari puteri amicale. Francia faţă cu toate puterile urmăresce o politică pe faţă, loială şi neinteresată. Pentru aceea e şi stimată Francia de toate statele, cu cari stă în atingere.

Pe urmă închieie: Pot sĕ ḑic, că situaţia Franciei este bună. Atât în lăuntru, cât şi în afară Francia urmăresce o politică firmă însĕ totodată şi deamnă, şi aceasta de bună seamă va întimpina aprobarea ţĕrei.

O asemenea glorificare a păcei cu toate binefacerile ei încă nu s'a făcut în parlamentul Franciei dela 1870 încoace. Impresiunea a fost mare, şi ea a câştigat în valoare cu atât mai mult, cu cât în timpul din urmă forte mult s'a vorbit despre ţinuta resboinică a Franciei, care amenința pacea europeană, şi ne este încă în vie memorie enunciaţiunea organului domnului Bismarck, că pacea europeană numai din partea Franciei este ameninţată.

Lumea voesce sĕ afle un necs între vorbirea domnului Freycinet de Sâmbăta trecută, şi între aceea a ministrului de esterne italian, a domnului Robilant rostită Dumineca trecută în camera italiană.

Ansă a dat şi aici unele interpelaţiuni, şi anume, deputatul Santonofrio după o infocată motivare 'şi-a concentrat interpelarea în următoarele puncte:

1. Ce posiţie cugetă sĕ ia ministrul cu ocasiunea alegerei unui nou principe în Bulgaria?

2. Va favorisa el şi mai departe unirea Bulgariei cu Rumelia cel puţin sub titlul uniunĕi personale?

3. Ce paşi a făcut la celelalte puteri pentru a ţiné în întregitate tractatul de Berlin?

4. Cari sunt raporturile Italiei cu celelalte puteri?

5. Cum se vor putea înnainta în orient intesele ţĕrei.

Contele Robilant:

Revenind la punctul prim din interpelaţiune declar, că cu privire la alegerea unui nou principe posiţia este limpede normată în tractatul de Berlin, după cum e evident din primul punct al cărţii verḑi. *Noul principe al Bulgariei înnainte de toate trebue sĕ fie plăcut mai 'nnainte de toate bulgarilor înşişi*, sĕ fie ales de Sobranie, acceptat de sultanul şi de celelalte puteri.

Amenuntele acestei afaceri nu pot forma obiectul unei discusiuni publice. Unirea Bulgariei cu Rumelia orientală prin conferenţa din Constantinopole încătva s'a şi sancţionat. Aceasta este basa noastră astăḑi; pot sĕ se facă şi aici modificări, această însĕ atârnă dela împregiurări, şi dela înţelegerea puterilor între sine, cărora nu le poţi preveni prin declaraţiuni fără vreme. Raporturile noastre cu toate puterile cele mari sunt cele mai perfecte. Voim sĕ le susţinem, şi avem speranţa, că le vom şi susţiné. Ce se atinge de Austria şi Germania, raportul nostru faţă cu ele se basează pe cordialitate reciprocă, şi pe pacinicile idei ale celor douĕ imperii. Ne vom da silinţa ca alipirea noastră cătră ele sĕ devină tot mai intimă, şi sĕ desvoalte tot mai mult interesele noastre reciproce. Cu privire la Anglia trebue sĕ mai spun oare, că motive de deosebită pretenie ne leagă de această putere, şi că această pretenie, dacă întêmplări o vor pretinde, tot mai mult o vom îngrijí, căci ea este una dintre tradiţiunile politicei italiene, şi nu poate fi conturbată nici prin schimbarea timpului nici prin împrejurări. (Aplause vehemente.) Politica noastră se învêrte pe douĕ ţiţini. În unire cu celelalte puteri voim sĕ evităm o înflăcărare europeană, sau cel puţin sĕ o mai amânăm, apoi sĕ ne adunăm, ca la casul, când nu se va mai putea susţiné pacea, sĕ ne putem apĕra cu energie şi cu efect interesele. Aceasta o am avut totdeauna în vedere, şi mi-am dat silinţa sĕ dau politicei noastre aceasta consecuenţă şi tărie, care este prima condiţiune a succesului. În veci n'am făcut secret din simpatiele, însuflate italienilor prin ţinuta cavalerească a viteazului principe Alecsandru, care în adevăr era demn de o soarte mai bună. (Aplause frenetice.) Regimul şi poporul din Bulgaria între cele mai critice împrejurări au dat doveḑi de mare înţelepciune (Aplause).

Amintindu-o aceasta nu pot uita, că scopul nostru suprem trebue sĕ fie pacea europeană, şi spre aceasta am nisuit eu în unire cu puterile cele mari. Italia deocamdată n'are immediat alt interes în cestiunea bulgară, ca acela de a susţiné pacea, cu toate acestea cestinnea poate deveni pentru noi afacere de primul rang, dacă cumva ar isbucní între douĕ sau mai multe puteri vre un conflict, sau dacă între unele din ele s'ar lega deosebite pacturi. Până acuma ne-am mărginit la urmărire cu atenţiune, şi n'am întrelăsat de a recomanda înţelepciune şi moderaţiune, şi ne-a şi succes până acuma evitarea de întêmplări, cari ar fi putut schimba situaţiunea, şi ar fi putut avea urmări triste. De present ne aflăm în momente linistite, cari pun diplomaţia în posiţie, de a-'şi validita nisuinţele pacinice. Aceasta o sperez eu, şi cu mine întreagă Europa. Nimenea nu se va mai putea îndoí deci, că cei ce voesc sĕ susţină pacea pe basa tractatelor, aceia pot necondiţionat pentru toate casurile cu deplină încredere sĕ se încreadă în noi.

Mesagiul de deschidere al Corpurilor legiuitoare.

Domnilor Senatori! Domnilor Deputaţi!

Întrunirile anuale ale corpurilor legiuitoare sunt pentru Mine pururea o ocasiune fericită, de a Me pune în contat cu ţeara prin representanţii ei. Aceste întruniri dau tot-d'a-una o impulsiune nouĕ activităţii noastre.

Domnilor Senatori! Domnilor Deputaţi!

Relaţiunile noastre cu toate puterile sunt din cele mai bune.

Evenimentele politice, cari s'au desfăşurat la hotarele noastre, cu toate, că ne-au putut îngrijí un moment, nu ne-au atins. Stăruinţa, cu care România îşi urmează mersul ei pacinic, atitudinea ei demnă şi liniştită, au ridicat încă mai mult posiţiunea statului. Sunt încredinţat, că buna înţelegere, ce esistă între puterile cele mari, va asigura şi de aci înnainte pacea, atât de necesară pentru bună starea şi desvoltarea popoarelor.

Mai multe din convenţiunile noastre comerciale au espirat în decursul acestui an. Sper, că negocierile începute ne vor duce la un bun resultat, şi că guvernul Meu ve va presinta în curênd convenţiuni nouĕ, cari vor regula relaţiunile noastre comerciale într'un mod satisfăcĕtor.

Domnilor Senatori! Domnilor Deputaţi!

Una din grijile cele mai de căpetenie a ţĕrei a fost complectarea cât mai neîntârḑiată a reţelei noastre de căi ferate. În anul acesta s'au deschis linia dela Bêrlad la Vaslui, cea dela Bucureşti la Călăraşi-Feteşti, cea dela Făurei la Ţăndărei; alte linii sunt în ajun a se da circulaţiunei. In anul viitor, toate celalalte linii încecepute vor fi terminate, şi astfel în scurt timp o reţea de douĕ mii cinci sute kilometri va lega toate oraşele de reşedinţă a tuturor judeţelor, punêndu-le în comunicaţiune între dênsele şi cu strĕinătatea.

Cu o vie mulţumire trebue sĕ privim asupra acestui câmp al activităţii noastre. Astă-ḑi liniile de căi ferate se construesc şi se administrează de către inginerii noştrii în condiţiunile cele mai eftine. Mulţămită unei munci şi unei privegheri stăruitoare, am ajuns a construí chilometrul în termin de mijloc cu opt-ḑei mii lei; ear venitul net al căilor ferate ale statului dela 1879 la 1885 a sporit dela patru milioane lei la opt şi jumĕtate milioane, cu toată scăderea cea mare a tarifelor de transport, cu toate chieltuelile făcute pentru a îmbunătăţi liniile vechi, cu toate, că liniile cele nouĕ apăsa la început asupra întregei reţele.

Noua lege pentru construirea şi întreţinerea şoselelor a dat, chiar din întêiul an al aplicărei ei resultate bune. Ea ne va permite a complecta mai curênd sistemul nostru de căi de comunicaţiuni.

Magasiile de întreposite pentru mărfurile de esport şi de import, a căror lucrare este începută, vor da un nou avênt comerciului nostru.

Finanţiele ţĕrei arată o situaţiune lămurită şi asigurată.

Dacă anul 1884—85 îşi închidea esercițiul cu o lipsă însemnată în prevederile încasărilor, veţi putea constata, că ultimul esercițiu închis, presintă o îmbunătăţire simţitoare. Mĕsurile înţelepte şi energice, ce aţi luat în anul trecut, ne dau siguranţa, că în scurt timp vom isbutí a restabibí în mod permanent echilibrul budgetar.

Greutăţile financiare, prin cari trecem ar fi fost mai puţin simţitoare, dacă am fi putut înlătura perderile suferite de fisc prin agiu, şi dacă nu ne-am fi aflat în faţa unei crise economice generale şi a unor necesităţi neînlăturabile ale desvoltărei noastre politice şi economice.

Cheituelile însemnate, făcute pentru întărirea şi propăşirea statului, au tras neapĕrat după sine o sporire a datoriei publice. Dela ultima conversiune din 1882, datoria s'a ridicat dela şase sute douĕ-ḑeci milioane lei, la şeapte sute şeapte-ḑeci şi patru milioane, dar în acelaşi timp s'a amortisat datoria Statului cu patru-ḑeci şi şase milioane, şi s'au clădit căi ferate de şeapte-ḑeci şi una milioane, s'au ridica edificii publice de douĕ-ḑeci şi una de milioane, s'au sporit armamentul şi mĕsurile de apĕrare a ţĕrei cu cinci-ḑeci şi doauĕ milioane, s'a dat monopolului tutunurilor un fond de rulament de şeapte milioane, ear creditelor agricole un capital de şase milioane.

Pentru a ne da o seamă esactă de mersul finanţelor, nu trebue scăpat din vedere, ca dacă în anul trecut s'au înfiinţat câteva nouĕ imposite, aceste sunt departe de a atinge scăderile de dări făcute în decursul unui deceniu.

Creditul nostru este manţinut sus. Aceasta se datoresce plăţii esacte a anuităţilor întrebuinţărei împrumuturilor în chieltueli folositoare şi producĕtoare, desvoltărei avuţiei naţionale şi îmbunătărilor continue, ce se aduc în administraţiuea finanţelor statului.

Domnilor Senatori! Domnilor Deputaţi!

În ordinea judecătorească reforme însemnate sunt de împlinit.

Noul cod de comerciu, înnaintat în sesiunea trecută corpurilor legiuitoare şi în mare parte votat de senat, este aşteptat cu o legitimă nerăbdare.

Interesul comerciului fiind strâns legat de o bună legislaţiune, nu me îndoesc, că ve veţi grăbí a înzestra ţeara cu această nouĕ legiuire.

Pentru a putea urma şi duce la bun sfêrşit opera începută a revisiunei codurilor, şi a întroduce tot-de-odată în procedura şi organisarea noastră judecătorească toate îmbunătăţirile, de cari au trebuinţă, este neapĕrat a se înfiinţa un organ special pentru studiarea şi elaborarea legilor.

În acest scop guvernul Meu a supus camerilor cuvenitul proiect de lege încă din anul trecut. Aparţine domnielor-voastră a pune basele acestei instituţiuni, menită a înlesní opera dificilă a pregătirei şi a confecţionărei legilor.

Ministrul justiţiei ve va presinta, chiar în sesiunea aceasta, proiectul de lege destinat a asigura o mai mare stabilitate în posiţiunea legală a magistraţilor, şi a determina mai bine normele, după cari urmează sĕ se facă numirile şi înnaintările în funcţiunile judecătoreşti.

Aţi modificat în anul trecut o parte din legea comunală, căutând a asigura libertatea şi independenţa votului. Concursul numeros al alegerilor la ultimele alegeri comunale, ordinea şi liniştea, cari au domnit în alegeri, dovedesc, că scopul, ce v'aţi propus a fost pe deplin atins. În sesiunea aceasta aveţi a ve ocupa cu terminarea reformei legei comunale şi cu legea privitoare la regulele de stabilit pentru admisibilitatea în funcţiunile administrative.

Între legile supuse deliberării Domniei-voastre, legea instrucţiunei publice e una din cele mai importante. Reforma ce vi se propune de guvernul Meu rĕspunde unei necesităţi adênc simţite de toţi, şi nu Me îndoesc, că Domniele-voastre îi veţi da toată atenţiunea, ce merită, căci a sosit timpul, sĕ dăm educaţiunei naţionale o direcţiune bună şi sănĕtoasă.

Legea pentru îmbunătăţirea soarţii clerului de mir aşteaptă şi ea o grabnică soluţiune, şi nu o pot îndestul recomanda Domnielor-voastre, pentru ca sĕ poată deveni perfectă în sesiunea actuală.

Unul din întâiele acte ale Domnielor-voastre va fi întrunirea cu membri sântului Sinod, pentru a păşí la alegerea Mitropolitului Primat al ţĕrei, în locul rĕposatului şi mult regretatului Părinte Calinic.

Reedificarea monumentelor vechi a fost una din lucrările, care tot-dea-una a atras deosebita mea îngrijire. Am salutat cu fericire ḑiua, în care frumoasa Catedrală a episcopiei de Argeş a fost redată cultului divin, restaurată în o splendoare şi frumseţe, care ridică ţeara în ochii ei proprii. În curênd vom serba sfinţirea bisericei Mitropolitane şi a sfinţilor Trei-Ierarchi din Iaşi. O naţiune, care îşi respectă monumentele străbune, şi mai ales acele ale pietăţei şi ale credinţei creştinesci, are un viitoriu sigur şi neclintit.

Representaţiunile naţionale au dovedit neîncetat cea mai mare grijă şi dragoste pentru armată. De aceea, organisarea şi desvoltarea ei a putut lua un concurs regulat şi neîntrerupt. Ţeara a făcut mari jertfe pentru armată, însĕ şi ea a devenit scoala ordinei şi a disciplinei, a datoriei şi a patriotismului; ear în ḑile grele ea va fi susţiitoare onoarei, a siguranţei şi a posiţiunei ţĕrei.

De când s'au întêmplat cele, ce vi le-am spus, multă vreme a trecut. Din băiatul lui Ion Tăpălagă s'a făcut un domn mare lângă Vlădicie, şi oamenii dela noi, când trec prelângă el, le rîde inima în ei, şi ḑic celor din satul lui Coman: Asta e domnul nostru.

Asemenea a făcut şi feciorul lui Dumitru Cărpătoriu, el este potracĕr, şi oamenii dela noi, când au de lucru, sĕ duc oblu la el, căci el e domn de român, şi scie da sfat la vreme de strâmtorare.

Aşa a fost în satul nostru păn' a trăit Părintele cel bătrân, aşa a fost după moartea lui până la moartea lui Badea Samson, crâsnicul, şi aşa este până în ḑiua de astăḑi. Şi eu de câte-ori me duc acasă, şi urcând dealul cătră uşa bisericei, vederea mi se opresce la laviţa cea mică şi îngustă, ce abea se raḑimă pe un picior, la vederea ei îmi vine în minte Badea Samson crâsnicul, cădelniţa, biserica, Părintele cel bĕtrân, sfatul oamenilor, scoala noastră cea frumoasă, simbria de 30 de zloţi a dascălului Coman, şi trecênd pe lângă o cruce, pe carea stă scris numai atâta: Samson Crâsnicul, îmi ridic pălăria de pe cap, îmi fac cruce, şi încerc a ascunde lacrima, care mi se furişează printre gene.

Aşa mi se întêmplă mie, când gândesc la Badea Samson, crăsnicul dela noi*).

Sibiiu 11/23 Octobre, 1886. *Matei Voileanu.*

---

*) Această disertaţiune s'a cetit la adunarea gen. a des III. Sibiiu, ţinută în Sebeşul-inferior.

Domnilor Senatori! Domnilor Deputați!

Precum vedeți, câmpul deschis activității Domnielor-voastre este foarte întins. Nu Me îndoesc, că zelul și patriotismul, de care sunteți însuflați, vor da roade folositoare pentru țeară, și că vom urma astfel a păși pe calea, ce ne-a condus la întemeierea regatului României.

Sesiunea ordinară a corpurilor legiuitoare este deschisă.

Carol.

Președintele consiliului miniștrilor, ministru de interne și ad-interim la agricultură, comerciu, industrie și domenii, I. C. Brătianu. Ministrul cultelor și al instrucțiunei publice, D. Sturdza. Ministrul justiției, Eug. Stătescu. Ministrul afacerilor străine, M. Pherekyde. Ministrul finanțelor, C. Nacu. Ministru lucrărilor publice, R.-Mihaiu. Ministrul de rësbel, general A. Angelescu.

Discursul M. S. Regelui la sërbarea militară din 15 Novembre.

După „Voința Națională“ reproducem cuvêntarea pe care Augustul Suveran, cu un glas bărbătesc și plin de simțire, o rostì la serbarea militară din curtea scoalei militare.

„Din întâia ḑi a Domniei Mele, am îmbrățișat oștirea cu adâncă dragoste, privind'o ca o comoară scumpă, pe care o păzesc neîncetat cu mândrie și geloșie.

„Sprijinit de căpeteniele armatei am isbutit a pune în timp de pace această bună sămênță, care a rësărit, a crescut, întărindu-se și desvoltându se așa de repede, că, chiar în cel din urmă resbel, am putut culege roadele cele mai bogate, ca frumoasa rësplată a unei munci statornice.

„Am pus încă un alt germine în inimile ostașilor, care a înflorit ca cea mai înnaltă însușire militară: jertfa pentru patrie, credința către Rege.

„Strîns legat sunt dar cu scumpa Mea armată, cu care am împărțit ḑile bune ca și ḑile grele, N'avem prin urmare, trebuință de alte doveḑi.

„Astăḑi însë doresc a întări această fericită legătură și pentru timpuri mai depărtate, și a aduoge o nouë pagină în analele noastre militare prin numirea prea inbitului Meu frate, a principelui de Hohenzollern, Cap al regimentului al treilea de linie — un deosebit îndemn pentru acest regiment — și prin înscrierea tînërului Meu nepot, principelui Ferdinand, ca sub-locotenent în armata noastră. Pentru El este o cinste, de care sunt convins, că va fi tot-dea-una vrednic. Pentru Noi, este o bucurie și o siguranță în viitor, ceea ce țeara întreagă va simțí, fiindcă El, ca membru al neamului Meu, poate fi chemat într'o ḑi a păstra opera Mea, a urma tradițiunile Mele.

„Este dar un prilej solemn, care ne întrunesce aḑi și mai târḑiu ne vom amintí, că ḑiua de 14 Novembre are o mare însemnătate.

„Acum ca și în viitoriu Eu și urmașii Mei ne vom rezima cu toată încrederea pe oștire, ca pe o temelie neclintită.

„Së trăiască armata!“

Entusiaste aclamări au întrerupt adesea pe iubitul nostru rege; ear cuvêntarea Sa, înțesată de simțiri și cugetări, înnalte cari se resfrângeau asupra presintelui și viitorului României, a fost urmată de un impunător și prelungit strigăt pornit din sufletul acelora, cari stau față la unul din cele mai însemnate evenimente ale patriei noastre.

A. S R. principele de Hohenzolern la cuvêntul regelui rëspunse prin următoriul cuvênt:

„ Mulțumesc Majestăței Sale de onoarea, ce Mi-a făcut, numindu-me Cap al regimentului al trilea de infanterie. Armata română a avut prilej a arăta pe câmpul de bătălie toată valearea sa, sub comanda Augustului seu Cap și Suveran. Vitejia și disciplina, aceste virtuți militare, prin cari ea s'a distins în timpul campaniei din 1877, i-a atras admirațiunea și stima tutror camaraḑilor sei din cele-l'alte armate. Sunt mândru de a purta uniforma românească și de a vedé numele fiului Meu înscris în cadrele armatei. Sper, am siguranța, că el se va face vrednic de ea.“

Simpaticul glas al principelui răpi pe cei cari au avut fericirea de a'l auḑí, și focul iubirei de țeară, ce se revarsă în nobila cuvêntare, aprinḑênd simțimêntele, provocă înflăcărate urări măi ales, când Augustul nostru Suveran îmbrățișà pe fratele Seu și pe nepotul Seu.

Semnalele nocturne în armată.

„Curieriul financiar“ scrie:

Reușita operațiunilor militare în timpul de resbel depinde în cea mai mare parte de repeḑiciunea comunicărei între corpurile isolate, când acele corpuri operează la umbra întunerecului, împrejurare, care pentru strategie este de cea mai mare importanță.

Tema aceasta, fu discutată zilele trecute de către „Electro-technische Zeitschrift“ berlinez, de „Neue freie Presse“ și de către „Times“ precum și de „Naval et Military Gazette“ care apare în Londra. Prin jurnalele sus-ḑise am aflat, cum că căpitanul Eric S. Bruce, (fiul repausatului major general Bruce din armata englesă), a fost acela, care a avut ideea fericită, de a împreuna principii ambelor științe, adecă aeronautica cu electricitatea, adoptând un balon cu lumină electrică, spre a produce semnalele strălucinde.

Baloanele în genere nu sunt încă aduse la perfecțiune, măcar, că sunt de mult timp cunoscute istoricește. Archimed, jesuitul Lamis, frații Montgolfiere și o mulțime de alți cugetători, s'au ocupat cu această știință. Celebrul american Edison, este inventatorul luminei arḑătoare, adecă a luminei electrice, care presentând enorme avantagii în general, servă în cas special spre a transmite semnale nocturne dintr.un balon.

„Naval et Military Gazette“ din Londra scrie: „Ideea căpitanului Bruce a fost foarte îndrăsneață, căci el a întrodus lumina electrică înnăuntrul unui balon umplut cu gaz hydrogen. La prima vedere, se pare, că s'ar întroduce o bară de fer roșit într'un butoiu cu earbă de pușcă; dar grație unei costrucțiuni ingenioase, prin care lumina electrică e hermeticește închisă, adecă isolată, a fost posibil ca ea së serve fără nici un pericol, scopului sus-ḑis cu deplin succes“

Semnalisarea într'un asemenea balon se esecută de către un operatoriu așezat în toată siguranța pe pămêntul firm. Privirea unui balon mare, care la o înnălțime considerabilă se luminează spontaneu, s'au a cărui lumină dispare, este încântătoare; semênând cu un corp minunat și supra pământean.

„Times scrie; „Această invențiune va juca pe viitor un rol mare ín arte de resbel.“

„Neue freie Presse“ ḑice: „Putem lesne lăsa balonul së se urce până la o înnălțime de peste 300 metrii. La această înnălțime balonul se arată foarte strălucit, egal iluminat și fără pete. Semnalele sunt visibile mulți kilometri împrejur, și această metodă de signalisare este prea avantagioasă în niște casuri, când detașamente de armată sunt separate prin lanțuri de munți sau de păduri. Ajungênd lângă balon, el dă trupelor lumină suficintă, spre a esecuta ori-ce lucrări. Lumina e așa de întinsă, în cât la o depărtare de 120 metri de balon, se poate cetì un jurnal fără cea mai mică osteneală sau încordare a ochilor.“

„Electro-technische Zeitung“ berlinez ḑice: Semnalele sunt sub cerul limpede visibile la o distanță de 26 chilometri. Pentru distanțe mici s'a aprobat și un cerc de lămpi atârnat pe partea de jos a balonului; semnalele se recunoșteau destul de bine, totuși însë este de preferat o supra fața mai mare iluminată, precum ne oferă balonul iluminat în interiorul lui.“

Eacă și descripțiunea acestei invențiuni:

Aparatul consistă în așeḑarea unor luminări electrice într'un balon umplut cu gaz hydrogen sau hidrogen carbonat, apoi înnălțat la o mare distanță ceea-ce face, că semnalele pot fi văḑute într'un cerc foarte depărtat.

Balonul este confecționat din material cât mai transparent, avênd în centrul seu interior un aparat brevetat cu un numër de lampe electrice, care fiind aprinse, fac, ca balonul së strălucească din potrivă ca un corp lucitoriu ceresc Se înțelege, că balonul este captif: și cablul, ce-'l unesce cu pămêntul, servă în acelaș timp atât la conducerea curentului, cu care operatoriul stând pe pământ, esecută semnalele.

Aparatul este înzestrat cu un întrerupătoriu de curent, care seamênă cu manipulatoriul Morse, și prin care întregul balon poate fi momentan sau iluminat sau întunecat Durata semnalelor lucitoare se provoacă prin acest manipulatoriu, adecă lumina este lungă sau scurtă, după cum s'au întrebuínțat apăsătura manipulatoriului, căci signalisarea este după sistemul alfabetului Morse, sau după un alt alfabet de convențiune.

Afară de scopuri strategice, s'au propus întrebuințarea baloanelor electrice pentru serviciile următoare:

1. Drept un semnal pur și simplu convenit de mai 'nnainte.

2. Drept un punct de direcțiune pentr coloanele de marș în avansare sau în retragere pe timpul nopții.

3. Drept un escelent mijloc de iluminare lucrărilor nocturne de tot feliul.

În sfërșit mai este de observat, că intensitatea luminei în balon poate fi mărită sau micșorată prin schimbarea lampelor sau prin schimbarea puterei lucitoare de fie care lampă deosebit.

Fiindcă succesul operațiunilor rësboinice depinde precum s'a ḑis mai sus de către mijloace înlesnitoare pentru întreținerea corespondenții între trupele sau corpurile isolate, mai este de observat, că prin douë sau maí multe baloane electrice plasate la oare-care distanță, armata întreagă avea o comunicație electrică pe toată linia sa de întindere, chiar atunci, când corpurile acestei armate ar fi separate între ele prin levațiuni sau prin păduri.

Varietăți.

* (Alegeri municipale.) Din Mercurea ni se scrie: Astăḑi în 17/29 Novembre a. c. s'a sëvêrșit în localul oficiului pretorial de aici actul alegerii a 6 deputați în comitetul municipal al comitatului Sibiiu, în locul acelora, al căror mandat espiră cu finea acestui an.

Dintre 346 alegëtori, în maioritate sasi, s'au presentat la urnă 200, dintre cari 121, — români, 74 sasi și restul nemți.

În urma unui compromis între românii fruntași de aici și între sasi, cu unanimitate au fost aleși trei români și 3 sasi și anume: dnii Ioan Droc, Ioan Macelariu, ambii din Mercurea, Nicolae Ciugudean din Poiană, Dr. Lőw, Thomas Raetscher și Iohan Maierhofer.

— După informațiunile ce ni s'au făcut în cercul Sebeșului au devenit aleșii dni: Dr. Isac, advoat. Bojiță. advocat. Daniil David, cassariu la magistrat și Zevedeiu Murëșan, învëțătoriu.

* Mai în ḑilele trecute era vorba despre o deputațiune, carea së meargă la Heiligenberg pentru de a convorbí cu principele A. de Battenberg.

Deputațiunea s'a ales și se compune din persoanele: Stoianoff, Vulceff, Angheloff, Ieftoff, Bogdanoff și Rizoff. Au și plecat acesti domni, dar cum se vestesce în Bucuresci së fi primit contra poruncă d'a merge singur Stoianoff. Cine știe, ce va mai eși și din asta.

* „Academia ortodocsă“ dela facultatea teologică din Cernăuți în adunarea generală ordinară din 11/23 Novembre a. c. s'a constituit pentru an. 1886/7, precum urmează:

Presid. al Acad: Traian Putici, stud. teol. a. IV. Secret de esterne: Ioan Dorofteiu, stud. teol. a III Secret. de interne: Victor Zaharovschi, stud. teol. a. II.

Secțiunea literară:

Presid. al secțiunii și vicepres. I al Acad: Nicolae St. Pop, stud. teol. a. III. Bibliotecariu: George Mihăiescu, stud. teol. a. III. Controlor: Eug. Semaca, stud. teol. a. III.

Secțiunea musicală:

Presid. al secț. și vicepres. II al Acad: Lazar Grigorovici, stud. teol. a. III. Cassariu: Nicolae Mihalciuc, stud. teol. a. II. Rênduitoriu: Emilian Vasiloschi, stud. teol. a. I.

Comisiunea revëḑëtoare:

Cristofor Iliuț, stud. teol. a. III. Dimitrie Zopa, stud. teol. a. II. Teodor Petruc, stud. teol. a. I.

Pentru comitet:

Nic. Stef. Pop,
vice-pres.

Ioan Dorofteiu,
secret. de esterne.

* Ḑiarele italiene și portugese ne aduc scire despre nouële și strălucitele succese ale cântăreții române Elena Teodorini pe scena teatrului „S. Carlos“ din Lisabona, scrie „V. Națională“. Talentul seu musical și dramatic se manifestă sub o nouë fasă în opera lui Massenet: „Regele Lahorei“. Interpretațiunea rolului sacerdotesei Nair este o nouë podoabă la cununa artistică a Teodorinei; dênsa se arătà aici ca în toate rolurile sale, o *virtuoasă hors ligne* și o actriță dotată cu cele mai rari calități dramatice, e demna rivală a Adelaidei Ristori și a Sarei Bernardt. În „Gioconda“ de măestrul Ponchielli, ḑice un corespondent al jurnalului milanes „Il Trovatore“, Elena Teodorini a fost splendidă. E cu greu a-'și închipuí cineva accentul sfâșietor al acestei mari artiste în ultimele și superbile pagini ale Giocondei. Dênsa scie së reproducă martirul cu atâta adevër, cu un simțimênt atât de just, că mișcă pe auḑitor până în fundul inimei. E inutil, ḑice corespondentul, a înregistra aplausele entusiaste, cari fură neîntrerupte și în unele puncte luau proporțiunea unei adevërate ovațiuni. Tot în acest sens se esprimă „Correio da Manha“, „Jornal da Noite“, „A. Capital“ etc. etc., despre distinsa prima-donă română.

* (Fără noroc). Vorbirea, ce o ținu contele Andrássy în comisiunea delegațiunei ungurescì în afacerile streine n'a avut noroc së ajungă spre capitala Rusiei. Amploiații dela stațiunile telegrafice rusesci au supus împărtășirile unei aspre censuri. Multe din împărtășiri sau întors tot pe cale telegrafică în Pesta; altele au rëmas la stațiunile rusesci, iar adresanților din Petersburg le-a sosit numai vestea: că Andrássy a vorbit.

* (Ce sĕ facă sêrbii). După-ce sîrbii au mâncat bătaie pe câmpul de luptă, scupcina, adecă dieta lor, pe lângă alte legi a adus şi legea, că pentru toate firmele, ce nu sunt scrise în limba lor sĕ se plătească 150 fr. pe an. — dar sêrbii au mers mai departe, căci toate firmele „ne sîrbesci“ le iau jos şi le cântă aleluia, făcêndu-le numai ţandări. O altă hotărîre a scupcinei e, că ori-ce publicaţiune apel, anunciu, placat etc, ce nu vor fi făcute în limba serbiască sĕ li se facă sentinţa de moarte prin confiscare pe lângă o pedeapsă de 100 fr. — După ei ai nostrii. . !!

* (Numerus clausus.) Din pricina unei prea mari îmbulziri la universitatea din Viena şi adecă la facultatea de medicină se iví ideea d'a micşora numerul ascultătorilor de medicină dela scoala superioară prin într'oducerea unui „numerus clausus“. Colegiul profesoral chipzuì mult, în cele din urmă încredinţá afacerea unui comitet. Comitetul referá, că o hotărire despre o reducere a numerului ascultătorilor nu numai, că ar contraḑice tradiţiunilor scoalei superioare vienese, dar ar trebuí sĕ treacă încă cel puţin 5 ani până s'ar aşterne ceva în asta privinţă ministrului, de-oare-ce tinerii înscrişi d'acum, trĕbue sĕ 'şi isprăvească studiile. Referata respinge deci ideea despre un „numerus clausus“ şi spre evitarea greutăţilor dela aceasta facultate cere introducerea de cursuri paralele, ceea-ce s'a şi primit.

* În România şi anume la Bivolari lângă Cosia s'a dat de urmele unor băi romăne. Medaliile descoperite arată foarte clar provenienţa şi data lor. Ministrul va trimite o comisiune de architecţi şi de ingineri.

* (Un rĕspuns nimerit.) — „Românul“ scrie: Se comunică unui ḑiariu frances, din Petersburg, următoarea anecdotă, care „se non e vero e bene trovato“. Într'o seară Ţarul se afla cu familia sa la ceaiu; mai mulţi diplomaţi strĕini erau presenţi. Întêmplările din Bulgaria formau subiectul conversaţiunei. Deodată Ţarul se întoarce către fiul seu al doilea şi'l întreabă:

— Ei bine, ai vrea tu sĕ te faci principe al Bulgariei?

Junele principe replicà îndată suriḑênd:

— Nu, nici odată!

— Dar pentru ce? îl întrebà impĕratul, n'ai ambiţiune?

— O da, ambiţiunea nu'mi lipsesce, dar cei d'acolo nu m'ar voí.

— Pentru ce creḑi, că nu te ar voí?

— Se nu te superi, tată; pentru că'ţi sunt fiu.

Ţarul rîse şi îndreptându se către diplomaţi, le ḑise:

— Ia vedeţi, ceea ce toată Europa îmi dă se înţeleg sub rosa, băiatul meu 'mi-o spune drept în faţă; şi me prind, că nu se teme nici de armata mea, nici de poliţia mea secretă.

O nouĕ dovadă despre frecvenţa, ce 'şi câştigă tot mai tare Elixirul Dr. Lieber dă epistola de mai jos, ce documentează pe deplin ceeace ḑice autoriul în epistola sa despre Elixir. Dl Onlich din Bonn ne scrie: Am întrebuinţat Elixirul de nervi şi ve asigur, că dacă aş avea mijloace suficiente, Elixirul ar fi totdeuna beutura mea după masă; ba chiar aş ḑice că se sîmte un succes şi s'ar putea, fiind că gustul e plăcut, întrebuinţa cu plăcere. Numai singur veritabil se află snb marca de deposit (cruce cu ancoră) în sticle à $^{1}/_{4}$ Ltr. 3 Mk, $^{1}/_{2}$ L. 5 Mk., $^{1}/_{1}$ L. 9 Mk. în farmacie şi în centrală M. Schulz Hannovera Deposit.

Loterie.

Mercuri, în 1 Decembre 1886

Brünn:	**50**	**49**	**70**	**86**	**78**

Nr. 980—1886. [1480] 2—2

CONCURS.

Devenind vacant un post de învĕţătoriu la scoala grăniţărească din Sina, sĕ escrie pentru conferirea aceluia concurs cu termin până în *15 Decembre st. n. a. c.*

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 180 fl. v. a. salar anual solvibil în rate lunarie din fondul scolastic central, apoi cuartir şi lemne de foc după usul de până acum.

Concurenţii de religiunea gr. or. au de a-'şi subşterne suplicile instruite cu diploma de cualificaţiune din studiele pedagogice şi limba maghiară, până la terminul mai sus indicat, la

Comitetul administrator de fondul scolastic al fostilor grăniţeri din regimentul I român în Sibiiu.

Nr. 284 [1481] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea vacantei parochii gr. or. Uroiu cu filia Cărpeniş de clasa a III în protopresbiteratul Gioagiului I se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Casa parochială cu grădină de legumi	fl. 44 —
2. Porţiune canonică: a, doauĕ locuri arătoare de 4 cară cucuruz. b, un loc de doauĕ ferdele semênătură de grâu. c, un loc pentru 1000 fire curechiu. d, douĕ cimiteriuri cu pomi	„ 97 —
3. Dela 140 familii câte o ferdelă cucuruz sfêrmit á 1 fl.	„ 140—
4. Venitul stolelor regulate, cari se pot vedè la oficiul protopresbiteral .	„ 153.60
Suma venitului anual	fl. 434.60

Doritorii de a ocupa aceasta parochie, au de aş adresa petiţiunile lor instruite conform prescriselor statutului organic şi regulamentului pentru parochii, la acest oficiu protopresbiteral, până la terminul sus indicat.

Hondol 29 Septembre 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Vasilie Pipoş,
protop.

[1479] 3—3

CONCURS.

Pe basa decisului adus în puterea §-lui 63 din „Statutul organic“ în şedinţa comitetului protopresbiteral gr. or. român al Panciovei, ţinută în 11 Septembre 1886, care decis s'a încuviinţat şi din partea Venerabilului consistoriu diecesan cu conclusul din 28 Octombre 1886 Nr. 850 B., — prin aceasta se escrie concurs pentru ocuparea definitivă a postului de protopresbiter gr. or. român în tractul Panciovei.

Competenţii au sĕ dovedească, cum-că posed minimum cualificaţiunea normată în §. 15, lit. *a)* din Regulamentul pentru parochii de clasa I-mă, avênd şi testimoniu de maturitate.

Între competenţi asemenea calificat va fi preferit acela, care va proba, că a făcut studii la vre-o facultate juridică ori filosofică.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Dotaţiunea împreunată cu parochia protopresbiterală vacantă din Uzdin, constătătoare din o sesiune parochială de pămênt întreagă, birul şi stola parochială îndatinată dela familiele amintitei parochii.

Devenind însĕ în decursul timpului vacanta o parochie din comuna Satul-nou, carea prin Măritul congres naţional bisericesc, ţinut în anul 1881 este hotărîta de loc central al protopresbiteratului, protapresbiterul ales va avea sĕ se mute în comuna Satul-nou şi sĕ ocupe parochia vacantă de acolo cu dotaţiunea ei, în locul celei din Uzdin, carea apoi se va ocupa de alt preot.

2. Birul protopresbiteral anual dela preoţii tractului conform punct. 32 alinea *c)* din rescriptul declaratoriu illiric.

3. Tacsele pentru şedulele de cununie cu câte 2 fl. (doi floreni) de fie-care şedulă.

4. Pauşalele de călĕtorie prestânde din partea Ven. consistoriu în suma anuală cu 100 fl. (una sută fl.).

Protopresbiterul ales va avea sĕ locuiască în comuna, în carea se află parochia protopresbiterală.

Se observează, că escrierea de concurs pentru acest protopresbiterat se face intre marginile decisiunii cons. din 15 Maiu 1886 Nr. 416 B., publicate în „Foea diecesană“ Nr. 23 a. c. cu comunele înşirate în aceea decisiune.

Doritorii de a concurge la acest post de protopresbiter vor avea a sub-sterne petiţiunile lor de concurs instruite cu documente în forma autentică despre calificaţiunea şi ocupaţiunea lor de până acum în termin de 30 de ḑile dela I-ma publicare în „Foaia diecesană“ din Caransebeş. — Prea O. Domn Filip Adam, comisariu consistorial denumit pentru conducerea actului electoral, şi protopresbiter în Iam.

Iam, în 11 Novembre 1886.

Filip Adam,
protopresb. şi comisariu consistorial.

Nr. 211 [1477[3—3

CONCURS.

Pentru întregirea vacantei parochii de classa a III-a Hepria română protopresbiteratul gr. or. al Abei-Iuliei, se escrie concurs, cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Casa parochială cu 2 odăi, o camară cu celariu, grajd şi grădină de legumi în estensiune de 126^{6}□.
2. Porţiune canonică aratoriu 4 jughere 75^{0}□, vie 772^{0}□. fênaţiu 425^{0}□.
3. Dela 90 familii câte o ferie de must (a 8 cupe), precum şi câte o ḑi de lucru.
4. 2 cimiterii cu pomi în estensiune de 525^{0}□.
5. Venitele stolari regulate în sinodul parochial, ţinut în 21 Sept. a. c.
6. Toate acestea emoluminte aduc la an un venit de aproape 400 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa aceasta parochie au de a'şi aşterne petiţiunile instruite conform dispoşiţiunilor statutului organic şi regulamentului pentru parochii, la acest oficiu protopresbiteral, până la terminul susamintit. În conţelegere cu comitetul parochial.

Alba-Iulia 10 Novembre 1886.

Alesandru Tordoşan.
protopresbiter gr. or.

CONCURS.

Postul de notariu comunal în comuna Gurarîului, devenind prin abḑicere vacant, pentru îndeplinirea aceluia se escrie concurs.

Emolumentnle împreunate cu acest post sunt:

1. Salariu anual . . .	400 fl.
2. Nefiind adjunct notarial încă un ajutoriu de .	100 fl.
3. Bani de cuartir . .	60 fl.
4. Relut de lemne încălḑirea căncelăriei	84 fl.
5. Relut de lumini . .	10 fl.
6. Pentru administrarea şi manipularea dărilor renumeraţiune.	30 fl.

7. Pentru lucruri private taxele proveḑute în tariful ecsistent.

Aceia, cari doresc a obţiné acest post sunt deci provocaţi aşi înnainta rugările lor instruite cu dovadă despre cualificaţiunea legale cel mult până în 20 Decembre a. c. subscrisului.

Selişte în 22 Novembre 1886.

[1478] 3—3 **Pretorul suprem.**

Nr. 4810 civ. 1886. [1482] 2—3

Publicaţiune.

Tribunalul din Elisabetopole aduce la cunoscinţa publică, că spre a se delibera asupra permisibilităţii segregărei şi a regulării hotarului din Ghijasa de jos, se pune ḑi de pertactare pe **22 Decembre a. c. dimineaţa la 10 oare în Ghijasa de jos** la casa judelui comunal.

Se citează deci toţi cei interesaţi la această pertractare cu observarea, că cei absenţi se vor considera ca învoiţi cu segregarea.

Elisabetopole, din şedinţa tribunalului regiu dela 1 Novembre 1886.

Nagy Lajos, presid. **Csegezi,** not.

Avis!

Am onoare a aduce la cunoscinţa Onoratului Public, că eu am luat

„cofetăria“

de până acuma a lui Fridrich Klauss şi o voi conduce mai departe sub numele meu.

Me voiu silì ca precum până acuma, aşa şi în viitoriu sĕ produc cele mai bune şi mai fine proveniente din această ramură. Cer deci sucursul Onoratului Public.

[1483] 2—3 **D. Sadler.**

Singur veritabil sĕ află
sub
aceasta marcă de deposit

Elixir
pentru reimprospetarea nervilor
a profesorului Dr. Lieber

durabil, radical şi cel mai sigur leac dintre toate, chiar şi contra celor mai **cumplite dureri de nervi,** provenite din pĕcatele tinereţelor. Cura radicală **contra tuturor morburilor,** cari debilitează corpul precum: gălbinarea, iritaţiune, durere de cap, migrene, batere de inimă, durere de stomach şi mistuire neregulată.

Elixirul acesta compus din cele mai nobile plante de pe întreg pămêntul şi aprobat din partea unei autorităţi moderne a sciinţei; speră prin urmare si cea mai deplină garanţie pentru depărtarea sus amintitelor morburilor.

Deslușiri mai de aproape dă cerculariul aclus la fiesce-care sticlă. **Preţui $^{1}/_{2}$ sticlă 2 fl. v. a. —, o sticlă întreagă fl. 3.50 v, a., o sticlă duplă fl. 6.50 v. a.,** pe lângă trimitere s'au asignaţiune. — **Se află în toate farmaciile.**

Depositul principal: Einhorn-Apotheke Max-Fanta *Prag,* Altstädter Ring. [1441] 4—26

Depositul în Sibiiu la W. F. Morscher; farmacie la „Genfer Kreutz.“

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 125 Sibiiu, Marți 25 Novembre (7 Decembre) 1886. *Anul XXXIV.*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 24 Novembre.

Ḑiarele din Cluș cu un feliu de indignațiune au înregistrat scirea, că românii din Arad voesc sĕ înfiinţeze un institut de credit și de economii, ca poporul nostru în lipsele sale sĕ fie ajutat de către oameni din neamul seu, și sĕ nu fie lăsat pradă usurarilor de tot soiul, cari pe lângă aceea, că'i sug sângele, și-'l aduc la sapă de lemn, se mai și folosesc la timp potrivit de el, ca de un bun instrument contra adevĕratelor lui interese.

Ne asteptăm, ca ele tot cu un feliu de indignațiune sĕ notifice publicului lor bună-oără înfiinţarea institutului de credit și în Șiria, căci dacă este sistema de astfeliu, atunci ea trebue sĕ fie cu consecuență urmărită. A fost sistemă adecă sĕ se atace cu vehemenţă toate institutele noastre de credit și de ecoromii.

Începutul l'au făcut ḑiarele din Cluș, încă pe când era în plămădeală reuniunea pentru maghiarisare. S'a făcut începutul cu Sibiiul, căci de un timp încoace Sibiiul este capul tuturor relelor, s'a continuat apoi cu Făgărașul, au trecut bêrfelele la Orăscie, la Deva. la Blaș, apoi s'a făcut mare turburare cu cel din Cluș, și pe urmă furtuna, trecênd peste Turda si Reghin, s'a descărcat asupra Aradului.

Nu noi suntem chiemaţi sĕ relevăm la acest loc câte a făcut Aradul pentru deșteptarea românilor în general, și pentru oțĕlirea spiritului național la cei din Ungaria în special. O vor face aceasta cei chiemaţi a adaoge cuvenitele pagini la istoria redeșteptărei noastre naționale, și se va vedé, că pe acest teren Aradul cu nimica nu stă pe o treaptă mai inferioară ca Blașul, despre care nu fără drept se ḑice, că a fost factor important pentru deșteptarea noastră. Vom spune la acest loc numai aceea, ce o simte fie-care român, aceea, ce o simte fie-care om cu inimă, vom spune, că era lucru natural, ca inteligența din Arad sĕ se misce și ea și sĕ creeze institute, la cari poporul nostru sĕ'și iea refugiul la vreme de strîmtorare.

Din esemplul altora au învĕțat și românii din Arad, că cu bună-voință și cu bună socoteală se pot face folositoare lucruri, și în cele din urmă au pășit și ei la fapte.

Cu datul 25 Octobre a. c. am primit dela Arad un anunciu iscălit de 14 bărbaţi dintre numĕroasa inteligenţă de acolo, în care eram avisaţi, că se plănuesce înfiinţarea unui institut de credit și de economii în Arad. Pentru consultarea și luarea ulterioarelor dispoziţiuni s'a convocat pe 6 Novembre o adunare așa botezată: fundătoare, care avea sĕ statorească, ce mai era de statorit.

Am fost recercaţi sĕ reservăm pentru noi aceste informaţiuni și sĕ nu facem publicitate din ele.

Fiind că lucrul a trecut preste greutăţile începutului și s'a făcut și publicitate din această afacere, datori suntem sĕ luăm act și noi despre nisuinţele românilor dela Arad, și datori suntem sĕ luăm posiţiune hotărîtă faţă cu dușmănoasa pornire a ḑiarelor din Cluș, cari în rêvna lor de a împedeca în desvoltarea sa tot, ce nu este croit după modelul celor dela Kultur-egylet, lovesc chiar și în cele mai folositoare instituţiuni.

Pricepem și noi și nu este secret pentru nime, că banul are mare trecere în lumea aceasta, și că este lucru evident trecerea banului, despre aceasta ne dau probă și ḑiarele din Cluș.

Scim reduce și necaḑul publiciștilor unguri la adevĕrata sa valoare, și dacă nu se supĕrau ei pentru institutul de credit, ce se proiectează la Arad, atunci ni se da prima dovadă, că oamenii voiesc sĕ dea opiniunei publice ungurescí o direcţiune sănătoasă. S'a urmat însĕ cu consecuenţă sistema, era deci natural, ca sĕ se lovească și în Arad.

S'a pus ca tesă maghiarisarea popoarĕlor din Ungaria Despre aceasta nimeni nu se mai îndoesce. Între mijloacele, cu cari se lucră, este și slăbirea noastră în cele economice, aservirea poporului nostru, căci cea mai grea robie este sĕrăcia.

Se înţelege, că puţinele semne de viaţă, ce mai dăm, nu pot produce în oamenii, cari fac opiniunea publică la noi, nici bucurie, nici însufleţire.

Toate isvoarele, de cari dispune statul sut puse în serviciul politicei actuale, în serviciul maghiarisărei.

Pe cale socială se lucră cu toate puterile în această direcţiune, ca și când dela ea ar artârna esistenţa statului și a monarchiei.

Contra statului și a vieţii sociale de aici, românii pe căi ertate caută sĕ se adăpostească.

Supĕrarea este deci ușor de înţeles.

Revista politică.

Deputaţiunea bulgară, trimisă pentru apĕrarea intereselor ţĕrei la puterile europene, este pe drum, și pe când scriem noi aceste ea poate se va afla în Budapesta. În drumul seu această deputaţiune s'a abătut mai întâi prin Belgrad, unde se vorbesce, că va fi primită și de către regele Milan.

Schimbăcios mai este și cursul lumei. N'a trecut încă anul, de când un rĕsboiu crâncen secerà la vieţi între sêrbi și bulgari, n'a trecut încă anul, de când oștirea bulgară în mers victorios înnainta spre capitala Sĕrbiei, și astăḑi o deputaţiune pacinică a ţĕrei, care acum' e anul înnainta cu sabia, cu capul gârbovit de grigile pentru ţeară, înnaintează către dușmanul de odinioară, cerêndu-'i sfat și sprijin în greaua misiune către Europa, care nu cunoasce de cât interese proprii.

Și astăḑi regele Sêrbiei în faţa necaḑului 'și-a uitat desastrele de acum' e anul, nu mai privesce la bulgari ca la dușmani, ci ca la bărbaţi îngrigiaţi de soartea lor, cari pentru aceasta trebuesc respectaţi.

Deputaţiunea bulgară din Belgrad va merge la Budapesta, unde va avea convorbiri cu ministrul president Tisza, de aici apoi va merge la Viena, unde va consulta pe ministrul de esterne Kálnoky. Dela resultatul conferenţelor cu acesti ministri atêrnă ca deputaţiunea bulgară sĕ fie primită în audienţă de către Maiestatea Sa, monarchul nostru.

Altcum cestiunea Bulgariei este tot în stadiul de păn' acuma. Rusia susţine candidarea principelui de Mingrelia, ear bulgarii cu nici un preţ nu-'l voesc, căci candidarea lui se consideră ca confiscarea independenţei principatului.

Lângă candidaţii de pănă acuma la tronul bulgar se ivesce acuma unul nou. După o telegramă din Belgrad deputaţiunea bulgară va propune Europei de principe pe Milan regele Sêrbiei; se va face deci unirea acestor două state prin uniune personală.

În Francia a isbucnit din nou o crisă ministerială. La desbaterea budgetului ministrului de finanţă s'a sters posiţiunea pentru subprefecţi. Ministrul president Freycinet a vorbit pentru susţinerea instituţiunei de subprefecţi, nefiind lucrul cu destulă demnitate de a o delătura simplu prin stergerea din budget. Guvernul la votare a rĕmas în minoritate, din care causă întreg cabinetul 'și-a dat demisiunea.

Această împregiurare a produs o situaţiune foarte pacinică, deoarece s'a dat loc nesiguranţii și criselor tocmai, când Francia avea cea mai mare trebuinţă de un guvern bine consolidat, care cu mână sigură sĕ guverneze în lăuntru și sĕ conducă afacerile în afară.

În parlamentul Germaniei tocmai acuma se discută proiectul guvernului privitoriu la sporirea armatei. Discusiunile sunt înfocate, și din ele re-

---

FOIȚA.

Curierul scientific.

Lumea vechie și lumea nouĕ: America de aḑi și America de altă dată: influenţa dintre cele două lumi; progresele dobândite în timp de 20 de ani; artele, industria și moravurile sociale — Gabonezii: o rasă condamnată.

America ast-fel cum a vĕḑut-o Dickens și America de astăḑi sunt două lumi deosebite ḑice „Times." Între ele se află aceiași deosebire ca între un băiat de șese-spre-ḑece ani prea mândru de el, susceptibil, pe jumĕtate format, în totul cam ridicol, și între omul de treiḑeci de ani, care are toată vigoarea, toată inteligenţa și toate cunoscinţele, pe cari le dă esperienţa. Acesta a trecut deja prin bătăliile vieţii, a învĕţat sĕ cunoască propriele sale puteri și pe acelea ale rivalilor sei, și nu se mai vorbesce în ceea ce privesce slăbiciunile sale. El este în acelaşi timp hotărît și modest, curtenitor fără servilitate, independinte fără aroganţă, energic fără spirit de agresiune; cu un cuvênt a ajuns la nivelul seu și nu se teme de critică; scie, sĕ-'și recunoască defectele și sĕ înveţe câte ceva dela vecinii sei, cari, la rêndul lor, au sĕ înveţe mult dela el.

Trebue ca cine-va sĕ fi viḑitat Statele-Unite acum numai două-ḑeci de ani și sĕ le revadă astăḑi pentru a apreţia schimbările, cari s'au produs ací în acest interval. În 1864, erau de lipsă douĕ-spre-ḑece ḑile pentru a trece oceanul; astăḑi, este de ajuns șese sau șepte ḑile. America s'a apropiat deci întru cât-va de noi, influinţa ei se simte mai mult în Europa, și la rêndul ei, a fost și mai mult espusă la influenţa ideilor europene. Cele două continente au influinţat reciproc unul asupra altuia. Nimic nu este mai interesant de observat ca progresele realisate în Statele-Unite în ceea ce privesce arta, architectura bunul traiu și toate plăcerile vieţei. Spiritele sunt cu mult mai cultivate. Acum două-ḑeci de ani, era rar de a găsí în Uniune un om, care sĕ fie esclusiv absorbit în a-'și face avere, și numai avere. Astăḑi, lucrurile s'au schimbat și alte interese preocupă spiritele. S'a creat o clasă de oameni inteligenţi, care din ḑi în ḑi devine mai numeroasă. Literatura, arta, musica, călĕtoriile, sporturile virile ţin un loc din ce în ce mai însemnat în preocupaţiunile generale. Politica este asemenea lăsată oamenilor, care trăesc din ea, dar a început sĕ se observe un grad oare-care de cultură și de moralitate.

Renumita scuipătoare, de care a rîs atât de mult Dickens dispare pe nesimţite, cu multe alte obiceiuri mai mult sau mai puţin seducĕtoare, pe cari imaginaţiunea engleză le are totdeauna înainte'i, ori de câte ori este vorba sĕ' și facă o idee despre un Yyankce tipic. Cel mult ce s'ar putea semnala este, că el are o sete nemĕsurată de elogiuri pentru instituţiunile sale naţionale, pentru moravurile și chiar pentru peisagele patriei sale. Dar acesta este un defect, ce l'a moștenit dela strămoșii sei englezi. Călĕtorul, care ţine sĕ fie sincer și drept se găsesce adesea în cea mai mare încurcătură, cu toate acestea nu este mai puţin adevĕrat, că el are destule ocasinni pentru a gusta o adevĕrată plăcere. *Pullman-car*, atât de lucsos și de confortabil, drumul de fer metropolitan din New-York pe viaductul seu de fer, numĕroasele mijloace de transport, cari se găsesc în orașele cele mari, măreţele vapoare, cari circula pe fluviuri și pe lacuri, toate acestea contribue la fericirea strĕinului, care visitează această parte a lumei.

Dar, nu se poate ḑice oare, că chiar în America, ḑeiţa Democraţia a început sĕ cam doarmă de câţi-va ani încoace? N'a pactizat ea cu câte-va innovaţiuni de origine aristocratică? *Pullman-car* uu este alt ce-va de cât o trăsură de prima clasă, cu un nume special; livrelele și cocardele strălucitelor echipage din Newport, cluburile din New-York și din Boston, partidele de vênătoare, — toate acestea pun în mirare pe un european, care sosesce în Statele-Unite cu capul plin de ilusiuni în privinţa egalităţii americane. Trebue sĕ ne grăbim a spune, că aceste moravuri nouĕ n'au avut câtu-'și de puţin efecte supĕrătoare asupra virilităţi tinerimei americane; ea este tot atât de robustă și de bărbată ca și tinerimea generaţiunilor precedente.

sultă, că stăm în ajunul unui rĕsboiu european, pentru care Germania voesce sĕ fie pregătită. Bĕtrânul Moltke a ţinut un discurs rĕsboinic, şi pentru neprimirea proiectului privitoriu la sporirea armatei a făcut resposabilă maioritatea din parlamentul imperiului, punĕnd în vedere eventual o invasiune strĕină.

Dacă puternica Germanie ne pune în vedere un rĕsboiu în viitoriul cel mai de aproape, atunci sĕ nu ne mirăm de încurcăturile din peninsula balcanică. Europa geme sub greutatea budgetelor pentru susţinerea armatei, şi Moltke condiţionează esistenţa Germaniei dela sporirea armatei.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

S.-Sebeş, în 30 Nov. 1886. Onorate Dle Redactor! Ve este cunoscut, că pe 24 Novembre c. a fost ordinată alegerea membrilor în comunitatea orăşenească din S.-Sebeş în numĕr de 14 ordinari şi 8 suplenţi.

Şi fiindcă acesti membri în 1889, când va fi alegerea magistratului sunt deja în comunitate şi de altă parte precum se va vedé mai jos, dela învingerea de acum atârnă reuşita noastră ori a sasilor; de aceea această alegere a fost aşa de interesantă şi de alarmătoare şi cu părţi illegali încât aflu de consult a o face cunoscută on. public.

Comunitatea din S.-Sebeş constă din 62 membri 31 virilişti şi 31 aleşi. Dintre virilişti numai 6 sunt români.

În periodul trecut 1883 au fost în Sebeş douĕ cercuri, fiindcă numĕrul alegĕtorilor dietali trecuse peste 600. Acum însĕ fiind sub 600 am ajuns, ca în un cerc sĕ alegem. Este însĕ întrebarea câţi membri?

Legea ḑice espres jumĕtate.

Noi însĕ nu înţelegem, cum a venit dl vice-comite a ordina alegerea numai a 14 membri?

Şi românii şi sasii cu cât se apropia această ḑi, cu atâta se interesau mai tare şi întrebuinţau cu deosebire sasii toate mijloacele pentru a eşí dênşii învingători.

Au ajuns însĕ în ḑilele din urmă la convingere, că numai mişcând toate petrile vor putea învinge.

Noi eram oareşi cum siguri de învingere, şi chiar şi dreptatea ar fi pretins, ca noi sĕ alegem, fiindcă toţi cei ce au eşit deja din comunitate au fost români afară de unul.

Vine însĕ ḑiua alegerii. Întreg Sebeşul este alarmat ca niciodată. Oamenii merg la vot, toţi românii afară de doi, Il. sa dl Anghial, morbos, carele ar fi mers, dacă a fi atârnat dela votul dênsului; şi al doilea dl Muntean, advocat — dar pĕcat .... cu totul 242 vot. pe lêngă dênşii şí cu dênşii au votat încă 4 inşi doi nemţi, un sas şi un jidov. Nouĕ ne-au fost şi uşor a'i duce la vot, fiind toţi din loc, afară de doi, şi aşa nu am avut sĕ ne sdrobim şi spesăm.

Nu aşa însĕ le a umblat fraţilor sasi. Dênşii 'şi-au adus patru votanţi din România şi anume: Gretter din Bucuresci, Schopelt din Ploiesci, apoi Schumai şi Gross aproape de Turnul-Roşu undeva.

Mai departe 'şi-au adus pe Kotaczka din Sĕlişte, Busch din Mercurea, Wolff din S.-Regen, Ladics din Cluş, Schvem şi Heitz din Petroşeni, Pfalz din fundul Maramurĕşului şi pe lângă acestia Bock şi Hutter din Sibiiu.

Insĕ cu acestia nu au avut de ajuns, au trebuit sĕ'şi iea refugiul la strĕini, la jidovi şi unguri, cari deşí neinteresaţi în această luptă, şi deşí au promis pe onoarea dênşilor, că nu vor participa, totuşí după ameaḑi la 3 oare au votat cu toţii în frunte cu judele regesc.

Aici se vĕd a fi fost mari plecările, căciulările şi promisiunile de o parte, ear de altă parte calumniile asupra noastră.

Mulţi vorbesc, că ar fi sosit telegrame de sus dela Pesta, atât oficiului jud. reg. şi celui de dare cât şi celui silvanal ca sĕ voteze in corpore pentru partida liberală guvernamentală.

Este aproape imposibil a descrie alegerile fraţilor sasi. Este de ajuns a ḑice, că şi muierile încă umblau în dârul alegerii. Chiar şi dl Hutter a trebuit sĕ fugă în Vinţul de jos după un jidov, pe carele însĕ nu l'a putut aduce. Ear a treia oară se vede prin sclipitori 'l-au adus tocmai la 4 oare.

Şi astfeliu cu vre-o 20—25 voturi nesăsesci, ne-au învins cu o maioritate de 8 voturi, avênd dênşii 254 şi noi 246.

Insĕ din cele următoare se va vedé, că la actul alegerii s'au comis ilegalitate, anume: 4 români nu sunt induşi în lista dela vicecomitat, deşí în lista originală doi sunt induşi cu numele schimbat d. e.:

Radu Nicolae Petru, în loc de Radu Petru Nicolae, şi acesta unul indus în listă pe basa decisiunei curiei reg. Mai departe on. presidiu al actului de alegere a fost atât de precaut în puterea sa de preşedinte de au scos din urnă după oara trecută 3 şedule de votisare, fiindcă au votat trei inşi fără a fi alegĕtori. Dacă au votat ei la 10 oare şi după ei încă ḑeci de alegători, poate sci cineva afară de atotputernicul Dḑeu, care sunt şedulele lor? Le-a sciut şi cunoscut însĕ primariul nostru la 12 oare, când le-a scos afară.

Afară de aceasta dl primariu lua şedula fie-căruia în mână şi 'i-o desfacea. Aşa înţelegea dsa secretul votului.

Mai departe legea prescrie espres, că bărbaţii de încredere trebue să fie din nrul alegĕtorilor. Domniile lor au aflat însĕ, că e mai consult a pune bărbaţi de încredere pe doi servitori de-ai oraşului.

Din toate aceste motive şi din alte încă românii au protestat şi au cerut anularea alegerii. Şi acestea sunt motive de astfeliu de natură încât, dacă se va mai ţiné ceva cont de dreptate pe aici pe la noi, va trebui sĕ se anuleze alegerea. La cas de neanulare vom fi siliţi a cere intervenţiunea Innaltului ministru.

Ne-au învins cu 8 voturi, însĕ s'a vĕḑut, că învingerea a fost foarte costătoare; avênd a solví tuturor celor strĕini pe lângă drum şi diurne. Ba chiar şi celor din loc la mulţi le-a solvit bani.

Sasii apoi bucurându-se şi veselindu-se, că ear „călăresc sasii pe români“ au aflat de consult cu şefi cu tot a face „katzen music“ dlui Fronius, fost profesor în loc şi aḑi mare proprietariu şi Paulas ingineriu, fiindcă au votat cu noi, bubuindu-le ferestrile şi amenintându-'i.

Le şede frumos, nu e vorbă!

Şi le şede frumos şi aceea, că au aflat de consult a nu pune în lista dlor nici un român. Şi astfeliu comunitatea oraşului — dacă nu se va anula alegerea din 24 Nov. — constă din 12 membri români şi 50 sasi.

Dar toate relele au şi ceva bun. Aşa şi alegerea din 24 ne-a deschis ochii, vedem, unde ne aflăm.

Precum ne mĕsură, aşa le vom mĕsura şi noi.

Astfeliu s'a finit alegerea cea unică în feliul seu, la carea s'au adunat alegĕtori din „nouă ţeri.“ Eu le aş dorí fraţilor sasi în tot anul câte o astfeliu de învingere, căci atunci aş fi sigur, că în câţi-va ani seacă fondul disponibil.

Mirarea însĕ ne ţine şi acum, că ce a putut îndemna pe unii amploiaţi reg. a vota cu sasii? Mai cu seamă fiind-că'i cunosc foarte bine.

Şi mai obrasnică fu telegrama din „Hermannstädter Zeitung“ că partida liberală guvernamentală a învins cu 8 vot. în Sebeş.

E adevĕrat, că fraţii sasi din Sebeş în sus se dau de guvernamentali, în realitate însĕ nu sunt alţi sasi mai incarnaţi ca dênşii. Dar în politică sunt iertate toate, şi chiar făţăria şi înşelătoria e capul lucrului.

Se poate, că dle-lor vor fi promis de nou alegerea unui deputat guvernamental; aici însĕ atrag atenţiunea În. guvern, că noi românii suntem în maioritate cu 108 vot. şi socoteală, ce o vor fi făcut poate foarte uşor sĕ fie făcută fără crişmariu. Dar mai pe larg cu altă ocasiune.

Privitoriu la alegerile comitatense; în cercul al II-lea în S.-Sebeş s'a ales dd: Ioan Bogiţa, Dr. P. Jsac D. David şi Z. Murĕşan, ear în cercul pretorial al S.-Sebeşului s'au ales dd. M. Savu I. Oncescu, S. Muntean şi N. Pamfiloiu. *Corespondentul.*

Nocrichiu, în 18 Novembre st. v. 1886. Alegerea pentru comitetul municipal în cercul Nocrichiu s'a terminat cu un resultat nu tocmai îmbucurătoriu pentru românii acestui cerc. Alegĕtorii au fost sasii, şi românii; căci maghiarii lipsesc cu totul din ţinutul nostru.

Cei mai numĕroşi alegĕtori în cercul acesta sunt sasii, ei însĕ faţă cu numĕrul îndreptăţiţilor s'au presentat foarte slab, din apelul nominal al preşedintelui de alegere s'au vĕḑut, mai la toate comunele săsesci că, din câte 35—40 alegĕtori abia erau 7—8 presenţi, ca sĕ-'şi dea votul.

Alegĕtorii români au fost mai numĕroşi din comunele, cari aparţin protopopiatului Agnita, din cari cu escepţiunea a doi preoţi din Bendorf şi Hosman, alegĕtorii au fost în numĕr complet.

Dintre celelalte comune merită amintire comuna Sĕcădate, de unde alegĕtorii cu escepţiunea notariului comunal s'au presentat în frunte cu protopopul gr. cat. D. Cutean şi p. Constandin Prie.

Au lipsit alegĕtorii români cu preoţi cu tot din comunele: Glâmboaca, Vulpĕr, şi Nucet. Pe preoţii din Vulpĕr şi Nucet nu-'i cunosc, pentru aceea absenţa lor nu m'a alterat mult — m'au surprins însĕ absenţa p. Ioan Crăciun din Glâmboaca, care de multe-ori, când nu era nici o lipsă, atât se arĕta de însufleţit pentru causa naţională şi bisericească, încât cine nu l'ar fi cunoscut, şi l'ar fi vĕḑut, era în stare a crede, că el cu o singură apucĕtură poate mântuì o naţiune de toate calamităţile şi acum, când era timpul sĕ o facă, ne-am pomenit cu un gol.

Faţă cu alegerea, românii spre onoarea lor fie ḑis au purces foarte solidariu, încât mai nici un

---

De altă parte, dacă lucsul a luat proporţiuni atât de mari, spiritul de filantropie n'a încetat d'a merge împreună cu el. Această tendinţă este chiar unul din caracterele cele mai însemnate ale omului bogat din Statele-Unite. Sunt puţine oraşe sau tîrguri, cari sĕ nu arate cu mândrie vr'un nobil stabiliment public, datorit generosităţii vr'unuia dintre cetăţenii lor. Colegiul Gerard, galeria Corcoran, biblioteca Pichnord, museul Agassiz, sunt renumite în lumea întreagă, care nu uită asemenea numele lui Wolff, lui Dodge, lui Jesup, lui Emery, lui Brale, precum şi numele atâtor alţi bine-făcători ai ţĕrei lor natale sau adoptive.

Americanii se plâng adesea, şi cu drept cuvênt, de modul cum unii tineri Englezi se poartă la dênşii. Ei ḑic, că acesti visitători primesc ospitalitatea americană şi usează de ea cu cea mai mare libertate, negligând toate formele primite în Europa în buna societate: de esemplu, ei nu se mai îmbracă într'o toaletă pentru prânḑ sau pentru a da viḑită la gazdele cele mai graţioase. Pentru ce nu s'ar purta în America, după cum se poartă în Marea, Britania, sub pedeapsă de a trece de oameni rĕu crescuţi? ḑic cu drept cuvênt Americanii. Cred ei, că nu este nimeni în stare sĕ aprecieze nuanţa?.. Este sigur, că fie-care om cu adevĕrat demn de numele de gentleman se va abţiné de a ofensa sistematic pe gazda sa, şi nu s'ar putea găsí epitet îndestul de tare pentru a stigmatiza o asemenea greşală în contra bunului gust. Esplicaţiunea acestui ciudat fenomen se găsesce probabil în ignoranţa, care caracteriză în Englitera pe clasele aşa numite cultivate, faţă cu tot, ce privesce pe America.

Noţiunile englezului din clasa de mijloc asupra Yyankce sunt cu totul ciudate, şi câte odată cu totul chimerice. Fără îndoială, că el numai crede, că toţi Americanii sunt negrii, dar cu greu âncă 'şi poate închipuí, că Statele-Unite sunt o ţeară, care abiaese din copilărie şi care începe a bălbăí alfabetul civilisaţiunei. De aci şi până a crăde — observă Times — că o haină neagră este un lucru de prisos pentru a merge la prănḑul celei mai frumoase şi mai încântătoare doamne din New-York este o foarte mare deosebire. Turistul englez nu'şi i-a nici odată cu el în giamantan aceasta haină neagră; el se duce la operă în costum de călĕtorie, şi apoi se mai miră — ḑice un esploatator englez — că americanii îl iau drept un om de rênd.

Dacă trebue sĕ dăm creḑĕmênt celor espuse de d. Vicent în „Revue generale“, Gabonezii sunt nisce oameni foarte ciudaţi şi foarte ordinari. Ei au cu toţii viciele societăţilor celor mai corupte şi pe lângă acestea şi altele multe, cari le sunt cu totul particulare. Ca fisic, Gabonezul este unul din specimenele cele avantagioase ale rasei negre. El este înnalt, bine făcut şi are trăsurile foarte regulate; are coloarea pelei mai puţin închisă de cât a locuitorilor din Senegal. Inteliginţa sa este îndestul de desvoltată, dar vanitatea sa este încă şi mai desvoltată. El se crede, sub raportul sciinţii, că este egal cu un alb, şi o dovedesce aceasta făcênd paradă în modul cel mai cinic, de viciele cele mai ruşinoase. Are o ideie atât de mare de dênsul, în cât refuză d'a admite, că esistă ceva comun între el şi ceilalţi negrii, pentru cari are mare despreţ.

De altmintrelea, Gabonezii, cu toată pretinsa lor superioritate sunt chiemaţi ca în curând sĕ dispară. În fie-care ḑi degenerarea acestei rase se accentuează mai mult, din causa inerţiei ş'a destrăbălării moravurilor sale. Gabonezul privesce ori-ce muncă ca nedemnă de dênsul. A se îmbăta ş'a cerşí sunt aproape singurele sale ocupaţiuni. Pentru a avea banii trebuincioşi, cu cari sĕ'şi satisfacă plăcerile şi sĕ'şi hrănească lenea, nu se dă înapoi dinaintea ori-cărui mijloc. Îşi vinde fica sau sora primului venit, îndată ce ea a ajuns la vêrsta de ḑece ani. Promiscuitatea cea mai ruşinoasă domnesce în această poporaţiune decăḑută, ceeia ce cu toate acestea nu împedecă pe judecătorul din Libreville ca sĕ fie sezisat de o plângere de adulter. Este de prisos sĕ mai spunem, că din partea reclamantului aceasta nu este de cât o curată afacere de „chantage.“ El nu se plânge pentru a 'şi rĕsbuna onoarae sa de soţ, ci pentru a avea bani de la vinovat, care nu voiesce sĕ'i plătească de bună voie.

Femeile devin ast-fel pentru Gabonezi o adevĕrată sorginte de venituri, prin urmare are atâtea, ot al lor n'au fost pierdut, și neputându-se ajunge la un compromis între alegĕtorii români și sasi, au votat fiecare pentru candidații sei.

Terminându se scrutiniul, s'au declarat de aleși cu maioritatea voturilor: Gotfried Orendi, și Martin Fröhlich din Nocrichiu, Martin Göbbel și Tomas Denghel din Alțina Iosef Schullerus din Marpod, Dr. Rudolf Theil din Chirpĕr, și Petru Manoilă notariu în Fofeldea.

Deși resultatul acestei alegeri nu este satisfăcĕtoriu pentru noi românii din acest cerc, totuși suntem liniștiți în consciința noastră — că, după ce nu s'au putut ajunge la nici un înțeles cu alegĕtorii sasi — noi ne-am făcut în modul cel mai cinstit datorința; și cutez a afirma că, dacă alegĕtorii noștrii se presentau cu toții, causa fraților sasi suferia de astădată naufragiu.

Agitările și presiunile, ce am auḑit, că s'au întêmplat într'alte cercuri și comitate, au lipsit cu totul, și judecând unilateral după decursul alegerii din cercul nostru numai, ai crede, că trăim în cele mai fericite timpuri constituționali. *Y.*

Varietăți.

* (Metropolit primat în România.) După o telegramă din Bucuresci la alegerea de metropolit primat în România a căpĕtat *Iosif* episcopul Dunărei de jos 190 de voturi, Melchisedec 51, ear Iosif din Iași 6.

* (Societatea de lectură „Andreiu Șaguna“) va ține *„Șcdința pnblică“* Sâmbătă în 29 Novembre st. v. în memoria Marelui Archipăstor Andreiu, în sala cea mare a „seminariului Andreian.“ Începutul la 7 oare seara.

Program.

1. „Căntec de jertfă,“ cor de L. von Beethoven, „Coroana cufundată,“ cor de H. Bönicke, esecutate de corul societății.
2. „Cuvênt ocasional,“ rostit de Emilian Popescu, cl. curs III.
3. „Pe pământul turcului,“ poesie de G. Coșbuc, declamată de Ioan Teculescu. cl. curs II.
4. „El' Rbaa,“ — cântec arăpesc — cor de Eus. Mandyceschi, esecutat de corul societății.
5. „Viața religioasă morală creștinească procură omului adevĕrată liniște sufletească,“ disertațiune de Nicolau Muscă, cl. curs. III.
6. „Herșcu Boccegiul,“ cântecel comic de V. Alecsandri, declamat de Emilian Ciceiu, ped. curs. III.
7. „Satira III,“ — partea I. — de M. Eminescu, declamată de Ioan Broju, cl. curs. II.
8. „Serenadă,“ cor de Tudor de Flondor, „Hora ploaea,“ cor de G. Dima, esecutate de corul societăței.

* (Concert.) *„Hermannstädter Männergesangverein.“* este numele unei reuniuni de cântări de aici, care sub conducerea domnului George Dima cultivă musica, și cu chipul acesta promovează și ea arta musicală atât de înnaintată aici în Sibiiu. Alaltă-eri această reuniunea dat a un concert în sala cea mare din edificiul *„Gesellschaftshaus.“*

Concertul a succes pe deplin și numĕrosul public a aplaudat din inimă, și era preste putință sĕ nu aplaudeze, căci toate numerile din programă au fost esecutate cu o precisiune admirabilă, și cu o măestrie, care trebue sĕ cucerească inimile.

Pentru publicul nostru român este lucru vrednic de amintit, că această reuniune este compusă în cea mai mare parte din meseriași, oameni, cari după obositoarea muncă cu mâna, 'și ieau totuși timp pentru cultivarea musicei, și astfeliu sciu, sĕ țină ecuilibrul între activitatea trupească și cea spirituală. Și dacă o asemenea reuniune ajunge la o perfecțiune și pe acest teren de activitate sufletească, ea merită recunosciință. Și noi aducem tributul nostru de recunoscință acestei reuniuni nu ca cronicari, cari suntem chiemați a înregistra întêmplările de toată ḑiua, ci ca oameni, cărora ne zace la inimă progresul, și ne complimentăm în fața lui, vină el din ori ce parte va vení, căci el este folositoriu omenimei peste tot fără deosebire de rassă, fără deosebire de castă.

Între pauze a cântat capela orașului sub conducerea dirigentului ei, a dlui Hermann, care asemenea a fost viu aplaudată.

(†) Se scrie din Oradea-mare, că episcopul rom. catol. **Arnold Ipolyi** s'a mutat la celea vecînice în 3 l. c. n. Moartea a fost grabnică. Episcopul cercetase înnainte de ameaḑi Seminariul și se întoarse în cancelaria sa. Secretariul eșì înnainte de oara 1 afară și, când se intoarse ½ la 2 oare, 'l aflá pe episcopul întins pe podine și țapĕn. Murise. Se spune, că baterea de inimă a fost pricina mutării prelatulni în etate de 63 de ani pe lumea cealaltă.

* (Causele miopiei.) Aceasta e tesa, care în timpul mai nou a pus în mișcare aproape întreagă lumea cultă, care se interesează de promovarea armonică a tinerimei. Deslegarea ei a fost și va fi după cum sunt și împrejurările — varie.

Drept rĕspuns și încă foarte natural, a dat la aceasta tesă inspectorul scolar Dr. Dollmayer în o prelegere a sa, ținută în conferința reuniunei învĕțătorilor dela scoalele comunale.

Dl Dollmayer, făcênd o reprivire asupra anatomiei și construcțiunei ochiului a documentat, că miopia resultă din incordarea prea mare a organului vederei. E o numemitate nefirească naturei omenesci, deși admite, că sensul vederei are o deosebită disposiție spre ea. Demonstră cu date statistice, că miopia e mai mare la popoarele mai culte, cari cercetează mai mult scoala.

Spre împedecarea acestor abnormități recomandă învĕțătorilor și părinților elevilor a fi cu deosebită băgare de seamă la edificarea și întocmirea scoalelor. Mărimea și situațiunea scoalei, ventilațiunea și încălḑirea, lumina și băncile scolare sunt tot atâți factori chiemați a promova sau a împedeca miopia. O promovează, dacă nu sunt corĕspuḑĕtoare și o împedecă, dacă sunt corĕspunḑĕtoare. Desaprobă cercetarea prea de timpuriu a scoalei, numĕrul mare al oarelor, care ar trebuí redus la minimul posibil, și îngreuiarea cea mare a elevilor. Recomandă a se țíné strict pausele dintre oare și a nisuí, ca elevii în timpul acesta sĕ facă mișcări în grădina scolară; a îngrijí ca cărțile scolare sĕ fie bine tipărite cu litere mari și curat făcute. Asemenea și lucrurile de mână ale elevelor sĕ corespundă pretensiunilor higienice. Cu un cuvênt atențiunea învĕțătorilor are sĕ se estindă nunumai asupra desvoltării spirituale, ci și acelei sanitari. Recomandăm celor interesanți în causă!

* (Archiducele Iosif și țiganii) Archiducele Iosif, care locuesce în Ungaria, se ocupă cu deosebit interes cu limba țîgănească. Însuși o vorbesce corect și a edat un lecsicon pentru ea. Acum în decurênd a presentat academiei de sciințe din B.-Pesta un „Compendiu despre gramatica limbei țîgănesci.“ Se susține, că acesta ar întrece pe toate cele esistente. Mai deunăḑi — se ḑice, că archiducele a primit în audiență pe englezul Mr. Lelang, care aflându-se în B.-Pesta se ocupă cu aceasta specialitate. Limba lor de conversație a fost țîgănească. Învĕțatul englez a rĕmas uimit, vĕḑênd, ce cunoscințe esacte are archiducele despre această limbă nomadă.

* (Postal.) Se escrie concurs pentru un post de magistru postal în comuna Demșuș, comitatul Huniadoara, pe lângă cauțiune de 100 fl.

Leafa anuală este de 160 fl., pe lângă aceasta pentru espedarea bagajelor postale între Demșuș și Hațeg remunerațiune de 240 fl. Însinuările se primesc păn' la 19 Dec. la direcțiunea postală din Sibiiu.

* (Patriotism.) Pentru pretensioasa societate d'a propaga cultură s'a adunat din April păn' în 1 Dec. a. c. numai la redacțiunea ḑiariului „Ellenzék“ suma de 1760 fl. 30. Toți cari au contribuit sunt patrioți!! Ceilalți.!? Aceasta foaie patriotică publică lista, ce cuprinde numele tuturor femeilor, și fetelor, cari s'au milostivit a da câte un cruceriu pentru ajutorarea cultur-egyletului. — Multă bătaie de cap va costa pe domnii cei mari până vor învĕța de rost toate numele patrioatelor!

Tot această foaie ne vestesce despre o nouĕ propagandă pentru ajutorarea societății. Un așa numit Stefan Bogdan, mare negușătoriu de pe piața principală la toate vênḑările de cel puțin 1 fl aruncă în o lădiță ... a cultur-egyletului — *1 cr.* și asta o face în presența cumpĕrătoriului. Apoi ca sĕ încurăjeze și mai departe pe vestitul patriot ḑice: Binecuvêntare va fi asupra crucerilor, dacă va ajuta D-ḑeu; și bine-cuvêntați sĕ fie căseni și negoțul lui Stefan Bpgdan pentru patriotica sa hotărîre.

Cine-va fi acest serman, Stefan Bogdan asupra căruia se milostivesce „Ellezék“ de-'i trimite binecuvêntări, nu cumva îi vr'un maghiar de pe pustă românisat!!

Fie cine va vrea sĕ'l lăsăm de capul seu!!

* (De cele vechi). Se scrie, că în Reschitza s'a întemeiat o așa nmită *„Societate culturală“*. Esistința ei se poate mulțămí numai judelui cercual, Podhrassky (neaș ungur, sic!) administratorului suprem al domeniilor societății calei ferate austr. ung. de stat, Kasulay, precum și activitâții corpului învĕțătoresc dela scoalele poporale superioare.

Acesti propagatori ai culturii asiatice în Europa s'au îmbiat a țíné un curs pentru propagarea limbei maghiare. La serbarea, ce s'a ținut cu scopul organisării s'au îmbiat mai mult ca trei ḑeci și opt, de perde — vara cu această sarcină ușoară. Toți sunt amploiați. Ce sĕ facă sermanii — asta-le e misiunea aḑi, dacă vor sĕ'și câștige pita. Numai înnainte!!

* (Cutremur). După cum se scrie a fost un cutremur de pâmênt în comit Caraș-Severin și anume mai tare s'a simțit în Teregova. Cutremurul s'a întêmplat noaptea. Din Imst în Tirol scrie un particular despre cutremurul din 28: Era tocmai jumĕtate la 12 oare, când am fost pomenit din somn cu întreaga mea familie de un vuet asurḑitor, ce semâna a tunet, și deodată începură păreții odăii, și padimentul a se clătina în forma oscilațiunilor de unde. Dulapurile și scrinele se loviau de păreți, se deschise ușa singură, sticlele zucăiu, pământul undula în sus și în jos și noi înspăimêntați credeam, că toate casele trebue sĕ se darme. Par'că ne aflam într'un cupeu al unui tren, ce se clatină în toate părțile. Curênd însĕ ne-am convins, că a fost un cutremur, ce a durat mai multe secunde și că s'a făcut dela Ost spre Vest Am cercetat, decumva nu ni s'a crepat casa sĕ se darme și atunci ne-am convins, că toți locuitorii erau în picioare și erau înspaimêntăți. Dela caminul unor case au sărit scândurile, iar o casă noauĕ de-nouță s'a crepat prin mai multe locuri.

* (O mică dispută). E greu a preda ceva oamenilor de rênd, mai ales dacă nu pricep lucrul; dar e mai greu a sta de vorbă cu ei. Asta a recunoscuto și naturalistul Rosegger. „La căldură corpurile se dilatează iar la frig se string“ astă tesă fisicală o cunosc toți copii din scoală și esperimentele le-a dovedit destul de limpede, că așa este. Alta este însĕ la oamenii crescuți, cari se îndoiesc despre toate ale scoslei și mai ales poporului de rênd.

Rosegger se încercà sĕ convingă cu această tesa și pe cumĕtrul Hans. Cu gura căscată ascultà cumĕtrul espunerile lui Rosegger despre dilatarea corpurilor la căldură și despre constrigerea lor la

---

câte averea sa îi permite sĕ aibă. A se căsătorì este pentru el o adevĕrată operațiune comercială care îi dă mai multe foloase de cât d'a compăra imobile. Femeia prețuind acolo cât un titlu de rentă, părinții ei n'o dau în căsătorie de cât în schimbul unei sume de bani. Cel, care plătesce zestrea, este soțul, și cel, care o primesce, este tatăl, ceea ce adesea dă loc la ciudate complicațiuni. În adevĕr, divorțul este foarte rĕspândit în Gabon, fără ca sĕ fie chiar trebuință de intervenirea vr'unui tribunal; și, când un soț își gonesce soția, reclamă părinților zestrea, pe care au primit'o. Dar pentru că adesea zestrea este deja „băută și mâncată“ de mult, părinții refusă de a o mai da înapoi. De aci urmează procese, cari nu se mai sfêrșesc. Misionării s'au încercat d'a face pe Gabonezi sĕ renunțe la poligamie. Adesea au isbutit, dar aceasta n'a fost de cât o aparință. Renunțarea la poligamie nu era pentru aceia, cari se prefăceau, că ascultă de sfaturile date, de cât un mod de a'și ascunde neputința lor d'a cumpăra mai multe soții și un mijloc d'a putea sĕ aibă increderea albilor. Dar nu intârḑiau de a se întoarce la poligamie, îndată ce le permiteau mijloacele pecuniare. Gabonezul va disparé, dacă nu va fi corigat de viciele sale, căci aceasta sunt un semn caracteristic al degenerării sale iremediabile. Femeia este mai pervertită de cât bărbatul. Eată, ce ḑice în această privință d. Vicent Antony:

„Cu tot sinul seu cel ascuțit și cu picioarele sale strînse într'o mulțime de inele de aramă, femeia gaboneză este o frumoasă femeie, cu trăsurile mai mult fine și îndestul de grațioase. Cu moral, din contră, ea este diformă intr'un mod îngroḑitor, și sufletul seu este cel puțin tot atât de negru ca și corpul seu. Ea cochetează cu toate viciele, deși în graduri diferite. Este pismașă, adesea rea, și are un gust rafinat de lucs, de lene și de mândrie. Am uitat sĕ spui, că nu este mâncăcioasă: acesta este cel mai mic defect al ei. Din cele șepte păcate capitale, ea nu respinge de cât pe unul singur: avariția, și aceasta pentru un cuvênt bine cuvêntat, căci n'are, ce face cu ea. Fiind mai pervertită și mai vicioasă de cât Gabonezul, se dă mai mult ca el la beutură și'l ațîță în tot-d'auna la corupțiune. Femeia gaboneză este fica veseliei, atât pentru soțul ei cât și pentru aceia, cari pot sĕ'l despăgubească, ca și pe dênsa cu bani. Și cum ar putea sĕ fie altmintrelea, când nu i-se poate da denumirea de jună fată, cu perioana ei de încântătoare pudoare, sub nici un pretest și în nici o epocă a crescerei ș'a desvoltărei sale?“

Când, într'o rasă, femeile sunt ast-fel, cum ni le arată scriitorul, pe care'l cităm, nu ne mai putem face nici o ilusiune: rasa este condamnată, și nimic nu va putea s'o scape. Sunt abisuri, din cari o întreagă rasă nu mai poate eșí. „Românul.“

frig. Când isprăvì, cumĕtrul Hans se uità puţin în juru'i, apoi ḑise: Totuşi nu poate fi aşa, când merg noaptea la crâşmă — deşi e mai frig ca ḑiua — şi cu toate acestea e cu mult mai depărte crâşmuţa. Rosegger rămase în curcat; totuşi nu se lăsà sĕ fie combătut şi ḑise adversariului seu: Nu se poate, frate Hans, picioarele 'ţi sunt noaptea mai scurte ca ḑiua. Mai departe nu se încumetà se stea cu cumĕtrul Hans de vorbă!

* (Ajunătorii.) Merlatti, rivalul lui Succi a ajuns la jumĕtatea ajunării sale, adecă la ḑiua a 25 a ingrozitoarei sale esperienţe. Comitetul medical s'a întrunit ḑilele acestea pentru a face pe tinĕrul italian sĕ renunţe de a mai urma cu această luptă în contra naturei. Dar nimic n'a putut sĕ-'i facă a-'şi schimba hotărîrea.

Un medic l'a întrebat, dacă nu se gândia la moarte, dacă nu se teme de vr'un accident.

„Nu, respunse el. Sunt sigur, că n'am sĕ mor de asta. Me cunosc foarte bine. Dar mi-e teamă de frig.“

„Ne mai fiind tot atât de tare ca înnainte de ajunarea mea, ar putea prea bine sĕ mi se întêmple vr'o nenorocire dacă aşi răcí.“

Slăbirea continuă. Muşchii feţei au început sĕ disparĕ. În curênd nu va mai rĕmâné decât pelea pe toate părţile corpului.

Medicii cred, că este greu ca Merlatti s'o poată duce în totul mai mult de cât trei-ḑeci şi şese de ḑile. În adevĕr, după progresiunea urmată de deperdiţiunea musculară tinĕrul pictor va fi redus în ḑiua trei-ḑeci şi şepte a se hrăní din organele sale esenţiale, ceea ce ar constituí lesiuni mortale.

Aceasta este părerea mai multor membrii ai comitetului.

* (Oameni cu coadă) — Societatea antropologică din Paris a primit de curênd, o comunicare curioasă din partea dlui Loris Melicoff, asupra oamenílor cu coadă observaţi nu numai în Orient, dar şi în Rusia. Celebrul voiager dl A. W. Eliséef, a făcut de asemenea o comunicaţie în feliul celei de sus societăţii medicilor ruşi din Saint Petersburg. Se întêlnesce acest cas, foarte des la femei. Coada nu e visibilă la naştere, dar se desvoltă între 12 şi 17 ani. Aceasta este o curiositate, care ar constituí după Darwin, o apropiere între speţia noastră şi lumea animală.

* (Bibliografic.) A apărut broşurat „*Rotacismul la Moţi şi Istrieni* de Teofil Francu şi G. Candrea. În această broşură aflăm următoriul cuprins: Întroducere. — Unele particularităţi limbistice în graiul poporului munţilor apuseni. — Vocabulariul cuvintelor, în cari *n* se preface în *r*. — Unele cuvinte şi forme particulare întrebuinţate în graiul muntenilor. — Toponimia în munţii apuseni ai Transilvaniei. — Calumniele ungurilor în contra românilor. — Un episod din analele aristocraţiei transilvane. E de mare interes cartea şi după cum arată cuprinsul, lucrarea merită a fi cetită. Preţul 2 lei.

Bucuresci. Tipo-litografia Dor. P. Cucu.

— „Meseriaşul român“ Nr. 19 şi e de următoriul cuprins: Apel — Dulgheria artistică — Legea pentru meserii din 1884, urmare — Primul ajutor în casuri de boale grabnice şi nenorociri, până la sosirea doctorului, urmare — Statistica meseriaşilor români din Transilvania şi Uugaria, (urmare). — Distribuirea stipendiilor şi ajutoarele din fundaţiunea Andronic — Multe şi mĕrunte — Felurite pentru meseriaşi. — Bibliografie. Têrgurile dela 16—30 Novembre 1886.

— A apărut din „Biblioteca copiilor“ Nr. 1. *Peneş Curcanul*, poesie de Vasilie Alexandri. — Nr. 2. *Tolpa şi Stefan Vodă*, tradiţiune populară de S. Fl. Marian. *Ţeranul şi Pescariul*, fabulă de C. Bălăcescu.

„Biblioteca copiilor“ ese în fie-care sĕptămênă odată, scopul ei este a deprinde pe micii scolari a cetí o lectură frumoasă şi aleasă. Ea va cuprinde; istorioare morale, legende, basme şi poesii populare alese din literatura română. — Preţul unui numĕr e 2 cr. şi se află în editura librăriei N. I. Ciurcu — Braşov.

Conspectul operaţiunilor institutului de credit şi de economii „Albina“ în luna Novembre 1886.

Intrate.	fl. cr
Numerariu din 31 Octombre 1886	76,086.92
Depuneri	251,722.52
Cambii rescumpĕrate	242,907.59
Împrumuturi hipotecare şi alte împrumuturi	33,460.05
Interese şi provisiuni	20,677.95
La fondul de pensiune	114.76
Monetă vêndută	34,619.37
Efecte	2,878.50
Conturi curente	154,802.31
Diverse	5,095.64
Suma fl.	822,365.61

Eşite.	fl. cr.
Depuneri	176,155.40
Cambii escomptate	277,333.32
Împrumuturi hipotecare şi alte împrumuturi	29,727.83
Interese pentru depuneri	1,143.—
Contribuţiuni şi competinţe	290.79
Salarie şi spese	2,994.06
Monetă cumpĕrată	37,889.64
Conturi curente	158,437.83
Diverse	1,846.72
Numerariu cu 30 Novembre 1886	136,547.02
Suma fl.	822,365.61

Sibiiu, în 30 Novembre, 1886.

P. Cosma,
director esecutiv.

Iosif Lissai,
comptabil.

Loterie.

Sâmbătă, în 4 Decembre 1886

Buda:	7	9	14	27	37

Nr. 284 [1481] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea vacantei parochii gr. or. Uroiu cu filia Cărpeniş de clasa a III în protopresbiteratul Gioagiului I se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Casa parochială cu grădină de legumi . . . . fl. 44 —
2. Porţiune canonică: a, doauĕ locuri arătoare de 4 cară cucuruz. b, un loc de doauĕ ferdele semênătură de grâu. c, un loc pentru 1000 fire curechiu. d, douĕ cimiteriuri cu pomi „ 97 —
3. Dela 140 familii câte o ferdelă cucuruz sfêrmit á 1 fl. . . . . „ 140—
4. Venitul stolelor regulate, cari se pot vedè la oficiul protopresbiteral . „ 153.60

Suma venitului anual fl. 434.60

Doritorii de a ocupa aceasta parochie, au de aş adresa petiţiunile lor instruite conform prescriselor statutului organic şi regulamentului pentru parochii, la acest oficiu protopresbiteral, până la terminul sus indicat.

Hondol 29 Septembre 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Vasilie Pipoş,
protop.

Avis!

Am onoare a aduce la cunoscinţa Onoratului Public, că eu am luat

„cofetăria“

de pănă acuma a lui Fridrich Klauss şi o voi conduce mai departe sub numele meu.

Me voiu silì ca precum pănă acuma, aşa şi în viitoriu sĕ produc cele mai bune şi mai fine proveniente din această ramură. Cer deci sucursul Onoratului Public.

[1483] 3—3 **D. Sadler.**

43067 Számhoz [1484] 1—1

PÁLYÁZAT.

A löcsei m. kir. állami főreáliskolánál betöltendő egy rendes tanári állomásra, melylyel a német-nyelv és irodalom mint fő, a franczia nyelv és irodalom mint melléktantárgy, s esetleg az alsó osztályokban a magyar nyelv tanitásának kötelezettsége, 1200 forint évi fizetés, 200 frt lakáspénz és a szabályszerü ötéves pótlék élvezete van összekötve, pályázat hirdettetik.

Pályázók a vallás és közokt. m. kir. ministeriumboz czimzett kérvényüket, melyben születési évük és helyük, vallásuk, nős vagy nőtlen állapotuk, hadkötelezettségi viszonyuk, végzett tanulmányaik és képesitésük, nyelvismereteik és eddigi szolgálataik okmányokkal igazolandók, alkalmazásban lételök esetén elöljáróságuk utján, különben pedig közvetlenül a beszterczebányai tankerületi kir. főigazgatósághoz f. évi Deczemhó 30 áig küldjék be.

Kelt Budapesten, 1886. évi November hó 26-án.

A vallás- ès közoktatásügyi m. kir. ministeriumtól.

---

207 szám. 1886. [1485] 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a szerdahelyi kir. járásbiróság 1417/1886 számu végzése által a nagyszebeni Albina hitelintézet, Stoian Aron és társai ellen 300 frt. tőke, ennek 1886 év Iunius hó 10 napjától számitandó 6% kamatai, és eddig összesen 45 frt. 60 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával birólag lefoglalt és 448 frt. 40 krra becsült lovak, szeker, stb. ból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a1417/1886 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén vagyis Pojánan leendő eszközlésére **1886-ik év December hó 16-ik napjának** délelőtt 10 órája határidőül kitüzetik, és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő..

Kelt Szeredahely, 1886-ik évi December hó 3 napján.

Maniu Visantiu,
kir. bir. végrehajtó.

Nr. 4810 civ. 1886. [1482] 3—3

Publicaţiune.

Tribunalul din Elisabetopole aduce la cunoscinţa publică, că spre a se delibera asupra permisibilităţii segregărei şi a regulării hotarului din Ghijasa de jos, se pune ḑi de pertactare pe **22 Decembre a. c. dimineaţa la 10 oare în Ghijasa de jos** la casa judelui comunal.

Se citează deci toţi cei interesaţi la această pertractare cu observarea, că cei absenţi se vor considera ca învoiţi cu segregarea.

Elisabetopole, din şedinţa tribunalului regiu dela 1 Novembre 1886.

Nagy Lajos,
presid.

Csegezi,
not.

Mijloc grabnic şi sigur
pentru boale de stomach şi consecinţele lor.

Conservarea sănătăţii

se basează numai pe **conservarea** şi **promoţiunea** unei **digestiuni bune**, căci aceasta este **condiţia fundamentală** a sĕnătăţei şi a **bunei stări corporale şi spirituale. Cel mai bun medicament de casă** pentru regularea **mistuirei** spre a obţine o **composiţie de sânge** adevĕrat, pentru depărtarea părţilor sângelui stricat şi rĕu, este **mult cunoscutul şi plăcutul**

Balsamul de viaţă al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune şi mai vindecătoare, este probat ca foarte escelente la *toate boalele digestive*, adecă *la lipsă de apetit, râgăială cu acrime, flatuosităţi, vărsături, dureri de stomach, cârcei de stomach şi prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroide, boale femeeşti, ipohondrie, melancolie* (în urma *conturbaţiunei digestiunei*); acesta împrospătează *întreaga activitate a mistuirei*, produce *sânge curat* şi *sĕnătos* şi redă *corpului bolnav puterea şi sĕnătatea de mai nainte.* În urma acestei însuşiri escelente, acesta a devenit un *medicament de casă* sigur şi probat poporal, dobândind o *întindere universală.*

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă duplă 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoştinţă stau la disposiţie. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcţiile pentru plata prin *mandate postale.*

Domnule Fragner!

Te rog ca sĕ binevoesci pentru suma de 10 fl. aici alăturată a'mi trimite o lădăţuie cu 10 sticle din *balsamul de viaţă al D-rului Rosa.* Permiteţi-'mi totodată sĕ ve comunic, că acest medicament este escelent; căci de 3 luni încoace, decând îl întrebuinţez, durerile mele de stomach, pe cari de 10 ani încoace le-am avut, — nu le mai simţ. Tot acest medicament a lecuit şi pe soţia mea de o boală de ficaţi, de care a suferit ea de ani încoace, şi le conservă sănătatea copiilor mei, scutindu-i cu deosebire de friguri, cari p'aici sunt atât de deşi. Primiţi Dl meu asigurarea deosebitei mele stime, cu care me semnez:

Casimir Masalski,
inspector peste lucrările căii ferate în Alecsinaţ, Sêrbia.

În original se află: **Balsamul de vieaţă al Drului Rosa în principalul depot al fabricantului**
B. Fragner,
apotecă „la Vulturul negru,“ în **Praga**, cornul dela Spornergasse 205—3 şi în depositele mai jos însemnate:

Sibiiu: **Karl Müller**, apotecar, **W. F. Morscher**, apotecar; — Cluş: **Iohann Wolff**, apotecar, **Nicolau Széky**, apotecar, **Adolf Valentini**, apotecar; — Braşov: **Eduard Kugler**, apotecar; — Torda: **Gabriel Wolff & Sohn**, apotecar.

Toate apotecele din Austria, şi cele mai multe prăvălii cu materiale au în deposit acest balsam de vieaţă.

Tot acolo se află:

Alifiă de casă universală din Praga.

Mijloc sigur şi probat pentru vindecarea tuturor inflamaţielor, rănilor şi umflăturilor.

Aceasta se întrebuinţează cu succes sigur la *inflamarea, oprirea laptelui şi împietrirea pieptului femeilor la înţărcarea copiilor*; la abscese, umflături sanquilare, beşicuţe puroioase, la umflăturile unghiilor, la aşa numitul vierme la deget, la petrificaţiuni, umflături de ghinduri, la perios, la umflături reumatice, înflamaţii cronice la gleznele picioarelor, la scrînteli, la asudarea picioarelor şi ochiuri (bătături), la mâni crepate, la umflături provenite din împunsătura insectelor, la răni puruioase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamaţiunile, petrifacţiunile şi umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Balsam de auḑ.

Cunoscut ca mijlocul cel mai nimerit şi mai eficace pentru vindecarea auḑului greu şi dobêndirea auḑului perdut de tot.

O sticluţă 1 fl. v. a. [1285] 10—15

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 126 Sibiiu, Joi 27 Novembre (9 Decembre) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 26 Novembre.

De Sâmbăta trecută biserica din România 'şi are metropolitul seu primat, şi scaunul metropolitan din Bucuresci nu mai stă vĕduvit. Este completă scara ierarchică, căci i-s'a pus vêrful, care este podoaba ei, este fala, şi trebue sĕ fie scutul ei între toate împregiurările.

Suntem legaţi de biserică, strîns suntem legaţi de soartea ei. Binele ei este si al nostru naţional, căci aşeḑămintele noastre culturale numai sub scutul bisericei le mai putem păstra, numai sub aripile ei ne putem adăpostí în aceste ḑile de grele furtune pentru desvoltarea noastră. Este deci natural, ca sĕ luăm la acest loc act despre alegerea metropolitului primat din Bucuresci, şi se-'i cerem dela bunul Dḑeu viaţă liniscită şi tărie sufletească, spre a-'şi putea fericí turma.

Nici odată poate n'a avut biserica ortodocsă din România mai mare trebuinţă de un metropolit primat cu tărie sufletească ca şi acuma. Aceasta este convingerea noastră, cari privim din depărtare desvoltarea lucrurilor, şi suntem îngrijaţi, tare îngrijaţi de soartea bisericei.

Propaganda catolică a păşit pe faţă în formă mai concretă ca păn' acuma. Centrul este metropola regatului român. Organisaţia este perfectă. Biserica catolică nimica n'a uitat din tactica cea vechie. De aceea vedem, că ea bine se scie folosí de slăbiciunile noastre, şi sub masca naţionalismului vênează interese particulare confesionale.

Intêmplarea a adus cu sine, că tocmai, când ne punem sĕ scriem la acest loc despre alegerea metropolitului primat din Bucuresci şi despre misiunea lui de a păşí cu tărie contra propagandei papiste, reuniunea „Sântul Ladislau" 'şi serbează aniversarea a 25-a a esistenţii sale. Presidentul ei, prelatul romano-catolic Schlauch cu o îndrăsneală bătătoare la ochi desvoaltă programa acestei reuniuni; şi programa are două puncte: maghiarisarea orientului şi convêrtirea lui la catolicism, sau diplomaticesce vorbind cu nobilul prelat: cultivarea lui prin unicul şi adevĕratul mediu, prin catolicism.

Coincidenţa este lucrul întêmplării, ne-am ţinut însĕ datori a o înregistra pentru o mai bună lămurire.

Luăm act despre întregirea scaunului metropolitan din Bucuresci, ca sĕ scie şi publicul nostru despre acest act important în viaţa bisericei din România. Unica cale, pe care ne putem întâlní cu biserica de dincolo este pressa. După a noastră cunoscinţă prelaţii din România nu întreţin nici o legătură cu cei dela noi, biserica din România nu stă în nici un raport cu a noastră, aşa, că numai în pressă ne putem întâlní, aici luăm act despre soartea bisericei, aici despre actele mai importante din viaţa ei.

Nu vom cerceta aici întru cât ar trebuí sĕ stea în raport biserica noastră de aici cu cea din România, nu vom vorbí despre foloasele, ce ar urma din un intim raport între noi, cari suntem trup din acelaşi trup şi lege din aceaşi lege. Şi dacă biserica romano-catolică este un organism disciplinat şi sănĕtos, în sinul căreia, dacă se întêmplă ceva în China aḑi, aceea se scie mâne a Bucuresci, este potrivit poate pentru biserica orientală, ca moartea metropolitului din Bucuresci sĕ o scim noi aici în Sibiiu numai din ḑiare.

Nu suntem chiemaţi noi sĕ căutăm firele, cari ar întruní activitatea noastră a tuturora în lupta contra catolicismului, care păşesce pe faţă tot mai pronunţat. Constatăm numai, că unilateral se lucră pretutindinea, şi se risipesc puterile. Constatăm, că se plânge Preasânţitul din Cernăuţi contra propagandei catolice, şi în plângerile sale a mers până la împĕratul. Constatăm, că se plâng oamenii bisericei din România contra propagandei catolice, şi în plângerile lor ei cred, că n'au la cine sĕ se adreseze. Constatăm însĕ un lucru şi mai dureros: oameni de ai nostri, plătiţi şi susţinuţi de biserică, conduşi de pasiuni lucră contra bisericei noastre, şi ne produc mai mare stricăciune, ca adversarii cei mai înverşunaţi, cari nu lucră sub mască.

În orient este întunerecul, în occident lumina. În biserica orientală este întunerec, în cea apuseană lumină, aşa cetim în cuvêntarea episcopului Schlauch. Este deci motivată propaganda catolică din punct de vedere al umanităţii şi al culturei.

Aceste principii le vedem manifestate la noi în chip şi formă, şi nu este încă anul, de când tocmai cu aceste argumente s'a susţinut aici în Ardeal îndreptăţirea propagandei fraţilor greco catolici. S'au scris mai mulţi articoli în ḑiare despre întunecatele capete de preoţi greco-orientali, şi lumina, strălucita lumina a celor greco-catolici, şi aceste au fost reproduse de organul bisericesc din Blaş ca cea mai nimerită diagnosă a boalei, de care suferim noi românii greco-orientali.

Este dureros, când trebue sĕ constatăm starea isolată a singuratecelor biserici orientale faţă cu cea catolică, organisată atât de admirabil, încât argumentele, cu cari ne combat cei din neamul nostru şi cei din legea noastră sunt identice cu cele ale catolicismului peste tot, aşa, că nu scie omul, unde sĕ caute paternitatea lor.

Luăm act despre întregirea scaunului metropolitan din Bucuresci şi la alt loc reproducem apreţierile unui ḑiariu din Bucuresci despre acest act de importanţă.

Revista politică.

Deputaţiunea bulgară a fost simpatic primită în Belgrad, cu entusiasm primită la gara din Budapesta. Cu ministrii sêrbi a avut deputaţiunea conferinţe îndelungate, după cari apoi a fost primită în adienţă de către regele Milan.

Din Viena se va duce deputaţiunea la Petropole, unde li se pune în vedere o audienţă la neîmpĕcatul ţar. Atâta se vorbesce păn' acuma. Se dă cu socoteala, că cestiunea Bulgariei se va deslega cât mai curând. Puterile europene vor propune deputaţiunei bulgare de principe pe candidatul Rusiei Dandian de Mingrelia, aceasta apoi va merge acasă şi va capacíta pe guvern şi regenţă, acestea vor clarifica sobrania, şi candidatul Rusiei va fi ales. Acesta este în scurt sîmburele combinaţiunilor politice cu privire la Bulgaria. Intru cât se va realisa această combinaţiune, viitoriul cel mai de aproape ne va documenta.

Crisa ministerială în Francia încă nu s'a terminat. Diferitele grupe republicane caută punctele de întâlnire spre a putea forma un program, pentru care sĕ se poată câştiga o majoritate în parlament, ca sĕ-'l presenteze presidentului republicei. Păn' acuma însĕ nu s'a ajuns la nici un resultat, deoarece fie-care vine cu dorinţe, cari nu se pot împliní. Este deci încordată situaţinnea. Se crede, că deocamdată se va forma un cabinet sub actualul president al camerei Floquet apoi se vor disolva camerile.

Se crede, că un guvern cu Floquet în frunte va produce schimbare şi în raporturile Franciei cu puterile europene, căci Floquet trece de om cu înclinaţiuni antirusesci, şi astfeliu s'ar zădărnicí apropierea dintre Rusia şi republica francesă, apropiere, care în timpul din urmă a făcut însemnaţi paşi.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român."

Viena, 2 Decembre n. 1886.

(O nouĕ invenţiune pe terenul militar. — Siguranţa publică. — Mĕsuri de îndreptare. — Un iubileu.)

In corespondenţa mea de 16 a lunei trecute v'am scris despre unele renovări, ce se intenţionează pe terenul armelor, a prafului şi a gloanţelor. Am accentuat tot atunci, cum o renovare ori o invenţie nouĕ, condiţionează alte renovări, alte invenţii.

Cestiunea introducerii puscilor cu repetiţie nici nu s'a resolvat bine şi eată, că o nouĕ invenţiune pe terenul militariu se ivesce ca din senin, o invenţie, care dacă s'ar dovedí de practicabilă, ar oferí un avantagiu nepreţuit pentru orice armată, dar în special pentru armata noastră, căci inventatoriul este un austriac.

E vorba de un scurt apĕrătoriu în contra focului iresistabil a puscilor cu repetiţie.

Invenţiunea este de cea mai mare importanţă şi formează de present obiectul studiilor cercurilor înnalte militare din Viena.

Voi schiţa acest apĕrătoriu nou inventat în următoarele:

Sunt doauĕ table mari, avênd fieşte-care o suprafaţă de câte 20 urme□. Tablele sunt lucrate masiv dintr'un material, în care gloanţele pot pĕtrunde, dar, prin care nu pot trece. Suprafaţa însaşi, care este espusă gloanţelor inimice, se compune din mai multe făşii lungi şi subţirele, cari sunt mobile şi se pot întocmí după îngrejurări întocmai ca jalusiile.

Fieşte-care tablă stă pe câte 2 roate de bycicle, cari îi permit o mişcare în orice direcţie şi cu orice iuţeală.

Toată maşinăria, avênd o greutate de abia 100 kgrame, 2—3 ficiori ajung cu desăvêrşire pentru punerea ei în miscare.

În timp de marş, aceste douĕ tăblii se aşaḑă una după alta şi se împreună prin nisce copcii simple astfel, că formând un fel de car, pot serví spre transportarea tornişterelor şi a muniţiunilor. Ear în faţa inimicului, tăblile se desfac în câteva secunde şi se pun una lângă alta în linie oablă, ori în formă de unghiu, după cum e posiţia inimicului.

Astfel aşeḑate tăblile, cu suprafaţa lor de 40°□, acoper cu desăvêrşire o trupă de 50—60 de oameni, cari pot înnainta fără grijă până în nemijlocita apropiere a inimicului şi de aici apoi a-'l lua cu asalt.

Pe lângă toate aceste avantagie colosale, invenţiunea mai are şi favorul de a costa foarte puţin. O tablă cu douĕ roate ar vení la 50 fl, o sumă, care ar permite, ca toată armata austro-ungară sĕ poată fi provĕḑută cu astfel de apĕrătoriu, cu 700,000 fi.

Se vor face în curênd esperimente, cu scop de a studia trăinicia şi practicabilitatea aparatului. Vom vedé, cu ce resultat.

* * *

Siguranţa publică, cu deosebire în oarele de noapte stă în Viena foarte rĕu. Nu trece sĕptămână, în care sĕ nu aibă jurnalele de a înregistra nouĕ şi nouĕ crime în contra vieţii şi averii din partea unor indiviḑi necunoscuţi, cari esploatează lipsa de viaţă, ce caracterisează stradele Vienei în timp de noapte, pentru a-'şi asigura traiul dobitocesc prin răpire şi omor.

În faţă cu această calamitate de tot serioasă, atât pressa, cât şi organele oficiale ale capitalei au început a-'şí bate capul, ca sĕ o delăture.

În 22 a lunei trecute a avut loc o adunare estraordinară a societăţii pentru promovarea intereselor capitalei, care s'a ocupat anume cu această afacere. S'a decis înnaintarea unei representaţiuni la magistratul orăşenesc, în care sĕ se propună următoarele modalităţi de îndreptare: Cerşitul, fiind oprit, sĕ se urmărească şi pedepsească cu toată asprimea ori ce individ, care cerşesce. Sĕ se sporească poliţia de noapte, cu deosebire în stradele mai scunde; asemenea sĕ fie mai bine îngrijit şi de luminat. Ear spre a susţiné mai îndelungat viaţa în oarele de seară pe stradele Vienei încuierea porţilor sĕ se pună în loc de 10 pe 11 oare, ear începutul representărilor teatrale sĕ se ficseze cu $^1/_2$ de oară mai târḑiu, adecă $7^1/_2$ seara.

Cu toate că comuna în privinţa financiară e cam derangiată, totuşi se speră, că nu va trece preste justele proiecte ale numitei reuniuni, cari sunt în deplină consonanţă cu dorinţele locuitorilor capitalei.

* * *

Conform notiţei, ce aţi luat în nrul precedent al „Telegr. Rom." „societatea pentru îngrijirea elevilor universitari bolnavi“ ’şi-a sĕrbat iubileul Sâmbătă. Cu această ocasiune, Alteţa Sa archiducele Rudolf a dăruit acestei societăţi, a cărei patron este, 1000 fl. La festivitate au participat foarte mulţi bărbaţi de sciinţă, cari au conlucrat acum 25 ani la înfiinţarea societăţii ca studenţi, precum deputatul dietal Dr Steidl, profesorii Dr. Zimmermann, Dr. Oppolzer, Dr. Seberiny şi alţii.

De altădată mai multe. *Yff.*

Viena, 21 Nov. v. 1886. În Ungaria Trefort, în Austria Schmerling e idealul naţiunilor dominante. Naţiunea maghiară în hiperzelul ei de maghiarisare acuşi adoară pe ministrul Trefort. Dovadă chipurile cioplite în onoarea lui. Eară naţunile nemaghiare — maioritatea poporaţiunei – sunt aduse aproape la desperaţiune prin apesĕrile şi nedreptăţile, ce li se fac. Cu toate acestea, sĕ nu creadă nime, că simţemintele milioanelor apăsate ar fi un curent, cu care se poate juca, care cum vrea. Convingerea celor ce sufere e un curent capabil a’şi croí alvie noauĕ fiind scos din cea vechie.

Aproape ceea ce se întêmplă în Translaitania se întêmplă şi în Cislaitania. Simţul naţional al diferitelor naţionalităţi e pretutindenea la culminaţiune. Fie-care cautâ a se desvolta în limba sa naţională şi a se folosí de aceasta, şi dacă nu-’i succede, cere aḑi, cere mâne, cere în continuu, până când tot i-se dă.

Deosebirea e numai aceea, că, pe când în ţerile coroanei St. Stefan glasul naţiunilor nemaghiare sună în pustie, pe atunci al celor din Austria se mai şi ascultă şi împlinesce. Dovadă sunt concesiunile făcute mai de curênd cechilor în privinţa folosirei limbei lor naţionale. Dar concesiunile cuprinse în ordinul ministrului de justiţie Prazák n’au venit bine la socoteală nemţilor neaoşi. Urmarea a fost şi e proteste şi ear proteste.

Însuşi veteranul absolutist, bine cunoscut şi noaue românilor, căruntul Schmerling, ’şi-a rădicat cuvêntul în contra concesiunilor ministeriali. El — ca president al curţii de casaţie — a aflat concesiunile făcute cechilor de vătĕmătoare pentru unitatea limbei germâne, care întrunesce toate popoarele Austriei sub un sceptru. Şi-a ridicat deci vocea în contra lor de pe tribuna cea mai înnaltă şi vocea sa a străbătut în toate păturile germânilor. Toţi se grăbesc ai aduce omagiile lor, aşa încât idolul nemţilor neaoşi e aḑi în întreagă Austria betrênul Schmerling.

Însăşi comuna Viena, ca prima comună a imperiului s’a grăbit a’şi da tributul seu. Drept aceea în şedinţa magistratului dela 26 Nov. n. maioritatea de 80 indiviḑi a decis a se eternisa păşirea bărbătească a neobositului ei luptătoriu pentru unitatea statului german şi a drepturilor germânilor prin aşeḑarea portretului lui Schmerling în colecţiunea de tablouri a oraşului.

„Aceasta — ḑice o foaie democratică de aici — servesce drept dovadă, că representanţa primei cetăţi a monarchiei ţine neclintit la tradiţiunile vechiei Austrii la principiile libertăţii germanismului şi a unităţii statului, prin cari monarchia austriacă s’a susţinut cu glorie între toate vitregităţile şi nevoile. În palatul cetăţenilor Vienei, portretul lui Schmerling va prevestí nepoţilor şi strănepoţilor tradiţiunile vechiei Austrii, tradiţiuni de patriotism adevĕrat şi cetăţeni independenţi.“

Eată, ce face bĕtrânul Schmerling în adâncile sale bĕtrâneţe! *St.*

Alegerea metropolitului.

Cetim în „Epoca“ de Duminecă:

Astăḑi sinodul, senatul şi camera întrunite, sunt chiemate a alege pe capul bisericei autocefale române. Dacă această alegere n’ar fi decât o cestiune de ierarchie bisericească, de sigur că dênsa n’ar avea o însĕmnătate atât de mare. Discuţiunea s’ar mărginí asupra calităţilor personale ale episcopilor. Dar la noi românii biserica a fost totdeauna strîns legată cu aspiraţiunile noastre naţionale. Românul nu ḑice religia, el ḑice legea. Pentru dênsul credinţele religioase şi ideia de patrie şi de înaţionalitate se resumă într’un singur cuvênt: legea.

De aceea istoria noastră arată, că mai toţi archipăstorii, cari au fost în capul bisericei, chiar atunci, când ambele ţĕri surori nu erau încă unite, au jucat un rol însemnat în toate cestiunile cele mari ale desvoltării noastre naţionale.

In momentul de faţă alegerea capului bisericei are încă însemnătate din un alt punct de vedere.

Nici odată biserica noastră naţională n’a avut mai multă nevoie de o direcţiune energică şi conformă cu tradiţiunile noastre naţionale.

Se scie, că clerul catolic, care până acum se mărginia printr’o acţiune de proselitism religios, esercitată prin mijloacele obicinuite, de un timp încoace, a adoptat o atitudine sumeaţă şi arată, că voiesce a face din biserica catolică un feliu de a doua religie de stat.

Amintim aci numirea archiepiscopului de Bucuresci şi pretensiunea din partea vaticanului ca archiepiscopia din Bucuresci sĕ fie recunoscută de statul român ca persoană morală.

Nu ne vom întinde astăḑi asupra osebitelor cestiuni de amĕnunte, care fac parte din marea cestiune a proselitismului catolic în ţeara noastră.

Ele vor fi tratate într’o lucrare specială, pe care ne reservăm a o face în coloanele acestui ḑiar.

Ori cine va înţelege cât de însemnată şi de delicată este cestiunea în sine din causa situaţiunei particulare, în care ne aflăm prin faptul, că suveranul ţĕrii este membru credincios şi zelos a bisericei catolice. Nimeni nu poate contesta înrîurirea puternică, ce poate avea un factor atât de important, în desvoltarea statutui român. Dovadă despre aceasta este acţiunea mult mai mare, pe care o esercită de câţiva ani agenţii bisericei catolice, în ţeara noastră. Am vĕḑut chiar, că defunctul metropolit-primat a fost silit sĕ intervie şi sĕ rĕspundă unei enciclice, în care archiepiscopul papal din Bucuresci, se esprimase într’un mod necuviincios în privinţa bisericei noastre.

Nu se poate dar tăgăduí, că se manifestă din partea papismului tendinţa d’a se înrădăcina şi d’a se întinde în ţeara noastră, şi că această tendinţă este favorisată prin faptul, că avem pe tronul ţĕrei o dinastie catolică. Legiuitoriul constituant prevĕḑuse acest neajuns periculos, şi dispusese, că moştenitoriul tronului va fi botezat şi crescut în religia ortod. a rĕsăritului.

Se scie, că această dispoziţiune esenţialmente năţională a fost nimicită prin actul de regularea succesiunei pe tron din 1880. Vom avea încă un rege papistaş. Prin urmare câmpul este deschis pentru multă vreme încă intrigilor Vaticanului.

În faţa unei asemenea situaţiuni era necesar, era o cestiune de conservare naţională, ca noul metropolit-primat sĕ fie destoinic pentru a paralisa lucrarea papistaşă şi a apĕra legea română contra acestui periculos duşman.

Dar, precum au pus interesele ţĕrii totdeauna în urma intereselor lor de găşcă, tot aşa şi de astădată suntem siguri, că guvernanţii nostri vor fi slugi plecate ai intereselor antinaţionale. Alegerea de astăḑi va dovedí încă odată ţĕrei, că în capul trebilor sunt nesce înstrăinaţi, cari, spre a se manţiné la putere şi a măgulí pe stăpânii lor dinlăuntru şi din afară, nu se sfiesc d’a pune în pericol chiar datinele cele mai sfinte ale naţiunei române.

Episcopatul României.

Cum vedem din schiţele biografice ale vieţii metropolitului Filaret al Ungro-Vlahiei, date de curênd la lumină de Prea sfinţitul Melchisedec al al Romanului, episcopatul nostru atinsese culmea strălucirei în biserica rĕsăritulai în veacul al XVIII-a.

Farul luminător al românismului în secolul trecut a fost Marele Grigorie, metropolitul, care a întemeiat în jurul seu o pepinieră de episcopi, creând literatura limbei române, prin traducerea tuturor cărţilor bisericesci pe românesce, la a căror tipărire ’şi a consacrat viaţa, împreună cu ucenicii sei, episcopii Cosma al Buzeului, Kesarie al Rîmnicului şi Filaret, devenit în cele din urmă metropolit şi căruia ’i-a dedicat la 1787 întâia gramatică română, marele Vistiernic al ţĕrei şi *Dikeofilax* al bisericei ecumenice, *Enache Văcărescul.*

Patriotismul şi înţelepciunea metropolitului Grigorie şi al episcopatului crescut de sânta suflare a duhului seu lăţise strălucirea bisericei române peste întreg rĕsăritul, încât la 1776, marea biserică ecumenică creḑênd, că titlul de *prea onorabil şi esarh al laturilor* şi rangul de precădere al metropoliei Ungro-Vlachiei între Ierarchii bisericei rĕsăritului, nu mai era îndestulător, ridică prin actul patriarhului Sofronie, metropolia Ţĕrei românesci la *Cesaria Chapadochiei*, care are pasul imediat după patriarchul ecumenic şi al cărui titular, cum am vĕḑut de-ună-ḑi cu prilejul abdicerei Patriarhului, este da dreptul chiemat a-’i ţiné locul.

Cu fericiţii metropoliţi Veniamin Costache al Moldaviei, Grigorie al IV-a şi Neofit al Ungro-Vlahiei, cătră sfêrşităl întâiei jumĕtăţi a secolului nostru, strălucirea bisericei române a mers, apunênd şi a ajuns în jalnica lăngezire, în care o vedem zăcênd aḑi. În cât dela alegerea de aḑi, a capului bisericei noastre atîrnă foarte mult ridicarea acestei divine instituţii.

Ne fiindu-ne dat a indica pe ierarhul, ce urmează sĕ fie chiemat a lua nomolita succesiune a rĕposatului metropolit primat, credem a ne îndepliní o sântă datorie, schiţând pe cât ne e cu putinţă de esact, dar cu totul imparţial, starea episcopatului nostru actual.

* *
*

Episcopatul României constă, pe cum se scie, în două metropolii şi şese episcopii. După tradiţia *ab-antiquo* şi dela unirea ţĕrilor surori diecesele bisericei noastre s’au clasificat în următoarele ranguri.

În primul rênd metropolia Ungro-Vlachiei, metropolia Moldovei şi a Sucevei.

Apoi: episcopia Rîmnicului Noul-Severin, a Romanului, a Buzeului, a Huşilor, a Argeşului şi la sfêrşit a Dunărei de jos. În această rênduială ’şi iau locurile chiriarhii respectivi la toate actele bisericesci şi politice. Ba adese ori s’a ţinut socoteală de acestă clasificare şi la promoţiunile dela un scaun la celalalt.

În această ordine vom procede dar în aşternerea schiţelor actualilor chiriarchii, precum urmează:

I. P. S. Iosif metropolitul Moldovei şi Sucevei,

Fiu de preot născut în Basarabia, unde are şi aḑi un frate preot, rămâind orfan din cea mai fragedă copilărie, fu luat de unchiul seu, care era călugăr în mănăstirea „Frumoasa,“ situată în apropiere de satul natal.

Pe la anul 1835 fiind în vîrstă de 12 ani a părăsit, urmând pe unchiul seu, ḑisa mănăstire şi a trecut în Moldova, unde a petrecut câţi-va ani la metropolia din Iaşi la sf. Spiridon şi pe la monăstirea Neamţu.

Apoi trecu la Buzĕu, unde unchiul seu fu numit de episcopul Chesarie, eclesiarch al episcopiei; ear băiatul atrase asupră-’i atenţia episcopului, care-’l călugărì la vîrsta de 15 ani, îl hirotonisì diacon, ataşêndu-’l la persoana sa.

Fiind cu episcopul seu în Bucuresci, când acesta era reţinut în capitală de îndatoririle sale politice, tinĕrul diacon cercetà cât-va timp scoala dela sf. Sava. După încetarea din viaţă a protectorului seu episcopul Chesarie, părăsind eparchia Buzĕului fu numit egumen la un mic schit Brâncovenesc; ear mai târḑiu fu mutat în aceiaşi calitate la monăstirea Găiseni, tot a Brancovenilor, unde a vecuit până la anul 1864, când s’au secularisat mănăstirile.

D’aci se aşeaḑă în Bucuresci, devenind deocamdată profesor la seminar, apoi profesor de religie la liceul Mateiu Basarab.

Mitropolitul Nifon îi deto rangul de archimandrit. Cuvioşia şi blândeţa, cu care se conducea, îl ridicară în afecţiunea mitropolitului, care ’l hirotonisí în curênd archiereu.

La 1873 fu ales episcop de Argeş, unde stătu puţin, spre a trece în 1874 la mitropolia Moldovei, în care fu ales, după trecerea mitropolitului Calinic ca primat al României.

Ca operă literară n’a dat la lumină, decât discursul, ce a pronunţat la 1879 în senat, în causa unei înmormêntări civile dela Curtea de Argeş; discurs devenit celebru prin vehemenţa, cu care a atacat pe primul ministru Brătianu.

I. P. S. atinge vêrsta de 65 ani, şi în timpul din urmă sănĕtatea ’i-a fost sdruncinată de o paralise a vederei, care din norocire n’a avut urmări funeste.

Episcopul Iosif al Râmnicului Noul-Severin.

Este fiul unui diacon din satul Adâncata, judeţul Botoşani. A absolvat cursurile seminariului de Socola din Iaşi între anii 1836—42. Apoi fu orânduit profesor la scoala catechetică din Botoşani totodată şi preot, după ce se căsători cu o nepoată a archiereului Filaret Scriban. Devenind văduv, trecu ca preot de regiment, mai în urmă călugărindu-se devení profesor la seminar. Iar la 1860 fu înnălţat la treapta de archiereu, în care calitate petrecu în Iaşi până la 1879, când fu ales episcop al Râmnicului.

Odată cu suirea sa pe scaunul episcopiei, P. S. S. a făcut o însemnată danie spitalului Sf. Spiridon şi a destinat toate economiile sale pentru binefaceri. Din nenorocire, episcopul sufere de câtva timp de o paralizie, ce’l împedeca a părăsí camera pentru cea mai mare întristare a eparchiei sale.

* *
*

Episcopul Melchisedek al Romanului, membru al Academiei române.

E fiu de preot din satul Gârcina, judeţul Neamţu. Între anii 1835—41 îşi făcu studiile la seminariul Socola, în biserica căreia fu tuns în monahizm la anul 1844 şi numit profesor la acelaşi seminar, unde funcţionà până la 1848, când fu trimis de Mihai Vodă Sturdza în înţelegere cu mitropolitul Meletie la Kiev spre a-’şi desăvêrşí la academia de acolo studiile sale teologice şi filosofice. Întorcêndu-se în ţeară cu gradul de magistru în filosofie şi teologie fu numit profesor definitiv la seminariul Socola. În anul 1856 Gr. Vodă Ghica îl strămutà ca director la seminariul de Huşi, de curênd înfiinţat, pe care îl organisà.

Fiind ales deputat în divanul ad-hoc din 1857, se alipì pe lângă grupul tinerilor conservatori, cu cari conlucrà la realisarea celor mai scumpe dorinţe ale naţiunei. Activitatea şi zelul ce-’l desfăşură printre corifeii Unirei şi la 1859, deşi simplu archimandrit, fu numit de ministru al scoalelor şi al cultelor în cabinetul presidat de dl Mih. Cogălnicean.

La începutul anului 1861 fu numit de locot. de episcop la Huşi şi către sfârşitul aceluiaş an primì consacrarea de archiereu.

La 1864 fu transferat la episcopia Dunărei de Jos şi la 1865 fu numit definitiv episcop al al acelei eparchii, pe care o cârmuí până la 1879, când fu ales episcop la Roman.

După vechinea promoţiunei la treapta episcopală părintele Melhisedek este decanul episcopatului român. P. S. S. a păşit peste al 60 lea an al vârstei sale şi se bucură de o sănătate înfloritoare, cu toată nepregetata osteneală, ce depune mai în toate ramurile activităţii naţionale.

Credem, că e de prisos, sĕ înşirăm aci numeroasele lucrări literare ale eruditului prelat, care îşi consacră o mare parte din viaţă în cercetări istorice asupra neamului şi bisericei române.

Iar adâncele sale cunoscinţe teologice şi filosofice, l a făcut nu numai o autoritate în ţeară, dar chiar peste hotare în învĕţătura dogmelor şi canoanelor bisericei creştine ortodoxe.

Guvernul actual a avut ocasiunea a se folosí de patriotismul luminat al episcopului Melhisedec, într'o grea împrejurare diplomatică, misiune, de care se achità pentru cel mai mare bine al ţĕrei, şi pentru care Regele 'i acordă „Marele Cruci“ ale amândoror ordine naţionale. În cât, nu ne putem esplica intrigele marşave şi calomniele odioase, cu cari este urmărit eminentul prelat de cât-va vreme....

* * *

Episcopul Inocentie Buzeu.

Fiu de preot din Bucureşti. A urmat cursurile seminariului de-aci şi fu trimis de metropolitul Neofit cu alţi tineri seminarişti la Pesta, unde a stat câţi-va ani într'un gimnasiu spre a învĕţa latineşte şi nemţeşte. Întors în ţeară fu numit egumen la mănastirea Dealul. Dupĕ secularizare trecu director şi profesor sa seminariul din Bucureşti înnălţat la treapta de archiereu de metropolitul Nifon. Îndeplini cât-va timp postul de locotenent episcop al Râmnicului: iar la 1873 fu ales Episcop de Buzeu, unde 'şi-a făcut un renume pentru indifereţa rece, ce are pentru eparhia sa cum şi de toate afacerile bisericeşti. P. S. S. ţiind foarte mult la casele cele are în Bucuresti, petrece cea mai mare parte a anului în capitală. Literatura profană ca şi cea bisericească nu'l cunoaşte de loc.

Episcopul Calinik al Huşilor.

Fiu de preot din satul Vutcani judeţul Fălciu, fu ataşat din copilărie ca băiat în casă de metropolitul Calinik, pe lângă care 'şi-a făcut crescerea fără a fi cercetat vr'o scoală. Esteriorul seu atletic şi talentul de cântare, au fost calităţile sale distinctive, pe temeiul cărora a trecut treptele erarhiei bisericesci până la 1873, când după stăruinţa îndărătnică a metropolitului Calinic în sinod fu înnălţat la treapta de archiereu; ear la 1879 mulţămită aceleiaşi favori fu ales episcop de Huşi. Cum 'şi înţelege sacra sa misiune în guvernarea eparchiei, renunţăm a o spune acì, din respect către biserică.

* * *

Episcopul Ghenadie Argeş.

Este fiiul unui cafav din Bucuresci. De tinĕr s'a dus la mănăstirea Cernica, unde se călugărì şi-'şi primì creşterea, fără sĕ fi cercetat vr'o scoală. Avênd o înfăţişare plăcută atrase asupră-'i atenţiunea metropolitului Nifon, care'l luà în casă ca pagiu (băiat de serviţ), îl hirotonisì diacon trecêndu-'l repede prin treptele ierarchiei inferioare.

Mai înnainte de a-'şi da obştescul sfêrşit, Nifon metropolitul ţinea sĕ ridice la treapta de archiereu pe protejatul seu şi la 1873 indoioşă cu lacrămi sf. sinod care 'i acordà sufragiele. Slăbiciunea, de care s'a folosit metropolitul Moldovei spre a face sĕ treacă şi pe favoritul seu.

Părintele Ghenadie de şi lipsit de instrucţiune, e foarte iscusit, ambiţios şi mlădios; aşa, că reuşì a-'şi câştiga după moartea metropolitului Nifon, protecţia palatului şi la 1874 fu ales episcop de Argeş. Dela protectorul şi părintele seu sufletesc a învĕţat magnificenţa sluşbelor divine şi se înfăţişază în biserică cu o adevĕrată strălucire.

Păcat, că n'a adoptat în aceiaşi mĕsură tactul şi demnitatea ţinutei publice a protectorelui seu.

Episcopul Iosif al Dunării-de jos.

Copilăria sa a fost foarte zvênturată; fiind nevoit a părăsí casa părintească de fragedă vêrstă, se făcu băiat de casă pe lângă mai mulţi archierei, cu ajutorul cărora a urmat câte-va clase la liceul din Iaşi. Apoi a trăit câtă-va vreme la schitul Gurovei, unde se călugărì. Devenind bun cântăreţ şi bisericaş a fost luat de episcopulu de Huşi, Melatie Istrati şi facut archidiacon. De acolo trecu în aceiaşi cualitate la metropolia din Iaşi. Dar din oare cari împregiurări, făcêndu-se imposibil pe lângă metropolitul Sofronie, pe care îl nemulţămì foarte, fu silit a se întoarce la Huşi, unde petrecu până la 1858, când murind episcopul seu, se duse la Paris, după chiemarea archimandritului Iosafat, care 'l ataşà ca diacon la capela de acolo.. După câţi va ani ivindu se mari neînţelegeri între diacon şi superiorul seu, fu silit a se întoarce în eară la 1860. Petrecu cât-va la monăstirea Neamţu, de unde trecu superior la schitul Păpăuţii din jud. Botuşani şi la 1879 fu ales la Dunărea de jos.

Foarte iubitor de lectură, în lipsa unei culturi înnalte, se îndeletnicí cu traducerea din limba francesă a următoarelor opere:

1. „Jidovul rătăcitoriu“ editura librăriei Ioanid.
2. „Catechismul paralel“ despre dogmele ortodocse-papiste şi lutherane şi al 3 „Papalitatea schismatică,“ a învĕţatului archim. Vl. Guetée.

Suferinţele fisice ale episcopului Dunărei de Jos, îl arată maì bĕtrân de cât cum e. Starea sănătăţei P. S. S. e atât de precară în cât adesea îl pune în neputinţă de a oficia chiar sfînta liturghie. Cea ce a dat naştere zvonului, că a hotărât a se retrage la mânăstire.

* * *

Cum ori-cine poate vedé din această credincioasă espunere, alegerea mitropolitului Primat, *ar fi foarte uşoară*, întru cât cei chiemaţi a-'şi da votul ar fi însufleţiţi de dorul mărirei bisericei şi a demnităţii naţionale.

Noi ne am îndeplinit datoria oferind celor chiemaţi la alegere această călăuză şi naţiunei, mijlocul de a judeca despre rîvna representanţilor ei legali, după resultatul alegerei, *Baba Novak.*

Varietăţi.

* (Otto regele Bavariei) neputênd scăpa de trista soarte a fratelui seu Ludovic, se află de present în castelul din Fürstenried. Aici omoară nefericitul rege timpul uitându-se pe fereastră şi fumând. Dar înzadar. Se ḑice, că înnainte cu câte-va sĕptĕmâni fiind în escursiune cu căpitanul seu Schubert, prin păpurea din apropierea castelului şi ajungênd la o colibă de vênat, regele a îngenunchiat şi suspinând striga: „sum în paradis, şi nu voiu mai merge de aici“. Şi numai cu mari greutăţi l'a putut duce din paradisul închipuit de el. Urmare a fost, că i-s'a interḑis atât mergerea în escursiuni, cât şi preumblarea pe promenadele castelului. Asemenea s'au oprit lucrătorii, cari se ocupă cu adaptarea castelului şi capelei, a respunde la întrebările lui şi a se uita la dênsul, când trece pe dinnaintea lor. Relege scie, că a murit frate-seu şi că ea urmat pe tron. Vorbesce adese despre aceasta, dar fără interes. În măchnirea sa sufletească adese ori nu voesce nici sĕ se îmbrace, dar aducêndu-'i cei din jurul seu aminte despre demnitatea sa, se supune la ori ce.

* (Mulţămită publică.) Bĕtrânul cantor dela biserica noastră din Predeal-Bran — Iosif Tătulea, după cum ni se scrie — dimpreună cu soţia sa Neacşa au dăruit bisericei de acolo suma de 130 flor., cu care sumă s'a zugrăvit şi aurit têmpla bisericei. Pentru această faptă creştinească i se aduce pe calea aceasta mulţămită.

* (Mulţămită publică.) Comitetul parochial gr. or. din Galaţi în protopresbiteratul Făgăraşului, în urma rugărei lui dtto 23 Martie a. c. Nr. 86/1886 adresată ororabilei direcţiuni a bonurilor erariale din Făgăraş, a primit cu decisul acesteia dtto 16 Octombre a. c. Nr. 1843/1886 din pămêntul erarial numit „Ciutăria“ situat nu departe de sat: 330°□ fênaţ în folosul bisericei gr. or din Galaţi şi 330°□ fênaţi, în folosul scoalei gr. or. din Galaţi.

Acest pămênt s'a mĕsurat prin inginer la mâna preotului local, şi de aci prin comitet s'a dat în seama epitropiei parochiale gr. or. din Galaţi spre administrare amĕsurat scopului, pentru care s'a dat.

Primească onorabila direcţiune a bonurilor erariale din Făgăraş mulţămita aceasta din partea comitetului parochial sub-semnat pentru ajutoriul fie şi mai mic dat bisericei şi scoalei destul de lipsite din parochia Galaţi. *Comitetul parochial.*

* Cetim în „G. Trans.“ Sâmbătă noaptea spre Duminecă a suflat în Braşov un vênt cumplit, care a făcut mari gagube, mai cu seamă prin suburbii. Ferestri au fost sparte, altele dela poduri duse de vênt cu giurgiuvea (rame) cu tot, table de firme asemenea, şuri au fost desvălite şi bucatele încă neîmblătite împrăştiate, case mai slabe, porţi, coşuri (urloaie), stoboare (uluci), de ḑid chiar, au fost dĕrîmate, arbori groşi au fost scoşi din rădĕcină, cară cu vite le 'ntorcea vêntul îndĕrĕt. La 12 oare şi 7 minute s'a simţit şi un cutremur de pămênt.

* (Armata germană francesă şi rusă.) Proiectul de lege asupra efectivului armatei germane în timp de pace s'a supus Reichstagului fixându-l dela 1 Aprilie 1887 până la 31 Martie 1889 la 468,409 oameni afară de voluntării pe un an. Infanteria are 534 batalioane, cavaleria 465 escadroane artileria pedestră 31 baterii, pioneri 19 şi trenul 18 batalioane. In budgetul ordinar se cer în plus 23 milioane, în cel extraordinar 24 milioane. Tecstul proiectului e scurt şi numai în aspunerea de motive sunt amĕnunte asupra organisărei.

Din espsnerea de motive extragem următoarele:

Mai întâi se constată, că de şi armata s'a înmulţit dela 378,000 în anul 1870 la 401,059, la 1871 şi dela 1881 la 427,000; marina dela 5744 la 13,892 oameni în anul 1886, totuşi situaţia militară devine tot mai nefavorabilă Germaniei. Noul imperiu german, fructul unui rĕsboiu glorios e astfel ameninţat de pericol, ca într'un conflict european sĕ nu'şi poată îndeplini politica, ce servă la mănţinerea păcei generale. Ba în casul unui rĕsboiu e ameninţată chiar independenţa imperiului de abia câştigată. E necesară o comparaţie a forţelor militare germane cu ale statelor vecine.

Franţa de şi cu poporaţie mai mică, 'şi-a sporit efectivul de pace al oştirei, — care la 1870 era numai de 379,000, — în anul 1880 la 443,899 oameni şi în 1886 la 473.452 oameni. Ea are acum 649 batalioane infanterie, 446 baterii artilerie de câmp cu 1856 tunuri, plus alte 54 tunuri noauă. După noul proiect de lege oştirea francesă se va mai înmulţi cu 41,000 oameni.

După obiceiul oriental Rusia şi-a reorganisat cu totul armata şi pentru forţele sale militare superioare la numĕr a construit liniile ferate sistematice. Infanteria şi artileria de câmp rusă cuprind 980 batalioane cu 517,700 oameni, 395 baterii şi 1736 tunuri.

Flota francesă are 67,000, cea rusă 26,270 oameni.

Prin urmare trebue sĕ se facă tot posibilul pentru organisarea şi sporirea forţelor militare germane. Negreşit că aceasta impune noi sacrificii, dar Germania cată sĕ facă aceste sacrificii, dacă nu vrea sĕ vaḑă micşorându-se gradul de siguranţă Statului.

* (Principesa şi ţĕranul). — Sunt câte va ḑile, de când principesa de Wales dete la Sandringham un bal câmpenesc. Unul din copii, un june ţĕran, care, conform proverbului „in vino veritas,“ căutase adevĕrul în fundul buteliilor, dar găsì acolo numai veselie şi îndrăsneală, se apropie de principesa de Wales invitând'o a dansa cu el o polcă. Principesă îi rĕspunse, suriḑênd: „Bucuros, dar un copilaş al meu e bolnav de scarlatină, şi fiind-că petrec mai toată ḑiua lângă patul bolnavului, mi-e teamă a nu-'ţi comunica boala.“ „A! nu face nimic, pe la noi nimeni nu se teme de asemenea lucruri de nimic, şi chiar de a-'şi căpăta scarlatina, nu-'mi pasă de loc!“ Cu aceste cuvinte ţĕranul apucă talia principesei şi se învêrtì cu dênsa în mijlocul dănţuitorilor.

* (Sinucidere.) Eri în 29. Nov. n. s'a înpuşcat profesorul dela academia de agricultură din Viena, Arthur Baron de Seckendorf-Gudent. Sinucisul era în vrêstă de 41 ani, căsătorit; om talentat şi sĕrac. Se susţine, că lipsa de parale e causa sinuciderei precum şi puţină alteraţiune.

* („Me rog niţel foc“) ḑise un tiner elegant către un domn, care se preumbla într'o seară pelângă parlamentul din Viena. Dl 'l ascultà şi 'i dete foc din sugară. Numai după ce remâsese ear singur observà că-'i lipsesce orologiul remontoir de argint, lanţul de aur şi tot ce era cu acesta. Fă bine şi.!.

* (În fabrica de dynamită) din Pojon a isbucnit focul în 27 Nov. n. Periculul s'a localisat, deşi timpul era foarte viforos.

* (La gara) centrală din Budapesta se aflase un cufer fără a se scii al cui e. Desfăcêndu-se s'a aflat în el un copilaş de curênd născut mort. Proprietariul se caută.

* (Telefoanele concurate.) Cu greu 'şi ar putea cine-va închipuí, că porumbeii călĕtori ar fi în stare sĕ facă concurenţă telefoanelor! Cu toate acestea lucrul se întêmplă în capitala Belgiei. Un mare brutar din Bruxel găsesce „că este prea constisitor, ca sĕ comunice prin telefon cu 15 sucursale ale brutăriei lui şi de aceea el a înlocuit telefonul într'un mod foarte ingenios.

În toate dimineţile cu primul transport de pâne, el trimite câte trei porumbei călĕtori la fie care din sucursalele sale, care pe urmă'i întrebuinţează în timpul ḑilei pentru a comunica cu brutăria centrală. La întoarcere porumbeii se aşeaḑă pe trapa coteţului, pun în mişcare o sonerie electrică şi astfel vestesc pe stăpân despre sosirea lor. Chieltuelile de cumpĕrare şi de instalaţiune sunt aproape egale numai cu preţul abonamentului la telefon pe două luni, şi prin urmare ingeniosul brutar n'are decât sĕ se felicite de nimerita sa ideie.

* (O plăcintă.) La manevrele cele mari, ce le-a ţinuţ regele Friedrich August cel Tare al Sacsoniei aproape de Mühlberg pe Elba, la anul 1730, a fost învitat şi regele Friedrich Wilhelm I al Prusiei cu fiul seu prinţul de coroană Friedrich. La aceste manevre nu s'a ţinut atât la esercitiile militare şi la espunerea progreselor făcute de oştirea sacsonă ci mai mult ca tabăra sĕ ofere petreceri cât de variate pentru înnalţii oaspeaţi strĕini şi sĕ formeze un tablou strălucit al vieţii dela Curtea lui August. Într'o ḑi s'a dat de mâncare întregei oştiri sacsone înnaintea corturilor. Cu aceasta ocasiune s'a adus într'un car o plăcintă de o mărime ne mai pomenită şi de aceea cronicarii din acei ani n'au lasat'o uitărei.

Materialul întrebuinţat la această plăcintă uriaşă a fost 3786 litre făină, 4920 de oauă, 3 tone de lapte şi 2 tone sau 2000 chilograme unt, S'a construit anume un cuptor colosal pentru aceasta plăcintă, ce a fost pusă într'un cuptor printr'o maşină ad-hoc. După ce s'a copt, s'a scos cu ajutoriul cailor şi s'a întins pe un pod de scânduri, anume făcut. Avea o lungime de 14 coţi, o lăţime de 6 coţi şi era groasă peste o jumĕtate cot. Opt cai au tras acest monstru înnaintea frontului oştirei, apoi îngineriul făcu mĕsurătoarea cuvenită şi trase un cerc la mijlocul plăcintei, după care vení un dulgher şi cu ferăstrăul tăiă o bucată rotundă din mijloc, ce fu presentată regelui Prusiei şi celor-lalţi oaspeţi. Cronicarul, care era din suita regelui, asigură că plăcinta, şi-a ajuns scopul seu propriu ḑis, adecă a avut un gust minunat. Fie-care soldat a primit o bucată din plăcinta uriaşă.

* (Bibliografic.) A apărut Nr. 23—24 din „Transilvania". Foaia Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român, cu următoriul cuprins:

Cuvênt de deschidere rostit prin Alimpiu Barboloviciu, vicariul Silvaniei şi directorul despărţĕmêntului XI. al Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român, cu ocasiunea adunărei generale a despărţĕmêntului ţinute la 3 August 1886 în comuna T. Santeu. — Raportul general al despărţĕmêntului XI (Selagiul, Silvaniei) a Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român, ţînut la adunarea generală dela 30 August 1886, în comuna T. Santeu — Unele cunoscinţe din istoria metallelor (Urmare şi fine). — Comerciul României cu ţĕrile strĕine în anul 1884 — Procese verbale ale comitetului Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poprului român, luate în şedinţele din 30 Octombre şi 26 Novembre n. 1886. — Apel pentru ridicarea unui monument lui Radetzky în Viena. — Bibliografic: Publicaţiunile Academiei Române din Bucuresci (Urmare). — Scoala superioară de fetiţe din Sibiiu (Continuare din Nr. 19 şi 20.) colecte. — Anunţ de abonament.

Loterie.

Marţi, în 7 Decembre 1886

Sibiiu: 16 69 68 79 53

Nr. 689 [1495] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei a II-a vacante din Rĕşnov protopresbiteratul Branului, declarată prin ordinul Venerabilului Consistoriu archidiecesan de dto 15 Octobre 1885 Nr. 5317 B. de clasa a II-a sĕ escrie prin aceasta concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Venitul porţiunei canonice din 15 jug. pămênt . . . . . 200 fl.
2. In bani gata din ajutoriul dela alodiu . . . . 200 fl.
3. Venitul dela stole computat la olaltă . . . . 200 fl.

Suma 600 fl.

Doritorii de a ocupa acest post au de a'şi asterne petiţiunile lor la subscrisul oficiu protopresbiteral, instruite conform statutului organic şi regulamentului congresual pentru parochii din 1878 pănă la terminul sus indicat.

In conţelegere cu comitetul parochial. Oficiul protopresbiteral al Branului.

Zernesci, în 2 Novembre 1886.

Traian Meţian,
protopresb.

Nr. 208 [1493] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea vacantei parochii: Gârbova de sus clasa III a în protopresbiteratul gr. or. al Albei-Iuliei, se escrie de nou concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Porţiune canonică arătoriu 9 jugere 122°☐.
2. Liveḑi 6 jugere 873°☐.
3. O pădure de 2 jugere 647$_0$☐.
4. Cimiteriu de 2 cară de fên.
5. Dela 140 familii câte o ferdelă (16 copuri) cucuruz în boambe.
6. Dela 140 familii câte o ḑi de lucru.
7. Venitele stolare, ameliorate şi regulate de comitetul parochial la 5 Septembre a. c.
8. Toate aceste aduc ls an un venit curat aproape la 400 fl. v. a.
9. Nefiind casă parochială se va închiria pănă se va edifica.

Doritorii de a ocupa această parochie, au de a-şi aşterne petiţiunile instruite conform disposiţiunilor statutului organic şi regulamentului pentru parochii, la acest oficiu protopresbiteral pănă la terminul sus amintit. În conţelegere cu comitetul parochial.

Alba-Iulia, 3 Novembre, 1886.

Alecsandru Tordoşan,
protopresbiter.

Nr. 184 [1492] 1—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului de paroch devenit în vacanţă, în parochia din comuna Ernea Săsească, protopresbiteratul Têrnavei superioare se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român."

Emolumentele cu acest post împreunate sunt:

1. În naturale dela 85 de familii câte $^1/_2$ de ferdelă de cucuruz sfârmit.
2. Stola îndatinată din care ca şi din naturale terţialitatea e a cantorului.
3. Porţiune canonică constătătoare din 2 jugere 502°☐ arătură 506°☐ grădină, 1048°☐ liveḑi de fên şi 436 păşune pentru vite, din care încă folosesce cantorul terţialitatea îndatinată.
4. Casa parochială cu o tindă şi o cămară.

Toate acestea computate în bani pot da un venit anual de 160 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post au a'şi aşterne suplicile lor de concurs instruite în sensul statutului organic la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la terminul ficsat.

Alma, în 1 Novembre, 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Ternavei superioare în conţelegere cu comitetul parochial.

Ioan Almaşan,
protopresbiter

Nr. 490 [1491] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan în parochia Socet cu filiile Poiana Rechiţeli şi Runcu mare, instituit pe basa legei (§ 4 al regulamentului pentru parochii) în sensul resoluţiunei consistoriale dto 25 Octobre 1883 Nr. 3496 B. se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român."

Salariul hotărît pentru acest post este de 300 fl. v. a. în bani ori în naturale dela popor.

Cei ce ar dori a reflecta la acest post vor avé aşi aşterne suplicele lor de concurs instruite conform legilor bisericesci în vigoare la subscrisul în terminul deschis.

Deva 29 Octobre 1886.

Cu învoirea comitetului parochial.

Ioan Papiu,
protopresb.

Nr. 772 [1489] 1—1

ANUNCIU.

În sensul §-lui 124 din regulamentul pentru procedura în cause matrimoniale se face cunoscut, cumcă conform sentinţii Venerabilului Consistoriu Archidiecesan din 4 Novembre a. c. Nr. 5158 B. căsătoria între George I. Bizdădean şi Marina Spiridon Voicu din Braşov s'a desfiinţat.

Braşov în 24 Novembre 1886.

Oficiul protopopesc gr. or. al Braşovului I.

Ioan Petric.
protopop ca adm.

Nr. 591 [1490] 1—3

EDICT.

Niculae Jinariu gr. or. din Sĕlişte, protopresbiteratul Sĕliştei, care de 13 ani a părăsit cu necredinţă pre legiuita sa soţie Maria n. Ilie Dădărlat tot din Sĕlişte conform decisiunei consistoriale din 4 Novembre a c Nr. 5623 B. se citează a se presenta în termin de 3 luni dela prima publicare a acestui edict, înnaintea subscrisului oficiu, căci la din contră procesul divorţial intentat de soţia lui sus numită, contra lui se va pertracta şi decide şi în absenţa lui.

Sĕlişte 25 Novembre 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or al tractului Sĕliştei.

Dr. Niculae Maier.
protopresbiter.

Nr. 384 [1486] 1—3

EDICT.

In sensul decisiunei consistoriale din 26 August anul c. Nr. 2786 B. se citează prin aceasta Petru Taus j. legiuitul soţ al Ecaterinei Taus născ. Zacharia Oprea din Măgheruşul săsesc în tractul protopresbiteral al Braşovului, carele mai bine de 6 ani a părăsit comuna sa natală fără a se sci ubicaţiunea lui spre a se presenta înnaintea subscrisului oficiului protopresbiteral gr. or. în termin de 3 luni dela prima publicare a acestui edict în foaia noastră archidiecesană, căci la din contră se va decide causa matrimonială şi în absenţa sa.

Braşov, în 22 Septembre 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. din tractul Braşovului II.

Ioan Petric,
protopr.

Nr. 8765 v. c. 1886. [1488] 1—3

Publicaţiune.

Pe basa §-lui 189 din legea despre dreptul de apă (art. de lege XXIII 1885) precum şi pe basa §-lui 87 al ordinaţiunei generale esmise spre esecutarea acestei legi de ecselenţia sa dl ministru de agricultură, industrie şi comerciu în conţelegere cu esc. sa dl ministru pentru lucrările publice şi comunicaţiune în 31 Decembre 1885 sub Nr. 45689 provoc pe **toţi proprietarii de construcţiuni de apă şi de drepturi de folosire de apă, ce esistă în comitatul Sibiiului**. sĕ'mi presenteze până în **31 Martie 1887** în scris concesiunile privitoare la drepturile lor, sau sĕ dovedească în scris precumcă drepturile lor de apă esistă neconturbate dela 1 Ianuariu 1886 fără de a vĕtăma interesele juste ale altora şi fără de a se fi aflat de către autorităţile competente de stricăcioase.

Se observă, că insinuările sunt în sensul §-lui 161 al. 2 din legea despre dreptul de apă scutite de timbru.

Aceasta îndatorire de a presenta concesiunile resp. de a dovedí drepturile se estinde asupra tuturor proprietarilor de construcţiuni de apă, pentru care sĕ recere concesiunea autorităţii; e dar validă în mod egal pentru intreprinderi de irigare, de drenare, de asigurare în contra inundărilor, pentru întreprinderi industriale, pentru mori, mai departe pentru apaducte publice şi private, pentru canaluri publice şi private pentru reservorii artificioase şi jilipuri.

Construcţiunile de apă ale acelora, care nu-'şi vor putea dovedí drepturile lor sau nu-'şi le vor însinua în terminul ficsat, se vor priví în sensul §-lui 191 al legii citate de neesistente şi cu privire la atari construcţiuni se va aplica §-ul 163 şi cei următori din legea despre dreptul de apă şi §§-ii 3—22 din ordinaţiunea citată.

Sibiiu, în 30 Novembre 1886.

Vice-comitele comitatului Sibiiu

Gustav Thalmann.

---

97 szám. 1886. [1487] 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a szerdahelyi kir. járásbiróság 1154/1886 számu végzése által a nagyszebeni Albina hitelintézet, Berkert Eliz és társai ellen 107 frt. tőke, ennek 1885 év Februar hó 5 napjától számitandó 6% kamatai, és eddig összesen 35 frt. 55 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 422 frta becsült ökrök, tehenek, szeker, stb. ból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 1154/1886 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén vagyis Dobarkán leendő eszközlésére **1886-ik év December hó 17-ik napjának** délelőtt 10 órája határidőül kitüzetik, és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő..

Kelt Szeredahely, 1886-ik évi Deczember hó 3 napján.

Maniu Visantiu,
kir. bir. végrehajtó.

Picăturile lui St. Iacob

Se întrebuinţează ca mijloc spre deplină şi sigură lecuire contra tuturor suferinţelor de stomach şi de nervi, chiar şi contra acelor boale, cronice, catar de stomach, slăbire de stomach, colică, junghiuri, mistuire nerngulată, tresaltare, batere de inimă, durere de cap etc. **Picăturile lui Iacob,** destilate conform receptului **peregrinilor monăstirei Actra** din **22 de plante de cură radicală din orient,** unde şi aḑi fie-care se întrebuinţează cu cel mai mare succes spre cură, stipulă prin conpunere la întrebuinţarea picăturilor resultat sigur.

Preţul: **60 cr.,** o sticlă mare **1 fl. 20 cr. v. a.,** pe lângă trimitere ori asignaţiune. **În toate farmaciile se află,**

Deposit principal: *M. Schultz, Hannover,* Eschenstrasse 6. [1452] 4—26

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.** Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 127 Sibiiu, Sâmbătă 29 Novembre (11 Decembre) 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:

Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Nr 2388. Epitr.

Cerculariu

cătră toate oficiile protopresbiterale şi parochiale şi cătră toate corporaţiunile, cari administrează averi în archidiecesa ortodoxă română a Transilvaniei.

Conform §. 18 al art. leg. XXXI. din 1879 (legea silvanală) toţi proprietarii de păduri erau îndatoraţî a aşterne pănă la 14 Iuniu 1884 planuri pentru esploatarea sistematică a pădurilor, cari se află în proprietatea lor. Pentru casul, când proprietarii nu ar fi fost în stare a aşterne pănă la acel termin planurile definitive de esploatare, erau îndatoraţi a aşterne numai planuri provisorice, cerênd totdeodată prolungirea terminului pentru aşternerea planurilor definitive

§. 49 al aceluiaş articol de lege statoresce aspre şi grele pedepse pentru acei proprietari de păduri, cari nu se vor conforma dispoziţiunilor legei.

Inmediată supraveghere asupra împlinirei dispoziţiunilor legei silvanale o are comisiunea silvanală instituită pre lângă oficiile centrale comitatense şi o esercită prin forestierii comitatensi şi cercuali.

Cu toate că înnaltul ministeriu regesc unguresc de agricultură, comerciu şi industrie a atras atenţiunea proprietarilor de păduri la dispoziţiunile clare şi precise ale legei, cu toate că comisiunile silvanale comitatense au îndatorat pe forestierii supremi şi cercuali a constrânge pe proprietarii de păduri la aşternerea planurilor de esploatare, totuşi sunt încă şi astăḑi proprietari de păduri, între cari şi corporaţiuni bisericesci, cari n'au satisfăcut legei şi se espun astfel a suferí grelele şi asprele pedepse, proveḑute în lege.

În considerarea acestora consistoriul archidiecesan dispune următoarele:

1. Fie-care corporaţiune sau oficiu, care administrează păduri, ce sunt proprietăţi bisericesci, şi păn' acum n'a satisfăcut dispoziţiunilor legei silvanale, se îndatorează a se pune numai decât în conţelegere cu un bărbat de specialitate (silvanist) pentru elaborarea planului *provisoric* de esploatare.

2. Planul de esploatare provisoric sě se înnainteze în două esemplare prin forestierii cercuali comisiunei silvanale comitatense şi sě se ceară totdeodată un termin corespunḑětoriu pentru aşternerea planurilor definitive.

3. În decursul periodului pănă la terminul încuviinţat, sunt a se elabora tot prin bărbatul de specialitate angajat spre acest scop de corporaţiunea respectivă, *planurile definitive* şi a le aşterne în sensul legei la locurile competente.

4. Eventualele pedepse în bani, ce ar urma din causa nerespectărei legei silvanale, nu se pot solví din visteria bisericei, ci trebue sě le poarte membrii corporaţiunei, care administrează pădurea bisericei.

5. Oficiile protopresbiterale sunt îndatorate a inmanua câte un esemplar din acest cercular fiecărui comitet parochial, comitetului protopresbiteral şi eventual altor comitete şi comisiuni, cari administrează fundaţiuni şi averi bisericesci sau scolare confesionale, şi se află cu residenţa lor pe teritoriul protopresbiteratului.

Presidentul comitetului comunică acestuia în şedinţă estra-ordinară cerculariul de faţă, şi în cas, când averea, ce se află în administraţiunea sa nu este compusă şi din păduri, cerculariul sě 'l iea spre sciinţă; ear în casul contrar comitetul constată la protocolul şedinţii prin arětarea celor împlinite, că a satisfăcut legei silvanale, sau iea hotărîrea a angaja un silvanist (de regulă forestierii comitatului) pentru elaborarea planului de esploatare provisoric, aşternerea lui şi cererea prolungirei terminului la aşternerea planului definitiv.

Protocoalele şedinţelor comitetelor, în cari s'a pertractat acest cerculariu, sunt a se aşterne cel mult pănă la 31 Ianuariu 1887 oficiului protopresbiteral, care pe basa acestora raportează consistoriului pănă cel mult la 15 Februariu 1887 despre starea, în care se află administraţiunea pădurilor din tract în respectul legei silvanale.

Oficiile protopresbiterale sunt datoare a sta într'ajutoriu comitetelor prin sfat şi instrucţiuni speciale la angajarea silvanistului şi elaborarea planului de esploatare.

Sibiiu, din şedinţa consistoriului archidiecesan ca senat epitropesc ţinută la 30 Maiu, 1886.

Nicolau Popea m p.,
archimandrit şi vicariu archiepiscopesc.

Nicanor Frateşiu m. p.,
secretariu.

Ḑiua sântului Andreiu.

Pe când cetitorii nostri vor fi primit acest numěr al ḑiariului nostru, biserica ortodocsă orientală va serba pomenirea Sântului Apostol Andreiu cel întâiu chiemat, ear biserica noastră ortodocsă orientală din Ungaria şi Transilvania în legătură cu pomenirea Apostolului Andreiu va serba şi ceea a lui Andreiu cel întâiu chiemat de a desgropa vechea noastră metropolie, va serba pomenirea nemuritoriului archiereu Şaguna.

Sufletul omului aşa este lăsat dela Dḑeu, că în ḑile de strâmtorare cu drag reprivesce la ḑilele senine de odinioară, şi cu evlavie 'si reîmproaspětă pomenirea acelor bărbaţi, cari în acele ḑile erau soarele luminos, din care se 'mprăştiau acele raḑe luminoase şi călduţe, sub a cărora bine-făcětoare influenţă sĕmânţa cea bună încolţia, ear roadele crescute se coceau şi cu îngrijire se adunau în jitniţă, arangiându-se cu multă cunoscinţă, şi punându-se fie-care la locul seu, după feliu şi după asemânare.

Şi noi considerând viscolul din afară, şi fatala discordie dinlăuntru, cari 'şi-au dat mâna spre a distruge temelia bisericei noastre, cu evlavie privim la timpurile înnainte de 1868.

Erau adecă pe atunci timpuri mai bune. Constelaţiunea politică ne era mai favoritoare, şi noi puteam progresa nejigniţi în interesele noastre naţionale bisericesci.

Archiereul Şaguna era soarele. In jurul lui se învêrtia cu paşi měsuraţi întreg organismul bisericei noastre din Ardeal. El era soarele, din care isvorau raḑele bine-făcětoare, sub a cărora influenţă sěmênţa cea bună încolţia, ear roadele crescute ajungeau la maturitate.

Ţěrînă din ţěrînă, fericitul Şaguna încă a trebuit sě fie supus legilor firesci.

De ani 13 partea lui pămênteascâ se odichnesce de-a dreapta bisericei celei mari din Rěşinariu, ear pertea cea dḑeească a sburat la ceriuri, aşteptând cu drepţii a doua înviere, când apoi — după credinţa bisericei noastre — va urma rěsplata.

De ani 13 cu durere trebue sě observăm, că asupra bisericei noastre se adună tot mai pronunţată vijelie.

De ani 13 cu durerere observăm, că in faţa vijeliei amenințătoare în loc de a ne consolida în cele interne, pěcătoasa de ură şi ambiţiune personală nutresce discordia între noi.

Vijelie din afară, vijelie din lăuntru, aceasta este caracteristica presentului.

Şi în faţa ei cu evlavie trebue sě sěrbăm ḑiua de 30 Novembre, în care biserica sěrbează pomenirea Apostolului Andreiu, ear noi pomenirea archiereului Andreiu, care, cât a trăit, pentru noi, pentru biserică a trăit.

De bună seamă tot sufletul ortodocs va fi pătruns de evlavia, de care suntem noi pătrunşi în

FOIŢA.

Frunḑă-muză bun viteaz.

— Poveste. —

Ascultaţii dragii moşului, că am sě ve spun o poveste, mândră şi frumoasă, ca şi care nu s'a mai pomenit. Sě ve faceţi tot urechi şi aşa sě ascultaţi.

A fost odată ca nici odată, că de n'ar fi fost, nu s'ar povestí, au fost ş'acum nu mai este, dar totuş se povestesce. A fost un împěrat, mai şcie sfîntul prin ce parte de lume, destul atât c'a fost un împěrat mare şi puternic, încât sě-'l fi pus la trântă cu moş Cărigă, mai că l'ar fi trântit. El se numia Sur-împěrat. Împěratul acesta avea ca mai toţi împěraţii o fată frumoasă şi înţeleaptă, ceea-ce îi sta foarte bine, încât dacă o aţi fi věḑut care-va dintre Dvoastră, dragii moşului, feleluiesc de n'aţi fi ḑis, că e ca ḑina florilor de frumoasă.

Aşa dară nu e lucru de mirat, dacă Sur-împěrat îşi temea fata de nescai Fěţi-frumoşi, şi ca sě fie lucru mai de încredere, i-a făcut o grădină largă, cu un palan înnalt, foarte înnalt, încât abiai zărise vêrful, că bagseamă avea scânduri pe aia vreme Sur-împěrat, de n'a trebuit sě cumpere.

În grădina aceea a mai făcut un palat pe seama fetei, ear prin grădină a pus de tot soiul de flori, cari se suiau păn pe vêrful pălanului.

După ce au gătat cu toate acestea, Sur-împěrat 'şi-a băgat fata acolo în grădină, unde nimenui nu-i era ertat sě între, afară de servitoarea, carei ducea de mâncare. Nici tatăs'o nu mai mergea la ea, căci bagseamă era hotărît, ca sě nu mai meargă la ea, fără când va merge, apoi sě o şi scoată de acolo de tot, ca sě o mărite, căci şi aşa trăgea nădeşde, că o va mărita după feciorul împêratului Albastru, care încă era tot aşa de tare mai ca şi el.

Fata lui Sur-împěrat umbla, cât e ḑiua de mare prin grădină, cântănd şi făcêndu-'şi voie bună singură, căḑ doară avea de toate celea acolo.

Într'o bună dimineaţă, tocmai când sta ea în fereastă şi se uita prin grădină, eacăte numai, că vede o babă cu o corfă în mână plină de flori, de care ea încă nu mai věḑuse, măcar că avea destule în grădina sa.

Baba aceea sě nu uit sě ve spun, era o vrăjitoare şi cine scie cum ajunse ea acolo peste pălanul acela mare, ear florile încă-'i erau fermecate.

Fata împěratului cum o vede, o şi chiamă la ea, ca sě cumpere câte-va flori. Îi cumpěră toate florile babei şi i-le plătesce cu bani scumpi, de oare-ce îi plăceau de tot prea tare.

Baba după ce-'şi vîndù florile, sě făcu nevěḑută.

Şi sě vedeţi lucru şod! Fata împěratului din ciasul, în care a mirosat florile, pornesce mare din bun sěnin — căci vedeţi Dvoastre, dragii moşului, florile d'aşa erau fermecate, ş'apoi ce te poţi împotriví cu dracul? căci dracul tot drac rěmâne şi nu-'l poţi face mai de omenie.

Când a aflat Sur-împěrat, despre asta s'a supěrat şi măniat foc şi pârjol pe fata sa, însě acum era prea târḑiu. S'a supěrat atât de tare, încât 3 ḑile n'a putut mânca nimic.

Ce sě scie el face acum cu fata? fiindcă o astfeliu de treabă nu putea suferí odată cu capul,

Numai decât trimite cărţi în toate părţi, pela toţi boierii şi fruntaşii ţěrei ca sě se adune cu toţii, pentru a face judecată asupra fetii, că cu ce moarte mai cumplită sě o omoare. A treia ḑi toţi boierii şi fruntasii ţěrei se aflau de faţă la curtea împěrătească, pentru a ţiné judecata asupra fetei. Mai întâi s'au ospětat bine cu toţii, ear apoi au început a'şi da fie-care părerea sa: unii ḑiceau, sě o spânzure alţii sě o împusce, alţii ḑiceau, ca sě-i lege o peatră de moară de gât şi sě o arunce pe mare, eară alţii ḑiceau, sě o taie bucăţele. Fie-care era de altă părere, şi nici decum nu se puteau înţelege. Pănă în urmă, tocmai pe când era sě se împrăscie boierimea, sosesce un schiop şi îşi dă părerea şi el. Schiopul le ḑise:

— Sě nu o spânzuraţi, nici sě nu o puşcaţi, ci sě o băgaţi într'o bute mare, înfundată bine de amêndouě părţile, dimpreună cu băiatul şi cu de-ale mâncării pentru mai multă vreme, şi apoi sě lăsaţi butea pe o apă mare la vale, sě meargă, unde o va această ḑi scumpă inimei noastre. De bună seamă la 30 Novembre nu va fi biserică, în care sĕ nu se ţină parastas, sĕ nu se cânte: „Vecinica lui pomenire.“

Numai cu chipul acesta putem noi serba cu demnitate pomenirea Marelui Archiereu la ḑiua de 30 Novembre.

Cu evlavie me cuget totdeauna la acest providenţial bărbat. Seara după facerea rugăciunei obicinuite, adorm cu biografia lui scrisă de Preacuvioşia Sa P. archimandrit Popea, şi totdeuna aflu hrană sufletească în cetirea vieţii lui.

Îi admir neobosita activitate atât pe terenul bisericesc, cât şi pe cel politic, îi admir darul dela Dnmneḑeu de a se scí orienta în situaţiune.

La ḑile mari el se retrăgea în singurătate şi trăia în rugăciune şi post.

După moartea lui clericii institutului nostru pedagogico-teologic au luat numele acestui mare archiereu pentru reuniunea formată în sinul lor. A fost nobil şi frumos, ca această reuniune sĕ adopteze numele aeestui mare archiereu. El pentru tinerii clerici este un program copios. A fi activ ca Şaguna, şi la anumite ḑile a fi cu evlavie ca Şaguna.

Şi mai cu seamă la 30 Novembre, când Sânta Maică biserică serbează pomenirea Apostolului Andreiu, ear noi românii din Ardeal în special pe lângă aceasta sĕrbăm şi pomenirea preabunului nostru archiereu, trebue sĕ fim cu evlavie. Şi cu deosebită evlavie trebue sĕ fie tênĕra generaţiune din seminariu, *per escelentiam* reuninnea, care, şi-a luat de nume: **„Andreiu Şaguna.“**

Este lucru nobil, ca această reuniune teologică la ḑiua numelui Marelui Andreiu sĕ arangieze sĕrbătoare festivă, după cum s'a făcut de 13 ani.

Nu este lucru cuviincios însĕ ca la această sĕrbare sĕ lipsească timbrul evlaviei, semnul veneraţiunei pentru acest mare bărbat, care a fost archiereu, a fost calugăr în rassă, şi care în viaţa sa nu s'a ruşinat de rassa, ce a îmbrăcat'o în numele Domnului.

De acea trebue bine se distingem ce se potrivesce şi când, şi unde se potrivesce.

La ḑiua numelui Apostolului celui întâiu chemat, întru vecinica pomenire a Marelui Andreiu nu este ertat reuniunei „Andreiu-Şaguna“ sĕ-'i serbeze memoria în mod profan.

Şi nime nu va întra cu evlavie în seminariu, nime nu va putea priví cu consciinţa la loc la imposanta figură a Marelui Şaguna, când elevii, conduşi de profesorii lor — instigaţi de ei chiar, vor păşì cu producţiuni potrivite numai la locuri de negenate petreceri lumesci.

Prin aceasta după a mea convingere se profanează memoria Marelui Andreiu.

Mateiu Voileanu.

Revista politică.

In trecerea sa prin Budapesta deputaţiunea bulgară a fost obiectul demonstraţiunlor tumultuoase. Junimea din Budapesta s'a presentat la gară în numĕr mare. La sosirea trenului au rĕsunat nenumĕrate strigări de: Éljen, ear la înfăţişarea deputaţiunei bulgare un student a ţinut un discurs înflăcărat, în care lăudând bărbăteasca ţinută a bulgarilor şi nisuinţele lor spre libertate, 'i-a asigurat despre simpatiile poporului maghiar.

După ce au încetat aclamaţiunile de „Éljen,“ bulgarii în limba francesă au respuns la cuvêntarea în limba maghiară, mulţămind pentru simpatica primire.

La gara din Viena primirea nu s'a putut desvolta aşa de pompos, deorece poliţia a luat mĕsuri, ca nimenea sĕ nu se poată apropia de peron. Cu toate acestea o deputaţiune a studenţilor poloni totuşi a ajuns la cuvênt şi a salutat pe polonii dela sud în numele polonilor dela nord, asigurându-'i că tendenţele lor de a-'şi susţiné libertatea şi independenţa au stĕrnit şi în poloni dorul de a scutura jugul sclăviei.

Deputaţiunea bulgară s'a presentat la oficiul nostru de esterne, unde a fost primită de şeful de secţiune Szögényi, care a promis deputaţiunei, că Joi la oarele trei după ameaḑi o va primí în audienţă ministrul de esterne, contele Kálnoky.

Atârnă dela înţelegerea avută cu ministrul nostru de esterne, dacă deputaţiunea va fi primită în audienţă de Maiestatea Sa împĕratul şi regele nostru. Statorit este pân' acuma, că deputaţiunea se va presenta la ministrul resident rus, la cel al Germaniei, Franciei, Angliei, Italiei şi Turciei. Se crede, că nu este eschisă posibilitatea de a fi deputaţiunea primită şi de către ţarul rusesc. La tot casul ea va merge la Berlin, Paris, Londra, Roma şi Constantinopole. Precând deputaţiunea bulgară se silesce a pune capĕt crisei bulgare prin intervenirea la puterile strĕine, pe atunci Turcia lucră din toate puterile spre a realisa dorinţele Rusiei în sensul notelor lui Kaulbars, şi aceasta o face nu numai în Bulgaria ci şi faţă cu Europa. Comisariul turcesc din Sofia, Gadban paşa, Luni şi Marţi în douĕ rênduri a provocat pe guvernul bulgar sĕ primească candidatura principelui de Mingrelia, paralel cu aceasta Turcia a propus în mod oficial această candidatură puterilor europene prin o circulară adresată guvernelor. Cumcă Turcia a început a se pronunţa tot mai categoric pelângă politica rusească, este evident şi din instrucţiunile date representanţilor sei de a ignora cu totul deputaţiunea bulgară.

Situaţiunea în Francia încă nu s'a limpezit. După telegramele mai proaspete Goblet a primit misiunea de a compune ministeriul, în care afară de resortul interne, esterne, finanţe şi justiţie, vor rĕmâné tot ministrii cei vechi.

Cuvêntarea generalului Moltke a produs mare sensaţiune în lumea politică. Resoluţiunea cu care a vorbit soldatul german a vĕrsat uleiu pe foc, şi ḑiarele încep a vorbí despre bătae, ca despre o urmare firească a înarmărei Franciei, care este gata, şi aşteaptă nnmai după un aliat.

Erumperea rĕsboiului se pare posibilă tocmai acuma ḑiarului oficios din Berlin „Die Post.“ Acesta privesce în ţinuta pressei rusesci, şi în chaosul republicei franceze sosit momentul pentru începerea ostilităţilor. Se pare, că suntem în ajunul unui rĕsboiu european.

Cine e vinovatul?

Lovitura de stat dela 9 August.

I.

Guvernul rus, Zancoff cu ḑiarul „Svetlina“, partisanii sei, cari în majoritatea lor sunt ruşi, călugărul Climent, care nu se amestecă în afacerile noastre de stat decât pentru peirea Bulgariei, fostii directori din Rumelia, numiţi pseudo-unionişti cu ḑiarul lor „Siedinenie“, oficeri naivi ca Grueff, Bendereff, Radeo Dumitrieff cu regimentul Strumsky, C. Iskrici Kisseacoff, vestitul polcovnic, care în dimineaţa de 9 August a strigat: în genunchi! ear mulţimea de sclavi, auḑind acest strigăt, ca o turmă de sclavi a căḑut în noroiu la picioarele unui rob miserabil, care poartă numele de Bogdanoff — eată cine se cosideră a fi cei vinovaţi în peirea patriei noastre.

Acesti oameni, aceste ḑiare, sunt consideraţi, că au făcut revoluţia, pe ei îi blestemă poporul bulgar. Acesti oameni au vêndut patria lor, aruncându-ne într'un abis fără fund.

Din acest abis cu greu vom scăpa, căci vai! speranţele noastre dispar din ḑi în ḑi.

Am spus cu altă ocasiune şi spun şi acum, precum voi spune totdeauna, că diplomaţia rusă ne va fi fatală. În ceea-ce privesce pe Zancovişti, pe Grueff, Bendereff, *et tutti quanti*, acestia n'au fost decât nişte păpuşe în mânele murdare ale agenţilor ruşi. Diferenţa între Zancovişti, pseudo-unionişti şi oficerii, cari au luat parte la revoluţiune, constă în faptul, că cei dintâi au complotat în contra patriei pentru bani, pentru putere şi avere, ear cei din urmă nu sunt decât nişte diplomaţi nenorociţi. Mai cu seamă maiorul Grueff nu poate fi acusat de un fapt neonest şi nimeni nu scie despre el vr'un fapt, care sĕ atingă onoarea sa. Bendereff asemenea nu este un om necinstit şi apoi este un brav militar, om instruit. Acest domn este însĕ foarte ambiţios, vindicatif şi orgolios. El este capabil sĕ ardă plapoma, pentru a omorí un purece. În general vorbind despre acest domn, pot ḑice, că el va juca de sigur la noi un rol sgomotos, dacă nu util pentru ţeară. Voiu vorbí despre dl Bendereff altă dată, ear acum me voiu mărginí în a ḑice, că acest militar, fiind un om inteligent, a fost capabil de a apreţia consecinţele loviturei de stat dela 9 August. În ceea ce privesce pe ceilalţi ca R. Dumitrieff, căpitan Vazow, Pakoff,*) Stoynow etc. apoi voi ḑice despre acestia numai următoarele: căpitauul Radeo Dumitrieff este un om şiret, de un caracter dubiu, de o inteligenţă reutăţacioasă. Acest domn se conducea de un singur scop: neputându-se ilustra în revoluţia dela 6 Septembre şi apoi în resbelul cu sêrbii, el aştepta evenimente nouĕ pentru a găsí un mijloc de a ieşí din obscuritate. Consulul rus şi polcovnicul Sacharoff îl îndemnau pe calea apucată. În afară de asta el şi căpitanul Zazow nu puteau sĕ se consoleze de desfiinţarea curţei din Plovdin (Filipopoli), unde acesti domni se încercau a fi curtesani.

Dar sĕ lăsăm la o parte toate aceste amĕnunte; scopul, la care ţintesc, scriind aceste linii, e, sĕ arĕt, că nu tocmai sus menţionaţii sunt vinovaţi în lovitura de stat dela 9 August, ci o persoană autorisată.

Mâna dibace, care a pregătit revoluţia aparţine miniştrilor de atunci. P. Caraveloff, Nichiforoff şi Ţanoff — iată cine ţineau firul.

---

*) Conduita acestui domn faţă cu prinţul Alecsandru este din cele mai revoltătoare. Acest domn a fost acoperit de buna-voinţa principelui şi de va fi fost un animal, trebuia s'o simtă. Pentru dênsul prinţul s'a certat cu oficerii ruşi şi cu ministrul Cantacuzino.

---

duce apa, că de va fi vinovată, o va bate Dumneḑeu şi o va prăpădí pe apă; eară de nu va vinvată, Dumneḑeu o va mântuí de aceea pedeapsă şi o va scoate undeva pe uscat.

Aşa le grăì schiopul, dragii moşului, şi adunarea întreagă fu de părerea lui.

Pe fată numai decât o au băgat într'o bute mare cu copil cu tot, 'i-au mai băgat de mâncare, apoi 'i-au dat drumul pe o apă mare.

Fata împĕratului mergea cu butea, pe unde o ducea apa, fără ca sĕ scie, că pe unde e. A plâns ea, cât a plâns, eară dela o vreme, vĕḑênd, că tot nu iese la cale cu plânsul, a încetat de a mai plânge şi s'a pus pe rugate la Dumnezeu.

Băiatul ei crescea, vĕḑênd cu ochii, până în urmă atâta crescuse, de da cu picioarele într'un fund de bute, ear cu capul în celalalt fund. Vĕḑênd mumă-sa una ca asta, s'a spăriat de el, că cum cresce, şi îi ḑise:

— Bine dragul mamii, dar ce ai de gând de cresci aşa amarnic? Nu ţi-e frică, că vei sparge butea şi atunci suntem perduţi.

— Nu te teme mamă, îi ḑise băiatul, că şi eu tocmai aceasta o vreau, ca sĕ sparg butea, pentru ca sĕ vedem, pe unde mergem, şi da dacă vom putea eşi unde-va la margine pe pămênt uscat.

Aşa a şi făcut băiatul. Într'o bună dimineaţă — după ce crescuse de nu mai încăpea în bute — se umflà odată, de ţipă un fund dela bute. Acum sĕ fi vĕḑut spaima mumă-sa, căci întrase apa în bute. Băiatul încă voinic de fire nu s'a spăriat, ci a început a mâna butea cu notul către mal, care nu era departe, până ce ajung pe uscat. Aci se scoboară cu mumă-sa jos, trag butea deasupra pe mal, şi sĕ pun ca sĕ odihnească puţin, mulţămind lui Dḑeu, pentru că 'i-a scăpat dela primejdie teafări şi sĕnătoşi.

După ce s'au odihnit puţintel, băiatul iea butea şi o duce ceva mai departe de mal în pădure şi o aşaḑă lângă poala unei stânci. Aci în pădure trăiau ei cu rădăcini de pomi, cu mere şi pere pădureţe, de care cresc bogăte p'acolo şi cu cari trăiau de aḑi până mâne, cum puteau în frica lui Dḑeu.

Pe vreme aceea dragii moşului, avea Dumneḑeu mai dragi pe oameni ca în vremile de acum, că bagseamă erau şi mai buni şi mai de treabă ca în ḑiua de astăḑi, şi tocmai pentru aceea nu e lucru de mirare, dacă Domnul Christos şi sftul Petru umblau printre ei în feliurite chipuri, ajutându-'i şi miluindu-'i cu darul lor dumneḑeesc.

Într'o ḑi tocmai pe când fata împĕratului şi fiul ei stăteau dinnaintea colibei şi-'şi vorbiau despre nĕcazul lor, vĕd venind către ei doi oameni sĕraci cerşitori, cerêndu-le adăpost preste noapte, ḑicându-le, că sunt osteniţi şi nu sciu, că pe unde şi încătrău sĕ dea noaptea prin pădurea aceea mare.

Fata împĕratului le dete sĕlaş bucuros şi nescai rădăcini, ce le avea culese de mai 'nnainte drept cină, spuindule, că le-ar da bucuros şi altecelea, însĕ nu are de unde. Ear apoi în vremea cinei, fata împĕratului le povesti toată istoria din fir în pĕr, dela început, până la sfêrşit, ear după cină s'a pus care unde au putut şi s'au culcat până dimineaţa.

Domnului Christos — că doar el era cu sftul Petru — i-se facu milă de fata împĕratului, de aceea dimineaţa a şi întrebat-o, dacă-i este copilul botezat, sau nu? Fata le-a rĕspuns, că nu.

Atunci Domnul Christos îi ḑise:

— Primesci, ca sĕ-'ţi fim noi nănaşi şi sĕ-'ţi botezăm copilul?

Fata împĕratului le rĕspunse, că primesce şi e bună-bucuroasă a avea de nănaşi pe nesce oameni atât de buni.

Dl Christos cu sântul Petru iau copilul şi'l duc la un isvor limpede şi-l botează, apoi îi pun numele „Frunză-muză bun viteaz“. După aceea aduc copilul şi Domnul Christos îi cinstesce o săgeată şi un paloş cu poruncă, ca sĕ nu-'l ea decât după 10 ani. Le mai dădu un păhar cu vin şi o pită, şi după ce sfinţiră coliba, se făcură nevĕḑuţi.

(Va urma.)

După toate legile lumeşti, în toate ţěrile, aceşti trei oameni ar fi fost condamnaţi înnainte de toţi, căci ei erau adevěraţii vinovaţi. Ei ocârmuiau Bulgaria, ei erau aleşi pentru a apěra tronul şi ţeara.

Zancoviştii şi pseudo-unioniştii cu un an înnainte s'au declarat pe faţă inimicii coroanei, ei deci au fost consecinţi. Guvernul din contră trebuia sě apere coroana, trebuia sě paraliseze conjuraţiunea.

Zancoff de mult era, privit ca trădător al intereselor ţěrei.

Caraveloff, din contră, era privit ca păditoriul fidel al acestor interese.

Dacă sunt oameni indulgenţi în judecata lor privitoare la zancovişti, esplicând conduita lor prin faptul, că principele nu voia sě le dea puterea, apoi chiar aceşti oameni nu vor putea sě desculpe pe Caravelloff, care în calitatea sa de prim-ministru, ḑiua sěruta mâna principelui, ear noaptea combina planul rěsturnărei sale, care ḑiua îi jura devotament nemărginit, ear noaptea complota peirea lui, sěrutându-se cu cei, pe cari îi considera mişei şi miserabili.

Diguitatea fiinţei umane se revoltă în contra unei asemenea conduite.

Din toţi oamenii de stat ai Bulgariei, numai Caraveloff a fost acela, pe care-'l sprijineam din toate forţele noastre, pentru care ne-am luptat, pe care 'l-am stimat şi considerat. Păn' în momentul de faţă, acest om nu 'mi-a făcut absolut nici un rěu personal şi cu toate astea eu unul sunt cel dintâi, care aḑi me věd nevoit a me ridica pe faţă în contra sa.

Fie-care poate simţí, cât de greu îmi este a lua condeiul în mână, fie-care vede cât de dureros este pentru mine a devení acusatorul unui om, ale cărui opinii publice le-am împărtăşit păn' acum.

Dar n'am ce face. Patria şi soartea ţěrei sunt mai presus de toate.

Pentru a adresa actul de acusaţie contra lui Caraveloff, m'am întemeiat pe un şir de documente, cari sunt alăturate mai jos. Sě le citească fie-care, sě cumpănească greutatea lor şi apoi sě se pronunţe. În afară de *aceste documente* me simt însě nevoit a da câteva amĕnunte privitoare la evenimentele anterioare nefastei ḑile de 9 August şi posterioare acestei ḑile.

"Telegr„ *Zaharia Stoianow.*

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Apoldul-inferior, la 17 Novembre 1886. Sub impresiunea unei deosebite plăceri şi mulţămiri, îmi permit a scrie aceste rênduri despre un act, care dovedesce zelul, stăruinţa, iubirea de progres şi buna înţelegere, care domneşte între bravii noştrii apolḑeni, şi pe cari toate comunele românesci ar fi bine sě-'i imiteze în privinţa aceasta, dacă împrejurările locale reclamă aceasta.

Acolo, unde înnainte de asta, cu 13—14 ani, erau aşeḑate casele parochiale ev. lut. de aici, cu estinsele lor grădini şi livezi, astăḑi se ridică mândru şi maiestos măreţul edificiu românesc gr. or. — care nu nnmai unui sat, dar ori cărui oraş ar face onoare prin minunata sa întocmire internă, şi prin falnica sa înfăţişere esternă.

Cu muncă şi sudoare românească a fost cumpěrat acel loc, cu muncă, cu chieltuială, dar cu bună-voinţă şi iute a fost ridicat acest edificiu.

Înnainte de aceasta cu 8 luni, se mai puteau vedé aici ruinele fostei case parochiale, astăḑi însě, orice călător se opreşte în drumul seu, spre a priví noul palat destinat „luminei.“

Ḑiua de astăḑi este şi va rěmâné o ḑi însemnată pentru noi, căci astăḑi s'a sěvêrşit sfinţirea scoalei, la care act au asistat pe lângă întreg poporul apolḑan şi dna Agapia Droc, dna şi dl pretore M. Branisce şi alţi onoraţiori de prin prejur.

S-ta liturghie a îndeplinit-o păr. protopo I. Droc, asistat de preoţi locali N. Topârcean şi I. Lazar, ear după aceea am mers la noul edificiu, în formă de procesiune, unde s'a făcut sfinţirea apei.

După împlinirea celor rituali, părintele protopop I. Droc se adresează cătră publicul asistent cu o pătrunḑětoare vorbire, în care între altele arată, că la venirea Dsale în fruntea acestui tract, în comuna Apold, scoala esista numai cu numele, nu era edificiu scolar corespunḑětor, nu era fond scolar, nu erau învěţători, — nu era nimic.

Cel dintâiu lucru al D-sale a fost, ca sě încurajeze pe oamenii a contribuí la crearea unui fond scolar. Ideea aceasta a întîmpinat mari greutăţi, de oare-ce nimeni nu mai credea, că în modul acesta va mai putea ajunge la un resultat, pentru că şi mai înnainte sau creat astfel de fonduri şi au dispărut fără urmă.

A trebuit ca însuşi sě premeargă cu esemplu, oferind dela sine o anumită sumă, pentru înfiinţându-'l fond scolar; acest esemplu l'a imitat şi alţii, şi pe lângă împlinirea altor trebuinţe scolare din acest fond, astăḑi ne vedem în plăcuta posiţie a avea acest colosal edificiu scolar.

Espune mai departe însemnătatea, folosul şi binele, ce ni-'l oferă scoala, laudă stăruinţa şi hărnicia apolḑenilor, dovedită şi cu aceasta ocasie, îi îndeamnă sfătueşte şi încuragiază, ca şi de aci înnainte şi cu atât mai vêrtos acum, când au la îndemână acest edificiu, sě se străduiască a merge înnainte pe calea apucată.

Lungi strigăte de „sě trăiască“ au rěsunat la finea acestei vorbiri.

Vorbì apoi vrednicul nostru notariu comunal dl. I Măcelariu, scurt, dar foarte potrivit, mulţămind dlui protopop pentru îngrijrea şi activitatea dosvoltată atât prin cuvênt, cât şi prin faptă, pentru aducerea în îndeplinire a acestei lucrări.

Vrednicia omului se cunoasce prin faptele sale.

Da, faptele dlui protopop I. Droc arată de ajuns, cumcă ostenelele şi neîntrerupta muncă a D-sale, de când îl avem ca conducětor al acestui tract, merită şi îi suntem datori stimă, devotament şi recunoscinţă.

În fine nu pot trece cu vederea încă o persoană, care a fost sufletul acestei interprinderi, carele a umblat, a lucrat, a îndemnat şi a ajutat la grabnica şi buna realisare a acestei zidiri.

Aceasta persoană e bravul nostru primariu I. Orăşteanu.

Ca recompensă, pentru ostenele sale, a primit numai mulţămirea şi satisfacţiunea sa internă, ce o are în urma faptului împlinit.

După îndeplinirea acestui act solemn a fost masă comună, cu care ocasiune s'a întreprins o colectă între oaspeţi în folosul fondului scolar, adunându-se în chipul acesta o sumă frumuşică. *—b.—*

Varietăţi.

* (Regina României profesoară.) Vestea s'a lăţit în toate părţile despre frumoasa misiune, ce ş'a luat'o regina României. Dela anul nou începênd, regina va ţiné câteva oare pe sěptěmână prelegeri din istoria literaturei moderne. Şi anume va propune fetiţelor din scoala capitală. Regina, care a studiat bine şi scie pe clasicii tuturor ţěrilor, cercetând în unile oare de literatură sus-numitul institut, n'a fost mulţămită cu resultatul propunerilor. A chiemat dênsa pe câteva eleve acasă, şi le da oare private. Aceasta a produs un zel în celelalte eleve, încât începeau a fi neliniştite cu soartea lor. Regina, după ce se sfătuì cu regele, se decise a propune însěşi istoria liter. moderne şi a îmbrăţişa cu tot-d'adinsul acest ram al sciinţii.

Într'o conferinţă profesorală ş'a ficsat însaşi oarele şi a promis, că în ceea-ce privesce clasificaţiunea va fi aspră, dar dreaptă.

* (Congres.) Patrioţii maghiari ş'au pus de gând ş'au hotărît ca în anul, ce vine, sě ţină un congres în Pesta kultur-egyleturile.

Omul propune — .... Cine scie cum se va întoarce maşina lumii!!

* (Kulturegylet.) Filiala lui adecă cea din Mediaş a hotărît sě facă un institut unguresc şi sě întemeeze o bibliotecă poporală. — Cui ...?! Sasilor ori românilor!! Românii nu 'şi sparg capul cu cetitul..! Poate pentru familia deputatului dietal..!

* (Episcop nou.) După cum ne aduc vestea foile unguresci noul episcop al Verseţului **Ilarion Ruvaraţi** a resignat dela scaunul episcopesc din motive reservate.

* (Fără nume.) Un aşa numit Alecsandru Moldovan neavênd, ce face, se gândì şi se resgândì sě 'şi maghiariseze nnmele de familie. Ministrul unguresc în zelul seu cel mare 'i-a şi implinit dorinţa. Din Moldovan 'l va chiema *Huniade.* Care-i numele unguresc?! Cât de puţin cunosc istoria. Dar noi tot îi ḑicem sěrmanului om nou. De capul lui ..!

* (Un rar joc al naturei) s'a observat în ḑilele trecute, la apunerea soarelui, în Homorod-Heviz, la poalele Alpilor Făgăraşului. Soarele apuse şi colorà purpuriu zăpada pe vêrful muntelui. De odată se înnălţară în roşeaţa serei doi sori strălucitori, cari se opriră în loc mai multe minute, în mică depărtare unul de altul. Două ḑile mai târḑiu se repeţì acest straniu fenomen natural, deşí era lună. Acest fenomen dispărù şi el repede, dar lăsà în urmă'i o făşie de nor de o coloare argintie, care te orbia. Negreşit, că poporul profeţesce diferite viitoare întêmplări.

* (O copiliţă nevinovată.) Se scrie din Budapesta, că în noaptea de Duminecă spre Luni o societate constătătoare din câteva cântăreţe din societatea aşa numitului „Orfeu prugmarian“ şi 5 oficeri înnainta prin strada Andrássy şi cam pe la 2 oare întrá în cafeneaua „Guten-freund.“

Fiindcă la o masă nu încăpură toţi oaspeţii, se escà o înverşunată dar glumeaţă dispută. D'odată un oficer scoate un revolver şi strigà turbat 'cătră un membru al societăţii, o fetiţă de 9 ani: Treci d'aci sau te împuşc.“ — Copila rěspunse, zimbind şi cam îndărătnic: „Şi totuşi nu voiu trece.“ Locotenentul slobodì cocoşul, o bubuitură, şi copiliţa picà moartă la pămênt.

O larmă mare sě escà. Din toate odăile oaspeţii sar, sě vadă, ce n'ai crede ochilor. În acest timp locotenentul privì câtva spre jertfă, apoi întoarse revolverul, 'şi trase şi lui un foc şi mnrì la 3 oare dimineaţa.

Nefericita este renumita cântăreaţă Rosa Taţian o română drăgălaşă, care era foarte plăcută publicului dela Orfeul prugmarian.

(Nu-i glumă cu inteligenţa animalelor.) În ḑilele din urmă 'şi câştigà mare veste menageria Nouma-Hawa, în Verviers Pentru de a se produce cu ceva nou se dresase bine un leu de 3 ani. Dama Nouma păşì hotărîtă în colivia animalului dresat, pentru de a'şi repeţì producţiunea. Dar în acelaşi moment se repeḑì leul asupra stăpânei sale, o cuprìnse peste mijloc, îi sfăşià braţele şi o trântì jos. Ea căḑù, strigând pe nume pe servitoriu, ca sě o mântuiască. August şi sărì în colivie, cu putere uriaşă apncă pe turbatul dobitoc şi 'l desfăcù de dânsa Directorul Saulet sărì hotărît în colivie şi deşi fu rănit la un picior, scoase pe nefericita damă afară apoi sărì şi el. Apoi se încinge o îngrozitoare luptă între servitoriu şi între dobitocul însetat de sânge. Abia după ce intervenirà nesce indiviḑi cu măestriile lor, se putu mântuí August sfârticat şi muşcat.

Astă scenă întêmplată în 5 minute a tăiat pofta oamenilor dela menagerie d'aşi mai prinde mintea cu astfeliu de dobitoace!

* (O mumă arsă de vie de copii sei.) În oraşul Blois, s'a judecat de curênd un proces din cele mai dramatice şi la care a asistat mai toată presa judiciara din Paris.

Este vorba de un asasinat comis în împrejurări cu totul înspăimêntătoare, de niște copii asupra mumei lor. Drama aceasta s'a întêmplat în cătunul Luneau, ţinutul La Mare au Diable.

După moartea bărbatului, d na Lebon, o bătrână ţěrancă de 60 ani, îmbătrânită mai mult prin muncă decât prin etate, se ataşà ca servitoare pe lângă un vier din Gièvres. Sermana femeie avea cu toate acestea trei copii, doi băeţi şi o fată, la care ea ar fi putut sě trăiască; ea preferì sě servească la alţii. D-na Lebon trăise fără ca sě fi fost vr'o dată bolnavă.

După câte-va luni dela întrarea sa în serviciul vierului, căḑu bolnavă rěu şi se věḑu silită a se duce la ginerile Toma, un mic cultivator. Ceialalţi doi fii, cari nu erau însuraţi, promiseră, că vor vení în ajutorul bătrânei. Trecură câte-va septămâni, fără ca bătrâna sě dea semne de moarte.

Atunci cei doi fraţi Lebon şi soţii Thomas se învoiră sě se scape cu ori-ce preţ de věduva Lebon. Se deciseră ca sě o ardă de vie şi apoi sě declare, că ea a căḑut în foc din nebăgare de seamă.

În dimineaţa de 29 Iuliu Alexandru Lebon se duse sě roage pe preotul comunei sě spovedească pe mumăsa, care era sě moară. Preotul venì sě'şi facă datoria.

După prânz copii věduvei Lebon pun în esecutare planul infernal, ce'l proectaseră. Aşează un rug în căminul cel mare al casei şi când toate preparativele fură terminate, Alexandru şi Alexis Lebon ridicară din patul ei pe sermana bătrână care scotea ţipete îngroziţoare şi o puseră în camin, după cei unseră capul cu păcură.

Pentru a putea ţiné pe placa de fer a focului pe nenorocita, Alxandru îi dete o lovitură tare cu piciorul în şale iar fiica victimei, soţia Thomas, scoase dintr'un sac un měnunchiu de pae, ce 'l aprinse din mâna femeiei sale şi 'l depuse pe rug şi pe corpul victímei. Rugul luà foc. În momentul acesta věduva Lebon de şi era aproape cu totul paralisată, totuşi făcu nisce sforţări violente pentru a eşì din cămin, dar ea era ţinută pe lemne cu cleştele.

Flacările cuprinceră îndată corpul victimei, care scotea niște ţipete înspăimântătoare.

În tot timpul cât a durat această scenă oribilă, cei trei nepoţi ai victimei, tinerii Tomas, dintre care cel mai mare, o fică numită Eugenia avea 8 ani, remoseră îngenuchaţi într'un colţ al camerii, rugându-se.

La 30 Iulie, dimineaţa cei doi fraţi Lebon se duseră la primărie sě declare decesul mumei lor care, ḑiceau dînşii, căḑuse în fundul căminului, când ei erau la câmp.

Eşind dela primărie, se duseră la preot unde cerură cu insistenţă sě'i vorbiască. — Aci se putea vedé elementul comic, care face totdeauna defectul în dramele cele mai triste. Preotul după ce le comunicase prin o servitoare, că nu le poate vorbí, venì în perssoană sě le spună, că nu le poate da audienţă.

Dar e foarte urgent ceea-ce vrem, sĕ ve spunem, rĕspunseră fraţi Lebon. Voim a ne spovedí imediat!

— A ve spovedí? rĕspunse preotul, este imposibil acum. Veniţi spre doauĕ oare. Sunt foarte ocupat. După doauĕ oare voiu fi la disposiţia d-voastră.

Ţĕranii insistând din nou cu enegerie de a 'i spovedí chiar pe câmp, preotul strigà: Nu, nu, după doauĕ oare! . Me grăbesc, mi sĕ rĕceste dejunul! Am un rinichiu de viţel pe masă? Veniţi după doauĕ oare sunt la disposiţia d-voastră.

Fraţi Lebon rugară pe preot, sĕ le binecuvinteze doauĕ panglice, pe care le aduserà cu dênşii. Preotul le bine-cuvêntà, apoi se departà iar ţĕranii 'şi puseră la gât panglicele bine-cuvêntate.

După doauĕ oare fraţii Lebon se presentară întovărăşiţi de sora lor, Tomas. Câte-şi trei se spovediră.

În seară ḑilei 30 Iulie, jandarmii veniră în cătunul Luneau, ca sĕ facă o anchetă morţii d-nei Lebon. Ei întrebară în parte pe fie-care din asasini. Declarările acestor patru persoane fiind cu totul deosebite jandarmii bănuiră o crimă şi arestară îndată pe fraţii Lebon şi pe soţul Tomas.

A doaua ḑi, Alexis Lebon povestì judelui de instrucţie amĕnuntele crimei. Cel mai mare din copii soţilor Tomas, mica Eugenia, confirmà declaraţiunea unchiului ei, — Fraţii mei şi eu, ḑicea ea, am fost de faţă, când bunica noastră a fost arsă. Dênsa ţipa foarte tare; unchii mei Alexandru şi Alexis au luat'o din pat şi au dus'o în foc; un foc mai mare de cât focul, care se face la crăciun. Muma mea a aprins un mănunchiu, pe care la dat tatii şi tata a aprins focul. Bunica ţipa tare. Atunci unchiul meu Alexaudru a dat bunicii mele o lovitură tare în şale şi nu mai ḑise nimic. Ea gemea numai din când în când. O ţinneau pe foc cu cleştele! Şi în tot timpul cât a ars noi rĕmăsesem într'un colţ lângă pat, în genunche recitind versete

Desbaterile au ţinut 2 ḑile.

Curtea a condamnat pe soţii Tomas la moarte; pe Alexardru Lebon la mâncă silnică pe viaţă şi pe Alexís Lebon la 20 ani muncă silnică.

Unde ajungem în timpul nostru.!!

Nr. 574 [1496] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei a doua gr. or. de clasa a doua în comuna Gurariului, protopresbiteratul Sĕliştei, în urma părinteştei resoluţiuni consistoriale din 28 Martie a. c. Nr. 1132 B. se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Salariu anual din cassa alodială a comunei . . . . . fl. 315
2. Venitul stolariu şi accidenţii pentru serviţii estraordinare computate în suma de . . . . fl. 290

Suma . fl. 605

Doritorii de a ocupa această staţiune au a-'şi aşterne petiţiunile lor, instruite conform legilor în vigoare, oficiului protopresbiteral gr. or. al Sĕliştei în terminul sus indicat.

În conţelegere cu comitetul parochial concernent, oficiul protopresbiteral gr. or. al Sĕliştei.

Sĕlişte, 18 Novembre 1886.

Dr. Nicolae Maier,
protopresbiter.

Nr. 689 [1495] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei a II-a vacante din Rĕşnov protopresbiteratul Branului, declarată prin ordinul Venerabilului Consistoriu archidiecesan de dto 15 Octobre 1885 Nr. 5317 B. de clasa a II-a sĕ escrie prin aceasta concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Venitul porţiunei canonice din 15 jug. pămênt . . . . . 200 fl.
2. In bani gata din ajutoriul dela alodiu . . . . 200 fl.
3. Venitul dela stole computat la olaltă . . . . 200 fl.

Suma 600 fl.

Doritorii de a ocupa acest post au de a'şi asterne petiţiunile lor la subscrisul oficiu protopresbiteral, instruite conform statutului organic şi regulamentului congresual pentru parochii din 1878 până la terminul sus indicat.

In conţelegere cu comitetul parochial. Oficiul protopresbiteral al Branului.

Zernesci, în 2 Novembre 1886.

Traian Meţian,
protopresb.

Nr. 208 [1493] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea vacantei parochii: Gârbova de sus clasa III a în protopresbiteratul gr. or. al Albei-Iuliei, se escrie de nou concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Porţiune canonică arătoriu 9 jugere 122°□.
2. Liveḑi 6 jugere 873°□.
3. O pădure de 2 jugere 647_0□.
4. Cimiteriu de 2 cară de fên.
5. Dela 140 familii câte o ferdelă (16 copuri) cucuruz în boambe.
6. Dela 140 familii câte o ḑi de lucru.
7. Venitele stolare, ameliorate şi regulate de comitetul parochial la 5 Septembre a. c.
8. Toate aceste aduc ls an un venit curat aproape la 400 fl. v. a.
9. Nefiind casă parochială se va închiria până se va edifica.

Doritorii de a ocupa această parochie, au de a-şi aşterne petiţiunile instruite conform disposiţiunilor statutului organic şi regulamentului pentru parochii, la acest oficiu protopresbiteral până la terminul sus amintit. În conţelegere cu comitetul parochial.

Alba-Iulia, 3 Novembre, 1886.

Alecsandru Tordoşan,
protopresbiter.

Nr. 184 [1492] 2—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului de paroch devenit în vacanţă, în parochia din comuna Ernea Săsească, protopresbiteratul Têrnavei superioare se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român.“

Emolumentele cu acest post împreunate sunt:

1. În naturale dela 85 de familii câte 1/2 de ferdelă de cucuruz sfărmit.
2. Stola îndatinată din care ca şi din naturale terţialitatea e a cantorului.
3. Porţiune canonică constătătoare din 2 jugere 502°□ arătură 506°□ grădină, 1048°□ liveḑi de fên şi 436 păşune pentru vite, din care încà folosesce cantorul terţialitatea îndatinatá.
4. Casa parochială cu o tindă şi o cămară.

Toate acestea computate în bani pot da un venit anual de 160 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post au a'şi aşterne suplicile lor de concurs instruite în sensul statutului organic la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la terminul ficsat.

Alma, în 1 Novembre, 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Ternavei superioare în conţelegere cu comitetul parochial.

Ioan Almaşan,
protopresbiter

Nr. 490 [1491] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan în parochia Socet cu filiile Poiana Rechiţeli şi Runcu mare, instituit pe basa legei (§ 4 al regulamentului pentru parochii) în sensul resoluţiunei consistoriale dto 25 Octobre 1883 Nr. 3496 B. se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român.“

Salariul hotărît pentru acest post este de 300 fl. v. a. în bani ori în naturale dela popor.

Cei ce ar dori a refiecta la acest post vor avé aşi aşterne suplicele lor de concurs instruite conform legilor bisericesci în vigoare la subscrisul în terminul deschis.

Deva 29 Octobre 1886.

Cu învoirea comitetului parochial.

Ioan Papiu,
protopresb.

Nr. 783 [1497] 1—3

EDICT.

Stefan Gagea din Gârbova, protopresbiteratul Mercurei, -- carele de 5 ani trecuţi a părăsit cu necredinţă pre legiuita sa soţie Elisaveta Nicoară din Dobârca, fără a se scí, unde se află, sau dacă mai e în vieaţă — se citează a se presenta înnaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral, în termin de 3 luni de ḑile dela prima publicare a acestui edict, căci la din contră, procesul divorţial intentat asupră-i de soţia sa, se va pertracta şi decide şi în absenţa lui.

Mercurea, la 26 Novembre 1886.

Oficiul protopresbiteral al Mercurei.

I. Droc,
prot.

Nr. 591 [1490] 2—3

EDICT.

Niculae Jinariu gr. or. din Sĕlişte, protopresbiteratul Sĕliştei, care de 13 ani a părăsit cu necredinţă pre legiuita sa soţie Maria n. Ilie Dădărlat tot din Sĕlişte conform decisiunei consistoriale din 4 Novembre a. c. Nr. 5623 B. se citează a se presenta în termin de 3 luni dela prima publicare a acestui edict, înnaintea subscrisului oficiu, căci la din contră procesul divorţial intentat de soţia lui sus numită, contra lui se va pertracta şi decide şi în absenţa lui.

Sĕlişte 25 Novembre 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sĕliştei.

Dr. Niculae Maier,
protopresbiter.

Nr. 384 [1486] 2—3

EDICT.

In sensul decisiunei consistoriale din 26 August anul c. Nr. 2786 B. se citează prin aceasta Petru Taus j. legiuitul soţ al Ecaterinei Taus născ. Zacharia Oprea din Măgheruşul săsesc în tractul protopresbiteral al Braşovului, carele mai bine de 6 ani a părăsit comuna sa natală fără a se sci ubicaţiunea lui spre a se presenta înnaintea subscrisului oficiului protopresbiteral gr. or. în termin de 3 luni dela prima publicare a acestui edict în foaia noastră archidiecesană, căci la din contră se va decide causa matrimonială şi în absenţa sa.

Braşov, în 22 Septembre 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. din tractul Braşovului II.

Ioan Petric,
protopr.

Nr. 8765 v. c. 1886. [1488] 2—3

Publicaţiune.

Pe basa §-lui 189 din legea despre dreptul de apă (art. de lege XXIII 1885) precum şi pe basa §-lui 87 al ordinaţiunei generale esmise spre esecutarea acestei legi de ecselenţia sa dl ministru de agricultură, industrie şi comerciu în conţelegere cu esc. sa dl ministru pentru lucrările publice şi comunicaţiune în 31 Decembre 1885 sub Nr. 45689 provoc pe **toţi proprietarii de construcţiuni de apă şi de drepturi de folosire de apă, ce esistă în comitatul Sibiiului**. sĕ'mi presenteze până în **31 Martie 1887** în scris concesiunile privitoare la drepturile lor, sau sĕ dovedească în scris precumcă drepturile lor de apă esistă neconturbate dela 1 Ianuariu 1886 fără de a vĕtăma interesele juste ale altora şi fără de a se fi aflat de către autorităţile competente de stricăcioase.

Se observă, că insinuările sunt în sensul §-lui 161 al. 2 din legea despre dreptul de apă scutite de timbru.

Aceasta îndatorire de a presenta concesiunile resp. de a dovedí drepturile se estinde asupra tuturor proprietarilor de construcţiuni de apă, pentru care sĕ recere concesiunea autorităţii; e dar validă în mod egal pentru intreprinderi de irigare, de drenare, de asigurare în contra inundărilor, pentru întreprinderi industriale, pentru mori, mai departe pentru apaducte publice şi private, pentru canaluri publice şi private pentru reservorii artificioase şi jilipuri.

Construcţiunile de apă ale acelora, care nu-'şi vor putea dovedí drepturile lor sau nu-'şi le vor însinua în terminul ficsat, se vor priví în sensul §-lui 191 al legii citate de neesistente şi cu privire la atari construcţiuni se va aplica §-ul 163 şi cei următori din legea despre dreptul de apă şi §§-ii 3—22 din ordinaţiunea citată.

Sibiiu, în 30 Novembre 1886.

Vice-comitele comitatului Sibiiu

Gustav Thalmann.

---

436 szám. 1886. [1498] 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a balásfalví kir. járásbiróság 1457/1886 számu végzése által a nagyszebeni Albina hitelintézet, javára Báncs Josif és társai ellen 77 frt. 40 kr. tőke, ennek 1885 év Aprilis hó 8 napjától számitandó 6°/₀ kamatai, és eddig összesen 22 frt. 79 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 375 frta becsült 4 drb 7 éves és 2 drb 6 éves fehérszőrü tehén, 1 paraszt ökör szekér és 5 drb juhból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 1641/1886 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén vagyis Csufudon alperesek lakásainál leendő eszközlésére **1886-ik év December hó 17-ik napjának** délelőtt 10 órája határidőül kitüzetik, és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megálla pitott feltételek szerint lesz kifizetendő..

Kelt Balásfalván, 1886-ik évi Deczember hó 7 napján.

Táth György,
kir. bir. végrehajtó.

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu.

Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 128 Sibiiu, Marţi 2/14 Decembre 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de donĕ ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rĕndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 1 Decembre.

Cestiunea Bulgariei începe a dispăré din discusiunea publică europeană, şi în locul ei păşesce una şi mai gravă, cestiunea forţelor armate, care va trebuí sĕ se deslege prin un crâncen rĕsboiu european.

Nu se mai poate susţiné starea actuală, aşa a ḑis prima autoritate militară în Europa, căruntul Moltke în discusiunea din Reichsrathul german dín Berlin. Puterile europene 'şi-au sleit puterile prin înmulţirea armatei şi prin susţinerea ei. Rivalitatea este mare, ne mai auḑită de mare. Va trebuí deci sĕ înceteze această calamitate, şi ea numai prin un rĕsboiu va putea sĕ se delăture.

Generalul Moltke vorbesce foarte puţin. Semnificativ este dară, că după ce organele cabinetului din Berlin de un an încoace la anumite ocasiuni au vorbit despre un fiitoriu rĕsboiu între Francia şi Germania, provocându-se la spiritul de revanche din pressa francesă, acuma vine omul tăcut, omul chipsuit, care a condus armata germană la 1870 din victorie în victorie până la capitulaţiunea dela Sedan, vine generalul Moltke, şi roagă parlamentul, sĕ voteze proiectul pentru sporirea armatei germane, făcênd provocare la forţele armatei franceze, cari sunt superioare celor germane.

Mai mult, acest bărbat, care judecă mult şi vorbesce foarte puţin, a aflat cu cale sĕ devină acuma vorbăreţ. Şi el a vorbit destul de clar. Europa geme sub greutatea armelor. Germania este hotărîtă sĕ-'şi conserve ceea, ce a ocupat, Francia nu voesce sĕ abḑică dela planul seu de a-'şi recucerí ceea, ce a perdut la 1870. Francia este causa acestor înarmări. Generalul Boulanger, actualul ministru francez de rĕsboiu, a înmulţit armata, şi o a organisat ca şi când ostilităţile s'ar fi şi început. Trebue deci urcat numĕrul armatei germane, ca sĕ poată resista celei franceze.

În lupta crâncenă dintre aceste douĕ mari puteri fiecare va fi avisată numai la forţele sale. Şi generalul Moltke şi în privinţa aceasta a vorbit foarte categoric. Preţuiesce alianţa cu Austro-Ungaria, însĕ adaogă, că fiecare stat trebue sĕ se baseze pe sine însuşi, aici zace forţa lui, aici este lucrul de căpetenie, ajutoriul strĕinilor este numai lucru de mâna a doua.

Învederat lucru este, că stăm în ajunul unui rĕsboiu european, care cu greu se va localisa între Francia şi Germania. Cestiunea Bulgariei se pare a fi chemată sĕ dea numai ansă la o încăerare generală. Şi începutul uşor se poate face.

Turcia lucră din toate puterile pentru candidarea principelui Dandian de Mingrelia pe tronul bulgar. După cum sunt astăḑi dispuşi representanţii poporului bulgar, alegerea acestui candidat este ca şi picată. Rusia este decisă la asemenea eventualitate sĕ ocupe Bulgaria, şi atunci *„casus belli"* este sosit.

Pentru aceasta eventualitate este pusă în prospect o alianţă între Anglia, Austro-Ungaria şi Italia contra Rusiei. Deodată cu erumperea ostilităţilor în peninsula balcanică va isbucní şi rĕsboiul, despre care ne-a vorbit Moltke, ca despre o inevitabilă urmare a înmulţirei forţelor armate în mĕsura de aḑi.

Situaţiunea este deci destul de critică, şi unica mângăere a popoarelor, unica speranţă, că această catastrofă se va mai amêna este bĕtrânul împĕrat al Germaniei, căruia principele de Bismark nu voesce se-'i amărască restul din vieaţă prin supărările unui rĕsboiu. Dela doi ochi mai atêrnă pacea europeană, dela acesti doi ochi atêrnă fericirea popoarelor, cari doresc pacea pentru a se putea desvolta, continuându-'şi activitatea. Şi până va trăí împĕratul Wilhelm, ţarul Rusiei va scí ţiné în frêu agitaţiunea panslavistilor, generalul Moltke va mai putea suporta budgetul oneros al armatei, şi opiniunea publică din Ungaria va putea umbla încă pe căile rătăcite de păn' acuma, asuprind pe toate terenele naţionalităţile de pe teritoriul coroanei Sântului Stefan.

Ce va urma după moartea bĕtrânului împĕrat, aceasta ni o putem închipuí. O încăerare generală tare uşor poate schimba starea de lucruri şi în lăuntru şi în afară.

Revista politică.

Deputaţiunea bulgară a fost primită în audienţă la ministrul de esterne, contele Kálnoky, şi această audienţă a durat preste o oară. Din rapoartele ḑiarelor din Viena despre această audienţă aflăm, că ministrul nostru de esterne a primit deputaţiunea cu multă prevenire, căreia, după ce a ascultat espunerea situaţiunei din Bulgaria, 'i-a rêspuns, că monarchia noastră are multe simpatii pentru Bulgaria. Ce privesce ţinuta în politica esternă, ministrul rĕmâne la declaraţiunile făcute în delegaţiuni.

Deputaţiunea s'a re'ntors dela palatul ministeriului de esterne foarte mulţămită.

Îndată după această audienţă, deputaţiunea s'a presentat la ministrul resident rus, Lobanov, care a declarat, că el pe delegaţii bulgari nu-'i primesce în mod oficial, nerecunoscênd Rusia legalitatea sobraniei şi cea a regenţii, îi primesce însĕ ca pe nisce cunoscuţi vechi. Audienţa la representantele rus a durat preste un pătrariu de oară. De aici apoi deputaţiunea a cercetat dearêndul pe toţi representanţii puterilor strĕine.

De însemnat este, că ministrul rusesc a declarat deputaţiunei, că de ţarul rusesc nu va fi primită, la cererea ei însĕ de a face totuşi întrebare la Petropole, ministrul a rĕspuns, că o va face, şi rĕspunsul 'l va comunica apoi cu deputaţiunea.

La monarchul nostru delegaţi bulgari nu vor cere întrare, ci se vor duce la Budapesta pentru a lua audienţă şi la domnul ministru Tisza, de unde apoi vor pleca la Berlin.

Comisiunea pentru budgetul armatei din Reichsrath-ul german prin câteva enunciaţiuni a pus lumea în mare ferbere. În şedinţa de Sâmbătă comisariul ministrului de rĕsboiu, maiorul Haberling, a motivat proiectul guvernului prin o cuvêntare mai lungă, din care resultă, că nu Francia, ci Rusia ameninţă pacea Europei şi esistenţa Germaniei. Vorbind despre armata rusească, şi despre însemnatul ei numĕr, representantele guvernului a ḑis: Forţa armatei rusesci este îndreptată spre un resboiu cu Austria, cu *Germania şi România. De când funcţionează ca ministru de rĕsboiu generalul Vannovsky, Rusia, 'şi aduce trupele din internul imperiului spre graniţă, şi aceasta o face atât cu trupele locale cât şi cu cele irregulare. Ea are un escelent sistem de căi ferate cătră Austria şi Germania, ea este un aliat puternic şi un vrăşmaş înfricoşat. O a doua Plevnă este astăḑi imposibilă.* Desastrele în rĕsboiul balcan nu 'i-au provenit din neputinţa de a trimite mai multe trupe, ci prin prea puţina mobilisare făcută pe basa rapoartelor false. Faţă cu 2 milioane de soldaţi, pe cari în casul estrem Germania 'i poate produce, Francia şi Rusia poate pune 5 milioane.

După aceste enunciaţiuni pericolul pentru pacea europeană este cu mult mai mare, ca şi păn' acuma, şi el se presentează în altă coloare. Oficioşii din Berlin vorbesc în faţa parlamentului, şi totodată şi la adresa Europei.

Încurcăturile în Francia nu 'şi-au ajuns înca sfêrşitul. Ministrul president Goblet nu 'şi-a aflat încă ministru de esterne, ceea ce mult atinge creditul moral al cabinetului chiemat a lua locul dlui Freycinet.

FOIŢA.

Frunḑă-muză bun viteaz.

— Poveste. —

(Urmare.)

Fata împĕratului a pus bine săgeata şi paloşul, ca peste 10 ani sĕ le dea fiului seu. Pita şi vinul era hrana lor, căci ori cât tăiau, sau beau din vin, tot întregi rĕmâneau, şi aşa nu duceau lipsă de hrană, nici frică de gadini, fiindcă de căscioara lor nu se apropia nici un soiu de gadină. Trăiau singuri ca cucul.

Când s'a împlinit ḑece ani, Frunḑă-muză bun viteaz a cerut dela mamă-sa săgeata şi paloşul, pe care le căpătase de cinste dela naşu-so, sĕ ile dea ca sĕ le probeze.

Mumă-sa i le dete şi îl trimite la vênătoare.

Frunḑă-muză bun viteaz încinge paloşul, pe lângă sine, iea săgeata pe umĕr şi pleacă la vênat. Înnainte însĕ de toate, hai sĕ-'şi cerce puterile. Şi unde nu mi-ţi prinde, dragii moşului, un stejar, care era mai mare, şi cât ai bate în pălmi, l'a şi scos afară. Vĕḑêndu-'şi el puterile pleacă la vênat.

Merge el merge prin pădure încolo, până ce dă de un palat mare şi frumos, care sclipia la soare de-'ţi lua vederile. Frunḑă-muză bun viteaz însĕ nu-'l băgà atâta în seamă, ci întră în lăuntru, că tot ardea de dor ca sĕ vadă, că ce e în palatul acela frumos?

Când întră în lăuntru, ce sĕ vadă? 12 smei erau pe lângă o masă jur-împrejur, beau şi mâncau şi nici că le păsa de lumea asta. Sĕ-'i fi vĕḑut cineva din Dvoastră oameni buni, aş da rĕmaş de nu vi s'ar fi sculat puşcă pĕrul în cap şi de nu vi s'ar fi îngheţat sângele în vine, sĕ fi fost măcar chiar în luna lui cuptoriu. Dar Fruuḑă-muză bun viteaz încă nu era numai un taie fuga precum poate socotiţi Dvoastră.

Cum îl vĕḑură smeii, îi strigară toţi de-odată de sĕ cutremura palatul întreg:

— Cine corbii îţi poartă ochii şi cioarăle picioarele pe locurile acestea şi tocmai aicea pe la noi?

— Ia vedeţi de ve adunaţi puţin părpăriţele acelea de guri, că prea umblă de geaba şi bat a gol! Şi ḑicênd acestea iea paloşul dela brâu şi începe a le numĕra spatele, până ce omoară pe 11; ear al doi-spre-ḑecelea, vĕḑênd că aci gluma e ca cea a ţiganului, o ea la fugă pe horn, căci bagseamă pe uşă nu mai încăpea, îi era prea mică, dar când sĕ ḑică „mulţămescu'ţi doamne, că am scăpat," atunci Frunḑă-muză bun viteaz îl prinde de picior şi îl trage îndĕrăpt, apoi îi ḑice smeului, care tremura ceva mai tare ca varga:

— Stai spurcatule sĕ ne înţelegem puţin poleceşte, nu fugi ca un câne ploat cu coada între picioare! căci voinicii nu arată talpa.

— Nu me omori — ḑise smeul d'abea resuflând, fă cu mine ce vei voi numai nu me omori.

Frunḑă-muză bun viteaz, vĕḑênd pe smeu atât de amărît, pe de-o parte îngâmfat de fapta sa cea vitejască, iartă pe smeu şi nu-'l omoară, făr îl bagă într'o bute mare cu 3 cercuri de fer groase, şi tot cu ţăpuşe pe dinlăuntru, şi-'l închide în casa cea din fund, ear pe uşă pune 199 de lăcate de cele mai tari, ca sĕ nu poată eşí. După aceea îngroapă pe cei un-spre-ḑece smei morţi sub un copac mare, apoi sĕ încarcă de bucate de cele bune de-ale smeilor, şi pleacă spre coliba, unde era mumă-sa, ca apoi sĕ o aducă şi pe ea aci în palaturile cele mari ale smeilor, pe cari îi omorîse.

Dacă ajunse la coliba, unde era mumă-sa îi istorisesce toată întêmplarea cu smeii numai despre cel din bute nu 'i-a spus nimica. Şi în urmă îi ḑise măsei, ca sĕ meargă acolo în palaturile cele mari ale smeilor, ca sĕ şadă acolo, că doară nu o sĕ rĕmână ei tot acolo în huruba aceea de colibă, — pasămite, doar nu deacea era voinic ca şi care nu se mai poate afla, măcar de ai umbla sĕ-'l cauţi cu pălăria în mână, cu cismele în bâta şi totuş nu ai afla pe un altul ca el; — pentru ce sĕ-'şi mânânce ḑilele tot în coliba de mai înnainte. Ia deci şi pe

Profanarea memoriei Marelui Andreiu.

Scriu numai în numele meu, de aceea me şi iscălcsc.

Spre mai buna înţelegere a celor esprimate în articolul publicat în numĕrul precedent, şi în care am ḑis, că societatea teologilor cu producţiuni, ca şi cum au fost în parte unele puncte din programa festivităţii, profanează memoria Marelui Andreiu, datoriu sunt a da publicului cetitoriu următoarele informaţiuni.

In programă s'au luat douĕ puncte, cari după vederile mele nu sunt potrite:

1. Cu caracterul societăţii de lectură a teologilor, care la locul prim trebue sĕ se ocupe cu lucruri serioase, şi de specialitate teologică-pedagogică;

2. Cu caracterul sĕrbătoarei: „Memoria Marelui Andreiu“.

Aceste douĕ puncte sunt: punctul 3 din programă „Pe pămêntul turcului,“ poesie de G. Coşbuc; şi punctul 6, „Herşcu Boccegiul“, cântecel comic de V. Alecsandri.

Poesia „Pe pămêntul turcului“ se ocupă cu o muere, care voesce sĕ-'şi înşele bărbatul.

Bărbatul şi femeia sunt la secere în holdă. Un drumariu trece pelângă ei. Nevasta vede din depărtare pe drumariu, că e voinic, lat în spete. Plină de curiositate întreabă pe bărbat despre strein. Bărbatul observă schimbarea momentană a nevestei, şi 'i spune, că streinul acela doarme la ei în pod.

Atâta ajunge nevestei. Se face bolnavă. Merge acasă, face plăcinte, aduce vin, seara pe întunerec se urcă în pod şi dă peste strein, 'l roagă sĕ vină în casă, se mânânce sĕ se odichnească, căci bărbatul este la holdă. Dacă vede, că el nu vine, i aduce ea plăcinte şi vin.

Trece noaptea primă, trece tot aşa mai întreaga noapte a doaua. Se decide apoi muerea sĕ fugă cu streinul, şi câte cuvinte triviale şi înjurături, le aruncă asupra bărbatului aşa, că ar face onoare celei mai vestite precupeţe.

Am creḑut şi cred, că această poesie atât de sensuală şi scandaloasă chiar nu se poate declama în ḑiua Sântului Andreiu de reuniunea teologică în memoria Marelui Andreiu.

N'am luat parte la această serbare, prin care s'a profanat memoria Marelui Şaguna.

Poesia aceasta s'a declamat, şi s'a scandalisat întreg publicul din Sibiiu, şi după cum mi s'a spus, scandalul a fost şi mai mare, când servitorimea cea multă şi muerile de prin suburbii au aplaudat la finea declamărei.

Am vorbit cu mame, cari s'au scandalisat de cutezanţa acelora, cari le învită cu ficele lor sĕ participe la asemenea lucruri nepotrivite, am vorbit cu profesori din seminariu, cu bărbaţi în înnalte funcţiuni, şi toţi sunt indigaţi de asemenea lucruri nechipsuite.

Cântecul poetului Alecsandri este nevinovat în sine, însĕ după a mea părere el nu este potrivit pentru o serbare de teologi, în memoria unui archiereu, cu atât mai puţin în memoria Marelui Şaguna.

Mărturisesc, că articlul de Sâmbătă l'am scris în credinţa, că organele competente vor judeca lucrul cu maturitate, vor pune în cumpĕnă posiţia reuniunei teologilor, caracterul ei, legătura de pietate dintre Marele Andreiu şi tinĕra generaţiune din seminariu, care se cualifică pentru cariera preoţească, judecata lumei despre scopurile urmărite de o reuniue a teologilor, locul unde se arangiază serbarea, importanţa ḑilei, pietatea datorită memoriei nemuritoriului Şaguna, şi vor distinge, bine vor distinge: ce, când şi unde se potrivesce.

Ceea ce este dureros lucru în toată afacerea este impregiurarea, că autoritatea bisericească, cerênd raport dela seminariu cu privire la serbarea aceasta, un profesor din seminariu, conducătoriul acestei reuniuui, a dat raport verbal, că în programă nimica nu este nepotrivit acestei serbări, ear la finea producţiunei Preacuvioşia Sa Domnul vicariu Popea a avut cuvinte de laudă pentru prestaţiunea reuniunei, prestaţiune, din care a vorbit la fiecare pas spiritul lui Şaguna.

Un Venerabil bĕtrân mi-a ḑis eri. Auḑi Domnule: Sĕ ne înveţe un teolog fetiţele, cum sĕ-'şi 'nşele la timpul seu bărbaţii.

Da! şi aceasta în memoria lui Şaguna. Da, şi aceasta în seminariu, de reuniunea „Andreiu-Şaguna“ sub povăţuirea profesorilor.

După a mea convingere prin aceasta s'a profanat memoria Marelui Andreiu..

Mateiu Voileanu.

Cine e vinovatul?

Lovitura de stat dela 9 August.

II.

Mai înnainte de toate me cred dator a spune, că d. Caravelow este din acei oameni, cari nu pot esista fără următoarele douĕ lucruri: întâiu, a fi tot deauna la putere; al doilea, sĕ nu fie altul cu mai multă autoritate în Bulgaria. Spre a atinge această idee, care în cele dupĕ urmă ca calităţi poate fi şi bună pentru un om de stat, d. Caravelow e gată a fi: vara, radical; la mijlocul verei, liberal moderat; pe toamnă, conservator înfocat şi aşa mai departe. Osebit de această s'a mai obsevvat, că dênsul nu poate sĕ'şi bea ceaiul în timpul primă-verei fără d'o clică de oameni aşa numiţi din cele mai distinse elemente ale Bulgariei, pe la mijlocul verei, acea clică însĕ devine pentru dênsul — îndată ce nu o mai simte de necesitate, se înţelege — sau vagabonḑi, sau ciori, etc.

Oamenii, lucrurile, principiile şi idealul pentru Caravelow nu sunt decât un fel de cherestea, din care formează trepte spre a'şi atinge scopul — puterea. Îndată însĕ ce ajunge la aceasta, aruncă materialul şi devine cu totul alt-fel de om.

Sĕ ve întreţin pentru un moment în privinţa aceasta cu o mică istorioară petrecută cu fratele Petcu Caravelow.

Anul trecut, prin lunile Mai şi Iuniu, când fraţii noştri se hotărîră a ridica pentru prima dată stindardul adevĕratei Uniri în Bulgaria de sud, de sine se înţelege, că urma a se cere prealabil părerea guvernului central bulgar.

În acest scop se şi trimiseră la Sofia doi delegaţi secreţi, cari se presintară d-lui ministru-preşedinte Caravelow. Ce sĕ vedeţi? Omul nostru nu mai putea de bucurie, făcu o primire escelentisimă celor 2 delegaţi, stringêndu le mâna cu căldură, începu a lăuda întreagă opera concepută, încât delegaţii 'şi muşcau buzele de căinţă, că nu veniseră încă de mai înnainte la fratelo Petru.

— Nu este oare aceasta o afacere serioasă, şi nu v'aţi decis ca sĕ interveniţi pentru o adevĕrată unire, ear nu după cum a făcut unii — mincinoşi unionişti? — Da; şi d'aceea guvernul ve va ajuta din toate puterile sale, ḑicea cu patos d. Caravelow şi striga sĕ se servească ceaiul scumpilor sei musafiri.

Ambii delegaţi nu mai umblau cu picioarele, ci sburau pe stradele Sofiei.

— Cum sĕ nu pleci capul, sĕ nu respecţi şi sĕ nu lucrezi pentru un om atât de patriot? povestiau delegaţii, când se reintoarseră la Filipopoli. Acum, puturăm sĕ vedem cu ochii, ce vrea sĕ ḑică liberal, ḑiceau ei.

Ascultaţi şi vedeţi acum tot pe acelaşi frate Caravelow, cum în realitate cugeta, fie asupra unirei, fie asupra celor doui delegaţi.

Tagma liberală din Sofia ţinu seara întrunire în vederea celor doui delegaţi ş'a misiunii lor. Învitară şi pe d. Caravelow sĕ asculte părerea lor.

— Eu me mir cum aţi putut fi d-v. induşi în eroare de doui oameni scriitoraşi isgoniţi, ḑise dênsul.

— Cu astfel de oameni — urmă Caravelow — vor sĕ'mi ridice cestiuni de unire! Fie căruia câte 25... şi sĕ li se facă ḑiuă pe la Ihtiman...

Mai pe urmă se duce a doua delegaţiune la Şumla, tot în această cestiune. Şi fiind-că cestiunea devenise atât de urgentă, că, şi fără consimţimêntul guvernului central bulgar, s'ar fi putut ridica stindardul unirei, d. Caravelow arătă deplina consimţire şi lăsă sĕ se înţeleagă, că chiar ar fi pus în lucru aşa ceva.

A doua sau a treia ḑi dênsul voiagiă spre Tîrnova, întovărăşit de o persoană deja iniţiată în secretul unirei, fără însĕ sĕ scie d. Caravelow. Douĕ ḑile voiagiară amêndoi în aceeaşi trăsură şi d. Caravelow, neîncetat spunea a fi pregătit, nisce legi mulţumitoare pentru localitate, adăogênd, că dacă Dumneḑeu l'ar ţiné câţi-va ani la putere, Bulgaria va devení unică în peninsula balcanică.

— Dar eu cestiunea unirei, nene Petcule? 'i ḑise în cele după urmă companionul seu de voiagiu, care creḑu mai interesant de cât legile d-lui Caravelow, sĕ'l întrebe de această cestiune

Timp de câte-va minute, d. Caravelow nu respunse, urmă însĕ a'l contempla cu o privire bănuitoare; apoi întrebà pe companiolul seu „de unde scie el această cestiune?“

După ce sĕ esplicară ei între dênşii, fratele Petcu o întoarse pe foaia cea l'altă.

Două ḑile d'a rêndul dênsul nu vorbea de cât d'acelaşi subiect: că cestiunea unirei e o afacere neroḑească, că Bulgaria centrală n'ar avea nici un interes în această unire şi deci, cine o sulevează este un vagabond. Tocmai când isprăvia vorba se auḑiră clopotele bisericelor din Târnova sunând; magasiele se închideau şi poporul se strângea la un loc.

Ce este?

— La Filipopol au detronat pe guvernator şi s'a proclamat unirea, respundeau oamenii.

— Ah! aceşti vagabonḑi! nu le voi trimite nici un soldat, ḑicea supĕrat d. Caravelow.

— Sĕ trăiască Caravelow, autorul unirei! strigà poporul şi se apropia entusiasmat spre a'l ridica pe mâni.

---

mumă-sa şi o duce la palaturile smeilor, cari acum erau ale lui.

Aci trăiau ceva mai bine ca în butea lor de mai înnainte, căci doară smeii avuseseră bogăţie şi deale mâncărei bogăt, şapoi încă pe alese, nu pe culese. Ḑiua umbla Frunḑă-muză bun viteaz la vênat, ear sara nu se înturna acasă ca alţi vênători de pe vremea de acum cu traista goală şi cu o foame, încât abia sĕ o poată duce în spinare, ci tot deuna sĕ înturna acasă încărcat de tot felul de bidigănii, căci vedeţi Dvoastră, el nici odată nu trimetea săgeata lui la plimbare numai după flori de cuc, ci din contră toată săgeata îi aducea câte ceva.

Într'o ḑi mergênd el ear la vênătoare, lasă chieile dela toate uşile la mumă-sa, şi îi spune, că poate întra în toate odăile, dar în casa cea din fundul palatului sĕ nu între, căci nu e bine. Şi cu aceste pleacă ca de obiceiu, numai el, săgeata şi paloşul seu, căci vedeţi Dvoastră băeţi nu avea. În drumul seu vede o căprioară, şi hait după ea ca sĕ o sĕgeteze, căci el nu prea făcea deosebire, dar ţi-ai găsit'o. Căprioara dracului sĕ tot învêrtia încoace şi încolo pe dinaintea nasului lui, dar de prins nu se lăsa, sĕ o prindă, ci îl tot învêrtia după ea. El nu-'şi perde nădejdea, fără sĕ ia tot după ea, până ce odată se trezesce pe nesce locuri, pe care el nu mai umblase încă. Se uită el în jur de sine şi vede, ca mers mai departe ca de obiceiu. Curagiul însĕ nu-'l lasă, făr hai sĕ urmărească căprioara, dar căprioara ca păr în palmă!

Când se desmetecesce din visurile sale se treḑesce dinaintea sa cu un palat ca şi care n'a mai fost şi nici nu va mai fi, nici palatul seu nu era nici a ḑecea parte frumos ca acela de dinaintea sa, atât era de frumos. Era numai de diamant şi petri scumpe palatul întreg.

Stând aşa şi uitându-se la palat ca un uituc, se hotăresce, sĕ între înlăuntru, sĕ vaḑă, că ce poate fi aeolo, în frunseţea aceea mare.

Aşa întră în lăuntru, gândind în sine, că de va avea a face cu oameni de omenie bine de bine, dacă nu voinic era el şi nu de geaba îi era naş Domnul Christos şi sfântul Petru, pentru ca sĕ se teamă şi de umbra lui. Cu aceste gânduri, şi întră înlăuntru. În lăuntru cine era? Un puişor de fată, de sĕ o fi mâncat cu ochii, nu alt ceva, atât era de frumoasă. Nici prea înnaltă nici prea mică, fără era, cum e omul mai drăgalaş. Era însaşi ḑina ḑinelor.

Cum se vĕḑură nu le trăbuì mult, până ce se îndrăgostiră foc unul în tr'altul, — căci vedeţi Dvoastră, cum e tinerimea. — Aci dară ei din vorbă în vorbă, în urmă ḑina ḑinelor îl sălăşluesce până dimineaţa, căci îi ḑicea ea, că unde sĕ plece acuma noaptea ostenit şi aşa departe.

Întracea muma lui Frunḑă-muză bun viteaz, după ce a plecat el de acasă, iute codrobăluesce toate chiliile, vĕḑênd în fie-care tot alte minuni, până ce ujunge şi la uşa încuiată cu 199 de lăcate. Aci se socotesce ea câtva timp, că oare de ce o a oprit pe ea ficiorul ei, ca sĕ între înlăuntru? ce minune poate fi acolo? pentru ce sĕ nu scie şi ea ce poate fi acolo? Sĕ socotesce ea, cât se socotesce şi întră înlăuntru.

Deschide uşa şi vede o bute mare ferecată puternic, şi altecelea nimic. Smeul, cum o aude, că întră, îi şi ḑice din bute, cu glas rugătoriu, sĕ-'i dea o cofă de apă, că de 9 ani de ḑile, nu a bĕut nici un strop şi i-se uscă gâtul de sete. Mumă-sa lui Frunḑă-muză bnn viteaz, îndată îi aduce o cofă de apă, şi cum o bea smeul, se umflă odată de creapă butea în o mie de bucăţi, şi ese de acolo prefăcut într'un flăcău june şi frumos numai ca el. Ea vĕḑênu-'l atât de frumos, şi smeul pe ea eară frumoasă, se îndrăgostesc amêndoi şi se pun amêndoi pe chief, până dimineaţa, eară după aceea smeul se ascunde, ca sĕ nu-'l vaḑă Frunḑă-muză bun viteaz, căci măcar era smeu, totuşi se temea de el, mai altfel ca şoarecele de pisică, ş'apoi scia, că e vai şi amar de oasele lui, de-'l va vedé, fiind că nu-'şi uitase, de când s'a fost făcut atât de mare, de n'a mai încăput pe uşă. ci a trebuit sĕ fugă pe urloiu. (Va urma.)

— Domnilor! dea Dumneḑeu ca pănă la anul sĕ unim şi Macedonia..., respunse mulţimei d. Caravelow.

Cuvintele sale fură acoperite de urale.

'Şi amintesce lectorul, că d. Caravelow voise sĕ dea câte 25 la spate celor doui delegaţi veniţi pentru unire... Dar, fără ca singur sĕ 'şi poată da bine seama, 'i se lumină ḑiua împreună cu principele Alecsandru în Bulgaria de Sud.

Echilibrul ce dênsul ţinea în cestiunea de faţă patriotică, se poate esplica din doauĕ cuvinte.

Dacă unirea se termina cu succes, ar fi ḑis fiecare „sĕ trĕiască Petre Carawelow!“ Dar dacă sânta causă cădea — Carawelow îşi spăla mânişoarele şi lumea earăşi 'şi-ar fi ḑis: „ce prevederì innalte are acest om! Nu-ve aduceţi aminte, cum era în contra unirei?

Aceasta împestriţată conduită a dlui Caravelon am avt ocasiune de a o observa la şi în Filipopoli.

Când se primia câte o telegramă cu scriri în favoarea noastră, se ridica în picoare se plimba prin cameră ingânfat, victorios.

Ve spun, că şi Macedonia este a noastră. Voi fi ministru în Solun, viitoarea capitală a Bulgariei, ḑicea dênsul, gesticulând astfel, că luminările, ce ardeau pe masă se stângeau.

Ear când telegramele veniau cu sciri nefavorabile, 'l vedeam pe acelaş Petco schimbat cu totul.

—Rele sunt sciríle de aḑi, nene Petcule, îi ḑicea cineva.

— Rele neapărat! Cine face revoluţie? Cu vagabonḑi nu se conduce un stat, rĕspundea Petco, care păn' atunci sta cu ilusie în capul ministeriului din Solun.

Cum s'a purtat la 6 Septembre la Filipopoli, tot aşa s'a purtat în afacerea dela 9 August. Pe când, pe d'o parte scria în organul seu „Tîrnovsca Constituţiă“ că: „Cine vrea sĕ alunge de pe tron pe principele Alecsandru, acela nu e bulgar“ — pe de altă parte croia în umbră planuri pentru rĕsturnarea principelui.

In toate cestiunile s'a condus astfeliu, că unde vedea maioritatea, trecea earăşi ministru, ear în frunte, tot la putere.

Cu Benderev şi Gruev tot aşa s'a arĕtat de făţarnic ca şi cu cei doi delegaţi secreţi, trimişi în privinţa unirei noastre. „Bine este“, „faceţi“ le rĕpundea dênsul; ear către alţii ḑicea, că trebue sĕ li se aplice câte 24 la spete.

Se înţelege, că cuvintele unui ministru-preşedinte erau cea mai mare iucuragiare pentru nesce oameni ca Gruev şi Benderev.

Se nasce acum întrebarea, de ce dl Caravelow susţinea isgonirea prinţului Alexandru, a aceluia prinţ, care în dreapta şi stânga ḑicea: „Caravelow — sunt Eu. Cine lovesce în Caravelow, lovesce în mine“?

Ḑiserăm, că cuvêntul lui Caravelow nu este decât dorinţa puterii de guvernare.

Ca sĕ obţie această dulce putere de guvernare precum şi ca sĕ rĕmână bine şi cu ruşii, cari deveniseră în stat forţa majoră, preferì sĕ devină ca oglinda bărbieriului, — vorba povestei — din care jumĕtate sĕ lumineze spre consulatul rusesc, ear cealaltă jumĕtate spre patrie şi interesele Bulgariei.

Dacă oglinda s'ar fi întunecat spre partea consulatului rusesc, fratele Petco ar fi strigat: „jos spionii!“ Ear dacă s'ar fi întêmplat contrariu, rĕspunsul sta gata în celalalt busunariu: „jos ciomăgaşii şi batembergiştii!“...

Cât pentru ceilalţi tovarăşi ai lui Caravelow. — Ţanov şi Nichiforov — cari asemenea nu sunt strĕini causei, voiu căuta sĕ desfăşur pe larg caracteristica lor. Dnul Nichiforov poate sĕ fie cel mai onest om, deştept, instruit, inteligent oficer capabil, bun administrator etc. de un lucru însĕ me tem: că dênsul nu avea voinţa şi caracterul unui om de stat, unui ministru de resbel. Din cuvintele mai multor oameni, cari îl cunnsc, am putut face conclusia, că acest tênĕr oficer, devenise simplă jucărie în mânile lui Caravelow. Acesta din urmă 'l punea în posiţiune, unde voia şi când voia.

Cât pentru dl Ţanov, care a condus tratările cu consulatul rusesc, renunţ de a mai vorbí. In vederea trecutului seu sunt cu desĕvêrşire dispus a crede tot, ceea ce se colportă despre dênsul.

Probe vĕdite despre amestecul dlui Caravelow şi partisanilor sei în atentatul dela 9 August contra principelui Alecsandru sunt următoarele:

Zacharia Stoianov.

Biblioteca copiilor.

Galaţi, 27 Novembre st. v. 1886.

Onorate Dle Redactor! Înnaintea ochilor îmi stau Nr. 1 şi 2 din „Biblioteca copiilor“, — Editura librăriei Nicolae I. Ciurcu în Braşov, — apăruţi de sub presă acum numai de curênd în mii de esemplare. Alăturea cu numerii cetesc şi epistola dnului editor, în care arată prospectul şi condiţiunile pentru vênḑare la acest organ.

Nu me pot din destul sătura cugetându-me la ideia salutară, ce i-a venit în memorie dnului Nicolae I. Ciurcu atunci, când ş'a propus a eda „Biblioteca copiilor.“ Întreprindere mai folositoare neamului nostru ca aceasta nu se poate. Me veţi întreba, onoraţi cetitori, pentru ce? Ca sĕ respund la întrebare 'mi-ar trebuí coloane întregi; me restring însĕ a ḑice mai puţin, lăsând fie-căruia, care a primit acest op a'şi face singur comentariul, — eară eu atrag atenţiunea inteligenţii române, în special a învĕţătorilor nostrii asupra acestui organ, ce apare.

„Scopul acestei biblioteci este, de a deprinde pe micii scolari a cetí o lectură frumoasă şi aleasă numai pentru ei“. Astfel afirmează dnul editor în prospectul sĕu. Şi are dreptate. Ori cât de multe sunt Abcdarele întrebuinţate în scoala română, şi ori cât de variate sunt materiile cuprinse în aceste Abcdare, totuşi învĕţătoriul frunzĕresce încoace şi'n colo până se satură, ca sĕ poată găsí o istorioară morală, o fabulă sau o poesie mai cu gust pentru elevii sei.

Cu deosebire elevii mai înnaintaţi, cari au cetit şi rescetit legendariul lor, cum şi cei din scoala de repetiţie, sunt mai pe urmă şi sătui de bucăţile de cetire, de poesiile, gâcitorile etc. din cartea lor învechită. O sciu din pracsă aceasta. Pecând eram învĕţător în opidul Făgăraş, elevii mai înnaintaţi ai scoalei cuotidiane — apoi cei din scoala de repetiţie mai toţi, îşi umpleau trăistile lor cu călindare de un an sau mai vechi, în cari sĕ cuprindea câte o poesie sau câte o poveste mai nouĕ. Când se apropia esamenul, sau când vream sĕ fac câte o producţiune cu ei, bună-oară la ḑiua marelui Andreiu, sau cu ocasiunea maialului, şi voiam sĕ le aleg din Cartea de cetire o poesie de declamat sau o bucată de cetire de istorisit, elevii îmi respundeau, că de acelea sunt sătui, — că ei sciu cutare poesie din Călindariul anului 1879 şi cutare fabulă din altă carte, care nu se propune în scoală. În elevi se desvoltase de sine gustul de a cetí şi din alte cărţi, nu numai tot din Legendare.

Cu „Biblioteca copiilor“ edată de dnul Ciurcu, librar în Braşov, se înfundă lacuna lipsei de istorioare morale, fabule, legende, basme şi poesii populare din mâna copiilor. Acestia dacă prin învĕţătorii şi părinţii lor vor procura cu 2 cr. eventual cu 1½ cr. esemplare din „Biblioteca copiilor“ vor avea înnaintea ochilor esenţa literaturei române populare, vor avea scrierile lui Alecsandri, Bolintimean, Negruzzi şi altele aproape pe nimica în trăistile şi busunarele lor. „Biblioteca copiilor“ apare odată pe sĕptĕmână. Nr. 1 cuprinde „Peneş Curcanul“, poesie de V. Alecsandri şi Nr. 2. „Tolpa şi Stefan Vodă“, tradiţiune populară de S. Fl. Marian si „Ţeranul şi Pescarul“, fabulă de C. Bălăcescu. Cel-ce are urechi de auḑit sĕ audă!

Nicolau Aron,
preot.

Varietăţi.

* **(Ḑiua de 30 Novembre)** s'a serbat într'un mod solemn la biserica din cetate. După sevêrşirea serviciului divin obicinuit Ilustr. Sa Părintele archimandrit *Nicolau Popea*, Ilustritata Sa părintele archimandrit Dr. *Ilarion Puşcariu*, Preacuvioşia Sa părintele protosincel *Nicanor Frateşiu*, şi reverendis. dni protopresbiterii *Zacharia Boiu* şi *Simeon Popescu* au sevîrşit parastasul pentru Marele Archiereu **Andreiu bar. de Şaguna.** Corul seminarial condus de dl profesor G. Dima, şi corul funebral condus de domnul Dem. Cunţan au desfătat în mod tare sĕrbătoresc pe credincioşi. Multă indoioşare a produs cântarea versurilor ocasionale „Românime mult cercată.“

* (Patriarchul Ioachim IV) din Constantinopol ne mai putând conduce agendele patriarchatului 'şi dase demisiunea. Sf. sinod precum şi Poarta stăruí şi rugà pe patriarchul sĕ rĕmână şi mai departe în calitatea sa şi sĕ i-se dea o altă persoană, ca ajutoriu. Cu toată stăruinţa şi rugarea, patriarchului persintă pe lângă demisiunea sa. Din astă causă sf. sinod şi consiliul naţional micst a ales pe archiepiscopul **Ioan** al Cesareei ca vicariu, pentru ca sĕ conducă agendele patriarchatului până se va alege şi denumí un patriarch, care sé ocupe scaonul vacant.

* (Desbaterile în dieta croaţiei) decurg într'un mod foarte vehement. Banul adeseori este provocat şi provoacă. Partida starceviciană e înflăcărată şi din toate puterile apĕră drepturile Croaţiei şi drepturile naţiunei croate. D'aceea nu trebue sĕ ne mirăm, dacă sunt proteste peste proteste şi afirmaţiuni ca: *cel mai mare noroc e ca sĕ ne scăpăm odată de unguri; guvernul nu conduce ţeara pe cale dreaptă şi procederea maghiarilor e nelealǎ.*

* (Necrolog.) Fisicul comitatens Dr. **August Arz,** a încetat din vieaţă în 11 Decembre n. în etate de 71 de ani.

* (Pod peste Dunăre) Cât de curênd se va începe în România construirea unui pod peste dunăre. La 15 (27) Novembre curent, ḑiua ficsată pentru darea în întreprinderile a construcţiunii acestui pod, s'a presintat cu oferte următoarele case: *Braine le comte din Belgia, Cail* din Paris. *H. Joret, Fives-Live* şi *Batignolles*, în total cinci concurenţi. Ministrul de lucruri publice a numit o comisiune pentru a esamina ofertele şi a se pronunţa, care din cele 5 este mai avantagios. Comisiunea a început lucrările sale şi în curênd vom afla resultatul.

* (Colera) a isbucnit şi în comitatul Torontalului şi adecă în comuna Ivanda; s'au bolnăvit dela 22 Novembre 30 persoane, din care a murit 17 păn' acum. La 4 Decembre s'au bolnàvit 6 persoane. Autoritatea au luat mĕsurile necesare.

Grădinarii bulgari din Ungaria a dus colera şi în ţeara lor. E mare temerea!

* Această boală îşi urmează calea. Consiliul sanitar superior din România avênd în vedere, că în oraşul Belgrad s'a ivit colera şi că, comunicaţiunile între Serbia şi România fiind foarte frecuente pe la mai multe puncte, această boală s'ar putea introduce cu înlesnire şi acolo dacă nu se vor lua mĕsuri preventive.

Consiliul sanitar superior este de părere:

1. Sĕ se oprească trecerea ori-cărei persoane din Serbia în România prin ori-care alt punct decât prin Vêrciorova, Severin şi Calafat.

2. Sĕ se înfiinţeze şi la Calafat un serviciu medical pentru observaţia stărei sănĕtăţei călĕtorilor, cari vin din Serbia şi pentru desinfecţia bagagelor lor.

3. Toate persoanele venind din Serbia trebue sĕ fie însoţite de pasport în regula si vor fi supuse după întrarea lor în ţeară supravegherei medicale în timp de 5 ḑile, în localităţile, unde se vor stabilì.

4. Ori-ce persoană, venind din Serbia prin vrunul din punctele mai sus arĕtate şi ar presinta la visita medicală, simptome suspecte de coleră sĕ fie oprită de a întra în ţeară.

5. Autorităţile însărcinate cu paza fruntăriei despre Sêrbia sĕ privegheze cu cea mai mare atenţiune aceea fruntarie şi sĕ oprească trecerea clandestina ori-cărei persoane.

* (Statistica scolastică.) „R. politică“ ne spune, că în anul scolastic 1884/85 au fost în Bucovina 233 de scoale poporale, dintre cari 193 de *o* clasă, 15 de *douĕ* clase, 4 de *trei* clase, şi 17 de *patru* până la şase clase. Scoale noue s'au deschis 15, eară 3 s'au lărgit. Dintre cei 74.696 copii buni de scoală au umblat la scoală numai 28.364, eară 46.332, va se ḑică, mai că 2/3 de copii nu s'au împărtăşit de nici o învĕţătură; între acestia maioritatea au fost români. Pedepsele pentru necercetarea scolii s'au suit bănesce la 7002 fl. 51 cr. v. a., eară acest la 949 de ḑile şi 337 de oare. Numĕrul învĕţătorilor a fost 305, eară a învĕţătoriţelor 100, între cari numai 6 românce. Numai în 40 de scoale au fost biblioteci pentru scolari, pe când aproape 200 de scoale n'au avut nici un feliu de cărţi pentru tineret. In pedagogiu au fost 100 de studenţi, între cari numai 27 români, şi 90 studente, între cari numai 3 românce. Oare până când va mai merge tot aşa? Până când vom fi tot noi cei mai de pe urmă?

* La 28 Novembre s'a vĕḑut de observatoriu din Colocea un fenomen, ce nu ne cam vestesce a bine. Observatorii spun, că pe partea sud-ostică a globului solar s'a observat o pertubaţiune rară. D'odată isbucnì o flacără mare, ce se ridicà până la o înnăţime de 22,000 miluri. Flacăra desfăcută de corpul soarelui plutesce ca un nor pe deasupra globului solar.

* Foile din Bucuresci, spun, că sa esaminat scriptele dela domeniul coroanei, şi s'a constatat, că numai în 10½ luni s'a cheltuit 166,124 lei 15 bani pentru scoli şi reparaţiuni de biserici, ear pentru viitoriu se ḑice, că o sumă dacă nu tot atât de mare, dar cel puţin 10.000 franci se va pune la dispoţia administraţiei domeniului pentru acelaş scop.

* (Nervositatea ţarului.) Se scrie din Petersburg:

În ḑilele trecute mai mulţi juni, mari, principi petreceau în grădina dela Gacina, aruncând cu gogoşi de zăpadă, cea mai jună fiică a ţarului supravenì, se împărtăşì la joc şi se amestecà în bombardare cu atâta vioiciune şi veselie, că împĕratul atras de sgomot, se arată la fereastră. Abia mititica, mare princesă, vĕḑù pe tatăl seu se grăbì a ghemuí o mare ghiulea de zăpadă spre a o arunca la fereastră. Ţarul, palid de moarte şi cuprins de groază, nu fu în stare a pronunţa un singur cuvênt. Mica principesă, care pricinuise tatălui seu o spaimă atât de mare, nu avu voe sĕ vină în presenţa lui în timp de douĕ ḑeci şi patru de oare, şi numai după miḑlocirea împărĕtesei dobândì în fine ertare.

* (O fundaţiune în favoarea fetelor urîte.) Lunia trecută a murit la Santander (Spania) un bogat comerciante de vinuri, original dela Malaga şi un original estra-ordinar, care prin testamentul seu a lăsat un capital ale cărui dobânzi în sumă de 6000 duroşi sunt destinate pentru înzestrarea a patru fete pe fie-care an. Competitoarele trebue sĕ fi trecut vêrsta de trei-ḑeci de ani şi sĕ fie recunoscute de urîte. Ne este teamă, că neguţătorul spaniol de vinuri, dacă n'a fost beat făcêndu-'şi testamentul, a voit sĕ-'şi bată joc de bietele fete. Pe care fată o ar împinge abnegaţiunea şi modestia păn' acolo a-'şi mărturisí o vêrstă de preste 30 de ani şi a se declara de urîtă?

* (O nuntă la închisoare.) Peste câte-va ḑile se va sĕvêrşí în capitala închisorii preventive din Praga o cununie interesantă. Anton Cizek, în vrêstă de 24 ani, se află arestat sub acusaţiunea unei încercări de omor. Numitul june, fiul unu mic proprietariu se înamorase de slujnica Maria Wondracek, dar muma şi fratele seu se 'mpotriveau la unirea amanţilor şi stăruiau ca Anton Cizec, sĕ iea de soţie o vĕduvă în etate de 40 ani. Amanţii vĕḑênd, că nu pot sĕ înduplece pe antagoniştii lor, luară hotărîrea a murí împreună. În aparenţă Anton Cizek se arăta dispus a se supune voinţii mamei sale şi a lua de soţie pe aceea vĕduvă; se făcuse chiar prima publicaţiune la biserică. În acest timp însĕ făcuse toate pregătiriie necesare spre a'şi esecuta hotărîrea d'a părăsí lumea d'odată cu amanta sa.

Într'o ḑi, acum câteva sĕptĕmâni, avu loc întâlnirea amoresilor. După ce'şi luară adio, Cizek scoase un revolver şi trase douĕ gloanţe în Maria Wondracek, şi apoi se împuşcà şi dênsul. Atât el cât şi amanta lui fură greu răniţi, dar nefiind morţi, fură transportaţi la spital, unde medicii isbutiră a scăpa viaţa amândorora: astăḑi sunt pe deplin restabiliţi, şi se iubesc cu aceeaşi căldură, poate şi mai mult ca în trecut. Anton Cizek, care posede ceva stare a declarat, că nu se va cununa nici odată c'o altă femeie decât cu Maria Wondracek, care şi ea ţine la amantul seu din toate puterile inimei. După intervenirea advocatului însărcinat cu apĕrarea lui Cízek, se va sĕvârşí cununia amanţilor îndată după procurarea documentelor trebuincioase de către preotul închisoarei.

* (O cestiune de drept.) — Rĕposatul banchier d. Viener, cavaler de Welten a dispus în testamentul seu, alineatul 6: Destin următoarele legate o sumă de 140, 000 fiorini aşeḑămintelor de binefaceri şi altor institute filantropice în Viena. Denumirea aşeḑĕminteler şi sumele alocate fiăcărui in parte le voiu ficsa într'o listă deosebită. — Acesastă listă însĕ, cu toate corcetările cele mai minuţioase, nu s'au putut găsí nicăiri, aceasta împrejurare s'a raportat locotenenţii generale a Austriei inferioare, dela care s'astepta acum deslegarea acestei cestiune de drept.

* (Bibliografic.) Din „biblioteca copiilor“ a apărut în Braşov în edit. libr. N. Ciurcu *Nr 3 Toma alui Moş* sau *românul la bĕtrâneţe*, legendă populară. *Fragile, istorioară morală;* şi *Nr 4 Stan bolovan*, poveste.

— Nr. 20 din „Meseriaşul român“ a apărut în Braşov şi e de urmàtoriul cuprins: Material crud pentru meserii. — Legea pentru meserii din 1884, urmare. — Capitolul 5, asociaţiuni industriale. — Statistica meseriaşilor români din Transilvania şi Ungaria, urmare. — Legătoarea de cărţi artistică. — Ţeara, poesie de V. Alecsandri. — Poveţele unui învĕţat engles. — Multe şi mĕrunte. — Feliurite pentru meseriaşi. — O întimpinare. — Bibliografic. — Têrgurile dela 1—15 Dec. 1886. — Posta redacţiunei.

Loterie.

Sâmbătă, în 11 Decembre 1886

Timişoara:	**22**	**20**	**28**	**43**	**62**
Viena:	**63**	**38**	**69**	**42**	**76**

Nr. 689 [1495] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei a II-a vacante din Rĕşnov protopresbiteratul Branului, declarată prin ordinul Venerabilului Consistoriu archidiecesan de dto 15 Octobre 1885 Nr. 5317 B. de clasa a II-a sĕ escrie prin aceasta concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Venitul porţiunei canonice din 15 jug. pămênt	200 fl.
2. In bani gata din ajutoriul dela alodiu	200 fl.
3. Venitul dela stole computat la olaltă	200 fl.
Suma	600 fl.

Doritorii de a ocupa acest post au de a'şi asterne petiţiunile lor la subscrisul oficiu protopresbiteral, instruite conform statutului organic şi regulamentului congresual pentru parochii din 1878 până la terminul sus indicat.

In conţelegere cu comitetul parochial. Oficiul protopresbiteral al Branului.

Zernesci, în 2 Novembre 1886.

Traian Meţian,
protopresb.

Nr. 208 [1493] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea vacantei parochii: Gârbova de sus clasa III a în protopresbiteratul gr. or. al Albei-Iuliei, se escrie de nou concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Porţiune canonică arătoriu 9 jugere 122°□.
2. Liveḑi 6 jugere 873°□.
3. O pădure de 2 jugere 647₀□.
4. Cimiteriu de 2 cară de fên.
5. Dela 140 familii câte o ferdelă (16 copuri) cucuruz în boambe.
6. Dela 140 familii câte o ḑi de lucru.
7. Venitele stolare, ameliorate şi regulate de comitetul parochial la 5 Septembre a. c.
8. Toate aceste aduc la an un venit curat aproape la 400 fl. v. a.
9. Nefiind casă parochială se va închiria până se va edifica.

Doritorii de a ocupa această parochie, au de a-şi aşterne petiţiunile instruite conform dispoşiţiunilor statutului organic şi regulamentului pentru parochii, la acest oficiu protopresbiteral până la terminul sus amintit. În conţelegere cu comitetul parochial.

Alba-Iulia, 3 Novembre, 1886.

Alecsandru Tordoşan,
protopresbiter.

Nr. 184 [1492] 3—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului de paroch devenit în vacanţă, în parochia din comuna Ernea Săsească, protopresbiteratul Târnavei superioare se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român.“

Emolumentele cu acest post împreunate sunt:

1. În naturale dela 85 de familii câte ½ de ferdelă de cucuruz sfârmit.
2. Stola îndatinată din care ca şi din naturale terţialitatea e a cantorului.
3. Porţiune canonică constătătoare din 2 jugere 502°□ arătură 506°□ grădină, 1048°□ liveḑi de fên şi 436 păşune pentru vite, din care încà folosesce cantorul terţialitatea îndatinată.
4. Casa parochială cu o tindă şi o cămară.

Toate acestea computate în bani pot da un venit anual de 160 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post au a'şi aşterne suplicile lor de concurs instruite în sensul statutului organic la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la terminul ficsat.

Alma, în 1 Novembre, 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Ternavei superioare în conţelegere cu comitetul parochial.

Ioan Almaşan,
protopresbiter

Nr. 574 [1496] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei a doua gr. or. de clasa a doua în comuna Gurariului, protopresbiteratul Sĕliştei, în urma părinteştei resoluţiuni consistoriale din 28 Martie a. c. Nr. 1132 B. se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Salariu anual din cassa alodială a comunei	fl. 315
2. Venitul stolariu şi accidenţii pentru serviţii estraordinare computate în suma de	fl. 290
Suma .	fl. 605

Doritorii de a ocupa această staţiune au a-'şi aşterne petiţiunile lor, instruite conform legilor în vigoare, oficiului protopresbiteral gr. or. al Sĕliştei în terminul sus indicat.

În conţelegere cu comitetul parochial concernent, oficiul protopresbiteral gr. or. al Sĕliştei.

Sĕlişte, 18 Novembre 1886.

Dr. Nicolae Maier,
protopresbiter.

Nr. 490 [1491] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan în parochia Socet cu filiile Poiana Rechiţeli şi Runcu mare, instituit pe basa legi (§ 4 al regulamentului pentru eparochii) în sensul resoluţiunei consistoriale dto 25 Octobre 1883 Nr. 3496 B. se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român.“

Salariul hotărît pentru acest post este de 300 fl. v. a. în bani ori în naturale dela popor.

Cei ce ar dori a reflecta a acest post vor avé aşi aşterne suplicele lor de concurs instruite conform legilor bisericesci în vigoare la subscrisul în terminul deschis.

Deva 29 Octobre 1886.

Cu învoirea comitetului parochial.

Ioan Papiu,
protopresb.

Nr. 591 [1490] 3—3

EDICT.

Niculae Jinariu gr. or. din Sĕlişte, protopresbiteratul Sĕliştei, care de 13 ani a părăsit cu necredinţă pre legiuita sa soţie Maria n. Ilie Dădârlat tot din Sĕlişte conform decisiunei consistoriale din 4 Novembre a. c. Nr. 5623 B. se citează a se presenta în termin de 3 luni dela prima publicare a acestui edict, înnaintea subscrisului oficiu, căci la din contră procesul divorţial intentat de soţia lui sus numită, contra lui se va pertracta şi decide şi în absenţa lui.

Sĕlişte 25 Novembre 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sĕliştei.

Dr. Niculae Maier,
protopresbiter.

Nr. 384 [1486] 3—3

EDICT.

In sensul decisiunei consistoriale din 26 August anul c. Nr. 2786 B. se citează prin aceasta Petru Taus j. legiuitul soţ al Ecaterinei Taus născ. Zacharia Oprea din Măgheruşul săsesc în tractul protopresbiteral al Braşovului, carele mai bine de 6 ani a părăsit comuna sa natală fără a se sci ubicaţiunea lui spre a se presenta înnaintea subscrisului oficiului protopresbiteral gr. or. în termin de 3 luni dela prima publicare a acestui edict în foaia noastră archidiecesană, căci la din contră se va decide causa matrimonială şi în absenţa sa.

Braşov, în 22 Septembre 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. din tractul Braşovului II.

Ioan Petric,
protopr.

Nr. 8765 v. c. 1886. [1488] 3—3

Publicaţiune.

Pe basa §-lui 189 din legea despre dreptul de apă (art. de lege XXIII 1885) precum şi pe basa §-lui 87 al ordinaţiunei generale esmise spre esecutarea acestei legi de ecselenţia sa dl ministru de agricultură, industrie şi comerciu în conţelegere cu esc. sa dl ministru pentru lucrările publice şi comunicaţiune în 31 Decembre 1885 sub Nr. 45689 provoc pe **toţi proprietarii de construcţiuni de apă şi de drepturi de folosire de apă, ce esistă în comitatul Sibiiului**. sĕ'mi presenteze până în **31 Martie 1887** în scris concesiunile privitoare la drepturile lor, sau sĕ dovedească în scris precumcă drepturile lor de apă esistă neconturbate dela 1 Ianuariu 1886 fără de a vĕtăma interesele juste ale altora şi fără de a se fi aflat de către autorităţile competente de stricăcioase.

Se observă, că insinuările sunt în sensul §-lui 161 al. 2 din legea despre dreptul de apă scutite de timbru.

Aceasta îndatorire de a presenta concesiunile resp. de a dovedí drepturile se estinde asupra tuturor proprietarilor de construcţiuni de apă, pentru care sĕ recere concesiunea autorităţii; e dar validă în mod egal pentru intreprinderi de irigare, de drenare, de asigurare în contra inundărilor, pentru întreprinderi industriale, pentru mori, mai departe pentru apaducte publice şi private, pentru canaluri publice şi private pentru reservorii artificioase şi jilipuri.

Construcţiunile de apă ale acelora, care nu-'şi vor putea dovedí drepturile lor sau nu-'şi le vor însinua în terminul ficsat, se vor priví în sensul §-lui 191 al legii citate de neesistente şi cu privire la atari construcţiuni se va aplica §-ul 163 şi cei următori din legea despre dreptul de apă şi §§-ii 3—22 din ordinaţiunea citată.

Sibiiu, în 30 Novembre 1886.

Vice-comitele comitatului Sibiiu

Gustav Thalmann.

Cine nu bagă în seamă 3—3 [1474

reclame înşelătoare,

ci voesce ca pentru banii seì sĕ fie bine servit, sĕ 'şi comande catalogul-principal din al 20-lea an, în care se află însemnate mărfuri de galanterie, mărunte de modă,; mărfuri de jucării precum şi tot feliul de mărfuri nouă parisiene, vieneze şi de Londra, cu preţurile cele mai scăḑute. Acest catalog ai apărut în 10 Novembre şi conţine illustraţiuni originale de articli şi se capetă grats.

☞ Etablissement RIX, Wien, II. ☜

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 129 Sibiiu, Joi 4/16 Decembre 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Din causa sĕrbători de Sâmbătă, „St. ierarch Nicolae“ Numĕrul procsim va apăré Marţi în 9 Decembre.

Nr 4141. B.

Cerculariu

cătră toate oficiile protopresbiterale din archidiecesă.

Înnaltul ministeriu regiu ung. de culte şi instrucţiune publică prin hârtia din 2 August a. c. Nr. 26447 aduce la cunoscinţa consistoriului archidiecesan, că adeseori preoţii nostri în matricule şi în corespondenţe oficiale întrebuinţează nume de locuri (comune) schimonosite, de unde apoi urmează multe confusiuni, de aceea poftesce, ca atât la estrasele din matriculă cât şi în corespondenţe oficiale sĕ se întrebuinţeze numai numirile oficiale şi cunoscute în deobşte.

În urmarea acesteia se dispune, ca preoţimea archidiecesană, în estrasele matriculare şi în corespondenţe oficiale, sĕ se ferească de schimonosirea numelor obicinuite la popor şi sĕ folosească totdeauna numai numirea oficială şi îndeobşte cunoscută a comunei în limba noastră bisericească, ear dacă actul ori documentul e menit a vení la mâna autorităţilor publice, civile sau militare: între parentesă sĕ se pună şi numirea comunei în limba oficială a statului, adecă în cea maghiară.

Oficiile protopresbiterale au a publica acest cerculariu oficiilor parochiale din tracturile respective spre scire şi acomodare.

Sibiiu, din şedinţa consistoriului archidiecesan, ca senat bisericesc, ţinută la 18 Novembre, 1886.

Miron Romanul m. p.,
archiepiscop.

Nicanor Frateş m. p.,
secretariu.

Sibiiu, 3 Decembre.

Cu cât studiem mai amĕnunţit starea lucrurilor dela noi, şi ne silim a trage conclusiuni după resultatul celor din present, cu atâta trebue sĕ fim mai ingrigiaţi de soartea noastră ca biserică şi naţiune. Lucrările se desvoaltă în direcţiune tot mai rea, şi după convingerile noastre 'şi-au tras seama cu calculi greşiţi, cei ce afirmă, că noi mai putem aştepta, deci sĕ nu facem nimica, ci sĕ lăsăm toate în numele Domnului, căci ceeace va fi sĕ treacă peste capul nostru, va trece în placul ei, fie cu voia, fie preste voia noastră.

Spre cea mai mare desamăgire vedem, că noi în loc de a ne organisa, şi a ne închiega puternic, în loc de a ne înţelege, şi a ne împărţí locurile şi agendele, ca fie-care sĕ fie la locul seu şi cu agendele sale: la toate ocasiunile căutăm punctele de despărţire, ca cu atâta mai bine sĕ ne putem desbina, din susceptibilităţi şi vanităţi personale provocăm scisiuni, ne calumniăm reciproc, tragem în tină pre oamenii, cari după posiţiunea lor ne pot face mari servicii, şi ni se presentă scena uimitoare cu un gladiator, care stă singur la câmpul de luptă, ear ceialalţi parte răniţi, parte desgustaţi s'au retras până la timpuri mai bune. Şi la noi câmpul de luptă este calumniarea tuturor oamenilor de bine, ear gladiatorul se pare a fi cel mai dedat de a calumnia, acela, care prin o lungă practică, 'şi-a câştigat şi o rutină oare-care în această meserie.

Aceasta este numai o parte a medaliei. Puterea statului lucră necontenit pentru slăbirea noastră, şi animosităţile, cari provoacă certele dintre noi, 'i sunt foarte bine venite.

Pas de pas puterea statului câştigă teren la noi românii, şi acest teren mai vĕdit este la noi greco orientalii, cari suntem loviţi mai pe faţă, şi cari din bătaia lui Dumneḑeu, ne fălim în faţa lumei cu desbinarea dintre noi, făcênd virtute din această nefericire a noastră, şi cari în nesocotita orbie am început a învenina şi inima generaţiunei tinere din institutele noastre bisericesci, şi aceasta înveninare a şi păşit pe faţă cu primul simpton al înveninărei şi al stricăciunei.

Înzadar se va pune cel mai guraliv om sĕ vorbească sau cel mai mare zavistnic sĕ calumnieze, aruncând cu tină din incidentul ajutoriului nostru de stat, care a ajuns la soartea de aḑi. În faţa realităţii fie cine va trebuí sĕ recunoască, că peregrinarea preoţimei noastre pe la ministru pe calea preturei, pe calea perceptoratelor nu va fi fost dispusă cu considerare la consolidarea bisericei noastre, apoi cel puţin utopie este a mai susţiné astăḑi, că biserica noastră poate încurge la monarchul peste capul ministrilor din Budapesta. Cine mai vorbesce astăḑi astfeliu, acela nu 'şi trage seama cu cursul lucrurilor dela noi.

Ţinuta puterei publice este şi mai duşmănoasă faţă cu scoala noastră. Pentru susţinerea lor nimica, dar nimica nu se face din partea statului. Pentru ruinarea lor se face totul, şi nu odată a trebuit sĕ ne indignăm păn' în adêncul inimei noastre, vĕḑênd pretecstele, sub cari se atacă esistenţa lor, scoalelor noastre, cari şi ele sunt aşeḑĕminte culturale.

Cetitorii nostri vor crede, că le spunem povest enarând unele întêmplări din vieaţa miserielor noastre scolare. În satul cutare spre pildă, avem noi o scoală frumoasă Aproape în vecinătatea ei un fiu al lui Israil după 15 ani dela esistenţa scoalei noastre deschide o cărcimă. Inspectorul de scoale provoacă spre pildă pe solgăbirău, ca el îndată şi fără amânare sĕ închidă scoala, care este lângă crişmă, sau dacă voesce, sĕ facă vice-versa. Cine va eşi învingĕtoriu din acest conflict, este uşor de priceput.

De acestea casuri cu sutele am putea enara. Sub asemenea auspicii nu vom putea da înnainte. Şi dacă mai considerăm şi proverbiala sĕrăcie şi nesciinţă a poporului nostru, atunci ne perdem şi ultima raḑă de speranţă în viitoriu.

Lucrările se desvoaltă în direcţiunea tot mai nefavorabilă pentru noi.

Revista politică.

Deputaţiunea bulgară este în drum cătră Berlin. În petrecerea sa la Viena deputaţiuuea 'şi-a câştigat convingerea, că între Rusia şi Bulgaria esistă un mare abis. Ministrul resident, rus din Viena a comunicat deputaţiunei decisiunea Rusiei. Nici ţarul, nici ministrul de esterne al Rusiei, Giers, nu va primí pe deputaţiunea în audienţă. Ministrul rus cu această ocasiune a făcut o declaraţie, din care resultă, că Rusia în cele din urmă nu se va deslipí de Europa la deslegarea definitivă a cestiunei bulgare. În discusiunea urmată după ce a comunicat deputaţiunei, că n'are ce căuta la Petropole, principele Lobanov a ḑis: „Bine, voi sunteţi copii, cari au ajuns majorenitatea, şi simt, că pot trăi şi fără îngrijire părintească. Fie şi aşa aduceţi-ve însĕ aminte, că noi suntem legaţi de contractul dela Berlin, şi trebue sĕ lucrăm în consonanţă cu acela.“ Din această enunciaţiune ḑiarele din Viena au dedus, că Rusia în cele din urmă totuşi va fi cu considerare la interesele cele mari, legate de pacea europeană.

Deputaţiunea a cerut audienţă şi la ministrul president, contele Taaffe, dela care a primit rĕspunsul, că fiind ea primită din partea ministrului de esterne, dênsul privesce visita ca făcută şi ministrului de interne, deoarece, ar trebuí sĕ repete tot ce-a declarat contele Kálnoky. După această întêmplare cu greu va fi primită deputaţiunea de ministrul president unguresc, căci şi el ar trebuí sĕ, repeteze cele afirmate de ministrul de esterne, care atâta este austriac, cât şi unguresc, şi când vorbesce vorbesce în numele ambelor jumĕtăţi ale imperiului.

FOIŢA.

Frunḑă-muză bun viteaz.

— Poveste. —

(Urmare.)

Aḑi aşa, mâne aşa, când pleca Frunḑă-muză bun viteaz la vênătoare, mumă-sa se drăgostia cu smeul, ear când venia, smeul se ascundea, şi feciorul ei nici odată nu-'l putea vedé, căci avea dinnaintea uşei un pom, care, când pleca Frunḑă-muză bun viteaz se usca, ear când venia ear înverḑia şi înfrunḑia. Ear lui, nici prin gând nu-'i trecea aşa ceva, ba cei mai mult, îşi uitase cu totului tot de smeu.

Astfeliu de viaţă însĕ nu puteau ei duce. Sĕ fie tot cu frica în sîn, că ba acum, ba acum, vine şi ne vede, ş'apoi e vai de capul nostru.

Deci într'o ḑi ḑice smeul drăguţii sale:

— Ascultă draga mea! o astfel de dragoste nu vom putea duce mult, căci sci tu vorba: „că atâta merge ulciorul la fântână păn' ce odată tot îi vine ciuca,“ aşa dară trebue sĕ vedem sĕ ne scăpăm de de el oare cum şi cum — poftim! şi pupăză peste colac, nu le era destul cu drugostea lor, ci acum sĕ-'l şi omoare. — că de nu te vei treḑí într'o bună dimineaţă cu el în spate, şi atunci apoi ne cântă gospodi pomului la amêndoi.

— Bine, dară cum sĕ ne scăpăm de el, că sci bine, cât e de tare şi de voinic.

O sĕ-'ţi spun eu cum: Tu sĕ te faci rĕu bolnavă şi sĕ-'i spui, când te va întreba, că tu numai cu apă vie dintre munţii, cari se bat în capete vei scăpa de moarte, cu altceva însĕ nu. De acolo sciu, că nu se va mai întoarce.

— Bine, aşa o sĕ fac.

Şi ḑicênd acestea, se pune în pat şi se face bolnavă de moarte.

Pomul de dinnaintea uşii înverḑesce, şi Frunḑă-muză bun viteaz, ostenit ca vai de capul lui, când întră în casă dă de mumă-sa bolnavă. Îndată o întreabă, că ce poftesce, că el pentru ea şi prin foc merge, numai sĕ nu o vadă, zăcênd în pat bolnavă.

Mumăsa îi ḑice:

— O sĕ moriu dragul mamii, o simţesc, de nu voiu bea apă vie dintre munţii, cari se bat în capete.

D'ar fi sciut Frunḑă-muză bun viteaz atunci gândul mumă-sa, cum nu i-ar fi sucit gâtul ca la un puiu de vrabie? degeaba, căci nu i-l'a sucit. — Vedeţi dragii moşului, aşa e lumea aceasta, n'ar fi fost pomană de ea, că multe fapte rele şi ticăloase se mai pot sĕvêrşí pe acest pămênt, de, binele se rĕsplătesc cu rĕu.

Ce sĕ facă acum Frunḑă-muză bun viteaz, că de munţii aceia el nici nu mai auḑise păn' acum, necum, sĕ mai scie unde sunt.

N'avea ce face. Deci se pregătesce el de cale lungă şi primejdioasă. Îşi ea într'o traistă d'ale mâncărei, o ploscă cu vin şi cu un „Doamne ajută“ sĕ ea la drum, ca un bun creştin, ce era, cu gândul, la Dḑeu. În drumul seu, se opresce la Ḑina-ḑinelor, drăguţa lui, ca de obiceiu.

Ḑina ḑinelor, vĕḑêndu-'l aşa supĕrat, cum nu-'l măi vĕḑuse încă, îl întreabă, că ce e cu el de e aşa trist, ori doară i-s'a întêmplat ceva?

El îi rĕspunse:

— Eată, draga mea, cum sĕ nu fiu supĕrat, când mama mea e bolnavă de moarte, şi acum me duc sĕ'i aduc apă vie dela munţii, cari se bat în capete, şi ḑĕu eu nu sciu, unde sunt aceia.

Drăguţa lui dădu din cap tristă, ş'apoi îi ḑise:

— Spune-'mi drept Frunḑă-muză bun viteaz, omrîtai tu pe toţi 12 smei, ori nu, că de nu 'i fi omorît pe toţi mumă-ta te pune bine, te trimite înnainte de vreme la blidul cu plăcintele.

Frunḑă-muză bun viteaz, îi trage o palmă, de care nu mai mâncase încă Ḑina-ḑinelor, drept rĕspuns, la întrebarea ei, ḑicêndu-'i:

— Cum îmi poţi tu grăí aşa ceva despre mamă-mea, care nu scie, cum sĕ-'mi împlinească voia, ca sĕ uu me supere, nici cu cea mai mică vorbă? Cât despre smei îţi mai spun încă odată, că pe toţi 12 iam trimis pe cea lume.

Renumele, care și l'a câștigat generalul Kaulbars cu purtarea sa brtală față cu Bulgaria, începe a face cuceriri, și a îndemna și pe alții spre această cale a gloriei. Comisariul turcesc din Sofia, Gadban pașa, — căruia bulgarii i-au aninat și codița de „*ov*“ — *Gadbanov*, de bună seama amețit de laudele, cu cari sultanul a distins eroismul generalului Kaulbars, a început a călca pe urmele acestuia. Sâmbăta trecută, voind sĕ între la ministrul bulgar Nacevici, i s'a spus, că ministrul nu este acasă. Atunci pașa înfuriat, voì sĕ între cu forța, și sĕ înțelege, că a fost dat pe trepte la vale.

Cuprins de mănie a început a înjura pre ministru și regență. Scandalul a fost cu atâta mai mare, cu cât se susține, că asemenea insulte a adresat și consulilor celorlalte puteri europene. Furia turcului s'a esplicat mai târḑiu. Avea adecă sĕ comunice ministrului o depeșă a marelui vizir, în care guvernului i-se recomandă cu intețire sĕ primească candidarea lui Dandian de Mingrelia, până când nu este prea târḑiu.

Această purtare brutală a comisariului turcesc a produs mult sânge rece. De aceea se și vorbesce, că el va părăsí în curênd Sofia.

Precum se vede Turcia a purces întru toate pe calea Rusiei; într'aceea Anglia la nota turcească cu privire la candidarea lui Dandian pe tronul Bulgariei a rĕspuns, declarând, că ea nu poate sprijiní aceste tendențe ale guvernului turcesc.

Crisa din Francia încă tot nu s'a delăturat, încât adecă domnul Goblet nu-'și-a putut afla încă ministru de esterne, și așa deocamdată a primit dênsul și portofoliul de esterne.

Cine e vinovatul?

Lovitura de stat dela 9 August.

III.

Primo. — Dênsul scia, că Bulgaria se află în cea mai deplorabilă situațiune, că diferiții agenți stĕini plătiți cutreerau principatul spre a ridica populațiunea la rĕscoală în contra autorității pămêntene, că, în fine, câte-va din orașe nu mai voiau sĕ scie nici de guvern. Vĕḑênd toate acestea și temêndu-se ca nu cum-va sĕ vie un altul la putere și sĕ'i ia protimia, fără de care n'ar mai fi putut tăea și spânḑura, — lăsă fără titular ministerul de interne, cel mai interesant departament, compunênd apoi cabinetul din ast-fel de creaturi târâtoare, ce formau numai umbră de miniștri.

Secundo. — Suveranul statului, devenise un fel de „cap de turc“ în coloanele ḑiarelor subvenționate, ear A. S. Principele se ataca fățiș, mai rĕu chiar de cât s'a putut ataca vr'o-dată o persoană de rând în Bulgaria. Broșuri, conținênd diferite injurii la persoana suveranului, se vindeau în fața palatului și i-se aruncau în trăsură, pe când eșia pe stradă. Așa, că fățiș de tot și fără jenă i-se spunea a se reîntoarce, de unde a venit; guvernul însĕ părea, că este cuprins de somn letargic, ascunḑêndu-'și hypocriția.

Tertio. — Cine ce lua, or ce da, nu se mai ținea compt în Bulgaria. Pentru conducerea politicei esterne și manevrarea armatei noastre permanente, putea cine-va mai bine s'o afle de la băcănii de cât de la consiliul de miniștri. Cu câte-va ḑile înnaninte de ḑiua de 8, se făceau preparative pentru respingerea armatei sêrbe de la frontieră. Armata făcea marșe și contra marșe în toate direcțiunile principatului; se făceau fortificări și se primiau raporturi de la Trîn și Taribrod, că sêrbii aḑi, mâne vor sĕ treacă hotarele etc. etc.

Toate acestea, după cum vede cetitorul, erau născocite de Radco Dimitriev și căpitanul Vazov, cu scopul de a produce disordine în armată și populațiune, ca cu acest mod sĕ se poată opera cu facilitate atentatul de la 9 August. Totul era însĕ o farsă; iar Petco Caravelow cu Nikiforov și Țanov râdeau sub mustață!

Quarto. — Nu se poate admite alt-fel de cât, că această falsă comedie s'a făcut cu consimțimêntul ministerial. Era plănuită cu tot din adênsul o ast-fel de influență prin rîndurile ofițerașilor naivi.

Între altele d. Caravelow s'a gândit ca nu cine-va în politica sa sĕ supere pe guvernul rusesc la ușa căruia, creḑênd, că va mai vení într'o ḑi, a înăbușit complotul din Burgas dirigiat și provocat de agenții rusesci contra persoanei prințului Alecsandru. Acel complot nu era decât un fel de prolog la detronarea de la 9 August; că complotul din Burgas avea de consecință distrugerea Bulgariei, se probează chiar prin faptul revoluției isbucnită în acel oraș la 23 Octombre; căci tot aceleași persoane, cari compuneau acel complot cu preotul muntenegrean, capitan Nabacov și alții în cap, 'i vedem și în capul revoluției provocată de consulatul rusesc din Sofia.

Și al cincilea. — Las la aprețierea cetitoriului manifestațiunile trîmbițate de Tîrnovska *Constituția* (No. 9) organul lui Caravelow, prin care se constată cea mai vădită nerușinare.

Acest organ a denaturat combinațiunile, pe care Caravelow pentru dorința sa de putere, a fost gata sĕ le facă sacrificând Bulgaria.

Acest domn în calitatea sa de membru regent, retribuit pe lună cu 2000 lei, în timpuri atât de critice și grele, nu s'a sfiit a cutreera țeara pentru a face intrige și sĕ compromită guvernul.

Așa dar culpabilul de căpetenie al ḑilei de tristă memorie, este ex-ministrul președinte Petre Caravelow împreună cu colegii sĕi: Țanov și Nikiforov.

Și dacă crede d. Caravelow, că în realitate nu sunt adevĕrate cele spuse de Gruev, Ghenov și Benderev, n'are de cât sĕ iasă la lumină și sĕ le contesteze.

Iată acum și documentele, pe care le alătur aci.

IV.

Depositiunea maiorului Grueff înnaintea consiliului de resbel.

Nu pot precisa într'un mod conchis, când a fost luată hotărîrea de a depune pe principele Alecsandru. Pot spune însĕ, că ideia privitoare la resturnare a prins rădăcini în armată pe timpul, când presa oposițiunei în unison cu organul oficios, a început a ataca persoana principelui. 'Mi aduc aminte, că mare impresie a făcut asupra noastră, a militarilor, cele tipărite în ḑiarele „Naroden Wiestnik și Nesavisimosti“, cari căutau punctele de împăciuire cu Rusia această împăciuire nu putea sĕ fie atinsă decât cu abḑicerea sau resturnarea principelui Alecsandru I. Am locuit p'atunci în scoala militară și veniam în capitală de douĕ trei ori pe sĕptĕmână, avênd ocasiune sĕ vorbesc despre politică cu amicii mei, printre cari a fost și maiorul Nikiforow. 'Mi aduc aminte, că atât poporațiunea Sofiei cât și societatea propriu ḑis, se ocupa cu cestiunea privitoare la noul resbel cu Sêrbia. Ministerul credea de neapĕrată trebuința pentru salvarea patriei împăciuirea cu Rusia.

Într'o convorbire, ce ministrul Țanoff a avut cu căpitaunl Bendereff, cel dintâiu emisese într'un mod nu se poate mai clar opinia, că salvarea patriei depinde de armată, care trebue sĕ restoarne pe prințul. În această convorbire ministru declară însĕ, că Karavelow șovăesce și nu este păn' acum hotărît.

După această conversațiune corpul oficeresc din capitală rĕmase într'o agitațiune, care n'a putut dura multă vreme; a trecut peste cinci ḑile și numai după acest timp ministrul Karavelow a creḑut, că e timpul sĕ anunțe, că el va da semnalul pentru ca resturnarea sĕ se facă. Atunci s'a rĕspêndit prin oficerii regimentului Strumsky convingerea, că lucrurile stau foarte rĕu, și că interesele vitale ale Bulgariei cer ca sĕ fie în fine resolvată dilema: sau Bulgaria sĕ piară, sau prințul sĕ abḑică. Eu unul am emis această părere, vorbind cu căpitanul Beloff din regimentul întâiu de artilerie. Imediat ce această convingere prinsese rădăcini în regimentul întâiu de linie și într'un regiment de cavalerie, oficerii acestora a primit partea a doua a dilemei, declarând, că sunt deciși, a lua parte activă în salvarea patriei. Strumsky-polk a fost inițiat de căpitanul Bendereff. Ministrul Țanoff, aflând, că ideia de resturnarea a devenit cunoscută garnisoanei întregi, a declarat, că lovitura trebuie grăbită și după o înțelegere cu Caravelow, care era sfios, ficsà ḑiua revoluțiunei, pentru Vineri (prima August.) Nu sciu însĕ pentru ce Strumsky-regiment n'a fost gata pentru acea ḑi și lovitura a fost amânată pentru ḑiua 3 August. În aceea ḑi nu s'a putut face lovitura din causa, că comandantul drujinei, căpitanul Geneff, a voit sĕ se încredințeze înnainte de toate, dacă lucrurile sunt serios pregătite. *Avênd o întrevedere cu* dl Țanoff, *acest căpitan a fost convins, că este neapĕrată trebuință* ca faptul sĕ fie consumat. Cu toate astea Gheneff șovăì și în urmă rugà pe comandantul regimentului, maiorul Stoianow, ca locul seu sĕ fie ocupat de un alt căpitan. *Așa dar declar, că guvernul prin intermediul ministrului de interne,* dl Țanoff, *a îndemnat pe oficerii din garnisoană sĕ facă revoluțiunea dela 9 August.*

Dl Țanoff mergea mereu pentru aceasta la agenția rusă, unde consfătuindu-se, cerea garanții, stipulând condițiunile resturnărei. *În ceea ce ne privesce, apoi opinia mea este, că n'am fost în toate astea decât niște instrumente.* Noi credeam, că facem bine și că scăpăm de peire patria amenințată. Merg la moarte chiar cu consciința împăcată, de oare ce nu m'am condus de altă ideie decât de aceea a mântuirei patriei amenințată. Alt ceva nu m'a ghidat. În contra Al. S. personal n'am putut avea absolut nimic, me bucuram de o situațiune bună, am fost totdeauna unul, din cei cari se bucura de buna-voința principelui. Un fapt dovedesce această, și anume acela, că din causa amânărei loviturei de stat pregătită pentru ḑiua de 3 August, eu unul am declarat căpitanilor Vazov, Dumitriev și Benderev, că refuz a mai face parte din conjurațiune. Această resoluțiune a mea am declarat-o și maiorului Nichiforow, precum și maiorului Vancov. Causa, care m'a făcut a lua această hotărîre se întemeia pe faptul, că nu voiam sĕ fac ca sĕ particepe la revoluțiune cadeții, pe cari 'i considerăm de copii și cari prin faptul participărei la lovitura de stat, trebuiau sĕ se demoraliseze. Maiorul Nikiforov împărtășia opinia mea, *dar declarà, că Caravelow este de această părere.* Această convorbire a fost la amiaḑa ḑilei de 3 August în

---

— Bun, Frunḑă-muză bun viteaz, primesc dela tine asta, ca dela un drăguț, ce-'mi esci. Dar nu uita, ce ți-am spus, că mumă-ta îți pune capul, ți le încrestă eară în vêrful nasului, ca sĕ nu le uiți. Ear până la munții cei ce sĕ bat în capete, îți dau eu calul meu, care scie, unde sĕ te ducă.

Ḑina-ḑinelor dete calul seu, și Frunḑă-muză bun viteaz suì pe el, sĕ dea pinteni calului cu călcâele — căci pe atuncea nu erau pinteni de oțĕl, bunăoară, cum obicinuesc uniî oameni de umblă ca cocoșii, — Dina-ḑinelor îi mai ḑise, ca sĕ bage bine de seamă, sĕ nu între între munți până la ameaḑi, când stau de se odichnesc puțin, dar atunci sĕ nu tândălească, ci deodotă sĕ sară cu calul, sĕ iea apă și sĕ se întoarcă îndĕrăt, că de nu îl apucă munții și îl strucesc de îl fac plăcintă.

Frunḑă-muză bun viteaz îi mulțămesce de sfat, și apoi pleacă cătră munți, ca sĕ aducă apă vie.

Punct când sta soarele cruce la ameaḑi, Frunḑă-muză bun viteaz sare ca un leu între munți și iute iea apă și se întoarce îndăpĕpt tot ifuga, însĕ când sĕ scape, se ieasă afară îi apucă munți coada calului și odată o rup — vedeți Dvoastră, dragii moșului că de aceea au caii coadă scurtă, numai pĕrul lung.

Frunḑă-muză bun viteaz i-a dus calul mai întâi de toate Ḑinei-ḑinelor, apoi a rĕmas acolo la ea până dimineața fiindcă era obosit rĕu.

Ḑina-ḑinelor când durmia el 'i-a luat apa cea vie și i-a pus alta în locul ei Dimineața sĕ mai drăgostesc și apoi Frunḑă-muză bun viteaz pleacă spre casă cu apa, ce i-o puse drăguța lui pentru mumă-sa.

Smeul și cu mumă-sa, cari cât a fost el dus deacasă trăiau lume albă, gândind, că va perí peacolo, când vĕḑură, că înfrunzesce pomul de dinnaintea ușei umblau doi în trei părți. Smeul se ascunse, unde putu, ear mama lui Franḑă muză bun viteaz, se făcu bolnavă ca mai înnainte, ca sĕ o găsască bolnavă, pe când vine fiul ei acasă.

Când vine Frunḑă-muză bun viteaz acasă dă de mumă-sa în pat bolnavă, ca și când a plecat, îi dă deci apa cea vie, și ca prin minune în cealaltă dimineață, măsa sănătoasă ca mĕrul ca și când nu i-ar fi fost nimica — precum nici nu fusese bolnavă.

Încep ei deci ear viața lor de mai 'nnainte.

După ce a plecat el la vênătoare smeul cu mumă-sa se sfătuiră de nou, că cum l'ar omorí ca sĕ scape de el, căci de n'ar fi el, viața lor ar fi fericită, dar așa le e oare cum fără nici o tichnă.

Sĕ te faci earăși bolnavă — îi ḑise smeu, vĕrsând foc din ochii sei, ca și un amărât, care se vede, că n'are ce-'i face protivnicului seu, — și sĕi ḑici, că numai dacă vei mânca un purcel dela scroafa pămêntului, care ocolesce lumea în cinci minute și tot omoară ce întâlnesce; că deacolo sunt încredințat, că nu va mai scăpa.

Pe când vine Frunḑă-muză bun viteaz acasă, trudit, ca omul care umblă toată ḑiua, dă de mumă-sa bolnavă, în ce se scia preface de minune — doar nu de geaba o învĕța smeul — de nu altmintrelea, făr ai fi jurat cu crucea în mână, că e bolnavă aievea și încă rĕu bolnavă, pe când ea nici habar n'avea de beteșug.

Mumă-sa cât cel vede, începe ai tocăí câte toate. Îi spuse că e bolnavă, că una alta, apoi începe a se văeta, încât Frunḑă-muză bun viteaz se luă d'un gând.

— Vai de mine și de mine! cine moare, că eu moriu, că simț dragul mamii, că o sĕ moriu, de nu voiu mânca un purcel dela srcoafa cea năsdravĕnă. Veḑi dragul mamii, doară me poți tu scăpa de beteșugul ăsta — de Dḑeu precum sĕ vede nu-'și mai aducea aminte, căci atunci nu făcea ceeace a făcut.

Ce n'ar fi făcut Frunḑă-muză bun viteaz, pentru mumă-sa, numai sĕ o vaḑă scăpată de groaza patului. De vorbele drăguții sale se vede, că și'a uitat, căci atunci ar fi dat în dâra smeului, dar bagseamă era și el dintre aceia, cari își uită dela mână păn' la gură, vorba ceia, pe cari dacă-'i întrebi, când mâncă fasole, că ce-au înghițit, îți spune că carne friptă.

(Va urma.)

propria locuinţă a maiorului Nichiforov. Cu toate acestea plecênd, am declarat, că sunt şi remân de părere ca scoala miltara sĕ remăie un spectator pasiv la toate cele, cari se pregătesc.

Zaharia Stoianow.

Corespondenţă din Viena.

Viena, 1/13 Decembre 1886

(Amintiri din copilărie. — Sfântul Nicolae în Viena. — Înnainte de Crăciun. — Imitaţiile de diamant. — Condamnat la moarte.)

Luna lui Decembre este prin ţĕrile noastre sesonul de bucurie al copiilor şi de fericită îndestulare al celor în vêrstă.

Sfântul Nicolae şi Crăciunul! Ce douĕ ḑile însemnate sunt aceste în ḑiariul copilăriei noastre!

Îmi aduc si acum bine aminte cu câtă evlavie împreunată cu frică şi mai multă nedumerire asupra individualităţii acelor sfinte personage, cari sub numele sfântului Nicolae şi a lui moş Crăciun aveau sĕ ne rĕsplătescă pentru faptele noastre copilăresci, aşteptam ḑiua de 6 şi 25 Decembre.

Ḑile şi nopţi întregi nu aveam odichnă. Nesiguranţa atât asupra cualificării faptelor mele şi bune, dar mai mult rele şi cu deosebire mult accentuata neîndurare a celor doi bĕtrâni venerabili, cari pot trece cu toată uşurinţa prin gaura chieii dela uşă, prin cutare crepătură dela geamurile ferestrii şi 'l scot cu desagii lor fără fund cu o fabuloasă uşurinţă pe copilul cel rĕu din liniştea casei părintesci, — toate aceste me puneau pe gânduri serioase şi me făceau sĕ me port cum sĕ cade, foarte cum sĕ cade.

Dar apoi când venia sfântul Nicolae şi moş Crăciun, de-'i vedeam în persoană, cu hainele lor lungi, cu bărbile lor albe, cu desagii lor plini de nuci, jucării şi fel de fel de marafeturi, — eram atât de fericit, încât nu puteam durmí toată noaptea de părere de bine şi în ḑiori, pe când abia se crepa de ḑiuă, me sculam în taină şi 'mi numĕram toate mĕrunţişurile aduse, ca nu cumva sĕ fi perit ceva din ele.

Erau ḑile frumoase acelea, a căror suvenire aşa de bine 'ţi cade sĕ o ţîi viie.

Şi cum era pe-atunci de mult, pela noi acasă, aşa este şi aḑi pe la DV. şi pe-aici prin Viena.

La noi ortodocşii ḑiua sfântului Nicolae trece de o sĕrbătoare foarte mare, este deci foarte natural, ca împreună cu sfânta predanie legată de numele făcătoriului de minuni ierarchul Nicolae, sĕ se desvoalte la popoarele ortodocse un fel de obiceiuri poporale analoage tradiţiunei sfinte, ori cel puţin isvorîte din ea, — dar nu prea pricep aci 'n Viena, în centrul catolicismului german, care nu 'l-a canonisat pe sfântul Nicolae asemenea bisericii noastre, sĕ esiste obiceiuri întocmai ca ale noastre, sĕ i-se dea o importanţă aproape identică cu ḑiua de Crăciun, înţeleg pe terenul obiceiurilor şi datinilor tradiţionale ale poporului.

Cu ḑile, ba cu sĕptămâni înnaintea ḑilei de 6 Decembre geamurile prăvăliilor din Viena au un aspect original şi special totdeodată. Nisce figuri cu un esterior straniu de tot, parte de zahar, parte din lemn, parte din piele, avênd înfăţişarea acelor închipuiri urgisite, pe cari le-a personificat fantasia poporului în forma lui „ucigă-l crucea", cu feţe omenesci, ghiară de mâţe, coarne de capră, copite de cal, limbi de foc, ochi de jaratic, — umplu ferestrile boltelor. Vienesii îi numesc „Krampus" şi ei aparţin strict obiceiurilor dela sf. Nicolae.

Dintre cadourile menite pentru copii la ḑiua sf. Nicolae, „Krampus"ul nu poate sĕ lipsească, el are sĕ fie pentru ei un feliu de memmento mori, un feliu de pază ca sĕ se ferească de rĕu.

Trecută odată ḑiua sfîntului Nicolae „Krampus"-ii încep sĕ dispară din geamurile prăvăliilor, dând loc la feliu de feliu de drăgălaşe nimicuri, elegante cadouri şi pipĕrat de scumpe novităţi menite pentru Crăciun.

Fie-care meseriaş, fie-care industriaş îşi dă silinţa sĕ producă ceva nou, ceva elegant, ceva căutat, astfeliu, că stradele principale ale Vienei pe timpul acesta pot cât de bine înlocuí ori ce esposiţie, în ce privesce bogătia şi varietatea lucrurilor espuse.

Între acestea merită o deosebită atenţiune imitaţiile de diamant ale lui Scharf, cari prin lucitul, coloarea şi poleitura lor escelentă stau sĕ întreacă diamantul adevĕrat. Archiducele Rudolf, care a cercetat şi dênsul esposiţia lui Scharf 'şi-a esprimat deplina sa mulţămire faţă cu escelentele imitaţiuni, cari se bucură unui mare esport; ear archiducele Carol Ludvig a ḑis, că principesa C. voind sĕ'şi cruţe juvaerele de briliant, 'şi-a comandat un duplicat al lor din briliantele imitate ale lui Scharf, şi imitaţia este astfeliu, încât dênsa la ori-ce festivitate de curte întrebuinţează aceste juvaere false.

Minunate sunt mai departe figurile de ghips, brons, maiolica, teracota, cari sunt destinate pentru decoraţia de saloane, precum şi bastoanele cu oroloage remontoir în ele, avênd construcţia cea mai solidă şi trainică, ne mai vorbind de sutele de opuri literare, ce apar pe vremea asta în ediţii de lucs îngrijite cu atâta artă şi gust, precum numai în Viena Paris, Berlin şi în Londra se poate.

* * *

V'am fost anunţat tocmai în corespondenţa mea din urmă despre starea cea rea a siguranţii publice 'n capitala împĕrăţiei şi despre unele modalităţi de îndreptare, ce s'au propus magistratului spre primire.

Atenţia generală asupra acestei cestiuni a atras-o o crimă cutezată ce s'a sĕvârşit în luna espirată asupra unui proprietariu de tipografie de aci, din partea unui individ cu numele Gerhardus Kreitter.

Schlossberg aşa se numia proprietariul de tipografie, mergea pe la oarele 9 şi $^3/_4$ spre casă, când îi iese un individ necunoscut înnainte cerşindu-'i nisce parale. Schlossberg îl refusă; ear cerşitoriul îl taie cu un cuţit încât omul rĕmâne mort pe loc.

Crima, care a făcut mare svon prin oraş a ajuns în 10 a l. c. la pertractare finală în faţa tribunalului ces. reg. Criminalul, care 'şi-a recunoscut fapta a fost coadamnat la moarte prin streang, ceeace aducêndu-i-se la cunoscinţă nu s'a părut al fi alterat de loc, ba chiar şi asupra apelaţiunii a cerut timp de cugetare.

Yff.

Literatura română în ultimii ani.

Amicul nostru, M. N. Seulescu a inaugurat conferinţele ateneului craiovean anul acesta. El a început prin a lămurí cestiunea pusă adesea de critici: „ce însemnează o tînĕră generaţiune în literatură", şi demonstră, că ceea ce se înţelege prin tinĕr în desvoltarea organică a materiei nu se poate aplica la lumea de idei şi simţeminte, cari evaluez independent de om, a cărui particulară individualitate la un moment dat poate fi negligeată; apoi ilustră cu câteva esemple ceea ce susţinuse. S'ar putea ḑice, observă conferanţiariul, că noi suntem cei bĕtrâni, deoarece am profitat de toate achisiţiile morali şi intelectuali ale generaţiunilor, ce vin până la noi; avem mai multe consciinţi, mai multă esperienţă, un capital mai bogat de fapte şi idei la activul nostru

Se întreabă apoi la ce folosesce o literatură unui popor? La ce e bun atâtea societăţi literare, academii, atenee? Pentru ce atâtea discuţiuni pasionate? De ce geloasa rîvnă a generaţiunilor tinere de a proba cu ori ce preţ, că ele sunt superioare predecesorilor sau cel puţin demne de ei?

Pe lângă viaţa concretă, ḑice conferenţiariul, naţiunile mai au o viaţă abstractă; popoarele nu trăiesc numai materialmente, ele vieţuiesc şi moralminte. În cursul timpilor capitalul material, ce o generaţiune lasă alteia poate pierí, după cum în istorie avem nenumĕrate probe; dar viaţa morală a unui popor consemnată în scrierile şi producţiunile de tot feliul a poeţilor, istoricilor, filosofilor sei, nu piere.

Peste acel popor pot sĕ treacă cele mai teribile restrişte, conquista şi sclavagiu, umilinţele cele mai vile; atunci când calmul revine, el renasce mai viu şi mai puternic decât ori când, înghiţind de multe ori pe asupritorii sei chiar. Dă mai multe esemple de immensul serviciu, ce cultura poate aduce unui popor, apoi „eată de ce, ḑice conferenţiariul, atunci când afacerile ve dau rĕgas, domniile voastre aveţi dreptul sĕ ve întruniţi în atenee şi sĕ întrebaţi pe nouăle generaţiuni literare, ce lucrează, cum scriu, ce gândesc, ce idealuri au?

Face un tablou al stării literilor române în momentul, când tinerimea începe sĕ producă şi arată, că absolut stăpână în domeniul literar se găsia. Noua direcţiune dela Iaşi. Scolile vechi erau învinse la academie chiar. Nu se pot nega marile servicii făcute limbei şi literaturei române de noua direcţiune; dar se pretiude, că a reuşit, tocmai pentru că n'a putut sĕ imprime mersul evulutiv al literilor direcţiunea, ce dorea. Junimea preconisa literatura germană puţin conformă literaturei şi aspiraţiunilor poporului nostru, în acelaşi timp cea mai sĕracă şi lipsită de originalitate din literaturile contimporane. Citând pe scriitorii distinşi formaţi de „Convorbirile Literare", probează, că nici unul nu s'a inspirat de literatura germană, că toţi sunt o vie şi flagrantă desminţire dată direcţiunei germane

Conferenţiariul pomenesce pe trei mai distinşi poeţi ai generaţiunei actuale. Eminescu, Mille şi Vlahuţă; amintesce, că anul trecut a vorbit despre Mille la ateneul craiovean, că măgulitoarea bunăvoinţă, cu care au fost primite apreciaţiunile sale 'l întăresce în credinţn că Mille e unul din cei marcanţi poieţi ai nostri, apoi analisând pe Eminescu face câteva generalităţi asupra pesimismului. Ca sĕ esplice pe Eminescu adoptă punctul de vedere al perspicacelui critic dela „Contimporanul", dl Gherea, care arată cum poetul a fost ruinat fisicalmente pentru că el cu o imaginaţiune ferbinte, cu inima caldă şi sinceră s'a afundat în idealurile trecutului, în idealurile retrograzilor dela junimea, fără sĕ mai poată avea mângăierea de a'şî vedé visurile realisate în viitoriu, mângăiere, care dă putere tuturor caracterelor mari.

Discutând conferenţiariul locul ce va ocupa Eminescu în literatura noastră, arată cum dl Maiorescu se încurcă atunci, când voiesce sĕ rĕspundă acelora, cari îl interpelaseră asupra acestui punct şi ce muncit e paralelul, ce stabilesce cu Alecsandri.

Părăsind pe Eminescu trece la genul, care mai ales aparţine tinerimei: novela.

Amintesce, că mai 'nnainte se încercaseră în novelă Negruzi şi Odobescu. Insistă asupra lui Odobescu şi ḑice, că mai toţi tinerii prozatori sunt discipulii incomparabilului stilist. Cei dela „Convorbiri Literare" negligeau stilul, lucru, ce au remarcat tinerii, de aci cultul pentru Odobescu şi îngrijirea de multeori prea ostenitoare a stilului în De la Vrancea, Vlahuţă şi Gion-Ionescu.

Conferenţiariul dă câteva notiţe biografice asupra acestor tineri, apoi analisează pe De la Vrancea. Până la el novela fusese istorică cu bĕtrânul Negruzi şi Odobescu, umoristică cu cei dela „Convorbiri Literare" dnii Iacob Negruzi Gane, Slavici, Creangă.

(Va urma.)

Varietăţi.

* (Ḑiua Sântului Andreiu.) Ni se scrie din Cincul mare: aḑi la 30 Novembre a. c. creştinii ortodocşi din Cincul mare au avut afară de Dumineca o adevĕrtă sĕrbătoare, căci pe lângă sĕrbarea sântului apostol Andreiu cel întâiu chiemat sau făcut trei parastase după sĕvêrşirea serviţului divin pentru sufletul reposatului Marelui Andreiu, neuitatul archiepiscop şi metropolit, între jalnicul sunet al clopotelor, care s'au tras în continuu până la finea serviţiului — şi cari parastase s'au adus de evlavioşi poporanii Îosif Mândocea, Moise Guţia şi Ioan Şoneriu.

După serviţ preotul Ignatiu Mândocea ţinu o cuvêntare, care arată meritele Marelui archiepiscop şi metropolit pentru biserică şi naţiune întonând, că acela şi merită a se numí mare şi finì cu „fiei memoria vecinică şi ţerîna uşoară."

* *În 28 Novembre* avu loc în capitala României aniversarea însemnatei ḑi, când străbătu faima, că ostaşii români au frânt puterea marelui „Osman" şi că pe zidurile Plevnei fălfaie falnic steagurile ţĕrei..

Cu ocasiunea însemnatei solemnităţi a aniversărei se sĕvêrşì şi „sfinţirea steagului scoalei militare."

De astă dată regele rostì următoarele douĕ discursuri:

„Scoala de oficeri, fiind temelia instituţiunilor „noastre militare, am hotărît a ve încredinţa voauĕ, „elevi, un steag, cel mai înnalt simbol al ostaşului. „Am ales pentru această însemnată solemnitate ani-„versarea luărei Plevnei, spre a întivărí în inimile „voastre, că pe câmpiile din Bulgaria steagurile „noastre au primit cea dintâiu sfinţire, că acolo, „în faţa vrăşmaşului, ele au fălfăit ca semnele lu-„citoare, împrejurul cărora ostaşii s'au strîns siguri „fiind, că cu vulturul român în frunte, isbânda va „fi dobândită! Pe steagurile noastre, stropite cu „sângele vitejilor, găurite de gloanţe, împodobite „cu *„Steua României"* şi *„Crucea Dunărei"* stă scris: „Mărirea ţĕrei, neatârnarea Patriei, renumele arma-„tei." Depun dar în mânile voastre un sânt odor, „care trebue sĕ fie păstrat de voi cu credinţă şi „apĕrat cu vieaţa voastră. Vrednici fiţi d'apururea „d'această falnică distincţiune şi aduceţi-ve aminte „cuvintele Mele rostite astă-ḑi, când veţi fi în rên-„durile oştirei. Ele trebue sĕ fie călăuza voastră „în cariera voastră militară.

„Sĕ trăiască steagul român, fala şi onorul ar-„matei!"

Iubiţi elevi!

„Frumoasă este misiunea, pentru care ve pre-„gătiţi acì, bogat câmpul, care se deschide înnaintea „voastră; veţi avea fericirea de a fi într'o ḑi con-„ducĕtorii armatei, unei armate încununată cu frunză „de lauri şi care a scris paginile cele mai însem-„nate ale istoriei noastre.

„Pentru voi cinstea este mare, mai mare încă „rĕspunderea, fiind-că, ca oficeri, veţi fi chemaţi a „sădí şi desvolta în înima ostaşului toate acele în-„suşiri, cari fac din ei un cetăţean crodincios, un „apĕrător ager..

„Siliţi-ve ca scoala de oficeri sĕ fie totdeauna „o podoabă a instituţiunilor noastre militare şi *voi „mândria ţĕrei, bucuria Mea.*

„Sper, că sĕrbarea de astăḑi va fi pentru voi „un nou îndemn de a îmbrăţişa cu seriositate şi „ardoare cariera militară, şi că nu veţi uita sfatu-„rile Mele însuflate de toată iubirea, care am pen-„tru armată, pentru voi.

„Urez a ve vedé pe toţi ca buni fruntaşi în „rêndurile oştirei."

* (Bibliografic.) A apărut *„Romänische Revue"* fascicolul X—XI din Novembre 1886 şi e de următoriul cuprins:

Magyarisirungssteuer. — Die Deutschen der Österr.-Ung. Monarchie. — Die Romänen der Österreichisch Ungarischen monarchie. [Von Donato Sanminiatelli.] (Schluss.) — Rendschau. — Der Sturz der Fanarioten-Herrschaft in Romänien 1821 durch Tudor Vladimirescu. Aus C. D. Aricescu's: „Istoria Revoluţii Romane dela 1821." Deutsch von P. Brosteanu. — Daco-Romänische Sprachvorschung V. S, Mangiuca. (Fortsetzung) — Proben aus älteren Romänischen Dichtern. Von L. V. F. — Ach Flieh.... Von V. Miclea. [A. Matheiu.] — Literatur und Kunst.

Din public*)

Comana inferioară, 11 Decembre 1886.

Onorate Dle Redactor! Între varietățile Nrului 122 al prețuitului ḑiar ce redacta-Ți, am cetit o corespondență, care 'mi vine a crede că, e fabricată de unul și același corespondent, cu cea apărută în Nrul 254 al „Gazetei.“ În corespondența din cestiune se afirmă între altele că: un preot I. P. a fost matador principal care a vrut sě trântească pe candidații români la alegeri, care afirmare o resping cu dispreț ca pe un pur și grosolan neadevěr, fabricat din maliție, cu scep de a-me înegrii înnaintea P. T. public cetitor. Respuns mai indetail se poate ceti în Nrul 267 al „Gazetei.“

Ioan Popița,
preot român ort.

---

*) Dăm loc acestei rectificări întocmai după cum ni se trimite, cu toate că noi n'avem cuvênt se ne îndoim în temeinicia informațiunilor noastre. Red.

Satisfăcut trebuie sě se simtă inventatoriul unui preparat, când primesce epistole ca cea următoare:

Cu bucurie ve comunic, că morbul meu a scăḑut și înnaintez spre bine, și pentru deplina însănětoșare voiesc a întrebuința încă câteva sticle de elixir de nervi a Dr. Lieber. Mě rog deci etc. A. Salzman, Mühlhausen i, Lionergasse 12. Numai singur veritabil se află sub marca de deposit [cruce cu ancoră) în sticle á ¼ Ltr. 3 Mk.. ½ L. 5 Mk., ¹/₁ L. 9 Mk. în farmacie și în centrală N. Schulz, Hannovera Deposit

Loterie.

Mercuri, în 15 Decembre 1886

Brünn: **54 84 87 63 73**

Nr. 574 [1496] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei a doua gr. or. de clasa a doua în comuna Gurariului, protopresbiteratul Sěliștei, în urma părinteștei resoluțiuni consistoriale din 28 Martie a. c. Nr. 1132 B. se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Salariu anual din cassa alodială a comunei . . . . fl. 315
2. Venitul stolariu și accidenții pentru servіții estraordinare computate în suma de . . . . fl. 290

Suma . fl. 605

Doritorii de a ocupa această stațiune au a-'și așterne petițiunile lor, instruite conform legilor în vigoare, oficiului protopresbiteral gr. or. al Sěliștei în terminul sus indicat.

În conțelegere cu comitetul parochial concernent, oficiul protopresbiteral gr. or. al Sěliștei.

Sěliște, 18 Novembre 1886.

Dr. Nicolae Maier,
protopresbiter.

Nr. 432. [1497] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea parochiei de clasa a III-a Comana superioară, protopresbiteratul Făgărașului se escrie prin aceasta concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român.“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt sunt:

1. Venitul stolariu dela botezuri, cununii, și înmormêntări computate toate după calculul mediu al celor cinci ani din urmă . . . fl. 52.—
2. Dela 130 familii câte o ferdelă de bucate computate la olaltă în bani . . fl. 130.—
3. Dela fie-care familie câte o ḑi de lucru à 50 cr. fl. 65.—
4. Venitul dela umblarea cu crucea de douě ori peste an . . . . fl. 25.—
5. Venitul dela serbările Pascilor . . . . fl. 10.—
6. Venitul dela pomelnice, molitve, miruit și feștănii la olaltă . . . . . . fl. 45.—

Suma totală fl. 327.—

Afară de acestea, mai sunt venite nesistemisate însě sigure următoarele:

1. Venitul dela pomenile de peste an dela sărindare și dela mărturisiri . . fl. 65.—

Suma totală fl. 392.—

Doritorii de a ocupa acest post au a-și substerne suplicile lor instruite conform legiler în vigoare subscrisului oficiu protopresbiteral cu terminul sus inbicat.

Făgăraș, 25 Novembre 1886.

Oficiul protopresbiteral al tractului Făgărașului în conțelegere cu comitetul parochial.

Iuliu Dan,
adm. prot

Nr. 783 [1497] 2—3

EDICT.

Stefan Gagea din Gârbova, protopresbiteratul Mercurei, — carele de 5 ani trecuți a părăsit cu necredință pre legiuita sa soție Elisaveta Nicoară din Dobârca, fără a se scí, unde se află, sau dacă mai e în vieață — se citează a se presenta înnaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral, în termin de 3 luni de ḑile dela prima publicare a acestui edict, căci la din contră, procesul divorțial intentat asupră-i de soția sa, se va pertracta și decide și în absența lui.

Mercurea, la 26 Novembre 1886.
Oficiul protopresbiteral al Mercurei.

I. Droc,
prot.

Singur veritabil sě află
sub
aceasta marcă de deposit

Elixir
pentru reimprospetarea nervilor
a profesorului Dr. Lieber

durabil, radical și cel mai sigur leac dintre toate, chiar și contra celor mai **cumplite dureri de nervi**, provenite din pěcatele tinereților. Cura radicală **contra tuturor morburilor**, cari debilitează corpul precum: gălbinarea, iritațiune, durere de cap, migrene, batere de inimă, durere de stomach și mistuire neregulată.

Elixirul acesta compus din cele mai nobile plante de pe întreg pămêntul și aprobat din partea unei autorități moderne a sciinței; speră prin urmare si cea mai deplină garanție pentru depărtarea sus amintitelor morburilor.

Deslușiri mai de aproape dă circularul aclus la fiesce-care sticlă. **Prețui ½ sticlă 2 fl. v. a. —, o sticlă întreagă fl. 3.50 v, a., o sticlă duplă fl. 6.50 v. a.,** pe lângă trimitere s'au asignațiune. — **Se află în toate farmaciile.**

Depositul principal: Einhorn-Apotheke Max-Fanta *Prag,* Altstädter Ring. [1441] 5—26

Depositul în Sibiiu la W. F. Morscher; farmacie la „Genfer Kreutz.“

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Ciucia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireș	—	—	4.15	5.50
Ghîrbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluș	—	10.28	5.26	6.43
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriș	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.9
Vințul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuș	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaș	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copșa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaș	4.--	-	—	2.18
Elisabetopole	4·35	—	—	3.03
Sighișoara	5.10	—	—	3.59
Hașfalěu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.06	—	--	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
Brașov	9.21	—	—	9.15
	1.55	5.45	—	—
Timiș	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiș	—	9.56	1.45	—
Brașov	—	10.29	2.32	—
	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Hașfalěu	8.52	—	11.03	—
Sighișoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaș	10.57	—	12.29	—
Copșa mică	11.19	—	12.44	--
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaș	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.48	—	1.46	—
Teiuș	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vințul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2.56	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriș	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluș	5.56	--	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	7.52	6.21	—	8.26
Ghirbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7 23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9 29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovaț	7;22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliș	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborșin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicĭca	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orěștia	—	11.11	11.37
Șibot	—	11.43	12.—
Vințul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Julia	—	12.36	12.46
Teiuș	—	1.29	1.41

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.24	3.42	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vințul de jos	12.30	4.29	—
Șibot	1.01	4.51	—
Orěștia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicĭca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborșin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.39	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliș	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaț	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Hațeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Banița	3.05	6.40
Petroșeni	3.37	7.12

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișoara	9.08	9.02

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.10	10.07
Banița	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Hațeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	—	2.02	3.55
Șeica mare	—	2.29	2.22
Loamneș	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	—	9.13	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneș	—	10.20	11.39
Șeica mare	—	10.43	12.07
Copșa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oșorheiu - Reghinul-săs

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheța	4.02	10.50	3.58
Luduș	4.23	11.11	4.20
M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireșteu	5.48	12.36	5.53
Oșorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oșorheiu	6.34	—	8.—
	6.56	12.15	10.20
Nireșteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Luduș	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.18
Cernea	2.39
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriș — Turda

Ghiriș	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriș

Turda	8.29	3·10
Ghiriș	8.50	3.40

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 130 Sibiiu, Marți 9/21 Decembre 1886. **Anul XXXIV.**

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 6461. Scol.

Avis

pentru învěțătorii din archidiecesă.

Învěțătorii instituiți în mod definitiv, cari aparțin armatei comune ces. reg. sau celei teritoriale (de honveḑi) și doresc a fi eliberați pentru durata anului viitoriu 1887 dela servițe militare la cas de mobilisare, au a presenta concernentului oficiu protopresbiteral în cel mai scurt timp fie-care următoarele date: *Numele și cognumele seu; comuna, comitatul și pretura, unde aparține ca cive al patriei; referințele servițiului militar*, anume: *dacă aparține la armata comună sau la cea teritorială; dacă este concediat sau reservist; Nrul și numirea regimentului, și numirea districtului de intregire, la care aparține; rangul seu militariu; anul, luna și ḑiua inrolării*; apoi: *comuna, comitatul și pretura, unde domiciliează acum ca învěțătoriu definitiv*; în fine *datul și Nrul decretului consistorial, prin care este întărit în postul seu de acum ca învěțătoriu definitiv.*

Sibiiu, 4 Decembre, 1886.

Consistoriul archidiecesan.

Sibiiu, 8 Decembre.

Cestiunea Bulgariei se pare a fi întrat în un nou stadiu, și deslegarea finală se pare a fi mai accelerată din causa acestei întêmplări. Deputațiunea bulgară înnainte de a părăsí Viena a îmbiat coroana unui principe german, care o a și primit sub condițiunea, dacă va fi recunoscut de puterile europene Noul candidat la tronul bulgar este principele Ferdinand de Koburg. Noua candidatură a întimpinat pretutindenea simpatii, numai Rusia s'a arětat nemulțămită, și ea a și declarat, că nu-'și va da consensul, ca principele de Koburg sě ocupe tronul Bulgariei.

Este secret păn' acuma cine anume a înscenat această nouě candidatură, și cine va avea sě-'și dea seamă de consecuențele ei la casul, când se va stăruí la realisarea ei.

Constatat lucru este, că principele de Koburg înnainte de a se declara a voit sě scie, care este dorința monarchului nostru, și care este părerea comitelui Kálnoky. Majestatea Sa monarchul nostru 'și-a dat consensul. Asemenea și ministrul de esterne Kálnoky.

Se crede deci, și nu fără cuvênt, că noul candidat la tronul Bulgariei este candidatul monarchiei noastre, care începe a-'și lămurí mai concret politica orientală. Prin candidarea principelui de Koburg Bulgaria ar câștiga un domnitoriu, care stă în legături de rudenie aproape cu toate curțile europene, ar câștiga un bărbat têněr, plin de putere, totodată un om cu avere, care din al seu propriu este în stare sě-'și susțină curtea în pompa reclamată de lucsul oriental. Europa ar avea chizășie, că sub acest principe Bulgaria nu va devení provincie rusească, ci se va realisa programa desfășurată în delegațiuni de contele Kálnoky, adecă Bulgaria va rěmâné stat independent, și se va desvolta neinfluințat de politica rusească, a cărei țintă este cucerirea Țarigradului. Cu chipul acesta peninsula balcanică va rěmâné proprietatea popoarělor, cari locuesc acolo și Austro-Ungaria va avea odihnă, și nu va trebuí sě aibă ochii tot spre orient, sau cel puțiu nu în măsura ca păn' acuma.

Astfel privit lucrul, candidatura principelui de Koburg la tronul bulgar ni se presentă, ca un punct din programa monarchiei noastre în politica esternă. Se înțelege, că prin aceasta Austro-Ungaria a eșit din reserva de păn' acuma, și a luat posiție hotărâtă în fața Rusiei, posiție, care va lumina situația în viitoriul cel mai de aproape.

Prin aceasta însě monarchia noastră cu un pas a împins lucrurile spre rěsboiu, care se pare a fi inevitabil. Și cumcă Rusia a înțeles politica austroungară este evident din comunicatul oficial, prin care încă înnainte de a i-se fi notificat în mod oficial această candidatură, declară, că ea nu o primesce. Și ca mănușa aruncată Austro-Ungariei, sě nu se presente în formă prea domoală, ḑiarele rusesci comentează în ton necruțătoriu față cu monarchia noastră un comunicat, prin care se condamnă vrăsmașa și rěsboinica ținută a presei rusesci față cu Germania. Acest comunicat condamnă aspru ḑiaristica rusească pentru limbagiul violent față cu Rusia, accentuează specialele interese dintre Germania și Rusia și închieie prin aceea, că Germania trebue sě considere de vrăsmaș al seu pe vrășmașul Rusiei.

Acest comunicat s'a publicat deodată cu scirea despre candidarea principelui Ferdinand de Koburg. Ḑiaristica rusească în comentarea acestui comunicat se ocupă cu aceea, ce nu este în comunicat, se ocupă cu monarchia noastră, cu care Rusia n'are interese speciale, și ajunge la resultatul, că Germania va trebuí sě pășească în cestiunea bulgară contra Austro-Ungariei, părtinind interesele rusesci.

Situațiunea s'a clarificat binișor. Puterile europene încep a juca cu cărțile pe față. Ne putem aștepta deci la o grupare a puterilor europene cu totul contrariă grupărilor de păn' acuma.

În desbaterile germane asupra proiectului militar ministru de rěsboiu al Germaniei a accentuat nu odată, că chiemarea Germaniei nu este sě apere Bulgaria, sau sě promoveze interesele ei, ci éa trebue sě grigească de sine.

Consecuent la o eventuală încăerare Germania va declara, că chiemarea ei nu este sě apare interesele Austro-Ungariei.

Cestiunea Bulgariei a întrat într'un stadiu nou. Suntem mai aproape de deslegare, pare-ni-se însě, că cu un pas suntem mai aproape și de rěsboiu.

Revista politică.

Comisiunea bulgară, care ș'a pus de gând sě umbie și sě ispitească pe bărbații marilor puteri se află în Berlin din 17 l. c. Cu privire la atitudinea comisiunei te cuprinde un fel de nelinisce, când se vestesce, că comisiunea e foarte retrasă, *e prea modestă.* De alt-cum sosirei comisiunei în capitala imperiului german nici i-se atribue o importanță deosebită politică. D'aici se și poate esplica pentru ce este ea prea modestă. Și tot-d'odată d'aici se poate esplica și pricina, pentru ce comisiunea nu s'a grăbit sě vorbească cu nici o persoană, care joacă o deosebită influință în afacerile politice din Germania; se spune însě că comisiunea nici nu va putea vorbí în mod oficial, ci numai singuraticii membri ai comisiunei vor putea vorbí. Lucrul va fi privit cu totul de o afacere privată. Tocmai candidarea pe tronul Bulgariei a principelui de Coburg a produs nelinisce între membrii comisiunei. Candidarea adecă s'a vestit prea curênd, iar membrii comisiunei n'au putut sě-'și tragă seama, cu cei ce i-au trimis, despre noul candidat. Se pare, că toată misiunea comisiunei e o neispravă între înprejurările acestea critice. *Comisiunea are în vedere pe prinpele Alecsandru; multe din puterile europene mari recunosc candidatura principelui de Coburg în prima linie; guvernul rusesc nu perde din vedere pe Dandianul.*

Din Petropole s'a esmis cu data din 15 Decembre un comunicat oficial: Comunicatul guvernului conține, că evenimentele din Bulgaria, cari au produs în publicul și în foile rusesci o agitațiune estraordinară, se pot considera prin jurnalele noastre între altele și ca motive cu privire la conferințele raporturilor politice ale puterilor europene față cu Rusia. Pe când ele — jurnalele — nu se mărginesc numai a espune

FOIȚA.

Frunḑă-muză bun viteaz.

— Poveste. —

(Urmare.)

Frunḑă muză bun viteaz sě iea deci la drum, cu bâta 'n mână și traista pe uměr, ca un drumeț, căci avea cale lungă de mers, până la scroafa aceea, și multe văi și dealuri avea de a trece până sě ajungă acolo.

De sine se înțelege, că cât ce a plecat Frunḑă muză bun viteaz d'acasă, mumă-sa cu smeul s'au pus pe traiu bun, pe mâncate și pe běute, precum numai omul cel fără griji, fără gânduri și fără teamă de Dḑeu poate face. Ce le păsa lor de lumea asta.

Frunḑă muză bun viteaz mergea năcăjit și supěrat, până ce abia ajunge colo de către seară, pe când începe a se mesteca ḑiua cu noaptea la drăguța lui, care 'l ascepta plângênd, căci ea scia, că el unde a plecat. Așa ea cum 'l vede, îl întreabă încă înnainte de ai da el bună seara:

— Sciu unde ai plecat Frunḑă muză bun viteaz, dar spune-'mi drept ai omorît tu pe toți smeii atunci ori ba, că de nu, mumă-ta cu smeul, care va mai fi rěmas, te pun bine și de nu acum, dar tot îți vor face ei facerea de altădată.

Frunḑă muză bun viteaz atunci îi trage earăși o palmă — ca sě fie cu soț — de gândeai, că nu alta, fără câte nevoi vinete toate au cuprins-o deodată. Ḑicêndu-'i, că muma-sa nu-'i voesce rěul lui, cât despre smei îi ḑise earăși, că i-a omorît pe toți.

— Fie, ḑise ḑina ḑinelor, primesc și palma aceasta dela tine fiind-că îmi ești prea drag, ș'așa mi-s mânile legate de nu-'ți pot face nimic, căci altmintrelea, sciu, că nu ț'ar umbla bine. Îți spun însě încă ce ț'am mai spus, că sě nu uiți, că mumă-ta îți vrea rěul, și nici decum binele. Acum o sě te culci aci și dimineața o sě-ți spun, că ce sě faci.

Frunḑă muză bun viteaz s'a culcat la drăguța lui, ear dimineața, când s'a sculat și a eșit afară, ḑina ḑinelor îi ḑise:

— Punete pe calul meu, că el scie, unde sě te ducă, de vei lăsa după el și când va fi la ameaḑi scroafa e culcată și dă țîță la purcei. Tu atunci sě te ascunḑi într'o buturã, cu nisce petri lângă tine, apoi când va dormí scroafa mai bine, pălesce o c'o peatră; scroafa atunci se va scula și în 5 minute încungiură lumea, ear dacă vede, că nu este nimenea, se 'ntoarce la purceii ei și ear se culcă. Atunci dai a doua-oară; scroafa eară va face ca dintâi apoi dă a treia-oară. Ea eară va ocolí lumea, atunci însě nu va mai putea fugí. Tu îndată sě iei un purcel ș'apoi iute sai pe cal și s'o iei la fuga către casă, că scroafa nu te va mai ajunge.

Frunḑă muză bun viteaz primesce sfatul drăguții sale, mulțămindu-'i, apoi încalecă pe calul ei și se iea la drum, ca gândul și ca vêntul — căci acela era cal și nu flori de měr, adecă cum sě ḑic, era citov și de picioare și de ochi și de urechi — nu umblase, bagseamă, prin țěri rele, ca sě 'și pearḑă vr'un ochiu, ori ceva.

Nu-i minune dară, că pe când era pela ameaḑi se și apropia de scroafa cu purcei. Lasă calul ceva mai depărtișor, și merge singur cu nesce petri amână păn' aproape de scroafă. Aci se ascunde mai întâi apoi asvêrle cu o peatră și o nimeresce norocul, că era purcei, că almintrelea, ar fi stêrpit, dar așa nu i-a fost nici pe naiba. Ea încungiură lumea — și tot așa o lovesce până de trei ori, și la de trei ori o încungiură apoi scroafa nu mai putea fugi.

Frunḑă muză bun viteaz, iute sare din scorbura, unde era ascuns, și umflă un purcel, care era mai frumos, apoi îi arată călcâiele scroafei, gândind în sine:

— Veḑi așa soro! Nu merge, capra cu 2 ieḑi și lupul sě moară de foame; mama pe doagă de moarte și tu cu purceii toți.

Cu gânduri de aceste și cu de altele, pe când încă nu asfințise soarele, Frunḑă muză bun viteaz ajunse la palaturile drăguții sale, care 'l aștepta cu cina gata.

limpede şi adevĕrat faptele în deobşte cunoscute şi neîndoelnice, deduc, cele mai multe, raporturile politice la *presupuneri* şi *bănuieli*, din care pricină resonamentele lor au o basă cu atât mai clătinătoare, că nu sunt devotate numai nepartialităţii, fără de care o adevĕrată noţiune politică nici nu se poate închipuí, dar de cele mai multe ori vin în contraḑicere cu realitatea lucrurilor. Printr'un astfeliu de caracter zugrăvesc între altele articli mai proaspeţi, cari au fost devotaţi politicei germane şi în cari s'au făcut cunoscut publicului rusesc, că *greutăţile*, cari împedecă o aplanare pacinică a lucrurilor din Bulgaria, *avem sĕ le mulţumim mai cu seamă misticei resistenţe a Germaniei, carea pentru aceea sĕ privesce ca un vrăşmaş de moarte al Rusiei, ce numai rĕu visează asupra demnităţii şi siguranţii Rusiei.* Nu se mai pot altmintrelea nutrí astfeliu de lucruri. Cu Germania ca vecinul seu cel mai deaproape este Rusia legată prin o mulţime de interese vitale, acestora are sĕ se mulţămească, că raporturile dintre aceste două puteri încă de demult s'au consolidat şi s'au arĕtat destule probe. Astfeliu de relaţiuni sunt în orice mod grave pentru bunăstarea ambelor state, ceea ce e recunoscut de guvernele lor, şi nu se poate de altmintrelea dorí, ca aceste relaţiuni sĕ fie încă mult timp trainice.

Pe când guvernul împĕrătesc are cea mai mare intenţiune *ca şi în trecut aşa şi acum sĕ iea în vedere în mod cuviincios în special interesele germane, are cel mai puternic motiv d'ale asigura, că şi Germania din partea sa va continua a păstra aceste acţiuni, cari ar putea atinge demnitatea precum şi interesele Rusiei, cari s'au produs prin relaţiunile no stre istorice la credincioşii nostri orientali, şi că influinţa Germaniei este numai pentru susţinerea păcei comune, care trebue în Europa, şi care tot-odată e obiectul celei mai arḑênde dorinţe a Ţarului rusesc şi a poporului seu.*

Cu cât sunt împrejurările mai complicate şi mai critice, cu atât mai multă prevedere şi judecată mai rece trebue sĕ fie la apreţierea lui, şi cu atât mai puţin se poate justifica revolta, confusiunea şi închipuirea resonamentului, care se buciumă în lume prin organele presei, al cărei glas n'are însemnătate pentru relaţiunile internaţionale.

Acest comanicat al guvernului rusesc a fost publicat de foile germane fără nici un comentar numai sub formă de depeşe.

Investitura noului metropolit primat al României I. P. S. S. părintele Iosif Georgian.

„Voinţa Naţională scrie:

Dumínecă, 30 Novembre, fiind ḑiua hotărîtă pentru îvestitura I. P. S. S. Părintelui Iosif, ales archiepiscop şi metropolit al Ungro-Vlahiei, esarch al Plaiurilor, Primat al României, la oarele $11^1/_2$, o trăsură de gală a curţii merse în curtea sfintei mitropolii spre a fi la disposiţiunea I. P. S. S. metropolitului Primat.

La oarele $11^3/_4$, Înnalt Prea Sfinţia Sa, luând loc în trăsură, pornesce în cortegiu în ordinea următoare:

1. D. prefect al poliţiei capitalei;
2. Doauĕ plutoane din regimentul 2 roşiori;
3. Amândoi protoerii capitalei,
4. Trăsura regală cu I. P. S. S. metropolitul primat.
5. Alte douĕ plutoane din acelaşi regiment.

La dreapta şi la stânga trăsurei Înnalt Prea Sfinţiei Sale se ţinea câte un maior.

La oarele 12, cortegiul, sosind în curtea palatului, garda eşì, presentá arma, ear musica întonà „spre rugăciune".

Înnalt Prea Sfinţia Sa, după ce fu întimpinat la peron, de d. adjutant de serviciu şi în capul scărei de onoare de d. prefect al palatului şi de d-nii adjutanţi regali, fu condus în salonul de primire. În sala tronului şi în salonul cel mare de primire se aflau adunaţi:

D-nii membrii ai sfântului sinod, d-nii miniştrii, d-nii senatori şi deputaţi, înnaltele curţi de casaţiune şi de compturi, primarul capitalei cu consiliul comunal, d. prim-preşedinte şi d. procuror general ai curţii de apel, d-nii directori ai ministerelor, d. comandant al corpului II de armată cu d-nií generali şi d-nii coloneli şefi de corpuri presenţi în capitală, precum şi mai multe alte notabilităţi.

Anunţându-se sosirea I. P. S. S. metropolitului Primat, M. S. regele, precedat de d-nii adjutanţi şi de d. prefect al palatului, a făcut întrarea Sa în sala tronului.

După ce Majestatea Sa s'a suit pe tron, d. prefect al palatului, luând ordinele Maiestăţei Sale, a întrodus pe I. P S. S. metropolttul Iosif, precedat de protoereii capitalei.

Înnalt Prea Sfinţia Sa a fost condus păn' în faţa tronului de către d. ministru al cultelor; acolo, archidiaconul Înnalt Prea Sfinţiei Sale 'L-a îmbrăcat cu mantia şi d. ministru al cultelor a rostit următoarele cuvinte:

Sire. Scaunul de metropolit al Ungro Vlahiei, esarch al Plaiurílor, Primat al României şi preşedinte al sfântului sinod al sfintei biserici autocefale române a rĕmas vacant prin trecerea din viaţă a fericitului întru pomenire metropolit Calinic.

În ḑiua de 22 Novembre, colegiul electoral, prevĕḑut de lege, a ales la acest sfânt scaun pe Prea sfinţitnl episcop al Dunărei de jos, Iosif.

Majestatea Voastră aţi bine-voit e întărì prin decretul din 29 Novembre această alegere.

Vin dar cu cel mai profund respect, Sire, sĕ Ve rog, sĕ daţi Înnalt Prea Sfinţitului Părinte Iosif învestitura de metropolit al Ungro-Vlahiei, esarch al Plaiurilor, Primat al României şi preşedinte al sfântului sinod.

D. ministru al cultelor a remis apoi cârja în mânile Majestăţei Sale, care luând'o, a dat'o Înnalt Prea Sfinţitului metropolit Primat, ḑicându'i:

„Încredinţez Înnalt Prea Sfinţiei Tale toiagul archi„păstoresc, pentru a conduce metropolia Ungro-Vlahiei şi a „purta înnalta demnitate de Primat al României şi de pre„şedinte sfântului sinod."

După aceea Majestatea Sa a adresat următoarea cuvêntare către metropolitul Primat şi către toţi asistenţii.

„A-Tot Puternicul Te-a chiemat a îndepliní o insemnată, „o stântă misiune. Increderea marei adunări şi a norodu„lui, încungiurată de dragostea fraţilor Tĕi întru Christos, „Te-a ales ca metropolit Primat al României.

„Fericit sunt Eu de a întărì ca archipăstor pe un me„tropolit atât de cuvios şi de luminat.

„Fericit poţi însĕ fi şi Înnalt Prea Sfinţia Ta de a fi „chiemat a cârmuí, d'impreuna cu sfântul sinod, biserica, „care este temelia cea mai neclintită în ori-ce stat, a cărei „instituţiuni sunt bine stabilite.

„În România poporul s'a închinat tot-d'a-una cu dra„goste şi râvnă înnaintea bisericei, avênd siguranţa, că el „va găsí în ea nu numai o mângăere dulce în momente „dureroase, ci îneă un sprijin puternic în timpuri furtunoase. „În adevĕr ea este conducătorul cel mai credincios în viaţa „omenească.

„Vrednică şi frumoasă este dar misiunea Innalt Prea „Sfinţiei Tale. Prin sfaturile Tale pline de blândeţe vei „atrage pe cei rătăciţi şi vei înrădăcina sîmţemintele religi„oase în inimile bine-credincioşilor

„Din partea Mea vei afla, Înnalt Prea Sfinte Părinte, „razămul cel mai sigur şi mai statornic pentru înnălţarea „şi întărirea bisericei naţionale, care trebue sĕ fie tot-d'auna „încunjurată de cea mai adâncă veneraţie.

„Dumneḑeu sĕ'Ţi dăruiască ani mulţi şi fericiţi pe scaonul metropolitan, spre îndeplinirea sfintei Tale chiemări."

Înnalt Prea Sfinţitul metropolit primat a mulţămit Majestăţei Sale regelui prin următorul discurs:

Sire, Primesc cu respect acest toiag archipăstoresc din mânile Majestăţei Voastre, avênd consciinţă de toată greuatea şi rĕspunderea sarcinei, ce am sĕ port.

Smerit servitor al altarului, voiu ruga neîncetat pe Domnul puterilor sĕ me întărească, ca sĕ pot rĕspunde asceptărei Majestăţei Voastre şi a ţĕrei.

Toţi paşii mei 'i voiu îndrepta spre îndeplinirea sfintei datorii, cu care Ma'ţi învestit şi, urmând poruncilor Domnului şi Dumneḑeului Nostru Isus Christos, Mi voiu pune toate puterile, pentru a fi un păstor bun, şi Mí voiu pune tot sufletul Meu pentru oile ce Mi s'au încredinţat.

Uşurată Mi este întru cât-va sarcina prin posiţiunea ce sfântă biserică ocupă astă-ḑi întru bisericele surori ale ortodoxiei, şi prin sprijinul înţelept al Majestăţei Voastre care, din momentul în care aţi luat frânele guvernului patriei noastre, aţi lucrat din toată inima şi fără întrerupere precum la mărirea României asemenea şi la întărirea sfintei noastre biserici.

Voiu fi credincios ţĕrei şi naţiunei, care M'au înnălţat la această înnaltă treaptă şi a cărora mărire am avut fericirea sĕ o vĕd, crescând, cu ochii Mei.

Voiu fi credincios Majestăţei Voastre nu numai ca o datorie către suveranul Meu, ci tot odată ca un omagiu adus Aceluia, care în tot ceasul 'şi are gândurile şi cugetările Sale aţintite asupra ţĕrei şi a bisericei, şi a căruia încredere în naţiune şi în viitorul ei ne-a condus la faptele glorioase, cari ne-au ridicat mai presus de asceptările tuturora.

Dumneḑeu sĕ bine-cuvinteze pe Majestatea Voastră, pe Majestatea Sa regina, dinastia României şi sĕ ve dea ani lungi şi fericiţi spre binele, fericirea şi gloria României!

Majestatea Sa regele scoborêndu-se de pe tron, a felicitat pe Metropolitul Primat şi I-a sărutat mâna.

După aceasta au venit pe rênd, de au sărutat mâna Înnalt Prea Sfinţiei Sale, părinţii episcopi şi archierei, miniştrii, preşedinţii corpurilor legiuitoare, preşedinţii înnaltei curţi de justiţie şi de casaţiune şi a înnaltei curţi de compturi cu membri acestor curţi, d-nii senatori şi d-nii deputaţi, generalii şi oficerii superiori ai armatei, casa civilă şi militară a Majestăţei Sale.

După ce Majestatea Sa s'a retras, Înnalt Prea Sfinţia Sa metropolitul primat a fost condus până la scară de dl prefect al palatului şi de casa militară.

La plecarea cortegiului garda presintà armele; ear musica întonà „spre rugăciune".

Cortegiul pornind din palat, în sunetul tuturor clopotelor bisericilor capitalei, se îndreptà spre sfânta metropolie, în aceeaşi ordine şi cu acelaşi ceremonial, care a presidat la sosirea-'i, cu osebire numai, că Înnalt Prea Sfinţia Sa îmbrăcat cu mantia, a fost însoţit în trăsură de d. ministru al cultelor şi precedat:

1. De către protoereii capitalei;
2. De către Prea sfinţiţii eparchioţi în douĕ trăsuri regale;
3. De către d. primar al capitalei;
4. De către archidiaconul, care ţinea cârja Înnalt Prea Sfinţiei Sale, însoţit de alţi doi diaconi.

La sosirea cortegiului la Sfânta metropolie, Innalt Prea Sfinţia Sa metropolitul Primat cu tot înnaltul cler a mers la biserică de a făcut rugăciunile obicinuite.

(Va urma.)

Dnpă ce au cinat şi au povestit unul altuia păţaniile de peste ḑi, s'au culcat. Frunḑă muză bun viteaz mai ales, cum era ostenit, cât ce s'a pus jos, şi a şi început a tăia lemne. Ḑina-ḑinelor îi ascunde purcelul, pe care 'l adusese el şi îi pune pe altul în loc.

Dimineaţa Frunḑă muză bun viteaz iea purcelul şi îl duce la mumă-sa. Pe mumă-sa o găsesce tot bolnavă, căci ear s'a pus în pat, dacă a vĕḑut, că înfrunḑesce pomul de dinnaintea uşei — dar atât de bolnavă de gândeai, că nu alta, fără numai are multe până-'şi dă sufletul, dar dracul, dragii moşului, nu pere.

Frunḑă muză bun viteaz frige purcelul şi îl dă mumei sale sĕ mânânce.

Cât ce mâncà mumă-sa din purcel, îi trecu tot beteşugul, ca şi când 'i ai fi luat cu mâna. Frunḑă muză bun viteaz nu se putea mira destul, nu putea crede ochilor ceea-ce vèdea. Însĕ era aşa şi nu altmintrelea.

Frunḑă muză bun viteaz ear apucà la voie bună, căci mumă-sa, nu mai era bolnavă, însĕ nu îl ţinu mult voia bună, căci smeul cu mumă-sa, nu sciau, că cum sĕ-'i facă facerea, şi aşa se sfătuiră ca într'o ḑi, ca sĕ se facă mumă-sa ear bolnavă şi sĕ 'l trimită la taurul pămêntului, ca sĕ-'l omoare şi sĕ-'i aducă inima din el, că sciu eu bine — ḑicea smeul — că d'acolo nu s'a mai întoarce, fiind-că taurul acela, cum îl vede, că întră în împĕrăţia lui, îl potopesce de nu sĕ mai alege nimica de el.

Într'o ḑi când se 'ntoarse acasă Frunḑă muză bun viteaz găsesce pe mumă-sa ear bolnavă.

Gândia el — Frunḑă muză bun viteaz — că trebue sĕ fie ceva la mijloc, însĕ ce putea fi? A gândit multe şi la moarte a gândit, dar despre gândurile smeului şi a mamei sale, nici vorbă sĕ-'i fi trecut prin minte. Îşi ḑicea el, că trebue sĕ fie ceva la mijloc, dar ceva acela era al naibei! Nu-'l putea scoate la cale nici într'un chip, ori cât se trudia el.

Mumă-sa ear începe a i-se tânguí, ba, ce e şi mai mult începe al înfrunta, — căci vedeţi dragii moşului, tot cel cu vina precum era şi mumă-sa, tot el cu capul mare şi de către pădure. Că aşa, dragul mamei, că pe dincolea, că teacă, că pungă, că ea e bolnavă, de o dor toate osuţele, şi lui nici că 'i pasă de ea.

O sĕ moriu — ḑicea mumă-sa — şi pe tine nici capul nu te doare de mine. Voiu murí de frică şi de urît în pustietăţile acestea; ear ţie nici că-'ţi pasă de chinul meu. Tu umbli cât e ḑiulica de mare prin pădure la vênat şi vii numai seara acasă, ear eu nu mai pot de urît, stau cât e ḑiua ca un cuc. Tu însĕ nici habar n'ai!

Frunḑă muză bun viteaz, bietul, nu mai scia de capul seu, de supĕrat şi de nĕcăjit, ce era.

Aşa buimăcit, cum era, îi ḑise amărît:

— Ea lasă, mamă, înfruntările acelea! Mai bine mi-ai spune, dacă scii, cu ce te pot scăpa şi de astădată, precum te-am scăpat şi în celelalte douĕ rênduri de beteşugurile cele grele.

Mumei lui atunci îi crescu inima, vĕḑênd, că cum îl poate prosti pe bietul Frunḑă muză bun viteaz, mai altfel ca pe un nătântoc.

Aşa plină de bucurie, cum era, îi ḑise cu un graiu limpede, neprefăcut, — căci de bucurie, uitase a-'şi preface vorba — pe care, dacă n'ar fi fost el, aşa de adêncit în gânduri, ar fi putut cunoasce lesne, că mumă-sa nu e bolnavă, ci numai se preface; dar aşa nu l'a băgat în seamă. Mumă-sa îi ḑise adecă:

— Dragul mumei, numai atunci me vei putéa tu scăpa şi de beteşugul acesta, când îmi vei aduce tu inima din taurul pămêntnlui, pe care va trebuí ca sĕ-'l omori, pentre ca sĕ o poţi lua; şi apoi voiu bea unsoare de aceea şi voiu mânca inima, cu care poate, că me voiu însănătoşa, dar cu altecelea nu-'mi va trece până va fi porcul cu coadă.

De acestea îi băga în cap mumă-sa, pe când leac mai uşor, ca nesce vorbe aspre şi vr'o câte-va 'nvêrtituri de după cap, n'ai fi căpătat sĕ fie tot umblat. Dar de geaba! Nu visase de acestea în noaptea trecută..... Ciorbă!...

Aşa trebuia sĕ joace, precum i-se ḑicea, căci aci era vieaţa mumă-sa în primejdie. (Va urma.)

Cine e vinovatul?

Lovitura de stat dela 9 August.

V.

Depoşiţiunea maiorului Grueff înnaintea consulatului de resbel.

„La 4 August am fost la palat pentru a remite Alteţei Sale raportul privitor la garnisoană. Cu această ocasiune, declară Grueff, principele 'mi-a ḑis, că resbelul cu Sêrbia este de temut şi că n'avem pentru a face acest resbel nici bani, nici muniţiuni de rĕsbel în cantitate necesară.*)

După aceste cuvinte maiorul Grueff intrà în amĕnunte, privitoare la peripeţiele, cari s'au succedat în aceea ḑi. D-sa declară, că i-s'a spus cum că resbelul se va declara în ḑiua de 20 August.

„Guvernul nostru, după spusele dlui Nichiforoff, ministrul de resbel, a fost decis de a mobilisa armata, dar nu poate face aceasta din causă, că lipsesc muniţiuni şi că armata nu e în posiţie de a fi mobilisată. Mi aduc aminte, că a doua ḑi mersesem la dl Caraveloff pentru a-'l întreba, ce opinie are în privinţa situaţiunei critice, în care ne aflarĕm. Am voit, sĕ sciu ce este dispus a face pentru a scăpa Bulgaria de peire. D. P. Caraveloff n'a fost acasă, dar am găsit pe d-na Caraveloff şi pe ministrul de justiţie dl Orosacoff. După complimentele obicinuite, am întrebat pe d-na Caterina Caraveloff, dacă nu scie, ce dispoziţie a luat bărbatul ei pentru salvarea patriei de pericolul, ce ne amenință.

— Doamnă, ăm ḑis, ve conjur, spuneţi lui Caraveloff, că scirile, ce ne vin din Serbia au un caracter foarte îngrijitor, trebue neapărat ca armata sĕ fie mobilisată, de oare-ce pe la 20 August resbelul va isbucní. Un minut perdut este o crimă. Dacă vom cădé în mânile sêrbilor, greşala va fi a bărbatului d-tale. Esistă acum 5—6 oficeri, cari sunt decişi a-'l omorí, în acest cas, căci el este culpabil.

Am povestit această convenire lui Nichiforoff, care 'mi a ḑis, că rĕu am făcut, că m'am dus la Caraveloff şi c'am înspăimêntat pe femeiea lui.

În ḑiua de 7 August am venit earăşi la dnul Nichiforoff pe la oarele 7—8 seara şi din nou ne-am intreţinut despre evenimentele grave politice. Am repetat ministrului de resbel cele spuse d-nei Caraveloff, precum şi resultatul convorbirei ministrului de interne cu agentul rus din Sofia. După această conversaţie am pus categoric ministrului cestiunea de a scí, că după opinia oficerilor, detronarea principelui este singurul mijloc de a salva Bulgaria. Pe la oarĕle 9 seara venì dl P. Csraveloff, şi ş'a servit ceai. Am adresat cuvêntul noului venit, cerênd ca sĕ me scuseze, c'am speriat pe d-na Caraveloff. Am ḑis, că am făcut aceasta fiind îngrijit de soartea ţĕrei mele D. Caraveloff 'mi-a declarat, că n'a auḑit nimic despre visita mea, că soţia nu 'i-a spus nimic. Când apoi repetasem cele ce am ḑis d-nei Caraveloff, d-sa 'mi-a ḑis:

— Ei sĕ me omoare!

Am băgat de seamă, că cuvintele mele nu 'l-a impresionat de loc si că d-sa a rĕmas cu totul apatic.

Nu pot sĕ-'mi aduc aminte despre tote cele, de cari s'a vorbit. Sciu însĕ, că ridicându-se cestiunea privitoare la detronarea principelui, dl Caraveloff a declarat, că se teme, ca nu cum-va detronarea sĕ nu producă o mare turbare în opinia publică. El a mai ḑis, că Europa nu va priví bine acest act. Întrebându-'l, dacă scie d-sa ceva despre convorbirile lui Ianoff şi Caraveloff, *'mi a rĕspuns, că scie tot.* Apoi când am declarat ministrilor, că idea resturnărei este primită de maioritatea oficerilor din garnisonă şi că printr'o mişcare spontaneă a armatei se poate face tot fără nici o picătură de sânge sĕ fie vărsată, dl Caraveloff împreună cu maiorul Nichiforoff, 'mi-au, rĕspuns, că resturnarea trebuesce făcute într'un asemenea mod: *Consiliul de ministrii sĕ facă un raport motivat principelui, prin care sĕ-'i arăte, ca abdicarea sa este singurul mijloc de scăpare. In cas dacă principele nu va lua în consideraţiune acest raport şi nu va abdica, atunci trebue ca aceasta sĕ fie făcută prin forţă* La aceste cuvinte ale dlui Caraveloff, 'i-am spus, că astăḑi nu se mai poate amâna lucrurile; ear d-sa 'mi-a rĕspuns:

— *Aşteptaţi încă vr'o trei ḑile, ca sĕ isprăvesc cu condiţiunile împrumutului, ce voiu sĕ fac şi sĕ finim cu Turcia convorbirile privitoare la statutul organic.*

La acestea 'i-am ḑis:

— Aţi ḑis deja lui Bendereff ca sĕ adaste vr'o cinci ḑile şi că atunci veţi ḑice *ba* sau *da.* Acum cereţi ear trei ḑile, după care poate, că din nou ne veţi ḑice: aşteptaţi. Sĕ me iertaţi, dar sunt forţat a ve declara, că conduita voastră este prea indecisă. Vom aştepta şi cu ce ne vom alege? Sciţi bine, că în regimentul I sunt mulţi oficieri, vor rĕmâné devotaţi principiului, aceştia se vor declara în partea Al. Sale şi 'l vor întărí pe tronul seu. Aceşti oficeri pot afla despre complot şi atunci totul e pierdut.

După aceseste cuvinte, Caraveloff luà pălĕria şi plecă. Eu am rĕmas la dl Nichiforoff.“

VI.

Depoşiţiunea maiorului Grueff înnaintea consiliului de resbel.

„În ḑiua de 7 August, vorbind cu maiorul Wankoff, atât eu cât şi oficerii de artilerie Kardjieff, Zlatarsky (comandantul primului polk de artilerie) Stoynow, Below şi Mititelow au declarat, că este indispensabil, sĕ lichidăm situaţiunea şi sĕ lucrăm mai energic. Oficerii de mai sus 'mi-au declarat atunci chiar, că s'a luat disposiţiunea sĕ se trimiţă la Pernik o deputaţiune de trei oficeri: unul din partea ministeriului de resbel, căpitanul Dimitriew cum 'mi aduc aminte, unul din partea regimentului I de artilerie şi unul din partea scoalei militare (căpitanul Pacow). Această deputaţiune avea de scop sĕ pregătească pe oficerii din Strumsky Polk ca ei sĕ iea parte la resturnarea plănuită pentru ḑiua de 8—9 August. Maiorul Wankow a fost martor la această convorbire, care se făcu în sufrageria locuinţei ministrului de resbel.“

Eată acum, cum pevestesce maiorul Grueff evenimentele, ce s'au desfăşurat în ḑiua resturnărei:

„Adresându me la cadeţi, eu am rostit următoarele cuvinte: Domnilor! Bulgaria se află într'o posiţiune critică; sunt dator a ve declara, că ni se pune următoarea dilemă: sau Bulgaria sĕ piară aḑi împreună cu principele ei, sau Bulgaria, liberă de prinţul, sĕ fie salvată. Sĕ trăiască dar Bulgaria!“

După aceasta cadeţii, formând douĕ coloane plecară una sub a mea comandă, ear alta sub comanda maiorului Stoyanow. Prima coloană avea de scop palatul. Am sosit la palat pe la oarele 2 noaptea. Cadeţii cu mine întrară în curtea palatului. Santinela nu ni s'a opus de loc. S'au dat douĕ detunături de puşcă pentru a da semnal regimentului de artilerie. După aceste detunături oficerii precum şi soldaţii strigară:

— Trăiască Bulgaria! Jos!

La strigăte eşì din palat un civil, care întrebà! — Ce căutaţi?

La această întrebare căpitanul Pacoff, eu şi căpitanii Radco Dumitrieff am rĕspuns:

— Sĕ se coboare principele:

Trecură însĕ 15—20 minute şi nu ieşì nimeni. Apoi ieşì ear acel individ şi ne ḑise: peste 2 ceasuri prinţul se va coborí.

— Sĕ iasă mai iute, ḑiserăm.

— Preste o oară va ieşí.

— Sĕ iasă acuma chiar.

— N'a trecut după aceasta mult timp şi eată c'a eşit Alteţa Sa, însoţit de fratele seu Franz-Iosif. Prinţul a fost în palton milităresc, ear fratele seu în surtucul de cavalerist.

— Aveţi revolver cu d-voastră, întrebaì pe prinţul.

— N'am; dar am o sabie sub palton.

— Alteţă, a ḑis căpitanul Dumitrieff, ţeara e în pericol, dacă Alteţa Voastră nu va părăsí Bulgaria.

— Dacă aş fi sciut, a rĕspuns prinţul, că în armata mea esistă un singur soldat, care crede, că abdicarea mea este necesară pentru patrie, aş fi abdicat imediat.

După această intrarăm în sală. Aci am cerut, ca prinţul sĕ iscălească abdicarea. Alteţa Sa a cerut ca cine-va sĕ scrie, ear el va iscălí. Un cadet s'a pus sĕ scrie, tecstul abdicărei a fost redactat apreape aşa:

„De oare-ce poporul bulgar şi armata cred, că
„ocupând tronul bulgar fac rĕu ţĕrei şi intereselor
„sale, apoi abḑic şi declar, că nu voiu avea asupra
„acestui tron nici o pretensiune.

Redacţiunea a fost dictată de căpitanul Dimitrieff. Alteţa Sa luà hârtia, o cetì cu mare atenţiune şi apoi ḑise:

— Bine!

Luà condeiul şi scrise: Dumneḑeu sĕ ocrotească Bulgaria. Alecsandru.

După aceasta prinţul a fost condus la ministeriul de resbel.

După aceste cuvinte maiorul Grueff urmează a completa deposiţiunea sa prin declaraţiuni nouĕ, în cari se povestesc cele posterioare loviturei de stat dela 9 August. D-sa încheie declarând:

Guvernul, precnm sĕ vede din toate cele declarate de mine, a fost în curent de toate celea ce se pregătiau, el a fost ţinut mereu în curentul conspiraţiunei. Şi ministrul de interne, Zanov, a luat parte activă la convorbirile dintre noi şi agentul rus. *Zaharia Stoianow.*

Avis.

Junimea română din Sibiiu va aranja *Mercuri în 10/22 Decembre* a. c. a doua petrecere familiară cu joc în sala dela „Împĕratul romanilor“.

Reclamând numĕrul însemnat, în care onoratul public s'a dechiarat a participa la aceasta petrecere, că aceea sĕ se dea în localul sus arĕtat, ea nu va fi aranjată ca pique-nique.

Începutul la 8 oare seara. Preţul de întrare 50 cr. de persoană. Damele sunt rugate a vení în toalete de promenadă. Invitări speciale nu se fac.

Comitetul.

Varietăţi.

* (Ḑiua Sântului Andreiu.) Ni se scrie din Poiana sărată: În sfânta noastră biserică cu hramul sfinţilor voivoḑi Mihail şi Gavriil s'a sĕrbat la 30 Novembre un parastas în memoria marelui archiepiscop şi metropolit Andrei baron de Şaguna, cu cel mai profund respect şi evlavie, de către părintele protopop titular Ioan Beloiu, făcênd cunoscut încă în Dumineca de 23 Novembre către evlavioşii poporeni, că în Dumineca viitoare la 30 Novembre avem a sĕvêrşí pentru meritele măritului bărbat Andreiu baron de Şaguna un parastas care a şi urmat în Dumineca de 30 Novembre cu pomenirea la ecteniile cuvenite pentru rĕposaţi. În urma acestei ceremonii părintele proto-ereu ne-au făcut atenţii pentru meritele marelui bărbat, care n'a rĕposat, ci a trecut din moarte la viaţă şi aşa cântându-i-se vecinica pomenire cu cea mai mare evlavie şi respect am eşit din sfânta biserică vorbind fiesce carele în petrecerea ḑilei aceia de faptele marelui bărbat.

* (Promoţiune.) Ni se scrie din Jena: O surprinsă plăcută ne făcu cunoscutul nostru medic din Roşia-montană, când ḑilele trecute fu înnaintat la gradul de doctor în medicină. Aceasta şi din acel punct de vedere o fac cunoscut, fiind-că o resolvare spre aşa ceva, dela un om cu pracsă de 25 ani, trecut aşa ḑicênd preste frigurile esamenelor, nu e ceva bagatel.

Zelul şi capabilitatea, ce îl caracterisează, îi ajutară sĕ treacă şi acest prag al vieţii şi sĕ-'şi procure liniscea consciinţii, ce îi lipsia.

Disertaţiunea pe basa căreia fu promovat sună: *„Ein Beitrag zur Therapie der puerperalen Sepsis.“*

* (Advocat nou.) Astăḑi 1/13 Decembre 1886 Dl Dr. Alecsiu Laurionessi din districtul Năsăudului a depus censura de advocat la tabla regie aici în M.-Oşorheiu cu succes bun, dând rĕspunsuri clari la întrebările puse de censori, spre îndestulirea acestora şi a publicului ascultătoriu.

Îi dorim succes bun în carierea aceasta onorifică, pentru care s'a pregătit pe deplin

Un ascultătoriu.

* (D'ale vechi.) Din Roşia montană se scrie, că la alegerile municipale împintenaţii nostrii a esecutat legile din mult laudata *ţeara noastră constituţională* aşa: *că n'au insciinţat de loc pe* membrii alegĕtori din mai multe comune, unde şi când se vor face alegerile.

Cât o va mai duce aşa o ţeară constituţională nu scim; scim însĕ, că foile unguresci scriu despre hotărirea Ţarinei d'apleca dimpreună cu moştenitoriul tronului în Italia din pricina unei declarări de rĕsboiu la primăvară.

* (Cas de moarte.) Cu posta de aḑi am primit trista scire despre reposarea directorului dela scoala noastră din Dobra, **George Susman.**

Fie-i ţĕrîna uşoară!

* (Mulţămită publică.) Binevoiţi ve rog cu tot respectul a da loc următoarei mulţămite publice în preţuitul dvoastră organ de publicitate „Telegraful Român“:

Me aflu îndemnat la acest pas cu atât mai mult, cu cât parochia noastră este vĕduvă mai bine de 6 ani, decând repausă în domnul parochul Toma Gabor, carele a stat cu o deosebită iubire şi tact părintesc 40 de ani în fruntea parochiei noastre.

Încercările dujmănoase manifestate în loc, nu încetară de un timp încoace pentru clintirea credinţei firme a poporului către s. mamă biserică, dar mulţămită Dlui până astăḑi toate acestea fură zădarnice. Poporul parochiei noastre însĕ a respuns astorfel de machinaţiuni prin frumoasa faptă a înzestrărei bisericei noastre cu un clopot, deşi posiţia lui materială este destul de modestă, în valoare de aproape 400 fl. v. a.

Cu aceasta ocasiune însĕ me simt prea îndatorat a aduce cea mai respectuoasă mulţămită publică domnilor subsemnaţi, cari nu numai, că se siliră cu subscrisul şi membrii comitetului parochial a lumina pe poporenii nostrii verbal în tot modul posibil în respectul acesta; ci sacrificară şi materialminte spre scopul acesta, premergênd cu frumos esemplu în sensul acsiomei: „*Verba volant, esempla movent.*“

---

*) Cu raporturile false, ce se dădeau principelui în această privinţă, Alteţa Sa a fost indus în eroare. In acest moment ministrii nu s'au înţeles încă asupra detronărei.

Eată numele donătorilor:

Daniilă Gabor, înv. de stat în Făgăraş 5 fl., George Gabor, jun. oficial la dom. statului în Sâmbăta infer. 5 fl., Avisalom Gabor, vicenot. cerc 5 fl., Samoila Gabor, primariu com. 5 fl., Dionisiu Gabor, proprietariu 5 fl., Georgiu Vas, prop. 5 fl., Nicolau Paler, prop. 5 fl., şi Ioan Nicoliciu, morariu 5 fl., v. a. la olaltă 40 fl. v. a.

Primească donătorii încă odată mulţămita noastră publică cea mai intimă şi dea Dḑeu, ca astfel de fapte nobile sĕ afle mulţi imitători.

Voila, în 30 Novembre 1886 st. v.

Georgiu Gabor,
preşedintele comitetului parochial.

* În Buda Pesta se va înfiinţa o fabrică de arme, care va fabrica armele necesarie nu numai honveḑilor din Ungaria, dar şi celorlalte corpuri de armată. Capitaliştii unguri, cari au de gând sĕ ridice astă fabrică cred, că şi alte state de prin prejur vor comanda arme la fabrica lor... Vom vedé..!

* (Deficitul Papei.) După cum publică foile, din Roma Papa a dispus, ca nimica nou sĕ nu se mai zidească în Vatican, căci deficitul se urcă păn' acum, pe lângă toate venitele cele mari, la un milion de franci.

Ce se vor face cu atîţa bani?! Lumea albă..!

* Bibliografic.) A apĕrut broşurat în Timişoara *Legea comunală* (Art. XXII 1886) de Pavel Rotariu, advocat şi redactor. Această broşură e tare de recomandat, că sĕ se procure. Legea comunală cuprinde tecstul oficial, esplicări şi estras din ordinaţiunea ministerială despre aplicarea legei. Preţul 40 de cruceri.

Profesori de universitate şi multe sute de medici practici au esamenat pilurile pe Sviţera ale farmacistului R. Brandt (conţinênd o scutie 70 cr. în farmacii) şi le-a aflat pn acelea ca pe un leac plăcut, sigur şi nestricăcios. Aceasta se împace pe toţi, cari sĕ mai îndoiau despre acest mijloc escelent de lecuire. Singur, veritabil e preparatul numai conţinênd signatura R. Brandt.

Loterie.

Sâmbătă, în 18 Decembre 1886

Buda: 44 6 13 61 74

Nr. 416 [1499] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului preoţesc în vacănta parochie de a III-a clasă Bozes, protopresbiteratul Geoagiului II, se escrie de nou concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare, conform înnaltei ordinaţiuni consistoriale ddto 18 Novembre a. c. Nr. 5974 B.

Emolumontele împreunate cu acest post sunt:

1. Dela 159 familii câte 2 mĕsuri mari cucuruz cu tuleu à 50 fl. 159—
2. Venitele stolari după funcţiunile de botezuri. cununii şi înmormêntări . . fl. 35—
3, Venitele în prestaţiuni cu ḑile de lucru . . . . fl. 79—
4. Un agru ca porţiune canonică . . . . fl. 40—
5. Venit din cimiteriu fl. 10—
5. Venitul cu crucea dela botezul domuului . . . . fl. 20—

Suma fl. 343—

Doritorii de a concura la acest post au a'şi aşterne petiţiunile instruite cu documentele recerute de legile bisericesci în vigoare la acest oficiu protopresbiteral pănă la terminul mai susindicat.

Secărêmb 3 Decembre 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial respectiv.

Sabin Piso,
protopresb.

Nr. 783 [1498] 2—3

EDICT.

Stefan Gagea din Gârbova, protopresbiteratul Mercurei, — carele de 5 ani trecuţi a părăsit cu necredinţă pre legiuita sa soţie Elisaveta Nicoară din Dobârca, fără a se scí, unde se află, sau dacă mai e în vieaţă — se citează a se presenta înnaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral, în termin de 3 luni de ḑile dela prima publicare a acestui edict, căci la din contră, procesul divorţial intentat asupră-i de soţia sa, se va pertracta şi decide şi în absenţa lui.

Mercurea, la 26 Novembre 1886.

Oficiul protopresbiteral al Mercurei.

I. Droc,
prot.

Nr. 728. [14199 1—3

Publicaţiune.

Ioan Boholţ greco-orintal din Trapold s'a divorţiat prin sentinţa Preaveneratului consistoriu archidiecesan dto 30 Septembre 1886 Nr. 4357 B. de pribegita lui muiere Ioana Fleşariu greco orient. tot din Trapold, protopresbiteratul tractului Sighişoarei, cea ce se aduce la cunoscinţa publică în sensul § 124 din procedura matrimonială.

Sighişoara, 20 Octombre 1886.

Oficiul protopresbiteral român ortodocs-orient. al tractului Sighişoarei.

Demetriu Moldovan,
adm. prot.

Nr. 432. [1497] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea parochiei de clasa a III-a Comana superioară, protopresbiteratul Făgăraşului se escrie prin aceasta concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român.“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt sunt:

1. Venitul stolariu dela botezuri, cununii, şi înmormêntări computate toate după calculul mediu al clore cinci ani din urmă . . . fl. 52.—
2. Dela 130 familii câte o ferdelă de bucate computate la olaltă în bani . . fl. 130.—
3. Dela fie-care familie câte o ḑi de lucru à 50 cr. fl. 65.—
4. Venitul dela umblarea cu crucea de douĕ ori peste an . . . . fl. 25.—
5. Venitul dela serbările Pascilor . . . . fl. 10.—
6. Venitul dela pomelnice, molitve, miruit şi feştănii la olaltă . . . . . . fl. 45.—

Suma totală fl. 327.—

Afară de acestea, mai sunt venite nesistemisate însĕ sigure următoarele:

1. Venitul dela pomenile de peste an dela sărindare şi dela mărturisiri . . fl. 65 —

Suma totală fl. 392.—

Doritorii de a ocupa acest post au a-şi substerne suplicile lor instruite conform legiler în vigoare subscrisului oficiu protopresbiteral cu terminul sus inbicat.

Făgăraş, 25 Novembre 1886.

Oficiul protopresbiteral al tractului Făgăraşului în conţelegere cu comitetul parochial.

Iuliu Dan,
adm. prot

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Ciucia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireş	—	—	4.15	5.50
Ghîrbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluş	—	10.28	5.26	6.43
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriş	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.9
Vinţul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuş	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaş	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copşa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaş	4.—	-	—	2.18
Elisabetopole	4·35	—	—	3.03
Sighişoara	5.10	—	—	3.59
Haşfalĕu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.06	—	—	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
Braşov	9.21	—	—	9.15
	1.55	5.45	—	—
Timiş	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiş	—	9.56	1.45	—
	—	10.29	2.32	—
Braşov	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Haşfalĕu	8.52	—	11.03	—
Sighişoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaş	10.57	—	12.29	—
Copşa mică	11.19	—	12.44	--
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaş	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.48	—	1.46	—
Teiuş	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vinţul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2. 6	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriş	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluş	5.56	--	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	.52	6.21	—	8.26
Ghîrbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7 23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9 29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovaţ	7;22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliş	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborşin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicîca	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕştia	—	11.11	11.37
Şibot	—	11.43	12.—
Vinţul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12. 36	12.46
Teiuş	—	1.29	1.41

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.24	3.42	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vinţul de jos	12.30	4.29	—
Şibot	1.01	4.51	—
Orĕştia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicîca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborşin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.39	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliş	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaţ	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Haţeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Baniţa	3.05	6.40
Petroşeni	3.37	7.12

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timişoara	9.08	9.02

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.10	10.07
Baniţa	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Haţeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	—	2.02	3.55
Şeica mare	—	2.29	2.22
Loamneş	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	—	9.13	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneş	—	10.20	11.39
Şeica mare	—	10.43	12.07
Copşa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oşorheiu - Reghinul-săs

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheţa	4.02	10.50	3.58
Luduş	4.23	11.11	4.20
M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireşteu	5.48	12.36	5.53
Oşorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oşorheiu	6.34	—	8.—
	6.56	12.15	10.20
Nireşteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Luduş	8.51	2.02	12.06
Cheţa	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.18
Cernea	2.39
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriş — Turda

Ghiriş	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriş

Turda	8.29	3·10
Ghiriş	8.50	3.40

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. *131* Sibiiu, Joi 11/23 Decembre 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de douĕ ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 10 Decembre.

Ḑilele acestea așa numita „reuniune scolară" din Budapesta și-a ținut adunarea generală sub presidiul lui Gerlóczy, și a împrospĕtat din nou furia gazetelor în interesul maghiarisărei generale, pentru care s'a înființat aceasta reuniune.

Mărturisim, că numai provocați mai scriem în această materie, care a devenit foarte odioasă, și, și aceasta o facem cu un feliu de disgust, și credem, că precum noi, așa și cetitorii nostri cu disgust vor lua act despre desperatele sbuciumări ale reuniunei pentru maghiarisare, care s'a lățit preste întreagă țeara, și sub feliurite forme 'și manifestă tendențele îndreptate spre cucerirea elementelor nemaghiare.

Cu disgust inregistrăm deci cele ce s'au întêmplat la această reuniune, deoarece avem noi alte sute de necaḑuri, cu cari trebue sĕ dăm peptul, alți nori grei se ridică asupra capului nostru, nori grei, din cari fulgere și trăsnete amenință, și cari, dacă se vor descărca, ușor pot produce stări de lucruri, între cari și sub cari nu va mai vení nici unui adevĕrat patriot voie sĕ provoace scisiuni interne, se va descărca furtună, și atunci va fi bine sĕ se scie, că patria este a tuturora, deci toți deopotrivă trebue sĕ ne vĕrsăm sângele.

Nimica nu este mai disgustătoriu, ca nemoralitatea, și un lucru început sub auspiciele acesteia, trebue sĕ producă pretutindenea disgust. Așa stă lucrul și cu aceste reuniuni de maghiarisare.

Și nemoralitate este, când asemenea reuniuni în alor fățărnicie afirmă, că ele nu se ating de limba noastră, nu de datinile noastre, nu de conscința noastră, nu de institutele noastre culturale, ele nu pretind nici mai mult, nici mai puțin, decât ca toată vieața noastră națională sĕ fie inspirată de spirit unguresc. Se nasce apoi întrebarea: ce ființă supremă este acest spirit unguresc, ce ființă este actualul patriotism, care este condițiunea principală, sub care ni se mai permite, sĕ esistăm și noi, și care este idea de stat, cu care în continuu suntem improșcați.

Disgust trebue sĕ ne cuprindă, când cetim, că nisuințele acestor reuniuni sunt îndreptate numai în o direcțiune: Sĕ se dea cetățenilor ocasiunea de a 'și însușí limba maghiară; în faptă însĕ constatăm, că noi, cari în cunoscința limbei maghiare cu nimica nu stăm mai pe jos, decât presidenții filialelor dela reuniunile de maghiarisare, noi, cari din limba maghiară am pune în secundă pe dl Nyárády, eroul dela Mediaș, cu toată ceata de ucenici, cari scriu așa de rĕu ca dênsul, noi, cărora nu ni se poate imputa, că nu scim ungauresce, deoarece întreagă educațiunea la unguri ni-o am făcut; tocmai noi suntem considerați de cei mai mari vrăşmaşi ai spiritului unguresc, ai patriotismului modern, și ai ideei de stat unguresc.

Și ne cuprinde disgust, când cetim spre pildă în „Bud. Hirlap." că la noi toată suflarea este obligată de a maghiarisa, obligată de a se maghiarisa. În virtutea acestui obligament maghiarisare trebue se vestească amvonul în biserică, maghiarisare trebue sĕ resune de pe catedră în scoală, maghiarisare din gura judelui, când pronunciă sentență, maghiarisare din gura branchei întregi dela administrație, maghiarisare pretutindinea în viața socială.

Smintit trebue sĕ fie omul, care în fanatismul seu sĕ cuteze a profana amvonul din biserică, și Sânta Evangelie din mâna preotului, căci sub grelele împrejurări de aḑi, numai acestea mai alină durerile inimilor noastre, netrebnic celce voesce sĕ profaneze catedra pentru un scop, care în cele din urmă se reduce la ceea ce ḑice latinul „pium desiderium." Pentru cele ḑise la adresa amploiaților da stat facem apel la procurorul de stat.

Avem noi alte nĕcasuri, avem noi sute de trebuințe, cari caută sĕ fie acoperite, căci altcum ceasul perirei numai este departe. Ar face deci bine toți cei chemați, dacă ar oprí manifestațiunea acțiunilor, cari trebue sĕ producă disgust.

Revista politică.

Unde vor rĕspunde evenimentele d'acum, nimenea nu-i în stare, sĕ o spună astă-ḑi.

Foile germane ḑic, că nici chiar principele Bismarck pe lângă întreaga sa iscusință.

Și cum ar putea și rĕspunde, căci lumea politică se schimbă în tot momentul. Orisonul politic e îmgreunat de nori, și norii sunt purtați de vênt dintr'un loc într'altul, făr' însĕ ca vêntul sĕ-'i ducă și sĕ nu le mai rĕmână din urmă. „Morning Post," o foaie a guvernului englez, descrie în termini foarte aspri ținuta, ce o are aḑi Turcia față de Englitera.

Turcia, după cum se vede, s'a făcut aḑi „purtătoare de șlep" a Rusiei, iar sfaturile Engliterei, căreia la tot momentul are sĕ-'i mulțămească, nici că le bagă în seamă.

Astai pricina, că înnalta Poartă ș'a atras ura cabinetului englez. Poarta a rĕmas mută la toate întrebările ambasadorului, Sir William White, asupra Egiptului, ear Rustem Pascha a dat sĕ înțeleagă lordul Iddeslegh, că englenzii odată vor trebuí sĕ se steargă din pămêntul Egipetului, și că ar fi bine ca de acum chiar sĕ curețe acest pămênt, de oare-ce altora li se cuvine sĕ'l stăpânească.

Reasumând acestea și observând și ținuta Turciei față cu evenimentele din Bulgaria, foaia engleză în articolul seu de fond din 20 Dec. 'și spune vehement tot focul inimei, acusând într'un mod neobicinuit politica falsă a Turciei, precum și ținuta Rusiei față de interesele englezilor.

Numita foaie ḑice, că numai binele, ce tot-dauna l'a avut în vedere Englitera fața de Turcia, a făcut pe englezi sĕ sprijinească pe otomani. Tot aceasta a fost și pricina pentru-ce cabinetul englez a făcut atent pe representanții politei otomane: că o astfel de politică va avea urmări nefaste chiar pentru otomani. O politică tradițională a Engliterei cere, ca sĕ cruțe încă puterea otomanilor și sĕ se arete amicabilă față de Poartă, cu toate că Poarta de o vreme în coace face politică contrară principiilor politicei engleze.

Dacă însĕ otomanii sunt hotărîți în planurile lor și vor continua a fi vrășmași de moarte englezilor, *politica engleză trebue sĕ se arĕte și adecă sĕ se arĕte în mod activ și covêșitoare nu numai în întreaga Europă, dar și în alte continente, unde Englitera are intercsele cele mai vitale; fără a băga în seamă imperiul otoman ori chiar și pe altă împĕrăție mare.*

Sĕ nu uităm că „Morning Post" este inima ministrilor englezi și sĕ ne însemnăm, că asta foaie îi gata a declara rĕsboiu Rusiei. Ce va ferbe prin asta, nu scim, dar unii ḑic, că pacea va țivé, cât timp va vrea Țarul.

Deputațiunea bulgară în Berlin n'a fost așa de norocoasă ca și în Viena. Precând în Viena ea fu primită corporativ de către ministrul de esterne, contele Kálnoky, și de către representanții tuturor puterilor europene, în Berlin lumea a fost mai cu reservă. În absența principelui de Bismark, deputațiunea fu primită de fiul lui Bismark, și ea nu fu primită corporativ, ci numai singuratici membrii ca persoane private.

În publicitate puțin a străbătut din vorbirile dela Berlin. Un lucru se accentuează din toate părțile, și anume, contele Herbert de Bismark a recomandat deputațiunei, sĕ caute a împăca pe Rusia. Deputațiuuea încă n'a putut vorbí multe, una însĕ totuși a descoperit Germaniei, și anume, că principele de Mingrelia cu nici un preț nu va putea fi pus pe tronul Bulgariei.

Atâta despre negocierile din Berlin.

FOIȚA.

Frunḑă-muză bun viteaz.

— Poveste. —

(Urmare.)

N'avea încătrău, a trebuit sĕ plece, sĕ omoare pe taurul pămêntului și sĕ aducă inima din el mamei sale. Se gătà deci de drum. Își ia paloșul și săgeata, și în mână o oală, în care sĕ aducă unsoarea de va putea omorí taurul, pe care i'l spusese mumă-sa. Astfeliu pregătit, s'a luat la drum ș'a mers, ș'a mers multă lume și 'mpărăție, ca Dḑeu sĕ ne ție, că și firul din poveste, ce 'nnainte multă este, lungă și frumoasă sĕ v'o spun si dvoastră, oameni de omenie; a mers el earăși până la iubita lui, la ḑina-ḑinelor.

Aci dau ei în vorbă despre una alta; Frunḑămuză bun viteaz, care era supĕrat acum ca nici odată, îi spuse toate nĕcasurile sale ḑinei-ḑinelor. Îi spuse despre beteșugul mamei sale, despre taurul pămêntului, unde 'l-a trimis mumă sa, și alte multe nĕcasuri, ce poate avea un om nĕcăjit.

Ḑina-ḑinelor îl asculta tristă si măhnită, căci numai ea singură mai era, care-l compătimia; și ea vrêndu-'i binele, îi ḑise:

— Te mai întreb Frunḑă-muză bun viteaz, spune'mi tu mie adevĕrat de ai omorît toți smeii sau nu, căci mumă-ta 'ți ajută, de nu-'ți va mai cânta mult cucul, de nu vei fi omorît pe toți smeii.

Frunḑă-muză bun viteaz la aceste cuvinte ale drăguții sale, cu cari totdeauna 'l supăra, se nĕcăjí foc și pârjol și așa cătrănit, cum era, 'i trase o drăguță de palmă, care făcea cât trei, încât ca un ceas nu vedea altecelea, făr numai tot stele verḑi. Dar drăguța lui nu se supĕrà, ci îi ḑise nĕcăjită, vĕḑênd, că nu o pricepe nici decum:

— Lasă iubitul meu, că'ți vei aduce tu aminte de cuvintele mele și'ți va părea rĕu, dar atunci va fi prea târḑiu. Cât pentru palmă o primesc și asta dela tine ca dela un drăguț, dar sĕ scii, că asta va fi cea de pe urmă.

După ce s'a odihnit puțin, ḑina-ḑinelor îi dete calul sĕu, și îi spuse, ce avea de făcut cu taurul pămêntului, îi ḑise adecă, că dacă se va duce pă-n'acolo sĕ se pună sĕ odihnească puțin, apoi când va fi la ameaḑi sĕ meargă la isvorul lui, unde vine în toată ḑiua la ameaḑi, sĕ bea apă, apoi se culcă de doarme de ameaḑi și cum va ajunge lângă el sĕ'l taie cu paloșul, dar așa încât dintr'una sĕ-i sară capul la taur, apoi sĕ nu facă mulți pureci, ci sĕ ia inima și unsoare cu cupa și tunde-o cât va putea de iute, că de nu 'l ajunge unsoarea, ce curge din taur, și 'l înneacă cu cal cu tot.

Frunḑă-muză bun viteaz îi mulțămì pentru sfat și apoi încălecă și se tot duse, până ce ajunse la marginile 'mpărăției taurului pămêntului. Aci se odihnì puțin, apoi ear plecă până ajunse la isvorul taurului, pe care 'l găsì, durmind, ca un urs. Cum 'l vĕḑu îndată se apropià de el încet, ș'apoi cu o lovitură de paloș îi tăià capul, de i-a sărit cât colo, Atunci îndată îi înfipse paloșul în inimă, umplu oala pe unsoare și fuga băete, cât putea calul numai fugí de repede, și și așa era cât p'aci, sĕ'l înnece unsoarea cea ferbinte cu cal cu tot, dar tot a scăpat cam anevoie.

Dacă a scăpat d'aci a mulțumit lui Dḑeu, că i-a ajutat și de astă dată, apoi o luà la drum și pe când însera a ajuns la drăguța lui, cu inima taurului cu oala cu unsoare și teafăr.

Drăguța lui cum 'l-a vĕḑut, că și de aci se întoarce biruitoriu a pornit'o lacrămile de bucurie, apoi îi sărì în gât și a 'nceput a'l săruta de gâudiai, că nu se mai satură. După aceste cinează puțin și apoi s'a dus fie-care în odaia lui la culcat. Peste noapte ḑina-ḑinelor, pe când durmia Frunḑă-muză bun viteaz mai bine, se duce și îi ia unsoarea și îi pune alta în loc, apoi s'a dus ear de s'a culcat.

Muma lui Frunḑă-muză bun viteaz cu smeul vĕḑênd, că înfrunḑesce ear pomul dinnaintea ușei, au rĕmas ca trăsniți de fulger, Deputațiunea a cerut audiență la ministrul resident rusesc, însĕ fu de douĕ ori respinsă. Acuma ea este în drum spre Paris.

Reichstagul german în ajunul serbătorilor a fost cercetat mai tare ca ori și când. Desbaterile asupra ori-cărei afaceri țineau foarte lung. Germanii adecă ḑic, că toate sĕ le facă cu chibzuială. Tocmai chibzuiala aceasta stăruia adeseori nelinistite și sgomotele cele mai mari.

Cel mai mare sgomot s'a făcut, când ministrul de finanțe le aduse raport despre starea pungei germane. Nemții 's cu totul neîmpĕcați despre astă stare. Ei strigă, că le trebue armată, și ca sĕ 'și poată ajunge scopul, le trebue bani, deci trebuesc mijloace ca sĕ se câștige bani.

Reichstagul a fost și mai sgomotos, când s'a anunciat, că comisiunea, căreia i-sa încredințat afacerea pentru înmulțirea armatei, nu se poate presenta cu un raport bine-întocmit până după sĕrbători. Germanii se grăbesc a'și mări din resputeri forțele armate!

Cronică din Viena.

Viena, 5/17 Decembre 1886.

Esposiția. graphică. — Scoală noauĕ. — Liliputaní. — Deputațiunea bulgară. — Petrecerea ei aici. — Resultatul. — Plecarea.)

Feliurimea obiectelor — deși bagatele, dar destul de interesante, — care atrage atențiunea privitoriului în orașele mari, adese răpesc timpul, fără a mai rĕmâné destul și pentru observarea lucrurilor, cari întradevĕr merită a fi privite.

Astfel de lucruri ne oferă și „esposiția anuală a societății graphice“, care s'a deschis în 8 l. curg. n. Esposiția grafică e menită a multiplica artele, prin inventarea mijloacelor necesari pentru reproducerea tipariului, desemnului, picturei, precum și a tuturor lucrurilor scrise. Cu deosebire numĕrul cel mare al foilor și cărților ilustrate pretinde aceasta.

În esposiția supra-numită au fost espuse diferitele încercări ale celor mai iscusiți bărbați pe acest teren, atât din Austria, Germania, Francia și Anglia, cât și din depărtatul Boston al Americei.

Progresul constatat pe acest teren a îndemnat pe ministrul de instrucțiune publică dl de Gautsch la înființarea unei „scoale speciale pentru promovarea artei fotografice și a altor încercări de reproducțiuni.“ Idea a fost înbrățișată din partea vienezilor cu mare căldură și probabil, că scoala plănuită se va înființa cât mai decurênd.

Pelângă esposițiile artistice sunt mult admirate și cele naturale. O astfel de esposiție naturală, care grămădesce publicul de aici în locale adese prea mici pentru toți, e „societatea piticilor (liliputani)“ cari 'și fac producțiunile lor în Orfeul lui Dauzer.

Societatea aceasta constă din șease persoane și doi cai. Înnălțimea tuturor persoanelor face $3\frac{3}{4}$ m., eară greutatea lor $36\frac{1}{4}$ K. Cel mai mic e prințul „Midge“. Are o înnălțime de 50 ctm. și o greutate de 4 K. El e cel mai mic gentleman din întreagă lumea. Soția sa e princesa „Colibri“. Ea e de 55 ctm. innaltă și $2\frac{1}{2}$ K. grea. Totodată cea mai mică femeiă dintre toate femeile din lume. Cel mai mare dintre ei e generalul Mr. Tot. El e de 90 ctm. innalt, și 14 K. greu. Ceilalți trei precum: Martha Broson e de 66 ctm. innaltă, și $5\frac{1}{2}$ K. grea, colonelul „Short“ de 56 ctm. innalt și 5 k. greu, eară generalesa „Tot“ 58 ctm. innaltă și $5\frac{1}{4}$ k. grea. Caii: Ranny e de $4\frac{1}{2}$ ani și numai de 66 ctm. innalt, eară soțul seu e de 4 ani și are deja 70 ctm.

Cea ce e caracteristic la acesti pitici, e că ei toți sunt sănĕtoși și proporționat desvoltați. De mâncat mâncă foarte puțin și dorm numai 6 oare pe ḑi deși în continuu fac mișcare.

Deputațiunea bulgară, despre care vorbesce aproape întreagă lumea, a fost și s'a dus din Viena. Reamintirea ei a rĕmas. Poporul vienez în fanatismul seu evlavios o aseamână cu „Cei trei crai dela rĕsărit“. Și nu mult greșesce, când o face aceasta, căci și acestia ca și aceia sunt dela rĕsărit și ei ca și innaintașii lor sunt trei. Va sĕ ḑică, ministeriosul rĕsărit e pretutindenea asemenea și st. numĕr de trei. Mai departe, și poporul bulgar, tocmai ca și neamul omenesc de pe timpul celor trei crai, are lipsă de un mântuitoriu. Cu toate acestea este mare deosebire între ei.

Craii dela rĕsărit — magii Valtezar, Melchior și Gaspar — după cum spun colindele și tradiția bisericească, au căutat un împĕrat, la care au fost conduși de o stea cerească, în o esle dobitocească, pecând deputații sobraniei bulgare — Grecow, Stoilow și Calcew — îl caută în palate princiare și în cancelarii de stat.

Prin aceste palate și cancelarii innalte au petrecut delegații bulgari aproape 10 ḑile. Și nu fără resultat. Steaua li s'a arĕtat și lor. Steaua aceasta e prințul Ferdinand de Sachsen-Coburg-Gotha. Dênsul e unicul, care întrunesce toate aspirațiunile bulgare și însuși s'a esprimat hotărît innaintea deputațiunei, că va primí tronul Bulgariei, dacă Țarul Rusiei nu se va opune, dacă se va învoí împĕratul nostru la aceasta, deoarece se află de present în servițiul seu și dacă nu va contraḑice acestea împĕratul Germaniei, de unde îș trage originea.

Despre prințul Ferdinand de Coburg foile germane se esprimă întrun mod foarte plăcut. Dintraltele „W. Tgblt.“ ḑice: „Personalitatea prințului Ferdinand de Coburg ne dă garanță vie, că intrând dênsul în clironomia prințului Alecsandru, bulgarii vor primí un domnitoriu, în care sunt întrunite toate virtuțile, pe cari un popor le poate pretinde dela regentul seu.

Prințul Ferdinand e un bărbat cu consciința curată, dotat cu cele mai eminente calități spirituale, cari se manifestează în o pricepere ageră și judecată sănĕtoasă. Firul roșiu al trecutului seu e ocuparea cu lucruri serioase și scientifice, dedicându-se cu deosebire scrutărilor naturali și literali. Prietinii sei din junetă sunt cărțile. Călĕtoriile cele estinse, ce le-a făcut, au avut de scop înmulțirea cunoscințelor sale, înviosarea consciinții și agerirea judecații. Afară de acestea îl caracterisează o înțelepciune rară, o energie mare precum și impregiurarea, că e o ființă foarte simpatică.“

Acesta e resultatul petrecerei deputaților bulgari în capitala noastră. Și chiar dacă s'ar și zădărnici acesta, primirea simpatică și interesul general, de care s'au bucurat în mijlocul poporațiunei din capitala Viena, e un semn destul de eclatant, că însușirile estraordinari a acestei națiuni, care pe câmpul de onoare a dovedit curagiu juvenil, conduită politică destul de bărbătească între împregiurările critice de față, energia și consecuința păn' acum sunt recunoscute și aprobate.

Deputațiunea bulgară a plecat a seară la curtea din Berlin spre a se informa despre spriginul candidatului dobândit aici. De aci se va duce mai departe. Câți candidați va mai căpĕta și cari va fi adevĕratul — vom vedé. *St.*

Investitura noului metropolit primat al României I. P. S. S. părintele Iosif Georgian.

(Încheiere).

După serviciul divin diaconul P. Georgescu doctor în teologie și predicatorul catedralei metropolitane rostí următoriul discurs:

Înnalt Prea sfinţite Stăpâne! Domnule ministru! Iubiţi fraţi!

Nici o societate înființată cu un scop determinat nu poate sĕ esiste și sĕ-'și ajungă scopul seu fără a fi condusă de o autoritate, care, prin mijloace potrivite, sĕ sporească binele comun, sĕ înlăture piedecile opuse și așa sĕ conducă societatea la scopul dorit. Autoritatea este în fie-care societate o condițiune *sine qua non*, adecă o ecsegință capitală ne evitabilă.

Biserica este încă o societate omenească vĕḑută, întocmită de Christos cu scop religios-moral. Ea asemea trebue numai de cât sĕ aibă o autoritate, care sĕ conducă toată comunitatea creștinilor către scopul ei religios-moral, sĕ aleagă și sĕ întrebuințeze mijloace potrivite, spre ajungerea țintei sale, iar pedecíle opuse sĕ le înlătnre.

Representantul autorítății conducĕtoare a eparchiei noastre a Ungro-Vlachiei și primatul României, fericitul repausat și demnul de amintit archiepiscopul și metropolitul Calinic Miclescu, în urma a un-spre-ḑece ani aproape de păstorie, fu chiemat la locașurile eternității. Lipsa lui fu adênc simțită; dar bunul Dumneḑeu, prin îngrijirea părintească a Majestății Sale, prea iubitului nostru rege, a înnaltului și înțeleptului Seu guvern, întrunind marele colegiu electoral, luminat de harul Spiritului Sânt, V'a ales și învestit pe Înnalt Prea Sânția Voastră la această înnaltă treaptă de primat al sântei noastre biserici autocefale ortodocse române și metropolit al Ungro-Vlachiei.

Momentul este solemn și dă loc la multe și adânci cugetări, cu deosebire însĕ la aceasta, dacă în biserică ca atare este sau nu necesară o autoritate și, dacă este necesară instituit-a Christos o așa autoritate și sub ce anume formă?

Deși Christos este capul bisericei sale și el singur o guvernează ne-vĕḑut, totuș voind el a se înnălța la cer, însĕși natura lucrurilor lumei acestia cerea ca, pentru biserică sĕ înființeze o putere vĕḑută, deci omenească, care după învĕțătură și poruncile dumneḑeesci și cu ajutoriul spiritului sânt, sĕ sporească binele ei, în mod direct omenesc și vĕḑut.

Cu această putere înḑestră Isus pe apostolii sei, adecă cu puterea *de a învĕța*, de a *administra sântele mistere*, de a *conduce turma cuvêntătoare* pe adevĕrata cale religioasă morală.

El a ales din mijlocul tuturor învĕțăceilor sei 12 apostoli, și numai lor le-a dat dreptul și puterea de a învĕța popoarĕle. „Mergeți în toată lumea și predicați evangeliul la toată făptura“ (Marcu XVI. 15); numai lor le-a dat dreptul de a administra. „Mergênd învĕțați toate popoarele, boteḑându'i în numele Tatălui și al Fiului și al sâtului Spirit.“ (Math. XXVIII 19); numai lor le-a dat dreptul și puterea de a conduce turma cuvêntătoare pe ade-

---

— Vai de noi — ḑicea muma lui Frunḑă-muză bun viteaz către smeu, — acum tot dă peste noi și suntem al lui ..... ea nu scia c'avea de-a face chiar cu el.

— Nu te teme — ḑicea smeul, — că eu o sĕ me ascund, ear tu te vei face rĕu bolnavă, ca mai nainte, și după ce va vení cu unsoarea, tu sĕ-'i faci o scaldă, unde se va scălda în pielea goală, apoi după aceea se pui nesce ațe groase de mătasă în grindă și sĕ-'i ḑici, sĕ-'și încerce puterile, ca sĕ veḑi și tu de e în stare a le rupe; c'apoi sciu eu, că nu mai scapă, fiindcă îi vor întra prin mână și nu le va mai putea scoate. Atunci sĕ me chemi pe mine și apoi îl vom tăia tot bucăți și ne vom scăpa de el ca de un lucru rĕu.

Abia avură vreme a se ascunde, smeul în odaia de alături și ea de a se pune în pat, și eată Frunḑă-muză bun viteaz, venind călare pe un cal numai ca el, pe care 'l duce înnainte de toate în grajdiu, apoi îi duce mumei sale inima și unsoarea.

A doua ḑi mumă-sa era sănĕtoasă ca mĕrul.

— Îți voiu face o scaldă, dragul mamii — ḑicea mumă-sa — sĕ te scalḑi, sĕ te mai speli de praf și de tină, că sciu, că vei fi plin.

— Ba lasă nu te mai ostení, că nu 'mi-e de scaldă.

— Lasă, dragul mamii, sĕ-'ți fac o scaldă, că sciu eu, ce bine 'ți prinde, cât ai umblat pentru mine pe drumuri, esci plin de praf și de toate celea, nu strică, dacă te vei curățí.

Ce se mai ḑică bietul Frunḑă-muză bun ziteaz, trebuia sĕ asculte de mumă sa; ș'apoi tocmai el, nu voia, sĕ calce porunca mumă-sa,

Mumă-sa îl face ca cu de a sîla de sĕ scaldă în scalda, ce 'i-a pregătit'o.

Frunḑă-muză bun viteaz, nu mai face pureci mulți, ci se bagă în scaldă, care de altmintrelea îi prindea foarte bine, căci și drept avea mumă-sa numai cât ei îi umblau alte drăcii prin cap — avea mai drag pe smeu, ca pe fiul seu.

Mumă-sa nu mai încăpea în piele de bucurie. Mătasa o pusese încă de mai 'nnainte în grindă, precum o învĕțase smeul, și acuma era toată voie bună, că totuși scapă de el și va putea fi fericită deací încolo. Nu va mai trebuí, sĕ mai poarte atâta spaimă și frică, și sĕ fie totdeuna cu băgare de seamă, ca iepurile, când iese seara din culcuș.

Destea gânduri băteau mintea mamei lui Frunḑă-muză bun viteaz, dragii moșului.

Pe când era mai gata Frunză-muză bun viteaz cu scalda, mumă-sa îi ḑice cu un glas lingușitoriu și amăgitoriu ca de vulpe:

— Multe vitejii ai făcut, ficiorul meu pentru mine, și eu la nici una nu am fost de față, ca sĕ te vĕd, cât esci de voinic, cum te porți de vitejesce cu dușmanii tei. Ia cearcă'ți puterile, sĕ te vĕd și eu, sĕ te vĕd, dacă vei fi în stare sĕ rupi ața asta, ca sĕ me pot convinge și eu despre puterile tale.

Frunḑă-muză bun viteaz, ce scia el despre cursa, ce i-se întinde. Nu-'și aducea aminte, că aceea îi va fi peirea și că de acolo nu mai scapă, ca si șoarecele când se prinde în clușcă. Deci ca sĕ arete mumei sale, că ce poate el, prinde furios de ața cea de mătasă din grindă și dă sĕ o rupă; însĕ care-i fu mirarea, când vede, că'i întră prin mână ca prin mămăligă. Vĕḑênd, el că ce-i și cum, ḑise către mamă-sa.

— Nu mai pot, mamă, nu mai pot, și sângele curgea părău.

— Nu te-am creḑut așa de slab — ḑise mumă-sa — încât sĕ nu fi stare a rupe nici ața aceea slabă.

Frunḑă-muză bun viteaz, la auḑul acestor vorbe se opintesce odată, așa, încât îi întră ața până la oase. Atunci începe a strigà ca un leu, care sĕ vede prins:

— A! mamă, m'ai mâncat, fire-ai blăstĕmată, de mine și de Dḑeu!

(Va urma.)

vĕrata cale religioasă morală. „Şi de va păcătuí contra ta „fratele teu, mergi şi-'l mustră între tine şi el singur, de „te va asculta, ai dobândit pe fratele teu. Iar de nu te va „asculta, atunci mai ia împreună cu tine pe unul sau doi, „ca prin gura a doi martori, sĕ se întărească tot cuvêntul. „Iar de nu va asculta nici de dênşii, spune-'l bisericei şi „de nu va asculta nici de biserică, sĕ-'ţi fie ca un păgân şi „vameş.“ (Mat. XVIII 15—18.) Numai pe apostolii sei, i-a îmbrăcat cu acea putere, ce a avut'o el dela părintele seu; dar această putere, cu care erau învestiţi apostolii a trecut immediat şi la succesorii lor, şi dela aceştia la succesorii acestora, şi aşa mai departe dela unul la altul, conservându-se pentru tot-d'a-una; şi aceasta se vede de acolo, că Christos, după ce le-a poruncit cele ce le-am auḑit, apoi imediat adaoge: „Şi iată eu cu voi sunt în toate ḑilele până la finitul lumei“ (Mat. XXVIII 20). Apostolii însĕ nu aveau sĕ vieţuiască până la finitul lumei; urmeaḑă, dar cu evidenţă, că, dând Christos apostolilor puterea amintită, a dat aceasta tuturor succesorilor legiuiţi ai acestora, până la finitul veacurílor.

Aceasta s'a susţinut de consciinţa bisericei în toate timpurile şi locurile şi din mulţimea mărturiilor sânţilor părinţi voiu aduce numai una din cele mai clasice şi anume: Irineu un părinte bisericesc (din secol. II cartea III contra ereticilor) ḑice:

„Noi putem numĕra pe cei aşeḑaţi de apostoli în bi„serică şi pe succsesorii acestora până la noi, ei au voit „sĕ fie foarte perfecţi şi fără de pată în toată privinţa acei, „pe cari i-au lăsat ca succesori, predându-le învĕţătoreasca „diregătorie, care a avut'o ei însuşi.“

Aşa dar o autoritate conducĕtoare sau o ierarchie bisericească a fost instituită în biserica creştină, de însuşi fondatoriul ei, Isus Christos.

În biserica ortodocsă română de asemenea a esistat o autoritate conducĕtoare, care a fost tot-d'a-una conscientă de misiunea ei, faţă cu turma; dar şi aceasta, adecă turma cuvêntătoare, a ascultat învĕţătura, ce i-se propunea de învĕţătorii sei.

Biserica ortodocsă română a dat dovezi palpabile de iubirea, ce i-se cuvine patriei şi tronului; ea tot-d'a-una şi-a legat soartea sa de soartea acestora, şi este foarte natural; căci un popor cu cât este mai religios-moral, cu atât este mai conscient de datoriele sale, şi mai tare faţă de ori-ce invasiune. Un popor religios-moral este tot odată un popor brav.

Provedinţa divină V'a încredinţat I. P. S. Voastre conducerea supremă a bisericei ortodocse române. Da! I. P. S. Stăpâne, demnitatea, ce Vi s'a încredinţat este înnaltă, dar şi rĕsponsabilitatea este mare. Înnalt Prea Sânţia Voastră însĕ cu ajutoriul lui Dumneḑeu şi prin înţelepciunea, cu care sunteţi dotat, veţi scí conduce această sântă biserică pe calea dreptei credinţe, apărând'o de ori-ce vătămare şi rădicând'o pe calea culturei, acolo, unde i-se cuvine.

Veniţi dar în numele Domnului, suiţi treptele tronului archiepiscopal, priviţi cum turma asceaptă pe archipăstorul, ca sĕ o bine-cuvinteze, care sunteţi I. P. S. V.

Fie ca harul Spiritului sânt sĕ Ve ţină în pace, întreg, cinstit, sănĕtos, îndelung înḑilit, ca drept sĕ îndreptaţi cuvêntul adevĕrului Divin în aceasta vie, pe care a sădit'o dreapta celui prea înnalt.

Bine-cuvêntaţi fie Majestăţile Lor regele şi regina!
Bine-cuvêntat fie înnaltul şi înţeleptul guvern!
Bine-cuvêntat fie marele Corp electoral! Amin.

La acest discurs noul Primat al Romniei rĕspunse prin următoriul discurs:

Iubiţii mei fii în Domnul!

Sunt adânc mişcat de această solemnitate, care sigilează actul înnălţărei smereniei Mele, cu voia Atot-puternicului Dumneḑeu, la conducerea păḑitei de Dumneḑeu eparchii a metropliei Ungro-Vlachiei.

Mare şi grea este cu adevĕrat misiunea, ce Mi s'a încredinţat, însĕ am credinţă, că harul Spiritului sânt şi amintirea de marile virtuţi ale predecesorilor Mei, vor întărí slabele mele puteri, ca sĕ lucrez în spiritul Sântei Evangelii, pentru înnălţarea şi întărirea Sântei noastre bisericii. Greutăţile, ce le ved înnaintea Mea la realisarea acestui scop sacru, vor fi micşorate în mare parte, deplin convins, că toţi iubiţii Mei fii sufletesci vor căuta sĕ lucreze, fie-care în sfera sa, însufleţiţi de simţĕmêntul păcei unirei şi dragostei cătră biserică şi tron.

Cu această tare credinţă încep misiunea Mea archipăstorească în aceasta de Dumneḑeu păḑită eparchie, căreia îi dotez întreaga Mea viaţă, dorind din tot sufletul ca, în ḑiua judecăţii, sĕ ne putem învrednicí cu cu toţii de dulcele glas. „Bine, slugă bună şi credincioasă, peste puţin ai fost credincios, peste multe te voiu pune, întrà întru bucuria Domnului Teu.“

Harul Domnului Nostru Isus Christos şi dragostea lui Dumneḑeu şi Tatul şi împĕrtăşirea duchului Sânt sĕ fie cu voi cu toţi. Amin.

Convocare.

Adunarea generală a despărţămêntului al III-lea, Avrig, al Reuniunei învĕţătorilor gr. or. români din districtul Sibiiului se va ţiné *în 19* şi *20 Decembre a. c în edificiul scoalei capitale gr. or. din Avrig.*, la carea prelângă membrii ordinari, se invită dnii directori scolari precum şi toţi aceia, cari se interesează de înnaintarea poporului nostru.

Program:

I. Vineri, 19 Decembre.

a) Înnainte de ameaḑi:

Serviciul divin împreunat cu parastas pentru rĕposatul archiepiscop şi metropolit Andreiu bar. de Şaguna şi pentru fostul administrator protopresbiteral al acestui tract Vasilíe Macsim.

La oarele 10. Deschiderea şedinţii prin preşedinte şi raportul comitetului al acestui despărţĕmênt.

La oarele $^1/_4$ 10—12. Prelegere practică din Religiune cu clasa I şi a II de Ioan Giurca, cu clasa III de Simeon Puşcariu

b) După ameaḑi:

La oarele 2—4. Prelegere practică din limba maternă cu clasa I şi II-a de Ioan Iordachie, cu clasa a III a de Toma Doican.

La oarele 4—5. Prelegere practică din limba maternă cu clasa IV de Ioachim Băcillă.

La oarele 5—6. Discusiune liberă asupra prelegerilor, ţinute în aceea ḑi.

Seara se va ţiné o producţiune literară.

II. Sâmbătă în 20 Decembre.

a) Înnainte de ameaḑi:

La oarele 8—9 Prelegere practică din Religiune cu clasa IV de Trandafir Dragomir.

La oarele 9—10. Prelegere practică din Comput cu clasa I de Ioan Budac; cu clasa II de Ioan Cocoş.

La oarele 10—11. Prelegere practică din Comput cu clasa III de Ioan Vodă şi cu clasa IV de Toma Doican.

La oarele 11—12. Prelegere practică din Geografiă şi Istoriă de Gedeon Pavel.

b) După ameaḑi:

La oarele 2—$^1/_2$4. Prelegere practică din Limba maghiară cu clasa I şi II de Andreiu Savu; cu clasa III de Ioan Budac şi cu clasa IV de Ioachim Băcillă.

La oarele $^1/_2$4—5. Prelegere practică din Sciinţele naturale cu clasa I şi II de Nichita Spêrlea cu clasa III de Trandafir Dragomir şi cu clasa IV de Ioachim Băcillă.

La oarele 5—6. Discusiune liberă asupra prelegerilor ţinute.

Fie-care membru al despărţĕmêntului acestuia e îndatorat a aduce cu sine tacsa de membru atât pe anul curinte cât şi cele restante.

Avrig, din şedinţa comitetului despărţămêntului al III-lea, Avrig, al Reuniunei învĕţătorilor români gr. or. din districtul Sibiiului, ţinută în 1 Novembre 1886.

Ioachim Băcillă, preşedinte.
Ioan Cocoş, notariu substitut.

Varietăţi.

* (Nu's vorbe goale...!) Muscanii, cine scie, ce au de gând. Destul, că colonelul rus *Scerboff-Nefjedovici*, care e şi profesor la academia statului maior „Neculae“ a făcut un fel de raport strategic. După dênsul rĕsboiul, care se va întâmpla cu Austro-Ungaria va fi mai înfricoşat *în Galiţia, flamurile rusesci trebuesc apoi purtate prin Bucovina, Silesia, Moravia, Austria de jos, Ungaria şi Ardeal.*

În acest raport sunt însemnate cu deosebire punctele strategice şi locurile cele mai priincioase, pe unde are sĕ treacă armata rusă până va ajunge sub zidurile Vienei.

De alt-cum cine scie, ce pacoste se va mai întêmpla. Ruşii din Galiţia vor cu ori-ce preţ sĕ se desfacă de sub Austria, ei consideră pe poloni, ca pe nesce asupritori romano poloni, cari vor sĕ le stîngă religia strămoşască.

După cum se scrie, ei abia asteaptă ca sĕ treacă în castrele ruşilor. Un corespondent încorăjază această mişcare cam prin urmĕtoarele apreţieri: *Armata moscovită ar întâlní în campania sa numai armata austriacă, nu se scie însĕ sub cine se va aduna şi cui se va încredinţa comanda, de oarece dela Rcdetzki nu se scie de nici un general vestit. Apoi Mayhiari de sigur că nu 's aşa de nătângi ca sĕ'şi trimită soldaţii lor şi honveḑimea peste marginile Ungariei, căci nu s'ar putea apĕra pela graniţe.*

* Lorenz Schlauch, adecă pomenitul preşedinte al societăţii de a renega popoarele „Sântul Ladislau“ e aşa de mester, încât îi îmbată pe toţi cu apă rece.

Iată ce ḑice Schlauch în cuvêntul seu: că *scopul societăţii este a susţiné religiunea şi naţionalitatea neamului seu, sub care se ascunde o mare idee.*

Schlauch a fost un popă svabesc, deci iată şi ce religiune şi naţionalitate are sĕ păzească societatea. *Mare idee*, despre care vorbesce este: „că pentru un blid de linte, sĕ urmeze toţi svabii dlui Schlauch, adecă toţi sĕ devie.... nesce *renegaţi!!*“

Cât de puţin pricep matadorii magharismului..!

Lupul 'şi lasă pĕrul, dar nĕravul a nevoie!!

* Venitele brute ale Ungariei dela 1876 până la anul 1884 au atins suma de 1,351,511,494 fl, Tot în acest timp veniturile brute ale Austriei s'au ridicat la suma de 2,900,394,191 fl.

* (Bibliografic). A apĕrut „*Raportul anual*“ al societăţii academice social-literare „*România Jună*“ în Viena, anul al XVI-lea administrativ dela 1 Octombre 1885 până în 30 Septembre 1886.

Din acest raport estragem următoarele: Societatea a ţinut 10 şedinţe ordinare, trei literare şi una literară festivă. Foile, cari au incurs la societate sunt în numĕr de 44. Biblioteca societăţii conţine în present 1388 opuri în 909 volume şi 735 broşure. Membrii fundatori a avut societatea 21, onorari 66, emeritaţi 38, sprijinitori 64, ordinari 57 şi estra-ordinari 4. — Averea totală a societăţii e de 11980 fl. v. a. Pe lângă alte bine faceri societatea s'a aflat în plăcuta posiţiune de a da gratuit la trei (şi în cas de lipsă la patru) membrii, locuinţă comodă, corespunḑĕtoare şi higienică, la doi membrii le-a conferit tacsa rigorosului III à 65 fl. v. a., unuia 55 fl. v. a. pentru rigorosul I şi la alţi doi membrii câte un stipendiu à 50 fl. v. a.

* (Merlatti.) Despre vestitul Marlatti, care ş'a pus de gând, sĕ postească cu vênt luni de ḑile, se scrie din Paris cu data de 15 l. c.

Astăḑi la 6 oare seara Merlatti a ajuns cu ajunarea timpul facsat de el. Medicii, cari formau comitetul de controlă, s'au adunat pentru de a pregătí pentru ajunătoriu bucate hrănitoare. Esperimentul, ce este însăşi persoana lui Merlatti, a fost foarte interesant şi după cum asigură medicii e menit a face epocă pe terenul sciinţelor medicale.

Prima substanţă, ce se dete lui Merlatti, a fost o dosă de „pepton“, din care pricină el vĕrsă foarte vehement. I-se dete apoi carne tăeată mĕrunt, mĕrunt, ce produse acelaşi efect. Merlatti obosit refusà d'a mai primí din substanţele acestea chemice I-se oferì apoi vin preparat de comitet, care îndată liniştì pe vestitul ajunător. Medicii speră, că prin substanţa aceasta Merlatti 'şi va recâştiga în curênd puterea fisică. Vinul a fost o soluţine constătătoare din vin dela Malaga, Qvincuina apoi din Cacao, din sirup de Orange şi din elemente de fer licuid. Cu aceasta ocasiune se dete şi un banchet, la care au luat parte şi o mulţime de dame, şi la fine se ridicară toaste întru sănĕtatea „virtuosului în ajunare“, ceea-ce îi şi e de lipsă. Ori-cum, ajungă acest joc îngrozitor şi e de dorit, ca sĕ se facă sfârşit unei ast-fel de „răbdări.“

* (Ducele Carol Teodor al Bavariei ca operator. — Doctorul Carol Teodor al Bavariei a săvârşit la 7 Decembre la clinica profesorului dr. Fachs în spitalul central din Viena, o operaţiune foarte interesantă şi anevoe de esecutat. Cât-va timp înnaintea începerii prelungerei profesorului, ducele Carol Teodor se înfăţişază în sală, urmênd cu multă atenţiune demonstraţiunile şi esplicaţiunile teoretice ale profesorului.

După terminarea prelegerei ducele doctor avuse ocasiunea a dovedí sciinţa şi arta sa de operator. Se întâlnì c'un bolnav, o calfă de la lăcătuş în vârsta de 38 ani, care înnainte de şease luni avuse nenorocirea sĕ-'i între în ochiul drept o ţandără de fer în lungime de câte-va milimetri. Toate cercările d'ai scoate ţandura din ochiu remaseră zadarnice. Acest corp străin se împuse în fundul ochiului fără a causa pătimaşului mari suferinţe.

Pe la sfârşitul lunei trecute însĕ pacientul simţia mari dureri în ochiul stâng, adecă cel nevătămat şi văḑênd, că toate mijloacele întrebuinţate nu'i folosesc nimic, se hotărì a se duce la clinica profesorului Fachs. După o scurpuloasă esaminarea a ochiului bolnav, doctorul Carol Teodor diagnostică, că vătămarea ochiului drept întîmplată înnainte cu şese luni printr'o ţandură de fer ar fi pătruns prin propagaţiunea iritaţiunei până la movilele vĕḑului în creeri şi d'aci până la nervii ochiului stâng, pricinuind acolo o inflamaţiune, care în scurt timp ar trebuí neaparat sĕ aibă de urmare o perdere absolută a vederei.

Spre a combate această tristă evantualitate doctorul Carol Teodor al Bavariei se ocupà mai întâi a găsí şi apoi a înlătura acest corp străin din ochiul drept. Cruţînd pe cât era cu putinţa părţile delicate ale organului vederei îndrăsneţul operator isbutì a-'şi face o cale până la acest corp străin (ţandura) pe care nemeri a'l apucă şi al pune în mâna pătimaşului, aşa în scurt timp va putea reîncepe obicinuita sa ocupaţiune, căci vindecarea rănei nu va cere mai mult de douĕ sau trei ḑile.

* (Mulţămită publică.) Subscrisul, vĕḑênd lipsa pentru un clopot mare, la biserica cu chramul S. Nicolae a nobililor (nemeşi) gr. orientali din Salaşul superior, am deschis o colectă spre acel scop, la care au contribuit următorii dni:

M. O. Maria Lörintz 2 fl., Maria Samu 2 fl. baron Kemény Miklos 5 fl., Kenderesy Arpád 2 fl,. Lazar Lászlo 2 fl., Beron Ignatz 1 fl., I. Rott 10 cr., F. Rolz 10 cr., M. Doboi 10 cr., N. N. 40 cr., T. Făgăraş 10 cr., D. Modopolz 10 cr., G. Haviar 10 cr., I. Görög 10 cr., D. Peovits 50 cr., N. Kostin 10 cr., Leander N. 10 cr., H. Rumel 10 cr., I. Frischolz 10 cr., I. Keimich 15 cr., I. Pechelatz 10 cr., I. István 10 cr., Reinhold 20 cr., I. Antál 10 cr., A. Kaszovitz 1 fl., S. Antal 20 cr., D. Iancu 10 cr., P. Itul 20 cr., G. Itul 20 cr., N. N. 20 cr., Kis Iosef 50 cr., Şandor I. 26 cr., Iszlai Istvan 20 cr., Balia László 5 fl., Mihai Itul 1 fl. — Suma totală 24 fl. 51 cr.

Cărora subscrisul prin aceasta le dă mulţămită publică.

Salaşul super. 4 Decembre 1886.

Zacharia Muntean, paroch gr. or.

Loterie.

Mercuri, în 22 Decembre 1886

Sibiiu: 37 17 88 61 6

Nr. 416 [1500] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului preoţesc în vacănta parochie de a III-a clasă Bozes, protopresbiteratul Geoagiului II, se escrie de nou concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare, conform înnaltei ordinaţiuni consistoriale ddto 18 Novembre a. c. Nr. 5974 B.

Emolumontele împreunate cu acest post sunt:

1. Dela 159 familii câte 2 mĕsuri mari cucuruz cu tuleu à 50 fl. 159—

2. Venitele stolari după funcţiunile de botezuri. cununii şi înmormêntări . . fl. 35—

3, Venitele în prestaţiuni cu ḑile de lucru . . . . fl. 79—

4. Un agru ca porţiune canonică . . . . fl. 40—

5. Venit din cimiteriu fl. 10—

5. Venitul cu crucea dela botezul domuului . . . . fl. 20—

Suma fl. 343—

Doritorii de a concura la acest post au a'şi aşterne petiţiunile instruite cu documentele recerute de legile bisericesci în vigoare la acest oficiu protopresbiteral pănă la terminul mai susindicat.

Secărêmb 3 Decembre 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial respectiv.

Sabin Piso,
protopresb.

Nr. 432. [1497] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea parochiei de clasa a III-a Comana superioară, protopresbiteratul Făgăraşului se escrie prin aceasta concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român."

Emolumentele împreunate cu acest post sunt sunt:

1. Venitul stolariu dela botezuri, cununii, şi înmormêntări computate toate după calculul mediu al clore cinci ani din urmă . . . fl. 52.—

2. Dela 130 familii câte o ferdelă de bucate computate la olaltă în bani . . fl. 130.—

3. Dela fie-care familie câte o ḑi de lucru à 50 cr. fl. 65.—

4. Venitul dela umblarea cu crucea de douĕ ori peste an . . . . fl. 25.—

5. Venitul dela serbările Pascilor . . . . fl. 10.—

6. Venitul dela pomelnice, molitve, miruit şi feştănii la olaltă . . . . fl. 45.—

Suma totală fl. 327.—

Afară de acestea, mai sunt venite nesistemisate însĕ sigure următoarele:

1. Venitul dela pomenile de peste an dela sărindare şi dela mărturisiri . . fl. 65 —

Suma totală fl. 392.—

Doritorii de a ocupa acest post au a-şi substerne suplicile lor instruite conform legiler în vigoare subscrisului oficiu protopresbiteral cu terminul sus inbicat.

Făgăraş, 25 Novembre 1886.

Oficiul protopresbiteral al tractului Făgăraşului în conţelegere cu comitetul parochial.

Iuliu Dan,
adm. prot

[1501] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de clasa a III Buninginea, protopresbiteratul Abrudului, conform hotărârei Venerabilului Consistor archidiecesan dto. 2 Decembre 1886 Nr. 6504 se escrie prin aceasta al doilea concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Casă parochială cu 2 încăperi, un şopru şi un grajd;

2. O grădină de legume, folosirea cimiteriului şi a unui fênaţ de un car de fên;

3. Stolariul dela funcţiunile usitate, şi anume:

a) dela botez câte 20 cr: *b)* dela cununii câte 3 fl: *c)* dela înmormêntări pănă la 7 ani 1 fl. dela 7 pănă la 20 ani 3 fl. ear dela 20 ani în sus după clase, clasa I 6 fl., clasa a II 5 fl., clasa a III a, 2—4 fl; *d)* dela sânţirea apei 50 cr. dela maslu 1 fl., apoi venitele dela cununa anului, botezul Domnului, molitvele de preste an, şi altele, — toate emolumentele computate la olaltă dau un veuit anual de 250 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post vor avea a-'şi asterne petiţiunile instruite conform statutului organic şi regulamentului pentru parochii la subsemnatul oficiu protopresbiteral pănă la terminul mai sus indicat.

Abrud, 8 Decembre 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Abrudului în conţelegere cu comitetul parochial din Buninginea.

Ioan Gall,
protopresb.

Picăturile lui St. Iacob.

Se întrebuinţează ca mijloc spre deplină şi sigură lecuire contra tuturor suferinţelor de stomach şi de nervi, chiar şi contra acelor boale, cronice, catar de stomach, slăbire de stomach, colică, junghiuri, mistuire nerngulată, tresaltare, batere de inimă, durere de cap etc. **Picăturile lui Iacob,** destilate conform receptului **peregrinilor monăstirei Actra** din **22 de plante de cură radicală din orient,** unde şi aḑi fie-care se întrebuinţează cu cel mai mare succes spre cură, stipulă prin conpunere la întrebuinţarea picăturilor resultat sigur.

Preţul: **60 cr.,** o sticlă mare **1 fl. 20 cr. v. a.,** pe lângă trimitere ori asignaţiune. **În toate farmaciile se află,**

Deposit principal: *M. Schultz, Hannover,* Eschenstrasse 6. [1452] 5—26

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Cincia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireş	—	—	4.15	5.50
Ghîrbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluş	—	10.28	5.26	6.43
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriş	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.9
Vinţul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuş	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaş	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copşa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaş	4.--	–	—	2.18
Elisabetopole	4·35	—	—	3.03
Sighişoara	5.10	—	—	3.59
Haşfalĕu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.06	—	—	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
Braşov	9.21	—	—	9.15
	1.55	5.45	—	—
Timiş	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiş	—	9.56	1.45	—
Braşov	—	10.29	2.32	—
	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Haşfalĕu	8.52	—	11.03	—
Sighişoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaş	10.57	—	12.29	—
Copşa mică	11.19	—	12.44	--
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaş	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.48	—	1.46	—
Teiuş	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vinţul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2. 6	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriş	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluş	5.56	--	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	.52	6.21	—	8.26
Ghîrbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7 23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9 29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase inseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovaţ	7;22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliş	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborşin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicĭca	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕştia	—	11.11	11.37
Şibot	—	11.43	12.—
Vinţul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12. 36	12.46
Teiuş	—	1.29	1.41

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.24	3.42	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vinţul de jos	12.30	4.29	—
Şibot	1.01	4.51	—
Orĕştia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicĭca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborşin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.39	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliş	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaţ	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Haţeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Baniţa	3.05	6.40
Petroşeni	3.37	7.12

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timişoara	9.08	9.02

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.10	10.07
Baniţa	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Haţeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.03
Arad	9.27	8.17

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	—	2.02	3.55
Şeica mare	—	2.29	2.22
Loamneş	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	—	9.13	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneş	—	10.20	11.39
Şeica mare	—	10.43	12.07
Copşa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oşorheiu - Reghinul-săs

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheţa	4.02	10.50	3.58
Luduş	4.23	11.11	4.20
M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireşteu	5.48	12.36	5.53
Oşorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oşorheiu	6.34	—	8.—
	6.56	12.15	10.20
Nireşteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Luduş	8.51	2.02	12.06
Cheţa	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.18
Cernea	2.39
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriş — Turda

Ghiriş	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriş

Turda	8.29	3·10
Ghiriş	8.50	3.40

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 132 Sibiiu, Sâmbătă 13/25 Decembre 1886. *Anul* XXXIV.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de douĕ ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 14 Decembre.

Lumea este compusă din oameni buni și din oameni rĕi. Așa a fost dela început, după cum ne arată biblia, începĕnd dela cei doi oameni Cain și Avel, cărora pămêntul nu le a fost destul de larg, și așa este păn' în ḑiua de astăḑi. Sunt oameni, cărora nu le zace la inimă binele vecinului lor, de aceea în toată vieața lor mai fericiți se simt, când îi pot face ḑilele amare, și aceasta numai din pismă pentru vrednicia vecinului, vrednicie, la care ei nu pot sĕ ajungă. Între acest soiu de oameni pismătareți trebue sĕ înșirăm și pe un corespondent anonim al ḑiariului „Ellenzék“ din Cluș, care din incidentul ḑilei de 30 Novembre a. c. trimite dela Sibiiu acestui ḑiariu un feliu de articol plin de venin asupra nemuritoriului nostru archiereu Andreiu Baron de Șaguna.

Se vatĕmă în om bunul simț la cetirea acelui articol, deoarece în Domnul fericitul este presentat ca omul cel mai netrebnic, care în vieața sa n'a făcut nici un bine. Se spune adecă că Șaguna a fost un despot, care în al seu despotism n'a avut părechie, se spune, că el când n'avea voie sĕ umble pe jos, se urca în trăsură, la care erau înhamați 4 cai; se spune, că a prins la 1848 pe Varga Catalina, că la început a pactat cu Kossuth contra casei de Austria, apoi cu aceasta contra lui Kossuth; se spune, că în a sa vieață Șaguna n'a făcut o singură biserică, nu o singură scoală, n'a lucrat nimica, cu un cuvênt a fost un om netrebnic, la care românul cu dispreț trebue sĕ se cugete.

Atâta pismă, atâta ură, atâta necontenire vorbesce din acest articol, în cât omul, care l'a scris trebue sĕ fie sau alterat la cap, sau alterat, de tot alterat la inimă. Altcum nu se poate închipuí, ca în o vieață, cum a fost și cea a fericitului Șaguna, sĕ nu afli o singură faptă bună, vrednică de amintire.

Un deosebit soiu de pismă și neîmpĕcată ură a trebuit sĕ predomnească și în acel soiu de oameni, cari tot din incidentul ḑilei de 30. Novembre cu nesocotința celui dela „Ellenzék“ a scos din mormênt pe fericitul în Domnul Marele archiereu Șaguna spre a putea loví de după spatele lui în capul bisericei noastre în special, și în general în toți archiereii nostri.

Fostii bărbați dela acest ḑiariu, trecuți acuma la ḑiariul „Tribuna“ dela fericitul în Domnul n'au ereḑit nimica Mintea cea ageră a lui Șaguna nu se mai vede în faptele lor. Dragostea lui pentru biserică și dacă i-a încălḑit vreodată, acuma, de când s'au rupt de ḑiariul nostru, i-a părăsit cu totul, și ḑiariul lor sistematic ocăresc toate instituțiunile noastre bisericesci, fac propagandă formală contra bisericei, și nu se sfiesc a mai purta înnalte oficii bisericesci. Tăria de suflet a lui Șaguna încă nu este însușirea lor, de oarece pe față se lingușesc cu o nespusă nerușinare, ear anonim, pe la spate ocăresc tot, ce nu le este pe plac.

Înțelepciunea practică a lui Șaguna încă nu s'a sălășluit între acesti oameni. Șaguna, vĕḑênd direcțiunea lucrurilor a strigat: *„flere possem, sed iuvare non,“* și s'a retras. Soiul de oameni, de cari vorbim, dacă au vĕḑut, că lumea nu mai merge după capul lor, au început dênșii a se îmbia de capi ai lumei. Se înțelege, că la unii au stêrnit temeinică neîncredere, la ceialalți temeinic dispreț.

Ca totuși sĕ le rĕmână ceva dela acest archiereu nemuritoriu, i-au împrumutat numele. Acesta este titlul, și sub acest titlu se fac toate, câte numai pot isvorí dintr'o ură nedumerită.

În ḑiua de sântul Andreiu, acesti bărbați au creḑut, că nimerit vor loví, dacă vor pune în vederea publicului pe Șaguna la 1865, ca de aici sĕ deducă, că astăḑi stăm mai rĕu ca atunci. Și pentru ce? Pentru că Șaguna peste ministri vorbea cu împĕratul. Șaguna nu cunoscea ministri, așa se ḑice, prin urmare: e ticăloasă lumea de aḑi, care prin ministri voesce sĕ fericească biserica: va sĕ ḑică prin guvern.

Ca calumnie mai prinde și aceasta Pentru Șaguna nu esistau ministri! Vorbă sĕ fie. Noi scim, că astăḑi în stat nu mai este împĕrat fără ministri și am vĕḑut, că împĕratul nostru, voind sĕ vorbească către popor, ca domnitoriu constituțional prin gura domnului Tisza a trebuit sĕ vorbească.

Adevĕrul nu mai este stimulul la mulți oameni din lume. Și precum cu disgust a trebuit sĕ luăm notiță despre cele din „Ellenzék“, cu disgust trebue sĕ luăm act și despre uneltirile oamenilor nostri.

Lumea este compusă din oameni buni, și oameni rĕi. Așa a fost dela început, și așa este și acuma.

Revista politică.

După cum se petrec lucrurile în capitala Ungariei, se vede, că oamenii cugetă mai serios asupra lor. Dar tocmai asta seriositate nemulțămesce într'un mod neobicinuit pe cei ce conduc afacerile țerei. În adevĕr nisuințele d-lui Tisza au fost cam deochiate, li s'a dat adecă un feliu de vot de blam. În 21 Decembre s'a disbătut în casa magnaților proiectul „d'a se mărí creditul“ pentru edificarea palatului oficiului de comerciu. Iosif Szlavy a fost primul, care cumpĕnind împrejurările și aprețiind starea pungei Ungariei vorbì contra primirei proiectului. Szlavy în adevĕr arată starea critică de aḑi facênd atenți pe membrii adunărei, ca nu cumva prin astfel de pași prea pripiți sĕ se mai înmulțească nenorocirile, cari contribuesc la slăbirea statului. Combate politica contelui Szecsenyi și ḑice, că parlamentul sĕ se îngrijească, ca nu cumva sĕ vie o vreme, ca Ungaria când Monarchia ar fi strîmtorată, sĕ nu fie în stare a'și apĕra vaḑa și intregitatea.

Pe lângă toată nisuința unor bărbați chipzuiți d'a aplana certele, ce se nasc din vehementul spirit de naționalitate în Boemia, o desvoltare pacinică a lucrurilor aici, nu-i cu putință.

În 22 Dec. dieta din Praga a fost foarte sgomotoasă, spiritile au fost așa de agitate, încât o parte însemnată din membrii au trebuit sĕ părăsească localul desbaterilor. Cehii basați pe vorbele lui Dunaiewski: că și fără germani se poate ocârmuí regatul Boemiei, caută în tot chipul sĕ zădărnicească aspirațiunile germanilor.

Și fiind că propunerea deputatului Plener, care vorbì tare entusiasmat și mult, referitor la promovarea limbei și regularea jurisdicțiunei și a administrațiunii „naționale“ caḑu, se ridică dep. Dr. Schmeikal, și facu în numele deputaților nemți următoarea de claratiune:

Poporul german din Boemia voiesce pacea și ordine în această țeară; mulțimea însĕ îi croiesce greutăți și n'are voie nici măcar sĕ desbată În fața unei astfel de desvoltări a lucrurilor, ori-ce nizuință de înțelegere e zadarnică, și deputații poporului german nu mai au loc în dietă. Declar deci în numele tuturor, celor ce simpatisează cu mine, că noi nu mai putem lua parte la pertractările din aceasta dietă, cât timp nu ni se vor recunosce drepturile noastre cetățenesci, cari le merităm, și nu ni se vor primí proiectele.

După aceasta declarare o mulțime de deputați germani părăsiră sala în mare sgomot.

Comisiunea bulgară, care acum a ajuns în Paris, a telegrafat regenții, despre isprava, ce a făcut'o în capitala imperiului german. Comisiunea a primit adecă sfaturi, ca sĕ vadă și sĕ se împace cu Rusia, primind candidatura principelui de Mingrelia. Tot odată sfătuesc germanii pe bulgari, ca sĕ nu mai umble după mofturi, adecă sĕ se lase ei de politică, că încă nu's harnici sĕ facă politică, ci bine ar fi, dacă bulgarii ar căuta sĕ se întărească în privința materială, prima condițiune, dela care atârnă aḑi

---

FOIȚA.

Frunḑă-muză bun viteaz.

— Poveste. —

(Urmare.)

Pe mumă-sa o umflà rîsul, și nici nu mai rĕspunde ficiorului ei, ci se duce de chiamă pe smeu, care îndată venì și luà paloșul și săgeata lui Frunḑă muză bun viteaz, în care îi erau puse toate puterile.

Frunḑă muză bun viteaz îi ḑise, cum îl vĕḑu:

— Aha! spurcatule! tu ești chiemat, ca sĕ 'mi curmi vieața. Dar așa 'mi trebue, dacă n'am putut sĕ-'ți mânc eu ḑilele atunci, când le-am mâncat și la ceilalți 11, și dacă n'am putut asculta de drăguța mea, care 'mi voia binele. Ba am făcut'o de a suferit și trei pălmi dela mine, fără de vină, pentru că-'mi spunea adevĕrul. Acum îmi aduc de toate aminte, însĕ e prea târḑiu.

— Nu'mi mai tocăi atâtea — ḑise smeul, încingênd paloșul cel sfânt al lui Frunḑă-muză bun viteaz pe lângă sine — căci tot nu vei mai scăpa. Îți am vieața în mâni, pot face cu tine ce voiu vrea. Îți pot sucí gâtul ca la un puiu de pasere. Dar sĕ nu mai lungim vorba. Spune-'mi, cum sĕ te omor și ce sĕ fac cu tine, dacă te voiu omorí!?

Frunḑă-muză bun viteaz, vĕḑênd, că până unde a ajuns, de trebue sĕ'și aleagă și moartea, se făcu roșu ca racul de mănie și de ciudă, dar vĕḑênd, că sunt toate înzadar, nu se mai gândia la altecelea, făr' numai la iubita sa — singura, după care îi părea rĕu pe lumea asta și la calul, pe care îl dăduse ea și cu care făcuse el atâtea năsdrăvănii, — că oare ce se va alege deci; cine va fi sĕ'l rĕsbune pe el după moartea lui? și după ce 'și mai trecu prin gând toate faptele sale, ḑise către spurcatul de smeu, ca sĕ'l taie tot bucățele, apoi sĕ'l bage în nesce desagi și sĕ-l pună pe calul seu, după aceea sĕ ḑică către el: „Hi! calule! pe unde l'ai purtat viu, poartă-l și mort.“

Smeul făcu întocmai precum îi ḑise. Îl tăià tot bucățele, apoi ca sĕ fie mai cu fârfoiu, îl sărează bine, apoi îl bagă în nesce dĕsagi și 'l puse pe calul lui, ḑicêndu-'i:

„Hi căluțule! pe unde l'ai purtat viu, poartă-l și mort.“

Îndată ce plecà calul, pomul de dinaintea ușei se uscà întreg nu numai frunḑa ci și lemnul; ear calul mergea dăbălat cu capul în pămênt, căci scia și el, că nu e bine cu stăpânul seu iubit. Mergea pe drumul, pe care-'l străbătuse el de multe ori cu stăpânul seu, pe când era viu și care ducea la ḑina-ḑinelor.

Smeul cu soția sa — căḑ doar acum nu mai era mumă lui Frunḑă-muză bun viteaz, s'au întors în casă și s'au pus pe traiu și veselie, căci n'aveau de cine sĕ mai teme, fiind că omorîserà mâța, ear șorecii puteau juca pe masă fără nici o teamă, căci sciau ei, că nu se va mai întoarce până va fi ceriul cu soare.

Ḑina-ḑinelor când vĕḑu calul apropiindu se de palatul ei o cuprinse o tristeță ne mai pomenită și o năpădiră lacrămile. Simția, că nu e bine de iubitul ei, de vine calul cu desagi în spate în loc de el.

Întradevĕr când se apropie calul de ea, și se uità în desagi, rĕmase ca fulgerată, vĕḑênd, că iubitul ei este făcut tot dărabe

— „I-am spus eu lui, — își ḑicea ea — că mumă-sa îi va pune capul, de cum va n'a omorît pe toți smeii. Și eată-'mi vorbele mele împlinite.“

Apoi cu lacrămile 'n ochi luà desagii de pe cal, ear pe acesta 'l băgà în grajdiu, apoi se duse cu desagii într'o odaie a ei și vĕrsà tot, ce era în desagi pe o masă mare; apoi începù a pune dărăbuțe, lângă dărăbuțe, până ce l'a așeḑat precum au fost. După aceea se duse și aduse apa cea vie, purcelul și unsoarea cea de taur, pe cari le adusese el, pe când era încă viu, și pe cari ea 'i le luase fără scirea lui, pe când durmia, și de unde-i lipsia lui vr'o bucătură de carne, îndeplinea din cea de purcel, păn' a astupat toate găuricele, cari le avea, puterea lor. Nu le e dat lor, încă sĕ facă, ce voesc, politica o fac alţii, ear ei sĕ facă ce pot, sĕ se *întărească în ţeară*, şi sĕ asculte de mai mari.

De altcum, după cum se anunţă din Paris, multă ispravă n'o sĕ facă comisiunea nici aici. Ce-i drept ea s'a anunţat ministrului de esterne, dlui Fleurens, dar ministrul a aşternut consiliului de ministri un fel da program, cum adecă are sĕ fie primită comisiunea. Această espunere seamĕnă întocmai ca şi cea din Berlin. Membrii vor fi primiţi ca persoane private, nici într'un chip însĕ corporativ.

D'odată cu aceste sciri sosesc vesti din Bulgaria, că o mulţime de agenţi rusesci umblă în ruptul capului, sĕ rescoale pe reservişti, şi sĕ proclame o teribilă revoluţiune în Bulgaria. Că se va mai face revoluţiune în Bulgaria vom audí. Atât am audit însĕ, că împĕratul Germaniei a promis: cât timp va mai fi în vieaţă, rĕsboiu în Europa nu se va întêmpla.

Literatura română în ultimii ani.

[Urmare din Nr. 129, şi încheiere.)

Dela Vrancea 'şi-a dis: n'am putut noi culege din viaţa socială a ţĕrei noastre tipuri adevĕrate, pe cari sĕ le punem într'un mediu trăitoriu, aşa încât sĕ poată trece înnaintea cetitoriului ca într'un caloidoscop oamenii, pe cari i-am vĕdut, pe cari îi cunoascem, cu toate însuşirile lor; ear nu marionete închipuite de fantasie? Sĕ'i fac sĕ vorbească în acelaş timp nu limba, în care se traduc melodramele franţuzesci la teatru, ci idioma ţĕranului, când ţĕranul e eroul povestirei, a orăşanului, când faptele se petrec în mijlocul societăţii noastre semi-orientale de prin oraşe. El 'şi-a mai dis: voiu alege tipurile cele mai comune dintr'o categorie socială şi le voiu analisa cu de-amĕnuntul, contra obiceiului, pe care 'l aveau scriitorii, autorií de a culege tipuri singulare şi a povestí lucruri estraordinare menite numai de a amuza De e. atunci, când vrea sĕ facă fisiologia unui stat din diua de adi, el nu caută tot feliul de unchieşi caraghioşi şi babe vrăjitoare pentru a ne întocmí cine scie, ce basm soporific, De la Vrancea scrie Sultănica o simplă istorie a unei biete fete sedusă de un militar, pentru că soldatul, fost la ornş e mai şiret şi mai fără inimă decât săteanul primitiv, trăit patriarchalicesce în catunul seu.

Când voesce sĕ descrie pe orăşan se întreabă mai întâiu: în ce categorie de oameni sĕ între, ce clasă socială sĕ studieze, şi în societatea noastră plină de funcţionari De la Vrancea nu descopere, dar găsesce pe Iancu Moroi, în care tipifică pe funcţionariul nostru, care abea duce o viaţă precară de adi pănă mâne, solicitat de năsuinţele soţiei ca sĕ facă figuri în lume şi teama de superiorul îngâmfat şi obrasnic, care de multe ori se desonorează. Cine nu cunoasce pe Drăgan căprarul din Sultănica şi n'a vĕdut pe Iancu Moroi, şef de biurou cu 300 lei pe lună, ducêndu-'şi femeia la bal şi serate, perdênd la cărţi, nesciind dacă a doaua di va putea ori nu mânca. Nu sunt tomai amuzante toate aceste tipuri, dar sunt adevĕrate şi aceasta este marele merit alui De la Vrancea.

Conferenţiarul numesce apoi naturalisată evoluţiunea nuvelei marcate de De la Vrancia. Trecênd la Vlahuţă arată, că el urmează calea indicată de De la Vrancea, dar nu s'a desfăcut încă definitiv de tradiţia romantică, lucru, ce face sĕ fie mai cetit şi mai apreciat de publicul nostru. Caracterisează pe Vlahuţă dicênd, că el deşi posterior lui De la Vrancea nu rĕmâne linie de tranziţie, legătura între nuveliştii vechi şi genul inaugurat de De la Vrancea.

Vorbind apoi de Gion-Ionescu, analisează cartea sa Ludovic XIV şi Constantin Brâncoveanu. Întreagă această lucrare e un repertor de fineţele şi mĕsurile une-ori abile ale clasei boerilor pentru a putea strecura ţeara şi pe cei sdraveni din nevoile timpilor. Gion insista din când în când asupra vieţei intime atât de lucsoasă a domnilor şi boerilor nostri, pe când poporul zace în cea mai iremediabilă miserie.

Conferenţiarul arată cum neobositul Gion, ajutat de domnul Odobescu, a rêscolit toate bibliotecile din Paris şi ce numĕr colosal de documente a compulsat pentru a întocmí această lucrare, care ar face onoare unui bĕtrân erudit. Amintesce apoi lucrările literare ale lui Mircea Rosetti, ale aceluia pe care întreaga generaţiune tênĕră îl plânge şi face sĕ reiasă delicateţa de simţiminte, caracterisează numele lui.

Vorbind apoi de „Contimporanul“ şi grupul literar dela această revistă.

Arată serviciele, ce a făcut şi continuă de a face doamna şi domnul Nădejde literilor române, apoi aruncând o privire retrospectivă asupra întregei noastre desvoltări literare în ultimii ani, conferenţiarul sĕ resumă şi conchide cam în termenii următori: caracterul general a literaturei române în autorii menţionaţi e de a fi din ce în ce mai propriă firii românului, a cărui uşurinţă civilisatoare o reproduce fidel cu toate defectele şi însuşirile poporului nostru

E o literatură, care rĕspunde perioadei de tranziţie, în care ne aflăm, care o reflectează şi al cărei principal merit stă în aceea, că va putea serví generaţiunilor viitoare ca document viu al fisiologiei noastre sociale din diua de adi.

Conferenţiarul crede, că producţiunile generaţiunei actuale sunt mult mai virile şi termină, dicênd, că tinerimea, mult mai bine preparată decât predecesorii sei, muncesce sĕ ne dea o literatură originală şi serioasă. „Românul.“

Varietăţi.

* Ni scrie din Orĕştie: Memoria marelui Andreiu este cu mult mai vie decât ca se poate fi dată iutărei; drept aceia în 30 Novembre a. c. st. v. în biserica gr. or. din Orĕştie sa celebrat pentru odichna sufletului fericitului Andreiu parastas din partea protopresbiterului Nicolau Popoviciu. La finea acestui act de pietate elevii scoalei capitale sub conducerea învĕţătoriului Georgiu Joandrea a esecutat cântecul „Românime mult cercată“ în un mod de tot precis, ceia-ce a produs o adevĕrată satisfacţiune simţĕmintelor de pietate ce le nutrim faţă de memoria acelui neuitat archipăstor român.

* (Ministrul) de finanţe ung. reg. a esmis următoarea publicaţiune: S'a adus la cunoscinţă că obvin în vieaţa publică hârtii de stat, cari după ce s'au tăiat unile părţi dín ele, earăşi s'au lipit aşa, că din nou se întrebuinţează ca hârtii de stat. Această împrejurare se aduce la cunoscinţa publică cu observarea: ca ori-cine sĕ se ferească de adoptarea astor-fel de hârtii ciungărite.

* (Recompensă.) Dlui Mihail Kogălniceanu se acoardă o recompensă naţională pe viaţă de 2,000 de lei mensual, cu începere dela 15 Novembre 1886. Această recompensă naţională in nici un cas şi pentru nici un motiv nu va putea fi cesibilă, nici sesisabilă.

După încetarea din vieaţă a dlui Mihail Kogălniceanu din aceasta recompensă va fi reversibilă asupra soţiei sale, Catinca Kogălniceanu, jumĕtate, adecă suma de lei nuoi 1000.

Se mai acordă dlui Mihai Kogălniceanu de astă dată şi suma de 15,000 lei pentru a se ajuta la chieltuelile reclamate de starea sănĕtăţei sale.

* (Alegerea a trei episcopi.) Astădi, la oara unu, după oficiarea unui *Te-Deum* la mitropolie, domnii ministrii, înnalţii prelaţi, dnii senatori şi dnii deputaţi s'au întrunit în sala de şedinţe a Camerei, pentru a procede la alegerea a trei episcopi.

Eminenţa Sa mitropolitul primat ocupă fotoliul presidenţial avênd la dreapta sa pe dl general Cernat, vice-preşedinte al Senatului şi la stânga pe dl general Lecca preşedintele Camerei.

Se face apelul nominal şi rĕspund 12 prelaţi 86 senatori şi 126 deputaţi.

Dl Codrescu citesce regulamentul privitor la alegerea metropoliţilor şi episcopilor.

Se citesce mesagiul pentru alegerea unui episcop la eparchia Dunărei de jos şi se procede apoi la alegere.

Resultatul acestui vot a fost:

Votanţi 224.

Maioritate absolută 113.

Bilete albe 22.

Archiereul Partenie Clincénu 195.

Archiereul Inocent Ploeştének 5.

Archiereul Calistrat Orlénu 2.

Eminenţia Sa mitropolitul primat proclamă de episcop al Dunărei de jos pe archiereul Partenie Clinceanu Bacaoanul, care suindu-se la tribună rostesce un discurs de mulţumire cătră Sinod şi Corpurile legiuitoare pentru alegerea sa, pe care îl termină prin uraţiunea de sĕ trăiască România, regele regina şi marele Colegiu electoral.

D. Codrescu cetesce mesagiul pentru alegerea unui episcop la eparchia Huşi, ş'apoi se purcede la vot.

Resultatul e:

Votanţi 218.

Maioritate absolută 99.

Bilete albe 22.

Archiereul Silvestru Pitişteanu 192.

„ Calistrat Orlénu 2.

„ Ghenadie Craioveanu 2.

Părintele Silvestru Pitişteanu fiind proclamat episcop al eparchiei Huşi, se suie la tribună şi rostesce si Eminenţa Sa un discurs de mulţumire.

D. Codrescu cetesce mesagiul pentru alegerea unui episcop la eparchia Noul Severin (Râmnicu-Vâlcei şi se procede la vot.

Resultatul e:

Votanţi 222,

Maioritate absolută 109.

Bilete albe 5.

Archiereul Ghenadie Craioveanu 141.

Archiereul Calistrat Orleanu 76.

Părintele Ghenadie Craiovean este proclamat episcop al noului Severin (Râmnic) Eminenţa sa co voce tremurândă mulţămesce pentru alegerea sa, ca episcop, sfêrşind prin a dice sĕ trăiască suveranitatea naţională.

* (În ajunul Crăciunului.) Se întêmplă în Croaţia vĕrsări de sânge Din Agram se scrie, că oamenii sunt chinuiţi în tot feliul pentru „dăjdii.“ E greu de trăit şi cu toate ĕstea dările cresc mereu. Oamenii n'o mai pot duce aşa multă vreme. În Odra esecutorii de dare au mâncat decele învêrtite peste coaste. Giandarmii au fost împroşcaţi cu topoară şi cu furci de fer! Dar mai mult, după ce trupa giadarmilor se înmulţì, ei traserĕ focuri, şi se făcură vĕrsări de sânge. — Adecă în statul ĕsta pentru câţiva cruceri, te puşcă.

După aceea 'i unse întreg trupul cu unsoare de cea de taur, aşa, încât nu se mai putea cunoase, că a fost tăiat, aşa s'a prins laolaltă carnea lui Frundă-muză bun viteaz; apoi 'i băgà apă de cea vie pe gât şi suflând de trei ori peste el .:....a 'nviat dintre cei morţi ca prin minune.

— Vai de mine, mult am dormit — dise el tredindu-se şi frecându-se la ochi. — Dar cum de-am putut durmí eu atâta?

Eacă bine, — dise dina dinelor — şi încă ai fi durmit somnul somnurilor, de nu eram eu, ca sĕ te trezesc cu ajutoriul lui Ddeu.

Apoi îi spuse toate celea cum şi ce au fost, cum 'l-a adus calul lui tăiat tot dărabe, cum 'l-a aşedat şi cum în urmă 'l-a inviat.

Frundă-muză bun viteaz, nu scia cum sĕ'i mulţămească mai frumos, şi din acel ceas o avea mai dragă, decât ochii din cap. Nu mai făcea, după cum îl tăia capul, ci asculta de ea, şi făcea tot ceeacel dicea ea odată. În urmă îi ceru iertare pentru cele trei pălmi, pe cari le-a suferit ea dela el, pentru că 'l învĕţa şi'i spunea adevĕrul.

Acum însĕ trecuse baba cu colacii, ce-a fost a trecut; dar era rĕu acum, că bietul Frundă-muză bun viteaz nu avea armele, şi prin urmare şi puterile-'i lipseau, căci vedeţi DVoastre, în arme îi sta lui puterea.

Ce păcatele sĕ facă acum?

Dina dinelor, care îi stătea intr'ajutoriu la toate nici aci nu lipsì a'i da sfaturi şi a'l învĕţa, că cum poate sĕ'şi capete armele, cari acum erau la smeu Îi spuse multe de toate, şi numai intr'o bună dimineaţă mi-ţi'l pornesce la drum, cătră casa, unde locuia mumă-sa cu smeul.

Pomul de dinnaintea uşei ear a 'nceput a 'nverdí, dar muma lui Frundă-muză bun viteaz şi smeului, nici prin gând nu le trăsnia, că de ce poate înverdí pomul. Ei ţineau, că de ce era primăvară înverdesce şi înfrundesce, şi nici decum nu-'şi aduceau aminte de primejdia, ce-i aşteapta.

Pomul înfloria şi înverdia tot mai tare, fără ca smeului sĕ-'i pese ceva, de ceea-ce se petrecea cu el, ba încă îi plăcea sĕ se uite la el cum înverdesce tot mai tare pe di ce merge.

Într'o dimineaţă frumoasă, ca toate dilele de primăvară, pe la rĕsăritul soarelui, numai ce se trezesce smeul cu muierea lui, că în pom cântă o fiîomelă, dar aşa de frumos şi de doios, de se clătinau toate frundele de pe pom.

Pe muma lui Frundă-muză bun viteaz — muierea smeului — aşa o jale o cuprinse, de gândeai, că nu alta, făr' o sĕ'i despice inima şi o porniră lacrămile ca pe un copil mic. Nemai putând răbda, dise soţului ei.

— Dute, dragă bărbate, şi prinde păsăruica aceea, care îmi frânge inima cu cântecul ei cel doios, şi adu-o înlăuntru, că atât e de blândă şi o poţi prinde foarte lesne.

Bietul smeu nu-'şi aducea aminte, că nu o sĕ mai calce mai mult pragul uşii îndĕrăpt, de va eşí sĕ o prindă.

Smeul nu mai stătu la îndoială, ci plecà sĕ prindă paserea. Soţia lui încă eşì, sĕ vadă de o va putea prinde.

Păsăruica însĕ par'că era lucrul naibei, când era sĕ pună mâna pe ea, atunci sărea pe altă creangă şi tot aşa înşela pe smeu, dar de prins, nici poveste. Atunci vĕdênd aceasta soţia lui, îi dise din pragul uşei:

— Da mai ţipă la naiba sabia aceea de pe lângă tine, n'o audi cum zurăie şi de aceea se sparie păsăruica şi ar fi păcat sĕ o scăpăm.

Aceasta tocmai o aştepta Frundă muză bun viteaz — că doar el era — ca sĕ ţipe smeul sabia jos, c'apoi mai departe era treaba lui.

Smeul ţipà sabia jos şi hait după păsăruică sĕ o prindă; dar paserea era mai cuminte ca el; îl tot învêrtia, păn ce ajunse în vêrful pomului. Păsăruica atunci sboară jos ca o săgeată, se dete de trei ori peste cap şi se făcù earăşi Frundă-muză bnn viteaz mai voinic şi mai frumos cu 10 părţi ca cum era mai 'nnainte. Iute apucà sabia, apoi sbierà odată cătră smeu, de rĕsunà pădurea, ear mumă-sa sta în prag şi smeul în copac ca trăsniţi, fără ca sĕ se misce.

(Va urma.)

* G. Transilvaniei scrie:) Sâmbătă în 6 Decembre s'a jucat piesa „Cinel cinel", de V. Alecsandri, din partea elevelor, internatului reuniunei femeilor române de aici. Am fost foarte surprinşi de această producţiune, care a reuşit foarte bine. Rorurile au fost esecutate cu toată precisiunea, deşi fără sufler. De aci se poate vedea silinţa fetiţelor spre învĕţare. Scopul producţiunei este facerea unui pom de Crăciun, destinat — de bună seamă — pentru premierea celor cu mai multă silinţă dintre ele. Aşa dară ele înşile 'şi-au agonisit premiile prin îndoită vrednicie. Ne bucurăm din inimă pentru aceste frumoase prospecte ale noului institut şi felicitâm buna idee şí marele zel, de care sunt conduse stăruitoarele noastre Doamne pentru promovarea educaţiunei tinerei generaţiuni a secsului femeesc, după pretensiunile timpului de aḑi.

* (Alegerea de preot) s'a sĕvêrşit în 30 Novembre v. pentru prrochia gr. or. de clasa a II din oraşul Huniadoara. Competenţi la acel post au fost următorii: Nicolau Sinca, preot în Biscaria, care înnainte de alegere şi-a retras petiţiunea, Eronim Uieţ preot în Strei-Sân-Gergiu, Elia Savu învĕţătoriu în Sas-Sebeş, Ioan Popovici, învĕţătoriu în Sibiiu. George Candrea învĕţătoriu în Bucium-Cerb, Petru Rimbas învĕţătoriu în Brad şi George Oprea învĕţătoriu — diriginte în Orĕştie. Voturile s'a împărţit astfel: George Oprea 101 Petru Rimbaş 64, Ioan Popovici 3 voturi şiGeorge Candrea 2 voturi.

* (Viaţa reginei Christina.) — Figaro din Paris scrie urmĕtoarele: Regina Spaniei se scoală la 7 oare.. După ce 'i-s'a făcut toaleta chiamă pe micul rege şi pe membrii familiei regale, pe cari 'i ţine la sine până la 8 şi jumĕtate oare La 9 oare regina se ocupă cu de ale căsii, face socoteli şi comande, dispune ce sĕ se împartă la săraci, ceteste depeşe, ḑiare şi la 10 oare primesce lozinca garnisoanei. Dacă nu se ţine vre-un consiliu de miniştri extraordinar, regina aşteaptă visita zilnică a preşedintelui de consiliu, care 'i raportează asupra afacerilor curente. La ameaḑi toată familia regală şeade la masă.

În timpul dejunului regina chiamă pe micul rege, pe care'l rĕsfaţă înfantila Isabella. La 1 vine rândul comitelui Marphy fost sererar privat al regelui Alfonso XII. Comitele are trebuinţă de un ceas pentru afacerile suveranei sale, şi la 2 oare regina primeşte pe doi miniştri, cari 'i presintă decreretele de iscălit. Dela 3 oare regina dă, 2 ori pe săptămână, audienţe publice, ce ţin cam 3 ceasuri. Încelel'alte ḑile regina iese în trăsură închisă şi fără escortă şi se plimbă prin posesiunile regale. Dela 6—7 ore seara ea ţine la dênsa pe fiul seu. La 7 vine masa, la care sunt învitaţi Granzii de serviciu, comandantul palatului, şi alte persoane distinse.

La oarele 8 şi jumĕtate regina adună toată familia într'un salon mic. Se joacă cărţi, sau se vorbeşte de literatură, ori face musică cu comitele Morphy şi la 11 oare regina pleacă, urând tuturor noapte bună. Astfel dar regina toată ḑiua e ocupată. Avênd un simţ practic pentru misiunea sa şi pentru afacerile statului, Doamna Christina vede tot, se gândeşte la toate şi nu cere decât un lucru: „Se nu facă pe nimeni nemulţămit şi a face ca tĕnĕrul rege sĕ ocupe locul regretatului seu părinte." Poporul, care tot-deauna e cam neîncreḑĕtor faţă cu strĕinii, şi'a schimbat de tot părerea şi acum venerează pe regina.

* (Un spion frances.) În Karlsruhe, se spune, că s'a dat de urma unui spion frances.

Locotenentul Letellier, căci aşa se chiamă spionul, e în etate de 20 de ani. El a venit în Carlsruhe dintr'o garnisoană francesă dela graniţă. Şase sĕptĕmâni a petrecut în Carlsruhe fără sĕ se anunţe şi se dă de zugrav.

În adevĕr însĕ se ocupă cu plănuiri teritoriale. Făcêndu-se o cercetare la casa locotenentului Letellier, se presupun momente grave. Spionul desemnà nu numai fortăreaţa Rastadt, dar apăru planuri şi asupra ţinutului de pe lângă Rin, şi cu deosebire plănuì teritoriul din prejurul locului Macsau.

Bibliografic.

Asupra cărticelei: **„Economia câmpului şi grădinăritului,"** de zelosul nostru învĕţătoriu, *George Moian* din Braşov, pe care la timpul o am anunciat şi noi, „Gazeta Transilvaniei" în numĕrul 270 a. c. face următoarea dare de seamă, la care atragem atenţiunea învĕţătorilor nostri.

Eată cum scrie recensentul:

> Salut cu bucurie apariţiunea acestei scrieri economice, cu atât mai vêrtos, căci este menită pentru scoalele noastre poporale. Gratulez autorului pentru osteneala şi mai deosebit pentru buna şi precisa tractare a materieí într'un opşor mic însĕ destul de abundant în ceea ce privesce materia, despre care tractează, cuprinḑênd toate ramurile economice într'un întreg.
>
> Ne face dealtcum multă bucurie tuturor românilor acel vĕdit progres, ce se desvoaltă prin corpul didactic în scrierile poporale şi folositoare. Pe lângă toate neajunsurile, cu cari trebue sĕ se lupte învĕţătorii nostri, totuşi unii dintre dênşii ridicêndu-se preste aceasta stare, pe lângă alte foloase, ce aduc, ca educători fragedei noastre junime, folosesc timpul liber şi pentru înnavuţirea lileraturei. Acesta este un tenomen, care lasă a crede, că deşi aḑi trăim în nisce timpuri pentru noi cu totul vitrege, totuş acel corp în a cărui conducere am concreḑut viaţa noastră naţională, dacă se aflâ şi vighiază la chiemarea sa: avem viitor.
>
> Nu-'mi este scopul a amintí personalminte pe acei învĕţători poporali, cari cu atâta zel şi abnegaţiune lucră pentru deşteptarea culturală a poporului, cât şi pentru perfecţionarea lor proprie.
>
> Ḑic însĕ atâta, că toţi sĕ nisuim într'acolo, ca sĕ dăm sprijinul nostru, atât moral, cât şi material; acelora dintre învĕţători, cari îşi sacrifică aşa ḑicênd întreaga viaţă, pentru de-a aduce tot mai mari foloase naţiunei noastre, în al cărei serviciu s'au angagiat.
>
> Inteligenţa şi întreg poporul român are o sântă datorinţă de a da tot sprijinul acestor ḑileri ai culturei, cari durere, în multe locuri abia pot avea pânea de toate ḑilele, ba pe lângă acest neajuns sunt adeseori părăsiţi şi lăsaţi în braţele sorţii. De altcum trebue, sĕ sosească şi acel fericit timp, şi care se şi apropie, când corpul învĕţătoresc, această basă culturală, va fi considerat după cum trebue, ca principalul factor al deşteptărei noastre culturale. Sosind acest tîmp, va pricepe însuşi poporul, ce este pentru el învĕţătorul bun, pricepênd aceasta, de sine urmează şi îmbunătăţirea salarielor, aḑi în cele mai multe locuri atât de necorĕspunḑĕtoare. Mai trebue, sĕ scie poporul şi aceea, că în ḑilele noastre pentru servirea intereselor lui proprie e chiemat principalminte preotul şi învĕţătoriul. Toate jerfele, ce le poartă pentru aceştia, le dă pentru sine însuşi, înţeleg pe acei preoţi şi învĕţători, a căror devisă este: deşteptarea, conducerea şi apĕrarea poporului.
>
> După acest esordiu, sĕ trec la tema, despre care îmi propuseiu a vorbí:
>
> Opşorul economic e împărţit în doauĕ părţi. Partea primă tractează economia câmpului în trei secţiuni. Partea a doua tractează despre grădinărit în cinci secţiuni.
>
> Materia e tractată cu deplină uşurătate şi la înţeles, în propoşiţiuni scurte, ca sĕ se poată propune şi în scoală elevilor cu toată uşurătatea. Autorul, precum se vede, a împărţit materia în douĕ părţi ca aşa aceea în decurs de doi ani sĕ se poată percurge cu elevii din despărţĕmêntul al doilea şi al treilea al scoalei poporale. Opşorul are împărţire bună şi cu privire la singăraticii paragrafi, încât cei mai mulţi se pot da pentru studiere pentr'o singură lecţiune, şi numai foarte puţini vor trebuí împărţiţi pentru douĕ sau trei lecţiuni.
>
> Cartea e scrisă într'o limbă curată, scutită atât de espresiuni mai neînţelese, cât şi de unele cuvinte folosite rĕu de popor, cari detrag mult din frumseţea scrierei. E tipărită pe hârtiă fină în octav, aproape trei coale, litere bune şi ce e mai esenţial, cu ortografia „Academiei române." Un esemplar costă 25 cr. Aici observ, că putea fi doară preţul şi 20 cr. Sciu de altcum, că neavênd scrierile noastre destul de bună concurenţă, autorii, cât şi editorii, nu pot reduce preţul aşa tare, căci adeseori sunt espuşi la perderi, apoi a lucra şi a perde e o sarcină prea grea
>
> În fine din parte-'mi cu toată căldura pot recomênda scrierea de sub întrebare învĕţătorilor nostri poporali şi altor factori ai educaţiunei. Aşa cred, propunênd acest opşor în scoalâ, vor face bune serviţii pe terenul economic.
>
> Cine a petrecut cu deplină atenţiune viaţa poporală a putut vedé: că scolarii, îndată după părăsirea scoalei poporale, pun la o parte toate cărţile folosite şi de nu se ţine regulat cursul repetiţional, dintre lucrurile învĕţate multe se dau uitărei. Venind însĕ junimea la destulă pricepere, de nou îşi caută studiile folositoare în scoală, şi dacă între acele se află unele, cari conţin învĕţături folositoare pentru viaţă, încep a studia şi cetí şi cele cetite le folosesc în pracsă. Tocmai de aceea e consult a provedé pe elevii scolari cu atari cărţi, din cari pot învĕţa aşa lucruri, ce le aduc folos în viaţă; acestea sunt mai ales scrierile economice.
>
> Mai amintesc şi aceea, că acela face aḑi cel mai bun serviciu poprului, care îi dă acele cunoscinţe, prin cari poate sĕ-'şi câştige mai mult venit.
>
> În timpurile noastre, când toate sunt în calea înnaintărei, încă şi deficitele, nici economia nu poate sta pe basa cea vechie, ci trebue sĕ progreseze, că de nu va fi aşa, poporul nostru agricultor, rĕmânênd numai cu cunoscinţa moşilor-strămoşilor, va ajunge la sapă de lemn. În mod proporţionat trebue sĕ se ridice şi venitele cu multele sarcini şi contribuiri, ce cad pe umerii poporului; dacă acest echilibru se va strica, după cum se vede a fi aproape stricat, poporul nostru, preste puţin va ajunge în braţele sĕrăciei. Prin urmare cu toţii sĕ deşteptăm şi învĕţăm poporul pe terenul economic, de pe care îşi câştigă cele trebuincioase, ca dintr'un singur isvor.
>
> Teuţii de sus, 1886.
>
> *Ioan Çostin,*
> preot.

Dare de seamă publică.

Creştini nostri din Căpeţ (Köpetz) din protopresbiteratul Treiscaunelor, cu 10 ani înnainte s'au apucat de zidirea unei biserici din material solid, în jurul căreia sĕ se grupeze apoi cele vr'o 40 familii, ce s'au mai conservat pentru biserica şi naţiunea noastrá. Toată încrederea puterilor însĕ, de care dispun aceşti oameni, deşì nutrită în casul acesta şi de un zel religionar, nu putea duce la un resultat complet, fără venirea într'ajutor a autorităţii noastre bisericesci din fondurile cu astfeliu de meniţiune, s'au fără sucursul material binevoitor al coreligionarilor.

Spre ajungerea acestui scop, Prea Veneratul Consistoriu archidiecesan, prin părintescul rescript dto 21 Ianuariu a. c. Nr. 7035 B. 1885 încuviinţează concesiunea cerută pentru adunarea darurilor caritative de pe la credincioşii nostri, dispunênd deocamdată colectarea în 10 ppresbiterate.

Prea onoratul oficiu protopresbiteral gr. or. al tractului Sibiiu a fost cel dintâiu, care a respuns preamintitului ordin consistorial, administrând acestui oficiu protopresbiteral o frumoasă sumă de 77 fl. 76 cr,, conform consemnărei, însoţite de o listă a contribuenţilor alăturate sub ·/. 1—2, pe cari Ve rog dle redactor sĕ binevoiţi ale publica.

Nu vanitatea este, ce me deobligă a da această dare de seamă ci, dacă considerăm că în secuime, numai în protopresbiteratul încă nedeplin arondat al Treiscaunelor, sunt la 4000 suflete români gr. or. înprăştiaţí în vr'o 34 comune cari nici port, nici limbă nu mai au comun cu noi — e datoria, cred, şi a noastră, ca pe când celelalte biserici din patriă 'şi afirmă problema întru propagarea culturei şi sentimentului patriotic (maghiar) cu ori-ce jertfe, chiar printre cei de altă limbă şi lege — sĕ ne nisuim cel puţin spre apĕrarea individualităţii noastre, ceea ce nu ni se va putea împuta, fără a nu recunoasce noi înşine lipsa puterei de esistenţă. Dar atare sprijinire benevolă, este totodată şi un puternic indemn încurâjător pentru atari credincioşi ai nostrii, cari simţindu-se a nu fi avisaţı numai la propriele puteri, vor persista mai mult întru manifestarea pe faţă a individualităţii lor.

'Şi are îndoită însemnătate, dară spriginul material destul de însemnat în aceste împregiurări — ce a resultat din tractul protopresbiteral al Sibiiului pentru biserica din Căpeţ. Şi până me voiu putea afla în posiţiă a publica darurile caritative şi din celelalte protopresbiterate, primească marinimoşii dăruitori, şi în special dl protopresbiter Simion Popescu, pentru zelul, cu care a spriginit acest scop sfânt, recunoscinţa ce o manifestez în numele comunităţii bisericesci respective.

Sepsi-Sân-Georgiu, 8 Decembre 1886.

Dimitrie Coltofean, protopresbiter.

Consemnarea

ofertelor întrate la oficiul protopresbiteral gr. or. al Treiscaunelor din tractul protopresbiteral al Sibiiului drept colectă pentru biserica din Căpeţ.

Dela următoarele comune bisericesci:

Sibiiu, dela particulari după lista 4 în bani 27 fl. 50 cr. Sibiiu, suburbiul inferior, din lada bisericei în bani 1 fl. Boiţa, dela particulari după lista 3 în bani 8 fl. 55 cr. Bungard, dela particulari după lista, 3 în bani 4 fl. 20 cr. Cristian, dela particulari după lista 3 în bani 2 fl. 61 cr.; apoi în grâu şi cucuruz prefăcute în bani 5 fl. la olaltă 7 fl., 61 cr. Guşteriţa, din lada bisericei în bani 2 fl. Ocna inferioară dela particulari fără listă 10 fl. 70 cr. Riu Sadului, dela particulari fără listă 2 fl. 89 cr. Ruscior, dela particular, fără listă 80 cr. Sadu, dela particulari fără listă 3 fl. 75 cr. Şura mare, din lada bisericei în bani 1 fl. 50 cr. Tălmăcel dela particulari după lista 5, în bani 2 fl. 76 cr. Turnişor, dela particulari fără listă în bani 3 fl. Veseud, dela particulari fără listă, cucuruz, în bani 1 fl. 50 cr, — Suma 77 fl. 76 cr.

Lista

contribuirilor pentru ajutorarea bisericei din Căpeţi.

1. Sibiiu cetate: Nicolae Popea, vicariu archiepiscopesc 2 fl.; Simion Popescu, protopop 2 fl'; Ioan Popescu, protopop 1 fl.; Z. Boiu 1 fl.; N. Cristea 1 fl. Iacob Bologa 1 fl.; Moise Lazar 1 fl.; Constantin Stezariu 1 fl.; Aliquis 50 cr.; Victor Tordăşian 50 cr.; D. Cunţanu 50 cr.; I. H. 1 fl.; Grigorie Mateiu 2 fl.; Nicolae Nadajdy 1 fl.; Petru Nedelcovits 1 fl.; Parteniu Cosma 1 fl.; Petru 50 cr.; Ioan Ghibu 50 cr.; Dr. I. Crişan 50 cr.; Vasilie Solomon 1 fl.; Eft. Munteanu 50 cr.; George Dima 1 fl.; Ioan Slaviciu 1 fl. Ioan Bechnitz 1 fl.; Bugarsky 1 fl.; Ionn de Preda 1 fl.; Dr. Păcurar 1 fl.; Dr. Moga 1 fl. — Suma 27 fl.50 cr.

2. Boiţa: Ioan Bobeş, paroch 1 fl.; Radu Istrate, epitrop 50 cr.; Ioan Cloajă sen. 1 fl.; Ioan Cloajă, primar 50 cr.; Ioan Popa, notar 20 cr.; Ioan Pulcă, învĕţătoriu 10 cr.; Stanciu Brotea 30 cr.; Oprea Hălmagiu 10 cr.; Ioan I. Brătilescu 10 cr.; Stanciu Cocă 10 cr.; Toma Bogneriu 10 cr.; Ioan Istratie 10 cr.; Cu discul 1 fl. 25 cr ; Iordan Cloajă 10 cr.; Stoia Pătărĕu 30 cr.; Ioan V. Cloajă 1 fl,; Comuna bisericească 1 fl.; Comuna politică 1 fl. — La elaltă 8 fl. 55 cr.

3. Bungard: Preotul Teodor Necşa 50 cr.; Ioan Cucu 10 cr.; George Boricianu 20 cr.; Ioan Modran sen. 10 cr.; Ioan Stoica 20 cr.; Ioan Ciora sen. 50 cr.; Maria I. Frăţilă 10 cr.; Maria I. Buricianu 10 cr.; Maria G. Vlad 10 cr.; George Gureanu 10 cr.; George Dordea 50 cr.; Toma Ciora jun. 50 cr.; Nicolae Stoica, învĕţătoriu 10 cr.; Ioan Modrea, învĕţătoriu 20 cr.; Nicolau Imberuş 25 cr.; Ilie Crăciun 10 cr.; Ioan Necşa 25 cr.; Mai mulţi 30 cr. — La olaltă 4 fl. 20 cr.

4. Cristian: In aceastâ listă se cuprind 95 de persoane. care a contribuit dela 2—20 cr. în bani, apoi mici cantităţi de cucuruz şi grâu ($^1/_4$—2 copuri),

5. Tălmăcel: Dimitrie Secărea 12 cr,; Nicolae Secărea, paroch 12 cr.; Mihail Smigelsky, not. comunal 20 cr.; Constantin Roman, prim. com. 20 cr.; Ioan Nedelca comer. 50 cr.; Dela mai mulţi creştini 52 cr.; Toma Hortopeti 10 cr.; Din lada bisericei 1 fl. — La olaltă 2 fl. 76.

Loterie.

Mercuri, în 22 Decembre 1886

Timişoara:	**48**	**58**	**20**	**45**	**73**
Viena:	**58**	**67**	**1**	**72**	**65**

Nr. 399 [1503] 1—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului vacant de paroch în parochia de classa a III Văleni sĕ escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Casa parochială cu doauĕ încăperi și bucătărie împreună cu grădină de 1 Juger 453°☐ cari dau un venit anual de 75 fl. v. a.

2. Porțiune canonică în mărime de 7 Jugere 125°☐, de fênaț și arătoriu cu un venit anual de 55 fl.

3. Dreptul de folosință à 4 Jugere 179°☐, de pădure cu un venit anual de 10 fl. v. a.

4. Una merță de cucuruḑ à 16 cupe dela 160 familii à 80 cr. 128 fl.

5. Dela 160 familii una ḑi de lucru cu palmele à 25 cr. 40 fl. v. a.

6. Stolele usitate, cari calculate după calculul mediu alor 5 ani din urmă, dau un venit anual de 349 fl. 74 cr.

Reflectanții sunt poftiți a'și substerne petițiunile conform legei la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Solnocului în couțelegere cu comitetul parochial din Văleni.

Cupșeni în 27 Novembre 1886.

S. Cupșa,
protopresbiter.

Nr. 226 [1502] 1—3

CONCURS.

Se publică, întru înțelesul lăudatei ordinațiuni consistoriale din 18 Novembre a. c. Nr. 6041, pentru reîntregirea parochiei Nozna devenită vacantă prin repausarea parochului Zacharia Baciu, cu termin de 30 de ḑile, dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt:

1. Casa parochială cu doauĕ încăperi, și grădină de legumi solvite în bani	fl.	25.—
2. Canonică, loc de arat și cositură 3 jugere 1551°☐	fl.	98.—
3. Dela 154 familii 154 merțe de bucate cu grăunț	fl.	154.—
4. 154 merță cucuruz cu tuleu	fl.	61.—
5. Botezul copiilor	fl.	4.—
6. Dela cununii și estrase matriculare à 1 fl.	fl.	20.—
7. Dela înmormêntarea oamenilor mari à 3 fl.	fl.	30—
8. Dela prunci mici à 1 fl.	fl.	20.—
9. Dela botez cu crucea	fl.	12.—
10. Maslu	fl.	4.—
11. stole mĕrunte preste an	fl.	50.—
Suma	fl.	478.—

sub speranța înmulțirei după justări.

Doritorii de a ocupa aceasta parochie au a'și așterne concursele lor instruite întru înțelesul Regulamentului parochial, subsemnătului oficiu protopresbiteral, fiind totodată îndatorat sub têmpul concursului a se presenta în parochie, în vreo dumineca sau sĕrbătoare, spre a'și arĕta desteritatea în acest oficiu, și a face cunoscință cu poporul.

Murĕș-Osorheiu 1 Decembre 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. în M. Oșorheiu, în conțelegere cu comitetul parochial.

Parteniu Trombitașiu de Betlen,
protopresbiter.

Nr. 174 [1504] 1—3

Prolungire de concurs.

În urma concursului publicat în ḑiarul „Telegraful Român“ Nrii 41 și următorii, pentru întregirea parochiei gr. or. Măierĕu protopresbiteratul Turdei, ne-ivinduse nici un concurent cualificat, pe basa înnaltului ordin consistorial din 30 Septembre a. c. Nr. 4280 B. se prolungesce concursul deja publicat, respective se escrie concurs nou pentru numita parochie, prelêngă emolumentele și condițiunile din citatul concurs, cu terminul de 30 ḑile dela prima publicare; observânduse, că concursele sunt a se adresa: oficiului protopresbiteral gr. or. al tractului Turdei în Agârbiciu (per Gyéres).

Agârbiciu, 28 Novembre 1886.

În conțelegere cu comitetul parochial gr. or. din Măierĕu.

Petru Roșca,
protopresbiter.

Nr, 761 [1505] 1—3

Prolungire de concurs.

Neconcurênd nimenea la postul de capelan pe lângă neputinciosul paroch Teodor Costea din Subpădure, protopresbiteratul Têrnavei inferioare, publicat în „Telegraful român“ Nr. 100 și următorii din a c.

Prin aceasta se prolungesce concursul cu 30 ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Cetatea de baltă 1 Decembre 1886.

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Têrnavei inferioare.

Niculae Todoran,
protopresbiter.

[1501] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de clasa a III Buninginea, protopresbiteratul Abrudului, conform hotărârei Venerabilului Consistor archidiecesan dto. 2 Decembre 1886 Nr. 6504 se escrie prin aceasta al doilea concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Casă parochială cu 2 încăperi, un șopru și un grajd;

2. O grădină de legume, folosirea cimiteriului și a unui fênaț de un car de fên;

3. Stolariul dela funcțiunile usitate, și anume:

a) dela botez câte 20 cr: *b)* dela cununii câte 3 fl: *c)* dela înmormêntări pănă la 7 ani 1 fl. dela 7 pănă la 20 ani 3 fl. ear dela 20 ani în sus după clase, clasa I 6 fl., clasa a II 5 fl., clasa a III a, 2—4 fl; *d)* dela sânțirea apei 50 cr. dela maslu 1 fl., apoi venitele dela cununa anului, botezul Domnului, molitvele de preste an, și altele, — toate emolumentele computate la olaltă dau un veuit anual de 250 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post vor avea a-'și asterne petițiunile instruite conform statutului organic și regulamentului pentru parochii la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la terminul mai sus indicat.

Abrud, 8 Decembre 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Abrudului în conțelegere cu comitetul parochial din Buninginea.

Ioan Gall protopresb.

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Ciucia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireș	—	—	4.15	5.50
Ghîrbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluș	—	10.28	5.26	6.43
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriș	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.9
Vințul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuș	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaș	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copșa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaș	4.--	-	—	2.18
Elisabetopole	4·35	—	—	3.03
Sighișoara	5.10	—	—	3.59
Hașfalĕu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.06	—	—	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
Brașov	9.21	—	—	9.15
	1.55	5.45	—	—
Timiș	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiș	—	9.56	1.45	—
Brașov	—	10.29	2.32	—
	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Hașfalĕu	8.52	—	11.03	—
Sighișoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaș	10.57	—	12.29	—
Copșa mică	11.19	—	12 44	--
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaș	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.48	—	1.46	—
Teiuș	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vințul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2. 6	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriș	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluș	5.56	--	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	.52	6.21	—	8.26
Ghirbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7 23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9 29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovaț	7;22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliș	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborșin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicîca	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕștia	—	11.11	11.37
Șibot	—	11.43	12.—
Vințul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12. 36	12.46
Teiuș	—	1.29	1.41

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.24	3.42	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vințul de jos	12.30	4.29	—
Șibot	1.01	4.51	—
Orĕștia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicîca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborșin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.39	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliș	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaț	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Hațeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Banița	3.05	6.40
Petroșeni	3.37	7.12

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.10	10.07
Banița	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Hațeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișoara	9.08	9.02

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	—	2.02	3.55
Șeica mare	—	2.29	2.22
Loamneș	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	—	9.13	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneș	—	10.20	11.39
Șeica mare	—	10.43	12.07
Copșa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oșorheiu – Reghinul-săs

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheța	4.02	10.50	3.58
Luduș	4.23	11.11	4.20
M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireșteu	5.48	12.36	5.53
Oșorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul - săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oșorheiu	6.34	—	8.—
	6.56	12.15	10.20
Nireșteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Luduș	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.18
Cernea	2.39
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriș — Turda

Ghiriș	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriș

Turda	8.29	3·10
Ghiriș	8.50	3.40

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 133 Sibiiu, Marți 16/28 Decembre 1886. *Anul* XXXIV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de douĕ ori** 12 cr., — **de trei orį** 15 cr. rêndul cu litere garmond — **și timbru de 30 cr.** pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe anul 1887, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedé în fruutea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfêrșește cu ultima Decembre 1886, a-și înnoí din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie espeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, 15 Decembre.

Deosebită atențiune merită pasul deputaților germâni din dieta provincială a Bohemiei, deoarece el varsă multă lumină în situațiunea internă a monarchiei noastre. După cum am anunciat în revista politică din numĕrul de Sâmbătă, deputații dietei provinciale din Bohemia nu s'au putut înțelege între sine, și minoritatea germână a părăsit parlamentul, declarând, că pe câtă vreme se află în el o majoritate ca cea actuală, ea nu va mai lua parte la lucrările parlamentului. Cu aceasta germânii s'au retras în passivitate, și au lăsat terenul pe mâna Bohemilor.

Obiectul neînțelegerei este politica de împăcare a naționalităților inaugurată de contele Taaffe și care acuma de șepte ani o urmăresce cu bun succes. Germanilor nu le a venit la socoteală concesiunile făcute bohemilor, căci ei erau dedați sĕ domnească numai singuri. Drept aceea gravaminele lor s'au început deodată cu era Taaffe, și acuma au mers așa de departe, încât ruptura se pare neevitabilă.

Cu deosebire s'au amărît tare germânii prin o noauĕ ordinațiune a ministrului de justiție, în care se dispune, ca la actele înnaintate tribunalelor în limba bohemă, decisiunea încă sĕ se facă în limba bohemă, și totodată bohemesce sĕ se facă și referada

Guvernul din Viena a purces dela principiul: judecătoriul este pentru popor, și nu poporul pentru judecătoriu. Drept aceea, cine voesce sĕ fie judecătoriu în Bohemia, acela trebue sĕ cunoască limba poporului, căci aceasta o pretinde dreapta justiție.

Și nu le venia bine germanilor, ca ei sĕ invețe și limba bohemă.

Au început deci a căuta căi și mijloace pentru a-se scoate dela acest obligămênt. Sub cuvênt că germanii din Bohemia supt terorisați din partea bohemilor, deputații din dieta Bohemiei au cerut împărțirea teritorială în cele judiciare. Pe locurile, unde germânii sunt compacți limba justiției sĕ fie cea germână, ear unde bohemii sunt în majoritate, acolo limba lor sĕ fie în întrebuințare. Această pretensiune a germanilor n'a fost primită nici odată din partea majorității boheme. Așa s'a întêmplat și acuma, din care causă germânii s'au retras în pasivitate.

Urmările acestui pas al germanilor din dieta provincială a Bohemiei încă nu se pot prevedé. Lupta este crâncenă, și ea nu se localisează numai în dieta provincială a Bohemiei. Scene sgomotoase au fost și în Reichsrathul din Viena, opozițiunea din parlament de multe-ori așa a fost de încăpăținată în pretensiunile sale, încât însuși monarchul o a condamnat, numindu-o „opozițiune facțioasă.“ Ḑiarele ne pun în perspectivă o retragere a germanilor și în parlamentul central. În casul acesta o crisă internă amenință cealaltă jumĕtate a monarchiei noastre, care poate fi fatală în încurcata situațiune europeană de aḑi. De șepte ani de ḑile guvernului Taaffe i-a succes a împăca lucrurile, și a ține partidele pe terenul unei activități legale în parlament. Acuma s'a făcut începutul, s'a făcut ruptura, și cine scie, unde vom ajunge.

Ḑiarele unguresci în aprețierea acestui pas al germanilor bohemi sunt de diverse păreri. În una convin toate și anume, ca fariseul din evangelie, ele se laudă: „Mulțămescu-'ți Doamne, că la noi nu este ca în Austria.“

La noi nu este ca în Austria, ḑice pressa ungurească, căci ale noastre naționalități sunt mulțămite cu soartea lor. La noi nime nu atacă limba maghiară ca limbă de stat. La noi cu cunoscința limbei unguresci poate fi omul judecătoriu, căci poporul este pentru judecători, și nu acestia pentru popor. La noi sasul, slovacul, serbul, românul nu înțelege un cuvênt din toată administrația statului, și statul în semn de mulțămită 'i pune dare separată pe seama reuniunilor de maghiarisare, chiemate a sugruma puținele scoale sĕrăcuțe, ce au mai rĕmas în mâna bisericilor.

Constatând contrastul dintre Cis-și Translaitania, ḑiarele unguresci cu îngrigire privesc la pasul opoziției germane, și cele guvernamentale atacă cu vehemență pe contele Taaffe, pentru fatalismul, cu care privesce la lupta elementelor din deosebitele provincii austriace.

Perfect pe lume nimica nu este, mai puțin e perfectă starea de lucruri la noi în Ungaria.

Revista politică.

Sĕrbătorile au adus d'ocamdată pace și linisce în cercurile noastre din Budapesta. Oamenii s'au retras și se odihnesc ca sĕ'și reîmproaspete puterile pentru luptele, ce se vor începe peste câteva sĕptămâni în capitala Ungariei. În decursul acestei pause se vor face încercări de către guvernul cis- și translaitan pentru aplanarea unor diferințe, ce mai esistă. În prima linie se va pertracta despre vama pentru zahar și petroleu. Dl Tisza însoțit de un alt ministru unguresc sĕ va duce la Viena.

Evenimentele din capitala Bohemiei au produs un mare svon în toate cercurile diplomatice. Toate foile au luat notițe despre aceste evenimente și foile germane 'și fac comentarii lungi, încurăjind pe acesti eroi ai nemților: cari 'și mai apĕră drepturile lor și nu vor sĕ'și plece capul jugului, ce se pregătesce de maioritate. Ei sunt adevĕrați fii ai patriei, cari îi vor binele, și nu-'i croiesc greutăți. Ținuta lor au aflat resunet și în diplomații cei mai mari, cari regretă de astfeliu de întêmplări, într'o țeară mai ales cum e și monarchia noastră. Toate lucrurile trebuesc aici aplanate în mod pacinic, și vor trebuí sĕ se aplaneze, căci monarchiei îi trebue sprigin și pace înlăuntru, dacă voiesce sĕ lucre și sĕ câștige în afară. Ținuta maiorității, care nici nu vrea sĕ desbată e prea din cale afară și sĕ nu cugete cehii — ḑic foile germane, ceeace le place sĕ gândească căci puterea e încă tot, unde a fost și asta putere va dirige și mai departe lucrurile!!

Dorul d'ași vedé bulgarii un principe pe tron îi face sĕ întreprindă toate, numai ca sĕ reușească odată. Dar atâtea întêmplări par'că vestesc, că nu se va întêmpla chiar pe voia lor. Ba nici chiar pe voia unor altor puteri din Europa. Consiliul de mi-

FOIȚA.

Frunḑă-muză bun viteaz.

— Poveste. —

(Încheiere.)

Vină odată jos, bală spurcată de smeu, — ḑise Frunḑă-muză bun viteaz, — căci acum nu o sĕ-'mi mai scapi, cu minciuni de ale tale, ca în rêndul trecut.

Smeul, care era mai sĕ cadă jos din pom de frică se coborì și tremura ca rĕcile înnaintea lui Frunḑă-muză bun viteaz, când acesta 'l întrebà, că ce moarte 'și alege?

Smeul stătu puțin și se gândì apoi ḑise:

— Așa sĕ me omori, cum te-am omorît eu pe tine, și sĕ faci întocmai precum am făcut și eu cu tine.

Frunḑă-muză bun viteaz, tăià tot dărabe pe smeu, apoi îl băgà în nisce desagi tot găuriți și îl puse pe calul lui, ear la cal îi scoase ochii și așa cu ochii scoși îi croí o bâtă, apoi îi dete drumul sĕ meargă, pe unde va voí.

Despre smeu și despre cal nu s'a mai auḑit nimic pân' în ḑiua de aḑi, de aceea nici eu nu ve mai pot spune despre ei nimica, dragii moșului, căci vedeți DVoastre, precum mergea calul pica și bucătura de smeu, până ce 'l-a piert întreg.

Om de inimă și de înțelegere cum era Frunḑă-muză bun viteaz îi iertă mamei sale și aceasta, ca toate celelalte, spunêndu-'i însĕ, că nu mai are multe păharul până se va umplé.

Mumă-sa însĕ nu-'l putea vedé 'n ochi, că ce 'i-a omorît bărbatul; de aceea 'și și ḑicea ea de multe ori:

— „Las că te-oi popi eu! numai sĕ te pot prodí odată bine.“

Astfeliu îi mulțămia mumă-sa, însĕ Doamne păzesce de dat pe fată. Avea mai multă moare 'n cap, decât ca sĕ fi spus ea gândurile sale cui-va.

Într'o ḑi, pe când Frunḑă-muză bun viteaz era la vênătoare, se 'ntâlnesce c'un om voinic mai ca și el; atunci el plin de bucurie, că mai poate avea încă un soț, de nu trebuie sĕ stea singur ca cucul strigă către omul acela.

— Sĕ trăiesci frate! dar cum de ne 'ntâlnim noi p'aici?

Noroc ai avut, că mi-ai ḑis frate — rĕspunse cela — că într'adevĕr îți și sunt frate, că de 'mi ḑiceai altmintrelea, trebuia sĕ murim ori eu, ori tu, unul din doi.

Apoi se puse și-'i istorisì lui Frunḑă muză bun viteaz, că cum e și frate cu el, cum până ce-a umblat el după leacuri pentru mumă-sa, 'l'a născut pe el, și cum 'l'a crescut pe ascuns, până ce 'l-a omorît pe el, și îi spuse toate celea din fir în pĕr, că ce-i și cum. În urmă apoi, îi ḑise lui Frunḑă-muză bun viteaz:

— Și ca sĕ te încredințezi, frate, despre ceea-ce e muma-noastră și sĕ veḑi, că nu ț'am vorbit minciuni, îți pot spune, că mumă-ta aḑi voiesce, sĕ'ți cânte aleluia, și eată frate cum:

Frunḑă-muză bun viteaz nu-'și putea crede urechilor, ceea-ce auḑia din gura fratelui seu.

— Muma noastră s'a pus și a făcut 2 blide de plăcinte unul pe saema mea, ear celalalt pe seama ta; într'al meu nu a băgat nimic, însĕ plăcintele tale sunt mai de jumĕtate otravă; de cum-va vei pune limba pe ele, ești dus de a doua oară pe vecie; dar tu o sĕ mânci dintr'ale mele, și așa o sĕ scapi de urgia ei.

Când mai auḑì și una ca asta, Frunḑă-muză bun viteaz, se făcu foc și pară, dară se stăpânì, sciind apucăturile mamei sale și de cari acum nu se mai temea.

Vorbele fratelui seu se împliniră întocmai precum ḑisese el; Frunḑă-muză bun viteaz însĕ voia sĕ fie pe deplin încredințat. Deci — cu toate că mumă-sa le tot ḑicea, ca sĕ-'și mânânce fiecare partea sa, Frunḑă-muză bun viteaz, totuș nu mânca dintr'ale lui, numai dintr'ale fratelui seu — sĕ puse, sĕ pună la probă plăcintele sale. Sĕ pune deci, și 'i dă o bucată din o plăcintă unui mâț, ce umbla prin casă miorlăindu-se și frecându-se de picioarele lor, care nistrii din Paris au hotărît, ca pe membrii comisiunei sĕ-'i primească numai ca persoane private şi asta s'a şi întêmplat. Ministrul de esterne i-a învĕţat, sĕ lucre tot cam aşa, după cum primiră învĕţătură din Berlin şi în urma acestor sfaturi comisiunea 'şi vĕḑu de drum spre capitala Britaniei mari.

Se desminte scirea, că trenul, cu care ar fi călĕtorit comisiunea, ar fi fost înnecat în zăpadă, dar se adeveresce cu depeşe din Köln, că delegaţii bulgari Grekow şi Kaltschew au însoţit pe principele *Alecsandru de Batemberg* până la Frankfurt, au avut convorbiri foarte serioase, cari vor ieşí mai târḑiu la iveală.

Din Frankfurt s'au întors la Köln, unde îi aştepta dl Stoilow şi, după ce primiră în audienţă pe representanţii oraşului, luară drumul spre Londra.

Ce vor mai face şi aici, vom vedé.

Svonul cel mai mare 'l face aḑi retragerea energicului bărbat, a lordului Curchil, dela afacerile statului englez. Astă retragere preocupă întreaga ḑiaristică şi pe diplomaţii cei mai vestiţi. Unii o privesc aceasta de un bine nepreţuit pentru Anglia, căci d'abia se va organisa mai cu temeiu. Acest bărbat prevede un crâncen rĕsboiu la primăvară, în care de sigur se va încăera şí Englitera, dar fiindcă trebile din Londra 's d'aşa, încât astă încurcătură ar aduce mari perderi Engliterei, el nu mai voiesce sĕ fie părtaş la astfeliu de politică.

Liberalii nu 'ncap în piele de bucurie.

Cu aceste vesti ne vin altele şi mai amarnice. În Rusia se fac pregătiri pentru rĕsboiul dela primăvară Celor din Berlin li s'a anunţat, că în Sudul Rusiei, veḑi campaniile, cari vor merge în luptă. În Odesa, în Crimea, în Basarabia şi în Caucasia se adună muniţiuni peste muniţiuni, bucate, şi se îngrijesce cu deosebire pentru drumurile de fer şi pentru muniţiunile artileriei. In ţinuturile polone s'au adunat mulţi soldaţi. In Warşovia păn'acum s'au adus 25,000 oameni.

România încă se 'ntăresce mereu, şi 'şi procură muniţiuni. Ea după cum se ḑice va păstra neutralitatea. Despre aceasta a asigurat însuşi dl Kogălniceanu pe mulţi factori politici însemnaţi; numai dacă va fi atacată, atunci fii ei vor sci sĕ'şi apere pămêntul strămoşesc.

Austro-Ungaria şi România.

Foaea din Viena „N. Fr. Presse“ publică între altele cu privire la aceste douĕ state şi următoarele aprecieri: Ministrul Sturdza va sosí în Viena în sĕptămâna viitoare. Cu aceasta se va arĕta pentru prima dată în practică inclinaţiunea României, de a se restabilí din nou raporturile politice comerciale.

Noi am deplâns tot-deauna încetarea pertractărilor convenţionale din Maiu a. c. şi le am ţinut de inevitabile, acum în adevĕr ne bucurăm de simtoamele acestei apropieri. Din aceasta împrejurare, precum şi din împrejurarea, că în timpul mai din urmă i-a succes României a regula din nou referinţele politice comerciale cu mai multe state, cu Francia, Englitera şi Rusia, — avem cea mai tare credinţă, că România fără îndoeală se va înţelege şi cu vecinul seu, cel mai însemnat, unde 'şi trece bogăţiile.

Şi noi nu le am lua acestea spre aşa plăcută cunoscinţă, dacă la pertractările referinţelor politice comerciale cu noi, această tesă n'ar fi cu mult mai gravă, decât cum a fost tesa înţelegerii României cu Elveţia, Englitera, Francia şi Rusia. Helveţia a participat în decursul anilor 1882—1884 abia cu 1 procent, Francia cu 9, Rusia cu 3, Englitera cu 19 la valoarea importului român, pe când mărfurile Austro-Ungariei au format 45—50 procente la importul României. Tocmai din această pricină nici unul dintre celelalte state mai susamintite nu putea pretinde şi scoate la capet dela România o concesiune ori-cât de mică referitor la tractările esportului ei principal de articlii: bucate şi vite, şi totuşi Engliterei îi succese afară de aceasta, în noul seu contract a face sĕ pice favorabila idee a ministrului român de esterne, formula avantagiului celui mare, şi de a-'şi asigura din nou deplina egalisare păn' la anul 1891. Aceasta trebue bine luat în vedere, pentru ce România i-a conces, cu toate că prohibează întocmai ca Francia şi Germania, importul de vite din ţĕrile dunărene — totuşi pentru bucatele din România pe basa legei sale autonome nu îi ia vamă şi esportul materialului brut spre Britania representă cam 30 procente din valoarea întregului esport al României.

Elveţia, Rusia şi Francia iau numai 0, 2, relativ 4 şi 9 procente esportului român, şi tocmai de aceea se şi esplică, că România uşor s'a împăcat cu aceste ţĕri. Că România însĕ imperiului German, care prohibează vitele sale şi bucatele le supuse vamei generale, uşor i-a făcut toate acelea concesiuni gratuit, pe cari Austro-Ungaria le cumpĕră faptic cu contra concesiuni cu mult mai grave, prin aceea, că a recunoscut independenţa statului, e iarăşi uşor de esplicat din pricina relaţiunilor cam încordate; e obiceiu în lume ca fraţii şi consoţii sĕ 'şi poată regula afacerile lor materiale mai greu, ca streinii, fiind-că relaţiunile cele mai strînse cer şi frecările cele mai dese.

Cât de strînse sunt relaţiunile între Austro-Ungaria şi România şi cât de avantagioase sunt ele pentru România se poate vedé faptic, că 34 procente a esportului român vin spre monarchia noastră, şi că acestea cresc mereu din an în an aşa, că în 1885 au întrecut în valoare fabricatele monarchiei nostre, trimise în România.

Numita foaie arată, că referinţele conaţionale şi de vecini, n'ar trebuí sĕ fie aşa ca sĕ escludă cu totul comerciul monarchiei noastre şi sĕ facă loc altor case mari, cari fac esport puţin în afară. De va continua România aşa, 'şi va perde cu totul pieţele şi după cum s'a constatat în cele 6 luni din urmă ameninţă negoţul României o crisă mare.

Dar sĕ facă România ce va face şi sĕ se întoarcă către monarchia noastră şi earăşi ii se vor asigura cele mai bune pieţe. Acestea luându-le în considerare şi trimişii din partea României vor devení mai inclinaţi şi se vor putea restabilí relaţiunile comerciale.

Continuă apoi, că între Viena şi Budapesta se vor face toate încercările posibile d'a se putea ajunge la o înţelegere cu românii.

În 1885 esportul nostru spre România abia a atins suma de 39 milioane, pe când al României măcar că s'a interḑis aducerea porcilor şi a vitelor totuşi a crescut la 40 milioane.

Productele României supuse vamei au atins suma de 362,000, ear ale monarchiei noastre în România în an. 1884 au crescut la 7 milioane franci şi cu adausele navigaţiunei pe Dunăre şi mai mult. Esportul făcut din România în raport cu poporaţiunea vine de fie-care cap 7 fl. 44 cr. pe când cel din monarchia noastră abia atinge suma de 1 fl. v. a.

După ce mai espune numita foaie multe avantage, ce le are România d'aci crede, că se vor aplana lucrurile şi inchiee:

Şi d-l Sturdza va lua în băgare de seamă versurile: „Mann mit zugeknöften Taschen — dir thut Niemand was zulieb' — Hand wird nur mit Hand gewaschen — wenn du nehmen willst, so gib.“ —

Din aceste apreţieri se vede, că pe ai nostri îi cam intĕţesce ceva... şi nu putem ḑice despre apreţieri, decât că: tot omul trage jar la oala sa. Cei aleşi vor scii, ce sĕ facă!!

Desfinţirea scoalei de silvicultură.

Cetim în „Românul“:

La 1883 Iuniu, corpurile legiuitoare, după propunerea dlui I. Câmpineanu, ministrul domenielor, votară legea privitoare la înfiinţarea *scoalei speciale de silvicultură*.

Aceasta lege fu promulgată şi aplicată până la 1 Novembre trecut.

În anul trecut, camerile votară „numai un credit de 30,800 lei pentru cursurile acestei scoale pentru 5 luni, şi un alt credit de 120,000, din care o parte sĕ se dea scoalei speciale de silvicultură, şi o alta celei de agricultură, după trebuinţele, ce se vor cere prin organisarea mai desvoltată *)

Dl I. Brătianu, ministru ad-interim la domenie, pentru cuvênt, că nu sunt bani, a desfiinţat însĕ scoala specială de silvicultură, cu toate că esistă o lege şi votul camerei din toamna trecută. Şi, în locul acestei scoale, s'a creḑut, că este de ajuns sĕ se înfiinţeze o catedră de amenagement la scoala de agricultură dela Herestrĕu.

Lăsând la o parte călcarea legei, întrebăm:

Ce face ministrul cu angagiamentul, ce 'şi-a luat către elevii, cari mai aveau sĕ urmeze încă şase luni pentru ca sĕ termine cursurile? Ce face cu amenagearea şi esploatarea sistematică a pădurilor din ţeară, de care se ocupă legea din 1882 şi legea din 1883, 8 Iuliu?

Elevii sunt daţi afară din scoală, deşi profesorilor le făgăduiseră sĕ le facă cursurile gratuit până la terminare. Statul se angagiase sĕ dea bursă elevilor, cari vor învĕţa bine şi o instrucţie specială, şi în schimb, ei sĕ se angagieze, de va avea statul trebuinţă, sĕ serve cel puţin şase ani, ear în cas contrariu sĕ plătească statului o despăgubire foarte mare.

Acum însĕ, cu desfiinţarea scoalei de silvicultură se nesocotesc doi ani de studiu special al elevilor, cari sunt trimişi la scoala dela Herestreu sĕ înveţe agricultura.

Dar ce se învaţă la scoala dela Herĕstrău?

„Monitoriul Oficial“ din 26 Octombre ne arată, care este programa acelei scoale. Ea se compune din studii, ce se găsesc în raport cu gradul de instrucţie, cu care se primesc elevii. Acolo se admit elevi dela Strihareţ, ce au făcut 4 clase primare şi doi ani de practică la aceea scoală, şi elevi cu 4 clase gimnasiale; dar aceştia nu pot învĕţa în 3 ani, decât ceea ce ar putea sĕ înveţe în acelaş timp elevii în liceu. Eacă deci, că scolarii, ce frecuentau scoala specială de silvicultură, admişi aci cu bacalaureat sau cel puţin cu liceul terminat, nu vor avea, ce învĕţa mai mult la scoala dela Herĕstău, afară numai dacă vor voí sĕ înveţe crescerea şi îngrăşarea vitelor, cultura cerealelor, etc.; obiecte de specialitate, pentru care ei poate că nu aveau vocaţiune. În aceea scoală nu se poate învĕţa matematicele şi economia pădurilor, studii superioare; acolo pot fi învĕţate elementele acestor sciinţe, bune pentru brigadieri şi pădurari, eară nu pentru nesce agenţi superiorí.

Credem, că dl I. Brătianu a fost indus în eroare, când s'a găbit sĕ desfiinţeze scoala specială de silvicultură, căci nu i-s'a pus în vedere nici una din opiniunile bărbaţilor speciali, din ţeară şi din străinĕtate, în cea ce privesce organisarea şi instrucţia silvică. Nu i-s'a arĕtat opiniunile dlor B. dela Grye şi Broillard, amêndoi eminenţi forestieri francezi aduşi în misiune, şi cari au propus înfiinţarea scoalei de silvicultură. Comisiunile însărcinate cu organisarea scoalei au susţinut înfiinţarea ei; scoala s'a înfiinţat, şi acum eacă, că se desfiinţează.

Aceia, cari au susţinut şi susţin desfiinţarea scoalei de agricultură şi cari pare, că au îndemnat pe domnul ministru la aceasta, ḑic, că din aceia scoală vor eşí aspiranţi la funcţiunile statului. Nu este aşa, căci mai întâi pădurile particulare şi-ale stabilimentelor publice sunt mai mult ca îndoite, decât pădurile statului, şi ele au trebuinţă sĕ fie esploatate şi îngrijite de oameni speciali. Vedem că, pentru proprietăţile M. S. Regelui şi pentru domeniile Coroaneí, precum şi pentru mai multe alte proprietăţi particulare, pe cari se află păduri, se aduc silvicultori strĕini, căci noi nu avem de ai nostri; statul chiar nu are în această privinţă oameni speciali îndestulători pentru îngrijirea şi esploatarea sistematică a pădurilor de pe domeniile sale. El a fost şi este silit sĕ pună în serviciu tineri, cari au făcut scoala de agricultură, şi pe cei, cari vin dela scoalele secundare de silvicultură din Ungaria. Lipsa de oameni speciali este atât

---

cum înghite o bucătură sare 'n sus d'un stat de om, ear căḑênd jos, creapă în patru.

— Aşa, mamă! binele acesta mi-'l voiesci, da; însĕ Dḑeu nu ajută pe nedrepţi.

Cu acestea ea pe mumă-sa, şi o duce în odaia, în care a fost smeul ferecat, apoi o băgă într'o bute ḑicêndu-i:

— Blăstămată sĕ fi, de mine şi de Dḑeu, şi până atunci sĕ nu poţi murí, până când nu vei umplea butea aceasta cu lacrămile tale. Când vei umplea-o, iertată sĕ fi de mine şi de Dḑeu, ca sĕ poţi murí iertată şi uşurată.

După toate acestea, fratele seu îşi ia ḑiua bună dela el, ḑicêndu-'i, că el trebue sĕ se ducă la trebile sale cele necurate şi că de aḑi încolo nu-'l va mai vedé, până-i ceriul şi pămêntul. Apoi se făcu nevĕḑut.

Frunḑă-muză bun viteaz de aci s'a întors la iubita sa, la ḑiua-ḑinelor, cu care apoi s'a dus într'un oraş, că cine a mai vĕḑut oameni ca ei, sĕ-'şi petreacă ḑilele în nesce păduri pustii ,ca acelea, unde apoi au făcut o nuntă cât ḑiua cea de ieri, la care era lume de om poftită: tot crai şi crăiese, boieri şi boerese şi'şi petreceau şi se veseliau, ca la ospĕţul lui Frunḑă-muză bun viteaz, uitând de ori ce nĕcaz

Şi eu eram pe acolo pe la nuntă, căci ca un cascăgură nu puteam lipsí. Am căpătat şi eu un blid cu varză ş'o lingură de lemn cu o plăcintă — căci acolo şi plăcinte se mâncau — cât o rotilă de plug Apoi ca o rudă cu foltescii, ce eram, m'am pus pe tecăruit foalelui, până ce l'am făcut ca o dobă, de puteai ucide purecile pe el, întru atâta l'am fost îndopat cu plăcinte şi cu verze acre, fierte cu carne de porc. Vin încă fusese, dar se gătase pe vremea, când ajunsesem eu acolo şi, nefiind ca la Cana-galilei, unde a făcut Iisus din apă vin, a trebuit sĕ me mulţămesc şi cu apă curată şi neprefăcută, gândind, că beau vin.

Ḑina-ḑinelor vĕḑênd, că eu tot îmi casc gura încă'mi-o astupà cu un picior de porc, de pe care se mâncase carnea, şi me dete frumuşel pe usă afară şi nu sciu ce s'a mai petrecut apoi cu ei. Am mai auḑit după aceea, că Frunḑă-muză bun viteaz, după o sută de ani, s'a dus ln mumă-sa, pe care a găsit'o încă trăind, ne mai avênd mult până sĕ umple butea. Frunḑă-muză bun viteaz, vĕḑênd'o, a plâns şi el până ce-a umplut butea de lacrimi, apoi mumă-sa a murit în înnaintea ochilor lui.

De aci s'a întors acasă şi a mai trăit multă vreme, şi poate încă şi aḑi mai trăiesce, de nu va fi perit.

Asta a fost, dragii moşului, povestea lui Frunḑă-muză bun viteaz, de ve place, bine, ear de nu puţin îmi pasă! faceţi-ve alta cu răntaş, căci eu nu 'mi mai sparg capul cu el aḑi, căci m'a tăiat somnul. Ve voiu mai spune alta mâne seară.

Şi acuma seara bună! *St. C.*

---

*) V. Espunerea de motive a ministrului de atunai al domenielor,

de simţită în cât chiar funcţiuni înnalte d'ale statului în această ramură sunt încredinţate unor persoane, cari nu sunt speciale în silvicultură.

Dacă am admite chiar, că din scoala dela Herĕstrău ar eşí şi silvicultori, atunci întrebăm: ce se face cu agricultura? Ne pare, că nu este bine sĕ amestecăm lucrurile şi sĕ facem din scoala de agricultură şi scoală de silvicultură, şi sĕ nesocotim sciinţa agricolă şi cari avem nevoe în această privinţă de mulţi foarte mulţi oameni speciali şi buni agricultori.

Susţinem deci, că rĕu, foarte rĕu, s'a făcut de s'a desfiinţat scoala de silvicultură, şi aceasta mai cu seamă, când esistă o lege şi un vot al camerei, căci pe de o parte se rupe angagiamentul, ce statul avea cu neşte tineri, ce urmau cursurile speciale de silvicultură, ear pe de alta nu se ajunge la scopul de a se satisface trebuinţa în ţeară de bunii silviculturi.

Ne aşteptăm şi dorim ca domnul ministru al domenielor sĕ ia cestiunea în mai de aproape cercetare şi sĕ revie asupra decisiunei luate.

O ḑicem aceasta cu atât mai mult, cu cât aḑi în capul acestui minister se află dl I. C. Brătianu.

Trebue sĕ ne gândim serios, că ţeara posedă 4 milioane pogoane pădure, şi că pe fie-care an dăm un tribut Austro Ungariei numai în produse lemnoase de peste 20 milioane, pe când lemnele noastre le lăsăm sĕ putreḑească, fie din causa neîngrijirei, fie din lipsa de esploatare sistematică.

Varietăţi.

* (Himen.) Domnul Iulian Popescu, amploiat la institutul de credit şi economii „Albina“ 'şi-a încredinţat de soţie pe domnişoara Valeria Pop din Mihalţ.

* Ministrul de finanţe în conţelegere cu ministrul de interne în conţelegere cu alţi ministri, a dat ordin la direcţiunile financiare şi la vămi, ca sĕ nu se mai impoarte marce şi monete strĕine pentru joc.

* Ministrul reg. ung. de finanţe aduce la cunoscinţa publică. următoarea insciinţare: Bancele şi institutele de bani din şi afară din ţeară, încredinţate cu rescumpĕrarea cupoanelor ale rentei de aur ung. primesc ordin ca din 1 Ianuariu 1887 începênd, corespunḑênd Pf. sterlig a bursei berlineze, în Budapesta şi în Viena precum şi întreg imperiul german un Pf. sterlig se socotesce cu 20.38 marce germane, în Paris însĕ corĕspunḑênd cursului de Paris a Pf. cheg. din Londra cu 25.46 franci în aur.

* (Denumiri.) S'au denumit de capelani de clasa II în armată dnii: *Ioan Draia* şi *Ambrosiu Tatar* preoţi gr. or. în Archidiecesa Transilvaniei şi dl *Teofil Moldovan* preot gr. cat. în diecesa Gherlei. De locotenenţi în reservă au fost denumiţi de Majestatea Sa dnii: Stefan Popovici la 2-lea reg. de inf. Emilian Dumbovici la 82, Ioan Macara la 19, Nistor Vararean la 63, Sabin Popovici Barcianu la al 23 bat. de vênători în al 31 reg. inf. Moise Savu la reg. 31; Ca locţiitori de locotenenţi în reservă Stefan Cosma şi Grigoriu Bârsean la al 2-lea reg. în regiment.

* (Unde 's banii!) În Ungaria se pregătesce o nouĕ furtună contra contelui Szecsenyi din pricina transgresiunilor, ce s'au făcut cu banii la plătirea speselor pentru esposiţiunea „cea vestită“ cari provisor s'au ridicat 1.14 milioane florini, în adevĕr însĕ s'au mai suit cu 250,000 mai mult.

Dacă'i censura rapoartele diferite, te-ar cuprinde în adevĕr rîsul, dacă ele n'ar înfăţişa un simptom aşa de trist în administracţiunea Ungariei Esposiţiunea ungurească trebuia sĕ coste la început numai 0.7 milioane; în faptă însĕ spesele sunt de 3.5 milioane fl. Dacă cetesci singuratele espuneri tot lucrul sĕ înfăţişează ca o bazaconie întreagă şi adecă pentru decoraţiuni şi mobile s'au preliminat 60,000, în adevĕr însĕ spesele sunt de un patrariu de milion. Edificiurile trebuiau sĕ coste numai 366,000 fl, în faptă costau 1.333,000fl Pentru tipărirea catalogului s'a hotărît suma de20,000 fl, dar în adevĕr s'a suit la 85,000. Păzitorii, pompierii şi poliţaii mâncară 288,236 fl. Musica şi festivităţile costă pe Ungaria 30,000 fl. v.

Apoi sĕ se mai întrebe cineva, unde sunt bani şi de ce se sporesc greutăţile!?

* (Ce mai vrea Rusia!?) La asta întrebare se poate respunde tare uşor, dacă iei aminte, cum se desvoltă trebile în Ţarigrad. Scirile d'acolo ne spun, că Rusia îşi bate mult capul pentru d'apune mâna pe patriarchat. S'au făcut şi se fac mereu înteţiri ca patriarchul ecumenic, care se va alege numai titular pentru scaunul vacant, sĕ fie un aderent al Rusiei. Regimul grecesc din contră, cumpănind înteresele multe şi mari, 'şi dă toată silinţa ca pe scaunul patriarchal sĕ se suie un bărbat credincios tradiţiunilor eline.

Rĕul cel mai mare e, că în Ţarigrad supuşii Otomanilor au format douĕ tabere vrăşmaşe astfel uni dintre greci sunt credincioşi regimului, ce domnesce în ţeara lor naţională, alţii tot elemente grecesci, din mai multe motive voiesc sĕ se afle în braţele Rusiei.

Asta-'i mai trăbuie Rusiei, ca se biruiască şi aici ş'apoi va sci, ce sĕ facă mai departe.

* (O convorbire cu d. Kogălnicean.) Un colaborator al ḑiariului „Epoca“ din Bucuresci avu ḑilele aceste o convorbire cu dl Kogălnicean, despre care relatează următoarele:

Respândindu-se sgomotul, că d. Ioan Brătian voiesce a se retrage dela putere şi că d. Mihail Kogălnicean va fi chiemat a forma noul ministeriu, am însărcinat p'un amic al nostru d'a vedé pe d. Kogălnicean.

El ne comunică astăḑi resultatul convorbirii în terminii următori:

Am găsit pe ilustrul bărbat de stat suferind, dar voinic şi bine dispus.

I-am ḑis, că este vorba, ca el sĕ fie însărcinat cu formarea ministeriului, în cas când d. Ioan Brătian s'ar retrage.

D. Kogălnician mi-a rĕspuns:

„Eu nu me gândesc acum pentru moment decât la sĕnătatea mea. În 10 ḑile voiu pleca ca sĕ consult pe medici în Viena şi în Paris. Veḑi dar, că nu poate fi vorba pentru mine d'a face politică activă în acest moment.“

După aceasta am pus d-lui Kogălnicean următoarea cestiune:

Ce gândiţi în privinţa situaţiunei României faţă cu complicaţiunile ce se anunţă?

Eată rĕspunsul:

„Înnainte de toate, eu nu cred, că vom avé resbel. Prin urmare nu trebue sĕ plecăm absolut dela această presupunere. Dacă vom admite dar, că pacea va fi mănţinută, atitudinea României e foarte clară. Ea nu poate decât sĕ se ferească d'a nemulţămí pe vecinii sei, şi sĕ urmeze lupta sa economică pe cale pacinică.“

Dar în cas când, în contra prevederilor dtale, resbelul va isbucní, atunci, care credeţi că trebue sĕ fie atitudinea României?

La această întrebare dl Kogălniceanu a rĕspuns în modul următor:

„Cestiunea de căpetenie este d'a se sci, între cari puteri va fi ciocnirea. Dacă ea va avea loc între Rusia şi Austro-Ungaria, sĕ înţelege că posiţiunea noastră va fi delicată.

Dar totuşi nu a'şi înţelege de ce n'am persista în atitudinea noastră espectantă.“

Poate, ḑisei eu, guvernul a luat oare care angajamente în timpul, când s'a alipit de constelaţiunea puterilor centrale.

Nu cred, rĕspunse dl Kogălniceanu, sĕ esiste angagiamente în prevederea acţiune rĕsboinice. E probabil, că guvernanţii nostri sĕ fi dorit a întra în alianţa austro-germană în aceeaşi calitate ca Italia; dar dorinţa pare că nu s'a împlinit, astfeliu că astăḑi România poate sĕ'şi aleagă atitudinea, care îi convine. După mine n'a sosit încă momentul d'a ne pronunţa şi ar fi o mere greşală d'a o face, cum vĕd că sfătuesc unele organe de publicitate. Dacă aş fi în locul guvernului, eată cum a'şi rĕspunde aceluia care m'ar întreba în privinţa atitudinei Românei faţă cu un conflict eventual:

„Sĕ se producă el mai întâi şi atunci îţi voiu rĕspunde.“

Dar dacă un vecin puternic ar vení sĕ ḑică: „trebue sĕ ve pronunţaţi, ori sunteţi cu noi, ori sunteţi contra noastră, trebuie s'o scim?“

„Atunci, ḑise dl Kogălniceanu, rĕspunsul e încă mai uşor. Acelui care 'mi-ar vorbí astfeliu i-aş rĕspunde:

Vĕd cu mare părere de rĕu, că pacea nu poate fi manţinută între puterile mari, dar Romănia nu are şi nici nu voiesce sĕ'şi facă inimici. Duşmanul ei va fi acela, care va călca teritoriul ei. Atunci ea va sci sĕ se apere şi va recurge la ajutoriul acelei puteri, care a respectat'o contra acelei, care a voit sĕ o silească.

Prin urmare sunteţi pentru o neutralitate armată?

„Din nenorocire n'avem alta şi chiar dacă am avea-o totuşi noi trebue sĕ o apĕrăm, trebue dar sĕ fim prea gătiţi.“

După aceasta îmi luai ḑiua bună dela dl Kogălniceanu şi îi uraì o grabnică însĕnătoşare.

⁂

Cu părerile esprimate de dl Kogălniceanu consună şi declaraţiunea ministrului de esterne, dl Ferechide, făcută în şedinţa ela 11 Decembre a Senatului. Discutându-se rĕspunsul la mesagiul coroanei, dnii Mârzescu şi prinţul Sturdza propuserà nisce amendamente, privitoare la politica esternă, de cuprinsul, că dorinţa ţĕrei este sĕ rĕmână neutră în complicaţiunile politice, ce amenință Europa. Comitetul delegaţilor rĕspinse amendamentele ca fiind o bănuială în contra asigurărilor date de minister în această privinţă.

Dl ministru de esterne roagă senatul, sĕ respingă amendamentele şi declară, că între guvernul român şi toate cabinetele strĕine esistă cea mai strictă neutralitate.

Prinţul Gr. M. Sturdza îşi desvoaltă amendamentul, ḑicênd, că se găseşte desarmat în faţa declaraţiunilor categorice ale guvernului.

Discuţiunea s'a închis, după ce amendamentele au fost respinse de senat.

* (Din care familie va fi principele?) De mult, de luni de ḑile se fac discusiuni în adunarea naţională din Bulgaria, în pertractările diplomatice, în deputaţiuni; articlii jurnalelor prevĕd în mod neobicinuit, pe cel ce va purta coroana de principe în Bulgaria...... De ce se face însĕ ătâta zarvă, n'ar fi mai practic, că un singur „anunciu“, din Petersburg sĕ pună capĕt frămêntărilor!! De sigur, că nu. Nu ne lipsesc dinastii crestine, ai căror fii sĕ poată păşí pe tronul bulgar, de ce sĕ vie o altă dinastie! Asta-i, ce produce zarva cea mare. Din 408 principi tineri creştini, doar tutuşi se va afla unul, care sĕ ocupe acest tron!! Sĕ consultăm puţin statistica: Cea mai mare casă domnitoare este *casa de Holstein*, dacă vom mai adauge aci şi dinastiile din Rusia, Danemarca, Grecia şi Oldenburg. Rusia are 25 principi, Danemarca 13, Grecia 4. — După aceasta urmează casa *Vettin*, cu 40 de principi, dintre cari pe regatul sacsoniei vin 6, Veimar 11, Coburg 9, Englitera 8, Belgia şi Portugalia numĕră 4 Coburgi. Casa de Bourbon 47 principi, cari n'au ţĕri; 18 aparţin linii franceze, 11 celei siciliene, 5 celei permesanice, 13 linii spaniole. Numai cesti din linia spaniolă au drept sĕ se încoroneze şi dintre ei numai Alfonso XIII poartă titul de rege. — Afară de acestia mai sunt o mulţime principi şi duci din familia Hohenzolern, şi Habsburg-lontaringică, Nessen etc etc.

Doar din toţi 'şi vor afla şi bulgarii unul pe plac măcar într'alt an.

* (O judecată de pe timpul lui Grigorie Ghica.) In „Pĕcatele tinereţelor,“ rĕposatul Const. Negruzzi povestesce următoarea întêmplare:

Într'una din ḑilele anului 1826 printre alte hârtii, logofătul al doilea înfăţişă dlui Grigorie Ghica o anafora a divanului pe vr'o trei, patru coale de hàrtie.

După ce îi cetì vr'o douĕ părţi din ea:

— Ce e aceea? — întreabă Vodă.

— O anafora a divanului în pricina unor bani, ce pretinde Stoica dela Mihail.

— Cine sunt aceia?

— Doi neguţători de aici din oraş.

— Ḑice, că deşí Stoica are dovadă, că are sĕ ia o sumă de bani dela Mihail, dar Mihail intimpină, că acei bani erau.,. fiind-că... Se vĕd, ce ḑice.

— Cetesce dintâiu, — ḑise Ghica.

Logofĕtul al doilea începu a cetí anafera. Domnul asculta.

Acum era pela a şeasa faţă.

— Am uitat câte ai spus pănă ací, logofete, — ḑise Vodă, — începe dintâiu.

Bietul funcţionar vĕrsând sudori, reîncepu cetirea, care acum merse pănă la încheierea, ce se sfârşia cu obicinuita formulă: „Ear desĕvêrşita hotărîre rĕmâne la înţelepciunea M.-Tale.“

— Şi ce hotărîre sĕ dea înţelepciunea mea, — ḑise Ghica — când din toate ḑisele şi des-ḑisele lor, n'am înţeles nimic? La început are dreptate Stoica, la mijloc Mihail şi la coadă şi Stoica şi Mihail. Aferim! buni judecători am! — Şi de câtă vreme se lănţuesce pricina aceasta?

— De patru ani.

— Patru ani! Şi pentru ce n'a trimis-o în cercetarea starostîlor de isnofuri, după cum e obiceiul între breslaşi?

— Nu sciu.

— Buiurdisesce-o către starostii breslelor, ca s'o cerceteze, s'o pună la cale, şi se'mi facă de-a dreptul mie anaforaua.

Funcţionariul făcu, ce i-se poruncí.

Peste douĕ ḑile, logofĕtul al doilea îi înmână o anafora pe o jumĕtate coală hârtie, în care erau urmĕtoarele:

„Măria ta!

„Am cercetat şi am hotărît: Stoica sĕ plătească „cinci sute lei lui Mihail; pentru care am şi bĕut „adălmaşul la cârciuma lui Badacă.

„Plecatele slugi M. Tale.“

„Maşala! — strigà Ghica Vodă, smucind hârtia din mâna logofĕtului, şi sărutând-o.

O! de s'ar sfêrşí aşa toate judecăţiie în domnia mea!

Ascultă logofete! scrie îndată aici pe hârtia asta, că întărim această hotărîre, şi poruncim, sĕ nu se strămute în veci.

După ce a scris logofĕtul, domnul iscălì şi Muhurdarul puse pecetea.“

Nr. 416 [1500] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului preoţesc în vacănta parochie de a III-a clasă Bozes, protopresbiteratul Geoagiului II, se escrie de nou concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare, conform înnaltei ordinaţiuni consistoriale ddto 18 Novembre a. c. Nr. 5974 B.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Dela 159 familii câte 2 mĕsuri mari cucuruz cu tuleu à 50 fl. 159—
2. Venitele stolari după funcţiunile de botezuri. cununii şi înmormêntări . . fl. 35—
3, Venitele în prestaţiuni cu ḑile de lucru . . . . fl. 79—
4. Un agru ca porţiune canonică . . . . fl. 40—
5. Venit din cimiteriu fl. 10—
5. Venitul cu crucea dela botezul domnului . . . . fl. 20—

Suma fl. 343—

Doritorii de a concura la acest post au a'şi aşterne petiţiunile instruite cu documentele recerute de legile bisericesci în vigoare la acest oficiu protopresbiteral până la terminul mai susindicat.

Secărêmb, 3 Decembre 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial respectiv.

Sabin Piso,
protopresb.

Nr. 226 [1502] 2—3

CONCURS.

Se publică, întru înţelesul lăudatei ordinaţiuni consistoriale din 18 Novembre a. c. Nr. 6041, pentru reîntregirea parochiei Nazna devenită vacantă prin repausarea parochului Zacharia Baciu, cu termin de 30 de ḑile, dela prima publicare în „Telegraful Român".

Emolumentele sunt:

1. Casa parochială cu doauĕ încăperi. şi grădină de legumi solvite în bani . . . . fl. 25.—
2. Canonică, loc de arat şi cositură 3 jugere 1551°□ fl. 98.—
3. Dela 154 familii 154 merţe de bucate cu grăunţ . fl. 154.—
4. 154 merţă cucuruz cu tuleu . . . . fl. 61.—
5. Botezul copiilor . fl. 4.—
6. Dela cununii şi estrase matriculare à 1 fl. . . . . fl. 20.—
7. Dela înmormêntarea oamenilor mari à 3 fl. . fl. 30—
8. Dela prunci mici à 1 fl fl. 20.—
9. Dela botez cu crucea fl. 12.—
10. Maslu . . . . . .fl. 4.—
11. stole mĕrunte preste an . . . . fl. 50.—

Suma . fl. 478.—

sub speranţa înmulţirei după justări.

Doritorii de a ocupa aceasta parochie au a'şi aşterne concursele lor instruite întru înţelesul Regulamentului parochial, subsemnatului oficiu protopresbiteral, fiind totodată îndatorat sub têmpul concursului a se presenta în parochie, în vreo dumineca sau sĕrbătoare, spre a'şi arĕta dexteritatea în acest oficiu, şi a face cunoscinţă cu poporul.

Murĕş-Oşorheiu 1 Decembre 1886.
Oficiul protopresbiteral gr. or. în M. Oşorheiu, în conţelegere cu comitetul parochial.

Parteniu Trombitaşiu de Betlen,
protopresbiter.

Deschidem abonament pe anul 1887.

LA [1503] 1

„Amicul Familiei."

Revistă beletristică şi enciclopedică-literară — cu illustraţiuni.

Cursul XI. Anul 1887.

Va eşi în I-ma şi 15-a ḑi a lunei în numeri câte de 2—3 coale; şi va publica *poesii, romanuri, novele, schiţe, piese teatrali, studii sociali, articli scientifici, amenunte de instrucţiune şi distracţiune* ş. a.

Preţul de abonament pe anul întreg e 4 fl — pentru România 10 franci — lei noi, plătibili şi în bilite de bancă şi în timbre postali.

„Preotul Roman."

Revistă bisericească, scolastică şi literară.

Cursul XIII. — Anul 1887.

Va eşi în broşuri lunare câte de $2^3/_4$—$3^1/_4$ coale; şi va publica *articlii din sfera tuturor sciinţelor teologice şi între aceştia mulţime de predice, pe dumineci, sĕrbători şi diverse ocasiuni* — mai departe *studii pedagogice-didactice şi scientifice-literari.*

Preţul de abonament pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei noi — plătibili şi în bilete de bancă şi în timbre postali.

☛ Abonanţii vor primí unele premii de valoare, şi'şi vor putea procura cu preţuri reduse numeroase opuri din ediţiunea noastră.

☛ Colectanţii primesc gratis tot al patru-lea esemplariu. ☚

Numeri de probă se trimit gratis ori cui cere.

Tragem mai departe atenţiunea publicului nostru cetitoriu şi asupra tuturor scrierilor apărute în ediţiunea noastră şi anunciate în un catalog deosebit, ce se trimite gratis ori cui va cere. Ear în apropierea sĕrbătorilor Crăciunului şi anului nou, ne luăm voiă a recomanda, po lângă alte numeroase scrierĭ pentru tinerime ce se află de vênḑare la noi, ca — **dar potrivit de sĕrbători** — următoarele **Cărţi de rugăciuni:**

Margăritariul sufletului.

Carte bogată de rugăciuni şi cântări bisericesci foarte frumos illustrate. Numeră preste 300 pagine. Preţul unui esemplariu broşurat e 40 cr, legat 50 cr., legat în pânză 60 cr. legat mai fin 80 cr.. — 1 fl., în legătură de lucs 1.50—2.50.

Micul mărgăritariu sufletesc.

Cărticică de rugăciuni şi cântări bisericesci — frumos illustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu aprobarea jurisdicţiunei sup. bisericesci. Preţul unui esemplariu broşurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni şi cântări

pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu mai multe icoane frumoase. Preţul uni esemplariu trimis franco e 10 cr.; — 50 esemplare costa 3 fl.; 100 esemplare 5 fl. v. a.

(Ediţiune pentru gr.-cat., şi altă ediţiunne pentru gr.-or. Sĕ se noteze: care ediţiune se cere.)

Visul

Prea-curatei şi Prea-sântei Născătoare de Dumneḑeu, urmat de cele mai frumoase rugăciuni către Mama Domnului şi către Domnul nostru Iisus Cristos, cu illustraţiuni. Preţul unui esemplariu trimis franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl. 100 esemplare 5 fl. v. a.

☛ A se adresa la **„Cancelaria Negruţiu"** în **Gherla** — Szamosujvár — Transilvania. Unde se cumpĕră şi **acţii** dela **„Albina," „Fnrnica," „Timişiana," „Ardeleana," „Economul,"** şi **„Transilvania."** ☚

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12 —	6.58 7.03	8.30 9.14	1.28 1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Ciucia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireş	—	—	4.15	5.50
Ghîrbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluş	— 11.—	10.28 —	5.26 —	6.43 7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriş	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.9
Vinţul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuş	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaş	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copşa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaş	4.—	–	—	2.18
Elisabetopole	4·35	—	—	3.03
Sighişoara	5.10	—	—	3.59
Haşfalĕu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.06	—	--	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
Braşov	9.21 1.55	— 5.45	— —	9.15 —
Timiş	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiş	—	9.56	1.45	—
Braşov	— 4.16	10.29 —	2.32 7.47	— —
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Haşfalĕu	8.52	—	11.03	—
Sighişoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaş	10.57	—	12.29	—
Copşa mică	11.19 11.31	— —	12 44 12.49	-- —
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaş	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.48	—	1.46	—
Teiuş	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vinţul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2. 6	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriş	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluş	5.56 6.31	-- 6.03	5.30 —	— 8.—
Nadisul ung	.52	6.21	—	8.26
Ghirbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7 23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9 29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.— 11.15	9.13 9.18	— 10.55	4.05 —
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	— 7.04	4.10 4.30	5.45 6.—
Glogovaţ	7;22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliş	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborşin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicîca	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕştia	—	11.11	11.37
Şibot	—	11.43	12.—
Vinţul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12. 36	12.46
Teiuş	—	1.29	1.41

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.24	3.42	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vinţul de jos	12.30	4.29	—
Şibot	1.01	4.51	—
Orĕştia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicîca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborşin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.39	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliş	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaţ	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42 9.17	11.39 12.31	7.30 —
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Haţeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Baniţa	3.05	6.40
Petroşeni	3.37	7.12

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.10	10.07
Baniţa	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Haţeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timişoara	9.08	9.02

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	—	2.02	3.55
Şeica mare	—	2.29	2.22
Loamneş	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	—	9.13	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneş	—	10.20	11.39
Şeica mare	—	10.43	12.07
Copşa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oşorheiu - Reghinul-săs

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheţa	4.02	10.50	3.58
Luduş	4.23	11.11	4.20
M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireşteu	5.48	12.36	5.53
Oşorheiu	6.07 6.41	12.55 1.20	6.13 —
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.1
Oşorheiu	6.34 6.56	— 12.15	8.- 10.20
Nireşteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Luduş	8.51	2.02	12.06
Cheţa	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.18
Cernea	2.39
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriş — Turda

Ghiriş	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriş

Turda	8.29	3·10
Ghiriş	8.50	3.40

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 134 Sibiiu, Joi 18/30 Decembre 1886. *Anul* XXXIV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe anul 1887, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedé în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetí.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfêrșește cu ultima Decembre 1886, a-'și înnoí din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie espeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, 17 Decembre.

Domnul Dr. Tisza István a vorbit la Ocna-Sibiiului și noi trebue sĕ luăm act de vorbirea D-sale, nu atât pentru importanța ei din punct de vedere politic mai înnalt, ci din punct de vedere românesc. Ce a ḑis dl Tisza? „*Că va primí pe ori-cine — de inimic al seu, care va țintí a ne înpedeca în cultivarea limbei și în desvoltarea noastră culturală românească*“.

Aceasta enunciațiune solemnă din gura unui deputat dietal, crescut la scoalele din Germania și adăpat cu cele mai fericitoare cunoscințe, este de mare valoare pentru noi românii din Ardeal, și în genere pentru naționalitățile din Ungaria, pentru că enunciamêntul acesta nu este alt ceva decât espresiunea curată și nefalsificată a tuturor românilor de ori ce colorit politic. Ḑiariul „Kolozsvár“ publică cuvêntarea fiiului ministrului președinte al Ungariei în toată estinderea sa — ear domnii din Aiud o ciungăresc după cum le convine, ca sĕ nu se afle în cercurile maghiare, că ce vederi domnesc astăḑi la o seamă de oameni tineri, cari încep activitatea lor politică prin enunciațiuni de soiul celei de la „Ocna-Sibiiului“.

Va sĕ ḑică, ce recunoasce însuși dl Dr. Tisza? Recunoasce, că esistă aici la noi un curent dușmănos desvoltărei noastre culturale și că acest curent a făcut deja astfel de cuceriri în inimile ungurilor, încât ei nu sunt aplicați a vedé în desvoltarea noastră decât un pericul permanent pentru ei, pentru Ardeal, pentru rasa maghiară și pentru programul celor ce susțin, că numele „Kolozsvár“ este și rămâne program pentru fie-care maghiar Ardelean.

Ne place, sĕ credem, că programul dela Ocna-Sibiiului, nu va fi numai o frasă goală, cum le auḑim des prin casinele maghiare — și ne place sĕ credem, că ungurii din Ocna-Sibiiului vor vení la convingere, că numai prin aceea, că vor restituí subvențiunile învĕțătoresci și a le preoților vor dovedí, că voesc sĕ trăiască în pace cu românii de acolo. Sĕ ne spună nouĕ un ungur fie el, cine va fi — dacă noi nu susținem tocmai aceea, ce a susținut și susține dl delegat al Ocnei-Sibiiului.

Sĕ ni se arete un cas concret, în care noi am fi cerut mai mult, decât ca sĕ fim lăsați ca pe banii noștri, scoși din pungile noastre, se ni sĕ lase libertatea de a ne cultiva, așa după cum cer legile firei limbei noastre, legile nestrămutabile și eterne ale pedagogiei.

Politicesce noi românii și așa suntem reduși la nimica și auḑim valoroase voci românesci, ca sĕ ne abstinem și de ai mai controla pe maghiari în afacerile publice, sĕ'i lăsăm sĕ'și dea ei singuri peste cap și toată respunderea sĕ o aruncăm în contul lor, ca ei sĕ'și dea seamă cu prăpastia, în care aruncă țeara prin diferitele soiuri de vecsațiuni, ce ne fac fără pic de scrupul. Noi iubim însĕ cu mult prea mult această țeară și așeḑămintele ei, decât ca sĕ ne putem învoí a abḑice de bună voie la o controlă bine-voitoare atât în comitate cât și în genere în vieața publică.

Suntem și am fost mult prea sinceri, ca sĕ nu lăsăm sĕ se înnăsprească relațiunile între noi și între maghiari păn' acolo — ca sĕ nu mai fie reîntoarcere, de aceea am fost și suntem aderenți ai politicei active și susținem acest program chiar și cu risicul de a devení nepopulari la pretinșii conducĕtori ai neamului nostru. Este un câștig moral pentru noi a ne face datoria, a nu lăsa pe oamenii stăpânirei, ca sĕ lucre în detrimentul poporului român și prin el al patriei comune.

Vor vení têmpuri și dea Dḑeu sĕ nu fie departe, când patria va avea lipsă de brațele românului și a le sasului ca și de a le maghiarului și atunci nu ar fi bine, ca pe noi, pe români sĕ ne găsească astfeliu de evenimente, ca pe nesce sclavi — cari nu pot iubí patria lor, pentru că ea nu dă pentru ei decât nuiele ca sĕ-i bată, ci ca pe nisce cetățeni liberi, conscii de datorințele noastre și entusiasmați păn'ă la esces pentru binele și fericirea patriei.

Până când însĕ limba noastră formează calul, pe care călăresc cei de la Cluș și din alte centre tot cu asemenea vederi — până când și cei mai moderați români sunt priviți cu neîncredere, până când încercările noastre de o apropiare sinceră întêmpină resistință diabolică în cercurile maghiare, până atunci ḑeu nu scim, sĕ mai continuăm a întinde mâna noastră de pretini, celor ce în îngâmfarea lor, nu ne vĕd, nu ne înțeleg și mai că am putea susțіné, că nu le place sĕ stea nici de vorbă cu noi. Astăḑi e așa — și se pare, că egemonia maghiară 'și-ar fi asigurat domnirea asupra noastră pentru toate timpurile — dar dacă privim la nemții din Cislaitania, că au fost siliți sĕ părăsească dieta din Bohemia, unde odată au fost și ei tari și mari, oare nu putem crede, că prin evenimente neprevĕḑute, sĕ se întoarcă roata norocului și dincoace și sĕ vedem pe naționalități în posiție mai întărită?

Consult deci și înțelepțesce ar fi, când amenințați de toate părțile sĕ căutăm a ne îngrădí prin încrederea și stima reciprocă, făr' de care pace și linisce nu poate sĕ esiste.

Revista politică.

Cu tot svonul cel mare, ce se face despre nimicirea Bulgariei și cu toate opintirile, ce se ivesc din partea unor puteri cumpĕnitoare în pacea europeană, Bulgaria totuși devine din ce în ce tot mai hotărîtă.

Puțin i-a păsat comisiunei bulgare, că n'a primit audiență la ministrul resident rus în Berlin, puțin îi pasă Bulgariei acum de amenințările Rusiei. Nu scim, cum o va scoate Bulgaria la capĕt, scim însĕ, că chiar în butul tuturor amenințărilor rusesci ea e tot mai hotărîtă; și asta se vede de acolo, că bulgarii s'au hotărît a introduce în *armată limba bulgară*, ținêndu-o cu mult mai favoritoare, pentru instruarea militarilor bulgari.

Astfel ministrul de resbel a esmis o ordinațiune: *ca limba rusească sĕ fie delăturată cu totul și sĕ se înlocuească prin limba bulgară.*

Aceasta dispozițiune de sigur, că n'a căḑut bine celor ce se dau de protectori ai Bulgariei.

Cu aceste sciri ne mai sosesc și alte din Bulgaria. Pe lângă principele *de Coburg* va fi primit ca candidat pe tronul Bulgariei în prima linie și *con-*

FOIȚA.

Nenea Mitru.

Rar om în lume mai era și nenea Mitru.

Sĕrac și trudit ca vai de el, și el nu era ḑi, nu era ceas lăsat dela Dumneḑeu, sĕ nu rîdă, sĕ nu glumească, el era totdeauna mai mulțămit și mai îndestulit decât mulți oameni avuți din Hârticel.

Sĕrac și vesel. Că era sĕrac, o sciau ei și corbii din pădure, dar apoi de ce sĕ nu fie și vesel, când el ori unde mergea, găsia masa întinsă și câte un păhar de beutură încă nu lipsia.

La toți mergea el bucuros, însĕ la nimeni ca la Sanda. Acolo era, ce era.

Oamenii 'l chiemau la ospețe, la serbători, la prasnice și ochișorii băeților sclipiau plini de bucurie, când vedeau pe nenea Mitru, venind, apoi fetițelor și flăilor scia el sĕ le cânte uneori câte una, de dragoste ori de jale, de gândeai, că li se despică inima.

El și cu tovarășa lui, o vioară cam cu puțină sclipeală, amêndoi sciau, cum sĕ se vîre la inimile oamenilor, așa încât fără ei, la toți le părea, că toată lumea îi moartă.

Apoi după ce isprăvia, vîra arcușul între coarde și pornia sus pe stêncă, la coliba lui, unde ear cânta de dimineața până seară și până când ceriul argintiu se desfăcea în mii de stele senine.

Cine a fost vre odată în Hârticel, trebue că s'a abătut și pela Sanda, și cine cunoasce pe Sanda de acolo, nu poate sĕ nu cunoască și pe floarea fata ei, un drag de fată frumoasă, subțire, svelta și mlădioasă de ți se scurg ochii după ea.

Toma, bărbatul Sandei și tatăl Floricei era arêndașul satului, ear acum după ce murise el, remase Sanda, și ea cu singurul ei ajutor, cu Florica, purta toate greutățile căsii.

Femee harnică și vrednică era ea, de n'avea părechie în tot ținutul.

Casa Sandei e așeḑată tocmai la marginea satului. Acolo gustase ea dulceața anilor neuitați ai copilăriei, acolo trăise în unire cu Toma, neuitatul ei soț, un șir lung de ani în nesfêrșită liniște și tignă, mulțămire și îndestulire.

Pe dinnaintea casei se coboară vesel și sprinten de sus dela munte un rîuleț și aduce cu el apă rece și curată ca cristalul.

El curge tainic în valuri line, și nimeni nu-'l bagă în seamă, nimeni nu se gândesce la el; nimeni pe lume nu-'i ascultă suspinile lui; el tace și suspină, până când se 'ngroapă în fundul mării.

Ce resplată cruntă pentru el.

De câte ori n'a recorit el sufletul Floricei, frânt de arșița soarelui, de câte ori n'a scăldat el picioarușele ei albe și micuțe, și nimeni nu era, cine sĕ se gândească la el, cine sĕ'i asculte suspinele lui.

Nu sunt tot astfel și doririle omului?

Ele isvoresc din adêncul unei inimi iubitoare și se sfêrșesc în un rîu de lacrimi, ce curge tainic, suspinând, până când se 'ngroapă în fundul pămêntului. Și nimeni nu e, cine sĕ 'l asculte, sĕ-'l bage în seamă, cine sĕ se gândească la durerea lui.

Nu era Duminecă, nu era serbătoare, nu era prasnic — în dulce — sĕ nu se adune întreg satul, pe pajiște înnaintea Sandei, sĕ nu glumească, sĕ rîdă, sĕ cânte, ori sĕ joace.

De ce mergeau ei acolo și cine-'i îndemna sĕ meargă, nici ei nu sciau.

Destul că așa o pomenise.

Ei se duceau sĕ uite de griji, de necasurile de peste ḑi.

Bĕtrân și tinĕr, mare și mic, toți deopotrivă așteptau cu ardoare ḑiua de sĕrbătoare și erau peste mĕsură mulțămiți, când se puteau vîrí în apropierea lui Mitru, sĕ poată gusta dulceața doinelor, cântate cu atâta măestrie de ți-se opria resufletul.

Și Doamne, cum îi creștea lui inima, când vedea o lume întreagă, toți cu ochii încleștați asupra lui.

O lume, care pentru el venise, sĕ o desmerde, sĕ o veselească, sĕ o mulțămească, si el o făcea pentru dragostea lor, și pentru dragostea lui.

Încătrău era îndreptată dragostea lui, o scia el prea bine. O sciau ei poate și alții. Și dacă n'o sciau, *tele Paiacevici.* Încă nu se scie, cine a influinţat ca sĕ 'şi încerce şi acest conte norocul pentru tron, dar se scie atâta, că unul dintre cei mai vestiţi bărbaţi ai oposiţiunei, comandantul-maior *Panow* ş'a dat, demisiunea, carea cu greu a fost primită.

Cu ḑiua întâiu a Crăciunului au sosit şi deputaţii bulgari în capitala Britaniei-mari. Lordul Iddesleigh, îndată ce a fost anunţat despre sosirea oaspeţilor, a venit din provincie în cetate, pentru ca sĕ-'i primească în audienţă. Remarcabil este, că deputaţiunea a sosit în Londra d'odată cu principele *Alecsandru.*

Între Germania şi Rusia, după cum vin vesti, pacea se întăresce tot mai tare şi mai tare. Foile rusesci nu mai sunt aşa aspre în limbagiu faţă de foile germane, dar şi astea îşi trag bine seama, cu cine au de lucru. Numai monarchia noastră se pare a nu fi hotărîtă, d'aceea sĕ şi poate observa pricina, pentu ce foile rusesci îi sunt aşa de duşmănoase. Ea însĕ trebue sĕ se decidă, *ori rĕmâne în alianţa germano-rusă şi joacă pe placul Rusiei, ori 'şi dă şi mai departe mâna cu Anglia.*

Lumea din Anglia încă nu-i astêmpĕrată din pricina retragerei lordului Churchill. Lordul, după cum spun foile, a fost silit sĕ se retragă şi din pricina, că nu se unia în păreri cu Salisbury asupra afacerilor celor mai importante. Între acestea se mai socotesce şi afacerea cu Bulgaria. Nu-'i venia adecă la socoteală politica lui Salisbury, ca acest bărbat în numele Engliterei sĕ pâşiască aşa de hotărîtoriu. El împărtăşa în astă privinţă cu deosebire politica lui Chamberlains şi nu voesce la nici un cas, ca Englitera sĕ participe la un rĕsboiu european. Pricina cea mai mare este însĕ Egiptul, pentru care dl Salisbury se pare, că nu se prea interesează, aşa, că Francia a devenit foarte cutezătoare în pretensiunile sale şi urmarea va fi, *că Francia va stăpâní Egiptul.*

În Francia pare, că domnesce liniscea cea mai mare, cel puţin aşa ne asigură foile; şi cu deosebire foile germane, ies care de care cu vestea, că pacea între Francia şi Germania e asigurată. Ele 'şi basează afirmarea asta pe convorbirea, ce a avut'o în ḑilele de curênd ambasadorul frances la curtea de Berlin, precum şi pe vorbele ministrului de rĕsboiu frances, vorbe, ce le-ar fi adresat chiar unor oficeri de rang înnalt: oficerii doresc rĕsboiu şi numai rĕsboiu, la ceea ce ministrul le-a rĕspuns cu cuvintele: Mi place cum vorbiţi, ca adevĕraţi soldaţi, demni de mărirea strămoşilor, *dar ţeara d'ocamdată vrea pace,* fiţi linisciţi! Nu me îndoiesc însĕ, că vr'o dată veţi dovedí, că inimile vechilor franci, bat în piepturile voastre.

Noii episcopi.

O promoţiune neaşteptată se produse ḑilele acestea în episcopatul sfintei noastre biserici naţionale; de unde nu era de prevĕḑut de cât o singură vacanţă de episcop, prin înnălţarea I. P. Sfinţitului Iosif al Ungro-Vlahiei dela scaunl Dunărei-de-jos. Prin demisiunea episcopilor de Rîmnic şi de Huşi, sacrul şi marele colegiu electoral al României, fu convocat la 10 ale curentei spre a da regatului trei episcopi.

„Epoca" credincioasă misiunei sale, dintre care cea mai de căpetenie este rîvna pentru mărirea şi prosperitatea bisericei naţionale, îşi îndeplinesce o plăcută datorie a înfĕţişa cetitorilor sei pe noii ierarchi ai României, după câte-va date, pe cât de cu putinţă esacte şi în rêndul, după care s'a sĕvêrşit alegerile, precum urmează:

P. S. S. episcopul Partenie al Dunărei-de-jos.

Fiu de preot din satul Clincenii, judeţul Ilfov, d'abea a păşit peste al 40-a an al vêrstei sale. Se destinà din copilărie a urma cariera părintelui seu şi întrè în seminariul central din Bucureşti, unde după ce absolvà cele dintâi patru clase, fu admis la preoţie, hirotonisit pe seama bisericei Mihai-Vodă. Dar, rĕmâind vĕduv de tinăr, se călugărí şi la 1873 fu trimis de generalul Tell, p'atunci ministru al cultelor, la Athena ca sĕ înveţe teologia. Introdus în ţeară cu rangul de licenţiat, primì în curênd rangul de archimandrit şi fu numit preot al capelei române din Paris, unde petrecu câtva timp.

La 2 Februarie 1886 fu sacrat archiereu cu titlul de Băcăoanul. Deşi tinĕr şi cel mai nou dintre egalii sei, fu ales episcop eparchiot; în această repede înnaintare însĕ locul naşterei P. S. Sale, a avut o mare însemnătate în combinaţiile politicianilor ḑilei. Cu toate că P. Sfinţitul Partenie nu s'a făcut cunoscut prin nici un fel de operă literară, sau altă lucrare bisericească, după cum ne asigură cunoştinţele sale, P. S. S. are un caracter firm, întreg, plin de zel patriotic şi de căldură sufletească, pentru mărirea bisericei naţionale.

* * *

P. S. S. episcopul Silvestru al Huşilor.

Fiu de ţĕran din satul Oşlobeni, judeţul Neamţu, aprope al 50-lea an al vêrstei sale. Avênd din copilărie mare chiemare pentru biserică, fu dat în creştere de părinţii sei la monăstirea Bisericani, unde se călugărí foarte de tinĕr. Fiind diacon la vêrstă de 20 de ani, fu adus în seminariul din Socola, de către un unchiu al seu, de unde determinând cu succes cursul celor şapte clase, fu trimes la academia din Kiev, de către unul din marii noştrii ierarchi, unde obţinu gradul de magistru sau licenţiat în filosofie şi teologie.

Fie-ne ertat a o spune în treacăt aci, că universităţile ortodocse n'au acordat nici odată gradul de doctor în teologie, ori cât de bine ar fi absolvit cineva cursurile facultăţii, decât după ce s'a ilustrat prin îndelungate proponimente a învĕţăturei bisericeşti sau prin lucrări teologice de o celebritate universală.

Întors în ţeară, părintele Silvestru fu numit profesor la seminariul central din Bucureşti, al cărui director devenì în curând; în acelaşi timp fu numit redactor al ḑiariului „Biserica ortodocsă română," organ al Sf sinod. Sarcini, pe cari le îndeplinì cu mult zel, activitate şi mai cu seamă, cu multă supunere şi blândeţe, merite ce'l desemnară la treapta archierească, la care fu înnălţat şi sacrat la anul 1879, cu titlul de Piteşteanu.

Preot de chiemare, părintele Silvestru, pe cât de simplu în viaţa privată, p'atât de măreţ se înfăţişează credincioşilor, când slujesce dumneḑeiasca liturgie. Bărbat instruit, blând şí bine-voitor din fire va putea alina şi îndrepta multe rele şi suferinţe din decăḑuta eparchie, la cârma căreia a fost chiemat.

* * *

P. S. S. episcopul Ghenadie al Râmnicului-noul-Severin.

Născut în Iaşi, fu crescut la palatul domnesc de unchiul sau, archimandrit al capelei princiare şi confesor al lui Mihai Vodă Sturdza; din ordinul Domnitoriului fu admis la vêrsta de 14 ani în seminariul Socolei la anul 1845. După ce absolvì cu un succes strălucit cele şapte clase seminariale, fu călugărit şi hirotonisit diacon al monastirei Socola; iar la 1886 fu trimes spre complectarea studielor la marele seminariu fanariot dela Halkie de lângă Costantinopol, unde învĕţà trei ani.

Întrodus în ţeară fu din nou trimis, pentru înnaltele studii filosofico-teologice la Academia din Kiev, unde îşi desăvârşì învĕţătura şi primì gradul de magistru în teologie şi filosofie. Aşeḑêndu-se definitiv în ţeară fu numit profesor la seminariul Socola din Iaşi, de unde fu curênd permutat în aceiaşi calitate la Bucureşti, fiind desemnat de Sf. Sinod a lua direcţia ḑiariului şi a tipografiei bisericeşti.

Cu toată activitatea nepregetată, ce a depus în multiplele sale sarcini, din cari o mare parte gratuite, părintele Ghenadie a avut a învinge zavistiele multor invidioşi spre a străbate la treapta archierească, la care ajunse dabea în anul 1885, când la 2 Febrarie fu sacrat archiereu cu titlul de Craioveanul.

Bărbat erudit, elenist şi slavist consumat, părintele Ghenadie, a îmbogăţit literatura profană şi bisericească, cu descoperiri preţioase pentru istoria neamului nostru.

Într'un timp foarte scurt şi cu mijloace rĕstrânse, P. S. a prefăcut tipografia bisericească într'un stabiliment grafic de primul ordin: tipărirea cărţilor bisericeşti cu caractere noue şi gravarea icoanelor sub nemijlocita priveghiere a părintelui Ghenadie, sunt adevĕrate capete de operă de o artă începătoare la noi, şi dovedesc chiemarea sfîntă, rîvna şi nepregetata osteneală, de care e însufleţit noul episcop şi mărirea sfintei noastre biserici. Daruri, cari îl chiemau aproape de drept la moştenirea scaunului cesarilor şi al filareţilor Rîmnicului, cari s'au distins prin scrierea şi tipărirea întâilor cărţi româneşti, în secolul trecut.

* * *

Nu putem termina aceste scurte schiţe biografice, fără a însemna cu mulţumire băgarea de seamă, ce am făcut la aceste alegeri, despre dispariţiunea judecăţei rĕu voitoare în potriva acelor clerici, cari şi-au primit înnalta cultură ortodocsă la academia din Kiev.

Noi primim aceasta ca un semn bun pentru întărirea ortodocsiei române. Căci pe cât e de absurd a se cere universităţilor papiste ori protestante, preoţi pentru o biserică ortodocsă, p'atât urmează a fi chiemaţi la ierarchia bisericei noastre clericii, cari s'au adăpat la adevĕratele isvoare ale ortodocsiei. Şi aceasta este atât de adevĕrat, în cât deunăḑi „G. Tran." aducea ştirea oficială, că ministrul de culte al Austrei, a acordat o bursă dlui Dr. Corneliu Săvescu, ca sĕ meargă la Kiev şi la Petersburg, spre a cerceta facultăţile de teologie d'acolo ca unul, care e destinat a fi profesor de teologie ortodocsă.

Sĕ sperăm dar, că noii episcopi vor ştí a se manţiné la înnălţimea sacrei lor misiuni, pentru fericirea ţĕrei şi mărirea bisericei noastre; şi că în îndelungata păstorie, ce le dorim din toată inima, ne vor da tot-d'a-una plăcutul prilej, d'a însemna faptele cârmuirei lor, roditoare de binele obştesc.

Baba-Novak.

Apel.

Tinĕra reuniune a învĕţătorilor români din Selagiu, precum şi corpul învĕţătoresc din tractul T. Sarvadului, ca reuniune învĕţătorească filială. ţinêndu-'şi şedinţa sa de toamnă în comuna parochială Paţialuşia la 15 Decembre 1886, a accentuat întrĕ altele şi lipsa unei biblioteci filiale pentru aceasta reuniune. Deci considerând, că acest tract protopopesc, respective corp învĕţătoresc, se află între elemente puternice şi contrare în limbă şi sânge faţă cu naţionalitatea, ai cărei fii suntem; considerând mai departe, că precum celelalte aşa în acest corp învĕţătoresc se află între impregiurări nu prea favorabile în privinţa stărei sale materiale, fiindu-ne şi reuniunea abia la începutul nascerei sale: reuniunea a decis în şedinţa sa de toamnă mai sus amintită, ca pentru înflorirea bibliotecei tractuale sĕ adreseze un apel către on. public român, atregênd

---

o gâciau, că încă nu s'a găsit om pe lume care, sĕ şi-o poată ascunde.

Apoi le era destul sĕ'l audă, cântând: Sĕ le cânte el ori ce le-ar fi cântat, nu putea sĕ nu'şi dea în petec.

Mai cu seamă când le cânta:

Aşa mândră bălăioară
Ţ'aş cânta doine potop,
Dar vai, buza ta m'omoară
Ş'ochii tĕi de vin me îngrop.

Nu era destul ca sĕ gâcească, ce se petrece în sufletul lui?

*

Pe pajişte înnaintea Sandei se încinse un joc, pe cum de mult nu s'a mai pomenit: Mitru era în mijloc, el le cânta precum nu le-a mai cântat nici odată. Toţi erau veseli, glumiau, rîdeau, şoptiau şi vorbiau, apoi sĕ se sdrobească.

Cine le făcea veselia, era Mitru, cine-'l făcea pe el vesel, era Florica, şi cine-'l făcea trist şi mănios, era tot ea.

Era destul ca ea sĕ se uite odată la el, aşa cu farmecul, cu dulceaţa, ce o avea, şi el era nebun de fericire. Şi eară, era destul ca sĕ o vadă cu altul aşa, vorbind, ori zimbind şi tot el, era nebun de furie, de mănie, de desperare şi de groază.

Dar toate pe lume se sfêrşesc odată. Toate se trec, pier, se nimicesc şi bucuria şi mulţămirea, şi întristarea şi durerea şi mănia, toate într'un minut sunt nimicite, sunt perdute, sunt îngropate pentru vecii-vecilor.

Se gândia şi Mitru la asta?

Se cam temea el. Ca tot omul, ce poartă ceva ascuns la inima sa, nu ţinu mult nici aceasta, curênd se puse capĕt şi temerii lui.

Era în amurgul sĕrii. Doi câte doi se cam feriau flăcăii şi fetiţele la câte un locşor umbrit acolo, unde puteau sĕ vorbească cu mai puţină sfială.

Numai băeţii, pe cari încă nu 'i rĕsbise foamea, nu se mişcau, până nu vedeau pe nenea Mitru, pornind cu vioara pe spate, cum avea el obiceiu.

El însĕ era tare nedumerit, sta locului ca împetrit. Privirea lui era crunt îndreptată la un loc pe prispa casei. Inima îi svêcnia, peptul i se ridica şi slobozia cu atâtea furie, încât ar fi fost în stare sĕ rumpă, sĕ prăpădească tot ce-'i sta înnaintea ochilor.

Florica era pe prispa casei. Cu ea era şi Petru acel Petru, care în ochii Mitrului era totdeauna o ţandără. Capul ei era rĕzămat de umĕrul flăcăului, ochii ei erau îndreptaţi în ochii lui şi mâna ei asemenea în mâna lui.

Ce cruntă durere pentru Mitru. Tot, ce avea el mai scump pe lume, toată bucuria lui, toată nădejdea lui, toate visurile, toate gândirile lui erau nimicite, omorîte, îngropate poate pentru totdeauna.

El scia, că Petru e ficior avut, de părinţi avuţi, din fruntaşii satului, şi nu-'i trebue, decât un cuvênt şi Floarea e a lui.

O luptă crâncenă se petrecea în peptul lui, aceea luptă, pe care numai inima proprie o cunoasce, o simte, o poartă şi o îndură.

Şi când se gândia el, că trebuie sĕ meargă, sĕ fugă, sĕ sboare, sĕ nu mai vadă lume, sĕ nu vadă pe nimeni, părea, că i-se despică inima.

Dar n'avea încătrău. Aşa trebuia el sĕ pornească de acolo, dela acel loc, odată atât de scump şi acum o povară pentru inima lui, o povară, pe care abia o putu tîrí păn' acasă, până sus pe coastă la căscioara lui şi când ajunse acolo, căḑu frânt de durere la pământ.

*

Ḑi de ḑi o ducea el din rĕu tot în mai rĕu.

Până când odată vestea rĕspândită în sat, puse capĕt şi rĕului.

Dela gură la gură se pornise în Hârticel vestea, că Petru ia pe Florica.

Când se mai ajungă şi la Mitru era prea târḑiu. El zăcea înnaintea uşei, adâncit în un somn adânc. Era acel somn, din care în veci nu s'a mai trezí.

C. A. Silvian.

prin el atenţiunea bine-făcĕtorilor şi asupra acestei biblioteci filiale.

Ne rugăm deci cu toată căldura, ca ofertele benevole precum: cărţi, ḑiare, bani, şi altele, cu cari marinimoşii patroni ai causelor naţionale sunt rugaţi a contribuí la ajungerea scopului nostru, sĕ binevoească eventual a-le trimite în Cehalul român (p. u. Tasnad.) subscrisului concreḑut şi bibliotecar al acestei reuniuni filiale, pe cari în puterea oficiului seu îşi va ţiné de datorinţa a a le chita în numele reuniunei pe calea publicităţii, aducênd mulţămită cordială marinimoşilor contribuenţi.

Paţialuşia, 15 Decembre 1886.

Iulian Dragoşiu, preşed. ad. hoc. şi preot loc.
Dionisiu Valeanu, not. şi bibliotecar.

Varietăţi.

* (Parastas.) În 30 Novembre s'a sĕvârşit un parastas solemn în memoria Marelui Andreiu şi în comuna Ilimbav din protopr. Agnita.

Parastasul s'a sevêrşit în sunetul clopotelor. Parochul Ioan Alecsandru a ţinut la sfêrşit o frumoasă cuvêntare despre vieaţa Marelui bărbat.

* (Cas de moarte.) Din Braşov am primit trista scire despre rĕposarea presidentului eforiei scoalelor noastre de acolo, Constantin Popasu. Moartea acestui bărbat este o perdere adênc simţită de noi românii şi în special românii din Braşov au perdut în rĕposatul pe un bărbat, care de un lung şir de ani conduce afacerile administrative ale scoalelor noastre de acolo cu cel mai bun succes, au perdut pe un om, între împregiurările critice de astăḑi, care cu greu se va putea supliní.

Constantin Popasu a lăsat în urma sa o vieaţă plină de activitate, care ca făclie aprinsă va lumina cărările acelora, cari vor fi chiemaţi sĕ ocupe locul părăsit de el.

Din partea familiei am primit următoriul anunciu funebral:

CONSTANTIN POPASU,

fost comersant, preşedinte al Eforiei scoalelor centrale române de relig. gr. or. din Braşov, membru al Comitetului parochial dela Biserica Sf. Nicolae din Scheiu, membru al sinodului şi al Comitetului protopresbiteral în protopopiatul I. al Braşovului, membru al Gremiului român de negoţ levantin în Braşov, membru în consiliul de administraţie la Institutul de Credit „Albina“ în Sibiiu şi delegatul aceleia la filiala din Braşov, membru al Asociaţiunii transitvane pentru literatura şi cultura poporului român şi a altor Reuniuni de cultură şi binefacere

după un morb scurt a încetat din vieaţă la 14/26 Decembre 1886 la 8 oare dimineaţa în etate de 75 de ani, după împărtăşirea cu sfintele taine.

Remăşiţele pămêntesci ale neuitatului defunct s'au aşeḑat la locul de odichnă Marţi în 16/28 Decembre în cimitirul Bisericei Sf. Nicolae din Scheiu.

Fie-i ţĕrina uşoară şi memoria bine cuvêntată.

Eforia scoalelor centrale române astfeliu anunciă trecerea din vieaţă a presidentului seu:

Constantin Popasu, mult meritatul preşedinte al Eforiei scoalelor centrale române de religiunea gr. or. din Braşov, *nu mai este între cei vii.*

Nobilul seu suflet astăḑi la 8 oare de dimineaţă 'şi-a părăsit locaşul părintesc.

După un serviţiu de 11 ani plin de zel neobosit şi stăruinţă, împreunată cu abnegaţiune de sine, în vrêstă de 75 de ani, trecênd la cele eterne, a lăsat Eforia şi scoala lipsită de un conducĕtoriu valoros şi probat, şi de un adevĕrat părinte al scoalelor noastre.

Despre această dureroasă şi profund simţită perdere încunosciinţăm pe toţi amicii scoalei şi aderenţii culturei naţionale.

Corpul mult regretatului defunct se va aşterne în sala cea mare a gimnasiului român. Cortegiul funebral va pleca dela edificiul gimnasial Marţi în 16/28 Decembre, la 2 oare p. m. către cimiteriul bisericei S. Nicolae din Scheiu, unde vor fi depuse rĕmăşiţele pămêntesci spre eternă odichnă.

Braşov, în 14/26 Dccembre, 1886.

Fiei ţĕrina uşoară şi memoria neperitoare.

Eforia scoalelor centrale române.

* (Cas de moarte), În 3/15 Decembre a. c. s'a săvârşit în Dobra înmormêntarea regretatului George Susman învĕţătoriu diriginte la scoala capitală română deacolo şi carele în floarea etăţii sale de 34 ani a repausat în Domnul.

Serviţiul funebral celebrat dc Rev. Domnu protopop Romul de Crainic cu asistenţa alor şase preoţi şi acompaniaţi de un cor înprovisat prin învĕţătoriul N. Ocnean, a decurs îndeplina ordine şi disciplină, ceea ce la astfeliu de ocasiuni precum şi la altele, unde sunt infucţiune mai mulţi preoţi deodată, mai cu seamă pe aici prin provinţă, nu se prea observă. Era ceva miscătoriu şi îţi escita şi mai mult simţul de condelinţă, când sus numitul domn protopop în rostirea cuvântărei, bine acomodată ocasiunei, momentan era întrerupt atât de lacremile sale cât şi d'ale numĕrosului public de toată categoria, ce era de faţă. — Dintre rudeniile repausatului am vĕḑut lângă cosciug numai pe un frate a defunctului. — Pe cosciug au fost depuse trei mari şi frumoase cununi cu inscripţiuni, anume: din partea scoalei capitale române, a reuniunei pompierilor voluntari români şi din partea proprietariului Lazar Árpád. La conductul funebral a asistat cu solemnitate elevii scoalei române capitale şi cei dela scoala magiară de stat cu învĕţătorii lor, apoi în deplina galǎ de uniformă pompierii români voluntari din Dobra, grupul personalului financiar staţionat în Dobra, precum şi alţi mulţi onoraţiori din loc şi jur fără deosebire de religiune şi naţionalitate. — În modul acesta i-s'a dat aici cea din urmă stimă şi recunoştinţă celui, ce în vieaţa şi-a câştigat'o prin onorifica sa ţinută oficioasă şi soţială faţă de toţi, cu cari a avut fericirea a petrece, şi astfel i va fi: memoria bine cuvêntată!

* (Adunarea generală estra-ordinară.) Representanţa comitatului Sibiiu îşi va ţiné adunarea generală estra-ordinară Luni în 13 Ian. n. la 9 oare în sala cea mare a comitatului. La ordinea ḑilei vor fi 76 obiecte de desbatere.

* (Sânţire de biserică.) Din Cetatea-de-baltă ni se face cunoscut, că în locul bisericei vechi, care a fost arsă de vr'o 10 ani s'a ridicat o biserică cu mult mai frumoasă. În 21 Novembre a. curent s'a făcut sfinţirea bisericei de dl protopresb. tractual N. Todoran asistat de 10 preoţi din tract. Ḑiua aceea a fost cea mai frumoasă în vieaţa credincioşilor din Cetatea-de-baltă. Actul a fost solemn şi au participat şi dintre streini o mulţime de oameni. Multă mângăere sufletească a produs în inima credincioşilor vorbele, ce le adresă dnul protopresbiter la finea actului.

Fie ca acest locaş d-ḑeesc sĕ reverse lumină asupra credincioşilor!

* Datoriile, ce se constată după moartea marelui bărbat C. M. Rosetti se privesc de datorie publică. Se va face deci un credit estra-ordinar pe seamă ministeriului de finanţe de 70,000 lei, care se va acoperí din fondul înscris în budgetul statului român pentru deschidere de credite suplimentare şi estra ordinare.

* (Mulţămită publică.) Societatea de lectură „Andreiu Şaguna,“ aduce pe calea aceasta, cele mai călduroase mulţămiri tuturor acelora, cari cu ocasiunea şedinţii sale publice ţinută la 29 Novembre st. v„ au binevoit a contribuí prin oferte marinimoase la înmulţirea averei ei.

Seara la cassă au contribuit următorii domni:

Illustritatea Sa Nicolau Popea, archimandrit şi vicariu archiepiscopesc 5 fl.; Dr. Ilarion Puşcariu, archim. 2 fl.; N. Popovici, capitan 1 fl.; D. Comşa, prof. sem 2. fl.; I. Creţu 1 fl.; I. Macsim, notar 1 fl.; A. bar. Pop 1 fl.; Alecsandru Sava 1 fl.; N. Cimponeriu, advocat 2 fl,; R. Petric. cassar la „Albina“ 1 fl ; Dr. I. Crişan, prof. sem. 2 fl.; I. Popescu, prof. sem. „Albumul Macedo-Român“; P. Roşca, jude reg. 1 fl.; N. N. 1 fl.; G. Mateiu 1 fl.; Dr. A. Brote, director la „Transilvania“ 3 fl.; D-na Bordea 20 cr.; D-na Pop Ilie 20 cr.; Paraschiva Mocian 30 cr.; D-na Herschovts 50 cr.; I. Mocian, înv. 30 cr.; St. 50 cr.; D. Cunţan, prof. sem 2 fl.; G. Cadar 2 fl.; Familia Măcelariu 2 fl.; P. Bran 1 fl.; E. Muntean 2 fl.; D şoara Dancăş 1 fl ; Iacob Bologa, cons. aul. 1. fl.; P. Cosma, dir. la „Albina“ 2 fl.; I. Hannia, dir. sem. 2 fl.; M. Voileanu, red. şi ases. con. 1 fl.; R. Roşca 1 fl.; S. Barcian 1 fl.; I. Slăvescu, paroch 1 fl.; N, Slav 1 fl.; P. Simtion 1 fl.; Al. Lebu 2 fl ; E. Hodoş 1 fl.; N. Frateşiu, secretar în consist. 2 fl.; S. Popescu, protopresb. 3 fl.; D-na Z. Dima 1 fl.; I. Bădilă 2 fl.; Fraţii Tordoşan 1 fl.; I. Ghibu, prof. sem. 2 fl.; D-na Moldovan 2 fl.; Z. Boiu 2 fl.; Simion Ghibu 2 fl.; G. Muntean 1 fl.; S. Albini 1 fl.; A. Popa red. 1 fl.; I. Popoviciu 1 fl.; I. Manta 1 fl.; I. Berescu 1 fl. Dr. D. P. Barcianu 2 fl.; I. de Preda, adv. 2 fl.; Gligor Mateiu 2 fl.; P. Pipoş 1 fl.; Dr, I. Moga 3 fl.; I. Keil 5 fl.; I. Racotă 50 cr.; Const. Stezar 1.; C. Baca, paroch 1 fl.; N. Henţ. notariu 1 fl.; C. Aiser 1 fl.; P. Ciora 1 fl.; Rosa Stoichiţă 50 cr.; S. Medean 1 fl.; È. Brote 2 fl.; D. Manole, comerciant 5 fl.; I. Popa, red. 2 fl.; G. Dima 1 fl. I. Bechnitz 2 fl.

Prin postă am primit oferte dela următorii domni: Il. Sa Ieroteiu Beleşiu vicariu diecesan 2 fl.; Cornel Tobias 1 fl.; D. Coltofean, ppresb. 2 fl.; Avram Pĕcurar 2 fl.; I. Petric, ppresbiter 3 fl.; I. Şerbu 5 fl.; Iovian Stoica 1 fl.; N. Opriş 1 fl.; I. Gall, ppbiter 2 fl.; I. Magda 1 fl.; I. de Lemeny 3 fl.

Din venitul total de 131 fl. subtragênd spesele de 44 fl. 64 cr., resultă un venit curat de 86 fl. 36 cr. şi o carte.

Tot cu aeastă ocasiune, ne ţinem de datorinţă a aduce mare mulţămită dlui prof. sem. G. Dima, care ca în toţi anii, aşa şi acum, a avut bunăvoinţa de a instrua şi dirigia corul societăţii, care a esecutat piesele de cântare din programa şedinţii publice.

Sibiiu la 15 Decembre 1886.

Pentru comitetul arangiator

G. Popp, preşedinte.
Ioan Teculescu, secretar.

* În Irlanda damele şi proprietarii cei mari au ajuns foarte rĕu. Nu scim cum le va vení damelor mai ales, căci chiar şi la plimbare trebuesc sĕ fie însoţite de poliţiai. Şi aceasta din pricina că liga naţională irlandeză a aflat un mijloc d'a întimida pe marii proprietari şi care consistă în aşa uumita *„buycotare“*. Cu cel buycotat nimenea nu poate face têrg, nu poate cumpăra nici nu-'i poate vinde, ca nu cumva sĕ cadă şi el în afurisanie adecă în buycotare; căci dacă un individ are nefericirea a cădé in asta afurisenie, în vieaţa sa e şicanat....

* (Micşunile la Crăciun). — După cum se scrie din Vöcklaburck (Austria superioară) cu data din 19 Decembre:

Omeni cei mai bĕtrâni nu'şi aduc amintə de o lună de Decembre atât de frumoasă şi călduroasă ca cea de ĕstimp. Pe la amiaḑi temperatura se suie până la 10 şi 12 grade Reaumur: pe câmpii zăpada a dispărut cu totul şi verdeaţa semênăturilor de earnă înfăţişează un plăcut contrast cu albeaţa munţilor acoperiţi cu zăpadă. Copii a cules pe câmpie la Bergham între Puchitein şi Vöcklaburck o mulţime de micşunele de un parfun ca în timpul de primăvară.

* (Se rĕspândise) vestea în ḑilele trecute, că Monarchia noastră ar fi comandat la fabricele de arme americane după un numĕr de 4000,000 pusci cu repetiţie. Acum se sună, că vestea asta a fost puţin prea pripită şi n'ar fi cam adevĕrată. Vom auḑi mai tărḑiu. . !

* (O statstică estraordinară.) — Un matematic rĕutăcios a făcut calculul, în ce relaţiune numerică se aflǎ fii necăsătoriţi a familiilor princiare domnitoare cu principesele de măritat din această categorie. Resultatul cercetărei sale este, că în familii domnitoare catolice se găsesc pentru şese spreḑece principese numai trei principi. Proporţiunea este şi mai rea în privinţa familiilor domnitoare necatolice; căci aci la douĕ-spre-ḑece princese obvine numai un singur principe. Matematicul observă, că n'a putut calcula câte din aceste căsătorii putincioase nu se sêvêrşesc din causa dificultăţilor financiare, o împregiurare, care micşorează încă foarte mult şansele principeselor.

* (Bibliografic.) *„Meseriaşul român“* Nr. 21 e de următoriul cuprins:

Meseriile la sătenii români. — Legea pentru meserii din 1884, urmare. — Primul ajutoriu în casuri de boale grabnice şi nenorociri până la sosirea doctorului, fine. — Statistica meseriaşilor români din Transilvania şi Ungaria, urmare. — Talerul cu douĕ feţe (din povestea vorbii de A. Pan.) — Multe şi mĕrunte. — Feliurite pentru meseriaşi. — Têrgurile dela 15—30 Decembre 1886.

Ce succes are a însemna ḑilnic Elixirul Dr. Lieber, se mărginesce la miraculositate. Aici o dovadă: Ve aduc prin aceasta mulţămita mea pentru elicsirul de nervi; am întrebuinţat jumĕtate din el şi simt deja succesul ce l'am ajuns, pentru a ajunge pe deplin succesul me rog astăḑi deja pentru trimiterea etc. H. Houffmann învĕţătoriiu, kl. Stärlak lângă Gr. Stürlak. Numai singur veritabil se află sub marca de deposit [cruce cu ancoră] în sticle à 1/4 Ltr. 3 Mk. 1/2 L. 5 Mk., 1/1 L. 9 Mk. în farmacie şi în centrală N. Schulz, Hannovera Deposit.

Loterie.

Mercuri, în 29 Decembre 1886

Brünn: 79 47 13 45 46

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 28 Decembre n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung de 6°/₀	—.—	—.—
Renta de aur austriacă	114.45	114.—
Renta de aur ung. de 4°/₀	104.—	104.10
Renta ung. de hârtie	93.35	93.60
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer oriental ung.	117.—	117.—
Galbin	5.97	5.96
Napoleon	9 97	9 97
100 marce nemţeşt	61.90	61 85
London pe (poliţă de trei luni)	126.20	126.15

Nr. 5670. [1508] 1—2

CONCURS.

Se escrie concurs pentru ocuparea postului de notariu devenit vacant în comuna **Poplaca.** Venitele împreunate cu acest oficiu, afară de cele ce incurg conform statorirei taccelor pentru afacerile private — sunt următoarele:

1. În bani gata:

a) salariu anual de 460 fl. v. a.

b) paușale dietice pe an 100 fl.

c) pentru înscrierea dări și încasare pe an 40 fl.

d) pentru iluminatul cancelariei 15 fl.

În natură:

a) Locuință.

b) 6 stângini lemne de încăldit.

Concurenții, cari posed cualificațiunea recerută în § 6 art. leg. I din 1883, au a'și aşterne cererile lor instruite conform legei subsemnatului oficiu **până la 31 Ianuariu n. 1887.**

Sibiiu în 26 Decembre 1886.

Oficiul pretorial-central.

Fabrițius,
pretore suprem.

Nr. 399 [1503] 2—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului vacant de paroch în parochia de classa a III Văleni sě escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Casa parochială cu doauě încăperi și bucătărie împreună cu grădină de 1 Juger 453°☐ cari dau un venit anual de 75 fl. v. a.

2. Porțiune canonică în mărime de 7 Jugere 125°☐, de fênaț și arătoriu cu un venit anual de 55 fl.

3. Dreptul de folosință à 4 Jugere 179°☐, de pădure cu un venit anual de 10 fl. v. a.

4. Una merță de cucuruḑ à 16 cupe dela 160 familii à 80 cr. 128 fl.

5. Dela 160 familii una ḑi de lucru cu palmele à 25 cr. 40 fl. v. a.

6. Stolele usitate, cari calculate după calculul mediu alor 5 ani din urmă, dau un venit anual de 349 fl. 74 cr.

Reflectanții sunt poftiți a'și substerne petițiunile conform legei la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Solnocului în conțelegere cu comitetul parochial din Văleni.

Cupşeni în 27 Novembre 1886.

S. Cupşa,
protopresbiter.

[1501] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de clasa a III Buninginea, protopresbiteratul Abrudului, conform hotărârei Venerabilului Consistor archidiecesan dto. 2 Decembre 1886 Nr. 6504 se escrie prin aceasta al doilea concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Casă parochială cu 2 încăperi, un şopru şi un grajd;

2. O grădină de legume, folosirea cimiteriului şi a unui fênaț de un car de fên;

3. Stolariul dela funcțiunile usitate, şi anume:

a) dela botez câte 20 cr: *b)* dela cununii câte 3 fl: *c)* dela înmormêntări până la 7 ani 1 fl. dela 7 până la 20 ani 3 fl. ear dela 20 ani în sus după clase, clasa I 6 fl., clasa a II 5 fl., clasa a III a, 2—4 fl; *d)* dela sânțirea apei 50 cr. dela maslu 1 fl., apoi venitele dela cununa anului, botezul Domnului, molitvele de preste an, şi altele, — toate emolumentele computate la olaltă dau un veuit anual de 250 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post vor avea a-'şi asterne petițiunile instruite conform statutului organic şi regulamentului pentru parochii la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la terminul mai sus indicat.

Abrud, 8 Decembre 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Abrudului în conțelegere cu comitetul parochial din Buninginea.

Ioan Gall protopresb.

Nr. 226 [1502] 3—3

CONCURS.

Se publică, întru înțelesul lăudatei ordinațiuni consistoriale din 18 Novembre a. c. Nr. 6041, pentru reîntregirea parochiei Nazna devenită vacantă prin repausarea parochului Zacharia Baciu, cu termin de 30 de ḑile, dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt:

1. Casa parochială cu doauě încăperi și grădină de legumi solvite în bani	fl. 25.—
2. Canonică, loc de arat și cositură 3 jugere 1551°☐	fl. 98.—
3. Dela 154 familii 154 merțe de bucate cu grăunț	fl. 154.—
4. 154 merță cucuruz cu tuleu	fl. 61.—
5. Botezul copiilor	fl. 4 —
6. Dela cununii și estrase matriculare à 1 fl.	fl. 20.—
7. Dela înmormêntarea oamenilor mari à 3 fl.	fl. 30 —
8. Dela prunci mici à 1 fl	fl. 20.—
9. Dela botez cu crucea	fl. 12.—
10. Maslu	fl. 4.—
11. stole měrunte preste an	fl. 50.—
Suma	fl. 478.—

sub speranța înmulțirei după justări.

Doritorii de a ocupa aceasta parochie au a'şi aşterne concursele lor instruite întru înțelesul Regulamentului parochial, subsemnatului oficiu protopresbiteral, fiind totodată îndatorat sub têmpul concursului a se presenta în parochie, în vreo duminecă sau sěrbătoare, spre a'şi arěta desteritatea în acest oficiu, şi a face cunoscință cu poporul.

Murěş-Oşorheiu 1 Decembre 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. în M. Oşorheiu, în conțelegere cu comitetul parochial.

Parteniu Trombitaşiu de Betlen,
protopresbiter.

Nr, 761 [1505] 2—3

Prolungire de concurs.

Neconcurênd nimenea la postul de capelan pe lângă neputinciosul paroch Teodor Costea din Subpădure, protopresbiteratul Têrnavei inferioare, publicat în „Telegraful român“ Nr. 100 şi următorii din a c.

Prin aceasta se prolungesce concursul cu 30 ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Cetatea de baltă 1 Decembre 1886.

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Têrnavei inferioare.

Niculae Todoran,
protopresbiter.

Nr. 174 [1504] 2—3

Prolungire de concurs.

În urma concursului publicat în ḑiarul „Telegraful Român“ Nrii 41 şi următorii, pentru întregirea parochiei gr. or. Măierěu protopresbiteratul Turdei, ne-ivinduse nici un concurent cualificat, pe basa înnaltului ordin consistorial din 30 Septembre a. c. Nr. 4280 B. se prolungesce concursul deja publicat, respective se escrie concurs nou pentru numita parochie, prelêngă emolumentele şi condițiunile din citatul concurs, cu terminul de 30 ḑile dela prima publicare; observânduse, că concursele sunt a se adresa: oficiului protopresbiteral gr. or. al tractului Turdei în Agârbiciu (per Gyéres).

Agârbiciu, 28 Novembre 1886.

În conțelegere cu comitetul parochial gr. or. din Măierěu.

Petru Roşca,
protopresbiter.

Szám 1203 tkkvi 1886. [1507] 1—1

Árverési hirdetmény kivonata.

A hoszuaszói kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi miszerint a nagyszebeni Albina takarék és hitelintézet végrehajtatónak pánádi Czipáriu Timoteiu ellen 514 frt. 67 kr. és jár. iránt, valamint az ehez csatlakoztatott kir. kincstárnak 104 frt. 99 kr. és jár. iránt ugyszintén, pánádi Albu Nikoláénak 80 frt. és járulékai iránti végrehajtást ügyében a hoszuaszói kir. járásbiróság területén fekvő Pánád község 181 sz. tlkjkönyvben A + 2—16 rendsz. alatt foglalt s Czipáriu Timotei, Iliána és Oana tulajdonát képző s összesen 1778 frtra becsült ingatlanokra az egyenkénti becsérték mint megállapitott kikiáltási árban az egyenkénti árverést elrendelte, ès hogy ezen ingatlanok az **1887 évi január hó 19-ik napjának délelőtti 10 órakor** Pánád község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alol is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881 évi LX t. cz. 42 §-ában jelzet árfolyammal számitott és az 1881 évi November hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazs. miniszt. rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes érték papirokban kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX t. cz. 170 § a értelmében a bánatpénznek a biróságnáli elöleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Hosszuaszón 1886 évi szeptember hó 25-ik napján.

Trucza,
kir. aljárásbiró.

Singur veritabil sě află
sub
aceasta marcă de deposit

Elixir
pentru reimprospetarea nervilor
a profesorului Dr. Lieber

durabil, radical și cel mai sigur leac dintre toate, chiar și contra celor mai **cumplite dureri de nervi,** provenite din pěcatele tinerețelor. Cura radicală **contra tuturor morburilor,** cari debilitează corpul precum: gălbinarea, iritațiune, durere de cap, migrene, batere de inimă, durere de stomach și mistuire neregulată.

Elixirul acesta compus din cele mai nobile plante de pe întreg pămêntul și aprobat din partea unei autorități moderne a sciinței; speră prin urmare si cea mai deplină garanție pentru depărtarea sus amintitelor morburilor.

Deslușiri mai de aproape dă cerculariul aclus la fiesce-care sticlă. **Prețul ½ sticlă 2 fl. v. a. —, o sticlă întreagă fl. 3.50 v, a., o sticlă duplă fl. 6.50 v. a.,** pe lângă trimitere s'au asignațiune. — **Se află în toate farmaciile.**

Depositul principal: Einhorn-Apotheke Max-Fanta *Prag,* Altstädter Ring. [1441] 6—26

Depositul în Sibiiu la W. F. Morscher; farmacie la „Genfer Kreutz.“

Deschidem abonament pe anul 1887.

LA [1506] 2

„Amicul Familiei.“

Revistă beletristică și enciclopedică-literară — cu illustrațiuni.

Cursul XI. Anul 1887.

Va eși în I-ma și 15-a ḑi a lunei în numeri câte de 2—3 coale; și va publica *poesii, romanuri, novele, schițe, piese teatrali, studii sociali, articli scientifici, amenunte de instrucțiune și distracțiune* ș. a.

Prețul de abonament pe anul întreg e 4 fl — pentru România 10 franci — lei noi, plătibili și în bilite de bancă și în timbre postali.

„Preotul Roman.“

Revistă bisericească, scolastică și literară.

Cursul XIII. — Anul 1887.

Va eși în broșuri lunare câte de 2¾—3¼ coale; și va publica *articlii din sfera tuturor sciințelor teologice și între aceștia mulțime de predice, pe dumineci, sěrbători și diverse ocasiuni* — mai departe *studii pedagogice-didactice și scientifice-literari.*

Prețul de abonament pe anul întrege 4 fl. — pentru România 10 franci — lei noi — plătibili și în bilete de bancă și în timbre postali.

☛ Abonanții vor primí unele premii de valoare, și'și vor putea procura cu prețuri reduse numeroase opuri din edițiunea noastră.

☛ Colectanții primesc gratis tot al patru-lea esemplariu. ☚

Numeri de probă se trimit gratis ori cui cere.

Tragem mai departe atențiunea publicului nostru cetitoriu și asupra tuturor scrierilor apărute în edițiunea noastră și anunciate în un catalog deosebit, ce se trimite gratis ori cui va cere. Ear în apropierea sěrbătorilor Crăciunului și anului nou, ne luăm voiă a recomanda, po lângă alte numeroase scrieri pentru tinerime ce se află de vênḑare la noi, ca — **dar potrivit de sěrbători** — următoarele **Cărți de rugăciuni:**

Margăritariul sufletului.

Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumos illustrate. Numeră preste 300 pagine. Prețul unui esemplariu broșurat e 40 cr, legat 50 cr., legat în pânză 60 cr. legat mai fin 80 cr.. — 1 fl., în legătură de lucs 1.50—2.50.

Micul mărgăritariu sufletesc.

Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos illustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu aprobarea jurisdicțiunei sup. bisericesci. Prețul unui esemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul uni esemplariu trimis franco e 10 cr.; — 50 esemplare costa 3 fl.; 100 esemplare 5 fl. v. a.

(Edițiune pentru gr.-cat., și altă edițiunne pentru gr.-or. Sě se noteze: care edițiune se cere.)

Visul

Prea-curatei și Prea-sântei Născătoare de Dumneḑeu, urmat de cele mai frumoase rugăciuni către Mama Domnului și către Domnul nostru Iisus Cristos, cu illustrațiuni. Prețul unui esemplariu trimis franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl. 100 esemplare 5 fl. v. a.

☛ A se adresa la **„Cancelaria Negruțiu“** în **Gherla** — Szamosujvár — Transilvania. Unde se cumperă și **acții** dela **„Albina,“ „Furnica,“ „Timișiana,“ „Ardeleana,“ „Economul,“** și **„Transilvania.“** ☚

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 135 **Sibiiu, Sâmbătă 20 Decembre 1886. (1 Ianuariu 1887.)** *Anul* **XXXIV**

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumeraţiune nouă
la
„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe anul 1887, cu preţul cel mai moderat, ce se poate vedé în fruntea foaiei.

Banii de prenumeraţiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignaţiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, şi eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetí.

Se atrage atenţiunea on. domni abonaţi, al căror abonament se sfêrşeşte cu ultima Decembre 1886, a-'şi înnoí din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie espeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espediţiune se face prin lipirea unei făşii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, 19 Decembre.

Pe ḑi ce merge tot mai nesigură este pacea europeană, şi cu ea şi soartea popoarĕlor, cari doresc sĕ fie cruţate de nenorocirile legate de nefastele urmări ale rĕsboiului. Trebue sĕ fie omul cu ochii în patru spre a se putea orienta în încurcata situaţiune de astăḑi, căci evenimentele se schimbă cu iuţeala fulgerului, şi ne pomenim aḑi cu un lucru, despre care eri toată lumea ar fi creḑut, că este cu neputinţă sĕ se întêmple.

Ne aducem aminte de falnicul rĕspuns al domnului Tisza din toamna trecută în cestiunea bulgară. Monarchia noastră are vitale interese în orient, şi aceste interese numai atunci vor fi asigurate, dacă Bulgaria va rĕmâné stat independent, de sine stătătoriu, se va îngrijí ea de ale sale după trebuinţă, şi nu va sta sub o permanentă influenţă streină, mai puţin sub un protectorat oare-care. Aceasta o pretinde interesul monarchiei noastre, şi aceasta se va şi întêmpla, chizăşie este pentru aceasta demnitatea monarchiei, ca stat puternic în Europa.

Declaraţiunile ministrului president Tisza au aflat rĕsunet în inimile popoarĕlor din Europa, şi noi ne simţiam mândrii, că un ministru unguresc a venit sĕ dea pentru întâia dată satisfacţie simţiului de dreptate al popoarĕlor europene, vătămat prin mişeleasca detronare a principelui Alecsandru de Battenberg în noaptea dela 21 August.

Curênd după aceste sĕrbătoresci enunciaţiuni Rusia trimite comisariu în Bulgaria, şi acesta rĕstoarnă întreagă ordinea de stat. Comandă guvernului, sĕ elibereze pe oficerii, cari au făcut lovitura de stat, dispune, sĕ se ridice statariul, sĕ nu se facă alegerile pentru sobranie, tocmesce agenţi, cari omoară pe candidaţii guvernului, umblă prin ţeară din sat în sat, şi provoacă pe popor la arme contra guvernului.

La acest straniu spectacol lumea rĕmâne uimită.

Se întrunesc delegaţiunile noastre. Presidenţii lor deschid şedinţele cu vorbiri rĕsboinice, şi fiecare ne pune în vedere rĕsboiul în viitoriul cel mai de aproape. Cu inima îngreunată am aşteptat sĕ vorbească organul competent, ministrul de esterne, contele Kálnoky, despre care credeam, că a inspirat pe presidenţi în vorbirile lor.

Ministrul de esterne vorbesce categoric, tot ca mai 'nnainte prin rostul domnului Tisza. Monarchia noastră are interese în orient. Acestea pretind, ca Bulgaria sĕ fie a bulgarilor. Nu vom suferí deci protectorat rusesc, nu influenţă rusască permanentă, şi o eventuală ocupare armată a Bulgariei o vom considera de *casus belli*

Într'aceea ḑiarele cancelariului din Berlin ne pun în vedere un rĕsboiu înfricoşat. Parlamentul Germaniei se convoacă, şi i-se presentează un proiect pentru sporirirea armatei. Bĕtrânul Wilhelm pune la inima deputaţilor starea ţĕrei, şi recomandă primirea proiectului. Marşalul Moltke vorbesce de un lucru, care francesii voesc sĕ-'l reocupe, germanii nu voesc sĕ-'l dea din mână, pentru care va trebuí sĕ se scoată sabia. Pune apoi în vedere deputaţilor formidabila armată a Franciei, şi mĕsurile esceptionale luate de ministrul de rĕsboiu Boulanger.

Nu trecură două ḑile, şi representanţii ministrului de rĕsboiu în desbaterile comisiunilor fac descoperiri înfricoşate Rusia 'şi concentrează trupele spre graniţă, şi ameninţă cu innudare. Germania, Austro-Ungaria şi România sunt în pericol. Ḑiarele din Rusia scuipă foc asupra Germaniei Din puteri se striga pretutindenea: Suntem în ajunul unui rĕsboiu.

Ministrul de finanţe al Engliterei, şi totodată conducĕtoriul casei de jos, face călătorie prin continent. Petrece în Berlin, în Viena, petrece prin Budapesta, şi aşa este de escentric, aşa este de misterios, încât nime nu scie, 'unde se află el, cu cine convine, ce lucră, cu ce-'şi sparge capul, cu un cuvênt se vorbiau despre el ca despre o minune.

Şi nu ajunge acest diplomat bine acasă, pe când ministrul president Salisbury în Londra, Robilant în Roma, cu aspre cuvinte condamnă politica Rusiei, şi fărădelegile generalului Kaulbars.

Austro-Ungaria-Britania şi Italia sunt în intimă alianţă, şi au un program bine stipulat în cestiunea orientală.

Monitoriul oficial rusesc publică un comunicat, în care se dojenesce, aspru se dojenesce pressa rusească pentru tonul nepretinos faţă cu Germania. Rusia şi Germania au speciale interese comune, şi sĕ nu creadă lumea, că aceste interese vor suferí sub resboiul de peană dintre aceste două state.

Deputaţiunea bulgară în Viena este bine primită. Se scoate la cale un candidat pentru tronul Bulgariei, care este locotenent în armata noastră, principele de Koburg.

În Berlin deputaţiunea nu mai este primită. Secretariul dela ministeriul de esterne, fiul cancelariului Bismark primesce pe fiecare delegat bulgar singuratic, şi le leagă la inimă sĕ primească pe Dadian din Mingrelia, căci acesta este cel mai potrivit candidat, deoarece el e candidatului ţarului rusesc, şi ţarul scie, ce face.

Şi la două ḑile Lordul Churchill 'şi dă dimisiunea din cabinetul Salisbury, deoarece nu voesce sĕ represente înnaintea parlamentului budgetul de rĕsboiu, fiind el prea mare, ear generalul Boulanger, revanche-ul personificat, 'şi desleagă sabia, şi luând rassă de Franciscan, predică pacea pe stradele Parisului.

Într'aceea Germania declară, că ea n'are interese în orient, ear ḑiaristica germană declară, că credinţa ei este, cum-că Austro-Ungaria nu este atât de naivă, încât sĕ presupună, că Germania pentru interesele Austro-Ungariei în orient se va pune în conflict cu Rusia. Şi pentru ce nu? Pentru că Germania n'are interese în orient. Pentru că Germania are speciale interese comune cu Rusia.

Bĕtrânul împĕrat Wilhelm dă masă bogată, lângă sine aşează pe representantele Franciei, domnul Herbette, de a dreapta acestuia pe bĕtrânul Marşal Moltke. Între împĕrat şi armată şede republica francesă.

Cu acestea se încheie tabloul şi ḑiarele din Pesta saltă de bucurie cu candidarea unui ungur pe tronul Bulgariei. Peiachevich e ungur, şi Ungaria are interese în orient.

FOIŢA.

O istorie de dragoste din Viena.

— **Naraţiune.** —

Şedeau vis à vis. Ea în catul prim, el peste uliţă într'al doilea. El nu o cunoscea, ear ea nu'l scia, cine este.

Nimic mai natural decât asta Aci, unde este atâta lume de om de toată seama, şeḑi doar ani de ḑile în aceeaşi casă, fără sĕ'ţi cunosci vecinul, cu care te întâlnesci ḑi de ḑi pe acelaşi coridor. Nu dai anume în vorbă cu el, deoarece nu scii, ce feliu de om este, nu scii, că cu o ḑi sau o oară mai târḑiu nu'ţi va părea rĕu de cunoscinţa, ce a-i făcut.

Ella — aşa se numia frumoasa blondină din catul prim — îşi trase bine seama cu toate împregiurările şi aflà în sfêrşit, că nu-'i poate fi spre nici o stricăciune, dacă stând la fereastră, cu brodăriile în mână mai aruncă câte o privire pe furiş la ferestrile din casa vis à vis. Şi nici nu e, me rog, lucru de şagă, sĕ stai tu cât îi ḑiulica de mare cu peptul încovoiat şi ochii plecaţi spre cusăturile acele migăloase, cari obosesce trupul şi sufletul de opotrivă! Trebue sĕ mai rĕsufli din când în când.

Şi de câte-ori frumoasa Ella simţia, că se obosesce, îşi îndrepta corpul, îşi rĕzima capul cel drăgălaş de spatele scaului, ear mânile 'şi-le lăsa lungite peste brodăria, ce-'i sta înnainte. Cu astfeliu de ocasiuni ochii ei albastri se 'ntâlniau — par'că nu era lucru curat — mai totdeauna cu privirea lui, care sta minute şi oare întregi răzimat la fereastra vis à vis, părênd adâncit în admirarea frumuseţelor ei.

Şi nici el nu era om urît. De statură înnaltă, mai mult slab decât corpolent, avea o faţă, care făcea mărturie nendoioasă despre o inteligenţă înnaltă a minţii şi o nobleţă adevĕrată a inimei, — lucrurile de căpetenie, pe cari le caută la bărbat o fiinţă cultă şi modestă, precum era şi Ella.

Din mult ce se vĕḑură, necunoscuţii începură a se iubí. Adecă vorbind adevĕrul, Ella nu credea, nu se cuvinea sĕ creadă, că'l iubesce, dar atâta simţia totuşi, şi asta nu o putea trage la 'ndoială, că simpatisează cu dênsul. De sigur, de sigur. Doar când 'i-a aruncat prima sărutare de după geamuri, ah, ea atunci a roşit tare, foarte tare şi s'a simţit aşa, nu sciu cum, par'că îi era, că a lăsat sĕ ajungă lucrurile prea departe, par'că chiar s'a ofensat pentru cutezanţa lui, şi s'a dus supĕrată dela fereastră. Nu, nu, nu'l iubia, era numai puţină simpatie. Dar tocmai pentru aceea nici nu s'a supĕrat aşa de rĕu pe el, căci după câteva minute, ear s'a 'ntors la fereastră şi a lucrat mai departe, ca şi când nu s'ar fi 'ntêmplat nimic; numai de ciudă nu s'a uitat o jumĕtate de oară întreagă către el. Ear când s'a uitat, el părea foarte supĕrat de ceeace a făcut şi i-a arĕtat prin semne, că-'i pare din inimă rĕu şi că o roagă de iertare. Şi atâta sinceritate era în toată fiinţa lui, atât de obidată era privirea lui inteligenţă încât Ella ar fi voit din toată inima, ca el sĕ-'i mai arunce încă o sărutare, ḑece, o sută, numai sĕ-'l poată convinge, că nu e supĕrată pe dênsul de loc, ba că din contră îl iube .... ba, nu, nu, ... dar că nu e supĕrată pe dênsul şi pace ......

Ella era pasionată pentru musică şi cu deosebire pentru musica clasică, pe care o asculta cu mare plăcere la opera curţii, cât şi Duminecile în diferitele biserici, unde se cântau liturgiile marilor măestri ai musicei. Cedând acestei pasiuni ale sale, merse într'o Duminecă la biserica piariştilor, unde se cânta tocmai liturgia lui Weber, pentru care avea dênsa multe simpatii, cunoscêndu-'i celebrele opere: „Oberon,“ „Eurartia“ şi Freischütz.“

Maică-sa fiind indispusă, Ella se duse până la o prietină a sa, ca sĕ meargă amêndoue la biserică, neaflându'o acasă, a fost silită sĕ se ducă singură.

Pe la sfêrşitul liturgiei, când eşiau oamenii din biserică, încântată de frumseţile musicii 'şi ridică capul de pe cartea de rugăciune, din care zadarnic voia sĕ cetească.

Revista politică.

Cu toate, că vestile, ce ne sosesc din capitala monarchiei noastre, se par a fi aduse ca dela un oracol, totuși lucrurile încep sĕ se limpezească din ce în ce tot mai tare și mai tare. Vestile ne spun, că dl ministru president Tisza, chivernisitoriul ministru Szapári ministrul Fehérvári și ministrul a latere bar. Orcy se află de vr'o câteva ḑile în capitala imperiului: și vestile ne spun și mai mult, că adecă acesti bărbaţi au sosit în afaceri politice și că afacerile sunt grave.

Lumea se întreabă, și cu drept cuvênt, pentru ce tocmai în ajunul anului nou?! Era obiceiul ca pe vremea asta, sĕ se facă gratulaţiuni, ear foile sĕ nu facă atâta svon despre sosirea bărbaţilor nostri de stat în capitala monarchiei.

Ministrul president ung. a avut o convorbire lungă cu contele Kálnoky și cu șeful secţiunei Szögyeny, ear Maj. Sa l'a primit în audienţă în 29 Dec. și după cum se asigură, audienţa a durat mult.

În timpul cât vor mai petrece acești bărbaţi în Viena, au sĕ se vădească multe: *posiţia, în care se află aḑi monarchia, precum și unile afaceri ale cabinetului, cari trebuesc hotărite de însuși Maj. Sa.*

Foile germane apreţiind aste visite ne-așteptate, critică aspru desvoltarea lucrurilor în regatul unguresc; după ele, cabinetul d-lui Tisza nu mai poate esista, dacă-i vorba, sĕ se desvoalte lucrurile în mod mai favorabil, o crisă financiară va aduce cu sine și o crisă a ministeriului. Credinţa cetăţenilor în capabilitatea și iscusinţa ministrilor devine din ce în ce tot mai stângace, și nici chiar pressa, influinţată de bărbaţii statului, numai are curagiu sĕ înfrunte invinuirile, ci ca pe după culise umblă, sĕ escuse pe cei-ce conduc aḑi afacerile regatului. Poate sĕ fie așa de iscusiţi bărbaţii noștri ca deocamdată sĕ arunce un vĕl preste încurcăturile, în cari se află, dar mult n'o va duce; va vení anul 1887, și 1888 mult 1889 ș'a tunci isprăvile se vor arĕta în toată golătatea și atunci mijloacele mici și vorbele goale nu vor mai produce nici un efect, un alt sistem, și alţi bărbaţi vor trebuí sĕ ajungă la putere, cari vor desvolta altă energie și vor fi mai capabili de chiemarea lor.

Cum că starea lucrurilor e deochiată, se vede și din articlii jurnalelor din Buda-Pesta, cari vor sĕ desminţească scirea, că unii dintre bărbaţii, cari formau cabinetul dlui Tisza ș'au înnaintat demisiunile.

Ele afirmă, că ministrul președinte nu va lăsa pe nici un bărbat sĕ se retragă dela cârma ţĕrii, pănă ce nu se va forma un nou cabinet; ear marele chivernisitoriu dl Szapáry va priveghia asupra visteriei statului — mărească-se săculeţul deficitelor ori cât de tare — pănă nu se va dovedí, că se află oameni mai destoinici ca dênsul.

Atâta despre ai nostrii!!

Posiţia, ce o au luat germanii faţă cu cehii este astăḑi la ordinea ḑile mai în toate cercurile politice. Telegrame peste telegrame sosesc trupei pasiviste, în cari se laudă ţinuta nemţilor. Hotărîri peste hotărîri se iau în societăţi, unde se condamnă ţinuta cehilor și se încurăjază nemţii: ca sĕ ţie una și vor isbutí în așteptările lor. Aceste manifestaţiuni au însuflat grijă între cehii mai chipzuitori. După cum se asigură, membrii comitetului esecutiv al clubului cehic au ţinut în ḑile din urmă mai multe conferinţe, în cari s'au chibzuit, cari ar fi căile cele mai bune, pe cari s'ar ajunge la o înţelegere cu nemţii.

După cum se vede lucrurile se inteţesc oare cum spre îndreptare atât la noi cât și în partea ceealaltă a monarchiei. Și cum nu s'ar inteţí, când foile susţin, că dacă ar fi vorba despre un rĕsboiu la primăvară între monarchia noastră și între Rusia, alianţa austro-ungaro germană, n'ar plătí nimic: căci nu voiesce Germania, sĕ între în foc și sĕ'și facă vrăşmașă pe Rusia de dragul monarchiei noastre. Ea va ţintí a 'mpăca lucrurile, nici decum a purta însĕ rĕsboiu; mai ales că Austro-Ungaria nu'și va trimite trupele în peninsula balcanică, neavênd nici o posiţiune favorabilă, ci rĕsboiul se va purta prin Galiţia și Ungaria.

Comisiunea bulgară avu aceeeași soarte și în Londra ca și în Paris și Berlin. Membrii au fost primiţi numai ca persoane private Comisiunea se va reîntoarce la Paris.

Bulgarii aleargă după sprijin și cei din Petersburg scriu circulări ca acestea:

Circulara E. S. D. de Giers.

către ambasadorii Rusiei la Berlin, Constantinopol, Paris, Roma, Londra și Viena.

St. Petersburg, 23 Decemb.

Ecselenţia Voastră va fi aflat deja, că în faţa stării de lucruri arbitrare și anarchice, ce domnesc în Bulgaria, și a imposibilităţii de a urma vre un raport cu guvernul de fapt în compunerea sa actuală, generalul baron de Kaulbars precum și toţi consulii nostrii au părăsit această ţeară, precum și Rumelia Orientală.

Cred, că e de trebuinţă, sĕ ve espun vederile împĕratului în situaţiunea, ce resultă din aceasta.

Când principele de Battemberg a părăsit într'un mod definitiv Bulgaria, cabinetul imperial n'a creḑut, că e cu putinţă sĕ părăsească în această stare de crisă un stat creat de Rusia.

El avea dreptul și datoria sĕ-'l ajute sĕ iasă dintr'însa.

Aceasta a fost misiunea generalului Kaulbars. Ea avea 2 scopuri: sĕ dea sfaturi oamenilor dela putere și sĕ se încredinţeze despre dorinţele reale ale populaţiunii.

Sfaturile, ce le-a dat generalul Kaulbars guvernului de fapt, fură acelea, ce reclamau situaţia, adecă încetarea luptelor dintre partide, liniștirea spiritelor, amânarea tuturor mĕsurilor, ce-ar putea da naștere la nouĕ încurcături, pentru a da Rusiei și Sultanului posibilitatea de a se înţelege cu puterile asupra calei mai bune soluţiuni ale crisei.

Cu toate acestea deţinătorii puterii refuzară de a da ascultare sfaturilor generalului Kaulbars.

Ei urmară cursul violenţelor lor contra ori-cărei oposiţiuni și convocară o adunare, care aleasă sub un astfel de regim, represintă propriul lor partid, dar nici de cum pe poporul bulgar.

Generalul Kaulbars fu nevoit sĕ declare în consecinţă, că cabinetul imperial nu va recunoasce nici regenţa, nici guvernul, nici adunarea eșită din niște alegeri ilegale, precum și nici o hotărîre, ce ar lua.

Prima parte a misiunei — a sfaturilor — era epuisată. Rĕmânea cea d'a doua — ancheta asupra dorinţelor populaţiunei. — El nu o putea îndeplini la Sofia sub ochii guvernului. A trebuit sĕ se ducă în interiorul ţĕrei și sĕ se pună în contact direct cu populaţiunea. El trebuia nu numai sĕ cerceteze dorinţele populaţiunei, dar și sĕ facă cunoscut vederile bine voitoare ale împĕratului, ascunse sau denaturate de agenţii guvernului.

El făcu aceasta deschis, sincer, în ḑiua mare și putu sĕ confirme prin proprii sei ochi, certitudinea, că marea majoritate a poporului bulgar, încredinţându-se solicitudinei suveranului Rusiei, învoca ocrotirea sa pentru a fi subtrași dela o presiune, dar că incapabilă prin ea însăși de ori-ce iniţiativă, ea sĕ lasă sĕ fie terorisată de minoritatea radicală.

În adevĕr, presenţa generalului Kaulbars în provincie devenì semnalul unei indoiri de violenţe din partea agenţilor guvernului contra tuturor bulgarilor, cari îndrăsniră sĕ esprime sentimentele lor representantului împĕratului Rusiei și chiar contra supușilor ruși.

În zadar protesta generalul Kaulbars contra acestor brutalităţi. El nu obţinu decât niște rĕspunsuri evasive sau neşte satisfacţiuni aparente.

Lucrurile ajunseră păn acolo încât cabinetul imperial trebuì sĕ trimeată la Varna doauă bastimente d'ale marinei imperiale pentru a protegia consulatul și pe supușii ruși și sĕ'i atragă, la trebuinţă, dela actele lor de violenţă.

Această mĕsură nu impuse un frâu atingerilor contra siguranţei consulatelor și a supușilor ruși. Generalul Kaulbars s'a vĕḑut atunci nevoit a declara dlui Nacevici, că la primul atentat, ce ar fi îndreptat contra vre unui supus sau protegiat rusesc, se va găsí în necesitatea de a părăsí Bulgaria împreună cu toţi consulii.

Dar această declaraţiune n'a avut resultat.

Guvernanţii, avênd puterea în mână, erau hotărâţi a nu usa de dênsa, decât pentru a se menţiné.

Nemulţumirea, ce creștea în ţeară nu-';i intimida. Rescoalele parţiale și isolate erau înnăbușite prin forţă.

Propunênd adunării alegerea principelui Valdemar de Danemarca ei își dedeau aparenţa de a voí sĕ se conformeze previsiunilor tratatului dela Berlin. Trebuiau sĕ fie siguri, că nici un principe n'ar accepta sarcina de a guverna ţeara în astfel de condiţiuni.

Realegerea principelui de Battemberg nu mai oferia sorţi de rĕușită. Ea a fost esclusă dinnainte. Nu mai rĕmânea dictatorilor de cât sĕ facă a se confirma părerea lor de cătră adunare, a o disolva și a forma un triumvirat, care sĕ rĕmână în capul ţĕrei.

În aceste condiţiuni s'a suggerat un mijloc de împăcare. Una din cele dintâiu cereri ale generalului Kaulbars fuse formarea unui guvern de fusiune, care sĕ facă sĕ înceteze luptele dintre partide, sĕ împăciuie spiritele, sĕ amâne adunarea pănă se restabilește ordinea. Sultanul interesat ca și noi a grăbí terenul acestei crise, deduse delegatului seu ordinul de a se înţelege cu generalul Kaulbars. El povăţuì pe Triumvir sĕ modifice composiţiunea regenţii sĕ facă sĕ între între în ea oameni din diferite partide, ce inspira destulă încredere pentru a se putea trata cu dênșii, pe urmă sĕ desolve adunarea pentru a convoca una noauĕ aleasă într'un mod legal, când puterile s'ar fi înţeles asupra alegerii unui principe și asupra condiţiunilor, în cari ar putea lua puterea.

Un moment, dictatorii păreau voi sĕ între în această cale. Posiţiunea lor era foarte sdruncinată, căci discordia domnia între dênșii, viitorul lor era compromis. Începură sĕ negocieze cu șefii oposiţiunei. Negocierile n'au putut rĕușì din causa încurajărilor, ce oamenii dela putere au putut culege din afară și încredinţându-se, că nu vor fi pedepsiţi prin absenţa ori-cărei intervenţiuni militare. Chiar de atunci departe de a modifica regenţa în sensul concilierei ei o complectară întrun sens și mai radical.

În presenţa acestei stări de lucruri o noauĕ atingere aducêndu-se securităţii Cavasului consulatului rusesc din Filipopoli, fără ca sĕ dea satisfacţiunea cerută, s'a prescris generalului Kaulbars și tuturor consulílor ruși, sĕ părăsască Bulgaria cu tot personalul lor.

„El“ sta faţă 'n faţă cu ea. Ochii lor se întâlniră.

Ca o săgeată o trecu privirea lui cea dulce prin inimă, încât literile din carte începură sĕ-'i salte înnaintea ochilor, ear corul și orchestra i-se părea, că sĕ întrec în disonanţă.

Spre norocire serviciul se gătase. Ear ea plecà în afară. Dar și mai mare-'i fu mirarea, când tinĕrul necunoscut o agrăì, i-se recomandă și o petrecu păn' aproape de strada, în care locuiau.

Francisc Z. doctor în medicină, așa i-s'a recomandat. Ce om onest, cât de amabil! Cu câtă delicateţă 'și-a cerut scusele pentru cele întêmplate și cum i-a spus la urmă, cât de nefericit este, fiindcă o iubesce ferbinte, dar simte, scie, că înzadar.

Ah! ḑiua aceea de Duminecă, 'i va rĕmâné în veci neuitată. Din ḑiua aceea i-s'a schimbat mersul vieţii; spre bine sau spre rĕu? — cine scie. Ea se temea, că spre rĕu.

Epistolele lui cele atât de triste, pe cari i-le scria în secret, o 'ntăriau tot mai mult și mai mult în temerile ei.

Francisc Z., care depuse de curênd doctoratul în medicină, a fost unul dintre cei mai harnici studenţi, care, deși lipsit de mijloace, s'a luptat cu toate greutăţile păn' a ajuns la gradul de doctor. Tot ce'l neliniștia era lipsa totală a pacienţilor și astfeliu a mijloacelor materiale, fără de cari nu cuteza sĕ se întroducă în familia Ellei, fără de cari nu putea sĕ'și întemeeze fericirea.

Timpul liber și'l petrecea pe la clinici, unde era unul dintre cei mai diligenţi frecuentanţi ai prelegerilor.

Cu toate acestea starea lui precarie nu se îmbunătăţì cu nimic, și desnădăjduit păn' în suflet, scria din ḑi în ḑi cu un ton tot mai desperat iubitei sale, care înzadar îl mângăia, înzadar îl ruga, sĕ se presenteze părinţilor ei, a căror simpatie de sigur o va câștiga.

Și dacă n'ar fi întrevenit o întêmplare, pe cât de neașteptată, pe atât de șoadă totodată, cine scie, dacă dragostea nenorocită a lor n'ar fi înmulţit cu un tablou negru cronica sinuciderilor din Viena.

* * *

L. un bĕtrân venerabil, senator la magistratul Vienei, eșind dintr'o ședinţă oficială obositoare, ca toate de acest feliu, s'abătu pe câteva minute 'n cafeneaua S. ce-i era în cale, ca sĕ mai cetească ceva din jurnalele de seară.

Aprofundat în lectură nu observà, cum un individ, ce sta la altă masă, puse ochii pe paltonul lui elegant, căptușit tot cu blană și cum il luase, lăsând pe un alt palton, vechiu în locul lui. Când sĕ plece, mai ia palton, dacă ai de unde. Paltonul cu blană ca în palmă.

Furtul era vĕdit, hoţul nicăiri.

Pe-afară tocmai ninsese și fiind frig, senatorul nĕcăjit n'avea ce face, decât sĕ iea paltonul fără stăpân, rĕmas în cafenea, ca sĕ se scutească păn' acasă de răceală.

Ajuns la locuinţa sa, cercetează prin buzunarele paltonului ca sĕ dea de vr'o urmă, care sĕ'l conducă întru aflarea proprietariului, respective a hoţului.

Însĕ afară de un notiţ plin cu însemnări, medicale, recepte și schiţe anatomice nu găsì nimic. Era sĕ încete cu scrutatul, când frunzărind prin notiţ, dă de o epistoliţă desfăcută, pe a cărei adresă cetì următoarele cuvinte:

„Dr. Francisc Z ....., Loco, la spitalul general.“

Scrisoarea-i părea foarte cunoscută. Era făr' îndoeală scrisă de o damă.

O scoase deci din cuvertă și cetì:

„Scumpul meu Francisc! Scrisoarea ta din urmă m'a amărît păn' în suflet. Desperarea și lipsa ta de curagiu îmi rup inima. Că cu toată stăruinţa nu 'ţi poţi găsí pracsă, și că asta te silesce sĕ stai la studiu în continuu în spital, e foarte trist, dar scumpul meu, nu e causă, care sĕ te facă sĕ desperezi cu desĕvêrșire și sĕ vorbesci de moarte, căci asta me doare atât de mult, încât ḑiua noapte plâng de nenorocirea noastră. Te rog mângăiete ș aibi răbdare, căci Dḑeu e bun și el ne va ajuta. O

În acelaşi timp s'a dat ordin năilor marinei imperiale ce staţionau la Viena sĕ îmbarce pe supuşii ruşi, cari ar voi sĕ părăsească ţeara, unde nu sunt în siguranţă.

Acesta e mersul urmat de cabinetul imperial. El este conform cu tradiţiunile Rusei, cu buna-voinţă pentru naţiunea bulgară, cu solicitudinea pentru pacea Orientului şi a Europii.

Rusia, care a creat Bulgaria, nu voeşte negreşit sĕ se atingă de independenţa ei. Ea voeşte sĕ i-o înnapoeze. Ea are dreptul de a nu permite ca poporul bulgar, pentru care a luptat, — popor, care nu face politică, dar care lucrează în ordine şi în pace şi conţine într'ânsul germenul viitoriului ţĕrii, — sĕ fie oprimat de către o minoritate de agitatori radicali depărtaţi dela calea lor naţională şi transformaţi într'un focar de anarchie, de revoluţiune şi de ostilitate faţă cu naţiunea, care l'a chiemat la vieaţă şi n'are altă dorinţă, decât sĕ i-o conserve.

Majestatea Sa împĕratul nu renunţă la speranţa de a ajunge la această ţintă.

Majestatea Sa va urma a-'şi da silinţele sale. Voesce sĕ o urmărească pe căi pacinice şi fără a se depărta de tratate, cât timp ele vor fi respectate de cele-l'alte puteri.

În aceste condiţiuni Augustul nostru stăpân va aştepta desvoltarea cestiunii.

Bine-voiţi a da citire de presenta depeşă dnului ministru al afacerilor strĕine şi de a-'i lăsa copie, dacă E. S. o doreşte. (semnat) *Giers.*

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Viena, 15/27 Decembre 1886. [Universitatea din Viena şi respândirea culturei în Orient].

Veste, nu chiar îmbucurătoare, se lăţise în vara trecută. Era vorba, a se pune unele restricţiuni tinerimei, care se îmbulzeşte în numĕr prea mare la universitatea din Viena.

Vestea, nu chiar plăcută, dusă pe aripele vêntului, n'a fost nebasată.

Ansă la aceasta dĕduse parte o scriere a profesorului dela facultatea medicală Billroth, parte unele schimbări obvenite în portofoliul ministrului de instrucţiune publică.

Profesorul Billroth prin broşurica sa întitulată *„Aphorismen zum Lernen und Lehren der Medicinischen Wissenschaften“* apărută în vara anului curent, într'altele atrage atenţiunea celor competenţi la arangiamêntul salelor de preles, nu chiar corespundĕtor recerinţelor ḑilnice.

Împregiurarea aceasta a fost motiv suficient ca sĕ pună pe ministrul de Gautsch în lucrare. Acesta prin ordinaţiunea sa, emanată pela jumĕtatea lui Iuliu a. c., măresce tacsa de înscriere şi însărcinează pe colegiul profesoral a face propuneri positive pentru delăturarea neajunsurilor ivite cu deosebire la facultatea medicală. Atrage totodată atenţiunea colegiului profesoral la numĕrul prea mare al ascultătorilor şi cere a ficsa numĕrul macsimal *(numerus clausus)* al celor, ce au a fi primiţí preferind — se înţelege de sine — pe suditii Vienei şi Austriei şi numai în rêndul al doilea dând loc şi celor din alte provincii.

În înţelesul dispuseţiunei ministeriale pe de o parte se călca libertatea învĕţământului — garantată prin legi, — eară pe de altă parte se dedea o lovitură prea neplăcută strĕinilor, cari aleargă aici de prin toate continentele. Cu deosebire suferiau mult aceia, unde astfel de facultăţi nu esistă.

Colegiul profesoral, luând în considerare cele amintite, precum şi împregiurarea, că „tăişul mĕsurilor recomandate de ministrul“ — după cum ḑice raportul colegiului prof. — „e îndreptat cu deosebire în contra suditilor din ţĕrile coroanei ungarice şi statelor balcanice, deşí chiar faţă de aceste are facultatea medicală din Viena chiemarea civilisătoare, transportând cultura apusului spre orient“, află lucru neînţelepţesc a întroduce *numerus clausus-ul*, prin care s'ar respinge de aici chiar studenţi, pionerii culturei apusene în orient, şi prin raportul compus de anchetă şi primit de al seu, s'a esprimat — după cum este cunoscut — pentru construirea unor sale de învĕţămênt mai corespundĕtoare sau pentru întroducerea cursurilor paralele.

Aceasta s'a proiectat pentru facultatea medicală. Causa încă nu e finalisată, deoarece stă în legătură cu celelalte facultăţi, unde asemenea se prgătesc reforme esenţiali.

Ce se va face — vom vedé. Deocamdată numai constatăm, că germanii n'au scăpat din vedere orientul şi că modul prin care ei 'şi reamintesc de acesta, ḑicênd „lăsaţi popoarele din orient sĕ vină la noi şi sĕ îmbrăţişeḑe cultura, pe care au a o respândí între fraţii lor“ e mai sublim, decât cel al sânţeniei sale părintelui Leon dela Roma şi al sânţiei sale părinţelului Laurenz dela Satmar, cari, chiar cu bani câştigaţi din ḑeciuieală plătită până nu de mult de biserica ortodocsă celei apusene, voesc a lucra la ruinarea ortodocsismului şi la împedecarea desvoltărei simţĕmintelor naţionali în popoarĕle orientului.

Acesta e faptul. Dar, care metod va fi mai practicabil şi cu care se va ajunge mai curênd scop uman, aceasta e taina viitoriului. *St.*

Apel.

Subscrişii cu intenţiunea de a înfiinţa în Abrud o Cassă de economii, ne luăm a voie a deschide prin aceasta subscrierea pentru acţiunile necesari.

Programa noastră în sensul articlului de lege XXXVII—1875, este următoarea:

1. Institutul sau însoţirea se va înfiinţa pe timp nedeterminat şi va purta numele: *„Aurăria“ cassă de economii, societate pe acţiuni în Abrud*, unguresce: *„Auraría“ abrudbányai takarékpénztár részvénytársaság*, nemţesce: *„Auraria“ Abrudbanyaer Sparcassa - Actien - Gesellschaft.*

2. Scopul acestei însoţiri este: a da împrumuturi, a primí bani spre păstrare şi fructificare şi prin aceasta a contribuí la desvoltarea spiritului de economie a poporului din munţii apuseni.

3. Capitalul însoţirei se va compune din 500 acţiuni de câte 100 fl.; şi aşa capitalul va fi de 50,000 fl.

4. Fie-care societariu (subscribent) va solví cu ocasiunea subscrierei ca tacsă de înscriere după fie-care acţiune 2 fl. odată pentru totdeauna. Tot cu ocasiunea subscrierei sĕ solvească din capitalul acţiunei 10% din valoarea ei nominală, 20% se plătesc îndată după ţinerea adunărei generale constituante, pe când restul de 70% este a se solví la provocarea direcţiunei prin diurnalele destinate spre acest scop.

5. Tacsele de înscriere sunt a se solví pelângă chitanţă la mâna ori căruia dintre subscrişii.

Tot acestuia şi pe lângă această modalitate se pot solví şi ratele din capitalul de acţiune.

6. Subscrişii ca fundatorii însoţirei, faţă cu ceialalţi societari nu ne reservăm nici un feliu de prerogative.

7. Subscrişii în sensul §. 152 din art. de lege XXXVII 1875, primim solidar responsabilitatea pentru toate solvirile, ce se vor face până la adunarea generală constituantă; — asemenea şi acţionarii subscribenţi odată cu subscrierea primesc obligamentul prevĕḑut în §. 153 al citatului articlu de lege.

Deci dară Domnii, cari voesc a participa la înfiinţarea acestui institut atât de necesariu pentru ţinutul nostru, sunt rugaţi în *24 Ianuarie st. n. 1887 a. m. la 10 oare* a se presenta în Abrud în cancelaria primului subscris spre a vidima coala de subscriere şi a solví tacsa prescrisă şi prima rată.

Abrud, în 10 Decembre 1886.

A. Filip, advocat şi proprietariu de mine. *Ioan Gall*, prot. şi proprietariu de mine. *Ioan Iancu*, paroch şi proprietariu de mine. Dr. *Simeon Cajan*, medic şi proprietariu de mine. *A. Danciu*, director şi proprietariu de mine. *G. Ivaşcu*, comerciant.

Varietăţi.

* (Anunţ de abonament.) Cu 1 Ianuariu 1887 se începe cursul al XVIII-lea al foiei *„Transilvania“* pe anul 1887.

După ce în şedinţa II a adunărei generale dela Alba-Iulia ţinută în 8 August 1886 s'a reasumat conclusul adunărei generale din Orĕştie şi s'a decis ca din 1 Ianuariu 1887 nu numai membrii fundatori şi pe vieaţă, ci şi toţi membrii ordinari ai Asociaţiunei transilvane sĕ primească această foaiă gratis şi franco de portul postei, aşa avem onoare a face cunoscut, că la toţi domnii membri ordinari, câţi plătesc regulat tacsa de 5 fl. v, a. pe an, se va trimite „Transilvania“ gratis pe fie-care an.

Pentru nemembrii preţul este 3 fl. v. a. pe anul întreg. Afară din monarchie 9 franci. Pe credit nu se dă; nici se primesce abonament pe semestru, ci numai pe anul întreg.

Nri singuratici din anii trecuţi nu se dau, căci toate esemplarele rĕmase neabonate s'au legat în brosure şi ele formează proprietatea Asociaţiunei. Din aceste se vênd cu câte 2 fl, 1 esemplariu.

Din anii 1868 şi din 1881 nu se mai află nici un esemplariu; din ceilalţi ani se află.

Banii de prenumeraţiune se trimit cu mandat postal de a dreptul la *Comitetul Asociaţiunei transilvane în Sibiiu.*

Pe lângă alte scrieri destinate pentru publicare, se primesc ori-ce anunţuri; bibliografie, cum şi recensiuni sau dări de seamă, încă şi critice scrise în spirit obiectiv asupra productelor literare, scientifice şi artistice. *Redacţiunea.*

* (Magistratul din Orĕştie) a fost anunţat în mod oficios, că esercitiile corpului de armată din Transilvania în anul viitoriu se vor face în ţinutul Orĕstiei. Tot odată va sosí aici şi Maj. Sa împĕratul, ca sĕ asiste la esercitii.

* (Denumire.) *Gavril Baross*, secretariul de stat, e denumit ca ministru de comunicaţiune.

* (Jubileu) militar se arangiază pe ḑiua de 3 Aug. 1887. după cum spune Millit.Zg-ul din Viena. Iubilarul va fi Alteţa Sa archiducele Albrecht, care în ḑiua aceasta'şi implinesce anul al 70-lea din vieaţa sa plină de fapte eroice, cari se vor eternisa într'un memorand, împodobit cu portretul Alteţei Sale.

* (Bombele de melonit) sunt înventiunea cea mai nouĕ, despre a cărei efect se vorbesce cu mare fior. Composiţia e: o bombă goală, care se umple cu melonit, cea mai nouĕ materie electrică esplosivă a cărei composiţie e taină rezervată înventatorilor. — Cu astfel de bombe au sĕ fie proveḑute cel mult până la primăvară, toate cetăţuile din graniţa Franciei. După încercările făcute, o singură bombă e în stare a esploata la moment edificiul cel mai mare şi mai puternic. Aceste precum şi puscile cu repetiţie, spre a căror preparaţie Francia a adus maşini speciale din America, aşa încât pe fie care ḑi pregătesce 30,000 pusce, sunt simptomele păcei, ce vom avé.

* (Cavaler de industrie.) Nu demult petrecea în B-Pesta un individ cu numele Newmann, care se recomandase ca mare proprietariu de pănzaru din Buenos Ayres şi prin o prelegere ţinută în capitala Ungariei făcea propagandă pentru întroducerea unui nou metod pentru a toarce şi a ţese, şi ca lucru sĕ fie şi eftin, stăruia sĕ se înfiinţeze o societate pe acţii. Newmann a fost întrodus în societatea budapestană, primit în audienţă de ministrul cultelor Trefort şi recomandat, în toate părţile ca cavaler de industrie. Deodată iese la iveală, că

Doamne, de aşi avea numai curagiul sĕ mărturisesc părinţilor secretele noastre! Ei me iubesc atât de mult, încât desigur ne-ar ajutora. Ori dacă ai veni tu, sĕ faci cunoscinţă cu ei! Căci vĕḑêndu-te, ei vor trebuí sĕ te iubească. Te rog fă această încercare. Tu eşti bărbat şi ar trebuì sĕ ai mai multă inimă, decât mine. Mâne ne revedem la locul sciut. Mângăiete, scumpul meu, şi crede'mi, că durerea ta amăresce cu desĕvêrşire ḑilele până la mormênt credincioasei şi iubitoarei tale

Ella.„

— Scumpa mea copilă, — ḑise bătrânul senator, stergênd o lacrimă, ce i-se furişà pe nesimţite pintre gene.

* * *

A doua ḑi după această întâmplare, senatorul L. plecà la spitalul general, unde informându-se asupra tinĕrului doctor Francisc Z…., primì cele mai măgulitoare deslușiri. Mulţămit cu cele auḑite, trecea prin curtea spitalului, când îl apucà dinnapoi o mână puternică de guler.

— Paltonul meu! Ce obrăsnicie; — eri mi'l furi din sala de prelegeri şi aḑi….

Senatorul se întoarce.

— Pentru Dḑeu!… grăì ca lovit de trăsnet tinĕrul, ce'l oprise, — Dle senator?

— Dr. Francisc Z…? ìi respunse liniştit bĕtrânul.

— Da, eu sunt, ḑise zăpăcit cu desĕvêrşire acela.

— Ce ai cu paltonul?

— Me rog scusaţi. Mi-a perit eri din sala de prelegeri.

— Da. Şi hoţul 'l-a schimbat în cafeneaua S. cu al meu, pe care asemenea l'a furat. Dar cred, că nu vei aştepta, ca eu om bătrân sĕ 'ţi restitui momentan paltonul şi sĕ me iau pe frigul acesta în jachetă păn' acasă.

— Me rog dle senator!

— Dacă nu me 'nşel, Dta me cunosci Dle Dr? Vei putea deci trimite pe cineva după palton, ori poate că vei veni chiar în persoană. Adresa o sci!

— Da… da… rĕspunse cu desăvêrşire confus tinĕrul.

— Te rog deci sĕ me onorezi cât mai de grabă cu visita Dtale. Apoi vom mai vorbí şi despre celelalte.

Nu peste mult după această întâmplare, cetiam în inseratele ḑiarelor locale:

„Dr. Francisc Z…. şi domnişoara Ella L….. fidanţaţi.“ *Yff.*

Newmann e Neumanul deodinioară, pe care poliția îl încuartirase adeseori preste noapte. Și când sĕ se întemeeze societatea pe acții, Neumann dispăruse.

* (O dovadă pipăită.) — Merlatti fu visitat în a 43-a ḑi a postului seu de un numĕr de medici. Unul din domnii doctori îi ḑise: „Esti aproape de moarte, dacă nu mânânci de bună-voe, te vom nutrí cu de a sila“. Merlatti se sculà în sus și trase doctorului e palmă sănĕtoasă și simțitoare. După o asemenea dovadă energică a puterii sale, doctorul renunță a se mai ocupa de aci ’nnainte de un asemenea pacient; dar pe de alta parte va intenta dlui Merlatti, dacă nu va murí din nemâncare, un proces de ofensă în contra onoarei.

* (Testamentul Adelinei Patti.) Vestita cântăreață Patti, înnainte de-a pleca la America a lăsat următoriul testament: Bărbatului ei, care posede de altcum-va 2 milioane, îi lasă jumĕtate din averea ei: un pătrar lasă familiei cumnatului seu Stracoș. Din restul averei sĕ se formeze în toate orașele mari, în care a debutat cântăreața noastră, stipendii din fundațiunea „Patti“ care sĕ se împartă, tinerelor cântărețe talentate pentru de-a se perfecționa în arta musicei.

La sfêrșitul testamentului mai adauge dênsa, că pe mormêntul ei sĕ se afle atât vara cât și earna flori, ca astfel precum în vieața a trăit printre flori așa și după moarte sĕ se afle între flori.

* (Om pitic și amor uriaș.) În 12/24 s’a sinucis în München piticul „Prințul Colibri“ din causă, că se înnamorisase în „Princesa Fingerhut“, care nu prea vrea sĕ știe de el. Înnamorisatul s’a spânḑurat de peteaua, cu care era acățată o oglindă. Sĕrmanul, ce amor cu omor!

* (279 indiviḑi arestați în o noapte.) Desele omoruri, ce ocură în Viena, au îndemnat pe poliția de acolo a aresta pre toți indiviḑii suspecți, cari se vor fi aflând noaptea prin crâșme seau pe ulițí. Resultatul a fost, că 279 de indiviḑi — bărbați și femei — s’au arestat în o singură noapte. Din acestea numai 79 s’au deținut mai îndelungat sau s’au depĕrtat din Viena, precând 200 s’au pus pe picior liber. Religiositate și omoruri sunt mari contraste, dar caracteristice capitalei Viena.

* „Ifju Erdély“ este numele unui ḑiuar nou, ce v’a apăré în Cluș dela anul nou începênd, edat de societatea neguțătorilor de acolo sub direcțiunea lui Iosef Șandor. Numitul ḑiuar v’a apărea la 15 a fiecărei luni în limba maghiară, și este consacrat, după cum se ḑice, intereselor comerciului Transilvaniei. După cum se vede însĕ din primele rênduri ale prospectului, unde se ḑice: Dela an. 1848 apoi dela 1867 încoace avem noi o religiune: națiunea maghiară, o biserică: statul maghiar; nu ar fi chiar așa după cum se ḑice, ci că foaia „Ifju Erdély“ are de scop grija pentru promovarea intereselor comerciului maghiar. „Kultur-egyletul“ n’a întârḑiat de-a-’i promite mână de ajutoriu.

* (O vênătoare de urși.) — „Telegraful“ scrie: Lucru de necreḑut și cu toate acestea foarte adevĕrat: Prințul Rudolf și ducele Filip Cabourg Gotha, a vênat un urs la Luxenburg lângă Viena.

Este întrebarea cum urșii, cari trăesc în locuri retrase și friguroase, se găsiau acolo? Enigma a fost aflată îndată, sciindu-se, că prințul primise dela directorul lui Carl-theater, D. Tatartzy, un cado, care consta din doi urși de Siberia.

Acestea sunt animalele în contra cărora se întreprinsese vênătoarea în Luxenburg.

Din public*).

Prea Stimate Domnule Redactor! Earăși me aflu în plăcuta posițiune de a ve anuncia cu bucurie un cas de bine-facere sĕvêrșit cu biserica noastră de stimabilul domn Csizér A’kos candidat de advocat în Deeșiu și proprietariu în comuna noastră Rohi’a, care condus de bunul simț al carității binevoì a ne dăruí pe seama bisericei noastre gr. or. din Rohi’a o icoană mare și prea frumoasă cuprinsă în rame, aceasta icoană representă pre sf. Iosif cu Cristos pruncul pe brațe, învĕțându’l de pe carte, și în mâna dreaptă ținênd crin alb, simbolul curățeniei.

— Deci subscrisul pentru acest dar bine venit chiar acum spre serbătorile Nascerii Domnului Christos, care ne va împodobí biserica noastră, și va contribuí mult la desceptarea simțului religiosităţii și evlaviei, mărind totodată și veselia cea sântă a inimilor în credincioși, ridicând și înnălțând însemnătatea „Marelui Prasnic“ — me simțesc moralminte deobligat în numele meu și al comitetului nostru parochial a aduce și esprima cea mai căldurosă mulțămită și recunoscință pentru acest prețios și frumos dar de Crăciun, poftindu’i din inimă tinĕrului domn donator, carele asemenea părinților sei ’și manifestează în faptă simțul de binefacere cel nutresce în inima sa față de consăteni și de biserica noastră, ca Dumneḑeu se-’l țină în deplina sănătate mulți ani, și sĕ-’i ajute a ajunge cât mai îngrabă căriera deamnă de advocat, la carea se pregătesce încunjurat fiind de cele mai strălucite succese.

Rohia la 16/28 Dec. 1886.

Aron Cosma,
presbiter gr. ort.

---

*) Pentru cele publicate sub această rubrică redacțiunea nu e responḑabilă.

Loterie.

Vineri, în 31 Decembre 1886

Buda: 49 3 87 41 85

Bursa de Viena și Pesta.

Din 30 Decembre n. 1886.

	Viena	*B.-pesta*
Galbin	5.97	5.96
Napoleon	9 97	9 97
100 marce nemțeșt	61.90	61 85
London pe (poliță de trei luni)	126.20	126.15

Nr. 5670. [1508] 2—2

CONCURS.

Se escrie concurs pentru ocuparea postului de notariu devenit vacant în comuna **Poplaca.** Venitele împreunate cu acest oficiu, afară de cele ce incurg conform statorirei tacselor pentru afacerile private — sunt următoarele:

1. În bani gata:

a) salariu anual de 460 fl. v. a.

b) paușale dietice pe an 100 fl.

c) pentru înscrierea dări și incasare pe an 40 fl.

d) pentru iluminatul cancelariei 15 fl.

În natură:

a) Locuință.

b) 6 stângini lemne de încălḑit.

Concurenții, cari posed cualificațiunea recerută în § 6 art. leg. I din 1883, au a’și așterne cererile lor instruite conform legei subsemnatului oficiu **până la 31 Ianuariu n. 1887.**

Sibiiu în 26 Decembre 1886.

Oficiul pretorial-central.

Fabrițius,
pretore suprem.

Nr. 399 [1503] 3—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului vacant de paroch în parochia de classa a III Văleni sĕ escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Casa parochială cu doauĕ încăperi și bucătărie împreună cu grădină de 1 Juger 453°☐ cari dau un venit anual de 75 fl. v. a.

2. Porțiune canonică în mărime de 7 Jugere 125°☐, de fênaț și arătoriu cu un venit anual de 55 fl.

3. Dreptul de folosință à 4 Jugere 179°☐, de pădure cu un venit anual de 10 fl. v. a.

4. Una merță de cucuruḑ à 16 cupe dela 160 familii à 80 cr. 128 fl.

5. Dela 160 familii una ḑi de lucru cu palmele à 25 cr. 40 fl. v. a.

6. Stolele usitate, cari calculate după calculul mediu alor 5 ani din urmă, dau un venit anual de 349 fl. 74 cr.

Reflectanții sunt poftiți a’și substerne petițiunile conform legei la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Solnocului în couțelegere cu comitetul parochial din Văleni.

Cupșeni în 27 Novembre 1886.

S. Cupșa,
protopresbiter.

Nr, 761 [1505] 3—3

Prolungire de concurs.

Neconcurênd nimenea la postul de capelan pe lângă neputinciosul paroch Teodor Costea din Subpădure, protopresbiteratul Têrnavei inferioare, publicat în „Telegraful român“ Nr. 100 și următorii din a c.

Prin aceasta se prolungesce concursul cu 30 ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Cetatea de baltă 1 Decembre 1886.

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Têrnavei inferioare.

Niculae Todoran,
protopresbiter.

Nr. 174 [1504] 3—3

Prolungire de concurs.

În urma concursului publicat în ḑiarul „Telegraful Român“ Nrii 41 și următorii, pentru întregirea parochiei gr. or. Măierĕu protopresbiteratul Turdei, ne-ivinduse nici un concurent cualificat, pe basa înnaltului ordin consistorial din 30 Septembre a. c. Nr. 4280 B. se prolungesce concursul deja publicat, respective se escrie concurs nou pentru numita parochie, prelêngă emolumentele și condițiunile din citatul concurs, cu terminul de 30 ḑile dela prima publicare; observânduse, că concursele sunt a se adresa: oficiului protopresbiteral gr. or. al tractului Turdei în Agârbiciu (per Gyéres).

Agârbiciu, 28 Novembre 1886.

În conțelegere cu comitetul parochial gr. or. din Măierĕu.

Petru Roșca,
protopresbiter.

Anunciu!

Subscrisa direcțiune prin aceasta aduce la cunoscința on. public, cumcă societatea de credit și economii „Mureșana“ fiind judecătoresce împrotocolată, cu *1 Ianuarie 1887 n.* ’și va începe activitatea publică, și pe lângă darea de împrumute hipotecari și personali, primesce și depuneri spre fructificare, pentru privați cu *5*, pentru corporațiuni cu $5^1/_2$ % la an. [1509] 1—1

Reghin, în 29 Decembre 1886.

Direcțiunea societății de credit și economii „Mureșana.“

Deschidem abonament pe anul 1887.

LA [1506] 3

„Amicul Familiei.“

Revistă beletristică și enciclopedică-literară — cu illustrațiuni.

Cursul XI. Anul 1887.

Va eși în I-ma și 15-a ḑi a lunei în numeri câte de 2—3 coale; și va publica *poesii*, *romanuri*, *novele*, *schițe*, *piese teatrali*, *studii sociali*, *articli scientifici*, *amenunte de instrucțiune și distracțiune* ș. a.

Prețul de abonament pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei noi, plătibili și în bilite de bancă și în timbre postali.

„Preotul Roman.“

Revistă bisericească, scolastică și literară.

Cursul XIII. — Anul 1887.

Va eși în broșuri lunare câte de $2^3/_4$—$3^1/_4$ coale; și va publica *articlii din sfera tuturor sciințelor teologice și între aceștia mulțime de predice, pe dumineci, sĕrbători și diverse ocasiuni* — mai departe *studii pedagogice-didactice și scientifice-literari*.

Prețul de abonament pe anul întrege 4 fl. — pentru România 10 franci — lei noi — plătibili și în bilete de bancă și în timbre postali.

☞ Abonanții vor primí unele premii de valoare, și’și vor putea procura cu prețuri reduse numeroase opuri din edițiunea noastră.

☞ Colectanții primesc gratis tot al patru-lea esemplariu. ☜

Numeri de probă se trimit gratis ori cui cere.

Tragem mai departe atențiunea publicului nostru cetitoriu și asupra tuturor scrierilor apărute în edițiunea noastră și anunciate în un catalog deosebit, ce se trimite gratis ori cui va cere. Ear în apropierea sĕrbătorilor Crăciunului și anului nou, ne luăm voiă a recomanda, po lângă alte numeroase scrieri pentru tinerime ce se află de vênḑare la noi, ca — **dar potrivit de sĕrbători** — următoarele **Cărți de rugăciuni:**

Margăritariul sufletului.

Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumos illustrate. Numeră preste 300 pagine. Prețul unui esemplariu broșurat e 40 cr, legat 50 cr., legat în pânză 60 cr. legat mai fin 80 cr., — 1 fl., în legătură de lucs 1.50—2.50.

Micul mărgăritariu sufletesc.

Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos illustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu aprobarea jurisdicțiunei sup. bisericesci. Prețul unui esemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul uni esemplariu trimis franco e 10 cr.; — 50 esemplare costa 3 fl.; 100 esemplare 5 fl. v. a.

(Edițiune pentru gr.-cat., și altă edițiunne pentru gr.-or. Sĕ se noteze: care edițiune se cere.)

Visul

Prea-curatei și Prea-sântei Născătoare de Dumneḑeu, urmat de cele mai frumoase rugăciuni către Mama Domnului și către Domnul nostru Iisus Cristos, cu illustrațiuni. Prețul unui esemplariu trimis franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl. 100 esemplare 5 fl. v. a.

☞ A se adresa la **„Cancelaria Negruțiu“** în **Gherla** — Szamosujvár — Transilvania. Unde se cumpĕră și **acții** dela **„Albina,“ „Furnica,“ „Timișiana,“ „Ardeleana,“ „Economul,“** și **„Transilvania.“** ☜

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 136 Sibiiu, Marți 23 Decembre 1886. (4 Ianuariu 1887.) *Anul* XXXIV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — **și timbru** de 30 cr **pentru fie-care publicare.**

Din causa sf. sěrbători a „Nașterei Domnului Iisus Christos" Numěrul cel mai de aproape va apăré Marți în 30 Decembre.

Prenumerațiune nouă
la
„Telegraful Român"

care apare de **trei** ori pe sěptěmână, deschidem pe anul 1887, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedé în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sě fie scrise bine, ca sě se poată cetí.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfêrșește cu ultima Decembre 1886, a-'și înnoí din vreme abonamentul, pentru ca sě nu fie espeditura silită a sista, sau a întârḑia cu espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român" în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, 22 Decembre.

Suntem în ajunul nascerei Domnului. Peste douě ḑile biserica va cânta: „Mărire întru cei de sus lui Dumneḑeu, și pe pămênt pace, între oameni bună-voire". Și la aceasta cântare îngerească, din an în an repetată de sânta noastră biserică, datori suntem și noi, sě salutăm pe cetitorii nostri cu cântarea cea de laudă pentru Dumneḑeu, și aceasta cu atâta mai vêrtos trebue sě o facem acuma, când vedem, că lipsesce de pe pămênt pacea, lipsesce buna-voință dintre oameni.

De 18 sute de ani lumina Evangeliei luminează ochii minții omenesci, și totuși această lumină așa de puțin a pătruns la inima omenimei, încât om pe om se persecută cu mai mare vehemență acuma, ca pe timpul, când această lumină încă n'a fost străbătut pretutindenea, cu mai mare înverșunare ca pe timpurile, când biserica pentru lățirea luminei evangelice era espusă la goane din partea împěraților păgâni. Pe pămênt domnesce în loc de pace resboire, și la oameni în locul bunei-voiri predominează pismă și zavistie, și unde domnesc acestea, acolo lumina Evangeliei încă n'a străbătut.

Ca blăstăm zace asupra omenirei tendența de cuceriri, și aceasta nici odată nu s'a manifestat cu atâta vehemență ca acuma.

Mai de aproape ne interesează soartea noastră ca element de ordine în stat. De acea ne vom mărginí a constata, că în vieața internă a statului nostru lipsesce, cu desěvêrșire lipsesce pacea, și că trebue sě lipsească, căci lipsesce în locul prim bunăvoința, și unde nu este aceasta, acolo nu poate se fie cealaltă.

La noi tendința de cucerire s'a esprimat de mult prin toate acțiunile îndreptate spre a împedeca pe popoarele din patrie în libera lor desvoltare. La început pe furiș, însě cu timpul tot mai pe față tendența de cucerire s'a pronunțat tot mai concret, până când în cele din urmă ea a luat forma de astăḑi: maghiarisare. Și nu ni se va lua în nume de rěu, dacă în ajunul nascerei Domnului relevăm causele, pentru care între noi nu este pace, nu ni se va lua în nume de rěu, dacă cu inima deschisă mărturisim, pentru ce poporul nostru nu poate merge cu voie la biserică, pentru ce el la auḑul cuvintelor îngeresci nu poate simțí mângăerea, de care ar trebuí sě i-se umple inima cel puțin odată pe an, la ḑiua nascerei Domnului.

Și e amărîtă vieața noastră dela leagăn până la mormênt, amărîtă din comună începênd până la cea mai înnaltă treaptă a scărei celei lungi, pe care se urcă statul. Amărîtă este vieața poporului din causa sěrăciei, care a început a lua dimensiuni tot mai înfricoșate, așa că noaue, cari stăm în contact nemijlocit cu poporul nostru, de durere ne tremură inima în noi, și ne înfricoșăm, când facem comparație între acuma, și acum e anul. Amărîtă este vieața țeranului nostru din causa multelor imposite, pe cari nu le mai poate suporta, imposite, despre cari nu se mai poate ḑice, că țěranul le dă pentru împěratul. Și e mare pericol, când poporul a ajuns a ḑice, că împěratul nu scie de dările cele multe. Cu aceasta i-s'a luat poporului și ultima raḑă de speranță. Și noi am ținut de a noastră datorință, sě spunem poporului, că el plătesce dașdie și pentru tendența de cucerire modernă dela noi, pentru maghiarisare.

Amărîtă este vieața poporului, când el din satul seu începênd, trebue sě vorbească tot cu oameni, cari nu-i cunosc limba, nu-i cunosc firea, nu modul de cugetare, nu cursul ideilor și al judecății, nu lipsele, nu trebuințele lui, cu un cuvênt, când el în afacerile sale trebue sě vorbească cu oameni, cari sub pressiunea curentului de aḑi trebuesc sě fie preocupați față cu el, și astăḑi sub terorismul șovinistic unguresc tot judecătoriul trebue sě fie, sau cel puțin sě simuleze a avea antipatii față cu poporul nostru, și cine nu o va face aceasta, va fi espus a o pățí ca pretorul din Orěștie.

Așa este vieața țěranului, și așa este vieața noastră a tuturora, cari suntem copii acestor țěrani, și lucrăm pentru înnaintarea lor.

Între asemenea împregiurări, între noi nu va fi pace, nu va putea fi deci nici bucuria, pe care o reclamă pentru fie-care creștin sěrbătoarea cea mare a Nașterei Domnului.

Și fiind că lipsesce această cardinală condițiune a fericirei pămêntesci, noi ca creștini buni, ca cetățeni înflăcărați de dorul de a vedé această patrie fericită, suntem datori a ruga pe Dumneḑeu sě lumineze mintea bărbaților chiemați a îngrigí de soartea patriei noastre; suntem datori a sfătuí pe poporul nostru, ca sě se roage și el, căci rugăciunea celui asuprit, este mai bine primită. Și când va da Dumneḑeu timpuri mai bune, atunci vom putea ḑice: la noi este pace, căci la noi este bună-voință.

Revista politică.

Crisa ministerială din Englitera și încurcările, în cari se află bărbații conducători ai Britaniei mari au pricinuit, ca Anglia sě nu aibă nici atâta putere, ca sě mângăie cel puțin ca alte puteri pe membrii co misiunei bulgare. În adevěr mult aștepta Bulgaria dela guvernul din Londra și comisia era în firma speranță, că englezii vor rěspunde la întrebările lor, așa după cum le vine bulgarilor la socoteală. Amăgirea a fost însě de tot amarnică. Comisiunea, ce-i drept a fost bine primită, membrii ei însě s'au privit de oameni privați, și în audiența, ce le a dat lordul Iddesleigh, li s'a rěspuns categoric, că Englitera deocamdată, trebue bine sě'și tragă de seama, în împregiurările acestea. Englitera are lipsă sě se lecuiască mai întâiu launtric, apoi sě înfluințeze cu puterea sa în afară; căci Salisbury încă nu ș'a aflat un ministru de finanță după plac; ear ca conducětoriu al partidei conservative din casa de jos în locul lui Churchill a ajuns tot un pretin al acestuia, ministrul de rěsboiu, Schmith; și după cum se vestesce Poarta ar fi adresat o depeșă cam nefavorabilă cu privire la memorandul englez asupra Egiptului. Hartington și Goeschen declarară lui

---

FOIȚA.

Unchiașul Țafron.

Eram numai o țîr de prichindel, povestia odată sutășelul Vasilie, dar nu voiu uita, câte ḑile voiu trăí pe unchiașul Țafron; nu de alta, dar oamenii de seama unchiașului Țafron și vrednici ca dênsul și dacă mor, pentru cei-ce i-au cunoscut, mor pentru ca sě trăească.

Parcă-'l věd acum, cât era de sfătos, când da în vorbă cu cineva, ear sfaturile lui prindeau rădăcină, căci era bătut la cap, scia sě cumpănească bine și totdeauna da sfaturi de eșiau la potriveală.

Și multe lucruri bune se pot face într'o comună, când în mijlocul ei se află un bărbat cu sfaturi sănětoase, ear oamenii se înțeleg și se întrec în vrednicie, care de care a sărí în ajutoriu. — Și fiind că unchiașul Țafron era în comuna noastră și oamenii 'l ascultau, multe lucruri bune și frumoase s'au făcut, cât timp i-a lungit Dḑeu drăguțul vieața.

Ca mine nu cred sě fie altul, care sě'l fi cunoscut pe unchiașul, măcar, că eram numai un prichindel, dar par'că 'i destăinuiam toate gândurile.

Sě fi creḑut, că poartă cuiva Sâmbetile... Doamne feresce, dar nici vorbă grea din gura lui nu'mi aduc aminte, sě fi auḑit vr'odată.

Era om pacinic, își trăgea bine seama cu toți oamenii și vieața sa era nărăvită, sě poarte grija și a altor oameni. De carte era dobă, dar chiar astă împregiurare 'l făcea sě judece: cât de bine trebue sě fie, când scie omul carte. Și nu arare-ori îl auḑiam, ḑicând: că cel ce scie carte are parte. Astă părere s'a sălășluit în el așa de tare, încât a chipzuit el, că ḑeu cincstit lucru ar fi — încă-i dacă n'au avut bětrânii parte — sě aibă măcar cestia mai tineri; și când chipsuia el așa, ḑicea: comună mai aleasă ca a noastră n'a fi; ear când ḑicea așa, i-se înveselia inima și nădejdea-i era așa de mare, încât par'că vedea cu ochii, că o sě se și întêmple.

Mai mult îl întărea în credința asta un nepot al unchiului Țafron, nepot harnic, care era la scoală afară și pentru care ș'ar fi dat unchiul Țafron și cămeașa de pe dênsul; așa'l avea de drag mai ales că nu-'i căḑu-se defeliu noroc la casă. Era învěțat tare nepotul, așa grăiau oamenii; și unchiul Țafron, era mândru, că poate țíné un om harnic la scoală și mai mândru era el, când auḑia pe oameni lăudându-'i nepotul.

Când venia nenea Petru acasă dela scoală, scia tot satul, toți povestiau despre el; căci era iscusit sě le ție cuvântări în biserică, ear unchiașul n'avea ḑi bună lăsată dela Dḑeu, ca sě nu vină în vorbă cu nenea Petru, căci așa 'l avea de drag, încât l'ar fi purtat tot în sîn.

Băiat cum eram, cam rěsfățat din fire, îmi plăcea sě șed mai mult la unchiașul ca la noi acasă deși totdeauna Crăciunul 'mi aducea o nuelușă, care desprinsă dela grindă era un feliu de leac, care te mântuia de a face rele. Mărturisesc însě, că nici odată nu m'a uns cu el; căci îmi era destul ca unchiașul sě arunce asupra-mi privirea-i blândă și cam mustrătoare, pentru ca sě simt, că nu se cădea sě fac, și pentru ca lesne sě me tămăduesc. Și îmi plăcea mult și de mătușa erte-o Dḑeu. Era darnică ca o toamnă bogată, și nici odată nedăruit dela ea din casă, nu eșiam.

Țin minte ca acum, că era în ajun seara. Moș Crăciun își trimise zestrea înnainte: un ger de se despicau lemnele în curte, iar unchiașului părea că-'i trec fiori pe frunte. Nici odată nu l'am vězt așa neliniștit. Fruntea lui lată nici odată n'a fost turburată așa amarnic, ca cum mi se părea atunci. Eu tremuram singur nu de frig... dar de frică, căci unchiașul Țafron nu mai avea loc de odichnă. Tot dela masă păn' la cuptoriu, apoi la fereastră și nu scotea o vorbă, Doamne... feresce!

Mătușa puse cina pe masă, sě mâncăm ș'apoi sě'mi věd de drum; dar unchiașului nu 'i ticnia nimic.

În sfêrșit scoate o hârtie de după poliță o rupse tot țîră și cu inima mai ușurată o aruncă în foc ș'apoi mai înveselindu-se ḑise: creștinu-i el, creștin

Salisbury, că nu sunt de loc aplicaţi sĕ iea parte la afacerile guvernului.

Aşa dar nu-i lucru de mirat, că Anglia trebue sĕ fie aşa reservată deocam-dată în afacerile Bulgariei.

Cu toate, că respunsul ei n'a cam mulţămit pe bulgari, ei nu desperează. Cumisiunea se va duce şi în Constantinopol, cu toate, că aici oamenii le-au spus de mai înnainte, că ei n'au în vedere de cât pe Dandianul, ca sĕ urmeze pe tronul Bulgariei.

Din contră, după cum asigură „Newoje Wremja“ în Bulgaria s'au pregătit toate pentru a primí sĕ din nou pe principele Alecsandru, cu care vor fie părtaşi şi la bine şi la rĕu.

De alt-cum Bulgaria păşesce resolută înnainte. Oamenii sunt tare chipzuitori; şi cu chipzuiala lor le-a succes sĕ îmbunătăţească lucrările financiare. Regenţa nici n'a voit sĕ bage în seamă pe Gadban paşa, care venise ca din nou sĕ stăruie pentru primirea Dandianului. Asta împrejurare a contribuit ca câţiva bulgari cu vaḑă, ca Caravelow, Slavejcow sĕ sprijinească pe Gadban şi cu puterea sĕ efeptuiască alegerea *Dandianului.*

După cum afirmă foile rusesci, se tem, că afacerea cu tronul Bulgariei va da nascere unui groasnic rĕsboiu între Austro-Ungaria şi Rusia.

Membrii comisiunilor pentru sporirea armatei germane se inteţesc, ca sĕ vină cât mai îngrabă, de adoua-oară cu rapoartele lor.

Acessta se va întêmpla în 10 sau 12 Ian. pentru că atunci şi principele de Bismarc încă poate lua parte. Cei din Berlin 'l aşteptau încă în ḑiua de anul nou. Ministrul de rĕsboiu, generalul Bronzart a cercetat Prusia ostică precum şi Branusbergul, şi-a hotărît ca cât mai curând sĕ aşeḑe regimentele cele nouĕ ca garnisoane numai în ţinuturile vestice şi ostice ale imperiului, şi numai patru batalioane sĕ remână înnăuntrul ţĕrii. Aceasta s'a hotărît într'o conferinţă cu şeful general al armatei.

Din Paris vin sciri, că ministrul presedinte *Goblet* a asigurat pe deputaţiunea a aşa numitei „Agents de change“ că el va stăruí ca şi antecesorul seu, ca sĕ domnească pacea pentru ca sĕ se înnainteze şi mai departe desvoltarea favorabilă a intereselor vitale a Franciei. De pace are lipsă un regim al libertăţii şi al democraţiei.

Jurnalul oficial al republicei francese publică însĕ un decret, care conţine organisaţiunea comandelor la locurile întărite şi la fortăreţe. După acest decret întăriturile dela graniţe s'au grupat, ca sĕ corespundă corpului de armată al ţinutului. Unele din aceste corpuri cuprind mai multe întăriri, asupra fie-cărei grupe de întâia linie are comanda generalul de divisiune, ear d'a doua linie generalul de brigadă.

Pentru fortăreaţa Paris a rĕmas un singur comandant, cel mai vestit, *Thibudin.* Francia afară de Paris are 18 fortăreţe şi cum se spune armata ş'o concentrează cam spre graniţe.

Resultatul luptelor comunale române din Orĕştie.

Orĕştie, în 19 Dec.

Cine a urmărit cu atenţiune activitatea publică in luptele românilor transilvăneni mai ales în cei doi ani din urmă, acela a putut constata cu satisfacţiune sufletească, că românii din Orĕştie şi-au făcut datorinţa cum se cade.

Această afirmaţiune nu este o frasă ocasională, ci un adevĕr constatat şi recunoscut de către bărbaţii de frunte ai românilor, cari se ocupă *ex professo* cu afacerile politice române.

Bărbaţii români din Orĕştie, cari stau în fruntea afacerilor publice române, şi au pus cu tot dreptul mai întâiu problema grea, de a emanicipa mai întâiu românimea din oraş şi dimpregiur *economicesce* de sub influinţa săsească, care mai cu seamă înnainte de aceasta cu doi ani degenerase într'un adevĕrat terorism economic contra românilor din Orĕştie şi dimpregiur. Sasii adecă, după ce le au succes prin maioritatea, de care au dispus a elimina tot, ce au avut românii mai bun — din representanţa oraşului şi din magistrat şi astfeliu a ne elimina din administraţiune au ajuns în fine acolo, încât au asuprit pe români şi *economicesce* prin institutul lor de credit „*Brooser-Vorschussverein.*“

În urma acestei situaţiuni umilitoare prima problemą, ce şi-au pus românii a trebuit sĕ fie necesarminte: emanciparea economică a românilor din Orĕştie şi dimpregiur. Aceasta problemă s'a şi resolvit într'un mod strălucit prin înfiinţarea institutului de credit şi economii „Ardeleana,“ care astăḑi nu numai că prosperează, dar a şi emancipat în mare parte pe românii de aici de sub terorismul economic săsesc.

Din acest punct de vedere înfiinţarea „Ardeleanei“ are o valoare îndoită şi este un merit neperitor al dlor iniţiatori. adv. Sam. Popu şi Dr. I. Mihu, că au stăruit cu tot zelul pentru aceasta emancipare economică. Entusiasmul, cu care romănimea din acest cerc a salutat şi spriginit acest institut a isvorît din convingerea, că pănă când romănimea nu se va emancìpa economicesce, nu poate fi vorbă de o emancipare administrativă.

Şi într'adevĕr, că fundarea „Ardeleanei“ a avut un resultat bun şi în privinţă politică administrativă. Bărbaţii nostri de frunte, cari sunt membrii virilişti în representanţa oraşului, au luptat mereu şi cu multă insistenţă pentru a asigura elementului român influinţa, ce i se cuvine după numerul şi valoarea sa socială. Aceşti bărbaţi sunt domnii, cari au luat şi iniţiativa la fundarea „Ardeleanei.“

La începutul toamnei, nu mult după moartea primarului Ios. Schuller, care a fost un încarnat contrar al românilor şi — al ori-cărui compromis — sasii din Orĕştie au început a simţí valoarea românilor, au vĕḑut, că trebue sĕ li se facă dreptate românilor.

Fiind că piedeca principală — repausatul primar — era delăturată — aceasta convingere a sasilor s'a arĕtat şi în forme concrete.

Sasii şi românii îşi deteră mâna preste morméntul primariului Schuller şi declară, că sunt gata a repara o vechie greşală — sau mai bine ḑis, o vechie nedreptate.

Spre scopul unei înţelegeri s'au ţinut mai multe conferinţe, la cari au fost chiemaţi şi maghiarii ca factor administrativ coordinat.

Resultatul multelor discusiuni a fost, că s'au ales din fie care naţionalitate câte 5 membrii de încredere, cari sĕ confereze împreună asupra postulatelor administrative reciproce.

Românii au formulat următoarele postulate şi condiţiuni:

1. Românii spriginesc în principiu dorinţa maghiarilor, ca aceea naţionalitate, din al cărei mijloc va reeşí primariul, sĕ rĕmână de bună voie în minoritate în representanţa oraşului faţă cu celelalte două naţionalităţi — dar românii nu consideră acest postulat de condiţiune a pactului.

2. Românii pretind ca în representanţa oraşului 10 membrii sĕ fie aleşi dintre alegătorii români, după cum i va designa partida română.

3. A doua condiţiune de împăciuire a românilor este, că din posturile magistratului sĕ se dea în ordine cum vor veni în vacantă, românilor următoarele: 1, un post de senator, 2, postul de protonotar sau de fiscal, 3, postul de sub capitan şi 4, postul de sub medic.

Maghiarii au formulat următoarele postulate:

1. Dacă primariul va reeşí din naţiunea sĕsască un post de senator sĕ se reserve Maghiarilor, ear celalalt românilor şi pentru viitor sĕ se enuncie drept principiu, că aceea naţionalitate, care dă pe primariul, sĕ nu reflecteze la aceste două posturi.

2. Tot aceasta metodă sĕ se observe şi cu privire la posturile: Capitanatul de poliţie — postul de protonotar şi cassar.

3. Pe aceeaşi basă sĕ se aleagă şi fiscalul, contabilul şi controlorul.

4. Posturile de sub-căpitan, vice-notar şi sergent de poliţie sĕ se ocupe pe basa cualificaţiunei fără privire la naţionalitate — reservându'şi maghiarii dintre aceste posturi doauĕ.

Propositiile române au aflat o bună primire la bărbaţii de încredere ai sasilor, cari după cum se vede au remas în preponderanţă şi cu cele mai multe posturi — şi poate că în cele din urmă şi maghiarii primiau compromisul, dacă nu venia în oara ultimă spiritul supremaţiei maghiare, sĕ strice toate resultatele de împăciuire.

Maghiarii adecă s'au desbinat în două tabere — partida, care a conlucrat cu bună intenţiune şi mult zel la restabilirea înţelegerei şi a compromisului, a fost desavuată de cealaltă partidă, care umblă pe căi separate şi care voiesce a pune un primar dintre maghiari.

Resultatul acestor rivalităţi maghiare au fost regretabilul duel dintre pretorul suprem S. Bágya, aderentul compromisului între cele trei naţionalităţi, şi între medicul Dr. Leszay, care se află în partida maghiară separatistică.

Trebue sĕ relevăm la acest loc, că dl Bágya ca totdeuna aşa şi de astădată s'a purtat cu multă bunăvoinţă faţă de restabilirea unui ecuilibru administrativ şi în deosebi faţă de postulatele românilor. Nu numai simpatia, dar şi simţul de dreptate şi echitate îi asigură dlui Bágya recunoscinţa românilor şi a tuturor oamenilor, cari doresc restabilirea mult doritei armonii între naţionalităţi — un lucru, care nu convine şoviniştilor maghiari. Acesta este adevĕratul motiv, pentru care dl Bágya este un spin în ochii multor maghiari.

Din acest punct de vedere conductul de facle, care l'au adus nisce maghiari fanatici dlui Dr. Leszay nu înseamnă alt ceva, decât glorificarea şovinismului maghiar, care 'şi joacă astăḑi în ḑiua mare festele — spre cea mai mare pagubă a maghiarilor înşişi. N'avem pentru ce invidia acest conduct.

Prin atitudinea maghiarilor dissidenţi resultatele de împăciuire de păn' acum s'au zĕdărnicit — maghiarii dissidenţi vor sĕ se folosească de prerogativele legei celei nouĕ comunale şi sĕ ne dove-

---

's eu, românu-i el, român 's eu; eu nu împrumut bani, ci numai ajut... sĕrmanul om... sĕ-'i vêndă nebotezaţii casa în ajunul Crăciunului şi tot ei s'o cumpere, şi el sĕ rĕmână cu nevasta şi cu copii pe uliţi ... dar ... şi asta 'şi va trage în cumpĕnă la vremea sa.

Me uitam la unchiaşul cu ochi mari, rĕmasem înmărmurit, nu pricepeam nimic, dar sciam, că asta va rĕspunde undeva, căci numai aşa din senin unchiaşul nu se turbura

Abia strînse mătuşa de pe masă şi auḑirăm cioc, cioc la uşă şi făr' a ascepta rĕspuns ni se înfăţişà un domnişor vesel. Toţi săltam de bucurie: Era nenea Petru. Unchiaşul strigà plin de bucurie. Mulţămescu'ţi Doamne, că 'mi-ai trimis raḑă de lumină.

Apoi strînse mâna nepotului, i-o duse la inimâ 'l sărutà pe frunte, venì rêndul mătuşii; ş'apoi rêndul meu.

Nu mai sciam de bucurie, nici ce sĕ vorbim.

Scia bĕtrânul însĕ, cum se primesc oaspeţii. Iute puse oala cu vin la foc, mătuşa se învêrtea ca o turcă şi ca cum ai scăpăra, masa era ear pusă.

Sfătosul bĕtrân începu a-'l întreba mai una mai alta, tot ce era e nou, voia sĕ mai audă şi sĕ înveţe, ca apoi sĕ aibă, ce spune cât e iarna oamenilor. Par'că-l vĕd acum pe unchiaşul, cum se sfătoşa şi el sĕ-i pue mai o întrebare mai alta. Şi aşa îi sta de bine sĕ se sfătoşeze, căci şi firea par'că înnadins îi croise o înfăţişare sfătoasă.

Îşi poate cineva închipuí o frunte lată, ce se perdea într'o lună mare şi lucie, care-i împodobia capul. Pĕrul ce-l mai purta era bătut de bruma toamnei. Câteva 'ncreţituri ascundeau tainice gândiri şi nasul cel mare şi cam adus îi da aer de mare învĕţat — de filosof.

— Şi cum o mai duceţi unchiule peaici, 'l întrebă nenea Petru.

— Noi o ducem bine, dragul moşului, numai alţii o duc rĕu. Avem un cuţit, care când ţii mai dragă lumea se vîră în rana satului. Jupân Iţig venise aici numai tot petece şi poarloge. Eu d'atunci nam vrut sĕ ţinem cuiu străin în casă; caci me temeam nu de mine, că doar 'mi stă capul sus, dar mi-era milă de alţii. Venise singur şi gol ca deştul, acum numĕram vr'o 6 familii de nebotezaţi bogaţi, cari cumpără la moşii şi sleesc pe beţii oameni. Tocmai aḑi trebuia sĕ me năcăjesc. Un biet vecin îi era dator unuia dintre ei şi aḑi jidovul l'a scos din casă, iar el a rĕmas pe uliţă sermanul. Petre asta n'o mai pot suferí în satul, în care eu 's sutaş. Mâne poi mâne ne pune mâna pe întreg satul iar noi rămânem de rîsul lumei. Oamenii se îngloadă în datorii, iar păgânii nebotezaţi le mânâncă bunurile.

Am pus de gând sĕ-'i facem sĕ închidă poarta satului pe din'afară de bună voia lor, iar dragul moşului tu sĕ-'mi ajuţi. Satul nostru îi mare în el 's tot români afară de nebotezaţi, ş'am plănuit că sĕ facem legături, sĕ jurăm, că dela anul nou încolo nici unul părtaşi cu ei nici la bine nici la rĕu n'om mai fi.

— Bine unchiule, rĕspunse nenea Petru, eu voiu vorbí mâne oamenilor în biserică despre asta.

— Aşteaptă dragul moşului.

După cum am înţeles, vreau sĕ ceară scoli dela împărăţie şi bagă sfară printre oameni, ca sĕ iscălească o plânsoare s'o trimită nebotezaţii la cei mai mari. Ori cumu-i cu scolile împărtesci, mie mi-ar plăcea sĕ avem, ca sĕ stie tot puiul de copil carte. —

— Hm, nu'i bine unchiule?! sci, când nu-i omul stăpân, nu-i acasă. De va fi ajuns blĕstămul şi pe satul esta, ca sĕ se facă scoli împărătesci apoi toţi v'aţi şters din cartea neamului nostru. Când se vor face scoli împĕrătesci unchiule, alţii ve poruncesc, pun dascăl, pe cine vreau ei, ear oamenii nu mai au nici un drept; veţi ajunge de rîsul altora ş'al lumei.

— Hai, hai cap... asta n'ai sciut-o 'şi ḑise bĕtrânul; Dḑeu însĕ a vrut sĕ te mai lumineze în seară de Crăciun. Dacă-i aşa, mai bine om face astfeliu; mâne vei cuvênta în biserică despre „nascerea Domnului“ ar eu voiu băga un zlot în lada „sutăşască“ şi voiu da poruncă ḑĕcilor, ca mâne seară tot omul sĕ se adune la mine, că ai sĕ le spui lucruri mari, de cari n'au auḑit de cându's.

dească, că şi în Orĕştie şovinismul maghiar are cuvêntul din urmă. Vederemo.

Românii sĕ urmeze numai atitudinea de păn' acum, pentru că causa lor trebue sĕ triumfeze.

X

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Arad, 16/28 Decembre 1886. Onorabilă Redacţiune! În numĕrul 91 de ĕstimp al foaiei „Luminătoriul“ ce apare în Timişoara sub redacţiunea domnului P. Rotariu a apărut o corespondenţă subscrisă de un anonim, ce se numesce pe sine „Vederemo“ în carea scriitoriul se ocupă cu trebi românesci din comitatul Aradului; aceasta scriere mi-a dat îndemn, ca sĕ fac unele reflecsiuni la pamfletul lui „Vederemo“ recercând eu pe redacţiunea dela „Luminătoriul“ ca sĕ 'mi publice corespodenţa, ce i-am trimis în meritul causei.

Îndrăsneala ce mi-am luat către „Luminătoriul“ a isvorît din acel îndemn, căci ca prenumerant de mai mulţi ani la aceea foaie, cu dreptul am socotit, că nu mi-se va denega cererea, redacţiunea „Luminătoriului“ însĕ în Nr. 95 de ĕstimp în posta redacţiunală, premiţênd a ne da nisce dăscăliturl, într'un mod persiflătoriu şi limbagiu întrebuinţat numai de oameni lipsiţi de toată cultura, respinge cererea mea ḑicênd „De aceea comunicatul DTale datat „Arad în 1/13 Decembre, prin carele combaţi pe „Vederemo“, nu numai că în „Luminătoriul“ nu va vedé lumina ḑilei, ci nici aceea onoare nu i-se dă, ca sĕ fie ars, ci în alt loc s'a aruncat, ca o adevĕrată pestilenţă politică“ (subscris Red:)

Deci cu toată stima Ve rog, sĕ 'mi daţi voie ca în coloanele preţuitei foi „Telegraful Român“ sĕ dau seama onoratului public despre celea ce am scris eu la „Luminătoriul“ şi sĕ 'mi gat şi afacerea cu redacţiunea numitei foi.

Comunicatul, ce am trimis la foaia „Luminătoriul“ este următoriul:

Arad 1/13 Dec. 1886. Onorabilă Redacţiune! În numĕrul 91 de ĕstimp al preţuitei foi „Luminătoriul“ sub datul din Arad în 26 Decembre 1886 a apĕrut o corespondenţă subscrisă de „Vederemo,“ în care scriitoriul se ocupa cu trebi de ale partidei naţionale române din comitatul Aradului, la ce i-a dat îndemn alegerile municipale din comitat, terminate acum de curênd.

Abia acum avênd timp, Ve rog, sĕ 'mi daţi puţin loc în preţuitul „Luminătoriul“ a 'mi face puţine observări, la cele scrise de dênsul.

Se scie din esperinţă, că ori-ce alegeri aşa se întêmplă, că o parte e mulţămită cu resultatul, alta nu, şi rari sunt, cari se întêmplă spre mulţămirea tuturor.

Că oare alegerile municipale din comitatul Aradului sunt spre mulţămirea partidei, la carea aparţin şi eu? e competinte a se pronuncia însaşi partida; fapt netăgăduit însĕ e, că dacă comitetul partidei noastre nu purcedea aşa precum a pusces, nici atâţa români nu se alegeau, câţi s'au ales.

Premiţênd aceste, urmează sĕ stăm puţin de vorbă cu anonimul „Vederemo.“

Scopul corespondenţei în faptă e a înnegrí pe o partidă românească, carea s'a format la 5 Iuniu 1884 în comitatul Arad, care partidă din întêmplare 'şi-a ales de preşedinte pe Ioan Popoviciu Dessean: deci şi învinuirile toate câte se fac, se fac lui I. P. Dessean în prima linie, ear în a doua linie comitetului ales de sus numita partidă, pe ai căruia membri „Vederemo“ îi înfăţişează înnaintea publicului de nisce „figure remarcabile“ şi pe acestia pe toţi îi numesce proroci mincinoşi, făcênd apel la români, ca sĕ se emancipeze odată de acesti oameni, cari au compromis şi compromit causa naţională!!

La aceste eu încă ḑic: foarte bine!! dar sĕ vedem, că oare cari stăm pe oareşi care-va basă? noi cei ce ne-am format în partidă la 5 Iuniu 1884 sau cei ce au pe „Vederemo“?

Sciut este, că românii din comitatul Aradului s'au coadunat la 10 Aprile 1884 sub preşedinţa lui Ioan P. Desseanu, formându-se în partida naţională română, cu care ocasiune s'au ales un comitet esecutiv. — Acest comitet însĕ a conspirat precum sĕ scie contra presidiului partidei, carea 'i-au ales — deşi nu tot, dar o parte însemnată; din care motiv presidiul s'a aflat necesitat a convoca de nou adunarea partidei pe 4 Iuniu 1884, pentru ca sĕ decidă ea însaşi asupra diverginţelor escate în comitetul seu; şi ce a făcut partida? — după ce în 4 Iuniu n'au putut sĕ'şi gate afacerile din causa unor rĕsvrătitori, a continuat afacerile sale în 5 Iuniu, când a şi enunciat ca pe cei ce au produs resvrătire şi zavistie îi privesce de eşiţi din sinul seu, şi aşa 'şi-au ales alt comitet, care comitet figurează şi până astăḑi, în consciinţa de a-şi împliní mandatul, ce i s'a dat, pe care mandat are sĕ'l depună la timpul seu acelora, dela cari l'a primit.

Pe cei eşiţi din această partidă îi vedem apoi formând ei de ei partidă separată, alegêndu-se ei pre ei şi de membrii ai comitetului esecutiv, esecutând decisele lor, dar nu ale partidei, pentru că partidă în comitat n'au ca 'n palmă, căci partida carea i-au ales pe ei, ne au ales şi pe noi — după ce lor le-a mulţămit de slujbă.

Acum judece publicul cetitoriu, care e comitetul pseudo şi fals al partidei române din comitatul Aradului? — noi cei aleşi, sau ei cei dimişi de partida românilor din comitat?

După ce am trecut preste furtunele politice ale anului 1884 toţi gândeam, că a trecut şi cearta de interese dintre fraţi; vedem însĕ, că în anul acesta din incidentul alegerilor municipale, earăşi s'au aflat mĕrul de ceartă pentru a se suleva lucruri vechi, cu scop de a se defăima fraţii pe fraţi, spre bucuria altor neamuri.

Dacă noi membrii pseudo şi falsului comitet al partidei românilor din comitatul Aradului, ne facem datorinţa amĕsurat însărcinării, ce avem, — de feliu nu defaimăm pre cei ce se privesc de adevĕratul comitet al partidei, carea încă nu s'a arătat până acum în comitatul nostru, ci numai în Arad, carele încă nu e totodată şi comitatul, — şi că am ḑis aderinţilor nostri, ca sĕ nu iea în consideraţiune provocări şi recomendări venite din alte părţi, nime sĕ nu se supere, căci aceasta e eflusul natural al causei, căreia servim, şi dacă cineva ne-a ascultat şi am dobândit — bine! ear dacă nu ne-au ascultat, pentru aceasta, nu vom supăra pe nime, căci în sfêrşit, tot omul are voie liberă, şi face, cea ce face precum 'i spune inima.

Deci încheiu şi eu cu „Vederemo“.

Români! a sosit timpul, ca sĕ ve emancipaţi şi treziţi odată din somnul cel de moarte, sĕ căutaţi şi voi de trebile voastre, sĕ nu asceptaţi tot dela alţii îndemn în afacerile proprie ale voastre, v'a dat Dḑeu, ce a dat şi la alţi oameni, folosiţi-ve de darurile, ce le aveţi, căci precum leul tot leu nasce, aşa şi românul tot român remâne; şi partidele tot partide, dar lupta pentru esistinţă au fost si va fi din veac până în veac precum la toate fiinţele, aşa şi la oameni, ear câţi suntem oameni, toţi păcătoşi suntem; unul nu e mai bun decât altul, — şi proroci mincinoşi se află şi se pot afla tot deuna în toate partidele, — şi din toate prorociile câte vi se spun — adevĕrata prorocie e numai aceea — că voi sunteţi preţul tuturor, voi suportaţi toate greutăţile, şi sĕ ştiţi, că ori-cine 'şi pune puteri mai forţiale sub firmă pentru interesele voastre, are tot deuna în vedere şi interesele sale ori morali, ori materiali, şi după ce oare-cineva şi-a ajuns idealul intereselor sale morale, de sigur are mai bune şanse spre a-i se înbunătăţi şi starea materială; aşa ne dovedesce esperinţa de toate ḑilele!!!

Ear pre acei domni din Arad, cărora le place sĕ samene ură şi discordie între noi, îi rugăm sĕ ne dea pace noauĕ celora din comitat, îngrijascăse Dnia lor de trebile din Arad, unde sunt, căci noi sătenii vom face ale noastre, cum ne va ajuta Dumneḑeu.

Noi cu politica noastră cea huiduită, cel puţin putem ceva arĕta atât la dieta ţĕrii, cât şi în comitat: cei ce strigă în gura mare, că numai prin ei este mântuire, nu pot arĕta nimica decât, numai frase şi vorbe goale.

Păn' acum noi am tăcut şi am suferit toate, ne-aţi batjocorit până la insulte, şi ne-aţi descris înnaintea publicului ca pe nişte netribnici, arĕtându-ve numai pe domniile voastre de oameni ai naţiunei, ear noi am dorí tare în interesul păcii şi binelui de-obsce — ca sĕ nu ne forţiaţi a ieşí din reservele noastre, căci suntem pe deplin convinşi, că nici noauĕ nici domnielor voastre ca la români nu ne va face nici o onoare; ci ca sĕ ni-o susţinem pe aceasta, trebuie sĕ fim cu mai multă omenie unii faţă de alţii

Naţiunea noastră n'are lipsă de cearta noastră, ci ar dorí ca încă şi pe cei din mormênturi sĕ-'i învie fie buni, fie rĕi, căci poate vení un timp, când şi de cei rĕi este trebuinţă, — *Ioan Ciora* notariul comitetului partidei naţionale române din comitatul Aradului.

Acesta e comunicatul, al căruia publicare Redacţiunea „Luminătoriului“ o respinge cu cuvintele: *„Nu putem recunoasce acest partid ca atare, partida Dvoastre ca „partidă naţională română“ nu are alt temeiu pentru titulatura sa, decât rabulistica şi neruşinarea, aceste doauĕ însuşiri, în cari este mare meşter botezătoriul ei şi savantul seu conducĕtor.*

Ei bine! dacă onorabila Redacţiune dela „Luminatoriul“ are simţiu către tot ce este naţional şi românesc, nu află de bine şi de necesariu ca pre cei ce-i află şi vede rătăcind, sĕ nisuească a-i lumina, şi ai aduce la adevĕr? şi deacă noi suntem doară în rătăcire şi crede, că comitem crime în contra naţiunei, — cugetă Dnia lor că pre asta cale vor restabilí pacea cea mult dorită între români cu români? Dacă cei dela „Luminatoriul“ cred aceasta apoi foarte se înşeală!!

Noi am asceptat dela „Luminatoriul“ lumina, el însĕ ne respunde cu întunerecul cel mai infernal, şi cu pamflet.

Esperinţa noastră s'a mai inbogăţit cu una, şi anume cu acea, că noi acum vedem şi recunoascem, că cei dela „Luminatoriul“ întru adevĕr nu sunt oamenii binelui şi ai păcii, — ci oamenii adevĕratei rabulistice, căci ei se bucură de sfăşierea românilor din comitatul Aradului, şi doresc şi pe mai departe a susţiné starea din trecut, ca sĕ se dujmănească unii pre alţii: bun e însĕ Dumnezeu, şi nu le va ajuta!!

Deci rugăm pre cei dela „Luminatoriul“ sĕ ne combată cu argumente, nu cu sofisne şi grobianităţi: şi astfel toate epitetele, cu cari ne onorează, le retrimitem pe aceasta cale cu aceea, ca noi pe Dnia lor nu-'i recunoascem de escluisiv îndreptăţiţi a vorbí în numele nĕţiunei, nici le recunoascem ca naţiunea română s'ar compune numai din Redacţiunea „Luminatoriului,“ şi până când Dnia lor vor pângări a susţiné, că numai dînşii represintă naţiunea română — 'i declarăm de simplii mincinoşi.

Ca de încheiere mai spunem numai una celor dela „Luminatoriul“ şi anume, că noi nu luăm învĕţătură în cele politice dela aceea, cari în faptă nu produc nimica, şi cumcă Dniile lor cât produc? e dovadă împrejurarea, ca ei nici păn' acolo n'au putut-o duce, ca sĕ aleagă în congregaţiunea comitatului Timişoarii pre însuşi şeful Redacţiunei „Luminătoriului!!

Ioan Ciora,
preot rom.

Conferinţa dlui Gr. Ventura.

Muzica lui Wagner.

Cu competinţa-i cunoscută, dl Grigore Ventura a desvoltat Duminecă seara, în faţa unui public numeros şi ales conferinţa sa asupra muzicei lui Wagner.

Când mi-am ales subiectul acesta, ḑice conferenţiariul, mi-am propus a preîntâmpina nişte prejudecăţi curente astăḑi în privinţa acestui distins compositor german. Nici unul în lumea muzicală n'a fost espus la critice aspre, la laude ecsagerate ca Wagner şi muzica lui.

Negreşit acesta e apanagiul spiritelor mari generoase.

Scopul conferenţiarului este de a face un tablou credincios asupra ideei fundamentale, asupra aşa ḑisului sistem, pe care el l'a întocmit din sintetizarea tuturor manifestaţiilor muzicale, ce l'au precedat.

S'au spus multe, s'au scris şi mai multe asupra tendinţelor muzicale ale lui Wagner.

Peste 300 volume cuprind păreri şi pro şi contra, de multe ori liniştite, dar de cele mai multe ori pasionate. Wagner a voit sĕ dea sistemului muzical o coloare politică, naţional-germană, şi printr'aceasta a contribuit el însuşi, trebue s'o spun dela început, a slăbi în loc de a mări în câtva succesul operii sale.

Fiind dat, că în muzică, mai mult ca în ori-ce artă, pasiunile sĕ deslănţuesc cu înlesnire nu e de loc surprinzător, ca pe lângă acest element, ce atacă mai direct sentimentele, amestecându-se şi politica, — opera lui Wagner sĕ fi avut sĕ lupte în contra atâtor vrăjmaşi.

* * *

Şi mai întâi de toate, cine a fost Wagner?

El n'a fost un compositor ordinar, el a fost şi a pretins sĕ fie un reformator musical.

Aci conferenţiarul schiţează biografia lui Wagner. Născut în '813 la Dresda, în această Atenă a Germaniei, şi-a consacrat tinereţea literilor şi în deosebi poesiei. La 14 ani îl găsim scriind cu inima deschisă, cu pasiunea arḑendă. Primele sale lucrări au fost apreciate ca fiind de talent. Dar

---

Apoi vom chibzuí cu treabă şi cu socoteală şi căile, pe cari sĕ umblăm.

Sĕ ne facem fundaţie la scoală, la biserică şi sĕ fim noi stăpâni în sat . . . .

Mai departe nu sciu, ce au-mai vorbit, căci somnul ajunse stăpân preste mine, ear eu durmiam dus. Dimineaţa m'am trezit acasă şi tot ce-ţi mai sciu spune e, că n'au trecut aşa ani mulţi d'atunci, şi cum veḑi avem scolile noastre frumoase cu dascălii noştrii, oamenii sciu mai toţi sĕ cetească, avem fundaţiuni frumoase la biserică şi la scoală, şi ospĕtăriea în mâna românilor şi cât ţine sf. sluşbă în biserică tot-de-una 's închise toate, căci aşa ni le a lăsat sutaşul Ţafron cu limbă de moarte. , ...

Nebotezaţi în satul nostru, cum veḑi, nu mai afli nici poroditţă.

La moartea bĕtrânului a fost tot satul, toţi plângeau şi ḑiceau: Drăguţ doamne, am avut şi noi un suflet de om în sat . . . odichnesce'l în sinul lui Avram!! *Ioan Broju.*

în tinereţe, cum sĕ întêmplă mai în totd'auna, înclinările lui fură foarte mobile.

Mergênd la teatru la 15 ani şi asistând la representarea lui Hamlet, se întoarce acasă plin de entusiasm pentru Schakespeare, pe care îl numesce cel mai mare dramaturg. Peste un an se duce la un concert, aude sinfonia a 9-a a lui Beethoven, şi a doua ḑi se simte mişcat şi entusiasmat de musica acestuia. La 19 ani compune mici simfonii şi mici opere. La 21 ani devine director al orchestrei din Magdenburg şi la 1836 se duse la Riga. Aci pe malul Balticei talentul seu devení matur; tot aci puse primele jaloane ale operei sale Rientzi.

Ţinta lui Wagner era Parisul, se duse deci aci, unde avu sĕ lupte în timp de trei ani cu toate miseriele şi privaţiunile. La Paris termină Wagner opera Rientzi şi o trimise la Dresda, unde se duse şi dênsul. Opera sa fu primită şi avu mare succes, Tot în acest oraş voí Wagner sĕ represinte şi a doaua sa operă „Tanhauser“; dar nu rĕuşí. S'a ḑis, că a fost organizate cabale de vrăjmaşii sei, s'a ḑis că politica a jucat un rol şi altele de astea. Adevĕrul este, că pe lângă o părticică din toate acestea împrejurări, trebue sĕ recunoascem, că musica din „Tanhauser“ nu era încă inteligibilă pentru public. După Tanhauser, Wagner concepu pe „Lohengrin.“ Dar la 1848—49 începu revoluţia. Bun patriot luà parte în luptele politice.

Din această causă Wagner avu mult sĕ sufere. Condamnat la moarte, fugí la Weimar şi de aci în Elveţia.

Aci începe a doaua perioadă în vieaţa lui Wagner, perioada de luptător pe calea presei. În Elveţia compuse autorinl opera „Tristan şi Isoldi.“ Graţie agitaţiunei făcute în de Berlioz şi în Germania de Liszt, rĕuşí si în fine Wagner a devení [o personalitate cunoscută. Încuragiat de aceste succese, el îşi mângăia de nou speranţa de a încerca scena Parisului: Revení deci aci, unde fără sĕ-'şi dea seamă de gustul parisian de rutina francesă, avu aerul de a-'şi impune scoala şi sistema. Tanhauser căḑu şi căḑu într'un mod scandalos. Fie rutina franceză cum am ḑis, fie manierile brusce al compositoruluí, fie faptul că trecea de om protejat al curţii lui Napoleon, — n'avem a discuta motivele, Wagner fu silit sĕ părăsească Parisul, după ce asistă la complecta neisbândă a operii sale.

Se duse în Bavaria. Aci începe a treia periodă a compositorului. Protejat de regele Bavarii, încurajat şi de banii şi de admiraţia acestuia, Wagner făcu aci mari lncrări; înaltele menţionăm tetralogia întitulată: „Inelul Nibelungelor.“

La 1872 se retrase la Beyrut, şi fundá un teatru model, unde la 1876 represintă pentru prima oară tetralogia sa întreagă şi Parsifall.

Lupta scoalei începută pe ţermii Balticei la Riga o continuà Wagner până la 1884.

Wagner a luptat toată viaţa sa pentru o idee. Aveam dar dreptate, când dela început am spus că acest autor n'a fost numai un compositor, ci un reformator hotărît, poate îndrăsneţ.

Ca sĕ esplice în ce consta reforma lui Wagner, dl conferenţiar întră în o analisă foarte instructivă asupra condiţiunilor în care se găsia drama muzicală (aşa numeşte Wagner opera) când vení dênsul cu reforma sa. — Apĕrută la finele secolului al XVI în pompoasele saloane ale aristocraţiei italiene opera se represinta, învĕluită în mitologia greacă, cu ocasiunea sĕrbărilor princiare sub forma de representaţiuni musicale dramatice. La finele renaşterii, după fondarea celebrei Academii dela Crusca, apăru şi Monteverde, adevĕratul creator al operei aşa cum o avem şi astăḑì, cu arii, recitative şi coruri.

În ce constau însĕ aceste elemente ale operii?

Iată ce conferenţiarul esplică, în atenţiunea cea mai deplină a publicului atras cu drept cuvênt de delicata şi importanta cestiune ce-'şi pune.

Ariele erau scoase din ariele populare, fără nici o legătură între ele şi fárá ca compositoriul sĕ-'şi dea osteneala de a stabilí ver un raport între acţiunea dramatică şi efectul muzical: erau într'un cuvênt o imitaţiune a vechiei muzice elene, dar o imitaţie degenerată. Tot aşa erau şi recitativele, la fel erau şi corurile. În fine se mai întroduse în dramele muzicale un al patrulea element, baletul, un alt nonsens, ḑice conferenţiariul, pentru acţiunea dramatică. De armonie în situaţie, de unitate în acţiunea dramatică şi raporturile muzicale, nici vorbă.

Iată ce fu şi rĕmase opera lui Monteverde aproape 200 ani, timp în care s'au manifestat sutimi de compositori, fără ca opera sĕ fie făcut un pas înnainte către progres; căci nu merită sĕ ne oprim cu descripţia la oare cari mici ameliorări.

În fine apare Mozart şi fiul seu intelectual Rosini. Acesta împreunà ceeace remăsese separat trei secoli: aria, recitativul şi corul, şì opera „Don Giovanni“ fu prima lucrare, care represintă în adevĕr genul dramatic. Dar Mozart n'a dat operei o noauĕ formă, el n'a făcut decât a înlesní reforma cea mare a lui Gluck. În secolul al 18-lea apăru Gluck, care îşi propuse sĕ facă din drama muzicalà un adevĕr: el a imprimat demnitate corurilor recitativelor. Dar şi Gluck cu câte n'avu a lupta în reforma lui, reformă de altfel nu tocmai mare! Înse urmaşii luì Gluck au luat dela dênsul ce le-au convenit şi drama muzicală făcu un pas înnaínte.

După Gluck în secolul aí 19-lea, numai doauă individualităţi se ilustrează pe calea reformeler: Beethoven şi Weber. Unii enumĕră şi pe Mayerbeer; însĕ conferenţiarul vede în acest din urmă un geniu compositor, un mare talent, un muzicant adunător de tot ce era în toate scoalele, dar nici decum un reformator.

Trecênd la Wagner, conferenţiariul se esprimă astfel: Wagner poate că nici s'a gândit sĕ devie, ce a fost, punênd în practìcă ideia lui Gluck şi mărind'o. Wagner părăseşte cu totul calapodul trecutului, se emancipează de formele lui convenţionale şi opera devine pentru dênsul o lucrare artistică, clasieă şi armonioasă. La Wagner muzica se supune subiectului; se modifică după personage, se armonisează cu situaţiele şi cu caracterile.

Wagner dete o desvoltare şi mai pronunţată aşa ḑisului sistem al motivelor conducĕtoare (leitmotive), pe care îl găsim de altfel la Mozart şi la alţi compositori; aşa că nu Wagner l'a inventat ci numai l'a desvoltat şi l'a impus mai departe decât ori-care altul. Într'un cuvênt, putem ḑice, cu Wagner şi-a propus sĕ stabilească un raport cât se poate de intim între ce se numeşte consequenţele muzicale şi desvoltarea caracterelor; o legătură strânsă între inflecţiunile şi nuanţările muzicei şi acţiunea dramatică.

Ca sĕ ajungă aci, Wagner a avut nevoie de ajutoare şi protecţie: le-a avut pe toate la sfârşitul carierii. Lângă Beyrut dênsul a clădit un teatru sui generis, adoptat muzicei sale. Conferenţiarul îi face descrierea şi apoi adaugă: Se înţelege, că efectul unor representaţiuni într'un asemenea teatru, ce se apropie mult cu teatrurile dela Greci, e mare şi adênc. Unii au judeeat pasionat pe Wagner, alţi l-au ridiculizat. Noi trebue sĕ-'l ridicăm aşeḑêndu-l pe o treaptă mai înnaltă. A fost un reformator în toată puterea cuvêntului şi lăsând partea de ecsagerare inerenta ori cărui mare reformator, trebue sĕ recunoaştem în el o stea musicală, un pionier al viitoriului. Wagner a luptat pentru un adevĕr şi trebuesc mari lupte şi mult timp ca sĕ facem sĕ triumfe adevĕrul. „Aparţine viitoriului a se pronunţa,“ fineşte conferenţiarul în aplausele sincere şi unanime ale publicului.

„Epoca.“ *Clara*

Avis.

Domnii membri ai comitetului comitatens sunt rugaţi cu toată onoarea se binevoiască a se întruní *Duminecă, 9 Ian. st n. a. c. 4 oare d. m.* în localităţile societăţii române de lectură din loc, (Strada Cisnădiei Nr. 7) la o *adunare de constituire.*

Sibiiu, 4 Ianuariu st. n. 1887.

Presidiul clubului.

Convocare

la adunarea generală de constituire provisorică a „Reuniunei române de agricultură din comitatul Sibiiu,“ ce se va ţiné **Duminecă în 9 Ianuarie** *st. n. la 11 oare a. m. în localul societăţii de lectură, strada Cisnădiei Nr. 7.*

Ideea înfiinţărei unei Reuniuni agricole române este datorită necesităţii foarte simţite de a ocrotí interesele agriculturei noastre atât de înnapoiate şi a contribuí la propăşirea economică a ţĕranilor, acest stîlp al naţionalităţii noastre.

Pătrunşi de această necesitate, mai mulţi dintre bărbaţii nostri distinşi s'au fost întrunit, sunt acum vr'o 5 ani, într'o adunare de constituire provisorică a unei Reuniuni agricole pentru toţi românii din Transilvania şi Ungaria.

Dar toate stăruinţele de a obţiné proveḑerea statutelor cu clausula ministerială de presentare au rĕmas, durere, fără succesul dorit. După cum adecă s'a fost anunţat la timpul seu prin ḑiarele noastre Înnaltul ministeriu reg. ung. a denegat aprobarea statutelor, punênd condiţia ca cercul de competinţă al reuniunei sĕ se estindă numai peste comitatul Sibiiu.

Fiind însărcinat sĕ pregătească înfiinţarea unei Reuniuni agricole, din care sĕ facă parte românii din întreagă ţeara, comitetul provisoric de atunci nu s'a ţinut competent a se abate dela mandatul primit şi astfel nu i a rĕmas decât de a se disolva. Aceasta s'a întêmplat în 11 August 1884. De atunci şi până astăḑi ideea înfiinţărei unei Reuniuni agricole a fost din nou şi cu inteţire sulevată în cercuri private, necesitatea fiind mai presus de ori-ce îndoeală.

Şi fiindcă cercul de competinţă va trebuí mărginit la comunele din comitat, subscrişii am convenit în urma mai multor consultări a lua iniţiativa pentru înfiinţarea unei *Reuniuni agricole române în comitatul Sibiiu.*

La Adunarea generală de constituire provisorică, pe care ne luăm voie a o convoca prin aceasta la terminul anunţat mai sus, aşa sperăm, va participa un numĕr însemnat de persoane, în frunte cu inteligenţa noastră din comitatul Sibiiu. Invitări speciale nu se fac.

Sibiiu 3 Ianuarie n. 1887.

Eugen Brote m. p., *Demetriu Comşa* m. p., *Parteniu Cosma* m. p., *Alecsandru Lebu* m. p., *Ioan de Preda* m. p, *Iosif Sterca-Siuluţ* m. p.

Varietăţi.

* Majestatea Sa avênd în vedere oficiul îndelungat şi plin de activitate esemplară al judelui dela tabla reg. din Têrgul-Mureşului, Antonie Stoica, îi acordă fără tacsă, ordinul coroanei de fer.

* Ministrul Unguresc Fejérvari avu o audienţă lungă la maj. Sa înpăratul. Ministrul Tisza, Szapári Szecsenyi precum şi alţii membrii s'au întrunit în 3 a l. c. în conferinţă la Viena, pentru aplanarea afacerilor vamale între Cis şi Translaitania,

* În locul primului adjutant general, bar. de Mondel, care a murit, se crede, că se va denumí de către Maj. Sa, sau bar de Beck, sau bar de Reinländer.

* Dl Comite suprem al com. Sibiiu contele Andreiu Bethlen, denumì pe Dr. Herman Sűssmanu de fisic comitatens al comit. Sibiiu.

* În comit. Huniedoarei se ţinu în 23 o adunare estraordinară în care comitele George Pogány, pentru simpatiile manifestate cu ocasiunea jubileude 25 de ani dăruesce un ajutoriu de 1000 fl. pentru copii sĕraci.

* (Un cadou istoric.) — Regele Olandei a rugat pe împeratorul Rusiei, ca sĕ primească propietatea din Zaudam, cunoscută sub numele de Czar-Petershuisje. Această proprietate se compune dintr'o căsuţă, în care împĕratul Petru Cel Mare a şedut multă vreme, în timpul când dênsul se găsia în această ţeară ca lucrător, cu numele de Petru.

* (Modestia.) Învĕţătoriul recomandă elevilor sei a fi modesti. „Modestia“ — ḑice el — „e o virtute“ şi voia sĕ le şi dovedească aceasta. „Omul“ — ḑise înv. — „trebue sĕ fie modest!“ Fiţi atenţi! — ve voiu arĕta un esemplu.“ „Se presupunem — continuă înv. — „că eu fac viḑita dlui părinte. Dl părinte îmi dă un păhar de rachiu, eu îl beau; îmi mai dă unul, şi pe acesta şi pe al treilea, dar nu pe al patrulea. Sĕ presupunem, că părintele îmi dă apoi un păhar de bere, eu îl beau, îmi mai dă unul, şi pe acesta îl beau şi pe al treilea, dar nu pre al patrulea!“ „Spuneţi-'mi“ — întrebă înv. — „ce sunt eu a uma?“ „Beat, beat — rĕspund elevii unisono.

* („Când e sinuciderea pĕcat?“) — întrebă înv. pe un elev. „Dacă cineva“ — respunde elevul — „o repetează.“ „Şi pentru ce e atunci păcat?“ — întrebă înv. mai departe. — „Pentru-că strică sănĕtăţii — rĕspunse elevul.

* (Lucru greu.) Înv. „De ce nu te pepteni tu Ioane? Doar n'aveţi pepten?“

Ioan (plângând): „Ba avem, dar peptenul n'are dinţi!“

Din public *).

Proprietarii din comuna noastră dela anul 1854 pe basa unui contract încheat cu erariul au solvit erariului tacsa una parte din teritor pĕn' acuma anul curinte.

Nu pot sĕ retac activitatea domnului învĕţătoriu Stef. Otta, care într'un interval de un an de ḑile observând despre aceasta, cu sfatul seu cel bun a adus mare folos comunei noastre şi în genere tuturor Cerbalanilor, căci dênsul, dupăce a observat despre lucru în ori şi ce afacere a conlucrat pentru rescumpĕrarea acelei parte de teritoriu.

Afirm, că până la venirea dênsului în comuna noastră eram şi daţi de lături întru toate afacerile noastre, însĕ mulţămită ceriului şi activităţii acestui domn bine meritat.

Astă-ḑi pomenita parte de teritoriu stă sub paşul de rescumpĕrare, făcênd dênsul toţi paşii necesari pentru rescumpĕrare la locurile competente.

În numele tuturor proprietarilor ca stimĕtori ai comunei noastre aducem mulţămită publică O. D. învĕţătoriu pentru osteneala ce-'şi a dat'o cu această ocasiune, şi rugăm pe creatorul, carele este remunerătoriul binefăcerilor, ca sĕ i-le rĕsplătească cu îndurarea sa cea nemĕsurată şi lungească firul vieţei spre a mai putea face un asemenea bine.

Cerbal, în 20 Decembre 1886.

Leseus Arimie,
not. parochial.

---

*) Pentru cele publicate sub această rubrică Redacţiunea nu e responḑabilă.

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 137 Sibiiu, Marți 30 Decembre 1886. (11 Ianuariu 1887.) *Anul* XXXIV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Din causa sf. sĕrbători de Joi „Tăierea împrejur și S. Vasilie“ Nrul procsim va apărea Sâmbătă în 3 Ianuarie 1887.

Prenumerațiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe anul 1887, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedé în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfêrșește cu ultima Decembre 1886, a-'și înnoi din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie espeditura silită a sista, sau a întârdia cu espedarea foaiei *).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

---

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Nr 6550 Epitr.

Cercularium

către toate oficiile protopresbiterale din archidiecesă.

În legătură cu cerculariele din anii de mai nainte, consistoriul archidiecesan vine a atrage atențiunea clerului și poporului nostru credincios și acum la conclusul congresului nostru național bisericesc din anul 1878, Nr. prot. 238, după care în fiecare an la sĕrbătoarea **Arătărei** sau **Botezului Domnului,** adecă: în 6 Ianuarie în toate bisericile din provincia noastră metropolitană are sĕ se poarte un **disc separat** pentru sporirea fondului general metropolitan.

Deci oficiile parochiali se îndatorează prin aceasta a publica de timpuriu credincioșilor nostri în s. biserică purtarea acestui disc separat la diua de 6 Ianuarie 1887, și deodată cu raportul despre resultat a așterne și colecta la oficiile protopresbiterali cel mult până în **15 Ianuariu 1887,** ca apoi acestea sĕ vină în posițiune a le putea înainta consistoriului până la **15 Februariu 1887.**

Din ședința consistoriului archidiecesan ca senat epitropesc, ținută în Sibiiu, la 13 Decembre 1886

Nicolau Popea m. p.,
Archimandrit și vicariu archiepiscopesc.

Nicanor Frateșiu m. p.,
secretariu.

Sibiiu, 29 Decembre.

Pe când vor primí cetitorii nostri acest numĕr al diuariului nostru, abia câte-va oare vor mai avea sĕ petreacă din anul 1886. Aceste puține oare fiecare le va întrebuința pentru a-'și trage socoteala cu anul acesta, care între nefavorabilii ani din urmă nu stă pe treapta cea mai de jos.

Se cuvine mai cu seamă sĕ-'și dea socoteală la sfêrșitul fie-cărui an diaristul, care a avut chiemarea sĕ țină pe cetitoriu în curentul întêmplărilor de toată diua, sĕ-'i deie cele mai esacte informațiuni, și în obositoarea sa muncă sĕ fie condus numai de purul adevĕr. Îndecit este detorința mea sĕ o fac aceasta acuma, când cu acest an se închieie și activitatea mea ca redactor la foaia noastră archidiecesană **„Telegraful Român.“**

Sum datoriu sĕ iau pentru public rĕmas bun dela anul acesta, ear eu personal sĕ dic rĕmas bun publicului, care s'a interesat de soartea acestui diariu, rĕmâind, ca întroducerea în anul nou 1887 sĕ o facă următoriul meu.

Anul trecut a fost unul dintre cei mai agitați ani din vieața popoarelor. În orient două popoară de același neam tocmai în ajunul anului nou băgară în teacă sabia scăldată în sânge. Mormintele martirilor bulgari și sêrbi au format puternic zid de despărțire între aceste doue state mici, și se credea, că acest zid în veci nu va fi sfârmat. În August principele, care a condus armata bulgară la victorie, fu detronat, și cestiunea orientală, care se părea amĕnată, de atunci și păn' acuma este pusă la ordinea dilei. Întreagă Europa geme sub presiunea cestiunei orientale, și am vĕdut, că păn' acuma Rusia predominează cu specialele sale interese.

Mai agitată lumea n'a fost nici odătă ca dela lovitura de stat din 21 August. Toate statele europene și-au marcat linia de ținută în politica orientală. Și din toate enunciațiunile de păn' acuma ese la iveală, că Rusia primesce dela Germania cu camătă concesiunile făcute la 1870.

La noi opinia publică a fost agitată mult și prin întêmplări interne. Afacerea Iansky a pus pe tapet cestiunea armatei, și-a dat bună ocasiune Koșutistilor de a arunca cu tină asupra armatei. Cestiunea s'a finalisat prin autograful Maiestăței Sale, al Preabunului nostru monarch. Paralel cu agitațiunea provenită din afacerea Iansky au mers uneltirile celor din Cluș cu reuniunea pentru maghiarisare. Sunt mari opintirile acestei reuniuni de maghiarisare, și tocmai pentru aceea, mare trebue sĕ fie indignarea noastră, vĕdênd, că uneltiri păgubitoare pentru stat se pun sub scutul culturei.

Între asemenea împregiurări noi românii n'am putut da înnainte, din contră am dat înnapoi, dacă regres se poate numì stagnarea noastră în cele ale liberei desvoltări.

Situațiunea la noi mai potrivit se poate caracterisa cu: *„bellum omnium contra omnes.“*

Unde vor ajunge lucrurile, vom vedè. De constatat putem constata de pre acuma, că dacă se va continua lucrul în direcțiunea apucată, și cumcă se va continua, despre aceasta nu mai încape îndoială, atunci conflictul între naționalitățile din Ungaria și națiunea genetică maghiară va fi inevitabil. Ce sfêrșit va avea rĕsboiul civil, despre aceasta nu ne este permis sĕ vorbim.

Constatăm deci, că anul 1886 nu ne a adus nici un bine, din contră în afară, cât și în lăuntru el a creat situațiuni de tot încurcate, și în tot momentul ne putem astepta la o încăerare generală.

În cele din urmă trebue sĕ vorbesc și pentru mine, înnainte de a me despărți dela redacțiunea acestui diariu.

La 8/20 Octombre 1883 în numĕrul 117 al acestui diariu am anunțat publicului cetitoriu, că chiemat de On. comisiune administrativă a tipografiei archidiecesane, am luat asupra'mi sarcina grea de redactor al „Telegrafului Român.“ Trecutul de 31 de ani al acestui diariu a fost pentru mine programa, cu care am pășit în fața publicului român. Devotamentul, alipirea, loialitatea față cu tronul, adevĕrata iubire de *patrie* și *reverința către legi,* aceste au caracterisat activitatea jurnalistică a diariului „Telegraful român“ dela întemeierea lui. Mi-am dat silința, ca în proporțiunea debilelor mele puteri sĕ lucru și eu în această direcțiune. Sarcina cea grea mult mi s'a ușurat prin spriginul ce mi l'au dat amicii acestui diariu, și multa bunăvoință, cu care m'a întimpinat onoratul public.

Chiemat de biserică la un oficiu, care este incompatibil cu sarcina de redactor la acest stimabil diariu, la despărțire rog pe toți amicii și binevoitorii acestui diariu sĕ primească ca rĕmas bun adênca mea mulțămită pentru spriginul de până

FOIȚA.

Curier literar.

Sumar: „Les Origines de l'Histoire Roumaine“ de domnul A. Ubicini (Paris, Leroux, 1887). Capitole scrise. Activitatea istorică a filo-românului A. Ubicini. —Vr'o câteva publicațiuni, ce ne sosesc, pe cari le înregistrăm și asupra cărora vom revení.

Cu încetul cu încetul lucrările, cari vor serví ca documente definitive pentru definitiva alcătuire a „Istoriei românilor“ se desĕvêrșesc pe rênd în țeară și în streinătate. Fie prin publicarea „tale-quale“ a documentelor oficiale, astfel cum face Academia română cu documentele colecțiunei Hurmuzaki; fie prin publicarea unor studii critice, în cari documentele sunt puse față în față și silite a lăsa sĕ se vadă în deplină lumină adevĕrul istoric; fie în fine prin atențiunea îndoit și mare ce se dă astădi tuturor sciințelor, cari sunt în deosebite legături cu istoria — „Istoria românilor“ vede cu bucurie grămădindu-se pe fie-care di materialul, din care se va zidí templul seu. Și când un viitor și fericit Bălcescu va mai dice spre fala literilor române: „Deschid sânta „carte, unde se află scrisă gloria României, ca se „pun dinnaintea ochilor fiilor ei câteva pagine din „vieața eroică a părinților lor,“ — acel viitor și prea fericit Bălcescu va avea comori nenumĕrate, din cari sĕ estragă mândrețele paginelor sale.

Pentru lucrările, de cari viitoriul istoric se va folosí nu puțin va figura, cu privire la Dacia înnainte de romani și la Dacia după romani, și cartea ce primì mai dilele trecute din Paris și care este întitulată „Les Origines de l'Histoire Roumaine de A. Ubicini, (tecst revĕdut și publicat după manuscriptele autorului și preces de o notiță biografică de dl George Bengescu, primul secretar al legațiunei române din Paris, autorul acelor doauĕ admirabile volume de bibliografie voltairiană asupra cărora critica francesă și englesă s'a pronunțat cu atâtea laude, și iarăși autorul, împreună cu dl E. Picot al unei bune monografii din istoria Moldovei „Alexandre-le-Bon.“)

În aceasta carte, „Les Origines de l'Histoire de Roumaine,“ dacă moartea nu l'ar fi surprins în diua de 27 Octombre 1884 și nu ar fi tăiat firul unor dile pline și întrebuințate aproape numai în serviciul popoarĕlor orientale și în deosebi României.

Cei mai mulți din cetitorii nostri sciu — căci s'au servit cu unele din volumele, de cari voim a vorbí, — că în Francia, în Paris, librăria Hachette a publicat de mult încă și continuă a publica, sub direcțiunea ilustrului istoric frances dl Victor Duruy, o colecțiune de „Istoria Universală“ în care toate statele 'și-au câte un volum. Anglia, Italia, Statele scandinave, Portugalia, mai anii trecuți, Rusia, Austro-Ungaria și Turcia își au volumele lor; bine înțeles, istoria Franciei fu făcută printre cele dintâi. Istoria României și numai a României nu figura în această colecțiune, a cărei reputațiune e de mult bine întemeiată. Autorii volumelor consacrate Rusiei, Austro-Ungariei și mai cu seamă Turciei atinseseră cestiuni de istoria română, accesoriu însĕ și nu cu competința, ce s'ar cere adi unui învĕțat apusean, chiar când vorbesce de istoria orientului.

Dl de la Joncquères în „Histoire de l'Empire ottoman,“ dl Alf. Rambaud in „Histoire de Russie“ și dl Louis Léger în „Histoire d'Autriche-Hongrio“ au vorbit de români, unii însĕ reeditând vechile erori, rĕspândite în alte timpuri asupra istoriei noastre, alții trecênd repede asupra relațiunilor principatelor creștine dela Dunăre cu turcii și alte popoară. Toate aceste greșeli aveau sĕ fie îndreptate de dl Ubicini într'o „Histoire des Roumains“ care ar fi făcut parte din colecțiunea istoriei universale a librăriei Hachette și în care studiosul și competintele filo-român ar fi ilustrat cu documente nouĕ istoria românilor din toate provinciile Daciei Traiane.

Se scie, că în colecțiunea numită a „Magazinului Pitoresc,“ dl Ubicini scrisese la 1856, istoria provincielor de origine română, Țeara-românească Moldova, Bucovina, Transilvania și Basarabia. Acum 30 de ani însĕ, lucrul cel mai greu, lucrul cu nepuacuma, rog pe publicul cetitoriu sě primească mulţămita mea pentru bunăvoinţa, cu care m'a urmat cât timp am fost redactor.

Mateiu Voileanu.

Sibiiu, 29 Decembre.

Sě mai ḑică cine-va, că nu suntem noi românii din Ungaria un popor fericit, când de soartea noastră nu ne îngrijim numai noi, ci şi alţii, cu atâta bună-voinţă, încât omul nededat cu d'al de aceste, vine în primejdia de a crede, că ḑeu nu sunt rěi oameni ungurii din Ardeal.

Câmpia e în pericul — strigă cu un glas vocile sirenice dela Cluş, — poporul se pustiesce, din causa sěrăciei, locuinţelor celor scunde şi miserabile, ear traiul ţěranilor e atât de simplu şi atât de nenutritor, încât mortalitatea întrece numěrul nascerilor şi ţeara rěmâne fără braţe muncitoare.

Jidanii fac minuni, dar nu prefăcênd din apă vin — ci amestecând vitriol în rachiu, căci bine este de notat: gâtlejul românului este atât de dedat cu materii combustibile, încât, numai acel rachiu e beutură, care conţine şi ceva vitriol omorîtoriu. Organele statului se uită din depărtare, dar nu eserciază controlul prescris în legea sanitară art. XIV ex 1874, şi în urma indolenţii organelor statului, un numěr mare al populaţiunei sě stînge de pe câmpie.

Mai vine o calamitate şi doar după părerea celor din Cluş, — calamitatea cea mai mare.

Popii românesci strîcă poporul în un rênd cu jidanii.

Precând aceia îi otrăvesc corpul — acestia îi omoară sufletul — adăpându-'l cu învěţături něprasnice, bune pentru alte fiinţe, ear nu pentru cetăţenii cei liberi ai Ungariei, între cari se numěră şi românii.

Nu suntem chiemaţi sě combatem pe cei din Cluş cu privire la asertele lor, că în adevěr poporul de pe câmpie luptă cu o mie şi una de calamităţi, ci ni se pare mai mult, că le este binevenit fraţilor din Cluş, dacă poporul român s'ar sterge cu totul de pe faţa pămêntului şi s'ar înlocuí mâne, poimâne cu ciangăi şi cu alte soiuri de oameni, în vinele cărora sě se afle ori ce, nu mai sânge din viţa latină — nu.

Nu odată am reflectat şi noi la calamităţile aceste, şi ne am esprimat şi durerea noastră, că cât de puţin cont sě ţine de trebuinţele cele mai necesarii, unde românii locuesc în masse compacte. Lipsiţi de drumuri, românii din Câmpie nu şi pot valora ei înşişi productele lor, ci sunt siliţi a le da în schimb pentru lemnuşe, rachiu şi alţi articuli de folos şi de nefolos. Urmarea naturală a acestor stări de lucrui e de prevěḑut şi totodată de condamnat din punct de vedere economic şi moral. Din cel economic, pentru-că românului nu i-se dă pentru productele sale în schimb nici a ḑecea parte din valoarea lor, va sě ḑică, este înşelat, şi nu are remedii de a scăpa din aceste curse, ce-'i tind fiii lui Israil, ear din punct de vedere moral este şi mai de condamnat, pentru-că avem casuri concrete, că tineri români au fost puşi la cale de jidani ca sě bee, sě fumeḑe, sě poarte articuli de lucs, pentru că lucs sunt frunḑele pe pălăria românului şi ciucurii luaţi dela jidan, ca mai târḑiu sě le plătească cu ferdeli de grâu şi de cucuruz.

Ěst mod e de esplicat, că un om parvenit în un sat, gol şi sdrěnţuros — în scurtă vreme devine domn, căruia şi domnii îi fac curte aşa mai pe sub ascuns.

Încât pentru autorităţile administrative, cari de drumurile, pe unde au sě umblě românii, îngrijesc aşa de puţin ca sě nu ḑicem nimica, nici nu mai vorbim, ci e destul sě constatăm, că românii varsă în cassa comitatului bani pentru drumurile comitatense, cari pe unele locuri esistă numai pe hârtie la oficiile regesci pentru clădirile publice.

Dar sě ne oprim la preoţii nostri, a căror vaḑă este atăcată în modul cel mai ruşinos.

Preoţii români puşi în rênd cu jidanii, este în sine cea mai condamnabilă calomnie. Preotul român, unicul om, care în coatingerile lui cu poporul caută a-i fi un sprigin în lipsele lui, un învěţătoriu în něcasurile lui şi un apěrătoriu sincer al intereselor lui călcate în picioare şi totuşi el — pus în paralelă cu jidanii — e un asert, blăstěmat şi afurisit purces din rea voinţă şi tot aşa de rea credinţă.

Preotul român, care nu e recompensat nicì de stat pentru serviciile sale, nici de popor, pentru care muncesce şi pentru care trăiesce, şi totuşi el tras în tină publicė, este o manevră vechie, dar care se repetează sub alte forme. Nu le vine la socoteală celor dela Cluş, că poporul român sě alipesce de preoţii sei, ci le-ar vení mai bine la socoteală, dacă ar fi lăsaţi românii pe mâna jidanilor şi a altor binevoitori ai românilor, ca sě-'i demoraliseze sě-'i sěrăcească şi sě le stoarcă toată sudoarea din agoniseala lor, fără pic de remuşcare, fără temere de Dḑeu şi ruşine de oameni.

În faţa astorfeliu de curse, e bine şi consult ca preotul român sě lucre cu îndoite puteri pentru luminarea poporului, pentru desbărarea lui dela rěu, pentru ferirea lui dela cercetarea birturilor, ale acestor isvoare nesecate de nefericire pentru neamul nostru.

Aceasta sě face de pe amvon.

Numai de acolo sě sperăm îndreptarea lucrurilor, şi rěu lucră cei ce lasă pulberea de sě adună grămadă acolo — de unde ar trebuí sě curgă învěţătura — mierea ţěranului român. Câte binefaceri, câte îndreptări, câte inimi, nu am vedé puse la cale, dacă preoţii nostri cei persecutaţi şi batjocoriţi de strěini, şi-ar împliní misiunea cu scumpătate şi ar sădí în inimele cele părăsite principiile nerestурnabile ale adevěrului şi dreptăţei, ale cunoscinţii binelui şi al rěului, ca sě aleagă pe cel dintâiu şi sě nu greşească. Atunci când fie-care ar fi şi ar voí sě fie la locul seu alt loc şi altă posiţie am ocupa noi românii din Ardeal. Vom revení.

Revista politică.

Circulara d-lui de Giers n'a produs o impresiune tocmai aşa mare, precum se aştepta în cercurile politice. Pricina e, că puterile cunosc ţînta Rusiei şi sciau, că după ce Kaulbars va părăsí Bulgaria fără a putea face vr'o ispravă, Rusia, 'şi va afla destule pretecste, ca sě se amestece şi mai cu din-adinsul în afacerile Bulgariei. Cu toate că regenţa Bulgariei n'a primit astă circulară în mod oficial, şi numai din foi o cunoasce, totuşi bărbaţii ocârmuitori ai bulgarilor, nesciindu-se aşa de pětaţi, au îndrăsnit a depărta toate invinuirile aduse asupra lor. După cum sosesc scirile din Sofia, regenţa putea combate din punct în punct circulara muscănească; luând în considerare însě, că bine le este cunoscut puterilor lucrurile, cari s'au petrecut pe pămêntul Bulgariei, se mărginesce numai a declara, că rěinţă a fost mama acelei circulare.

În acest rěspuns se accentuează că regenţa şi cabinetul de acum de loc n'au stăruit pentru posiţiunea lor în stat, ci în faţa pericolului, ce amenința Bulgaria, au avut sfânta datorinţă, ca după plecarea principelui sě ia cârma ţěrei în mâna lor. Regenţa şi ministrii erau de părere şi credeau, că cât mai în grabă, mult câteva sěptămâni şi greutatea guvernărei o vor încredinţa unui principe din nou ales. Generalul Caulbars în loc sě sprijinească aplanarea şi realegerea principelui prin ţinuta sa în Bulgaria căuta sě pună pedeci realisărei planurilor, ce le-au avut bulgarii.

El în loc sě potolească spiritele le agită şi aţăţă tot mai tare şi mai tare spiritul de partidă. Combătênd cu documente mai toate din aserţiunile muscănesci, nota regenţiei se închieie cu declararea, că regenţa în toată bună vremea este gata a aduce toate jertfele personale posibile pentru promovarea intereselor statului bulgar. Aceastā îmbiere spre jertfire va trebuí într'un timp cât mai scurt a o şi realisa.

E de laudă hărnicia bulgarilor în aste împrejurări încurcate. Ei nu desperează, cu toate că după cum spune „Times“ Rusia în mod oficios a propus puterilor cinci puncte, dacă e vorba, ca sě se isprăvească odată şi cu afacerile Bulgariei. Aceste cinci puncte ar fi: *retragerea regenţii, alegerea unei Sobranie numai pentru Bulgaria, durata ministeriului pănă la pâşirea sobraniei celei nouě, conglăsuirea puterilor pentru candidatura Diandianului mingrelian, conchiemarea adunărei proviciale din Rumelia ostică spre aducerea în îndeplinire a afacerilor referitoare la această provincie.*

Vestea despre călětoria principelui Alecsandru spre Egipet a făcut mare sensaţiune în cercurile politice rusesci, deşí după cum se spune, planul acesta al principelui este tare vechiu. Unii cugetă adecă, că călětoria principelui stă în legătură cu unele referinţe politice, ce le are cu statele din peninsula balcanică.

„Novoje Vremja“ ocupându-se cu cestiunea Bulgariei ḑice, că oare n'ar fi mai bine şi n'ar lucra Rusia mai înţelepţesce, dacă ar lăsa în pace pe bulgari la cas dacă s'ar reîntoarce principele Alecsaudru pe tronul Bulgariei?! Un rěsboiu se poate purta, ḑice numita foaie, dacă ai un scop limpede şi clar, dar a începe un rěsboiu, pentru că se reîntoarce un principe neamţ în ţeară, unde el însuşi va perí, trebue sě se judece foarte serios. Părerea publică în Rusia se interesează tot mai puţin de această ţeară. Sě lase Rusia pe Bulgaria în mâna sorţii s'ar prăpădí cu totul, căci cine sě o mântuiască, ear Rusia ar câştiga de ce are ea mai multă lipsă în aceste timpuri: influinţă şi mai cumpănitoare în politica europeană.

Delegaţii bulgari după ce au fost bine primiţi în Londra, fără însě a fi şi mângăeaţi în cererile lor, s'au reîntors la Paris, unde Stoilow a înnaintat din nou o cerere ministrului de esterne pentru ca comisiunea sě fie primită în audienţă. Delegaţii sunt priviţi tot numai ca oameni privaţi. Au vorbit însě acum şi cu alte persoane de influinţă în cercurile diplomatice. După cum se spune, comisiunea e pe

---

ţintă de îndeplinit era acela de a scrie istoria românilor aşa cum adevěrul o cere. Isvoarele erau foarte puţin cunoscute; Cronica lui Şincai abea apăruse; nici o colecţiune nu era dată la lumină. Tot ceea ce se publica în acele timpuri nervoase şi înflăcărate purta mai mult semnul preocupaţiunilor, de care erau p'atunci coprinşi toţi românii precum şi amicii lor. De aceea, — după cum o recunoscea însuşi reposatul Ubicini, ne spune dl Bengescu — lucrarea publicată în „Magazinul pitoresc“ era departe de a mulţămí chiar pe autor; şi tot de aceia el lucra încă de pe atunci, strângênd la documente, pândind tot ce se publica asupra Orientului, ţinêndu-se în curent cu tot, ce apărea în ţěrile române. Din aceste cercetări continue avea sě iasă o „Istoria românilor,“ demnă de a figura „Istoriei Universale a librăriei Hachette.“

Din manuscrisele, ce s'au comunicat de dna věduvă Ubicini, dl Bengescu a alcătuit patru capitole: „Dacia înnainte de romani“; „Dacia sub romani“; „Invasiunea barbarilor“; „Românii transdunăreni.“

Nici vorbă, că redacţiunea acestor patru capitole nu era cea definitivă şi că d-nul Ubicini avea sě mai revină asupra multora din părţile lor, cu atât mai mult cu cât asupra Geţilor şi Dacilor, şi mai cu seamă asupra popoarelor din Dacia dinnaintea acestora, d. Ubicini era de sigur sě mai consulte diferitele lucrări, ce s'au publicat în Germania şi în Ţeara-românească pe ici pe colea. Ceea-ce se va găsí de cercetător, cu multe aměnunte şi bună alegere în Capitolele dlui Ubicini va fi capitalul de noţiuni, ce istoricii români, greci şi bizantini ne dau asupra popoarelor dintre Carpaţi şi Dunăre, şi în genere din întreg nord-estul Europei. Asupra acestora, d. Ubicini era în 'n curent cu tot, ce se publicase în Francia, în România şi p'alocurea în Germania. Ca noi toţi, distinsul filo-român nu cunoscea colecţinea de vechi documente, privitoare la primele timpuri ale istorii române, şi la publicarea carora lucrează acum d. Nicolae Densuşian.

Ori cum ar fi cartea cu ale 167 pagine (Paris librăria Leroux) va fi foarte folositoare învěţaţilor din Apus, prin aceea că'i va pune pe cale a nu mai comite chiar astăḑi greşeli gogoneţe, vorbind de români şi de istoria trecutului lor.

La începutul acestor capitole, d. G. Bengescu, simpaticul diplomat-publicist, a pus o notiţă biografică completă şi în care arată cetitoriului rolul ce a jucat d. Ubicini în istoria contimporană a României, cum s'a găsit a fi amestecat printre fruntaşii renascerii noastre politice şi sociale şi cum, de atunci, el nu a încetat de a fi pretinul României şi Românilor, cari la rêndul lor, l'au iubit şi l'au respectat ca pe toţi streinii filo-români.

Căci se scie că, pe lângă lucrările, ce citarăm mai sus, reposatul Ubicini a scris prin ḑiarele streine atunci, când cestiuni române se agitau prin cabinetele europene, şi în deosebi prin cabinetele celor şepte puteri a scris, ḑic, numeroase articole asupra acestor cestiuni, apărând tot deauna interesele patriei noastre. D-nul Bengescu face un adevěrat serviciu bibliografiei noastre române, consacrând, după biografia lui Ubicini (publicată în formă de *Avant-propos*) o notiţă bibliografică, în care sunt înregistrate toate lucrările d-lui Ubicini, cari nu s'au publicat în ḑiare ci separat

Am primit în ḑilele din urmă o mulţime de publicaţiuni despre care, după cetire me voiu grăbí a da seama. Pe rând înregistrez astă-ḑi o nouă biografie făcută de d. Stefan Dinulescu, care este încă de mult cunoscut cetitorilor acestor *Curiere* prin biografiile marilor metropoliţi români *Dosofteiu* şi *Varlaam*, acesta a treia biografie este aceia a metropolitului Ţěrii Românesci *Antim Ivireanul.* Vorbind de dênsa nu vom uita a semnala şi volumul de *Predice* făcute pe la prasnice mari, publicat de Academia română cu osteneala E. S. episcopului de Roman şi a d-lui Ioan Bian. Ambele lucrări, din deosebite puncte de vedere, merită atenţiunea iubitorilor literaturei noastre.

drum cătră Italia, apoi numai se va întoarce spre Constantinopol.

Lucrurile, ce se petrec în peninsula Balcanică prevestesc ceva ce miroasă a prav de puşcă pentru primăvară. Se vorbesce de o alianţă între România Sêrbia şi Bulgaria, ca la cas de lipsă cu puteri unite sě se apere contra vrăşmaşului, care ar îndrăsní sě între în teritoriul lor.

Din Belgrad se telegrafează, că în Muntenegru sosesc necontenit pusci din Ruşia. Mai în ḑilele acestea au sosit acolo 6000 de pusci. Bandele muntenegrene fac invasiuni în teritoriul Sêrbiei şi anume trec din Novi-Bazar prin Sandschak. Trupele austriece încă sunt mereu atăcate. Sêrbia, se vestesce, că 'şi mobilisează armata.

Cele mai frumoase prospecte se věd aḑi în Francia. Oamenii dela cârmă au chipzuit sě nu se mai certe şi sě'şi pună toate puterile pentru a promova cât mai tare interesele Franciei. Scirile din Paris însě pe cât apar de pacinice, pe atât trebue judecate cu mai mult sânge rece. E vorba adecă, că Ferry şi Freycinet, doi rivali şi mari vrăşmaşi, voesc sě-'şi dea mâna unul cu altul.

Acesti bărbaţi sunt cei mai veḑuţi diplomaţi ai Franciei şi dacă şi Grévy umblă sě se înţeleagă cu ei, se sperează ear un nou ministeriu, în care vor întra cei mai apţi bărbaţi ai Republicei.

Germania nu cam prea vede cu ochi buni înţelegerile acestor bărbaţi — ea parcă prevede, că tot pe seama ei sě fac toate.

Cronică din Viena.

Viena, 27 Decembre 1886.

(Două crime. — Spiritul tîmpului. — Dl Nicolau Popovici.) —

Nulla dies sine linea.

Nici n'am întrat bine în anul cel nou şi am deja sě ve înregistrez două casuri de crime, cari ţin în ferbere spiritele şi umplu coloanele ḑiarelor capitalei.

Motorul acestei crime a fost în ambele casuri iubirea esprimată în formă de jalusie şi rěsbunare într'unul şi de desperare într'altul.

Carol Exner întreţinea relaţiuni oprite cu Luisa Vogelmann, pe cari pe lângă toate stăruinţele amicilor, neamurilor şi părinţilor sei, nu le putea întrerumpe. Înstrěinat astfel de aceia, între cari a crescut şi pe cari i-a iubit pe de o parte, slab de a se putea scoate din posiţia, la care a ajuns pe de altă parte, prinse desperarea din ḑi în ḑi mai mult rădăcină în sufletul lui, până ce se decise a rumpe cu necasurile sale printr'o crimă îndoită. În ḑiua de 1 Ianuarie el a împuşcat pe amantă-sa, apoi s'a sinucis.

Primul cas.

Sailer cântăreţ poporal (Volkssänger) iubia pe actriţa Hermina Guschelbauer. Aceasta deşi arěta la început simpatii pentru Sailer, care-'i făcea necontenit declarări şi presente, îl respinse pe urmă cu desěvêrşire.

Sailer devenì jalus şi din mult ce a iubit, începu s'o urască. Ura îi puse pumnalul în mână, cu care ucise pe tinera fată în momentul, când eşind dela o representaţie voia sě se urce în trăsură.

Nu aş fi luat notiţă despre lucrurile aceste, cari chiar şi ca varietăţi simple foarte puţin pot sě intereseze publicul cetitoriu, — dacă crimele aceste n'ar fi în Viena de o natură epidemică, care cere pe an sute şi sute de jertfe.

Oamenii şi pressa s'au luat de gânduri. Unii află, că vina o poartă spiritul tîmpului, alţii o atribue decadinţii fisice şi morale a oamenilor şi foarte mulţi ḑic, că pressa e de vină, pentrucă divulgează astfeliu de întêmplări triste în coloane lungi şi greţoase detaiuri.

Vor fi avênd, nu-i vorbă, şi unii şi alţii dreptate, — trist este însě că pătura, care serveşte de basă pentru acest curent grozav, este de o natură, care nu permite o cură radicală. Între împrejurările actuale despre o îndreptare generală a rěului nici vorbă nu poate fi. Miseria, — tovarăşa ei: desperarea, — patimile, pe cari le scoate la iveală şi în inima cea mai curată noianul necasurilor, — aceste ar trebuí stârpite dintre oameni, dacă voim sě reducem numěrul crimelor.

Ear asta nu s'ar putea decât pe calea religiunei. Dar ce poate religiunea, care e representată pe aici printr'o biserică, ce 'ş-a agonisit într'atâta antipatia lumii moderne, încât e destul, ca sě păşască ea întru apěrarea religiunei, ca aceasta sě fie lěpădată.

Vremile anatemelor papale, a ḑilelor dela Canossa, a atotputerniciei spirituale şi fisice, — acum încep a-'şi produce fructele amare pentru religiune în genere pentru toate bisericile creştine şi pentru omenimea întreagă.

Flere... sed juvare non!

* * *

Joi în 6 a lunei curente a păşit simpaticul şi prea binecunoscutul nostru cântăreţ Dl Nicolau Popovici pentru prima dată pe scenă în opereta „Don Cesar“ la Carltheater.

D-sa a cântat rola regelui cu rutina sa cunoscută şi organul seu escelent spre mulţămirea deplină a publicului, care 'l-a şi aplaudat în mai multe rênduri.

Deşi atât rola în sine foarte nemulţămitoare cât şi împregiurarea, că ea este scrisă pentru o voce pe tenor, — au dificultat foarte mult pe cântăreţ întru încoronarea meritată a talentului şi ostenelelor sale, — cu toate acestea Dl Popovici a sciut sě se presente aşa, după cum am aşteptat noi, sě stoarcă aplause aşa precum a meritat dênsul.

Sperăm a-'l vedé cât mai curênd, debutênd în role şi mai însemnate.

Yff.

Avis.

Junimea română din Sibiiu va arangea în seara *de ajunul anului nou (12 Ianuariu a. c.)* a treia şi ultima sa petrecere familiară cu joc în sala otelului „Împěratul roman“ sub condiţiunile de mai 'nnainte.

Începutul la 8 oare precis. Învitări speciale nu se fac.

Comitetul.

Apel!

Trăim în seclul al XIX-lea, al cărui geniu ne strigă „înnainte“ în fie-care moment.

Acest seclu cu drept se numesce seclul luminei şi al asociaţiunilor; aici în asociaţiuni e forţa macsimă materială şi spirituală. Şi e constatat, că forţa spirituală atârnă dela cea materială.

Nici un popor nu va putea face progrese însemnate în cultură, daca nu va progresa mai întâiu în cele materiali.

Dacă economia de câmp, de vite, industria şi comerciul vor progresa, vor înflorí la un popor, atunci cultura la acel popor de sine se va aventa

Subscrişii, considerând acestea adevěruri, şi avênd în vedere lipsele cele multe ale poporului nostru, în timpul de aḑi, am luat asupra noastră misiunea, de a funda un

Institut de credit şi economii

cu centrul în S. Sebeşiu, cu scop de a desvolta spiritul de economie şi de a procura locuitorilor de toate clasele din S. Sebeşiu şi jurul lui, cu preferinţa poporului ţeran agricol creditele, de care are trebuinţa, scăpându-'l din ghiara cămătarnicilor.

Spre realisarea acestui scop salutariu şi garantarea progresului economic al institutului, ce voim a înfiinţa — Ve invităm prin acesta, sě binevoiţi a concurge şi D-voastră cu subscripţiuni, cât se poate mai numeroase la întemeiarea acestei

Societăţi pe acţii.

Institutul acesta de „credit şi de economii“ se va funda pe timp nedeterminat, cu un capital fundator de 30,000 fl. v. a. carele se va realisa prin emisiune de 600 acţii a 50 fl v. a.

Terminul pentru subscrierea acţiilor e până în 1 Martie 1887 n.

La subscriere se vor solví 10°/₀ adecă 5 fl. de acţie şi 2 fl. tacsă de înscriere după fie-care acţie.

Până în 1 Aprile 1887 se vor solví din rest 20°/₀, până în 1 Septembre 1887 35°/₀ ear restul de 35°/₀ până în 1 Decembre 1887.

Subscripţiunile se fac la On. Domn Ioan Tipeiu protopresbiter; asemenea şi solvirile tuturor ratelor la domnia sa au sě se facă.

Fundatorii subscrişi nu'şi reservă nici un favor faţă cu „institutul de credit şi economii“ ce voiesc a'l înfiinţa.

S.-Sebeş, în 15 Decembre 1886.

Ioan Tipeiu, Ioachim Fulea. Danil David. Zevedeiu Murěşan. Ioan Ohnitz. I. Boşiţa. C. Kreţoescu. Nicolau Lazar. Nicolau Ţeu. Dr. Pomp. Isac.

Varietăţi.

* La sěrbătorile naşterei Domnului sânta liturghie o a celebrat Escelenţia Sa, Domnul archiepiscop şi metropolit Miron Romanul, asistat de preacuvioşiile lor: archimandritul Dr. Ilarion Puscariu şi protosincelul Nicanor Frateş; de prot. Zaharia Boiu ases. cons. prot. Moise Lazar, as. cons. şi prot. Simeon Popescu. Ca diacon a funcţionat cancelistul consistorial Sergiu Median.

Cântările liturgice le-a esecutat corul seminarial sub conducerea domnului profesor George Dima, ear irmosul l'au cântat mai mulţi membri ai reuniunei române de cântări de aici.

* *Românul trăesce.* Aşa trebue sě esprimăm când auḑim de fapte nobile şi măreţe. Şi una dintre cele mai nobile fapte la români a fost în ajunul Crăciunului. Dl Mihail şi Elisa Stroesco au trimis pe moş Crăciun cu o zestre **„Fundaţiunea Soţilor Mihail şi Elisa Stroesco.“** Fundaţiunea de **25,000** fl. v. a. e destinată astfel: 20,000 se servească ca sprijin material pentru copii sěraci dela meserii, şi pentru sprijinirea sodalilor; ear 5,000 sě formeze fond pentru ḑiariul „Meseriaşul român.“ Apa trece petrile rěmân!!

* (Cas de moarte.) În 22 Decembre s'a petrecut la cele eterne, rěmăşiţele pământesci ala fericitei în Domnul **Ana Suciu,** soţia parochului Nicolae Suciu din Balomir.

* (Conferinţele ministeriale.) După cum ne vestesc scirile din Viena, conferinţele ministrilor n'au produs aproape nimic nou. În 7 Ianuarie n., s'a ţinut o conferenţă comună, la care a presidat Maj. Sa împěratul. În această conferinţă s'a căutat cu deosebire aplanarea pertractărilor vamale pentru petroleu; ceea ce a produs discusiuni lungi şi adese-ori cam vehemente. Nu s'a putut însě ajunge la o înţelegere între regimul austriac şi între cel ungurese. Ministrii unguresci au părăsit toţi Viena afară de contele Szécseny, care va asista şi la pertractările vamale între monarchia noastră şi între România. Pertractările între guvernul austriac şi cel ungurese se pot priví aproape cu totul întrerupte. Tot aşa nu s'au putut înţelege nici pentru vămuirea zaharului. O reîncepere a pertractărilor se va putea face numai mai târḑiu, căci acum se deschide dieta ungară.

Pertractările vamale cu România au ajuns întrun stadiu favorabil. În 7 Ianuariu s'a ţinut o conferinţă sub preşedinţa marchisului de Baccuchem. La conferinţă au fost părtaşi dl de Sturdza, şeful secţiunei Szögyeny, consilieriul Glanz, contele Szecsenyi afară de acesta referenţii români, austrieci şi unguri.

Cestiunea Dunărei e punctul cel mai remarcabil, care dă şi greutăţi mai mari. Fie care parte 'şi apěră interesele sale şi România pune preţ cu deosebire pe esportul de vite.

* (Din Viena vin sciri, că delegaţii austriaci în negociările angajate cu România pentru încheierea unei convenţiuni comerciale, se vor mulţămí ca durata tratatului sě fie ficsată până în 1892, căci România pune la ficsarea acestei date o mare valoare, de oare-ce toate tratatele sale importante espiră la această epocă. În schimb Austria va insista pentru obţinerea tratamentului absolut al naţiunei celei mai favorisate, pentru care ea va fi dispusă a face cele mai mari concesiuni posibile în privinţa grânelor şi a vitelor.

* (Verdictul.) După multe şi furtunoase pertractări la curtea cu juraţi, cetim în "Curieriul„ următoriul verdict adus asupra acusaţilor, cari au comis asasinatul asupra dlui I. Brătianu. În sfêrşit! Din marea nesiguranţă, care bate în pieptul tuturora, juraţii, judecătorii supremi apar. Muţenie adêncă în sală, când din glasul primului jurat se aude *da,* Stoica Alecsandrescu este vinovat. Iordache Tănăsescu Muscalul ca complice este vinovat, însě cu circomstanţe uşurătoare; ear Iosif Orovean, Ioan Orovean, Gh. Protopopescu şi Pompilie Stănescu *nu sunt vinovaţi.* — Acest verdict este primit într'un entusiasm mişcător, strigăte de bucurie es din piepturile tuturora şi acusaţii plângênd de bucurie, se duc în mijlocul lumei, care 'i aclamă.

După trecerea primului entusiasm, se face tăcere şi curtea pronunţă hotărîrea, prin care Stoica Alecsandrescu este condamnat la 20 de ani muncă silnică; ear Iordache Tănăsescu, ḑis şi Muscal la un an închisoare corecţională.

Dl Cociaşi cere dela acesti doi condamnaţi şi suma de 4000 lei despăgubiri.

În stradă lumea adunată felicită şi aclamă pe cei scăpaţi.

Sě trăiască juraţii!

Sě trăiască dreptatea!

În alt gen, un volum întitulat „Raport“ asupra scoalelor secundare din Germania, de d. Ioan Bogdan trebue cetit şi meditat de aceia, cari se îngrijesc de mersul învěţământului nostru. O altă frumoasă publicaţiune este bogatul volum de „Scene“ şi „Portrete“ al domnului Dumitru Teleor; lângă ele, pe aceiaşi cale înflorită a imaginaţiunei şi fantasiei poetice, stau „Nopţile Albe“, versuri, ba încă versuri frumoase (veţi vedé) ale domnului Stoenescu.

De altă parte, o tradegie originală în cinci acte. „Catilina“, de d. Sava Şoimescu; lângă ea vedem încă o broşură a amicului I. I. Nacianu intitulată „De l'immixtion de la Politique Allemande en Roumanie“.

Nu mai puţin folositoare credem, că sunt cele două volume, ce ni se trimit din Suceava de către d. Stefan Stefureac şi întitulate „Carte de cetire.“ În fine, primesc din Roma un minunat almanac, care me va face sě reviu asupra almanacurilor lui 1887, pentru a mai vorbí de spirit şi de frumoase novele, ce se pot pune într'o publicaţiune de feliul acesteia a Almanacului ḑiarului „Fanfulla“.

„Românul.“

Gion.

* Ministrul a adus la cunoscință jurisdicțiunilor, că chiemarea concediaților și a reserviștilor cavaleriei armatei comune în casul unei mobilisări se face ca și la celelalte trupe. Din incidentul, că comandele de întregire, avênd sĕ stabileassă, ca în toți anii, consemnațiunile asupra casului de mobilisare și sĕ le presinte ministeriului de rĕsboiu, a făcut întrebări spre acest scop.

* „Gazeta Transilvaniei“ aduce scirea următoare: Eri, Vineri, a fost în Brașov ca de obiceiu têrg de sĕptămână. Când pe această ḑi cade vre-o sĕrbătoare mare săsească, têrgul de sĕptămână se strămută pe altă ḑi. La sĕrbătorile mari românesci, oblăduirea comunală nu face nici o escepție. Cu toate astea sĕrbătoarea se simte. Eri a fost a doua ḑi de Crăciun la români, și nota-bene o Vinere, care pentru sasi și sĕcui a fost o ḑi de lucru și de têrg. Ce se veḑi însĕ? Piața goală. Românii, ne-am ḑis, au sĕrbătoare, se cunoasce, că n’au venit la têrg, dar unde sunt sasii și sĕcuii de pe la sate? Vênḑĕtori mai vedeai, dar cumpĕrători de tot puțini. Ce înseamnă aceasta? Înseamnă, că atunci când lipsesc românii, lipsesc cumpĕrătorii, țĕranul nostru vine cu câte ceva de acasă, vinde ce poate, dar și cumpĕră. Românii sunt dar cei ce cumpĕră și varsă bani mai mulți în această piață, ei sunt nu numai talpa țĕrei, dar și a comerciului din piața noastră; românul e mult hulit și nĕpăstuit de cei dela putere, dar tot creițariul lui este temelia. Așa și ḑiua de eri nu s’a serbat în piață ex oficio, dar s’a serbat de fapt, piața rĕmânênd goală, pentru că românii, avênd Crăciunul, n’au venit la têrg.

* „Curieriul“ spune, că M. S. Regele își propune sĕ inspecteze la începutul lunei viitoare diferitele garnizoane din țeară.

* (Zăpadă și furtuni.) După cum ne vin scirile, mai în ḑilele trecute a căḑut o mulțime de zĕpadă în Italia de mijloc, Dalmația, Bosnia, și Istria. Zăpada a troenit așa de tare în cât în multe locuri nu-i nici vorbă de comunicațiune. Adese-ori ninsoarea este întreruptă prin povoaie și vifore violente. Temperatura cu deosebire în Bosnia a trecut preste — 10° C.

* (Popoare de pitici în Africa.) — În urma comunicărilor călĕtorilor noului stat Congo s’a făcut cunoscut, că prin sinurile rîului Congo trăiesc mai multe seminții de pitici. Deja când Schweinfurth la 1870 străbătu regiunea încă necercetată a Congului, ḑărì spre mirarea sa Munza, regele Monbuților, un bĕtrân înnalt de 1.50 metru. Între ai lui, așa îl asigurau, acesta era un uriaș; câte-va ḑile mai târḑiu vĕḑu Schweinfurth mai mulți pitici, și când ajunse la vecinul regelui Munza, la Mumeti, vĕḑu un regiment întreg de pitici. Toți erau armați cu lănci și săgeți mici. Nici-unul însĕ mai înnalt de 1.50 metru, dar de o înfățișare rĕsboinică. Piticii aparțineau seminției Akka, al cărei teritoriu n’a fost călcat încă de nici un alb. Lui Schweinfurth îi succese sĕ înduplece pe regele Mumeti de a da în schimbul unui câne, un Akka de 17 ani, înnalt de 1.34 metru, care sĕ-’l urmeze în Europa. Piticul Nsevone îl însoțì într’adevĕr spre Europa, murì însĕ pe drum deja în Berber. De atunci s’a auḑit de repețite ori de pitici, și chiar misionariul Grenfeld când cercetà Tschonopa, a vĕḑut pitici; dar ca sĕ vaḑă pe pitici în locuințele lor proprii, sĕ observe activitatea lor, și în genere sĕ afle ceva mai amĕnunțit despre ei, i-a succes de curênd agentului german din Congo, Dr. Ludwig Wolff. El aflându-se, pentru puțin timp în Bruxella, făcu un raport amĕnunțit asupra piticilor statului Congo. Când Dr. Wolff se presentà la reședința de căpetenie Lonkengo, regele poporului Botouba, vĕḑu sate întregi împopulate cu bărbați și femei mici, nici unul mai înnalt de 1·4 metru. Și la regele Lonkengo găsì Dr. Wolff o seminţă de pitici. Toți piticii acestui ținut se numesc Batua. Iubesc cu deosebire vênatul și cultivarea vinului de palmi. În general piticii trăiesc pentru ei; câte odată întră și ei în legătură cu rassele cele mari. Se încheie astfel căsĕtorii între Bahucas și Batua

Piticii se urcă cu mare îndeletnicire pe vêrfurile cele mai înnalte ale palmilor, ca sĕ strîngă deacolo sucul lor; cu mare dibăcie sciu ei, sĕ facă și sĕ așeḑe curse pentru animale sĕlbatice, și sĕ le surprindă. Ce privesce formațiunea corpului lor, sunt bine desvoltați. Înnălțimea lor în genere e cam de 1·3 metri, coloarea pielei lor e brună-galbină, mai puțin întunecată ca aceea a rasselor mai mari. Pĕrul de pe cap este scurt și lânos. Batua n’are barbă și nici Akka. După spusele indigenilor s’ar afla în Nord seminții de pitici, cari au barbă mare, pe care ungêndu-o cu un fel de untură o poartă rĕsucită ca fuioarele. Toate aceste seminții singuratice numai alcătuesc o poporațiune; ele sunt astăḑi împrăștiate printre popoarele mai mari și sunt rĕmășita unei rasse a străvechilor locuitori.

* Îngerașul meu. — ḑicea un batjocoritoriu către o babă betrână de câte ori o întâlnia. Nici decum — ḑise baba „nu’s vrednică de acest nume. Cu toate, că, adause baba, îngerii sunt cele dintâiu și cele mai vechi creaturi ale lui Dḑeu.“

* („Toți bătrânii au murit“). Primăria unei comune era însărcinată din partea preturiei a conscrie pre toți omenii mai bêtrâni din aceea comună

Cererea laudabilei preturi — rĕspunse primăria — nu se pote satisfice deoarece toți bătrânii au murit în anul 1885!.“

Din public.*)

Pentru adulți și tinerimea mai matură de ambe secsele se intenționează aici în loc deschiderea unei *scoli pentru învĕțarea de limbi moderne*, în care se va preda de profesori de specialitate limba: *engleză, franceză, germană, maghiară și română.* Pentru limba engleză și franceză deocamdată limba germană va fi limba de propunere, pentru limba germană, maghiară și română însĕ ori-care din aceste limbi. Subsemnații, dorind, a scí, înnainte, de a întreprînde pașii ulteriori, *dacă* și întru *cât* se simte trebuința unui astfel de așeḑămênt, publică acest anunț cu rugarea, ca aceia, cari vor sĕ reflecteze la această întreprindere, sĕ binevoiască a se insinua cel mult până la *1 Februarie st. n 1887*. Spre scopul insinuărei se află depusă o coală de înscriere *la espedițiunea acestui ḑiar*.

Honorariul nu va fi mai mare de 5 fl. pe lună pentru care sumă se pot învĕța și mai multe limbi deodată.

Sibiiu, în 10 Ianuariu 1887.

Direcțiunea provisorică

Dr. Ioan Crișan, prof. seminarial.
Victor Kloesz, prof. de gimnasiu.
August Wigand, profesor la scoalele reale.

---

*) Pentru cele publicate sub această rubrică redacțiunea nu e responḑabilă.

Loterie.

Mercuri, în 5 Ianuariu 1887

Sibiiu:	**87**	**56**	**80**	**14**	**64**

Sâmbătă în 8 Ianuariu 1887.

Timișoara:	**83**	**70**	**77**	**17**	**85**
Viena:	**8**	**56**	**12**	**67**	**82**

Nr. 106. [1510] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch în comuna bisericească de clasa a III-a Prihodiște Tătărești, pe basa resoluțiunei consistoriale ddto 11 Martie a. c. Nr. 484 B., se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt.

1. Dela 120 familii câte una ferdelă cucuruz sfărmat, à 1 fl. 20 cr. . . . . fl. 144.—
2. Venitele stolari sistemisate de mai ’nnainte:
   a) dela botezuri . . fl. 12.50
   b) dela cununii . . . „ 32.—
   c) dela înmormêntări . „ 80.—
   d) dela sfeștanii . . . „ 4.—
   e) dela 27 familii neorustice stola à 1 fl. . . . . „ 27.—
3. Alte venite accidentali împreunate cu serviciul intern și estern bisericesc la botezul Domnului, cununa anului, maslu, etc. . . . . fl. 110.—

Suma fl. 409.50

Doritorii de a competa au a-’și așterne, în terminul sus indicat, suplicile lor instruate conform normelor din vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral.

În conțelegere cu comitetul parocial. Oficiul pretopresbiteral gr. or. al Zarandului.

Brad, în 10 Decembre 1886.

Vasiliu Damian,
protopresbiter.

U. Z. 9—1887 [1511] 1—3

Edict de licitațiune.

In 4 Martie stilul nou, 20 Februarie stilul vechiu 1887 se va țíné la oficiul central al Universității săsesci în Sibiiu piața mare Nr. 15 dela 9 până la 12 oare înnainte de ameaḑi și la cas de lipsă și dela 3 până la 6 oare după ameaḑi o licitațiune publică pentru esarêndarea următorilor munți de pășunit, pe anii 1887-1888, 1889, eventual numai pe anul 1887 și anume:

Nr. curent.	Situațiunea muntelui	Numirea	Arealul de pășunit Jug.	Arealul de pășunit □°	Prețul de esclamare fl.
1	*Tălmaciu*	Cornu Pleschii .	712	—	750
2	„	Negovan mare .	1327	—	925
3	„	Negovan mic .		—	862
4	„	Conțu mare	2245	—	705
5	„	Cunțu mic .		—	895
6	*Orlat*	Stricatu . . .	1750	—	204
7	„	Oltiavu . . .	1425	—	625
8	„	Furnica . . .	1546	—	258
9	„	Bălu	929	1300	651
10	„	Balințu mare .	1101	900	223
11	„	Balințu mic . .	650	1000	149
12	„	Sercinu mare .	1253	100	206
13	„	Sercinu de mijloc	1413	900	813
14	„	Sercinu de laturi .	1141	700	541
15	*Sibiel*	Cotrona . . .	274	1100	94
16	*Sinna*	Goaza de sus .	1419	600	653
17	„	Goaza de jos .	1387	800	166
18	„	Haneșu de sus .	1676	1400	580
19	„	Haneșu de jos .	1686	1400	203
29	„	Steaza de sus .	389	1000	79
21	„	Steaza de jos .	600	—	33
22	„	Gropele de sus .	794	600	31
23	„	Gropele de jos .	452	890	121

Fie-cine, care doresce a lua arêndă trebue sĕ depună la mâna comisiunei de licitare înnainte de licitațiune 10% din prețul de eslamare ca vadiu în bani gata, care după terminarea licitațiunei se va restituí aceluia, ce nu a obținut arênda, ear celor ce nu obținute li se va socotí în prețul arêndei, dacă au depus cauțiunea de arêndă conform contractului.

Condițiunile mai de aproape ale arêndei se pot vedé și înnainte de ḑiua licitațiunei la oficiul central al universității săsesci în oarele de cancelarie.

Sibiiu, în 5 Ianuariu 1887.

Dela oficiul central al universității săsesci.

Deschidem abonament pe anul 1887.

LA [1506] 4

„Amicul Familiei.“

Revistă beletristică și enciclopedică-literară — cu illustrațiuni.

Cursul XI. Anul 1887.

Va eși în I-ma și 15-a ḑi a lunei în numeri câte de 2—3 coale; și va publica *poesii, romanuri, novele, schițe, piese teatrali, studii sociali, articli scientifici, amenunte de instrucțiune și distracțiune* ș. a.

Prețul de abonament pe anul întreg e 4 fl — pentru România 10 franci — lei noi, plătibili și în bilite de bancă și în timbre postali.

„Preotul Roman.“

Revistă bisericească, scolastică și literară.

Cursul XIII. — Anul 1887.

Va eși în broșuri lunare câte de 2¾—3¼ coale; și va publica *articlii din sfera tuturor sciințelor teologice și între aceștia mulțime de predice, pe dumineci, sĕrbători și diverse ocasiuni* — mai departe *studii pedagogice-didactice și scientifice-literari.*

Prețul de abonament pe anul întrege 4 fl — pentru România 10 franci — lei noi — plătibili și în bilete de bancă și în timbre postali.

☛ Abonanții vor primí unele premii de valoare, și’și vor putea procura cu prețuri reduse numeroase opuri din edițiunea noastră.

☛ Colectanții primesc gratis tot al patru-lea esemplariu. ☚

Numeri de probă se trimit gratis ori cui cere.

Tragem mai departe atențiunea publicului nostru cetitoriu și asupra tuturor scrierilor apărute în edițiunea noastră și anunciate în un catalog deosebit, ce se trimite gratis ori cui va cere. Ear în apropierea sĕrbătorilor Crăciunului și anului nou, ne luăm voiă a recomanda, po lângă alte numeroase scrieri pentru tinerime ce se află de vênḑare la noi, ca — **dar potrivit de sĕrbători** — următoarele **Cărți de rugăciuni:**

Margăritariul sufletului.

Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumos illustrate. Numeră preste 300 pagine. Prețul unui esemplariu broșurat e 40 cr, legat 50 cr., legat în pânză 60 cr. legat mai fin 80 cr.. — 1 fl., în legătură de lucs 1.50—2.50.

Micul mărgăritariu sufletesc.

Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos illustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu aprobarea jurisdicțiunei sup. bisericesci. Prețul unui esemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul uni esemplariu trimis franco e 10 cr.; — 50 esemplare costa 3 fl.; 100 esemplare 5 fl. v. a.

(Edițiune pentru gr.-cat., și altă edițiunne pentru gr.-or. Sĕ se noteze: care edițiune se cere.)

Visul

Prea-curatei și Prea-sântei Născătoare de Dumneḑeu, urmat de cele mai frumoase rugăciuni către Mama Domnului și către Domnul nostru Iisus Cristos, cu illustrațiuni. Prețul unui esemplariu trimis franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl. 100 esemplare 5 fl. v. a.

☛ A se adresa la **„Cancelaria Negruțiu“** în **Gherla** — Szamosujvár — Transilvania. Unde se cumpĕră și **acții** dela **„Albina,“ „Furnica,“ „Timișiana,“ „Ardeleana,“ „Economul,“** și **„Transilvania.“** ☚

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.